1 JULI 1931.

A. TOL-UNIE **OOSTENRIJK-DUITSCHLAND.** — Hoe Frankrijk de **Tol-Unie** beoordeelt. — Paul Boncour, die Frankrijk zal vertegenwoordigen voor het Internationale Hof van Justitie bij de behandeling van de Duitsch-Oostenrijksche Tol-Unie, noemt de Duitsch-Oostenrijksche douane-overeenkomst een Anschlussbeweging, welke een doodelijk gevaar is voor den huidigen toestand in Europa.

B. LUCHTVAAFCT. — De Zeppelin boven IJsland. — Voor het eerst in de geschiedenis werden door een luchtschip, de ,,Graf Zeppelin", boven Reykjavik postzakken uitgeworpen

C. KOLONIALE TENTOONSTELLING TE **VINCENNES.** — De brand in het Nederlandsche Paviljoen. — Door de Nederlandsch-Indische pers wordt ernstig geprotesteerd tegen het feit:
1e. dat de kostbaarste voorwerpen, die in het Nederlandsche Paviljoen te Parijs geëxposeerd werden, niet in een brandvrije kluis waren opgeborgen;
2e. dat de som, waarvoor deze unica waren verzekerd, belachelijk laag was.
Beide klachten worden echter door Mr. D. Fock teruggewezen.

D. **HONGARIJE.** — Bescherming van de dictatuur. — Graaf Carlo Sforza, Italiaansch oud-minister van Buitenlandsche Zaken, wijst in een zeer lezenswaardig artikel in het dagblad ,,De Telegraaf" er o.a. op, dat artikel 7 van de wet van 1921 met betrekking tot de bescherming van de openbare en maatschappelijke orde in Hongarije zegt: ,,Hij, die een onware mededeeling doet, waardoor de goede naam van den Hongaarschen staat of het Hongaarsche volk wordt geschaad, kan tot een gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaar worden veroordeeld".
Hieruit volgt en gewezen vonnissen be ijzen zulks, dat zelfs de mededeeling van ware feiten kan worden gestraft, aangezien, om één vonnis uit honderd te citeeren — ,,door de opstelling en generalisatie van feiten, die waar bleken, een verkeerde indruk omtrent staatsaangelegenheden was gevestigd". Wetten zooals deze, aldus graaf Sforza, drukken een land met de stilte des doods.

E. Emissies in het eerste **halfjaar** van **1931** in Nederland. —

	Overheids-leeningen	Particuliere emissies	Totaal
	(in millioenen guldens)		
1929	34,9	242,0	276,9
1930	194,9	177,8	372,7
1931	179,8	39,0	218,8

De onrustbarende vermindering van de kapitaalbehoeften van het bedrijfsleven komt in deze cijfers wel zeer sterk tot uiting. Indien men van de f 39 millioen, welke in het eerste halfjaar aan particuliere emissies zijn opgenomen, de kerkelijke leeningen in deze periode ad f 7,5 millioen aftrekt, blijkt dat in het eerste halfjaar de kapitaalbehoefte van het bedrijfsleven bevredigd is kunnen worden met iets meer dan f 5 millioen per maand. (Tel.)

F. **ITALIE.** — **Mussolini's** conflict met den Paus. — Het Vaticaan eischt in een aan de Italiaansche regeering gerichte nota in krachtige bewoordingen de wederopenstelling van de jeugdclubs en bewijslevering dat de Katholieke actie zich met politiek zou bezig houden, waardoor de sluiting der jeugdafdeeling zou zijn gemotiveerd.

E. CHINA. — Burgeroorlog: De Nanking-troepen en de communistische benden. — Het offensief der regeeringstroepen tegen de communisten in de provincie Kiangsi is 1 Juli begonnen met een aanval van 200.000 man op een front van 130 mijl.

H. **RECHTZAKEN.** — Peter **Kürten's doodvonnis** bevestigd. — Het doodvonnis van Peter Kürten zal morgen worden voltrokken, daar dit door het Pruisische staatsministerie bekrachtigd is. Door dit besluit is het Pruisische kabinet afgeweken van de in Pruisen sedert vele jaren gevolgde methode, waarbij wel doodvonnissen worden uitgesproken, doch niet worden voltrokken. Het merkwaardige van het geval is, dat de Pruisische minister van Justitie een heftig tegenstander van de doodstraf is, doch van oordeel schijnt te zijn, dat het hier een speciaal geval geldt en dat de persoon van den veroordeelde feitelijk geheel buiten het justitieele kader valt.
Terechtstelling in het Rijnland geschiedt evenals in Frankrijk, door middel van de guillotine, hetgeen nog een overblijfsel is uit den Napoleontischen tijd.

I. HITTEGOLVEN. — Vereenigde Staten en **West-Siberië.** — Ten gevolge van de hitte zijn in de afgeloopen week in de Vereenigde Staten 766 personen om het leven gekomen en alleen in de laatste 48 uur 230 menschen.
Ook West-Siberië wordt door een hittegolf geteisterd. Er kwamen daar temperaturen voor van 50 graden Celsius, dat is hooger dan men zich sedert menschenheugenis kan herinneren.

2 JULI 1931.

K. DUITSCHLAND. — Deviezen sterk gevraagd. — De vraag naar deviezen blijft zoo groot, dat deze moet worden bevredigd uit het 100 millioen dollarcrediet, dat aan Duitschland als reserve ter beschikking was gesteld. De biljetten-circulatie van de Rijksbank is thans zoo veel verhoogd, dat de grens van de 40% dekking door goud en deviezen is bereikt.

L. CHINA. — Burgeroorlog: **Communisten** verslagen, — In de provincie Kiangsi werden de communistische troepen verslagen. (Vorig bericht blz. **1 G.**)

M. VER. STATEN. — **Mexicaansche** en **Amerikaansche** velden ondergrondsch verbonden. — In den Noord-Mexicaanschen staat Tamaulipas heeft men ontdekt, dat de Mexicaansche olievelden een ondergrondsche verbinding hebben met de Amerikaansche velden in het belendende Texas, zoodat de in Texas door de Amerikanen verkregen olie feitelijk van Mexico afkomstig is.

N. LUCHTVAART. — Post en **Gatty's wereldvlucht.** — Naar thans blijkt, hebben Post en Gatty hun vlucht om de wereld in den recordtijd van acht dagen 15 uur en 15 minuten volbracht, waarbij zij totaal 4 dagen 10 uur en 8 minuten hebben gevlogen met een gemiddelde snelheid van 146 mijl per uur.

O. RECHTZAKEN. — Peter **Kürten** geëxecuteerd, — Kurten is kalm gebleven tot onder de guillotine. Op een vraag van den procureur-generaal of hij nog een wensch had, heeft hij ,,neen" geantwoord. In door hem geschreven brieven aan verwanten van zijn slachtoffers vraagt hij vergiffenis voor zijn daden. Hij heeft gebiecht en gecommuniceerd. (1 H.)

P. **JOODSCHE** PROBLEMEN. — Zionistencongres te Bazel. — Dr. Weizmann heeft in een rapport, waarvan de voorlezing 3 uren duurde, de omstandigheden uiteengezet, die hem hebben genoopt om definitief de leiding van de Zionistische organisatie neer te leggen. Hij oefende hevig critiek uit op de commissies, die een onderzoek hebben ingesteld naar de tusschen Joden en Arabieren gerezen ongeregeldheden in Palestina.
Inzonderheid gispte hij' het rapport van Sir John Hope Stimson, dat door hem een waardeloos docu-

ment wordt genoemd. Toch komt Dr. Weizmann tot de conclusie, dat in elk geval de kolonisten in Palestina vasteren grond onder de voeten hebben dan de Joden in andere deelen van de wereld.

A. GENEESKUNDE. — Vroedvrouwen-bevoegdheid in Nederland uitgebreid. — Aan de Tweede Kamer zal binnenkort voorgesteld worden om art. 15 en 17 van de wet op de uitoefening der geneeskunde ten aanzien van de vroedvrouw zoodanig te wijzigen, dat deze, die tot dusver alleen verloskundigen raad of bijstand mocht verleenen gedurende de baring, voortaan ook toezicht mag houden op de periode tijdens de zwangerschap, met dien verstande, dat zij slechts die maatregelen mag nemen, die bij ministerieel besluit zullen worden aangegeven, terwijl zij voorts ook haar zorgen over de herstellende kraamvrouw zal mogen uitstrekken. Daarbij zal worden voorgeschreven, d de ɛd r een dagboek moet bijhouden om het uitoefenen van toezicht door den inspecteur te vergemakkelijken.

B. DIAMANT. — Stijging der werkloosheid in de diamantindustrie te Amsterdam. — De werkloosheid in deze industrie is nog steeds stijgende. Er zijn thans 4890 werkloozen. Er werken totaal slechts 787 diamantbewerkers (746 van 5771 A. N. D. B.-leden). Voorgesteld wordt thans om een 40-uren of 5-dagen werkweek in te voeren.

C **DUITSCHLAND.** — Economische toestand. — Op 30 Juni 1931 bedroeg het totaal der Duitsche schulden, incl. de Youngverplichtingen, ca. M. 27 milliard, waarvan M. 15,100,000,000 op langen termijn en M. 12 milliard op korten termijn. De Duitsohe beleggingen in den vreemde worden op M. 9 milliard getaxeerd, zoodat het nadeelig saldo tusschen buitenlandsche schulden en beleggingen ca M. 18 milliard bedraagt.

D. TELEFONIE. — Wereldstatistiek. — Volgens een statistiek van de American Telephone & Telegraph Cy. bedroeg op 1 Jan. 1931 het totaal aantal telefonen van de geheele wereld 35.300.000, hetgeen een toename van drie kwart millioen sedert 1 Januari 1931 beteekent.

Genoemd aantal is verdeeld als volgt:

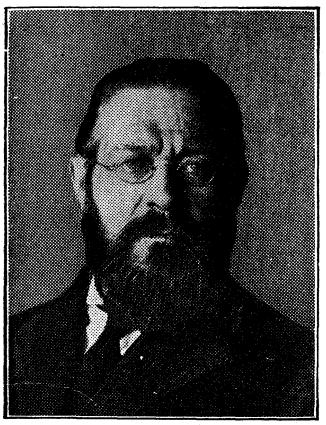
Noord-Amerika	21.695.400 =	63 %
Europa	10.035.600 =	29 %
Azië	1.201.000 =	3½ %

Dan volgen Oceanië en Zuid-Amerika, terwijl Afrika slechts 236.000 in totaal heeft. Dit is minder dan ¾%.

E. FRANKRIJK. — Uitbreiding oorlogsvloot voorgest**e**ld. — Tijdens de besprekingen in den Senaat werd er o.a. op gewezen, dat Duitschland thans een vloot bouwt voor agressieve doeleinden, terwijl het in 1914 een vloot voor defensie had. Voorgesteld werd, dat Frankrijk zoo spoedig mogelijk een oorlogsbodem op stapel zal zetten, als antwoord op den bouw van den pantserkruiser „Deutschland".

F. ENGELAND. — **Mijnonderhandelingen** in Engeland mislukt. — De onderhandelingen tusschen de regeering, de mijneigenaren en de mijnwerkers over de loonen en werktijden zijn mislukt. De regeering zal thans voorstellen de huidige loonen en den werkdag van 7½ uur te handhaven, totdat de conventie van Genève geratificeerd is.

G. VOLKENBOND. — Permanent bureau van voorlichting voorgesteld. — Het Internationale arbeidsbureau te Genève en de Europeesche Studiecommissie voor bestudeering van de-voorstellen van Thomas inzake het werkloozenprobleem hebben drie resoluties aangenomen nopens de plaatsing van arbeidskrachten, openbare werken en de bevordering van de migratie onder de arbeidskrachten. Voorgesteld wordt een internationale technische conferentie te doen bijeenroepen om betere samenwerking in Europa te verkrijgen tusschen de nationale plaatsingbureaux. Men wil een permanent bureau organiseeren van voorlichting omtrent vraag en aanbod in andere landen en grootere samenwerking tusschen de landen tot stand brengen voor in- en uitvoer van arbeidskrachten.

Alb. Thoinas

H. ENGELAND. — **Automobilisme.** — In Engeland zijn 1½ millioen auto's, d.i. na Amerika het grootste aantal in eenig land ter wereld. De automobielbelasting brengt in Engeland per jaar ongeveer 25½ millioen pond sterling en de benzinebelasting ongeveer 16 millioen pond op. De gemiddelde levensduur van een auto in Engeland is 7¾ jaar.

I. KUNSTZIJDE. — Duitsch **verkoopsyndicaat** o p gericht. — De onderhandelingen tusschen Duitschland, Nederland, Italië en Zwitserland om tot oprichting van een verkoopsyndicaat voor de Duitsche markt te komen, zijn met succes bekroond. De overeenkomst is onderteekend. De duur van het syndicaat is op 10 jaar vastgesteld. De verkoop zal van 1 Augustus a.s. af uitsluitend geschieden door het Kunstseide-Verkaufsbureau G. m. b. H. te Berlijn.

K. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Guaranty** Trust Cy. of Detroit (Ver. **Staten).** — De Guaranty Trust Cy. of Detroit, waarvan de activa circa $ 17 millioen bedragen, heeft de loketten gesloten.

L. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — Banque **de Genève.** — Deze instelling, in 1848 opgericht, werkende met een kapitaal van 20 millioen Zw.frs. ia door de groote kapitaalonttrekkingen in moeilijkheden geraakt.

3 JULI 1931.

M. LUCHTVAART, — Vilegongeluk in **Frankrijk.** — Bij een proefvlucht is in de omgeving van Villacoublay een driemotorig vliegtuig brandend naar beneden gestort. Een passagier is verbrand onder de puinhoopen gevonden en een andere passagier is eveneens omgekomen, daar de parachute, waarmede hij den sprong uit het vliegtuig deed, zich niet opende.

N. HITTEGOLVEN. — **Vereenigde Staten.** — De hitte heeft in de Vereenigde Staten reeds 1450 slachtoffers gemaakt. De schade wordt op tien millioen dollar geraamd. Vijfduizend gezinnen zouden zonder voedsel zitten. (Vorig bericht **blz. 1 I.)**

O. **ROKIN-** EN **VIJZELGRACHT-VRAAGSTUK** TE AMSTERDAM. — De gemeenteraad heeft met 29 tegen 16 stemmen het voorstel-Van den Bergh verworpen om de Vijzelgracht niet te dempen,

terwijl het voorstel-Ter Haar om het Rokin wel te dempen verworpen werd met 26 tegen 21 stemmen. De Vijzelgracht zal dus gedempt worden en het Rokin niet.

A. **LUCHTVAART.** -- Zweefvluchten. -- Fuchs heeft te Berlijn bewezen, dat het ook mogelijk is boven vlak land, waar geen opwaartsche winden voorkomen, zweefvluchten uit te voeren. Fuchs steeg tot 1000 M. en voerde met een snelheid van pl.m. 75 K.M. per uur een vlucht uit tot Frankfurt aan de Oder.

B. INTERNATIONALE HYPOTHECAIRE LAND-**BOUW-CREDIETBANK.** — **16** Staten toegetreden. — Door de Engelsche regering is de conventie onderteekend voor de oprichting van de Internationale Hypothecaire Landbouw-Credietbank. Van 16 staten is thans een onderteekening ontvangen, waaronder Duitschland, Frankrijk, Engeland en Italië. Men neemt aan, dat de overige staten de eventueele bezwaren zullen laten vervallen.

C. KOLONIALE TENTOONSTELLING TE **VINCEN-**NES. — **Wederopbouw van** het **Nederl.** Paviljoen, Het nieuwe Nederlandsche paviljoen, dat in plaats van het verbrande zal verrijzen, zal drie zalen tellen van elk 18 bij 30 meter. (Vorig bericht blz. **1 C.)**

D. KUNSTZIJDE. — Duitsch **verkoopsyndicaat.** — Tot het te Berlijn gevormde syndicaat zijn voorloopig Frankrijk en België met tezamen iets meer dan 20% van den Duitschen invoer, niet toegetreden. (Vorig bericht blz. 2 I.)

E. NORDDEUTSCHE **WOLLKAEMMEREI.** — Schuldenlast. — De schulden van deze in moeilijkheden geraakte onderneming zouden Mk. 250 millioen bedragen.

F. OPIUM. — **Contrôle-maatregelen.** — Een uitbreiding der contrôle-maatregelen van de opiumconventie 1925 wordt bepleit. Het feit, dat de strijd van den volkerenbond tegen den smokkelhandel geen betere resultaten heeft gehad, zou slechts aan de omstandigheid te wijten zijn, dat zekere landen in dezen strijd niet hebben medegewerkt.

4 JULI **1931.**

G. DUITSCHLAND. — Frankrijk aanvaardt het Hoover-plan. — De onderhandelingen tusschen de Vereenigde Staten en Frankrijk inzake het aan Duitschland toe te kennen moratorium, hebben tot een accoord geleid.

H. KOREA. — **Anti-Chineesche** incidenten. — **Ern**stige anti-Chineesche incidenten hebben plaats gevonden op Korea als gevolg van reeds maandenlange twisten tusschen Chineezen, Japanners, Koreanen en Mandsjoerijnen. De toestand is zeer gespannen.

I. **ITALIE.** — **Mussolini's** conflict met den Paus. — In een rondschrijven brengt de paus dank aan de geestelijkheid voor haar trouw en bespreekt op scherpe wijze de begane gewelddaden en de oneerbiedigheid in woord en daad, waarbij zelfs de persoon van den paus niet werd ontzien. Het schrijven gewaagt ook van den angst en zorg wegens aanvallen op de vrijheid der religie, die een hoogtepunt vonden in politie-maatregelen, welke ten slotte tegenmaatregelen van den H. Stoel uitlokten. Het rondschrijven spreekt van een ware haatcampagne, die in heel Italië tegen wat den paus en de kerk het dierbaarst is, is uitgebroken. (Vor. **ber.** blz. **1 F.)**

K. RUSLAND. — **Aantal radio-luisteraars.** — Het aantal radio-luisteraars in Rusland wordt geschat op een half **millioen** bij een bevolking **van** 160 millioen.

L. VEREENIGDE STATEN. — Boringen in de Ver. Staten verminderd. — Een vermindernig van de boringen wekt hoopvolle perspectieven. De gemiddelde kostprijs van ruwe olie in de Vereenigde Staten wordt thans geschat op 33 $-ct. Men neemt echter aan, dat de petroleum-industrie op een keerpunt staat, daar men niet kan blijven werken met verlies. Een groot aantal kleinere producenten zal gedwongen worden den ongelijken strijd op te geven.

M. VER. STATEN. — Fusies **in** de Amerikaansche petroleum-industrie — Voor het einde van het jaar zullen in Amerika belangrijke fusies in de petroleum-industrie tot stand komen. O.a. zullen de Sinclair en Prairie Oil en de Tidewater Oil alsmede de Standard Oil of New Jersey en de Standard Oil of California onderhandelingen voeren om tot een fusie te geraken.

N. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — **Oesterreichische Credit-Anstalt Weenen.** — De niet levensvatbare bedrijven zullen van de hand worden gedaan. De invloed van den Staat neemt toe door de benoeming van Dr. **A.** Spitamuller, die de vertrouwensman van de bondsregeering is, tot voorzitter van de directie.

O. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque de **Genève.** — De geruchten over de moeilijkheden bij deze instelling hebben geleid tot een run op de loketten van de bank. De deposanten werden echter volledig voldaan. Een steunactie wordt overwogen. (Vorig bericht **blz.** 2 L.)

5 **JULI 1931.**

P. NARCOTICA. — Conventie te Genève aangenomen. — De conventie tot beperking der fabricatie van narcotica is door de betreffende conferentie te Genève in eerste lezing aangenomen. De in werking treding wordt afhankelijk gesteld van de ratificatie door *25* staten, waaronder ook Nederland.

Q. **STRESEMANN.** —

Onthulling van het gedenkteeken voor den Duitschen Staatsman G. Strecemann.

R. DUIKEN. — Diepterecord. — Dr. Beebe, directeur van de afdeeling tropenonderzoek van de New Yorksche Maatschappij voor Zoölogie is er in gedaagd om met behulp van een kogelvormig duikapparaat bij de Bermuda-eilanden een diepte van **423** Meter te bereiken, hetgeen een record-prestatie beteekent.

S.—TOONEEL. — **Theaterwezen** te Berlijn. — Het **Berlijnsche** theaterwezen heeft nog nooit zulk een ellendigen toestand meegemaakt als in den **afge-**

loopen winter. Gedurende den zomer zullen dan ook, inplaats van ca. 24, slechts ca. 7 theaters geopend blijven. Het lot van een groot aantal theaters is voor het komende seizoen onzeker. Circa zes groote, goed ingerichte schouwburgen hebben nog geen pachters en het is de vraag of deze geopend zullen worden. Het verschijnsel dat een half dozijn theaters leeg staat, aldus de bekende auteur Rudolph Lothar, heeft zich nog nooit in een wereldstad voorgedaan. De oorzaak wordt geweten aan gebrek aan goede stukken, waarbij ook komt, dat de klankfilms en de radio een deel van het publiek uit de theaters houden.

6 JULI 1931.

A. JOODSCHE PROBLEMEN. — Grieksch-Joodsche conflicten te **Saloniki.** — Naar aanleiding van de voorgekomen ernstige ongeregeldheden dringen de Joodsche bladen aan op den staat van beleg. De onlusten schijnen hun oorsprong te hebben in Grieksch-Joodsche concurrentie. De Italiaansche en Joegoslavische consuls vragen om bescherming van hun landgenooten. Een heel legerkorps houdt de stad bezet. De troepen hebben opdracht op iedereen te schieten, die opnieuw de rust zou verstoren.

B. RECHTZAKEN. — Fraude met scheepshypotheken. — Voor de arrondissements-rechtbank hadden zich eenige personen te verantwoorden wegens gepleegde fraude. Wanneer een schip gebouwd wordt of in de vaart is, moet het om daarop hypotheek te verkrijgen, worden gemerkt. Wanneer zulks met het schip van beklaagden was geschied, dan vertrok het, om eenige maanden, ja zelfs wel eenige weken later, onder een anderen naam weer te verschijnen. Men liet er dan het merk uithalen en het schip opnieuw inschrijven, waarna voor de 2de maal op dit schijnbaar onbelaste schip geld bij de scheepshypotheekbanken kon worden verkregen. Op die manier veranderden schepen soms vier of vijf maal van naam. Dit ging geruimen tijd goed totdat op een keer, toen een schip voor de vijfde of zesde maal opnieuw zou worden gemerkt, de oude weggewerkte merken werden ontdekt.

C. NORDDEUTSCHE WO ~~H~~ — Omvang der verliezen. — Buiten en behalve aandeelenkapitaal en reserve is **100** millioen Mark verloren. De crediteuren zullen van hun vorderingen 40% moeten opofferen. (Vorig bericht blz. 3 E.)

D. **NEDERLAND.** — Ontwapeningspetitionnement. — Op 8 Juli wordt in alle Nederlandsche dagbladen een formulier afgedrukt. Door het te onderteekenen en aan hun dagblad in te zenden, kunnen de lezers hun wensch tot Internationale Ontwapening aan de a.s. ontwapeningsconferentie kenbaar maken.

E. BENZINE. — **Prijsverlaging.** — De prijs voor benzine is in den Haag tot 5 cent per Liter gedaald, hetgeen een laagte-record beteekent.

F. DUITSOHLAND. — Bijzonderheden van het Hoover-plan. — Definitief zijn Parijs en Washington het thans over het volgende eens geworden:
1. De betaling der oorlogsschulden wordt van **1 Juli 1931** tot **30** Juni **1932** opgeschort.
2. Duitschland betaalt het bedrag der onbeschermde annuïteit, doch de Fransche regeering verklaart zich tegenover Amerika bereid toe te staan, dat de op deze wijze door Duitschland verrichte betalingen door de Internationale Bank in gegarandeerde obligaties der Duitsche rijksspoorwegen worden belegd.
3. Alle opgeschorte betalingen dragen rente volgens de door Amerika voorgestelde bepalingen; zij worden van **1** Juli **1933** af in tien annuïteiten vereffend.
4. Dezelfde bepalingen gelden voor de door de **rijks**spoorwegen uit te geven obligaties.

Met betrekking tot drie punten, welke niet direct de Amerikaansche regeering raken, verklaart Frankrijk het volgende:

a. Een groote financieele actie der voornaamste circulatiebanken wordt door bemiddeling van de Internationale Bank ondernomen ten gunste van die Europeesche landen, welke vooral door de opschorting der betalingen worden getroffen.

b. Tusschen Frankrijk en de Internationale Bank wordt vooraf een accoord getroffen, volgens hetwelk Frankrijk het in geval van een Young-moratorium bepaalde garantie-fonds slechts behoeft **aan** te vullen in maandelijksche termijnen, welke overeenkomen met de behoeften der Internationale Bank, en rekening houden met de door Duitschland getransfereerde betalingen.

c. De regeling van de kwestie der leveringen in natura en de verschillende andere technische schikkingen, noodzakelijk geworden door de inwerkingtreding van Hoover's voorstel, zal geschieden door een deskundigencommissie, benoemd door de belanghebbende regeeringen; deze commissie moet dus de te nemen maatregelen in overeenstemming brengen met den geest van Hoover's plan.
Ten slotte behoudt Frankrijk zich hei recht voor van Duitschland betrouwbare garanties te vragen, dat de gelden, die vrijkomen door het Hoover-plan, uitsluitend worden gebruikt voor economische doeleinden. De betalingen van de Duitsche Spoorwegen aan de Internationale Bank zullen als gewoonlijk plaats hebben, doch de bedragen worden niet aan de voormalige geallieerde landen doorgestuurd, doch aan de Duitsche Spoorwegen, die deze b.v. kunnen benutten voor directe of indirecte leeningen aan de Duitsche regeering. De betaling van **660** millioen mark door de Duitsche Spoorwegen, wordt als gewoonlijk door de Rijksbank aan de Internationale Bank overgemaakt, zooals is vastgelegd bij de emissie van de spoorwegobligaties. Onder het Young-plan moet Duitschland de onvoorwaardelijke annuïteit van **612** millioen mark betalen aan de Internationale Bank, ter dekking van den dienst der Young-leening; hierdoor wordt echter de Dawesleening niet gedekt. Ter handhaving van de continuïteit der onvoorwaardelijke betalingen zal de bijdrage der spoorwegen gedurende het moratoriumjaar betaald worden aan de Internationale Bank, ter dekking van de volledige Duitsche verplichtingen dienaangaande. Waarschijnlijk zal het verschil tusschen de **660** millioen en **612** millioen mark aangewend worden voor den dienst op de Dawes-leening.
Wat het geschilpunt aangaat in zake de hulp, te verleenen aan de centraal-Europeesche landen. die door de afkondiging van het Hoover-plan voor een desorganisatie van hun begrootingen worden gesteld, heeft de Fransche regeering voorgesteld, dat een voorschot van 25 millioen dollar aan hen **zal** worden gegeven uit de onvoorwaardelijke betalingen. De Ver. Staten echter konden hiermede niet instemmen, doch, gaven de meening te kennen, dat de Fransche regeering er mee tevreden zou dienen te zijn, als de verschillende circulatiebanken dit voorschot verstrekten, hoewel dit geen deel zou uitmaken van de overeenkomst tusschen **Frankrijk** en Amerika.
Wat de periode voor de terugbetaling van de **nu** opgeschorte betalingen aangaat, is voorgesteld, dat Frankrijk er in zou toestemmen, dat de terugbetaling tot twee jaar na het moratorium zou worden uitgesteld en dat daarna de terugbetaling zou worden verdeeld over tien jaar in jaarlijksche of **half**jaarlijksche termijnen, wat afhankelijk is gesteld van een regeling van enkele andere kwesties. De Amerikaansche regeering verlangt, dat voorzoover zij er **bij** betrokken is, de kwestie van het garantiefonds buiten de besprekingen zou blijven. Wat de leveringen in natura aangaat is de Amerikaansche **regeering** van meening, dat de oplossing van de proble-

men, die het gevolg zijn van de contracten voor **1931—1932** later kan worden aangevat, doch deze oplossing moet in overeenstemming zijn met den geest van Hoover's voorstel. (Vorig bericht blz. **3** G.)

A. BOLIVIA EN PARAGUAY IN **CONFLICT.** — Er is een breuk ontstaan tusschen beide republieken. De gezanten hebben de hoofdsteden verlaten en Bolivia heeft den Volkenbond mededeeling gedaan van het afbreken der politieke betrekkingen met Paraguay. Het conflict vindt zijn oorsprong in den strijd om het bezit van het Gran Chaco gebied, dat reeds in **1928** bijna tot een botsing tusschen beide republieken leidde.

B. **ITALIE.** — **Mussolini's** conflict met den Paus. — Kardinaal Liénart heeft o.a. het volgende verklaard:
De Kerk, die nooit een regime als zoodanig bestrijdt, maar slechts datgene, wat in dit regime in strijd is met het katholieke geweten, moest natuurlijk in botsing komen met de staatsaanbidding van het fascistische regime, toen zij protesteerde tegen het inlijven der Italiaansche jeugd voor doeleinden, die niet vredelievend zijn. (Vorig bericht blz. **3** I.)

7 JULI 1931.

C. SPRINKHANENPLAAG IN **UMBRIE.** — Ondanks energieke maatregelen wordt zeer groote schade aan akkers en velden aangericht en zijn de straten in de steden in Umbrië met een dikke laag sprinkhanen bedekt, zoo zelfs, dat het verkeer groote moeilijkheden ondervindt.

D. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in de **Fransche** Alpen. — In de Fransche Alpen Is een verongelukt vliegtoestel aangetroffen. Van de inzittenden is geen spoor ontdekt. (Vorig bericht blz. 2 M.)

E. **DUITSCHLAND.** — Internationale **Ministerconferentie** te Londen. — De Engelsche regeering heeft een uitnoodiging gezonden aan de voornaamste bij de financieele situatie betrokken mogendheden om deel te nemen aan een te Londen te houden conferentie. De Engelsche regeering deelde het Lagerhuis nog mede, dat de regeeringen van Gr.-Brittannië, Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika en Britsch-Indië het Hoover-plan onvoorwaardelijk hebben aanvaard hetgeen eveneens het e[illegible] zijn met Oostenrijk, B[illegible]i en Italië. Daarentegen heb[illegible] België, [illegible]e, Griekenland, [illegible] Polen, [illegible] tu[illegible], Roemenië en **Joegoslavië** het [illegible]t in principe aanvaard, doch er eenige reserves aan toegevoegd, terwijl Hongarije nog niet heeft geantwoord.

F. ENGELAND. — Werkloosheid. — Op **29 Juni 1931** bedroeg het aantal werkloozen in Engeland **2.664.889,** d.i. **774.314** meer dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar.

G. ENGELAND. — België aanvaardt **Engeland's** tarievenvoorstel. — De Engelsche regeering heeft andere regeeringen voorgesteld de tarieven voor bepaalde Engelsche artikelen met **25%** te verlagen, waartegenover Engeland zijn eigen invoerrechten dan niet zou verhoogen. De eerste Europeesche mogendheid, welke het Engelsche voorstel voor alle artikelen heeft aanvaard, is België.

H. DUITSCHLAND. — **Duitsch Garantiesyndicaat** opgericht. — De leiders van de Duitsche industrie, handel, banken en scheepvaart hebben gezamenlijk een garantiesyndicaat gevormd tot een bedrag van M. **500** millioen, welke garantie ter beschikking van de Gouddiskontobank wordt gesteld. Hierdoor zou dit instituut wederom in de gelegenheid worden gesteld in het buitenland de voor Duitschland noodzakelijke credieten op te nemen.
De garantiesom van M. **500** millioen wordt volgens een bepaalde schaal verdeeld over de **1000** grootste Duitsche ondernemingen.

I. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque de Genève. — Het kanton Genève zal Zw. frs. 15 millioen pref. aandeelen van de Banque de Genève overnemen ter overwinning der moeilijkheden. Dit bedrag van Zw. frs. 15 millioen werd het kanton Genève door den Zwitserschen bondsraad tegen een rente van **4%** ter beschikkling gesteld. Ook de plaatselijke banken zullen steun verleenen door in totaal een bedrag van Zw. frs. 6 millioen ter beschikking van de Banque de Genève te stellen. (V. b. blz. 3 **O.**)

K. ENGELAND. — **Credieten** aan Rusland verstrekt. — De Engelsche regeering heeft medegedeeld, dat zij het plaatsen van Russische orders in Engeland met betrekking tot de leveranties van zware machines, zal bevorderen door de credieten te verlengen van **12** tot **30** maanden, terwijl zij bovendien een garantie **zal** verstrekken van £ 5 millioen. De Engelsche regeering aal, zooals tot dusver is geschied, **60%** van alle **credieten** garandeeren, terwijl de resteerende **40%** door de banken zal worden gegarandeerd. Men hoopt, dat door deze crediet-faciliteiten opnieuw orders ten bedrage van £ 7 à **10** millioen door Rusland zullen worden opgedragen. Deze garantie geldt echter niet voor levering van oorlogsmateriaal.

8 JULI **1931.**

L. DUITSCHLAND. — **Garantieverordening** uitgevaardigd door de **Duitsche** Regeering. — De Duitsche **Rijksregeering** heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij ondernemers met een bedrijfskapitaal van meer dan M. **5** millioen verplicht worden deel te nemen in het garantie-bedrag groot M. **500** millioen. Dit bedrag is bestemd om eventueele verliezen te dekken, welke zouden kunnen ontstaan uit de crediettransacties, welke door de Duitsche Gouddiscontobank zullen worden afgesloten.
De door de verschillende ondernemingen gegeven garantie is slechts geldig voor crediettransacties, welke binnen een tijdperk van **2** jaar, na het in werking treden van de verordening, zullen worden aangegaan.
(Vorig bericht blz. 5 H)

M. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Op **30 Juni** waren bij de arbeidsibeurzen in Duitschland **3.962.000** werkloozen ingeschreven, d.i. **1.030.000** minder dan **op** 15 Februari **1931.**

N. DUITSCHLAND. — Duitsche moratorium-gelden worden niet voor oorlogsdoeleinden **aangewend,** — De Duitsche rijkskanselier heeft schriftelijk verklaard, dat de ingevolge het Hoover-plan beschikbaar komende moratorium-gelden niet zullen worden aangewend voor verhooging van de marine- of Rijksweerbegrooting. (Vorig **bericht** blz. 4 F.)

O. BERGING VAN SCHEPEN. — Berging van **bij** Scapa Flow tot zinken gebrachte Duitsche oorlogsschepen. — In **1924** werd begonnen met het bergen van de eertijds te Scapa Flow tot zinken gebrachte Duitsche oorlogsschepen. In totaal zijn thans 25 torpedobooten en 6 groote Duitsche oorlogsschepen gelicht, terwijl thans ook een zevende Duitsche kruiser uit de golven te voorschijn is gebracht. De berging van deze schepen, welke indertijd als een commercieele onderneming op touw werd gezet, heeft tot dusver nog geen winst opgeleverd. De schepen worden als oud ijzer verkocht, waarbij de opbrengst niet in staat bleek de bergingskosten te dekken.

P. DUITSCHLAND. — **België's** houding in zake het **moratorium-voorstel-Hoover.** — Het Belgische antwoord op het moratorium-voorstel van president Hoover is door de Belgische Kamer goedgekeurd. Tevens werd door de Kamer een motie aangenomen, waarin herinnerd wordt aan België's onaantastbare rechten met betrekking tot de reparatiebetalingen.
(Vorig bericht blz. 5 N.)

A. DUITSCHLAND. — Toelichting tot het **Duitsche** Garantiesyndicaat. — De president van de **Rijksbank** heeft met betrekking tot het garantiesyndicaat van M. 500 millioen de volgende toelichting verstrekt. Het zou een vergissing zijn te meenen, dat de Gouddiscontobank nu slechts over een **credietmogelijkheid** van M. 500 millioen kan beschikken. Wanneer men den omvang van een „Wirtschaft" als die van Duitschland in oogenschouw neemt, en vooral in het oog houdt hoe groot de buitenlandsche credieten dan wel moeten zijn, dan kan men onmogelijk met een buitenlandsch crediet van ten hoogste M. 500 millioen genoegen nemen. Dr. Luther wees er op dat het crediet van M. 500 millioen vergeleken kon worden met het aandeelenkapitaal van een bank, welker mogelijkheid tot credietopneming natuurlijk niet gedekt werd door den omvang van het aandeelenkapitaal. Het doel van de huidige actie was op de basis van het thans verkregen crediet een veelvoud op te bouwen, ten einde de voor Duitschland zoo noodige ontspanning teweeg te kunnen brengen.

Het totale crediet moet zoo groot zijn, dat elke twijfel aan Duitschland's betalingscapaciteiten opgeheven wordt.

Het komt er voornamelijk op aan het buitenland te laten zien, dat men in Duitschland van plan is eensgezind front te maken tegen de voortdurende opvragingen van buitenlandsche credieten.

De Gouddiscontobank kan thans een belangrijke prestatie verrichten door de andere credietverleenende instellingen te hulp te komen.

Uit de regeeringsverordening blijkt, dat het geenszins de bedoeling is, dat het bedrag van M. 500 millioen door handel, industrie en banken wordt opgebracht en vervolgens wordt overgedragen aan de Gouddiscontobank, welke het bedrag dan in den vorm van credieten zou doorgeven. De som van R.M. 500 millioen zal veeleer voorloopig in het geheel niet worden opgebracht, maar dient in zekeren zin tot stille reserve. (Vorig bericht blz. 5 L.)

B. POLEN EN DE MOEILIJKHEDEN AAN DE OOSTGRENS. — Bij het aangeven van de nieuwe Oostgrens van Polen heeft Pilsoedski een groote rol gespeeld. Ofschoon hij geen aansprakelijkheid draagt voor den „Corridor", die de Oostgrens van de rest van Duitschland scheidt, verloopen de grenzen met Rusland naar zijn opvatting. Weliswaar werd hierdoor zijn wensch omtrent een Oekraïnischen bufferstaat onder Poolsche leiding verwezenlijkt, doch deze grenzen omvatten zooveel Russisch grondgebied, dat ze bezwaarlijk als de permanente grenzen kunnen worden opgevat.

C. JOODSCHE PROBLEMEN. — **Antisemitisme** onder **Duitsche** studenten. — Het antisemitisme is niet het voornaamste punt van het programma van de studenten, hetgeen niet wegneemt, dat het steeds de Joden zijn, die bij opstootjes de klappen krijgen. In het algemeen gaat de strijd rechtstreeks tegen de Regeering, waarvan de leden soms op zulk een wijze worden beleedigd, dat het **Universiteitsbestuur** tot bestraffing van de schuldigen moet overgaan. Hierdoor ontstaan dan relletjes, welke op traditioneele wijze verloopen: men ranselt de Joodsche studenten af en schroomt zelfs niet, hen uit de v'ensters van de collegezalen te werpen, waarna de politie van den gummistok gebruik maakt om de rust te herstellen.

D. CHINA. — Overstroomingen in Kwantoeng. — In Kwantoeng zijn uitgestrekte gebieden overstroomd, waardoor naar men vreest, duizenden menschen zijn omgekomen.

9 JULI 1931.

E. ROEMENIE. — **Petroleumbrand.** — In Roemenië is in het petroleumgebied van Ploesti een boortoren in brand geraakt. De vlammen deelden zich aan twee aangrenzende boortorens mede, waarna ook twee petroleumtanks in brand vlogen. De brandende petroleum vloeide af naar het dal en slechts met de grootste moeite wist men den vurigen stroom af te dammen. De schade wordt op 10 millioen Lei geschat.

F. POLITIEKE MISDADEN. — Aanslag op den president der Egyptische Hamer. — Te Caïro is een aanslag gepleegd op den president der Egyptische Kamer. Ofschoon op de auto, waarin de president gezeten was, vier schoten werden gelost, werd niemand gekwetst. De daders zijn ontsnapt.

G. VER. STATEN. — Gebreken in Amerikaansohe oorlogsschepen. — Vijf van de nieuwste kruisers in de Amerikaansche oorlogsvloot vertoonen in den achtersteven gebrekkige gietstukken. Vermoedelijk is de oorzaak óf in het slechte gietwerk óf in foutieve ontwerpen te zoeken.

H. UITVINDINGEN. — Nieuw ventilatie-systeem. — De American Gas Association te New-York heeft na jarenlang onderzoek een nieuw systeem van luchtverversching voor groote gebouwen uitgevonden. Het nieuwe procédé berust op een specialen gasoven met bij-installaties, die niet alleen de lucht verwarmen en vochtig kunnen maken, doch ook de lucht kunnen afkoelen en ontvochten. Het systeem, waaraan men den naam van Silica Gel Gas Air Conditioning process gegeven heeft, zou beter dan met de tot nu toe gevolgde methoden het geval was, zoowel 's winters als 'szomers in staat zijn de lucht in de gewenschte conditie te brengen.

I. NEDERLAND. — **Nieuwe** Hongaarsche fondsen worden niet in de Prijscourant opgenomen. — Het bestuur der Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam heeft er nadrukkelijk de aandacht op gevestigd, dat geen nieuwe Hongaarsche fondsen in de prijscourant zullen worden opgenomen, zoolang Hongarije niet aan zijn verplichtingen, voortvloeiende uit alle oude schulden, welke te zijnen laste vallen, heeft voldaan of althans een bevredigende regeling daaromtrent heeft voorgesteld.

K. VEREENIGDE STATEN. — Beurs en **Geldmarkt.** — Het Departement van Handel raamt, dat de kapitaalexport der Ver. Staten in 1930 $ 733 millioen heeft bedragen tegen $ 306 millioen in 1929 en $ 944 millioen in 1928. In 1930 hebben de ontvangsten uit hoofde van interest en aflossing van obligaties, alsmede wegens aflossing van Amerikaansche leeningen op langen termijn ongeveer $ 1300 millioen bedragen, hetgeen een nieuw hoogterecord beteekent.

L. RUSLAND. — Petroleum-productie. — De voornaamste Russische petroleumtrust „AZNEFT" heeft over het eerste halfjaar van 1931 in totaal 6.407.000 ton geproduceerd, hetgeen bijna 93% is van het voor deze periode vastgestelde productieprogramma. In het tweede kwartaal van 1931 zou de productie met 221.000 ton zijn toegenomen in vergelijking met het eerste kwartaal.

M. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque de **Genève.** — Het verlies, dat deze instelling alleen op debiteuren lijdt, moet Zw. frs. 15 mill. bedragen, terwijl in totaal niet minder dan Zw. frs. 25 millioen benoodigd zal zijn om de bank voor een débâcle te behoeden. (Vorig bericht blz. 5 I.)

N. PRUISEN. — Voorstel tot ontbinding van den **Pruisischen** Landdag **verworpen.** — Hst voorstel tot ontbinding van den Pruisischen Landdag is met 229 tegen 190 stemmen verworpen.

A. OOST-GROE ——?). — Noorsche bezetting. — De Noorsche regeering zal op **10** Juli overgaan tot bezetting van Oost-Groenland.

B. RUSLAND. — Russisch **Vijfjaarsplan.** — De leider van het Russische bureau voor industrieel onderzoek heeft er naar aanleiding van een onlangs door Stalin gehouden rede op gewezen, dat deze rede niet bedoeld was als een erkenning dat het vijfjaarsplan zou hebben gefaald. Slechts was beoogd bepaalde reeds vroeger aanvaarde principes strikter toe te passen, en wel:
1. Verantwoordelijkheid van de leiders van industrieele bedrijven.
2. Calculatie op eaonomischen grondslag.
3. Betaling van stukloonen overeenkomstig den gepresteerden arbeid, zulks in het belang der arbeiders.
4. Verhooging van het levenspeil der arbeiders.
Om een einde aan de crisis te maken, was het noodig, een enorm verbruik te scheppen.

C. **BELGIE.** — Lijkverbranding toegestaan. — De Belgische Kamer heeft het wetsvoorstel, waarbij de lijkverbranding in België wordt toegestaan, aangenomen.

D. FRANKRIJK. — Steenkolenindustrie gesteund door invoerbeperking. — De Fransche ministerpresident heeft medegedeeld, dat, ten einde de Fransche steenkolenindustrie, waarbij groote werkloosheid heerscht, te steunen, de regeering voornemens is een systeem van invoervergunningen toe te passen, waardoor de import met 20% zal worden verminderd. Een derde gedeelte van het steenkoolverbruik in Frankrijk werd tot nu toe in het buitenland gedekt. Daarentegen zal de binnenlandsche productie met **10%** worden opgevoerd.
Ofschoon de werkloosheid in de steenkooldistricten door deze maatregelen niet geheel kan worden opgeheven, zal toch een groote vermindering van het aantal werkloozen in de mijnen hierdoor ontstaan.

E. NORDDEUTSCHE **WOLLKAEMMEREI.** — Strafrechterlijk onderzoek gelast. — Door het Openbaar Ministerie te Bremen is een strafrechterlijk onderzoek gelast in verband met de débâcle van bovengenoemde maatschappij. (Vorig bericht blz. 4 ***C.)***

F. VER. STATEN. — **Amerik.** katoenoogst **grooter** dan in **1930.** — De Federal Farmboard raamt het surplus aan Amerikaansche katoen dit jaar op **8.750.000** balen, d. i. **2** millioen balen grooter dan in **1930** en **4** millioen balen meer dan in **1929.**

G. ARGENTINIE. - Nieuwe **Argentijnsche petroleumvelden.** — Een Chileensch ingenieur heeft in de nabijheid van de Chileensche grens op Argentijnsch grondgebied groote petroleumvelden antdekt.

10 JULI 1931.

H. **NOBELFONDS.** — De Nobelstichting beschikt. thans over 31.348.438 Kronen.

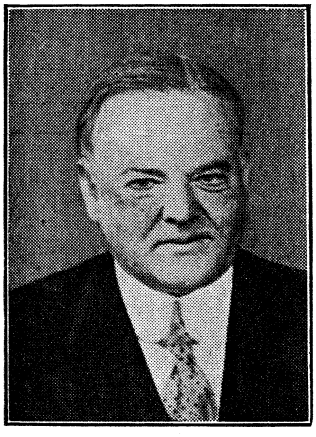
I. AUSTRALIE. — Begrooting. — De Australische begrooting vermeldt een tekort over het afgeloopen jaar van £ 17.215.662.

K. DUITSCHLAND. — Het Hoover-plan door Engeland aanvaard. — Het Britsche departement van Financiën heeft heden een schrijven gezonden aan den president der Bank voor Internationale Betalingen, waarin o.a. het volgende wordt gemeld: Op **15** Juli zal een maandelijkschc termijn van de Duitsche annuïteit vervallen, maar zelfs, indien de Duitsche regeering in staat zou zijn, dezen termijn te voldoen, zou het blijkbaar met de aanvaarding van het principe van het Hoover-plan in strijd zijn, dezen termijn te vorderen. De regeeringen van Engeland en zijn Dominions hebben daarom besloten, voor zoo ver zij daarvoor in aanmerking komen, van de betaling van den **15** Juli vervallenden termijn der voorwaardelijke en onvoorwaardelijke annuïteit afstand te doen, zonder daarmede schade toe te brengen aan de houders van de Duitsche buitenlandsche leening van **1924** en van de 5½% internationale buitenlandsche leening van **1930** (Youngleening) en onder het voorbehoud, dat de voorwaarden van opschorting van genoemde betaling en van de eventueele betaling van het opgeschorte bedrag de voorwaarden zullen zijn, waarover men overeenstemming zal bereiken ten behoeve van het effectief maken van Hoover's voorstel. (Vor. ber. blz. 5 P.)

L. OOSTENRIJKSCHE FINANCIEN, — Frankrijk staat Oostenrijk betalings-faciliteiten toe. — De Fransche gezant te Weenen heeft de Oostenrijksche regeering medegedeeld, dat Frankrijk ook aan Oostenrijk faciliteiten toestaat op grond van het Hooverplan. Oostenrijk zal dientengevolge geen betalingen op grond van de z.g. reconstructie-leening, die in 1928 te Londen werd gesloten, behoeven te verrichten.

M. ZWEDEN. — Zweedsche **levensstandaard.** — Het gemiddelde jaarlijkschc inkomen van een Zweedschen arbeider in **1930** bedroeg **2593** kronen (f **1711).** Wanneer men deze loonen vergelijkt met het inkomen voor den oorlog in **1913,** dan zijn de gemiddelde verdiensten van de mannelijke arbeiders met 134%, van de vrouwelijke arbeiders met 155% gestegen. Uit deze cijfers blijkt de neiging tot nivelleering van den loonstandaard van mannen en vrouwen.
Wanneer men de tegenwoordige kosten van levensonderhoud in vergelijking met die van voor den oorlog, in aanmerking neemt, dan kan een voortdurende verbetering van den levensstandaard der arbeiders worden vastgesteld.
Op deze basis bewegen zich n.l. de jaarloonen 44%, de dagloonen 46% en de uurloonen 73% boven het peil van **1913.**

N. VER. STATEN. — **Hoover's meening in** zake contramine. — President Hoover heeft een verklaring afgelegd, waarin hij de contramine op de goederenmarkt scherp veroordeelde. Op patriottische gronden drong Hoover er op aan, dat de contramine haar actie zal staken, aangezien deze uitsluitend ten doel heeft, een prijsdaling teweeg te brengen en het terugkeerende vertrouwen van het publiek weer af te schrikken.

Hoover

,,Ik wil geen oordeel vellen omtrent de economische beteekenis van het bestaan eener contramine in normale tijden", aldus Hoover, ,,maar onder de huidige omstandigheden is er een publiek belang mee gemoeid."
In het bijzonder haalde Hoover het voorbeeld aan van de tarwemarkt en wees er op, hoe een betrekkelijk klein aantal speculanten den producenten hun rechtmatige winst onthoudt. (Vorig bericht blz. 6 K.)

O. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque de Genève. — Het parlement van het kanton Genève heeft de reorganisatie-plannen van de Banque de Genève, zooals die door de regeering werden voorgesteld, met **48** tegen **47** stemmen verworpen. Indien de

particuliere banken niet geheel buiten het kanton om besluiten tot een steunactie, is liquidatie onvermijdelijk. (Vorig bericht blz. 6 M.)

A. **ZWEDEN.** — Electriciteit **in** Zweden. — Sinds **1916** is de hoeveelheid energie, welke in Zweden wordt opgewekt, bijna verdubbeld; deze bedraagt thans ongeveer **1.195.000**K.W. De Zweedsche regeering beschikt over 36% van deze hoeveelheid. Zweden neemt thans de derde plaats in Europa in met betrekking tot de totale hoeveelheid electrische energie, welke door waterkracht wordt opgewekt, terwijl het de zesde plaats inneemt, wat betreft de momenteel in exploitatie zijnde electrische centrales.

11 JULI **1931.**

B. DUITSCHLAND. — **Engelsche** credieten aan Duitschland gehandhaafd. — In een te Londen gehouden vergadering van bankiers werd besloten geen credieten meer in Duitschland op te zeggen.

C. OOST-GROENLAND. — Noorsche **bezetting.** — De koning van Noorwegen heeft het decreet onderteekend, waarbij een deel van de kuststrook van Oost-Groenland tot Noorsch gebied wordt verklaard. De Noorsche minister heeft besloten, aangezien met Denemarken omtrent deze inbezitneming een kwestie is gerezen, deze zaak door het Permanent Kof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage te laten beslissen.
Ook de Deensche regeering heeft besloten het Deensch-Noorsche conflict aan het Internationaal Gerechtshof voor te leggen. (Vorig bericht blz. 7 **A.)**

D. LUCHTAANVALLEN. — Duinkerken onverdedigbaar tegen een aanval uit de lucht. — Nadat te Duinkerken oefeningen waren gehouden in het afweren van aanvallen uit de lucht, hebben de legerautoriteiten verklaard, dat een stad als Duinkerken met **200.000** inwoners, door een aanval van bombardementsvliegtuigen binnen een half uur met den grond gelijk gemaakt kan worden.

E. SCHEEPVAART. — Een snelheidsrecord op den Oceaan. — Het nieuwste schip van de Trans-Canadeesche Spoorwegmaatschappij (een ondermaatschappij van de American Pacific) heeft een nieuw snelheidsrecord gevestigd door den Atlantischen Oceaan over te steken in slechts 4 dagen en **12** uur. De White Star Line is nu echter bezig met den bouw van een boot, welke **60.000** ton zal meten. Dit schip, dat „Oceanic" zal worden gedoopt, zal de beschikking hebben over turbines, welke **160.000** P.K. zullen Kunnen ontwikkelen.
Ook de United States Line heeft thans twee schepen op stapel gezet, waarvan zij verklaart, dat zij de grootste en snelste ter wereld zullen worden.
De strijd om het blauwe lint van den Oceaan is dus nog lang niet geëindigd.

F. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — Banque de Genève. — De Banque de Genève heeft heden haar betalingen gestaakt, terwijl het faillissement Maandag **13** Juli a.s. zal worden aangevraagd. (7 0.)

G. RUSLAND. — Russische handel met de Vereenigde Staten. — De handelsrechtbank heeft heden een vonnis gewezen, waarin beslist wordt, dat de Amtorg Trading Corp., de Russische handelsvertegenwoordiging in de Vereenigde Staten, recht heeft op de vol. ledige bescherming van de rechtbanken in de Vereenigde Staten.

H, **LUCHTVAART.** — Doret en **Lebrix's** vlucht om de wereld. — Hedenmorgen om **4.43** uur zijn de Fransche aviateurs Doret en Lebrix met hun machine „Trait d'Union" opgestegen voor het maken van een vlucht om de wereld. De eerste étappe wordt gevormd door een nonstop-vlucht van Parijs naar Tokio, welken afstand men in **62** uur hoopt af te leggen. De volgende étappes zijn Tokio—San Francisco, San Francisco —New-York en New-York—Parijs. Het vliegtuig is door den parfumkoning Coty ter beschikking van de aviateurs gesteld.

12 JULI **1931.**

I. **PARAGUAY** EN BOLIVIA. — De regeering van Paraguay heeft het voorstel van de Argentijnsche regeering aangenomen, waarbij deze haar bemiddeling aanbood in het conflict met Bolivia met betrekking tot het gebied van den Gran Chaco. (V. b. 5 **A.)**

K. **NATHAN** SOEDERBLOM **OVERLEDEN.** — Te Stockholm is overleden Nathan Söderblom, die in **1930** den nabelprijs voor den vrede verwierf. Aartsbisschop Söderblom was de stichter van de z.g. „beweging van Stockholm", d. i. de organisatie, die er naar streeft de kerken te vereenigen en den geest van het Evangelie te doen inwerken op de maatschappelijke, economische en industrieele verhoudingen. Ook was Söderblom één der leidende figuren in den Wereldbond der Kerken; deze bond heeft getracht de vreedzame betrekkingen tusschen de volkeren tot stand te brengen.

L. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — De **Darmstädter und Nationalbank** sluit haar loketten. — De Darmstadter und National Bank heeft medegedeeld, dat zij genoodzaakt is haar loketten Maandag gesloten te houden. De regeering heeft de Darmstadter und National Bank gemachtigd tot de volgende verklaring: „De Rijksregeering zal op grond van een in den loop van Maandag door den Rijkspresident uit te vaardigen noodverordening de volle garantie op zich nemen voor alle deposito's en voor de kalme afwikkeling der zaken van de Darmstadter und National Bank zorgdragen".

M. DUITSCHLAND. — Duitsche beurzen gesloten. — De beurzen in geheel Pruisen zullen Maandag en Dinsdag gesloten blijven. Ook de beurzen in Beieren en Saksen zullen Maandag **13** Juli en Dinsdag **14** Juli gesloten blijven.

N. **DUITSCHLAND.** — Betalingen bij de Duitsche banken worden gerantsoeneerd. — Aangezien de Rijksbank ten gevolge van de credietrestrictie niet in staat is aan de aanvragen van de banken te voldoen, terwijl verder ook de Danatbank haar betalingen heeft gestaakt, hebben de overige banken besloten tot een rantsoeneering van haar uitbetalingen over te gaan. Een overeenkomst dienaangaande tusschen de Rijksbank, de particuliere banken en de spaarbanken is reeds getroffen, zoodat van heden af de betalingen niet meer in haar vollen omvang zullen plaats hebben. Besloten is bij de rantsoeneering een gemiddelde van 10% vast te stellen.

O. **FORAIN, FRANSCH TEEKENAAR, OVERLEDEN.** — Op bijna 80-jarigen leeftijd is de Fransche teekenaar Forain overleden. Ofschoon hij ook schilderde, heeft hij zijn groote beroemdheid te danken aan zijn litho's, die op geniale wijze zijn opvattingen weergaven. Gedurende den oorlog heeft hij twee albums met teekeningen uitgegeven met een reeks bijschriften, die sterk de aandacht trokken. Het meest bekend is de plaat, waarop twee frontsoldaten voor het graf van een kameraad staan, een huilend en de ander, met een bloemetje tusschen ae tanden, mompelend: „Wat wil je, oude jongen, dat 's het leven."

13 JULI **1931.**

P. **BANKEN** IN **MOEILIJKHEDEN.** — **Darmstädter und National Bank.** — **Verklaring** van **Jacob** Goldschmidt. — Over de jongste ontwikkeling d Goldschmidt het olg l mede: Tegenover le hoogsten stand der credieten, die op **30** Juni **1930** werd be-

reikt, heeft de bank tot nu toe ongeveer Mk. 950 millioen tot Mk. 1 milliard credieten, dat is ongeveer 40% van den hoogsten stand, moeten terugbetalen en wel in Mei Mk. 100 millioen, in Juni Mk. 300 millioen en in Juli Mk. 350 millioen. Van de totale crediet-onttrekkingen aan Duitschland in den loop van de laatste tien weken ten bedrage van ongeveer Mk. 2 milliard, konit er dus 1/3 op rekening van de Danatbank. Het totaalbedrag der crediteuren is in den loog van Juni van dit jaar van ca. Mk. 2,07 milliard tot ca. Mk. 1½ milliard verminderd. Daarvan vallen Mk. 350 millioen op buitenlandsche reinbourscredieten, Mk. 110 millioen op andere buitenlandsche verplichtingen. De overige credieten, in hoofdzaak deposito's van de cliëntèle, kunnen als volgt worden gerangschikt: opvraagbaar binnen zeven dagen Mk. 552 millioen, binnen drie maanden Mk. 579 millioen, na drie maanden Mk. 45.6 millioen. Daarnaast liepen nog op 30 Juni RM. 79 millioen crediet op korten termijn en Mk. 52 millioen crediet op drie maanden van banken en bankiers.

Over de oorzaken van de ontwikkeling verklaarde Goldschmidt het volgende: Het onvervuld blijven van de hoop op buitenlandsche credieten *gaf* den buitenlandschen cliënten aanleiding te handelen volgens het principe „sauve qui peut". Bovendien werd deze beweging versterkt door steeds nieuwe geruchten, die men langzamerhand niet meer in staat was te bestrijden. Aanvankelijk voortgekomen uit een politieke atmosfeer, werd de nervositeit steeds grooter door de deconfiture van de Norddeutsche Wollkammerei. Terwijl de bank aanvankelijk dacht, dat zij met Mk. 12 à 13 millioen zich uit deze zaak kon redden, kwamen uit het nadere onderzoek voortdurend hoogere cijfers naar voren.

De bank heeft beproefd het sluiten van haar loketten zoo lang mogelijk te vermijden. Dat de overige groote Duitsche banken dit niet hebben verhinderd, verklaarde Goldschmidt aldus, dat bijna alle instituten sterk door het wegtrekken van credieten worden getroffen, hoewel deze beweging bij de overige banken niet zoo hevig was, als bij de Danatbank. (V. b. 8 L.)

A. LUCHTVAART. — Vliegongeluk bij Moskou. — Op 47 K.M. afstand van Moskou heeft een vliegongeluk plaatsgevonden, waardoor acht personen werden gedood. Tot de slachtoffers behoort de plaatsvervangende chef van den generalen staf van het Roode Leger.

B. PALESTINA. — Een nieuwe Hooge Commissaris. — Op 1 November zal de Hooge Commissaris van Palestina, sir John Robert Chanceller, aftreden. In zijn plaats zal worden benoemd Generaal-Majoor Wanchope.

C. VOLKENBOND. — Gedwongen arbeid. — De voornaamste koloniale mogendheid, n.l. Engeland, alsmede Liberia en Ierland hebben de conventie voor de afschaffing van den gedwongen arbeid voor inboorlingen geratificeerd.

D. VENEZUELA. — Nieuwe President. — Generaal Vicente Gomez, 72 jaar oud, is beëedigd als President van Venezuela.

E. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Darmstädter und National** Bank. — Ten aanzien van de positie der Danat-Bank zijn nog geen definitieve cijfers bekend.

Omtrent de verliezen der Darmstadter und National Bank bij de Norddeutsche Wollkammerei und Kammgarnspinnerei wordt gemeld, dat de bank van genoemde maatschappij Mk. 29 miilioen heeft te vorderen en van de dochtermaatschappijen der Nordwolle Mk. 12 millioen à Mk. 13 millioen. Wanneer het reorganisatieplan tot stand zou zijn gekomen en de crediteuren van 40% hunner vorderingen afstand zouden hebben gedaan, zou de Danat-Bank ingevolge haar relaties met de Nordwolle Mk. 12 millioen à Mk. 15 millioen hebben verloren. (Vorig bericht blz. 8 P.)

F. **DUITSCHLAND.** — **Duitsche Banken** gesloten. — De Duitsche Regeering heeft bepaald, dat alle banken, spaarbanken en andere credietinstellingen, met uitzondering van de Rijksbank op 14 en 15 Juli gesloten zullen zijn. De effectenbeurzen zullen waarschijnlijk tot het einde der week gesloten blijven. (Vorig bericht blz. 8 N.)

G. **BRITSCH-INDIE.** — Indische vorderingen op Engeland. — De commissie, die door het Congres was benoemd om rapport uit te brengen over de financieele verplichtingen tusschen Groot-Brittannië en Indië, heeft dit thans gedaan. Dit rapport bevat o.a. tal van vorderingen van Indië op Groot-Brittannië, tot een totaal van 546 mill. pond sterling; hiertoe behooren o.a. ook de kosten van de Indische muiterij van 1827, toen Indië werd bestuurd door de Oost-Indische Compagnie.

De commissie zegt, dat de huidige openbare schuld van Indië de 825 millioen te boven gaat en adviseert dat in verband met de steeds stijgende materieele en politieke winst, die voor Groot-Brittannië uit het bezit van Indië voortvloeien en overwegend de onderdrukking der Indische industrieën en talenten, Groot-Brittannië het precedent moet volgen, dat het heeft geschapen, toen het Ierland heeft bevrijd van zijn aandeel in de nationale schuld van het Vereenigd Koninkrijk. Dit geschiedde toen Ierland een vrijstaat werd.

14 JULI 1931.

H. LUCHTVAART. — Noodlanding van Doret en Lebrix in Siberië. — Bovengenoemde Fransche vliegers, die van plan waren een nonstop-vlucht te maken Parijs—Tokio, als eerste etappe van een wereldvlucht, hebben op 800 KM. ten Westen van Irkoetsk een noodlanding gemaakt. Een der vliegers werd gewond. Zij hebben thans om een andere machine gevraagd, die hen naar Moskou zal terugbrengen. (Vorig bericht blz. 8 H.)

I. FRANKRIJK. — Electrisch stemmen ingevoerd. — De Fransche Kamer heeft besloten in het najaar een electrisch stemsysteem in te voeren. Voor den zetel van elk lid zullen vier knoppen worden aangebracht en door op een van deze te drukken wordt te kennen gegeven, dat men voorstemt, tegenstemt, zich van stemming wenscht te onthouden of een uitgebrachte stem wenscht te wijzigen. Door dit systeem zal zeer veel tijd worden bespaard.

K. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Darmstädter** und **National** Bank. — De Rijksregeering heeft Staatssecretaris Bergmann te Berlijn benoemd tot eersten Trustee voor de Danatbank. (V. b. blz. 9 E.)

L. **DUITSCHLAND.** — Duitsche beurzen gesloten. — De beurs te Berlijn zal ook Woensdag 15 Juli voor den handel in effecten, wissels en metalen gesloten zijn. Deze week zel de termijnhandel op de Berlijnsche goederenbeurs verboden zjin. (V. b. 8 M.)

M. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Mercurbank sluit haar loketten. — De Mercurbank te Weenen sluit voorloopig haar loketten. Het kapitaal van de bank beloopt 20 millioen schilling, volgestort, de reserve circa 4 millioen. De Darmstadter und National Bank bezit de meerderheid van de aandeelen op de Mercurbank, doch heeft overigens op de Mercurbank slechts vorderingen. (Vorig bericht blz. 3 N.)

N. **SCHEEPVAART.** — Wereld-handelsvloot. — Volgens door Lloyd gepubliceerde gegevens is de wereldhandelsvloot sinds 1914 met 51,4% tot 68.723.000 bruto registerton gestegen. De wereldhandel zal zich wei sterk moeten uitbreiden, alvorens voor deze tonnenmaat redelijk loonend emplooi zal kunnen worden gevonden. (Vorig bericht blz. 8 E.)

A. **DUITSCHLAND.** — **Frankrijk** en **België** weigeren het **her-discontocrediet** te verhoogen. — In de vergadering van den Raad van Beheer van de bank voor Internationale betalingen te Bazel werd besloten tot verlenging van het her-discontocrediet van $ 100 millioen voor de Duitsche Rijksbank. Het voorstel van den Gouverneur van de Bank van Engeland tot verhooging van dit her-discontocrediet werd, voornamelijk door het verzet hiertegen van de Bank van Frankrijk en van de Belgische Nationale Bank, verworpen.

B. SPANJE. — Spaansche Cortes geopend. — Voor het eerst sedert acht jaren is het Spaansche Parlement bijeengekomen. Tot voorzitter werd gekozen Professor Julian Besteiro, een der socialistische leiders. De liberale rechtervleugel bestaat uit 43 afgevaardigden; de socialistische groep telt 113 afgevaardigden, waarmede zij de grootste minderheidsgroep vormen. De 86 radicalen, de 25 laden van de republikeinsche actie, de 18 Andalusische afgevaardigden en de vijf federalen hebben te zamen een republikeinsche alliantie gevormd, zoodat zij thans de grootste groep van het parlement zijn. De Catalaansche minderheid telt 41 afgevaardigden.
Kolonel Macia, hoewel tot afgevaardigde gekozen, zal slechts bij bijzondere gelegenheden naar Madrid komen, daar zijn presidentieele taak te Barcelona hem in die plaats vast houdt. De afgevaardigden uit het land der Basken en uit Navarra, ten getale van tien, hebben een kleine groep gevormd, welke de kern zal zijn der oppositie tegen anti-clericale maatregelen.

C. ITALIE. — **Mussolini's conflict** met den Paus. — Het directorium der fascistische partij is onder voorzitterschap van Mussolini bijeengekomen en heeft naar aanleiding van de onlangs gepubliceerde pauselijke encycliek drie verklaringen aangenomen, waaraan wij het volgende ontleenen:
1. Het directorium der fascistische partij protesteert met de grootst mogelijke beslistheid tegen de beweringen der encycliek, volgens welke de fascistische eed slechts in verband met het bestaan, de loopbaan of het leven der betrokkenen wordt afgelegd. De fascisten hebben het bewijs geleverd, dat zij afstand weten te doen van bestaan, loopbaan en leven, wanneer dit voor het vaderland of de fascistische revolutie wordt vereischt.
2. Het directorium der fascistische partij wijst met verontwaardiging de bewering van het Vaticaan van de hand, volgens welke de vrijmetselaars hun invloed in de partij zouden hebben herwonnen. Het directorium constateert in dit verband het ongehoorde bondgenootschap, dat tusschen hei Vaticaan en de vrijmetselarij is ontstaan, die thans door hun gemeenschappelijken haat tegen den fascistischen staat bijeen wordt gehouden.
3. Het directorium der fascistische partij protesteert tegen de leugens en kant zich tegen de beweringen, die in een uit Vaticaansche bron afkomstige buitenlandsche nota tegen de fascistische jongensvereenigingen, Balilla, zijn vervat en het verklaart, dat het aan niemand kan toestaan, een groote organisatie zwart te maken, voor welke duizenden zorgzaam gekozen fascisten, duizenden onderwijzers der openbare scholen en tweeduizend kapelaans werkzaam zijn, een organisatie welke beoogt diegenen te vormen, die de fascistische revolutie zullen voortzetten. (V. b. 5 B.)

D. RUSLAND. — Toenadering tusschen de Sovjet-Regeering en de rechtsche oppositie, — De rechtsche oppositie, onder leiding van den vroegeren voorzitter van den raad van volkscommissarissen, Syrtsof, heeft verklaard, dat de rede van Stalin een compromis bevat tegenover de rechtsche oppositie. Wanneer Stalin verdere tegemoetkoming tegenover de rechtsche oppositie toont, dan zal deze haar houding tegenover de partij veranderen.

E. **DUITSCHLAND.** — Egypte aanvaardt het **Hoover-plan.** — De Egyptische premier heeft medegedeeld, dat de Egyptische Regeering, welke dit jaar 89.000 Egyptische ponden als haar aandeel in de Duitsche reparatiebetalingen moest ontvangen, het Hoover-plan heeft aanvaard. (Vor. ber. blz. 7 K.)

F. DUITSCHLAND. — Moeilijkheden bij het inwisselen van marken in het buitenland. — De gemeente Karlsbad heeft de garantie voor de inwisseling van marken, welke door de Duitsche badgasten bij de bankfilialen worden aangeboden, op zich genomen. Daardoor is het mogelijk geworden, dat de Duitsche badgasten tot 16 dezer dagelijks minstens 50 Mark tegen een koers van 7.50 Cechoslovaaksche Kronen kunnen inwisselen. Door dezen maatregel heeft de gemeente een dagelijksch risico van 800.000 Kronen aanvaard.
Daarentegen heeft het gemeentebestuur van Marienbad geenerlei garantie voor de inwisseling van Marken op zich willen nemen, met het gevolg, dat intusschen het meenendeel der Duitsche badgasten de plaats heeft verlaten.

G. **DENEMARKEN.** — Landbouw en veeteelt in 1930. — In 1930 heeft Denemarken naast de productie voor eigen consumptie nog een exportoverschot gehad van 169.000.000 K.G. boter en 306.000.000 K.G. varkensvleesch. Bovendien werden nog 700.000.000 eieren geëxporteerd. Te zamen met hetgeen aan vee en paarden werd uitgevoerd, vertegenwoordigt deze export 77% van den totalen Deenschen uitvoer. Het aantal melkkoeien in Denemarken is in verhouding tot de andere landen van Europa het grootst. Het bedraagt n.l. 46 koeien per 100 inwoners, terwijl dit cijfer in Nederland 14, in Duitschland 16 en in Engeland 7 beloopt. Aan varkens komen in Denemarken 5.000.000 voor, d. i. 148 op elke honderd inwoners, terwijl voor Duitschland een verhoudingscijfer van 34, voor Nederland van 25 en voor Engeland van 6 varkens per 100 inwoners geldt.

15 JULI 1931.

H. SAN SALVADOR. — Mislukte revolutie. — In San Salvador hebben revolutionnairen getracht een staatsgreep uit te voeren. De opstand werd echter onderdrukt en de regeering heeft den staat van beleg afgekondigd.

I. PALESTINA. — Bevolkingscijfers. — Tusschen 1922 en 1930 is de Joodsche bevolking van Palestina gestegen van 85.000 tot 180.000, terwijl de totale bevolking van 785.000 tot 935.000 is toegenomen.

K. DUITSCHLAND. — In België weigert men marken te wisselen. — Uit België heeft een ware terugtocht naar Duitschland plaatsgevonden van het groote aantal Duitschers, dat hun vacantie aan de Belgische zeekust als regel komt doorbrengen.
De groote Brusselsche banken hebben namelijk hun filialen in Ostende, Knocke, Heyst, Blankenberghe, enz. verboden, marken te accepteeren, zoodat de Duitschers, die daar vertoeven en slechts over marken beschikken, vergeefs gepoogd hebben hun geld tegen francs in te wisselen. (Vorig bericht blz. 10 F.)

L. STRUISVEEREN. — Stijging der prijzen. — De kwijnende handel in struisveeren in Zuid-Afrika leeft plotseling op, doordat de vraag naar struisveeren opeens zeer groot is geworden. Bij de wedrennen te Auteuil bleek n.l., dat voor het garneeren van hoeden weder struisveeren waren gebruikt. De prijzen zijn hierdoor met 50% gestegen, zoodat 45 shilling per pond goede ongesorteerde veeren werd betaald, hetgeen de hoogste noteering is sedert 1924.

M. **DOOFSTOMMEN.** — Leerplicht **verlangd.** — Op het vierde internationale doofstommencongres te Parijs werd er de aandacht op gevestigd, dat **alleen**

doofstommen en blinden moeten betalen voor hun onderwijs, terwijl in Frankrijk de lagere school gratis en verplicht is voor Fransche en buitenlandsche hoorende kinderen.
Besloten werd tot het voeren van onderhandelingen in verschillende landen, teneinde tot oprichting van een internationale doofstommenliga te kunnen geraken.

A. **DUITSCHLAND.** — Schulden-executies uitgesteld. — In verband met de huidige crisis is bepaald, dat in Duitschland voorloopig geen schuldenexecuties zullen plaats vinden.

B. DUITSCHLAND. — De beurzen blijven gesloten. — De Berlijnsche beurs voor den handel in effecten en metalen blijft tot Zaterdag 18 Juli gesloten. Er zullen ook geen noteeringen van deviezen of bankbiljetten worden toegelaten. (Vorig bericht blz. 9 L.)

C. **MIEREN.** — Merkwaardige arbeidsverdeeling. — Uit een ingesteld onderzoek is gebleken, dat mieren, die met een bepaalde werkzaamheid bezig zijn, hetzelfde soort werk ook geruimen tijd voortzetten. Door de mieren met een stip gekleurde verf te merken, werd vastgesteld, dat een aantal meer dan een maand lang bezig was om bladluizen te zoeken, waarvan de suikerhoudende afscheidingsproducten voor de kolonie werd ingezameld. Mieren, die met transport van miereneieren bezig waren, bleven 41 dagen lang zich hiermede belasten. Hieruit blijkt, dat ook in een mierenstaat evenals bij de bijen een bepaalde arbeidsverdeeling bestaat.

D. DUITSCHLAND. — The Financial Times veroordeelt Frankrijk's houding. — The Financial Times schrijft o.a. dat alleen Frankrijk voor de verwikkelingen verantwoordelijk moet worden gesteld en dat de hoofdgedachte van het Hoover-plan alleen door Frankrijk's optreden op den achtergrond raakt, door het brengen van de politiek op een zuiver economisch terrein. Genoemd blad voegt hieraan toe: „De Franschen kunnen met hun werk tevreden zijn, daar zij Midden-Europa langzamerhand verlammen". **(10** E.)

E. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — Engelsche verliezen bij de **Darmstädter und National Bank.** — Volgens een berekening van Financial News zou Londen bij de verliezen der Danatbank met £ 8 à 9 millioen betrokken zijn, welk bedrag over ongeveer 20 huizen zou zijn verdeeld. (Vorig bericht blz. **9** K.)

F. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — Geen **moratorium** voor de Mercurbank. — De Oostenrijksche Regeering heeft geweigerd aan de Mercurbank een moratorium toe te staan. De Mercurbank kan bij de Nationale Bank credieten tegen onderpand opnemen tot een totaal bedrag van Schilling 8.000.000. (9 M.)

G. DUITSCHLAND. — Oostenrijk helpt de Duitsche toeristen. — Ten behoeve van de Duitsche toeristen in Oostenrijk is bepaald, dat deze hun marken-cheques tegen den laatsten officieelen koers bij de Oostenrijksche Nationale Bank kunnen inwisselen (Vorig bericht **blz. 10** K.)

H. **ZINK.** — Internationale Zink-conferentie **in** België. — Op de Internationale Zink-conferentie zou besloten zijn, de wereldproductie met 45% te verminderen. Tot de overeenkomst, welke voor een jaar geldig is, zouden de volgende landen zijn toegetreden: Duitschland, Frankrijk, België, Polen Engeland, Australië, Canada, Cecho-Slovakije, Mexico en Noorwegen.

I. **EGYPTE.** — Nieuwe **Egyptiche** scheepvaartmaatschappij opgericht. — In Egypte is een Engelsche scheepvaartmaatschappij opgericht, welke vier schepen onder Egyptische vlag zal laten varen.
De maatschappij zou zich reeds 25% van de Egyptische katoenverschepingen naar Engeland hebben verzekerd, welke verschepingen tot nu toe met Engelsche schepen plaats vonden. De schepen zullen zich ook met kolentransport belasten. De maatschappij zou door de Egyptische Regeering worden gesubsidieerd.

K. **JEHUDI MENUHIN.** — Huldiging te Parijs. — Aan het jeugdige vioolphenomeen Jehudi Menuhin is door het Conservatoire National de France de eerste prijs verleend. Ook werd hem het eere-lidmaatschap aangeboden van de Association Amicale des Prix de violon du Conservatoire, hetgeen de eerste keer zou zijn gedurende het bestaan van deze instelling, dat een jong, buitenlandsch violist op deze wijze werd gehuldigd.

L. **DUITSCHLAND.** — Zweden wisselt marken voor Duitsche toeristen — Ten behoeve van de talrijke Duitsche toeristen heeft men in Zweden besloten, markenbedragen tot een maximum van 100 tegen een koers van 80 Kronen per 100 Mark om te wisselen. (Vorig bericht blz. **11 G.)**

M. DUITSCHLAND. — Het Hoover-plan treedt in werking. — De internationale Bank heeft aan de Amerikaansche Regeering medegedeeld, dat Engeland, Frankrijk en Italië op grond van het Hooverplan de op 15 Juli vervallende termijnen der herstelbetalingen niet verwachten. Deze landen hebben hiervan ook Berlijn op de hoogte gesteld.
De onvoorwaardelijke Young-annuïteit moest vandaag door Duitschland bij de Internationale Bank worden gestort, doch overeenkomstig het Fransch-Amerikaansch accoord heeft Frankrijk de Internationale Bank opdracht gegeven het bedrag onmiddellijk weer aan Duitschland ter beschikking te stellen in den vorm van een leening tegen voorloopig reçu.
Ook de regeering van Cecho-Slovakije heeft het Hoover-plan onvoorwaardelijk aangenomen. (V. b. **11** D.)

N. LUCHTVAART. — Fransch vliegongeluk. — Een Fransch verkeersvliegtuig, waarin behalve de bestuurder nog vier passagiers aanwezig waren, is ten gevolge van slecht zicht ten Zuiden van Grenoble tegen een bergspits gebotst en neergestort. De bestuurder en twee der passagiers werden gedood en de beide andere passagiers zwaar gewond. (V. **b.** 5 D.)

O. DUITSCHLAND. — Nederland wisselt Duitsche marken. — In de Nederlandsche badplaatsen hebben de Duitschers bij het wisselen van marken geen moeilijkheden ondervonden, daar er, zoolang de banken marken aannemen, voor hotelhouders of winkeliers geen reden bestaat deze te weigeren. **(11** L.)

P. **DUITSCHLAND.** — Disconto-verhooghg te Berlijn. — De Duitsche Rijksbank heeft met ingang van morgen het disconto van 7% tot 10% en de beleeningsrente van 8% tot 15% verhoogd, terwijl de gouddekking voor de rijksmark van 40% tot **30%** werd verlaagd.

Q. **BANKEN IN** MOEILIJKHEDEN. — **Paravicini Christ** & Co. staakt haar betalingen. — In verband met de déconfiture van de Eanque de Genève is ook bovengen. instelling te Bazel in moeilijkheden geraakt en heeft een moratorium aangevraagd. (8 F.)

16 JULI **1931.**

R. LUCHTVAART. — Oorzaak van de **noodlanding** van Doret en **Lebrix.** — De noodlanding van deze vliegers in Siberië is een gevolg van de vorming van ijs op de vleugels van het vliegtuig. (V. b. blz. 9 H.)

S. FRANKRIJK. — Normale **handelsrelaties tusschen** Frankrijk en Rusland hersteld. — Het Fransche decreet van **3** October en het Russische decreet van 20 October, welke ten doel hadden de invoer van bepaalde Russische resp. Fransche producten te contingenteeren, is ingetrokken, terwijl door nieuwe uitgevaardigde decreten de normale economische betrekkingen tusschen de beide landen zijn hersteld.

A. **SPRINKHANENPLAAG. — Trans-Jordanië.** — In 't Zuiden van Trans-Jordanië zijn wolken van sprinkhanen neergestreken, waardoor, daar de plantengroei blijkbaar onvoldoende was, zelfs troepen schapen werden aangevallen. (Vorig bericht 5 C.)

B. LUCHTVAART. — Vliegongeluk. — In den Soedan is een vliegtuig, dat met het uitvoeren van landmetingen was belast, in den Nijl gestort. Van de drie inzittenden werd slechts een gered.

C. JOODSCHE **PROBLEMEN.** — Nieuwe President van de Zionistische Organisatie. — In plaats van Dr. Weizmann is als President van de Zionistische organisatie en van de Jewish Agency den meer dan 70 jaar ouden President van de Executieve Nahum Sokolow gekozen. Daar laatstgenoemde steeds met Dr. Weizmann heeft samengewerkt, beteekent deze persoonsverwisseling geen verandering van systeem. (Vorig bericht blz. **1** P.)

D. **DUITSCHLAND.** — Overeenkomst in zake inwisseling van marken met Oostenrijk en België. — De Duitsche Rijksbank heeft heden met de Oostenrijksche Nationale Bank en met de Nationale Bank van België een overeenkomst afgesloten krachtens welke de beide laatste circulatiebanken de verplichting op zich nemen Rijksmarken tegen vasten koers te accepteeren. De Rijksbank verplicht zich de ingewisselde Rijksmarken tot denzelfden koers weer over te nemen. Met de andere centrale banken zal waarschijnlijk een dergelijke overeenkomst worden getroffen. (Vorig bericht blz. **11** 0.)

E. CHILI. — Tijdelijk moratorium afgekondigd. — De regeering heeft heden een tijdelijk en gedeeltelijk moratorium afgekondigd om den wisselkoers te beschermen. Deze maatregel is van kracht tot Augustus.

F. AARDBEVINGEN. — Ernstige aardbeving in Ecuador. — Donderdag 16 Juli werd midden-Ecuador door een hevige aardbeving geteisterd, waardoor een deel van de hoofdstad van de provincie Leon, Latacunga, totaal zou zijn verwoest. Het aantal dooden is nog niet bekend.

G. POLITIEKE MISDADEN. — Bomaanslag in de Sint-Pieter. — In de Sint-Pieter te Rome werd een helsche machine ontdekt, welke onmiddellijk naar een afgelegen hoek van den tuin van het Vaticaan werd gebracht, waar de bom 'snachts ontplofte.

H. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Darmstädter und National** Bank. — De loketten der bank zijn heden binnen de grenzen door de noodverordening gesteld en alleen voor bepaalde zaken weer geopend. Met betrekking tot den koers der aandeelen van de Danatbank verwacht men groote verrassingen, daar baissiers, die de moeilijkheden van de Bank kenden, hebben verkocht zonder de stukken te bezitten. Zij zijn thans, naar verluidt, in de onmogelijkheid hun engagementen te dekken, daar in den loop van de laatste maanden Jacob Goldschmidt en zijn vrienden bijna het geheele kapitaal van de bank hebben opgekocht. Daar op het oogenblik het termijnverkeer is stopgezet, moet de liquidatiekoers door het beursbestuur worden vastgesteld. Men neemt aan, dat de baissiers aanzienlijke bedragen zullen moeten offeren om hun engagementen te dekken. (Vor. ber, **11** E.)

I. DUITSCHLAND. — Internationale minister-conferentie te Londen. — Op Maandag 20 Juli zal te Londen de conferentie van de regeeringsleiders van Duitschland, Engeland, Frankrijk. Italië, België, Japan en de Vereenigde Staten "worden gehouden, waarbij minister Stimson als officieel vertegenwoordiger van de Amerikaansche Regeering tegenwoordig zal zijn. (Vorig bericht blz. **5** E.)

K, OSLO-CONVENTIE. — Aangenomen door de Belgische Kamer. — De Belgische Kamer heeft de economische conventie van Oslo aangenomen, nadat de minister o.a. de volgende toelichting had verstrekt: De conventie is een verwezenlijking van het denkbeeld: helpt elkaar. Nu Duitschland, Oostenrijk en Hongarije er over denken zich economisch aaneen te sluiten, heeft men gevraagd of het niet gevaarlijk was Europa te verdeelen in groote douaneblokken, daar de conventie van Oslo er toe zou kunnen leiden, dat een nieuw blok wordt gevormd. Deze vrees kan echter door de conventie van Oslo niet gerechtvaardigd worden, want zij sluit andere landen niet uit. Integendeel. De conventie, die nu aan de Kamer wordt voorgelegd, wil de reorganisatie van Europa in het algemeen belang bevorderen.

L. DUITSCHLAND. — Duitsche cheques worden door New-Yorksche banken weer uitbetaald. — Nadat gisteren tijdelijk de uitbetaling van Duitsche op New-York getrokken dollarchèques was geweigerd, hebben de groote New-Yorksche banken thans besloten, op saldi bij New-Yorksche banken getrokken Duitsche bankcheques weer te honoreeren, onverschillig of de bank-vacantiedagen in Duitschland al dan niet worden uitgebreid. Ook de telegrafische overboekingen worden weer uitgevoerd.

M. DUITSCHLAND. — Van leeningen op langen termijn wordt rente en aflossing betaald. — De Duitsche minister van financiën heeft aan de Amerikaansche bankiersfirma Dillon Read & Co. bericht, dat rente en aflossing van Duitsche leeningen op langen termijn zullen worden betaald. Naar de minister verder aan zijn mededeeling toevoegde, waren de tegenwoordige Duitsche moeilijkheden voornamelijk het gevolg van het terugtrekken van milliarden Rijksmark, die in den vorm van credieten op korten termijn door het buitenland aan Duitschland waren verstrekt.

N. **BELGIE.** — Cijfers omtrent bewapening. — Het volkenbondssecretariaat heeft de volgende cijfers omtrent België's bewapening gepubliceerd: België's staande leger omvat 70.000 manschappen en 4800 officieren. In de Belgische Koloniën zijn 17.000 manschappen en 200 officieren. De luchtvloot beschikt over 2800 man, 195 militaire en 113 schoolvliegtuigen. Aan oorlogsmateriaal worden o.a. opgegeven 12 pantserauto's, 47 lichte en 32 zware stukken geschut. De diensttijd bedraagt acht tot veertien maanden.

O. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in **Texas.** — Te St. Antonio in Texas zijn twee vliegtuigen met elkaar in botsing gekomen, ten gevolge waarvan vier personen werden gedood.

P. ABESSINIE. — Nieuwe grondwet aangenomen. — In Abessinië is door den Keizer een nieuwe grondwet geteekend, waarbij twee Kamers van afgevaardigden worden ingesteld.

17 JULI **1931,**

R. **DUITSCHLAND.** — De **Regeering** wenscht onbehoorlijk politiek optreden in de pers tegen te gaan. — De Rijksregeering heeft een noodverordening gepubliceerd, waardoor de verantwoordelijke redacteur van een orgaan voortaan op wensch van de hoogste instantie van het Rijk verplicht zal zijn, mededeelingen benevens weerleggingen van in het betreffende periodieke orgaan medegedeelde feiten zonder toevoeging of weglating, gratis te publiceeren.

S. DUITSCHLAND. — Het Hoover-plan ontheft Duitschland van de betaling van **1600 mill.** Mark. — Rijksminister Treviranus heeft medegedeeld, dat door het inwerking treden van het Hoover-plan het Duitsche Rijk van de betaling van 1.600.000.000 Rijks-

mark wordt ontheven. Tevens deelde de minister mede, dat morgen een noodverordening zal worden uitgevaardigd in zake de kapitaalvlucht, welke beoogd met alle ten dienste staande middelen den terugkeer der geëmigreerde kapitalen af te dwingen en te voorkomen, dat nieuwe kapitalen in het buitenland worden belegd. (Vorig bericht blz. 11 M.)

A. CHINA. — Burgeroorlog: Gevolgen van de bandieten-terreur. — In twee districten van de provincie Hoenan zijn, volgens een officieele verklaring, alleen in de laatste twee jaar 395.000 personen door communisten en bandieten gedood. (Vor. ber. 1 L.)

18 JULI 1931.

B. **ENGELAND.** — Nieuwe **verkeerswet.** — In Engeland is eenigen tijd geleden een nieuwe verkeerswet uitgevaardigd, welke o.a. bepalingen bevat in zake verplichte verzekering, hooge straffen bij overtredingen of onvoorzichtig chauffeeren, terwijl tevens een groote bevoegdheid aan de verkeerspolitie wordt toegekend. Blijkens de ongevallenstatistiek over het eerste kwartaal, waarin de nieuwe wet in werking was, heeft deze nieuwe wet goede resultaten opgeleverd, daar het aantal ongevallen aanzienlijk is verminderd. In Londen werden in het eerste kwartaal van 1931 n.l. 289 personen gedood, welk cijfer gunstig afsteekt bij het recordcijfer van het laatste kwartaal van 1929, toen 407 personen ten gevolge van verkeersongelukken om het leven kwamen. Tevens is gebleken, dat de opheffing van de maximumsnelheid door de nieuwe wet geen stijging van het ongevallencijfer ten gevolge heeft gehad.

C. ZUIDERZEEWERKEN. — **Afsluitdijk** tusschen Wieringen en Friesland het volgend jaar gereed. — De Minister van Waterstaat heeft het plan tot de dichting van het sluitgat bij de middelgronden goedgekeurd, met welk werk men dit jaar hoopt gereed te komen. Wanneer het volgend jaar het laatste sluitgat bij de Vlieter zal zijn gedicht, zal de afsluitdijk tusschen Wieringen en Friesland geheel gereed zijn.

D. STRUISVEEREN. — Stijging der prijzen. — Het aantal tamme struisvogels in Zuid-Afrika was in 1913 gestegen tot 746.000, terwijl de export aan veeren f 36.000.000 beliep. Toen de oorlog uitbrak veranderde gelijktijdig de mode, waardoor een geweldige daling in den prijs van dit luxe-artikel ontstond, welke vrijwel tot den huidigen dag heeft aangehouden. Hierdoor is het aantal tamme struisvogels teruggeloopen tot 50.000 terwijl de prijs van een pond struisveeren van f 60.— tot f 8.— terug liep, zoodat de export aan struisveeren in 1929 nog slechts een waarde vertegenwoordigde van f 500.000. Het is derhalve te begrijpen, dat de boeren in Zuid-Afrika een verandering in de mode met de grootste belangstelling gadeslaan. (Vorig bericht blz. 10 L.)

E. **DUITSCHLAND.** — De Poolsohe spoorwegen weigeren marken. — Op last van den Poolschen minister van verkeer zal door de Poolsche Spoorwegen geen Duitsch geld meer ter betaling van reisbiljetten in ontvangst mogen genomen. (Vorig bericht blz. 12 D.)

F. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — Banque de Genève. — Tegen de Directie van de Banque de Ge-Genève is een strafvervolging ingesteld. (V. b. 11 Q.)

G. DUITSCHLAND. — In **Zwitserland** worden **Rijksmarken gewisseld.** — De Nationale Bank van Zwitserland heeft ten behoeve van de Duitsche reizigers besloten bedragen van 100 Mark tegen 120 Zwitsersche Francs in te wisselen. (V. b. 13 E.)

H. EUROPA. — Zijn vrede en **eenheid bereikbaar?** — Met betrekking tot het handhaven van den vrede in Europa schrijft een der vooraanstaande buitenlandsche politici o.a.:
Het is niet mogelijk, dat de groote landen hun industrieën maar blijven ontwikkelen en met elkander blijven concurreeren; zulk een dwaasheid leidt regelrecht naar oorlog. Ik zie slechts één remedie: een Europeesche contingenteering van alle belangrijke productietakken en een verdeeling der markten tusschen alle belanghebbende industrieën. Dat is de weg, die leidt naar kalmeering der hartstochten, naar de vermindering van de economische crisis, naar Europa's eenheid en naar den vrede.

I. **DUITSCHLAND.** — In Rusland wordt weigering van marken gestraft. — Het financieele commissariaat van de Sovjet-Unie heeft bericht, dat alle Russische particulieren en staatsondernemingen verplicht zijn, marken tot den, door de Rijksbank vast te stellen, officieelen koers te accepteeren. Het weigeren van de Mark als betalingsmiddel zal worden gestraft. (Vorig bericht blz. 13 G.)

K. **DUITSCHLAND.** — **Tusschen Duitschland** en Hongarije is een handelsverdrag afgesloten. — Duitschland en Hongarije hebben voor het eerst sedert den oorlog een handelsverdrag gesloten.

19 JULI 1931.

L. AFPERSING. — Postduiven voor afpersing gebruikt. — Te Bochum (Duitschland) werd een inwoner een postduif toegezonden, met de mededeeling dat de duif met een door afpersers geëischt bedrag moest worden vrijgelaten. De politie volgde in twee sportvliegtuigen de postduif en wist de duiventil op te sporen, waarin de postduif verdween, zoodat tot arrestatie der daders kon worden overgegaan.

M. POOLONDERZOEK. — De **Malygin** vertrokken. — De ijsbreker Malygin heeft zijn reis naar de Poolstreken aangevangen. Het schip heeft 12.000 brieven meegenomen, welke door de Graf Zeppelin tijdens het bezoek aan de Pool aan boord zullen worden genomen.

N, RUSLAND. — Vrouwenarbeid. — Binnenkort zal in de Sovjet-Unie een wet worden afgekondigd met de bedoeling 1.600.000 vrouwen en meisjes aan te werven ter vervanging van mannen in industrieele bedrijven. Een lijst van 115 soorten arbeid in de metaal-, chemische-, textiel-, mijn-, electriciteit-, leder-, papier- en andere industrieën, waarin in de toekomst vrouwelijke arbeidskrachten zullen worden aangewend, is vastgesteld. Tevens zal voor 170 andere soorten arbeid bij voorkeur vrouwelijke arbeidskracht worden aangewend.

O. SPIONNAGE, — Poolsch Majoor terechtgesteld. — De voormalige Majoor van de Poolsche generale staf, Demskofski, die wegens spionnage ter dood veroordeeld was, is, volgens bericht uit Warschau, terechtgesteld.

P. VER. STATEN. — Tarwe als ruilmiddel gebruikt. — In het Zuid-Westen van de Ver. Staten wordt in verschillende Staten tarwe als ruilmiddel gebruikt. Kooplieden accepteeren graan tegen 10 à 25 cent per schepel boven den marktprijs in ruil voor voedsel, kleeren, automobielen enz.

20 JULI **1931.**

A. POLITIEKE MISDADEN. — Bomaanslag **te** Cairo. — In de tuinen van het Ministerie van Justitie te Cairo is een bom ontploft. Er vielen geen slachtoffers.

B. DUITSCHLAND. — Minister-conferentie te Parijs. — In de te Parijs gehouden minister-conferentie is bepaald, dat op de binnenkort te Londen te houden conferentie, uitsluitend over financieele en economische kwesties zal worden gesproken en niet over politieke, zooals die der ontwapening.

C. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — J. F. Schröder-Bank, Bremen. — Genoemde instelling heeft wegens ernstige financieele moeilijkheden haar loketten gesloten. Het kapitaal der Bank bedraagt Mk. **15.000.000.** (Vorig bericht blz. **12** H.)

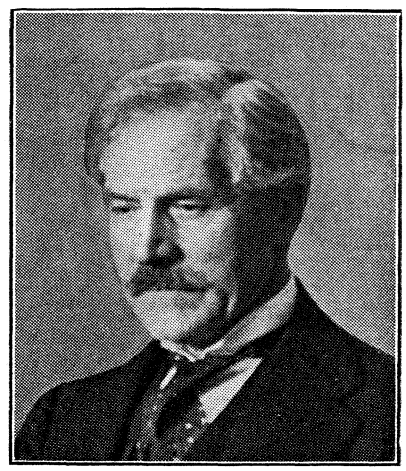
D. HONGARIJE. — De beurs van Boedapest gesloten. — Te Boedapest zal de Effectenbeurs tot en met **23** Juli gesloten blijven.

E. CHILI. — Begrootings-tekort. — Het tekort op de begrooting over het afgeloopen jaar zal vermoedelijk $ **12.720.000** bedragen.

F. BRAZILIE. - Braziliaansche koffie verbrand. — De Nationale Koffie-raad van Santos bericht, dat tot en met **17** Juli **202.560** balen koffie van **60** K.G. elk door de Santos-Havenmaatschappij werden verbrand.

G. CHINA. — Burgeroorlog: **Ningtoe** tot puin geschoten. — De Chineesche stad Ningtoe in Zuid-Kiangsi is door de regeeringstroepen, die de communisten hebben verjaagd, geheel tot puin geschoten. Hierdoor is het tweede van de drie communistische bolwerken door de regeeringstroepen veroverd. (Vorig bericht blz. **13** A.)

H. DUITSCHLAND. — Internationale minister-conferentie te Londen. — In zijn openingsrede wees MacDonald er op, dat het huidig oogenblik een der keerpunten in de wereldgeschiedenis kan zijn, hetzij ten goede of ten kwade. „Indien wij geen oplossing van de huidige crisis kunnen vinden — aldus de premier — kan niemand voorspellen, welke politieke en financieele gevaren daarvan het gevolg zullen zijn. Vinden wij wel een oplossing, dan zal dit een treffend bewijs vormen voor het groeiend belang van internationale samenwerking". Hierna ging de premier het verloop der crisis na. „Wel hakte Hoover met zijn moratorium-plan den Gordiaanschen knoop van Duitschlands moeilijkheden door, doch het buitenland ging voort zijn credieten terug te trekken. De enorme som van **150** tot **200** millioen pond sterling ging aldus voor Duitschland verloren: meer dan twee jaar herstelbetalingen. De conferentie heeft daarom niet alleen de maatregelen te overwegen om president Hoover's voorstel uit te werken, doch zij moet tevens in den dringenden nood van Duitschland voorzien. Anders zal het moeilijk zijn de vloedgolf der debacle te stuiten, alvorens geheel midden-Europa is overstroomd. De hieruit voortspruitende gevolgen van socialen, politieken en zuiver financieelen aard, kan niemand overzien.
Onze taak is in één woord de volgende: Wij moeten het vertrouwen van de buitenlandsche beleggers in Duitschland herstellen. Het is duidelijk, dat het probleem zoowel een politieken als een financieelen kant heeft, doch de conferentie zal haar gedachten op den financieelen kant concentreeren in een geest van samenwerking en goeden wil, vastbesloten een accoord te bereiken.
Nadat MacDonald zijn rede had beëindigd, kreeg de Fransche premier Laval het woord, die erop wees, dat Frankrijk op grond van het door president Hoover voorgestelde moratorium dit jaar het bedrag der door het Duitsche rijk te storten herstelbetalingen derfde. Frankrijk, aldus de premier, miskent niet de moeilijkheid, waarin Duitschland verkeert en heit is bereid, Duitschland een leening toe te staan, onder voorbehoud dat zulk een leening gepaard zal gaan met substantieele waarborgen, t.w. garanties der regeeringen door een internationali-

Mac Donald

satie der leening, financieele garanties door middel van onderpanden ter verzekering van de betaling van het verschuldigde en politieke waarborgen, daar Frankrijk ten aanzien van Duitschland onmiskenbaar een speciale positie inneemt, die een ontspanning in den toestand volstrekt. noodzakelijk doet zijn, (Vorig bericht blz. **12** I.)

I. OPIUM. — Amerika heeft de conventie geteekend. — De conventie in zake de beperking van de vervaardiging van verdoovende middelen is ook door de Vereenigde Staten geteekend, zoodat thans **36** staten zijn toegetreden. De Vereenigde Staten hebben echter uitdrukkelijk bepaald, dat hun onderteekening niet de erkenning inhoudt van het politieke regime van een anderen toegetreden staat, welke niet door de Vereenigde Staten is erkend. Door deze reserve werd stelling genomen tegen samenwerking met de Sovjet-Republiek via Genève. (Vorig bericht blz. **3** F.)

K. PALESTINA. — Engelsche landbouw-politiek. — De Engelsche minister van Koloniën deelt mede, dat voor het geven van uitvoering aan de regeeringspolitiek in zake de ontwikkeling van den landbouw en de kolonisatie een Directeur zal worden benoemd, die ondergeschikt zal zijn aan den Hoogé-Commissaris, maar onafhankelijk van de bestaande regeeringsdepartementen van Palestina, ofschoon hij contact met hen zal houden. De Jewish Agency en de Arabische Executieve zullen worden uitgenoodigd elk een lid te benoemen, dat den Directeur zal adviseeren.

L. SPANJE. — **Algemeene** staking in de Provincie Sevilla. — Op last van de Nationale Arbeidersfederatie is in de Provincie Sevilla de algemeene staking afgekondigd. Er hebben ernstige ongeregeldheden plaats gevonden, welke na een hevige schietpartij door de Guardia Civil werden onderdrukt.

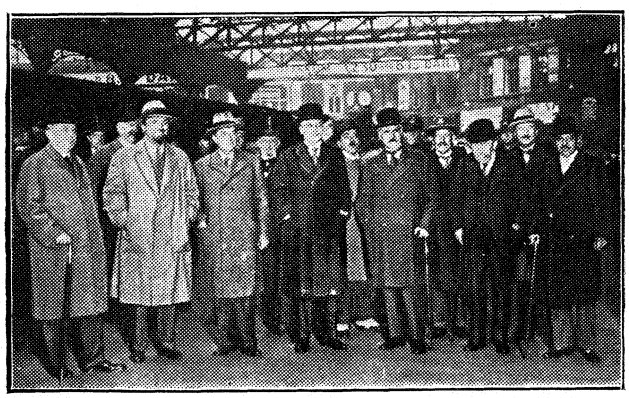
M. DUITSCHWND. — Nieuw clearing-systeem. Het clearing-systeem der Berlijnsche Banken is onder den naam Garantie-Verband opgericht en treedt **21** Juli in werking. Effecten en wissels zijn voorloopig van verrekening uitgesloten. Overboekin-

gen tot het volle bedrag van de saldi kunnen bij de aangesloten banken echter nog niet worden uitgevoerd, doch slechts tot een bedrag van RM. 15.000.— per dag en 50% van het geheele saldo per week. De overboeking mag slechts ten gunste van een vóór 13 Juli geopende rekening van derden bij een der aangesloten banken plaats vinden. De bij de vereeniging aangesloten banken zijn voor verlies aansprakelijk; er is een garantie-fonds gevormd van RM. 5 millioen. (Vorig bericht **blz. 6** A.)

A. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — **J. F. Schröder-Bank**, Bremen, — De aanleiding tot het sluiten der loketten van deze instelling schijnt haar oorzaak te vinden in de opzegging van groote rembours-credieten. (Vorig bericht blz. **14** C.)

21 JULI 1931.

B, **DUITSCHLAND.** — **Internationale** minister-conferentie te Londen. — De voorstellen die door den Amerik. minister Stimson zullen worden gedaan betreffen o.a. een voorstel tot het verleenen van een crediet aan Duitschland op korten termijn, dat event. verlengd kan worden totdat de uitgifte van een groote gefundeerde leening mogelijk zal zijn. De voorstellen houden naar verluidt rekening met de noodzakelijkheid van een goede verhouding of althans den schijn van een goede verhouding tusschen Frankrijk en Duitschland. Weigert Frankrijk echter mede te werken, dan zijn de Vereenigde Staten van oordeel, dat Duitschland uit de moeilijkheden kan worden gered ook zonder medewerking van dat land. (Vorig bericht blz. 14 H.)

1 Hendercon 2 Grandi 3 Curtius 4 Bruning 5 MacDonald 6 Briand 7 Laval
Aankomst van de deelnemers aan de zeven-mogendheden conferentie te London.

C. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — **Darmstädter** und **National** Bank. — De Deutsche Eank und Disconto Gesellschaft deelt het volgende mede:

Ten bewijze van ons standpunt en ons streven om de stopzetting van de betalingen der Darmstaedter und Nationalbank te verhinderen, diene het feit dat de Deutsche Bank und Discontogesellschaft nog op den avond van den 11 Juli, dus op den laatsten aan de stopzetting der betalingen voorafgaanden werkdag, de Darmstaedter und Nationalbank met RM. 30 millioen te hulp is gekomen. (V. b. 15 A.)

D. SUIKER. — Ghadbourne-plan. — **Aan** de overeenkomst tusschen de internationale suiker-producenten te Brussel op 9 Mei afgesloten, ontleenen wij het volgende:

De Cubaansche producenten stemmen er in toe, dat de Cubaansche suikerexport naar andere landen dan de Vereenigde Staten in 1931 niet meer zal bedragen dan 655.000 long tons, in 1932 niet meer dan 805.000 en in elk der jaren 1933, 1934 en 1935 niet meer dan 855.000 long tons.

De export van Java zal in elk van de op 1 April tot 31 Maart loopende jaren de volgende totalen niet mogen overschrijden: 1931/32 2.300.000 metr. ton en verder resp. 2.400.000, 2.500.000, 2.600.000 en 2.700.000 metr. ton.

E. NORDDEUTSCHE **WOLLKAEMMEREI.** — **Failliet** verklaard. — De Norddeutsche Wollkämmerei und Kammgarnspinnerei te Bremen is failliet verklaard. Tot curator is benoemd advocaat Heineman Heinemann te Bremen, (Vorig bericht blz. 7 E.)

F. MEXICO. — Bank **van** Mexico. — De vroegere Mexicaansche president Calles is benoemd tot gouverneur van de Staatsbank van Mexico, met volmacht als financieel dictator.

G. ENGELAND. — Fransche saldi bij Londensche Banken. — Het bedrag aan Fransche saldi en deposito's, bij de Londensche banken en acceptance houses wordt geraamd op £ 75 millioen.

H. **DUITSCHLAND.** — **Credieten** op korten termijn. — De Amerikaansche onder-staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Castle, deelde mede, dat van de 1200 millioen dollar credieten op korten termijn, die aan Duitschland zijn verleend, ongeveer de helft uit de Vereenigde Staten afkomstig is. Hij gaf uiting aan de hoop, dat de circulatiebanken, te zamen met de Bank voor Internationale Betalingen, de particuliere banken er toe zullen bewegen deze credieten niet op te zeggen en eventueel zelfs nieuwe credieten op korten termijn te verstrekken, om dan in den loop van de eerstvolgende zes maanden maatregelen te nemen ter omzetting van deze credieten in een leening op langen termijn. De eerste twee punten vormden slechts een eersten stap, die beoogde tijd voor deze omzetting te winnen.

De Fransche Minister-President Laval heeft op de minister-conferentie Frankrijks ongeneigdheid kenbaar gemaakt om zelf aan het verleenen van credieten op korten termijn mede te werken zonder dat hiertegenover economische en politieke waarborgen worden gegeven. Amerika en Groot-Brittannië zouden dan verdere credieten aan Duitschland kunnen verleenen zonder Frankrijks medewerking. Dit laatste acht Laval trouwens niet noodig, omdat Frankrijk practisch gesproken geen credieten in Duitschland heeft. (Vorig bericht Duitschland en **Engeland** betreffend **blz.** 8 B.)

I. **STERILISATIE-ONTWERP.** — Het **Engelsche Lagerhuis verwerpt** voorstel. — Het Engelsche Lagerhuis heeft met 167 tegen 89 stemmen een wetsontwerp verworpen, waarbij werd voorgesteld machtiging te verleenen tot vrijwillige sterilisatie van personen, die een geestelijke afwijking vertoonen.

K. LUCHTAANVALLEN. — Denkbeeldige **luchtaanval** op Londen **afgeslagen.** — Boven Londen is een denkbeeldige luchtoorlog gevoerd, waarbij de vijand van vier verschillende kanten kwam opzetten. De scheidsrechters verklaarden in hun rapport, dat de luchtverdediging van Londen in staat was de aanvallen af te slaan. (Vorig bericht **blz. 8 D.**)

L. **DUITSCHLAND.** — Duitsche **chèques** te Parijs niet gehonoreerd. — **Naar uit** Parijs wordt gemeld, blijkt uit de aldaar verspreide opvatting, volgens welke Duitschland „een onregelmatig buitenlandsch moratorium" stilzwijgend zou hebben ingevoerd, welke verstrekkende gevolgen de uiteenloopende behandeling van buitenlandsche terugbetalingsvorderingen heeft. De Banque de Paris et des

Pays Bas en het Crédit Lyonnais, twee der grootste Fransche banken, hebben heden de honoreering van Duitsche volledig gedekte chèques geweigerd; slechts enkele particuliere banken zijn nog bereid de chèques te honoreeren. (Vorig bericht blz. 12 L.)

A. DUITSCHLAND. — Grens van pasmunt in omloop verhoogd. — De muntwet is zooda-nig gewijzigd, dat de grens van de hoeveelheid pas-munt in omloop verhoogd is van RM. 1.3 milliard tot RM. 1.9 milliard.

B. DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-consortium. — Van Amerikaansche zijde wordt voorgesteld, dat alle mogendheden en landen zullen deelnemen aan een zoogenaamd „Stillhalte"-consortium voor Duitschland.

C. SPANJE. — **„Republica"** postzegels ongeldig. — De Spaansche post-autoriteiten maken be-kend, dat na de afkondiging van de Republiek in Spanje, iemand, die voor eigen rekening handelde, een aantal postzegels der loopende uitgifte heeft overgedrukt met het woord „Republica". Deze ze-gels worden door de autoriteiten niet als geldig be-schouwd. Binnenkort zullen door de Spaansche republiek nieuwe zegels in omloop worden gebracht.

22 JULI 1931.

D. DUITSCHLAND. — Internationale minister-conferentie te Londen. — In een door de Mi-nisters samengesteld rapport worden de middelen besproken, welke ten doel hebben het crediet van Duitschland te steunen. Deze middelen houden o.a. in het verhinderen van het terugtrekken van de credieten op korten termijn alsmede andere maatregelen, welke beoogen de financieele positie van Duitschland te versterken, en aan de Rijksbank bijstand te ver-leenen. (Vorig bericht blz. 15 B.)

E. RUSLAND. — **Voor-oorlogsche** schulden **aan** Enge-land. — In het Engelsche Lagerhuis is medegedeeld, dat de onderhandelingen mat betrekking tot het En-gelsch-Russische schuldenprobleem weinig gevorderd zijn. De Sovjet-gedelegeerden hebben nog geen enkel voorstel voor de een of andere regeling ingediend.

F. BERGSPORT. — Ongeluk op den **Mont-Blanc.** — De Weensche alpinist, Dr. F. Diessl, is bij de bestij-ging van den Mont-Blanc door de koude om het leven gekomen. De Alpensport heeft dezen zomer met in-begrip van dit ongeluk, reeds 7 personen het leven gekost.

G. DUITSCHLAND. — Werkloozen-cijfer. — Het aan-tal werkloazen in Duitschland bedroeg op 15 Juli 3.956.000. (Vorig bericht blz. 5 M.)

H. CHINA. — Burgeroorlog: Communistisch leger verslagen. — De nederlaag van het Chineesche roode leger in de provincie Zuid-Kiangsi wordt be-vestigd. De bevelhebber heeft zelfmoord gepleegd. (Vorig bericht blz. **14** G.)

I. ENGELAND. — **Jeugdmisdrijven in** Engeland **nemen** toe. — Volgens de autoriteiten is de snelle toename van het aantal jeugdmisdrijven in Engeland voornamelijk te wijten aan den invloed van den oorlog en het verslappen van het ouderlijk gezag in dat tijdperk. Vooral de jongens en meisjes van 16 tot 21 en ook van 21 tot 30 jaar schijnen veel misdadiger te zijn dan zulks 25 jaar geleden het geval was. In één gevangenis zijn van de 800 gevangenen meer dan de helft beneden de 27 jaar, dus jonge mannen die tijdens den wereldoorlog nog kinderen waren.

K. OOSTENRIJK. — Disconto-verhooging. — We-gens den gespannen toestand op de internationale credietmarkten heeft de Oostenrijksche Nationalbank besloten het disconto met ingang van 23 Juli tot 10% te verhoogen. Half Mei bedroeg het disconto in Oos-tenrijk nog 5%.

L. DUITSCHLAND. — Frankrijk's houding. — — In een hoofdartikel schrijft de „Daily Express", dat de weigering van Frankrijk om aan de redding van Duitschland mede te werken zonder niet ter zake dienende garanties, een nauwere samenwerking tus-schen Engeland, Amerika en Duitschland ten gevolge kan hebben. Het blad vindt een dergelijke samen-werking, die niet op overeenkomsten, doch op ge-meenschappelijke belangen gebaseerd is, de beste op-lossing voor Europa. Frankrijk zou dan geïsoleerd en machteloos staan.
Duitschland moet van den financieelen ondergang gered worden. Engeland en Amerika zullen niet wer-keloos toezien, dat Duitschland in een chaos en ten slotte in de armen van Sovjet-Rusland wordt gedre-ven.
De „Paris Midi" vreest, dat door de houding der Duitsche nationale oppositie een sterk anti-Fransch gezind front tot stand zal komen. Het blad geeft de schuld daarvan aan Engeland, dat voortdurend tusschen Frankrijk en Duitschland zijn eeuwige politiek van tweedracht zaaien voert. De Engelschen hebben zich tusschen Frankrijk en Duitschland ge-schoven om een toenadering te verhinderen. (12 S.)

M. POLITIEKE **MISDADEN.** — Aanslag op den Gouverneur van Bombay. — Op den waarnemend gouverneur van Bombay, Sir John Hotson, heeft een student twee schoten gelost, die geen doel troffen. De student is gearresteerd.

N. FRANKRIJK. — Steenkool-import verminderd. — Met ingang van **27 Juli** a.s. zal het gemildelde over de jaren 1928, 1929 en 1930 van de importquanta van kolen, bruinkool, agglomeraten etc. van elk der im-portlanden, ook Nederland, met 20% worden vermin-derd. Dit beteekent voor Nederland, in verband *met* de groote toeneming van zijn kolenexport naar Frankrijk over laatstgenoemd jaar, een vermindering van ongeveer 50% over de geheele linie; voor bepaalde kolensoorten zelfs nog meer. (Vorig bericht blz. 7 D.)

O. NEDERLAND. — **Werkloosheids-uitkeering.** — De gemeente Amsterdam heeft zich aangesloten bij de regeling der werkloosheids-uitkeeringen, zooals die onlangs tusschen de drie andere groote gemeenten, Rotterdam, 's-Gravenhage, Utrecht en de segeering, is tot stand gekomen.

P. DUITSCHLAND. — Wet op de kapitaalvlucht. — De Rijksregeering heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij alle personen welke over de-viezen tot een totaalbedrag van RM. 20.000.— of meer beschikken, hun deviezen tot uiterlijk 29 Juli 1931 aan de Rijksbank of een door haar benoemde credietinstelling moeten opgeven en aanbieden.

R. RUSLAND. — Dr. **A.** G. Kröller **acht samenwer-king** met Rusland wenschelijk. — Met betrekking tot het optreden van Rusland in de ertsmarkt en de Russische handel in het algemeen, schrijft Dr. Kröller o.a. het volgende:
Wij zouden bij het vermelden van het optreden van Rusland in de ertsmarkt van „dumpen", dat thans als algemeen stopwoord en met de meest uiteenloo-pende interpretaties wordt gebruikt, niet willen spreken. Wij zijn voortdurend met Rusland in voeling gebleven en zijn niet overtuigd, dat samenwerking onmogelijk Is.
Ook de Russen hebben groote moeilijkheden. Men moge over hun systeem en hunne methoden denken zooals men wil, gebleken is wel, dat de Rus-sische machthebbers weten te voldoen aan de twee eerste vereischten aan iedere regeering te stellen: handhaving van het gezag, welke ook de oorsprong daarvan moge zijn, met als gevolg het niet uiteen

vallen van het Rijk (men denke aan den Chineeschen chaos) en tevens doelbewustheid in de organisatie van het gemeenebest, hier economisch belichaamd in het z.g. „vijfjaarsplan". Alles is er op gericht, aan den primitieven toestand op industrie- en landbouwgebied met machtsmiddelen, die aan den tijd van Peter den Grooten herinneren, een eind te maken; voor de uitvoering van dit plan is echter menschen- en werktuigenmateriaal van het buitenland, althans in de naaste toekomst, onmisbaar. De buitenlandsche technici hebben zich in veel ruimere mate dan algemeen gedacht wordt, ter beschikking gesteld; op de onmisbare buitenlandsche goederen moet „coûte que coûte" de hand worden gelegd. Crediet op werkelijk langen termijn wordt hun niet gegeven en zoo moet de tegenprestatie wel in goederen geleverd worden, waarbij de te realiseeren prijs voorloopig bijzaak is. Dat deze export geschiedt in eenige massa-artikelen, voor wier productie geen buitengewone eischen aan de nog weinig geschoolde inheemsche werkkrachten gesteld behoeven te worden, zooals granen, hout, petroleum, ertsen enz., ligt voor de hand. En wie b.v. de gelegenheid gehad heeft, de onmetelijke wouden van Rusland en Siberië te leeren kennen, zal aarzelen hier van „roofbouw" te spreken. De bewuste afzijdigheid van de overige wereld tegenover de Russsische economie met haar 160 millioen zielen, kon geen andere gevolgen hebben.

Met enkele groote woorden is de bedrijfsvorm, door de Sovjets toegepast, niet te beoordeelen noch te veroordeelen.

Houdt men zich van Russische zijde aan eenige elementaire factoren van alle internationaal verkeer: het nakomen van aangegane verplichtingen en het geven van rechtszekerheid aan belanghebbenden, dan is de basis voor zulk verkeer gegeven. Den Europeeschen staatslieden wacht hier een even moeilijke als dankbare taak, want de wederopneming in de wereldeconomie van een volk van 160 millioen met al zijn nooden en scheppingen, zou zeer zeker in alle richtingen bevruchtend werken. Over veel wat gebeurd is, zal het bekende woord van Clemenceau: „il faut juger les révolutions en bloc" moeten heenhelpen. Doch zelfs zij, die daartoe om gemoeds- of andere bezwaren niet kunnen besluiten, mogen bedenken, dat exotische leeringen en systemen het weligst tieren in geïsoleerde gebieden en eerder voor verbetering of zelfs afsterving vatbaar worden, wanneer intensief verkeer met andere, inwerking daarop mogelijk maakt. En ook in Rusland geldt de natuurwet, dat alleen differentiatie de éénvormige massa tot ontwikkeling kan brengen.

Wij zouden ons — schrijft Dr. Kröller — van deze uitweiding hebben onthouden, waren wij niet overtuigd, dat het Russische probleem nog grootere dimensies zal aannemen en voor een algemeen en duurzaam herstel van economisch evenwicht een factor van de allergrootste beteekenis blijft, terwijl zonder zoodanig herstel vooral de internationale bedrijven het hard te verantwoorden zullen krijgen.

23 JULI 1931.

A. DUITSCHLAND. — Internationale minister-conferentie te Londen, — In de slotzitting van de Londensche conferentie werd de volgende verklaring aangenomen:

„De overmatige terugtrekking van kapitaal uit Duitschland, welke onlangs heeft plaats gevonden, heeft een acute financieele crisis teweeg gebracht. Deze terugtrekking werd veroorzaakt door een gebrek aan vertrouwen, dat niet gerechtvaardigd wordt door de economische en budgetaire situatie van het land. Ten einde de handhaving van de financieele stabiliteit van Duitschland, welke noodzakelijk is in het belang van de geheele wereld, te verzekeren, zijn de regeeringen, welke op de conferexitie vertegenwoordigd zijn, bereid samen te werken om, voor zoover dit in haar vermogen ligt, het vertrouwen te herstellen. De regeeringen, die op de conferentie zijn vertegenwoordigd, zijn bereid om ter overweging door de financieele instellingen haar resp. landen de volgende voorstellen aan te bevelen, die ten doel hebben verlichting te brengen in de huidige situatie:

1. Dat het crediet van de centrale banken ad 100 millioen dollar, dat onlangs aan de Rijksbank is verstrekt onder de auspiciën van de Bank voor Internationale Betalingen en dat op 16 Aug. a.s. afloopt, op den vervaldatum hernieuwd wordt voor een periode van drie maanden, dus tot 16 Nov. Dat in gemeenschappelijk overleg maatregelen genomen zullen worden door de financieele instellingen in verschillende landen, met het oog op de handhaving van het volume der credieten, welke zij reeds aan Duitschland hebben verstrekt.

2. De conferentie beveelt aan, dat de Bank voor Internationale Betalingen uitgenoodigd zal worden onverwijld een commissie in te stellen van vertegenwoordigers, benoemd door de gouverneurs der betrokken centrale banken, ten einde een onderzoek in te stellen naar de onmiddellijke verdere credietbehoefte van Duitschland en de mogelijkheid te bestudeeren, om een gedeelte van de credieten op korten termijn om te zetten in credieten op langen termijn.

De conferentie ontving met belangstelling een mededeeling van dr. Brüning, met betrekking tot de gezamenlijke garantie, die onlangs door de Duitsche industrie ter beschikking van de Gouddiscontc-bank is gesteld. De conferentie is van meening, dat een garantie van dien aard het mogelijk zal kunnen maken een gezonde basis te verschaffen voor het herstel van de normale operaties op het gebied der internationale credietverleening. De conferentie is van meening, dat indien deze maatregelen uitgevoerd worden, zij een basis zullen vormen voor eer meer permanente actie, welke daarop volgt." Geteekend Ramsay MacDonald.

Voorts besloot de conferentie, dat een commissie van deskundigen zal voortgaan met het uitwerken van de maatregelen, welke noodig zijn voor de uitvoering van het voorstel van president Hoover in zake de opschorting der schuldbetalingen gedurende een jaar.

(Vorig bericht blz. 16 D.)

B. DUITSCHLAND. — **Laval's** oordeel omtrent de internatiohale **minister-conferentie** te Londen. — De Fransche minister-president Laval heeft bevestigd, dat de onderhandelingen over een aanvullend crediet voor Duitschland geen resultaat hadden opgeleverd. Hij motiveerde het Fransche standpunt met de noodzakelijkheid, op grond van de tot dusver op. gedane ervaringen, bij nieuwe beleggingen van Fransch kapitaal zekere garanties te eischen.

Frankrijk heeft zijn verlangen tot medewerking duidelijk tot uiting gebracht bij het probleem van het z.g. „Stillhalte-consortium". Dit is gelukt zonder dat een centime Fransch kapitaal vastgelegd is. Het voorstel van Snowden om de in Duitschland uitgezette saldi opnieuw over de verschillende mogendheden te verdeelen, zou voor Frankrijk niet aanvaardbaar zijn geweest, aangezien de Franschman niet zou begrijpen, waarom hij van onvoorzichtige schuldeischers hun last zou overnemen. (Vor. ber. 17 A.)

C. OORLOGSVERMINKTEN. — Internationaal congres, — Van 30 Juli tot en met 3 Augustus zal te Praag een internationaal congres van oorlogsverminkten plaats vinden, waaraan door 200 delegaties, die meer dan vier millioen oorlogsverminkten uit tien staten vertegenwoordigen, zal worden deelgenomen.

D. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Denemarken. — Rij het maken van een oefenvlucht van Kopenhagen naar Tondorn is een vliegtuig neergestort; de beide inzittenden kwamen om het leven.

E. RECHTZAKEN. — **Oustric-affaire.** — De Senaat heeft heden in zijn hoedanigheid van Hooggerechtshof Raoul Péret, Besnard, Favre en Vidal vrijgesproken van de beschuldigingen die in verband met de Oustric-affaire tegen hen waren ingebracht.

A. NEDERLAND. — Uitbreiding pluimvee-stapel. — Het aantal kippen bedraagt in Nederland ongeveer 24 millioen tegen 10 millioen in 1921. De eierproductie beliep 2 milliard. Er werd voor een waarde van ruim Fl. 69 millioen geëxporteerd, waarvan Fl. 62 millioen aan eieren, tegenover resp. Fl. 63,5 millioen en Fl. 68 millioen aan boter en kaas. De binnenlandsche consumptie wordt geschat op 40% van de productie, zoodat de totale pluimveeproductie bijna Fl. 120 millioen vertegenwoordigt.

B. ZWEMSPORT. — Wereldrecord 100 M. vrije slag verbeterd. — Yvonne Godard heeft te Parijs het wereldrecord 100 M. vrije slag, dat met 15 min. 46⁴/₅ sec. op naam van de Australische miss Davey stond, met 28¹/₅ sec. verbeterd en gebracht op 15 min. 18³/₅ sec.

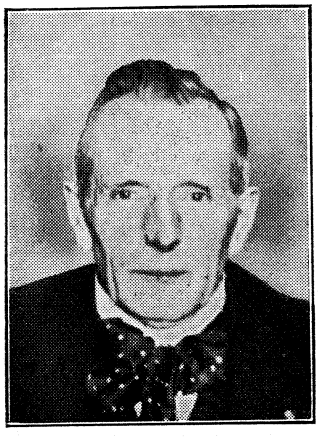
C. HONGARIJE. — Disconto-verhooging. — De Hongaarsche Nationale Bank heeft haar disconto van 7 tot 9% verhoogd.

D. POLITIEKE MISDRIJVEN. — Aanslag op minister Soeng. — Op den Chineeschen minister van Financiën Soeng en den Japanschen gezant Sjigemitsoe is een bomaanslag gepleegd, waardoor vier personen werden gewond. De minister bleef ongedeerd.

E. **CHILI.** — Kabinetscrisis. — Het ministerie is voor den derden keer in één week afgetreden.

24 JULI 1931.

F. PROF. MR. M. W. F. TREUB OVERLEDEN. — Op 72-jarigen leeftijd is Prof. Mr. M. W. F. Treub te 's-Gravenhage overleden. Marie Willem Frederik Treub werd op 30 Nov. 1855 te Voorschoten geboren. Hij promoveerde in 1885 in de rechten en werd in het zelfde jaar privaat-docent voor notariaat. In 1893 werd Treub te Amsterdam tot wethouder gekozen. Op 17 Juni 1896 werd hij door den Raad tot hoogleeraar in de staathuishoudkunde en de statistiek benoemd. Een jaar na zijn verkiezing in 1904 tot lid van de Tweede Kamer bedankte hij als hoogleeraar te Amsterdam. In het extra-parlementaire kabinet Cort van der Linden, dat op 29 Augustus 1913 gevormd werd, trad Treub op als minister van Landbouw, Nijverheid en Handel. Toen kort daarop de wereldoorlog uitbrak werd door hem ook de portefeuille van financiën overgenomen. Op 8 Februari

Prof. Mr. M. W. **F.** Treub.

1916 trad Treub als minister af, doch reeds in 1917 werd hij opnieuw met de portefeuille van financiën belast. Toen het ministerie Cort van der Linden, waarvan hij deel uitmaakte op 9 September 1918 aftrad, nam hij weder zitting in de Kamer. Nadat hij in 1921 het voorzitterschap op zich had genomen van den in den Haag opgerichten Ondernemingsraad voor Nederlandsch-Indië, maakte hij bekend, dat hij zich uit de politiek had teruggetrokken.

G. **DUITSCHLAND.** — **Renteberekening** der Engelsche acceptbanken. — Aan de Duitsche banken is door de Engelsche acceptbanken medegedeeld, dat zij op de door de rembourscredieten ontstane debetsaldi het Duitsche bankdisconto in rekening zullen brengen, met een minimum van 8%.

H. POOLONDERZOEK. — De „Graf Zeppelin" naar de Noordpool vertrokken. — Het luchtschip „Graf Zeppelin" is van Friedrichshafen opgestegen en naar Berlijn vertrokken, hetgeen de eerste etappe is van de voorgenomen vlucht naar de Noordpool.

I. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Italië. — Nabij Turijn is een militair vliegtuig neergestort; de beide vliegers werden gedood.

K. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Frankrijk. — Bij Mars-la-Tour is sen militair vliegtuig neergestort; twee inzittenden kwamen om het leven, de derde wist zich met een parachute te redden. (Vor. ber. 11 N.)

L. SPIONNAGE. — Russische spionnage in Roemenië. — De spionnage in Roemenië ten gunste van Sovjet-Rusland blijkt zich tot steeds grootere kringen uit te strekken. Reeds zijn 2 officieren en 7 onderofficieren gearresteerd. (Vor. ber. blz. 13 0.)

M. ROEISPORT. — Blussé overleden. — Te Amsterdam is de Heer J. J. Blussé, voorzitter van de Kon. Amsterd. Roei en Zeilvereeniging ,,De Hoop", overleden.

N. SPIONNAGE. — Fransche spionnage in Duitschland. — De regeerings-assistent Otto Pabst uit Birkenfeld is wegens verraad van staatsgeheimen en pogingen tot militaire spionnage ten gunste van Frankrijk veroordeeld tot zeven jaar tuchthuis en tien jaar eerverlies. (Vorig bericht blz. 18 L.)

O. LUCHTVAART. — Record van Hawks. — De Amerikaansche recordvlieger Hawks heeft in één dag het traject New-York—Cuba heen en terug afgelegd. Hij heeft voor dezen afstand van ruim 4400 K.M. 17 uur en 4 minuten gebruikt.

P. GRANEN. — Raming wereld-graanoogst. — De wereld-graanoogst zal, volgens raming, in 1931 250 à 300 millioen bushels lager zijn dan in 1930.

R. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Bulgarije. — Een Roemeensch vliegtuig is nabij Jamboli in Bulgarije neergestort en in brand geraakt. De bestuurder en vijf passagiers zijn omgekomen.

25 JULI 1931.

S. BRANDEN. — Oudeliedenhuis te Pittsburgh afgebrand. — In het Tehuis voor Ouden van Dagen te Pittsburgh (Pennsylvania) is een brand ontstaan, waardoor het geheele gebouw werd vernield. Van de zeshonderd personen, die in het gebouw werden verpleegd, werden 30 gedood en 217 gewond.

T. **ABESSINIE.** — Slavernij afgeschaft. — In Abessinië zou de slavernij worden afgeschaft, waardoor, naar schatting, twee millioen personen de vrijheid zouden verkrijgen. (Vorig bericht blz. 12 P.)

U. **LENINGRAD.** — Bevolking toegenomen. — Te Leningrad is het aantal inwoners gestegen tot 2,4 millioen. Er zouden 100.000 meer mannen dan vrouwen te Leningrad zijn.

V. FRANKRIJK. — SPOORWEGEN. — **Micheline,** eenmans-trein. — In Frankrijk hoopt men de exploitatie van de kleine lijnen, welke hoofdzakelijk het deficit van de verschillende spoorweg-maatschappijen

veroorzaken, weder rendabel te kunnen maken door de toepassing van den auto-luchtband voor het vervoer per rail. Men heeft n.l. groote wagons „Micheline" geconstrueerd, welke, ofschoon zij op rails loopen, van luchtbanden zijn voorzien. Door de luchtbanden worden n.l. de schokken sterk gebroken, waardoor de levensduur van de wagons en de rails belangrijk toeneemt.

A. **POOLONDERZOEK.** — Noordpooltocht **„Graf** Zeppelin". — Het luchtschip „Graf Zeppelin" is van Berlijn des morgens om **4.38** vertrokken en 's avonds om **8.40** te Leningrad gedaald. (Vor. ber. blz. 18 H.)

B. POOLONDERZOEK. — De **„Malygin"** heeft het Frans Jozef-eiland bereikt. — De ijsbreker „Malygin" heeft thans de kust van het Frans Jozef-eiland bereikt. (Vorig bericht blz. **13** M,)

C. KINDERVERLAMMING. — Veel gevallen te New **York.** — Te New York zijn in de maand Juli **157** gevallen van kinderverlamming waargenomen, tegen in totaal 35 in het eerste halfjaar van **1931.**

D. **TENNISSPORT.** — **Davis** Cup Challenge Round. — Frankrijk heeft het dubbelspel gewonnen door een overwinning van Cochet en Brugnon, die de Engelschen Hughes en Kingsley versloegen.

E. **DUITSCHLAND.** — **Fransche** saldi **in** Duitschland. — De in Duitschland voor Fransche rekening aanwezige saldi worden op R.M. **300** à 400 millioen geraamd.

F. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — Darmstadter und **National** Bank. — Tot directeur van de Danatbank is de leider van een der bijkantoren in Wurtemberg, Gustav Neustadt, benoemd. (V. b. 15 C.)

26 JULI **1931.**

G. CHILI. — President Ibanez gevlucht. — De President van Chili, die op **21** Juli **1927** tot staatshoofd was gekozen, is afgetreden en gevlucht. Tot voorloopig President is de voorzitter van den Senaat, Pedro Opazo gekozen.

H. POLITIEKE MISDADEN. — Op den Gouverneur van den Staat Vera Cruz (Mexico) is een aanslag gepleegd, waarbij deze licht werd gewond.
Twee katholieke priesters werden in de kerk door onbekende daders doodgeschoten. De staat van beleg is afgekondigd.

I. CHINA. — **Burgeroorlog:** Strijd tegen de communisten. — Tsjang Kai-sjek heeft aan de gouverneurs van alle Chineesche provincies een telegram gezonden, waarin hij er op wijst, dat het noodig is de communisten uit te roeien, de Canton-rebellie te verpletteren en den opstand van generaal Sji-Hi-san in Noord-China te bedwingen. Voorts verklaart hij, dat hij, indien hij faalt, den dood zal zoeken, ten einde het land van zijn diepen ernst te overtuigen.
(Vorig bericht blz. **16 H.)**

K. CHINA. — Overstroomingen. — In het Jangtse-dal hebben regenbuien, zoo hevig en aanhoudend als men in een halve eeuw niet heeft waargenomen, geweldige overstroomingen veroorzaakt. Te Nanking zijn vierduizend huizen ingestort, waardoor tienduizend personen dakloos zijn. **(6** D.)

L. POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". — Om half twaalf is de „Graf Zeppelin" te Leningrad opgestegen en heeft haar tocht naar het. Poolgebied voortgezet. (Vor. ber. **blz. 19 A.)**

M. WIELERSPORT. — Tour de France. — De Franschman Antoine Magne heeft de Tour de France gewonnen in **177** u. 0 m. **3** s.

N. TENNISSPORT. — **Nieuwe** Nederlandsche kam**pioenen.** — In het enkelspel behaalden **J.** v. d. Heide en Mej. E. Belzer de overwinning, waardoor zij kampioenen van Nederland werden. (Vor. ber. blz. **19** D.)

27 JULI 1931.

O. **DUITSCHLAND.** — **Houding** der Engelsche en Nederlandsche bankiers. — Het bestuur van de Nederlandsche Bank heeft van Montagu Norman een telegram ontvangen, waarin de gouverneur van de Bank van Engeland heeft medegedeeld, dat de Engelsche bankiers besloten hebben een welwillende houding ten opzichte van de aan Duitschland verleende credieten aan te nemen, met dien verstande, dat een en ander van dag tot dag zal worden beoordeeld. In dit telegram heeft Montagu Norman tevens als zijn meening te kennen gegeven, dat het wenschelijk zou zijn, indien ook de Nederlandsche banken een dergelijke houding zouden aannemen,
Mr. Vissering, de president van de Nederlandsche Bank, heeft daarop een afschrift van dit telegram aan de Amsterdamsche Bankiersvereeriiging doen toekomen met het verzoek het daarin geopperde denkbeeld te willen bespreken. In de vergadering welke de vorige week werd gehouden, hebben de leden der Amsterdamsche Bankiersvereeniging hun houding bepaald. Als resultaat der besprekingen heeft de Amsterdamsche Bankiersvereeniging aan den president van de Nederlandsche Bank schriftelijk medegedeeld dat haar leden bereid zijn ten aanzien van de aan Duitschland verstrekte credieten eveneens een van dag tot dag te bepalen welwillende houding aan te nemen.
Dit besluit moet in dien zin worden uitgelegd, dat abrupte opzeggingen van aan Duitschland verstrekte credieten zullen worden vermeden.
In bevoegde kringen wordt het genomen besluit als „lapwerk" beschouwd, en is men van meening, dat de beteekenis daarvan niet te hoog moet worden aangeslagen. (Vorig bericht Duitschland en .Engeland betreffend blz. 15 H,)

P. **KUECHENMEISTER** CONCERN. — De Deutsche Ultraphon **A.** G., welke tot het Kuchenmeister concern behoort, heeft thans hare betalingen gestaakt. Het geheele kapitaal van de Deutsche Ultraphon **A.** G., ten bedrage van RM. 1,5 millioen, bevindt zich in het bezit van de Kuchenmeister's Internationaie Ultraphon Mij. te Amsterdam.

R. **HONGARIJE.** — Credieten op korten termijn verlengd. — De Londensche en Amerikaansche bankiers hebben, naar de Hongaarsche minister van Financiën mededeelt, de verzekering gegeven, dat de aan Hongarije verleende credieten op korten termijn niet zullen worden opgevraagd. Ook de Fransche banken zullen een dergelijke houding aannemen.

S. POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". — Het luchtschip heeft om **11.45** des avonds het Frans Jozef land bereikt. (Vor. ber. blz. **19** L.)

T. POLITIEKE MISDADEN. — Bomaanslagen **in Roemenië.** — Verschillende bomaanslagen hebben op de Roemeensche spoorlijnen plaats gevonden, ten gevolge waarvan spoorwegbeambten ernstig werden gewond. Men gelooft dat de aanslagen het werk zijn van communisten.

U. ATHLETIEK. — Hardloopen. — De Fin Nurmi heeft het wereld-record hardloopen over 2 Engelsche mijlen verbeterd door dezen afstand in 8 min. **59½** sec. af te leggen.

V. KANKER. — Dr. Bendien te Zeist zou een methode hebben gevonden, waardoor de kanker-diagnose zou

worden vergemakkelijkt. In Engeland zullen thans proeven worden genomen om deze diagnose-methode nader te onderzoeken.

A. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — J. F. Schröder Bank, Bremen. — Het totale verlies der Schröder Bank moet RM. 40 millioen beloopen. De Staat Bremen heeft een vordering op deze instelling van RM. 24 millioen. (Vorig bericht blz. 19 F.)

B. DUITSCHLAND. — Oprichting Akzept- und Garantie Bank. — Te Berlijn is de Akzept und Garantie Bank met een aandeelenkapitaal van RM. 200 millioen opgericht, waarin door het Rijk voor 2/5 zal worden deelgenomen. De bank vormt de schakel met welker hulp een geordend betalingsverkeer zal worden hersteld.

28 JULI 1931.

C. CHILI. — Nieuwe voorloopige president. — Het voorloopige Presidentschap is door Opazo aan Montero overgedragen. (Vorig bericht blz. 19 G.)

D. LUCHTVAART. — Nieuwe wereldvlucht. — De Amerikaansche vliegers Pangborn en Herndon zijn opgestegen voor een vlucht om de wereld, ten einde het record, dat door Post en Gatty op 8 dagen 15 uur en 15 minuten werd gebracht, te verbeteren.

E. POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". — De „Graf Zeppelin" is nabij het Frans Jozefland op het water gedaald en heeft post van de ijsbreker „Malygin" in ontvangst genomen, waarna de Zeppelin haar tocht boven Frans Jozefland heeft voortgezet. (Vorig bericht blz. 19 S.)

F. POOLONDERZOEK. — De „Nautilus" vertrokken. — De duikboot „Nautilus" is uit Plymouth vertrokken om de reis naar het Poolgebied te hervatten.

G. SPRINKHANENPLAAG. — De Vereenigde Staten. — Het landbouwgebied van de staten Nebraska, Dakota en Iowa wordt geteisterd door een sprinkhanenplaag, waardoor de landbouwgewassen over groote oppervlakte worden vernield. (12 A.)

H. HITTEGOLVEN. — Californië. — In Californië heerscht wederom een hittegolf, welke reeds 70 slachtoffers heeft gemaakt. (Vorig bericht blz. 2 N.)

I. ENGELAND. — Zondagswet gewijzigd. — In het Lagerhuis is een wet op de Zondagsrust aangenomen, waarbij de Regeering gemachtigd wordt voor filmvertooningen op Zondag toestemming te verleenen.

K. SCHAKEN. — Match Capablanca-Euwe. — Capablanca heeft voor de tweede maal van Euwe gewonnen, zoodat de stand thans luidt: Capablanca 5½, Euwe 3½. Daar nog één partij moet worden gespeeld, kan deze op het eindresultaat geen invloed meer uitoefenen, zoodat Capablanca als winnaar uit den strijd te voorschijn treedt.

L. BANKFUSIES. — Fusie Duitsche banken. — De besturen van de Saksische Staatsbank te Dresden en van de Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt te Leipzig hebben besloten tot een fusie over te gaan. Onder de firma Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt-Sächsische Staatsbank zal een commanditaire vennootschap op aandeelen worden opgericht, terwijl daarnaast de Staatsbank voor zuivere staatsdoeleinden zal blijven bestaan. Tot deze fusie is besloten daar de besturen van meening zijn, dat onder de tegenwoordige omstandigheden een te groot aantal banken in Duitschland bestaat.

29 JULI 1931.

M. POOLONDERZOEK. — Dagboek van Wegener gevonden. — De Wegener expeditie op Groenland heeft gemeld, dat het dagboek van prof.-Wegener is gevonden, dat bijgehouden is tot 10 September 1930.

N. SPANJE. — Staat van beleg te Sevilla opgeheven. — De staat van beleg te Sevilla is weder opgeheven, nadat de rust daar was teruggekeerd. Bij politieke botsingen zijn sinds de uitroeping der republiek in totaal 52 personen gedood en 242 gewond.

O. PERZIE. — Emancipatie der vrouw. — Nadat de regeering een wetsontwerp indiende, dat beoogt den huwelijksleeftijd voor vrouwen te verhoogen, doet zij thans pogingen om de vrouwen tot het volkomen opgeven van den sluier te bewegen. Zij heeft o.m. aan de eigenaars van café's, bioscopen e.d. opdracht gegeven vrouwen toe te laten in hun lokalen.

P. ORINOCO RIVIER. — Oorsprong gevonden. — Een wetenschappelijke expeditie onder leiding van den Amerikaanschen onderzoeker Dickey is er in geslaagd, de tot nog toe onbekende bronnen van de Orinoco-rivier in Noord-Brazilië op te sporen.

R. POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". — Nadat de „Graf Zeppelin" Noordland had bereikt is het luchtschip over Nova-Zembla naar Leningrad teruggekeerd. Wegens het slechte weer moest daar echter van een landing worden afgezien en werd naar Duitschland doorgevlogen. (Vorig bericht blz. 20 E.)

S. KANKER. — De voorzitter van den Gezondheidsraad in Nederland zal zich in verbinding stellen met Dr. Bendien te Zeist, ten einde met betrekking tot de door hem toegepaste methode voor kankerdiagnose, nadere gegevens te verkrijgen. (V. b. 19 V.)

T. KRISHNAMURTI. — In het Sterkamp te Ommen, dat ook dit jaar door deelnemers, welke tot 33 verschillende nationaliteiten behooren, werd bezocht, heeft Krishnamurti voor 1723 bezoekers (vorig jaar 2348) zijn standpunt uiteengezet. Hij verklaarde uitdrukkelijk, dat zijn standpunt diametraal tegenovergesteld was aan de gangbare opvattingen en ideeën van theosofen en andere menschen uit de kringen, die het kamp in de laatste jaren bij voorkeur pleegden te bezoeken, in het z.g. voorkamp.

30 JULI 1931.

U. LUCHTVAART. — New-York—Stamboel in 49 uur, — De Amerikaansche vliegers Boardman en Polando, die te New-York waren opgestegen voor een vlucht naar Stamboel zonder tusschenlanding, hebben hun doel bereikt. Zij hebben een afstand van ongeveer 8000 K.M. in 49 uur afgelegd. (Vor. ber. blz. 18 O.)

V. NEDERLAND. — Leger. — De Nederl. Minister van Defensie heeft een commissie ingesteld, welke de mogelijkheid moet onderzoeken eener reorganisatie van de vredessamenstelling van de landmacht.

W. POLITIEKE MISDADEN. — Aanslag op Tsjang Kai-Sjek. — In Nantsjang (China) is op maarschalk Tsjang Kai-Sjek een aanslag gepleegd, welke echter mislukt is.

X. POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". — De „Graf Zeppelin", welke zich op 29 Juli boven Nova Zembla bevond, heeft in tegenstelling tot het oorspronkelijke plan weer koers gezet naar Leningrad. (Vorig bericht blz. 20 R.)

A. ENGELAND. — **Disconto-verhooging.** — Het disconto van de Bank van Engeland, dat de vorige week van 2½% op 3½% was verhoogd, is thans op 4½% gebracht. De goudreserve der bank is tot £ 133 millioen gedaald; sedert 1 Januari 1931 beeft de bank in totaal £ 16.200.000.— aan goud verloren.

B. ENGELAND. — Verklaring van Snowden. — In het Engelsche Lagerhuis heeft Minister Snowden o.a.verklaard, dat de regeering zich in verband met de eerstvolgende begrooting voor een zeer ernstig perspectief geplaatst zal zien, tenzij men er in slaagt zeer belangrijke bezuinigingen tot stand te brengen. Sinds de huidige begrooting werd ingediend, is een suppletoir crediet noodig geworden van 8 millioen pond. De aanvaarding van het Hoover-plan heeft de begrooting met bijna 11 millioen belast. Niettemin is de budgetaire positie van Groot-Brittannië bevredigender dan die van alle andere groote landen op één uitzondering na. Amerika heeft het begrootingsjaar geëindigd met een deficit van 200 millioen pond, terwijl Canada in verhouding tot de Britsche begrooting een tekort heeft van ca. 60 millioen. Niets kan meer in strijd zijn met de waarheid, dan de indruk welke in het buitenland schijnt post te vatten, dat de budgetaire positie van Groot-Brittannië wanhopig zou zijn of op een bankroet zou gelijken. Het is in de eerste plaats van belang, dat de begrooting in evenwicht blijft en minister Snowden zeide alle mogelijke maatregelen te zullen nemen, ten einde ook de volgende begrooting in evenwicht te houden, al ontveinst hij zich niet, dat dit een onaangenaam procédé kan worden.

Snowden verklaarde verder, dat de oorlogsschulden de zwaarste last vormen, welke op de nationale financiën drukt. In dit verband deelde hij mede, dat hij een plan heeft voorbereid, voor een conversie op groote schaal van de oorlogsleening door middel waarvan het mogelijk zal zijn een zeer belangrijke besparing tot stand te brengen op de rente dezer schuld. Indien de jongste ontwikkelingen op financieel gebied waren uitgebleven, zou de conversieoperatie reeds hebben plaats gehad, want er zou een zoodanige besparing uit voortvloeien voor de nationale uitgaven, dat de conversie in hooge mate zou bijdragen tot het verkrijgen van het evenwicht op de volgende begrooting. Zoodra de Londensche geldmarkt zich heeft hersteld, zullen bij de eerste gelegenheid pogingen worden gedaan om de conversie te doen plaats hebben.

Er zijn, zoo ging Snowden voort, slechts twee methoden om de budgetaire situatie te behandelen. De eerste is verhooging der belastingen en de tweede vermindering der uitgaven.

C. **VEREENIGDE** STATEN. — **Werkloosheid.** — De leider van de Amerikaansche arbeidersfederatie heeft verklaard, dat de werkloosheid nog steeds toeneemt. Indien de industrieele toestand niet verbetert, zullen de Ver. Staten binnen zes maanden 7 millioen werkloozen hebben. Het aantal werkloozen in deze maand wordt op 5.200.000 geschat, dit is circa 175.000 meer dan in Juni j.l.

D. POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". — De „Graf Zeppelin" is 30 Juli 1931 om 6.45 uur van haar reis naar het Noordpoolgebied op het Berlijnsche vliegterrein teruggekeerd. Prof. Samojlowitsj, een van de deelnemers aan de expeditie, heeft er op gewezen, dat men in enkele dagen tijds, ten behoeve van de in aanmerking komende wetenschappelijke kwesties, gegevens heeft kunnen vergaren, voor het verkrijgen waarvan men vroeger twee à drie jaren noodig had. (Vor. ber. blz. **20** X.)

E. **KYLSANT.** — Tot **een jaar** gevangenisstraf veroordeeld. — Lord Kylsant, president van de Royal Mail Steam Packet Comp., is tot twaalf maanden gevangenisstraf veroordeeld. Hij was er van beschuldigd een prospectus te hebben opgesteld en in omloop gebracht, waarvan hij wist, dat de inhoud op een belangrijk punt onjuist was. Lord Kylsant is in hooger beroep gegaan.

F. SCHAKEN. — **Match Capablanca-Euwe.** — De slotstand van de match Capablanca-Euwe luidt: Capablanca 6, Euwe 4. (Vorig bericht blz. **20** K.)

G. **ITALIE-NOORWEGEN.** — **Verzoenings-commissie.** — De Italiaansche en Noorsche regeeringen hebben besloten den Nederlander, Dr. H. Colijn, tot voorzitter van de Permanente Verzoeningscommissie voor beide landen te benoemen. De commissie bestaat behalve uit de vertegenwoordigers van bovengenoemde landen, ook nog uit een Duitsch en een Engelsch lid.

H. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Vermindering landsmiddelen. — Over heit tijdvak van vijf maanden van Januari—Mei 1931 brachten de landsmiddelen f 195.700 000 op, tegen f 236.600.000 in dezelfde periode van 1930, hetgeen dus een vermindering beteekent van ruim f 40 millioen.

I. **DUITSCHLAND.** — „Stillhalte"-consortium. — In verband met de besluiten der Londensche conferentie is bij de Bank voor Internationale Betalingen een intemationad „Stillhalte"-consortium gevormd. In dit consortium zijn vertegenwoordigd: Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italië, België, Zwitserland, Japan, Zweden en Nederland. Laatstgenoemd land wordt daarbij door den heer Ter Meulen vertegenwoordigd. Tot Amerikaansche vertegenwoordiger is benoemd Albert Wiggin, voorzitter van den raad van bestuur der Chase National Bank. De definitieve benoeming der „Stillhalte"-commissie moet nog plaats vinden.

De taak dezer commissie zal tweeledig zijn, t.w.:

1. Contact met de Duitsche Rijksbank en de Duitsche banken in zake de „Stillhalte"-actie voor de credieten op korten termijn en coördinatie der verschillende nationale „Stillhalte"-consortia.
2. Het zoeken naar wegen, hoe aan de Duitsche banken nieuwe credieten zouden kunnen worden verstrekt en contrôle op de afwikkeling der als gevolg van de „Stillhalte"-actie in Duitschland gelaten credieten op korten termijn. Dit zal geschieden met inachtneming van de belangen der debiteuren.

(Vorig bericht blz. 16 B.)

31 JULI 1931.

K. EUROPA. — Algemeene beschouwing. — In een artikel in „De Telegraaf" schrijft Jules Sauerwein aan het slot het volgende:

Allerwege verzet zich de nationale psychose tegen een verstandige en objectieve behandeling van de problemen, welke dreigen de beschaving ineen te doen storten. Wanneer er in de wereld voldoende voedsel is en er niettemin millioenen van honger sterven; voldoende geld en niettemin staten, die het bankroet tegemoet gaan; wanneer de regeerders der kapitalistische landen bijeenkomen en niets bereiken, hoewel sommigen hunner van goeden wille zijn; wanneer over de gebeurtenissen van het huidige oogenblik reeds de schaduw begint te vallen van ontzettende woelingen, dan kan men de vraag stellen: voor wie werken dan in haar onnadenkendheid de regeeringen? Het antwoord is gemakkelijk: voor de sociale revolutie. Wanneer er niet binnen afzienbaren tijd van de zijde der volken zelf een krachtige aandrang naar wederzijdsch begrip uitgaat, die zal zegevieren over de politieke aarzelingen en vooroordeelen, schijnt de naaste toekomst van Europa in waarheid onrustbarend.

L. CHINA. — **Overstrooming** in het **Woehan-gebied.** — De Jangtse-dijken zijn bezweken, waardoor de rivier buiten haar oevers is getreden. Het geheele

Woehan-gebied is overstroomd. Alleen in Woetsjang zijn er reeds 500 personen verdronken. Genoemd gebied omvat de steden Woesjang, Hankau en Hanjang met een gezamenlijke bevolking van 1 à 1½ millioen zielen. Duizenden gezinnen zijn dakloos. (19 K.)

A. EUROPA. — Algemeene beschouwing. — Mussolini heeft in het weekblad „Les Annales" o.a. geschreven, dat het jaar 1932 ten goede of ten kwade zal beslissen over de toekomst van Europa. „Wij staan voor een verschrikkelijk dilemma, òf vernieuwing van onze beschaving, òf vernietiging daarvan. Tot nu toe zijn alle pogingen tot herstel van de solidariteit mislukt. Wij staan nu voor het absolute niets.
Europa staat op het punt ineen te storten. Slechts een vredestijdperk van tien jaar kan het nog redden. Dit kan alleen de ontwapeningsconferentie van 1932 bereiken. Van deze conferentie hangt niet alleen het lot van Europa doch van de geheele menschheid af. Indien deze conferentie mislukt, is zij de proloog van de ineenstorting." (Vorig bericht blz. 21 K.)

B. FRANKRIJK. — Socialisten-verklaring. — Het lid der Fransche Kamer, Léon Blum, heeft in de te Weenen gehouden zitting van de socialistische Internationale, o.a. verklaard, dat de Duitsche socialisten in hun strijd op steun van de Internationale en van de Fransche partij kunnen rekenen.

C. FOKKER. — Naturalisatie aangevraagd. — De Nederlandsche vliegtuigbouwer Anthony H. G. Fokker zal deze week zijn laatste verzoek om naturalisatie tot Amerikaansch onderdaan indienen.

D. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank, Amsterdam. — Het accountantsrapoprt vermeldt, dat indien de vennootschap in de gelegenheid wordt gesteld om de afwikkeling der posten zonder overhaasting te doen geschieden, het tekort op ca. f 17 millioen wordt geraamd.
Hierbij moet evenwel in aanmerking worden genomen, dat dit bedrag is bedoeld als een minimum bij matige schatting verkregen.

E. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — Dresdner Bank. — De Duitsche regeering heeft besloten aan de Dresdner Bank rijksondersteuning te verleenen. Op grond van een dezer dagen uitgevaardigde noodverordening zal het rijk gebruik maken van de in deze noodverordening geopende mogelijkheid om aandeelhouder van de Dresdner Bank te worden. Dit instituut zal preferente aandeelen emitteeren, die ter beschikking van het rijk worden gesteld en op grond daarvan de noodige middelen uerkrijgen om de betalingen in vollen omvang te hervatten. De moeilijkheden waarmede dit groote instituut had te kampen, vormden een der voornaamste beletselen voor de hervatting van het normale betalingsverkeer door de Berlijnsche groote banken. In verband met het besluit der regeering om rijksondersteuning aan de Dresdner Bank te verleenen, wordt nog medegedeeld, dat de regeering R.M. 300 millioen preferente aandeelen, die de Dresdner Bank zal uitgeven, benevens het bestaande gewone kapitaal van R.M. 100 millioen tegen pari zal overnemen.
De Duitsche Rijksbank zal bovendien aan deze bankinstelling een herdiscontocrediet verleenen, opdat het verstoorde vertrouwen volledig zal terugkeeren en de opening der loketten van alle banken in den loop van de volgende week kan geschieden.
De Dresdner Bank keerde over 1930 een dividend van 6% (v. j. 10%) uit over een kapitaal van R.M. 100 millioen. De netto-winst over dat jaar beliep R.M. 7 millioen (v. j. R.M. 11,42 millioen). (Vor. ber. 20 A.)

F. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — **Darmstädter** und **National** Bank. — Indien het betalingsverkeer weer normaal zal plaats vinden, zal ook de Darmstadter und Nat. Bank haar loketten weer openstellen en alle betalingen onbeperkt verrichten. Door een regeling, die met een industrieele groep getroffen is, zal deze voor een bedrag van R.M. 35 millioen aandeelen, die door de bank en met haar in relatie staande kringen ter beschikking zullen worden gesteld tegen een koers van 125% overnemen. Daardoor zal de bank nieuwe middelen tot een bedrag van rond R.M. 43 millioen ontvangen. De garantie van het rijk ten opzichte van de oude en de nieuwe vorderingen van crediteuren blijft bestaan en zal worden uitgebreid tot alle wissel- en borgtochtverplichtingen der bank. De opstelling van den staat van baten en schulden van de bank heeft aangetoond, dat de noodzakelijk geworden afschrijvingen door de open en de stille reserves volledig gedekt worden. Voor de toekomst wordt een verbreeding van de kapitaalbasis der bankinstelling beoogd. Door de besprekingen met de Rijksregeering en de Rijksbank is de zekerheid ontstaan dat de bank aan alle eischen, die door het normale betalingsverkeer zullen worden gesteld, zal kunnen voldoen. (Vorig bericht blz. 22 E.)

G. **DUITSCHLAND.** — „Stillhalte"-consortium. — De besprekingen in zake het „Stillhalte"-consortium zijn nog altijd niet beëindigd. Men schat thans het bedrag der buitenlandsche schulden van de Duitsche banken op M. 3½ milliard. Daarbij komen nog de buitenlandsche verplichtingen van de gemeenten, landen en particulieren. (Vorig bericht blz. 21 I.)

H. FRANKRIJK. — **Credieten** aan den Franschen landbouw. — Een officieel decreet verplicht de bezitters van uitheemsch graan en meel de in hun bezit zijnde hoeveelheden vóór 15 Augustus op te geven, De ministerraad keurde de overeenkomst tusschen de minister van Landbouw en de Bank van Frankrijk goed in zake de verstrekking van credieten, waardoor de coöperatieve landbouwvereenigingen en de landbouwsyndicaten op dezelfde voorwaarden crediet kunnen verkrijgen als de handel en industrie.

I. DE **VLUGT.** — **De** burgemeester van Amsterdam ontvangt een hooge Engelsche onderscheiding. — De koning. van Groot-Brittannië en Ierland heeft den burgemeester van sterdam benoemd tot night Commander of the E: lle t Order of the ritish Empire.

K. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Communisten gearresteerd. — In de laatste week hebben circa 150 arrestaties plaats gevonden van op onregelmatige wijze in den Riouw-archipel binnengedrongen Hailam-Chineezen, die propaganda maakten voor het communisme.

L. WIELERSPORT. — Nederlandsch Wielerkampioenschap. — Blekemolen heeft het wielerkampioenschap van Nederland over den langen afstand (100 K.M.) veroverd. (Vorig bericht blz. 19 M.)

M. ENGELAND. — **Bezuinigingen** voorgesteld. — Het rapport van de Engelsche Bezuinigings-Commissie heeft drastische beperkingen van de openbare uitgaven aanbevolen. Met de voorgestelde bezuining zou een bedrag van £ 96.578.000 zijn gemoeid, waarvan £ 66.500.000 op bezuiniging op de sociale diensten valt. O.a. wordt voorgesteld de werkloozen-uitkeering met 20% te verminderen. De Bezuinigings-Commissie heeft aangenomen. dat wanneer men zich baseert op de ramingen van 1931, voor de begrooting van 1932 £ 120 millioen òf aan nieuwe belastingen òf door bezuinigingen moet worden verkregen, waarbij geen rekening is gehouden met verplichtingen, welke uit nieuwe wetten kunnen ontstaan, terwijl ook de vermindering van het nationale inkomen, welke door het Hoover-moratorium voor de herstel- en oorlogsschulden zou ontstaan, buiten beschouwing is gelaten. De Commissie acht het tekort van £ 120 millioen geen overgangsverschijnsel, dat door tijdelijke maatregelen zou kunnen worden opgeheven, en

verklaart, dat de openbare uitgaven te hoog zijn en dus op een lager niveau moeten worden gebracht. Behalve de bezuiniging op de werkloozen-uitkeering wordt nog voorgesteld de kosten van het onderwijs met £ 13.600.00, de traktementen van personeel van leger en vloot met £ 2.690.000 en de plannen tot uitbreiding en verbetering der wegen met £ 7.860.000 te verminderen. Volgens het rapport zou men tot verhooging der belastingen moeten overgaan, indien de bovengenoemde besparingen niet tot stand komen. Echter acht men het ongewenscht de nijverheid zwaarder te belasten. (Vorig bericht blz. **21** B.)

A. **VOLKENBOND.** — Vreedzame beslechting van internationale geschillen. — Tot de generale acte voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen is Canada toegetreden.
De conventie voor financieelen steun aan aangevallen staten, die in September 11. tot stand kwam, is thans door een staat geratificeerd, namelijk door Finland, op welks initiatief de conventie is opgesteld.

B. **CHINA.** — Burgeroorlog: Strijd tegen de communisten. — Tsjang Kai-sjek bericht, dat zijn troepen drie communistische bolwerken hebben ingenomen, namelijk Toengkoen, Loengkang en Hoeanghai, zoodat de anti-communistische campagne thans spoedig beëindigd zou kunnen worden. De staat van beleg te Shanghai duurt nog voort. (Vor. ber. blz. **19** I.)

C. ARGENTINIE. — Russische handelsdelegatie. — Te Buenos-Aires heeft de politie een inval gedaan in de kantoren van de Amtorg, de Russische handelsvertegenwoordiging, en het geheele personeel van 160 personen, waaronder 15 vrouwen, gearresteerd.

D, **KYLSANT.** — Lord Kylsant tegen cautie in vrijheid gesteld. — Lord Kylsant, president van de Royal Mail Steam Packet, is tegen borgstelling van £ 10.000, in afwachting van de uitspraak van het Hof van Beroep in het najaar, in vrijheid gesteld. (V. b. **21** E.)

E. LEPRA. — **Nederl.-Indië.** — De oud-hoofdinspecteur van den Dienst der Volksgezondheid, de heer J. J. van Lonkhuizen, heeft in „De Telegraaf" omtrent de behandeling van melaatschen en huwelijken onder elkaar van deze ongelukkigen, o.a. het volgende medegedeeld: „Wij erkennen een serieuze behandeling, met afzondering der leprozerì, als de meest doelmatige. Maar behalve dat de opname van de 50 tot 60 duizend leprozen, die heel Indië telt, onbetaalbaar zou zijn, lijkt het ons ook practisch onuitvoerbaar. Alleen in die gebieden waar de bevolking ze zelf uitstoot en haar medewerking zou verleenen, ware ze mogelijk.
De bedoeling is nu, dat door den gouverneur-generaal geleidelijk z.g. isolatiekringen, waarbinnen dus leprozen, zoo noodig gedwongen, geïsoleerd Bunnen worden, vastgesteld worden in die gebieden waar de meeste leprozen worden aangetroffen, zooals Ambon, Bali, Lombok en de Bataklanden, waar de bevolking de leprozen reeds zelf uitstoot. In zulke streken moet dan de leprozerie van dien aard zijn, dat de lijders, die daarin zoo noodig tegen hun zin worden opgenomen, zich daar veiliger en gelukkiger achten dan in de hun vijandige maatschappij daarbuiten. Bovendien moet hun daar de beste kans worden gegeven voor genezing. Aan dit laatste ideaal ontbreekt in de meeste thans Bestaande leprozerieën in Ned.-Indië, ook al wegens geldgebrek, nog wel het een en ander. Doch de ontwikkeling hiervan zal ook tot betere financieele tijden moeten worden uitgesteld.
En wat het trouwverbod voor melaatschen betreft: Daaromtrent heerschen nog al uiteenloopende meeningen. De leprozerie Hoeta Salem handhaaft zulk een verbod. Maar voortdurende ontevredenheid en opstootjes zijn daarvan het gevolg. Lao Si-Momo heeft geen trouwverbod, maar is buitengewoon toegevend in deze. Tusschen die beide opvattingen staat de onze, welke ten naaste bij wordt toegepast te Poelan Si Tjanang en die luidt: „Raad het huwelijk af, maar sta het toe als er zeer ernstige motieven voor pleiten; tref maatregelen, dat het kind voor besmetting zooveel mogelijk wordt gevrijwaard en binnen een half jaar aan de verdere moederlijke zorg wordt onttrokken".

F. CUBA EN DE **AMERIKAANSCHE** INVOER RECHTEN. — Chadbourne, wiens plannen met betrekking tot de suikerproductie-beperking te Brussel zijn aangenomen, heeft in een redevoering verklaard, dat het hooge invoerrecht van 2 $-cents per pond, dat in de Ver. Staten op Cuba-suiker wordt geheven, de hoofdoorzaak is van de economische kwaien, waaraan Cuba tegenwoordig lijdt. Cuba is zeer goed in staat tegen de suikerproducenten in de Vereenigde Staten en overzeesche bezittingen te concurreeren en zou zonder het Amerikaansche invoerrecht kunnen bloeien Mede ten gevolge van de aanmoediging door de Ver. Staten gedurende den wereldoorlog aan Cuba gegeven, heeft het Amerikaansche kapitaal $ 750 millioen in de Cubaansche suikerindustrie belegd. Toen echter van al de mooie beloften niets kwam en het Amerikaansche invoerrecht op suiker niet werd verlaagd, is daarvan 95% verloren gegaan, daar al deze bezittingen thans nauwelijks $ 37 millioen waard zijn. (Vorig bericht blz. **15** D.)

G. DUITSCHLAND. — **Disconto-verhooging.** — Het Duitsche disconto is van 1 Aug. 1931 af van 10 tot 15% verhoogd, terwijl de beleeningsrente van 15 op 20% werd gebracht. (Vorig bericht blz. **11** P.)

H. **PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN.** — Fabriek te Leuven gesloten. — De fabriek te Leuven in België, welke het Philips concern aldaar bezit, is tijdelijk gesloten. Deze fabriek werkte voor de wereldmarkt en ten gevolge van de economische depressie werd de afzet ongunstig beïnvloed.

I. DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-consortium. — De Bank voor Internationale Betalingen deelt mede dat de commissie, welke door de Londensche conferentie belast is met het instellen van een onderzoek naar de credietbehoeften van Duitschland en de bestudeering der mogelijkheid om de credieten op korten termijn om te zetten in credieten op langen termijn, als volgt samengesteld is:
Beneduce, Italië; Bindschedler, Zwitserland; Hofstede de Groot, Nederland; Francqui, België; Walter Layton, Engeland; Melchior, Duitschland; Moreau, Frankrijk; Ryddeck, Zweden; Wiggin, Vereenigde Staten en Tanska, Japan. (Vorig bericht blz. **22** G.)

K. DE BEERS. — Interne reorganisatie van de De Beers **Consolidated Mines.** — Sir Ernest Oppenheimer van de De Beers heeft medegedeeld, dat er een grondige interne reorganisatie van de maatschappij plaats heeft. Ten gevolge van de depressie is de productie van diamanten bijna geheel stop gezet en Sir Oppenheimer durfde niet te voorspellen wanneer de terugkeer naar tijden van grooter voorspoed de hervatting van de productie op groote schaal mogelijk zal maken.

1 AUGUSTUS 1931

L. **NEW-YORK.** — Strijd tegen bandieten. — De chef der New-Yorksche politie heeft besloten over te gaan tot een genadelooze bestrijding der bandieten en zijn beambten order gegeven misdadigers, die gewapend zijn, neer te schieten.

M. **ITALIE.** — Nieuw Italiaansch schip van 50.000 ton. — Een nieuw Italiaansch passagiersschip „Rex", dat 50.000 ton meet, is te water gelaten. Men hoopt dat dit schip het blauwe lint voor de snelste tocht over den oceaan zal veroveren.

A. AFRIKA. — Bestrijding van negrophilie in Zuid-Afrika. — Te Pretoria is een raad van blanken gevormd met het doel de inlanders uit de steden weder langzamerhand naar hun oude woonplaatsen over te brengen, ten einde de vloed van negrophilie tegen te gaan.

B. **RUSLAND.** — Nieuwe kolenmijnen. — In het Donetzgebied zullen op 1 December a.s. 49 nieuwe kolenmijnen in exploitatie worden genomen.

C. SCHAKEN. — Match Capablanca-Euwe. — Ofschoon de match door Capablanca gewonnen werd met 2 gewonnen partijen en 8 remises, zou men verkeerd doen hieruit de conclusie te trekken, schrijft „De Telegraaf", dat Dr. Euwe in kracht zou zijn achteruitgegaan. Het tegendeel is waar. Zooals Dr. Euwe mededeelde, had hij in de match met Dr. Aljechin over geluk niet te klagen, terwijl in deze match het geluk hem in den steek liet.
Dr. Euwe beschouwt Capablanca als den meest rechthebbende op een match om het wereldkampioenschap, omdat Capablanca met Aljechin tot de twee sterkste spelers der wereld behoort, die alle andere spelers in de schaduw stellen. Ook Nimzowitsch.
„Uit deze match", besloot dr. Euwe, „is mij wel duidelijk gebleken, dat mij de techniek ontbreekt om gunstige standen feilloos af te wikkelen. In dat opzicht ben ik blijkbaar nog verre de mindere van een speler van het kaliber van Capablanca. (V. b. 21 F.)

D. DUITSCHLAND. — Credieten op korten termijn: Amerikaansche bankiers bestudeeren de verlenging. — De leiders der groote Amerikaansche banken hebben een commissie benoemd, die zich zal bezighouden met de bestudeering van het voorstel van Dr. Luther. Dit voorstel beoogt de credieten, die op korten termijn aan Duitsche ondernemingen zijn verstrekt. gedurende zes maanden niet op te zeggen. (Vor. ber. Duitschland blz. 19 O; Ver. Staten 15 D.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Tarwe en katoen op gunstige voorwaarden aan Duitschland aangeboden. — De Federal Farm Board heeft de Duitsche Rijksregeering laten mededeelen, dat de „Board' bereid is tarwe en katoen op gunstige credietvoorwaarden aan Duitschland te verkoopen. Er zijn onderhandelingen geopend omtrent den verkoop en financiering van ca. 800.000 balen Noord-Amerikaansche katoen ter waarde van $ 40 millioen op lang crediet.

F. BANKF'USIES. — Vereenigde Staten. — De Strauss National Bank and Trust Comp. zal fusioneeren met de International Trust Company en den naam aannemen van Continental Bank Trust Company. Hierdoor zal zij de beschikking krijgen over deposito's ten bedrage van $ 40 millioen, terwijl de totale middelen $ 75 millioen zullen bedragen.

G. ENGELAND. — Emissies. — In de eerste zeven maanden van 1931 is in totaal voor een bedrag van £ 76 millioen geëmitteerd, tegen £ 158 millioen in de overeenkomstige periode van 1930.

H. ENGELAND. — Crediet aan de Bank van Engeland. — De Bank van Frankrijk en de Federal Reserve Bank of New-York zuilen aan de Bank van Engeland elk een crediet verstrekken van £ 25 millioen, in totaal dus £ 50 millioen tegen 3%%.

I. BANKFUSIES. — Banque de Bruxelles. — De Banque de Bruxelles fusioneert met de met haar geaffilieerde banken.

K. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Berger's Bank, Venlo. — Berger's Bank te Venlo deelt mede, dat door de Duitsche noodverordening Duitsche creditsaldi en deposito's op dusdanige wijze onttrokken zijn, dat zij genoodzaakt is surséance van betaling aan te vragen. Het passief bedraagt Fl. 1.400.000, waarvan gedekt Fl. 230.000, terwijl het bezit aan effecten en onroerend goed Fl. 150.000 beloopt. Aan vorderingen heeft de bank Fl. 1.500.000 uitstaan, welke vorderingen echter over een groot aantal jaren loopen en zeer dubieus zijn. (Vorig ber. blz. 22 D.)

L. RUSLAND. — Amerikaansch oordeel over Russische landbouw. — De directeur van de landbouwhoogeschool van Massachusetts en adviseur van den Amerikaanschen secretaris voor Landbouw heeft een bezoek gebracht aan de Sovjet-Unie. Hij verklaarde, dat de Sovjet-Unie den landbouw had gereorganiseerd in een tempo, dat zonder weerga in de geschiedenis was. Het svsteem der groote Sovchozen verdient de bijzondere "aandacht; vooral de tractorfabrieken te Stalingrad en de landbouw-machinefabrieken te Rostow maakten een diepen indruk op den Amerikaanschen hoogleeraar.

M. VEREENIGDE STATEN. — Tekort der Posterijen. — In 1930 hebben de ontvangsten van de Posterijen in de Vereenigde Staten van Amerika $ 705 millioen en de uitgaven $ 803 millioen bedragen. Het tekort ad $ 98 millioen moet uit andere staatsmiddelen worden gedekt. Daar het tekort voornamelijk veroorzaakt wordt door te lage tarieven, zal vermoedelijk worden overgegaan tot verhooging van het briefport van 2 tot 2½ dollar-cent per oz., waardoor de ontvangsten reeds met $ 55 millioen zouden stijgen.

N. VEREENIGDE STATEN. — Amerikaansche politie becritiseerd. — De commissie Wickersham, die een onderzoek heeft ingesteld met betrekking tot de criminaliteit in de Vereenigde Staten, verklaart in haar rapport, dat een deel van de Amerikaansche politie zich laat omkoopen en niet voor haar taak berekend is.

O. SCHAKEN. — Capablanca simultaan-séance. — Capablanca heeft te Amsterdam een simultaanwedstrijd tegen 30 spelers gespeeld; hij won 24 partijen, verloor 3 en maakte 3 remise. (Vor. ber. 24 C.)

P. JAPAN. — Buitenlahdsche handel met Rusland bevorderd. — Ter bevordering van den handel met, Sovjet-Rusland is te Tokic een permanent comité opgericht.

R. RUSLAND. — Uitbreiding katoen-aanplant. — Het Internationaal Landbouw Bureau bericht, dat in Rusland de met Katoen bebouwde oppervlakte 6.207.000 acres bedraagt, hetgeen een vermeerdering beteekent van 61,6% in vergelijking met het vorige jaar. Deze uitbreiding houdt verband met het gereedkomen van den spoorweg tusschen Siberië en Turkestan.

S. **ENGELAND. — Bankbiljetten-omloop van de Bank van Engeland.** — De bankbiljet van de Bank van Engeland zal voor den tijd van drie weken met £ 15 millioen worden verhoogd. Door deze machtiging is het maximum-bedrag dat door de Bank van Engeland in omloop mag worden gebracht tot £ 275 millioen verhoogd. (Vorig bericht blz. 24 H.?

T, POLEN. — Bezuinigingsmaatregelen. — Wegens het stijgend tekort op de begrooting heeft de Poolsche regeering besloten in de verschillende ministeries 3000 ambtenaren, bij de belasting 1000 en bij het onderwijs 900 personen per 1 September 1931 op te zeggen.

U. RUSLAND. — Petroleumbranden. — Sedert 6 dagen staat in de nabijheid van Bakoe een boortoren in brand, Bij het blusschingswerk zijn zes personen omgekomen.

A. POOLONDERZOEK. — De **„Discovery"** te Londen teruggekeerd, — Na twee jaar in de Poolgebieden te hebben doorgebracht, is het onderzoekingsschip de „Discovery" te Londen teruggekeerd. De kapitein heeft medegedeeld, dat zeven nieuwe gebieden zijn ontdekt en dat, namens Groot-Brittannië een groote kustlijn is opgeëischt.

2 AUGUSTUS **1931**

B. ENGELAND. -- Rapport over de steenkoolindustrie. — In het rapport van de commissie voor reorganisatie van de steenkoolindustrie wordt een uiterst krachtige concentratie van de productie voorgesteld door verdeeling van het land in zes eenheden, in elk waarvan slechts één enkele onderneming zal bestaan voor de productie van steenkool. Het rapport stelt voor alle Britsche kolenmijnen tot zes enorme ondernemingen te fusioneeren en honderden niet economisch werkende mijnen te sluiten, welke laatste maatregel waarschijnlijk het ontslag van honderdduizend mijnwerkers ten gevolge zou hebben In het rapport wordt als toelichting tot de voorgestelde maatregelen o.a opgemerkt. dat het aanbod van steenkolen de vraag overtreft, terwijl de kosten door den korten arbeidsduur zijn toegenomen. De onkosten moeten verlaagd worden door concentratie van de productie; niets kan een bevredigend herstel van de industrie brengen, tenzij er bezuinigd wordt. (Vorig bericht blz. 2 **F.**)

C. CHINA. — Burgeroorlog. — De onder bevel van generaal Sji Hu-Sjan staande opstandelingen zijn verslagen. (Vorig bericht blz. 23 B.)

D. BANKEN IN MOELLIJKHEDEN. — **Darmstaedter- & Nationalbank.** — Bij het onderzoek der positie van de Danatbank is gebleken, dat de crediet-politiek der bank waarschijnlijk geen andere gevolgen zal hebben dan dat de stille en open reserves verloren zullen zijn, terwijl het kapitaal van RM. 60 millioen geheel intact zou zijn. Zooals reeds medegedeeld hebben de nieuwe groot-aandeelhouders uit industrieële kringen RM. **35** millioen aandeelen van de Danatbank zelf en van hare vennooten overgenomen. De koopsom is hun echter door het Rijk voor den tijd van vijf jaar voorgeschoten, zoodat gedurende dezen tijd het Rijk een doorslag gevenden invloed zal kunnen uitoefenen. (Vorig bericht blz. 22 **F.**)

E. URUGUAY. — Buitenlandsche handel. — De President van Uruguay heeft een decreet uitgevaardigd, dat de invoer van alle artikelen verbiedt, die niet absoluut noodzakelijk zijn De mogelijkheid voor vergemakkelijking van den invoer en verlaging van invoerrechten wordt echter voor die landen die geneigd zijn een handelsverdrag te sluiten, in uitzicht gesteld.

3 AUGUSTUS **1931**

F. SPOORWEGONGELUKKEN. - Bomaanslag op trein München-Belgrado. — In den trein van München naar Belgrado is een bom ontploft, waardoor drie personen werden gedood en vijftien ernstig werden gewond. In den trein werden bovendien nog drie andere helsche machines ontdekt.

G. VERJONGING DOOR **BESTRALING.** — Op het onlangs te Parijs gehouden radiologisch congres werd, naar „De Telegraaf" mededeelt, met. meer sceptische verbazing dan wetenschappelijke belangstelling kennis genomen van de opzienbarende mededeeling van prof. Julius Stoklava uit Praag, die meent door bestraling met alpha-, beta- en gamma-stralen het probleem der eeuwige jeugd te hebben opgelost. De twee laatstgenoemde stralen hebben de eigenschap de stofwisseling te hulp te komen. de alpha-stralen de oxydatie te vermeerderen. Ouderdom is echter de progressieve ont-oxydatie der cellen van het menschelijk organisme tot een zeker eindpunt: de dood. Dat langzame vernietigingsvrerk wordt tegengehouden door de alpha-stralen, terwijl de beta- en gamma-stralen het leven teruggeven aan de aangetaste af uit physiologisch oogpunt doode cellen. Proeven zijn genomen op plantaardige cellen en het verrassende gevolg was, dat zaaisels, die niet meer tot ontkiemen in staat waren, door prof. Stoklava tot het leven werden teruggebracht. De Praagsche geleerde twijfelt er niet aan, of de dierlijke cellen zullen zich op dezelfde wijze onder de weldoende stralen gedragen.

H. LUCHTVAART. — Pangbourn en **Herndon** geven hun **wereldvlucht** op. — Deze vliegers, die ***op*** 28 Juli te **New-York** voor een vlucht om de wereld waren opgestegen hebben thans uit Mandsjoerije bericht, dat zij hun poging om den recordtijd van Post en Catty te verbeteren, hebben opgegeven. (20 D.)

I. ENGELAND. — Rapport over **de** steenkool-industrie, — De Engelsche minister van mijnwezen heeft in het Lagerhuis, naar aanleiding van de voorgestelde concentratie der Britsche kolenmijnen, o.a. het volgende verklaard: „Indien de reorganisatie-commissie te snel haar opgaven uitvoert en een amalgamatie vormt. die tot uitwerking heeft, dat uitgestrekte steenkolenveiden verlaten achterblijven, dan hebben wij slechts één probleem opgelost om een ander te scheppen. (Vorig bericht Mz. 25 B.)

K. DUITSCHLAND. — Deviezen-verordening is practisch een moratorium. — Onder den bescheiden naam van „deviezen-verordening" heeft Duitschland feitelijk een moratorium voor buitenlandsche schulden afgekondigd. De rechten, die de buitenlandsche schuldeischer tegenover Duitschers heeft, zijn door de eenzijdige handeling der Duitsche regeering sterk besnoeid. De Duitsche schuldenaar kan en mag zijn buitenlandschen schuldeischer slechts betalen, wanneer de overheid hem dat toestaat en hem de middelen daartoe verschaft. Alles komt op de uitvoering van deze verordening aan.
De onderhandelingen met het buitenland over het z.g. „Stillhalte'l-Consortium hebben eenigermate den weg voor de deviezenverordening geplaveid. Voor zoover de schuldeischers er, zij het ook onder den dwang der omstandigheden, in hebben toegestemd hun vorderingen op te schorten, worden zij door de maatregelen der Duitsche regeering niet getroffen. Tegenover de niet onbelangrijke categorie van hen, die niet vrijwillig hebben toegestemd, kan de regeering dan met behulp der noodverordening optreden.
Omtrent de aanvullingsbepalingen verkeert men nog in volkomen onzekerheid. Zooals de toestand er thans uitziet, kan ieder individueel Duitscher slechts 3000 Mark per maand in transacties met het buitenland uitgeven. Dat beteekent een groote belemmering, niet alleen in het terugbetalen der schulden, maar eveneens in het internationale handelsverkeer. (V. b. **1** K.)

L. DUITSCHLAND. — Crediet van de Centrale Banken verlengd. — De Raad van Beheer van de Bank voor Internationale Betalingen heeft, in overleg met de deelnemende Centrale banken, besloten, het aan de Duitsche Rijksbank verstrekte crediet, waaraan de B. I. B. voor $ *25* millioen heeft deelgenomen, voor den tijd van drie maanden te verlengen.

M. DOOFSTOMMEN. — Telefoneeren door televisie. — De eerste succesvolle televisie-inrichting die dagelijks in exploitatie is, werkt te New-York over een afstand van 5 K.M. In de toekomst wordt hierdoor de mogelijkheid geschapen dat ook doofstommen door televisie-apparaten met elkander kunnen telefoneeren, daar de bewegingen der vingers tot in de kleinste bijzonderheden volkomen duidelijk worden weergegeven. (Vorig bericht **blz. 10** M.)

A. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Tsjeoho-Slovakije. — Een militair vliegtuig stortte bij Grossparlewitz van een hoogte van 40 Meter omlaag en verbrandde totaal. De beide inzittende vliegers kwamen in de vlammen om.

4 AUGUSTUS 1931

B. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — **J. F. Schröder Bank, Bremen.** — De oude aandeelhouders hebben het geheele aandeelen-kapitaal ad R.M. 15 millioen voor saneeringsdoeleinden beschikbaar gesteld. Het kapitaal is met R.M. 3 millioen gereduceerd tot R.M. 12 millioen en de aandeelen zijn aan nieuwe belanghebbenden verkocht.
De staat Bremen neemt R.M. 7 millioen over, particulieren R.M. 3 millioen en Berlijnsche bankkringen R.M. 2 millioen. Het Rijk neemt van ieder dezer deelnemingen de helft over, in totaal dus R.M. 6 millioen. De staat Bremen, welke R.M. 25 millioen te vorderen heeft, lijdt een verlies van R.M. 16,5 millioen. (25 D.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Laag emigratie-cijfer. — Voor het eerst sedert jaren is het emigratie-cijfer in de Vereenigde Staten beneden de 100.000 gedaald. In het afgeloopen financieele jaar werden n.l. 91.000 vreemdelingen in de Ver. Staten toegelaten.

D. RUSLAND. — Steenkoolproductie in het Donetzbekken onvoldoende. — De kolenproductie heeft in de maand Juli in het Donetz-bekken 3.900.000 ton bedragen, d.i. 65% van de productie welke volgens het vastgestelde program moest worden geleverd. Daar door een verdere daling van de kolenproductie in het Donetz-gebied de uitvoering van dit deel van het vijfjaren-plan ernstig in gevaar kan worden gebracht, wordt de militairiseering van het Donetzgebied overwogen. Tot dusver is men er nog niet in geslaagd voor het Donetz-gebied 10.000 arbeiders aan te werven, welk groot aantal voor de exploitatie noodig zou zijn. (Vorig bericht blz. 24 B.)

E. ARGENTINIE. — Russische handels-delegatie gearresteerd. — Naar aanleiding van den inval in de Russische handels-delegatie te Buenos Aires, deelt de Nationale Bank van Argentinië mede, dat zij aan de delegatie 3 millioen papieren pesos en £ 500.000 heeft geleend, welk bedrag op 3 Januari tot 2 millioen papieren pesos en f 350.000 werd teruggebracht. De delegatie heeft deze leening gebruikt voor het koopen van Argentijnsch hout, wol en leer. (Vor. ber. 23 C.)

F. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Nederland. — Nabij Soesterberg is een leerling-vlieger met zijn vliegtuig neergestort en om het leven gekomen.

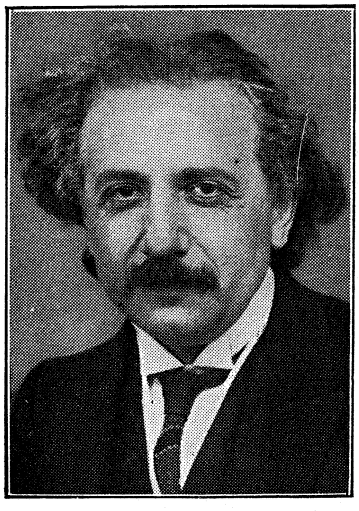
5 AUGUSTUS 1931

G. TSETSE VLIEG. — Nieuwe bestrijding. — Dr. John F. V. Phillips, professor aan de universiteit van Johannesburg, die gedurende 3½ jaar het tsetsevraagstuk in Tanganyika heeft bestudeerd, heeft een belangrijke ontdekking gedaan. Hij heeft namelijk vastgesteld, dat de tsetsevlieg niet met behulp van haar reukorganen, zooals men tot dusver meende: doch met behulp van haar oogen op jacht gaat. Op grond van deze ontdekking is men nu bezig een nieuwe tsetse-val te construeeren. Dr. Phillips meent evenwel, dat de tsetsevlieg nog wel een eeuw lang Afrika's grootste plaag zal zijn.

H. **VEREENIGDE** STATEN. — **Automobielen.** — In de eerste zes maanden van 1931 zijn in totaal in de Vereenigde Staten 1.565.000 personen- en lastauto's vervaardigd, hetgeen 628.000 wagens of 28,6% minder is dan in de overeenkomstige periode van 1930.

I. PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN. — Het aantal arbeiders dat thans bij de Philips bedrijven te Eindhoven werkzaam is, bedraagt ongeveer 13.000, tegen 23.000 in November 1929. Hoewel het aantal afgevoerde arbeiders zeer groot is, is de productie der Philips bedrijven niet in die mate verminderd. In de fabrieken van het Philips-concern, gevestigd in landen, waar tijdens de crisis zeer hooge invoerrechten ingesteld zijn, wordt thans meer geproduceerd, daar in die landen meer arbeiders zijn aangenomen. Het aantal arbeiders behoorende tot de fabrieken van het Philips-concern in het buitenlana, bedraagt pl.m. 17.000. (Vorig bericht blz. 23 H.)

K. ONTWAPENING. — Conferentie van de „War-Resisters" International. — Op 1 Aug. 1931 is te Lyon de driejaarlijksche conferentie van de „War-Resisters" International gehouden. Prof. Einstein heeft aan de conferentie een boodschap gestuurd. waarin hij o.a. schrijft:
„Moge deze generatie den gewichtigsten stap, dien de geschiedenis van de menschheid kent, doen. Moge zij aan hen, die na haar komen, de onschatbare erfenis nalaten van een wereld. waaruit de barbaarschheid van den oorlog is verbannen Wij kunnen het doen wanneer al degenen, die den oorlog haten, den moed hebben om te zeggen, dat zij geen oorlog meer willen. Ik vraag dringend aan alle mannen en vrouwen, aan de belangrijke en „gewone" menschen, om nog vóór het bijeenkomen van de Ontwapeningsconferentie in Genève in Februari 1932, te verklaren, dat zij weigeren om in de toekomst welken oorlog of welke oorlogsvoorbereiding ook, te ondersteunen. Ik vraag hun, om dit schriftelijk aan de regeering van hun land mede te deelen en aan hun besluit kracht bij te zetten, door mij in kennis te stellen van deze mededeeling aan hunne regeering.

Prof. Einstein

„Ik reken op duizenden antwoorden op dezen oproep. Ik vraag u, om ze mij toe te zenden aan het adres van de War-Resisters International (W. R. I.) 11 Abbey Road, Enfield, Middlesex, Engeland; en opdat deze actie een werkzaam resultaat hebbe, heb ik mijn toastemming gegeven voor een „Einstein-Fonds" van de W. R. I."

L. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — President Hoover heeft verklaard, dat de reorganisatie van het Departement voor Arbeidsbemiddeling tot gevolg heeft gehad, dat in de afgeloopen vier maanden zeshonderd achtendertig duizend arbeiders aan werk konden worden geholpen. Ten einde de werkloosheid te bestrijden was machtiging verleend tot 758 bouwplannen, waarvan de kosten op $ 450 millioen werden geraamd. (Vorig bericht blz. 21 C.)

M. **DUITSCHLAND.** — Economische toestand. — In een door Dr. Brüning te Berlijn gehouden radiorede, werd er op gewezen, dat wat het op de Londensche conferentie bereikte resultaat betreft, daarmee geen voldoende financieele hulp is verkregen maar voorloopig slechts een som van 41·10millioen dollar in

Duitschland is gehouden, d.w.z. iaat een crediet tot dit bedrag voor 3 maanden is vernieuwd. Ik wijs er in dit verband nog eens op dat een groote leening op het oogenblik en voor geruimen tijd buiten het terrein van de mogelijkheid eener Realpolitik ligt. Daarom zijn Duitschland en zijn economisch leven vooreerst op zichzelf aangewezen en op het vertrouwen in zijn eigen staat en zijn eigen kracht. Niemand kan er tegenwoordig meer dan de Rijksregeering van overtuigd zijn, dat de internationale belangen een gesloten geheel vormen. Het is uitgesloten dat men Duitschland met een Chineeschen muur kan omgeven. Het Duitsche economische leven is evenals vroeger op samenwerking met het buitenland aangewezen. Zonder aarzelen is de regeering er reeds voor en tijdens de Londensche onderhandelingen toe overgegaan haar consequenties te trekken.

De Rijksl lie schetste vervolgens de verschillen de maatregelen die de Rijksregeering getroffen had. Al deze maatregelen, zoo betoogde hij, hebben niet het minste te maken met een inflatiegevaar want Duitschland lijdt in het geheel niet aan een te veel van in omloop zijnde betalingsmiddelen. Daarom ligt het voor de hand van zijn tegoed zoo weinig mogelijk af te nemen of zoo mogelijk dit tegoed nog te verhoogen, waardoor de koopknacht van het geld versterkt wordt. Het vertrouwen is de onontbeerlijkste van alle technische maatregelen.

Aan een volk dat zichzelf niet voldoende kracht toevertrouwt om zichzelf te helpen en zich slechts door critiek onderscheidt, zal niemand achting en vertrouwen schenken. Ziet echter de wereld om ons heen dat zich in moeilijke uren bij ons in Duitschland een krachtige eigen hulp toont, dan twijfel ik er niet aan dat de voortzetting der internationale onderhandelingen aanvullende krachtbronnen zal openen.

(Vorig bericht blz. 2 C.)

A. BELGIE. — Oordeel over het Fransch-Belgisch accoord. — De raad van Vlaanderen heeft op 2 Mei j.l. een resolutie aangenomen waarin het o.a. vaststelt dat „de eenzijdig naar Frankrijk georiënteerde buitenlandsche politiek van de Belgische regeering, waarvan het Fransch-Belgisch militair accoord van 7 September 1920 de hoeksteen vormt, het oorlogsgevaar in West-Europa oproept."

In een „Memorandum over de Buitenlandsche Politiek van België" worden de bezwaren tegen deze „eenzijdige oriënteering" nader toegelicht.

Het stuk is o.a. onder de staatshoofden, ministers, parlementsleden, professoren en de voornaamste dagbladen van Nederland, België, Frankrijk, Duitschland en Engeland verspreid.

B. TURKIJE. — Brand te Constantinopel. — In een oude, dichtbevolkte Mohamedaansche wijk te Constantinopel zijn honderd woningen afgebrand. De oorzaak van den brand is vermoedelijk aan kortsluiting te wijten.

C. DUITSCHLAND. — Betalingen bij Duitsche banken geschieden weder normaal. — De officieele heropening van het vrije betalingsverkeer is heden hervat. Bij vele instellingen kwamen meer betalingen binnen, dan er uitbetalingen hadden plaats gevonden. (Vorig bericht blz. 9 F.)

D. DUITSCHLAND. — Verordening spaarbanken en giro-instellingen. — Ingevolge een door den Rijkspresident uitgevaardigde verordening is het de spaarbanken, giro-instellingen en gemeentelijke giro-instellingen verboden aan gemeenten, publiekrechterlijke –instellingen enz. leeningen Ö voorschotten te verstrekken.

E. DUITSCHLAND. — **Renteberekening** voor landbouwcredieten. — De Duitsche Rentenbank Kreditanstalt, de bank voor de Duitsche landbouw, deelt mede, dat de hoogste rente voor landbouwcredieten op korten termijn voor de oogstfinanciering 8¼% bedraagt, welke rente ook na de jongste verhooging van het disconto van de Rijksbank berekend wordt.

F. AUSTRALIE, — **Staatsfinanciën.** — De totale schuld van de Staten en de Australische Commonwealth per 31 Maart 1931 beliep £ 1.802.495.000. —; hiervan waren de afzonderlijke Staten voor £ 1.217.846.000 en de Commonwealth voor £ 584.649.000 verantwoordelijk. (Vorig bericht blz. 7 I.)

6 AUGUSTUS 1931

G. JURISPRUDENTIE. — Weensch vonnis in zake **lijfrente-kwestie.** — Het Oostenrijksch Hooggerechtshof heeft, naar de „Tel." meldt, een uniek en origineel vonnis gewezen, dat nog wel eens een zekere nawerking zou kunnen hebben op de rechtspraak in andere landen.

De weduwe van een Weensch werkman was niet tevreden geweest met de lijfrente, die een van de rechtbanken haar had toegewezen, toen haar man buiten zijn toedoen was doodgereden door een gemeentelijke tram. De rechtbank had de gemeente Weenen veroordeeld tot uitbetaling aan de weduwe van een maandelijksche toelage van 175 schilling, terwijl de weduwe 390 sch. eischte.

Het Hooggerechtshof heeft thans den eisch der weduwe toegewezen, doch het verbond er deze bepaling aan, dat de toelage slechts zooveel jaren zou worden uitbetaald, als de man vermoedelijk zou hebben geleefd. D.w.z. het Hooggerechtshof liet door deskundigen uitmaken, hoe oud, naar men kon aannemen, een werkman van den leeftijd van den verongelukten arbeider worden zou. Deze bepaalde dien leeftijd op zestig jaren. Daar de arbeider reeds de vijftig naderde, zal dus de weduwe niet lang van haar toelage kunnen genieten.

H. **AUSTRALIE.** — Nieuw Zuid-Wales in financieelen nood. — De regeering van Nieuw-Zuid-Wales beschikt niet meer over genoeg gelden om de salarissen aan politie- en andere rijksambtenaren, waarvoor £ 270.000 noodig is, uit te keeren. Door het niet betalen van deze salarissen worden 11.000 onderwijzers en 4000 palitie-beambten getroffen. (Vor. ber. 27 F.)

I. DUITSCHLAND. — Uitgifte **schatkistbiljetten.** — De Rijksbank is overgegaan tot een nieuwe uitgifte van RM. 400 millioen schatkistbiljetten, vervallende einde November tegen het officieele disconto van de Rijksbank van 15%. Daar de banken over zeer ruime middelen beschikken, is de emissie geheel volteekend. Voorloopig zal niet tot een nieuwe emissie worden ovengegaan.

K. DUITSCHLAND. — **Markennoteering** te Brussel niet hervat. — De commissie voor de wisselkoersen te Brussel heeft besloten, dat de noteering van marken tot nader order geschorst blijft.

L. MEXICO. — Zilveren standaard hersteld. — De toestand in Mexico wordt door New-Yorksche bankiers als chaotisch beschouwd, ten gevolge van de jongste financieele wet, waarbij de zilveren standaard is hersteld. Door het gebruik van zilver als wettelijk betaalmiddel, worden namelijk onoverkomenlijke conflicten veroorzaakt, in het geval de contracten op goudbasis zijn gesloten.

M. SPANJE. — Berenguer. — Tegen den oud-dictator Berenguer is door den Spaanschen Krijgsraad 20 jaar gevangenisstraf geëischt.

A. RUBBER. — Productie overtreft consumptie. — In het eerste halfjaar van 1931 wordt de wereld-productie van rubber op 393.000 ton geraamd, tegen 410.000 ton in de overeenkomstige periode van 1930, terwijl het verbruik op 345.000 ton wordt geraamd, tegen 369.000 ton in dezelfde periode van 1930.

7 AUGUSTUS 1931

B, MEXICO. — **Run** op de banken. — Rekeninghouders hebben bij bijna alle banken hun gelden opgevraagd; de Nationale Bank heeft hiervan het meest te lijden gehad.

C. **NORDDEUTSCHE WOLLKAEMMEREI & KAMMGARNSPINNEREI.** — Ten gevolge van de zware schuldenlast van de maatschappij, mag met zekerheid worden aangenomen, dat er voor de niet-preferente vorderingen niet veel zal overblijven. Het aandeelenkapitaal van RM. 75 millioen is als volslagen waardeloos te beschouwen. (Vor. ber. blz. 15 E.)

D. **BANKFUSIES.** — Zwitserland. — Het Comptoir d'Escompte de Genève en de Union Financière de Genève hebben besloten te fusioneeren. Behalve het door de beide banken ingebrachte kapitaal is nog besloten over te gaan tot uitgifte van preferente aandeelen tot een bedrag van Zw. frs. 40 millioen, waarvan Zw. frs. 10 millioen door de banken in Genève en Zw. frs. 30 millioen door de Schweizerische Credit Anstalt en de Schweizerischer Bankverein is overgenomen.

E. SCHEEPSBOUW. — Belangrijke vermindering van den aanbouw. — Einde Juni 1931 bedroeg de op de gezamenlijke werven der wereld in aanbouw zijnde tonnage 1.825.000 bruto registerton, tegen 3.057.000 br. registerton op Juni 1930. In het bijzonder heeft de Britsche scheepsbouw-industrie onder de tegenwoordige omstandigheden te lijden, hetgeen wel hieruit blijken kan, dat de totale tonnage in Groot-Brittannië en Ierland in aanbouw op Juni 1931, 555.000 ton beliep, tegen 1.615.000 ton 15 maanden geleden. Het Britsche aandeel in de wereld-scheepsbouw bedraagt nog slechts 30,4% tegen 39% in 1930 en 50,2% in 1929. (Vorig bericht blz. 9 N.)

F. BOEDAPEST. — **Financieele** toestand critiek. — In verband met den slechten financieelen toestand van de stad Boedapest heeft de gemeenteraad zich tot de regeering gewend met het verzoek de gemeente haar verplichte bijdrage voor de politie ad 3 millioen pengö per jaar, gedurende drie jaren kwijt te schelden.

G. **DUITSCHLAND. — Betalingen bij** Duitsche banken. —. De hervatting van het betalingsverkeer in Duitschland is kalm verloopen. De banken hadden de beschikking over zeer ruime geldmiddelen en nu de groote opvragingen achterwege gebleven zijn, zien de banken zich niet voor een tekort, maar voor een teveel aan middelen geplaatst. Het zoeken naar beleggingen voor den overvloed van geld gaat met moeilijkheden gepaard, want het geven van onderpand vormt hier een belemmering, daar gewoonlijk effecten in onderpand worden gegeven en de effectenhandel nagenoeg heeft opgehouden. (V. b. 27 C.)

H. **DUITSCHLAND.** — Politieke beschouwing. Duitsche middenstand in de knel. — Het Duitsche kapitalisme is een gebarsten zuil. Niet iedere gebarsten zuil valt om en zelfs gevaarlijke barsten kunnen gerepareerd worden. Niettemin kan het zijn nut hebben er eens op te wijzen, hoe sterk het kapitalisme in Duitschland reeds is afgetakeld

Het is moeilijk in. dit land nog overtuigde aanhangers van een gezond individualisme te ontdekken. Men maakt het een ieder, die alleen vertrouwend op God en zichzelf door het leven wil komen, zoo moeilijk, dat dit slag van menschen langzaam aan verdwijnt, Reeds alvorens de tegenwoordige crisis uitbrak, had de overheidsbemoeiing millioenen individueele existenties ondermijnd. De jongste gebeurtenissen hebben zoowel theoretisch als practisch het Duitsche kapitalisme een nieuwen, zwaren knauw gegeven. Slechts blinden kunnen ontkennen, dat het staatssocialisme in Duitschland ,,en marche" is en wie zou het moeten weerstaan?

Dertien jaar zijn er verloopen, sedert de wereldoorlog ten einde ging en het Duitsche volk heeft nog altijd niet de kracht gevonden om de uitzonderingsbepalingen en de beperkingen, die destijds aan het particuliere bezit zijn opgelegd, af te schudden. Het in den oorlog begonnen proces der uitmoording van den middenstand wordt nog altijd voortgezet. In alle landen der wereld is een gezonde kleine en groote middenstand de sterkste barrière tegen socialisme en communisme. Duitschland gaat voort deze barrière te verzwakken, met het gevolg, dat zij in kritieke dagen geen tegenstand meer kan bieden. De zeifstandige handwerker, de aannemer, de winkelier, en de cafehouder, de huiseigenaar, zij gaan allen kapot onder den druk van uitzonderingsbelastingen, of sleepen hun bestaan voort met behulp van uit belastinggelden betaalde overheidsorders. Het is een illusie, dat men het kapitalistische systeem staande kan houden en tegelijkertijd den middenstand vernietigen.

In een noodverordening is aan de Rijksregeering bevoegdheid verleend, deel te nemen aan de exploitatie van particuliere ondernemingen. De daad bij het woord voegend heeft het Rijk 300 millioen mark preferente aandeelen van de Dresdner Bank verworven. Als grootaandeelhouder zal de Rijksregeering vertrouwenslieden in de directie van dit financieele instituut benoemen. Bij de Danatbank treedt het Rijk niet als aandeelhouder maar wel als geldschieter op. Door de groote bankfusie in Saksen heeft de Saksische regeering zich doorslaggevenden invloed op de grootste particuliere Saksische bank verworven. Een nieuwe verordening is in voorbereiding, waardoor staatstoezicht op alle particuliere bankinstellingen zal worden ingevoerd. Dit alles is zuiver staatssocialisme. Men kan het verdedigen met het oog op de moeilijke tijden, maar het is zeer twijfelachtig, of de thans genomen maatregelen ooit zullen worden ingetrokken. Men oordeelt den laatsten tijd in Duitschland met groote objectiviteit over de ontwikkeling van het communisme in Rusland. De tijden zijn voorbij, dat men over Rusland slechts ongunstige berichten wilde hooren. Geef Stalin een eerlijke kans, hoort men hier zeggen, want als hij een uitweg vindt uit de kapitalistische verwarring, dan is hij een weldoener voor de menschheid. Dergelijke uitlatingen bewijzen, hoe sterk de verwarring in de hoofden der bevolking is geworden. Indien hei systeem der boisjewisten levenskrachtig mocht blijken, dan zal ook de groei van de Duitsche communistische partij niet te verhinderen zijn. (Tel.)

I. DUITSCHLAND. — Persverordening. — De rijkspresident laat mededeelen, dat het bevel aan de bladen tot publicatie van het manifest der Pruisische staatsregeering tegen het referendnm, hem aanleiding heeft gegeven, de rijksregeering te verzoeken, voorstellen in te dienen tot wijziging van de verordening van 17 Juli 1931, ter bestrijding van politieke excessen

De *rijksregeering* zal zulke voorstellen onverwijld bij den rijkspresident indienen. (Vor. ber. blz. 12 R.)

K. BERGSPORT. — Zes personen verongelukt. — Nabij Montreux zijn vier personen die de Rocher-de-Naye wilden bestijgen neergestort en om het leven gekomen. Op denzelfden dag zijn twee toeristen in de Berner Alpen gedurende een onweersbui neergestort en verongelukt. (Vor. ber. blz. **16 F.)**

L. — SPOORWEGONGELUKKEN. — In Polen heeft op ongeveer 14 **K.M.** voor Bialystock een ernstig spoorwegongeluk plaats gehad. De D-trein uit Warschau is op een stilstaanden personentrein ge-

loopen, ten gevolge waarvan vijf personen werden gedood en vijf-en-twintig gewond. (Vor. ber. 25 F.)

A. KANKER. — Dr. Bendien's onderzoek. — De voorzitter van den Gezondheidsraad Dr. Josephus Jitta heeft Dr. Bendien te Zeist de toezegging gedaan, dat hij hem in contact zal brengen met de instituten en laboratoria, welke zich bereid verklaard hebben zijn proeven te controleeren. (V. b. blz. 20 S.)

B. INTERNATIONALE ACADEMIE VOOR VERGELIJKE D RECHT. — In het Vredespaleis is de zitting gehouden van de Internationale Academie voor Vergelijkend Recht. In deze zitting werd er op gewezen, dat de werkzaamheden van de academie thans voor een goed deel gevuld worden met de voorbereidingen voor het groote congres, dat het volgend jaar in den Haag zal worden gehouden. Het vergelijkend recht en de studie daarvan is van groote beteekenis voor de geheele menschheid en ook voor de ontwikkeling van het positieve recht, terwijl deze studie ook zal kunnen bijdragen tot versterking van het solidariteitsgevoel tusschen de volken.

C. POSTDUIVEN. — Op Zondag 2 Augustus heeft een wedvlucht plaats gevonden, welke door den Nieuwen Rotterdamschen Postduivenbond was georganiseerd. Deze wedvlucht is in een ramp voor de postduivenhouders ontaard, daar van de 10.000 duiven, welke in Weerde (België) zijn losgelaten, er vermoedelijk 6000 zijn omgekomen. De oorzaak hiervan is niet bekend.

D. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Oesterreichische Credit-Anstalt.** — Tot president van de Oesterreichische Credit-Anstalt is thans benoemd Dr. Gurtler en tot vice-president Dr. Mohsing, terwijl Mr. A. J. van Hengel adviseur der directie wordt. (Vorig bericht blz. 11 F.)

8 AUGUSTUS 1931

E. SPANJE. — Grondwet ontworpen. — De parlementaire constitutioneele commissie, welke uit 21 leden bestaat, heeft het eerste deel van het ontwerp-grondwet voltooid. De naam der republiek zal zijn: Democratische Federale Republiek. De scheiding van Kerk en Staat en de ontbinding van alle religieuze orden, wier bezittingen staatseigendom worden, is in het ontwerp-grondwet opgenomen.

F. LUCHTVAART. — De **„Akron"** het grootste luchtschip ter wereld. — Het grootste luchtschip ter wereld, dat voor de Amerikaansche regeering bestemd is, is heden „Akron" gedoopt. De „Akron" is 785 voet lang, dat is iets langer dan de „Graf Zeppelin", doch, daar haar inhoud tweemaal zoo groot is als die van de „Graf Zeppelin", heeft ze een hefvermogen van 91 ton. De snelheid bedraagt ca. 130 K.M. per uur, terwijl het schip 17.000 K.M. zal kunnen afleggen zonder brandstof te moeten innemen.

G. **ITALIE.** — Echtscheidingen nemen toe. — Van 1 April 1931 af is in Italië een nieuwe wet op de echtscheidingen van kracht geworden, ten gevolge waarvan thans gemiddeld driehonderd vonnissen per maand worden geveld.

H. HONGARIJE. — Deviezen. — Ingevolge de afgekondigde deviezen-verordening is het zonder toestemming van de Hongaarsche Nationale Bank verboden binnenlandsch of buitenlaadsch geld uit te voeren. Een uitzondering wordt gemaakt voor het overmaken van interest en obligaties en dividenden op aandeelen, welke in het buitenland in buitenlandsche valuta zijn uitgegeven.

I. HONGARIJE. — **Credieten** op korten termijn. — De „Stillhalte"-onderhandelingen, welke betrekking hebben op credieten ten bedrage van $ 80 millioen, hebben met de groepen der verschillende landen nog niet tot overeenstemming geleid. De Engelsche crediteuren verklaarden zich bereid, de credieten voor een tijd van zes maanden, bij gelijktijdige verhooging van den rentevoet, te verlengen. (Vor. ber. blz. 19 R.)

K. LUCHTVAART. — Vliegongelukken. — Het grootste vliegtuig van de Imperial Airways, dat van Croydon naar Parijs was vertrokken met achttien passagiers, is te Tudeley in het Graafschap Kent in Engeland naar beneden gestort, doordat twee van de vier motoren plotseling niet meer functioneerden. De inzittenden kwamen met den schrtk vrij. Van het vliegtuig, dat den naam „Hannibal" droeg en £ 40.000 had gekost, is het onderstel en een der vleugels totaal vernield.

L. VEREENIGDE STATEN. — Drooglegging. — Kolonel Randolph schrijft met betrekking tot de drooglegging o.a het volgende:
„Kunnen wij de drooglegging handhaven? Moeten wij de met niet veranderen?" Volgens verkregen inlichtingen heeft b.v. Al Capone een afzetgebied van circa 20.000 drankgelegenheden in het door hem „bewerkte" district, welke gemiddeld 5 vaten bier per week afnemen. Dit duidt dus op een wekelijksche consumptie van 100.000 vaten of p.m. 125.000.000 Liter bier, dat in hoofdzaak per vrachtauto van zijn diverse brouwerijen naar de speak-easies (geheime drankhuizen) wordt overgebracht. Dit bier kost hem bij het brouwen circa $ 1.80 per vat, welk bedrag door verschillende bedrijfskosten tot $ 3 leverklaar moet worden verhoogd. De verkoopprijs aan de speak-easies bedraagt $ 55, zoodat ieder vat een bruto provenu van $ 52 afwerpt. Het vervoer brengt de minste, de „bescherming" de hoogste kosten mede. De gewapende bendeleden, die de trucks begeleiden, verdienen 100 tot 150 dollar per week.
De hoogst gesalarieerden zijn zij, die het contact met de politie bewerkstelligen en de noodige relaties met de vooraanstaande politici bezitten. In totaal heeft Capone circa 2000 man in zijn dienst, brouwers, chauffeurs, begeleiders, incasseerders, omkoopers, zijn persoonlijke garde van 35 man, alles inbegrepen. Ten slotte komt Colonel Randolph tot de conclusie, dat Capone iedere week 2.000.000 dollar alleen voor omkooping en corruptie besteden kan en hij roept in wanhoop uit: „Wat kunnen wij daartegen beginnen?" Als ieder politieman 200 tot 500 dollar per week verdienen kan door zijn oogen dicht te doen, wat denkt U dan dat hij doet? En als hij wel eerlijk is, gaat de „fixer" (omkooper) over zijn hoofd heen naar zijn chef en ontslag of overplaatsing is het gevolg."
En dan propageert Colonel Randolph een laatste redmiddel: Geef de fabricatie en invoer van bier met 4% alcoholgehalte vrij en ge maakt van Al Capone, den „gangster", hoogstens Al Capone den brouwer. Waar die 2000 „losgelatenen" dan hun „job" zullen vinden, zullen wij maar in het midden laten. (Tel.)

M. **PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN.** — **Koers**verloop. — Het Philips-station te Eindhoven heeft geen nut meer; te Leuven worden 900 man ontslagen en de fabrieken gesloten. Een patent-proces met haar Fransche concurrente is nog onbeslist. De koers brokkelde dan ook deerlijk af, zoodat een niveau van even 60% werd bereikt tegen een stand van 267½% in het voorjaar, 527% in 1930 en 955% in '29.
(Vorig bericht blz. 26 I.)

N. NEDERLAND. — **Ontwapeningspetitionnement.** — Het aantal handteekeningen op het Ontwapeningspetitionnement is boven de 2½ millioen gestegen.
(Vorig bericht blz. 4 D.)

O. ZWEMSPORT. — Mej. Delwel is op 5 Aug. n zeven uur van Stavoren naar Enkhuizen gezwommen.
(Vorig bericht blz. 18 B.)

P. RUSLAND. — Zeppelin besteld. — Rusland heeft opdracht gegeven tot den bouw van een Zeppelinluchtschip in Friedrichshafen.

9 AUGUSTUS 1931

A. EUROPA. — Algemeene beschouwingen. — Aan een bespreking van den Voorzitter van het Douane-comité der Fransche kamer ontleenen wij:.,
De in 1919 geteekende verdragen hebben groote wijzigingen in de kaart van Europa gebracht. Verschillende nieuwe staten zijn gevormd uit groote massa's van volkeren, die hun levensvatbaarheid en individueele cultuur hadden bewezen. Andere staten zijn vergroot door de toevoeging van minderheden, die, als gevolg van vroegere conflicten, tegen hun wil waren ingelijfd bij volkeren, die geheel verschillend van de hunne waren. De wijzigingen na den grooten oorlog zijn echter niet tot stand gekomen zonder fouten en zonder animositeit in het leven te roepen. Wij behoeven slechts op de kaart van Europa te zien, om de fouten op te merken. Wat de animositeit betreft, deze vormt op het oogenblik een ernstige belemmering voor de harmonie in Europa.
Een kort onderzoek van de feiten zal ons de moeilijkheden doen zien, die aan een gemeenschappelijke reorganisatie van den Eurapeeschen handel in den weg-staan.
Lengte der tolgrenzen: 40.000 KM., waarvan 6000 zijn ontstaan door de verdragen van 1919; aantal landen 30; talen of dialecten 30; valuta-standaarden 27; douanerechten van 5% tot 35% van de waarde van de goederen.
Aan den anderen kant is Europa, met zijn bevolking van 480 millioen zielen, een zeer belangrijke markt. Zijn kusten worden bespoeld door zes verschillende zeeën. Het heeft 10 groote bevaarbare rivieren, 383.700 KM. spoorwegen, 14 millioen P.K. waterkracht en 9 havens, die meer dan 10 millioen ton per jaar behandelen. Zijn jaarlijksche productie omvat 46 millioen ton ijzer en staal, 596 millioen ton kolen en 60 millioen ton tarwe. Zijn buitenlandsche handel bedraagt bijna 900 milliard francs.
Overigens winnen de gunstige factoren het onder normale omstandigheden van de ongunstige, maar ongelukkigerwijze behoudt de intrige-geest nog steeds de overhand. (Alg. Hbld.) (Vor. ber. blz. 22 A.)

B. LAVAL. — Hieronder publiceeren wij een portret van den Franschen minister-president Pierre Laval.

Pierre Laval

C. SPOORWEGONGELUKKEN. — Door een dynamiet-aanslag op den sneltrein Bazel—Frankfort a/M. —Berlijn, is deze bij Juterborg tot ontsporing gebracht. Er werden vijfenzeventig reizigers gewond, waarvan twee ernstig. De daders van dezen aanslag *zijn* niet bekend. (Vorig bericht blz. 28 L.)

D. PRUISEN. — Referendum in Pruisen mislukt. — Het volks-referendum in Pruisen, waarbij ontbinding van den Landdag werd gevraagd, is mislukt, daar er 3 & 4 millioen stemmen te weinig ten gunste van het referendum werden uitgebracht.
(Vorig bericht blz. 6 N.)

10 AUGUSTUS 1931

E. ENGELAND. — Crediet aan de Bank van Engeland. — De helft van het crediet van £ 25 millioen, dat op 1 Augustus door de Bank van Frankrijk aan de Bank van Engeland is toegestaan, is overgenomen door een groep Parijsche banken. Vijftien banken hebben aan deze transactie deelgenomen. De Bank van Engeland heeft echter niet direct met de particuliere Fransche banken willen onderhandelen, en voor deze transactie kent zij slechts de Bank van Frankrijk.
De tegenwaarde in francs van het crediet van £ 25 millioen d.i. ca. fr. 3100 millioen is dus verdeeld in twee tranches van fr. 1550 millioen elk. De eene is geheel door de Bank van Frankrijk overgenomen, de andere is over de in aanmerking komende banken verdeeld. Deze verdeeling heeft niet gelijkelijk over de verschillende banken plaats gehad. Zes banken, waaronder de Banque de Paris et des Pays-Bas, de Banque Lazard, Rothschild, Crédit Lyonnais enz. hebben een participatie van fr. 175 millioen elk ontvangen. Anderen hebben deelgenomen voor bedragen tusschen de fr. 100 en 140 millioen. Tenslotte heeft een zeker aantal, waaronder vooral de eerste klasse particuliere bankfirma's, slechts een tiental millioenen francs behoeven te verstrekken.
Wat de voorwaarden voor het crediet aangaat, bedraagt de rente behalve de gebruikelijke provisie, gemiddeld 3⅜%. Aangezien, volgens uit bankkringen ontvangen inlichtingen, de rente, die voor de deelneming der particuliere banken is vastgesteld, 3½% bedraagt, zou de door de Bank van Frankrijk voor haar aandeel gevraagde interest, slechts 3¼% zijn. Dit verklaart het feit, dat in het officieele communiqué gesproken wordt van een „gemiddelde" rente van 3⅜%. Het is een crediet voor drie maanden geopend, maar het kan telkens door een nieuwe overeenkomst worden verlengd. Het gaat hierbij niet om een eigenlijk disconto-crediet en evenmin om een crediet in den vorm van beleening van fondsen; het is een crediet, gegarandeerd door wissels in Ponden Sterling, die door de Bank van Engeland o.a. worden gehouden ten gunste van de Bank van Frankrijk.
Tot dusver heeft de Bank van Engeland van dit crediet nog geen gebruik gemaakt en de steuntransacties voor het Pond, door de Bank van Frankrijk georganiseerd, zijn door middel van andere schikkingen doorgevoerd. Men verheelt zich echter niet dat zelfs een algeheele gebruikmaking van dit crediet, met latere verlenging ervan, geen definitief herstel van de geldsituatie van Groot-Brittannië teweeg zal kunnen brengen. Alleen een algeheele wijziging in de financieele, economische en sociale politiek van Groot-Brittannië zou, naar de meening van Fransche financieele kringen, aan de Londensche markt het prestige terug kunnen geven, dat zij hoe langer hoe meer dreigt te verliezen. (Vorig bericht blz. 24 S.)

F. DUITSCHLAND. — Fransche credieten. — Het antwoord der Fransche banken over aan Duitschland gegeven credieten, weergevend een eenparige en zeer inschikkelijke houding, is op 8 Aug. via de Banque de France naar de Reichsbank gezonden. Naar verluidt, is men ruimschoots ingegaan op dr. Luther's voorstellen. De verlengingen gaan 90 dagen niet te boven, doch dit komt feitelijk neer op een langeren termijn voor reeds voorheen verlengde credieten 04 die nog zekeren looptijd hebben.
(Vorig bericht Duitschland blz. 24 D.)
(Vorig bericht betr. Frankrijk blz. 15 H.)

A. NEDERLAND. — Leger, vloot en luchtmacht. — De Nederlandsche Rageering heeft aan den Volkenbond toelichtingen verstrekt betreffende de bewapening van Nederland. Hieraan ontleenen wij het volgende:

Personeel. In 1930 bedroeg de vredessterkte van de Koninklijke Landmacht in Nederland, zonder de luchtstrijdkrachten, gemiddeld 16.293 man, waaronder 1568 officieren. Aan beroepspersoneel telde de landmacht 1359 officieren, 3999 onderofficieren, korporaals en manschappen, alsmede 675 onderofficieren, korporaals en manschappen der militaire politie.

De vredessterkte van de landmacht in de overzeesche gewesten, zonder luchtstrijdkrachten, bedroeg in 1930 gemiddeld: in Ned.-Indië 38.669 man, waaronder 1115 officieren; in Suriname 212 man, waaronder 11 officieren; in Curaçao 202 man, waaronder 4 officieren. Aan beroepspersoneel telde het leger in Ned.-Indië 1105 officieren en 37.060 onderofficieren, korporaals en manschappen.

De vredessterkte van de Kon. Marine, zonder luchtstrijdkrachten, bedroeg in 1930 gemiddeld 8613 man, waaronder 695 officieren. Aan beroepspersoneel telde de marine 684 officieren en 7133 Europeesche en inlandsche onderofficieren, korporaals en manschappen.

Voor wat de vredessterkte van de luchtstrijdkrachten in Nederland betreft, zij aangeteekend, dat deze, voor land- en zeemacht te zamen gemiddeld bedroeg 809 man, waarvan 405 behoorende tot de landmacht en 404 tot de zeemacht.

Tot de luchtstrijdkrachten in de overzeesche gewesten: voor land- en zeemacht te zamen, behoorden 688 man, waaronder 262 behoorende tot de land- en 426 tot de zeemacht.

De opgave bevat afzonderlijke gegevens ten aanzien van de z.g. militair georganiseerde formatie. Hiertoe kunnen worden gerekend, voor wat betreft Nederland, het wapen der Kon. Marechaussee en voor wat betreft de overzeesche gewesten, bet Legioen van Soerakarta en de korpsen Barisan op Madoera.

Uit de gegevens blijkt, dat het wapen der Kon. Marechaussee een gemiddelde sterkte had van 1182 hoofden, terwijl beide Indische korpsen in 1930 te zamen 1604 man telden.

Materieel. De opgaven van het materieel betreffen, overeenkomstig die gevraagd door het ontwerp-conventie, uitsluitend het luchtvaart- en het marinemateriеel.

Het materieel der Kon. Marine, voorzoover vallend onder bedoeld ontwerp-conventie, omvat 3 pantserschepen, 2 lichte kruisers en 1 idem in ontwerp, benevens alle torpedobootjagers en onderzeebooten.

De luchtstrijdkrachten van land- en zeemacht telden: 321 vliegtuigen, waarvan 205 in Nederland en 116 in Ned.-Indië. Onder 321 vliegtuigen in totaal zijn begrepen 48 reserve-vliegtuigen, 61 les-vliegtuigen en 2 ambulance-vliegtuigen. Noch in Nederland, noch in de overzeesche gewesten zijn luchtvaartuigen aanwezig, behoorende tot z.g. militair georganiseerde formatie. Evenmin wordt beschikt over bestuurbare luchtschepen.

Ten slotte zijn uitgebreide overzichten verstrekt nopens den duur van den werkelijken dienst der dienstplichtigen.

In de gegevens komt niet tot uiting, omdat zulks ook niet in het ontwerp-conventie wordt gevraagd, de sterkte van het jaarlijks in te lijven contingent. Deze bedraagt 19.500 man, d.i. slechts 27% van de ruim 70.000 jongelieden, die gerekend over de laatste jaren, jaarlijks den dienstplichtigen leeftijd bereiken.

(Vorig bericht blz. 20 V.)

B. VER. STATEN. — De „Third Degree" in de Vereenigde Staten. — De Commissie Wickersham heeft rapport uitgebracht over de „Third Degree", zooals die in de Verecnigde Staten wordt toegepast. In dit rapport wordt geconstateerd, dat in de helft der steden van de Vereenigde Staten de naleving van de wetten wordt verzekerd door onwettige, barbaarsche methoden, waaraan den naam van Derden Graad wordt gegeven. In het rapport worden een honderdtal bekentenissen beschreven, welke gedurende de laatste tien jaar door toepassing van geweld zijn verkregen. Hiertoe behoort o.a. het slaan met gummistokken, zandzakken en met de vuist, het gedurende langen tijd verhinderen dat een beschuldigde in slaap valt, het opsluiten in een cel, waarin het lijk van het slachtoffer aanwezig is, enz. De commissie heeft zich tot President Hoover gewend om langs wettelijken weg tot afschaffing van deze barbaarsche methoden te geraken.

11 AUGUSTUS 1951

C. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Aan de Amstelbank surséance van betaling verleend. — De Rechtbank heeft aan de Amstelbank te Amsterdam met ingang van 22 Juli 1931 surseance van betaling verleend voor den tijd van een jaar en zes maanden. In het verslag van den heer Zaalberg van Zelst wordt er op gewezen, dat de Amstelbank is vastgeraakt, en moest vastraken, omdat zij de fout heeft begaan voor een grooter bedrag aan credieten op langen en zelfs op zeer langen termijn toe te staan dan zij zelve over lange deposito's kon beschikken. Misschien wordt de liquiditeit der bank het bast geïllustreerd door er op te wijzen, dat, waar haar balans per 31 December 1930 een telling van f 145 millioen aanwees, zij op 22 Juni 1931 met een telling van f 130 millioen surseance moest aanvragen. Zij kon niet meer dan 10% uitbetalen zonder vast te raken.

Het moet worden gezegd, dat de Weensche oprichters der Amstelbank haar naar vermogen hebben gesteund toen de moeilijkheden begonnen, en dat zij daarmede zijn voortgegaan tot het oogenblik dat de Credit-Anstalt zelve was vastgeloopen. Bij de Amstelbank was er ten onrechte op gerekend, dat de Credit-Anstalt onder alle omstandigheden hare dochterinstelling zoude willen en kunnen steunen. In het licht der feiten kan het optimisme dezer veronderstelling echter niet worden geloochend, want ook bij de Credit-Anstalt en het meerendeel der andere aanverwante banken is de verhouding tusschen de eigen en de aan derden ontleende middelen niet gunstig, en deze verhouding is nog achteruitgegaan door de overneming in 1929 van de Boden Credit-Anstalt. (Vor. ber. 24 K.)

D. EGYPTE. - Draadlooze telefoonverbinding Egypte—Europa. — Aan de Engelsche Marconi maatschappij is concessie verleend voor de inrichting van een draadlooze telefoonverbinding tusschen Egypte en Europa. De prijs voor een drie-minuten gesprek zal 375 piaster d.i. ca. f 46.50 bedragen.

E. CUBA. — Onlusten. — Op Cuba zijn ernstige onlusten uitgebroken, in verband waarmede de staat van beleg voor geheel Cuba is afgekondigd.

F. CUBA. — Suiker. — De uitvoerwaarde van suiker van Cuba daalde van $ 724 mill. in 1920 tot $ 375 millioen in 1924 en $ 92 millioen in 1930. Daar de uitvoer van suiker en suikerproducten ongeveer 80% van Cuba's totale uitvoerwaarde uitmaakt en het inkomen van het grootste deel der bevolking op de suikerindustrie is gebaseerd, is de toestand van vrijwel hopelooze depressie, die thans op het eiland heerscht, alleszins begrijpelijk.

(Vorig bericht blz. 23 F.)

G, DUITSCHLAND. — Het Hoover-plan. — Te Londen is bet protocol voor de uitvoering van het Hoover-plan onderteekend door alle betreffende regeeringen, met uitzondering van Joego-Slavië en de Vereenigde Staten; laatstgenoemd land moet wachten op de officieele goedkeuring van het Congres.

Het practische resultaat der overeenkomst komt hierop neer. dat Duitschland gedurende het Hooverjaar wordt ontlast van de betaling van 1.593.000.000 Mark. Voor dit bedrag wordt tot 1 Juli 1932 een renteloos uitstel verleend, waarna het in tien gelijke jaarlijksche termijnen met inachtneming vän een rentevoet van 3% zal worden terugbetaald.

Gedurende het Hoover-jaar zullen ongewijzigd voortgang vinden: de betalingen op den dienst der Dawes- en der Young-leening, alsmede de betaling aan de Ver. Staten op grond van de beslissing der mixed claims-commission voor de Amerikaansche onderdanen, die recht hebben op schadeloosstelling, en voorts de betaling op grond van de Duitsch-Belgische Marken-overeenkomst. Alles te zamen beloopt dit ongeveer 200 millioen Mark.

Van de 1.593.000.000 mark, van welker betaling Duitschland wordt vrijgesteld, moeten 660.000.000 mark in den vorm van rijksspoorwegobligaties aan de crediteurenlanden worden overgedragen. Deze obligaties moeten binnen tien jaren worden terugbetaald. Gedurende tien jaren moeten dus de rijksspoorwegen voor de verplichtingen van het rijk een pand geven, en dit is zonder twijfel een zekere terugkeer naar de bepalingen van het oude Dawesplan op grond waarvan de rijksspoorwegen voor de herstelbetalingen moesten instaan.

De betalingen, welke Duitschland van 1 Juli 1932 af zal moeten doen, zullen niet worden uitgesteld. De Duitsche regeering heeft echter in het algemeen te kennen gegeven, dat zij zich niet uitspreekt over de vraag, welke betalingen Duitschland in de toekomst zal kunnen dragen.

Het moeilijke probleem der leveringen in natura is opgelost door het vaststellen van zekere fundamenteele principes, welker toepassing in de practijk aan de commissarissen voor de leveringen in natura te Parijs zal worden toevertrouwd. Hierbij is in de 'eerste plaats met nadruk bepaald, dat het volbrengen der leveringen in natura gedurende het Hoover-jaar geen lasten mag meebrengen voor de Duitsche begrooting en het economische leven van Duitschland niet nadeelig mag beïnvloeden.

Bij een normale toepassing van het Young-plan, vóór de afkondiging van het Hoover-moratorium, zou België een overschot van 70 millioen goudmark hebben gehad. Indien Duitschland gebruik had gemaakt van een moratorium voor de transferbetalingen, zooals in de overeenkomsten van Den Haag was vastgelegd, was dit overschot tot 6½ millioen goudmark gedaald. Als gevolg van het thans te Londen gesloten accoord ontvangt België 25 millioen goudmark en 34 millioen mark obligaties van de Duitsche rijksspoorwegen, gedurende het moratoriumjaar, zoodat België het eenige land is, dat gedurende dat jaar betalingen in baar zal ontvangen. Ook in zake de vergoeding voor de door België opgenomen marken, welke tijdens de bezetting waren uitgegeven, is met de Belgische wenschen rekening gehouden, daar de stortingen worden voortgezet. De betalingen aan Engeland van resp. 286 en 27 millioen francs worden opgeschort. Ook had België aan Engeland gedurende het moratoriumjaar 154 millioen francs moeten betalen voor achterstallige betalingen op twee oorlogsleeningen, voor een crediet voor den wederopbouw en een Congoleening; gedurende het moratoriumjaar ziet Engeland eveneens af van zijn recht op betaling zooals uit een verklaring van den Britschen minister van Financiën blijkt.

(Vorig bericht blz. 16 L.)

A. RUSLAND. — Petroleumbratiden. — De petroleumbron, welke 12 dagen geleden nabij Bakoe in brand is geraakt, is nog steeds niet gebluscht. Men raamt, dat hierdoor reeds 800.000 Ko. petroleum verloren is gegaan. (Vorig bericht blz. 24 U.)

B. LUCHTVAART. — Amerika-Europa. — In Amerika zouden plannen bestaan om een regelmatige vliegverbinding tusschen Amerika en Europa tot stand te brengen, waarbij de hieronderstaande route zou worden gevolgd:

1 Cleveland of Detroit — Ruperthouse (Canada).
2 Ruperthouse—Great Whale rivier.
3 Great Whale—Wolston Holme.
4 Wolston Holme — Exeterbaai (Hudsonstraat).
5 Exeterbaai—Holsteinsborg (N.-W. Groenland).
6 Holsteinsborg — Angmagssalik (Groenland).
7 Angmagssalik — IJsland (Isafjord of Reikjavik).
8 IJsland—Faröer.
9 Faröer — Noorwegen (Stavanger of Bergen).
10 Noorwegen — Kopenhagen (wellicht met een tusschenlanding te Gothenburg).

Bij het kiezen van de Noordelijke route springen verschillende voordeelen in het oog, o.a. dit, dat de étappes veel korter zijn dan die van de tot dusver gevolgde Oceaanroutes. De langste étappe langs de Noordelijke route zal 700 K.M. bedragen, terwijl de route over de Azoren afstanden geeft van 2300 tot 3100 K.M., een niet onbelangrijk verschil. Door deze kortere trajecten zal de voorraad benzine belangrijk verminderd kunnen worden, hetgeen weer ten goede komt aan de hoeveelheid mee te nemen vracht en post. Door Holsteinsborg en Angmagssalik in Groenland als landingsplaatsen te kiezen, zijn twee belangrijke voordeelen verkregen, nl. dat men de gevaarlijke mistzone en het vliegen in den Poolnacht vermijdt. De te gebruiken vliegtuigen zullen amphibie-toestellen zijn, van ski's en van drijvers voorzien.

Verwacht wordt, dat de route binnen twee dagen en nachten kan worden afgelegd, zoo mogelijk zelfs in 36 uur. Slechts bij wijze van uitzondering zullen er passagiers worden vervoerd. De noodzakelijke financieele basis van de vluchten moet gevormd worden door de opbrengst van het vervoer van gemiddeld 18.000 brieven per vlucht, tegen een porto van f 1.25 per brief.

Behalve levendige belangstelling hebben de plannen ook scepticisme in Denemarken ontmoet. Men heeft vooral bezwaren tegen den dienst gedurende het geheele jaar. Dr. Knud Rasmussen en de manager van de Groenlandsche Handelmaatschappij, Daugaard Jensen, gelooven niet, dat men langer dan zes maanden per jaar den dienst zal kunnen onderhouden. Tegenover deze argumenten voeren de Amerikanen aan, dat met succes geregeld over de Rocky Mountains wordt gevlogen.

C. CHINA. — Overstroomingen. — Ten gevolge van de geweldige overstrooming in de Jangtse-vallei is een oppervlakte van 18.000 vierkante mijl ondergeloopen. Een dergelijke geweldige overstrooming zou in geen honderd jaar zijn voorgekomen. Het aantal slachtoffers moet buitengewoon groot zijn, daar ontelbare dorpen geheel onder water staan. (V. b. 21 L.)

D. OOSTENRIJK. — Onderzoek economische en financieele moeilijkheden. — De Oostenrijksche regeering heeft een brief gezonden aan den secretaris-generaal van den Volkenbond met het verzoek de economische en financieele moeilijkheden van dit land te onderzoeken en middelen ter saneering aan te geven. Naar aanleiding hiervan zullen Avenol, secretaris-generaal van den Volkenbond en de directeur van de financieele afdeeling, Loveday, zich binnen enkele dagen naar Weenen begeven.

12 AUGUSTUS 1931

E. DUITSCHLAND. — Disconto. — Het disconto is van 15 tot 10% en de beleeningsrente van 20 tot 15% verlaagd.

De verwachtingen, die men aan de verhooging van het disconto had vast geknoopt, zijn volkomen verwezenlijkt. De overgang tot het normale betalingsverkeer is zonder noemenswaardige uitbreiding der credieten bij de Rijksbank en zonder uitzetting van de in omloop zijnde betaalmiddelen geschied.

Volgens den staat afgesloten op 7 Augustus zijn de credieten der bank met Mk. 122 millioen verminderd en de in omloop zijnde betaalmiddelen met Mk. 107 millioen. Ook de heropening der spaarkassen is in het algemeen bevredigend verloopen. (Vor. ber. blz. 23 G.)

A, **IERLAND.** — In sommige deelen van het Zuiden van Ierland is in den laatsten tijd een zoodanig stelsel van terrorisme ingevoerd, dat juryleden er door geïntimideerd worden, zoodat het haast onmogelijk is voor den staat om in processen een uitspraak te krijgen. In de laatste maanden is in het Graafschap Tipperary een chef van de burgerwacht en een burger vermoord, zonder dat het gelukte de daders van deze politieke misdaden gevangen te nemen. De minister van Justitie heeft verklaard, dat het hem bekend was, dat men in de Vrijstaat trachtte de orde door gewapend geweld omver te werpen.

B. VOLKENBOND. — Conventie voor civiele luchtvaart. — De secretaris-generaal van den Volkenbond heeft de regeeringen verzacht hem voor 1 December a.s. den tekst toe te zenden van verdragen en particuliere overeenkomsten, welke de burgerlijke luchtvaart betreffen. Dit verzoek is een gevolg van het Duitsche voorstel om voor de civiele luchtvaart een bijzondere conventie te sluiten.

C. CHILI. — **Moratorium.** — Het partieel moratorium, dat de vorige maand werd afgekondigd, ten einde de goudvoorraad te beschermen, hetgeen o.a. inhield de opschorting van den dienst op de buitenlandsche schulden, is heden officieel in werking getreden. De regeering heeft voorts aan het Congres, met het oog op den moeilijken financieelen toestand van het land, in overweging gegeven, de storting van den interest op de buitenlandsche schuld te staken. Tot dusver werd de interest, welke $ 13 millioen per jaar vereischt, bij de banken van de betrokken landen gestort.
De regeering stelt tevens voor de interestbetaling op de binnenlandsche schuld en op het uitstaande schatkistpapier te staken. (Vorig bericht blz. 12 E.)

D. VEREENIGDE STATEN. Productie-beperking van **petroleum.** — De Gouverneur van Texas heeft een wet uitgevaardigd, waarbij deze Staat verplicht wordt maatregelen te treffen voor het sluiten van sondes, evenals dit is geschied door den Gouverneur van Oklahoma. — De Gouverneur is hiertoe overgegaan ten einde de overproductie van petroleum in de Ver- Staten tegen te gaan, welke wordt toegeschreven aan de groote opbrengst van de nieuwe petroleumvelden in Oost Texas. (V. b. 3 L.)

E. CUBA. — Moratorium. — Het Parlement van Cuba heeft voor den tijd van twee jaar een moratorium afgekondigd. De voornaamste schulden van Cuba bestaan uit hypotheken, welke zich in handen van Amerikanen bevinden, zoodat de Vereenigde Staten van dit moratorium het meeste nadeel ondervinden.

F. RUSLAND, — Buitenlandsche schulden. — De nieuwe buitenlandsche schulden van Rusland, zouden ongeveer £ 75 millioen beloopen, waarvan £ 40 millioen aan Duitschland.

G. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — Banque **Berkowitz,** Bucarest. — Genoemde bank heeft haar loketten gesloten. Het kapitaal der bank bedraagt 115 millioen Lei.

H. VER. STATEN. — Koper. — Einde Juli 1931 bedroeg de Amerikaansche voorraad geraffineerd koper 440.000 ton, hetgeen een vermeerdering beteekent van 27.000 ton in één maand. De totale voorraad geraffineerd en ruw koper in Amerika beloopt 618.000 ton.

I. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — Banque Française de **l'Afrique,** Parijs. — Deze bank heeft op 28 Juli hare betalingen gestaakt.

K, **FRANKRIJK.** — Spoorwegen. — Daar de Fransche spoorwegen met een dagelijksch tekort van Frs. 8 millioen werken zal binnenkort tot een drastische reorganisatie worden overgegaan. (V. b. 18 V.)

L. **ENGELAND.** — Handelsbalans. — De import in Juli 1931 bedroeg £ 70.100.000.— hetgeen £ 15 millioen minder is dan in Juli 1930; de export beliep £ 34.250.000.— wat een vermindering beteekent van £ 16.490.000.— in vergelijking met Juli 1930.

13 AUGUSTUS 1931

M. RUSLAND. — Voor-oorlogsche schulden aan **Frankrijk.** — De Fransche minister van Handel heeft verklaard, dat er geen sprake van is, dat de Fransche regeering credieten aan Rusland zal verleenen voor den aankoop van goederen in Frankrijk, zoolang de kwestie der voor-oorlogsche schulden niet op bevredigende wijze is geregeld. Wanneer de Fransche industrieelen op eigen risico credieten willen verleenen, moeten zij dit zelf weten. (V. b. 16 E.)

N. **NEDERLAND.** — Verkeersongevallen. — Uit de gegevens van 48 gemeenten boven de 20.000 inwoners blijkt, dat in 1930 aldaar in totaal 28.227 verkeersongelukken, waarvan 262 met doodelijken afloop hebben plaats gevonden. Onderstaande opgave heeft betrekking op het totaal aantal verkeersongevallen in Amsterdam, Rotterdam en den Haag.

AANTAL VERKEERSONGEVALLEN

Jaar	A'dam	R'dam	Den Haag
1923	3451	2121	1360
1924	4093	2475	1885
1925	5175	3514	2252
1926	5382	3375	2515
1927	6134	3763	2510
1928	7424	3289	2886
1929	7389	4684	2974
1930	7754	4830	3226

O. **CHILI.** — Schuldenlast. — De openbare schulden van Chili bedragen ca. £ 73.500.000.—, waarvan ongeveer £ 62.000.000.— aan het buitenland. Aan de Londensche beurs zijn Chileensche leeningen genoteerd tot een totaalbedrag van £ 27.000.000.—.
(Vorig bericht blz. 14 E.)

P. ROEMENIE. — Banksyndicaat met **staatsgarantie.** — Ten einde de bankcrisis in Roemenië te beteugelen is besloten een syndicaat van alle groote banken te vormen onder leiding van de Nationale Bank, voor welk syndicaat de Regeering garantie op zich zal nemen. Het syndicaat begint zijn werkzaamheden door het stichten van een fonds van 1 milliard Lei, dat gevormd wordt uit de portefeuilles van de banken.

14 AUGUSTUS 1931

R. VEREENIGDE STATEN. — Auto-ongelukken. — 9097 9457 9825 11084 12370 13676 16452 17566 19828 20819 22485 25398 29000
Deze snel klimmende reeks stelt voor de jaarlijksche aantallen auto-ongelukken op straten en straatwegen in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika gedurende het tijdvak 1917—1929.
Het aantal ongelukken op spoorweg-overwegen steeg in die periode van 1969 tot 2485. Wat is er tegen te doen in een land, waar 26.500.000 automo-

bielen en ongeveer dertig millioen andere voertuigen voortkruipen over 2.400.000 mijlen slechte en voortjakkeren over 600.000 mijlen goede wegen, welke wegen onderbroken worden door 240.089 spoorwegkruisingen, (Alg. Hbld.) (Vorig bericht blz. 26 H.)

A. **KATOEN.** — De raming van het Amerikaansche departement van Landbouw van de totale katoenproductie in de Vereenigde Staten op 15.584.000 balen tegen een eindproductie van 13.932.000 balen in 1930 heeft aan de verschillende katoenbeurzen een enorme prijsdaling veroorzaakt. De noteering te Liverpool heeft Maandag 1 Augustus met 3.64 d. per lb. het laagste niveau sinds 31 jaar bereikt.
Bij den te verwachten oogst van ongeveer 15.000.000 balen moeten nog 9 millioen balen geteld worden, die van de vorige oogsten in de Vereenigde Staten en in andere landen voorradig zijn. Deze hoeveelheid is voldoende om twee jaar aan. het verbruik van ruwe katoen, dat onder normale omstandigheden 12 à 14 millioen balen per jaar bedraagt, te voldoen. Om deze reden zijn de vooruitzichten op een verbetering in de prijzen zeer gering. Integendeel, men verwacht zelfs een verdere prijsdaling, omdat de hoeveelheid katoen, die zal worden aangeboden, niet geabsorbeerd zal kunnen worden.
Door de katoenhandel in Lancashire zijn door deze ineenstorting zeer groote verliezen geleden. Het verlies der katoenhandelaars wordt op meer dan *f* 1½ millioen geschat. Dit cijfer heeft alleen betrekking op de ruwe kantoen, en wanneer de prijsdaling tot de groote voorraden katoenen goederen, die in Lancashire aanwezig zijn, zal zijn doorgedrongen, dan zal de totale waardevermindering der voorraden buitengewone afmetingen aannemen.
De voorraden ruwe katoen in Engeland, voornamelijk te Liverpool en Manchester, beloopen volgens de schatting 966.110 balen en daar de prijzen met 80 punten per pond gedaald zijn, is de waarde van iedere baal ongeveer met 32 sh. verminderd.

B. **INTERNATIONALE HYPOTHECAIRE LANDBOUW CREDIETBANK.** — Daar ook Nederland de conventie tot stichting van bovengenoemde instelling heeft geteekend, zijn in totaal thans 18 staten tot deze conventie toegetreden. De som van de bijdragen der staten bedraagt door deze 18 toetredingen frs. 28 millioen en overschrijdt dus reeds met frs. 3 millioen de som die door de conventie als garantie der regeeringen was voorzien. (Vor. ber. blz. S B.)

C. SPANJE. — Groot-grondbezit wordt onteigend. — Door het aanvaarden van de aanbevelingen der agrarische hervormingscommissie is dezer dagen de doodsklok geluid over het feodalisme in Spanje. Het kabinet-Zamora heeft namelijk naar aanleiding dezer aanbevelingen besloten een decreet uit te werken tot nationaliseering van de groote domeinen in het land, die na hun stichting door de verleening van een koninklijk privilege ongerept van geslacht op geslacht zijn overgegaan.
Door twee ministers wordt een volledig schema voor ,de uit te keeren vergoedingen uitgewerkt.
De buitengewoon ernstige werkloosheid onder de landarbeiders vormt de oorzaak van het ontwerpen van het nationalisatie-plan der regeering. Geweldige landgoederen, die niet, of slechts weinig produceeren en van vader op zoon zijn overgegaan, zullen thans het lootje moeten leggen en de regeering hoopt, dat zij door de landerijen in stukken te snijden, in staat zal zijn, in al de nooden van de betrokken provincies Andalusië, Extremadura en Ciudad Real te voorzien. Mochten deze landerijen daartoe echter niet toereikend zijn, dan zal met de nationalisatie worden voortgegaan en zullen ook jachtterreinen en landgoederen, die thans braak liggen, worden onteigend. De laatste groep landerijen, die voor onteigening in aanmerking komt, wordt gevormd door terreinen, die nu beneden hun waarde verhuurd zijn. Het genationaliseerde land, dat aan de boeren in beheer wordt gegeven, zal eigendom van den staat blijven.
Ten slotte wordt door den minister van Handel een clausule uitgewerkt, waarbij strafbaar wordt gesteld, het komende seizoen terreinen onbewerkt te laten liggen in afwachting van de op handen zijnde onteigening. De regeering staat er op, dat dezen herfst alle landerijen, met inbegrip van die, welke onteigend zullen worden, behoorlijk zullen worden bewerkt.

D. VEREENIGDE STATEN. — Negers. — De werkloosheid in de Vereenigde Staten bij de negers is grooter dan bij de blanken, schrijft Prof. Sleeswijk in „De Telegraaf". In Baltimore bijv. vormen de kleurlingen 17% van de bevolking, maar 31,5% van de werkloozen. Deze verhouding was voorts: in Charleston 49 en 70%, in Chicago 4 en 16%, in Memphis 38 en 75%, in Philadelphia 7 en 25%, in Pittsburg 8 en 38%. Maar niet alleen bij ontslag trekken de zwarten aan het kortste eind. Zijn ergens nieuwe arbeidskrachten noodig, dan kiest de werkgever die in de eerste plaats uit de beschikbare blanken. In vele gevallen zelfs aarzelt men niet, aan het werk zijnde negers te ontslaan, om werklooze blanken aan verdiensten te helpen. Aangezien werkloosheidsverzekering in het algemeen ontbreekt, zijn de blarke en gekleurde slachtoffers van de crisis, maar vooral de laatsten op de liefdadigheid aangewezen. Deze schiet echter op vele plaatsen tegenover den heerschenden nood te kort. Geen wonder dus, dat er onrust heerscht onder de negers. Deze uit zich in de eerste plaats in een bevolkingsbeweging. Talrijke werkzoekende kleurlingen trekken van de kleinere naar de grootere steden, in de hoop dat de kansen daar beter zijn. Maar zij vermeerderen er het aantal paupers en maken den toestand nog gecompliceerder. De algemeene conclusie eener enquête luidt dan ook, dat de economische structuur van het geheele Amerikaansche negerras in een bedenkelijken staat van verval verkeert, zonder uitzicht op verbetering.
Wanneer men voorts weet, dat ook de overheid bij openbare werken den blanken arbeider voortrekt, terwijl de kleurling volgens de wet gelijke rechten heeft, dan valt het niet te verwonderen, dat de onrust onder de negers zich ook gaat uiten in den vorm van ordeverstoringen en een begin van revolntionnaire woelingen.

E. **LITAUEN.** — Proces tegen ex-dictator Woldemaras. — De vroegere dictator van Litauen, Prof. Woldemaras, zal 17 Augustus wegens hoogverraad voor den Krijgsraad terecht staan, met 23 zijner aanhangers. Woldemaras en zijn medebeklaagden worden er van beschuldigd tot een geheim verbond te hebben behoord, dat ten doel had door een gewapenden opstand de Regeering ten val te brengen.

F. SPANJE, — Algemeen Kiesrecht. — In het ontwerp-grondwet, dat door de parlementaire commissie is uitgewerkt, wordt het algemeen kiesrecht toegestaan aan hen, die den 21-jarigen leeftijd hebben bereikt. (Vorig bericht blz. 29 E.)

G. **CHRISPIJN** Jr. (Louis) overleden. — In den ouderdom van 53 jaar is de bekende tooneelspeler Louis Chrispijn Jr. te Amsterdam overleden.

H. **SCHEEPVAART.** - Snelheidsrecord op den Oceaan, — De „Empress of Britain", het schip van de Canadian Pacific, dat zich in het trotsche bezit mag verheugen van het snelheidsrecord voor de reis van Europa naar Canada, heeft haar eigen record weder met zeven minuten verbeterd. De afstand van Father Point (Quebec) naar Cherbourg werd afgelegd in 4 dagen 9 uur en 20 minuten met een gemiddelde snelheid van 24.51 knoopen. Het schip meet 42.500 t. (Vorig bericht blz. 28 E.)

15 AUGUSTUS 1931

A. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — De Rijkskanselier, Dr. Bruning, heeft verklaard, dat de a.s. winter de ergste zal zijn, welke Europa de laatste eeuw heeft doorgemaakt. De Duitschers zullen er het meest onder te lijden hebben, daar er in Duitschland minstens zeven millioen werkloozen zullen zijn en de moeilijkheden, om voor het onderhoud van deze menschen te zorgen, voor het Rijk, de landen en de gemeenten gelijkelijk zwaar zullen zijn. (V. b. 16 G.)

B. **DUITSCHLAND.** — Credieten op korten termijn. — De Nederlandsche bankierscommissie heeft aan de Amerikaansche bankierscommissie medegedeeld, dat zij bereid is de voorstellen tot verlenging van de credieten aan Duitschland te accepteeren.
(Vorig bericht **Duitschland** 30 F, **Nederland** 19 O.)

C. DUITSCHLAND. — Politieke beschouwingen. — Rijkskanselier Dr. Brüning heeft in een interview verklaard, dat hij Frankrijk van de waarheid van den Duitschen wil naar duurzamen vrede heeft trachten te overtuigen. Wanneer hij den Europeanen een goeden raad mag geven, dan zou hij hun toeroepen: ,,Spreekt niet van oorlog, denkt niet eens aan den oorlog als een mogelijkheid voor de toekomst". Hij is er van overtuigd, dat een dergelijk spreken over den oorlog tot den wereldoorlog geleid heeft, want daardoor worden zelfs de regeeringen zenuwachtig.
De oorzaken van de huidige moeilijkheden in Europa vatte de rijkskanselier in de volgende vier punten samen:
1. de overdreven industrialisatie der kleine staten;
2. de vermindering van de koopkracht in China en Indië;
3. de hooge tolmuren in de geheele wereld;
4. de richting, waarheen de Duitsche schadevergoedingsbetalingen vloeien.

Ten slotte verklaarde Bruning, dat hij onvoorwaardelijk gelooft aan de groote beteekenis van de persoonlijke besprekingen tusschen de minister-presidenten der verschillende landen, want uit persoonlijke vertrouwelijkheid vloeit vertrouwen voort. (28 H.)

D. LUCHTVAART. — Pahgbourn en Herndon. — De beide Amerikaansche vliegers Pangbourn en Herndon, die door de Japansche autoriteiten werden gearresteerd, omdat zij zonder toestemming boven Japansch grondgabied hadden gevlogen en vanuit de lucht fotografische opnamen van vestingwerken hadden gemaakt, werden ieder tot een boete van 2050 yen (ruim f 2.300) veroordeeld, welke door hen zal worden betaald. (Vorig bericht blz. 25 El.)

E. **DUITSCHLAND.** — Credieten op korten termijn. — De totale Duitsche schuld op korten termijn aangegaan wordt op RM. 7 milliard geraamd. (35 B.)

F. **HONGARIJE.** — Goudpengö ingevoerd. — In de Staatscourant zijn nieuwe verordeningen gepubliceerd, waarbij o.a. de goudpengö wordt ingevoerd. Uit 1 K.G. zuiver goud worden 3840 pengö geslagen, zoodat de goud-pengö een zuivere goudwaarde heeft van 0.2631 frs. Na het van kracht worden der verordening hangt het van de partijen af of zij hun betalingen willen nakomen in pengö dan wel in goud-pengö.

G. HONGARIJE. — Schatkistbiljetten. — Een internationale groep, bestaande uit Fransche, Zwitsersche, Nederlandsche, Italiaansche en Hongaarsche bankiers heeft £ 5 millioen Hongaarsche schatkistbiljetten overgenomen, welke een looptijd zullen hebben van één jaar. Tot uitgifte van de Nederlandsche tranche, welke door de HH. Mendelssohn & Co. en de Nederl. Handel-Mij. is opgenomen, zal niet worden overgegaan.

H. SPANJE. — Kerkelijke bezittingen. — De Spaansche kardinaal Segura heeft in een rondschrijven aan de Spaansche bisschoppen er bij hen op aangedrongen ten spoedigste tot verkoop van aan de Kerk toebehoorende goederen en kostbaarheden over te gaan voor dat de scheiding van Kerk en Staat in Spanje, die in het ontwerp-grondwet was voorzien, door de Cortes zou worden goedgekeurd.

I. **RUBBER.** — De doorsneeprijs van rubber in het tijdvak Jan.—Juli 1931 heeft $3^{7}/_{16}$ pence bedragen. De doorsneeprijs in Juli 1931 was $3^{1}/_{16}$ pence en de doorsneeprijs in het tijdperk 1—15 Augustus 1931 was 2½ pence. De wereldvoorraad, welke op 1 Aug. 1930 450.000 ton bedroeg, beliep op 1 Augustus 1931 570.000 ton. Met betrekking tot de inlandsche productie wordt in het Alg. Hbld. o.a. het volgende geschreven: „Uit een rubbertuin van ca. 100 acres, verhuurd onder beding dat getapt moet worden zoolang rubber verkoopbaar is, wordt door den huurder met 18 koelies per maand 35 picol rubber gehaald. Tuineigenaar en huurder ontvangen van de opbrengst ieder ca. $ 150 per maand; indien de prijs dus op 1¾ pence per lb. valt, ontvangt de huurder toch nog $ 75 per maand, hetgeen meer dan voldoende is om zich en de koelies te voeden.
Met betrekking tot den familietap wordt er op gewezen, dat de man tapt en de vrouw de latex inzamelt.
Tot goed begrip van de zaak dient niet te worden vergeten, dat er geen ander werk te krijgen is en zoolang zij dus nog iets voor hun rubber krijgen, zullen zij tappen om te kunnen blijven leven.
Iederen keer dat hij het mes in den boom zet, beteekent dit winst voor den inlander, al bestaat die slechts uit enkele korrels rijst; bij de Europeesche Mijen. beteekent elk pond rubber een zeker verlies. Bij dezen stand van zaken is een belangrijke vermindering van productie voorloopig niet waarschijnlijk te achten.
Dat er voor de naaste toekomst eenige verbetering in den toestand zou kunnen ontstaan door verhoogd gebruik is evenmin waarschijnlijk. De berichten, welke Amerika blijft zenden, wijzen alle op een verdere inkrimping der consumptie, zoodat het zelfs zeer waarschijnlijk is, dat de verhouding tusschen productie en verbruik zoolang de wereldcrisis aanhoudt, nog ongunstiger zal worden dan deze thans reeds is.

		1931	1930
Productie	7 mnd.	460.000 ton	475.000 ton
Verbruik	7 ,,	400.000 ,,	432.000 ,,
	Overschot	60.000 ton	43.000 ton

Hoewel niet ontkend kan worden, dat er van onderconsumptie gesproken kan worden, staat toch vast, dat er even zeker een overproductie is.
De vraag: ,,Waar is de grens waarop de Maatschappijen met tappen zullen stoppen?" is niet te beantwoorden.
In pennies per lb. of centen per pond is die grens niet vast te stellen. Deze schijnt te liggen op den bodem der geldkist.
Nog klampen velen zich vast aan den stroohalm, hun in den vorm van het Werkcomité door den Minister van Koloniën toegestoken.
Het ware te wenschen, dat de Minister spoedig gehoor gaf aan den zoowel door de pro- als anti-restrictionisten geuiten wensch om het Regeeringsstandpunt binnen niet al te langen tijd kenbaar te maken.
(Vorig bericht blz. 28 **A.**)

K. BANKEN W MOEILIJKHEDEN. — **Landesbank** der Rheinprovinz, Dusseldorp. — De Rijksbank heeft thans M. 50 millioen schatkistbiljetten, dus een vierde gedeelte van het totale bedrag, dat het rijk en Pruisen ter beschikking van de Landesbank der Rheinprovinz hebben gesteld, verdisconteerd en men hoopt dezer dagen nog M. 50 millioen onder te kunnen brengen, zoodat dan de dringendste verplichtingen van de Landesbank nagekomen zouden kunnen worden. Aan het einde van het jaar heeft de Landesbank niet

minder dan 350 millioen M. te dekken, waaronder circa 135 millioen buitenlandsche credieten. Men hoopt dat deze credieten in de algemeene overeenkomst omtrent de verlenging der credieten zullen worden opgenomen. In dit geval blijven er altijd nog M. 215 millioen te dekken, wat echter slechts ten deele mogelijk zal blijken. Men zal derhalve den crediteuren om uitstel van betaling moeten vragen. Op verstrekking van nieuwe buitenlandsche credieten valt — daarover maakt men zich geen illusies — in geen geval te rekenen. (Vorig bericht blz. 26 B.)

A. FORD. — Fabriek te Keulen gesloten. — De nieuwe Ford-fabriek te Keulen, die onmiddellijk na de voltooiing het bedrijf moest staken, omdat de afzet stagneerde, heeft besloten de hervatting van het bedrijf voor onbepaalden tijd uit te stellen.

B. DUITSCHLAND. — Het Hoover-plan. — Joegoslavië wenscht niet aan het Hoover-plan deel te nemen, daar dit voor het land een verlies van $ 16 millioen met zich brengt. (Vorig bericht blz. 31 G.)

C. ARGENTINIE. — Bussische handelsdelegatie. — Op grond van het bezwarende materiaal, dat in het gebouw van de Russische handelsdelegatie te Buenos Aires zou zijn gevonden, heeft de Argentijnsche regeering definitief besloten het agentschap op te heffen en de directeuren en leidende ambtenaren buiten het land te zetten. (Vorig bericht blz. 26 E.)

16 AUGUSTUS 1931

D. CHINA. — Overstroomingen. — In een rapport van den Gezant der Ver. Staten te Peking wordt het aantal personen, dat ernstig door de overstrooming van de Jangtse zou zijn getroffen, op 31 millioen geschat. Tien millioen Chineezen zouden van hun woning zijn beroofd; het aantal verdronken personen wordt op meer dan een millioen geraamd. De schade aan den katoenoogst wordt op ruim f 84 millioen geschat. (Vorig bericht blz. 32 C.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Bronnen bezet. — Cavalerietroepen hebben de groote nieuwe petroleumvelden in Oost-Texas bezet, waar de eigenaren overuren hebben laten werken, ten einde zooveel mogelijk petroleum te winnen, vóór in September a.s. de nieuwe petroleum-conserveeringswetten van kracht worden. De staat van beleg is afgekondigd. (Vor. ber. 33 D.)

F. NOORWEGEN. — 4½% Binnenlandsche leening. — Het Noorsche Ministerie van Financiën zal van 24 Aug. tut 5 September op een nieuwe 4½% binnenlandsche leening van Kr. 14 millioen tegen 97¾% de inschrijving openstellen. De opbrengst zal voor conversie-doeleinden worden aangewend.

G. DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-Consortium. — De door Albert H. Wiggin gepresideerde internationale commisise van deskundigen die een onderzoek moest instellen naar den crediet-toestand van Duitschland, is met haar arbeid gereed gekomen. Zij heeft het rapport van Sir Walter Layton aangenomen. De onderteekening geschiedt op 18 Aug. om 2.30 uur. Het rapport beveelt de verlenging aan met zes maanden van de credieten met korten looptijd aan Duitschland verleend. De centrale banken van Frankrijk, Engeland, de Vereenigde Staten en de Bank voor Intern. Betalingen zouden toestemmen in een verlenging, eveneens met zes maanden, van het crediet, groot $ 100 mill. aan de Rijksbank verstrekt, De duur der verlenging wordt gerekend van den 18en Augustus af. Het rapport is aangenomen zonder dat het stillhalteconsortium tot algeheele overeenstemming is gekomen. Omtrent het buitenlandsche marken-tegoed in Duitschland stelt men voor, dat dit geblokkeerd zou blijven tot midden November. (Vor. ber. blz. 23 I.)

H. KONINKLIJKE SHELL. — Salarisverlaging. — Het geheele personeel heeft de volgende circulaire ontvangen:
De directie brengt ter uwer kennis, dat zij den tijd gekomen acht een verlaging en loonsreductie voor de groep in te voeren. Niet alleen op grond van de depressie in de petroleumindustrie, waardoor de prijzen onzer productie wordt aangetast, maar ook omdat als gevolg van den algemeenen toestand de afzet vermindert.
De reducties zullen met ingang van 1 Oct. a.s. van kracht worden.

I. SPOORWEGONGELUKKEN. — Expresstrein Rome—Weenen verongelukt. — De sneltrein welke van Rome naar Weenen was vertrokken, is in de nabijheid van Leoben in Stiermarken in volle vaart op een goederentrein ingereden. Bij deze ramp zouden twaalf personen om het leven zijn gekomen en vijftig personen zijn gewond. (Vorig bericht blz. 30 C.)

K. ENGELAND. — Vorderingen en schulden. — De korte-termijn-verplichtingen van Engeland in den vorm van deposito's van het buitenland worden op 200 à 250 millioen pond geschat. Anderzijds worden de lange-termijn-beleggingen, die Engelschen in het buitenland hebben uitstaan, geschat op eenige milliarden pond, zelfs na aftrek van de onzekere beleggingen in landen die er thans economisch slecht voorstaan. Er is dus reden genoeg tot handhaving van het vertrouwen, doch dit is geschokt geworden door de erkenning van Engelsche zijde, dat Groot-Brittannië thans boven zijn financieele krachten leeft. Eerste vereischte is dus het herstel van Engeland's economische positie.

17 AUGUSTUS 1931

M. VLIEGONGELUKKEN. — Verenigde Staten. — Nabij Wyalusing (Pennsylvania) is een Amerikaansch zeilvliegtuig, dat een -demonstratievlucht maakte, neergestort tusschen de toeschouwers, van wie er elf werden gewond. De piloot, die ook gewond werd, is onder beschuldiging van roekeloos vliegen gearresteerd. (Vorig bericht blz. 12 O.)

N. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Vier banken in Toledo (Ver. St.) gesloten. — In Toledo (Ohio) hebben vier banken met een kapitaal van meer dan 100 millioen dollar, hun loketten gesloten. Elf spaarbanken hebben eveneens de uitbetalingen gestaakt. (Vorig bericht blz. 2 K.)

O. PARAGUAY. — Cycloon. — Te Villa Rica, alsmede in andere streken van Paraguay zijn 400 huizen door een cycloon verwoest. Er zijn verscheidene dooden en honderden gewonden.

P. CHINA. — Tienjaren-plan. — Het Internationale Arbeidsbureau te Genève heeft bericht ontvangen omtrent het tienjaars-plan van het Ministerie van Landbouw en Industrie in China. Het plan moet nog door de Regeering worden goedgekeurd en zou o.a. bestaan in de ontginning van 120 millioen H.A. bebouwbaren grond, uitbreiding van het verkeersnet, oprichting van industrieele ondernemingen over het geheele land, ontwikkeling van havens en bouw van een koopvaardijvloot. Het plan verdient de aandacht, daar de verwezenlijking ervan niet slechts op de arbeidsmarkt te China, doch ook in het buitenland, invloed zou uitoefenen.

R. FRANKRIJK. — Tabaksregie. — De Fransche tabaksregie heeft in 1930 een winst opgeleverd van frs. 3,5 milliard, welk bedrag voor het grootste gedeelte zal worden gebruikt ter vermindering van de openbare schuld.

S. OOSTENRIJK. — Bezuinigingen. — De Ministerraad heeft op voorstel van den Commissaris-generaal voor bezuiniging in Oostenrijk besloten als

richtsnoer voor de nieuwe begrooting de uitgaven aan de feitelijke inkomsten van **1931** aan te passen. Volgens den Commissaris-generaal bestaat nog de mogelijkheid **230** a **250** millioen schilling per jaar te bezuinigen. De begrooting van **1932** zal niet meer uitgaven mogen aanwijzen dan **1950** mill. schilling, (V. b. 32 D.)

A. ENGELAND. — **Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg op **10** Aug. 2.714.360, hetgeen **663.620** meer is dan verleden jaar. (5 F.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Buitenlandsche** leeningen. — Volgens een berekening van Wirtschaft und Statistik heeft Duitschland sedert de stabilisatie van de mark aan buitenlandsche ïeeningen op langen termijn in het geheel circa **9** milliard Mark opgenomen. Daarvan is een deel, circa **460** millioen M. terugbetaald. Einde Maart waren er aan buitenlandsche leeningen nog **8.540** millioen M. in omloop. De Dawes en de Young-leening vormden circa een vierde deel **(2.200** millioen) daarvan. Het particuliere bedrijfsleven had 3.080 millioen M. en het rijk, de landen, gemeenten en de publiek-rechtelijke bedrijven **3.260** millioen M. opgenomen. (Vorig bericht blz. **12 M.)**

C. NALATENSCHAPPEN. — C. H. Gary. — Bij opening van het testament van wijlen C. W. Gary, den leider van de United States Steel Corporation, bleek diens nalatenschap te bedragen **22.579.000** dollar. Hiervan is een bedrag van **13.322.000** dollar in aandeelen belegd, terwijl de rest bestond uit kunstvoorwerpen, huizen en goederen.

D. **BELGIE.** — **Bevolking** — Op **31** December **1930** telde België **8.129.820** zielen.

E. PALESTINA. — Engelsche landbouwpolitiek. — De Arabische executieve heeft besloten geen vertegenwoordiger te benoemen voor de besprekingen in verband met het regeeringsontwerp voor de agrarische ontwikkeling van Palestina. (Vor. ber. blz. **14** K.)

18 AUGUSTUS **1931**

F. KOLONIALE TENTOONSTELLING. — Nederlandsch Paviljoen. — Op 18 Augustus heeft de inwijding van het nieuwe hoofdgebouw van de Nederlandsche deelneming aan de Koloniale Tentoonstelling te Vincennes plaats gehad door den nieuwen Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië, Jhr. de Jonge. De wederopbouw is in veertig dagen tijds geschied. **(Vorig** bericht blz. 3 *C.)*

G. HONGARIJE. — Betalingsverkeer hervat. — Op den eersten dag dat het betalingsverkeer in Hongarije is hervat en de banken weer gewoon geopend zijn, is bij de banken driemaal zooveel geld gedeponeerd als werd opgenomen. Waarschijnlijk is dit het gevolg van de instelling van de goud-pengö, waardoor het publiek weer het vertrouwen terug gekregen heeft.

H. SPANJE. — Doodstraf afgeschaft. — Het ontwerp van de nieuwe Spaansche grondwet bevat een bepaling waarbij de doodstraf in Spanje wordt afgeschaft. (Vorig bericht blz. **34** F.)

I. ROEISPORT. — De stuurmanlooze twee van Triton, P. A. Roelofsen en G. L. Roëll, heeft 16 Augustus op de Seine te Parijs Italië en Frankrijk geslagen en daardoor op schitterende wijze het kampioenschap van Europa gewonnen.

K. RUSLAND. — Landbouw. — Op 15 **Aug.** 1931 bedroeg het aantal collectieve landbouwbedrijven **70%** van het totaal aantal boerenbedrijven. Dit aantal **zal** op **31** December a.s. zijn opgevoerd tot 90%, terwijl volgens den Volkscommissaris voor landbouw, er begin **1932** geen particuliere landbouwbedrijven meer in Sovjet-Rusland zullen zijn. (Vor. ber. blz. 24 L.)

L. **CHINA.** — Tienjarenplan. — Met betrekking tot het tienjaren-plan schrijft „De Telegraaf", dat China nog niet aan het begin van uitvoering van een plan toe kan zijn, eenvoudig omdat de centrale regeering te Nanking, die het heeft laten opstellen, slechts in zooverre centraal mag heeten, dat zij toevallig in het centrum van China zit, zonder dat zij echter voorshands over de macht beschikt om **haar** wil in laat ons zeggen meer dan een derde van het land te doen gelden. (Vorig bericht **blz.** 36 P.)

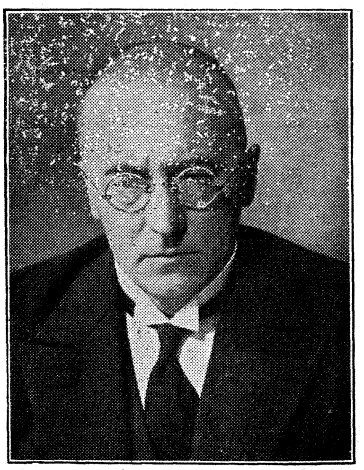
M. **BELGIE.** — Wettelijke regeling functies van **ministers, enz.** — In de Staatscourant wordt de tekst gepubliceerd van de wet op de onvereenigbaarheid van de functies van ministers, leden en oud-leden van het parlement met andere functies.

19 AUGUSTUS **1931**

N, **PHILIPS'** GLOEILAMPENFABRIEKEN. — Rijwielen met electrische aandrijving. — Naar bericht wordt, zijn bij Philips' Gloeilampenfabrieken momenteel proeven genomen met een nieuw model fiets met electrische voortbeweging. De hiervoor benoodigde kracht wordt geleverd door een accumulator, welke van een dusdanige constructie is, dat deze voldoende capaciteit bezit om het rijwiel gedurende den dag met een behoorlijke snelheid een alleszins bevredigenden afstand te kunnen doen afleggen, terwijl dan gedurende den nacht de accu onder stroom kan worden gezet om opnieuw te worden geladen.
De proefnemingen bij Philips zijn het expsrimenteele stadium nog niet te boven. (Vorig bericht blz. **29** M.)

O. DUITSCHLAND. — Disconto- en beleeningsrente. — De Rijksbank heeft besloten met ingang van heden de beleeningsrente met **370** tot **12%** te verlagen. Het disconto blijft **10%.** (Vor. **ber. 32** E.)

P. Wij reproduceeren hieronder een portret van den Duitschen Rijkskanselier Dr. Brüning.

Dr. Bruning

R. **VEREENIGDE** STATEN. — Monetaire goudvoorraad. — Medio Augustus hadden de monetaire goudvoorraden van de Ver. Staten een recordhoogte **van $ 4.976.500.000** bereikt.

A. FRANKRIJK. — **Reparatiebetalingen** van Duitschland. — De kosten van den wederopbouw der verwoeste departementen in Frankrijk zijn door Frankrijk op **100** milliard Francs becijferd, hetgeen op ca. **16.7** milliard **R.M.** neerkomt. De inclusief op grond van het Dawes- en van het Young-plan tot dusver sedert den oorlog door Duitschland verrichte betalingen, beloopen, volgens het Wolff-Bureau, R.M. 37 milliard. Hiervan heeft Frankrijk **52%** of **R.M. 18½** milliard ontvangen.

B. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in **Engeland.** — Het Engelsche watervliegtuig Supermarine S 6 **1929,** dat oefentochten maakte ter voorbereiding voor de wedstrijden om de Schneider Cup, is verongelukt. De piloot, luitenant **Brinton,** is hierbij om het leven gekomen. (Vorig bericht blz. **29** K.)

C. DEMJN (JEF). — De Mechelsche beiaardier, Jef Denijn, is **16** Aug. **j.l.** gehuldigd, daar toen het feit werd herdacht, dat **hij** vijftig jaar den beiaard van den St. Rombouts-toren had bespeeld.

D. BERGSPORT. — Ongeluk **in** Mont Blanc-gebied. — Een tweetal bergtoeristen is in het Mont Blanc-gebied te pletter gevallen. (Vorig bericht blz. **28** K.)

E. HONGARIJE. — **Hongaarsche** regeering afgetreden. — Het Hongaarsche ministerie heeft besloten in verband met den veranderden algemeenen toestand, haar ontslag te nemen.

F. **LUCHTVAART.** — Amerika-Europa. — De Amerikaansche vliegers Preston en Collingon zijn gestart voor de eerste etappe van hun oceaan-vlucht waarvan **het** einddoel Kopenhagen is. Deze vlucht geschiedt in opdracht van de Pan-American Airways, met het doel te onderzoeken of de route via Groenland en IJsland geschikt is voor het instellen van een geregelden luchtpostdienst. **(Vor.** ber. blz. 32 B.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Stakingen. — In de laatste zes maanden hebben in de Ver. Staten als protest tegen loonsverlaging niet minder dan vierhonderd stakingen plaats gehad.

H. LUCHTVAART. — **Vliegongeluk** in Polen. — Bij Graudenz in Polen is een militair vliegtuig, bemand met vier personen, verongelukt, waardoor de inzittenden om het leven kwamen.

I. DUITSCHLAND. — Wet Layton-rapport. — De inleiding van het Layton-rapport kariakteriseert de scherpe crisis, waaraan Duitschland reeds twee maanden onderhevig is, terwijl er op wordt gerekend dat een blijvende verbetering van den toestand van Duitschland niet eerder te verwachten is, dan nadat de oorzaken van de algemeene depressie zijn weggenomen. Duitschland speelt in het economisch leven van de wereld en speciaal in Europa een zoo belangrijke rol, dat, zoolang de toestand in Duitschland niet verbeterd is, ook geen algemeene verbetering van de huidige depressie verwacht kan worden. Het rapport geeft als zijn meening te kennen, dat de door Duitschland verstrekte cijfers over de toeneming der Duitsche schulden een juist beeld van de werkelijkheid geven. Van **1924** tot **1930** steeg de buitenlandsche schuld van Duitschland sneller–dan zijn beleggingen en wel met **18.2** milliard mark. De totale schuld steeg tot 25,5 milliard mark. Deze heeft echter een zekeren tegenpost in de Duitsche belegging in het buitenland. Voorts wordt er aan herinnerd, dat Duitschland verscheidene jaren lang zijn betalingen aan het buitenland niet uit eigen middelen kon financieren, waarbij de toestand van de Duitsche markt uitvoerig wordt nagegaan. In het eerste halfjaar van **1931** ontbrak de dekking voor de Duitsche buitenlandsche verplichtingen en begon het afvloeien van gelden. Het rapport constateert, dat alles gedaan moet worden om te voorkomen dat nieuwe gelden uit Duitschland wegvloeien. (Vorig bericht blz. **36** G.)

K. Dr. **ECKENER.** — Onderstaand portret geeft den energieken leider van de Zeppelin-tochten weer.

Dr. Eckener

L. LUCHTVAART, — Vliegongelukken in Frankrijk. — In Frankrijk is een militair vliegtuig nabij Parijs neergestort, waarbij de twee inzittenden zwaar werden gewond. Nabij Istres is een vliegmachine neergevallen, waardoor een leerling-vlieger gedood en een bestuurder zwaar gewond werd. (Vor. ber. **18** K.)

M. **DUITSCHLAND.** — „Stillhalte"-Consortium. — Naar uit Duitsche bank- en handelskringen verluidt, wordt de „Stillhalte"-overeenkomst, die te Bazel is tot stand gekomen, slechts als een compromis beschouwd, dat het Duitsche bedrijfsleven geenszins kan bevredigen.

De te Bazel gesloten overeenkomst, welke buitenlandsche bezitters van markensaldi in Duitschland toestaat **20%** van dit tegoed onmiddellijk terug te trekken en de rest in gedeelten binnen zes maanden op te vragen, oefent reeds invloed op de disconto-markt uit. Men vreest, dat daardoor aanzienlijke sommen, die het bedrijfsleven noodig heeft, verloren zullen gaan.

De buitenlandsche markensaldi in Duitschland worden op R.M. 500 à 600 millioen geraamd, waarvan voor **R.M. 200** millioen een bepaalde termijn is vastgesteld. In de Duitsche bladen wordt er op gewezen, dat Duitschland te Bazel reeds een aantal concessies heeft gedaan. De acceptprovisie voor de in het buitenland loopende wissels is door verschillende landen reeds verhoogd, in Nederland zelfs tot **2 à 3%** per jaar. Ook de rente, die Duitschland voor debetsaldi in het buitenland heeft te betalen, is aanmerkelijk verhoogd. Nederland heeft zelfs **15%** geëischt en berekent nu nog **10%.** Door deze hooge rente wil men Duitschland dwingen de terugbetaling te verhaasten. (Vorig **bericht** blz. **36** G.)

N. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Landesbank** der **Rheinprovinz.** — Van de tot **31** Augustus a.s. vervallende credieten zal de helft op den vervaldag door de Bank worden betaald, terwijl de andere helft **6** tot 12 maanden zal worden verlengd. (V. b. 35 K.)

O. EGYPTE. — Financieele **moeilijkheden.** — De Egyptische regeering heeft heden besloten drastische bezuinigingsmaatregelen te nemen, ten einde het evenwicht der begrooting te handhaven, dat bedreigd wordt door de abnormale daling van den

katoenprijs, welke den grondslag vormt voor de inkomsten van den staat.

20 AUGUSTUS **1931**

A. **NEDERLAND.** — Radio. — Het contact tusschen de **A.** V. R. O. en het Ministerie van Waterstaat en de P. T. T. is hersteld.

B. **CHILI** — Moratorium. — De Regeering heeft een volledig moratorium voor den rentedienst op de leeningen voor de rest van het jaar afgekondigd.
(Vorig bericht **blz. 33** C.)

C, **KANKER.** — Dr. Bendien's methode. — Het onderzoek met betrekking tot Dr. Bendien's methode zal in Nederland van twee kanten worden geleid. Prof. Aldershof zal de methode-Bendien uit serologisch oogpunt bestudeeren, terwijl dr. Julius dit onderzoek van de spectografische zijde zal completeeren. In de tweede plaats zullen de proeven in het Amsterdamsch Kankerinstituut worden herhaald. **(Vorig** bericht **blz.** 29 **A.)**

D. **ARGENTINIE.** — Enquête **Irigoyen-régime.** — De enquëte-commissie welke het onderzoek naar het bewind van President Irigoyen heeft ingesteld, bericht, dat het totaal der verduisteringen, onwettige giften en beleggingen, meer dan **58** millioen pesos, d. i. f **40** millioen, bedraagt.

E. **UITVINDINGEN.** — Professor Terrss, van de Technische Hoogeschool te Berlijn, heeft een nieuw type explosie-motor geconstrueerd, die volgens het zestakt-principe werkt en opmerkelijke resultaten heeft opgeleverd, wat betreft het thermo-dynamisch rendement.
De nieuwe motor vertoont uiterlijk geen verschil met den gewonen benzinemotor, doch het verbrandingsproces der gaslading geschiedt in twee perioden, nl. een voor-ontbranding, gevolgd door hernieuwde compressie en definitieve ontsteking.
Men voorziet nu, dat dit nieuwe principe belangwekkende perspectieven opent tot de verbetering van den Dieselmotor, die tot dusverre aan geringe toerentallen gebonden was, ten gevolge van de trage ontbranding der gaslading. Immens door de voor-ontbranding bij het zestakt-principe schijnen de zwaardere gas-moleculen te worden ,,gekraakt", zoodat waarschijnlijk zelfs een gasmengsel van ruwe olie in het definitieve ontstekingstempo een verbrandingssnelheid verkrijgt, groot genoeg voor den snelloopenden automobielmotor. (Tel.) (Vorig bericht blz. **6** H.)

F. HIMALAYA-EXPEDITIE. — De onder leiding van Paul Bauer staande Kantsjensjinga-expeditie bericht, dat deze op **14** Augustus door een ontzettenden slag werd getroffen, doordat twee deelnemers, n.l. Pasang en Schaller van een steile helling omlaag zijn gestort en verongelukt.

G. LUCHTVAART. — **Statistiek.** — Het aantal mijlen ,dat door verkeersvliegtuigen van **29** Europeesche maatschappijen **in 1930** werd afgelegd, heeft **24.963.920** bedragen, dat is **5** millioen meer dan in Aan het hoofd van de lijst staat Frankrijk met een totaal van 8.037.132 mijl, dan volgt Duitschland met **7.012.255** mijl. Italië komt in de derde plaats met **2.813.949**en Nederland **in** de vierde met **1.476.795** mijl. Engeland neemt de vijfde plaats in met **1.292.177** mijl.

H. **DUITSCHLAND.** — Het Layton-rapport. — In de statistische bijlage van bet Layton-rapport worden de buitenlandsche schulden op korten termijn van **alle** Duitsche banken geschat op ongeveer 5,1 miiiiard Mark, waarvan rond 3,1 milliard opgenomen door zes Berlijnsche grootbanken. Een enquête ingesteld **bij 28** Duitsche banken had tot resultaat dat ongeveer medio Juli **1931** van de totale buitenlandsche **verplichtingen** op korten termijn waren verstrekt doos:

	in millioenen mark	in proc.
Ver. Staten	1629	37,1
Engeland	1051	23,9
Nederland	336	7,6
Frankrijk	297	6,8
Zwitserland	581	13,2
Zweden	101	2,3
Overige landen	398	9,1
Totaal	4393	100,0

Hiervan waren verstrekt in den vorm van deviezen credieten door:

	in millioenen mark	in proc.
Ver. Staten	266	21,1
Engeland	291	23,1
Nederland	136	10,8
Frankrijk	85	6,7
Zwitserland	263	20,8
Zweden	33	2,6
Overige landen	188	14,9

en in den vorm van remboursement-credieten door:

	in millioenen mark	in proc.
Ver. Staten	1241	51,9
Engeland	700	29,3
Nederland	105	4,3
Frankrijk	157	6,6
Zwitserland	189	7,9
Zweden	—	—
Overige landen	—	—

terwijl de marken saldi van buitenlandsche crediteuren beliepen:

	in millioenen mark	in proc.
Ver. Staten	122	16,5
Engeland	60	
Nederland	96	13,0
Frankrijk	55	7,4
Zwitserland	129	17,5
Zweden	67	9,1
Overige landen	210	28,4

Geklassificeerd volgens vervaltermijnen verkrijgt men voor de deviezen credieten en de remboursementcredieten alleen de volgende statistiek:

Vervaltermijn	Deviezen		Remboursement	
	Mill. Mk.	Proc.	Mill. Mk.	Proc.
Einde Juli	586	46,1	481	20,1
„ Aug.	304	26,1	734	30,7
„ Sept.	136	10,7	836	34,9
„ Oct.	46	3,6	233	9,7
later	154	12,2	108	4,6
Na voorafg. opzegging	7	0,6	—	—
Andere vervaltermijnen	29	2,3	—	

Wat de nostro-saldi van Duitsche banken in het builand betreft, bedraagt het door de banken medegedeeld? bedrag **520** millioen, verdeeld als volgt:

	in millioenen mark	in proc.
Ver. Staten	223	42,8
Engeland	96	18,5
Nederland	59	11,4
Frankrijk	16	3,0
Zwitserland	27	5,3
Zweden	40	7,7
Overige landen	59	11,3

(Vorig bericht blz. **38** L)

I. **DUITSCHLAND.** — Nederlandsche credieten. — De totale credieten op korten termijn, die Nederland einde Maart **1931** in Duitschland had uitstaan, beliepen RM. **546** millioen of **9,7%** der totale credieten op korten termijn. Midden Juli waren deze credieten teruggeloopen tot RM. **336** millioen en bedroegen **zij** nog 6,8% der in Duitschland aanwezige credieten

van dien aard. Daaruit blijkt, dat Nederland in verhouding meer gelden uit Duitschland heeft teruggeroepen dan de meeste andere landen. Van Maart tot midden Juli steeg b.v. het Engelsche percentage van de totale credieten van 20,4% tot 27,9%. Ook het Fransche percentage nam in dezelfde periode, hoewel weinig, toe, nl. van 6,5% tot 6,870.
De Nederlandsche credieten op korten termijn in Duitschland bestonden eind Maart uit RM. 269 millioen in vreemde deviezen, RM. 135 millioen in rembourscredieten en RM. 143 millioen in markensaldi. De credieten en deviezen waren midden Juli teruggeloopen tot RM. 136 millioen, of een afneming van RM. 30 millioen en de saldi in marken tot RM. 96 millioen of een vermindering van RM. 47 millioen.
De Duitsche banken hadden midden Juli in Nederland RM 99 milloen uitstaan. die onmiddelliik realiseerbaar waren. De totale saldi der Duitsche banken in Nederland zijn aanzienlijk grooter, omdat er slechts in beperkte mate direct realiseerbare saldi zijn.
Wat de leeningen op langen termijn betreft, die Duitschland in Nederland heeft geplaatst, deze worden geraamd op RM. 1.174 millioen. Dit bedrag is als volgt samengesteld:
Dawes- en Young-leening RM. 174 millioen, leeningen van Duitsche landen en gemeenten RM. 256 millioen, leeningen van overheidsbedrijven RM. 115 millioen. leeningen van credietinstellingen RM. 30 millioen en leeningen van particuliere credietnemers RM. 599 millioen. Na Amerika is Nederland met RM. 1.174 millioen de voornaamste credietgever op langen termijn aan Duitschland geweest. De credieten op langen termijn aan Duitschland van Amerika beloopen M. 5.265 millioen en die van Engeland M. 1.100 millioen. (Tel.) (Vor. ber. Duitschland 35 E, betr. Nederland 35 B.)

A. SPANJE. — **Kerkelijke** bezittingen. — Ingevolge een door den Spaanschen Minister van Justitie uitgevaardigde verordening, is de verkoop en elke hypothecaire belasting van de zich in het bezit van de kerk en de geestelijke orden bevindende onroerende goederen werboden. (Vorig bericht blz. **35** H.)

21 AUGUSTUS **1931**

B. CRIMINALITEIT. — Vereenigde Staten. — De Wickersham-commissie heeft met betrekking tot de kosten, welke de criminaliteit in Amerika veroorzaakt, verklaard, dat het Amerikaansche volk jaarlijks voor de bestrijding 1.207.656.000 dollar (meer dan 3000 millioen gulden) uitgeeft. De federale regeering besteedt jaarlijks 527.860.000 dollar voor het berechten der misdadigers, waarvan 66% betrekking heeft op drankwetovertredingen. In 300 steden wordt jaarlijks 247.700.000 dollar voor de bestrijding der misdadigheid uitgegeven.

C. ARGENTINIE. — Russische **handelsdelegatie.** — De Argentijnsche Regeering heeft aan de Sovjet handels-delegatie te Buenos Aires, de vennootschapsrechten ontnomen, hetgeen neerkomt op een ontbinding van de handelsvertegenwoordiging. (V. b. 36 C.)

D. **KUECHENMEISTER** CONCERN. — **Surséance** van betaling Int. Ultraphon. — Namens de N.V. Kuchenmeister's Intern. Ultraphon Mij. is heden door den procureur, mr. C. J. Pekelharing, bij de rechtbank te Amsterdam verzoek ingediend tot surséance van betaling. (Vorig bericht blz. **19** P.)

E. SPANJE. — Verhouding tot het Vaticaan. — De Spaansche Regeering heeft den H. Stoel den formeelen eisch gesteld, zijn houding ten opzichte van de Spaansche republiek te bepalen. Wordt hierop geen bevredigend antwoord ontvangen, dan zou, zoo werd te verstaan gegeven, wellicht een breuk tusschen Spanje en het Vaticaan kunnen volgen.
(Vorig bericht blz. 40 **A.)**

F. NORDDEUTSCHE WOLLKAEMMEREI & KAMMGARNSPINNEREI. — Aan het door den Curator, Dr. Heinemann in de crediteurenvergadering uitgebrachte rapport over de ontwikkeling van het faillissement, ontleenen wij het volgende:
De redenen, waarom de staking van betalingen moest volgen, kan men als volgt rangschikken:
1. de te groote uitbreiding van het concern, 2. verkeerde kapitaalsinvesteering, **3.** de geringe rentabiliteit der bedrijven, 4. Conjunctuurverliezen, 5. verliezen van anderen aand.
De leiding van het geheele concern hadden in de eerste plaats Carl en Heinz Lahusen persoonlijk in handen. Zij hebben via de boeken der Ultramare zeer groote transacties verricht, waarvan de omvang bij het overige bestuur der Nordwolle slechts onvoldoende bekend was. Omtrent den aard van deze transacties duurt het onderzoek nog voort. In totaal kan men de verliezen in verband hiermede op M. 55 millioen schatten.
Voorzoover thans te overzien is, was sedert jaren het concern, als geheel, niet meer rendabel.
Na gewezen te hebben op de verliezen ten gevolge van de prijsdaling van wol wordt in het rapport verklaard, dat men voorloopig nog niet kan overzien hoe groot de verliezen op grond van slechte rentabiliteit waren. De in de boeken opgenomen voorloopige balans per 21 Juli 1931 vertoont slechts een verlies van M. 33.760.000 na aftrek van kapitaal en reserve. De door den trustee opgestelde balans wijst een verlies aan van M. 197 millioen dat stijgt tot M. 255 millioen, in dien men eenerzijds de niet gewaardeerde activa tegen boekwaarde opneemt en anderzijds onder de passiva het kapitaal en reserve opneemt.
Bij de staking der betalingen werd in de boeken nog een bedrag van M. 10 millioen als actief opgenomen, dat een zuivere verliespost bleek te zijn, die al sedert jaren afgeboekt had moeten zijn. Verder paraisseeren met een bedrag van M. 13 millioen onder de debiteuren aandeelenparticipaties, die grootendeels reeds gedeprecieerd waren.
De aanvaarde borgtochten, die ten slotte M 15 mill. bedroegen, komen op de balans niet voor. Ook is er geen reserve gemaakt voor eventueele verliezen op dezen post. Volkomen vervalscht was het beeld van den werkelijken toestand ten aanzien van den post debiteuren van M. 96 millioen.
De curator heeft zich nog niet kunnen bezighouden met den plicht tot schadevergoeding door het bestuur van de Nordwolle. Deze kwestie zal na afloop van de crediteurenvergadering worden onderzocht. In de eerste plaats zijn tot schadevergoeding verplicht de drie gebroeders Carl, Heinz en Friedrich Lahusen. Ook de raad van commissarissen is ten deele aansprakelijk. Op het vermogen van den vroegeren directeur Friedrich Lahusen zal waarschijnlijk beslag worden gelegd.
Ten slotte wees dr. Heinemann er op, dat de oprichting van een nieuwe Nordwollemaatschappij overwogen is.
De vorderingen van de bij de Nordwolle betrokken banken luiden als volgt:
Danatbank R.M. 36.5 millioen, Dresdner Bank R.M. 24.9 millioen, Bremer Hansa-Bank R.M. 17.2 millioen, Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft R.M. 8.8 rnillioen, J. F. Schröderbank R.M. 5.72 millioen, Delbruck Schickler & Co. R.M. 2.5 millioen, Warburg te zamen met buitenlandsche banken R.M. 2,4 rnillioen, Commerz- & Privatbank R.M. 10,8 mill. Van de Londensche banken komt J. Henry Schröder & Co. met R.M. **6** rnillioen op de eerste plaats. Hierna volgen Lazard Brothers met R.M. 5.6 millioen, de firma F. Huth & Co. met R.M. 4½ millioen, de firma Brand met R.M. 2½ millioen, S. Japhet & Co. Ltd. met R.M. 1.8 millioen, de London Merchant Bank met R.M. **1** millioen en de firma Kleinwort, Sons & Co. met R.M. 0,2 millioen.

Van de overige buitenlandsche huizen, die als crediteur van de Nordwolle een rol spelen, dienen genoemd te worden: de Schweizerische Creditanstalt met R.M. 3½ millioen, de bank Rothschild in Weenen met R.M. 2 millioen, de Schweizerische Bankgesellschaft met R.M. 1.6 millioen, de International Acceptance Bank in New York met R.M. 1.100.000 en de firma A. & F. Rhodius in Amsterdam met R.M. 400.000.
Het totale bedrag, dat op de crediteuren-vergadering van de Nordwolle een rol speelde, beloopt R.M. 250 millioen.
In de crediteuren-vergadering is Dr. Heinemann tot curator herkozen.
Tot de Nederlandsche crediteuren der Nordwolle behooren, naar nog gemeld wordt: Handel-Maatschappij H. Albert de Bary & Co. R.M. 2.900.000, Hollandsche Bank voor Zuid-Amerika R.M. 400.000, R. Mees & Zoonen, Rotterdam R.M. 600.000, Pierson & Co. R.M. 450.000 en de Internationale Bank te Amsterdam R.M. 1.300.000. (Vorig bericht blz. 28 **C.**)

A. RUBBER. — Quotaplan der Verubo. — Het bestuur der Vereeniging van Rubberproducenten tot regeling der productie te Amsterdam heeft aan den minister van Koloniën een nota met betrekking tot het rubbervraagstuk doen toekomen, waaraan wij het volgende ontleenen:
Allereerst wordt opgemerkt, dat de leden van het werk-comité tot bestudeering van het rubbervraagstuk niet tot overeenstemming zijn gekomen ten aanzien van de uitvoerbaarheid van een voor de regeling der productie ontwnrpen plan. In het quota-plan wordt vastgesteld, dat er naar dient te worden gestreefd, zulks in het algemeen belang, de rentabiliteit in den kortst mogelijken tijd weer te herstellen. Daartoe is vereischt een gelijkloopende actie van de Britsche- en de Nederlandsch-Indische Regeeringen, wier gebied in Zuid-Oost-Azië 95% van de wereldrubberproductie levert.
Elk der Regeeringen regelt de productie binnen haar gebied zelfstandig op basis van voor alle Regeeringen vast te stellen uniforme grondslagen.
Voor ieder productiegebied — Malakka, Ceylon en Nederlandsch-Indië — wordt een bepaald basisquantum vastgesteld, dat 12 maanden van kracht blijft en daarna in overeenstemming met de veranderde rationeele capaciteit van elk der 3 gebieden, herzien wordt. De productie-regeling wordt bij alle controleerbare aanplantingen door middel van beperking der productie en bij alle niet-controleerbare aanplantingen door middel van beperking (contingenteering) van den uitvoer geëffectueerd.
In het onderhavige plan is de geheele Inlandsche cultuur in Nederlandsch-Indië (Bevolkingsrubber) als niet controleerbaar aangenomen.
Bij een aanvankelijk volgens dit plan aangenomen beperking van 25% kan het volgende schema worden opgesteld:

	Basis kwantum (in tons)	Bij beperking 25%
Malakka	442.600	331 950
Ceylon	75.000	56.250
Nederlandsch-Indië	270.000	202.500
	787.600	590.700

Het aan Nederlandsch-Indië toe te kennen kwantum behoort verdeeld te worden als volgt:

	Basis kwantum (in tons)	Bij beperking 25%
Ondernemingsrubber	151.000	112.500
Bevolkingsrubber	119.000	90.000 (conting.)
	270.000	202.500

(Vorig bericht blz. 35 I.)

B. **DUITSCHLAND. — Steenkool. —** In het Rijnsch-Westfaalsche steenkoolgebied is de toestand hoogst ernstig geworden, daar de voorraden opgeslagen steenkool thans gestegen zijn tot 12 millioen ton. Deze hoeveelheid vertegenwoordigt een waarde van ca. RM. 200 millioen, welk bedrag bij den tegenwoordigen hoogen rentestand ongeveer RM. 20 millioen per jaar alleen aan rente vereischt.

C. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Duitschland bedroeg op 15 Aug. 4.104.000, dat is een stijging van 148.000 in vergelijking met 15 Juli. (Vorig bericht blz. 35 **A.**)

D. **ITALIE. — Werkloosheid. —** Einde Juli 1931 beliep het aantal werkloozen in Italië 637.000, waarvan 162.000 vrouwen. In totaal werd aan 230.000 werkloozen ondersteuning verleend.

22 AUGUSTUS 1931

De kabinetscrisis in Hongarije. De nieuw benoemde kabinetsformateur Graaf Karolyi legt verklaringen af voor journalisten.

E. HONGARIJE. — Ministerie. — Graaf Karolyi heeft een nieuw ministerie saamgesteld. De regeering wordt thans door de volgende personen gevormd:
Minister-president en minister van financiën: Graaf Julius Karolyi,
Ludwig Walko, minister van buitenlandsche zaken,
Bela Kenez, minister van handel,
Keresztezi-Fischer, minister v. binnenlandsche naken,
Ernst, minister van welvaart,
Bela Ivady, minister van landbouw,
Gömbös, minister van oorlog,
Zsitvay, minister van justitie,
Jahann Mayer, minister zonder portefeuille.
De drie laatstgenoemde ministers maakten reeds deel uit van het afgetreden kabinet-Bethlen. (V. **b. 38 E.**)

A. **BELGIE — Vlaamsch aan** de Universiteit te Leuven. — Daar een groot aantal studenten uit katholieke onderwijsgestichten hun studies te Gent gaat voltooien en de katholieke universiteit van Leuven niet meer bezoekt, hebben de Belgische bisschoppen een commissie samengesteld, welke een ontwerp bij het Episcopaat zal indienen voor de vervlaamsching der universiteit door verdubbeling van de colleges.

B. ENGELAND. — Lager, vloot en luchtmacht. — In het bewapenings-memorandum der Britsche regeering aan den Volkenbond wordt slechts medegedeeld, zonder in details te treden, dat het totaal der defensie-uitgaven £ 108 millioen bedraagt, waarvan £ 50 millioen voor de zeestrijdkrachten.

C. **PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN.** — [illegible] Philips c[illegible]ern [illegible]eft [illegible] de Compagnie Générale d[illegible] Télégraphie S[illegible] Fil een overeenkomst gesloten voor de exploitatie van zijn radio-patenten in Frankrijk. (Vorig bericht blz. **37** N.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Beperking petroleumproductie. — De regeeriagsmaatregelen tot beperking van de petroleumproductie in Oklahoma en in het oosten van Texas hebben geleid tot een vermindering van de dagelijksche productie met bijna 1 millioen vaten, dat is ca. 40% van de geheele Amerikaansche petroleumproductie. Ook de Gouverneur van Kansas overweegt thans de sluiting van bronnen in zijn gebied. (Vorig bericht blz. **36 E.)**

23 AUGUSTUS **1931**

E. DUITSGHLAND. — Herstelbetalingen. — De Premier van de Unie van Zuid-Afrika, Generaal Hertzog heeft verklaard, dat de Unie bereid is Duitschland alle herstelbetalingen, welke dit land de Unie schuldig is, kwijt te schelden, op voorwaarde dat de andere crediteur-landen eveneens tot een dergelijke stap bereid zullen zijn. (Vorig bericht blz. **38** A.)

F. **RUSLAND.** — Steenkool. — In de Russische kolenindustrie is de productie, speciaal in het Donetzgebied dermate teruggeloopen, dat de doorvoering van hst vijfjarenplan daardoor in gevaar wordt gebracht. Ter vermijding van een catastrophe heeft de Raad van Volkscommissarissen thans voorgesteld onmiddellijk 900 millioen roebel voor opvoering van de kolenindustrie beschikbaar te stellen. (V. b. **26** D.)

G. OOSTENRIJK. — Verdrag met **Roemenië.** — De vice-kanselier dr. Schober en de Roemeensche zaakgelastigde hebben een vestigings-, handels- en scheepvaartverdrag onderteekend. Dit verdrag heeft de meest-begunstiging tot grondslag en bevat ook een overeenkomst omtrent de invoerrechten.

24 **AUGUSTUS 1931**

H. RUSLAND. — Werving arbeidskrachten. — De Sovjet-handelsdelegatie in de Vereenigde Staten werft 6000 geschoolde arbeiders aan, welke vóór het einde va. het jaar in Rusland te werk zullen worden gesteld. Deze werving staat in verband met de snelle ontwikkeling van het vijfjaars-plan.

I. ENGELAND. — Ministerie. — Het Labour-kabinet is 24 Augustus afgetreden. MacDonald zal een nationale regeering vormen, waarin behalve Labourministers, ook conservatieven en liberalen zitting zullen hebben. De nieuwe regeering zal zich uitsluitend beperken tot het nemen van maatregelen, welke Engeland's financieele positie weer op een gezonde basis moeten plaatsen. Na uitvoering van deze maatregelen zullen zeer waarschijnlijk nieuwe verkiezingen volgen. De Labour-ministers welke liever wilden aftreden dan de bezuinigingsvoorstellen der regeering, waartegen de vakvereenigingsleiders zich verzetten, te aanvaarden, zijn: Henderson (buitenlandsche zaken), Graham (handel), Clynes (binnenlandsche zaken), Lord Privy Seal Sir Tom Johnston, Greenwood (volksgezondheid), Lansbury (openbare werken) en Addison (minister van Schotland). De afgetreden Labour-ministers, die zich hardnekkig tegen de bezuinigingseischen van de conservatieven en liberalen hebben verzet, verwachten dat MacDonald door zijn besluit om de leiding van de nieuwe regeering te aanvaarden, de groote massa van de Labour-partij volkomen van zich zal vervreemden.
Het nieuwe kabinet zal, daar de conservatieven en liberalen het over de bezuinigingsmaatregelen ten volle eens zullen worden, in het Lagerhuis op een meerderheid kunnen rekenen, daar de arbeiderspartij over 286 zetels en de conservatieven en liberalen te zamen over 320 zetels beschikken.

K. **BELGIE.** — Ontwapening. — Te Dixmuiden is de twaalfde Vlaamsche bedevaart naar den Yzer gehouden. In de Yzer-vlakte zijn meer dan honderdduizend Vlamingen bijeengekomen. Besloten werd de Nooit-meer-oorlogs-federatie te stichten, waarbij toetraden de Anti-Oorlogs-liga, het Algemeen Vlaamsch Hoogstudentenverbond, de Katholieke Jongeren Vredesactie, het Verbond van Vlaamsche Oud-strijders, de Vlaamsche Jongeren Vredesactie en de War Resistance International, afd. Vlaanderen.

L. CHINA. — Overstroonzingen. — Ten gevolge van de overstroomingen in de provincies Hoenan en Hoepeeh zou een gebied, viermaal zoo groot als Nederland, onder water staan. Men neemt aan, dat hierbij 250.000 menschen om het leven zijn gekomen, terwijl 782.000 menschen thans dakloos en van alle hulp verstoken zijn. Er zijn 163.000 huizen ingestort. (Vorig bericht blz. 36 D.)

M. **SOCIAAL-ECONOMISCH WERELDCONGRES.** — In het op 24 Augustus te Amsterdam gehouden Sociaal-Economisch Wereldcongres werd er de aandacht op gevestigd, dat het verwarring moest wekken wanneer in een tijd dat het werkloosheidscijfer in de meeste landen met zeven cijfers geschreven werd, een land als Frankrijk in April 1931 het totaal aantal werkloozen met 49.950 aanduidt, waartegenover Engeland met 2.594.000 werkloozen stond. Dit verschil is ten deele een gevolg van afwijkende statistische methoden, welke samenhangen met het systeem der sociale verzekeringen in de verschillende landen.
Op het congres hield Dr. Otto Neurath, Directeur van het Sociaal-Economisch Museum te Weenen een rede, waarin hij o.a. het volgende betoogde:
Men kan aantoonen, aan de hand van internationale economische plannen, dat bij toepassing van de modernste productiemiddelen en inachtneming van een functioneele economie, de productie van levensmiddelen en van eindfabrikaten, in weinige jaren in alle takken véél sneller kan toenemen dan tot dusverre mogelijk was zelfs in tijden van de allergunstigste conjunctuur; m.a.w. de tegenwoordige economische noodtoestand heeft slechts organisatorische oorzaken.

N. ENGELAND. — Conservatieve partij. — De conservatieve leider, Baldwin, heeft verklaard, dat de conservatieven er in hebben toegestemd, gedurende een beperkte periode deel uit te maken van de nationale regeering, doch dat er geen sprake is van een permanente coalitie. Als de taak der regeering zal zijn vervuld zal het parlement moeten worden ontbonden, opdat, zoodra de omstandigheden zulks veroorloven, het dan elke partij vrij zal staan, haar politiek aan de goedkeuring der kiezers te onderwerpen.

O. NON-AGRESSIE PACT. — Polen-Rusland. — De Poolsche gezant te Moskou heeft aan het volkscommissariaat van buitenlandsche zaken het ontwerp van een non-agressie pact, hetwelk door de Poolsche regeering is opgesteld, overhandigd. Dit ontwerp is

in overeenstemming gebracht met den toestand zooals deze is ontstaan door het van kracht worden van bet Kellogg-pact in 1929.

A. ECUADOR. — **Ministerie.** — Als gevolg van den militairen opstand is het ministerie afgetreden. President Ayora heeft kolonel Alba als premier aangewezen.

B. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Deutsche **Orientbank,** Egypte. — Teneinde de Deutsche Orientbank, welke insolvent is, te steunen, heeft het Duitsche Rijk RM. 15 millioen ter beschikking gesteld van de Dresdner Bank, welke de filialen der Orientbank in Alexandrië en Caïro zal overnemen.

C. **GENERAL** MOTORS. — De netto-winst over het eerste halfjaar van 1931 heeft $ 84.122.000 bedragen, tegen $ 105.932.000 in het eerste halfjaar van 1930.

25 AUGUSTUS 1931

D. **CHINA.** — Duitsche goederen geboycot. — In Kanton is door de plaatselijke afdeeling der Kwomintang besloten Duitsche waren te boycotten. Tot dezen maatregel werd besloten naar aanleiding van het zenden van wapens en ammunitie ter waarde van $ 8 millioen aan Tsjang Kai-Sjek. Dit materiaal zou met een Duitsche boot naar Shanghai zijn vervoerd. Ook werd verklaaad, dat Duitschland de Centrale Chineesche regeering te Nanking zou steunen door het zenden van ruim honderd militaire adviseurs, welke de Nanking-troepen in het gebruik van gifgassen zouden oefenen.

E. **CHINA.** — **Overstroomingen.** — Het Jangtsedal is thans ook nog geteisterd door een typhoon, waardoor duizenden huizen werden verwoest, terwijl honderden vluchtelingen, die in booten op de rivier een toevlucht hadden gezocht, zijn verdronken. De minister van financiën, Soeng, heeft verklaard, dat zelfs een bedrag van f 55 millioen nauwelijks voldoende zou zijn om in de meest dringende behoefte van de millioenen slachtoffers te voorzien. (42 L.)

F. **POOLONDERZOEK.** — Nautilus. — De duikboot „Nautilus" is thans op ca. 500 K.M. afstand van de Noordpool gekomen, waar zij, ten gevolge van het dreigende zware pakijs, veiliger open water opzocht. Aldaar werd door den duiker Crilley vastgesteld, dat het duikroer verdwenen was, waardoor het veel moeilijker wordt het schip te laten duiken en bovendien de bewegingsvrijheid van de boot onder water belemmerd wordt. (Vorig bericht blz. 20 F.)

G. **VEREENIGDE** STATEN. — Automobielen. — In 1930 zijn in de Ver. Staten 31.270 personen door automobiel-ongevallen om het leven gekomen, welk cijfer voor dien nog nimmer was bereikt. (V. b. 33 R.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Loonsverlagingen, — In het tijdsverloop van November 1929 tot Juni 1931, d.w.z. zoolang de tegenwoordige economische crisis aan den gang is, zijn in totaal 2360 Amerikaansche maatschappijen tot loonsverlaging overgegaan. Dit cijfer komt vrijwel overeen met het aantal dividendreducties en dividend-passeeringen, dat in dezelfde periode in totaal 2300 beliep.

I. BRAZILIE. — Koffie geruild tegen Amerikaansche tarwe. — Ingevolge een gesloten overeenkomst zal 1 millioen zakken Braziliaansche koffie tegen 25 millioen schepel Arnerikaansche tarwe worden geruild. De tarwe brengt 40 Amer. cent per schepel op. (Vorig bericht blz. 14 F.)

K. TIN. — **Internationaal** Tin-syndicaat. — Met goedkeuring van de vier gouvernementen welke de internationale tin-restrictie overeenkomst hebben geteekend, is een internationaal tin-syndicaat gevormd, dat een deel van de tinvoorraden aan de markt zal onttrekken. Het opgenomen tin zal door bet syndicaat slechts worden verkocht tot prijzen welke door de vier gouvernementen zijn goedgekeurd. De eerste vijf procent van de ge-„pool"-de hoeveelheden zullen worden vrijgegeven wanneer de gemiddelde prijs gedurende een maand f 150 per ton zal hebben overschreden. De tinprijs beloopt thans ongeveer £ 117. De vier gouvernementen garandeeren dat zij onvoorwaardelijk nullen blijven deelnemen aan de internationale tinrestrictie overeenkomst tot 28 Februari 1933. Mocht het internationale tin-syndicaat dan nog niet zijn geliquideerd, dan zal de internationale tin-restriotie overeenkomst door hen worden verlengd tot 12 Augustus 1934. De tinvoorraden worden op 40.700 ton geraamd, waarvan het tin-syndicaat 20.000 ton zou opnemen.

L. AUSTRALIE. — **Staatsfinanciën.** — In totaal is tot nu toe met inbegrip van gedane toezeggingen meer dan f 300 millioen van de Staatsleening geconverteerd. (Vorig bericht blz. W H.)

M. **DUITSCHLAND.** — Radio. — Tusschen de groote Duitsche fabrikanten van radio-lampen zijn onderhandelingen gevoerd met het doel een concentratie in deze branche tot stand te brengen, waardoor de scherpe concurrentie in radiolampen op de Duitsche markt vrijwel zal worden uitgeschakeld. Tusschen Telefunken en Süddeutsche Telephon-Apparate, Kabel- & Draht A.G. (Tekade) is reeds een overeenkomst tot stand gekomen, waarbij is bepaald, dat de fabricage en verkoop voortaan bij Telefunken geconcentreerd zullen worden. Er worden thans onderhandelingen gevoerd met de Valvo, dat is de grootste Duische radiolampenproducent, welke in nauwe relatie staat met het Philips concern. De Valvo produceert ongeveer de helft van het geheele Duitsche lampenverbruik.

N. **VEREENIGDE** STATEN. — Staal. — Verwacht wordt dat binnenkort de loonen in de geheele staalindustrie met 10 à 15% zullen worden verlaagd. Tot een verlaging van de salarissen van het kantoorpersoneel en in het bijzonder van de directeuren is over de geheele linie reeds overgegaan. De kort geleden door de Steel Corporation ingevoerde verlaging van de salarissen der employé's met 10 tot 15% beteekent voor deze maatschappij een bezuiniging van $ 15 à 20 millioen per jaar.

O. GENEES-, HEEL- EN VERLOSKUNDE. — Toepassing **van menformon.** — Een van de onderwerpen die tegenwoordig in alle beschaafde landen worden bestudeerd, is de hormonen-leer. Talrijke verrichtingen in ons lichaam worden beïnvloed door chemische stoffen, die door bepaalde klieren worden afgescheiden. Deze klieren hebben meest geen uitvoergang en storten hun producten, hormonen geheeten, direct in de lymph- of bloedbaan.

Dergelijke klieren zijn b.v. de schildklier, de bijnier, de alvleeschklier en ook de geslachtsklieren, welke laatste niet alleen zorgen voor de productie der geslachtscellen, maar ook door middel van dergelijke hormonen een zeer belangrijken invloed op groei, stofwisseling en tal van andere functies van het lichaam hebben. Men kent tegenwoordig al meer dan één hormon, dat door den eierstok wordt afgescheiden; het best bestudeerd van deze is het menformon, dat tegenwoordig in zuiveren kristallijnen toestand kan worden bereid en waarvan wij o.a. weten, dat het een zeer belangrijke rol speelt bij de melkafscheiding. Een van de meest merkwaardige vondsten nu, die men ten aanzien van dit vrouwelijk hormon heeft gedaan, is wel deze, dat het niet alleen bij vrouwen wordt gevonden, maar ook bij mannen, zij het ook *in* veel geringere concentratie. In iedere mannenurine is het echter aan te toonen, doch het is een nog onopgelost vraagstuk, welke functie het bij den man heeft te vervullen.

Er komen nu bij den mensch ziekten voor, die meer of bijna uitsluitend bij één geslacht worden gevonden en slechts zelden bij het andere. Zoo kent men b.v. de bloederziekte, die in hoofdzaak bij mannen voorkomt, maar wel via de dochter van een bloeder door haar zonen kan worden overgeërfd.
Een ander voorbeeld — hoewel minder duidelijk — is een gelukkig niet zoo heel vaak voorkomende oogziekte, de retinitis pigmentosa of in het Hollandsch: de ontsteking van het netvlies, die gepaard gaat met abnormale pigmentvorming. Niet alle gevallen ervan schijnen erfelijk veroorzaakt; een groot deel ervan echter wel. De ziekte wordt veel meer bij mannen dan bij vrouwen gevonden en ze verloopt bij mannen ook ernstiger dan bij vrouwen. De ziekte gold tot nu toe voor ongeneeslijk; het proces scheen niet te beïnvloeden. Het gezichtsveld van de zieken wordt kleiner en deze verkleining gaat zoover, dat de patienten tegen 40—50 jaar meestal hulpbehoevend worden, niet meer alleen op straat kunnen, niet meer kunnen lezen en practisch eigenlijk blind zijn.
Bij mannelijke lijders aan een dergelijke ziekte heeft dr. Wibaut nu geprobeerd of het menformon, een der vrouwelijke hormonen, hulp kon bieden. De eerste pogingen in 1927 bleven zonder succes, naar wij thans weten, doordat de aangewende dosis te gering was; het menformon was toen nog niet in zeer groote hoeveelheden te verkrijgen.
In het begin van dit jaar deelde prof. Snapper successen mede van de behandeling van een zeer zeldzame ziekte, de zoogenaamde ziekte van „Burger", met menformon; deze ziekte van Burger komt ook bijna uitsluitend voor bij mannen. Dit gaf dr. Wibaut aanleiding nog eens de behandeling te probeeren, nu met grootere doses menformon.
Dr. Wibaut heeft thans bij drie van vijf patienten aan deze ziekte een zeer belangrijke verbetering vastgesteld, bij een vierde een geringe; voor een ziekte, die tot nu toe volkomen onbeïnvloedbaar scheen, is dit een prachtig resultaat.
Het is lang niet onwaarschijnlijk, dat ook nog andere erfelijke, geslacht-gebanden ziekten door het menformon kunnen beïnvloed worden. Engelsche onderzoekers hebben de urine onderzocht van mannelijke lijders aan haemophilie (bloeders) en deze. in tegenstelling met die van normale mannen vrij van menformon gevonden. (Tel.)

A. **AMSTERDAM. — Begrooting** 1932. — De begrooting voor 1932 is sluitend gemaakt door een voorgestelde heffing van 68 opcenten op de Gemeentefondsbelasting. (Over 1931 bedroeg het aantal opcenten 38.) De grootere inkomsten voor het begrootingsjaar 1932, als gevolg van deze hoogere opcentenheffing, bedragen f 2.042.677. Overigens werd geen verhooging van belasting of werden geen nieuwe belastingen voorgesteld.
Deze uitkomst is verkregen door de dekking van alle crisisuitgaven voor het begrootingsjaar 1932 en ook voor het begrootingsjaar 1931 uit leeningsgeld.
Voor 1932 wordt het bedrag dezer crisislasten geschat op f 6.113.600, te verminderen met de bijdrage van het rijk. Voor het jaar 1931 bedragen de reeds bekende crisislasten, na aftrek van de geraamde rijksbijdrage f 2.273.000.
Ten goede van de begroeting-1932 is gebracht een bedrag van f 4.973.000, zijnde het geheele saldo, dat thans nog in het reservefonds beschikbaar is.

B. **SOCIAAL ECONOMISCH WERELD-CONGRES. —** Dr. Lewis L. Lorwin (Amerika) stelde op het congres de instelling voor van een vijfjarenplan voor den systematischen economischen opbouw van de wereld. Daarmede hoopte spr. verhooging van den levensstandaard in alle landen te kunnen bevorderen, door allereerst het volle profijt te trekken van de productie-capaciteit van de wereld en vervolgens geleidelijk dit vermogen op te voeren.
Aldus zou de wereldvrede en welvaart beter dan tot dusver verzekerd kunnen zijn.
Vóór dat een Economische Wereldraad, als ik zou willen zien ingesteld, zou kunnen werken, aldus dr. Lorwin, zal de wereld als eersten stap den bodem moeten effenen en alles opruimen wat de wereldoorlog ons als hinderpalen voor internationale samenwerking in den weg heeft gelegd.
Dr. Lorwin's eerste stelling luidde, dat de economische eenheid van de wereld een nieuwe opvatting van solidariteit vraagt, welke haar grondslag moet vinden in gelijke kansen voor alle naties. Iedere poging om de verdeeling van naties der wereld in overwinnaars en overwonnenen in stand te houden moet een misdaad worden genoemd tegen het menschelijke welzijn.
In de tweede plaats stelde spr., dat nationale politieke souvereiniteit zoodanig moet worden gewijzigd, dat de groei van internationale actie via den Volkenbond mogelijk wordt. Op dezelfde wijze moet nationale economische politiek worden gericht op wereldwelvaart.
De verwoesting, welke door den wereldoorlog is aangericht — geschat op 400 milliard dollar — vertegenwoordigt een verlies, dat door geen enkel land alléén kan worden hersteld, zonder gevaar voor den wereldvrede. Het verlies moet dan ook door de geheele wereld worden gedragen.
Een wereldwelvaartsplan voor de komende vijf jaar, aldus spr., moet beginnen met een algemeen vijfjarig moratorium van alle oorlogs- en reparatieschulden. Dit is een noodzakelijke stap om de wereld de eerste ruimte tot ademhalen te geven. Een dergelijk plan laat de definitieve vaststelling van deze schulden open, doch zal er toch op gericht moeten zijn, ten slotte tot volledige schrapping te komen, indien het genoemde moratorium werkelijk heilzaam blijkt.
Ten tweede zal dit vijfjarenplan een aantal internationale leeningen noodig maken met medewerking van alle landen der wereld ten einde de koopkracht te stimuleeren. Dit zou kunnen geschieden door een Wereld-industrie-bank in denzelfden geest als de Internationale Landbouwhypotheekbank en andere kortgeleden opgerichte financieele wereld-instituten. Deze leeningen zullen het ook mogelijk maken, de handelspolitiek te herzien, welke zoo noodlottig heeft gewerkt.
Ten derde vraagt het plan een aantal internationale regelingen voor de verdeeling en contrôle der wereldmarkt door producenten van grondstoffen en fabrikaten.
Om dit alles te helpen uitwerken zal noodig zijn een „World Planning Board", hetzij als een deel van de organisatie van den Volkenbond, hetzij als een onafhankelijk lichaam van experts, ten einde de ontwikkeling van de wereld en de mogelijkheden voor de beste aanwending van crediet te bestudeeren, alles in het belang van de algemeene wereld-expansie.
Een dergelijke Raad zou kunnen werken in overeenstemming met een delegatie van de Bank voor Internationale Betalingen of van een andere instelling, welke zich in de naaste toekomst op dit gebied zal constitueeren. (Vorig bericht blz. 42 M.)

C. **BULGARIJE. —** Economische toestand. — Het gaat de bevolking van Bulgarije, waarvan 80% uit boeren bestaat, zeer slecht. In verband met de lage graanprijzen heeft de Bulgaarsche staat een directie opgericht, welke zich belast met den aan- en verkoop van graan. Daar de staat echter in het tweede kwartaal 60.000 ton tarwe kocht tegen 4 leva per K.G. (5600 leva is f 100,—) en, daar zij nog een overschot had, 100.000 ton verkocht tegen 2.30 à 2.90 leva per K.G., werden op dezen prijs reeds groote verliezen geleden. Thans heeft men besloten de boeren voor tarwe 3.40 leva uit te betalen, doch het is de vraag of de staat op den duur de verliezen welke door deze transacties ontstaan, zal kunnen blijven dragen. Ook de boeren die tabak verbouwen gaat het in verband

met de heerschende crisis zeer slecht, terwijl ook de afzet van rozenolie, waarvoor Bulgarije speciaal bekend is, geweldig onder de crisis heeft geleden.

A. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Mercur Bank.** — Het gerechtelijk toezicht op de Mercur **Bank** is door de Handelsrechtbank opgeheven. De loketten worden op 25 Augustus weder geopend. (V. b. 29 D.)

B. ENGELAND. — Ministerie. — De voornaamste posten in het nieuwe ministerie zullen door de volgende personen worden bezet:
MacDonald (Labour), minister-president; Baldwin (conservatief), Lord President of the Council; Lord Sankey (Labour), Lord-kanselier; Snowden (Labour), minister van Financiën; Sir Herbert Samuel (liberaal), minister van Binnenl. Baken; Lord Reading (liberaal), minister van Buitenl. Zaken; Sir Samuel Hoare (conservatief), minister voor Indië; Thomas (Labour), minister voor Dominions en Koloniën; Neville Chamberlain (conservatief), minister van Gezondheid; Sir Ph. Cunliffe-Lister (conservatief), minister van Handel. Het nieuwe kabinet zal dus uit tien leden bestaan, waarvan vier uit het vorige kabinet, vier conservatieven en twee liberalen. Voorts zullen de volgende personen deel van het nieuwe ministerie uitmaken, zonder evenwel een zetel te hebben in het nieuwe kabinet: Lord Amulree, minister van Luchtvaart; Sir Austen Chamberlain, minister van Marine; Sir Archibald Sinclair, minister voor Schotland; Sir Donald Maclean, minister van Onderwijs; Sir Henry Betterton, minister van Arbeid; de markies van Londonderry, minister van Openbare Werken: de markies van Lothian, kanselier van het Hertogdom Lancaster; Sir John Gilmour, minister van Landbouw; Lord Crewe (liberaal), minister van Oorlog.
(Vorig bericht blz. 42 I.)

Baldwin Snowden MacDonald Samuel

C. ENGELAND. — Labour partij. — Naar verluidt, is MacDonald zich volkomen bewust, dat de vorming der nationale regeering het einde van zijn politieke loopbaan beteekent. Hij beschouwt het echter als zijn plicht het saneeringsplan uit te voeren.
Na afloop der crisis zal hij zich uit de regeering en uit de politiek in het algemeen terugtrekken. Men zegt, dat Snowden eenzelfde houding zal aannemen.

D. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — In een radiorede, die MacDonald hedenavond heeft gehouden, zeide hij o.a., dat hij in geen enkel opzicht zijn overtuiging of idealen heeft veranderd. Hij beweert niet, dat hij geloofsbrieven van de arbeiders heeft ontvangen voor zijn huidig optreden, maar hij is er van overtuigd, dat hij die had behooren te hebben in het belang van de arbeidersklasse.
Particulieren en buitenlandsche instellingen hebben in groote bedragen hun gelden uit Groot-Brittannië temggetrokken, door vermindering van het vertrouwen, Deze vermindering heeft verschillende oorzaken, maar in het bijzonder de ongerustheid over de begrooting van Groot-Brittannië.
Het voornaamste is, dat het vertrouwen der wereld in het Britsche crediet wordt hersteld, anders zou Engeland de waarde van het pond sterling niet kunnen handhaven. Indien het pond sterling op catastrofale wijze valt, dan zouden er in Engeland toestanden ontstaan, gelijk aan die tijdens den val van de mark in Duitschland en de menschen met de kleinste inkomsten zouden er het meeste door lijden. (22 M.)

E. FRANKRIJK. — Nieuwe **Fransche** oceaan**stoomer.** — In September 1931 zal een nieuw Fransch stoomschip „Atlantique" zijn eerste reis van Bordeaux naar Zuid-Amerika maken. De „Atlantique" heeft een waterverplaatsing van 40.000 ton, een lengte van 237 meter en een snelheid van 24 knoopen in een uur. Aan boord van het schip bevindt zich een winkelstraat van 140 meter lengte en 5 meter breedte, waarin de meeste groote Parijsche winkels een filiaal zullen hebben.

F. ENGELAND. — Ronde-tafel-conferentie. — De regeeringswisseling zal geen invloed hebben op de voorbereiding van de ronde-tafel-conferentie, welke door Gandhi zal worden bijgewoond. MacDonald zal voorzitter van de conferentie blijven, terwijl lord Sankey weder de zittingen van de federale structuurcommissie zal presideeren. Lord Reading zal evenals in Januari zijn diensten aan de conferentie blijven bewijzen.

G. ZWEMSPORT. — Europeesch kampioenschap *te* Parijs. — In de finale van 100 M. vrije slag voor dames werd Yvonne Godard (Frankrijk) kampioene; zij behaalde den prachttijd van 1 min. 10 sec., terwijl het jonge Nederlandsche meisje Willy den Ouden als tweede aankwam. (Vorig bericht blz. 29 0.)

H. **DUITSCHLAND.** — Duitsche crisis, Duitsche beurzen. — De Berlijnsche beurs zal op 3 September a.s. voor den handel in waardepapieren, binnen- en buitenlandsche wissels en uuitenlandsche betaalmiddelen worden opengesteld. De termijnhandel en de handel in fondsen met „fortlaufende" noteeringen vindt nog niet plaats. (Vorig bericht blz. 11 B.)

I. VEREENIGDE STATEN. — Petroleum. — De gouverneur van Kansas heeft zich aangesloten bij de door zijn collega's van Oklahoma en Texas gevoerde campagne tot opvoering van den petroleumprijs. Hij heeft n.l. de algeheele sluiting gelast van de bronnen in het district Ritz welke 1/5 van de productie van Kansas vertegenwoordigen. (Vor. ber. blz. 42 D.)

K. DIAMANT. — De Zuid-Afrikaansche regeering heeft besloten de invordering van de expont-belasting op de ongeslepen diamant op te schorten, totdat de steenen in Londen werkelijk zijn verkocht. Hierdoor wordt het dus mogelijk dat producenten hun ruwe diamant aan de koopers in Londen toonen zonder vooraf de export-belasting te hebben betaald.

L. DUITSCHLAND. — Economische beschouwingen. — Rijkskanselier Dr. Brüning heeft in een rede verklaard, dat de credieten van de groote banken veel te onvoorzichtig zijn geplaatst. De salarissen, vooral bij de landbouwbonden, zijn overmatig opgevoerd. De leeningspolitiek van landen en gemeenten is verkeerd geweest. Er moet, zoo zeide hij, eindelijk een eind worden gemaakt aan de geldverspilling in de gemeentelijke en andere openbare bedrijven waar te veel ambtenaren zijn. Dr. Brüning wees ook naar aanleiding van de crisis bij de banken op het gemis aan verantwoordelijkheidsgevoel bij de Raden van commissarissen en hij noemde in dit verband als voorbeeld de Nordwolle. Het treurigste in dit geval is het feit, dat sedert vijf jaar verhoudingen hebben bestaan, waarvan noch de raad van commissarissen noch de Duitsche grootbanken ook slechts eenig vermoeden hadden. De Rijksregeering heeft eerst via de Bank van Engeland het bestaan vernomen van de veel te hooge schulden van deze firma.
De wetgeving voor de maatschappijen op aandeelen

moet onvoorwaardelijk hervormd worden. Het moet niet langer geoorloofd zijn, dat vele commissariaten in één hand berusten en eveneens moet er een beperkend toezicht op de banken worden ingevoerd. Dit geldt ook voor de directie en den algemeenen raad van de Rijksibank.
Alles is voorbereid, opdat Duitechland den zwaren winter kan doorstaan. Een gewelddadige omwenteling staat niet te vreezen, want de regeering is sterk genoeg om een revolutie neer te slaan. (Vor. ber. 26 M.)

A. NON-AGRESSIE PACT FRANKRIJK-RUSLAND. — De Fransche Regeering heeft medegedeeld dat zij zich in de maand April j.l. bereid heeft verklaard onderhandelingen met Sovjet-Rusland te voeren nopens helt sluiten van een non-agressie pact.

B. **ITALIE.** — Werkloosheid, **Werkverschaffing.** — In den a.s. winter zal door de Italiaansche regeering f 120 millioen voor openbare werken worden besteed ter bestrijding van de werkloosheid. In totaal zouden hierdoor 100.000 arbeiders gedurende 160 dagen werk vinden. (Vorig bericht blz. 41 D.)

26 AUGUSTUS 1931

C. POLITIEKE MISDADEN. — Ex-premier **Hamagoetsji.** — De leider van de liberalen in Japan, ex-premier Hamagoetsji is aan de verwondingen overleden, welke veroorzaakt zijn door een aanslag, die op 14 November 1930 door een lid van de reactionnair-patriottische vereeniging op hem werd gepleegd.

D. **DUITSCHLAND.** — **Reisbelasting.** — Op 22 Juli heeft de Duitsche regeering besloten van iederen Duitscher, welke zich naar het buitenland wilde begeven, een reisbelasting van RM. 100,— te heffen. Met ingang van 26 Augustus wordt deze reisbelasting opgeheven.

E. GRANEN. — Wereld-tarwesurplus. — Het wereld-tarwesurplus voor 1930-'31 wordt geraamd op 679 millioen schepels tegen 578 millioen schepels in het voorafgaande jaar. (Vorig bericht blz. 18 P.)

F. **DUITSCHLAND.** — **Duitsche** banken. — De zware crisis welke de banken door terugtrekking van een aanzienlijk deel der buitenlandsche credieten, verscherpt door de kapitaalvlucht, doormaken, blijkt uit het feit, dat de crediteuren der groot-banken in Juni met RM. 1.118 millioen en in Juli nogmaals met RM. 1.110 millioen verminderd zijn. (V. b. 28 G.)

G. **HONGARIJE.** — Goud-pengö. — In Hongarije is een verordening uitgevaardigd, waarbij de vroegere verordening betreffende de goud-pengö werd opgeheven en bepaald wordt dat tot nader order een goud-pengö gelijk is te stellen met een papier-pengö. (Vorig bericht blz. 35 F.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt. — In het eerste halfjaar van 1931 heeft de netto winst van 150 groote Amerikaansche industrieele maatschappen $ 226 millioen bedragen tegen $ 542 millioen in het overeenkomstige tijdvak van 1930 en $ 806 millioen in het eerste halfjaar van 1929. (Vorig bericht blz. 7 N.)

I. ENGELAND. — Labour **partij.** — Op een gemeenschappelijke conferentie welke gehouden is door het vakvereenigingscongres (T.U.C, de nationale executieve commissie van de Labour-Party en de consultaire commissie van de parlementaire Labour-fractie is eenstemmig besloten, dat de nieuwe regeering in het parlement evenals door de Labourbeweging in het geheele land, krachtig zal worden bestreden. (Vorig bericht blz. 45 C.)

K. **SPANJE.** — Ontbinding **religieuze** orden. — Het ontwerp-grondwet bevat een clausule, waarin bepaald wordt: „de staat ontbindt alle religieuze orden en nationaliseert haar eigendommen". Indien deze clauede van kracht wordt, dan zou dit beteekenen dat 10.000 monniken en 38.000 nonnen hun kloostew zouden moeten verlaten. Voor den staat gaat het daarbij om de Zanderijen, gebouwen en beleggingen, ter waarde van circa 200 millioen gulden, (Vor. ber. blz. 40 E.)

L. VOLKENBOND. — Rusland. — De Sovjet-regeering heeft medegedeeld dat in geval tot het sluiten van een Russisch-Fransch non-agressie pact zal worden overgegaan, dit feit geer, aanleiding zou zijn tot het wijzigen van haar principieel standpunt ten aanzien van de Volkenbond, zoodat van een toetreden van Rusland tot den Volkenbond geen sprake kan zijn.

27 AUGUSTUS 1931

M. ZUIGELINGEN. — Daar het in ziekenhuizen van groote steden, waar de babies bij tientallen per dag geboren worden, kan voorkomen, dat kleintjes abusievelijk verwisseld worden, heeft men getracht op verschillende wijzen herkenningsteekens aan te brengen. In Amerika wordt thans door Dr. Goodman de volgende behandeling aanbevolen:
Bij het binnenkomen der kliniek door de aanstaande moeder wondt een stenoil gemaakt van de initialen en het toelatingsnummer der patiente. Dit plaatje, van karton of aluminium, is twee bij drie centimeter groot, en wordt door de aanstaande moeder om den pols gedragen. Zoodra de baby geboren is, wordt een stukje van zijn of haar huid door het stencil heen beschenen — vijftien seconden door den watergekoelde kwikdampspits in kwarts (therapeutisch model); eveneens gebeurt dit bij de moeder. Tot overmaat van zekerheid kan het stencil nog gebruikt worden met een oplossing van zilvernitraat. Na korten tijd is de huid van den zonnebrand genezen, maar de initialen en het getal blijven.
Neem eens aan, zegt dr. Goodman, dat na eenigen tijd een klacht wegens kinderverwisseling wordt ingediend. Breng moeder en baby onder het gefiltreerde ultra violette licht en alles is weer zoo duidelijk te lezen als op den dag, dat het werd aangebracht. Zelfs verdwaald geraakte of opzettelijk in den steek gelaten kinderen. die meestal opzettelijk of per ongeluk zonder eenige herkenningsteekens zijn, zouden op die manier direct geïdentificeerd kunnen worden.

N. PORTUGAL. — Opstand. — In Portugal is een opstand uitgebroken; een deel van het garnizoen heeft zich aan de zijde der revolutionnairen gesteld. De regeering heeft de opstand echter onderdrukt, waarbij van zwaar geschut en tanks gebruik werd gemaakt. Vijftig personen werden gedood en tweehonderdvijftig gewond.

O. DUITSCHLAND. — Automobielen, automobilisme. — Op 1 Juli 1931 bedroeg het aantal motorvoertuigen in Duitschland totaal 1.507.000, waarvan 792.000 motorrijwielen, 522.000 personen-auto's en 161.000 vrachtauto's. In vergelijking met het vorige jaar is het aantal motorrijwielen met 8%, personen-auto's met 4% en vrachtauto's met 2% gestegen.

P. **VEREENIGDE STATEN.** — Negers. — Het aantal negers in de Vereenigde Staten bedraagt thans twaalf millioen, dat is sinds 1920 een toename van 14,8%. In ditzelfde tijdperk is Amerika's blanke bevolking slechts met 13,6% toegenomen. Vooral in het Noorden is de toename der zwarte bevolking nog al sterk geweest. Washington b.v. telt thans reeds meer dan 1 zwarte op elke 3 blanken. De oorzaak van dit verschijnsel is het feit, dat in den oorlogstijd groote scharen negers naar het Noorden zijn getrokken, om in de fabrieken van oorlogsmatesiaal te werken. (Vorig bericht blz. 34 D.)

A. ZWEMSPORT. — Europeesch kampioenschap te Parijs. — In de finale 400 M. vrije slag voor heeren behaalde Barany (Hongarije) de overwinning, door deze afstand in 5 min. 4 sec. af te leggen. Als tweede kwam Taris (Frankrijk) met slechts 1/5 sec. verschil aan. (Vorig bericht blz. 45 G.)

B. WIELERSPORT, — Wereldkampioenschap stayers. — De Duitscher Sawall heeft voor de tweede maal het wereldkampioenschap als stayer te Kopenhagen veroverd. (Vorig bericht blz. 22 L.)

C. WATERSKIEN. — De Oostenrijker Karl Naumestik is op waterski's het Kanaal overgestoken. Hij was 's morgens om 7.30 uit Boulogne vertrokken en 's middags te 4.30 te Dover geland. Hij is de eerste die er in is geslaagd het Kanaal over te wandelen.

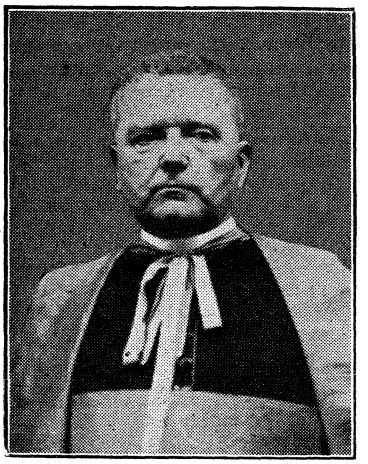
D. **NON-AGRESSIE-PACT. — Polen-Sovjet-Rusland.** — Het Telegraaf-agentschap van de Sovjet-Unie deelt mede, dat op 23 Augustus aan het Volkscommissariaat van buitenlandsche zaken een document werd overhandigd door den Poolschen gezant, hetwelk een herhaling bevatte van het in 1926 door den Russischen gezant Woikof aan de Poolsche regeering overhandigde Sovjet-project. De onderhandelingen werden toen, wegens de voorwaarden, die Polen stelde, in 1927 afgebroken en tot dusver niet hervat. Het thans door Patek overhandigde nieuwe document herhaalt de oude voorwaarden en voegt er een nieuwe aan toe. Dit beteekent dus geen vooruitgang in de Poolsch-Russische onderhandelingen, doch een achteruitgang. (Vorig bericht blz. 42 *O.)*

E. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche leeningen.** — Onderstaande tabel geeft een volledig beeld van de ontwikkeling der leeningsbehoeften van Duitschland.

Debiteur:	31 Dec. '29	31 Dec. '30	31 Mrt. '31
	(in millioen RM.)		
Dawes- en Youngleening Rijk	827	2219	2204
Rijk	—	210	525
Landen	359	351	350
Hanzesteden	142	140	132
Groote steden	482	466	464
Overige steden	42	37	37
Openbare Nutsbedrijven	1149	1328	1321
Kerken	142	150	148
Gem. Instituten	229	217	215
„Zweckverbände"	44	64	64
Particuliere bedrijven:			
Industrie	1997	2107	2096
Hyp. banken	1050	1013	979
Totaal	6463	8302	8535

Te zamen met de volgens het „Layton"-verslag op ruim 10 milliard mark aan te nemen kort-loopende credieten is dus de buitenlandsche schuld tot ca. 18 milliard gestegen. (Vorig bericht blz. 37 B,)

F. PROF. MGR. DR. W. H. **NOLENS OVERLEDEN.** — Op 27 Aug. is Prof. Mgr. Dr. W. H. Nolens te 's-Gravenhage overleden. Hij werd geboren op 7 Sept. 1860 en in 1887 tot priester gewijd. Op 2 Februari 1890 promoveerde hij te Utrecht met lof tot doctor in de staatswetenschap. Van 1896 af tot aan zijn dood is hij onafgebroken lid geweest van de Tweede Kamer. In 1909 werd Mr. Dr. Nolens benoemd tot hoogleeraar in de arbeidswetgeving aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, welk ambt hij 20 jaar heeft vervuld. Op de eerste internationale arbeidsconferentie te Washington, welke in 1919 werd gehouden, werd Mgr. Nolens als regeeringsvertegenwoordiger aangewezen. Hij was voorts nog voorzitter van tal van belangrijke commissies. In 1923 werd hij benoemd tot minister van staat; de Paus schonk hem de eere-ambten van protonotarius apostolicus en huisprelaat. Van zijn onderscheidingen noemen wij het

Mgr. Prof. Nolens.

commandeurskruis van den Nederlandschen Leeuw en het grootkruis in de orde Pro Ecclesia et Pontifice. Nolens heeft behoord tot de grootste onzer politieke figuren van de laatste decennia der vorige eeuw tot op heden.

G. **AMSTERDAM. — Automobielen, Automobilisme.** —In totaal nam het aantal door motorkracht voortbewogen voertuigen toe van 12171 in 1929 tot 14495 in 1930 en 15743 in 1931, een stijging dus van ruim 19% in 1930 en van ruim 8½% In 1931. (V. b. 44 A.)

H, **POOLONDERZOEK.** — Groenland-expeditie. — De Technische Hoogeschool te Darmstadt heeft van de Canadeesche regeering bericht ontvangen, dat Ds. Krüger van de Groenland-expeditie als verdwenen moet worden beschouwd, Het laatste persoonlijke bericht van Dr. Krüger werd in Maart 1930 ontvangen na een bezoek aan het Canadeesche politie-station Beach, waarin Krüger spoedig wilde terugkeeren. Op 15 Augustus 1931 was Dr. Kruger echter nog steeds niet teruggekeerd. Daar een gedeelte van zijn wetenschappelijke uitrusting door eskimo's is gevonden, moet men dus wel aannemen, dat Dr. Krüger is omgekomen.

I. **NEW-YORK.** - Het nieuwe Waldorf-Astoria hotel te New-York, dat 96 millioen gulden gekost heeft, zal tegelijkertijd het grootste, het hoogste en meest luxueuze hotel van de Nieuwe Wereld zijn. Er zijn 2206 kamers, met inbegrip van 300 suites. Op iedere kamer is aansluiting voor televisie. Onder het hotel is een particulier rangeerspoorlijn, waar gasten in hun eigen spoorwegrijtuig kunnen arriveeren of vertrekken. De directeur van het Claridgehotel te Londen, de Italiaan Gelardi, wordt directeur van het Waldorf-Astoria, doch blijft tevens directeur van het Claridge en zal door middel van de transatlantische telefoon dagelijks confereeren met zijn staf te Londen. (Vorig bericht blz. 23 L.)

K. **LUCHTVAART.** — Do-X. — De Do-X, welke van Europa naar Zuid Amerika is gevlogen, is thans te New-York aangekomen.

28 AUGUSTUS 1931

L. **VEREENIGDE** STATEN. — Katoen. — In den staat Louisiana is met algemeene stemmen een wetontwerp aangenomen, waarbij het planten en oogsten van katoen in 1932 wordt verboden, wegens de overproductie van katoen en de crisis op de katoenmarkt. (Vorig bericht blz. 7 F.)

A. URUGUAY. — De regeering heeft besloten alle invoerrechten op goederen, welke in Uruguay worden geïmporteerd, met 50% te verhoogen. (Vorig bericht blz. **25** E.)

B. **NEW-YORK.** — Strijd tegen bandieten. — De rechtbank te New-York heeft in een proclamatie de burgers aangeraden zich te wapenen en zich krachtig tegen het banditisme te verzetten. (Vor. ber. **47** I.)

C. ENGELAND. — Labour. — Als opvolger van MacDonald is Henderson tot leider der arbeiderspartij gekozen, terwijl Clynes tot deputy-leader is benoemd. (Vorig bericht blz. 46 **I.**)

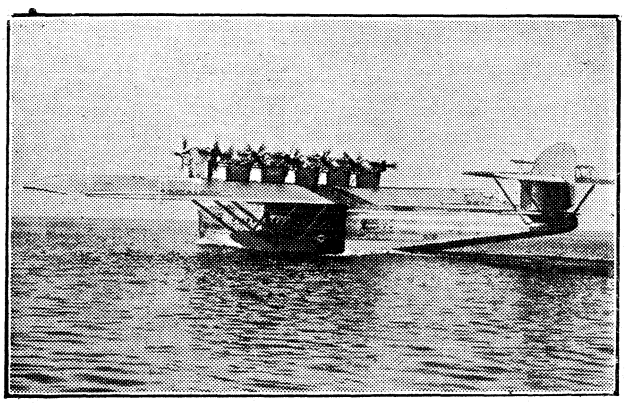
D. ZWEMSPORT. — **Europeesche kampioenschappen** te Parijs. — De 100 M. rugslag is gewonnen door Mej. Braun (Nederland) in **1** min. $22^4/_5$ sec.; als tweede kwam aan Mej. Cooper (Engeland), die de afstand in **1** min. $23^3/_5$ sec. aflegde. (Vor. ber. **47** A.)

E. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — De regeering heeft als eerste bezuinigingsmaatregel bepaald, dat de salarissen der ambtenaren en beambten met ingang van **1** September zullen worden verlaagd. Het betreft 300.000 personen. De korting varieert, naar gelang van de salarisklasse, van **1** tot *5* shilling per week. Hierdoor wordt een besparing verkregen van £ 800.000 per jaar.
De salarisverlaging wordt gemotiveerd met de verlaging der prijzen voor levensmiddelen. (V. b. **45** D.)

F. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Amstelbank.** — De Amstelbank heeft aan de handelsrechtbank te Weenen het verzoek gericht haar een accoord toe te staan en heeft daarbij de wettelijke minimumuitkeering van 35% aangeboden. (Vor. ber. **31 C.**)

G. Dr. F. M. WIBAUT. — Dr. F. M. Wibaut is, na 15 jaar lid te zijn geweest van het Dagelijksch Bestuur van de stad Amsterdam, afgetreden en heeft zich in het ambteloos leven teruggetrokken.
Als bewijs van de groote erkentelijkheid voor hetgeen hij voor de stad heeft verricht, heeft het Gemeentebestuur hem de groote gouden medaille van Amsterdam aangeboden.

H. LUCHTVAART. — **Do-X-II.** — Op 29 Augustus zal de in opdracht van de Italiaansche regeering gebouwde Do-X II, welke hieronder is afgebeeld, van de Dornierwerf te Altenheim naar Spezia vliegen, ten einde aan de Italiaansche regeering te worden overgedragen. Gedurende deze vlucht, die twee uur zal duren, moet op een hoogte van 3000 M. over de Alpen worden gevlogen. (Vorig bericht blz. 47 K.)

29 AUGUSTUS **1931**

I. VEREENIGDE STATEN. — Werknemers. — In de Vereenigde Staten zijn 48 millioen werkenden, waarvan slechts 5 millioen in vakvereenigingen zijn georganiseerd.

K. ARGENTINIE. - Granen. — In het komende oogstjaar zal Argentinië de met tarwe bebouwde oppervlakte met 1.250.000 H.A., dat is ruim 15%, verminderen; de met graan bebouwde oppervlakte zal in totaal met 1.500.000 H.A. worden gereduceerd.

L. NON-AGRESSIE PACT. — Rusland. — De volkscommissaris van buitenlandsche zaken van Sovjet-Rusland heeft verklaard dat een aantal staten, waaronder Duitschland, met de Sovjet-Unie reeds een pact hebben gesloten en men hoopt ook met Frankrijk binnenkort tot een accoord te komen. Tusschen de Sovjet-Unie en Polen worden op het oogenblik echter geen onderhandelingen over een non-agressie pact gevoerd.

M. SPRINKHANENPLAAG. — In Oost-Afrika heerscht een groote sprinkhanenplaag; daar de oogst door deze insecten grootendeels vernield is, ondervindt de Zevensmiddelenvoorziening der bevolking groote vertraging. (Vorig bericht blz. **20** G.)

N. LUCHTVAART. — Zeppelin. — Het luchtschip „Graf Zeppelin" is op 29 Augustus 's avonds te 9.36 onder leiding van Dr. Eckener van Friedrichshafen naar Zuid-Amerika vertrokken. Behalve de bemanning bevinden zich 13 passagiers aan boord. Het luchtschip heeft in totaal 21.000 M3. blauwgas en 7 ton benzine aan boord. Er werden vrachtgoederen ingeladen en ca. 100 K.G. post. (Vor. ber. blz. **1** B.)

O. LEPRA. — Somaliland. — De gezondheidsdienst in Italiaansch Samali-land heeft, ten einde de door ziekte aangetaste inlanders te isoleeren en te voorkomen, dat zij met hun kampgenooten in contact komen. landbouwkolonies voor hen gebouwd. De lepralijders'in de kolonie zullen uit de verschillende dorpen bijeen worden gebracht. De Italiaansche regeering acht het gewenscht de beide geslachten gescheiden te houden en hoopt er door dezen maatregel in te slagen de melaatschheid in Italiaansch Somali-land uit te roeien. De patienten zullen gedurende hun verblijf in de kolonie verschillende behandelingen ondergaan, terwijl ter bestrijding der ziekte ook nieuwe methoden op hen zullen worden toegepast. Het aantal geregistreerde melaatschen bedraagt 38, doch het werkelijk aantal lepralijders zal, daar waarschijnlijk veel gevallen niet zijn opgegeven, allicht grooter zijn. (Vorig bericht blz. **23 E.**)

P. STEENKOOL. — Internationale conferentie. — Op uitnoodiging van de Engelsche kolenmijn-eigenaars zal den 30sten September a.s. te Londen een conferentie van kolenmijneneigenaars aanvangen, waar Frankrijk, Duitschland, Nederland, België, Polen, Cechoslovakije vertegenwoordigd zullen zijn. De besprekingen zullen ten doel hebben de internationale conaurrentie op te heffen.

R. BRIAND. — Aan den Fransahen Minister van Buitenlandsche zaken, Aristide Briand, is door een aantal arbeiders en oud-strijders een gouden vredesboek toegezonden. Het boek bevat een adhaesie-betuiging met de door Briand, ondanks de vele moeilijkheden die zich in de internationale situatie hebben voorgedaan, gehandhaafde vredespolitiek, en het doet een beroep op hem om zijn op vrede gerichte houding te blijven volhouden. Deze verklaring is door ruim drie millioen Franschen uit het zuidwesten des lands onderteekend. Speciaal is hierbij opgevallen het enorme aantal handteekeningen dat van oud-strijders afkomstig is.

S. FRANKRIJK. — Leger, vloot en luchtmacht. — Aan de groote Fransche manoeuvres welke begin September aanvangen, zullen vier afdeelingen civiele vliegtuigen deelnemen. De vliegtuigen zullen door de eigenaars worden bestuurd. Men gelooft dat door deze kleine verkeerstoestellen, welke een snelheid van 130

K.M. per uur kunnen bereiken, als verbindingsvliegtuigen belangrijke militaire diensten kunnen worden bewezen. (Vorig bericht blz. 2 E.)

A. ENGELAND. — Amerikaansch crediet aan Engeland. — Het Engelsche Ministerie van Financiën bericht liet volgende:
Teneinde de positie van het pond sterling op de wisselmarkten der verschillende landen verder te versterken, zijn onderhandelingen gevoerd in Parijs en New-York, die geleid hebben tot een overeenkomst op de volgende basis. Wat Amerika betreft zal een financieele groep, indien de Engelsche regeering dit vraagt, Engelsche schatkistwissels overnemen voor een maximum bedrag van $ 200 millioen. Het crediet zal voor een jaar worden verstrekt. (Zie ook onderstaand bericht.)

B. **ENGELAND.** — Fransch crediet aan Engeland. — Engeland heeft met Frankrijk een overeenkomst gesloten, waarbij tegen uitgifte van Engelsche schatkistwissels die in francs luiden, een bedrag van maximum frs. 5 milliard zal worden verstrekt. Deze uitgifte zal publiek worden geëmitteerd.
De tijd, waarvoor het crediet zal worden aangegaan zal 1 jaar bedragen.

C. **LITAUEN.** — Politieke processen. — De ex-dictator van Litauen, Woldemaras, die onder beschuldiging van hoogverraad voor den Krijgsraad heeft terecht gestaan, is vrijgesproken. (V. b. 34 E.)

D. **AARDBEVINGEN.** — Beloetsjistan. — In Beloetsjistan heeft een aardbeving plaats gevonden, welke zoo hevig was, dat heele heuvels verzakten en honderden dorpen van den aardbodem verdwenen zijn.

E. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Dresdner Bank. — In de algemeene vergadering van de Dresdner Bank verklaarde de president-commissaris met klem, dat de rijksregeering op het standpunt staat, dat de Dresdner Bank als particuliere instelling moet worden voortgezet, wat ook tot uiting komt in de candideering van deskundigen uit het particuliere bedrijfsleven voor den raad van commissarissen. De bank heeft weliswaar een gedeelte van haar onafhankelijkheid ingeboet, maar daarvoor een sterken vennoot en een groot eigen kapitaal gewonnen. Spr. sprak ten slotte de hoop uit dat de wapenrusting, die de bank zich thans heeft gesohapen, bij een verbetering van den economischen toestand overbodig zal blijken te zijn. Zooals de toestand zich thans laat aanzien, kon men zonder deze wapenrusting echter niet uitkomen. Het gaat niet alleen om de Dresdner Bank en zelfs niet alleen om het Duitsche bankbedrijf, maar wellicht om het geheele systeem. (V. b. 38 N.)

30 AUGUSTUS **1931**

F. NON-AGRESSIE PACT. — Litauen-Rusland. — De vijfjarige verlenging van het tusschen Rusland en Litauen gesloten non-agressie pact is door beide landen geratificeerd.

G. MISDADEN. — Massa-moordenaar **in Virginia.** — In de gevangenis te Quiet Dells in West-Virginia is een massa-moordenaar, Harry Powers, opgesloten, die door middel van huwelijks-advertenties in contact met slachtoffers kwam en deze daarna vermoordde om zich van het vermogen der vrouwen meester te maken. In den tuin van Powers zijn reeds zeven lijken opgegraven.

H. ZWEMSPORT. — Europeesche **kampioenschappen** te Parijs. — Zus Braun won de 400 M. vrije slag dames in 5 min. 42 sec. en verbeterde daardoor met 7 seconden het oude Europeesche record, dat met 5 min. 49 sec. op haar naam stond. Tevens vestigde zij met deze overwinning een nieuw Nederlandsch record. Tweede werd miss Cooper met 5 min. 54 sec. De 1500 M. vrije slag heeren werd gewonnen door Halassy (Hongarije) in 20 min. 49 sec.; tweede werd Terentin (Italië) met 20 min. 50,6 sec (V. b. 48 D.)

I. ONDERWIJS. — Internationaal **Onderwijscongres.** — Te Parijs is in verband met de Koloniale Tentoonstelling een Internationaal congres van onderwijs-personeel gehouden, waaraan 400 afgevaardigden, vertegenwoordigende 7 landen en 12 koloniën of protectoraten, deelnamen. Prof. Eisenmenger, de voorzitter, hield een pleidooi voor de invoering van nieuwe methodes bij het onderwijs, waaronder hij verstaat eigen aanschouwing en experimenten, handenarbeid, onderwijs ter plaatse en gebruik van mechanische klank- en beeldweergave, als film, radio en gramofoon.

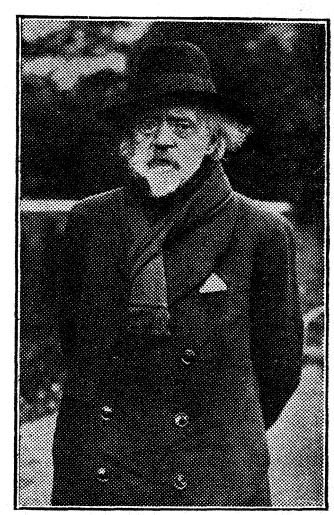
31 AUGUSTUS **1931**

K. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Frankrijk. — Bij een vliegdemonstratie in de nabijheid van Metz is een militair vliegtuig omlaag gestort. De beide inzittende vliegers kwamen om het leven. (V. b. **38** L.)

L. **BRAZILIE.** — **Moratorium.** — De regeering heeft besloten tijdelijk de aflossing van de buitenlandsche schulden te staken, met uitzondering van twee gefundeerde leeningen (waarschijnlijk de 5% Funding leening van 1898 en van 1914) en van de 7½% koffie-leening van 1922.

M. VOLKENBOND. — Internationale werkloosheidbestrijding. — Door Albert Thomas, den voorzitter van het Internationaal Arbeidsbureau, is het eerste congres in zake den aanleg van autowegen geopend. „Al kan het verrichten van publieke werken niet als een afdoend middel tegen de werkloosheid beschouwd worden," aldus Thomas, „bezit dit toch stellig economische waarde, en kan het als tijdelijke werkverschaffing groot nut afwerpen." (Vor. ber. blz. ***2 G.)***

N. HALL **CAINE** OVERLEDEN. — Hall Caine, die als een der meest gelezen Engelsche romanciers wordt beschouwd, is overleden in den leeftijd van 78 jaar. Zijn eerste roman verscheen in 1885, **n.l.**

Hall Caine.

„De schaduw van den misdadiger". **Van** zijn **verdere** boeken noemen wij „The Woman Thou gavest me" en „The Eternal City", welke een oplaag bereikten **van** meer dan 1.000.000 exemplaren.

A. **DUITSCHLAND.** — Disconto. — De directie van de Rijksbank heeft besloten het disconto van 10% op 8% te verlagen en de beleeningsrente van 12% op 10%. (Vorig bericht blz. 37 O.)

B. **MEXICO.** — Zilveren standaard. — Het Mexicaansche gezantschap te Washington deelt mede, dat Mexico ook na terugkeer tot den zilveren standaard zal blijven vasthouden aan de gouddekking. Het goud zal alleen niet meer in den vorm van munten in het verkeer blijven. De goudpeso zal uit het verkeer genomen worden en in plaats daarvan krijgt de zilverpeso de functie van wettig betaalmiddel. De zilverpeso zal echter, evenals het papiergeld, een gedwongen koers krijgen, welke overeenkomt met de waarde van 0,75 gram fijngoud.
Alle in goudpeso's aangegeven verplichtingen zullen in de toekomst betaald worden met de op goud gebaseerde zilverpeso. Het aanmunten van goudpeso's is verboden. (Vorig bericht blz. 27 L.)

C. UITVINDINGEN. — Nieuwe Klavierbouw. — Professur W. Nernst heeft een uitvinding gedaan welke waarschijnlijk een omwenteling teweeg zal brengen in den klavierbouw. Het instrument door Prof. Nernst gebouwd is een combinatie van klavier, radio en gramofoon. Boven iedere groep van vijf snaren is een kleine microfoon geplaatst, welke het geluid overbrengt door een versterker naar een luidspreker. Door deze uitvinding is het o.a. mogelijk dat men zich kan laten begeleiden door een orkest. Op de gramofoon zet men dan een plaat met de begeleiding, deze wordt door den luidspreker hoorbaar, maar door dezelfde luidspreker wordt ook de muziek, welke direct op het klavier wordt gespeeld, weergegeven.
Door het feit, dat het duurste onderdeel van een gewone piano, n.l. de resonansbodem vervallen is, zijn de bouwkosten van de Nernst-vleugel veel minder dan die van een normale merkvleugel. (39 E.)

1 SEPTEMBER 1931

D. SPANJE. — Stalringen. — Tengevolge van de onlusten, welke gisteren te Saragossa hebben plaats gehad, is heden de algemeene staking afgekondigd. De autoriteiten hebben den leiders der arbeiders verzocht voor rust en orde te zorgen, daar demonstraties met groote strengheid zullen worden onderdrukt. (Vorig bericht blz. 14 L.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. — De binnenlandsche leening tot dekking van het begrootingstekort werd reeds op den eersten dag overteekend. Deze leening bestaat uit $ 800 millioen 3% schatkist obligaties en $ 300 millioen 1½% schuldcertificaten.

F. RUSLAND. — Petroleumproductie. — De Russische petroleumproductie bedroeg in het eerste halfjaar 1931 10.521.080 ton; de export van petroleum en petroleumproducten beliep in hetzelfde tijdvak 2.444.900 ton tegen 2.398.000 ton in het eerste halfjaar 1930. Het binnenlandsch verbruik steeg van 4.650.000 tot 5.150.400 ton. (Vorig bericht blz. 6 L.)

G. ITALIE. — Politieke processen. — In Italië is thans voor het speciale gerechtshof het proces tegen den Belgischen leeraar Moulin begonnen. Hem wordt ten laste gelegd, prapaganda-materiaal tegen het fascisme in Italië te hebben gebracht. Moulin erkende dit, doch zeide niet bekend te zijn geweest met den inhoud van den koffer, welke hij van Bassanesi, den bekenden anti-fascist, had gekregen. Het O.M. eischte tegen Moulin 5 jaar gevangenisstraf.

H. LUCHTVAART. — Zeppeiin. — De Graf Zeppelin, welke 29 Augustus om 21.35 uur uit Friedrichshafen was vertrokken, is 1 September om 5.18 geland te Pernambuco in Brazilië. Deze tocht heeft derhalve twee dagen en 23 uur geduurd. (Vor. ber, blz. 48 N.)

I. SVEN HEDIN'S EXPEDITIE. — Het kamp van Sven Hedin in Centraal-Azië is door roovers uitgeplunderd. Alle metereologische en astronomische instrumenten zijn gestolen.

K. MISDADEN. — De massa-moordenaar in Virginia. — Het staat thans vast, dat door Harry F. Powers in Quiet Delis zeven personen zijn vermoord. De politie vermoedt evenwel, dat Powers in totaal 20 vrouwen en kinderen om het leven heeft gebracht. (49 G.)

L. DUITSCHLAND. — Duitsche Rijksbank. — Aan alle agentschappen der Rijksbank is een bijzondere circulaire verzonden, inhoudende dat elke goede handelswissel, die daartoe geschikt is, thans weer door de Rijksbank zal worden verdisconteerd. (V. b. 25 L.)

M. OOSTENRIJK. — Credieten op korten termijn. — Met betrekking tot de terugbetaling van buitenlandsche credieten op korten termijn ten beloope van circa $ 30 millioen, is een overeenkomst tot stand gekomen, op grond waarvan de buitealandsche crediteuren, in hoofdzaak Engelsche en Amerikaansche, doch ook Zwitsersche en Nederlandsche banken, de in Oostenrijk nog aanwezige credieten op korten termijn voorloopig in Oostenrijk laten uitstaan. De terugbetaling zal geschieden, voor zoover dit de open credieten betreft, in vijf kwartaalstermijnen en voor zoover dit betreft de rembourscredieten in zeven kwartaalstermijnen.

N. WERELDHANDEL. — Exportstatistiek. — Het hieronder volgende staatje geeft aan met hoeveel procent de export der voornaamste exporteerende landen in 1930 verminderd is ten opzichte van 1929.

Engeland	21,8%
Canada	25,1%
Australië	25,8%
Ver. Staten	26,7%
Duitschland	10,7%
Frankrijk	14,6%
Italië	20,4%
Nederland	13,6%
Japan	31,8%
België en Luxemburg	17,4%
Zwitserland	15,9%
Denemarken	6,1%
Zweden	14,7%
Andere landen	18,3%

O. MALARIA. — Bestrijding in Zuid-Afrika. — Het rapport van prof. Swellengrebel omtrent de malariabestrijding in de Zuid-Afrikaansche Unie is door de Zuid-Afrikaansche regeering aangenomen. Een van de maatregelen welke genomen zullen worden, is het oprichten van een veldstation. dat voortdurend navorschingswerk zal verrichten 'en van waar uit voorspellingen aangaande epidemische uitbreidingen kunnen worden gedaan en-de bestrijding daarvan georganiseerd. Dit station zal gevestigd worden in het Tzaneen in Noord-Traasvaal.

2 SEPTEMBER 1931

P. ITALIE. — Politieke processen. — De Belgische leeraar Moulin is ter zake van anti-fascistische propaganda tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld. (Vorig bericht blz. 50 G.)

R. ITALIE. — Mussolini's conflict met den Paus. — De geschillen tusschen den Paus en de Italiaansche regeering zijn bijgelegd. Uit de overeenkomst te dier zake gesloten vermelden wij:
De Katholieke actie zal onder het directe bestuur van de bisschoppen staan, welke de geestelijke en civiele directeuren der afdeeling zullen kiezen; deze mogen echter niet behooren tot partijen, die in oppositie zijn tegen het fascistische regime; de Katholieke actie zal

zich niet meer voor politiek interesseeren, geen beroepsgrondslag mogen hebben en evenmin vakvereenigingen vormen; de plaatselijke afdeelingen zullen zich moeten onthouden van alle activiteit op sportgebied en zich geheel moeten beperken tot opvoeding en religieuze doeleinden. (Vorig bericht blz. 10 C.)

A. **ZWEMSPORT.** — Europeesche kampioenschappen te Parijs. — De Nederlandsche damesploeg heeft bij de zwemwedstrijden om het kampioenschap van Europa te Parijs getoond verreweg de beste te zijn van Europa. Van de vijf dames-zwemnummers heeft Holland drie eerste en 2 tweede prijzen behaald, benevens tal van andere prijzen. (Vor. ber. blz. 49 H.)

B. **DUITSCHLAND.** — Nederlandsche ere eten. — De verschillende Nederlandsche bankiersbelangen zijn onder leiding van Mr. G. Vissering, president van de Nederlandsche Bank, er toe overgegaan de Duitsche credieteri op grond van de daarvoor opgestelde voorwaarden te verlengen, (Vor. ber. blz. 39 I.)

C. **CHILI.** — Opstand. — De opstand op de Chileensche vloot, welke op 1 Sept. is uitgebroken, heeft zich uitgebreid. De opstandelingen hebben geen gehoor gegeven aan het door de regeering gestelde ultimatum om zich binnen tien uur over te geven, doch hebben de haven van Coquimbo verlaten. De gevangen genomen officieren bevinden zich nog steeds aan boord der schepen. De luchtstrijdkrachten zijn der regeering trouw gebleven.

D. **ENGELAND.** — Fransch crediet aan Engeland. — Van de door Engeland in Frankrijk opgenomen leening groot frs. 5 inilliard, werd op frs. 2½ milliard de inschrijving opengesteld. Het totaal der binnengekomen inschrijvingen overtreft verre dit bedrag. (Vorig bericht blz. 49 B.)

E. **JOEGO-SLAVIE.** — Grondwet. — Koning Alexander heeft in de zitting der nieuwe regeering welke heden is gevormd, de nieuwe grondwet doen voorlezen. Deze grondwet, welke formeel een einde maakt aan de dictatuur, stelt een Kamer en een Senaat in. De Koning benoemt de helft van de leden der Senaat, terwijl de andere helft door het volk wordt gekozen. Om gekozen te worden moet men den leeftijd van 40 jaar bereikt hebben. Alle burgers, die den leeftijd van dertig jaar bereikt hebben, kunnen gekozen worden voor de Kamer, welke door middel van een algemeen en direct kiesrecht wordt samengesteld. Volgens de grondwet is Joego-Slavië een koninkrijk, staande onder de dynastie Karageorgewitsj.
De officieele talen zijn Servisch, Kroatisch en Sloveensch. De grondwet geeft alle burgerrechten, gelijk deze in de Westelijke democratische landen vastgesteld zijn, Het land zal, gelijk dit tot dusverre reeds het geval was, in negen banaten worden ingedeeld. Deze banaten genieten een zoo groot mogelijke autonomie. Absolute vrijheid van drukpers en onaantastbaarheid van woning en brieven is vastgelegd.
Alle tot dusverre uitgevaardigde wetten blijven vooreerst van kracht, totdat het wetgevende parlement bijeengekomen zal zijn en tot nieuwe wetten besluit.

F. TOL-UNIE OOSTENRIJK-DUITSCHLAND. — De Oostenrijksche kanselier Schober heeft een verklaring afgelegd met betrekking tot de Tolunie-plannen, hierop neerkomende, dat Oostenrijk en Duitschland beide van meening zijn, dat doorzetting van het plan moeilijkheden zou ontketenen tusschen de Europeesche naties. Derhalve heeft de Oostenrijksche regeering besloten in het belang der Europeesche samenwerking het plan in te trekken. Dr. Curtius, de Duitsohe minister van buitenlandsche zaken, heeft zich bij dit betoog aangesloten. (Vor. ber. blz. 1 A.)

3 SEPTEMBER 1931

G. KANKER. — Dr. Bendien's methode. — Het London Hospital heeft na bestudeering van Bendien's stelsel van kanker-diagnose de conclusie genomen, dat het onderzoek helaas heeft uitgewezen, dat Bendien's bewijsgronden niet gerechtvaardigd zijn en dat derhalve aan zijn bevindingen, althans voorloopig, geen waarde is te hechten. (Vorig bericht blz. 39 C.)

H. CHILI. — Opstand. — Daar de arbeiders zich solidair hebben verklaard met de opstandige matrozen, acht men den toestand in het land onrustbarend. De actie der matrozen beperkt zich in geenen deele tot een verhooging der loonen. Zij eischen ook heffing van ten bijzondere belasting op de hooge inkomens, alsmede een beperking van het grootgrondbezit. De beweging staat blijkbaar onder communistischen invloed. (Vorig bericht blz. 51 C.)

I. MEXICO. — Geschil met China. — De Chineesche gezant heeft scherp geprotesteerd tegen het feit, dat duizenden Chineezen verplicht zijn Mexico te verlaten, China heeft de Vereenigde Staten verzocht in deze ais bemiddelaar op te willen treden.

K. ITALIE. — Bevolking. — Het aantal inwoners van Italië bedraagt volgens de volkstelling, die in April j.l. heeft plaats gehad, ongeveer 42.160.000.

L. NEDERLAND. — Onderwijs. — In 1919 behoorden van de 100 lagere scholen 58 tot het Openbaar en 42 tot het bijzonder onderwijs. Het aantal leerlingen bij het Openbaar Onderwijs bedroeg 55% van het totaal dat bij het Bijzonder Onderwijs 45%. In 1929 waren deze cijfers wat betreft de scholen 45 tegen 55, wat betreft het aantal leerlingen 40% tegen 60%. Tweederde van de geheele schoolbevolking geniet derhalve Bijzonder Onderwijs. Men dient bij beschouwing van deze cijfers in het oog te houden, dat tusschen de jaren 1919 en 1929 zich de financieele gelijkstelling van Openbaar en Bijzonder Onderwijs heeft voltrokken.

M. SPANJE. — Stakingen. — Te Barcelona is door de vakbonden de algemeene staking uitgeroepen voor onbepaalden tijd. (Vorig bericht blz. 50 D.)

N. SPANJE. — Politieke processen. — De speciale commissie uit het Spaansche Parlement heeft besloten een proces tegen ex-koning Alfonso te doen instellen. (Vorig bericht blz. 27 M.)

P. NEDERLAND. — Steenkolen-export naar België. — De gedelegeerden der Belgische en Nederlandsche regeering hebben besprekingen gehouden met betrekking tot het sluiten van een steenkool-overeenkomst, die den invoer van Nederlandsche steenkool in België zal regelen. De beperkingen die aan Nederland worden opgelegd, zullen 25% van den Nederlandschen kolenuitvoer naar België bedragen. Deze is 1.800.000 ton op een totale uitvoer van 2.700.000 ton.

R. VEREENIGDE STATEN. — Analfabeten. — Volgens apgave van het bureau voor volkstelling zijn er op het oogenblik in de Ver. Staten 4.283.753 personen, ouder dan tien jaar, die niet in staat zijn de een of andere taal te lezen of te schrijven. Dit beteekent, dat er van de totale bevolking der Ver. Staten 4,3% analfabeet is. Vergeleken met de cijfers van 1920 is het aantal analfabeten met 648.152 verminderd.

S. DUITSCHLAND. — Bijzonderheden uit de „Stillhalte"-overeenkomst. — De overeenkomst is een voorloopige regeling, waardoor buitenlandsche crediteuren in totaal een bedrag van M. 5 à M. 7 milliard in Duitschland laten. Duitschland stelt hiertegen een garantie van den „laatsten" credietnemer beschikbaar, hetzij dat deze op verlangen van den buitenlandsrhen credietgever een promesse als zekerheid geeft, hetzij hij dezen laatste een andere schriftelijke garantie verstrekt, welke als grondslag van het crediet verpand wordt. De primaire debiteur blijft natuurlijk de bank.
Verder moet de medewerking van de Golddiskontobank

bij een eventueele andere aanwending der credieten verkregen worden. De acceptcredieten kunnen voor 10%, de vorderingen wegens termijnaffaires voor 5% en de andere credieten aan de industrie voor 10% anders aangewend worden. Niemand mag binnenlandsche verplichtingen voor den vervaltijd betalen als hij nog buitenlandsche verplichtingen heeft.
Tenslotte worden ca. M. 750 millioen tegoed bij Duitsche banken in marken vrijgegeven. Op 15 Sept. vervallen M. 200 mill. uit loopenden wisseltermijn affaires, en 25% der totale saldi in marken. Het is niet aan te nemen, dat deze gelden ineens worden teruggetrokken, daar de buitenlandsche banken toch over giro-saldi in marken de beschikking moeten hebben. De overige markensaldi worden voor 15% per maand vrijgegeven.
Is dit vrij geven niet mogelijk, dan moet de Rijksbank aan de Bank voor Internationale Betalingen de verklaring geven, dat de toestand op de buitenlandsche wisselmarkt de verdere vrijlating niet toelaat en deze moet dan verschoven worden.
Over de voorwaarden der „Stillhaltung" zijn verder geen bijzondere regelingen getroffen, omdat de bepaling van rente en provisie aan de geldgever en -nemers zelf is overgelaten. Is de rente te hoog, dan kan de Rijksbank zich tot de circulatiebank van het land van den credietgever wenden, om via deze tot een regeling te komen.
Alle geschillen uit de overeenkomst worden beslist door een scheidsgerecht, dat bij de B. I. B. gevormd zal worden.
Wat na afloop der zes maanden gedurende welke de regeling geldt, zal geschieden, moet nader geregeld worden. (Vorig bericht blz. 38 M.)

4 SEPTEMBER 1931

A. NEDERLANDSCH-INDIE. — Politieke processen. — De regeering heeft den straftijd van Ir. Soekarno, welke door de rechtbank bepaald was op 4 jaar, teruggebracht op twee jaar. Aan Gatot is gratie verleend voor het nog te ondergane gedeelte van de straf voor den tijd van twee jaar. De regeering heeft zich hierbij laten leiden door de overweging, dat de veroordeelden gedreven werden door ideëele motieven.

B. FRANKRIJK. — Radio-station op den top van den Mont-Blanc. — Op den top van den Mont-Blanc zal een radio-station worden opgericht, dat via den zender te Lyon zal werken. Indien de weersomstandigheden gunstig zijn, zal de volgende week Zaterdag de eerste proef-uitzending plaats hebben.

C. NEDERLAND. — Landbouw, veeteelt en pluimvee. — Denemarken telt 3½ millioen inwoners, waarvan 56% op het land woont. Ongeveer 3370 der bevolking is direct bij den landbouw betrokken. Bij ons slechts 23%. Denemarken is nog veel meer dan Nederland een uitgesproken landbouwland. De totale export van Nederland bestond in 1928 voor 33% uit land- en tuinproducten, die van Denemarken voor 80%.
Denemarken is iets grooter dan Nederland. Het heeft 800.000 H.A. cultuurgrond meer. Er zijn ongeveer 200.000 landbouwbedrijven, die, als men bij 0,5 H.A. begint, gemiddeld 15 H.A. groot zijn. In ons land zijn de bedrijven, beginnende bij 1 H.A., gemiddeld ongeveer 10 H.A. Bodemversnippering als bij ons veel voorkomt, vindt men er niet.
De Deensche boeren zijn voor 93% eigenaar van hun grond. Pacht komt er bijna niet voor.
Denemarken heeft voorts, naar de bevolking, den dichtsten rundveestapel van Europa. Per 1000 inwoners heeft het land 460 melkkoeien of 3 maal zooveel als Nederland.
De absolute getallen zijn de volgende:

	Totaal rundvee	Melkkoeien
Denemarken	3,1 mill.	1,6 mill.
Nederland	2,3 „	1¼ „

In beide landen zijn ongeveer 200.000 veehouders. De samenstelling der Hollandsche en Deensche veestapels is gelijk, beide bestaan voor 52% uit melkkoeien.
De rundvleeschproductie van beide landen bestaat voor een groot deel uit gemeste, afgemolken koeien. In Denemarken gaan jaarlijks 17% der melkkoeien als zoodanig weg. Dat zijn er 270.000. Daar komen nog bij stieren, ossen, enz. zoodat de jaarlijksche rundvleeschproductie bedraagt: ongeveer 160.000.000 KG. voor Denemarken en ongeveer 120.000.000 KG. voor Holland.
In Denemarken moet ongeveer 70 millioen KG. hiervan worden uitgevoerd. Deze export was vroeger vrijwel geheel als levend vee naar Duitschland gericht. Door de Duitsche invoerbezwaren verminderde de export daarheen in 1930 met 100.000 dieren. In 1931 zette deze vermindering zich verder voort. Sedert dien kennen wij de Denen als zeer groote concurrenten op de Nederlandsche rundvleeschmarkt.
(Vorig bericht Nederland 18 A, Denemarken 10 G.)

D. POOLONDERZOEK. — „Nautilus". — Het radiostation Tromsö heeft heden, nadat men gedurende vier dagen niets van de Nautilus gehoord had, draadloos verbinding met de onderzeeboot verkregen. Alles is wel aan boord; de boot is echter zwaar gehavend.
(Vorig bericht blz. 43 F.)

E. CHILI. — Opstand. — Het kabinet heeft besloten alle onderhandelingen met de muiters te verbreken. Het leger zal de havensteden bezetten om de oorlogschepen te verhinderen levensmiddelen in te slaan. De communisten hebben de opstandelingen aangespoord geen overeenkomst te teekenen voordat de communistische organisaties de regeering in handen hebben. Omtrent de communistische beweging in Chili kunnen wij het volgende vermelden:
Deze begon actief te worden in 1903. Als stichter der beweging wordt Enrique Recabarren beschouwd.
De eerste staking, welke op 12 Mei 1903 te Valparaiso uitbrak, leidde tot hevige gevechten, waarbij veel bloed werd vergoten. De arbeiders konden hun eischen toen doorzetten. Bij de tweede algemeene staking, in 1905 te Santiago, werden ongeveer honderd personen gedood.
In 1912 nam de socialistische beweging vastere vormen aan, vooral in de salpetervelden, waar 100.000 arbeiders te werk waren gesteld. Manuel Hidalgo, de tegenwoordige communistische candidaat voor het presidentschap, steide zich aan het hoofd van de beweging.
Na de Russische revolutie sloten de Chileensche communisten zich aan bij de Derde Internationale. Onder het bewind van Alessandri in 1920 braken er herhaaldelijk stakingen uit. De communistische beweging heeft zich in latere jaren in twee groepen gesplitst. De extremisten, wier organisatie op Russische leest is geschoeid, worden geleid door Luis Lafferte, terwijl Hidalgo optreedt als leider der gematigden.
(Vorig bericht blz. 51 H.)

F. SPANJE. — Stakingen. — Het stakingscomité heeft besloten de algemeene staking te Barcelona te doen beëindigen; het werk zal derhalve morgen worden hervat. (Vorig bericht blz. 51 M.)

G. SPANJE. — Ex-koning Alfonso en de Marokkaansche kwestie. — Na 8 jaar vermist te zijn is een buitengewoon belangrijk document met betrekking tot de rol, die ex-koning Alfonso heeft gespeeld in de Marokkaansche kwestie, in het bezit van het parlement gekomen. Uit dit, voor Alfonso zeer compromitteerend rapport, blijkt, dat ex-koning Alfonso zelf verantwoordelijk is voor het rampspoedige verloop van Spanje's offensief in Marokko, door over het hoofd van generaal Berenguer heen, generaal Silvestre orders te geven.

H. CANADA. — Werkloosheid. — Het totaal aantal werkloozen in Canada bedraagt thans ongeveer 130.000 man.

A. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Pers. — De Volksraad heeft heden de ontwerp-ordonnantie in zake ongewenschte periodieken aangenomen met 32 tegen 23 stemmen. Dit komt neer op een beperking der persvrijheid; in vrijwel de geheele Indische pers was krachtig geprotesteerd tegen dit ontwerp.

5 SEPTEMBER 1931

B. **CHINA.** — Overstroomingen. — Tengevolge van het voortdurend stijgen der rivieren in het gebied van het „Groote Kanaal" zijn opnieuw 50.000 menschen dakloos geworden. Volgens den gouverneur van de provincie Kiangsi zijn alleen in zijn district reeds 2,4 millioen menschen dakloos. (Vor. ber. blz. 43 E.)

C. **CHILI.** — Opstand. — De militaire operaties tegen de opstandelingen zijn begonnen. Alle vlootbases bevinden zich in handen van de regeering. In geheel Chili is voor den tijd van een maand de staat van beleg afgekondigd. (Vorig bericht blz. 52 E.)

D. TOL-UNIE OOSTENRIJK-DUITSCHLAND. — Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft uitspraak gedaan in de Duitsch-Oostenrijksche Tolunie-kwestie. Het Hof komt tot de volgende conclusie:
„Met acht tegen zeven stemmen is het Hof van meening, dat een regime tuschen Duitschland en Oostenrijk op een grondslag en binnen de grenzen van de beginselen, neergelegd in het protocol van 19 Maart 1931, niet zou strooken met het protocol no. 1, geteekend te Genève op 4 October 1922.
In zijn advies zegt het Hof, dat het alleen te oordeelen heeft of Oostenrijk zonder de toestemming van den Raad met Duitschland de tolunie kan sluiten, zonder een handeling te begaan, die onvereenigbaar is met de verplichtingen, welke het krachtens de vroegere, bovengenoemde internationale overeenkomsten heeft aangegaan.
In het verdrag van St. Germain nu is neergelegd, dat de onafhankelijkheid van Oostenrijk onvervreemdbaar is, behoudens de toestemming van den Volkenbondsraad, Het Hof vat die onafhankelijkheid zoo op, dat daaronder moet worden verstaan het voortbestaan van Oostenrijk binnen de tegenwoordige grenzen als een afzonderlijken staat, met recht van beslissing in alle economische, politieke, financieele of andere kwesties, met het gevolg, dat die onafhankelijkheid wordt geschonden, zoodra er sprake is van schending daarvan in economisch, politiek of ander opzicht, daar deze verschillende vormen van onafhankelijkheid in wezen één en ondeelbaar zijn. Als Oostenrijk door het protocol van 1931 zijn onafhankelijkheid niet vervreemdt, is de toestemming van den Volkenbondsraad dus niet noodig.
Het Hof concludeert verder, dat de bepalingen van het protocol van 1922 voor Oostenrijk de verplichting scheppen, zich in economisch opzicht te onthouden van alle handelingen of van het aangaan van economische of financieele verbintenissen, die direct of indirect ertoe kunnen leiden dat de onafhankelijkheid in gevaar wordt gebracht, alsmede de verplichting, de economische onafhankelijkheid niet te schenden door aan een anderen staat een bijzonder régime of uitsluitende voordeelen toe te staan, welke deze onafhankelijkheid kunnen bedreigen.
Tegen handhaving van het protocol hebben gestemd: Guerrero (Salvador), Rostworofski (Polen), Fromageot (Frankrijk), Bustamente (Cuba), Altamira (Spanje), Anzilotti (Italië), Urrutia (Columbië) en Negulesco (Roemenië).
De zeven rechters, die voor handhaving van het protocol hebben gestemd, zijn de volgende:
Adatsji (Japan), Kellogg (Ver. Staten), Rolin Jacquemyns (België), Sir Cecil Hurst (Engeland), Schücking (Duitschland), prof. Van Eysinga (Nederland) en Wang Tsjang-tsjoei (China).
Anzilotti (Italië) heeft wel is waar tegen handhaving van het protocol gestemd, doch niettemin blijk gegeven van een afwijkende opinie.
In een nota, welke door de zeven rechters, die tegen afwijzing van de Duitsch-Oostenrijksche tolunie hebben gestemd, is ingediend, komen deze tot de conclusie, dat geen van de bepalingen van het Weensche protocol oavereenigbaar is met de handhaving van Oostenrijks positie als een afzonderlijke en onafhankelijke staat. Volgens hen tast een tol-régime, als voorgesteld en tot stand gekomen op de basis van wederkeerigheid, de onafhankelijkheid van Oostenrijk niet aan. (Vorig bericht blz. 51 F.)

E. **VOLKENBOND. — Volkenbondsmandaten.** — De mandaten-commissie en de Volkenbondsraad hebben de algemeene voorwaarden vastgesteld waaraan een onder Volkenbondsmandaat staand volk o.a. zal moeten voldoen, alvorens het zelfstandig kan worden verklaard. Wij laten deze bepalingen hieronder volgen. Het gebied dat verlangt, dat het mandaat zal worden opgeheven, zal:

1. een geconstitueerde regeering moeten bezitten en een zoodanige bestuursinrichting, dat de regelmatige functioneering van de essentieele staatsdiensten verzekerd is;

2. in staat moeten zijn de ongeschondenheid van zijn grondgebied en zijn politieke onafhankelijkheid te handhaven;

3. in staat moeten zijn de openbare rust in de geheele uitgestrektheid van het gebied te verzekeren;

4. de zekerheid moeten bezitten over voldoende financieele geldmiddelen te beschikken, om in de normale staatsbehoeften regelmatig te kunnen voorzien;

5. een wetgeving en een rechterlijke organisatie moeten bezitten, die een regelmatige rechtspraak aan allen, die met het gerecht in aanraking komen. waarborgen.

Bovendien zal de Volkenbond niet tot opheffing van het mandaat overgaan alvorens de nieuwe staat jegens den Volkenbond verplichtingen op zich heeft genomen tot het waarborgen van:

a. de daadwerkelijke bescherming der minderheden van ras, taal en godsdienst;

b. de privilegiën en immuniteiten van vreemdelingen, met inbegrip van de uit de capitulates voortvloeiende rechten, tenzij op dit punt vooraf een andere regeling met goedkeuring van den volkenbondsraad is tot stand gekomen;

c. de belangen der vreemdeiingen op het gebied van het strafrecht en het burgerlijke recht, voor zooverre deze belangen niet door de capitulaties zijn gewaarborgd;

d. de vrijheid van geweten, de vrije uitoefening van den godsdienst en van de actie op het gebied van godsdienst, school en hygiene der godsdienstige zendingen van alle belijdenissen, onder voonbehoud der onvermijdelijke maatregelen van staatswege voor de handhaving der openbare orde, der goede zeden en van een goed bestuur:

e. de nakoming der financieele verplichtingen, die op regelmatige wijze door den voormaligen staat-mandataris waren aangegaan;

f. de rechten van iederen aard, die wettig verkregen waren gedurende den duur van het mandaat;

g. de handhaving van de door den staat-mandataris in naam van het mandaatgebied gesloten en in werking getreden internationale conventies voor den voorzienen duur.

F. VOLKENBOND. — Ontwapening. — De Italiaansche minister van buitenlandsche zaken, Grandi, heeft in de Volkenbondsvergadering voorgesteld, dat de staten gedurende de ontwapeningsconferentie een overeenkomst zouden sluiten om ten minste gedurende die periode de bewapeningswetten stop te zetten en geen nieuwe wapenen te vervaardigen.

A. **MEXICO.** — Geschil met China. — Het Mexicaansche Departement van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard, dat het de interventie der Amerikaansche regeering in het Chineesch-Mexicaansch conflict niet aanvaardt. China had op deze interventie aangedrongen. (Vorig bericht blz. **51** I.)

B. RUSLAND. — Buitenlandsche handel. — Volgens officieele Russische statistieken bedroeg de waarde van den Russischen uitvoer over de eerste helft van het jaar 1931 366.257.000 roebel en die van den invier naar Rusland 517.278.000 roebel. Het passief saldo der handelsbalans bedraagt derhalve 151.021.000 roebel. De daling van den Russichen uitvoer wordt verklaard door de economische wereldcrisis.

6 SEPTEMBER **1931**

C. SPANJE. — Politieke processen. — De vroegere Spaansche minister-president Generaal Berenguer is te Madrid aangekomen en onmiddellijk naar de militaire gevangenis overgebracht. (Vor. ber. blz. 27 M.)

D. CONGRES R.K. **WERKLIEDENVERBOND.** — Het Roomsch-Katholieke Werkliedenverbond heeft heden een groot congres te Utrecht gehouden. Op dit congres zeide Professor Dr. W. Kors O.P., dat het niet billijk was de crisis te bestrijden door in de eerste plaats te bezuinigen op het loon der arbeiders. Prof. Kors waarschuwde tegen het maken van misbruik van het particulier bezit en bepleitte de wettelijke regeling van de bedrijfsorganisatie. Nadat het congres beëindigd was stelden de deelnemers zich op en droegen in de aldus gevormde stoet banieren mede, waarop de volgende leuzen voorkwamen: „Medezeggenschap over het werk onzer handen; het kapitalisme vernietigt ons geluk".

7 SEPTEMBER **1931**

E, KANKER. — Dr. Bendien's methode. — Volgens Dr. Bendien zijn de negatieve resultaten van het London Hospital daaraan te wijten, dat niet hetzelfde apparaat en niet dezelfde oplossing is gebruikt waarmede hij zelf zijn proeven doet. Het onderzoek van de British Empire Cancer Campaign zal worden voortgezet. (Vorig bericht blz. 51 G.)

F. HONGARIJE. — **Staatsfinanciën.** — De Hongaarsche regeering heeft bij den Volkenbond een verzoek ingediend om financieele hulp voor de oplossing van de crisis in Hongarije.

G. **GRIEKENLAND.** — Financieel geschil met **Bulgarije.** — Bulgarije en Griekenland berekenen ieder jaar elkaar de onkosten welke door de huisvesting van Bulgaarsche vluchtelingen eenerzijds en van Grieksche vluchtelingen anderzijds worden veroorzaakt. Bulgarije was Griekenland voor herstelbetalingen RM. 8,1 millioen schuldig, welk bedrag Griekenland door de aanneming van het Hoover-plan niet zou ontvangen. Daarentegen was Griekenland aan Bulgarije RM. 3,4 millioen schuldig voor vluchtelingenonkosten. Daar Griekenland dit bedrag niet wenscht te betalen, naar aanleiding van het feit dat ook Bulgarije zijn schuld niet hoeft te betalen ingevolge het Hoover-plan, is deze kwestie door Bulgarije bij den Volkenbond aanhangig gemaakt.

H. **DUITSCHLAND.** — Werkloosheid. — De Rijksminister van Financiën heeft voorgesteld om in de nabijheid van de steden terreinen beschikbaar te stellen voor kolonisatie-doeleinden. Bij toepassing van dit plan zouden voor een bedrag van RM. 200 millioen aan ca. 100.000 kolonisten werk kunnen worden verschaft. De kolonisten zouden steun krijgen tot den eerstvolgenden oogst en uiterlijk tot einde 1932. Er zouden voor de kolonisten kleine primitieve woningen, aan den bouw waarvan zij zelf moeten medewerken, en **1** à 2 H.A. land worden beschikbaar gesteld. (Vorig bericht blz. 41 *C.)*

I. CHILI. — Opstand. — De opstandelingen op de vloot hebben zich onvoorwaardelijk overgegeven. (Vorig bericht blz. 53 C.)

K. LUCHTVAART. — Nonstop-vlucht **Japan—Ver.** Staten. — Twee Amerikaansche vliegers, Moyle en Allen, zijn van de Japansche kust opgestegen om een non-stop vlucht te maken naar Seattle op de Westkust van de Vereenigde Staten; de afstand bedraagt ruim 7100 K.M. (Vorig bericht blz. **35 D.)**

L. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — Koning George heeft den Premier bericht, dat hij zijn civiele lijst, die in totaal £ 470.000 beloopt, met **f** 50.000 wenscht te verminderen, ten einde persoonlijk deel te nemen aan het streven tot vermindering der nationale uitgaven. Ook de Koningin en de overige leden van het Koninklijk huis, voor wie jaarlijks gelden door het parlement worden gevoteerd, wenschen dat deze bedragen verminderd zullen worden. De Prins van Wales, voor wien het parlement geen gelden voteert, heeft medegedeeld, dat hij £ 10.000 in de schatkist zal storten. De Prins van Wales ontvangt zijn inkomen groot £ 65.000 uitsluitend uit het hertogdom van Cornwallis. (Vorig bericht blz. 48 E.)

M. LUCHTVAART. — Zeppelin. — De Zeppelin, welke van zijn reis naar Brazilië is teruggekeerd, heeft voor dezen afstand, welke 2 X 8000 K.M. bedraagt, 155 uur noodig gehad. Met ingang van 17 September zal een geregelde Zeppelin-dienst op Brazilië worden ingesteld. (Vorig bericht blz. 50 H.)

N. BULGARIJE. — **Staatsfinanciën.** — De financieele commissie van den Volkenbond heeft verklaard, dat de Bulgaarsche regeering door inkrimping der uitgaven in staat is het bestaande deficit op te heffen, waardoor het verleenen van een leening overbodig wordt.

O. ROEMENIE. — Industrie-obigaties met staatsgarantie. — De Roemeensche regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij de minister van Financiën gemachtigd wordt tot een totaal bedrag van 2 milliard lei staatsgarantie te verstrekken voor obligaties, welke door Roerneensche industrieele ondernemingen, die leveranciers of crediteuren van de staat zijn, met een aandeelenkapitaal van minstens 400 millioen lei werken en minstens vijf jaar bestaan in binnen- of buitenland, zullen worden uitgegeven. Voor petroleummaatschappijen zal deze garantie echter niet worden verstrekt.

P. ARGENTINIE. — **Staatsfinanciën.** — Naar de president van Argentinië mededeelt, heeft de regeering groote bezuinigingen ingevoerd; o.a. is de begrooting van leger en vloot met 78% verminderd. De Argentijnsche republiek zou haar buitenlandsche verplichtingen blijven nakomen.

R. JAPAN. — **Moeilijkheden** met China. — Tusschen Nanking en Tokio is wrijving ontstaan wegens den moord op den Japanschen kapitein Nacamura, welke op 18 Augustus in Mongolië heeft plaats gevonden. De Chineesche regeering zou hiervoor nog steeds geen voldoening hebben gegeven.

S. **VEREENIGDE** STATEN. — Petroleum. — De petroleuinbronnen in het Oosten van Texas, welke eenige weken geleden op last van de regeering werden gesloten, hebben het bedrijf hervat. Volgens een uitgevaardigde verordening is de maximum-productie per bron op 225 vaten per dag vastgesteld. **(45** I.)

T. **BELGIE.** — Auomobielen en automobilisme. — Op het einde van 1930 waren in België 158.030 auto's in gebruik, waarvan 57.190 vracht-auto's en 100.840 personen-auto's.

A. MOTORBOOT RACES. — Tijdens de race om de „Harmsworth Trophy" in Detroit (Mich.) van de „Miss America" tegen de „Miss Engeland II" is deze laatste boot, waarin Kaye Don en twee mecaniciens aanwezig waren, in volle vaart omgeslagen. De drie mannen konden worden gered, doch de „Miss Engeland II" is gezonken.

8 SEPTEMBER 1931

B. NEDERLAND. — Rijkswegen. — De minister van Waterstaat heeft met betrekking tot de plannen voor de wegenverbetering o.a. het volgende medegedeeld: In 1926 werd de wegenverbetering na de invoering van de wegenbelasting met kracht ter hand genomen. Deze belasting heeft in het eerste jaar f 6.500.000 opgebracht, welk bedrag in 1930 tot f 10.800.000 is gestegen. Het rijks-wegenplan, zooals dit thans is vastgesteld, vordert een bedrag van *f* 435 millioen; dit plan zal in ongeveer 25 jaren worden uitgevoerd. Nog werd opgemerkt, dat in ons land een algemeen geldende voorkeur voor klinkers, asphalt, teer of beton voor het wegdek niet valt vast te stellen.

C. **VEREENIGDE** STATEN. — Katoen. — De vijf volgende staten t.w. Mississippi, Alabama, Noord- en Zuid-Carolina en Arkansas zouden zich bereid hebben verklaard het volgend jaar geen katoen te planten, indien ook Texas hiertoe besluit. (Vor. ber. 47 L.)

D. BANKEN IN MOEILIJKHEDE . — **Vereenigde** Staten, — In het eerste halfjaar van 1931 hebben in de Ver. Staten 778 banken, met in totaal $ 478 millioen deposito's, hare loketten gesloten. (V. b. **36** N.)

E. ENGELAND. — Ministerie. — Het Britsche Lagerhuis heeft met 309 tegen 250 stemmen zijn vertrouwen in het nieuwe ministerie MacDonald uitgesproken. (Vorig bericht blz. 45 B,)

F. OOST-GEZOENLAND. — De Deensche Groenlandvorscher Koch is van zijn reis naar Oost-Groenland teruggekeerd en heeft medegedeeld, dat zich nabij Hochstetter steenkool bevindt, waarvan de hoeveelheid op ca. 50.000 ton kan worden geraamd. Deze steenkool zou gemakkelijk gedolven kunnen worden terwijl de kwaliteit gelijk zou zijn aan de Engelsche steenkool. (Vorig bericht **blz. 8** C.)

G. **VOLKENBOND.** — Vreedzame **beslechting** van internationale geschillen. — Italië is thans toegetreden tot de generale acte voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen. Echter werden eenige reserves gemaakt, welke vrijwel met de reserves welke de meeste andere landen hebben gemaakt, overeenstammen. (Vorig bericht blz. **23** A.)

H. **DUITSCHLAND.** — Leger en vloot. — Blijkens door de Duitsche Regeering aan den Volkenbond verstrekte bewapenings-opgave bezit de Duitsche marine 4 in dienst zijnde linieschepen, terwijl het op grond van het verdrag van Versailles 6 linieschepen in dienst en *2* in reserve mag bezitten. Omtrent de overige weermacht zullen nadere gegevens worden verstrekt.

I. POOLONDERZOEK. — „Nautilus". — De onderzeeboot „Nautilus" is van haar Pooltocht in Spitsbergen aangekomen. De boot is stevig gehavend en op venschillende plaatsen lek. (Vorig bericht blz. 52 D.)

K. SCHEEPVAART. — Wereldvloot. — De geheele wereldvloot bestaat uit 29.952 schepen, metende totaal 68.723.000 ton. Hiervan komt op rekening van Groot-Brittannië 9.940 schepen met een inhoud van 23.127.000 ton, terwijl de overige 20.012 schepen met 45.596.000 ton over de andere landen zijn verdeeld. (Vorig bericht blz. **34** H.)

9 SEPTEMBER 1931

L. VOLKENBOND. — Lidmaatschap. — Mexico is als lid van den Volkenbond toegetreden.

M. **DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-Consortium. —** De Duitsche Rijksbank, de Duitsche Gouddiscontobank en de door de banken benoemde commissie hebben de „Stillhalte"overeenkomst onderteekend, welke van kracht zal worden op den dag waarop de Bank voor Internationale Betalingen mededeeling zal doen dat alle partijen de overeenkomst hebben onderteekend. (Vorig bericht blz. **51 S.)**

N. **VEREENIGDE** STATEN. — Beurs en Geldmarkt. — De buitenlandsche beleggingen der Ver. Staten worden op ca. $ 15 milliard geraamd, waarvan $ 4.625 millioen in Europa, $ 3.885 millioen in Canada en $ 5.075 millioen in Zuid-Amerika zou zijn geplaatst. (Vorig bericht blz. **46** H.)

10 SEPTEMBER 1931

O. **NEDERLAND.** — Brabantsche **industriedagen.** — In Brabant wordt met ingang van heden een driedaagsche propagandatocht gehouden, welke zich zal uitstrekken tot de industrieele ondernemingen in Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, Waalwijk, Tilburg en Breda. Het comité hoopt dat een der resultaten van deze propagandatocht zal zijn, dat in volgende jaren ook op andere industrieën en op andere deelen der provincie meer de aandacht zal worden gevestigd.

P. **BRAZILIE.** — Koffie. — Naar de Nationale Koffieraad bericht zijn tot 5 September 1931 in totaal 705.000 balen Santos koffie en 167.600 balen Rio koffie verbrand. De Braziliaansche koffievoorraad bedraagt thans 23,51 millioen balen, terwijl in de andere landen der wereld de zichtbare voorraden 6.960.000 balen beliep. De totale wereldvoorraad is dus 30.470.000 balen groot, d.i. 1824.400.000 R.G. (Vorig bericht blz. **43 I.)**

R. **DUITSCHLAND.** — Nationaal-socialisten. — De Nationaal-Socialistische partij heeft besloten dat de afgevaardigden in de Duitsche Rijksdag vanaf 13 October weder de zittingen zullen bijwonen, met het doel de Regeering Bruning tot aftreden te dwingen.

S. ENGELAND. — Staatsfinanciën. — Minister Snowden heeft in het Engelsche Lagerhuis zijn begrootingsrede gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:

De regeering heeft besloten, dat het aangaan van leeningen voor het werkloosheidsfonds moet worden gestaakt.

Er bestaat geen twijfel over, aldus Snowden, dat wij sedert eenigen tijd boven onze middelen en van ons kapitaal geleefd hebben. De ondernemerswinsten, zoo zeide hij, zijn gedurende de afgeloopen drie jaar 20% gevallen en in veel industrieën werden de loonen betaald uit het kapitaal. Het probleem om evenwicht te brengen in de begrooting is, volgens Snowden, op twee manieren op te lossen, namelijk door vermindering van de uitgaven of een verhooging der belastingen, of wel door beide. De laatste oplossing is door minister Snowden gekozen.

Het tekort op de begrooting van dit jaar wordt geschat op ruim 74 millioen pond sterling Het land moet daarom den toestand ernstig onder het oog zien, In het loopende financieele jaar zie ik mij geplaatst, aldus Snowden, tegenover een aanzienlijke en bedenkelijke vermindering der inkomsten van niet minder dan 25 millioen pond sterling, waarbij nog gevoegd moeten worden vier millioen die van de douane en accijnsen minder ontvangen worden. Het uitstel van de betaling der oorlogsschulden ten gevolge van het Hoover-plan, vermindert de inkomsten bovendien met

g
30 millioen. Daarte enover staat slechts, dat Engeland door het uitstellen der aflossing van de oorlogsschulden een bedrag van 19½ millioen pond sterling bespaart.
Het besluit van de nieuwe regeering om geen leeningen meer voor de werkloozenkas en het wegenfonds op te nemen moet reeds het loopende financieele jaar tot uitvoering worden gebracht. Het totaal van de besparingen in 't loopende jaar schat Snowden op 22 millioen, voor het aanstaande jaar op 70 millioen.
De minister schat de supplementaire belastingen voor dit jaar op ruim 40 millioen pond sterling en voor het komende jaar op 80 millioen pond sterling. Het grootste deel hiervan vloeit voort uit de directe belastingen. Snowden kondigde aan, dat de inkomstenbelasting met 6 pence tot **5** shilling per pond is verhoogd; om de industrie hierbij tegemoet te komen, wordt een bijzondere afschrijving toegestaan. Ook het minimum voor de inkomstenbelasting zal worden verlaagd, terwijl ook de aftrek voor kinderen verminderd zal worden. De bijzondere belasting op groote inkomens zal met 10% worden verhoogd.
In zake de indirecte belastingen merkte Snowden op, dat de belasting op bier vanaf morgen met **1** penny per pint (pl.m. 1½ liter) zal worden verhoogd. De belasting op tabak zal met 8 pence per pond worden verhoogd, waardoor deze op 9 shilling **6** pence zal komen te staan. Vanaf hedenavond 6 uur is de benzine-belasting met 2 pence per gallon verhoogd. Ook de belasting op de publieke vermakelijkheden zal worden verhoogd.
Voorts heeft de regeering zich bezig gehouden met de vraag, of zij onder de huidige financieele omstandigheden op denzelfden voet moet doorgaan maatregelen te treffen voor het terugbetalen der schulden. De regeering heeft besloten dat de voor het amortisatiefonds te gebruiken sommen van 50 tot 32½ millioen zullen worden teruggebracht, hetgeen noodig is om aan de contractueele verplichtingen te voldoen.
De door de regeering opgestelde financieele wet zal verder voorstellen bevatten, welke zullen dienen om de conversie van de 5% oorlogsleening te vergemakkelijken.
Tegenover het deficit van 74.679.000 pond sterling zullen 22 millioen aan besparingen en 13.7 millioen aan vermindering van het fonds tot delging der schulden staan.
De nieuwe belastingen zullen circa 40½ millioen pond opbrengen, zoodat op een overschot van 1½ millioen pond gerekend kan worden.
In het komende belastingjaar zal aan het vermoedelijke deficit van 170 millioen op de volgende wijze het hoofd worden geboden: 1e. een besparing van 70 millioen; 2e. bezuiniging op het schuldenfonds 20 millioen; 3e. nieuwe belastingen 81½ millioen, zoodat weer een overschot van anderhalf millioen pond sterling wordt verkregen.
In den loop van zijn verklaring in het Lagerhuis legde Snowden er den nadruk op dat in de cijfers voor het financieele evenwicht in het loopende jaar en voor het begrootingsevenwicht van het volgende jaar, niet de bezuinigingen zijn begrepen die verwenenlijkt zullen worden door de conversie der % oorlogsleening. De begrooting is door het Lagerhuis aangenomen.
In een-te Londen verschenen witboek worden o.a. de volgende bezuinigingsvoorstellen der Engelsche Regeering aangekondigd:
Alle ministerssalarissen van f 5000 en daarbwen zullen met 20% verminderd worden, die van £ 2000 en daarboven met 15%, die beneden £ 2000 met 10%. Soortgelijke verminderingen worden aangebracht voor de tractementen der rechters.
De salarissen der leden van het parlement, die f 400 per jaar bedragen, zullen met 10% verminderd worden.
De jaarwedden van het rijkspersoneel zullen worden verlaagd overeenkomstig de adviezen van de commissie inzake 's lands uitgaven.
Deze bezuinigingen beloopen totaal £ 4.534.000. Verder worden de volgende bezuinigingen aangebracht: defensie £ 5 millioen, (benevens £ 3.614.000 op salarissen en pensioenen), onderwijs £ 10.300.000, openl e gezondheid £ 1.250.000, verlaging der werkloosheidsuitkeering £ 25.800.000, ermeerdering van de inkomsten der werkloosheidskas door verhooging der bijdragen £ 10 millioen, bezuiniging op het wegenfonds £ 7.865.000 benevens tal van andere bezuinigingen elk tot een bedrag van een half millioen.
De werkloosheidsuitkeeriagen zullen tot **26** weken worden beperkt waarna de werkloozen bewijzen moeten leveren van nooddruft alvorens een uitkeering te verkrijgen.
In het deel der voorstellen betrekking hebbend op de werkloosheid zijn de berekeningen gegrond op een gemiddelde van drie millioen werkloozen.
De wekelijksche uitkeeringen aan de werkloozen worden met 10% verlaagd, behalve voor kinderen, die ten laste der ouders zijn. De uitkeering aan een ongehuwden mannelijken werklooze wordt aldus verlaagd van 17 shilling tot 15 shilling 3 pence per week en soortgelijke verminderingen worden in de andere uitkeeringen aangebracht. (Vorig bericht **blz.** 54 L.)

A. DUHTSCHLAND. — Scheepvaart, scheepsbouw. — De Duitsche werven welke voor den oorlog een bouwcapaciteit hadden van **1** millioen bruto registerton, beschikken thans nog over ca. 700.000 ton. De toestand in den scheepsbouw is echter dermate ongunstig, dat op het oogenblik ongeveer 80% van alle Duitsche scheepswerven stil ligt.

B. DUITSCHLAND. - Gemeentelijke financiën. — De meeste Duitsche steden hebben met groote financieele moeilijkheden te kampen, hoofdzakelijk ten gevolge van de groote uitgaven welke de ondersteuning der werkloozen vereischt. Het Rijk heeft thans bepaald dat de steden voortaan alleen steun mogen verleenen aan werkloozen, die meer dan een jaar zonder werk zijn. Daar het onder de tegenwoordige omstandigheden vrijwel uitgesloten is, dat de steden nog leeningen zouden kunnen plaatsen, wordt thans een beroep op het Rijk gedaan om credieten aan de gemeenten te verstrekken.

C. OOSTENRIJK. — **Werkloosheid.** — Het aantal steuntrekkende werkloozen in Oostenrijk bedroeg op 31 Augustus 196.000.

11 SEPTEMBER 1931

D. LUCHTVAART. — Parijs—Tokio. — In Frankrijk zijn van Le Bourget twee vliegtuigen opgestegen voor een non-stopvlucht naar Tokio, een afstand van ca. 6000 mijl. Met deze vluchten wordt getracht het langeafstand record, dat op naam staat van de Amerikanen Boardman en Polando, die van New-York naar Constantinopel gevlogen zijn, te breken. Het Fransche ministerie van luchtvaart heeft een prijs van Frs. 1 millioen uitgeloofd. De eene machine heet „Trait d'Union II" en wordt bestuurd door de piloten Lebrix en Doret, terwijl de tweede machine, welke „Point d'Interrogation" heet, bestuurd wordt door Codos en Robida.

E. **VOLKENBOND.** — Ontwapening. — De delegaties van Nederland, Denemarken, Noorwegen, Zweden en Zwitserland hebben te Genève bij de Assemblée een resolutie ingediend, waarbij o.a. het volgende wordt verklaard. Genoemde staten zijn overtuigd, dat een der voornaamste oorzaken van de economische crisis het gebrek aan wederzijdsch vertrouwen tusschen de verschillende landen is en dat de verwezenlijking van de artikelen van het pact betreffende de ontwapening een belangrijk middel is voor het herstel van het wederzijdsch vertrouwen en voor de vermindering van de drukkende economische lasten. Genoemde vijf

landen verzoeken derhalve de Assemblée er door den Raad bij de regeeringen op te laten aandringen, dat zij, ten bewijze dat zij positieve resultaten van de Ontwapeningsconferentie verwachten, hare bewapening tot aan deze conferentie niet uitbreiden.
In de Assemblée heeft de Fransche minister van buitenlandsche zaken, Briand, met betrekking tot de ontwapeningskwestie onder meer het volgende verklaard: Frankrijk denkt er niet aan de ontwapeningsconferentie uit te stellen en zal in dezen zin ook niets ondernemen. Als de conferentie niet tot stand mocht komen, heeft de Volkenbond zijn faillissement aangevraagd. (Vorig bericht blz. 53 F.)

A. ENGELAND. — Belasting. — Hieronder volgt een overzicht van de belasting, welke op grond van de nieuwe belastingplannen in Engeland zal worden geheven:
Een ongehuwde met een arbeidsinkomen van f 1800 per jaar, behoefde tot dusver geen belasting te betalen, voortaan f 30. Een ongehuwde met f 3600 per jaar, stijgt van f 140 tot f 210. Gehuwden zonder kinderen betaalden tot dusver voor een arbeids-inkomen beneden de f 3600 geen belasting, voortaan betalen velen hunner wed iets, bij een inkomen van f 3000 b.v. f 75. Bij f 6000 inkomen stijgt hun belasting van f 230 op f 490. Gehuwden met één kind zullen voortaan reeds bij een inkomen van f 3600 belasting moeten betalen, en wel f 60. Verdienen zij f 6000, dan stijgt hun belasting, die voorheen f 160 bedroeg, tot f 340. Bij een inkomen van f 12.000 ziet deze categorie haar inkomstenbelasting stijgen van f 1050 tot f 1540.
Voor gehuwden met drie kinderen (tot dusver onbelast bij een inkomen beneden f 6000) stijgt de belasting bij zulk een inkomen van f 40 tot f 180. Verdienen zij f 12.000, dan moeten zij in plaats van f 840 voortaan f 1300 betalen.
Voor de zeer hooge inkomens (boven de f 50.000 b.v.), die nu alreeds 25—50% inkomstenbelasting betalen, is de stijging onbeteekenend.
Wat de werkloozen betreft, bij een gezin van man, vrouw en twee kinderen daalt het inkomen van f 900 per jaar tot f 815, voor een ongehuwden man zijn deze cijfers f 520 en f 475.

B. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. - Berger's Bank, Venlo. — De Rechtbank heeft aan deze instelling met ingang van 13 Augustus 1931 voor den tijd van 1½ jaar surséance van betaling verleend. (V. b. 48 F.)

C. POOLONDERZOEK, — Nautilus. — De onderzeeboot „Nautilus", die door het verlies van zijn duikroer ernstig werd gehandicapt, is op 11 September op 82" N. br. desondanks voor de eerste maal onder het ijs gedoken. De ijsvlakte waaronder de „Nautilus" voer was ca. 6 M. dik. (Vorig bericht blz. 55 I.)

D. ENGELAND. — Leger, vloot en luchtmacht. — De Engelsche regeering heeft in het Lagerhuis medegedeeld, dat het luchtschip de R 100, dat in 1929 voor £ 450.000 werd gebouwd, wegens bezuiniging zal worden verkocht. (Vorig bericht blz. 42 B.)

E. HONDURAS. — Orkaan teistert Britsch-Honduras. — De hoofdstad van Britsch-Honduras, Belize, is door een orkaan, welke van een springvloed gepaard ging, ontzettend geteisterd. Van de stad zou ca. 70% zijn vernield; het aantal dooden wordt op 400 geraamd.

F. ENGELAND. — Bank van Engeland. — Op 1 Augustus 1931 werd de Bank van Engeland gemachtigd £ 15 millioen niet door goud gedekte bankbiljetten voor den tijd van drie weken in circulatie te brengen. Nadat deze eerste periode met drie weken was verlengd, is thans voor de tweede maal tot verlenging van dit tijdperk met drie weken besloten.
(Vorig bericht blz. 30 E.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Katoen. — Naar thans gemeld wordt hebben 7000 katoenplanters in Texas besloten in 1932 een katoen „vacantie" in te voeren. Zoodra hiervoor een wettelijke regeling zal zijn getroffen, zullen ook Mississippi, Louisiana, Zuid- en Noord-Carolina en Arkansas het voorbeeld van Texas volgen. (Vorig bericht blz. 55 C.)

H. UITVINDINGEN. — Automatische gramofoon. — Een Nederlander, de Heer L. D. Walraven, is er in geslaagd een apparaat te construeeren, dat elke plaat na het spelen geheel automatisch omdraait, waarna de andere kant van de plaat door middel van een tweede pick-up ten gehoore wordt gebracht. Hierdoor wordt het euvel van de vroegere automatische apparaten opgeheven, waarbij wel andere platen in de gramofoon werden gebracht, doch de tweede kant van de plaat niet automatisch kon worden bespeeld.
(Vorig bericht blz. 50 C.)

I. POLEN. — Kreugerleening. — Het Kreuger concern zou een leening groot $ 32 millioen, waarover met Polen onderhandelingen werden gevoerd, reeds in haar geheel aan Polen hebben verstrekt. (Vor. ber. 24 T.)

K. TURKIJE. — Handelsverdrag met Rusland. — In Maart 1931 heeft Turkije met Rusland een handelsverdrag gesloten, dat op 11 September 1931 in werking treedt.

12 SEPTEMBER 1931

L. NEDERLAND. — Ontwapening. — Het petitionnement voor internationale ontwapening is in totaal door 2.438.908 Nederlanders boven de 18 jaar onderteekend. Het petitionnement zal de volgende week door een delegatie van de Nederlandsche dagbladpers te Genève worden aangeboden. (Vor. ber. blz. 29 N.)

M. NEDERLANDSCH-INDIE. — Nieuwe Gouverneur-Generaal. — Jhr. Mr. B. C. de Jonge heeft als opvolger van den afgetreden Gouverneur-Generaal Jhr. Mr. A. C. D. de Graeff het bewind over Nederl.-Indië aanvaard.

N. ENGELAND. — Labour-partij, — De Engelsche minister van Dominions, Thomas, heeft in het Lagerhuis medegedeeld, dat de oppositie van de Labourpartij zich gekeerd heeft tegen verschillende bezuinigingen, welke in de begrooting van Snowden voorkomen, zooals verlaging der werkloosheidsuitkeering, alsmede van de salarissen der onderwijzers, ambtenaren, militairen en politie-beambten, doch dat de afgetreden Labourministers zelf kort tevoren tot deze bezuinigingen hadden besloten. (Vor. ber. 48 C.)

O. JAPAN. — Conflict met China. — Het Japansche ministerie van buitenlandsche zaken heeft in verband met den moord op den Japanschen kapitein Nakamoera aan China een nieuwe nota gezonden, waarin verklaard werd dat, indien de Chineesche regeering niet spoedig maatregelen zou treffen om deze aangelegenheid op te helderen, de Japansche regeering zich het recht voorbehield maatregelen te nemen om haar onderdanen in China te beschermen. (Vor. ber. 54 R.)

P. FRANKRIJK. — Laval en Briand naar Berlijn. — De Fransche minister-preslident Laval heeft een officieele uitnoodiging van de Duitsche regeering aanvaard, waarbij Laval en Briand worden uitgenoodigd tot een bezoek aan Berlijn.

R. NEDERLAND. — Onderwijs. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwenp ingediend tot herziening van de L.O.-wet 1920. Voorgesteld wordt de thans geldende gedifferentieerde leerlingenschaal te vervangen door een uniforme 46 en 25 schaal, resp. voor scholen voor gewoon en voor uitgebreid lager onderwijs. Het wetsontwerp wil voorts de mogelijkheid openen om in het vijfde en zesde leerjaar in een school voor gewoon lager onderwijs een vreemde taal te onderwijzen. (Vorig bericht blz. 61 L.)

A. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Italië. — Twee vliegmachines zijn tijdens een vliegrace boven het Gardameer met elkander in botsing gekomen, waarbij een piloot werd gedood. (Vorig bericht blz. 18 I.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Tarweverkoop aan China. — De regeering van China heeft van de Vereenigde Staten 50 millioen bushel tarwe gekocht, waarvan de betaling over eenige jaren zal worden verdeeld.

C. CUBA. — Suiker. — Op Cuba is een pool gevormd, welke 700.000 ton Cuba suiker, welke zijn opgeslagen, eerst zal verkoopen wanneer de prijzen gunstig worden geoordeeld. (Vorig bericht blz. 31 F.)

D. GRANEK. — De prijzen van tarwe zijn op de wereldgraanmarkt sinds Juni 1930 met 40% gedaald. (Vorig bericht blz. 46 E.)

E. CUBA. — Suikerrestrictie. — Op Cuba zijn de quota suiker, welke voor 1932 zullen gelden, vastgesteld. (Vorig bericht blz. 58 C.)

F. ZWEDEN. — Leger, vloot en luchtmacht. — Volgens opgave gedaan bij den Volkenbond bedraagt de totale sterkte der Zweedsche strijdmacht 24.869 man, van wie 2340 officieren. De totale tonnenmaat der Zweedsche vloot bedraagt 82.836 ton. Bovendien bezit Zweden 91 gevechtsvliegtuigen en 76 oefenvliegtuigen. De sterkte van het staande leger was in 1922 41.386 man. De totale militaire uitgaven van Zweden bedroegen in het dienstjaar 1929/'30 137.696.000 kronen.

G. OOSTE RIJK. — Leger. — Volgens opgave gedaan bij den Volkenbond bedraagt de sterkte van het Oostenrijksche leger 21.463 man, van wie 1200 officieren, terwijl volgens de vredesverdragen Oostenrijk een leger van 30.000, van wie 1500 officieren, mag hebben. De totale uitgaven voor het Oostenrijksche leger bedragen 103.622.700 schilling. De Oostenrijkache regeering vestigt er de aandacht op dat deze legeruitgaven slechts 4,870 van de uitgaven der Oostenrijksche bondsrepubliek vertegenwoordigen en daarmee relatief de laagste van heel Europa zijn.

H. LUCHTVAART. — Parijs—Tokio. — Het Fransche vliegtuig „Trait d'Union II" met de Fransche piloten Lebrix en Doret aan boord, benevens den werktuigkundige Mesnim, — onderweg van Parijs naar Tokio — is bij de monding van de rivier Tanyf (Zuid-Rusland) neergestort. Mesnim en Lebrix werden gedood; alleen Doret kon zich redden door middel van een parachute. (Vorig bericht blz. 56 D.)

I. OOST-GROENLAND. — Dr. Lauge Koch. de leider van de Deensche expeditie, welke de indirecte aanleiding geworden is tot de uitbarsting van het reeds lang latente conflict tusschen Denemarken en Noorwegen, heeft eenige mededeelingen gedaan over de voorloopige resultaten van de expeditie. De aanwezigheid van steenkool in Oost-Groenland is thans volkomen vastgesteld; ongeveer 50.000 ton is zeer gemakkelijk ontginbaar en die ontginning zal, hoe de uitspraak van het Haagsche Hof ook moge luiden, voor Deensche rekening kunnen geschieden. Met evenveel zekerheid is echter geconstateerd, dat er op Oost-Groenland geen petroleum is te vinden. Het onderzoek naar de aanwezigheid van ijzererts heeft nog geen definitieve resultaten opgeleverd. (V. b. 55 F.)

K. VEREENIGDE STATEN, — Ontwapening. — Senator Borah heeft een voorstel gedaan tot het houden van een vlootbouw-vacantie voor den tijd van vijf jaar.

13 SEPTEMBER 1931

L. OOSTENRIJK. — Putsch in Oostenrijk. — In den nacht van Zaterdag op Zondag tusschen een en twee uur hebben groepen Heimwehraanhangers de plaatsen Bruck a. d. Mur, Kapfenberg, Feldweg, Judenburg en Schladming in Opper-Stiermarken bezet. Tegelijkertijd werden Kirchdorf en eenige andere plaatsen in Opper-Oostenrijk en ook eenige plaatsen in het district Salzburg bezet. De leider der beweging, dr. Pfriemer, deed overal een proclamatie aanplakken, waarin hij verklaarde, dat hij met de onder zijn bevelen staande Heimatschutz de macht in handen had genomen en de politie en de gendarmerie van haar eed onthief. Als „staatsleider" van Oostenrijk vaardigde hij tevens een voorloopige grondwet uit.
Deze Putsch is volkomen en vrijwel zonder bloedvergieten door de Oostenrijksche regeering bedwongen, daar slechts 2 personen gedood en 11 personen gewond zijn. Eenige honderden personen zijn gearresteerd onder wie Rauter. de adjudant van Pfriemer, Ook Starhemberg, de leider der Heimwehren in Oostenrijk, is gearresteerd. De sociaal-democraten hebben den bondskanselier een ultimatum overhandigd, waarin zij ontbinding der Heimwehren eischen.

M. SPOORWEGONGELUKKEN. - Treinramp in Hongarije, — Op den interilationalen D-trein Boedapest—Weenen—Keulen—Oostende is om kwart over twaalven in den nacht van Zaterdag op Zondag een aanslag gepleegd, welke aan 25 personen het leven heeft gekost, terwijl er circa vijftig gewonden zijn.
De trein, die om halftwaalf Boedapest in de richting Weenen verlaten had, had juist het viaduct bij Bia Torbagy, op circa 30 K.M. afstand van Boedapest, bereikt, welk viaduct een diep ravijn overbrugt, toen een ontzettende ontploffing plaats had, waardoor het hoofd van het zestig meter lange viaduct instortte. Onmidellijk ontspoorden de derde en de vierde wagon van den trein, die in het 24 meter diepe ravijn omlaagstortten. Een seconde later volgden ook de locomotief en eenige andere wagons. Het gedeelte van den trein, dat het dichtst was bezet, was op het moment van de ramp de plaats, waar het viaduct vernield was, nog niet gepasseerd; het aantal slachtoffers zou anders nog veel grooter zijn geweest.
De achterste vijf wagons waarin zich, zooals gezegd, de meeste passagiers bevonden, bleven aan den rand van den afgrond staan, daar de koppeling met het voorste gedeelte van den trein was afgebroken.
Het is gebleken, dat de ontploffing teweeg was gebracht door een helsche machine. Men heeft vlak bij de plaats waar de ramp gebeurde een briefje gevonden van den volgenden inhoud:
„Arbeiders! Gij hebt geen rechten! Wij zullen die voor u aan de kapitalisten ontwringen. Elke maand zult gij van ons hooren, want onze vrienden bevinden zich overal. Er is geen werkgelegenheid! Wij zullen werk verschaffen. De kapitalisten moeten alles betalen. Vreest niets, onze benzine raakt niet op!"
De onderteekening luidde „De vertaler". (V. b. 36 I.)

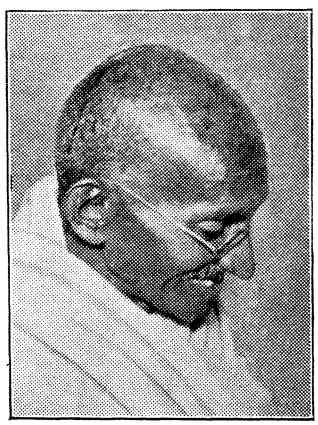
N. LUGHTVAART, — Europa–Amerika. — De Duitsche vliegers Rody en Johanssen zijn hedenmorgen te Lissabon opgestegen voor een vlucht over den Oceaan naar Amerika.

O. NEDERLAND. - Dumping en anti-dumping. — De regeering heeft het ontwerp voor een anti-dumpingswet bij de Tweede Kamer ingediend. Dit wetsontwerp verstaat onder dumping „kunstmatige concurrentie uit het buitenland", d.w.z. „het beïnvloeden van den prijs op de Nederlandsche markt door maatregelen van kennelijk tijdelijken aard, waarbij de opzet aanwezig is aan eenig Nederlandsch bedrijf zoodanige schade toe te brengen, dat het in zijn voortbestaan ernstig wordt bedreigd". Op tweeërlei wijze geeft dit wetsontwerp de mogelijkheid dumping te bestrijden, n.l. ten eerste door een bijzonder invoerrecht, ten tweede door een invoerbeperking. In ieder geval moet vast staan, dat de beconcurreerde onderneming niet achterlijk zij in haar technische en commercieele outillage; dat het verschijnsel van voldoenden omvang of voldoende beteekenis is voor het nemen van een maatregel (welke immer langer zal kunnen geilden

dan voor den tijd van één jaar); en ten slotte dat het voordeel, voor de koopers van de tegen lagen prijs aangeboden buitenlandsche goederen niet z66 groot is, dat het de nadeelen daaraan voor het beconcurreerde bedrijf verbonden, geheel in de schaduw stelt.

A. **OSLO-CONVENTIE.** — De staten, die destijds tot de Oslo-conventie zijn toegetreden zijn: Nederland, België, Luxemburg, Denemarken, Zweden en Noorwegen. (Vorig bericht blz. 12 K.)

B. ENGELAND. — Ronde Tafel-conferentie. — Gandhi is op 12 September te Folkestone aangekomen en vandaar per auto naar Londen vertrokken. (45 F.)

Gandhi.

C. FRANKRIJK. — Leger, vloot en luchtmacht. — Frankrijk heeft aan het secretariaat van den Volkenbond opgave gedaan van de numerieke sterkte dar bewapening. De strijdkrachten, gestationneerd in het moederland, zoowel officieren als minderen, waren in 1921 513.643 en zijn in dit jaar 286.342, de mobiele troepen voor de eventueele overzeesche verdediging zijn op het oogenblik 71.825 man sterk, de in de overzeesche gebieden gestationneerde troepen bestonden in 1921 uit 313.588 en thans uit 231.405 man, waarbij inbegrepen de inlandsche troepen, terwijl voorts in de Mandaatgebieden 14.698 militairen zijn gestationneerd.
De marine telt 57.129 officieren en matrozen, de luchtmacht in het moederland 32.110 en in de koloniën 8398 man. De vloot telt in totaal 668.603 ton. In Frankrijk zijn 1210 vliegtuigen in dienst, in de oefenscholen 637, alsmede 310 reservetoestellen. Voorts zijn er 395 vliegtuigen in de koloniën en 62 aan boord van schepen, terwijl er voorts 71 oefentoestellen zijn. Er zijn drie luchtschepen met een totale motorcapaciteit van 974 p.k. De kosten voor de weermacht bedroegen in 1930/'31 voor het leger 8.655.779.000 frs., waarvan 2.505.000 voor de overzeesche strijdkrachten, verder 3.013.938.000 frs. voor de vloot en 2.139.881.000 francs voor de luchtmacht. (Vorig bericht blz. 48 S.)

D. LUCHTVAART. — Schneider-cup race. — Heden is de race om de Schneidercup gevlogen waardoor Engeland in het definitief bezit van deze trofee kwam. Luit. Boothman in de Super Marine Rolls Royce Vickers, een der nieuwe S6B's, die speciaal voor deze races werden gebouwd, bracht de gemiddelde snelheid voor de 218 mijl van de driehoeksbaan van 528,8 K.M. op 547.305 K.M. per uur. In dezelfde vlucht bracht hij verder het record voor de 100 K.M. met vliegende start op 551.626 K.M.
Voorts behaalde Luitenant Stainforth over een afstand van 3 K.M. in twee tegengestelde richtingen gevlogen een gemiddelde snelheid van 407,5 mijl, d. i. 655 K.M. 667 M. per uur. Het vorige record bedroeg 609,811 K.M. per uur.

14 SEPTEMBER 1931

E. BRITSCH-HONDURAS. — Het aantal dooden bij de stormramp te Belize is gestegen tot 1200. (Vorig bericht blz. 57 E.)

F. ENGELAND. — Roade Tafel-conferentie. — Nadat reeds verleden week de commissie voor de federale structuur van Britsch-Indië bijeengekomen was, is heden de eigenlijke conferentie met haar arbeid begonnen. Gandhi was bij deze zitting aanwezig evenals Pandit Malavia. Daar het Gandhi's dag van stilte was (reeds 12 jaar neemt hij zijn gelofte om elken Maandag het stilzwijgen te bewaren in acht), nam hij aan de besprekingen geen deel. De vrouwelijke afgevaardigde Soebarajan hield een krachtig pleidooi voor verruiming van de burgerrechten der vrouw in Britsch-Indië. Sir Dadabhoy was van meening, dat de controverse tuschen Hindoe's en Mohammedanen door deze groepen zelf wel geregeld zal worden. Mocht echter geen overeenstemming worden bereikt, dan hoopte hij, dat het Britsche parlement of de regeering als arbiter zou willen optreden. (59 B.)

G. VOLKENBOND. — Lidmaatschap. — Door beëindiging van het mandaat van Spanje, Perzië en Venezuela vond heden de verkiezing plaats van drie nietpermanente leden van den Volkenbondsraad. Spanje werd herkozen; verder werden gekozen China en Panama. (Vorig bericht blz. 55 L.)

H. NEDERLAND, — Woeker. — De voorsteller van het wetsontwerp tot wettelijke regeling van het geldschietersbedrijf, Mr. G. v. d. Berg, verklaart in de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer, dat indien zijn wetsontwerp zou worden aangenomen, dit een krachtig wapen zal zijn tegen de woekeraars. Immers een zware straf bedreigt hen en hun cliënten behoeven, indien zij de zaak bij de justitie aanhangig maken, geen woekerpraktijken aan te toonen of aannemelijk te maken, omdat het enkele feit van het uitleenen reeds voldoende is om aan een strafvervolging blootgesteld te worden.

I. VOLKENBOND. - Financieele Contrôle-Commissie. — De Volkenbondsraad heeft Maandag het rapport van het crediet-comité van de Europa-Commissie ter bestudeering ontvangen. Dit rapport beveelt aan de permanente financieele commissie van den Volkenbond tot een soort financieele contrôle-instantie voor alle internationale leeningsonderhandelingen om te vormen. Het rapport is gebaseerd op de voorstellen der Fransche regeering en beoogt dat de financieele commissie in het bijzonder den financieelen en economischen toestand van leeningen behoevende landen grondig zal bestudeeren.

K. **DUITSCHLAND.** — Opschorting particuliere oorlogsschuld aan Amerikaansche burgers. — De Amerikaansche regeering heeft er haar goedkeuring aan gehecht, dat Duitschland gedurende 12 maanden de betaling opschort van 9 millioen dollar, welke het verschuldigd is aan Amerikaansche burgers, krachtens het besluit der gemengde commissie, die de particuliere oorlogsschulden van Amerikaansche en Duitsche burgers heeft geregeld.

L. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — Het Lagerhuis heeft met 352 tegen 310 stemmen Snowden's begrooting in tweede lezing aangenomen. (Vor. ber. 55 S.)

M. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — **Radio.** — Heden is de radiotelefonische verbinding tusschen Java en Sumatra officieel geopend.

A. **JOEGO-SLAVIE.** — Kieswet. — Na een nieuwe grondwet heeft Joego-Slavië een nieuwe kieswet gekregen. Hieruit blijkt nog sterker dan uit de grondwet, dat de afschaffing der dictatuur maar schijn is. De stemming is n.l. niet geheim, waardoor een van de garanties voor een gezond parlementarisme is vervallen. Verder krijgt de partij, die de meeste stemmen op zich vereenigt, 204 van de 305 kamerzetels en indien zij de volstrekte meerderheid behaalt, worden haar alle zetels toegewezen en krijgen de andere partijen dus niets. De oppositie-partijen hebben daarom besloten niet deel te nemen aan de verkiezingen. (Vorig bericht blz. 51 E.)

B. DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-Consortium. — De Duitsche „Stillhalte"-overeenkomst is gisteren ook te Londen onderteekend. (Vorig bericht blz. 55 M.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Werktijd. — Volgens opgave van het Departement van Handel der Ver. Staten werken thans 44,3% van de arbeiders in de automobielindustrie permanent slechts vijf dagen per week. Hetzelfde geldt voor 34,4% van de arbeiders in de radio-industrie, 27% van de arbeidens werkzaam in de industrie van verfstoffen en ontvettingsmiddelen en 24,9% van de anbeiders, die in de vliegtuignijverheid werkzaam zijn.

15 SEPTEMBER 1931

D. **KINA.** — De Nederlandsche regeeringsgedelegeerde Mr. Trip heeft te Genève medenedeeld. dat de Ned.-Indische kinineproducenten een–voorraad kinine hebben van 500.000 K.G. en bereid zijn die hoeveelheid en de apbrengst van den toekomstigen oogst tegen een matigen prijs ter beschikking van de staten en de hygiënische organisaties te stellen, die er behoefte aan hebben.

E. ENGELAND. — **Vlootonlusten.** — Volgens een bericht van den commandant der Atlantische vloot heeft het bekend worden der traktementsvermindering voor de marine bij een deel der bemanningen opwinding verwekt. Dientengevolge heeft men gewenscht geacht de verdere uitvoering van het manoeuvre-program tte staken en de schepen weder naar de havens terug te zenden. Intusschen zullen de bezwaren, welke tegen zekere vermindering der traktementen zijn ingebracht, worden onderzocht en aan de admiraliteit ter verdere afdoening worden voorgelegd.
Volgens het oordeel van de minderen zijn de bezuinigingen niet gelijkelijk over de hoogere en lagere rangen verdeeld Een vice-admiraal h v. krijgt slechts 10% in mindering, of wel 11/- per dag op een bezoldiging van vijf pond en tien shilling. Een gewoon matroos daarentegen moet per dag een shilling missen, hetgeen op zijn dagelijksche gage van vijf shilling 20% uitmaakt. Er zijn ook andere rangen, waar men een shilling per dag moet offeren., namelijk voor luitenants-ter-zee l e kl., doch bier bedraagt de dagelijksche gage een pond en zeven shilling, zoodat dit niet meer dan 3²/₃% bedraagt.
De ontevredenheid onder de bemanning van de Britsche vloot over de gageverlaging is vooral scherp tot uiting gekomen bij het gedeelte van de Britsche vloot, dat zich thans voor de herfstmanoeuvres ophoudt in de Schotsche wateren.

F. ZUID-AFRIKA. — De premier Hertzog heeft heden de afschaffing van de provinciale raden aangekondigd.

G. ENGELAND. — Spoonvegensnelheid. — De machinist Street heeft den sneltrein Cheltenham-Londen met een gemiddelde snelheid van 77 mijl of 124 K.M. per uur gereden. Dat is 16 K.M. sneller dan de trein van de Canadian Railway, die het wereldrecord bad gevestigd.

H. NEDERLAND. — **Staatsfinanciën.** — Teneinde een verbetering in den toestand van 's Lands financiën teweeg te brengen, is door den minister van financiën een wetsontwerp ingediend tot verhooging der invoerrechten. Het bestaande tarief wordt verhoogd met 25%, met dien verstande, dat buiten de verhooging zijn gebleven die heffingen, welke door haar verband met de accijnzen als compenseerende rechten van die accijnzen zijn te beschouwen. Waar het normaal invoerrecht 8% bedraagt, komt deze verhooging neer op een invoerrecht van 10%. De baten worden geraamd op f 11.000.000.

I. VOLKENBOND. — Bewapening. — De termijn, binnen welken volgens het besluit van den Volkenbondsraad de ter ontwapeningsconferentie uitgenoodigde staten een opgave van den stand van hun bewapening konden inleveren, is heden afgeloopen. Van de meer dan 50 staten, die een uitnoodiging ontvingen, hebben tot dusver slechts 15 de gevraagde opgaven verstrekt. (Vorig bericht blz. 56 E.)

K. OOSTENRIJK. — Putsch. — Dr. Pfriemer is met zijn vrouw, een zoon en eenige andere emigranten hedenmorgen te Marburg aangekomen. De Joegoslavische autoriteiten noodigden hem uit naar Laibach door te reizen. (Vorig bericht blz. 58 L.)

L. ENGELAND. — Ronde Tafel-conferentie. — Gandhi heeft heden het standpunt van het Nationaal Congres in zake de onafhankelijkheid van Britsch-Indië toegelicht en verklaarde o.a. dat het Congres een „partners p" van Indië met Engeland wenscht, zoo mogelijk een onverbreekbaar deelgenootschap, doch geenszins een, dat door de eene natie aan de andere is opgelegd. Het is ook in het belang van Engeland een Indië aan zijn zijde te hebben dat niet ontevreden en rebelsch is, maar de zorgen van Groot-Brittannië meedraagt. Gandhi wees er hierbij op dat zulk een kostbare partner ook werkelijke hulp bij Engelands pogingen om zijn financiën te regelen zou kunnen brengen. Wat de financieele verbintenissen betreft zou het Congres er nooit aan denken één enkele verbintenis te verloochenen, waarvan het zich dient te kwijten. (Vorig bericht blz. 59 F.)

M. CHILI, — Opstand. — De staat van beleg in Chili is opgeheven. In het proces tegen de muiters heeft de officier van justitie tegen negen leden van de bemanning van het slagschip de doodstraf geëischt, en tegen vijf anderen gevangenisstraffen van 20 jaar. (Vorig bericht blz. 54 I.)

16 SEPTEMBER 1931

N. JURLSPRUDENTIE. — Nederland. — In een thans gepubliceerd vonnis, gewezen in November 1930, heeft de Haagsche Rechtbank beslist, dat de president der Rechtbank bevoegd is, indien er een procedure tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed is aanhangig gemaakt, de echtelijke woning als voorloopig verblijf voor de vrouw aan te wijzen, indien de omstandigheden zulks raadzaam doen voorkomen. Deze bevoegdheid brengt mede, dat de vrouw gemachtigd kan worden om den man desnoods met behulp van de politie uit die woning te verwijderen. Doordat het een vrouw thans mogelijk is, hangende de procedure bij haar kinderen in haar eigen huis te blijven wonen, is een groot onrecht voor de vrouwen, die vroeger in dit geval engens anders moesten gaan wonen, weggenomen. (Vorig bericht blz. 27 G.)

hi

Q. LUCHTVAART. — Non-stop-vlucht Japan—V. S. — De vliegers Allen en Moyle, welke gepoogd hadden een non-stop-vlucht Japan—Vereenigde Staten te volbrengen en welke men reeds verloren waande, zijn veilig op de Aleoeten (een eilandengroep ten Oosten van Kamsjatka) geland. (Vorig bericht blz. 54 K.)

A. **DUITSCHLAND.** — Economische beschouwingen. — De president van de Duitsche Rijksbank dr. Luther heeft in „Heimatdienst" een artikel gepubliceerd over de „run" op Duitschland, waarin verschillende vraagstukken de credietpolitiek betreffend worden gepubliceerd. Hij heeft zijn uiteenzetting in de volgende vier punten samengevat:

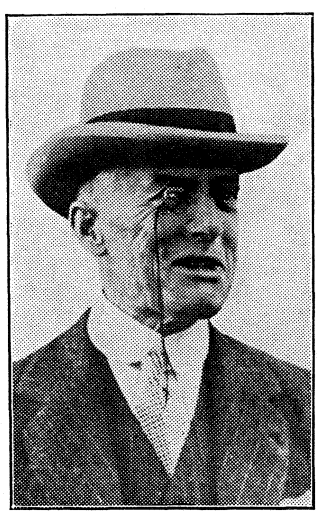
1. Wat de ineenstorting van het crediet- en betalingsverkeer op **13** Juli j.l. teweegbracht, was de run van de buitenlandsche crediteuren op Duitschland.

2. de „Stillhaltung" en de regeling van het deviezenverkeer vormen de voorloopige zekerheidsmaatregelen tegen een nieuwe run van de buitenlandsche crediteuren.

3. De „Stillhaltung" en de deviezenverordening maken het mogelijk ondanks het groote verlies aan deviezen gedurende de eerste **7** maanden van **1931** bet oorspronkelijke bedrag der credieten in zooverre dit nog economisch gerechtvaardigd is, te handhaven. Een vergrooting van dit bedrag veronderstelt een uitbreidig van den handel, die op het oogenblik m g niet valt te constateeren.

4. Projecten in zake een speciale geldcirculatie in 't binnenland e.d. kunnen den credietnood niet opheffen en leiden slechts tot inflatie. In zooverre ais een uitbreiding van den handel intreedt is een gezonde en gerechtvaardigde uitbreiding der credietverleening ook in Rijksmarken mogelijk. (V. b. 45 L.)

B. **ENGELAND.** — **Vlootonlusten.** — Sir Austen Chamberlain, de minister van Marine, heeft medegedeeld, dat de Atlantische vlooteskaders van de manoeuvres in de Schotsche wateren teruggeroepen zijn, zulks in verband met de ontevredenheid over de gageverlaging der matrozen. (Vorig **bericht** blz. **60** E.)

C. Sir Austen Chamberlain.

D. **VOLKENBOND.** — Ontwapening. — Het Amerikaansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft heden zijn volledige principieele instemming te kennen gegeven met de door senator Borah voorgestelde vijfjarige bewapeningsvacantie. Zou dit denkbeeld algemeen aanvaard worden, dan zou het in drieërlei opzicht een zegenrijke uitwerking hebben.

In de eerste plaats zou de ontwapeningsconferentie te Genève, aan welker openingsdatum men hier uitdrukkelijk vasthoudt, in een veel gunstiger atmosfeer plaats vinden.

In de tweede plaats zou een dergelijke pauze den landen tijd geven, en zoodoende betere psychologische omstandigheden scheppen voor de bespreking der verschillende politieke problemen. De Amerikaansche regeering verwacht niet van de conferentie te Genève, dat alle bewapening plotseling zal ophouden, doch slechts een eersten belangrijken stap in de richting van een stopzetting van den bewapeningswedstrijd wat betreft landlegers en een beperking van de bewapening in het algemeen. Een bewapeningsvacantie zou ongetwijfeld zoowel hiervoor als voor de geleidelijke oplossing der verschillende Europeesche problemen zeer gunstig zijn.

In de derde plaats zou een bewapeningsvacantie zonder eenigen twijfel van groot nut zijn ten opzichte van de economische wereldcrisis. in verband met de hierdoor te bereiken bezuiniging op de oorlogsbegrootingen. (Vorig bericht blz. **60** I.)

E. **NEDERLAND, — Staatsfinanciën.** — Per **31** Dec. a.s. zal de **2½%** Nationale Schuld bedragen f **524.077.000** (rente **f 13.101.943);** de **3%: f 417.118.000** (rente **f** 12.513.540), de **3½%: f** 39.305.350 (rente **f 1.375.688).**

Het restant van het ten laste der Rijksbegrooting komende deel der 5% leening 1919 is per **1** October a.s. aflosbaar gesteld.

Het bedrag der leening **1922** A **(6%) per 1 Januari 1932** is f **149.587.000;** van de leening 1922B **(6%)** f **149.885.000,** het bedrag der 4½% leening **1928** op **1** April **1932: f 82.190.000,** dat der 4% leening **1929** per **1** April **1932: f 20.240.000** en dat der 4,4% leening **1929** per **1** April **1932: f 18.400.000.**

Naar raming zal, volgens de thans bekende gegevens — naar de minister van Financiën mededeelt — in **1932** zijn te rekenen met een tegen schatkistpapier op te nemen bedrag van ongeveer f **300** millioen. De daarvoor te betalen rente beloopt bij een gemiddelden rentevoet van 3¾%: f **11.250.000.**

Aangenomen is, dat in het jaar **1932** bij 's rijks kas belegd zal zijn door Kamers van Koophandel f **50.000,** door werkloozenkassen **f** 6.250.000; de uit dezen hoofde te vergoeden rente is begroot op f **251.500.**

(Vorig bericht blz. **60** H.)

F. **NEDERLAND, — Staatsbegrooting.** — De definitieve cijfers zijn:

Dienst **1929.**

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f **598.252.079**	Uitgaven	**f 112.229.742**
Middelen	,, 656.459.984	Middelen	,, **53.437.071**
Voordeelig saldo	f **58.207.904**	Nadeelig saldo	**f 58.792.670**

Het overschot op den gewonen dienst werd in de vorige nota gesteld op f **50.856.779.** Thans blijkt een overschot aanwezig van f **58.207.904.**

Dienst **1930.**

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 610.154.819	Uitgaven	**f 116.992.143**
Middelen	.. **632.894.290**	Middelen	.. **68.778.149**
Voordeelig saldo	f **22.739.470**	Nadeelig saldo	**f 48.213.993**

Het voor het jaar **1930** op den gewonen dienst becijferd overschot bedraagt f **22.739.470.** Het geeft in vergelijking met het aanvankelijk geraamde, een gunstiger uitkomst van f **15.574.983.**

Dienst **1931.**

De begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld: Gewone dienst: uitgaven f **612.663.599;** middelen **f 603.447.281;** nadeelig saldo **f 9.216.318,** te verminderen met f 3 millioen „besparing" en voor f **4** millioen te dekken uit den verhoogden accijns op het gedistilleerd, latende mitsdien een ongedekt tekort van f **2** millioen, waarvoor geen bijzondere maatregelen werden voorgesteld. Kapitaaldienst: uitgaven f 155.356.920; middelen **f 53.859.115;** nadeelig saldo **f** 101.497.805.

De opbrengst der middelen is over de eerste zeven maanden f 12,6 millioen bij de raming ten achter gebleven. Tot een jaarcijfer herleid, wordt dit bedrag f 21,7 millioen. Uitgeschakeld zijn hierbij nog de grondbelasting en personeele belasting, waarvan de

opbrengst na 1 Januari 1931 grootendeels aan de gemeenten ten goede komt.
Naar de huidige gegevens is op een tekort van rond f 26 millioen over het jaar 1931 te rekenen.

Dienst 1932.

Gewone dienst		Kapitaaidienst	
Uitgaven	f 593.656.079	Uitgaven	f 412.497.967
Inkomst.	„ 544.268.092	Inkomst.	„ 275.658.415
Nadeelig saldo	f 49.387.987	Nadeelig saldo	f 136.839.552

Minister De Geer merkt op, dat het oijfer van het tekort op den gewonen dienst slechts formeele waarde heeft. Het wezenlijke tekort op de begrooting voor 1932 bedroeg f 75 millioen. Het tekort, waarmee in zee gegaan zal worden, bedraagt f 2,5 millioen. De omstandigheid, dat een deel der overbruggingsmaatregelen reeds in de begrootingscijfers kon worden uitgedrukt en dat ten aanzien van het overig deel om technische redenen met een aankondiging volstaan wordt, leidde tot het tusschenliggende bovengenoemde cijfer, dat derhalve slechts accidenteele beteekenis heeft.
Verlaging der uitgaven. Ten einde het zeer groot tekort van f 75 millioen te overbruggen, heeft de Regeering in de eerste plaats zich beijverd, op de uitgaven, voor zoover dit kon geschieden zonder vitale belangen te schaden, aanzienlijke besnoeiingen aan te brengen.
Het is hierdoor gelukt, alle hoofdstukken der Rijksbegrooting beneden het eindcijfer van het loopende jaar te houden, sommige zelfs in zeer aanzienlijke mate.
Een daling van het eindcijfer van hoofdstuk VIIA (Nationale Schuld), is mogelijk geworden o.a. door de aflossing van het deel der leening 1919, dat nog op den normalen dienst drukte, en door de voorgenomen conversie van de 6% leening 1922. De begrooting van Arbeid, Handel en Nijverheid dankt haar verlaagd eindcijfer in hoofdzaak aan een tijdelijke reductie van de bijdrage aan het Invaliditeitsfonds. waarvoor tegelijk met deze nota een afzonderlijk wetsontwerp wordt ingediend. De verlaging van hoofdstuk VIII (Defensie) is onder meer te danken aan een voorgenomen vertraging van den nieuwbouw voor de vloot. De verlaagde raming van hoofdstuk IX (Waterstaat) vloeit voornamelijk voort uit een ook overigens wenschelijk gebleken opschorting van de verdere Zuiderzee-inpolderingswerken. Die opschorting maakte het mogelijk de afschrijving van het verlies op de tot dusver tot stand gekomen werken in een langzamer tempo te doen geschieden dan aanvankelijk in de bedoeling lag. Voorts zijn ook in de overige hoofdstukken belangrijke besparingen aangebracht. Voor hoofdstuk VI (Onderwijs) hetwelk een natuurlijk accres heeft, dat op wellicht f 4 millioen kan geschat worden, is zulks onder meer bereikt door reeds rekening te houden met de inwerkingtreding op 1 Juli a.s. van het tegelijk met deze nota ingediende wetsontwerp tot wijziging van de Lager-onderwijswet.
De bovenbedoelde besnoeiingen hebben tot het resultaat geleid, dat het gezamenlijk eindcijfer rond f 19 millioen lager is kunnen geraamd worden dan dat van het loopende jaar.
Het tekort van f 75 millioen is hierdoor gedaald tot het bovenvermelde bedrag van f 49 millioen.
Het spreekt vanzelf — vervolgt de Nota — dat ook met een dergelijk tekort niet in zee kon worden gegaan. De middelen zijn, als gewoonlijk, geraamd aan de hand van de laatst bekende uitkomsten en laten dus, waar de economisohe depressie nog allerminst teekenen van verbetering toont. eer voor tegenvallers dan voor meevallers plaats. De uitgaven zijn, om tot de noodzakelijke besparing te komen, scherp geraamd. Het lijt voor de hand. dat naast de bovenbedoelde besparingen andere maatregelen moesten worden genomen.
De Regeering heeft besloten tot een, met 1 Januari a.s. ingaande, korting op de salarissen.
In het voornemen ligt een korting van 5%, onder aanbrenging van zekere mitigaties.
Door den voormelden maatregel zal het tekort tot ongeveer f 42 millioen worden teruggebracht.
Versterking der Middelen. Voorts zal eenige versterking der middelen niet kunnen worden gemist. Twee tegelijk met de Nota ingediende wetsontwerpen voorzien daarin. Het eerste strekt tot een fiscale verhooging van het bestaande tarief van invoerrechten, waarbij het normale percentage van 8 op 10 wordt gebracht, en in verband hiermee ook de meeste der afwijkende percentages een soortgelijke verhooging ondergaan. Het tweede ontwerp strekt tot de invoering van een tijdelijke benzine-belasting, waartoe speciaal aanleiding gevonden is in de enorme daling, welke de benzineprijs in Nederland, in onderscheiding van dien in de omringende landen, in den loop van het laatste jaar ondergaan heeft. Een heffing van f 4 per 100 K.G., als in het ontwerp voorgesteld, beteekent een verhooging van den prijs per Liter met ongeveer 3 cent. Zij zal gedurende drie jaren gelden en bij een vroeger prijsherstel kunnen worden Ingetrokken. De opbrengst van het eerstgenoemde ontwerp wordt geraamd op f 11 millioen, die van het tweede op rond f 10,5 millioen, zoodat het tekort hierdoor slinkt tot f 20,5 millioen.
Ter overbrugging van dit laatstgenoemde tekort heeft de Regeering zich beraden, een zoodanig deel van het overschot op het dienstjaar 1929, als financieel te verantwoorden is, aan den dienst van 1932 ten goede te schrijven.
Hoewel de Regeering erkent, dat er veel voor pleit, om zulke voor- of nadeelige saldi op den buitengewonen dienst van een later jaar over te brengen, wil het haar niettemin voorkomen, dat in de omstandigheden, waarin wij thans verkeeren, het te verantwoorden is, het voordeelig saldo over 1929 — alsmede straks dat over 1930 — althans gedeeltelijk ten goede te doen komen aan de bijbehoorende dienstjaren 1932 en 1933. Dit sluit uiteraard in, dat alsdan ook het, op dit oogenblik reeds vaststaande tekort over 1931 behoort te drukken op het dienstjaar 1934. De keus van het jaar 1934 is op zich zelf natuurlijk willekeurig, maar vindt haar rechtvaardiging in de omstandigheid, dat men, aldus handelend, ook het tekortjaar in de berekening opneemt. Bovendien bestrijken deze drie jaren — 1932 tot 1934 — ongeveer den termijn, waarop naar menschelijke berekening de huidige crisis, welken loop zij ook verder neemt en op welk niveau het evenwicht zal hervonden worden, zich in elk geval zwaar zal doen gevoelen.
Op de aangeduide basis komt men tot het voigend resultaat. Van het overschot van 58 millioen over 1929 mag 18 millioen gebruikt worden als sluitpost voor 1932. Deze sluitpost moet er dan mede zijn voor 1933. Daar er nog 40 millioen over is van 1929, en hierbij 22 millioen komt van 1930, zijn de 18 millioen voor 1933 beschikbaar, met een restant van 44 millioen. Deze laatste 44 millioen zijn voldoende om den sluitpost ad 18 millioen te leveren voor 1934 en in datzelfde jaar het tekort van 26 millioen (over 1931) in te halen.
Bij dit alles is ondersteld, dat de inkomsten en de uitgaven in de betrokken drie jaren gelijk blijven, respectievelijk een gelijk accres of decres vertoonen. Hyper-voorzichtig is deze onderstelling uiteraard niet, als men denkt aan het natuurlijk accres der uitgaven en aan het in dezen tijd natuurlijk decres der middelen, waarvan met name de inkomstenbelasting in 1933 ongetwijfeld nog beneden het voor 1932 geraamde bedrag zal dalen. En evenmin, als men bedenkt, dat in 1935 — bij gelijkblijvende inkomsten en uitgaven — de sluitpost van 18 millioen zal ontbreken, terwijl bovendien verschillende der thans ontworpen maatregelen een tijdelijk karakter dragen. Toch meent de minister, dat deze opzet thans kan worden aanvaard. Eenig vertvouwen op een betere toekomst

moet in het huidig tijdsgewricht wel de onmisbare laatste sluitpost blijven. Mocht dit vertrouwen ongegrond blijken, dan zullen te zijner tijd nieuwe buitengewone maatregelen noodig zijn.
De behoedzaamheid, waartoe de daling der middelen maant, wordt in misschien nog sterker mate gevorderd door de omstandigheid, dat de crisisuitgaven, welke buiten de normale begrooting gehouden worden, een omvang dreigen aan te nemen, die ver uitgaat boven het bedrag, dat ten vorigen jare geraamd is als opbrengst van de nieuwe hiervoor ingstelde heffing. Voor het jaar 1931 zullen zij, zooals uit eerlang in te dienen suppletoire begrootingen zal blijken, ongeveer f 17 millioen bedragen. Te vreezen staat, dat in 1932 deze som nog zal worden overschreden. Vast staat, dat zonder pijnlijke ingetogenheid en offerzin bij het voorzien in normale behoeften, deze uitgaven ook hier een bedreiging zouden kunnen gaan vormen voor 's lands financieele kracht.
Teruggang der middelen eenerzijds, toeneming der crisisuitgaven anderzijds, vormen het teeken waarin thans de financieele toestand zich ontwikkelt.
De afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 is in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisis-ontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren	Voor- of nadeelige saldi van den gew. dienst.	Voor- of nad. saldi v. d buiten-gewonen dienst.	Voor- of nad. saldi v. d geheelen dienst.
	f	f	f
1911-1920	+ 47.783.399	— 461.752.391	—413.968.992
1921	— 12.885.647	— 284.020.969	—296.906.615
1922	— 33.339.067	— 173.570.729	—206.909.795
1923	— 14.182.084	— 78.186.161	— 92.368.245
1924	+ 2.674.021	— 59.285.121	— 56.611.101
1925	+ 44.280.128	— 31.455.234	+ 12.824.893
1926	+ 66.374.410	— 26.064.647	+ 40.309.763
1927	+ 75.259.938	— 10.336.656	+ 64.923.282
1928	+ 57.196.298	— 39.619.767	+ 17.576.532
1929	+ 58.207.905	— 58.792.671	— 584.765
1930	+ 22.739.471	— 48.213.993	— 25.474.523
1911-1930	+314.108.779	—1271.299.339	—957.189.566

(Vorig bericht blz. 61 E.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Radio. — Door een Amerikaansche maatschappij is een rechtstreeksche radio-telegrafische verbinding tusschen Moekden in China en San Francisco in de V. S. geopend.

B. ENGELAND. — Vrijhandel. — Het bestuur van de Londensche Kamer van Koophandel heeft besloten een vragenlijst te zenden aan de 9000 leden van de Kamer ten einde vast te stellen hoe groot het percentage is, dat nog vast wenscht te houden aan het vrijhandelstelsel. Dit besluit werd genomen in verband mat de dringende noodzakelijkheid middelen te vinden ten einde de Britsche betalingsbalans in evenwicht te brengen.

C. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Roemenië. — Tengevolge van een hevigen storm is tusschen Orsova en Turnu Severinu in Roemenië een driemotorig vliegtuig neergestort. Gedurende den val vloog het vliegtuig in brand; alle zes inzittenden zijn omgekomen.

17 SEPTEMBER 1931

D. **NEDERLAND. — Ontwapeningspetitionnement.** — De delegatie van de Nederl. Dagbladpers heeft heden het petitionnement voor Internationale ontwapening te Genéve aangeboden. (Vor. ber. blz. 57 L.)

E. ETNA. — De directeur van het Etna-observatorium maakt bijzonderheden bekend over een toenemende activiteit van den Etna. Volgens deze mededeeling is aan de oostzijde van den middelsten krater, waaruit sedert 1928, na de laatste uitbarsting, voortdurend zwaveldampen opstijgen, een nieuwe krater gevormd. Sedert korten tijd stijgt uit dezen nieuwen krater een dichte zwavelwolk op, die des nachts in een rooden gloed hangt. Lava-uitstroomingen hebben tot dusverre nog niet plaats gehad.

G. OOSTENRIJK. — Putsch. — Prins Starhemberg de leider van de Opperoostenrijksche Heimwehren, en de gep. generaalmajoor Buchmayer, die Maandag in verband met den staatsgreep waren gearresteerd, zijn hedenavond uit de hechtenis ontslagen.
(Vorig bericht blz. 60 K.)

H. JAPAN. — Conflict met China. — De Chineesche ambassade te Tokio heeft op het Japansche ministerie van buitenlandsche zaken een nota overhandigd inzake den moord op den Japanschen officier Nakamoera. In deze nota belooft de Chineesche regeering een streng onderzoek in te zullen stellen, de schuldigen ter verantwoording te zullen roepen, en uitgebreid- maatregelen te zullen nemen ter bescherming der Japansche onderdanen op Chineesch gebied. De nota heeft te Tokio eenige ontspanning gebracht.
(Vorig bericht blz. **57 O.)**

I. **LUCHTVAART.** — Vliegongeluk in Amerika. — Bij San Francisco is een verkeersvliegtuig in brand geraakt en omlaag gestort. Alle vier inzittenden kwamen in de vlammen om.
(Vorig bericht blz. 36 M.)

K. **DUITSCHLAND.** — „Stillhalte"-Consortium. — De Bank voor Intern. Betalingen deelt mede, dat de z.g. „Stillhalte"-overeenkomst tusschen de Duitsche banken en bankgroepen van elf landen, waarbij een uitstel voor de schulden van Duitschland gedurende zes maanden verleend werd, door alle groepen is onderteekend. De circulatiebanken van de betreffende landen zijn heden hiervan in kennis gesteld. De overeenkomst is zoodoende in werking getreden.
(Vorig bericht blz. 60 B.)

L. **AUSTRALIE. — Staatsfinanciën.** — De banken hebben het verzoek van de regeering om een voorschot van f 5 millioen voor den uitvoer van openbare werken ter bestrijding van de werkloosheid en van E 8 millioen voor gewone openbare werken van de hand gewezen. Wel echter hebben zij $ 4.250.000 aangeboden om de openbare werken, die thans onderhanden zijn verder voort te zetten voor 31 December, terwijl zij verder bereid zijn een voorschot van f 3 millioen te gewen ter dekking van een exportpremie van 6 d. voor tarwe. (Vorig bericht blz. 43 L.)

18 SEPTEMBER 1931

M. **VOLKENBOND.** — Internationale Handelspolitiek. — Door de delegaties van Nederland, België, Luxemburg, Denemarken, Zweden en Noorwegen (de staten die indertijd de conventie van Oslo hebben gesloten) is een resolutie aan de Assemblee voorgesteld, waarin een dringend beroep op alle staten wordt gedaan, alles in het werk te stellen, om alle wijzigingen in de handelspolitiek te vermijden die het economisch evenwicht en de betalingsbalans nog meer zouden kunnen verstoren.

N. LUCHTVAART. — Graf Zeppelin. — Het luchtschip de „Graf Zeppelin" is hedennacht kwart over één bij mistig, maar windstil weer vanuit Friedrichshafen voor den tweeden tocht naar Zuid-Amerika opgestegen. (Vorig bericht blz. 54 M.)

O. JAPAN — Conflict met China. — Bij een volkomen onverwacht treffen tusschen Chineesche en Japansche troepen te Moekden zijn 70 à 80 Chineezen gedood. Volgens de Japansche lezing zouden de Chineesche troepen plotseling een aanval hebben gedaan op de Japansche troepen, waarna deze de Chineezen terugdreven en ten slotte Moekden bezetten. Van Chineesche zijde verzekert men daarentegen, dat niet de Japanners, doch de Chineezen volkomen onver-

hoeds zijn aangevallen. Maarschalk Tsjang Hsu-Liang heeft ofifcieel het volgende bekend gemaakt:
„De Japansche troepen zijn bij het Noordkamp te Moekden, buiten de Westelijke poort, aangekomen en hebben het vuur geopend. Blijkbaar was het de bedoeling der Japanners, een incident uit te lokken, ten einde zich een voorwendsel te verschaffen voor de bezetting van Mandsjoerije. Ik heb daarom aan de Chineesche troepen te Moekden instructie gegeven, hun wapenen in te laveren en elk verzet te vermijden." (Vorig bericht blz. **63** H.)

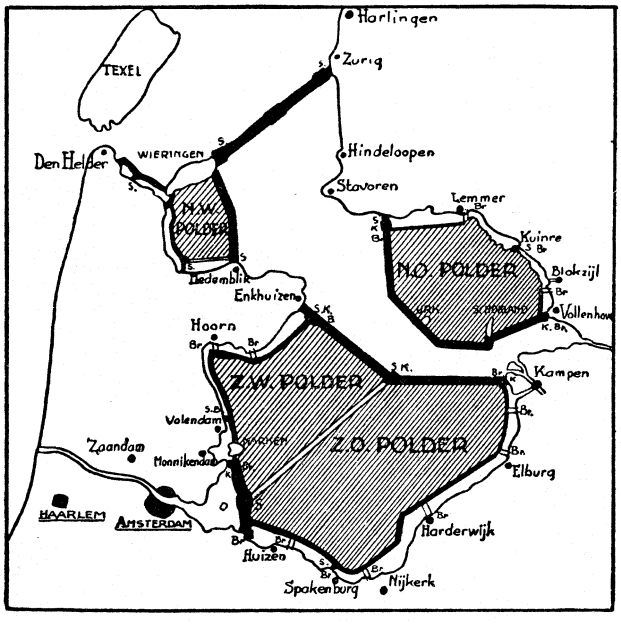
19 SEPTEMBER **1931**

A. VOLKENBOND. — Ontwapening. — De staten, welke geen lid zijn van den Volkenbond, alsmede Argentinië, zijn uitgenoodigd zich te Genève te doen vertegenwoordigen om aan de beraadslagingen met betrekking tot het voorstel voor een „bewapeningsvacantie" deel te nemen. Ook de Vereenigde Staten, Sovjet-Rusland en Turkye zijn hiertoe uitgenoodigd. (Vorig bericht blz. **61** D.)

B. ENGELAND. — Fransch oordeel omtrent het pond. — De Fransche minister van financiën Flandin heeft met betrekking tot de positie van het Pond Sterling het volgende verklaard:
Iedereen dient te weten, hoe zeer de aanvallen op het pond sterling noodlottig zijn voor het algemeen belang en dat, wanneer bij ongeluk Engeland het internationale vertrouwen zou verliezen, een algemeene catastrofe voor de deur staat. Daarom is de Fransche schatkist reeds tusschenbeide gekomen en zal zij niet aarzelen opnieuw te intervenieeren. Het is ons belang dat het pond sterling blijft wat het geweest is: het internationale betalingsmiddel bij uitnemendheid, gewaarborgd tegen iedere fluctuatie.

D. SPOORWEGONGELUKKEN. - Treinramp in Hongarije. — Op de plaats van den spoorwegaanslag bij Bia Torbagy nabij Boedapest heeft men opnieuw eenige belangrijke vondsten gedaan, die verrassende overeenkomst toonden met de omstandigheden, waaronder de spoorwegaanslag bij Jüterbog plaats vond. Geconstateerd werd, dat de springstoflading niet, zooals aanvankelijk werd aangenomen, in een koffer verpakt was geweest, maar evenals bij Juterbog in een gaspijp, waarvan men de versplinterde deelen gisteren heeft gevonden. (Vorig bericht blz. 58 M.)

E. NEDERLAND, — Zuiderzeewerken. — Het is thans gebleken, dat met de rentelast mede de totale kosten van de droogmaking van het Wieringer Meer op ruim f 100.000.000 zijn te stellen. Deze kosten zijn aanzienlijk hooger dan de waarde van het land. In de toelichting op de begrooting van het Zuiderzee-fonds voor **1932** komt de minister tot de conclusie dat het aanvatten van het droogmaken der Zuideljke polders, welke allereerst in aanmerking komen voor inpoldering, na den Noord-oostel. polder, onder de huidige economische verhoudingen een zeer groot risico oplevert. De regeering meent derhalve, dat het maken der Zuidelijke polders thans niet aan de orde mag worden gesteld. Ook ten opzichte van den Noord-Oostelijken polder is de minister tot de overtuiging gekomen, dat aan inpoldering een zeer groot risico is verbonden. De minister acht een voortgezet onderzoek naar mogelijke resultaten van inpoldering van den Noord-Oostelijken polder gewenscht. (V. b. 13 C.)

F. ROEMENIE. — Petroleumbrand. — Na bijna twee en een half jaar onafgebroken te hebben gewoed is de brand in de petroleumsonde bij Moreni van zelf geëindigd. Eén zijde van den krater is ingestort en de neervallende aardmassa's hebben het vuur volkomen verstikt. (Vorig bericht blz. **6** E.)

G. **BRITSCH-INDIE.** — Bevolking. — Volgens de cijfers van de jongste volkstelling bedroeg de bevolking van Britsch-Indië totaal **350.353.678** zielen, van wie **238.330.912** Hindoes en **77.743.928** Mohammedanen. Het restant wordt gevormd door verschillende andere religieuze genootschappen.

H. **BRAZILIE.** — Moratorium. — Tot uitbreiding van het kortelings afgekondigde gedeeltelijke moratorium omtrent de buitenlandsche schulden. heeft de regeering heden medegedeeld, alle betalingen te staken, zoolang nog geen overeenstemming is bereikt met de schuldeischers.
Het besluit der regeering is een gevolg van den onbevradigenden toestand in Brazilië en heeft de bedoeling verderen druk op den wisselkoers te voorkomen. Zooals bekend had de regeering eenigen tijd geleden een uitstel van de aflossingen aangekondigd op de buitenlandsche leeningen met uitzondering der koffieleening 1922 en de funding-leeningen **1898-1914.**
(Vorig bericht **blz. 49** L.)

20 SEPTEMBER **1931**

I. ENGELAND. — Gouden standaard opgeheven. — De Engelsche regeering heeft na overleg met de Bank van Engeland besloten, dat het noodzakelijk is, om voorloopig paragraaf **1** van de wet op den gouden standaard **van 1925**, welke paragraaf de Bank van Engeland verplicht, goud af te geven tegen een vastgestelden prijs, met ingang van middernacht **20** September op te schorten. Een desbetreffende wet zal onmiddellijk in het Lagerhuis worden ingediend. Intusschen is de Bank van Engeland gemachtigd om, vooruitloopend op beslissingen van het parlement, reeds thans de noodzakelijke maatregelen te nemen. Deze besluiten zullen de verplichtingen der regeering en van de Bank van Engeland, die in buitenlandsche valuta betaalbaar zijn, niet beïnvloeden.
De Bank van Engeland heeft tevens haar disconto van 4½% tot 6% verhoogd.
De redenen, welke de regeering tot het nemen van deze beslissingen hebben geleid, zijn de volgende:
Sinds het midden van Juli zijn geldmiddelen tot een totaal van meer dan **200** millioen pond uit de Londensche markt weggetrokken. Deze onttrekkingen zijn gedeeltelijk gedekt door goud en buitenlandsche valutavoorraden van de Bank van Engeland, gedeeltelijk ook uit de credieten ten bedrage van f 50 millioen, die door de Bank van Engeland in New-York en Parijs opgenomen zijn en gedeeltelijk uit de opbrengst van Fransche en Amerikaansche credieten tot een totaal van f **80** millioen, welke onlangs door de Engelsche regeering werden verkregen.

In de laatste paar dagen is de onttrekking van buitenlandsche saldi uit Londen zoozeer versneld, dat de regeering het noodzakelijk acht, bovengenoemde beslissing te nemen. Deze beslissing zal natuurlijk de verplichtingen der Engelsche regeering of van de Bank van Engeland, welke luiden in buitenlandsche valuta, niet aantasten. De goudvoorraad van de Bank van Engeland bedraagt ongeveer £ 130 millioen en met het oog op de verplichtingen, die misschien nog moeten worden nagekomen, is het niet wenschelijk, dat deze reserve verder wordt ingekrompen.
De banken zullen als gewoonlijk voor hun cliënten open blijven. De Londensche beurs zal Maandag, de dag waarop het parlement de noodzakelijke wetgevende maatregelen moet uitvoeren, niet geopend worden.
De Engelsche regeering heeft geen reden om te gelooven, dat de huidige moeilijkheden in aanzienlijke mate te wijten zijn aan kapitaalexport door Engelsche onderdanen. Ongetwijfeld is het grootste gedeelte der geldmiddelen, welke aan Londen zijn onttrokken, voor buitenlandsche rekening teruggeroepen. De Engelsche regeering wenscht echter met nadruk de waarschuwing van den minister van Financiën te herhalen, dat elk Britsch onderdaan, die den druk op den wisselkoers vergroot door buitenlandsche fondsen aan te koopen of door anderen daarbij behulpzaam te zijn, daarmede doelbewust Engeland's moeilijkheden vergroot.
De banken hebben op zich genomen, om mede te werken aan de beperking van de aankoopen van buitenlandsche valuta door Engelsche onderdanen, behalve voor zoover deze noodig zijn voor bona fide handelsbehoeften of ter nakoming van bestaande contracten. Indien verdere maatregelen wenschelijk moohten blijken, zal de regeering niet aarzelen om die te nemen.

A. ENGELAND, — Disconto. — De Bank van Engeland heeft, tegelijk met het opheffen van den gouden standaard, het disconto van 4½% tot 6% verhoogd. (Vorig bericht blz. 21 A.)

B. POBLONDERZOEK. — Nautilus. — De Nautilus is op 20 September na haar tocht naar de Pool in de beschaafde wereld teruggekeerd. Zij is te Bergen in Noorwegen aangekomen. De bemanning zal uiteengaan en de meeste leden van de expeditie vertrekken onmiddellijk naar New-York. De Nautilus zal waarschijnlijk tot zinken worden gebracht. (V. b. 57 C.)

C. JAPAN. — Conflict met China. — De Chineesche regeering heeft te Tokio een protest-nota doen overhandigen, waarin onmiddellijke ontruiming van de bezette plaatsen in Mandsjoerije, alsmede het herstel van den status quo worden geëischt, (63 0.)

21 SEPTEMBER 1931

D. NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt. — In verband met de financieele maatregelen, waartoe de Engelsche regeering gisteren heeft besloten, is hedenmorgen in het gebouw van de Nederlandsche Bank een vergadering bijeengekomen van de desbetreffende autoriteiten ter bespreking van de vraag of, en zoo ja, welke maatregelen genomen moeten worden op de Amsterdamsche beurs. De besprekingen hebben er toe geleid, dat de handel op de z.g. vroegbeurs officieel verboden is, zoodat hedenmorgen geen enkele noteering tot stand is gekomen.
De minister van financiën heeft hedenmiddag, gehoord het bestuur van de Vereeniging voor der Effectenhandel, beslist, dat de beurs dezen dag gesloten blijft.

E. **DUITSCHLAND.** — Duitsche beurzen. — In verband met de crisis in Engeland zullen de Duitsche beurzen gesloten blijven. (Vorig bericht blz. 45 H.)

G. NEDERLAND. — Criminaliteit. — Volgens de zoo juist verschenen Statistiek van de Toepassing der Kinderwetten over 1929, bewerkt en gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek, is het totaal aantal wegens rechtbankzaken schuldig verklaarde jeugdige personen (beneden 18 jaar) in 1929 vergeleken met het jaar 1928 met 204 gedaald, nl. van 1968 in 1928 tot 1764 (1581 jongens en 183 meisjes) in 1929. De teruggang is uitsluitend veroorzaakt door vermindering van het aantal schuldigverklaarde jongens (210 minder); het aantal schuldigverklaarde meisjes kwam van 177 op 183.
Naar groepen van misdrijven onderscheiden, blijken de jeugdige personen zich verreweg het meest aan economische delicten schuldig te maken; van het totaal aantal schuldigverklaarden pleegden er in 1929 33,5% eenvoudigen diefstal en 14,1% gequalificeerden diefstal. Wat den leeftijd betreft, was de gerechtelijk geconstateerde criminaliteit het hoogst bij de jongens van 17 jaar en bij de meisjes van 16 jaar.

H. UITVINDINGEN. — Postraket. — Een Duitsch ingenieur, Pfautz, heeft een postraket uitgevonden, waarmede het mogelijk zou zijn het bestellen van brieven en andere poststukken aanzienlijk te bespoedigen, daar door deze raketten zelfs de grootste afstanden binnen enkele uren kunnen worden afgelegd. Door de autoriteiten wordt naar de bruikbaarheid van deze vinding een onderzoek ingesteld. (57 H.)

I. ENGELAND. — Staatsfinanciën. — MacDonald heeft in het Lagerhuis medegedeeld. dat de regeering in verband met de geuite krachten besloten heeft de verlaging van de gage en de traktementen van de militairen en matrozen en van de salarissen en pensioenen van de politie, onderwijzers en leeraren, welke oorspronkelijk 15% zou bedragen, tot 10% terug te brengen. (Vorig bericht bb. 59 L.)

K. KONINKLIJKE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ. — Dr. Deterding heeft verklaard, dat de Koninklijke en de met haar verbonden maatschappijen over een kapitaalvoorraad beschikken van milliarden goudfrancs. (Vorig bericht blz. 36 H.)

L. JAPAN. — Conflict met China. — De Chineesche regeering heeft de interventie aangevraagd van den Volkenbondsraad in verband met het optreden van Japan in Mandsjoerije. De Japansche regeering heeft op de eerste Zhineesche nota met betrekking tot de gebeurtenissen in Mandsjoerije geantwoord, dat de militaire operaties een gevolg zijn van het optreden van de Chineesche soldaten, zoodat Japan uit zelfverdediging heeft gehandeld. Hierop heeft China een tweede nota aan Japan gezonden, waarin wordt verklaard, dat Japan zelf incidenten heeft uitgelokt om tot bezetting van bepaalde streken in Mandsjoerije te kunnen overgaan. (65 C.)

M. OSLO-CONVENTIE. — Noorwegen verrast door Nederlandsche verhooging van invoerrecht. — De verhooging van 8 tot 10% van het Nederlandsche tarief van invoerrecht welke door de Nederlandsche regeering wordt voorgesteld, heeft in Noorwegen groote verwondering gewekt. Ofschoon Nederland de conventie van Oslo nog niet heeft geratificeerd meende men dat Nederland zich toch zou houden aan de bepaling van deze overeenkomst, waarin is vastgesteld dat de contracteerende partijen elkander tijdig van elke tariefverhooging in kennis zouden stellen. (vorig bericht blz. 59 A.)

N, SPANJE. — Grondwet. — De Kamer heeft een amendement aangenomen waarin bepaald werd, dat elke Spanjaard de plicht heeft de officieele taal te kennen en het recht heeft om die te gebruiken. Evenwel zal in elk gewest de taal, die door de meerderheid van de bevolking wordt gesproken, eveneens als officieele taal worden erkend. (Var. ber. 37 H.)

A. ENGELAND. — Beurs en Geldmarkt. — In verband met de opheffing van den gouden standaard blijft de Londensche beurs op 21 en 22 September 1931 gesloten.

B. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Vereenigde Staten. — De Bank te Pittsburgh (Pennsylvania) heeft hare loketten gesloten. De deposito's bij deze instelling beliepen $ 46.920.000. (Vor. ber. blz. 55 D.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Boringen en productie. — De petroleumproducenten in Oklahoma hebben besloten de productie te beperken tot 545.000 vaten per dag en in Kansas tot 110.000 vaten. In Oost-Texas verwacht men de productie tot 360.000 vaten terug te kunnen brengen. (Vorig bericht blz. 64 S.)

D. VOLKENBOND. — Ontwapening. — In de commissie waar het Scandinavisch-Zwitsersch-Nederlandsche voorstel met betrekking tot een bewapeningsvacantie werd behandeld. heeft Italië in een memorandum het voorstel nader toegelicht om gedurende een periode van één jaar, aanvangende met de opening van de ontwapeningsconferentie, geen verandering te brengen in de verhouding der nationale bewapening van de verschillende staten. Overeengekomen zou moeten worden, dat de staten de posten die op de begrooting van het loopende jaar voor materaal enz. zijn uitgetrokken, niet zullen verhoogen. Voor de vloot zou geen nieuwe aanbouw plaats vinden, doch de bouw van reeds op stapel staande schepen zou mogen worden voltooid. Wat de luchtmacht betreft stelt Italië nog voor dat, behalve voor vervanging van machines, geen nieuwe militaire vliegtuigen zullen worden gebouwd. (Vor. ber. 64 A.)

E. LUCHTVAART. — Europa—Amerika. — De Duitsche oceaanvliegers Rody, Johannsen en Veiga, die op 15 September te Lissabon waren opgestegen om naar Amerika te vliegen, zijn na 158 uur hulpeloos op zee te hebben rondgedreven, door een Noorsch stoomschip gered. De vliegers waren door een motordefect genoodzaakt nabij de kust van New Foundland op den oceaan te dalen. Daarna hebben zij zeven dagen op zee rondgezwalkt; de vliegers waren geheel uitgeput. Vermoedelijk heeft hun landvliegtuig zoo lang op het water kunnen blijven drijven doordat de Junkers-machine holle draagvlakken heeft.
(Vorig bericht blz. 58 N.)

F. FRANKRIJK. — Laval tot bezoek aan de Ver. Staten uitgenoodigd. — President Hoover heeft den Franschen minister-presiclent Laval uitgenoodigd zich voor het houden van een bespreking naar Washington te begeven. Onder de tegenwoordige omstandigheden meende Laval nog geen definitief antwoord te kunnen geven.

G. ENGELAND. — Gouden standaard opgeheven. — Het Engelsche Lager- en het Hoogerhuis hebben hun goedkeuring gehecht aan het wetsbesluit waarbij de gouden standaard werd opgeheven.
De Engelsche minister van Financiën, Snowden, zeide in het Lagerhuis, dat hij aan de regeeringen van de Vereenigde Staten en Frankrijk dank wilde betuigen voor haar verklaringen, Engeland te willen helpen. Hij voegde hieraan toe, dat de Engelsche regeering van de Bank van Engeland een schrijven heeft ontvangen, waarin wordt verklaard, dat de credieten die de Vereenigde Staten en Frankrijk haar hebben verstrekt, waren uitgeput en dat de credieten die deze landen aan de Engelsche regeering hebben verleend, eveneens waren uitgeput. (Vorig bericht blz. 64 I.)

H. BRITSCH-INDIE. — Gouden standaard afgeschaft. De Engelsch-Indische regeering heeft evenals Engeland den gouden standaard afgeschaft. De soepy zal op sterling-basis worden gehandhaafd.

I. RUSLAND. — Automobielen en Automobilisme. — Het aantal automobielen in geheel Rusland wordt op 50 à 60.000 geraamd.

K. NEDERLAND. — Vuurwapenwet uitgebreid. — De regeering heeft een wetsontwerp ingediend waarbij de vuurwapenwet op verschillende punten wordt aangevuld. Hierbij wordt o.a. bepaald, dat ook alarmpistolen onder de vuurwapenwet vallen.
In de tweede plaats worden de sancties bij de wet gesteld eenigszins verscherpt. Momenteel is de onbevoegde bezitter van andere vuurwapenen en munitie dan bedoeld in art. 5 der wet eerst strafbaar, indien hij aan een bevel tot inlevering niet voldoet. Bij het ontwerp wordt ook ten opzichte van deze „andere vuurwapenen en munitie" de a priori strafbaarheid (dus zonder dat een bevel tot inlevering heeft plaats gehad) gesteld. De minister merkt hierbij op, dat hij een zekere tegemoetkomende houding, tegenover hen die te goeder trouw waren, zou willen zien mogelijk gemaakt.

L. FRANKRIJK. — Spoorwegen. — In Frankrijk heeft men met den autotrein „Micheline" opnieuw proefritten gemaakt, waarbij is gebleken, dat een traject van 220 K.M. in ongeveer twee uur werd afgelegd. Tevens werd vastgesteld, dat de kostprijs aan brandstof slechts 2 Francs per K.M. bedroeg, terwijl een gewone trein Frs. 30 per K.M. aan brandstof verbruikt. De spoorwegautoriteiten zouden ten opzichte van het nieuwe vervoermiddel dan ook gunstig zijn gestemd. (Vorig bericht blz. 33 K.)

22 SEPTEMBER 1931

M. STRATOSFEER. — Vliegtuig voor stratosfeeronderzoek. — Het Duitsche proefstation voor luchtvaart heeft in samenwerking met de Junkers-fabrieken in Dessau een stratosfeer-vliegtuig geconstrueerd, dat beschouwd kan worden als een soort hoogtelaboratorium. Het vliegtuig is niet gebouwd met het doel nieuwe hoogte- of afstand-records te vestigen, doch zal als pendant van prof. Piccard's ballontocht een systematische reeks vliegtochten naar de stratosfeer openen. Het vliegtuig zal in de lucht den indruk wekken van een reusachtigen vliegenden driehoek met een breedte van 28 meter. De staart zal bijzonder lang zijn; als constructie-noviteiten zijn aangebracht de z.g. voorverdichter en de drukkamer. De voorverdichter is een nietig klein kastje achter den motor en is in de lengte-as van het toestel aangebracht. Het bestaat uit een apparaat, dat door het afvoergas van den motor in een geweldig tempo wordt rondgedraaid. Zoodoende wordt de zuurstof in de hooge luchtlagen opgezogen en naar den motor getransporteerd, zoodat deze onder dezelfde omstandigheden als op aarde kan werken. Het apparaat is het resultaat van jaren experimenteeren. De cabine biedt plaats aan twee personen. Het geheele toestel wordt vanuit de drukkamer bestuurd. Door een compressor wordt de lucht in de cabine verversch, terwijl een tweede compressor den normalen luchtdruk herstelt. (Tel.)

N. ENGELAND. — Amerikaansche saldi bij Engelsche banken. — Ondanks de groote opzeggingen, welke den laatsten tijd hebben plaats gevonden, worden de saldi der Amerikaansche banken in Londen nog op ca. $ 1 milliard geraamd.

O. BELGIE. — Staatsfinanciën. — De gewone Belgische begrooting zal door beperking der uitgaven ten bedrage van frs. 1200 millioen in evenwicht worden gebracht, de buitengewone begrooting door de uitgifte van een leening van frs. 1 milliard. Ook zal een leening voor den Congo ten bedrage van frs. 1½ milliard worden uitgegeven, waarvan frs. 1 milliard voor de terugbetaling van vroeger uitgegeven Congo-

schatkistbiljetten. Een andere leening van frs. 300 millioen dient voor het opbrengen der voor het crisisfonds bestemde gelden.

A. VEREENIGDE STATEN. — Engelsche beleggingen in de Ver. Staten. — De Engelsche beleggingen in de V. S. worden door het departement van Handel In totaal op $ 1½ milliard geraamd.

B. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — De werkloosheid in Duitschland blijft toenemen; in de eerste helft van September bedroeg deze stijging 109.000, waardoor er thans 4.324.000 werkloozen zijn.
(Vorig bericht blz. 54 H.)

C. EGYPTE. — Katoenoogst beperkt. — De Egyptische regeering zal een decreet uitvaardigen, waarbij de met katoen beplante oppervlakte met 25% en in sommige streken zelfs met 30% zal worden beperkt.

D. VEREENIGDE STATEN. — Beperking katoenaanplant in Texas. — De senaat heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de katoenaanplant in 1932-'33 met 30% zal worden beperkt.
(Vorig bericht blz. 57 G.)

E. ENGELAND. — Onlusten op de Britsche vloot. — Door de mededeeling van de Engelsche regeering dat de totale vermindering der salarissen niet meer dan 10% zal bedragen en de toelagen onveranderd blijven, is aan de meeste klachten der bemanning tegemoet gekomen. Op de Britsche vloot is dan ook de rust volkomen teruggekeerd. (Vor. ber. blz. 61 B.)

F. CHINA. — Tsjang Kai-Sjek wil aftreden. — De president van de centrale regeering, Tsjang Kai-Sjek zou kennis hebben gegeven dat hij wenscht af te treden.

G. POSTZEGELS. — Bulgarije. — In het najaar van 1931 wordt in Bulgarije een sportfeest gehouden, ter gelegenheid waarvan een nieuwe serie postzegels, bestaande uit zeven stuks, zal worden uitgegeven.
(Vorig bericht blz. 16 C.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Radio. — In Indianapolis heeft men in het eerste halfjaar van 1931 ca. 2000 arrestaties kunnen doen als een rechtstreeks gevolg van het invoeren van een radio-systeem. De politie aldaar heeft 43 automobielen in gebruik, welke van radio-inrichting zijn voorzien. (Vor. ber. 63 A.)

I. VOLKENBOND. — Ontwapening. — In antwoord op de aan Sovjet-Rusland gedane uitnoodiging, heeft Litwinof aan den Volkenbond geantwoord, dat de Sovjet-Unie ten allen tijde bereid zal worden gevonden ieder voorstel op het gebied der ontwapening te ondersteunen; het is de Sovjet-Unie, in verband met het korte tijdsbestek echter niet mogelijk thans nog een gedelegeerde naar Genève te zenden.
(Vorig bericht blz. 66 D.)

K. NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt. — De effectenbeurs te Amsterdam is heden weder geopend. De Nederlandsche Bank heeft zich bereid verklaard, zij het met zekere restricties, oude prolongatieposten over te sluiten. Voorts is in een vergadering van de Amsterdamsche Bankiersvereeniging besloten om ter beurze nieuw geld op prolongatie verkrijgbaar te stellen, waartoe een syndicaat gevormd is van eenige millioenen guldens. (Vorig bericht blz. 65 D.)

L. BRAZILIE. — Milreis. — De regeering van Brazilië heeft besloten voortaan de milreis niet meer op het £ sterling, doch op den dollar te baseeren.

M. BELGIE. — Beurs en Geldmarkt. — In een te Brussel onder voorzitterschap van den premier gehouden vergadering van de vertegenwoordigers van de voornaamste banken te Brussel en de voornaamste trustondernemingen is een syndicaat gevormd van frs. 1 milliard met het oog op het verleenen van eventueelen steun aan de beurs.

N. JAPAN. — Conflict met China. — De Russische vice-commissaris van buitenlandsche zaken heeft den Japanschen en den Chineeschen ambassadeur te Moskou medegedeeld, dat de Sovjet-regeering ten opzichte van het huidige conflict niet onverschillig kan blijven. Het Russische leger in het Russisch-Mandsjoerijsche grensgebied wordt versterkt.
Men verneemt, dat Japan thans alle strategische punten in Mandsjoerije in handen heeft, terwijl overal de Chineesche troepen worden ontwapend; tot dusver is dit met 20.000 man geschied. De buitenlandsche banken te Moekden zijn voor onbepaalden tijd gesloten. (Vorig bericht blz. 65 L.)

O. ASTRONOMIE. — Dr. Gearg E. Hale, vroeger directeur van de Mount-Wilson sterrenwacht, heeft een internationale zonne-wacht opgericht, waardoor een onafgebroken observatie van de zon mogelijk zal zijn. Tot de observatie-stations die bij deze internationale zonne-wacht zijn aangesloten, behooren o.a. Cambridge, Zürich, Canberra (Australië), Nanking, Wellington (Nieuw Zeeland), en een aantal Amerikaansche sterrenwachten. (Un. Press.)

23 SEPTEMBER 1931

P. JAPAN — Conflict met China. — De regeering der Vereenigde Staten heeft aan den Volkenbond medegedeeld, dat zij op het oogenblik niet zou deelnemen aan een onderzoek naar den stand van zaken in Mandsjoerije. (Vorig bericht blz. 61 N.)

R. VEREENIGDE STATEN. — Goudvoorraad. — De monetaire goudvoorraden in de Ver. Staten hebben dezer dagen voor het eerst meer dan $ 5 rnilliard bedragen. (Vorig bericht blz. 37 R.)

S. DUITSCHLAND. — Handel met Rusland. — De Sovjet-Russische handelsvertegenwoordiging te Berlijn deelt mede, dat op grond van de overeenkomst van 14 April door Rusland voor een bedrag van RM. 345 millioen aan orders in Duitschland is geplaatst.

U. JAPAN. — Conflict met China. — De Japansche gedelegeerde heeft zich, na lang aandringen van de averige Volkenbondsraadsleden, bereid verklaard, zijn regeering telegrafisch te verzoeken, haar goedkeuring te verleenen aan het uitzenden van een commissie van neutrale waarnemers naar Mandsjoerije.
Minister Stimson heeft doen weten, dat de Vereenigde Staten den Volkenbond steunen in zijn streven tot bijlegging van het conflict. De Amerikaansche regeering heeft aan de regeeringen van China en Japan nota's gezonden welke overeenkomen met die, welke de Volkenbond tot deze landen heeft gericht.
(Vorig bericht blz. 67 P.)

V. FARADAY (Michael). — In September wordt het eeuwfeest gevierd van de herdenking van Faraday's groote ontdekking, de electro-magnetische inductie. Het is deze ontdekking, die na Volta's ontdekkng van de dynamo. als de meest belangrijke op het gebied der electriciteit in de vorige eeuw werd beschouwd. Michael Faraday, die de zoon van een hoefsmid was, was zijn loopbaan begonnen als loopjongen bij een boekhandelaar. Na assistent te zijn geweest van Professor Davy, die de uitvinder was van de mijnwerkerslamp, werd hij na 14 jaar als diens opvolger benoemd tot hoogleeraar in de chemie. Faraday's onderzoekingen strekten zich niet alleen uit tot het gebied der electriciteit, daar hij zich ook bezighield met vloeibaar maken van gassen, het verdampen van kwik, enz. Hij overleed in 1867.

A. RUSLAND. — Steenkool. — Ten einde de industrie aan te moedigen heeft de opperste economische raad van de Sovjet-Unie de loonen in de steenkool-industrie verhoogd. Een gewoon mijnwerker ontvangt thans **13** roebel daags tegen vroeger **7** roebel, opzichters verdienen **450** tot **650** roebels en ingenieurs **500** tot **700** roebel per maand. Indien meer wordt afgeleverd dan in de plannen is voorzien, zijn verdere loonsverhoogingen mogelijk. (Vorig bericht blz. **42** F.)

B. **NEDERLAND.** — Nederlandsch **vliegstation** op IJsland. — De regeering van IJsland heeft toestemming verleend tot oprichting van een vliegstation met Nederlandsche militaire vliegers op haar grondgebied, ten einde van daaruit aerologische waarnemingen te kunnen doen. Gedurende het zomerhalfjaar ligt het in de bedoeling twee vluchten per dag te maken en 's winters één. Op zoo'n vlucht, die ongeveer een uur duurt, stijgt men tot **5000** M., terwijl medegenomen zelfregistreerende toestellen den barometerstand en den vochtigheidstoestand op verschillende hoogten aangeven. De diagrammen worden dan met hulp van het meteorologisch instituut daar ter plaatse uitgewerkt. Ook zullen weerproeven genomen worden met loodsballonnen en met ballonnen volgens de nieuwe Russische methode, waarbij de verschillende gegevens draadloos opgevangen kunnen worden.

C. JAPAN. — Conflict met China. — De regeering van Nanking heeft het voorstel tot het benoemen van een gemengde commissie, bestaande uit drie Japanners en drie Chineezen om alle tusschen China en Japan hangende quaesties te onderzoeken, van de hand gewezen.
De regeering van Nanking is van oordeel dat de toestand alreeds in een te ver stadium verkeert.
(Vorig **bericht** blz. **67** U.)

D. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banqiie de **Genève.** — De Geneefsche rechter van instructie heeft de inhechtenisneming gelast van den oud-voorzitter van den Geneefschen staatsraad en oud-minister van Financiën, den Heer A. Moriaud, en wel in verband met het frauduleus faillissement van de Banque de Genève, waar Moriaud als regeeringscommissaris de belangen van het kanton vertegenwoordigde. Moriaud was een van de bekendste persoonlijkheden in de Zwitsersche politiek en heeft ook, behalve het Duitsch-Belgische scheidsgerecht, verschillende andere internationale verzoenings- en arbitrage-commissies gepresideerd. Het passief van de Banque de Genève bedraagt **50** millioen francs. (V. b. **13** F.)

E. FRANKRIJK. — Onbewaakte overwegen. — Het ministerie van Openbare Werken en Toerisme in Frankrijk heeft het plan opgevat om onbewaakte overwegen te vervangen door tunnels of bruggen. Elk jaar zullen een tiental bruggen of tunnels worden gebouwd; de kosten hiervan worden op twee ton per stuk geschat.

F. NEDERLAND. — Beurs en **Geldmarkt.** — Het **21** September gevormde geldsyndicaat is weer opgeheven, daar een geconcentreerde geldverstrekking onder de inmiddels verbeterde omstandigheden niet meer noodzakelijk is. (Vorig bericht blz. **67** K.)

G. ENGELAND. — Beurs en Geldmarkt. — De Londensche beurs is heden weer geopend. (V. b. **66 A.)**

H. PETROLEUM. — Amerikaansch **restrictieplan.** — Vertegenwoordigers der Westeliike en Zuid-Westelijke **petroleumstaten** der Unie hebben een **bespreking** gehad met den Amerikaanschen minister van Handel, **Lamont,** in verband met een voorstel in zake een wereldovereenkomst betreffende de restrictie der petroleumproductie. De voorgestelde cijfers zijn: **1932: 4.150.000** vaten, **1933: 4.372.000** vaten, **1934: 4.500.000** vaten.
De delegatie is voornemens, president Hoover te verzoeken, langs diplomatieken weg dit plan bij de betrokken buitenlandsche regeeringen te bepleiten en hoopt ook Rusland er voor te interesseeren.

I. DUITSCHLAND. — Duitsche crisis. - Woover-plan. — President Hoover zou van oordeel zijn, dat Duitschland op den grond der bepalingen van het Young-plan het initiatief dient te nemen voor een verlenging van het herstel-moratorium. (V. b. **36** B.)

K. **VOLKENBOND.** — Ontwapening. — In de ontwapeningscommissie van de Volkenbondsvergadering verklaarde de Japansche gedelegeerde, dat Japan het doelmatig acht, de kwestie der bewapeningsvacantie eerst in behandeling te nemen bij het begin der ontwapeningsconferentie. De Amerikaan Wilson gaf zijn volle instemming met het Italiaansche voorstel te kennen, alhoewel Amerika een enkel voorbehoud zou moeten maken.
Lord Cecil diende een bemiddelingsvoorstel in, waarbij werd voorgesteld dat de commissie een resolutie zou aannemen, waarin het Italiaansche plan in groote trekken zou zijn neergelegd. Deze resolutie zou dan aan de regeeringen moeten worden toegezonden, met het verzoek, haar **vóór 1** November **1931** te onderteekenen of anders haar afwijzend standpunt of haar voorbehoud kenbaar te maken. **(Vor.** ber. blz. **67** I.)

L. JAPAN. — Conflict met China. — Het Japansche kabinet heeft het voorstel van den Volkenbondsraad tot het zenden van een commissie van onderzoek naar Mandsjoerije verworpen. (V. b. **68** ***C.)***

M. JOODSCHE PROBLEMEN. — Anti-semitisme. — De rechtbank te Berlijn heeft uitspraak gedaan tegen **34** nationaal-socialisten, die waren betrokken bij de onlusten op den Joodschen Nieuwjaarsdag, waarbij op den Kurfurstendamm personen met Joodsch uiterlijk werden mishandeld en een café werd verwoest. De straffen varieeren tusschen drie jaar en negen maanden. Zeven beklaagden werden vrijgesproken.
(Vorig bericht blz. **6** ***C.)***

N. POOLONDERZOEK, — Pool-expeditie zonder mensch**en.** — In Rusland bestaan plannen voor het uitzenden van een pool-expeditie waaraan, in afwijking van alle vorige expedities, geen enkel mensch **zal** deelnemen. Het Russische arctische instituut wil namelijk een boot laten bouwen volgens een geheel speciaal ontwerp, in welke boot de allernieuwste meteorologisohe toestellen voor het automatisch registreeren van de richting en kracht van den wind, de luchtdruk, enz. zullen worden aangebracht. De boot zou in de buurt van de Beringstraat worden te water gelaten en van daar door den stroom worden weggevoerd. Nadere bijzonderheden betreffende de uitvoering van dit plan zullen in **1932** worden gepubliceerd.

O. VEREENIGDE STATEN. — Staal en **IJzer.** — De productie van staal is in de Ver. Staten verminderd tot **29%** der capaciteit. (Vorig bericht blz. 43 N.)

P. NEDERLAND. — Landbouw, Veeteelt en Pluimvee. — Door het opgeven van den gouden standaard in Engeland wordt de uitvoer van Nederland vooral op het gebied van landbouwgewassen en veeteelt-{producten sterk getroffen. Speciaal Denemarken vormt thans voor Nederland de grootste concurrent, daar de Nederlandsche export door den hoogen guldenkoers ten zeerste wordt belemmerd. (V. b. **52** C.)

R. ENGELAND. — Bank van Engeland. — De Bank is gemachtigd om de fiduciaire circulatie gedurende een verdere drie weken nog op **£ 275** millioen te handhaven. (Vorig bericht blz. **57** F.)

24 SEPTEMBER 1931

A. **DENEMARKEN.** - Leger en vloot. — De Deensche minister-president heeft in de Kamer medegedeeld, dat hij voorstellen zal indienen om leger en vloot te reorganiseeren en terug te brengen tot een bewapeningscorps. Hierdoor zullen de uitgaven op dit gebied belangrijk worden teruggebracht.

B. JAPAN. — Conflict met **China.** — De Russische Consul-generaal te Charbin heeft de Japansche autoriteiten ervan in kennis gesteld, dat de Sovjetregeering de bezetting van het station Tsjangtsjoeng als een onvriendschappelijke daad beschouwt. Zij zal, zoo noodig, troepen zenden ter bescherming van de Russische belangen langs den Chineeschen Oosterspoorweg. (Vorig bericht blz. **68** L.)

C. **KRAKATAU.** — Op **23** September zijn bij den Krakatau weder uitbarstingen waargenomen, waarvan sommige een hoogte bereikten van **200** meter.

D. **BELGIE.** — Steenkool. — Op **1** October zal het Koninklijk besluit van kracht worden, waarbij de invoervergunningen voor steenkool worden ingesteld.

E. HONGARIJE. — Financieele **saneering** door Volkenbond. — De financieele commissie van den Volkenbond heeft den Volkenbondsraad medegedeeld, dat zij een onderzoek van deskundigen ter plaatse noodzakelijk acht. Tevens verklaarde de commissie in haar rapport, dat een snel optreden noodig wordt geacht om den toestand te verbeteren. (V. b. 54 F.)

F. VOLKENBOND. — Economisch non-agressie verdrag. — Voor de behandeling van een door Rusland ingediend voorstel in zake een economisch non-agressie verdrag is een sub-commissie van de Europeesche studie-commissie ingesteld, waarvan ook Japan, China, Britsch-Indië, Canada en Australië deel zullen uitmaken, terwijl ook de Amerikaansche regeering zal worden uitgenoodigd.

G. **OOSTENRIJK.** — **Financieele saneering** door Volkenbond. — Het vertrouwelijk rapport van de financieele Volkenbondscommissie aan den Volkenbondsraad in zake de financieele saneering van Oostenrijk, behelst o.a. het financieele programma, dat door de Oostenrijksche regeering moet worden uitgevoerd als voorwaarde, waarop de Volkenbond tot steunverleening bereid is.

Het programma zou den volgenden inhoud hebben:

1. Vermindering van de begrooting over het nog loopende begrootingsjaar met schilling **35** miilioen en in evenwicht brengen van de begrooting over **1932** op ongeveer schilling **2** miiliard.

2. Het reserveeren van een bedrag van schilling **100** millioen op de begrooting voor **1932-'33** voor het aflossen van schulden op korten termijn.

3. Herstel van het evenwicht der begrootingen voor de spoorwegen, posterijen en telegrafie.

4. Maatregelen tot vermindering der uitgaven van plaatselijke en gemeentebesturen, alsmede tot verlaging der productiekosten voor het geheele bedrijfsleven, ten einde een basis te scheppen voor een algemeen economisch herstel.

5. Maatregelen op het gebied van het bankwezen, in het bijzonder tot reorganisatie van de Oesterreichische Creditanstalt.

6. Wezenlijke vermindering der uitgaven der openbare kassen en voor de werkloosheid.

De financieele commissie vestigt er de aandacht op, dat de Oostenrijksche regeering en de adviseur van de Oostenrijksche Nationale Bank te Weenen verklaard hebben, dat ten einde aan de verplichtingen van de schatkist te voldoen en de reserve van buitenlandsche deviezen van de Nationale Bank te beschermen, het noodzakelijk is een som van sch. **250** millioen in den vorm van een buitenlandsch crediet te verstrekken. De financieele commissie is dezelfde meening toegedaan en meent bovendien, dat het verschaffen van dit crediet van het grootste belang is voor het welslagen van het financieele herstel van Oostenrijk.

De commissie is van meening, dat deze plannen, wanneer zij energiek worden uitgevoerd, in staat zullen zijn de Oostenrijksche begrooting op een *ge*zonde basis te brengen* (Tel.) (Vor. ber. blz. **36** S.)

25 SEPTEMBER **1931**

H. **ITALIE.** — Tarieven. — De invoerrechten in Italië zijn verhoogd met **15%** en voor brandstoffen met 10%. Deze verhooging geldt voor alle staten, met welke geen handelsverdrag op de basis der meestbegunstiging is gesloten. Daar Nederland met Italië een dergelijk handelsverdrag heeft afgesloten, geldt de verhooging der invoerrechten niet voor ons land.

I. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **S. Schoenberger & Co.** — De bankiersfirma S. Schoenberger & Co. te Berlijn en te Amsterdam heeft in verband met de plotselinge koersdaling van het pond sterling haar loketten moeten sluiten. (Vor. **ber. Duitschland 49** E.) (Vorig bericht Nederland **57** B.)

K. **DUITSCHLAND.** — Socialistische Arbeiderspartij. — Sinds geruimen tijd hebben zich eenige leden van de Socialistische Rijksdagfractie verzet tegen de politiek hunner partijgenooten, speciaal ten opzichte van het standpunt, dat de Sociaal-democratische partij in zake den bouw van pantserschepen ingenomen heeft. Nu het partijbestuur verklaard heeft, dat medewerking aan de bladen door de oppositie opgericht, onvereenigbaar wordt geacht met het lidmaatschap der partij, is de scheuring volkomen. Enkele leden van de oppositie hebben voorgesteld aansluiting te zoeken bij de communisten; dit is echter door de meerderheid verworpen. De nieuwe partij is te Breslau onder den naam Socialistische Arbeiderspartij met **3000** leden opgericht.

L. **ARGENTINIE.** — Dollarbasis voor Argentijnsche pesos, — De banken in Argentinië besloten het Pond Sterling als basis voor de Argentijnsche valuta door den dollar te vervangen. Voortaan zullen **180** goudpesos in waarde gelijk staan met $ **100.**

M. **FRANKRIJK.** — Economische beschouwingen. — De minister-president van Frankrijk, Pierre Laval, heeft de diepere oorzaken van de huidige Fransche welvaart uiteengezet. Deze welvaart berust, aldus de premier, op zes fundamenten:

le. Frankrijk is, ondanks zijn toenemende industrieele en commercieele expansie, een landbouwland gebleven, dat door zijn veelzijdigheid geen depressie kent.

2e. Een gematigde beschermende douanepolitiek zorgt er voor, dat landbouw en industrie hun producten kunnen verkoopen. De boeren ontvangen voor **75** kilo graan circa **150** franken.

3e. Een zorgvuldige contrôle der immigratie. Sedert het uitbreken van de economische crisis zijn vier millioen buitenlandsche werklieden uit het land gewezen, zoodat Frankrijk slechts totaal aan **54.000** personen werkloozensteun moet uitkeeren.

4e. Doortastende bezuinigingen in de uitgaven van het land, waarmede Poincaré reeds in **1926** was begonnen.

5e. De handhaving van een gewapende macht, **die** elk oogenblik in staat is de grenzen te beschermen en die aan het economische leven een gevoel van veiligheid en vertrouwen heeft gegeven. Onder den indruk daarvan hebben de Franschen reusachtige kapitalen uit Londen, Amsterdam en New-York naar Frankrijk teruggehaald.

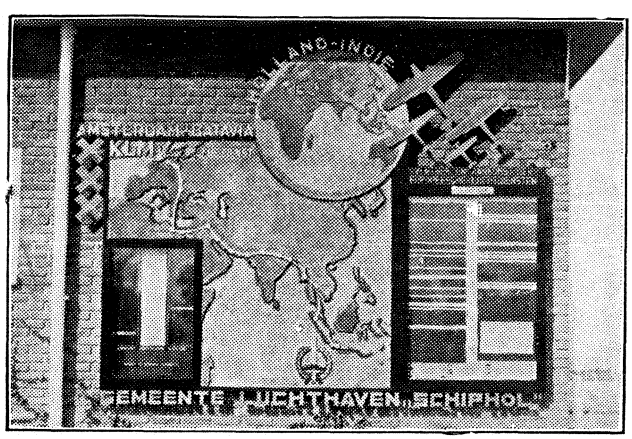
6e. Voorzichtige financieele operaties en zorgvuldige contrôle op de effectenmarkt en de buitenlandsche leeningen, welke laatste slechts met toestemming der

regeering uitgegeven mogen worden. Het gevolg van deze financieele politiek is, dat zich in de safes van de Bank van Frankrijk een goudschat bevindt, die op één na de grootste van de wereld is.
Frankrijk heeft sedert de crisis van 1928 meer dan 1,2 milliard gulden aan Engeland, Duitschland, Polen, Finland, Oostenrijk, Hongarije, Joego-Slavië, Griekenland, Roemenië, Bulgarije en Cecho-Slowakije kunnen leenen. Deze leeningen brengen een rente van 3¾% tot 7½% op.
De ontvangsten der Fransche spoorwegen zijn sedert 1930 met 11% gestegen. Het aantal werkloozen bedroeg in het midden van deze maand 300.000, doch daarin zijn begrepen alle werklieden, die niet gedurende den heelen werkdag arbeiden. Op het oogenblik zijn er slechts 54.000 steuntrekkenden, die hoogstens een gulden per dag ontvangen.
De belastingontvangsten overtreffen gedurende de afgeloopen maanden regelmatig de ramingen. Het overschot bedroeg in Juni bijna elf millioen gulden, in Juli acht millioen en in Augustus ruim vier millioen gulden. Deze overschotten zijn gedeeltelijk een gevolg van het feit, dat de belastingontvangsten voor dit jaar zeer voorzichtig waren geraamd. De effectieve ontvangsten zijn 68 millioen gulden Jager dan in de overeenkomstige periode van verleden jaar. Deze achteruitgang is hoofdzakelijk een gevolg van de vermindering der omzetbelasting.
De vermindering van den uitvoer-der industrie, als gevolg van de algemeene economische crisis, is vereffend door reorganisatie van den landbouw. De export der industrie daalde in de eerste acht maanden van het jaar met 450 millioen gulden tot 1,3 milliard gulden, doch dit werd goedgemaakt door den gestegen uitvoer van producten van den landbouw, die zich afwendt van den niet-rendabelen wijnbouw en overgaat tot het kweeken van andere voortbrengselen.

26 SEPTEMBER 1931

A. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Gouden standaard. — De directie van de Bijbank der Javasche Bank te Amsterdam deelt naar aanleiding van de aanhoudende geruchten, dat Nederlandsch-Indië den gouden standaard zou hebben verlaten, mede, dat nóch het departement van Koloniën, nóch de bijbank van de Javasche Bank te Amsterdam eenige aanwijzing heeft, dat deze maatregel zelfs in overweging zou zijn genomen.

B. LUCHTVAART. — Nederland—Nederl.-Indië. wekelijksche dienst. — De wekelijksche luchtdienst Amsterdam—Batavia zal op 1 October een aanvang nemen. Hoewel de post de voornaamste factor is bij de Indië-vluchten, wordt ook het passagiersvervoer van meer beteekenis. Het reisschema Amsterdam—Batavia vice-versa blijft ook voor de weekdiensten op een duur van tien dagen gebaseerd.

C. ENGELAND. — Londensche beurs en geldmarkt. — Op de Londensche beurs zijn, ten einde de speculatie tegen te gaan, met ingang van 26 September nieuwe termijn- of premie-affaires verboden.
(Vorig bericht blz. 68 G.)

D. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque Nationale de Crédit. — Deze bank, die in beteekenis onmiddellijk op de vier grootste Fransche banken volgt, verkeert in moelijkheden. De bank heeft 385 bijkantoren en 363 agentschappen. Per 31 Dec. '30 bedroeg het kapitaal 318,7 millioen francs en beliepen de aan de bank toevertrouwde middelen frs. 4.627,7 millioen. Het tekort zou frs. 100 millioen bedragen. Met steun van de groote Fransche banken is echter een garantiefonds gevormd, zoodat de bank thans in staat is haar verplichtingen op de gewone wijze na te komen. (Vorig bericht blz. 33 I.)

E. NEDERLAND. — Nederlandsche Bank. - De positie van den Gulden veilig, — De directie van De Nederlandsche Bank heeft het volgende communiqué gepubliceerd:
Naar aanleiding van vragen, die tot ons gericht worden, berichten wij hierbij, dat er voor ons geen enkele aanleiding bestaat te verzwijgen, dat onze buitenlandsche wisselportefeuille voor een deel bestaat uit ponden sterling.
Wij hebben, op grond van besprekingen nog zeer onlangs met de Bank van Engeland gehouden en gezien het bijzondere karakter van ons pondenbezit als goud-wisselportefeuille van een circulatiebank, alle reden om aan te nemen, dat voor ons in de toekomst geen verlies op dit bezit is te duchten.
Verder brengt het ponden-gedeelte van onze buitenlandsche wisselportefeuille rente op, die in den tusschentijd een eventueel tijdelijk boekwaardeverschil vanzelf amortiseert.
Voor De Nederlandsche Bank als circulatiebank kan zich nooit een reden voordoen om zich op een ongelegen oogenblik van haar pondenbezit te ontdoen.
Wij verklaren met de grootste stelligheid, dat ons bezit aan ponden sterling nimmer eenige belemmering kan zijn voor De Nederlandsche Bank om haar functies als circulatiebank en centrale bank in haar vollen omvang uit te oefenen.
Tevens verklaren wij, dat wij den gouden standaard onvoorwaardelijk zullen handhaven.
Inflatie van het milmiddel is niet aanwezig en niet te verwachten.
De goudpositie van De Nederlandsche Bank is sterker dan ooit tevoren.

F. NOORWEGEN, — Afbetalingstransacties. — De Noorsche regeering heeft een verbod afgekondigd voor het afsluiten van afbetalings-transacties, zulks om te voorkomen dat de bevolking zich laat verleiden tot voortdurende aankoopen, waardoor financieele moeilijkheden kunnen ontstaan. Dit verbod geldt niet voor alle artikelen, doch meer in het algemeen voor artikelen waarvan de waarde door het gebruik sterk vermindert, zooals kleeding, schoeisel, glas, enz.

G. ENGELAND. — Toerisme beïnvloedt door pondendaling. — Tengevolge van de daling van het Engelsche Pond Sterling hebben vele Engelsche toeristen van hun reisplannen naar het vaste land moeten afzien. Dagelijks keeren vele Engelschen van het vaste land naar Engeland terug. Als een gevolg hiervan zijn de Fransche badplaatsen, wier voornaamste bezoekers de Engelschen waren, zeer matig bezet. Daarentegen is in de hotels aan de Zuidkust van Engeland een groote toeloop te constateeren.

H. **FRANKRIJK.** — Fransche ministers naar Berlijn. — De minister-president Laval en de minister van buitenlandsche zaken, Briand, zijn heden ter ontmoeting van den rijkskanselier Dr. Brüning en den minister van buitenlandsche zaken, Dr. Curtius, naar Berlijn vertrokken. (Vorig bericht blz. 57 P.)

27 SEPTEMBER 1931

A. SPANJE. — Grondwet. — Art. I van de nieuwe grondwet luidt als volgt: Spanje is een democratische republiek van arbeiders van allerlei aard, welke onder een regime van vrijheid en gerechtigheid is georganiseerd. De bevoegdheden harer organen gaan uit van het volk. De Spaansche republiek vormt een staat van federatieve strekking, welke de autonomie van gemeenten en districten mogelijk maakt.

(Vorig bericht blz. 65 N.)

B. NEDERLAND. — Ontwapening. — Op een bijeenkomst, belegd door den R.K. Vredesbond in Nederland, welke bedoeld was als inleiding voor de verdere actie der Nederlandsche Katholieken ten gunste van de a.s. ontwapeningsconferentie, is een resolutie aangenomen, waarin de leden van den bond èn persoonlijk èn als lid hunner volksgemeenschap uiting geven aan hun vasten, onverzettelijken wil, dat de ontwapeningsconferentie onmiddellijke, daadwerkelijke en belangrijke vermindering van bewapening brenge en wel zoo, dat de wereld van de voortdurende oorlogsbedreiging bevrijd worde. Zij verwachten, dat de gedelegeerden ter conferentie dezen duidelijk uitgesproken wil in daden zullen omzetten. (Vor. ber. 63 D.)

C. GRANEN. — De heer Jan Schilthuis heeft met betrekking tot de crisis in den akkerbouw en de bemoeiingen der regeering met graanprijzen en graanverbouw o.a. het volgende medegedeeld:

Wat de vooruitzichten betreft is, volgens den Heer Schilthuis, het einde der moeilijkheden nog niet in zicht, daar Rusland ook voor het nieuwe seizoen weder flinke uitvoeroverschotten beschikbaar heeft, de Ver. Staten een record-oogst van wintertarwe hebben binnengehaald, die opweegt tegen de gedeeltelijke mislukking der zomertarwe van de Ver. Staten en Canada, en nog altijd zeer groote hoeveelheden tarwe zijn overgebleven van de operaties van Federal Farm Board en tarwepool.

Middelen ter uitbreiding van het verbruik zijn nog niet gevonden. Nu de invoerlanden hun invoerbelemmeringen nog steeds verscherpen en Rusland zich zoo groote moeite geeft om zijn graanproductie steeds uit te breiden en zijn uitvoer weer te herstellen op het, in het afgeloopen seizoen nag lang niet bereikte, peil van vóór den oorlog, valt niet in te zien. hoe zonder productiebeperking een herstel der graanprijzen te bereiken valt. Steeds actiever bemoeit de overheid zich met productie van en handel in graan. Niet slechts geschiedt dit in de invoerlanden en in de groote overzeesche productiegebieden (alleen Argentinië heeft zich daarvan bijna geheel onthouden), doch ook Polen, Bulgarije en Zuid-Slavië hebben regeerings-organisaties voor den export, die met groote verliezen werken. In al die landen brengt de gemeenschap daartoe groote sommen op ten behoeve van den landbouw. Op zich zelf is zulk een financieele steun wel te rechtvaardigen, doch niet, wanneer de daartoe strekkende maatregelen niet gepaard gaan met herstel van het evenwicht tusschen vraag en aanbod, m.a.w. beperking dezer productie. Indien de steun werkelijk overal krachtig genoeg was, zou juist als gevolg van dien steun het einde der graancrisis telkens verder worden verschoven. De meeste landen zijn tot zulk een krachtigen steun niet in staat. Reeds is in Australië (30%) en Argentinië (15%) eenige vermindering in den uitzaai ingetreden en ook in de Ver. Staten wordt dezen herfst een vermindering van 15% voor de wintertarwe verwacht.

(Vorig bericht blz. 58 D.)

28 SEPTEMBER 1931

D. **DUITSCHLAND.** — Verkiezingen. — Bij de Hamburgsche Burgerschaftsverkiezingen, welke 27 September plaats vonden, hebben de nationaal-socialisten groote winst behaald, evenals de communisten, zooals uit onderstaande cijfers blijkt. Het tusschen haakjes geplaatste getal geeft het resultaat van de laatste Burgerschaftsverkiezingcn aan.

Nationaal-socialisten 43 (3), communisten 35 (27), sociaal-democraten 46 (60), Duitsch Nationale Volkspartij 9 (22), Duitsche Volkspartij 7 (20), Economische partij 2 (4), Staatspartij 14 (21), Chr. soc. 2 (O), Centrum 2 (2).

E. **FRANKRIJK. — Ontwapening.** — De Fransche minister van Oorlog heeft in een rede, ter gelegenheid van de onthulling van een monument voor de in den oorlog gesneuvelden, o.a. het volgende verklaard: Volkomen ontwapening is niet uitvoerbaar. Ook al is bewapeningsvermindering een gebiedende noodzakelijkheid voor de volken, zoo wenschen deze hun veiligheid toch niet in gevaar te brengen. Elke natie heeft haar eigen opvattingen omtrent veiligheid, terwijl haar behoeften verschillend zijn. Een land met uitgebreide grenzen en een groot koloniaal rijk is verplicht een leger, een marine en een luchtvloot te bezitten, welke in logische verhouding tot zijn bijzondere positie staan. Dientengevolge kan de beperking der bewapening niet schematisch geschieden. Slechts één mogelijkheid is er om de volken te winnen voor een grootere vermindering der bewapening: een algemeene overeenkomst tot wederzijdsche hulpverleening tegen elken aanval.

F. NEDERLAND. — **Belasting.** — Gedeputeerde Staten van Noord-Holland stellen voor het aantal opcenten op de inkomstenbelasting van elf op zestien te brengen. De opbrengst der inkomstenbelasting over 1931-'32 is aanzienlijk minder dan verwacht; in verband met het feit dat de opbrengst over 1932-'33 ook wel zal tegenvallen, wordt bovenbedoelde verhooging thans voorgesteld.

G. ZWEDEN. — Gouden standaard. — De Zweedsche regeering heeft voor den tijd van 28 September tot 30 November den gouden standaard opgeheven"

29 SEPTEMBER **1931**

H. DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. — De Duitsche beurzen blijven in verband met de crisis voorloopig gesloten. (Vorig bericht blz. 65 E.)

I. DUITSCHLAND. — Gouden standaard. — De rijkskanselier Dr. Brüning heeft verklaard, dat de regeering, in samenwerking met de Rijksbank, alles zal doen–om de valuta op haar tegenwoordig peil te handhaven. „Geen volk dat, als het Duitsche, de vreeselijke gevolgen van inflatie heeft moeten ondergaan, zal het opnieuw kunnen verdragen, wanneer het vertrouwen in de waarde van het gespaarde vermogen zou worden geschokt."

K. NOORWEGEN. — Gouden standaard. — In Noorwegen is de gouden standaard tijdelijk opgeschort.

L. **DENEMARKEN.** — Gouden standaard. — De gouden standaard wordt, in overeenstemming met de door Zweden getroffen maatregelen, tot 30 November afgeschaft.

M. VEREENIGDE STATEN. — **Staatsfinanciën.** — De in de V. S. noodige bezuiniging zal o.a. worden verkregen door de marine-begrooting ad 400 millioen dollar te verminderen met een bedrag van 60 millioen. Deze bezuiniging zal niet worden gevonden door stopzetting van den aanbouw, doch door het uitvoeren van reorganisatiemaatregelen. Ter vermindering van de werkloosheid wordt zelfs het scheepsbouwprogramma met 15 millioen dollar verhoogd:

(Vorig bericht blz. 50 E.)

N. **BRITSCH-INDIE.** — Bezuiniging. — De vicekoning heeft aangeboden, zijn salaris met *20%* te

doen verminderen; de leden van zijn raad hebben toegestemd in een vermindering met 15%. De militaire uitgaven zullen het volgende jaar worden verlaagd met 45 millioen roepijen. Dit jaar zal de begrooting nog een tekort aanwijzen van 101,7 millioen roepijen, doch men hoopt de begrooting 1932-'33 te kunnen afsluiten met een voordeelig saldo van 52,3 millioen roepijen.

A. **FRANKRIJK.** — Fransch-Duitsche samenwerking. — Voor het eerst sinds 1878 hebben Fransche ministers een officieel bezoek aan Berlijn gebracht. Omtrent het resultaat van het bezoek der Fransche ministers Laval en Briand, is een communiqué gepubliceerd, waarin o.a. wordt verklaard, dat de vertegenwoordigers der beide regeeringen van oordeel zijn, dat de economische crisis, waaronder thans de geheele wereld lijdt, het hun tot een onafwijsbaren plicht maakt, vóór alles op economisch gebied hun bemoeiingen te vereenigen om een oplossing tot leniging van den nood te vinden.
Het komt den Duitschen en den Franschen ministers noodzakelijk voor een speciaal orgaan in het leven te roepen, welks werkwijze gunstige resultaten belooft af te werpen.
Zij zijn derhalve overeengekomen een gemengde Duitsch-Fransche commissie in te stellen, bestaande uit vertegenwoordigers der verschillende takken van het economische leven, alsmede van de werknemers. De leiding der commissie zal de taak zijn van de leden der beide regeeringen.
Voorts wordt een gemeenschappelijk permanent secretariaat-generaal opgericht.
De commissie zal haar zittingen, al naar dit noodig zal zijn, in het eene of het andere land houden en haar werk zoo spoedig mogelijk aanvangen.
De commissie heeft tot taak alle de twee volken rakende economische quaesties te onderzoeken, zonder daarbij de belangen van andere landen en de noodzakelijkheid van internationale samenwerking uit het oog te verliezen.
De vertegenwoordigers der beide landen stellen er prijs op duidelijk tot uiting te brengen, dat hun optreden niet tegen het economisch leven van eenig ander land is gericht. Zij verklaren er niet aan te denken de oplossing der aan de commissie voorgelegde vraagstukken te zoeken in een gemeenschappelijk optreden op het gebied van verhooging der douanetarieven. Hun werkzaamheden zullen in overeenstemming zijn met het algemeen streven tot bestrijding der economische crisis en zij zullen de medewerking van andere volken trachten te verkrijgen, wanneer de staat van zaken dit eischt. Zoo zou o.a. de uitvoerbaarheid van internationale overeenkomsten nopens scheepvaart en luchtverkeer kunnen worden onderzocht.
De vertegenwoordigers der Duitsche en der Fransche regeering zijn overtuigd, dat zij hiermede den grondslag hebben gelegd tot een werk van den wederopbouw.

B. NEDERLAND. — **Staatsfinanciën.** — Het Haagsch Correspondentiebureau heeft een onderhoud gehad met den Minister van Financiën, waaraan wij het volgende ontleenen:
„De gulden" — verklaarde de Minister — „staat zeer stevig. En volkomen ongemotiveerd is het wantrouwen, dat zich thans onder een deel van het publiek schijnt te openbaren. Dit wantrouwen heeft o.a. geleid tot een daling van de 6% leening van 1922 beneden parikoers, hoewel van deze leening bekend is, dat zij op 1 Maart a.s. tegen 100% zal worden afgelost. Slechts angst voor den gulden kan hierbij in het spel zijn."
„Gelukkig bestaat voor al deze zenuwachtigheid" — verklaarde de Minister — „niet de minste reden en de regeering zal er krachtig voor waken, dat die reden er ook niet komt, al behoeft zij hierbij natuurlijk de medewerking van anderen."
„De salariskorting wordt niet vervangen door een crisisheffing van de eerste f 9000 van alle inkomens, zooals ergens is voorgesteld?"
„Neen", zeide de minister, „indien men de weddekorting door een directe belasting wilde vervangen, zouden er eenvoudig opcenten op de bestaande inkomstenbelasting moeten worden geheven en wel tot een getal van tien. Intusschen zou zulk een maatregel op dit oogenblik zeer onrechtvaardig en bedenkelijk zijn. Er zijn in dezen tijd vele personen, die 50 en meer procent van hun inkomen betalen, omdat zij aangeslagen zijn naar hun inkomen van een vorig jaar, hetwelk zij in het jaar van betaling niet meer genieten. Ook in 1932 zal dat het geval zijn! Verzwaring van de inkomstenbelasting is thans dan ook uitgesloten. (Vorig bericht **Staatsfin. 61** E.)
(Vorig bericht Gouden standaard **70** E.)

C. LUCHTVAART. — Zeppelin. — Sedert den dag dat het luchtschip in bedrijf is genomen, heeft het 323 tochten gemaakt en daarbij in 3309 uren 325.912 K.M. afgelegd. (Vorig bericht blz. **63** N.)

D. POOLONDERZOEK. — Nautilus. — Wilkins heeft van den Amerikaanschen „Shipping Board" machtiging ontvangen, zijn onderzeeboot Nautilus in diep water voor de Noorsche kust tot zinken te brengen. Het is niet gewenscht, zulks met het oog op de verminderde zeewaardigheid van de „Nautilus", deze naar de Amerikaansche wateren te doen overbrengen. De „Shipping Board" heeft verklaard te zullen afzien van de aanspraken op den door Wilkins verstrekten borgtocht ad $ 10.000, welke som als zekerheid voor het teruggeven van de „Nautilus" was gedeponeerd. (Vorig bericht blz. 65 B.)

E. GOUD. — Wereld-goudvoorraad. — In het Engelsche Lagerhuis deelde de minister van Financiën mede, dat de totale goudvoorraad voor monetaire doeleinden in de geheele wereld op ongeveer $ 12.000 millioen geschat kan worden. Hiervan bezitten Frankrijk en de Vereenigde Staten tezamen iets meer dan 60%.

F. DUITSCHLAND. — Steenkool. — De mijnwerkersorganisaties hebben de uitspraak van het scheidsgerecht, welke uitspraak concludeerde tot loonsverlaging met 7% t.m. 31 Januari en het handhaven van den werktijd tot 31 Maart 1932, verworpen. Ook de organisaties der mijneigenaren wenschen zich bij deze uitspraak niet neer te leggen, aangezien h. i. de verlaging der loonen niet voldoende aan de heerschende toestanden is aangepast. De uitspraak in zake den arbeidstijd is echter door de mijneigenaars aanvaard. (Vorig bericht **blz.** 41 B.)

G. ZUID-AFRIKA. — Exportbelasting diamant. — De minister van Financiën van de Zuid-Afrikaansche Unie heeft medegedeeld, dat de regeering de uitvoerbelasting ad 10% op ongeslepen diamant tijdelijk aan alle diamantmaatschappijen heeft kwijtgescholden, ten einde hunne lasten te verlichten. Hoewel deze maatregel in strijd is met de wet, hebben de omstandigheden dezen noodig gemaakt. Hierdoor wordt het diamant-mijnbedrijf van een zwaren last ontheven en bovendien wordt de voorsprong, die de Zuid-Afrikaansche slijperijen tot dusver ten gevolge van het heffen dezer uitvoerbelasting hadden, te niet gedaan. (Vorig bericht blz. 45 K.)

H. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Uitgifte schatkistpromessen. — Het resultaat der uitgifte van f 20 millioen schatkistpromessen is zeer teleurstellend geweest. Slechts voor f 3,8 mill. is ingeschreven. Dit geringe succes moet worden toegeschreven aan het onttrekken van geld aan de banken tengevolge van de daling van den pondenkoers. Ware de inschrijving twee weken eerder gehouden, dan zou het resultaat aanmerkelijk beter zijn geweest. Het is onjuist, hierin een gebrek aan credietwaardigheid van Nederlandsch-Indië te zien.

A. SPANJE. — Tarieven. — De Spaansche minister van Handel is bij decreet van den ministerraad gemachtigd, reciprociteitsmaatregelen te nemen tegen die landen, die den invoer van Spaansche goederen geheel of gedeeltelijk onmogelijk maken of belemmeren. O.a. zal een toeslag worden geheven op de invoerrechten op goederen uit die landen afkomstig.

B. VOLKENBOND. — Internationale Credietbank. — De Raad heeft het voorstel-Francqui, in zake de oprichting van een internationale Credietbank, naar het financieele volkenbondscomité verwezen, met verzoek Francqui zelf aan de beraadslagingen te doen deelnemen.

C. NEDERLAND. — Disconto. — De Nederlandsche Bank heeft met ingang van 29 September 1931 het disconto van 2% tot 3% verhoogd.

30 SEPTEMBER **1931**

D. ENGELAND. — Labour-partij. — Ramsay MacDonald, drie andere Labour-ministers en 11 Labourparlementsleden zijn formeel uit de Labour-partij gesloten. Volgens een resolutie van het uitvoerend comité der Labour-partij houden automatisch alle leden der nationale regeering en haar aanhangers in en buiten Hooger- en Lagerhuis op, lid te zijn van de arbeiderspartij. (Vorig bericht blz. **57** N.)

E. DUITSCHLAND. — Steenkolen. — In het algemeen belang is door den minister van Arbeid de scheidsrechterlijke uitspraak in zake den werktijd in het mijnbedrijf bindend verklaard. De uitspraak betreffende de loonen is niet bindend. **(Vor.** ber. 72 F.)

F. NEDERLAND. — **Salarisverlaging.** — De besturen der Centrales van Overheidspersoneel, vertegenwoordigd in de Centrale Commissie voor georganiseerd Overleg in Ambtenaarszaken, hebben, in vergadering bijeen, als hun oordeel uitgesproken, dat de in de millioenennota aangekondigde salarisverlaging van overheidspersoneel niet te aanvaarden is. Er werd besloten een „Comité van Twaalf" te vormen, dat de leiding van de te voeren actie op zich zal nemen.

G. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Radio-telefonie. — Met ingang van **1** October 1931 wordt de directe radio-telefonische verbinding geopend tusschen Noord-Sumatra en Nederland. (Vor. **ber.** Nd.-Inai6 **59** M.) (Vorig bericht Nederland blz. 39 **A.)**

H. DIAMANT — Prijzen in goudponden. — In verband met de voor den diamanthandel ontstane moeilijkheden ten gevolge van de depreciatie van het Pond Sterling zullen de prijzen van het Diamantsyndicaat worden berekend in goudponden.

I. FRANKRIJK. — Invoerbeperking. — De Fransche regeering heeft op **27** Augustus importbeperkingen ingevoerd voor hout en buitenlandsche wijnen, welke thans ook van toepassing zijn verklaard op vee, versch en geconserveerd vleesch, melk en melkproducten. Deze maatregelen worden gemotiveerd met de bewering, dat de Fransche productie in gevaar wordt gebracht. Er zullen import-contingenten worden vastgesteld, met het doel den import tot op de hoeveelheid der vorige jaren te reduceeren,

K. ITALIE. — Mussolini's conflict met den Paus. — Nu het conflict tusschen Mussolini en het Vaticaan eenige weken geleden is bijgelegd, heeft de secretaris van de fascistische partij den fascistischen organisaties medegedeeld, dat het decreet, volgens hetwelk het lidmaatschap van de partij onvereenigbaar was met dat van de katholieke actie, is ingetrokken. (Vorig bericht **blz. 50** R.)

L. NEDERLAND. — **Radio.** — Er is een commissie van onderzoek geïnstalleerd, ten doel hebbende na te gaan, welke maatregelen tegen radiostoringen kunnen worden genomen. (Vorig bericht blz. **73 G.)**

M. ENGELAND. — Leger, vloot en luchtmacht. — De Engelsche regeering heeft het aantal destroyers op het vlootbouwprogramma van elf tot vijf verminderd. (Vorig bericht blz. 57 D.)

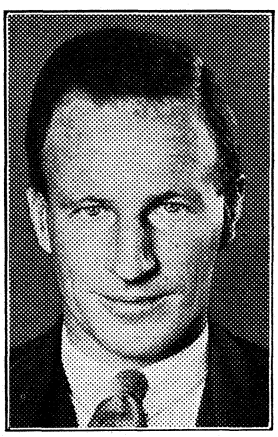
N. NEDERLAND. — Wolindustrie en pondendaling. — In verband met de scherpe daling van het pond sterling heeft de Vereeniging van Tilburgsche fabrikanten van wollen stoffen een adres aan den Minister van Binnenlandsche Zaken gericht, waarin verklaard wordt, dat het belemmeren van den onbeperkten invoer van buitenlandsche wollen stoffen in Nederland op dit oogenblik beslist noodzakelijk is. Adressanten verklaren o.a. het volgende: Engeland is het voornaamste exportgebied der Nederlandsche wolindustrie. Het verlies van dit afzetgebied is voor de Nederlandsche fabrikanten een geweldige klap, daar het uiterst moeilijk zal zijn, in verband met de sterke protectie elders, nieuwe afzetgebieden te vinden. Bovendien zal men op andere markten de ernstige concurrentie van Engeland, dat thans goedkooper kan offreeren, ondervinden. Voorts is te verwachten dat de concurrentie op de binnenlandsche markt scherper wordt, omdat ook landen als Frankrijk, Duitschland e.a. in Engeland een belangrijk afzetgebied verliezen en de stroom van verkoopen zich richten zal naar die landen, waar practisch elke hinderpaal in den vorm van douanetarieven ontbreekt.

O. MANDSJOERIJE. — In de provincies Kirin en Moekden van Mandsjoerije wordt thans naar autonomie gestreefd. Een groep ambtenaren en officieren in Kirin heeft zich tot een voorloopige regeering opgeworpen en de onafhankelijkheid van Kirin geproclameerd. Kirin is de meest Oostelijke provincie van Mandsjoerije, maar telt bijna een derde van de bevolking van Mandsjoerije n.l. bijna 10 millioen.
Mandsjoerije behoort staatkundig tot China, maar Japan heeft hier groote economische belangen, daar het in den loop der jaren ca. **2400** millioen gulden in dit land heeft belegd.
Het spoorwegnet in Mandsjoerije is bijna even groot als dat van geheel overig China, terwijl de uitvoer meer dan de helft bedraagt van den geheelen uitvoer van China.

P. AMSTERDAM. — Kasgeldpositie. — B. en W. zijn door den Raad gemachtigd voor het laatste kwartaal van 1931 het maximum-bedrag, dat door beleening of uitgifte van anticipatie-biljetten mag worden opgenomen, van tien tot dertig millioen gulden te verhoogen.
De Wethouder van Financiën deelde mede dat op 21 September, toen het loslaten door Engeland van den gouden standaard bekend was geworden, de bankiers van de gemeente call-geld tot een totaal van bijna f 5 millioen hebben opgevraagd, ten einde voldoende liquide middelen voor alle gebeurlijkheden beschikbaar te hebben. De Nederlandsche Bank heeft zich toen op verzoek van B. en W. bereid verklaard het afgeloste call-geld door nieuw geld op anticipatiebiljetten te vervangen, onder voorwaarde dat het geld voor de gemeentelijke huishouding zou worden gebruikt en dat deze vlottende schuld, zoodra de toestand van de geldmarkt dit zou toelaten, zou worden vervangen door een geconsolideerde schuld. De wethouder van Financiën verklaarde, dat de financiën van Amsterdam volkomen gezond zijn en dat het gemeentebestuur van geen enkelen bankier bezwarende voorwaarden behoeft te accepteeren. Het saldo tegoed bij het Girokantoor is, ondanks de opvragingen, nog één millioen gulden hooger dan een jaar geleden. (Vorig bericht **blz.** 47 ***G.)***

1 OCTOBER 1931

A. LUCHTVAART. — Kingsford Smith. — Kingsford Smith, die een recordvlucht Australië—Engeland had ondernomen, werd door een plotselinge ongesteldheid gedwongen een noodlanding te maken. Hij kwam behouden neer te Milas, op 140 K.M. ten zuiden van Smyrna. Zooals nader gebleken Is, is zijn plotseling onwel worden te wijten aan het feit, dat hij op een hoogte van 1000 M. door een zonnesteek getroffen werd.

Kingsford Smith.

B. SPANJE. — Grondwet, — Met 160 tegen 121 stemmen heeft de Cortes het vrouwenkiesrecht aangenomen. (Vorig bericht blz. 71 A.)

C. NEDERLAND. — Radio. — Op voorstel van de Union Internationale de Radiodiffusion te Genève heeft de minister van Waterstaat machtiging gegeven om de golflengte van 298,8 M. (Huizen) te veranderen in 296,1 M., zulks in verband met de storingen door net Engelsche station North National. Deze golflengte-wijziging zal alleen dan doorgaan, wanneer geen storingen worden ondervonden van het station Turijn, dat-op zijn oorspronkelijke golflengte van 291 M. uitzendt. Deze maatregel geldt bij wijze van proef voor den tijd van één maand. (Vor. ber. 73 L.)

D. ENGELAND. — Snelheidsrecords. — Engeland houdt thans de snelheidsrecords voor vliegtuigen, automobielen, motorrijwielen en motorbooten, t.w. luit. Stainforth met 407,5 mijlen voor vliegtuigen, Malcolm Campbeii met 246 mijlen voor auto's, Wright met 150 mijlen voor motorrijwielen en Kaye Don met 110 mijlen voor motorbooten.

2 OCTOBER 1931

E. LUCHTVAART. — Lindbergh in China. — Door het omslaan van het toestel zijn Lindbergh met, zijn echtgenoote in de Jangtse rivier terecht gekomen. Door leden van de bemanning van het Britsche vliegtuigmoederschip „Hermes" werden zij gered, zonder dat zij lichamelijk letsel hadden bekomen. Het vliegtuig bleek zwaar beschadigd te zijn.

F. LUCHTVAART. — Los Angeles. — Toen het Amerikaansche marine-luchtschip „Los Angeles" boven New-York kruiste en zich aldaar door een rookgordijn onzichtbaar poogde te maken, werden de vele zich op straat bevindende toeschouwers plotseling „verrast" doordat het zich in den rook bevindende zuur op hun huid en kleeding begon in te werken. Bij nader onderzoek bleek, dat door het zuur, dat volgens deskundigen was ontstaan door de verbinding van de voor het rookgordijn gebruikte stof met vochtige lucht, groote gaten in de kleeren van de slachtoffers waren gebrand.

G. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Comptoir Lyon Alemand. — Als direct gevolg van de moeilijkheden van de Banque Nationale de Crédit heeft het Comptoir Lyon Alemand, een firma met een kapitaal van 200 millioen francs, haar loketten gesloten. De firma deed bankzaken op kleine schaal; haar werkzaamheden lagen voornamelijk op het terrein van den handel in edele metalen. (Vor. ber. blz. 70 D.)

H. DUITSCHLAND. — Deviezen. — De huidige economische toestand heeft een versohenping van de bestaande deviezenverordening noodzakelijk gemaakt. Op drie wijzen zal deze verscherping tot uiting komen. Ten eerste zullen opnieuw alle deviezenvoorraden moeten worden opgegeven, terwijl hierop zal worden beslag gelegd. Het bedrag dat gold als maximum voor den vrijen handel in buitenlandsche wissels zal worden verlaagd, terwijl ten slotte de algemeene toestemming voor het deviezenverkeer beperkt zal worden. (Vorig bericht blz. 25 K.)

3 OCTOBER 1931

I. BALKANCONFERENTIE. — Op 20 October 1931 zal een tweede Balkanconferentie te Stamboul gehouden worden, waaraan vertegenwoordigers van de zes Balkanlanden zullen deelnemen. Op initiatief van Griekenland werd de eerste conferentie het vorig jaar te Athene gehouden. Het doel is tot een nauwere economische en politieke samenwerking der landen van Zuid-Oost Europa te geraken. Het vorig jaar heeft men een aantal wenschen geformuleend; deze conferentie zal zich met de wijze, waarop men deze zal kunnen verwezenlijken, bezighouden. Op de agenda staat o.a.: afsluiting Yan een handelsovereenkomst, nauwere samenwerking der banken, de kwestie van de rechten der minderheden, verkeers- en hygiënische vraagstukken.
Tot de canferentie zijn o.a. ook gedelegeerden van den Volkenbond en Het Internationaal Arbeidsbureau uitgenoodigd.

K. POOLONDERZOEK. — Nautilus. — Sir Hubert Wilkins heeft verklaard dat hij, zoodra de financieele toestand beter wordt, waarschijnlijk een nieuw schip in Engeland zal laten bouwen voor een nieuwen tocht per duikboot naar het Poolgebied. Hij hoopt, dat deze tocht binnen één of twee jaar zal kunnen plaatsvinden. De resultaten van de Nautilus-expeditie waren, volgens Sir Wilkins, van zoodanigen aard, dat zij de kosten en het risico ervan volkomen rechtvaardigen. (Vorig bericht blz. 72 D.)

L. RUSLAND. — Loonpolitiek. — Overeenkomstig de instructies van Stalin heeft de opperste economische raad der Sovjet-Unie tot wijziging van het loonsysteem en verhooging der loonen in de Russische steenkool- en metaal-industrie besloten. In de verordening wordt erop gewezen, dat het eenheidsloonsysteem, de verwaarloozing van de belangen der geschoolde arbeiders en het onvoldoende benutten van de kennis der ingenieurs en experts de arbeidsprestatie niet genoeg heeft aangemoedigd. Voor de beide genoemde takken van industrie wordt een stukloonsysteem ingevoerd. De arbeider heeft alleen dan recht op het vastgestelde gemiddelde loon, wanneer zijn arbeidsprestatie de honderd procent bereikt. Gaat de productie boven het gemiddelde uit, dan wordt een toeslag uitgekeerd. Komt er door de schuld van den arbeider stagnatie in de productie, dan wordt de verloren tijd niet uitbetaald. Indien de qualiteit van het product te wenschen overlaat, volgt geen of slechts gedeeltelijke uitbetaling van het toon. Het totaal der loonen wordt met gemiddeld 25 à 30% verhoogd, in Bier voege, dat voor de het meest presteerenden de loonsverhooging het grootst zal zijn. Voor de inge-

nieurs en technici wordt het minimum-salaris tot 250 à 300 roebel per maand, het maximum-salaris tot ca. 650 à 700 roebel verhoogd.

A. VEREENIGDE STATEN. — **Radiostad** bij New-York. — Bij de National Broadcasting Cy. te New-York bestaan plannen voor den bouw van een radiostad, die in de toekomst het centrum van den Amerikaanschen omroep zal moeten worden. Voor dezen bouw is 250 millioen dollar op de begrooting uitgetrokken. Aan een der belangrijkste radio-technici van Amerika, O. B. Hanson, technisch bedrijfsleider van de National Broadcasting, is de technische uitvoering van deze plannen opgedragen. (67 H.)

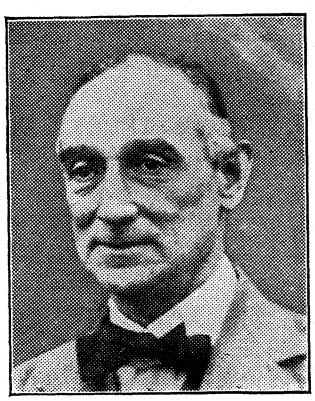
B. ITALIE. — Handelsbalans. — Het is Italië gelukt zijn handelsbalans, die over het jaar 1930 nog met een invoer-overschot van ca. 6 milliard Lire sloot, in Augustus 1931 op een bedrag van 19 millioen Lire na, in evenwicht te brengen.

C. SOCIAAL **ECONOMISCH** CONGRES. — Naar aanleiding van het einde Augustus 1931 te Amsterdam gehouden Sociaal-Economisch Congres heeft zich een interim-comité gevormd, waarvan o.a. de leiders van dit Congres deel uitmaken. Men wil trachten een Sociaal Economisch Centrum te stichten, dat richting aan den sociaal economischen opbouw der wereld zal moeten geven. Het secretariaat van dit „1931 World Social Economic Congres Interim Committee" is gevestigd te New-York, Room 600, 130 East 22nd Street.
Voor Europa kan verbinding met het comité via het adres Javastraat 66, den Haag, worden verkregen.
(Vorig bericht blz. 44 B.)

D. DUITSCHLAND. — Nationaal-socialisten. — De nationaal-socialisten hebben een verklaring gepubliceerd inhoudende, dat zij op 13 October slechts zitting nemen in den Rijksdag om de regeering ten vai te brengen. Zij wenschen zich echter niet tot regelmatigen zoogenaamd parlementairen arbeid te laten verleiden. (Vorig bericht blz. 55 R.)

E. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen bedraagt in Nederland 225.000: rekent men hierbij de vrouwen en kinderen, die achter dit werkloozenleger staan, dan komt men op 6 à 700.000, die onder den druk van werkloosheid gebukt gaan.
(Vorig bericht blz. 16 O.)

F. ENGELAND. — Lord Reading naar Parijs. — Op uitnoodiging van den Franschen minister-president Laval, den minister van buitenlandsche zaken Briand en den minister van financiën Flandin zal Lord Reading, de Engelsche minister van buitenlandsche zaken, zich 6 October naar Parijs begeven ten einde met de Fransche ministers te beraadslagen over de algemeene situatie.

Lord Reading.

G. KANKER. — Dr. **Bendien's** methode. — Het Instituut voor Preventieve Geneeskunde te Leiden heeft in zijn laboratorium door Dr. De Bruine Groeneveldt en Dr. Kromme een onderzoek naar Dr. Bendien's methode doen instellen. Men kwam tot de volgende conclusies:
1e. De uitvlokkingsreactie van arts Bendien ais zoodanig heeft geen beteekenis voor de kankerdiagnostiek. Haar eventueele waarde wordt uitsluitend bepaald door de mogelijkheid van spectroscopische differentiatie der serum-eiwitten.
2e. Deze spectroscopische differentiatie der serum-eiwitten is volgens de door arts Bendien aangegeven methode niet mogelijk.
3e. Aan de methode van kankerdiagnostiek, beschreven in het boekje „Spezifische Veränderungen des Blutserums" van arts Bendien kan geen plaats, hoe gering ook, worden gegeven in de rij der reeds bekende, meer of minder specifieke kankerdiagnoses.
(Vorig bericht blz. 54 E.)

H. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Pestbestrijding. — In Indië tracht men door woningverbetering te komen tot het uitroeien van de ratten, die als de overbrengers van de pest moeten worden beschouwd. Het eenige middel hiertoe is het afbreken van de oude woning en het opbouwen van een nieuwe, hetgeen echter op zoodanige wijze moet geschieden, dat de rat geen enkele gelegenheid wordt geboden om zich in het huis te nestelen. Einde 1929 bedroeg het op deze wijze verbeterde aantal woningen reeds meer dan een millioen.

I. OLYMPISCHE SPELEN. — Op de jaarlijksche algemeene vergadering van het Nederlandsch Olympisch Comité is op voorstel van het bestuur besloten om, in verband met de slechte tijdsomstandigheden, in 1932 niet deel te nemen aan de Olympische Spelen te Los Angeles.

K. **ITALIE.** — Scheepvaart. — De voornaamste Italiaansche reederijen hebben een overeenkomst afgesloten ten einde de buitenlandsche concurrentie beter het hoofd te kunnen bieden. De vereenigde maatschappijen zullen optreden onder den naam Lloyd Orientale, waarvan het hoofdkantoor te Rome zal worden gevestigd. (Vorig bericht blz. 23 M.)

L. **DUITSCHLAND.** — Deviezen-verordening. — Met ingang van 8 October 1931 zijn de algemeene goedkeuringen, die voor betalingen betreffende den uitvoer en het transitoverkeer, alsmede voor verschillende andere doeleinden waren verleend, ongeldig verklaard, in verband met de gewijzigde bepalingen voor het deviezenverkeer. Nieuwe goedkeuringen kunnen worden verstrekt, waarbij echter het recht tot het verkrijgen van deviezen tot een bepaald bedrag per maand wordt beperkt. (Vor. ber. blz. 74 H.)

M. ENGELAND. — Scheuring in de liberale partij. — Sir John Simon heeft bekend gemaakt, dat hij en zijn vrienden een afzonderlijke organisatie zullen vormen.

N. VEREENIGDE STATEN. — **Staatsfinanciën.** — Het tekort over het dienstjaar 1931 der Amerikaansche staatshuishouding wordt op $ 1½ milliard geraamd. (Vorig bericht blz. 71 M.)

4 OCTOBER 1931

O. **BELGIE.** — Vlaamsche kwestie. — Heden is het te Hasselt tot ernstige incidenten met de flaminganten gekomen tijdens een betooging, welke door patriottische organisaties en vereenigingen van oudstrijders werd gehouden, als protest tegen de betooging der Vlaamsche nationalisten gaduren.de den zomer, waarbij o.a. een Belgische vlag was verscheurd. Er zijn omstreeks honderd gewonden.
(Vorig bericht blz. 42 A.)

A. GRIEKENLAND. — Turksch bezoek aan Athene. — De Turksche premier Ismet Pasja en de Turksche minister van buitenlandsche zaken Tewfik Roedsji bey zijn 3 October in Athene aangekomen. Dit bezoek wordt beschouwd als het begin van een tijdperk, dat voor de onderlinge betrekkingen in het Oosten van zeer groot belang zal zijn.

B. FRANKRIJK. — Fransch-Duitsche toenadering. — Heden werd te Parijs en te Berlijn een groote betooging voor de Fransch-Duitsche toenadering gehouden onder het devies: „twee volken — een gedachte". Na afloop van de vergadering werd door de vertegenwoordigers van talrijke Fransche vereenigingen, met een gezamenlijk ledenaantal van 2.700.000, een motie aan het adres van den Franschen premier en den Duitschen rijkskanselier aangenomen, waarin de wensch werd geuit naar hartelijke Fransch-Duitsche samenwerking. (Vorig bericht blz. 72 A.)

C. JAPAN. — Conflict met China. — Het Chineesche ministerie van buitenlandsche zaken heeft thans officieel de bemiddeling van Amerika in het conflict met Japan ingeroepen. China wenscht, dat de toestand in Mandsjoerije nog vóór 14 October door deskundigen, die door de Vereenigde Staten worden aangewezen, wordt onderzocht. (Vorig bericht blz. 69 B.)

D. LUCHTVAART. — Japan—Ver. Staten. — De beide vliegers Pangborn en Herndon, die zich sinds twee maanden in Japan in hechtenis bevonden, daar de militairen vreesden. dat zij foto's hadden gemaakt van de versterkte zones, die zij waren gepasseerd op hun tocht om de wereld, zijn heden, na op 3 October in vrijheid te zijn gesteld, vanuit Japan opgestegen voor een non-stopvlucht over den Stillen Oceaan. (Vorig bericht blz. 60 O.)

E. DAMMEN. — Internationale dambond. — Heden werd te Parijs het internationaal damcongres geopend, waarbij tot oprichting van een internationalen dambond werd besloten. Als eerste leden traden Frankrijk en Zwitserland toe, terwijl men op spoedige aansluiting van België rekent.

5 OCTOBER 1931

F. ENGELAND. — Labour-partij. — De afdeeling Murton van den mijnwerkersbond, die, evenals de afdeeling Murton der Labour-partij, onder het district Seaham valt, heeft besloten MacDonald toch candidaat te stellen voor Seaham. Tevens werd besloten het afdeelingsbestuur te verzoeken een gedelegeerdenvergadering bijeen te roepen, die de candidatuur van MacDonald opnieuw zal bespreken, aangezien het besluit om den premier niet candidaat te stellen slechts met de kleinst mogelijke meerderheid, n.l. 40—39, werd aangenomen. (Vorig bericht blz. 73 D.)

G. LUCHTVAART. — Radio peilstation bij Schiphol. — Bij Schiphol, aan den Spaarnwouderweg, zijn vier hooge ijzeren masten verrezen, welke dienen voor het nieuwe radio peilstation van het Rijk, ten behoeve van de luchtvaart. Met behulp van deze peil-inrichting en van andere stations kan men bij mist de plaats bepalen, waar een vliegtuig zich bevindt, daar zoodoende een kruispeiling kan worden genomen. Het nieuwe station wordt over eenigen tijd in gebruik genomen.

H. NIELSEN (Carl) OVERLEDEN. — De Deensche componist, Carl Nielsen, is op 66-jarigen leeftijd te Kopenhagen overleden. Nielsen was een van de beste musici van Denemarken, die ook buiten de grenzen van zijn land bekend was.

I. NEDERLANDSCH-INDIE. — Poenale Sanctie. — In verband met de in November beginnende voorbereidende werkzaamheden voor den tabaksoogst 1932 hebben de directies der tabakmaatschappijen moeten besluiten afstand te doen van de poenale sanctie voor haar tabaksondernemingen, zulks door de gewijzigde arbeidstoestanden ter Sumatra's Oostkust.

K. CHILI. — President. — De conservatieve candidaat voor het presidentschap, Juan Esteban Montero, heeft bij de presidentsverkiezing de overwinning behaald op zijn liberalen tegenstander Arturo Alessandri. (Vorig bericht blz. 20 C.)

L. ROEMENIE. — Petroleumbrand. — De brand op het Moreni-terrain, die zonder onderbreking sedert 28 Mei 1929 woedde, doch op 18 September j.l. geblusscht kon worden, is weer opnieuw uitgebroken in den nacht van 27 September.

6 OCTOBER 1931

M. ITALIE. — Fascisme. — Een onbekend vliegtuig heeft boven Rome anti-fascistische, tot den koning en het Italiaansche volk gerichte proclamaties uitgestrooid. Het toestel, dat bestuurd werd door den anti-fascist Debosis, zoon van den Italiaanschen dichter A. Debosis, was een Duitsche machine, afkomstig uit München.

N. ENGELAND. — Verkiezingen. — Het Lagerhuis zal op 7 October worden ontbonden. De verkiezingen zijn vastgesteld op 27 October. De regeering zal niet aftreden, doch na de verkiezingen zal zij worden gereconstrueerd. MacDonald stelt zich wederom candidaat voor Seaham Harbour, zijn oude kiesdistrict.

O. LUCHTVAART. — Japan—Ver. Staten. — Het is den Amerikaanschen vliegers Pangborn en Herndon gelukt, in een non-stopvlucht den stillen Oceaan over te vliegen. Zij vertrokken uit het plaatsje Saboesjiro aan de oostkust van Japan en landden te Wenatchee in den staat Washington, V. S. (Vor. ber. blz. 76 D.)

P. DUITSCHLAND. — Ministerie. — De minister van Buitenlandsche Zaken, Dr. Curtius, heeft ontslag aangevraagd.

R. MERAPI. — Voor het eerst sedert de groote uitbarsting is het den vulcanologen Dr. Schmidt en Dr. Katarsky gelukt, den Merapi tot den top te beklimmen en den krater te bezoeken. Slechts door het gebruik van gasmaskers was het mogelijk dezen tocht te volbrengen.

S. FRANKRIJK. — Scheepvaart. — Het nieuwste schip in aanbouw voor de transatlantische scheepvaart is de Super Ile de France, met een waterverplaatsing die de 70.000 ton nadert. Men rekent daarmede de reis van Havre naar New-York in minder dan vijf dagen tijds te kunnen doen. Het schip zal 2000 passagiers kunnen vervoeren; het heeft accomodatie voor 800 passagiers eerste klasse. De equipage zal uit ca. 1400 koppen bestaan. De totale capaciteit der motoren zal 160.000 P.K. bedragen. De Super Ile de France zal het grootste schip met electrische beweegkracht ter wereld zijn. (V. b. 45 E.)

T. VEREENIGDE STATEN. — Herstel- en Oorlogsschulden. — De president van de American Institute of Finance, Bancroft, doet een dringend beroep op Hoover om onverwijld het initiatief te nemen voor een vermindering van de herstel- en oorlogsschulden, alsmede voor een herziening der douanetarieven.

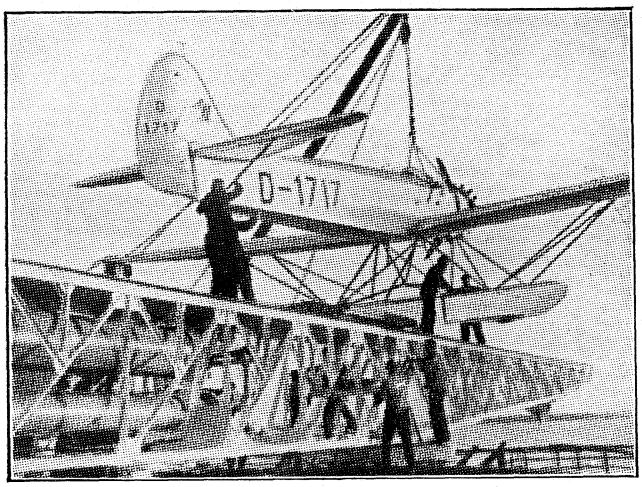
U. AMSTERDAM. — Te Amsterdam is het nieuwe „Amsterdamsch Conservatorium" geopend, dat in de plaats komt van het bekende „Huis met de Hoofden". (Vorig bericht blz. 73 P.)

V. NEDERLANDSCH-INDIE. — Staatsfinanciën. — De nieuwe gouverneur-generaal heeft telegrafisch alle hoofden van gewestelijk bestuur uitgenoodigd toe te zien, dat alle niet volstrekt onvermijdelijke

uitgaven achterwege blijven. Voorkomen dient te worden, dat overschotten van credieten worden opgebruikt. Een soortgelijke aanschrijving is gericht aan de hoofden van departementen. (Vor. ber. 21 H.)

A. VOLKENBOND. — **Bewapeningsvacantie.** — De secr.-generaal van den Volkenbond heeft op 2 Oct. aan alle rageeringen, die tot deelneming aan de ontwapeningsconferentie zijn uitgenoodigd, het verzoek gericht, vóór 1 November te willen verklaren of zij bereid zijn voor den tijd van één jaar de bewapeningsvacantie, overeenkomstig de daarvan door de Volkenbondsvergadering gegeven omschrijving, te aanvaarden. (Vorig bericht blz. 68 K.)
(Vorig bericht Ontwapening blz. 26 K.)

B. LUCHTVAART. — Vliegongelukken. — Van het catapultvliegtuia van het Duitsche s.s. Bremen, dat sinds eenige daken vermist werd, zijn wrakstukken gevonden. Men neemt aan, dat bestuurder en mecanicien bij het ongeluk om het leven zijn gekomen. De vijf postzakken, welke het vliegtuig aan boord had. zijn niet teruggevonden.

7 OCTOBER 1931

C. DUITSCHLAND. — **Ministerie.** — Het kabinet Brüning komt heden voor het laatst in den tegenwoordigen vorm bijeen. Op de agenda staat het ontslag van het geheele kabinet, welk besluit de rijkskanselier den rijkspresident terstond zal voorleggen. (Vorig bericht blz. 76 P.)

D. ENGELAND. — Tooneel. — Nadat in Engeland het verbod tot openbare opvoering van Oscar Wilde's stuk „Salome" was opgeheven, is het stuk voor het eerst in het Savoy Theatre te Londen opgevoerd. De critiek is allesbehalve gunstig en men verwondert zich over de beweegredenen, die den censor hebben genoopt het stuk dermate lang te verbieden.

E. DUITSCHLAND. — Politieke excessen. — In een nieuwe noodverordening, die thans is gepubliceerd, zijn bepalingen vervat tegen politieke excessen. De slotbepalingen der verordening bevatten de buitenwerkingstelling van art. 48 II van de Rijksgrondwet, dat een aantal rechten bevat, die thans voor den duur der noodverordening buiten werking zullen treden. Het betreft de onschendbaarheid van de persoonlijke vrijheid en van die van de woning, het briefgeheim, de vrijheid van woord en geschrift, het recht van vergadering en het recht van den eigendom.

F. **VEREENIGDE** STATEN. — **Hoover's** verklaring. De conferentie, welke in het Witte Huis met verschillende politici en financiers werd gehouden, betrof twee belangrijke punten:

1e. Bespreking met Laval in zake verlenging van het moratorium, dat aanvankelijk slechts voor één jaar gold;
2e. Het streven naar het op groote schaal vrijmaken van middelen door een soepeler toepassing der bepalingen van de federale reservebank.
De verklaring van den president luidde als volgt: De duur van de crisis, die een gevolg is van de achtereenvolgende gebeurtenissen in Europa, waardoor een nadeelige invloed is uitgeoefend op de koersen der effecten en op de prijzen der producten, heeft in de Vereenigde Staten herhaaldelijk aanleiding gegeven tot een vrees, die in verband met de rijke hulpbronnen van Amerika volkomen ongegrond is. Wij bezitten het duizendvoudige van hetgeen voor het economische leven noodig is en dwaze, alarmeerende geruchten hebben geleid tot het ongerechtvaardigd opvragen van gelden bij banken in sommige deelen van het land.
Een dergelijk optreden is ten zeerste te laken in een tijd, waarin vooral eenheid van het geheele volk noodzakelijk is. Door het opvragen van gelden is de juiste uitoefening van de taak der banken belemmerd. Deze instellingen werden verplicht activa in meer liquiden vorm Om te zetten door verkoop van effecten en andere fondsen, alsook door inkrimping van credieten, dit alles om maar aan deze ongemotiveerde onttrekkingen der deposanten te kunnen voldoen. Deze deflationistische factor is een absolute hinderpaal voor een herstel op landbouw- en industriegebied. Er is, zoo zeide Hoover, geen enkele rechtvaardiging voor een dergelijk zonderling optreden, gezien de kracht van ons bankstelsel en de zeer sterke positie van ons Federal Reserve System.
Het is voor het herstel van het vertrouwen allereerst noodig, dat de bankiers en de regeering eensgezind optreden.
Op mijn verzoek, zoo vervolgt Hoover, hebben de groote banken zich bereid verklaard de leiding en de vorming van een nationaal credietinstituut op zich te nemen en de City Clearing House Association heeft reeds eenstemmig besloten 150 millioen dollar bij te dragen, terwijl door andere geldcentra in de V. S. gelijke toezeggingen zijn gedaan. Ik heb den gouverneurs der verschillende reservebanken verzocht de medewerking van de banken in hun district te verkrijgen en ik zal het Congres voorstellen, dat de bepalingen der federale reservebanken worden aangevuld, opdat deze banken meer vrijheid verkrijgen bij het beschikken over de activa. Indien noodig zal ik de oprichting aanbevelen van een financieringsmaatschappij in denzelfden trant als de vroegere War Finance Corporation. Deze maatschappij zal over voldoende middelen beschikken om aan alle opvragingen te kunnen voldoen. Ik heb de voorstellen, welker uitvoering ik noodzakelijk acht, met de leden van het Congres besproken en in beginsel hebben zij zich er mede accoord verklaard. (Vor. ber. blz. 68 L)

G. NEDERLAND. — **Nederlandsche** Bank. — Mr. G. Vissering, sedert 1 November 1912 President der Nederlandsche Bank, heeft wegens gezondheidsredenen zijn ontslag aangevraagd. Hij zal worden opgevolgd door Mr. L. J. A. Trip, oud-prasident van de Javasche Bank. (Vorig bericht blz. 70 E.)

7 OCTOBER 1931

H. **SPOORWEGONGELUKKEN.** — **Treinaanslag in** Hongarije. — De schade, welke door de ontploffing bij Bia Torbagy is veroorzaakt, is door de Hongaarsche staatsspoonvegen op *2* millioen Pengö vastgesteld. De locomotief kostte 900.000 Pengö en de zes verongelukte wagens 1.200.000 Pengö. Daar de trein een internationale express was, wordt het grootste deel van de schade door de Belgische, Duitsche, Oostenrijksche en Roemeensche spoorwegen betaald. De verwoeste spoorbrug is intusschen al hersteld voor een bedrag van 100.000 Pengö, zoodat de treinverbinding nu weer normaal is. (Vor. ber. blz. 64 D.)

A. VERJONGING. — Dr. Francesco Cavozzi, een Italiaansch medicus, heeft den bekenden, in Frankrijk woonachtigen Russischen arts, Serge Voronoff, uitgenoodigd tot een demonstratie van zijn verjongings-methode, waarbij een commissie, bestaande uit vooraanstaande figuren op wetenschappelijk gebied, als jury zal fungeeren. Door deze demonstratie zou moeten worden uitgemaakt, wie van beide geleerden de meest doeltreffende methode voor het verjongingsproces heeft gevonden. In tegenstelling met Voronoff, die zijn gatienten door het inplanten van dierlijke klieren tracht te verjongen, werkt de Italiaansche dokter uitsluitend met injecties van een tot op heden geheimgehouden dierlijke afscheiding. De kuur duurt ca. 20 dagen en volgens Dr. Cavazzi hebben zijn inspuitingen vele jaren resultaat. Dr. Voronoff heeft nog niet beslist of hij aan de uitnoodiging gevolg zal geven. (Vorig bericht blz. 25 G.)

B. ENGELAND. — Lord Reading naar Parijs. — Tijdens het bezoek van Lord Reading, den Engelschen Minister van buitenlandsche zaken, aan Parijs is een communiqué gepubliceerd, waarin wordt verklaard, dat men beraadslaagd heeft over den toestand op politiek, financieel, monetair en economisch gebied, alsmede over de Fransch-Duitsche besprekingen te Berlijn en het bezoek dat minister-president Laval binnenkort aan Washington zal brengen. Lord Reading zou den Franschen minister hebben medegedeeld, dat het in het voornemen ligt der Britsche regeering om zoo spoedig mogelijk na de algemeene verkiezingen het pond sterling te stabiliseeren, ongeveer op den grondslag van den huidigen betalingskoers. (Vorig bericht blz. 75 F.)

C. SPANJE. — Grondwet. — In de Cortes is een artikel omtrent de regeling van den eigendom aangenomen, dat o.a. het volgende bepaalt:
Alle rijkdommen des lands, onverschillig wie de bezitter is, worden aan de belangen van het economische leven ondergeschikt gemaakt en ter bestrijding der openbare lasten overeenkomstig de grondwet en de wetten gebruikt.
Eigendom van iederen aard kan door dwang worden onteigend om redenen van sociaal belang, tegen een behoorlijke schadeloosstelling, voor zoover het parlement niet met volstrekte meerderheid een andere beslissing neemt. Op dezelfde wijze kan eigendom ook worden gesocialiseerd.
Openbare bedrijven en exploitaties van algemeen belang kunnen worden genationaliseerd, wanneer sociale noodzaak dit eischt.
De staat kan langs wetteiijken weg maatregelen nemen betreffende de exploitatie en samenvoeging van industrieën en ondernemingen, voor zoover de rationalisatie der productie en de belangen der maatschappij dit noodig maken.
Bestraffing door confiscatie van bezittingen zal in geen geval meer worden toegepast. (Vor. ber. 74 B.)

D. NEDERLAND. — Gouden standaard. — Naar aanleiding van het gerucht, dat de nieuwe president van de Nederlandsche Bank zich indertijd als tegenstander van de handhaving van den gouden standaard zou hebben uitgelaten, heeft Mr. Trip verklaard niet te begrijpen, hoe men aan dit gerucht is gekomen. Hij beschouwde het als zijn plicht den gouden standaard in stand te houden. Met al zijn krachten zal hij den Nederlandschen muntstandaard handhaven, omdat hij er van overtuigd is, dat de wereld een chaos zou worden, wanneer het goud geen standaardmunt meer was. (Vorig bericht blz. 72 B.)

E. VEREENIGDE STATEN. — National Credit Corporation. — Op voorstel van Hoover is een commissie gevormd van vijf New-Yorksche bankiers, onder leiding van Mortimer Bucker, den president van het New-Yorksche Clearing House, voor de organisatie van de op te richten National Credit Corporation, welke tot taak zal hebben de banken, welke te kampen hebben met bevroren credieten, te steunen. De gouverneur der New-Yorksche Federal Reserve Bank zal ook in deze commissie zitting hebben.
Aan alle banken wordt gevraagd, het voorbeeld van de New-Yorksche banken te volgen en voor 2% van haar totale deposito's in te schrijven. Hiermede verbinden zij zich voor het bedrag van haar inschrijvingen obligaties aan te koopen, die worden uitgegeven tegen onderpand van de bevroren credieten, welke door de nieuwe corporatie zullen worden overgenomen.
Het nieuwe lichaam heeft slechts een nominaal aandeelenkapitaal en het voornemen is, dat de corporatie georganiseerd zal worden alsof zij permanent zal functionneeren. Het totale bedrag, waarover de bank beschikken zal, als alle banken inderdaad op de genoemde basis toetreden, zal ongeveer $ 1 milliard bedragen. Den inschrijvers zal verzocht worden, het bedrag hunner inschrijving te storten, naarmate dit noodig blijkt.

F. DUITSCHLAND. — Ministerie. — Het geheele kabinet Brüning is afgetreden na een zittingstijd van anderhalf jaar. Rijkspresident Hindenburg heeft het ontslag van het kabinet aanvaard en heeft de huidige regeering opdracht gegeven de loopende zaken af te wikkelen. Tegelijkertijd is Dr. Brüning belast met de vorming van de nieuwe regeering, met dien verstande, dat deze vorming zal geschieden zonder verband met de bestaande politieke partijen. Dr. Brüning heeft deze opdracht aangenomen. (V. b. 77 C.)

G. ITALIE. — Fascisme. — Naar aanleiding van het strooien van anti-fascistische pamfletten boven Rome, meldt de Italiaansche anti-fascistische concentratie te Parijs, dat zij met dergelijke monarchistische betoogingen niets te maken heeft. Zij komt op voor de republiek en beschouwt de monarchie als de voornaamste medeplichtige van de dictatuur.
(Voirg bericht blz. 76 M.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Leger, vloot en luchtmacht. — De Staats-secretaris van marine heeft verklaard, dat, ter bezuiniging, het effectief der marine met drie duizend man zal worden verminderd.
(Vorig bericht blz. 6 Cf.)

I. VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. — De president van de Federal Reserve Bank heeft aan de Nederlandsche Bank een telegram gezonden van den volgenden inhoud:
Ik heb van de Bank voor Internationale Betalingen en van andere zijden vernomen, dat onverantwoordelijke geruchten in Europa circuleeren omtrent den toestand van enkele der groote New-Yorksche banken. Het komt mij daarom voor, dat het u zal interesseeren, dat er in werkelijkheid geen grond voor deze geruchten bestaat. Alle vooraanstaande New-Yorksche banken verkeeren in een gezonde positie, zij zijn over het algemeen liquider dan gedurende vele jaren het geval was en er is geen reden tot bezorgdheid.

K. DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. — De Berlijnsche groote banken hebben besloten er bij alle aan den effectenhandel deelnemende banken en bankiers op aan te dringen, dat zij zich zullen onthouden van het uitvoeren van verkooporders van Duitsche fondsen uit buitenlandsch bezit. Dit verzoek houdt verband met de wenschen van de Rijksbank, die de positie der wisselmarkt niet verder wil verzwaren door verkoopen voor buitenlandsche rekening.
(Vorig bericht blz. 71 H.)

L. JAPAN. — Conflict met China. — De Chineesche organisaties van kooplieden hebben besloten alle Japansche goederen te boycotten. Men heeft maat-

regelen getroffen om den geheelen invoer van Japansche goederen in China stop te zetten en om de Japansche kolonies in China door middel van boycot te dwingen China te verlaten. Men zal trachten de Japansche scheepvaart in de Chineesche wateren onmogelijk te maken. Acht Japansche schepen liggen zonder levensmiddelen of kolen op de Jangtse. De Japansche regeering heeft zich met een protestnota tot de centrale regeering in Nanking gewend en eischt, dat de centrale regeering direct alle maatregelen zal treffen ter bescherming van de Japansche belangen. (Vorig bericht blz. 76 C.)

A. NEDERLAND, — Radio. — Het eerste draadlooze gesprek tusschen Amsterdam en Wellington (Nieuw-Zeeland) is met zeer goed gevolg gevoerd. Het gesprek was via Londen tot stand gebracht. (Vorig bericht blz. 74 C.)

8 OCTOBER 1931

B. JAPAN. — Conflict met China. — Negen Japansche vliegtuigen hebben Tsjintsjau gebombardeerd. Het doel van hun actie was het hoofdkwartier van Tsjang Hsu-Liang's voorloopige regeering. Voor den aanval werd de burgerbevolking door middel van pamfletten aangespoord de voorloopige regeering van Tsjang te verzaken. (Vorig bericht blz. 78 L.)

C. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheel & Co., Reval. — Het grootste bankiershuis van Reval, de firma Scheel & Co. heeft haar loketten moeten sluiten. Het feit, dat deze bank het grootste gedeelte van de Estlandsche industrie financiert, doet vreezen, dat de geheele industrie ernstig door deze sluiting bedreigd wordt.

D. DIEPZEE-ONDERZOEK. — Het Engelsche marineschip „Challenger" wordt te Chatham voor een onderzoekingstocht in gereedheid gebracht. Men zal trachten een sterke bodemverheffing, ongeveer 250 mijl ten Noorden der Azoren, te registreeren. In November zal de onderzoekingstocht een aanvang nemen.

E. PHONETIEK. — Het Instituut de Phonétique, behoorende tot de Sorbonne, heeft zich belast met de phonographische opname van de volksmuziek en van de meest belangrijke talen en dialecten, die op de tentoonstelling te Vincennes vertegenwoordigd zijn. De verzameling zal uit 300 zeer waardevolle platen bestaan, die volgens de nieuwste methodes zuilen worden opgenomen.

F. ENGELAND. — Ronde-tafel-conferentie. — De sub-commissie van de Indische Ronde-tafel-conferentie heeft medegedeeld, dat de besprekingen tusschen de afzonderlijke leden van de Ronde-tafel-conferentie en Gandhi over de kwestie der minderheden, niet tot overeenstemming hebben kunnen leiden. Het succes van de Ronde-tafel-conferentie hangt grootendeels af van het bereiken van overeenstemming tusschen de verschillende Indische groepen, vooral de Mohammedanen en Hindoes en het feit dat die overeenstemming niet bereikt is, was ook voor de eerste Ronde-tafel-conferentie het voornaamste struikelblok. (Vorig bericht blz. 60 L.)

G. ENGELAND. — Scheepvaart, Scheepsbouw. — Bij de firma John Brown & Co. te Clydebank staat voor rekening van de Cunard-Line het grootste schip van de geheele wereld op stapel. Dit schip zal 310 meter laag zijn en 84.000 ton meten, hetgeen nog 20.000 ton meer is dan de Majestic. Het krijgt een dubbel stel radio-installaties, elk met eigen bediening. Men verwacht dat het schip een groote snelheid (30 knoop) zal kunnen volhouden als gemiddelde snelheid voor den geheelen overtocht. De machines krijgen een capaciteit van 210.000 p.k. De bedoeling--van de scheepsbouwmeesters is, het schip zoo te construeeren, dat indien hier of daar bij een ramp de huid wordt opengescheurd, het schip drijvende kan blijven op de andere, niet beschadigde compartimenten.

H. **NOBELFONDS.** — De Nobelprijs 1931 voor letterkunde is door de Zweedsche academie posthume verleend aan den in het begin van dit jaar overleden Zweedschen dichter Dr. Erik Axel Karlfeldt. Deze was permanent secretaris van de Zweedsche academie en Zwedens grootste lyrische dichter. Reeds herhaaldelijk was hem den prijs aangeboden, doch in verband met zijn functie van secretaris had hij dien herhaaldelijk geweigerd. (Vorig bericht blz. 7 H.)

I. **AMSTERDAM. — Woningen.** — Bij een door den Gemeentelijken Woningdienst te Amsterdam gehouden onderzoek naar de wijze, waarop de woningen worden bewoond, welk onderzoek zich heeft uitgestrekt over ruim 2000 woningen in Oost en West, bleken tot de ontdekking gekomen, dat, waren de woningen alle op de normale wijze bewoond, (d.w.z. dat de woon- en slaapgelegenheden op redelijke wijze waren verdeeld) gemiddeld 19,4% dezer „nieuwgebouwde" woningen te klein waren. Nu echter de wijze van bewoning niet overal normaal is, o.a. door onderverhuren, het inrichten van werkplaatsen in woonruimten enz., blijkt dit percentage belangrijk grooter te zijn; het bedraagt gemiddeld 30,7%. De Woningdienst stelt ter verbetering van dezen toestand een woonverordening in het vooruitzicht. (V. b. 76 U.)

K. **DIAMANT.** — Bij de bekende diamantslijperij I. J. Asscher aan de Tolstraat te Amsterdam zijn wederom 250 man aan het werk. Dit aantal zal binnenkort tot 400 worden uitgebreid. (V. b. blz. 2 B.)

L. OOSTENRIJK. — Deviezen-verordening. — Een deviezen-verordening is afgekondigd, waarbij o.a. is bepaald, dat de handel in buitenlandsche betaalmiddelen uitsluitend berust bij de Oostenrijksche Nationale Bank en de door haar aangewezen instellingen.

M. **ZUIDERZEEWERKEN.** — De inspecteur-generaal der Nederlandsche Spoorwegen heeft medegedeeld, dat de spoorweg over den afsluitdijk van de Zuiderzee in 1954 waarschijnlijk nog niet klaar zal zijn. Bovendien heeft men in overweging genomen het oorspronkelijke tracee van den spoorweg te wijzigen, en Harlingen en Franeker niet daarin op te nemen. (Vorig bericht blz. 64 E.)

N. **DUITSCHLAND.** — Communisme. — De communistische Rijksdagfractie eischt, behalve de opheffing der noodverordeningen, nog de opheffing van alle demonstratieverboden en van alle verboden van communistische dagbladen, maatregelen ten behoeve van werkloozen in den a.s. winter, vol loon bij verkorten arbeidstijd, staking van alle betalingen aan vorsten, kerken en kerkelijke gemeenschappen, uitwijzing van vorsten en inbeslagneming van hun vermogens, opheffing van de rechten op levensmiddelen en vaststelling van een pensioensgrens van ten hoogste Rm. 5000.

O. CHINA. — De regeering te Nanking heeft naar aanleiding van een Japansche nota verklaard, dat de normale betrekkingen tusschen Japan en China eerst dan hersteld kunnen worden, wanneer Japan zijn troepen uit China terugtrekt.
De Chineesche regeering is niet in staat maatregelen tegen den anti-Japanschen boycot te semen. (79 B.)

P. **BELGIE. — Fransch-Duitsche** toenadering. — In België volgt men met groote aandacht de Fransch-Duitsche toenaderingspogingen. Hoewel men natuurdijk op een gunstig resultaat hoopt, wil men daarvan niet het slachtoffer worden. In dit verband heeft de Belgische minister van Financiën tijdens zijn bezoek aan Parijs een onderhoud met zijn Franschen collega gehad. In het Belgische parlement is door den oudminister Destrée in dit verband een vraag van den

volgenden inhoud gesteld:
„De totstandkoming van een Fransch-Duitsche oeconomische commissie heeft o.m. tot doel de productie en de verdeeling van ijzer en steenkolen over deze beide landen te regelen. België en het Groot-Hertogdom Luxemburg hebben er alle belang bij aan de bespreking van deze punten en aan de conventies die er uit zullen voortspruiten, deel te nemen. Zou de eerste-minister mij niet willen zeggen welke maatregelen door de regeering werden getroffen, ten einde de Belgische belangen, in deze zaak, te vrijwaren?"

9 OCTOBER **1931**

A. JAPAN. — Conflict met Chiia. — Negentien Japansche oorlogsschepen zijn naar verschillende Chineesche havens gedirigeerd, en wel vijf naar Shanghai, twee naar Hankau en één naar Port Arthur, Nanking en andere steden langs de kust.
(Vorig bericht **blz. 79** O.)

B. FRANKRIJK. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen wordt in Frankrijk op het oogenblik officieel op circa 40.000 geschat. Tegen deze-schatting is de socialistische leider Léon Blum opgekomen. Volgens hem hebben deze officieele schattingen, die moeten doen voorkomen alsof er in Frankrijk practisch geen werkloosheid bestaat, geen waarde. Meer waarde hebben volgens hem de maandelijksche rapporten van de inspecteurs van den arbeid, welke betrekking hebben op die inrichtingen, waar meer **dan** 100 werklieden in dienst zijn. Volgens de laatste gegevens uit deze bron, over de maand Augustus, waren in deze fabrieken reeds 218.000 werkloozen en meer dan 856.000 gedeeltelijke werkloozen. Doch, zegt Blum, dit is nog slechts het onvolledige cijfer voor de grootere instellingen. De kleinere inrichtingen en de thuiswerkers vallen er geheel buiten. Men kan het aantal werkloozen in deze categorieën gerust op een gelijke hoeveelheid schatten. Op deze wijze komt Blum tot een hoeveelheid van 650.000 werkloozen en 2,5 millioen gedeeltelijk werkloozen. En sinds Augustus is de toestand nog aanzienlijk verergerd.

C. KANKER. — Dr. **Bendiens** methode. — Het „British Empire Cancer Campaign" instituut heeft te kennen gegeven, dat, hoewel de eerste resultaten van de proefnemingen met Dr. Bendiens methode aanmoedigend waren, het daarop volgend onderzoek een tegenovergesteld gevolg heeft gehad. De slotsom is, dat Dr. Bendiens methode niet als eene, waarop men zich kan verlaten, mag worden aanvaard. **(75 G.)**

D. OOSTENRIJK. — **Regeering.** — Bij de presidentsverkiezing is president Dr. Miklas tot bondspresident herkozen,

10 **OCTOBER 1931**

E. RADIO. — Radio-distributie via het lichtnet. — De Engelsche ingenieur Eckersley heeft een nieuw systeem van radio-distributie toegepast. Hij maakt daarbij gebruik van het bestaande lichtnet. Aangezien tegenwoordig ieder huis op het electrische net is aangesloten, biedt deze vinding groote mogelijkheden. In de electrische centrale moeten naast de machines ter opwekking van de electrische energie slechts eenige hoogfrequente generators (zenders) opgesteld worden, die de diverse programma's in het lichtnet zenden. Door een eenvoudig apparaat kan ieder, die electriciteit in huis heeft, drie à vier programma's uit het lichtnet krijgen. Te Hull heeft reeds een goed geslaagde proef plaatsgevonden. Men verwacht dat ook spoedig in Nederland een demonstratie zal gehouden worden.

F. JAPAN. — Conflict met China. — Een in scherpe bewoordingen gestelde Japansche nota is aan de Chineesche regeering gezonden. waarin haar wordt verweten den Japanschen eisch'tot staking der anti-Japansche beweging in China niet te hebben vervuld. De nota eindigt met de bedreiging, dat China de verantwoordelijkheid voor alle gevolgen zal moeten dragen, indien de Chineesche regeering de anti-Japansche beweging langer tolereert en geen zorg draagt voor een toereikende bescherming van leven en eigendom der Japansche staatsburgers in China. **(80 A.)**

G. DUITSCHLAND. — Ministerie. — Dr. Bruning heeft het volgende kabinet samengesteld:
Dr. Bruning: Rijkskanselier en Buitenl. Zaken,
Dr. Dietrich: Financiën en waarn. rijkskanselier,
Gröner: Binnenlandsche Zaken en Rijksweer,
Dr. Warmbold: Economische Zaken,
Dr. Stegerwald: Arbeid,
Dr. Joel: Justitie,
Dr. Schiele: Landbouw en Voedingswezen,
Treviranus: Verkeer,
Dr. Schatzl: Posterijen.
Professor Warmbold en dr. Joel zijn de twee eenige nieuwe namen, die de ministerlijst van het tweede kabinet-Bruning bevat. (Vorig bericht **blz. 78** F.)

H. ENGELAND. — Labour-partij. — In het door Henderson en Graham, oud-ministers van Euitenl. Zaken en Handel, onderteekende manifest verklaart de Labour Partij, dat het kapitalistische systeem er niet in geslaagd is, aan de millioenen werkloozen arbeid te verschaffen en dat de Labour-regeering opgeofferd is aan de bankiers.
Het bank- en credietwezen moet onverwijld in het bezit van den staat overgaan en een nationaal comité moet worden gevormd, dat de binnen- en buitenlandsche beleggingen zal moeten controleeren. De Labourpartij veroordeelt zoowel ieder monetaire inflatie, als elke nieuwe poging, om door deflatie het pond sterling te dwingen weer op goudpariteit te komen. Wanneer Labour aan het bewind komt, zal het het initiatief nemen tot bijeenroeping van een internationale conferentie ter bereiking van een gemeenschappelijke monetaire politiek.
Voorts zal in dat geval worden getracht, onmiddellijk de besprekingen tusschen de onderteekenaars van het Young-plan en de Ver. Staten te heropenen, ten einde een zoodanige situatie te weeg te brengen, dat het annuleeren der intergeallieerde en herstelschulden mogelijk zal zijn.
Het manifest spreekt zich uit tegen tarieven, vooral nu men den gouden standaard heeft opgegeven. Door tarieven zullen de kosten van het levensonderhoud stijgen en zal de internationale samenwerking belemmerd worden.
Verder voorziet het manifest in een reorganisatie van de electriciteitsindustrie, het transportwezen en de ijzer- en staatindustrie, en wel door deze tot openbare diensten te maken; voorts bepleit het de nationalisatie van den mijnbouw en het scheppen van organen voor den in- en uitvoer.
De Labour-partij zal aan de internationale ontwapeningsconferentie voorstellen in zake een sterke vermindering der strijdkrachten voorleggen en in de toekomst haar-vollen steun aan het werk van den Volkenbond blijven verleenen.
Voorts zal de landbouw worden gereorganiseerd, ten behoeve waarvan de landerijen tot openbaar bezit moeten worden verklaard, terwijl meer dan tot dusver levensmiddelen moeten worden verbouwd.
(Vorig bericht blz. **76** F.)

K. ENGELAND. — **Liberale** partij. — Het door de liberale partij uitgevaardigde manifest is door Lloyd George niet mede onderteekend. Het is onderteekend door de ministers Sir Herbert Samuel en Lord Reading, Lord Crewe en de liberale whips Sir Archibald Sinclair en Sir Robert Muir en door den voorzitter der parlementaire fractie Sir Donald Maclean. De liberalen willen in de eerste plaats het pond stabiliseeren, want zonder dat is geen oeconomisch herstel mogelijk. Inflatie beteekent ellende en armoede

en gedeeltelijke inflatie in elk geval een groote verlaging van het levenspeil.
Er moet een oplossing gevonden worden voor het knellende vraagstuk der oorlogsschulden en herstelbetalingen, er moet overleg gepleegd worden met landen tot herstel van het internationaal vertrouwen in den handel en het credietsysteern en ten slotte moeten de tariefmuren, die een zoo belangrijke oorzaak vormen van de werkloosheid allerwegen, met vereende krachten een flink stuk omlaag.
In het binnenland moeten landbouw en industrie ontwikkeld worden door beperking van invoer van levensmiddelen en verhooging van de industrieele capaciteit. De liberale partij aanvaardt het beginsel van MacDonald, dat in deze tijden van nood ook andere dan de genoemde maatregelen tijdelijk noodig kunnen zijn of nuttig kunnen zijn of nuttig effect afwerpen, maar welke noodmaatregelen de nationale regeering ook zal voorstellen, de liberale partij wil nu reeds vaststellen dat het beginsel van vrijhandel het beginsel van de normale oeconomische politiek moet blijven in de toekomst. (Vorig ber. blz. 75 M.)

A. TENNIS. — Nederlandsche Internationale Club. — Enkele jaren geleden heeft men in Engeland het initiatief genomen voor het oprichten van een vereeniging van spelers, die geacht werden een bepaald spelpeil te bezitten en die hun land of hun club reeds in een officieelen wedstrijd hadden vertegenwoordigd. Doel van die vereeniging was het organiseeren van wedstrijden voor haar leden en het vormen van een band tusschen de leden onderling en tusschen hen en de spelers van andere landen. Het voorbeeld van Engeland is door Frankrijk en Amerika gevolgd en thans is ook een Nederlandsche Internationale Club te Noordwijk opgericht.
Tot leden van het voorloopige bestuur zijn gekozen de heeren Leembruggen, voorzitter, Koopman, secretaris-penningmeester, mr. Punt, aanvoerder, mr. Diemer Kool, mr. Van der Feen en ir. Knappert als commissarissen.
Met den N.L.T.B. zal zooveel mogelijk samenwerking gezocht worden omtrent de verdeeling van de wedstrijden. (Vorig bericht blz. 19 N.)

11 OCTOBER 1931

B. SPOORWEGONGELUKKEN. — Treinaanslag in Hongarije. — In verband met den aanslag bij Bia Torbagy heeft de politie te Boedapest den 39-jarigen koopman Silvester Matuschka als den vermoedelijken dader van dezen aanslag gearresteerd. (V. b. 77 H.)

C. NEDERLAND. — Bioscoop. — Het Tuschinsky-concern zal aan het Spui in den Haag een groot modern bioscooptheater met 3000 zitplaatsen bouwen. Het theater moet over 1½ jaar gereed zijn.

12 OCTOBER 1931

D. NEDERLAND. — Spoorbrug over de Waal. — Aan de Kon. Mij. ,,De Schelde" is opdracht gegeven voor het maken van een spoorbrug over de Waal bij Zaltbommel.

E. INTERNATIONAAL EEREGERECHTSHOF VOOR JOURNALISTEN. — In het Vredespaleis had de plechtige installatie plaats van het Internationale Eeregerechtshof voor Journalisten, waartoe door de Internationale Federatie van Journalisten het initiatief was genomen.
Het Eeregerechtshof is als volgt samengesteld:
President dr. B. C. J. Loder, oud-president van het Permanente Hof van Internationale Justitie; plaatsvervangend president prof. Wettstein, Zürich; permanente rechetrs de heeren Georges Bourdon, Parijs, redacteur van de ,,Figaro"; dr. Feder, Berlijn, hoofdredacteur van het ,,Berliner Tageblatt"; permanente rechters-plaatsvervangers de heeren L. Zanykal Olomouc, Tsjechoslowakije, hoofdredacteur van de ,,Nasinec" en C. A. Olemensen, president van de Deensche Journalisten Unie, Kopenhagen, redacteur van de ,,National Tidende".
De minister van Buitenlandsche Zaken jhr. mr. Beelaerts van Blokland schetste in enkele woorden de beteekenis van het nieuwe hof. ,,Niet alleen zal dit gerechtshof vonnissen in zaken, waarin het de handhaving van de rechten van den journalist zal betreffen, maar zijn bevoegdheid zal zich eveneens uitstrekken tot beroepshandelingen, die zonder dat zij vervolgbaar zijn krachtens de wet, uit moreel oogpunt ontoelaatbaar schijnen. Spr. constateerde de voldoening, waarmede men in Nederland vernomen heeft, dat het Hof in de residentie zal zetelen.

F. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — De National Industrial Conference Board raamt het aantal werkloozen in de Ver. Staten op 7 a 8 millioen. (Vorig bericht blz. 26 L.)

G. URUGUAY. — Moratorium voor commercieele verplichtingen. — Uruguay heeft een moratorium afgekondigd voor zijn commercieele verplichtingen in buitenlandsche valuta. Het moratorium zal tot 31 Dec. van kracht blijven; van dien datum af moeten de schulden in maandelijksche termijnen van 20% tot 31 Mei 1932 worden afgelost.

13 OCTOBER 1931

H. NEDERLAND. — Wijsbegeerte. — Op 12 Oct. vond de herdenking van het 25-jarig bestaan der Vereeniging voor Wijsbegeerte plaats. Bij deze gelegenheid is Prof. Dr. Kohnstamm tot eerelid der vereeniging benoemd. Hij deelt thans deze onderscheiding met prof. Leo Polak en prof. Bierens de Haan.

I. BOKSEN. — Te New-York heeft de lang verwachte boksmatch plaats gehad tusschen Sharkey en den Italiaanschen reus Carnera, welke strijd na 15 ronden op punten door Sharkey is gewonnen.
Jack Sharkey werd 6 Oct. 1902 te New-York geboren. Hij begon te boksen in 1920, sloeg vele boksers knock out, maar werd zelf ook eenige malen knock out geslagen, o.a. in 1927 door Dempsey.

K. INTERNATIONALE KOLONIALE TENTOONSTELLING TE VINOENNES. — De definitieve sluiting van de tentoonstelling is bepaald op 15 November a.s. (Vorig bericht blz. 37 F.)

L. NEDERLAND. — Landbouw. — De suikerbietenoogst 1931 in Nederland wordt op 1.010.000 (v. j. 2.137.652) ton geraamd. (Vorig bericht blz. 68 P.)

M. NEDERLAND. — Werkloozenzorg in 1930. — Door de gemeenten werd f 9.227.522,58 betaald aan kosten van steunverleening, terwijl het Rijk betaalde f 4.006.110 wegens kosten van werkverschaffing en steunverleening. Ten slotte werd voor werkverschaffing betaald door de gemeenten f 4.469.165. Totaal kwam voor rekening van de overheid f 23.772.141. (Vorig bericht blz. 75 E.)

O. EUROPEESCHE SUIKERINDUSTRIE. — Gedurende de campagne 1931132 in Europa zullen vermoedelijk 26.818.350 (v. j. 39.558.444) ton bieten worden verwerkt. De suikerproductie wordt op 4.210.000 (v. j. 6.223.000) ton geraamd. (Vorig bericht blz. 15 D.)

P. HET CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Minister Stimson heeft een nota aan den Volkenbond gericht, waarin hij op positieve wijze de instemming van Amerika met de bemoeiingen van den Bond in het Japansch-Chineesch geschil tot uiting brengt en verklaart deze langs diplomatieken weg te zullen steunen. Door de Ver. Staten zal in Zuid-Mandsjoerije een enquête naar den toestand worden ingesteld. (Vorig bericht blz. 80 F.)

A. SPANJE. — In verband met de openlijke vijandigheid jegens de Katholieken zijn **52** afgevaarigden, die de Kerk gunstig gezind zijn, uit de Cortes getreden. Zij hebbsn Madrid verlaten.
De Kamer en de regeering bestaan nu slechts uit vertegenwoordigers der linksche partijen. Alleen de persoon van den minister van Buitenlandsche Zaken, Lerroux, is een garantie voor de aanhangers van een meer gematigde richting. Naar verluidt rekende Alcala Zamora, de afgetreden minister-president, op gewapenden tegenstand der katholieke Baskische provincies. Hij wenscht te vermijden tegen deze groepen te moeten optreden en is daarom afgetreden. In Madrid is het tot botsingen gekomen tusschen pro- en anti-clericale elementen. (Vor. ber. blz. **10** B.)
(Vorig bericht Kerk blz. 46 K.)

B. LUCHTVAART. — Te Rotterdam heeft een demonstratie plaats gehad voor het vervoeren van zieken door de lucht. De K.L.M. heeft tijdens deze demonstratie haar behoefte aan deskundige voorlichting doen kennen, en toezegging is gegeven, dat een verzoek tot instelling van een commissie van onderzoek aan de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst zal worden overgebracht. De medici die daarna een vliegtocht medemaakten waren van oordeel, dat het landen voor de te vervoeren zieken geen bezwaar zou opleveren. Wel meenden zij, dat niet elke patient tegen het geraas der motoren zou kunnen.

C. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Economische Commissie. — De regeering zal een economische commissie instellen om de Regeering voor te lichten nopens vraagstukken van economischen en sociaal-economischen aard. Een dergelijke tijdelijke commissie acht de regeering beter in deze crisistijden dan een op normale perioden gerekenden economischen raad.

D. SPANJE. — Ministerie. — De minister van Oorlog, Azana, is er in geslaagd een nieuw kabinet te vormen. Behalve de afgetreden ministers Zamaro en Maura, zijn geen leden uit het oude kabinet afgetreden: als eenig nieuw lid is gekozen de rector van de universiteit van Madrid, Giralt, die belast is met de portefeuille van Marine. Het ministerie is nu als volgt samengesteld:
Azana: premier en minister van Oorlog.
Quiroga, Binnenlandsche Zaken.
Giralt, Marine.
Prieto, Financiën.
Domingo, Onderwijs.
Albornos, Openbare Werken.
Caballero, Arbeid.
Lerroux, Buitenlandsche Zaken.
Barrios, Verkeer.
Dolver, Economie.
De los Rios, Justitie.

14 OCTOBER **1931**

E. VOLKENBOND. — Kalenderhervorming. — De Nederlandsche gedelegeerden behoorden bij de voortzetting van de discussies over de kalenderhervorming tot de vele sprekers, die bezwaren hadden tegen de invoering van blanco-dagen, waardoor de regelmatig op elkaar volgende weken van zeven dagen zouden worden onderbroken. De heer Geraets opperde de bezwaren, die in Nederland zelf hiertegen gevoeld worden, terwijl prof. Moresco zich van Nederl.-Indisch standpunt bij deze bezwaren aansloot en er op wees, dat met het oog op de Mohammedaansche inlanders, die waarschijnlijk in ieder geval aan hun eigen Mohammedaanschen kalender zouden blijven vasthouden, de invoering van blanco-dagen groote verwarring in onze koloniën zou stichten.

F. SPANJE. — Grondwet. — In een uiterst rumoerige zitting van de Cortes is het artikel 24 van de Grondwet, dat betrekking heeft op de kwestie der geestelijke orden, met 158 tegen 58 stemmen aangenomen. Het artikel luidt:
„Alle kerkgenootschappen worden beschouwd als vereenigingen, die onderworpen zullen zijn aan een speciale wet. De staat, de autonome gebieden, de provincies en gemeenten zullen de kerk en de godsdienstige vereenigingen en instellingen niet mogen begunstigen noch financieelen steun mogen verleenen. Bij een speciale wet zal echter de begrooting van Eeredienst nog voor een tijd van hoogstens twee jaar worden verlengd." (Vorig bericht blz. **78** C.)

G. **VEREENIGDE** STATEN. — New-York. — Het Bureau voor de Statistiek te Washington heeft aangegeven welk gebied tot de metropool New-York wordt geacht te behooren. Het gebied beslaat 2541 vierk. Engelsche mijl en wordt bewoond door 10.901.000 zielen.

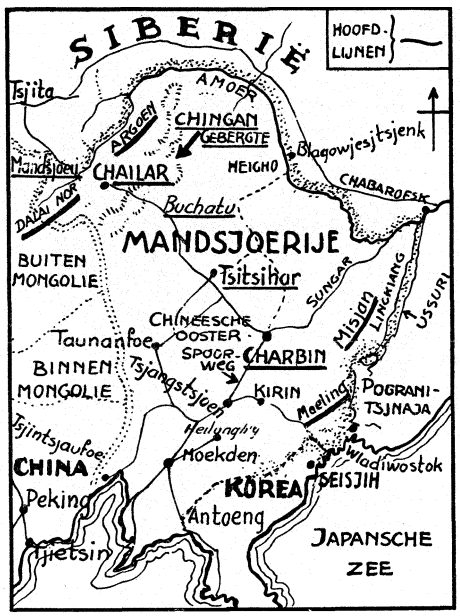
15 OCTOBER **1931**

H. DUITSCHLAND. — Deviezen. — Ingevolge de bepalingen van de deviezen-verordening is de uitvoer uit Duitschland van bedragen boven de RM. 200,— verboden. Aangezien hierdoor moeilijkheden zouden kunnen ontstaan voor buitenlanders, die met een grooter bedrag dan het bovengenoemde Duitschland zijn binnengekomen, is den douane-autoriteiten opdracht verstrekt, den reizigers op hun verzoek bewijzen af te geven betreffende het bedrag, dat zij op de heenreis bij zich hadden. Op vertoon van dit bewijs kan hetzelfde bedrag bij de terugreis weder worden uitgevoerd. (Vorig bericht blz. 75 L.)

I. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Ondanks Japan's verklaring, dat het in zijn conflict met China geen inmenging van derden duldt, wordt op het oogenblik in Mandsjoerije een onderzoek van Amerikaansche zijde ingesteld. In Japansche kringen heeft dit onderzoek, dat geschiedt door den Amerikaanschen consul-generaal te Charbin en een ambtenaar van de Amerikaansche ambassade te Tokio, groote ontstemming gewekt. (Vor. ber. blz. **81** P.)

K. SPANJE. — Grondwet. — Het nieuw aangenomen grondwetsartikel 24 betreffende de religieuze orden bepaalt ten aanzien van deze orden het volgende:
De religieuze orden, die volgens de statuten, behalve de drie kanonieke geloften, nog een bijzondere gehoorzaamheidsgelofte voorschrijven aan een andere autoriteit dan die van den staat, worden ontbonden. Hun bezittingen zullen worden genationaliseerd en voor doeleinden van ondersteuning en onderwijs aangewend.
De overige religieuze orden moeten zich aan een bijzondere wet onderwerpen, welke op de volgende grondslagen berust:
1e. Ontbinding van de religieuze orden, die wegens haar gedraging een gevaar voor de veiligheid van den staat opleveren;
2e. Inschrijving op een bijzonder register, dat bij het ministerie van justitie berust, van de orden, die in het land zullen blijven;
3e. De religieuze orden zullen zelf of door bemiddeling van een ander slechts die goederen, welke noodig zijn voor hun bestaan of voor het bereiken van het doel, dat zij nastreven, mogen verwerven en behouden;
4e. Verbod aan de religieuze orden om industrie, handel en onderwijs uit te oefenen;
5e. Onderwerping van de religieuze orden aan de belastingwetten;
6e. Verplichting voor de religieuze orden om jaarlijks aan den staat rekenschap af te leggen van het gebruik, dat zij van hun bezittingen hebben gemaakt om het door haar vereeniging nagestreefde doel te bereiken.
De bezittingen der religieuze orden kunnen genationaliseerd worden. (Vorig bericht blz. 82 **F.**)

A. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Met **13** stemmen tegen **1** (die van Japan) is door den Volkenbond aangenomen het voorstel om Amerika uit te noodigen, deel te nemen aan de raadbesprekingen inzake het Japansch-Chineesche conflict. (V. b. **82** I.)

B. **DENEMARKEN.** — Werkloozenzorg. — Tusschen de regeeringspartijen en de conservatieven is een accoord bereikt over de verschaffing der middelen voor steun aan de werkloozen. Er zal een aflossingsfonds van **30** millioen kronen worden gesticht, dat voor leeningen zal worden gebruikt en de gelden zullen worden verkregen uit het overschot van de begrooting, verhooging der bierbelasting, dubbele heffing der inkornstenbelasting over een kwartaal, invoerrechten op tuinderijvoortbrengselen, verhooging van het invoerrecht op zijden goederen en een heffing op terpentijn. De militaire uitgaven worden met twee millioen kronen verlaagd en wel zal voor buitengewone aankoopen slechts een millioen kronen worden gebruikt in plaats van drie millioen.

C. **ENGELAND.** — De **verkiezingen.** — Volgens de officieele lijsten zijn 1286 candidaten gesteld, waarvan **61** vrouwelijke. Het aantal candidaten van de Conservatieve partij bedraagt **517,** dat van de Labourpartij **514,** dat van de Liberalen die de regeering steunen **123,** dat van de andere Liberalen **37,** dat van de Nationale Labourleden **21,** dat van de Mosleygroep **23,** dat van de Communisten 25. Verder zijn door andere partijen nog **26** candidaten gesteld.
In **70** kiesdistricten zijn geen tegencandidaten gesteld, zoodat de daar door de verschillende partijen gestelde candidaten dadelijk verkozen zullen worden verklaard. Dit zijn **46** Conservatieven, **12** Labourleden en **12** Liberalen. Hieronder zijn 10 leden van de tegenwoordige regeering. (Vor. ber. blz. 76 N.)

16 OCTOBER 1931

D. **DUITSCHLAND.** — Meerderheid voor Dr. **Brüning.** — De door de nationale oppositie ingediende moties van wantrouwen zijn door den Rijksdag verworpen met **295** tegen **270** stemmen; 3 leden onthielden zich van stemming.
De Rijksdag ging hierop uiteen tot **23** Februari.
Na het bekend worden der uitslag legde dr. Frick de verklaring af, dat de nationale oppositie geen verder belang stelt in de parlementaire discussies. Nationaal-socialisten en Duitsch-Nationalen verlieten hierop de zaal. (Vorig bericht blz. 80 G.)

E. ONTWAPENING. — **Argentinië.** — De Argentijnsche Regeering heeft besloten aan de a.s. Ontwapeningsconferentie te Genève deel te nemen.

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Amerika is officieel door den Volkenbondsraad uitgenoodigd deel te nemen aan de beraadslagingen van den Volkenbond teneinde het Chineesch-Japansche conflict tot een oplossing te brengen. De uitnoodiging herinnert eraan, dat Amerika tot de eerste onderteekenaars van liet Kellogg-pact behoort, wat van belang is omdat het conflict nauw verband houdt met de naleving van het Kellogg-pact, waarbij de staten zich verplichten de oplossing van een geschil van welken aard ook, nimmer anders dan met vreedzame middelen na te streven.
Japan heeft zich tot het uiterste tegen het verzenden der uitnoodiging verzet, niet uit vijandige gevoelens tegen Amerika, waarmee Japan volgens haar gedelegeerde Josjisjawa op den besten voet staat, doch uit zuiver juridische overwegingen.
Het Amerikaansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft medegedeeld dat de regeering der Vereenigde Staten de uitnoodiging heeft aanvaard. Als vertegenwoordiger is aangewezen de Amerikaansche consul-generaal te Genève, Prentiss Gilbert. De Amerikaansche regeering heeft hem gemachtigd deel te nemen aan de beraadslagingen, voor zoover die betrekking hebben op een mogelijke toepassing van het Kellogg-pact. Ten aanzien van besprekingen van anderen aard heeft de Amerikaansche vertegenwoordiger de opdracht gekregen zich te beperken tot waarnemen en toehooren. (Vorig bericht blz. **83 A.)**

G. **NEDERLAND.** — Crisis-enquête. — Naast de enquête ingesteld door de Nederlandsche regeering naar de crisis in het bedrijfsleven, welke de veranderingen in personeelssterkte, arbeidsduur en loonen zal onderzoeken, wordt vanwege de R.K. Werkgeversvereeniging nog een andere enquête gehouden, inhoudende de volgende vragen:
1. Welken invloed heeft het loon op den kostprijs? Zijn door daling van andere kosten de percentages in den kostprijs voor de loonen gestegen? Zijn andere middelen toegepast om den kostprijs te verlagen en zoo ja, welke?
2. Ondervindt de betrokken industrie kunstmatige concurrentie van buitenlandsche industrieën op de Nederlandsche markt? Welken invloed heeft het loslaten van de goudbasis van het pond gehad? Welke gevaren worden nog geducht?
3. Ondervindt de betrokken industrie kunstmatige concurrentie op vreemde markten? Waarin schuilt het kunstmatige? Exportpremies, preferentie enz.?
4. Welke zijn in het algemeen de vooruitzichten der industrie?
5. Welke middelen kunnen worden aangewend om den toestand te verbeteren, althans om verderen achteruitgang tegen te gaan?
6. Is er voldoende samenwerking tusschen de industrieën zelf?

17 OCTOBER 1931

H. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Communiqué van den Volkenbondsraad. — De Volkenbondsraad heeft het volgende officieele communiqué gepubliceerd:
„De leden van den Volkenbondsraad, met uitzondering van de beide betrokken partijen, hebben heden de bestudeering van het Japansch-Chineesche conflict voortgezet en voorstellen, die aan de partijen voorgelegd zouden kunnen worden, in overweging genomen. Bovendien hebben de leden van den Raad, die het Kellogg-pact onderteekenden, erkend, dat het van belang zou zijn, wanneer hun regeeringen de aandacht van de regeeringen van Nanking en Tokio zouden vestigen op de naleving der verplichtingen, die zij bij artikel 2 van dit pact, dat als volgt luidt, op zich hebben genomen:

„De verdragsluitende partijen erkennen, dat de regeling of de oplossing van alle geschillen of conflicten van welken aard of welken oorsprong zij ook mogen zijn, die tusschen haar zouden kunnen rijzen, nimmer anders dan op vreedzame wijze nagestreefd mag worden. (Vorig bericht blz. 83 F.)

A. CHOLERA. — Epidemie in Irak. — Door vermindering van de ontzettende hitte is de cholera-epidemie thans ongeveer geëindigd. In totaal waren 1960 personen aangetast; 1203 patienten zijn overleden. De Perzische regeering heeft strenge maatregelen genomen teneinde een overslaan der ziekte naar het grensgebied van den Sjat-el-Arab te voorkomen. De inwoners van alle steden en dorpen in dit gebied zijn te dien einde ingeënt.

B. POLEN. — Leger en luchtmacht. — Volgens inlichtingen door de Poolsche regeering aan het Secretariaat-generaal van den Volkenbond verschaft, bestaat het Poolsche leger op het oogenblik uit 265.980 minderen, 17.895 officieren en 36,958 andere tot het leger behoorende personen. De op militaire leest geschoeide organisaties omvatten verder 102.946 personen. De luchtvloot bestaat uit 700 toestellen.
De Poolsche regeering acht deze bewapening onvoldoende, met het oog op de aardrijkskundige en politieke situatie van Polen en behoudt zich dan ook het recht voor dienovereenkomstige eischen bij de ontwapeningsconferentie aanhangig te maken.

C. ZWEDEN. — Valutapolitiek. — Professor Cassel heeft in de Svenska Dagbladet een artikel gepubliceerd over de valutapolitiek van Zweden. Professor Cassel beveelt hierin een internationaal geldstelsel aan, onafhankelijk van den gouden standaard. Door de ernstige deflatie, welke de wereld dit jaar doorgemaakt heeft is een abnormale marge in het leven geroepen tusschen de groothandelsprijzen en de kosten van het levensonderhoud; het is van het grootste belang dat het verschil tot redelijke afmetingen wordt teruggebracht. Voor de stabiliseering van den Kroon komt volgens Prof. Cassel in aanmerking een een nieuw prijsindexstelsel, gebaseerd in de eerste plaats op de kosten van het levensonderhoud. De samenstelling van een dergelijk indexcijfer is reeds in voorbereiding. Dit zal Zweden in staat stellen, een eigen geldeenheid te scheppen onafhankelijk van de absoluut irrationeele krachten welke op het oogenblik de veranderingen in de goudwaarde beheerschen.
Professor Cassel hoopt, dat geleidelijk een internationaal systeem van vrije geldswaarde met een zekere intrensieke stabiliteit in het leven zal worden geroepen

D. **ITALIE.** — Invoerrecht op kaas. — Met de jongste verhooging der invoerrechten wordt ook getroffen het artikel kaas. Uitgezonderd zijn de Emmenthaler en Gruyère kaas uit Zwitserland en uit Frankrijk. Het invoerrecht op Goudsche en Edammerkaas bedraagt thans 15 goudlire per 100 K.G. benevens 15% van de waarde. (Vorig bericht blz. 69 H.)

18 OCTOBER 1931

E. EDISON OVERLEDEN. — Thomas Alva Edison is den 18den October te 3.24 u. overleden op den leeftijd van 84 jaar.
's Werelds grootste uitvinder werd geboren op 11 Februari 1847 te Milan in de staat Ohio. Reeds op 12-jarigen leeftijd moest Edison als krantenjongen zijn brood verdienen; als bijverdienste exploiteerde hij geheel alleen een „treinkrant", de Grand Trunk Herald, welke hij in een bagagewagen drukte. Een definitieve ommekeer in zijn leven vond plaats toen hij door bemiddeling van een stationschef, wiens zoontje hij gered had, kennis maakte met de telegrafie. Van nu af werkte hij krachtig in deze richting en bracht vele technische verbeteringen in de telegraaftoestellen aan.
Zijn grootste uitvinding op dit gebied bestond uit de duplex en multiplex telegrafie: het zenden van meerdere telegrammen tegelijk langs één draad.
In 1876 stichtte hij zijn definitief laboratorium te Menlo Park. Hier construeerde hij zijn eerste echte gloeilamp door toepassing van den kunstmatigen kooldraad.

Thomas Alva Edison

De voornaamste uitvindingen van Edison in chronologische volgorde zijn de volgende:
1862 — Zelfwerkende seininrichting.
1870 — Druktelegraaf voor beurskoersen.
1870—'78 — Duplex- en multiplex-telegrafie, verbeteringen aan de telefoon, enz.
1879 — Electrische gloeilamp met kooldraad.
1879—1888 — Instrumenten voor het registreeren van uiterst kleine warmte-uitstralingen en vochtigheidsgehalte.
1888 — Fonograaf en megafoon.
1888 — Verbeteringen in de toepassing der fotografie.
1891 — Kinematograaf.
1900—1910 — Verbeteringen der accumulatorenbatterijen en van de fabricage van cement.
1905 — Dicteermachine.
1912 — Kinetophone, de eerste combinatie van filmbeeld en geluid.
1914 — Verreschrijver.
1914—1918 — Instrumenten voor het ontdekken van duikbooten door geluidsopvanging, zeeankers voor het snel draaien van oorlogsschepen, en chemische producten die voorheen door Duitschland waren vervaardigd.

F. IERLAND. — Grondwetswijziging. — De Kamer heeft met 82 tegen 63 stemmen het wetsontwerp aangenomen, dat door den Senaat met 41 tegen 15 stemmen is bekrachtigd, volgens het welk de grondwet aldus wordt gewijzigd, dat het mogelijk is militaire rechtbanken in te stellen voor de berechting van personen, die van oproerige actie beschuldigd worden. Deze wijziging van de grondwet is gericht tegen „gunmen" en samenzweerders, wier bedreigingen ten doel hebben een soort terreur in den staat uit te oefenen.
De wet verleent de regeering drastische bevoegdheden om het terrorisme tegen te gaan. Alle verdachte personen kunnen onmiddellijk in hechtenis worden genomen en voor een tribunaal worden gebracht, dat geheime zittingen houdt. De vergrijpen waarover dit tribunaal uitspraken kan doen, bestaan o.a. uit het ongeoorloofde bezit van vuurwapenen, uit moord en poging tot moord en het tribunaal heeft de bevoegdheid in al deze gevallen de doodstraf uit te spreken.

Een beroep op de civiele rechters is niet mogelijk; alleen bij den ministerraad kan tegen het vonnis beroep worden aangeteekend. (Vorig bericht blz. 33 A.)

19 OCTOBER **1931**

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — De Japansche gezant te Washington, Deboetsji, heeft aan Stimson. den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, medegedeeld, dat Japan zijn bezwaren tegen deelname van de Vereenigde Staten aan de actie van den Volkenbond heeft ingetrokken, echter onder voorbehoud van het recht bezwaar te maken tegen de te volgen procedure. (V. b. blz. 83 H.)

B. SPANJE. — Medezeggenschap. — De Spaansche Ministerraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp inzake de medezeggenschap der arbeiders in de industrie.

C. **PORTUGAL. — Staatsfinanciën.** — De inkomsten over het belastingjaar 1930-'31, hetwelk op 30 Juni is geëindigd, bedragen 2.069.480 contos; de uitgaven bedragen 1.919.318 contos, zoodat er een batig saldo overblijft van 150.000 contos.

D. DUITSCHLAND. — Gouddekking. — De gouddekking van de Rijksbank bedraagt 28,6%, hetgeen een laagterecord beteekent. De wettelijke dekking is 30%.

20 OCTOBER **1931**

E. BELGIE. — De taalstrijd. — De Senaatscommissie voor Kunsten en Wetenschappen heeft een voorstel uitgewerkt, waardoor de principieele volledige gelijkheid tusschen Walen en Vlamingen wordt verkregen. In het Vlaamsche land zal de voertaal van het middelbaar onderwijs het Nederlandsch zijn, terwijl in het Waalsche land het Fransch de voertaal is. Er moet echter in beide landgedeelten een tweede taal onderwezen worden. In Vlaanderen krijgt men de keuze tusschen Fransch, Duitsch of Engelsch; in Wallonië tusschen Nederlandsch, Duitsch of Engelsch. Deze tweede taal zal gedurende vier uren per week onderwezen worden. Op verzoek van een bepaald aantal gezinshoofden zal echter een derde van de lesuren aan de stude van de tweede taal kunnen besteed worden. Het zal den minister van Kunsten en Wetenschappen bovendien vrijstaan maatregelen te nemen opdat het openbaar en bijzonder onderwijs gelijke aandacht aan het onderwijs in de tweede taal schenken. (Vorig bericht blz. 75 0.)

F. KALENDERHERVORMING. — De vierde Verkeerscommissie van den Volkenbond heeft een resolutie aangenomen, waarin zij zich op sociale en economische gronden uitspreekt voor een vaste datum van het Paaschfeest. De conferentie was van meening dat de definitieve vaststelling van den datum overgelaten moet worden aan de kerkelijke autoriteiten. (Vorig bericht blz. 82 E.)

G. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Leger en Luchtmacht. — De regeering van Tsjecho-Slowakije heeft een memorandum bij den Volkenbond ingediend, waaruit blijkt dat haar militaire macht bestaat uit 10.221 officieren en 138.788 minderen; de andere militaire organisaties beschikken over 515 officieren en 12.647 manschappen. De dienstplicht duurt 18 maanden. De luchtvloot bestaat uit 546 vliegtuigen. De totale uitgaven beloopen 1.812.000.000 Kronen.

H. CHINA. — Burgeroorlog. — De Oantonneesche leiders zijn heden te Shanghai aangekomen om vredesonderhandelingen te voeren met Nanking. Aan het hoofd der delegatie bevindt zich Soen-fo, een zoon van wijlen Soen-Jat-sen; tot de leden behooren o.a. Woe Tsjai-woe, gewezen gezant te Washington en Wang Tsjing-wei, gewezen rechter in het Permanent Hof. De besprekingen zullen te Shanghai worden begonnen en daarna te Nanking worden voortgezet, doch inmiddels blijven de regeeringen van Nanking en Canton onafhankelijk van elkaar functionneeren. (Vorig bericht blz. 25 C.)

I. FRANKRIJK. — Bank van Frankrijk. — De Bank van Frankrijk heeft aan de Federale Reserve Bank te New-York medegedeeld, dat de rentevoet van 1½%, die thans geldt voor het tegoed van buitenlandsche centrale banken, niet voldoende is. De Bank van Frankrijk zou zich genoopt zien de $ 600 mill., die zij op korten termijn te New-York heeft uitgezet, elders te plaatsen, tenzij een hoogere rentevoet wordt betaald.

K. FRANKRIJK. — In- en uitvoer. — Over de eerste negen maanden van het loopende jaar bedroeg de waarde der totale invoer 33.373.537.000 frs., tegen 39.215.781.000 frs. in 1930; de totale uitvoer bedroeg 23.405.122.000 frs. tegen 32.669.374.000 frs. in 1930. (Vorig bericht blz. 73 I.)

L. JAPAN. — In- en uitvoer. — Over de eerste negen maanden van het afgeloopen jaar is er een invoersurplus van 76 millioen Yen, zijnde 67 millioen Yen minder dan over de overeenkomstige periode van het vorige jaar.

M. ITALIE. — Gouddekking. — De gouddekking van de bank van Italië is momenteel 37,26%; de wettelijk voorgeschreven dekking is 40%.

N. SPANJE. — Wet ter bescherming van de Republiek. — Met op drie na algemeene stemmen is door de Cortes een wetsontwerp tot bescherming van de Republiek aangenomen op grond waarvan aan overtreders dezer wet gevangenisstraffen en geldboeten van ten hoogste 10.000 peseta's kunnen worden opgelegd.
Verbanning is mogelijk in geval van aanslagen op de republiek, verspreiding van valsche of tendentieuze berichten, ook door middel van de pers, verheerlijking van den monarchistischen staatsvorm, het onbevoegd dragen van wapenen, sluiting van industrieën en bemoeilijking van alle arbeidsmogelijkheden.
Verder zijn in strijd met de wet algemeene stakingen die niet acht dagen van te voren zijn aangekondigd, ongerechtvaardigde prijsverhoogingen en nalatigheid van ambtenaren in de uitoefening van hun plichten jegens de Republiek.

21 OCTOBER **1933**

O. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De Chineesche gedelegeerde dr. Sze heeft de volgende vier eischen zijner regeering ter kennis gebracht van den Volkenbond:
1e. Onmiddellijke ontruiming van het bezette gebied door Japan.
2e. Instelling van een neutrale commissie van onderzoek.
3e. Behoorlijke vergoeding der berokkende schade.
4e. Vorming van een permanente arbitrage-commissie voor alle toekomstige meeningsverschillen betreffende Nandsjoerije. (Vorig bericht blz. 85 A.)

P. VOLKENBOND. — **Bewapeningsvacantie. - Rusland.** — Volkscommissaris Litwinof heeft namens het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken den Secretaris-Generaal van den Volkenbond in antwoord op diens vragen medegedeeld, dat de regeering der Sovjet-Unie bereid is, de bewapening per 1 November voor den tijd van een jaar op te schorten, doch slechts op voorwaarde, dat alle bij den Volkenbond vertegenwoordigde, zoomede ter wereldontwapeningsconferentie uitgenoodigde mogendheden de bewapening op overeenkomstige schaal bij alle wapensoorten opschorten.

Een dergelijke belofte moet in den vorm eener internationale verklaring worden afgelegd, welke verbindend zal zijn voor alle betrokkenen. (V. b. 77 A.)

A. NEDERLAND. — Leger, vloot en luchtmacht. — In aansluiting aan de gegevens, welke reeds eerder door de Nederlandsche Regeering aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond waren verstrekt met betrekking tot de bewapening van Nederland, zijn thans gegevens verzonden betreffende de uitgaven over het jaar 1929 voor de strijdkrachten te land, ter zee en in de lucht, zoowel voor het moederland als voor de overzeesche gewesten. Aan deze gegevens is het volgende ontleend:

Totaal: De militaire uitgaven voor het Rijk in Europa en de Overzeesche gewesten hebben in totaal een bruto bedrag van f 174.928.600 bedragen.

Onder dit bedrag is een som van f 4.570.300 begrepen, dat terug ontvangen is voor het verrichten van niet-militaire werkzaamheden.

Landmacht: De bruto-uitgaven voor het leger in het moederland (de kustverdediging is bij de zeemacht opgenomen) hebben f 45.138.000 bedragen en voor het wapen der Koninklijke Marechaussée, dat ais militair georganiseerde formatie afzonderlijk wordt vermeld, f 3.357.200.

De uitgaven voor het leger in de Overzeesche Gewesten hebben een totaal bedrag van f 70.810.000 beloopen.

Zeemacht: De bruto-uitgaven voor de zeemacht (kustverdediging inbegrepen) zoowel voor het Rijk in Europa als voor de Overzeesche Gewesten, hebben in totaal f 44.422.100 bedragen.

Luchtmacht: De bruto-uitgaven voor de luchtmacht in 't moederland hebben f 4.074.600 bedragen.

De uitgaven voor de luchtmacht in de Overzeesche Gewesten hebben f 7.126.700 bedragen. (V. b. 31 A.)

B. OOSTENRIJK. — Arthur **Schnitzler** overleden. — De groote Oostenrijksche dichter, roman- en tooneelschrijver Arthur Schnitzler is op 69-jarigen leeftijd overleden.

Zoon van een bekend geneesheer, studeerde hij in de medi e , ..el studie hij op jari leeftijd ılbı t Na als assistent bij zijn vader werkzaam te zijn geweest werd hij officier van gezondheid. Aan deze loopbaan kwam een einde na de publicatie van zijn werk „Leutnant Gustl". Van zijn ontelbare werken noemen wij „Anatol" (1890), „Liebelei" (1894), „Reigen" (1896), „Literatur" (1901), „Der einsame Weg" (1904), „Professor Bernardi" (1912), „Fraülein Else" (1924), „Traumnovelle" (1926), „Therese" (1928).

C. **FRANKRIJK.** — Bank van Frankrijk. — De Amerikaansche bankiers hebben met algemeene stemmen de verhooging van den rentevoet voor Fransche dollar-saldi van 1½% tot 2% van de hand gewezen. (Vorig bericht blz. 85 I.)

D, **ITALIE.** — De Banca d'Italia heeft tot overgang naar den zuiveren gouden standaard besloten en zal voortaan de biljettendekking slechts nog op grond van haar effectieven goudvoorraad aangeven. De huidige zuivere gouddekking der Lire bedraagt 37¼% bij een wettelijk voorgeschreven dekkingsgrens van 40%. Teneinde dit precentage te bereiken zal zij trachten haar deviezen-portefeuille om te zetten in goud. (Vorig bericht blz. 85 M.)

E. RUSLAND. — **Buitenlandsche** Handel. — De sterke prijsdaling heeft ten gevolge gehad, dat de Russische uitvoer over het eerste halfjaar van 1931 in waarde rond 22% minder bedroeg dan in de overeenkomstige periode van 1930. De geëxporteerde hoeveelheid was echter rond 11% grooter. Rusland moet noodzakelijkerwijs voor de uitbreiding van zijn industrieele activiteit groote hoeveelheden grondstoffen en verder ook machines e.d. uit het buitenland betrekken. Dit verklaart dan ook, waarom de invoer van productiemiddelen nog steeds een stijging vertoont. Doordat echter de invoer van consumptiegoederen aan den anderen kant reeds op een niveau is aangeland, dat bijna niet meer verlaagd kan worden, wordt onvermijdelijk het passief saldo van de handelsbalans steeds grooter.

Ten einde het Vijfjarenplan ten uitvoer te kunnen leggen heeft Rusland, doordat het niet kon beschikken over leeningen op langen termijn, belangrijke handelsschulden op korten termijn moeten aangaan, die minstens op RM. 2 tot 2% milliard worden geraamd. Voor het grootste deel vervallen deze schulden in de eerstkomende drie jaar. De eerste plaats in de rij der crediteuren wordt ingenomen door Duitschland met een totale vordering van ongeveer RM. 1100 tot 1200 millioen.

Aan Engeland was Rusland omstreeks het midden van 1931 ongeveer £ 11½ millioen schuldig. De Amerikaansche credieten zouden grooter zijn dan de Engelsche. Frankrijk heeft aan Rusland slechts in geringe mate goederen op crediet geleverd. Daarentegen bestaan nog gmote schulden aan Italië, Polen, Oostenrijk, Tsjechoslovakije e.d. Men raamt de verplichtingen, die Rusland in het komende jaar zal moeten nakomen op ongeveer RM. 500 tot 700 millioen.

Een wezenlijke vermindering van den invoer zal echter niet mogelijk zijn, zonder de industrieele ontwikkeling van Rusland te remmen.

Officieel wordt medegedeeld, dat tot 1 October op de Vijfjarenleening voor 1,7 milliard roebel was ingeschreven. (Vorig bericht blz. 54 B.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinancïën. — De Chase National Bank heeft het volgende medegedeeld: „Elke vrees, dat wij den gouden standaard zouden verlaten is volkomen zinloos. De meening, dat ons $ 500.000.000 fonds neerkomt op inflatie, berust absoluut op een verkeerd inzicht. Dit fonds beteekent geen credietexpansie, doch wordt eenvoudig gevormd door reeds voorhanden bankmiddelen, als waarborg ter bescherming van zwakkere banken. De gezamenlijke handelsbankdeposito's in de Ver. Staten bedragen 50 milliard Dollars. De bewuste $ 500.000.000 zijn dus slechts 1% van de totale deposito's. De geheele goudvoorraad der Ver. Staten bedraagt $ 4.642 millioen, waarvan de Federale Reserve Banken en de schatkist $ 4.280 millioen bezitten. De totale biljettencirculatie, incl. Federale Reservenoten, goudcertificaten, zilverbons, National Bank-noten, „greenbacks" enz. is groot $ 4.589 millioen. De gouden-muntdekking van al het circuleerende papier bedraagt ruim 100% en de dekking hiervan door het goud berustende bij de schatkist en de Federale Reserve banken is 93%. Het voordeelig saldo der handelsbalans beliep in 1930 $ 758.000.000. Het voordeelig saldo der betalingsbalans over 1930 bedroeg $ 617.000.000.

De gefundeerde beleggingen der Ver. Staten in het buitenland bedroegen op 1 Januari 1931 $ 15.134 millioen, de buitenlandsche beleggingen in de Unie daarentegen $ 4.750 millioen. De laatste zijn inmiddels echter sterk achteruitgeloopen door marktverkoopen hier te lande. De positie op korten termijn komt neer op een saldo-vordering van het buitenland ad circa $ 600 millioen, zonder rekening te houden met het bedrag, dat het buitenland aan ons schuldig is.

Indien geheel Europa al zijn deposito's uit de Ver. Staten in goud terugtrok en wij er geen tegenvorderingen konden tegenover stellen, dan zouden wij nog $ 3.200 millioen overhouden, welke hoeveelheid goud ons papiergeld nog voor ca. 65% zou dekken.

De crisis heeft in Amerika haar acuut karakter verloren. Het vertrouwen begint bij het publiek in belangrijke mate terug te keeren en is in de hoogere kring groot." (Vorig bericht blz. 75 N.)

22 OCTOBER 1931

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Resolutie van den Volkenbondsraad. — Met algemeene stemmen, uitgezonderd die van China en Japan, heeft de Volkenbondsraad een resolutie aangenomen, inhoudende o.m. het volgende: De Raad dringt bij de Japansche regeering erop aan, onmiddellijk met de ontruiming van het bezette gebied te beginnen en deze progressief voort te zetten, opdat de algeheele ontruiming voor de eerstvolgende bijeenkomst van den Raad voltooid zal kunnen zijn.
De Raad dringt bij de Chineesche regeering erop aan, met het oog op het weer in bezit nemen van het ontruimde gebied, alle maatregelen te treffen tot verzekering van de veiligheid van het leven van de daar woonachtige Japansche onderdanen en dat hunner eigen onderdanen. De Raad noodigt verder de Chineesche regeering uit aan de Chineesche autoriteiten hiermede belast, vertegenwoordigers van andere mogendheden toe te voegen, opdat deze de naleving van de desbetreffende bepalingen kunnen controleeren.
De Raad beveelt voorts beide regeeringen aan, zoodra de ontruiming voltooid zal zijn, in rechtstreeksche onderhandelingen te treden over de quaesties, die tusschen beide landen aanhangig zijn, vooral die, welke voortvloeien uit de jongste gebeurtenissen en welke betrekking hebben op de ligging van den spoorweg in Mandsjoerije. Met het oog hierop stelt de Raad beide partijen voor een verzoeningscommissie in te stellen of eenig ander permanent orgaan van gelijke strekking.
De Raad besluit tot 16 November uiteen te gaan, op welken datum de toestand aan een nieuw onderzoek zal worden onderworpen, doch geeft den President de bevoegdheid een vroegere bijeenkomst te beleggen indien hij zulks wenschelijk acht. (Vor. ber. **85 O.**)

B. SPANJE. — De Taalquestie. — De Cortes hebben met 143 tegen 67 stemmen art. 48 van de Grondwet aangenomen, inhoudende dat de autonome gebieden het onderwijs van de daar gesproken taal kunnen organiseeren, doch dat de studie van het Kastiliaansch verplicht is bij het lager en middelbaar onderwijs in de steden.

23 OCTOBER 1931

C. CYPRUS. — Onlusten. — In verband met de onlusten te Cyprus zijn te Nicosia zeven Britsche militaire vliegtuigen geland met 150 man gewapende troepen uit Egypte. Twee der vier afgezonden oorlogsschepen zijn reeds bij Cyprus aangekomen en de beide anderen worden later op den dag verwacht.
De actie tegen de Britsche heerschappij is Dinsdagavond te Limasol onder leiding van den Grieksch-orthodoxen bisschop van Larnaca begonnen, en vandaar overgeslagen naar de hoofdstad en andere steden.
Ten aanzien van de voorgeschiedenis van den opstand tegen het Britsche gezag valt op te merken, dat vier vijfde van de bevolking Grieken zijn. De Britsche regeering had reeds voor den grooten oorlog samenvoeging met Griekenland toegezegd, indien Griekenland zich aan de zijde van de geallieerden zou scharen. Daar Griekenland zich echter onzijdig hield, nam Engeland deze toezegging terug en beloofde later zelfs aan Frankrijk — dat groote belangen in Cyprus heeft — dat het Cyprus nimmer zonder toezegging van Frankrijk aan Griekenland zou afstaan.
De bevolking van Cyprus heeft een soort zelfregeering, sinds 1927 echter hebben de Grieksche afgevaardigden geweigerd samen te werken met den Gouverneur.
De wetgevende raad bestaat uit 24 leden, waarvan 9 benoemd worden door den gouverneur, van de 15 overige zijn 12 Grieken en 3 niet-Grieken.
Tot de leiders der beweging behoort ook dr. Zannottis, die Larnaca verliet toen de Engelschen het eiland in 1914 annexeerden en weigerde de Britsche nationaliteit te aanvaarden, evenals Rossidis, die in Groot-Brittannië ging wonen om de zaak van Cyprus te bepleiten.

D. ENGELAND. — Verkiezingen. — Omtrent den geweldigen groei van het aantal kiesgerechtigden in Engeland geeft het onderstaande staatje een duidelijk beeld.

	Aantal kiesgerechtigden		Aantal kiesgerechtigden
1832 . . .	1.000.000	1918 . . .	21.000.000
1867 . . .	2.500.000	1929 . . .	28.943.566
1884 . . .	5.000.000	1931 . . .	30.000.000

Bij de vorige Lagerhuisverkiezingen brachten 22.639.117 kiesgerechtigden hun stem uit, d.w.z. 79,4% v a . het totaal aantal kiesgerechtigden. (**83** C.)

E. FRANKRIJK. — Beperking der vischinvoer. — De Fransche regeering is, steunende op de douane-wet van 1926, er toe overgegaan de invoer van verschillende soorten zeevisch te contingenteeren voor de periode 1 October 1931 tot 30 September 1932.
Hieronder volgen de gecontingenteerde soorten met het aan Nederland toegewezen deel.
1. Versche of door koelprocédé's in verschen staat geconserveerde visch:
a. voor heilbot, zeebaars, steur, zeebarbeel of harder, zeehaan, tong, gestreepte zeebarbeel of tarbot is het totaal contingent 700.000 Kg.; Nederland 350.000 Kg.
b. andere soorten: totaal 22.000.000 Kg.; Nederland 4.400.000 Kg. (Groot-Brittannië 9.000.000 Kg.).
2. Gedroogde, gezouten of gerookte soorten visch:
a. voor schelvisch en klipvisch, heilbot, haddock en stokvisch; totaal 3.000.000 Kg.; Nederland onder de rubriek andere landen met gezamenlijk 250.000 Kg.
b. haring gezouten, totaal 11.000.000 Kg.; Nederland 2.530.000 Kg.; Noorwegen 5.650.000 Kg.; Groot-Brittannië 1.840.000 Kg.
c. haring: filets of gedroogd en gerookt, zoomede kippers, totaal 350.000 Kg.; Nederland onder de rubriek andere landen met in totaal 5000 Kg.
d. andere gedroogde, gerookte of gezouten visch 2.600.000 Kg.; Nederland onder de rubriek andere landen met in totaal 160.000 Kg.
Er vindt geen verdeeling plaats van nationale contingenten over de importeurs en evenmin worden speciale invoervergunningen toegestaan. (V. b. **85** K.)

F. SPANJE. — Medezeggenschap der arbeiders. — De Spaansche minister van Arbeid heeft in de Cortes voorlezing gedaan van een wetsontwerp ter regeling van de medezeggenschap der arbeiders. Het ontwerp bepaalt dat de geëmployeerden en arbeiders in alle handels- en industrieele ondernemingen, die meer dan vijftig man personeel in dienst hebben, het recht hebben een commissie te vormen, welke een medezeggingschap in het beheer dezer ondernemingen heeft. De landbouw is niet bij deze bepaling inbegrepen.
De bevoegdheden der commissies zijn: te waken voor de stipte toepassing der arbeidscontracten; medezeggingschap bij de vaststelling van reglementen binnen de fabriek; het onderzoeken van balans en boekhouding der ondernemingen; de aanwijzing van vertegenwoordigers, die, zonder recht van stemmen, aan de vergadering van de beheersraden deelnemen; het voorstellen van industrieele en commercieele verbeteringen; medezeggenschap in den verkoop en aankoop van grondstoffen, alsmede bij de vaststelling van den gemiddelden productieprijs.
Fabrieksgeheimen zullen den commissies niet worden medegedeeld. Wel zullen zij op de hoogte worden gehouden van de kapitaalpositie en de dividendverdeeling der onderneming.
De commissies zullen alle drie maanden rapporten over haar gestie uitbrengen. Indien de werkgevers geen rekening houden met den inhoud der rapporten

kunnen de commissies een beroep doen op de gewestelijke arbeidsgedelegeerden. In geval van economische crisis moeten de ondernemingen het advies der arbeiderscommissies inwinnen alvorens een besluit te nemen. Geen enkele disciplinaire sanctie kan worden toegepast alvorens aan de goedkeuring der commissie te zijn onderworpen. (Vorig bericht blz. 85 B.)

A. CYPRUS. — Onlusten. — De Grieksche minister van Buitenlandsche Zaken, Michalakopoelos, heeft verklaard, dat de geschillen tusschen de bevolking van Cyprus en de Britsche regeering onder geen omstandigheden tot een conflict tusschen Griekenland en Groot-Brittannië zouden kunnen leiden. De Grieksche regeering heeft de manifestaties der Cyprioten nooit, direct noch indirect op de een of andere wijze ondersteund of aangemoedigd. (Vor. ber. blz. 87 C.)

B. NEDERLAND. — Handel en Nijverheid. — Het Nederlandsche handelsverkeer met de voornaamste landen in de eerste negen maanden van 1931 luidt:

Invoer	Waarde Gld. 1931	1930
Duitschland	473.520.355	601.197.228
België	149.808.543	199.627.905
Groot-Brittannië	119.412.096	178.378.825
Frankrijk	59.633.579	85.549.268
V. S. v. Amerika	113.738.960	163.544.694
Ned. Oost-Indië	56.609.222	71.116.156
Uitvoer		
Duitschland	200.903.487	290.023.391
België	128.350.487	138.416.320
Groot-Brittannië	248.442.158	294.490.193
Frankrijk	90.380.566	101.360.792
V. S. v. Amerika	24.063.148	38.920.398
Ned. Oost-Indië	72.296.038	112.135.422

C, ENGELAND. — Werkloosheidbestrijding. — Het ministerie van Arbeid heeft besloten de bepalingen met betrekking tot de toelating van buitenlandsche musici aanzienlijk te verscherpen. Dans-bands uit andere landen worden in geen geval toegelaten en concert-orkesten alleen wanneer het ministerie overtuigd is, dat zij iets kunnen presteeren wat geen Engelsch orkest kan. (Vorig bericht blz. 37 A.)

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De Chineesche gedelegeerde te Genève, Dr. Sze, verklaarde zich volkomen bereid de raadsresolutie aan te nemen; op twee punten echter verklaarde hij de resolutie voor China onaannemelijk, n.l. in zooverre een termijn van drie weken voor de ontruiming is gesteld en in zooverre onderhandelingen over beginselvragen een aanvang zouden moeten nemen voor de ontruiming voltooid is.
De Japansche gedelegeerde diende een tegenresolutie in, welke als voor China volkomen onaannemelijk wordt beoordeeld. Josjisawa wilde n.l. de rechtstreeksche onderhandelingen doen beginnen vóór de ontruiming, waarvoor zelfs geen termijn zou worden vastgesteld, waartegenover hij echter de verzekering gaf, dat deze zoo spoedig mogelijk zou plaats vinden. De regeering te Nanking heeft alle anti-Japansche handelingen en demonstraties verboden ten einde hiermede haar bereidwilligheid te toonen en verscherping van het conflict te voorkomen. (Vor. ber. 87 A.)

E. VERDRAG VAN VERSAILLES. — Senator Borah heeft verklaard, dat hij geen verwachtingen koestert ten opzichte van ontwapening in Europa, zoolang niet bepaalde voorwaarden, voortvloeiende uit het verdrag van Versailles, gewijzigd zijn.

F. NEDERLAND. — Olympische Spelen. — Door de financieele steun van enkele sportbonden zal Nederland zich toch, zij het op bescheiden schaal, kunnen doen vertegenwoordigen bij de Olympische Spelen in 1932 te Los Angdes. (Vorig bericht blz. 75 I.)

G. CHINA. — Tienjarenplan. — De Chineesche regeering zal een aanvang maken met het tienjarenplan tot industrialisatie van het land. Het plan omvat o.a. de oprichting van vakscholen onder leiding van buitenlandsche deskundigen. Verder zullen nieuwe havens, spoor- en straatwegen worden aangelegd.
(Vorig bericht blz. 37 L.)

24 OCTOBER 1931

H. CHINEESCB-JAPANSCH CONFLICT. — De Volkenbondsraad is uiteengegaan tot 16 November, zonder dat Japan de raadsresolutie, o.m. inhoudende de algeheele terugtrekking der Japansche troepen vóór 16 November, heeft aanvaard. Eerst moesten volgens de verklaring van den Japanschen gedelegeerde enkele fundamenteele punten worden geregeld. Men is er echter niet in geslaagd een principieele verklaring van de Japansche regeering te verkrijgen wat deze fundamenteele punten zijn. In ieder geval zouden volgens den gedelegeerde hieronder niet vallen de regeling van de kwestie der verdragen.
De door Japan ingediende tegenresolutie werd met alleen de stem van Japan voor, verworpen. (88 D.)

I. PARAGUAY. — Onlusten. — Waarschijnlijk tengevolge van de conciliante houding der regeering tegenover Bolivia in het geschil over de Grand Chaco, zijn de studenten in opstand gekomen en hebben het paleis van den president bestormd, waarbij 12 personen gedood en 28 gewond werden.

K. CRIMINALITEIT. — Al Capone, de bekende bendeleider uit Chicago, is wegens belastingontduiking tot 11 jaar gevangenisstraf benevens 50.000 dollar boete veroordeeld. (Vorig bericht blz. 40 B.)

L. VERDRAG VAN VERSAIELES. — In antwoord op de uitlating van senator Borah ten aanzien van het verdrag van Versailles heeft Laval de volgende verklaring afgelegd:
,,Ik zou misverstanden en polemieken willen vermijden. Frankrijks houding ten opzichte van het recht op herstelbetalingen en ten opzichte van de veiligheid is reeds zóó dikwijls uiteengezet, dat een herhaling onnoodig is. Maar elken keer, dat men dit recht als goed gegrond erkent, kan ik mij slechts bevredigd verklaren. Dit zijn de eenige plaatsen in Borah's uitlatingen, waarmede ik accoord ga." (Vor. ber. 88 E.)

M. INTERNATIONALE SAMENWERKING. - Frankrijk-Amerika. — Bij hun besprekingen omtrent den economischen toestand van de wereld hebben Hoover en Laval een uvereenkomst gesloten inzake coördinatie van de middelen der Fransche en Amerikaansche banken tot het stabiliseeren der positie van de wereld.

25 OCTOBER 1931

N. INTERNATIONALE SAMENWERKING. - Frankrijk-Amerika. — Tot slot van de besprekingen tusschen Laval en Hoover is een gemeenschappelijk communiqué gepubliceerd, o.m. het volgende inhoudende:
Wat betreft de internationale schuldenregeling erkennen wij, dat het noodig is, dat vóór den afloop van het Hoover-moratorium een overeenkomst getroffen wordt, waardoor deze periode van depressie overbrugd wordt. Over de détails en voorwaarden daarvan behouden de beide regeeringen zich echter alles voor. Het initiatief daarvoor moet ten spoedigste uitgaan van de mogendheden die op grond van de vóór 1 Juli 1931 bestaande verdragen het meeste belang bij verandering daarvan hebben.
Bijzonder grondig hebben wij de middelen besproken, die door onze regeeringen gebruikt zouden kunnen worden voor het herstel van de economische stabiliteit en van het internationaal vertrouwen. Wij zijn er in het bijzonder van overtuigd, dat munt-stabili-

satie moet gelden als een van de gewichtigste factoren voor het herstel van het normale economische leven. De handhaving van den gouden standaard in Frankrijk en in de Vereenigde Staten zal daarop den grootsten invloed uitoefenen.
Wij hebben de bedoeling, om de methoden te bestudeeren die kunnen leiden tot handhaving van de stabiliteit van de internationale valuta's. Hoewel het ons in den korten tijd, waarover wij konden beschikken, niet mogelijk was een uiteindelijk programma op te maken, zijn wij toch tot de slotsom gekomen, dat wij den aard van deze financieele en economische problemen in hetzelfde licht zien. Deze wederzijdsche overeenstemming behoort den weg te effenen voor een actie van onze regeeringen, die veel effect zal sorteeren." (Vorig bericht blz. 88 M.)

A. DUITSCHLAND. — In- en uitvoer. — In totaal heeft de Duitsche buitenlandsche handel in de eerste negen maanden van 1931 een saldo van den uitvoer boven den invoer gegeven van M. 1944 millioen, waarmede het uitvoeroverschot over het geheele jaar 1930 reeds met M. 300 millioen is overtroffen.
De invoer is over dezelfde periode gedaald van M. 175 millioen tot M. 448 millioen of met ruim 37%.
Het sterkst is de invoer van levensmiddelen en dranken gedaald en wel van M. 217 millioen tot M. 131 millioen of met 40%. De invoer van grondstoffen en halffabrikaten is verminderd van M. 375 tot 227 millioen.
De export van afgewerkte fabrikaten is sedert Januari van dit jaar gestegen met M. 71 millioen.

B. CYPRUS. — Onlusten. — Wegens het voortduren van de onrust heeft de gouverneur een proclamatie uitgevaardigd, waarin de censuur wordt afgekondigd en waarbij verklaard wordt, dat iedereen, die zich schuldig maakt aan het verstoren van de orde, door de overheid kan worden gedeporteerd. De politie heeft de bevoegdheid ieder te arresteeren die van het smeden van een samenzwering wordt verdacht. Schepen mogen de havens slechts met bijzondere toestemming verlaten. Overtredingen van deze bepalingen zijn strafbaar met gevangenisstraf tot een duur van 15 jaar. (Vorig bericht blz. 88 A.)

C. PERU. — Sanchez Cerro president. — Bij de verkiezingen voor het presidentschap van Peru is gekozen Sanchez Cerro, die verleden jaar aan het hoofd stond van de revolutie welke president Leguia ten val bracht en die daarna zelf door een nieuwen opstand werd verdreven.

D. ITALIE. — Fascisme. — Bij de herdenking van den negenden verjaardag van den opmarsch naar Rome heeft Mussolini in een rede het verdrag van Versailles scherp becritiseerd. Een werkelijk Europeesche vrede, aldus Mussolini, kan niet gebaseerd zijn op een verdrag, gedicteerd door wraak, wrok en vrees.
Ten aanzien van het Fascisme verklaarde de Duce, dat men zich moest hoeden voor al te veel optimisme, omdat alle moeilijkheden nog niet overwonnen waren. Mussolini voegde hieraan toe, dat de partij behoefte heeft aan nieuw bloed; deshalve zijn de voorwaarden voor toelating tot de fascistische partij reeds herzien; doch van nu af aan zal niemand worden afgewezen, die niet om politieke of moreele redenen onwaardig is. (Vorig bericht blz. 78 G.)

26 OCTOBER 1931

E. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Dr. Sze, de Chineesche vertegenwoordiger in den Volkenbond, heeft een nota aan den voorzitter van den Raad doen toekomen, waarin hij mededeelt, dat de Chineesche regeering te allen tijde bereid is, met Japan een arbitrage-verdrag te sluiten naar het model der verdragen, die tusschen de leden van den Volkenbond zijn tot stand gekomen, of geschoeid op de leest der verdragen, welke de Vereenigde Staten met verscheidene andere staten hebben afgesloten. (V. b. 88 H.)

F. ZWITSERLAND. — Verkiezingen. — Het resultaat der verkiezingen voor de Kamer luidt als volgt: Vrijzinnigen 53 (48) zetels, socialisten 49 (50), katholieken 44 (46), boeren 30 (31), liberalen 6 (6), sociaal politieke partij 2 (3), communisten 3 (2), evangelische volkspartij 1 (1) zetel.
De verhouding tusschen burgerlijke afgevaardigden eenerzijds en soc.-dem. en communisten anderzijds is iets ten gunste der laatste groep verschoven: de verhouding is thans 72,2 tegen 27,8%.

G. BOKSEN. — wereldkampioenschap vlieggewicht. — In den strijd om het wereldkampioenschap vlieggewicht sloeg de Fransche kampioen Young Perez zijn tegenstander, den Amerikaan Genaro, in de tweede ronde knock out. (Vorig bericht blz. 81 I.)

H. ENGELAND. — Na uitvoerige besprekingen is de Internationale Kamer van Koophandel tot de conclusie gekomen, dat een uniforme regeling ten aanzien van geschillen, gerezen over internationale handelscontracten in ponden, door haar niet kan worden voorgesteld. (Vorig bericht blz. 36 K.)

I. OOSTENRIJK. — Beleggingen in Zwitserland. — Op grond van een nauwkeurig onderzoek heeft het Oostenrijksche departement van financiën vastgesteld, dat er op het oogenblik bijna 1½ milliard Schilling in den vorm van saldi en effectendepots op rekening van Oostenrijksche staatsburgers in Zwitserland zijn gedeponeerd. Volgens zorgvuldige berekeningen kan het totale bedrag van de gedurende de laatste jaren naar het buitenland gebrachte Oostenrijksche gelden op ca. 3.000.000 Schilling worden geraamd, een som die ongeveer overeenkomt met de gezamenlijke schulden van Oostenrijk aan het buitenland.

K. LUCHTVAART. — Vliegongeluk in Engeland. — Twee militaire vliegtuigen zijn boven Tidworth (Leicestershire) met elkaar in botsing gekomen. Drie personen werden gedood; een monteur kon zich met een parachute in veiligheid brengen. (V. b. 38 B.)

L. CALMETTE-PROCES TE LUBECK. — Calmette heeft een brief gericht tot de „Münchener Neueste Nachrichten", waarin hij spreekt over de gebeurtenissen te Lubeck. Hij zegt o.a.: „In het laboratorium van het ziekenhuis te Lubeck zijn in het geheel geen voorzorgsmaatregelen genomen, om een vermenging van B. C. G.-cultures en virulente menschelijke bacillen te verhinderen, welke in hetzelfde laboratorium dienden voor het bereiden van het preparaat van de professoren Deycke en Much." Prof. Calmette zegt verder niet te begrijpen, dat prof. Deycke en zijn aanhangers verklaard hebben, dat het B. C. G.-preparaat weer virulent geworden is, daar overal bekend is, dat B.C.G. onschadelijk is. „De verdachten pogen," aldus Calmette, „het proces zoo te leiden, dat de biologische eigenschappen van het B. C. G.-preparaat en niet meer de toestanden in het ziekenhuis te Lubeck worden bediscussieerd."

M. LENINGRAD. — Aantal inwoners. — Het aantal inwoners van Leningrad blijkt in de afgeloopen maand September met niet minder dan 80.000 zielen te zijn gestegen, waardoor alle vorige records zijn geslagen. In totaal telt de stad thans 2.536.200 bewoners, van wie 1.328.000 mannen en 1.208.200 vrouwen. Volgens het vijfjarenplan werd voor Leningrad eerst in 1933 een bevolking van 2.600.000 zielen verwacht, zoodat de groote aanwas van nieuwe inwoners zijn bijzondere moeilijkheden meebrengt op het gebied van de huisvesting. (Vorig bericht blz. 18 U.)

A. PLATINA. — Wereldproductie. — Vóór 1914 produceerde Rusland ca. 95% der wereld-platinaproductie, en Columbia 3,5%. Na den oorlog daalde de Russische productie scherp, terwijl in Columbia, als gevolg van de stijgende prijzen, een groote toeneming der productie merkbaar was. In 1923 werd in Zuid-Afrika platina ontdekt en dit land nam al spoedig de plaats van Canada als derde wereldproducent in.

Gemiddelde jaarproductie (in onzen):

	1909—1914	1926—1928
Rusland	200.000	90.531
Columbia	12.080	47.266
Australië	790	326
Vereenigde Staten	594	4.668
Borneo/Sumatra	180	
Burma	46	
Canada	33	10.390
Zuid-Afrika	—	11.070
Totaal	213.723	164.251

De platinaprijs is onderhevig aan scherpe fluctuaties. Van £ 1 per ons omstreeks 1885 steeg hij tot £ 8 in 1913 en £ 30 in 1920. Sindsdien daalde de prijs tot £ 13 in 1929 en £ 7 in 1930. Het huidige prijsniveau bedraagt ongeveer £ 10, op welk niveau men hoopt tot stabilisatie te kunnen komen.

B. TARWEBESLUIT. — Beslissing Kantonrechter. — De Kantonrechter te Amsterdam heeft uitspraak gedaan in zake de vervolging tegen een handelaar ingesteld wegens het vervoeren van onvermengde bloem, van tarwe afkomstig, zonder vergunning van de Meelcentrale.
Op principieele gronden werd verdachte, die het ten laste gelegde had toegegeven, ontslagen van rechtsvervolging. Immers uit de tenlastelegging was niet gebleken dat verdachte zich zou hebben schuldig gemaakt aan het vervoer van tarwebloem „B", waarvoor vergunning tot vervoer vereischt is van de Nederlandsche Meelcentrale te 's-Gravenhage.

C. AMSTERDAM. — Inkomens en Belastingen. — Het Gemeentelijk Bureau voor Statistiek publiceert enkele vergelijkende cijfers omtrent de verhouding tusschen inkomens en belasting sedert 1917/18.

Jaren	Totaal der inkomens	Bedrag der belasting
1917/18	f 416.019.000	f 16.699.815
1918119	458.501.500	18.659.692
1919/20	464.923.300	30.444.236
1920/21	638.644.300	54.566.133
1921/22	656.278.400	48.989.640
1922/23	618.292.800	35.215.930
1923/24	610.005.200	29.644.112
1924/25	602.687.600	29.181.045
1925/26	618.303.600	27.151.263
1926/27	623.597.700	27.226.586
1927/28	605.988.600	26.171.193
1928/29	611.176.700	26.290.230
1929/30	657.433.500	29.246.612
1930/31	660.416.800	28.553.561

(Vorig bericht blz. 79 I.)

D. INTERNATIONALE SAMENWERKING. — Communiqué Hoover-Laval. — De Fransche delegatie interpreteert het gezamenlijk communiqué Hoover-Laval als volgt:
In de eerste plaats wijst het op solidariteit tusschen de twee landen Amerika en Frankrijk ten opzichte van het vraagstuk der oorlogsschulden. Het is duidelijk vastgesteld, dat indien een vermindering van de Duitsche herstelbetalingen noodzakelijk mocht blijken, ook automatisch de intergeallieerde schulden zullen worden verminderd. In de tweede plaats zou er uit blijken, dat in geval een nieuw moratorium aan Duitschland zou worden toegestaan, men daarbij gebruik zou maken van de methoden en bepalingen van het Young-plan en niet van de nieuwe methode die president Hoover in Juli j.l. heeft toegepast. In de derde plaats is gebleken dat de beide landen den gouden standaard zullen handhaven. In de vierde plaats is ten slotte het vraagstuk van de veiligheid bestudeerd en heeft men ingezien, dat elk der twee landen in dit opzicht zijn eigen eischen stelt en hoewel het ééne land de rechten van het andere niet garandeert, kan er toch geen sprake van zijn dat het ééne land aan het andere vraagt zijn bewapening te verminderen. (Vorig bericht blz. 88 N.)

E. FRANKRIJK. — Licentievrije invoer van buitenlandsche cokes. — De Fransche regeering handhaaft den licentievrijen invoer van buitenlandsche cokes en cokeskolen naar Frankrijk tot einde 1931. (87 E.)

F. BELGISCH BROOD. — Invoer in Rotterdam. — Per auto wordt brood vanuit België ingevoerd en over de verschillende bakkerswinkels gedistribueerd. Daar dit brood aangeboden wordt voor 11 cent, hetgeen 9 cent minder is dan het Hollandsche brood, is de verkoop zeer groot.

27 OCTOBER 1931

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De Japansche consul te Bibihar in Mandsjoerije heeft aan de Chineesche autoriteiten een ultimatum gesteld, waarin hij eischt, dat binnen een week de brug over de Nonni-rivier hersteld moet zijn; zoo niet, dan zal het Japansche leger „afdoende maatregelen" nemen. (Vorig bericht blz. 89 E.)

H. **BEWAPENINGSVACANTIE.** — **Zwitserland bereid.** — De Zwitsersche Bondsraad heeft het secretariaat van den Volkenbond mede te deelen, dat Zwitserland bereid is, voor den duur van een jaar, te rekenen van 1 November 1931 af, een bewapeningsvacantie te houden, zooals die in de Volkenbondsresolutie van 22 September j.l. is omschreven, op voorwaarde, dat de aan Zwitserland grenzende staten eveneens aan die vacantie deelnemen. (V. b. 85 P.)

I. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De vijf fundamenteele punten, zonder welks regeling Japan niet over kon gaan tot aanneming van de Raadsresolutie zijn thans gepubliceerd en luiden als volgt:
1e. Wederzijdsche afwijzing van een agressieve politiek en een agressief gedrag.
2e. Eerbied voor China's territoriale integriteit.
3e. Volledige onderdrukking van alle georganiseerde bewegingen die de handelsvrijheid storen en internationalen haat aanwakkeren.
4e. Doeltreffende bescherming in heel Mandsjaerije van alle vreedzame werkzaamheden van Japansche onderdanen.
5e. Eerbied voor de verdragsrechten van Japan in Mandsjoerije. (Vorig bericht blz. 90 G.)

K. **BALKANCONFERENTIE.** — De tweede Balkanconferentie heeft haar beraadslagingen geëindigd na met algemeene stemmen de resoluties van de politieke en sociale commissie te hebben aangenomen betreffende het verkeer tusschen de onderdanen der verschillende Balkanlanden.
Verder werd een resolutie aangenomen betreffende de status van de vrouw, die haar nationaliteit zal behouden in geval van huwelijk met een buitenlander. (Vorig bericht blz. 74 1.)

L. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Groot-Brittannië bedroeg op 19 October 2.737.878, d. i. 28.868 minder dan op 12 October, doch 538.590 meer dan het vorige jaar. (V. b. 88 C.)

M. PARAGUAY. — Ministerie. — Het nieuwe kabinet in Paraguay is als volgt samengesteld: minister van Buitenlandsche Zaken Zubizarwret, Binnenlandsche Zaken Escobar, Financiën Gonzales, Justitie Rojas en Oorlog Riart.

A. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Staatsfinanciën. —** De landsmiddelen bedroegen in Augustus 1931 f 46.300.000 tegen f 52.500.000 in Augustus 1930, zoodat in totaal gedurende de eerste acht maanden van 1931 werd ontvangen f 336.900.000 tegen in het overeenkomstige tijdvak van 1930 f 404.900.000 en dat van 1929 f 446.500.000. De inning van de landrente bleef tot nu toe f 2.800.000 achter vergeleken bij dezelfde periode van 1930. (Vor. ber. blz. 76 V.)

B. HONGARIJE. — Staatafinancïën. — In het heden gepubliceerde rapport van het financieel volkenbondscomité over den financieelen toestand van Hongarije, wordt gewezen op de noodzakelijkheid, dat een doeltreffende regeeringscontrôle wordt verkregen op alle openbare uitgaven, terwijl met name de wenschelijkheid te kennen wordt gegeven van een duidelijke methode voor de voorbereiding en de indiening van de begrootingen en de opheffing van bepaalde maatregelen, die oorzaak zijn geweest van overmatige uitgaven.
Van groot belang acht het comité de maatregelen, die zijn genomen om den deviezenhandel onder contrôle te brengen en het hecht de grootst mogelijke waarde aan de handhaving van de stabiliteit van de pengö. De maatregelen tot controleering van den deviezenhandel zouden, naar het oordeel van het comité, nog doeltreffender kunnen worden gemaakt. (Vorig bericht blz. **69** E.)

C. SPANJE. — Eénkamer-systeem. — De nationale vergadering heeft met een meerderheid van 60 stemmen besloten over te gaan tot het éénkamer-systeem, zoodat hiermede de Senaat is opgeheven. (V. b. 82 **A.)**

D. ENGELAND. — **De** verkiezingen. — De verkiezingen in Engeland hebben het volgende resultaat opgeleverd:

Verdeeling der zetels:

Regeeringspartijen:	1931	1929
Conservatieven	472 zetels	263
Nat.-liberalen (Samuel)	38 „)	
(Simon)	25 „)	53
Labour (nationaal)	13 „	15
Oppositie:		
Arbeiderspartij	50 „	265
Onafhankelijken	5 „	14
Liberalen Lloyd George	7 „	5

Vóór de regeering zijn in het geheel 14.240.937 stemmen uitgebracht, als volgt verdeeld:

Conservatieven	11.867.697
Nationale Arbeiderspartij	338.517
Nationale Liberalen	1.949.485

Tegen de regeering werden in het geheel uitgebracht 7.316.889 stemmen, waarvan de Arbeiderspartij 6.611.167 stemmen verkreeg.
Van de 30.158.967 kiezers hebben er dus 21.556.826 gestemd of ongeveer 72%.

Stemmencijfers van de Arbeiderspartij.

Bij de verkiezingen in 1929 werden op de Labourcandidaten gezamenlijk 8.300.000 stemmen uitgebracht. In 1925 bedroeg het aantal Labourstemmen 5.487.000 en het aantal zetels 151. Terwijl bij de huidige verkiezingen Labour een millioen stemmen meer uitbracht dan in 1925, kan de partij slechts een derde van het aantal zetels halen, dat het in 1925 kreeg. Dit is een gevolg van de anomalie van het Britsche verkiezingsstelsel.
Henderson, de leider der Labourpartij, is niet herkozen; met hem zijn de volgende zeven voormalige Labourministers verslagen:

Clynes, oud-minister van binnenlandsche zaken; Tom Shaw, oud-minister van oorlog; Arthur Greenwood, oud-minister van gezondheid; Morrison, oud-minister van transport; Ben Turner, oud-minister voor het mijnwezen; Alexander, de vroegere Eerste Lord der Admiraliteit en Roberts, oud-minister van pensioenen. MacDonald, de vroegere leider der Arbeiderspartij, thans van de Nationale regeering, is in zijn district Seaham herkozen. (Vorig bericht blz. 87 D.)

28 **OCTOBER** 1931

E. SPANJE. — Kiesrecht. — Bij de verdere behandeling van de grondwet zijn de beide kiesrechtartikelen goedgekeurd, Hiermede wordt het directe, geheime, algemeene kiesrecht ingevoerd. De leeftijd waarop stemrecht wordt verkregen, is bepaald op 23 jaar. De afgevaardigden, welke herkiesbaar zijn, worden gekozen voor een periode van 5 jaar. (82 K.)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De Japansche gedelegeerde te Moskou heeft aan de Sovjetregeering medegedeeld, dat de Japansche regeering zich ongerust maakt wegens de Russische troepenbeweging aan de grens van Nandsjoerije.
De Russische regeering heeft hierop geantwoord, dat er bij de troepen in Mandsjoerije geen sovjetinstructeurs zijn en dat de U.S.S.R. aan geen der oorlogvoerende partijen in Mandsjoerije steun verleent. Zij neemt de stiptste neutraliteit in acht, niet omdat een dergelijke politiek iemand aangenaam of onaangenaam zou kunnen zijn, maar omdat zij de met China gesloten internationale verdragen respecteert evenals de souvereiniteit en de onafhankelijkheid van andere staten. De sovjetregeering is van oordeel, dat militaire deelneming, ook in den vorm van z.g. ondersteuning, onvereenigbaar is met de vredespolitiek der U.S.S.R. en de belangen van den vrede in het algemeen.
De sovjetregeering spreekt haar verbazing uit over de Japansche verklaring, welke op verzinsels berust en tevens de hoop, dat met dit antwoord thans alle quaesties, die in deze verklaring werden opgeworpen, zijn opgelost. (Vorig bericht blz. **90 I.)**

G, NOBELPRIJS. — Geneeskunde. — De Nobelprijs voor Geneeskunde voor 1931 is toegekend aan Prof. Otto Warburg, verbonden aan het Keizer Wilhelm-instituut voor Biologie te Berlijn-Dahlem.
Deze onderscheiding is den Duitschen geleerde verleend wegens zijn ontdekkingen inzake ademfermenten, hun aard en werkwijze. Prof. Warburg is reeds vroeger bekend geworden wegens zijn baanbrekend onderzoek inzake het oxydatieproces van levende cellen.
Vorige winnaars van den Nobelprijs voor Geneeskunde waren: 1901 prof. E. A. von Behring (Duitschland); 1902 Sir Ross (Engeland); 1903 prof. N. R. Finsen (Denemarken); 1904 prof. I. P. Pavlov (Rusland); 1905 prof. R. Koch (Duitschland); 1906 prof. S. R. y Cajal (Spanje); 1907 Ch. L. A. Averan (Frankrijk); 1908 prof. P. Ehrlich en prof. E. Metchnikoff (resp. Duitschland en Frankrijk); 1909 prof. Th. Kocher (Zwitserland); 1910 prof. A. Kossel (Duitschland); 1911 prof. A. Gullstrand (Zweden); 1912 dr. Alexis Carrel (Ver. Staten); 1913 prof. Ch. Richet (Frankrijk); 1914 R. Barany (Oostenrijk); 1915, 1916, 1917 en 1918 niet toegekend; 1919 prof. J. Bordet (België); 1920 prof. A. Krogh (Denemarken); 1921 niet toegekend; 1922 prof. O. Meyerhof en prof. A. V. Hill (resp. Duitschland en Engeland); 1923 prof. F. G. Banting en prof. J. J. R. MacLeod (beiden Canada); 1924 prof. W. Einthoven (Nederland); 1925 niet toegekend; 1926 prof. J. Finiger (Denemarken); 1927 prof. J. Wagner—Jauregg (Oostenrijk); 1928 dr. Ch. Nicolle (Tunis); 1929 prof. C. Eykman en Sir F. G. Hopkins (resp. Nederland en Engeland); 1930 prof. K. Landsteiner (Ver. St.). (Vorig bericht blz. 79 H.)

A. FRANKRIJK. — Invoer vee, vleesch en boter. — Het jaarlijksche contingent voor den invoer van vee, vleesch en boter is bereikt, zoodat met ingang van 28 October de invoer daarvan zal worden stopgezet. (Vorig bericht blz. 90 E.)

B. PHILTPPIJNEN. — Geen onafhankelijkheid. — Volgens een verklaring van President Hoover zullen de Ver. Staten zich verzetten tegen staatkundige onafhankelijkheid der Philippijnen, vóór zij zich economisch onafhankelijk hebben gemaakt.

C. BEWAPENINGSVACANTIE. — Japan. — Japan heeft het voorstel van den Volkenbond tot opschorting der bewapening gedurende 12 maanden aangenomen, mits het voorstel niet van invloed zal zijn op de reeds gemaakte plannen en mits de naburige staten, in het bijzonder de niet-leden van den Volkenbond, het voorstel eveneens aannemen. (Vorig bericht blz. 90 H.)

D. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Bank Marmorosch Blank & Co. — De bank Marmorosch Blank & Co. heeft hedenmiddag bij de handelsrechtbank een verzoek tot het verkrijgen van een gerechtelijk accoord ingediend. Volgens de opgestelde balans bedragen de activa Lei 4505 millioen en de passiva Lei 4145 millioen.
Onder de passiva zijn het aandeelenkapitaal, het reservefonds, alsmede de reserve voor dubieuze debiteuren, in totaal ten bedrage van Lei 427 millioen, begrepen. De rechtbank zal na onderzoek van de balans een besluit nemen in zake het al dan niet toestaan van het verzoek om een gerechtelijk accoord.
De bank biedt volledige betaling van haar schulden in den loop van drie jaar aan, en wel In het eerste jaar 20%, in het tweede 30% en in het derde 50%. Depositohouders beneden Lei 20.000 zulllen reeds na drie maanden op volledige betaling kunnen rekenen. Het aantal deposanten en rekening-couranthouders beloopt 12.000. (Vorig bericht blz. 33 G.)

E. NEDERLAND. — Gemeentefinancïèn. — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot tijdelijke korting op de uitkeeringen, bedoeld in art. 3 sub b. der wet van 15 Juli 1929 en in art. 72 der wet van 17 Juni 1905.
Op grond van de aangekondigde salarisverlaging der rijksambtenaren, heeft de regeering gemeend, dat bij het ernstig aanzien, hetwelk de financieele toestand allengs heeft gekregen, er alle aanleiding bestaat, dat het in andere landen gegeven voorbeeld wordt gevolgd en ook te onzent op de uitkeeringen aan de gemeenten een korting wordt toegepast, welke in overeenstemming is met de van rijkswege voorgenomen salariskorting. Zij heeft daarom dit ontwerp ingediend, volgens hetwelk gedurende de eerstvolgende drie jaren op de vaste uitkeering, welke jaarlijks ingevolge de wet op de financieele verhouding aan de gemeenten gedaan wordt, zal worden gekort 3% van het gezamenlijk bedrag, dat aan wedden en loonen over het jaar 1931 door elke gemeente is betaald.

F. FRANKRIJK. — Indexcijfers. — Hieronder volgen enkele cijfers betrekking hebbende op export, industrie en loonen, in vergelijking tot het jaar 1927, terwijl als uitgangspunt het jaar 1913 (100) is genomen.
Export van Fransche fabrikaten in 1927: 167, thans 120 (naar volume).
Loonen in de Parijsche metaalindustrie in 1927: 556, thans 725.
Loonen in de electriciteitsconstructie in 1927: 584, thans 818.
Daarentegen:
Kosten van levensonderhoud in 1927: 539, thans 595.
Prijzen groothandel in 1927: 630, thans 437.
Prijzen detailhandel in 1927: 556, thans 588.

G. WERELDSCHEEPVAART. — Van Juni 1930 tot Juni 1931 zijn volgens Lloyds Register of Shipping het in onderstaand staatje vermeld aantal schepen gebouwd met de daarbij vermelde tonnage:

Land:	Aantal schepen	Tonnage
Engeland	353	1.033.562
Japan	15	132.361
Duitschland	19	115.359
Nederland	31	108.680
Denemarken	16	88.001
Vereenigde Staten	35	78.164
Zweden	15	77.028
Italië	16	37.232
Spanje	11	24.308
Engelsche Dominions	20	18.425
België	6	16.469
Noorwegen	6	14.355

(Vorig bericht blz. 53 K.)

29 OCTOBER 1931

H. SPANJE. — Ex-koning Alfonso beschuldigd van hoogverraad. — De enquête-commissie naar de voor de instelling van de dictatuur verantwoordelijke personen heeft haar werkzaamheden beëindigd. Tegen 14 van de 20 verdachten is een vervolging wegens politieke misdrijven ingesteld.
Ex-koning Alfonso XIII is in staat van beschuldiging gesteld wegens hoogverraad.
De commissie van enquête zet verder uiteen, dat de verheffing van generaal Primo de Rivera tot dictator een ongrondwettige handeling is geweest en dat de medeverdachten die medegewerkt hebben aan het in stand blijven van de dictatuur en die gedurende die periode functies hebben bekleed die verband hielden met de dictatuur, zich eveneens hebben schuldig gemaakt aan ongrondwettige handelingen. Verder hebben de verdachten de grondwet geschonden, door begrootingen op te stellen, belastingen te heffen, de Cortes niet op het in de grondwet vastgestelde tijdstip bijeen te roepen en door zich in het algemeen bevoegdheden van het parlement aan te matigen.
(Vorig bericht blz. 51 N.)

I. SUIKER. — Chadbourne-plan. — Peru is thans definitief toegetreden tot het Chadbourne-plan en zal het recht hebben in den Internationalen Suikerraad 5 stemmen uit te brengen.
Peru's exportquota's zijn bepaald op 360.000 long tons voor het loopende jaar en 373.750 long tons voor elk der vier volgende jaren. Bij de vaststelling dier quota's moest rekening worden gehouden met de reeds verrichte groote aanplantingen voor 1931 en 1932; daarentegen verbond Peru zich, zijn aanplant in de drie laatste jaren der overeenkomst aan den thans geschapen toestand aan te passen, in dien zin, dat aan het eind der periode van 5 jaar geen overtollige voorraden (,,surplus stocks") meer aanwezig zullen zijn. (Vorig bericht blz. 15 D.)

K. SPANJE. — Grondwet. — De Kamer heeft een aanvullend grondwetsartikel aangenomen, inhoudende, dat het volk onder zekere voorwaarden door middel van een referendum in verzet kan komen tegen een door de Cortes aangenomen wet. Daartoe zal voldoende zijn, dat 15% van het kiezerscorps het vraagt.
Het volk kan eveneens, indien 15% der kiezers dit verlangt, bij de Cortes het recht van initiatief uitoefenen en een wetsvoorstel indienen.
Een tweede supplementair artikel houdt in, dat de Cortes, na te zijn ontbonden, weder rechtmatig kan bijeenkomen, indien de president der republiek niet binnen den voorgeschreven termijn een nieuwe kamer doet kiezen.
Verder heeft de Kamer een socialistisch amendement aangenomen op de bepaling in de grondwet, waarbij de wijze van verkiezing van den president der republiek wordt geregeld. Deze zal worden gekozen door de Cortes, aangevuld met een aantal gedelegeerden gelijk aan dat der Kamerleden. Deze gedelegeerden

zullen op dezelfde wijze worden gekozen als de Kamerleden en hun rechten zullen op dezelfde wijze zijn gewaarborgd. (Vorig bericht blz. 91 E.)

A. BELGIE. — Mijnwerkersloonen. — De gemengde nationale commissie voor de mijnen heeft besloten tot een verlaging der mijnwerkersloonen met 5%, met ingang van 1 November. Zij werd hiertoe bewogen door de daling van het indexcijfer.

B. VEREENIGDE STATEN. — Loonsverlaging bij Ford. — De minimumloonen bij de Fordfabrieken zullen worden teruggebracht van 7 dollar op 6 dollar per dag, wat ook het loon was voor 1 December 1929. (Vorig bericht blz. 43 H.)

30 OCTOBER 1931

C. VOLKE BOND. — Economisch comité. — In een rapport, betrekking hebbende op de problemen die verband houden met de economische toenadering, oefent het Comité critiek uit op eenige middelen, die door de staten zijn toegepast om de gevolgen van de crisis door een nationale economie te beperken. Het rapport vestigt de aandacht op de nadeelen van in- en uitvoerbeperkingen en -verboden. Reeds vlak na den oorlog bleken de nadeelen van deze maatregelen, welke toen uitgelokt waren door de snelle depreciatie van de valuta. Bij algemeene doorvoering kunnen deze maatregelen, aldus het rapport, zelfs het geheele internationale ruilverkeer lam slaan, het is daarom gewenscht dat de staat die deze wenscht in te voeren, hierbij rekening houdt met de belangen van andere staten.

Het Comité is van meening, dat een duurzame welvaart slechts kan ontstaan op een basis van vrijheid van verkeer met goederen, kapitaal en arbeidskrachten in de wereld en voornamelijk in Europa.

D. NEDERLAND. — Invoerbeperking. — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot toekenning van de bevoegdheid tot het tijdelijk treffen van maatregelen ter beperking van den invoer van goederen.

Volgens de memorie van toelichting heeft de regeering zich hierbij laten leiden door de abnormale omstandigheden, ontstaan tengevolge van den val van het pond sterling en het loslaten van den gouden standaard ook in andere landen. Door de daling van de goudwaarde van de munteenheden dier landen zullen in deze de kosten van den arbeid bij de thans geldende loonstandaarden een evenredige verlaging ondergaan. Een scherpe concurrentie op de buitenlandsche markten moet hiervan het gevolg zijn en in het bijzonder het Nederlandsche bedrijfsleven zal die plotseling optredende concurrentie op de goederenmarkt waarschijnlijk in zeer ernstige mate gevoelen. Immers, de goederenstroom uit de landen met verzwakten muntstandaard zal zich, doordat verschillende andere landen òf reeds maatregelen van afweer hebben getroffen òf doende zijn deze te treffen, nog meer naar Nederland moeten keeren. Daarbij komt, dat ook die andere landen den afzet van hun producten naar ons land zullen trachten te vergrooten, omdat zij dezen niet meer in de landen met verzwakten muntstandaard zullen kunnen onderbrengen.

De vorengeschetste abnormale omstandigheden bedreigen de binnenlandsche markt dermate, dat het naar het oordeel der regeering dringend noodzakelijk is de mogelijkheid te openen om tot afweer dezer gevaren eveneens maatregelen te nemen om de levensbelangen des lands te beschermen.

Het thans ingediende wetsontwerp beoogt de regeering, zoodra de noodzaak dit vordert, de gelegenheid te geven door contingenteering van den invoer van bij Koninklijk Besluit aan te wijzen goederen, dien invoer binnen de perken van het normale te houden. Deze contingenteering zal gelijkelijk werken ten aanzien van alle landen en zal geschieden naar een bepaalde verhouding tot den gemiddelden invoer over de jaren 1928, 1929 en 1930.

In de door Nederland gesloten verdragen komen geen bepalingen voor, die zich tegen de ontworpen afweermaatregelen in deze bijzondere en abnormale omstandigheden verzetten. De meestbegunstiging wordt stiptelijk geëerbiedigd. (Vorig bericht blz. 88 B.)

E. NEDERLAND. — Invoer van Belgisch brood. — In opdracht van de regeering hebben de hoogleeraren Polak en Van der Kaag een rapport uitgebracht omtrent de oorzaak van het prijsverschil van Belgisch en Hollandsch brood.

Afgescheiden van de hoogere distributiekosten in Nederland in vergelijking met België meenen de hoogleeraren de kostprijsverschillen te kunnen toeschrijven aan:

1. den direct berekenbaren invloed der Tarwewet, te stellen per brood van 8 ons op . . . 1.7 ct.
2. den vesderen mogelijken invloed der Tarwewet, b v, wegens extra kosten van vermalen, bijmenging van andere qualiteiten buitenlandsche tarwe en belemmering van concurrentie van buitenlandsche meelfabrieken, een en ander te stellen op . . . . . 0.4 „
3. het verschil in loonpeil, met betrekking tot de productie . . . . . 0.4 „
4. verschil in uitkomst van den arbeid wellicht ten deele een gevolg van de Arbeidswet, benevens verschil in sociale kosten . . . . . 0.8 „

Totaal: 3.3 ct.

Omtrent de concurrentiemogelijkheid komen de hoogleeraren tot de volgende conclusie:

Uitgaande van een groothandelsprijs van een franc of zeven cent franco grens, kan men op basis van geschatte vervoerkosten ad 15 cent per 1000 broodenkilometer den groothandelsprijs te Breda, Tilburg en Eindhoven stellen op 7.2 cent, te 's-Hertogenbosch op 7.5 cent, te Dordrecht (inclusief de kosten van de veerpont) op 8.2 cent, te Rotterdam (eveneens inclusief veerkosten) op 8½ cent. Het bezorgloon bedraagt te Rotterdam reeds bijna 3½ cent per brood. Het Belgische brood wordt volgens een circulaire van een Maastrichtschen bakker tegen 11 cent aangeboden. De import aldaar (te Rotterdam) lijkt dus, volgens de hoogleeraren niet voordeelig.

In de Noord-Brabantsche steden zal de concurrentie eer mogelijk zijn, echter alleen voor zoover de distributiekosten aldaar aanzienlijk geringer zijn dan de Rotterdamsche.

Voorts, aldus het rapport, leidt het verbod, om brood vóór 9 uur te vervoeren tot verkleining van den straal, die de afzetmogelijkheid van Belgisch brood bepaalt. Wil men, zooals in Nederlandsche steden de gewoonte is, om 10 uur de bezorgers bij de verbruikers zien, dan moeten de wagens uiterlijk om kwart vóór tien uitrukken, om half tien moet dan de lading beginnen, zoodat de auto, die eerst om 9 uur van de grens mag vertrekken, niet verder dan 30 à 40 K.M. landinwaarts kan komen met concurreerende „service". Het bakkersbedrijf ten Noorden van de groote rivieren vindt dus bescherming in de Arbeidswet. (Vor. ber. 90 F.)

F. BEWAPENINGSVACANTIE. — Amerika. — Bij de aanvaarding van het voorstel van den Volkenbond inzake een bewapeningsvacantie van een jaar hebben de Ver. Staten het voorbehoud gemaakt, dat de overeenkomst slechts van toepassing zal zijn op den aanbouw, die op het oogenblik nog niet is begonnen of waarvoor nog geen contract is gesloten.

Dit laat de Ver. Staten vrij den bouw voort te zetten van zeven kruisers van 10.000 ton met 8-duims geschut, drie duikbooten, een vliegtuigmoederschip en vijf torpedojagers. (Vorig bericht blz. 92 C.)

31 OCTOBER 1931

G. NEDERLAND. — Gemeentefinanciën. — Ingediend is een wetsontwerp tot het verleenen van steun uit

's Rijks kas in de financiering der kasbehoeften van de gemeenten.
Het eenige artikel van dit ontwerp luidt:

„1. In bijzondere gevallen kan aan gemeenten, die ernstige bezwaren ondervinden in de financiering harer kasbehoeften, uit 's Rijks kas steun worden verleend.

2. De in het eerste lid bedoelde steun wordt zooveel mogelijk verleend in den vorm van rentedragende voorschotten of in den vorm eener garantie wegens door anderen te verleenen voorschotten en slechts onder zoodanige voorwaarden als door onze met de uitvoering van deze wet belaste ministers, na verhoor van het betrokken gemeentebestuur en het college van Ged. Staten, worden vastgesteld.

3. De gemeente, die een steun als bedoeld in het 1ste lid uit 's Rijks kas ontvangt, is verplicht de daaraan verbonden voorwaarden na te leven en de daartoe noodige maatregelen tot stand te brengen." (92 E.)

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — China heeft den Secretaris-generaal van den Volkenbond het antwoord overhandigd op de verklaring van Japan inzake de „fundamenteele punten". In dit antwoord staat:

1e. China verklaart in verband met de weigering van Japan om zijn troepen uit de spoorweg-zone terug te trekken met het oog op de veiligheid der Japansche onderdanen, dat juist de aanwezigheid dezer troepen in Mandsjoerije een gevaar vormt.

2e. Met betrekking tot de resolutie van den Volkenbond d.d. 22 October, waarin aan China werd gevraagd om de veiligheid van de eigendommen en het leven der Japanners te beschermen, verzoekt de Chineesche regeering den Volkenbond een neutralen vertegenwoordiger aan te wijzen, welke aan de Chineesche vertegenwoordigers, die het door Japan te ontruimen gebied overnemen, zal worden toegevoegd. China belooft zijn hulp bij elke regeling tot het verzekeren van de veiligheid der Japanners.

3e. De Chineesche regeering is van oordeel, dat de eenige manier voor Japan om de oprechtheid te toonen van zijn toezegging geen geweld te zullen gebruiken bij de onderhandelingen met China, is: de oneenigheid te staken over bepaalde punten. welke als [illegible] voorwaarden voor d ontruiming d gesteld. Zij voegt aan t dat plaatselijke regelingen voldoende zijn om de Chineesche waarborgen effectief te doen worden.

4e. China deelt met Japan den wensch om een einde te maken aan den huidigen toestand van spanning, doch het is een eerste noodzakelijkheid, dat de Volkenbondsresolutie ten uitvoer wordt gelegd, waarna de Chineesche regeering het instellen van een permanent instituut van verzoening en arbitrage zal voorstellen. (Vorig bericht blz. 91 F.)

B. CHINA. — Burgeroorlog. — De onderhandelingen tusschen Kanton en Nanking omtrent de unificatie van China zijn afgebroken zonder dat eenig resultaat is bereikt. (Vorig bericht blz. 85 H.)

C. VOLKENBO D. — Economisch non-agressie pact. — Door den Volkenbondsraad is een speciale commissie bijeengeroepen tot bestudeering van het door Rusland voorgestelde economisch non-agressie pact. De staten zouden zich, volgens dit pact, moeten verbinden in hun wederzijdsche betrekkingen af te zien van iedere discriminatie van welken aard ook en moeten erkennen, dat de aanneming of toepassing door de respectievelijke landen van een speciaal systeem, dat gericht is tegen eenigen willekeurigen staat, die tot het bedoelde pact is toegetreden, en dat niet op alle andere verdragsluitende staten van toepassing is, niet vereenigbaar zou zijn met het bedoelde pact.

Het voorstel is aanvankelijk bestudeerd door de subcommissie der coördinatiecommissie van de Europeesche studiecommissie. De Volkenbondsvergadering heeft bepaald, dat de volgende staten in die studiecommissie vertegenwoordigd zullen zijn: Australië, China, Chili, Britsch-Indië, Japan en Uruguay. De Europeesche studiecommissie heeft harerzijds de volgende staken aan die lijst toegevoegd: Duitschland, België, Spanje, Estland, Finland, Frankrijk, Engeland, Griekenland, Italië, Letland, Polen, Roemenië, Zweden, Zwitserland, Tsjecho-Slovakije, Turkije, de Unie van de Sovjet-republiek en Joego-Slavië. De Sovjet-delegatie zal bestaan uit de heeren Sokolnikow, Boris Stein en Rosenbaum. De laatste twee als deskundigen. (Vorig bericht blz. 69 F.)

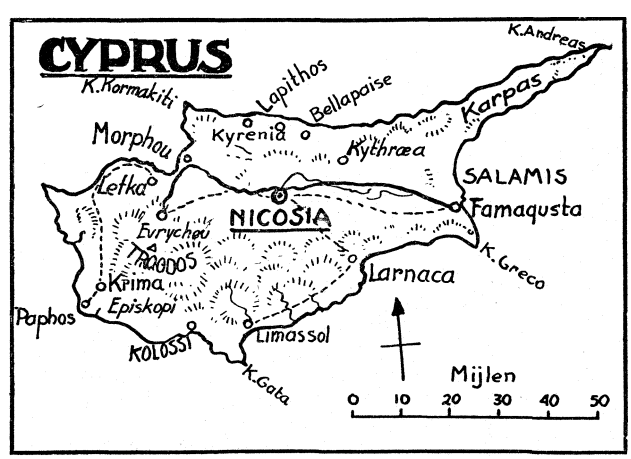
D. JODENDOM. — **Italië.** — Volgens de nieuwe wet op de organisatie der Joodsche Gemeenten in Italië zullen op het geheele Italiaansche grondgebied 26 Joodsche gemeenten worden gevormd. Elke Italiaansche Jood is verplicht deel uit te maken van de gemeente in zijn provincie.

E. VEREENIGDE STATEN. — Tabak. — Het ministerie van Financiën heeft bepaald, dat Sumatratabak onder de tariefwet mag worden ingevoerd van af 1 Januari 1932, op welken datum de bepalingen, waardoor de invoer in de V. S. van goederen, welke met hulp van gedwongen arbeid zijn geproduceerd, van kracht worden.

1 NOVEMBER 1931

F. NEDERLAND. — Scheepvaart. — Een nieuw verdrag op scheepvaartgebied is tot stand gekomen tusschen Nederland en Denemarken. Het verdrag is gebaseerd op, het beginsel van de meest begunstigde natie en is ook van toepassing op de Nederlandsche koloniën. Het zal in werking treden na ratificatie der overeenkomsten die te Kopenhagen zullen worden uitgewisseld. Voor de Nederlandsche koloniën za! het verdrag pas na drie maanden in werking treden.

G. CYPRUS. — De onlusten. — De heilige synode van de Grieksch-katholieke kerk heeft een sympathiebetuiging aan het orthodoxe volk van het eiland Cyprus gericht, waarin uitdrukking wordt gegeven aan den wensch, dat de Engelsche koning en de Engelsche natie het doen vloeien van bloed verder zullen voorkomen. De Grieksche primaat heeft den aartsbisschop van Canterbury een telegram in denzelfden geest gezonden. (Vorig bericht blz. 89 B.)

A. A. J. COOK OVERLEDEN. — A. J. Cook, de secretaris van de Engelsche mijnwerkersfederatie en de leider van de algemeene werkstaking van **1926,** is overleden.

B. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen bedroeg in Engeland op **26** October **2.726.092,** d. i. **11.786** minder dan de vorige week en **488.591** meer dan een jaar geleden. (Vor. **ber.** blz. **90** L.)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Het voorstel van China om rechtstreeksche onderhandelingen te openen op de basis van de Volkenbondsresolutie van **24** October, is afgewezen door Japan dat vasthoudt aan de voorafgaande aanvaarding van de vijf fundamenteele punten. (Vor. ber. blz. **94 A.)**

D. ENGELAND. — Gemeenteraadsverkiezingen. — Het eindresultaat der gemeenteraadsverkiezingen in Londen is, dat gekozen zijn **1055** conservatieven, **257** Labourleden, **58** liberalen, **15** onafhankelijken. De conservatieven wonnen **187** zetels, de liberalen **12,** de onafhankelijken **11,** terwijl Labour er **210** verloor.

E. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De voorzitter van de commissie van Buitenlandsche Zaken van het Chineesche Parlement publiceert de volgende drie fundamenteele punten inzake het huidige conflict met Japan, welke geregeld dienen te worden:
1e. de territoriale en administratieve souvereiniteit van China moet gehandhaafd blijven;
2e. men moet een open-deur-politiek voeren, opdat de mogendheden haar wettelijke belangen in China kunnen ontwikkelen;
3e. alle internationale verdragsrechten moeten geëerbiedigd worden. (Vorig bericht blz. 95 C.)

F. PERMANENT HOF VAN INTERNATIONALE JUSTITIE. — Oost-Groenland kwestie. — De agent van de Deensche regeering bij het Permanente Hof van Internationale Justitie in de zaak betreffende het juridisch statuut over bepaalde gebieden van Oost-Groenland heeft aan den griffier van het Hof medegedeeld, dat, gebruik makende van het recht, dat haar toekomt krachtens art. **31** van 's Hofs statuut, zijn regeering den heer H. Zahle, gezant van Denemarken te Berlijn, heeft aangewezen als rechter ad hoc om in het Hof voor deze zaak zitting te nemen. (Vorig bericht Oost-Groenland blz. **58** I.)

3 NOVEMBER **1931**

G. KASJMIR. — Onlusten. — In verband met den opmarsch van Mohammedanen uit de Pendsjab naar Kasjmir, zijn daarheen Engelsche troepen gezonden teneinde de orde te handhaven. Tengevolge van den voortdurenden strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen kunnen Indische troepen daartoe niet worden gebruikt. De ongeregeldheden dateeren al vanaf Juli.

H. INTERNATIONALE SAMENWERKING. - Italië-Roemenië. — Het vriendschapsverdrag tusschen Italië en Roemenië, dat **26** November zou afloopen, is voorloopig met 6 maanden verlengd.

I. ANTI-SEMITISME. — Warschau. — Aan de Universiteit te Warschau hebben zich wederom antisemietische ongeregeldheden voorgedaan. Bij een vechtpartij in de juridische faculteit werden **60** personen gewond. (Vorig bericht blz. **68** M.)

K. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japan heeft een troepenmacht van **3000** man gezonden naar het spoorwegknooppunt Soepingkai; deze troepen hebben alle stations ten Westen en Noorden daarvan bezet. In Chineesche kringen bestaat ernstige ongerustheid over dezen nieuwen opmarsch der Japanners. (Vorig bericht blz. **95 E.)**

L. ENGELAND. — Labour-partij. — Met algemeene stemmen is Lansbury gekozen tot voorzitter der parlementaire fractie der Arbeiderspartij. Deze verkiezing was noodzakelijk doordat de vroegere voorzitter Henderson niet herkozen is als lid van het Lagerhuis. (Vorig bericht blz. **80** H.)

M. IRAK. — Toetreding tot het **Kellogg-pact.** — Koning Feisjal heeft zijn goedkeuring gehecht **aan** de toetreding van Irak tot het Kellogg-pact.

N. ENGELAND. - Onafhankelijke Arbeiderspartij. — De groep der Onafhankelijke Arbeiderspartij in het Lagerhuis, bestaande uit James Mexton, Kirkwood, Buchanan, Mc Govern en Wallhead, heeft besloten uit de Labour Partij te treden.
In een gepubliceerde verklaring zegt de groep: Onze ervaring met de Labour Partij en de arbeidersbeweging gedurende de laatste jaren is van dien aard geweest, dat wij onmogelijk onze politieke actie onder haar beheer kunnen stellen, tenzij wij eenig bewijs hebben van een terugkeer tot de socialistische beginselen.

O. NEDERLAND. — Gemeentefinanciën. — De regeering heeft medegedeeld bereid te zijn van de door de gemeenten verleende crisissteun een bepaald percentage voor haar rekening te nemen. Voor Amsterdam is dit vastgesteld op **40%.** Deze regeling geldt van **7** Maart **1931** tot einde December van dit jaar. (Vorig bericht blz. **93** G.)

P. **BELGIE.** — Taalkwestie. — De senaat heeft heden in eerste lezing het wetsontwerp aangenomen, waarbij de omgangstaal in de middelbare scholen in Vlaanderen Vlaamsch en in Wallonië Fransch zal zijn. Het staat den leerlingen vrij een tweede taal te leeren, dit mag dan echter alleen Fransch of Vlaamsch zijn. (Vorig bericht **blz.** 85 E.)

4 NOVEMBER **1931**

Q. ENGELAND. — **Liberale** partij. — Sir Herbert Samuel is gekozen tot leider der Liberale fractie in het Lagerhuis.

Sir Herbert Samuel.

(Vorig bericht blz. 80 K.)

R. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Brief van Briand. — Briand heeft een brief aan den Japanschen gedelegeerde gericht, waarin hij er nogmaals op wijst dat aanvaarding van de 5 fundamenteele punten door China geen voorwaarde voor de ontruiming van Mandsjoerije door de Japansche troepen mag zijn.

Briand toont verder aan dat over de eerste vier door Japan gestelde condities overeenstemming moet bestaan, aangezien alle, n.l. het wederzijdsch afzien van vijandelijke maatregelen; respect voor de Chineesche territoriale integriteit; opheffing van maatregelen, die den vrijen handel tusschen beide landen belemmeren en de veiligheid voor de Japansche inwoners, in de eerste drie paragrafen van de jongste resolutie van den Raad waren omschreven, welke paragrafen in het Japansche tegenvoorstel zijn overgenomen. ,
Ten aanzien van het vijfde punt wijst Briand er op dat de Chineesche gedelegeerde heeft verzekerd, dat zijn regeering als lid van den Volkenbond de verplichtingen, die uit de bestaande verdragen voortvloeien, nauwlettend wenscht na te leven.
Als bewijs daarvan, verklaart de Chineesche regeering zich bereid geschillen betreffende de interpretatie der bepalingen, die tusschen China en Japan ontstaan, volgens artikel 13 van het Volkenbondspact aan een arbitrage of juridische uitspraak te onderwerpen.
(Vorig bericht blz. 95 K.)

A. RECHTZAKEN. — **Kylsant-affaire.** — Het beroep van Lord Kylsant tegen het vonnis, waarbij hij schuldig werd verklaard in verband met de affaire der Royal Mail Steampacket Navigation Company, is verworpen. De mogelijkheid bestaat nu dat de veroordeelde in beroep komt tegen de straf, welke in dit geval 1 jaar gevangenis bedroeg. (V. b. 23 D.)

B. AMERIKA. — Democratische meerderheid. — Bij de laatste tusschentijdsche verkiezingen voor het Huis van Afgevaardigden hebben de Democraten een zetel gewonnen en hebben thans 217 leden in het Huis. De republikeinen, de partij van Hoover, hebben 215 zetels.

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De Japansche regeering verklaart dat haar houding op de a.s. Volkenbondsraadbijeenkomst af zal hangen van China's erkenning van de geldigheid van het verdrag van 1915. Dit verdrag is een uitvloeisel van de 21 eischen, die Japan in dat jaar aan China stelde en welker publicatie groote verontwaardiging veroorzaakte. Inwilliging van al deze eischen zou China tot weinig minder dan een protectoraat van Japan hebben gemaakt. Na onderhandelingen, die slechts enkele weken duurden, werden de meest-krasse eischen ingetrokken, maar de andere moesten, zij het in ietwat verzachten vorm, worden ingewilligd. Daartoe behoorden ook eenige verlangens met betrekking tot Mandsjoerije.
De pachttermijn van het schiereiland Kwantoeng en van den Zuid-Mandsjoerijschen spoorweg werd van 25 tot 99 jaar verlengd. Verder kregen de Japanners het recht in geheel Mandsjoerije te wonen, te reizen en land te pachten, terwijl ten slotte mijn- en spoorweg-concessies werden verstrekt en Japansche controle op spoorwegleeningen werd toegestaan.
(Vorig bericht blz. 95 R.)

D. JAPAN. — Disconto. — De Bank van Japan heeft het disconto verhoogd van 5,84 tot 6,57%.

E. VOLKENBOND. — Bewapeningsvacantie. — Tot heden hebben de volgende landen bevestigend geantwoord op de vraag van den Volkenbond of zij bereid zouden zijn een bewapeningsvacantie voor den duur van een jaar in te voeren: Albanië, Australië, Canada, België, Britsch-Indië, Duitschland, Hongarije, Luxemburg, Letland, Chili, Argentinië, de Ver. Staten, Nederland, Nieuw Zeeland, Egypte, Spanje, Finland, Frankrijk, Italië, Sovjet-Rusland, Zwitserland, Roemenië, Ierland, Tsjecho-Slovakije, Siam, Oostenrijk, Noorwegen, Denemarken, Zweden, Japan, Joegoslavië, benevens Afrika, Bulgarije en Portugal.
De meeste staten hebben hierbij het voorbehoud gemaakt, dat hun bewapeningsvacantie eerst in werking zal kunnen treden, wanneer ook hun nabuurstaten zich bereid hebben verklaard deze overeenkomst aan te gaan. (Vorig bericht blz. **93 F.**)

F. NEDERLAND. — **Bezuinigingscommissie.** — De staatscommissie ad hoc, ten doel hebbende binnen zoo kort mogelijken tijd zoodanige voorstellen te doen, als in verband met de noodzakelijkheid van een blijvende aanzienlijke verlaging van het peil der Rijksuitgaven dienstig zullen worden geacht, is geïnstalleerd.

G. FINLAND. — Gouden standaard. — De Bank van Finland heeft der regeering verzocht de opheffing van den gouden standaard op te schorten tot 1 Mei aanstaande.

H. AUSTRALIE. — **Staatsfinanciën.** — De Senaat heeft met 17 tegen 9 stemmen het wetsontwerp betreffende de gedwongen conversie aangenomen, zoodat thans de houders van Australische staatsfondsen, die niet vrijwillig in conversie hebben toegestemd, gedwongen zullen zijn om hun obligaties tegen stukken met lager rentetype in te wisselen. (V. b. 63 L.)

5 NOVEMBER 1931

I. NEDERLAND. — Tuberculose. — Aan de ,,Verslagen en mededeelingen betreffende de volksgezondheid" over 1930 ontleenen wij de volgende gegevens:

Sterfte aan alle vormen van T.B.C.
per 100.000 inwoners.

	A'dam	Het Rijk
1901—'05	201,3	196,0
1911—'15	159,2	145,3
1918	226,5	202,3
1920	157,7	145,4
1926	92,2	96,1
1927	89,1	94,3
1928	76,0	83,8
1929	82,4	85,6
1930	71,4	74,3

Uit het ,,Rapport Epidémiologique" van de Hygiënische afdeeling van het Volkenbondssecretariaat vermelden wij de volgende cijfers, welke een gunstig beeld geven van de sterfte aan tuberculose in de Nederlandsche steden vergeleken bij andere steden over de geheele wereld.
Tuberculosesterfte per 100.000 der bevolking in 19.30:

Amsterdam	72	Brussel	81
Rotterdam	78	Warschau	224
's-Gravenhage	64	Stockholm	140
17 Nederl. steden	77	Oslo	148
Berlijn	91	Kopenhagen	89
München	76	Leningrad	217
40 Duitsche steden	82	50 Spaan. steden	214
Londen	96	97 Bulg. steden,	241
13 Schot. steden	102	30 Zwit. steden	81
Parijs	232	Rio de Janeiro	277
Lyon	162	Santiago	448
Weenen	161	New York	73
Boedapest	*260*	Chicago	69

K. VOLKENBOND. — Economisch bon-agressie pact. — De speciale commissie voor het onderzoek van het Russische voorstel in zake een economisch non-agressiepact heeft haar beraadslagingen tot midden Januari verdaagd. Zij heeft een voorloopig rapport en een motie aangenomen, die aan de regeeringen zullen worden toegezonden met het verzoek zich uit te spreken over het voorstel en een aantal in het rapport opgenomen kwesties. (Vor. ber. blz. 94 C.)

L. SPANJE. — Grondwet. — De Cortes hebben art. 82—91 van de grondwet aangenomen. Art. 82 regelt de afkondiging van wetten en het recht van den president een tweede behandeling te verzoeken van niet-dringende wetten. Art. 83 bepaalt, dat de mi-

nisters verantwoordelijk zijn, te zamen met den president, voor stukken, die zij samen teekenen; de handteekening van den president is slechts geldig met de onderteekening van een minister. Art. 84 zegt, dat de president bij het maken van inbreuk op de grondwet door 3/5 der Kamerleden in staat van beschuldiging kan worden gesteld en voor een speciale rechtbank gedaagd. Artt. 85—91 regelen de persoonlijke of gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van den premier en de ministers. (Vor. ber. blz. 92 K.)

A. ENGELAND. — Valutapolitiek. — In het rapport van de gemeenschappelijke commissie, die benoemd is door de Federatie van Britsche industrieën en de Empire Economic Union, ten einde een onderzoek in te stellen naar de valuta-politiek in het geheele keizerrijk, wordt de oprichting van een centrale bank voor het geheele keizerrijk aanbevolen, welke zal optreden als clearingbank voor alle centrale banken in het Britsche rijk.
In het rapport wordt ten aanzien van het weder opnemen van zilver in het monetaire systeem over de geheele wereld in overweging gegeven, dat de regeering onmiddellijk een internationale zilverconferentie zal bijeenroepen, of althans op een dergelijke conferentie vertegenwoordigd zal zijn. (Vor. ber. 66 G.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Legerbegrooting. — De minister van Oorlog heeft medegedeeld, dat de legerbegrooting voor het volgende begrootingsjaar in vergelijking met het vorige jaar, toen het legerbudget 481.565.736 dollar bedroeg, met 44 millioen dollar zal worden verlaagd. (Vorig bericht blz. 78 H.)

C. **ENGELAND.** — Ministerie. — Het Britsche kabinet, zooals het is samengesteld door Mac Donald na de verkiezingen, ziet er als volgt uit:
Ramsay MacDonald: Premier.
Sir John Simon: Buitenlandsche Zaken.
Neville Chamberlain: Financiën.
Sir Herbert Samuel: Binnenlandsche Zaken.
Stanley Baldwin: Lord President of the Council.
Philip Snowden: Lord Privy Seal.
Runciman: Handel.
Thomas: Dominions.
Cunliffe Lister: Koloniën.
Samuel Hoare: Indië.
Eyres Monsell: Marine.
Lord Hailsham: Oorlog.
Lord Londonderry: Luchtvaart.
Donald Maclean: Onderwijs.
Lord Sankey: Lord Chanceller.
Archibald Sinclair: Schotland.
Hilton Young: Openbare Gezondheid.
John Gilmore: Landbouw en Visscherij.
Henry Betterton: Arbeid.
Ormsby Gore: Openbare Werken.
In Mac-Donald's nationale regeering hebben zitting: 4 Nationale-Labourleden, 5 Liberalen (3 van de Samuel-groep en 2 van de Simon-groep) en 11 conservatieven. (Vorig bericht blz. 55 E.)

6 NOVEMBER 1931

D. VEREENIGDE STATEN. — Vliegongeluk. — Een verkeersvliegtuig op de lijn Washington—New-York is hedenavond in de nabijheid van Camden in den staat New Jersey omlaag gestort en vervolgens in brand gevlogen. Vijf personen kwamen bij het ongeluk om het leven. (Vorig bericht blz. 63 I.)

E. AUTOMOBILISME. — Nationaal Veiligheidscongres. — Op het zesde Nationaal Veiligheidscongres, gehouden te Utrecht, zijn door verschillende deskundigen referaten gehouden over veiligheidsmaatregelen in garages, speciaal over de bestrijding van brand en explosiegevaar in garages.
Dr. P. A. van Luyt kwam ten opzichte van de uitlaatgassen tot de volgende conclusies:
1. Het verstikkingsgevaar in garages vindt in hoofdzaak zijn oorsprong in het koolrnonoxyde der uitlaatgassen.
2. Door ondoelmatige constructie van de afvoerbuis voor de uitlaatgassen aan auto's kan verstikkingsgevaar in deze wagens optreden.
3. De ernstige beteekenis van de koolmonoxydevergiftiging èn voor de getroffenen èn voor de veiligheid van het verkeer maken een afdoende bestrijding noodzakelijk.
4. De afvoer van de uitlaatgassen ter plaatse waar zij in de garages ontstaan benevens een krachtige algemeene ventilatie zijn hiertoe aangewezen.
5. De verticale boven-achter uitlaat aan gesloten auto's verdient aanbeveling.
6. Bij de verleening van eerste hulp aan personen met koolmonoxyde vergiftigd worde zoo spoedig mogelijk rijkelijk en langdurig zuurstof toegediend, eventueel onder toepassing der kunstmatige ademhaling.
De heer J. H. Crombosch hield een inleiding over doelmatige garages en verdedigde de volgende conclusies:
1. Het toenemend gebruik van automobielen hier te lande eischt een doelmatige en veilige gareering. Meer en meer worden hiertoe speciale garages gebouwd, waarvan vele met verdiepingen.
2. In dergelijke inrichtingen dient voor verwarming een veilige, geen brandgevaar opleverende verwarmingsinstallatie te worden aangebracht.
3. Doelmatige ventilatie te bereiken door: a. stationnair draaiende auto's aan te sluiten op een afvoersysteem waardoor de uitlaatgassen boven het dak in de buitenlucht afgevoerd worden b. (Voor de zich verplaatsende auto's) door middel van ramen, roosters of kanalen, al of niet voorzien van ventilatoren waarbij gezorgd dient te worden dat deze ventilatie niet boven een zekere sterkte wordt opgevoerd ter vermijding van hinderlijken tocht en van warmteverlies in den winter.
4. Tijdens het bijvullen van benzine in auto-reservoirs dient de motor afgezet te zijn ter voorkoming van brandgevaar door de uit de tank ontsnappende benzinedampen.
5. Het gebruiken van werkkuilen voor reparaties of smeren en wasschen van automobielen dient vermeden te worden, aangezien dit verzamelplaatsen van benzinedampen, vuil, olie, vet en zelfs gevaarlijke gassen zijn.
6. Netheid en orde verhoogen de veiligheid in werkplaatsen en garages.

F. NEDERLAND. — Indexcijfers. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers:

		Algemeen indexcijfer 48 art.		Indexcijfer voedingsmiddelen e. d., 28 art.	
		1901/1910	1913	1901/1910	1913
		100	100	100	100
1913		112	100	112	100
1919		338	304	326	296
1920		319	292	277	252
1921		199	182	206	187
1922		174	160	174	160
1923		165	151	159	143
1924		171	156	173	156
1925		173	155	174	155
1926		162	145	163	144
1927		165	148	172	153
1928		167	149	176	157
1929		159	142	167	149
1930		131	117	134	119
1930	Aug.	127	114	131	117
	Sept.	125	112	129	115
	Oct.	124	111	130	116
1931	Aug.	104	94	109	98
	Sept.	101	91	106	95
	Oct.	99	89	104	93

Bij beschouwing der indexcijfers (basis 1913 = I C~) over October 1931 in vergelijking met die over September 1931, blijkt, dat zoowel het algemeen indexcijfer als dat der voedingsmiddelen met 2 punten (2%) is gedaald.
Tegenover een prijsstijging van 7 artikelen (w.o. **6** voedingsmiddelen) met in totaal 33 punten (w.o. groene erwten met 12 punten), staat een prijsdaling van 23 artikelen (14 voedingsmiddelen) met in totaal 106 punten (w.o. lamsvleesch met 17, kaas met 16 en rundvleesch met 11 punten).

A. **DUITSCHLAND.** — **Werkloosheid.** — Het Institut fur Konjunkturforschung deelt mede, dat de lichte verbetering in de werkloosheid welke tot Juli merkbaar was, niet verder is gegaan, dat integendeel de werkloosheid weer sterk is gestegen. Het Duitsche bedrijfsleven beschikt over ca. 21 millioen arbeidskrachten (arbeiders en beambten), die voor de vrije arbeidsmarkt in aanmerking komen. Hiervan zijn op het oogenblik slechts nog 16 à 17 millioen aan het werk. Meer dan het vijfde deel is dus van het productie proces uitgesloten. (Vorig bericht blz. **67** B.)

B. **FRANKRIJK.** — Radicale partij. — Bij acclamatie heeft het jaarlijksche congres der Radicale Partij, Herriot tot voorzitter der partij gekozen.

Herriot.

7 NOVEMBER **1931**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — In verband met den ernstigen toestand in Mandsjoerije en in het bijzonder naar aanleiding van de gevechten bij de rivier Nonni, heeft Briand ais voorzitter van den Volkenbondsraad het volgende telegram gestuurd aan China en Japan:
„De uitbreiding van de incidenten in Noord-Mandsjoerije en de ernst van de inlichtingen, die hieromtrent door de Chineesche en Japansche regeering zijn verstrekt, kunnen niet anders dan de onrust van den Raad en van de openbare meening vergrooten. Als voorzitter van den Raad wenscht Briand beide partijen nogmaals te herinneren aan de beloften, die zij voor den Raad hebben afgelegd, en die in de resolutie van 30 September zijn vastgelegd, n.l. dat zij alles zullen doen om de verscherping van het conflict te voorkomen. Om deze beloften te vervullen acht Briand het thans noodzakelijk dat beide regeeringen onmiddellijk den aanvoerders van haar troepen instructies zenden met het doel elke mogelijkheid van verdere bloedige botsingen tusschen Japansche en Chineesche troepen te voorkomen, want nieuwe ernstige incidenten zouden de pogingen, die de Raad in het werk stelt voor de handhaving van den vrede en de vreedzame regeling van het conflict, dat bij den Raad aanhangig is gemaakt, nog moeilijker maken."
Het aantal Japansche slachtoffers bij het gevecht aan de Nonni wordt volgens een bericht uit Tokio op 36 dooden en 144 gewonden geraamd. Onder de 200 Chineesche gesneuvelden zou het lijk van een sovjet-officier gevonden zijn. Volgens een Japansch bericht uit Charbin zouden de troepen van generaal Ma Tsjang Sjen zich concentreeren tusschen Angantsji en Tahing. (Vorig bericht **blz. 96** C.)

D. AANSLAG OP DEN EX-KEIZER. VAN **CHINA.** — Op den gewezen keizer van China is een bomaanslag gepleegd Een Chinees vervoegde zich aan de door den keizer bewoonde villa en overhandigde een hediende een mand met vruchten als geschenk voor den ex-keizer. Toen deze later de mand opende, vond hij er een bom in verborgen, die echter niet ontplofte. Aan deze gebeurtenis wordt groote politieke beteekenis gehecht in verband met de geruchten, die in den laatsten tijd de ronde deden en volgens welke de Japanners ex-keizer Hsoean-Toeng hebben aangeboden, hem tot keizer over Mandsjoerije uit te roepen.

E. **JOEGO-SLAVIE.** — Verkiezingen. — De verkiezingen voor de nieuwe Skoepsjtina zijn een volledig succes geworden voor de regeeringspartij, die alle zetels op één na bezette, hetgeen echter niet anders te verwachten was, aangezien de oppositie-partijen van te voren aangekondigd hadden, niet mede-te doen aan deze verkiezingen, welke een uitvloeisel zijn van de jongste Grondwetswijziging.
Op den verkiezingsdag hebben studenten en tegenstanders van de regeering betoogingen gehouden tegen de dictatuur, welke in schijn door de nieuwe grondwet is opgeheven, doch wier wezen duidelijk blijkt uit het feit, dat de verkiezingen mondeling en openbaar zijn.

F. VEREENIGDE STATEN. — **Hoover's** conflict met de Navy League. — Naar aanleiding van de beschuldigingen door de Navy League tot Hoover gericht, als zou hij van zins zijn de Marinebegrooting voor het volgend jaar te verminderen en in het algemeen de vlootbouw aanzienlijk te beperken, heeft President Hoover een commissie van onderzoek ingesteld, welke het volgende rapport heeft uitgebracht:
Het pamflet van de Navy League tegen Hoover bevat valsche beweringen en scheeve conclusies, waarvan de voornaamste zijn dat Hoover en MacDonald overeenkomsten hebben gesloten, welke nooit geheel en al zijn bekend gemaakt, dat de regeering der Ver Staten heeft geweigerd toe te staan dat de senaatscommissie volledig inzicht kreeg in het verslag over de voorloopige onderhandelingen in zake de Londensche vlootconferentie, en dat Hoover in 1929 den bouw van vijf van de vijftien kruisers, welke op last van het congres moesten worden gebouwd, uitstelde, als een geste met het oog op de vlootconferentie, welke beperking echter niet in voldoende mate door de andere mogendheden werd gevolgd. Een andere, onjuiste voorstelling is, dat de vlootaanbouw, waarmede men thans bezig is, voor den duur van de bewapeningsvacantie zal worden stopgezet. De commissie wees er op, dat de bouw van slechts zes torpedojagers was uitgesteld, terwijl aan zeven kruisers, een vliegtuigmoederschip, drie duikbooten en vijf torpedojagers wordt doorgewerkt. De commissie verzekerde ten slotte, dat de marinebegrooting voor het volgende jaar de voltooiing van het bouwprogram niet zou beïnvloeden, of ook maar tot het afdanken van een enkele marine-eenheid zou leiden.
(Vorig bericht Vloot blz. 97 B.)

G. CHINA. — Burgeroorlog. — Nadat de conferentie te Shanghai tusschen Kanton en Nanking als mislukt was beschouwd, is toch een compromis tot stand gekomen. Dit compromis houdt in, dat in Nanking en Kanton afzonderlijke congressen zullen worden gehouden van aanhangers der beide regeeringen.

Deze congressen zullen een gelijk aantal gedelegeerden kiezen, die eind November te Nanking zullen vergaderen om alle hangende geschillen te regelen. Hiertoe behoort ook de reorganisatie der nationale regeering en de positie van maarschalk Tsjang Kai-sjek. Zooals men weet. hebben de leiders te Kanton vooral bezwaren tegen de wijze, waarop de maarschalk hei bewind uitoefent en willen zij diens bevoegdheden bekorten. (Vorig bericht blz. 94 B.)

8 NOVEMBER 1931

A. **RONDETAFELCONFERENTIE.** — Gandhi teruggeroepen. — Wet werkcomité van het Indische Nationale Congres heeft zijn voorzitter gemachtigd Gandhi mede te deelen, dat zijn terugkeer naar Indië gewenscht is en dat zijn verder bijwonen van de conferentie onnoodig wordt geacht. Het Comité laat echter de definitieve beslissing aan Gandhi. Eet vestigt echter zijn aandacht op de ongunstige ontwikkeling der gebeurtenissen in Bengalen, de N.W. grensprovincie en andere plaatsen. (Vor. ber. 79 F.)

B. CORSICA. — Strijd tegen de handieten. — Te Corsica is een groote campagne tegen de bandieten begonnen, die den laatsten tijd steeds driester in hun optreden werden. Daartoe zijn in Ajaccio ongeveer 600 Fransche gendarmen aangekomen: er worden nog 800 andere Fransche politie-beambten verwacht. Ook pantserauto's en vliegtuigen zullen aan den strijd tegen de struikroovers deelnemen.
Naar Corsica zijn bovendien drie Fransche oorlogsschepen van klein kaliber vertrokken, welke moeten verhinderen, dat de bandieten per schip het eiland trachten te verlaten om aldus aan de achtervolging te ontkomen.
Over het geheele eiland is de staat van beleg afgekondigd en voor de Corsicaansche bladen en voor perstelegrammen is censuur ingesteld.
In Ajaccio zijn tot dusver 500 personen in hechtenis genomen.

C. VEREENIGDE STATEN. — Sluiting Panamakanaal. — Ten gevolge van verschillende aardverschuivingen zal het Panamakanaal voor geruimen tijd gesloten blijven.

9 NOVEMBER **1931**

D. DUITSCHLAND. — Studentenagitatie. — Een blijk van het toenemende anti-pacifisme onder de Duitsche studenten geeft de volgende oproep, door de studenten aan de Universiteit van Halle gepubliceerd:
,,Het laatste deel van den Duitschen vrijheidsstrijd is begonnen. Op het laatste oogenblik tracht men het bolwerk van den nationalen wil, de hoogescholen, te vernietigen. Nooit en nimmer zullen wij den pacifistisehen geest aan Duitsche hoogescholen duiden. Gloeiende haat dengenen, die de nagedachtenis van onze frontstrijders-bezoedelen. Diepste verachting dengenen, die het wagen ons het Duitsche heldenideaal te ontrooven. Op 11 November komt voor de zeventiende maal de dag terug, waarop Duitsche studenten met het „Deutschland"-lied op de lippen voor Langemarck hun bloed voor het vaderland gaven. Protesteert met ons tegen den on-Duitschen geest op de Duitsche hoogescholen."

E. ITALIE. — **Italiaansche Bank** voor roerende zaken. — De ministerraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan een besluit omtrent de oprichting van een instituut ter vervanging van instellingen, die credieten op roerende goederen verleenen. Deze instelling zal werken onder den naam van de Italiaansche bank voor roerende zaken en met een kapitaal van niet minder dan 500 mill. lire, waarvan de helft door de deposito- en beleeningskas wordt verschaft. Zij zal rechtspersoonlijkheid bezitten, zelfstandig haar bedrijf uitoefenen en te Rome gevestigd zijn.
Het hoofd der regeering en de minister van financiën zijn bevoegd bijzondere verplichtingen te waarborgen der nieuwe bank, die onder toezicht is gesteld van den minister van financiën.
Het doel der bank wordt ais volgt omschreven:
Het verleenen van credieten aan ondernerningeiï, inzonderheid aan die van Italiaansche nationaliteit, tegen onderpand van roerende zaken en het deelnemen in de bedoelde ondernenìingen. De duur der leeningen mag niet langer dan tien jaren zijn.
Tot voorzitter van de nieuwe staatsbank is de voorzitter van de financieele commissie van den Senaat benoemd, Theodore Mayer, die dezer dagen ook tot minister van Staat is benoemd.

10 NOVEMBER 1931

G. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Engeland op 2 November j.l. beliep 2.710.944 of 15.148 minder dan de vooraf gaande week en 113.828 minder dan den 28sten September.
(Vorig bericht blz. 95 B.)

H. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Mandsjoerije onafhankelijk.** — Te Moekden is de onafhankelijke Mandsjoerijsche regeering uitgeroepen. Als gouverneur werd Generaal Joean Tsjin-kai geïnstalleerd. De plechtigheid werd geleid door Japansche hoogwaardigheidsbekleeders en door tal van Japansche officieren bijgewoond. Alle in het Chineesch uitgesproken redevoeringen werden in het Japansch vertaald. (Vorig bericht **Ch.-Jap.-confl. 98** C.)

I. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Volgens de voorloopige rapporten der arbeidsbureaux waren er in het Duitsche rijk op 31 October 4.622.000 werkloozen, of 138.000 meer dan op 15 October j.l. en 668.000 meer dan eind Juni, toen het aantal het laagst was. Het aantal ondersteunden is gestegen met 101.000 tot rond 2.535.000. (Vorig bericht blz. **98** A.)

K. NEDERLAND. — Koninklijlre Hollandsche Lloyd. — De commissie uit de Tweede Kamer, in wier handen zijn gesteld eenige door den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid overgelegde stukken in zake het verstrekken van kasvoorschotten aan den Koninklijke Hollandsche Lloyd, spreekt als haar meening uit:
a. dat de N.V. Kon. Hollandsche Lloyd in een buitengewoon zwakke positie verkeert, niettegenstaande de reorganisatie van 1924 en hetgeen daarna geschied is om haar voortbestaan mogelijk te maken;
b. dat de steunverleening van het Rijk in 1924 wel niet tot stand gekomen zou zijn, als tijdens de beslissing daarover bekend zou zijn geweest, wat nu uit het rapport der commissie van advies gebleken is;
c. dat de positie van de N.V. belangrijk gunstiger zou zijn, wanneer reeds in 1924 en volgende jaren was geschied hetgeen thans onder de nieuwe directie is gedaan om het bedrijf meer economisch te exploiteeren;
d. dat thans, nu de bereikte besparingen op de exploitatie niet voldoende effect kunnen sorteeren, tengevolge van den algemeenen toestand waarin het geheele scheepvaartbedrijf verkeert, niet aanstonds en zonder meer kan worden overgegaan tot stopzetting van de steunverleening;
e. dat echter voortzetting van deze steunverleening alleen verantwoord kan worden geacht, wanneer een financieele reorganisatie, als door de commissie van advies bedoeld, plaats heeft en daaromtrent binnen enkele maanden volstrekte zekerheid bestaat;
f. dat het te betreuren is dat de commissie van advies in zake de samenwerking met de Rotterdam-Zuid-Amerika Lijn niet tot een positieve conclusie is kunnen komen.
Op grond van een en ander stelt de commissie aan

de Kamer voor, als haar oordeel uit te spreken, dat de overeenkomst met de N.V. Kon. Hollandsche Lloyd, aangegaan dd. 21 Augustus 1930, behoort te worden opgezegd, vóór of op 30 November a.s.; dat het verleenen van kasvoorschotten aan deze N.V. over het jaar 1932 slechts kan plaats hebben met behoud van de overige bepalingen der loopende overeenkomst, onder voorwaarde:
ten eerste, dat uiterlijk 31 Maart 1932 een voor de regeering aannemelijke financieele reorganisatie zal zijn tot stand gekomen, waarbij uit den aard der zaak tevens een regeling moet worden getroffen voor de reeds verleende en eventueel nog te verleenen voorschotten door het Rijk (voor wat de laatste betreft zal de vraag overwogen behooren te worden, of en in welke mate zij preferent zullen zijn);
ten tweede dat een overeenkomst verkregen is met de Rotterdam-Zuid-Amerika Lijn, althans gebleken is dat de N.V. Kon. Hollandsche Lloyd harerzijds het redelijke gedaan heeft om de totstandkoming dezer overeenkomst te bevorderen.
In afwachting van de vervulling dezer voorwaarden zal slechts een kasvoorschot voor 1932 kunnen worden verleend van 'n vierde gedeelte van de som voor 1932 bepaald in de thans van kracht zijnde overeenkomst.

A. BEWAPENINGSVACANTIE. — China's standpunt. — De Chineesche regeering heeft verklaard bereid te zijn een bewapeningsvacantie ter voorbereiding van de ontwapeningsconferentie in te voeren, echter onder voorbehoud van een afdoende regeling van het conflict in Mandsjoerije.
Mocht door ongelukkige omstandigheden het bolwerk van het Volkenbondsverdrag en het Kelloggpact, op welke de volken hun veiligheid hebben gebaseerd, ineenstorten, dan zou de Chineesche regeering tot haar spijt zich gedwongen zien om voor alle andere nationale plichten, de nationale verdediging op te bouwen tot deze sterk genoeg is om het land voor een aanval van buitenaf te behoeden en de territoriale integriteit en politieke onafhankelijkheid van China te beschermen. (Vor. ber. blz. 96 E.)

B. NEDERLAND. — **Gemeentefinanciën.** — De Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten heeft een adres aan de Tweede Kamer gezonden naar aanleiding van het daar door de regeering ingediende wetsontwerp tot tijdelijke korting op de uitkeeringen aan de gemeenten, welke deze verschuldigd zijn ingevolge de nieuwe wet op de financieele verhouding tusschen Rijk en Gemeenten. De Vereeniging spreekt haar teleurstelling uit over dit ontwerp, dat ingediend is op een tijdstip dat de begrooting in vele gemeenten reeds is opgemaakt of vastgesteld.
Zeer bedenkelijk acht de Vereeniging het motief van de Regeering voor haar voorstel, n.l. dat zij voornemens is een korting op de salarissen der Rijksambtenaren aan te brengen. Met het voorgesteld ontwerp dwingt zij de gemeenten tot een zeker beleid ten aanzien van een aangelegenheid die tot de competentie der Gemeenten behoort, n.l. de salarieering van het Gemeentepersoneel. Indien het Rijk deze te hoog zou vinden, dan behoort het de normale rechtsmiddelen daartegen te gebruiken, zooals die gevonden worden in het toezicht van Gedeputeerde Staten en het Vernietigingsrecht van de Kroon.
De Vereeniging kan in de nu voorgestelde wijze van wetgeving, noch staatsrechtelijk, noch in eenig ander opzicht onderkennen een betreden van den rechten weg, welke leidend beginsel van wetgeving behoort te zijn. (Vorig bericht blz. 95 0.)

C. CYPRUS. — **Anti-Engelsche** betoogingen **in** Griekenland. — Ter gelegenheid van de herdenking *van* den wapenstilstandsdag is in Griekenland krachtig geprotesteerd tegen de „overweldiging van het eiland Cyprus" door Engeland. (Vorig bericht blz. 94 C.)
De Grieksche regeering treedt streng op tegen deze demonstraties en heeft geweigerd een delegatie van de bevolking van Cyprus te ontvangen. (V. b. 94 G.)

D. ENGELAND. — Ministerie. — Het Engelsche ministerie bestaat op het oogenblik uit 52 leden, waarvan 32 geen deel uitmaken van het Kabinet.
De verhouding in het ministerie is 30 conservatieven tegen 7 Samuel-liberalen, 6 Simon-liberalen en 9 nationale Labourleden. (Vorig bericht blz. 97 ***C.)***

11 NOVEMBER 1931

E. NEDERLAND. — Textielindustrie. — Naar aanleiding van de door de Enschede'sche en Twentsch-Geldersche Fabrikantenvereeniging aangekondigde loonsverlaging in de Textielindustrie van 5%, vestigt de Textielarbeidersbond „De Eendracht" allereerst de aandacht op het feit, dat de werkloosheid in dit bedrijf in het buitenland veel grooter is dan hier te lande, blijkend uit het volgend staatje, dat aangeeft hoeveel weken niet gewerkt is in de halfjaren geeindigd

	Juli 1931	Jan. 1931	**Juii 1930**	Jan. 1930
Gr.-Brittannië . . .	13.42	13.22	10.77	7.09
Duitscbland	6.43	2.87	2.07	2.36
Frankrijk	6.13	3.01	2.41	**1.37**
Italië	7.73	7.63	1.60	3.93
België	5.20	3.85	2.19	1.32
Polen	1.18	1.65	2.54	1.43
Zwitserland	4.23	4.28	5.20	2.90
Nederland	0.86	0.50	0.05	0.05

Loonsverlaging zou derhalve niet een vraag zijn van concurrentie, omdat anders in de landen met een lageren loonstandaard de toestand gunstiger had moeten zijn, terwijl het tegenovergestelde het geval is.
Omtrent den toestand der industrie deelt ..De Eendracht" mede, dat in de katoenindustrie werkten in de jaren: 1925 36.454, 1926 38.380, 1927 40.599, 1928 41.713, 1929 42.087 arbeiders. Over 1930 zijn de cijfers nog niet bekend, en al moest allicht over dat jaar eenige daling geconstateerd worden, bovenstaande cijfers toonen een gezonden groei.
Over de Japansche concurrentie in Nederlandsch-Indië wordt opgemerkt: De totale invoer bedroeg in 1928, 1929 en 1930 resp. 133, 129 en 92 millioen gulden. Over deze drie jaren is daarvan door Japan ingevoerd: resp. 26,56%, 31,0570 en 36,05%. Anderzijds kan echter geconstateerd worden, dat ook de Nederlandsche invoer is gestegen, en wel als volgt: 1928 27,05%, 1929 28,60% en 1930 29,57%.

F. CHINA. — **Overstroomingsramp.** — Uit de officieele rapporten met betrekking tot de overstroomde gebieden, welke 120.000 vierkante mijlen beslaan, blijkt, dat in de provincies Anwei en Kiangsoe resp. 27 en 31% van den graanoogst door het water is vernield, terwijl de rijstoogst voor resp. 18 en 26% verloren is gegaan. In de overige gebieden werd 29% van den graanoogst en 24% van den rijstoogst vernield. De waarde van het vernielde wordt op circa 600 millioen gulden geschat. (Vor. ber. blz. 53 B.)

G. NATUURWETENSCHAPPEN. — Nieuw element ontdekt. — De Amerikaansche geleerde Fred. Allison, de leider der natuurkundige afdeeling van de polytechnische school te Auburn verklaart, dat het hem gelukt is het eenige tot nu toe nog ontbrekende element (nummer 85) te ontdekken. Hij stelt voor het nieuwe element „Halogen" te noemen, aangezien het in de tabellen der atoomgewichten staat onder de „Halogenen" Fluor, Chloor, Broom en Jodium.
Terwijl Fluor en Chloor bij kamertemperatuur gasvormig zijn, is het nieuwe element, evenals Jodium, een vast lichaam.

A. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Wapenstilstand. — De vijandelijkheden bij de brug over de Nonni, waar zich de laatste dagen de strijd geconcentreerd had, zijn voorloopig gestaakt tengevolge van een door den Chineeschen Generaal Ma Tsjang Sjan en den Japanschen Consul te Tsitsihar gesloten overeenkomst. (Vorig bericht blz. 99 H.)

B. **FRANKRIJK. — Communisme.** — De Secretaris-Generaal van de C. G. T. U., het communistische vakverbond in Frankrijk, heeft medegedeeld, dat deze bond in een tijdsverloop van 2 jaar 100.000 leden heeft verloren.

C. CALMETTE-PROCES TE LUEBECK. — Het Openbaar Ministerie heeft voorgesteld de beschuldigingen uit te breiden. Beide beklaagden moeten volgens het O. M. ook vervolgd worden, omdat zij bij toepassing van de methode-Calmette in den winter van 29/30 zich niet van te voren hadden overtuigd, door persoonlijk onderzoek, van de onschadelijkheid van de uit Parijs verkregen culturen en de invoering van de methode hadden bewerkt zonder van te voren bij de bevoegde Duitsche autoriteiten de noodige inlichtingen in te winnen.
Met instemming der verdediging besloot de rechtbank het voorstel van het O. M. goed te keuren. (Vorig bericht blz. 89 L.)

D. GRAF ZEPPELIN. — Staat van dienst. — Uit een statistiek der Zeppelin-maatschappij blijkt, dat de ,,Graf Zeppelin" op haar 232 tochten in totaal 3588 uur, d.i. 149 dagen en 12 uur in de lucht is geweest. In dezen tijd werden 349.827 K.M. afgelegd. Aan boord bevonden zich in totaal 15.472 personen, o.w. 8778 passagiers. Aan vracht werd in totaal, met inbegrip van de uitrusting voor den Pooltocht, 33.147 K.G. vervoerd, aan post 11.899 K.G. De totale nuttige last beliep 195.447 K.G., de totale bedrijfslast 3.788.890 K.G. (Vorig bericht blz. 72 C.)

E. DUITSOHLAND. — Bevolking. — De rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft den Rijksdag een nota met betrekking tot de volksgezondheid in Duitschland doen toekomen. Begin 1931 bedroeg de totale bevolking van het Duitsche rijk zonder het Saargebied 64,48 millioen zielen. De vermindering in het aantal geboorten duurt voort. Sinds 1900 is het aantal levend geborenen gedaald van bijna 2 millioen tot 1.126.800 in 1930. In 1913 was het geboorteoverschot bijna tweemaal zoo groot als in 1930.

F. OOSTENRIJK. — Disconto. — Het disconto der Nationale Bank is verlaagd van 10% tot 8%. De rente voor beleeningen op schuldbekentenissen der Oostenrijksche republiek en op stukken van den ouden Oostenrijkschen staat is verlaagd van 10½% tot 8½% en die voor beleeningen op andere waardepapieren van 11% tot 9%.
Het motief voor dezen maatregel is gelegen in het feit, dat na de besprekingen te Bazel aan do Oostenrijksche centrale Bank wederom de vrije hand ten aanzien van baar discontopolitiek is gelaten. De toeneming aan deviezen sinds de invoering van de deviezenverordening bedroeg Sch. 86 millioen. Daarvan werden Sch. 25 millioen voor interest en schuldelging op de buitenlandsche leeningen van den bondsstaat, publieke lichamen en private ondernemingen gebruikt. Terugbetalingen van leeningen aan buitenlandsche particuliere banken vereischten Sch. 21 millioen.
Op grond van de verplichting tot aanmelding werden deviezen ter hoogte van Sch. 11 millioen ingeleverd, die in genoemde 86 millioen begrepen zijn. De wisselportefeuille liep met Sch. 6 millioen terug. Het dekkingspercentage verbeterde tot 28,3%. (V. b. 16 K.)

G. **DUITSCHLAND.** — Deviezenverordening uitgebreid. — Terwijl tot nu toe de handel in buitenlandsche, aan de Duitsche beurzen niet genoteerde aandeelen aan een goedkeuring onderhevig was, zal dit in het vervolg ook voor de Duitscne buitenlandsche obligaties gelden. Zonder goedkeuring zijn slechts aankoopen voor den leeningsdienst geoorloofd.
Voor den aankoop van buitenlandsche waardepapieren in het buitenland, welke in Duitschland officieel of in het vrije verkeer genoteerd worden, dus in het bijzonder de internationale arbitragefondsen, is toestemming noodig, terwijl de handel in het binnenland ook in het vervolg onbeperkt blijft.
Tot nu toe was het voor buitenlanders, die hun waardepapieren in het binnenland verkochten, mogelijb de opbrengst daarvan naar het buitenland te laten overmaken. Dergelijke bedragen vormen van nu af aan geblokkeerde saldi, welke zonder goedkeuring der „Devisenbewirtschaftungsstelle" slechts voor den aankoop van Duitsche waardepapieren aangewend mogen worden. Iedere andere beschikking daarover is aan een toestemming onderhevig.
De toestemming wordt alleen verleend. wanneer de saldi op een andere wijze in het binnenland belegd worden. De nakoming der nieuwe bepalingen wordt door straffen verzekerd. (Vorig bericht blz. 82 H.)

12 NOVEMBER 1931

H. GRIEKSOH-BULGAARSOH FINANCIEEL GESCHIL. — Na langdurige onderhandelingen zijn Griekenland en Bulgarije tot overeenstemming gekomen. Gedurende het Hoover-jaar zullen de beide landen elkaar geen betalingen doen. Bulgarije zal geen herstelbetalingen aan Griekenland doen, terwijl Griekenland ontslagen wordt van de verplichtingen, voortvloeiende uit de Kaphandaris-Molow-overeenkomst. (Vorig bericht blz. 54 Q.)

I. FRANKRIJK. — **Invoerbeperking** van **schapenvleesch** en eieren. — De Fransche regeering heeft contingenten vastgesteld voor den invoer van schapenvleesch, eieren, gevogelte en konijnen.
Voor Nederland zijn hiervan voornamelijk van belang de contingenteeringen van schapenvleesch en eieren. Het totale contingent voor versch en gekoeld schapenvleesch bedraagt voor November 200 ton, voor December 300 ton; hiervan zijn aan Nederland toegewezen 98 ton voor November en 144 ton voor December.
Voor eieren bedraagt het totale contingent 340 tos voor Nov. en 500 ton voor December. Hiervan zijn toegewezen voor Nov. aan België 176 ton, aan Polen 67 ton en aan Turkije 40 ton, samen 283 ton. Blijft dus over 57 ton, welke door ,,andere landen", waaronder ook Nederland, kunnen worden geleverd. Voor Dec. zijn de contingenten als volgt: België 265 ton, Polen 100 ton, Turkije 60 ton, samen 425 ton; de overige 75 ton te leveren door ,,andere landen", waaronder ook Nederland.
Bepaald is voorts, dat eieren slechts ten invoer worden toegelaten, indien de naam van het land van herkomst met onuitwischbaren inkt op de schaal is aangegeven in letters van ten minste 2 mM. (92 A.)

K. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Invoerrechten. — Ingediend is een wetsontwerp tot tijdelijke heffing van twintig opcenten op de invoerrechten in Ned.-Indië.
In de memorie van toelichting deelt de minister van Koloniën mede, dat de geldelijke vooruitzichten van dien aard zijn, dat een versterking van verschillende middelen, ook dat der invoerrechten, niet achterwege kan worden gelaten. In overeenstemming met het advies van den Volksraad is, in afwijking van het aan den Volksraad voorgelegde wetsontwerp, waarin heffing van de opcenten gedurende twee jaren was voorgesteld, in dit wetsvoorstel de heffing tot het jaar 1932 beperkt.

L. NOBELPRIJS **SCHEIKUNDE.** — De Nobelprijs voor Scheikunde wordt dit jaar verdeeld tusschen de Duitsche Hoogleeraren Karl Bosch en Friedrich Bergius. Deze geleerden hebben zich vooral bezig-

gehouden met het onderzoek over het ontstaan en de ontwikkeling van de hoogdrukmethode. Dr. Bosch hield zich bezig met het vinden van een procédé voor de bereiding van synthetische ammoniak, die verkregen wordt door de stikstof uit de lucht te binden met waterstof, en in het bijzonder met de vorming van salpeterzuur door de oxydatie van ammoniak. Dr. Bergius heeft voor het eerst uit een deeg van kool en olie onder toevoeging van waterstof, benzine bereid. Hij heeft zich verder vooral beziggehouden met het vloeibaar maken van steenkool en is er in geslaagd uit de steenkool 60% olie te vormen waarvan één derde benzine, één derde Diesel-olie en één derde stookolie is.
Het is Dr. Bergius ook gelukt uit hout suikerproducten te vervaardigen welke zeer geschikt zijn voor veevoeder.
Sedert zijn instelling is de Nobelprijs voor Scheikunde aan de volgende personen toegekend:
1901 prof. J. **H.** Van 't Hoff (Nederland); 1902 prof. E. Fischer (Duitschland); 1903 prof. S. A. Arrhenius (Zweden); 1904 Sir William Ramsay (Engeland); 1905 prof. Ad. von Baeyer (Duitschland); 1906 prof. H. Moissan (Frankrijk); 1907 prof. Ed. Buchner (Duitschland); 1908 prof. **E.** Rutherford (Engeland); 1909 prof. W. Ostwald (Duitschland); 1910 prof. **O.** Wallach (Duitschland); 1911 prof. Marie Curie (Frankrijk); 1912 prof. V. Grignard en prof. P. Sabatier (Frankrijk); 1913 prof. A. Werner (Zwitserland); 1914 prof. Th. W. Richards (Ver. Staten); 1915 prof. R. Willstadter (Duitschland); 1916, 1917, niet toegekend; 1918 prof. F. Haber (Duitschland); 1919 niet toegekend; 1920 prof. W. Nernst (Duitschland); 1921 prof. F. Soddy (Engeland); 1922 prof. F. **W.** Aston (Engeland); 1924 niet toegekend; 1925 prof. R. Zsigmondy (Duitschland); 1926 prof. Th. Svedberg (Zweden); 1927 prof. **H.** Wieland (Duitschland); 1928 prof. A. Windaus (Duitschland); 1929 prof. **A.** Harden en prof. H. von Euler-Chelpin (resp. Engeland en Zweden); 1930 prof. H. Fischer (Duitschland); 1931 dr. Karel Bosch en dr. Fr. Bergius (beiden Duitschland).
De prijs bedraagt dit jaar 173.206.26 Kr. of ruim f 115.000.

A. **BELGIE.** — De **doodende** mist in de **Maasvallei.** — De conclusies van de commissie van onderzoek naar de oorzaken van de sterfgevallen tijdens den zwaren mist in het Maasdal luiden als volgt:
„De oorzaak is in de eerste plaats gelegen in de werking van zwavelzuur, gevormd door oxydatie, welke teweeg is gebracht door het contact tusschen de zuurstof in de lucht en de waterdruppeltjes van den mist met de stofdeeltjes en de zwavelanhydride, die zich overal in de industriecentra van het Maasdal tusschen Luik en Engis in de atmosfeer bevinden. Deze oxydatie kon echter slechts de bekende noodlottige afmetingen aannemen, als gevolg van zeer bijzondere atmosferische omstandigheden, welke de gewone luchtverversching in het Maasdal verhinderden. Hierdoor werd de atmosfeer in de streek tusschen Luik en Engis herschapen tot een soort verdund slijk, waarin zich plaatselijke besmettingshaarden konden vormen, als gevolg van de aanwezigheid van tallooze fabrieken en huizen in deze streek. De vorst, de buitengewoon zwakke wind en de zware mist verhinderden de verwarming van de aarde door de zon overdag en de uitstraling van warmte door de aarde des nachts."
De commissie wijst er op, dat de sterfgevallen voor het overgroote deel betrekking hadden op vrij bejaarde personen (ouder dan 55 jaar), dan wel op personen, die aan ziekten der ademhalingsorganen leden.

B. POLEN. — Anti-semitisme. — Ook aan de universiteit van Lemberg hebben zich thans anti-semitische ongeregeldheden voorgedaan. Nationalistische studenten beletten de joodsche studenten den toegang tot het Universiteitsgebouw. Hierdoor ontstond een vechtpartij waarbij 20 personen gewond werden. (Vorig bericht **blz.** 93 I.)

C. **VEREENIGDE STATEN.** — **Overtreding** van de **anti-trustwet.** — Se Austin in den staat Texas is op het oogenblik een proces aan den gang tegen vijftien petroleumiilaatschappijen, die beschuldigd worden de anti-trustwet te hebben overtreden.
De procureur-generaal heeft boeten geëischt tot een totaal bedrag van $ 17.850.000, alsmede uitzetting uit den staat Texas.
Tot de vervolgde maatschappijen behooren de Standard Oil en de Shell Petroleum Corporation. Zij worden beschuldigd betrokken te zijn bij een complot met het doel den handel in benzine en petroleumproducten geheel onder hun invloed te brengen.

D. CYPRUS. — De toestand normaal. — De Engelsche minister van Koloniën heeft verklaard dat de toestand te Cyprus thans weer normaal geacht mag worden. In totaal zijn 6 burgers gedood, 30 gewond en 39 politiemannen gekwetst. Als tijdelijke maatregel zal de wetgevende raad opgeheven worden. De wetgevende macht zal aan den gouverneur worden verleend. (Vorig bericht blz. 100 C.)

E. NEDERLAND. — Salarisverlaging overheidspersoneel. — De Nederlandsche regeering heeft medegedeeld, dat de salarisverlaging van 5% op **1** Maart 1932 zal ingaan. (Vorig bericht blz. **73** F.)

13 NOVEMBER 1931

F. **CANADA.** — Communisme. — Uit het schuldig verklaren van acht leiders der communistische beweging als leden van een onwettige organisatie, vloeit voort, dat het Communisme in Canada onwettig is verklaard.

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Duitschlands** standpunt. — In verband met de a.s. ontwapeningsconferentie heeft de Duitsche rijksweerminister Groener het volgende verklaard:
„Duitschland heeft recht op dezelfde veiligheid en dezelfde ontwapeningsmethoden als de andere mogendheden. In 1919 heeft men Duitschland uitdrukkelijk verzekerd, dat de andere staten zouden volgen op den weg, dien Duitschland, wat de ontwapening betreft, onmiddellijk moest inslaan. Duitschlands doel op de Ontwapeningsconferentie moet daarom zijn. weer zijn nationale veiligheid te herkrijgen doordat de andere staten ontwapenen volgens dezelfde methode, welke zij indertijd Duitschland hebben opgedwongen." (Vorig bericht blz. 83 E.)

H. DUITSCHLAND. — Scheepvaart. — Blijkens de statistiek der Duitsche Vereeniging van Scheepsbouwkundigen vonden aan het eind van 1913 rond 60.000 werklieden emplooi op die Duitsche werven, die zich destijds op den bouw van handels-, oorlogs- en binnenschepen toelegden. Na den oorlog steeg dit aantal tot maximum 90.000, doch thans vinden blijkens aan dezelfde bron ontleende gegevens slechts ca. 25.000 arbeiders, d.w.z. 42% van het totaal van vóór den oorlog in deze industrie emplooi! In 1913 slaagde Duitschland er in zijn productie op te voeren tot 451.000 bruto-registerton wat de stoomschepen aangaat. Voor de motor- en binnenvaart-schepen bedroeg de bruto-tonnenmaat respectievelijk 24.000 en 90.000 ton of in totaal 565.000 bruto-registerton. Vergelijkt men hiermede de vermoedelijke productiecijfers voor het loopende kalenderjaar, t.w. 213.000 bruto-registerton, dan blijken deze slechts 37% van het vóór-oorlogsch maximum te bedragen, terwijl het aantal werknemers 42% van dat in het jaar 1913 bedraagt. (Vorig bericht blz. 56 A.)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Automobielproductie.** — De automobielproductie van de V. S. en Canada, welke volgens de mededeelingen van de Amerikaansche Kamer voor den automobielhandel haar hoogtepunt in dit jaar in April bereikte niet 352.000 personen- en vrachtwagens, geeft sindsdien een voortdurende daling te zien. Zij is in Mei gedaald tot 327.000 wagens, in Juni tot 254.000, in Juli tot 223.000, in Augustus tot 197.000 en in September tot 143.000 wagens en beliep in October slechts 83.000 stuks. De totale autornobielproductie in de eerste tien maanden van het loopende jaar bedraagt 2.283.000 wagens of 923.000 wagens, overeenkomende met 29% minder dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar, terwijl vergeleken met 1929, het recordjaar in de geschiedenis der Amerikaansche automobielindustrie, de productievermindering zelfs 2.986.000 wagens of 57% bedraagt. (Vor. ber. 43 G.)

B. NOBELPRIJS **NATUURKUNDE.** — De Nobelprijs voor natuurkunde wordt dit jaar niet toegekend.

C. VEREENIGDE STATEN. — Besparingen bij de vloot. — Hoover bliift bij zijn voornemen om de uitgaven voor de vloot te verminderen en een begrooting bij het Congres in te dienen ten bedrage van $ 343 millioen, hetgeen een verlaging van $ 59 millioen der oorspronkelijke begrooting beduidt.
De besparing zal worden verkregen door een reorganisatie van de Aziatische vloot, beperking van het personeel, het opleggen van een vijfde gedeelte der vloot en het sluiten der vlootbases van Newport (R.I.) en Hampton Roads (Virg.). De wijzigingen zullen geleidelijk tot stand worden gebracht. **(98 F.)**

D. ENGELAND. — Ronde-tafel-conferentie. — Nadat gebleken was, dat een accoord omtrent de minderhedenkwestie niet mogelijk was, is de minderhedencommissie tot onbepaalden datum uiteengegaan. Ofschoon MacDonald verklaarde dat ,,het werk zal voortgaan", wordt algemeen de heele conferentie, wier opzet was een bevredigende regeling te vinden voor Indië's zelfbestuur. als mislukt beschouwd. De commissie voor de federale structuur van Britsch-Indië zal nog eenmaal bijeenkomen, terwijl ook nog een plenaire zitting gehouden zal worden. **(99 A.)**

E. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De toestand in Mandsjoerije wordt steeds onoverzichtelijker door de voortdurend tegenstrijdige berichten van Japan en China. Het staat echter wel vast dat de onrust, in plaats van met het oog op de naderende Volkenbondszitting te verminderen, grooter wordt. Zoowel Japan als China sturen nota's aan Briand, waarin zij elkaar de schuld geven van de steeds wederkeerende vijandelijkheden.
Ma Tsjang Sjan, de Chineesche generaal te Tsitsihar, heeft Maarschalk Tsjang Hsu Liang instructies gevraagd in verband met den eisch van den Japanschen generaal Honjo tot ontruiming van Tsitsihar. Maarschalk Tsjang Hsu Liang heeft hierop het volgende geantwoord:
,,Weiger uw toestemming tot de ontruiming en verdedig het gebied tot het uiterste, omdat
1e. het ultimatum slechts een persoonlijke daad is van Honjo, en niet officieel van de regeering te Tokio afkomstig is;
2e. de geloofsbrieven der vertegenwoordigers van Honjo niet afdoende waren;
3e. Japan reeds vóór het verstrijken van den in het ultimatum genoemden termijn een krachtig offensief is begonnen."
Van Japansche zijde ontkent men weer dat Honjo een ultimatum zou hebben gesteld. (Vor. ber. **101 A.)**

F. SPANJE. — Acte van **beschuldiging jegens Alfonso.** — Ten aanzien van de procedure tegen den exkoning van Spanje zal de volgende weg worden bewandeld:
Wanneer het proces voor de Cortes komt, zullen deze optreden als rechtbank, en de commissie voor de verantwoordelijkheden zal de rol van openbaar ministerie vervullen.
De commisise zal de Cortes voorstellen te verklaren, dat Alfonso van Bourbon schuldig is aan ,,majesteitschennis jegens de souvereiniteit van het volk", en aan de leiding van den militairen staatsgreep, die ten doel had den representatieven regeeringsvorm in een persoonlijk bewind te wijzigen. Door dit persoonlijk bewind ontnam hij het Spaansche volk gedurende zeven jaren al zijn vrijheden en fundamenteele rechten.
De Cortes zullen den ex-koning aan de volgende straffen onderwerpen: hij zal van al zijn rechten, titels en waardigheden worden ontheven, waarop hij in Spanje noch elders meer aanspraak kan maken. Hij kan ze niet meer opeischen, voor zich zelf noch voor zijn nakomelingen.
Ofschoon de ernst der begane fouten hem de doodstraf doet verdienen, stelt de commissie. den geest der Cortes weerspiegelend, levenslange opsluiting voor. In geval hij op Spsansch grondgebied zou terugkeeren, zou de doodstraf alleen van toepassing zijn indien hij zou voortgaan op een wijze te handelen, welke een gevaar voor de veiligheid van den staat en de republiek oplevert.
Alle goederen en bezittingen van den ex-koning, die zich op nationaal gebied bevinden, zullen worden geconfisqueerd.
Het vonnis zal na goedkeuring door de Cortes en na door de regeering der republiek te zijn gesanctionneerd aan alle stadhuizen in Spanje worden aangeplakt en ter kennis van de diplomatieke vertegenwoordigers van alle landen worden gebracht. (92 H.)

G. POLEN. — Anti-semitisme. — De anti-semitische agitatie heeft zich thans tot op twee na alle hoogescholen uitgebreid. Ook te Krakau zijn de joodsche studenten uit de collegezalen verwijderd. Slechts de universiteit te Poznan en de Katholieke universiteit te Lublin zijn geopend. (Vor. ber. blz. **102** B.)

H. CHINEESCH-JAPANSCH COhTFLICT. — De Japansche gedelegeerde te Genève, Sjidehara verklaarde nogmaals in antwoord aan Briand, dat de Japansche regeering eventueelen buitenlandschen vertegenwoordigers de grootst mogelijke faciliteiten zal verleenen, ten einde een onderzoek ter plaatse te kunnen instellen. De Chineesche gedelegeerde heeft een zelfde verklaring afgelegd. (Vorig bericht blz. **103** E.)

I. ZUID-AFRIKA. — Gouden standaard. — Met op een na algemeene stemmen heeft de Kamer voor de Mijnen het standpunt van de commissie van goudproducenten aanvaard volgens hetwelk Zuid-Afrika den gouden standaard hoort los te laten en de valuta op ponden-koers te baseeren. Oorspronkelijk was de Kamer met de Regeering van meening, dat de gouden standaard moest worden gehandhaafd; echter door de door de regeering genomen maatregelen was de situatie geheel veranderd en waren de productiekosten gestegen.
Ondanks dit besluit van de Kamer voor de Mijnen is het Kabinet vast besloten den gouden standaard niet op te geven.

K. OLYMPISCHE SPELEN. — Data. — Het stadion te Los Angeles waar de Olympische Spelen 1932 zullen worden gehouden, is gereed gekomen en kan 105.000 menschen bevatten.
De data voor wedstrijden in het Stadion zijn als volgt vastgesteld:
Openingsplechtigheid 30 Juli; Athletiek 31 Juli—7 Augustus; Lacrosse-demonstratie **7.** 9 en 12 Aug.; Hockey 8—11 Aug.; Gymnastiek 8—12 Aug.; Paardensport 13 en 14 Aug. Sluitingsplechtigheid 14 Aug.
(Vorig bericht blz. **88** F.)

A. RADIO. — Nieuwe zender van **Radio-Paris** in gebruik. — De nieuwe zender van Radio-Paris is in gebruik genomen; deze zender is het eigendom van de particuliere omroepvereeniging Cie. française de Radiophonie en is gebouwd door de Sté française Radio Electrique (SFR).
Een driehoeksantenne, gedragen door drie masten van 208 meter, op 315 meter afstand van elkaar, dient als straler. Volgens een methode van den hoofdingenieur Chireix zal de zender zijn 90 kW zonder veranderingen tot 120 kW kunnen verhoogen.
De klankzaal blijft te Parijs in de rue François Premier, vanwaar zwaar gepupiniseerde kabels (op elke 900 M. is een spoel ingeschakeld) naar den zender zijn gelegd. De kabel moet frequenties van 50 tot 12000 doorlaten. De golflengte blijft 1724 M. (174 kHz.). (Vorig bericht blz. **52** B.)

B. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Begrooting **1932.** — Bij de Tweede Kamer is ingediend de begrooting van Nederlandsch-Indië voor 1932. De memorie van toelichting vangt eerst aan met opsomming der resultaten over de laatste jaren. Daaruit blijkt, dat over 1929 de gewone dienst een overschot van f 10.802.000, de buitengewone dienst een tekort van f 64.903.000, en de geheele dienst ergo een tekort van f 54.101.000 oplevert. Voor 1930 wordt een totaal tekort van f 137.568.000 geraamd, waarvan **f** 84.692.000 op den gewonen dienst en f 52.876.000 op den buitengewonen dienst.
Voor de uitkomsten van het dienstjaar 1931 moet voorloopig nog met een zeer globale schatting worden volstaan. Naar deze schatting zal zich voor het jaar 1931 een tekort voordoen van f 172.600.000, waarvan f 135.154.000 op den gewonen en f 37.446.000 op den buitengewonen dienst.
Wat de begrooting voor 1932 betreft, deze vertoonde bij de indiening bij den Volksraad de volgende eindcijfers: gewone dienst: uitgaven f 807.610.107, middelen **f** 716.169.295, tekort **f** 91.440.812; buitengew. dienst: uitgaven f 41.694.587, middelen **f** 8.387.738, tekort **f** 33.306.849; geheele dienst: uitgaven **J** 849.304.694; middelen **f** 724.557.033, tekort **f** 124.747.661.
Bij nota's van wijziging en door amendeering van den Volksraad werden hierin diverse wijzigingen gebracht, zoodat de begrooting thans als volgt luidt: gewone dienst: uitgaven f 804.955.981, middelen **f** 715.929.234, tekort **f** 89.026.747; buitengew. dienst: uitgaven f 40.294.587, middelen **f** 8.587.738, tekort **f** 31.706.849; geheele dienst: uitgaven f 845.250.568, middelen **f** 724.516.972, tekort **f** 120.733.596.
Ondanks een aanzienlijke beperking van de uitgaven, overeenkomstig de in de April-zitting van den Volksraad aangekondigde voornemens der regeering, en niettegenstaande gerekend is op versterking der middelen, ten deele door tijdelijke verhooging van eenige directe en indirecte heffingen, is het niet mogelijk gebleken den verderen teruggang van de middelen door bezuiniging op de uitgaven zoover op te vangen, dat het tekort op den gewonen dienst tot bescheiden afmetingen kon worden teruggebracht.
Nu sedert de opstelling van de begrooting de toestand nog ongunstiger is geworden, zal met de beperking van de uitgaven veel verder moeten worden gegaan dan in den aanvang van dit jaar verantwoord scheen.

C. DUITSCHLAND. — Hindenburg weigert een delegatie der Nat. Socialisten te ontvangen. — Rijkspresident Hindenburg heeft een delegatie der Sturm-Abteilungen der Nat. Socialisten, welke hem om een onderhoud verzocht had, het volgende doen antwoorden:
„De rijkspresident laat U mededeelen, dat hij met diep leedwezen kennis heeft genomen van de moorden en overvallen van den laatsten tijd en dat hij den rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft verzocht bijzondere aandacht te wijden aan het bestrijden van deze gebeurtenissen. Van een ontvangst uwer kameraden zou de rijkspresident willen afzien met het oog op zijn buitengewoon drukke werkzaamheden; hij geeft u in overweging uw materiaal ter beschikking van den rijksminister van Binnenlandsche Zaken te stellen." (Vorig bericht blz. 75 D.

D. FRANSCH-DUITSCHE **SAMENWERKING.** — **Baldwin's** oordeel. — De Engelsche minister Baldwin heeft in het Lagerhuis een rede gehouden over den internationalen toestand en in het bijzonder over de noodzakelijkheid van een afdoende regeling der oorlogs- en herstelbetalingen.
Ten aanzien van de verhouding in dezen tusschen Duitschland en Frankrijk, verklaarde Baldwin dat het duidelijk is dat de bestaande regelingen mislukt zijn en dat in weerwil van het Hoover-plan de toestand onzeker blijft. Derhalve is een overeenkomst tusschen deze twee landen dringend noodzakelijk. Baldwin verklaarde verder, dat Engeland de laatste 10 jaren Duitschland's financier is geweest en het daardoor in staat heeft gesteld zijn internationalen handel voort te zetten en dientengevolge zijn schadevergoedingen te betalen. De terugbetaling dezer voorschotten mag niet door politieke schulden in gevaar worden gebracht daar anders het handelscrediet van Duitschland vernietigd zou worden en er in het geheel geen vooruitzicht zou bestaan op verdere schadevergoedingen.
(Vor. ber. Fransch-Duitsche samenw. blz. 76 B.)

Baldwin

E. **INTERNATIONALE** SAMENWERKING. — Het Internationaal Verbond van Vakvereenigingen heeft zijn beraadslagingen te Berlijn over de economische crisis beëindigd. Het plan van Albert Thomas, Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, om door den aanleg van internationale openbare werken de werkloosheid te bestrijden, werd goedgekeurd. Besloten werd een commissie van financieele en economische deskundigen bijeen te roepen teneinde de in dit plan voorgestelde werkzaamheden te bestudeeren.
In een aan het slot der bijeenkomst gepubliceerd communiqué verklaarde het bestuur, indien eenigszins mogelijk, een internationale vakvereenigingsconferentie ter bestrijding van de economische crisis bijeen te roepen en hiertoe ook de Amerikaanache federatie van den Arbeid uit te noodigen.
(Vor. ber. Int. Werkloosheid blz. **49** M.)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Ultimatum van Japan. — Japan heeft den Chineeschen generaal Ma Tsjang Sjen een ultimatum van den volgenden inhoud doen toekomen:
1. Generaal Ma Tsjang-Sjen moet zijn rond Tsitsihad en Angantsji samengetrokken troepen naar hun

oorspronkelijke posities doen terugkeeren en te Tsitsihar zelf slechts een normaal garnizoen achterlaten.
2. Ten Zuiden van den Chineeschen Ooster spoorweg mag Na Tsjang-Sjen in geen geval troepen handhaven.
3. De Taunan-Agantsji-spoorweg zal door de gewone spoorwegdirectie worden bestuurd. De Chineesche troepen mogen dit beheer niet belemmeren; anders zullen de Japanners hun vrijheid herkrijgen, om alle maatregelen te nemen, die door hen wenschelijk worden geacht.
4. Alle bovenvermelde voorwaarden moeten vóór 25 dezer zijn vervuld. (Vorig bericht blz. 103 H.)

14 NOVEMBER 1931

A. SUIKER. — Wereld- en Java-suikerproductie. — De volgende staatjes geven een overzicht ven de suikerproductie van Java in vergelijking met de productie van de geheele wereld.

Wereldproductie met inbegrip van Britsch-Indië.
(Cijfers in duizendtallen tons)

Oogstjaar (Mei-April)	Wereldoogst	Java-Oogst	Wereldoogst zonder Java	Percentage Java-oogst v. wereldoogst zonder Java
1904/05 . . .	12.022	1.062	10.960	9,7
1913/14 . . .	18.436	1.433	17.003	8,4
1920/21 . . .	16.517	1.694	14.823	11,4
1921122 . . .	17.704	1.810	15.894	11,4
1922123 . . .	18.359	1.803	16.556	10,9
1923124 . . .	20.096	2.003	18.093	11,1
1924125 . . .	23.687	2.315	21.372	10,8
1925/26 . . .	24.614	1.991	22.623	8,8
1926127 . . .	23.758	2.398	21.360	11,2
1927128 . . .	25.319	2.986	22.333	13,4
1928129 . . .	27.347	2.942	24.405	12,1
1929130 . . .	26.884	2.969	23.915	12,4
1930/31 . . .	28.128	2.850	25.278	11,3
Totaal 13 jaren	282.871	28.256	254.615	142,9
Gemiddelde over 13 jaren	21.759	2.173	19.586	11,0

Wereldproductie zonder Britsch-Indië.
(Cijfers in duizendtallen tons)

Oogstjaar (Mei-April)	Wereldoogst	Java-Oogst	Wereldoogst zonder Java	Percentage Java-oogst v. wereldoogst zonder Java
1904105 . . .	9.654	1.062	8.592	12,4
1913114 . . .	16.145	1.433	14.712	9,7
1920121 . . .	14.052	1.694	12.358	13,7
1921122 . . .	15.172	1.810	13.362	13.5
1922123 . . .	15.315	1.803	13.512	13,3
1923/24 . . .	16.779	2.003	14.776	13,6
1924125 . . .	21.139	2.315	18.824	12,3
1925126 . . .	21.637	1.991	19.646	10,1
1926127 . . .	19 503	2.398	17.105	14,0
1927/28 . . .	22.103	2.986	19.117	15,6
1928129 . . .	24.612	2.942	21.670	13,6
1929130 . . .	24.108	2.969	21.139	14,0
1930/31 . . .	25.278	2.850	22.428	12,7
Totaal 13 jaren	245.497	28.256	217.241	168,5
Gemiddelde over 13 jaren	18.884	2.173	16.711	13,0

(Vorig bericht blz. 81 O.)
(Vorig bericht Ned.-Indië blz. 15 D.)

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht van den strijd. — Ten aanzien van de positie van het oorlogstooneel bij Agantsji kan het volgende worden vastgesteld:

De Japanners zijn de brug over de Nonni overgetrokken en hebben Agantsji bezet, van waaruit zij Tsitsihar bedreigen. Aan hun zijde staat de Chineesche rebelleerende generaal Tsjang Hai Peng. Indien het Tsjang Hai Peng gelukt Tsitsihar te bezetten, wordt de positie van generaal Na onhoudbaar in Mandsjoerije. De Chineesche opperbevelhebber Tsjang Hsu Liang heeft daarom Ma opdracht gegeven zich tot het uiterste te verdedigen. (Vor. ber. blz. 104 F.)

C. POLEN. — Anti-semitisme. — De huidige antisemitische beweging in Polen schijnt niet zoozeer tegen de Joden als wel tegen de regeering gericht te zijn. In den beginne had deze beweging best onderdrukt kunnen worden door de nationaal-democraten (de rechtsche oppositie), daar deze partij grooten invloed oefent op de nationalistische studenten. Maar de nat. dem. pers heeft dadelijk partij getrokken voor de studenten en tegen de regeering, wie zij haar krachtige politie-maatregelen tegen de onruststokers verweet. Het heet zelfs, dat de nationaaldemocraten de Hetze tegen de Joden opzettelijk hebben uitgelokt, teneinde de regeering op het gebied van de binnen- en buitenlandsche politiek moeilijkheden te berokkenen.
De huidige actie tegen de Joden is des te opmerkelijker, omdat de Joodsche minderheid de eenige nationale minderheid was, waarmede de Poolsche meerderheid tot dusver in betrekkelijk goede verstandhouding leefde. (N. Zur. Ztg.) (V. b. 102 B.)

D. SPANJE. — Proces tegen ex-koning Alfonso. — Graaf Romanones heeft verklaard, dat hij in het proces tegen ex-koning Alfonso de verdediging des konings op zich zal nemen. (Vor. ber. blz. 103 F.)

E. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Antwoord van Ma op Japan's ultimatum. — Generaal Ma heeft het Japansche ultimatum om vóór 25 November zijn troepen terug te trekken van de Nonnibrug naar Tsitsihar, afgewezen. Vervolgens ontving hij van de Japanners een tweede ultimatum om Tsitsihar aan de Japansche troepen uit te leveren. Ook deze eisch werd afgewezen.
Zaterdag zijn de gevechten bij de Nonni-brug voortgezet. De Chineezen wisten zich in hun stellingen te handhaven. De Japanners trekken troepen samen tot den opmarsch naar Tsitsihar. (Vor. ber. 105 B.)

F. DUITSCHLAND. — Socialistisch-Communistische samenwerking. — Het soc.-dem. Rijksdaglid dr. Breitscheid heeft naar aanleiding van de herhaalde overvallen door de Nat. Socialisten op andersdenkenden gepleegd, namens zijn partij tot de regeeringen van het Rijk en de Landen de ernstige aansporing gericht een einde te maken aan de terreur der nat. socialistische partij, daar anders de sociaaldemocraten zich genoodzaakt zouden zien de regeering verderen steun te onthouden.
Indien de regeering zich aan het nationaal socialisme zou onderwerpen, zouden de socialisten samengaan met de communisten, wier besluit, aan de terreur van enkele groepen een einde te maken, een belangrijke hindernis tusschen deze twee partijen uit den weg had geruimd.
De sociaal-democraten zouden zich dan tegen een eventueel verbod van de communistische partij verzetten.

G. NEDERLAND. — Hooge Raad van Arbeid. — In de vacature ontstaan door het overlijden van den Voorzitter van den Raad prof. mgr. W. H. Nolens, is bij acclamatie gekozen prof. mr. P. J. M. Aalberse.

H. BELGIE. — Rapport der commissie inzake den doodenden mist in de Maasvallei. — De commissie stelt als maatregelen om een herhaling van een optreden van den doodenden mist te voorkomen voor: nieuwe

indeeling in zes groepen der industrieën naar gelang van het gevaar dat zij voor de gezondheid opleveren. De tusschenkomst van de Minister van [illegible] bij [illegible] van [illegible] aan de meest gevaarlijke industrieën- dient te worden vergemakkelijkt en het toezicht op die industrieën te worden verscherpt. Het instellen van provinciale gezondheidscomité's wordt aanbevolen. **(Vor. ber. 102 A.)**

15 NOVEMBER **1931**

A. LUCHTVAART. — Automatische besturing van vliegtuigen. — Den 27en October is van het Cranwell vliegveld (Eng.) een Fairey-Napier ééndekker vertrokken voor een lange-afstand vlucht teneinde het wereld-afstandrecord op naam van de Engelsche vliegtuigindustrie te brengen.
De „Fairey-Napier" was voor deze vlucht uitgerust met een automatische stuurinrichting, een „automatic pilot" bijgenaamd „George", die het menschelijk element voor de besturing van het vliegtuig volkomen uitschakelt. Het bestaat uit een stel gyroscopen — een verticale en een horizontale — die door gecomprimeerde lucht ofwel electrisch worden aangedreven tot ongeveer 15.000 à 18.000 toeren per minuut. De gyroscopen draaien in een bepaald vlak, ongeacht den stand en de bewegingen van het vliegtuig, dat zich als het ware vrij om de gyroscopen kan bewegen. Wanneer dus de stand van het vliegtuig ten opzichte van een of van beide gyroscopen verandert, wordt automatisch een correctie op de roeren of op de ailerons van het vliegtuig gegeven, precies zooals een echte piloot zou doen, en het toestel neemt den oorspronkelijken stand weer in. In principe komt dit dus overeen met het gyroscopisch compas, dat toegepast wordt in de scheepvaart. In de luchtvaart heeft men dit principe, behalve op de koersgeving, ook toegepast op de lengte- en dwarsstabiliteit van het vliegtuig. Zelfs is gebleken, dat „George" zulk een fijn „vlieggevoel" heeft, dat een bewegingsverandering van een halve graad om de lengte-as van het vliegtuig reeds werd gecorrigeerd. Natuurlijk is er een speciaal mechanisme, dat den echten piloot in staat stelt van koers te veranderen, doch dit zijn slechts aanwijzingen en „George" belast zich met de uitvoering ervan.
Het doel van dezen „automatischen piloot" is dus voornamelijk de stand en de koers van het vliegtuig te beheerschen in horizontale vlucht, het opstijgen en het landen blijft voorloopig nog de taak van den piloot. Doch wat nu bereikt is, kan reeds van bijzonder nut zijn op zeer groote trajecten, zooals bij afstandvluchten, aangezien de vermoeidheidsfactor van den vlieger wordt verminderd. Het corrigeeren met stuurwiel en voetenstuur van de „bumps" is bijv. iets wat bijzonder vermoeiend is en dat de gyroscopen met evenveel juistheid kunnen overnemen. Dan het buitengewoon inspannende „blindvliegen" tijdens mist, het vliegen op instrumenten, vrijwel het moeilijkste en vermoeiendste werk van den verkeersvlieger. (Alg. Hbld.)

B. KOLONIALE TENTOONSTELLING TE VINCENNES. — Sluiting. — Onder zeer groote belangstelling is de Koloniale Tentoonstelling te Vincennes gesloten. Het totaal aantal bezoekers der tentoonstelling heeft 32.231.556 bedragen. (V. b. blz. 81 K.)

C. AMERIKAANSCH OORDEEL OVER EUROPA'S TOESTAND. — Negen Amerikaansche economen. die onder de auspiciën van het Carnegie-fonds voor den internationalen vrede gedurende zes weken een onderzoek hebben ingesteld naar den toestand in Europa, hebben een rapport opgesteld, waarin zij de volgende voorstellen aanbevelen: verlaging der tarieven in de geheele wereld, aanmerkelijke vermindering der Duitsche herstelbetalingen, conversie van een groot deel der Duitsche credieten op korten termijn in credisten op langen termijn, het houden van een niet-officieele internationale economische conferentie en herziening van het verdrag van Versailles. (Vorig bericht blz. 30 A.)

D. FRANKRIJK. — Leerstoel voor den Vrede. — Te Lyon is een leerstoel voor den Vrede ingewijd, welke de eerste is in Europa. Deze leerstoel ressorteert onder de rechtsfaculteit en is toevertrouwd aan prof. Jacques Lambert, den zoon van den stichter van het Internationaal Instituut voor Vergelijkend Recht. Het programma der colleges is: vergelijkende studie van het raderwerk van den Volkenbond en van andere internationale vredesorganisaties, alsmede van de door deze bereikte resultaten; studie van het vredesprobleem, hetwelk wordt beschouwd als een rechtsprobleem, dat steeds tusschen de menschen zoowel als tusschen de naties onderling heeft bestaan.

E. DUITSCHLAND. — Verkiezingen in Hessen. — De verkiezingen voor de Hessische Landdag hebben hetzelfde beeld vertoond van alle, den laatsten tijd gehouden verkiezingen. De burgerlijke middenpartijen met uitzondering van het Katholieke Centrum zijn verpletterd; de sociaal-democraten hebben een gevoelige nederlaag geleden, de communisten zijn daarentegen vooruit gegaan, zoodat het totaal der Marxistische stemmen ongeveer gelijk is gebleven. Het totaal der uitgebrachte stemmen is echter met 12% gestegen.
Sinds de Rijksdagverkiezingen van 1930 hebben de nationaal-socialisten hun stemmen meer dan verdubbeld en stegen van 138.000 tot 300.000.
De nieuwe Landdag is als volgt samengesteld; de cijfers tusschen haakjes geven de vorige samenstelling:
Nat. soc. 27 (1); Soc.-dem. 15 (24); Centrum 10 (13); Communisten 10 (4); Comm. oppositie 1 (2); D. Volkspartij 1 (7); Staatspartij (dem.) 1 (3), Christ. soc. Vereeniging 1 (O); Volksrechtpartij 0 (2); Hessische Landvolk 2 (9); Soc. arb. partij (dissidenten) 1 (0); D. Nationalen 1 (3). (V. b. 71 D.)

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Rusland ontkent interventie. — De Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken heeft den Japanschen gezant een nota overhandigd waarin de Russische regeering herhaalt dat de beweringen, omtrent steunverleening door Rusland aan China, onjuist zijn. In deze nota wordt o.a. verklaard:
„De Sovjet-regeering ziet zich gedwongen, met het grootste leedwezen vast te stellen. dat men in belanghebbende Japansche militaire 'kringen er mede voortgaat. zich bezig te houden met het verzinnen van geruchten omtrent steunverleening der Sovjet-Unie aan dezen of genen der Chineesche generaals en met het verspreiden dezer van elken grondslag ontbloote geruchten door middel van de Japansche pers en de Japansche persbureaux.
De Sovjet-regeering acht het oogenblik gekomen om te herinneren aan de verzekeringen van den Japanschen gezant, dat de belangen der Sovjet-Unie door de gebeurtenissen in Mandsjoerije op geenerlei wijze worden geschaad. Zij moët hieraan te meer herinneren, daar zij inlichtingen ontvangen heeft, volgens welke de Japansche bevelhebbers het overschrijden van den Oost-Chineeschen spoorweg in het district Tsitsihar en de stopzetting van het spoorwegverkeer voorbereiden, hetgeen de Sovjet-Unie materieele schade veroorzaakt. De Sovjet-regeering verwacht, dat de verzekeringen, welke de Japansche regeering gegeven heeft, van kracht blijven en dat niet in strijd daarmede zal worden gehandeld."
Niettegenstaande dit dementi houdt de Japansche pers aan deze beschuldigingen vast. (V. b. 105 E.)

16 NOVEMBER **1931**

G. ENGELAND. — Ronde-tafel-conferentie. — Nadat aanvankelijk de Ronde-tafel-conferentie tot mislukken gedoemd scheen, is door een wijziging in de

houding der Mohammedanen een gunstige wending tot stand gekomen.
Deze hebben n.l. hun oude standpunt laten varen en besloten deel te nemen aan de verdere discussies der commissie voor de federale structuur, niettegenstaande er nog geen oplossing is gevonden voor het minderheden-vraagstuk. De Mohammedanen hadden dit geweigerd, uit vrees hun strijd voor de door hen geëischte vertegenwoordiging in de nieuwe Indische centrale en provinciale wetgevende vergaderingen te verzwakken, indien de nieuwe bestuursvorm reeds uitgewerkt zou zijn voor een oplossing van het minderheden-vraagstuk was verkregen. Ondanks deze wijziging in het standpunt der Mohammedanen, welke voornamelijk te danken is aan MacDonalds hardnekkige pogingen, staat vast dat een definitief resultaat niet verkregen kan worden voordat de minderheden kwestie is opgelost. De Mohammedaansche gedelegeerden Jinnah en Mohammed Sjafi alsmede de vertegenwoordigers van andere minderheden, hebben dan ook verklaard dat bij de nieuwe constitutie voor Indië slechts onder dit voorbehoud zuilen kunnen aanvaarden. (Vor. ber. blz. **103** D.)

A. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Duitschland bedroeg op het einde der vorige week 4.622.000. Dit is een stijging van 138.000 sedert de vorige maand. (Vorig bericht blz. **99** I.)

B. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Volkenbondsraadszitting. — Na de verdaging tot 16 November is de Volkenbondsraad weer bijeengekomen teneinde te beraadslagen over den toestand in Mandsjoerije. Vast staat, dat de Raad voet bij stuk zal houden en zijn resoluties van 30 September en 20 October zal handhaven. (Vorig bericht blz. **106** F.)

C. DUITSCHLAND. — De **„Stillhalte".** — Het Londensche comité voor de Duitsche ,,Stillhalte"-overeenkomst heeft van de Duitsche Rijksbank de volgende mededeeling ontvangen: De Rijksbank en de Rijksregeering stellen vast, dat geen verschil zal worden gemaakt tusschen wissels, die onder de ,,Stillhalte"-overeenkomst vallen en vóór of ná 29 Februari 1932 vervallen. Wissels, die nog tot of na 29 Februari worden verlengd, zullen derhalve op gelijke wijze worden behandeld als vóór dien datum vervallende wissels.
Deze mededeeling der Rijksbank doet een der factoren van onzekerheid, die met betrekking tot de ,,Stillhalte"-overeenkomst bestaan, verdwijnen,
(Vorig bericht blz. **63** K.)

D. VOLKENBOND. — **Bewapeningsvacantie.** — Tot dusverre hebben 50 staten een bevestigend antwoord gestuurd op het voorstel tot het houden van een éénjarige bewapeningsvacantie, ingaande **1** November 1931.
Aangezien geen enkele der 63 tot de ontwapeningsconferentie uitgenoodigde staten een afwijzend antwoord heeft ingezonden, heeft de Secr.-Generaal van den Volkenbond een rondschrijven tot de uitgenoodigde staten gericht, dat behoudens dringend tegenbericht dat de regeeringen een tegengestelde meening zijn toegedaan, de bewapeningsvacantie wordt geacht te zijn ingegaan 1 November j.l. (V. b. **100 A.)**

E. **MANDSJOERIJE.** — Poe-bi geen keizer. — Naar gebleken is bestond bet voornemen den Chineeschen ex-keizer wederom uit te roepen tot keizer van Mandsjoerije, met steun van de Japansche regeering. Dit voornemen is echter mislukt en Poe-Ji heeft Moekden reeds weder verlaten, waarheen hij zich voor de a.s. plechtigheid had begeven.
Poe-Ji volgde in 1908 op tweejarigen leeftijd zijn oom Kwang-Soe op als keizer, werd echter op zesjarigen leeftijd door de Republikeinsche partij tot aftreden gedwongen. In 1917 werd de toen 11-jarige prins wederom tot keizer uitgeroepen onder zijn ouden keizersnaam Hsoean Toeng; zijn keizerlijke regeering duurde slechts een week. **(Vor.** ber. blz. **73 O.)**

F. ENGELAND. — Invoerbeperking. — De Engelsche Minister voor den Handel heeft in het Lagerhuis de invoering van een bijzonder invoerrecht voorgesteld teneinde de Engelsche industrie te steunen en den steeds toenemenden invoer te stremmen. Volgens Runciman zou de beste manier, om den abnormalen invoer te bestrijden gevonden worden, door den Board of Trade de bevoegdheid te geven, op bij de wet aangewezen artikelen een recht te leggen dat 100% van de waarde van elk artikel niet te boven gaat. Landbouwproducten zouden daar niet onder vallen. De Eoard of Trade zal dit prohibitief recht slechts opleggen indien de invoer van het een of ander artikel het karakter van overstrooming van de markt krijgt. Is zulk een artikel reeds onderworpen aan een invoerrecht, dan zal onafhankelijk daarvan het voorgestelde recht daaraan worden toegevoegd.

17 NOVEMBER 1931

G. ITALIE. — Anti-fascistische aanslag. — Op het gebouw der Fascistische partij te Napels is een bomaanslag gepleegd. De daders hadden een bom in de kelders van het gebouw geworpen, doch de ontploffing veroorzaakte slechts materieele schade.
(Vorig bericht blz. 78 G.)

H. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONF'LICT. — **Houding** van Amerika ten opzichte van eventueele sancties. — Minister Stimson heeft verklaard, dat hij geen enkele verzekering heeft gegeven betreffende de kwestie. of de Vereenigde Staten zullen deelnemen aan een economischen boycot, of de diplomatieke vertegenwoordigers in Japan zullen terugroepen, indien de Japanners in Mandsjoerije blijven. Hij ontkende categorisch het bericht, hetwelk in een Amerikaansch blad is gepubliceerd, als zou aan den Japanschen gezant te Washington de belofte zijn gedaan, dat Amerika zich tegen een dergelijke actie zou verzetten.
Stimson verklaarde, dat Dawes zich buiten de zittingen van den Volkenbondsraad zal houden, omdat de Vereenigde Staten niet bereid zijn te beslissen tot op welke hoogte zij den Volkenbond zullen volgen Sn zijn maatregelen tegen Japan. (Vor. ber. **107** B.)

I. ENGELAND. — **Ronde-tafel-conferentie.** — Gandhi heeft bij de voortgezette discussies over Indië's zelfbestuur enkele eischen ten opzichte van de defensie naar voren gebracht, welke door Lord Sankey, den voorzitter van de commissie voor de federale structuur van Indië, als onaanvaardbaar werden beoordeeld.
Gandhi eischte namelijk volledige contrôle door de Indische regeering op de geheele defensie, waaronder ook die op de Engelsche troepen, alsmede op de buitenlandsche betrekkingen. Indien deze contrôle niet van het begin af aan zou worden overgedragen, diende het geheele bestuursontwerp te worden opgegeven. (Vorig bericht blz. **106** G.)

K. ITALIE. — **Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen, dat op **30** September ongeveer 747.000 bedroeg, is op 31 October tot 799.000 gestegen. Hiervan ontvangen 226.000 werkloozensteun. Van de werkloozen zijn 610.000 mannen en 189.000 vrouwen. (46 **B.)**

L. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Uniforme tijdsregeling. — Het Meteorologisch instituut stelt voor een uniforme tijdsregeling in Ned.-Indië, volgens een zone-systeem in te voeren, waardoor Java voortaan 7½ en Nieuw-Guinea voortaan 9 uur verschilt met Greenwich-tijd, hetgeen voor Java een winst aan daglicht beteekent van tien minuten.

A. BOKSEN. — Kampioenschap lichtgewicht van Europa. — In een gevecht over, 15 ronden van drie minuten elk, behaalde de Nederlander B. van Klaveren een overwinning op punten op zijn Belgischen tegenstander Scillie.
Door deze overwinning behield de Nederlander zijn titel van kampioen lichtgewicht bokser van Europa.
(Vorig bericht blz. **89** *G.)*

B. DUITSCHLAND. — Socialistisch protest tegen de terreur. — Rijkskanselier dr. Bruning ontving een delegatie van de socialistische Rijksdagfractie, bestaande uit de afgevaardigden Wels, Breitscheid, Hilferding en Hertz, welke protesteerden tegen de toenemende terreur, uitgeoefend door de Nationaal-Socialisten. Aan de hand van uitvoerig feitenmateriaal bewezen zij, dat de Nat. Socialisten opruien tot moord en gewelddaden; het was de plicht van de regeering de burgers tegen dergelijke excessen te beschermen. Was zij daartoe niet in staat, dan zou dit tot burgeroorlog voeren.
De Rijkskanselier deed toezegging dat alle mogelijke, op slagen kans biedende pogingen in het werk zullen worden gesteld om gewelddaden te voorkomen.
(Vorig bericht blz. **77** E.)

C. ENGELAND. — Wetsontwerp tegen abnormalen invoer. — Het Lagerhuis heeft de financieele resolutie met betrekking tot het anti-dumping wetsontwerp van Runciman aangenomen met **336** tegen **40** stemmen. Artikelen afkomstig uit Dominions of Koloniën zullen niet hierdoor worden getroffen.
(Vorig bericht blz. 107 **F.)**

D. DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-consortium. — De uit drie leden bestaande, thans te Berlijn bijeen zijnde „Stillhalte"-arbitragecommissie heeft heden een belangrijke beslissing genomen, speciaal ten aanzien tot de van Engelsche zijde aan de arbitragecommissie voorgelegde vraag, in hoeverre credieten tot de „Stillhaltung" gerekend moeten worden, die oorspronkelijk voor een termijn, welke na **29** Februari **1932** afloopt, werden verleend.
De arbitragecommissie is tot de conclusie gekomen, dat met betrekking tot de op **31** Juli j.l. verstrekte, doch nog niet gebruikte credieten, voor welke een provisie werd betaald en met betrekking tot credieten, die tusschen **31** Juli en **8** October **1931** werden verstrekt, die bedragen, waarvan vóór **29** Februari **1932** gebruik zal worden gemaakt en die binnen een zekeren termijn (omstreeks **99** dagen) vervallen, onder de „Stillhalte'l-overeenkomst vallen.
Door deze beslissing is de mogelijkheid gegeven, zekere credieten, welke na 29 Februari a.s. vervallen, te gebruiken. Deze beslissing is te belangrijker, door de mededeeling dat de Rijksbank in overeenstemming met de Duitsche banken haar toestemming heeft gegeven, dat ingeval van een nieuwe overeenkomst na **29** Februari geen onderscheid tusschen de onder de „Stillhalte'l-overeenkomst vallende wissels wordt gemaakt, onverschillig of deze wissels vóór of na **29** Februari **1932** vervallen. (Vor. ber. blz. 107 C.)

E. BRUSSEL. — **Bevolkingscijfer.** — De stad Brussel heeft de resultaten van de volkstelling per **31** December **1930** gepubliceerd. De uitkomst van deze volkstelling is, dat zonder de voorsteden, de stad Brussel **200.433** inwoners telt. Hiervan hebben opgegeven alleen Fransch te spreken **67.633** inwoners, alleen Vlaamsch **26.002,** alleen Duitsch **524,** Fransch en Vlaamsch **96.042.** Uitsluitend of het meest Fransch verklaarden te spreken **125.068** inwoners, uitsluitend of het meest Vlaamsch **69.754,** uitsluitend of het meest Duitsch **1033.**

F. SPANJE. — Protest van het Vaticaan **tegen** de **echtscheidingsprocedure.** — De pauselijke nuntius heeft aan de regeering een nota overhandigd, waarin geprotesteerd wordt tegen het decreet, waarbij aan de burgerlijke rechtbanken bevoegdheden worden gegeven ten aanzien van de echtscheidingsprocedure, welke tot dusverre de kerkelijke tribunalen bezaten.

G. DUITSCHLAND. — Deviezenverordening uitgebreid. — In verband met het toenemende verlies aan goud en deviezen van de Rijksbank, hetgeen wordt toegeschreven aan de hiaten die zich in de „Stillhalte"-overeenkomst bevinden en tengevolge waarvan van Juni tot November Rm. **1** milliard aan credieten is afgelost, heeft de rijksregeering een uitvoeringsverordening inzake de deviezenverordening uitgevaardigd, krachtens welke voortaan alle goederen die worden uitgevoerd, door afgifte van een export-valutaverklaring bij de Rijksbank moeten worden aangegeven. Hierdoor zal de Rijksbank in staat zijn den Duitschen export te controleeren.
Voorts moeten de exporteurs driemaal maandelijks de plaatselijk bevoegde instanties van de Rijksbank mededeelen aan welke banken zij de valuta uit hoofde van den export hebben doen toekomen of door welke Rijksbankinstelling de deviezen zijn vrijgegeven. Overtredingen zullen ernstig worden gestraft.
(Vorig bericht blz. **101 G.)**

H. CHILI. — Ministerie. — Een nieuw ministerie is gevormd, waarin conservatieven, liberalen, radicalen en democraten vertegenwoordigd zijn. Premier en minister van Binnenlandsche Zaken is Marcial Mora, minister van Buitenlandsche Zaken Carlos Balmacedo. (Vorig bericht blz. **18** E.)

18 NOVEMBER 1931

I. ENGELAND. — Wetsontwerp tegen abnormalen invoer. — Het door minister Runciman voorgestelde ontwerp teneinde den abnormalen invoer in Engeland te bestrijden is met **376** tegen **47** stemmen in eerste lezing in het Lagerhuis aangenomen, nadat een motie van de oppositie, strekkende tot verwerping van de wet, met dezelfde cijfers was verworpen. (108 C.)

K. NEDERLANDSCH WEST-INDIE. — Onlusten. — Den 28en October hebben zich in Paramaribo vrij ernstige ongeregeldheden voorgedaan tengevolge van ontevredenheid van de werkloozen, waarbij in totaal **30** personen gearresteerd werden. Talrijke personen werden gewond en een gedood.

L. ANTI-FASCISTISCH VLIEGTOCHT. — Bij de door de Duitsche politie te Constanz en Freiburg gearresteerde Italiaansche vliegers, die te zamen met den Belg de Looz een vlucht boven Italië hadden willen uitvoeren om daar anti-fascistische pamfletten uit te strooien, bevond zich behalve Tarchiani, ook Giovanni Bassanesi, welke bekend is geworden üoor zijn stoutmoedige viuchi boven Milaan en die daarna waarschijnlijk door Italiaansche vliegers boven Zwitserland werd neergeschoten. Door het Zwitsersche Bundesstrafgericht werd hij na zijn herstel tot verscheidene maanden gevangenisstraf veroordeeld. Bij de vliegeniers bevond zich verder Rosselli, bekend door de hulp welke hij den socialistischen leider Turati heeft geboden bij zijn ontvluchting uit Italië. De vliegeniers zullen waarschijnlijk voor een Duitsche rechtbank terechtstaan. (107 G.)

M. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Generaal **Ma** verslagen. — De Japansche troepen hebben het leger van generaal Ma verslagen en Agantsji bezet. Zij zijn daarna den Oosten-spoorweg overgetrokken en hebben de stad Tsitsihar ingenomen.
(Vorig bericht blz. **107** H.)

N. DENEMARKEN. — Valuta-politiek. — De minister van Handel heeft in de zitting van bet Folketing een wetsontwerp ingediend, waarbij maatregelen worden beoogd ter bescherming van de Deensche valuta. De minister van Handel wordt in dit wetsontwerp gemachtigd, de Deensche exporteurs te gelasten hun saldi in buitenlandsche valuta in Deensche Kronen om te zetten, terwijl hij ook bepalingen zal kunnen

voorschrijven in zake den invoer van waardepapieren uit het buitenland en den verkoop van deze voor buitenlandsche rekening.
De minister wordt verder gemachtigd opgave van het in Denemarken aanwezige buitenlandsche geld, alsmede van waardepapieren te verlangen. Overtreding van deze voorschriften zal met boeten van Kr. 500 tot Kr. 50.000 of met gevangenis worden gestraft. De wet zal onmiddellijk in werking treden en geldig zijn tot einde Februari 1932.

A. AMERIKA. — Werkloosheid. — De Amerikaansche arbeidersfederatie schat het aantal werkloozen in de Ver. Staten op het oogenblik op 6.200.000.
De Rockefeller Foundation heeft een half millioen dollar ter beschikking gesteld van het Werkloozen-Ondersteuningsfonds, terwijl nog een kwart millioen beschikbaar zal blijven voor speciale doeleinden in verband met de steunverleening aan werkloozen.
(Vorig bericht blz. **81** F.)

B. **RUSLAND. — Begrooting.** — Het volkscommissariaat van financiën van de Russische federatie heeft het financieele plan voor 1932 voorloopig geraamd op 9053 millioen roebel, in vergelijking met het loopende jaar een stijging met 30%. De uitgaven zijn begroot op 10 milliard roebel (+ 31%). Karakteristiek voor het volgende financieele plan zal zijn, dat de raming van de vrijwillige inkomsten 43% hooger geraamd is, dan voor het loopende jaar, terwijl uit de gedwongen inkomsten, dus hoofdzakelijk de belastingen, aanmerkelijk minder verwacht wordt.

C. **PRAE-HISTORISCHE** VONDSTEN IN **SIBERIE.** — Een diti van de Academie van W ε pen he in de steppe Koeloendinsk in West de overblijfselen gevonden van een prae-historischen olifant, een geweldige giraffe en van vogels uit het quartaire tijdperk. Deze vondst wordt van enorme beteekenis geacht, aangezien hierdoor de hypothese, dat dit gedeelte van Siberië in het prae-historische tijdvak een zee is geweest, wordt omvergeworpen.

D. ENGELAND. — Wetsontwerp **Runciman** in tweede lezing aangenomen. — De wet tegen den abnormalen invoer is in tweede lezing in het Lagerhuis aangenomen, nadat een motie van de oppositie tot verwerping der wet met groote meerderheid was verworpen. Tijdens de debatten deelde Runciman mede, dat de wet over zes maanden zal komen te vervallen, alsmede alle decreten die krachtens de wet worden uitgevaardigd. Runciman verklaarde verder dat er niets in de wet staat, waardoor inbreuk gemaakt wordt op eenig handelsverdrag, echter is voor het douanesysteem dezelfde vrijheid opgeëischt die ook de andere landen hebben genoten. (Vor. ber. blz. **108** I.)

E. NEDERLAND. — Verhooging der ihvoerrechten. — De Tweede Kamer heeft met 56 tegen 36 stemmen het wetsontwerp tot bescherming van den landbouw door verhooging der invoerrechten op enkele landbouwartikelen van 8 tot 10% aangenomen, nadat een motie tot verhooging der suikeraccijns van f 2.40 tot f 5.40 was verworpen en een amendement, strekkende de duur der verhooging te bepalen op drie jaar, door de regeering was overgenomen.
(Vorig bericht blz. 60 H.)

F. **BELGIE.** — Werkloosheid. — De minister van openbare werken in België heeft medegedeeld, dat verschillende groote werken zullen worden uitgevoerd, waarbij geen groote machines zullen worden gebruikt, doch alleen arbeiders zullen worden te werk gesteld. De minister van verkeer heeft medegedeeld, dat de spoorwegen op groote schaal zullen worden vernieuwd en aangevuld, waarvoor over een periode van 20 jaar een bedrag van 200 millioen francs zal worden uitgegeven. Het materiaal zal in België worden gefabriceerd of veranderd. Voor den aanleg van het Albertkanaal zal 100 millioen francs worden uitgegeven.

G. **BRITSCH-INDIE.** — Strijd om de onafhankelijkheid. — De Congresleider Pandit Jawaharlal Nehroe heeft in een rede verklaard, dat Indië onmogelijk zelfbestuur kan verkrijgen zonder nieuwen strijd, die wellicht reeds spoedig zal beginnen. De huidige wapenstilstand, aldus Nehroe, schept een onmogelijken toestand, die niet lang meer mag voortduren, Zoo noodig zullen wij de lijdelijk ve zet-campagne hervatten, zonder Gandhi's terugkeer af te wachten

H. VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden. — In de maand October hebben in de Ver. meer dan 500 banken hun loketten gesloten.
De deposito's van deze banken bedragen in totaal ca. 65 millioen dollar; deze getallen zijn, in vergelijking tot andere maandstatistieken der banken, een record.
Sedert begin van het jaar hebben 1750 banken hun loketten gesloten, terwijl tot dusver slechts 220 heropend zijn. (Vorig bericht blz. 66 B.)

I. OOSTENRIJK. — Gouduitvoer verboden. — De regeering van Oostenrijk heeft heden den handel en uitvoer van goud en gouden munten verboden. Dit besluit staat in verband met de voorgestelde deviezen-verordening, waarover het parlement heden een beslissing moet nemen. (Vor. ber. blz. 79 L.)

K. NEDERLAND. — Opheffing locaal spoorwegverkeer. — Ter verkrijging van verbetering in het verkeerswezen wordt door de Spoorwegen overwogen het locaal verkeer per trein op de baanvakken waar het reizigersverkeer belangrijk is afgenomen, te doen vervangen door autobussen. Te dien einde zal een onderzoek worden ingesteld in Frankrijk naar de resultaten van een daar gebezigd type autobus, dat zoowel op den weg als op rails kan rijden (zie Frankrijk, Micheline-trein).
De Minister van Waterstaat heeft den Spoorwegraad gevraagd of algeheele opheffing der locaalspoorwegen in een bepaalde streek en vervanging door autobussen bezuiniging, verbetering en versnelling te weeg zou brengen.
De Spoorwegraad heeft hierop bevestigend geantwoord.

L. VEREENIGDE STATEN. — Theodore Dreiser vervolgd. — Tegen Theodore Dreiser en John dos Passos, de bekende Amerikaansche schrijvers, die met acht anderen onlangs naar het Harlan-district in Kentucky waren gegaan om daar een onderzoeb in te stellen naar het terroristische regime en di groote ontberingen, waaraan de mijnwerkers in dal district zijn blootgesteld, is, naar de correspondent van de Times te New-York meldt, een vervolging ingesteld wegens onwettige vakvereenîgingsactie. waarop straffen staan tot 21 jaar gevangenis en 10.000 dollar boete.
De aanklacht is ingesteld door de groote jury in het Bell-district, grenzende aan Harlan. De heeren Dreiser en dos Passos hebben verscheidene dagen in deze districten vertoefd, waar zij de inwoners bezochten.
Namens de commissie waarmede hij reist, heeft Dreiser een verklaring gepubliceerd, waarin hij zegt, dat de vervolging een poging van de autoriteiten in de Harlan- en Bell-districten is om de publieke aandacht te onderdrukken en haar af te leiden van een uiteenzetting van de ontzettende toestanden in de mijngebieden van Kentuckv. waar hongersnood. slavernij en onderdrukking heerschen.
De Amerikaansche Unie voor burgerlijke vrijheid heeft al haar middelen beschikbaar gesteld voor de verdediging van Dreiser en zijn vrienden.

M. RUSLAND. — Inkrimping der handelsdelegaties. — Op voorstel van het commissariaat van den buitenlandschen handel zal worden aanbevolen de handelsvertegenwoordigingen der Sovjet-Unie in het

buitenland in te krimpen, zulks in verband met den achteruitgang van in- en uitvoer, speciaal in landen met hooge beschermende rechten. Slechts voor Londen en Berlijn zullen uitzonderingen worden gemaakt.

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De Volkenbond onmachtig? — De Engelsche minister Sir John Simon heeft in de zitting van den Volkenbondsraad een rede gehouden, waaruit duidelijk viel op te maken dat het z.i. beter was de onmogelijkheid van een oplossing van het geschil tusschen China en Japan door den Volkenbond toe te geven, dan zich te vergenoegen met een schijnoplossing welke het aanzien van den Volkenbond nog meer zou schaden. Bovendien verwees Simon naar art. 15 van het Volkenbondsstatuut dat in tegenstelling met art. 11 den Raad de mogelijkheid biedt af te wijken van het principe der eenstemmigheid en de stemmen van de partijen in geschil te negeeren. (108 M.)

19 NOVEMBER 1931

B. CYPRUS. — **Griekenlands** opinie. — De Grieksche minister-president heeft verklaard dat z.i. 2 à 3 eilanden van de Dodekanesos wel definitief in het bezit van Italië zullen blijven. Het is echter waarschijnlijk dat de overige aan Griekenland zullen worden teruggegeven, nu de betrekkingen tusschen Griekenland en Italië zoo vriendschappelijk zijn geworden.
Venizelos verklaarde optimistische verwachtingen te koesteren omtrent de teruggave van Cyprus door Engeland, temeer daar Engeland zich reeds herhaaldelijk tot teruggave heeft bereid verklaard. (102 **D.)**

C. DUITSCHLAND. — **Betalingscapaciteit.** — De rijksregeering heeft besloten het voorstel te doen tot bijeenroeping van de speciale consultatieve commissie, die een onderzoek zou moeten instellen naar Duitschlands betalingscapaciteit. Het voorstel zal morgen in een memorandum worden gedaan aan de Bank voor Internationale Betalingen en de regeeringen der crediteurlanden, waarbij doel en reden van het verzoek zullen worden uiteengezet. De tekst van het memorandum zal worden gepubliceerd zoodra het aan de B.I.B. en de betrokken regeeringen is overhandigd.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Wrijving** tusschen Rusland en Japan. — Ondanks de verschillende, tusschen Rusland en Japan gewisselde nota's, neemt de wrijving tusschen deze beide landen eerder toe dan af. Japan schijnt er nog in het geheel niet van overtuigd te zijn dat Rusland de Chineesche troepen niet steunt.
De Russische regeering protesteert tegen de verspreiding van Japansche zijde der geruchten, als zou een Russische generaal aan de zijde van den Chineeschen generaal Ma strijden.
Japan heeft hierop geantwoord dat hiervoor de regeering van den Chineeschen vijand van Ma, Tsjang Hai-Pen verantwoordelijk is en dat de Russische regeering zich maar tot hem moet wenden.
Rusland ziet dit alles als een uitdaging, omdat de Japansche regeering wel weet dat Rusland geen diplomatieke betrekkingen onderhoudt met Tsjang Hai-Pen, die bovendien openlijk de Japanners steunt.
(Vorig bericht Mz. 110 A.)

E. ENGELAND. — **Wet-Runciman in** derde lezing aangenomen. — Het wetsontwerp-Runciman ter bestrijding van den abnormalen invoer is in derde lezing door het Lagerhuis aangenomen. (109 **D.)**

F. INTERNATIONALE SAMENWERKING. — **Amerika-Italië.** — Na zijn reis naar Duitschland heeft de Italiaansche Minister van Buitenlandsche Zaken Grandi zich naar Amerika begeven en heeft daar uitvoerige besprekingen gehouden met Stimson, als slot waarvan het volgende gemeenschappelijke communiqué werd gepubliceerd:

De door het bezoek geboden gelegenheid is ten volle benut voor een openhartige en hartelijke uitwisseling van meeningen over de vele problemen van wereldbeteekenis, waarbij de Italiaansche regeering en de regeering der V. S. op gelijke wijze belang hebben. In de overtuiging, dat het herstel van de economische stabiliteit en het vertrouwen binnen de grenzen van onze beide landen slechts te vinden is door een herstel van de internationale financieele stabiliteit en door een vertrouwen, dat het alle naties omvat, hebben wij getracht, de reeds met dit doel in het werk gestelde pogingen voort te zetten door een openhartige bespreking van de vele belangrijke samenhangende problemen, waarvan de oplossing noodzalrelijk is.
De besprekingen hebben geloopen over de volgende gewichtige kwesties: de tegenwoordige financieele crisis, de schulden tusschen de regeeringen, beperking en vermindering der bewapeningen, stabiliseering van de internationale valuta's en andere belangrijke economische kwesties. Wij gelooven, dat de reeds bestaande overeenstemming tusschen de voornaamste mogendheden nog vergroot kan en moet worden, en dat de algemeene aanvaarding van het oorspronkelijk van Grandi afkomstige voorstel voor een bewapeningsbestand een vingerwijzing is van de groote gelegenheid voor het bereiken van concrete en opbouwende resultaten, zooals deze door de a.s. conferentie tot beperking van de bewapeningen geboden wordt. Het is niet het doel van deze bijeenkomst geweest, een of ander afzonderlijk accoord te bereiken; de informeele besprekingen en de gedachtenwisseling hebben slechts ten doel gehad, op vele punten van wederzijdsch belang een helder licht te werpen. De besprekingen hebben geleid tot een welwillend begrip voor onze problemen. Wij vertrouwen er op, dat de gedurende dit bezoek aangeknoopte betrekkingen waardevol zullen blijken te zijn bij het leggen van de fundamenten voor een samengaan van onze beide regeeringen.

G. ENGELAND. — Hoogerhuis **als** rechter. — Het Britsche Hoogerhuis heeft in de hoedanigheid van hoogste Hof van Beroep uitspraak gedaan in een eigenaardig proces, dat in 1928 voor den gewonen rechter was begonnen. Een vereeniging van personen die schade hadden geleden door den wereldoorlog, had een eisch ingediend tegen de Britsche regeering waarbij 18 millioen gulden schadevergoeding werd gevraagd. Deze eisch steunde op een beweerde toezegging van de regeering om uit ontvangen Duitsche herstelbetalingen de personen schadeloos te stellen die bij bombardementen, torpedeeringen, etc. geldelijk leden hadden geleden.
In eerste instantie besliste de rechter dat deze eisch afgewezen moest worden, zoowel wegens formeele als materieele ondeugdelijkheid van den eisch. In zijn vonnis beriep de rechter zich op een arrest in een soortgelijk geval, in 1876 door het Hoogerhuis gegeven, n.l. dat de regeering bij het sluiten of uitvoeren van verdragen nooit vertegenwoordigster kan zijn voor haar onderdanen. Deze beslissing werd in appèl bevestigd.
De vereeniging ging van dat arrest nogmaals in beroep bij de hoogste instantie: het Hoogerhuis. Bij de pleidooien beriep de procureur van appellante zich op een rede van den minister-president in 1919, waarin deze verklaard had, dat de door den oorlog geleden schade vergoed zou worden door dengeen die de schade veroorzaakt had. Dit argument had niet de instemming van het Hoogerhuis, dat geen bindende kracht wilde hechten aan een dergelijke verklaring. Evenmin hebben verkiezingsspeeches bindende kracht, zeide de voorzitter.
De pleiter wees nog op het verdrag van Versailles, waarbij volgens hem o.a. zou zijn bepaald, dat particuliere vorderingen bij de herstelbetalingen prefe rent zouden zijn op staatsvorderingen.
Ook dit werd door het Hoogenhuis bestreden.

Tenslotte wees het Hoogerhuis het beroep af en verklaarde, dat inderdaad nog steeds het arrest van 1876 juist is, waarbij werd aangenomen dat de Britsche regeering nooit vertegenwoordigster voor haar onderdanen kan zijn bij het sluiten of uitvoeren van verdragen.

A. PALESTINA. — Hooge Commissaris. — Sir Arthur Wauchope, de nieuwe hooge commissaris in Palestina, is te Jeruzalem aangekomen en heeft den ambtseed afgelegd. (Vor. ber. blz. 9 B.)

B. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Generaal Ma zet den strijd voort. — Generaal Ma Tsjangsjen heeft in een dagorder medegedeeld, dat hij den strijd nog niet heeft opgegeven. Hij hoopt dat zijn leger spoedig voldoende versterkt zal zijn om opnieuw tegen Japan te kunnen optrekken. „Wij zijn verslagen" — aldus generaal Ma — „maar niet overwonnen." Onderhandelingen met Japan worden door hem afgewezen. Hij handhaaft zijn eisch tot ontruiming door de Japansche troepen van het bezette gebied. (Vorig bericht blz. 110 D.)

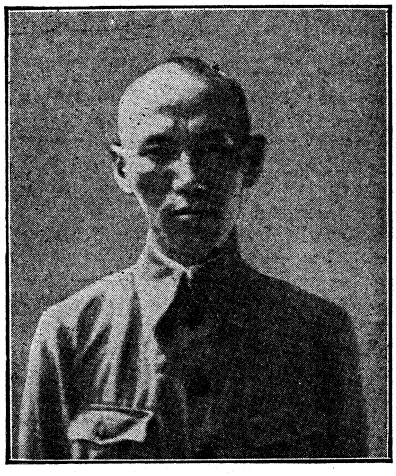
C. FRANKRIJK. — Verdere **contingenteering.** — Blijkens mededeeling van den Rijkslandbouwconsulent te Parijs heeft de Fransche regeering thans óók den invoer van afgesneden bloemen, versche en gezouten hammen, versche volle of afgeroomde melk, room, gecondenseerde melk met en zonder suiker, melkpoeder, kindermeel met suiker en kaas gecontingenteerd.
Die contingenten zijn als volgt:
Voor de periode van 20 November tot 31 Dec. a.s. totaal afgesneden bloemen 80.000 kg., versche of gezouten hammen (van 20 Nov. tot 31 Dec.) 30.000 kg., (Jan. tot 31 Maart 1932) 90.000 kg. Versche, volle of afgeroomde melk (20 Nov. tot 31 Dec.) 30.000 kg., (1 Jan. tot 31 Maart) 60.000 kg. Room (20 Nov. tot 31 Dec.) 3000 kg., (1 Jan. tut 31 Maart) 9000 kg. Gecondenseerde melk en melkpoeder met suiker (20 Nov. tot 31 Dec.) 300.000 kg., (1 Jan. tot 31 Maart) 800.000 kg. Gecondenseerde melk en melkpoeder zonder suiker (20 Nov. tot 31 Dec.) 200.000 kg., (1 Jan. tot 31 Maart) 500.000 kg. Kindermeel met suiker (20 Nov. tot 31 Dec.) 200.000 kg., (1 Jan. tot 31 Maart) 160.000 kg. Kaas (Ital. soorten) (20 Nov. tot 31 Dec.) 80.000 kg., (1 Jan. tot 31 Maart) 2.200.000 kg. Elke andere kaassoort (20 Nov. tot 31 Dec.) 1.500.000 kg., (1 Jan. tot 31 Maart) 3.000.000 kg.
Ten aanzien van de contingenteering van bovenstaande producten is tevens bepaald, dat van 1 Dec. af alleen aan in Frankrijk gevestigde importeurs invoervergunningen zullen worden verleend. (101 I.)

D. VITAMINE „D" IN KRISTALVORM. — Volgens de Voss. Ztg. is het Adolf Windaus, den onvermoeiden vitaminen-onderzoeker te Göttingen, gelukt, het vitamine D, het anti-rhachitis-vitamine, in zuiveren kristalvorm te verkrijgen door de bestraling van Ergosterine, een bestanddeel o.a. van Cholesterine (galvet). Daarbij sloot hij echter door een uviolgasvenster alle stralen buiten beneden 2900 Augström. Vijftig procent van het Ergosterine gaat daarbij in het vitamine over, dat dikwijls meteen in kristalvorm verschijnt en, na een bepaalden chemischen ingreep, een nevenstof aan het vitamine onttrekt. Langs dezen weg wordt het vitamine D 1 verkregen, dat kristallijn is, anti-rhachitisch werkt bij drie tienden van een millioenste milligram en giftig bij 5 honderdsten m.g.
Een ander onderzoeker dr. Linsert heeft direct uit Ergosterine het Vitamine D 2 weten te verkrijgen, dat Windaus verkreeg door D 1 te splitsen, waarbij tevens een isomere alcohol ontstond.

E. **PHILADELPHIA.** — Aanslag op den Italiaansehen consul-generaal. — Een hevige bomontploffing heeft groote schade aangericht bij de ambtswoning van den Italiaanschen consul-generaal, die Grandi bij zijn komst uit Washington zal ontvangen.

F. JAPAN. — **Werkloosheid.** — Het Japansche ministerie van Binnenlandsche Zaken deelt mede, dat een telling van de ondersteuning behoevende werkloozen in de 22 grootste steden van Japan heeft uitgewezen, dat alleen reeds in deze 22 steden 2.840.008 werkloozen die nooddruftig zijn, werden geteld.

G. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Tsjang Kai-Sjek naar Mandsjoerije. — Tsjang Kai-Sjek heeft in een zitting van het Nationaal Congres der Kwomintang medegedeeld, dat hij in verband met den Japanschen inval in Mandsjoerije, zich daarheen zal begeven. (Vorig bericht blz. 111 B.)

Tsjang Kai-Sjek.

20 NOVEMBER 1931

H. ENGELAND. — **Mijnramp.** — In de Bentleymijn bij Doncaster in Yorkshire heeft een ernstige mijnontploffing plaats gehad, welke tot dusverre aan 17 personen het leven heeft gekost, terwijl tal van anderen gewond zijn.

I. SPANJE. — Proces tegen ex-koning **Alfonso.** — De Cortes hebben uitspraak gedaan als opperste rechters in het proces tegen den ex-koning van Spanje, welke beschuldigd was van hoogverraad. Als verdediger trad op Graaf Romanones, de vroegere voorzitter van den Spaanschen Senaat; in zijn pleidooi zette hij uiteen dat de ex-koning niet alléén verantwoordelijk was voor de gebeurtenissen in Marokko. Al was verder de instelling van de dictatuur in 1923 niet in overeenstemming met de grondwet, zoo mocht men dit Alfonso niet te zwaar aanrekenen, omdat de openbare meening toen de dictatuur gunstig gezind was.
In het vonnis wordt Alfonso schuldig verklaard aan hoogverraad en schending der grondwet bij de uitoefening van zijn ambt. Het opperste gerechtshof van Spanje verklaart daarom, dat hij buiten de wet staat en alle aanspraken op zijn bezittingen verliest, die in eigendom overgaan op de Spaansche republiek. Ieder Spaansch burger heeft het recht den ex-koning te arresteeren, zoodra hij weer den Spaanschen bodem mocht betreden. (Vorig bericht blz. 105 D.)

K. ENGELAND. — Wetsontwerp tegen **abnormalen** invoer aangenomen door het Hoogerhuis. — Het Hoogerhuis heeft heden het wetsontwerp tot beperking van abnormale invoeren in alle stadia afgehandeld en aangenomen. Het werd direct daarop door den koning onderteekend en heeft dus kracht van wet gekregen.

Lord Hailsham, de minister van Oorlog, die het wetsontwerp indiende, deelde mede, dat op basis van den gemiddelden invoer, volgens de cijfers van den minister van Handel, Runciman, de invoer in September met 2 millioen pond sterling, in October met 5 millioen en in de eerste tien dagen van November met meer dan 15 millioen is overschreden. **(110 E.)**

A. DUITSCHLAND. — Betalingscapaciteit. — Het memorandum der Duitsche regeering inzake de bijeenroeping van de consultatieve commissie, die een onderzoek zal instellen naar Duitschlands betalingscapaciteit, luidt als volgt:

De Duitsche regeering doet hiermede het voorstel, dat de Bank voor Internationale Betalingen te Bazel de speciale consultatieve commissie bijeenroept, welke voorzien is in het nieuwe plan der Haagsche overeenkomst van 20 Januari 1930.

Reeds begin Juni van dit jaar was de Duitsche regeering tot de overtuiging gekomen, dat zij ondanks sterke verlaging der staatsuitgaven en herhaalde verhooging der belastingen niet in staat zou zijn, de betaling der annuïteiten volgens het nieuwe plan voort te zetten. De economische en financieele toestand van Duitschland was toen reeds zeer ernstig bedreigd. Derhalve had de Duitsche regeering besloten uit dien toestand de noodzakelijke consequenties te trekken. Op dit besluit volgde op 21 Juni de verklaring van den president der Vereenigde Staten, die een uitstel van een jaar voorstelde van alle betalingen op regeeringsschulden, reparatie- en herstelschulden.

De hoop, dat dit voorstel een beslissende wending in de wereldcrisis zou teweegbrengen, is niet verwezenlijkt. De verdere gebeurtenissen hadden tot gevolg, dat het Hoover-jaar alléén het gevaar van een ineenstorting niet kon bezweren.

De Britsche regeering nam daarom in Juli het initiatief voor het bijeenroepen der Londensche conferentie. Het gevolg van de aanbevelingen dezer conferentie was de verlenging van het aan de Rijksbank toegestane her-disconteeringscrediet, de z.g. Bazelxche Stillhalte-overeenkomst en het rapport van de deskundigen-commissie, welke door de Bank voor Internationale Betalingen was ingesteld.

Hoe belangrijk al deze maatregelen ook waren om een snelle verlichting teweeg te brengen, zij waren toch krachtens hun aard slechts van voorbereidende strekking. De Londensche conferentie zelf heeft in haar slotverklaring geconstateerd, dat de aanbevolen maatregelen slechts een eersten stap vormen en dat zij de grondslag moeten zijn voor een actie van verder strekkende beteekenis.

Zoo wordt in de Stillhalte-overeenkomst gezegd, dat de verdragspartijen de daarin neergelegde regeling alleen getroffen hebben „totdat een duurzame oplossing zal zijn gevonden voor het probleem van Duitschlands schulden op korten termijn". En het rapport van de deskundigencommissie van Bazel eindigt met de dringende vermaning aan de betrokken regeeringen „geen tijd te verliezen bij het nemen der noodzakelijke maatregelen, teneinde een toestand te scheppen, die het mogelijk maakt financieele transacties uit te voeren, welke aan Duitschland en daarmede aan de wereld de zoo dringend noodige hulp brengen".

In de sindsdien verstreken maanden is de economische en financieele toestand van Duitschland tot het uiterste verscherpt. Ook in andere landen heeft de druk der crisis tot de ernstigste verschijnselen geleid. De wereld wordt zich in groeiende mate bewust van het innerlijk verband der verschillende financieele problemen, welke door den toestand zijn opgeworpen en van de noodzakelijkheid, die ten spoedigste in hun geheel ter hand te nemen. Bij de overwegingen over de vraag in welken vorm deze taak het best kan worden aangevat, is in de eerste plaats de gedachte op den voorgrond gekomen, de speciale consultatieve commissie bijeen te roepen. Daar volgens het systeem van het nieuwe plan de bijeenroeping van die commissie afhangt van een voorstel der Duitsche regeering, heeft de Duitsche regeering besloten dat voorstel te doen, opdat harerzijds alles geschiede wat den weg kan banen tot ingrijpende gemeenschappelijke maatregelen der regeeringen.

Volgens het nieuwe plan is voor dit voorstel noodig de verklaring der Duitsche regeering, dat „zij te goeder trouw tot de conclusie is gekomen, dat de valuta en het economisch leven van Duitschland door de gedeeltelijke of geheele overdracht van het uitstelbare deel der annuïteiten, ernstig in gevaar zouden kunnen worden gebracht". Terwijl de Duitsche regeering deze verklaring aflegt, moet zij er op wijzen, dat die nog geen recht doet aan den huidigen toestand. Sedert de opstelling van het nieuwe plan is de economische en financieele toestand in de wereld en vooral in Duitschland door een crisis, die haar weerga niet heeft, grondig veranderd. Daar het nieuwe plan aan de speciale consultatieve commissie de taak toewijst den toestand uit alle gezichtspunten te onderzoeken, moet de commissie het probleem in zijn geheel en rekening houdend met alle factoren nagaan. Met name moet zij hierbij in het oog houden, dat de kwestie der particuliere schulden van Duitschland tijdig voor einde Februari van het volgend jaar op nieuw geregeld moet zijn, en wel door een overeenkomst tusschen de buitenlandsche crediteuren en de Duitsche schuldenaars.

Daar de huidige toestand de grootste spoed eischt bij de te nemen maatregelen, stelt de Duitsche regeering voor, dat de speciale consultatieve commissie onverwijld bijeenkomt en dat zij haar taak zoo snel mogelijk verricht, opdat reeds in den naasten tijd een conferentie van de regeeringen kan plaats hebben die bevoegd is, alsdan beslissingen te nemen.

(Vorig bericht blz. **110** C.)

B. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — China heeft, evenals Japan, het principe van de instelling eener enquête-commissie aanvaard. Daar de competentie van deze commissie nog niet vaststaat, zijn er twee mogelijkheden. Krijgt deze breede bevoegdheden, dan zal zij, zoo meent men, het uitgangspunt kunnen worden voor de algemeene regeling van het probleem voor het verre Oosten, wat zoowel ontruiming zou insluiten als de onmogelijkheid voor Japan om weer met militaire occupatie te beginnen. De andere mogelijkheid is, dat de commissie een meer beperkte. hoofdzakelijk militaire contrôle kriiat en ook-dan zou een voortzetting der vijandelijkheden niet geoorloofd worden. (Vor. ber. blz. **111 G.)**

21 NOVEMBER **1931**

C. NEDERLAND. — Nationaal Crisis-comité. — Een Nationaal Crisis-comité is opgericht, hetwelk als volgt is samengesteld.

Voorzitter: jhr. S. van Citters; algemeen secretaris: Dr. K. J. Frederiks. Als secretarissen zullen optreden de heeren dr. J. E. baron de Vos van Steenwijk en mr. P. A. L. van Ogtrop, terwijl mr. E. E. Menten zich bereid heeft verklaard het penningmeesterschap op zich te nemen.

D. RADIO. — Anti-fading antennes. — Teneinde het fading-verschijnsel te bestrijden, worden verticale antennes gebezigd van een hoogte, gelijk aan de halve golflengte. De Engelsche North-National-zender heeft een dergelijke antenne, waarbij twee masten van 160 meter hoogte met een daartusschen gespannen draad dienst doen om den verticalen antennedraad te steunen.

In Amerika wordt een enkele ijzeren mast, op een porceieinen isolator geplaatst, als antenne voor dit doel gebruikt. Zoo heeft het zendstation WABC van de Columbia Broadcasting System in New Jersey, dat met een vermogen van 50 KW zendt, een derge-

lijken mast van 210 meter hoogte. De zender WAAB, in Squantum (Mass.) heeft een antenne van 150 M. hoogte. (Vorig bericht blz. 86 E.)

A. BATAVIA. — Werkloosheid. — Het rapport over de werkloosheid te Batavia constateert een stijging van 150% vergeleken bij het vorige jaar.

B. CEIINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japan verwerpt een wapenstilstand. — De Japansche regeering heeft aan haar vertegenwoordiger te Parijs, Josjisawa, opdracht gegeven, elk voorstel in zake een wapenstilstand te verwerpen. Officieel wordt gemeld, dat Japan niets zal aanvaarden, dat de activiteit der troepen in Mandsjoerije zou beperken, daar dit een herstel van den status quo ante zou beteekenen, met inbegrip van den terugkeer van Tsjang Hsu-liang. (Vorig bericht blz. 112 B.)

C. FRANKRIJK. — Verhooging der invoerrechten. - Begrooting 1930131. — De financieele commissie van de Fransche Kamer heeft thans definitief het wetsvoorstel der regeering aangenomen, waarbij een belangrijke verhooging van de invoerrechten voor fabrikaten en halffabrikaten wordt ingesteld. In het vervolg zullen voor fabrikaten in plaats van twee, zes procent worden geheven en voor halffabrikaten in plaats van twee, vier procent. Alleen de grondstoffen blijven met 2 procent belast. Deze verhooging der invoerrechten zal naar schatting 400 millioen opbrengen.
De begrooting 1930131 sluit met een deficit van ruim 2½ milliard francs. Tegenover inkomsten van 50.988 millioen frs. staan de uitgaven met 53.630 millioen francs.

22 **NOVEMBER 1931**

D. ENGELAND. — Mijnramp bij Bentley. — Het aantal dergenen, welke omgekomen zijn bij de ontploffing in een mijn bij Bentley is gestegen tot 42. (Vorig bericht blz. 111 H.)

E. CHINA. — Wellington Koo in de Nanking-regeering. — Wellington Koo is benoemd tot minister van buitenlandsche zaken in de Nanking-regeering in de plaats van Wang, die op 1 October was afgetreden, na een door studenten op hem gepleegden aanslag. (Vorig bericht blz. 67 F.)

23 NOVEMBER 1931

F. NEDERLAND. — Evert Cornelis overleden. — Evert Cornelis, de dirigent van het Utrechtsch Stedelijk Orkest, is op 46-jarigen leeftijd overleden.

G. DUITSCHLAND. — Commissie van onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit samengesteld. — De commissie der Bank voor Internationale Betalingen, welke een onderzoek zal hebben in te stellen naar de betalingscapaciteit van Duitschland, is als volgt samengesteld: Amerika wordt vertegenwoordigd door dr. Walter Stewart, Frankrijk door prof. Rist, Engeland door Sir Walter Layton, redacteur van de ,,Economist"; België door Émile Francqui, vice-gouverneur van de Société Générale de Belgique; Italië door prof. Beneduce, president van het consortium voor openbaar crediet; Japan door T. Tanaka, vertegenwoordiger der Japansche Bank te Londen; Duitschland door dr. Karl Melchior.
De eventueel nog te benoemen leden voor speciale kwesties zullen, volgens het Young-plan, door de commissie zelf worden aangewezen.
De eerste bijeenkomst van de commissie is vastgesteld op 7 December. (Vorig bericht blz. 112 **A.**)

H. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Verdere opmarsch der Japanners. — De Japansche troepen hebben hun opmarsch naar het Zuiden voortgezet. Het passagiersverkeer over de spoorlijnen is stopgezet. Deze feiten wettigen het vermoeden, dat nieuwe botsingen zullen plaats hebben in de streek van Tsjintsjau.
De Chineesche bevelhebber Ma heeft een nieuw provinciaal bewind te Hailoen ingesteld en maakt zich gereed een verder optrekken der Japanners te verhinderen.
De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft nogmaals Japans standpunt uiteengezet, hetwelk de bezetting in Mandsjoerije noodzakelijk acht om de veiligheid van de Japansche onderdanen aldaar te bewerkstelligen en niets meer is dan een elementaire civiele organisatie, noodig wegens de minachting van China omtrent gesloten verdragen.
De Chineesche gedelegeerde ter Volkenbond dr. Sze verklaart dat er vanzelfsprekend bij de Chineesche regeering geen bezwaar bestaat tegen uitzending van een behoorlijk gevormde commissie; echter zou het werk dezer commissie absoluut illusoir zijn, indien niet tegelijkertijd maatregelen zouden worden getroffen, die onmiddellijke beëindiging der vijandelijkheden en ontruiming met zich zouden brengen. Deze eisch moet absoluut ingewilligd worden, anders zou de bezetting door den aanvaller tijdens de onderzoekingen bestendigd blijven. (Vor. ber. blz. **113** B.)

I. RUSLAND. — Wijziging in de arbeidsweek. — De Raad van Volkscommissarissen der Sovjet-Unie heeft het volgende decreet uitgevaardigd: ofschoon de ononderbroken productieweek van vijf dagen als hoofdvorm van de organisatie van den arbeid in de Sovjet-Unie gehandhaafd blijft, zal aan zekere bedrijven worden toegestaan, van 1 December af voorloopig tot de onderbroken arbeidsweek van zes dagen over te gaan, om de door de ononderbroken arbeidsweek ontstane gebreken uit den weg te ruimen. Die bedrijven, welke voor de bediening van de ononderbroken werkende bedrijven zijn opgericht en ook voor de bevrediging van de cultureele of sociale behoeften van de bevolking dienen, moeten echter de ononderbroken arbeidsweek handhaven. Hieronder vallen: coöperatieve winkels, eethuizen, stedelijk transportwezen enz. In bedrijven, die overgaan tot de onderbroken arbeidsweek van zes dagen, zal de gemeenschappelijke rustdag de zesde, twaalfde, achttiende, vierentwintigste en dertigste van elke maand zijn. Gelijktijdig wordt de arbeidsdag in die bedrijven van 6½ uur tot 6 uur verkort.

24 NOVEMBER 1931

K. BRITSCH-INDIE. — Noodbegrooting. — De noodbegrooting, zooals zij door den gouverneur-generaal was goedgekeurd, is heden aan den Raad van State voorgelegd. Deze maatregel is genomen, om uit de impasse te geraken, die ontstaan was doordat de Wetgevende Vergadering deze begrooting met 63 tegen 48 stemmen had verworpen.

L. **ENGELAND.** — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen bedroeg op 16 November 2.648.429 of 35.495 minder dan op 9 November en 362.442 meer dan verleden jaar. (Vorig bericht blz. 99 G.)

M. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — **Werkloosheid.** — In December 1930 werd het aantal Europeesche werkloozen in Nederlandsch-Indië door het kantoor van Arbeid geschat op 2400 (Java: 2225 en buitengewesten: 175).
In de laatste drie maanden (Aug., Sept. en Oct. 1931) waren op alle beurzen ingeschreven: 6988 werklooze Europeanen en 15945 Inlanders.

N. POGINGEN HET **WRAK** DER LUSITANIA TE BERGEN. — Volgens een bericht uit New-York heeft zich een Lake-Railey-expeditie gevormd, die ten doel heeft te pogen de waardevolle voorwerpen te bergen, die zich in het wrak van de gezonken

Lusitania moeten bevinden. Het plan is opgesteld door Simon Lake, den duikboot-expert, die ook bekend is door de Nautilus-expeditie en kapitein Railey. Volgens hun plan zou het mogelijk zijn het gezonken schip voor bergingsdoeleinden te bereiken. Zooals men weet werd de Lusitania op 7 Mei 1915 op de terugreis van New-York naar Engeland door een Duitsche duikboot bij de Engelsche kust getorpedeerd en tot zinken gebracht, waarbij 1198 menschen om het leven kwamen.
Lake heeft een groote stalen buis uitgevonden, die lang genoeg is, aldus meldt de ,,Chicago Tribune", om de Lusitania te bereiken, die 60 meter beneden de oppervlakte ligt. Die buis zal aan het ondereind een kleine observatie-kamer hebben, waaruit duikers kunnen starten voor de bergingspogingen.
Volgens genoemd blad zijn onderhandelingen gaande met de Britsche admiraliteit; de bedoeling is den arbeid binnen twee maanden te beginnen.

A. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — In de eerste helft van November is het aantal werkloozen met 220.000 gestegen tot 4.840.000. (Vor. ber. 107 A.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Begrootingstekort. — Officieel werd heden medegedeeld, dat het deficit over het begrootingsjaar, dat op 1 Juli j.l. begonnen is, reeds $ 806 millioen bedraagt.

C. ENGELAND. — Statuut van Westminster. — Zonder stemming heeft het Lagerhuis het wetsontwerp aanvaard, waarbij de besluiten der Rijksconferentie inzake de regeling der betrekkingen tusschen het moederland en de Dominions van kracht worden verklaard.
Dit wetsontwerp, dat speciaal van belang is voor Ierland, houdt in een erkenning der volkomen gelijkwaardigheid tusschen de Dominions en Groot-Brittannië en de Dominions onderling. De voornaamste bepalingen daarvan zijn:
1e. dat het parlement van Westminster ophoudt het recht van revisie te bezitten over de wetgeving van de parlementen der Dominions;
2e. dat een Dominion de volledige bevoegdheid bezit, wetten te maken die extra-territoriale rechtsgeldigheid bezitten;
3e. dat wanneer er tegenstrijdigheid bestaat tusschen een Dominion-wet en een bestaande wet van het Vereenigd Koninkrijk, dit feit de Dominion-wet niet ongeldig zal maken.

25 NOVEMBER 1931

D. AUSTRALIE. — Nederlaag der regeering. — Na een debat over de integriteit van den Australischen minister van financiën Theodore, die er van beschuldigd wordt zich bij de verdeeling van werkloozensteun te hebben laten leiden door politieke vooringenomenheid, werd, ondanks bestrijding door de regeering, een motie aangenomen om een commissie van onderzoek in te stellen naar deze beschuldigingen. Tengevolge van deze nederlaag der regeering zullen waarschijnlijk in Januari algameene verkiezingen plaats hebben.

E. LAMPEN MET HOOG RENDEMENT. — In de laatste jaren zijn uitgebreide proeven genomen met niei ɛ lampen van een bijzonder ɛ ɪr Gebleken is, dat i een ontladingsbuis met edelgas en een weinig Natrium gevuld, licht met een zeer hoog nuttig effect kan worden verkregen, wanneer deze buis op een temperatuur van ca. 300 gr. *C.* wordt gehouden. Het hoogste rendement, dat bij deze proeven in het Philips' laboratorium werd waargenomen, heeft daarbij 30 intern. kaarsen per Watt bedragen, terwijl volgens de theorie ten hoogste 37.4 intern. kaarsen per Watt kan worden verkregen.
Wanneer de ontladingsbuis door den stroom zelf op de juiste temperatuur moet worden gehouden, neemt de benoodigde electrische energie toe, maar toch komt men op deze wijze tot rendementen, welke die der hedendaagsche gloeilampen vele malen overtreffen.
Nadere mededeelingen over de eigenschappen dezer lampen (vorm, afmetingen, enz.) kunnen eerst worden verstrekt, wanneer deze door uitgebreide levensduurproeven bewezen hebben, aan de eischen der praktijk te voldoen. De voorloopige resultaten geven echter aanleiding bevredigende uitkomsten te verwachten; vooralsnog valt echter niet te bepalen wanneer ze voor huisverlichting leverbaar zouden zijn.

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Tsjang Hai-Peng sluit zich aan bij Ma. — Tsjang Hai-Peng, de vroegere tegenstander van generaal Ma, heeft zich bij dezen aangesloten en is voornemens tegen het door de Japanners bezette Tsitsihar op te trekken. (Vorig bericht blz. 113 H.)

G. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Samenstelling commissie. — De adviseerende commissie welke een onderzoek zal instellen naar Duitschlands betalingscapaciteit is thans officieel samengesteld.
Leden zijn de reeds vroeger genoemde heeren Beneduce, Francqui, Layton, Melchior, Rist en Stewart, alsmede voor Japan de heer Hohara, directeur der Yokohama Speciebank te Londen (dus niet de heer Tanaka). (Vorig bericht blz. 113 G.)

H. DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten beschuldigd van hoogverraad. — Bij een op last van den advocaat-generaal van het Rijksgerecht gedaan onderzoek bij een aantal leiders der Nationaal-Socialisten in Hessen, zijn enkele compromitteerende stukken aan het licht gekomen.
De aanleiding tot dit onderzoek was een program hetwelk door Nationaal-Socialistische leiders was opgesteld en door een van hen, die de verantwoordelijkheid daarvan niet durfde dragen, doorgegeven werd aan de politie.
Het bedoelde program verklaart in den aanhef te zijn ,,een ontwerp van het eerste manifest van de leiding onzer partij na de verdwijning der huidige hoogste staatsautoriteiten en na de overwinning der commune (communisten, marxisten, enz.), betrekking hebbend op een gebied, dat zich voor uniform bestuur leent".
Het ontwerp bevat vervolgens een bevel aan het geheele volk, alle bevelen der Nationaal-socialisten, van welken dienstrang zij ook mogen uitgaan, onverwijld op te volgen. ,,Op tegenstand", aldus wordt gezegd, ,,staat in principe de doodstraf".
Voorts voorziet het bevel in de inlevering binnen vier en twintig uur van alle vuurwapens. Wie na het verstrijken van dezen termijn nog in het bezit van een vuurwapen wordt aangetroffen, zal zonder vorm van proces worden doodgeschoten. Ook alle ambtenaren, employé's en arbeiders, die mochten weigeren door te werken, worden met de doodstraf bedreigd, evenals diegenen, die op de uit te vaardigen noodverordeningen inbreuk maken.
Ten slotte bevat het document richtsnoeren voor de eerste noodverordeningen. Alle levensmiddelen zullen zonder vergoeding aan de partijleiding moeten worden afgestaan en iedere verkoop van levensmiddelen zal verboden zijn. Op het niet naleven dezer bepalingen staat verbeurdverklaring van vermogen, eventueel zelfs de doodstraf. De voorziening der bevolking van levensmiddelen zal door middel van distributiekaarten plaats vinden. Betaling voor levensmiddelen is niet verschuldigd, ... De partijleiding zal het recht hebben, over het geheele nationale vermogen en over dat van den enkeling te beschikken. Particuliere verdiensten zullen voorloopig niet bestaan.

Alle Duitschers, zoowel mannen als vrouwen, zijn van het 16de jaar aan arbeidsdienstplicht onderworpen. (Vorig bericht blz. 104 C.)

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Krachtiger optreden van den Volkenbondsraad. — In een geheime zitting van den Volkenbondsraad is besloten telegrammen te richten tot de regeeringen te Tokio en Nanking, waarin wordt aangedrongen op staking der vijandelijkheden in afwachting van een spoedige regeling. Het regelingsplan luidt als volgt:
„In de hoop, overeenkomstig art. 11 van het Volkenbondspact tot een eenstemmige, ook voor beide partijen aanvaardbare resolutie te komen, is het ontwerp voor een regeling opgesteld, dat de terugtrekking der Japansche troepen in de spoorwegzone en de benoeming van een internationale commissie afzonderlijk behandelt. De grondslagen van dit ontwerp zijn de volgende:
Herinnerd wordt aan de resolutie van 30 September, waardoor beide partijen zich plechtig verbonden verklaren. In verband hiermede wordt bij beide regeeringen er op aangedrongen, alle noodzakelijke maatregelen te nemen om de uitvoering dezer resolutie te waarborgen, en wel zoodanig, dat de terugtrekking der Japansche troepen in de spoorwegzone zoo snel mogelijk kan plaats hebben, daar de Volkenbondsraad aan deze terugtrekking de grootste beteekenis toekent.
Beide partijen verplichten zich, den opperbevelhebber hunner strijdkrachten strikt te bevelen, zich van elk initiatief te onthouden, dat nieuwe incidenten zou kunnen doen ontstaan en nieuw verlies aan menschenlevens ten gevolge zou kunnen hebben, en voorts de noodige maatregelen te nemen om elke verscherping in de situatie te verhinderen.
Voorgesteld wordt, een commissie te vormen, welke ter plaatse den toestand zal onderzoeken en den Raad advies zal uitbrengen over alle omstandigheden, welke er toe zouden kunnen leiden den vrede tusschen China en Japan en de goede verstandhouding tusschen beide landen te verstoren.
China en Japan zouden elk door een assessor in deze commissie vertegenwoordigd zijn. De vorming en de werkzaamheden der commissie zouden aan de verplichting, de Japansche troepen in de spoorwegzone terug te trekken, niets wijzigen." (V. b. blz. 114 F.)

26 NOVEMBER 1931

B. INTERNATIONAAL ONTWAPENINGSCONGRES. — Het internationale congres voor de moreele voorbereiding der ontwapeningsconferentie, waaraan 600 gedelegeerden uit 17 verschillende landen deelnemen, is geopend met een zitting, waarop de vraag: „Waarom ontwapenen?" werd besproken.
De Duitsche gedelegeerde, mevr. dr. Lueder, richtte een dringenden oproep tot de vrouwen der geheele wereld, om mede te werken bij het bestendigen van het vertrouwen in den vrede en het geloof aan den vrede, zonder welke een herhaling van den wereldoorlog niet te verhinderen is. Zoolang de volken zich zwaar bewapenen en wantrouwend tegenover elkaar staan, is geen ware vredesgeest mogelijk.
Tot het bereiken hiervan moeten vooral de vrouwen arbeiden. Zij moeten haar stemmen in alle staten verheffen en den staatslieden, die nog besluiteloos twijfelen, en den volksvertegenwoordigers, die non angstige berekeningen maken, te verstaan geven, dat zonder vertrouwen geen vrede bestaan kan. De vrouwen eischen daarom de ontwapening, niet uit overmatige sentimentaliteit, doch uit de bittere en gruwelijke ervaring, die zij in het verleden hebben opgedaan.

C. DUITSCHLAND. — Hoogverraad der Nat. Socialisten. — De huiszoekingen, welke bij verschillende leiders van de nat. soc. partij in Hessen zijn gehouden, en welke betrekking hadden op de ontworpen noodverordeningen van een onwettige nat. soc. regeering en op andere geschriften, zijn volkomen gelukt. De echtheid der documenten staat thans buiten twijfel vast. De partijleiding verklaart niets te maken te hebben met het door de regeering ontdekte stuk en stelt zich niet verantwoordelijk voor de daden der leden van haar partij. (Vor. ber. 114 H.)

D. INTERNATIONALE LIGA TER BESTRIJDING VAN ONEERLIJKE CONCURRENTIE. — De oprichting van de ,,Internationale Liga ter bestrijding van de oneerlijke concurrentie" in Den Haag, heeft in alle Europeesche landen veel bijval ondervonden. De Liga wil als een centrum dienen, dat de opgedane ervaring in de verschillende landen zal uitwisselen met het einddoel nieuwe vormen van oneerlijke concurrentie snel te onderdrukken.
Volgens het voorloopig programma zal de liga zich wijden aan de bestrijding van knoeierijen en van het uitverkoop- en cadeaustelsel. De Liga zal te dien einde op dit gebied in zoo kort mogelijken tijd overzichten publiceeren, welke aan de belanghebbenden in de verschillende landen een veel omvattende oriënteering zullen opleveren en anderzijds de openbare meening op de bestaande misstanden opmerkzaam zullen maken.
De verzameling gegevens over het cadeaustelsel is reeds onder den titel „Europas Kampf gegen die Zugabe" in de Duitsche taal verschenen.
Bij de Liga zijn thans talrijke organisaties van ambtelijken en particulieren aard in verschillende landen van het Europeesch continent aangesloten.
Het secretariaat der Liga is gevestigd te Voorburg, Parkweg 180.

E. AUSTRALIE. — Parlementsontbinding. — De gouverneur-generaal heeft toegestemd in ontbinding van het parlement. De verkiezing van een geheel nieuw Huis van Afgevaardigden en van de helft van de leden van den Senaat is bepaald op 19 December. (Vorig bericht blz. 114 D.)

F. OOSTENRIJK. — Breuk tusschen nat. soc. en burgerwachten. — Het bestuur van de nat. soc. partij heeft officieel medegedeeld, dat de met de bondsleiding der burgerwachten gevoerde onderhandelingen over samenwerking zijn afgebroken. De nat. soc. partij is niet van plan zich kalm neer te leggen bij de politiek der burgerwachten.

G. ANTI-FASCISTISCHE VLIEGERS VRIJ. — De drie anti-fascistische vliegers die te Konstanz gearresteerd werden, zijn weer vrijgelaten. Bassanesi werd wegens overtreding van de pas-voorschriften gestraft met een boete van 250 mark, Rosselli kreeg 100 mark boete wegens het dragen van wapenen. Tegen Tarchiani was geen vervolging ingesteld. (Vorig bericht blz. 108 L.)

H. BRITSCH-INDIE. — Nieuwe ongehoorzaamheidscampagne. — In het Indische weekblad „Young India" heeft een artikel van de hand van Gandhi gestaan waarin hij het volgende verklaart:
„Het is onze taak", aldus de mahatma, „om in den geest der massa het besef te wekken, dat haar onrecht wordt aangedaan. De landeigenaar is slechts een werktuig in het kapitalistisch systeem en het is niet noodig hem persoonlijk aan te vallen".
Het congres spoort er de boeren echter toe aan, zegt Gandhi verder, geen pacht aan de landeigenaren te betalen, omdat deze daardoor gedwongen zullen worden, te weigeren belasting aan de regeering te betalen. Wat de bevoorrechte klasse betreft, verklaart Gandhi, dat deze ten slotte de positie van trustees zullen moeten aanvaarden, waarvoor hun slechts een redelijke commissie dient te worden betaald. Iemand, dis b.v. 100 roepijen bezit, zou het recht hebben daarvan de helft te behouden en de

rest onder de armen moeten verdeelen. Iemand, die een bedrag van 10.000 pond sterling bezit, zou daarvan echter slechts één procent voor zichzelf mogen behouden. (Vorig bericht blz. 109 G.)

A. **FRANKRIJK.** — Rede van **Laval** in de Kamer. — Laval heeft in de Kamer een rede gehouden waarin hij zijn buitenlandsche reizen en de resultaten daarvan besproken heeft. Z.i. waren de optimistische verwachtingen, die men van het Hoover-plan koesterde, niet in vervulling gegaan.
Ten aanzien van de schadevergoedingskwestie, die een heilig recht van Frankrijk raakt, verklaarde Laval Duitschland als debiteur schuldig aan een zekere verkwisting en leverde hij een felle kritiek op Duitschlands financieele politiek. Immers het zou Duitschlands gewoonte zijn, aldus Laval, steeds alles schooner en de nationale uitrusting volkomener te maken, maar op het oogenblik dat men moet betalen, zich daartoe niet in staat te verklaren.
Tenslotte verklaarde Laval dat Frankrijk bereid was een zekere vermindering van hetgeen men schuldig was toe te staan, doch slechts naarmate het van zijn crediteuren hetzelfde kon verkrijgen. Frankrijk zou aan particuliere schulden geen prioriteit boven de herstelschulden toekennen.

B. **ZIONISME.** — Politiek in Palestina. — De voorzitter van den Nederlandschen Zionistenbond, de heer Bernstein, heeft een rede gehouden over de politieke gezindheden onder de Joodsche arbeidersbevolking in Palestina. De conclusie tot welke deze spreker kwam luidt als volgt: de Zionistische kolonisten zijn allen min of meer rood georiënteerd. Toch bestaat er een groot verschil tusschen het Socialisme in Palestina en dat zooals wij dat hier kennen, omdat daar niet de scherpe tegenstelling tusschen een dienende en een heerschende klasse bestaat, doch feitelijk alleen een onderscheid tusschen vroegere en latere kolonisten. Een klassestrijd als zoodanig valt dan ook moeilijk aan te toonen en de politieke wrijfpunten beperken zich hoofdzakelijk tot een strijd tusschen Jiddisch en Hebreeuwsch. (Vorig bericht blz. 12 C.)

27 NOVEMBER 1931

C. NEDERLAND. — **Koninklijke** Hollandsche Lloyd. — De Tweede Kamer heeft als haar oordeel uitgesproken, dat de overeenkomst met de Kon. Holl. Lloyd in zake de kas-voorschotten behoort te worden opgezegd voor einde November. en dat het verleenen van kas-voorschotten over 1932 slechts kan plaats hebben onder voorwaarde, dat uiterlijk 31 Mei 1932 een aannemeiijke financieeie reorganisatie zal zijn tot stand gekomen, alsmede een overeenkomst verkregen is of het redelijke is gedaan om een overeenkomst te bevorderen met de Rotterdam—Zuid-Amerika Lijn en dat in afwachting van de vervulling dezer voorwaarden slechts een kasvoorschot voor 1932 zal worden verleend voor de helft van de som voor 1932 bepaald in de thans van kracht zijnde overeenkomst. (Vorig bericht blz. **99** K.)

D. CHINEESCH-JAPANSCW CONFLICT. — Maarschalk Tsjang Hsu Liang heeft den gezanten van Engeland, Frankrijk en Amerika te Peiping medegedeeld, dat hij bereid is Tsjintsjau te ontruimen en zijn troepen achter den Grooten Muur terug te trekken, op voorwaarde, dat Japan aan de drie genoenide mogendheden de verzekering geeft, dat in het Tsjintsjau-gebied een neutrale zone wordt gevestigd onder het beheer van de Chineesche politie. De Japansche minister van biiitenlandsche zaken was van meening, dat de instelling van een dergelijke neutrale zone de situatie aanzienlijk zou verbeteren. Echter zou de Chineesche Maarschalk direkt moeten onderhandelen niet Japan, dat in zake Mandsjoerije geen bemiddeling van neutrale zijde wenscht.
De Japansche regeering heeft vorder met aftreden gedreigd, indien haar leger tegen haar wensch Tsjin-Tsjau zou bezetten. (Vorig bericht blz. 115 A.)

E. ROEMENIE. — Nieuwe petroleumbrand. — In het petroleumgebied van Moreni is wederom een petroleumbron in brand geraakt. Door de explodeerende gassen werden zes arbeiders zwaar gewond. De aangerichte materieele schade bedroeg ongeveer 10 millioen lei. (Vorig bericht blz. **76** L.)

F. FRANKRIJK. — Motie van vertrouwen aangenomen. — De Kamer heeft met 325 tegen 240 stemmen een motie van vertrouwen in de regeering aangenomen.

G. ENGELAND. — Ronde-Tafel-conferentie in zake Birma. — Een nieuwe Ronde-Tafel-conferentie is geopend, welke ten doel heeft te beraadslagen over de afscheiding van Birma van Britsch-Indië en de stichting van een zelfstandigen staat. Reeds in het rapport-Simon werd er op gewezen, dat Birma niet tot Indië behoort, omdat het reeds geografisch van het Britsch-Indische rijk gescheiden en practisch slechts van over zee daaruit te bereiken is, terwijl bovendien de bevolking totaal anders is, zoowel wat betreft ras als godsdienst. De Birmanen zijn Boeddhisten en geen Brahmanen en behooren tot het Mongoolsche ras. Slechts om administratieve redenen werd Birma dan ook onder den Gouverneur-Generaal geplaatst.

H. NEDERLAND. — Instelling van bedrijfsraden. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot instelling van bedrijfsraden. Het ontwerp bepaalt dat in elk bedrijf, waarvoor de omstandigheden daartoe aanleiding geven, hetzij voor het geheele land, hetzij voor een gedeelte des lands, een bedrijfsraad kan worden ingesteld. Zulk een raad zal bestaan uit een door de regeering te bepalen even aantal leden, ten minste 6 en ten hoogste 20 bedragend, welke voor de helft worden benoemd door de vakvereenigingen van werkgevers en werknemers, daartoe door den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid aangewezen, en voor de andere helft door de door genoemden minister daartoe aangewezen vakvereenigingen van arbeiders, wier leden allen of voor een gedeelte in het bedrijf werkzaam zijn.
Tot de bevoegdheid van deze bedrijfsraden behoort: het ontwerpen van arbeidsvoorwaarden, het ontwerpen van regelen ter bevordering van een goede vakopleiding, het overwegen van maatregelen met betrekking tot werkloosheid en ter verruiming der werkgelegenheid, het bevorderen van het overleg tusschen den werkgever en de arbeiders in de afzonderlijke ondernemingen, door middel van een daartoe strekkend orgaan, het bevorderen van het totstandkomen van fondsen en andere instellingen in het belang der arbeiders, het bespreken van de technische en commercieele aangelegenheden van het bedrijf, en het bevorderen van al die maatregelen welke de goede verstandhouding tusschen werkgevers en arbeiders in het bedrijf kunnen versterken. De bedrijfsraden dienen voorts, hetzij op aanvrage, hetzij uit eigen beweging, diverse autoriteiten van advies ten aanzien van alle onderwerpen welke op den arbeid van het bedrijf betrekking hebben. Alles tezamen zal de raad dus optreden als orgaan van overleg, van advies, van uitvoering, van beslechting van geschillen en als orgaan van bemiddeling. Tot het toekennen van een verordende bevoegdheid aan den raad meent de regeering voorloopig nog niet te kunnen overgaan.
De kosten van den bedrijfsraad komen in het algemeen ten laste van de werkgevers en arbeidersorganisaties, die daarin vertegenwoordigd zijn. Het ontwerp opent echter de mogelijkheid, dat de overheid een tegemoetkoming in dezen verleent, varieerend van f 500 tot f 2000.

A. LUCHTVAART. — Vlucht van West naar Oost over den Zuidelijken Atl. Oceaan. — De Australische vlieger Hinkler is heden te St. Louis in Fransch West-Afrika aangekomen, na in den nacht van den 25sten November te Port Natal in Brazilië te zijn opgestegen. Dit is de eerste maal, dat een vliegtuig den Zuidelijken Atlantischen Oceaan in deze richting zonder tusschenlanding oversteekt.

B. BRITSCH-INDIE. — Financieele crisiswet. — De Raad van State heeft heden de financieele crisiswet goedgekeurd, welke in de Wetgevende Vergadering het onderwerp van scherpen strijd is geweest. De amendementen tegen de rechten op ruwe katoen en machines. alsmede tegen de verhooging van de inkomstenbelasting, werden verworpen.

C. NEDERLANDSCH-INDIE. — Onderwijs. — Voor het Indisch genootschap heeft Dr. N. A. C. Slotemaker de Bruine een redevoering gehouden over „De cultureele beteekenis van het onderwijs in Nederlandsch-Indië", waaraan wij het volgende ontleenen:

„De bevolking van Ned.-Indië ondergaat als Oostersch volk den invloed van het Westen. Er is zoo goed als geen isolement meer. De ontmoeting der beide culturen geeft allerlei vermengingen en conflicten; bij deze ontmoeting speelt de Westersche overheid een groote rol.

Intenser nog dan door handel, verkeer en industrie, heeft deze ontmoeting plaats in het onderwijs: hier geschiedt zij opzettelijk, in bewust gekozen vormen en bij kinderen, die in dezen tijd grootendeels anders kunnen worden beinvloed dan bij de ouders in hun jeugd het geval was. Het onderwijs brengt verschillende cultuurkrachten in één maatschappij, in één gezin.

In alle onderwijs liggen twee elementen: opleiding en opvoeding. Vooral bij het laatstgenoemde element gaat het om het overbruggen van een kloof, die het kind van de cultuur scheidt. Dit is in alle landen en tijden wel het geval bij het onderwijs. Landen echter als Japan en Siam hebben het psychologische voordeel, dat de eigen overheid deze cultuurontwikkeling leidt, een voordeel, dat in Britsch-Indië, Indo-China en Ned.-Indië ontbreekt. Onderwijsmaatregelen betreffende uitbreiding van het onderwijs, voertaalquaesties en dergelijke wekken daarom steeds politieke gedachten-associaties.

Het onderwijs in Ned.-Indië is niet alleen een paedagogiseh-cultureel, maar minstens evenzeer een politiek-maatschappelijk vraagstuk." (Alg. Hbld.)

D. DUITSCHLAND. — Crisis en salarissen. — De Duitsche rijksminister van Arbeid. Stegerwald, heeft in een redevoering over den economischen en socialen toestand de volgende drie stellingen verdedigd:

1e. door wijziging der loonen alleen kan het Duitsche bedrijfsleven stellig niet worden gesaneerd;

2e. een bescherming der loonen door den staat kan, gedurende de langste crisis sedert een eeuw, den arbeiders niet worden geweigerd, maar er moet rekening worden gehouden met het prestatievermogen van een ziek zakenleven;

3e. de wettelijke sociale verzekering kan niet worden gered met de tegenwoordige tarieven, die gedurende een tijdperk van schijnwelvaart werden vastgesteld, terwijl de verwachte inkomsten zijn uitgebleven.

Inzake punt 1 verklaarde spr., dat in het loopende jaar aan arbeiders en beambten in Duitschland ca. 25 milliard mark aan loon en salaris is en wordt uitbetaald.

In 1931 beliepen de belastingen en openbare uitgaven in rijk, landen en gemeenten, zonder wettelijke sociale verzekering ca. 15 milliard, de interest, die het Duitsche bedrijfsleven moest opbrengen ca. 8 à 9 milliard, de pensioenen, weduwen- en weezensteun, wachtgelden, enz. 1,8 milliard, de werkloozenondersteuning ca. 3 milliard, de overige kosten der soc. verzekering 3,7 milliard.

Wat betreft punt 2 verklaarde de minister, dat de van de zijde der werkgevers geëischte opheffing van de bescherming der loonen onder de huidige omstandigheden zeer ontactisch zou zijn, en politieke onlusten op groote schaal zou veroorzaken. Een zekere bescherming der loonen in Duitschland, is voor de eerstkomende jaren een absolute noodzakelijkheid.

Betreffende punt 3 verklaarde de minister, dat de rijksregeering de sociale verzekering in al haar onderdeelen wil handhaven.

E. RONDE-TAFEL-CONFERENTIE. — De commissie voor de federale structuur van Britsch-Indië heeft haar werkzaamheden beëindigd met de aanneming van het rapport betreffende het financieel bestuur. Onder de heerschende onzekere omstandigheden, zou het geen nut hebben thans te trachten tot een besluit te komen nopens de preciese middelen tot het verzekeren of het afdwingen van vertrouwen in de stabiliteit van een nieuwe orde van zaken en een veiligen overgang daarheen. Ofschoon bereid om het denkbeeld van een financieelen raad van advies nader te onderzoeken, zoo kan de meerderheid op den grondslag van de jongste discussies zich niet neerleggen bij de meening, dat een dergelijke raad de doeltreffende handhaving van het vertrouwen in het crediet van Indië (een noodzakelijke steekproef voor de maatregelen, noodig op het terrein der financiën, behoorlijk zou verzekeren. (Vor. ber. 107 I.)

F. CMINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Adres van internationale vrouwen-organisaties aan den Volkenbond. — De voornaamste internationale vrouwen-organisaties hebben een adres gericht aan den Vollrenbondsraad, waarin zij hun ernstige bezorgdheid uitspreken over den loop der gebeurtenissen in Mandsjoerije. Zij wijzen erop, dat het gezag van den Volkenbond op het spel staat, indien de Volkenbond niet kan bewijzen, dat hij de beschermer der zwakkere volken is. Het adres qualificeert de bezetting van een land door vreemde troepen als een niet twijfelachtige schending van het Volkenbondsverdrag en het Kellog-pact.

Rapport der Britsche waarnemers. — De Chineesche delegatie heeft van de Britsche „waarnemers", die zich in Tsjintsjau bevinden, bericht ontvangen, dat er geen concentratie van Chineesche troepen bij die stad is. De rapporten der Japanners hieromtrent zijn tendentieus.

De delegatie heeft deze inlichtingen aan den Raad overgebracht en op den buitengewonen ernst van den toestand gewezen. (Vorig bericht blz. 116 D.)

G. INTERNATIONAAL ONTWAPENINGSCONGRES. — Het internationaal ontwapeningscongres, dat te Parijs wordt gehouden als een soort voorlooper van de internationale ontwapeningsconferentie, heeft een zeer onbevredigend verloop gehad. Vrijwel geen der inleiders kon zich verstaanbaar maken door de talrijke interrupties. Verschillende loges moesten zelfs worden ontruimd toen het daarin tot vechtpartijen kwam. Tenslotte moest een afdeeling gendarmerie de orde in de zaal weer herstellen.

(Vorig bericht blz. 115 B.)

28 NOVEMBER 1931

I. SPANJE. — Vlaggekleuren. — De Cortes hebben bepaald, dat de Spaansche nationale kleuren zullen zijn: rood, geel en violet.

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Staking** van den Japanschen opmarsch. — De Japansche regeering heeft den Japanschen opperbevelhebber formeel opdracht gegeven den opmarsch naar Tsjintsjau stop te zetten, zoodat het zoo goed als vaststaat, dat genoemde stad door de Japanners niet zal worden aangevallen. (Vorig bericht blz. **117** F.)

B. CANADA. — Bevolking. — Het volgende staatje geeft een overzicht van den groei der bevolking in Canada sinds 1871:

	Aantal inwoners
1871	3.689.273
1881	4.324.810
1891	4.833.299
1901	5.373.314
1911 . . . . . ca.	6.000.000
1921	8.788.483
1931 . . . . . ruim	10.000.000

C. FRANKRIJK. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Parijs bedraagt volgens de officieele statistieken 65.000. Bovendien zijn nog 30% van de andere arbeiders gedeeltelijk werkloos.
Volgens het moderne vakverbond zijn er thans in Frankrijk twee millioen werkloozen, waarvan er 500.000 volledig zonder werk zijn. De anderen werken slechts drie tot vijf dagen per week.
De textiel-, metaal-, leder-, papier-, rubber- en chemische bedrijven zijn er het ergste aan toe. In Noord-Frankrijk, te St. Etienne en Limoges is de toestand het slechtst. (Vorig bericht blz. **80** B.)

D. ZIONISME. — De Zionisten hebben een geheel nieuw plan ontworpen tot vestiging van duizend Joodsche gezinnen in Palestina. Deze zullen hoofdzakelijk een woonplaats vinden in het sinaasappelgebied der kustvlakte. Na zes jaar krijgt elk gezin een stuk land voor zijn economische zelfstandigheid, n.l. 7000 M². sinaasappelland en 3000 M². voor huis, erf en tuin. (Vorig bericht blz. **116** B.)

E. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — In den loop van den nacht heeft zich een verrassende wijziging voorgedaan in den militairen toestand in Mandsjoerije, waardoor de bezorgdheid, die er gisteren na de ernstige ontwikkeling van zaken heerschte, grootendeels is weggenomen. De officieele zegsman kondigde een algemeenen terugtocht der- Japansche troepen in de zuidelijke spoorweg-zone van Mandsjoerije aan. Alle detachementen worden thans tot het noodzakelijke minimum beperkt.
Officieel wordt gemeld, dat, na de doorvoering van de voorgenomen Japansche troepenbewegingen, nog slechts Kirin, Tsjoe Lioe Ho, Tsitsikar en Tsjen Tsjia Toen of Taonan door Japansche troepen bezet zullen blijven. (Vorig bericht blz. **118** A.)

F. METEREOLOGIE. — Invloed van den golfstroom op de weersgesteldheid. — Waarnemingen over den golfstroom, die sedert een reeks van jaren zijn verricht, hebben den merkwaardigen invloed van dezen stroom op het klimaat van Noord-Europa, in het bijzonder van Noorwegen en Zweden aangetoond.
Toen in den zomer van 1928 van gene zijde van den Atlantischen Oceaan het bericht werd ontvangen, dat het water van den golfstroom buitengewoon warm was, werd den volgenden winter waargenomen dat dit warme water het Zuidelijke punt van IJsland had bereikt, waardoor een toestand ontstond die gunstig was voor de vorming van laagdruk-gebieden, terwijl boven Noordelijk Rusland een hooge atmospherische druk werd opgemerkt, welke vergezeld ging van helder, koud weer. Deze winter is een der koudste winters in de annalen van Zweden geweest. Den volgenden zomer, in 1929. ging de warme waterstroom Noordelijk van IJsland, waardoor dezelfde toestanden voor laagdruk-gebieden ontstonden. De Zuidelijke winden van Spanje en de Azoren brachten toen hun warmte direct naar Zweden, waardoor dit land een der warmste winters in zijn geschiedenis beleefde.
In den derden zomer bereikte de golfstroom de Noordpoolzee ten Noorden van Noorwegen. In dat jaar werd opgemerkt, dat het ijs in het Poolgebied in buitengewoon groote mate smolt. De Westelijke winden veroorzaakten dat jaar een warmen herfst, doch de warmwaterstroom ging in Noordelijke en Oostelijke richting tot Spitsbergen en Franz Jozefsland. Dientengevolge draaide de wind meer en meer en werd tenslotte Noord-West, waardoor de koude lucht van het met ijs bedekte Groenland naar Zweden kwam. Het voorjaar en de zomer van 1931 waren dientengevolge buitengewoon koud en onpleizierig.
De jongste berichten uit de V. S. melden, dat de golfstroom dit jaar zich ten Oosten van New-York en Boston beweegt. Voordat de invloed van dezen stroom zich in Noordelijk Europa doet gevoelen, zal de cyclus van weersveranderingen voltooid zijn, zoodat ditmaal een koude winter kan worden verwacht.

G. KANKERBESTRIJDING IN **WEENEN.** — Te Weenen is een nieuw instituut opgericht ter bestrijding van de kanker, hetwelk volgens de nieuwste methoden is ingericht, zoodat alle gevaren, die bij de radium-therapie geneesheeren en verplegers bedreigen, tot een minimum zijn teruggebracht. Het laboratorium bevat een naar alle zijden door wanden van holle tegels afgesloten hut voor het bestralingstoestel — het zoogenaamde radiumkanon — en een straaldichte ruimte voor het bewaren van het radium. De hut is alleen door schuifdeuren van zes centimeter dik lood toegankelijk. De methodes zoowel voor de behandeling als ook voor het werk in de radiumruimten zijn geheel gelijksoortig aan die, welke door prof. Forsell te Stockholm werden ingevoerd en zij werden gecompleteerd door de Parijsche methode der school van prof. Rogaud. Voor de toegevoegde behandeling met Röntgenstralen werden hoogspanningstransformatoren van de nieuwste constructie en een korte golf-toestel opgesteld.
(Vorig bericht blz. **80** C.)

H. NEDERLAND. — Nederlandsche **Bank.** — Na overleg is gebleken, dat de Bank of England niet bereid is de aanspraken uit hoofde van het pondenbezit van de Nederlandsche Bank te erkennen. Hoewel pogingen daartoe worden voortgezet, heeft de Nederlandsche Bank gemeend het koersrisico onder deze omstandigheden aan haar pondenbezit verbonden, niet verder te mogen loopen.
De ponden, voor zoover deze bestemd kunnen worden voor aflossing van de twee Nederl.-Indische, in ponden luidende leeningen, welker aflossing met resp. 15 Juli 1933 en 15 Augustus 1933 kan geschieden, op latere levering aan de Nederl.-Indische regeering zijn verkocht. De rest van het pondenbezit is reeds gerealiseerd. De verliezen uit deze transacties voortvloeiende, zullen ertoe leiden, dat het boekjaar 1931-'32 met een belangrijk nadeelig saldo zal sluiten. De directie van de Nederlandsche Bank verklaart verder, dat geen nadeelen te duchten zijn voor de vervulling harer taak, om de goudwaarde van het Nederlandsche ruilmiddel te handhaven.
De gouddekking van alle opeischbare verplichtingen bedraagt volgens de laatste weekbalans 70,22% of 30,22% meer dan de voorgeschreven minimum metaaldekking. (Vorig bericht blz. **77 G.)**

29 NOVEMBER **1931**

I. WELRIEKENDE VLINDERS. — Verwonderlijk mag het heeten — zoo zegt de Amerikaansche entomoloog Austin H. Clark in een opstel over boven-

genoemd onderwerp — dat tot nu toe nog slechts zoo weinige vlinderkundigen schijnen opgemerkt te hebben, dat de mannetjes van vele dagvlinder-soorten een geur afgeven, overeenkomende met of zelfs nog aangenamer dan die der bloemen. Te opmerkelijker is dit, daar eenige der sterkst riekende tot de meest algemeene, nagenoeg overal voorkomende soorten behooren.
Van het Kleine Koolwitje dan wordt vermeld, dat het mannetje een reseda- of egelantier-geur afgeeft. Van het Kleine Geaderde Witje wordt de geur van het mannetje vergeleken o.a. met dien van tijm, verbena, oranjebloesem en citroen. Cok dr. J. Th. Oudemans zegt in diens werk ,,De Nederlandsche Insecten" (p. 408), dat de mannelijke vlinder dezer soort een aromatischen geur afgeeft, die aan citroenschil en kruizemunt herinnert. Bij het Groote Koolwitje komt de geur der mannetjes o.a. met dien van bloeiend koolzaad en geranium, doch volgens sommige onderzoekers het meest met dien van iriswortel overeen. Een muskus-geur moeten de mannetjes van het Peterselie-vlindertje en die van het Gemarmerde Witje (Melanargia galathea L.) verspreiden, terwijl die van het Posthoorntje aan heliotroop en die van den Koninginnepage aan peen-bloesem herinnert. Mannelijke Parelmoer-vlinders der soorten aphrodite en cybele moeten héél sterk naar kalmus-wortel of sandelhout rieken, een geur, die nog lang in het vangnet, nadat ze daaruit genomen zijn, ruikbaar moet zijn. Het aroma, door de mannetjes van den Argus-vlinder, den Bruinen Argus-vlinder (Lycaena astrarehe Brgstr.) en het Gewone Blauwtje afgegeven, zou met dat van chocolade overeenkomen.

30 NOVEMBER 1931

A. **ZWITSEELAND.** — Leger en luchtmacht, — De gewapende macht van Zwitserland bestaat uit: 662 officieren en 12.290 manschappen. De luchtmacht telt 258 man en 125 toestellen met totaal 75.000 p.k. De uitgaven hebben in 1930 in totaal 113.586.216 Zwitsersche francs bedragen.

B. VEREENIGDE STATEN. — Millionnairs. — Het Amerikaansche bureau voor de statistiek publiceert gegevens omtrent de inkomsten en vermogens in Amerika in het jaar 1930. Er waren in dit jaar volgens deze statistiek, 23.496 millionnairs minder in de Vereenigde Staten dan voor de crisis op de effectenmarkt. Het bureau beschouwt als millionnair diegene, die een vermogen heeft van een millioen dollar en een inkomen van 50.000 dollar of meer per jaar. In 1928 bedroeg het aantal van deze personen in de Vereenigde Staten 43.184, terwijl na de eerste crisis op de effectenmarkt van 1929 hun aantal geslonken was tut 38.650 en in 1930 nog slechts 19.688 bedroeg.
Op dezelfde wijze verminderde het aantal personen met een jaarlijksch inkomen van een millioen dollar. In 1929 bedroeg dit aantal 511, terwijl in 1930 nog slechts 149 personen een dergelijk inkomen genoten.

C. HONGARIJE. — Samenzweering. — De politie heeft een samenzweering ontdekt, waarvan het doel was om met 1000 gewapende aanhangers de leden van de regeering gevangen te nemen en de openbare gebouwen te bezetten. Een der samenzweerders was aangewezen om de Joodsche kerk in de Dohanygass in de lucht te doen vliegen. Een lijst was samengesteld van 1500 rijke Joden, die terstond zouden worden gevangen genomen.
Uit een officieel communiqué blijkt, dat het doel der samenzweering voor een deel was gericht op het verstoren van de openbare orde, voor een ander deel op misdaden. De deelnemers aan de samenzweering zouden zich met behulp van vervalschte papieren toegang verschaffen tot de kazernes der Honvéd, om daarna te trachten een soort Sovjet-dictatuur te vestigen.
De regeering begon Zaterdag met de inhechtenisneming van de belhamels en hun aanhang. Uit de verhooren is tot nu toe komen vast te staan, dat de raddraaiers alleen staan en dat zij tot geen in den Rijksdag vertegenwoordigde partij behoorende.
Onder de gearresteerden bevinden zich zoowel personen, die in 1920 tot de rechts-radicalen behoorden als aanhangers van de links-radicale groep. Verder is gebleken, dat achter het uit zes leden bestaande uitvoerend comité een groep van 150 tot 200 menschen stond, die echter met de bijzonderheden van de plannen der leiders niet op de hoogte waren.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — China** bereid tot ontruiming van **Tsjintsjau. —** Wellington Koo, de Chineesche minister van Buitenlandsche zaken, heeft aan de diplomatieke vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk en de Ver. Staten verklaard, dat China bereid was Tsitsjau te ontruimen onder voorwaarde dat de buitenlandsche mogendheden de garantie op zich nemen dat Japan de neutrale zone niet bezetten zal. . (Vor. ber. blz. 118 E.)

E. SLOTZITTIh'G RONDE-TAFEL-CONFERENTIE. — De Ronde-tafel-conferentie is gesloten nadat zoowel MacDonald als Gandhi een redevoering hadden gehouden nopens de te volgen politiek ten opzichte van Britsch-Indië.
MacDonald legde er den nadruk op, dat de regeeringsverklaring van het begin van dit jaar gehandhaafd blijft. Volgens de regeering blijft een federale structuur van Indië de eenige oplossing voor de constitutioneele problemen'; naast de federale regeering dienen de provincies zelfregeerende eenheden te zijn.
Gandhi verklaarde, dat het Al-Indisch nationaal congres geen grens- en rassenverschillen erkende. Het was de eenige Al-Indische organisatie en vertegenwoordigde alle minderheden.
Hij, Gandhi, vertegenwoordigde weliswaar niet de opvattingen van de radicale congresleden en van de terroristen, doch hij zou toch alles en elke zenuw inspannen om een aanvaardbaren toestand voor Indië te bereiken. Hij was bereid tot een compromis met Engeland, op voorwaarde, dat Indië zijn werkelijke vrijheid zou krijgen.
Gandhi wilde, indien dit niet noodig was, de burgerlijke ongehoorzaarnheidscampagne niet weer laten herleven en wenschte, dat de huidige wapenstilstand in een duurzamen vrede kan worden omgezet.
Wanneer Engeland hem vertrouwt, dan beteekent dat niets anders, dan dat hij een oplossing zoekt, die ruimer is dan alleen een oplossing voor het minderhedenvraagstuk in Indië.
Doch een oplossing, waarbij Indië geen eigen leger krijgt, kan geen werkelijke oplossing genoemd worden. (Vorig bericht blz. 117 E.)

F. RUSLAND. — Graanverkoop. — De Raad van Volkscommissarissen heeft een verordening gepubliceerd betreffende de overschotten van den graanoogst in Sovjet-Rusland. Bepaald wordt:
1. De Sovjet-bedrijven en hun vereenigingen mogen na de voorgeschreven aflevering van hun producten aan den staat het overschot voor eigen rekening verkoopen.
2. Deze verkoop moet in de eerste plaats geschieden aan industrieele ondernemingen en aan den kleinhandel in de steden.
3. De producten der Sovjet-bedrijven moeten in deze winkels worden verkocht tegen dezelfde prijzen als in de coöperatieve winkels.
4. De verkoop van deze producten in bedoelde winkels mag slechts geschieden aan dat deel der bevol-

king, dat tot het koopen van waren gerechtigd is. 5. De verkoop van levensmiddelen aan particulieren, die niet tot de arbeidersbevolking behooren, is verboden.

1 DECEMBER 1931

A. CHICAGO. — Slechte financieele positie. — De stad Chicago verkeert opnieuw in financieele moeilijkheden. De burgemeester heeft de 50 rijkste inwoners van de stad uitgenoodigd tot een bespreking, waarbij hij verklaarde, dat de stad slechts gered kan worden, als de welgestelde burgers hulp verleenen.
Het is niet mogelijk, de salarissen van de politie, de brandweer en de onderwijzers te betalen. Sedert April hebben de onderwijzers slechts eenmaal hun maandelijksche salaris ontvangen.
Er is daarop een commissie gevormd, welke den burgemeester terzijde zal staan ter overwinning van de bestaande moeilijkheden.
Men wil een beroep op de welgestelde burgerij doen om een gedeelte der belastingen vooruit te betalen, terwijl ook pogingen in het werk zullen worden gesteld om een leening te plaatsen.

B. **BELGIE.** — **Vergrooting** van het leger. — De regeering heeft heden bij het parlement een wetsontwerp ingediend, waarbij het legercontingent voor 1932 op 63.000 man wordt bepaald. Dit cijfer is 1000 man grooter dan dat van verleden jaar, als gevolg van het feit, dat het aantal vrijwilligers ditmaal 24.000 bedraagt tegen 23.000 verleden jaar.
(Vorig bericht blz. 12 N.)

C. NEDERLAND. — Faillissementen. — Voor het eerst na een reeks van jaren is er volgens de zoo juist verschenen Faillissementsstatistiek over 1930, bewerkt en gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek, een stijging van het aantal uitgesproken vonnissen van faillietverklaring te constateeren: het-bijzonder hooge aantal van 1924, n.l. 4341, was allengs gedaald tot 2729 in 1929; een toeneming met 333 in 1930 deed de dalende beweging van de laatste jaren overgaan in een stijgende. De stijging was evenwel niet zoo groot als die in de jaren 1921 en 1922 (1920: 1491, 1921: 2264, 1922: 3265). En het cijfer van 1930 kan nog niet bepaald ongunstig genoemd worden; het bleef beneden de cijfers der jaren 1922 tot en met 1928. Ook het verhoudingscijfer (per 100.000 der gemiddelde bevolking) van 1930 (38,8) bleef onder de cijfers van de jaren 1922 tot er, met 1928.
Een grooter aantal faillissementen dan in 1929 gaven o.a. ,,Groot-Amsterdam" (1929: 577, 1930: 629), ,,'s-Gravenhage en omstreken" (resp. 400 en 457) en Rotterdam (resp. 300 en 368). Uit de cijfers van de statistiek komt verder duidelijk naar voren, dat 1930 vooral voor Noord-Brabant een ongunstig jaar is geweest.
Ook bij de indeeling naar bedrijfsgroepen valt te constateeren, dat de stijging van het aantal faillissementen in 1930 niet door toeneming van elke groep is veroorzaakt. Wel werden o.a. meer faillissementen uitgesproken van bouwbedrijven (1929: 313, 1930: 402), landbouwbedrijven, jacht en visscherij (resp. 111 en 143), handel (resp. 1137 en 1237).
In de statistiek over 1930 zijn voorloopige cijfers van de maanden Januari tot en met September 1931 opgenomen. De cijfers van de maanden Januari tot en met Juni en van September 1931 waren hooger dan de cijfers in de overeenkomstige maanden van 1930. Het cijfer van de maand Juli 1931 was gelijk aan dat van Juli 1930. Tegen de verwachting in gaf Augustus 1931 een lager cijfer dan Augustus 1930 (resp. 194 en 214).
Van Januari tot en met September zijn volgens de voorloopige gegevens in 1931 2461 faillissementen uitgesproken tegen 2230 in de overeenkomstige maanden van 1930, dus in 1931 reeds 231 meer.

D. JURISPRUDENTIE. — Door een Amsterdamsch' advocaat is een procedure aanhangig gemaakt tegen de Soviet-Staat, met de bedoeling om den Russischen Staat te doen veroordeelen tot betaling van een in 1917 uitgelote en betaalbaar gestelde en sindsdien door de gebeurtenissen in Rusland nimmer uitbetaalde Staatsobligatie van 1880.
Met betrekking tot deze ingestelde eisch teekent het Handelsblad aan, dat sommige juristen het standpunt innemen, dat de Nederlandsche rechter niet bevoegd is een vreemden staat te veroordeelen; daarbij verwijst men naar art. 13 a van de Wet houdende Algemeene Bepalingen. Anderen, die dit standpunt niet deelen, voeren daartegen aan, dat genoemd artikel eigenlijk bedoelt de regeering de bevoegdheid te geven een vonnis van den Nederlandschen rechter, waarbij een vreemde staat zou worden veroordeeld, onwettig te verklaren en de executie daarvan te verhinderen.
Bovenbedoeld artikel werd in de wet opgenomen, nadat de Rotterdamsche Rechtbank tijdens den oorlog de Duitsche regeering had veroordeeld tot schadevergoeding, omdat Duitsche troepen in België een aan een Nederlander toebehoorend vaartuig tot zinken hadden gebracht. De regeering deed toen, ter vermijding van moeilijkheden met Duitschland, dit artikel opnemen om bevoegd te zijn de executie van zulke vonnissen te verhinderen, want haar bevoegdheid daartoe zonder meer werd in twijfel getrokken. Hierbij worde nog opgemerkt dat, terwijl vóór den oorlog nog slechts in Italië en België de rechter zich bevoegd achtte een vreemden staat te veroordeelen, deze opvatting thans ook in Frankrijk, Zwitserland en Oostenrijk wordt gedeeld.
Ten aanzien van de praktische zijde van deze quaestie moet er op worden gewezen, dat Sovjet-Rusland een staat is, die met uitsluiting van zijn onderdanen buitenlandsche handel drijft; alle Russische ondernemingen drijven, zooals dit in wetten is vastgelegd, buitenlandsche handel met voorkennis, toestemming en in opdracht van den Staat. Indien de Rechtbank zich bevoegd zal achten en de eisch toewijzen, moet dus de mogelijkheid onder oogen kunnen worden gezien, dat het vonnis ten deele zou kunnen worden geëxecuteerd door beslaglegging op Russische schepen, die onze havens aandoen, graanvoorraden, die in ons land zijn opgeslagen, enz., die dan in den zin van het Russische Burgerlijk Wetboek als staatseigendommen zouden kunnen worden aangemerkt. (Vorig bericht blz. 60 N.)

E. NEDERLAND. — Koersverliezen ter beurze. — Volgens een berekening van de Amsterdamsche Bank is in bijna twee jaar tijds op 116 aan onze beurs genoteerde binnenlandsche aandeelen een koersverlies geleden van een kleine 3 milliard gulden. Ruim 60% van de waarde, welke deze fondsen op 2 Januari 1930 vertegenwoordigden, is verloren. Met deze verminderde waarde zal zeker rekening moeten gehouden worden bij de opbrengst uit de belasting op het vermogen, hoewel hierin dit jaar nog niet eens de volle depreciatie tot uitdrukking zal komen. Immers in Mei j.l., toen de omvang van de vermogens voor de desbetreffende belasting moest worden vastgesteld, was het algemeene koerspeil nog aanmerkelijk hooger.
(Vorig bericht blz. 68 F.)

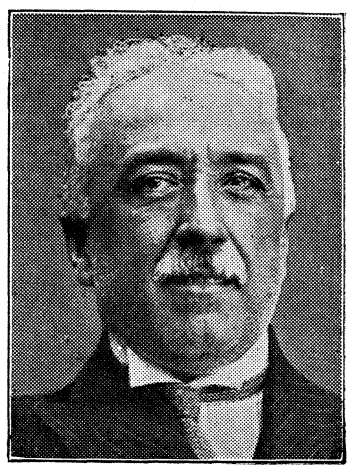
F. VEREENIGDE STATEN. — Loonsverlaging In Hollywood. — De directies der filmondernemingen Warner Brothers en First National Studios hebben aan al haar employé's meegedeeld, dat de salarissen met 20 à 30% verlaagd zullen worden.
(Vorig bericht blz. 93 B.)

A. RONDE-TAFEL-CONFERENTIE. — Vertrek van **Gandhi.** — Gandhi zal Londen den 5en December verlaten en zich den 12en te Brindisi voor Indië inschepen. (Vorig bericht blz. **119** E.)

B. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg **23** Nov, **2.615.115,** d.i. **33.314** minder dan aan het einde der voorafgaande week. (**Vorig** bericht blz. **113** L.)

C, FINLAND. — Mislukte staatsgreep. — De Finsche minister van binnenlandsche zaken heeft in de Kamer een opzienbarende verklaring afgelegd, waarin hij toegaf, dat de geruchten over een voorgenomen staatsgreep juist waren.
De autoriteiten hadden voorbereidende maatregelen van verschillende organisaties ontdekt, die ten doel hadden, door een gewelddadige actie de grondwettelijke instanties af te zetten.

D. SPANJE. — Presidentsverkiezing. — De presidentsverkiezing is vastgesteld op **10** Dec. a.s. Daar de socialistische fractie van de Cortez besloten heeft eveneens voor Alcala Zamora te stemmen. staat het vast, dat deze met bijna algemeene stemmen tot president gekozen zal worden.

Alcala Zamora.

E. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Resolutie** van den Volkenbondsraad. — De Volkenbondsraad heeft met algemeene stemmen, behalve die van Japan en China, welke hierover niet mee mochten stemmen, het ontwerp-resolutie goedgekeurd, dat aan de vertegenwoordigers der beide partijen is overhandigd en naar Tokio en Nanking is doorgezonden.
Deze resolutie herinnert in het eerste gedeelte aan de De resolutie herinnert in het eerste gedeelte aan de resolutie van **30** September **j.l.,** waaraan de beide partijen zich volgens haar plechtige verklaringen gebonden achten. Bijgevolg worden China en Japan uitgenoodigd alle maatregelen te nemen, die noodig zijn voor de nakoming hunner verplichtingen, opdat het terugtrekken der Japansche troepen naar de spoorwegzône zoo spoedig mogelijk kan geschieden.
In het tweede gedeelte van het ontwerp besluit de Raad tot het zenden van een commissie van onderzoek, bestaande uit vijf leden, die tot taak hebben ter plaatse den toestand te bestudeeren en rapport uit te brengen aan den Raad „over alle omstandigheden, welke ertoe kunnen leiden de internationale betrekkingen aan te tasten, of de relaties tusschen China en Japan, of wel de goede verstandhouding tusschen beide landen, waarvan de vrede afhangt, te verstoren.
Het ontwerp-resolutie eindigt met de verklaring, dat de Raad tot zijn volgende zitting op **24** Januari zich op de hoogte zal houden van het geschil en dat de voorzitter, indien hij het noodig acht, een nieuwe buitengewone zitting zal kunnen bijeenroepen. De resolutie zal op de slotzitting aan de eenstemmige goedkeuring van den Raad worden onderworpen; deze zitting zal vermoedelijk Donderdag of Vrijdag worden gehouden. (Vorig bericht blz. **119** D.)

F. **POOLONDERZOEK.** — Russische plannen. — Het al-Russische arctische instituut te Leningrad heeft besloten in het volgende jaar een nieuwe expeditie naar de Noordpool te ondernemen, waarbij van den ijsbreker „Krassin" zal worden gebruik gemaakt, welke voor deze gelegenheid met twee watervliegtuigen zal worden uitgerust. Het plan is, in het begin van den aanstaanden zomer uit te varen, waarbij de ijsbreker zoo ver mogelijk naar het Noorden zal trachten door te dringen, bijv. tot 85 graden Noorderbreedte. Vandaar zal men dan pogen de Noordpool per vliegtuig te bereiken. Aan boord van de „Krassin" zal zich een groep geleerden bevinden, zooals hydrologen, hydrografen, geografen, meteorologen en geologen. De duur van de expeditie wordt op een jaar berekend. Er zullen echter levensmiddelen toereikend voor drie jaar worden meegenomen.

G. **NEDERLAND.** — Strijd in de textiel-industrie. — De drie samenwerkende organisaties van textielarbeiders hebben, naar aanleiding van het conflict tusschen werkgevers en werknemers in de textielnijverheid, (ontstaan door de afgekondigde loonsverlaging, waardoor de arbeiders buiten instemming van genoemde besturen in staking waren gegaan), een gemeenschappelijk communiqué gepubliceerd, waarin wordt medegedeeld, dat indien de werkgevers niet voor of op Zaterdag **12** dezer op hun houding terugkomen, bij de werkgevers, aangesloten bij de beide fabrikanten-vereenigingen, de staking zal worden geproclameerd, ingaande Maandag **14** December. Met nadruk werd geprotesteerd tegen het optreden van de werkgevers-vereenigingen, die de staking bij de firma Jannink, welke niets uitstaande heeft met de gevoerde actie tegen de loonsverlaging, vastkoppelden aan deze actie.
De besturen betreuren, dat niettegenstaande het door hen gegeven advies, een deel der arbeiders reeds thans het werk heeft neergelegd. (Vor. ber. **100** E.)

H. SPANJE. — Vrouwenkiesrecht. — Met vier stemmen meerderheid heeft de Spaansche nationale vergadering zich voor onbeperkt vrouwenkiesrecht uitgesproken, dat hiermede in de grondwet is opgenomen. (Vorig bericht blz. **96** L.)

2 DECEMBER 1931

I. ARGENTINIE. — Presidentsverkiezing. — Volgens den volledigen uitslag van de presidentsverkiezingen in Argentinië heeft Justo **715.075** stemmen en De la Torra **423.142** stemmen behaald.

K. PANAMAKANAAL. — Scheepvaartverkeer. — Uit het jaarverslag van de Panama-knaal Mij. blijkt, dat er in het boekjaar **1930—'31** slechts **5529** schepen (v. j. **6185)** door het Panama-kanaal zijn gevaren die ruim **25.000.000** (v. j. ruim **30.000.000)** ton goederen hebben vervoerd. Het sterkst, n.l. met 22,8%, is het aandeel van Nederland in het Panamaverkeer achteruitgegaan. Dan volgen Engeland met een vermindering van 21,2%, de V. **S.** met een vermindering van 18,6%, Zweden met 13,3%, Frankrijk met **11,9%** en Duitschland met 9%.
Daarentegen is het aandeel van Japan met 19,8% en dat van Denemarken met 9,4% toegenomen.
(Vorig bericht Panamakanaal **99** C.)
(Vorig bericht Scheepvaart 92 **G.**)
(Vorig bericht **Nederl. Scheepv.** 94 **F.)**

L. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — **Engelsche** delegatie. — De Engelsche delegatie ter **Ontwapeningsconferentie** zal bestaan uit MacDonald, sir John Simon, Thomas, Lord Hailsham, Lord Londonderry en Eyres Monsell. (Vorig bericht **blz. 102** G.)

A. NIEUW ZEELAND. — **Verkiezingen.** — De resultaten der algemeene verkiezingen in Nieuw-Zeeland luiden: Coalitie, **52** zetels; Arbeiderspartij, **24;** Onafhankelijken, **3;** Agrariërs, **1.**
De regeeringscoalitie bestaat uit 28 leden der Reformistische Partij, **19** der Geunifieerde Partij en 5 onafhankelijken. Alle ministers zijn herkozen, behalve de minister van landbouw.
In het laatste parlement was de stand der partijen als volgt: Coalitie, **51;** Arbeiderspartij, **20;** Onafhankelijken, **8;** Agrariërs, **1.**

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nieuwe eischen van Japan. — Officieel wordt met betrekking tot de schepping van een neutrale zone medegedeeld, dat niet alleen de Chineesche troepen achter den Grooten Muur moeten worden teruggetrokken, doch dat ook de regeering van Tsjang Hsu Liang uit Tsjintsjau moet verdwijnen.
Japan stelt voor, dat een onafhankelijke regeering van Moekden in de neutrale zone contröle zal uitoefenen.
In Volkenbondskringen heeft dit bericht de ongerustheid weer doen toenemen. (Vor. ber.: blz. **121** E.)

C. POLEN. — Proces van **Brest-Litowsk.** — In het groote politieke proces inzake de gebeurtenissen in de gevangenis van Brest-Litowsk heeft de oud-president van den Hoogen Raad Moglnicki als getuige o.m. verklaard, dat in Polen schending van de Grondwet tot een gewoonte is geworden. Ten bewijze hiervan noemde hij: het niet houden van geheime verkiezingen, de willekeurige bijeenroeping en sluiting van landdagzittingen, de decreten inzake de autonomiekwestie, enz.

D. NEDERLAND. — Nationaal Crisis-comité. — Het Nationaal Crisis-comite stelt zich voor zijn arbeid hoofdzakelijk op de volgende punten te concentreeren:
a. Aanvullende en opheffende steun aan hen, die ten gevolge van crisisverschijnselen in moeilijkheden verkeeren en in wier nood door instellingen van weldadigheid of andere organisaties niet of niet in voldoende mate kan worden voorzien;
b. Aanvullende steun, vooral in natura, aan ondersteunde werkloozen, in wier gezinnen ernstige behoefte aan kleeding, schoeisel, beddegoed e.d. bestaat.
(Vorig bericht: blz. **112** C).

E. NEDERLAND. — Conflict in de textiel-industrie. — Het hoofdbestuur van den modernen Textielarbeidersbond „De Eendracht" heeft besloten; ofschoon men het eens is met het ie Utrecht genomen besluit de staking pas te doen ingaan op 14 December, de stakende leden reeds van nu af te steunen, omdat men tot de conclusie is gekomen dat het onder de huidige omstandigheden zeer moeilijk is aan het werk te gaan of te blijven.
Dit besluit werd met buitengewone geestdrift door de stakers ontvangen. (Vorig bericht: blz. **121 (f.)**

F. FRANKRIJK. — Verkiesbaarheid van vrouwen. — De Senaat heeft een voorstel aangenomen, dat beoogt vrouwen verkiesbaar te stellen voor handelsrechtbanken. Reeds eerder was een voorstel aangenomen volgens hetwelk vrouwen kunnen worden gekozen tot lid van de Kamers van Koophandel. Er bestaat dus thans volkomen gelijkheid van rechten tusschen de twee seksen bij alle verkiezingen voor dergelijke, niet wetgevende lichamen.

3 DECEMBER 1931

G. VOLKENBOND. — Bewspeningsvacantie. — Het Volkenbondssecretariaat heeft nog van de volgende zes staten een gunstig antwoord inzake de bewapeningsvacantie ontvangen: Columbia, Costa-Rica, Cuba, Ecuador, Nicaraguay en Panama. In het geheel hebben thans **50** van de **64** tot de ontwapeningsconferentie uitgenoodigde staken geantwoord. De 14 regeeringen, welke niets van zich hebben laten hooren, zijn die van Abessinië, Afghanistan, Bolivia, Brazilië, Dominicaansche Republiek, Guatemala, Haïti, Hedjaz, Honduras, Liberia, Mexico, Paraguay, San Salvador en Venezuela. (Vor. ber. blz. **107 D.)**

H. OOSTENRIJIK. — Radio en Onderwijs. — De Oostenrijksche autoriteiten hebben goedgevonden dat verschillende radio-uitzendingen als aanvulling van het onderwijs zullen worden benut. Indien de nieuwe methode goede resultaten zal blijken te hebben, zullen beroemde geleerden en schrijvers voortaan in elke school gehoord kunnen worden.
Reeds begin **1932** zullen de verschillende installaties worden geplaatst.

I. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Tsitsihar** blijft bezet door de Japanners. — Het Japansche opperbevel te Moekden deelt mede, dat in verband met de militaire toebereidselen van generaal Ma Tsjang Sjan de ontruiming van Tsitsihar door de Japansche troepen niet doorgaat. De troepen zullen te Tsitsihar blijven tot de toestand in Noord-Mandsjoerije verbeterd is. (Vorig bericht: blz. **122** B.)

K. POLEN. — Gevangeniswezen. — Volgens een statistiek waren op **1** September j.l. in de ongeveer **300** Poolsche gevangenissen in totaal **33.917** gevangenen opgesloten. Vergeleken met **1928** is er een stijging van ongeveer **5000** gevangenen. De toeneming van het aantal gevangenen wordt verklaard door drie oorzaken: Ten eerste is in de laatste jaren onder de dictatuur het aantal politieke gevangenen gestegen; ten tweede kunnen talrijke tot geldstraffen veroordeelde personen ten gevolge van de economische crisis deze straffen niet betalen en zitten derhalve hun straf uit, en ten derde is het aantal diefstallen, eveneens als gevolg van de economische crisis, in den laatsten tijd sterk toegenomen.

L. NEDERLAND. — Invoerbeperking. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp inzake toekenning van de bevoegdheid tot het tijdelijk treffen van maatregelen tot beperking van den invoer van goederen zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (93 **D.)**

M. NEDERLAND. — Conflict in de textiel-industrie. — De beide confessioneele bonden van arbeiders in de textiel-industrie, Unitas en St. Lambertus hebben besloten ten aanzien van de uitkeering aan de stakende arbeiders hetzelfde standpunt in te nemen als de moderne bond De Eendracht, zoodat de stakers derhalve ondersteuning krijgen vanaf den dag van dit besluit, ofschoon de staking officieel pas in zou gaan op 14 December a.s. **(Vor.** ber.: blz. **122 E.)**

N. LUCHTVAART. — **Rakettenvliegtuig.** — Reinhold Tilling, welke in April van dit jaar zijn eerste rakettenvliegtuig heeft geconstrueerd, heeft in zijn laboratorium zijn proefnemingen met bevredigend resultaat voortgezet.
Ofschoon de raketten zoo groot kunnen worden vervaardigd, dat zij vliegtuigen van **5** Meter lengte met een vleugelspanning van 7 tot **10** Meter vele kilometers kunnen voortbewegen, betreffen de bedoelde proefnemingen uitsluitend kleinere modellen, teneinde zooveel mogelijk practische ervaring te verkrijgen. Deze modellen hebben een lengte van 2,50 Meter en een vleugelspanning van 3,50 Meter.
Tilling stelt zich voor zijn doel in vier trappen te bereiken: de buskruitraket van langen verbrandingsduur met hooge prestatie, het rakettenvliegtuig voor snelheden van eenige duizenden kilometers per uur, het postvliegtuig voor dezelfde snelheden, en ten slotte de vloeistofraket als definitieve beweegkracht.
Dezer dagen zal Tilling op het eiland Wangerooge

zijn proeven met de raketten voortzetten, die twee meter lang en twaalf centimeter dik zijn en waarvan de brandstof een gewicht van niet minder dan veertig kilo heeft. De afstand, dien men daarmee kan bereiken, is meer dan twintig kilometer en loodrecht omhooggeschoten, halen zij een hoogte van 10.000 Meter. De stootkracht van een dergelijke raket bedraagt meer dan eenige honderden kilogrammen bij een verbrandingsduur van ongeveer een minuut. De te bereiken eindsnelheid kan men op rond 1100 kilometer per uur schatten.

A. ENGELAND. — Statuut van Westminster. — Het Engelsche Hoogerhuis heeft het wetsontwerp betreffende gelijkstelling van alle deelen van de Britsche Commonwealth in derde lezing aangenomen. (114 C).

B. OLYMPISCHE SPELEN. — Deelname van Frankrijlr. — Het Fransche Olympisch Comité heeft voorgesteld, dat aan de Olympische Spelen zal worden deelgenomen door 80 athleten, als volgt verdeeld: Winterspelen: Schaatsenrijden 7, Ski 4; Zomerspelen: Athletiek 20, Roeien 3, Boksen 8, Zwemmen 5, Schermen 10, Zeilen 2, Schieten 5, Krachtsport 5, Worstelen 4 en Wielrennen 7.

C. VEREENIGDE STATEN. — Leger, Vloot en Luchtmacht. — In zijn jaarlijksch rapport aan het Congres deelt de ondersecretaris van oorlog mede, dat het leger der Ver. Staten 1476 voor den dienst geschikte vliegtuigen bezit, welke, gevoegd bij de 1000 van den marinevliegdienst, de Ver. Staten onder de mogendheden op luchtvaartgebied de vierde plaats doen innemen.
Opdracht is gegeven tot den bouw van nieuwe jachtvliegtuigen met een uursnelheid van 214 mijlen en van bombardementsvliegtuigen met een snelheid van 188 mijlen per uur, welke snelheden die der tegenwoordige legermodellen met resp. 40 en 60 mijlen per uur overtreffen.
De mechanisatie van het leger wordt voortgezet. Er worden bevredigende proefnemingen gedaan met tanks, waarbij gewone en rupswielen zijn gecombineerd, en die naar men verwacht een uursnelheid van 60 mijlen op den weg en van 40 mijlen op het veld zullen kunnen bereiken.
Het effectief van het staande leger bedraagt 12.000 officieren, 118.750 onderofficieren en manschappen, voorts 190.000 man nationale garde en territorialen en een georganiseerde reserve van 108.000 man. Beide laatste cijfers omvatten officieren, onderofficieren en manschappen. (Vor. ber.: blz. 103 C.)

D. SAN SALVADOR. — Opstand. — In de republiek San Salvador is een opstand uitgebroken; de president Araujo is afgezet. Een militair driemanschap heeft een voorloopig bewind aanvaard. Binnen zeer korten tijd zullen verkiezingen worden gehouden.
(Vorig bericht blz. 10 H.)

E. WETENSCHAPPEN. — Vitamine „C" in kristalvorm. — De Noorsche scheikundige dr. Rygh is er in geslaagd het vitamine C in kristalvorm af te scheiden. De tot nu toe gedane pogingen mislukten door de onbestendigheid der stof. Rygh had opgemerkt, dat Vitamine C zich hoofdzakelijk vormt bij het rijpen van vruchten en bezigde daarom voor zijn proeven verschillende soorten rijpend fruit. Later gebruikte hij hoofdzakelijk sinaasappelen.
(Berl. Tagebl.)

4 DECEMBER 1931

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Sterkte van het Chineesche leger. — Het Volkenbondssecretariaat publiceert een mededeeling van den Franschen waarnemer in Mandsjoerije, waarin wordt gezegd, dat de Chineesche strijdkrachten, die ten Oosten van de spoorlijn Peking—Moekden staan, 27.600 man tellen, van wie 16.000 tot 17.000 man tot de geregelde troepen behooren. (V. b.: 122 I.)

G. VOLKENBOND. — Conventie tot het voorkomen van oorlog door Nederland geteelrend. — De Nederlandsche gezant te Bern heeft hedenmorgen op het Volkenbondssecretariaat namens de Nederlandsche regeering de algemeene Volkenbondsconventie voor de uitbreiding der middelen tot voorkoming van oorlog, die op 26 September 1931 te Genève is tot stand gekomen, geteekend. De onderteekening geldt ook voor Ned.-Indië, Suriname en Curaçao.
Tot op heden is deze conventie door tien staten geteekend, en wel door Oostenrijk, België, Columbia, Spanje, Griekenland, Litauen, Noorwegen, Nederland, Peru en Uruguay.

H. SAN SALVADOR. — De revolutie. — De huidige vice-president der Republiek, Maximilian Martinez is benoemd tot voorloopig president. (V. b.: 123 D.)

I. WETENSCHAPPEN. — Ontstaan der gamma-stralen. — Lord Rutherford heeft op een wetenschappelijke bijeenkomst te Londen een zeer belangrijke mededeeling gedaan over het ontstaan der gamma-stralen. Tot nu was men van oordeel, dat deze ontstonden door impulsies in den aether, veroorzaakt door plotselinge veranderingen in de bewegingen van electronen.
Lord Rutherford zeide thans met zijn medewerkers te hebben vastgesteld, dat de gamma-stralen ontstaan uit de alpha-deeltjes van den atoom-kern en dat zij niets te maken hebben met de zich om de atoom-kernen bewegende electronen. (Tel.)

5 DECEMBER 1931

K. POLEN. — Bevolking. — In de jaren 1919—1931 is de bevolking van Polen van 26.280.000 tot 31.150.000 gestegen, dat is ongeveer met 18,5%.
De gemiddelde toename per jaar bedraagt ongeveer 408.000 zielen.

L. RUSLAND. — 17e Communistische Congres. — Voor het Centraal Uitvoerend Comité der Communistische Partij heeft Stalin op 30 Januari 1932 het 17e partijcongres bijeengeroepen. Op de agenda staat o.m. vermeld: bespreking over het tweede Vijfjarenplan, een referaat inzake de resultaten der industrialisatie over 1931, alsmede de vooruitzichten hiervan voor 1932.

M. NEDERLAND. — Conflict in de textiel-industrie. — In de fabrieken waar gestaakt wordt, is bekend gemaakt dat degenen, die Maandag a.s. den arbeid niet volledig hervat hebben, als ontslagen zullen worden beschouwd, terwijl tegen hen een civiele vordering zal worden ingesteld, wegens het onrechtmatig verbreken van het arbeidscontract. Dit geldt ook voor de stakers der stoomspinnerij „Twenthe", te Almelo, welke fabriek nu al eenige dagen gesloten is.
(Vorig bericht blz. 122 M.)

N. CHINEESCN-JAPANSCH CONFLICT. — Japansch voorbehoud tegen een neutrale zone. — Naar aanleiding van het Chineesche voorstel om een neutrale zone te scheppen bij Tsjintsjau, heeft de Japansche regeering in een memorandum uiteengezet dat zij dit voorstel in beginsel aanvaardt, echter op voorwaarde, dat de Chineesche troepen zich achter den Grooten Muur terugtrekken, dat er ter plaatse directe onderhandelingen zullen worden gevoerd en ten slotte dat de Japansche troepen het recht hebben de neutrale zone binnen te trekken, ingeval onvoorziene gebeurtenissen een Japansche inmenging in Tsjintsjau of Noord-China (Tientsjin) noodzakelijk maken.
De Raad heeft nu een vragenlijst opgesteld en ter beantwoording aan Japan toegezonden, teneinde nadere uitleg over dit memorandum te verkrijgen

en te vernemen, wat de Noordelijke grens zou zijn waarachter de Japanners zich zullen terugtrekken. Amendement van Japan op de Raadsresolutie. (Zie 115 C.) — De Japansche regeering heeft verschillende wijzigingsvoorstellen op de Raadsresolutie ingediend en wijst in het bijzonder het punt af, volgens hetwelk de enquête-commissie van den Volkenbond zoo spoedig mogelijk rapport moet uitbrengen en aanbevelingen moet doen, welke zij noodzakelijk acht indien de ontruiming der bezette gebieden bij aankomst van de enquête-commissie nog niet is uitgevoerd. Te Tokio is men van meening, dat dit voorstel overeenkomt met het bepalen van een zekeren termijn voor de ontruiming, wat Japan van begin af aan heeft afgewezen. (Vorig bericht blz. 123 F.)

A. AUTOMOBILISME. — Wereldcijfers. — Het totaal der ingeschreven, door motoren voortbewogen voertuigen bedroeg op 1 Januari 1930 35.127.398 of 1 voertuig op 55 personen. In vergelijking met 1929 toont dit cijfer een vermeerdering van 3.092.826 of 9%. In vergelijking tot 1922 (12.530.416) geeft dit een vermeerdering van 135%.

In de Vereenigde Staten bezaten in 1930 2 van de 9 personen een auto, voor het overige gedeelte van de wereld is deze verhouding 1 op 216.

Na de Vereenigde Staten komen Canada en Nieuw-Zeeland met 1 auto op 8 personen. Vervolgens komen Oostenrijk (1 op 10) en Monaco (1 op 26).

De landen waar het minste auto's worden gevonden zijn Yemen (1 op 104.166), Ethiopie (1 op 17.781), en Afghanistan (1 op 17.778).

De Vereenigde Staten bezitten meer dan het driedubbele van het totaal der ingeschreven automobielen in alle andere landen tezamen en nl. 26.653.450. Frankrijk bezet de tweede, Engeland en Canada resp. de vierde en vijfde plaats.

Het volgende staatje geeft een beeld van de groote toename van alle soorten auto's gedurende de laatste jaren.

	Personen-auto's	Auto-bussen	Vracht-wagens	Totaal
1927	23.518.928	194.374	3.936.965	27.650.267
1928	25.168.940	204.382	4.314.177	29.687.499
1929	27.011.600	313.903	4.709.067	32.034.572
1930	29.552.113	300.220	5.175.065	35.127.398

Verdeeling in 1930 over alle landen:

Algerije	46.100	Marokko (Fr.)	15.955
Argentinië	364.737	Nederland	100.537
Australië	581.310	Ned. O.-Indië	81.528
België	139.655	Ned. W.-Indië	2.002
Belg. Congo	4.850	Nieuw Zeeland	173.812
Brazilië	194.000	Noorwegen	41.837
Br. O.-Afrika	15.224	Oostenrijk	34.583
Br. Z.-Afrika	3.620	Perzië	8.827
Canada	1.168.190	Peru	14.625
Ceylon	19.982	Philippijnen	34.643
Chili	32 996	Polen	34.806
China	45.489	Porto-Rico	12.491
Cuba	50.106	Portugal	18.580
Denemarken	100.625	Roemenië	35.982
Duitschland	642.500	Rusland	24.000
Egypte	27.675	Schotland	118.472
Estland	2.795	Spanje	172.277
Finland	33.140	Tsjecho-Slov.	58.400
Frankrijk	1.296.167	Tunis	13.741
Fr. O.-Afrika	7.038	Turkije	9.500
Griekenland	17.850	Uruguay	45.975
Ierland	37.404	Venezuela	17.325
Italië	241.463	Ver. Staten	26.653.450
Japan	89.382	Yougo-Slavië	11.500
Luxemburg	8.607	Zweden	136.827
Mexico	74.300	Zwitserland	71.916

(Vorig bericht blz. 97 E.)

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Recapitulatie van 7 Sept.—30 Nov. met blz.-vermelding.

Begin der wrijving door den moord op den Japanschen generaal Nacamura (54 R); Japan kondigt maatregelen aan (57 O); China belooft een streng onderzoek in te stellen en de schuldigen te straffen (63 H); Plotseling treffen tusschen Chineesche en Japansche troepen bij Moekden en bezetting daarvan door Japan (63 O); China overhandigt een protestnota te Tokio (65 C); China vraagt interventie van den Volkenbondsraad; Japans antwoord op China's nota (65 L); Versterking van het Russische leger in het Russisch-Mandsjoerijsche grensgebied (67 N.); Japans gedelegeerde te Genève is bereid zijn regeering te verzoeken een neutraal onderzoek toe te staan; Steun der Ver. Staten aan den Volkenbond (67 U.); China wijst instelling van een gemengd Chineesch-Japansche commissie van de hand (68 C.); Japan verwerpt het voorstel van den Volkenbond een neutrale commissie van onderzoek in te stellen (68 L.); Rusland beschouwt de bezetting van Tsjang-tsjoeng als een onvriendschappelijke daad (69 B.); China roept de bemiddeling van Amerika in (76 C.); Boycot van Japansche goederen door Chineesche kooplieden (78 L.); Japansche vliegeniers bombardeeren Tsjintsjau (79 B.); China eischt vóór alles terugtrekking der Japansche troepen (79 O.); Optreden van Japansche oorlogsschepen (80 A.); Scherpe Japansche nota in verband met de boycot van Japansche goederen (80 F.); Amerika steunt den Volkenbond (81 P.); Onderzoek door Amerika in Mandsjoerije; ontstemming hierover in Japan (82 I.); Amerika uitgenoodigd deel te nemen aan de Raadsbesprekingen; situatiekaart (83 A. en 83 F.); Communiqué van den Volkenbondsraad (83 H.); Japan trekt zijn bezwaren tegen deelname door de Ver. Staten aan de Raadsbesprekingen in (85 A.); China dient eischen in bij den Volkenbond (85 O.); Resolutie van den Volkenbondsraad (87 A.); Chineesche opmerkingen naar aanleiding van de Raadsresolutie; tegenresolutie van Japan (88 D.); Japansche tegenresolutie verworpen (88 H.); China bereid een arbitrageverdrag te sluiten (89 E.); Ultimatum van Japan inzake de Nonni-brug (90 G.); Japans vijf fundamenteele punten (90 I.); Japan ongerust over Ruslands houding; Antwoord der Sovjet-Republiek hierop (91 F.); China's antwoord op de vijf fundamenteele punten (94 A.); Japan wijst rechtstreeksche onderhandelingen op de basis van de Volkenbondsresolutie af (95 C.); Drie fundamenteele punten voor China (95 E.); Nieuwe opmarsch der Japanners (95 K.); Brief van Briand aan Japan (95 R.); Japan eischt erkenning door China van het verdrag van 1915 (96 C.); Telegram van Briand aan China en Japan (98 C.); Uitroeping van een onafhankelijke Mandsjoerijsche regeering (99 H.); Wapenstilstand (101 A.); Wederzijdsche nota's (103 E.); Japan en China zullen buiteniandsche vertegenwoordigers alle faciliteiten verschaffen (103 H.); Nieuw Ultimatum van Japan (104 F.); Overzicht van het gevechtsgebied (105 B.); Antwoord van China op Japans ultimatum (105 E.); Rusland ontkent interventie (106 F.); Houding van Amerika ten opzichte van eventueele sancties (107 H.); Generaal Ma door de Japanners verslagen welke Tsjitsihar bezet hebben (108 M.); Sir John Simon verklaart den Volkenbond onmachtig (110 A.); Wrijving tusschen Rusland en Japan (110 D.); Generaal Ma zet den strijd voort (111B.); Tsjang Kai Sjek vertrekt naar Mandsjoerije (111 G.); China en Japan aanvaarden de instelling van een enquête-commissie (112 B.); Japan verwerpt een wapenstilstand (113 B.); Verdere opmarsch der Japanners naar het Zuiden; China stelt nieuw bewind in te Hailoen (113 H.); Tsang Hai Peng sluit zich aan bij Ma (114 F.); Krachtiger optreden van den Volkenbond; nieuw regelingsplan (115 A.); China stelt het scheppen van een neutrale zone voor (116 D.); Adres van internationale vrouwenorganisaties aan den Volkenbond (117 F.); Stopzetting van den Japanschen opmarsch (118 A. en 118 E.); China bereid tot ontruiming van Tsintsjau (119 D.). (Vorig bericht blz. 123 N.)

6 DECEMBER 1931

A. ENGELAND. — Voorwaarde voor stabilisatie van het Pond Sterling. — De Engelsche ministers hebben bij hun onderhandelingen met den Franschen minister van Financiën, de stabilisatie van het pond sterling afhankelijk gesteld van de vervulling der volgende voorwaarden:
1. Evenwicht van de Engelsche betalingsbalans.
2. Definitieve oplossing van het herstelvraagstuk op langen termijn.
3. Garantie, te geven door de betrokken circulatiebanken, dat het goud in de toekomst niet meer gebruikt zal worden tegen het pond, zoodra dit weer op goudbasis staat. (Vorig bericht blz. 97 A.)

B. **BRITSCH-INDIE.** Hernieuwde boycot van Engelsche goederen. — In de provincie Bengalen is men begonnen alle Engelsche zaken te boycotten. Hiertoe werd besloten door de plaatselijke commissie van het Indisch nationaal congres.
De voorzitter van het Indische nationaal congres heeft het besluit van de Bengaalsche afdeeling telegrafisch goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 115 H.)

C. ZWITSERLAND. — **Ouderdomsverzekering** verworpen. — Het Zwitsersche volk heeft de wet betreffende de ouderdoms- en weduwen- en wezenverzekering verworpen met 507.000 tegen 337.000 stemmen, ofschoon de Kamer en de Senaat beiden de wet in Juni bijna eenstemmig hadden goedgekeurd. Alle kantons hebben gestemd voor verwerping van de wet met uitzondering slechts van de kantons Zurich, Neuchatel en Bazel Stadt. De tegenstand is blijkbaar vooral gekomen uit de kringen der boerenpartij en der katholieken.

7 DECEMBER 1931

D. LUCHTVAART. — De „Ooievaar" **bij** Bangkok verongelukt. — Het postvliegtuig „de Ooievaar" is bij het vertrek van het vliegveld Don Muang nabij Bangkok verongelukt. De gezagvoerder Th. Wiersma is kort na het ongeval overleden. De tweede bestuurder J. van Onlangs en de boordwerktuigkundige J. E. W. Kotte zijn op slag gedood. De radiotelegrafist Van Zadelhoff is licht gewond. Van de drie passagiers is kolonel Brinsmead, directeur van den Australischen luchtvaartdienst, ernstig gewond, terwijl de heeren Borg en Baudart zijn gedood.
De machine is totaal vernield.
Blijkens een nader door de K.L.M. ontvangen telegram heeft Wiersma voor het vertrek van het vliegveld, het luik boven de stuurhut geopend, ten einde meer ventilatie te geven, daar in verband met het lange proefdraaien der motoren, het in kajuit en stuurhut zeer warm was geworden. Een Siameesch officier heeft nog bij het vertrek op dit openstaande luik gewezen, doch vermoedelijk heeft Wiersma deze waarschuwing niet begrepen en heeft in de volle aandacht voor zijn aanloop hierop niet meer gelet. Het luik zit scharnierend in het midden aan den voorkant van den vleugel. Bij den aanloop moet dit geheel zijn opengeslagen, waardoor de luchtstrooming om het middengedeelte van den vleugel ernstig verstoord wordt, hetgeen in dit geval met het zwaar beladen vliegtuig een uiterst nadeeligen invloed op het hefvermogen van het vliegtuig moet hebben gehad.

E. FRANKRIJK. — Socialistisch congres. — Bij de sluiting van het congres der Socialistische Partij te Parijs zijn de volgende resoluties aangenomen:
De wereld zal slechts de huidige crisis te boven kunnen komen door de organisatie van een nieuw economisch regime, d.w.z. een socialistisch regime.
Fransche socialisten gelijktijdige ontwapening en Wat de internationale regeling betreft, willen de plaatselijke contrôle. Zij verlangen dat maatregelen getroffen zullen worden om de particuliere internationale handel in wapenen, oorlogsmateriaal en munitie te verbieden.
Zij zijn van oordeel dat de veiligheid minder afhangt van de sterkte der legers, dan van een internationale goede verstandhouding, en van de internationalisatie van de groote scheep- en luchtvaartmaatschappijen. Deze moeten worden overgedragen aan den Volkenbond, die alleen zou beschikken over een lucht- en een zeemacht als internationale politie-macht.

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Studentenbetoogingen te Nanking. — Se Nanking is de staat van beleg afgekondigd na een zeer rumoerige demonstratie van eenige duizenden studenten, die een onmiddeliijke oorlogsverklaring aan Japan eischten. De president van de centrale universiteit, Sjoe Kai Hoean is afgetreden, omdat de studenten eenige professoren, die het niet met hen eens waren, dat een onmiddellijke oorlog met Japan de eenig mogelijke oplossing van het Mandsjoerijsch conflict was, hadden mishandeld. (Vorig bericht blz. 124 B.)

G. **DUITSCHLANDS BETALINGSCAPACITEIT.** — Prof. Beneduce voorzitter der commissie van onderzoek. — Het Italiaansche lid der commissie van onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit, prof. Beneduce, is tot voorzitter der commissie gekozen. Na de voorzitterskeuze benoemde de commissie de leden van het secretariaat: secretaris-generaal is Pilotti (Italië), secretaris-generaal der Bank voor Internationale Betalingen. De andere leden zijn: Pollen (Engeland), Rodenbach (Frankrijk) en dr. Blessing (Duitschland).
Voorts koos de commissie de vier in het plan-Young voorziene aanvullende leden. Behalve de reeds bekende zeven leden, behooren nu tot de commissie de volgende personen: dr. E. Bendschedler, vicepresident van de Schweizerische Kreditanstalt, de Nederlandsche deskundige, dr. Colijn, de consul Rydbeck (Zweden), die deel uitmaakt van de firma Kreuger & Toll, en de financier Djoeritsj (Zuid-Slavië). (Vorig bericht blz. 114 G.)

H. SPIONNAGE. — Geheime communistische zender te Weenen. — Te Weenen is een geheime communistische zender ontdekt voor de korte golf. Het is gebleken, dat men te doen had met een internationale communistische spionnage-centrale, welke was uitgerust met de modernste technische hulpmiddelen, ten einde onafhankelijk van post en telegrafie, in contact te kunnen blijven met haar agenten. Tot dusver werden twee mannen en twee vrouwen gevangen genomen. Ook in Wiener-Neustadt was een zend-apparaat opgesteld. (Vorig bericht blz. 18 N.)

I. BANK VAN FRANKRIJK. — Verlies op het pondenbezit. — De Fransche regeering heeft bij de Kamer een wetsontwerp in zake een overeenkomst met de Bank van Frankarijk ingediend, strekkende tot dekking van het verlies, dat de Bank van Frankrijk door de depreciatie van het pond sterling heeft geleden. Dit verlies wordt in het wetsontwerp geraamd op een koersbasis van het pond sterling = 84 fr. op ongeveer 2½ milliard francs. (V. b. 86 C.)

K. PALESTINA. — **Pan-Mohammedaansch** congres. — Te Jeruzalem is een Pan-Mohammedaansch congres geopend. De onderhandelingen, die door den Indischen Mohammedaanschen leider Shaukat Ali gisteren den geheelen dag zijn gevoerd, ten einde de medewerking aan het congres te verkrijgen van de tegenstanders van den groot-moefti, hebben nog tot geen resultaat geleid.

A. VOLKENBOND. — Werkloosheidbestrijding. — Onder voorzitterschap van den Japanner Josjisaka is in het internationale arbeidsbureau de werkloosheidscommissie, welke bestaat uit vier regeeringsvertegenwoordigers, vier werkgevers en vier arbeiders, bijeengekomen.
Doel dezer bijeenkomst is, de mogelijkheid na te gaan de werkloosheid te doen verminderen door het sluiten van internationale overeenkomsten, hetzij tusschen bepaalde landen. hetzij tusschen bepaalde industrieën. Deze overeenkomsten zouden een betere verdeeling van den arbeidsduur ten doel moeten hebben.
Uitgangspunt der discussies vormt een rapport van den directeur, Albert Thomas, waarin hij tot de conclusie komt, dat een algemeene toepassing van de 40-urige werkweek een aanzienlijke verbetering in den toestand van de werkgelegenheid zou kunnen brengen. (Vorig bericht blz. 49 **M.)**

B. DUITSCHLANDS BETALINGSCAPACITEIT. — Uiteenzetting van Frankrijks standpunt. — De Fransche regeering heeft bij de opening der besprekingen te Bazel aan de voornaamste belanghebbende mogendheden een uiteenzetting gegeven van haar standpunt inzake de herstelquaestie.
Zij verklaart, dat een wijziging der in het plan-Young vastgestelde beginselen omtrent de betaling der herstelschulden slechts mogelijk is bij een gelijktijdige verlaging der schulden, welke de regeeringen onderling hebben. Duitschland zou h.i. uit een dergelijke verlaging slechts voordeel trekken. (125 *G.)*

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Antwoord van Japan op de vragenlijst van den Volkenbondsraad. — De Japansche gedelegeerde Josjisawa beeft hedenmiddag het antwoord van Japan op de vragenlijst, welke den gedelegeerde drie dagen geleden was overhandigd, aan den voorzitter van den Bondsraad doen toekomen. Japan heeft als demarcatielijn der neutrale zône het riviertje Hsoelingau, ten Oosten van Tsjintsjau genoemd, doch zich het recht voorbehouden, de bandieten tot deze grens te achtervolgen; de Chineezen moesten dan echter toch tot achter den Grooten Muur terugtrekken.
Deze mededeeling van Japan werd door den Raad onbevredigend geacht. Eenstemmig was men van oordeel, dat de aanvaarding dezer voorwaarde niet van China kon worden gevergd. In verband hiermede werd door de commissie van twaalf, welke in het begin van den avond bijeenkwam, aan de redactiecommissie opgedragen, een tegenvoorstel te formuleeren. (Vorig bericht **blz.** 125 F.)

D. ZIONISME. — Rede van **dr. Weizmann.** — In een te Londen gehouden redevoering verklaarde dr. Weizmann o.a., dat de Zionistische beweging thans bij een tweesprong staat, maar de krachtigste opbouwende kracht in het Joodsche leven blijft. In Rusland, aldus spreker, is de Joodsche godsdienst snel aan het verdwijnen en ongeveer hetzelfde gebeurt In Polen, Roemenië en Cechoslovakije. Joden uit de geheele wereld zijn in hun land opgesloten, zonder dat het hun mogelijk is te ontsnappen.
Weizmann zeide bereid te zijn, overeenstemming te bereiken met de Arabieren in Palestina op basis van gelijkheid. Hij verklaarde overtuigd te zijn, dat de huidige toestand in Palestina van voorbijgaanden aard is en dat de tijd redding zal brengen. (118 D.)

8 **NOVEMBER** 1931

E. **NEDERLANDSCH** WEST-INDIE. — **Rekening** van Curaçao. — In het wetsontwerp betreffende de vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Curaçao wordt medegedeeld, dat het nadeelig slot der rekening zal bedragen f **453.674,14½**. De ontvangsten bedragen f **5.136.143,12½**, terwijl de uitgaven zijn vastgesteld op een bedrag **van** f 5.589.817,27. (Vor. **ber.** 108 K.)

F. **DUITSCHLAND.** — Duitsche Staatspartij tegen Hitler. — De rijksdagfractie der Duitsche staatspartij heeft aan den rijkskanselier een schrijven gericht van den volgenden inhoud:
De club der rijksdagfractie der staatspartij heeft in haar fractiezitting van heden de binnenlandsche politieke gebeurtenissen van den laatsten tijd en de verklaringen van den heer Hitler en zijn aanhangers, vooral tegenover het buitenland en de buitenlandsche pers besproken.
Algemeen was de fractie van meening dat de passieve houding van de rijksregeering ten opzichte van het uitdagende optreden van het nationaal-socialisme, waardoor de autoriteit van den Staat en de nationale belangen van de Duitsche politiek ten zeerste in gevaar worden gebracht, niet meer te begrijpen is en niet langer kan worden geduld.
(Vorig bericht Nat. Socialisme 115 C.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Boodschap van **Hoover.** — President Hoover heeft in de vereenigde zitting van beide Huizen van het Congres, voor senatoren en afgevaardigden zijn jaarlijksche boodschap voorgelezen, waarin hij rekenschap aflegde van het door hem gevoerde beleid, een overzicht gaf van de factoren die de huidige crisis bepalen en van het nood-programma tot bestrijding van de depressie. Sprekende over den Europeeschen toestand zeide Hoover o.a.: ,,De economische crisis in Duitschland en in Midden-Europa nam in Juli j.l. den vorm van een algemeene paniek aan, waaruit bleek, dat deze volken zonder vreemde hulp zouden moeten ineenstorten. De vrees voor een dergelijke ineenstorting bracht onze producten- en effectenmarkt in verwarring en bedreigde ook andere volken, waardoor nieuwe gevaren voor ons geschapen werden. De noodzakelijkheid van onze medewerking om het Duitsche volk voor een terstond te verwachten catastrophe te beschermen, was daarom van de grootste beteekenis, opdat het zijn belangrijk aandeel aan de stabiliteit der wereld zou kunnen handhaven. Uit deze overwegingen heeft Amerika het Moratoriumjaar en de Stillhalte-overeenkomst aan de orde gesteld."
Ten aanzien van de werkloosheid verklaarde Hoover, dat de regeering er naar streefde door het scheppen van nieuwe arbeidsgelegenheid, door het stichten van arbeidsbeurzen en door stopzetten der immigratie, verlichting van de binnenlandsche arbeidsmarkt te brengen. Hoover wees er echter op, dat hij zich tegen elke directe of indirecte werkloozenzorg zou verzetten, ,,want de ineenstorting en de vergroote werkloosheid in Europa is voor een deel door dergelijke maatregelen veroorzaakt."

Hij stelde o.a. de volgende maatregelen tot herstel van het bedrijfsleven voor:

1. Een practische vermindering der regeeringsuitgaven en een tijdelijke, voor ten hoogste twee jaar berekende belastingverhooging.
2. Verdere kapitaalverstrekking door de regeering aan de Federal Farm-banken ten einae goedkooper crediet aan den landbouw te verschaffen.
3. Vestiging van bouwcredietbanken ter bevordering van de bouwvakindustrie.
4. Het instellen van een ,,wederopbouworganisatie" die den noodlijdenden doch innerlijk gezonde industrieën, spoorwegen, financieele instellingen en landbouwcrediet-instellingen tegen deugdelijke waarborgen tijdelijke voorschotten zal verstrekken.

Hoover geeft echter niet aan op welken kapitaalgrondslag deze organisatie moet worden gesteld. In welingelichte kringen neemt men echter een bedrag van 1 milliard dollar aan.
Hoover besloot zijn boodschap met de woorden, dat het op het particulier initiatief gevestigde economische systeem ook den storm van de huidige crisis zou doorstaan.

A. DUITSCHLAND. — Nieuwe noodverordening gepubliceerd. — De nieuwe noodverordening welke heden gepubliceerd is, bepaalt o.m.:
Loon- en salarisovereenkomsten van arbeiders en bedienden vervallen per *30* April *1932.* Alle looncontracten worden opgezegd op den dag der publicatie der noodverordening. Alle salaris- en loonschalen worden verlaagd tot het peil van 10 Januari *1927.* De verlaging mag echter niet meer dan 10% bedragen, wanneer na *1* Juli *1931* reeds een verlaging geschied is. Wanneer sedert *1* Juli *1931* geen verlaging is doorgevoerd, wordt een verlaging met 15% ingesteld, zonder dat men echter onder het peil van 10 Januari *1927* mag komen. Deze bepalingen gelden echter alleen voor loonen en salarissen, die in het kader van overeenkomsten volgens vaste tarieven zijn vastgesteld. Een uitzondering wordt gemaakt voor den kolenmijnbouw, waar een onmiddellijke loonsverlaging van 10% zal plaats vinden. Geschilpunten, welke ontstaan, kunnen worden voorgelegd aan een scheidsrechter.
Personen, die na *31* Maart *1931* hun woonplaats naar het buitenland hebben verlegd, moeten een Rijksvluchtbelasting betalen, die één vierde van het belastbare vermogen bedraagt. Uitgezonderd zijn vermogens onder *200.000* Mark. Als niet binnen twee maanden wordt betaald, kan op het vermogen beslag worden gelegd en gevangenisstraf worden gegeven.
De gemeenten mogen haar belasting tot het rijkspeil verhoogen. De ambtenaarsloonen worden met 9% verlaagd; voor de Rijksweer wordt een bijzondere regeling getroffen.
Een Rijkscommissaris met verstrekkende bevoegdheden is benoemd, teneinde prijsstijging tegen te gaan.
Het dragen van partij-uniform en partij-insigne is verboden. Van *9* December tot *3* Januari zijn alle politieke vergaderingen e.d. verboden, evenals het verspreiden en het plakken van biljetten. De nieuwe noodverordening bevat verder bepalingen betreffende een gedwongen renteconversie voor alle vasterentedragende fondsen. De nominale rente van *8%* wordt tot 6% verlaagd. Indien de nominale rente meer dan 8% bedraagt, zal een conversie in de verhouding van *8* tot 6% worden doorgevoerd.
In verband met de gedwongen renteconversie en de progressieve verlaging van de huur-rentebelasting, wordt een verlaging der huren doorgevoerd. Oude huren worden algemeen direct met 10% verlaagd. Bij nieuwbouw-huren is een dergelijke algemeene regeling niet mogelijk geweest, in verband met de verschillen, die bij de lasten voortvloeiende uit hypotheken bestaan. De hurenverlaging moet verband houden met de hoogte van de besparing, die op de hypotheekrente wordt verkregen. Zij zal in vele gevallen tot *15%* gaan.
Volgens een andere bepaling mogen opzeggingen van hypotheken, welke gedwongen geconverteerd zijn, niet voor *31* December *1933* plaats vinden.

B. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Duitschland bedroeg op *30* November ongeveer *5.057.000,* dat is *214.000* meer dan de vorige maand; 1.366.000 personen ontvangen werkloozenuitkeering, *1.406.000* personen genieten crisisondersteuning. (Vorig bericht blz. **114** A.)

C. NEDERLAND. — Vakbeweging. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft de jaar-statistiek betreffende den omvang der vakbeweging gepubliceerd. Blijkens de gegevens over de ledentallen steeg het aantal georganiseerde werknemers in ons land in *1930* van *624.500* tot *674.800* d.i. met ruim 8%, tegen *13%* in *1929.* Hoewel dus kleiner dan het vorige jaar, was de stijging meer gelijkmatig over de verschillende beroepsklassen verdeeld. Terwijl in *1929* groeicijfers voorkwamen van *35%* en zelfs van *45%* (onder landarbeiders), maar daarnaast ook van slechts enkele procenten, week in *1930* de vooruitgang in de meeste beroepen niet veel van het gemiddelde af. In Limburg en Noord-Brabant was de stijging het grootst (resp. 17 en *11%).* Het aantal georganiseerde vrouwen steeg van *39.700* tot *45.600,* d.i. met 15%, tegen 9% in *1929.*
In *1931* hield de groei aan. Het volgende staatje toont dit aan.

	Ledental *1* Juli '*31*	Winst in *1e* halfj.'*30*	Winst in 1e halfj.'*31*
N.A.S.	*19.200*	— *675*	*1.750*
N.V.V.	*302.050*	*11.100*	*26.250*
Chr. Vakverb.	*95.550*	*5.200*	*13.400*
R.K. Werkl. Vb.	*170.300*	*10.000*	*17.300*
Ned. Vakcentr. (Neutr.)	*42.500*	*1.650*	*1.400*

Indien de thans bereikte ledentallen met die uit de topjaren 1920/'21 worden vergeleken, dan blijkt, dat de kleinere centralen de in de vorige crisisperiode geleden verliezen nog niet hebben ingehaald, maar dat de grootere haar vroegere peil overschreden hebben.

	Hoogste ledental 1920/'21	Ledental op *1* Juli '*31*	Winst (f) of Verlies (—)
N.A.S.	*50.150*	*19.200*	—61%
N.V.V.	*262.200*	*302.050*	+15%
Chr. Vakverbond	*76.750*	*95 550*	+24%
R.K. Werkl. Verb.	*158 200*	*170.300*	+ 8%
Ned. Vakcentrale	*52.000*	*42.500*	— *18%*

Blijkens de gegevens over de geldmiddelen beschikte de Nederlandsche Vakbeweging begin *1931* over een vermogen van bijna *28* millioen gulden, waarvan *16* millioen in de kassen van het N.V.V. en daarbij aangesloten organisaties en ruim 5½ millioen in die van het R.K. Werkliedenverbond. Sedert *1914* nam het bezit als volgt toe. Werkloozenkassen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

1914	*f 3,8*	millioen
1920	„ *6,2*	„
1923	„ 11,3	„
1927	„ 16,9	„
1931	„ 27,8	„

(Vor. ber. R.K. **Werkl. Verb. blz.** 54 D.)

D. DUITSCHLAND. — **Oorlogsverklaring** van **Brüning** aan **Hitler.** — De Duitsche Rijkskanselier dr. Bruning heeft in een radiorede, welke hij gehouden heeft ter toelichting van de noodverordening, scherp stelling genomen tegen Hitler en zijn partij. Dr. Brüning zeide o.m.:
Een regeering, die zich haar verantwoordelijkheid bewust is, dient met ijzeren energie tegen een dreigend uiteenvallen der krachten van het volk op te treden. Zij duldt geen andere macht dan die, welke op de grondwet berust. De rijkspresident en de rijksregeering beschikken uitsluitend over de machtsmiddelen van den staat. Zij zullen met onverbiddelijke gestrengheid, zoo noodig door afkondiging van den staat van beleg, toegepast worden tegen ieder, die het zou bestaan, thans, nu de zenuwen op de zwaarste proef worden gesteld, de grondwettige overheid aan te tasten.
Wanneer de partijleider der nationaal-socialisten den nadruk heeft gelegd op het wettelijk karakter zijner plannen, dan is dit in schrille tegenspraak met de heftige verklaringen van niet minder verantwoordelijke leiders, die tot een zinneloozen broederstrijd en tot dwaasheden op het gebied der buitenlandsche politiek aansporen.
Wanneer men verklaart, dat men, als men op wettige wijze aan het bewind is gekomen, de wettige grenzen zal overschrijden, dan is dat geen wettigheid meer. Als verantwoordelijk staatsman verzet ik mij ten scherpste daartegen. Ik zal mij voortaan met alle grondwettige middelen te weer stellen tegen dergelijke pogingen van partijen om het Duitsche volk in twee vijandelijke kampen te splitsen.

(Vorig **ber.** Noodverordening 127 A.)
(Vorig ber. Nat. Soc. **115 C.)**

FRANKRIJK. — **Vlootcredieten** goedgekeurd. — De financieele van de Kamer heeft de credieten, benoodigd voor de uitvoering van het programma van den vlootbouw, goedgekeurd. Deze vormen een bedrag van 1.192 millioen francs. (Vorig bericht blz. 59 *C.)*

B. VEREENIGDE STATEN. — Landbouw. — De Amerikaansche minister van Landbouw heeft verklaard, dat de opbrengst van den Amerikaanschen landbouw in het jaar 1931 op ongeveer 30 milliard dollar wordt geschat, hetgeen 40% minder is dan in het jaar 1918.

C. ENGELAND. — Werkloosheid. — Op 30 November bedroeg het aantal werkloozen 2.622.027 of 6912 meer dan in de voorafgegane week en 316.388 meer dan verleden jaar. (Vorig bericht blz. **121** B.)

9 **DECEMBER** 1933

D. NEDERLAND. — **Koninklijke Hollandsche** Lloyd. — De Kon. Holl. Lloyd heeft in eerste instantie zijn proces tot schadevergoeding wegens detentie van het s.s. „Zeelandia" in New-York in 1917 gewonnen. De Court of Clames te Washington kende de Holl. Lloyd een aanzienlijk bedrag, ongeveer 400.000 dollar, toe. Of appèl van dit vonnis bij de Supreme Court der Ver. Staten mogelijk is, staat nog niet vast. In ieder geval zal geruimen tijd verstrijken alvorens de Kon. Holl. Lloyd betaling zal ontvangen. (V. b. **116** *C.)*

E. VEREENIGDE STATEN. — **Immigratiecijfers.** — De minister van Arbeid heeft bekend gemaakt, dat het aantal vreemdelingen, in den loop van dit jaar tot de Ver. Staten toegelaten, een vijfde bedraagt van het in 1930 toegelaten aantal. In de eerste helft van 1931 hebben zich 42.236 vreemdelingen in de Ver. Staten gevestigd. In het afgeloopen begrootingsjaar zijn 18.000 vreemdelingen gedeporteerd.

F. NEDERLAND. — Beurswaarde van **Nederlandsche aandeelen.** — Hieronder volgt een staatje, aangevende de koersen van enkele belangrijke Nederlandsche fondsen in de afgeloopen maanden.

	L.K. 1930	H.K. 1931	Eind Juni 1931	19 Sept. 1931	Eind Sept. 1931	Eind Oct. 1931	Eind Nov. 1931
Aku	44	88	80	36	41	43	44
Ned. Gist	357	445	390	298	325	341	327
Calvé-Delft	75	115	105	50	66	62	70
Accoustiek	64	96	57	6	6	17	12
Ned. Ford	180	342	289	177	195	207	190
Philips	158	267	118	60	59	69	91
Unilever	165	231	188	112	118	131	102
Aniem	219	267	250	177	180	184	167
Scheepv. Unie	116	144	123	72	80	81	70
Kon. Olie	277	319	244	115	135	130	125
H. V. A.	309	400	361	174	182	191	185
Java Cultuur	226	307	260	125	135	154	146
Nisu	131	174	152	85	91	103	98
Deli Bat. Mij.	200	285	227	119	130	125	130
Senembah	229	330	294	154	175	191	188
Ngredjo	238	315	218	—	174	146	150
Ned.-Ind. Spoor	143	167	143	81	89	85	79
Singkep Tin	84	167	139	60	65	71	71
Billiton II	265	385	325	168	177	175	185
Int. Gew. Beton	112	147	111½	—	68	67	62

(Vorig bericht blz. **120 E.)**

G. VEREENIGDE **STATEN.** — **Staatsfinanciën.** — Begrooting. — President Hoover heeft het congres zijn begrootingsmissive doen toekomen, waarin hij voorstelt bijna een milliard dollar per jaar aan nieuwe belastingen te heffen.
Hoover gelooft, dat de verhooging der belastingen inkomsten zal opleveren ten bedrage van 920 millioen dollar per jaar, hetgeen echter niet voldoende zal zijn om het tekort over het loopende begrootingsjaar, dat thans voor de helft verstreken is, te dekken. Wèl echter zal met behulp van deze som de begrooting van het volgende jaar in evenwicht worden gebracht, afgezien van een bedrag van 500 millioen dollar, benoodigd voor aflossing van een deel der openbare schuld. Als gevolg van de verplichte aflossing dezer schuld zal de schuldenlast op 1 Juli 1933 met circa 1320 millioen dollar gestegen zijn.
Tekort van ruim vier **milliard.** — Voor de periode van drie jaar, eindigend op 30 Juni 1933, schat de president het tekort op een totaal van 4442 millioen dollar. Na aftrek van de betalingen tot aflossing van de openbare schuld zou dit beteekenen, dat de nationale schuldenlast met 3240 millioen dollar zou toenemen. Het tekort over het in Juni jl. geëindigde begrootingsjaar beliep 902 millioen dollar, dat voor het loopende jaar wordt geschat op 2123 millioen en dat voor het volgend jaar op 1417 millioen dollar. De totale begrooting voor het jaar eindigend 6 Juni 1933 beloopt 3942 millioen dollar, d.i. ruim 52 millioen minder dan voor het loopende jaar.
Naar raming zal het aantal belastingbetalers volgens de nieuwe voorstellen van 1.900.000 tot 3.600.000 stijgen; maar minder dan 300.000 belastingbetalers zullen te zamen 90% van het totaal opbrengen.
Volgens de schatting van minister Mellon is het volume der industrieele productie van de Ver. Staten in de periode van Juni 1929 tot September 1931 met ongeveer 40% gedaald. In de eerste acht maanden van 1931 daalde de uitvoer met 37% en de invoer met 33% vergeleken met 1930. Vergeleken met 1929 bedraagt de daling voor zoowel invoer als uitvoer niet minder dan 51%.
Mellon deelt voorts mede, dat de Ver. Staten tot 30 Juni 1931 443.310.743 dollar hebben ontvangen in aflossing op de oorlogsschulden en 1.231.372.572 dollar als rente op deze schulden.
(Vor. **ber. Begrooting 114** B — Staatsfin. **86** F.)

H. NEDERLAND. — Schoenindustrie. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt de volgende cijfers mede omtrent de voortbrenging en het verbruik van de Nederlandsche Schoenfabrieken, welke in 1930 5000 of meer paar schoenwerk vervaardigd hebben.

	1926	1927	1928	1929	1930
Aantal ondernemingen	204	200	209	203	204
Prod. van schoenwerk (X 1000 paar)	7650	8150	9050	9040	9330
Waarde (X fl.000.000)					
van de verbruikte materialen e.d.	17,2	18,6	22,6	21,0	19,5
de productie	36,3	38,3	44,1	42,5	42,0
den afzet	36,3	38,6	43,1	43,2	41,9
Personeel op pl.m. 15 Sept.	9250	9660	10340	10230	10390
Primair vermogen der krachtwerktuigen op 31 Dec.	5270	5250	5340	5440	6120

Ofschoon blijkens bovenstaande cijfers de productie in 1930 290.000 paar grooter was dan in 1929 — terwijl die van 1929 nog zelfs beneden die van 1928 bleef — is deze stijging betrekkelijk gering te noemen in vergelijking met de krachtige ontwikkeling van vorige jaren, n.l. van 1924 tot 1928 gemiddeld per jaar 520.000 paar.
Het binnenlandsch verbruik van schoenen bedroeg in 1930 14.200.000 paar en ging dus in vergelijking met het vorige jaar even sterk vooruit als gemiddeld per jaar sedert 1921, n.l. met ongeveer 500.000 paar. Deze vermeerdering bleef echter belangrijk achter bij die van 1927 tot 1928 (1.300.000 paar) en van 1928 tot 1929 (800.000 paar).
Bovendien is in 1930 de stijging van de binnenlandsche behoefte meer aan de buitenlandsche dan aan de binnenlandsche industrie ten goede gekomen.

A. PAN-MOHAMMEDAANSCH CONGRES. — Het Pan-Mohammedaansch congres te Jeruzalem heeft besloten tot oprichting van een Mohammedaansche universiteit. (Vorig bericht blz. 125 K.)

B. ENGELAND. — Invoerrechten. — Het ontwerp in zake heffing van invoerrechten op bepaalde soorten fruit, groenten, bloembollen enz. is heden in derde lezing zonder debat door het Lagerhuis met 274 tegen 38 stemmen aangenomen, zoodat het ontwerp thans wet geworden is. (Vorig bericht blz. 111 K.)

C. BRAZILIE. — Vernietiging van koffie. — De Braziliaansche regeering heeft definitief besloten het volgend jaar iedere maand een millioen balen koffie te laten vernietigen. (Vorig bericht blz. 55 P.)

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japan aanvaardt de resolutie van den Volkenbondsraad. — De Japansche regeering heeft aan haar vertegenwoordiger te Parijs Josjisawa, opdracht gegeven de resolutie van den Volkenbondsraad, waarin de grondslagen voor den vrede in Mandsjoerije zijn neergelegd, integraal te aanvaarden.
Het Japansche bezwaar tegen de resolutie is vervallen nadat daarin een wijziging is aangebracht, waardoor de bevoegdheid van de commissie van onderzoek om toezicht te houden op Japans militaire activiteit in Mandsjoerije is geschrapt. (V. b. 126 C.)

E. OOSTENRIJK. — Huwelijksrecht. — De nationale Raad heeft met 78 tegen 69 stemmen besloten, het Oostenrijksche huwelijksrecht in overeenstemming te brengen met het Duitsche.

F. STILLHALTE-CONFERENTIE. — Nederlandsch comité. — De Nederlandsche banken zullen bij de a.s. ,,Stillhalte"-besprekingen te Berlijn vertegenwoordigd worden door een commissie, bestaande uit de heeren mr. H. A, van Nierop, directeur der Amsterdamsche Bank, J. M. Telders, directeur der Twentsche Bank en mr. J. W. Beyen, directeur der Rotterdamsche Bankvereeniging. (Vor. ber. blz. 108 D.)

G. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — In achthonderd dorpen van de Vereenigde Provincies van Britsch-Indië hebben onlangs honderdduizend dorpelingen deelgenomen aan betoogingen tegen het betalen van grondbelasting. Bij de betoogingen was de nationale vlag van Indië ontplooid. Er werd een gelijkluidende eed afgelegd om geen belasting te betalen. (Vorig bericht blz. 125 B.)

H. AMSTERDAM. — Kasgeldvoorziening. — Verschenen is het voorstel van B. en W. om te besluiten het maximum van het bedrag, dat op eenig tijdstip van 1932 door uitgifte of beleening van anticipatiebiljetten mag zijn opgenomen, vast te stellen op f 12.000.000 en B. en W. te machtigen in 1932 ter voorziening in de behoefte aan kasgeld bij het Rijk tegen een rente van 4¾% 's jaars, gelden op te nemen tot een bedrag van ten hoogste f 36.000.000.
In de toelichting zeggen B. en W., dat jaarlijks bij de behandeling der begrooting bepaald wordt, of in het dienstjaar, waarvoor de begrooting geldt, anticipatiebiljetten kunnen worden uitgegeven en, zoo ja, tevens vastgesteld wordt het maximum van het bedrag, dat op eenig tijdstip in den loop van het jaar door uitgifte of beleening dier biljetten mag zijn opgenomen.
In de laatste jaren werd dat bedrag steeds vastgesteld op f 10.000.000, waarmede blijkens de verkregen ervaring kon worden volstaan. Nadat aanvankelijk voor 1931 dit bedrag wederom op f 10.000.000 was gesteld, werd deze som, in verband met de in den loop van dit jaar ingetreden verstijving van de geldmarkt verhoogd tot f 30.000.000.
Aangezien tot dusver op de geldmarkt normale omstandigheden niet zijn wedergekeerd, vereischt de financiering der kasbehoeften van de gemeente voor 1932 andere voorzieningen dan vroeger voldoende waren. In die behoeften kan worden voorzien door het bij de Nederlandsche Bank op onderpand van anticipatiebiljetten opnemen van gelden tot een bedrag van f 12.000.000, en door gebruik te maken van een door de regeering gegeven bereidverklaring, om voorloopig voor den tijd van twee maanden, ingaande 1 Januari 1932, en voorshands tot een bedrag van f 36.000.000 kasgeldleeningen aan de gemeente te verstrekken tegen een rente van 4¾% 's jaars. In dit bedrag is begrepen f 18.000.000, waarover alleen zal worden beschikt, indien en voorzoover de saldi der particuliere rekeninghouders bij het Girokantoor mochten terugloopen. Dit bedrag, uitmakende ± 70% der dagelijks opvraagbare saldi, achten B. en W. ruim voldoende om aan eventueele opvragingen te kunnen voldoen.
Mocht tegen den afloop van bovenbedoelden termijn van twee maanden, de behoefte aan kasgeldleeningen, aan te gaan bij het Rijk, nog aanwezig zijn, dan zullen B. en W. aan de regeering verzoeken dien termijn te verlengen.
Indien de Raad aldus besluit, zal het door de Nederlandsche Bank voor de laatste maanden van 1931 verleende crediet van f 30.000.000, waarvan slechts voor een deel gebruik is gemaakt, op 1 Januari geheel kunnen worden afgelost. (Vor. ber. blz. 73 P.)

I. VOLKENBOND. — Werkloosheidsbestrijding. — De zitting der werkloosheidscommissie van het internationaal Arbeidsbureau is beëindigd. nadat een resolutie is opgesteld, welke aan den beheersraad van het bureau zal worden voorgelegd. De resolutie houdt onder meer in, een erkenning van de commissie, dat een verbetering in den toestand afhangt van economische, financieele en politieke maatregelen, welke de bevoegdheden van het bureau overschrijden. De commissie dringt er bij de regeering op aan, de actie tot uitvoering van internationale openbare werken met de grootste energie voort te zetten.
Strikte toepassing van bestaande internationale conventies, in het bijzonder die van Washington is van belang, waarbij overuren zoo veel mogelijk achterwege moeten blijven. Van groot belang is inkrimping van den arbeidsduur door vermindering van het aantal arbeidsuren per dag, doch bij voorkeur van het aantal arbeidsdagen per week, hetwelk bewerkstelligd kan worden door het systeem van periodieke rouleering. (Vorig bericht blz. 126 A.)

10 DECEMBER 1931

K. SPANJE. — Grondwet. — De Spaansche Cortes hebben met 368 tegen 0 stemmen den definitieven tekst van de grondwet aangenomen.
Acht en negentig gedeputeerden onthielden zich van stemming. (Vorig bericht blz. 121 H.)

L. FRANKRIJK. — Bevolking. — De bevolking van Frankrijk is sedert 1926 toegenomen met ruim 1 millioen personen, n.l. van 40.743.897 tot 41.834.935 inwoners.

M. RUSLAND. — Nieuw strafrecht. — Drie nieuwe ontwerpen voor een wetboek v. strafrecht zijn samengesteld ter vervanging van het thans geldende, hetwelk dateert van 1926. Het ontwerp, hetwelk samengesteld is door een commissie onder voorzitterschap van den Procureur Krylenko heeft de meeste kans wet te worden. De grondlijnen ervan zijn: verscherping der straffen en het sterk naar voren brengen van het klassenstrijdbeginsel. De duur der verschillende soorten maatregelen is nauwkeurig bepaald. De maatregelen zelf zijn uiterst gedifferentieerd; zoo zijn er vele vormen van verbanning naar meer of minder verre streken met of zonder vrijheidsberoo-

ving, met of zonder dwangarbeid. Het wetsontwerp, dat slechts 70 artikelen telt, draagt een zuiver, speciaal preventief karakter.

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Totaal verlies der Japanners. — Volgens opgave van het Japansche ministerie van Oorlog zijn tot 4 December 1931 210 Japanners, hierbij inbegrepen 12 officieren, gedood en 473, o.w. 57 officieren gewond in den strijd tegen de Chineezen in Mandsjoerije.
(Vorig bericht **blz.** 129 D.)

B. VEREENIGDE STATEN. — **Werkloosheid** en Werktijdverkorting. — De voorzitter van het algemeen vakverbond heeft aan de betreffende commissie van den Senaat het voorstel gedaan, den zevenurigen werkdag en de werkweek van vijf dagen in te voeren om met nog meer succes de werkloosheid te kunnen bestrijden. De senaatscommissie zal dezer dagen verslag uitbrengen over dit voorstel. (V. b. **blz. 60** C.)

C. DUITSCHLAND. — Disconto. — De Rijksbank heeft met ingang van 10 December het disconto van 8% tot 7% en de beleeningsrente van 10% tot 8% verlaagd.
De volgende wijzigingen in het Duitsche disconto vonden de laatste jaren plaats:

23 April	1923	. .	van	12	%	op	18 %
1 Augustus	1923	. .	„	18	%	„	30 %
14 September	1923	. .	„	30	%	„	90 %
31 Januari	1924	. .	„	90	%	„	10 %
26 Februari	1925	. .	„	10	%	„	9 %
12 Januari	1926	. .	„	9	%	„	8 %
27 Maart	1926	. .	„	8	%	„	7 %
7 Juni	1926	. .	„	7	%	„	6½%
6 Juli	1926	. .	„	6½%		„	6 %
11 Januari	1927	. .	„	6	%	„	5 %
10 Juni	1927	. .	„	5	%	„	6 %
4 October	1927	. .	„	6	%	„	7 %
11 Januari	1929	. .	„	7	%	„	6½%
25 April	1929	. .	„	6½%		„	7½%
2 November	1929	. .	„	7½%		„	7 %
13 Januari	1930	. .	„	7	%	„	6½%
4 Februari	1930	. .	„	6½%		„	6 %
8 Maart	1930	. .	„	6	%	„	5½%
25 Maart	1930	. .	„	5½%		„	5 %
20 Mei	1930	. .	„	5	%	„	4½%
21 Juni	1930	. .	„	4½%		„	4 %
9 October	1930	. .	„	4	%	„	5 %
13 Juni	1931	. .	„	5	%	„	7 %
16 Juli	1931	. .	„	7	%	„	10 %
1 Augustus	1931	. .	„	10	%	„	15 %
12 Augustus	1931	. .	„	15	%	„	10 %
2 September	1931	. .	„	10	%	„	8 %
10 December	1931	. .	„	8	%	„	7 %

(**Vorig** bericht **blz.** 50 A.)

D. ENGELAND. — In- en Uitvoer. — De waarde van den Engelschen invoer bedroeg in November £83.231.000 (v. m. £ 80.685.000) of £ 3.819.000 meer dan in November 1930. De waarde van den uitvoer beliep £ 31.863.000 (v. m. £ 32.832.000), hetgeen een vermindering beteekent van £ 12.194.000 in vergelijking met November 1930.

E. RUSLAND. — Economische ontwikkeling. — De volkscommissaris voor binnenlandsche zaken heeft medegedeeld, dat de zware industrie dit jaar 20% meer geproduceerd heeft, dan het vorige jaar. De industrie voor de voedselvoorziening en de technische industrie hebben dit jaar 60% meer geproduceerd dan in 1930. Wat betreft de loonstand, werd medegedeeld, dat de loonen gemiddeld 10—15% hooger zijn geworden, in enkele speciale industrieën zelfs 25%.

F. NOBELPRIJS VOOR DEN VREDE. — De Nobelprijs voor den vrede voor 1931 is toegekend aan mevr. Jane Addams en prof. Nicholas Murray Butler, tusschen wie de prijs van 173.206 kronen zal worden verdeeld.
Nicolas Murray Butler werd op 2 April 1862 in het stadje Elisabeth (New York) geboren. De wijsbegeerte was studiewerk. Na zijn promotie werd Butler weldra docent aan de Columbia-universiteit te New-York, waarvan hij sedert 1912 rector is. In de vredesbeweging heeft Butler vooral veel arbeid verricht als leider van de Carnegie-Vredesstichting. Op het terrein der actueele wereldpolitiek was hij een krachtig voorstander van een ingrijpende herziening der oorlogsschulden.
Mevrouw Jane Addams werd op 6 September 1860 te Cedarville in den staat Illinois (V. S.) geboren. Aanvankelijk bezocht zij het Rockford College, dat zij in 1881 verliet, ten einde haar studiën in volkshuishoudkunde en sociale wetenschappen in Europa te voltooien. Zij stichtte in 1889 te zamen met Ellen Star Gates te Chicago het „Hull House", dat in de eerste plaats een toevluchtsoord voor immigranten bedoelde te zijn.
In politiek opzicht heeft zij in de kwestie van het vrouwenkiesrecht een vooraanstaande rol gespeeld. Van haar werken zijn vooral bekend geworden: „Democratie en sociale ethiek" en „Nieuwe vredesidealen".

G. NEDERLANDSCHE BANK. — Pondenbezit. — De minister van Financiën heeft t.a.v. de verkoop van het pondenbezit van de Ned. Bank aan de Ned.-Indische regeering medegedeeld, dat deze verkoop heeft plaats gehad tot een bedrag van £ 7.839.000, subs. te verhoogen met £ 425.000, die à deposito uitstaan bij de Bank voor Internationale Betalingen. De voorwaarden waaronder de verkoop heeft plaats gehad zijn in hoofdzaak de volgende:
de koopprijs is gelijk aan den koers van den dag, met dien verstande, dat door Ned.-Indië niet meer zal behoeven te worden betaald per Pond dan f 9,45 noch minder zal zijn verschuldigd dan f 9,25;
de Bank zal geen betalingen van het verschuldigde kunnen vorderen dan op of na 15 Aug. 1934 voor het uitstaand bedrag der Ned.-Indische Pondenleening 1931 C en op of na 15 Jan. 1935 voor het uitstaand bedrag der leening 1923 B;
de Bank verbindt zich ook na evengemelde data niet tot opeisching over te gaan indien en zoolang haar positie als circulatiebank — dit te harer beoordeeling — zulks mogelijk maakt;
de Bank zal het op te eischen bedrag 4½ maand te voren opzeggen;
de betaling van de opeischbare bedragen, voor zoover deze de normale aflosingen op de Pondenleeningen overtreffen, zal niet kunnen worden gevorderd, dan nadat de vereischte wettelijke machtiging zal zijn verleend tot het openen van het daarvoor benoodigd crediet door het rijk aan Ned.-Indië.
(Vorig bericht **blz.** 118 H.)

H. DUITSCHLAND. — Noodverordening. — De verordening over de bevoegdheden van den rijkscommissaris voor de prijsregeling, bepaalt o.a. dat de commissaris bevoegd is voorschriften uit te vaardigen voor de prijzen van de dagelijksche levensbehoeften. Hij kan invloed uitoefenen op de vrijwillige verlaging der prijzen door de betrokkenen, of zelf de prijzen verlagen. Overtreding van zijn voorschriften kan met gevangenisstraf of geldboete worden gestraft; de boete kan onbeperkt hoog worden. Verder kan de zaak der overtreders worden gesloten. Hiertegen staat beroep bij de rechtbank open. (V. b. 127 D.)

I. FRANKRIJK. — Begrooting. — Over het loopende dienstjaar dat 31 Maart a.s. eindigt, wordt het tekort op de begrooting op drie milliard francs geraamd. Over het volgende fiscale jaar, dat slechts negen maanden zal omvatten, wordt het tekort op meer dan vier milliard francs geschat.

A. VEREENIGDE STATEN. — **Hoover's** boodschap t.a.v. de buitenlandsche aangelegenheden. — Na zijn boodschap welke zich bezighield met de binnenlandsche toestanden, heeft Hoover tot het Congres een boodschap gericht, meer in het bijzonder handelende over de buitenlandsche kwestie. Zijn verklaring houdt het volgende in:

,,Daar de betalingen aan Amerika op 15 December a.s. vervallen, is het dringend noodzakelijk, spoedig door een wet den minister van financiën te machtigen, dezen vervaldatum te verschuiven en de gelden te doen betalen in verloop van een tienjarigen termijn, welke 1 Juli 1933 ingaat.

Bij het naderen van het nieuwe jaar wordt het duidelijk, dat een aantal regeeringen, die ons geld schuldig zijn, niet in staat zullen zijn aan ons verdere betalingen in vollen omvang te doen, zoolang zij zich niet economisch hebben hersteld. Het zal daarom bevorderlijk zijn in eenige gevallen nog verdere voorloopige nieuwe regelingen te treffen."

Hoover beveelt de wederinstelling der oorlogsschuldencommissie aan, die de schuldenvraagstukken moet onderzoeken, over het resultaat daarvan aan het bondscongres verslag moet uitbrengen en voorstellen ter overweging dient te geven,

Hoover hoopt dat de ontwapeningsconferentie, welke 2 Februari 1932 begint, niet alleen de vlootbewapening verder zal beperken, maar dat de zoo dringend noodzakelijke begrenzing en reduceering ook op de bewapeningen te land kan worden uitgestrekt.

De toestand in Mandsjoerije heeft in de Ver. Staten ernstige bezorgdheid gewekt, want Amerika is door twee verdragen voor de onafhankelijkheid van China en voor de handhaving van de orde verantwoordelijk. Derhalve heeft de Amerikaansche regeering. onder handhaving van haar volledige zelfstandigheid, de bemoeiingen van den Volkenbond ondersteund.

(Vorig bericht Hoover's boodschap, **126 G.)**
(Vorig bericht Herstelschulden, **76** T.)

B. DUITSCHLAND. — Hindenburg geeft machtiging **tot** Rijltsdagontbinding. — Hoewel men verwacht dat de Raad der Oudsten op 16 Dec. a.s. tegen bijeenroeping van den Rijksdag za! stemmen, heeft Rijkspresident Hindenburg, voor het geval de beslissing toch ten nadeele van het kabinet Brüning mocht uitvallen, den kanselier reeds thans aandermaal de machtiging tot ontbinding van den Rijksdag toegezegd.

C. ***CHINEESCH-JAPANSCH*** CONFLPCT. — **Raads**zitting beëindigd. — De zitting van den Volkenbondsraad is beëindigd nadat met algenieene stemmen de resolutie is aangenomen. Japan heeft zich echter voorbehouden om bij hooge uitzondering leven en goederen der Japanners in Mandsjoerije te mogen verdedigen tegen bandieten. **(Vor.** ber. blz. **130 A.)**

D. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Duitschlands **betalingscapaciteit.** — In de adviseerende speciale commissie van de B.I.B. heeft de Duitsche gedelegeerde graaf Schwerin-Krosigk uitvoerige verklaringen afgelegd omtrent de Duitsche rijksbegrooting.

De inkomsten voor het begrootingsjaar 1932-'33 worden op 7.250 mililard geschat. De uitgaven voor de werkloosheid zijn van 620 millioen in 1920 tot ruim een milliard thans, gestegen.

In Duitschland zijn op het oogenblik meer dan viif millioen personen werkloos, van wie nog slechts 30% werkloozenondersteuning en 70% ten deele crisissteun krijgen, ten deele ten laste van den maatschappelijken steun der gemeenten komen. De steunbedragen voor de werkloozen naderen de uiterste grens van het bestaansminimum.

Het loopende begrootingsjaar 1931-'32 toont in weerwil van de genomen maatregelen een tekort, Zelfs een onaanzienlijk deficit heeft voor Duitschland ernstiger gevolgen dan voor andere landen; een tekort op de begrooting beteekent tevens een deficit in de rijksschatkist.

De vier noodverordeningen, de gisteren gepubliceerde inbegrepen, hebben het mogelijk gemaakt voor het rijk, de landen en de gemeenten vier milliard mark te besparen.

Wat de begrooting voor 1932-'33 betreft, de laatste middelen van het rijk worden door de noodverordening verbruikt en dientengevolge uitgeput. Men kan thans nòch de uitgaven nog verder verlagen, nòch de belastingen verhoogen, die reeds thans veel te hoog zijn.

De opbrengst der belastingen toonen weder een neiging om te dalen. Men verwacht een vermindering van 600 millioen Mark, maar hoopt deze te vereffenen door een verhooging der omzetbelasting.

In het begroolingsjaar 1932-'33 zouden de uitgaven stijgen tengevolge van de verhooging van het aantal werkloozen en de noodzakelijkheid om de vlottende schulden des rijks te dekken.

(Vorig **bericht Werkloosheid, 127** B.)
(Tor. ber. **Betalingscapaciteit, 126** B.)

E. **AMSTERDAM. — Begrooting.** — De begrooting 1932, sluitend op den gewonen dienst met f 118 042.558 en op den kapitaaldienst met f 26.333.904, is door den gemeenteraad met 29 tegen 15 stemmen goedgekeurd. Voorts zijn B. en W. gemachtigd in het jaar 1932 — voorloopig voor den tijd van twee maanden — ter voorziening in de behoefte aan kasgeld bij het rijk tegen een rente van 4¾% gelden op te nemen tot een bedrag van hoogstens f 36 000 000.

(Var. bes. Kasgeldvoorziening, **129** M.)
(Vorig bericht **Begrooting, 44** A.)

F. SPANJE. — **Zamora** president. — Alcala Zamora is met 362 van de 410 stemmen tot president der Spaansche republiek gekozen.

Spanje's eerste president is geboren in Andalusië in 1866; hij studeerde in de rechten en werd in 1900 voor de eerste maal in de Cortes gekozen. Tweemaal, den laatsten keer in 1915, was hij minister van Oorlog in een kabinet-Romanones. Nog tot in den herfst van verleden jaar maakte hij deel uit van de liberale monarchisten. Toen echter sloot hij zich bij de republikeinen aan, wier leider hij onmiddellijk werd.

Op 15 April 1931, na de uitroeping der republiek en Alfonso's vlucht, vormde Zamora de voorloopige regeering der Spaansche republiek. In verband met de vijandige houding der Cortes tegenover de katholieke kerk trad het kabinet Zamora echter op 14 October j.l. af. In November d.a.v. werd evenwel aan Zamora door zijn opvolger Azana het presidentschap der republiek aangeboden. **(Vor. ber. 121 D.)**

G. **DUITSCHLANDS BETALINGSCAPACITEIT.** — Duitsche handelsbalans. — Voor de speciale commissie van de Bank voor Internationale Betalingen tot onderzoek van Duitschlands betalingscapaciteit, heeft de Duitsche Rijksvertegenwoordiger dr. Melchior er op gewezen, dat de Duitsche handelsbalans in de laatste zes maanden wel is waar een actief saldo van M. 2100 millioen heeft opgeleverd, maar dat het zeer twijfelachtig geacht moet worden, of deze voor Duitschland gunstige toestand zal blijven bestaan. Verschillende factoren hebben tot het ontstaan van dat actief saldo medegewerkt: le. het verschil tusschen de prijsdaling van de artikelen, die Duitschland importeert (grondstoffen) en die van de goederen, die het exporteert (afgewerkte producten); 2e de steeds grootere vermindering van den import, zelfs van den invoer van grondstoffen; **3e.** de liquidatie van de voorraden, speciaal die van fabrikaten, als gevolg van de zware rentelasten en de dringende behoefte aan kapitaal van de handelaren, die hen dwingt tegen elken prijs te verkoopen om middelen te verkrijgen.

Deze druk is nog toegenomen door het feit, dat Duitschland tot aan het Hoover-moratorium, herstelbetalingen heeft moeten verrichten. Bovendien wer-

den tot aan het voorjaar van 1931 op groote schaal credieten teruggetrokken.
Volgens de meening van dr. Melchior is de actieve handelsbalans van Duitschland slechts een voorbijgaand verschijnsel en zal in de toekomst weer een passief-saldo verschijnen. Tot staving van zijn zienswijze wees dr. Melchior op: 1. den huidigen financieelen toestand van Duitschland, in het bijzonder de onzekerheid over de definitieve regeling tusschen de Stillhalte-debiteuren en -crediteuren; 2. het verlaten van den gouden standaard door verschillende belangrijke landen, wat de concurrentie voor den Duitschen export verzwaart; 3. de steeds hoogere invoerrechten in het buitenland. Er is thans geen enkel middel om vast te stellen, hoe Duitschlands positie over zes maanden zal zijn.
(Vor. ber. **Betalingscapaciteit, 131** D.)
(Vorig bericht **In-** en Uitvoer, **89** A.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — **Harry** Powers ter dood veroordeeld. — De rechtbank te Clarksburg in West Virginia heeft Harry Powers ter dood veroordeeld. (Vorig bericht blz. 50 K.)

B. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **China's** meening over de resolutie. — Op de slotzitting van den Volkenbondsraad heeft de Chineesche gedelegeerde dr. Sze verklaard, dat de aanvaarding door China van de resolutie, niet inhoudt dat China afstand doet van zijn recht troepen in de spoorwegzone te handhaven. Volgens China behooren de resolutie en de commentaar daarop het volgende te impliceeren: 1e. de onmiddellijke staking der vijandelijkheden; 2e. een zoo spoedig mogelijke liquidatie van de Japansche bezetting in Mandsjoerije; 3e. neutrale observatie en rapporten over de verdere ontwikkeling van den toestand en 4e. een van begrip getuigend onderzoek naar den toestand in Mandsjoerije door de ingestelde enquêtecommissie. (Vor. ber. blz. **131 C.)**

C. INTERNATIONALE SCHULDENREGELING. — Verklaring van Borah. — Senator Borah heeft als zijn meening te kennen gegeven, dat een verbetering in de Europeesche toestanden slechts bereikt kan worden door een toenadering tusschen Frankrijk en Duitschland, op grondslag van een program, waarbij aan Duitschland weer levensvatbaarheid wordt gegeven. Wat op het gebied der herstelbetalingen gedaan kan worden, ligt vrijwel geheel aan Frankrijk. Borah kwam met nadruk op voor een herziening van het verdrag van Versailles en zette uiteen, dat hij een voorstander is van het Hoover-moratorium, echter voor niet langer dan een jaar, want helpen kan alleen maar een annuleering van de schulden. (Daily Herald.) (**Vor. ber. Herstelschulden, 131 A.)**
(Vor. ber. Verdrag van Versailles, **88** L.)

Senator Borah

D. FRANKRIJK. — Oorlogsschulden. — De Fransche regeering heeft officieel aan de Amerikaansche regeering medegedeeld, dat een herziening der herstelverplichtingen vergezeld moet gaan van een overeenkomstige verlaging der oorlogsschulden.
(Vorig bericht blz. **38 A.)**

E. **BELGIE.** — Samenwerking **België-Frankrijk-**Nederland. — De Belgische Kamer heeft een voorstel aangenomen, waarin er bij de regeering op aangedrongen werd onmiddellijk onderhandelingen aan te knoopen met de Fransche en Nederlandsche regeeringen, met het doel om tusschen deze drie landen een eensgezinde samenwerking tot stand te brengen inzake economische aangelegenheden.

11 DECEMBER **1931**

F. JAPAN. — Kabinet afgetreden. — Het Japansche Kabinet, hetwelk aan het bewind was sinds April jl., is afgetreden.

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Standpunt van Japan. — De Japansche pers publiceert een officieele verklaring inzake de komende Ontwapeningsconferentie en de instructies van de ministeries van oorlog en van buitenlandsche zaken aan de Japansche delegatie naar Genève. Er wordt op gewezen, dat de ontwapening van elk land afzonderlijk aan ,,bijzondere omstandigheden" onderhevig is. Voor Japan kan van ontwapening of van vermindering der bewapening geen sprake zijn. Zoowel wat betreft het oorlogsmateriaal als zijn oorlogsschulden staat Japan ver achter bij de overige landen, en derhalve is het gedwongen zijn bewapening uit te breiden. Japan eichte het recht, een vloot te onderhouden met een capaciteit van 70% van de Amerikaansche en 60% van de Engelsche vloot. De strijdkrachten te land kunnen onmogelijk verminderd worden, aangezien zij reeds tot een minimum zijn teruggebracht. Hetzelfde geldt voor de luchtstrijdkrachten. Inzake de bewapeningsquaestie dient Japan volledige vrijheid van handelen te hebben. (Vor. ber. blz. **121** L.)

H. NEDERLAND. — Kasvoorschotten aan gemeenten. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp in zake de verdeeling van kasvoorschotten aan de gemeenten door het Rijk zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (Vorig bericht **blz.** 100 B.)

I. **DUITSCHLAND.** — Besprekingen over de Stillhalte. — Heden zijn de besprekingen over de Stillhalte tusschen de commissie van Duitsche schuldenaars en buitenlandsche crediteuren begonnen. Officieele mededeelingen zullen nier: worden gedaan daar de besprekingen van strikt vertrouwelijken aard zijn. Van Duitsche zijde zullen deelnemen dr. Jeidels van de Berliner **Handelsgesellschaft,** d S ilieper van de **Deutsche** Bank- i **Diskonto** Gesellschaft, **Geheimrat** Kastl van het Rijksverbond der Duitsche industrie en de directeur van de Rijksbank, **Fuchs.** Van de buitenlanders bevindt de president van de Chase National Bank, **Wiggin,** zich reeds eenige dagen in Berlijn. (Vorig bericht **blz.** 129 **F.)**

K. NEDERLAND. — De **strijd in** de **textielindustrie.** — De besprekingen tusschen de arbeidersorganisaties en de werkgevers in de textielindustrie zijn zonder resultaat gebleven, zoodat Maandag **a.s.** de staking definitief ingaat. (Vor. ber. blz. **123** M.)

L. CALMETTE-PROCES TE **LUEBECK.** — **Deskundigenverklaring.** — In het Lubecker proces heeft de deskundige prof. Bruno Lange rapport uitgebracht. Hij zeide proeven op dieren te hebben genomen met het B.C.G.-vaccin en had bij inenting een krachtige tuberculeuze reactie bereikt, doch de veranderingen, die intreden zijn goedaardig en werden niet vastgesteld bij het toedienen van het vaccin door voedering of inademing. Op grond van de uitgebreide

proeven op dieren kan men wel zeggen, dat het vaccin onschadelijk is.
De deskundige vertelde verder, dat bij de invoering van het B.C.G.-vaccin in Lubeck reeds meer dan *200.000* kinderen ingeënt waren, zonder dat schadelijke gevolgen waren vastgesteld. De vraag, of het gebeurde in Lubeck toegeschreven moet worden aan stijging der virulentie kon door dierproeven niet vastgesteld worden. Het B.C.G.-vaccin bereikt volgens getuige het maximum, wat door inenten tegen tuberculose kan worden verkregen, al meent hij, dat men er niet te hooge verwachtingen van moet hebben. Bij de bestrijding der tuberculose, aldus prof. Lange, moeten wij echter reeds tevreden zijn met het geringste succes.
Ten aanzien van de toestanden in het laboratorium zeide prof. Lange, dat er speciaal ernstige verwijten gericht moeten worden aan het adres van Deycke. Hij meent vooral, dat deze te groote zelfstandigheid heeft gelaten aan de technisch niet voldoende voorbereide zuster Anna Schütze. Een fout achtte hij verder, dat de cultures van etiketten waren voorzien, aangezien het gevaar bestaat, dat die etiketten afvallen en de cultures worden verwisseld. (Tel.)
(Vorig bericht blz. **101** C.)

A. CONVENTIE TOT **VOORKOMING** VAN **OORLOG.** —Geteekend door Duitschland. — Duitschland heeft er voorbehoud van **ratificatie** de algemeene conventie onderteekend tc uitbreiding der middelen ter voorkoming van oorlog. Duitschland is het eerste land met een permanenten zetel in den Volkenbondsraad, dat de conventie onderteekend heeft.
Het aantal onderteekeningen is tot elf gestegen.
(Vorig bericht blz. **123** G.)

B. PERMANENT HOF VOOR **INTERNATIONALE** JUSTITIE. — Kwestie Polen-Danzig. — Het permanente hof van internationale justitie te 's-Gravenhage heeft uitspraak gedaan in de om advies door den Volkenbondsraad aan het Hof voorgelegde zaak, betreffende den toegang tot en het verblijf van Poolsche oorlogsschepen in de haven van Danzig.
Het Hof was met *11* stemmen tegen *3* van meening, dat het vredesverdrag van Versailles deel III, afdeeling XI, de Danzig-Poolsche conventie, op *9* November *1920* te Parijs gesloten, en de desbetreffende beslissingen van den Volkenbondsraad en van den Hoogen Commissaris, aan Polen geen rechten of bevoegdheden toekennen betreffende den toegang tot en het verblijf in de haven en de waterwegen van Danzig, van Poolsche oorlogsschepen.

C. **PHILIPPIJNEN.** — Samenzwering. — Te Manilla op de Philippijnen heeft men een samenzwering tegen de regeeringsautoriteiten ontdekt, om in den nacht van Donderdag op Vrijdag een aanslag te plegen. De samenzweerders zijn grootendeels lid van de revolutionnaire organisatie Tangulan. Er zijn in totaal *214* personen gearresteerd.

D. **LITAUEN.** — President herkozen. — De huidige staatspresident Antonas Smetona, wiens candidatuur niet bestreden werd, is herkozen tot staatspresident van Litauen voor den duur van zeven jaar.

E. **EIERCONVENTIE.** — **Tien** landen toegetreden. — Tien landen, n.l. België, Duitschland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland, Noorwegen, Spanje, Uruguay en Zwitserland hebben de conventie inzake het merken van eieren, onderteekend.
De overeenkomst regelt den in- en uitvoer van eieren door uniforme en duidelijke merking en heeft bovendien ten doel, de onderscheiding van versche en geconserveerde eieren mogelijk te maken.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Verdubbeling der opcenten **op** invoerrechten. — De Tweede Kamer heeft een wetsontwerp tot verdubbeling der opcenten op de invoerrechten in Nederlandsch-Indië aangenomen. Verleden jaar had de Kamer besloten tot een tijdelijke heffing van 10 opcenten. De verdubbeling hiervan, welke nu is tot stand gekomen, komt neer op een verhooging van het invoerrecht van *1930* af, van 2½%. (Vorig bericht blz. **101** K.)

12 DECEMBER **1931**

G. DUITSCHLAND. — **Smokkelarij** naar **Nederland.** — Namens [illegible] is een **verklaring** [illegible] over den smokkelhandel, [illegible] aan d **Nederlandsche** grens. Gewapende benden, zelfs van *100* man, vervoeren hoofdzakelijk koffie, thee, sigaretten en sigarettenpapier. Bij het vervoer wordt onder anderen gebruik gemaakt van motorrijwielen.
In den laatsten tijd zijn bij botsingen tusschen smokkelaars en de douane herhaaldelijk vuurgevechten geleverd. Gepantserde smokkelauto's moesten door de douane achtervolgd worden, doch het smokkelen vermindert niet. In de districten Munster, Dusseldorp en Keulen konden van **I** April *1931* tot *30* Oct. j.l. *23.800* gevallen van smokkelarij worden ontdekt. In beslag genomen werden o.m. *18.9* millioen sigaretten, *223.200* pakjes sigarettenpapier, *45.000* sigaren, *30.460* K.G. tabak, *252,600* K.G. tarwe, *112.600* K.G. meel, *860* fietsen, *125* motorrijwielen en 115 auto's.

H. FRANKRIJK. — **Nederlandsch contingent** voor visch. — Officieel zijn voor den tijd van *1* October *1931* tot *30* September *1932* voor ons land verdere contingenteeringen voor visch vastgesteld: n.l. versche of in ijs bewaarde zeevisch *475.000* kilo, voor andere soorten visch *1.900.000* kilo, voor gezouten haring *1.265.000* kilo. (Vor. ber. blz. **111 C.)**

I. **VEREENIGDE** STATEN. — Mellon over de **schuld**denregeling. — In een door den minister van Financiën, Mellon, voor het Congres over de schuldregelingen afgelegde verklaring merkte deze het volgende op:
Alle schulden aan ons zijn in gouddollars betaalbaar. Is het pond Sterling op pariteit, dan heeft de Britsche Schatkist *32.800.000* pond noodig, om ons *159.500.000* dollar te betalen. Op basis van den pondenkoers van *10* December *1931* d e n hiervoor in het huidige begrootingsjaar echter *48.100.000* pond Sterling worden vereischt. hetgeen *15.300.000* pond of 47% meer zou zijn.
Niets kan duidelijker de wijziging in het licht stellen, die in de situatie is ingetreden en die zoowel aan Amerika's uitvoerende als aan Amerika's wetgevende macht den plicht oplegt, de verplichtingen onzer debiteuren na te gaan, evenals hun vermogen ze na te komen.
De regeering der Ver. Staten heeft het niettemin noodig gevonden, aldus Mellon, er den nadruk op te leggen, dat zij tegen annuleering van de schulden is.
(Vorig **bericht** 132 U.)

K. ARGENTINIE. — President. - **Kamer.** — De officieele uitslag van de presidentsverkiezing luidt, dat generaal Justo gekozen is met *867.457* stemmen tegen *488.536* op dr. De la Torro. De Kamer zal bestaan uit *57* noatinaal-democraten (de partij van generaal Justo), *44* socialisten, *16* niet-personalistieche radicalen, 11 onafhankelijke socialisten, *13* vooruitstrevende democraten en *17* leden, die tot verschillende partijen behooren. (Vorig ber. blz. **121 I.)**

L. DUITSCHLAND. — Meerderheid voor de Noodverordening. — Uit de verklaringen van de partijen in de begrootingscommissie van den Rijksdag blijkt, dat opheffing van de noodverordening door middel van een vroegere bijeenroeping van den rijksdag is buitengesloten.

Immers de woordvoerder van de economische partij heeft zich in hoofdzaak in toestemmenden geest uitgesproken en ook de soc.-dem. afgevaardigde dr. Hilferding verklaarde dat de soc.-dem. weliswaar tegenstanders waren van vele bepalingen van de noodverordening, doch dat zij niet zouden aansturen op haar opheffing, aangezien zij om staatspolitieke redenen den val van de huidige regeering en haar vervanging door een fascistisch regime beletten willen. (Vorig ber. blz. 130 H.)

A. **PERMANENT HOF VAN INTERNATIONALE** JUSTITIE. — **Kamer voor** summiere procedure. — De kamer voor summiere procedure voor het jaar 1932 is als volgt samengesteld: president de heer Adatsji, leden de heeren: Guerro en Sir Cecil Hurst, plaatsvervangende leden de heeren: graaf Rostworowski en Anzilotti.

B. **VEREENIGDE** STATEN. — Opschorting betaling **herstelschulden.** — Er is overeenstemming bereikt tusschen de regeering en de leiders in den Senaat ten aanzien hiervan, dat de buitenlandsche regeeringen niet als in gebreke zullen worden beschouwd indien de betalingen 14 December niet worden verricht, in afwachting van de ratificatie van het morarium. (Vorig bericht **blz. E33** Z.)

C. ZUID-AFRIKA. — Opheffing provinciale **Raden.** — De regeering der Unie heeft besloten haar plan tot opheffing der provinciale raden prijs te geven, in verband met het feit, dat haar voornemen op krachtig verzet is gestuit bij de nationalistische parlementsleden voor Transvaal en de leden van den provincialen raad. (Vorig ber. blz. **60 F.**)

D. PALESTINA. — **Mohammedaansch** congres en **Klaagmuur.** — Op het Mohammedaansch congres te Jeruzalem werd een motie aangenomen tot het boycotten door Mohammedaansche landen van Joodsche producten uit Palestina en tot verwerping van de conclusies van de Klaagmuur-cominissie.
Voorts is besloten, dat het congres om de twee of drie jaar zal bijeenkomen en dat intusschen uitvoering zal worden gegeven aan zijn besluiten door een executief comité, dat vertegenwoordigers heeft in elk groot Mohammedaansch centrum. (Vor. ber. **129** A.)

E. **DUITSCHLAND.** — Nieuwe verklaring van **Brüning.** — Ter gelegenheid van het jaarfeest der Amerikaansche Kamer van Koophandel te Berlijn heeft rijkskanselier dr. Bruning een rede gehouden, waarin hij opkwam tegen de tegen Duitschland geuite beschuldiging, dat het een lichtzinnige leeningpolitiek heeft gevoerd en de door het buitenland verstrekte gelden op onzakelijke en verkwistende wijze zou hebben gebruikt.
In het geheel hebben de Duitsche openbare lichamen van 1924 tot 1930 voor 18,5 milliard mark aan binnen- en buitenlandsche leeningen opgenomen. Uit deze leeningen zijn van 1924 tot 1930 in totaal voor slechts 265 millioen uitgegeven voor doeleinden, die men misschien als luxe-uitgaven zou kunnen betitelen, n.l. voor kunst en wetenschap, bad-inrichtingen, lichaamsoefeningen en sport, badplaatsen, enz. In deze 265 millioen zijn de uitgaven voor woningbouw niet begrepen.

F. CHINA. — Tsjang Kai-sjek, de leider van de Chineesche nationale regeering, heeft zijn ontslag ingediend. Dit is aanvaard. (Vor. ber. blz. 113 E.)

G. VOLKENBOND. — Conventie tot voorkoming van oorlog. — De conventie tot versterking der middelen tot voorkoming van oorlog is thans eveneens door Portugal geteekend. Daarmede is het aantal der staten die deze conventie hebben geteekend, tot twaalf gestegen. (Vorig ber. blz. 133 A.)

H. NEDERLAND. — Conflict in de textielindustrie. — Circa 12 à 14.000 arbeiders in de Twentsche textielindustrie zijn 14 December in staking gegaan.
(Vorig bericht blz. 132 K.)

I. JAPAN. — **Nieuw** kabinet gevormd. Gouden Standaard opgeheven. — De kabinetscrisis in Japan is thans tot een voorloopige oplossing gekomen. In plaats van de regeering der liberale partij, die vooral steun vindt in de kringen van handel en industrie, treedt thans een regeering uit de Seijoekai, de z.g. conservatieve partij, waarin de feodale en militaire elementen overwegen.
Als minister-president zal Inoekai optreden; voorloopig treedt hij ook op als minister van buitenlandsche zaken. De portefeuilles zijn voorts als volgt verdeeld: Nakahasji, binnenlandsche zaken; Takahasji, financiën; admiraal Osoemi, marine; Araki, oorlog; Hatojama, volksopvoeding en onderwijs; Majada, economische zaken; Jamamoto, landbouw.
Voorts deelt het nieuwe Japansche kabinet mede. dat het met alle middelen de volledige bescherming van de Japansche belangen in Mandsjoerije zal handhaven en dat de Japansche troepen in Mandsjoerije zullen blijven.
Om een einde te rnaken aan de vermindering van de goudreserves van de Bank van Japan, heeft het nieuwe kabinet besloten met ingang van 14 dezer den gouduitvoer te verbieden, hetgeen neerkomt op het opheffen van den gouden standaard.
Volgens een officieele mededeeling is in den loop van vier maanden Japansch goud ter waarde van $ 490 millioen naar de Ver. Staten verscheept. De kasreserve van de Bank van Japan is in de afgeloopen maand verminderd tot Yen 580 millioen tegen Yen 1.062.700.000 in November 1930.
De Yokohama Specie Bank. die gewoonlijk de wisselnoteeringen maakt, zal in afwachting van de beslissing der regeering nopens de geldpolitiek geen noteeringen tot stand brengen.
In verband met de sterke hausse zijn de effectenbeurzen tot 17 Dec. a.s. gesloten.
(Vorig bericht **blz.** P33 F.)

K. **SPANJE'S** GRONDWET. — Recapitulatie van **8 Augustus—10** December. — **Naam** der Republiek 29 E.; Algemeen kiesrecht op 21-jarigen leeftijd voorgesteld 34 F.; Doodstraf afgeschaft 37 H.; Spaansch officieele taal 65 N.; Erkenning der Volkssouvereiniteit 71 A.; Vrouwenkiesrecht voorgesteld 74 B.; Regeling van den eigendom 78 C.; Scheiding kerk en staat 82 F.; Bepalingen betreffende de religieuze orden 82 K.; Eenkamer systeem ingevoerd 91 C.; Beide kiesrechtartikelen gewijzigd goedgekeurd 91 E;. Volksreferendum-Verkiezing president 92 K.; Ministerieele verantwoordelijkheid 96 L.; Vrouwenkiesrecht aangenomen 121 H.; Grondwet definitief goedgekeurd 129 K. (Vor. ber. blz. **129** K.)

14 DECEMBER **1931.**

L. DUITSCHLAND. — Houding der Socialisten **ten** aanzien van de Noodverordening. — De Socialistische Rijksdagfractie heeft een verklaring gepubliceerd, waarin zij weliswaar de noodverordening veroordeelt. doch tevens mededeelt, dat zij niet te vinden is voor een vervroegd bijeenkomen der Rijksdag of andere maatregelen, welke den val van de regeering zouden kunnen veroorzaken. (Vor. ber. blz. 133 L.)

M. ZWEDEN. — Verkoopverbod van Zweedsche fondsen. — Ingevolge besluit van den Zweedschen ministerraad is vanaf 15 December de uitvoer verboden van Zweedsche fondsen, welke ook in Nederlandsche of Zwitsersche munt luiden.
Het doel van deze maatregel is Zweedsche houders dezer fondsen te beletten ze in Nederland of Zwitserland te verzilveren.

A. **BELGIE.** — Albertkanaal. — Volgens besluit van de Belgische kabinetsraad zal het Albertkanaal worden verbonden met de Zuid-Willemsvaart bij Neerharen. De kosten voor het graven van het kanaal, hetwelk een lengte zal krijgen van 6 K.M., bedragen 160 millioen Belgische franken.

B. NOORWEGEN. — Banken in moeilijkheden. — De Norske Creditbank te Oslo en de Bergens Privatbank, gevestigd te Bergen en Oslo, hebben hare betalingen gestaakt.

C, ZWITSERLAND. — **Duitsch-Zwitsersch** handelsverdrag. — De Zwitsersche regeering heeft besloten over te gaan tot opzegging van het handelsverdrag tusschen Duitschland en Zwitserland per 4 Februari 1932.

D. VEREENIGDE STATEN. — Suppletoire **begrooting.** — Bij den senaat is een suppletoire begrooting ingediend, ten bedrage van $ 136.000.000, dienende voor den bouw van wegen en voor bouwkosten ten behoeve van leger en vloot.

(Vorig bericht blz. 128 *G.)*

15 DECEMBER 1931

E. **VEREENIGDE** STATEN. — Banken in moeilijkheden. — De Federal National Bank in Boston heeft haar betalingen gestaakt.

(Vorig bericht blz. 109 N.)

F. FRANKRIJK. — Pondenverlies. — De Kamer heeft de conventie tusschen de Bank van Frankrijk en de Amortisatiekas, strekkende tot het doen deelen, door den staat, in het pondenverlies van de Bank van Frankrijk, dat op een koersbasis van het pond sterling = 84 fr. ongeveer 2½ milliard francs bedraagt, aangenomen.

G. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Door den onderkoning van Indië is een verordening uitgevaardigd ter bestrijding van de ongehoorzaamheidscampagne en de belastingweigering. Deze verordening geeft de regeering der vereenigde provinciën zeer ruime volmachten o.m. inhoudende, contrôle en eventueel verbod van vergaderingen, in beslag neming van huizen en gebouwen voor militaire doeleinden en huiszoekingen.

Gandhi heeft verklaard, dat de uitslag van de Ronde Tafel Conferentie een definitieve breuk tusschen de bevolking van Indië en Engeland beteekent.

(Vorig bericht blz. **129** G.)

N. **CHINA.** — Regeering. — De voorzitter van den wetgevenden raad Lin-Sjan, is aangewezen als voorloopig president van de Chineesche republiek; Sjen Min Sjoe zal hem vervangen als voorzitter van den wetgevenden raad.

(Vorig bericht blz. 134 F.)

I. VEREENIGDE STATEN. — Uitstel van de **betaling** der oorlogsschulden. — In verband met de te verwachten ratificatie van het Hoover-plan hebben dertien naties de 15 Dec. vervallen schuldbetalingen tot een totaal bedrag van **117** millioen dollar, niet verricht.

(Vorig bericht blz. 134 **B.**)

K. **NEDERLANDSCH** OOST-INDIE. — **Nederlandsch-**Indonesisch Verbond. — Het ledenaantal van het Nederl.-Indonesisch Verbond, waarvan Raden Mas Noto Soeroto jarenlang voorzitter was, is zoo aanzienlijk verminderd, dat dit feitelijk geen reden van bestaan meer heeft.

L. FRANKRIJK. — **Fransch-Russisch** non-agressie pact. — Het op 24 Aug, geparafeerde non-agressie pact tusschen Frankrijk en Sovjet-Rusland houdt volgens een publicatie in de „Echo de Paris" het volgende in:

1. De beide staten verplichten zich wederzijds elkaar niet aan te vallen.

2. De beide staten verplichten zich in geval van een aanval van een derde mogendheid op een der beide staten, de neutraliteit te bewaren.

3. De beide mogendheden verplichten zich niet tot een tegen den handel van een der beide landen gericht verdrag toe te treden en zij zullen aan de wederzijdsche uitwisseling van goederen geen moeilijkheden in den weg leggen.

4. Beide staten garandeeren dat zij afzien van elke propaganda en dat zij zich van elke inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van het andere land, welke een gewelddadige omwenteling ten doel heeft, zullen onthouden.

5. Teneinde elk conflict tusschen de beide mogendheden bij te leggen zal een speciale arbitrage-regeling worden geschapen.

6. Het verdrag geldt voor den tijd van twee jaar en kan met een termijn van een jaar worden opgezegd.

De tekst van dit verdrag is bekend gemaakt aan Polen, Roemenië, Letland, Estland en Finland. Polen heeft de toezegging gekregen, dat het pact niet in werking zal treden zoolang niet ook tusschen Polen en Rusland een non-agressie pact is tot stand gekomen.

(Vorig bericht blz. 46 A.)

M. SPANJE. — Nieuw kabinet gevormd. — De aftredende minister-president Azana heeft een nieuw kabinet samengesteld. Het bevat slechts twee nieuwe leden: Zulueta (onafhankelijk links-republikein) en Carner (Catalaansch republikeinsch lid der Cortes). De portefeuilles zijn thans als volgt verdeeld:

Minister-president en minister van oorlog: Azana; buitenlandsche zaken: Zulueta; justitie: Albornoz; marine: Giral; binnenlandsche zaken: Cacsares Quiroga; financiën: Carner; publieke werken: Prieto; openbaar onderwijs: Fernando Delos Rios; arbeid: Largo Caballero; handel: Marcelino Domingo.

(Vorig bericht blz. **82** D.)

N. ITALIE. — Werkloosheid. — Het aantal geregistreerde werkloozen bedroeg op 30 November j.l. 878.000 (v. m. 800.000).

(Vorig bericht blz. **107** K.)

O. 'S-GRAVENHAGE. — **Begrooting** 1932. — De begrooting 1932 is goedgekeurd. De gewone dienst sluit met f 64.473.705. De kapitaaldienst sluit in inkomsten met f 64.270.043 en in uitgaven met f 64.241.357. Het batig saldo is derhalve f 28.685.

16 DECEMBER **1931**

P. DUITSCHLAND. — Geen Rijksdag-bijeenroeping. — Het seniorenconvent heeft de voorstellen tot vroegtijdige bijeenroeping van den Rijksdag weder verworpen. Vóór stemden de nationaal-socialisten, Duitsch-nationalen, communisten en volkspartij.

(Vorig bericht blz. **83** D.)

R. NEDERLANDSOH OOST-INDIE. — Inkomsten van Europeanen. — Blijkens het jaaroverzicht van Ned.-Indië, uitgegeven door het Centraal Kantoor voor de statistiek te Buitenzorg, was er over 1929, gerekend naar de aanslagen in de inkomstenbelasting, één persoon met een inkomen tusschen de f 500.000 en **1** millioen, doch deze is niet in Ned.-Indië gevestigd. Tusschen de f 200.000 en f 500.000 verdienden 9 Europeanen en 3 Vreemde Oosterlingen en 8 Europanen buiten Ned.-Indië. 5526 Europeanen op Java verdienden tusschen de f 5000 en f 6000; 5412 tusschen de f 10.000 en f 15.000; 1687 tusschen de f 15.000 en f 20.000. Er waren 75 Europanen met meer dan **1** ton inkomen op Java en Madoera. 11

Vreemde Oosterlingen en 1 inlander. Op Java waren in 1929 ruim 9000 Europeanen, die minder dan f 1000 per jaar verdienden.

A. JAPAN. — De Japansche ambassadeur te Parijs, Josjisawa, heeft de hem aangeboden portefeuille van minister van Buitenlandsche Zaken aangenomen.
(Vorig bericht blz. 134 I.)

B. CHINA. — Ministers afgetreden. — De minister van Financiën Soeng en de minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Wellington Koo zijn afgetreden.
(Vorig bericht blz. 135 H.)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Brief** van Hindenburg **aan Hoover.** — Tijdens de discussies over het moratorium van Hoover in het Huis van Afgevaardigden, las Staatssecretaris Stimson een brief voor, dien de Duitsche president Hindenburg in Juni aan den President der Ver. Staten had geschreven.
„De groote nood van het Duitsche volk," zoo schrijft Hindenburg, „die thans tot het hoogste punt is gestegen, noodzaakt mij, mij tot U te wenden."
Na o.a. gewezen te hebben op de verstrekkende maatregelen die in Duitschland zijn genomen, verklaart Hindenburg: „Elke mogelijkheid om onzen toestand door eigen maatregelen, zonder hulp van buiten, te verbeteren, is uitgeput. De economische crisis treft het Duitsche volk, dat door de gevolgen van den oorlog van zijn krachtreserves is beroofd, bijzonder zwaar.
Gij, mijnheer de president, hebt als vertegenwoordiger van het groote Amerikaansche volk de mogelijkheid in handen, stappen te doen, waardoor een onmiddellijke verandering in den toestand van het Duitsche volk en voor de wereld kan worden tot stand gebracht."

D. **KONINKLIJKE HOLLANDSCHE** LLOYD. — Verslag over 1930. — In verband met de malaise in de scheepvaart bleken de ter beschikking staande voorschotten van Rijk en Gemeente onvoldoende om de verliezen te dekken en verder aan de verplichtingen der vennootschap te voldoen. Ook moest men beschikken over de middelen, welke tot nu toe als fondsen ten bate van het personeel op de balans voorkwamen. De eenige mogelijkheid tot het instandhouden van het bedrijf was gelegen in nauwere samenwerking met de concurreerende lijnen. Zoo kwam de bekende pool-overeenkomst met de Norddeutsche Lloyd tot stand. Nadien zijn besprekingen gevoerd met de Hamburg—Amerika-Linie en de Hamburg—Südamerikanische Dampfschiffahrtsges.
Als resultaat hiervan is de pool-overeenkomst K. H. L.—N. D. L. voorloopig voor twee jaren opgeschort en vervangen door een algemeene nauwe samenwerking tusschen de vier lijnen (met behoud van ieders zelfstandigheid). Uit de gezamenlijke inkomsten ontvangt de K. H. L. zijn evenredig deel. Deze overeenkomst, sinds 1 Jan. 1931 van kracht, werkt tot dusver tot aller tevredenheid. Naar de meening der directie staat de earning power per bedrijfseenheid bij de K. H. L. in geenen deele achter bij die zijner concurrenten. De besparingen in de exploitatiekosten en de interne bezuinigingen zullen zich eerst in 1932 ten volle doen gevoelen; dientengevolge zullen eerst in 1952 gevolgtrekkingen voor de toekomst gewettigd zijn en het ligt in de bedoeling op grond daarvan het vraagstuk der financieele reconstructie ter hand te nemen. De directie wil er echter reeds thans op wijzen dat van het financieel belang van aandeelhouders met den besten wil niets noemenswaardigs te redden zal zijn. Het saldo-verlies per ult. December 1930 bedraagt f 8.466.582.
(Vorig bericht blz. 128 D.)

E. VOLKENBOND. — Vergelijkende **bewapeningsuitgaven.** — De Belgische regeering heeft de volgende vergelijkende statistiek doen samenstellen van de militaire uitgaven der 25 landen, die tot nu toe hebben geantwoord op de vragenlijst, opgesteld in verband met de a.s. ontwapeningsconferentie (in Belgische francs):
Ver. Staten: 26 milliard 126 millioen (12 milliard 616 voor de landmacht, 13 milliard 510 voor de bewapeningen te water en voor de luchtvaart); Frankrijk: 19 milliard 332 (12 milliard 118 voor de landmacht, 7 milliard 214 voor de marine en de luchtvaart); Groot-Brittannië: 18 milliard 965 (10 milliard 215 voor de landmacht en de luchtvaart, 8 milliard 750 voor de vloot); Italië: 11 milliard 704 (7 milliard 200 voor de landmacht, 2 milliard 736 voor de vloot, 1 milliard 768 voor de luchtvaart); Duitschland: 5 milliard 989 (4 milliard 436 voor de landmacht en 1 milliard 553 voor de vloot).
2e Categorie. Staten van middelmatigen rang: Polen: 3 milliard 390 millioen; Nederland: 2 milliard 448 millioen; Tsjechoslowakije: 2 milliard 233 millioen; Roemenië: 2 milliard 187 millioen; België: 1 milliard 458 millioen.
3e Categorie: Zweden: 1 milliard 85 millioen; Portugal: 613 millioen; Noorwegen: 363 millioen; Denemarken: 350 millioen.
(Vorig bericht blz. 132 G.)

F. NEDERLAND. — Conventie van Oslo. — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot goedkeuring van het te Oslo gesloten verdrag voor economische toenadering zonder hoofdel. stemming goedgekeurd.
(Vorig bericht blz. 65 M.)

G. DE **KOLONIALE** TENTOONSTELLING TE **VINCENNES.** — De oorzaak van den brand. — Prof. ir. E. J. T. Thierens, de president der afdeeling voor electrotechniek van het Kon. Instituut van Ingenieurs, die een onderzoek heeft ingesteld naar de electrische installatie van het Nederlandsch Paviljoen op de Parijsche tentoonstelling, komt in zijn rapport tot de conclusie dat er van eenige tekortkoming bij den aanleg der electrische geleidingen niet mag worden gesproken. De geheele installatie voldeed aan scherpe eischen van veiligheid en overzichtelijkheid. Ook moet hij het vermoeden van (eenigszins gevaarlijke) overbelasting verwerpen. (Vorig bericht blz. 106 B.)

17 DECEMBER 1931

H. **INTERNATIONALE TINPOOL.** — Het contrôlecomité van de internationale Tinpool heeft bekend gemaakt, dat de pool houder is van 19.000 ton tin (metaal), welke hoeveelheid begrepen is in de „zichtbare voorraden".
Behoudens eerdere liquidatie van de pool, hebben alle regeeringen, welke accoord zijn gegaan met het internationale restrictie-schema, zich verbonden gedurende een periode van 3 jaar, te rekenen van 12 Augustus 1931 af, de restrictie te handhaven. De volgende wijziging in de prijsschaal, voor het verkoopen van de gepoolde tin, is goedgekeurd: verhooging van den minimumprijs van f 150 tot £ 165.
Het comité heeft uitdrukkelijk verklaard, dat het gepoolde tin zich op dusdanige wijze in vaste handen bevindt, dat de deelnemers in de pool hierdoor de vrije beschikking over het door hen ingebrachte tin verloren hebben; hiermede kan dus slechts gehandeld worden overeenkomstig de voorwaarden der pool-overeenkomst. (Vorig bericht blz. 43 K.)

I. ENGELAND. — Nota **aan** Frankrijk inzake **de** herstelschulden. — De Engelsche regeering heeft een officieele nota tot Frankrijk gericht inzake de herstelschulden en de eredieten op korten termijn. Ofschoon een definitieve opinie omtrent deze kwestie niet gegeven kan worden, vóór het onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit door de speciale commissie van de Bank voor Internationale Beta-

lingen beëindigd is, wordt in de nota toch de nadruk er op gelegd, dat het beste middel om de crisis op te lossen, gelegen is in schrapping of vermindering der herstelbetalingen en oorlogslasten.

A. NEDERLAND. — Verhooging invoerrechten. — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot verhooging van het tarief van invoerrechten van 8% op 10% met 24 tegen 13 stemmen aangenomen.
Het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van een bijzonder recht op benzine werd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 109 E.)

B. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Uitstel bouw** derden kruiser. — Door den Volksraad werd een motie aangenomen, waarin men verklaart dat uitstel van den bouw van den derden kruiser, althans voor 1932, noodzakelijk is, tenzij Nederland dezen bouw geheel voor zijn rekening neemt.

C, **DE INTERNATIONALE SUIKERCONFERENTIE TE PARIJS.** — De internationale suikerconferentie heeft haar besprekingen tot nadere bijeenroeping verdaagd. Waarschijnlijk zal men in Januari a.s. opnieuw bijeenkomen.
Blijkens het officieele communiqué d.d. 17 December heeft men de kwestie der voorraden in verband met de productiebeperking besproken. Voorts heeft men zich beziggehouden met de zeer ernstige vermindering in het wereldsuikerverbruik en in het bijzonder besproken hoe tegenover deze situatie door verdere productiebeperking front kan worden gemaakt. „De onderhandelingen over dit punt werden in de beste verstandhouding en algeheele eensgezindheid gevoerd", aldus het communiqué. (Vor. ber. blz. 105 A.)

18 DECEMBER 1931

D. CANADA. — **Immigratie.** — Van April tot en met October, de voornaamste maanden voor de landverhuizing, hebben zich in totaal 19.390 nieuwe landverhuizers in Canada gevestigd, van wie 14.496 vrouwen en kinderen, hoofdzakelijk familieleden van reeds in Canada woonachtige immigranten.

E. **ITALIE.** — Anti-fascisme. — Elf hoogleeraren, waarvan vier van de Romeinsche universiteit, hebben geweigerd den nieuwen eed aan den koning en het fascistische regime af te leggen; 1135 hoogleeraren hebben dezen eed wel afgelegd. (Vor. ber. blz. 115 G.)

F. **MANDSJOERIJE.** — Toenemende Japansche **invloed.** — De Japansche regeering heeft met de Mandsjoerijsche overheid een overeenkomst gesloten betreffende het telefoon- en telegraafverkeer tusschen Japan en Mandsjoerije. De overeenkomst, welke dadelijk in werking zal treden houdt het volgende in:
1. Telefoongesprekken tusschen Mandsjoerije en Japan moeten in de Japansche taal gevoerd worden.
2. Er zullen Japansche beambten gezonden worden naar de post- en telegraafkantoren in Kirin, Tsitsihar, Agantsji en Soepinkai.
3. Er worden direct maatregelen getroffen om met den aanleg van verdere telefoon- en telegraaflijnen onder Japansche leiding te beginnen. (V. b. 107 E.)

G. **DUITSCHLANDS** BETALINGSCAPACITEIT. — **Communiqué** van de speciale commissie. — De commissie tot onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit heeft een communiqué gepubliceerd betreffende het Duitsche tegoed in het buitenland. De commissie schat het totaal bedrag der beleggingen in het buitenland per einde Juli niet, doch neemt er een bedrag van 8½ milliard mark voor aan, hetwelk echter slechts een deel der beleggingen vertegenwoordigt.
De commissie verwacht voor **1932** een sterke achteruitgang der inkomsten tengevolge van de crisis; door verhooging der omzetbelasting en groote besnoeiing der uitgaven kan die vermindering gecompenseerd worden. Ten aanzien van de uitgaven merkt de commissie op, dat deze van 1926 tot 1930 met 3,7 milliard is gestegen. Ongeveer 1½ milliard komt op rekening van de salarisverhooging in 1927, door welke verhooging het lagere personeel op het loonpeil van het laatste jaar voor den oorlog is gekomen. Eén milliard komt op rekening van de werkloosheid, ½ milliard op rekening van de schadevergoeding en 700 millioen op verschillende uitgaven. (Vorig bericht blz. 131 G.)

H. **NEDERLAND.** — voorstel tot grondwetswijziging. — De sociaal-democratische Tweede Kamer-fractie heeft een initiatief-voorstel ingediend tot verandering van art. 187 van de grondwet. Hiermede wordt beoogd, dat voortaan voor elke mobilisatie de voorafgaande toestemming van de Staten-Generaal is vereischt.

I. VEREENIGDE STATEN. — **Criminaliteit.** — De beruchte bendeleider, Jack Diamond, is een dag nadat hij vrijgesproken was van mishandeling van een chauffeur, vermoord. Slechts tweemaal in zijn 25-jarigen bandietenloopbaan kon een veroordeelend vonnis tegen hem uitgesproken worden. (V. b. 88 K.)

K. TUBERCULOSE. — Een Noorsch geneesheer heeft in het Norsk Magasin for Laegevidenskaben enkele cijfers gepubliceerd, omtrent het besmettingsgevaar voor kinderen in gezinnen, waarvan een der leden lijdt aan open tuberculose. Bij ruim 500 kinderen van een stadje van 55.000 inwoners werd de reactie van Von Pirquet verricht. 52½% van de kinderen uit gezinnen waar een of meer leden leed of geleden had aan tuberculose, reageerden positief, van de kinderen, die in aanraking waren geweest met een aan tuberculose overledene, 63%. In 46 van de 150 gezinnen, waarin een tuberculose-lijder voorkwam en twee of meer schoolgaande kinderen waren, reageerden alle kinderen negatief.
In 50 gezinnen reageerden alle kinderen positief, en in 54 gezinnen leefden positief en negatief reageerende kinderen samen.
Slechts in 24% was het mogelijk de bron van infectie thuis te brengen. (Vorig bericht blz. 96 I.)

L. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitschlands** delegatie. — De Duitsche delegatie ter ontwapeningsconferentie zal bestaan uit Rijkskanselier dr. Bruning en Rijksweerminister dr. Groener. De delegatie zal vergezeld worden door den onderstaatssecretaris van buitenlandsche zaken, dr. von Bülow. (Vorig bericht blz. 136 E.)

M. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Amerikaansche** nota aan Japan. — De Amerikaansche regeering heeft wederom, in vriendschappelijke bewoordingen, een nota tot Japan gericht, waarin zij haar bezorgdheid uit ten opzichte van de ontwikkeling der gebeurtenissen in Mandsjoerije. Minister Stimson heeft den Amerikaanschen gezant te Tokio de opdracht gegeven het Japansche ministerie te verwittigen, dat het een zorg der Amerikaansche regeering is. dat de verplichtingen, voortvloeiende uit het negenmogendhedenverdrag en het Kellogg-pact, worden geëerbiedigd. (Vor. ber. blz. 132 B.)

N. DUITSCHLAND. — De verboden radio-rede van Nitler. — Het Fransche blad l'Intransigeant publiceert de verboden radio-rede van Hitler, waarin de volgende mededeelingen omtrent den groei van het Nationaal-Socialisme voorkomen: In het jaar **1919,** korten tijd na het eind van den wereldoorlog, stichtte Hitler met enkele anderen een partij, welke aanvankelijk slechts 7 leden telde. Geen van hen bekleedde een vooraanstaande positie bij een der bestaande partijen. Een jaar later telde de partij 64 leden. Het jaar daarop 3700; wederom na een jaar

7000 en in 1923 was het ledental tot ongeveer 30.000 gestegen. Na 1927, toen de partij reeds meer dan 70.000 leden telde, werd onder Hitler's leiding een kolossale vooruitgang waargenomen. In 1930 brachten bij de verkiezingen 6½ millioen kiezers hun stem uit op Hitler en heden bestaat dit kiezerscorps uit 14 of 15 millioen mannen en vrouwen. Wat betreft het standpunt van de partij tegenover de oorlogsschulden, verklaarde Hitler dat zij elke particuliere schuld aangegaan van koopman tot koopman erkende; dit was echter niet het geval ten opzichte van schulden, door het eene volk aan het andere opgelegd om politieke redenen. Het einde van Hitler's rede luidde: Duitschland voor de Duitschers.
(Vorig bericht blz. 127 D.)

A. ITALIE. — Anti-fascisme. — De namen van de elf professoren die geweigerd hebben den eed van trouw aan het fascisme af te leggen en die dus door deze weigering hun hoogleeraarschap hebben moeten neerleggen, luiden als volgt: Nigrisoli (Bologna), Errera (Pavia), Bonaiuti, De Sanctis, della Vida en Volterra (Rome), Carrara, Fr. Ruffini en Venturi (Turijn), Martinetti (Milaan) en Ed. Ruffini (Perugia).
De bekendste van deze hoogleeraren is in het buitenland vermoedelijk prof. Volterra, de wiskundige, die van verscheiden universiteiten doctor honoris causa is. Prof. Bonaiuti, hoogleeraar in de geschiedenis van het Christendom, is een voormalig priester, wiens werken door het Vaticaan herhaaldelijk zijn veroordeeld wegens hun on-orthodox karakter. De Turijnsche prof. Ruffini was vroeger lid van den Senaat en heeft als zoodanig het fascisme onomwonden becritiseerd. (Vorig bericht blz. 137 E.)

B. ENGELAND. — Geen tolonderhandelingen met Duitschland. — De Engelsche regeering heeft verklaard, naar aanleiding van het Duitsche voorstel om onderhandelingen te openen over Engelands nieuwe tariefregeiing, dat zij, ofschoon niet ontkend wordt dat Duitschland formeel het recht bezit deze onderhandelingen te vragen, toch hierin niet zou toestemmen, omdat deze tot geen resultaat zouden kunnen leiden. Het Berliner Tageblatt teekent hierbij aan, dat erkenning van een-formeel recht niet voldoende is. De zin van het Duitsch-Engelsche handelsverdrag is, dat de beide regeeringen zich verplichten terstond onderhandelingen te openen indien maatregelen van de eene zijde de andere partij groot nadeel zouden toebrengen. In uiterste noodzaak, gaat het blad dan verder, zouden wij tot tegenmaatregelen moeten overgaan. Allereerst komt dan een invoerverbod van Engelsche kolen in Duitschland ter sprake.

D. SPANJE. — Cortes. — Hieronder laten wij de samenstelling van het tegenwoordige parlement volgen.

Socialisten	117	afgevaardigden
Sociaal-radicalen	54	
Galicische minderheid	16	
Republikeinsche actie	26	
Radicalen (Lerroux)	89	
Republikeinsche dienst . . .	11	
Progressisten	22	,,
Federalen	17	
Catalanen (Maciá)	43	
Partijloozen	27	,,
Onafhankelijken	10	,,
Clericale agrariërs	23	
Clericalen van de Baskische provincies en van Navarro .	15	
Totaal	470	afgevaardigden

(Vorig bericht blz. 91 C.)

E. OOSTENRIJK. — Pfrimer vrijgesproken. — Pfrimer en alle andere deelnemers aan de poging tot omverwerping der regeering, tegen wie een proces wegens hoogverraad was ingesteld, zijn vrijgesproken, omdat de jury hen onschuldig had verklaard. Een algeheel verbod van optochten en vergaderingen in Stiermarken is afgekondigd ten einde onlusten te voorkomen. (Vorig bericht blz. 63 G.)

F. ONTWAPENING. — Wereldvredescongres te Weenen. — Het Internationale Vredes-Bureau te Genève, waarbij in Nederland de Nooit-Meer-Oorlog Federatie met 28 organisaties, omvattende pl.m. 70.000 leden, is aangesloten, heeft besloten het 29e Wereldvredescongres in 1932 te Weenen te houden van 4–9 September.
De voorloopige agenda vermeldt: 1e. De actueele stand van het ontwapeningsvraagstuk; 2e. Herziening der vaedesverdragen; 3e. Zedelijke ontwapening.
(Vorig bericht blz. 26 K.)

G. ONDERWIJS. — Grootte van schoolklassen. — De afd. Onderwijsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert een vergelijkend overzicht van de klassegrootte in Duitschland, Engeland en Wales en Nederland. Aangenomen mag worden dat de Duitsche cijfers onder den invloed der verstrekkende bezuinigingsmaatregelen der laatste maanden belangrijk zijn gewijzigd.

	Percentages der klassen met een leerlingenaantal van:					
	1-30	31-40	41-50	51-60	61-70	70 e. m.
Duitschland . .	33.5	35.1	22.6	7.1	1.40	0.3
Engel. en Wales	29.3	30.74	33.3	6.6	0.06	
Nederland . .	37.8	38.3	20.5	3.6	0.2	0.1

(Vorig bericht blz. 49 I.)

19 DECEMBER 1931

H. VEREENIGDE STATEN. — Hoovers voorstel tot uitstel van betaling aangenomen. — Met 317 tegen 100 stemmen is het voorstel tot ratificatie van het z.g. Hoover-moratorium aangenomen. Voor stemden 196 republikeinen, 120 democraten en één lid der boeren-partij. Tegen: 95 democraten en 5 republikeinen. Met dezelfde stemmenverhouding werd een amendement aangenomen, waarin verklaard wordt, dat het annuleeren of verminderen van de Europeesche oorlogsschulden aan de Ver. Staten in strijd is met de politiek van het Congres.
Het wetsontwerp zelf bepaalt, dat het bedrag van 252.000.000 dollar, hetwelk de Ver. Staten in 1931 van de buitenlandsche mogendheden moest ontvangen, over 10 jaar verdeeld mag worden, terwijl de eerste termijn zal vervallen op 1 Juli 1933. De interest bedraagt 4%. (Vor. ber. blz. 77 F.)

I. RUSLAND. — Het vijfjaarsplan. — De voorzitter van den Raad van volkscommissarissen heeft mededeeiingen gedaan omtrent de resultaten over 1931 en de vooruitzichten voor 1932. Vergeleken bij het vorige jaar is de totale productie gestegen met 25%, terwijl voor 1932 een stijging met 36% verwacht wordt. De bezaaibare oppervlakte is in de afgeloopen 4 jaar 19.000.000 H.A. grooter geworden. De scholen tellen op het oogenblik 20 millioen leerlingen tegen 8 millioen in 1914. Het aantal studenten bedraagt 350.000. (Vorig bericht blz. 7 B.)

K. AUSTRALIE. — Parlement. — De arbeidersregeering-Scullin heeft een nederlaag geleden bij de verkiezingen in het gemeenebest Australië. Deze verkiezingen waren uitgeschreven tengevolge van het heengaan der regeering in November, na aanneming van een motie van afkeuring. Bij de ontbinding van het parlement was de partij-groepeering als volgt: 35 arbeiders, 5 arbeiders van de groep Lang, 23 nationalisten en 12 boeren. Het tegenwoordige parlement zal er aldus uitzien: nationalisten 37, boerenpartij 14, arbeiderspartij 16, arbeiders van de groep Lang 7 en 1 onafhankelijke. De arbeiderspremier Scullin werd herkozen. (Vor. ber. blz. 115 E.)

L. NEDERLAND. — Productiebeperking in de steenindustrie. — De vereeniging van fabrikanten in de

steenindustrie heeft besloten, dat het meerendeel der fabrieken na 1 Januari a.s. zal worden stilgelegd, ten einde tot beperking der productie te komen; alle ring-ovenfabrieken zullen worden stil gezet, evenals de vlam-ovenfabrieken voor zoover zij metselsteenen produceeren.
Door deze maatregelen, welke tot 1 Mei a.s. gelden, zullen eenige duizenden arbeiders buiten werk komen. Bovendien zullen na 1 Mei voor onbepaalden tijd 25% der arbeiders ontslagen worden.

20 DECEMBER 1931

A. PROF. MR. D. F. D. **FABIUS** OVERLEDEN. — Prof. Mr. D. P. D. Fabius, oud-hoogleeraar aan de Vrije Universiteit, oud-lid van den Gemeenteraad van Amsterdam en lid van den Raad van State, is in den leeftijd van 80 jaar te 's-Gravenhage overleden.
Prof. Fabius promoveerde in 1878 op een proefschrift „de leer van de Souvereiniteit" tot Doctor in de Rechten.
In politiek opzicht was Prof. Fabius een volgeling van Groen van Prinsterer.

C. **SCHAKEN. — Simultaanséance Dr.** M. Euwe. — Dr. Max Euwe heeft tegen dertig der sterkste Nederlandsche spelers een simultaan-wedstrijd gespeeld met het volgende resultaat: gewonnen 17 partijen, verloren 5 partijen en remise 8 partijen.
(Vorig bericht blz. 24 O.)

D. AMSTERDAM. — **Financieele** positie. — De burgemeester van Amsterdam, de heer W. de Vlugt, heeft medegedeeld, dat het totaal-bedrag in 1931, door de gemeente Amsterdam aan werkloozensteun uit te keeren, vermoedelijk ongeveer f 6.600.000 zal bedragen. Over 1930 beliepen deze uitkeeringen rond f 2.600.000, of vier millioen gulden minder. In deze cijfers zijn niet begrepen de uitkeeringen van de gemeente ten behoeve van de werkloozenkassen. Omtrent de grootte van deze uitkeeringen over 1931 valt thans nog niets mede te deelen; over 1930 beliepen zij f 615.000.

Burgemeester De Vlugt.

Omtrent den financieelen toestand van de hoofdstad zei de heer de Vlugt o.a.:
„De financieele positie van onze stad berust op een gezonde basis. Er is een zeer solied leeningsbeleid gevolgd. Veel uitgaven waarvoor geleend zou mogen worden, zijn in Amsterdam uit gewone middelen betaald, in de laatste tien jaren tezamen meer dan f 25.000.000. De afschrijvingen zijn daarbij zeer ruim. waardoor de waarde der activa de schuld overtreft. Bijzonder sterk is de financieele politiek ten opzichte van het gemeentelijke grondbezit, doordat naast de rente ook de aflossing op de leeningen uit gewone middelen wordt betaald, waardoor de schuld daalt, terwijl de waarde toeneemt. Aangenomen mag dan ook worden, dat de waarde der gronden ongeveer 50 millioen gulden grooter is dan de schuld. De gemeenteschuld is dan ook ruimschoots gedekt.
Dit wat de vermogenspositie betreft. Nu nog iets over den gewonen dienst. Deze is steeds in evenwicht geweest of m.a.w. de gewone uitgaven zijn steeds ten volle door gewone inkomsten gedekt.
Om volledig te zijn, moet hierbij nog iets vermeld worden. In de jaren 1920 en 1921 leverden de rekeningen van de gemeente zeer groote overschotten op. Deze zijn ten deele, namelijk tot een bedrag van f 11.177.000, in een reservefonds voor bijzondere doeleinden gestort en ten deele op de gebruikelijke manier als batig saldc overgegaan naar de begrootingen en rekeningen van volgende jaren.
Bij de sluiting der rekening 1930 was er nog rond f 7.528.000in het fonds. Omdat over bedragen daaruit bij de begrooting herhaaldelijk werd beschikt, maar het practisch vrijwel onaangetast bleef, noemt men dit fonds wel het harmonica-fonds.
Het jaar 1931 staat sterk onder den invloed der crisis. Het aantal bij de Arbeidsbeurs ingeschreven werkloozen is van 21.126 in het begin des jaars gestegen tot 31.839 op 5 December j.l. Het bedrag der crisislasten, hoofdzakelijk ondersteuning, wordt voor 1931 geraamd op f 6.076.000. Voor 1932 is gerekend op f 9.263.000. De beide genoemde bedragen zijn nog niet verminderd met een Rijksbijdrage. Toen een paar maanden geleden bleek, dat de crisislasten van veel grooteren omvang zouden zijn dan aanvankelijk werd verwacht, zijn onmiddellijk ingrijpende maatregelen genomen. Een crisisfonds werd ingesteld, ten laste waarvan de crisisuitgaven werden gebracht en ten bate waarvan, naast een Rijksbijdrage, komt de opbrengst van speciale crisisheffingen, geraamd op ongeveer f 4 millioen per jaar.
Wat nu den normalen dienst betreft, is er grond voor de verwachting, dat de uitkomsten van 1931 gunstiger zullen zijn, dan bij de begrooting voorzien. Dit beteekent, dat over het bij de begrooting geraamde bedrag als beschikking uit het reservefonds, tot een minder bedrag zal behoeven te worden beschikt.
De begrooting voor 1932 voldoet ook aan den eisch, dat de gewone uitgaven door de gewone inkomsten zijn gedekt, zij het ook dat onder de gewone inkomsten beschikking over reserves is opgenomen. Sedert de indiening kon die beschikking reeds worden verminderd met ruim f 500.000, doch dit is nog slechts een begin. Er zal nog verder en sterk bezuinigd moeten worden en dat dit gebeuren zal, staat voor mij vast, waarbij B. en W. kunnen rekenen op de volle medewerking van de leidende hoofdambtenaren. Een vermindering van salarissen en loonen, die belangrijk kan bijdragen tot verlaging der uitgaven, zal niet kunnen uitblijven.
Hoewel de omstandigheden dus wel moeilijk zijn, bestaat er geen enkele reden om pessimistisch te zijn ten opzichte van den financieelen toestand van Amsterdam.
Over de begrooting der hoofdstad verklaarde de burgemeester het volgende:
Het eindcijfer der begrooting 1932, zooals die aan den raad werd aangeboden, beliep f 124.412.179, het eindcijfer der vastgestelde begrooting voor 1931 f 118.221.075.
Na behandeling der begrooting 1932 in den raad is deze vastgesteld op een eindcijfer van f 118.042.588. Wordt nu met 1931 vergeleken, dan behooren voor dat jaar de crisis-uitgaven te worden uitgeschakeld, gelijk dit ook voor 1932 is geschied, waardoor het

eindcijfer voor 1931 gesteld kan worden op f 116.993.095.
Mede in verband met een gewijzigde boeking van de uitgaven van den Gemeentelijken Geneeskundigen- en Gezondheidsdienst kan men aannemen, dat de uitgaven voor 1952, verder aan te brengen bezuinigingen buiten beschouwing latende, rond f 2.918.000 hooger zijn dan in 1931.
Tenslotte verklaarde de heer de Vlugt nog, dat de nieuwe wet op de financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten voor Amsterdam niet ongunstig heeft gewerkt. (Vaz Dias).

21 DECEMBER 1931

A. BEIERSCHE KROONJUWEELEN GEVEILD. — Te Londen zijn op 21 December de kroonjuweelen van het Beiersche Koningshuis bij Christie's geveild; 13 stuks hebben in totaal £ 39.000 opgebracht. De beroemde blauwe diamant, die meer dan 35 karaat weegt en waarvoor £ 5.600 werd geboden, werd echter niet verkocht, daar het bod te laag werd geacht.

B. FRANKRIJK. — Schulden aan de Ver. Staten. — In de commissie van onderzoek, welke door den Senaat van de V. S. in zake de buitenlandsche leeningen is ingesteld, werd door senator Reed gevraagd of de Ver. Staten niet reeds alle Fransche oorlogsschulden hadden geschrapt, zoodat door Amerika nog slechts de terugbetaling werd geëischt van voorschotten welke aan Frankrijk na beëindiging der vijandelijkheden zijn verleend. De bankier Otto Kahn, van de bankiersfirma Kuhn Loeb & Co. verklaarde, dat dit juist was en dat het Fransche volk hieromtrent blijkbaar niet was ingelicht.

C. **NEDERL.** OOST-INDE. — **Salariskorting.** — Thans is het officieele besluit verschenen, waarbij is bepaald, dat inkomens van burgerlijke landsdienaren, voor zoover deze een maandelijksch salaris genieten van in totaal meer dan f 50,—, zullen worden verminderd met 10%. Onderstaand staatje geeft een overzicht van de bedragen waarmede de inkomens beneden de f 50,— per maand worden teruggebracht.

Inkomen	meer	dan	f	20	tot	en	met	f	25	f	0.50
,,	,,	,,	,,	25	,,	,,	,,	,,	30	,,	1.—
,,	,,	,,	,,	30	,,	,,	,,	,,	35	,,	1.50
,,	,,	,,	,,	35	,,	,,	,,	,,	40	,,	2.—
,,	,,	,,	,,	40	,,	,,	,,	,,	45	,,	3.—
,,	,,	,,	,,	45	,,	,,	,,	,,	50	,,	4.—

D. **DUITSCHLAND.** — Herstelbetalingen. — Naar de oud-minister Dr. Curtius heeft medegedeeld, zou Duitschland volgens een raming van het Carnegie-Instituut te New-York ingevolge het verdrag van Versailles 38 milliard goudmark hebben betaald tot aan de afkondiging van het Hoover-moratorium.
(Vorig bericht blz. 42 E.)

E. DUITSCHLAND. - Deutsche Golddiskontobank. — De algemeene vergadering van deze instelling heeft besloten het aandeelen-kapitaal van £ 10 millioen in Rijksmarken om te zetten.

F. **EHRENFEST.** — De Oostenrijksche rechter van instructie heeft het verzoek om uitlevering van Ehrenfest door tusschenkomst van de Oostenrijksche autoriteiten aan den Portugeeschen minister van justitie doen toekomen.
In het verzoek wordt gezegd, dat tegen Ehrenfest de instructie is geopend wegens schending van de nieuwe wet van 1 December 1931 betreffende ontrouw in zaken. Als directeur en medeleider van de Creditanstalt, heeft Ehrenfest herhaaldelijk, zoo wordt in het verzoekschrift medegedeeld, zich zelf met schending der bestaande voorschriften en met het oogmerk van winstbejag credieten verstrekt, waarvoor geen dekking aanwezig was.
Hierdoor werd de Creditanstalt benadeeld voor Sch. 900.000. Hetzelfde deed hij als lid van den raad van beheer der Amstelbank, waardoor deze laatste een schade van Sch. 3 mill. leed. Bovendien verstrekte hij in zijn laatste qualiteit aan Victor Freeman te Londen credieten zonder dekking van £ 500.000, met de bedoeling, dat Freeman deze credieten tegen hooger rente aan ondernemingen door zou geven, waarbij dan de winst tusschen beiden zou worden gedeeld. Uit deze transactie vloeide voor de Amstelbank een schade van $ 130.000 voort. (Hbld.)

G. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Bank brmarosch Blank & Co. — De crediteurenvergadering heeft het gerechtelijk accoord van de bank Marmarosch, Blank & Co. goedgekeurd. De juridische deskundigen hebben vastgesteld dat het actief 2081 mill. lei bedraagt. Het passief is ongeveer 213 mill. lei grooter. (Hbld.)
(Vorig bericht blz. 92 D.)

H. **BELGIE.** — Tarieven. — De Belgische ministerraad heeft besloten tot toepassing der wet van 1920, welke het mogelijk maakt, in tijden van crisis en van economische noodzaak tijdelijke extra-invoerrechten te heffen op sommige buitenlandsche producten. (Tel.)
(Vorig bericht blz. 5 G.)

I. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Enquête**commissie benoemd. — De Volkenbondsraad heeft thans de enquête-commissie voor Mandsjoerije samengesteld. Zij bestaat uit lord Lytton (Engeland), die als voorzitter zal optreden, generaal Claudel (Frankrijk), Rijksdagafgevaardigde Schnee (Duitschland), graaf Aldobrandini (Italië) en den Amerikaan Hines.
(Vorig bericht blz. 137 M.)

K. ENGELAND. — Snelheidsrecords. — Charles Harrison heeft nabij het eiland Wight het eenige wereldsnelheidsrecord te water, dat Engeland nog niet had veroverd, op zijn naam gebracht door met zijn buitenboord-motorboot een uursnelheid van 55.56 mijl, d. i. 89 K.M. 396 M., te bereiken. Het record stond sedert April j.l. op naam van een Italiaan, die een uursnelheid had gemaakt van 54.16 mijl.
Engeland is thans in het bezit van 5 wereldsnelheidsrecords, n.l. met vliegtuig, auto, motorboot, motorrijwiel en buitenboordmotorboot.
(Vorig bericht blz. 74 D.)

L. ZWITSERLAND. — Invoerbeperking. — Ten einde de nationale productie te beschermen en de werkloosheid te bestrijden is de Bondsraad gemachtigd den invoer van bepaalde artikelen te beperken of afhankelijk te stellen van invoervergunningen.

M. KOPER. — Productie-beperking. — De Copper Exporters Association te New-York bericht, dat van 1 Januari 1932 af over de geheele wereld een vrijwillige beperking van de koper-productie zal worden ingevoerd, welke ongeveer 26½% zal bedragen.
De overeenkomst zal 90% van de wereldproductie omvatten en zoodra de wereldvoorraden beneden het cijfer van vier maanden wereldproductie zullen zijn gedaald, ophouden te bestaan. Zulks zal ook het geval zijn indien de koperprijs gedurende vijftien volle werkdagen meer dan 12 dollar cents per lb. zal bedragen. Van 1933 af mag het bedrijf na dertig dagen voorafgaande kennisgeving weer op volle capaciteit worden hervat.

22 DECEMBER 1931

A. **FRANKRIJK. — Buitenlandsche arbeidskrachten in Frankrijk beperkt.** — De Fransche Kamer heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij is bepaald, dat voortaan ieder buitenlander, die zich in Frankrijk wil vestigen, een speciaal vergunningsbewijs noodig heeft. Bovendien is bepaald, dat in de bedrijven niet meer dan 10% aan buitenlandsche krachten te werk mag worden gesteld. Het aantal in Frankrijk werkzame buitenlandsche krachten was tot nu toe zeer groot en werd in de industrie-bedrijven zelfs op 25% geraamd.

B. EDUARD BRANDES OVERLEDEN. — Uit Denemarken wordt gemeld, dat op 84-jarigen leeftijd de bekende filoloog Eduard Brandes is overleden. Brandes had zich niet slechts een grooten naam verworven wegens zijn buitengewone kennis van de klassieke en Oostersche talen en van Sanskriet, doch was ook als roman- en tooneelschrijver bekend.

C. **BANKEN** IN MOEILIJKHEDEN. — **Comptoir Lyon Alemand.** — De justitie heeft tegen de directie van deze instelling een gerechtelijke actie ingeleid, omdat zij in het begin van dit jaar een geflatteerde balans zou hebben gepubliceerd en 40 millioen francs dividend heeft uitgekeerd op een oogenblik, dat de innerlijke toestand van de maatschappij zulks niet wettigde.

(Vorig bericht blz. 74 G.)

D. DUITSCHLSND. — Stillhalte. — De onderhandelingen, welke in zake de Stillhaltung werden gevoerd, hebben tot nog toe niet tot resultaat geleid. De vertegenwoordigers der crediteuren hadden een gemeenschappelijk plan opgesteld, dat echter door de Duitsche vertegenwoordigers van de hand werd gewezen, daar de door de Crediteuren geëischte amortisatie-bedragen van de Duitsche schulden op korten termijn aan het buitenland te hoog werden geacht.

(Vorig bericht blz. 132 I.)

E. KONINKLIJKE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ. — De Bataafsche Petroleum Maatschappij heeft. naar uit Medan wordt bericht, voor de vaste koelies een vijfdaagsche werkweek aangekondigd.

(Vorig bericht blz. 65 K.)

F. ENGELAND. — **Buitenlandsche** handel. — De cijfers van den uitvoer van fabrikaten geven een somber beeld van de positie der Britsche industrie. In vergelijking met het vorig jaar verminderde de waarde met niet minder dan £ 144.20 millioen; deze daling treft alle takken van bedrijf, en wel het zwaarst de ijzer- en de textielindustrie. Onderstaande tabel geeft voor enkele groepen artikelen de waarde van den uitvoer in de laatste 2 maanden en de grootte van de daling in de eerste 11 maanden vergeleken bij het vorig jaar:

Export van fabrikaten.

	in millioen £		Afname 11 mnd. t.o.z.
	1931	1931	v. jaar
IJzer- en staalproducten . .	2.84	2.36	20.48
Metalen	0.51	0.55	4.93
Electr. producten	0.53	0.62	4.14
Machinerieën	2.81	2.79	13.68
Katoenen, garens en goederen	4.33	4.62	30.91
Wol- en kamgarens	1.83	2.02	11.59
Textiel-producten	1.10	1.10	6.53
Kleeding	1.02	1.43	5.61
Chemicaliën	1.45	1.46	4.73
Vervoermiddelen	1.35	1.39	20.22

(Maasbode)

(Vorig bericht blz. S3 L.)

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Soekarno's invrijheidsstelling.** — Op 31 December 1931 zal ir. Soekarno, wiens gevangenisstraf destijds van vier tot twee jaar werd teruggebracht, uit de gevangenis nabij Bandoeng, worden ontslagen. Het groote Indonesia-Raja congres van alle inheemsche politieke vereenigingen, dat oorspronkelijk in de tweede helft van December zou worden gehouden, Is tot 2 Januari uitgesteld, hetgeen vermoedelijk met het oog op Soekarno's invrijheidstelling is geschied.

H. FRANKRIJK. — Amnestie. — De Senaat heeft een regeeringsvoorstel tot het verleenen van algemeene amnestie aangenomen, waaronder een reeks vergrijpen valt, welke vóór 13 Juni 1931 zijn gepleegd. Het voorstel moet door de Kamer nog worden goedgekeurd.

I. **VATICAAN.** — Bibliotheek ingestort. — De zolderingen van drie verdiepingen van de Vaticaansbibliotheek zijn ingestort. Verschillende personen, alsmede ca. viiftienduizend boeken. zijn onder de puinhoopen bedolven. De instorting had plaats in den vleugel van de bibliotheek welke onder Paus Sixtus V werd gebouwd. Bij het ongeval werden vijf personen gedood.

K, DUITSCHLAND. — Branden. — Te Stuttgart is het eeuwenoude „Alte Schloss" door een hevigen brand, waarbij verschillende dooden te betreuren vielen, grootendeels verwoest. Met den bouw van dit slot werd in de 14de eeuw een aanvang gemaakt, terwijl het in de volgende eeuwen geleidelijk vernieuwd en uitgebreid werd. Door dezen vreeselijken brand zijn kostbare plafondschilderingen en waardevolle handschriften verloren gegaan.

L. JAPAN. — Invoerbeperking. — De minister van handel heeft een wetsontwerp ingediend om den invoer met ingang van het nieuwe jaar te beperken.

M. NEDERLAND. — Handelsovereenkomst met Chili. — Op 17 December j.l. heeft Nederland met Chili, in afwachting van het sluiten van een definitief handels- en scheepvaartverdrag, een voorloopige overeenkomst gesloten op basis van de meestbegunstiging.

N. **NEDERLAND.** — Invoerbeperking. — In de Eerste Kamer is het wetsontwerp in zake beperking van den invoer zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

(Vorig bericht blz. 122 L.)

O. DUITSCHLAND. — **Suiker.** — De Duitsche regeering heeft het invoerrecht op suiker, dat tot 31 December 1931 werd geheven, met één jaar verlengd. Tot dezen maatregel werd besloten, daar de suikerprijs op de wereldmarkt verder is gedaald.

P. CANADA. — Geldmarkt. — Door den premier, Bennet, is een conferentie belegd met bankiers, ter bespreking van de ongunstige positie, **waarin** de Canadeesche dollar verkeert. Er werd overeenstemming bereikt omtrent maatregelen, welke zouden worden getroffen met het doel den uittocht van Canadeesche gelden te controleeren en te beperken, ten einde den Canadeeschen wisselkoers te stabiliseeren. De beleggingen van Canada in het buitenland worden op $ 1500 à $ 2000 millioen geraamd.

R. HONGARIJE. — **Moratorium.** — Met ingang van 24 December heeft de Hongaarsche regeering een transfer-moratorium afgekondigd. In de komende

twaalf maanden zullen betalingen, welke uit hoofde van buitenlandsche verplichtingen zijn te voldoen, niet in vreemde valuta doch in Pengö worden betaald.

De eenige uitzonderingen op het algemeene moratorium van Hongarije vormen de 7½% Volkenbondsleening van 1924, de amortisatiebetalingen op rekening van de vooroorlogsche schuld, bekend als de „Caisse Commune"-schuld, alle loopende staatsschuld en de sterlingleeningen van Augustus jl., welke vrijwel uitsluitend door Fransche banken werden verstrekt. De amortisatiebetalingen op rekening der vooroorlogsche schuld der stad Boedapest zullen eveneens zooals gebruikelijk plaats hebben.

De Hongaarsche schulden op korten termijn beloopen volgens een onlangs verrichte raming £ 104 millioen, waarvan $ 36 millioen te Londen is ondergebracht. Er staan bovendien vier Hongaarsche obligatieleeningen in Londen uit tot een totaal van £ 98 millioen. Daaronder behoort ook de tranche van £ 6.442.000 van de leening 1924. (Tel.)

A. VOLKENBOND. — **Ontwapeningsconferentie.** — President Hoover heeft Generaal Charles G. Dawes, die Amerikaansch gezant te Londen is, benoemd tot leider van de delegatie, welke de Ver. Staten op de Ontwapeningsconferentie te Genève zal vertegenwoordigen. (Vorig bericht blz. 137 L.)

Charles G. Dawes.

E. **ENGELAND en FRANKRIJK. — Scheepvaart.** — In onze berichten 76 S. en 79 G. maakten wij melding, dat zoowel in Engeland als in Frankrijk twee nieuwe schepen op stapel stonden, welke resp. 84.000 en 70.000 ton zouden meten. In Engeland zou de Cunard-Line besloten hebben den bouw van het reuzenschip voorloopig te staken. Thans heeft ook Frankrijk te kennen gegeven het afbouwen van het aldaar op stapel staande reuzenschip te zullen staken, indien men in Engeland definitief besluit den afbouw stop te zetten. (Vor. ber. Engeland, blz. 79 G.) (Vor. ber. Frankrijk, blz. 76 S.)

C. RIO DE JANEIRO. — Het bestuur van de stad Rio de Janeiro bericht nog niet in staat te zijn de gelden benoodigd voor den dienst per 1 October van de 5% goudleening 1904 en 4½% consolidatie-leening van 1912, waarvoor ca. £ 160.000 wordt vereischt, over te maken. Per 31 Maart a.s. zou 10.600 contos, d.i. indien de wisselkoers 4 d. blijft £ 176.000, kunnen worden overgemaakt.

E. **BRAZILIE.** — **Buitenlandsche** handel, — De minister van financiën heeft medegedeeld, dat de nationale producten welke uitgevoerd worden, in de toekomst gefactureerd moeten worden in de valuta van het land van bestemming.

F. MANDSJOERIJE. — **Regeering.** — Uit Tokio wordt gemeld, dat te Moekden een conferentie heeft plaats gehad van vertegenwoordigers van de provincie-besturen van Moekden, Kirin en Heiloengkiang, alwaar besloten werd een. „Onafhankelijke Federatieve republiek Mandsjoerije" te stichten. De regeering zal worden gevormd door een „kamer van raadsheeren", samengesteld uit Chineesche militairen en vertegenwoordigers van den gouverneur-generaal van Mandsjoerije en Mongolië, die door Japan zal worden benoemd. De kamer van raadsheeren zal worden belast met de leiding der diplomatieke en militaire aangelegenheden van de federatie. (V. D.)
(Vorig bericht blz. 137 F.)

23 DECEMBER 1931

G. DUITSCHLAND. — Hoover-plan. — De Senaat der Vereenigde Staten heeft het voorstel tot ratificatie van het Hoover-moratorium, waarbij de betalingen van de herstel- en oorlogsschulden gedurende één jaar, n.l. tot 1 Juli 1932, werden uitgesteld, met 69 tegen 12 stemmen goedgekeurd. Voordien was echter een amendement aangenomen, waarin werd verklaard, dat het in strijd met de politiek van het Congres der Ver. Staten is, om de oorlogsschulden te herzien of te annuleeren en dat goedkeuring van het Hoover-moratorium niet beteekent, dat in de toekomst desbetreffende voorstellen in gunstige overweging zullen worden genomen.
(Vorig bericht blz. 138 H.)

H. **VEREENIGDE** STATEN. — Herstel-organisatie. — Het voorstel van President Hoover tot instelling van een herstel-organisatie met een kapitaal van $ 500 millioen, hetwelk door de regeering zal worden verstrekt, is door de commissie voor bankzaken uit den Senaat goedgekeurd.

I. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Rubber. — Het personeel van het proefstation van de Avros zou aanzegging hebben ontvangen, dat het rekening moet houden met de mogelijkheid van sluiting van het proefstation op 1 Juni 1932.

K. **BELGIE.** — Gouden standaard. — In de Belgische Kamer heeft de minister-president, Renkin, medegedeeld, dat België in geen geval den gouden standaard zal opgeven. De Nationale Bank beschikt thans over een gouddekking van 65%, tegen 60% in Frankrijk en 61½% in de Vereenigde Staten. Daar de Belgische banken zonder buitenlandsche credieten werken, behoeft voor plotselinge terugtrekking van deposito's geen vrees te bestaan. De in Duitschland uitstaande bedragen zijn zeer gering. België heeft geen buitenlandsche vlottende schuld en het evenwicht in de begrooting zal ook in de toekomst gehandhaafd blijven. Indien het moratorium voor de schulden verlengd zou worden, dan zouden wij, aldus de minister, er rekening mede houden bij de begrooting en de oorlogsschulden en de noodige maatregelen zouden worden getroffen zonder tot inflatie over te gaan.

L. **CYPRUS.** — Boete opgelegd. — Ter vergoeding van de aangerichte schade door den opstand veroorzaakt, zal, ingevolge een onlangs uitgevaardigde wet, aan de steden en dorpen op Cyprus een boete worden opgelegd van £ 34.000. (Vorig bericht blz. 110 B.)

M. **VOLKENBOND.** — Vergelijkende bewapeningsuitgaven. — Op de door de Belgische regeering samengestelde vergelijkende statistiek, welke wij in bericht 136 E. hebben vermeld, wordt van Nederlandsche zijde een toelichting verstrekt, waaraan wij het volgende ontleenen:

In genoemde statistiek is Nederland ten aanzien van de uitgaven voor de bewapening n.b. tweede onder de 5 mogendheden „van middelmatigen rang", — waaronder België — die door hun ligging in Europa min of meer zijn blootgesteld. België zou dan vijfde zijn.

De Belgische statistische mededeeling gaat evenwel aan een principieel euvel mank. De gezamenlijke uitgaven van Nederland en van de overzeesche gewesten, zijnde 171 millioen gulden, te weten de uitgaven voor twee afzonderlijke legers en een vloot, waarvan pl.m. 80% in de overzeesche gewesten aanwezig moet blijven, worden in het Belgische overzicht gebezigd ter vergelijking met de uitgaven van landen, die óf in het geheel geen overzeesche gebieden bezitten óf wier overzeesch gebied, wat ligging, uitgestrektheid en belangrijkheid betreft, zelfs voor een vergelijking met het Nederlandsche niet in aanmerking komt.

De totale Nederlandsche verdedigingsuitgave van 171 millioen gulden (2448 millioen B. francs) betreffen een rijk in Europa, Azië enz. van 70 millioen inwoners.

Voor de landmacht en luchtmacht van Nederland in Europa werd in 1929 (het jaar van vergelijking) echter 52 millioen gulden gesteed. Neemt men nu voor België het — in het bedoelde statistische bericht aangegeven — bedrag van 1458 millioen frs. als basis en trekt men hiervan nog af 200 millioen frs. (is Vermoedelijk tweemaal te veel) voor het onderhoud van de weermacht in den Congo en in mandaatgebied, dan zou België aan de land- en luchtmacht in Europa besteden ongeveer 88 millioen gulden of 11 gulden per hoofd der bevolking.

Hiertegenover staat voor hetzelfde doel in Nederland 52 millioen of f 6.50 per hoofd. Met belangstelling zien wij intusschen de desbetreffende Volkenbondsopgave nopens de Belgische defensieuitgaven tegemoet.

De vergelijking van alle wèl officieel bekende gegevens geeft aanleiding tot een nog duidelijker conclusie nopens den graad van bewapening der beide landen.

1. De totale vredessterkte van land- en luchtmacht van Nederland toch bedroeg gemiddeld voor 1929 (zonder de marechaussee) 17.102 man, van België bedraagt de opgegeven gemiddelde vredessterkte van land- en luchtmacht (zonder de gendarmerie) 71.760 man.

Op 10 man voor de land- en luchtmacht in Nederland zijn dus onder de wapenen in België, dat een nagenoeg even sterke bevolking heeft, 42 man.

2. Het gemiddelde verblijf in werkelijken dienst der gewone dienstplichtigen bedraagt in Nederland 7 maanden en in België 12 maanden.

3. In België zijn 50% meer militaire vliegtuigen aanwezig dan in Nederland.

Een vergelijking van de bewapening van Nederland met die der overige rijken zou hier te ver voeren. Zij zou evenwel tot de slotsom leiden, dat Nederland in Europa, zoowel als in zijn overzeesche gewesten, onderaan de lijst der bewapeningen staat.

(Vorig bericht blz. 142 A.)

A. **BELGIE.** — Invoerbeperking. — Minister-president Renkin verklaart, dat de protectionistische maatregelen, welke in alle landen worden genomen, de regeering harerzijds verplichten tot het treffen van verdedigingsmaatregelen. De Belgische regeering beschikt over de noodige bevoegdheden, waarvan zij een voorzichtig gebruik zal maken; echter zal zij haar plicht met beslistheid nakomen om den ondergang van zekere industrieën en de uitbreiding van de werkloosheid te voorkomen.

B. DUITSCHLAND. — Rapport der B. I. B.-Commissie in zake Duitsche betalingscapaciteit. — De speciale commissie van de Bank voor Internationale Betalingen heeft het eindrapport betreffende Duitsche betalingscapaciteit aangenomen. In dit rapport wordt o.a. vermeld, dat Duitschland groote uitvoeroverschotten heeft, maar dat het de vraag is of dat zoo zal blijven. Bovendien zijn deze uitvoeroverschotten niet dadelijk te realiseeren en kunnen dus met dat geld niet de schulden op korten termijn voldaan worden.

Uit de betalingsbalans van Duitschland over 1931 blijkt, dat een zeer groot deel van de uitvoeroverschotten is gebruikt voor de delging van schulden in het buitenland, zoowel particuliere als politieke schulden. Duitschland heeft daarom een prijs- en loondalingspolitiek moeten volgen om zijn economische positie tegenover het buitenland zooveel mogelijk te beschermen. Daarom was de vierde noodverordening ook noodzakelijk.

Het productie-indexcijfer is, vergeleken bij September 1928, gedaald tot 66%. Een derde deel van het economische leven van Duitschland ligt dus ter neer. De werkloosheid stijgt steeds. Ook de landbouw staat er slecht voor. De belasting is nu z66 hoog, dat het niet hooger kàn. De ontvangsten van de Rijksspoorwegen gaan steeds achteruit. De speciale commissie voor bestudeering van de Rijksspoonvegen is tot de slotsom gekomen, dat het spoorbedrijf in den grond een gezond bedrijf is, dat winstgevend kan zijn, op voorwaarde dat de economische toestand weer normaal wordt.

In het jaar 1931 bleven de ontvangsten met 23% achter bij die van 1929. Het bedrijfsoverschot wordt op niet meer dan 178 millioen geschat. Daardoor was zelfs het betrekken van de reserves der Rijksspoorwegen in het jaar 1930 niet voldoende om uit de ontvangsten betalingen te verrichten voor herstel- en schuldverplichtingen.

In een beschrijving van de omstandigheden, die tot den tegenwoordigen crisistoestand hebben geleid, wordt o.a. het volgende gemeld:

De achteruitgang van het verbruiks (consumptie)-vermogen zou de aanleiding geweest zijn tot een vermindering en zelfs verdwijning van de rentabiliteit, tot groote werkloosheid en tot een crisis op de beurs. De verhooging van de tolmuren heeft de betrekkingen tusschen schuldeischende en schuldplichtige naties zeer bemoeilijkt, omdat betalingen van het eene land aan het andere tenslotte alleen met goederen kunnen geschieden. Talrijke banken zijn in gevaar geraakt. Deze bankcrisis leidde weer tot een terugtrekken van buitenlandsch kapitaal uit het land. Dit en het prijsgeven van den gouden standaard in eenige landen heeft nieuwe onrust teweeggebracht en de algemeene neiging tot het opeenhoopen van geld veroorzaakt.

Duitschland had na den oorlog natuurlijk zeer veel kapitaal noodig. Van de 18 milliard mark, die sinds 1924 uit het buitenland zijn gekomen, zijn 10,3 milliard gebruikt voor herstel. In het geheel heeft Duitschland van 1924 tot 1929 ongeveer 33 milliard in het binnenland belegd, waarvan 22 milliard in publieke werken, woningen, gas- en waterleiding, etc. Dit bedrag was gedeeltelijk buitenlandsch, gedeeltelijk binnenlandsch kapitaal.

Het hooge bedrag der credieten op korten termijn heeft Duitschland vooral zoo kwetsbaar gemaakt. In de jaren 1926—1930 zijn de uitgaven van het Rijk sterk gestegen, nl. van 17,2 op 20,8 milliard. De uitgaven voor woningbouw, onderwijs en volkswelvaart bedroegen 43% van dat bedrag. Zeer hoog waren ook de staatsschulden geworden, die in 1931 bij elkaar 24 milliard bedroegen.

De commissie constateert in haar conclusies, dat Duitschland het voorwaardelijk deel der annuïteiten na afloop van het Hoover-moratorium niet Iran betalen. Zij wijst op den weergaloozen ernst der crisis, welke ongetwijfeld de „naar verhouding korte depressie" overtreft, welke het nieuwe (Young) Plan op het oog had. Dit plan ging uit van de gestadige uitbreiding van den wereldhandel, waarbinnen de

herstelbetalingen een factor van afnemende beteekenis zouden worden. Inderdaad is echter het tegenovergestelde geschied. Niet alleen is de omvang van den wereldhandel ineengeschrompeld, doch ook de buitengewone val van de goudprijzen heeft de feitelijke lasten der Duitsche annuïteiten, gelijk alle in goud vastgestelde betalingen, met 40% verhoogd.
Het Duitsche probleem, dat in hooge mate de oorzaak is van de toenemende financieele verlamming der wereld, vereischt daarom een gemeenschappelijk optreden, hetwelk slechts van de regeeringen kan uitgaan. Het probleem heeft een wereldbeteekenis en het dient in veel uitgebreider mate te worden behandeld dan indien het Duitschland alleen betrof. Wanneer er niets geschiedt, zullen de moeilijkheden de voorboden van grootere catastrofen zijn. Door de terugwerking van het economisch leven op den politieken toestand en omgekeerd wordt de algemeene toestand meer en meer verward.
Bepaalde beschouwingen schijnen de commissie van groot gewicht toe: De transferbetalingen door een land in een omvang, welke de betalingsbalans verstoort, verscherpen den chaos van het oogenblik nog; de bevrijding van een land van ondragelijke lasten zou mogelijk den last op een crediteurstaat overhevelen, die in zijn hoedanigheid van debiteur zijnerzijds niet in staat is den last te dragen. De eenige stap, die het vertrouwen zou kunnen herstellen, is het aanpassen van alle schulden tusschen de staten onderling (herstel- en andere oorlogsschulden) aan den tegenwoordigen ontredderden toestand der wereld. Ten slotte zijn stappen noodzakelijk om aan de energieke maatregelen, waarmede de Duitsche regeering de stabiliteit harer valuta verdedigt, een duurzame uitwerking te verzekeren.
De commissie dringt bij de regeering er op aan, onverwijld tot besluiten te komen en zoodoende nieuwe hoop te wekken op een leniging van de zware crisis, die op allen in gelijke mate drukt.
Het rapport draagt de volgende onderteekeningen: Beneduce (Italië), Melchior (Duitschland), Layton (Gr.-Brittannië), Rist (Frankrijk), Francqui (België), Colijn (Nederland), Rydbeck (Zweden), Bindschedler (Zwitserland), Djoeritsj (Joego-Slavië), Nogara (Japan). (Vor. ber. **Betalingscap.**, blz. 137 G.)

A. DUITSCHLAND. — **Noodverordening.** — De heden gepubliceerde nieuwe noodverordening bepaalt o.a. het volgende:
De 5% toeslag op de inkomstenbelasting over meer dan 8000 Mark zal ook over 1932 worden geheven, evenals de toeslag voor vrijgezellen en de 10% bedragende tantièmetoeslag van leden van raden van commissarissen. **(Vorig bericht blz. 134 L.)**

B. HONGARIJE. — Hongaarsche schuld aan de Ver. Staten. — Het Amerikaansche departement van financiën raamt, dat de Vereenigde Staten voor ongeveer $ 135 millioen aan obligatieleeningen bij het Hongaarsche moratorium is betrokken. Bovendien is door de Ver. Staten op andere wijze ca. $ 10 millioen in Hongarije belegd, terwijl de Hongaarsche regeering nog ongeveer $ 35 millioen in den vorm van korte credieten bij Amerikaansche banken heeft opgenomen.

C. ENGELAND. — Scheepvaart. — Naar aanleiding van het bericht, dat de Compagnie Générale Transatlantique den bouw van haar groote schip zou stop zetten indien ook de Cunard Line definitief een dergelijken maatregel nam, deelt de Cunard Line mede, op dit voorstel niet te kunnen ingaan. Immers, is de Aquitania, welke in 1914 in de vaart werd gebracht, de laatste groote nieuwe boot van de Cunard Line. Sedert dien hebben de Franschen twee schepen van meer dan 50.000 ton, de Italianen twee schepen van ongeveer 50.000 ton en de Duitschers de ,,Bremen" en de ,,Europa" van ongeveer 60.000 ton gebouwd. Indien Engeland zijn plaats in het transatlantische verkeer wilde blijven innemen, dan was de bouw van de nieuwe boot derhalve noodzakelijk. De schorsing der werkzaamheden geschiedde uit financieele overwegingen. (Vorig bericht blz. 142 B.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Deposito's bij buitenlandsche bankfilialen. — Bij de buitenlandsche filialen van de vier grootste New-Yorksche banken, n.l. de Chase National Bank, de National City Bank, de Guaranty Trust Comp. en de Bankers Trust Comp., zijn de deposito's, welke in October 1929, dus vlak voor de groote New-Yorksche beurskrach, $ 755 millioen bedroegen, tot $ 358 millioen teruggeloopen.

E. 4½% BOEDAPEST 1914. - Arbitrale uitspraak. — Tusschen de Stad Boedapest en de Association Suisse des Banquiers te Bazel, die als trustee van obligatiehouders optreedt, is een geschil gerezen over de betaling van de coupons.
De 4½% leening van 1914 is een valutaleening, o.a. betaalbaar in Ned. Crt., Zwitsersche francs en pond sterling. Deze stortingen zijn tot dusver geschied in pond sterling.
Tengevolge van de depreciatie van het pond sterling is de tegenwaarde van de in pond sterling gedane stortingen niet toereikend voor de betalingen van de verschenen coupons, voor zoover deze nog niet zijn opgekomen en van de op 1 Jan. 1932 vervallende coupons, die ter keuze van de houders betaalbaar zijn in pond sterling, francs, guldens of Reichsmarken.
Aanvulling van het vereischte bedrag werd door de stad Boedapest geweigerd.
Het oordeel van de arbitrage-commissie, waaraan het geschil werd onderworpen, luidde, dat de stad Boedapest de stortingen, die zij sedert den laatsten vervaldag van de coupons gedaan heeft voor de betaling van de coupons per 1 Jan. 1932, voor de eerste 3 maanden (toen het pond sterling nog niet gedepreciëerd was) in pond sterling en voor de laatste 3 maanden in Zwitsersche francs moet doen.
Deze uitspraak heeft tot gevolg, dat de coupons per 1 Januari 1932 op de basis van ongeveer 85% van de oorspronkelijke overeengekomen rente zal worden betaald.
Over de niet opgekomen coupons van vroegere vervaltijden heeft de commissie zich niet uitgelaten. Deze beslissing mag volgens de arbitrage-commissie niet als een precedent voor geschilpunten, die zich later mochten voordoen, worden beschouwd.
(Vorig bericht blz. 28 F.)

F. VEEEENIGDE STATEN. — Spoorwegen. — In verband met de ongunstige bedrijfsresultaten. welke door de Amerikaansche spoorwegen worden behaald eenerzijds en het lager koerspeil der spoorwegobligaties anderzijds is het duidelijk, dat het de spoorwegmaatschappijen niet gemakkelijk zal vallen haar ten deele zeer dringende kapitaalbehoefte den eerstkomenden tijd te bevredigen. Hoe dringend de kapitaalbehoefte der spoorwegen in de eerstkomende jaren zal zijn, moge blijken uit het feit, dat er het volgende jaar $ 250 millioen verplichtingen komen te vervallen, in 1933 ruim $ 400 millioen en in 1934 zelfs meer dan $ 450 millioen. (N. R. Crt.)

G. JAPAN. — Chineesche boycot van Japansche goederen. — De exporthandel van Japan naar China heeft, tengevolge van de boycot waartoe China naar aanleiding van het optreden van Japan in Mandsjoerije is overgegaan, sterk te lijden gehad. Sedert September j.l. is n.l. deze export met 60% teruggeloopen, zoodat de vermindering over de maanden September, October, November op $ 15 à $ 17½ millioen wordt geraamd. Hierbij komt dan nog de waarde der goederen die in Shanghai zijn geconfiskeerd, de verliezen door geannuleerde contracten en weigering van betaling ontstaan, welke op $ 8½

millioen worden geraamd. In Shanghai en Zuid-China is de boycot het sterkst, doch zelfs in Hongkong, waar de boycot onwettig is verklaard, heeft de Japansche handel in September, October en November 1931 slechts 67 millioen Yen bedragen tegen 160 millioen Yen in de overeenkomstige periode van het vorige jaar. (Times.)

24 DECEMBER 1931

A. **KONINKLIJKE HOLLANDSCHE** LLOYD. — Pensioengelden aangewend voor bestrijding van tekorten. — In de Tweede Kamer is onlangs het feit ter sprake gekomen, dat door de Kon. Hollandsche Lloyd pensioengelden van het personeel worden aangewend ter bestrijding van de groote tekorten, welke door de reederij worden geleden. (Vor. ber. 136 D.)

B. **OOSTENRIJK.** — Oude Oostenrijksche Staatsschulden. — De door Oostenrijk bij de herstelconferentie te 's-Gravenhage toegezegde regeling van het Oostenrijksche aandeel aan de oude schulden der vroegere monarchie zal thans tot stand komen.
De regeering heeft een valorisatie-wetsontwerp ingediend waarin bepaald wordt, dat de oude Oostenrijksche leeningen in nieuwe 4% aflosbare obligaties zullen worden veranderd. Voor iedere 50 Silbergulden zal een nom .bedrag van 10.50 Sch., voor 50 g. noten of 100 kr. een nom. bedrag van 7 Sch. en voor 100 m. een nom. bedrag van 8.23 Sch. worden vergoed.

C. **FRANKRIJK.** — Pondenverlies. — De Banque de France heeft besloten in plaats van het oorspronkelijk vastgestelde bedrag van frs. 200 millioen thans frs. 250 millioen te storten bij de amortisatiekas voor het gedeelte van het verlies, dat zij voor haar rekening moet nemen. Dit voorstel is door de financieele commissie uit den senaat aangenomen.
(Vorig bericht blz. 135 F.)

D. NEDERLAND. — Textielindustrie. — Op 14 December 1931, den dag waarop in Twente 12.000 textielarbeiders in staking gingen, staakte Japan niet het uitvoeren van goud. Dit was het begin van de depreciatie van de Japansche valuta, de yen.
Alsof de Twentsche textielindustrie nog niet genoeg geleden had door den val van het Engelsche pond! Fabrieken die reeds enkele jaren met groote verliezen en opofferingen getracht hebben zich tegen de Japansche concurrentie in Indië te handhaven, krijgen thans den nekslag. Drie dagen later, op 17 December, wordt in Engeland een douanerecht van 50% aangenomen op alle katoenen goederen.
Voor de Nederlandsche textielindustrie was het toch al niet meer mogelijk om, met eenige kans op winst, naar Engeland en zijn Dominions te exporteeren, doordat wij ca. 30% in valuta ten achter lagen. De maandelijksche waarde van invoer van katoenen goederen in Engeland bedroeg vroeger f 684.000, terwijl de maandelijksche invoer dit jaar in de maanden October en November op £ 912.000 gekomen was. Deze cijfers geven geen geheel juist beeld van den toestand, want natuurlijk is de uitvoer van deze twee maanden hooger geweest dan normaal, daar elke fabrikant, waar men zoo dikwijls van invoerrechten op katoenen goederen hoorde spreken, zijn nog te leveren goederen en die goederen, welke door hunne maten en kwaliteiten voor een andere afzetmarkt ongeschikt waren, in Engeland heeft opgeslagen. Hierdoor voorkwam hij toch dat deze goederen aan een eventueel invoerrecht onderworpen zouden worden. Automatisch zou de export naar Engeland opgedroogd zijn, doordat de Nederlandsche fabrikanten op den duur toch niet meer concurreeren kunnen tegen een verschil van ca. 30% in valuta.
Niemand zal neiging hebben om te betwisten, dat iedere export naar Engeland door de douanerechten van 50% onmogelijk gemaakt is. Evenmin kan er aan getwijfeld worden, dat ons laatste houvast op de Indische markt, door den val van de yen en den val van het pond, uiterst precair is geworden. De waarde van den export van ongebleekt, gebleekt, geverfd, bontgeweven, bedrukt katoen, katoenen dekens en huishoudelijke goederen, bedroeg in de eerste 11 maanden van 1931 f 52.706.000 tegen f 121.451.000 in het geheele jaar 1929.
Toen de goudwaarde van het Pond werd prijsgegeven werd dit een reusachtig verlies voor al onze exportfirma's, want plotseling werden alle uitstaande vorderingen in Nederlandsch geld omgerekend zeer veel minder waard. Maar niet alleen leed men groote verliezen op de uitstaande vorderingen, men was bovendien verplicht al die orders die nog geboekt stonden, uit te leveren tegen gedeprecieerde Ponden. De Nederlandsche Textiel Industrie heeft millioenen guldens hiermee verloren.
Een ander, niet minder ernstig gevolg van deze depreciatie was het feit, dat de Engelsche Industrie op een veel voordeeliger concurrentie-basis kwam te staan. Overal kon ze orders wegnemen in het buitenland, die anders reeds sinds jaren voor onze eigen industrie geboekt konden worden. En niet alleen in het buitenland, maar ook op onze eigen binnenlandsche markt kwamen de Engelschen onweerstaanbaar opzetten, zoowel in Indië als in Nederland zelf.
Doordat alle mogelijke landen de grenzen sluiten, zien wij thans op de binnenlandsche markt buitenlandsche goederen die men er nog nooit eerder gezien heeft, o.a. Japansche stukgoederen, Russische halflinnen en linnen handdoeken, Italiaansch tafelgoed enz. Door de valuta zien wij diverse Engelsche textielfabrikaten op de markt verschijnen, die sinds jaren hier niet meer verkocht werden doordat de eigen industrie deze artikelen leverde. Deze goederen worden hier geleverd ver beneden onze kostprijzen. Men produceert oneindig veel goedkooper dan wij, en bovendien heeft men vaak redenen tot dumping. De exportmarkten die tot voor kort nog eenige mogelijkheid opleverden, verliezen wij door valuta depreciatie.
Welke markten blijven er thans voor ons over? Men zou zoo zeggen: allereerst die landen waar de munt op goudwaarde gestabiliseerd is. Ons eigen land, Duitschland, Zwitserland, België, Frankrijk, Italië, Ver. Staten van Amerika.
Dat ons eigen land te klein is om al die overtollige productie, die van hare oorspronkelijke markt verdrongen wordt, op te nemen, behoeft geen betoog. Frankrijk, België, Duitschland, Italië hebben ieder hun eigen textielindustrie. De loonen zijn er aanmerkelijk lager dan bij ons en alleen daarom is concurreeren al zeer moeilijk. Maar bovendien heffen ze alle invoerrechten die zoo hoog zijn dat invoer practisch onmogelijk wordt, rechten die van 20 tot 30% varieeren.
Eenig licht in de moeilijkheden zou toch komen, wanneer wij voorkeurrechten in Indië kregen. De Indische exporteurs tenminste, zouden daardoor tegenover de Japansche en Engelsche concurrentie weer vasteren voet krijgen; maar tot nu toe hebben zij die voorkeurrechten nog niet. (Maasbode.)
(Vorig bericht blz. 134 H.)

E. **LUCHTVAART.** — Stratosfeer-vlucht. — De vliegtuigfabrikant, Henri Farman, is thans bezig een vliegtuig te construeeren, waarmede over enkele maanden een vlucht naar de stratosfeer ondernomen zal kunnen worden. Op een hoogte van 15 à 18 K.M. zou dit vliegtuig een snalheid van meer dan 800 K.M. per uur kunnen ontwikkelen, waardoor een afstand van Parijs naar New-York in zes uur zou kunnen worden afgelegd. De cabine zal naar het voorbeeld van de gondel van Prof. Piccard worden gemaakt.
(Vorig bericht blz. 66 M.)

F. NEDERLAND. — **Steenindustrie.** — De steenfabrikanten hebben besloten over te gaan tot stopzetting van de fabrieken voor den tijd van drie maanden. (Vorig bericht blz. 138 L.)

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Stap der groote mogendheden. — De ambassadeurs van Groot-Brittannië, Frankrijk en de Vereenigde Staten te Tokio hebben den premier hun ongerustheid te kennen gegeven naar aanleiding van de mogelijkheid van een treffen tusschen de Chineesche en Japansche troepen te Tsjintsjau. De premier zou hebben medegedeeld, dat de operaties uitsluitend tegen de bandieten zijn gericht. Hij wees er echter op, dat er zoo weinig verschil tusschen de Chineesche troepen en de bandieten bestaat, dat hij meent dat het beter zou zijn indien de Chineesche troepen zich, ten einde een event. botsing te vermijden, vrijwillig zouden terugtrekken. (Vorig bericht blz. 140 f.)

25 DECEMBER 1931

B. NEDERLAND. — Kerstgroet van H. M. de Koningin. — H. M. de Koningin heeft zich 25 December per radio met den volgenden Kerstgroet tot het Nederlandsche volk gewend:

„Voor mij is het een reden tot dankbaarheid, mij op dit oogenblik door de radio met U allen verbonden te weten en daardoor zoovele landgenooten te kunnen toespreken. Het is als scheidde ons geen afstand, als toefden wij in elkaars tegenwoordigheid. Ik zie in ons contact door de aether het beeld van een hoogeren band, door God zelf gelegd, die de geheele menschheid omvat.

Terwijl ik U thans mijn Kerstgroet zal voorlezen, doe ik dit in het levendig besef van die saamhoorigheid en gedenk met een uit het hart komende heilbede de geheele menschheid.

Er lijkt ongetwijfeld voor velen eene groote tegenstelling tusschen de schaduw welke de ongunst der tijden op de inenschen en omstandigheden werpt, en de groote blijdschap van het Kerstfeest.

De stoffelijke en geestelijke nood is hoog gestegen. Er is veel wat neerdrukt, wat de levensvreugde van ons allen bedreigt en sterker dan ooit is de overtuiging, dat wij dit uit ons zelf niet kunnen te boven komen.

Gelukkig brengt het feest blijdere boodschap.

Want het Kerstfeest is onafscheidelijk verbonden met onzen strijd en met ons lijden, het is de vervulling van al hetgeen wij daarin ontberen. Het verlegt in ons het zwaartepunt van zorgen en moeite naar Hem, die ons spreekt van verlossing en troost, het brengt den klemtoon van die zorgen en die moeite over op Zijne liefde.

Het komt met iets nieuws, met hoogere kracht, het doet die kracht in ons ontwaken, het leert ons dragen wat zonder die kracht niet te dragen is.

Over de wereld, gedompeld in kommer, daalt de Kerstnacht, komt de liefde van God ons lichtend tegemoet, schenkt God Zijn heerlijke gave, Immanuel daalt af in onzen diepen nood.

„Het licht schijnt in de duisternis en de duisterins heeft het niet overmocht".... De liefde van Christus straalt door de schaduwen van dezen tijd heen, zij zal sterker blijken te zijn dan dat donker.

Wij zingen „Stille nacht, Heilige nacht"..... Die liefde maakt innerlijk stil. Waar zij overwint verdwijnt de onrust, die velen in onzen tijd den innerlijken vrede ontrooft. Zij voert ons naar dat thuis van de ziel, waar alles in overeenstemming is met het beste en met het diepste in ons wezen.

Zij leert bidden, zóó bidden, dat God verhooren kan; eigen wenschen en begeerten te toetsen aan den hoogen wil van God en dien wil tot den onzen maken en zoo het bedoelen van dat Vaderhart kennen. Zij bekwaamt ons om zelf mede te arbeiden aan het plan, dat Gods liefde voor ieder onzer persoonlijk heeft bepaald en dat ondanks alle stormen en beproevingen, welke in deze wereld ons deel mochten zijn, rustig zijne voltooiing tegemoet gaat, voor welks verwezenlijking Immanuel onze gestalte aannam.

Hij deelt ons Zijn leven mede. Gelijk in de lente de plantenwereld bij haar ontwaken, in eindelooze verscheidenheid, het wonder te aanschouwen geeft van het ontluiken van één en hetzelfde leven, zoo vertolkt een ieder het van Christus ontvangen leven, volgens eigen aard en karakter in de heerlijke ruimte en vrijheid, welke dit leven ons schenkt.

Dit vernieuwe in ons de kracht om met blijdschap onzen weg te gaan.

Welk een vastheid, welk een zekerheid komt er niet in ons bestaan, als wij mogen wandelen bij het licht dat Zijn leven uitstraalt.

Onze tijd vraagt veel moed, veel geestkracht, veel geloof.

Het Kerstfeest roept het elkeen als het ware toe; waagt het met Immanuel, dit is „God met ons" Vertrouwt op Zijn liefde, in gebed en in persoonlijke gemeenschap.

Z66 wordt alle donker een lichtende Kerstnacht en ieder kruis, hetzij bewust hetzij onbewust met hem gedragen, gaat over in heerlijkheid."

C. **NEDERLAND. — S.D.A.P.** — Op den eersten Kerstdag heeft ir. Albarda, partijleider van de S. D. A. P., op de vergadering, welke in het Concertgebouw te Amsterdam werd gehouden, gesproken. Aan zijn redevoering ontleenen wij het volgende:

De economische ontwrichting in de wereld houdt aan en neemt zelfs nog toe. Door het steeds maar hooger optrekken der tolmuren poogt menig land zichzelf te redden, doch dat gaat ten koste van de andere staten. Allengs, zeide spreker, gaan wij meer es meer terug naar den tijd, dat ongeveer elk land één afgesloten economisch gebied vormde. Een steeds meer dringende noodzaak en eisch wordt het, dat wij zullen krijgen: de Vereenigde Staten van Europa. Het opruimen der barrières is, nu de ontreddering steeds maar verder gaat, noodzakelijker gebleken dan ooit te voren.

De internationale politiek moet nu nergens anders meer op gericht worden, dan op de pogingen om een streep te halen door de financieele verplichtingen, welke door den wereldoorlog ontstaan zijn. Zoolang er in dezen niets bereikt wordt, dat afdoende is om in de getroffen landen den economischen toestand op eenigszins normale basis te brengen, zal er geen einde aan de ontwrichting komen en zullen wij nog dieper in het moeras wegzinken! Een eisch voor herstel is ook, den arbeidstijd internationaal te regelen en de milliarden, welke de bewapening verslindt, aan het maatschappelijk leven ten goede te doen komen. De toenemende nood treft alle volkeren en alle klassen. Het zou dwaas zijn te ontkennen, dat ook de kapitalistenklasse wordt getroffen en evenmin mogen wij onze oogen sluiten voor den nood van den middenstand en den boerenstand.

Maar het ergst heeft de arbeidersklasse onder de crisis te lijden. Twintig millioen werkloozen zien uit naar arbeid! Vijf millioen werkloozen in Duitschland, zes millioen in Amerika, drie millioen in Engeland en, ja zelfs in Frankrijk 6én millioen! De bevolking van Nederland telt 300.000 werkloozen. Rekent men daarbij nog een normaal aantal gezinsleden, dan komt men tot een getal noodlijdenden van 1.200.000, dat is ongeveer 'n zevende gedeelte van onze bevolking. Voor de groote steden is dat percentage nog grooter. Voor Amsterdam b.v. bedraagt het een zesde der bevolking.

Waarom, aldus spreker, is voor deze millioenen geen arbeid te vinden? Zijn er soms geen fabrieken en machines? Neen, zij zijn in overvloed aanwezig en staan ongebruikt! Zijn er geen brandstoffen? Integendeel, er zijn ontzaggelijke voorraden aanwezig! Zijn er geen verkeersmiddelen? Er liggen tallooze schepen in de havens op bevrachting te wachten! En zijn er dan soms geen behoeften? Neen, de wereld is niet voorzien! Er is gebrek erger dan ooit! Maar onze productie is er niet op ingesteld om zoo

goed mogelijk in de menschelijke behoeften te voorzien. Ons economisch leven en onze voortbrenging zijn slechts gericht op de winst van hen, die de voortbrengingsmiddelen bezitten. Houdt deze winst op te vloeien of dreigt zij achterwege te blijven, dan staakt de productie.
De heer Albarda bestreed vervolgens de meening, dat algemeene loonsverlaging een der voornaamste middelen zou zijn om uit de bedrijfsellende te komen. Op het oogenblik is dat middel z.i. al heel verkeerd, nu de industrie meer en meer op de binnenlandsche markt is aangewezen. Door verlaging der loonen zou de koopkracht nog meer afnemen. Partij en vakbeweging hebben zich ook daarom geschaard achter de stakers in Twente en Groningen. De groote strijd in Twente wordt bovendien, zeide spreker, gevoeld als een kamp tegen heerschersmethoden, welke de arbeidersklasse niet meer duldt. Het is daar een groote massale actie voor erkenning der werkersklasse als gelijkwaardigen factor in het productieproces.
Vervolgens sprekende over de a.s. Ontwapeningsconferentie betoogde ir. Albarda, dat de internationale geleidelijke ontwapening tot stand moet komen door een gezamenlijk besluit der regeeringen. Overleg daarvoor kan nergens anders plaats vinden dan in den Volkenbond.
De crisis en de daaruit voortvloeiende financieele nood maken de noodzakelijkheid van ontwapening dringender. Ontwapening is een belangrijk, ja misschien het eenige middel tot financieel herstel. Algemeen wordt erkend, dat het noodzakelijk is om de tolmuren te slechten. Maar de inkomstenderving, die door de opheffing van de invoerrechten zou ontstaan, zouden de staten alleen kunnen dragen, indien zij belangrijk op hun bewapening bezuinigden.
Een mislukking van de Ontwapeningsconferentie zou de crisis verlengen en reeds daarom een ramp zijn. Maar erger nog is, dat zij oorzaak zou zijn van een nieuwen bewapeningswedstrijd. Een opleving in Duitschland van het militarisme in fascistischen vorm zou het sein zijn tot een algemeenen woedenden bewapeningswedijver. Dat zou de spanningen opvoeren tot zoo groote hoogte, dat de uitbarsting met schrik zou moeten worden tegemoet gezien.
Voor alles, aldus spreker, moet daarom nu de leuze zijn: ontwapening!

A. **VATICAAN.** — Kerst-allocutie van Paus Pius **XI.** — Paus Pius XI heeft, naar aanleiding van de aanbieding der Kerstwenschen van het H. College van kardinalen, een toespraak gehouden, waarin hij allereerst de ongelukkige slachtoffers van de instorting in de Vaticaansche bibliotheek in herinnering bracht. Vervolgens sprak hij zijn diepe smart uit over de vervolging, waaraan de Katholieke actie blootstaat, doch tevens gaf het hem troost te zien, dat eindelijk de beginselen van rechtvaardigheid, gerechtigheid en vrede beginnen baan te breken.
Oorzaken van smart bleven echter voor hem Rusland, Mexico en Spanje.
Wat de werkloosheid-crisis betreft, klaagde de Paus erover, dat de regeeringsmannen hun toevlucht niet nemen tot God.
Sommigen, aldus vervolgde de Paus zijn rede, zullen zich afvragen, of de Paus geen woord zal spreken over vrede en ontwapening.
De Paus zal echter hierover niets zeggen, want reeds herhaalde malen werden deze woorden door hemzelf of zijn voorgangers uitgesproken, doch er werd niet naar geluisterd. Zij werden zelfs dikwijls verdraaid, waardoor oneenigheid ontstond.
Het is derhalve veel beter tot God te bidden en Hem den waren vrede onder de menschen te vragen.
De wereld is daarom zoo ongelukkig, omdat haar het geloof en de godsdienst ontbreekt.
Tenslotte kondigde de Paus het verschijnen van een nieuwe Encycliek aan over het Goddelijk Moederschap van Maria als besluit van het eeuwfeest van het concilie van Ephese.

26 DECEMBER 1931

B. **VATICAAN. — Encycliek.** — In zijn reeds aangekondigde Encycliek ter herdenking van het vijftiende eeuwfeest van het Concilie van Ephese richt de Paus zich tot de Katholieken, maar heeft hij ook op het oog de Protestanten en de Oostersche Christenheid.
Hij doet uitkomen. dat het tijdperk van het Concilie van Ephese juist de tijd is van de orthodoxe reactie tegen de ketterij der Nestorianen.
De Kerk van Rome was in het volle bezit van het onbetwiste gezag over alle andere kerken en de religieuse gemeenschap van het Oosten en het Westen.
De Paus zet vervolgens nauwkeurig de leer uiteen, die bij het Concilie van Ephese ter sprake komt.
Het was de plechtige bevestiging, dat Jezus, de enkele en eenige Verlosser, God en mensch tezamen was.
De Paus vindt hierbij aanleiding, om nadruk te leggen op de wezenlijke eenheid van de ware Kerk van Christus en om aan al zijn afgescheiden zonen de uitnoodiging te herhalen, om terug te keeren tot de eene kudde en den éénen herder.
De Encycliek behandelt vervolgens het goddelijk moederschap van Maria, de waarheid, die niets anders is dan een corollarium van het vooraf uiteengezette dogma.
Indien Jezus werkelijk God is, is zij, die hem ter wereld heeft gebracht, Moeder van God en moet zij bijgevolg vol van genade zijn en moeten wij haar vereeren.
De Paus weerlegt hier de tegenwerpingen der Protestanten tegen de Maria-vereering en spoort hen aan, het voorbeeld der Katholieken te volgen en de bescherming van de H. Maagd in te roepen als Middelares bij den Goddelijken Verlosser.
De Paus richt vervolgens een dringende vermaning tot de afgescheiden broeders van de Oostersche Kerk, die bij het Concilie van Ephese den Paus als den bewaker van het geloof begroetten en noodigt hen uit, terug te keeren tot den gemeenschappelijken Vader, die in den persoon van den heiligen Paus Celestinus I het hooge voorrecht van het goddelijk moederschap van Maria heeft afgekondigd.
Het is het vurig verlangen van den Paus, dat zij, teruggekeerd tot de eenheid in het geloof, met hem zullen neerknielen voor de mozaïken van de basiliek van Santa Maria Maggiore om de overwinning, welke de H. Maagd behaald heeft op het Concilie van Ephese, te vieren.
Tenslotte stelt de Paus, om de tegenwoordige viering van het eeuwfeest in de herinnering te doen voortleven, voor alle kerken het office en de H. Mis van het moederschap van Maria vast.

C. **PROF. DR. H. BLINK †.** — Op *26* December is te 's-Gravenhage overleden Prof. Dr. H. Blink, de grondlegger van de economisch-geografische wetenschap in Nederland. Hendrik Blink werd geboren **12** Februari **1832;** hij was door zijn vader bestemd om boer of smid te worden, doch, daar hij aich aangetrokken gevoelde tot het onderwijs, wist hij de onderwijsacte te verwerven. Hij bleef zich steeds verder op de studie toeleggen en promoveerde in **1886** tot doctor in de philosophie. Tot **27** September **1923** is Prof. Blink buitengewoon hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen geweest, alwaar hij de economische geographie doceerde. Prof. Blink was ridder in de orde van den Ned. Leeuw en in die van Oranje-Nassau.

28 DECEMBER 1931

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Javasche Bank. — In de laatste twee weken is de goudvoorraad van de Javasche Bank in totaal met ca. f 13,5 millioen verminderd. Op 26 Dec. beliep het dekkingspercentage 62%, d.i. 22% meer dan het wettelijk minimum.

B. NEW FOUNDLAND. — Staatsbankroet. — De regeering van New Foundland zal op 1 Januari a.s. mededeelen, dat zij niet in staat is de vervallende rente ad $ 90 millioen te betalen. Ten einde aan de financieele moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden, heeft de regeering al geruimen tijd geleden het tot haar gebied behoorende schiereiland Labrador aan Canada te koop aangeboden.

C. ENGELAND. — Rondet.afel-conferentie in zake **Britsch-Indië.** — Recapitulatie van 25 Augustus—1 December: Regeeringswisseling niet van invloed op conferentie 45 F.; Aankomst Gandhi in Engeland 59 B.: Aanvang arbeid conferentie 59 F.; Toelichting standpunt Nationaal congres 60 L.; Geen resultaat in zake minderhedenkwestie 79 F.; Gandhi teruggeroepen 99 A.; Minderhedencommissie uiteengegaan 103 D.; Wijziging standpunt Mohammedanen 106 G.; Eischen ten opzichte defensie 107 I.; Mededeeling commissie federale structuur 117 E.; Slotzitting 119E.; Vertrek Gandhi 121 A. (Vor. ber. 121 A.)

D. DUITSCHLAND. — Dr. **Colijn** over de Bazelsche conferentie. — Dr. H. Colijn, die lid is geweest van de Bazelsche commissie in zake de Duitsche betalingen, heeft aan een redacteur van het Nederl. Correspondentie Bureau voor dagbladen een onderhoud toegestaan, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Zooals bekend mag worden verondersteld, bevat het z.g. „Nieuwe Plan", dat opgesteld werd bij de Overeenkomst van Den Haag van 20 Januari 1930, twee soorten van betalingen, door Duitschland te verrichten, t.w. een bedrag van 660 millioen Mark per jaar, dat onder alle omstandigheden zou moeten worden opgebracht en een ander bedrag, waarvan de hoogte in den loop der jaren varieerde, doch dat men gemiddeld op ongeveer 1300 millioen Mark per jaar kon stellen. De betaling van dit laatste was niet. onder alle omstandigheden verplicht. Duitschland kon wanneer het negentig dagen tevoren kennis ervan gaf, het overmaken van deze laatste bedragen stopzetten. Het kon ook een schrijven richten aan de Bank voor Internationale Betalingen, waarin het in goed vertrouwen verklaarde, verzekerd te zijn, dat de koers van de Mark en het economisch leven in Duitschland gevaar zouden loopen, wanneer dit voorwaardelijk bedrag getransfereerd zou worden. In dezen laatsten zin had Duitschland zich tot de Bank gericht. In beide gevallen echter was de Bank verplicht een speciale commissie bijeen te roepen, die haar van advies zou moeten dienen inzake de te nemen maatregelen. Deze commissie zou bestaan uit zeven leden, aangewezen door de presidenten (governors) van de Duitsche Rijksbank, van de Banque de France, van de Bank of England, van de Banque Nationale de Belgique, van de Banca d'Italia, van de Bank of Japan, en een van de Federal Reserve Banks in de Vereenigde Staten. Deze zeven leden hadden volmacht om vier additioneele leden te coöpteeren. Deze vier leden waren dus geen vertegenwoordigers van het land, vanwaar zij kwamen, maar waren daar à titre personnel. Zij hadden een onderzoek in te stellen naar de positie van Duitschland met betrekking tot de mogelijkheid om de voorgeschreven betalingen te verrichten; zij moesten de oorzaken nagaan, die geleid hadden tot de Duitsche mededeeling en zij moesten ook onderzoeken of Duitschland al het mogelijke had gedaan om zijn verplichtingen na te komen.

Daarbij was intusschen in § 125 van het plan-Young bepaald, dat de commissie geen bemoeienis had met de onvoorwaardelijke betalingen van 660.000.000 mark per jaar, d.i. met de z.g. herstelbetalingen (reparations). Voorts was in artikel 124 van het plan-Young bepaald, dat de commissie voor de onderwerpen, waarover zij wel mocht handelen, slechts raadgevende bevoegdheid bezat; de beslissingen berustten bij de B. I. B., als trustee voor de crediteurlanden en zoo noodig, bij de betrokken gouvernementen. Hieruit volgt dus, dat de commissie in haar advies aan zekere grenzen gebonden was en in dat licht zal men de uitkomsten waartoe zij kwam allereerst hebben te beoordeelen. En als men dat doet, kan men zich slechts verheugen over het resultaat, waartoe de commissie unaniem gekomen is.

Het rapport gaat uit van een bepaalde grondgedachte, nl. dat de tegenwoordige crisis, welke Duitschland geleid heeft tot het doen van zijn verzoek, eigenlijk ver uitgaat boven de omstandigheden, die in het plan-Young als aanleiding tot het doen van zulk een verzoek verondersteld werden. Het plan-Young hield rekening met betrekkelijk korte perioden van depressies en voorzag in verband daarmede de mogelijkheid van korte opschortingen van betalingen, echter altijd uitgezonderd de 660 millioen, die ondanks alles, steeds betaald zouden moeten worden. Het rapport der commissie stelt nu vast, dat het Duitsche probleem in hooge mate verantwoordelijk is voor de steeds groeiende financieele verlamming, waaronder de wereld lijdt. Men kan het vraagstuk dar Duitsche betalingen-dus niet meer als op zichzelf staand beschoiiwen, doch men moet het bezien als een onderdeel van een wereldomvattend probleem. Dr. Colijn herinnerde vervolgens aan de conclusie, welke de commissie in haar rapport heeft uitgesproken (zie bericht 143 B.).

Wanneer men deze conclusies rustig leest, aldus vervolgde dr. Colijn, zal men ontwaren, dat de commissie duidelijk uitspreekt, dat het bedrag van de betalingen waartoe Duitschland onder het plan-Young verplicht is, niet geschieden kan zonder den tegenwoordigen toestand te verergeren.

Tegelijkertijd echter leest men erin, dat een kwijtschelding der Duitsche betalingen het probleem niet oplost, zoolang andere landen verplicht zullen blijven de betaling hunner schulden voort te zetten. De eindconclusie der commissie is derhalve, dat zoowel het een als het ander onder de oogen behoort te worden gezien en dat wel onmiddellijk, indien men nog erger catastrophe wil voorkomen.

De beslissing inzake dit advies berust uit den aard der zaak bij die landen, voor welke het plan-Young kracht van wet heeft verkregen.

„Kunt U nog iet's mededeelen over de wijze, waarop het rapport tot stand is gekomen?"

Met inacntneming natuurlijk van de omstandigheid, dat de verschillende hoofdstukken ten slotte vastgesteld zijn met medewerking van alle leden, kan ik zeggen, dat het ontwerp van hoofdstuk I is van den heer Layton; van hoofdstuk II van den heer Layton en van prof. Rist, van hoofdstuk III van dr. Melchior en van hoofdstuk IV, dat de conclusies bevat, van den heer Rydbeck en mij, nadat tevoren twee andere ontwerpen voor dit hoofdstuk geen instemming hadden gevonden. Voorts zijn er drie subcommissies geweest; een heeft zich bezig gehouden met de Duitsche betalingsbalans, een, onder mijn presidium, met het Duitsche budget en een met den toestand der Duitsche spoorwegen.

„Bestaat er eenig uitzicht dat de politieke conferentie der betrokken regeeringen tot eenig resultaat zal leiden?"

Daarover kan ik u geen oordeel geven. De moeilijkheden zijn ongetwijfeld groot, overweldigend groot zelfs. Men kan alleen hopen, dat de verantwoordelijke staatslieden zullen inzien, dat, wanneer geen besluiten van beteekenis worden genomen, de toestand van Europa en daarom van de wereld, nog veel ernstiger worden zal dan hij nu reeds is."

(Vorig bericht blz. 143 B.)

A. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Begrooting. — Door de speciale begrootings-commissie, welke destijds met het oog op het in evenwicht brengen van de begrooting werd ingesteld, zullen binnenkort waarschijnlijk ontwerpen tot het heffen van een banderolle-belasting op buitenlandsche en inheemsche tabak en van een speciale crisis-belasting, bij den Volksraad worden ingediend. (Vor. ber. 104 B.)

B. FRANKRIJK. — Bevolking. — Het aantal inwoners van Frankrijk bedraagt thans ca. 42 millioen, waarvan ca. 3 millioen buitenlanders. (V. b. 129 L.)

C. SPANJE. — **Invoerbeperking.** — De Spaansche Minister van Handel is gemachtigd den invoer van bepaalde artikelen te contingenteeren.

D. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Gandhi is 28 December van zijn Londensche reis te Bombay teruggekeerd. Een menigte van naar schatting 500.000 menschen stond langs den weg naar zijn huis opgesteld. **(Vorig bericht blz. 135 G.)**

E. **ROEMENIE.** — Nationale Bank. — Ten einde verliezen als gevolg van de depreciatie van buitenlandsche valuta te vermijden heeft de Nationale Bank van Roemenië besloten als dekking voor de bankbiljettencirculatie voortaan uitsluitend goud te gebruiken. In totaal is in de afgeloopen veertien dagen een bedrag van 672 millioen lei huitenlandsche valuta in goud omgezet.

F. TIN. — In verband met den slechten economischen toestand hebben sedert Juni 1930 zesentwintig Europeesche maatschappijen de tinproductie in de Federale Maleische staten stop gezet. (Vor. ber. 136 H.)

G. CHINA. — President. — Als opvolger van Tsjang Kai-Sjek is Lin-Sen tot president gekozen.

H. **ROEMENIE.** — Nationale Bank. — De Nationale Bank van Roemenië heeft een herdisconteeringscrediet van 250 mill. goud frs. in Frankrijk gesloten. (Alg. Hbld.) (Vorig bericht blz. 149 E.)

I. CUBA. — Suiker. — De zes maanden geleden gevormde suikerpool, welke 700.000 ton suiker onder haar contrôle had, is in de eerste helft van December ontbonden. Het schijnt, dat ontevredenheid omtrent de plaats die de deelnemers innamen, aanleiding tot de ontbinding is. (Vorig bericht blz. 58 E.)

K. ITALPE. — Begrooting. — Het tekort op de begrooting per 30 November 1931 bedroeg 1.467.000.000 Lire. De bankbiljettencirculatie is wederom met 137 millioen toegenomen en bedraagt thans 14 milliard 254 millioen.

L. VEREENIGDE **STATEN.** — Scheepvaart. — De ,,Leviathan", de voormalige Duitsche „Vaterland", welke 48.590 bruto registerton meet en aan de United States Line behoort, zal tot April a.s. te Hoboken worden opgelegd. De uit 900 koppen bestaande bemanning is afgemonsterd.

M. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Vermogensbelasting. — Binnenkort zal bij den Volksraad een ontwerp-ordonnantie voor de vermogensbelasting worden ingediend. Hierbij wordt de eerste f 25.000 vrij van belasting gesteld; daarna wordt 2½ pro mille geheven tot een vermogen van f 250.000 en vervolgens 2 pro mille.

N. VEREENIGDE STATEN. — Scheepvaart. — Op 1 November beliep de tonnage van de op de Amerikaansche werven in aanbouw of onder contract zijnde schepen slechts 287.000 bruto registerton, tegen 412.000 op 1 Maart j.l. (Vorig bericht blz. 149 L.)

O. NEDERLAND. — **Bevolking.** — Op 1 October 1931 was de Nederlandsche bevolking gestegen tot 8.006.000. Hieruit blijkt, dat de Nederlandsche bevolking met ongeveer 100.000 inwoners per jaar toeneemt, daar blijkens de volkstelling van verleden jaar het aantal inwoners ongeveer 7,9 millioen bedroeg.

P. VALUTAHANDEL MET HET BUITENLAND. — In onderstaand overzicht worden de regelingen vermeld, die in de verschillende landen gelden ten opzichte van den handel in vreemde valuta en den export van edel metaal.

Europa.

I. Landen, die den gouden standaard of den goudwisselstandaard zijn toegedaan en die den handel in vreemde valuta niet aan beperkingen hebben onderworpen:

a. Gouden standaard: Frankrijk, Nederland, Zwitserland.

b. **Goudwisselstandaard:** België, Italië[1]), Polen, Roemenië.

II. Landen, die den goudwisselstandaard in den een of anderen vorm zijn toegedaan, doch den koop en verkoop van vreemde valuta aan een contrôle hebben onderworpen, ten einde den handel in valuta te beperken tot dien, welke zuiver ten behoeve van commercieele transacties noodig is.

Bulgarije. De Nationale Bank heeft het monopolie van den handel in vreemde valuta. Verkoopen van vreemde valuta worden alleen toegelaten, voor zoover noodig in verband met handelstransacties. De verkoop van Bulgaarsche effecten naar het buitenland is verboden.

Tsjechoslowakije. De handel in buitenlandsche valuta wordt gecontroleerd door de Nationale Bank, wier toestemming noodig is voor andere dan handelstransacties, indien deze een bedrag aan vreemde valuta vereischen van meer dan Kr. 3000 per dag per cliënt en voor handelstransacties, indien het bedrag aan vreemde valuta, waarop deze betrekking hebben, meer dan Kr. 20.000 per dag per cliënt beloopt. Speculatie in vreemde valuta is verboden. Het bezit aan vreemde valuta moet worden opgegeven bij de Nationale Bank.

Duitschland. Transacties in vreemde valuta worden gecontroleerd door de Duitsche Rijksbank. Alle bezit aan buitenlandsche valuta moet worden opgegeven aan de Rijksbank of haar agentschappen en aan deze worden afgedragen. Vreemde valuta mag worden gekocht door erkende Duitsche ondernemingen ter dekking van haar normale handelsverplichtingen, doch deze aankoop moet eerst worden goedgekeurd door de plaatselijke Kamer van Koophandel. Geen vreemde valuta kan worden gekocht ter aflossing van schulden, die reeds op 13 Juli j.l. bestonden, tenzij weer nieuwe schulden tot een gelijk bedrag voor den tijd van zes maanden worden aangegaan, overeenkomstig de bepalingen der ,,Stillhalte"-overeenkomst.

Griekenland. De basis voor de stabilisatie van de Drachma is thans de Amerikaansche dollar in plaats van het Engelsche pond sterling. De Bank van Griekenland heeft het monopolie voor den handel in vreemde valuta. Zij ontvangt alle aanvragen voor vreemde valuta, die vergezeld dienen te gaan van de documenten, waaruit de noodzakelijkheid van de aanschaffing van vreemde valuta blijkt. Alle vreemde valuta moet door de exporteurs worden afgedragen. Deposito's kunnen alleen in Drachma's worden uitgekeerd.

Hongarije. De handel in buitenlandsche valuta wordt gecontroleerd door de Nationale Bank. Opgave van

[1]) De Italiaansche Minister van Financiën is gemachtigd den handel in vreemde valuta te beperken, doch heeft dit tot dusver niet gedaan.

het bezit aan buitenlandsche valuta moet aan de Bank worden verstrekt en op verzoek moet deze valuta ook aan haar worden afgedragen. De toestemming van de Bank is vereischt om goederen zelfs op crediet in het buitenland te bestellen. De beschikbare vreemde valuta wordt in de eerste plaats toegewezen aan de importeurs van grondstoffen die niet in Hongarije gevonden worden en vervolgens aan de importeurs van halffabrikaten, die gebruikt worden door de Hongaarsche industrie.

Joego-Slavië. Alleen de Nationale Bank en de instellingen, die zij hiertoe heeft gemachtigd, kan handel drijven in vreemde valuta. Vreemde valuta kan alleen gekocht worden op vertoon van documenten, waaruit blijkt, dat zij benoodigd is ter nakoming van verplichtingen uit handels-transacties voortvloeiend. Exporteurs moeten hun bezit aan vaiuta, dat het bedrag van **5000** dinars te boven gaat, aan de Bank overdragen.

Letland. De Bank van Letland controleert den handel in buitenlandsche valuta. Aan importeurs, die niet strikt noodzakelijke artikelen importeeren, wordt verstrekking van vreemde valuta geweigerd.

Oostenrijk. Buitenlandsche valuta wordt alleen door de Nationale Bank of de door haar aangewezen instellingen verkocht. De toewijzing van vreemde valuta blijft beperkt tot importeurs van voor Oostenrijk noodzakelijke goederen en dan alleen ter gedeeltelijke betaling van deze artikelen. Aan de Nationale Bank moet door de exporteurs opgave worden verstrekt van vreemde valuta, die zij in hun bezit hebben, en indien de Bank dit verlangt, moet deze valuta worden afgedragen.

Portugal. Beperkingen van den handel in vreemde valuta gelden reeds sinds geruimen tijd in verband met het streven om de Escudo, sinds haar wettelijke stabilisatie in Juli **1931,** op peil te houden. De toestemming van de Bank is vereischt voor den aankoop van vreemde valuta.

III. Landen, die den gouden standaard of den goudwisselstandaard hebben verlaten:

Denemarken. Exporteurs zijn verplicht hun tegoed in vreemde valuta om te zetten in Deensche Kronen. Beperkte toewijzing van vreemde valuta.

Engeland. Aankoopen van vreemde valuta zijn verboden, tenzij de valuta dient ter financiering van normale handelstransacties, ter nakoming van contracten, afgesloten vóór **21** September **1931** of ten behoeve van het zich verschaffen van reisgeld e.d.

Finland. Alle transacties in vreemde valuta werden tot voor kort gecontroleerd door de Bank van Finland. Thans is deze contrôle echter weer opgeheven.

Noorwegen. Rantsoeneering toegepast ten opzichte van de verstrekking van buitenlandsche valuta.

Zweden. Beperkte afgifte van buitenlandsche valuta. Uitvoerverbod voor Zweedsche obligaties, welke eveneens aflosbaar zijn in Nederlandsche of Zwitsersche valuta.

IV. Landen, die den goudwisselstandaard in eenigen vorm zijn toegedaan en die ook geen beperkingen ten aanzien van den handel in vreemde valuta hebben ingevoerd, doch waar toch de importeurs moeilijkheden ondervinden bij het verkrijgen van vreemde valuta: Albanië, Danzig, Estland en Lithauen.

V. Overige Europeesche landen:

Spanje. In wezen kent dit land den dubbelen standaard, doch de inwisselbaarheid der biljetten in goud en zilver is opgeheven. Alle handel in buitenlandsche valuta vindt plaats door een officieel lichaam. Exporteurs moeten hun ontvangen valuta overdragen aan dit lichaam.

IJsland. De gouden standaard is sinds **1914** opgeheven. Op **5** October **1931** werd de handel in buitenlandsche valuta alleen toegestaan aan de National Bank en de Fishiries Bank. Opgave van het bezit

Overzicht van de bepalingen in de landen buiten Europa.

Hieronder volgt een overzicht omtrent de bepalingen die in de Europeesche landen buiten Europa gelden ten aanzien van den handel in buitenlandsche valuta.

Afrika.

Gouden standaard gehandhaafd. Geen officieele belemmeringen ten aanzien van den handel in buitenlandsche valuta. De banken onderzoeken echter nauwkeurig de aanvragen voor vreemde valuta en beperken de overdracht van middelen tot een bedrag van f 1000 per cliënt per dag.

Noord- en Zuid-Rhodesië en **Nyasaland** hebben den gouden standaard opgeheven, doch de handel in vreemde valuta is niet aan beperkingen onderhevig.

Canada.

Goud-export slechts met toestemming van de regeering. Geen beperking van den handel in vreemde valuta.

Egypte.

Een decreet van de regeering verbiedt den export van goud. Ingevolge een bepaling van **1923,** die ia December van dit jaar afloopt, is het Egyptische pond nauw verbonden met het Engelsche pond sterling en fluctueert het hiermee.

Perzië.

Verbod van uitvoer van goud.

Ver. Staten.

Handhaving van den gouden standaard. Geen beperkingen ten aanzien van den handel in buitenlandsche valuta.

Het Verre Oosten.

Australië en Nieuw Zeeland. De valuta is gebaseerd op het Engelsche pond sterling en schommelt met den koers van het Engelsche pond.

China en Hongkong. De valuta is gebaseerd op den zilveren standaard en schommelt daardoor met den prijs van het zilver.

Britsch-Indië. De roepij is gebaseerd op het Engelsche pond sterling en schommelt met den koers van het Engelsche pond.

Japan. Verbod van goudexport.

Latijnsch Amerika.

Argentinië. In het land circuleert oninwisselbaar papiergeld. Er bestaat geen beperking van den goudexport, doch het goud bevindt zich bijna geheel bij de z.g. Conversiekas. Het goud, dat bij dit lichaam is gedeponeerd dient als dekking voor de circulatie in de verhouding van **1** goudpeso tegen 2,27 papierpeso. De nationale regeering kan papieren pesos aan de Conversiekas aanbieden en er goud voor in ruil ontvangen, dat zij gebruiken kan ten behoeve van den dienst op de buitenlandsche leeningen. Alleen echter de regeering kan dit doen, want voor niemand anders zijn de bankbiljetten inwisselbaar tegen goud. Op **13** October **1931** werd een commissie ingesteld die belast is met de contrôle op de buitenlandsche valuta en de dagelijksche koersen vaststelt.

Bolivia. De inwisselbaarheid der bankbiljetten in goud werd op **23** September opgeheven.

Brazilië. De circulatie bestaat uit oninwisselbaar papiergeld. De Bank van Brazilië controleert den handel in buitenlandsche valuta.

Chili. De commissie ter controleering van den wisselkoers oefent scherpe controle uit op de verkoopen van buitenlandsche valuta. Nauwkeurig wordt iedere aanvrage onderzocht. De inwisselbaarheid van papieren pesos in goud werd door de commissie niet toegestaan.

Columbia. Een embargo op den goudexport is uitgevaardigd, doch dit geldt niet voor goudverschepingen van de centrale bank. Alle transacties in

vreemde valuta moeten worden goedgekeurd door een speciale commissie.
Costa Rica. Bankbiljetten zijn inwisselbaar tegen goud of goudwissels. De wisselkoers wordt gehandhaafd op 4 colones is $ 1.
Cuba. Een wisselkoersprobleem doet zich hier niet voor, aangezien Amerikaansch geld in circulatie L; alleen wat de teekenmunt betreft circuleeren naast de Amerikaansche ook Cubaansche munten. Voor den goudexport is toestemming van de regeering noodig.
Dominicaansche Republiek. De officieele munteenheid is de Amerikaansche dollar.
Ecuador. De geldende standaard is de goudwisselstandaard. De handel in buitenlandsche valuta is niet beperkt.
Guatemala. De bankbiljetten kunnen worden ingewisseld tegen goud of goudwissels. De export van goud is vrij.
Haïti. De valuta is gebaseerd op den Amerikaanschen dollar. De Nationale Bank van de Republiek Haïti handhaaft vijf gourdes op 1 dollar.
Honduras. De nieuwe muntwet, die de gouden lempira als eenheid instelt, is nog niet geheel van kracht geworden. Op het oogenblik circuleeren nog ten deele Amerikaansche dollars in Honduras. Dollarwissels zijn er moeilijk te krijgen.
Mexico. De koers die gepubliceerd wordt is die van de zilveren peso. Deze wisselkoers wordt door de verhouding van vraag en aanbod bepaald.
Nicaragua. Bankbiljetten kunnen in goud of in goudvaluta worden ingewisseld. Er bestaat geen embargo op den goudexport.
Panama. Bankbiljetten kunnen in goud of in goudvaluta worden ingewisseld. Er bestaat geen verbod van goudexport.
Paraguay. In het land circuleert oninwisselbaar papiergeld. De valuta is gebaseerd op de Argentijnsche Peso en schommelt met deze in koers.
Peru. De nieuwe Bank van Peru begon haar werkzaamheden op 3 September. Haar taak is handhaving van de inwisselbaarheid der valuta op de basis van 1 Sol is 28 Amerik. $cent. De goudexport is aan geen beperking onderhevig.
Porto **Rico.** In circulatie zijn Amerik. dollars.
Salvador. De gouden standaard is opgeheven en de bankbiljetten zijn oninwisselbaar.
Uruguay. In circulatie is oninwisselbaar papiergeld. Alleen de centrale bank mag goud uitvoeren. De handel in buitenlandsche valuta wordt door deze bank gecontroleerd.
Venezuela, In theorie heerscht de goudwisselstandaard, doch goud mag slechts met toestemming der regeering worden geëxporteerd. Feitelijk oninwisselbaarheid van papiergeld. (Tel.)

A. **NEDERLANDSCH** OOST-INDIE. — Fascisten-**organisatie** opgericht. — Onder leiding van den Heer J. A. A. de Bree is te Batavia opgericht de Nederlandsch-Indische Fascisten-organisatie. Deze organisatie loopt parallel met het Nederlandsch Verbond van Nationalisten.

29 DECEMBER 1931

B. **STERRENKUNDE.** — **Spectrum** van de **zonne**corona. — De directeur van het McCornick observatorium te Washington, Dr. Mitchell, bericht, dat hij een nieuwe lijn in het spectrum van de zonnecorona heeft ontdekt, welke alleen zichtbaar is tijdens een totala zonsverduistering. (Vorig bericht blz. 67 **O.**)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Nieuwe troepen naar **Mandsjoerije.** — De keizer van Japan heeft toestemming gegeven tot het zenden van nieuwe troepen naar Mandsjoerije.
(Vorig bericht **blz.** 146 **A.**)

D. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **China** vraagt interventie van de Ver. Staten. — De Chineesche regeering heeft aan de regearing der Ver. Staten een nota gezonden, waarin er op wordt gewezen, dat de toestand in Mandsjoerije, ondanks de besluiten van den Volkenbond, steeds slechter is geworden. Thans wordt de interventie van Amerika gevraagd. (Vorig bericht blz. 151 ***C.)***

E. **MATUSCHKA.** — Blijkens mededeeling van het Bondsministerie van Justitie te Weenen aan het Openbaar Ministerie te Potsdam, zal Sylvester Matuschka, die destijds een spoorwegaanslag in Duitschland bij Jüterbog en een in Hongarije bij Eia Torbagy heeft gepleegd, eerst in Oostenrijk worden gevonnist. Wanneer hij aldaar zijn straf heeft uitgezeten, zal hij aan Hongarije worden uitgeleverd, onder voorwaarde, dat de doodstraf niet op hem zal worden toegepast. Van een uitlevering van Matuschka naar Duitschland kan daarna geen sprake meer zijn. (Vorig bericht; blz. 81 **B.**)

F. **NEDERLANDSCH** OOST-INDIE. — **Benzinebelasting verhoogd.** — De tijdelijke verhooging van accijns voor benzine en andere bijproducten van petroleum, vluchtiger dan petroleum, van f 7,50 tot f 9,— per H.L. is afgekondigd. (Vorig bericht blz. 149 **M.**)

G. SCHEEPVAART. — **Passagiersvervoer** Europa—Noord-Amerika verminderd. — Het totaal aantal passagiers, dat door alle transatlantische passagierslijnen in het tijdvak Januari—30 November 1931 van Europa naar Noord-Amerika is vervoerd, bedraagt slechts ongeveer 300.000 tegen 540.000 in de overeenkomstige periode van het vorige jaar. Door dezen achteruitgang met 240.000 passagiers is circa £ 7.250.000 minder aan passagegeld ontvangen. Het aantal 3e klas passagiers beliep in genoemde periode slechts 86.000 (v. j. 216.000), het aantal 1e klas passagiers 53.000 (v. j. 71.000). Het feit dat zoowel de Ver. Staten als Canada hun grenzen voor emigranten vrijwel hebben gesloten, verklaart den sterken achteruitgang van het aantal 3e klas passagiers. Door de Engelsche lijnen werden in genoemde periode 132.000 (v. j. 271.000), door de Scandinavische lijnen 18.000 (v. j. 36.000) en door de overige continentale lijnen 150.000 (v. j. 232.000) van Europa naar Noord-Amerika vervoerd. Daar het vervoer van N.-Amerika naar Europa ook achteruit is gegaan wordt het totale bedrag, dat door de gezamenlijke transatlantische passagierslijnen minder aan passagegeld is ontvangen, op £ 10 millioen geraamd.
(Vorig bericht blz. **121** K.)

H. **NEDERLAND.** — **Mijnongelukken.** — In de Limburgsche mijnen vonden in het jaar 1931 26 doodelijke ongelukken plaats, waarvan 15 bij de Staats- en 11 bij de particuliere mijnen, De cijfers voor 1930 waren resp. 11 en 17, in totaal dus 28.

I. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — **Chineesche troepen** trekken zich achter den **Grooten Muur terug.** — Tsjang Hsu-liang heeft de Chineesche troepen gelast om Tsjintsjau te ontruimen en zich achter den Grooten Chineeschen Muur terug te trekken. Hij wenscht hierdoor Japan elk voorwendsel te ontnemen om den oorlog in de richting van Noord-China nog verder uit te breiden.
(Vorig bericht blz. **151 D.**)

K. **AUSTRALIE.** — Hittegolf. — De temperatuur te Adelaïde in Z.-Australië is gestegen tot 120 graden Fahrenheit in de schaduw. Sinds 70 jaar is een dergelijke temperatuur niet waargenomen.

A. KOPER. — Nieuwe koperertslagen ontdekt. — In de nabijheid van den spoorweg in Katanga heeft de Union Minière du Haut Katanga nieuwe zwavelkoperertslagen ontdekt, welke 15 millioen ton erts met een zeer hoog kopergehalte bevatten. Zelfs bij den tegenwoordigen lagen koperprijs kan de Union Minière nog gedurende tien jaren de exploitatie met winst voortzetten, daar gesulfureerd koperertsen op goedkoopere wijze dan andere koperertsen verwerkt kan worden. (Vorig bericht blz. 140 M.)

B. RUSLAND. — Aanslag op Japanschen gezant beraamd. — De Russische regeering heeft den secretaris van het Tsjecho-Slowaaksche gezantschap, Dr. Wanjek, er van beschuldigd, dat hij een Russisch ambtenaar heeft willen overhalen een aanslag uit te voeren op den Japanschen gezant te Moskou. Dr. Wanjek heeft Rusland moeten verlaten. In een officieele Tsjecho-Slowaaksche verklaring wordt thans medegedeeld, dat uit het verhoor van Dr. Wanjek zou zijn gebleken, dat de beschuldiging onjuist is.

C. ENGELAND. — Tarieven. — Op 5 Januari a.s. zullen de nieuwe invoerrechten op vroege groenten, fruit en snijbloemen van kracht worden. (129 B.)

D. KANT-GESELLSCHAFT. — Te Amsterdam is een tweedaagsch congres van de Nederlandsche afdeeling der Kant-Gesellschaft gehouden. Onder voorzitterschap van Prof. Leo Polak werden verschillende inleidingen gehouden over de wijsbegeerte en haar plaats in het hooger onderwijs in Nederland.

E. VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. — Door de New-Yorksche banken is het besluit genomen om de betere soorten obligaties tegen den aankoopsprijs in haar jaarbalansen op te nemen, terwijl de middelsoort obligaties zullen worden opgenomen tegen de gemiddelde beurswaarde over vier jaar. Hierdoor vermijden de banken de noodzakelijkheid om de enorme koersdalingen van den laatsten tijd in haar balansen tot uitdrukking te brengen, ten minste voor zoover het oorspronkelijk hooggeprijsde obligaties betreft. (Vorig bericht blz. 78 I.)

F. CHINA. — Ex-territorialiteitsverdragen. — De nieuwe Chineesche regeering heeft besloten, vermoedelijk in verband met den heerschenden toestand in Mandsjoerije, de bestaande ex-territorialiteitsverdragen te handhaven. Ingevolge dit besluit blijven in China woonachtige buitenlanders onderworpen aan het recht van hun vaderland.

G. NEDERLAND. — Handelsbalans. — Uit het volgende staatje blijkt, dat de Nederlandsche in- en uitvoer in het jaar 1931 ver gedaald is beneden die van 1924. Daar voor het jaar 1931 de cijfers van December nog niet bekend waren, is hiervoor aangenomen, één elfde van het totaal der vorige elf maanden.

	Invoer		Uitvoer		Saldo-inv.	
	In mill. f	In % van 1924	In mill. f	In % van 1924	In mill. f	In % van 1924
1924 . .	2363	100	1661	100	702	100
1925 . .	2455	103,8	1808	108,8	647	92,1
1926 . .	2441	103,3	1749	105,3	692	98,5
1927 . .	2549	107,8	1900	114,3	649	92,4
1928 . .	2684	113,5	1987	119,5	697	99,4
1929 . .	2752	116,4	1989	120,3	762	108,5
1930 . .	2418	102,3	1718	103,4	699	99,6
1931 . .	1915	81,0	1342	80,8	572	81,5
Daling t.o.v. 1930	503		376		127	
in % v. '24		21,3		22,6		18,1
in % v. '30		20,8		21,9		18,2

(Vorig bericht blz. 88 B.)

H. POLEN. — Invoerbeperking. — De Poolsche regeering heeft de volgende beperkende maatregelen, welke met ingang van 1 Jan. 1932 van kracht worden, vastgesteld:
1e. Invoerverbod voor bepaalde goederen voor den tijd van een jaar.
2e. Gedeeltelijke wijziging van de douanetarieven voor een aantal goederen.
3e. Tariefsverlagingen voor in Polen niet geproduceerde goederen.
Deze maatregel blijft van kracht tot 30 Maart 1932.
4e. Bij den uitvoer van textielfabrikaten terugbetaling van de douanerechten voor de voor de fabricage daarvan uit het buitenland ingevoerde grondstoffen voor garens, kleurstoffen en chemicaliën tot nader aankondiging.

I. SPANJE. — Invoerbeperking. — Bij presidentieel besluit van 23 December 1931 is thans ook Spanje overgegaan tot contingenteering. Door dezen maatregel wordt Frankrijk het meest getroffen, ofschoon door de beperking van den eierinvoer ook de Nederlandsche export schade zal ondervinden.
In hetzelfde besluit is bepaald dat Spanje voortaan geen handelsverdragen zal sluiten gebaseerd op het principe van de meestbegunstiging met algemeen karakter. Slechts voor uitdrukkelijk gespecificeerde artikelen zal deze clausule worden toegestaan.
(Vorig bericht blz. 149 C.)

K. NEDERLAND. — Samenwerking met België. — Namens de Nederlandsche en Belgische regeeringen is een protocol onderteekend waarbij deze regeeringen zich, onder beding van wederkeerigheid, verplichten om in het geval, dat een der partijen in- of uitvoerbeperkingen of verboden of andere maatregelen, die de wederzijdsche handelsbetrekkingen zouden kunnen belemmeren, mocht uitvaardigen, die maatregelen niet toe te passen op een artikel hetwelk in het bijzonder voor de andere partij van belang is, voordat onderhandelingen zijn geopend, met het doel om de nadeelen, die uit die toepassing mochten kunnen voortvloeien, zooveel mogelijk te beperken.

AN

30 DECEMBER 1931

L. FINLAND. — Referendum drankverbod. — De uitslag van het referendum over het al dan niet handhaven van het alcoholverbod luidt als volgt:
Vóór de opheffing van het verbod zijn uitgebracht 520.800 stemmen; vóór de handhaving 206.800 stemmen. Het tusschenvoorstel om alleen de verkoop van lichte wijnen vrij te geven verkreeg slechts 10.000 stemmen.

M. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Ontruiming van Tsjintsjau. — De Chineesche troepen hebben op bevel van Tsjang Hsu-liang Tsjintsjau verlaten. Hiermede is geheel Mandsjoerije door de geregelde Chineesche troepen ontruimd. (151 I.)

N. VLIEGRAMP VAN „DE OOIEVAAR". — Meening van Van Dijk. — In een interview van een der redacteuren van de Nieuwe Rotterdamsche Courant met den bekenden K. L. M.-piloot Evert van Dijk, verklaarde deze, dat de stelling als zou de oorzaak van de ramp gelegen zijn in het openstaan van een luikje in den bovenvleugel, onhoudbaar is.
Van Dijk verklaarde, zelfs indien drie of meer van dergelijke luikjes openstaan, in staat te zijn te starten en de machine van den grond te krijgen. Het is bovendien onmogelijk, dat dit luikje tijdens den start opengestaan heeft, in de eerste plaats omdat de piloot tengevolge van den sterk voelbaren luchtstroom dit gemerkt zou hebben en het luikje gesloten had, in de tweede plaats omdat het luikje, indien men met het gezicht voor het vliegtuig staat, naar achteren helt. In dezen stand wordt het gehouden door enkele ijzerdraadjes; reeds bij het

proefdraaien van de motoren knappen deze draadjes tengevolge van den geweldigen luchtstroom af en valt het luikje dus plat tegen den vleugel, waardoor de funeste invloed op de stijgkracht verdwenen is. Daar het vliegtuig een z.g. flying speed van minstens **100** K.M. per uur moet hebben gehad bij den start, zouden deze draadjes dus zeker afgeknapt zijn. Daar nu de bewuste draadjes intact zijn gebleven, volgt hieruit dat het luikje niet opengestaan heeft. (Vorig bericht blz. **125 D.)**

A. VOLKENBOND. — Sanitaire hulp aan China. — De regeeringen van Denemarken, Zweden, Frankrijk, Polen, Spanje en Egypte hebben gevolg gegeven aan het verzoek van den Volkenbond, om hulp te zenden aan China ter leniging van den nood ontstaan door de overstroomingen. Genoemde landen hebben groote hoeveelheden vaccine of ontsmettingsmateriaal geschonken; Egypte heeft bovendien een bacterioloog met twee assistenten naar China gezonden. Nederland heeft, daartoe in staat gesteld door het kinabureau te Amsterdam, duizend K.G. kinine ter beschikking gesteld.

B. KOSMISCHE STRALEN HOORBAAR. — Uit Amerika komt het bericht van een bijzonder treffende demonstratie der kosmische stralen. Millikan is er namelijk in geslaagd deze te laten hooren, zooals het tikken van een klok. Hij past hierbij een methode toe, die al meer is gebruikt. De kosmische stralen hebben het vermogen, gassen te ioniseeren, zoodat er door een gas een electrische stroom kan vloeien, als men er twee electrodes in brengt met een hoog spanningsverschil. De stroom kan krachtig genoeg worden gemaakt om in een luidspreker als een tik te worden gehoord. Volgens Millikan hoort men dan de „birth cries" der atomen, want hij is van meening, dat de kosmische stralen ontstaan bij de vorming van helium-atomen uit protonen en electronen, dus uit de eenheden van positieve en negatieve electriciteit, in de interstellaire ruimte. Daarmede is nu wel niet iederen het eens, maar de proef, die Millikan voor de American Asosciation for the advancement of science vertoonde, is daarom niet minder merkwaardig. (Hbld.)

C. ITALIE. — **Bevolking.** — Het Italiaansche bureau voor statistiek heeft medegedeeld, dat er in Italië 1½ millioen gezinnen met zeven of meer kinderen zijn. (Vorig bericht blz. **51** K.)

D. IERLAND. — Invoerrechten. — Ter uitvoering van de anti-dumpingswetten van den Ierschen Vrijstaat zullen op spek de volgende douanerechten verschuldigd zijn per hundredweight (50,8 K.G.): 25 shillings voor Deensch spek, **30** voor Nederlandsch en Poolsch en **5** tot 10 voor Amerikaansch spek. Voor spek zonder genoteerde prijzen is een invoerrecht verschuldigd van **50** shillings.

E. VEREENIGDE STATEN. — **Zilverproductie.** — De totale zilverproductie in de Ver. Staten in November **1931** bedroeg **2.012.000** oz. Dit is de laagste maandelijksche productie sinds vele jaren en beteekent een afname van **179.000** oz. vergeleken met de vorige maand en van **726.000** oz. vergeleken met de overeenkomstige periode in het vorig jaar.

F. AUSTRALIE. — Ministerie. — De belangrijkste posten in het nieuwe Australische ministerie zullen als volgt worden bezet: Premier en financiën: Lyons; Procureur-generaal: Latham; Defensie: Pearce; Douane: Gulleot; Posterijen: Fenton; Volksgezondheid: Marr; Binnenlandsche Zaken: Park Hill; Handel: Hawker.

G. FRANKRIJK. — Nederlandsch contingent. — Het volgende staatje geeft aan, welke gewichtshoeveelheid van bepaalde producten Nederland in het eerste kwartaal van 1932 in Frankrijk mag invoeren:

	Totaal contingent in 1000 K.G.	Ned. perc.	Ned. import in 1000 K.G.
Versch schapenvleesch . .	1.000	62%	620
Versch varkensvleesch . .	2.000	85%	1.700
Versch rundvleesch . . .	600	23%	138
Boter	1.200	20%	240

(Vorig bericht blz. **133** H.)

H. RADIO. — Krachtzenders. — De volgende stations zenden met meer dan vijftig K.W. antenne-energie uit:

	K.W.		K.W.
Lahti	54	Beromunster . . .	77
Radio Paris . . .	60	Rome	75
Zeesen	75	Stockholm	75
Moskou I	100	Moskou III . . .	100
Warschau . . .	158	Muhlacker	75
Moskou II . . .	100	Londen Reg. . . .	70
Oslo	75	Northern Reg. . .	70
Leningrad . . .	100	Heilsberg	75
North Reg. . . .	70	Londen Nat. . . .	67
Langenberg . . .	75		

In aanbouw voor **1932** zijn:

Weenen	132	Hamburg	75
München	75	Milaan	75
Praag . . .	60—120	Engeland (ex-Cardiff)	70
Berlijn I	75		
Iersche zender . .	80	Engeland (ex-Aberdeen)	70
Leipzig	75		

(Vorig bericht blz. **112** D.)

I. NEDERLAND. — Nationaal-Socialistische Arbeiderspartij. — Een Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N. S. N. A. P.) is te Den Haag opgericht. Leider is Adalbert Smit. Het program van de nieuwe partij komt in het algemeen overeen met dat van de Duitsch Nationaal Socialistische partij.

K. PORTUGAL. — Gouden standaard opgeheven. — De inwisselbaarheid der bankbiljetten van de Bank van Portugal in goudponden is tot **30** April **1932** opgeschort. De biljetten zullen in een koers van **110** escudos per pond sterling inwisselbaar zijn in chèque-ponden op Londen.

L. E. **HELDRING** AFGETREDEN ALS VOORZITTER VAN DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE AMSTERDAM. — De voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel en Fabrieken, de Heer E. Heldring, is afgetreden als zoodanig, na zijn functie ongeveer **25** jaar te hebben waargenomen.

E. Heldring.

A. NON-AGRESSIE-PACT. — Roemenië-Rusland. — De Roemeensche regeering is met de Russische regeering in contact getreden, teneinde een Russisch-Roemeensch non-agressie-pact tot stand te doen komen. De Sovjetregeering heeft haar standpunt inzake de Bessarabische kwestie niet opgegeven: zij betwist nog steeds het bezit van Bessarabië door Roemenië.

B. **BELGIE.** — Kunstzijde-industrie. — De Belgische kunstzijde-producenten hebben besloten tot de oprichting van een verkoopsbureau voor kunstzijde. Hierbij zijn aangesloten de Tubize, de Viscose-Groep, Soie d'Obourg en de Soie de Ninove. De eerste maatregel zal zijn de vaststelling van minimumprijzen voor Belgische kunstzijde-fabrikaten.

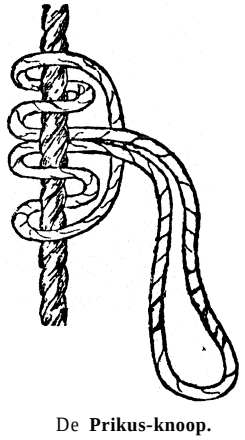
C. DORTMUND. — Financieele moeilijkheden. — De kaspositie van de stad Dortmund is tengevolge van den economischen toestand en de verhoogde uitgaven voor de werkloozenuitkeering, zoo slecht, dat het bestuur op 1 Jan. 1932 slechts een zesde van de salarissen van het gemeentepersoneel en de ambtenaren kan uitbetalen. Het gemeentebestuur heeft de hypotheekcrediteuren verzocht om uitstel van betaling.

D. **MANDSJOERIJE.** — Vlaggekleuren. — De vlaggekleuren van den nieuwen onafhankelijken Mandsjoestaat, zijn rood, blauw en geel als symbool van de Mandsjoe, Mongoolsche en Koreaansche bevolking in Mandsjoerije. (Vorig bericht blz. 142 F.)

31 DECEMBER 1931

E. ALPINISME. — De alpinist, tevens sport-journalist, dr. Karl Prusik, heeft na langdurige proefnemingen een knoop uitgevonden, die er zeker toe zal bijdragen om het getal doodelijke ongevallen aanzienlijk te beperken. Het gaat hier om een 3 M. lang en 6 m.M. dik touw, dat volgens bijgaande teekening om het afhangende klimtouw wordt geknoopt, zoodat een lus in den vorm van een stijgbeugel afhangt. Twee van deze verbindingen, één links en één rechts, kunnen den omlaag gestorten alpinist van dienst zijn, om hem met weinig inspanning uit zijn benarde positie te redden.

Deze Prusik-knoop heeft de bijzondere eigenschap om, onbelast, gemakkelijk verschuifbaar te zijn en belast een uiterst stevige verbinding te vormen met het klimtouw. De gevallen aipinist begint met een stijgbeugel om het klimtouw te leggen, waarin hij desnoods eerst kan gaan zitten om uit te rusten. Vervolgens plaatst hij zijn voet in de lus en bevestigt den anderen stijgbeugel hooger op. Heeft hij daarin zijn anderen voet geplaatst, dan schuift hij den ondersten beugel omhoog enz. totdat hij boven is gekomen en zich dus zelf gered heeft. (Tel.)

De **Prikus-knoop.**

(Vorig bericht blz. 38 D.)

F. NEDERLAND. — Buitengewoon Lager **Onderwijs.** — Het centraal bureau voor de statistiek deelt de volgende gegevens mede, betreffende het Buitengewoon Lager Onderwijs in 1930.

In Nederland waren er in 1930 6 scholen voor doofstommen, waarvan 4 met internaat en 2 zelfstandige dagscholen. Zij werden door 849 leerlingen bezocht tegen 819 leerlingen in 1929. Het aantal jongens overtreft het getal meisjes. De verhouding der sexea is als 55 : 45. Aan deze scholen waren 97 hoofden en onderwijzers en 19 vakonderwijzers verbonden. Er waren in 1930 4 scholen voor blinden, alle met internaat. Hierop gingen 235 leerlingen, tegen 227 in 1929. Ook hier overtreft het getal der mannelijke leerlingen dat der vrouwelijke belangrijk. De verhouding was hier als 64 : 36. Aan deze scholen waren 21 hoofden en onderwijzers en 25 vakonderwijzers werkzaam.

Het aantal scholen voor zwakzinnigen bedroeg in 1930 90, d.i. 7 meer dan in 1929. Hiervan waren er 48 openbare, 12 Prot.-christelijke, 26 Roomsch-Katholieke, 2 Israëlietische en 2 neutrale bijzondere scholen. Deze scholen zijn bestemd voor debiele, imbeciele en idiote kinderen. Behalve deze scholen waren er nog afzonderlijke klassen voor zwakzinnige kinderen aan 6 gewone lagere scholen verbonden. Het aantal leerlingen der scholen steeg van 7576 in 1929 tot 8380 in 1930. Met het getal leerlingen der afzonderlijke klassen samen genoten er in 1930 8469 zwakzinnige kinderen buitengewoon lager enderwijs. Van deze kinderen waren er 63% in openbare, 12% in Protestantsch-Christelijke, 23% in Roomsch-Katholieke en 2% in andere bijzondere scholen geplaatst. In de gemeenten, waar plaatselijke scholen voor zwakzinnigen zijn gevestigd, bezocht gemiddeld 2% der bevolking en bijna 15% van het aantal leerlingen der scholen voor gewoon lager onderwijs deze scholen.

Van de 100 leerlingen der scholen voor zwakzinnigen behooren er 66 tot het mannelijk en 34 tot het vrouwelijk geslacht.

Er waren in 1930 3 scholen voor slechthoorenden met 231 leerlingen. Aan deze scholen waren 29 hoofden en onderwijzers en 10 vakonderwijzers werkzaam. (Vorig bericht blz. 57 R.)

G. AMSTERDAM. — Havenverkeer. — In het afgeloopen jaar zijn in de Amsterdamsche haven aangekomen 3758 schepen met een inhoud van 25.816.539 bruto kubieke meter. In het jaar 1930 arriveerden 3935 schewen met een inhoud van 26.693.272 bruto kubieke meter.

In de haven zijn 55 schepen opgelegd, n.l. 49 Nederlandsche, twee Engelsche, twee Noorsche en twee Grieksche.

H. NEDERLAND. — **Contingenteeringscommissie.** — De commissie van advies voor de crisis in- en uitvoerwet is als volgt samengesteld: Albert Spanjaard, voorzitter; M. Honig; prof. H. Kaag; M. van Loon; L. H. Mansholt; prof. dr. G. Minderhoud en F. V. Vaistar.

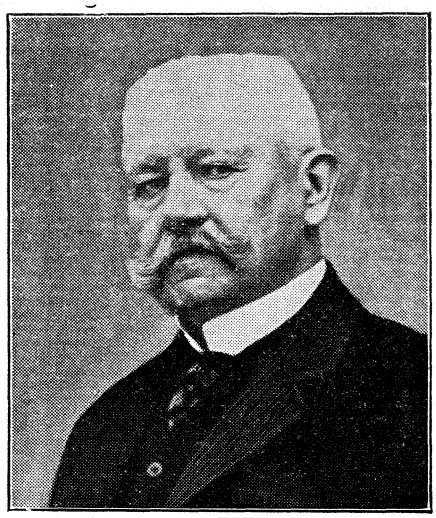
I. NIEUWE EXPLOSIESTOF UITGEVONDEN. — Door den Amerikaanschen chemicus Robert Wulff is een nieuwe springstof vervaardigd, bestaande uit een mengsel van natriumchloraat en butan. Binnen enkele minuten na de menging moet deze stof langs electrischen weg tot explosie worden gebracht, daar het anders zijn explosieve eigenschappen verliest. Hierin ligt een voordeel; immers bij bestaande springstoffen kwam het voor, dat, indien deze bij de ontlading niet explodeerden, zij later door toeval tot explosie gebracht werden en daardoor dikwijls groote schade veroorzaakten. Het transport is ongevaarlijk, aangezien de beide bestanddeelen afzonderlijk verzonden worden. De bereidingswijze is weinig kostbaar.

K. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Jawarharlal Nehroe, de leider der extremistische vleugel van de Al-Indische Congrespartij, is veroordeeld tot twee jaar strenge gevangenisstraf, benevens een geldboete van 500 ropijnen, daar hij het verbod om de stad te verlaten overtreden had.

(Vorig bericht blz. **149** D.)

A. **HERSTELCONFERENTIE.** — Ver. Staten nemen geen deel aan de conferentie. — Het Departement van Buitenlandsche Zaken van de Vereenigde Staten heeft medegedeeld, dat de Ver. Staten niet aan de herstelconferentie te Lausanne zullen deelnemen.

B. **DUITSCHLAND.** — **Nieuwjaarsrede** van **von Hindenburg.** — De Duitsche Rijkspresident von Hindenburg heeft een Nieuwjaarsboodschap tot het Duitsche volk gericht. Midden in de rede werd een storing waargenomen, waarschijnlijk van Communistische zijde veroorzaakt. Men hoorde althans plotseling de woorden „Duitschland staat in het teeken van Rood Front" „Wereldrevolutie". Naar later gebleken is hebben enkele personen een microfoon geplaatst op een der aders van den kabel, waardoor de uitzending plaats had en zoodoende als het ware de stem van den Rijkspresident weten te verdringen,
Wij geven hieronder de hoofdzaak van de rede van von Hindenburg weer.

President Hindenburg.

„Duitsche mannen en vrouwen!
Mijn ambt als rijkspresident en het feit dat ik op mijn leeftijd een betrekkelijk groot stuk van Duitschland's geschiedenis heb meegemaakt, geven mij het recht een paar woorden tot u allen te richten bij het einde van een jaar van kommer en zorgen, om u te helpen de nooden van het oogenblik te kunnen dragen. Ik sta hier in het volle bewustzijn van de verschrikkelijke offers die ieder van ons dit jaar heeft moeten brengen oin ons plan te helpen volvoeren van het overwinnen der crisis door onze eigen krachten. Maar daarom verdient het Duitsche volk een woord van waardeering en diepen dank voor zij? bereidwilligheid om de lasten die ons opgelegd zijn, te dragen in het bewustzijn van de noodzakelijkheid daarvan. Dit wilde ik vooropstellen, maar onmiddellijk als mijn meening daaraan vastknoopen, dat deze opofferingsgezindheid ons eveneens het ontwijfelbare recht geeft om van de andere volkeren te eischen, dat zij onze lasten niet verzwaren zullen tot het punt waarop zij volkomen ondraaglijk zouden worden, want daardoor zou onze herleving en gezondmaking opnieuw in gevaar worden gebracht.
Wij zijn ontwapend, maar ons recht op veiligheid is daardoor niet minder geworden dan van ieder ander volk en onze stem zal op de a.s. ontwapeningsconferentie niet minder luide klinken.
Onwillekeurig gaan op een oogenblik als dit en na een jaar als wij zoo juist beleefd en doorgeworsteld hebben, mijn gedachten terug naar Tannenberg ... Toen evenals nu was onze toestand zoo, dat ook de dapperste onder ons zich aarzelend afvroeg wat het einde zou zijn van een zoo hachelijk uitziende onderneming. Maar de ingewortelde liefde voor ons vaderland en het vaste vertrouwen in zijn leiders vormden de banden die het geheele leger toen bezielden en het einde was een groote overwinning in ons voordeel. Ook nu weer beleven wij zulk een critiek uur en ook nu moet het geheele Duitsche volk in eensgezindheid de handen ineenslaan om, wat ook de toekomst brengen zal, wat ook het noodlot voor ons beschikt heeft, in onwankelbaar vertrouwen pal te blijven staan."

C. DIEPZEE-ONDERZOEK. — **Nieuw** duikapparaat. — De Duitsche ingenieur Hans Philipps, te Keulen, heeft een apparaat geconstrueerd, waardoor het mogelijk zal zijn tot op een diepte van 3000 meter te duiken. De grondgedachte is, den reusachtigen druk der watermassa's, die tot nu toe het duiken op grootere diepte onmogelijk maakten, door een tegendruk op te heffen. Deze tegendruk wordt door verdamping van vloeibare lucht verkregen. Een automatische regeling zorgt er voor, dat de inwendige druk steeds gelijk is aan den druk van buiten.
Het apparaat is van een motor voorzien, zoodat het zich uitstekend in het water kan voortbewegen. Al het werk, dat de duiker, eigenlijk de bestuurder van het toestel, moet uitvoeren, doet hij electrisch. De energie voor de voortbeweging, de aandrijving der werktuigen. en het doen verdampen der vloeibare lucht, wordt vanuit het moederschip via een sterkstroomkabel naar het apparaat gevoerd. De vloeibare lucht veroorzaakt eveneens, dat het toestel weer naar de oppervlakte stijgt, niet alleen als dit door den bestuurder wordt gewenscht, maar ook bij elke bedrijfsstoornis. Een vlotter, die aan de oppervlakte drijft, geeft in dit geval een alarmsignaal. De mantel, die het apparaat omgeeft, laat voldoende ruimte voor de vloeibare lucht. Het totale gewicht bedraagt 2633 kilogram. Er is een zij-, hoogte- en dieptestuur. Van voren bevindt zich een grijper, waarmee eventueele voorwerpen kunnen worden vastgepakt. (Het Volk)
(Vorig bericht blz. 79 D.)

1 JANUARI 1932

D. HERSTELCONFERENTIE. — Alle landen welke uitgenoodigd zijn om deel te nemen aan de herstelconferentie, hebben zich ermede accoord verklaard, dat deze te Lausanne zal worden gehouden.
(Vorig bericht **blz. 155** A.)

E. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Tsjintsjau** toch verdedigd door de **Chineezen.** — Maarschalk Tsjang Hsu-liang heeft bevel gekregen de ontruiming van Tsjintsjau stop te zetten en de stad onder alle omstandigheden tegen de Japanners te verdedigen. (Vorig bericht blz. **152** M.)

F. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Het Indisch Nationaal Congres heeft een resolutie aangenomen, waarin de voorzitter wordt gemachtigd, ingeval van arrestatie een opvolger aan te wijzen. Tegelijk wordt een beroep gedaan op het land om de bedrijven van openbaar nut als telegraaf, spoorweg en rechtbank te boycotten. Een verzoek is gericht tot de handelaars in buitenlandsche goederen om den handel daarin te staken. (Vor. ber. **154** K.)

G. NEDERLAND. — Tooneel. — 19 December werd in den Stadsschouwburg te Amsterdam voor het eerst opgevoerd „De Klop op de Deur", een bewerking voor het tooneel naar den roman van Mevr. Boudier — Bakker.

2 JANUARI 1932

A. LUCHTVAART. — Nieuwe Zeppelin. — Binnenkort zal te Friedrichshafen worden aangevangen met den bouw van een nieuwe Zeppelin, genummerd L. Z. 129. Het nieuwe luchtschip zal 50 passagiers kunnen vervoeren. In verschillende opzichten verschilt het van de Graf Zeppelin. Voor de stijgkracht zal heliumgas worden aangewend; het aantal motoren, welke ditmaal met ruw-olie worden gestookt, bedraagt 8. Bij de Zeppelin was dit aantal 5.
De lengte overlangs van de L. Z. 129 zal 247,8 M. bedragen, grootste diameter 41,2 M. Bij de „Graf Zeppelin" waren die afmetingen resp. 235 M. en 30,52 M. Het nieuwe schip zal een kubieken inhoud hebben van 200.000 M3. tegen 105.000 M³. van de „Graf Zeppelin".
De navigatieruimte blijft in den kop; de draadlooze installatie komt daar vlak boven. Midscheeps zijn twee dekken voor de passagiers; boven bevinden zich eetzaal, lees- en schrijfzalen, wandelgangen aan weerszijden, benevens 26 hutten; benedendeks keukens, badkamer, toiletten, hutten voor officieren en een rooksalon.

B. GENERAAL PAU OVERLEDEN. — Generaal Pau, de voorzitter van het hoofdbestuur van het Fransche Roode Kruis, is op vier en tachtigjarigen leeftijd gestorven.
Deze generaal heeft voor en in den oorlog een groote rol gespeeld; vóór den oorlog vooral als organisator van het Fransche leger.

C. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — De leider der Onafhankelijkheidsbeweging in Britsch-Indië, Gandhi, alsmede de voorzitter van de Al-Indische Congrespartij, Vallabhai Patel, zijn door de Britsch-Indische autoriteiten gearresteerd op grond van de ordonnantie van 1827. Dit beteekent dat zij in arrest worden gehouden, zonder dat een proces tegen hen zal worden gevoerd.
De regeering heeft tevens een decreet afgekondigd, waarin het uitvoerend comité van bovengenoemde partij onwettig wordt verklaard.
Tot opvolger van Patel benoemde deze Baboe Rajendrabath Prasas. (Vorig bericht blz. 155 F.)

3. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Tsjintsjau bezet door de Japanners. — Japan heeft de stad Tsjintsjau bezet; de zich aldaar bevindende Chineesche generale staf is tot achter den Grooten Muur teruggetrokken.
De Japansche minister van oorlog heeft verklaard dat deze bezetting de belangrijkste politieke en militaire gebeurtenis van de geheele Japansche campagne in Mandsjoerije is. (Vorig bericht blz. 155 E.)

4 JANUARI 1932

E. NEDERLAND. — Tolbestormer vrijgesproken. — In zake de bestorming der tollen is door den Hoogen Raad een belangrijke beslissing genomen. Tijdens de bestorming van den tol te Jutphaas op 4 April 1931 werd tegen een autobestuurder, die vlak voor den tolboom stond, proces-verbaal opgemaakt, daar hij niet aan het bevel van den Rijksveldwachter om door te rijden gevolg had gegeven.
Aangezien niemand gedwongen kan worden tolgeld te betalen, heeft de politie getracht langs dezen weg onwillige automobilisten te laten vervolgen. „In het belang van de vrijheid van het verkeer" werd thans aan den eerste automobilist uit een colonne tolbestormers bevel gegeven door te rijden; daar hieraan geen gevolg gegeven werd, volgde een bekeuring.
De Utrechtsche kantonrechter achtte het ten laste gelegde bewezen en veroordeelde den automobiiist tot twintig gulden boete subs. vijf dagen hechtenis, welke straf in hooger beroep door 3e rechtbank te Utrecht werd verhoogd tot dertig gulden subs. vijftien dagen hechtenis: De kantonrechter had bij zijn uitspraak overwogen, dat het verdachte bekend moest zijn, dat er bij een tolbestorming een verkeersophooping kon ontstaan, terwijl hij eveneens wist, dat men ter plaatse alleen regelmatig kan passeeren als de tol geopend wordt, hetgeen alleen gebeurt indien daarvoor het verschuldigde bedrag wordt betaald. Aangezien de automobilist geen geld bij zich had, heeft hij zich volgens den kantonrechter volkomen bewust in de onmogelijkheid geplaatst het ten laste gelegde feit te voorkomen, zoodat hij daarvoor aansprakelijk moet worden gesteld.
In zijn conclusie had de advocaat-generaal bij den Hoogen Raad, mr. Wijnveldt, vernietiging gevraagd van het vonnis der rechtbank en verwijzing der zaak naar het Amsterdamsche gerechtshof, omdat hij de motiveering niet voldoende achtte.
In zijn arrest vernietigde de Hooge Raad het beroepen vonnis en ontsloeg verdachte van alle rechtsvervolging, omdat volgens ons hoogste rechtscollege verdachte ten onrechte is gestraft. De Hooge Raad merkt n.l. op, dat de automobilist vlak voor den tolboom stond, zoodat hij in de onmogelijkheid verkeerde aan het bevel tot doorrijden gevolg te geven, zoo lang de boom gesloten bleef. Ter zake van het niet opvolgen van dat bevel kan de automobilist volgens den Hoogen Raad niet strafbaar worden gesteld. De omstandigheid dat de automobilist geen geld bij zich had doet niet ter zake, dat zou pas ter sprake kunnen komen indien den automobilist bevolen was tolgeld te betalen, waaromtrent evenwel niets blijkt, terwijl het nog de vraag is of zulk een bevel rechtmatig zou zijn. (Tel.)

F. KINDERVERLAMMING. — In 1913 werd door het Rockefeller-instituut te New-York medegedeeld, dat de leider van deze instelling, professor Simon Flexner, een onzichtbaar filtreerbaar virus als den verwekker van de kinderverlamming had kunnen aanwijzen. Microscopische onderzoekingen hadden nimmer geleid tot de ontdekking van een ziektekiem. Flexner was dan ook overtuigd, dat de verwekker zoo klein moest zijn, dat geen microscoop tot de ontdekking zou kunnen leiden. Hij nam dus zijn toevlucht tot proefnemingen bij apen, op wie hij de ziekte overbracht door een kameelhaar of een katoendraad, welke hij in de vloeistof, die het virus bevatten doopte en deze aldus in aanraking bracht met het slijmvlies van den neus. Hij nam n.l. aan, dat ook de besmetting bij kinderen door den neus tot stand kwam. Reeds achtenveertig uur later bleek dan het virus doorgedrongen te zijn tot in de hersenen. Hiermede was zijn vermoeden aangaande den weg, dien het virus volgde bevestigd en Flexner had hierin tevens een verklaring voor het feit, dat de ziekte juist jonge kinderen aantast, wier neus en keel voor aandoeningen zoo vatbaar zijn. De Poliomyelitis bleek dus een echte infectieziekte te zijn en Flexner bereidde nu, ter bestrijding van de ziekte een serum en trachtte ook langs chemischen weg een medicament te vinden. Verschillende sera worden sindsdien bij de bestrijding van de ziekte toegepast. Uit een bericht in „Der Montag" te Berlijn kan thans worden opgemaakt, dat het dr. Frederic Eberson, hoogleeraar in de medische faculteit van de Staatsuniversiteit te Californië, gelukt zou zijn het onzichtbare virus, door het te cultiveeren, in een zichtbaar stadium te brengen. Eberson beweert, dat de verwekker, die in zijn meest virulente stadium in de hersenen niet te herkennen is, wel te onderscheiden wordt na eenige weken van cultivatie. Ook de bij apen door hem overgeplante verwekker werd onzichtbaar zoodra het dier ziek werd. (Hbld.)
(Vorig bericht blz. 19 C.)

G. NATIONAAL CRISISCOMITE. — Op 31 Dec. j.l. sloot de verantwoording van het Nationaal Crisiscomité met een totaal van f 351.177, 22. (122 D.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — **Vlootuitbreiding.** — De commissie van marine-zaken van het Huis van Afgevaardigden heeft een wetsvoorstel ingediend tot het verleenen van een crediet van $ 616.250.000 gedurende de eerstvolgende tien jaren voor de moderniseering van de Amerikaansche vloot en voor direct een bedrag van 18.000.000 dollars voor het op stapel zetten van eenige schepen in Juni a.s.
Voorgesteld wordt de bouw van honderdtwintig nieuwe oorlogsschepen, waaronder drie vliegtuigmoederschepen, 85 torpedojagers, 9 kruisers met 15 cM. geschut en 23 onderzeeërs.
De voorgestelde bouw is toegestaan volgens de bepalingen van het Verdrag van Londen. (123 C.)

B **SAO PAULO.** — **5% leening** 1904. — De regeering van den staat Sao Paulo heeft doen weten, dat de staat niet bij machte is de tweede halfjaarlijksche rentebetaling te doen op de 5% sterlingleening van 1904.

C. **WALVISCHVANGST.** — Productiecijfers. — De wereldvangst van walvisschen bedroeg in 1905: 4592 stuks, in 1910: 12.301, met een olieproductie van 284.320 vaten, terwijl in 1911 de productie reeds tol 500.000 vaten steeg. In 1913 werden 25.000 walvisschen gevangen. Daarna daalde de vangst tot onder 10.000 stuks, gedurende 1917—1918, waarna er weer een stijging kwam in 1925—1926 tot een maximum van 28.193 walvisschen, die 1.150.000 vaten olie opleverden. De olieopbrengst steeg daarna onafgebroken en bedroeg in 1929—1930 2.799.042 vaten, afkomstig van een vangst van 37.674 walvisschen.

D. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — **Salarisvermindering** marine-personeel. — In een dagorder van de schouten-bij-nacht d.d. 31 Dec. 1931, wordt medegedeeld, dat de regeering van plan is een salarisvermindering van 10% in alle rangen door te voeren. Ontevreden elementen worden gewaarschuwd tegen een voorgenomen protest-actie, welke licht zou kunnen voeren tot het gebruik van onwettige middelen, waarop zware straffen zijn gesteld. (V. **b.** 140 C.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. — Het deficit der schatkist op 31 December 1931 bedraagt $ 1.354.000.000. Het financieele jaar loopt tot 30 Juni 1932. (Vorig bericht blz. 128 0.)

5 JANUARI **1932**

F. VEREENIGDE STATEN. — **IJzer-** en **staalproductie** gedaald. — De ruwijzer-productie van de Ver. Staten is gedaald van 43,3 millioen in 1929 tot 18,7 millioen ton in 1931. De staalproductie, die in 1929 nog 57,8 millioen ton had bedragen, is in het afgeloopen jaar tot nauwelijks 27 millioen ton terug geloopen. (Vorig bericht blz. 68 **O.**)

G. VEREENIGDE STATEN. — Automobielproductie. — In 1931 heeft de automobielproductie in de Ver. Staten 2.320.000 stuks bedragen tegen 5.360.000 stuks in het recordjaar 1929. (Vor. ber. blz. 103 A.)

H. VEEEENIGDE STATEN. — **Goudvoorraad.** — In het geheele jaar 1931 hebben de V. S. $ 460,8 millioen goud uitgevoerd, waarvan $ 362 millioen naar Frankrijk en $ 48,63 millioen naar Nederland. De New-Yorksche gouddepôts der buitenlandsche circu- li zijn in het afgeloopen ar met $ 321,5 millioen toegenomen en d _ thans $ 459 millioen, terwijl de V. S. anderzijds $ 571,3 millioen goud hebben ingevoerd; waarvan $ 194,8 millioen uit Japan, $ 140,9 millioen uit Argentinië, $ 62,5 millioen uit Canada, $ 37 millioen uit Duitschland en $ 32,6 millioen uit China. Per saldo hebben de V. S. derhalve in het afgeloopen jaar $ 211,1 millioen verloren. (Vorig bericht blz. 67 R.)

I. VEREENIGDE STATEN. — In- en **uitvoer.** — In 1931 heeft de goederenuitvoer slechts $ 2,25 milliard bedragen tegen $ 5,25 milliard in 1929.

K. ROTTERDAM. — Scheepvaart. — Gedurende 1931 zijn den Nieuwen Waterweg binnengekomen 13641 schepen tegen 15277 in 1930.

L. DUITSCHLAND. — Herstelbetalingen. — **Van** officieele Duitsche zijde wordt er op gewezen, dat in bijlage 14 van de Fransche begrooting voor 1932 de totale uitgaven voor oorlogsschade op 98 milliard papieren francs worden becijferd. Daarvan moeten echter verschillende bedragen afgetrokken worden, o.a. 5,8 milliard voor schade aan openbaren eigendom en 12,5 milliard voor rentebetalingen en administratiekosten. Aan feitelijke kosten voor den wederopbouw, die voor Duitschland alleen in aanmerking komen, blijven 79,6 milliard papieren francs over. Alleen dit bedrag moet Duitschland op grond van zijn aanvaarding van de nota van Lansing van 15 November 1918 restitueeren, want in deze nota was uitdrukkelijk sprake van schade, toegebracht aan den eigendom en de personen der burgerlijke bevolking in de bezette gebieden. Bovengenoemd cijfer wordt door andere berekeningen bevestigd. In September 1931 heeft de Fransche minister van openbare werken, Deligne, in een redevoering vastgesteld, dat het bedrag voor den wederopbouw 80,1 milliard bedraagt, een schatting die slechts weinig van het bovengenoemde cijfer afwijkt. In rijksmark omgerekend is dit 13,5 milliard. Duitschland heeft echter blijkens de berekeningen van het Amerikaansche Institute of Economics in het geheel 38,4 milliard M. betaald, waarvan Frankrijk ruim 19,— milliard M. heeft gekregen, zoodat het reeds meer heeft ontvangen, dan het voor den wederopbouw noodig had. (Hbld.) (Vorig bericht blz. 140 D.)

M. VEREENIGDE STATEN. — Beleggingen in Duitschland. — Blijkens een mededeeling van Aldrich, president van de Chase National Bank of New-York, bedraagt het totaal der Amerikaansche beleggingen in Duitschland $ 2.120 millioen, waarvan $ 665 millioen credieten op korten termijn, die verstrekt zijn door ongeveer 100 Amerikaansche banken.

N NEDERLAND. — **Benzinebelasting.** — Omtrent den invloed van de benzinebelasting op den benzineprijs, kan het volgende opgemerkt worden;
De benzinebelasting bedraagt f 6,— per 100 **K.G.** of ongeveer f 4,50 per 100 L. Waar nu het invoerrecht op benzine tengevolge van de algemeene verhooging van het tarief van invoerrechten van 75 ct. per 100 L. op bijna 94 ct. is gebracht, beloopt de totale vermeerdering der belasting op de benzine bijna f 4,69 per 100 L. De officieele benzineprijs welke oorspronkelijk op 8 ct. gesteld was, is hierdoor gebracht op 13 ct. per L.

O. **JOEGO-SLAVIE.** — Nieuwe regeering gevormd. — Nadat de verkiezingen voor den senaat, wegens het zich onthouden van deelneming door de oppositie-partijen, een volledig succes voor de regeering zijn geworden, heeft de premier, Generaal Zivkowitsj, de ontslag-aanvrage van het kabinet ingediend, hetgeen echter als een zuiver formeele handeling wordt beschouwd. De premier heeft dan ook reeds een nieuw ministerie gevormd, waarin slechts twee posten door andere ministers dan in het vorige kabinet worden bekleed.
(Vorig bericht Verkiezingen, 98 E.)

P. **BRITSCH-INDIE.** — **Onafhankelijkheidsstrijd.** — Prasas, de opvolger van Patel, is gearresteerd. De opvolger van Prasas heeft voor het geval, dat ook hij gearresteerd mocht worden, reeds een opvolger aangewezen. (Vorig bericht **blz. 156** C.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaring van de Ver. Staten. — De onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Castle, heeft aangekondigd, dat de Ver. Staten een belangrijk aandeel in de ontwapeningsconferentie zullen hebben. Een oplossing van de ontwapeningskwestie zou verkregen kunnen worden, indien de andere landen hun legersterkte in verhouding tot hun bevolking tot den stand van de Ver. Staten terugbrachten, waar het leger verminderd is tot den omvang van een politiemacht.
(Vorig bericht blz. 142 A.)

B. AMERIKAANSCHE CONSUL AANGEVALLEN DOOR JAPANNERS. — Protest van de Ver. Staten. — In verband met den aanval op den Amerikaanschen consul te Charbin, eenige dagen geleden door Japanners gepleegd, heeft de Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken, Stimson, krachtig geprotesteerd bij den Japanschen gezant te Washington. De minister was niet voldaan over de bereids door de Japansche autoriteiten aangeboden verontschuldigingen.

C. OHICAGO. — Financieele toestand. — De financiën van Chicago verkeeren in een dermate ongunstige positie, dat veertienduizend onderwijzers sedert April 1931 geen vol salaris hebben ontvangen. In totaal is de stad Chicago den onderwijzers $ 20 millioen schuldig. Ongeveer 12.000 kinderen genieten geen onderwijs, daar een groot aantal scholen gesloten is. (Vorig bericht blz. 120 A.)

D. NEDERLAND. — Onderwijs. — Van de hand van Ir. D. J. Kruytbosch, oud-directeur van een rijks-H.B.S. zijn eenige paedagogische studies verschenen, getiteld: Normen ter vergelijking van de resultaten van de eindexamens der Hoogere Burgerscholen. De schrijver toont hierbij aan het volkomen gebrek aan eenig stelsel bij de beoordeeling van de cijferlijsten. Met cijfers wordt hier aangetoond, dat een examinandus welke aan een zekere H.B.S. afgewezen wordt, aan een andere met glans geslaagd zou zijn, alleen maar omdat op de eene school een strengere keuringscommissie was dan op de andere en omdat in het eene geval meer waarde werd gehecht aan bet schriftelijk gedeelte dan aan het mondelinge, bij de vaststelling van het eindcijfer. Daarom en op andere gronden concludeert de schrijver tot verwerping van een eindcijfer. Bij de beoordeeling behoort het cijfer voor het mondelinge gedeelte behaald gescheiden te blijven van dat voor het schriftelijk gedeelte behaald.
De schrijver heeft verder eenige normen ontworpen, welke het mogelijk maken, de cijferlijsten op objectieve wijze onderling te vergeiijken.
(Vorig bericht blz. 154 F.)

E. LUCHTVAART. — Vliegramp van de Ooievaar. — Het volledige rapport van de Siameesche commissie in zake het ongeval te Bangkok is thans bekend. De conclusies uit het zeer omvangrijke rapport luiden als volgt:
De voornaamste reden, die tot het ongeval geleid heeft, was het feit dat het vliegtuig niet van den grond is kunnen loskomen.
De factoren die het toestel beletten om met goed gevolg op te stijgen zijn:
1. De geopende nooduitgang. Het is duidelijk gebleken dat het luik bij den start geopend was. Het is door den startofficier opgemerkt, zoomede door twee andere officieren die in de nabijheid stonden. Ook bij het onderzoek op het verongelukte vliegtuig is gebleken, dat het luik openstond; het werd begraven in de modder gevonden. De positie en de toestand ervan toonden aan, dat ook op het oogenblik van het ongeval het luik geopend is geweest. Het gevolg van een poging tot opstijging met het geopende luik zou zijn: zeker verlies aan stijgvermogen; vergrooting van den luchtweerstand, hetgeen belette de normale vliegsnelheid te verkrijgen; zekere mate van staartlastigheid, veroorzaakt door een draaimoment om het zwaartepunt van het vliegtuig.
2. Onjuiste stuwing van de lading van het vliegtuig. Het totaal gewicht van het vliegtuig bij vertrek uit Don Muang was geringer dan bij vertrek van Alorstar en nog beneden het maximum toelaatbaar gewicht. Toch was het toestel flink belast. De verdeeling van het gewicht was niet zoo gunstig als te Alorstar. De vermindering van gewicht aan brandstof en de vermeerdering met een persoon en bagage veranderden de langsstabiliteit van het vliegtuig en vermeerderden de staartlastigheid.
Het toestel had een verstelbaren stabilisator om bij het laden de verandering in de gewichtsverdeeling te compenseeren. De stabilisator was niet beschadigd. Het onderzoek toonde aan, dat de stabilisator neutraal stond. De machine was niet in het juiste evenwicht om los te komen. Deze beide factoren, het openstaande luik en de onvoldoende stuwing, maakten de machine staartlastig.
Op grond van de gebleken feiten is de commissie van oordeel, dat het vliegtuig niet van den grond los kon komen tengevolge van de volgende combinatie van oorzaken: 1. de nooduitgang boven de bestuurderszitplaats was geopend; 2. de vrij zware last was niet behoorlijk gestuwd; 3. De poging om met den wind mee te starten moest den normalen aanloop ongetwijfeld verlengen. (Vorig bericht blz. 152 N.)

F. HERSTELCONFERENTIE. — Frankrijks standpunt. — De Fransche minister van Financiën. Flandin, heeft in een onderhoud met den Duitschen gezant Von Hoesch verklaard, dat Frankrijk in beginsel bereid is Duitschland een moratorium toe te staan tot uiterlijk 1 Juli 1934. De onvoorwaardelijke annuïteit volgens het Young-plan dient Duitschland echter te blijven betalen; de op deze wijze betaalde bedragen zal Duitschland herkrijgen in den vorm van leeningen op onderpand aan de Rijksspoorwegen.
(Vorig bericht blz. 155 D.)

G. TURKSCH-ITALIAANSCHE SAMENWERKING. — Eilanden-kwestie geregeld. — Door de Italiaansche en Turksche zaakgelastigden is de conventie tot vaststelling van de grens ter zee tusschen Italië en Turkije onderteekend. Hierdoor is een eind gemaakt aan het geschil, dat bestond ten aanzien van eenige eilanden en eilandjes, gelegen langs de kust van Anatolië.

H. ITALIE. — Fascisme. — De in 1925 uitgevaardigde beperkende bepalingen voor de opneming van nieuwe leden in de fascistische partij zijn opgeheven. De nieuwe secretaris van de fascistische partij Starace heeft in een circulaire medegedeeld, dat ieder „goed Italiaan" voortaan tot de fascistische partij kan toetreden, mits hij kan wijzen op een politiek en moreel zuiver verleden. (Vorig bericht blz. 89 D.)

I LANDBOUW. — Kruising van tarwe en rogge. — Sir Rowland Biffen, een bekende professor in de agrarische botanie, is er in geslaagd een aantal vruchtbare kruisingen tusschen rogge en tarwe te kweeken, waarvan men verwacht, dat zij tot zeer gunstige resultaten, ook op armen grond, zullen leiden.

K. OUSTRIC-AFFAIRE. — Oustric veroordeeld. — De bankier Oustric is tot 18 maanden gevangenisstraf veroordeeld. (Vorig bericht blz. 17 E.)

L. SCHAATSENRIJDEN. — Wereldrecord 10.000 Meter. — De Noorsche hardrijder Ballangrud heeft de 10.000 M. gereden in 16 min. 46,6 seconden en hiermede het record van den Noor Carlson, welke dezen afstand aflegde in 17 min. 17,4 sec., verbeterd.

A. ENGELAND. — Ronde-Tafel-Conferentie in zake Birma. — De Birmaansche Ronde-Tafel-Conferentie heeft een rapport samengesteld, waaraan wij het volgende ontleenen:
Buiten en behtlve de gewone bevoegdheden betreffende het terugzenden, het reserveeren en het weigeren van wetgevende maatregelen, moet de gouverneur alle ncodige bevoegdheden hebben om hem in staat te stellen zich te kwijten van zijn speciale verantwoordelij'iheden, met inbegrip van de bevoegdheid tot het verkrijgen van de noodige fondsen.
Bovendien mag er geen sprake zijn van discriminatie tegen bestaande minderheden of handelsbelangen.
(Vorig bericht blz. **116 G.**)

E. **VEREENIGDE** STATEN. — Zilver als betaalmiddel. — Bij den senaat is een wetsontwerp ingediend, waarbij den buitenlandschen regeeringen wordt toegestaan, hun schulden aan de Ver. Staten in zilver te betalen.

C. AMSTERDAM, — Kamer van Koophandel. — De heer Gottfr. H. Crone is gekozen tot voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel. **(153** L.)

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Standpunt der Vereenigde Staten. — Staatssecretaris Stimson heeft verzekerd, dat noch Washington noch de Amerikaansche ontwapeningsdelegatie een bespreking te Genève nopens het schrappen der oorlogsschulden zal toestaan.
De Amerikaansche deelneming aan de ontwapeningsconferentie verplicht de Vereenigde Staten noch juridisch noch moreel tot den Volkenbond toe te treden. (Vorig bericht blz. **158 A.**)

6 JANUARI 1932

E. SOVJET-RUSLAND. — Uitbreiding van Tweede Vijfjarenplan. — Op instigatie van den Raad van Volkscommissarissen der Sovjet Unie is thans een wetenschappelijke expeditie gezonden naar Tadschikistan ten einde een onderzoek in te stellen naar de bodemgesteldheid. De expeditie bestaat uit 70 geleerden. De kosten worden geraamd op 2 millioen roebel. Nagegaan zal worden in hoeverre Tadschikistan in het Tweede Vijfjarenplan zal kunnen worden opgenoinen. (Vorig bericht blz. **138** I.)

F LETLAND. — **Suikermonopolie.** — Volgens een mededeeling in de Letlandsche staatscourant is in Letland een staatsmonopolie voor suiker ingevoerd. Indien de binnenlandsche industrie de consumptie niet zou kunnen dekken, zou het Ministerie van Financiën suiker in het buitenland koopen.

G. KATHOLICISME. — Bisschopswijding van Mgr. **Verriet.** — De nieuwe missiebisschop van Curaçao, Mgr. Verriet, is door Mgr. Jansen als zoodanig gewijd.

H. OUSTRIC-AFFAIRE. — Leden van het Legioen van Eer voor het gerecht. — Een twaalftal leden van het Legioen van Eer zijn voor het Hof van Appel gedagvaard in verband met de Oustric-affaire. Onder hen bevinden zich verscheidene zeer hooggeplaatste personen, zooals graaf de Saint-Aulaire, Fransch ambassadeur en administrateur van de Holding Française (Holfra) en M. Georges Privat-Deschanel, secretaris-generaal van het Ministerie van Financien. (Vorig bericht blz. **158 K.**)

I. NEDERLANDSCH **OOST-INDIE.** — Bali door een orkaan geteisterd. — Het Westelijk deel van Bali is den derden Januari door een orkaan eri bandjirs geteisterd, tengevolge waarvan 4 nieuwe bruggen zijn weggeslagen. De totale schade aan wegen, bruggen, telefoon enz. wordt voorloopig geraamd op f 200.000. Ook is zeer veel vee verloren gegaan; het staat nog niet vast hoeveel menschenlevens te betreuren zijn.

K. RIJNSCHEEPVAART. — Samenwerking. — In verband met de verscherping in den toestand in de Rijnscheepvaart, zijn te Duisburg besprekingen gehouden tusschen vertegenwoordigers van Duitsche en Nederlandsche Schippersbonden.
De volgende voorstellen zijn eenstemmig goedgekeurd:
1. Den leden van den Duisburgschen particulieren schippersbond wordt aangezegd zich in Rotterdam slechts tot het pas opgerichte Nederlandschc bevrachtingskantoor te wenden.
2. De Nederlandsche bonden zullen hun leden bewegen zich in Duisburg-Ruhrort slechts te bedienen van het bevrachtingskantoor aldaar.
3. In verband met de onmogelijkheid alle Nederlandsche schippers bij het Duisburgsche bevrachtingskantoor aan te sluiten, is het plan gevormd aldaar twee lijsten aan te leggen en wel voor niet-leden en voor de leden. Een benadeeling of bevoorrechting van Nederlandsche of Belgische schippers zal in geen opzicht worden geschapen. De nieuwe regeling zal onmiddellijk uitgevoerd worden.
4. Gestreefd zal worden naar een internationale regeling in zake nacht- en Zondagsrust in de Rijnscheepvaart.

L. SYRIE. — Verkiezingen. — De gematigde elementen hebben bij de verkiezingen in Syrië een groote overwinning behaald; zij verkregen nl. 49 zetels terwijl de Nationalisten slechts 5 zetels behaalden.

M. ENGELAND. — Sir John **Simon** over de douanevoorschriften. — De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in een persconferentie verklaard, dat de douanevoorschriften slechts noodmaatregelen zijn geweest. Het is absoluut onjuist, dat de getroffen maatregelen onderdeelen zijn van een reeds vastgestelde douanepolitiek.
(Vor. ber. blz. **152 C.**)

7 SANUARI 1932

N. BULGARIJE. — Belangrijke verklaring van premier Muschanoff. — Minister-president Muschanoff, die tezamen met den Bulaaarschen minister van Financiën binnenkort naar Genève zal vertrekken, heeft verklaard, dat de toestand buitengewoon verslechterd is, hoewel Bulgarije alle voorschriften van de financieele commissie te Genève, in het bijzonder ten aanzien van vergaande beperkingen, heeft uitgevoerd.
De deviezendekking der Nationale Bank is zoo ingekrompen, dat Bulgarije ter handhaving van de valuta om buitenlandsche hulp zal moeten verzoeken. Dit zal in Genève geschieden, aangezien Bulgarije anders onmogelijk zijn financieele verplichtingen zal kunnen nakomen.
In verband met de binnenkort te houden ontwapeningsconferentie wees Muschanoff op de eenzijdige ontwapening van zijn land. Bulgarije verwacht dienovereenkomstig ook de ontwapening van anderen. Ter vermindering van zijn legerbegrooting zal Bulgarije de afschaffing van het huurleger en de wederinstelling van den algemeenen dienstplicht op beperkte schaal doorvoeren. (Vor. ber. blz. 44 *C.)*

O. ENGELAND. — **Credieten** op korten termijn. — De gemeenschappelijlie commissie van banken en accepthuizen heeft zich uitgebreid tot een gemeenschappelijke commissie van Engelsche crediteuren op korten termijn, waardoor het ledental zoodanig is vergroot, dat alle betrokken belangen thans in de commissie vertegenwoordigd zijn.
Behalve het reeds genoemde werkcomité voor de Duitsche particuliere schulden op korten termijn

zullen nog twee andere comité's gevormd worden en wel één voor de Hongaarsche en Oostenrijksche schulden op korten termijn en één voor de Duitsche gemeenteleeningen op korten termijn. (V. b. 19 **O.**)

A. VOLKENBOND. — Conventie tot regeling van den werktijd der **mijnwerkers.** — Tusschen de vertegenwoordigers van de regeeringen van België, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Nederland en Tsjechoslowakije, de zeven staten, wier ratificatie voor de inwerkingtreding der conventie in zake den werktijd der mijnwerkers noodzakelijk is, zijn besprekingen gehouden over de mogelijkheid van een spoedige gelijktijdige ratificatie. Deze besprekingen zijn zonder definitief resultaat geëindigd.
De meeste regeeringen, o.w. ook de Nederlandsche, verklaarden zich tot een spoedige gelijktijdige ratificatie bereid, doch Duitschland en België maakten bezwaren. De besprekingen zijn verdaagd tot de volgende internationale arbeidsconferentie.

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. - Enquête-commissie voor **Mandsjoerije.** — De Enquête-commissie van den Volkenbond, die een onderzoek zal instellen naar den toestand in Mandsjoerije, is thans definitief gevormd en zal tegen het ,einde van Januari haar reis naar Mandsjoerije aanvaarden.
Leden van de commissie zijn de Engelsche vertegenwoordiger Lord Lytton, die voorzitter der commissie is, de Duitsche voormalige gouverneur van Duitsch-Oost-Afrika Schnee, de Fransche generaal Claudel, de Amerikaansche generaal MacCoy en de voormalige Italiaansche ambassadeur Aldobrandi. (156 **D.**)

C. DRESDEN. — **Betalingsmoeilijkheden.** — Nadat Dortmund als eerste groote Duitsche stad haar betalingen met ingang van 1 Januari op den amortisatie- en rentedienst der gemeenteschulden niet meer kon verrichten, is thans ook de stad Dresden niet in staat over Januari de rente te betalen op de binnenlandsche schulden op korten termijn.

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Negen-**Mogendheden-Verdrag. — De onderteekenaars van het Negen-Mogendheden-Verdrag van 1922 hebben besloten om onder beroep op dit verdrag op te treden voor de territoriale en politieke onaantastbaarheid van China. (Vorig **bericht** blz. 160 B.)

E. FRANKRIJK. — Minister Maginot overleden. — De Fransche Minister van Oorlog, Maginot, is op bijna 55-jarigen leeftijd overleden.

F. ENGELAND. — **Drankvraagstuk.** — De commissie, belast met het bestudeeren van den handel in spiritualiën in Engeland, heeft een meerderheidsrapport, onderteekend door 16 van de 19 leden, uitgebracht, waarin o.a. wordt aangedrongen op een spoediger vermindering van het aantal vergunningen tot verkoop van sterken drank, voorlichting in de scholen in zake het gebruik van alcohol, invoering van een algemeen sluitingsuur voor vergunningen om 10 uur 's avonds, en instelling van een nationale commissie tot toezicht op den handel in spiritualiën. Drooglegging werd niet voorgesteld.

G. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Verscheidene vooraanstaande Indische leiders en staatslieden hebben de uitnoodiging van den Indischen onderkoning aanvaard tot een bijeenkomst te Delhi om over den door de jongste gebeurtenissen geschapen toestand te beraadslagen.
De bijeenkomst zal nog deze week plaats hebben. De uitnoodiging geschiedde naar aanleiding van een verklaring van Sir Tedzj Saproe, dat de onderkoning een conferentie van Indische leiders diende bijeen te roepen, die bereid waren zich vrij over de constitutioneele zaken uit te spreken. (Vor. ber. blz. 157 P.)

R. SCANDINAVISCHE CONFERENTIE. — Overeenstemming bereikt. — De conferentie der drie Scandinavische ministers van Buitenlandsche Zaken is op 7 Januari 1931 beëindigd. De ministers besloten vertegenwoordigers van de drie landen te benoemen, die voor alle economische maatregelen in permanent contact met elkaar zullen blijven.

I. JEF **DENIJN.** — Eere-beiaardier. — Aan den wereldberoemden Mechelschen beiaardier Jef Denijn is op zijn verzoek eervol ontslag verleend; hem werd den titel van eere-beiaardier toegekend. (V. **b. 38** C.)

K. DUITSCHLAND. — **Chèques** door Duitsche **regeering** gemerkt. — Van 10 Januari a s. af zal de verzending van binnenlandsche cheques naar het buitenland zonder goedkeuring van het departement van Financiën van het betrokken Duitsche land, strafbaar zijn. Voor cheques, die zonder verzendingsmerk uit Duitschland binnenkomen, kan de buitenlandsche houder slechts in uitzonderingsgevallen de tegenwaarde ontvangen. Aanbevolen wordt, zuike chèques aan den afzender terug te zenden en daarentegen cheques met een merk van goedkeuring van het betrokken departement of met een merk van algemeene goedkeuring te eischen. Duitsche banken zijn niet in staat voor buitenlanders achteraf de goedkeuring te verkrijgen.

L. CHINA. — Gedelegeerde te Genève. — Tot opvolger van dr. Sze te Genève heeft de Chineesche regeering den Chineeschen gezant te Washington, Jen benoemd.

M. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Comité Ponden-leeningen. — Het comité Ponden-leeningen Ned.-Indië deelt het volgende mede:

1. dat het door den rechter zoo noodig tot in hoogste instantie zal laten uitmaken welke de verplichting van Ned.-Indië t.a.v. betaling van coupon en hoofdsom der pondenleeningen is.

2. dat deelnemers aan de actie van het comité de vervallende coupons kunnen verzilveren, maar dat maatregelen zijn getroffen, (doch alleen voor deelnemers) ter voorkoming van verwerking van rechten op voldoening van hoofdsom en rente in *f,* door acceptatie van betaling van rente-bedragen naar papierponden.

3. dat bij daling van het huidig Eng. £ tot b.v. f 6, overeenkomstig het Marken-arrest van den Hoogen Raad, tweemaal het nominaal Pondbedrag der obligaties zal moeten worden betaald, daar het papieren £ naar de meening van het comité (en met hem van vele bekwame economen en juristen) niet is een gedeprecieerd Pond Sterling (in goud inwisselbaar), doch de nieuwe, gangbare geldeenheid van Engeland.

N. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Nota** van de **Vereenigde** Staten aan Japan. — Stimson, de Amerikaansche minister van Buitenl. Zaken,' heeft de volgende nota aan de Japansche regeering gezonden en afschrift hiervan doen toekomen aan de onderteekenaars van het z.g. Negen-Mogendheden-Verdrag.
„Door de jongste operaties te Tsjintsjau is het laatste overblijfsel van het gezag der regeering van de Chineesche republiek in Mandsjoerije, zooals dat vóór den 18den September 1931 bestond, vernietigd. De regeering der Vereenigde Staten blijft vertrouwen, dat de arbeid der neutrale commissie, welke krachtens machtiging van den Volkenbondsraad wordt gevormd, een definitieve oplossing der tusschen China en Japan bestaande moeilijkheden zal [illegible] Amerikaansche regeering [illegible] echter onder de huidige omstandigheden en met het oog op haar eigen richten en verplichtingen, haar taak, zoowel de regeering van Japan als die van China er van te verwittigen, dat zij de wettigheid van een eventueele de facto bestaande

situatie niet zal kunnen erkennen, en evenmin een verdrag of overeenkomst tusschen deze beide regeeringen of haar vertegenwoordigers gesloten, waardoor afbreuk wordt gedaan aan de verdragsrechten der Vereenigde Staten, of aan die van Amerikaansche onderdanen in China, of aan de gebieds- en gezagsintegriteit van de Chineesche republiek, dan wel aan de internationale politiek met betrekking tot China, welke als de ,,politiek van de open deur" bestempeld pleegt te worden." (Vor. ber. blz. 160 D.)

A. VITAMINE *„C".* — In koffie niet aangetoond. — Op grond van de mededeelingen van von Hahn, dat koffie vitamine C bevat, zijn nadere onderzoekingen gedaan, teneinde hieromtrent zekerheid te krijgen. Als proefdieren werden marmotten gebruikt; de proeven konden echter het resultaat van von Hahn niet bevestigen. (Vorig bericht blz. 123 E.)

B. DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932. — De rijkskanselier dr. Brüning heeft een onderhoud gehad met Hitler, den leider der Nationaal-Socialisten en met de sociaal-democratische leiders Wels en Breitscheid, over een everitueele verlenging der ambtsduur van Hindenburg. In geen van beide gevallen hebben deze besprekingen tot een definitief resultaat geleid.

C. ENGELAND. — Kerkelijk huwelijk voor gescheiden personen verboden. — De aartsbisschop van Canterbury, Dr. Lang, heeft het sluiten van een kerkelijk huwelijk voor personen die gescheiden zijn, verboden. Bovendien is een dergelijke verbodsbepaling afgekondigd voor niet-gedoopte personen en voor diegenen, welke in een zekere graad van bloedverwantschap tot elkaar staan.
Tevens veroordeelt dr. Lang de geboortebeperking, waaraan de meerderheid der Engelsche bisschoppen in 1930 haar voorwaardelijke goedkeuring heeft gehecht.

D. VOLKENBOND. — Steenkoolconferentie. — De Engelsche mijneigenaars hebben besloten geen deel te nemen aan de door den Volkenbond bijeengeroepen internationale conferentie, waar de mogelijkheid zal worden onderzocht van een internationale overeenkomst in zake de verdeeling van steenkool over de wereldmarkt. Dit besluit is genomen naar aanleiding van de handelspolitiek van verschillende Europeesche landen, welke in de laatste maanden den internationalen toestand op de kolenmarkt veel ernstiger en slechter heeft gemaakt. Speciaal geldt dit voor Frankrijk, dat de invoerrechten voor Engelsche steenkool heeft verhoogd.
De voorzitter der Engelsche steenkoolexporteurs zal thans, op verzoek der Engelsche regeering, deelnemen aan de conferentie.

E. MINISTER **DECKERS.** — Reis naar Ned. Oost-Indië. — De Minister van Defensie, mr. dr. Deckers, is naar Ned.-Indië vertrokken. ,,Deze reis heeft", aldus verklaarde de minister, ,,ten doel het bezichtigen van de instellingen van de marine in Indië. terwijl natuurlijk ook een persoonlijk onderzoek naar de noodzakelijkheid van den derden kruiser zal worden ingesteld. (Vor. ber. **Kruiserbouw,** 137 B.)

8 JANUARI 1932

F. **ENGELAND.** — Birma-Ronde-Tafel-Conferentie. De Birma-Ronde-Tafel-Conferentie is gereed gekomen met hare werkzaamheden. Met algemeene stemmen werd een resolutie aangenomen, waarin aan koning George ongeschokte loyaliteit wordt betuigd. In zijn slotwoord zeide de voorzitter der conferentie, Lord Peel, dat sommige gedelegeerden misschien te veel aandacht hadden geschonken aan de Safeguards en contrôles, die gereserveerd bleven voor den gouverneur en zich niet voldoende bewust waren geweest van de enorme overdracht van werkelijke contrôle op zaken, die onder de ontworpen constitutie aan de Birmeesche regeering zal geschieden. De groote reeks van betrokken provinciale en centrale onderwerpen vormen een geweldige nieuwe verantwoordelijkheid voor de Birmeesche wetgeving en uitvoerende macht. (Vorig bericht blz. 159 A.)

G. OOSTENRIJK. — **Staking** der **Stillhalte-betalingen.** — De Oostenrijksche Nationale Bank heeft den particulieren banken, met uitzondering van de Kreditanstalt, die door speciale overeenkomsten met de schuldeischers een bijzondere positie inneemt, medegedeeld, dat zij van 10 Januari af nauwelijks in staat zal zijn de voor de Stillhalte-betalingen noodzakelijke deviezen ter beschikking te stellen.
Dientengevolge zal een nieuwe conferentie der particuliere buitenlandsche schuldeischers onder deelneming van den Nederlandschen adviseur van de Oostenrijksche Nationale Bank, Prof. Bruin, bijeengeroepen worden, teneinde een nieuwe regeling te ontwerpen van de Stillhalte-overeenkomst. Deze overeenkomst, die eind Augustus 1931 tot stand is gekomen, bepaalt, dat de rembourscredieten in 7 driemaandelijksche termijnen van 15%, de laatste van 10% en de eigenlijke contante credieten in 4 gelijke driemaandelijksche termijnen moeten worden terugbetaald. In den tijd van het afsluiten van deze overeenkomst bedroeg de totale schuld aan het buitenland welke onder de overeenkomst viel, ruim 30 millioen dollar.

H. DUITSCHLAND. — Volksbegehren in Oldenburg. — Volgens de laatste mededeelingen zijn voor het nationaal socialistisch Volksbegehren in zake ontbinding van den Landdag meer dan 20.000 handteekeningen verzameld. Hiermede wordt voldaan aan het bij de wet vereischte aantal tot het houden van een referendum.

I. ENGELAND. — Lloyd George voor schrapping der herstelbetalingen. — In een onderhoud met een verslaggever van de „Daily Herald" verklaart Lloyd George zich ten volle voor volledige schrapping der herstelbetalingen en oorlogsschulden. De oorlogsschulden en de herstelbetalingen zijn zoo nauw met elkaar verbonden, dat een schrapping van beide noodzakelijk is om ook slechts maar de geringste mate van welstand in de wereld te herstellen.

K FRANKRIJK. — Herriot tegen schrapping dei* herstelbetalingen. — In de „Petit-Parisien" geeft de oud-Minister-president Herriot een overzicht van den internationalen toestand. In zeker opzicht moet zijn artikel beschouwd worden als een antwoord op de eischen van het radicaal-socialistische blad ,,La Dépêche de Toulouse", dat volledige schrapping van de herstelvorderingen van Frankrijk had geëischt. Herriot keert zich tegen dezen eisch en stelt zich op het standpunt der Fransche regeering, in zooverre hij ook een tijdelijk beperkt moratorium wil, dat waarborgen biedt voor de hervatting der herstelbetalingen door Duitschland. (Vor. ber. blz. 132 D.)

L. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — De derde president van het Pan-Indische congres, Asariu. werd evenals de secretaris-generaal van het congres, Daulatram, gearresteerd en naar de gevangenis overgebracht.
Talrijke autoriteiten te Bombay hebben bijzondere volmachten ontvangen, waarbij zij maximumstraffen van zeven jaren kunnen opleggen in plaats van tot twee jaren zooals tot nu toe het geval was.
Een nieuw decreet machtigt de regeering in speciale gevallen bijzondere rechters aan te wijzen, die doodvonnissen of verbanningen zullen kunnen uitspreken.
(Vorig bericht blz. 160 G.)

A. **JAPAN.** — Aanslag op den keizer. — Tijdens een rit van den Japanschen keizer door Tokio is een bomaanslag gepleegd. De helsche machine ontplofte juist voor het rijtuig van den keizer, met het gevolg, dat de paarden voor het rijtuig gedood werden. Keizer Hiro Hito kwam met den schrik vrij en liep geen enkele verwonding op.
De dader is een Koreaansch communist; hij had nog een tweede bom bij zich, doch vond geen gelegenheid meer deze te werpen, aangezien hij terstond door de politie werd gearresteerd.

B JAPAN. — Ministerie afgetreden. — Ministerpresident Inoekai heeft den keizer het ontslag van het Japansche kabinet aangeboden.
Aangezien geen nadere bijzonderheden bekend zijn omtrent de politieke redenen, die tot dit ontslag aanleiding konden geven en er, voor zoover bekend is, in zake het Japansche optreden in Mandsjoerije in Japansche regeeringskringen volledige homogeniteit heerscht, wordt er aan herinnerd, dat het een Japansche zede is, dat het kabinet na een aanslag op den keizer zijn ontslag aanbiedt. (Vor. ber. blz. **136** A.)

C. GENEESKUNDE. — Postvaccinale encephalitis. — In een studie van Dr. J. K. F. Rassers uit deze de meening, dat de postvaccinale encephalitis zou worden veroorzaakt deels door 't virulenter worden van de pokstof, deels door 't toenemende zoutgebruik van den cultuurmensch. Het NaCl zou n.l. het ontstekingwerende calcium uit de huid verdringen en den cultuurmensch vatbaarder maken voor allerlei infectieziekten.
De grootere virulentie der vaccine zou ook veroorzaakt zijn door de verarming van de kalverenhuid aan calcium tengevolge van toenemend zoutgebruik door 't vee. (Ned. Tijdschr. voor Geneesk.)

D. DUITSCHLAND, — Presidentsverkiezing. — Hindenburg heeft verklaard, dat hij bereid is, zich candidaat te stellen voor de Presidentsverkiezing in 1932. Zijn ambtsperiode zou dan slechts een jaar duren. Hij stelde echter als voorwaarde, dat zijn verkiezing door alle groote partijen bewerkt zou worden. (Vorig bericht blz. **161** B.)

E. DUITSCHLAND. — Herstelbetalingen. — De Duitsche rijkskanselier, Dr. Bruning, heeft met den Engelschen ambassadeur te Berlijn een onderhoud gehad over de herstelbetalingen en er bij die gelegenheid op gewezen, dat Duitschland niet over de middelen beschikt om de herstelbetalingen voort te zetten. (Vorig bericht blz. **157** L.)

9 JANUARI **1932**

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Geen Britsche nota aan Japan. — Het Britsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken publiceert de volgende verklaring in zake de Mandsjoerijsche kwestie:
De Engelsche regeering houdt aan de „open-deur" politiek voor den internationalen handel in Mandsjoerije vast, die door het Negen-Mogendheden-Verdrag in Washington werd gegarandeerd. Sedert de jongste gebeurtenissen in Mandsjoerije stelde de Japansche afgevaardigde in den Volkenbondsraad te Genève vast, dat Japan in Mandsjoerije de voorvechter van de grondstelling van gelijke activiteitsmogelijkheden en van open-deur politiek voor de economische belangen van alle landen is. Verder verklaarde de Japansche Minister-president op 28 December, dat Japan aan de open-deur politiek vasthoudt en gaarne inmenging en medewerking van het buitenland aan Mandsjoerijsche ondernemingen zou zien. Met het oog hierop houdt de Engelsche regeering het niet voor noodzakelijk om eenige officieele nota aan de Japansche regeering te zenden in den zin, waarin de Amerikaansche regeering dat heeft gedaan. Alleen is den Japanschen gezant verzocht om van zijn regeering de bevestiging van deze verzekering te verkrijgen. (Vorig bericht blz. **160** N.)

G. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd.** — Dr. Ansari, de derde voorzitter van het Congres, is tot zes maanden gevangenisstraf en een geldboete van 200 roepies veroordeeld.
De communistenleider Roy is te Cawnpore wegens deelneming aan een samenzwering tot 12 jaar deportatie veroordeeld. (Vorig bericht blz. **161** L.)

H. **SCHAATSENRIJDEN.** — Europeesche kampioenschappen. — De te Davos gehouden wedstrijden om het Europeesche kampioenschap schaatsenrijden, 500 en 5000 meter zijn gewonnen door den Fin Thunberg. De Hollander Schenk werd op de 500 meter no. 5; op de 5000 meter werd de Hollander Heiden vierde. (Vorig bericht blz. **158** L.)

I. SCHAKEN. — Tournooi te Hastings. — De uitslag van het schaaktournooi te Hastings luidt als volgt: 1. Flohr 8, 2. Kashdan 7½, 3. Euwe 5, 4. Sultan Kahn 4½. Verder behaalden Jackson, Miss Menchik, Stoltz en Yates 4 punten, Thomas en Mitchell 2 punten.
In het premier reserve-tournooi werd Noteboom derde. In het major-tournooi behoorde de Nederlander Prins niet tot de prijswinnaars. (V. b. **139 C.)**

K. PHILIPPIJNEN. — Gouverneur. — Tot opvolger van Davis, Gouverneur-Generaal van de Philippijnen, is benoemd Th. Roosevelt.

L. **BELGIE.** — Buitenlanders. — In 1931 waren in België 316.982 buitenlanders gevestigd, w.o. 70.000 Franschen, 64.000 Nederlanders, 40.000 Polen, 35.000 Italianen, 13.000 Duitschers, 11.000 Engelschen, 10.000 Luxemburgers, 9000 Russen, 7000 Zwitsers en 2000 Amerikanen.

M. JAPAN. — Ministerie. — De Japansche keizer heeft de ontslagaanvrage van het kabinet niet aanvaard; dit heeft daarop besloten in zijn geheel in functie te blijven. (Vorig bericht blz. **162** B.)

N. HERSTELCONFERENTIE. — Datum vastgesteld, — Door de deelnemende staten aan de conferentie te Lausanne is bepaald, dat deze conferentie op 25 Januari 1932 zal aanvangen. (Vor. ber. blz. **158** F.)

O. VEREENIGDE STATEN. — Rapport omtrent **Billings en Mooney.** — De indertijd door de juri - sche Wickersham-commissie ingestelde sub-commissie heeft aan den Senaat rapport uitgebracht over het geval van de gevangenneming van de arbeidersleiders Thomas Mooney en Warren Billings, die in verband met den bomaanslag te San Francisco in 1916 werden gearresteerd en gevangen gezet. De commissie verklaarde, dat de gevangenhouding van Billings en Mooney een carricatuur van rechtspleging was en slechts mogelijk was door rechtsverkrachting en unfaire propaganda van de zijde der staatsautoriteiten.

P. HERSTELSCHULDEN. — Flandin over de verklaring van Bruning. — De Fransche Minister van Financiën, Flandin, heeft in zake de verklaring van den Duitschen rijkskanselier het volgende aan de pers medegedeeld:
Wanneer de verklaringen, die men den rijkskanselier toeschrijft, juist zijn, en de Duitsche regeering niet meer de verplichtingen van het Young-plan en het Verdrag van Versailles wil nakomen, dan zou dat beteekenen, dat Duitschland een eind wil maken aan het Young-plan en het Verdrag van Versailles. Bevestiging van dit bericht dient te worden afgewacht. Geen Fransche regeering zal de opzegging van de

vrijwillig onderteekende verdragen kunnen aanvaarden. Wanneer de conferentie van Lausanne wordt voorafgegaan door dergelijke verklaringen over nietbetaling, is de conferentie overbodig.
(Vor. ber. **Verklaring** van **Brüning, 162** E.)
(Vorig bericht Herstelschulden, 161 K.)

A. DENEMARKEN. — Arbeidscontracten opgezegd. — Naar het Deensche blad „Politiken" meldt, hebben vrijwel alle groote Deensche vakbonden de afloopende arbeidscontracten opgezegd, waarbij meer dan **100.000** werklieden betrokken zijn. De vakbonden hebben als motief voor deze opzegging aangevoerd, dat een min of meer belangrijke stijging van het prijsniveau kan worden verwacht, zoodat de arbeiders niet langer dan voor den duur der loopende contracten aan de oude loontarieven gebonden willen zijn.
Op een bevolking van 3½ millioen inwoners telt Denemarken thans **115.000** werkloozen.

10 JANUARI **1932**

B. LENINGRAD. — **Bevolking.** — Op **1** Januari **1932** bedroeg de bevolking van Leningrad **2.733.000** inwoners, waardoor Leningrad de zevende plaats onder de wereldsteden zou innemen. (Vor. ber. blz. **89** M.)

C. KOOLMONOXYDE. — Nieuw-ontdekte bron voor **koolmonoxyde-vergiftiging.** — Op een der Britsche oorlogsschepen is een arbeider, die een, gedurende zeer langen tijd afgesloten ruimte binnentrad, aan CO-vergiftiging overleden. Bedoelde ruimte was geverfd met een mengsel, dat gekookte lijnolie bevatte. Uit onderzoekingen is nu gebleken, dat drogende lijnolie bij onvoldoende ventilatie, door vermindering van zuurstof en vermeerdering van CO_2 en CO, een bron van koolmonoxyde-vergiftiging kan zijn.
(Ned. Tijdschr. voor Geneesk.)

D **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Antwoord van Japan aan de **Vereenigde** Staten. — De Japansche nota van antwoord op de Amerikaansche nota houdt in hoofdzaak het volgende in:

„De militaire maatregelen in het gebied van Kintschau hebben geen ander doel dan de ongeregelde Chineesche troepen en de bandieten te verdrijven. Dit geschiedt overeenkomstig het besluit van den Volkenbondsraad d.d. **10** December j.l.
Japan als onderteekenaar van het Negen-Mogendheden-verdrag heeft niet de bedoeling China's onafhankeliikheid of de „open-deur-politiek" in Mandsjoerije te "schenden.
Japan wenseht dat het Mandsjoerijsche geschil wordt bijgelegd en zal daarbij de beide volgende gezichtspunten in acht nemen:

1. Geenerlei maatregelen, die in strijd zijn met het Kelloggpact, zullen worden genomen;

2. Japan is voornemens geenerlei nieuw verdrag of nieuwe overeenkomst met China in de Mandsjoerijsche kwestie te sluiten;

Japan wenscht evenwel een staking van de systematische anti-Japansche beweging in China en de erkenning van de tusschen Japan en China bestaande verdragen." (Vorig bericht blz. **162** F.)

E **BRITSCH-INDIE.** — **Onafhankelijkheidsstrijd.** — Mevrouw **Gandhi** gearresteerd. — Naar thans gemeld wordt, zijn ook de echtgenoote van Gandhi en Miss Slade gearresteerd. (Vorig bericht blz. **162 G.**)

F. VEREENIGDE STATEN. — **Tariefwetgeving.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft een door de democraten ingediend wetsontwerp aangenomen, waarin bepaald wordt, dat de volmachten voor de tariefwetgeving zullen worden overgedragen van den president aan het Congres.
Men verwacht intusschen, dat het wetsontwerp in den Senaat zal worden verworpen, of dat, wanneer dit niet geschiedt, president Hoover zijn veto erover zal uitspreken.

G. VEREENIGDE STATEN. - Internationale **Douane**aonferentie voorgesteld. — In een door het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden aangenomen wetsontwerp wordt o.a. voorgesteld een internationale conferentie bijeen te roepen, welke over een verlaging van de douanetarieven zou moeten beraadslagen.

11 JANUARI **1932**

H. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — De American Federation of Labor, het Amerikaansche Vakverbond, raamt het aantal werkloozen in de Ver. Staten thans op 8 millioen. Met hun gezin en de van hen afhankelijke personen bedraagt het totaal aantal slachtoffers der werkloosheid naar schatting ongeveer **20** millioen. (Vorig bericht blz. **109 A.)**

I. JOODSCHE **PROBLEMEN.** — **Zionisme.** — Het lid van het executief comité der Zionistische wereldorganisatie, Prof. Brodetsky, heeft op de jaarvergadering der Zionistische federatie te Londen de bestuurspolitiek in Palestina gedurende de laatste 6 maanden onbevredigend genoemd. Hij noemde deze politiek onvereenigbaar met het mandaat en zelfs met den brief van den Premier aan Dr. Weizmann, speciaal ten opzichte van de immigratie. Ten slotte werd een motie aangenomen, behelzende, dat zoolang de Joodsche immigratie in Palestina niet vergemakkelijkt werd, het Joodsche volk niet van meening kon zijn, dat Groot-Britannië zijn plechtige belofte nakwam. (Vorig bericht **blz. 126** D.)

K. NEDERLAND. — Collectieve **arbeidsovereenkomsten.** — Het centraal bureau voor de statistiek deelt de volgende gegevens mede omtrent den stand der collectieve arbeidsovereenkomsten in **1931.**
Na een periode van teruggang na **1920,** heeft men in het tijdvak **1926—1930** een gestadige uitbreiding kunnen waarnemen van de aantallen overeenkomsten en daarbij betrokken ondernemingen en werknemers. Deze groei is in **1931** tot stilstand gekomen, ten gevolge van de economische crisis. Het aantal onder collectieve contracten werkende arbeiders nam in het afgeloopen jaar — vergeleken met **1930** — af met ruim **27.000,** terwijl daarentegen het aantal ondernemingen vrijwel gelijk bleef, een verschijnsel, dat duidt op inkrimping van personeel.
Na **l** Juni 1931 (den datum, waarop de statistiek gebaseerd is) is deze teruggang nog sterker geworden, o.m. doordat eenige belangrijke overeenkomsten beëindigd en tot dusver niet weer vernieuwd zijn, zooals de overeenkomsten in de metaalindustrie, de havenbedrijven in Amsterdam en Rotterdam., zoomede voor de schepelingen ter koopvaardij.
Vergeleken met **1930** hadden een hooger contractloon o.a. typografie-arbeiders en boekbinders, monteurs in de verwarmingsindustrie, enkele groepen arbeiders in de Waalsteenindustrie. Een lager loon hadden o.a. landarbeiders in verschillende plaatsen, arbeiders in exportslachterijen te Oss, in beetwortelsuikerfabrieken te Groningen en Hoonkerk. alsmede een aantal categorieën van arbeiders–in de sigarenindustrie en het scheepsipersoneel ter koopvaardij.

L. **NEDERLANDSCH** OOST-INDIE. — Economische toestand. — De voorzitter van den Volksraad, de Heer J. W. Meyer Ranneft, heeft bij de opening van de zitting van den Volksraad verklaard, dat sedert de instelling van den Volksraad, de economische toestand nog nooit zoo ernstig is geweest. De begrooting werd van f 500.000.000 teruggebracht op f **300.000.000**en laat nog een tekort van f **150.000.000.**

De oorzaak hiervan ligt buiten Ned.-Indië. De wereldconstellatie wijzigde zich in Indië's nadeel. De waarde van den export daaide tot minder dan de helft. Niettemin zijn er Zichtpunten indien de vrede gehandhaafd blijft. Spr. wees op den ruimen voedselvoorraad en de toenemende technische ontwikkeling, welke moed geven om de depressie te doorstaan.
De voorzitter verklaarde tenslotte, dat men met bezuiniging alleen er niet meer komt; nu blijven alleen nog over stopzetting van werken, ontslag van personeel, salariskorting en belastingverhooging. Dit alles is pijnlijk, vooral omdat de helft der ontwikkelden in staatsdienst leeft. De tijd is echter voorbij. waarin men een maatregel kon afwijzen omdat zij deed veroorzaakt en afbraak brengt. Thans moet worden gevraagd of andere maatregelen niet nog slechtere gevolgen zullen hebben.

A. INTERNATIONALE **PERSCONFERENTIE.** — Opening. — In de vergaderzaal van den Rijksdag te Kopenhagen is de internationale persconferentie geopend, waaraan alle uitgenoodigde perschefs der regeeringen, de leiders der groote officieele en onafhankelijke persagentschappen, zoomede vertegenwoordigers van de wereldorganisaties van journalisten deelnemen.
De conferentie heeft ten doel, de verspreiding van valsche en tendentieuze berichten tegen te gaan en zoadoende mede te werken tot den wereldvrede.
De Deensche minister van Buitenlandsche Zaken zeide in zijn openingsrede o.a., dat het er thans naar uitziet, alsof wij op den drempel van een economischen oorlog staan, die sociale en internationale wijzigingen met zich zou kunnen brengen, waarvan niemand de draagwijdte zou kunnen overzien.

C. DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing **1932.** — Dr. Hugenberg en Hitler hebben den Rijkskanselier, Dr. Brüning, medegedeeld, dat zij het voorstel, om den rijkspresident door den Rijksdag te laten herkiezen, niet kunnen aanvaarden. **(Vor.** ber. **162** D.)

D. **AMERIKAANSCHE** CONSUL DOOR **JAPANNERS** AANGEVALLEN. — Geschil bijgelegd. — Staatssecretaris Stimson heeft medegedeeld, dat de Japansche regeering een strenge bestraffing heeft bevolen van de twee Japansche politie-agenten, wegens den aanval op den vice-consul der Ver. Staten te Moekden, Chamberlain. De Amerikaansche regeering heeft in deze regeling toegestemd, waarmede het incident definitief is bijgelegd. (Vor. ber. **158** B.)

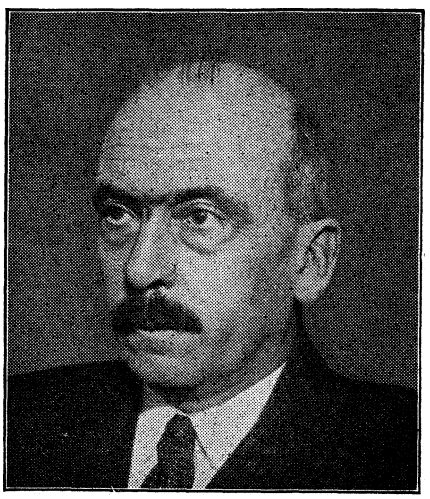
E HERSTELCONFERENTIE. — Frankrijk neemt deel. — De Minister-President Laval heeft aan den Duitschen ambassadeur te Parijs, von Hoesch, medegedeeld, dat, al is de houding van den Duitschen rijkskanselier Brüning betreffende de betaling der reparaties onaanvaardbaar, Frankrijk toch de conferentie van Lausanne zal bijwonen. (V. b. **162** N.)

F. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — **Crediet** aan Duitschland. — De president van de Internationale Bank is gemachtigd het crediet van 25 millioen dollar aan de Duitsche Rijksbank met drie maanden te verlengen, op voorwaarde dat ook de drie andere banken, die elk met 25 millioen dollar aan de leening deelnemen, n.l. de Bank van Frankrijk, de Bank van Engeland en de Federal Reserve Bank, op dezelfde voorwaarden met de verlenging accoord gaan. Men verwacht dat de Bank van Frankrijk, bij wie de ontstemming over de verklaring van Bruning zeer groot is, haar beslissing voorloopig nog aan zal houden.

G. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Creäiet **aan** Oostenrijk verlengd. — Het aandeel van de Bank voor Internationale Betalingen in de leening van 190 millioen schilling aan Oostenrijk, die op 12 Januari afloopt, is met **3** maanden verlengd.

H. BANK VOOR INTERNATIONALE **BETALINGEN.** — Crediet aan Hongarije verlengd. — Het aandeel van de Internationale Bank in het Hongaarsche crediet ad $ 20,8 millioen, dat op 18 Januari a.s. afloopt, is met 3 maanden verlengd.

I. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Mr. Trip tot lid gekozen. — Tot opvolger van het afgetreden Nederlandsche lid van den Raad van Beheer Mr. Vissering, is de nieuwe president van de Nederlandsche Bank, Mr. L. J. A. Trip, gekozen.

Mr. L. J. A. Trip.

K. VALUTA-VRAAGSTUK. **HERSTELSCHULDEN.** — Rede van Prof. Keynes. — De Engelsche financieele en economische deskundige prof. Keynes heeft te Hamburg een redevoering gehouden over het valuta- en herstelvraagstuk. Spr. zette o.a. uiteen, dat het zich afwenden door Gr. Britannië van den gouden standaard een tendens voor de geheele wereld vormt. „Ik houd het voor zeer waarschijnlijk — aldus prof. Keynes — dat in den loop van dit jaar verdere valuta's zich zullen aansluiten bij den sterlinggroep, vooral Zuid-Afrika, Duitschland en de Midden-Europeesche landen; mogelijkerwijze ook Nederland, dat hierin dan op sleeptouw zou worden genomen door Java. Ten aanzien van de herstelschulden verklaarde Keynes:
In zekeren zin gaat het hierbij niet meer om een kwestie van practische financieele ,politiek, want op het oogenblik worden noch herstelbetalingen oorlogsschulden verricht en niemand kan zich voorstellen, dat in de naaste toekomst een noemenswaardige som betaald zal worden. Men heeft op het oogenblik de keuze tusschen een definitieve regeling door een groote daad van internationale verzoening en een algemeens staking van betalingen in een atmosfeer van internationale vijandschap."
Met nadruk verklaarde Keynes vervolgens: „Geen verantwoordelijk mensch in Engeland verlangt op het oogenblik de voortzetting van de herstel- en oorlogsschuldbetalingen in welken vorm ook. Engeland — alle partijen en belangengroepen inclusief — komt onbeperkt op voor volledige opheffing. Wij weten thans, dat het geheele systeem van gedachten en besluiten, waarvan deze verplichtingen de uitdrukking vormen, een onheilvolle vergissing is geweest."
(V. D.)

12 JANUARI **1932**

L. FRANKRIJK. — Ministerie afgetreden. — Ministerpresident Laval heeft het ontslag der regeering bij den president der republiek ingediend, dat deze heeft aanvaard. (Vorig bericht blz. **116** F.)

A. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japan zet door. — Minister-President Inoekai heeft in het Japansche kabinet rapport uitgebracht over de Amerikaansche nota en over de Japansche houding in deze aangelegenheid. De Minister van Oorlog en de chef van den generalen staf bespraken den toestand in Mandsjoerije. Het kabinet constateerde dat een afbreken der militaire operaties in Mandsjoerije in geen geval in aanmerking kan komen.
(Vorig bericht blz. **163** D.)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Engelsche** delegatie. — De Engelsche delegatie zal onder leiding staan van MacDonald. (Vor. ber. blz. **159** D.)

C. DUITSCHWND. — Presidentsverkiezing **1932.** - Verslag van **Brüning** aan Hindenburg. — De Rijkskanselier Dr. Bruning heeft den Rijkspresident rapport uitgebracht over zijn besprekingen met de leiders der groote partijen over de mogelijkheid van een parlementaire verlenging van de ambtsperiode van den Rijkspresident door den Rijksdag. Op grond van deze uiteenzetting heeft de Rijkspresident den Rijkskanselier verzocht van verdere stappen tot oplossing dezer kwestie door middel van het parlement af te zien. (Vorig bericht blz. **164** O.)

D. **HERSTELVRAAGSTUK.** — Het **Engelsche** kabinet over de verklaring van **Brüning.** — Volgens de Times ziet de Engelsche regeering in de verklaring van Rijkskanselier Dr. Brüning over het herstelvraagstuk geen dreigement Ö ultimatum, maar eenvoudig het constateeren van den bestaanden toestand, zooals die van Duitsch standpunt wordt gezien en zooals hij blijkt uit het rapport van Bazel.
(Vorig bericht blz. **161** I.)

E. KATHOLICISME. — Albert de Groote heilig verklaard. — Op 10 Januari is het pauselijk besluit afgekondigd, waarbij Albert de Groote heilig is verklaard. Albert de Groote leefde van **1193—1280.**
(Vorig bericht blz. **159 G.**)

F. CHINA. — Nieuwe Nanking-regeering. — Als hoogste regeeringslichaam in China is een speciale zaken-commissie van den centralen politieken raad gevormd. Tot de leden behooren o.a. Soen Fo, Eugen Sjen, Feng Joe-sjiang alsmede een aantal generaals. Het nieuwe regeeringslichaam zal een agressieve politiek voeren en wellicht de diplomatieke betrekkingen met Japan afbreken. (Vor. ber. blz. **136** B.)

G. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Bandjir op Soemba, — Het eiland Soemba is op **2** Januari door overstroomingen geteisterd, waardoor tien personen zijn verdronken; zeven bruggen en verscheidene wegen zijn weggeslagen. Bovendien hebben in Midden-Soemba **54** aardverschuivingen plaats gevonden.

H. NATIONAAL-SOCIALISTEN. — **Huwelijkstoestemming** voor een **S.S.-man** vereischt. — Onder de troepen van Hitler bevinden zich ook de zoogenaamde S.S.-mannen, de „Schutzstaffel", die politiedienst doen. Zij hebben hun eigen officieren en staf.
Voor deze keurbende van het „Derde Rijk" heeft Hitler een bevel uitgevaardigd, waarbij voor alle S.S.-mannen een „Heiratsgenehmigung" wordt ingevoerd, die door het z.g. „Rasseamt" wordt verleend of geweigerd. Dit document begint aldus:
De S.S. is een volgens bijzondere gezichtspunten uitgelezen „Verband deutscher nordisch bestimmter Männer". In artikel **2** wordt meegedeeld, dat Hitler, krachtens de nat.-soc. wereldbeschouwing en in het besef, dat de toekomst van het Duitsche volk berust op het behoud van het ras-echte en erfelijk gezonde goede bloed, een huwelijkstoestemming voor de leden der S.S. invoert. Iedere S.S.-man moet, als hij wil trouwen, bij de Rijksleiding van de S.S. daarvoor toestemming vragen. Trouwt een S.S.-lid bij weigering der toestemming toch, dan wordt hij uit de S.S. gezet.
Het onderzoek over het al of niet verleenen der toestemming berust bij het „Rasseamt" van de S.S., dat een „Sippenbuch" invoert, waarin de familie der S.S.-leden, na verleening der huwelijkstoestemming, wordt ingeschreven.
Bij het indienen van het verzoek moeten drie maanden van te voren overgelegd worden: stamboom van bruidegom en bruid, geneeskundige verklaringen aangaande beider gezondheid, bewijzen van goed gedrag.
Dit is eerst een begin. De bedoeling is, een dergelijken maatregel mettertijd voor alle nat.-socialisten en als Hitler er kans toe ziet, voor het geheele Duitsche volk in te voeren. (Alg. Hbld.)
(Vorig bericht blz. **137** N.)

I **ZWEDEN.** — Begrooting. — De begrooting voor het op 1 Juli 1932 aanvangende dienstjaar wijst een totaal aan uitgaven aan van **822.621.500** kronen of **51.632.100** kr. minder dan de loopende begrooting.
De defensiebegrooting vereischt **122.1** millioen kr. tegen **130.1** millioen in het vorige jaar.
De winsten der spoorwegen, der Nationale Bank, der P. T. T. enz. worden geraamd op **55.114.600** kr. tegen **72.805.500** voor den loopenden dienst.

K. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Antwoord** van Nederland aan de Ver. Staten. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt het volgende mede:
De Amerikaansche minister van Buitenl. Zaken heeft op 7 dezer aan Hr. Ms. gezant te Washington den tekst overhandigd van een, sedert dien in de dagbladen gepubliceerde nota, welke gericht was tot de regeeringen van China en Japan betreffende den toestand in Mandsjoerije, en heeft daarbij aan de Nederlandsche regeering, gelijk aan de overige ondertekenaars van het in **1922** te Washington gesloten Negen-Mogendheden-Verdrag, in overweging gegeven een soortgelijk vertoog tot de beide genoemde regeeringen te richten.
De Nederlandsche regeering heeft gisteren Hr. Ms. gezant te Washington daarop instructie gegeven een antwoord tot de regeering van de Vereenigde Staten te richten, waarin allereerst de dank der regeering wordt uitgedrukt voor de gedane mededeeling. De Nederlandsche regeering verklaart het vertrouwen van de Amerikaansche regeering te deelen in den arbeid van de onlangs door den Raad van den Volkenbond benoemde neutrale commissie, waardoor de oplossing van de moeilijkheden welke tusschen China en Japan bestaan, zal worden vergemakkelijkt. Een zoo spoedig mogelijke totstandkoming van een vriendschappelijk vergelijk tusschen beide landen wordt in het antwoord verder gekenschetst als een zaak van algemeen belang voor de geheele wereld, die in dezen tijd van ernstige en langdurige crisis meer dan ooit behoefte heeft aan goede internationale betrekkingen. Het behoeft dan ook wel niet gezegd te worden, dat de beginselen, die de Vereenigde Staten er toe brachten zich tot China en Japan te richten, de levendige belangstelling der Nederlandsche regeering hebben. Met het oog op het feit, dat China en Japan hun standpunt in een antwoord aan de Ver. Staten reeds hebben kenbaar gemaakt, betwijfelt de Nederlandsche regeering echter of het dienstig kan zijn gevolg te geven aan de Amerikaansche uitnoodiging zich ook harerzijds tot China en Japan te wenden.
Ook dient in het oog te worden gehouden, dat Nederland lid van den Volkenbond is en er rekening mede moet houden, dat de Raad van den Volkenbond, m samenwerking met de Ver. Staten, zich ertoe gezet heeft en er ongetwijfeld naar zal blijven streven om onheil te voorkomen en mede te werken aan een aannemelijke oplossing. (Vor. ber. blz. **165** A.)

A. ENGELAND. — Contingenteeringsplan van graaninvoer. — Tusschen de vertegenwoordigers van de Verschillende groepen der bevolking welke belang hebben bij contingenteering van den graaninvoer in Engeland, is overeenstemming bereikt omtrent een door de regeering opgesteld plan. Een commissie zal worden ingesteld welke met het ministerie van Landbouw zal samenwerken en de bijzonderheden zal vaststellen, die na aanneming door de regeering in een wetsbesluit zullen worden vastgelegd.

B. CENTRAAL-AMERIKAANSCHE REPUBLIEK. — Poging tot stichting. — Onderhandelingen zijn aangevangen tusschen de vertegenwoordigers van Guatemala, Nicaragua, Honduras, Costa Rica en San Salvador, welke ten doel hebben de stichting van een Centraal-Amerikaansche republiek op den grondslag van gemeenschappelijk ras, geschiedenis en godsdienst.

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Antwoord van China op de Amerikaansche nota. — In haar antwoord op de Amerikaansche nota verklaart de Chineesche regeering, dat zij bereid is samen te werken met de Ver. Staten tot handhaving van het Negen-Mogendheden-Verdrag. Door dit verdrag wordt nl. de onaantastbaarheid van het Chineesche grondgebied gewaarborgd en de onderteekenaars van genoemd verdrag mogen derhalve geen Chineesch grondgebied militair bezetten. De Chineesche regeering verklaart verder, dat het niet respecteeren van internationale verdragen gevaar voor oorlog schept. (Vorig bericht blz. 165 K.)

D. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Frankrijk verlengt het crediet aan de Rijksbank slechts voor één maand. — De gouverneur van de Banque de France heeft medegedeeld, dat zijn bank, in verband met den politieken toestand, het crediet aan de Duitsche Rijksbank slechts voor één maand kon verlengen. (Vorig bericht blz. 164 F.)

E. RUSLAND. — Suiker. — De suikerproductie in Rusland heeft in 1931 in totaal 1.317.000 ton bedragen. De productie voor 1932 wordt op 1.800.000 ton geraamd.

F. RUSLAND. — Petroleum. — In 1931 heeft de petroleumproductie der Sovjet-Unie 22.500.000 ton bedragen, dat is een vermeerdering van 4 millioen ton in vergelijking met 1930. In 1930 is de uitvoer met 25% en in 1931 met 9% gestegen. De productie voor 1932 wordt op 30 à 35 millioen ton geschat, doch betwijfeld wordt of deze productie inderdaad zal worden bereikt. (Vorig bericht blz. 50 F.)

G. INTERNATIONALE BEURSINDEX. — Hieronder volgen de indexcijfers der belangrijkste beurzen.

Einde 1927 = 100	begin 1929	begin 1931	19 Dec. 1931	2 Jan. 1932	9 Jan. 1932
Londen	102,6	50,0	36,1	35,1	36,6
Parijs	156,8	92,0	47,8	47,8	50,7
Brussel	133,8	56,5	28,4	31,0	30,9
Amsterdam . .	104,5	51,2	25,1	26,5	27,3
Stockholm . . .	109,5	71,0	27,4	26,1	30,4
Zürich	101,0	68,7	38,8	38,8	40,8
Weenen	91,4	59,3	43,2	41,6	41,4
Praag	108,3	76,2	54,8	55,6	56,9
Milaan	124,0	77,1	63,0	60,2	59,9
New-York . . .	137,3	81,3	46,3	44,6	46,1
Gem. 10 beurzen .	116,9	68,3	41,1	40,7	42,1

13 JANUARI 1932

H. STAAT NEW-YORK. — Belastingverhooging. — De Gouverneur van den staat New-York, Franklin Roosevelt, heeft in de jaarlijksche begrootingsboodschap medegedeeld, dat de inkomstenbelasting, de benzinebelasting en de beursbelasting zullen worden verdubbeld en de belasting op zware voertuigen zal worden verdrievoudigd tot dekking van het op 30 Juni 1933 te verwachten deficit van $ 124.418.729.

I. FRANKRIJK. — Petroleum-overeenkomst tusschen Roemenië en Frankrijk. — Tusschen Frankrijk en Roemenië is voor den duur van 3 jaren een overeenkomst tot stand gekomen, waarbij Frankrijk zich verplicht jaarlijks minstens 400.000 ton petroleumproducten af te nemen.

K. POLEN. — Brest Litowsk proces. — De rechtbank te Brest Litowsk heeft uitspraak gedaan in het politieke proces tegen elf leiders der linksche oppositie. Zes socialisten en vier leden van de Boerenpartij werden tot zware gevangenisstraffen veroordeeld, en wel Liebermann tot 2½ jaar gevangenisstraf, evenals Barlicki, Mastek en Kiernik; Pragier, Dubors en Chiolkosz werden veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf, Baginski en Putek tot twee jaar en de bekende boerenleider Witos tot 1½ jaar. Eén beklaagde werd vrijgesproken.
De acte van beschuldiging bevatte slechts overtreding van de paragrafen 100 en 101 van het Poolsche Wetboek voor Strafrecht, namelijk pogingen tot gewapenden opstand en revolutionnaire opruiing der bevolking tegen de regeering. (Vor. ber. blz. 122 C.)

L. EX-KONINGIN SOPHIE VAN GRIEKENLAND OVERLEDEN. — De voormalige koningin van Griekenland, Sophie, zuster van den vroegeren Duitschen keizer, is overleden.
Koningin Sophie was 14 Juni 1870 in Potsdam geboren. In October 1889 huwde zij met koning Constantijn van Griekenland en ging in 1891 tot het orthodoxe geloof over. Na de afdanking in 1922 ging het koninklijk paar in Florence wonen, waar koning Constantijn reeds in Januari 1923 overleed.

M. BELGIE. — Disconto-verhooging. — De Nationale Bank van België heeft haar disconto verhoogd van 3% tot 3½%.

N. BELGIE. — Kamer. — In verband met het feit, dat de bevolking in België op 31 December 1930 tot 8.129.820 zielen was gestegen, zal het aantal Kamerleden van 187 tot 202 moeten worden verhoogd.

O. VOLKENBOND. — Onderteekening der facultatieve clausule. — De secretaris-generaal van den Volkenbond heeft den griffier van het Permanente Hof van Internationale Justitie medegedeeld, dat de Columbiaansche gedelegeerde bij den Volkenbond op 6 Januari 1932 te Genève heeft gedeponeerd de acte van ratificatie door zijn regeering van 's Hofs statuut van 16 December 1920. Ook de facultatieve clausule, gevoegd bij het statuut, was onderteekend.
Aanneming van deze clausule brengt de erkenning mede van de verplichte rechtspraak van het Permanente Hof in juridische geschillen. Onder voorbehoud van de door elken staat bij de onderteekening gemaakte bepalingen, is een eenzijdige verklaring voldoende om een zaak bij het Hof aanhangig te maken. Het totaal der onderteekenaars is nu gestegen tot 37.

P. BRITSCH-INDIE. — Stuwdam in den Indus. — De bouw van een stuwdam in den Indus, waarmede in 1922 een aanvang werd gemaakt, is thans voltooid. Deze dam, welke door den onderkoning in werking werd gesteld, heeft een lengte van ongeveer een mijl en maakt deel uit van het grootste irrigatie-systeem ter wereld.
De totale lengte van de kanalen en zijkanalen bedraagt 6400 mijl; door dit irrigatie-systeem worden 220 H.A. land vruchtbaar gemaakt.

A. SPANJE. — Vloot. — De Spaansche minister van Marine heeft medegedeeld, dat de vloot bestaat uit 2 slagschepen, 6 kruisers, 9 torpedobootjagers en 12 onderzeeërs. De totale bemanning der vloot bedraagt 15.700.

B* INTERNATIONALE PERSCONFERENTIE. — Slotzitting. — De internationale persconferentie te Kopenhagen heeft haar werkzaamheden beëindigd. De officieele persbureaux, de groote persagentschappen en de internationale persorganisaties hebben de resoluties tegen de verspreiding van onjuiste berichten aangenomen.
Zij stellen voor, als beste middel hiertegen, een zeer snelle en nauwkeurige berichtgeving door de officieele instanties. (Vorig bericht blz. 164 A.)

C. SIR SYDNEY LOW OVERLEDEN. — De bekende Engelsche historicus Sir Sydney Low is overleden. Low was vooral bekend als staatsrechtschrijver en zijn boek „The governance of England" heeft dan ook een buitengewone vermaardheid verworven.

D, LITERATUUR. — Karel van de Woestijne-genootschap. — Te Brussel is opgericht een Karel van de Woestijne-Genootschap, hetwelk zich ten doel stelt een band te scheppen tusschen hen die het werk van den schrijver vereeren en zijn nagedachtenis hoog willen houden. Onder de oprichters bevinden zich zeer bekende literatoren, o.a. E. de Bom, Stijn Streuvels, Herman Teirlinck, Aug. van Cauwelaert en prof. Aug. Vermeylen.
Een „Van de Woestijne"-bibliotheek zal worden gesticht, terwijl de uitgave van boeken van en over Van de Woestijne zal worden bevorderd.

E. SCHAATSENRIJDEN. — Nieuw wereldrecord 3000 Meter hardrijden. — De Fin Ekman reed tijdens een wedstrijd te Helsingfors de 3000 Meter in den nieuwen wereldrecordtijd van 5 min. 1 sec. Het oude record stond op naam van Thunberg met een tijd van 5 min. 19,2 sec. (Vorig bericht blz. 162 H.)

F. OLYMPPSCHE SPELEN. — Joegoslavië neemt niet deel. — Het Joegoslavische Olympisch Comité heeft, wegens geldgebrek, besloten noch aan de Winterspelen, noch aan de Zomerspelen van de a.s. Olympiade deel te nemen. (Vorig bericht blz. 103 K.)

G. FRANKRIJK. — Nieuw Ministerie gevormd. — Laval is er in geslaagd een nieuw ministerie te vormen waarin slechts vier portefeuilles door andere ministers dan in het vorige kabinet bezet worden. Het ministerie bestaat uit de volgende leden:
Pierre Laval, premier en Buitenlandsche Zaken;
Léon Bérard, grootzegelbewaarder en Justitie;
Flandin, Financiën;
Piétri, Begrooting;
André Tardieu, Oorlog;
Charles Dumont, Marine;
J. L. Dumesnil, Luchtvaart;
Champ. de Ribes, Pensioenen;
Mario Roustan, Onderwijs;
Cathala, Binnenlandsche Zaken;
Deligne, Openbare Werken;
Chappedelaine, Scheepvaart;
Guernier, Posterijen en Telegrafie;
Landry, Arbeid;
Paul Reynaud, Koloniën;
Louis Rollin, Handel en Industrie;
Fould, Landbouw;
Blaisot, Volksgezondheid.
Nieuwe posten bekleeden de minister-president Laval, die tevens als minister van Buitenlandsche Zaken zal optreden, Tardieu, die wijlen Maginot als minister van Oorlog opvolgt, Fould, die met de portefeuille van Landbouw is belast en Cathala, die benoemd is tot minister van Binnenlandsche Zaken.
(Vorig bericht blz. 164 L.)

EI, VEREENXGDE STATEN. — Belastingen. — De Amerikaansche minister van Financiën, Mellon, heeft, in verband met het tekort op de begrooting, voorstellen ingediend tot verhooging der belastingen. Ofschoon uit de nieuwe belastingen op de telegraaf, de telefoon en op chèques en uit de verhooging van de inkomstenbelasting de ontvangsten in 1932 $ 390 millioen en in 1933 zelfs £ 920 millioen hooger zullen zijn, wordt het tekort dit jaar nog op $ 2123 millioen en het volgende jaar op $ 1417 millioen geraamd.

I. HERSTELCONFERENTIE. — Amerika stuurt geen waarnemer. — De Ver. Staken zullen geen waarnemer naar de conferentie te Lausanne zenden, om elken schijn van hernieuwd Amerikaansch initiatief inzake de kwestie der herstel- en oorlogsschuldenbetaling te vermijden. (Vorig bericht blz. 164 E.)

K. OOSTENRIJK. — „Stillhaltung". — De Amerikaansche crediteuren hebben hun toestemming gegeven tot een verlaging van de aflossingsquota. De aflossingen, welke al naar den aard der credieten 15 à 20% beliepen, zijn tot 5% van de oorspronkelijke hoofdsommen verlaagd. De nieuwe overeenkomst geldt voor den duur van een jaar. Ook de andere buitenlandsche crediteuren zouden hiermede accoord gaan. (Vorig bericht blz. 161 G.)

L BRITSCH-INDIE. — Commissie tot voortzetting van het werk der Rondetafel-conferentie. — De Engelsche premier heeft zeven der Britsche en 13 der Britsch-Indische leden der Rondetafel-conferentie aangewezen als leden van een commissie van advies onder leiding van den gouverneur-generaal. Door deze commissie wenscht men het ter Rondetafel-conferentie verkregen contact in stand te houden. Verder zijn nog drie commissies benoemd, te weten: een commissie voor het stemrecht, een commissie ter bestudeering van den financieelen status der Indische federatie en een algemeene commissie van onderzoek.
Bovengenoemde commissie van advies zal door de regeering worden geraadpleegd alvorens de slotconclusies van de drie commissies worden aangenomen.

14 JANUARI 1932

M. VROUWENKIESRECHT IN 33 LANDEN. — Nu de vrouwen ook in Spanje het stemrecht hebben gekregen, zijn er in totaal 33 landen, waarin de vrouw dezelfde politieke rechten bezit als de man. De Spaansch sprekende staten zijn op dit punt nog achterlijk, en slechts één Zuid-Amerikaansche staat, n.l. Ecuador, heeft beiden geslachten in zijn grondwet dezelfde rechten toegekend. Argentinië en Brazilië kennen het vrouwenkiesrecht slechts voor bepaalde gevallen. Het is bijna veertig jaar geleden, dat de eerste staat, n.l. Nieuw-Zeeland, ook vrouwen in het stemlokaal toeliet. Dat was in 1893. Negen jaar later volgde Australië, dat den vrouwen passief- en actief stemrecht voor alle openbare lichamen schonk. Finland volgde in 1906, Noorwegen in 1913, Denemarken in 1915 en Zweden in 1918. De andere staten, waarin de vrouwen volkomen op één lijn gesteld werden met de mannen, volgden na den wereldoorlog. In Servië, Griekenland en België hebben de vrouwen op het oogenblik slechts stemrecht voor de gemeenteraden. In eenige provincies van Indië hebben de vrouwen stemrecht sinds 1924, maar in geheel Indië heeft gemiddeld slechts één vrouw tegen 20 mannen stemrecht. In Frankrijk hebben de vrouwen heelemaal geen stemrecht. (Tel.)

N DUITSCHLAND. — Krupp zet een groot bedrijf stil. — De directie van de Fr. Krupp A.-G. heeft besloten het groote en modern ingerichte bedrijf te Rheinhausen, waar 5000 arbeiders werkgelegenheid vonden, in den loop van dit jaar te sluiten. Het personeel is reeds opgezegd.

.. **VEREENIGDE** STATEN. — Presidentsverkiezing **1932.** — Te Washington is officieel bekend gemaakt, dat **Hoover** zich bij de a.s. presidentsverkiezingen opnieuw candidaat zal stellen.
De verkiezingen zullen in November a.s. worden gehouden.

B **NICARAGUA.** — Amortisatie opgeschort. — Nicaragua, de grootste staat van Centraal-Amerika, heeft zich genoodzaakt gezien de volledige stortingen in het amortisatiefonds der 5%-Sterlingleening van 1909 voor één jaar op te schorten.

C. DIAMANT. — Nieuwe mijn ontdekt. — In het Tanganyika-district is een nieuwe diamantmijn ontdekt, welke, naar verluidt, de grootste van Afrika is. Met de ontginning zal in het droge jaargetijde een aanvang worden gemaakt.

D. WIELRENNEN. — Nederlandsch koppel wint de zesdaagsche te Dortmund. — Het Nederlandsche koppel v. Kempen — Pijnenburg heeft de zesdaagsche wielerwedstrijd te Dortmund gewonnen. Tweede werd het Duitsche koppel Rausch — Hurtgen op één ronde en derde het Belgische koppel Charlier — Deneef, eveneens op één ronde. In totaal werden 3099.400 kilometer afgelegd. (Vorig bericht blz. 47 B.)

E. GRIEKENLAND. — Bank van Griekenland. — De ministerraad heeft aan de Bank van Griekenland toestemming verleend, de dekking voor de bankbiljetten tot beneden 40% te verlagen.

F. **BELGIE.** — Nieuwe kogel. — De dienst der bewapening van het Belgische ministerie van landsverdediging heeft een nieuwen kogel in gebruik genomen, bestemd voor mitrailleurgeweren en mitrailleuses.
Proeven worden genomen om denzelfden kogel ook geschikt te maken voor het Mausergeweer type 1889. De nieuwe kogel weegt 11 gr. 25, is gevuld met lood en overtrokken met messing. De punt van den kogel is spits. Hij bereikt een snelheid van 790 M. per seconde, dit is ongeveer eens zoo veel als de thans in gebruik zijnde. (Vorig bericht blz. 120 B.)

G. D. **NOTEBOOM** Jr. OVERLEDEN. — Kort na het overlijden van den eminenten schaakmeester Weenink, heeft de Nederlandsche schaakwereld weer een slag geleden door het overlijden van D. Noteboom op slechts 22-jarigen leeftijd. In 1927, op 17-jarigen leeftijd, behaalde Noteboom het districts-kampioenschap van Zuid-Holland. In het groote tournooi te Hamburg in 1930 behaalde hij 13½ punt uit 16 partijen en ook in het dit jaar gehouden Premier Reserves tournooi te Hastings won hij één der prijzen.

H. ENGELAND. — **Ontwapeningsbetooging.** — Te Londen is een ontwapeningsbetooging gehouden, waaraan 100 Lord Mayors en Mayors uit de provincie deelnamen. De Onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken verklaarde, dat Groot Brittannië, sinds den wapenstilstand, op drastische wijze de bewapening heeft verminderd. Hij noemde het leger nog slechts een politiemacht, terwijl ook de marine geleidelijk is ingekrompen. De grootste beperking echter heeft de luchtmacht ondergaan; ondanks het feit, dat Londen kwetsbaarder is dan elke andere Europeesche hoofdstad, neemt Engeland, wat het aantal vliegtuigen betreft, nog slechts de vijfde plaats in. Op dezelfde bijeenkomst stelde Lord Robert Cecil voor de bombardementsvliegtuigen af te schaffen en bepleitte voorts de aanneming door alle mogendheden van een verbod van bepaalde wapentypes, zooals dit reeds aan Duitschland en Oostenrijk is opgelegd.

I. NOORWEGEN. — Invoerrechten verhoogd. — Het Noorsche parlement heeft een verhooging der invoerrechten met 15 à 20% goedgekeurd.
Men hoopt door dezen maatregel, een stijging der ontvangsten met 9 millioen kronen te bereiken.

15 JANUARI **1932**

K. NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Roemenië. — De Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, Ghika, heeft verklaard, dat de door Rusland gestelde voorwaarden inzake een Russisch-Roemeensch non-agressie-pact, onaannemelijk zijn. (V. b. 154 A.)

L. MEXICO. — Moratorium verlengd. — Het Mexicaansche Congres heeft de verlenging van het moratorium der Mexicaansche buitenlandsche schulden, welke in Juli van dit jaar vervallen, tot 1 Januari 1934 geratificeerd.

M. URUGUAY. — Amortisatie opgeschort. — De Kamer heeft de opschorting van de amortisatie van de buitenlandsche schulden van Uruguay goedgekeurd.
De interest op de buitenlandsche schulden zal verder betaald worden.

N. ENGELAND. — **IJzer** en staal. — In het geheele jaar 1931 beliep de productie van ruw ijzer 3.758.100 ton tegen 6.192.400 ton in 1930 en 7.589.300 ton in 1929 en die van ruw staal 5.175.600 ton tegen resp. 7.325.700 en 9.636.200 ton.

O. DUITSCHLAND. — IJzer en staal. — De productie van ruw ijzer in 1931 bedroeg 6.063.048 ton of gemiddeld per arbeidsdag 16.611 ton. Vergeleken bij 1930 beteekent dit een vermindering met 10.051 ton per werkdag of 37,8%.
De productie van ruw staal beliep 8.291.250 ton of per arbeidsdag 27.184 ton. Dit beteekent ten opzichte van 1930 een daling met 28,6%.

P. VEREENIGDE STATEN. — Drankvraagstuk. — De tegenstanders van het drankverbod onder de democratische, zoowel als onder de republikeinsche leden van het Huis van Afgevaardigden hebben besloten een eenheidsfront te vormen, opdat het Congres zich nog in deze zitting zal uitspreken over het voorstel om een referendum uit te schrijven over de handhaving van het drankverbod. (Vor. ber. **29** L.)

R. **NEW-YORK.** — Voorloopige financieele hulp. — Teneinde de stad New-York voorloopig uit de ergste financieele moeilijkheden te helpen, heeft de staat New-York aan de gemeente een bedrag van 15 millioen doiiar voorgeschoten, totdat de ieening op korten termijn van 90 millioen dollar, waarover met de banken wordt onderhandeld, definitief zal zijn tot stand gekomen. (Vorig bericht blz. 82 **G.**)

S. VOLKENBOND. — Internationaal Arbeidsbureau. neemt de Werkloosheidsconventie aan. — De ontwerpconventie in zake werkloosheid is door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau aangenomen. Zij stelt de volgende maatregelen voor:
1. Afschaffing van het overwerk, dat in uitzonderingsgevallen slechts mag worden toegestaan binnen het raam van een van tevoren vastgesteld minimum.
2. Vermindering van den individueelen arbeidstijd in de bedrijven in plaats van ontslag van arbeiders.
3. Vermindering van den individueelen arbeidstijd in de nog normaal werkende bedrijven ten einde werkloozen hierin te werk te kunnen stellen.
4. Indien mogelijk, vermindering van den arbeidstijd tot vijf dagen en veertig uur per week.
De arbeidsgroep in den Raad van Beheer verdedigde bij de beraadslagingen krachtig de invoering van de 40-uren-week, terwijl de werkgeversgroep op het standpunt stond, dat een blijvende vermindering van den arbeidstijd alleen in de technisch het meest gevorderde bedrijven mogelijk was. (Vor. ber. **129 I.**)

A. VER. STATEN. — Reconstruction Finance Corporation. — Het Huis van Afgevaardigden heeft thans het door den Senaat reeds aangenomen voorstel goedgekeurd, waarbij (in tegenstelling met het oorspronkelijk genoemde bedrag van $ 500 millioen) besloten werd een fonds van $ 2 milliard te stichten, hetwelk voor herstel van den economischen toestand zal worden aangewend. Tevens werd besloten $ 200 millioen van dit fonds te gebruiken voor steun aan den landbouw. (Vorig bericht blz. 142 H.)

E. **FRANKRIJK.** — **Blikinvoer** gecontingenteerd. — De invoer van ijzer- en staalblik in Frankrijk zal, blijkens een gepubliceerd regeeringsbesluit, worden gecontingenteerd. (Vorig bericht blz. 153 G.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH GEHEIM** VERDRAG VAN 1905. — Het Japansche Ministerie van Buiten-Jandsche Zaken heeft den inhoud gepubliceerd van het in 1905 gesloten geheime verdrag tusschen China en Japan, waarbij een aantal rechten, welke tot dien tijd door China aan Rusland waren verleend, aan Japan werden overgedragen. Uit de publicatie blijkt, dat China de toezegging heeft gedaan, geen met den Zuid-Mandsjoerijschen Spoorweg concurreerendc spoorwegen te bouwen. De volledige documenten zullen gepubliceerd worden, aangezien de afgetreden minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Wellington Koo, en andere vooraanstaande Chineesche politici het bestaan ervan ontkennen. Reeds in 1906 is Engeland vertrouwelijk van den inhoud van het verdrag in kennis gesteld.

D. VOLKENBOND. — Internationaal Arbeidsbureau. De komende Internationale Arbeidsconferentie zal op 12 April a.s. te Genève worden geopend.

E. NEDERLAND. — Sterftecijfers. — Uit de sterftestatistiek over 1930 blijkt, dat het sterftecijfer, hetwelk zich reeds sedert veie jaren in dalende richting beweegt, ook in 1930 wederom gedaald is. Het hieronder volgend staatje geeft hiervan een duidelijk beeld.

Gemiddelde per 1000 inwoners:

1840—1849 . .	26,56	1900—1909 . .	15,69
1850—1859 . .	25,49	1910—1919 . .	13,40
1860—1869 . .	24,80	1920—1923 . .	11,11
1870—1879 . .	24,49	1924—1928 . .	9,85
1880—1889 . .	21,27	1929	10,70
1890—1899 . .	18,67	1930	9,05

De sterfte in gemeenten met 20.000 of meer inwoners is lager dan in gemeenten beneden de 20.000 inwoners. Ook voor zuigelingen beneden 't jaar neemt het sterftecijfer af, zooals uit het volgend overzicht blijkt.

Gemiddelde per 100 levend aangegevenen.

1880—1884 . .	19,09	1310—1914 . .	10,34
1885—1889 . .	17,47	1915—1919 . .	8,71
1890—1894 . .	16,61	1920—1923 . .	6,83
1895—1899 . .	15,36	1924—1928 . .	5,82
1900—1904 . .	14,12	1929	5,90
1905—1909 . .	11,88	1930	5,09

De percentages van de kindersterfte luiden voor de verschillende provincies als volgt: Noord-Brabant 7,16, Limburg 7, Gelderland 5,81, Overijse1 5,62, Drente 5,53, Zeeland 4,67, Groningen 4,63, Utrecht 3,96, Noord-Holland 3,95, Zuid-Holland 3,94, Friesland 3,74.

Ten aanzien van laatstgenoemde provincie doet zich de scherpe tegenstelling voor, dat zij wat het sterftecijfer voor volwassenen betreft, juist het meest ongunstige beeld vertoont.

Ten aanzien van de doodsoorzaak voor volwassenen zijn de volgende mededeelingen gedaan: (per 1000 inwoners) kanker en andere maligne tumoren 13,48, hartgebreken 12,30, longontsteking, bronchitis en andere ziekten der ademhalingsorganen 11,66, tuberculose 8,21, hersenverweeking 6,82, ouderdom 5,45, aangeboren zwakte en gebreken 5,26, onbekend 4,67, gewelddadigen dood 3,23.

De gemiddelde sterftecijfers voor kanker zijn steeds toenemend, zooals uit de hier volgende cijfers per 10.000 inwoners blijkt: 1867: 3,44; 1877: 5,03; 1887: 6,49; 1897: 9,05; 1907: 10,14; 1917: 10,88; 1927: 12,10; 1928: 11,95; 1929: 12,08; 1930: 12,20.

De totale sterfte aan kanker is steeds voor de vrouwen grooter dan voor de mannen, hetgeen bijna uitsluitend aan kanker van de mamma (borst) en de geslachtsorganen is te wijten.

Uit de verschillende vormen van kanker domineeren die van maag en lever; over 1928/30 komen ongeveer 50% der gevallen voor haar rekening.

F. DUITSCHLAND. — Margarine-prijs-overeenkomst. — De kort geleden tot stand gekomen prijsovereenkomst tusschen Unilever en de vrije Duitsche margarinefabrieken betreffende de vaststelling van minimumprijzen voor de goedkoope margarinesoorten is weer opgeheven, daar de prijsovereenkomst tot op zekere hoogte in strijd was met de jongste noodverordening van de rijksregeering, die tot doel heeft een algemeene verlaging van het prijsniveau tot stand te brengen.

G NEDERLAND. — 6% **Nederl.** Leening 1922 **A.** — Tegen 1 April a.s. worden de obligaties der leening 6% Nederland 1922 **A** afgelost. Het ligt in de bedoeling, deze leening alsdan te converteeren in eene van een lager rentetype.

H. NEDERLAND. — Werkloosheid Diamantindustrie. — Het aantal werkloozen in de diamantindustrie is gestegen van 4832 tot 4950. De A. N. D. B. telt in totaal 5609 leden. (Vorig bericht blz. 79 K.)

I. ZWITSERLAND. — Invoerrechten. — De bondsraad van Zwitserland heeft besloten tot heffing van 85 francs invoerrechten per honderd kilogram harde kaas over te gaan. De rechten op zachte kaas blijven onveranderd.

K VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen. — Tusschen de presidenten der spoorweg-maatschappijen en de vertegenwoordigers van het spoorwegpersoneel zijn onderhandelingen gevoerd over een vrijwillige loonsverlaging van 10%. De meeste vakbonden hebben zich bereid verklaard met deze loonsverlaging genoegen te nemen, onder voorwaarde, dat de maatschappijen een groot aantal werklooze spoorwegarbeiders en beambten weer aan het werk zullen zetten. Overwogen wordt op de Amerikaansche spoorwegen tijdelijk een zesuren werkdag in te voeren, ten einde op deze wijze tot verruiming van de arbeidsgelegenheid te komen. **(Vor.** ber. blz. 144 **F.)**

16 JANUARI 1932

L. VEREENIGDE STATEN. — Leeningen opgenomen door het **buitenland.** — Het buitenland heeft, indien men het economisch nauw met de V. S. gelieerde Canada buiten beschouwing laat, in het afgeloopen jaar slechts $ 25.600.000 leeningen (vorig jaar $ 640.000.000) in de V. S. opgenomen. Al deze leeningen werden aan particuliere maatschappijen in het buitenland verstrekt. Leeningen voor buitenlandsche regeeringen en gemeenten werden in 1931 in de V. S. niet uitgegeven (v. j. $ 490.000.000.) **(Hbld.)**

M. **FRANKRIJK.** — In- en uitvoer. — De waarde van den Franschen invoer gedurende 1931 beloopt frs. 42.199 millioen, hetgeen een vermindering beteekent van frs. 10.311 millioen in vergelijking met 1930.

De waarde van den export bedraagt frs. 30.421 millioen of frs. 12.413 millioen minder dan in 1930.

(Vorig bericht blz. 85 K.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Petroleumproductie. — De gouverneur van den staat Texas heeft medegedeeld, dat de staat van beleg in het petroleumgebied van Oost-Texas tot April of Mei gehandhaafd zal blijven. Men verwacht, dat het verbruik alsdan een grootere productie zal toelaten. (V. b. **66** C.)

E. RUBBER. — Export, Consumptie, Voorraad. —

	Wereld-export (— ton	Wereld-consumptie maand ton	Cons. V. S. A. doorsnee ton	Cons. andere landen —) ton	Voorr. V. S. A. & Engeland ult. Dec. ton
1926	51.200	45.000	30.400	14.600	123 850
1927	50.580	48.400	30.900	17.500	167.361
1928	54.000	55.400	37.700	18.700	88.681
1929	71.684	67.000	39.100	27.920	178.823
1930	68.600	59.300	30.900	27.600	322.000
1931	66.500	55.000	29.000	27.600	450.000

(Hbld.) (Vorig bericht blz. **41** A.)

C. SCHAATSENRIJDEN. — Europeesch kampioenschap lrunstrijden. — Bij de te Parijs gehouden wedstrijden om het Europeesche kampioenschap kunstrijden, behaalde Sonja Hennie den eersten prijs voor dames en Schäfer den eersten prijs voor heeren. De uitslag van het Europeesche kampioenschap kunstrijden voor paren luidt: 1. de heer en mevr. Brunet—Joly (Frankrijk); 2. mllc. Gayllard en de heer Peter (Oostenrijk). (Vor. ber. blz. **167** E.)

D. FRANKRIJK. — Invoerbeperking. — Blijkens de contingeriten, welke voor den invoer van electrische lampen en radio-artikelen voor de periode van 1 Jan.—31 Maart 1932 zijn vastgesteld, komen van het totale maandelijksche contingent van 150 quintals voor lampen op rekening van Nederland 60; van het totale maandelijksche contingent ad 1541 quintals voor radio-artikelen komt op rekening van Nederland 792. (Vorig bericht blz. **169** B.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Goud en zilver in- en uitvoer. — De waarde van den gouduitvoer der Ver. Staten gedurende 1931 beliep $ 466.794.000, hetgeen een toeneming beteeltent van $ 350.827.000. De goudinvoer beliep $ 612.119.000 of $ 283.935.000 minder dan in 1930.
De waarde van den zilveruitvoer gedurende 1931 bedroeg $ 26.485.000 (v. j. $ 54.157.000), terwijl de zilverinvoer $ 28.664.000 (v. j. $ 42.761.000) beliep. (Vor. ber. Goud **157** W., Zilver **153** E.)

F. CHINEESCH-JAPANSCH **CONFLICT.** — Japans antwoord op de **Amerikaansche** nota. — De Japansche regeering verklaart in haar antwoord op Amerika's beroep op het Negen-Mogendheden-Verdrag, dat Japan een voorstander is van de opendeur-politiek in Mandsjoerije, dat het echter groote schade lijdt door den chaos in China. Japan geeft toe, dat een voortdurende bezetting van Mandsjoerije niet wettig zou zijn, doch ontkent tevens, dat het zijn gebied wil uitbreiden. Het antwoord besluit met de verklaring, dat het Japan zeer aangenaam zal zijn, indien Amerika zich op een vriendschappelijke wijze op de hoogte wil stellen van den juisten toestand in Mandsjoerije. (Vorig bericht blz. **166 C.)**

G. FINLAND. — Drankvraagstulr. — Het nieuwe ontwerp Drankwet, zooals dit aan het Parlement zal worden voorgelegd, houdt o. m. het volgende in:
Dc verkoop van alcohol zal mogen geschieden in alle steden en dorpen, waar zich niet twee-derden der kiezers tegen den verkoop heeft uitgesproken. Volgens het resultaat van de volksstemming zal dus in geheel Finland, met uitzondering van enkele plattelandsgemeenten, alcohol verkocht mogen worden. Gedurende eenige uren per dag zal de verkoop van alcohol verboden zijn. Ook op Zaterdag, Zondag, in de Kerstweek en op enkele andere dagen mag geen alcohol verkocht worden. (Vorig bericht blz. **152** L.)

H, VEREENIGDE STATEN. — In- en uitvoer. — De totale waarde van den uitvoer over 1931 beliep $ 2.424.187.000 (v. j. $ 3.843.181.000), hetgeen een vermindering beteekent van $ 1.418.994.000.
De waarde van den invoer over 1931 bedroeg $ 2.090.107.000 (v. j. $ 3.060.908.000) of $ 970.801.000 minder dan in 1930. (Vorig bericht blz. **157 I.)**

I. NEDERLAND. — Scheepvaart, — Een duidelijk beeld van den ongunstigen toestand in het Nederlandsche scheepvaa t-bedrijf geven de cijfers van de opgelegde tonnage onder Nederlandsche vlag. Deze cijfers luiden als volgt:

	Aantal schepen	Bruto registerton
Op 1 Jan 1930	1	3 683
1 Juli 1930	43	193.664
1 Nov. 1930	41	239.119
1 Jan. 1931	86	425.310
1 Juli 1931	116	529.081
1 Nov. 1931	122	607.904
eind Dec. 1931	167	781.514

Door oplegging van schepen is ook de arbeidsgelegenheid sterk afgenomen. In 1930 waren bij de leden der vereeniging in Nederland (dus de buiten Europa werkende reederijen uitgezonderd) in dienst 24.100 personen; op 1 Januari 1931: 20.370 en eind December 1931: 15.350. (Vorig bericht blz. **121 K.)**

K. NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Japan. — De Japansche regeering heeft besloten geen onderhandelingen aan te knoopen met de Sovjet-Unie over het sluiten van een non-agressie-pact, zoolang de Mandsjoerijsche actie niet geëindigd is.

L. ITALIE. — Onderwijs. — In welke mate het schoolbezoek in Italië gestegen is, blijkt wel uit het feit, dat het aantal schoolgaande kinderen in 1929130 in totaal 4.418.000 beliep tegen 1.939.000 in 1881/82.

M. POOLONDERZOER. — Internationaal Pooljaar. — Het Deensche Carlsbergfonds heeft 40.000 kr. aan professor P. O. Pedersen toegekend voor het bouwen en bedienen van twee stations voor wetenschappelijk onderzoek op Groenland. Het is de bedoeling om met deze stations als basis onderzoekingen te doen naar den electrischen toestand van de atmosfeer en de ionisatie-toestanden in de hoogere luchtlagen als onderdeel van de wetenschappelijke onderzoekingen van het Pooljaar. Waarschijnlijk zal de bediening van de stations geschieden in verband met de expedities die reeds beraamd zijn en zullen zoowel Knud Rasmussen als dr. Lauge Koch toezicht houden op een deel der onderzoekingen. De bedoeling is samen te werken met de stations. die verscheidene andere landen dezen zomer op Groenland zullen stichten en die zich eveneens zullen bezig houden met het onderzoek van geophysische en atmospherische toestanden. (Hbld.) (Vor. ber. Groenland **95 F.)**

N. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — De organisator van de beweging der Congres-vrijwilligers in geheel Indië, Hardikar, is gearresteerd. (Vorig bericht blz. **163** E.)

O. VEREENIGDE STATEN. — Oorlogslrosten. — Volgens professor Clark van de Amerilcaansche Columbia-universiteit zou de oorlog, indien de geallieerden hun oorlogsschulden betalen, aan de Ver. Staten $ 52 milliard hebben gekost. Wanneer echter de schulden zouden worden geannuleerd, dan zou dit bedrag stijgen tot $ 90 milliard.

P, WARSCHAU. — Bevolking. — Volgens de voorloopige resultaten van de volksfelling van 9 December 1931 heeft Warschau, de hoofdstad van Polen, 1.169.881 inwoners, in welk getal het garnizoen *van* Warschau niet is begrepen.

A. NEDERLAND. — Vredesparlement. — In een onder voorzitterschap van prof. dr. D. van Hinloopen Labberton gehouden zitting van het Vredesparlement is een uit zeven personen bestaande commissie benoemd om statuten voor het Vredesparlement voor te bereiden. Tevens werd besloten om aan den voorzitter van de Ontwapeningsconferentie te Genève, den heer Henderson, een telegram te zenden, waarin er door het Vredesparlement op wordt gewezen, dat de Nederlandsche regeeringsdelegatie naar de Ontwapeningsconferentie, volgens de meening van het Vredesparleinerit, geen contact heeft met het pacifisme in Nederland.

B. SPANJE. — **Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in geheel Spanje wordt op meer dan 500.000 geraamd.

C. ENGELAND. — Rondetafel-conferentie inzake **Birma.** — De te Londen gehouden Birmaansche Rondetafel-conferentie is 12 Januari door den minister-president Ramsay MacDonald gesloten. De premier las in de slotzitting een door het kabinet goedgekeurde verklaring voor. waarin wordt vastgesteld, dat de regeering bereid is om, indien en wanneer zij ervan overtuigd is, dat het de wensch van het Birmaansche volk is, dat de regeering van zijn land van die van Indië worde gescheiden, onder voorbehoud van de goedkeuring van het parlement, stappen te doen om de verantwoordelijkheid voor de regeering van Birma toe te vertrouwen aan een wetgevende vergadering, die het volk van Birma vertegenwoordigt. (Vorig bericht blz. 161 F.)

17 JANUARI 1932

D. HERSTELVRAAGSTUK. — Recapitulatie van 2 Juli 1931 tot 14 Januari 1932. — Totaal der Duitsche schulden, inclusief Young-ve plichtingen per 30 Juni 1931, 2 C.; Frankrijk aanvaardt het Hooverplan, 3 G.; Inhoud van het Hoover-plan, 4 F.; Internationale Ministerconferentie te Londen, 5 E., 12 I., 14 H., 15 B., 16 D., 17 A., 17 B.; Duitschland zal de moratoriumgelden niet voor oorlogsdoeleinden gebruiken, 5 N.; België's standpunt ten opzichte van het Hoover-plan, 5 P.; Hoover-plan door Engeland aanvaard, 7 K.; Frankrijk verleent Oostenrijk betalingsfaciliteiten, 7 L.; Frankrijk en België weigeren het her-discontocrediet voor de Duitsche Rijksbank te verhoogen, 10 A.; Aanvaarding van het Hooverplan door Egypte, 10 E.; Inwerkingtreding van het Hoover-plan, 11 hl.; Hoeveel het Hoover-plan Duitschland bespaart, 12 S.; Oordeel van de Engelsche en Fransche pers over de herstelkwestie, 16 L.; Houding der Engelsche en Nederlandsche bankiers, 19 O.; Verklaring van Snowden in het Lagerhuis over Engeland's positie in verband met de aanvaarding van het Hoover-plan, 21 B.; Onderteekening van het protocol tot uitvoering van het Hoover-plan; Invloed van het Hoover-plan op het Dawes- en Youngplan, 31 G.; Yougo-Slavië aanvaardt het Hoover-plan niet, 36 B.; Totaal der Duitsche reparatiebetalingen, 38 A.; Houding van Zuid-Afrika tegenover de herstelbetalingen, 42 E.; Fransche ministers naar Berlijn, 72 A.; Amerikaansch beroep op Hoover tot vermindering der herstel- en oorlogsschulden, 76 T.; Lord Reading naar Parijs, 78 E ; Communiqué Hoover-Laval, 88 N.; Fransche interpretatie van het Communiqué Hoover-Laval, 90 D.; Ealdwin's oordeel over de Fransch-Duitsche samenwerking, 104 D.; Duitschland verzoekt een onderzoek naar zijn betalingscapaciteit te doen instellen door de Bank voor Internationale Betalingen, 112 **A.:** Samenstelling van de Commissie van'' Onderzoek baar Duitschlands betalingscapaciteit. 113 G., 114 **G.:** Verklaring van Laval in d e Fransche Kamer over 'de schadevergoedingskwestie, 116 A.; Toegevoegde leden van de Bazelsche commissie, 125 G.; Verklaring van den Franschen gedelegeerde in de Bazelsche commissie, 126 B.; Duitsche toelichting op de Rijksbegrooting in de Bazelsche commissie, 131 D.; Duitsche toelichting op de handelsbalans, 131 G.; Verklaring van senator Borah over de herstelkwestie, 132 C.; Opschorting van de betaling der herstelschulden aan Amerika voorloopig goedgekeurd, 134 B.; Dertien landen hebben de per 15 December vervallen schuldbetalingen aan Amerika niet verricht, 135 I; Communiqué van de Bazelsche commissie over Duitschlands betalingscapaciteit, 137 G.; Hoover-moratorium door het Huis van Afgevaardigden aangenomen; Verwerping van een vermindering van de Europeesche oorlogsschulden, 138 W.; Hoeveel Duitschland tot aan de afkondiging van het Hoover-moratorium betaald heeft, 140 D.; Aanvaarding door den Amerikaanschen senaat van het Hoover-plan, 142 G.; Rapport van de Commissie van Onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit, 143 B.; Oordeel van Dr. Colijn over de Bazelsche Conferentie, 148 D.; Ver. Staten zullen geen deel nemen aan de Hersleiconferentie, 155 A.; Herstelconferentie zal te Lausanne worden gehouden, 155 D.; Officieele Duitsche berekening van de herstelbetalingen, 157 L.; Frankrijk wil Duitschland een moratorium toestaan tot 1934, 158 F.; Lloyd George voor schrapping der herstelbetalingen, 161 I.; Herriot tegen schrapping der herstelbetalingen, 161 K.; Bruning verklaart, dat Duitschland de herstelbetalingen niet zal kunnen voortzetten, 162 E.; Datum der Herstelconfereritie, 162 N.; Minister Flandin over de verklaring van Bruning, 162 P.; Frankrijk zal wel deelnemen aan de Herstelconferentie, 164 E.; Rede van prof. Keynes over het Herstelvraagstuk, 164 K.; Amerika stuur? geen waarnemer naar de Herstelconferentie, 167 I.

E. ENGELAND. — **Werkloozenzorg.** — Het Engelsche ministerie van Arbeid heeft een groot aantal „opleidingskampen" voor werkloozen ingericht, ten einde de werkloozen, die sinds jaren geen beroep meer hebben uitgeoefend of zelfs nog nooit in de gelegenheid waren om regelmatig te werken, lichamelijk en geestelijk te versterken. Men hoopt, dat van de 2,6 millioen werkloozen, die Engeland op het oogenblik telt, in den loop van dit jaar 170.000 eenigen tijd in zoo'n kamp zullen verblijven.
Van deze 170.000 werkloozen zijn 12.000 volwassen mannen en 9000 volwassen vrouwen. De overige personen zijn jeugdige lieden, die nog nooit in de gelegenheid zijn gesteld om te werken en altijd steuntrekkers zijn geweest.
Daar de begrooting van het ministerie van Arbeid van £ 17,2 millioen tot f 10,9 millioen is teruggebracht en deze binnenkort nogmaals zal worden verlaagd, moesten vier kampen voor mannen worden gesloten. In totaal hebben tot nu toe 50.000 werkloozen de kampen in Engeland, Schotland en Wales bezocht. In de kampen wordt door de arbeiders 5½ dag per week bij een achturigen arbeidsdag gewerkt, terwijl de verblijfsduur voor arbeiders met vakkennis op een haif jaar en voor arbeiders zonder vakkennis op drie maanden is gesteld.
Gedurende hun verblijf in de kampen ontvangen de werkloozen de gewone ondersteuning van ruim negen gulden; bovendien krijgen zij een toeslag van vier gulden, zoodat rij na aftrek voor woning, ontbijt en avondbrood een rijksdaalder per week overhouden. Het warme middageten wordt kosteloos verstrekt.

18 JANUARI 1932

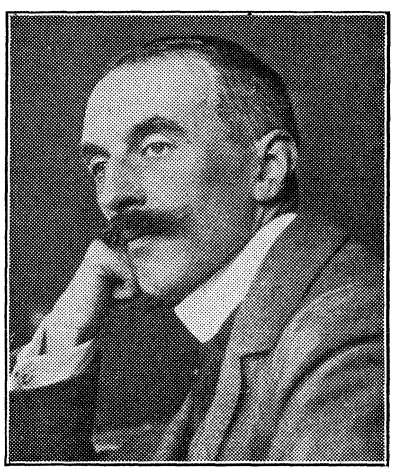
F, NEDERLAND. — **Mijnindustrie.** — Het totaal aantal arbeiders der gezamenlijke steenkolenmijneii in Nederland bedroeg op 1 Jan. 1932 ondergronds 26.791, bovengronds 11.258, totaal 38 049.
De totale productie over 1931 bedroeg 12.901.391.016 ton tegen 12.211.085.012 ton in 1930.

A. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Rede van Jhr. de Jonge bij zijn ambtsaanvaarding. — Hieronder publiceeren wij alsnog de rede, uitgesproken door Jhr. de Jonge, bij de aanvaarding van het ambt van Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië op 12 September 1931:

Zijne Exc. begint met de verklaring, dat onder de huidige omstandigheden een bedachtzame practische politiek geboden is. Spr. verklaart, dat de kosten van de staatshuishouding van Ned.-Indië te groot zijn in verhouding tot de inkomsten.

Men doet verstandig niet blind te zijn voor hetgeen elders geschiedt en in dit verband verwijst spr. naar de voornemens van het nieuw-opgetreden Engelsche kabinet voor het betoog dat ook anderen zich opofferingen hebben te getroosten. Spr. wijst erop, dat men elders met terzijdestelling van de partijgroepeering de handen ineen slaat om op een bepaald oogenblik aan de moeilijkheden het hoofd te bieden en dat men zich weet te beperken in zijn wenschen en het zwijgen weet op te leggen aan theoretische voorkeuren, die geld kosten om te komen tot een voor een gezonde staatshuishouding het eerste noodige, te weten een sluitende begrooting.

Jhr. de Jonge zegt, dat zal worden voortgegaan met de bestuurshervorming zooals deze is neergelegd in de wettige staatsinrichting. Vertraging in de doorvoering der bestuurshervorming moet zooveel mogelijk vermeden worden. De staatkundige ontwikkeling van deze gewesten, zooals de wetgever zich die heeft gedacht, behoort binnen afzienbaren tijd tot stand te worden gebracht. Aan den anderen kant zal de regeering niet toelaten dat deze verwezenlijking in gevaar zou kunnen worden gebracht door de fatalistische en niet-doordachte theorieën van enkelen, die blijkbaar van meening zijn, dat zij hun volk dienen door eischen te stellen, waarvan zij vooruit weten dat die voor de regeering onaannemelijk zijn.

Jhr. mr. B. C. de Jonge.

Intusschen, verklaart jhr. de Jonge, mag met dankbaarheid geconstateerd worden, dat de politieke toestand geen reden tot bezorgdheid geeft.

Jhr. de Jonge wijst ten slotte op de groote beteekenis welke voor de geheele Indische samenleving de groote bedrijven hebben als werkgevers, belastingobjecten en exporteurs.

Wij kunnen hen niet missen, en gaat het hun slecht, dan ondervindt de staatshuishouding daarvan in de eerste plaats de nadeelige gevolgen. Zelfs een matige wederopleving van de wereldmarkt, waarop toch menschelijkerwijze gesproken gerekend mag worden, belooft een spoedig herstel, aangezien niet is aan te nemen, dat een prijsniveau van bijna alle producten als het tegenwoordige blijvend zou kunnen zijn.

Jhr. de Jonge eindigt zijn redevoering met de volgende woorden:

„Thans rest mij nog een krachtig beroep te doen op den welwillenden hulp en steun van allen ten behoeve van een vruchtbare samenwerking tot het heil van land en volk. Ik verklaar thans het ambt van gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië te aanvaarden." (Vorig bericht **blz. 57 M.**)

B. DUITSCHLAND. — **Hitler's** Memorandum aan den Rijkskanselier. — Hitler verklaart in zijn memorandum aan den Rijkskanselier, dat hij niet in staat is de actie van den Rijkskanselier voor de verkiezing van den Rijkspresident te steunen, zoowel uit zuiver grondwettelijke als uit politieke overwegingen. Opheffing van artikel 41 der Rijksgrondwet, volgens hetwelk de Rijkspresident door het geheele volk wordt gekozen, kan slechts geschieden met behulp van een meerderheid in den Rijksdag, wanneer grondwettelijk tegelijkertijd het recht van den Rijksdag tot afzetting van den Rijkspresident wordt vastgelegd. Wanneer men echter niettemin de interpretatie aanvaardt, dat een tweederde meerderheid van den Rijksdag gelijk staat met een volksstemming, dan zou althans de samenstelling van den Rijksdag in overeenstemming moeten zijn met den werkelijken wil van het volk, zooals deze in Maart 1932 tot uitdrukking komt. Bij den huidigen Rijksdag is dit zeer duidelijk niet het geval, zoodat eerst nieuwe Rijksdagverkiezingen noodig zouden zijn. In tegenstelling met den Rijkskanselier is Hitler van meening dat het binnenlandsch regime op het oogenblik uit overwegingen van zelfbehoud geen verkiezingen kan gebruiken. Het verval van het Rijk is veroorzaakt zoowel door het buitenlandsche politieke optreden als door vernietiging van de volkskracht door de binnenlandsche politiek der thans regeerende partijen.

Hitler wenscht elke poging af te wijzen, die door de geheele wijze van uitvoering een bewijs schijnt te zijn, dat men langs dezen weg een systeem tracht te redden, welks vernietiging een levensvoorwaarde voor de Duitsche natie is.

Hij betuigt nogmaals zijn leedwezen dat bij deze poging tot redding van het heerschende systeem den naam van den Rijkspresident betrokken werd, aangezien ook de nationaal-socialisten en de medestrijders uit den grooten oorlog in hun rijen den generaalveldmaarschalk van het Duitsche leger onveranderlijk met eerbiedige dankbaarheid gedenken.

(Vor. ber. Presidentsverkiezing 165 *C.)*

C. BULGARIJE. — Economische toestand. — Daar Bulgarije zich in een uiterst moeilijken financieelen toestand bevindt en niet meer over een deviezenvoorraad beschikt, heeft de Bulgaarsche ministerpresident zich naar Genève begeven om te trachten, de hulp te verkrijgen van de financieele commissie van den Volkenbond. Bulgarije heeft nieuwe credieten noodig om aan zijn buitenlandsche betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. (Vor. ber. 159 N.)

D JOEGOSLAVIE. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Joegoslavië wordt door de regeering op 134.700 en door de arbeidskamer op meer dan 200.000 geraamd.

E. BANK **VOOR** INTERNATIONALE BETALINGEN. — Crediet aan Oostenrijk verlengd. — De Bank voor Internationale Betalingen hoeft het aan de Oostenrijksche Nationale Bank verstrekte crediet van 90 millioen schilling met drie maanden verlengd.

(Vorig bericht blz. 164 G.)

F. OOSTENRIJK. — Gouden standaard gehandhaafd. — Tijdens de besprekingen in de financieele commissie van den Volkenbond heeft de Oostenrijksche Bondskanselier uitdrukkelijk verklaard, dat de Oostenrijksche regeering zich onvoorwaardelijk zal verzetten tegen elke inflatie en dat zij zal vasthouden aan den gouden standaard.

A. VOLKENBOND. — Werkloosheid. — Het Internationaal Arbeidsbureau heeft een overzicht gepubliceerd van de ontwikkeling der werkloosheid van **1930** tot **1931,** waarbij de volgende stijging wordt geconstateerd:
Engeland van **2.3** millioen tot **2.6** millioen, **12%;** Oostenrijk van **237.000** tot **273.000, 15%;** Duitschland van **3.9** millioen tot **5.3** millioen, **34%;** Italië van **550.000** tot **909.000, 63%;** Zwitserland van **34.000** tot **58.000,** 66%.
In de Vereenigde Staten ia het aantal werkloozen toegenomen met 30%, in Polen met **24%.**
(Vor. ber. **Volkenb. 168** S.; Engeland **128** C.; **Oostenr. 56 C.:** Duitschl. **131** D.; **Italië 135** N.: Ver. Staten **163** H.)

B. WERSTELVRAAGSTUK. — Beschouwing van Mussolini. — Mussolini heeft in de „Sunday Dispatch" o.a. het volgende geschreven:
De wereldhandel bevindt zich thans in een dwangbuis. Overal zijn hooge tolmuren opgericht. Geen land wil meer waren toelaten, doch allen willen zooveel mogelijk uitvoeren.
Daarbij komt de kwestie der oorlogsschulden en herstelbetalingen. Frankrijk en de Vereenigde Staten zijn in het bezit van 75% van het goud. Hoe zou men kunnen verwachten, aldus Mussolini, dat de staten hun schulden betalen, wanneer zij hun betalingen slechts in goud mogen verrichten, dat zij niet bezitten? In goederen betalen is ook onmogelijk, omdat de tolmuren der crediteurstaten zoo hoog zijn, dat de goederen geen grenzen meer kunnen passeeren.
Zooals bij het uitbreken van een oorlog diplomatieke verdragen, zoo heeft men thans handelsverdragen verscheurd. Reeds hebben Spanje en Frankrijk hun

Mussolini

handelsverdragen met Italië opgezegd en Zwitserland zijn handelsbetrekkingen met Duitschland verbroken. Binnenkort zal deze economische oorlogstoestand over de geheele wereld verbreid zijn.
Thans is de tijd gekomen, aldus besluit Mussolini, dat de staatslieden bijeenkomen om den economischen oorlog te beëindigen. In het bijzonder moet de goudkwestie dringend worden behandeld, want een werkelijke oplossing van de economische crisis ia niet mogelijk zoolang Frankrijk en Amerika het goudmonopolie hebben. Alle tolmuren moeten worden neergehaald, opdat de wereldhandel weer worde hersteld en de staten hun betalingen in waren zullen kunnen verrichten. (Vorig bericht blz. 171 **D.)**

C. **BILJARTEN.** — Wereldkampioenschap. — Bij de te Parijs gehouden wedstrijden om het wereldkampioenschap biljarten werd de Franschman Corty eerste, de Egyptenaar Soussa tweede en de Hollander Dommering derde.
De Belg Gabriëls maakte een serie van **227,** waarmede hij een wereldrecord vestigde.

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Tardieu** leider der Fransche delegatie. — Tardieu, de minister van Oorlog, zal optreden als leider van de Fransche delegatie naar de a.s. ontwapeningsconferentie te Genève. (Vorig bericht **blz.** 165 B.)

E. RUSLAND. — Spoorwegongeluk bij **Kazan.** — Den 2en Januari van dit jaar heeft bij Kazan een spoorwegongeluk plaats gehad, tengevolge waarvan 65 personen om het leven zijn gekomen en **131** personen gewond zijn. In een te Moskou aanhangig gemaakt proces worden elf treinbeambten er van beschuldigd het ongeluk door onachtzaamheid te hebben veroorzaakt.

F. ITALIE. — Begrooting. — Het tekort op de begrooting van **1932-33** beloopt L. **1.594** millioen.
(Vorig bericht blz. **149** K.)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Bankers** Trust. — De president van de Bankers Trust heeft medegedeeld, dat de door deze instelling aan Duitschland verstrekte credieten in totaal **$ 25** millioen beloopen; hiervan vallen **$ 17** millioen onder de „Stillhalte"-overeenkomst. (Vorig **bericht** blz. **152** E.)

H. FILM. — Nieuwe vinding op Mankfilmgebied. — De Amerikaansche ingenieur James A. Miller heeft met het Tuschinski-concern een overeenkomst gesloten betreffende een vinding op het gebied der geluidsfilms, waardoor het o.m. mogelijk wordt geluidsopnamen te maken op smalfilm. De vinding, welke reeds gepatenteerd is, geeft zulk een besparing, dat het maken van klankfilms onder hst bereik van het groote publiek wordt gebracht.

I. BERLIJN. — Bevolking. — De bevolking van Berlijn is in **1931** verminderd met **43.721** inwoners; zij bedroeg op **1** Januari **1932** 4.288.314.

K. **PARAGUAY.** — President. — Tot president van Paraguay is gekozen Eusebio Ayala, tot vice-president Casal Ribeiro.

L. RUSLAND. — **Trotzky's** verbanning verlengd. — Het politieke bureau van de Executieve der Communistische Partij heeft besloten, de uitwijzing van Trotzky uit de Sovjet-Unie met twee jaar te verlengen.

M. ZINK. — Productiebeperking gehandhaafd. — Het internationale zinkkartel heeft besloten de huidige productiebeperking te handhaven. De voorraden, die op **1** Augustus **1931 206.400** ton bedroegen, waren op **31** December **1931** gedaald tot **189.300** ton.

N. KOPENHAGEN. — **Financieele** moeilijkheden. — Tengevolge van financieele moeilijkheden is de stad Kopenhagen genoodzaakt haar crediet bij de Nationale Bank te verhoogen van 10 millioen op **30** millioen kronen. Tevens zal worden overgegaan tot den verkoop van de in het bezit van de stad zijnde terreinen, waarvan de waarde bijna **90** millioen kronen bedraagt; bovendien zal de inkomstenbelasting worden verhoogd.

O. ZWEDEN. — **Bankbiljetten-inwisseling** in goud opgesohort. — De Zweedsche regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij de verplichting der Rijksbank tot inwisseling van biljetten in goud tot eind Februari blijft opgeschort. (Vor. ber. blz. 71 G.)

P. DUITSCHLAND. — **„IJzeren** Front" opgericht. — Als afweerbeweging tegen het Nationaal-Socialisme in Duitschland is een z.g. „IJzeren front" gevormd, bestaande uit de leden der Sociaal-Democratische partij, de leden van de „Reichsbanner" en de leden van de „Freie Gewerkschaften". Verdediging der

Republiek door bestrijding van het fascisme is het doel van de nieuwe organisatie.
Naast het „IJzeren Front" is door den middenstand opgericht de „Republikeinsche Actie", welke tezamen met het „IJzeren Front" de partij van Hitler zal bestrijden.

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — China zal een beroep doen op art. **16** van het **Volkenbonds**statuut. — Uit Nanking wordt medegedeeld, dat China op de eerstkomende Volkenbondsraadszitting een beroep zal doen op art. 16 van het Volkenbondsstatuut, hetwelk het mogelijk maakt economische sancties tegen Japan toe te passen. (V. b. blz. **170** F.)

19 JANUARI **1932**

C. DUITSCHLAND. — Buitengewone invoerrechten. — De Rijksregeering is o.a. gemachtigd om bij den invoer van waren, afkomstig uit een land waarvan de valuta beneden goudpariteit is gedaald, voor speciale waren of groepen van waren een aanvullend tarief te heffen, en voorts om bij den invoer van waren uit een land, waarmede Duitschland geen handelsverdrag heeft gesloten en dat Duitsche goederen ongunstiger behandelt dan die uit een derde land, een verhoogd invoerrecht te heffen.

C. VOLKENBOND. — Economische Commissie. — De economische en financieele commissies van den Volkenbond hebben vandaag de beraadslagingen.. over den financieelen en economischen toestand beeindigd. In het rapport aan den Volkenbondsraad wordt vastgesteld, dat het niet mogelijk is geweest bruikbare richtlijnen voor de door de staten te volgen handelspolitiek vast te stellen. De economische relaties worden door allerlei internationale schulden beheerscht. De uitvoer van goederen door de debiteurlanden blijft het eenige middel voor die landen, om aan hun verplichtingen te voldoen. Het is daarom van belang, dat die landen een actieve handelsbalans hebben en dat het overschot grooter is naarmate de schulden hooger zijn. Zoolang de verbanning van het internationale crediet voortduurt, staan de crediteurlanden voor een groot dilemma: of zij moeten de hinderpalen voor den invoer verminderen, of zij dienen zich er mede tevreden te stellen, dat de kansen op inning van de hun verschuldigde bedragen verdwijnen.
(Vorig bericht blz. **93** C.)

D. NEDERLAND. — Faillissementen. — Het aantal faillissementen in Nederland bedroeg in 1931 totaal 3553 tegen 3171 in 1930 en 2853 in 1929. **(120 C.)**

E. NEDERL. OOST-INDIE. — A.V.R.O.S. — Met betrekking tot de mogelijke sluiting van het proefstation van de A.V.R.O.S. wordt thans gemeld, dat het niet waarschijnlijk is, dat tot deze sluiting zal worden overgegaan. De lange looptijd van de contracten van den staf zou bij sluiting noodzaken tot uitkeering van tonnen gouds. (Hbld.)

F. BELGIE. — verhouding tot Nederland. — De heer Segers heeft in het rapport van de senatoriale commissie van Buitenlandsche Zaken verklaard, dat het hem aangenaam was een verbetering in de verhouding tot Nederland te kunnen constateeren. **(152 K.)**

G. DENEMARKEN. — **Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in Denemarken bedraagt thans 136.400, het hoogste aantal, dat aldaar tot nu toe is voorgekomen. **(Vorig bericht blz. 83 B.)**

H. DENEMARKEN. — **Bevolking.** — De bevolking van Denemarken beloopt thans 3½ millioen zielen.

I. RECHTZAKEN. — Calmette-proces. — Hieronder volgt een uittreksel uit het requisitoir in de strafzaak-Deycke, Altstädt, e.a., die verdacht worden van schuld aan het overlijden van ruim 70 kinderen in het hospitaal te Lübeck, na toediening van een antituberculose-praeparaat.
De eerste verdachte, prof. Deycke, wordt er van beschuldigd, de kinderen niet behandeld te hebben met het Calmette-Guérin-vaccin, maar met een vaccin van eigen vinding.
Den anderen verdachten, prof. Klotz, prof. Altstädt en zuster Anna Schütze, wordt zorgeloosheid en nalatigheid ten laste gelegd.
Volgens de verklaringen van prof. Deycke zou hij het ongevaarlijke B. C. G.-vaccin hebben gebruikt, dat door schuld van de medeverdachten virulent zou zijn geworden. Daaraan zou de dood van de kinderen te wijten zijn.
In zijn requisitoir verklaarde de Ober-Staatsanwalt dr. Lienau, dat het er niet om ging de handelwijze van de verdachten te critiseeren, doch slechts te bepalen of zij zich hadden schuldig gemaakt in strafrechtelijken zin. Dr. Lienau verklaarde uitdrukkelijk, dat dit proces niet de taak had een oordeel te vellen of de door prof. Calmette ingevoerde methode juist was en of zij voldeed aan de eischen der wetenschap, of dat zij een gevaar met zich meebracht.
Volgens hem lag de sleutel voor de verklaring van het gebeurde in het laboratorium. In verband met de verklaringen van de deskundigen prof. Ludwig Lange, Bruno Lange en Hahn, was met zekerheid aan te nemen, dat met de cultures geknoeid was. Daarvan behoorde prof. Deycke, als verantwoordelijke persoon, de schuld te krijgen. Niet omdat hij dat zelf gedaan had, maar omdat dergelijke zorgeloosheid in een laboratorium, waar behoorlijk toezicht werd uitgeoefend, niet plaats zou kunnen vinden.
Volgens hem had verwisseling van cultures plaats gehad.
In elk geval, oordeelde dr. Lienau, was het onverantwoordelijk van prof. Deycke, om geen proeven Op dieren te nemen, vóór hij de kinderen met de entstof deed behandelen.
Er is hier sprake van schuld wegens nalatigheid. Bewezen is ook het oorzakelijk verband tusschen deze nalatigheid en den dood van de behandelde kinderen.
Staatsanwalt dr. von Beust zeide, dat wat de toepassing van het praeparaat betrof, verdachte Altstädt blijkbaar geen kennis heeft genomen van de voorschriften van Calmette over het gebruik van het praeparaat, terwijl hij ook het Calmette-boek niet heeft geraadpleegd. Bij zijn eerste toepassing heeft Altstädt zich niet bekommerd om de gevolgen en de uitwerking van het vaccin op de kinderen, en het slagen of mislukken van de proef.
Dr. Von Beust was van meening, dat de cultuur van de Bacil-Calmette-Guérin te Lübeck verwisseld was met de cultuur van den bacil zooals die gekweekt wordt voor gebruik in het vaccin, dat in Kiel in gebruik is (d.w.z. de humane bacil).
Op de handelwijze van prof. dr. Altstädt wenschte dr. Von Beust vier aanmerkingen te maken:
1e. Hij had te Parijs geen informaties ingewonnen over de te volgen methode;
2e. Hij had geen speciaal laboratorium ingericht voor de Calmette-cultures;
3e. Hij had geen proeven op dieren genomen;
4e. Hij had de behandelde kinderen moeten observeeren.
Hieraan is verdachte zonder twijfel schuldig en dus is hij ook verantwoordelijk voor het overlijden van de kinderen, dat een gevolg is van het verzuimde. Hij is daarvoor strafrechtelijk aansprakelijk.
Ten slotte werd door den Oberstaatsanwalt dr. Lienau zoowel tenen prof. Dr. Depcke als tegen den geneesheer Dr. Altstädt, wegens dood door schuld en het veroorzaken van lichamelijk letsel bij de behandeling hunner patiënten met het Calmette-israenaraat, drie jaar gevangenisstraf geëischt. Tegen prof. Klotz werd wegens hetzelfde vergrijp één jaar gevangenisstraf geëischt, terwijl de verpleegster Anna Schiitze werd vrijgesproken. (Vorig bericht blz. 132 L.)

A. FRANKRIJK. — Scheepvaart. — De Directeur van de Compagnie Générale Transatlantique heeft de geruchten, als zouden de werkzaamheden aan het nieuwe groote Fransche passagiersschip de Super-Ile-de-France stopgezet worden, ontkend en verklaart, dat de bouw ononderbroken zal worden voortgezet.
(Vorig bericht blz. 142 B.)

B. SCHAATSENRIJDEN. — **Record van Ballangrud niet erkend.** — Het door Ballangrud behaalde wereldrecord schaatsenrijden over 10.000 M. (zie bericht 158 L) is niet erkend, daar de tijdopneming niet op deugdelijke wijze heeft plaats gevonden.
(Vorig bericht blz. 170 C.)

C. FRANKRIJK. — Regeeringsverklaring **van Laval.** Minister-president Laval heeft in de Fransche Kamer een regeeringsverklaring afgelegd, waaraan wij het volgende ontleenen:
Wij kunnen ook in de toekomst geen oplossingen aanvaarden, die, zonder de crisis te bezweren. Frankrijk zouden treffen in zijn vitale belangen en zijn, in vrijwillig gesloten verdragen, vervatte rechten.
Wij zullen het recht op herstelbetalingen niet prijsgeven. Men eischt van ons een verlaging der schulden ten gunste van onze schuldenaars. Wij hebben echter een dubbelen plicht, n.l. tegenover de generaties, die den oorlog hebben medegemaakt, een plicht der rechtschapenheid, die daarin bestaat, dat wij niets van ons tegoed zullen opofferen, zonder een dienovereenkoinstige vermindering onzer eigen schulden en tegenover de komende generaties hebben wij den plicht der voorzichtigheid, n.l. alle overeenkomsten afhankelijk te maken van een rechtvaardige vereffening van de productie- en bestaansvoorwaarden.
Dit evenwicht zou echter verstoord zijn, als na de overwonnen crisis, de wanverhouding tusschen de financieele- en belastinglasten, die de volken in hun activiteit belemmeren: Frankrijk op de wereldmarkt in een ongunstigen toestand zou brengen. De regeering zal zich bij de aanstaande besprekingen en onderhandelingen steeds houden aan de grondbeginselen, die door het Fransche parlement steeds zijn goedgekeurd.
De positie van Frankrijk is niet zoo bevoorrecht als men het in het buitenland graag doet voorkomen. De regeering heeft maatregelen moeten treffen en zal dit blijven doen ten gunste eener nationale bezuiniging.
Voorts behandelde de regeeringsverklaring het vraagstuk der ontwapening. De conferentie tot beperking der bewapening zal op 2 Februari bijeenkomen.
Het Fransche standpunt ten aanzien hiervan is uiteengezet in het memorandum van 15 Juli 1931. Deze politiek is niet slechts die van Frankrijk, doch ook van den Volkenbond.
Ook het protocol van 1924, hoewel nog niet geratificeerd, geeft nog steeds de Fransche opvatting weer, terwijl deze bovendien blijkt uit het verdrag van Locarno, het Kellogg-pact en de overeenkomsten tot het buiten de wet verklaren van den oorlog, alle maatregelen, waarmede de naam van Briand verbonden blijft. Deze vormen de onveranderlijke basis der Fransche politiek.
Alle partijen in Frankrijk hebben er steeds weer den nadruk op gelegd, dat het succes der ontwapeningsconferentie eerst dan verzekerd zou zijn, indien zij binnen een nauw-omschreven kader zou worden gehouden. Dit kader moet zijn: Waardeering voor verdragen, erkenning van arbitrage, het vaststellen van den aanvaller, wederzijdsche steun, althans veiligheid. Het is onjuist indien men van Frankrijk zwakte of toegevendheid zou verwachten. Zijn vaste wil den vrede te organiseeren, sluit beide uit.
Toen Laval zijn redevoering had beëindigd, riep de linkerzijde: „Vive Briand".
De regeeringsverklaring van Laval vond, met name bij de passages, welke betrekking hadden op Frankrijk8 recht op schadeloosstelling en veiligheid, vrijwel algemeene instemming. Toen de premier bij de opsomming der pogingen tot verzekering van de veiligheid des lands den naam van Briand noemde, weerklonk in de Kamer een geestdriftig applaus.

D. VEBEENIGDE STATEN. — **Overstroomingen.** — In den Amerikaanschen staat Mississippi is een oppervlakte van meer dan 120.000 H.A. overstroomd. Het verdronken gebied wordt thans afgezocht om menschen die op de daken van de huizen zijn gevlucht, van den dood door verdrinking of door den honger te redden.

E. OOSTENRIJK. — Schulden op langen en korten **termijn.** — In verband met het standpunt van het financieel Volkenbondscomité, dat de beschikbare deviezen van de Oostenrijksche Nationale Bank uitsluitend moeten dienen tot betaling der schulden op langen termijn, zal de Oostenrijksche Nationale Bank voor de aflossing der buitenlandsche credieten op korten termijn, noch de noodzakelijlre deviezen verschaffen. noch eigen deviezen voor den dienst van deze credieten ter beschikking kunnen stellen. Hierdoor wordt ook de „Stillhalte"-overeenkomst van de andere banken beinvloed, zoodat ook de kwartaalsuitkeeringen niet meer zullen geschieden.

F. NEDERLAND. — Indexcijfers voor den groothan**del.** — Hieronder volgen de indexcijfers der groothandelsprijzen over het jaar 1931 (basis 1913 = 100).

	Algemeen indexcijfer 48 artikelen	Indexcijfer voedingsmiddelen 28 artikelen
1913	100	100
1919	304	296
1920	292	252
1921	182	187
1922	160	160
1923	151	143
1924	156	156
1925	155	155
1926	145	144
1927	148	153
1928	149	157
1929	142	149
1930	117	119
1931	97	101

(Vorig bericht blz. 97 F.)

G. NEDERLAND. — **In-** en Uitvoer. — De waarde va4 den Nederlandschen invoer (zonder goud en zilver) bedroeg in 1931 f 1893 millioen en in 1930 f 2418 millioen.
De waarde van den uitvoer beliep in 1931 f 1312 millioen en in 1930 f 1719 millioen. (Vor. ber. 152 G.)

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — **Stimson** leider **der Amerikaansche delegatie.** — Staatssecretaris Stimson zal optreden als leider der Amerikaansche delegatie op de a.s. ontwapeningsconferentie te Genève, daar generaal Dawes thans met de leiding van de Reconstruction Finance Corporation is belast.
(Vorig bericht blz. 173 D.)

I. VEBEENIGDE STATEN. — Reconstruction **Ffnance** Corporation. — Tot leider van deze organisatie is thans benoemd generaal Dawes, oud-ambassadeur te Londen. (Vorig bericht blz. 169 A.)

K. ITALIE. — Bevolking. — Italië telt thans 42.158.817 inwoners. (Vorig bericht blz. 153 C.)

L. **JAVA-SUIKER.** — **Productiecijfers.** — De eindproducties van de bij de V.I.S.P. aangesloten fabrieken bedraagt in totaal in tons van 1000 K G.: superieur 1.627 242, bruine suiker 198 086, melasse suiker 53.576, gecentrifugeerde zaksuiker 198, totaal 2.599.102 ton tegen vorig jaar 2.702.957 ton.

A. DUITSCHLAND. — **In-** en **Uitvoer.** — De Duitsche handelsbalans over het jaar 1931, met mederekening van de voorraden in entrepot, sluit met een uitvoer-overschot van ruim 2574 millioen Mark. Worden de herstelleveranties in natura medegerekend, dan stijgt dit tot 2967 millioen Rijksmark. Vergeleken bij het voorafgaande jaar, toen het uitvoer-overschot ruim 1800 millioen Mark beliep, is het uitvoersaldo met bijna 1200 millioen Mark gestegen. Van deze stijging vinden 500 à 600 millioen Mark hun oorzaak in de daling van de invoerprijzen, welke sterker was dan die van de uitvoerprijzen, en de rest op de naar verhouding grootere beperking van den invoer.
De uitvoer bedroeg in 1931 totaal 9206 millioen Mark, tegen 11.329 millioen Mark in het voorafgaande jaar. De herstelleveranties in natura daalden van 707 tot 393 millioen Mark. De daling van den uitvoer is voor het grootste gedeelte het gevolg van prijsverlagingen.
De invoer beliep in 1931 6632 millioen mark tegen 10.200 millioen mark in 1930. Ook deze achteruitgang is voornamelijk het gevolg van prijsverlaging.
(Vorig bericht blz. 131 G.)

B. **RADIUM.** — Nieuwe vondsten. — Te Neuhaus, nabij Linz in Opper-Oostenrijk, is een terrein ontdekt, dat in Europa het rijkste aan radium is. Gemeld wordt, dat 11.000 ton grond van dit terrein een hoeveelheid radium zou opleveren van 1 K.G., hetgeen het hoogste percentage vormt, dat tot dusverre verkregen kon worden.

C. OOSTENRIJK. — Wapenvondsten te **Ottakring.** — Den twaalfden van deze maand zijn in een Bondshuis van de Sociaal-Democratische partij te Ottakring huiszoekingen verricht, welke tot resultaat hebben gehad dat gevonden werden: 750 Mannlichergeweren, zes gemonteerde machinegeweren, ongeveer 50.000 patronen, 2000 kant en klaar gemaakte lichte handgranaten, 600 zware handgranaten met steel, enkele doozen met zoogenaamde springpatronen en 10.000 lonten voor handgranaten benevens een heelen voorraad chemicaliën, ploertendooders, bajonetten, dolken, sabels enz.

D ROEMENIE. — Samenwerking met Tsjecho-Slowakije. — De besprekingen, welke de Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, Ghika, te Praag met zijn Tsjechischen collega Benesj heeft gehad, hebben tot overeenstemming geleid betreffende de volgende punten:
1. Inzake de schulden en het herstelvraagstuk neemt Tsjecho-Slowakije, hoewel het zelf oorlogsschulden heeft te betalen, het Roemeensche standpunt in, dat aan een volledige schrapping der Duitsche betalingen niet valt te denken.
2. Wat de onderhandelingen met Rusland nopens eens non-agressie-pact betreft, stellen Roemenië en Tsjecho-Slowakije zich onvoorwaardelijk achter Frankrijk en zullen zij geen stappen doen zonder overleg met dit land.
3. De oplossing van het ontwapeningsvraagstuk heeft tot eerste voorwaarde het herstel der algemeene veiligheid. De beide staten zullen daarom aan de zijde van Polen staan, indien dit land verklaart, dat het onmogelijk is te ontwapenen, zoolang zijn grenzen niet door Duitschland zijn gegarandeerd.
4. De econoinische crisis in Europa kan slechts worden opgelost door een regeling, waaraan alle Europeesche staten deelnemen. Zoolang dit niet te verwachten is, zal de Kleine Entente met Polen streven naar een economische gemeenschap.
5. Zoolang Hongarije op het standpunt staat, dat vóór een economischen band met de Kleine Entente revisie van het verdrag van Trianon noodzakelijk is, is aan een nauwe econoinische samenwerking met Hongarije niet te denken.
6. Verdragen moeten worden gerespecteerd en elke poging om die te wijzigen, zou den chaos slechts verergeren.
7. De Kleine Entente heeft zich als element van orde tot nu toe uitstekend gehandhaafd; ook in de toekomst kunnen vrede en rust slechts worden verzekerd door haar verdere uitbreiding in samenwerking met Polen en die groote mogendheden, welke den wereldoorlog hebben gevoerd ter bescherming van de democratie en de orde in Europa. (V.D.)

20 JANUARI 1932

E. NEDERLAND. — Steendrukkersbedrijf. — De werkgevers hebben de Collectieve Arbeidsovereenkomst, geldende voor Steendrukkers-(lithografisch) bedrijf, tegen 1 Mei 1932 opgezegd.

F ARGENTINIE. — Begrooting **1932.** — De begrooting voor 1932 toont een tekort aan van 117 millioen pesos. In verband hiermede heeft de regeering nieuwe belastingmaatregelen getroffen. Onder andere wordt de inkomstenbelasting verhoogd met 4 tot 6%, terwijl bovendien extra belastingen zullen worden geheven van inkomsten, welke niet door arbeid verkregen zijn.

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Sovjetdelegatie. — Tot leider der Russische delegatie naar de Ontwapeningsconferentie is de Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken Litvinof benoemd.
(Vorig bericht blz. 175 **H.**)

H. CHINA. — Arrestatie ex-keizer gelast. — De Chineesche regeering heeft een arrestatiebevel uitgevaardigd tegen den vroegeren Chineeschen keizer Poe-ji, voorts tegen den gouverneur van Charbin alsmede tegen andere vooraanstaande Japanschgezinde persoonlijkheden.

I. DUITSCHLAND. — Scheepvaart. — Van de Duitsche handelsvloot, welke 3,9 millioen ton groot is, was einde 1931 in totaal 19.6% opgelegd. (102 **H.**)

K. HONGARIJE. — Disconto. — De Hongaarsche Nationale Bank heeft het disconto verlaagd van 8 tot 7%. (Vorig bericht **blz. 18** C.)

L. **HERSTELVRAAGSTUK.** — Amerika **wenscht geen** verlenging **van** het moratorium. — Het Amerikaansche Staatsdepartement heeft den Amerikaanschen ambassadeur te Parijs, William Edge, gemachtigd den Franschen minister-president Laval, naar aanleiding van diens vraag of de Ver. Staten geneigd zouden zijn tot verlenging van het moratorium, mede te deelen, dat de Ver. Staten zich op het oogenblik te dien opzichte nog niet wenschen te binden. Het initiatief moet uitgaan van de Europeesche staten, die onderling tot overeenstemming moeten komen en zich dan weer tot Amerika kunnen wenden.
Zoowel de democratische als de republikeinsche partijleiders verklaarden zich in het Huis van Afgevaardigden tegen verlenging van het moratorium.
(Vorig bericht blz. **135** I.)

M DUITSCHLAND. — Invoerrechten op boter. — Blijkens de verhooging van het invoerrecht op boter worden de landen in drie categorieën verdeeld, waarvoor vijf verschillende tarieven gelden: twee tarieven voor die landen, die den gouden standaard hebben gehandhaafd, twee voor de landen, die den gouden standaard hebben losgelaten, en één voor die landen, die geen handelsverdrag met Duitschland hebben.
Voor de eerstgenoemde categorie, waartoe behalve Nederland, ook Letland, Estland en Rusland behooren, blijft het tarief van 50 mark per 100 K.G. voor het contingent van 5000 ton onveranderd. Voor alles wat

zij meer dan deze 5000 ton importeeren moet 100 mark (tot dusver 50 m.) invoerrecht betaald worden. Voor de tot de tweede categorie behoorende landen, in de eerste plaats dus de Scandinavische landen en Finland, is het tarief aanmerkelijk meer verhoogd. Van het contingent van 5000 ton wordt een invoerrecht van 86 mark, van alles wat boven het contingent uitgaat, een recht van 136 mark geheven. Tenslotte wordt de boter uit de landen der derde categorie, waaronder Polen, Australië en Canada, die geen handelsverdrag met Duitschland en dus ook geen contingent hebben, met 170 mark belast.
(Hbld.) (Vorig bericht blz. **174** C.)

A. DUITSCHLAND. — Tarieven. — De Duitsche regeering is gemachtigd in geval van dringende economische noodzakelijkheid:
1e. Bij den invoer van goederen, welke afkomstig zijn uit landen, waar de valuta beneden goudpariteit is gedaald, een toeslag te heffen, waardoor het verschil wordt opgeheven.
2e. Voor goederen. die uit een land komen, waarmede het Duitsche rijk geen handelsverdrag heeft loopen, of dat de Duitsche goederen in ongunstiger positie plaatst dan die van een derde land, verhoogde douane-tarieven te heffen. (Vorig ber. blz. **176** M.)

B DUITSCHLAND. — Herstelvraagstuk. — De sociaal-democratische Rijksdagpresident, Loebe, heeft in een soc.-democratische betooging verklaard, dat de socialisten schrapping van de herstelbetalingen eischen, zelfs indien schrapping van de oorlogsschulden niet onmiddellijk zou plaats vinden. **(162** E.)

C. HONGARIJE. — **Amerikaansch** protest tegen het moratorium. — Als protest tegen het onlangs door de Hongaarsche regeering afgekondigde moratorium hebben de New-Yorksche banken besloten de Hongaarsche saldi in Amerika te blokkeeren. Dit besluit heeft tengevolge, dat chèques door Hongaarsche banken in 1932 getrokken, niet meer zullen worden gehonoreerd. De leeningen op korten termijn, welke de Amerikaansche banken in Hongarije hebben uitstaan, bedragen ca. $ 40.000.000 en f 100.000.
(Vorig bericht blz. **141** R.)

D. VEREENIGDE **STATEN.** — Vrouwenarbeid. — Uit de Amerikaansche statistieken over vrouwenarbeid blijkt, dat in 575 beroepen door vrouwen arbeid wordt verricht. Slechts in 35 gevallen betreft het beroepen, waarin uitsluitend vrouwen te werk worden gesteld, terwijl in de overige 545 beroepen de vrouw met den man moet concurreeren. Vergeleken met 10 jaar geleden, is het totaal aantal beroepen, waarin thans vrouwen werkzaam zijn, met 50% gestegen.

E. ENGELAND. — **Ontwapeningspetitie.** — De petitie voor ontwapening is op 20 Januari 1932 door de Engelsche Vrouwenbond voor Vrede naar Genève gestuurd; deze petitie draagt 2.120.000 Engelsche handteekeningen.

F. PALESTINA. — Opgravingen. — Professor J. Garstang, welke verleden jaar de beroemde muren van Jericho heeft opgegraven, bericht thans, dat hij ook de oude koningsgraven gevonden heeft. De graven zijn vrijwel ongeschonden en bevatten honderden vazen, lijfsieraden enz.
De koningen, wier graven nu gevonden zijn, hebben over Jericho geheerscht, voordat de Israëlieten de stad ongeveer 1400 jaar voor Christus veroverden. Uit het feit, dat het zegel van de Pharao's duidelijk op de gevonden voorwerpen afgedrukt staat, concludeert Prof. Garstang dat de koningen, ondanks hun Syrische namen, vazallen van Egypte geweest zijn.

G OOSTENRIJK. — **Staatsfinanciën.** — Officieel heeft de Oostenrijksche regeering dezer dagen in verschillende landen, als Duitschland en Cechoslovakije, medegedeeld, dat de in omloop zijnde geruchten volgens welke een spoedig te verwachten moratorium naar Hongaarsch voorbeeld, zou worden uitgevaardigd, volkomen uit de lucht gegrepen waren. Zoo ver wenscht men in Oostenrijk niet te gaan. Van de grootste beteekenis zal echter voor Oostenrijk zijn, hoe zich de situatie in Duitschland ontwikkelt. Wanneer Duitschlands positie in de eerstkomende maanden niet aanmerkelijk minder gespannen wordt, zal het Oostenrijk zeer zwaar vallen zijn verplichtingen te blijven nakomen. (Vorig bericht blz. **69 G.)**

H. NEDERLAND. — Collectief Arbeidscontract in het bakkersbedrijf opgezegd. — De gezamenlijke patroonsorganisaties in het bakkersbedrijf hebben de C.A.O. in dit bedrijf opgezegd.

21 JANUARI **1932**

I. JAPAN. — Parlement ontbonden. — Het Japansche parlement, waarin de regeering slechts over 171 van de 466 zetels beschikte, is ontbonden; de nieuwe verkiezingen zullen waarschijnlijk 20 Februari a.s. plaats vinden.

K. MANDBJOERIJE. — Nieuwe grondwet. — Op 5 Februari 1932 zal de nieuwe grondwet voor Mandsjoerije worden afgekondigd. waarin de grondslagen van de ,,democratische republiek" worden vastgelegd. Regeering en president zullen door het parlement worden gekozen. De wet waarborgt verder volstrekte gelijkheid van rechten aan alle inwoners. Slechts in bijzondere gevallen heeft de president dictatoriale volmacht. De justitie zal worden georganiseerd volgens Japansche voorbeeld.
Als munteenheid is de Mandsjoerijsche dollar gekozen. (Vorig bericht blz. **154** D.)

L. CHINA. — **Tsjang Kai-Sjek weder** actief. — De Chineesche minister-president, Soenfo, heeft maarschalk Tsjang-Kai-Sjek uitgenoodigd zich naar Nanking te begeven, teneinde samen te werken met de nieuwe regeering.

M. RUSLAND. — Steenltool-industrie. — De steenkoolproductie van de Sovjet-Unie heeft in 1931 totaal 58.59 millioen ton bedragen tegen 49 millioen ton in 1930. In 1930 nam Rusland de vijfde plaats onder de kolenproduceerende mogendheden in (na Frankrijk), terwijl het in 1931 de vierde plaats (dus na Duitschland) heeft bezet. In welke mate de productie is opgevoerd, kan wel hieruit blijken, dat de productie van 29.055.000 ton in 1913, 32.169 000 ton in 1927 en 49.170.000 ton in 1930 tot 58.590.000 ton in 1931 gestegen is.
De Sovjet-regeering is voornemens de productie in 1932 tot 90 millioen ton op te voeren! **(68 A.)**

N. **SPANJE.** — **Onlusten.** — Catalonië is een revolutionnaire algemeene staking uitgebroken, welke oorspronkelijk vastgesteld was op 25 Januari en die zich over geheel Spanje zou moeten verbreiden. De beweging wordt geleid door de anarchisten en communisten gezamenlijk. Het centrum van den opstand ligt in het mijngebied van Llobregat tusschen Manresa en Berga. In drie dorpen werden de huizen der burgemeesters bestormd en de telefooncentrales vernield.
De regeering, die van de nationale vergadering een motie van vertrouwen had gekregen om eventueel communistische kuiperijen streng te onderdrukken, is er in geslaagd den toestand in Catalonië meester te worden. (Vorig bericht blz. 20 N.)

A. RALLYE NAAR MONTE-CARLO. — Uitslag. — De uitslag van de rallye luidt als volgt:
Eerste categorie: 1. Vasselle (Hotchkiss) 261.651 p.; 2. Healey (Invicta) 258.317 p.; 3. Ivanovsky (Ford) 256.710 p.; 4. Escher (Bugatti) 255.931 p.; 5. Mathiesen (Citroën) 254.997 p.
De Nederlander Schlingeman, die uit Bologna was vertrokken, werd no. 36 en Smits, die uit Berlijn vertrok, no. 44.
Tweede categorie: 1. Lavalett (Peugeot) 241.601 p.; 2. Bouillot (Peugeot) 241.253 p.; 3. Leverett (Riley) 238.062 p.; 4. Hobbs (Riley); 5. Riley (Riley).
De auto van den Nederlandschen deelnemer Dr. Sprenger van Eyck it Valkenburg, verongelukte bij Montélimar. Van de vier inzittenden werd één gedood en één zwaar gewond.

B. TSETSEVLIEG. — Uitroeiingsactie in Zuid-Afrika. — Officieel wordt medegedeeld. dat de actie tot uitroeïing van de tsetsevlieg, door middel van de door den Heer Harris geconstrueerde val, is stopgezet, ondanks de aanvankelijk gunstige resultaten.
De strijd in Zoeloeland tegen deze buitengewoon schadelijke vlieg zal nu worden gevoerd door inkrimping der wilde dieren-reservaten, welke belangrijke broeinesten van de tsetsevlieg zijn. (V. b. blz. 26 G.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Gouduitvoer naar Frankrijk. — Het terugtrekken van $ 125 millioen „geoormerkt" goud van de Banque de France in tien ladingen van $ 12½ millioen elk, wordt in bankkringen beschouwd als een uiting van ontevredenheid van Fransche zijde over de credietvoorstellen, die nu in Amerika uitgewerkt worden en verder als gevolg van de ontevredenheid in Frankrijk over de houding van Amerika in het schuldenvraagstuk.
Het terugtrekken van dit voor Frankrijk gereserveerde goud is evenwel van geen beteekenis voor de Amerikaansche geldmarkt, daar het metaal reeds is opgenomen in de bankstaat van de Banque de France en niet voorkomt onder de goudvoorraadcijfers van de Reservebank.

D, ENGELAND. — Berechting van kinderen en jeugdige personen. — In het wetsontwerp betreffende de berechting van kinderen en jeugdige personen, worden o.a. de volgende veranderingen voorgesteld:
De jeugd-gerechtshoven zullen in het vervolg de zaken behandelen van personen onder de zeventien jaar, in plaats van onder de zestien jaar, gelijk tot dusverre het geval was. De leeftijd voor crimineele verantwoordelijkheid wordt verhoogd van zeven op acht jaar. De leeftijd, beneden dewelke geen doodvonnis mag worden toegepast wordt verhoogd van zestien op achttien jaar.

E. ZWITSERLAND. — Ontwapening. — De chef van het Zwitsersche militaire departement, Minger, heeft in een rede verklaard, dat het onjuist zou zijn als Zwitserland nu reeds ging ontwapenen. Eerst als de ontwapeningsgedachte in daden wordt omgezet, zal voor de Zwitsersche republiek het oogenblik zijn aangebroken om te ontwapenen.

F, DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Op 15 Januari waren in Duitschland 5.966.000 werkloozen ingeschreven. Dit beteekent een vermeerdering van 300.000 sinds het einde van het vorig jaar en een vermeerdering van 2.102.000 sinds den vorigen zomer. (Vorig bericht blz. 173 A.)

G. JAVA. — Suikerindustrie. — De aanplant 1932 zal 100.000 H.A. bedragen tegen 165.000 H.A. in 1931 en 200.000 H.A. in 1930. De productie van aanplant 1932 zal 2.4 millioen ton beloopen. (Vor. ber. blz. 175 L.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Fransche saldi. — De Bank van Frankrijk bezit naar men raamt, een bedrag van $ 450 millioen aan deposito's bij Amerikaansche particuliere banken en aan handelswissels, welke de Federal Reserve Bank voor haar rekening houdt.

I. BULGARIJE. — Staatsfinanciën. — De Bulgaarsche minister van Financiën Moeschanoff heeft de financieele commissie van den Volkenbond een overzicht gegeven inzake de begrooting en de betalingsbalans van Bulgarije. Voor de Bulgaarsche regeering is momenteel het belangrijkste, dat de rentebetalingen voor de beide groote buitenlandsche leeningen gestaakt worden, waartoe Bulgarije thans gedwongen zal zijn, aldus Moechanoff. (V. b. 172 C en 54 N.)

K. VEREENIGDE STATEN. — Drankvraagstuk. — De door Senator Bingham voorgestelde resolutie om de staten afzonderlijk een referendum te laten uitschrijven over het drankverbod, is verworpen.
(Vorig bericht blz. 168 P.)

L. SCHAKEN. — Spielmann-Bogoljubow. — De tweekamp Spielmann-Bogoljubow is gewonnen door Spielmann, welke 5½ punt behaalde tegen zijn tegenstander 4½. (Vorig bericht blz. 162 I.)

M. FRANKRIJK. — Werkloosheidsbestrijding. — De departementen en gemeenten hebben besloten belangrijke werken te doen uitvoeren, ter bestrijding van de werkloosheid. Ze hebben hiertoe leeningen ten bedrage van 1.2 milliard francs aangegaan. (118 C.)

N. HERSTELCONFERENTIE UITGESTELD. — De Britsche gezant te Bern heeft aan de Zwitsersche Bondsregeering medegedeeld dat de conferentie te Lausanne, welke op 25 Januari was vastgesteld, tot onbepaalden datum is uitgesteld. (Vor. ber. 173 B.)

O NEDERLAND. — Scheepvaart door het Maas-Waal kanaal. — In 1928, het jaar van het openstellen van het Maas-Waal kanaal, volgden 5000 schepen dezen nieuwen weg; het jaar daarop 9000; in 1930: 17.000 en in 1931: 24.000 schepen. (Vor. ber. blz. 170 I.)

P. CHINA. — Banditisme. — In de provincie Hoepeh, zijn volgens Chineesche berichten in de laatste 2 jaar 164.551 personen door bandieten gedood; bovendien worden 946.000 personen vermist en 7800 personen voor wier vrijheid losgeld wordt geëischt, vastgehouden. In totaal werden 310.000 huizen in brand gestoken; de aangerichte schade wordt op 30 millioen gulden geschat.

22 JANUARI 1932.

R ENGELAND. — Invoerrechten op tomaten. — Engeland is er thans toe overgegaan ook een invoerrecht te heffen op tomaten en wel van f 15.85 per 100 K.G. Juni-Juli tomaten en van f 8.— per 100 K.G. Aug.-October tomaten. De totale Nederlandsche tomatenexport naar Engeland bedraagt tusschen de 18 en 20 millioen guiäen per jaar; van de Juni-Juli tomaten consumeert Engeland 53% en van de Aug.-Oct. tomaten 80%.
Hieruit blijkt duidelijk welk een klap door deze invoerrechten wordt toegebracht aan de Nederlandsche kweekers. (Vorig bericht blz. 159 M.)

S. NEDERLAND. — In- en uitvoer van boter. — Uit de in- en uitvoerstatistiek blijkt, dat de boter-invoer in 1931 heeft bedragen 4.031 ton en de uitvoer 32.958 ton. De invoer is procentisch gestegen tot 12% van den uitvoer.
In 1930 bedroeg de invoer de helft, n.l. 1.994 ton en de uitvoer 41.909 ton.
Voor 1929 waren deze cijfers: invoer 2.027 ton; uitvoer 47.321 ton. (Vorig bericht blz. 175 G.)

T. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Ultimatum aan de autoriteiten van Sjanghai. — De bevelhebber van het Japansche vloot-eskader voor Sjanghai heeft den Chineeschen autoriteiten aldaar een ultimatum overhandigd, waarin hij bestraffing eischt van de Chineezen, die vijf Japansche monniken hebben aangevallen. Verder eischt het ultimatum schade-

vergoeding voor alle aangerichte schade, ontbinding van alle anti-Japansche organisaties, en volledige stopzetting van den boycot van Japansche goederen. Indien aan deze eischen niet zal worden voldaan, zullen strenge maatregelen genomen worden. (174 A.)

A. **NEDERLAND.** — **Uitvoer van** Kunstzijde. — In het jaar 1931 werd in totaal 7120 ton kunstzijdegarens uitgevoerd, tegen 6689 ton in 1930. Hiertegenover staat een vermindering van de waarde van dan uitvoer, die in 1931 f 19.05 millioen bereikte tegen f 23,89 millioen in het vorig jaar. (Vor. ber. 178 **S.**)

B. OSLO-CO&-VENTIE. — Nieuwe conferentie. — De Nederlanclsche regeering heeft tot de onderteekenaars van de Oslo-conventie het voorstel gericht, tijdens de eerste week van de Ontwapeningsconferentie te Genève bijeen te komen, teneinde handelspolitieke vraagstukken te bespreken. **(Vor.** ber. **136 F.)**

C RUSLAND. — Tweede **Vijfjaarsplan.** — De Russische communistische partij heeft de richtsnoeren voor het tweede vijfjaarsplan gepubliceerd.
In de stellingen wordt als voornaamste resultaat van het eerste vijfjaarsplan op den voorgrond gesteld de definitieve ondergraving van de wortels van het kapitalisme, waardoor een volledige vernietiging van het klassen-onderscheid werd bereikt.
Door het tweede vijfjaarsplan zal, ten gevolge van de stijging van het volksinkomen op aanmerkelijk snellere wijze een verhoogde welstand der massa's van arbeiders en boeren worden nagestreefd.
De oeconomische taak waarop het tweede vijfjaarsplan gebaseerd is, is de voleindiging van de omzetting van de geheele volkshuishouding en het verkrijgen van de meest moderne technische basis voor alle takken van industrie, speciaal voor de machine- en krachtindustrie.
De uitbreiding van het spoorwegverkeer zal gewaarborgd worden door de snelle ontplooiing van de industrie der nationale Sowjetrepublieken.
In de levensmiddelenindustrie zal men zich richten op een alle takken omvattende uitbreiding der productie, gebaseerd op een aanzienlijke vermeerdering van de grondstoffen, opdat de verdrievoudiging van de verbruiksnormen per hoofd der bevolking gewaarborgd wordt.
In den landbouw zal het probleem der veeteelt worden opgelost door vermeerdering der veevoorraden en stijging der productie van goederen.
Voor de volledige technische omzetting der volkshuishouding moeten groote nieuwe kaders van technisch onderlegde arbeiders en boeren tot stand worden gebracht en moet het beschavingsniveau der geheele volksmassa op een nieuwe hoogte verheven worden.
De stellingen wijzen op de volkomen onvereenigbaarheid van het burgerlijk zakenstandpunt inzake de rentabiliteit met de politiek der partij en de belangen der arbeidersklasse en verklaren, dat de Sowjetunie door het tweede vijfjaarsplan in technisch opzicht de eerste plaats in Europa zal innemen.

D NON-AGRESSIEPACT. — Finland-Rusland. — Het Finsch-Russisch verdrag van non-agressie, zooals dit is onderteekend en dat voorloopig drie jaren van kracht zal zijn, bevat de verplichtingen, dat de beide staten elkaar niet zullen aanvallen en de meest strikte neutraliteit zullen handhaven, indien een van beide staten door een derde mogendheid wordt aangevallen. Geschillen tusschen beide landen zullen worden onderworpen aan arbitrage.
Indien een van beide staten een derde mogendheid aanvalt, kan de andere staat het verdrag zonder termijn opzeggen.
Wanneer het pact in normale omstandigheden niet 6 maanden vóór den vervaldatum wordt opgezegd, blijft het automatisch en stilzwijgend weer twee jaar van kracht.

Nederland van electrische toestellen en installaties

E. NEDERLAND. — In- en Uitvoer. — De uitvoer uit gedemonteerd enz. over 1931, bereikte een totaal van 8.476 tons ter waarde van f 48.559.000 tegen 10.899 tons ter waarde van f 66.328.000 over het jaar 1930. De uitvoer van nietaaldraadgloeilampen bedroeg over 1931 29.153.100 stuks ter waarde van f 13.302.000 tegen 49.450.900 stuks ter waarde van f 22.922.000 over 1930. (Vorig bericht blz. 179 **A.)**

F. ENGELAND. — Verdeeldheid in het kabinet. — Wetsontwerp inzake douanetarieven. — In het Engelsche kabinet is een ernstig meeningsverschil gerezen tusschen voor- en tegenstanders van protectie. Tenslotte werd een compromis bereikt in dien zin, dat het de afzonderlijke ministers vrij staat van hun afwijkende meening blijk te geven, ook bij stemming. Krachtens het bestaande gewoonterecht was het een uitvloeisel van de collectieve verantwoordelijkheid, dat de ministers, die het in een of ander opzicht niet eens waren met de politiek der regeering, aftraden. Deze oplossing is gekozen terwille van de nationale eenheid. Het kabinet heeft hierop bij meerderheid van stemmen het besluit genomen een wetsontwerp inzake douanetarieven in te dienen.
(V. b. Ministerie **100** D.; **Douanetarieven** 178 **R.)**

G. **KANKER.** — Genezen kankergevallen. — Volgens het „Neue Wiener Journal" heeft in een op 15 Januari j.l. gehouden vergadering van de artsenvereeniging te Weenen, Prof. Finsterer een thans 80-jarige voorgesteld, bij wien door hem 16 jaar geleden een uitgebreid kankergezwel van den darm door wegneming van een groot stuk darm is verwijderd, nadat tien maanden tevoren wegens verschijnselen van darmafsluiting een darmpistel was aangelegd, omdat men aan de operabiliteit van het gezwel twijfelde. De patiënt is sedert dien zonder recidief gebleven. Prof. Finsterer kent in zijn praktijk nog dergelijke gevallen, alle bij lieden boven de 60 jaar (gunstige localisatie, vrij gunstige leeftijd).
Prof. Latzko deed mededeeling van genezing van een inoperabel kankergezwel van den onderbuik door Röntgenstralen.
De verbeterde chirurgische techniek en het aanwenden van Röntgen- en radiumstralen zijn dus stellig in staat, het aantal gevallen van genezing van kanker te doen toenemen, mits de patiënt tijdig in behandeling komt en door bekwame handen wordt geholpen.
Dergelijke mededeelingen zijn ongetwijfeld zeer dienstig ter schraging van den moed en ter verlevendiging van de hoop, zoowel van medicus als patiënt, al meene men niet, dat het netelige en brandende kankervraagstuk hiermede zijn algeheele oplossing heeft bereikt. (Vorig bericht blz. 118 **G.)**

I. URUGUAY. — Opschorting der aflossing goedgekeurd. — Het wetsontwerp, waarbij de regeering wordt gemachtigd de aflossing van de buitenlandsche schuld op te schorten is door den Senaat goedgekeurd. De dienst der rente wordt hierdoor niet getroffen. (Vorig bericht blz. 168 M.)

K. VERLICHTING. — Nieuwe systeem van **uit-** en inschakelen. — De firma Siemens & Halske heeft een lichtrelais geconstrueerd, dat de lampen inschakelt op het oogenblik, dat de duisternis zulks noodzakelijk maakt, onafhankelijk van den tijd. Voor ieder geval kan het lichtrelais op den gewenschten graad van duisternis worden ingesteld. Het bestaande systeem, de schakelklok, heeft het nadeel, dat het de lampen inschakelt, afhankelijk van den tijd en niet van het licht. Dientengevolge wordt de verlichting op donkere dagen te laat en bij helder weer te vroeg ingeschakeld. Het nieuwe systeem is van groot belang voor straatverlichting, vuurtorens, lichtreclames e. d.

A. DUITSCHLAND. — **Bevolking-Emigratie.** — Het aantal Duitschers verspreid over de geheele wereld, bedraagt 103 millioen; 63 millioen wonen in het Duitsche Rijk, 21 millioen in het overige Europa, 15 millioen in N. Amerika, 3 millioen in Z. Amerika en 1 millioen elders.
De volgende cijfers geven een overzicht van de groote schommelingen in de emigratie: in 1912 emigreerden 18.000 personen over zee, in 1921 2400 en 1923 115.000. Dan zakt het weer geleidelijk. In 1930 bedroeg het 37.000, over 1931 wordt het op 15.000 geschat.
Tengevolge van het verbod van immigreeren in de Ver. Staten, nam de emigratie naar landen in Europa sterk toe. In de jaren 1926—1929 weken 80.000 Duitschers naar andere Europeesche landen uit. Echter in 1930 alleen al 40.000 en in 1931 60.000.
(Vorig bericht blz. **101** E.)

B. **KUNSTMATIGE** RUBBER. — Uiteenzetting van Prof. Wibaut. — Prof. dr. J. P. Wibaut heeft voor de „Amsterdamsche Chemische Kring" een voordracht over zijn reis in Amerika gehouden.
In het laboratorium van Dupont Co. te Wilmington in Delaware had spreker gelegenheid de synthetische rubber, dupreen, te zien, welke thans door deze maatschappij, zij het voorloopig slechts op laboratoriumschaal, bereid wordt. Caoutchouc is een polymeer van een koolwaterstof: Methylbutadieen (isopreem). De chemici der Dupont Co., hebben nu een chloorbutadieen bereid, dat inplaats van de methylgroep van isopreen een chlooratoom bevat. Dit chloorbutadieen polymeriseert zich tot een stof, die in physische eigenschappen zeer groote verwantschap toont met caoutchouc, zooals o.a. uit het Röntgenspectrum blijkt. Dit dupreen is dus chemisch wel verwant, doch niet identiek met caoutchouc, daar het dupreen chloor bevat. Men toonde prof. Wibaut een kunstmatige latex, een emulsie van gepolymeriseerd chloorbutadieen in water, welke men liet uitstroomen door een nauwe opening in een zuurbad, waardoor dunne draden gevormd worden, die aan de lucht spoedig hun kleverigheid verliezen en zeer rekbaar zijn, evenals elastiek. Het polymeer van chloorbutadieen behoeft niet te worden gevulcaniseerd, door inwerking van de lucht ondergaat het in eenige dagen een verandering, waardoor het in eigenschappen overeenkomt met gevulcaniseerde caoutchouc.
Hoewel de uitgangsstoffen, waaruit het chloorbutadieen verkregen wordt, goedkoop zijn, men maakt deze stof uit acetyleen en zoutzuur, is toch bij de tegenwoordige rubberprijzen de vervanging door het synthetische product niet te verwachten. Men meent echter bij Dupont, dat voor bepaalde doeleinden, b.v. impregnatie van geweven stoffen, isolatiemateriaal en andere bijzondere toepassingen, het dupreen voordeelen kan hebben boven natuurlijke caoutchouc.
(Hbld.)

C. FRANKRIJK. — Motie van vertrouwen in de regeering aangenomen. — De Fransche Kamer heeft met 312 tegen 261 stemmen haar vertrouwen in de nieuwe regeering-Laval uitgesproken.
Tevoren had een stemming plaats over het toekennen van de prioriteit aan een motie der radicalen, waarin geconstateerd werd, dat het kabinet zich in dezelfde samenstelling, met uitzondering van Laval heeft gereconstrueerd. Laval verklaarde zich tegen dit voorstel en stelde de kwestie van vertrouwen, waarna het voorstel met 303 tegen 265 stemmen verworpen werd. (Vorig bericht blz. **175 C.**)

D. VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corporation. — Het voorstel van Hoover tot oprichting van de Reconstruction Finance Corporation is aangenomen door den Senaat en daarop door Hoover bekrachtigd. Van de $ 2 milliard waarmede gewerkt zal worden, is $ 500 millioen door de schatkist gestort, terwijl de rest door deze zal worden gegarandeerd. (Vorig bericht blz. **175** I.)

E. GUATEMALA. — Vulkanische uitbarsting. — Tengevolge van een uitbarsting van den vulkaan Acatenengo in Guatemala zijn Santa-Lucia en Cotzumalhuapa benevens andere steden in Guatamala geheel verwoest.

F. BELGPE. — Bewapening. — De minister van Nationale Verdediging Dens, heeft in den Belgischen senaat de defensieve positie van België besproken. De minister verklaarde dat alle plannen van defensieven aard zijn; de Belgische delegatie zal dan ook te Geneve elke poging tot versteviging van den vrede steunen. Wat betreft de begrooting van het ministerie van Nationale Verdediging voor 1932, verklaarde de minister, dat deze in verband met de crisis zeer laag is en dan ook 350.000.000 Francs lager is dan die van 1931. Verder zeide de minister, dat zoowel de voorbereiding tot industriëele mobilisatie van het land, als tot de nationale mobilisatie wordt voortgezet. België wenscht den vrede, doch moet niet het voorbeeld van ontwapening geven, daar het in verband met zijn ligging gedwongen is voorzorgsmaatregelen te treffen. (Vorig bericht blz. 168 F.)

G. **NEW YORK.** — Financieele positie verbeterd. — Op de emissie van $ 100 millioen eenjarige „Notes" ten laste van de stad New York zijn reeds groote inschrijvingen binnengekomen. Bovendien heeft de stad een optie gekregen op het opnemen van eenzelfde bedrag op dezelfde wijze te plaatsen. Ten slotte zal een bankcrediet van $ 150.000.000 ter beschikking van de stad worden gesteld. (V. b. 168 **R.**)

H. ENGELAND. — Samensmelting van kerken. — De congregatie van de Engelsche kerk, heeft haar goedkeuring gehecht aan vereeniging met de Oud-Katholieke kerk Volgens den Aartsbisschop van Canterbury, is deze gebeurtenis van het grootste gewicht en zal zij een historisch keerpunt kunnen blijken te zijn.

23 JANUARI 1932

I BRITSCH-INDTE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — De federatie van Indische kamers van koophandel en industrie heeft besloten geen deel te nemen aan de werkzaamheden van de consultatieve commissie van de Ronde Tafel Conferentie. Deze beslissing beteekent in laatste instantie een boycot van de Ronde Tafelcommissies door de geheele Indische commercieele gemeenschap, aangezien de federatie een vertegenwoordigend nationaal lichaam vormt. (V. b. **170** N.)

K. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Het **Japansche** ultimatum door Shanghai gedeeltelijk aanvaard. — De Chineesche burgemeester van Shanghai heeft het ultimatum van den Japansche. opperbevelhebber aangenomen met uitzondering van den eisch inzake het verbod van alle anti-Japansche vereenigingen, daar hij hiervoor eerst de machtiging van de autoriteiten te Nanking noodig heeft.
Medegedeeld wordt, dat de politietroepen van de internationale nederzetting zich tegen eik optreden van de Japanschc Marine in de internationale nederzetting met kracht zullen verzetten.
De Chineesche onderdanen te Shanghai hebben een dringend verzoek gericht tot de regeering te Nanking om meer troepen naar Shanghai te zenden. (178 T.)

L. HERSTELVRAAGSTUK. — Sir Josiah Stamp tegen de herstelbetalingen. — Sir Josiah Stamp, de directeur van de Bank van Engeland, heeft met betrekking tot de herstelbetalingen, verklaard, dat het onjuist was te beweren, dat Duitschland onder geen omstandigheden kon betalen. Uit hoofde van hun eigen handelsbelangen, konden de andere landen Duitschland echter geen kans geven, de noodzakelijke gunstige handelsbalans te verkrijgen, waardoor de herstelbetalingen mogelijk zouden worden. Een moeilijkheid was bijvoorbeeld de geforceerde Engel-

sche uitvoer en het feit, dat men in Engeland geen onbeperkte hoeveelheid Duitsche waren wilde opnemen. De vraag is niet wat Duitschland kan betalen, doch wat Engeland en de andere crediteuren-mogendheden aan Duitsche goederen kunnen gebruiken, zonder dat hun eigen bedrijfsleven daardoor gestoord wordt. Het is derhalve in het financieel belang der naties, dat zij zich zoo spoedig mogelijk bevrijden uit de ingewikkelde en dwaze positie, die door de schuldenbetalingen is ontstaan. (Vor. ber. 178 N.)

A. DUITSCHLAND. — Met antwoord van de **Rijksregeering** aan Hitler. — Dr. Bruning wijst in zijn antwoord aan Hitler er op, dat het in het geheel niet gaat om opheffing van de artikelen van de Grondwet van Weimar die betrekking hebben op de verkiezing van den Rijkspresident, doch dat het slechts gaat om de verlenging van den ambtsduur van den historischen persoon van den Rijkspresident uit overwegingen van het welzijn van Set geheele volk een zoo soepel mogelijken vorm te geven. Dr. Brüning noemt een wijziging van de grondwet door middel van de wet, toelaatbaar, en de politieke argumenten van Hitler acht hij onzakelijk. Hij verklaart, dat zijn pogingen in verband met de presidentsverkiezing uitsluitend waren ingegeven door een nationaal, boven de partijen staand belang. Hij wenscht met Hitler niet in discussie te treden over de beteekenis van leuzen. Hij acht het juist, dat de voornaamste oorzaken van den nood in Duitschland te vinden zijn in de partij-politieke verhoudingen. Naar algemeene opvatting is echter een feit van buitenlandsche politiek, namelijk het Verdrag van Versailles met zijn politieke en economische onrechtvaardigheid en onverstand, de beslissende oorzaak van Duitschland's nood. Dit wordt door Hitler vergeten. Wanneer hij overigens Bruning's poging om den ambtsduur van den Rijkspresident te verlengen, een product van het heerschende politieke systeem noemt, dan treft dit verwijt den Rijkskanselier en zijn medewerkers niet. De Rijkskanselier spreekt zijn leedwezen uit over de aanvallen der nationaal-socialisten op de Rijksregeering, die al haar krachten wijdt aan de verbetering van de positie van het Duitsche volk. (V. **b.** 172 **B.)**

B. NEDERLAND. — Suikerproductie. — Het volgende staatje geeft een overzicht van de Nederlandsche suikerproductie over de afgeloopen drie jaar.

	1929	1930	1931
Ruwe suiker . . .	92.284	105.171	44.346
Witte suiker . . .	151.959	169.169	113.607
Totaal	244.243	274.340	157.953
Totaal als wit . .	236.583	266.242	154.760

C. PALESTINA. — Muur van Koning David gevonden. — Bij toeval is de muur, welken koning David ter bescherming van zijn stad aanlegde en welke de oudste stadsmuur van Jeruzalem is, ontdekt. Tot nu toe waren tevergeefs door archeologen onderzoekingen hiernaar gedaan.

D. NEDERLAND. — Groote opdracht voor de Gebr. Stork. — De machinefabrielr. Gebr. Stork & Co., heeft opdracht gekregen tot levering van een complete palmoliefabriek voor de Malay States (Malakka). De eind-capaciteit is berekend op de verwerking van de oogsten van 3000 H.A. met oliepalmen beplanten bodem.

E. LIBERIA. — Amerika weigert den president te erkennen. — Het Amerikaansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft den gezant te Monrovia instructie gegeven, te weigeren Barclay te erkennen als president van Liberia. Deze maatregel is een voorlooper van de krachtige maatregelen, welke door de mogendheden te Geneve kunnen worden genomen om Liberia te dwingen de slaverij af te schaffen.

F. VEREENXGDE STATEN. — **Automobilisme.** — In totaal werden in 1931 in de V. S. en Canada 2.460.000 automobielen geproduceerd, waarvan 2.040.000 personen- en 420.000 vrachtauto's. Circa 92% van dit totaal, n.l. 1.880 000 stuks, kwam op rekening van de gesloten modellen. De geheele productie, gerekend naar de groothandelsprijzen, had een waarde van $ 1430 millioen.

De gemiddelde prijs, dien het publiek moest betalen voor personenauto's bedroeg $ 765 en voor vrachtautomobielen $ 824.

Afgeleverd werden in het afgeloopen jaar 51 millioen banden.

De totale waarde der in 1931 geproduceerde automobielen, accessoires, „service"-benoodigdheden en materiaal voor vernieuwing van onderdeelen en banden bedroeg $ 2.101 millioen.

In het afgeloopen jaar waren in de V. S. 25.940.000 automobielen, waarvan 22.450.000 personen- en 3.490.000 vrachtauto's, geregistreerd. Hieruit blijkt, dat ca. 75% van alle automobielen ter wereld — 34.575.000 stuks — zich in de V. S. bevindt.

4.020.000 personen vonden in de automobielindustrie en in de bedrijven, welke met haar in nauw verband staan, werk.

De benzinebelasting in 1931 bracht $ 524 millioen en de belasting op alle motor-voertuigen $ 1.022 millioen op.

De automobielindustrie is thans, gemeten naar de waarde van de eindproducten, de eerste industrie der V. S. geworden. Zij gebruikt 8370 van de rubberproductie, 60% van de „plate"-glasproductie, 16% van de ijzer- en staalproductie, 17% van de houtproductie, 14% van de koperproductie, 2670 van de loodproductie, 17% van aluminiumproductie, 30% van de nikkelproductie, 11% van de tinproductie, 8% van de zinkproductie. Voor haar rekening komt niet minder dan 85% van de benzine-consumptie.

In totaal werden gedurende 1931 315.000 Amerikaansche automobielen (incl. de automobielen geproduceerd in, aan Amerikaansche ondernemingen behoorende, Canadeesche fabrieken) naar het buitenland verkocht, hetgeen 44% minder is dan in 1930. De waarde van de auto's, onderdeelen en banden, die van uit de Vereenigde Staten en Canada naar het buitenland werden geëxporteerd bedroeg $162.500.000. Het aantal geimporteerde wagens beliep in 1931: 710.

In de Vereenigde Staten bedroeg het aantal handelaren gedurende 1931 46.000, het aantal garages, „service"-stations en reparatie-inrichtingen 98.000 en het aantal benzine-pomp stations 350.000.

(Vorig bericht blz. 157 G.)

G. ENGELAND. — Teleprinterdienst. — De Britsche minister van posterijen, Sir Kingsley Wood, heeft medegedeeld, dat de posterijen binnen enkele maanden een nieuwen dienst hopen in te voeren. Deze dienst, de „teleprinter"-dienst zou het mogelijk maken dat een mededeeling automatisch getypt werd op de kantoren van twee telefoon-abonné's, op iederen afstand, wanneer op die kantoren teleprinter-machines geplaatst waren. De typist in het eene kantoor zou de mededeeling tikken en deze zou gelijktijdig op beide machines worden gedrukt zoodat beide abonné's een volledig getypt relaas zouden hebben van alle gewisselde mededeelingen.

De machines waarborgen tegen verkeerde verbindingen.

H. VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. — Blijkens de faillissementsstatistiek hebben er in het geheele jaar 1931 niet minder dan 2302 Amerikaansche banken met gezamenlijke „deposits" van $ 1580 mill. haar loketten gesloten tegen 1345 banken met $ 865 mill. „deposits" in het voorgaande jaar, 642 banken met $ 234 mill. „deposits" in 1929 en slechts 491 banken met $ 138 mill. in 1928.

(Vorig bericht blz. 173 G.)

A. DUITSCHLAND. — **Fransch-Duitsche** verzoening. — In een rede door Dr. Eckener voor de radio gehouden heeft hij verklaard, dat het niet juist is, zooals algemeen de opinie in Duitschland heerscht, dat de Fransche politiek er op gericht is Duitschland te gronde te richten. In Frankrijk wordt naar een Fransch-Duitsche verzoening gestreefd en het ware goed, indien de politieke gebeurtenissen in Duitschland niet uitsluitend van uit een partij-standpiint zouden worden bezien. (Vorig bericht blz. **104** D.)

B. FRANKRIJK. — Casino's. — Volgens het Fransche Ministerie van Financiën heeft de bruto-winst der 170 Casino's in 1931 25 millioen gulden bedragen, tegen 32 millioen in 1930. Frank Jay Gould, een familielid der bekende Amerikaansche spoorwegkoningen, bezitter van vele Fransche casino's, heeft meer dan 3 millioen gulden verdiend.

C. LONDEN. — Uitgaven. — De uitgaven van Groot-Londen behaalden in het afgeloopen jaar het fantastische cijfer van £ 41.634.789, hetgeen ongeveer gelijk staat met een half milliard gulden tegen den parikoers.

D. NEDERLAND. — **Weldadigheidspostzegels.** — De voorloopige opgave van den verkoop der weldadigheidszegels, welke van 10 December 1931 tot en met **9** Januari 1932 verkrijgbaar waren, is de volgende: 1½ cent 1.719.979 (v. j. 1.539.018); 5 cent 1.016.685 (vorig jaar 1.056.453); 6 cent 1.718.179 (vorig jaar 1.664.640) en 12½ cent 427.241 **(v.** j. 512.116). tezamen 4.882.084, of wel 109.857 meer dan verleden jaar.

E. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Invoer van kaas. — In een aanvullende overeenkomst tusschen Tsjecho-Slowakije en Nederland is door de parlementaiïe commissie van buitenlandsche zaken hare goedkeuring verleend, dat de Nederlandsche kaassoorten, ten aanzien van de invoerheffing, gelijk worden gesteld met Zwitsersche kaassoorten.

F. HONGARIJE. — Invoer. — Volgens een regeeringsdecreet in de Hongaarsche Staatscourant gepubliceerd, kan de invoer van enkele goederen waaronder: kaas, radiotoestellen, zijde, schoenen enz. slechts na goedkeuring van den Minister van Handel geschieden. Deze maatregel is genomen om het actief saldo der handelsbalans te handhaven.

G. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Ongeveer 2000 congresleden zijn in Britsch-Indië veroordeeld wegens delicten, voortvloeiend uit de beweging voor burgerlijke ongehoorzaamheid. Van de congresleiders zijn bij elkaar 265 gearresteerd. (Vorig bericht blz. 180 I.)

H. INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL. — Crisisbesluit. — Door de Intern. Kamer van Koophandel is de volgende motie aangenomen die zegt dat men streven moet naar:
A. een effectieve ontwapeningspolitiek;
B. een verzekering van een streng evenwicht op de verschillende staatsbegrootingen;
C. een duurzame regeling van de schulden tusschen de staten onderling, een herstel van de vastheid der betalingsmiddelen en van een normale functie van de internationale credietverleening;
D. het volgen van een oeconomische politiek, welke tot een vrijere uitwisseling van goederen, kapitaal en dienstverrichtingen leidt.

I. VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen. — De gegevens door de presidenten der Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen aan de leiders der vakvereenigingen verstrekt in verband met de kwestie van loonsverlaging, zijn de volgende:

De ontvangsten uit het vrachtvervoer worden over 1931 geschat op $ 3.275.000.000 tegen $ 4.085.000.000 in 1930 en $ 4.832.000 000 in 1929 en de ontvangsten uit het passagiersverkeer op $ 555.000.000 tegen resp. $ 729.000.000 en $ 874.000.000. De totale ontvangsten over 1931 bedroegen $ 4.259.000.000 tegen $ 5.432.000.000 in 1930 en $ 6.360.000.000 in 1929. Het gemiddeld aantal arbeiders wordt aangegeven op 1.285.000 tegen 1.510.000 in 1930 en 1.686.000 in 1929. De loonen beliepen $ 2.150.000.000 tegen resp. $ 2.590.000.000 en $ 2.940.000.000. De netto-ontvangsten der spoorwegen bedroegen in 1931 $ 534.000.000 tegen $ 885.000.000 in 1930 en $ 1.274.000.000 in 1929. **(Vorig bericht** blz. **169** K.)

K. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — **Begrooting** 1932. — De Gouverneur-Generaal heeft bij den Volksraad ingediend een mededeeling omtrent de uitvoering van de begrooting voor het dienstjaar 1932. Hierin worden de totaal-inkomsten geschat op f 305 000.000 en de openbare uitgaven op f 505.000 000, waardoor een tekort is ontstaan van f 200 000.000. Daar de regeering vertrouwt, dat in de toekomst het niveau der inkomsten f 400 000.000 zal zijn in plaats van f 300.000.000, wordt het tekort van f 200 000 000 verdeeld in een permanent tekort van f 105.000000 en een tijdelijk tekort van f 95 000.000.
De maatregelen, waartoe reeds werd besloten — o.a. de tabaksaccijns — betreffen totaal een bedrag van f61.000 000. Zoowel hier als in Nederland wordt thans bestudeerd welke voorzieningen getroffen kunnen worden om het resteerend tekort van f 139.000 000 weg te werken.
Het eerstgenoemde tekort van f 105.000.000 wordt gedeeltelijk gedekt. Door bezuinigingen op materieel f 22.000.000, op personeel f 11.000 000, op kapitaalsuitgaven f 13.000 000 en invoering van een tabaksaccijns f 15.000.000, zoodat nog f 44.000.000 ontbreekt. Voor de wegwerking van dit bedrag van f 44.000.000 is overleg tusschen het departement van Financiën en de begrootingscommissie gaande.
Over het tweede tekort van f 95 000.000 is overleg met het opperbestuur gaande. De bij de regeering in overweging zijnde plannen hebben de strekking om door noodheffingen omstreeks een derde hiervan te dekken.
(In Ned. Oost-Indië vinden ramingen bijna iedere maand plaats en toonen dan groote verschillen met vroegere opgaven.) (Vorig bericht blz. **149** A.)

24 JANUARI 1932

L. DE BANKIER PAUL **WARBURG** OVERLEDEN. — Te New-York is op 63-jarigen leeftijd overleden de bekende New-Yorksche bankier Paul M. Warburg Warburg was o.a. president van de Manhattan Bank en van de Internationale Acceptance Corporation.

M. SPANJE. — Jesuïtenorde ontbonden. — Volgens besluit van den ministerraad heeft de minister van Justitie een decreet uitgevaardigd, dat in overeenstemming met de Grondwet de uitvoeringsbepalingen bevat nopens de ontbinding van de Jesuïtenorde in Spanje. Hierbij wordt bepaald dat de Jesuïten binnen tien dagen hun gemeenschappen moeten opgeven. Iedere nieuwe vereeniging in een of anderen vorm is verboden. De orde heeft geen beschikkingsrecht meer over haar vermogen en bezittingen.
Alle roerende en onroerende bezittingen van de orde gaan over op den staat.
Alle handelsondernemingen, met inbegrip van de banken, zoomede alle in aanmerking komende particulieren moeten bij het ministerie van Financiën nauwkeurige gegevens verstrekken over de zich in hun bezit bevindende bezittingen der Jesuïten.
De kerken en ritueele voorwerpen zullen worden overgedragen aan de bisschoppen. **(Vor.** ber. 46 K.)

A ENGELAND. — Muiterij in een gevangenis. — In de Dartmoor-gevangenis te Princetown (graafschap Devonshire) is muiterij onder de gevangenen uitgebroken.
De gevangenen vielen de bewakers en beambten aan en brachten verscheidenen dezer verwondingen toe en staken een deel der gevangenisgebouwen in brand. De gevangenispolitie en de van buiten aangekomen gendarmen hebben op de gevangenen geschoten. De verliezen zouden drie dooden en 70 zwaargewonden bedragen.

E TIN. — Voorraad der tinpool. — De internationale tinpool is thans houdster van 21.000 ton tin, welke voorraad volledig begrepen is in de ,,zichtbare voorraden" (Vorig bericht Mz. 149 F.)

C CONGO. — De krijgsoperaties in de Kwango- en Leopold 11-gebieden hebben op de buitengewone begrooting dezer Belgische kolonie een onvoorzien crediet, dat op 980.000 francs wordt geraamd. noodig gemaakt.

D ZWITSERLAND. — Betrekkingen met Sovjet-Rusland. — Ondanks de groote werkloosheid, die door het plaatsen van Russische orders verminderd zou kunnen worden, heeft de Zwitsersche regeering geweigerd de Sovjet-regeering te erkennen.

E. BELGIE. — Leger. - Analfabeten. — Het Departement van Landsverdediging geeft in haar officieele statistiek aan, dat onder de miliciens der lichting 1930 3% Vlamingen en 1% Walen totaal ongeletterd waren. Verder konden 75% lezen, schrijven en rekenen, 8% enkel lezen eri schrijven en 13% hadden de middelbare school of de Universiteit bezocht. (180 F.)

F ROEMENIE. — Bankbiljetten. — De depreciatie van Roemeensche bankbiljetten is van dien aard, dat verscheidene coupures dezer biljetten zijn ingetrokken en door metalen munten zijn vervamgen. Zelfs groote bedragen worden van overheidswege in metalen munt voldaan, met het gevolg, bat menige leverancier der gemeente Boekarest, die meer dan 100.000 Lei moet ontvangen, het geïnde geld in groote zware zakken per handkar moet vervoeren.

25 JANUARI 1932

G. BIJBEL. — Oude handschriften ge onden. — De handschriften van vele bijbelboeken (Oude en Nieuwe Testament), zijn in Egypte gevonden. Deze vondst moet van eminent belang voor de kermis der juiste teksten wezen; zij dateeren uit de tweede, derde en vierde eeuw na Christus. Deze belangrijke vondst is naar het British Museum te Londen overgebracht en wordt daar onderzocht. De „News Chronicle" verneemt nu uit Rome, dat bet Vaticaan een levendige belangstelling in deze handschriften toont, en dat de Paus ze gaarne door een commissie zijnentwege te Landen zou doen onderzoeken en de noodige foto's laten nemen ten behoeve van het werk der Pauselijke Bijbel-commissie. Deze zou een deel van haar werkzaamheden zelfs opgeschort hebben in afwachting van de resultaten, die de groote vondst geven kan.
(Algemeen Handelsblad)

H. CHINA. — Ontslag Minister van Buitenlandsche Zaken. — De Chineesche Minister van Buitenlandsche Zaken, Eugène Tsjen, heeft officieel zijn ontslag ingediend.
Als reden gaf hij hiervoor op, dat de Chineesche rageering zijn politiek verwierp. (Vor. ber. 165 F.)

I DUITSCHLAND. — Steenkolen. — De steenkoolproductie van Duitschland bedroeg in 1931 118.624.332 ton tegen 142.698.728 ton in 1930. De productie van bruinkool beliep 133.221.971 ton (in 1930: 146.010.044 ton). De cokesproductie bedroeg 22.700.127 ton (in 1930: 32.699.520 ton). (Vorig bericht blz. 73 E.)

K. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De troepen van de nieuwe Mandsjoerijsche regeering, onder leiding van generaal Sisja, hebben de stad Joesjoei, welke op 50 K.M. van Charbin is gelegen, bereikt. De troepen zijn voortgerukt in de richting Charbin. Vliegtuigen van generaal Sisja zouden boven Charbin bommen hebben neergeworpen. Generaal Sisja heeft verklaard dat hij van de Chineesche troepen zal eischen dat zij zonder strijd Charbin zullen ontruimen.
Een bataljon Japansche infanterie, dat verscheidene pantserwagens medevoert, zou Tsjantsjoen hebben verlaten in de richting Charbin. Van Japansche zijde wordt verklaard, dat de troepen hun opmarsch naar Charbin zullen voortzetten.
Officieel wordt uit Tokio gemeld, dat gisteren cavalerie- en infanterie-afdeelingen van de troepen van generaal Ma Tsjangsjan, ter sterkte van 15.000 man, Tsitsichar zijn binnengetrokken, onder goedkeuring van den commandant van het Japansche leger, Soesoeki
Soesoeki heeft echter de voorwaarde gesteld, dat de troepen van Ma zich moeten onderwerpen aan de contrôle van het Japansche oppercommando. (180 K.)

26 JANUARI 1932

L. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Burgerstrijd te Charbin. — Ting-stjau, de commandant van de Chineesche spoorwegbewaking, heeft een aanval gedaan op de Chineezenwijk van Charbin, Foetatien, waarbij dertig Chineesche politiemannen en twintig burgers gedood werden. De soldaten)plunderden de stad en doodden ieder die weerstand bood.
Het motief van Ting-stjau schijnt hierin te schuilen, dat buiten hem om door de Chineesche militaire leiders besloten is den gouverneur van de provincie Kirin de contrôle over de stad Charbin te geven. (183 K.)

M. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Behandeling in den Volkenbondsraad. — De Raad hervatte vanmiddag de bespreking van het conflict in Mandsjoerije, waarbij de ernstige toestand te Shanghai ter sprake kwam. De Chineesche gedelegeerde, Dr. Jen, wees er op, dat thans 200.000 vierkante mijlen Chineesch gebied door Japansche troepen zijn bezet niettegenstaande de Raadsresoluties van 30 September en 10 December, en beschuldigde Japan van woordbreuk in een mate, als in de wereldgeschiedenis waarschijnlijk nog niet was voorgekomen.
Sato, de Japansche gedelegeerde, stelde zich, wat Shanghai betreft, op het standpunt, dat Japan zich ten gevolge van een aantal anti-Japansche incidenten genoodzaakt heeft gezien maatregelen te nemen om het leven van zijn onderdanen te beschermen. Japan heeft zich de heilige taak gesteld in het belang zoowel van de Chineesche als van de Japansche bevolking in Mandsjoerije de orde te herstellen. Sato gaf de verzekering, dat Japan trouw zal blijven aan de open-deur-politiek. De bandieten zijn geen voorwendsel, Sato hed op zijn reis door Mandsjoerije hun aanwezigheid zelf kunnen vaststellen.
Paul-Boncour gaf te versbaan, dat de Raad eerst over den toestand moet nadenken, zoodat morgenochtend zal worden voortgegaan met de andere punten der agenda. (Vorig bericht blz. 183 L.)

N. TIJDMETING. — Dank zij het werk van den Amerikaan Marrisson, kan men thans met behulp van trillende kwartskristallen, die voor het eerst toepassing hebben gevonden als frequentie-stabilisatoren in radiozenders, den tijd minstens even nauwkeurig meten als met astronomische uurwerken. De drievoudige kwartsklok die geinstalleerd is in het privé-laboratorium van Mr. Loomis te Tuxedo Park en die door Shortt gebouwd werd, registreert elke halve minuut haar gang door middel van de Loomis' vonk-chronograaf. Desondanks zou de perfecte gang niet geconstateerd kunnen worden. ware het niet dat

Tuxedo door middel van een 64 K.M. lange telefoonlijn met New York verbonden was. De kwartsklok „tikt" 100.000 maal per seconde en 1000 tijdseinen worden per seconde de lijn opgezonden, die te Nem York de chronograaf doen werken. De op deze wijze bereikte nauwkeurigheid heeft het mogelijk gemaakt om met zekerheid een fluctuatie met een periode van zes uren in den gang van slingeruurwerken vast te stellen, welke fluctuatie aan den invloed van het gravitatieveld der maan moet worden toegeschreven. Om dit aan te toonen was de nauwkeurigheid tot op een duizendste seconde van elk chronogram van elke klok op elke halve minuut noodzakelijk.

A. CHINA. — Minister van Financiën afgetreden. — De Chineesche Minister van Financiën, Hoeang Hankang, is afgetreden, Hij heeft zich aan de zijde van den afgetreden premier Soen-fo geschaard. (183 H.)

B. SAN SALVADOR. — Onlusten. — Bij communistische onlusten zouden meer dan duizend menschen zijn gedood en op openbare gebouwen talrijke bomaanslagen zijn gepleegd. (Vorig bericht blz. 123 H.)

C. NON-AGBESSIE PACT. — **Polen—Rusland.** — Te Moskou is op 25 Jan. het Poolsch-Russisch non-agressiepact geparafeerd door den Poolschen vertegenwoordiger Patek en den Russischen volkscommissaris voor Buitenlandsche Zaken Litwinof. Het pact bestaat uit een inleiding, acht artikelen en twee protocollen als aanhangsel.

In de inleiding leggen beide partijen er den nadruk op, dat zij den tusschen hen bestaanden vredestoestand, die een belangrijke factor is voor den wereldvrede, wenschen te handhaven. Zij verklaren plechtig, dat het vredesverdrag van 1921 ook verder de basis zal blijven van hun wederzijdsche betrekkingen en verplichtingen en geven uitdrukking aan de overtuiging, dat de vreedzame beslechting van internationale geschillen en het uit den weg ruimen van alles, wat in strijd zou kunnen zijn met de normale betrekkingen tusschen de beide staten, de zekerste middelen zijn, om het doel te bereiken.

Partijen verklaren, dat het nieuwe pact niet in strijd is met de tot dusver aangegane verplichtingen en evenmin met andere reeds gesloten verdragen. Zij willen het pact sluiten met het doel het Kellogg-pact uit te breiden en aan te vullen.

In art. 1 van het pact stellen partijen vast, dat zij in haar wederzijdsche relaties afzien van den oorlog als instrument van internationale politiek en zich verplichten zich van alle agressieve handelingen te onthouden, die de territoriale integriteit en de politieke onafhankelijkheid der andere partij bedreigen, ook voor het geval, dat dergelijke handelingen zonder oorlogsverklaring en met vermijding van alle mogelijke oorlogsverschijnselen zijn verricht.

In art. 2 verplichten Polen en Sovjet-Rusland zich een derden staat niet te helpen, die een der verdragsluitende staten zou aanvallen. Indien een der contractanten een aanval mocht ondernemen op een derden staat, dan heeft de andere contractant het recht het pact zonder voorafgaand bericht op te zeggen.

Art. 3 verplicht elk der beide partijen niet deel te nemen aan een overeenkomst, welke als gericht tegen de andere partij moet worden beschouwd.

Volgens art. 4 hebben de in de beide eerste artikelen aangegane verplichtingen geen betrekking op de internationale rechten en verplichtingen, welke voortkomen uit door beide partijen vroeger gesloten verdragen, voor zoover deze verdragen niet van agressieven aard zijn.

Art. 5 bepaalt de instelling van een arbitrage-procedure, waarvoor een afzonderlijk verdrag zal worden gesloten, dat een integraal deel van het non-agressiepact vormt en gelijktijdig met het pact geratificeerd moet worden.

Volgens art. 6 zal het non-agressiepact zoo spoedig mogelijk geratificeerd worden en zal de uitwisseling der ratificatie-oorkonden dertig dagen na de ratificatie in Warschau geschieden.

Overeenkomstig art. 7 wordt het pact voor den tijd van drie jaar gesloten en automatisch met twee jaar verlengd, indien het niet zes maanden vooraf wordt opgezegd.

Artikel 8 zegt, dat het pact in de Poolsche en de Russische taal wordt opgesteld.

Wat de twee protocollen betreft, stelt het eerste vast, dat de eventueele opzegging van het pact, overeenkomstig art. 7, niet uitgelegd mag worden als het niet-nakomen van de verplichtingen, die uit het Kellog-pact voortvloeien. In het tweede protocol wordt gezegd, dat ten aanzien van den inhoud van het ontwerp in zake de arbitrage tusschen de twee partijen geen meeningsverschillen bestaan.

(Vorig bericht blz. 47 D.)

D. BELGIE. — Nationale Bank. — In den 24 Januari gehouden Kabinetsraad werden de gevolgen besproken van de daling van het pond sterling. Op 21 September 1931 bevonden zich in de portefeuille van de Nationale Bank £ 12.683.777. Volgens overeenkomst zal de staat dit bedrag als eigen bezit beschouwen. De Ponden kwamen voort uit de atabilisatieleening, die diende om de dekking van de bankbiljetten aan te vullen. Door de koersdaling van het Pond lijdt de staat een verlies van frs. 650 millioen.

E. VOLKENBOND, — Ontslag Sir Eric Drummond. — Sir Eric Drummond heeft een officieelen ontslagbrief bij den Raad ingediend, waarin hij vraagt uiterlijk 1 April 1933 van zijn functie als Secr.-Gen, ontheven te worden.

F. NEDEKLAND. — Vieeschhandel. — Thans zijn de Kon. Besluiten verschenen in zake de contingenteering van den invoer van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch en van bevroren rund- en kalfsvleesch Gedurende het tijdvak van 16 Januari 1932 tot 16 April 1932 is de invoer uit ieder land van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch verboden, voor zoover deze meer bedraagt dan 60 procent van den gemiddelden invoer dier artikelen uit dat land gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1928, 1929, 1930, zijnde in bruto-gewicht uit:

Duitschland	1 ton
Groot-Brittannië	2 „
Frankrijk	1 „
België	1 „
Denemarken	565 „

en wel in totaal tot een hoeveelheid van 679 ton.

Gedurende hetzelfde tijdvak is de invoer van bevroren rund- en kalfsvleesch verboden voor zoover deze meer bedraagt dan 60 procent van den gemiddelden invoer dier artikelen uit dat land gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1928, 1929, 1930, zijnde in bruto-gewicht uit:

België	18 ton
Groot-Brittannië	3 „
Nederlandsch-Indië	1 „
Argentinië	1368 „
Uruguay	3 „
Nieuw-Zeeland	2 „
Ver. Staten van Noord-Amerika	1 „
Duitschland	1 „
Australië	27 „
Unie van Zuid-Afrika	9 „

en wel in totaal tot een hoeveelheid van 1433 ton.

Deze besluiten treden heden in werking. (141 N.)

G. **INTERNATIONAAL** BUREAU VAN **EFFECTENBEURZEN.** — Oprichtinp. — In het Academie-paleis te Brussel werd hedenmorgen een conferentie gehouden van vertegenwoordigers van de effectenbeurzen van Amsterdam, Antwerpen, Bern, Bilbao, Brussel, Genève, Luxemburg, Parijs, Nancy en Zürich, welke

ten doel had te geraken tot de oprichting van een internationaal bureau van effectenbeurzen. Amsterdam was vertegenwoordigd door Mr. W. M. J. van Lutterveld en Mr. W Cnoop Koopmans.
Op de vergadering hield men zich hoofdzakelijk bezig met den handel in roerende waarden, de belastingstelsels en zegelrechtcn alsook met het opmaken van de beurs-statistieken en met de technische organisatie van de beurzen
Wat de hoofdzaak betreft, de oprichting van een internationaal bureau, werd door de aanwezige vertegenwoordigers besloten tot de oprichting van een onafhankelijke commissie binnen het kader van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs, op basis van de voorwaarden welke hiertoe door dit lichaam worden gesteld. De commissie zal zich binnen het kader van de I. K. v. K. zelfstandig kunnen organiseeren. De voorloopige commissie bestaat uit de heer Jacob (Parijs), Alfred Post, eere-voorzitter van de Brusselsche beurscommissie en Fred. Finfe (Brussel); zij kreeg opdracht om de organisatie van bedoelde commissie verder uit te werken.

A. SPANJE. — **Jesuitenarde ontbonden.** — Wij ontleenen aan een Kroniek in het dagblad „De Telegraaf" van 26 Jan. het volgende:
De geestelijke arbeidsgemeenschap, genaamd „Compania Jesu", gesticht in den tijd der contra-reformatie door den Baskischen edelman Inigo Lopez de Recalde (Ignatius Loyola) en geschraagd door dien anderen Baskischen edelman Franciscus Xaverius, mag in Spanje niet langer functioneeren
Indien men teruggaat tot de tweede helft van de 18de eeuw vindt men het historisch precedent van wat zich thans afspeelt. Wij zien dan, dat de Sociëteit van Jezus in 1759 uit Portugal verdreven wondt (door markies Pombal); Frankrijk (het Frankrijk der Bourbons nog altijd, niet dat der revolutie) heft de orde op in 1764, Karel III verbant haar uit Spanje in 1767, in hetzelfde jaar moet zij uit Napels verdwijnen, het volgende jaar uit Parma, en eindelijk heft paus Clemens XIV in 1773 de orde op, bij een decreet, dat per slot van rekening toch nog door de orde is overleefd. Gaan wij na wat in al die katholieke landen de groote grief was tegen de Jesuiten, dan vinden wij overal de klacht, dat zij hun bemoeienis te ver uitstrekten op wereldlijk terrein, en met name, dat hun congregaties door intensieven handel en door het grootgrondbezit te veel invloed oefenden op het economisch leven.
Het is wel merkwaardig, dat het soortgelijke grieven zijn, welke thans aan het adres der Spaansche Jesuïten zijn geuit, en die stellig hebben bijgedragen tot de rijping van het Zaterdag gevallen verbodsbesluit. Immers niet alleen hebben alle links-gerichte Spanjaarden het de Jesuiten-orde hoogst kwalijk genomen, dat zij een steun vormde voor alle conservatieve machten in den staat, monarchie en landadel vooraan, maar ook verzette men zich tegen deze orde in haar hoedanigheid van steeds actiever factor in de Spaansche volkshuishouding. In vroeger eeuwen hadden Jesuiten ais Suarez en Mariana steeds gepleit voor de souvereiniteit van het volk tegenover die van den vorst. vóór de armen en tegen de rijken; en men vroeg zich af wat er in het Spanje van Alfonso XIII van deze opvattingen was overgetbleven. Formeel is het verbodsbesluit gegrond op de zg. vierde gelofte, waarbij de hoogere rangen der Jesuiten-orde gehoorzaamheid beloven aan den paus, aan een andere macht dus dan den staat. Het is duidelijk, dat in deze, uiteraard geestelijke gehoorzaamheid slechts een voorwendsel is gevonden. Men verdrijft de Jesuiten (want daarop komt het neer) om hun al te innigen samenhang met Spanje's verladen en hun groote economische activiteit in Spanje's heden. En nog is het de vraag of de regeering wel zoo kras zou zijn opgetreden, als zij niet de wellicht ijdele hoop had gekoesterd, dat zij de linksextremistische gisting van den jongsten tijd op deze wijze tot bedaren kon brengen.
Een hoofdstuk der geschiedenis wordt thans afgesloten. Of hiermee tevens een boek is afgesloten, dat is zeker aan twijfel onderhevig. De Jesluiten-orde was, hoe men ook denkt over haar activiteit, ten slotte hecht samengeweven met Spanje. Het is niet waarschijnlijk, dat één enkele bijlslag in staat is, dit weefsel definitief voor altijd te rijten.
De Jesuiten beginnen in grooten getale Spanje te verlaten. Het meerendeel begeeft zich, naar men gelooft, naar België, waar zij van plan zouden zijn om een noviciaat in een kasteel in te richten. Een groot aantal Jesuïten. dat te San Sebastiaan woont, is van plan in die stad te blijven, waar zij als leerkrachten dienst doen. **(Vorig bericht blz.** 182 M.)

B **DUITSCHLAND.** — **Stillhalte.** — Tusschen de vertegenwoordigers van buitenlandsche crediteursbanken en leden van de Duitsche debiteurencommissie is thans een overeenkomst tot stand gekomen onder den naam „Duitsche credietovereenkamst 1932", waarin de rechtsbetrekkingen tusschen de buitenlandsche crediteursbanken en de particuliere debiteuren van schulden op korten termijn worden geregeld in den zin van een handhaving dezer credieten voor nog één jaar
De Duitsche wetgeving moet het uitvoeren van de overeenkomst verzekeren gelijk tot dusverre. Zoo niet, dan kan de overeenkomst door een meerderheidsbesluit der vertegenwoordigde vorderingen worden opgeheven. Dit is ook mogelijk, wanneer het Internationale herdiscontocrediet voor de Rijksbank niet wordt vernieuwd en vooral wanneer bijzondere financieel-economische gebeurtenissen de overeenkomst in gevaar brengen De overeenkomst eindigt ook, wanneer Duitschland een moratorium voor het buitenland afkondigt.
De overeenkomst betreft nu ook de eerste na 1 Maart 1932, tijdens den duur der overeenkomst vervallende verplichtingen. De overeenkomst geeft geen bepalingen over vaste contante afbetalingen. De verplichting voor de buitenlandsche banken begint principieel bij den stand van 31 Juli, resp. van 8 October en wel bij den voor den schuldenaar gunstigsten termijn. Iedere crediteur mag op 1 Maart de totale toegestane credieten in het kader der niet gebruikte toegestane crediet-accomodatie met 10% verminderen. Voor de technische uitvoering van deze bepaling wordt de Gouddiscontobank ingeschakeld.
Bepalingen omtrent een verplichting van de Rijksbank om deviezen ter beschikking te stellen is niet opgenomen, wel echter de mogelijkheid van een eventueele verklaring van de Rijkskank, dat het opbrengen van de volgens overeenkomst noodige deviezen haar positie in gevaar zou kunnen brengen, in welk geval de crediteuren de overeenkomst kunnen opzeggen. Bij de algemeene terugbetalingen geldt het terugbetalingsquotum gelijkelijk voor alle schuldenaren.
De regeling voor ongedekte **kascredieten.** — Op speciale wijze worden de door de Duitsche banken op 29 Februari 1932 opgenomen ongedekte kascredieten behandeld. De banken moeten waarden ten bedrage van 15% van deze credieten, en wel in de eerste plaats promessen van cliënten bij de Rijksbank als trustee inleveren, waarbij men dan het totale bedrag op bijna M. 200 mill. schat. Dit bedrag moet op zijn oorspronkelijke waarde gehandhaafd blijven, zoolang de bank niet 50% der schulden vereffend heeft. Op grond van de door deposito's geschapen basis worden 6% certificaten voor tien jaar uitgegeven, af te betalen in halfjaarlijksche termijnen. Deze certificaten zullen den buitenlandschen h~nkcrediteuren, op verlangen, in plaats van betaling worden gegeven. Er zijn bepalingen gemaakt voor het geval, dat de industrie-credieten bij dit systeem zouden worden aangesloten.
Voor het omzetten van schulden op korten termijn in

beleggingen op langen termijn kan de crediteur het Rijlismarkenbedrag van zijn op *29* Febr. uitstaande ongedekte valutakaseredieten evenals van de tijdens den duur van de overeenkomst vervallende oudere credieten van gelijken aard hypothecair vastleggen voor minstens 5 jaar of wel hij kan effecten van de een of andere soort koopen, die onder toezicht worden gesteld van de Rijksbank of wel hij kan grondbezit koopen

Ter bescherming van den Duitschen credietnemer mogen dergelijke transacties zonder zijn toestemming niet meer dan 15%, bij banken 25% van het crediet-bedrag binnen zes maanden bedragen; de transacties zijn in ieder geval gebonden aan de toestemming van de Rijksbank.

Bij de acceptcredieten blijft de geldende regeling gehandhaafd. waarbij de laatste credietnemer onmiddellijk garant is t. o. v. den buitenlandsclzen crediteur door een promesse of aval. Voor het opnemen van acceptcredieten is ruimer gelegenheid geschapen, waarbij de goederenbeweging met inbegrip der verwerking van ingevoerde goederen en de aan den uitvoer voorafgaande fabricatieprocédé's en goederenbewegingen inbegrepen is.

Deze bepalingen beteekenen een belangrijke verlichting tegenover het tot dusver geldende accoord, omdat de toegestane credietaccomodatie gemakkelijker aangewend kan worden.

Wat de rente en provisie betreft is men voorloopig nog niet tot een principieele verbetering gekomen. De arbitrage inz de rente en provisie zal aan een scheidsgerecht door de B.I.B benoemd. worden opgedragen.

De borgstelling der Gouddiscontobank voor een deel der buitenlandsehe schulden op grond van de loopende overeenkomst wordt met terugwerkende kracht geuniformeerd in den vorm van een garantie, die met de bekende percentages ook wordt uitgebreid tot de onder de nieuwe overeenkomst vallende buitenlandsche verplichtingen.

Resumeerende wordt gezegd. dat de overeenkomst toch op dragelijke wijze de belangen met elkaar in overeenstemming brengt.

Het rapport van **de Stillhalterommissie.** — Tegelijkertijd wordt een rapport van de Stillhalte-commissie gepubliceerd, dat 18 vel schrijfmachineschrift omvat. Er wordt in dit rapport o.a. gezegd: ,,Een Stillhaltung is uit den aard der zaak slechts een overgangsmaatregel. Noch de buitenlandsche crediteuren, noch de Duitsche schuldenaars kunnen den loop der dingen wat het essentieele betreft bepalen en beiden wachten op de beslissingen der regeeringen. De commissie valt nadrukkelijk de resultaten van de Bazelsche deskundigen bij. ,,Het liquidatieproces is in Duitschland verder voortgeschreden dan in eenig ander groot land. Duitschland heeft het verlies van een groot deel van zijn bedrijfskapitaal, dat ontstaan is door den oorlog, door de groote na-oorlogsche betalingen aan vreemde staten en de inflatie, gedekt door groote credieten uit het buitenland op langen en korten termijn. In de laatste *16* maanden heeft het echter aan het buitenland zeer belangrijke sommen terugbetaald — een proces, dat een bewijs leverde voor de kracht van het land, maar dat tevens zijn geheele credietsysteem en zijn buitenlandsche credietverplichtingen op een buitengewoon zware proef stelde. Het aanpassingsproces, waartoe het gedwongen was en dat hevige werkloosheid, ver gaande binnenlandsche credietbeperking en bezuinigingen op de begrooting ten gevolge had, was onvermijdelijk om zijn uitvoer in stand te houden, waarvan zijn capaciteit tot terugbetaling der schulden volkomen afhankelijk is."

De commissie acht het het grootste belang van de schuldeischers dat het credietsysteem in Duitschland i het algemeen en de Rijksbank in het bijzonder worden versterkt. De bedoeling van de commissie is de Rijksbank en de stabiliteit van de valuta te steunen en het vertrouwen te herstellen.

De belastinginkomsten heeft men alleen op peil kunnen houden door herhaalde verhoogingen der belastingprocenten. De Duitsche regeering heeft thans een peil bereikt, dat, naar in het rapport van Bazel werd vastgesteld, niet meer verhoogd kan worden. Wij zijn dezelfde meening toegedaan De regeering heeft bovendien de uitgaven op drastische wijze verminderd. Desondanks blijft nog een deficit op de beprooting In tegenstelling tot het in het buitenland veelvuldig geuite verwijt betreffende lichtvaardig verleenen van crediet stelt de commissie uitdrukkelijk vast: De schulden op korten termijn bestaan uit bedragen, die voor economische doeleinden gebruikt zijn en wel in hun totaliteit doelmatig. gebruikt ziin. Pet geld is in goed vertrouwen opgenomen en de schuldenaren zijn in goed vertrouwen voornemens terug te betalen. De uredieten zijn voorzichtig toegestaan en over het algemeen tegen goede onderteekeningen. Dit is bewezen door den omvang der terugbetalingen, die reeds gedaan zijn en die sedert den herfst van *1930* met inbegrip van de M. *1200* mill. sedert *31* Juli *1931* *M. 5* milliard bedragen.

De tepemoetkominqen van den kant der Stillhalte-crediteuren in het belang van de versterking van den Duitschen toestand maakt het echter noodzakeliik, dat de Duitsche middelen niet versplinterd warden ter bevrediging van aanspraken buiten de Stillhalte-overeenkomst.

Het credietvraagstuk. — Wat de regeling der Duitsche buitenlandsche schulden betreft. die op het oogenblik het voorwerp vormt van onderhandelingen tusschen de regeeringen, kan de commissie slechts herhalen. dat zij alles onderschriift. wat betreffende deze problemen door de beide Rszelsche commissies is gezegd. Duitschland kan het buitenland alleen betalingen doen, wanneer het in staat is, een uitvoer-overschot van poederen over de grens te kriigen. Intusschen ziin de uitvoermogeliikheden van Duitschland onlangs beperkt door het feit dat een reeks van landen den gouden standaard heeft laten varen. De uitvoer naar vele landen is door benerkingen van het deviezenverkeer scherp aelimiteerd. Ten slotte zijn de tolmuren hooger en hooger geworden.

De commissie heeft een dienen indruk gekregen van de buitengewoon groote inspanning en offers, die de Duitsche regeering en het Duitsche volk op zich nemen om hun plaats te midden van voorbeeldelooze moeiliikheden te handhaven Het is onvermiidelijk dat de hindernissen uit den weg geruimd worden. Dat zal niet geschieden zonder positief optreden der regeeringen en valken op het gebied der internationale samenwerking en – zooals de beide Bazelsche commissies dringend geëischt hebben — er is geen tijd te verliezen.

(Vorig bericht blz. 141 D.)

A **NEDERLAND.** — Eierhandel. — In Barneveld werden in 1931 ter markt aangevoerd *71.729 000* eieren of nog. 675 *000* meer dan in *1930* in Voorthuizen het vorip iaar *6 840.100* tegen 5 218 *700* eieren in *1930*. dus *1621 400* meer. Te zamen werden in *1931* op beide markten verhandeld *78.569 100* eieren of *7* 296.400 meer dan in 1930. Te Roermond zet de veiling wel heel veel meer eieren om, minstens *300* millioen per jaar. maar deze komen uit diverse plaatsen Als vrije markt is Barneveld volgens de omzetcijfers, de voornaamste in den lande.

Voor landen welke Peen biizondere eischen nog stellen, als o.a Duitschland. moge 6 m.M. voldoende ,,versch" zijn, voor Engeland is dit dus niet het geval. De minister heeft de bevoegdheid afwijking van 4 tot 7 m.M. toe te staan en hii staat deze dan toe voor die markten, waar voor Engeland gekocht wordt opdat de handel door de Landbouwuitvoerwet genoodzaakt wordt aan de eischen. in genoemd land gesteld, te voldoen.

(Vorig bericht **blz. 179** E.)

A. ZILVER. — Prijsverloop in 1931 (in pence):

	Hoogste	Laagste	Gem.
Januari	14½	13³/₁₆	13.81
Februari	13⅝	12	12.43
Maart	14½	12⅝	13.52
April	13½	12⅝	13.12
Mei	13¼	12⅛	12.86
Juni	13¹³/₁₆	12³/₁₆	12.71
Juli	13¾	12¹¹/₁₆	13.20
Augustus	13⅛	12⁹/₁₆	12.82
September	19½	12¾	14.10
October	18³/₁₆	15¹⁵/₁₆	17.15
November	21⁹/₁₆	18	19.39
December	20¹¹/₁₆	19⅛	20.02

B. KUNSTZIJDE. — Wereldproductie. — Tengevolge van de voor de kunstzijde gunstige ontwikkeling der mode in den vorigen zomer, die ook in sterke mate bijdroeg tot een opruiming van de aanwezige voorraden, is volgens berekening van deskundige zijde de wereldproductie in 1931 niet verminderd, doch zelfs toegenomen en wel tot 202.65 millioen K.G., tegen 187.85 millioen v. j.

Op rekening van de Ver. Staten kwam 56.64 (v. j. 53.20) millioen K.G., van Italië, ondanks de syndicaats-overeenkomsten, 34.24 tegen 28.80 millioen K.G., Duitschland rond 25 tegen 20½ millioen K.G., Engeland 22.76 tegen 22.60 millioen K.G., Japan 21 tegen 15.8 millioen K.G. Binnenkort zal de productie hier verder toenemen. In Frankrijk liep de productie van 19.5 tot 17 millioen K.G. terug, tengevolge van den prijzenoorlog en de verliezen, die de productie opleverde. In Nederland wordt de productie op 9 millioen K.G. geraamd tegen 7.8 millioen v. j. De wijzigingen bij de Tubize e.a. veroorzaakten een teruggang in de Belgische productie van 5.3 tot 4.5 millioen K.G. Ook in Zwitserland was de productie kleiner dan v. j., n.l. 4.5 tegen 4.7 millioen K.G. Andere landen produceerden tezamen 8.1 tegen 9.65 millioan K.G.

Opmerkelijk is het, dat de toeneming der wereldproductie bijna uitsluitend betrekking heeft op viscose-zijde, terwijl de productie van koperzijde, ondanks de oprichtingen van Eemberg-maatschappijen in Japan en Engeland, over het geheel teruggaat; de productie van acetaat-zijde lijdt vaak onder het gebrek aan geschikte grondstoffen. Bijna negen tienden van de totale wereldwroductie van kunstziide bestaat uit viscose-zijde.

Wat het verbruik betreft, nemen de Ver. Staten met 60 millioen K.G. de eerste plaats in; hierop volgt Duitschland met meer dan 28 millioen K.G. tegen 26.5 millioen in 1930; het Engelsche verbruik steeg van 19.2 tot 19.5 millioen K.G. Het Japansche verbruik steeg eveneens tot ongeveer 19.5 millioen K.G. tegen nog geen 14 millioen K.G. in 1930. Het Fransche verbruik daarentegen verminderde met bijna 3 millioen K.G. tot ca. 11 millioen K.G., het Nederlandsche van 1.4 tot 1.1 millioen K.G.; het verbruik in België en Zwitserland bleef omstreeks stabiel op 2.35, resp. 2.15 millioen K.G.

C. FINLAND. — Drankverbod. — De Rijksdag heeft in tweede lezing het ontwerp-drankwet der regeering, behelzende de afschaffing van het drankverbod, aangenomen. (Vorig bericht blz. 170 G.)

D. ENGELAND. — Bank van Engeland. — De Bank van Engeland zal het aan het einde dezer maand vervallende Fransch-Amerikaansche crediet van £ 30 mill. (goudwaarde) geheel op den vervaldag aflossen. (Vorig bericht blz. 68 R.)

27 JANUARI 1932

E. FRANKRIJK. — Invoerbeperking. — De import van radiotoestellen uit Nederland is tot 1 Maart 1932 verboden. (Vorig bericht blz. 170 D.)

F. INDUCTIEOVEN. — Ingenieurs van een electrotechnische fabriek te Trenton, N. J., hebben een inductieoven geconstrueerd, waarmede het mogelijk is op een wijze welke men geheel in de hand heeft, een temperatuur van 3600 gr. C. te verkrijgen. Door het overvloedig gebruik van waterkoeling kon worden bereikt dat bij deze temperatuur de buitenzijde van den oven koel bleef. Tijdens de proefnemingen bleek graphiet te verdampen om bij afkoeling als amorphe koolstof neer te slaan. Steen (Silicium) en magnesiumbasen bleken evenzeer te verdampen, welke damp bij blootstelling aan de lucht verbrandde. Hout verdampte eveneens en produceerde zooveel gas dat ernstig gevaar voor ontploffing ontstond. IJzer vormde eerst een carbide (met den smeltkroes) en produceerde naderhand een groote hoeveelheid gas. Bij een vroegere proefneming was het fornuis reeds een keer vernield door explosie van ijzerdamp die met lucht in contact kwam. De proeven worden voortgezet waarbij het fornuis in een hooge-druk-cylinder zal worden geplaatst, terwijl men nog hoogere temperaturen hoopt te bereiken.

G. NEDERLAND. — Handelsovereenkomst met Tsjecho-Slowakije. — De Tsjechische Senaat heeft op 26 Januari de aanvullende overeenkomst op het handelsverdrag tusschen Tsjecho-Slowakije en Nederland goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 182 E)

H. NEDERLAND. — Literatuur. — Mevrouw Jo van Ammers-Kuller, wier romans geregeld in de Finsche taal verschijnen, heeft een uitnoodiging ontvangen om in Februari a.s. in Finland eenige voordrachten te houden.

I. NEDERLAND. — Barometerstand. — Sedert 15 Januari vertoont zich het phenomenale verschijnsel, dat de barometerstand in Nederland en andere landen ver boven den normalen druk is. Waar de normale waarde van den luchtdruk 760 m.M. is, werd op 26 Januari een stand van bijna 787 afgelezen, zoodat wij nu ongeveer 30 m.M. boven den normalen stand zijn. Op iederen vierkanten centimeter heerscht dus een druk, die ongeveer 40 gram grooter is dan normaal. Dit verschijnsel heeft op ons totaal geen invloed aangezien de druk in het binnenste van ons lichaam ook geleidelijk een grootere waarde bereikt heeft.

K. ENGELAND. — Duikboot-rampen. — Wij ontleenen aan de Tel. het volgende staatje:

In den loop der jaren is de Britsche marine door de volgende duikboot-rampen getroffen, waarvan de ramp der „Poseidon", die in Juni van het vorige jaar in de Chineesche wateren verging, nog versch in het geheugen ligt.

1904 — De A 1 bij het eiland Wight door een passagiersschip aangevaren; alle elf opvarenden verdronken.
1905 — Ontploffing aan boord van de A 5 te Queenstown: elf menschen omgekomen.
1905 — De A 8 gezonken in Plymouth Sound; veertien opvarenden verdronken.
1905 — De A 4 buiten Plymouth in aanvaring gekomen: vier dooden.
1907 — Ontploffing aan boord van de C 8: drie dooden.
1909 — De C 11 na een botsing gezonken: dertien dooden.
1912 — De A 3 gezonken na een aanvaring bij het eiland Wight: veertien menschen omgekomen.
1912 — De B 2 in aanvaring: vijftien dooden.
1913 — Ontploffing aan boord van de E 3: drie dooden.
1914 — De A 7 bij Plymouth vergaan: elf opvarenden omgekomen.
1921 — De K 5 in het Kanaal gezonken: 57 dooden.
1922 — De H 42 bij Gibraltar door een oorlogsschip geramd; 26 dooden.

1924 — De I 24 geramd door een oorlogsschip hij Portland: 43 dooden.
1925 — De M 1 bij Start Point gezonken: 68 dooden.
1926 — De H 29 in de haven van Devonport vergaan: zes dooden.
1929 — De H 47 na een botsing met de L 12 bij de kust van Pembrokeshire gezonken: 24 slachtoffers.
1931 (3 Febr.) — Ontploffing aan boord van de X 1 te Chatham: 12 gewonden.
1931 (9 Juni) — De „Poseidon" bij Weihaiwei vergaan: 20 dooden.
Tijdens den oorlog zijn bovendien 54 Eritsche duikbooten vergaan. Indien men de slachtoffers van den duikboot-oorlog buiten beschouwing laat, zijn bij bovenopgesomde duikboot-rampen in totaal 343 menschen om het leven gekomen.

A. NEDERLAND. — Conflict in de Textielindustrie. — Aangezien de werkgevers in de textielindustrie den rijksbemiddelaar, Ir. H. A. van IJsselsteyn, hebben meegedeeld, dat zij in geen geval zullen afwijken van hun eischen, waarin zij o.a. een loonkorting van 10% economisch noodzakelijk achten, ziet de rijksbemiddelaar er van af om, zooals aanvankelijk zijn plan was, een bemiddelingsraad te vormen.
(Vorig bericht blz. **145** D.)

B. **WILLIAM** WRIGLEY JR. — Op zeventigjarigen leeftijd is heden William Wrigley Jr., de bekende „kauwgummi-koning", te Phoenix (Arizona) overleden. Hij was eigenaar van de enorme kauwgummifabrieken in de Ver. Staten, in Canada, Australië en nog eenige andere landen. De jaarlijksche omzet bedraagt ongeveer 80 milioen dollar.

C. LUCHTVAART. — Frankrijk—Indo-China. — De Fransche vliegers Codos en Robida hebben in 3 dagen 5 uur en 40 minuten den afstand Hanoï—Parijs, een afstand van pl.m. 11.000 K.M., afgelegd, een recordprestatie, tot dusver zonder weerga.

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nota der Engelsche Regeering. — In een antwoord der Japansche regeering op een nota der Engelsche regeering, ten opzichte van de exterritorialiteit der Internationale Concessie te Shanghai wordt medegedeeld, dat Japan het denkbeeld van een gedeeltelijke blokkade der Chineesche scheepvaart heeft opgegeven. Het blijft echter volharden bij de maatregelen, die getroffen zijn, om de anti-Japansche beweging tegen te gaan. (Vorig bericht blz. **183** M.)

E. CHINA. — Minister **van Buitenlandsche Zaken.** — Na een dag Minister geweest te zijn, is Generaal Sjeng-sjoe weder afgetreden. De onderstaats-secretaris Kan Sjiem-hoe neemt zoolang de functie van Minister van Buitenlandsche Zaken waar. **(184** A.)

F. GODSDIENSTIG LEVEN. — Naar aanleiding van een vondst van prof. J. Garstang. die te Jericho in Palestina den grafkelder van de koningen van Jericho uit ± 1500 v. C. (voor den inval der Israelieten) heeft blootgelegd. heeft Sir Charles Marston, die dit opgravingswerk financiert, de verwachting uitgesproken, dat hierdoor de chronologie der Bijbelsche geschiedenis veel sterker dan tot dusver zou komen vast te staan.
Een van deze graven is n.l. gebleken uit den tijd te zijn van Thutmes III van Egypte (1515 1461 voor Chr.), die tezamen regeerde met de krachtige prinses Statasu. Sir Charles houdt het nu voor zeer waarschijnlijk, dat juist deze prinses Mozes in het biezen kistje heeft ontdekt en daar men dus haar tijd kent, zou dit een vaste aanwijzing wezen van den tijd, waarin Mozes leefde. Trouwens, dat Mozes ongeveer 1500 voor Chr. leefde, is juist op grond van de Egyptische chronologie (Prof. Flinders Petri) wel als zeker aanvaard. (Hbld.) (Vor. ber. blz. **177** F.)

G. SCHEEPVAART. — **Wereldscheepsbouw.** — Lloyd's Register of Shipping verstrekt in zijn jaaroverzicht de volgende gegevens: Gedurende 1931 zijn op alle werven der wereld 596 schepen met meer dan 100 br reg.ton met een totaal van 1.617.115 br.reg.ton te water gelaten tegen in het voorafgaande jaar 1084 schepen met 2.889.472 br.reg.ton, dus een vermindering van 1.272.357 br.reg.ton. Sinds 1909, uitgezonderd het oorlogsjaar 1915, is een dergelijk laag cijfer van den nieuwbouw niet geregistreerd. Wat Nederland betreft werden in 1931 99 schepen metende 120.296 br.reg.ton te water gelaten, hetgeen in vergelijking met 1930 een vermindering van 32 776 ton uitwijst. Volgens Lloyd's komt Nederland kwantitatief op de vijfde plaats. (Vorig bericht blz. **151** G.)

H. ENGELAND. — Londensche beurs en geldmarkt. — Net Londensche beursbestuur heeft besloten wederom termijntransacties toe te staan. Deze optimistische gedachtengang, die zich in het beursverloop weerspiegelt, houdt o.a. ook verband met de aankondiging van de Bank van Engeland, dat de terugbetaling van het Fransch-Amerikaansche crediet op 1 Februari zal geschieden, zonder dat de goudreserve hiervoor aangesproken zal worden.
(Vorig bericht blz. **70 C.)**
(voor Fransch **Amerikaansch** crediet **zie 187** D.)

I. SCHAKEN. — De grootmeester Rubinstein heeft den 26sten Januari in het 's-Gravenhaagsche Schaakgenootschap „Descendo Discimus", waar hij een simultaan-voorstelling heeft gegeven, na 6 uur spelen, van de 31 partijen 21 gewonnen en één verloren tegen den 16-jarigen N. Schmidt. Negen partijen werden remise gemaakt. (Vorig bericht blz. **178** L.)

28 JANUARI **1932**

K. DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten. — De „Völkischer Beobachter" deelt mede, dat in de maand December weder 120.000 nieuwe leden in de N. S. D. A. P. zijn opgenomen en het ingeschreven ledental tegen eind Januari een millioen zal bereiken. (165 H.)

L. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Volgens den voorzitter van de Amerikaansche federatie van den arbeid, Green, is het aantal werkloozen in de Ver. Staten op dit oogenblik 8.300.000; hij verwacht, dat het gemiddelde aantal in het loopende jaar zes a zeven millioen zal zijn. Green dringt dan ook aan op hulp van staatswege. (Vor. ber. **173** A.)

M. NEDERLAND. — Wapen-aanmaak voor **Duitschland.** — Minister Ruys de Beerenbrouck heeft verklaard, naar aanleiding vaìì het bezoek hetwelk de Fransche militaire attaché te 's-Gravenhage aan de Holl. Ind. en Handelmaatschappij Siderius te Krimpen a. d. IJsel heeft afgelegd, en wel om zich te overtuigen van de ongegrondheid der Fransche berichten, ten opzichte van den aanmaak van kanonnen en munitie voor Duitschland te Krimpen, dat hij reeds vóór de door eenige Kamerleden gestelde mondelinge en schriftelijke vragen onzen gezant te Parijs opdracht gegeven had de bewuste persuitlatingen bij de Fransche regeering tegen te spreken onder toevoeging, dat het geenerlei bedenking zou ontmoeten, indien de Fransche militaire attaché te 's-Gravenhage zich persoonlijk op de hoogte zou stellen.

N. ZUID-AFRIKA. — Gouden Standaard. — Het voorstel van den Zuid-Afrikaanschen Premier Hertzog, in de heropeningszitting van het parlement gedaan om tot benoeming van een commissie over te gaan, ten einde het nut der handhaving van den gouden standaard te onderzoeken en of door het verlaten daarvan de welvaart zou worden geschaad, heeft in financieele kringen veel opzien gebaard, aangezien de behandeling daarvan voor de toekomst van Zuid-Afrika van vitaal en onmiddellijk belang zal zijn.
(Vorig bericht blz. **103 I.)**

A. NEDERLA D. — Loonsverlaging in de havens. — Ingaande 8 Februari hebben de Scheepvaartvereenigingen ,,Noord" en ,,Zuid" resp. gevestigd te Amsterdam en Rotterdam uitsluitend met de Chr. en R. K. organisaties een contract afgesloten ter verlaging der loonen en tarieven met 7 procent.
(Vorig ber. Haven **A'dam 154 G., R'dam 157** K.)

B. NED.-INDIE. — Onderwijs. — De heer **A.** W. Mulock Houwer, oogarts te Amsterdam, tot voor enkele jaren hoofd-assistent bij professor Zeeman, is benoemd tot hoogleeraar in de oogheelkunde aan de medische hoogeschool te Batavia en daartoe door den Minister van Koloniën ter beschikking gesteld.
(Vorig bericht blz. **117 C.)**

C. DUITSCHLAND. — Doodstraf. — Een voorstel van de juridische commissie van den Rijksdag, om dei doodstraf af te schaffen, is weder ingetrokken, omdat onder de huidige omstandigheden moord en doodslag in Duitschland toenemen.

D. DUITSCHLAND. — In- en uitvoer. — De verhooging van de boterprijzen heeft ernstige protesten van de Skandinavische landen, Nederland en andere staten uitgelokt. De Rijkskanselier heeft dan ook een schrijven van den rijksbond van den Duitschen groot- en overzeehandel ontvangen, waarin de aandacht van de rijksregeering op deze protesten wordt gevestigd. De rijksbond is bevreesd, dat door de Duitsche tolmaatregelen een zeer groote storing voor den geheelen Duitschen in- en uitvoerhandel zal intreden.
(Vorig bericht blz. **177 A.)**

E. **ONDERWIJS.** — Theosofisch Lyceum. — De bijzondere H. B. S. van het Theosofisch Lyceum te Naarden is door den Minister van Onderwijs bevoegd verklaard om in **1932** haar leerlingen, die het onderwijs in de hoogste klasse tot het einde van den cursus hebben gevolgd, een schoolexamen af te nemen. Het Lyceum zal echter geen subsidie ontvangen. **(158 D.)**

F. OSLO-CONVENTIE. — Teneinde te zien wat verder in de richting van economische samenwerking door de Oslo-staten kan worden gedaan, zullen den 2den Februari hoofdambtenaren van de vijf betreffende Oslo-staten te Genève gezamenlijk een bespreking houden. Later wordt dan tusschen de Ministers van Denemarken, Noorwegen, Zweden, België en Nederland overleg gepleegd. (Vor. ber. blz. **179** B.)

G. FRANKRIJK. — Invoerbeperking. — De invoer in Frankrijk van levende snijbloemen, anders dan per vliegtuig, is tot nadere bepaling, wegens het overschrijden van het gestelde contingent over de periode **1** t/m. **20** Januari, stopgezet. Eerst na inhaling van de te veel gezonden hoeveelheid zal de stopzetting weder worden opgeheven. (Vorig ber. blz. **187** E.)

H. OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis. — Het ontslag van het geheele kabinet Buresch is door president Miklas aanvaard. De oorzaak dezer ontslagname ligt hoofdzakelijk in het feit, dat Buresch bij zijn partij geen steun meer meende te vinden. Met het oog op den benarden politieken toestand heeft Buresch zich bereid verklaard een nieuw kabinet te vormen.

I. DIAMANT. — Kenya. — Zoodra het droge seizoen in Kenya, het vroegere Duitsch-Oost-Afrika, begint, zullen de befaamde wedrennen om het geluk weer plaats hebben en honderden menschen, afkomstig uit alle deelen van de wereld, zullen dan het signaal afwachten van den commissaris voor de mijnen, om zich van een claim te verzekeren, een stukje veld, waaruit zij diamant hopen te delven. Alleen lichaamskracht, training en handigheid beslissen. Rang of stand spelen daarbij geen rol. Elk der mannen heeft al een plekje uitgezocht waar hij het eerst tracht aan te komen, om het recht te hebben daar te delven. Komt hij niet het eerst aan op zijn uitgezochte plekje, dan moet hij zich met een overgebleven hoekje tevreden stellen, dat misschien waardeloos is.
(Vorig bericht blz. **168 C.)**

K. **TURKIJE.** — Geestelijk leven. — De mohammedaansche geestelijken krijgen op dit oogenblik de teksten voor hun predikaties van de regeering opgegeven. Vroeger ontleenden zij de teksten uitsluitend aan den Koran. De Turksche regeering voert op deze wijze van den kansel af propaganda voor staatsdoeleinden.

L. FABRIEK ZONDER RAMEN. — Het interieur gekleurd. — In Amerika worden eenige fabrieksgebouwen zonder ramen gemaakt. Een dergelijke fabriek, welke door de Austin Company te Cleveland (Ohio) wordt gebouwd voor de Simonds Steel Industries te Fitchburg (Massachusetts), beslaat een oppervlakte van 20.000 M"., heeft geen ramen in de buitenmuren en geen daklichten.
Door een doelmatige, sterke verlichting en een goede ventilatie, waarbij tevens wordt gezorgd, dat de lucht steeds het vereischte vochtgehalte heeft, wil men bevorderen, dat in een dergelijk fabrieksgebouw, dat het voordeel heeft van niet tochtig te zijn, rustig en goed kan worden gewerkt.
Inwendig zijn de muren en de zoldering groen of wit geschilderd, terwijl de machines een oranje kleur hebben. De wanden zijn samengesteld uit een geluidisoleerend materiaal, terwijl onder de machines dikke kurkisolatieplaten zijn aangebracht.
Al zal in een dergelijke fabriek misschien veel en vlug kunnen worden gewerkt, zoo zal het verblijf daarin voor de arbeiders toch allerminst opwekkend zijn en het zal zeker geen genoegen zijn om gedurende den geheelen arbeidstijd verstoken te zijn van zonlicht.
Op de internationale Jaarbeurs, welke in **1933** te Chicago zal worden gehouden, zal de Verkeershal, die geheel in staal zal worden opgetrokken, evenmin ramen hebben. (Tel.)

M. NEDERLAND. — Reclasseering. — Mr. Pr. Muller, hoofdredacteur van het maandblad voor berechting en reclasseering wijst in een artikel in dit blad op de onevenredige bezuiniging der regeering inzake reclasseering. Op dit onderdeel van Justitie wordt zeven maal zooveel bezuinigd als het gemiddelde van de bezuiniging van de justitiebegrooting bedraagt. Klachten over toenemende misdadigheid zal men, volgens Mr. Muller, niet op rekening moeten stellen van de nieuwere opvattingen omtrent de bestrijding van de misdadigheid, wanneer hiervoor niet het noodige geld beschikbaar wordt gesteld.

N. FRANKRIJK. — Bank van Frankrijk. — De nettowinst van de Bank van Frankrijk over **1931** bedraagt frs. **208** mill. (v.j. **314).** Op nieuwe rekening zal frs. **18** mill. tegen frs. **46** mill. worden overgebracht. De bruto-winst bedroeg frs. **942** mill., dus tezamen met het saldo van **1930** ad frs. **46** mill. frs. **988** mill. waarvan afgaat voor algemeene onkosten frs. **537** mill. Verder werd aan den Franschen staat en aan de amortisatiekas tezamen frs. **242** mill. gestort. Voorts is op 26 Januari in de vergadering van den Raad van beheer van de Bank voorgelezen, dat de kapitaalstoevloeiing naar Frankrijk en de terugvloeiing van Fransche kapitalen uit het buitenland naar Frankrijk sinds Mei **1931** belangrijk toegenomen zijn.
(Vorig bericht blz. **125** I.)

O. IRAK. — Onafhankelijkheid. — Ingevolge de conclusies der mandaten-commissie betreffende de opheffing van het Britsche mandaat over Irak, heeft de Volkenbondsraad zich in beginsel daarmede vereenigd. Op het oogenblik, dat het mandaat definitief wordt opgeheven en Irak dus als lid van den Volkenbond wordt toegelaten, zal het een schriftelijke ga.

rantie moeten teekenen, ten opzichte van de minderheidsbescherming, de organisatie van de rechtspraak en de behandeling op den voet van meestbegunstigde natie op voorwaarde van reciprociteit. De vertegenwoordiger van de Britsche regeering wees op de bezwaren, die de meestbegunstiging op den duur zou kunnen meebrengen en wenscht namens zijn regeering de meestbegunstiging tot twee jaar te beperken, totdat Irak met andere staten handelsverdragen zal hebben gesloten. (Volkenbondsmandaten **53** E)

A. SAN **SALVADOR.** — Onlusten. — De Communistische opstand is door de militaire junta op krasse wijze onderdrukt. De provinciale autoriteiten hebben alle steden en dorpen hernomen. De rust is nu, na veel bloedvergieten, hersteld. (Vor. ber. blz. **184** B.)

29 JANUARI **1932**

B. AMSTERDAM. — Bevolking. — De bevolking van Amsterdam bedroeg op **1** Januari 1932 766.251 zielen. Vergeleken met de voorloopige uitkomst van de volkstelling op 31 December 1930 is in 1931 een toeneming te constateeren van 8872 zielen. Deze toeneming is geringer dan die in 1930 (9803). Geringere geboorte en hoogere sterfte, vooral in de eerste maanden van 1931, zijn hiervan de oorzaak.

C. OOSTENRIJK. — Anti-semitisme. — Wegens de botsingen, die ontstonden tusschen studenten, naar aanleiding van een lezing van den rabbijn dr. Kamianker aan de universiteit te Weenen, heeft de Senaat besloten de universiteit tot nadere aankondiging te sluiten. (Vorig bericht blz. **105 C.)**

D. VATICAAN. — Bibliotheek. — Wij ontleenen aan „Il Popolo d'Italia" het bericht, dat op 22 Januari in de Vaticaansche bliblioth**e**ek zich weder een verwijding en verdieping der scheuren vertoonde. Om het wijken van de muren na te gaan had de Paus bevolen, in de spleten, die na de instorting van de Sala Sistina ontstaan waren, glasschijven te plaatsen, die dan door speciaal daarvoor aangewezen personen aanhoudend gecontroleerd moesten worden. Door het breken van een dezer glasschijven werd geconstateerd, dat opnieuw een instorting te vreezen was en alle mogelijke voorzorgsmaatregelen zijn nu genomen ter beveiliging van menschenlevens.
(I1 Popolo d'Italia.) (Vorig bericht blz. **141** P.)

E. VOLKENBOND. — Ontslag Sir Eric **Drummond.** — Officieel is thans bekend gemaakt, dat Sir Eric Drummond, algemeen secretaris van den Volkenbond, als zoodanig definitief ontslag heeft genomen. Echter zal hij, volgens zijn brief, in ieder geval tijdens de Ontwapeningsconferentie in functie blijven. (Vorig bericht blz. **184** E.)

F. VOETBAL. — Voorloopig **Nederl.** Elftal. — De Keuze-commissie van den K.N.V.B. heeft het voorloopige Nederlandsche elftal samengesteld, dat op Woensdag 3 Febr. op het Sportterrein te Rotterdam zal spelen tegen de Engelsche prof.-club Reading.
Doel: Odijk (Hollandiaan).
Achter: v. Stokken (D.W.S.), Lelyveld (V.U.C.).
Midden: Paauwe Jr. (Feijenoord), Andriessen Jr. (Ajax), Kools (N.A.C.).
Voor: Wels (Unitas), Vente (Neptunus), Ophorst (H.B.S.), Mol (K.F.C.) en v. Nellen (D.H.C.).

G. VOLKENBOND. — Grielrsch-Bulgaarsche uitwisseling. — De raad van den Volkenbond memoreerde in zijn vergadering van 28 Jan., dat hij met groote voldoening kan terugzien op het sinds 10 jaar aan den gang zijnde volkenbondswerk betreffende de uitwisseling van in Griekenland wonende Bulgaren en van in Bulgarije wonende Grieken. Meer dan 150.000 personen konden hierdoor naar het land hunner herkomst terugkeeren. De neutrale commissie die op verzoek van den Volkenbondsraad dit werk had georganiseerd, ontving dan ook den dank van de Grieksche en Bulgaarsche gedelegeerden.

H. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Shanghai. — Ondanks het feit, dat de secretaris van den burgemeester van Shanghai den Japanschen generaal Moerai heeft verklaard, dat China de in het Japansche ultimatum vervatte eischen aanvaardt, hebben de Japanners Tsjapei, het Chineesche gedeelte van Shanghai, grenzende aan de Fransche concessie, bezet. Hoewel de actie der Japanners geheel buiten het kader eener bezetting der internationals settlements valt, hebben Amerika, Engeland, Italië en ook Frankrijk het noodig geacht hun zich in Woosung (voorhaven van Shanghai) bevindende troepenmacht paraat te houden. Frankrijk, dat zich tot dusver van alle samenwerking met Amerika, Engeland en Italië afzijdig hield, heeft nu ook contact met de in Woosung gestationneerde Amerikaansche, Engelsche en Italiaansche strijdmachten gezocht. Een samenwerking is dus wel te verwachten. Dat deze strijdmachten niet onbelangrijk zijn, blijkt wel uit de volgende gegevens: Er bevonden zich op 26 Januari bij Shanghai 1153 Amerikaansche mariniers met 53 officieren, benevens 9 Amerikaansche oorlogsschepen; 2170 man Engelschen met 100 officieren, benevens 3 Britsche oorlogsschepen; 1000 man Franschen met 30 officieren, benevens 5 Fransche oorlogsschepen; 3 Italiaansche oorlogsschepen.
De troepenmacht van de Japanners wordt op 4000 man geschat, maar dagelijks komen meer versterkingen, terwijl een twaalftal Japansche oorlogsschepen vlak voor de Chineesche stad voor anker liggen.
Alle protesten der andere mogendheden ten spijt zal Japan tot drastische maatregelen overgaan, indien de Chineezen de in het ultimatum gestelde eischen niet nakomen. Een der voornaamste punten is wel de algeheele stopzetting van de Japansche boycot in Shanghai.
Inmiddels heeft een klein gedeelte der internationale bezetting eenige stellingen van de settlements betrokken en naar verluidt, zal de commandant van de Britsche troepen het opperbevel over de internationale strijdmacht op zich nemen.
De gebeurtenissen te Shanghai hebben grooten indruk gemaakt op den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken Stimson, die, in verband met de in Shanghai heerschende toestanden, contact heeft gezocht met Engeland door bemiddeling van den Britschen gezant te Washington. Er wordt dan ook overwogen door vlagvertoon druk op Japan uit te oefenen, om hierdoor de verdere agressieve plannen van Japan te beteugelen. (Vorig bericht blz. 188 D.)

I. NEDERLAND. — Jesuïtenorde. — Een groot aantal Jesuïten-bannelingen uit Spanje zijn in Valkenburg aangekomen en in het St. Ignatiuscollege der Paters Jesuïten ondergebracht. (185 A.)

K. ENGELAND. — Benzine. — De omstandigheid, dat in Engeland de petroleum-import vrij is, wordt als een der oorzaken beschouwd van de ongunstige positie waarin de Engelsche bezinemarkt verkeert. Het verlies op den afzet in 1931 wordt op £ 12.500.000 geraamd.

L. RUSLAND. — Politieke aangelegenheden. — Stalin heeft op een te Moskou gehouden partij-conferentis verklaard, dat, hoewel de sovjet-republiek een vredespolitiek nastreeft, dit niet beteekent, dat het land zich in geval van een aanval niet tot het uiterste zal verdedigen. (Vorig bericht blz. 10 D.)

A. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Kina. — De Kina-overeenkomst is verlengd tot ultimo 1938.
(Vorig bericht blz. **60** D.)

B. NEDERLAND. — Emigratie naar Canada. — De stichting Landverhuizing Nederland deelt het volgende mede:
Na een tijdperk van practisch geheele stopzetting van de immigratie in Canada heeft de federale regeering van dat land besloten om de toelating goed te keuren van een beperkt aantal immigranten van eenige nationaliteiten (waaronder Nederland) in die provincies, waarvan de regeering immigrantan wenscht te ontvangen.
Thans hebben de provinciale regeeringen van Nova Scotia en in zeer bescheiden mate van New Brunswick besloten eenige bonafide landbouwers toe te laten, die bereid en in staat zijn, direct na aankomst in Canada een boerderij aan te koopen en over een kapitaal van ten minste 1000 dollar beschikken en die overigens voldoen aan de Canadeesche immigratievoorschriften.
In verband met de minder gunstige toestanden in den landbouw in Nederland, is den rijkslandbouwconsulent te Washington, ir. L. A. H. Peters, verzocht, een onderzoek ter plaatse in te stellen en omtrent de mogelijkheden te rapporteeren.
Dit rapport is dezer dagen ontvangen en besproken met de landbouw- en religieuze organisaties. De conclusie luidde, dat de aard van de bedrijven en het klimaat geschikt konden worden geacht voor Nederlandsche emigranten. Evenals elders wordt op het oogenblik de verkoopprijs van de producten door de economische dearessie minder gunstig beïnvloed, doch bij eenigszins hoogere prijzen mag een redelijk bestaan worden verwacht. (Vorig bericht blz. **137 D.)**

C. VEREENIGDE STATEN. — **Spoorwegen.** — In 1931 werden totaal 37.272.371 wagons verladen, in 1930 45.877.974 wagons en in 1929 52.827.925 wagons. De vermindering ten aanzien van 1930 bedraagt 8.605.603 wagons, of 18.8% en ten aanzien van 1929 15.555.554 of 29.4%. (Vorig bericht blz. **182** I.)

D. MEXICO. — Petroleum Productie. — In 1931 bedroeg de productie van ruwe Mexicaansche petroleum 33.040.000 vaten, vorig jaar 39.539.000, hetgeen een enormen achteruitgang beteekent ten opzichte van het recordjaar 1921 van ongeveer 200.000.000 vaten.

E. OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis opgelost. — Bondskanselier dr. Buresch heeft een nieuw kabinet gevormd, dat als volgt is samengesteld:
Dr. Buresch: Bondskanselier en Buitenlandsche Zaken.
Ir. Winkler: Vice-kanselier en Binnenlandsche Zaken.
Dr. Waidenhoffer: Financiën.
Heinl: Handel.
Dr. Schluschnigg: Justitie.
Vaugoin: Militaire Zaken.
Dr. Czermak: Onderwijs.
Dr. Resch: Sociale Zaken.
Dr. Dollfuss: Landbouw.
Met uitzondering van Ir. Winkler, die tot den Landbond behoort, zijn alle ministers lid der Christelijk-sociale partij.
Bondspresident Miklas heeft heden bondskanselier Buresch ontvangen en zijn goedkeuring gehecht aan de samenstelling der nieuwe regeering. De ministers hebben daarop hedenavond den eed afgelegd.
(Vorig bericht blz. **189 H.)**

30 JANUARI **1932**

F. ENGELAND. — Gouden Standaard. — Reginald McKenna, voorzitter van de Midland Bank, Verklaarde in de jaarvergadering van deze bank, dat Engeland zonder gouden standaard er zich minstens even goed doorslaat, als het met dien standaard mogelijk zou zijn geweest en meende, dat de vooruitzichten voor Engeland bemoedigender zijn dan in het begin van 1931. (Vorig bericht blz. **125 A.)**

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Toepassing Art. **11 en** 15. — In den op 29 Januari gehouden vergadering van den Raad van den Volkenbond werd, naar aanleiding van de ernstige gebeurtenissen te Shanghai, behandeld het beroep van China op art. 11 en 15 van het Volkenbondsverdrag. Dit laatstgenoemde artikel verplicht den Raad een resolutie aan te nemen, waarin de methode wordt aangegeven volgens welke het conflict kan worden opgelost, terwijl art. 11 o.m. het zenden van een enquête-commissie toelaat. Na vele juridische bezwaren van den Japanschen gedelegeerde Sato en de verklaring van den Chineeschen gedelegeerde Dr. Jen, dat China voelt dat de territoriale en administratieve integriteit van de Chirieesche republiek door Japan wordt bedreigd, diende de voorzitter van den Bond, Paul Boncour, van repliek en üitte de meening, dat het in de bedoeling van den Raad lag den in Shanghai gevestigde consuls van de groote mogendheden te verzoeken gezamenlijk ter plaatse een enquête in te stellen. (Vorig bericht blz. **190** H.)

H. CWINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De stad Charbin is door Japansche vliegtuigen gebombardeerd. Volgens een mededeeling uit Tokio heeft het Japansche legercommando zich genoodzaakt gezien tot deze actie over te gaan, wegens de door de Russische en Chineesche ambtenaren van den Oost-Chineeschen spoorweg gepleegde sabotage-daden tegen Japansche troepentransporten. **(191 G.)**

I. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Opium. — De afzet van regie-opium heeft een sterke vermindering ondergaan. De oorzaak hiervan ligt hoofdzakelijk san de zeer geringe koopkracht van de inlandsche bevolking. De opiumregie schat de ontvangsten in 1931 tien millioen gulden minder dan in 1930.

K. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De Japansche luchtvloot heeft in den nacht van 29 op 30 Januari de Chineesche stad Tsjapei bij Shanghai gebombardeerd. Duizenden menschenlevens zijn te betreuren en van Tsjapei is bijna niets meer overgebleven. De consuls der groote mogendheden te Shanghai hebben hun bemiddeling aangeboden, om een verzoening tot stand te brengen tusschen de Chineesche autoriteiten in Shanghai en den Japanschen vlootcommandant Sjiosawa. De admiraal wenscht echter direct met de Chineezen te onderhandelen.
(Vorig bericht blz. **191** W.)

L. NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — **Tolunie.** — Dr. Ir. C. T. Stork, hoewel voorstander van den Vrijhandel, drong in de vergadering van de Kamer van Koophandel voor Twente er op aan voor het vormen van een tolunie met Ned. Oost-Indië. Hij verzocht het bureau van de Kamer van Koophandel zich tot den Xinister van Koloniën te wenden, ten einde te dier zake tot het gewenschte resultaat te komen.

M. CHINEESGH-JAPANSCH CO FLICT. — **Troepenzending** naar **Charbin.** — De Japansche gezant te Moskou, Chirota, heeft op verzoek van zijn regeering, den plaatsvervangenden volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Karachan, medegedeeld, dat de Japansche regeering zich gedwongen ziet hare onderdanen te Charbin, die zich door de onlusten in gevaar bevinden, te beschermen en verzocht toestemming om Japansche troepen met den Oost-Chineeschen spoorweg naar Charbin te zenden, waarvoor Japan alle traject- en andere kosten aan Rusland zal vergoeden. De Russische gedeleg. Volkscommissaris antwoordde hierop, dat de Sovjetregeering hiertegen geen bezwaar had, maar aacgezien de

Oost-Chineesche spoorweg Russisch-Chineesch eigendom is en dat het noodzakelijk is voor het transport van troepen met dezen spoorweg, die niet alleen over Russisch maar ook over Chineesch gebied loopt, eveneens toestemming aan China te vragen. (191 K.)

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Invoerbeperking. — Volgens mededeeling in de staatscourant wordt het consentenstelsel voor den invoer in Tsjechoslowakije uitgebreid. Tot de artikelen, waarvoor van nu af aan invoer-consenten noodig zullen zijn, behooren onder anderen van de Nederlandsche goederen: thee, vanille en allerlei soorten groenten.

31 JANUARI 1932

B. KUNST. — Boris Godoenow. — De te Parijs gevestigde Russische opera heeft op initiatief van de Wagnervereeniging op 27 Januari te Amsterdam een uitvoering gegeven van „Boris Godoenow". Dit werk

van Modeste Moessorgski, dat 2 dramatische kernen heeft, en wel de tragiek van de figuur Boris Godoenow en de tragiek van het Russische volk, is op schitterende wijze door den grooten Russischen zanger Chaliapine in de rol van Boris Godoenow, vertolkt. Chaliapine's kwaliteiten als acteur en zanger oogsten den grootsten bijval van het publiek.

C, LETLAND. — Echtscheiding. — De echtscheidingsprocedure is in Letland in dier mate vergemakkelijkt, dat te Riga een zeer groot aantal bekende figuren uit de kunstenaars-, sport- en financieele wereld verblijf houden, die in hun land onoverkomelijke moeilijkheden bij hun echtscheidingen ondervonden en in Riga zonder veel omhaal hun doel kunnen bereiken.

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De geruchten nopens een oorlogsverklaring van China aan Japan vinden hun oorsprong in het feit, dat het hoofdbestuur van de Kwomingtang, dat volgens de nieuwe Chineesche grondwet contrôle uitoefent op de handelingen van de Chineesche regeering, zich voor een oorlogsverklaring heeft uitgesproken. Een beslissing van de Chineesche regeering inzake een oorlogsverklaring aan Japan is nog niet gevallen.
De voormalige president van China, maarschalk Tsjang Kai-sjek, heeft een oproep gericht tot alle commandanten en soldaten van het Chineesche leger in het geheele land om de wapenen op te nemen tegen de Japanners.
De consuls der groote mogendheden te Shanghai doen inmiddels hun uiterste pogingen om een verder bloedvergieten te vermijden. (Vor. ber. 191 M.)

E. **NEDERLAND.** — Betalingsbalans. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek, publiceert in het laatste weekbericht van de Nederlandsche Conjunctuur de volgende gegevens, betreffende de betalingsbalans en de schuldenbalans, betrekking hebbende op 21 instellingen (inclusief de Nederlandsche Bank):
Credietoperaties op korten termijn van 21 Nederlandsche bankinstellingen gedurende 1930:

I. Creditposten der intern. betalingsbalans. 1. Vermeerdering (netto-bedrag) van de schuld op korten termijn aan het buitenland als resultaat van verkregen en afgeloste credieten f 88.023.000. 2. Vermindering (netto-bedrag) van het vlottend tegoed in hot buitenland als resultaat van toegestane en afgeloste credieten f 65.179.000.

II. Debetposten der intern. betalingsbalans. 1. Vermindering (netto-bedrag) van de schuld op korten termijn aan het buitenland, als resultaat van verkregen en afgeloste credieten f 91.907.000. 2. Vermeerdering (netto-bedrag) van het vlottend tegoed in het buitenland. als resultaat van toegestane en afgeloste credieten f 193.874.000.

Schulden en vorderingen van 21 Nederlandsche bankinstellingen tegenover het buitenland (per 31 December 1930 op korten termijn uitstaande):

I. Vlottende schuld in het buitenland. 1. In rekening-courant bij buitenlandsche correspondenten f 75.161.000. 2. Andere schulden f 554.869.000.

II. Vlottend tegoed in het buitenland. 1. In rekening-courant bij buitenlandsche correspondenten f 385.496.000. 2. Wissels, betaalbaar in het buitenland f 417,219.000. 3. Andere vorderingen f 569.584.000.

F. **VOLKENBOND.** — Recapitulatie van 2 Juli 1931 tot 26 Januari 1932. — Voorstel tot oprichting van Permanent Bureau van voorlichting, 2 G; Gedwongen Arbeid, 9 C; Canada toegetreden tot conv. vreedzame beslechting van intern. geschillen, 23 A; Onderzoek Conventie voor civiele luchtvaart, 33 B; Russisch-Fransch non-agressie pact niets uitstaande met Ruslands toetreding tot den Bond, 46 L; Internationale werkloosheidsbestrijding, 49 M; Volkenbondsmandaten, 53 E; Ontwapeningsvoorstel van Grandi, 53 F; Toetreding Italië tot acte voor vreedzame beslechting van intern. geschillen, 55 G; Mexico's lidmaatschap, 55 L; Indiening resolutie tot ontwapening door Nederland, Denemarken, Noorwegen, Zweden en Zwitserland, 56 E; Lidmaatschap-verkiezingen van Spanje, China en Panama, 59 G; Financieele Contrôle-Commissie, 59 I; Afloop van den termijn van opgave van den bewapeningsstand van meer dan 50 staten, 60 I; Borah's voorstel vijfjarige bewapeningsvacantie, 61 D; Resolutie der Oslo-staten ter vermijding van wijzigingen in Internat. Handelspolitiek, 63 M; Voorstel aan niet-leden tot bijwoning der conferentie voor bewapeningsvacantie, 64 A; Nadere toelichting van Italië betreffende bewapeningsvacantie, 66 D; Rusland zendt nog geen gedelegeerde naar Genève, 67 I; Japan en Amerika's voorstellen in zake ontwapening, 68 K; Ruslands voorstel in zake een economisch non-agressie-verdrag, 69 F; Internationale Credietbank, 73 B; Voorstel bewapeningsvacantie, 77 A; Mededeeling van de Nederlandsche gedelegeerden omtrent kalenderhervorming, 82 E; Ruslands antwoord op voorstel één jaar ontwapeningsvacantie, 85 P; Economisch comité, 93 C.; Bestudeering van Ruslands econom. non-agressie-pact, 94 C.; Antwoord van 34 landen op voorstel bewapeningsvacantie van één jaar. 96 E; Verdaging Ruslands voorstel in zake non-agresie-pact, 96 K: Antwoord van nog 16 landen op voorstel bewapeningsvacantie van één jaar, 107 D; Meerdere antwoorden op voorstel bewapeningsvacantie van één jaar, 122 G: Conventie tot het voorkomen van oorlog door Nederland geteekend, 123 G: Werkloosheidsbestrijding, 126 A; Werkloosheidsbestrijding, 129 I; Portugal teekent Conventie tot voorkoming van oorlog, 134 G; Belgie's verge-

lijkende bewapeningsuitgaven van Europeesche staten en Amerika, **136** E; Toelichting van Nederland op België's vergelijkende bewapeningsuitgaven van Europeesche staten en Amerika, **142** M; Sanitaire hulp aan China, **153** A; Conventie tot regeling van den werktijd der mijnwerkers, **160** A; Steenkoolconferentie, 161 D; Acte van ratificatie der facultatieve clausule door Columbia, 166 O; Internationaal Arbeidsbureau neemt de werkloosheidsconventie aan, 168 S; Internationale Arbeidsconferentie op 12 April **1932,** 169 D; Werkloosheid in Engeland, Oostenrijk, Duitschland, Italië en Ver. Staten, 173 A; Economische commissie beëindigt beraadslaging in zake financieelen en economischen toestand, 174 C; Ontslag Sir Eric Drummond, **184** E.

A. DENEMARKEN. — In- en uitvoer. — Het Folkething te Kopenhagen heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de regeering gemachtigd wordt om een nauwkeurige contrôle uit te oefenen op den deviezenhandel en op den goederenhandel. Uit dien hoofde is de Minister van Handel bevoegd voor te schrijven, dat de door Deensche onderdanen en in Denemarken woonachtige personen in het buitenland ondergebrachte credieten en fondsen, inclusief coupons, wissels, cheques en geld overgedragen moeten worden aan de Nationale Bank tegen betaling naar de noteering van den dag.

B. SCHEEPSVAART. — Passage-tarieven voor Zuid-Amerika. — De bij het passagiersverkeer op de Oostkust van Zuid-Amerika betrokken reederijen zijn, blijkens een bericht uit Hamburg, tot overeenstemming gekomen omtrent nieuwe vaste passage-tarieven, nadat als gevolg van de koersdaling van het £ maandenlang deze tarieven ongeregeld waren gebleven. Voortaan zullen de tarieven weer in £ Sterling op de basis van $ 4.35 per £ worden berekend, hetgeen een verlaging van de passagetarieven beteekent met 10%.

1 FEBRUARI 1932

C. **BELGIE.** — Kanaal Brussel — Charleroi. — De verbreeding van het kanaal Brussel — Charleroi, in **1923** begonnen, nadert de voltooiing. Het kanaal wordt 40 M. breed en heeft **3** M. diepgang, genoeg voor schepen van zelfs **1300** ton. Het was noodig vijf millioen kub. meter grond van allerlei aard weg te ruimen en zes sluizen, 24 bruggen en 2 spoorwegbruggen te bouwen. De kademuren hebben een lengte van 8 K.M. De kosten worden op frs. **200** millioen geraamd.
Dit groote werk wordt uitgevoerd door de Société Belge des Bétons welke door den Heer Ch. Stulemeyer, een der vooraanstaande mannen in de kunstzijde-industrie te Breda, in **1908** is opgericht en waarin vele Nederlanders aandeelen- en obligatiebelangen hebben.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Het Engelsche kabinet heeft gevolg gegeven aan het verzoek van den Commandant van de Britsche vrijwilligers te Shanghai, die tevens bevelhebber van het geheele internationale leger is, om versterking daarheen te zenden. Ook Amerika heeft den commandant zijner vlootbasis te Manilla last gegeven zijn in Shanghai stationneerende marine aan te vullen. Dagelijks arriveeren versterkingen van Japan en zijn strijdkrachten hebben het geheele Chineesche kwartier, zoowel Tsapei als Hongkioe, omsingeld en Woesoeng bezet.
Ondanks de in theorie bestaande wapenstilstand, vinden gedurig in de Chineesche wijken van Shanghai schermutselingen plaats. Het voorstel van de consuls der groote mogendheden te Shanghai om een neutrale zône tusschen de Chineesche en Japansche troepen te vormen, welke zône dan door de internationale legers zou worden bezet, is door den Japanschen commandant genegeerd.
Nanking heeft besloten zijn Chineesche troepen te Shanghai aanmerkelijk te versterken.
(Vorig bericht blz. **192** D.)

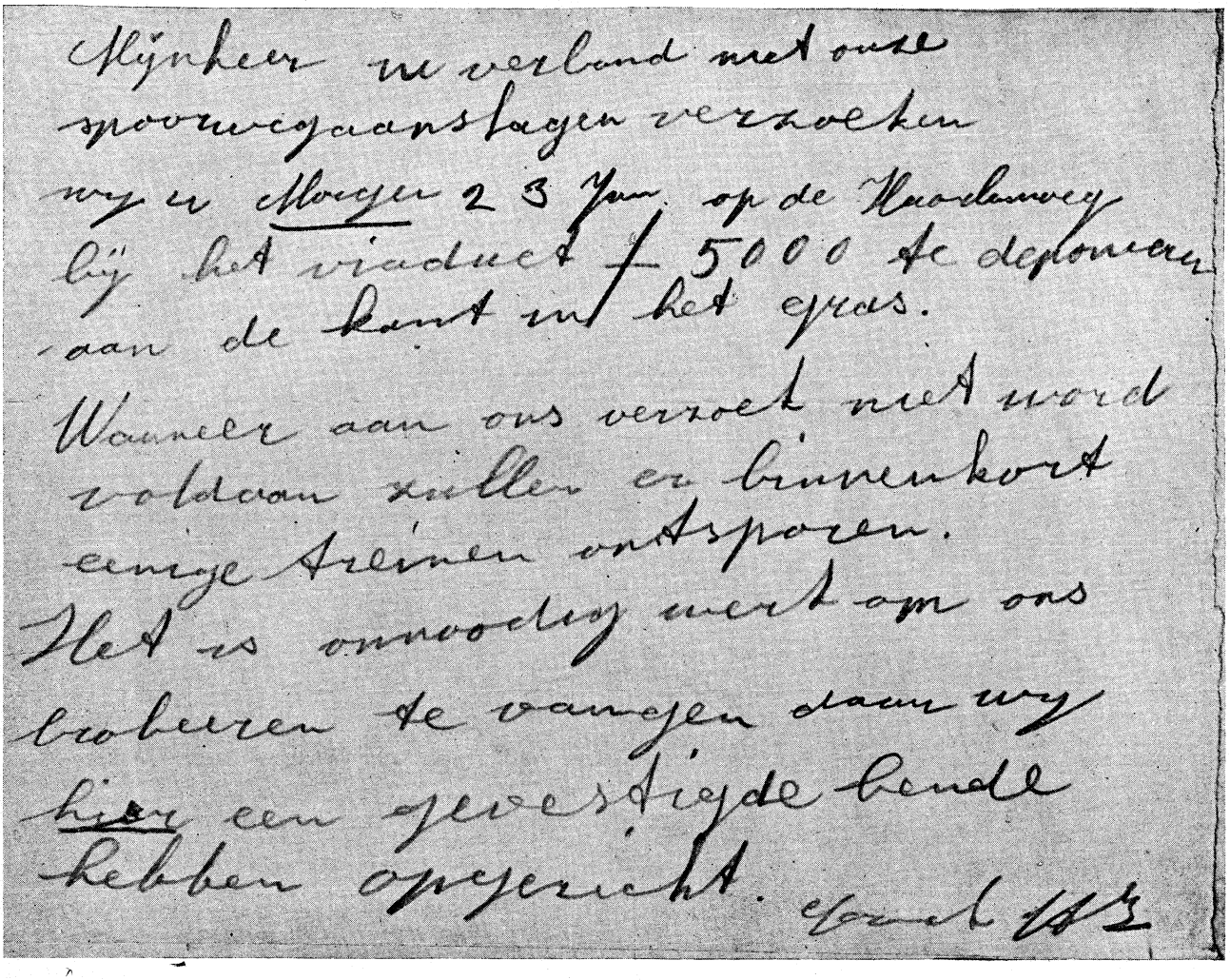
E. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De stad Nanking is door Japansche oorlogsschepen, zonder voorafgaande waarschuwing, beschoten. De Engelsche regeering heeft te dier zake in Tokio geprotesteerd. De stemming in de Vereenigde Staten is na deze onaangekondigde beschieting, zeer pessimistisch geworden en in verband met den ernstigen toestand in Oost-Azië heeft de begrootingscommissie van het Huis van Afgevaardigden besloten de op de oorlogsbegrooting voorgenomen bezuiniging van 50 millioen dollar uit te stellen. (Vorig bericht blz. **193** D)

F. ROTTERDAM. — Wethoudersverkiezingen. — Ter voorziening in de vacatures-Brautigam en De Zeeuw (beide soc.-dem.), zijn tot wethouders te Rotterdam benoemd de Heeren A. H. S. Stemerding (c.-h.) en A, Hanemaayer (a.-r.). De vijfde wethouderszetel is ten behoeve van den Vrijheidsbond open gebleven.

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Gouden Standaard. — De regeering heeft in haar Memorie van Antwoord op het afdeelingsverslag van den Volksraad verklaard, dat van het verlaten van den gouden standaard geen sprake is. (Vorig bericht blz. **70** A)

H. GENEESKUNDE. — **Typhus.** — Een nieuwe behandeling van typhusbacillendragers.
Bekend was reeds, dat de galblaas en de galwegen de bij uitstek gekozen verblijfplaats der typhusbacillen bij deze patiënten waren en zij daaruit het moeilijkst waren te verdrijven.
Volgens het „Deutsches Archiv f. Klier-Medizin" hebben nu enkele Japansche onderzoekers, steunende op de sterk ontsmettende werking der halogenen op typhusbacillen en op 't feit, dat na Röntgenbestraling van longen, waarin lipiodol was gebracht, het jodiumgehalte van bloed en urine veel grooter was dan zonder deze bestraling, getracht de galblaas van typhusbacillendragers te zuiveren door intraveneuse inspuitingen van tetrajoodphenolphtaleïne (toediening door den mond was onwerkzaam evenals inspuitingen bij nog koortsende typhuspatiënten) met opvolgende Röntgenbestraling, die, in tegenstelling met de bevinding in vitro, absoluut noodzakelijk bleek. Zij bezigden daartoe **4** gram joodtetragnost met opvolgende Röntgenbestraling en behandelden de meeste patiënten op deze wijze tweemaal, zonder eenige onaangename bijwerking te zien.
Van **7** aldus behandelde bacillendragers genazen **3** volkomen, **2** werden gedurende een maand bacillenvrij, 2 bleven ongenezen. In andere Japansche klinieken werden eveneens **7** patiënten behandeld, van wie 4 genazen. **3** niet.

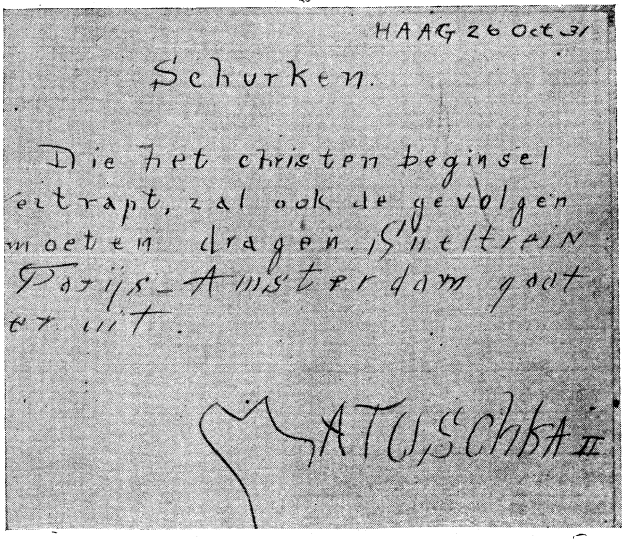
I. VOLKENBOND. — Polen en de Oekrainische minderheden. — Het raadslid Sato, rapporteur in zake de klachten van de Oekrainische minderheden in Polen over de mishandelingen waaraan zij in **1930** hebben blootgestaan, zegt in zijn rapport, dat hoewel de Oekrainische minderheden voor de verdediging van haar rechten ontoelaatbare middelen hebben aangewend, die aanleiding tot het daarop gevolgde optreden van de Poolsche autoriteiten zijn geweest, hij toch niet het gedrag van de Poolsche autoriteiten kan rechtvaardigen. Sato concludeert tot de wenschelijkheid, dat de Poolsche regeering haar verzoeningspolitiek jegens de Oekrainische minderheden zal volgen en dat deze politiek door de Oekrainische minderheden in een oprechten geest van loyaliteit ontvangen worde.

Mijnheer in verband met onze
spoorwegaanslagen verzoeken
wij u morgen 23 Jan. op de Haarlemmer
bij het viaduct f 50000 te deponeeren
aan de kant in het open.
Wanneer aan ons verzoek niet word
voldaan zullen er binnenkort
enige treinen ontsporen.
Het is onnoodig met op ons
toberen te vangen daar wij
hier een gewapende bende
hebben opgericht. groet

A. TREINAANSLAGEN BIJ AMSTERDAM. — Oproep **van de** politie. — Wij publiceeren heden het fascimile van de tot den Minister van Waterstaat en de Directie der Spoorwegen gerichte dreigbrieven inzake de spoorweg-aanslagen.
De cammissaris van politie in de 10e sectie te Amsterdam verzoekt hun, die inlichtingen kunnen geven omtrent afzender of herkomst van den brief, zich in het belang van het onderzoek naar de treinaanslagen der laatste dagen, zoo spoedig mogelijk in verbinding te stellen met het politiebureau Admiraal de Ruytenveg 226, Amsterdam.

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Swatau en eenige strategische punten van Nanking zijn door de Japanners bezet. De nationale Chineesche regeering van China had tijdig haar zetel van Nanking naar **Loyang**, hoofdstad van de provincie Honan overgebracht. (Vorig bericht **blz.** 193 **E.)**

D. **BELGIE.** — **Nationale Bank.** — De senatoren commissie van financiën heeft een rapport bij het, Senaatsbureau gedeponeerd, waaruit blijkt, dat het Pondenverlies door den Belgischen staat op de Pondenrekening van de Nationale Bank geleden, gecompenseerd wordt door den samengestelden interest, dien deze Ponden zullen opbrengen en deze zullen voortaan op een speciale rekening worden geadministreerd. (Vorig **bericht blz. 184 D.)**

HAAG 26 Oct 31
Schurken.
Die het christen beginsel
uitrapt, zal ook de gevolgen
moeten dragen. Uw eltrein
Parijs-Amsterdam gaat
er uit.
SATANSCHAP II

E. NEDERLAND. — **Leidsche Universiteit.** — De Zuid-Afrikaansche gezant te 's-Gravenhage heeft op verzoek van zijn regeering de Leidsche Universiteit 103 deelen publicaties op het gebied van het Zuid-Afrikaansche recht, ten geschenke aangeboden. Deze schenking is voor de Leidsche bibliotheek van bijzonder belang, aangezien het Zuid-Afrikaansche recht te Leiden beoefend wordt.

A. RADIO. — **Radiotelefoondienst London—Zuid-Afrika.** — De inwijding van den geregelden radiotelefoondienst tusschen Engeland en Zuid-Afrika heeft plaats gehad met een gesprek tusschen Mac Donald te Londen en den Zuid-Afrikaanschen premier Hertzog te Kaapstad.

E. **NEDERLAND.** — Ontwapening. — In opdracht van S.A.I. en I.V.V. is in de groote zaal van Carré een vergadering gehouden. Aan het daar gesprokene ontleenen wij het volgende:
De heer W. Eeckelers, wethouder van Antwerpen, sei dat ook in de Werkliedenpartij menschen waren, die met Frankrijk samen het Duitsche militarisme wilden onderdrukken. De ontwapenaars hebben daarom een zwaren strijd te voeren en het laatste congres heeft zich voor internationale ontwapening en nationale ontwapening op dan voet van de Duitsche weermacht uitgesproken. Een belangrijke minderheid wenscht echter nationale ontwapening. Om den oorlog te bestrijden moet een algemeene staking niet geproclameerd worden nadat den oorlog verklaard is, maar vóór den oorlog begint. Het is een socialistische plicht in eigen land tegen de bewapening te strijden en de macht in handen te krijgen. Zij die den oorlog verklaren, sterven er niet aan. Zij die wel sterven, weten niet waarom. Terwijl MI in Genève over ontwapening gesproken wordt, vermoorden China en Japan elkaar. Het ware te wenschen, dat de millioenen oorlogsslachtoffers in Genève konden defileeren om te getuigen van de wreedheid, de schande en de huichelarij van den oorlog.
2 Febr., aldus de tweede spreker, de heer Oudegeest, zal getracht worden een grooten slag voor de ontwapening te slaan. Veel te veel generaals zijn afgevaardigden naar de Ontwapenings-Conferentie. Sinds Kaïn en Abel ia de wereld er niet op vooruitgegaan. Gebruikte Kaïn een onderkaak van een ezel om zijn broer te vermoorden, sedert 1914 is dit veranderd in snelvuren en gifgassen. Kaïn vluchtte na den broedermoord, nu krijgen generaals, die kalm op hun bed sterven. standbeelden. maar sterft een soldaat dan krijgt hij geen graf, want hij is een nummer. In 1866 hadden de Oostenrijkers Pruisische kanonnen, om tegen de Pruisen te schieten. Tijdens den grooten oorlog heeft Duitschland munitie aan de entente geleverd en in ruil daarvoor olie, koper en caoutchouc ontvangen. In Jutland kregen de Duitschers klop, dank zij de perfectie der optische instrumenten op de Engelsche vloot, welke door Duitsche firma's waren geleverd.
Spreker gaat voort te verklaren, dat iedere oorlog een nieuwe oorlog baart. De wereldoorlog was een gevolg van 1870, het huidige conflict in 't Oosten is te wijten aan den Chineesch-Japanschen oorlog van 1897, Japan had Mandsjoerije toen reeds veroverd. Het werd door de Europeesche staten, die zelf een stuk terughielden, gedwongen om Mandsjoerije weer gedeeltelijk terug te geven. Niemand is in staat in te grijpen. Rusland heeft de handen vol met het 5-jarenplan en de Europeesche landen met de werkloozen. Vandaar Japans wraakoefening op een voor dit land gunstig oogenblik. (Vorig bericht blz. 71 B)

2 FEBRUARI 1932

C. VOLKENBOND. — **Chin.-Jap.** Conflict. — De Raad, die 3 Feb. bijeen zou komen, is op verzoek van Engeland plotseling bijeengeroepen. De opening van de ontwapeningsconferentie werd hierdoor een uur verschoven. Deze wending in het besluit van den Raad vindt haar oorzaak in het feit, dat de Britsche en Amerikaansche regeering het initiatief hebben genomen tot een krachtiger actie om Japan tot rede te brengen. Volgens de verklaring van Thomas, onmiddellijk na de opening in den Raad voorgelezen, meent de Britsche regeering, dat het onmogelijk is dat de tegenwoordige toestand in het verre Oosten voortduurt. Zij is van opvatting ook, dat daarginds een oorlogstoestand heerscht, al draagt het niet dien naam. Mocht deze toestand voortduren, dan zou de wereld haar vertrouwen in het bondspact, het Kellogg Pact en het negenmogendheden-pact verliezen. De Amerikaansche regeering was het met de Britsche regeering volkomen eens en, zoo vervolgde Thomas, zij hebben gezamenlijk een formeel verzoek in Tokio en Shanghai gedaan, dat de vijandelijkheden onmiddellijk zullen ophouden, China en Japan hun troepen uit Shanghai zullen terugtrekken en een neutrale zône zullen vormen, die door neutrale troepen, die op het oogenblik in Shanghai aanwezig zijn, zullen worden bezet. Tardieu verklaarde daarop, dat Frankrijk met de opvatting van de Britsche regeering accoord gaat.
(Vorig bericht **blz.** 194 C)

D. NOORWEGEN. — Bevolking. — Ing. Eilif W. Paulsen hield te Oslo in het Polytechnisch Instituut, in tegenwoordigheid van den Koning en den Kroonprins van Noorwegen, een voordracht over de vraag: ,,Is Noorwegen overbevolkt?" Hij betoogde, dat sinds Robert Malthus. nu 130 jaar geleden, zijn boek ,,Essay on the Principle of Population" schreef, Noorwegens inwonersaantal van 883.000 tot 2.8 millioen gestegen is. Deze aanwas van de bevolking heeft gelijken tred gehouden met de voedselvoorziening en de uitgebreidheid van Nootuegen is van dien aard, dat voor een overbevolking niet te vreezen valt. Hij kwam tot de conclusie, dat de groote nog ongebruikte natuurlijke bronnen, welke Noorwegen bezit, meer dan voldoende zijn om aan iederen Noor ruimschoots werk te verschaffen. (Aftenposten)

E. NEDERLAND. — Athletiek. De K. N. A. V., die in het Jaarbeursgebouw te Utrecht haar jaarvergadering heeft gehouden, constateerde, dat 1931 een gunstig jaar genoemd mag worden, hetgeen wel duidelijk is aangetoond door het groot aantal wedstrijden (ruim 100) dat is gehouden. Na bespreking van eenige interne aangelegenheden werd het jaarverslag goedgekeurd. De heer Moorman dankte den secretaris-penningmeester voor zijn werk en deelde tevens mede, dat zoowel de heer Pijper als hijzelf en de vice-voorzitter, de heer Strengholt, nog slechts een jaar aan het bestuur zullen blijven, zoodat hij de wenschelijkheid uitspreekt dat de leden tijdig naar een ander bestuur omzien. Daarna werd de Thompson-beker, op voorstel van het bestuur, aan den heer E. H. Huizinga (secretaris der technische commissie) uitgereikt, voor wiens veelomvattend en keurig werk men groote bewondering had. De nieuwe bestuurverkiezingen brachten geen verandering in de leiding der K. N. A. V.

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Onder voorzitterschap van Henderson is de ontwapeningsconferentie geopend. Dadelijk na de opening herinnerde hij aan de tragische gebeurtenissen in het Oosten, welke ook weer leeren hoe allen paraat moeten zijn tegen gewelddaden en tegen oorlogen.
De conferentie, zeide spr., is eenig in haar soort. Ongeveer 60 regeeringen zijn vertegenwoordigd en nooit was er zulk een aantal 'ministers en andere autoriteiten bijeen.
Onze taak staat ons duidelijk voor oogen en wel in de eerste plaats om tot een practische gemeenschappelijke overeenkomst te komen, ten tweede om te komen tot beperking der bewapeningen, ten derde tot de bepaling dat er geen bewapeningen mogen plaats hebben buiten de te sluiten overeenkomst om, en ten vierde dat soortgelijke conferenties als deze met korte tusschenpoozen herhaald moeten worden. Het geheele gebied van oorlog en vrede wordt Op deze conferentie bestreken. De bevolkingen weten niet, dat een gewapende vrede geen waarborg tegen oorlog is, want deze vermeende waarborg ligt in het behoud van formidabele bewapeningen.

Henderson gewaagde verder van de verschrikkingen welke een volgende oorlog zou brengen. De Volkenbond heeft tot taak steeds aan de organisatie van den vrede te werken en een bewijs daarvan is, dat thans de quaestie van ontwapening aan de orde gesteld wordt. Blijft op dit gebied onzekerheid, dan zou dit tot meer bewapening leiden en de volken zwaar belasten. (Vorig bericht blz. 176 G)

A. INSECTEN. — Het jongste jaarverslag van het departement van Landbouw der Vereenigde Staten van Noord-Amerika vermeldt de resultaten der onderzoekingen met vliegtuigen over het trekken van insecten, in het bijzonder van die, welke den katoenoogst bedreigen.
Verzamelingen werden gemaakt op hoogten, variëerende van 50 tot 14 000 voet. De dichtste insectenbevolking trof men dan in de eerste 1000 voet.
Uit tellingen van verscheidene honderdtallen collecties, buitgemaakt op een bepaalde plek in Louisiana, blijkt dat onder alle omstandigheden in elk seizoen een gemiddeld aantal van ongeveer 25 milioen insecten in de bovenlucht over 1 vierk. mijl oppervlakte aanwezig is. Over het geheel genomen vindt men groote, krachtige vliegers onder de insecten dichter bij het aardoppervlak: kleinere, zwakkere vliegers in de hoogere luchtlagen. Aardvlooien, (kleine keverties, hoogstens 5 m.M. lang) trof men aan tot op 7000 en kleine parasiet-vliegen, bladluizen e.a. tot op 14.000 voet hoogte.

B. **PALESTINA.** — De ondergang van Sodom en Gomorra door zwavel en vuur heeft de eeuwen door tot de verbeelding der menschheid gesproken en steeds zocht men hun ligging te bepalen. De oudheidkundige pater Mallon is een der ijverigste onderzoekers. wiens inzichten wij o.a. in het laatste kwartaalverslag van het Palestine Exploration Fund zien weerpepeven.
Engelsche en Amerikaansche geleerden houden zich meestal aan de traditie der Ouden, en meenden, dat Sodom en Gomorra en drie andere steden. samen de z.g. pentapolis. ten Noorden van de Doode Zee hebben gelezen. tusschen den Jordaan en het gebergte van Moab. Volgens sommigen lagen twee steden ten Noorden en drie. waaronder Sodom en Gomorra, ten Zuiden van de Doode Zee. en volgens weer anderen. onder wie de r.-k. onderzoekers, zooals pater Mallon, alle ten Zuiden ervan.
Nu heeft onlangs een Amerikaansche expeditie onder leiding van Dr. Albright het geheele zuidelijke gebied om de Doode Zee onderzocht met het vooropgezette doel hier sporen van de pentapolis te vinden, doch het resultaat was nihil: wel vond men overbliifselen van oude steden, maar die dateerden alle van lang na Abrahams tijd.
Men kan nu de theorie der zuidelijke situatie alleen handhaven door aan te nemen. dat de pentauolis in het tepenwoordig zuidelijke uiteinde der Doode Zee lag. Dit echter is geheel in strijd met geologische onderzoekingen. die hebben geleerd, dat de Doode Zee op dit punt reeds in Abrahams dagen haar tegenwoordigen omvang moet hebben gehad.
Pater Mallon komt dus tot de conclusie, dat men de hypothese der zuideliike situatie van de pentapolis moet opgeven, en terugkeeren tot de traditie, die haar ten noorden van de Doode Zee plaatst, in het Jordaandal, waar opgravingen ons het bestaan van talrijke steden uit oerouden tijd hebben geopenbaard. Deze opvatting is de natuurlijkste, omdat zij volkomen in overeenstemming is met het bijbelsche verhaal, want zóó luidt het Gen. 13, 10: „En Lot hief zijn oogen op en hij zag de gansche vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde; eer de Heere Sodom en Gomorra verdorven had, was zij als de hof des Heeren, als Egypteland, als gij komt te Zoar." (Hbld.)

C. **ONTWIKKELINGSLEER.** — Differentiatie der eicellen. — In zijn onlangs verschenen dissertatie doet Dr. Gaillard mededeeling van twee door hem gedane zeer belangrijke ontdekkingen op het gebied der ontologie of ontwikkelingsleer.
Het eerste n.l., dat door Dr. Gaillard is gevonden, is, dat cellen uit een kippenembryo, kunstmatig, buiten 't lichaam in de broedstoof gekweekt, het best groeiden als aan den voedingsbodem, bestaande uit kippenplasma, was toegevoegd een extract van kippenembryonen van juist denzelfden leeftijd als de te kweeken cellen. Extracten uit embryonen van verschillenden leeftijd verschillen dus blijkbaar belangrijk in samenstelling.
De tweede gewichtige ontdekking, door Dr. Gaillard gedaan, is de volgende:
Hij heeft cellen, afkomstig uit een plekje van een 15 dagen oud kippenembryo, dat later tot been zou worden, eerst gekweekt in een vloeistof, die embryonen-extract bevatte van 7 dagen oude embryonen, daarna in extracten van embryonen, die 10, 15 en 18 dagen oud waren, vervolgens in kuikenserum en ten slotte in serum van een volwassen kip. Daarbij heeft hij duidelijk de ontwikkeling der cellen tot been kunnen waarnemen, een ontwikkeling, die in de contrôlekweeken in extract van uitsluitend 7 dagen oude embryonen uitbleef.
De lichaamsvochten van de zich ontwikkelende vrucht bevatten dus chemische stoffen (specifieke groeihormonen), die de differentiatie der verschillende cellen kunnen bewerkstelligen en tijdens den groei waarschijnlijk door bepaalde celgroepen (organisatoren) worden afgescheiden.
Deze organisatoren hebben de eigenschap, dat zij hun omgeving zóódanig kunnen beïnvloeden, dat deze zich in een bepaalde richting ontwikkelt. Verschillende organisatoren voor verschillende deelen van 't embryo zijn bekend. Bij verplaatsing van zulk een organisator in 't embryo van bepaalde proefdieren vormen de omgevende cellen een bepaald orgaan, ook op plaatsen, waar dat niet thuis behoort, bij vernietiging van zulk een organisator ontbreekt zulk een orgaan.

D. WERELDSCHULDEN. — Volgens een statistiek, die dr. Max Winkler voor de „Foreign Policy Association" heeft opgesteld, bedraagt het totaal van de schulden aan staten en gemeenten over de geheele wereld welke niet betaald worden, rond f 75.6 milliard. Verdeelt men deze schulden over de bevolking der aarde, dan zou men per persoon een schuld van gemiddeld f 39 verkrijgen. De statistiek van dr. Winkler is in handen gesteld van de financieele commissie uit den Senaat, welke zooals bekend, zich thans bezig houdt met het onderzoek naar de plaatsing van buitenlandsche emissies in de V. S.
(Tel.)

E. **ONTWAPENING.** — Verklaring van Léon Blum. — Léon Blum, de Fransche socialistische leider heeft, in verband met de Ontwapenings-Conferentie, verklaard, dat de gebeurtenissen in China een bevestiging zijn voor de noodzakelijkheid eener definitieve ontwapening. Wegens de sterke bewapening van Japan heeft de Volkenbond niet durven ingrijpen. Een internationaal scheidsgerecht is dan eerst mogelijk, wanneer een zekeren graad van ontwapening bereikt is. (Vorig bericht blz. 71 E.)

F. MEXICO. — Godsdienststrijd. — In Mexico City is de preventieve censuur afgekondigd, om onlusten in verband met de nieuwe godsdienstwetten te voorkomen.
Een aantal Katholieken organiseerden eenige dagen geleden te Guadalajara een manifestatie, om te protesteeren tegen de onlangs uitgevaardigde anti-godsdienstige wetten.
In de stad heerscht een groote opwinding.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — De voorzitter van de ontwapeningsconferentie gaf in net slot van zijn rede nog een uitvoerig technisch overzicht van wat in en buiten den Volkenbond was gedaan tot voorbereiding dezer conferentie en hij deed een beroep op alle gedelegeerden om bij het indienen van positieve voorstellen zoo goed mogelijk mede te werken. Henderson was er van overtuigd, dat de geheele wereld het zou toejuichen, wanneer door ontwapening de staten van de zware lasten der bewapening verlicht zouden worden. ,,Laat ons deze taak ter hand nemen," zoo eindigt hij, ,,met het veilig gevoel, dat wij het in onze macht hebben de volken naar dit verheven ideaal te leiden." (V. b. blz. 195 F.)

3 FEBRUARI 1932

B. **NEDERLAND.** — In- en Uitvoer. —

Handelsverkeer met de verschillende landen.

Invoer uit	Br. gewicht (in K.G.) 1931	Br. gewicht (in K.G.) 1930	Waarde (in guldens) 1931	Waarde (in guldens) 1930
Duitschland	13.709.354.413	14.961.779.241	619.580.338	767.683.554
België	4.103.730.764	4.257.517.953	196.170.486	256.856.146
Groot-Brittannië	2.126.430.531	2.569.258.489	159.254.756	227.029.238
Frankrijk	439.885.064	579.325.005	76.391.225	107.299.055
V. S. v. Amerika	1.115.620.773	1.268.588.348	148.128.127	211.300.941
Ned. Oost-Indië	193.037.081	203.714.447	71.860.733	92.024.023

Uitvoer naar	Br. gewicht (in K.G.) 1931	Br. gewicht (in K.G.) 1930	Waarde (in guldens) 1931	Waarde (in guldens) 1930
Duitschland	2.752.873.199	3.043.600.125	255.960.511	365.713.621
België	5.795.226.521	5.234.499.490	169.116.020	189.638.570
Groot-Brittannië	1.928.883.851	1.833.066.550	320.683.222	382.981.961
Frankrijk	2.815.851.944	2.958.473.839	117.259.077	139.278.924
V. S. v. Amerika	173.397.076	164.815.736	34.195.267	48.585.191
Ned. Oost-Indië	171.431.605	236.542.682	90.688.220	136.278.939

(Vorig bericht blz. **186 A.**)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Frankrijk en Italië hebben Tokio en Nanking een protestnota van dezelfde strekking als die van Engeland en Amerika doen toekomen. De Duitsche regeerfng heeft eveneens bij de Japansche en Chineesche regeeringen geprotesteerd, hoewel het voor zijn démarche een anderen vorm moest kiezen dan de andere mogendheden, aangezien Duitschland geen nederzetting te Shanghai heeft.

De Japansche regeering heeft met gemengde gevoelens de protestnota's der mogendheden ontvangen en maakt vooral bezwaren tegen het verbod om verder troepen naar Shanghai te zenden. Van Chineesche zijde verklaart men tot staking van de vijandelijkheden te willen meewerken.

Bij de bespreking van de door Engeland gezonden nota kwam het in het Lagerhuis tot een incident. De leider van de labour-oppositie, Lansbury, qualificeerde de handelwijze van de Japansche regeering in China als ,,internationale zeerooverij". De voorzitter, die tegen deze woorden protesteerde, verzocht Lansbury, aangezien het een met Engeland bevriende natie betreft, de gewraakte uitdrukking terug te trekken, hetgeen deze weigerde. (Vor. ber. 195 C.)

D. **FRANKRIJK.** — Handel en Nijverheid. — Blijkens mededeeling in het jaarverslag der Fransche Staatsbank is Frankrijks economische bedrijvigheid in 1931 zeer gedaald. De crisis, die zich vooral in de metaal- en textielnijverheid liet gelden, breidde zich tot bijna alle categorieën van de productie uit. Het aantal werkende hoogovens bedroeg in Dec. 1931 maar 90, in plaats van 138 in Dec. 1930. De staalproductie daalde van 9.447.000 tot 7.800.000 ton. Uit de mijnen werd 4 millioen ton minder gehaald dan in 1930 en de bruto-ontvangsten van de spoorwegnetten bleven 9.54% onder die van het vorige jaar. De landbouw is minder aangetast, maar ondergaat niettemin den weerslag van den algemeenen toestand. Voorts drukken de vertraging van den landbouwuitvoer en de concurrentie van buitenlandsche producten op de Fransche landbouwproductie. De groothandelsprijzen bleven dalen. Over 1931 beliep het invoersaldo 11.178 millioen francs wegens afneming van de hoeveelheden gewisselde producten en vooral wegens de daling van hun waarde.

E. SPANJE. — **Jezuieten-orde.** — De Ned. Kath. Journalisten hebben het volgende telegram gezonden aan den Spaanschen Minister-president:

„De Kath. Journalisten van Nederland, den 31en Januari 1932 in hun algemeene vergadering te Utrecht bijeen, en vertegenwoordigende ruim 40 Ned. Kath. bladen, waaronder 30 dagbladen, protesteeren bij Uwe Excellentie, uit naam van recht en beschaving, tegen de opheffing der Jezuieten-orde, de verbanning harer leden en de inbeslagneming hunner eigendommen door den Staat; en hopen, dat Spanje aan deze verkrachting van het recht onmiddellijk een einde zal maken." (Vorig bericht **blz. 190 I.**)

F. **BELGIE.** — Nederlandsche Kunst-expositie. — In Brussel werd op 30 Januari in de zalen van het Koninklijk Modern Museum een tentoonstelling van Nederlandsche Schilderkunst geopend. Zij omvat 214 schilderijen, waaronder 80 inzendingen van levende kunstenaars. Deze retrospectieve –tentoonstelling maakt het mogelijk de gansche ontwikkeling van ons volk over een ruime spanne tijds te overzien.

G, OOSTENRIJK. — **"Stillhalte"-betalingen.** — De onderhandelingen over de tweede „Stillhaltung" van Oostenrijksche ankschul l aan e buitenland ı d D banken, die onder deze k(t vallen, -behoeven voor de periode van 20 Januari tot 20 Juli geen gelden terug te betalen. De rentebetalingen blijven echter gehandhaafd. (V. b. 167 K.)

H. **BUNYAN.** — **Thibetaansche** vertaling van de **„Christenreize".** — Volgens de „Lutheran Herald" is Bunyan's boek „de Christenreize naar de Eeuwigheid", hetwelk in 1678 verschenen is, nu ook in het Thibetaansch vertaald en wordt in Thibet druk verkocht.

I. **DUITSCHLAND.** — **Herdisconto-crediet.** — De raad van beheer van de Bank van Frankrijk heeft besloten het herdisconto-credit aan de Duitsche Rijksbank ad $ 25 millioen voor den, tijd van een maand te verlengen. (Vorig bericht **blz. 166** D.)
(Vor. ber. Duitsche Rijksbank, 50 L.)

K. SINOLOGIE. — Boekerij van de Commercial **Press** verbrand. — De beroemde Chineesche boekerij te Shanghai, behoorende aan de „Commercial Press", is een prooi der vlammen geworden. Meer dan een millioen boeken en werken in vreemde talen, waaronder manuscripten van groote waarde en eerste uitgaven, zijn verbrand.

A. VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen. — Vijf van de vooraanstaande Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen ramen, dat zij door de ingetreden 10% loonsverlaging hunner georganiseerde arbeiders $ 42 millioen per jaar zullen besparen. (191 C.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Goud-uitvoer. — De New-Yorksche banken hebben besloten den verderen export van gouden munten der Ver. Staten naar Europa te weigeren, ten einde het oppotten dezer munten tegen te gaan. Deze beslissing heeft niets uitstaande met de goudverschepingen van de Federal Reserve Bank. (Vorig bericht blz. 178 C.)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Voertaal. — Op de Atjehsche volksscholen zal met ingang van 1 Juli 1932 het Atjehsch in plaats van het Maleisch ais voertaal worden ingevoerd.

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft van den Nederlandschen Consul-Generaal telegrafisch de mededeeling ontvangen, dat de Nederlandsche kolonie te Shanghai welvarend is. (Vorig ber. blz. 197 C).

E. CUBA. — Aardbeving. — Santiago de Cuba werd door een aardbeving geteisterd. Een groot aantal personen is omgekomen en een derde deel der stad is verwoest.

F. VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt. — Blijkens de statistiek van het Amerikaansche Departement van Handel is de uitvoer van ruwe Amerikaansche petroleum naar Japan in December 1931 driemaal zoo groot geweest als in de voorafgaande maand. (Vorig bericht blz. 55 N.)

4 FEBRUARI 1932

G. LUCHTVAART. — Fotovliegtuig. — In opdracht van het Ministerie van Waterstaat heeft de technische dienst van de K. L. M. een speciaal voor den fotodienst in te richten vliegmachine in aanbouw genomen. In den vloer van het passagiersverblijf, dat voor fotografen bestemd is, bevindt zich een luik om horizontaal opnamen te kunnen doen.

H. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche Visscherij. — Het Japansche schip „Hakuyo Maru" maakt voor visscherij-onderzoek een rondreis door de Indische wateren. Dit met systeem opgezette onderzoek maakt. volgens de „Java-Bode", den indruk, dat de Japansche visscherij-dienst de beschikking heeft over deugdelijker materiaal, ruimere ervaring en veel meer technisch geschoold en deskundig personeel dan waarmede de gelijksoortige Nederl.-Indisch dienst zijn werkzaamheden kan en moet verrichten.

I. JAPAN. — Beurs en Geldmarkt. — De beurs te Tokio is tijdelijk gesloten, nadat een scherpe daling was ingetreden in verband met de gebeurtenissen te Shanghai. Op de z.g. nieuwe aandeelen-markt waren de voornaamste aandeelen 20 punten lager genoteerd, terwijl de goederennoteeringen eveneens lagere prijzen te zien gaven.

K. NEDERL. OOST-INDIE. — Staatsfinanciën. — In de eerste elf maanden van 1931 bedroeg de opbrengst der landsmiddelen f 470.200.000 tegen f 568.400.000 in 1930 in de overeenkomstige periode. Deze daling met f 98.200.000 is o.a. toe te schrijven aan de mindere ontvangst uit monopolies, het caoutchoucbedrijf en aan de sluiting van goud-, zilver- en steenkolenmijnen. (Vorig bericht blz. 91 A.)

L. VOETBAL. — Voorloopig Nederl. Elftal. — De op den 3den Februari gespeelde wedstrijd van het voorloopige Nederlandsche elftal tegen de Engelsche prof.-club Reading, eindigde met een 3—1 zege voor Reading. De Engelschen demonstreerden een fraai tactisch spel. (Vorig bericht blz. 190 F.)

M. NOORWEGEN. — Russisch-Noorsche handelsrelaties verbroken. — Tengevolge van de voor Noorwegen onaannemelijke eischen door Rusland gesteld, zijn de handelsrelaties tusschen beide landen verbroken.
Rusland eischte o.a. dat aan zijn handelsagenten extravoorrechten in Noorwegen verleend zouden worden, dat 90% van het Noorsche graanmonopolie in Rusland zou worden gekocht en dat het Noorsche wijnmonopolie Russischen wijn zou importeeren.

N. JAPAN. — Christendom in Japan. — In Japan heeft men het christendom aanvaard als een godsdienst, die voor de Japanners geschikt is; men heeft dezen godsdienst met het shintoisme en het boeddhisme in de grondwet opgenomen. In de jaren 1873 tot 1885, toen Japan de Westersche cultuur binnen haalde, was het christendom er populair. Vele jonge menschen ontvingen hun Engelsche lessen van de zendelingen, en het christendom maakte voortgang, inzonderheid in de toonaangevende kringen. Daardoor kreeg het een blijvende plaats, maar tevens kreeg het een Japansch cachet. Verschillende intellectueele Japanners namen de leiding der Japansche Kerk in handen. Hun nationalistisch besef waakte tegen overwegend-Westersche invloeden. Thans doet het verschijnsel zich voor, dat de Japansche Kerk zich krachtig uitbreidt, vooral onder invloed van Toyohiko Kagawa, maar dat de Westersche zending zwakker wordt. De zending wordt daar genezen van eventueele wenschen om te overheerschen en teruggebracht tot haar eigenlijke taak: dienen, zoo lang de Japansche kerk haar noodig heeft.
In 1888 waren er 451 zendelingen werkzaam, in 1925 kwam het hoogtepunt 1253; in 1930 ging het terug tot 1125. Het aantal vrouwelijke zendelingen steeg van 248 tot 500, maar daalde in 1930 tot 453.
Het aantal Japansche predikanten was in 1888: 249, in 1930: 1375. Het aantal gemeenten steeg in die jaren van 249 tot 1749. Het aantal gedoopten liep op van 25.514 tot 250.000. Door den evangelisatiearbeid van Kagawa stijgt het thans aanmerkelijk. Ook gaat veel invloed uit van het z.g. Newspaper-Evangelism, een poging om in de bladen artikelen over het christendom om te nemen, welke poging door den leeshonger van Jong-Japan bijzonder is ingeslagen.

O. DUITSCHLAND. — Handel met Rusland. — Naar de B. B. Ztg. meldt, heeft Rusland in het afgeloopen jaar orders tot een gezamenlijk bedrag van 425.600.000 roebel of 919.300.000 M. in Duitschland geplaatst, tegen 262.300.000 roebel of 560.300.000 M. in 1930. (Vorig bericht blz. 67 S.)

P. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen. — De „Times" beoordeelt het vooruitzicht van de conferentie zeer sceptisch.
De „Daily Telegraph" meent, dat een goed begin gemaakt is. Een mislukking bij het begin zou catastrophaal zijn.
De „Morning Post" is tamelijk ironisch en verklaart, dat de conferentie te Genève minder kostbaar is dan een oorlog. Het blad betwijfelt een gunstig resultaat.
De „News Chronicle" schrijft, dat het succes der conferentie dichterbij is, dan men denkt.
De „Petit Parisien" betoogt, dat de rede van Henderson van een goeden wil getuigt, maar is ontevreden over het weglaten van een verklaring over wederkeerige waarborgen.
De „Echo de Paris" vindt Hendersons rede van zeer

weinig beteekenis en ook, dat verschillende punten zijner rede in strijd met de Fransche opvattingen zijn. De Duitsche pers toont in het algemeen omtrent de kans, dat de conferentie een bevredigend resultaat bereikt, geen optimisme. (Vorig bericht blz. 197 A.)

A. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Suikerproductie. — Volgens de „Tel." zullen op Java in het jaar 1933 59 fabrieken niet malen. De overige 107 fabrieken zullen in het jaar 1932 ongeveer 100.000 H.A. met riet beplanten. Uit den aard der zaak zijn nu nog geen vaste cijfers te geven, maar de verschillen met 100.000 H.A. zijn onbeteekenend.
Dit beteekent in vergelijking met 1930 dus een beperking van ca. 50%. (Vorig berioht blz. 178 G,)

E. **NEDERLAND.** — **Radio.** — Volgens een mededeeling van de N.V. Philips' Radio is in haar laboratoria een vinding gedaan, welke het mogelijk maakt tegelijkertijd verscheidene radioprogramma's over het gewone lichtnet te distribueeren. De deugdelijkheid van dit systeem is, door proeven op verschillende electriciteitsnetten genomen, bewezen. Door de toepassing van een dergelijk systeem mag echter het gewone electriciteitsnet in geen enkel gevaar worden gebracht en derhalve vinden nog proefnemingen met de electriciteitsbedrijven plaats. (Vor. ber. blz. 79 A.)

C. PHOTOCEL. — Nieuwe toepassingen. — Na het veelvuldig gebruik, dat reeds van de photocel — het electrische oog — werd gemaakt, komt thans uit Amerika het bericht, dat zij daar sinds eenigen tijd toegepast wordt voor het voorkomen van spoorwegongevallen. De grondgedachte bij deze installatie is de volgende. De locomotief voert een sterke electrische lamp, welke z66 is aangebracht, dat de straal, wanneer de semafoon op „onveilig" staat, op een in den semafoon ingebouwden spiegel vallen moet. De spiegel werpt den straal terug, die een op de locomotief aangebrachte photocel treft. De belichte cel treedt op hetzelfde oogenblik in werking: d.w.z. zij laat een electrischea stroom door, die de remmen in werking stelt.
Een ander gebruik wordt van de photocel o.a. gemaakt bij het onderzoeken van de dikte van dunne metaalbladen, die voor sommige industrieën van belang zijn. De bladen worden door een krachtigen electrischen reflector doorstraald; hoe dikker zij zijn, hoe minder licht wordt doorgelaten. Het geringste verschil in dikte wordt daarbij door de photocel geregistreerd. Ook de doorzichtigheid van glas wordt op deze wijze onderzocht.
Zelfs parels en edelsteenen of wat men daarvoor wil laten doorgaan, zijn niet veilig voor het critische electrische oog. Echte parels, diamanten, topazen etc. laten het licht anders door dan valsche en de photocel blijft niet in gebreke dit verschil onbetwistbaar aan te toonen.

D. VOETBAL. — Nederland—België. — Het Nederlandsche elftal, dat op 14 Februari in het Stadion te Amsterdam tegen België zal uitkomen, is als volgt samengesteld:
Doel: Van der Meulen (H.F.C.), aanvoerder.
Achter: Van Run (P.S.V.) en Lelyveld (V.U.C.).
Midden: Paauwe Sr. (Feyenoord), Anderiessen Jr. (Ajax) en Van Heel (Feyenoord).
Voor: Wels (Unitas), Adam (H.V.V.), Lagendaal (Xerxes), Mol (K.F.C.) en Van Nellen (D.H.C.).
Reserves: Odijk (De Hollandiaan), Diepenbeek (Ajax), Van der Wildt (V.U.C.), Kools (N.A.C.) en v. d. Broek (P.S.V.).
De A.D.0.-speler Weber ia als achterspeler niet gekozen, omdat hij zich niet fit voelt. (V. b. 198 L.)

E. EUROPEESCHE DOUANE-UNIE. — De Internationale Commissie van de Union Douanière Européenne verspreidt een manifest, waarin zij met het oog op den ernst van de heerschende crisis in de wereld een laatste beroep op de regeeringen doet en voorstelt de Europeesche commissie op initiatief van Frankrijk en Duitschland, en met steun van Engeland, Italië en België, te doen bijeenkomen en twee constructieve programpunten te doen ontvouwen, ten eerste betreffende sen direct uitvoerbaar plan om groote internationale openbare werken te doen uitvoeren; ten tweede betreffende een in 5 jaren te verwezenlijken plan tot verlaging der douanetarieven.

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Het Chineesche Departement van Buitenlandsche Zaken acht de voorwaarden, welke de Engelsch-Amerikaansche nota bevat, bevredigend, vooral ten opzichte van de instelling eener neutrale zône en het is bereid op deze basis de vijandelijkheden te staken en onderhandelingen met Japan over het bijleggen van het conflict te openen.
De Japansche regeering neemt drie der Engelsch-Amerikaansche voorstellen aan. Zij wijst echter de verklaring van de hand, dat zij de mobilisatie of voorbereiding van vijandelijkheden zal staken en is ook niet bereid met China over Mandsjoerije, op grond van het Kellogg- en negen-mogendheden-verdrag, te onderhandelen. Het Japansche antwoord geeft in zijn inleiding nog eenige verklaringen omtrent de gedragslijn en memoreert: le. dat Japan de vijandelijkheden zal staken, zoodra de Chineesche troepen of burgers zullen ophouden met hun wanordelijk optreden; 2e. dat gezien de onbetrouwbaarheid der Chineezen en den ernst van den huidigen toestand, het voor Japan onmogelijk is van mobilisatie of voorbereiding van vijandelijkheden af te zien; 3e. dat Japan nopens de instelling van een neutrale zône geen bezwaar heeft; 4e. dat de Japansche regeering de Mandsjoerijsche kwestie als volkomen afgescheiden van de Shanghai-affaire beschouwt en geen bijstand van neutrale waarnemers in kwesties die op Mandsjoerije betrekking hebben, wenscht. (198 D.)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Andrew** W. **Mellon.** — Mellon. de Amerikaansche Minister van Financiën, is tot gezant der Vereenigde Staten te Londen, ter vervanging van Dawes, benoemd. Ogden Mills zal Mellon als Minister van Financiën opvolgen.

H. CHINA. — Joden in **China.** — Kaifeng, de hoofdstad van de Chineesche provincie Honan is bekend om zijn bevolking van joodeche afkomst. Men veronderstelt, dat zij ongeveer 34 n. Chr. tijdens de Babylonische slachting naar China uitweken. Uit mededeelingen van de Jezuieten en van Marco Polo blijkt, dat de Joodsche bevolking zeer belangrijk was; zelfs konden zij een mooie synagoge onderhouden. De Jezuietenpater Matteo Ricci vermeldde, naar aanleiding van zijn bezoek aan Kaifeng, dat de Joden duidelijk aan hun semietisch uiterlijk te herkennen waren. Gedurende de groote overstrooming in 1652 verloren de Kaifeng-Joden een menigte hunner Hebreeuwsche manuscripten en hun synagoge, die =hter later weder opgebouwd werd. Het was eerst in 1870, dat de Europeesche Joden in hun Chineesche geloofsgenooten belang begonnen te stellen. Men schat thans hun zielenaantal op 200. De synagoge bestaat niet meer en de Chineesche gebeurtenissen van de laatste 20 jaar hebben ieder contact met hen verloren doen gaan.

I. NEDERLAND. - Schenking van **Collectie** Tropische **Vlinders.** — De heer J. H. Jurriaanse heeft aan het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden zijn geheele collectie tropische vlinders t. w. 800 laden met plus minus 30.000 stuks, cadeau gegeven. Het grootste exemplaar is 24 c.M., de kleinste vlinder 5 m.M. groot.
Deze gift is voor het museum te Leiden van zeer groote waarde en zal er ongetwijfeld een eere-plaats innemen.

A. PORSELEIN. — Het is 250 jaar geleden, dat Johann Friedrich Böttger, de uitvinder van het Meiszener porselein, werd geboren.
Johann Friedrich Böttger werd 4 Februari 1682 te Schleisz geboren. Hij was eerst apotheker te Berlijn; maar scheikundige proeven, die meer en meer alchemistisch werden, brachten hem in opspraak. Hij moest tenslotte als alchemist de stad verlaten, ging naar Wittenberg, werd ook daar door de politie vervolgd, maar kreeg tenslotte verlof om naar Dresden te gaan. Hier maakte hij bekend, dat hij zijn kunst ten voordeele van Saksen wilde aanwenden en vorst Egon von Furstenberg stond hem toe, in zijn paleis de proeven voort te zetten. Het bleek spoedig, dat zijn alchemistische kunst niet veel beteekende. Het gelukte hem echter wèl porselein te vervaardigen. En in 1710 werd de Albrechtsburcht te Meiszen als porseleinfabriek ingericht. Böttger zag er in 1716 voordeel in om te Berlijn koopers voor zijn uitvinding te zoeken. In het geheim wisselde hij daarover met Berlijners brieven. Deze briefwisseling werd ontdekt, waarop Böttger in de gevangenis te Dresden werd geworpen, waar hij 13 Maart 1719 stierf. In 1892 werd te Meiszen een gedenkteeken voor hem opgericht, want het porselein heeft Meiszen beroemd gemaakt en die plaats veel voordeel gebracht. (Hbld.)

B. NEDERLAND. — Protectionisme. — De heer H. Colijn heeft voor de vereeniging voor actieve handelspolitiek gesproken over: „De Sint-Vitusdans van het protectionisme". Spreker verklaarde o.a. dat de hevigheid der tegenwoordige crisis uit het feit blijkt, dat, terwijl bij de conjunctuurcrisis van 1907-1908 de inkrimping van den omvang van het handelsverkeer slechts zeven procent bedroeg en de prijzen destijds nagenoeg niet daalden, de omvang van dat verkeer tusschen 1928 en 1931 met niet minder dan twintig procent en de waarde met niet minder dan veertig procent is afgenomen.
Wij hebben thans met geheel andere crisisoorzaken te doen dan die, welke tot de zgn. periodieke conjunctuurgolven plegen te leiden.
De hoofdoorzaken van den tegenwoordigen toestand moeten hierin worden gezocht, dat de wereld zich nog steeds niet heeft aangepast aan de veranderingen in de economische structuur, door den wereldoorlog in het leven geroepen, en in het feit, dat de regeeringen door haar handelspolitiek, die aanpassing langs natuurlijken weg zooveel doenlijk hebben belemmerd.
De stilstand in de productie van economische goederen in verscheidene landen tijdens den oorlog en het daarna weder in werking stellen van de aanwezige productiecapaciteit is, zegt spreker, van meer beteekenis geweest voor den tegenwoordigen economischen toestand dan de vernietiging van economische waarden gedurende den oorlog. Ook Duitschlands zware lasten jegens de overwinnaars, die weer op hun beurt in gelijke positie tegenover Amerika staan, leidde tot ernstige verstoring van het wereldverkeer.
Genezing had alleen verkregen kunnen worden indien de regeeringen bijtijds ingezien hadden, dat men de wet van vraag en aanbod na den oorlog vrijelijk had moeten laten werken.
In 1929 kwam evenals in de eerste na-oorlogsjaren de St. Vitusdans van het protectionisme, die zich in allerlei tariefverhoogingen openbaarde. Spr. aanvaardt elk middel, dat doelmatig is, maar bij een voor onze goederen volstrekt prohibitief protectionisme als wij thans ervaren, verliest elke op normale omstandigheden gebouwde redeneering haar waarde. Thans is er een noodtoestand. Zonder hulp van de regeering gaat het niet.

C. ITALIE. — Opgravingen. — Een expeditie van de universiteit van Pennsylvania heeft oudheidkundige vondsten van buitengewone beteekenis in Italië gedaan, in de oude stad Minturnae (thans Minturno), ongeveer 140 K.M. ten Zuiden van Rome. Minturnae was ongeveer viermaal zoo groot als Pompeji, en werd waarschijnlijk in de 5e eeuw v. Chr. gesticht, volgens de expeditieleider dr. Johnson. Uit die periode zijn kunstvoorwerpen gevonden, welke een sterken Griekschen invloed toonen. Vermoedelijk werd de stad in de 3e eeuw v. Chr. door de Romeinen veroverd en heeft van dien tijd af tot de 10e eeuw n. Chr. een aantal ontwikkelingsphasen van beteekenis doorloopen. De bewoners hebben in de 5e eeuw het Christendom aangenomen.
Een deel der versterkingsmuren stamt uit de 5e eeuw v. Chr., een ander deel uit de 4e eeuw. Een colonnade uit het laatste deel van de 4e eeuw v. Chr., drie tempels uit de 3e, resp. de 1e eeuw v. Chr., benevens een tempel uit den tijd van Augustus en een tweeden uit den tijd van Sulla zijn blootgelegd. Een bron uit de 2e eeuw, welke misschien ook als wateruurwerk gediend heeft en een reusachtig amphitheater, antieke scheepswerven, overblijfselen van de waterleiding, die niet ingestort waren, werden ontdekt.
De gebouwen behooren tot verschillende perioden en vertegenwoordigen verschillende trappen van cultureele ontwikkeling. De afzonderlijke voorwerpen zijn voor de oudheidkunde van groote beteekenis, terwijl in kunsthistorisch opzicht vooral de talrijke beeldhouwwerken een onschatbare waarde vertegenwoordigen. De vondsten die uit de vóór-Romeinschen tijd stammen, werpen een helder licht op geschiedkundige ontwikkelingen, die tot heden zoo goed als onbekend waren. Van veel belang uit architectonisch oogpunt zijn de decoratieve voorwerpen van terra cotta.
(„Tel.")

5 FEBRUARI 1932

D. BELGIE. — Taalkwestie. — Aan de statistieken die „De Schelde" van Antwerpen publiceert ten opzichte van de talenkwestie bij het Lager Onderwijs in Brussel en bijbehoorende 16 gemeenten, ontleenen wij, dat de Vlaamsche en tweetalige scholen bijna hetzelfde aantal leerlingen bevatten, terwijl de Fransche scholen driemaal zooveel leerlingen tellen.
(De Schelde). (Vorig bericht blz. 95 P.)

E. BRLDGE. — Crockford-club wedstrijd. — Holland heeft de match van de Crockford-club gewonnen en wel is Engeland met 3510 en Duitschland met 4260 punten geslagen. Ieder der spelers ontving een zilveren bokaal. Volgens de Engelsche pers viel het technisch ongeveer volmaakte spel der Hollanders op. De Crockford-club heeft den naam van de allerbeste Londensche bridgespelers te bezitten.

F. ENGELAND. — Tarieven, — Minister Neville Chamberlain heeft in het Lagerhuis een verklaring afgelegd over de tarievenpolitiek der Britsche regeering. De basis der regeeringsvoorstellen is een algemeen ad valorem-recht van 10% op alle invoeren, behoudens enkele uitzonderingen. Vóór de conferentie van Ottawa — waarop de tarievenpolitiek besproken zal worden —, zal de regeering geen enkele regeling met het buitenland treffen. (Vor. ber. blz. 179 F.)

G. BELGIE. — Luchtmacht. — Op dit oogenblik bezit het Belgische leger in totaal 313 oorlogsvliegtuigen voor verschillende doeleinden. (Vor. ber. blz. 183 E.)

H. HERSTELVRAAGSTUK. — De Engelsche Minister van de schatkist, Neville Chamberlain, heeft in het Lagerhuis verklaard, dat een alles omvattende en duurzame regeling van de herstelkwestie zoo spoedig mogelijk moet bereikt worden en dat de huidige Engelsche regeering, evenals haar voorgangers, van meening is, dat dit doel het best verwezenlijkt zou kunnen worden door een algemeene schrapping van de herstel- en oorlogsschulden. (Vor. ber. blz. 165 D.)

A. ENGELAND. — Duikbootramp. — De Engelsche duikboot M 2 op 25 Jan. bij Portland gezonken, is op een diepte van 27 Meter op ca. vijf mijlen van Portland Bill tusschen twee andere wrakken van duikbooten gevonden. De ramp van de M 2 eischte 60 slachtoffers. (Vorig bericht blz. 187 K.)

B. HAYDN. — De Oostenrijksche regeering heeft een groote actie ingeleid, welke ten doel heeft het geboortehuis van Josef Haydn te Rohrau aan te koopen en het tot Haydn-museum te maken.

C. RADIUM-GESTEENTE. — In Canada, aan de Groote Berenzee. zijn. volgens Amerikaansche berichten, uitgestrekte beddingen van pekblende gevonden, even rijk aan radium als de beste mijnen van den Congo. Waarschijnlijk zal uit 10 ton gesteente 1 gram radium kunnen worden verkregen en men hoopt dit goedkooper te kunnen leveren dan de Belgische onderneming. Zestig ton pekblende zijn reeds gereed voor vervoer. (Vor. ber. blz. 176 B.)

D. WAGNER. — Mrs. Curtis-Bok, de stichteres van het Curtis-muziek-instituut te Philadelphia, heeft ruim 400 nop onbekende brieven en andere autogrammen van Wagner voor 1½ millioen dollar aangekocht. Wagners erven hebben toestemming voor publicatie gegeven.

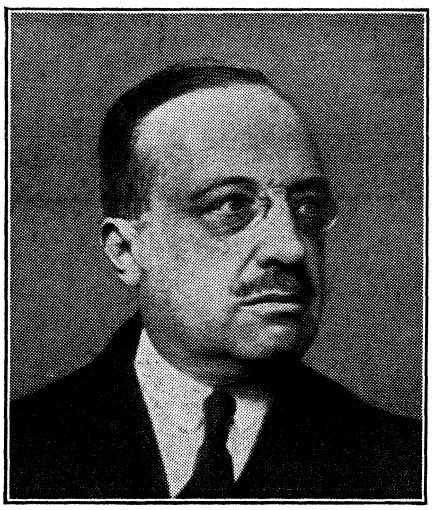
E. OOSTENRIJK. — Regeering. — Bondskanselier Dr. Buresch heeft in het Oostenrijksche parlement een regeeringsverklaring afgelegd waarin hij o.m. zeide, dat handhaving van het evenwicht in de begrooting de voornaamste zorg van de regeering zal zijn; dat verder de circulatiebank met behulp van den staat alles in het werk zal stellen om de valuta te handhaven en te versterken en voorts. dat alle pogingen tot verstoring van den binnenlandschen vrede, van welke zijde die ook komen mogen, door de regeering bestreden zullen worden, zooals door de wet en haar plicht wordt voorgeschreven. (191 E.)

6 FEBRUARI 1932

F. BRITSCH-INDIE. — Stuwdam in den Indus. — Lord Willingdon, de onderkoning van Britsch-Indië, heeft den stuwdam by Sukkur, dwars door den 1500 meter breeden Indus, op plechtige wijze in gebruik genomen. Dit enorme werk is in acht jaar ononderbroken arbeid voltooid. Men was genoodzaakt, ten behoeve van de irrigatie van het Sind-gebied een kanaalstelsel van 11.000 K.M. te graven. De stuwdam bestaat uit 66 bogen van gewapend beton, elk der bogen afgesloten door stalen kluisdeuren van een gewicht van 50.000 K.G. De Britsch-Indische regeering verwacht, dat door de opbrengst van de 2.000.000 H.A. vruchtbaar land, ontstaan door de irrigatie-werken, de kosten, die f 160.000.000 bedragen, ruimschoots zullen compenseeren.
(Het bericht 166 P. is hiermede vervallen, aangezien daarin onjuiste cijfers vermeld waren.)

G. FRANKRIJK. — Credieten. — De Fransche Minister van Financiën Flandin heeft op verzoek van een communistischen afgevaardigde een lijst gepubliceerd van de leeningen, die de Fransche regeering sinds het jaar 1919 aan verschillende buitenlandsche mogendheden heeft verstrekt.
Volgens deze opgave verkregen: in 1919: China 23 millioen; 1922: Hongarije 64 millioen; 1923: China 44 millioen, Oostenrijk 170 millioen, België 400 millioen, Roemenië 875 millioen; 1924: Duitschland 325 millioen; 1925: Oostenrijk 71 millioen, Bulgarije 45 millioen; 1926: Oostenrijk 75 millioen; 1927: Polen 2 milliard, Hongarije 96 millioen; 1928: Turkije 770 millioen; 1929: Roemenië 640 millioen, Bulgarije 130 millioen; 1930: Chili 35 millioen, Duitschland 62.5 millioen, Hongarije 60 millioen; 193.1: Roemenië 575 millioen, Zuid-Slavië 675 millioen, Engeland 2.5 milliard, Zuid-Slavië 250 millioen, Hongarije 354 millioen, alle bedragen in fr. francs.
De leeningen aan Duitschland betreffen zeer waarschijnlijk het aandeel van Frankrijk in de Dawes- en Youngleeningen. (V. D.)

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Fransch voorstel. — Tardieu, leider van de Fransche delegatie ter ontwapeningsconferentie, heeft Henderson, als voorzitter van de conferentie, een memorandum aangeboden, waaraan o.a. de volgende Fransche opvattingen omtrent de veiligheid ten grondslag liggen:

Tardieu.

I. Be internationalisatie van de burgerlijke luchtvaart, die geschieden moet onder Leiding van den Volkenbond of van een ander internationaal lichaam, dat zich de medewerking moet verzekeren van niet bij den Volkenbond aangesloten staten. De staten mogen alleen die vliegtuigen vrijelijk gebruiken, die niet voor miiltaire doeleinden kunnen worden gebruikt. De Volkenbond zal uitsluitend de beslissing over het bouwen van grootere burgerlijke luchtschepen hebben, die in dienst moeten staan van den Bond.
II. Alle militaire luchtschepen boven een door den Volkenbond vast te stellen inhoud moeten worden afgestaan voor de vorming van een internationale luchtvloot. Kleinere militaire luchtschepen mogen de betrokken landen voor hun nationale verdediging gebruiken. Zware artillerie, linie-schepen en duikbooten mogen alleen zulke mogendheden bezitten, die bereid zijn deze wapens ter beschikking van den Volkenbond te stellen volgens art. 16 van het Volkenbondsverdrag.
III. Een internationale politiemacht moet gevormd worden ter vermijding en onderdrukking van een oorlog en tot steunverleening aan een aangevallen staat.
IV. Ter bescherming van de burgerbevolking eischt Frankrijk het verbod van bommenwerpen.
V. Voor de organisatie van den vrede stelt Frankrijk voor: verplichte arbitrage, omschrijving van het begrip aanvaller, waarborgen omtrent spoedige beslissing in zake het gebruik der stnijdkrachten en een internationale contrôle over de regeling van de bewapening. (Vorig bericht blz. 198 P.)

I. VEREENIGDE STATEN. — In- en Uitvoer. — Het Amerikaansche Departement van Handel deelt mede, dat omstreeks 46% van den Amerikaanschen uitvoer door de nieuwe Britsche invoertarieven getroffen zijn. (Vorig bericht blz. 170 H.)

A. **ENGELAND.** — Invoerrechten. — Het Lagerhuis heeft het voorloopig artikel, waarbij landbouwproducten met 100% van de aangegeven waarde worden belast, bekrachtigd. (Vorig bericht blz. 200 F.)

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Uitvoer van schoenen naar Nederland. — Nederland heeft in 1931 voor 46,7 millioen Tsjech. Kr. schoenen geïmporteerd, d.i. 24,1 millioen Tsj. Kr. meer dan in 1930 en Nederl.-Indië 2,6 millioen Tsj. Kr. of 1,9 millioen meer dan in 1930. (Vor. ber. 182 E.; V. b. Nederland 197 V.)

C. **DUITSCHLAND.** — Scheepvaart. — Het Rijksbureau voor statistiek deelt mede, dat de tonnage van de Duitsche handelsvloot in 1931 van 4.240.000 bruto registerton tot 4.360.000 is toegenomen. Het aantal schepen is echter van 3939 tot 3913 teruggeloopen, voornamelijk stoomschepen. (Vor. ber. blz. 176 I.)

D. NEDERLAND. — **Invoerbeperking.** — De Staatscourant bevat Koninklijke Besluiten van 5 Februari tot tijdelijke beperking van den invoer van schoeisel, wollen en half wollen stoffen, confectie-artikelen en tricotgoederen. (Vorig bericht blz. 184 F.)

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Petities. — De voorzitter van de ontwapeningsconferentie heeft de petities waarin uiting wordt gegeven aan de openbare meening in de geheele wereld voor vrede en ontwapening, in ontvangst genomen. Het was een grootsche manifestatie van vertegenwoordigers van de kerken, studenten, vrouwen-organisaties, de Internationale van Vakvereenigingen, de Unie van Volkenbondsvereenigingen, den Bond van de Rechten van den Mensch, de Socialistische Internationale e. a. Elke groep heeft door een spreker zijn standpunt uiteengezet. De Roemeensche gedelegeerde Titoelescoe overhandigde de petitie van de „De Nederlandsche Dagbladpers", die quantitatief aan de spits staat met haar 2 millioen handteekeningen. (Vor. ber. 201 H.)

F. OSLO-CONVENTIE. — De besprekingen tusschen de Oslo-staten te Genève gehouden, teneinde te zien wat verder in de richting van economische samenwerking zou kunnen worden gedaan, hebben geen resultaat opgeleverd. (Vorig bericht blz. 189 F.)

G. LUCHTVAART. — Vliegdienst Nederland—Ned.-Indië. — Den 1sten October 1932 zullen door de K. L. M. 5 nieuwe Fokker-vliegtuigen van het type F-XVIII, uitgerust met Wasp-motoren, voor den dienst op Nederl.-Indië in gebruik worden genomen. (Vorig bericht blz. 70 R.)

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Fransch voorstel.** — De delegaties der groote mogendheden te Genève hebben Tardieu's memorandum van de Fransche regeering ongunstig ontvangen. De Duitsche Pers meent unaniem, dat de Fransche voorstellen den schijn verwekken den Volkenbond als machtsfactor van de Fransche politiek te willen gebruiken. Alleen de „Vorwaerts" schrijft o.a. dat nu Duitschland zwak is, het een krachtigen Volkenbond moet wenschen. Ook in Washington zijn Frankrijks voorstellen koel ontvangen en Senator Borah verklaarde, dat hij in deze voorstellen slechts een poging ziet om het verdrag van Versailles te handhaven. (Vor. ber. 202 E.)

7 FEBRUARI 1932

I. NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt. — De volgende obligatie-leeningen van China en Japan zijn aan de Amsterdamsche beurs genoteerd:
Chineesche leeningen:
1e. de 5% hypothecaire spoorwegleening van 1904, uitgegeven door de Sjanghai-Nanking Spoorwegmaatschappij, groot £ 2.900.000.
De laatste hier genoteerde koers was 26.
2e. de 5% goudleening van 1912, groot £ 10.000.000.
De laatste noteering was 24.
3e. de 4½% leening van 1898, voor £ 16.000.000.
De laatste noteeringen waren resp. 51½ en 48 laten.
4e. de 4 %leening van 1895.
Japansche leeningen:
1e. de 6½% 30-jarige buitenlandsche goudleening van 1924, groot $ 150.000.000.
Laatste noteering voor stukken van $ 100 68 laten, voor stukken van $ 500—1000 72.
2e. de 6% Sterling-leening van 1927, gr. £ 25.000.000.
Laatste noteering 54 laten.
3e. de 5% binnenlandsche obligatiën (Imperia1 Loan bonds) 1908—9, groot yen 426.318.800.
De laatste noteering was hier voor stukken van yen 500—1000 55.
4e. de 4% Sterling-obligatieleening van 1899, groot £ 10.000.000.
Laatst genoteerde koers 40 laten.
5e. de 4% Sterling-leening van 1910, gr. £ 11.000.000.
Laatste noteering 40 laten. (Vorig bericht 128 F.)

K. **LITAUEN.** — President. — De president van het Memel-directorium Böttcher is door den gouverneur van het Memelgebied, Merkys, afgezet en gevankelijk weggevoerd. Gouverneur Merkys verklaarde aan de leden van het directorium, dat zijne handelwijze in overeenstemming is met den wensch van de centrale regeering te Kowno. President Böttcher zou als officieel persoon de besprekingen met het Rijksministerie voor Voedingswezen te Berlijn hebben gevoerd, hetgeen inbreuk maakt op de souvereiniteit van den Litauschen staat. (Vorig bericht blz. 133 D.)

L. SHANGHAI. — Scheepvaart. — De wereld-scheepvaart dreigt thans een nieuwe slag door den oorlogstoestand te Shanghai. Deze haven is de toegangspoort voor het zeer levendige handelsverkeer met China en Japan. De Holl. Oost-Azië-Lijn van de Ver. Scheepv. Mijen te Den Haag en de Ocean Steamship Co. te Liverpool onderhouden een geregelden dienst van Rotterdam op Shanghai en Japan en v.v. Verder zijn er nog de schepen van den Norddeutschen Lloyd en de H.A.P.A.G. die voor de verbinding met ons land zorgen, alsmede die der P. & O. Line te Londen en van de Nippon Yusen Kaisha te Tokio.
Voor het verkeer met Ned.-Indië zorgt de Java-China-Japan-Lijn met geregelde afvaarten van Batavia, terwijl de schepen der Silver-Line, welke op de route New-York-Calcutta varen, Shanghai en Batavia aandoen. Bovendien onderhouden de Japanners een vasten dienst op Ned. Indische havens. Last but not least moet de drukke trampvaart tusschen Europa eenerzijds en Australië anderzijds, op het Verre Oosten genoemd worden. Van hoe groot belang de scheepvaart op China is, moge blijken uit de laatst beschikbare cijfers (over 1930) betreffende het aantal in- en uitgeklaarde schepen in de Chineesche havens.

	1930	1929	1928
Totaal aant. sch.	180.981	186.514	186.851
Totale tonnage	15.605.954	154.667.910	152.630.001

Dat de totale tonneninhoud in 1930 grooter was dan in 1929 moet worden toegeschreven aan de grootere afmetingen der nieuwste lijnbooten.
Van het totaal van de tonnenmaat der in- en uitgeklaarde schepen nam Gr. Britannië met 36.70% in 1930, tegen 37.45 %in 1929 de eerste plaats in en de Nederlandsche scheepvaart met 883 schepen en 3.347.082 ton in 1930 en 886 schepen met 3.236.819 t. in 1929 de zesde plaats. (Hbld.) (V. b. blz. 188 G.)

M. BULGARIJE. — **Staatsfinanciën.** — Onze landgenoot Dr. J. van Walré de Bordes, is door het financieele Volkenbonds-Comité aangewezen om in Sofia een onderzoek in te stellen naar den stand van de Bulgaarsche financiën. (Vor. ber. Bulgarije, 178 I.) (V. b. Volkenbond fin. comm., 59 I.)

N. INTERNATIONAAL DRAADKARTEL. — Het in December 11. naast het Walsdraadsyndicaat als tweede internationale organisatie op de draadmarkt opgerichte draadkartel deelt, volgens het Alg. Hbld.

bij rondschrijven mede, dat het voor een aantal daarin genoemde ondernemingen den alleenverkoop heeft overgenomen. Hierbij treft men o.a. de volgende ondernemingen aan: N.V. Van Thiels Draadindustrie te Beek en Donk; Everts & Van der Weijden te Helmond; N.V. Gebr. Van Thiels Draadnagel-, Klinker. nagel- en Moerboutenfabriek te Helmond; N. V. Limburgsche Draadwaren en Draadvlechtwerkfabriek te Blerick, en verder de Berg- und Hüttenw. Ges. te Praag, Mannesman-Coburg Berg. und Huttenwerke te Bratislawa, Nordiska Kabel- og Traadfabr. te Kopenhagen, Remà-Eisenwerke A.G. te Boedapest, Union des Tréfileries et Clouteries Belges te Brussel. Uniforme verkoopsprijzen zijn voorloopig door het kartel niet vastgesteld in verband met de huidige valutamoeilijkheden.

A. CALMETTE-PROCES TE **LUEBECK.** - Te Lubeck is vonnis geveld in hot tuberculose-proces, hetgeen in verband staat met het overlijden van 76 zuigelingen tengevolge van het toedienen van een ondeugdelijk vaccin als voorbehoedmiddel tegen tuberculose. Prof. Deycke is tot 2 jaar en Dr. Altstadt tot 1 jaar en 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld. Beiden treft het verwijt, dat, alvorens het procédé algemeen aan te wenden, zij hebben verzuimd zich er van te overtuigen, dat de culturen op onschadelijkheid onderzocht waren door proeven op dieren. (V. b. 174 I.)

B. EUSLAND. — **Kali.** — Wij ontleenen aan de „Iswestija" een artikel waarin wordt vermeld, dat de hoofdfactor van het 2de vijfjarenplan de ontginning van de bodemschatten van Midden-Azië is. Te dien einde wordt het onderzoek van de Turkmeensche kalilagen op den voorgrond geplaatst.
De ontdekking van de Turkmeensche kalilagen door den geoloog Gimmelfarb dateert eerst van het jaar 1931. De onderzoekingen worden van uit 2 plaatsen geleid, en wel van uit Ogus-Bulak en Kurk-Kis.
Volgens verklaring van Prof. Preobrasjenski, wetenschappelijk leider der onderzoekingen, zijn deze kalilagen voor het 2de vijfjaren-plan van het allergrootste belang. (Iswestija)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Recapitulatie van 1 Dec. '31—31 Jan. '32. — Resolutie van den Volkenbondsraad naar Tokio en Nanking gezonden (121 E.). Nieuwe eischen van Japan (122 B.). Tsjitsigar blijft bezet door de Japanners (122 I.). Sterkte van het Chineesche leger (123 F.). Japansch voorbehoud tegen een neutrale zône (123 N.). Recapitulatie van 7 Sept. '31—30 Nov. '31 (124 B.). Studentenbetoogingen te Nanking (125 F'.). Antwoord van Japan op de vragenlijst van den Volkenbondsraad (126 C.); Japan aanvaardt de resolutie van den Volkenbondsraad (129 D.). Totaal verlies bij de Japanners (130 A.). Raadszitting van den Volkenbond beëindigd (131 C.). China's meening over de resolutie (132 B.). Amerikaansche nota aan Japan (137 M.). Enquête-commissie benoemd (140 I.). Stap der groote mogendheden (146 A.). China vraagt interventie van de Ver. Staten (151 D.). Chineesche troepen trekken zich achter den Chineeschen muur terug (151 I.). Ontruiming van Tsjintsjau (152 M.). Tsjintsjau toch verdedigd door de Chineezen (155 E.). Tsjintsjau bezet door de Japanners (156 D.). Enquête-commissie voor Mandsjoerije (160 B.). Nota van de Ver. Staten aan Japan (160 N.). Geen Britsche nota aan Japan (162 F.). Antwoord van Japan aan de Ver. Staten (163 D.). Japan zet door (165 A.). Antwoord van Nederland aan de Ver. Staten (165 K.). Antwoord van China op de Amerikaansche nota (166 C.). Chineesch-Japansch geheim verdrag van 1905 (169 C.). Japans antwoord op Amerikaansche nota (170 F.). China zal een beroep doen op art. 16 van het Volkenbondsstatuut (174 A.). Ultimatum aan de autoriteiten van Shanghai (178 T.). Japans ultimatum door Shanghai gedeeltelijk aanvaard (i30 K.). Japansche troepen rukken naar Charbin op (183 K.). Burgerstrijd te Charbin (183 L.). Behandeling in den Volkenbondsraad van Shanghai's ernstigen toestand 183 M.). Nota der Engelsche regeering (188 D.). Shanghai (190 H.). Toepassing artikel 11 en 15 (191 G.). Luchtbombardement van Charbin (191 H.). Tsjapei gebombardeerd (191 K.). Japansche troepenzending met Oost-Chineeschen spoorweg (191 M.). Geruchten nopens oorlogsverklaring van China aan Japan (192 D.j. (Zie voor vorige recapitulatie 124 B en vorig bericht 199 F.)

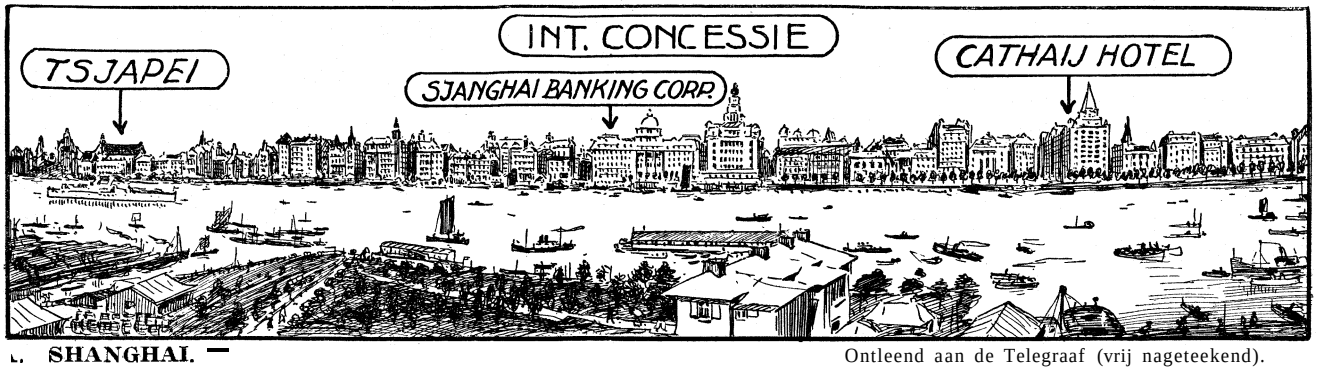
D. **AMSTERDAM.** — **Vleeschverbruik.** — Het jaarlijksche verbruik van vleesch te Amsterdam wordt op het volgende gespecificeerde aantal geschat: 33.000 stuks runderen, 27.000 vette kalveren, 17.000 nuchtere kalveren, 10.000 schapen, 200 bokken, 100.000 varkens, 5000 paarden, 2.000.000 kilo's bevroren vleesch, 21.000 stuks gekoeld Deensch vleesch.

E. NOORWEGEN. — Aanslag op Minister. — Wij ontleenen aan "Politiken" het bericht, dat op den Noorschen Minister van Defensie, Quisling, in zijn bureau een aanslag is gepleegd. De oorzaak van dezen aanslag moet gezocht worden in een poging om documenten over het leger te verkrijgen, waarin men niet is geslaagd.
De minister scheen aanvankelijk ongedeerd te zijn. Thans echter schijnt hij zeer onder den indruk van dezen aanslag, want zijn zenuwen zijn geheel in de war. Aangezien de premier van het Noorsche Kabinet, Kolstad, ook bedlegerig is, wordt, nu beiden hun functies niet kunnen waarnemen, over het aftreden van het Kabinet gesproken. (Politiken)

8 FEBRUARI 1932

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De krijgsverrichtingen van Japan, zoowel in Shanghai als in Nanking, zijn in een zeer gecompliceerd stadium geraakt. De berichten van Chineesche en Japansche zijde wijzen op plaatselijke voordeelen. Het Chineesche nieuwjaar, dat op 6 Februari wordt gevierd, is in plaats van met vuurwerk, zooals dit bij de Chineezen gebruikelijk is, door het gebulder der kanonnen en het ratelen van mitrailleurs der Japanners, ontvangen.
Uit Tokio wordt gemeld, dat in een zeer bewogen zitting van het Japansche kabinet ter sprake werd gebracht of men al of niet militaire versterkingen naar Shanghai zou zenden. Ook wordt bericht, dat de Japansche Socialistische Partij het optreden van de Japansche militaire macht in China en Mandsjoerije volkomen goedkeurt. (Vor. ber. blz. 203 C.)

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsche voorstellen. — Sir John Simon, de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, die MacDonald wegens ongesteldheid vervangt, heeft de debatten van de ontwapeningsconferentie geopend. Spr. begon met o.a. dadelijk voor te stellen om het rapport der Commissie-Loudon als uitgangspunt van de Conferentie te handhaven. Hij bestreed echter de Fransche opvatting in zake de veiligheid, want de bewering dat de wereldvrede door voorbereiding voor den oorlog te verzekeren is, vindt geen geloof meer. Spr. resumeert het Engelsche standpunt ter Ontwapeningsconferentie op de volgende wijze:
1. Limiteering van bewapening door vaststelling van een maximum basis.
2. Een permanente ontwapeningscommissie moet worden ingesteld.
3. Gas en chemische middelen moeten worden afgeschaft.
4. Afschaffing van onderzeeërs.
5. Afschaffing van conscriptie-legers, waardoor effectieve legers beperkt worden.
6. Vermindering van de tonnage van oorlogsschepen; maximum-kaliber van kanonnen, en ook het verbod voor het gebruik van veldkanonnen van een zeker kaliber.
Sir John eindigde met te zeggen, dat de mislukking der conferentie een ramp zou zijn. (V. *b.* 202 H.)

L. **SHANGHAI.** — Ontleend aan de Telegraaf (vrij nageteekend).

9 FEBRUARI **1932**

B. ONTWAPENINGCONFERENTIE. — Nadere verklaring **van** Tardieu. — Na Sir John Simon's rede te Genève, nam Tardieu het woord en gaf een nadere verklaring nopens zijne voorstellen van den 2den Februari. Grondslagen voor een overeenkomst, meent Tardieu, zijn: veiligheid, vervulling van gemeenschappelijke verplichtingen en aardrijkskundige ligging. Dat men in 13 jaar zoo weinig is opgeschoten, schreef hij aan een aantal fouten toe. De openbare meening is vermoeid geworden van zoo weinig succes door zooveel conferenties behaald en hij is overtuigd, dat ieder verdrag, ai is dit nog zoo kort of begrensd, de wereld welkom zal zijn, mits dit verdrag op realiteit berust. Hoewel over de verklaring zijner laatste rede groote oneenigheid heerscht, meent Tardieu vrij duidelijk gezegd te hebben, dat Frankrijk ook zonder dat zijn voorstellen worden aangenomen. bereid is naar beste krachten mede te werken op den grondslag van het ontwerp-conventie van 1930 dat door de commissie-Loudon is opgesteld. Frankrijk is niet afkeerig van beperking van de bewapening, mits zij binnen het conventie-ontwerp blijft. (Vorig bericht blz. **203 G.)**

C.—**NEDERLAND.** — Accijnsverhooging. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot tijdelijke verhooging (tot **1** Jan. 1934) van den accijns op suiker, wijn en sigaretten, tot verhooging van opcenten op de zegelrechten van buitenlandsche effecten en tot heffing van een invoerrecht op zuidvruchten. Vorig bericht Invoerrechten **137** A.)

D. VOLKENBOND. — Memel. — De Secretaris-Generaal van den Volkenbond heeft naar aanleiding van de gebeurtenissen in het Memel-gebied een nota van de Duitsche regeering ontvangen waarin o.a. wordt gezegd, dat het optreden van de Litausche regeering in het Memelgebied een flagrante schending van artikel 17 van het Memel-statuut beteekent, d.w.z. dat zoolang de president het vertrouwen van den Landdag geniet, hij in functie moet blijven en de Landdag heeft nog op 25 Jan. zijn vertrouwen in hem uitgesproken. (Vorig bericht blz. **202** K.)

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Enquête-Commissie. — Het eerste rapport der Commissie van onderzoek te Shanghai, samengesteld uit vertegenwoordigers van Volkenbondsleden met medewerking van den Amerikaanschen Consul-Generaal, is verschenen, doch geeft geen nadere opheldering omtrent de oorspronkelijke redenen voor de slechte verhouding, die in Shanghai tusschen de Chineezen en de Japanners is ontstaan. In het rapport wordt de opmerking gemaakt, dat de schuld van Chineesche zijde o.a. in de volgende oorzaken ligt: de anti-Japansche boycot-beweging, studentenmanifestaties en beleediging van den Japanschen Keizer in de Chineesche pers. Japan wordt ten laste gelegd, dat het uitgebreide militaire maatregelen heeft genomen en zonder waarschuwing of redenen Chineesche stadswijken heeft gebombardeerd en bezet. Een tweede rapport zal binnenkort volgen. (V. ber. **203** F.)

F. — **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Rede v— Dr. **Brüning.** — Aan de rede van Rijkskanselier Dr. Brüning, te Genève ter ontwapeningconferentie gehouden, ontleenen wij o.a. de volgende punten:
I. Toepassing van de algemeene ontwapeningsclausules uit het verdrag van Versailles en uit het bondspact.
II. De Duitsche ontwapening moet door die van de andere volken worden gevolgd en dat op grond van een juridisch en zedelijk recht.
III. Gelijke rechten voor Duitschland in de ontwapeningsquaestie als voor alle andere staten.
IV. Inachtneming van alle rechten, die het bondspact voor Duitschland inhoudt. In dit geval zal Duitschland alle verplichtingen die het pact oplegt, aanvaarden. (Vorig bericht **204** B.)

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstel **van** Amerika. — De plaatsvervangende leider van de Amerikaansche Ontwapeningsdelegatie, Gibson, heeft op de ontwapeningsconferentie te Genève de volgende punten aan de orde gesteld:
I. Behandeling van het ontwapeningsvraagstuk op den grondslag van het ontwerp-conventie Loudon, waarbij aanvullende voorstellen punten van overweging kunnen uitmaken.
II. Verlenging van den duur van de bestaande vlootverdragen, zoo mogelijk met mede-onderteekening van Frankrijk en Italië.
III. Proportioneele verlaging van de tonnagecijfers zoodra alle onderteekenaars van de overeenkomst van Washington ook de tweede overeenkomst geratificeerd hebben.
IV. Afschaffing van het duikbootwapen.
V. Doeltreffende maatregelen tot bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen..
VI. Afschaffing van den gas-chemischen en bacteriën-oorlog.
VII. Beperking van de landmacht, berekend op grondslag van de noodzakelijkheid om de orde in het land te kunnen handhaven en de grenzen te kunnen verdedigen.
VIII. Beperking van het gebruik van tanks en zwaar vervoerbaar geschut.
IX. Beperking van de begrootingsuitgaven voor oorlogsmateriaal, opdat geen qualitatieven bewapeningswedloop ontstaat, nadat quantitatieve vaststelling zal zijn bereikt. (Vorig bericht blz. 204 F.)

H. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — **Oesterreichische Credit-Anstalt.** — In aansluiting aan ons vorig bericht van **7** Augustus '31 kunnen wij nu mededeelen, dat de Ministerraad het voorstel van de crediteuren-commissie van de Credit-Anstalt om Mr. A. J. van Hengel, tot dusver adviseur der directie, tot directeur-generaal dezer bank te benoemen, heeft goedgekeurd, behoudens goedkeuring van den raad van beheer der Credit-Anstalt. (Vor. **ber. blz. 29 D.)**

A. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Handel en Nijverheid. — De cijfers van de handelsbalans voor geheel Nederl.-Indië luiden als volgt, alles in millioenen guldens:

	1931	1930	1929
Export	802	1191	1488
Import	608	922	1166

Het export-overschot toont een vermindering aan van f 729 millioen in 1927 tot f 194 millioen in 1931.

B. NEDERLAND, — Zuiderzeewerken. — Mr. K. Jansma heeft voor het Departement te Amsterdam der Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel een lezing gehouden, waarin hij de voor- en nadeelen om in 1933 de drooglegging van den Urkerpolder te beginnen, besprak. De regeering heeft n.l. dit werk uit financieele overwegingen opgeschort. Spreker zeide o.a. dat de kosten van den Urkerpolder in 1924 op 2300 gld. per H.A. werden geraamd en meent den kostprijs nu op 3500 gld. te moeten schatten of voor den geheelen polder groot 53.000 H.A. op 190.000.000 gld. Het werk duurt 12 à 15 jaar en voorloopig is dan niet meer dan 15 millioen gulden per jaar noodig.
De financieele nadeelen, die de regeering zou ondervinden door de uitvoering van dit werk, vindt spreker niet van dien aard om het werk stop te zetten. De commissie-Lovink is tot de conclusie gekomen, dat de grond van den Urkerpolder op den duur een waarde van 2500 gld. zou hebben. Uit dien hoofde, concludeert spreker, zal de regeering niet meer dan 3½ à 4 millioen gld. per jaar moeten bijpassen en dit zijn geen bedragen, die het financieele evenwicht van den staat in gevaar kunnen brengen.
De voordeelen zijn, dat men in den tijd van depressie dien wij nu doormaken, duizenden werklieden, die men anders werkloozen-ondersteuning moet geven, behoorlijk werk en een bestaan kan verschaffen.
(Vorig bericht blz. 79 M.)

C. PERU. — Financiën. — Officieel wordt medegedeeld, dat het moratorium voor den Peruaanschen schuldendienst voor onbepaalden tijd is verlengd.

D. FRANKRIJK. — Invoerbeperking. — De Fransche staatscourant bevat een bericht, dat het contingent van invoer van radiotoestellen, komende uit Nederland, dat vastgesteld is voor het eerste kwartaal 1932, nog niet bereikt is. De invoer van radiotoestellen is dus nog mogelijk tot aan 237.600 K.G. gewicht voor toestellen, afkomstig uit Nederland. De artikelen moeten worden ingevoerd over de douane-bureaux te Parijs, Jeumont of Straatsburg.
(Vorig bericht blz. 189 G.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Matsudeira. — Aan de rede van den Japanschen gedelegeerde Matsudeira, ontleenen wij o.a.:
Japan koestert den wensch om mede te werken aan de kwestie der ontwapening. Deze kwestie is echter nauw verbonden met het vraagstuk der nationale veiligheid, welke weer afhankelijk is van den geografischen, politieken, financieelen en economischen toestand van elk land afzonderlijk. Wanneer een regeering haar internationale verplichtingen niet nakomt, beteekent dit een voortdurende bedreiging van den vrede.
Matsudeira gaf vervolgens een zeer groot aantal cijfers, waarmede hij aantoonde. hoever Japan zijn bewapening reeds verminderd had. Japan verzette zich tegen volledige afschaffing van het duikbootwapen, eischte beperking van het gebruik van duikbooten, afschaffing van de bombardementsvliegtuigen en van den gasoorlog. Tenslotte zeide Matsudeira, dat de ontwapening gepaard moet gaan met een gelijktijdige algemeene verbetering van de internationale verhoudingen. Zoolang er nog oorzaken voor onrust en opwinding bestaan, zal volledige ontwapening ondenkbaar zijn. (Vorig bericht blz. 204 G.)

F. **VEREENIGDE** STATEN. — Scheepvaart. — De commissie voor de koopvaardij van het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden bracht in gunstigen zin verslag uit van twee maatregelen, die waren voorgesteld teneinde de Amerikaansche scheepvaartondernemingen tegen buitenlandsche concurrentie t6 beschermen: Hst eerste wetsontwerp heeft ten doel, de wilde vaart van schepen van buitenlandsche ondernemingen van uit Amerikaansche havens te verbieden.
Het tweede wetsontwerp heeft de strekking, de Shipping Board de bevoegdheid te verleenen om buitenlandsche schepen de benoodigde scheepspapieren te weigeren, indien de Board van meening is, dat het vreemde schip op bovenmatige wijze tegen Amerikaansche schepen concurreert. (V.D.) (149 N.)

10 FEBRUARI 1932

G. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — De Minister van Financiën verklaarde in het Lagerhuis, dat in het loopende begrootingajaar een bezuiniging van £ 22 millioen verwacht wordt. **(Vorig** ber. **65 I.)**

H. **FRANKRIJK.** — Steenkool. — De Fransche kolenproductie over 1931 bedroeg zonder het Saargebied 51.062.000 ton (v. j. 55.026.768 ton). De productie van het Saargebied beliep 5.826.037 ton, terwijl ingevoerd werd 23.068.035 ton. Uitgevoerd werd 3.562.524 ton, zoodat het totale verbruik beliep 76.448.340 ton. Van de ingevoerde 23 millioen ton was 10.767.000 ton afkomstig uit Groot-Brittannië, 4.616.737 ton uit Duitschland (incl. reparatiekolen), 4.420.534 ton uit België en Luxemburg, 2.030.547 ton uit Nederland, 9.178.302 ton uit Polen, 80.000 ton uit Rusland.
Van een totaal van 7.681.000 ton cokes voor verbruik beschikbaar leverde Duitschland 1.918.000 ton, België en Luxemburg 563.500 ton, Nederland 911.000 ton en Groot-Brittannië 11.453 ton. (Vorig ber. blz. 16 N.)

I, NEDERLAND. — Geestelijk leven. — Vanwege de vereeniging „Cor unum et anima una" is ten dienste der O. Katholieke kerk in Nederland een Liturgisch Handboek verschenen, dat alles behandelt wat in de O. K. kerk tot de liturgie in den ruimsten zin des woords mag worden gerekend en dat van de liturgische gebruiken in die kerk het ontstaan en de bedoeling verhaalt.

K. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Grandi. — De Italiaansche gedelegeerde ter ontwapeningsconferentie gaf het volgende program: Afschaffing van slagschepen, duikbooten en moederschepen voor vliegtuigen; afschaffing van tanks en al te zwaar geschut: afschaffing van bombardementsvliegtuigen; afschaffing van alle middelen voor den chemischen en bacteriologischen aanvalsoorlog; bescherming van de burgerbevolking. Verder verklaart Grandi het ontwerp-conventie van de commissie-Loudon als basis voor de uitvoering van vermindering van de ontwapening te aanvaarden, maar wenscht qualitatieve beperking van de bewapeningen. Met Tardieu's rede is hij het niet eens, want de voorstellen van' Frankrijk zouden dit land de mogelijkheid openlaten de zwaarst-bewapende mogendheid binnen het kader van den Volkenbond te blijven. (205 **E.)**

L. ENGELAND. — Invoerrechten. — Het Britsche Lagerhuis heeft de resolutie in zake een algemeen invoerrecht van 10% dat op 1 Maart 1932 van kracht wordt, met een meerderheid van 356 stemmen aangenomen. Het wetsontwerp moet thans nog de parlementaire procedure volgen.
Een tweede resolutie werd aangenomen waarbij de

in te stellen tarief-commissie de bevoegdheid krijgt de invoerrechten met opcenten te verhoogen.
Een derde resolutie van het Lagerhuis machtigt de Britsche regeering tot het heffen van invoerrechten tot een maximum van 100% van de waarde van goederen uit landen, welke maatregelen nemen ten nadeele van Britsche artikelen.
De Minister van Handel, Runciman, motiveerde zijn voorstel nopens deze tariefsverhooging van 10% met de verklaring, dat deze in hoofdzaak ten doel heeft het pond te beschermen. Andere landen hebben hetzelfde gedaan. Nederland bijv. heeft een uniform tarief van 10% en de Nederlanders hebben getoond zeer schrandere financiers te zijn. Toch behoort Nederland, volgens continentale opvatting, tot de landen met vrijhandel. (Vorig bericht blz. 202 A.)

A. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict. — De onderhandelingen van den Volkenbondsraad in zake het Chineasch-Japansch conflict hebben den reeds bestaanden indruk versterkt, dat de Volkenbondsraad het conflict tusschen Japan en China niet zal kunnen oplossen. De Britsche en Amerikaansche regeeringen zouden, naar verluidt, zijn overeengekomen, dat eerst de verdere ontwikkeling van het conflict moet worden afgewacht. (Vor. ber. 204 E.)

B. CHXNEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japans voorwaarden voor een wapenstilstand. — Volgens een mededeeling uit Washington heeft de Japansche Admiraal Nemoera den Amerikaanschen Vlootcommandant in de Chineesche wateren verklaard, dat de Japansche regeering bereid is een wapenstilstand te aanvaarden, indien de Chineezen tot op 30 K.M. van Tsjapei terugkeeren. De Japanners zullen dan retireeren naar het Hongkjoe-district. (206 A.)

C. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict. — Op verzoek van den Chineeschen gedelegeerde Dr. Yen kwam de Volkenbondaraad bijeen om over het Chineesch-Japansch conflict en in het bijzonder over het rapport van de enquête-commissie te Shanghai te beraadslagen.
Dr. Yen opende de discussie en gaf een verslag van den huidigen toestand in het verre Oosten. De Japansche gedelegeerde Sato antwoordde, dat de anti-Japansche beweging niet zoo onschuldig is als de openbare meening in Europa denkt. Het is een gevaarlijke politieke actie tegen het leven van duizenden in China en in Mandsjoerije wonende Japanners, een actie, welke reeds jaren duurt. Niettemin is de Japansche regeering bereid de vijandelijkheden te staken, en heeft te dien opzichte aan Admiraal Nemoera te Shanghai reeds instructies gegeven, maar er moeten eerst dusdanige modaliteiten worden gevonden, dat men het ter plaatse eens kan worden. Hierop verklaarde de Chineesche gedelegeerde Dr. Yen, dat de anti-Japansche boycotbeweging het gevolg is van de bezetting van Mandsjoerije. Niemand kan de Chineezen dwingen Japansche goederen te koopen zoolang Japansche troepen op Chineesch gebied staan. Sato meende daarop te moeten antwoorden, dat de Chineesche boycotbeweging op discriminatie tegen Japan neer komt en Japan kan dit niet dulden. Indien de Japansche troepen uit Shanghai zouden trekken, zonder eenige voorwaarden, dan zou de Japansrhe bevolking aan de ergste maatregelen van de Chineezen zijn blootgesteld.
Paul-Boncour, president van den Volkenbondsraad, diende van repliek en hij is het, evenals minister Simon, met Sato eens, dat de kwestie ingewikkelder is dan men denkt. De raad heeft onpartijdige inlichtingen van de commissie gekregen en het rapport bewijst dit. Hij meent echter bij den Japanschen gedelegeerde te moeten aandringen zijn regeering te verzoeken de vijandelijkheden te staken. Aan het einde der zitting hield de Chineesche gezant te Berlijn, Lioe, in de wandelgangen een protestrede tegen het beleid van Paul-Boncour. Hij verweet den grooten mogendheden met Japan samen te gaan, omdat zij bevreesd waren anders ook door Japan uit China te worden gegooid. Gaat het op deze wijze door, dan bestaat veel kans, dat de groote mogendheden eveneens provincies van China komen bezetten.
(Vorig bericht blz. 206 B.)

D. BOTANIE. — George Forrest. — Op 59-jarigen leeftijd is overleden de Engelschman George Forrest, wiens verscheiden in de geheele botanische- en kweekerswereld, bij allen die zijn werk gevolgd hebben, als een groot verlies zal worden gevoeld. Forrest heeft niet veel te boek gesteld, maar hij heeft verscheidene artikelen over zijn vondsten in vakbladen gepubliceerd o.a. over de naar hem genoemde Primula (P. Forrestii), die hij in 1906 op 4000 meter hoogte op de Lichiangketen ontdekte. Vooral hadden de Rhododendrons Forrest's belangstelling en in 1919 ontdekte hij in de bergen van Zuid-West Yunnan plotseling drie exemplaren van een indrukwekkenden Rhododendron, den R. giganteum, die een hoogte van ongeveer 27 meter bereikten.

E. NEDERLAND. — Schilderkunst. — Het in 1931 door het Rijksmuseum, met steun van de vereeniging Rembrandt voor f 80.000 aangekochte schilderij van Hieronymus Eosch „De gevangenneming van Christus", blijkt valsch te zijn. Prof. Friedlander, een bekend expert, had destijds het schilderij voor echt verklaard.

F. NEDERLANDSOH-INDIIE. — Begrooting. — In de M. v. A. op het afdeelingsverslag van den Volksraad in zake de begrooting van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, deelt de regeering mede, dat het haar onmogelijk is financieelen steun te verleenen aan de suikerindustrie, doch dat zij voor steun van anderen aard toegankelijk is.
(Vorig bericht blz. 182 K.)

G. NEDERLAND. — Muziekauteursrecht. — De Eerste Kamer heeft het ontwerp tot wijziging van de Auteurswet 1912 met het oog op de bemiddeling in zake muziekauteursrecht, met 26 tegen 14 stemmen aangenomen.
Het ontwerp bedoelt een regeling in het leven te roepen, waarbij een nationaal bureau (Buma te Amsterdam), onder regeeringstoezicht, de bemiddeling ten opzichte van het muziekauteursrecht verzorgt.

H. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche concessie te Shanghai door Chineezen beschoten. — Van Chineesche zijde wordt verklaard, dat, aangezien de Japansche troepen de Japansche concessie als basis van hun militaire operaties tegen de Chineezen gebruiken en de neutraliteit van hun concessie hebben geschonden, zij niet aansprakelijk zouden zijn voor de schade, die in de internationale nederzetting door Chineesche aanvallen tegen de Japanners zou worden aangericht.
Inmiddels is de Chineesche artillerie begonnen vanuit Tsjapei de Japansche concessie te beschieten. De Britsche brigade-generaal George Fleming, commandant van alle buitenlandsche troepen te Shanghai, verklaarde, dat hij de Japansche marine-soldaten zou bijstaan bij elke poging om de Chineesche troepen buiten de internationale nederzetting te houden.
Het Japansche kabinet heeft besloten per 1 Maart een leening ten bedrage van 34 millioen Yen uit te geven, welke moet dienen om de kosten van den Mandsjoerijschen veldtocht te dekken. (206 C.)

I. JAPAN. — Aanslag. — De gewezen Japansche Minister van Financiën, Inouje is het slachtoffer van een moordaanslag geworden. De dader ontkent gedreven te zijn geweest door politieke drijfveeren. Hij werd tot zijn daad gebracht door zijn medegevoelen met de nooden van de Japansche landbouwbevolking.

A. NEDERLAND. — Geestelijk leven. — Prof. dr. J. H. G. Lemmens, professor aan het groot-seminarie te Roermond, is benoemd tot coadjutor van mgr. Schrijnen, bisschop van Roermond, met recht van opvolging op den bisschoppelijken zetel. Mgr. Lemmens is bij deze gelegenheid de titel van titulair-bisschop van Cardica in partibus infidelium verleend.
Het oude Cardica (Megalo Gardiki) was gelegen in het Noord-Grieksche Thessalië (hoofdstad Larissa).
(Maasbode) (Vorig bericht blz. 205 I.)

B. NEDERLAND. — Pachtwetten. — De Eerste Kamer heeft de voorgestelde wetsontwerpen in zake de nieuwe regeling van de pacht met 25 tegen 21 stemmen verworpen.
Het tweede wetsontwerp tot regeling van de pacht werd met 24 tegen 22 stemmen eveneens verworpen.

11 FEBRUARI 1932

C. CHINA. — De Keizerin-Weduwe van China, Yi, is den 5den Februari te Peking overleden.

D. **VEREENIGDE** STATEN. — Wapentransporten. — Groote Amerikaansche transporten van wapenen en munitie naar Oost-Azië hebben nog steeds plaats.
Het voorstel van den Amerikaanschen afgevaardigde Fish, waarbij voorzien werd in een verbod van den uitvoer van wapens en munitie, is op voorstel van staatssecretaris Stimson teruggewezen.

E. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Beperking suikerproductie. — De restrictiecijfers van de Java-suiker-industrie voor den oogst 1933 staan vast en zijn door het bestuur van de Visoco reeds aan den International Sugar Council medegedeeld. Deze normaalproductie is op het oogenblik 2.981.047 ton. Naar verluidt staat thans vast, dat de oogst 1933 beperkt zal worden tot 1.496.351 ton.
Een aantal fabrieken overweegt echter nog een grootere restrictie c.q. geheele sluiting, waardoor het niet uitgesloten is dat de productie ingekrompen zal worden tot 1.4 millioen ton.
(Telegraaf) (Vorig bericht blz. 199 A.)

F. **MANDSJOERIJE.** — Aangezien Mandsjoerije tegenwoordig een van de voornaamste objecten der publieke belangstelling vormt, geven wij hieronder eenige algemeene wetenswaardigheden omtrent dit land:
Mandsjoerije is het Noord-oostelijke gedeelte van China, door de Chineezen Kwantoeng genoemd. Het heeft een oppervlakte van ± 350.000 vierk. mijlen. De bevolking, van Tartaarschen oorsprong, wordt op ca. 20 millioen geschat. Onder de talrijke Tartaarsche stammen, die gedurende 2000 jaren nomaden waren, wist de Mandsjoe-stam onder leiding van hun hoofd Noerhatsjoe den voorrang te krijgen met het gevolg, dat hij na hardnekkigen tegenstand van de andere stammen, een soort van alleenheerschappij over Mandsjoerije vestigde. Spoedig breidde hij ook zijn invloed over China uit en in 1644 werd Noerhatsjoe's kleinzoon alleenheerscher over geheel China. Sinds dien tijd tot 1911 — het jaar van de uitroeping der republiek door Dr. Soen-Yat Sen — wist de Mandsjoe-dynastie op zeer autocratische wijze over China te regeeren. Het zijn de Mandsjoe-keizers geweest, die decreteerden, om den Chinees van een Mandsjoe te onderscheiden, dat Chineezen een duidelijk zichtbaren staart moesten dragen. Dit decreet is door de Republikeinsche regeering vernietigd.
Mandsjoerije wordt in 3 provincies verdeeld: Shengking (of Fengtien), Kirin en Heilungkiang, waarvan de voornaamste export uit Soya-boonen bestaat.
(Zie voor situatiekaartje blz. 83 A.) (177 K.)

G. **EDGAR WALLACE.** — Edgar Wallace, journalist en schrijver van een groot aantal detective-verhalen, die hem tot een der meest gelezen auteurs van Engeland maakten, is te Hollywood overleden.

H. BETONWERING. — De beproeving heeft plaats gehad van een circa 16 M. lange betonwering op een dijk te Sint Amand bij Puers in België volgens het nieuwe systeem van den ingenieur jhr. ir. R. de Muralt te 's-Gravenhage.
De proef werd, in opdracht van den Belgischen minister van Waterstaat, bijgewoond door den inspecteur van den Waterstaat, De Brabander. Vanwege den minister van Waterstaat in Nederland, werd de proef bijgewoond door den hoofdingenieur ir. W. Kamp, leider van den bouw van den afsluitdijk van de Zuiderzee.
Het water werd tot 36 c.M. hoogte tegen de betonconstructie opgezet. Met een zaag werd tot 20 à 30 c.M. onder het waterniveau, de kleikern, die zich in de lasscheri tussrhen de soepele betonconstructie bevindt, doorgezaagd. Het lukte op deze wijze zelfs niet een lek te verkrijgen, aangezien de klei den naad onmiddellijk weer sloot. Daarop werd de klei uit den kernkelder genomen. Nadat toen een flink lek was ontstaan, werd de kern weer gevuld. Met eenig aanstampen sloot het lek zich onmiddellijk.
Om nader de lenigheid van de nieuwe constructie aan te toonen, werd door een vijftal mannen met een zwaren grenen balk ter lengte van 4 M., metende 12 bij 18 c.M., telkens vanaf circa 3 M. afstand op een tusschenlijst gebeukt.
Na een vijftiental malen te hebben gerameid, begon de beweeglijke lasch, die overigens zelf onbeschadigd bleef, te lekken. De lasch bewoog zich van boven ongeveer 2 c.M. uit haar plaats, terwijl de heele muurconstructie met bovendeel van de dijkskruin aan de trilling en beweging deelnam. Na enkele minuten sloot de betonconstructie zich vanzelf, dus zonder nadere aanstamping van de kleikern.
Nader deelde ir. De M. ons mede, dat hij het water met succes tot 60 c.M. hoogte had opgevoerd. De leklengte van den proefmuur was echter op 25 c.M. berekend. Bij elk te keeren water behoort een bepaalde leklengte, wat een technische kwestie is. (Tel.)

I. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Zaleski. — De rede van den Poolschen gedelegeerde Zaleski komt hierop neer, dat Polen met de Fransche voorstellen accoord gaat. Zaleski legde den nadruk op de voordeelen van regionale verdragen, hetgeen beteekent dat Polen op een Oost-Europeesch verdrag naar het model van Locarno aanstuurt.
(Vorig bericht blz. 205 K.)

K. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Persuitlatingen.** — De „Echo de Paris", de „République" en „L'Intransigeant" noemen de nadere verklaring van Tardieu's rede te Genève een energieke en duidelijke uiteenzetting van het Fransche standpunt. De socialistische „Populaire" schrijft echter, dat Frankrijk voorwaarden stelt, waardoor het geheele ontwapeningsplan moet vallen. Het democratische Amerikaansche dagblad „American" vindt de nadere verklaring van Tardieu een beleediging voor de ontwapeningsconferentie.
Simon's rede wordt in de Engelsche pers, vooral door de „Times" en de „Daily Herald", gunstig beoordeeld. De rede van Dr. Bruning wordt door de Fransche pers, waaronder „Le Petit Parisien", „Le Journal" en „Le Matin" op zakelijke wijze uiteengezet, waarbij gewezen wordt op den gematigden toon van Bruning. De „Ere Nouvelle", het orgaan van Herriot, meent, dat Bruning de ontwapeningsconferentie uitbuit om de verdragen te herzien.
De Engelsche pers wijst op de groote instemming, die de rede van den Duitschen Rijkskanselier heeft gevonden, maar houdt zich meer bezig met de rede van den Amerikaanschen gedelegeerde Gibson, waaraan men in Engeland grootere waarde hecht dan aan Brüning's rede. (Vorig bericht blz. 207 L)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — **Rede Litwinov.** — De Russische Volkscommissaris Litwinov sprak, in zijn kwaliteit van gedelegeerde van Sovjet-Rusland ter ontwapeningsconferentie een rede uit, waaraan wij het volgende ontleenen:
Allereerst noemde hij de Fransche voorstellen een verwezenlijking van het protocol van Genève dat den Volkenbond zeven jaren lang vruchteloos had beziggehouden. Een vasthouden aan deze pogingen zou de ontwapeningsconferentie tientallen jaren achteruit zetten. Litwinov diende de volgende voorstellen in:
I. Afschaffing van pantserauto's en zwaar, vèrdragend geschut.
II. Afschaffing van schepen boven 10.000 ton waterverplaatsing.
III. Afschaffing van scheepsartillerie met een kaliber van meer dan 12 duim.
IV. Afschaffing van militaire luchtschepen en moederschepen voor vliegtuigen.
V. Afschaffing van zware bombardementsvliegtuigen, luchtbommen en alle door luchtvaartuigen te vervoeren vernielingsmiddelen.
VI. Verbod van alle apparaten en uitrustingen voor den aanval met chemische, bacteriologische en brandveroorzakende middelen.
VII. Voor alle deelnemers aan de conferentie gelijke rechten en gelijke veiligheid.
Aan het slot van zijn rede verklaarde Litwinov, dat de Sovjet-delegatie een motie zou indienen, inhoudende, dat de conferentie niet anders dan door een algemeene volkomen ontwapening kan worden opgelost.
(Vorig bericht blz. 207 K.)

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Rede van **Hijmans.** — De Belgische Minister van Buitenlandsche Zaken, Hijmans, voerde uit naam van de Belgische regeering op de ontwapeninasconferentie het woord. Hijmans schaarde zich achter de Fransche voorstellen en eischte eveneens afschaffing van de groote aanvalswapenen, bescherming van de burgerbevolking en internationalisatie van de burgerlijke luchtvaart. De door België aan zijn grenzen aangelegde verdedigingswerken zijn voor de bescherming van België's gebied bestemd. Het is een eigenaardig toeval, zoo eindigde Hijmans, dat juist op het oogenblik, waarop men de noodzakelijkheid van den politieken vrede verkondigde, men den economischen oorlog organiseerde. (Vorig bericht blz. 208 A.)'

C. ECUADOR. — Gouden Standaard. — De regeering van Ecuador heeft den gouden standaard tot 10 Nov. 1932 opgeschort.

D. SCHAATSENRIJDEN. — De Oostenrijksche kunstrijder Karl Schäfer slaagde er in te Lake Placid, na fellen strijd, het Olympische kampioenschap kunstrijden te veroveren. De Zweedsche kunstrijder Gillis Grafström werd tweede; de Canadees Wilson derde. (Vor. ber. **Olymp. Sp.** 167 F, Schaatsenrijden 175 B.)

E. **NEDERLAND.** — **Salarisverlaging** Overheidspersoneel. — De Eerste Kamer heeft met 22 tegen 16 stemmen het wetsontwerp tot vaststelling van een tijdelijke korting op de jaarwedden van de leden van den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer, de rechterlijke macht en de militair-rechterlijke macht, aangenomen. (Vorig bericht blz. 102 E.)

F. NEDERLAND. — Margarine. — De Ned. Ver. van Margarinefabrikanten heeft den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw een adres gezonden — om te protesteeren tegen het adres van de Friesche Maatschappij van Landbouw — waarin een modus wordt aanbevolen om steun te verleenen aan de veehouderij, maar dat tevens een margarine-accijns aanbeveelt.

G. KUNST. — Muziek. — In Duitschland is een nieuw muziektijdschrift, ,,Pro Musica" opgericht, waarvan het eerste nummer zoo juist verschenen is. Het is een maandschrift van bijzonderen aard, dat tot doel heeft nieuwe, aan de eischen des tijds beantwoordende composities in druk te brengen, opdat haar bruikbaarheid beproefd kan worden.
Het ontbreekt den componisten dikwijls aan een spreekbuis voordat zij hun werk door een uitgever kunnen publiceeren, en omgekeerd hebben uitvoerende musici niet altijd de beschikking over voldoende nieuw materiaal. Beide groepen kunnen goed geholpen worden door het nieuwe tijdschrift, dat onder redactie staat van Fritz Jöde, E. L. v. Knorr en Herman Reichenbach.
De componisten van alle landen doen mee, terwijl de toelichtende tekst tegelijk in het Fransch, Duitsch en Engelsch verschijnt.
Het eerste nummer bevat een werk voor eenstemmig koor en strijkorkest van E. L. v. Knorr, een stuk uit „Spiel- und Hörschule" voor melodie-instrumenten van Paul Hindemith, twee stukjes voor blokfluiten van J. Beutzon, een duet voor piano en een melodie-instrument van W. Maler, een pianostuk van John Ireland en een mannenkoor van Heinz Tiessen.
(Tel.)

H. **BELGIE.** — Prof. **Kors.** — De Belgische Kamer heeft als slot der interpellaties over het feit, dat de Nederlandsche professor Kors op 11 Jan. '32 niet is toegelaten om te Leuven het woord op een anti-militaristische meeting te voeren, een motie aangenomen om over te gaan tot de orde van den dag.

I. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Tabaks-Accijns. — Het Departement van Financiën vermeldt in zijn Memorie van Toelichting van de begrooting, dat de regeering met ingang van 1 Juli '32 den tabaksaccijns wenscht in te voeren, waarvan in 1932 een opbrengst van 6 millioen gld. en voor de volgende jaren van 15 millioen gld. per jaar verwacht wordt. De tabaks-accijns zal 20% van de kleinhandelswaarde bedragen, inclusief de accijns.

K. **OPGRAVINGEN.** — **Tell-el-Amarna.** — Te Tell-el-Amarna zijn opgegraven: een granieten kom met den naam van Toetmosis III (1501—1448 v. C.) en een andere schaal, die de cartouche draagt van Chephren (4de dynastie). De overblijfselen der groote koninklijke- en staatsgebouwen in het centrum van Ichetaton zijn vrijgekomen en ook die van een kleinen tempel. Ten noorden hiervan lag waarschijnlijk het particuliere woonhuis van Ichnaton, dat door een groote brug, die over den hoofdweg liep, met zijn paleis was verbonden. Bij het huis behoorde een tuin met terrassen en het had een afzonderlijken toegang tot den tempel. Onder de voorwerpen, die men aantrof, zijn twee handvatten van wandelstokken opmerkelijk. Deze hebben den vorm van een hand.
De gebouwen vormen een groot vierkant van ongeveer 180 meter lengte en breedte. Op de steenen bleek te staan: Hat Aton, d.w.z. kasteel van Aton.
(Alg. Hbid. j

L. MUSSOLINI. — Bezoek aan den Paus, — Ter gelegenheid van den derden verjaardag van de Lateraan-verdragen tusschen Italië en het Vaticaan, waarbij de vrede tusschen den Italiaanschen staat en de Kerk werd gesloten, heeft Benito Mussolini als hoofd van de Italiaansche regeering een bezoek aan den Paus gebracht. De audiëntie duurde meer dan een uur en had onder vier oogen plaats. Dit is de tweede keer, dat Mussolini een bezoek aan het Vaticaan brengt, maar de eerste keer dat hij den Paus

12 **FEBRUARI** 1932

M. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Persuitlatingen.** — De Fransche pers, o a. de „Petit Parisien" en de ,,Echo de Paris", is over Grandi's rede ontevreden. „De zwarthemd heeft gesproken als een bruinhemd" schrijft het laatste blad. De ,,Populaire", zeer afkeerig van het fascisme, juicht niettemin Grandi's rede toe.

De Engelsche pers, vooral de „Daily Telegraph", noemt de rede van Grandi de meest concrete welke gehouden is. (Vorig bericht blz. 208 B.)

A. VEREENTGDE STATEN. — Werkloosheid. — Senator Borah sprak in den Senaat over de noodzakelijkheid, dat de Amerikaansche regeering den werkloozen thans steun verleende en niet zou wachten tot de volwassenen en kinderen door ondervoedmg ziek of omgekomen zouden zijn.
De „American Federation of Labor", die 5 millioen aangesloten arbeiders vertegenwoordigt, acht de steunverleening van de Amerikaansche regeering totaal onvoldoende en heeft president Hoover en het Congres medegedeeld, dat de ellende onder de werkloozen, wier aantal op ongeveer 8.300.000 wordt geschat, schrikbarend is Een bedrag van 750 millioen dollar voor onmiddellijken steun is dringend noodzakelijk. (Vorig bericht blz. 188 L.)

B. BELGIE. — Leger. — Bij het Belgische leger bevinden zich in actieven dienst 25 luitenant-generaals, 33 generaal-majoors, 116 kolonels, 126 luitenant-kolonels, 339 majoors, 255 kapiteins met den rang van commandant, 1650 kapiteins en 1441 luitenants. Verder 1863 adjudant-onderofficieren, 523 sergeant-majoors eerste klasse, 959 sergeant-majoors, 532 sergeants eerste klasse, 584 fouriers, 4100 sergeants, 4285 korporaals en muzikanten, 296 hoornblazers, 8647 beroeps-soldaten, 509 vrijwillige soldaten en 37 966 miliciens. („Telegraaf") (Vor. ber. blz. 200 G.)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Noodlottig saluut. — De Japansche oorlogsschepen voor Shanghai losten op bevel van den Japanschen Admiraal 21 saluutschoten ter herdenking van den jaardag der stichting van het Japansche keizerrijk. Nauwelijks waren een paar schoten gelust, of de Chineezen, in de meening, dat het bombardement hervat werd, beantwoordden het vuur en eenige uren lang werd over en weer geschoten. (Vor. ber. blz. 206 H.)

D. ZUIDERZEEWERKEN. — Motie van den heer **Colijn.** — In de Tweede Kamer worden debatten gehouden met betrekking tot het al of niet schorsen van de Zuiderzee-inpolderingen. De heer Colijn is van meening dat men thans moet leenen en niet wachten tot over twee of drie jaar en hij wenscht in ieder geval de gebruikelijke 8 millioen tot voortzetting van de Zuiderzee-inpolderingen op de begrooting te zien. Vervolgens kwam de heer Colijn met een motie waarin de Kamer als haar oordeel uitspreekt, dat vertraging van de inpoldering van den N.-O.-polder indien eenigszina mogelijk moet worden vermeden en waarin de regeering wordt uitgenoodigd de Kamer vóór de indiening van de Zuiderzee-begrooting 1933 te doen toekomen een nauwkeurige kostenberekening en een overzicht van de wijze, waarop deze gefinancierd kan worden. (Vor. ber. blz. 205 B.)

E. NEDERLAND. — **Vuurwapenwet.** — De regeering heeft de volgende officieele mededeeling gezonden: in verband met den twijfel, welke o.m. in de Fransche pers is gerezen nopens de uitvoering van de Nederlandsche Vuurwapenwet, stelt de regeering er prij3 op, nogmaals te verklaren, dat onder de Vuurwapenwet ook vallen die voorwerpen, welke een zoodanige bewerking hebben ondergaan, dat zij duidelijk zijn bestemd om een onderdeel van een vuurwapen te vormen.
Op grond hiervan kunnen dus dergelijke voorwerpen, ook zelfs als zij nog niet zijn afgewerkt, zonder officieele vergunning niet worden uitgevoerd.
(Vorig bericht Vuurwapenwet 66 K.)
(Vor. ber. Wapenfabricage v. Duitschl. 188 M.)

F. NEDERLAND. — Steun Aardappelmeelindustrie. — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming het wetsontwerp nopens de uitkeering van f 2.400 000 ten behoeve van de aardappelmeelindustrie in de Veenkoloniën, goedgekeurd.

G. DUITSCHLAND. — **Buitenlandsche** Landarbeiders. — Volgens een besluit van den Duitschen Rijksraad zullen in 1932 geen nieuwe buitenlandsche landarbeiders meer in Duitschland worden toegelaten. De buitenlandsche arbeiders, die reeds in Duitschland wonen, ten getale van 37 tot 40 duizend, blijven in het land. Het contingent dezer categorie arbeiders bedroeg 100.000 in 1930 50.000 in 1931.

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Adres Prot. I. **Arbeiders Internationale.** — Het Bestuur u de Protestantsch-Christelijke Arbeiders-Internationale heeft een adres aan de Ontwapeningsconferentie te Genève gezonden waarin o.a. in naam der rechtvaardigheid en in overeenstemming met de Protestantsch-Christelijke beginselen een beroep wordt geaaan op de leiders der conferentie, opdat zij met krachtige en onwrikbare vastberadenheid mogen bijdragen tot het welslagen der conferentie, om aldus in de plaats van het brute wapengeweld de zedelijke macht van het recht te stellen. (208 M.)

I. NEDERLANDSCH-INDIE. — Droogdok te Priok. — Het droogdok te Tandjong Priok heeft de Zweedsche stoomboot „Pegasus", metende 10.000 ton, wegens averij opgenomen, terwijl tot dusver slechts booten tot 8500 ton konden worden gerepareerd.

K. IRAK. — Opheffing Mandaat. — De patriarch van de Nestoriaansche kerk in Assyrië heeft **aan** de Mandaten-commissie van den Volkenbond en aan de Britsche regeering een schrijven gericht behelzende de gevaren waarin de Assyrische Christenheid zou komen zoodra Engelands mandaat over Irak wordt opgeheven. De Arabieren kunnen dan zelfstandig dezen staat besturen, hetgeen voor de minderheden d.i. de Assyrische christenheid in Irak (zoowel Nestorianen als R.K. Assyriërs) onderdrukking beteekent.
(Vorig bericht blz. 189 O.)

L. NEDERLAND. — Handel en Nijverheid. — „Werkspoor" te Amsterdam heeft van de Ned. Spoorwegen opdracht gekregen voor den bouw van de overspanningen over het zomerbed van de Waal bij Zaltbommel. De kosten hiervan bedragen f 633.000.
(Vorig bericht blz. 81 D.)

M. NEDERLAND. — Boerenbetooging. — In Den Haag is door het Nat. Boeren-Crisiscomité een groote demonstratie gehouden. De heeren Fikse en Braat voerden het woord. Een deputatie uit het bestuur begaf zich naar het ministerie van Binnenlandsche Zaken om den minister de volgende eischen van de demonstranten te overhandigen:
1. Directe steun aan de noodlijdende land- en tuinbouwers voor de aanschaffing van kunstmest, zaai- en pootgoed.
2. Ontheffing van dr. sociale lasten op land- en tuinbouw drukkende.
3. Geen executieve maatregelen als gevolg van de huidige crisis ten opzichte van land- en tuinbouw.
4. Instelling van een Staatshypotheekbank voor land- en tuinbouw.
5. Ontbinding van de pachtcontracten van land- en tuinbouw welke vóór 1 Mei 1931 zijn gesloten.
6. Stenn aan melkproducenten in dien zin dat zij 's winters (zes maanden) acht cent en 's zomers (zes maanden) zes cent per liter melk vanaf de boerderij ontvangen.
7. Garantie van een loonenden productieprijs aan de producenten van gerst, rogge, haver, spek, vleesch en fabrieksaardappelen.
8. Zoodanige bescherming van de pluimveehouderij, dat die belangrijke tak van bedrijf loonend wordt.
9. Afschaffing van den accijns op het geslacht.
10. Afschaffing van de grondbelasting voor den ongebouwden eigendom.
11. Verlaging der spoorvrachten voor inlandsche land- en tuinbouwproducten.
12 Afschaffing van den zomertijd.

A. POLEN. — Scheepvaart. — De Polska Ageniga Morska heeft een geregelden dienst van Gdynia op Rotterdam geopend. Deze dienst strekt mede om het verkeer tusschen Nederland en het West-Poolsche industrie-gebied zooveel mogelijk te onttrekken aan vreemde spoorwegen.
Den laatsten tijd zijn nog enkele andere diensten Gdynia — Rotterdam ingesteld, mede door ondernemingen, die tot dusver in hoofdzaak verkeer met Danzig onderhielden.
De bovengenoemde is echter de eerste Poolsche onderneming.
De Poolsche regeering verleent o.a. door subsidies steun aan de Poolsche scheepvaart. (Alg. Hbld.)

B. NEDERLAND. — Scheepvaart. — Wij ontleenen aan de N. R. Crt. dat de Roland Linie Aktien Gesellschaft (Agenten: fa. Van Nievelt, Goudriaan & Co.) en de D. G. „Neptun" (Agenten: fa. Wambersie & Zoon) gemeenschappelijk eer, regelmatigen wekelijkschen dienst tusschen Rotterdam en Gdynia, viceversa, onderhouden. De eerste afvaart vond plaats op 23 Januari '32. (Vorig bericht blz. 210 A.)
(Vor. ber. **Nederl. Scheepv.** 178 O.)

C. DUITSCHLAND. — Stillhalte. — De nieuwe overeenkomst in zake de verlenging van de buitenlandsche bankcredieten op korten termijn aan Duitschland, de Duitsche credietovereenkomst 1932, is thans door de meerderheid der Nederlandsche bankcrediteuren onderteekend. Voor de andere bankcrediteuren, welke nog niet onderteekend hebben, blijft de mogelijkheid tot toetreding voorloopig nog open.
(Vorig bericht blz. 185 B.)

D. 'S-GRAVENHAGE. — Financiën. — De gemeenteraad te 's-Gravenhage heeft zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel van B. en W. tot het aangaan van een 5% 6-jarige obligatieleening van f 5.000.000. De leening is verdeeld in stukken van f 1000 en f 500. De koers van uitgifte zal 100% bedragen.

E. ENGELAND. — Invoerrechten. — De volgende artikelen ontleenen wij aan de lijst van artikelen welke vrijgesteld zullen zijn van het algemeene invoerrecht ad 10% van de waarde:
Gemunt en ongemunt goud en zilver, tarwe in korrel, vleesch (rund-, kalfs-, schapen- en lamsvleesch, varkensvleesch, bacon en ham), levende viervoetige dieren, visch door Britsche visschers gevangen met inbegrip van schaaldieren, thee, ruwe katoen, met inbegrip van bewerkte katoenafval, vlas en hennep niet verder gehekeld na gezwingeld en geroot te zijn, koolzaad en lijnzaad, ruwe wol, huiden en vellen, met inbegrip van pelterijen maar geen geitenvellen, zoowel ruw als gedroogd en gezouten, dagbladen en tijdschriften, gedrukte boeken, gedrukte muziek, krantenpapier d.w.z. papier op rollen bevattende niet minder dan 70% mechanische houtpulp en niet minder dan 20 lb. en niet meer dan 25 lb. wegend per riem van 480 vel „double crown" metende 30 bij 20 inch; houtpulp, ruwe rubber, met inbegrip van crêpe, rubber, latex, gutta percha en ruwe balata, ijzererts, mangaanerts, maar niet omvattend chroomerts; ijzerafval en staalafval, pyrieten, tinerts en concentraten, mijnhout, zwavel, minerale calciumfosfaten, niet gezette edelsteenen, radiumsamenstellingen en radiumertsen. Goederen, rechtstreeks geconsigneerd aan een scheepswerf en bestemd om gebruikt te worden voor het bouwen, het herstellen of het opnieuw inrichten van schepen op die werf.
Het vrijgestelde vleesch omvat eetbare afval maar niet vleeschextracten of essences of vleesch geconserveerd in luchtdichte bussen en blikken. (205 L.)

F. NEDERLAND. — Wijziging Drankwet. — In het Staatsblad is een Kon. Besluit afgekondigd, waarbij is bepaald, dat de wet van 26 Nov. 1931, inhoudende bepalingen tot regeling van den kleinhandel in alcoholhoudende dranken, met ingang van 1 April 1932 in werking treedt.
Deze wet zegt o.a., dat onder verkoop van sterken drank wordt verstaan: aflevering van drank, welke voor 15 of meer percenten uit alcohol bestaat, met uitzondering van wijn. Deze verkoop mag alleen krachtens een vergunning geschieden, met dien verstande evenwel, dat buiten de wet valt de verkoop le. boven 10 Liter; 2e. in internationale verkeersmiddelen, mits daarin gelegenheid bestaat warme spijzen te bereiden en te gebruiken en 3e. in militaire cantines. Verder heeft een splitsing plaats tusschen tap- en sluitvergunning; verkoop elders dan ter plaatse mag alleen geschieden in gesloten fleschen en bij hoeveelheden van minstens 1 d.L. Volledige vergunningen welke vóór 1 Mei 1904 zijn verleend, zullen van kracht blijven; sociëteits- en Hôtelvergunningen gelden alleen voor gebruik ter plaatse. Voorts specificeert de wet de bepalingen nopens verleening van verkeersvergunningen en vergunningen boven het maximum en verlof voor zwakalcoholische en alcoholvrije dranken.

G. NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt. — Ter aanvulling en verduidelijking van de in het bericht van den 9 Febr. opgenomen mededeeling in zake de verhooging van het zegelrecht op buitenlandsche effecten, deel uitmakende van de door de regeering voorgestelde nieuwe crisismaatregelen, laten wij hieronder de desbetreffende passage van het wetsontwerp in extenso volgen:
„De hoofdsom van de zegelrechten van buitenlandsche effecten bedraagt resp. voor obligaties en aandeelen 80 ct. en f 1 per f 100 van het kapitaal in het stuk uitgedrukt. Art. 36bis van de Leeningwet 1914, zooals dit artikel gewijzigd is in 1917, zegt, dat „een zoodanig aantal opcenten" geheven wordt, „als gelijk staat met een heffing van twintig centen van iedere honderd gulden".
Tezamen wordt dus geheven voor obligaties f 1 van iedere f 100, derhalve 1% en voor aandeelen f 1.20 van iedere f 100, derhalve 1,2%. Het onderhavig ontwerp maakt hiervan resp. 1,6 en 1,8%, door het laatstgenoemde bedrag van „twintig cent" op te voeren tot 80 cent. De opbrengst van de betrokken opcenten is in 1931 vrij aanzienlijk teruggeloopen en wel tot een bedrag van f 878.000.
In 1930 bedroeg zij nog f 1,5 millioen. Een jaaropbrengst van 7 ton voor de toekomst als basis aannemend, kan de bate van de voorgestelde verhooging worden geraamd op ruim f 2 millioen 's jaars."
(**Vor.** ber. 204 C.; Beurs en Geldmarkt 202 I.)

H. WIJSBEGEERTE. — Bolland herdacht. — Prof. G. J. P. J. Bolland is tien jaren na zijn verscheiden in de aula van de Amsterdamsche Universiteit herdacht. Prof. dr. G. A. van den Bergh van Eijsinga voerde het woord over het onderwerp „Het religieuse in Bolland", waaraan wij het volgende ontleenen:
De indrukken van Bolland's Roomsche opvoeding zijn nooit geheel uitgewischt. De antipathie, die hij bij vrijzinnigen ontmoette, vond haar oorzaak in hun afkeer van wijsgeerig denken. Zijn critiek loste alle dogma's op, veel radicaler dan die der vrijzinnige theologen; maar zoo kwam hij tot de religie van Zuivere Rede. Want deze is niet zonder stichtelijkheid. Hij dacht zich een Christendom der toekomst, door de verstandsverlichting heen, boven de leerstelligheid van de oude kerken eens voor al uit, gezuiverd of vergeestelijkt, waarbij stichtelijke samenkomsten niet achterwege zouden blijven. Hij erkende ten volle het recht van christelijk synibolisme van leervoordracht, hetgeen heel iets anders is dan allegorische exegese van den Bijbel. Van een stichtelijk spreken in dezen geest verwachtte hij een beter onderling begrijpen van rechtzinnigen en vrijzinnigen. Het is geen roemrijke bladzijde uit de geschiedenis onzer vaderlandsche vrijzinnigheid, toen men de wijze van onverdachte, maar weldoordachte vrijzin-

nigheid verloochende. Spr. geeft aanhalingen uit Bolland, die diens vromen zin onmiskenbaar aantoonen. Zoowel door zijn Wereldraadsel ais door zijn Zuivere Rede heen, loopt een gouden draad van vroomheid. Hij heeft ernst van de zonde gemaakt; de grootste zonde was hem die tegen den Heiligen Geest der Waarheid. De wijsbegeerte is hem geen weetje geweest, maar ontroerend weten, begrijpen, niet zonder beleven, overgave aan den goddelijken wil, al had hij van dien wil zuiverder begrip dan de onwijsgeerige geloovigen en al had hij het intuïtief met zijn gevoel gegrepene tot de klaarheid der gedachte omhoog gevoerd.
Dr. Meerum Terwogt sprak ,,Over vergeestelijkte werkelijkheid" en zeide o.a. dat Bolland's taak was om de kiem der menschelijkheid tot rijpheid te brengen, het geestelijke in den mensch te ontwikkelen. Ten slotte werd medegedeeld. dat een Bolland-stichting in het leven was geroepen. (Vorig ber. 81 H.)

A. NEDERLAND. — Tuinbouw. — Aan het Alg. Handelsblad ontleenen wij de volgende exportcijfers (in millioen guldens) van een aantal tuinbouwproducten. Ten aanzien van de éérste post — koolsoorten — wordt opgemerkt, dat opgeteld is de uitvoerwaarde van roode, witte, bloem- en ook spruitkool.

(In millioen guldens)

	1927	1928	1929	1930	1931
Koolsoorten	9.1	15.5	16.1	11.2	7.6
Tomaten	13.6	16.6	16.2	19.0	17.6
Sla	5.8	7.8	6.4	6.8	7.3
Wortelen	2.3	3.1	2.6	1.6	1.7
Komkommer	7.3	8.6	7.3	7.0	5.7
Augurken	0.6	1.5	1.0	0.9	0.5
Ingemaaktegroenten	2.6	2.9	2.0	1.7	1.6
Aardbeien	1.7	2.1	1.3	1.6	1.3
Druiven	2.3	3.2	3.5	3.8	3.1
Vruchtenpulp	6.0	6.6	6.7	5.8	5.5
Bloembollen	39.9	42.7	40.4	46.4	29.2
Snijbloemen	3.0	4.5	5.4	6.4	7.8
Planten en heesters	6.1	6.3	6.6	6.6	4.6

Kool is dus vergeleken bij het ,,vóór-crisisjaar" 1929 gedaald tot beneden de helft en zelfs is het bedrag nog anderhalf millioen gulden lager geweest dan in het in die kringen zoo beruchte jaar 1927.
Ten slotte nog de cijfers voor uien en aardappelen. Wat het laatste product betreft, zijn opgeteld de export-waarde van klei-, zand-, veen- en ook pootaardappelen:

(In millioen guldens)

Uien		Aardapp.	
1927	6.7	1927	28.5
1928	11.7	1928	23.3
1929	7.7	1929	20.2
1930	3.9	1930	18.9
1931	5.5	1931	23.8

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Rede van den **Zweedschen** Minister **Ramel.** — De Zweedsche Minister van Buitenlandsche Zaken, baron Ramel, verklaarde in zijn rede tijdens de algemeene beschouwingen. dat de Zweedsche regeering het ontwerp-conventie der voorbereidend; ontwapeningscommissie slechts als grondslag voor onderhandelingen kon aanvaarden. De Zweedsche regeering eischt vermindering der bewapening tot een minimum, speciaal voor het effectief der geoefende soldaten in de verschillende landen. De methode van vermindering der legerbegrootingen alleen is onvoldoende. Ook het actieve en opgeslagen oorlogsmateriaal dient verminderd te worden, terwijl de chemische wapens en de luchtwapens afgeschaft behooren te worden. (Vorig bericht blz. 209 H.)

C. BOTANIE. — **Internationale** rozenwedstrijd te Rome. — De Gouverneur van Rome heeft een wedstrijd uitgeschreven voor een nieuwe, fraaie variëteit roos en heeft alle bloemenkweekers der wereld uitgenoodigd, daaraan deel te nemen. De stad Rome bezit zelf in het Parco Appia 2000 rozenstruiken, ieder van een andere variëteit.
Behalve Italiaansche deskundigen maken ook ver tegenwoordigers van Vereenigingen van Rozenkweekers uit Frankrijk, Duitschland, Engeland, Luxemburg, Nederland en Amerika deel uit van het comité. (Vorig bericht blz. 206 D.)

13 FEBRUARI 1932

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen.** — Litwinov's rede heeft in Frankrijk een zeer goede pers. Alleen Pertinax in de ,,Echo de Paris" ziet in de rede van Litwinov een groote zwakheid van Sovjet-Rusland, die door Japan in het Verre Oosten wordt uitgebuit.
De Italiaansche pers beoordeelt de reden van Brüning, Litwinov en Sir John Simon van het fascistisch standpunt en dit kan over het algemeen als gunstig beschouwd worden. Tardieu vindt echter in de Italiaansche pers geen instemming. Zelfs harde woorden werden gebezigd. (Vorig bericht blz. 211 B.)
(Vor. ber. **Persuitlatingen** 208 M.)

E. **FRANKRIJK.** — Vrouwenkiesrecht. — De Fransche Kamer heeft aan vrouwen het kiesrecht voor de wetgevende lichamen verleend. Uit protest tegen de aanneming van deze kieswethervorming hebben de beide radicale afgevaardigden, Malvy en Lamoureux, hun functies van voorzitter en rapporteur der financieele commissie neergelegd. Ook de oud-minister van Marine, Leygues (groep Tardieu) en de doyen der Kamer, de links-radicaal Thomson, hebben de zaal vóór de stemming verlaten. De Kamer heeft verder, zonder oppositie, het voorstel aangenomen dat herstemming slechts plaats heeft, indien geen enkele candidaat 25 procent van het aantal uitgebrachte stemmen op zich heeft vereenigd.

F. VATICAAN. — Herdenking van het tienjarig kroningsfeest van den Paus. — Paus Pius XI heeft zijn intocht gehouden in de Sint Pieterskerk om deel te nemen aan de Mis, die ter gelegenheid van zijn tienjarig kroningsfeest werd gecelebreerd door Kardinaal Locatelli, den eersten Kardinaal die door Pius XI gecreëerd werd.

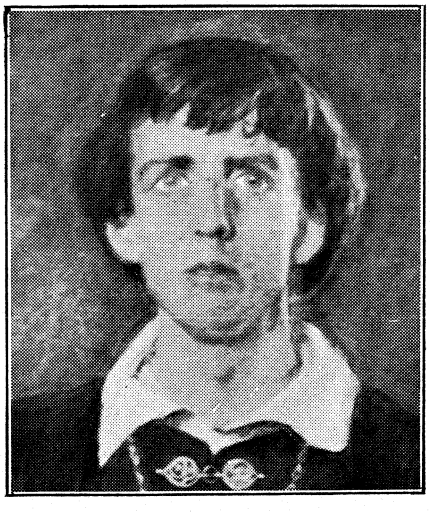
Paus Pius XI.

Na de Mis begaf de Paus zich, omgeven door den plechtigen stoet, tot achter het confessie-altaar. Hier hield de Paus een korte toespraak.
Omgeven door zijn kardinalen wekte hij de geloovigen van de geheele wereld op om zich te vereenigen met de gebeden, die hij tot den Almachtige zou richten met het oog op de gevaren en moeilijkheden

waaraan alle naties en de geheele menschheid thans zijn blootgesteld. Ook zou hij bidden voor den algemeenen vrede.

A. NEDERLAND. — Geestelijk leven. — Door het Hoofdbestuur van Kerk en Vrede is een protest gericht tot de regeering van Japan en tot den Japanschen Gevolmachtigden Minister en Euitengewoncn Gezant te 's-Gravenhage in zake het Chineesch-Japansch conflict. In dit protest wordt oa. een dringend beroep op het Japansche volk gedaan om niet langer te dulden, dat hun medemenschen in China op zulk een gruwelijke wijze worden behandeld.
(Vorig bericht blz. 207 **A.**)

B. EDUARD **VERKADE.** — 25-jarig jubileum. — Eduard Verkade, die dezer dagen een tournee door het land onderneemt met voorstellingen van ,,Lui" van Alfred Savoir, viert daarmede zijn 25-jarig jubileum als acteur-regisseur.
Na in 1907 gedebuteerd te hebben bij de Kon. Ver. Het Nederl. Tooneel, richtte hij al spoedig (eerst in samenwerking met Willem Royaards, daarna alleen) zelf een gezelschap op. teneinde zijn zienswijzen en vernieuwingsplannen te kunnen verwezenlijken.
Deze onderneming ,,Die Haghespelers", waarin vele jongeren zich vormden en ontwikkelden, bracht ons uitmuntende vertooningen van stukken, meerendeels ontleend aan het Engelsche repertoire Klassieken als Sheridan en Shakespeare (Brutus, Romeo, Macbeth, Hamlet gelden als persoonlijke successen van den jubilaris), hadden zijn speciale voorliefde. V-rkade kan het zich als verdienste aanrekenen, medegewerkt te hebben het tooneel in Holland op hooger peil te brengen.
Tevens valt te wijzen op zijn oorspronkelijkheid. Waar hier te lande opvoeringen van stukken uit den vreemde veelal copieën zijn naar voorbeelden van beroemde buitenlandsche regisseurs, heeft de spelleider zijn welslagen te danken aan eigen smaak en artisticiteit.

Eduard Verkade.

C. NEDERLAND. — Zuiderzee-steunwet. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp in zake de uitvoering van de Zuiderzee-steunwet zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

D. NEDERLAND. — Staatsfinanciën. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot het aangaan van een of meer leeningen ten laste van het rijk tot een maximum van f 200 millioen, aangenomen. (72 B.)

E. NEDERLAND. — Intern. Economische **Samenwerking.** — De heeren mr. J. W. Beijen, dr. H. Colijn, prof. mr. G. W. J. Eruins, F. H. Fentener van Vlissingen, ir. A Groothoff, prof. dr. ir. H. C. J. H. Gelissen, prof Th. Limperg, prof. mr. E. M. Meyers, dr. F. M. Wibaut en mr. J. Gerritsz hebben een brief gericht tot den voorzitter van de Nederlandsche Organisatie van de Internationale Kamer van Koophandel te 's-Gravenhage, waarin o.a. geschreven wordt, dat een groote invloed ten goede zou kunnen uitgeoefend worden, wanneer deskundigen, die los van regeeringsinvloeden staan, tezamen kwamen en bepaalde vraagstukken van internationale samenwerking op economisch gebied onder de oogen zagen en concrete plannen zouden ontwerpen.
Als vraagstukken, die aldus in oogenschouw konden genomen-worden, komen onder meer in aanmerkirg:
a. Internationale regeling van het valuta-vraagstuk.
a. Internationale regeling der contingenteering van verschillende stapelproducten.
c. Organisatie van den directen ruil tusschen staten.
d. Internationale regeling van het vervoer met bepaalde verkeersmiddelen.
Zij meenen, dat het ontwerpen van zoodanige plannen en regelingen of het hiertoe bijeenroepen van commissies van deskundigen, bij uitstek op den weg ligt van de Internationale Kamer van Koophandel.

F. NEDERLAND. — Arbeidstijd in de Textielindustrie. — De Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid publiceert het volgende:
Beschikkende op een verzoek van de Ned. R.-K. Vereeniging van Werkgevers in de Textielnijverheid te Tilburg, den Ned. R.-K. Textielarbeidersbond ,,St. Lambertus" te Utrecht, den Ned. Chr. Textielarbeidersbond ,,Unitas" te Utrecht, en den Alg. Ned. Bond van Textielarbeiders ,,De Eendracht" te Amsterdam daartoe strekkende, dat in de textielfabrieken van werkgevers, aangesloten bij eerstgenoemde vereeniging, arbeid mag worden verricht in afwijking van het bepaalde in art. 24 der Arbeidswet 1919; heeft de gevraagde vergunning voor het tijdvak van 1 Jan. 1932 tot en met 31 December 1932 verleend onder de volgende voorwaarden:
1. dat arbeiders beneden 16 jaar niet langer arbaid verrichten dan 9½ uur per dag en 48 uur per week en arbeiders van 16 jaar en ouder niet langer dan 9½ uur per dag en 53 uur per week;
2. dat de arbeiders, ten aanzien van wie van deze vergunning gebruik wordt gemaakt, op ten hoogste 65 dagen, vallende in ten hoogste 16 weken, overeenkomstig het bepaalde onder 1 arbeid verrichten;
3. dat in genoemd tijdvak een arbeider van 16 jaar of ouder niet langer arbeid verricht dan 2500 uren;
4. dat — tenzij krachtens het Werktijdenbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1923 ruimere tijdgrenzen zijn toegestaan — de arbeidstijd in zijn geheel is gelegen tusschen 7 uur des voormiddags en 6 uur des namiddags, of, indien langer dan 8½ uur per dag en 48 uur per week wordt gewerkt, tusschen 7 uur des voormiddags en 7 uur des namiddag~.
(Vorig bericht blz. 188 A.)

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Zalueta. — Ook de Spaansche Minister van Buitenlandsche Zaken, Zalueta, gaf ter conferentie grootendeels een resumé der voorstellen van de andere mogendheden. Hij meende echter, dat zonder deelneming van de Vereenigde Staten en Sovjet-Rusland ontwapening ondenkbaar is. De diepste oorzaken van den oorlog lagen op economisch gebied. Derhalve moeten thans in de eerste plaats de economische moeilijkheden worden opgelost.

Rede van **Benesj.** — De rede door Benesj, Minister van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, ter ontwapeningsconferentie uitgesproken, was vooral bedoeld om te verklaren, dat hij zich bij het Fran-

sche standpunt aansloot, doch motiveerde nauwkeuriger den Tsjecho-Slowaakschen eisch van een internationaal veiligheidssysteem als eenige waarborg voor de bescherming der kleine staten.
Principieel staat de regeering van Tsjecho-Slowakije afwijzend tegenover het ontwerp-conventie van den Volkenbond in zijn geheel. Zij stelt echter verschillende wijzigingen voor, o.a. het vaststellen van een duidelijke beperking der bewapening, doelmatige controle op de wapenfabricage en den handel in wapenen, verbod van den chemischen en bacteriologischen oorlog en van luchtaanvallen op de burgerbevolking en ontwikkeling van een systeem van sancties tegen degenen, die gebruik maken van de verboden oorlogsmiddelen.

Rede van den **Deenschen** Minister **Munch.** — De Deensche Minister van Buitenlandsche Zaken, Dr. Munch, sprak ter ontwapeningsconferentie in den geest van zijn voorgangers. Hij besloot zijn korte rede met er op te wijzen, dat wanneer de staatslieden inderdaad den wil hadden om tot een resultaat te komen, zij de technische moeilijkheden ook zouden weten te overwinnen.

Résumé der reden van de 7 groote mogendheden. — Alle zeven groote mogendheden hebben zich tegen de chemische-, gas- en bacteriologische oorlogvoering uitgesproken, terwijl nationale veiligheid gepaard met internationale beperking van bewapening op den voorgrond treden. (Vorig bericht blz. 211 D.)

14 FEBRUARI 1932

A. **CHARLES LE GOFFIC.** — De voornaamste Bretonsche schrijver en lid van de Académie française, Charles le Goffic, is plotseling overleden. Als dichter gevoelde hij zich vooral tot de mystiek der legenden van zijn geboortestreek aangetrokken. Hij verwierf een grooten naam met zijn „Littérature française aux XIXe et XXe siècles".

B. NEDERLAND. — Zoutindustrie. — Nederland gebruikt 80000.000 K.G. zout per jaar, waarvan 56.000.000 K.G. door de Boekelosche Zoutindustrie wordt geleverd. Het znu weinig moeite kosten de capaciteit zoodanig op te voeren, dat Nederland geen korreltje zout uit het buitenland behoefde te betrekken.

C. **HERSTELVRAAGSTUK.** — Uitstel tot Juni 1932. — De regeeringen van Frankrijk, Duitschland, Groot-Brittannië, Italië, Japan en België hebben van het rapport van de Bazeler deskundigen — onmacht van Duitschland om schadevergoeding te betalen — kennis genomen. Zij zijn overeengekomen den overigen betrokken regeeringen het uitstel van de Conferentie van Lausanne tot Juni 1932 aan te bevelen.
(Vorig bericht blz. 180 L.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Reden van de vertegenwoordigers van Canada, Letland, Hongarije en China. — Ter ontwapeningsconferentie voerden verder het woord:
Voor Canada: Minister Perley. — Zijn regeering staat op het standpunt, dat de beperking van de bewapeningen op zichzelf reeds een bron van veiligheid kan zijn.
Voor Letland: Minister Zarini. — Namens zijn regeering deelde deze mede, dat hij met de Fransche voorstellen in zake het internationale leger, volkomen arcoord gaat.
Voor Hongarije: Graaf Apponyi. — Hij kantte zich tegen de Fransche voorstellen en meent, dat Hongarije in dezelfde positie als Duitschland verkeert.
Voor China: Dr. Yen. — Zijn redevoering draaide hoofdzakelijk om de gebeurtenissen in Oost-Azië.
(Vorig bericht blz. 212 G.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Recapitulatie van 16 October 1931—9 Februari 1932. — Deelneming der Argentijnsche regeering (83 E.). Duitschlands standpunt (102 G.). Engelsche delegatie (121 L.). Standpunt van Japan (132 G.). Vergelijkende bewapeningsuitgaven (136 E.). Duitschlands delegatie (137 L.). Amerika's delegatie (142 A.). Verklaring van de Ver. Stateri (158 A.). Standpunt van de Ver. Staten (159 D.). Engelsche delegatie onder leiding van MacDonald (165 B.). Tardieu leider der Fransche delegatie (173 D.). Stimson leider der Amerikaansche delegatie (175 H.). Sovjetdelegatie (176 G.). Rede van Henderson (195 F.). Vervolg rede Henderson (197 A . Persuitlatingen (198 P). Fransch voorstel (201 H.). Petities (202 E.). Persuitlatingen nopens Tardieii's memorandum (202 H.). Engelsche voorstellen (203 G.). Nadere verklaring van Tardieu (204 B.). Rede van Dr. Brüning (204 F.). Voorstel van Amerika (204 G.). (V. b. 213 D.)

F. **FINLAND.** — Drankverbod. — Wij ontleenen aan het Finsche tijdschrift „Suomi" bijzonderheden omtrent de afschaffing van het drankverbod die op den 1sten April 1932 in werking zal treden. Het eigenaardige geval doet zich in Finland voor, dat de afschaffing van het drankverbod het land in dezelfde mate in beroering brengt als 13 jaren geleden het tot wet worden van het drankverbod. Voorts wordt groote verbazing uitgesproken over het feit, dat op 171 dagen van het jaar, waaronder de kerstweek, de Paaschweek en de dagen voor en na zon- en feestdagen, geen alcohol mag worden verkocht. (187 @)
(Suomi Helsinki)

H. MALTA. — In 1930 werd Malta in beroering gebracht door het conflict tusschen Lord Strickland, den vroegeren gouverneur van dit eiland, en de geestelijkheid. In de conclusies, waartoe de Engelsche regeeringscommissie is gekomen in verband met dit conflict, wordt Lord Strickland wegens zijn agressief optreden, ernstig berispt.

I. VOLKENBOND. — **Memel.** — De Volkenbond behandelde het geschil tusschen Duitschland en Litauen in zake Memel. De Duitsche regeering had vier eischen geformuieerd:
1. Nietigverklaring van alle door de Litausche regeering gedurende de laatste gebeurtenissen te Memel genomen maatregelen.
2. Directe afzetting van het door de Litausche regeering gevormde directorium en herstel van het voormalige constitutioneele directorium.
3. Een officieele verklaring der regeering van Litauen, dat in de toekomst de Memelconventie en het Memelstatuut streng in acht zullen worden genomen.
4. Directe afzetting van gouverneur Merkys.
Na heftige debatten tusschen den Duitschen gedelegeerde von Büluw en den Litauschen minister van Buitenlandsche Zaken Zaunius, besloot de raad bet rapport van den heer Colban, rapporteur in deze zaak, af te wachten. De Volkenbondsraad zal dan volgens de procedure van art. 17 van de Conventie van Memel zijn opinie in deze kwestie uitspreken.
(Vorig bericht blz. 204 D.)

K. COSMOGRAPHIE. — De magnetische activiteit was gedurende 1931 belangrijk minder dan in 1930. Er waren slechts 7 groote storingen tegen 23 in 1930. De werking van de zon, die gedurende 1926—1929 maximaal was, liep gedurende de volgende twee jaren snel terug; het gemiddelde oppervlak van de zonnevlekken was in 1931 slechts het 5e gedeelte van dat van 1928, het jaar met 't grootste gemiddelde van de huidige 11-jarige periode. (Observatory)

L. ERFELIJKHEIDSLEER EN EUGENESE. — Voordracht van Prof. E. Fischer uit Berlijn. — Eugenese is een wetenschap, die voor haar toepassing kennis der erfelijkheidsleer vereischt. Ten behoeve

van den mensch beschikt men hiertoe over toegepaste botanische en zoölogische erfelijkheidsleer en de tweelingspathologie.
Men neemt thans het bestaan van erffactoren aan, vermoedelijk chemische factoren, die beschadigd kunnen worden of kunnen ontbreken (organisatoren), waardoor in sommige gevallen het leven onmogelijk wordt (letaal- en semi-letaalfactoren), in andere gevallen misvormingen optreden, die vroeger ten onrechte aan afsnoering door amnionstrengen werden toegeschreven. Soms zijn deze misvormingen familiair (erfelijke defectmutaties). Behalve de bekende morphologische moeten er nog vele onbekende physiologische en psychologische erffactoren bestaan.
Hoe de defectmutaties ontstaan weten wij evenmin als hoe de verschillende rassen zich ontwikkelen. Wèl is bekend, dat bij dieren door bestraling met bepaalde golflengten pathologische mutaties kunnen worden verkregen. Hiervan is gebruik gemaakt ter tijdelijke sterilisatie van vrouwen, waarvan men in Duitschland echter begint terug te komen.
Niet alle erfelijk overgedragen kenmerken manifesteeren zich in gelijke mate; uitwendige (b.v. temperatuur) en inwendige factoren hebben hierop invloed.
Bij het systematische onderzoek van alle te Berlijn geboren tweelingen is Prof. Fischer gebleken, dat de bloedgroepen bij ééneiige tweelingen steeds gelijk waren, bij tweeëiige voor de helft gelijk, voor de helft ongelijk. Van 50 ééneiige tweelingen, bij een waarvan zich reeds tuberculose had geopenbaard, waren verder 48 beiden tuberculeus, van 90 tweeeiige de helft (bevestiging van de veronderstelling omtrent de erfelijkheid van de dispositie voor tuberculose).
Ook zijn onderzoekingen ingesteld met betrekking tot crimineele en psychisch abnormale tweelingen. Zal het, gezien het manifestatievraagstuk, in de toekomst mogelijk zijn, de manifestatie van geestesziekten te voorkomen?
Ten slotte wees Prof. Fischer op de snelle daling van 't aantal geboorten in alle landen, Duitschland voorop, waarbij juist de betere elementen worden getroffen. In alle standen planten in erfelijkheidsopzicht de slechtere elementen zich thans sneller voort dan de betere. Hier ligt een taak voor de eugenisten, want de familie en de van erfelijkheidsstandpunt gezonde familie is de grondslag van een volk en van een gezond volk.

A. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Japan** weigert met China te **Shanghai** te onderhandelen. — De Japansche zaakgelastigde te Shanghai heeft verklaard, dat zijn regeering weigert in onderhandeling te treden met de vertegenwoordigers van de Chineesche autoriteiten te Shanghai. Alleen het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Tokio zal eventueele voorstellen in zake de regeling van de Japansch-Chineesche geschillen in overweging nemen. Aangezien de Chineesche regeering geen tijd heeft gevonden zich met Japan te verstaan, kunnen de Japansche militaire operaties te Shanghai op het oogenblik niet worden gestaakt. (V. b. **209** C).

B. BANKEN IN **MOEILIJKHEDEN.** — **Amstelbank.** — De bewindvoerders van de Amstelbank deelen in hun drieinaandelijksch rapport mede, dat zij tot dusver een bedrag van f 11.300.000 hebben ontvangen. Zij vreezen, dat de afwikkeling van den boedel verder ook slechts in een uiterst langzaam tempo zal kunnen plaats vinden. Met aandrang meenen de bewindvoerders hun aanbeveling aan crediteuren te moeten herhalen het niet tot een faillissement te laten komen. Het Bankhaus S. M. v. Rothschild te Weenen zal van alle crediteuren beneden f 3000 hun vorderingen overnemen en terstond ten volle voldoen. Verder zal deze bank aan particuliere deposanten van bedragen boven f 3000 een zeker percentage, onder speciale voorwaarden, uitbetalen. (V. b. 69 I).

C. **CHINA.** — De president van de Chineesche republiek heeft generaal Feng tot Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd. (Vorig b. blz. **188** E).

D. FRANKRIJK. — Handelsverdragen. — Frankrijk heeft de verdragen van 1922 en 1928, waarbij de handelsbetrekkingen tusschen Frankrijk en Italië zijn geregeld, opgezegd. Op 15 Febr. zullen te Rome onderhandelingen over het sluiten van een nieuw handelsverdrag geopend worden.

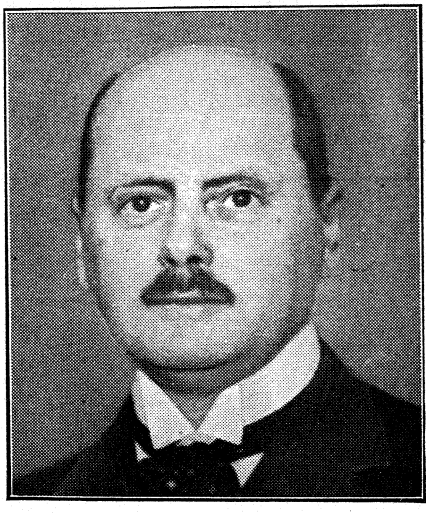
E. VOETBAL. — Voor het eerst sinds 2 Mei 1926 heeft het Nederlandsche voetbalelftal, dat met 2 invallers n.l. Odijk en Van der Broek, welke resp. voor Van der Meulen en Adam invielen, speelde, op eigen grond de meerderheid der Belgen moeten erkennen: met 3—2 werd de Oranjeploeg geslagen. België nam in de eerste speelhelft de leiding, doch nog voor de rust kon Nederland gelijk maken. In de tweede helft bracht Van Nellen den stand op 2—1, die gehandhaafd bleef tot de fatale laatste vijf minuten van den strijd: de voorsprong ging verloren en werd omgezet in een 2—3 achterstand, waarmede het einde kwam. (Vorig bericht blz. **199** D).

15 FEBRUARI **1932**

F. **DUITSCHLAND.** — Rijkspresidentschap. — Rijkspresident Von Hindenburg heeft besloten zich opnieuw candidaat te laten stellen voor het rijkspresidentschap. Hindenburg motiveert zijn besluit o.a. als volgt:
„Na rijpelijke overweging heb ik besloten een nieuwe candidatuur te aanvaarden en het feit, dat het verzoek uit alle kringen des volks tot mij gericht is, heeft die aanvaarding tot een soort plicht voor mij gemaakt. Bij herkiezing zal ik al mijn krachten ter beschikking blijven stellen van het vaderland. Mocht ik niet worden herkozen, dan blijft mij in elk geval het verwijt bespaard, dat ik mijn post op een der moeilijkste oogenblikken verlaten heb.
(Vorig bericht blz. **172** B).

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — **Rede van** Minister Beelaerts van Blokland. — Minister Beelaorts van Blokland heeft het Nederlandsche standpunt ter ontwapeningsconferentie toegelicht en begon dadelijk in herinnering te brengen, dat het werk van de Conferentie eigenlijk een voortzetting is van de Haagsche Vredesconferenties van 1899 en 1907. De verdienste van deze conferenties is geweest het Internationale Hof van Arbitrage in het leven te roepen, echter zijn zij op het punt van bewapeningsvermindering een volkomen mislukking geworden.
Minister Beelaerts acht het onjuist te zeggen, dat het geslacht dat den oorlog beleefd heeft reeds begint te verdwijnen. Integendeel! Zij, die den oorlog hebben beleefd, beginnen juist thans op ieder gebied leidende posities in te nemen. De millioenen vrouwen, die de petitie onderteekend hebben, herinneren zich den oorlog ook nog. Minister Beelaerts ksn dan ook niet gelooven, dat de vooruitzichten der ontwapening thans niet verbeterd zijn. Niettemin zullen de staten, thans evenmin als in 1899, tot bewapeningsvermindering bereid zijn, als zij niet overtuigd zijn hun veiligheid daardoor niet in gevaar te brengen. Het bestaan van den Volkenbond, de internationale rechtspraak, het pact van Kellogg en andere verdragen hebben de veiligheid versterkt. Al hebben de gebeurtenissen in het Verre Oosten ook aangetoond, dat de Volkenbond niet in staat is steeds, onder alle omstandigheden, geweld te verhinderen, een gevoel van pessimisme zou toch niet gerechtvaardigd zijn.
Minister Beelaerts herinnerde er vervolgens aan, dat het Fransche denkbeeld van de schepping van een permanente internationale politiemacht reeds voor 1914 door prof. van Vollenhoven in Nederlana was bepleit. De Nederlandsche delegatie is bereid te on-

derzoeken of dit denkbeeld thans meer kans van verwezenlijking heeft.
Tegenover hen, die aandringen op uitbreiding van de sanctiebepalingen wees de Minister er op, dat deze wenschen alleen dan zullen kunnen vervuld worden, indien gelijktijdig een belangrijke vermindering van bewapening zal tot stand komen. De Minister drong er nogmaals op aan, dat ook het personeel der landmacht een onderwerp van vermin-derirg van bewapening zal worden en dat tevens een voldoende publiciteit in zake de bewapening zal worden verzekerd.
Minister Beelaerts stelde de volgende bepalingen van de Nederlandsche regeering voor:

Beelaerts van Blokland.

1. Verbod van die soorten van oorlogstuig, die speciaal voor aanvalsdoeleinden dienen, doch zelfs ook als zij voor verdediging gebruikt worden en een buitengewoon vernielende werking hebben.
2. Humaniseering van den oorlog door een volstrekt verbod van den chemischen oorlog en zelfs van voorbereiding daartoe.
3. De burgerbevolking moet tegen bommenwerpen uit de lucht beschermd worden.
4. Verbod van het gebruik in volle zee van automatische contactmijnen.
De Minister gaf evenwel toe, dat de conferentie een mislukking zal zijn, indien alleen humaniseering van den oorlog er uit zal voortspruiten.
Aan het slot van zijn rede verklaarde de Minister, dat de gehouden redevoeringen wel wat licht in de duisternis hebben doen doorstralen. Een algemeen verlangen naar resultaten is gebleken. Het werk in de commissies zal thans moeten toonen, of de hoop op resultaten zal kunnen worden vervuld.
De Nederlandsche regeering is bereid tot iedere conventie mede te werken, die een einde zal maken aan den noodlottigen bewapeningswedloop en die den drukkenden last van de militaire uitgaven zal verminderen.
De Nederlandsche regeering is ook bereid iedere verplichting op zich te nemen, in zake hst verbod van aanvalswapenen en van bescherming van de niet-strijdende bevolking. De Nederlandsche delegatie zal medewerken vol toewijding en vasten wil, om de conferentie te doen slagen.

Reden van de gedelegeerden van Turkije, Noorwegen en Portugal:
De Turksche Minister, **Tewfik** Roesjdi bei, was het met de Fransche voorstellen ter ontwapeningsconferentie eens.

De **Noorsche** Minister, **Colban,** drong op groote vermindering van de nationale bewapening aan.
De Portugeesche **Minister,** Branco, uitte instemming met het ontwerp-conventie Loudon. (V. b. **213** E).

A. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Pondenleeningen. — Aan de Mem. van Antw. over de begrooting van Nederl.-Indië voor **1932** ontleenen wij betreffende de mededeelingen in zake de pondentransactie met de Nederl. Bank en de Javasche Bank nog het volgende:
De Minister deelt het gevoelen der leden, die met eenige verbazing kennis hadden genomen van de actie van net comité ter behartiging van de belangen van houders der Nederl.-Indische pondenobligaties. Gaarne geeft hij de verzekering, dat aan dat comité of aan de houders der bedoelde obligaties geenerlei toezeggingen zijn of zullen worden gedaan **(160 M).**
(Vorig bericht Ned. Bank **130 G).**

B. ZWEDEN. — Bankwezen. — Thans hebben **24** Zweedsche banken reeds hun jaarverslag over **1931** gepubliceerd en alle toonen goede resultaten en geconsolideerde posities aan. De **4** groote banken oehaalden alle een hoogere winst dan in **1930.** Skandinaviska Kredit Aktiebolaget schrijft van de kr. **22.7** millioen winst **11.7** mill. af en verlaagt het dividend van **12,7%** tot **10,6%.** Svenska Handelsbanken had **17.6** millioen winst en schrijft daarvan **5.3** mill. af maar handhaaft het dividend van **12%.** Ook Stockholm Enskilda Bank declareert een onveranderd dividend van **15%** en schrijft van de **16.1** millioen winst 8.5 mill. kr. af. Göteborgs Bank, die **8.5** millioen winst behaalde en **3.8** millioen afschrijft, declareert een dividend van 8% (v. j. **10.6%).** Deze **4** groote banken behaalden dus totaal **63.8** millioen kr. winst en schrijven **29.3** millioen af.
De Stockholms Intecknings Garanti Aktiebolag, zag haar winst van **3.8** millioen onveranderd en declareert een ongewijzigd dividend van 15%.
Alle **24** Zweedsche banken tezamen boekten een winst van kr. **94** millioen en schrijven in totaal **47** mill. af. Slechts **6** instellingen verlagen het dividend, **2** verhoogen het en de rest laat het ongewijzigd. (Hbld.)

C. DENEMARKEN. — Loonconflict. — De Deensche werkgevers, die een loonsverlaging van **20%** eischten en van plan waren **100.000** arbeiders uit te sluiten, hebben in overeenstemming met de werknemers, net arbitrage-voorstel van den staatsbemiddelaar aanvaard. Volgens dit voorstel worden de huidige loonovereenkomsten in de Deensche industrie voorloopig met één jaar verlengd.

D. ZWEDEN, — In- en Uitvoer. — De Zweedsche export is in **1931** met Kr. **423** millioen tot **1.127,4** millioen Kr., de import met Kr. **222.8** millioen tot **1.439,4** millioen Kr. verminderd. Het importsurplus, dat in **1930 111** millioen bedroeg, is over het vorige jaar gestegen tot **311** millioen.

E. **COSTA RICA.** — Regeering. — In Costa Rica is een opstand uitgebroken. De vice-president en de Minister van Financiën zijn ontvoerd. De president der republiek en de overige ministers zijn gevlucht

F. SPECTRAALLIJNEN. — Prof. P. Zeeman deed, mede uit naam van de heeren J. H. Gisolf en T. L. de Bruin, in de afdeeling voor wis- en natuurkunde van de Akademie een mededeeling over „Magnetische splitsing en kernmoment van Rhenium". (Laboratorium „Physica" te Amsterdam.)
Vele spectraallijnen blijken bij ontleding met een machtigen spectroskoop niet enkelvoudig te zijn, maar uit verscheidene zeer dicht bij elkaar liggende lijnen te bestaan.
De lijnen van het kwik en van het mangaan zijn een bekend voorbeeld van het verschijnsel der hyperfijnstructuur. Ook bij lichte en eveneens bij zware elementen komt het verschijnsel voor, en al die

„satellieten", zooals men zich vroeger wel uitdrukte, liggen binnen een klein onderdeel van een Angström-eenheid verspreid.

Ter verklaring der hyperfijnstructuur heeft men al vroeg aan een invloed der isotopie gedacht. We stellen ons het atoom voor als bestaande uit een kern met daaromheen loopende electronen. De kern bevat het grootste deel van de massa van het atoom. Een massaverschil der isotopen zou een verandering in de toebehoorende spectra teweeg kunnen brengen, maar een schatting leert, dat de verandering der spectra onmerkbaar moet zijn.

Men kan ook de onderstelling invoeren, dat onder den invloed van voorbijvliegende electronen de kernen gepolariseerd worden en wel bij de verschillende isotopen op verschillende wijzen. Met behulp van de magnetische splitsing (Zeeman-effect) kan men nu beslissen of de genoemde beschouwing doorgaat. De afzonderlijke lijnen der hyperfijnstructuur moeten dan zuivere anomale splitsing vertoonen, maar de degeneratie der splitsing, bekend als Paschen-Back-effect, kan niet optreden daar de afzonderlijke lijnen van verschillende atomen afkomstig zijn. Neon is een voorbeeld dat hier genoemd moet worden.

Geheel anders is het geval bij bismuth, waarbij geen isotopen bestaan, en dat toch fijnstructuur vertoont. In dit geval kan de hyperfijnstructuur optreden door de wisselwerking tusschen de electronenringen en een roteerende kern, die door haar rotatie een magnetisch moment en een mechanisch moment (het kernmoment) bezit. Door Pauli is het eerst deze hypothese voor de hyperfijnstructuur opgesteld. Goudsmit heeft op grond van de hypothese van Pauli over het kernmoment de theorie der splitsing van de bismuth-lijnen ontwikkeld en hij is door proeven met Back het eerst er in geslaagd de waarde van het moment van de bismuthkern te meten. In gebruikelijke eenheden werd de waarde 9/2 gevonden.

Het spectrum van rhenium is in den laatsten tijd in het Amsterdamsche laboratorium „Physica" onderzocht. (Het atoomnummer van rhenium is 75, de isotopen 185 en 187 komen in de verhouding 1.62 tot 1 voor.) De hyperfijnstructuur en de magnetische splitsing zijn bij een groep sterke lijnen met een groot tralie met een kromtestraal van 6 meter opgenomen.

Uit de fijnstructuur van de rheniumlijnen kon in de gebruikelijke eenheden voor het kernmoment de waarde 5/2 worden afgeleid.

Geheel in overeenstemming met deze uitkomst is de figuur, die door de magnetische splitsing voor den dag komt. Ieder der componenten van het anomale Zeeman-effect moet door de beweging van de kern in zes hyperfijne componenten uiteenvallen, voor het geval het kernmoment 5/2 is. Door de proeven in een magnetisch veld van 38.900 gauss, werd deze verwachting bevestigd.

De natuurlijke fijnstructuur in het spectrum en de magnetische splitsing geven: onafhankelijk van elkaar, voor beide rhenium-isotopen de waarde 5/2. Het is zeker merkwaardig, dat de magnetische splitsing der spectraallijnen ons veroorlooft aan den eenen kant te meten het mechanische moment van de buitengewoon kleine kern van een atoom en aan den anderen kant te bepalen de veldsterkten in die fornuizen van het heelal, die wij als zonnevlekken aanduiden.

De Telegraaf.

16 FEBRUARI 1932

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De Geheime Raad te Tokio, onder voorzitterschap van den Japanschen eersten Minister Inoekai en in tegenwoordigheid van de chefs van den generalen staf van leger en vloot, heeft de politiek van de Japansche regeering tegenover China goedgekeurd. (214 **A**).

B. NEDERLAND. — **Exportcredietverzekering.** — De Minister van Financiën brengt de volgende algemeene bepalingen betreffende exportcredietverzekeringen ter algemeene kennis.

Art. **1.** In het belang van de opvoering van werkgelegenheid hier te lande, kan, met inachtneming van nader voor ieder geval op zichzelf, of voor groepen van gevallen, algemeen te stellen voorwaarden, aan daartoe bij deze of latere beschikkingen toegelaten credietverzekeringmaatschappij, de gelegenheid worden opengesteld om tegen betaling eener premie export-credietverzekeringen ten behoeve van hier te lande gevestigde ondernemingen bij den staat met behoud van een deel als eigen risico, zoowel voor de onderneming als in den regel voor de credietverzekeringinaatschappij, te herverzekeren, ten einde deze onderneming in staat te stellen, betrekkingen met het buitenland te behouden, te herwinnen of te verkrijgen.

Art. *2.* De voorwaarden tot toelating van een credietverzekeringmaatschappij zullen bij afzonderlijke overeenkomst tusschen den Minister van Financiën namens den staat en de credietverzekeringmaatschappij worden geregeld.

Art. 3. Als credietverzekeringmaatschappij, zoonls bedoeld bij art. 1, wordt bij deze tot wederopzegging toegelaten de Nederlandsche Crediet-Verzekering Maatschappij N.V. te Amsterdam (C.), Keizersgracht 250.

Art. 4. Ondernemingen, die een exportcredietverzekering met herverzekering door den staat bij een credietverzekeringmaatschappij wenschen af te sluiten, moeten zich daartoe wenden tot de Rijkscommissie van advies voor export-credietgaranties te Amsterdam (C.), Rokin 127, of tot een der toegelaten credietverzekeringinaatschappijen. De credietverzekering zelve zal tusschen de onderneming en de credietverzekeringmaatschappij worden afgesloten onder voorwaarden, welke in de gebruikelijke polis der credietverzekeringmaatschappij vervat zijn, behoudens noodig of wenschelijk blijkende afwijkingen.

Art. 5. De geheele handeling van de export-credietverzekering, de schaderegeling en de uitbetaling van de schadevergoeding geschiedt uitsluitend door de zorgen van de credietverzekeringmaatschappij, in zooverre als daarvan niet in de overeenkomst betreffende de toelating wordt afgeweken.

C. SCHAAKWEDSTRIJD TE LONDEN. — Eindresultaat. — Dr. A. Aljechin 9 punten (1e prijs); S. Flohr 8 pnt. (2e prijs); I. Kashdan en Sultan Khan 7½ pnt. elk (samen derde en vierde prijs); G. Maroczy en Dr. S. Tartakower 6 pnt.; G. Koltanowski 5 pnt.; Miss Menchik 4½ pnt.; Sir G. A. Thomas en P. C. Milner-Barry 3½ pnt. elk; V. Buerger 3 pnt.; W. Winter 2½ pnt.

Premier **Reserves** Tournameiit. — Eindstand: **A. G.** Conde en R. Schadle elk 8½ pnt. (1e en 2e prijs); H. Goloinbek 8 pnt. (3e prijs); H. Saunders 6½ pnt. (4e prijs); H. Brown 6 pnt.; Dr. Basalvi, H. H. Colle en A. Schmaus 5 pnt. elk; M. A. Sutherland 4½ pnt.; J. Strachstein 3½ pnt.; P. W. Sergeant 3 pnt.; *C.* Maxwell 1½ pnt.

Dames. — Eindstand: Mrs. Stevenson 9½ pnt. (1e prijs); Mrs. Holloway 8 pnt. (2e prijs); Miss Andrews 7 pnt. (3e prijs); Miss Hooke, Miss *O.* Menchik en Mrs. Wheelwrights elk 6½ pnt. (samen 4e prijs); Miss Crum en Mrs. Pattison 5½ pnt. elk; Miss Brown 4½ pnt.; Mrs. James 4 pnt.; Miss Austin 2½ pnt. en Miss Harrison 0. (V. b. **188 I**).

A. **NATIONAAL CRISPS-COMITE.** — Rede van H. K. N. Prinses Juliana. — Wij maken alsnog melding van de rede, door H. K. H. Prinses Juliana, die het initiatief heeft genomen tot de oprichting van het Nationaal Crisis-Comité, bij de installatie van dat Comité, op 23 November 1931 in de Trèves-Zaal te 's-Gravenhage gehouden.

Bij deze gelegenheid deelde verder de voorzitter van het Comité, Jhr. van Citters, mede, van den Minister van Binnenlandsche Zaken bericht te hebben ontvangen, dat de Regeering bereid is, gedurende het eerste jaar een bedrag van *f* 750.000 ter beschikking van het Comité te stellen.

De Prinses sprak als volgt:

Dames en Heeren,

Het is mij een groot voorrecht, op dit oogenblik een woord te mogen spreken bij den aanvang van net werk van het Nationaal Crisis-Comité, u hartelijk welkom te heeten, en tevens door middel van de radio, in ruimen kring de hoofdzaak van ons werk mede te deelen.

Het nemen van het initiatief tot de uitvoering van dit nationaal opgezette plan liet mijn moeder over aan mij: ik stel het ten zeerste op prijs, haar in dezen drukken tijd ter zijde te mogen staan, door

H. K. H. Prinses Juliana.

dit op mij te nemen. Een blijk van daarom niet minder groote belangstelling gaf mijn moeder onder meer door zich als Beschermvrouwe aan dit comité te verbinden.

Ik ben zeer verheugd, u allen hier te mogen begroeten en dank te zeggen, dat u in het comité wel zitting hebt willen nemen. Door uw rijke ervaring en uw persoonlijkheid en — voor het grootste aantal der leden -- door uw vertegenwoordigen van belangengroepen, met wier organisaties wij samenwerking zoeken, is een comité gevormd op breede basis, dat het vertrouwen zal wekken.

Bijzondere gevoelens van erkentelijkheid moge ik hierbij uitspreken jegens u, mijnheer van Citters, in wiens waardige handen het voorzitterschap berust. Het was een reden tot groote vreugde, toen u verklaarde, dat u deze zware en verantwoordelijke taak op u wilde nemen. Reeds heeft u het comité veilig door de moeilijke eerste phase heengebracht, die der oprichting.

De groote nood maakt zijn bestrijding tot een groote noodzaak. Ons doel is aldus omschreven: ,,het lenigen, zooveel mogelijk in samenwerking met bestaande corporaties, van individueelen nood, welke het gevolg is van crisis, ook in gevallen waarin die corporaties niet of niet in voldoende mate kunnen voorzien''. Wij doen daarmee een beroep op de bestaande Corporaties: op hun welwillende medewerking en op hun organisme. En wij bieden hun hulp aan voor hun verzwaarde taak.

Ons streven is in de eerste plaats naar de individueele behoefte gericht, dus daarheen, waar de nood persoonlijk geleden wordt, of steun ontbeerd. Of wij nog op ruimer basis kunnen gaan werken, zal de ondervinding weldra uitwijzen, als blijkt welke middelen ons ten dienste staan.

Wij beleven thans een periode van materieelen zoowel als moreelen druk. Het comité zal, wat dezen laatsten betreft, zeker de gevaren niet uit het oog verliezen, die voortkomen uit het teveel aan vrijen tijd, dat huns ondanks voor velen bestaat. Het blijkt velen nu haast niet meer doenlijk, misschien in de eerste plaats den jongeren, hun tijd te besteden op een manier die hunner waardig is. Wij zullen hieraan tegemoet moeten komen, door het brengen van nuttige ontwikkeling en sympathieke ontspanning te steunen. Moge op haar beurt de toekomst daar de vruchten van plukken.

Het comité zal, lettend op de verscheidenheid van den nood en op de verschillende vormen waarin hij in de deelen van het land voorkomt, met groote soepelheid moeten werken en zal vrijheid moeten hebben om, ondanks breede samenstelling zich zoo noodig nieuwe leden toe te voegen. Evenwel in hoeverre het comité zijn doel zal naderen of bereiken, is afhankelijk van de geldelijke middelen, die het daarvoor ontvangt van de landgenooten.

Wij allen voelen in tijd van nood of van vreugde saamhoorigheid en het zal ons persoonlijk ieder een voldoening zijn, door een daad ons medeleven te kunnen uiten in den nood van het oogenblik. Wij mogen door de algemeene ongunstige omstandigheden, allicht geen groote gaven verwachten. Maar wij rekenen uit, hoe juist de kleine en de kleinste giften, tezamen opgeteld een som zijn, die, geconcentreerd in de hand van dit Nationale Comité, een machtig middel is, om op het groote terrein van zijn arbeid met hulp gereed te staan. In ons land worát altijd ruim gegeven wanneer ergens geleden wordt. Nu zullen allen die zich nog iets ontzeggen kunnen het des te liever doen, waar zij het met eigen oogen in eigen omgeving overal noodig zien, allicht naast de eigen deur. Mochten zij, die schroom gevoelen voor het ontvangen van hulp, verstaan, hoe de buitengewoon ernstige omstandigheden het geven tot een buitengewoon groot genoegen maken

Wanneer het comité zich geroepen zal voelen tot het verleenen van steun in natura, zal het met het afnemen dier producten, naar de mate van zijn koopkracht, een brug te meer trachten te slaan van de overproductie naar de onderconsumptie en zal pogen daarvoor het punt uit te zoeken, dat voor beide oevers het meest deugdelijk is. Het ligt in zijn karakter, zich daarbij te bepalen tot het kiezen van producten van eigen bodems nijverheid en op die wijze mede te werken tot het veroorzaken van normalen arbeid binnen nationaal verband.

Aan het comité blijve de wijze van werken en werkverdeeling zelf te regelen.

Ten slotte verklaar ik thans dit comité geïnstalleerd en eindig met het uitspreken van den wensch, dat het Nederlandsche volk het vertrouwen moge schenken en door daad en gezindheid zijn arbeid, die dezen middag zal worden aangevangen, steunen.

(Vorig bericht blz. 156 G.)

B. VOLKENBOND. — **Nota** aan Japan. — De Volkenbondsraad heeft den Japanschen gedelegeerde Sato een nota overhandigd, waarin Japan wordt gesommeerd de vijandelijkheden met China onmiddellijk te staken, In deze nota wordt Japan verwezen naar het protest van den Raad van 29 Jan. 1932, dat door het beroep van China op art. 15 van het Volkenbondspact niet werd verzonden. Er wordt een beroep gedaan op Japan om als militair sterkere natie tegenover het zwakkere China de Raadsresolutis te eerbiedigen. De nota herinnert Japan aan

art. 10 van het Volkenbondsverdrag, hetwelk aan alle leden wederzijdsche eerbiediging van elkaars integriteit voorschrijft. Voorts wijst de nota op het feit, dat China tot nu toe alle voorstellen van den Raad heeft geaccepteerd, terwijl Japan de meest belangrijke G niet heeft aanvaard G niet heeft nageleefd.
De belangrijkheid van het besluit van den Raad is hierin gelegen, dat voor den eersten keer de twaalf niet bij het geschil betrokken mogendheden zich alleen tot Japan hebben gewend. (Vor. ber. 216 A.)
(Vorig bericht Volkenbond blz. 206 C.)

A. FRANKRIJK. — **Regeeringscrisis.** — De Senaat verwierp met 157 tegen 134 stemmen het verzoek van Minister-president Laval om de behandeling van de interpellatie-Peyronnet over de algemeene politiek der regeering tot den 19den Februari 1932 te verdagen. De regeering, die de kwestie van vertrouwen had gesteld, is daarop afgetreden. De president der Fransche republiek, Doumer, heeft het ontslag aanvaard. (Vorig bericht' blz. 180 C.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Het wetsvoorstel tot het verleenen van directen staatssteun van $ 375 millioen aan behoeftigen en werkloozen, is door den Senaat verworpen. Dit wetsvoorstel werd door verschillende leden van den Senaat nutteloos en verkwistend genoemd. (209 A.)

C. FERDINAND BUISSON. — Ferdinand Buisson, de eere-voorzitter van de Liga voor de Rechten van den Mensch, is op 90-jarigen leeftijd overleden. In de Dreyfus-zaak was hij een vurig aanhanger van Dreyfus.

17 FEBRUARI 1932

D. KANKER. — Dr. Bendien's Methode. — Na maandenlange onderzoekingen zijn de onderzoekers thans tot het resultaat gekomen, dat de methode van dr. Bendien noch voor de herkenning van kanker, noch voor de bestrijding dier ziekte waarde heeft. (179 *G.)*

E. **STE[illegible]** — **S**aatsfinanc — De voorloopige [illegible]lt van de staatshuishouding i 1931 zijn bekend gemaakt. Er is een tekort van ruim 200 millioen sch., met inbegrip van het tekort der openbare werken. Het tekort van de spoorwegen bedraagt bijna 80 millioen. Daar echter de staat dit eerst in 1933 in zijn begrooting opneemt, is de invloed van het tekort op de staatshuishouding nog niet te bemerken. (Vorig bericht blz. 177 G.)

F. ZWITSERLAND. — **Betalingsbalans.** — Volgens een berekening van het Instituut fur „Konjunkturforschung" bedroeg in den goederenhandel "het invoersaldo van Zwitserland in 1931 fr. 883 millioen (v. j. fr. 782 millioen), terwijl de goudimporten fr. 1150 (v. j. fr. 60 millioen) hooger waren dan de goudexporten. De netto-inkomsten uit den uitvoer van electriciteit en andere onzichtbare posten, worden geraamd op fr. 32 millioen (v. j. fr. 40 millioen), de netto-inkomsten uit hoofde van diensten op fr. 112 millioen (v. j. fr. 140 millioen) en uit het toeristenverkeer fr. 200 millioen (v. j. fr. 256 millioen), terwijl de inkomsten uit hoofde van interest op buitenlandsche beleggingen naar schatting fr. 400 millioen (v. j. 445 millioen) beliepen.

G. SCHILDERKUNST. — Kunstwerken van H.M. de Koningin. — Evenals in 's-Gravenhage is nu ook in het Stedelijk Museum te Amsterdam een tentoonstelling van schilderijen, aquarellen, crayonschetsen, penteekeningen en schetsen in houtskool door H.M. de Koningin vervaardigd, geopend. Deze expositie wordt gehouden ten bate van het Steunfonds voor Beeldende Kunstenaars. (Vor. ber. Schilderkunst 206 E.)

H. DENEMARKEN. — **Suikermonopolie.** — De Deensche Minister van Handel heeft een wetsontwerp in zake het suikermonopolie ingediend. De wet zal voorloopig tot November 1933 geldig zijn. Zij bepaalt, dat de Deensche suikerfabrieken aan de bietenverbouwers Kr. 1.80 voor elke afgeleverde 100 K.G. bieten te betalen hebben. De grootte van de aanbouwoppervlakte wordt door den minister bepaald, evenals de groothandelsprijs voor de suiker. De in- en uitvoer zal afhankelijk zijn van de goedkeuring van den minister.

I. **BELGIE.** — Suikerproductie. — In 1931 hebben 42 Belgische suikerfabrieken ongeveer 1.326.000 ton suikerbieten verwerkt en 203.930 ton suiker geproduceerd. Vergeleken met de cijfers van het vorige jaar valt een vermindering der productie met 27.23% te constateeren.

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Reden van** de gedelegeerden van Joego-slavïe en Zwitserland. — Aan de rede van Marinkowitsj, Minister van Buitenlandsche Zaken van Joego-slavië, ontleenen wij het feit, dat hij zich in hoofdzaak bij hut Fransche voorstel aansluit.
Motta, de Zwitsersche Bondspresident, gelooft niet aan een onmiddellijke „algemeene volledige ontwapening". De volken zijn hiervoor nog niet rijp.
(Vorig bericht blz. 214 **G.)**

L. FRANKRIJK. — Invoerrechten. — De Fransche regeering heeft besloten het extra-recht van 15% op Engelsche steenkolen op te heffen. (Vor. ber. 113 C.)

M. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — De Japansche regeering heeft machtiging gegeven een ultimatum te zenden waarin wordt geëischt, dat het 19e Chineesche leger zich binnen 24 uur tot op 20 K.M. ten N.W. van de internationale concessies zal terugtrekken. (Vorig bericht blz. 217 B.)

N. PROF. MR. J. E. **HEERES.** — Bijna 74 jaren oud, is te 's-Gravenhage overleden prof. mr. J. E. Heeres, emeritus hoogleeraar in de geschiedenis van Nederl.-Indië en historie en methoden der zending en oud-lid van de Tweede Kamer.

O. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Seizoenwisseling** der pest op Java. — De builenpest staat zeer onder den invloed van het jaargetijde. Zoo breidcie de zwentiende-eeuwsche Europeesche pest zich vooral in den zomer uit, om in den nazomer of 't begin van den herfst haar top te bereiken.
In Bntsch-Indië ziet men tegenwoordig denzelfden seizoen-invloed. Snelle toeneming van 't aantal pestgevallen te Bombay in Januari en Februari, bereiking van een top in Maart af April, daarna snelle afneming en een zeer gering aantal gevallen gedurende de rest van 't jaar: de Britsch-Indische zomer is te warm voor de pest.
De oorzaak van dit alles is de invloed der klimatologische factoren op de rattevloo. Deze gedijt het best bij 70—80° F., terwijl zij in haar ontwikkeling wordt gestuit en de duur van de besmettelijkheid van haar steek wordt verminderd door temperaturen boven 85°.
Behalve hooge temperaturen werkt ook een lage relatieve vochtigheid of een groot verzadigingstekort ongunstig. Er bestaan evenwel afwijkingen.
Van 1911—1915 vertoonde de pest in Malang geen seizoenschommelingen tengevolge van de gelijkmatigheid der temperatuur gedurende vrijwel 't geheele jaar en doordat de relatieve vochtigheid nimmer 60% bereikt. De ratten vertoonden een lageren vlooienindex met geringe schommelingen. In Kediri daarentegen vertoonde de pest tusschen 1912 en 1916 steeds een top in de laatste drie maanden van 't jaar, in Soerabaja tegen of terstond na 't einde van het jaar, in Midden- en West-Java in 't vierde kwartaal of

bij de jaarwisseling. Op Java heerscht de pest dus juist in de warmste en droogste periode.
Dr. Otten. directeur van 't Instituut Pasteur te Bandoeng, heeft nu op Java in pestgebieden met duidelijke seizoenwisseling gevonden, dat het aantal vlooien per rat eveneens duidelijk wisselt. Het begint te stijgen in de droogste maanden (Augustus, September), de top ligt gewoonlijk in October en November soms pas in Februari; vandaar begin der pest in vele gebieden in het derde kwartaal met den top omstreeks de jaarwisseling. In tegenstelling met sommige gedeelten van Eng.-Indië begint op Java de stijging van den vlooien. index juist in de maanden met het grootste verzadigingstekort en gaat de daling in den regentijd geregeld door. Binnen bepaalde grenzen van temperatuur en vochtigheid schijnt dus een hoog en stijgend verzadigingstekort leven en ontwikkeling der vloo juist te bevorderen. Nadere onderzoekingen hieromtrent worden echter nog ingesteld. N. R. Crt.)
(Vorig bericht **blz.** 75 H.)

18 FEBRUARI 1932

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Estland, Uruguay, Roemenië, Finland. — De vertegenwoordigers van Estland en Uruguay spraken Üit naam hunner regeeringen. Beiden stelden geen nieuwe problemen en plaatsten de neutraliteit en vrijheid van hun land op den voorgrond.
De vertegenwoordigers van Roemenië en Finland steunen de Fransche voorstellen. (Vor ber. **218** K.)

B. NEDERLAND. — Handel en Nijverheid. — De Maatschappij van de Nederlandsche Spoorwegen deelt mede, dat door haar zullen worden besteld:
10 stuks D-treinrijtuigen 1e en 2e klasse (in hoofdzsak voor binnenlandsch verkeer) van een type zooals thans reeds in bestelling is;
15 stuks 3e klasse coupé-rijtuigen van den bekenden vorm, zooals de laatste jaren gebouwd;
20 stuks bagagewagens van een type zooals thans reeds in bestelling is;
22 stuks locomotoren van het zelfde type zooals reeds op diverse stations in gebruik.
Alle genoemde voertuigen zijn electrisch gelaschte stalen voertuigen. De bestellingen zullen worden geplaatst als volgt:
Eij .,Werkspoor" te Amsterdam: 10 stuks D-treinrijtuigen, 10 stuks bagagewagens en 22 locomotoren
Bij Beynes te Haarlem: 15 stuks 3e klasse coupérijtuigen.
Bij Allan te Rotterdam: 10 stuks bagagewagens.
(Vorig bericht **blz.** 209 L.)

C. ENGELAND. — Disconto. — De Bank van Engeland heeft haar disconto van 6% tot 5% verlaagd
(Vorig bericht **blz.** 65 A.)

D. **FRANKRIJK.** — Vrouwenbeweging. — Mademoiselle Ivonne Roussell is benoemd tot hoofd van een departement van het Ministerie van Arbeid te Parijs, een post. die tot nog toe nooit door een vrouw was ingenomen.

E. LONDEN. — Waterloo-Bridge. — De London County Council heeft besloten om tot afbraak van de Waterloo-Bridge te Londen over te gaan. Op de zelfde plaats wordt een nieuwe breedere brug gebouwd.

F. NEDERLAND. - **Steenkolenmijnen.** — De toestand bij de staatsmijnen is in verband met de beperking van den afzet in het buitenland en de concurrentie op eigen markt van dien aard. dat er zal worden onderzocht of niet tot inkrimping van het personeel dient te worden overgegaan.
Op de particuliere mijnen is reeds aan een 500-tal arbeiders ontslag aangezegd. **(Vor.** ber. **171** F.)

G. QUAKERISME. — De Engelsche Quaker Carl Health gaf in de jaarlijksche vergadering van het Nederlandsche Genootschap der Vrienden een verklaring van de beteekenis van het Quakerisme.
Het eerste karakteristieke kenmerk van het Quakerisme is, volgens spreker, een scherp en overweldigend besef van de goddelijke realiteit. Fox predikte geen nieuwe leer, maar getuigde van een intense ervaring, welke hem in de ziel brandde en die voor iedereen, welke ermee in aanraking komt, een nieuwen waardestandaard schept. Teekenend heeft eens een Quaker opgemerkt, dat het Christendom geen leer, doch medegedeeld leven is. Welken naam men ten slotte aan dit leven geeft, of men het „God" noemt of het een anderen naam geeft, is van minder belang; belangrijk is alleen, dat we dit leven bezitten en uitstralen. Daartoe is noodig, dat er eerst iets in ons eigen leven gebeurt; sommigen spreken van „bekeering" anderen van „roeping" maar in beide gevallen komt het neer op een nieuw waardebesef van eigen nietigheid en tegelijkertijd een zich sterk weten door het contact met den geest Gods. Dit godsbesef is evenmin verstandelijk te begrijpen en te beredeneeren, als de schoonheidsvisie van den kunstenaar, doch het is precies even reëel. Deze scheppende kracht, welke wij bedoelen, wanneer wij spreken van den levenden God, brengt ons echter in fel conflict met de gangbare opvattingen van de moderne, in wezen door en door heidensche wereld. Want heidendom komt altijd neer op aanbidding van den machtsgod, terwijl Christus den liefdevollen, lijdenden Vader heeft gepredikt. Europa wordt beheerscht door vrees en machtshonger, terwijl veiligheid en bezit de vurigst begeerde goederen zijn, terwijl het Christendom precies het tegendeel daarvan komt bieden: een man aan het kruis! Men moge deze Goddelijke liefde omschrijven in welk dogma men wil, zij gaat alle dogma's te boven. Deze openbaring, ons in Christus geschonken, dat het diepste wezen van God liefde is, zet al onze gangbare waarde-opvattingen op hun kop: inplaats van den machtsgod wordt de lijdende God het ideaal.
Doch het kruis openbaart niet alleen de Goddelijke liefde, het overtuigt den mensch ook van zijn zonde. Zonde in dien ruimsten en diepsten zin van verbreking en vernietiging van de levensgemeenschap met God en medemensch. Men moge een ander woord kiezen voor deze zaak dan het oude, velen antipathieke „zonde", het feit zelf verandert daardoor niet, dat een verkeerd gerichte wil, een onjuiste wijze van handelen en optreden het heilige contact tusschen mensch en universum verbreekt en hem op jammerlijke wijze isoleert. En in onze betrekking tot den medemensch komen deze dingen neer op zonden jegens de menschheid, doordat zij de gemeenschap met den medemensch bederven en verbreken. Daarom zijn oorlog en het exploiteeren van onze medemenschen zonde, omdat zij voortvloeien uit min achting van God, Wiens tempel immers de mensch is. En eerst wanneer wij breken met deze valsche idealen, welke ons leiden tot zonde, kunnen wij de levende werkelijkheid Gods deelachtig worden. Dit is evenwel niet mogelijk langs negatieven weg, doch uitsluitend op positieve wijze docr zich over te geven aan de Goddelijke werkelijkheid en zich daarvan te laten doordringen.

Er is nog een derde ding, dat het Quakerisme heeft te brengen voor onzen tijd, dat van niet minder groote waarde is. De eerste Quakers noemden zich ,,verkondigers der waarheid". Waarheid echter is geen zaak van omschrijving of formuleering, doch een kwestie van geesteshouding. Volgens spr. bekommerde Jezus zich veel meer om deze richting der ziel, dan om zuiverheid van leer of zedelijk gedrag Het is dan ook niet toevallig, dat de Quakers er telkens weer den nadruk op leggen, dat men de goddelijke leiding niet kan ervaren, wanneer men niet ,,wandelt in het licht". Dat onze wereld met haar

sociale en internationale leugens waarheid bitter noodig heeft, behoeft niet nader uitgewerkt te worden.
Ten slotte leert het Quakerisme, dat de mensch slechts door eigen ervaring kan leeren en aan autoriteitsgeloof weinig of niets heeft.
Om al deze redenen meent spr. dan ook, dat het Quakerisme in staat kan zijn tegemoet te komen aan de nooden en verlangens van onzen zoekenden, chaotischen tijd. (N. R. Crt.)

A. **LUTHER.** — Tentoonstelling. — In het Provinciaal Museum te Halle a. d. Saale wordt een tentoonstelling gehouden van portretten van Luther en zijn naaste familieleden. Men heeft eerst de portretten verzameld die nog gedurende Luther's leven vervaardigd zijn en die dus Luther geven, zooals hij door de vervaardigers werd gezien. Maar ook afbeeldingen uit later tijd zijn bijeengebracht, waaronder zeldzame en kostbare, tot dusverre onbekende portretten. De beste schilders, etsers en houtsnijders hebben zijn beeltenis gegeven. Hans Holbein, Peter Vischer, Daniel Hopper, Aldegrever e. a. gaven hem als monnik, hervormer, prediker enz., gezwegen nog van de portretten van onbekende hand. Reeds oud is een beeltenis van den reformateur als stempel op den band van een boek; latere portretten werden daarvoor zeer vaak gebruikt. Tegen 1540 verschijnt het hoofd van den hervormer zelfs als relief-versiering van kachels.

Martin Luther

B. CHINEESGEI-JAPANSOH CONFLICT. — Ultimatum van Japan. — De Chineesche leiders hebben verklaard, dat de voorwaarden, vervat in het ultimatum, onduldbaar en onaanvaardbaar zijn. De onderhandelingen tusschen Chineezen en Japanners zijn afgebroken. (Vorig bericht blz. 218 M,)

C. **DUITSCHLAND.** — Ex-Koning van Saksen overleden. — De ex-Koning van Saksen, Frederik August, is op 66-jarigen leeftijd, in het kasteel Sibyllenort overleden.

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Duitschlands ontwapeningsplan.** — De Duitsche vertegenwoordiger op de ontwapeningsconferentie, Nadolny, heeft de Duitsche voorstellen nader toegelicht. De Duitschers verklaren het Verdrag van Versailles slechts in hoofdlijnen te hebben gevolgd om de staten, die geen deel hebben aan het verdrag, door zekere bepalingen er van niet voor het hoofd te stooten.
Duitschland wenscht:
1. Prijsgeving der aanvalswapenen.
2. Gelijkheid van alle staten.
3. Afschaffing van den dienstplicht.
4. Slechting van vestingwerken.
5. Geen duikbooten en geen oorlogsbodems boven 10.000 ton.
6. Contrôle op alle oorlogsmateriaal.
7. Verbod van militaire luchtvaart.
8. Afschaffing van den chemischen en bacteriologischen oorlog. (Vorig bericht blz. 219 A)

E. **MANDSJOERIJE.** — Onafhankelijkheid. — Op een bijeenkomst van Chineesche en Japansche gedelegeerden is de onafhankelijkheid van Mandsjoerije uitgeroepen.
Poe-Ji, de gewezen keizer van China, is tot hoofd van het uitvoerend comité voor Mandsjoerije benoemd. (Vorig bericht blz. 207 F.)

19 FEBRUARI **1932**

F. **BERLIJN.** — Beurs. — Het bestuur van de Berlijnsche effectenbeurs heeft in zijn vergadering besloten, de beurs op **23** dezer voor den hand-l in effecten en binnenlandsche wissels te heropenen en aan de overige Duitsche effectenbeurzen voor te stellen op denzelfden dag te heropenen. Op alle werkdagen zal van **12** tot 2 uur beurs worden gehouden, alleen des Zaterdags van 11 tot **1** uur. Voorloopig zal geen officieele noteering van de koersen plaats vinden. Termijnnandel wordt niet toegestaan. Voor den handel gelden dezelfde bepalingen als voorheen, afgezien van veranderingen en aanvullingen waartoe het bestuur nog zal besluiten. (78 K)

G. **NEDERL.** WEST-INDIE. — Op Aruba is een complot ontdekt waarvan de deelnemers, allen Venezolanen, zich ten doel hadden gesteld zich van het Nederlandsche gezag en ook van wapenen meester te maken.

H. ZUID-AFRIKA. — Diamant. — De mogelijkheid bestaat, volgens Sir Ernest Oppenheimer, voorzitter van het bestuur van de De Beers Comp, dat de De Beers diamantmijnen per 31 Maart 1932 gesloten zullen worden. (Vorig bericht blz. 72 G.)

I. **NEDERLAND.** — Scheepvaart. — De continentale La Plata-„Conference" is geëindigd, de Brazilian „Conference" blijft van kracht tot eind Juni. De Rotterdam — Z.-Amerikz-lijn (v. Nievelt Goudriaan & Co.'s Stoomvaartmij.) is thans ten aanzien van de vaart op La Plata geheel vrij. (Vor. ber. **210** B.)

K. ROTTERDAM. — Haven. — Twee-en-twintig personen uit het Roterdamsche zakenleven. voornamelijk hoofden van groote bedrijven, hebben het volgende verzoekschrift aan den Minister van Buitenlandsche Zaken doen toekomen:
„Ondergeteekenden, allen werkzaam in Rotterdamsche havenbedrijven,
zéér onder den indruk van de buitengemeene gevaren, die niet alleen de haven van Rotterdam maar het geheele havencomplex van de beneden-Maas bedreigen tengevolge van de steeds moeilijker wordende internationale commercieele verhoudingen,
verzoeken U alles te doen wat mogelijk is om die gevaren niet te vergrooten door aan de Belgische regeering in zake de Rijn-Schelde verbinding te ruime concessies toe te staan.
Zij vragen U voorts met grooten aandrang om, waar de oplossing van een gekanaliseerd vaarwater langs den Brabantschen oever tot allerlei moeilijkheden voert, terwijl een dergelijk kanaal bijna alle nadeelen heeft van het Moerdijk-kanaal en, na nog eenige kleine concessies, daarmede gelijkgesteld kan worden,
alsnog terug te keeren tot het meest eenvoudige en rationeele plan van een uitstekende verbetering van het kanaal door Zuid-Beveland". (Vor. ber. **189 A.**)

A. AMSTERDAM. — Brand **Felix Meritis.** — Het in 1788 geopende gebouw Felix Meritis, vóór het Concertgehouw de muziektempel van Amsterdam, is inwendig door brand geheel vernield. De façade — een monument van 18e eeuwsche architectuur — hoopt men te kunnen restaureeren.

B. LETLAND. — Gebruik Duitsche Taal. — De Letlandsche regeering heeft besloten bij noodverordening bepalingen aan het strafwetboek toe te voegen, om het gebruik der Duitsche taal in Letland te beperken. De bepaling treedt reeds 4 Maart 1932 in werking.

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Persuitlatingen. — De Duitsche ontwapeningsvoorstellen van Nadolny hebben in de Fransche pers een hevige critiek tot gevolg. In de „Echo de Paris" schrijft Pertinax, dat de staten, die een nederlaag geleden hebben, er thans toe overgegaan zijn voor zich het recht op te eischen even sterk te zijn als anderen. Het „Journal" meent, dat het Duitsche plan vooral in zijn details zeer gevaarlijk is. Het vernietigt de voorzorgsmaatregelen om elke revanche-poging te verhinderen.
Het „Petit Journal" schrijft, dat men te doen heeft met een groote Duitsche manoeuvre. Alleen de socialistische „Populaire" gaat met het Duitsche ontwapeningsstandpunt accoord.
De ontwapeningsvoorstellen van Duitschland vinden in de Engelsche pers heelemaal geen bijval. De „Daily Telegraph" en „Times" meenen, dat Engeland tot ontmanteling van Gibraltar zou moeten overgaan. Waarschijnlijk heeft de Duitsche delegatie aan dergelijke consequenties van haar voorstel niet gedacht.
(Vor. ber. **220** D.; V. b. **Persuitlatingen 211 D.)**

D. NEDERLAND. — Volksdansen. — In verband niet de werkzaamheden, welke Mevr. Dr. Elise van der Ven-ten Bensel te Oosterbeek reeds enkele jaren verricht, zoowel op het gebied van wetenschappelijk onderzoek als van de practische toepassing van den volksdans, is thans opgericht: Het Ned. Centr. Bureau voor Volksdansen (N.C.B.V.), dat zich onder haar leiding ten doel stelt:
a. het verzamelen van materiaal op het gebied van volksdans; het wetenschappelijk onderzoek hiervan in internationaal vergelijkend verband:
b. het geven van voorlichting en het verstrekken van inlichtingen over volksdansen in binnen- en buitenland;
c. het houden van voordrachten en het organiseeren van volksdanscursussen en -feesten;
d. het steunen van de volksdansherleving in dezen tijd met alle verdere ten dienste staande middelen.

E. ZWEDEN. — Disconto. — De Zweedsche Bank heeft in navolging van de Bank van Engeland haar disconto verlaagd en wel van 6 op 5½%.

B. NOORWEGEN — Noorsche Bank. — De Noorsche Bank heeft eveneens haar disconto van 6 op 5½% verlaagd.

G. VOLKENBOND. — Verklaring van Sato. — De verklaring van Sato in den Volkenbondsraad naar aanleiding van het beroep van den Raad op Japan en China om de vijandelijkheden te staken, komt hierop neer, dat de Japansche regeering bereid is haar troepen uit Mandsjoerije terug te trekken, zoodra het doel bereikt is, dat de Japansche emigranten en de Japansche economische belangen geen moeilijkheden meer in den weg worden gelegd. Japan zal zijn troepen ook in dit geval slechts terugtrekken op voorwaarde, dat de bescherming van de Japansche belangen door een neutrale strijdmacht zal worden overgenomen. (Vorig bericht **blz. 220** B.)

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Debatten** van de **gedelegeerden** van Australië, Haïti, **Egypte, Britsch-Indië,** Mexico. — De Australische gedelegeerde is voor een permanente ontwapeningscommissie.
De vertegenwoordiger van Haïti steunde met Mem de Fransche voorstellen.
De Egyptische gedelegeerde deelde mede, dat **zijn** regeering ook het ontwerp-conventie Loudon steunde.
De Aga Khan van Br.-Indië, die reeds jaren in Frankrijk woont, steunt de Fransche voorstellen.
De gedelegeerde van Mexico reide niet anders, dan dat hij zich bij den vorigen spreker aansloot.
(Vorig bericht blz. **221** C.)

I. NEDERLAND. — Nederlandschc Bank. — In do Memorie van Antwoord omtrent de algemeene beschouwingen over do Rijksbegrooting wordt ten aanzien van het beleid der Nederlandsche Bank het volgende opgemerkt.
Ter zake van haar pondenbezit is door de Nederlandsche Bank — onverplicht — te voren het oordeel der regeering gevraagd.
De rol, welke de Koninklijke Commissaris ten opzichte van het bankbeheer vervult, legt geenerlei verantwoordelijkheid op dezen functionaris voor de handelingen der directie met betrekking tot vreemde valuta. De Koninklijke Commissaris fungeert als rapporteur voor den Minister van Financiën van hetgeen ter vergadering van aandeelhouders en van commissarissen verhandeld wordt, verleent meermalen zijn bemiddeling bij overleg tusschen dien minister en de bankdirectie en is overigens de adviseur van den minister in zaken de Nederlandsche Bank betreffende.
Ten slotte zij medegedeeld, dat het nog niet zeker is, dat de baten uit het winstaandeel, dat de Nederlandsche Bank aan den Staat moet uitkeeren, over 1932 geheel zullen komen te vervallen. Vooreerst is de wijze van dekken van het verlies, door de sterling-devaluatie geleden, nog niet vastgesteld, en in de tweede plaats is van de resultaten over het loopende jaar nog niets te zeggen. Groote verwachtingen mag men te dien opzichte echter niet koesteren. **(215 A)**

K. SCHAATSENRIJDEN. — Wereldkampioenschappen. — Sonja Henie (Noorwegen en Karl Schaeffer (Oostenrijk) slaagden er in bij de gehouden kampioenswedstrijden hun titels te behouden. (208 D)

20 FEBRUARI **1932**

L. **BELGIE.** — Regeering. — De koning heeft de besluiten onderteekend, waarbij ontslag wordt verleend aan baron Houtart als minister van Financiën en aan den premier Renkin als minister van Binnenlandsche Zaken. De premier zal zich thans belasten met de leiding van het ministerie van Financiën, terwijl tot zijn opvolger voor Binnenlandsche Zaken de katholieke afgevaardigde van Doornik. Henri Carton, is benoemd.

M. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Het door Japan aangekondigde groote offensief bij Shanghai is ingezet. (Vorig bericht blz. **221** G.)

N. SCHAKEN. — Opmerkingen van Dr. Tartakower. — In het jongste nummer van het weekblad „Haagsche Post" schrijft dr. S. J. Tartakower zijn indrukken van het schaaktournooi te Londen. Aan het slot daarvan bespreekt hij een actueel onderwerp in de schaakwereld, namelijk het plegen van overleg ovrr in gang zijnde partijen, welke handelwijze men „een schaakwedstrijd in het donker" kan noemen. „Ofschoon men het consulteeren en analyseeren tijdens den speeltijd verbiedt, wordt echter zoowel het een als het ander oogluikend toegestaan en als een onvermijdelijk kwaad aanvaard O.i. ten onrechte. Aan de hand van tal van voorbeelden is het zeer afkeurenswaardige daarvan aan te toonen. Wij behoeven slechts het onsmakelijke gedoe inzake de hangpartij Bogoljubow—Nimzowitsch te rnemoreeren. In Londen

was het euvel wel heel wat minder, maar het deed zich toch voelen. En het is noodig dat aan het kwaad een einde komt, waarom het zeer toe te juichen ware, indien van Nederland, het land waar toch de hoofdzetel van den Wereldschaakbond is gevestigd, het initiatief uitging om de hieronder volgende bepalingen op toekomstige tournooien van kracht te doen zijn:

1e. Een speeltijd van zes uren, zonder onderbreking.
2e. Bedenktijd: 20 zetten per uur.
3e. Absoluut verbod om tijdens het spel met elkander te praten.
4e. Geen partij mag remise worden gegeven voor den 45en zet." (Vorig bericht blz. 216 C)

A. CHINA. — **4½%** Chineesche **Leening 1899.** — De uitgelote obligaties en de vervallen coupons van de Engelsche emissie der 4½% Chineesche goudleening van 1899 per 31 Maart a.s., zullen op dien datum te Londen worden betaald.

B. NEDERLAND. — Moordzaak Eschauzier. — In een buitengewone terechtzitting heeft de Haagsche rechtbank vonnis gewezen in de zaak Eschauzier. De hoofddader is tot twintig jaar en zijn helper tot vijf jaar veroordeeld. Beiden gaan in hooger beroep.

C. NEDERLAND. — Gewapende particuliere **corpsen.** — De soc.-dem. fractie in de Tweede Kamer heeft een initiatief-wetsvoorstel ingediend, houdende een verbod van de vorming van gewapende particuliere corpsen.

Aan de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel ontleenen wij het volgende:

De voorstellers zijn van oordeel, dat zulk een verbod wenschelijk is en dat de omstandigheden hier te lande het nu nog mogelijk maken zulk een verbod tot stand te brengen. Als het eenmaal zoover is gekomen, dat verschillende groepen en richtingen, die in het volk tegenover elkaar staan, zich tegen elkander hebben gewapend, stuit het streven om het politieke leven in de wettige hanen terug te leiden, op zeer groote en misschien onoverkomelijke moeilijkheden.

Het bestaan van gewapende corpsen, die verklaard hebben zich ten dienste van de wettige overheid te zullen stellen, prikkelt de richtingen, tegen welke men zegt dat gezag te willen beschermen, tot maatregelen van tegenweer.

D. NEDERLAND. — De deviezen-clearingwet. — Verschenen is een wetsontwerp in zake verdragen, te sluiten met vreemde mogendheden, welke beperkende bepalingen hebben getroffen ten aanzien van het internationale betalingsverkeer, in zake de vereffening van vorderingen, ontstaan in verband met in- en uitvoer.

De moeilijkheden in het betalings- en credietverkeer hebben een reeks van Staten genoopt maatregelen te nemen, ten einde te trachten aan die moeilijkheden het hoofd te bieden. Tot deze landen behooren thans: Argentinië, Brazilië, Bulgarije, Chili, Denemarken, Duitschland, Estland, Finland, Griekenland, Hongarije, Italië, Letland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Spanje, Tsjechoslowakije, Turkije, Urugiiay, Zuid-Slavië.

Uit de tallooze klachten, welke de Regeering van de zijde van het bedrijfsleven ontving, is haar gebleken, dat onze uitvoer in toenemende mate te lijden heeft van de geschetste moeilijkheden. De voorgestelde maatregelen beoogen een steun te zijn voor den Nederlandschen export. Zij hebben niet ten doel den invoer te belemmeren en verschillen daardoor in principieel opzicht van de maatregelen, welke in een aantal van de hiervoor genoemde landen werden genomen.

Zwitserland heeft het initiatief genomen, om met enkele landen, die eene deviezenrestrictie hebben ingevoerd, bilaterale overeenkomsten te sluiten, welke men clearing-overeenkomsten zou kunnen noemen. De vorderingen uit hoofde van het internationale goederenverkeer worden in die gevallen met medewerking van de circulatiebanken van de beide betrokken landen zooveel mogelijk vereffend. Het Zwitsersche voorbeeld werd door eenige andere landen gevolgd, zoodat men thans de tendens kan onderkennen, dat met betrekking tot landen, welke in het internationale betalings- en credietverkeer ezn zwakke positie innemen, bepaalde groepen van in- en uitvoer tegenover elkaar worden gesteld en verrekend. Daarbij bestaat het gevaar, en hiertegen dient eveneens gewaakt te worden, dat de hierbovzn genoemde protectionistische nevenmotieven gaan ontaarden in een preferentieele behandeling van bepaalde Staten.

Een regeling bij de wet is daarom noodzakelijk omdat geen waarborgen bestaan, dat langs vrijwilligen weg een oplossing mogelijk zal zijn. De ervaring, in het buitenland opgedaan met vrijwillige regelingen, bevestigt deze opvatting. In het aangeboden ontwerp ontbreekt ieder streven den omvang van de zaken met het buitenland voor zoover het Nederland betreft, uit monetaire overwegingen te beïnvloeden.

Het schijnt wenschelijk de voorgestelde regeling te beperken tot betalingen, welke uit het goederenverkeer voortspruiten. Hiermede is het buitenlandsche betalingsverkeer allerminst bestreken, doch b.v. ten aanzien van de regeling van credieten op korten termijn zijn afzonderlijke overeenkomsten van kracht, of in voorbereiding, waarbij de medewerking van de regeering gemist kan worden.

Ook bij de instelling van een „deviezen-clearing" zal geen evenwicht bestaan ten aanzien van het goederenverkeer tusschen de verschillende landen afzonderlijk, zoodat de handelsbalansen met die landen, hetzij „voordeelige", hetzij „nadeelige" saldi zullen blijven vertoonen. Alleen in zooverre als het gemis van een „deviezen-clearing" den Nederlandschen exporthandel zou nopen den omvang zijner zaken te beperken, oefent de voorgestelde regeling invloed op deze saldi uit, doch over verdere machtsmiddelen zal de regeering uit hoofde van deze wet niet beschikken. Bij het sluiten van verdragen zal aan het transfer van de hierboven bedoelde saldi echter die aandacht geschonken moeten worden, die dit belangrijke vraagstuk verdient.

Wanneer het ontwerp tot wet zal zijn verheven, stelt de Regeering zich den gang van zaken als volgt voor. Zoodra met landen, waar bestaande of te treffen maatregelen zulks wenschelijk maken, verdragen zijn gesloten met betrekking tot het uit in- en uitvoer voortspruitende betalingsverkeer, voldoet elke importeur zijn schuld aan den buiterilandschen crediteur door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank. Omgekeerd zullen de in Nederland gevestigde exporteurs in den regel alleen betaling voor de door hen geleverde goederen ontvangen door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank. Deze heeft zich reeds bereid verklaard als clearing-instituut te fungeeren. Genoemde instelling zal dan de bedragen, die zij van importeurs ontvangt, aanwenden om bedoelde betalingen aan exporteurs te doen. Zij zal deze betaling echter niet eerder in Nederlandsch geld voldoen, voordat zij kennis gekregen heeft van het buitenlandsche clearing-instituut, als hoedanig in den regel de buitenlandsche circulatiebank zal optreden, dat de buitenlandsche importeur zijn schuld aan de in zijn eigen land daartoe aangewezen centrale bankinstelling heeft voldaan. De omrekeningskoers wordt door beide circulatiebanken in onderling overleg of bij speciale door de Regeering gesloten verdragen geregeld. In ieder geval zullen deze koersen, of de grondslagen waarop zij worden vastgesteld, worden openbaar gemaakt. De circulatiebanken blijven buiten het risico, dat aan de handelstransacties verbonden

is; zij verleenen hare medewerking voor rekening en risico van de betrokkenen. Voldoet de buitenlandsche afnemer zijn schuld niet op tijd, dan zal de Nederlandsche exporteur zelf maatregelen moeten nemen om zijn cliënt tot betaling te dwingen. Voorts zal de Nederlandsche Bank alleen betalen voorzoover de door haar van Nederlandsche importeurs ontvangen bedragen zulks toelaten.

De consequentie van de regeling is, dat de in Nederland gevestigde importeurs, behoudens in bepaalde uitzonderingsgevallen, die bij het verdrag worden overeengekomen, verplicht zijn van de tusschenkomst van het clearing-instituut gebruik te maken.

Zoodra een importeur aan de Nederlandsche Bank heeft betaald, zal die instelling een kennisgeving van de betaling aan het buitenlandsche clearing-instituut zenden, die de zaak verder met den buitenlandschen exporteur afdoet. Ook hier neemt de Nederlandsche Bank geenerlei aansprakelijkheid op zich en zal de buitenlandsche exporteur zelf moeten toezien, dat zijn Nederlandsche cliënt betaalt.

De kosten verbonden aan de uitvoering dezer wet worden geheel ten laste van de exporteurs gebracht. Vermoedelijk zullen deze kosten niet meer dan een onderdeel van één procent van de verrekende bedragen beloopen.

Mede is gedacht aan schulden ontstaan vóór den invoer. Anders toch kunnen importeurs het ontwerp en de verdragen ontgaan door hun schulden te vereffenen vóór de import heeft plaats gevonden.

Bij K. B. kan worden bepaald, dat, zoolang tusschen Nederland en een vreemde mogendheid een verdrag, als bedoeld in dit ontwerp, van kracht is, invoer in Nederland uit de gebiedsdeelen van die mogendheid, waarvoor het verdrag geldt, alleen mag plaats hebben onder overlegging van door de kroon aangegeven documenten aan de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen.

Overtreding van een besluit, als hier bedoeld, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden. Dit strafbaar feit wordt beschouwd als een misdrijf.

21 FEBRUARI 1932

A. ENGELAND. — Goud. — Volgens de nieuwe regeling wordt door de Engelsche Regeering voor goud en gouden ponden geld uitgekeerd, op basis van 27 sh 6 d. voor het gouden pond. Uit alle deelen van het Engelsche rijk stroomt nu het opgepotte gouden geld toe ter omwisseling. Ook gouden sieraden worden tegen den vermeend hoogeren prijs van de hand gedaan. (Vorig bericht blz. 191 F.)

B. NEDERLAND. — De Berlin-ramp. — Het is juist 25 jaar geleden, dat het s.s. „Berlin", een der Harwich-booten, aan den Hoek van Holland, door den vliegenden Noordwesterstorm strandde. Ondanks de heldhaftige reddingspogingen had men slechts 15 personen behouden aan land kunnen brengen. Deze ramp, die zich als het ware onder de oogen der bevolking van den Hoek van Holland afspeelde, kostte aan 129 personen het leven.

C. NEDERLAND. — Net Nederland-Belgisch verdrag. — In den Haag is een buitengewone algemeene vergadering van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel gehouden, ter bespreking vin het Nederlandsch-Belgisch verdrag,

Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken was vertegenwoordigd door graaf van Bylandt, het ministerie van waterstaat door mr. Schönfeldt en het ministerie van arbeid, handel en nijverheid door den heer Geraets. Voorts waren aanwezig de Eerstr Kamerleden prof. de Savornin Lohman, mr. Smeenge en Dantz, de Tweede Kamerleden prof. v. d. Bilt en ir. Bongaerts, de directeur-generaal van den arbeid, de heer Zaalberg, de burgemeester van Maastricht, mr. van Oppen, ir. van Konijnenburg, prof. dr. Gerretson en voorts vele bekende personen uit de kringen van handel en nijverheid.

De voorzitter der Maatschappij, mr. Guépin, hield de openingsrede, waarna het woord was aan prof. Colenbrander en vervolgens aan ir. Mussert.

Na een korte pauze las de voorzitter de volgende motie voor:

„De Maatschappij enz., geefi uiting aan haar onverflauwde belangstelling in de onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers van den Nederlandschen en den Belgischen staat tot herziening van het verdrag van 1839 en spreekt het vaste vertrouwen uit, dat de regeering er in zal slagen de onderhandelingen over de punten van geschil met België, voorkomende in het destijds door de Eerste Kamer verworpen ontwerp-tractaat tot een bevredigend einde te brengen in den zin als door den Minister van Buitenlandsche Zaken in het memorandum van 7 Mei 1929 neergelegd, waar gelezen wordt: dat het toestaan aan België van het kanaal, voorzien in het verworpen verdrag van 1925 of van ieder kanaal dat dezelfde kenmerken zal vertoonen een politieke onmogelijkheid is."

D. NEDERLANDSCH-INDTE. — Strengere **toelatingsbepalingen** voor Nederlanders. — Met ingang van 1 Maart 1932 zal aanstonds tot weigering der toelatingskaart in Ned.-Indie moeten worden overgegaan ten aanzien van die werkzoekende Nederlandsche immigranten, die niet in het bezit zijn van een schriftelijke verklaring, hetzij van een bona fide werkgever, dat de betrokkene in een voldoende gesalarieerde betrekking is of zal worden aangesteld — hetzij van een familielid of andere relatie, inhoudende dat door den steller der verklaring ten volle in het onderhoud van den immigrant zal worden voorzien.

E. FRANKRIJK. — Ministerie. — De definitieve ministerlijst is bekend gemaakt. Hieruit blijkt,, dat de volledige samenstelling van het nieuwe kabinet als volgt is:

Tardieu, Minister-president van Buitenl. Zaken;
Reynaud, Vice-president en Justitie;
Mahieu, Binnenlandsche Zaken;
Flandin, Financiën;
Piétri, Nationale verdediging;
Mario Roustan, Onderwijs;
Champetier de Ribes, Pensioenen en bevrijde gebieden;
Laval, Arbeid;
Blaisot. Openbare gezondheid;
Guernier, Openbare Werken, Verkeerswezen en Handelsmarine;
Chaveau, Landbouw;
Rollin, Handel en Posterijen;
De Chappedelaine, Koloniën.

Onderstaatssccretarissen zijn: Cathala, Petsche, Foulon, Perreau, Pradier, Fould, Riche en Pechain.

Het nieuwe kabinet telt met inbegrip van Gaston Gérard, onderstaatssecretaris van toerisme, zeven leden minder dan het voorgaande.

Het kabinet zal zich op 23 Februari 1932 aan de Kamer voorstellen. (Vor. ber. bh. 218 A.)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Nederlandsche belangen.** — Met het oog op de belangen van de Nederlandschc onderdanen te Shanghai heeft de Nederlandsche regeering den torpedojager „Van Galen" van Soerabaja via Hongkong naar Shanghai gezonden. De ,,Van Galen" meet 1650 ton en staat onder commando van den kapitein-luitenant ter zee E. A. Vreede.

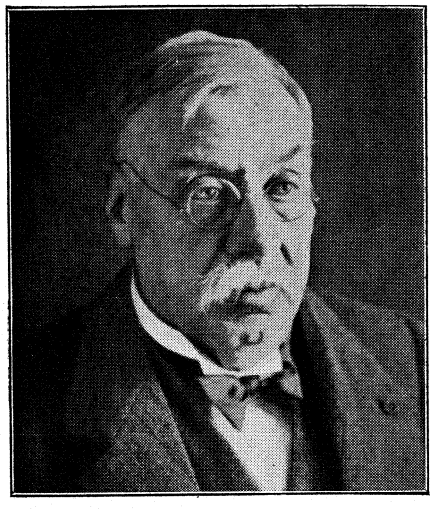
De kosten van deze zending komen ten laste van het moederland. (Vorig bericht blz. 221 M.)

(Vor. ber. **Nederl. in Shanghai 198 D.**)

22 FEBRUARI 1932

A. DR. H. C. PRINSEN GEERLIGS. — Daar de berichtgeving van „Keesings Historisch Archief" vrijwel onbegrensd is, hebben wij, teneinde de betrouwbaarheid van onze publicatie tot het hoogst mogelijke peil op te voeren, een groot aantal deskundigen aangezocht en hen bereid gevonden geheel belangeloos, uitsluitend uit sympathie met het karakter van onze uitgave, de supervisie op zich te nemen van de rubriek, die hun domein vormt.
Wij zullen geleidelijk de namen, photo's en levensbeschrijvingen van deze vrijwillige medewerkers publiceeren, omdat deze ongetwijfeld verdienen, voor hun sympathieke daad, den lezers en lezeressen van „Keesings Historisch Archief" te worden voorgesteld.

Deze week publiceeren wij hieronder photo en levensbeschrijving van Dr. H. C. Prinsen Geerligs, die zijn supervisie heeft toegezegd voor het gebied „Suiker".

Dr. H. C. Prinsen Geerligs.

Als zoon van het hoofd eener bijzondere school te Haarlem in 1864 geboren, kreeg hij zijn eerste opleiding van zijn vader en bezocht daarna de Handelsschool te Amsterdam. Na in 1888 een grondige studie van de scheikunde aan de Amsterdamsche universiteit voltooid te hebben, vond hij alras een werkkring bij het chemisch laboratorium van Wijnhoff & v. Gulpen en hem werd na korten tijd de leiding van het analytisch bureau toevertrouwd.
In 1891 werd H. C. Prinsen Geerligs als assistent van het proefstation voor suikerriet te Tegal (West-Java) benoemd en van dien tijd af begint zijn groote wetenschappelijke loopbaan. Reeds in 1896 is Dr. Prinsen Geerligs directeur van het proefstation te Tegal. Inmiddels had hij zich met diepgaande wetenschappelijke onderzoekingen op het gebied van de fabricatie van suiker bezig gehouden en ook met het uitwerken van methoden voor analytische bepalingen. Een der hoofdverdiensten van Dr. Prinsen Geerligs is wel zijn medewerking tot de normaliseering van diverse fabricatiemethoden. Men vindt deze resultaten in talrijke tijdschriften en vakbladen. In 1908 in Nederland teruggekeerd, begon hij dadelijk zijn omvangrijk werk op het gebied der statistiek, dat zoowel voor de wetenschap als voor de industrie van het allerhoogste belang werd. De werken van Dr. Prinsen Geerligs werden in het Engelsch, Japansch, Spaansch en Duitsch vertaald, terwijl hij in 1914 door de Arnsterdamsche universiteit, waar hij eens zijn studiën begon, tot Doctor honoris causa in de wijsbegeerte werd benoemd.

B. BART KREEFT. — Bart Kreeft heeft na zijn 40-jarig jubileum te hebben gevierd, afscheid genomen van het tooneôl.

C. JAPAN. — Parlement. — De Seijoe Kai (regeerings-) partij heeft in het nieuwe parlement boven alle andere partijen tezamen een meerderheid van 136 stemmen verkregen. Het totaal aantal zetels der Seijoekai-partij bedraagt 301, dat der arbeiderspartij 5. (Vorig bericht blz. **177 I.**)

D. IERLAND. — Verkiezingen. — De nieuwe leden van de Dail Eireann zijn nog niet geheel gekozen. Er ontbreken nog **13** leden, doch het staat vrijwel vast, dat de Fianna Fail, de partij van de Valera, met de arbeiderspartij samen over de meerderheid zal beschikken.

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — **Recapitulatie** van **9** Februari **1932—15** Februari **1932.** — Rede van Matsudeira (205 E.). Rede v n Grandi (205 K.) Rede van Zaleski (207 I.). Persuitlatingen (207 K) Rede van Litwinov (208 A.). Rede van Hymans (208 B.). Persuitlatingen (209 M.). Adres Prot. Chr. Arbeiders Internatiunale (209 H.). Rede van den Zweedschen Minister Ramel (211 B.). Persuitlatingen (211 D.). Rede van Zaiueta (212 G.). Rede van Benesj (212 G.). Rede van den Deenschen Minister Munch 212 G.). Résumé der reden van de 7 groote mogendheden (212 G.). Rede van den vertegenwoordiger van Canada (213 D.). Rede van den vertegenwoordiger van Letland (213 D.). Rede van den vertegenwoordiger van Hongarije (213 D.). Rede van Dr. Yen (213 D.). Recapitulatie van 16 Oct. 1932—9 Febr. 1932 (213 E.). Rede van Minister Beelaerts van Blokland (214 G.). Rede van den gedelegevrde van Turkije (214 G). Rede van den gedelegeerde van Noorwegen (214 G.). Rede van den gedelegeerde van Portugal (214 G.). (Vorig bericht **blz. 221** H.)

F. JAPAN. — **Belangen in** China. — In den buitenlandschen handel van China neemt Japan deel voor: 11.5% in 1899, 19.0% in 1913, 25.4% in 1929.
Van de vreemde bevolking in China maken Japanners deel uit voor: 14.2% in 1899, 48.9% in 1913, 68.9% in 1929.
Het aandeel van Japan in het aantal buitenlandsche firma's in China is: 20.9% in 1899, 33.3% in 1913, 58.4% in 1929.
Ten slotte participeert Japan in de scheepvaart van China voor: 7.2% in 1899, 25.0% in 1913, 27.4% in 1929.
De gezamenlijke Japansche investeeringen in Chira worden geraamd op rond 1½ milliard yen.

23 FEBRUARI 1932

G. ENGELAND. — **Tarieven** Bloembollen. — Bijkens een bij den Bond van Bloembollenhandelaren ingekomen bericht van den riikslandbouw consulent ir. Gerritsen te Londen, wordt niet verwacht, dat er nog een Engelsch invoerrecht krachten de wet van 11 December 1931 zal komen, zoodat dus bloembollen, evenals alle andere producten en waren, ingaande **1** Maart alleen zullen vallen onder het fiscale invoerrecht van 10% ad valorem. (Vor. ber. blz. **210 E.)**

H. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Japansche** aanval bij Shanghai. — De Japansche legerbevelhebbers bij Shanghai hebben het offensief over het geheele front gestaakt. De overwinning der Chineesche strijdkrachten ap de Japansche troepen ten Noorden van Hiangwan is officieel bevestigd (Vorig bericht blz. **223** F)

I. VOLKENBOND. — Antwoord op Japans nota. — Het antwoord van den Japanschen Minister van Ruitenlandsche Zaken op de nota der 12 mogendhedrn brengt geen nieuws. De schuld van het conflict met China wordt op China geworpen. (Vor. ber. **224** H.)
(Vor. **ber.** Volkenbond **221** G.)

A. DUITSCHLAND. — Fusie Dresdner Bank — Damtbank. — De reconstructie dezer Bank en de overname van de Danatbank zal als volgt geschieden: Aan de Dresdner Bank, wier gewone aandeelenkapitaal vroeger 100 millioen mark bedroeg, is in Augustus 1931 een pref. aandeelenkapitaal van 300 millioen mark bezorgd, doordat het rijk deze tegen schatkistwissels overnam. Voor een gedeelte is intusschen dit kapitaal in contanten volgestort. Aan reserves had de oude bank 34 millioen mark. Van de gewone aandeelen bevindt zich 34 millioen in het bezit van de Bank, 66 millioen in het vrije verkeer dan wel in bezit van het rijk. Om de verliezen te dekken, wordt allereerst het reservefonds van 34 millioen geschrapt. Door reductie van de 66 millioen mark gewone aandeelen in de verhouding van 10 tot 3 krijgt men ongeveer 46 millioen beschikbaar. Dit is nog niet voldoende om de verliezen te dekken. Hiertoe is noodig, dat het rijk ook het bedrag aan pref. aandeelen, welke in *Se* toekomst gewone aandeelen zullen zijn, reduceert, waarbij het nominale bedrag der pref. aandeelen met 100 millioen mark daalt.

De Dresdner Bank heeft bovenal ruime liquide middelen noodig. De Gouddiscontobank neemt van de aandeelen, welke het rijk aan de Dresdner Bank ter beschikking geeft, 48 millioen mark nominaal met een klein agio over. Doel hiervan is in de eerste plaats, de Dresdner Bank in staat te stellen de Danatbank over te nemen.

Het rijk verschaft de bank in den vorm van beleenbare stukken voorts een reserve van 30 millioen mark en een reserve voor diverse risico's. Bovendien is nog voorzien in een omvangrijk crediet, terwijl het rijk voor een regeling met het personeel nog in contanten 20 millioen stort.

De Danatbank wordt gevoegd by de Dresdner Bank. Vooraf vindt echter een gezondmaking van de Danatbank plaats op de volgende manier: van het geheele kapitaal groot 60 millioen mark bevinden zich 35 millioen mark aandeelen in het bezit der bank. Deze aandeelen waren oorspronkelijk door de industrie overgenomen. Zoo noodig zal het rijk deze nu overnemen en na de alg. vergadering worden zij ingetrokken. De ongeveer 25 millioen mark Danat-aandeelen in het vrije verkeer worden geruild tegen aandeelen Dresdner Bank, zoodanig dat tegen 10.000 mark aandeelen Danatbank 3000 mark aandeelen Dresdner Bank worden verstrekt. Hiervoor zijn 7,5 millioen mark „zusammengelegte" aandeelen Dresdner Bank noodig, welke het rijk uit zijn bezit ter beschikking stelt.

Om de verliezen van de Danatbank te dekken, verstrekt het rijk hier een verliesreserve van 100 millioen mark, welke overgaat in de combinatie der twee banken.

Het kapitaal van de Dresdner Bank zal voortaan 220 millioen mark bedragen, waarnaast een open reserve van 30 millioen mark zal bestaan benevens de bovenvermelde stille reserves.

Activa en passiva der Danatbank gaan dan over aan de Dresdner Bank, welke zoo zal zijn uitgerust dat zij voortaan als de bank met het grootste kapitaal opgewassen zal zijn tegen haar nieuwe groote taak. Voor de buitenlandsche schulden van de Danatbank, welke door de Dresdner Bank worden overgenomen, blijft de garantie van het rijk bestaan. Daarentegen wordt deze garantie voor de binnenlandsche crediteuren op het oogenblik dat de nieuwe gecombineerde bank in het handelsregister wordt ingeschreven — einde Maart of begin April — opgeheven.

Evenals bij de Commerz- und Privatbank zal bij de Dresdner Bank het rijk de verstrekte sommen terugkrijgen doordat van de netto-winst allereerst 15% aan het rijk komt. Dan mag tot 8% dividend worden uitgekeerd en van de rest krijgt het rijk 60%.

Naar vernomen wordt, zal de directeur Ritscher van de Reichskrediet Ges. naar alle waarschijnlijkheid opgenomen worden in de directie van de Dresdner Bank.

Van de Danatbank zal de firmant Bodenheimer in de directie worden opgenomen.

(Vor ber. Danatbank 25 D.; Dresdner Bank 49 E.)

B. DUITSCHLAND. — Hulp voor de Duitsche banken. — De volgende verordening van den Rijkspresident is heden gepubliceerd:

De regeering is met het oog op de economische crisis gemachtigd de noodige maatregelen voor de reorganisatie van bankinstellingen te nemen. Zij is hiertoe speciaal bevoegd om:

a. het rijk te doen deelnemen in banken en noodige bedragen te storten en eventueele deelnemingen van de hand te doen;

b. afwijkingen van de bepalingen van het Handelswetboek in bepaalde gevallen toe te staan;

c. garanties ten laste van het rijk ap zich te nemen;

d. garanties, welke vóór het van kracht worden van deze verordening overgenon en zijn, af te lossen of aflossingstermijnen voor dergelijke garanties vast te stellen;

e. over te gaan tot het uitgeven van bedragen van in totaal maximaal RM. 250 millioen;

f. hoogstens RM. 400 millioen crediet ter beschikking te stellen.

Deze verordening treedt op het oogenblik van haar publicatie in werken. De regeering bepaalt den datum, waarop zij zal worden ingetrokken. (V. b. 46 F.)

C. FRANKRIJK. — Regeering. — De Fransche Kamer heeft met 309 tegen 262 stemmen de motie van vertrouwen in het kabinet-Tardieu aangenomen.

Tardieu las zelf zijn verklaring voor, die, wat inhoud betreft, weinig nieuws bracht. De nieuwe regeering verklaart zich solidair met het oude kabinet, vooral ten opzichte van de internationale onderhandelingen over de herstelkwestie en de vermindering van de bewapeningen.

Er hebben zich ernstige incidenten tijdens de kamerzitting voorgedaan. (Vorig bericht blz. 223 E.)

D. NEDERLAND. — Kortingswet. — Het kortingswetje is in zijn oorspronkelijken vorm door de Tweede Kamer met 48 tegen 42 stemmen aangenomen.

Zooals men weet, hield het regeeringsvoorstel een vermindering in van de uitkeeringen uit het Gemeentefonds aan de gemeenten van 3% van het gezamenlijk bedrag aan loonen en wedden, dat een gemeente uitkeert. Die vermindering blijft achterwege als een gemeente al 2% of meer op de loonen gekort heeft.

E. NEDERLANDSCH-INDIË. — Japansche concurrentie. — Uit de mededeelingen van „de Handelsvereeniging te Medan" blijkt, dat gedurende net laatste jaar een sterke verschuiving van de landen van herkomst der manufacturen heeft plaats gehad Was deze herkomst voor Groot-Brittannië oorspronkelijk 23,82 pCt. — in 1929 — deze liep in 1930 terug tot 15,51 pCt. en in 1931 zelfs tot 11 pCt. Nederland bleef in 1930 ongeveer op hetzelfde peil als in 1929, doch onderging in het laatste jaar eveneens een sterke daling. De invoer uit Japan is echter aanmerkelijk gestegen. In een tijdsverloop van drie jaar steeg het percentage van 5,15 — 1928 — tot 7,54 — 1929 — en zelfs tot 12,76 in 1930. China kon eveneens op een vooruitgang aanspraak maken.

Men verwacht vanwege de depreciatie van het Engelsche pond eenige opleving voor Engeland. Nederland zal daarentegen vermoedelijk nog sterker dalen.

F. ERFELIJKHEIDSLEER. — Vaak heeft men de vraag opgeworpen omtrent de mogelijkheid van plasmatische overerving buiten de kern om en zelfs van een plasmoon gesproken ter onderscheiding van het in de chromosomen gelegene genoom. Men bedenke

echter dat de eicel vóór haar bevruchting onder invloed van vaderlijke en moederlijke genen heeft gestaan.
De Engelsche onderzoekers A. E. Boycott, C. Diver en Turner (Transaction Royal Society, Londen) hebben nu bewezen, dat structuur-verhoudingen in 't ei reeds vóór de bevruchting kunnen zijn vastgelegd en niettemin zuiver de wet van Mendel volgen (dus genetisch veroorzaakt zijn).
Bij de kruising nl. van een homozygoot, linksdraaiend (linksdraaiing van 't slakkenhuis) wijfje met een homozygoot, rechtsdraaiend (rechtsdraaiing van 't slakkenhuis) mannetje bleek de F^1-generatie uitsluitend uit linksdraaiende slakken te bestaan, hoewel rechtsdraaiing linksdraaiing overheerscht. De genen der spermatozoïden hadden de eenmaal in het eiplasma vastgelegde structuur niet meer kunnen veranderen. Werden nu de Fl-dieren onderling gekruist, dan vertoonde de gehéele F^2-generatie rechtsdraaiing en liet zich dus de dominatie gelden van den factor voor rechtsdraaiing, die in een vorige generatie in 't ei was binnengebracht. Eerst in de F^3-generatie kwam een zuivere monohybride splitsing volgens Mendel te voorschijn.
Hiermede is, ook voor de ontwikkeling van den mensch, het gewichtige bewijs geleverd, dat specifieke eigenschappen, die haar zetel hebben in 't eiplasma en vroegtijdige determinaties bij 't embryo veroorzaken, onder invloed kunnen staan van 't genen-complex, dat vóór de bevruchting aanwezig was, onafhankelijk van de bevruchtende spermatozoïde. (Nederl. Tijdschr. voor Geneesk.)
(Vorig bericht blz. **213** L.)

24 FEBRUARI 1932

A. SCHOONE KUNSTEN. — Dr. J. H. Plantenga, directeur van de Academie van Schoone Kunsten te 's-Gravenhage, heeft in de Rubenszaal van het Antwerpsch Museum voor een aandachtig gehoor gesproken over stijlontwikkeling en critiek.
Spr. beschreef de drie stadia, die zich ten opzichte van de stijlontwikkeling in de houding van den beschouwer voordoen. Hij onderscheidde het subjectieve (het kinderlijk aanzien), gaande naar het zgn objectieve (dat een onmogelijkheid blijkt) om ten slotte te komen tot het stadium van wat hij het ,,bewust subjectieve" of wel het ,,betrekkelijk objectieve" noemde.
De schoonheid is geen eigenschap van de dingen. Het is zooals Bolland zegt in zijn 607e spreuk: ,,Geen waarde bestaat zonder waardeering".
Het rhythme van de kunstontwikkeling wordt in de handboeken doorgaans aangegeven als tijd, bloeitijd, later tijd. In de eerste periode heeft plaats het zoeken naar een kunstvorm, in de tweede wordt een algemeen en bijzonder evenwicht bereikt, in de derde, vanwege de ontwikkeling van de techniek, overheerscht het bijzondere; het is de periode van de virtuositeit, eigenlijk de décadence. Een vierde periode, die van de nieuwste cultuur, en die wederom als 't ware van meetaf de ontwikkeling herbegint, zou spr. van 1900 dagteekenen.
Aan ettelijke voorbeelden, ontleend aan de kunstgeschiedenis, toetste spr. dit standpunt nader, achtereenvolgens de stijlontwikkeling nagaande in de zuil, in den kleinen tempel, in het beeld, in het kerkportaal, in de tafels. Een typische tegenstelling in den geest van kunstwerk uit dezen tijd toonde hij aan in Rodin's Bourgeois de Calais vergeleken bij het oorlogsmonument van Mestrowitsj. Bij Rodin is de persoonlijkheid van ieder zijner in beeld gebrachte personages individueel uitgewerkt; bij Mestrowitsj schrijden in strak rhythme voort dertig strijders, die door een gemeenschappelijk idee gedragen worden.
Dr. Plantenga achtte het zoeken naar het primaire in de kunst den kenschetsenden trek van dezen tijd. Wij maken op dit oogenblik het heuglijke worden van een nieuwen stijl mede. Die stijl zal niet zoozeer het door een individueel kunstenaar aangewezene zijn, maar allereerst beantwoording aan het primaire verlangen van de huidige menschheid.

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Leiding van de politieke commissie. — De algemeene beraadslagingen en voorstellen van de gedelegeerden, welke geen vermeldenswaardige bijzonderheden brachten, zullen den 25 Febr. 1932 worden beëindigd. Na dien datum zal de politieke commissie de leiding der ontwapeningsconferentie nemen. (Vor. ber. blz. **224** E.)

C. ROTTERDAM. — Loonsverlaging. — De Gemeenteraad van Rotterdam heeft met 25 tegen 15 stemmen het voorstel in zake 3% loonsverlaging voor het gemeentepersoneel, aanvaard.

D. FRANKRIJK. — Legerbegrooting. — Het rapport van de financieele commissie in zake de Frsnsche legerbegrooting is ingediend, waarin de legeruitgaven voor het tijdvak April—December 1932 op 3229 millioen francs wordt geschat. Voor de Bransche koloniale gebieden wordt 1331 millioen meer uitgetrokken, welke raming slechts betrekking heeft op het onderhoud van troepen in Algerië, Tunis, Marokko en Klein-Azië. Het effectief wordt, met uitzondering van koloniale troepen, vastgesteld op 454.000 man, waarbij dan ongeveer 40.000 man komen voor de luchtstrijdkrachten, (Vor. ber. blz. **128 A.**)

E. DUITSCHLAND. — Rijksdagzitting. — De eerste zitting van den Duitschen Rijksdag, na een periode van vele maanden rust, heeft een zeer rumoerig en anderzijds nog weinig belangwekkend verloop gehad. De Nat.-Soc. Dr. Göbbels werd wegens beleediging van president Hindenburg van de rijksdagzitting uitgesloten. (Vorig bericht blz. 135 P.)
(Vor. ber. Rijksdagontbinding blz. **131** B.)

F. AMSTERDAM. — Joodsch Historisch Museum. — In het Waaggebouw te Amsterdam, waar het Amsterdamsch Museum is gevestigd, heeft het Joodsch Historisch Genootschap twee zaaltjes als museum ingericht. Veel van het ritueele Joodsche leven zal men er vinden, o.a. de maquette van een loofhut, een kast voor de Heilige wetsrollen, prachtige gecalligrafeerde en geïllustreerde exemplaren van de ,,Rol van Esther", enz.

G. PETROLEUM. — Wereldproductie. — Volgens officieele cijfers heeft de wereldproductie in 1931 1.367.265.157 barrels bedragen tegen 1.409.805.915 barrels in 1930; hiervan komen 856.924.000 (vor. j. 898.011.000) barrels voor rekening van de Vereenigde Staten. De productie van de andere landen was als volgt: Rusland 156.342.000 (v, j. 129.955.417) barrels, Venezuela 120.069.462 (v. j. 141.652.832) barrels, Roemenië 43.333.945 (v. j. 39.876.589) barrels, Perzië 45.081.096 (v. j. 43.549.323) barrels en Mexico 33.031.081 (v. j. 39.529.914) barrels. (**68** H.)

H. HANDSCHRIFT VAN ELCKERLIJC. — Prof. dr. J. W. Muller schrijft aan het Alg. Handelsblad:
Niet alleen de beoefenaars der Nederlandsche philologie, maar alle liefhebbers van onze literatuur en ons tooneel zullen met verrassing bovenstaande blijde tijding vernemen. Sedert ,,Den Spyeghel der salicheit van Elckerlijc" in 1892 door prof. Logeman als 't ware opgegraven en in een herdruk gemeengemaakt is, heeft het merkwaardige stuk zich in de geschiedenis onzer letteren voorgoed eene vaste, eervolle plaats verworven. Herhaaldelijk opnieuw uitgegeven, heeft het de stof geleverd voor een reeks van wetenschappelijke geschriften over de tekstcritiek, over den vermoedelijken dichter, en vooral over het, voor de toenmalige beteekenis onzer letteren en haar betrekking tot de Engelsche gewichtige vraagstukken, aan welk der beide gelijknamige en gelijktijdige, doorgaans woordelijk overeenstemmende spelen, den Nederlandschen Elckerlijc of den Engelschen Everyman, ae eer toekomt der prioriteit en oorspronkelijk-

heid van dit de eeuwen door in vele landen en talen vermaarde, min of meer internationale spel. In allen gevalle is ons Nederlandsche stuk de stamvader geworden van een talrijk continentaal nakroost van zestien- en zeventiendeeuwsche Latijnsche, Nederrijnsche, Neder- en Hoogduitsche en jongere Nederlandsche, onderling op velerlei wijs verwante, bewerkingen (Homulus, Hecastus, Der sünden loin ist der Tod enz.); terwijl in onzen tijd de Oostenrijkache dichter Hugo von Hofmannsthal in zijn Jedermann, voornamelijk op den grondslag van Elckerlijc's Engelschen dubbelganger (zoon of vader?), Everyman, het eeuwenoude spel, in modernen geest omgewerkt, heeft doen herleven.
Bij een voordracht van mr. Leonard Willems in de Januari-vergadering der Koninklijke Vlaamsche Academie te Gent, over den, reeds vroeger door hem besproken, Petrus Dorlandus (wiens aanspraak op het auteurschap van Elckerlijc hij sterk betwijfelde) en over het oude vraagstuk der prioriteit, bleek de archivaris der stad Antwerpen, de heer Floris Prins, de gelukkige bezitter van een handschrift, behelzende een historische kroniek, benevens enkele litteraire teksten, o.a. Elckerlijc! Bij een welwillend toegestaan onderzoek bleek aan mr. Willems, dat het handschrift, gedagteekend 1594, dus wel een eeuw jonger was dan de oudste druk van het spel (c. 1495), maar niet — gelijk destijds nog wel voorkwam — een (eventueel verbeterd, maar, als zoodanig, toch nagenoeg waardeloos) afschrift van een der drie thans bekende oude drukken (alle uit het einde der 15de of het begin der 16de eeuw); naast welke het dus, als onafhankelijke getuige, recht van meespreken heeft.

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Paaschreces.** — De zitting der Conferentie wordt voor het Paaschreces van 19 Maart tot 4 April 1932 onderbroken. (Vorig bericht blz. **226 B.)**

B. TURKIJE. — Ottomaansche schulden. — Naar de Turksche bladen melden, zullen in de eerstvolgende begrooting geen voorzieningen worden getroffen voor betalingen ten aanzien van den Ottomaanschen schuldendienst. Alleen de aflossingen op de schulden, die door de republikeinsche regeering zijn aangagaan, zullen regelmatig plaats vinden.
De komende begrooting zal definitief worden teruggebracht tot T. £ 140 millioen, hetgeen vergeleken met de vorige begrooting een vermindering beteekent met T. £ 46 millioen.

C. AUTOMOBILISME. — Sir Malcolm Campbell heeft zijn eigen wereldsnelheidsrecord met de 1500 P. K. Elue Eird verbeterd door een gemiddelde te maken van 253.968 mijl per uur (408 K.M. 634 M.), op een baan in twee tegengestelde richtingen. Deze snelheid is ongeveer negen mijl grooter dan het vorige wereldrecord. (Vorig bericht blz. 74 D.)

D. ROEIEN. — De heer E. S. Kerkhoven is tot voorzitter van de Koninklijke Roei- en Zeilvereeniging „De Hoop" gekozen. (Vor. ber. blz. 37 I.)

E. ENGELAND. — Tarieven. — Van den 1sten Maart 1932 af zullen de nieuwe Engelsche invoerrechten van 10% ingaan. (Vorig bericht blz. **224** G.)

F. NEDERLAND. — Overijsselsche Landbouw Maatschappij. — Te Zwolle werd een meeting gehouden van de Overijsselsche Landbouw Maatschappij, welke meeting door ongeveer 6000 landbouwers werd bijgewoond.
Nadat verschillende sprekers het woord gevoerd hadden, werd de volgende motie aangenomen en naar de regeering gezonden:
„De Overijsselsche Landbouw Maatschappij, met 6000 harer leden in algemeene vergadering bijeen, vraagt de aandacht der regeering voor den grooten nood van den Overijselschen landbouwer zoowel in het zuivel-, veehouders-, gemengd- als veenkoloniale bedrijf, wijst op de groote gevaren die niet alleen voor den boerenstand maar voor de geheele samenleving moeten ontstaan door den verderen achteruitgang van het landbouwbedrijf, dringt eerbiedig maar met de allermeeste klem aan op spoedige afdoende maatregelen tot steun van den landbouw in den geest der voorstellen zooals deze door de drie Centrale Landbouworganisaties ter kennis der regeering zijn gebracht, vraagt, met name, een zeer snelle verwezenlijking der voorstellen die pogen een vertiooging van de prijzen voor de melk en het varkensvleesch, naast steun voor het veenkoloniale bedrijf".
(Var. ber. **Landbouw** blz. 81 **L.**)

G. SCHILDERKUNST. — Restauratie van het oudste schilderij van Amsterdam. — Bijna 400 jaar geleden (1536), schilderde Cornelis Anthonisz op een groot paneel een voorstelling van Amsterdam van uit de hoogte gezien, met op den voorgrond de landtong van Volewijk en het Y, op het middenplan de stad en haar omgeving en aan den verren horizon Amstelveen en de Haarlemmermeer. Dit paneel is ernstig beschadigd tijdens den brand van het stadhuis in 1652 en men heeft het toen maar door een ijverig kladschilder wat laten herstellen. De Commissie van Toezicht voor de schilderijen der Gemeente Amsterdam heeft nu een restaurateur gevonden, die het paneel zal overschilderen en bijwerken, waardoor een groot schilderstuk van Amsterdam van kunsthistorische waarde bewaard zal blijven. **(Vor.** ber. **218** G.)

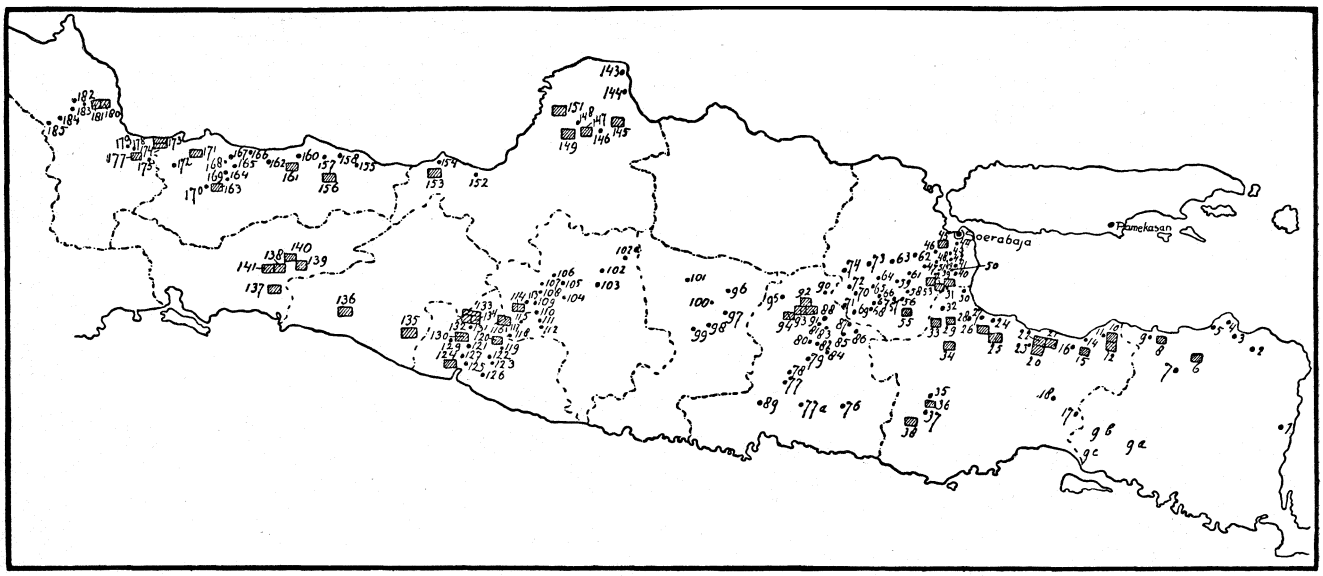
H. NEDERLANDSCHE GRAFIEK. — Het Prentenkabinet heeft in 1931 van 120 levende kunstenaars grafisch werk (ook een aantal teekeningen) aangekocht.

25 FEBRUARI **1932**

I. RADIO. — De N. V. Philips Radio verzoekt opneming van het onderstaande:
In verband met verschillende beschouwingen in de bladen en tal van vragen, welke tot de N.V. Philips Radio zelf worden gericht, moge er om misverstand te vermijden, de aandacht op worden gevestigd, dat de mogelijkheid van radio-ontvangst over het lichtnet, de z.g. sterkstroomgeluidsdistributie, slechts beoogt te zijn een nieuwe vorm van radiodistributie.
Dit systeem, waarbij de programma-keuze evenals bij de andere reeds bestaande radiocentrales slechts tot enkele beperkt zal moeten blijven, zal derhalve evenmin ter vervanging van het eigen ontvangtoestel Runnen dienen als de thans gebruikelijke systemen van radio-centrales zulks hebben kunnen doen.
Een grootere programma-keuze zooals bij een gewoon ontvangtoestel zou bij elken aangeslotene een zoodanig gecompliceerd apparaat noodig maken, dat de kosten daarvan minstens evenveel zouden bedragen als van een ontvangtoestel. De superioriteit van een normaal ontvangtoestel boven radio-centrale-ontvangst wordt derhalve door de lichtnet-radio in geen enkel opzicht aangetast. (Vor. ber. blz. **199 B.)**

K. ZUID-AFRIKA. — Diamantbewerlring. — Volgens een aan het parlement ter ratificatie voorgelegde overeenkomst tusschen de regeering der Unie en de firma Schlesinger, wordt vastgesteld dat Schlesinger de fabriek voor diamantbewerking te Kimberley overneemt en tegen 18 Maart in vol bedrijf brengt. De regeering zal Schlesinger de benoodigde ruwe diamant leveren tegen de geldende prijzen en in een hoeveelheid als de minister voor het mijnwezen noodig acht voor het drijven van de fabriek en voor het opleiden van de leerlingen. (Vor. ber. blz. **220** H.)

L. NEDERLAND. — **Raelgrabeurs.** — De eerste Raelgrabeurs (voor den Radio, Electriciteit- en Gramofoonhandel) in het gebouw „De Brakke Grond" te Amsterdam is een groot succes geweest. Einde Maart 1932 zal de tweede Raelgrabeurs worden geopend.

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De Java-Suikerrietaanplant **in** 1932. — Het bovenstaande kaartje, dat ons door dr. H. C. Prinsen Geerligs welwillend ter beschikking werd gesteld, geeft een beeld van den omvang der inperking van den rietaanplant op Java in 1932, resp. van den suikeroogst van 1933. De gearceerde vierkanten stellen het areaal voor der fabrieken, die in 1932 niet zullen planten. Het blijkt, dat heel Banjoemas en Kedoe niet planten en bijna geheel Pasoeroean. De rest is verdeeld. De aanplant zal, als reeds eerder gemeld, ongeveer 100.000 H.A. groot worden tegen 65.000 in 1931 en 200 000 in 1930. Zooals officieel door de Visoco is medegedeeld, zal oogst 1933 door de inkrimping van den aanplant beperkt worden tot ongeveer 1.400.000 ton, d. i. ca. 50% van de normale productie.
De voor de namen der fabrieken op bijgaande lijst vermelde cijfers correspondeeren met die op het kaartje. De namen der fabrieken, welke in 1932 niet zullen planten, zijn vet gedrukt.

Lijst van de suikerfabrieken op Java (residentiegewijze gerangschikt).

BESOEKI.

1 Soekowidi
2 Assembagoes
3 Pandjie
4 Olean
5 Wringinanom
6 Pradjekan
7 Tangarang
8 Boedoean
9 De Maas
9a Bedadoong
9b Semboroh
9c Goenoengsari

PASOEROEAN

10 **Phaiton**
11 Kandangdjati
12 **Bagoe**
13 Padjarakan
15 Maron
16 **Gending**
17 Djatiroto
18 Soekodono
20 Wonoaseh
21 Wonolangan
22 Oemboel
23 Soemberkareng
24 Kedawoeng
25 **Bekassie Oost**
26 **Gayam**
27 De Goede Hoop
28 Pleret
29 Wonoredjo
30 Soemberredjo
31 Ardjosarie
32 **Pandaän**
33 Soekoredjo
34 Alkmaar
35 Kebonagoeng
36 **Sempalwadak**
37 Krebet
38 Panggoongredjo

SOERABAJA

39 **Porrong**
40 Tanggoelangin
41 Tjandie
42 Boedoeran
43 Sroenie
44 Waroe
45 Ketegan
46 Krian
47 Balong-Bendo
48 Watoetoelis
49 Poppoh
50 Toelangan
51 Krembong
52 Sedatie
53 Koning **Willem II**
54 Ketanen
55 Pohdjedjer
56 Dinoyo
57 Soemengko
58 Tangoenan
59 Brangkal
60 Bangsal
61 Sentanenlor
62 Perning
63 Gempolkrep
64 Somobito
65 Peterongan
66 Modjoagoong
67 Seloredjo
68 Tjoekir
69 Blimbing
70 Tjeweng
71 Goedo
72 Djombang
73 Ponen
74 Ngelom

KEDIRI

75 **Keningo**
76 Garoem
77 Soemberdadie
77a Koenir
78 Ngadiredjo
79 Pesantren
80 **Meritjan**
81 Minggiran
82 Menang
83 Bogokidoel
84 Kawarassan
85 Tegowangi
86 **Kentjong**
87 **Badas**
88 Poerwoasri
89 **Modjopanggoong**
90 Lestari
91 Djoewono
92 Baron
93 Koedjonmanis
94 **Djatie**
95 Ngandjoek

MADIOEN

96 Redjoagoeng
97 Kanigoro
98 **Pagottan**
99 Redjosarie
100 **Poerwodadie**
101 Soedhono

SOERAKARTA

102 Modjo
102a Kedoeng-Banteng
103 Tasikmadoe
104 Wonosarie
105 Kartasoera
106 **Tjolomadoe**
107 **Bangak**
108 Tjokrotoeloeng
109 Ponggok
110 Drlanggoe
111 Tjepper
112 Manishardjo
113 **Gedaren**
114 Karang Anom
115 Gondeng **Winangoen**
116 Prambonan

DJOKJAKARTA

117 **Randoe Goenting**
Tjandi Sewoe
118 **Tandjong** Tirto
119 Kedaton Pleret
120 **Wonotjatoor**
121 **Padokan**
122 Bantool
123 Barongan
124 Sewoe **Galoor**
125 Gondang Lipoero
126 Poendoeng
127 **Gesiekan**
129 Rewoeloe

130 **Demak** Idjo
131 Tjebongam
132 Reran
133 Medarie
134 Sendang **Pitoe**

KEDOE

135 Poerworedjo
136 **Remboen**

BANJOEMAS

137 Kaliredjo
138 **Kalibagor**
139 **Klampok**
140 **Bodjong**
141 **Poerwokerto**

SEMARANG

143 Pakkies
144 Trangkil
145 **Langsee**
146 **Tandjong** Modjo
147 **Rendeng**
148 **Besito**
149 **Majong**
151 Petjangaan
152 Kaliwoengoe
153 **Gemoe**
154 Tjepring

PEKALONGAN

155 Kalimati
156 Wonopringgo
157 Sragi
159 Tjomal
160 Petarekan
161 **Bandjardawa**
162 Soemberhardjo
163 **Balapoelang**
164 Doekoewringin
165 Pangka
166 Kemantran
167 Pagongan
168 Adiwerna
169 Kemanglen
170 Djatibarang
(Alg. Hbld.)
171 Bandjaratma
172 Ketanggoengan-W.

CHERIBON

173 Nieuw-Losari
174 Nieuw Tersana
175 Loewoenggadjah
177 Djatipiring
178 Karang-Soewoeng
179 Sindanglaoet
180 Soerawinangoen
181 **Gempol**
182 Ardjawinangoen
183 Paroengdjaja
184 Djatiwangi
185 Kadipaten

(Vorig bericht blz. **207** E.)

A. **NEDERL.** WEST-TNDIE. — Curaçao's Scheepvaart. — Volgens de schepenopgave is het aantal stoomschepen dat Willemstad bezocht in het afgeloopen jaar verminderd met 827.
Voor 1930 viel nog een vermeerdering op te merken ten opzichte van 1929, doch in het afgeloopen jaar zijn we bijna teruggevallen tot het aantal stoomschepen van het jaar 1928.
Voor de zeilvaart moeten we heel wat meer jaren teruggaan, om zulk een laag cijfer te vinden. n.l. tot het jaar 1922 dat een aantal heeft van 1276 zeilschepen. Wel een bewijs dat de zeilvaart in het algemeen schijnt af te nemen ten voordeele van het stoomverkeer.
We laten hieronder een staatje volgen.

Stoomschepen.		inhoud M³.
1928	4579	24.169.564
1929	5278	28.897.079
1930	5473	30.236.045
1931	4646	27.623.362
Zeilschepen		inhoud M³.
1928	1683	280.018
1929	1828	247.020
1930	1763	211.915
1951	1289	113.814

B. NEDERLAND. — Financieele bijstand aan bedreigden of aangevallen staat. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend houdende voorbehoud der bevoegdheid tot bekrachtiging van het verdrag nopens den financieelen bijstand aan een aangevallen of bedreigden staat.

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — De algemeene beschouwingen op de ontwapeningsconferentie zijn ten einde. Afgezien van de nuances kan men scherp drie richtingen in de gemaakte voorstellen onderscheiden:
I. Zij, die de Fransche stelling van de veiligheid op de allereerste plaats aanvaarden en hun volle instemming aan een gewapenden volkenbond geven.
II. De voorstanders van het Duitsche standpunt: Ont apening moet geleidelijk worden verminderd.
III. De groote groep van hen, die ontwapening en veiligheid op hetzelfde plan willen verwezenlijken a:s Duitschland, maar die moreele ontwapening op den voorgrond plaatsen. (Vor. ber. blz. **227 A.)**

D. BERLIJN. — Beurs. — Voor het eerst sedert 18 Sept. 1931 is de Berlijnsche Beurs weder geopend. Er was nog geen vaststelling van Officieele Koersen.
(Vorig bericht blz. **220** F.)

E. BERLIJN. — Bierstaking. — De Berlijnsche café's en de stations-restauraties zijn een bierstaking begonnen, waarbij ongeveer 12.000 café's zijn betrokken.

F. **NEW-YORK.** — Disconto-verlaging. — De Federal Reserve Bank te New-York heeft haar discpnto van **3½%** tot **3%** verlaagd.

G. **LUCHTVAART.** — Vliegdienst Scandinavië. — In samenwerking met de Zweedsche A. B. Aerotransport zal de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij met ingang van 1 Maart 1932 een snelleren dienst op Scandinavië inrichten. Er wordt een nieuw type Fokker F VII gebruikt, die een snelheid van 230 K M. per uur kan bereiken. De nieuwe regeling beteekent op de route Londen — of Parijs — Kopenhagen een besparing van 30 uur.

H. **RUBBERMARKT** IN **1931.** — Aan het door de firma Symington & Wilson samengestelde overzicht van de rubbermarkt in 1931 ontleent de N. Rott. Crt. het volgende:
De achteruitgang van de „rubberconjunctuur" hield in het afgeloopen jaar in onverminderde mate aan. I-Iet vraagstuk eener marktinterventie ter verbetering van den toestand heeft een belangrijk punt van bespreking uitgemaakt, doch ten slotte moest blijken, dat zonder regeeringshulp beperking van de productie niet mogelijk was. Intusschen zijn aanzienlijke besparingen verkregen tengevolge van productieuitbreiding, waardoor de productiekosten werden gedrukt. Vandaar ook de opmerkelijke en te betreuren handhaving van den productieomvang. Verschillende plantages konden de productiekosten op 3 d. per lb. en nog lager brengen. De gemiddelde productiekosten hebben echter vermoedelijk wel 4½ d. per lb. bedragen, zoodat ze gemiddeld 1½ d. hooger waren dan de verkoopprijzen. De opgedane ervaringen doen betwijfelen of dergelijke verliezen snel tot een gedwongen stopzetting van vele bedrijven zullen leiden. Opmerkelijk is de naar verhouding groote toeneming van de Amerikaansche voorraden (van 258.281 tot 376.763 ton, terwijl de Engelsche voorraden van 118.515 tot 127.103 ton vermeerderden).
Met betrekking tot het verloop van de productie in 1931 wordt opgemerkt. dat de productie van Malakka slechts met 5 pct., de Ned. Indische met slechts 6 pct, die van Ceylon met 20 pct. en die van Britsch-Indië met 30 pct. is afgenomen.
Wat het verbruik betreft wijzen S. & W. er op, dat het Amerikaansche rubberverbruik slechts met 6 pct. is achteruit gegaan, terwijl de Amerikaansche automobielproductie in hetzelfde tijdsverloop met 29 pct. achteruit liep. Voorts wordt in het bijzonder gewag gemaakt van de toeneming der Engelsche afleveringen van 74.727 tot 75.428 ton. Ook in Japan en in Rusland is het verbruik toegenomen.
Symington & Wilson achten een raming van het verbruik in het loopende jaar moeilijk. Men mag, volgens S. & W., wellicht aannemen dat het verbruik nauwelijks meer dan 650.000 à 660.000 ton zal bedragen. Daarentegen is te vreezen, dat de productie op het peil van 1931 zal worden gehandhaafd, wanneer geen verstrekkende productiebeperking wordt ingevoerd. S. & W. geven vervolgens een overzicht van alle vraagstukken, welke bij een eventueele productiebeperking moeten worden opgelost.
De Londensche firma treedt in het bijzonder in een

eventueele restrictie van 50 pct. en komt daarbij tot de volgende berekening. Op basis van de productiecijfers van 1929 zou bij een beperking van de productie met 50 pct., niet inbegrepen 100.000 ton inlandsche rubber en de buiten het Britsche rijk en Ned. Indië geproduceerde rubber, de productie van 840.000 tot 480.000 ton kunnen worden verlaagd.
(Vorig bericht blz. 170 B.)

A. HEINRICH LANGE. — De uitvinder van de geïllustreerde briefkaart, Heinrich Lange, is op 84-jarigen leeftijd overleden.

B. LEEUWARDEN. — Beweging onder de pachters. — De Friesche boeren met hun vrouwen kwamen in groote scharen naar Leeuwarden om in een viertal vergaderingen den noodtoestand op het platteland te demonstreeren. De voorzitter van den bond van Landpachters, de heer S. E. Wesbonk te Winsum schetste in schrille kleuren den nood van de Friesche pachters.
(Vorig bericht blz. 227 F.)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Niettegenstaande de verwoede aanvallen der Japanners en het in gevecht brengen van een steeds grootere troepenmacht, hebben zij nog geen vorderingen gemaakt. De Chineesche troepen wisten zich tot dusver in hun stellingen te handhaven. (Vor. ber. 224 1.)

D. ITALIE. — Stuwdam in Apulië. — De Italiaansche autoriteiten hebben haar goedkeuring gehecht aan den bouw van een grooten stuwdam, waardoor ruim 100.000 H.A. land in Apulië bruikbaar wordt voor landbouw-doeleinden. Er is een groot irrigatieplan opgesteld, waarvan de bouw van den stuwdam het voornaamste deel uitmaakt; hierachter zal zich het water van de riviertjes Fortore en Biferno ophoopen. De dam zal een hoogte van 80 en een lengte van 560 meter hebben en de grootste van Italië zijn. De dam heeft een dubbel doel. Vooreerst zal het water van de stuw een electrische centrale drijven, welker capaciteit op 80.000 P.K. wordt geschat en vervolgens zal er het z.g. Tavoliere-land in Apulië mee geïrrigeerd worden. De kosten worden op 300 millioen lire geschat en de bouw zal zes jaar duren.

E. **DUITSCHLAND. — Rijksdagzitting.** — De rede van den rijkskanselier Dr. Brüning, waarin hij zijn binnenlandsche- en buitenlandsche politiek verdedigde, heeft in den Rijksdag diepen indruk gemaakt. Zelfs de nationaal-socialisten begeleidden de rede van den rijkskanselier nu en dan met hun instemming. Over het algemeen gaat geen uur zonder incident voorbij en het zijn vooral de nationaal-socialisten, die zeer weinig fraaie woorden voor de nieuwe presidentscandidatuur van Von Hindenburg hebben. Hun leider, Adolf Hitler wordt sterk op den voorgrond geschoven, vooral nu hij het Duitsche Staatsburgerschap verkregen heeft. doordat de Brunswijksche regeering hem benoemd heeft tot referendaris bij het Brunswijksche Gezantschap te Berlijn. (V. b. 226 E.)

F. AUSTRALIE. — Opheffing **invoerverboden.** — De federale regeering van Australië heeft de invoerverboden ingetrokken voor 43 soorten goederen w. o. biscuits. bier, sigaretten en zekere landbouwmachines. De uitvoerige lijst van goederen, waarvoor het invoerverbod is opgeheven vermeldt: suikergoed, blauwsel, kaarsen, eieren, spek en eetbare vetten, vleesch, geconserveerde melk en melkpoeder, aardnoten, boter, eieren, kanariezaad. zeep, stijfsel, tenten, zeil. prikkeldraad, eggen, verschillende soorten ploegen, boren, kunstmest, dorschmachines, oogstmachines eu hooimachines voor paardentractie, hakselmachines. meseggen, benzinepompen, onderdeelen voor gas- en electriciteitsdoeleinden, droge batterijen. electrische strijkijzers, badkuipen, opal en glasplaten, lijm, cement, gelatine, donker bier, cider, alcohol en geparfumeerde alcohol, bay-rum. Behalve sigaretten zijn ook sigaren en snuif vrijgesteld. De meeste rechten voor ijzer en staal worden verlaagd tot de tarieven, die voor het premierschap van Scullin van kracht waren, maar de rechten voor gegalvaniseerd ijzer worden niet verlaagd.
Het recht op tabaksbladen wordt verlaagd tot drie shilling, de accijns op bereide Australische tabak wordt verhoogd tot 4/6. Het vaste recht van 6 d. per pond op katoenen garens wordt opgeheven, terwijl het ad valorem recht onveranderd blijft. De rechteu op jenever, whiskey, gebotteld of bij levering uit entrepbt worden verlaagd met 5 sh. per gallon. Verder worden de rechten verlaagd op knoopen, naaimachines, werktuigen, glaswaren en drukinkt. terwijl de rechten op onderdeelen voor electrische toestellen, waterzakken en waterproof-kleeren worden verhoogd. De speciale rechten op meubelen, ongezette edelgesteenten, piano's, stroocarton, parfums en touw worden opgeheven.

G. LETTISCEIE TAAL. — In den laatsten tijd wordt in het Memel-conflict veel over het gebruik van de Lettische taal geschreven. Wij geven daarom eenige bijzonderheden omtrent deze taal.
Het Lettisch is een indo-germaansche taal en behoort evenals het Litausch en het in de 18e eeuw uitgestorven Pruissisch tot de Baltische taalgroep. Vóór 1918 werd in Letland overheerschend Duitsch en ook Russisch gesproken, maar sinds dien tijd of liever van 26 Januari 1921 af — in welk jaar Letland (Latvija) zelfstandig verklaard werd — verschijnen de dagbladen bijna uitsluitend in het Lettisch. Een nieuwe ortographie van het Lettisch dateert van datzelfde jaar. De Russische taal heeft op het Lettisch (ook op Litausch) grooten invloed gehad. Woorden als: Deena un nakts (dag en nacht), sestais (zes) pavars (kok) varit (koken) geven tamelijk duidelijk hun Russischen (slavischen) oorsprong aan. Maar in uitdrukkingen: Vaj Jus runajiet latviski? Spreekt U Lettisch? is geen spoor van het Russisch te herkennen. De Lettische literatuur is zeer goed vertegenwoordigd door mannen als: George Neiken, Michael Krogsem, Andreas Needra e a. De eerste Lettische spraakkunst is eerst in 1826 door Aug. Bielenstein, samengesteld. (Vor. ber. blz. 221 B.)

H. ENGELAND. — Invoer van oesters. — 1 Maart 1932 worden in Engeland 10% invoerrechten op de oesters geheven. In Ierseke verwacht men algemeen, dat deze invoerrechten zeer nadeelig op den export zullen werken. (Vor. ber. **Invoerr.** Engeland **227 E.**)

I. BELGEE. — **Leening** 2 milliard francs. — De Belgische Kamer keurde' een leening ten bedrage van 2 milliard francs goed. Dertig pct. van de opbrengst der leening is voor de Congo-kolonie bestemd en 70 pct. om de uitvoering van groote werken van openbaar nut mogelijk te maken. De eerste helft de? leening met premiën, welke van het 5 pct. type zal zijn, zal a pari worden uitgegeven.

K. INTERNATIONALE BEURSINDEX. — Hieronder volgen de indexcijfers der belangrijkste beurzen:

Einde 1927 = 100	Begin 1929	2 Jan. 1932	6 Febr. 1932	13 Febr. 1932	20 Febr. 1932
Londen . . .	102.6	35.1	37.1	36.6	38.1
Parijs	156.8	47.8	60.0	62 3	67 0
Brussel. . . .	133.8	31.0	32.3	329	34.3
Amsterdam . .	104.5	26.5	27 7	28.1	29.3
Stockholm . .	109.5	16.1	32.4	32.7	33 L
Zürich . . .	101.0	38.8	44.6	44.3	45.8
Weenen . . .	91.4	41.6	41.6	41.4	41.4
Praag	108.3	55 6	47.4	57.0	57.4
Milaan. . . .	124.0	60.2	**62.2**	61.4	611
New-York . .	137.3	44.6	**42.1**	48.2	47.8
Gem. 10 beurzen	116.9	40.7	43.7	42 5	45.5

(Vorig bericht blz. **166 G.**)

A. FILANKRIJK. — Goudinvoer. — Op last van de Fransche Bank zal in het vervolg en zulks in verband met den slechten financieelen toestand der Fransche Scheepvaartmaatschappijen, de heele goudinvoer uit Amerika alleen aan boord van Fransche schepen geschieden.

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Toelichting van Litwinov's rede. — Litwinov heeft in de vergadering van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie zijn rede van den 11den Februari nader toegelicht. De vertegenwoordigers van Turkije en Perzië steunden de Russische voorstellen. De Russische resolutie werd echter na discussie met bijna algemeene stemmen verworpen, zoodat de ter ontwapeningsconferentie gemaakte Russische voorstellen van de baan zijn. (Vor. ber. 229 C.; Litwinov's rede 208 A.)

Litwinov.

26 FEBRUARI 1932

C. GEESTELIJK LEVEN. — Kath. Radio Volksuniversiteit. — Te Nijmegen is een Katholieke Radio Volksuniversiteit (K.R.V.) opgericht.
De bedoeling hiervan is gedurende het winterseizoen 1932 cursorische voordrachten van populair wetenschappelijken aard per microfoon te geven. Deze voordrachten zullen zich bewegen op de volgende gebieden: godgeleerdheid, wijsbegeerte, recht, economie en handelswetenschappen, wis- en natuurkunde, letteren en geneeskunde. (Vor. ber. blz. 212 A.)

D. NEDERLAND. — Interpellatie-Albarda. — De Tweede Kamer heeft de eerste motie-Albarda (S.D.) betreffende het terugroepen van de „Van Galen" verworpen met 48 tegen 23 stemmen; vóór de communisten, soc.-dem. en de heeren Floris Vos en Braat. De tweede motie-Albarda betreffende den uitvoer van wapens en munitie verwierp de Kamer met 41 tegen 29 stemmen. (Vorig bericht blz. 223 F.)

E. ENGELAND. — Invoerrechten (Recapitulatie van 16 November 1931—23 Februari 1932). — Voorstellen bijzondere invoerrechten (107 F.). Anti-dumping wetsontwerp (108 C.). Wetsontwerp Runciman in eerste lezing aangenomen (108 I.). Wetsontwerp Runciman in tweede lezing aangenomen (109 D.). Wet-Runciman in derde lezing aangenomen (110 E.). Wetsontwerp tegen abnormalen invoer aangenomen door het Hoogerhuis (111 K.). Ontwerp inzake heffing van invoerrechten op bepaalde soorten fruit, groenten, bloembollen aangenomen (129 B.). Inwerkingtreding van nieuwe invoerrechten op vroege groenten, fruit en snijbloemen (152 C.). Sir John Simon over de douanevoorschriften (159 M.). Invoerrechten op tomaten (178 R.). Wetsontwerp in zake douanetarieven (179 F.). Verklaring van Minister Neville Chamberlain in zake nieuwe 10% ad valoremtarieven (200 F.). Landbouwproducten voorloopig met 100% ad valorem tarief belast (202 A.). Resolutie in zake Algemeen Invoerrecht van 10% (205 L.). Invoerrechten op diverse artikelen (210 E.). Tarieven bloembollen (224 G.). (Vorig bericht blz. 230 H.)

F. NEDERLAND. — Wetsontwerp uitoefening artsenijbereidkunst. — De Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Pharmacie heeft in een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal haar meening uiteengezet omtrent het wetsontwerp, inhoudende regelen, betreffende de uitoefening van de artsenijbereidkunst. In de Memorie van Toelichting komt o.a. voor, dat zij de Kamer verzoekt, een lijst van geneesmiddelen op te maken, die uitsluitend op oorspronkelijk medisch voorschrift mogen worden afgeleverd, omdat tal van zeer sterk werkende middelen zoowel door bevoegde als onbevoegde verkoopers kunnen worden afgeleverd.

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nederlands vertegenwoordigers. — De Nederlandsche gedelegeerden ter ontwapeningsconferentie zijn over de verschillende commissies als volgt verdeeld: in de algemeene commissie neemt Minister Beelaerts zitting, met prof. Rutgers als plaatsvervanger, in de politieke commissie prof. Rutgers met prof. François, in de landmachtcommissie Mr. v. Lanschot met Generaal Van Tuinen, luit.-kol. Van Voorst tot Voorst en kapitein Wilmar, in de zeemacht-commissie prof. Moresco met vice-admiraal Surie en kapitein Vreede, in de luchtmacht-commissie Vliegen met kapitein Vreede en kapitein Wilmar, in de commissie Voor budgetaire kwesties prof. François met Vliegen en Ringeling.
De heer Van Ginkel, die speciaal bekend is met koloniale aangelegenheden, is niet in een bepaalde commissie opgenomen. (Vor. ber. Ontw. Conf. 231 B.) (Vor. ber. Ned. t. Ontw. Conf. 214 G.)

H. DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing. — De oppositie-tactiek in den Rijksdag is mislukt. De motie van wantrouwen van de nat.-socialisten, D.-nationalen, D.-Volkspartij en communisten tegen de regeering is met 289 tegen 264 stemmen verworpen. Het regeeringsvoorstel om op 13 Maart 1932 de presidentsverkiezing te houden, is met algemeene stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. 214 F.)

I. FRANKRIJK. — Kieswethervorming. — De Senaat heeft met algemeene stemmen (193 tegen 0) de door de Kamer aangenomen kieswethervorming verworpen. De Senaat heeft voorts besloten de artikelen, die in verband met het vrouwenkiesrecht en den kiesplicht staan, uit het voorstel te lichten en naar de commissie terug te zenden. Den 15en Maart 1932 wordt hierover een beslissing genomen. (211 E.)

K. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Resolutie-Simon. — Na de verwerping van Ruslands voorstellen heeft de commissie ter ontwapeningsconferentie met algemeene stemmen de resolutie-Simon, luidende als volgt, aangenomen:
De conferentie is van meening, dat een algemeene, volledige ontwapening alleen bereikt kan worden door progressieve bewapeningsvermindering en door de vergrooting van het vertrouwen, dat als gevolg daarvan zal ontstaan.
De conferentie besluit haar beraadslagingen in het kader van het ontwerp-conventie te houden, zoodat alle delegaties de volledige vrijheid blijven houden, hun eigen voorstellen in den loop der verdere besprekingen uiteen te zetten en hun voorstellen in den vorm van amendementen, toevoegingen of schrappingen ter gelegener tijd te ontwikkelen.
Dank zij de vragen, welke Prof. Rutgers de politieke commissie heeft gesteld nopens de vier ingestelde

technische commissies, werd de werkkring dezer 4 commissies duidelijker omschreven. Tardieu's plannen tot instelling van 3 commissies waren zonder succes.
(Vorig bericht blz. 231 *G.)*

27 FEBRUARI 1932

A. **NEDERL.** WEST-INDIE. — Begrooting van Suriname goedgekeurd. — Minister De Graaff beantwoordde in de Tweede Kamer de opmerkingen naar aanleiding van de Surinaamsche begrooting. De rapporten geven voor een mechanisch grootbedrijf veel hoop, doch de gouverneur zal moeten beslissen over een proefneming. De minister voelt veel voor de uitzending van een economisch deskundige, maar hij meent, dat thans de tijd niet geschikt is om dezen stap te doen.
Wat de vruchtencultuur betreft is hij van oordeel, dat de proefzendingen vervangen moeten worden door geregelde zendingen. De zorg voor de kleine landbouwers is een der eerste punten op het programma van den gouverneur.
Ten slotte merkte de minister ten aanzien van de eventueele overneming van den landsvaartuigendienst door de West-Indische Compagnie op, dat de tegenwoordige voorziening voldoende is.
Nog even kwam de minister op de ongeregeldheden te Paramaribo terug. Z.i. was de oorzaak gebrek aan arbeid. Hij had wel den indruk, dat men daaraan gedaan heeft wat men kon. Paramaribo is niet „in handen geweest van oproerlingen". Spr. eindigde met een woord van hulde aan den gouverneur.
Er werd nog even gerepliceerd, waarbij slechts een zestal leden aanwezig was, waarna de begrooting z. h. st. werd goedgekeurd.

B. NEDERLAND. — Kosten van Politie en Brandweer in Amsterdam, Rotterdam, den Haag en Utrecht. — Een statistiek van de Financiën van Amsterdam, Rotterdam, den Haag en Utrecht (uitgave N. Samson, te Alphen aan den Rijn) behandelt o.m. de politie- en brandweeruitgaven. Daaraan is het volgende ontleend:
De uitgaven voor het personeel der politie bedragen in % van de totale uitgaven (zonder de bijdragen aan den kapitaaldienst):

	A'dam	R'dam	's-Gr.	Utr.
Jaarwedden e.d. . .	75,0%	70,4%	65.8%	71,8%
Kleeding en uitrust.	2,4 „	4,3 „	3,8 „	4,4 „
Pensioenen en wachtgelden . .	16,7 „	17,9 „	22,6 „	16,7 „

Voor 's-Gravenhage, politie en brandweer samen.
Wat betreft de salarisregeling kwam geen andere wijziging tot stand, dan dat hei salaris voor den commissarisrang te 's-Gravenhage werd gebracht van f 5500—6500 op f 6500—7500. Ter vergelijking volgt hier het salaris voor den zelfden rang in de andere gemeenten: Amsterdam f 6500—7500. Rotterdam f 6700—8200 en Utrecht f 4750—6650.
Uitgedrukt in % van de totale uitgaven (zonder de bijdragen aan den kapitaaldienst) bedroegen de uitgaven voor het personeel der brandweer:

	A'dam	R'dam	's-Gr.	Utr.
Jaarwedden e.d. . .	70,4%	55,4%	65,8%	57.3%
Kleeding en uitrust.	2,4 „	0,6 „	3,8 „	1,2 „
Pensioenen en wachtgelden . .	5 9	4,6 „	22,6 „	11,1 „

Voor brandbluschmiddelen en verder materieel waren de uitgaven als volgt:

	A'dam	R'dam	's-Gr.	Utr.
Totaal . .	f 83.722	f 105.697	—	f 13.324

C. NEDERLA D. — Stamboek voor het Nederlandsche Trekpaard. — De Vereeniging „Stamboek voor het Nederlandsche Trekpaard" B.T. kwam heden onder voorzitterschap van jhr. Van Vredenburch in een der zalen van het hotel „De Twee Steden" te Den Haag in algemeene vergadering bijeen. Namens de regeering werd de bijeenkomst bijgewoond door den inspecteur van den landbouw, mr. Wintermans, en door den wd. inspecteur van den buitenlandschen voorlichlingsdienst in zake den landbouw, ir. Bonthuis.
De voorzitter constateerde in zijn openingswoord, dat het afgeloopen jaar economisch niet veel goeds heeft gebracht en dat de trekpaardfokkerij, die zoo nauw betrokken is bij den toestand in den landbouw, industrie en handel, daarvan natuurlijk in sterke mate den invloed moest ondervinden. Toch gewagen de berichten over de verschillende paardenmarkten in Nederland geregeld van belangrijken aanvoer van en handel in trekpaarden. De afzet naar Duitschland onderging den grooten invloed der malaise.
Verder wees spr. er op, dat de Duitsche paardenstapel wel is waar in omvang verminderde, maar dat deze vermindering niet het koudbloed betreft, want dit wint integendeel steeds meer terrein. Nog zeer onlangs is den Duitschen fokkers van gezaghebbende zijde den raad gegeven, het aantal dekkingen op te voeren, wijl het aantal de laatste jaren geboren veulens niet voldoende is om te voorzien in de behoefte aan bedrijfs- en andere paarden, die thans bestaat. Komt na dezen crisistijd een opleving van zaken, dan valt een belangrijke vraag naar paarden te voorzien.
De in 1931 getroffen maatregel tot gratis inschrijving der veulens heeft gunstig gewerkt.
Spr. bepleitte het houden van een nationale paardententoonstelling in 1932. Ten slotte uitte spr. de hoop, dat de regeering in dezen tijd den landbouw krachtig zou steunen, daarbij constateerend, dat het fokken van een krachtig, gezond en edel trekpaard, zooals wij dit in het Nederlandsche trekpaard bezitten, een van de belangrijkste onderdeelen van het zoo hoogstaande landbouwbedrijf blijft.
De voorzitter pleitte met warmte vóór het doorgaan van de paardententoonstelling in 1932 daar er anders een te lange tentoonstellinglooze periode voor de paardenfokkerij verloopt.
Na voortgezette discussie werd met 14 tegen 5 stemmen en 4 blanco besloten, de trekpaardententoonstelling in 1932 te houden. Op voorstel van het hoofdbestuur werd daartoe met 22 stemmen tegen één als plaats Den Bosch aangewezen.
De data van de tentoonstelling zullen zijn: 30 Juni en 1 Juli a.s. (Tel.)

D. RADIO. — Engelsche Wereldzender. — Er wordt thans druk gewerkt aan den bouw van de beide Britsche Empire-zenders, welker ingebruikneming in den herfst van dit jaar kan worden tegemoetgezien.
De antenne-installatie bestaat uit 17 antennes. waarvan 11 gerichte en 6 gewone, rondstralende antennes. De gerichte antennes zullen in het bijzonder die uitzendingen uitstralen, welke voor bepaalde streken van belang zijn. Wegens het tijdsverschil heeft men de verschillende gebieden, die men bestrijken wil in vijf zônes verdeeld, voor welke op verschillende uren van den dag en den nacht de uitzendingen plaats zullen hebben. Deze verdeeling is als volgt:
1. De Engelsche bezittingen op het Amerikaansche vasteland met inbegrip van Canada en Britsch West-Indië.
2. Australië.
3. Het Verre Oosten, Engelsch-Indië, Birma en de Maleische Eilandengroep.
4. Het Nabije Oosten, Egypte, Irak, Palestina en Zuid- en Oost-Afrika.
5. West-Afrika en de overige bezittingen, die met Greenwich geen grooter tijdsverschil dan een half uur hebben. (Alg. Hbld.)

E. **AMSTERDAM. — Bakkersbedrijf.** — De onderhandelingen, die tusschen de werkgevers en arbeidersvertegenwoordigers over de arbeidsvoorwaarden gevoerd worden, aangezien het collectief contract op 1 Maart 1932 afloopt, zijn nog zonder resultaat gebleven.

A. NEDERLAND. — Leening van de **Mij.** tot **Expl.** v. Staatsspoorwegen. — In de buitengewone vergadering van aandeelhouders werd de directie zonder hoofdelijke stemming gemachtigd tot het aangaan van een geldleening van ten hoogste f 12 millioen, tegen rente en verdere voorwaarden, zooals haar zullen worden geadviseerd. Op de vraag of deze leeniug noodzakelijk was in verband met uitbreiding van het net, antwoordde de pres. comm. dat dit niet het geval was.
De spoorwegen zijn voorloopig niet van plan tot uitbreiding over te gaan, maar zij hebben geld noodig.

B. PORTUGAL. — Invoerrechten. — De Portugeeschr regeering heeft een besluit uitgevaardigd waarbij voor den invoer van buitenlandsche goederen een quotum-systeem in werking treedt en de invoerrechten worden verhoogd tot 20%. Alle bestaande handelsverdragen zullen worden opgezegd. De regeering motiveert haar nieuwe maatregelen als noodzakelijk voor de bescherming van de economische situatie van Fortugal en zijn koloniën.

C. **NOORD-HOLLAND.** — Onderzoek naar Landbouw-**toestanden.** — Jhr. Mr. Dr. A. Roëll heeft op initiatief van de Provinciale Staten van Noord-Holland een commissie geïnstalleerd, wier taak het zal zijn om een onderzoek in te stellen naar de toestanden en omstandigheden die van invloed zijn of samenhangen met de land- en tuinbouwbedrijven in Noord-Holland. (Vor. ber. Landbouw **230** B.)

D. LUCHTPOSTDIENST. — Wijzigingen per **1** Maart 1932. — Met ingang van **1** Maart 1932 zullen de in Amsterdam, Schiphol c. q., Rotterdam, Waalhaven beginnende Europeesche luchtpostdiensten als volgt worden uitgevoerd:
Luchtdienst Amsterdam — Rotterdam — Londen (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 13.00; vertrek Rotterdam Waalhaven 13.35; te Londen Croydon 15.30.
Luchtdienst Amsterdam—Rotterdam—Antwerpen—Brussel—Parijs (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 11.00; vertrek Rotterdam Waalhaven 11.40; te Antwerpen 11.55; te Brussel Haren 12.25; te Parijs Le Bourget 14.25.
Luchtdienst Rotterdam—Amsterdam—Hannover—Berlijn (alleen op werkdagen):
Vertrek Rotterdam Waalhaven 11.40; vertrek Amsterdam Schiphol 12.30; te Hannover 15.20; te Berlijn 17.20.
Ingevoerd wordt de luchtdienst Rotterdam—Amsterdam — Kopenhagen — Malmö (alleen op werkdagen):
Vertrek Rotterdam Waalhaven 11.55; vertrek Amsterdam Schiphol 13.00; te Kopenhagen 17.10; te Malmö 17.40.
De aandacht wordt er op gevestigd, dat in tegenstelling met vorige jaren voorloopig ook met laatstgenoemden dienst uitsluitend vervoer zal plaats vinden van correspondentie, waarvoor het gewone luchtrecht van 5 cent per 20 gr. is gekweten.
Behalve de genoemde luchtdiensten zullen mede worden gebezigd voor het vervoer van luchtpostpakketten de luchtverbindingen:
Amsterdam — Lonuen (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 14.15; te Londen Croydon 16.35.
Amsterdam — Rotterdam — Parijs (alleen op werkdagen):
Vertrek Amsterdam Schiphol 12.55; vertrek Rotterdam Waalhaven 13.30; te Parijs Le Bourget 15.30.

E. NEDERLAND. — **Loonen** in het **Heerenkleedingbedrijf.** — De hoofdbesturen van den R. K. Naaistersen Kleermakersbond en van den Ned. Chr. Bond in de Kleedingindustrie hebben aan de Werkgeversbonden en aan den Rijksbemiddelaar medegedeeld, dat zij de voorstellen, die door den Rijksbemiddelaar zijn geformuleerd in de bespreking op 20 Februari 1932, aanvaarden.

F. ZUID-AFBIKA. — Nederlandsch **Tooneel.** — De onlangs uit Zuid-Afrika teruggekeerde mevrouw **A.** Klaassen begon haar voordrachtavond in ,,Excelsior" met iets te vertellen van haar ondervindingen in dat land, het heerlijke, zonnige land, waarvan zij zoo was gaan houden.
Voor het tooneel is dit land een nog onontgonnen, maar hoogst vruchtbaar terrein. In het Zuid-Afrikaansch, dat zij soms niet kon nalaten te spreken, zei mevrouw Klaassen van den boer: ,,dit is een van die ruwe diamant, die geslé mot wor". Hij is dol op het tooneel, maar staat er nog hoogst naief tegenover. Voor haar gezelschap heeft zij de zeuns zoo van het veld gchaald. Zij is met haar karavaan over de nog zeer slechte wegen getrokken en heeft daar op een vuurtje meelpap gekookt midden in het onafzienbare veld. Haar gezelschap speelde bijvoorbeeld ,,Napoleon en se waschvrouw" (Madame Sans-Gene) met groot succes. hoewel het publiek nog zeer aartsvaderlijke gewoonten heeft en allerlei snoeperij meebrengt. die het bij de meest dramatische scenes kalm nuttigt. Maar het is daarom niet minder enthousiast.
Mevrouw Klaassen droeg daarop enkele gedichten voor — en dat met zielvolle en sterke veerkrachtige stem — van Zuid-Afrikaansche dichters, zooals Leipold's frisch ,,Octobermaand" (die is in dat land de lentemaand) en het vrijheidlievende ,,Slampampers" van Van Bruggen, **Jan** Celliers en Totius; vervolgens een paar liederen van Adama van Scheltema op Vrede en Ontwapening. (Tel.) (V. b. Ned. Tooneel **155** G.)

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Kiangwan bij Shanghai is na dagen van hevig artilleriebombardement door de Japanners bezet. (230 *C.)*

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Politieke** commissie. — De eerste zitting van de politieke Commissie heeft plaats gehad. Gekozen zijn tot voorzitter: Henderson; tot waarnemend voorzitter: den Griekschen gezant te Parijs Politis; tot eersten rapporteur: den Tsjechischen Minister van Buitenl. Zaken Benesj. (Vorig bericht blz. 231 K.)

I. MEMEL. — President. — De Gouverneur van hef Mernelgebied heeft den hoofd-onderwijzer Simaitis tot president van het directorium benoemd. (213 I.)

K. **ARNHEM.** — Bouw van de Rijnbrug. — Een groot aantal Arnhemsche vereenigingen waaronder: de Chr. hliddenstandsvereeniging, de Arnhemsche Vereeniging voor Handel en Nijverheid, het departement Arnhem van de Maatschappij van Nijverheid en Handel, de R. K. Middenstandsvereeniging de Hanze hebben een adres tot Burgemeester en Wethouders van Arnhem gericht, waarin wordt bepleit dat de bouw van de Rijnbrug van zoodanig vitaal belang voor de stad is, dat de gelden hiervoor op eenigerlei wijze moeten worden gevonden. B. en W. van Arnhem hebben n.l. stappen gedaan om, wegens financieele omstandigheden der gemeente, de bouw van de Rijnbrug bij Arnhem eenige jaren uit te stellen.

L. CANADA. — **Bevolking.** — Volgens de officieel' telling per 31 Dec. '31 bedroeg de bevolking vari Canada 10.374.196 zielen tegen 8.788.483 in 1921. (118 B.)

M. SUIKERACCIJNS. — Bezwaren. — De Minister van Financien heeft een schrijven ontvangen van het bestuur der Ned. Vereeniging van Suikerwerk- en Chocolade-fabrikanten, waarin bezwaren neergelegd zijn tegen het wetsontwerp nopens verhooging van den suikeraccijns. (Vorig bericht blz. 204 *C.)*

N. FRIESLAND. — Werkverschaffing. — Als gevolg van de groote werkloosheid welke in Friesland heerscht, is het aantal personen dat voor plaatsing bij de werkverschaffing in aanmerking komt, zeer belangrijk toegenomen. Er bestaat vrees dat binnen afzienbaren tijd de beschikbare hoeveelheid werk zoo belangrijk zal zijn afgenomen en dat het niet moge-

lijk zal zijn op eenigszins groote schaal werk te blijven verschaffen. Deze overwegingen hebben den Minister doen besluiten voor den duur van twee maanden de volgende regeling te treffen:
Ingaande 4 Maart zullen bij de centrale werkobjecten de te werk gestelden om de aqdere week werken, d.w.z. dat de eene helft van de arbeiders de eene week werkt en de andere de volgende. Over de week waarin niet gewerkt wordt zal z.g. loondervingsvergoeding worden uitgekeerd. Deze bedraagt voor den arbeider die lid eener werkloozenkas is voor de twee eerste gezinsleden (in den regel man en vrouw) f 7 en voor elk gezinslid boven twee 50 cent. Wanneer het gezin inkomsten heeft uit arbeid verkregen, wordt van die inkomsten twee derde in mindering gebracht op het totaalbedrag der loondervingsvergoeding. De loondervingsvergoeding voor de niet bij een werkloozenlias aangesloten arbeiders bedraagt f 1 per week minder.

28 FEBRUARI 1932

A. DESEMARKEN. — Steenkolenaankoop. — De Deensche Staatsspoorwegen hebben in Engeland een contract afgesloten voor levering van 200.000 ton Engelsche steenkolen, waarmede 75% van het steenkolenverbruik van de Deensche Spoorwegen voor een tijdsverloop van 6 maanden is gedekt. De steenkolen worden cif Deensche haven geleverd; leveringstermijn van 1 April—1 October 1932.
(„Politiken" Kopenhagen)

B. OOSTENRIJK. — Bondsworst. — De Oostenrijksche Minister van Landbouw heeft besloten, ter bestrijding van den algemeenen nood, over te gaan tot de fabricatie van zoogenaamde bondsworst. Al het slachtvee wordt van de boeren opgekocht en in 2 groote fabrieken tot worst gefabriceerd. De worst zal direct tegen kostprijs aan het publiek worden verkocht.

C. VER. STATEN. — Productie van 1½ millioen auto's. — Teneinde te trachten een herleving in de Amerikaansche industrie te weeg te brengen zal Henry Ford in 1932 een milliard dollar uitgeven voor de productie van 1½ millioen auto's van een nieuw model. Volgens Ford zullen 400.000 arbeiders hierdoor werk vinden. (Vorig bericht blz. 181 F.)

D. TAKDIEU. — Spaansche critiek. — In het hoofdartikel van ,,El Sol de Madrid" van den 26 Februari 1932 wordt van Tardieu o.a. het volgende geschreven: Tardieu is wat de Duitsche quaesties betreft, een nationalist. Als een der opstellers van het verdrag van Versailles blijft zijn naam hiermede vereeuwigd vooral ten opzichte van de daarin vermelde militaire clausules. Het werk, dat Tardieu tot dusverre te Genève heeft verricht is niet anders dan een verdadiging van het verdrag van Versailles. Het is dus niet te verwonderen, dat de Duitsche Nationalisten het optreden van Tardieu te Genève welgevallig is.
(,,El Sol de Madrid")

29 FEBRUARI 1932

E. BELGIE. — Radio-onderwijs. — In België bevindt het radio-onderwijs zich nog in het stadium der proefnemingen. Indertijd werden door den particulieren radiozendpost Radio-Eelgique eenige uitzendingen gedaan. terwijl anderzijds een vereeniging zonder winstbejag .,La radiophonie a l'école", zich eenigen tijd met de kwestie bezighield. Toen echter het Nationaal Radio-Instituut de bedrijvigheid van Radio-Belgique en den Vlaamschen Radio-omroep als officieele instelling overnam, werd na een tijdje van rust een ministerieele commissie ingesteld, die opdracht kreeg de kwestie van het radio-onderwijs in studie te nemen. Op advies dezer commissie neemt men sinds December 1931 proeven. Thans wordt aan radio-onderwijs wekelijks een uur besteed. Door gemeenten en regeering werden circa 120 scholen van een radio-installatie voorzien. In den beginne waren er een 80 à 90 scholen, die geregeld luisterden. Thans zijn er 150, want ook op particulier initiatief werd op sommige scholen de radio geïnstalleerd.
Uit de opgedane ervaringen blijkt, dat het radio-onderwijs alleen vruchtdragend kan zijn voor leerlingen van ten minste 12 jaar. Vóór dien leeftijd blijken de leerlingen niet in staat om meer dan 10 minuten aandachtig te luisteren. In de lagere scholen kan de radio alleen gebruikt worden om de concentratie van de aandacht door het luisteren naar volksliederen of vertellingen te oefenen.
De ondervinding leert ook, dat de leerlingen moeilijk de aandacht kunnen concentreeren op een lezing, die door één persoon wordt .gehouden. Als bijv. een minister een toespraak houdt, kan de belangstelling een tijdje opgewekt worden, doch meestal verflauwt zij snel. Gedialogeerde lessen hebben nog het meeste succes. Nuttig is het, wanneer de leerlingen onder de radioles zelf kunnen meewerken door bijv. op het bord teksten en uitleggingen te volgen. Om waarlijk resultaat op te leveren, moet de radioles voorbereid worden door de leeraren en tot practische toepassingen kunnen leiden. Ook hieraan wordt thans aandacht geschonken.

F. NEDERLAND. — Nationaal Vermogen. — In de eerste aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek worden gepubliceerd de uitkomsten der vermogensbelasting. Het belastingjaar 1930—1931 is hierbij in vergelijking gebracht met de cijfers van de voorafgaande jaren.
De aandacht zij er op gevestigd, dat het bedrag der vermogens betrekking heeft op den toestand van het vermogen bij den aanvang van het belastingjaar (1 Mei). De cijfers over 1929—1930 zijn dus nog niet en die over 1930—1931 nog slechts in geringe mate beïnvloed door de in het najaar van 1929 opnieuw ingetreden economische crisis.

Jaren.	Aantal aangeslagenen.	Bedrag der vermogens in millioenen guldens.	Bedrag der belasting in hoofdsom in duizendtallen gld's.
1920/1921	159449	13589 (+1121)	13007
1921/1922	166362	13284 (— 305)	12665
192211923	161498	12324 (— 960)	11690
1923/1924	162188	12183 (— 141)	11534
1924/1925	164698	12214 (+ 31)	11563
192511926	170271	12948 (+ 734)	12282
192611927	i74298	13565 (f 617)	12874
1927/1928	177457	14073 (+ 508)	13371
192811929	184853	14884 (+ 811)	14150
192911930	192943	15666 (+ 782)	14900
193011931	197502	15623 (— 43)	14831

Als gevolg van de in 1929 ingetreden economische crisis is een vermogens-vermindering te constateeren van 43 millioen van 192911930 tot 193011931. Het vermogen over laatstgenoemd jaar is hierdoor nog 2034 millioen hooger dan dat over 192011921 (14.97 pct.). De bevolking nam van 1 Januari 1921 tot 1931 evenwel toe met 15.37 pct., met welk percentage een vermeerdering der gezamenlijke vermogens correspondeert van 2088 millioen, zoodat, indien wel rekening wordt gehouden met de toeneming der bevolking, doch niet met de waardeverandering van het geld, het totaal der vermogens over 193011931, 54 millioen achterblijft bij het totaal over 192011921. De cijfers van het onzuiver bedrag der belasting vertoonen hetzelfde beeld.
Vergelijkt men het aantal aangeslagenen in de verschillende vermogensgroepen, dan blijkt dat dit van 192911921 tot 192311924 (het jaar met het laagste bedrag der vermogens als gevolg der malaise) alleen voor de groep aangeslagenen met vermogens beneden

f 50.000 is gestegen en voor de andere groepen te zijn gedaald. Van *192311924* op *192911930* zijn voor elk der vermogensgroepen de cijfers steeds gestegen, terwijl van *192911930* op 1930/1931 de toeneming beperkt blijft tot de vermogensgroepen beneden *f 100.000* en van *f 200.000—f 300 000*. Van de genoemde vier jaren volgen deze cijfers hieronder:

Hoegrootheid van de vermogens in duizendtallen	Aantal aangeslagenen			
	1920121	*1923124*	1929/30	1930/31
f 16—f 30	*64406*	*70930*	*82307*	*85182*
f 30—f 50	*38035*	*38087*	*45341*	*46810*
f 50—f 100	*30795*	*29814*	*35582*	*35905*
f 100—f 200	*14723*	*13725*	*17022*	*16991*
f 200—f 300	*4588*	*3953*	*5096*	*5103*
f 300—f 500	*3396*	*2876*	*3795*	*3770*
f 500—f 1000	*2267*	*1857*	*2438*	*2402*
f 1000 en hooger	*1239*	*946*	*1362*	*1306*
Totaal	*159449*	*162188*	*192943*	*197502*

Uit deze cijfers ziet men, dat slechts een klein deel van alle belastingplichtigen in de hoogere vermogensgroepen valt. Het aandeel dezer groepen in het totaal der vermogens en der belasting is evenwel van veel meer belang. Zoo bezaten over *1930-1931* de *43.13* pct. der aangeslagenen voor vermogens beneden *f 30.000* tezamen *11.61* pct. van het totaal-vermogen en droegen slechts *7.23* pct. bij tot de totaal-opbrengst de? belasting in hoofdsom. Daarentegen hadden de *0.66* pct. der aangeslagenen voor vermogens van *f 1* mill. en hooger *18.76* pct. van het gezamenlijk vermogen en droegen *19.70* pct. tot de totaal-opbrengst der belasting bij.

Het gemiddeld vermogen per aangeslagene is na een daling van f *85.000* over *1920-1921* tot *f 74.000* over *1924-1925* over de volgende jaren weer regelmatig gestegen, tot f *81.000* over *1928-1929* en *1929-1930*, om daarna weer te dalen tot *f 79.000* over *1930-1931*, waardoor het wederom *f 6.000* blijft beneden dat over *1920-1921*.

A. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank. — Het buitengerechtelijk accoord van de Amstelbank N.V. met haar crediteuren is tot stand gekomen.
(Vorig bericht blz. *214* B.)

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Nieuwe vredesvoorstellen van Japan. — De voornaamste punten der vredesvoorstellen die Japan aan China heeft gedaan, luiden volgens een V. D.-bericht:
Wederzijdsche terugtrekking van alle gewapende troepen, instelling van een gemengde commissie van Chineesche en Japansche officieren, die contrôle moet uitoefenen op het terugtrekken der troepen, een rondetafelconferentie van Chineezen, Japanners en de andere belanghebbende mogendheden, teneinde de Chineesch-Japansche problemen te Shanghai te bestudeeren, om ten slotte een regeling te treffen van den politiedienst in het geëvacueerde gebied.
(Vorig bericht blz. *233* ***G.)***

C. **BELGIE.** — Schietoefeningen in **Frankrijk.** — Naar verluidt is het Fransche Departement van Defensie met het Belgische Ministerie van Oorlog overeengekomen, het grootste Fransche artillerieschietterrein ter beschikking van België te stellen, daar in België een dergelijk terrein voor verdragend geschut niet bestaat. (Vorig bericht blz. **209** B.)

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Lord Cecil eischt factie **tegen Japan.** — Op een te Londen gehouden spoedvergadering van den algemeenen raad van Britsche Volkenbondsunie heeft Robert Cecil over den toestand in het Verre Oosten gesproken. Aangezien Japan de aanvaller is en China als loyaal lid van den Volkenbond is opgetreden, meent Lord Cecil, dat de Volkenbond te Genève aan Japan den eisch moet stellen, dat het alle vijandelijkheden onmiddellijk moet staken. (**Vor.** ber. blz. **235** B.)
(Vor. ber. Volkenbond **224** I.)

E. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Ontruiming van Kiangwan. — Nadere berichten omtrent de ontruiming van Kiangwan bevestigen de Chineesche mededeelingen, dat de Chineezen Kiangwan vrijwillig hebben prijsgegeven. De toestanden, die in de stad heerschten, waren ondragelijk; de straten waren bezaaid met lijken van burgers, die door de Japansche bombardementsvliegtuigen waren gedood; het water is besmet.
Een nieuw ultimatum is door de Japansche militaire autoriteiten aan den Chineeschen burgemeester te Shanghai overhandigd, waarin met verdere militaire actie wordt gedreigd, indien de troepenbewegingen langs de spoorwegen Shanghai — Hangkau en Shanghai—Nanking niet vóór *2* Maart *1932* worden stopgezet.
Sovjet-Rusland heeft het vervoer van Jnpansche troepen langs den Oost-Chineeschen spoorweg toegestaan. (Vorig bericht **blz. 235** D.)

F. VEREENIGDE **STATEN.** — Manoeuvres. — Bijna de geheele Amerikaansche Atlantische vloot, bestaande uit: *12* psntserschepen, *17* kruisers, *33* onderzeeërs, *81* torpedojagers, 3 vliegtuig-moederschepen en *56* hulpschepen, heeft bevel gekregen naar de vlootbases San Pedro en San Diego aan den Stillen Oceaan te stoomen, om deel te nemen aan de vlootmanoeuvres. (Vorig bericht blz. **157** A.)

G. FINLAND. — **Opstand** der Lappo-mannin. — Uit alle deelen van Finland worden te Helsingfnrs berichten over ernstige onlusten ontvangen, De regeering is in buitengewone kabinetszitting bijeengekomen. De Lappo-aanhangers eischen de ontbinding van alle sociaal-democratische organisaties in Finland en zijn voornemens in groote getale naar Helsingfors op te rukken.
De Finsche regeering heeft de censuur ingesteld.

H. BIMARTEN. — Europeesrh **kampioenschap.** — De Egyptenaar Soussa heeft het Europeesch kampioenschap op groot biljart behaald; Dommering bezet de tweede plaats.
De eindstand luidt aldus:

	Gew. part.	Pnt.	Aant. brt.	Hoogste serie	Alg. gem.
1. Soussa . . .	*7*	*2800*	*82*	216	34,14
2. Dommering .	*5*	*2267*	*97*	*183*	*23.37*
3. Corty . . .	*5*	*2453*	*115*	116	21,33
4. v. Belle . . .	*4*	*2498*	*80*	268	31,22
5. Foerster . .	*3*	*2050*	*128*	155	*16.01*
6. Ferraz . . .	*3*	*1545*	*128*	131	12,07
7. Pap	*1*	*1593*	*194*	*'79*	8,21
8. Butron . . .	*0*	*1248*	*148*	*81*	8,43

De vijf hoogstgeplaatste spelers van dit tournooi zijn uitgenoodigd om deel te nemen aan de biljartkampioenschappen in Amerika. (Vor. ber. **173** C.)

I. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Telegram van de S.D.A.P. — Onderstaand telegram is aan het secretariaat van den Volkenbond te Genève verzonden:
De S.D A.P. in Nederland en het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen dringen er met klem bij den Volkenbond op aan, onverwijld op grond van art. *16*, tegen Japan de krachtigste maatregelen, zoowel van economischen als van financieelen aard te nemen, ter waarborging van den wereldvrede.
(Vor. ber. **233** E.; v. b. **Volkenbond 235** D.)

K. HITLER. — Brief aan Von **Hindenburg.** — Hitler heeft zich naar aanleiding van een sociaal-democratisch verkiezingsmanifest van *27* dezer schriftelijk tot rijkspresident Hindenburg gewend. In dit manifest wordt een overwinning van Hitler gelijkgesteld met chaos in Duitschland en Europa en met vernietiging van alle staatsburgerlijke vrijheden.
Hitler doet opmerken, dat hij deze pogingen om met deze manieren het buitenland in beweging te brengen tegen de vrije meeningsuiting in Duitschland,

Hitler, in gesprekken met buitenlanders nimmer verzuimd er op te wijzen, dat iedere regeering van verontwaardigd van de hand wijst. Ik heb, zegt Duitschland bezield was door oprechte en waarachtige liefde voor den vrede. Pogingen om een lastige Duitsche beweging in het buitenland voor te stellen als onruststokers, zal Hitler van nu af aan persoonlijk op passende wijze weten te verijdelen, wanneer de sociaal-democraten er in mochten slagen te overwinnen door gebruik te maken van Hindenburg's naam.

Met betrekking tot het sociaal-democratisch manifest zegt Hitler, dat van persvrijheid in Duitschland reeds lang geen sprake meer kan zijn. Juist in dezen verltiezingstijd wordt de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van verkiezing meedoogenloos onderdrukt. Hitler herhaalt een wensch van den rijkspresident, dat de verkiezingsstrijd op ridderlijke wijze zou worden gevoerd.

Ten slotte keert Hitler zich tegen de beschuldiging, dat hij Oostenrijksch deserteur zou zijn en derhalve zijn staatsburgerschap zou hebben verloren. Reeds in Februari 1914, zoo zegt Hitler, was ik in Oostenrijk niet meer dienstplichtig; uit vrijen wil he5 ik bij het uitbreken van den wereldoorlog dienst genomen in het Duitsche leger. (Vor. ber. blz. 181 **A.)**

A. NEDERLAND. — Textielconflict. — De bondsvoorzitter van den Alg. Ned. Bond van Textielarbeiders ,,De Eendracht" heeft, na verslag te hebben uitgebracht van zijn besprekingen met en voorstellen van de werkgevers te Enschede, het volgende communiqué gepubliceerd:

De thans bestaande situatie in het bondsbestuur was met de betrokken afdeelingsbesturen en met het bestuur van het N.V.V. besproken, en al deze instanties waren eenstemmig van oordeel, dat op deze voorstellen de staking niet kan worden opgeheven. Mitsdien werd het advies gegeven deze voorstellen te verwerpen en de staking onverzwakt voort te zetten. Met groote instemming nam de vergadering van dit advies kennis en werd dienovereenkomstig besloten. (Vorig bericht blz. **212 F.)**

B. NEDERLAND. — Contingenteering van schoeisel. — Wij ontleenen aan het Alg. Hbld. het bericht, dat voor schoeisel, gerangschikt onder A (statistiekpost **675)** tot **1** April 1932 geen invoervergunningen zullen worden afgegeven, aangezien de hoeveelheid van dit soort schoeisel, ingevoerd in het tijdvak **1** Jan. tot 8 Febr. 1932, zóó groot is geweest, dat het contingent voor de voornaamste landen reeds is overschreden.

Bij wijze van uitzondering kunnen voor dit soort schoeisel nog bijzondere vergunningen worden uitgereikt alleen aan importeurs, die blijkens door hen ingevoerde hoeveelheden in de basisjaren rechten meenen te kunnen laten gelden:

A. voor zendingen, die reeds aan de grens zijn aangekomen vóór **1** Maart 1932;

B. voor nakoming van contracten, waarvan onomstootelijk vaststaat, dat ze waren afgesloten vóór de in werking treding van het K. B. van 5 Febr. 1932 tot tijdelijke beperking van den invoer van schoeisel. Verklaring over te leggen geteekend door Nederlandsche consulaire ambtenaren, Nederlandsche K. v. K. en Fabr. of ander officieel Nederlandsch lichaam;

C. voor schoeisel, dat hier te lande niet wordt vervaardigd of om bijzondere redenen hier niet kan worden vervaardigd en niet te vervangen is door een bruiltbaar ander schoeisel, dat hier te lande wel wordt gemaakt;

D. voor seizoenartikelen, als de import daarvan niet kan worden uitgesteld tot een volgende periode. Mocht daardoor het contingent van belanghebbenden worden overtreden, dan zal dit meerdere in aftrek komen in eventueel volgende perioden.

Ten sterkste moet worden ontraden om zendingen te laten afzenden, indien de importeur geen vergunning tot invoer in zijn bezit heeft.

In een gehouden vergadering van agenten in buitenlandsch schoenwerk werd breedvoerig de contingenteeringsmaatregel der Regeering besproken, die, volgens hen, vele agenten met ondergang bedreigd. (Vorig bericht blz. **202** D.)

1 MAART 1932

C. NEDERLAND. — Textielconflict. — In de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag van de Eerste Kamer in zake de begrooting van Arbeid, deelt de minister het volgende mede:

Nu het optreden van den rijksbemiddelaar niet tot oplossing van het conflict heeft geleid en partijen niet tot overeenstemming kunnen komen omtrent bemiddeling of arbitrage, is bij de regeering in overweging of tot het instellen van een onderzoek (enquête) als bedoeld in par. 4 van hoofdstuk 2 der Arbeidsgeschillenwet dient te worden overgegaan. Bij een dergelijke enquête kan krachtens art. **49** der Arbeidsgeschillenwet overlegging van de boeken der bij het geschil betrokken ondernemingen worden gevorderd. (Vorig bericht blz. **236 A.)**

D. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. — Berichten uit Shanghai melden, dat op het Britsche vlaggeschip van admiraal Kelly te Shanghai besprekingen zijn gevoerd tusschen Chineesche en Japansche vertegenwoordigers, ten doel hebbende de vijandelijkheden te staken.

Ook Sir John Simon rapporteerde hierover den Raad en na een spoedzitting, die door den voorzitter, Paul Boncour was bijeengeroepen, heeft de Raad voorgesteld onmiildellijk te Shanghai een conferentie te houden, waaraan de vertegenwoordigers van China en Japan en andere belanghebbende mogendheden zullen deelnemen.

De grondslagen voor de besprekingen dezer conferentie zullen de volgende zijn:

a. Japan heeft geen politieke of territoriale bedoelingen en koestert niet het voornemen een Japansche concessie te Shanghai te vestigen, of op eenige andere wijze de exclusieve belangen der Japanners te bevorderen;

b. China neemt aan de conferentie deel op voorwaarde, dat de veiligheid en de integriteit van de internationale en Fransche concessies gehandhaafd zullen worden krachtens de overeenkomsten, die deze zônes en haar bewoners tegen ieder gevaar beschermen.

De Japansche gedelegeerde Sato verklaarde dat hij de voorstellen van den Raad aanvaardde, onder voorbehoud van de goedkeuring zijner regeering. (235 **I.**)

E. FINLAND. — Lappo-beweging. — Ongeveer 25 mijlen ten Noorden van Helsingfors zijn gevechten begonnen tusschen de Lappo-mannen en de regeeringstroepen. (Vorig bericht blz. **235 G.)**

F. NEDERLAND. — Zang. — De Nederlandsche vereeniging van concertzangeressen en -zangers heeft een prijsvraag uitgeschreven voor een kunstlied op Nederlandschen tekst. waaraan slechts Nederlandsche componisten kunnen deelnemen.

De termijn van inzending loopt van **1** Maart **1932** tot **30** Juni 1932.

G. **VOLKENBOND.** — Chineesch-Japansch conflict. — Japan heeft definitief de voorstellen van den Volkenbondsraad tot regeling van het Chineesch-Japansch geschil aanvaard. (Vor. ber. blz. 236 D.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Steagall-Glass-wet. — De Steagall-Glass-wet, welke ten doel heeft een belangrijke wijziging te brengen in de credietpolitiek van de Federal Reserve Banks, is heden door het congres aangenomen en onmiddellijk daarna door president Hoover onderteekend. Hiermede is het nieuwe plan tot uitbreiding der credietverleening van kracht geworden.

A. GEESTELIJK LEVEN. — Mormonen. — De „Heiligen der Laatste Dagen" of Mormonen hebben hun halfjaarlijksche conferentie te Amsterdam gehouden. Verschillende spreeksters bestreden de misverstanden, die omtrent het Mormonisme bestaan. Het Mormonisme telt ongeveer 800.000 aanhangers, waarvan ongeveer 3000 in Nederland. (Vor. ber. blz. **231 C.)**

B. FRANKRIJK. — **Leening** aan **Tsjecho-Slowakije.** — Tardieu heeft in de financieele commissie van de Kamer een wetsontwerp verdedigd, dat de Fransche schatkist machtigt aan Tsjecho-Slowakije een leening van 600 millioen francs toe te staan. Tardieu acht deze leening voor de politiek in Midden-Europa wenschelijk. De financieele commissie heeft het voorstel aangenomen. (Vorig bericht blz. **201** G.)

C. NEDERLAND. — Noordzee-visscherij. — Het jaarverslag over 1931 van de Ver. van Reeders van vischersvaartuigen te IJmuiden geeft een weinig opwekkend beeld van het visscherijbedrijf. Er wordt gesproken van buitengewoon teleurstellende resultaten. De achteruitgang, die zich reeds in 1930 zoo scherp arteekende. is niet alleen bestendigd, maar toegenomen en vooral de kustbooten hebben daaronder zeer geleden.

Wat het vischvervoer aangaat, wordt er op gewezen, dat het vervoer naar het binnenland op de spoorwegen belangrijk verminderd is, maar dat het autovervoer een deel heeft overgenomen. Echter een vermindering van het spoorvervoer met $5^1/_3$ millioen K.G. kan zeker niet worden gecompenseerd door eeu verhoogd vervoer per auto.

Het vervoer naar België wijst een vermindering aan van ongeveer 1¼ millioen K.G. Toch blijft het cijfer over 1931 no gunstig afsteken bij dat van 1930. Voor Frankrijk is het cijfer ongeveer 12% minder dan in 1930. Bedenkelijker is de achteruitgang van de verzending naar Engeland, die weer meer dan een millioen K.G. bedraagt. Dat is het hoogste cijfer sinds 10 jaar. Eenzelfde verschijnsel, hoewel niet zoo sterk, is waar te nemen ten aanzien van de verzending van versche visch naar Duitschland.

Het verslag wijst nog eens op het slechte vischbestand in het zuidelijke deel van de Noordzee en op de noodzakelijkheid van een geleidelijke invoering van een verbod van aanvoer van platvischpuf.

De moeilijkheden in het bedrijf, aldus het verslag, hebben tenslotte ook de overheid genoopt meer aandacht te schenken aan de toestanden in het bedrijf te IJmuiden.

De commissie door de regeering ingesteld, heeft haar rapport nog niet uitgebracht.

D. **VEREENIGDE** STATEN. — Drankverbod. — Geheel in strijd met de federale constitutie heeft de gouverneur van den staat Rhode Island een wet onderteekend, waarbij het verkoopen van bier met een alcoholgehalte van 3% wordt toegestaan. **(178** K.)

E. NEDERLAND. — Interpellatie **Weitkamp c.s.** — De heer Weitkamp, die den Minister van Binnenl. Zaken en Landbouw interpelleerde over de maatregelen, welke de regeering wenscht te nemen ten behoeve van het noodlijdende landbouwbedrijf, werd door den Minister geantwoord, dat hij op dit oogenblik nog niet voldoende uitsluitsel kon geven, aangezien allerlei aangelegenheden nog in studie waren, of wel de noodige rapporten eerst zoo kort geleden op zijn departement waren binnengekomen, dat hij nog niet tot concrete beantwoording in staat was (Vor. ber. Landbouw 233 **C.)**

F. ZUID-AFRIKA. — Diamantindustrie. — Naar aanleiding van het onlangs door de De Beers Co. genomen besluit tot stopzetting der productie schrijft de Londensche financieele correspondent van het Alg. Hbld. het volgende:

Toen in Juli van het vorige jaar overeen werd gekomen om de preferente behandeling der Zuid-Afrikaansche slijperijen op te geven en ook de maatregelen tegen den ongeoorloofden diamantverkoop te verscherpen, scheen aanvankelijk een belangrijke voorwaarde voor een stabiliseering der verhoudingen te zijn verkregen. Maar zeer spoedig bleek, dat de afzetcrisis intusschen te diep is doorgedrongen dan dat kunstmatige maatregelen nog veel konden helpen. Deze ontwikkeling schijnt de Zuid-Afrikaansche regeering weder van het denkbeeld van een nivelleering der verkoopsvoorwaarden voor de internationale diamantindustrie te hebben afgebracht en er is duidelijk een algeheele wijziging in haar opvattingen waar te nemen. Dit vormt klaarblijkelijk de kern voor het besluit der producenten, om hun bedrijven stop te zetten.

Vermoed wordt, dat de regeering reeds met den Zuid-Afrikaanschen financier Schlesinger en een met hem gelieerde groep overeenkomsten heeft getroffen omtrent het overgeven der slijperijen in Kirnberley en van andere, als staatsprojecten te beschouwen Zuid-Afrikaansche slijperijen, die niet rendabel zijn gebleken en die op het punt stonden te worden stilgelegd. Voor het overnemen der verantwoordelijkheid door den genoemden financier zal deze ook het recht krijgen op de exploitatie van bepaalde — en wel bijzonder rijke — alluviale velden in Namaqualand. Dit, tezamen met de voortzetting of eerder zelfs toeneming der ongeoorloofde diamantverkoopen heeft, naar men mag aannemen, den doorslag gegeven voor het besluit van de De Beers en van de bij haar aangesloten maatschappijen. (Vorig bericht **blz.** 227 K.)

G. NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België. — In het Staatsblad is bekend gemaakt het op 29 December 1931 te Brussel geteekende protocol, betreffende de toepassing van in- of uitvoerbeperkingen of -verboden of andere maatregelen, die de handelsbetrekkingen tusschen beide landen zouden kunnen belemmeren.

De vertaling van dit protocol luidt als volgt:

De Nederlandsche regeering en de Belgische regeering, bezield met het verlangen om de handelsbetrekkingen tusschen beide landen zoo min mogelijk te belemmeren, zijn ten aanzien van het volgende overeengekomen:

In het geval dat in- of uitvoerbeperkingen of -verboden of reglementaire voorschriften, die tot gevolg zouden hebben het ruilverkeer te bemoeilijken, in een van de contracteerende Staten mochten worden afgekondigd, verbindt de regeering van dien Staat zich onder voorwaarde van wederkeerigheid om die maatregelen niet toe te passen op een artikel, dat in het bijzonder voor den anderen Staat van belang is, dan na met den laatsten onderhandelingen te hebben geopend met de strekking om zooveel mogelijk het nadeel, dat uit bedoelde maatregelen mocht kunnen voortvloeien, te beperken.

Deze regeling zal gevolg hebben van den dag harer onderteekening af.

Zij zal van kracht blijven tot de inwerkingtreding van een nieuw handelsverdrag tusschen beide partijen.

H. NEDERLAND. — Invoer van vleesch. — Ingediend is thans een wetsontwerp tot regeling van den invoer van versch afgekoeld rund- en kalfsvleesch en van bevroren rund- en kalfsvleesch. Aan de memorie van toelichting wordt ontleend:

Dit wetsontwerp is samengesteld ter voldoening aan het voorschrift van de crisisinvoerwet, dat onverwijld een wetsvoorstel aan de Staten-Generaal moet worden gedaan tot voorziening van een verbod van invoer, geregeld in een Koninklijk Besluit, krachtens die wet genomen. De commissie van advies, bij genoemde wet ingesteld, heeft den Minister van Arbeid op 18 Januari 1932 een desbetreffend advies uitgebracht, naar aanleiding waarvan bij Koninklijke Besluiten van 23 en van 30 Januari 1932 inzake contingenteering van rund- en kalfsvleesch bepalingen zijn vastgesteld.

De commissie van advies vermeldt, dat zij mondeling over dit onderwerp het oordeel heeft ingewonnen van de volgende organisaties: het Kon. Ned. Landbouwcomité, den R.K. Ned. Boeren- en Tuindersbond, den Chr. Boeren- en Tuindersbond, den Ned. Bond van importeurs van versch vleesch, den Ned. Grossiersbond voor den Vleeschhandel, den Ned. Slagersbond, den Hanzebond van Slagerspatroons, de Coöp. Vleeschhouwerij Eigen Hulp te 's-Gravenhage en de Eerste Amsterdamsche Grossiersvereeniging in uitsluitend Hollandsch Vleesch. Deze belanghebbenden meenden zonder uitzondering, dat contingenteering op zeer korten termijn tot stand moet komen. De commissie komt na nauwgezet onderzoek, onder mededeeling van gegevens, vergezeld van zaakkundige beschouwingen, tot de gevolgtrekking, dat het inderdaad dringend gewenscht is, met den meesten spoed de crisisinvoerwet in toepassing te brengen. De sterk toegenomen invoercijfers in **1930** en **1931** en meer in het bijzonder de stijgende invoer in de laatste maanden hebben de noodzaak van snel ingrijpen bewezen en de commissie raadt een voorloopige contingenteering aan en wel voor een tijdvak van drie maanden, ingaande **1** Januari **1932.** Uit hoofde van practische overwegingen bepalen de Koninklijke Besluiten in afwijking van dit advies den aanvang van dit tijdvak op **16** Januari **1932.**

In het ontwerp van wet wordt in art. **2** bepaald, dat gedurende het tijdvak van **16** Januari tot en met **15** April **1932** de invoer uit ieder land van bovenbedoeld vleesch verboden is voor zoover deze meer bedraagt dan 60% van den gemiddelden invoer dier artikelen gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren **1928, 1929** en **1930,** zijnde het bruto gewicht.

(Vor. ber. **184** F.; v. b. **Invoerbeperking 236** B.)

2 MAART **1932**

A. EINSTEIN. — De „Constante der **lichtafwijking".** — In de Groene Amsterdammer van **20** Februari gaf Dr. P. van Olst de bewerking. van eenige publicaties in Duitsche wetenschappelijke periodieken over de z.g. constante der lichtafwijking volgens de theorie van Einstein.

De relativiteitstheorie van Einstein eischt dat een lichtstraal gewicht moet hebben, dus dat het verloop van den lichtstraal beïnfluenceerd moet worden door de aantrekkingskracht. Hoe grooter de aantrekkingskracht is, des te sterker zal de lichtstraal beïnfluenceerd worden. Daar de lichtsnelheid zoo ontzettend groot is zal een afwijking alleen meetbaar zijn voor onze instrumenten als wij de aantrekkingskracht zoo groot mogelijk doen zijn. Nu zal men wel inzien dat de zon bij haar jaarlijkschen tocht langs den sterrenhemel telkens in de buurt van sterretjes zal staan, waarvan de lichtstralen, rakelings langs de zon heen, ons oog bereiken moeten. Maar helaas is het zonlicht z66 fel, dat er geen sprake van is deze sterretjes in het schitterende zonlicht te onderscheiden. Bij een zonsverduistering is de zon echter tijdelijk uitgeschakeld wat haar licht betreft, zoodat wij (en ook de fotografische plaat) de sterren tijdelijk kunnen onderscheiden die in de onmiddellijke nabijheid der zon staan. Hier hebben wij dus het gewenschte geval. De lichtstralen der sterren moeten hier het zoogenaamde „krachtveld" der zon passeeren, dicht langs den zonnerand, dus daar waar de kracht het grootst is en dus ook de afwijking het grootst zal zijn. Daar de lichtstralen niet rechtdoor gaan onder deze omstandigheden, moeten de sterren dus op een iets andere plaats schijnen te staan dan zij in werkelijkheid behooren te doen.

Hoe gering deze constante is kan men nagaan door er zich rekenschap van te geven dat de volle maan ongeveer een halven booggraad of 1800 boogsecenden aan den hemel beslaat. De te meten afwijking is dus op zijn allergrootst een duizendste deel van de volle-maanbreedte; maar de afwijking is kleiner, dus nog lastiger te meten, als de sterretjes wat verder van den zonnerand afstaan!

De beste manier om de „verschuiving" der sterretjes te bepalen is het vergelijken van deze foto der verduisterde-zon's omgeving met een andere foto, die een paar maanden vroeger of later genomen is van hetzelfde hemel-gedeelte, toen de zon er niet stond.

De voor een dergelijk onderzoek in . [e 1 in le Atjehsche ɔi ıl le aanwezige Duitsche expedi·tie, heeft een interessant resultaat verkregen.

Het bleek, dat op het contrôleveld absoluut geen verplaatsing der sterren gevonden kon worden, zooals inderdaad ook behoort. De beide opnemingen van het zonsverduisteringsveld leverden als gemiddelde van vier opnemingen, waar op ieder een 18-tal sterren voorkwamen, een bedrag van **2.24** boogseconde, d.i. ongeveer een halve boogseconde meer dan de theorie deed verwachten, terwijl bij vorige expedities toch het juiste bedrag van **1.75** boogsec. gevonden was! Maar bij de hernieuwde kritische herleiding dezer vroegere waarnemingen, vooral van de Engelsche expeditie van **1919** en de Lick-expeditie van **1922** bleek, dat in deze gevallen inderdaad ook een afwijking gevonden was, die grooter was, n.l. **2.2** boogsec. De halve boogseconde is inderdaad aanwezig als een overmatige, niet verwachte en niet te verklaren afwijking, die niet te rijmen valt met de formules van Einstein in hun tegenwoordigen vorm.

B. NEDERLAND. — Crisis **In-** en Uitvoerbureau. — Bij het crisis In- en Uitvoerbureau komen dagelijks verzoeken binnen om invoervergunningen voor goederen, welke door particulieren in het buitenland zijn gekocht.

Tot heden is aan deze verzoeken zooveel mogelijk voldaan. Thans echter zullen geen invoervergunningen aan particulieren meer worden verstrekt.

Slechts een uitzondering zal gemaakt worden voor die particulieren, die kunnen aantoonen, dat zij reeds vóór **1** Maart een bestelling op maatkleeding in het buitenland hadden gegeven.

Monsters voor handelsagenten. — Het is noodig gebleken om in de verstrekking van invoervergunningen speciaal bestemd voor monsters wijziging te brengen. In het vervolg zullen dergelijke vergunningen nog slechts worden afgegeven aan die personen, die kunnen bewijzen, dat zij bepaalde buitenlandsche firma's vertegenwoordigen, zoo, dat alleen van die firma monsters kunnen worden ingevoerd. Tevens moet aannemelijk worden gemaakt, dat de goederen, die men als monsters wenscht in te voeren, ook werkelijk monsters zijn. Voor bovenbedoelde invoervergunningen wordt, uitsluitend door het Crisis In- en Uitvoerbureau een toewijzing afgegeven, waarop de Kamer van Koophandel, waarbij de agent is ingeschreven een invoervergunning kan verkrijgen.

Alle aanvragen voor toewijzingen betreffende monsterzendingen dienen derhalve aan het Crisis In- en Uitvoerbureau gericht te worden.

(Vor. **ber.** Contingenteering **237** H.)

C. FRANKRIJK. — Handelsverdrag met Italië. — Het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Italië van **1922** is door een nieuw verdrag vervangen. De nieuwe bepalingen van het onderteekende verdrag omvatten voor beide partijen: 1e. volledige tarievenautonomie; **2.** absolute contingenteeringsvrijheid. **(V.** b. 214 D.)

D. NEDERLAND. — Heidebrand **in** de Peel. — Een felle brand is door onbekende oorzaak op de landerijen der Maatschappij „Griendsveen" ontstaan. De brand woedde over een lengte van eenige Kilometers. Meer dan **25** bulten turven zijn totaal verbrand.

E. NEDERLAND. — **Bloembollenbedrijf.** — Er is definitief overeenstemming bereikt tusschen de drie werkgeversbonden en de drie werknemersorganisaties in het bloembollenbedrijf over den grondslag van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst, die met ingang van **1** Maart **1932** in werking **is** getreden.

Het gemiddelde weekloon is bepaald op f 21.—
De loonschaal is als volgt vastgesteld:
December '31, Januari, Februari '31 f 18,—, Maart, April, Mei '32 f 20,— en de resteerende maanden f 23.—. (Vorig bericht blz. 224 G.)

A. NEDERLAND. — Steungelden. — Minister Verschuur heeft in de Kamer medegedeeld, dat het Rijk maandelijks aan werkverschaffing, steunverleening en aan werkloozenkassen twaalf millioen gulden betaalt, d.i. 150 millioen gulden per jaar. Voegt men daarbij de uitkeeringen van armenzorg, dan volgt daaruit, dat de economisch verzwakte Nederlandsche gemeenschap 300 millioen gulden aan onrendabele steungelden uitgeeft.

B. FINLAND. — Lappo-beweging. — Wat zich thans in Finland afspeelt, is niet volkomen duidelijk. Men aanschouwt hier immers een conflict tusschen eenerzijds de Lappo-organisatie der piëtistische en anti-communistische boeren en anderzijds de regeering-Sunila, die het vorige jaar Maart — nadat de toenmalige premier Svinhufvud tot president was gekozen — met volkomen instemming van Lappo werd gevormd.

Vatten wij de gebeurtenissen sedert den zomer van 1930 nog eens kort samen. De Lappo-beweging, sterk religieus en nationalistisch getint, had zich georganiseerd in den strijd tegen het communisme. Haar groote eisch was: indiening en aanneming van een anti-communisten-wet, waardoor alle propaganda en elke parlementaire vertegenwoordiging onmogelijk zou worden voor een partij, die, onder welken naam ook, omverwerping van de in Finland bestaande maatschappelijke orde zou beoogen. Op een groote betooging te Helsingfors (7 Juli 1930) werd deze eisch aan de Finsche regeering gesteld.

De regeering willigde den eisch in, maar daar er in het parlement niet de vereischte 2/3 meerderheid voor te vinden was, werden nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Daarbij kregen de burgerlijke partijen juist de 2/3 meerderheid (134 zetels tegen de socialisten 66), en weldra verscheen de anti-communistenwet in het staatsblad. Dat echter breede bevolkingslagen van Lappo-extremisme (ontvoeringen van politieke tegenstanders, enz.) evenmin gediend waren als van het communisme, bleek bij de presidentschapsverkiezing in Februari 1931, toen de Lappo-vriend Svinhufvud slechts met de kleinst mogelijke meerderheid boven den liberalen prof. Stahlberg gekozen werd.
Bij de Lappo-betooging van Juli 1930 heette het nog, dat de actie zich uitsluitend tegen het communisme richtte, maar geenszins tegen parlement en democratie. De veronderstelling, dat Lappo fascistisch was, werd toen met veel klem afgewezen. Uit de jongste gebeurtenissen, welke Svinhufvud gedwongen hebben zich tegen Lappo te keeren, zou men wellicht mogen concludeeren, dat de Lappo-koers den laatsten tijd toch fascistisch is geworden, en dat de leiders der beweging, generaal Wallenius en Kosola, thans uit zijn op de instelling eener dictatuur. (Tel.) (236 E.)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Chineezen trekken terug. — De Commandant van het 19e Chineesche leger heeft zijn troepen gelast, zich op alle fronten terug te trekken. De terugtocht heeft in volkomen orde plaats. De Chineesche troepen zullen stellingen innemen buiten de 20 K.M.-zone, welke door de Japanners in hun verschillende eischen is genoemd.
Inmiddels gaan de Japanners voort met hun bombardement. (Vorig bericht blz. 236 G.)

D. ENGELAND. — Nieuwe tarieven. — Ongeveer tweehonderd schepen lagen volbevracht op de Theems, om den 1sten Maart 1931 vóór 5 uur in den namiddag, vóór het ingaan van de nieuwe Tariefwet, hun lading nog belasting-vrij door de Britsche douanen te doen inklaren. (Vorig bericht blz. 231 E.)

E. NEDERLAND. — Mijnbedrijf. — In de vergadering van de Contact-Commissie voor het Mijnbedrijf deelden de Mijndirecties mede, dat zij in verband met den huidigen toestand in het Mijnbedrijf, genoodzaakt waren een voorstel tot loonsverlaging van tien procent, met inbegrip van de gezinstoeslagen, ingaande 1 April 1932 aanhangig te maken. Zij zullen tot verdere verlaging van de kosten van het levensonderhoud medewerken. (Vorig bericht blz. 219 F.)

F. BELGIE. — Taalkwestie. — In de Belgische Kamer is het wetsontwerp besproken betreffende het gebruik der talen in bestuurszaken. Het wetsontwerp kwam in stemming, waarbij het met 122 tegen 19 stemmen werd aangenomen, terwijl 24 leden zich van stemming onthielden.
Deze stemming beteekent voor België weer een flinken stap vooruit bij de oplossing van het Vlaamsche vraagstuk, want daardoor vervallen alle geschillen aangaande de taal welke door de openbare besturen gebruikt moet worden. Deze zal de taal moeten zijn van de streek. Tweetaligheid zal alleen geduld worden in werkelijk tweetalige gewesten. (V. b. 200 D.)

G. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — G. Scheel & Co., Reval. — Het bankiershuis G. Scheel & Co. te Reval, dat in moeilijkheden van voorbijgaanden aard was geraakt, heeft in 1931 een netto-winst van Kr. 100.128 (291.129) behaald, waarvan een dividend van 6 (16) pct. wordt uitgekeerd. (Vor. ber. 79 C.)

H. NEDERLAND. — Rapport der Commissie-Vliegen. — De moeilijkheden, welke zich voordeden bij de exploitatie van met financieelen steun van het rijk en de gemeenten gebouwde woningen, gaven de regeering aan het eind van 1928 aanleiding een commissie onder voorzitterschap van den heer W. H.

Vliegen in te stellen, die daarover zou hebben te rapporteeren. Dit rapport is thans verschenen.
Het cijfermateriaal geeft een uitvoerig overzicht nopens de officieele woningpolitiek en de tekorten, waarvoor rijk en gemeenten hebben op te komen, beloopen thans rond f 13.400.000. Gekapitaliseerd tegen 5% zou dit een verlies op de stichtingskosten der „woningwetwoningen" van rond f 270 millioen beteekenen.

3 MAART 1932

A. NEDERLAND. — Sociale wetten. — In hoofdstuk 10 van de Nederlandsche Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1932, vindt men uitgetrokken voor:

Arbeids- en haveninspectie	f	1.263.500
Hooge Raad van Arbeid	„	17.700
Arbeidsgeschillenwet	„	15.000
Phosphorluciferswet	„	6.000
Arbeidersverzekering (invaliditeit-, ouderdom-, ongevallen- en ziektewet)	„	46.814.600
Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling	„	6.306.300
Volksgezondheid (volkshuisvesting, bestrijding van tuberculose; besmettelijke en geslachtsziekte; kinderhygiëne; drankbestrijding; vleesch- en warenkeuring; drinkwater; verloskundige hulp, enz.	„	15.515.700
	f	69.938.800

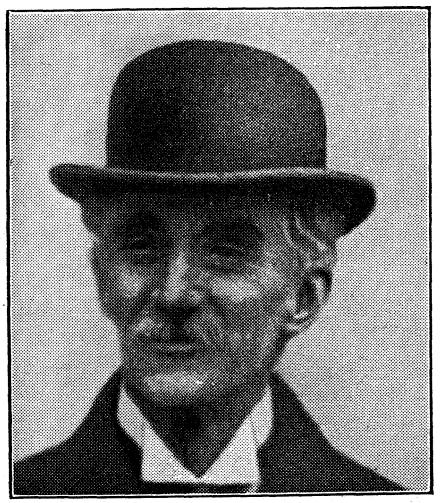
Resumeerende zal de naleving en de uitvoering van deze sociale wetten in het jaar 1932 aan den Nederlandschen staat f 69.938.800 kosten.

B. NEDERLAND. — Textielconflict. — De Almelosche Fabrikanten Vereeniging heeft een nieuwe conferentie gehouden met de vier textielarbeidersorganisaties betrokken bij de loonsverlaging, welke de werkgevers willen invoeren. In deze conferentie zijn nadere voorstellen geformuleerd, welke gunstiger voor de werknemers zijn.
Bij houden in een verlaging voor de arbeiders, werkende bij de bedrijven voor export van 8¾ procent voor loonen boven de f 30.— (geautomatiseerde getallen), 7% procent voor loonen boven f 30.— (niet geautomatiseerde getallen), 6% voor loonen van f 26.50 tot f 30.—, 5% voor loonen van f 20.— tot f 26.50, en 2% voor loonen beneden f 20.—.
Voor de bedrijven, die werken voor het binnenland geldt de volgende verlaging: 5% voor loonen boven f 20.— en 2% voor loonen beneden f 20.—.
De verwachting is, dat deze voorstellen door de arbeiders-organisaties zullen worden aanvaard en dat hiermede een conflict in de Almelosche Textielindustrie zal worden vermeden. (Vor. ber. 236 C.)

C. NEDERLAND. — Verbinding Hengelo—Munster. — De Directie der Nederl. Spoorwegen deelt mede, dat voor de nieuwe zomerdienstregeling een nieuwe verbinding met Duitschland is ingelegd en wel van Hengelo via Enschede naar de Westfaalsche hoofdstad Munster, waardoor een langgewenschte verbinding van Oost-Nederland met Midden-Duitachland tot stand komt.

D. NEDERLAND. — Stroocarton-industrie. — Ongeveer 1100 stakers in de stroocarton-industrie zijn in Winschoten in vergadering bijeengekomen. Drie sprekers voerden er het woord, t. w. Kl. de Jong, bestuurder van den Nederl. Fabrieksarbeidersbond; Oosterhuis, bestuurslid van de Ned. Ver. van Fabrieksarbeiders en De la Bella, secr.-penningmeester van het N.V.V. Laatstgenoemde wekte de arbeiders op de staking voort te zetten.

E. VOLKENBOND. — Plenaire zitting. - Chineesch-Japansch conflict. — De Belgische Minister van Buitenlandsche Zaken Hymans is in de plenaire vergadering van den Volkenbond met 45 van de 47 uitgebrachte stemmen tot voorzitter van de Assemblee gekozen. In 1920 was Hymans eveneens voorzitter van de eerste Volkenbondsvergadering.
De Chineesche gezant Yen heeft aan den president van den Raad van den Volkenbond, Paul Boncour, een nota overhandigd, waarin de Chineesche regeering zich tot onmiddellijken wapenstilstand bereid verklaart mits op basis van wederzijdsche en gelijktijdige terugtrekking der troepen.
(Vor. ber. Chin.-Jap. Conflict 239 C.)
(Vor. ber. Volkenbond 236 G.)

Hymans.

F. ZWITSERLAND. — Handelsbetrekkingen met Nederland. — Het te Lausanne gevestigde Zwitsersche bureau voor de uitbreiding der handelsbetrekkingen heeft aan de pers een communiqué toegezonden inzake de contingenteering van den invoer in Nederland van schoenen en textielgoederen. Dit communiqué heeft groote ontsteltenis in de Zwitsersche exportkringen verwekt en de Zwitsersche exportindustrieën hebben de Zwitsersche regeering verzocht tegenmaatregelen te nemen.

G. NOORWEGEN. — Disconto. — De Bank van Noorwegen heeft het officieele disconto, dat op 18 Februari 1932 van 6 pct. op 5½ pct. was gebracht, verder met een half percent tot 5 pct. verlaagd.
(Vorig bericht blz. 221 F.)

H. BERLIJN. — Bierstaking. — In verband met de verklaring van het Rijksministerie van Financiën, dat bepaalde toezeggingen heeft gedaan, heeft de plaatselijke herbergiers-organisatie besloten de bierstaking te beëindigen. (Vor. ber. blz. 229 E.)

I. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. - Japansche militaire operaties gestaakt. — Admiraal Nomoera, bevelhebber van het Japansche Vlootdetachement te Shanghai heeft verklaard, dat hij, nu het Japanscho doel is bereikt, order heeft gegeven de vijandelijkheden te staken. Ook de Japansche generaal Hoerakawa, opperbevelhebber van de Japansche troepen gaf last tot het staken der operaties bij Shanghai. De nieuwe Japansche eischen zijn door bemiddeling van den Britschen gezant te Shanghai aan den Chineeschen vice-Minister van Euitenlandsche Zaken ter hand gesteld. (Vorig bericht blz. 240 E.)

K, WERKLOOSHEIDSSTATISTIEK. — Vergelijking der verschillende landen. — Naar het Int. Arbeidsbureau mededeelt, bewegen de werkloosheidscijfers, die het uit de verschillende landen ontvangt, zich nog steeds in stijgende lijn.
Wij geven hier de cijfers van de voornaamste landen,

allereerst uit eenige landen, die er een werkloosheidsverzekering op nahouden.

	Begin 1931	Begin 1932
Duitschland	4.887.000	6.041.400
Gr. Brittannië	2.662.900	2.854.800
België	115.000	228.300
Nederland	81.200	157.900
Denemarken	71.000	105.600
Oostenrijk	337.000	361.200
Tsj. Slowakije	93.600	146.300

Vervolgens uit landen, waar de vakvereenigingen een statistiek bijhouden:

Australië	105.000	119.000
Canada	28.300	35.200
Hongarije	25.600	33.000
Zweden	56.300	76.200

Tenslotte statistieken, die afkomstig zijn van plaatsingbureaux of op schatting berusten:

Frankrijk	44.700	278.700
Italië	664.000	1.015.300
Ierland	26.200	31.000
Noorwegen	28.600	34.600
Polen	340.700	325.800
Roemenië	36.200	49.400

In de Ver. Staten bedraagt het aantal werkloozen volgens de jongste opgave der Am. Fed. of Labour zooals werd gemeld 8 300.000. (Vor. ber. blz. **173** A.)
(Vor. ber. Int. Arbeidsbureau 169 D.)

A. ENGELAND. — Aflossing **Amerik.-Fransch crediet.** — Chamberlain heeft mededeelingen gedaan omtrent de aflossing op het Amerik. Fransche crediet groot £ 80.000.000. Hij bevestigde, dat op 4 Maart $ 150.000.000 op het Amerikaansche crediet terugbetaald zal worden. De Amerikaansche tranche van de Morgan-groep zal hierdoor verminderd worden tot *f* 10.000.000. Ook de Fransche tranche zal tegelijkertijd afgelost worden. Gelijk bekend, is de helft in Britsche schatkistwissels op de Parijsche markt uitgegeven en de andere helft door een Fransche bankgroep verstrekt.
Het crediet van de Fransche bankgroep zal van £ 20 tot £ 7 millioen verminderd worden.
Chamberlain verklaarde nog, dat de £ 80 mill., die door middel van het Fransch-Amerikaansche crediet zijn verkregen, intact blijven en beschikbaar zijn voor aflossing.
Hij zeide tenslotte nog, dat de helft van het Fransche crediet bestaat uit schatkistpapier ten bedrage van ongeveer £ 20 mill., dat in het bezit is van particulieren. Dit papier kan niet worden afgelost vóór Augustus a.s. (Vor. ber. **Amer.** crediet 49 **A.**)
(Vor. ber. **Fransch** crediet **51** D.)

B. ZWEDEN. — Disconto. — De Bank van Zweden heeft het officieele disconto, dat op 18 Februari 1932 van 6 pct. op 5½ pct. was gebracht, verder met een half percent tot 5 pct. verlaagd. (Vor. ber. 221 **E.**)

C. DENEMARKEN. — Gouden Standaard. — Op verzoek van de conservatieve partij is de opheffing van den gouden standaard in Denemarken slechts tot einde Maart 1932 verlengd, terwijl de regeering oorspronkelijk een verlenging tot einde October 1932 had voorgesteld. (Vorig bericht blz. **71** L.)

D. FRANKRIJK. — Boterinvoer-contingent. — Het Staatsblad publiceert een decreet waarbij het boterinvoercontingent voor het eerste kwartaal van 1932 bepaald wordt op 36.000 quintalen. (Vor. ber. 205 D.)

E. ZIONISME. — **Jabotinsky's** rede over ,,Engeland, de Arabieren en de Joden". — In het Nederlandsche Comité van de Wereld-Unie der Zionisten-Revisionisten (de oppositie in de Zionistische beweging) te Amsterdam hield Wladimir Jabotinsky, ,,de Held van Ako", een rede over ,,Engeland, de Arabieren en de Joden". In zijn rede wees Jabotinsky op het recht van de Joden zich in Palestina — hun nationaal tehuis — te koloniseeren en op het recht van de Arabieren hun dit te verhinderen. Maar, zeide hij, het is de ijzeren wet der kolonisatie. dat zij tot stand komt tegen den zin der inboorlingen, Dus: de Joden moeten hun recht in Palestina eischen. Hoe? Met hulp der Engelschen, zooals tot nu toe is gebeurd? Spreker meent, dat de Joden het zelve moeten doen, anders worden ze geslagen en geestelijk gedrukt. Op het Engelsche régime. meent spreker, valt niet te rekenen. Een openlijke breuk tusschen Engeland en het Zionisme is zeer nabij. Men moet de eigen weermacht ter hand nemen. De jeugd moet zich weten weerbaar te maken en openlijk de krijgskunde leeren. Deze taak behoort tot het Joodsche nationalisme. De heilige plicht van de Joden is het probleem zelve op te lossen, zonder hulp van andere volken. (Vorig bericht blz. **163** 1.)

F. ENGELAND. — Begrooting marine, leger en **militaire** luchtvaart. — De volgende cijfers wijzen de begrootingsramingen voor marine, leger en militaire luchtvaart van Groot-Brittannië voor 1932 aan:
Marine 50.476.300 pond sterling, of 1.128.700 pond minder dan in 1931;
leger 36.488.000 pond, of 3.442.000 minder;
luchtvaart 17.400.000 pond, of 700.000 pond minder.
(Vorig bericht blz. **73** M.)

G. SAN SALVADOR. — Staking van betaling. — Volgens een V.D.-bericht heeft de regeering van San Salvador besloten de betaling van haar schulden aan het buitenland voorloopig te staken.

H. **BELGIE.** — Couponbelasting. — De Belgische regeering stelt voor, de couponbelasting welke thans 22% bedraagt, met 1/10 te verhoogen, dus tot 24 2%. De belasting van 2% op coupons van fondsen van publiekrechtelijke lichamen en instellingen zal niet gewijzigd worden.

I. VEREENIGDE STATEN. — Glass-Steagall-Wet. — De Glass-Steagall-Bill, die door de onderteekening door president Hoover van kracht is geworden, omvat de volgende drie hoofdpunten.
1e. Na goedkeuring van zes leden van den Federal Reserve Board mogen de Federale Reserve Banken aan een groep van minstens vijf leden — banken van hetzelfde federale reservedistrict voor den duur van een jaar tegen gemeenschappelijk geëndosseerde promissory notes blanco — credieten verstrekken.
2e. Na goedkeuring van minstens zes leden van den Federal Reserve Board kunnen de Federal Reserve Banken voorts gemachtigd worden, ,,in bijzondere en dringende gevallen" aan een individueele member-bank tegen deponeering van een door de betreffende Federal Reserve Bank aan te wijzen onderpand credieten te verstrekken.
Behalve buitenlandsche effecten, die uitdrukkelijk uitgezonderd worden, kunnen dus ,,goede" activa van elken aard verdisconteerd worden en niet alleen wissels, die de meeste kleine banken niet bezitten. Als biljettendekking mogen deze onderpanden echter niet aangewend worden, evenmin als de sub. **1** genoemde promissory-notes.
3e. De Federale Reserve Banken worden voor den tijd van een jaar gemachtigd, Amerikaansche staatsobligaties ter vervanging van wissels als biljettendekking te bezigen. Dit is niet alleen toegestaan in gevallen, waarin de Federale Reserve Banken staatsfondsen als onderpand voor leeningen aangeboden krijgen, doch het staat hun ook vrij, de biljettencirculatie zonder meer tegen staatsobligaties uit te breiden, die door aankoop aan de markt verkregen zijn, voor zoover zulks vereenigbaar is met de onveranderde voorschriften betreffende de minimumdekking door goud. (Vorig bericht blz. **236** H.)

4 MAART 1932

A. FINLAND. — Lappo-beweging. — De Lappo-beweging verloopt. Talrijke Lappomannen zijn weder huiswaarts gekeerd. In het Finsche Kabinet zijn naar aanleiding dezer beweging 3 ministers uitgetreden.
(Vorig bericht blz. 239 B.)

B. FRIESLAND. — Onderwijs in het Friesch. — Het „Selskip for Fryske Tael- en Skriftekennisse", het „Kristlik Frysk Selskip", de „Mienskip for Fryske Folksûntjowing", het „Roomsk Frysk Boun", „De Upstalbeam", het „Boun fen Fryske Selskippen bûten Fryslân", de „Fryske Underrjucht Liga" en de „Federaesje fen Fryske Studinteforiening", hebben een adres gericht tot den Minister van Onderwijs in het belang van het onderwijs in het Friesch, waarvoor zij, in haar onderwijs-adressen van 1929 en 1931, reeds eerder de aandacht van den Minister hadden gevraagd. (Vor. ber. Onderwijs **189** E.)

C. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** conflict. — Onder voorzitterschap van Boncour werd de zitting van den Volkenbondsraad geopend. De zitting was gewijd aan de Chineesche en Japansche gedelegeerden, die het standpunt hunner landen uiteenzetten, echter zonder resultaat.
Dr. Yen, de Chineesche gedelegeerde, zeide o.a. dat China niet verlangt, dat de Volkenbond tot eenige sanctie (militaire, economische of diplomatieke) zal overgaan en zich tevreden zal stellen, indien de Volkenbondsvergadering duidelijk zou uitspreken, dat Japan het volkenbondsverdrag heeft geschonden en dat China's houding in overeenstemming met het volkenbondsverdrag is geweest.
Matsudeira, de Japansche gedelegeerde, verklaarde, dat naar het oordeel der Japansche regeering de volkenbondsvergadering zich alleen met Shanghai en niet met Mandsjoerije heeft bezig te houden. Hij gaf toch nog een korte uiteenzetting van het Japansche optreden in Mandsjoerije, en kwam niet met een formeel juridisch protest er tegen in verzet, dat Dr. Yen Mandsjoerije ook hier had ter sprake gebracht, doch volstond met de verklaring, dat heit niet verstandig van de volkenbondsvergadering zou zijn, indien zij zich met Mandsjoerije zou bemoeien zoo lang nog geen rapport van de benoemde studiecommissie is binnengekomen.
Verder las de gedelegeerde van China een nota zijner regeering voor, waarin de voorwaarden van Japan aan China voor de schorsing der vijandelijkheden werden medegedeeld, welke voorwaarden de Chineesche regeering heeft afgewezen. (V. b. 240 I.)
(Vor. ber. Volkenbond 240 **E.j**

D. **EUGEN** D'ALBERT. — De componist en pianist Eugen d'Albert is te Riga plotseling overleden. In 1864 te Glasgow geboren, bezocht hij eerst de National Training School te Londen. Hij kreeg o.m. onderwijs van den muziekpaedagoog Ernst Pauer, die de muzikale begaafdheid van zijn leerling niet ontdekte. Reeds spoedig trok hij de aandacht van Hans Richter, die hem met Brahms en Liszt in kennis bracht.
D'Alberts composities wonnen slechts langzaam de gunst van het groote publiek, omdat zijn werk niet gemakkelijk te begrijpen was. In Nederland kennen wij d'Albert door zijn meestgeslaagde opera „Tiefland", verder door „Die toten Augen" en „Die Abreise".

E. NEDERLAND. — Moties **Hiemstra** en Joekes. — De motie-Hiemstra betreffende de tarieven bij de van rijkswege gesubsidieerde werkverschaffing werd in de Tweede Kamer met 53 tegen 22 stemmen verworpen.
De motie-Hiemstra betreffende steun aan de werkloozenkassen, werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
De motie-Joekes over de toepasselijkverklaring van de crisissteunregeling op de werkloozenkassen van bouwarbeiders werd met 51 tegen 24 stemmen aangenomen.

F. **FRANKRIJK.** — Hulp aan Oostenrijk. — Tardieu heeft talrijke conferenties gevoerd met vertegenwoordigers van Oostenrijk, Hongarije en de staten der kleine Entente. Deze conferenties hadden ten doel Oostenrijk er op te wijzen, dat van financieele hulp van Fransche zijde slechts sprake zou kunnen zijn, indien binnen afzienbaren tijd een nauwere economische samenwerking tusschen Oostenrijk, Hongarije en Tsjecho-Slowakije tot stand zou komen.
(Vorig bericht blz. **7** L.)

G. BRAZILIE. — **Buitenlandsche** schuld. — De Braziliaansche regeering bericht, dat na besprekingen met het bankiershuis Rothschild & Sons te Londen overeenstemming is bereikt inzake de consolideering van de buitenlandsche schuld. **(Vor.** ber. blz. 64 H.)

H. DUITSCHLAND. — **Herdisconto-crediet.** — De verlenging van het herdisconto-crediet van 100 millioen dollar aan de Duitsche Rijksbank tot vier Juni 1932 is definitief tot stand gekomen. De verlenging geschiedt op een basis van terugbetaling van 10% binnen dezen termijn van drie maanden, welke evenwel onmiddellijk plaats heeft.
(Vor. ber. Rijksbank **197 I; Herdisconto-crediet 10 A)**

I. **CHILI.** — Disconto. — De Chileensche Centrale Bank heeft haar disconto van 6 tot 5½% verlaagd.

K. NEDERLAND. — Bijzondere zending uit Ethiopië. — Te 's-Gravenhage is aangekomen de gezant van Ethiopië te Parijs, de heer Zelleke Aguedeon als ambassadeur in bijzondere zending van den Keizer van Ethiopië ter overbrenging van Z.M.'s dank voor de blijken van belangstelling door hem bij gelegenheid van zijn kroning van de Koningin ontvangen.

L. OPGRAVINGEN. — Eerepoort voor **Septimus** Severus. — Naar men uit Tripolis meldt is de ontgraving van het keizerlijke Forum te Leptis Magna nu reeds zoo ver gevorderd, dat een eerepoort voor Septimus Severus (193—211) al geheel voor den dag is gekomen.

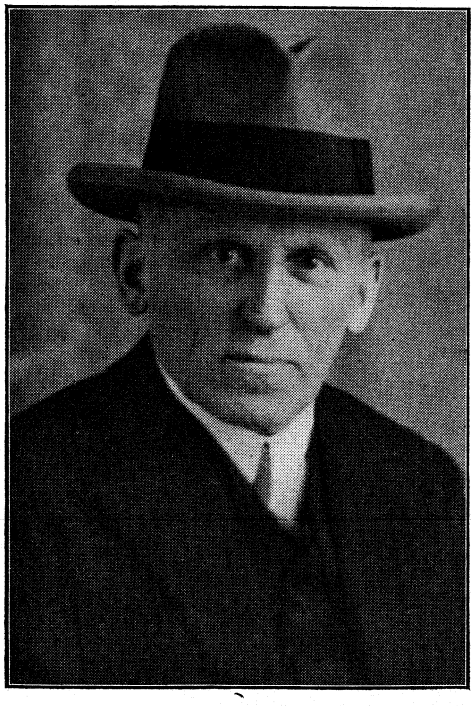
M. FRANKRIJK. — Goudvoorraad in de Ver. Staten. — Het overzicht van de Guaranty Trust Cy. raamt den goudvoorraad van de Bank *van* Frankrijk in de V. S. op $ 500 millioen, terwijl het bezit aan „earmarked" goud op $ 100 millioen wordt geschat.
Het bezit aan goud van de Bank van Frankrijk, dat nog teruggetrokken kan worden, vertegenwoordigt ongeveer de helft van het vrije goud van het Federal Reserve System.

N. OPGRAVINGEN. — Copie van het wereldwonder van Halikarnassos. — Op een vergadering van de Oostenrijksche vereeniging voor oudheidkunde bracht Dr. Franz Miltner, een der leiders van de opgravingen van de Oostenrijksche archaeologische expeditie te Ephesus, bericht uit over de aldaar bereikte resultaten. De voornaamste ontdekking was een groot grafmonument uit den Griekschen tijd, 12 K.M. ten noorden van het oude Ephesus. Het is een copie van het beroemde mausoleum van Halikarnaasos, dat, zooals bekend, tot de zeven wereldwonderen werd gerekend.
Verder werden badinrichtingen in de buurt van de haven opgegraven, welke waarschijnlijk uit de tweede eeuw dateeren, met ondergrondsche warmwaterleidingen en een systeem van verschillende 100 meter lange gangen. Merkwaardig is ook een andere Ro-

meinsche badinrichting, welke met een Grieksch gymnasium was verbonden. In dit bouwwerk bevindt zich een voordrachtzaal voor ongeveer 350 toehoorders; het podium voor den spreker heeft een baldakijn van marmer.

A. VATICAAN. — **Hervormingen.** — Naar verluidt, zal de Paus binnenkort een decreet uitvaardigen, waardoor een verandering wordt gebracht in de samenstelling van het Heilige College, waar in het vervolg in plaats van zes nog slechts één kardinaal-bisschop zitting in zal hebben. De huidige kardinaal-bisschoppen zullen hun titel blijven voeren, met slechts één uitzondering. Hun diocesen zullen echter worden opgeheven en worden opgenomen in het verband Rome, hetwelk zal worden bestuurd door een kardinaal-vicaris. De eenig overblijvende kardinaal-bisschop zal, naar verder verluidt, de bisschop van Ostia zijn, die doyen is van het Heilige College.

B. DRS. **WALLIG.** — Med. Drs. L. Wallig, arts te Amsterdam, anno 1898 aan de Amsterdamsche Universiteit tot arts bevorderd, wiens foto wij hieronder reproduceeren, heeft zich geheel belangeloos, uit sympathie met onze uitgave, bereid verklaard de supervisie van onze afdeeling „Geneeskunde" op zich te nemen. Wij zeggen hierbij mede namens onze abonné's den heer L. Wallig hartelijk dank voor deze welwillende medewerking.

Drs. L. Wallig.

C. JAPAN. — **Heete** bronnen. — Door geheel Japan zijn de geneeskrachtige heete bronnen van Kusatsu bekend, welke ieder jaar drommen van patiënten trekken. Het zijn bijna uitsluitend inlandsche patiënten, want het aantal Europeanen in het land van de Rijzende Zon is in verhouding tot het bevolkingscijfer vrij gering en van die vreemdelingen wagen slechts weinigen zich aan de ongemakken van een reis diep het binnenland in en aan het geringe comfort in de Japansche logementen, om van het gebrek aan verstrooiing nog niet eens te spreken.
Voor den Japanner echter staat de zaak anders. Hij toch gaat naar een badplaats niet om zich te verstrooien doch uitsluitend om te genezen. Gewend aan een sobere levenswijze, heeft de poovere inrichting der inheemsche logementen voor hem geen bezwaren. En, de verveling van den Europeeschen badgast besluipt hem niet: de Oosterling kent geen verveling. De ondergrond van Japan is grootendeels van vulkanischen oorsprong en op verschillende plaatsen borrelt in de nabijheid der vulkanen het heete zwavelwater uit den bodem en vormt zelfs beken. De Japanner bedient zich gaarne van dit natuurlijke geneesmiddel, ook wanneer hij niet ziek is. Het dagelijksche warme bad behoort tot de volkshygiëne, de huizen met hun houten badstoven zijn er op ingericht en men gelooft, dat, nà het bad, het lichaam weer tegen alle schadelijke invloeden bestand is, vooral na een bad in de vrije natuur, op plaatsen sedert eeuwen om hun geneeskrachtige bronnen vermaard, zooals die van Noboribetsu, in het gebied van den grooten vulkaan Asaman-yama, waar het heete water zich, op eenigen afstand boven het dorp, in een kratermeer verzameld heeft, vanwaar het door een leiding naar de logementen en badhuizen gevoerd wordt. Meer dan dertig hotels bieden hier den gasten een onderkomen, doch deze groote houten getimmerten zijn natuurlijk niet te vergelijken met de moderne inrichtingen van Mianoshita en Atami en nog veel minder met de Europeesche hotels van Yokohama of Tokio. Ze voldoen slechts aan de behoeften van den soberen inboorling en zijn voor den Europeaan weinig begeerlijk. Deze logementen kunnen tezamen een paar duizend bezoekers herbergen en de reputatie der bronnen verschaft hun een gestadigen toevloed, ook des winters. (De Maasbode).

D. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** conflict. — De Volkenbondsvergadering onder voorzitterschap van Mr. Hymans heeft onomwonden partij gekozen tegen Japan en den terugtocht van de Japansche troepen uit het Chineesche bezette gebied geëischt. Vervolgens werd door haar een resolutie aangenomen, waarin in het bijzonder er op wordt gewezen, dat voorwaarde voor een bijeenkomen der mogendheden-conferentie te Shanghai is een staking der vijandelijkheden en dienovereenkomstig het sluiten van een wapenstilstand.
De gedelegeerde van Japan, Sato, heeft na krachtige waarschuwing van Motta en Benesj, zijn resolutie waarin hij den terugtocht van de Japansche troepen afhankelijk stelde van de veiligheid die Japan zou worden geboden, ingetrokken. (Vor. ber. 242 **C.**)

E. NEDERLAND. — **J.** L. Wery overleden. — In den ouderdom van 76 jaar is de heer J. L. Wery, ontwerper van het stenografie-stelsel Stolze-Wery, overleden.

5 MAART 1932

F. AMSTERDAM. — Crisiscongres van S.D.A.P. en **N.V.V.** — Door den gewestelijken raad Noord-Holland van de S.D.A.P. en het N.V.V. is een provinciaal congres ter bespreking van de crisis, te Amsterdam bijeengeroepen. De heeren Kupers en Mathijsen voerden het woord. Het congres nam in den geest van beide sprekers twee resoluties aan. Het protesteert er ten eerste tegen, dat de regeering bij onvoldoende financieele medewerking voor den werkloozenzorg allerlei maatregelen eischt, die tot verslechtering daarvan inplaats van tot verbetering strekken. In de tweede resolutie ondersteunt het congres de eischen, door de soc.-dem. fractie in de Tweede Kamer gesteld, en roept het de georganiseerde arbeiders op, zich den invloed te verzekeren, die den weg kan banen tot socialisatie van den bodem.

G. NEDERLAND. — Regenmaker **A. Veraart.** — Binnenkort zullen door den heer Veraart proeven worden genomen voor het neerslaan van wolken. Hij zal nu een nieuwe methode gebruiken bij deze

proefnemingen. Behalve van ijs zal voor de eerste maal gebruik worden gemaakt van papier van zoo licht mogelijke substantie, hetwelk te voren tot een zeer lage temperatuur zal worden gekoeld.

A. RADIO. — Verhooging van energie van Europeesche zendstations. — Gedurende het afgeloopen jaar hebben talrijke zendstaiions in Europa hun energie aanzienlijk verhoogd. Ook in dit jaar zal de aetherwedloop met onverminderde hardnekkigheid worden voortgezet. In den loop van 1932 zullen de volgende reuzen aan den strijd deelnemen:

Radio Paris	120 kw.
München	75 „
Weenen	130 „
Milaan	50 „
Berlijn	75 „
Dublin	80 „
Leipzig	150 „
Glasgow	70 „
Napels	50 „
Poste Parisien	60 „
Breslau	75 „
Cardiff	70 „
Aberdeen	70 „
Frankfort	25 „
Belfast	70 „

(Handelsblad.) (Vorig bericht blz. 153 H.)

B. PMOTOFLUX. — Nieuwe lamp voor kunstlichtopnamen. — Tot nu toe werd voor het maken van opnamen bij avond veel gebruik gemaakt van magnesiumlicht, daar hiermede, dank zij den korten verhrandingstijd (ongeveer 1/20 seconde) en de groote actiniteit momentopnamen kunnen worden verkregen. Echter heeft het gebruik van magnesiumlicht groote bezwaren. Het z.g. bliksempoeder ontwikkelt bij de verbranding een groote hoeveelheid rook, die een onaangenamen en benauwenden geur heeft. Ook is de kans op brandgevaar door de groote open vlam niet denkbeeldig. Een bezwaar van anderen aard is het enerveerende wachten, totdat de lont is opgebrand en het poeder ontvlamt; hierdoor worden levende objecten vaak onrustig. Verder is het bliksempoeder als het een weinig vochtig is, volkomen onbruikbaar, daar het dan niet ontbrandt.
Sinds eenigen tijd zijn er lampen verkrijgbaar, waarbij de verbranding in een gesloten ballon plaats vindt. De voordeelen van het bliksemlicht blijven bij dit systeem behouden, terwijl de zoo juist genoemde bezwaren vervallen. Nadeel is echter, dat een dergelijke lamp explosie-gevaar met zich medebrengt, wanneer er lucht is „ingelekt" (een z.g. „luchttrekker"), een feit, dat uiterlijk niet te constateeren is.
De N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken heeft nu een lamp in den handel gebracht, de Philips „Photoflux" die, dank zij een zeer vernuftig principe, volkomen gevaarloos is.
De ballon van deze foto-opname-lamp is gevuld met een ontbrandbaar gasmengsel. Door een klein gloeidraadje wordt dit gasmengsel ontstoken en straalt bij de verbranding gedurende een kort oogenblik (ca. 1150 sec.) een fel, sterk actinisch licht uit. De „Photoflux" kan op elke zaklantaarnbatterij worden gebruikt; het lampje behoeft slechts eruit geschroefd te worden en de „Photoflux" daarvoor in de plaats gedraaid.
Komt nu bij de Philips „Photoflux" een bovenvermelde „luchttrekker" voor, dan wordt deze direct aangetoond door een rose tot roodbruine verkleuring van het gasmengsel. (Maasbode)

C. VOLKENBOND. — Rede van Minister Beelaerts van Blokland. — Minister Beelaerts sprak aan het slot der algemeene discussies in de algemeene commissie der Volkenbondsvergadering over het Chineesch-Japansch conflict en zeide o.a. het volgende: De gebeurtenissen, die sedert September zijn voorgevallen, hebben overal de grootst-mogelijke emotie verwekt. Wat in China gebeurt, welken naam men er ook aan geeft, heeft alle essentieele kenmerken van een oorlog en heeft de hoop dat het oorlogsgeweld tusschen de leden van den Volkenbond tot het verleden zou behooren, teniet gedaan.
De meest-verontrustende zijde van de quaestie is ongetwijfeld, dat de stem van den Raad die van een roepende in de woestijn is gebleven. Het moreele effect en de moreele kracht van den Raad zijn afwezig. Het kanongebulder in het Verre Oosten is volgens minister Beelaerts een schaamtelooze begeleiding van de ontwapeningsconferentie.
Spreker stelt de vraag, of men thans moet zeggen, dat dit bewijst dat vermindering der bewapening noodig is; hij meent, dat geen vermindering van bewapening den terugkeer van soortgelijke gebeurtenissen kan voorkomen, zoolang de volken niet erkennen, dat de oorlog een misdaad is en de vreedzame wegen de eenige middelen zijn, waarlangs geschillen kunnen worden berecht.
Het geschil is thans bij de Assemblée aanhangig gemaakt en deze moet zoo spoedig mogelijk het staken van het bloedvergieten bewerkstelligen en zich rekenschap geven van den nadeeligen invloed, dien dit geschil zal kunnen hebben op het geheele vraagstuk der vreedzame beslechting van geschillen, wanneer de Volkenbond er niet in slaagt het geschil op te lossen.
Minister Beelaerts eindigt met de hoop uit te spreken, dat de discussie in de Assemblée den weg zal openen tot herstel van den vrede. (Vor. ber. blz. 243 D.)

D. NEDERLAND. — Contingenteeringen. — Het Comité van Actie in zake de toepassing van de Crisisinvoerwet heeft een bespreking met de pers gehouden. De bijeenkomst stond onder leiding van Mr. M. P. L. van Steenberghe uit Goirle. Als sprekers traden op vertegenwoordigers uit de textiel-, confectie-, tapijt-, schoen- en glasindustrie. Het Comité ziet weliswaar geen nut in contingenteering als een handelspolitiek-stelsel voor de toekomst, doch, meent Mr. Van Steenberghe, het zijn en blijven uitsluitend noodmaatregelen van uitgesproken tijdelijken aard. Het Comité meent verder, dat de uitvoering der contingenteeringsmaatregelen uitermate langzaam gaat. De importeurs zien alles binnen te krijgen, wat maar mogelijk is, uit angst voor toekomstige contingenteering. Het zal daardoor maanden duren, alvorens eenig resultaat merkbaar is. (V. b. 238 B.)

E. NEDERLAND. — Rijksbegrooting in de Eerste Kamer. — Minister Ruys de Beerenbrouck en minister de Geer hebben op de algemeene beschouwingen van den Senaat over de rijksbegrooting voor 1932 o.a. geantwoord, dat zij met het nemen van maatregelen, die geld kosten, voorzichtig moeten zijn. De toestand van 's lands financiën zal nog aanmerkelijk ongunstiger worden. De algemeene verarming baart groote zorg. Op dien grond meent minister Ruys, dat de voorgestelde wettelijke regeling van de werkloosheidsverzekering voorloopig moet worden afgewezen. Een tijdelijke heffing van opcenten op de vermogensbelasting en op successiebelasting moet minister de Geer van de hand wijzen, want deze zou een ongelijkmatig zwaren druk leggen op een bepaalde groep. Bij alle maatregelen welke de Regeering neemt, moet gelijkheid en billijkheid tegenover alle burgers worden betracht. De Regeering meent verder geen crisissteun aan de werklooze bouwvakarbeiders te moeten verleenen, omdat in het bouwvak geen eigenlijke crisis-werkloosheid bestaat. Over het vraagstuk der loonsverlaging schijnen de Regeering en de Kamer niet heel ver van elkaar te staan. Volgens den Minister heeft de heer Bruyn, voorzitter van het R.K. Werkliedenverbond, bij de replieken verklaard, dat de vakorganisaties bereid waren een bona fide loonsverlaging te aanvaarden, wanneer deze als noodzakelijk wordt aangetoond.
(Vorig bericht blz. 61 F.)

A. FRANKRIJK. — Jury-procedure gewijzigd. — De Kamer heeft een wetswijziging aangenomen, die waarschijnlijk van de grootste beteekenis zal blijken voor de toekomstige strafrechtspleging en een ware revolutie zal brengen in de jury-procedure zooals die sinds volle zestig jaar bestaat.
Voortaan zullen de gezworenen net als voorheen over de schuldvraag delibereeren. Dan treedt het nieuwe art. *365* Code d'Instruction Criminelle in werking, dat zegt, dat Hof en jury samen beraadslagen over de toe te passen straf. Daartoe wordt met gesloten briefjes gestemd, waarbij de rechter het laatst zijn stem uitbrengt, en als na twee stemmingen er geen meerderheid is voor één bepaalde straf, wordt de zwaarste voorgestelde straf als uitgeschakeld beschouwd en stemmen de heeren opnieuw over de andere straffen. Die eliminatie gaat voort tot er een meerderheid voor één straf is. Zoodra er dus „oneenigheid" is, profiteert de verdachte er van.

6 MAART **1932**

B. PORTUGAL. — **Verklaring** der regeering. — In „O Seculo" van Lissabon van *1* Maart *1932* vinden wij een artikel, geinspireerd door het Portugeesche gouvernement, dat er op wijst, dat alle geruchten van stakingen en revoluties ten spijt, in Portugal volkomen rust heerscht en de meeste werklieden er niet aan denken te staken. Het Portugeesche gouvernement heeft buitengewone maatregelen genomen tegen de terroristische bedreigingen van de zijde der communisten. In alle kantoren, particuliere instellingen, gouvernementsgebouwen wordt geregeld gewerkt en telegrammen, van verschillende gouverneurs uit de provincies ontvangen, hebben het Portugeesche gouvernement overtuigd, dat de rust tot dusver niet verstoord is geworden. (O Seculo de Lisboa)

C. NEDERLAND. — Textielconflict. — De samenwerking tusschen den textielarbeidersbond „De Eendracht" en de confessioneele organisaties „Unitas" en „St. Lambertus" ten aanzien van de staking in de textielindustrie is verstoord.
Door de leden van Unitas en St. Lambertus werd bij acclamatie een verklaring aangenomen, dat het wenschelijk is om op de basis van het schrijven der werkgevers van *18* Februari *'32* opnieuw een conferentie met de fabrikanten te houden onder leiding van den burgemeester van Enschede, om dan te trachten tot een behoorlijke beëindiging van het conflict te komen. (Vorig bericht **blz. 240** B.)

D. **VOLKENBOND.** — Recapitulatie van **27** Januari **1932—1 Maart 1932.** — Definitief ontslag Sir Eric Drummond *(190* E.). Grieksch-Bulgaarsche uitwisseling *(190* G.). Recapitulatie van *2* Juli *1931—26* Januari *1932 (192* F.). Polen en de Oekrainische minderheden *(193* I.). Chineesch-Japansch conflict *(195* C.). Memel *(204* D.). Chineesch-Japansch conflict *(206* C.). Memel *213* I.). Nota aan Japan *(217* B.). Verklaring van Sato *(221* G.). Antwoord op Japans nota *(224* I.). Chineesch-Japansch conflict *(236* D.). Chineesch-Japansch conflict *(236* G.). (V. b. **192** F.)

E. NEDERLAND. — Heemaf-verLieerssein. — Door „Heemaf" wordt een Neon-verkeerssein vervaardigd, hetwelk een afwisselend groen („veilig") en rood („onveilig") licht uitstraalt. Het bestaat uit een aantal concentrisch geplaatste Neonbuizen in cirkelvorm in één vlak, die in den overgangsstand van groen naar rood of omgekeerd, één voor één worden afgeschakeld, waardoor een duidelijke en voor een ieder begrijpelijke waarschuwing wordt gegeven. De overgang van de eene kleur naar de andere duurt ca. *6* seconden. Deze tijd, hoewel met overleg vastgesteld in verband met den tijd, welke de voorbereiding tot stoppen of voortgaan van de snelste en de zwaarste verkeersmiddelen eischt, kan echter worden gewijzigd.
Het Heemaf-sein schakelt, nadat het b.v. een halve of een geheele minuut rood is geweest, in 3 tot 6 seconden af en wordt dan plotseling vol groen, maar omgekeerd schakelt ook het groene sein, dat gedurende misschien een minuut gebrand heeft, langzaam af in ca. *6* tot 8 seconden.
Het groote voordeel hiervan springt direct in het oog, want men krijgt nu een levend sein, dat elken voetganger, fietser, menner of automobilist bijtijds waarschuwt: „Denk er aan, binnen eenige seconden ben ik van kleur veranderd, dus bereid u voor tot stoppen resp. voortgaan".
Op elk kruispunt is de overgangstijd van rood op groen en omgekeerd met zorg gekozen, in verband met de breedte van de straten en bovendien heeft Heemaf er mede rekening gehouden dat de seinen, welke op zeker oogenblik rood zijn, niet van kleur veranderen vóórdat de seinen, die op dat moment groen zijn, reeds eenigen tijd op rood staan. Men krijgt hierdoor dus, dat eerst de groene seinen rood worden, waardoor dus bereikt wordt, dat het kruispunt zich van het verkeer ontlast, alvorens twee der seinen wederom groen worden en verkeer tot het kruispunt wordt toegelaten.
Het Neon-seinvlak heeft echter ook nog andere kwaliteiten. Het blijkt n.l. zoowel in mist als bij invallend zonlicht nog goed waarneembaar te blijven.

F. **ROEMENIE.** — **Leening.** — De minister van Financiën deed in de Roemeensche Kamer mededeeling over het tot stand komen eener leening op korten termijn, groot Fr.fr. *150* millioen. Bij de leening, die het bestuur der Roemeensche staatsmonopolies krijgt, zijn geïnteresseerd de Banque de Paris et des Pays-Bas met fr. *80* millioen en Nederlandsche en Zwitsersche bankinstellingen met resp. fr. *20* en *50* millioen. De rente bedraagt voor Frankrijk 6.45%, voor Nederland *4.45%* en voor Zwitserland 4.25%, inclusief alle kosten. De opbrengst der leening is bestemd voor het aanschaffen van materiaal.

G. NEDERLANDSCHE KAMER VAN **KOOPHANDEL TE LONDEN.** — **Engelsche** tariefbepalingen. — In verband met de groote belangen, die Nederlandsche exporteurs hebben bij de nieuwe invoerrechten, die in het Vereenigd Koninkrijk geheven zullen worden, heeft de Heer M. Wijnand Wolff, Honorair Secretaris van voornoemde Kamer, ons medegedeeld, dat de Kamer gaarne bereid zal zijn om aan alle belanghebbenden telefonische inlichtingen te verschaffen in verband met de gewijzigde toestanden, Het Bureau der Kamer is geopend op alle weekdagen van *10.20* v.m. tot *6.20* n.m., behalve Zaterdags van *10.20* v.m. tot *1.20* n.m.
Indien men den Secretaris persoonlijk wenscht te spreken, is de beste tijd om te telefoneeren van *1.50* n.m. tot *2.50* n.m. en van *5.20* n.m. tot *6.20* n.m., Zaterdags van *12.20* n.m. tot *1.20* n.m. Alles Amsterdamsche tijd.
Het telefoorinummer is: London, Royal *9060.*

H. AMSTERDAM. — Opbrengst der belasting op vermakelijkheden. — Omtrent het bezoek aan vermakelijkheden valt op te merken, dat de opbrengst der belasting over het geheele jaar genomen, iets lager was dan het vorige *(f 1.893.340* tegen *f 1.901.650).* Bij de bioscopen valt een belangrijke teruggang te constateeren, terwijl daarentegen variétés en sport meer opbrachten.
Opbrengst der belasting op vermakelijkheden: Schouwburgen *f 252.470 (271.870);* concerten f *104.800 (f 117.210);* bioscopen *f 823.150 (884.150);* sport enz. („Sarassani") *f 404.450 (352.740);* tentoonstellingen *f 50.680 (41.870);* oppervlaktebelasting f *245.570 (233.810);* vestiaire enz. f *12.220* (v. *j.* begrepen in andere posten), totaal *f 1.893.340 (1.901.650).*

A. GROENER. — Antwoord op Hitlers brief **aan** den Rijkspresident. — Rijksweerminister Groener heeft een open brief gezonden aan Hitler, waarin o.a. het volgende wordt gezegd naar aanleiding van Hitlers brief aan den Rijkspresident:
„De waardigheid van het Duitsche staatshoofd gebiedt hem de persoonlijke beantwoording te weigeren van een schrijven, dat slechts formeel aan hem was gericht, doch practisch moest dienen voor propaganda naar het buitenland. De dingen, die u gezegd hebt, eischen echter een openlijk antwoord."
Groener gispt dan in zijn brief de poging van Hitler om „een man, die zeven jaar lang de bewonderenswaardige bewijzen heeft geleverd van objectief beleid, een gewetensconflict tusschen ambtsplicht en persoonlijke loyaliteit op te dringen". Dit, aldus Groener, is in strijd met de gevoelens van ridderlijkheid.
Groener wijst er verder op, dat Hitler in zijn propaganda telkens weer de onaantastbare persoonlijkheid van Hindenburg vernedert, door de voorstanders van zijn candidatuur in een verkeerd licht te plaatsen. Hindenburg is niet de candidaat van een partij, maar van millioenen Duitsche arbeiders en millioenen andere Duitschers. Het is in strijd met de Duitsche traditie om mannen die een lang leven gewijd hebben aan de ontwikkeling des lands op één lijn te plaatsen met hen, die het bewijs van hun historische beteekenis nog moeten leveren. Niemand zal gehinderd worden in de vrije uitoefening van zijn stemrecht, maar ik beschouw het als mijn plicht, zoo besluit Groener, te waken voor de eer en het aanzien van Von Hindenburg. (Vorig bericht blz. 235 K.)

B. FRANKRIJK. — **Hulp** aan de Donau-landen. — De Fransche ambassadeur te Berlijn heeft den Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken mededeeling gedaan van de Fransche bedoelingen in zake de hulp aan de Donaulanden en hem een memorie ter hand gesteld, waarin de denkbeelden van de Fransche regeering over de manier, waarop het mogelijk zou zijn den oeconomischen nood in Zuid-Oost-Europa te lenigen, zijn neergelegd.
De Fransche gezant te Weenen heeft den bondskanselier van Oostenrijk mededeeling gedaan van de besprekingen van den Franschen ambassadeur te Berlijn met den Duitschen Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken ten opzichte van de hulp aan de Donaulanden, die gebaseerd is op preferente tarieven.
Besprekingen, die Tardieu te Genève met de ministers van Buitenlandsche Zaken van Engeland en Italië heeft gehad, wijzen er er op, dat het de bedoeling van Frankrijk is de besprekingen over het constructieve plan voor het herstel van de noodlijdende Centraal-Europeesche staten in overleg met Duitschland te voeren. (Vorig bericht blz. 242 F.)

C. ROME. — Bevolking. — Wij ontleenen aan de „Corriere della Sera" het bericht, dat de bevolking van Rome in de laatste zestig jaren is vervijfvoudigd. Op **31** December **1871** telde de bevolking **244.486** zielen en op **21** April **1931** bedroeg het aantal van de te Rome ingeschreven bewoners meer dan één millioen. Deze aanwas vindt zijn oorzaak hoofdzakelijk in de immigratie uit alle deelen van Italië.
(„Corriere della Sera", Roma)

7 MAART 1932

D. **ARISTIDE BRIAND** OVERLEDEN. — De oud-minister Briand is te Parijs plotseling overleden.
Briand werd in **1862** te Nantes geboren. Hij studeerde in de rechten en na zijn studie te hebben voleindigd, begon hij zijn politieke loopbaan als secretaris van het bestuur van de toenmalige socialistische partij. Als redacteur van de „Democratie de l'Ouest", later van de „Lanterne" en de „Petite République", werkte hij samen met mannen als Jaurès, Millerand en Viviani.
In **1892** werd hij tot socialistisch Kamerlid van St. Etienne gekozen, welk district hij tot **1919** vertegenwoordigde, waarna het district van de Beneden-Loire hem naar het parlement afvaardigde. In het parlement ontwikkelde Briand zich tot een burgerlijk republikein met vooruitstrevende denkbeelden. Hij beschikte over groote redenaarstalenten en toen hij in de Kamer voldoende gezag had veroverd, bleek weldra dat hij was voorbestemd om Minister te worden.

Aristide Briand. †

Van **1906** af, toen hij voor het eerst een ministerzetel aanvaardde, tot **8** Januari **1932,** bekleedde hij vele ministerfuncties en premierschappen. Briand is een zeer groot deel van de jongste 25 jaar leider of medeleider der Fransche politiek geweest. Hij had als weinigen den slag om met menschen om te gaan. Zijn vrienden noemden hem een „charmeur", in dien zin, dat hij het verstond, oneenigheid en ontstemming weg te charmeeren; zijn tegenstanders noemden hem een „endormeur", omdat hij door zijn overtuigend magnetisme de overtuiging van zijn tegenstanders aan het wankelen bracht.
Het grootste moment van zijn leven was: Locarno. De vredestoestand tusschen Frankrijk en België eenerzijds en Duitschland, waar hij zijn vriend en geestverwant Stresemann vond, anderzijds.
Met zijn vredeswerk heeft Aristide Briand zijn naam in de geschiedenis gevestigd. (Vor. ber. blz. 48 R.)

E. FRANKRIJK. — Donau-plan. — Het Fransche plan tot aaneensluiting der Donaustaten is gebaseerd op de volgende vier punten: **1.** Oostenrijk, Hongarije en Tsjechoslowakije treden met elkaar in nauw economisch contact op de basis van een overeenkomst, waarin de economische betrekkingen tusschen deae staten voor de toekomst worden geregeld; **2.** het toetreden van de overige Donaustaten tot deze statengroep, met uitzondering van Polen, is toelaatbaar, doch de drie eerstgenoemde staten vormen de basis: **3.** de Fransche regeering verklaart zich bereid in geval van een practische uitvoering van het plan aan deze staten financieele hulp te verleenen; **4.** Engeland, Italië, Frankrijk en Duitschland verplichten zich wederzijds geen aanspraak te maken op bijzondere voorrechten naast de economische voordeelen, die speciaal op het gebied der douanetarieven uit de nieuwe groepeering der Donaulanden voor hen zouden voortvloeien. Indien een der vier genoemde mogendheden één der Donaustaten bijzondere concessies op het gebied der douanetarieven zou doen, zou hieruit

in geen geval bijzonder voordeel getrokken mogen worden.
Naar voorts verluidt, staat het Fransche memorandum op het standpunt, dat de onderhandelingen over de aaneensluiting der Donaustaten pas practisch kunnen worden geopend, wanneer volledige overeenstemming tusschen Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland zal zijn bereikt. (Vorig bericht blz. 246 B.)

A. **JOHN PHILIP SOUSA** OVERLEDEN. — De bekende marschencomponist en orkestdirigent John Philip Sousa is op 77-jarigen leeftijd te Reading (Ver: St.) overleden. Sousa's marschcn „The Washington Post", „Stars and Stripes for ever", „The Liberty Bells" oefenen nog altijd een groote bekoring op het publiek uit,

B. L. J. S. VAN LEEUWEN. — **Financieel** adviseur der regeering der **Hedjaz.** — De heer L. J. S. van Leeuwen, die 27 jaar in dienst bij de Nederlandsche Handel-Maatschappij is geweest, is tot financieel adviseur van de regeering der Hedjaz benoemd, Zijn taak zal zijn toezicht uit te oefenen op het financieel beleid der regeering en eventueel reorganisatie der financiën.

C. NEDERLAND. — Aantal leerlingen in **1930.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage verschafte gegevens betreffende het aantal scholen en leerlingen bij het gewoon lager onderwijs op 31 Dec. 1930. De getallen tusschen () zijn de aantallen op 31 Dec. 1929.
Aantallen scholen. Openb. scholen 3325 (3348), bijz. 4114 (3936). Totaal aantal scholen 7439 (7284). Aantal neutr. biiz. scholen 134 (127) waaronder 4 voor Israël. kinderen.
Aantallen leerlingen. Op openb. scholen 447.141 (455.583) ll., bijz. scholen 736.009 (705.828) ll. Totaal aantal ll. 1.183.150 (1.161.411).
Uit deze gegevens blijkt dat het aantal scholen met 155 is toegenomen, het aantal ll. met ruim 21.000.
Het aantal ll. der openb. scholen daalde ruim 8000, d.i. 1.85%, dat der bijz. scholen steeg ruim 30.000, d.i. ruim 4%. Het aantal ll. der Prot. chr. scholen steeg met ruim 3%, dat der R.-K. scholen met ruim 5% en dat der overige bijz. scholen met ruim 5%.
Gemiddeld aantal ll. per school. Het gemiddelde aantal ll. per school was: openb. sch. 134 (136), bijz. school 179 (179). (Vorig bericht blz. 242 B.)

D. **AMSTERDAM.** — Posterijen en Telefonie. — Bij de posterijen werden in 1931 verkocht: voor f 7.703.476 frankeerzegels, tegen f 7.843.058 in 1930. Het aantal verzonden en ontvangen aangeteekende stukken was in 1931 3.947.859 tegen 4.016.014 in 6930; telegrammen in 1931 2.167.574 tegen 2.309.162 in 1930; intercommunale telefoongesprekken in 1931 2.761.608 tegen 2.595.861 in 1930. Het aantal internationale gesprekken beliep in 1931 683.233 tegen 669.052 in 1930. Het aantal aansluitingen bij de gemeentetelefoon was op 31 December 1931 33.060.

E. **FINLAND.** — Lappo-beweging. — De voornaamste Lappo-leiders: Generaal Wallenius, Kosola, Koivito, Sario, Somersalo en Susitaival zijn gevangen genomen. De president der Finsche republiek, Svinhufvud, heeft het militaire opperbevel neergelegd. De censuur en de beperking van het telefoonverkeer zijn opgeheven. (Vorig bericht **blz. 242** A.)

F. **KUNSTMATIGE** HARTTONEN EN **GERUISCHEN.** — Dr. Jacobsohn deelt in de Deutsche Medizinische Wochenschrift mede, dat, en hoe hij er in geslaagd is, kunstmatig harttonen en geruischen te verwekken en beschikbaar te maken voor demonstratieve doeleinden. Hij maakt daartoe gebruik van de technische hulpmiddelen van de sprekende film (filmtechnisch gesyroken niet van de nadeltonfilm, maar van lichttonfilm). Hij maakte eerst een natuurlijke „lichttonfilm" van de harttonen en toen onder contrôle van een photocel een zelfgeteekende! Zoo slaagde hij gemakkelijk in een grafische synthese van alle harttonen en -geruischen en van alle rhytmische stoornissen daarvan (men kan met enkele phaaen volstaan, die men dan met zekere snelheid laat roteeren en de luidspreker doet net zoo lang de normale of abnormale hartslag hooren als men maar wil). Alle denkbare afwijkingen werden op deze betrekkelijk eenvoudige wijze vastgelegd! (N.R.Crt.)

G. NEDEBLAND. — Vrijzinnig godsdienstige Joden. — Het bestuur van de afdeeling Amsterdam van het Verbond van Liberaal-Religieuze Joden in Nederland heeft een bijeenkomst belegd, waar als sprekers zijn opgetreden de heer L. Levisson uit Den Haag, voorzitter van het Verbond, mevr. J. Vigeveno-Benario en Dr. J. Norden, opper-rabbijn te Elberfeld.
De heer Levisson gaf een uiteenzetting van het streven van het verbond, dat o.a. inhoudt strijd tegen godsdienstloosheic? en indifferentie. Mevr. Vigeveno-Benario lichtte het doel van het verbond nader toe en wees op de noodzakelijkheid van godsdienstonderwijs op liberaal-religieuze basis vooi de Joodsche jeugd. Dr. J. Norden sprak over de evolutie in het Jodendom en wekte de Joden, die niet in de rijen der orthodox staan, op, zich bij de liberaal-religieuzen aan te sluiten.

H. **AMSTERDAM.** — Stille omgang. — Zondag den 6en Maart 1932 hebben duizenden niet-Amsterdammers aan den „Stille Omgang" deelgenomen. De pelgrims voor dezen nacht kwamen uit een zeventigtal dorpen en steden. Er waren weer tal van extra treinen. Uit Brabant en Limburg waren zeker een 2000 personen gekomen, terwijl ook uit Friesland en Groningen de belangstelling groot was.
Het aantal personen dat te voet naar de hoofdstad komt wordt ook steeds grooter.
De kerken waren den geheelen nacht geopend. De gebeden die gezegd werden hadden tot intentie: „Redding uit de economische crisis, die ook op maatschappelijk en goddienstig gebied zoo treurige gevolgen heeft."
Na afloop van de kerkelijke plechtigheden en den Omgang, gingen de deelnemers naar Patronaatsgebouwen.
Het geheel heeft weer een zeer ordelijk en rustig verloop gehad.
Het aantal pelgrims kan geschat worden op pl.m. 40.000. (Vorig bericht blz. 237 **A.)**

I CHPNEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Niettegenstaande Japans belofte om de vijandelijkheden bij Shanghai te staken, is weder een Japansche divisie, uit 14.000 man bestaande, te Woesoeng ontscheept. De Japanners hebben hun opmarsch ver buiten de 20 K.M. zone voortgezet. (Vor. ber. blz. 244 C.)

K. JOMAN **THORN** PRIKKER OVERLEDEN. — Een van de rijkst en veelzijdigst begaafden onder onze Nederlandsche kunstenaars, Johan Thorn Prikker, is op 64-jarigen leeftijd te Keulen, waar hij hoogleeraar aan de "Werkschule" was, overleden.

L NEUTRONEN. — Nieuwe stralen. — Engelsche bladen maken melding van interessante proeven, die op het oogenblik gedaan worden in helt Cavendish-laboratorium te Cambridge door dr. J. Chaduick, een jonge assistent in de afdeeling voor radio-actieve stoffen. Deze zou er in geslaagd zijn tot nu toe onbekende stralen van ongekende snelheid te definieeren. Volgens metingen en fotografische proeven vormen de stralen geen golven en heeft men noch met protonen noch met electronen te doen, doch met iets geheel nieuws. Hun ontstaan is niet te danken aan trillingen of aan positieve en negatieve ladingen. De stralen zijn daarentegen samengesteld uit neutrale deeltjes; vandaar dat men ze neutronen heeft gedoopt.

Zij zouden door niets tegen te houden zijn en door lood van verscheiden voeten dikte dringen.
In wetenschappelijke kringen te Cambridge spreekt men al van de ontdekking van de oerstof aller dingen.

A. DONAWLAN. — Persstemmen. — De Amerikaansche pers waaronder de „New-York Times" meent, dat het Donau-plan Italië nauwer tot Frankrijk zal brengen. De „New-York Herald" bespreekt den economischen kant en is overtuigd, dat een aaneensluiting van Oostenrijk en Hongarije van groote economische waarde zal zijn.
De Hongaarsche pers is het met Tardieu's plannen niet eens. De „Pesti Hirlap" schrijft, dat Oostenrijk alleen dan tot het Donaublok kan toetreden, indien ook Duitschland daaraan deelneemt. De „Pesti Naplo" is van nieening, dat een nieuwe economische regeling dan eerst mogelijk is, indien de financieele vraagstukken der betrokken landen afzonderlijk volkomen geregeld zijn.
In de „Magyarsag" schrijft Graaf Szechenyi dat hij van een Donaublok niets wenscht te weten. Hem interesseert alleen een economisch bondgenootschap tusschen Hongarije en Oostenrijk.
De Engelsche bladen zijn in hun meening zeer verdeeld. De „Times" ondersteunt Tardieu's plannen. De „Daily Telegraph" is minder enthousiast dan de „Times" en wijst op de benadeeling der Engelsche belangen door het Fransche plan, waardoor Engeland moet afzien van zijn meest-begunstigings-rechten.
De „Daily Herald" wijst Tardieu's plan van de hand, omdat het tegen Duitschland is gericht. (246 E.)

B. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Rapport van de Consulaire Commissie. — Uit het rapport van de Consulaire Commissie te Shanghai blijkt, dat de Japansche troepen nieuwe gebieden hebben bezet en officieel wordt geconstateerd, dat tot nog toe alle pogingen om tot onderhandelingen over den wapenstilstand te geraken, zijn mislukt. Op het oogenblik worden slechts des nachts plaatselijke gevechten geleverd. (Vorig bericht blz. 247 I.)

C. AMSTERDAM. — Tentoonstelling **anti-oorlogs**-schilderijen. — In het gebouw van de A. M. V. J. is een tentoonstelling van anti-oorlogsschilderijen van Willem van Schaik geopend. De expositie omvat dertien groote schilderijen en twintig teekeningen, die alle fel den gruwel van den oorlog doen zien.
(Vor. ber. Schilderkunst 227 G.)

D. NOORWEGEN. — Regeering. — Ten gevolge van het overlijden van den minister-president Kolstad heeft het geheele Noorsche ministerie zijn ontslag ingediend.

E. DR. H. P. BERLAGE. — Het Koninklijk Instituut van Britsche Architecten heeft in zijn te Londen gehouden bijeenkomst den Nederlandschen bouwmeester Dr. H. P. Berlage de Koninklijke gouden medaille voor architectuur uitgereikt, ter erkenning van zijn verdiensten als architect en stedebouwer.

F. ITALIE. — Handelsovereenkomst met Oostenrijk. — Italië en Oostenrijk hebben een handelsovereenkomst gesloten tot regeling van de uitwisseling van goederen en het goederentransport tusschen beide landen. Voorts is voorzien in de oprichting van een Oostenrijksch-Italiaansche vennootschap voor crediet-verleening, met zetel te Milaan.

***G.* SOVJET-RUSLAND.** — Aanslag op den Duitschen gezantschapsraad. — Op den Duitschen gezantschapsraad v. Twardowski is te Moskou een aanslag gepleegd. Stern, de dader, weigert inlichtingen omtrent zijn daad. De Sovjetregeering heeft zoowel aan de Duitsche ambassade te Moskou als aan de Duitsche regeering te Berlijn haar leedwezen over den aanslag betuigd.

H. DR. H. J. EYMAEL OVERLEDEN. — Te Brussel is in den ouderdom van 83 jaar overleden Dr. H. J. Eymael, geboren te Heerlen in Limburg.
De groote verdienste van dezen geleerde bestond vooral in zijn uitnemende kennis van de taal van de 17e eeuw, vooral die van Brederoo en Huygens. In 1886 publiceerde hij zijn „Huygensstudiën".

I. IERLAND. — Verkiezingen. — Het definitieve eindresultaat der Iersche verkiezingen is officieel bekend. De republikeinsche partij Fianna Fail, de partij van De Valera, kreeg 72 zetels, de partij van president Cosgrave 56, de onafhankelijken 11, de boerenpartij 4, de Onafhankelijke Arbeiders Partij 2 en de Arbeiders Partij 7 zetels. (Vor. ber. blz. 224 D.)

K. PERU. — Aanslag op den president. — Een lid der Aprista Partij (revolutionnaire partij) heeft tijdens den kerkdienst te Lima, die werd bijgewoond door den president der republiek, een aanslag op dezen gepleegd. De president werd licht gewond. (89 *C.)*

8 MAART 1932

L. DONAUPLAN. — **Antwoord** van Italië. — De Italiaansche regeering heeft het Donauplan van de Fransche regeering beantwoord. Zij acht de Fransche plannen voor Italië van het grootste belang en begroet met vreugde het Fransche initiatief. De Italiaansche regeering acht het houden van een conferentie over deze quaestie zeer gewenscht en vindt het aan te raden om reeds tevoren financieele hulp te verleenen teneinde een eventueele ineenstorting van Donau-staten te vermijden. (Vor. ber. blz. 248 A.)

M. POLEN. — **Valsche** postzegels. — In den Senaat van Polen klaagde de Poolsche minister van Posterijen, Boerne, over het groote aantal vervalschte postzegels, dat in Polen in omloop was en de moeilijkheden, waarmee men te kampen had om de daders op het spoor te komen. Bovendien werden in den laatsten tijd allerlei ondernemingen opgericht, die zich belastten met het vervoer van postgoederen en daardoor de posterijen concurrentie aandeden. Er waren zelfs ondernemingen, die kans zagen telegrammen naar het buitenland te verzenden tegen een goedkooper tarief dan dat van de P. T. T. De moeilijkheden der Poolsche Posterijen werden nog verzwaard door het gebrek aan medewerking van het publiek. (Handelsblad)

N. LUCHTSCHIP-DIENST OP ZUID-AMERIKA. — **Friedrichshafen—Z.-Amerika.** — De fa. Wambersie en Zoon te Amsterdam, agente van de Luftschiffbau Zeppelin en van de Hamburg — Amerika Linie, wijst ons op de instelling van den voorloopig geregelden dienst Friedrichshafen — Z.-Amerika, waarvoor de eerste afvaart, naar zij meedeelt, zal plaats hebben op 21 Maart 1932, de tweede op 4 April 1932 en zoo vervolgens om de veertien dagen.
De dienst zal worden onderhouden met het luchtschip „Graf Zeppelin".
De bedoeling is nu voorloopig vier maal heen en weer te gaan. Van Friedrichshafen Maandag 21 Maart 0.30 (aan Pernambuco Woensdag 23 Maart 23.30); dan van Pernambuco terug naar Friedrichshafen 26 Maart (29 Maart) 1932.
De tweede reis vangt dan 4 April aan (tot 6 April en terug van 9—12); de derde reis 18 April (tot 20 April en terug van 23—26) en ten slotte 2 Mei. Dan rekent men, dat de „Graf Zeppelin" 10 Mei 1932 weer te Friedrichshafen terug is.
De bedoeling is dan om in de maanden van Augustus tot November 1932 nog zes van die heen- en terugreizen naar Pernambuco te maken.
Een enkele reis van Friedrichshafen naar Pernambuco kost 2000 Rm. (rond 1200 gulden). Daar is dan alles inbegrepen. (Vorig bericht blz. 101 D.)

A. NEDERLAND. — Toelage aan Kamerleden. — Reeds geruimen tijd geleden heeft de Tweede-Kamerfractie van den Vrijheidsbond medegedeeld, dat de leden zooveel van hun toelage als Kamerlid zouden laten staan als op de ambtenaarssalarissen gekort is. De korting bedraagt voor een toelage als de Kamerleden genieten, 2½% van de eerste duizend gulden en 5% van het overige bedrag, zoodat het in totaal 4% van het geheel beloopt.
Ook andere Tweede-Kamerfracties hebben dit voorbeeld gevolgd, hoewel er bij bepaalde fracties enkele leden zijn, wien deze korting niet convenieert en aan wie daarom is toegestaan, onî het geheele bedrag van f 5.000 op te nemen. De sociaal-democratische fractie heeft echter geweigerd om aan deze vrijwillige korting mede te werken. Zij stelt zich nl. op een principieel standpunt: zij heeft, zoo zegt ze, krachtig geopponeerd tegen de korting van de ambtenaarssalarissen en wil nu niet zelf een voorbeeld geven. Verwacht wordt, dat ook de communisten hun geheele toelage wel zullen opnemen. (Tel.)

B. ARNHEM. — Bouw van de Rijnbrug. — De Minister van Waterstaat heeft aan Burgemeester en Wethouders van Arnhem zijn standpunt medegedeeld inzake den bouw van de Rijnbrug en geeft hun in overweging in April 1932 een beslissing te nemen. Mocht tegen dat tijdstip met de gemeente Arnhem omtrent dien bouw nog geen definitieve overeenkomst zijn bereikt, dan zal die brug uit het bestaande werkprogramma worden gelicht, waardoor de bouw naar een later tijdstip, waarschijnlijk niet voor 1937, wordt verschoven.
B. & W. van Arnhem hebben nu een nota aan den raad gericht, waarin zij naar aanleiding van den brief van den Minister, verklaren geen vrijheid meer te vinden om het initiatief tot eenig uitstel te nemen.
(Vorig bericht blz. 233 K.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Nieuw ultimatum van Japan. — In een nieuw ultimatum van den Japanschen opperbevelhebber wordt van de Chineezen geëischt, dat hun troepen nog 10 K.M., derhalve tot 30 K.M. afstand van Shanghai zullen terugtrekken. Mochten de Chineezen dezen eisch niet inwilligen, dan zullen de Japansche troepen opnieuw de vijandelijkheden openen. (Vor. ber. blz. **248** B.)

D. NEDERLAND. — Twente-kanalen. — De hoofdingenieur bij den Rijks-Waterstaat te Zutphen, heeft het maken van vier gedeelten van de Twente-kanalen tusschen de Schipbeek en de Regge, nabij Diepenheim met bijkomende werken, behoorende tot den aanleg der Twente-kanalen, aanbesteed. De raming was f 690.000.

E. NEDERLAND. — Contingenteering Schoenwerk. — De Ver. van Agenten & Grossiers in buitenlandsch Schoenwerk heeft in Amsterdam een vergadering gehouden, waar firma's uit alle deelen van het land aanwezig waren. De contingenteering en de tekortkomingen in de nieuwe wet werden besproken, o.a.:
1. van artikelen die niet in Holland vervaardigd worden;
2. opvattingen van crisisbureau en douane betr. artikelen geheel of gedeeltelijk van leder;
3. uitbreiding van den invoer van artikelen niet geheel van leder, etc.
Scherp kwam vooral de moeilijke positie der agenten in buitenlandsch schoenwerk naar voren. Het bestuur werd opgedragen, zich omtrent diverse zaken met de daarvoor in aanmerking komende regeeringslichamen in verbinding te stellen, opdat de belangen zoowel van de grossiers als van de agenten bij het treffen van maatregelen niet zouden worden overzien.
(Vor. ber. Contingenteering 244 **D.**)
(Vor. ber. Schoenindustrie **128** H.)

F. DUITSCHLAND. — Supertarief. — Het Duitsche Staatsblad bevat een noodverordening inzake de invoering van een supertarief, waarbij goederen, die uit landen komen, waarmede Duitschland geen handelsbetrekkingen onderhoudt, welke bij handelsverdrag zijn geregeld of die den import van Duitsche goederen op minder gunstige voorwaarden behandelen, behalve aan de gewone douanetarieven aan een extra-tarief onderhevig zullen zijn.
(V. b. **Invoerr. 189** D.; v. b. Noodverordening 144 A.)

G. DUITSCHLAND. — Verlaging Rijksbankdisconto. — De Duitsche Rijksbank heeft met ingang van 9 Maart 1932 het disconto van 7 tot **6** pct. verlaagd. De beleeningsrente is verlaagd van 8 tot 7 pct.
(Vorig bericht blz. 130 *C.)*

H. FRANKRIJK. — **Studentenstaking.** — Als protest tegen de wet, welke de toelating van lagere juridische hulpkrachten tot dei universiteiten vergemakkelijkt, zijn de studenten van de juridische faculteit der Parijsche Sorbonne in staking gegaan. In het algemeen billijken de professoren de motieven, die de studenten tot staking leidden.

I. **NEDERLAND.** — Sweepstake-Loten. — De Minister heeft aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven een schrijven gericht waarin wordt medegedeeld, dat de Ierssche Sweepstake Loten van de Irish Free State Hospital's Sweepstake en de Sweepstake van het World Blind Subscription Fund onder artikel **1** van de Loterijwet 1905 vallen.
Krachtens art. *2,* sub. 20, van genoemde wet is het derhalve verboden, om aandeelen in die loterij hier te lande te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben of op eenige andere wijze de deelneming in die loterij open te stellen of openlijk te bevorderen. Overtreding van dit verbod is strafbaar ingevolge art. **6** der wet.
De Minister verzoekt den proc. generaal te willen bevorderen, dat, wanneer blijkt dat personen zich met betrekking tot genoemde buitenlandsche loterij schuldig maken aan eenige handeling krachtens art. 2, sub 20, der meerbedoelde wet verboden, tegen hen door politie of justitie worde opgetreden.
Den eersten tijd zoude in daarvoor in aanmerking komende gevallen kunnen worden begonnen met een waarschuwing. Maar overigens zal strafrechtelijk zijn in te grijpen c. q. met inbeslagneming van stukken.
Mocht een parket het wenschelijk achten om in verband met een eventueel in te stellen strafvervolging nadere inlichtingen betreffende de bewuste loterij te verkrijgen, dan kan het zich wenden, aldus wordt medegedeeld, tot den Officier van Justitie te Amsterdam, onder wiens leiding het bovenbedoelde onderzoek, waarbij o.a. enkel bescheiden uit Ierland zijn verkregen, heeft plaats gehad.

K. NEDERLAND. — Industrieele mogelijkheden. — De Kamer van Koophandel te Rotterdam heeft den jaardag der Kamer herdacht en ter gelegenheid hiervan een receptie gehouden.
De heer Charles Stulemeyer, de bekende industrieel uit Noord-Brabant, hield een belangwekkende rede over: ,,Nederlands industrieele mogelijkheden en die van Noord-Brabant in het bijzonder".
Spr. ziet bij de depressie, die wij thans meemaken, de toekomst niet hopeloos in. Wel is sedert 1929 het nationaal vermogen met ruim vijf milliard gulden verminderd, doch daar staat direct tegenover, dat de financieele positie van de meeste onzer industrieele ondernemingen, bekeken aan de hand van de jaarcijfers over 1930, niet zoodanig is, dat zij niet opgewassen zouden zijn tegen de komende tijden. Technisch staan zij op een zeer hoog peil.
Echter speelt in de bedrijfseconomie de loonfactor een groote rol, vooral voor de exportbedrijven. Vergelijkt men de voorwaarden hier te lande met die waaronder de buitenlandsche concurrenten werken, dan ziet het er voor onze exportindustrieën bedroevend uit. Velen betalen loonen die 40 à 50% onder de onze liggen.

Engeland bekampt ons door het verlaten van den gouden standaard en in de laatste jaren is vooral Japan komen opdagen met kostprijzen, direct beïnvloed door lage loonen, lagen levensstandaard en een gedeprecieerd betaalmiddel. Nederland zal alleen dan zijn plaats in de wereld kunnen handhaven, indien de geheele levensstandaard op een lager niveau wordt gebracht.

Groot onheil verwacht spr. van het loslaten van den gouden standaard. De durf, de ondernemingsgeest, de energie en de taaie volharding van onze vooraanstaande mannen zijn voor spr. een geruststelling, dat men hier niet bij de pakken zal blijven neerzitten.

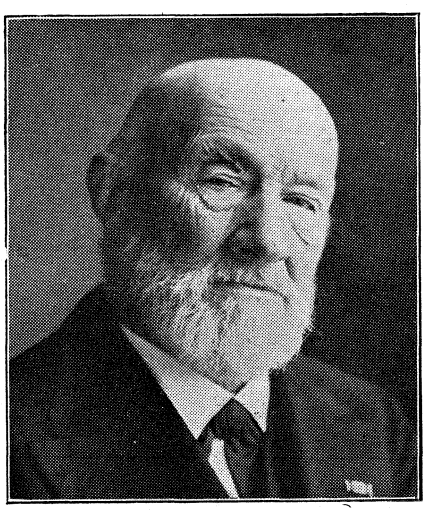
De crisis, die bijna even hevig over de geheele wereld woedt, maakt, dat wij reeds tevreden zijn, als wij er doorheen komen met het ongerept houden van ons industrieele apparaat.

Van hoog tot laag moeten wij versoberen en bezuinigen, harder en meer werken en, zoo concludeerde spreker, wanneer dit geschiedt, dan wanhoop ik niet aan de toekomst van Nederland, zie ik een bloeiend geïndustrialiseerd Nederland. (V. b. Industrie 219 B.)

A. **ARISTIDE BRIAND.** — Persstemmen over Briand — Uit Duitschland: Het ,,Berliner Tageblatt" meent, dat Briand een goed Franschman en een goed Europeaan was. De „Deutsche Zeitung" schrijft, dat Briand nooit een vriend van Duitschland is geweest. Be „Vorwaerts" is van opvatting, dat Briand een goed patriot is geweest. De „Lokalanzeiger" beweert, dat figuren als Briand gevaarlijker dan Clemenceau zijn. De „Germania" ziet in Briand een overtuigd man van de vredesgedachte.

Uit Engeland: De „Times" schrijft, dat Briand de bijzondere gaven van een idealen Minister van Buitenlandsche Zaken had. De „Daily Telegraph" roemt Briands vriendschap voor Engeland. De „Daily Herald" stelt Briands vredesgedachte op den voorgrond. De „Daily Express" prijst Briands werk voor den Volkenbond. De „Daily Mail" schrijft, dat het Engelsche volk het verscheiden van Briand ten diepste betreurt. (Vorig bericht blz. 246 D.)

B. PROF. MR. JAN DE LOUTEB **OVERLEDEN.** — Te Hilversum is op 84-jarigen leeftijd overleden de Oud-Hoogleeraar in het Nederlandsch Staats- en Administratief recht, het Volkenrecht en de Rechtsphilosophie aan de boogeschool te Utrecht, Prof. Mr. J. de Louter.

Prof de Louter.

Op 22-jarigen leeftijd promoveerde hij aan de Utrechtsche hoogeschool op een proefschrift getiteld ,,De beperkingen der rechtsbevoegdheid ten gevolge van vermindering der burgerlijke eer". Hij vestigde zich daarna als advocaat, om na twee jaar benoemd te worden tot leeraar in de staatsinstellingen aan het gymnasium Willem II te Batavia. In 1879 werd de Louter naar Amsterdam geroepen als professor in de staatsinstellingen aan de universiteit te Amsterdam. Kort daarop volgt zijn hoogleeraarschap te Utrecht in Nederlandsch Staatsrecht, Volkenrecht, Administratief recht en Rechtsphilosophie. De Koningin heeft indertijd van hem juridisch onderricht ontvangen. Hij behoorde tot de liberale partij.

Op zijn naam staan een lange reeks van geschriften, waaronder twee standaardwerken: ,,Handleiding tot de kennis van het Staats- en Administratief recht van Ned.-Indië" en ,,Het stellig Volkenrecht". Dit laatste werk is in verschillende moderne talen vertaald.

Prof. de Louter was naast geleerde ook propagandist voor de gedachte der Internationale rechtsorganisatie der volken. Hij was een groot vaderlander en onze stamgenooten in Z.-Afrika hadden zijn volle sympathie.

Met professor de Louter is een van Nederlands beste kenners van het volkenrecht heengegaan.

C. NEDERLAND. — Accijnzen verhoogd. — De Tweede Kamer nam de door de Regeering voorgestelde accijnzenverhooging aan.

Verhoogd worden de volgende, indirecte lasten: de suiker-accijns met tien opcenten, de opcenten van den wijnaccijns van 20 op 80, de opcenten van het zegelrecht op buitenlandsche effecten van 20 op 80 cent per f 100,— nominaal, de opcenten van den sigaretten-accijns van 30 op 50.

Op citroenen, bananen, mandarijnen en sinaasappelen wordt een nieuw invoerrecht van 10% geheven.

(Vor. ber. **233** M.; v. b. **Verh.** Zegel **210 G.)**

D. RUSLAND. — Rede van Kalinin. — Kalinin heeft op een Kolchoz-congres van Noord-Kaukasië een redevoering uitgesproken waarin hij o.a. ook de gebeurtenissen in het Verre Oosten memoreerde. Kalinin meent, dat voor alles het absolute handhaven van den vrede noodzakelijk is. Mocht echter de politiek van een willekeurig kapitalistisch land de vitale belangen van het Russische volk aantasten, dan zal iedere arbeider. ieder Kolchoz-lid en het geheele land zeggen: ,,Wij zullen tot het einde strijden". Rusland moet gereed zijn voor dien strijd, opdat er te minder neiging zal zijn het aan te vallen.

E. OPGRAVINGEN. — Irak. — Se Kisj in Irak, dat men wel eens de oudste stad der wereld heeft genoemd, gaan de Engelsch-Amerikaansche opgravingen rustig en regelmatig verder. Men heeft thans een groot zwembassin in den tuin van het koningspaleis der Sasaniden blootgelegd. Te Kisj heeft een belangrijke nederzetting bestaan, die door de Sasanidische heerschers was gegrondvest. De ruïnes van deze stad, die zich meer dan acht kilometer Oostwaarts uitstrekken, heeft men nog maar ten deele onderzocht. Het zwembassin is technisch zoo volmaakt, dat het volkomen kan wedijveren met de modernste inrichtingen van den huidigen dag.

Het groote bekken van 15 meter lengte en 12 meter breedte was met geglazuurde tegels bekleed en het had een zeer gecompliceerd buizensysteem voor den watertoevoer. Buizen, vervaardigd van gecementeerde tegels voerden voortdurend versch water toe en hielden door uitlaten den waterspiegel op een bepaalde hoogte.

In het paleis heeft men ook een wonderschoone verzameling blauw-geglazuurd vaatwerk gevonden. Dit is de eerste volledige serie Sasanidisch vaatwerk, die men heeft geborgen. Terracotta-kappen van mannen en vrouwen, die eveneens aan het licht kwamen, geven er een voorstelling van, hoe de bevolking der stad er onder de Sasanidische heerschappij uitzag.

Andere opgravingen hebben onze kennis van de oudere nederzettingen te Kisj verrijkt. De geheele westzijde van den tempel van Nebucadnezar is thans

blootgelegd en ook de noordkant van den Sumerischen tempel, die omstreeks 3000 voor Christus is gebouwd. Deze tempel heeft twee groote torens, enorme bouwwerken van tegels, waarvan één meer dan zestig meter hoog is. Deze torens, die misschien evenals de Egyptische pyramiden eens graven hebben bevat, zijn tegenwoordig nog een van de geheimenissen van Kisj.
Bijna honderd tafeltjes met inscripties uit den tijd van Nebucadnezar, welke eveneens tot de jongste behooren, vertellen van het levendige zakenleven, dat toentertijd in de stad heerschte.

A. NEDERLAND. — Paarden. — Niettegenstaande de uitbreiding van het motorverkeer zijn er in Nederland 300.000 paarden.
(Vor. ber. Paardenfokkerij **232** C.)

E. **VOLKENBOND.** — **Chineesch-Japansch** conflict. — De hoofdcommissie der Assemblée te Genève deelt mede, dat zij telegrammen van de Engelsche, Amerikaansche, Fransche en Italiaansche hoofdofficieren te Shanghai heeft ontvangen, volgens welke deze besloten hebben, dagelijks een gemeenschappelijk rapport over de toestanden rondom Shanghai naar Genenève te zenden.
Inmiddels blijkt uit de discussies der groote en kleine mogendheden, dat niemand een woord van verdediging voor Japan heeft gesproken. **(Vor.** ber. **249** C.)
(Vor. ber. Volkenbond **244 C.)**

9 MAART 1932

C. NEDERLANDSOH-INDIE. — **Indianisatie** van het Onderwijs. — Volgens een regeeringsbesluit zal tot geleidelijke indianisatie van het onderwijs voor Inlanders worden overgegaan. Het gevolg van dit besluit zal zijn, dat 1300 Nederlandsche onderwijzers door Inlandsche onderwijzers zullen worden vervangen. (Vorig bericht **blz. 189** B.)

D. NEDERLAND. — Betooging tegen **Japan.** — Voor de Japansche consulaten te Rotterdam en Amsterdam hebben communistische betoogingen tegen Japan plaats gehad.

E. NEDERLAND. — Diamant-industrie. - Plan **Douwes.** — De minister heeft zijn goedkeuring verleend aan het plan tot bevordering van de werkgelegenheid voor diamantbewerkers, dat door wethouder Douwes, na overleg met den Algemeenen Nederlanclschen Diamantbewerkersbond en de Juweliersvereeniging was opgesteld.
De bedoeling van dit plan is te gaan werken tegen de buitenlandsche tarieven en er zal een toeslag op het loon worden gegeven. Deze toeslag zal door de Regeering worden betaald. (Vor. ber. **blz. 169** H.)

F. ENGELAKD. — Scheepvaart. — In antwoord op een vraag aan Runciman in het Lagerhuis gedaan ten opzichte van de steunverleening der regeering voor den bouw van het nieuwe schip der Cunard Lijn, heeft de minister geantwoord, dat de regeering daarvoor geen steun zal verleenen. Hij kon niet zeggen, of het schip zou worden afgebouwd. Met het prestige van Engeland in de Transatlantische vaart zal de regeering evenwel rekening houden.
(Vorig bericht **blz. 144 C.)**

G. **LITAUEN.** — **Woldemaras.** — Oud-minister-president Woldemaras is in zijn hotelkamer te Kowno gearresteerd. Men legt verband tusschen zijn arrestatie en zijn pogingen om weer een rol in de politiek te gaan spelen en een nieuw tijdschift uit te geven. Nader wordt medegedeeld, dat de arrestatie geschiedde, omdat Woldemaras zich niet heeft gehouden **aan** de voorwaarden, waarop hem een verblijf in Kowno was toegestaan.

H. NEDERLAND. — **Wertheim-Salomonson-Stichting.** — Het bestuur van de Wertheim-Salomonson-Stichting heeft voor het eerst een prijsvraag uitgeschreven van den volgenden inhoud:

De Stichting verlangt op grond van literatuurstudie en een experimenteel onderzoek een bijdrage tot de oplossing van het vraagstuk of stralen van een kleinere golflengte dan de K-straling van Uranium (= 107 A) dus Röntgenstralen behoorende bij een hoogere spanning dan 115 KV en y-stralen, een selectieve chemische, biologische of serelogische reactie kunnen geven, of dat deze reacties alleen afhankelijk zijn van de energie.
De bewerking moet geschieden in de Nederlandsche taal, geschreven worden in machineschrift en vóór 1 Sept. 1933 toegezonden worden aan den secretaris der Stichting L. G. Heilbron, Van Breestraat 51, Amsterdam. Zij moet geteekend zijn met kenspreuk en daarbij moet gevoegd worden een verzegeld briefje, dat dezelfde kenspreuk tot opschrift heeft en den naam, het beroep en het adres van den schrijver bevat. Voor het beste antwoord, dat voor bekroning in aanmerking komt, zal het bestuur der Stichting de gouden medaille der Stichting uitreiken op een nader te bepalen dag en plaats in een openbare vergadering van de Nederlandsche Vereeniging voor Electrologie en Röntgenologie.
De gelegenheid tot mededinging staat open voor Nederlanders en voor in het Rijk en zijn Koloniën gevestigde vreemdelingen.
De commissie van beoordeeling bestaat uit: prof. dr. J. Clay, L. G. Heilbron en prof. dr. J. van Ebbenhorst — Tengbergen.

I. FRANKRIJK. — **Invoer** van fruit. — De directie van den landbouw deelt mede, dat het Journal officiel van 9 Maart een decreet van den president van de Fransche Republiek bevat, waarbij de invoer van versch fruit uit een aantal landen wordt verboden met het oog op het voorkomen van de San José Schildluis in die landen.
In verband daarmede moeten zendingen fruit uit verschillende landen — ook uit Nederland — ten einde in Frankrijk te worden toegelaten, vergezeld gaan van een certificaat van herkomst. (Vor. ber. **241** D.)
(Vor. ber. Tuinbouw **Ned. 211 A.)**

K. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — In- en uitvoer. — De waarde van den invoer bedroeg in 1931 f 549 millioen tegen f 834 millioen in 1930.
De waarde van den uitvoer bedroeg in 1931 f 810 millioen tegen f 1.203 millioen in 1930. (V. b. **205 A.)**

L. NEDERLANDSOH-INDIE. — **Staatsfinanciën.** — De opbrengst der landsmiddelen bedroeg in December 1931 totaal f 49.200.000 tegen in December 1930 f 63.100.000. De totale opbrengst der middelen over 1931 bedroeg f 517.700.000 tegen f 631.500.000 over 1930. Procentsgewijze zijn de opbrengsten in 1931 vergeleken bij 1930 als volgt verminderd: invoerrechten 19.9%, uitvoerrechten 4.7%, statistiekrecht 1.8% accijnzen 5.5%, zegelrecht 2.4%, overschrijvingsrecht 0.4%. (Vorig bericht blz. **198** K.)

M. AMSTERDAM. — Nieuwe leening van het Rijk. — Het rijk had, ingaande 1932, aan de gemeente een leening verstrekt van f 36 millioen, tegen een rentevoet van 4¾%, feitelijk tot de tijden gunstig zijn oni haar, met ander leeningsgeld, af te lossen.
Daar evenwel nog tal van openbare werken geheel of gedeeltelijk moeten worden uitgevoerd, heeft de gemeente aan deze leening niet genoeg.
Vandaar dat bij de regeering een verhooging der 36-millioensleening is aangevraagd tot in totaal 55 millioen, en op dezelfde voorwaarden.
Wij vernemen dat de Minister van Financiën tegenover deze aanvrage niet afwijzend staat.

N. **CHINEESCH-JAPANSCH CINFLICT.** - Kabinetszitting te Tokio. — De Minister van Buitenlandsche Zaken Yoshisawa bracht rapport uit over de onderhandelingen te Shanghai en verklaarde, dat Japan alles gedaan heeft om een verdere verscherping van het conflict te vermijden. Aangezien de Chineesche regeering echter weigert de Japansche voorstellen te

aanvaarden, zou de Japansche regeering het opperbevel te Shanghai instructie geven om den opmarsch tegen de Chineesche troepen voort te zetten en de spoorlijn Shanghai-Nanking van Chineesche troepen te zuiveren. (Vorig bericht blz. **251** B.)

A. NOORWEGEN. — **Buitenlandsche** handel. — In 1930 had de invoer nog een waarde van 1065 millioen kronen, in 1931 was die waarde met ruim 200 millioen gedaald tot 856 6 millioen. De waarde van den uitvoer was in 1931 466.6 millioen tegen 684 millioen in 1930. Het importsurplus is dus gestegen van 381 tot 390 millioen kronen.
Sterk gedaald is de invoer van vetten, oliën en teer, n.l. van 60 millioen kronen tot 40 millioen, terwijl de invoer van schepen en machines daalde van 290 tot 221, die van grondstoffen voor de industrie en van halffabrikaten van 110 tot 87 millioen.
De waarde van den uitvoer van pulp daalde van 89 tot 53 millioen, die van papier van 79 tot 44, die van hout van 32.7 tot 19.5 millioen kronen.

B. AMSTERDAM. — Spaarbank en Bank van Leening. — Het bedrag, waarmede de bij de Rijkspostspaarbank en de spaarbank voor de Stad Amsterdam ingelegde bedragen de terugbetaalde overtroffen, was ongeveer 30% lager dan in 1930, n.l. f 3.244.000 tegen **f** 4.622.000. Er werd meer ingelegd (f 41.135.400 tegen **f** 36.882.400 in 1930), maar ook meer terugbetaald (f 37.891.400 tegen **f** 32.260.200).
Opmerkelijk is, dat ondanks den ongunstigen economischen toestand een minder druk gebruik van de bank van leening wordt gemaakt. Aan beleensommen betaalde zij f 3.293.700 uit, tegen **f** 3.817.700 in 1930. Echter werden ook minder panden gelost; in 1931 voor f 3.232.100, in 1930 voor **f** 3.633.600.

C. JAPAN. — Geen non-agressiepact met Rusland. — Een speciaal Russisch-Japansch non-agressiepact wordt overbodig geacht, aangezien de Russisch-Japansche betrekkingen goed zijn en de vrede door het Kelloggpact volkomen is gegarandeerd. **(170** K.)

D. RUSLAND. — Non-agressiepacten met **Finland** en Polen. — De Russische vertegenwoordigers te Helsingfors en Warschau hebben de Finsche en Poolsche regeeringen er op attent gemaakt, dat de in Januari onderteekende non-agressieverdragen met Rusland nog niet zijn geratificeerd, hoewel dit binnen 30 dagen had moeten geschieden. De niet-ratificatie zou, volgens Moskou, een verscherping van den toestand, in verband met de Russische politiek in Oost-Europa, 'beteekenen. (V. **b.** Finland **179** D.; v. b. Polen 184 **C.)**

E. DUITSCHLAND. — Noodverordening ter bescherming der industrie. — De Duitsche regeering heeft in aansluiting op de noodwetgeving van den 8sten December 1931 een aanvullende noodwetgeving uitgevaardigd, die speciaal ter bescherming van de industrie is aangebracht.
Deze bevat de bepaling, dat de reclame door middel van toegift-artikelen niet meer vereenigbaar kan worden geacht met een gezond bedrijfsbeheer, aanleiding geeft tot de vrees, dat de prijs van het toegiftartikel in den verkoopsprijs is -inbegrepen, of op de qualiteit van het product wordt uitgespaard, en derhalve met ingang van **1** Juli a.s. verboden wordt.
In verband met het toenemen der misstanden op het gebied van den verkoop wordt bepaald, dat uitverkoopen nog slechts mogen plaats hebben onder bepaalde voorwaarden (de volkomen liquidatie van een zaak, een filiaal of een artikel, dat door een bepaalde handelsonderneming wordt gevoerd). De bevoegdheden der autoriteiten om tegen overtredingen op te treden, worden versterkt.
In de noodverordening worden de wetgevende maatregelen getroffen, welke vereischt zijn om de leemten in de tot nu toe bestaande wetgeving aan te vullen, in het bijzonder met het oog op handels- en bedrijfsspionnage.
In het derde deel der verordening wordt bepaald, dat ondernemingen, welke artikelen tegen eenheidsprijzen leveren, gedurende de eerstvolgende twee jaren niet mogen worden geopend in steden met minder dan 100.000 inwoners. Door dezen maatregel worden de detailhandelaars in de middelgroote en kleinere steden in de eerstvolgende jaren eenigszins in hun broodwinning beschermd.
Voor de groote steden werd deze maatregel niet noodzakelijk geacht. (Alg. Handelsblad.) (V. b. **249** F.)

F. RUSLAND. — Autonome Joodsche republiek. — Er bestaat in Rusland het plan, in Biro-Bidzjan, een streek in het Verre Oosten (Siberië), Joden te koloniseeren en er later een autonome Joodsche eenheid te vormen. De kolonisatie gaat echter uiterst langzaam, omdat het klimaat in Biro-Bidzjan ruw ia. Kalinin heeft zich nu in dien geest uitgelaten, dat Biro-Bidzjan tot autonome Joodsche republiek uitgeroepen zal worden, zoodra het gebied een Joodsche bevolking zal hebben van ten minste 10 tot 15.000 zielen. Kalinin beschouwt een Joodsche meerderheid niet als noodzakelijk. Hij verwees naar het schiereiland Krim, waar een autonome Tartaarsche republiek bestaat, hoewel de Tartaren er slechts 20% van de bevolking uitmaken. Iets dergelijks is ook in Biro-Bidzjan mogelijk.
Kalinin is een warm voorstander van de spoedige instelling van een autonome Joodsche republiek, hetgeen volgens hem een gebeurtenis van wereldbeteekenis zal zijn. Na zooveel eeuwen zouden de Joden opnieuw een natie worden met een eigen staat. Er zijn nu veel Joden in de centrale lichamen van de Sovjet-Unie, maar die Joden zijn er niet als vertegenwoordigers van het Joodsche volk gekomen; zij vertegenwoordigen andere maatschappelijke groepen. Na de instelling van een autonome Joodsche republiek in Biro-Bidzjan zouden er in de centrale Sovjet-instellingen Joden komen, die als vertegenwoordigers van het Joodsche volk beschouwd zouden kunnen worden.
(Alg. Handelsblad.)

G. ENGELAND. — Handel met Rusland. — In het Lagerhuis deelde de Minister voor de Overzeesche Gewesten mede, dat de commissie, die te beslissen heeft over de garanties voor uitvoercredieten, de credieten aan Rusland, welke een iooptijd hebben van meer dan 12 maanden, voortaan uit financieele en economische overwegingen nog slechts onder verscherpte voorwaarden zou verstrekken.
Terwijl Rusland voor £ 135 millioen in Engeland invoerde, bedroeg de Engelsche uitvoer naar Rusland slechts £ 25 millioen. Engeland betaalde in contanten, terwijl Rusland op crediet koopt.

H. ROEMENIE. — Deviezen-maatregelen. — Het Ministerie van Financiën heeft besloten, de beperkende deviezen-maatregelen voorloopig slechts toe te passen ten opzichte van Oostenrijk en Hongarije.

I. ENGELAND. — Lloyd George. — Lloyd George, die ernstig ongesteld was, heeft zijn terugkeer in de politiek met een lunch ingewijd. (Vor. ber. 161 **I.)**

K. JAPAN. — Bankwezen. — De Bank van Japan heeft op 5 Maart '32 een crediet van Yen 5 millioen verstrekt aan enkele banken in het Westen van Japan, ten einde dezen steun te verleenen. Vijf instellingen met een gezamenlijk kapitaal van Yen 30 millioen zijn genoodzaakt geweest haar loketten te sluiten, in verband met de buitengewoon groote opvragingen van deposito's.
De opvragingen van saldi zouden het gevolg zijn van het mislukken der fusie-onderhandelingen tusschen 2 banken, alsmede aan de verliezen, die in verband met de economische depressie zijn ontstaan.

L. IERLAND. — De **Valera** tot president gekozen. — De Valera is met 81 tegen 68 stemmen tot president

van de Iersche regeering gekozen, Frank Fahy tol speaker van de Dail Eireann. De samenstelling van het nieuwe Iersche Kabinet is de volgende:
De Valera, president van den Ministerraad en Minister van Buitenlandsche Zaken;
O'Kelly, vice-president en Minister van Plaatselijk Bestuur en Gezondheid;
McEntée, Financiën;
Lemass, Industrie en Handel;
Derrig, Onderwijs;
Ruttledge, Visscherij;
Ryan, Landbouw;
Geoghegan, Justitie;
Senator Connolly, Post en Telegrafie;
Aiken, Defensie.

De Valera

10 MAART 1932

A. RUSLAND. — Verhouding tot Japan. — De „Iswestja" het Sovjet-orgaan bespreekt in zijn nummer van 4 Maart het conflict in het Verre Oosten en Japans politiek tegenover Rusland. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De toestand in het Verre Oosten wordt met den dag kritieker. De sympathieën van het Russische volk zijn geheel aan de zijde van het Chineesche volk, dat gebukt gaat onder den last van imperialistische exploitatie. De Sovjet-Republiek is echter vredelievend en houdt zich neutraal. Desondanks aanschouwt de Russische regeering een voortdurende provocatie, zoowel in Mandsjoerije als in de Siberische grensstaten, van Japansche zijde en vooral van de Japansche militaire macht waarover de Sovjet-regeering geheime documenten bezit, die er op wijzen, dat Japan op oorlog aandrijft. Het feit, dat Japan geen antwoord heeft gegeven op het Sovjet-voorstel tot het sluiten van een non-agressiepact spreekt boekdeelen. De „Iswestja" eindigt met mede te deelen, dat Rusland geen duimbreed grondgebied aan anderen zal afstaan. („Iswestja", Moskou)

B. VOLKENBOND. — Ontwerp-resolutie in zake het Chineesch-Japansch conflict. — Het bureau der Volkenbondsvergadering heeft zijn werkzaamheden in zake het ontwerp-resolutie, betreffende de regeling van het Chineesch-Japansch conflict, die aan de V.B.-vergadering voorgelegd zal worden, beëindigd. Het ontwerp-resolutie bevat het besluit tot instelling van een commissie van 19 leden, die de regeling van het conflict verder zal behandelen. Deze commissie moet aan de V.B.-vergadering rapport uitbrengen over de staking der vijandelijkheden en het terugtrekken der Japansche troepen. Het terugtrekken der Japansche troepen moet zich ook tot Mandsjoerije uitstrekken. Eventueel zal advies gevraagd worden aan het Haagsche Hof. (Vor. ber. blz. 251 N.)
(Vor. ber. Volkenbond 251 B.)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Vooruitzichten op wapenstilstand te Shanghai. — Van Japansche zijde is verklaard, dat men bereid is te onderhandelen over staking der vijandelijkheden op den grondslag van de Volkenbondsvoorstellen. Van Chineesche zijde is men tot onderhandelen bereid. De Chineezen stellen daarbij de volgende voorwaarden:
1. De onderhandelingen moeten beperkt blijven tot het staken der vijandelijkheden en het volledige terugtrekken der Japansche troepen.
2. Het terugtrekken der Japansche troepen zal moeten geschieden, zonder dat daaraan bepaalde voorwaarden verbonden zullen mogen worden.
De vooruitzichten op een definitieve beëindiging der vijandelijkheden tusschen Japanners en Chineezen zijn belangrijk toegenomen, hoewel nog steeds op verschillende punten van het front gevochten wordt. De opperbevelhebber der Japansche troepen te Shanghai, generaal Shirokawa, heeft verklaard, dat hij den Chineesch-Japanschen oorlog als geëindigd beschouwt.
Maarschalk Tsjang Kai Sjek heeft het opperbevel over het geheele Chineesche leger, de zee- en luchtstrijdkrachten inbegrepen, overgenomen.
Japan heeft de erkenning van de Mandsjoerijsche republiek voor onbepaalden tijd uitgesteld. (253 B.)

D. VOETBAL. — België—Nederland. — De Keuzecommissie van den K.N.V.B. heeft het Nederlandsche elftal, dat op 20 Maart 1932 te Antwerpen tegen België zal spelen, samengesteld.
De Nederlandsche ploeg ziet er als volgt uit:
Doel: Van der Meulen (H.F.C.) (aanvoerder).
Achterhoede: Weber (A.D.O.) en Van Run (P.S.V.).
Middenlinie: Paauwe Sr. (Feijenoord), Anderiessen (Ajax), van Heel (Feijenoord).
Voorhoede: Wels (Unitas), Adam (H.V.V.), Lagendaal (Xerxes), Mol (K.F.C.), van Nellen (D.H.C.).
Reserves zijn: van der Male (Feijenoord), Lelieveld (V.U.C.), Paauwe Jr. (Feijenoord), van den Broek (P.S.V.), Kools (N.A.C.). (Vor. ber. blz. 214 E.)

E. ENGELAND. — Disconto. — Het Engelsche bankdisconto is wederom verlaagd, en wel van 5% tot 4%.
(Vorig bericht blz. 219 C.)

F. NEDERLAND. — Minister Deckers teruggekeerd. — Het doel van de reis van den Minister van Defensie, die uit Indië is teruggekeerd, was, volgens Minister Deckers, hoofdzakelijk om de marine-instellingen te zien en met den commandant der Indische zeemacht besprekingen te houden. (Vor. ber. 161 E.)

G. NEDERLAND. — Textielconflict. — Het besluit van het bestuur van St. Lambertus om, op basis van den brief van de werkgevers van 18 Februari nogmaals een conferentie met de werkgevers te houden, onder leiding van den burgemeester van Enschedé, is door 700 leden dezer vereeniging niet aangenomen. Zij wenschen te blijven staken. (Vor. ber. 245 C.)

H. NEDERLAND. — Contingenteering van Damesconfectie. — De Landelijke Bond van Winkeliers in Damesconfectie heeft op een druk bezochte vergadering zijn grieven tegen de contingenteering van damesconfectie uiteengezet. De pers was hiervoor speciaal uitgenoodigd. De voornaamste grief is, dat de belangrijkste groep van winkeliers en ook handelsagenten niet vooraf zijn gehoord, inzake de contingenteeringsmaatregelen van hun artikel.
(Vorig bericht blz. 249 E.)

I. ECUADOR. — Moratorium. — De regeering van Ecuador heeft een binnenlandsch moratorium van 90 dagen voor de banken afgekondigd.

A. NEDERLAND. — Mijnbedrijf. — De Ned. R. K. Mijnwerkersbond, de Prot. Chr. Mijnwerkersbond en de Centrale van werknemers in het mijnbedrijf hebben het volgende schrijven verzonden aan de Contactcommissie in het mijnbedrijf:

,,De besprekingen in de laatste vergadering der Contactcomniissie hebben ondergeteekenden niet kunnen overtuigen van de noodzakelijkheid der doorvoering van de door de directies voorgestelde maatregelen inzake de vermindering der mijnwerkersloonen, den kindertoeslag en wijziging der verlofsregeling.

Zij erkennen intusschen, dat de mijnindustrie mede tengevolge van de door het buitenland getroffen maatregelen in een ongunstiger positie verkeert dan in 1925, in welk jaar de thans geldende regeling werd afgesloten.

Zij stellen er prijs op, dat de voor de laatste drie jaren geldende verlofsregeling ongewijzigd wordt gehandhaafd en de mijnwerkersgezinnen niet extra worden getroffen door een vermindering van den kindertoeslag.

Indien de directies bereid worden gevonden de verlofsregeling en den kindertoeslag ongewijzigd te handhaven, zijn ondergeteekenden bereid de nog te houden besturenconferentie hunner organisaties te adviseeren een verlaging der loonen met 5 pCt. te accepteeren. (Vorig bericht blz. 239 E.)

B. SPANJE. — Staatsgreep van 1923. — De commissie, welke tot taak had een onderzoek in te stellen naar de verantwoordelijkheid der medeplichtigen aan den staatsgreep van 1923, heeft haar rapport ingediend over de straffen welke haars inziens toekomen aan de ontwerpers van den staatsgreep, al de leden der regeering Primo de Rivera en der regeeringen van December 1925 en Januari 1928.

In dit rapport wordt voor alle beschuldigden twintig jaar deportatie met blijvend verlies der burgerrechten geëischt.

Tot de beschuldigden behooren ex-koning Alfonso, de generaals Saro, Cavalcanti, Friderico Berenguer, Jordana, Amido, benevens een groot aantal andere militaire en burgerlijke personen, o.w. ook oud-minister Yanguas.

De straf wordt geëischt wegens hoogverraad.

De constitueerende Cortes zullen als hooggerechtshof in deze zaak uitspraak doen en van dit vonnis is geen beroep meer mogelijk.

C. **DUITSCHLAND.** — Hindenburg voor de microfoon. — President von Hindenburg heeft per radio de redenen uiteengezet, waarom hij zich voor het rijkspresidentschap candidaat heeft laten stellen. Hij zeide o.a. het volgende:

Ik heb mij candidaat laten stellen uit plicht jegens het vaderland. Had ik het niet gedaan, dan bestond het gevaar, dat bij de versplintering van partijen en voornamelijk bij een oneenigheid der rechterzijde, in de tweede stemming óf een candidaat van de radicale rechterzijde, óf iemand van de radicale linkerzijde tot president van het Duitsche Rijk zou zijn gekozen. Dit zou voor Duitschland niet te overziene gevolgen hebben gehad.

Mijn plicht gebood mij dit te verhinderen. Ik begreep, dat vele kiezers, onder wie helaas vele oude kameraden, mij deze beslissing kwalijk zouden nemen. Toch word ik liever persoonlijk aangevallen, dan dat ik toelaat, dat ons volk vervalt in nieuwe binnenlandsche twisten. Ik zal mij slechts verdedigen tegen bepaalde leugens.

Wij staan nog midden in den strijd. Belangrijke vraagstukken in de buitenlandsche en binnenlandsche politiek, in de eerste plaats de vermindering van de vreeselijke werkloosheid, wachten op een oplossing. Het groote doel kunnen wij slechts bereiken, wanneer wij ons tot een werkelijke volksgemeenschap aaneensluiten. Ik kan niet gelooven, dat Duitschland door inwendige partijtwisten vervalt in een burgeroorlog, nu het er op aan komt zich schouder aan schouder te scharen in de worsteling om onze vrijheid.

De verantwoordelijkheid, die mij deed volhouden in den oorlog, todat ik het leger naar huis had teruggebracht, de verantwoordelijkheid, die mij als Rijkspresident alle belangrijke besluiten deed onderteekenen, dezelfde verantwoordelijkheid dwingt mij thans ook vol te houden en het Duitsche volk trouw te dienen.

Hiervoor mijn laatste kracht te geven is de beteekenis en het doel van mijn candidatuur. (231 H.)

D. NOORWEGEN. — Regeering. — In verband met het overlijden van den premier Kolstad heeft de parlementaire leider van de boerenpartij, Jens Hundseid, voorzitter van het Odelsting (de Noorsche Tweede Kamer), het ministerie gereconstrueerd. (248 D.)

E. NEDERLAND. — Interpellatie van Dr. Kortenhorst. — De interpellatie van Dr. Kortenhorst in de Tweede Kamer over Nederlands handelspolitiek had slechts weinig belangstelling. De interpellant vroeg o.a. of de regeering niet van oordeel is, dat de eenige politiek, die thans nog gevolgd kan worden om den export van Nederlandsche producten te behouden en te vergrooten, gezocht moest worden in deze richting, dat onderscheid dient gemaakt te worden in de behandeling van landen, die onzen export belemmeren en beletten, en andere landen die bereid zijn samen met Nederland tot een herstel van den vrijhandel mede te werken. Nederland kan niet langer de mooie rol in Europa spelen van den economischen vrijhandelsrichard.

Minister Verschuur repliceerde o.a.: ,,Een ,,oog om oog en tand om tand politiek", waarbij onderscheid gemaakt wordt in de behandeling van landen, die onzen export belemmeren en landen die bereid zijn met ons land samen te werken, brengt gevaren mede waarbij ons land de hardste klappen zou kunnen oploopen. Hier moet dus de noodige voorzichtigheid worden betracht."

De interpellant was over het antwoord van Minister Verschuur niet voldaan.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Nieuwe Gifslang.. .— In het jongste nummer van het ,,Geneeskundig Tijdschrift" komt een artikel voor van Dr. Felix Kopstein, dat eenige mededeelingen bevat over twee sterfgevallen ten gevolge van slangebeten. Schrijver ontving van den heer R. Soedirman, gouvernementsarts te Cheribon, een slang, behoorende tot een tot dusverre onbekende soort, welke twee menschen gebeten had, die kort daarop overleden waren. Ook bleek, dat deze slang bij de bevolking niet bekend was. Het was opvallend, dat de gewonden na den beet in het geheel niet meer spreken konden.

Men zegt, dat rij naar hun hals wezen om te beduiden, dat zij zeer benauwd waren. Bij onderzoek bleek, dat de slang behoort tot de Bungarus-soorten, die vrij algemeen voorkomen in Britsch-Indië, doch in Nederlandsch-Indië tot nu toe met zekerheid alleen op het eiland Komodo en Poeloe Endeh, bij Flores, zijn gevonden. Uit de vondst van deze nieuwe soort mag dus geconcludeerd worden, dat inderdaad de mogelijkheid bestaat, dat ook een gevaarlijke gifslang langen tijd onopgemerkt kan blijven.

G. NEDERLAND. — Moties Kupers. — Naar aanleiding van de korting van de ambtenaarssalarissen heeft de heer Kupers bij de behandeling van de Indische begrooting de volgende moties in de Tweede Kamer ingediend:

I. dat de Landsdienaren in Nederlandsch-Indië door kortingen op hun bezoldigingen, ook door vermindering van andere van overheidswege genoten inkom-

sten en vergoedingen in daar te lande genomen crisismaatregelen zijn betrokken;
dat mede de in voorbereiding zijnde crisisheffing op het inkomen voor hen een nieuwen druk beteekent;
dat zij door al deze maatregelen zwaarder in hun inkomsten worden getroffen dan, ook met erkenning van de noodzakelijkheid van crisismaatregelen, redelijk kan worden geacht;
spreekt den wensch uit, dat de met ingang van 1 Januari 1932 ingevoerde tweede korting van 5 pCt. niet langer van kracht zal zijn dan tot 1 Juli 1932.
II. De Kamer, van oordeel, dat korting op de ambtenaarssalarissen als crisismaatregel een tijdelijk karakter behoort te dragen, verzoekt den Minister de Indische Regeering uit te noodigen de ingevoerde korting ongedaan te maken, zoodra en naarmate de financieele omstandigheden dat zullen veroorloven.
(Vor. ber. **Salariskorting 157** D.)

A. ENGELAND. — Gouden Standaard. — In het wetsontwerp betreffende de voortzetting van in 1931 genomen financieele maatregelen wordt inachtiging verleend om de opschorting van den gouden standaard te verlengen tot 20 Maart 1933. (Vor. ber. 223 A.)

11 MAART 1932

B. NEDERLAND. — Zuivelbedrijf. — Het Comité voor Economisch Verweer uit de land- en tuinbouworganisaties heeft in een telegram aan den minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw ten sterkste aangedrongen op zoo spoedig mogelijke behandeling der voorstellen van de Landbouwcrisiscommissie, in zake den steun aan het veehoudersbedrijf.
De toestand in het zuivelbedrijf is, zoo wordt gezegd, onhoudbaar, daar de boterprijs nu ook in het binnenland beneden één gulden per kilo gedaald is en de kaas voor export spoedig onverkoopbaar zal zijn.
Het comité verzoekt in elk geval de steunmaatregelen vóór het Kamerreces te behandelen. Het heeft een buitengewone audiëntie ter bespreking van den toestand aangevraagd.

C. NEDERLAND. — Staatsschulden. — Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek bedraagt de Nederlandsche Staatsschuld

	totaal (in guldens)		per hoofd der bevolking (in guldens)	
1900	1.147.000.000	1 Jan. 1900		225
1905	1.106.000.000	„ 1910		192
1910	1.122.000.000	„ 1915		183
1915	1.143 000.000	„ 1919		273
1920	2.182.000.000	„ 1924		386
1925	2.916.000.000	„ 1929		334
1930	2.461.000.000	„ 1930		318
1931	2.386.000.000	„ 1931		301

Nederlandsche Staatssshuld in 1930 per hoofd der bevolking in vergelijking met andere landen:

	(in guldens)
Engeland	2027
Frankrijk	1120
België	462
Noorwegen	375
Nederland	318
Italië	288
Zwitserland	255
Denemarken	220
Zweden	200
Tsjechoslowakije	183
Oostenrijk	120
Japan	113
Duitschland	85
Roemenië	80
Polen	38

D. **WEREDPETROLEUM-NIJVERHEID.** — Plannen van **Ir.** J. B. Aug. **Kessler.** — Ten einde de overproductie van petroleum te doen ophouden heeft Ir. J. B. Aug. Kessler, een der directeuren van de Koninklijke Petroleum Mij., plannen openbaar gemaakt, die tot strekking hebben een internationaal kartel op te richten. De Amerikaansche beldnghebberiden zouden volgens deze plannen er aan moeten deelnemen en zich moeten verbinden, dat de uitvoer van de Ver. Staten in 5 jaren den invoer niet zou overtreffen dan met een bepaalde hoeveelheid, opdat niet in strijd met de anti-trustwetten zou worden gehandeld.
(Vorig **bericht** blz. **226 G.**)

E. JAPAN. — Disconto. — De Bank van Japan heeft haar disconto van 6.57 tot 5.84 pct. verlaagd. (**96** L).)

F. VOLKENBOND. — **Regelingscommissie.** — Bij de samenstelling der regelingscommissie, die behalve den voorzitter Hymans en de twaalf niet geschil hebbende raadsieden. nog zes andere leden, in totaal negentien, zou bevatten, werd Nederland met een minderheid van slechts één stem, niet gekozen. De vereischte meerderheid behaalden: Zwitserland, Tsjechoslowakije, Coiurnbia, Portugal, Hongarije en Zweden. Dat Nederland niet gekozen is wordt vooral toegeschreven aan het feit, dat alle Zuid-Amerikaansche staten op Portugal hebben gestemd.
De Assemblee is voorloopig uiteengegaan.

G. VOLKENBOND. — Ontwerp-resolutie inzake het **Chineesch-Japansch conflict aangenomen.** — Het in den Volkenbond besproken ontwerp-resolutie over het Chineesch-Japansch conflict is eenstemmig door de Volkenbondsvergadering aangenomen. China en Japan onthielden zich van stemming.
Dr. Yen, de Chineesche gedelegeerde, heeft niet gestemd, omdat hij nog geen instructies van zijn regeering had ontvangen en dit moet niet als oppositie worden opgevat. Dr. Yen bedankte de vergadering voor de sympathieke en rechtvaarige behandeling van het geschil.
Sato, de gedelegeerde van Japan, onthield zich van stemming om dat zijn regeering nog steeds uit juridische overwegingen het recht van den Volkenbond, om naast artikel 11 van het Volkenbondsverdrag ook artikel 15 toe te passen, niet kan erkennen. De regeering van Japan kan zich echter met de beginselen van de resolutie wel vereenigen en wilde de aanneming niet verhinderen, weshalve Sato zich van stemming onthield. (Vorig bericht blz. 253 B.)
(Vor. **ber. Chin.-Jap.** conflict 253 **C.**)

H. NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank. — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot dekking van het verlies van de Nederlandsche Bank, geleden in het boekjaar 1 April 1931—31 Maart 1932, ontstaan door het pondenbezit, Dit verlies zal zich bewegen tusschen f 28½ en f 30 millioen.
Door het gedeeltelijk aanspreken van de reserve zal het verlies worden gereduceerd tot een bedrag, dat vermoedelijk niet heel ver zal afliggen van f 20 millioen.
Het voornemen bestaat, deze f 20 millioen uit de in de volgende jaren door de Nederlandsche Bank te maken winsten allengs af te schrijven. Teneinde dien druk niet onevenredig op de eerste jaren te leggen, is een stelsel van geleidelijke afschrijving van het verlies aangenomen.
De nieuwe winstverdeeling komt op het volgende neer: de helft van de jaarlijksche winst zal worden gebezigd tot afschrijving op het verlies. Dit met een minimum van f 1 millioen. Het niet aldus bestemde deel der winst zal in de eerste plaats worden gebruikt om, indien de algemeene reserve onverhoopt beneden de f 3 millioen mocht zijn gedaald, deze reserve wederom tot het genoemde bedrag op te bouwen. De daarna overblijvende winst zal gelijkop aan den staat en aan de aandeelhouders worden uitgekeerd tot een zoodanig maximumbedrag, dat aan de aandeelhouders 5% zal worden uitgekeerd.
De winst, die daarboven nog aanwezig zal zijn, wordt gebezigd tot verdere afschrijving van het verlies.
(Vor. ber. **130** G.; v. b. **Nederl.** Bank **221** I.)

A. NEDERLAND. — Het **Antwerpen-Moerdijk-kanaal.** — Verschillende uitingen in den laatsten tijd geven aanleiding om te veronderstellen, dat uit de onderhandelingen van onze regeering met België een **Antwerpen**—Moerdijk-kanaal te voorschijn zal komen. Dit kanaal zou volgens alle persberichten voor Rotterdam een groot nadeel opleveren en het zijn vooral Rotterdamsche vooraanstaande reeders en kooplieden, die tegen een dergelijk project protesteeren. Het Rijnvervoer in Rotterdam maakt ongeveer 80% van het zeevervoer uit, in Antwerpen slechts 20%.
Wordt het Antwerpen—Moerdijk-kanaal werkelijkheid, dan krijgt België vrijwel dezelfde kansen als Rotterdam voor het Rijnvervoer, met het gevolg, dat het verkeer in Rotterdam aanmerkelijk zal verminderen. Staat Nederland een nieuw Rijnverkeer aan België toe, dan beteekent dit, dat het in zijn natuurlijke welvaartsbronnen heel gevoelig getroffen zal worden. (Vorig bericht Ned. Belg. verdrag **223 C.;** Vorig bericht Haven v. **Rotterdam 220** K.)

B. DUITSCNLAND. — Leipziger Messe. — Over het algemeen waren voor de Leipziger Frühlingsmesse de verwachtingen niet hoog gespannen.
Gedurende de eerste dagen was het echter onverwacht druk en zoowel de binnen- als de buitenlandsche belangstelling bleek de verwachtingen te overtreffen. Thans echter, nu iets meer bekend wordt over de werkelijke resultaten, staat het wel vast, dat deze ernstig door de crisis worden beïnvloed. De vraag naar dure en luxe-artikelen is zeer gering en alleen de exposanten, die met dagelijksche gebruiksvoorwerpen e. d. ter Messe zijn, doen over het algemeen goede zaken. Uit dit laatste blijkt ook u-eer, dat er vraag naar goederen is en dat alleen het ontbreken van geldmiddelen oorzaak is, dat er niet meer zaken gedaan worden. De verminde de koopkracht over de geheele wereld doet zich hier te Leipzig voelen.
De algemeene tendenz der Messe is ook merkbaar voor de Nederlandsche exposanten. De luxe-artikelen vooral worden minder gevraagd. Onze kunstaardewerkfabrieken, die het vooral van de buitenlandsche koopers (Amerikanen, Scandinaviërs, enz.) moeten hebben, ondervinden dan ook sterk den invloed der crisis. Er zijn vele Amerikanen, die anders ter Leipziger Messe komen, weggebleven. De moeilijkheden bij den invoer in verschillende landen ten gevolge van contingenteeringsmaatregelen (Scandinavië) en hooge invoerrechten (Engeland en Amerika) zijn de grootste oorzaken van den verminderden afzet.

C. **NEDERLAND.** — **Nederl. Staatsleening** 1932. — De inschrijvingen op 2 Maart 1932 op de nieuwe 5% Staatsleening 1932 groot nominaal **f** 186.000.000 zullen, naar verluidt, tot en met f 500 ten volle worden toegewezen. terwijl op de inschrijvingen daarboven een toewijzingspercentage van 7½% zal worden toegepast. (Vorig bericht blz. 169 **G.**)

D. ACOUSTIEK DER MENSCIIELIJKE STEM. — In het gebouw der Theosofische Vereeniging heeft de curator van, het Natuurkundig Laboratorium der Teylerstichting te Haarlem. prof. dr. A. D. Fokker, een voordracht gehouden over: „De acoustiek der menschelijke stem".
Met behulp van curven en proeven met resonatoren gaf spr. een kort overzicht over dat gedeelte van de geluidsleer, dat noodzakelijk gekend moet worden om door te dringen tot het ingewikkelde gebeuren, dat plaats heeft bij het stemgeven door den mensch. Het spraakorgaan vormt, bij het doen ontstaan van stem resonatoren, elk met een eigen toon en die wat volume en openingen aangaat, aan dezelfde wetten beantwoorden als resonatoren, zooals o.a. door Helmholtz zijn gebruikt.
Zooals men bij twee gekoppelde resonatoren mag verwachten, dat, beide tot één systeem vereenigd, er een toon zal ontstaan, hooger dan de hoogste der twee eigen tonen en een toon, lager dan de laagste der twee eigentonen, heeft men door nauwkeurige proefnemingen aangetoond, dat hetzelfde plaats heeft bij het vormen van verschillende klinkers.
Aan de hand van een serie curven gaf spr. aan, hoe de analyse voor verschillende vocalen dit aantoont.
Een vocaal bestaat uit een grondtoon, met verschillende harmonische boventonen. Een bepaalde toonhoogte komt sterker naar voren en wordt dan formant genoemd. Deze ligt voor de aa, de eenvoudigste van de vocalen, op 922 tr. Van aa naar oe daalt deze formant in verband met verandering van den resonator, die kleiner opening krijgt en grooter volume.
Bij klanken met gekoppelde resonatoren (door tongwelving) ziet men twee gebieden van versterkte boventonen optreden. Voor ie, een kleine holte vóór, met hooge frequentie en een groote achterholte met lage frequentie. In verband met de genoemde acoustische verschijnselen staat ook het feit, dat bijv. oe en ie bij het hooger zingen spoediger hun eigen karakter verliezen dan aa.

E. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Massa-ontslagen in **Deli.** — Op een totaal van 1700 Europeanen zijn op verschillende ondernemingen in Deli sinds het begin van de werelddepressie 850 employés ontslagen. Gedurende dezelfde periode zijn 60.000 koelie-immigranten naar Java teruggekeerd.

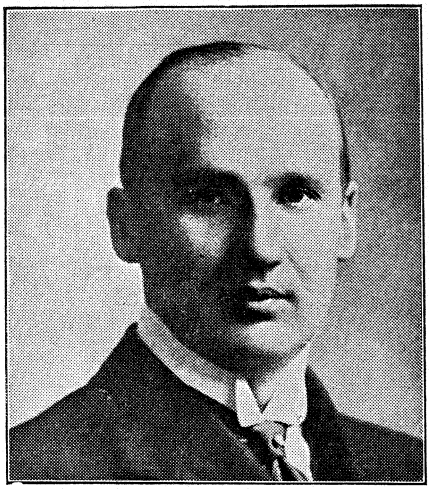
F. **BRITSCH-INDIE.** — Japans voordeel bij boycot. — De invoer van Britsche manufacturen in Indië in 1931 heeft in totaal 357 millioen yards bedragen, en is slechts een kwart van den invoer in 1929, vóór de boycot aanving. Het verlies aan afzet van Brittannië is grootendeels aan Japan ten goede gekomen. Ondanks de heffing van hoogere rechten, is de Japansche invoer thans ongeveer gelijk aan de Britsche.
(Vorig bericht **Onafhankelijkheidsstrijd 182 G.)**

12 MAART 1932

G. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Het Chineesche Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft bij Japan geprotesteerd tegen de benoeming van den ex-keizer Poe-Ji tot staatshoofd van Mandsjoerije.
Verder wordt door Nanking het nieuwe regime in Mandsjoerije onwettig verklaard. (**Vor.** ber. 255 **G.**; Vorig bericht Mandsjoerije **220** E.)

H. DONAU-PLAN. — **Hongaarsche,** Bulgaarsehe, Poolsche en **Fransche** belangen, — De Hongaarsche Minister van Buitenlandsche Zaken Walko is, na zijn bezoek aan Rome, te Genève aangekomen om met de aldaar aanwezige Ministers van Buitenlandsche Zaken der kleine Entente-landen over het Fransche plan tot vorming van een Donau-federatie te confereeren.
In Bulgaarsche regeeringskringen is men onaangenaam getroffen, dat Bulgarije hoewel een aan de Donau gelegen agrarische mogendheid, niet is uitgenoodigd om deel te nemen aan de Donaufederatie.
Uit Poolsche kringen meent men te moeten opmaken, dat het van Fransche zijde op een misverstand berust dat Polen bij het Fransche Donau-plan zou zijn overgeslagen, want Frankrijk heeft Polen reeds eerder op een loyale wijze van zijn plannen op de hoogte gebracht. In verband met de geografische positie van Polen spreekt het vanzelf, dat het een aparte verdragspolitiek moet volgen.
De Fransche socialistische leider Léon Blum, is een fel bestrijder van een Donau-federatie en beschuldigt Tardieu er van, dat hij met deze federatie uitsluitend beoogt een Duitsch-Oostenrijksche Tolunie onmogelijk te maken. Verder beweert Blum, dat het Donauplan niet van Tardieu, maar van Hongarije is uitgegaan. (Vorig bericht blz. 248 **L.**)

A. IVAR KREUGER OVERLEDEN. — De Zweedsche luciferskoning Ivar Kreuger heeft in zijn Parijsche woning zelfmoord gepleegd. Deze daad van vertwijfeling wordt toegeschreven aan overspanning, door de ontzaglijke inspanning van de laatste crisismaanden veroorzaakt. Kreuger had in ongeveer 40 landen het lucifersmonopolie verkregen, hoofdzakelijk door het verstrekken van leeningen waarvan het totaal meer dan ½ milliard gulden beloopt. Bovendien was het Kreuger-concern geïnteresseerd bij talrijke bankzaken, ertsondernemingen, hout- en papierfabrieken, electriciteits- en telefoon-ondernemingen enz. De laatste aanwinst van het concern waren de Bollyden-goud-terreinen in Noord-Zweden.

Ivar Kreuger †.

Ivar Kreuger werd in 1880 te Kalmar (Zweden) geboren. Hij bezocht de Technische Hoogeschool te Stockholm. Na in Amerika, Mexico en andere landen als ingenieur werkzaam te zijn geweest, keerde hij in 1908 naar Stockholm terug, waar hij de aannemersfirma Kreuger & Toll oprichtte. Eenige jaren later ging hij over naar de lucifers-industrie, waarbij het hem gelukte de concurreerende Zweedsche lucifers-nijverheid in een trust te vereenigen. Stap voor stap veroverde hij de lucifers-industrie van bijna de geheele wereld. Ruim 150 fabrieken met ongeveer 250.000 arbeiders stonden onder contrôle van Kreuger. Naar verluidt bevindt zich het concern op het oogenblik in een liquidatiecrisis.

De Zweedsche regeering beschouwt den dood van Kreuger als een nationale catastrofe.

B. VEREENTGDE **STATEN.** — Paul **Warburgs** leerzame beleggingspolitiek. — Het meest belangwekkende deel van het testament van Paul M. Warburg, den eminenten en alom geprezen internationalen bankier, wordt gevormd door de bepalingen omtrent de beleggings-politiek, schrijft de N. Rott. Crt.

Warburgs instructies kunnen als een voorbeeld der meest ouderwetache beleggingsprincipes gelden, waarbij men er rekening mede moet houden dat zijn testament van October 1931 dateert, d.w.z. tot stand is gekomen in een tijd. dat velen reeds een algemeene verbetering van den toestand meenden te kunnen zien. In verband met de vooraanstaande positie van den heer Warburg in de financieele wereld, verdienen zijn denkbeelden op beleggingsgebied de algemeene aandacht.

De instructies des heeren Warburg voor de belegging van zijn nalatenschap Bunnen als volgt geresumeerd worden. Alle fondsen, welke wettelijk toegestane beleggingen zijn voor de spaarbanken in den staat New-York mogen voor belegging in aanmerking komen; hetzelfde geldt voor prima eerste hypotheken in de stad New-York, maar er zal nooit meer dan 5 pct. van het totale vermogen in één obligatieleening of in één hypotheek gestoken worden In de obligatiën van de regeering der Ver. Staten. den staat en de stad New-York kan tot een ongelimiteerd bedrag belegd worden, maar alle andere beleggingen zijn onderhevig aan de 5 pct. limite Er zal eveneens belegd kunnen worden in de obligatiën van staten of steden van meer dan 100.000 inwoners. mits deze de laatste tien jaar niet in gebreke zijn gebleven. Buitenlandsche obligatiën mogen aangekocht worden voor een bedrag van ten hoogste 25 pct. van het kapitaal: ook hier geldt de limite van 5 pct. voor iedere uitgifte. De investeering in spoorwegen wordt beperkt tot de allerbeste fondsen. De spoorwegonderneming moet haar preferente dividenden gedurende de laatste 10 jaar geregeld betaald hebben en gedurende eenzelfde periode ten minste 4 pct. dividend uitgekeerd hebben op de gewone aandeelen waarvan het uitstaande bedrag ten minste gelijk moet zijn aan het preferente kapitaal. De belegging in preferente spoorwegshares mag ten hoogste 15 pct. van het totale kapitaal uitmaken. Andere fondsen welke in het testament niet uitdrukkelijk genoemd zijn, obligatiën zoowel als aandeelen mogen naar goeddunken der trustees gekocht worden. het totaal dezer categorie mag echter nooit hooger zijn dan 20 pct. van het totaal. Hieruit blijkt dus dat deze ervaren bankier. die als leider van een internationaal emissiehuis. Kuhn Loeb & Co.. een groot deel van ziin leven in zeer nauw contact is geweest met de fondsenmarkt, slechts een klein deel van ziin nalatenschap in aanmerkinp doet komen voor belegging in pewone aandeelen. Er valt uit deze laatste beschikking een wiize les te putten; voorzichtigheid . . . . enz. **(182 L.)**

13 MAART 1932

C. **POLEN. — Kerkelijke belasting.** — Volgens een mededeeling. in het Poolsche blad „Ilustrowany Kurver Codziennv" is de regeering den wenschen der kerk tegemoet gekomen en zal een kerkeliike belastinp worden peheven Deze belasting zal alleen door de Katholieken worden betaald De grondgedachte dezer heffing. is ann de betrekkingen tusschen kerk en staat een dieper karakter te geven en de kerk door den staat te laten steunen Naar verluidt wenscht echter Pilsoedski door dit besluit van het seim de peesteliikheid voor zich te winnen Over het algemeen wordt er op aangedrongen. dat de geesteliikheid de mogeliikheid van deelneming aan het openbare leven worde gegeven.

(Il. Kuryer Codziennyf.

D. **AMSTERDAM. — Tweede Stille Omgang.** — Van Zaterdag op Zondag den 13den Maart '32 is de tweede Stille Omgang te Amsterdam gehouden. Het aantal deelnemers was weer veel grooter dan het vorige jaar. Dezen nacht waren het de Katholieke Amsterdammer? en de pelgrims uit de provincies Noord-Holland en Utrecht. In den stoet liepen mede de Aarts-Bisschop van Utrecht. Mgr. J H. *G* Jansen, Mgr. J. D. Aengenent. bisschop van Haarlem, Dr *G.* C. van Noort. Deken van Amsterdam en talriike pastoors en kapelaans. Een zeer groote groep Volendammers nam aan de Omgang deel. Het aantal deelnemers bedroeg 50.000. (Vorig bericht blz. **247** H.)

E. DONAU-PLAN. — Roemenië. — De Minister van Buitenlandsche Zaken. Ghika. heeft het standpunt van de Roemeensche regeering inzake het Donau-plan bekend gemaakt. Hij verklaarde, dat de actie alleen mocht geschieden uit economische en niet volgens politieke overwegingen. (Vorig bericht blz. 256 H.)

F. DR. IR. **HERMAN REMANEE †.** — Uitvinder van de Osramlamp. — Op 67-iarigen leeftijd is te Bayrischzell Dr. Ir. Herman Remanee overleden, die **de**

uitvinder is van de metaaldraadgloeilamp (Osramlamp), welke de kooldraadlamp volkomen heeft verdrongen.

A. NEDERLAND. — Conflict in het **Meubelmakers**bedrijf. — Volgens een V.D.-bericht hebben de onderhandelingen, die tusschen de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers-organisaties in het meubelmakers- en behangersbedrijf zijn gevoerd over een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst niet tot overeenstemming geleid. De Bond van Meubelfabrikanten in Nederland heeft thans aan al het personeel, dat bij zijn leden in dienst is, doen weten, dat met ingang van **21** Maart **1932** de loonen der gezellen met drie cent per uur zullen worden verlaagd en dat op **28** Maart en **4** April de loonen opnieuw met één cent per uur verlaagd zullen worden.
De Bond van Meubelfabrikanten in Nederland wenscht dus de uurloonen in totaal met vijf cent te verlagen.
Voorts is den gezellen medegedeeld, dat met ingang van **21** Maart de helft van de premie voor ziekengeldverzekering op de werknemers zal worden verhaald.
De Bond van Behangers- en Meubelmakerspatroons heeft eveneens maatregelen inzake loonsverlaging aangekondigd. Laatstgenoemde organisatie wil de loonen der gezellen met tien pct. verlagen. Voor de drie groote plaatsen beteekent dit een loonsverlaging van zeven cent per uur; voor de provincie-plaatsen zes cent per uur.
De drie samenwerkende gezellen-organisaties zijn naar aanleiding van de aangekondigde maatregelen met haar leden in overleg getreden. met het gevolg, dat aan negen firma's in Den Haag. twaalf te Haarlem en negen te Amsterdam. allen lid van den Bond van behangerspatroons, een ultimatum is gesteld.
Wordt aan de gestelde eischen geen gevolg gegeven, dan zal per 21 Maart **1932** een staking ingaan.

B. DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing **1932.** — De verkiezing voor het Duitsche Rijkspresidentschap op **13** Maart '**32** heeft volgens de officieele opgave het volgende resultaat gehad:

Hindenburg	**18 661.736**
Hitler (Nat.-Socialist) . .	11.338.571
Thälmann (Communist) . .	4.982.079
Dusterberg (Stahlhelm) . .	2.557.876
Winter (Wild)	**111.470**
Andere candidaten	**8.645**

Geen der candidaten verwierf de volstrekte meerderheid (de helft plus één) zoodat een tweede stemming, welke op 10 April '**32** zal plaats hebben, noodig is geworden. (Vorig bericht blz. **254** C.)

14 MAART **1932**

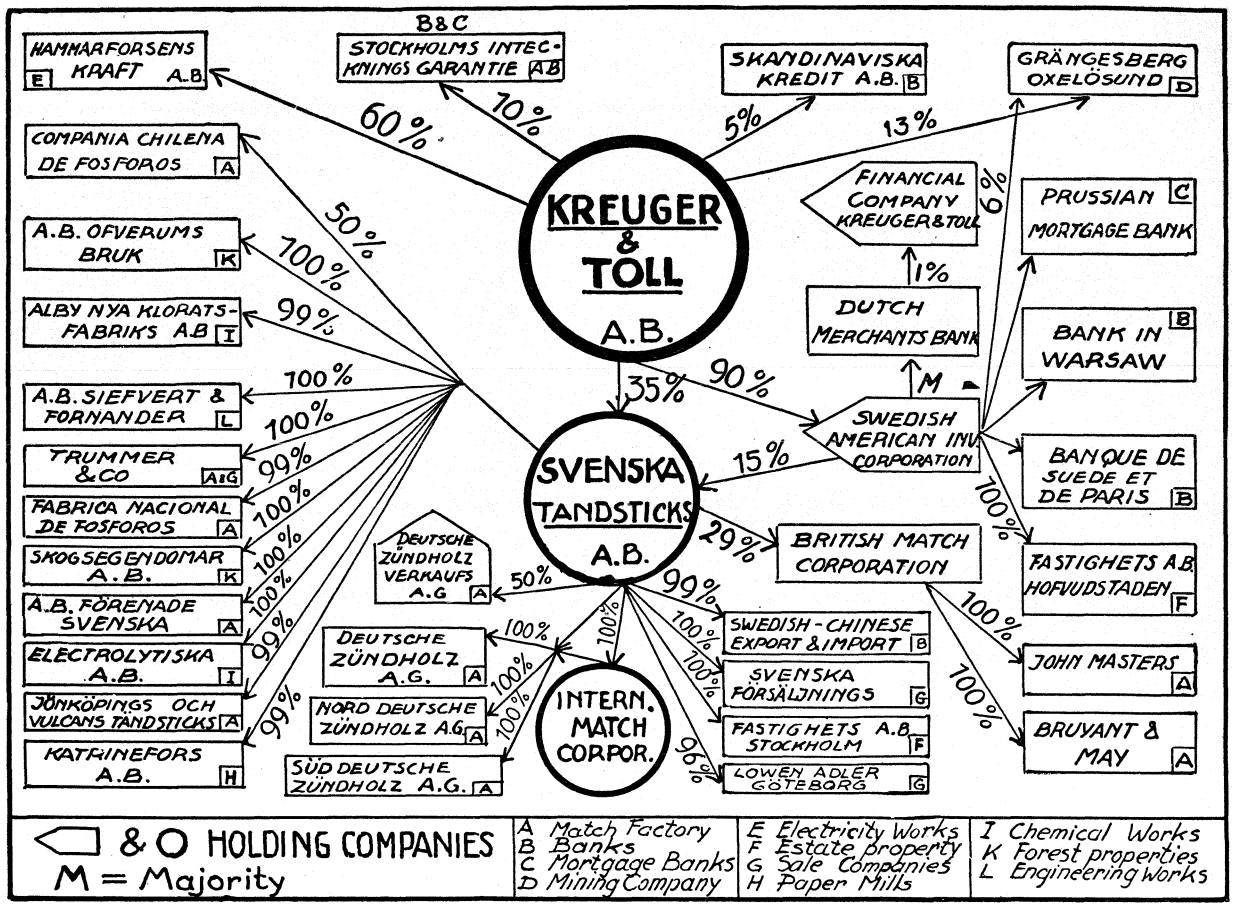
C. NEDERLAND. — **Maastrichts** kristal-, glas- en aardewerk-industrie. — De Commissaris der Koningin van Limburg, mr. E. O. J. M. baron van Hövell tot Westerflier, heeft een specialen verslaggever van de Telegraaf in een onderhoud medegedeeld, dat „de industrie in Maastricht zoo slecht er voor staat, als zij zelden of nooit te voren heeft gedaan".
De directeur der Kristal-Unie, ir. L. M. de Nerée tot Babberich, verwacht alleen een verandering in den zeer benarden toestand wanneer de regeering er toe over zal gaan te contingenteeren. De invoer uit het buitenland van glas en kristal is. speciaal door dumping, van dien aard, dat de Maaetrichtsche industrie tot werkloosheid is gedoemd. (V. b. **249 K.**)

D. NEDERLAND. — **Mijnbedrijf.** — In de op 11 Maart gehouden vergadering der Contact-commissie heeft men ten aanzien van de verlaging der mijnwerkersloonen, t. w. 5% op **1** April '**32** en 5% op **1** Juni '**32,** overeenstemming bereikt. Wit bemiddelingsvoorstel, dat de R.K. Mijnwerkersbond te berde had gebracht, is door de directies aanvaard. De vertegenwoordigers van den Prot. Chr. Mijnwerkersbond en den Alg. Ned. Mijnwerkersbond zullen echter nog een besluit moeten nemen. (Vor. ber. blz. **254** A.)

E. DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezingen **1932.** — Hitler verklaarde in een manifest, dat hij de tweede verkiezing, welke op 10 April '32 zal plaats hebben, persoonlijk zal leiden. Naar verluidt stelt Hitler zich weder candidaat.
Von Hindenburg was over den uitslag der verkiezingen zeer tevreden. Hij heeft volgens vele Duitsche persberichten een moreele overwinning behaald. Von Hindenburg stelt zich bij de tweede stemming ook weder candidaat.
De Duitsch-nationale persdienst heeft een voorstel van dr. Hugenberg gepubliceerd waarin o.a. wordt gezegd, dat zij bereid zijn president v. Hindenburg als herkozen te beschouwen, mits op 8 Mei '32 voor den te ontbinden rijksdag nieuwe verkiezingen zullen plaats vinden.
De Parijsche ochtendpers onthield zich van commentaren, ook al schijnt in de toekomst, naar algemeen wordt bericht, de verkiezing van Hindenburg verzekerd. Alleen de socialistische leider, Léon Blum, kamt er voor uit, dat Hindenburgs overwinning aan de sociaal-democratie te danken is. Over het algemeen krijgt men den indruk, dat de Fransche pers bij de tweede stemming nieuwe verhoudingen van kiezersaantal verwacht.
In officieele Belgische kringen is men niet ontevreden over het resultaat der Duitsche presidentsverkiezing. Wel had men liever Hindenburg bij eerste stemming reeds zegevierend uit de stembus zien komen.
In de Engelsche pers, behalve de Daily Mail, acht men het succes van Hindenburg bij de tweede stemming verzekerd.
Uit Washington wordt bericht, dat men aldaar groote voldoening over het groote aantal stemmen voor Hindenburg betuigde.
De Italiaansche pers schaart zich aan Hitlers zijde. De millioenen voor Hindenburg uitgebrachte stemmen, schrijft de „Lavoro Facista", zijn die van een bijeengeraapte menigte, de millioenen voor Kitler echter die van een goedgeordende heerschare.
Het half-officieele orgaan „Giornale d'Italia" meent, dat de verkiezingen van den 13en Maart hun toppunt in een triomf voor Hitler vinden.

Duitsche persstemmen. — Wij geven hieronder eenige persstemmen van Duicscne bladen ten opzichte van de presidentsverkiezing:
De „Hamburger Nachrichten" schrijft o.a. dat het onjuist is de verkiezingsoverwinning van Hindenburg tevens uit te leggen als een overwinning voor Brüning.
De „Frankfurter Zeitung" verklaart, dat het erg genoeg is, dat het nationaal-socialisme is toegenomen.
De „Montag" schrijft, dat de verkiezing van **13** Maart duidelijk de nationalistische ontwikkeling in Duitschland heeft aangetoond.
De „Deutsche Allgemeine Zeitung" wijst er op, dat de uitslag voor de partijen, die achter Hindenburg staan, niet verheugend is.
De „Kölnische Zeitung" verheugt zich over de onverwacht groote overwinning van Hindenburg.
De „Vorwärts" (soc.-dem.) schrijft, dat het Duitsche volk Hindenburg een prachtig votum van vertrouwen heeft gegeven. (Vorig bericht blz. **258** B.)

F. GEORGE EASTMAN OVERLEDEN. — De stichter van de bekende Eastman Kodak-Company, George Eastman, heeft een einde aan zijn leven gemaakt. Zijn vermogen wordt op **500** millioen dollar geschat.

Constructie van het Kreuger-concern.

A. KREUGER-CONCERN. — Nederlandsche belangen. — Volgens een mededeeling van den heer Fritze, directeur van de Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, welke met de Banque de Suède de Paris te Parijs, de financieele belangen van het Kreuger-concern in het buitenland behartigt, zal de terugslag van den dood van Ivar Kreuger in Nederland relatief gering zijn. De belangen bij Kreuger-waarden moeten hier niet van zeer groote beteekenis worden geacht. De handel was van kleinen omvang en uit de coupon- en dividendbetalingen, die in Nederland worden verricht, valt volgens den heer Fritze op te maken, dat het bedrag dat hier te lande wordt gehouden, binnen beperkte grenzen blijft.

Door het bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel is besloten, dat de officieele handel in waarden van het Kreuger & Toll-concern en de Zweedsche Lucifers Maatschappij niet zullen worden stopgezet en derhalve noteeringen tot stand zullen komen.

Zweedsche en buitenlandsche belangen. — De beurs te Stockholm is volgens Zweedsche berichten slechts voor enkele dagen gesloten. Een veertiendaagsch moratorium is verleend aan Kreuger & Tol! A.B. en eenige kleine geaffileerde maatschappijen, t. w. de Usa, Sefor en Aengevik, benevens aan de nalatenschap van Kreuger, en eenige medewerkers van Kreuger, die persoonlijke verplichtingen tegenover de maatschappij hebben. Het moratorium dient slechts om de positie der genoemde maatschappijen na te gaan. Geen moratorium is aangevraagd door de Zweedsche Lucifers Maatschappij of andere maatschappijen van het Kreuger-concern.

Volgens berichten uit Londen heeft de Londensche beurs tot dusver in hoofdzaak gereageerd op het overlijden van Ivar Kreuger met een zeer groote terughoudendheid en algemeen lagere koersen, zonder dat daarbij echter veel is omgezet. Men is van meening dat de Londensche beurs van Kreugers overlijden geen ernstige gevolgen zal ondervinden. Een der voornaamste Amerikaansche bankiers heeft verklaard, dat hij niet gelooft, dat de Amerikaansche belangen ernstig door het overlijden van Kreuger zullen worden geschaad. Reeds in het najaar leidde de bezorgdheid, gekoesterd ten aanzien van het Kreuger & Tol!-concern tot een scherpe koersdaling. Kreuger wist toen door zijn optimistische uitlatingen weder een licht herstel in zijn waarden te bewerkstelligen. De indruk van niet-Amerikaansche bankiers is evenwel, dat Amerikaansche bankiers groote belangen in het Kreuger-concern hebben.

In Frankrijk wordt het gerucht tegengesproken, dat de F'ransche staat vele millioenen francs aan het Kreuger-concern schuldig is. De Parijsche beurs was tengevolge van Kreugers overlijden zeer flauw.

De Deutsche Union Bank A.G., de Kreuger Bank te Berlijn, welke hoofdzakelijk belast is met de financiering van Duitsche credieten, verklaart, dat de liquiditeit van de instelling voldoende is en dat zij in haar werkzaamheden door de thans ingetreden gebeurtenis niet zal worden gestoord. (257 **A.**)

B. NEDERLAND. — **Hollandsch Bloembollenkweekers** Genootschap. — De 47ste algemeene vergadering van het Hollandsch Bloembollenkweekers Genootschap is met een rede van den voorzitter, den heer S. Schöneveld, geopend, waaraan wij het volgende ontleenen:

Spreker wees erop, dat het jaar 1931 voor den kweeker een zorgvol jaar kan worden genoemd; een depressie, zooals deze in het afgeloopen jaar viel te constateeren, is zelden of wellicht nooit in de historie van het vak voorgekomen. Het feit, dat de uitvoer van onze artikelen — aldus spr. — in waarde in 1931 met niet minder dan 50% terug liep, waardoor de 49 millioen van 1930 terugliep tot 27 millioen in 1931, is oorzaak genoeg om te veronderstellen, dat het in alle kringen van ons vak kraakt en schudt.
(Vorig bericht blz. 238 E.)

A. **NEDERLAND.** — Contingenteering van textieltielgoederen en schoeisel. — In de Tweede Kamer zijn op 14 Maart 1932 de volgende wetsontwerpen ingediend:
1e. tot regeling van den invoer van tricotgoederen;
2e. tot regeling van den invoer van wollen en halfwollen stoffen;
3e. tot regeling van den invoer van bovenkleeding;
4e. tot regeling van den invoer van schoeisel.
Al deze ontwerpen zijn samengesteld ter voldoening aan de bepaling van art. 3 der Crisisinvoerwet 1931, waarbij is voorgeschreven, dat onverwijld een voorstel van wet moet worden gedaan tot voorziening van een verbod van invoer, geregeld in een Kon. besluit, krachtens art. 2 dier wet genomen.
Ten aanzien van sub 1 zette de minister uiteen, dat een contingenteering naar de hoeveelheid, welke op zichzelf groote voordeelen zou bieden, in de praktijk onuitvoerbaar is. Hetzelfde geldt ten aanzien van sub 2 en sub 3. (Vorig bericht blz. 253 H.)

B. ZWEDEN. — Staatsfinanciën. — Op de nieuwe 4½% Zweedsche staatsleening van 50 millioen kronen is voor een bedrag van 60 millioen kronen ingeschreven.

C. NEDERLAND. — Uitvoer van eieren. — In de St.Crt. van 14 Maart 1932 zijn opgenomen de gewijzigde voorschriften met betrekking tot den uitvoer van eieren. Deze bepalingen bevatten de merken voor versche Hollandsche eieren, Hollandsche Koelhuis eieren, Hollandsche geconserveerde eieren en gewone eieren.
Tevens zijn in een tweede ministrieele beschikking opgenomen de bepalingen betreffende vorm en kleur van de stempels van herkomst.
De landen waarvoor deze wijziging geldt, zijn Groot-Brittannië, België en Frankrijk. (Vor. her. 202 B.)
(Vor. ber. Eierhandel 186 A.)

D. **DUITSCHLAND. — Engelsche koleninvoer.** — De Britsche gezant te Berlijn heeft op krachtige wijze bij de Duitsche regeering geprotesteerd tegen de beperking van den Britschen koleninvoer in Duitschland. De Engelsche regeering heeft er op gewezen, dat Duitschlands houding onvereenigbaar is met de verplichtingen belichaamd in het Engelsch-Duitsch verdrag van 1914, en discriminatie beteekent tegen Groot-Brittannië.

E. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën.** — Op 21 Maart wordt de inschrijving opengesteld op Schatkistpromessen en 470-biljetten tot een totaal bedrag van ten hoogste f 40 millioen,
De Schatkistpromessen, groot f 10.000, f 50.000 en f 100.000, onder dagteekening van 1 April 1932 uit te geven, hebben een looptijd van 3 of 6 maanden.
De Schatkistbiljetten van *f* 1000, *f* 5000 en *f* 25.000 dragen 4% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 April 1932, en hebben een looptijd van 1 jaar. (Vorig bericht blz. 212 D.)

F. CHINEESCH-JAPANSCM CONFLICT. — Japansche troepen repatrieeren. — De Japansche minister van Oorlog deelt mede, dat een divisie en een gemengde brigade bevel hebben gekregen, uit Sjanghai naar Japan terug te keeren.
De enquête-commissie van den Volkenbond voor Mandsjoerije is te Shanghai aangekomen.
(Vorig bericht blz. 256 G.)

G. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank. — Door het tot stand komen van het accoord bij de Amstelbank is al een groot aantal uitbetalingen mogelijk geworden. De vorderingen tot $ 5000 zijn reeds geheel voldaan, crediteuren met vorderingen tot $ 60.000 hebben 35% ontvangen, terwijl op vorderingen van meer dan $ 60.000 voorloopig 7% in contanten is uitgekeerd. Waarschijnlijk zal aan de crediteuren tot $ 60.000 in den loop van Maart nog 5% worden uitbetaald, terwijl op de vorderingen, van meer dan $ 60.000 nog 1% zal worden uitgekeerd.
(Vorig bericht blz. 235 A.)

H. NIEUW TEEKEN VAN DEN DOOD. — De behoefte aan een doodsteeken blijft uit den aard der zaak bestaan, omdat het zich verschaffen van zekerheid ten aanzien van het definitief geweken zijn van de levensgeesten steeds van groot belang blijft, om redenen, die we hier zeker niet uitvoerig behoeven uiteen te zetten. Met belangstelling zal men dan ook kennis nemen van de vondst van Tonelli uit Rome, die als zeker teeken van den dood wijst op het verschijnsel, dat bij druk met een of meer vingers op den oogbal het regenboogvlies vormveranderingen ondergaat bij lijken en niet bij nog levenden. Dit teeken zou zeer constant zijn en zeer snel na het intreden van den dood kunnen worden waargenomen, wat zeker de moeite van het controleeren waard is en in de groote ziekenhuizen gemakkelijk op juistheid kan worden getoetst. In gevallen van schijndood of van schijnbaren dood, bijvoorbeeld na toediening van narcose of van bedwelmende middelen, zou de reactie steeds ontbreken. zoo lang de dood niet inderdaad is ingetreden. Tonelli, die–een en ander uitvoerig beschrijft in de Policlinico, deelt nadere bijzonderheden mee omtrent het verloop van de reactie tijdens de minuten, die aan het klinisch levenseinde voorafgaan en daarop volgen. Terwijl de genoemde veranderingen van den vorm van het regenboogvlies bij druk op den oogbal enkele minuten voor het intreden van den dood nog ontbreken, kunnen ze enkele minuten na het intreden daarvan reeds met zekerheid worden vastgesteld. Dit verschijnsel zou dus meer waarde hebben en betrouwbaarder zijn, dan alle tot dusverre ter beschikking staande teekenen van den dood, die ons heel lang in het onzekere kunnen laten. (N.R.Crt.)

15 MAART 1932

I. UTRECIIT. — Opening van de 26ste daarbeurs. — H. M. de Koningin, vergezeld van Z. K. H. Prins Hendrik en H. K. H. Prinses Juliana hebben in tegenwoordigheid van vele autoriteiten de 26ste Koninklijke Nederlandsche Jaarbeurs te Utrecht geopend. Tevens heeft Hare Majesteit het derde vaste Jaarbeursgebouw officieel in gebruik gesteld.

K. JAPAN. — Wijziging in Japansch kabinet. — De minister van Binnenlandsche Zaken, Nakahasji, heeft om gezondheidsredenen besloten af te treden.
(Vorig bericht blz. 162 M.)

L. **FRANKRIJK. — Budget goedgekeurd.** — De Fransche Kamer heeft de staatsbegrooting voor 1932 met 386 tegen 133 stemmen goedgekeurd. De begrooting is naar den senaat doorgezonden en geldt slechts voor negen maanden. Zij is vastgesteld op 41.184.541.481 francs aan inkomsten en 41.179.808.080 francs aan uitgaven. (Vorig bericht blz. 130 I.)

M. DENEMARKEN. — Disconto. — De Deensche Nationale Bank heeft haar disconto met ingang van 11 Maart verlaagd van 6% tot 5%.

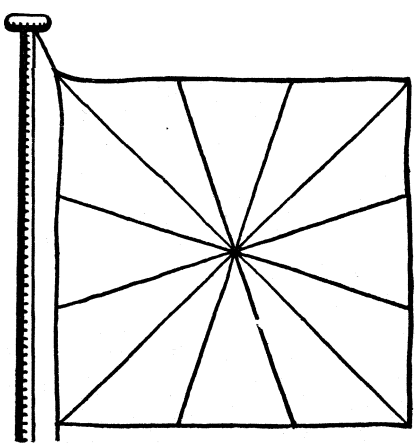
A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Poolsch** voorstel. — Zoowel de Duitsche als de Fransche aanstaande verkiezingen zijn oorzaak, dat de conferentie haar voorgenomen Paaschvacantie tot **11** April zal verlengen.

Het voorstel van de Poolsche delegatie inzake **moreele** ontwapening, d.i. strafbaarstelling van openbare aanzetting tot oorlog, persconferentie over de medewerking van dagbladen in het belang van moreele ontwapening, bestrijding op school van gevoelens van haat tegen buitenlanders en internationale afspraken, behelzende dat bioscopen, schouwburgen en radio niet zullen worden misbruikt voor de vergiftiging van de goede verstandhouding tusschen de volken, werd door de politieke commissie naar een speciale ondercommissie voor behandeling verwezen.

(Vorig bericht blz. 233 **H.)**

B. **S.** KONIJN OVERLEDEN. — De oud-voorzitter van de Technische Commissie van den Amsterdamschen Turnbond, de heer S. Konijn, is op 57-jarigen leeftijd overleden. Zijn streven om het toestelturnen voor mannen en vrouwen op hooger peil te brengen, was in het Gewest Noord-Holland van het K.N.G.V. baanbrekend.

C. NEDERLAND. — Dubbele prinsengeus. — De ,,dubbele prinsengeus", welke bij K. B. van 20 Juli 1931, (St.bld. 315) werd vastgesteld voor schepen en vaartuigen van oorlog, zal op 30 April, den verjaardag van H. K. H. Prinses Juliana, voor het eerst hier te lande, in de overzeesche gewesten en in den vreemde worden ingevoerd.

D. ENGELAND. — Invoer van Ned.-Indische thee. — De invoer van Ned.-Indische thee in Engeland is gedurende de laatste twee maanden zeer aanzienlijk geweest. In Januari werd 8.553.000 lbs. ingevoerd (v. j. 6.167.000); in Februari bedroeg de invoer 7.935.000 lbs. (v. j. 7.384.000).

E. Dr. **HASELWANDER.** — Uitvinder van den **draai**stroom-motor. — Op 72-jarigen leeftijd is overleden dr. Friedrich August Haselwander, de uitvinder van den draaistroom-motor, waarvan het eerste model thans op de eereplaats in het Duitsche museum te München staat.

F. NEDERLAND. — Moties Cramer en **Kupers** verworpen. — De Tweede Kamer verwierp op 15 Maart 1932 met 50 tegen 28 stemmen de motie-Cramer om, te beginnen met 1932, een bezuiniging te bevorderen op de kosten der Indische militaire weermacht, waardoor deze met ten minste een vierde gedeelte zouden worden verminderd.

Vóór stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten en de heer Wijnkoop.

Vervolgens verwierp de Kamer met 56 tegen 22 stemmen de motie-Kupers, waarbij de wensch werd uitgesproken, dat de met ingang van **1** Januari 1932 ingevoerde tweede korting van vijf procent op de Indische ambtenaarssalarissen niet langer van kracht zal zijn dan tot **1** Juli 1932.

Vóór stemden de sociaal-democraten en de heer Wijnkoop.

Daarna werd met 51 tegen 27 stemmen verworpen de motie-Kupers, welke beoogde, het tijdelijke karakter der korting op de ambtenaarssalarissen vast te leggen en den minister te verzoeken, de Indische regeering uit te noodigen, de ingevoerde korting? ongedaan te maken, zoodra en naarmate de financieele omstandigheden dit zullen veroorloven.

Vóór stemden de sociaal-democraten en de vrijzinnig-democraten.

Tenslotte verwierp de Kamer met 59 tegen 23 stemmen de motie-Cramer, uitsprekende, dat bezoldigingen beneden *f* 50 en boven *f* 20 per maand, niet behooren te worden betrokken in de met het oog op de crisis toe te passen kortingen op de salarissen van de landsdienaren in Nederlandsch-Indië. Vóór stemden de sociaal-democraten, de heer Wijnkoop en de inmiddels gekomen heer Floris Vos. (254 **G.)**

G. NEDERLAND. — Conflict in het **meubelmakers**bedrijf. — Tusschen den Roomsch-Katholieken Hanzebond ,,St. Reinoldus", Vereeniging van Werkgevers in het Meubelmakers-, Behangers-, Stoffeerders- en Beddenmakersbedrijf en Aanverwante vakken en de firma Vroom & Dreesmann, Nederland eenerzijds en den Ned. R.K. Bond ,,St. Antonius van Padua" en den Bond van Ned. Chr. Houtbewerkers, Meubelmakers enz. anderzijds, is volledige overeenstemming bereikt tot het aangaan van een collectieve overeenkomst. (Vorig bericht blz. 258 **A.)**

H. NEDERLAND. — Werkloosheid in 1931. — Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek geven wij onderstaand de indexcijfers in de beroepsgroepen gedurende 1929, 1930 en 1931. Deze cijfers zijn in hoofdzaak berekend uit opgaven van gesubsidieerde werkloozenkassen.

Groepen.	Indexcijfers der werkloosheid.		
	1931	1930	1929
Diamantindustrie	81.5	70.0	20.3
Drukkersbedrijven	5.7	3.0	3.4
Bouwbedrijven	17.6	11.3	12.2
Houtbewerking	19.7	8.5	6.3
Kleedingindustrie	10.0	7.0	8.2
Lederindustrie	9.6	3.2	2.4
Steenkolenmijnen	0.8	0.3	0.2
Metaalindustrie, scheepsbouw	21.5	7.8	**3.3**
Textielnijverheid	12.8	**5.8**	**1.8**
Voedings- en genotm. bedrijven.	8.0	4.6	4.1
w. o. Sigarenmakers	11.6	**6.0**	**5.3**
Visscherij	15.9	6.5	**7.4**
Handelsreizigers	0.7	0.6	0.6
Verkeerswezen [1]	**14.5**	5.8	6.0
Handels- en Kantoorbedienden	4.7	3.3	3.0
Toonkunstenaars	24.0	19.1	—[2]
Overige groepen	12.8	**6.8**	**5.8**
Totaal	14.7	7.8	5.9
Totaal (excl. diamantindustrie)	13.8	6.8	5.6
Totaal industrie	15.9	8.6	**6.2**

[1]) Onvolledige opgaven.

[2]) Geen gegevens beschikbaar. (Vor. ber. 81 M.)

I. ELECTRO-MAGNEET. — Te Leiden in gebruik genomen. — In het natuurkundig laboratorium te Leiden is de groote electro-magneet, die in hoofdzaak voor onderzoekingen bij lage temperaturen dient, in gebruik gesteld. Na het exemplaar te Parijs, is deze de grootste der wereld. Het totale gewicht bedraagt 14.000 K.G., de hoogte is 243 meter, terwijl elk der z.g. poolschoenen 900 K.G. weegt. De magneet, waaraan jaren is gewerkt, is volgens berekeningen van wijlen prof. Kamerlingh Onnes en zijn medewerkers gemaakt.

A. FINLAND. — Wet tot bescherming der republiek. — De Finsche rijksdag heeft het wetsontwerp tot bescherming der republiek aangenomen. Uit hoofde van deze wet zijn vergaderingen van de Lappobeweging en van twee andere rechtsgeoriënteerde organisaties verboden; de organisaties zelve worden voorloopig nog niet ontbonden verklaard.
(Vorig bericht Lappobeweging 247 E.)

B. **VOLKENBOND.** — China aanvaardt de resolutie. — De Chineesche gedelegeerde dr. Yen heeft aan Paul I-Iymans als voorzitter der buitengewone volkenbondsvergadering medegedeeld, dat de Chineesche regeering de aangenomen resolutie van de buitengewone volkenbondsvergadering aanvaardt.
De Chineesche regeering constateert namelijk:
1e. De verklaring in de resolutie van de Volkenbondsvergadering, dat de oplossing van het geschil niet onder militairen druk moet worden nagestreefd en de terugtrekking van de Japansche troepen moet voorafgaan aan onderhandelingen tusschen de beide regeeringen.
2e. Dat de ledenstaten van den Volkenbond verplicht zijn, geen enkelen toestand te erkennen die is ontstaan door toepassing van middelen die niet zijn voorzien in het Volkenbondsstatuut en het Kellogg Pact. (V. b. 260 F.; V. b. Volkenbond 255 G.)

C. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Propaganda voor Swadeshi. — De Djokjasche Volkspartij, die 20.000 leden telt, propageert de swadeshi. Hierbij had het branden van Javaansche lampjes, gevuld met klapperolie, veel succes, in verband met de stijgende petroleumprijzen.
De Swadeshi-leuze is voor de inheemsche volksbeweging betrekkelijk nieuw. Zij berust op een navolging van het Britsch-Indische nationalisme en streeft naar een zooveel mogelijk uitsluiten van het gebruik van goederen van uitheemschen oorsprong.

16 MAART 1932

D. DONAU-PLAN. — **Duitschlands** antwoord. — In het Duitsche antwoord aan de Fransche regeering op het voorgestelde plan tot vorming van een Donaubond, verklaart de Rijksregeering, dat zij met de Fransche regeering overtuigd is van de noodzakelijkheid van een hulpactie voor de noodlijdende staten. De Rijksregeering meent, dat de beste oplossing zou zijn, indien het overschot aan landbouwproducten van de Zuid-Europeesche agrarische staten een veilig afzetgebied zou vinden. De Fransche voorstellen, die een onderlinge aaneensluiting beoogen, bereiken echter dit doel niet.
Oostenrijk kan het vlugst en het best geholpen worden, wanneer het door de buurstaten bijzondere rechten voor den uitvoer van zijn producten wordt toegestaan. De beste basis voor de verwezenlijking van die plannen vormt het Fransche voorstel van 16 Mei 1931 aan de Europeesche commissie van den Volkenbond, het z.g. ,,Constructieve plan".
De Duitsche regeering acht het evenmin als de Italiaansche regeering gewenscht, dat een conferentie over deze aangelegenheid tot de onmiddellijke belanghebbenden wordt beperkt. Zij verwacht van een bespreking der Donaustaten onderling geen succes. De Rijksregeering acht het echter in het belang dezer staten om ook vertegenwoordigers der belangrijkste afzetgebieden toe te laten, met name van Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland. (Vor. ber. **257 E.**)

E. NEDERLAND. — **Mijnbedrijf.** — Het is ter kennis van de Contactcommissie gebracht, dat de Prot.-Christelijke Mijnwerkersbond de aangezegde loonsverlaging van 10% heeft aanvaard. (V. b. **258** D.)

F. MANNA. — Manna-regen in Zuid-Afrika. — Uit Durban in Zuid-Afrika heeft men aan de „Daily Telegraph" geseind, dat het op een akker te Vrijheid bij een wolkenloozen hemel ,,manna" geregend heeft, dat wil zeggen, men vond den grond bedekt met een op sneeuw gelijkende stof, die als honing smaakte. De korrels hadden de grootte van maïs-korrels, verpoederden gemakkelijk en smolten op de tong. Er zijn monsters van naar Durban gezonden ter onderzoek.
Men weet, dat in Exodus 16 het manna, het voedsel dat de Israëlieten in de woestijn plotseling vonden, aldus beschreven wordt:
„... En toen de dauw optrok, daar lag over de oppervlakte der woestijn iets fijns en korreligs, als rijm, op den grond.. ...En Mozes zeide tot hen: dit is het brood hetwelk Jahwe u tot prijs gegeven heeft... Niemand late er iets van over tot den volgenden morgen. Maar sommigen hoorden niet naar Mozes en lieten een gedeelte tot den volgenden morgen. Toen kwamen er wormen in en stonk het.. . Zoo gaarden zij het elken morgen op, en als de zon heet werd, smolt bet weg... De Israëlieten nu noemden die stof manna. Het was wit als korianderzaad en smaakte als honingkoek..." (Leidsche Vert.).
Natuurlijk bestaan er allerlei gissingen en meeningen over den eigenlijken aard van de stof, waarop de bijbel hier doelt. In 1930 heeft de Hebreeuwsche Universiteit te Jeruzalem speciaal voor deze quaestie een expeditie naar den Sinaï gezonden, en volgens buitenlandsche bladen zou de conclusie deze geweest zijn, dat het manna, gelijk men eerder al wel had vermoed, uit het sap van de tamarisk zou zijn ontstaan, na eerst het lichaam van zekere insecten, die op de tamarisken huizen, te hebben gepasseerd. Uit het lichaam van deze dieren zou de stof zich, met het zweet, hebben afgescheiden als een suikerachtige stof in vrij groote korrels en in drie varianten van samenstelling. (Alg. Handelsbl.) (V. b. Bijbel 183 G.)

G. **MANDSJOERIJE.** — Erkenning der regeering gevraagd. — De regeering van Mandsjoerije heeft aan 17 mogendheden, die consulaire vertegenwoordigingen in Mandsjoerije hebben, een verklaring gezonden betreffende de politiek van den nieuwen staat en om erkenning van de nieuwe republiek verzocht.
(Vorig bericht blz. 256 G.)

H. NEDERLAND. — Ontspanning voor werkloozen. — De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft, ten behoeve van lichtbeeldenavonden voor werkloozen. een aantal lantaarnplaten met uitvoerigen tekst gratis in bruikleen gegeven.

I. DENEMARKEN. — Leger en vloot. — De militaire uitgaven in Denemarken worden van 42 op 35½ millioen kronen per jaar teruggebracht, terwijl de jaarlijksche lichting voortaan zal bedragen 8000 in plaats van 10.000 man. Ook de sterkte van de vloot wordt eenigszins verminderd. (Vor. ber. 69 A.)

K. **AMSTERDAM.** — **Trouwen** en scheiden in 1931. — Het aantal huwelijken was vrij belangrijk kleiner, dat der echtscheidingen grooter dan in 1930. Van de 6261 huwelijken, welke werden voltrokken (1930: 6652), werden 1905 of 30.4% gevolgd door een kerkelijke inzegening (vorig jaar 2054 of 30.9%). Er werden 687 echtscheidingen bij den Burgerlijken Stand ingeschreven tegen 653 in 1930.

L. MGR. A. J. H. V. VERSTRAELEN **OVERLEDEN.** — Mgr. A. J. H. V. Verstraelen. apostolisch vicaris van de Kleine Soenda-eilanden en behoorende tot het Gezelschap van het Goddelijk Woord, titulair bisschop van Myriofito, is ten gevolge van een autoongeluk tusschen Endeh en Bandjawa overleden.

A. IJZERSTEEN. — Vroegere nesten van termieten. — Eigenaardige, uit bruin ijzersteen (limoniet) bestaande vormingen van een sponsachtige textuur, zijn karakteristiek voor het landschap der hoogere streken van Centraal-Afrika, meer in het bijzonder van Angola. In 1857 vestigde Livingstone er het eerst de aandacht op De in bedoelde streken woonachtige blanken bezigden ze als een geschikt bouwmateriaal.
Dr. Malcolm Burr en P. S. Nazaroff, die onlangs in Angola reisden, kwamen tot de conclusie, dat die ijzersteen-massa's niets anders zijn dan subfossiele overblijfselen van termieten-nesten. Het roestingsproces daarbij kan men zelfs nu waarnemen; het heeft onafhankelijk van doen en laten der termieten plaats en komt neer op afzetting van ijzer uit regenwater, dat door den grond verzwolgen wordt. Wanneer de nesten zicii in de nabijheid van rotsen bevinden, die rijk aan kiezel-aarde zijn, heeft een overeenkomstig verkiezelingsproces plaats en veranderen de oude termietennesten in een geheel verkiezelde, rotsachtige massa van sponsachtigen bouw.

B. **AMSTERDAM.** — Dietsche **Academische** Leergang. — Aan de Amsterdamsche Universiteit wordt van 14 Maart tot en met 18 Maart een „Dietsche Academische Leergang" gehouden voor Gentsche, Leuvensche en Zuid-Afrikaansche studenten.

C. DONAU-PACT. — Protest van **Joego-Slavië.** — De „Prawda" meldt, dat de Joego-Slavische Minister van Buitenlandsche Zaken, Marinkowitsch, den Franschen premier Tardieu heeft medegedeeld, dat Joegoslavië in geen geval zal toestemmen in een tolverbond tusschen Oostenrijk, Hongarije en Tsjecho-Slowakije. Joego-Slavië is eveneens tegen onderhandelingen door Italië met Oostenrijk en Hongarije inzake een preferentieel douanetarief. (V. **b. *262*** D.)

D. **MANDSJOERIJE.** — Russische troepenbewegingen. — Volgens Japansche berichten hebben groote troepenbewegingen van het Roode Leger nabij de Mandsjoerijsche grens plaats. (Vor. ber. ***262*** **G.)**

E. **IERLAND.** — Opheffing van den eed van trouw en **staking** der betalingen aan Engeland. — Voor de verdaging van de Dail Eireann, het Iersche Parlement, deelde Minister-President De Valera mede, dat de regeering voorstelt het afleggen van den eed van trouw aan de Engelsche kroon, uit de Iersche grondwet te schrappen. Voor geen burger zal er dan nog reden bestaan wettelijke gehoorzaamheid te weigeren. De Minister van Financiën, MacEntee, deed voorts mededeeling van het voornemen der regeering om het jaarlijksche bedrag van drie millioen pond sterling, dat Ierland als schadeloosstelling aan de voormalige Engelsche grondbezitters in Ierland aan Engeland moet betalen, eveneens te schrappen. In dit geval zou de voorgenomen salaris-verlaging voor de Iersche ambtenaren niet noodig zijn. Tevens zal een eisch worden gesteld tot terugbetaling van de reeds aan Engeland gedane betalingen tot een totaal van £ 30.000.000. (Vorig bericht **blz. *252*** L.)

F. POLEN. — Algemeene **staking** mislukt. — De socialistische algemeene 24 uur-staking als protest tegen de door de regeering beraamde nieuwe regeling van de sociale wetgeving, is volkomen mislukt.

G. **ROEMENIE.** — Koninklijke Shell-Groep. — De Astra Romana heeft dezer dagen groote orders van de Koninklijke Petroleum Mij. ontvangen en een deel daarvan aan andere Raemeensche petroleumondernemingen gegeven, zoodat deze voorloopig volop van werk zijn voorzien. De petroleum wordt met schepen van de Shell Cy. naar Stamboel gebracht, vanwaar ze naar het Oostelijke deel van de Middellandsche zee wordt verscheept, waar zich Engelsche oorlogsschepen bevinden, die hun behoefte met Roemeensche petroleum van de Koninklijke Shell-groep willen dekken. (Vorig bericht **blz. 141** E.)

H. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Tabakscultuur **op** Java. — De Vorstenlandsche Landbouwvereeniging heeft **aan** de gouverneurs van Midden-Java een reductie voorgesteld van de pachten voor alle ondernemingen in de Vorstenlanden. Gevraagd wordt een verlaging van 30%, berekend over de volle pachtsom en bijkomende grondhuurkosten.

I. VEREENIGDE STATEN. — Bloemententoonstelling. — De Amerilraansche pers schrijft unaniem, dat de door het Centraal Bloembollencomité op de voorjaarsbloemententoonstelling te New-York ingezonden collectie Nederlandsche bloembollen, prachtig en overweldigend is.
De tentoonstelling, welke een week duurt, wordt door gemiddeld 50.000 menschen bezocht.
(V. b. **Nederl. Bloembollenbedrijf 259** B.)

K. ENGELAND. — **Gouden** standaard. — In het Lagerhuis verklaarde de kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, dat de regeering het £ niet wenscht te zien opgevoerd tot een peil, dat schadelijk is voor de industrie. Vroeg of laat moet. men het ruilmiddel toch weer binden aan de metaalbasis en hij wist geen betere dan het goud.
Omtrent de toekomstige geldpolitiek der regeering kon hij slechts een zuiver persoonlijke meening geven. Hij voelde niet veel voor het idee van „managing currency", daar men toch t.z.t. tot een metaalbasis zal moeten overgaan. **(Vor. ber.** blz. 255 **A.)**

L. NEDERLAND. — **Bestuurshervorming** in Ned.-**Indië.** — In de heden in de Tweede Kamer gehouden debatten over de voorgenomen bestuurshervorming in de Indische Buitengewesten, ondervond Minister de Graaff veel tegenstand van de zijde der S.-D., V.-D., Lib. en een deel van de Chr.-Hist. Kamerleden. De Minister verklaarde, dat hij de verantwoordelijkheid voor zijn departement niet langer wilde dragen, indien de Kamer zich met de algemeene lijnen van zijn plan niet zou vereenigen, hetgeen den voorzitter der Kamer aanleiding gaf de behandeling van de bestuurshervorming te schorsen totdat de Indische begrooting zal zijn afgehandeld.

M. **BELGIE.** — De Rosa krijgt gratie. — Koning Albert heeft kwijtschelding van straf verleend aan den jongen Italiaanscheri anti-fascist, de Rosa, die in 1929 bij de verloving van prins Umberto met prinses Marie José van België een pistoolschot loste in de richting van den Italiaanschen kroonprins.
In officieuse Belgische kringen verwacht men, dat de Italiaansche regeering van haar kant nu ook den te Rome gedetineerden Brusselschen leeraar, dr. Moulin, uit de gevangenis zal ontslaan.

N. PALESTINA. — Opgravingen te Capernaum. — In de opgegraven fundamenten eener Chr. kerk uit de vierde eeuw te Capernaum in Palestina, waar volgens den bijbel Jezus zijn wonder met de brooden heeft verricht (Joh. 6), is een mozaïek gevonden, waarop de voorstelling van een mand met brooden voorkomt. (Vorig bericht blz. **188** F.)

O. **NEDERLAND.** — Rede van Dr. **Colijn.** — In een bijeenkomst, belegd door het provinciaal comité der anti-revolutionnaire kiesvercenigingen te Leeuwarden, heeft Dr. Colijn een rede gehouden, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Er is geen sprake van, meent Dr. Colijn, dat deze crisis slechts een conjunctuurgolving is. Deze crisis zal ernstiger gevolgen hebben. Het verschil tusschen deze en vroegere crises is, als dat van ziekten van

de takken en die van den wortel van den boom.
Deze crisis beperkt zich niet tot bepaalde landen. Zij teistert de geheele wereld en alle bedrijven worden er door getroffen.
Wij staan voor een hervorming van een economisch leven. Het oude keert, althans voor lange jaren, niet terug. Men moet zich instellen op een lageren levensstandaard.
Spreker zeide verder, dat slechts van het vrije ruilverkeer redding voor de wereld is te verwachten.
Wat den overheidssteun betreft, dr. Colijn zeide, dat de overheid moet trachten er voor te zorgen, dat de bronnen van ons volksbestaan niet te gronde gaan. Zij zou niet mogen tolereeren, dat de bodem onbebouwd blijft, dat de Nederlandsche handelsvloot moet worden opgelegd.
Een andere vraag is: Hoe moet er worden geholpen. Hieromtrent worden vaak de meest dwaze voorstellen gedaan en wat nog erger is: ze vinden gehoor.
Men moet zich allereerst afvragen, wat men bereiken wil. Om een voorbeeld te geven. Het is zeer eenvoudig om te zeggen: voor de zuivelbereiding hebben wij 60 of 70 millioen gulden noodig om de zaak op gang te houden. Maar deze moeten toch ergens vandaan komen. Van boter en kaas verkoopen wij groote hoeveelheden naar het buitenland. Hooge invoerrechten kunnen hier niet baten.
Verder sprak Dr. Colijn over de groote moeilijkheden in den landbouw, maar zegt hij, een andere pijler van ons volksbestaan is de industrie, die groot gevaar loopt door het loonpeil, dat in Nederland hooger is dan in eenig ander land. Vooral de hooge loonen in de beschutte bedrijven, o.m. de overheidsbedrijven, staan de zoo noodzakelijke daling van het algemeene loonpeil in den weg. Toch, zullen wij onzen uitvoer niet verliezen, dan dienen de kosten omlaag. Dit geldt ook voor de scheepvaart.
Spreker roert hier teere punten aan. De krachtige arbeidersorganisaties in de beschutte bedrijven zullen zich tegen loonsverlaging verzetten; een der grootste politieke partijen geeft het parool uit: Geen loonsverlaging. Niemand staat gaarne af, wat hij heeft. Maar daarom gaat het niet. Zullen wij onze plaats onder de andere volken houden, dan moeten de loonen achteruit. Nederland betaalt thans reeds de hoogste loonen in de wereld. Verandert dit niet, dan zal het eene bedrijf na het andere sluiten, en zal de werkloosheid reusachtig toenemen.
Spreker heeft sombere dingen gezegd, doch een christen moet de waarheid onder oogen durven zien. Door offervaardigheid en samenwerking zal men hopenlijk de crisis doorkomen.

A. NEDERLAND. — **Goethe-herdenking.** — Ter herdenking van den sterfdag van Goethe, 100 jaar geleden, zijn op aanstichting van vele professoren aan de universiteiten te Leiden en te Groningen voordrachten gehouden over „Goethe als dichter en denker", „Goethe als mensch en dichter", „De beteekenis van Goethe voor de natuurwetenschap van onzen tijd".
Prof. Huizinga herdacht Goethe in de Leidsche Universiteit met een rede over „Goethe en zijn tijd", waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Wij zijn misschien geneigd, sprak Prof. Huizinga, 'bij het oproepen van de 18e eeuw, het eerste haar zwakkere zijden te zien, de gebreken, waaraan wij meenen ontgroeid te zijn. Wij onderschatten licht de cultuurwaarde van die 18e eeuw, die het eerste waarlijk moderne tijdperk is, de onmiddellijke onderlaag van onze eigen beschaving. De 18e eeuw is een bij uitstek vruchtbare tijd geweest, van ontplooiing meer dan van schepping.
Op het schouwtooneel van de Europeesche beschaving staat in de eerste helft der 18e eeuw Frankrijk nog altijd, of opnieuw, vooraan.
Toch is die voorrang van den Franschen geest dan reeds minder essentieel dan hij oppervlakkig schijnt.
De twee groote volken van Germaansche taal en oorsprong, het Engelsche en het Duitsche, staan gereed, om die leidende rol, niet van de Romaansche wereld over te nemen, maar om ze met haar, als voor het minst gelijkwaardige medespelers, te deelen.
Toch blijft tot het midden der eeuw Duitschland in hoofdzaak receptief. Goethe zelf immers heeft zich in zijn jeugd nog met Franschen geest gevoed. En ook als Duitschland in de tweede helft der eeuw zijn hoogen en veelzijdigen bloei van het geestesleven heeft voortgebracht, wordt de vrucht daarvan aanvankelijk nog grootendeels binnenslands genoten. Vóór 1800 neemt de Fransche en Engelsche cultuur nog weinig Duitsche elementen op.

Goethe.

De geest blaast waar hij wil. Duitschland, het staatkundig versnipperde en maatschappelijk achterlijke, heeft in dien tijd, in de muziek, in de wijsbegeerte, in de wetenschap en in de dichtkunst, een oogst kunnen voortbrengen, die iets meer bevatte, dan al de geestelijke schatten, die de schitterende samenleving van de Fransche monarchie, of de krachtige Engelsche maatschappij had opgeleverd.
Het wezen van het 18de-eeuwsche geestesleven schijnt er een van geringe spanning. Ons beeld van dien tijd drukt harmonie, gratie en een zeker evenwicht uit, het is effen en sierlijk, het vertoont de blijde maar zwakke kleuren van het pastel.
Maar hier ligt slechts de helft van het beeld, dit is de sterkst belichte zijde, van deze dingen spreekt de gangbare geschiedenis het luidst, maar het is van die 18e eeuw niet de ernstigste of de edelste zijde. De denkkracht, die aan godsdienst en wijsbegeerte onttrokken wordt, vindt werk in nieuwe wetenschap. Het is niet in de eerste plaats scheppend werk; de groote scheppende geesten waren voorafgegaan. Maar nu eerst wordt hun geest het eigendom der velen. De wetenschap wordt nu voor het eerst een der groote beheerschende factoren der samenleving. Al dreigen destructieve strekkingen van den geest, de positieve en onvergankelijke winst is oneindig grooter. Het is die van een nieuw, oneindig rijker en zuiverder wereldbeeld.
Zoowel in het intellectueele als in het aesthetische wordt de drang naar de natuur allesoverheerschend; zij is de godheid van den tijd.
In dezen tijd groeit Goethe op. Hij ondergaat en aanvaardt al de stemming-en, al de gerichtheden van die periode: sentimentalisme, klassicisme, ossianisme. Hij heeft zich, evenals Kant, den schuldenaar van Rousseau bekend. Maar hij verheft alle stemmingen, en overwint alle formules. Ook voor hem, ja voor hem meer dan voor iemand, blijft de Natuur de god-

heid, die hij zoekt en dient. In zijn streven „die Welt des Augus dem Sinn zu entschliessen", keert hij zich tegen de atomistische en mechanistische strekkingen van zijn tijd, al miskent hij daarbij de waarde van analyse en berekening. Voor hem wordt weer kostbare bezieling, wat zijn eeuw als dwaze verblinding verworpen had: „der Enthusiasmus". Hij behoort tot de geesten, die alle kaders van indeelende literatuur- of cultuurgeschiedenis doen barsten, alle termen van stijl of richting doen bezwijken. Hij brengt in alle dingen, die zijn geest aanraakt, een dimensie meer.

17 MAART 1932

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Balans der **gevechten** te **Shanghai.** — Volgens de door de plaatselijke autoriteiten te Shanghai medegedeelde cijfers zijn, naar V. D. meldt, tijdens de gevechten van de afgeloopen weken te Shanghai naar schatting 6000 personen gedood en 2000 gewond, terwijl 4000 personen vermist worden.
De aan eigendommen en gebouwen toegebrachte schade wordt geschat op $ **350** millioen. **(262** B.)

B. DUITSCHLAND. — Huiszoekingen bij **Nationaal-**Socialisten. — Op last van den Pruisischen Minister van Binnenlandsche Zaken, Severing, zijn in alle bureaux en afdeelingen van de Nationaal-socialistische partij huiszoekingen gedaan. Er zijn documenten in beslag genomen, die, naar van sociaal-democratische zijde wordt medegedeeld, bewijzen, dat de Nationaal-Socialisten een marsch naar Berlijn hebben voorbereid.
Het is de politie in geheel Pruisen gebleken, dat op den verkiezingsdag de z.g. S. A.-troepen der Nazi's in „Alarmbereitschaft" stonden. (Vor. ber. **188** K.)

C. NEDERLAND. — **Landbouw-delegatie** bij de Koningin. — De Koningin heeft in audiëntie ontvangen de heeren Nysingh, voorzitter van het Kon. Ned. Landbouwcomité, Verheggen, voorzitter van den Kath. Ned. Boeren- en Tuindersbond en prof. dr. Diepenhorst, voorzitter van den Christ. Boeren- en Tuindersbond.
De heeren hebben de zorgen en moeilijkheden van den landbouw uitvoerig uiteengezet, der Koningin verzocht in het bijzonder haar aandacht te willen wijden aan de veehouderij en de gemengde bedrijven en daarbij de hoop uitgesproken, dat, kon het zijn spoedig, van regeeringswege maatregelen zouden worden genomen om aan den daarin heerschenden nood tegemoet te komen, (Vorig bericht **blz.** 237 **E.)**

D. NEDERLAND. — Kortingswet. — De Eerste Kamer heeft op **17** Maart met 24 tegen 16 stemmen het Kortingswetje aangenomen. Tegen stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-demoerat.en, drie katholieken en de heer De Vlugt (a.-r.). **(225 D.)**

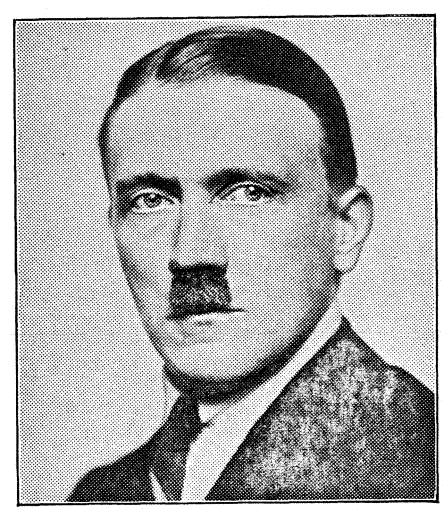
E. **DUITSCHLAND.** — Verklaring van **Duesterberg.** — De tweede bondsleider der Stahlhelmpartij, Duesterberg, publiceert een verklaring, waarin hij zijn kiezers bedankt en dan vervolgt: „Ik heb er met het oog op den nood van ons gemeenschappelijke vaderland naar gestreefd den verkiezingsstrijd zakelijk te voeren. Wij hebben niet tegen doch om Hindenburg gestreden. Zijn overwinning is in de eerste plaats de overwinning van den generaal-veldmaarschalk uit den grooten strijd. Onze strijd tegen het systeem, welke reeds 13 jaar wordt gevoerd, duurt voort."
(Vor. ber. Presidentsverkiezing **258** E.)

F. IERLAND. — **De Valera's verklaring** omtrent Noord- en **Zuid-Ierland.** — In een interview, toegestaan aan eenige journalisten, verklaarde De Valera o.a. dat hij de opheffing van de onnatuurlijke grens tusschen Noord- en Zuid-Ierland zal eischen. **(263** E.)

G, ENGELAND. — Disconto. — De Engelsche Bank heeft het disconto verlaagd van 4 tot 3½%. **(255 E.)**

H. DONAU-PLAN. — Fransche en Engelsche pers over **Duitsch** antwoord. — Naar aanleiding van het Duitsche antwoord op de Fransche voorstellen inzake de vorming van een Donaubond schrijft Pertinax in de „Echo de Paris", dat Tardieu geenszins verrast is geweest over het Duitsche antwoord. Het is de vraag of Duitschland sterk genoeg is om zijn oppositie te kunnen handhaven. Oostenrijk en Hongarije staan voor hun financieele ineenstorting en Duitschland zal niet in staat zijn hen te steunen. De Fransche regeering heeft duidelijk genoeg te verstaan gegeven dat zij slechts bereid is financieele hulp te verleenen wanneer een Midden-Europeesche statenbond wordt geschapen.
De „Times" schrijft, dat de Engelsche regeering elk plan begunstigt dat verlichting brengt in den economischen nood van Midden-huropa, en dat geen moeilijkheden voor andere landen schept. (263 C.)

I. DUITSCHLAND. — Protest van **Hitler** tegen **de huiszoekingen** bij de Nazi's. — Naar aanleiding van de huiszoekingen bij de Nazi's heeft Hitler tegen de maatregelen van den Pruisischen minister Severing geprotesteerd. Hij ontkent niet, dat in den verkiezingsnacht nationaal-socialistische stormtroepen zijn geconcentreerd, doch dit is niets bijzonders en is bij iedere verkiezing geschied, ten einde het „afslachten van nationaal-socialisten door de partijgenooten van Severing, de Rijksbanier, het IJzeren Front en aanverwante troeaen" te verhinderen De juistheid van deze maatregelen is gebleken, omdat „de sociaal-democratische en communistische moordplannen bij de jongste verkiezingen minder slachtoffers dan anders tot gevolg hebben gehad."

Adolf Hitler.

Overigens beweert Hitler, dat hij den **Rijksminister** van Binnenlandsche Zaken een week voor de verkiezingen op de hoogte heeft gesteld van deze troepenconcentratie. Woordelijk zegt hij: „door den chef van mijn generalen staf, officieel". Hij zal binnen enkele dagen door den chef van genoeinden staf het groote publiek laten bewijzen, dat de nationaal-socialistische partij en haar daden volkomen wettig zijn.
Het bestuur van de Rijksdagfractie der nationaal-socialistische partij heeft in een telegram aan den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken geprotesteerd tegen de huiszoeking in de lokalen der nationaal-socialistische partij. Het bestuur beschouwt deze huiszoeking als een „verkiezingsmanoeuvre van een

internationale partij, die zich in haar machtspositie bedreigd voelt" en oppert de mogelijkheid, dat het gevonden materiaal zal worden vervalscht.
De persdienst van de nationaal-socialistische partij deelt mede, dat alle partijleiders een verklaring hebben onderteekend van Hitler over de volstrekte legaliteit van de partij en al haar leden. Deze documenten zijn naar Berlijn gezonden en zullen door kapitein Goering aan den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken worden overhandigd. (265 B.)

A. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. — De door de Volkenbondsvergaderlng benoemde commissie van negentien heeft zich beziggehouden met het Chineesch-Japansch conflict.
Dr. Yen, de Chineesche gedelegeerde, deelde mede, dat voorloopige overeenstemming tusschen China en Japan en de gedelegeerden van Amerika, Engeland, Frankrijk en Italië is verkregen en dat de volgende punten grondslagen der discussie zouden zijn:
1. De Chineesche troepen zullen blijven, waar zij zich thans bevinden.
2. De Japansche troepen zullen worden teruggetrokken tot binnen de internationale concessie en de plaats, waar zij zich op 28 Januari, dus voor het Japansche offensief, bevonden.
3. Een gemengde commissie met neutrale leiding zal toezicht houden op de naleving van deze bepalingen.
Dr. Yen zeide, dat terwijl hierover voorloopige overeenstemming was verkregen, de Japanners toch weer hadden getracht den terugtocht van hun troepen van politieke voorwaarden afhankelijk te maken. Zoo hebben de Japanners bijvoorbeeld van China verlangd, dat de aanneming van het Japansche ultimatum van 27 Januari door den burgemeester van Shanghai van kracht zoii blijven. Dit Japansche ultimatum, dat op 28 Januari door de burgemeester was aangenomen, zonder dat deze aanneming evenwel het Japansche offensief te Shanghai heeft kunnen verhinderen, behelsde de ontbinding van de anti-Japansche vereenigingen en de stopzetting van de anti-Japansche boycott te Shanghai.
Dr. Yen protesteerde er tegen, dat de terugtocht van de Japansche troepen aldus in strijd met den wil van de Volkenbondsvergadering van politieke voorwaarden afhankelijk zou worden gesteld.
Voorzitter Hymans, Paul Boncour, Motta en Benesj, bleken het volkomen met dit standpunt eens te zijn. Japan handelt in strijd met de ook door Mr. Sato op 4 Maart aangenomen resolutie der Volkenbondsvergadering, wanneer het de voorwaarde stelt, dat het genoemde ultimatum van kracht zal blijven.
Mr. Sato (Japan) gaf hierop een geruststellende verklaring. Het Japansche verlangen zou geen voorwaarde tot het terugtrekken der Japansche troepen zijn geweest, doch slechts een wensch, waarvan Japan had gehoopt, dat China hem vrijwillig zou aanvaarden. Dr. Yen toonde zich zeer voldaan, dat aldus het gevaar van politieke voorwaarden van de baan is. (Vor. ber. 265 **A.;** v. b. Volkenbond 262 B.)

B. DONAU-PLAN. — Steun aan het Donau-bekken. — De besprekingen te Genève hebben tot resultaat gehad, dat men thans heeft besloten, de kwestie van het Donau-plan langs diplomatieken weg verder te behandelen. De bedoeling is, dat voorshands de vier belanghebbende groote mogendheden, Duitschland, Frankrijk, Italië en Engeland eerst tot een accoord trachten te komen. Een financieele hulpactie, eventueel door middel van een Volkenbondsleening, wordt nu besproken en zal door de financieele Volkenbondscommissie, die te Parijs bijeen is, verder worden behandeld. (Vorig bericht blz. **265** H.)

18 MAART 1932

C. **BRITSCH-INDIE. — Boycott. —** De Britsche autoriteiten zijn van plan krachtige maatregelen te nemen tegen den boycott van Engelsche goederen. De geheele katoenhandel te Bombay wordt onder officieel toezicht gesteld, terwijl, zooals tijdens den oorlog reeds gebeurd is, een gedeelte der zaken zal worden onteigend. De Britsche autoriteiten zullen dan personen aanstellen, die deze zaken verder zullen drijven. (Vorig bericht blz. 256 **F.**)

D. NEDERLAND. — Inkrimping van rijkspersoneel. — De Minister-President heeft aan de ministers een circulaire gezonden, volgens welke binnenkort van de bezuinigingscommissie voorstellen zijn te verwachten tot inkrimping van de personeelsformaties bij het rijk; als gevolg daarvan zouden talrijke rijksambtenaren met ontslag worden bedreigd, terwijl ook, behoudens bijzondere gevallen, het verleenen van vaste aanstellingen tot nader order zal worden stopgezet. Het moderne comité ter behartiging van de algemeene belangen van overheidspersoneel (A.C.O.P.) komt 19 Maart in Amsterdam in vergadering bijeen, o.a. ter bespreking van de tegen de regeeringsplannen te voeren actie.

E. BELGIE. — Perequatie Belgische invoerrechten. — De Belgische Senaat heeft thans ook het wetsontwerp aangenomen tot perequatie van de invoerrechten op vleesch, boter, fruit, e.d.
Deze z.g. perequatie houdt in het op goudbasis brengen der invoerrechten. Aangezien de tegenwoordige Belgische franc slechts het zevende deel waard is van den vooroorlogschen, komt de maatregel er practisch op neer, dat de invoerrechten op vleesch en boter verzevenvoudigd worden.
(Vor. ber. invoerrechten 140 H.)

F. DUITSCHLAND. — Godsvrede. — Het Rijksblad publiceert de verordening van Godsvrede gedurende de Paaschdagen. Zij bevat dezelfde bepalingen en dezelfde strafbepalingen als de verordening, die gedurende de Kerstdagen van kracht was. Verscherpt is zij slechts door de bepaling, dat de propaganda binnenshuis gedurende de Paaschdagen niet is toegestaan.

G. DUITSCHLAND. — Berlijnsche Beurs. — Het officieele verkeer aan de Berlijnsche beurs zal onmiddellijk na de definitieve herkiezing van den Rijks-president Von Hindenburg, die op 10 April te verwachten is, weer hervat worden. (Vor. ber. blz. 229 D.)

H. SPANJE. — Katoenaanplant. — Het Spaansche ministerie van Landbouw heeft besloten met den aanplant van katoen in Spanje te beginnen. Het hiervoor benoodigde kapitaal zal voor de helft door den staat en voor de andere helft door een bank ter beschikking worden gesteld. De staat zal zorgen voor de machines, welke voor de bewerking van de katoen worden vereischt.

I. FRANKRIJK. — Kieswetherziening. — De Fransche Kamer heeft in een nachtzitting met 299 tegen 227 stemmen de voornaamste punten van het wetsontwerp tot wijziging van de kieswet, dat na de verwerping door den Senaat door de kiesrechtcommissie van de Kamer opnieuw was ingediend, opnieuw verworpen. (Vorig bericht **blz.** 231 **I.**)

K. NEDERLAND. — Bestuurshervorming in Ned.-Indië. — De Tweede Kamer heeft op 18 Maart het wetsontwerp betreffende de bestuurshervorming in Ned.-Indië aangenomen met 54—38 stemmen, nadat een gewijzigde motie-Joekes verworpen was met 54—38 stemmen.
Tegen stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, de communisten, de heer Floris Vos en de christelijk-historischen behalve de heeren Weitkamp, Krijger en Slotemaker de Bruïne. (463 L.)

A. DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. — Onder leiding van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland is in Frankfort a. d. Main een organisatie opgericht ter behartiging van de belangen van Nederlandsche houders van Duitsche hypotheken.
Het beheer der hypotheken vindt plaats door de Niederländische Treuhand G.m.b.H. te Frankfort a. d. Main.
Het verbod betreffende den handel in de z.g. Duitsche dollar-obligaties is, hoofdzakelijk op grond van crediet-politieke overwegingen van de Rijksregeering, ingetrokken. (Vorig bericht blz. **266** *G.)*

B. ZWITSERLAND. — Gedeeltelijke opheffing van het bankgeheim. — De Zwitsersche banken zijn in gevolge een uitspraak van de staatsrechterlijke afdeeling van de Zwitsersche Bondsrechtbank voortaan verplicht inlichtingen te verstrekken over in depot of in de safe der bank in bewaring gegeven voorwerpen of over rekening-courant opgevoerde bedragen.

C. JAPAN. — Oorlogsleening. — De Japansche regeering heeft bij het parlement een voorstel ingediend om toestemming te verleenen voor het aangaan van een nieuwe leening ten bedrage van 87½ millioen yen tot dekking van de militaire uitgaven in China.

D. OOSTENRIJK. — Disconto. — De Oostenrijksche Nationale Bank heeft besloten het disconto van 8% tot **7%** te verlagen.
De bank heeft daarentegen de kosten, die verbonden zijn aan het in disconto nemen van financieringswissels verhoogd met ⅛% tot ¾%, ten einde op deze wijze het in disconto geven en het prolongeeren van financieringswissels tegen te gaan. (Op **12** Nov. **1931** werd het disconto verlaagd van 10% tot 8%, nadat het op **22** Juli **1931** was verhoogd van **7%** % tot 10%).
(Vorig bericht blz. **101** F.)

E. ZWEDEN. — **Kreuger-concern.** — De Zweedsche regeering heeft een inspecteur benoemd om toezicht te houden op het beheer van het Kreuger-concern, gedurende het korte moratorium dat door de regeering is verleend. De nieuwe inspecteur is de heer Lyberg, de directeur van het alcoholmonopolie en voormalig minister van Financiën.
Geen betalingen mogen worden gedaan, behalve voor zoover deze volstrekt noodzakelijk zijn ter handhaving van het bedrijf.
Verder deelt de directie van het Kreuger-concern mede, dat aan de besturen van alle buitenlandsche beurzen, waar Kreuger-aandeelen of -obligaties genoteerd worden, het verzoek is gericht deze noteeringen voorloopig te staken. (Vor. ber. blz. 259 A.)

F. DUITSCHLAND. — presidentsverkiezing **1932.** — Rede van den Pruisischen minister Severing. — In een vergadering van de commissie van actie van het IJzeren Front heeft de Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken Severing een redevoering gehouden over den strijd om Pruisen.
Spreker begon met er op te wijzen, dat men geneigd zou kunnen zijn te zeggen, dat de resultaten van 13 Maart Hindenburg een dergelijken voorsprong hebben gebracht, dat de tweede verkiezing eigenlijk slechts een formeele handeling zal zijn; men moet er bij de tweede verkiezing echter voor zorgen, dat Hitler en zijn beweging een nog krachtiger schok krijgen. De nat.-socialistische beweging is de uiting van een politieke ziekte, waarvan het Duitsche volk zoo spoedig mogelijk moet worden genezen. Ook Hitler heeft moeten toegeven, dat hij, voor 't geval hij aan de macht zou komen, de noodverordeningen en ook het verdrag van Versailles niet uit den weg zou kunnen ruimen. Op **10** April moeten de laatste reserves in het veld worden gebracht, opdat de overwinning van Hindenburg overweldigend zal zijn.
(Vorig bericht blz. 265 E.)

19 MAART **1932**

G. **EUROPEESCH VIJFJARENPLAN.** — Fransche voorstellen. — Een delegatie uit de Fransche Commissie voor Europeesche samenwerking onder leiding van den vroegeren minister Borel heeft den minister van Handel, Rollin, een vijfjarenplan voor internationale openbare werken overhandigd.
Dit plan is uitgewerkt door rapporteur Delasi. In het memorandum constateert de commissie dat de uitkeeringen aan werkloozen in de Europeesche industrie thans meer dan **50** milliard franken per jaar besommen. Indien deze toestand voortduurt, is een spoedige verarming niet te keeren. Door een verbetering van den economischen toestand in de staten van Oost-Europa kan de Europeesche industrie zich een nieuw en permanent afzetgebied verwerven.
In de landbouwstaten van Europa, aldus het memorandum, staan thans ongeveer 60 millioen boeren buitengesloten, wat vóór alles het gevolg is van een gebrek aan transportmiddelen. De commissie verzocht den minister het Vijfjarenplan aan den Volkenbond, aan de Europeesche Commissie en aan de den 20sten Maart te Parijs bijeenkomende commissie voor openbare werken ter onderzoek te willen voorleggen.
Minister Rollin zegde toe het plan aan de regeering te zullen voorleggen en legde er den nadruk op, dat het plan ligt binnen het kader der Fransche pogingen en past in het program dat de regeering in Mei **1931** bij den Volkenbond heeft ingediend. (V.-D.)

H. DUITSCHLAND. — Berlijnsche persuitlatingen inzake de huiszoekingen bij de **Nazi's.** — De Berlijnsche bladen bespreken de ontdekte plannen der Nazi's en de maatregelen der Pruisische regeering.
De „Germania" schrijft, dat het gevonden materiaal als absoluut authentiek beschouwd moet worden.
De „Voss. Ztg." meent, dat de toebereidselen tot een burgeroorlog op papier volkomen gereed waren.
De „Vorwärts" verklaart, dat het gevonden materiaal zoo overtuigend is, dat de sterkste verzekeringen van legaliteit daardoor te niet worden gedaan.
Het „Berl. Tag" vraagt of Hitler machinegeweren, karabijnen en andere wapens benoodigdheden acht voor een legale verkiezingscampagne.
De „Duitsche Allg. Ztg." acht het teekenend, dat een dergelijke omvangrijke politieactie nooit tegen de communisten is ondernomen.
De „Tag" spreekt van een algemeen offensief tegen de Nazi's. Het recht om in te grijpen heeft elke minister, die daarvoor de verantwoordelijkheid draagt. Echter moet een werkelijk staatsman den schijn vermijden alsof die actie niet zoozeer de gemeenschap betreft, maar een bepaald gedeelte daarvan, dat zich in politieke verlegenheid bevindt. (Vor. ber. 265 Z)

I. STRATOSFEER. — Hoogte van **8500** M. bereikt. — De te Bitterfeld gestarte substratosfeer-ballon „Ernst Brandenburg" is in Feldberg in Tsjecho-Slowakije, dicht bij de Neder-Oostenrijksche grens, vlot geland. De ballon heeft een hoogte van **8500** M. bereikt en is tot de verwachte wetenschappelijke resultaten gekomen. (Vorig bericht **145** E.)

K. FRANKRIJK. — Tooneelcrisis. — Volgens een V. D.-bericht verscherpt zich de theatercrisis in Frankrijk, die vooral aan het licht is getreden door de moeilijkheden bij de Groote Opera te Parijs, steeds meer. De crisis wordt niet alleen gevoeld door de gesubsidieerde theaters, doch door alle tooneelgezelschappen, variété's en bioscopen, die onder de hooge belastingen en onkosten lijden. De Vereeniging van Fransche Theaterdirecteuren heeft zich dezer dagen bezig gehouden met het denkbeeld om, als teeken van protest, alle theaters te sluiten. De voorzitter der Vereeniging verklaarde dat een dergelijke maatregel ernstig overwogen wordt.

A. **AUSTRALIE.** — 's Werelds grootste spanbrug te Sydney. — De grootste spanbrug ter wereld n.l. die over de haven van Sydney is ingewijd en een reeks stoombooten, ook een Hollandsch schip, is onder den middenboog doorgevaren.
De spanning der brug is 500 meter en de hoeveelheid staal, die zich aldus in de lucht verheft, is ruim **37.500** ton. De grootste stoomschepen, die zich in deze wateren bevinden, tot 20.000 ton, kunnen ongehinderd onder de brug door en zelfs bij hoog water blijft er nog een flinke tusschenruimte.
Het brugdek is 50 meter breed en biedt plaats voor vier spoorlijnen, een 17 meter breeden rijweg en twee voetpaden. De brug heeft negen millioen pond gekost.

B. VOLKENBOND. — Scheikundige oorlog. — Het Bureau International de la Paix heeft aan de voornaamste dagbladen het volgende communiqué gezonden:
De luchtoorlog, de scheikundige oorlog, is de verschrikkelijkste van alle plagen, die ooit het menschdom hebben bedreigd. Noch epidemieën, noch verwoestingen door natuurrampen veroorzaakt, zelfs niet de oorlog zooals die gevoerd werd, voordat het menschelijk vernuft zijn hoogtepunt van boosaardigheid had bereikt, waren in staat zooveel smarten te veroorzaken, zooveel familiegeluk te verwoesten, zooveel levens te vernietigen.
Al moge het ook een waanbeeld zijn de oorlog te willen humaniseeren, toch hebben de hoofden der delegaties, die aan den Volkenbond de wenschen van hun volk hebben overgebracht, eenstemmig het gebruik van gas en vergif veroordeeld. De Kerk begint zich te roeren en degenen die op haar rekenen vragen zich met spanning af waarom zij wacht met het gebaar, dat zij verwachten en dat zou kunnen beslissen over het lot van de wereld.
Het ,,Bureau International de la Paix", bewust van zijn plicht in de tegenwoordige smartelijke omstandigheden, doet een beroep op de openbare meening. Het vraagt dringend aan ieder burger en iedere burgeres den wil te doen blijken om invloed uit te oefenen tot het verkrijgen van een oplossing. Het is noodig, dat door een overweldigende beweging van de openbare meening de Ontwapeningsconferentie er toe wordt geleid de scheikundige oorlog onmogelijk te maken en te verklaren, dat het gebruik van verwoestende gassen en vergiften en zelfs de fabricage, de handel en het transport ervan een misdaad tegen de menschheid zijn. Het is noodig, dat iedere natie zich op haar eerewoord verbindt ieder te vervolgen als gewoon misdadiger, die deze hooge plicht zou schenden.
(w.g.) In naam van het Bureau International de la Paix.
Secretaris-generaal: H. Golay,
Voorzitter: H. La Fontaine.

C. GEESTELIJK LEVEN. — Mgr. Dr. G. Lemmens tot bisschop gewijd. — Te Roermond is mgr. dr. G. Lemmens, benoemd coadjutor van mgr. Schrijnen met recht van opvolging in het diocees, tot bisschop gewijd. (Vorig bericht blz. 257 D.)

D. AMSTERDAM. — Heffing van bruggegeld en verhooging Personeele Belasting. — De tijdens de jongste begrootingsdebatten voorgestelde nieuwe gemeentelijke lasten n.l. het te heffen bruggegeld en de verhooging, met ongeveer een vijfde, van de opcenten op de Personeele Belasting, zijn door de Kroon goedgekeurd.
Ten Stadhuize is bericht van deze goedkeuring gekomen. Deze nieuwe, financieele maatregelen zijn tot **1** Januari **1932** van terugwerkende kracht.

E. JAPAN. — Moeilijkheden in het kabinet. — Men verwacht algemeen den val van het kabinet-Inoekai bij het einde der huidige parlementaire zittingsperiode tegen het einde der volgende week. Groote beteekenis wordt gehecht aan de besprekingen van den ouden staatsman Saionji met verscheidene op den voorgrond tredende personen, aangezien men meent, dat deze besprekingen voorbereidingen zijn voor de vorming van een nationale regeering.
Men acht het kabinet-Inoekai niet in staat de juiste maatregelen te nemen in verband met de thans heerschende economische en politieke moeilijkheden. De economische crisis is belangrijk verscherpt door het toestaan van groote bedragen voor de militaire operaties in China. (Vorig bericht blz. 260 K.)

F. UTRECHT. — De **26ste Nederlandsche** Jaarbeurs. — De honderden standhouders van de 26ste Nederlandsche Jaarbeurs zijn van zoo uiteenloopenden aard, dat een opsomming te veel van onze ruimte in beslag zou nemen. Men vindt er echter interessante nieuwigheden, als betonnen heipalen en lichtmasten van gekleurde cementspecie, rioleeringsmateriaal, dat ook voor zolder- en wandbekleeding is aan te wenden, machinale deuren, verder een deur, die met kozijn geleverd wordt en die door een eenvoudige schroefbeweging z66 afgesteld kan worden, dat zij aan den slotkant steeds zuiver aansluit, zonder dat aan den scharnierkant eenige naad ontstaat. Voorts afdoende voorziening, die gevonden is tegen ,,tochtende" ramen en deuren. Op de eerste étage van het gebouw bevindt zich een mechanische kanarie, die haar hoogste lied zingt.
Tot nu toe is deze 26ste Jaarbeurs een succes, grooter dan wie dan ook had kunnen denken. Het is een verdiend succes, want de exposanten hebben allen hun beste beentje voorgezet. (Vor. ber. blz. 260 **I.**)

G. **LITAUEN.** — Nota's inzake **Memel.** — De vertegenwoordigers van Groot-Britannië, Frankrijk en Italië hebben den Litauschen minister nota's overhandigd inzake het standpunt hunner regeeringen ten aanzien van dé instelling van het directorium-Simaitis. Voorts wordt in deze nota's behandeld de afzetting van Böttcher.
De Litausche minister van Buitenlandsche Zaken betoogde, dat het directorium-Simaitis eerst na langdurige onderhandeling is gevormd en tevens, dat de zaak Böttcher, zooals men te Genève was overeengekomen, niet met de instelling van het directorium in verband zou worden gebracht. (Vor. ber. 233 I.)

H. NEDERLAND. — Conflict in de Liiburgsche klei-industrie. — Op de tweede conferentie, welke te Venlo werd gehouden tusschen de leden van de Limburgsche R. K. Werkgeversvereeniging in de kleiindustrie en de leden van de R. K. Steenfabrieksarbeidersorganisatie ,,St. Stephanus", is men niet tot een overeenstemming kunnen komen voor een nieuw af te sluiten collectief arbeidscontract. De werknemers verklaarden bij het einde van de conferentie, geen verantwoordelijkheid op zich te kunnen nemen voor de aanvaarding der voorstellen, die door de werkgevers in tweede instantie werden gedaan.

I. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japansche vloot verlaat Shanghai. — De zich te Shanghai bevindende **23** oorlogsschepen hebben bevel gekregen naar Japan terug te keeren. (Vor. ber. blz. 266 **A.**)

K. ZWEDEN. — Ivar Kreugers dood. — Wij ontleenen aan Stockholm-Tidningeri van den 16en Maart het bericht, dat de besprekingen, welke tusschen Tardieu en den Zweedschen gezant te Parijs, Graaf Ehrensvards, hebben plaats gehad, niets uitstaande hadden met de alom verspreide geruchten, dat Zweden een Fransche geldleening zoekt. Ook hielden deze besprekingen geenerlei betrekking met den dood van Ivar Kreuger, want geruimen tijd voor Kreugers dood was reeds de datum van het onderhoud bepaald.

Over het algemeen zijn de berichten over Kreugers dood in de Zweedsche pers op die wijze gesteld, dat men daaruit de conclusie moet trekken, dat Kreuger een groote en stille weldoener voor zijn arme landgenooten is geweest. (Stockholm-Tidningen)
(Vorig bericht blz. **257 A.**)

A. **POLEN.** — Invoer van huiden en ingewanden. — Het Poolsche consulaat te Amsterdam bericht ons, dat volgens een besluit van den Poolschen minister van Landbouw, voortaan de gezondheidscertificaten, die vereischt worden voor de voor Polen bestemde zendingen huiden en ingewanden, ook zullen moeten bevatten de woonplaats van den importeur in Polen.

B. **NEDERLAND.** — Verdeeldheid bij den boterafzet. — Verschenen is het jaarverslag 1931 van de Brabantsche Coöperatieve Zuivelexportvereeniging, waarbij de Coöperatieve Erabantsche Botermijn te Roosendaal is aangesloten.
Het aantal leden bedroeg 25 fabrieken.
Wij ontleenen aan dit jaarverslag de volgende verklaring:
„Omdat Nederland boter moet exporteeren en er in het buitenland geen behoorlijke prijzen te maken zijn, gaat de export-boter loodzwaar drukken op de binnenlandsche markt. Pogingen worden in het werk gesteld, om ten minste in eigen land nog een behoorlijken prijs te kunnen handhaven, welke pogingen vermoedelijk wel zullen mislukken door de hopelooze verdeeldheid bij de producenten inzake den boterafzet."
(Vorig bericht blz. **255** B.)

C. NEDERLAND. — Rubberrestrictie afgewezen. — Het ministerie van Koloniën heeft de volgende mededeeling verstrekt:
De Britsche en Nederlandsche Regeeringen hebben, in samenwerking met vertegenwoordigers van rubberproducenten in Britsche en Nederlandsche overzeesche gebiedsdeelen, onderhandelingen gevoerd, ten einde na te gaan of een uitvoerbaar plan tot verbetering van de rubbersituatie zou kunnen worden ontworpen. In den loop van deze onderhandelingen hebben de Britsche en Nederlandsche Regeeringen de gouvernementen van Ceylon, Malakka en Nederlandsch-Indië geraadpleegd.
Na een zorgvuldige beschouwing van den toestand zagen de beide regeeringen zich genoopt te concludeeren, dat het onder de huidige omstandigheden niet mogelijk is een internationaal plan te ontwerpen en uit te voeren, waardoor een doeltreffende regeling van de productie of de export van rubber zou worden gewaarborgd.

D. DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing **1932.** — Hugenberg verklaarde uit naam van de Duitschnationale partij, dat zijn partij aan de tweede stemming voor het rijkspresidentschap niet actief zal deelnemen. (Vorig bericht blz. **267** F.)

d. NEDERLAND. — Manifest van het „Centrum" der S. D. A, P. — In een op **13** Maart gehouden bijeenkomst van 86 partijgenooten, die zich tot het „centrum" der S.D.A.P. rekenen, is besloten een manifest aan de s.d. pers aan te bieden. Bedoeld manifest stelt o. a. op den voorgrond: .,samengaan van de verschillende stroomingen in de S.D.A.P. is, bij eenigen goeden wil wederzijds. mogelijk en die mogelijkheid zal in de volgende" jaren,-ondanks alles wat daartegen schijnt te spreken, steeds toenemen.
De felle wijze, waarop de geschillen thans tot uiting komen, wordt volgens de door het partijbestuur aanvaarde nieening, voor een groot deel veroorzaakt door de hevigheid der huidige depressie.
Wil het zoo zeer getvenschte samengaan van de verschillende richtingen worden verwezenlijkt, dan is daartoe noodig, dat de linkergroep alles, wat haar het karakter geeft van een ,,partij in de partij" onvoorwaardelijk nalaat.
Wij weten, dat scheuring twijfel en ontmoediging zou brengen bij talrijke makkers in de partij, zoowel als in de vakbeweging, ontmoediging en twijfel bij breede lagen van ons roode kiezerscorps, bij vele trouwe werkers in Sportbond, Instituut en VARA.
Laat daarom deze crisis, waarvan sommigen meenen, dat zij het einde van het kapitalisme beteekent, niet het einde zijn van de organisatorische eenheid der Nederlandsche sociaal-democratie."

F. NEDERLAND. — Contingenteering van **vleesch.** — Verschillende Tweede Kamerleden hebben bedenkingen geuit tegen de wijze van behandeling van de contingenteering van rundvleesch. Men heeft den indruk, dat alleen degenen, wier belangen bij de contingenteering zijn gebaat, zijn gehoord. Anderen weer achten de contingenteering niet alleen gewenscht, maar zij zijn van oordeel dat een nog strengere toepassing van de contingenteering noodzakelijk is.
Verder wordt van meer zijden de wenschelijkheid betoogd, dat de regeering nauwkeurige mededeeiing verstrekt, omtrent de vraag of in Denemarken inderdaad represaille-maatregelen te onzen opzichte genomen of te verwachten zijn, en zoo ja, welke.
Men wees er ten laatste op, dat de contingenteering de vleeschprijzen niet heeft doen stijgen.
(Vor. ber. **Vleeschinvoer** 237 H.)
(Vor. ber. Contingenteering **260 A.**)

G. IERLAND. — Verbod van republikeinsche organisaties vervallen. — De wet op de openbare veiligheid is door de Iersche regeering opgeschort. Het verbod van het republikeinsche Iersche leger, en van andere republikeinsche organisaties is hiermede vervallen. De speciale militaire rechtbank houdt op te functionneeren. De bijzondere volmachten, welke aan de politie waren verleend, zijn ingetrokken. (V. b. **265 F.**)

20 MAART **1932**

H. **CHINA.** — Verbooging suikerinroerrechten. — China zal met ingang van **1** April de invoerrechten op suiker mat 100% verhoogen.

I. **FRANKRIJK.** — Canal des **Deux-Mers** (Twee-Zeeënkanaal). — In het plan van nationale werken, dat de Fransche regeering ter bestrijding der werkloosheid zal laten uitvoeren, is opgenomen de aanleg van het Canal des Deux-Mers, het Twee-Zeeënkanaal. Dit zal den Atlantischen oceaan verbinden met de Middellandsche Zee en Zuid-Frankrijk doorsnijden.
Het kanaal zal ongeveer vijftig kilometer boven Bordeaux de Gironde verlaten en tot in de buurt van Toulouse ten zuiden van de Garonne loopen en daar deze rivier en het sinds 1861 bestaande Canal du Midi kruisen. Vandaar voert het kanaal naar Narbonne en via de strandmeren naar de Middellandsche Zee.
Het kanaal moet 13 spoorwegen en 50 groote straatwegen kruisen. Daarbij komt nog een dubbele kanaalbrug bij Toulouse van 350 meter lengte en een waterspiegelbreedte van ieder 50 meter. Men zal een hoeveelheid grond van ongeveer een milliard kubieke meter moeten verzetten.
De kosten van den aanleg komen wel met deze gegevens overeen. Men schat deze bij een aanlegtijd van vijf tot zes jaar op twaalf milliard franc. Bij een snelheid van 15 knoopen en het noodige oponthoud bij de sluizen zal een schip **24** uur noodig hebben om door het kanaal te kamen.
Het kanaal zal een bijzondere beteekenis hebben voor de Fransche oorlogsvloot. Frankrijk moet er thans twee vloten op na houden, een Atlantische met **de** basis Brest, en een Middellandschezee-vloot met Toulon als haven. Zonder toestemming van Engeland kunnen deze beide zich niet vereenigen, daar de verbindingsweg door de straat van Gibraltar voert, die de Engelschen beheerschen. Door het nieuwe kanaal komt Frankrijk in denzelfden gunstigen toestand als Amerika met zijn Panama-kanaal.

A. POLEN. — Reorganisatie der regeering. — De reeds aangekondigde reorganisatie van de regeering Prystor heeft plaats gevonden. Afgetreden zijn de minister van landbouw Janta Polczynski, de minister voor agrarische hervormingen, Prof. Kozlowski en de minister voor openbare werken, generaal Norwid Neugebauer.
Tot minister van landbouw en agrarische hervormingen werd benoemd de directeur van de agrarische staatsbank in Warschau, Ludkiewicz. Den minister voor spoorwegen werd tevens de vertegenwoordiging opgedragen van het ministerie voor openbare werken.
Tot plaatsvervangend minister president werd benoemd de vice-minister van financiën, prof. Zawadzki, die tevens de leiding kreeg van de economische politiek der regeering.

B. ITALIE. — Disconto. — Het Italiaansche Bankdisconto is met ingang van 21 Maart van 7 tot 6% verlaagd.

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Vier punten van overeenstemming ter goedkeuring verzonden. — De bij de Japansch-Chineesche bemiddelingsonderhandelingen op het Britsche consulaat te Shanghai getroffen overeenkomst is ter goedkeuring verzonden naar de Japansche en de Chineesche regeering. De regeling loopt over de volgende vier punten:
1. De vijandelijkheden worden definitief gestaakt.
2. De Japansche troepen worden binnen de internationale concessie en de daaraan grenzende straten teruggetrokken.
3. De Chineezen blijven binnen hun huidige stellingen en verplichten zich geen uitvallen te doen of tot nieuwe aanvallen over te gaan.
4. Het beheer van de neutrale zone wordt door de Chineesche autoriteiten overgenomen. (V. b. 268 I.)

D. NEDERLANDSCH-INDIE. — Nieuwe Inkomstenbelasting. — De ontwerp-ordonnantie betreffende de nieuwe Inkomstenbelasting, welke op **1** Januari 1933 zal worden ingevoerd, is op 5 Maart '32 in den Volksraad zonder hoofdelijke stemming aangenomen, nadat het College met 45 tegen **7** stemmen zijn goedkeuring had gehecht aan een motie van den heer Monod de Froideville, strekkende tot uitbreiding van den kinderaftrek over de inkomens van f 8.300 tot f 12.000. (Vor. ber. Belastingen 151 F.)

E. NEDERLANDSCH-INDIE. — Telefoonverkeer met Holland. - **Nieuwe bepalingen.** — Vao 15 Maart '32 af zijn enkele bepalingen betreffende het telefoonverkeer met Nederland als volgt gewijzigd:
De mogelijkheid tot het aanvragen van gewone gesprekken voor een bepaalde werkperiode blijft opengesteld tot het einde dier periode. (Deze bepaling wordt eveneens toepasselijk verklaard voor het binnenlandsch radio-telefonisch verkeer). Tot nu toe was zulks slechts mogelijk tot aanvang der periode, waarna dringend tarief verschuldigd was.
Voorts kan op verzoek van den aanvrager een gesprek kosteloos worden overgezet op een anderen spreekdag, mits vallende binnen een termijn van 14 dagen na den oorspronkelijken spreekdag.
De voorbereidingskosten voor ijlgesprekken zijn gelijk gesteld aan die voor gewone en dringende gesprekken n.l. op f 2.50 inplaats van f 22.50.
Het extra-recht van f 2.50 verschuldigd voor de directe doorgifte van gespreksaanvragen is afgeschaft. Elke aanvrage wordt derhalve dadelijk doorgegeven aan den opgeroepene, zonder dat daaraan extra kosten zijn verbonden.

F. NEDERLANDSCH-INDIE. — Invoer van Japansche en Chineesche goederen. — Belangrijke voorraden Japansche goederen voor Nederlandsch-Indië bestemd, liggen in Shanghai opgestapeld.
In Indië zelf zijn het bijna uitsluitend nog de Japansche firma's, die handelsartikelen uit Japan importeeren.
De Europeesche firma's hebben dezen import van Japansche koopwaren bijna geheel moeten staken, omdat de artikelen niet te plaatsen zijn bij de Chineesche tusschenhandelaren.
Verschillende importfirma's in Indië zitten thans nog met groote partijen Japsnsche manufacturen en andere artikelen, die in het begin van het vorige jaar werden ingevoerd.
De vijandelijkheden tusschen China en Japan hebben mede tot gevolg gehad, dat de import in Indië van goederen uit China belangrijk verminderd is.
Het is te begrijpen, dat deze omstandigheden van invloed zijn op de invoerperceptie, als barometer van den importhandel.

G. VOETBAL. — België—Nederland. — Voor de eerste maal sedert 1925 moesten de Roode Duivels tegen Nederland, op eigen veld de vlag strijken. De Oranje-spelers hebben schitterend revanche genomen en wonnen met 4—1. Van Male (Beyenoord), die Van der Meulen als doelverdediger verving, was een ware ontdekking. Lagendaal speelde subliem en nam alle vier de doelpunten voor zijn rekening. Het spel der Hollanders was buitengewoon mooi, de overwinning welverdiend. (Vorig bericht blz. 253 D.)

H. GENEESKUNDE. — Verband tusschen de geneeskunde van mensch en dier. — Voor de diergeneeskundige faculteit van het U. S. C. sprak dr. J. H. Beyers over het verband tusschen de geneeskunde van mensch en dier.
Aristoteles, aldus spr., achtte het reeds noodzakelijk verband te leggen tusschen de ziekten van mensch en dier. Pas in de 18e eeuw kwam dit tot uiting, toen men in Frankrijk de veeartsenijkundige studie verplicht wilde stellen voor toekomstige artsen. Zoover is 't natuurlijk nooit gekomen.
Vooral Virchow en Pasteur hebben getoond, wat er door samenwerking tot stand gebracht kon worden. In ons land wierp vooral prof. de Jong zich op als pionier voor genoemd verband. Spr. wees op de noodzakelijkheid voor contact tusschen dierenarts en medicus inzake het tuberculose-vraagstuk.
In 1901 verdedigde Koch de meening, dat dier-t.b.c. ongevaarlijk was voor den mensch. Doch.. .. op 't oogenblik lijden **3** pct. van de menschen, werkzaam op het Berlijnsche abattoir, aan runder-t.b.c.
Wijzend op het gevaar van besmetting voor veehouders door pokken enz., stond spr. eenigen tijd stil bij echinococcose, welke ziekte vooral in Friesland frequent werd geconstateerd.
Door samenwerking wist men in 5 jaar tijds het aantal gevallen te reduceeren van 14 pct. op 5 pct. De recente besmetting met trichinella te Utrecht doet ons zien, dat het onderzoek niet geheel verwaarloosd mag worden. De door een virus veroorzaakte z.g. papegaaienziekte eischt samenwerking tusschen dierenarts en medicus.
Door de meer en meer toenemende gewoonte der boeren, inspuitingen van virulente cultures te laten verrichten door leeken, is het gevaar van besmetting niet denkbeeldig. De arts moet zich dus op de hoogte stellen van het ziektebeeld, dat het virus bij den mecsch kan veroorzaken.
Ook in verband met asthma, rheuma en bloedziekten is samenwerking gewenscht, omdat de dierenarts meer secties kan verrichten.
Spr. wijst tenslotte op het nut reeds gedurende den studietijd contact te zoeken met collega's van andere faculteiten. (N.R.C.)

21 MAART 1932

I. NEDERLANDSCH-INDIE. — Ruhberrestrictie. — Het bericht omtrent de beslissing van de Nederlandsche en Engelsche regeeringen terzake van het rub-

bervraagstuk is in Ned.-Indië met een zeker gevoel van opluchting ontvangen.
Het besluit is in overeenstemming met de meening van de meerderheid van hen, die de Ned.-Indische regeering in deze zaak van het advies hebben gediend. Groot belang wordt gehecht aan het feit, dat zoowel Engeland als Nederland, onafhankelijk van elkaar, het eens zijn. dat niet tot interventie moet worden overgegaan. Dit beteekent dat hierin geen onaangename gevoelens bestaan.
Het besluit beteekent het doodvonnis voor de kleine en niet-oeconomisch uitgeruste plantages, kortom de ,,survival of the fittest". De gevallen beslissing zal prartisrh geen uitwerking hebben op de inheemsche rubberplanters, omdat deze reeds automatisch restrictie toepasten tot het uiterste. Zij, die nog niet van den rubbertap afzagen, zullen daarmede voortgaan. daar zij geen andere bronnen van inkomsten hebben. (Vorig bericht blz. **269 C).**

A. STAAT,. — Nieuw soort. — De Daily Express geeft hoog op van een nieuwe staalsoort, die te Sheffield wordt gemaakt en die reeds moet zijn toegepast bij de vliegtuigen die deel hebben genomen aan den laatsten wedstriid om den Schneider-beker. De merkwaardigheid van het nieuwe staal moet ziin. dat het zelfs bii zeer groote hitte ziin gewonen vorm bewaart, d w z. dat men met motoren en andere machines van dit metaal belangrijk hoogere snelheden kan krijgen dan tot dusver. doordat men niet behoeft te vreezen voor warmloopen. Ook moeten stalen constructies van dit metaal een langeren levensduur hebben dan bouwsels van het tot dusver gebruikeliike metaal, daar het niet aan inkrimping of uitzetting door temperatuursinvloeden onderhevig is. Het blad noemt dit staal de grootste uitvindinq in deze industrie sinds die van het roestvrije staal.

B. **NEDERLAND. — Wijnimport.** — Blijkens de door de vereeniging van Nederlandsche wijnimporteurs uitgegeven statistiek is de wijninvoer op fust in Nederland zeer aanmerkelijk teruggeloopen:

1929	13 290 000 liter
1930	12 662 000 liter
1931	10 738.000 liter

Het aandeel van Spanie in 1931 was 34 pct., van Frankrijk 21 pct., van Griekenland 20 pct., van Portugal 8 pct.. van Italië en van Fiume 7 pct., van Duitschland 3 pct.
De met 1 April 1932 in werking tredende verhoogde wijnaccijns (van f 24 op f 36 per H.L.) zal volgens bovengemelde vereeniging een funesten invloed hebben op den import van wijn.
(Vorig bericht In- en Uitvoer 260 C).

C. **LITAUEN.** — Memel. — Het Litausche kabinet dat zijn houding heeft bepaald tegenover de stappen der staten-onderteekenaars van het Memelverdrag, besloot, naar verluidt, de aangelegenheid te doen verwijzen naar het Haagsche Hof. (V. b. blz. **268 G).**

D. IERLAND. — **Spanning** tusschen Engeland en Ierland. — Naar aanleiding van de verklaring van den Engelschen kanselier van de schatkist Neville Chamberlain, dat de voorstellen om in Ierland den eed van trouw aan den Engelschen koning- en de betaling der schadevergoedingsbedragen aan Engeland af te schaffen. de Engelsche regeering met groote bezorgdheid vervullen. heeft de Iersche Minister-President De Valera zich aldus uitgelaten: ,,Op het oogenblik wil ik slechts zeggen, dat de fout niet bij het Iersche volk zou liggen. wanneer de meeningsverschillen en de spanning tusschen Engeland en Ierland herleven. (V. D.) (Vorig bericht blz. **269** G).

E. NEDERLAND, — De Koningin bezoekt Broek op **Langendijk.** — De Koningin heeft een onverwacht bezoek gebracht aan de groentenveiling te Broek op Langendijk. H.M. werd ontvangen door den burgemeester, den heer P. Slot, en onderhield zich met de heeren S. de Boer Kzn., veilingleider; C. Wagenaar Kzn., voorzitter der vereeniging Koophandel; W. Muller, tuinbouwer te Zuidscharwoude en Jan Hoogland, voorzitter van de afdeeling alhier van Schuttevaar. De veiling was in vollen gang. Na afloop bezichtigde H. M. de verschillende gebouwen, onderhield zich nog eenigen tijd met het bestuur der tuinbouworganisaties en liet zich omtrent den toestand in den tuinbouw voorlichten. (Y. b. **Tuinbouw 251 I).**

F. NEDERLAND. — Wat zijn **„deviezen"?** — Het Alg. Handelsblad heeft zich tot Mr. Trip, President van de Nederlandsche Bank, gericht, met de vraag wat deze autoriteit onder ,,deviezen" verstaat. Het antwoord van Mr. Trip laten we hier volgen:
„Uw vraag naar de beteekenis van het woord ,,deviezen" is niet zoo gemakkelijk te beantwoorden, omdat een gelijkvormig spraakgebruik in deze niet bestaat. Gewoonlijk verstaat men er echter onder: alle in het buitenland in buitenlandsch geld betaalbare bankbiljetten, wissels, promessen, chèques en onmiddellijk opeischbare vorderingen. In dezen zin gebruikt bijvoorbeeld de Duitsche Bankwet van 1924 het woord „Devisen". In de „Satzungen" van de Oostenrijksche Nationale Bank komt het woord „Devisen" echter in een engere beteekenis voor; daarin verstaat men er alleen in het buitenland in buitenlandsch geld betaalbare wissels onder, terwijl men voor buitenlandsche bankbiljetten het woord „Valuten" bezigt. De beteekenis welke de Duitsche Bankwet aan het woord „Devisen" toekent, lijkt mij echter tegenwoordig wel de meest gebruikelijke te zijn.
Eén enkel zuiver Nederlandsch woord voor „Devisen" heb ik tot dusver niet kunnen bedenken. Ik moge er echter op wijzen, dat men tegenwoordig zoowel in Engeland als in Frankrijk geregeld het Duitsche woord (waarvan de Franschen dan „devises" maken) gebezigd vindt, En ik geloof dat het woord ,,deviezen", hoewel het van oorsprong ontegenzeggelijk Duitsch is, ook in Nederland wel langzamerhand burgerrecht heeft verkregen". (Alg. Handelsblad)

G. **AMSTERDAMSCHE** BANK. — Verslag over 1931. — In het verslag over 1931 worden in het kort de moeilijkheden op financieel gebied in Europa geschetst. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De rentestand in Nederland was in het afgeloopen jaar ongekend laag. Groote bedragen lagen bij ons braak. Om een deel hiervan vruchtdragend te doen zijn, wendden wij ons tot het buitenland. Engeland scheen tot belegging aangewezen, het Pond Sterling een veilig devies. Ook kochten wij kort loopende fondsen, in Pond Sterling luidend, of in valuta aan het Pond vastgeknoopt. Bij den val van het Pond Sterling hadden wij slechts een deel van dat bezit verzilverd, zoodat ons een aanzienlijk verlies op wissels en effecten trof. Bovendien had het fondsenbedrijf door het niet slagen van eenige emissies en de scherpe daling van de effectenkoersen te lijden.
Van onze Duitsche en Oostenrijksche vorderingen is rond f 3.500.000 gedekt door in Nederland liggend fondsenonderpand. Hiervan valt een klein deel onder de Duitsche Stillhalte-overeenkomst. Het grootste deel van den post heeft zijn oorsprong in handelscredieten.
De resultaten van het afgeloopen jaar wettigen niet dividend-uitkeering (over 1930 8% dividend). Wij hebben besloten niet voor te stellen, te dien einde reserves aan te spreken. De naaste toekomst is onzeker. De gevaren van een verdere ontwrichting van Centraal-Europa zijn niet denkbeeldig, haar gevolgen onoverzienbaar.

H. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Vredesonderhandelingen. — Naar verluidt zal op **30** Maart een nieuwe conferentie tusschen de vertegenwoordigers van China en Japan worden gehouden.
De Chineesche militaire autoriteiten weigeren echter

deel te nemen aan onderhandelingen, van welken aard ook, alvorens de Japanners het gebied van Shanghai volkomen hebben ontruimd. (Vorig ber. blz. 270 C).

A. AMSTERDAM. — Kon. Vereen. Het Nederlandsch Tooneel. — De directie en commissarissen van de Kon. Vereen. Het Nederlandsch Tooneel hebben, uit hoofde van financieele geschillen met de N.V Hollandsche Schouwburg Mij., besloten het bedrijf stop te zetten. (Vorig ber. 155 G).

B. NEDERLAND. — Contingenteering van porselein, aardewerk en tegels. — Bij K.B. van 18 Maart zijn op grond van de Crisis-invoerwet porselein, aardewerk en tegels voor den tijd van drie maanden aan contingenteering onderworpen, ingaande per 1 Maart 1932 en eindigende 31 Mei 1932.
Deze beperkingen bedragen voor:
Porselein (wit. gekleurd. gedecoreerd, bedrukt of beschilderd) 90 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend;
fijn aardewerk (wit, gekleurd. gedecoreerd, bedrukt of beschilderd). met uitzondering van sanitair aardewerk. 75 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd. naar de waarde berekend;
sanitair aardewerk. 85 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar het gewicht berekend;
muur- en wandtegels (verglaasd of met gekristalliseerde glazuren). 60 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928. 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend.
Alleen bij het handelsregister ingeschreven importeurs kunnen invoervergunningen krijgen tot overeenkomstige percentages van het door hen ingevoerde in de jaren 1928. 1929 en 1930.
De Minister kan echter in bepaalde omstandigheden bijzondere vergunningen afgeven.
(Vorig bericht **Contingenteering** 269 F).
(Vorig bericht **Aardewerkindustrie** 258 C).

C. **NEDERLAND.** — Textielconflict. — De burgemeester van Enschede de heer Edo Bergsma. onder wiens leiding eenige biieenkomsten ziin gehouden van partiien hetrokken bij het textielconflict. heeft aan de belanghebbende organisatie3 bericht, dat hij peen verdere stappen zal ondernemen, zulks naar aanleiding van de jongste besprekingen met de Eendracht, Sint Lambertiis en Unitas, waarbij geconstateerd kon worden. dat tiisschen genoemde organisaties geen overeenstemming bestaat. (V. b. 253 G).

D. **NEDERLAND.** — **Crisisvergadering** van **de Holl. Mij.** van **Landbouw.** — De Hollandsche Maatschappij van Landbouw heeft in de graanbeurs te Alkmaar een crisisvergadering georganiseerd, waar dr. Lovinck en Tr. Huismans het woord hebben gevoerd. Na een langdurig debat werd de volgende met algemeene stemmen aangenomen motie, aan de regeering gezonden:
,,De Holl. Mij. van Landbouw, in crisisvergadering van 1800 boeren bijeen. dringt met den meesten klem bij de regeering en volksvertegenwoordiging aan op spoedige indiening en snelle behandeling van het voorstel tot steun aan den melkprijs;
verzoekt dringend met spoed invoering van maatregelen. waardoor pachter en hypotheekboer van door de crisis ondragelijke verplichtingen worden verlost en hun bedrijf kunnen uitoefenen;
schaart zich achter de verdere wenschen door het Kon. Ned. Landbouwcomité en andere organisaties naar voren gebracht. (V. b. Landbouw 265 C).

E. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Oorlogsschade te Shanghai. — In aansluiting aan ons bericht van den 17 Maart geeft het V.D.-persbureau nadere bijzonderheden omtrent de oorlogsschade te Shanghai; De Chineesche autoriteiten schatten de door de Japanners aangerichte schade te Shanghai op anderhalf milliard zilver-dollars. Het aantal gedoode Chineesche burgers wordt op 8000 geschat en 70 pct. der Chineesche bezittingen in de bezette zone is verwoest. De waarde der vernietigde gebouwen wordt op 240 millioen zilver-dollars geschat en die der verwoeste fabrieken op 68 millioen zilver-dollars. Voorts zijn 350 000 menschen werkloos geworden. Het onderwijs is stopgezet; 3000 onderwijzers zijn zonder emplooi. 12 inrichtingen voor hooger, 17 voor middelbaar en 49 voor lager onderwijs zijn verwoest, hetgeen in totaal een schade beteekent van ongeveer 14 millioen zilver-dollars. De verliezen der spoorwegen worden op 17 millioen zilver-dollars geschat. De waarde der vernielde bruggen en wegen bedraagt 1.4 millioen zilver-dollars, terwijl de aan de havenwerken aangerichte schade 10 millioen zilverdollars beloopt. Voorts schatten de Chineesche banken hun verlies op 85 pct. van het normale zakenverkeer. 80 pct. van de katoenspinners zijn zonder werk. (271 H.)

22 MAART 1932

F. DONAU-PLAN. — Internationale Kamer van Koophandel. — Op initiatief van de Internationale Kamer van Koophandel zijn de voorzitters van de nationale vereenigingen in Duitschland. Oostenrijk, Frankriik, Engeland. Hongarije, Italië, Polen. Roemenië. Tsjecho-Slowakije, Joego-Slavië en Bulgarije uitgenoodigd ter bespreking van den toestand der Donaulanden. Tevens zullen de middelen worden gepreciseerd waardoor betere economische toenadering kan worden verkregen. De vergadering zal van 16 tot 23 April te Innsbruck worden gehouden.
(Vorig bericht blz. 266 B).

G. NEDERLAND. — **Diamant-industrie.** — Het plan van wethouder Douwes tot werkverruiming in de diamantindustrie is nu door den Bondsraad van den A. N. D. B. aangenomen en verschillende werkgevers zullen hun medewerking er aan verleenen. (251 E.)

H. **BRAZILIE.** — Opstand tegen de regeering. — Volgens verschillende berichten uit de grensstaten zouden behalve Rio Grande do Sul ook andere staten de betrekkingen met de Bondsregeering hebben verbroken en een gemeenschappelijken opstand beramen.
De staten eischen dat weer een constitutioneele regeering zal worden ingesteld. De leider der beweging, de president van den staat Rio Grande do Sul, generaal Flores da Cunha. is naar Rio de Janeiro ontboden voor onderhandelingen met den leider der voorloopige regeering, Vargas.
Volgens V. D. heeft da Cunha echter geweigerd met de regeering te Rio de Janeiro in onderhandeling te treden.

I. ARGENTINIE. — Geldmarkt. — Besloten is alle beperkingen op de geldmarkt op te heffen.

K. **ZUID-AFRIKA.** — Nieuw muntstelsel. — De Minister van Financiën, Havenga, heeft in het parlement machtiging gevraaqd om een wetsontwerp in te dienen tot wijziging van het Zuid-Afrikaansche muntstelsel.
Naar vernomen wordt, zal het nieuwe muntstelsel bestaan uit drie munten, de rand, de florin en de cent. De rand zal gelijk zijn aan het huidige pond en verdeeld zijn in 12 florins, terwijl de florin weer gelijk zal zijn aan 100 centen.

A. SUIKER. — Conferentie te Parijs. — Volgens zeer uiteenloopende berichten omtrent het verloop der Parijsche Suiker-conferentie zouden aan Cuba voorstellen zijn gedaan, die hierop neerkomen, dat indien de export van Java 1.500.000 ton zou overtreffen, deze meerdere export in vermindering zou komen van de quota's van Europa en Peru, welke op 1.800.000 ton zijn vastgesteld. De groep Europa, Java en Peru zou dus het recht hebben om 3.300.000 ton te exporteeren tegen 2.500.000 ton voor Cuba.
Aan den anderen kant zou Java zorg dragen, dat de georganiseerde Indische suikermaatschappijen den aanplant in 1932 dusdanig zouden beperken. dat een oogstopbrengst in 1933 van 1.350.000 ton niet zou worden overschreden.
De eerstvolgende zitting zal up 13 Juni '32 worden gehouden. (Vorig bericht blz. 137 *C.)*

B. RUSLAND. — Japan en het Verre Oosten. — Volgens Japansche berichten zou op Russisch gebied het Roode Leger een groote activiteit vertoonen en zouden groote hoeveelheden geschut, tractors en vliegtuigen naar Wladiwostock worden vervoerd.
De Japansche gezant te Moskou deelde den plaatsvervangenden Russischen minister van Buitenlandsche Zaken mede, dat de geruchten als zouden sterke Japansche troepenafdeelingen aan de grens van Sovjet-Rusland en Korea worden geconcentreerd, moeten worden tegengesproken. Ook kenmerkte de gezant de berichten onjuist, dat Japan anti-Sovjetgezinde Russische emigranten in Mandsjoerije zou steunen. (Vorig bericht blz. 253 A.)

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japans nieuwe voorstellen. — De Japansche gezant te Shanghai, Sjigemitsu deelde mede, dat hij de volgende nieuwe instructies van zijn regeering heeft gekregen, die als grondslag voor de te houden besprekingen moeten gelden:
1. De Chineesche troepen blijven in hun huidige stellingen.
2. De Japansche troepen worden systematisch uit de straten van het Hongkioe-district naar de internationale nederzetting en de daaraan grenzende straten teruggetrokken.
3. Een gemengde Japansch-Chineesche Commissie zal aan de vertegenwoordigers der neutrale mogendheden worden toegevoegd en contrôle oefenen op de uitvoering van deze maatregelen. **(Vor.** ber. 272 **E.)**

D. NEDERLAND. — De Koningin bezoekt Friesland. — Sinds den 21sten Maart bezoekt de Koningin Friesland om zich persoonlijk op de hoogte te stellen van den nood der boeren. Te dien einde bezocht H. M. verschillende boerderijen. De particuliere secretaris van de Koningin heeft aan de pers een communiqué ter hand gesteld waarin o.a. wordt medegedeeld, dat de regeering zooveel haar dit mogelijk is, en zoo spoedig als het mogelijk is, de helpende hand zal bieden. (Vor. ber. Landbouw 272 D.)

E. ENGELAND. — Mededeeling van den **Hoogen** Commissaris van den Ierschen Vrijstaat te Londen. — De Hooge Commissaris van den Ierschen Vrijstaat te Londen deelt mede, dat hij door den Ierschen minister van Buitenlandsche Zaken ingelicht is over diens voorstellen tot afschaffing van den eed van trouw aan de Engelsche kroon. De eed is oorzaak van veel onrust en meeningsverschillen in Ierland geweest. De Iersche regeering wenscht niet in een onvriendelijke relatie te komen tot Engeland, integendeel, maar de Engelsche regeering moet inzien, dat de werkelijke vrede in Ierland onmogelijk is, zoolang de volledige en vrije vertegenwoordiging van het volk in het Iersche parlement door den verplichten eed van trouw onmogelijk gemaakt wordt.
(Vorig bericht blz. 271 D.)

F. ENGELAND. — Iersche Nota. — In antwoord op een vraag betreffende den toestand in Ierland, zeide minister Thomas in het Lagerhuis, dat hij zoo juist van de regeering van den Ierschen vrijstaat een zeer belangrijk document ontvangen had in verband met de kwestie van de betaling van annuïteiten ten bedrage van drie millioen pond sterling aan de Engelsche regeering voor de indertijd door de Britsche regeering verleende faciliteiten voor den aankoop van grond door Iersche pachters. Ik meen echter het Huis niet in twijfel te mogen laten, zeide hij, omtrent den ernst van den toestand. (273 E.)

23 MAART 1932

G. MEMEL. — Landdag ontbonden. — Bij de bespreking der Litausche regeeringsverklaring dienden de meerderheidspartijen een votum van wantrouwen in tegen het huidige directorium.
De president Simaitis las onmiddellijk daarop een besluit van den gouverneur voor, waarbij de landdag wordt ontbonden.
De nieuwe verkiezingen zullen den 4den Mei 1932 worden gehouden. (Vorig ber. blz. 271 C.)

H. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japansche troepen trekken zich uit Shanghai terug. — Officieel wordt medegedeeld, dat de Japansche regeering voornemens is, terstond alle Japansche troepen uit Shanghai terug te trekken, zonder het resultaat der verdere onderhandelingen af te wachten. Er zal slechts een garnizoen achterblijven voor een voldoende bescherming der Japansche concessie, zooals dat ook het geval is met de concessies der andere mogendheden te Shanghai. (Vor. ber. blz. 273 C.)

I. NEDERLAND. — Diamant-industrie. — In aansluiting aan ons bericht van den 22sten Maart ten opzichte van het plan-Douwes kunnen wij nog het volgende mededeelen:
Voor deze werkverruiming zullen in de eerste plaats in aanmerking komen de gesteunde werklieden, en van de niet gesteunde diamantbewerkers tot een maximum van 15 pCt. voor wie het Rijk en de Gemeente een extra subsidie zullen geven. Voor dit werk zullen uitsluitend in aanmerking komen de Amsterdamsche werkgevers, georganiseerd in de A. J. V. en de georganiseerde eigen-werkmakers in den **A.** N. D. B. Het loon zal bedragen met den bijslag normaal f 25.50; de vluggere werklieden zullen het kunnen brengen tot f 30.—. De bijslag zal gegeven worden volgens een degressieve schaal en varieeren van f 15.— tot f 4.—. Wanneer het loon dus komt boven f 30.— zal geen bijslag meer worden gegeven. (272 G.)

K. HERSTELBETALINGEN. — Meening van den Amerikaanschen Ambassadeur te Berlijn. — De Amerikaansche ambassadeur te Berlijn, Sackett, heeft tijdens zijn bezoek aan Parijs een vertegenwoordiger van de „Temps" een onderhoud toegestaan. Mr. Sackett verklaarde dat het Duitsche Rijk thans de moeilijkheden zeer wel kan overwinnen, indien men het de onvoorwaardelijk noodzakelijke credieten ter beschikking stelt. Volgens de meening van Mr. Sackett is een overeenstemming tusschen Frankrijk en Engeland als uitgangspunt te nemen voor een algemeen Europeesch verdrag.
Verder verklaarde hij, dat iedere Amerikaansche hulp slechts in het belang van het algemeen economisch herstel zal worden verleend. Amerika zal zich nimmer tot offers bereid verklaren weike slechts den een of anderen staat zouden ten goede komen. Derhalve kan er niet genoeg de nadruk op gelegd worden, dat men in Amerika groote waarde hecht aan een betere verhouding tusscben de afzonderlijke Europeesche landen. Een Donaufederatie wordt door Amerika als een zuivere Europeesche aangelegenheid beschouwd en

interesseert de Ver. Staten slechts in zooverre als zij de handelsverdragen betreft, welke Amerika met de Donaustaten heeft gesloten. (Vorig ber. **213** C, (V. b. Ver. Staten, **Herstelvraagstuk 176** L.)

A. NEDERLAND. — **Uitvoer** van aardappelen, groenten en fruit naar Denemarken. — Naar aanleiding van de bij den export van aardappelen, groenten en fruit naar Denemarken gerezen moeilijkheden heeft de Centrale van Vereenigingen voor den Aardappelen, Groenten- en Fruithandel, te 's-Gravenhage, zich in een request tot den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid gewend.
Bij informatie op het Departement werd vernomen, dat in Denemarken geen invoerverbod bestaat, maar slechts een deviezen-regeling, terwijl de beschikbare valuta wordt verdeeld tusschen de importeurs naar rato van hun omzet in het vorige jaar.
Deze informatie is theoretisch volkomen juist, maar de uitvoering laat zeer veel te wenschen over, reden waarom requestrante dringend verzoekt, die maatregelen te willen nemen, die noodig zullen blijken te zijn, om den afzet van Nederlandsche land- en tuinbouwproducten in Denemarken open te houden.
(Vorig bericht Tuinbouw blz. **271** E.)

B. NEDERLAND. — Eenzijdige ontwapening. — Het Centraal Comité tot waarschuwing tegen eenzijdige ontwapening heeft op **19** Maart te 's-Gravenhage een algemeene vergadering gehouden. Vele sprekers traden op, waaronder de heeren Dr. J. C. Eringaard, K. E. Oudendijk Russelman, Ten Bruggen Cate e.a. Dr. J. C. Eringaard, voorzitter van het Uitvoerend Comité, wees op de noodzakelijkheid van het Centraal Comité, daar telkens de S.D.A.P. met aanvallen op de weermacht gereed staat en andere organisaties zich niet ontzien te trachten de jeugd allerlei leuzen op de mouw te spelden. Spr. wijst op de defaitistische strekking van artikelen in de pers, waarin telkens de weermacht een mikpunt van spotternij is.
(Vorig bericht blz. **195** B.)

C. NEDERLAND. — **Contingenteering** van katoenen manufacturen. — Ruim veertig Nederlandsche katoentextielfabrikanten hebben tot den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid een adres gericht naar aanleiding van het adres van enkele katoenspinners en katoenwevers, waarin feitelijk verzet wordt aangeteekend tegen elke contingenteering van den invoer van katoenen manufacturen.
In hun adres betoogen de katoentextielfabrikanten dat de contingenteering van den invoer van katoenen manufacturen gewenscht is. Zij zijn met de spinners en wevers van meening, dat de Nederlandsche katoenindustrie de concurrentie aandurft en ook aan kan. De huidige abnormale omstandigheden (val van Engelsche, Scandinavische en Japansche valuta) eischen echter tijdelijke maatregelen, teneinde, zooals dr. Colijn het uitdrukte, ons naakte bestaan te redden. Gedurende deze tijdelijke abnormale periode concurrentie-mogelijkheid te verkrijgen alleen door verlaging der productiekosten, met name van de loonen, achten zij niet mogelijk; het loon zou daartoe tot beneden de helft moeten worden verlaagd. Zij zijn er van overtuigd, dat zij, na deze tijdelijke hulp, door verlaging van productiekosten in staat zullen zijn onder meer normale omstandigheden de wereldconcurrentie het hoofd te bieden.
Tenslotte wijzen zij erop, dat de adresseerende spinners en wevers de consequentie van hun betoog niet aandurven. Zij vragen niet, geen contingenteering toe te passen, integendeel, zij betoogen, dat er onderteekenaars zijn, die tegen een contingenteering geen bezwaar willen maken, indien de contingenteering op 100% beperkt blijft, terwijl anderen meenden, dat in de toekomst contingenteering wellicht niet te vermijden zou zijn. (Vorig bericht blz. **272** B.)

D. ENGELAND. — **Iersche** kwestie. — De houding van den Ierschen Vrijstaat ten opzichte van Engeland wordt door de Engelsche pers vrij kalm opgenomen.
De „Times" geeft aan de regeering in overweging geen overijlde besluiten te nemen. De „Daily Telegraph" meent, dat aangezien **90%** der Iersche goederen naar Engeland worden verscheept, de Britsche regeering door het invoeren van buitengewone invoerrechten de financieele verliezen goed kan maken.
Verder is men in parlementaire kringen van meening, dat Ierland, ingeval het zou weigeren den eed van trouw af te leggen, ophoudt lid van de Britsche statengemeenschap te zijn.
Alle demonstraties in het niet tot den Ierschen Vrijstaat behoorende Noord-Ierland zijn gedurende de Paaschdagen door den minister van Binnenlandsche Zaken verboden. Hij wees er op, dat eventueele demonstraties in Ierland ernstige gevolgen zouden kunnen hebben. (Vorig bericht blz. **273** F.)

E. NEDERLAND. — **Nieuw werktijdenbesluit** voor winkels. — In het „Staatsblad" is opgenomen een K. B., waarbij met **1** Mei **1932,** den datum waarop de winkelsluitingswet **1932** in werking treedt, het bestaande werktijdenbesluit voor winkels **1929** wordt vervangen door een nieuw werktijdenbesluit voor winkels.
Hieraan ontleenen wij het volgende:
Een man of een vrouw mag in winkels op Zondag geen arbeid verrichten.
Deze bepaling is niet van toepassing op arbeid, bestaande in of onmiddellijk verband houdende met:
a. den verkoop en de aflevering van brandstof of smeermiddelen voor en van onderdeelen voor spoedeischende herstellingen aan voer- en vaartuigen en rijwielen;
b. den verkoop van dag- en weekbladen voor één uur des namiddags;
c. den verkoop en de aflevering van ruw ijs;
d. den verkoop en de aflevering van winkelwaren, ten behoeve van binnenkomende, uitgaande en doorgaande schepen.
Bovendien is het verbod niet van toepassing op arbeid:
a. in winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak brood, banket, suikerwerk en chocolade wordt verkocht, op **1** Januari, **24, 26** en **31** December.
b. in bloemenwinkels op **1** Januari, 14 en **15** Augustus, **1** en **2** November, **24, 26** en **31** December.
c. in winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak brood, banket, suikerwerk en chocolade wordt verkocht gedurende ten hoogste vier achtereenvolgende uren, liggende tusschen 9 uur des voormiddags en 8 uur des namiddags. doch uitsluitend voor den verkoop van die waren, en voor werkzaamheden, die daarmede onmiddellijk verband houden;
d. in alle winkels ap tijden, dat zij ingevolge het bepaalde, krachtens art. **9** der Winkelsluitingswet op Zondag geopend mogen zijn.
Een arbeider, die in een winkel arbeid verricht, moet een wekelijkschen, onafgebroken rusttijd hebben van tenminste **32** uren.
In afwijking hiervan mag op Zondag de wekelijksche rusttijd van een man of een vrouw, die op dien dag arbeid verricht, als bedoeld bij bovengenoemde uitzonderingen of kappersarbeid ten behoeve van tooneelvoorstellingen eenmaal gedurende ten hoogste vier achtereenvolgende uren worden onderbroken, ander voorwaarde, dat de rusttijd in totaal tenminste **32** uren bedraagt.
Voor een man of een vrouw, die in een winkel arbeid verricht, moet in den rusttijd tenminste eenmaal in drie achtereenvolgende weken de Zondag zijn begrepen. De zoo juist genoemde onderbreking is dan niet van toepassing.

F. TURKIJE. — **In-** en Uitvoer. — De Turksche legatie deelt mede, dat zij van haar regeering bericht heeft ontvangen, dat er te Angora een com-

missie is ingesteld tot uitvoering van art. 3 van het Turksche contingenteeringsbesluit op grond van hetwelk iedere aankoop in het buitenland vanwege de regeering of regeeringsinstellingen — instituten van openbaar nut en door de regeering verleende concessies daaronder begrepen — dient gecompenseerd te worden door een gelijkwaardigen aankoop van het buitenland in Turkije.

A. **LUCHTVAART.** — **Nieuwe** Fransche uitvinding. — Nabij Parijs zijn geslaagde proeven genomen met een nieuwe klein-model vliegmachine, die volgens den ontwerper Henri Midget de plaats zal kunnen innemen van een auto. Zij heeft een motor van slechts acht P.K. en weegt omstreeks 100 K.G., doch zij bleek bij de proeven een snelheid van ruim 150 K.M. per uur te kunnen bereiken. De machine is volgens den ontwerper zoo eenvoudig, dat zij bij vervaardiging in groote hoeveelheden voor 500—600 gulden verkocht zou kunnen worden en dus binnen het bereik zou vallen van vele liefhebbers: de vliegmachine voor iedereen.
Het vliegtuig moet speciaal hun dienen, die weinig ruimte tot hun beschikking hebben; de vleugels zijn opvouwbaar, zoodat het niet meer plaats beslaat dan een kleine auto. Als de machine gereed is om de lucht in te gaan hebben de vleugels een spanwijdte van slechts 4.80 M.

B. KALI. — Europeesche Kali-industrie. — Op 16 Maart is een overeenkomst onderteekend tusschen de Vereeniging van Poolsche kali-maatschappijen „Tesp" het Duitsche Kalisyndicaat, de Société Commerciale des Potasses d'Alsace en de Kali-mijn Sainte Thérèse. De Poolsche markt blijft geheel voor de Poolsche kali-mijnen gereserveerd, terwijl deze bovendien nog een aandeel in den wereldexport hebben verworven. De overeenkomst zal voor vijf jaar van kracht zijn.

C. RADIO. — **Radioficatie** van Leningrad. — Te Leningrad is dezer dagen een aanvang gemaakt met de algeheele radioficatie van de stad, zoo meldt de „Krasnaja Gazeta". Besloten is namelijk om in de eerstvolgende maanden circa 32.000 luidsprekers in fabrieken, arbeidersclubs en straten alsmede op pleinen te plaatsen.
Ook de meeste scholen zullen van een dergelijk apparaat worden voorzien. Op de pleinen der stad en in de parken en sportvelden zullen buitengewoon krachtige luidsprekers worden gemonteerd. (V. **b. 3** K.)

D. **PERZIE.** — **Nieuwe Muntwet,** Suiker- en **Lucifers**monopolie. — Op 21 Maart is de nieuwe Perzische muntwet in werking getreden, De munteenheid wordt gevormd door de Pahlavi, die een waarde heeft van 1 Goudpond. De Pahlavi is onderverdeeld in 100 real. De Perzische Nationale Bank krijgt het recht tot uitgifte van de reeds gereed liggende Pahlavi-bankbiljetten en munten.
De Perzische regeering heeft verder een suiker- en lucifersmonopolie ingevoerd. Te Keredjans zal een nieuwe suikerfabriek worden opgericht. De regeering heeft een bedrag van 2 millioen tomans voor dit doel geleend.

E. **MEMEL.** — **Duitsch** protest. — De Duitsche Rijksregeering heeft te Kowno, Rome, Parijs en Londen geprotesteerd tegen de ontbinding van den Landdag van Memel, welke ontbinding zij als onwettig beschouwt. In dit protest wordt er op gewezen, dat het directorium Simaitis in strijd met het Memelstatuut is gevormd, aangezien het een uitgesproken strijdkarakter draagt en het gevormd werd met de bedoeling om tot ontbinding van den Landdag over te gaan. (Vorig bericht **blz. 273 O.)**

F. DONAU-PLAN. — **Hongaarsch** standpunt. — Het Hongaarsche standpunt kan men samenvatten in de volgende drie punten:

1. Hongarije hoopt, dat de uitvoering van het plan betere afzetmogelijkheden zal scheppen.
2. Hongarije hoopt als centraal gelegen Donau-land voordeel te kunnen trekken van de waarschijnlijke sterke opleving van het transito-verkeer.
3. De economische opleving kan een verbetering der financieele positie van het land tengevolge hebben.

Om al deze redenen is de Hongaarsche regeering voorstandster van het plan-Tardieu. (V. b. **272 F.)**

G. VOLKENBOND. — De **Financieele** Commissie **adviseert hulpmaatregelen.** — De Financieele Commissie te Parijs heeft den Volkenbondsraad een rapport doen toekomen, dat behalve algemeene beschouwingen over den economischen toestand van Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Griekenland cn over de noodzakelijkheid van principieele handhaving van den voorrang voor volkenbondsleeningen, de volgende aanbevelingen aan de regeeringen bevat:
Voor Oostenrijk de noodzakelijkheid van een leening, waardoor de Oostenrijksche regeering in staat gesteld wordt het einde van de crisis af te wachten, zonder de betaling der buitenlandsche schulden te moeten staken.
Voor Hongarije handhaving van het moratorium, dat reeds is toegestaan in afwachting van een verbetering in den economischen toestand, die naderhand een nieuwe overeenkomst met de crediteuren zal mogelijk maken.
Voor Bulgarije vermindering van den buitenlandschen schuldenlast met 50%, zoolang de huidige transfermoeilijkheden blijven voortbestaan.
Voor Griekenland eveneens een hulpvarleening voor handhaving van de buitenlandsche schuldbetalingen, doch staking van de terugbetaling van deze leening.
Eet rapport zal dienen als grondslag voor de besprekingen over de economische overeenkomst tusschen de Donau-Staten. (Vorig bericht blz. **202** M.)

H. GEESTELIJK LEVEN. — Protestantisme. — Het Internationaal Verbond tot verdediging en verbetering van het Protestantisme, waarvan Prof. Dr. J. R. Slotemaker de Bruïne voorzitter is, heeft een Nederlandsche afdeeling opgericht. (V. **b.** 268 ***C.)***

I. **BELGIE.** — Nieuwe postzegels. — De Belgische posterijen zullen in Juli aanstaande tot het uitgeven van nieuwe postzegels overgaan, waarvan de opbrengst gedeeltelijk bestemd is voor het monument dat te Brussel zal worden opgericht voor de verheerlijking van de Belgische infanterie. De teekeningen van deze nieuwe zegels, welke van het bekende antituberculose type zullen zijn, worden geleverd door den schilder Massonet. De oplaag zal 80.000 exemplaren bedragen.

K. NEDERLAND. — **Het Antwerpen—Moerdijkkanaal.** — De afdeeling Rc dar van het **Nationale Comité** inzake een Nederlandsch-Belgische overeenkomst, heeft een protestvergadering gehouden, naar aanleiding van de plannen, die naar verondersteld wordt, bij onze regeering bestaan, ten opzichte van een pseudo-Moerdijkkanaal.
Verschillende autoriteiten, o.a. de Kamerleden mej. Mijer en J. ter Laan, alsook de burgemeester van Rotterdam, mr. Drooglever Fortuyn waren aanwezig. Mr. W. Raars, die het woord voerde, eischte van de regeering dat zij de ongerustheid over haar standpunt zal wegnemen. Is zij gebleven bij haar Memorandum van 1929, laat zij het dan duidelijk zeggen en is zij afgegleden van haar toen ingenomen standpunt, dan past de scherpste actie tegen haar.
Vervolgens zette de heer J. Schilthuis uiteen, hoe een pseudo-Moerdijkkanaal een ernstige bedreiging zou worden voor den Rotterdamschen Rijnhandel, terwijl het r.k. Kamerlid dr. Moller, betoogde dat de industrieele ontwikkeling van Noord-Brabant een open

Scheldehaven eischt, die door een kanaal Antwerpen-Willemstad onmogelijk zou worden gemaakt.
De volgende spreker was de heer A. Kievit. Hij wees er op, dat Rotterdam ruim 10.000 havenarbeiders telt, voor hun inkomen aangewezen op het havenbedrijf, die er belang bij hebben, dat het in de haven goed gaat. Dat wil niet zeggen, dat wij afwijzend staan tegenover billijke Belgische eischen, want de arbeidersklasse is gebaat bij goede internationale verhoudingen. Echter de vorderingen van de Belgen blijken nog altijd te zijn: een kanaal, waardoor Antwerpen tot Rijnhaven gemaakt wordt. Deze wensch kan niet anders gezien worden dan als een nationalistisch verlangen. (Vorig bericht blz. 256 A.)

A. OPGRAVINGEN. — Mesopotamië. — Onder een aardheuvel op een afstand van ruim twintig K.M. ten Oosten van Kish in Mesopotamië meent men sporen te hebben ontdekt van Akkad, de stad van den vroeger als legendarisch beschouwden koning Sargon, t± 2800 j. voor Chr. (dus niet koning Sargon van Babylonië uit de 8ste eeuw voor Chr.), die de eerste koning van het Semietische ras in Mesopotamië zou zijn geweest, dus in zekeren zin de stamvader van het Joodsche ras; in de overlevering is hij ook wel met Kaïn geïdentificeerd. Merkwaardig is, dat koning Nabonetus van Babylon (zesde eeuw voor Chr., de vader van Belsazar), in zijn opschriften verklaart, sporen van het rijk van den ouden Sargon gevonden te hebben; wanneer wij hem als den oudsten archeoloog beschouwen, zou hij nu dus tegenover zijn opvolgers van moderne tijden in het gelijk worden gesteld.
Prof. S. H. Langdon uit Oxford is de leider van de opgravingen die hier zijn bedoeld.

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — De swastika verboden. Het Tsjechoslowaaksche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft een algemeen verbod uitgevaardigd voor het dragen van het swastika-teeken.

C. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Formeele vredesonderhandelingen begonnen. — De Japansche en Chineesche militaire en burgerlijke autoriteiten zijn in het Britsche consulaat bijeengekomen, teneinde formeel de besprekingen over een wapenstilstand te beginnen.
De Chineesche delegatie wordt geleid door generaal Taitsji, commandant van het garnizoen van Woesoeng. (Vorig bericht blz. 273 H.)

24 MAART 1932

D. PROF. DR. W. CALAND OVERLEDEN. — Te Utrecht is op 72-jarigen leeftijd overleden Prof. Dr. W. Caland, oud-hoogleeraar aan de Utrechtsche Universiteit.
Prof. Caland studeerde te Leiden en werd, na eenige jaren als leeraar en conrector aan verschillende gymnasia werkzaam te zijn geweest, in 1903 benoemd tot lector in het Sanskrit aan de Utrechtsche Universiteit. In 1906 werd hij buitengewoon hoogleeraar aldaar, terwijl hij van 1917 tot 1929 hoogleeraar in hetzelfde vak was benevens in de beginselen der Indo-Germaansche taalwetenschap, de algemeene taalwetenschap, Avestisch en Oud-Perzisch.
De ontslapene was o.a. lid van de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam, eerelid van de Royal Asiatic Society London, de Asiatic Society of Bengal, terwijl hij correspondeerend lid van de Pruisische Academie van wetenschappen was en mededirecteur van het Utrechtsch Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen.
De meeste publicaties van prof. Caland zijn opgenomen in de „Mededeelingen der Kon. Academie van Wetenschappen", „Kuhn's Zeitschrift" en het „Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes". Afzonderlijk verschenen: „Zur Syntax der Pronomina im Avesta", „Altindischer Ahnencult", „Die Altindischen Todten- und Bestattungsgebrauche" en „Altindisches Zauberritual". Voor de „Bibliotheca Indica" bewerkte hij „Srauta sûtra van Baudhâvana". In samenwerking met prof. Henry te Parijs gaf hij een volledige beschrijving van het Oud-Indische Soma-offer („L'agni-Soma").

E. FINLAND. — Lappo-beweging verboden. — Het Finsche ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft de Lappo-beweging verboden. Deze maatregel wordt gemotiveerd met de verwijzing naar handelingen, die in strijd waren met de wet. (Vor. ber. blz. 262 A.)

F. NEDERLAND. — Hollandsche Pan-Europa-Unie. — Onder voorzitterschap van den stichter der Pan-Europa-Unie, graaf R. N. Coudenhove-Kalergi, had te 's-Gravenhage een vergadering plaats van een voorloopige commissie om te komen tot stichting van een Hollandsche afdeeling der Pan-Europa Unie.
Graaf Coudenhove gaf een uiteenzetting van het doel der Pan-Europa Unie, waarin hij er op wees, dat het doel dezer Unie in de eerste plaats is het voorkomen van oorlog in Europa.
In de tweede plaats de bevestiging der Europeesche cultuur tegenover Rusland, waartoe het noodzakelijk is, dat Europa een eenheid is. Doel hiervan moet zijn een vredespolitiek te voeren ten opzichte van de Sovjet-Unie.
In de derde plaats is het doel der Pan-Europa Unie het bevorderen der vorming van groote economische eenheden, waartoe de economische eenheid dringt.
Na deze uiteenzetting verklaarde de heer Coudenhove-Kalergi, dat Pan-Europa boven de partijen staat en dat reeds de samenwerking van leidende persoonlijkheden van alle partijen en alle godsdienstige richtingen in verschillende landen verkregen is.
Ten slotte werd overgegaan tot de verkiezing van een voorloopig Nederlandsch comité, waarin de volgende heeren werden gekozen: dr. L. J. A. Trip, president van de Nederlandsche Bank te Amsterdam, tot penningmeester, en A. Pierson, te Amsterdam, tot vice-penningmeester. Allen, die zich voor de Europeesche aaneensluiting interesseeren en zich bij de Hollandsche afdeeling van de Pan-Europa Unie willen aansluiten, wordt verzocht, zich te wenden tot den algemeen secretaris, mr. J. Bierens de Haan, Nassauplein 5, Haanlem.

G. SUIKER. — Conferentie te Parijs. — De Internationale Suikerraad te Parijs heeft een communiqué uitgegeven, waaraan wij het volgende ontleenen:
Met het oog op de vermindering in het wereldverbruik hebben de Europeesche landen, die toegetreden zijn tot de internationale overeenkomst, en Peru, voorstellen gedaan, die groote offers voor hen meebrengen, zulks ten einde op besliste wijze de suikersituatie te verbeteren en bepaalde uiteenloopende zienswijzen tot elkaar te brengen. Hierover worden de onderhandelingen nog voortgezet. Zoodra zij beëindigd zijn, zullen de resultaten bekend worden gemaakt. De volgende zitting zal, zooals wij reeds hebben gemeld, 13 Juni te Parijs worden gehouden. (Vorig bericht blz. 273 A.)

H. NEDERLAND. — Besluit tot wering van den Colorado-kever. — Een K. B. (Staatsblad No. 121) is afgekondigd, waarbij met ingang van 26 Maart de in- en doorvoer van aardappelen verboden is uit Frankrijk, terwijl versche groenten, afkomstig uit dat land, gedurende het tijdvak van 15 Maart tot en met 14 October slechts toegelaten worden, wanneer zij vergezeld gaan van een officieele verklaring, dat de zending niet afkomstig is uit een gebied waarin binnen een straal van 200 K.M. de Colorado-kever wordt aangetroffen.
Zendingen beneden de 50 K.G. genieten bepaalde faciliteiten.

A. INDO-CHINA. — Rubbercultuur. — De Fransche Kamer heeft het wetsvoorstel goedgekeurd, waarbij de regeering van Indo-China wordt gemachtigd een deening, groot fr. 250 millioen, uit te geven. De opbrengst der leening is bestemd voor het verleenen van steun aan de rubberplantages.

B. **VEREENIGDE** STATEN. — **Werkloosheidssteun.** — De bekende bankier J. Pierpont Morgan heeft voor de radio een rede gehouden, waarin hij heeft opgewekt tot het verleenen van steun aan werkloozen. Hij zeide o.a. dat we in een stadium zijn gekomen, waarin regeeringshulp of giften van particulieren onvoldoende zijn om tegemoet te komen aan de nooden, die in het land heerschen. Hij deed een beroep op allen, om regelmatig te geven door het instellen van een comité in elk blok huizen, waarin elke bewoner wekelijks een vast bedrag zou afstaan aan het comité. Dit was de eenige manier om groote bedragen regelmatig bijeen te krijgen, zonder dat daardoor een te groote last werd gelegd op ieder afzonderlijk, (Vorig bericht blz. 218 B.)

C. NEDERLAND. — Contingenteering van **Rijwielbanden.** — Onder verwijzing naar de Crisis-invoerwet is per K. B. van 24 Maart, No. 16, de invoer van rijwiel-binnen- en buitenbanden aan een beperking onderwonpen voor den tijd van drie maanden, loopende van 1 Maart j.l. tot 31 Mei. In dit tijdvak mag niet meer dan 95 pct. der rijwielbanden ingevoerd worden, van die gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 ons land binnenkwamen. Banden voor motorrijwielen vallen niet onder deze beperkingen.
Voor de uit te geven invoervergunningen gelden dezelfde bepalingen als bij de andere contingenteeringen.
(Vor. ber. Contingenteering **274 C.)**

D. ENGELAND. — Iersche quaestie. — Het antwoord van de Engelsche regeering op de Iersche nota is door een specialen koerier overhandigd. De Engelsche regeering wijst er in dit antwoord op, dat de eed van gehoorzaamheid zonder eenigen twijfel een bestanddeel is van het Engelsch-Iersche verdrag van 1921. Met nadruk zegt zij, dat de Iersche vrijstaat volgens wet en eer volstrekt verplicht is de jaarlijksche sommen te blijven betalen. Het Engelsche antwoord zal pas worden gepubliceerd, wanneer een verdere mededeeling van de Iersche regeering is ontvangen. (Vorig bericht blz. **274** D.)

E. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Ned.-Ind. Theecultuur verzoekt afschaffing van het **Nederl.** invoerrecht. — De Ver. voor de Theecultuur in Ned.-Indië heeft zich tot den Min. van Koloniën gewend met een brief, waarin zij aandacht vraagt voor den ernstigen nood, waarin de Ned.-Ind. cultuur zich bevindt en waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
,,Wij mogen volstaan met de verzekering, dat van winst, of zelfs het verdienen van de noodzakelijke afschrijvingen geen sprake is, maar zware verliezen worden geleden, waardoor de theecultuur — zonder eenige overdrijving gezegd — in een uiterst kritieken toestand is komen te verkeeren.
De meeste ondernemingen zullen binnen betrekkelijk korten tijd tot sluiting moeten overgaan.
Een der middelen om dit te voorkomen en welke niet onbeproefd gelaten mag worden, is de afschaffing van het aanstoot gevende invoerrecht op thee in Nederland.
Tot dusverre is aan de herhaalde en dringende vertoogen door onze zuster-vereeniging, de Vereeniging van Thee-Importeurs en anderen tot uwen ambtgenoot van Financiën gericht, geen gevolg gegeven. Het bovenstaande noopt echter onze vereeniging, die ca. 60% der Nederlandsch-Indische theeproducenten omvat, ertoe om uwer Excellentie dringend te verzoeken het vroeger aangenomen standpunt ten spoedigste te herzien". **(Vor.** ber. Thee: 261 D.)

F. JAN MAANDAG OVERLEDEN. — In den ouderdom van 82 jaar is overleden de heer Jan Maandag, oud-chef-decorateur van het Paleis voor Volksvlijt.

G. NEDERLAND. — Aardappelmeelindustrie. — De particuliere aardappelmeelfabrikantenbond heeft de hoofdbesturen van de betrokken vakbonden medegedeeld, dat na 1 Mei het collectief contract in dat bedrijf alleen wordt vernieuwd, indien de arbeiders met een verlaging van het minimum loon van f 19.50 op f 18.— per week accoord gaan. (Vor. ber. **209 F.)**

H. VEREENIGDE STATEN. — Wervelstorm in **Alabama.** — De geweldige wervelstorm, die Alabama en ook eenigszins Kentucky en Tennessee heeft geteisterd, heeft **300** menschenlevens geëischt. Het aantal dakloozen wordt op 7000 geschat.

25 MAART **1932**

I. FEANKRIJK. — Taräieu over de Duitsche **schuldbetalingen** en het Donau-plan. — Tardieu sprak in den Senaat o.a. over de herstelpolitiek der Fransche regeering. Hij verklaarde dat de begrooting o.m. een post van **1173** millioen francs moet bevatten als ontvangsten aan herstelbetalingen, welke door Duitschland moeten worden verricht. Indien men dezen post niet zou hebben opgesteld, zou zulks beteekend hebben dat Frankrijk afziet van de Duitsche herstelbetalingen. In de herstelkwestie is Frankrijk bereid de vrijwillig onderteekende verdragen aan te passen bij de huidige verhoudingen. Hij weigert evenwel de onderteekening te miskennen.
Verder verklaarde Tardieu dat de onderhandelingen over de stichting eener Donaufederatie een bevredigend verloop hebben. Met Engeland heeft Frankrijk de gewoonte aangenomen op vriendschappelijke wijze te onderhandelen. Het is noodzakelijk tusschen Frankrijk en Italië den laatsten nog bestaanden hinderpaal uit den weg te ruimen.
(V. b. Donau-plan **275 F.)**
(Vor. ber. Herstelvraagstuk **273** K.)
(Vor. ber. Herstelvraagstuk Frankrijk 162 **P.)**

K. **JAPAN.** — Nieuwe **oorlogscredieten.** — Het Japansche parlement heeft een verder crediet van 67½ millioen yen voor militaire uitgaven gevoteerd.

L. VEREENIGDE STATEN. — Drooglegging. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel, betreffende toestemming tot verkoop van bier met een alcoholgehalte van 2¾ %, dat om fiscale redenen was ingediend, verworpen. (Vorig bericht blz. **237** D.)

M. DENEMARKEN. — Crisiswetten ingetrokken. — Minister-president Stauning heeft in de laatste zitting van het Deensche Folketing tegen ieders verwachting plotseling de crisiswetten, welke een sterke oppositie ondervonden, ingetrokken.

N. DENEMARKEN. — Nieuwe Deensche Legerwet. — Alle garnizoensplaatsen zullen volgens de nieuwe Deensche legerwet, die op 1 April in werking zal treden, zeer sterke vermindering van manschappen krijgen. (Vorig bericht blz. 262 I.)

O. P. H. GALLE. — Uitreilring van „De **Ruyter**medaille". — Op **24** Maart, den herdenkingsdag der geboorte van Michiel Adriaanszoon de Ruyter, vond in de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam de uitreiking plaats van de „De Ruyter-medaille" aan den heer P. H. Gallé, Directeur der Filiaalinrichting te Amsterdam van het Kon. Ned. Met. Instituut.
Op de oorkonde, gevoegd bij de Gouden Medaille, staat geschreven, dat zij wordt toegewezen ,,ter erkenning van de vele en belangrijke diensten, die de heer Gallé eerst als adjunct-directeur van het Koninklijk Nederlandsche Meteorologisch Instituut en daarna als Directeur van de Filiaal-inrichting te Amsterdam van dit Instituut de zeevaart gedurende

een reeks van jaren heeft bewezen, in welken tijd talrijke artikelen van zijn hand in verschillende tijdschriften, in het bijzonder die over het varen in cycloongebieden, de meteorologische en nautische wetenschappen ten zeerste hebben bevorderd."

A. ZWEDEN. — **Kreuger-concern.** — Aan het rapport der commissie van zes deskundigen, die de taak heeft den toestand van het Kreuger-concern te onderzoeken, ontleenen wij de verklaring, dat het voorloopige onderzoek schijnt aan te toonen, dat de positie van het concern onhoudbaar is. De toestand is uiteraard grootendeels een gevolg van de belangrijke waardevermindering der bezittingen. (267 E.)

B. DRESDNER BANK. — Reorganisatie. — Aan hst hoofd van de nieuwe Dresdner Bank zal een 28 leden tellende raad van beheer komen te staan. Uit de leden van dezen raad van beheer zal een presidium van vier personen worden gevormd. Dit presidium zal bestaan uit de heeren Fritz Andrae, tot nu toe voorzitter van de Dresdner Bank, directeur-generaal Meinhardt, tot nu toe voorzitter van den raad van beheer van de Darmstadter und National Bank, dr. Höpker Aschoff, gewezen Pruisisch minister van financiën, en bankier Pferdmenges. De beide laatstgenoemden zullen als vertrouwenslieden der overheid fungeeren. Jakob Goldschmidt van de Darmstadter und National Bank en Guttmann van de Dresdner Bank zullen in het gereorganiseerde instituut geen zetel in het bestuur hebben. Tot de directie zullen behooren de voormalige onderstaatssecretarissen Bregmann en Bodenheimer, die voorheen van de directie der Dresdner Bank deel uitmaakten. (225 A.)

C. DONAU-PLAN. — **Engelsch voorstel.** — In verband met de sluiting van een economische Donaufederatie heeft de Engelsche regeering voorgesteld een conferentie van de groote mogendheden, Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland bijeen te roepen. De Engelsche regeering schijnt van meening te zijn, dat een voorafgaande overeenkomst tusschen de groote mogendheden noodzakelijk is, maar zij wil daarop directe onderhandelingen tusschen de Donaulanden doen volgen. (Vor. ber. blz. **277 I.**)

26 MAART 1932

D. MGR. L. J. A. H. SCHRIJNEN OVERLEDEN. — Te Roermond is overleden mgr. L. J. A. H. Schrijnen, R.K. bisschop van Roermond. Bij het sterfbed waren tegenwoordig de kort geleden tot bisschop gewijde dr. C. Lemmens, die van rechtswege mgr. Schrijnen opvolgt, de vicaris-generaal van het bisdom dr. B. Audius en prof. Cloots. (Vor. ber. blz. 275 H.)

E. FRANKRIJK. — Wapentransport voor Japan. — Op aanwijzing van het Fcansche ministerie van Oorlog is te Marseille een voor Japan bestemd wapentransport, dat aan de douane als bevattende landbouwmachines was aangehouden, weer vrijgegeven.

F. NEDERLAND. — Leeningen aan provinciën in 1931. — Door de gezamenlijke provinciën zijn sinds 1 Januari 1931 de navolgende bedragen opgenomen, en wel in het:

1ste	kwartaal	1931	door	3	provinciën	f 4.200.000
2de	„	„	„	2	„	„ 8.000.000
3de	„	„	„	4	„	„ 22.731.000
4de	„	„	„	5	„	„ 12.921.000
					In totaal	f 47.852.000

G. FRIESLAND. — Hunebed ontdekt. — In de reserve-bosschen nabij het dorp Appelscha is een hunebed ontdekt. Dit is het eenige hunebed hetwelk in Friesland bestaat. Binnenkort zal onder deskundige leiding, een aanvang worden gemaakt met de ontgraving en restauratie van dit hunebed.

H. NEDERLAND. — Nederlandsch fabrikaat. — **Circulaire** van den minister van **Binnenlandsche Zaken.** — Het behoeft geen betoog — schrijft de minister van Binnenlandsche Zaken in een circulaire dezer dagen gericht tot de burgemeesters — dat het in de tegenwoordige omstandigheden dringend noodzakelijk is te doen wat mogelijk is om de Nederlandsche industrie tegemoet te komen. Z.Exc. stelt het op prijs, ten einde in deze aangelegenheid een goed inzicht te krijgen, in het bezit te komen van verschillende gegevens, opdat zoo mogelijk het Nederlandsch fabrikaat met nog meer kracht kan worden bevorderd.

Daarom wenscht de minister een opgaaf te ontvangen van de bestellingen boven het bedrag van duizend gulden, welke in den loop van 1932 door de gemeenten of door aan de gemeenten rekenplichtige instellingen (bedrijven enz.) zullen worden gedaan en waarvan niet vaststaat, dat deze bestellingen aan in Nederland gevestigde ondernemingen zullen worden gegund. Het ligt in 's ministers bedoeling deze opgaaf te stellen in handen van de rijkscommissie voor de werkverruiming, opdat zoo noodig voorafgaand overleg met de besturen der gemeenten kan worden gepleegd.

Ten slotte wordt er de aandacht op gevestigd, dat het in het voornemen van den minister ligt, bij de toekenning van subsidies in de kosten van werkverschaffing en steunverleening te bepalen, dat het subsidie alleen kan worden verkregen, indien het gemeentebestuur zich verplicht orders, welke in het binnenland kunnen worden geplaatst, niet aan buitenlandsche instellingen op te dragen, dan nadat terzake tijdig overleg is gepleegd met de commissie voornoemd en nadat is komen vast te staan, dat tegen plaatsing van de order in het buitenland geen overwegende bezwaren bestaan.

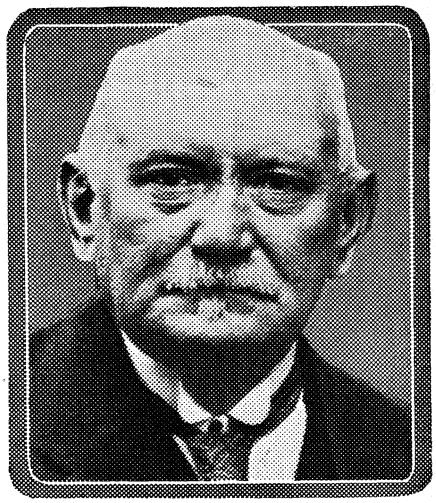
I. NEDERLAND. — Conflict in het **meubelmakers**bedrijf. - Geen **staking.** — De onderhandelingen, welke tusschen de drie samenwerkende gezellenorganisaties en de drie werkgeversvereenigingen in het meubelmakers- en behangersbedrijf gehouden zijn, hebben eindelijk tot overeenstemming geleid. De stakingen, reeds aangekondigd voor een dertigtal firma's te Amsterdam, Den Haag en Haarlem, gaan niet door. (Vorig bericht **blz.** 261 G.)

K. NEDERLAND. — Het **37ste** Paaschcongres der B.D.A.P. — In aanwezigheid van meer dan 500 afgevaardigden uit het geheele land is op 26 Maart in het Concertgebouw te Haarlem het 37ste Paaschcongres der S D.A P. geopend. Wegens ziekte van den voorzitter, den heer J. Oudegeest, werd de openingsrede uitgesproken door den tweeden partijvoorzitter en oud-voorzitter, het Tweede Kamerlid de heer W. H. Vliegen.

Openingsrede van den heer Wegen. — Spr. zeide o.a.: Het ware zelfbedrog te meenen, dat de sociaal-democratie er op dit oogenblik in de wereld gemakkelijk voor staat. In een aantal landen van Europa waar ze vroeger belangrijken invloed had, is ze door het fascisme overvleugeld en in haar ontwikkeling gestuit, in andere landen wordt heel haar politiek beheerscht door de vraag hoe men zich tegenover het opdringende fascisme met succes zal verweren, en vrijwel alleen in de landen met een oudere, goed gevestigde democratie kan zij zich in vrijheid wijden aan de politieke en sociale problemen, die haar door de tijdsomstandigheden en de volksbehoeften worden gesteld.

Die problemen worden op het oogenblik geheel en al beheerscht door de geweldige en langdurige economische crisis, die de wereld teistert. Spr. had kunnen zeggen: Die het kapitalisme doormaakt, maar bet is een der eigenschappen van het kapitalistische stelsel, dat de gevolgen van zijn tekortkomingen niet in de eerste plaats degenen treffen, die er de dragers van

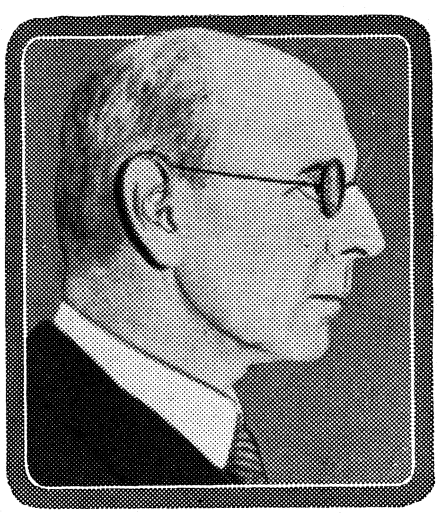
zijn, doch de volksmassa's, die ook in betere tijden slechts een minimum ontvangen van den geschapen rijkdom en dus tegenover de kwade tijden staan met een minimum van weerstandsvermogen. Dit alles maakt, dat de sociaal-democratie, ook internationaal, voor nieuwe groote en moeilijke problemen staat. Niemand zal dan ook ontkennen, dat de sociaal-democratie staat voor nieuwe opgaven, maar daarbij dient voorop te staan, dat haar beginsel en haar strijdwijze, die haar gemaakt hebben tot wat zij is, onverbiddelijke voorwaarden zijn om te komen tot datgene dat ze worden moet. En daarbij staat ook vast, dat, welke nieuwe taak haar ook ten deel mag vallen, machtsvorming van dien aard als zij behoeft alleen mogelijk is op democratischen grondslag. Wie op dit gebied op avontuur uitgaat, stelt alles in gevaar wat door de arbeidersklasse in de jaren die achter ons liggen, door harden strijd is veroverd en brengt ons achterop inplaats van vooruit.

W. H. Vliegen.

Spr. gelooft niet, dat de stemmen gelijk hebben, die de sociaal-democratie verwijten dat ze op den verkeerden weg is, als er ergens eenige teruggang te constateeren valt. Het is nu eenmaal het lot van alle groote volksbewegingen, dat zij tijden hebben van ups en van downs. Een crisis als wij thans doormaken, is een z66 felle aanklacht tegen het stelsel waaronder wij leven, dat zij vele geesten rijp moet maken voor de socialistische gedachte en door ons gebruikt moet worden om die veldwinnende gedachte om te zetten in de daad, door sneller en steviger machtsvorming onzer beweging.
Spr. geeft verder een korte uiteenzetting ten opzichte van het regeeringsbeleid en meent, dat er toch eens een einde aan moet komen, dat in Nederland de godsdienst altijd weer gebruikt kan worden ten dienste van de reactie en dat tienduizenden arbeiders zich op politiek terrein laten spannen voor den wagen, waarmee hun sociale belangen op de ergerlijkste wijze overreden worden.
Spr. komt nu tot het congres zelf en denkt er onwillekeurig aan, dat hij–25 jaar geleden, ook in Haarlem, een congres opende van dezelfde S.D.A.P., dat, evenals het huidige zàl zijn, in hoofdzaak was gewijd aan de behandeling van inwendige partijgeschillen. Toen, in zijn openingsrede van 1907, heeft spr. de zinswending gebruikt: „De natuurgeneeswijze is niet geslaagd, de patiënt zal een drankje moeten nemen". Feitelijk staat de partij er weer zoo voor. Een paar jaar lang heeft de partijleiding met taai geduld de kwaal behandeld. Het verwijt dat zij als zachte heelmeesters stinkende wonden heeft gemaakt, zou niet ongegrond zijn. Het moet nu met energie worden aangepakt. Of de kwaal kan weggemasseerd worden of dat ze moet worden uitgesneden, zal nog blijken, maar weg moet ze. Bij het doorbladeren van het congresverslag van 1907 treffen spr. enkele dingen, die toch eenige getuigenis geven van den sinds dien afgelegden weg. Het aantal afdeelingen der partij was toen 167, thans 711. Het ledental was 7471, thans 79.000. Toen het aantal abonné's op „Het Volk" even 8000, thans op de Arbeiderspers ruim 180.000. De partij is een macht geworden in het land en heeft kans de macht te worden als zij den weg vindt in de politieke en sociale problemen die vóór haar liggen en als zij een slagvaardige partij weet te blijven.
Er zal op dit congres hard gevochten worden, maar spr. verwacht dat het een gevecht zal zijn met scherpe maar eerlijke wapens.

Rede van **ir.** J. W. Albarda (voor het partijbestuur). De crisis, zeide spr., die in het najaar van 1929 in de Vereenigde Staten is begonnen en, met de geheele wereld, ook ons land heftig heeft aangegrepen, heeft ook voor onze partij groote moeilijkheden meegebracht. De tegenstellingen tusschen de richtingen, die in onze partij bestaan, hebben zich onder den invloed van de crisis tot groote scherpte ontwikkeld. De spanning heeft haar hoogtepunt bereikt en velen achten de eenheid in gevaar. Niet alleen de partij en haar 80.000 volgelingen zien met spanning de beslissing tegemoet. Ook de tegenstanders zijn met belangstelling vervuld en hopen op een scheuring, die de kracht der sociaal-democratie in Nederland zal fnuiken. De sociaal-democratie echter heeft meer dan één inwendige crisis doorstaan. De crisis van 1909 heeft aan haar kracht geen einde gemaakt, haar ontwikkeling is daardoor niet gestuit. Maar alle krachten der partij zijn nu noodig voor den strijd naar buiten. Groote belangen der arbeiders staan op het spel. Daarom kan een beslissing thans geen uitstel lijden. Wij mogen den tegenwoordigen toestand, die de strijdkracht der partij ondermijnt, niet laten voortduren.

Ir. J. W. **Alberda,**

Wij moeten weten of de taktiek van de regelmatig gekozen partijleiding de instemming heeft van de meerderheid der partij. Het verschil van meening gaat over de t a c t i e k, die onze partij in dezen crisistijd heeft toe te passen, niet over de d o e l s t e l l i n g. Nooit bleek de onhoudbaarheid van het kapitalisme sterker, nooit was de behoefte van socialistische ordening grooter. Hierover bestaat tusschen ons geen meeningsverschil. De vraag, die wij verschillend beantwoorden is deze: op welke wijze

het socialistisch doel het best en het snelst kan worden bereikt. De strijd loopt over de vraag, of de tijd gekomen is voor machtsverovering met buiten-parlementaire middelen.
De vraag is niet of buiten-parlementaire middelen voor altijd buitengesloten zijn, b.v. wanneer de tegenstanders de legale wegen versperren.
De vraag is, of thans in de tegenwoordige omstandigheden en bij de tegenwoordige machtsverhoudingen de staatsmacht op de straat kan worden veroverd, om vervolgens voor de vestiging van het socialisme te worden aangewend.
De Fakkel-groep meent echter, dat de tijd reeds gekomen is voor de verovering van de macht. Daarvoor hebben De Kadt, Schmidt en Stenhuis hun krijgsplan ontworpen. Een program om de manier, waarop zij de aldus veroverde macht zullen gebruiken, hebben zij tot dusver niet overgelegd. Het partijbestuur wijst deze plannen af, omdat zij de arbeidersklasse zouden desorganiseeren en haar haar machtspositie zouden doen verliezen.
De S.D.A.P. heeft achtereenvolgens den strijd gevoerd tegen anarchisme, syndicalisme en communisme. In 40 jaren heeft de partij de arbeidersklasse geleerd, dat zij door organisatie en scholing het socialistisch doel zal veroveren. Zij weigert te voldoen aan het verlangen om de daarbij behaalde resultaten op het spel te zetten, om de opstandige instincten van de tot wanhoop gekomen crisis-slachtoffers tijdelijk te bevredigen met avonturen, waarvan tevens vaststaat, dat zij op zware nederlagen en op diepe ontgoocheling zullen uitloopen. Wij moeten den moed hebben de onjuistheid dier illusie aan te toonen.
Het arbeidersbloed is te goed om het in een hopeloozen strijd te doen vloeien. De arbeidersorganisaties hebben een te schoone toekomst dan dat zij aan vernietiging zouden mogen blootgesteld worden. Men wil de partij aantrekkelijk maken voor eenige duizenden ongeschoolden en daartoe de communistische methoden toepassen. Tijdelijk zouden wij die groepen aantrekken, doch weldra zouden zij met haat vervuld zich van ons afkeeren.
Eén van tweeën: of gij meent, dat de communistische methoden beter zijn dan die der sociaal-democratie, en dan moet gij van ons afscheid nemen om u bij de communisten te voegen of gij houdt met ons de communistische methoden voor verderfelijk, maar dan moet gij de communistische methoden niet overnemen, want dan geeft gij den communisten feitelijk de leiding over onze beweging.
De heer Albarda zeide o.a. verder, dat de taktiek van het partijbestuur er op is gericht het verzet tegen de aanvallen op de arbeidsvoorwaarden en den levensstandaard der arbeidersklasse af te slaan en zoo lang mogelijk vol te houden. Zes jaar lang heeft de oppositie onder verschillende vormen haar actie in de partij gevoerd. Zij is thans een gevaar voor de eenheid en de strijdkracht der beweging geworden en het congres zal daarom goed doen bij haar besluiten den moed te toonen om door te tasten.
Een zestigtal gedelegeerden uit het land, die ieder 10 minuten spreektijd kregen, gaven zich als spreker op.

Rede van den heer **P. J.** Schmidt (namens de oppositie). — De heer Schmidt meende o.a., datde Weensche resolutie niet orthodox werd toegepast in Nederland; de partij had slechts het program der bourgeoisie: wachten op betere tijden; zij doet mee aan het crisiscomité; zij kiest het „kleinste kwaad" en aanvaardt loonsverlaging; waarom geen obstructie in het parlement?
Censuur zou de linkervleugel niet dulden: zij blijft het recht eischen op een eigen orgaan en op eigen bijeenkomsten alsmede de intrekking van de plaats gehad hebbende royementen. Zou de partij dat niet toestaan dan kwam ze achter de katholieken aan, die veel ruimer critiek toelaten en dan zou de linkervleugel uit de S.D.A.P. gaan „in naam van het socialisme"!
Ons voorstel is, zegt spr., dat men ons laat ons eigen orgaan „De Fakkel". (De weigering van een artikel over de textielstaking, waarin de heer Schmidt zich tegenover het beleid van het Partijbestuur en N.V.V. stelde, was aanleiding tot het oprichten van „De Fakkel".)

Rede van den heer **J.** de Kadt (oppositie). — De heer de Kadt stelde tegenover de theorie van het geleidelijk invloeien van het socialisme zijn meening, dat het zeker is, dat hier van een illusie gesproken moet worden. Gij beleeft geen bloeiend kapitalisme. Juist in laag-conjunctuur moet worden gestreden. Noemt men het communisme, als men er voorstander van is, dat in revolutionnaire tijden revolutionnair wordt opgetreden, dan ben ik 100% communist. Maar bedoelt men een cellenbouwen-trawant van Moskou, dan ga ik daarop niet in. Het radicaal-socialisme, daarvoor vecht de linkervleugel. Gij voert de politiek, die het kapitalisme niet aantast. Het socialisme dient nu aan de orde gesteld. Het zwaartepunt voor de actie moet buiten het parlement worden gezocht. Begint ge die actie, dan behoudt ge de eenheid. Zoo niet, dan vervreemdt ge de linkervleugel van u.

Tweede congresdag.

Het Paaschcongres der S.D.A.P. werd heropend, waarna de discussies over het beleid van het Partijbestuur en het geschil tusschen de Partijmeerderheid en den linkervleugel werd voortgezet.
Rede van den heer **Frank** van der Goes, eveneens deel uitmakende van de redactie van het links-socialistisch weekblad „De Fakkel".
Spr. herinnerde eraan, dat bij den aanvang van zijn politieke loopbaan hij was begonnen met een royement, n.l. van den Sociaal-Democratische Bond, welk royement aanleiding was tot de stichting van de S.D.A.P. Thans ziet het er naar uit, alsof na 40 jaar sprekers loopbaan eveneens zal eindigen met een royement en wel uit dezelfde S.D.A.P., die hij heeft opgericht. In de historische ontwikkeling is het noodzakelijk gebleken, dat indertijd een scheuring kwam. Het kan ook in het heden, als in de toekomst noodzakelijk blijken, dat men een beweging, ondanks haar getal en haar aanhang verlaat, als het beginsel in het gedrang komt.
De heer van der Goes schetste daarop uitvoerig de geschiedenis van de Duitsche en Engelsche sociaal-democratie, die volgens hem het socialistisch beginsel niet zuiver hebben toegepast, zoodat ook daar de minderheid niets dan hun socialistische plicht hebben gedaan. Spr. waarschuwde het congres, dat ook de S.D.A.P. is begonnen als een klein en onbeteekenend groepje mannen en vrouwen en eindigde met een indrukwekkend beroep op het congres, om alvorens een besluit te nemen, ernstig de gevolgen daarvan te overwegen.

Een **bemiddelingsvoorstel.** — De voorzitter deelde hierop mede, dat er een bemiddelingsvoorstel-Van der Kieft en een dito voorstel-Boomsma in behandeling zouden komen, welke moties resp. door 97 en 99 afdeelingen werden gesteund. Beide voorstellen hielden in, het uitgeven van een nieuw discussie-orgaan, waarvan de redactie zou bestaan uit leden van rechts, centrum en Fakkel-groep, opdat de vrije meeningsuiting voor links gewaarborgd zal zijn. Het voorstel-v. d. Kieft beoogde o.a. voorts, om alle door de afdeelingen incidenteel uitgesproken royementen wegens tactiek-verschillen, wanneer de betrokkenen het verzoek daartoe te kennen geven, als ongedaan te beschouwen en uit te spreken dat week-ends met sprekers van den linkervleugel geoorloofd zijn.

De heer v. d. Kieft stelde in zijn toelichting voor, een ronde-tafel-conferentie te beleggen om over dit belangrijke onderwerp de meeningen te hooren, en daarna eerst een beslissing te nemen.
De heer Alberda achtte beide voorstellen onaanvaardbaar.

Alvorens de partijleiding aan het woord kwam, sprak de voorzitter van het N.V.V., de heer Kupers, die de aanvallen op het zitting nemen in de crisis-comité's weerlegde. Spr. wees op de noodzakelijkheid van deze medewerking-op-bepaalde-voorwaarden van S.D.A.P. met crisis-comité aan te toonen. Spr. ontkende met beslistheid, dat de werkloozen-steunactie is verlamd door die samenwerking met het crisis-comité.

Rede van Dr. F. M. **Wibaut.** — De heer F. M. Wibaut verklaarde te willen doen wat hij vermag om een scheuring in de Ned. Sociaal Democratie te voorkomen, omdat die breuk volgens hem niet noodig is en daarom vermeden moet worden, V. d. Goes heeft het hem daarbij niet gemakkelijk gemaakt, want er schijnt reeds een nieuwe partij te zijn opgericht. Het tweede deel van de Partij-resolutie eischt de eerbiediging van de organisatorische eenheid in de partij. Het lijkt spr. mogelijk om die eenheid te bewaren, ook dan, wanneer men het voorstel van Amsterdam XI, (een discussie-weekblad toegevoegd aan de arbeiderspers) aanneemt.
Het eerste deel van de resolutie behandelt het economische vraagstuk. Ik ben er niet in geslaagd, aldus spr., om daarin iets te vinden dat voor den linkervleugel aanleiding zou kunnen zijn om de partij te verlaten. De tijd is gekomen voor de S.D. van alle landen om dagelijks te werken aan den opbouw van een nieuw stelsel van voortbrenging. Ons socialistische rapport, dat oud is, zal verruimd dienen te worden. Wij zullen de socialisatie krachtiger dienen aan te vatten en verder moeten doorvoeren en beginnen met de socialisatie van het bankwezen. Doch door opbouwen — niet door revolutie. Ik behoor, zeide spr., tot die sociaal-democraten, die om zoo te zeggen den eenen dag reformist en den anderen dag revolutionnair zijn, naar gelang van de mogelijkheden die zich voordoen. Zoo is het ook met de partij. Ik hoop nog altijd dat het mogelijk zal zijn een scheuring te voorkomen.
Tot links zei spreker: „Doe het niet". Gij weet niet wat gij verliest. Blijf in de Partij mèt de verschillende inzichten, met haar gebreken, om met elkaar de S.D. sterk te maken, te strijden voor het socinlisme, dat ons in alle omstandigheden het hoogste goed moet zijn.
Vervolgens werden verklaringen afgelegd door de partijbestuurders Ds. Banning, J. W. Matthijssen en E. Boekman.

Nadat de heer Albarda nog een laatste waarschuwing tot den heer Schmidt had gericht en de heer Schmidt o.a. antwoordde, dat de linksche partij haar actie zal voortzetten, ging het Partijbestuur der S.D.A.P. tot stemming over.

De **stemming.** — Er werd gestemd over de resolutie aangaande tactiek en beleid van het partijbestuur. Het economisch gedeelte werd bij handopsteken aangenomen.
Het tweede gedeelte der partijbestuursresolutie, waarin geëischt wordt, dat de partijleden op straffe van royement zich dienen te onthouden van de vorming van bijzondere groepeeringen, dat de bladen de „Socialist" en de „Fakkel" zullen worden opgeheven en dat een einde zal komen aan alle bijeenkomsten van groepen partijgenooten, die ten doel hebben de taktiek der partij te behandelen en die belegd zijn door andere dan de daartoe door de partij bevoegd verklaarde instanties, werd bij schriftelijke stemming aangenomen met 1599 tegen 460 stemmen.

Derde congresdag.

In de huishoudelijke ochtendzitting van het congres heeft de heer Oudegeest (intusschen weer hersteld) mededeeling gedaan van het navolgend ingekomen schrijven:

Aan den voorzitter van het 37ste congres der S.D.A.P.

Ik verzoek u aan het congres het volgende mee te deelen:
Naar aanleiding van de aanvaarding der P.E.-resolutie, waaraan wij ons mogen noch kunnen onderwerpen en waardoor dus ons royement uit de partij zou volgen, moet ik namens de redactie, administratie en orgaancommissie van „De Fakkel" mededeelen, dat wij unaniem hebben besloten uit de partij te treden.

P. J. SCHMIDT.

Het doet mij leed — zegt de heer Oudegeest — dat ik u deze mededeeling moet doen. Doordat Schmidt, die eenige tegencandidaat was, uit de partij is getreden, behoeft nu geen verkiezing van het Dagelijksch Bestuur plaats te hebben; het is in zijn huidige samenstelling herkozen.
De heer G. J. Zwertbroek werd in de plaats van den heer Schmidt in het Partij-Bestuur der S.D.A.P. gekozen.

28 MAART 1932

A. NEDERLAND. — Onafhankelijke Socialistische Partij. — De linksche uitgetreden groep der S.D.A.P. heeft een nieuwe partij gesticht, onder den naam van „Onafhankelijke Socialistische Partij". Bestuursleden zijn: Edo Fimmen, voorzitter; J. de Kadt, vicevoorzitter; H. Oldenbroek, penningmeester; P. J. Schmidt, secretaris; K. Steenhuis en K. R. van Staal, leden.

B. IERLAND. — **Republikeinsche** demonstraties. — Op den 27sten Maart, den eersten Paaschdag, werden in den Ierschen Vrijstaat voor het eerst sinds jaren zonder moeilijkheden demonstraties gehouden tegen het Britsche Rijk.
De „I.R.A." organiseerde meer dan 50 massa-demonstraties in verschillende deelen van Zuid-Ierland. In Dublin hielden vijf bataljons van de „I.R.A." demonstraties, en marcheerden met afdeelingen van andere republikeinsche organisaties naar de Glasnevin-begraafplaats, waar de republikeinen, die bij den Paaschopstand in 1916 werden gedood, zijn begraven. Meer dan 50.000 menschen stonden langs de straten om den optocht te zien voorbijtrekken. Minstens 15.000 personen verzamelden zich tenslotte op de begraafplaats. Alle demonstraties werden gehouden onder het parool: „Eén Ierland, de Iersche republiek".

C. MEVROUW DR. D. **HAZEWINKEL—SURINGA.** — Intree-rede. — Op den 21sten Maart 1932 hield de onlangs benoemde professor in strafrecht- en strafvordering te Amsterdam, mevrouw dr. D. Hazewinkel — Suringa, haar intree-rede.
In het strafrecht onzer dagen, aldus Mevr. dr. Hazewinkel — Suringa, is het vooral de straf, haar karakter en rechtvaardiging, die de aandacht vragen, Heeft het zin om te strijden over het strafbegrip? Is de straf dan niet iets vanzelfsprekends? Is het niet juist, wat Hugo de Groot zeide, dat wie kwaad doet, kwaad ontmoet? Aan al deze kernvragen van hst strafrecht heeft professor Hazewinkel haar rede gewijd. Wij zullen enkele hoofdpunten uit het betoog naar voren brengen.
Juist is, zoo zeide de spreekster, dat de straf een leed is, maar daarmede is niet alles gezegd. Het zijn de maatschappelijke verhoudingen en geestelijke stroomingen op den achtergrond, die bepalen, wat de straf eigenlijk is. Dat geldt niet slechts voor den

tegenwoordigen tijd, maar voor alle tijden. Het is niet zoo eenvoudig om bij een bepaald volk in een bepaalde periode aan te geven, welke invloeden de straf nu juist hebben gemaakt tot wat zij in die periode is. Maar wel is omgekeerd aan te toonen, hoe bepaalde geestelijke stroomingen, bij voorbeeld de gadsdienst, zich op de straf doen gelden. Wanneer een volk zich afhankelijk gevoelt van de welgezindheid der goden, wordt ieder vergrijp tegen de bestaande orde als een aanranding der goden beschouwd en daarom met groote hardheid bestraft. Dit geldt niet slechts voor de primitieve volken; op rekening van den Christelijken godsdienst staan de ketterjachten en heksenprocessen. Daarnaast kan de godsdienst verzachtend werken door de waarde, dien hij hecht aan iedere menschenziel. Overal daar, waar de enkeling van waarde geacht wordt, is het strafstelsel milder, minder willekeurig dan wanneer hij in het niet verzinkt tegenover het geheel of tegenover tirannieke vorstenmacht.

De wetenschappen van de 19e eeuw, die een onderzoek instelden naar de oorzaken van de misdaad, hebben grooten invloed gehad op de straf. Hun leerstellingen, eenerzijds dat de omstandigheden de oorzaak zijn van de criminaliteit (Fransche school), anderzijds dat abnormale geestesaanleg den misdadiger onontkoombaar tot misdrijf doet vervallen (Italiaansche school), leidden tot ontkenning van de menschelijke verantwoordelijkheid voor het misdrijf. Dit standpunt wordt thans nog maar door weinigen ingenomen. De strijd gaat niet om het geheel uitschakelen van de straf, maar om het doel, waarom zij wordt gegeven.

Het zijn vooral practische overwegingen, die de straf als opvoedings- en als afschrikkingsmiddel doen bepleiten. Ontevredenheid over het slechte resultaat der vergeldende gerechtigheid wat betreft de bestrijding der criminaliteit, doet de strooming aan kracht winnen, die voert naar een meer realistisch strafdoel, naar beveiliging van de rechtsorde. In onze wetgeving heeft hst kinderstrafrecht zich reeds geheel, het psychopathenstrafrecht gedeeltelijk onttrokken aan den invloed der vergeldingstheorie. In welke richting de straf zich verder zal ontwikkelen, hangt af van het maatschappelijk en geestelijk gebeuren, dat zich op haar achtergrond voltrekt.

(Vorig bericht blz. 247 C.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Bauxiet uit Suriname. — De Aluminium Cy of America heeft een order voor de levering van ruim 3.000.000 Ibs. aluminium voor den bouw van de door Rockefeller gefinancierde Radio-City gekregen. Het bauxiet voor de productie van deze groote hoeveelheid aluminium zal de Aluminium Cy. voor een deel uit Suriname betrekken.

29 MAART 1932.

B. DONAU-PLAN. — Engelsch voorstel. — Tardieu is bereid naar Londen te gaan om met Mac Donald en Simon een bespreking te houden, doch hij wil eerst bericht ontvangen over de plannen van bovengenoemde staatslieden.

Italië heeft de Engelsche uitnoodiging tot deelneming aan de viennogendheden-conferentie te Londen aangenomen en zal door Grandi worden vertegenwoordigd. (Vorig bericht blz. 278 C.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Volledige** staking der vijandelijkheden. — Volgens een officieel Japansch communiqué is tusschen de Chineezen en Japanners een overeenkomst gesloten voor een volledige staking van de vijandelijkheden. Echter heeft, volgens een V. D.-bericht van den 28sten Maart uit Shanghai, op het Engelsche consulaat daar ter stede tusschen Japansche en Chineesche vertegenwoordigers een conferentie plaats gehad, waar niet het minste resultaat bereikt werd. De Japanners verklaarden zich bereid hun front terug te trekken tot de lijn Woesoeng-Kiangwan-Tsjapei. De Chineezen wezen dit voorstel echter af en persisteerden bij hun eisch, dat de Japansche troepen geheel uit China moeten worden teruggetrokken.

Het Chineesche Telegraafagentschap „Gomyn" deelt intusschen mede, dat Japansche bombardementsvliegtuigen Tintsjau nog hebben gebombardeerd. Er werden in totaal 20 bommen geworpen. Ook hebben Japansche bombardementsvliegtuigen de Chineesche stellingen met machinegeweren beschoten. In totaal werden 14 personen gedood.

De moeilijkheden bij de onderhandelingen vinden hun oorzaak in de kwestie over den duur van den tijd die aan Japan zal worden toegestaan om de troepen terug te trekken, meldt V. D. De onderhandelingen zullen echter worden voorgezet. **(276 C.)**

D. DR. DE KAT ANGELINO. — Vertrek naar Moekden. — De regeering van Ned.-Indië heeft den ambtenaar voor Chineesche Zaken, den heer dr. A. D. A. de Kat Angelino, opdracht gegeven om zich naar Moekden te begeven ten einde zich ter beschikking te stellen van het Mandjoerije-comité van den Volkenbond.

E. CUBA. — Suikeroogst vastgesteld. — Medegedeeld wordt dat het op de suikerconferentie aan Cuba gedane voorstel door dit land is aangenomen met deze wijziging, dat de oogst van Cuba van 1932 beperkt wordt tot 2.700.000 ton, in afwijking van het voorstel om dezen te beperken tot 2.500.000 ton.

Het decreet, dat de beperking vastlegt, zal zoo spoedig mogelijk te Havanna worden uitgevaardigd.

(Zooals bekend, was Java van meening, dat het exportquotum, dat overeengekomen was, gehandhaafd diende te worden en men had reeds vóór de conferentie in een schrijven aan den Internationalen suikerraad zijn standpunt uiteengezet. De groep der Europeesche producenten heeft echter op de conferentie alle krachten ingespannen om de Chadbourne-overeenkomst te redden en ten slotte, na veel onderhandelingen aan Cuba voorgesteld dat — mits dit laatste land zijn productie van 1932 tot hoogstens 2½ millioen ton beperkte — de hoeveelheid, die Java boven 1.5 millioen ton (het quotum waartoe Cuba Java's quotum teruggebracht wilde zien) in het tijdvak van 1 April 1932-'33 zou exporteeren, in mindering zou worden gebracht van hun exportquotum). (Tel.).

(V. b. Cuba 149 I, V. b. Chadbourneplan 92 1, V. b. Suikerconferentie 276 G.)

F. NEDERLAND. — Gemeenteleeningen van het Rijk in 1931. — Door de gezamenlijke gemeenten werd opgenomen in het:

1e kwartaal 1931 door	212 gemeenten	f 71,815,000
2e kwartaal 1931 door	201 gemeenten	f 142,683,000
3e kwartaal 1931 door	224 gemeenten	f 108,295,000
4e kwartaal 1931 door	247 gemeenten	f 41,629,000
In totaal		f 364,422,000

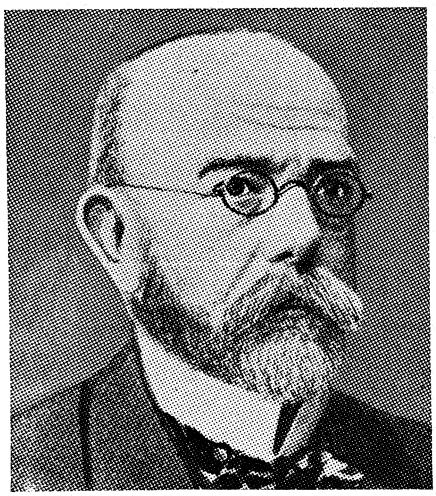
In genoemde kwartalen was resp. f 28.348.000, f 126,412,000, f 58,426,000, f 14,866,000 of in totaal f 228,052,000 van de geleende bedragen voor conversie bestemd, terwijl verder nog hooge bedragen werden geleend voor openbare werken, voor electriciteitsbedrijven, voor eigendommen, niet voor den apenbaren dient bestemd en voor onderwijsdoeleinden. Van de in 1931 geleende bedragen werd f 37,189,000 opgenomen bij Rijksinstellingen.

Als voorschotten voor woningbouw, drinkwaterleiding ingevolge de Landarbeiderswet, enz. werd door het rijk verstrekt in het:

1e kwartaal 1931 aan	71 gemeenten	f 3.690.000
2e kwartaal 1931 aan	134 gemeenten	f 3.675.000
3e kwartaal 1931 aan	104 gemeenten	f 3.203.000
4e kwartaal 1931 aan	96 gemeenten	f 7.344.000
In totaal		f 17.912.000

Bovendien werden in 1931 aan een viertal gemeenten provinciale rentelooze voorschotten verstrekt tot een bedrag van f 81.000. (Vorig bericht blz. 278 F.)

A. ROBERT KOCH **(1843—1910).** — Robert Koch, wiens ontdekking van den tuberkelbacil vóór 50 jaren onlangs is gevierd, werd in 1843 geboren te Clausthal-im-Harz. Na de voltooiing zijner studiën trad hij aanvankelijk te Wollstein in de praktijk, ofschoon hij zich ook daar reeds bezighield met pogingen, om aan te toonen, dat specifieke ziekten veroorzaakt worden door specifieke micro-organismen.

Robert Koch

In **1880** opende zich door zijn benoeming bij den Rijksgezondheidsdienst te Berlijn voor hem evenwel de gelegenheid tot het verrichten van nog belangrijker en wetenschappelijker werk. En zoo kon hij in **1882** in sen bijeenkomst van de „Physiologische Gesellschaft" te Berlijn mededeeling doen van zijn ontdekking van den tuberkelbacil, een ontdekking, die tot de belangrijkste op medisch gebied moet worden gerekend. Later ontdekte hij ook nog den kommabacil, d. i. de verwekker van de cholera asiatica. In 1910 stierf hij te Baden-Baden, na een wereldberoemdheid te hebben verworven.
Teleurstelling heeft slechts gewekt de werking van een door hem bereid vaccin, het tuberculine, waarvan echter minder door hem zelven dan door anderen te groote verwachtingen waren gekoesterd, al is het tuberculine volstrekt niet uit onzen artsenijschat verdwenen.

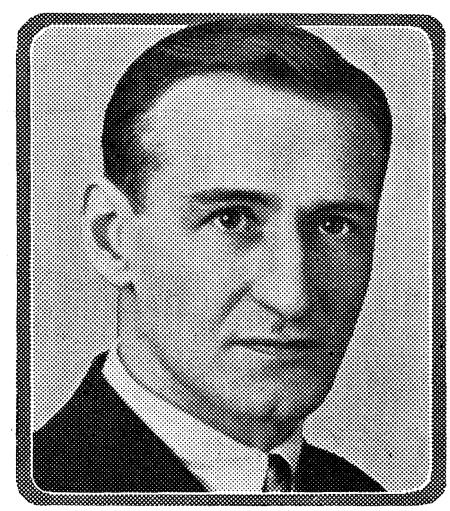
B. NEDERLAND. — Prinses **Juliana** ontvangt de Fransche gymnasiasten. — In de Indische kamer van het Koninklijk Paleis te 's-Gravenhage heeft Prinses Juliana in tegenwoordigheid van haar kamerheer mr. J. C. baron Baud en haar hofdame jonkvrouwe E. barones van Hardenbroek, de **12** Fransche gymnasiasten (onder wie twee meisjes) ontvangen, die een prijs hebben gewonnen voor het maken van het beste opstel over ons Ned.-Indisch Paviljoen te Vincennes.
H. K. H. schonk aan ieder der jongelui als aandenken haar portret.

C. NEDERLAND. — **Hoogere tarieven in Ned.-Indië.** — De minister van Koloniën, de heer S. de Graaff, heeft bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend, ,strekkende om de opcenten op de Ned.-Indische invoerrechten, welke ingevolge de wet van 31 December **1931** op **20** werden gebracht, nader tot 50 te verhoogen.
Het invoerrecht op gebleekte en ongebleekte katoenen manufacturen zal van de thans voorgestelde verhooging worden uitgezonderd, aoodat voor deze goederen de heffing van 20 opcenten gehandhaafd blijft. (Vorig bericht **blz. 133** F.)

D. DUITSCHLAND. — **Wereld-handelsconferentie.** — Het Berl. Tagebl. heeft het initiatief genomen tot de bijeenroeping van een „Welthandels-Woche" in April '**32** te Berlijn te houden. Het blad heeft voor-aanstaande economen en leiders van het economische leven uitgenoodigd ter bespreking van de wijze, waarop de crisis daadwerkelijk bestreden kan worden. Tot deze conferentie zijn geen regeeringen uitgenoodigd, opdat de geuite meeningen en opvattingen niet ambtelijk of half-ambtelijk gebonden zullen zijn. Het Berl. Tagebl. zal gedurende deze conferentie een aantal extra-nummers uitgeven, met betrekking tot de behandelde vraagstukken. Deze zullen omvatten: **1.** Nieuwe wegen der handelspolitiek; 2. Internationale handels-organisatie en handelstechniek; 3. Kapitaalsverkeer en wereldhandel.

E. NEDERLAND. — Strooearton-industrie. — In verband met het groote belang dat de provincie Groningen er bij heeft, dat het langdurige conflict in de stroocarton-industrie een einde zal nemen, heeft de Commissaris der Koningin in de provincie Groningen thans een commissie aangewezen, bestaande uit de heeren **A.** van Geuns, lid van Gedeputeerde Staten van Groningen en mr. J. Wilkens, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, die door het aanbieden en verleenen van gezamenlijke tusschenkomst, bijlegging van het conflict zal bevorderen. De commissie zal aanstonds met haar werkzaamheden beginnen. (Vor. ber. blz. **240** D.)

F. NEDERLAND. — Onafhankelijke Socialistische Partij. — Het program der op den 28sten Maart '**32** opgerichte Onafhankelijke Socialistische Partij vermeldt in haar „Oproep" de volgende punten van het streven der partij:
tegen het kapitalisme,
tegen de aanvallen op de loonen,
vóór de sociale eischen der arbeiders,
vóór directe, wettelijk-geregelde en afdoende hulp aan werkloozen, boeren en landarbeiders,
vóór de invoering van verbeterde sociale verzekering en de 40-urige werkweek,
vóór socialisatie van industrieën, grond en credietwezen,
tegen militarisme en oorlogsgevaar,
vóór het socialisme.
(Uit „Oproep" v. d. **O.S.P.**) **(Vor. ber. blz.** 281 A.)

P. Schmidt.

G. DONAU-PLAN. — **Engelsch** voorstel. — De Duitsche regeering heeft de Engelsche uitnoodiging tot het houden van een vier-mogendheden conferentie ter bespreking van het Donau-plan, in principe aangenomen. (Vorig bericht blz. **282** B.)

A. ENGELAND. — Italiaansch incident te Malta. — De ,,Malta Chronicle" maakt melding van een incident, dat zich voordeed bij het vertrek van een Italiaansch stoomschip van Malta.
De Italiaansche onderstaatssecretaris Giunta, die zich aan boord van het stoomschip bevond, riep, over de verschansing leunende, zóó luid dat iedereen in de omgeving en ook de passagiers aan boord van eenige in de nabijheid liggende schepen het konden hooren: ,,Wij zijn hier in Italië, op den toegangsweg van Italië naar zijn Afrikaansche rijk. Wij moeten den Engelschen leeren, wat fascisme is."
De Italiaansche consul trachtte zonder succes den onderstaatssecretaris te onderbreken en hem het zwijgen op te leggen. Hij maakte hem er op opmerkzaam, hoe gevaarlijk zijn uitlatingen waren. De consul is naar Rome vertrokken. (Vor. ber. 213 H.)

B. KONINKLIJKE PETROLEUM **MAATSCHAPPIJ.** — **Besprekingen** met de **Sovjets** zonder resultaat. — Volgens de ,,Deutsche Bergwerks Ztg." zouden de vorige week besprekingen zijn gevoerd tusschen de Kon. Shell-groep en de Sovjet-vertegenwoordigers. Deze zouden echter niet tot een resultaat hebben geleid. Het verloop der onderhandelingen was zoodanig, dat zij niet zullen worden hervat. Dientengevolge zal de strijd op de verschillende markten worden voortgezet. (Vorig bericht blz. **263** G.)

30 MAART **1932**

C. ITALIE. — Studie van eb en vloed der aarde. — De Grotten van Postumia (even ten Noord-Oosten van Triëst), bekend en veel bezocht om hun merkwaardige formatie, zullen binnenkort het terrein zijn van één der meest subtiele onderzoekingen op het gebied van de hedendaagsche geodesie en geophysica, nl. het opnemen van de afwijkingen, waaraan de richting van het schietlood onderhevig is tengevolge van de plastische deformatie van de vaste aardkorst door de aantrekkingskracht der maan of met andere woorden: de studie der getijden van de vaste aardkorst, dus ook die van haar rigiditeit.

D. FILIPPO TURATI OVERLEDEN. — De voormalige leider der socialistische beweging in Italië, Filippo Turati, is op 75-jarigen leeftijd in verbanning te Parijs overleden. Het fascistische regime dwong hem Italië te verlaten.

E. NEDERLAND. — Textielconflict. - Overeenstemming tusschen werkgeversorganisaties en St. Lambertus en **Unitas.** — Het Persbureau Vaz Dias zendt ons het volgende communiqué:
Op 29 en 30 Maart zijn te Arnhem, onder leiding van den heer **A. C.** de Bruyn, voorzitter van het R.K. Werkliedenverbond in Nederland, de onderhandelingen over het Twentsche Textielconflict voortgezet, welke onder leiding van burgemeester Edo Bergsma een aanvang genomen hadden, maar gestrand waren door de houding van den modernen textielarbeidersbond ,,De Eendracht".
Het R.K. Werkliedenverbond, het Christelijk Nationaal Vakverbond, de textielarbeidersbond St. Lambertus en de textielarbeidersorganisatie Unitas, benevens de Enschedesche- en Twentsch-Geldersche fabrikantenvereenigingen waren vertegenwoordigd. Zij kwamen tot een overeenkomst gebaseerd op den brief der fabrikanten van 18 Februari, welke indertijd gepubliceerd is.
De leden der bovengenoemde organisaties zullen het werk hervatten tegen loonen, waarop voorloopig alleen de verlaging van vijf procent, welke op 16 November 1931 werd aanvaard, is toegepast. Zes weken na beëindiging van het conflict zal een tweede verlaging van vijf procent in werking treden. Deze verlaging zai echter niet toegepast worden op de kostwinners in uurloon, welke voor de eerste verlaging een loon van ƒ 18 of minder hadden, terwijl zij, wier loon toen tusschen f 18—f 20 bedroeg, een tweeden aftrek zullen krijgen, die naar evenredigheid van het vroegere loon tusschen nul en vijf procent ligt. Deze limieten van f 18 en f 20 gelden voor de kostwinners, werkzaam in de gemeenten Enschede, Lonneker, Hengelo, Almelo en Borne; voor de arbeiders in andere gemeenten zijn zij f 2 lager.
De arbitrage over het loon der gerationaliseerde wevers bij Jannink, zooals die in de afgebroken onderhandelingen opgezet was, gaat door, onder voorwaarde, dat het conflict op een behoorlijke wijze tot een oplossing komt.
De werkgevers hebben zich verbonden geen rancunemaatregelen toe te passen, doch eischen dat alle arbeiders die weer aan het werk wenschen te gaan daarvan schriftelijk mededeeling doen aan hun werkgevers.
De werkgevers zijn voornemens zich regelrecht tot hun arbeiders te wenden met een formulier schrijven, waarbij den arbeiders gelegenheid gegeven wordt zich aan te melden om den arbeid te hervatten.
De organisaties zouden, aldus concludeert het Persbureau V. D., daarbij dus eenigszins uitgeschakeld worden. (Vorig bericht blz. **272** C.)

F. DUITSCHLAND. — Beurs en **Geldmarkt.** — In de den 30sten Maart 1932 gehouden vergadering van het Berlijnsche Beursbestuur is met algemeene stemmen besloten de officieele noteering der fondsen op 12 April 1932 te hervatten. Op denzelfden dag zal de regeering het verbod tot publicatie van koersnoteeringen opheffen. (Vorig bericht blz. **267 A.**)

G. VOLKENBOND. — Japans uittreden. — De Russische pers meldt uit Tokio, dat de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, Joshisawa, zich op het standpunt van den minister van Oorlog, Araki, plaatst inzake het uittreden van Japan uit den Volkenbond, aangezien de Volkenbondspolitiek niet in overeenstemming met de Japansche belangen is. Te Moskou verwacht men, dat Japan reeds in de eerstvolgende zitting van den Volkenbond niet meer vertegenwoordigd zal zijn. (V. D.)

H. MANDSJOERIJE. — Staat van beleg afgekondigd. — De regeering Poe-Yi heeft den staat van beleg voor geheel Mandsjoerije afgekondigd. **(263** D.)

I. ROEMENIE. — Financiën. — Officieel wordt medegedeeld: De minister van Financiën is er van in kennis gesteld, dat in zekere financieele centra een gerucht de ronde zou doen volgens hetwelk Roemenië de bedoeling zou hebben, de couponbetaling en de delging der openbare schuld aan het buitenland op te schorten.
De minister van Financiën logenstraft deze op een dwaling berustende mededeeling categorisch, aangezien de bedragen welke noodig zijn voor de couponbetaling en de schulddelging voor het loopende jaar nu reeds bij de Nationale Bank zijn gedeponeerd.

K. LUCHTVAART. — Uitbreiding luchtverkeer op Nederland. — Op **1** April '32 ondergaat het luchtverkeer op Nederland een belangrijke uitbreiding. In de eerste plaats heropent de K.L.M. haar lijn op Hamburg. Zooals bekend, exploiteert zij reeds sedert **1** Maart j.l. een sneldienst op Scandinavië, waarin geen landing te Hamburg is opgenomen, zoodat deze plaats van een rechtstreeksche verbinding op Nederland verstoken is. Voor Bremen is een facultatieve landing voor reizigers van en naar Nederland ingesteld, zulks in afwijking van het oorspronkelijke besluit, dat te Bremen niet geland zou worden, Naar en van Rotterdam wordt op Schiphol een fraaie, onmiddellijke aansluiting verkregen.
De tweede belangrijke verbinding, welke heropend wordt, is de lijn Amsterdam—Essen/Mühlheim—Dortmund—Frankfort—Stuttgart—Zurich van de

Deutsche Luft Hansa **A.G.** en de Zwitsersche Maatschappij „Swissair". Zijtakken van deze lijn geven aansluiting naar en van Halle/Leipzig, Breslau, Neurenberg en München; bovendien bestaat een aansluiting uit Gleiwitz.
Tenslotte vat de Tsjechische Luchtvaart Maatschappij den dienst Amsterdam—Rotterdam—Essen/Mühlheim —Halle/Leipzig—Praag weder op.
Door de heropening van deze diensten zijn met ingang van **1** April '32 zoowel het Roergebied als Midden- en Zuid-Duitschland en Zwitserland dagelijks, behalve des Zondags, per vliegtuig bereikbaar. De reizigerstarieven hebben voor verschillende bestemmingen verlaging ondergaan. (Vor. ber. **233** D.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Automobiel-industrie. — Deze industrie werkt sedert twee jaar grootendeels met aanmerkelijke verliezen, welke minder door den scherpen achteruitgang van den afzet dan wel door de enorme afschrijvingen op de sterk in waarde gedaalde voorraden zijn veroorzaakt. In 1931 zijn daar bovendien nog aanmerkelijke valuta-verliezen bijgekomen.
De cijfers der vier grootste autobandenproducenten van de Ver. Staten luiden als volgt:

	1931	1930
Goodrich	$ 8.815.000 verlies	$ 8.274.000 verlies
Gocdyear	$ 7.650.000 verlies	$ 2.530.000 verlies
United States	$ 9.473.000 verlies	$ 18.063.000 verlies
Firestone	$ 6.028.000 winst	$ 1.540.000 winst

(Vorig bericht blz. **234 C.)**

B. AMSTERDAM. — Zorg voor jeugdige werkloozen. — B. en W. stellen den Raad voor aan het Centraal Comité voor Jongere Werkloozen voor 1932 een subsidie toe te kennen van ten hoogste f 60.000 ter gedeeltelijke bestrijding der kosten van vakonderwijs, algemeene ontwikkeling en ontspanning ten behoeve van jeugdige werkloozen.

C. FRANKRIJK. — **Bewapeningsplan.** — De financieele commissie van het parlement heeft een wetsontwerp aangenomen, hetwelk den minister van Financiën machtigt, onmiddellijk schatkistbiljetten uit te geven tot een bedrag van ongeveer frs. **3.6** milliard om het Fransche bewapeningsplan uit te voeren.

D. SUIKER. — Mededeeling van den **Internationalen** Suikerraad. — De Internationale Suikerraad wenscht thans mede te deelen, dat de volgende regelingen tot stand zijn gekomen:
1. De Cubaansche oogst voor 1932 is door den president van de republiek vastgesteld op ongeveer 2.700.000 long tons.
2. De Europeesche en Peruaansche deelnemers bij de internationale overeenkomst hebben op zich genomen de export-quota, die voor hen onder de overeenkomst zijn vastgesteld voor het jaar eindigende per **1** September 1932 en of het jaar eindigende per **1** September 1933 (voor Peru de jaren eindigende per 31 December 1932 en 1933) te verminderen met die hoeveelheid, waarmede Java's werkelijke export gedurende het jaar **1** April 1932/31 Maart 1933 1.500.000 metrieke tons overtreft.
De Europeesche deelnemers aan de overeenkomst zijn bereid hun uitzaai voor het loopende jaar een overeenkomstige vermindering te doen ondergaan.
Door de aanvaarding van deze regelingen zijn alle moeilijkheden overwonnen, welke in verband met de huidige economische situatie ten aanzien van de uitvoering van de internationale suikerovereenkomst zijn gerezen. (Vorig bericht blz. 282 E.)

E. LUCHTVAART. — Vallen van vliegtuigen zonder gevaar. — De Fransche ingenieur en oorlogsvlieger Sauvent heeft zich met een door hem geconstrueerden vliegtuigromp in de Fransche Alpen in een 200 M. diepen afgrond geworpen. Sauvent bleef ongedeerd. De vliegtuigromp is omkleed met dubbele wanden, waartusschen speciale schokbrekers geconstrueerd zijn voor het opvangen **van** den druk bij het tegen den grond slaan. Bij den val werd alleen de buitenwand van den romp volkomen vernield.

F. ENGELAND. — Iersche kwestie. — De Valera heeft uit semi-officieele bron in Canada de mededeeling ontvangen, dat, wanneer hij zijn voornemen ten uitvoer mocht leggen betreffende het niet afleggen van den eed en wanneer hij hierdoor een breuk zou veroorzaken met de Britsche regeering, hij of zijn vertegenwoordigers niet zouden worden toegelaten op de Riiksconferentie te Ottawa.
Dit bericht schijnt de oorzaak te zijn van het feit, dat de verzending van het antwoord van De Valera aan de Engelsche regeering op de Britsche nota is uitgesteld. (Vorig bericht **blz. 277** D.)

G. ZUID-AFRIKLI. — Diamantproductie. — De productie van diamanten in 1931 bedroeg 2.119.155 karaat met een waarde van £ 4.182.523 tegen 3.163.590 karaat met een waarde van £ 8.340.719 in 1930. De gemiddelde waarde per karaat steeg van £ 3.0.2 in 1928 tot £ 4.0.8 in 1929, en daalde vervolgens tot £ 3. 8 sh. 2 d. in 1930 en £ 2. 3 sh. 2 **d.** in 1931 (Vorig bericht blz. **237** F.)

H. ABESSYNW. — Nog **2 millioen** slaven in **1931.** — Volgens een persoonlijke verklaring van den keizer van Abessynië, Ras Tafari, aldus meldt de „Daily Telegraph", zal er in Ethiopië binnen vijftien jaar geen enkele slaaf meer zijn. Binnen dezen tijd zou, naar hij besloten had, de bevrijding van alle slaven in zijn koninkrijk zijn voltooid.
De keizer is thans ijverig bezig de maatregelen ter bevrijding van de slaven, welke met de delegatie van den bond tegen de slavernij en de Ethiopische regeering zijn besproken, door te voeren.
In het afgeloopen jaar schatte men het aantal personen, dat in Abessynië nog in slavernij leefde, op twee millioen. Ras Tafari heeft in de afschaffing van de slavernij toegestemd, toen Abessynië lid werd van den Volkenbond. (Vorig bericht blz. 18 **T.)**

I. ONDERWIJS. — Professor **Sievers** overleden. — De bekende Germanist prof. Sievers, doctor in de philosophie, in de theologie en in de medicijnen honoris causa, is in den leeftijd van 81 jaar te Leipzig overleden.
Sievers was jarenlang secretaris van de Saksische Academie van Wetenschappen. Hij heeft belangrijke studies gepubliceerd over de oude Duitsche literatuur. Nog op hoogen leeftijd heeft hij de aandacht van de geheele wereld op zich gevestigd door zijn z.g. stemanalyse, door middel waarvan het hem gelukte, op gelijke wijze als met behulp van vingerafdrukken, personen te identificeeren.

31 MAART 1932

K. VOLKENBOND. — Ernstige toestand der **Donaustaten.** — In verband met het rapport van de financieele commissie van den Volkenbond, waarin gewezen wordt op den buitengewoon ernstigen financieelen toestand der Donaustaten, heeft de Secretaris-Generaal van den Volkenbond na ruggespraak met den voorzitter van den Volkenbondsraad, den Raad per 12 April bijeengeroepen. (Vor. ber. **blz. 275 G.)**

L. POOLONDERZOEK. — Tsjoekonowski. — De bekende aviateur Tsjoekonowski is uit Moskou vertrokken voor het uitvoeren van een poolvlucht naar Igarka. een afstand van 6000 K.M. Deze tocht wordt ondernomen in een driemotorig toestel. met het doel den luchtweg in den winter te exploreeren, teneinde in aansluiting daarop een regelmatigen luchtdienst te openen tusschen Moskou en Igarka.

A. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De vredesonderhandelingen hebben tot dusver geen definitief resultaat gehad. Zoowel China als Japan zenden zeer verwarrende berichten ten opzichte dezer onderhandelingen. Inmiddels is een Japansch eskader bestaande uit 19 oorlogsschepen de haven van Tsintau binnengeloopen. (Vorig bericht blz. 282 C.)

B. BRAZILIE. — Koffie wordt tegen Duitsche steenkolen geruild. — De „Lokalanzeiger" meldt uit Sao Paolo, dat de Braziliaansche minister van Financiën heden bet verdrag heeft onderteekend, waarbij 300.000 zakken koffie worden geruild voor Duitsche steenkolen.

C. NEDERLAND. — Conflict in het Rijnvaartbedrijf. — De Centrale Bond van Transportarbeiders heeft in zijn vergadering de door de werkgevers voorgestelde Zoonsverlaging van 15% van de hand gewezen.

D. IERLAND. — Invoerrechten. — Gemeld wordt, dat het kabinet van den Ierschen Vrijstaat besloten heeft een invoerrecht te heffen groot 33⅓% van alle goederen, die ook in Ierland kunnen worden vervaardigd. Het tarief zal voor Britsche en dominiale invoeren 25% bedragen. Deze nieuwe tarievenpolitiek zal geleidelijk in de eerstvolgende maanden ten uitvoer worden gebracht. (V. D.) (Vor. ber. 153 D.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Conventie verdoovende middelen. — De conventie van Genève tot regeling van de distributie van verdoovende middelen en de beperking der fabricage hiervan, is door de Staatscommissie van Buitenlandsche Zaken goedgekeurd.

F. GRIEKENLAND. — Financiën. — Het kabinet heeft in principe besloten, dat de Grieksche regeering zoo spoedig mogelijk de rente zal betalen op de buitenlandsche leeningen.
Naar gemeld wordt, zal de 1 April-coupon van de ibuitenlandsche leeningen van Griekenland betaald worden in pond sterling op basis van de huidige waarde.

G. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank. — Wij vernemen, dat aan de particuliere deposanten der Amstelbank N.V. met vorderingen van $ 5000 tot $ 60.000 heden een tweede uitbetaling van 5% hunner vorderingen heeft plaats gehad, zoodat zij, met inbegrip van de hun op 1 Maart '32 uitbetaalde 35%, bereids thans 40% hebben ontvangen, zijnde het volle percentage, waarvoor hun ingevolge de bepalingen van het buitengerechtelijk accoord een recht van voorkeur was toegekend. (Vor. ber. blz. 260 G.)

H. NEDERLAND. — Moordzaak Arkenbout. - Het drama in den Majellatoren te Amsterdam. — Het Gerechtshof te Amsterdam wees op 31 Maart arrest in de strafzaak tegen den leidekkerspatroon Maring, die in hooger beroep terecht heeft gestaan. verdacht van moord op zijn knecht Arkenbout, gepleegd op 29 Maart 1929 in den toren van de Majellakerk te Amsterdam.
Op 30 October van het vorige jaar werd hij conform den eisch van den Officier van Justitie veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens moord.
De procureur-generaal mr. Bauduin eischte in hooger beroep op formeele gronden vernietiging van het vonnis en, opnieuw rechtdoende. verdachte's veroordeeling wegens moord tot levenslange gevangenisstraf.

I. NEDERLAND. — Contingenteering schoenwerk. — De „Staatscourant" van 31 Maart bevat het K.B., waarbij opnieuw een beperking van den invoer van schoeisel is vastgesteld, en wel voor de komende zes maanden, ingaande op 1 April '32.
Het besluit is echter eenigszins gewijzigd. Die wijzigingen zijn van terugwerkende kracht tot 1 Januari 1932. (Vor. ber. Schoenindustrie blz. 249 E.)
(Vor. ber. Contingenteering blz. 277 C.)

K. RUSLAND. — Buiteniandsche verplichtingen. — In de vergadering van de zgn. Rusland-commissie, deelde de voorzitter mede, dat de buitenlandsche verplichtingen van Rusland in totaal M. 2 milliard tot M. 2.4 milliard bedragen, waarvan M. 1.2 milliard aan Duitschland. Van deze M. 1.2 milliard vervalt in het loopende jaar M. 500 millioen à 600 millioen. De Sovjet-Unie is haar verplichtingen tot dusver nagekomen.
De Russische uitvoer naar Duitschland in 1932 zal waarschijnlijk nauwelijks meer beloopen dan M. 400 millioen. Van Russische zijde heeft men te kennen gegeven, dat de orders, welke dit jaar aan Duitschland zullen worden verleend, aanzienlijk beneden die van het vorige jaar zullen blijven. De waarde zal in elk geval niet meer bedragen dan M. 450 millioen à M. 500 millioen. (Vor. ber. Buitenl. Schulden 33 F.)
(Vor. ber. Buitenl. Handel 86 E.)

L. FRANKRIJK. — Vrouwenkiesrecht. — De Fransche Kamer heeft met 446 tegen 50 stemmen een voorstel aangenomen van de kiesrechtcommissie, waarbij aan de vrouwen algemeen kiesrecht wordt toegekend voor de verkiezingen na 1933.
(Vor ber. 231 I.; vor ber. Kieswethervorming 266 I.)

M. VEREENIGDE STATEN. — Kinderroof. — Op Dinsdag 1 Maart '32 is de kleine Chas. A. Lindbergh Jr., oud 20 maanden, het zoontje van den wereldberoemden oceaanvlieger Kolonel Chas. A. Lindbergh, te Hopewell in New Jersey (Ver. St.), tusschen 8—10 uur 's avonds, uit zijn slaapkamer ontvoerd. Tot dusver heeft men het verblijf van het kind niet kunnen' ontdekken.

N. ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING. — Verslag over 1931. — Wij ontleenen aan het verslag der Rotterdamsche Bankvereeniging over 1931 het volgende:
De koersen van goede binnenlandsche obligatiën daalden aanzienlijk, waardoor op het fondsenbezit verliezen werden geleden en de rekening effecten en syndicaten met een nadeelig saldo werd afgesloten. Ondanks koersverlies op valuta's, gehouden in verband met het bedrijf, overtrof de winst op wissels die van het jaar te voren.
Teneinde de positie van de instelling sterk te houden, wordt voorgesteld f 2.000.000 toe te voegen aan de onder crediteuren opgenomen bijzondere reserve tegen mogelijke risico's.
Er kan dan een dividend van 3% (v. j. 5%) worden uitgekeerd. De bruto-winst bedroeg f 13.895.538 (v. j. f 15.203.558).
In het verslag van het college van commissarissen wordt gezegd, dat commissarissen van oordeel zijn, dat de door de vennootschap in het afgeloopen boekjaar behaalde resultaten, gezien de biizondere omstandigheden, niet onbevredigd zijn.
De heeren mr. J. H. Beucker Andreae en mr. H. J. ten Bruggen Cate hebben hun mandaat als lid van de commissie van advies neergelegd.
Aan de toelichting op de balans ontleenen wij de mededeeling, dat de R. B. V. per 31 Dec. '31 voor eigen rekening van debiteuren in Duitschland na aftrek van een bedrag van f 2.711.226, dat door zekerheden buiten Duitschland gedekt is, f 16.518.098 had te vorderen.
Het bedrag kan als volgt worden gesplitst: f 5.954.629 vorderingen op banken en bankiers, geboekt onder debiteuren in rek.-courant voor zoover vallende onder de Stillhalte-overeenkomst en f 10.563.469 vorderingen op handel, industrie enz.

O. NEDERLAND. — Loonstrijd Limburgsche metaalindustrie. — Te Tegelen heeft een vergadering plaats gehad van het landelijk hoofdbestuur en de afdeelingsbesturen van den Ned. R.K. Metaalbewerkers-

bond in Limburg ter bespreking van de nieuwe voorstellen, die de werkgevers inzake de nieuwe arbeidsvoorwaarden hebben ingediend. Van de zijde der werkgevers was medegedeeld, dat zelfs wanneer de voorgestelde wijzigingen zullen worden ingevoerd, het nog uiterst moeilijk zal zijn de diverse bedrijven gaande te houden.
Na uitvoerige besprekingen kwam men tot het besluit uit dringende noodzakelijkheid de voorstellen aan te nemen, welke als volgt luiden:
Verlaging der thans geldende loonen met 11%, waarvan 6% ingaande 7 April en 5% ingaande 8 Mei. Daartegenover betaling voor de christelijke feestdagen met 50% van het loon voorzoover deze feestdagen niet op een Zondag vallen en voorts betaling der zgn. familiedagen.
Ten opzichte van werknemers, wier aantal werkuren minder dan 48 uren bedraagt, zal de uitkeering voor de christelijke feestdagen evenredig lager zijn en wel berekend naar het aantal werkuren per week in verhouding tot vorenbedoelde 48 uren.
Het bestuur van den Ned. R.K. Metaalbewerkersbond zal er bovendien nog schriftelijk bij de Vereeniging van IJzerindustrieelen van Limburg op aandringen de nieuwe voorwaarden zoo soepel mogelijk toe te passen. (Alg. Handelsblad)

A. SCHEEPVAART. — Transatlantische Passagierstarieven. — De vertegenwoordigers van transatlantische scheepvaartmaatschappijen hebben besloten de transatlantische passagierstarieven met 20% te verlagen. Deze verlaging is in overeenstemming met het besluit der Amerikaansche scheepvaartmaatschappijen. (Vorig bericht blz. 202 L.)

B. ENGELAND. — Financiën. — In het financieele jaar, dat per 31 Maart eindigt, bedroegen de inkomsten der Britsche schatkist £ 770.963.000, terwijl £ 770.599.000 werd uitgegeven. Het surplus beloopt derhalve f 364.000, nadat £ 32.508.000 was besteed voor schuldaflossing. (Vorig bericht blz. 205 G.)

C. JOSEPH HAYDN. — Bij den 200sten terugkeer van zijn geboortedag, 31 Maart 1732, worden in vele landen herdenkingsfeesten gehouden ter eere van Joseph Haydn, een der grootste meesters der muziek.

Joseph Haydn

De ontwikkelingsgeschiedenis van Haydn biedt het merkwaardige beeld van den autodidact. Anders dan Mozart had hij geen vader, die den degelijken grond legde voor zijn muzikale vorming. Nooit heeft hij geregeld, systematisch onderricht genoten; hij moest zijn eigen weg banen, „prendre son bien où il le trouva". En zijn leven lang heeft hij gezocht, geexperimenteerd met ijzeren volharding, rustelooze vlijt en onbarmhartige zelfcritiek. Maar hem was ook een geniale intuïtie geschonken, waardoor hij aonder te falen het goede van het minderwaardige kon onderscheiden en de leerstof kon kiezen, welke zijn ontwikkeling behoefde. En daarbij bezat hij de zeldzaam geniale scheppingskracht, die hem in staat stelde, op het bestaande voort te bouwen en het materiaal, dat zijn tijd hem bood, tot een stijl te ordenen.
Haydn leefde en werkte in een merkwaardigen overgangstijd. Het is de tijd van de Mannheimsche school, van de geboorte en ontwikkeling der klassieke symphonie en van het strijkkwartet, de tijd van scheiding tusschen concert- en kamermuziek. Een periode, waarin de muziek in het algemeen een zeer gecompliceerd ontwikkelingsproces doormaakt. En in welk proces Haydn een belangrijk, om niet te zeggen een leidend aandeel heeft gehad.
De bestudeering van Haydn's kunst is bijzonder boeiend en belangwekkend, omdat men in die kunst een buitengewoon merkwaardig ontwikkelingsproces als het ware ziet weerspiegeld. Men ervaart het wonder, dat zijn kunst volmaakt rijp, bezonken en evenwichtig is. Onder de werken hier te lande uitgevoerd behooren zijn cello-concert, enkele kwartetten, de symphonie met den Paukenslag en de Oxford-symphonie, benevens zijn beide oratoria „Die Schöpfung" en „Die Jahreszeiten". (Vor. bericht blz. 201 B)

1 APRIL 1932

D. NEDERLAND. — Eerste Hamer. - Debatten over de onderhandelingen met België. — In de Eerste Kamer kwam op den 30- en 31sten Maart aan de orde de begrooting van Buitenlandsche Zaken, die op den 1sten April eindigde. Het gerucht, dat een eventueel nieuw verdrag met België het voornaamste punt van de besprekingen zou zijn, had zoowel de publieke als de gereserveerde tribune vol doen loopen. De Belgische gezant had op de publieke tribune plaats genomen.

De heer De Savornin Lohman (c.h.) zeide o.a. dat met den minister over de Belgische onderhandelingen geen discussie mogelijk is, daar hij niet tot gemeen overleg bereid is, doch zich in een waas van geheimzinnigheid hult, om wellicht straks de natie voor een voldongen feit te stellen. De heer De Savornin Lohman wilde niet door weer vragen te stellen ,,drenzen als een kind", doch hij wilde wel de positie waarin wij gekomen zijn nader preciseeren. De geheimzinnigheid van Buitenlandsche Zaken en de onduidelijkheid der verschillende dementi's hebben de ongerustheid, dat de regeering de herhaalde toezeggingen, dat zij het standpunt van het Memorandum van 1929 zou handhaven, niet zou hebben nagekomen, niet weggenomen. Integendeel. De spreker had hierbij vooral het oog op een verlengd Bath-kanaal, hetgeen een gecamoufleerd Moerdijk-kanaal zou beteekenen. Ook met een kanaal meer Westelijk dan de Slikken kan Nederland, naar spr.'s inzicht, geen genoegen nemen. De regeering heeft bovendien niets gedaan om de Kamer te overtuigen van de noodzakelijkheid om het standpunt van 1929 los te laten. Het komt den heer De Savornin Lohman ondenkbaar voor, dat een der Kamers haar sanctie ooit aan een pseudo-Moerdijk-kanaal zou kunnen geven en hij eindigde met een dringend woord van waarschuwing daartegen. Slechts een uitdrukkelijke verklaring dat er geen Moerdijk-kanaal zal komen in welken vorm ook, nu niet en ook later niet en dat de regeering niet gebonden is, zal de ongerustheid kunnen wegnemen. Bereikt een verdrag ais thans te verwachten is de Kamer, dan krijgt het sprekers stem nooit, evenmin de stemmen van de grootst mogelijke meerderheid van sprekers fractiegenooten. Het land zal de oppositie overnemen en laat zich niet het zwijgen op-

leggen. In verscheidene deelen des lands zijn al bewegingen georganiseerd, en spreker kan den minister verzekeren, dat meer zullen volgen.
De heer v. d. Bergh (lib.) vond het evenzeer jammer dat de minister zoo zwijgzaam is. Hij deelde in de ongerustheid van zijn voorganger en wilde daarom juist den minister wèl nadere inlichtingen vragen. Op een kanaal, zooals dit voorkomt op het kaartjr van den Belgischen Senator Segers, is de Kamer niet voorbereid: een dergelijk verlengd kanaal is in strijd met de uitdrukkelijke verklaring in het Memorandum van 1929.
Spr. staat nog altijd op het standpunt, dat een verbetering van het Zuid-Bevelandsche kanaal voldoende zou zijn, maar dat in de gegeven omstandigheden het geven van een tweede verbinding onvermijdelijk is. Deze verbinding zal echter geenszins een Moerdijk-kanaal mogen zijn. Het zal aanbeveling verdienen, de verbinding tot in details vast te leggen, doch met de uitvoering daarvan te wachten tot betere tijden.
De heer De Zeeuw (s.d.a.p.) kan begrijpen dat de regeering op het oogenblik geen inlichtingen kan geven en hij heeft geen reden haar daarom te wantrouwen of aan te nemen, dat zij haar standpunt van 1929 heeft verzaakt. De heer Lohman twijfelt zoo zeer aan de goede trouw der regeering, dat hij, der familietraditie getrouw, „vragensmoede" (titel van een roman van Anna de Savornin Lohman) is geworden. De inlichtingen uit België, uit Noord-Brabant, zouden eenigen grond kunnen geven tot onrust, maar er is geen reden om in deze inlichtingen ten volle te gelooven. Ook als Rotterdammer gevoelde de heer De Zeeuw geen enkele reden tot wantrouwen in de regeering.
De heer Van der Lande (r.k.) verheugde zich, dat bet overleg met België nog niet geëindigd is. Het is nu nog tijd om den minister te waarschuwen. Aan een kanaal, welk ook, zal de voorwaarde moeten worden verbonden, dat Nederland het graaft, maar België het betaalt. Want Nederland voldoet met het kanaal van Hansweert ten volle aan zijn verplichtingen. De Schelde moet intact blijven en het kanaal zal, met het oog op de belangen van den Brabantschen landbouw, met zoet water gevuld moeten zijn. Natuurlijk zal een kanaal niet een rechtstreeksche verbinding mogen vormen met de Antwerpsche dokken.
Het tusschenwaterenkanaal (Batte-Dintelsas), dat door de Rotterdamsche Kamer van Koophandel desnoods wordt aanvaard, zal practisch maar weinig verschillen van het gesloten kanaal Willemstad—Antwerpen. In wezen is het eveneens een pseudo-Moerdijk-kanaal en het is een fout, dat Rotterdam dit aanvaard heeft. Het heeft daardoor alle recht van spreken verloren.
De heer Westerdijk (v.d.) zal niet diep ingaan op de kanaalkwestie, waar nog geen concreet voorstel voor de Staten-Generaal ligt. Het is bovenal te doen om een goede verhouding tot België en een ten tweede male verwerpen van een verdrag door deze Kamer zal niet mogen worden geriskeerd, wil de verhouding tot België niet uitermate worden verslechterd.
De heer Blomjous (r.k.) zou geen aanleiding hebben gehad te spreken over de herziening van de tractaten van 1839, ware het niet, dat het antwoord van den Minister op het Voorl. Verslag reden had gegeven tot groote ongerustheid. Uit zijn Memorie van Antwoord blijkt, dat de minister de waarschuwing bij de interpellatie-De Savornin Lohman, inzake de grenzen, welke bij de onderhandelingen met België dienen te worden gesteld, niet heeft begrepen.
Spr. kan kort zijn omdat hij zich voor 95 pct. kan aansluiten bij het betoog van den heer De Savornin Lohman.
Dr. Wibaut (s.d.a.p.) zou wachten met over een kanaal te spreken, totdat een ontwerp-overeenkomst met België hier in behandeling is. Ook hij begreep, dat de regeering tijdens de onderhandelingen bezwaar had, om inlichtingen te geven.
De heer Van Citters (a.r.) is van oordeel dat er over het in staat van wording verkeerend Nederlandsch-Belgische tractaat thans niet te veel moet worden gesproken; de regeering is nog aan het onderhandelen, en kan dit niet doen tegelijk met zich in de Kamer verdedigen. De minister kan over allerlei bijzonderheden niet spreken zonder zichzelf in een moeilijker positie te brengen.

Verklaring van den Minister van Buitenlandsche Zaken. — Minister Beelaerts van Blokland heeft in de op 1 April gehouden vergadering van de Eerste Kamer, waar de behandeling van de begrooting van Biiitenlandsche Zaken werd voortgezet, de volgende verklaring afgelegd:
Inzake het overleg met België over de herziening van de verdragen van 1839 hebben verschillende leden zich over de zwijgzaamheid der regeering beklaagd. Het is onverstandig over waarschuwingen de schouders op te halen, ook al zijn zij overbodig. Eén der sprekers heeft gezegd, dat de regeering geen aanraking zocht met vooraanstaande mannen uit handel en scheepvaart en met andere specialisten, maar meermalen zijn hun adviezen ingewonnen en is er overleg gepleegd met vertegeniwoordigers van Kamers van Koophandel, enz. De regeering zal voortgaan voorlichting te zoeken wanneer zij die noodig heeft. Als het mogelijk was op dit oogenblik door uitvoerige mededeelingen mogelijke misverstanden weg te nemen, zou dat voor spreker aangenaam zijn. De publiceering van het Witboek van 1929 bewijst wel, dat de regeering niet afkeerig is van publicaties. De regeering zal verstandig doen, rekening te houden met de stemmen uit de Staten-Generaal, maar zij is niet de mandataris van de Kamers. Alleen zij beschikt over de gegevens om te beoordeelen of deelneming aan de discussies door haar in 's lands belang is.
Op het oogenblik kan zij haar positie alleen gebruiken om het publiek buiten de Kamer te waarschuwen, niet af te gaan op allerlei geruchten. Men kweekt daardoor onrust.
Overigens is de aangelegenheid slechts van betrekkelijk actueelen aard. Beide landen hadden gehoopt, de zaak tot een oplossing te kunnen brengen v66r de verkiezingen in beide landen het volgende jaar. Maar moeilijkheden zijn gerezen, die nadere overwegingen voor beide regeeringen wenschelijk maken, mede in verband met de economische moeilijkheden van thans.
Urgenter dan deze kwestie is die der economische toenadering. Het sluiten van een handelsverdrag is van veel gewicht, en de moeilijkheden voor de beide landen kunnen slechts gemakkelijker worden opgelost als het den beiden landen gelukt zal zijn elkander op economisch gebied te vinden.
(Vor. ber. Nederl.-Belgisch Verdrag 256 A.)

A. NEDERLAND. — Het dagblad „De Standaard" bestaat 60 jaar. — Ter gelegenheid van het 60-jarige bestaan van het dagblad „De Standaard" zullen commissarissen en directie op 4 April een herdenkingsavond houden. In verband met dit jubileum is in het Persmuseum een tentoonstelling geopend, welke een goed beeld geeft van den ontwikkelingsgang van „De Standaard". De heer W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam en president-commissaris, schetste bij deze gelegenheid de groote verdiensten van Dr. A. Kuyper, die bijna 50 jaar hoofdredacteur van „De Standaard" is geweest.

B. VEREENIQDE STATEN. — **Invoerrecht op** steenkolen, cokes en petroleum. — Het Huis van Afgevaardigden heeft met 113 tegen 67 stemmen een amendement op de belastingwet aangenomen, om een invoerrecht van 10 $cent op 100 Ibs. op steenkolen en cokes te heffen. Het Huis heeft voorts met 190

tegen 97 stemmen het voorstel aanvaard om een invoerrecht van petroleum van 1 $ct. per gallon te heffen. (Vorig bericht blz. 163 F.)

A. VEREENIGDE STATEN. — **Nieuwe** belastingen. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel betreffende de dekking van het deficit ten bedrage van 1.25 milliard dollar aangenomen. In dit voorstel was o.a. vervat belasting van de radio, auto's, lucifers, kauwgummi, telefoon, benevens verhooging van de binnenlandsche brievenport. Het voorstel is thans naar den Senaat doorgezonden. (Vor, ber. 167 H.)

B. DENEMARKEN. — Valutaregeling. — De verlenging van de valutaregeling tot eind Mei is door het Folkething goedgekeurd. De regeering had het voorstel ingediend, de wet tot eind 1932 te verlengen. (Vorig bericht blz. 108 N.)

C. ITALIE. — Fransche en Italiaansche relaties. — Wij ontleenen aan de Giornale d'Italia eenige opmerkingen nopens de huidige Fransche en Italiaansche relaties. Het blad meent, dat de uitlatingen in de Fransche pers van dien aard zijn, dat op dit oogenblik van een toenadering tusschen beide landen nog geen sprake kan zijn. De Italiaansche politiek wordt door de Fransche pers verkeerd geïnterpreteerd en zij vergeet, dat ook Frankrijk door verdragen met Italië is gebonden. (Giornale d'Italia)

D. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Staking in het mijndistrict by Bruex. — Meer dan 22.000 mijnwerkers in het steenkolendistrict bij Bruex zijn in staking gegaan.

E. CHINA. — Effectenbeurs en winkels te Shanghai weer geopend. — Nu de effectenbeurs en de winkels te Shanghai weer geopend zijn, herneemt het leven zijn gewone aanzien. Een kern van troepen wordt nog gehandhaafd rond de internationale nederzetting.

F. RUSLAND. — **Mandsjoerijsch** conflict. — Tachtig Russische militaire vliegtuigen zijn bij Wladiwostock aangekomen. Voorts zouden in de omgeving van Wladiwostock uitgebreide Russische troepenbewegingen plaats hebben. (Vorig bericht blz. 284 H,)

G. FRANKRIJK. — Begrooting aangenomen. - Kamer ontbonden. — De geheele begrooting werd in derde en laatste lezing met 435 tegen 135 stemmen door de Fransche Kamer aangenomen. In het geheel blijkt Tardieu vijfmaal de kwestie van vertrouwen te hebben gesteld. Zijn grootste meerderheid is 70 stemmen geweest. De begrooting is ten slotte vastgesteld op 41.100.883.494 frs. inkomsten, die op de uitgaven een overschot laten van 3.381.772 frs.
Aan het einde der zitting verklaarde de President van de Fransche Kamer de wetgevende periode geëindigd en de Kamer ontbonden. De Senaat ging tegelijkertijd op reces. Beide Huizen komen op 1 Juni, dus na de verkiezingen, weer bijeen.
(Vor. ber. **Begrooting 260** L.)

H. ENGELAND. — **Aflossing** credieten. — De Engelsche schatkist heeft tot een bedrag van $ 30 millioen, welke op 29 Maart te New-York vervielen, afgelost en het saldo groot fr. 900 millioen van het door een Fransch bankconsortium verstrekte crediet terugbetaald. (Vorig bericht blz. 241 A.)

I. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Communiqué van Dr. Yen. — Dr. Yen, de Chineesche gevolmachtigde bij den Volkenbond, heeft het secretariaat-generaal een communiqué verstrekt, waarin hij verklaart dat de besprekingen van 25 Maart duidelijk hebben bewezen, dat Japan voornemens is om geen rekening te houden met de beslissing van den Volkenbondsraad nopens den terugtocht der Japansche troepen. Op de bijeenkomst van 28 Maart geraakten de onderhandelingen volkomen op het doode punt tengevolge van de weigering der Japanners om een bepaalde periode te noemen binnen welken tijd de terugtocht zou geschied zijn. (286 A.)
(Vor. ber. Volkenbond 266 A.)

K. DUITSCHLAND. — **Rijkspresidentsverkiezing 1932.** — Het ontwerp voor het officieele stembiljet voor de tweede presidentsverkiezing is thans gereed. De biljetten bevatten in alphabetische volgorde slechts de drie namen: Paul von Hindenburg, rijkspresident, generaal-veldmaarschalk, Berlijn; Adolf Hitler, regeeringsraad in Brunswijkschen staatsdienst, München en Ernst Thälmann, transportarbeider, Hamburg.
(Vorig bericht blz. 269 D.)

L. DONAU-PLAN. — **Persuitlatingen.** — In de regeeringspers van Frankrijk kan men dag in dag uit lezen, dat Europa alleen kan worden gered, als eerst Frankrijk en Engeland het eens worüen, als hun eensgezindheid Duitschland en Italië tot meegaandheid beweegt, en als dan deze eenheid op de vijf Donau-staten zoodanigen indruk maakt, dat ook die over hun belangentegenstellingen heenstappen. En Oostenrijk, Hongarije, Zuid-Slavië, Bulgarije, kunnen zonder buitenlandsche leeningen niet lang meer worstelen tegen het staatsbankroet. (Vor. ber. 283 G.)

M. KUNST. — De Kon. Ver. ,,Het Nederlandsch Tooneel". — In een op 31 Maart gehouden algemeene ledenvergadering van de Kon. Ver. ,,Het Nederlandsch Tooneel" werd met algemeene stemmen besloten tot ontbinding der vereeniging.
De Kon Ver. ,,Het Nederlandsch Tooneel" is inmiddels failliet verklaard.
Naast de plannen van de heeren Saalborn en Van Praag kan thans de oprichting van een nieuw ensemble worden aangekondigd, hetwelk zich onder leiding van de heeren Albert van Dalsum en A. Defresne heeft gevormd. (Vor. ber. Tooneel 272 A.)

N. **IJSLAND.** — Een Nederlandsch aerologisch station bij Reykjavik. — De luitenants-vlieger Visch en van Giessen brachten in September 1931 met den politiekruiser ,,Nautilus" een bezoek aan Reykjavik en vonden op 1,5 K.M. afstand van die stad een terrein, dat als vliegterrein zou kunnen dienen en dat door bemiddeling van het IJslandsche Gouvernement gedurende het Internationale Pooljaar kosteloos zou worden afgestaan en als vliegterrein zou worden ingericht.
Voor de verwezenlijking van het plan is een Comité gesticht dat de noodige stappen zal doen om het aerologisch station te doen inrichten en het personeel en materieel naar IJsland te doen vervoeren.
(Vor. ber. **Pooljaar 170** M.)

O. **BRITSCH-INDIE.** — Al-Indische Federatie. — In een conferentie van Indische vorsten werd een resolutie aangenomen, die aan de Vorstenkamer zal worden voorgelegd en waarin de volgende voorwaarden aan de Indische regeering voor de deelneming der Indische staten aan de Al-Indische Federatie worden gesteld:
1. Het opnemen van de noodige garanties in de grondwet.
2. De op verdragen of andere overeenkomsten berustende rechten zullen onder de nieuwe grondwet onaangetast en onaantastbaar blijven.
3. De souvereiniteit en interne onafhankelijkheid der Indische staten zullen onaangetast blijven en ten volle worden erkend. Voorts zullen alle verplichtingen van de Kroon tegenover de staten blijven bestam.
De resolutie machtigt de vertegenwoordigers der Vorstenkamer tot het voeren van de noodige onderhandelingen met de regeering, op voorwaarde dat de definitieve ratificatie der verkregen resultaten zal geschieden door de Kamer en door elk der betrokken staten afzonderlijk. (V. D.)

2 APRIL 1932

A. NEDERLAND. — De Clearingovereenkomst. — De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Tilburg en omgeving heeft een request gezonden aan de Tweede Kamer betreffende het wetsontwerp inzake een clearingovereenkomst.
Adressante heeft de strekking van dit wetsontwerp met instemming begroet. Zij vreest echter, dat het wetsontwerp het doel niet zal bereiken door gebrek aan medewerking van de zijde der betrokken vreemde mogendheden. Volgens de Kamer komt in het ontwerp een ernstige lacune voor, nl. het feit, dat geenerlei gevolgen aan het niet sluiten eener clearingovereenkomst voor de exporteurs in de betrokken landen verbonden zijn.
Adressante verzoekt tenslotte de Tweede Kamer het daarheen te willen leiden, dat in het onderhavige wetsontwerp de aangeduide lacune wordt aangevuld, in dier voege, dat de exportmogelijkheid naar Nederland, voor een land, dat zelf een deviezenregeling heeft, afhankelijk wordt gesteld van de eventueele medewerking tot het aangaan van een clearingovereenkomst als in het ontwerp bedoeld. (222 D.)

B. FRANKRIJK. — Invoer van boter. — Volgens „Le Temps" heeft de Minister van Landbouw den onmiddellijken invoer van 300.000 K.G. buitenlandsche boter toegestaan. Dit besluit is genomen wegens de moeilijkheden bij de voorziening van de Fransche markt. Het contingent van 3000 quintalen komt in mindering op de 16.000 quintalen, die in totaal in het 2de kwartaal van 1932 mogen worden ingevoerd.
(Le Temps). (Vorig bericht blz. 251 I.)

C. NEDERLAND. — Chr.-Historische Unie. — De Christelijk-Historische Unie is op den 30sten Maart te Arnhem in algemeene vergadering bijeengekomen. De openingsrede werd door den voorzitter, dr. J. Schokking, gehouden. Na het zingen van Ps. 138 : 1, bet uitspreken van een gebed en het lezen van Joz. 3 I—IX, stelde spreker de vraag: „Is er samenwerking tusschen christelijke religie en de politiek?" en zeide o.a.:
De vraag omtrent den juisten samenhang tusschen Christelijke religie en de politiek is niet eenvoudig. En er is alle reden om ons zelf over de gestelde vraag, die van ons politiek streven den grondslag uitmaakt, te bezinnen.
In hetgeen spr. tevoren uit de Schrift voorlas, ligt een aanduiding wat een Christelijke politiek omvat. Die aanwijzing is deze dat er wel aanraking moet zijn van de Ark, maar geen steunen en slaafs volgen. Er moet vrijheid zijn van beweging om antwoord te vinden op de vragen, die zich voordoen, een antwoord, dat getoetst moet worden aan de ordeningen Gods. Spreker kwam daarna tot het vraagstuk–der ontwapening en meent, dat zelfs een minimum resultaat van de ontwapeningsconferentie belangrijk kan zijn. Verder sprak prof. dr. Slotemaker de Bruine over „Onze taak in crisistijd" en meende, dat de hoofdgedachte van dezen crisistijd is 1 Cor. 12: als één lid lijdt, lijden alle leden mede.
Daarna hield de voorzitter dr. J. Schokking zijn afscheidsrede. Als zijn opvolger werd de heer J. ter Haar Jr. gekozen. De vergadering werd met gebed gesloten.

D. ENGELAND. — Internationaal vrijhandelscongres te Londen. — Bij de opening van het internationale vrijhandelscongres te Londen werden begroetingsbrieven voorgelezen van den minister van binnenlandsche [illegible] Sir Herbert Samuel [illegible] minister van onderwijs Sir Donald MacLean en den staatssecretaris voor Schotland, Sir Archibald Sinclair, de drie liberale ministers van het kabinet MacDonald.
Verschillende sprekers bepleitten een tolunie tusschen de aan de Noord- en Oostzee liggende landen. Voorts werden met algemeene stemmen resoluties tegen de nieuwe methoden van invoercontingenteering aangenomen.
Lord Snowden zeide o.a., dat het buitenland ervan overtuigd moet blijven, dat er in Engeland nog voorstanders van den vrijhandel te vinden zijn.
Het Nederlandsche standpunt i.z. den vrijhandel werd toegelicht door den voormaligen voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, den heer E. Heldring. Hij wees er op, dat hoewel ook Nederland er toe heeft moeten overgaan het z.i. verderfelijke contingenteeringsstelsel in te voeren, de liberale gedachte er nog krachtig leeft. „Indien echter Groot-Brittannië, zeide hij, vasthoudt aan zijn economische politiek, zonder rekening te houden met de politiek der Noordzeelanden, vrees ik dat men opnieuw de Noordzee zonder schepen zal zien, even-als in den Romeinschen tijd en dit zou meer dan jammer zijn".

E. SCHEEPVAART. — Holland-Amerika Lijn. — De verlaging der transatlantische passagierstarieven met 20% zal voor de Holland-Amerika Lijn voor de 1ste klasse en de touristenklassen gelden. (220 I.)

F. DENEMARKEN. — Staatsspoonvegen. — Aan de Berlingske Tidende van Kopenhagen van den 31sten Maart ontleenen wij het volgende bericht:
Het voor de Deensche staatsspoorwegen afgeloopen financieele jaar, dat op den 31sten Maart '32 werd afgesloten, is een der zwartste jaren geweest, welke men ooit heeft gehad, Het deficit wordt op 35,6 millioen kronen (tegen 31 millioen kr. in 1930) geschat. De Directie der Deensche spoorwegen deelt mede, dat drastische bezuinigingen zullen worden ingevoerd.
(Berlingske Tidende)

3 APRIL 1932

G. ONDERWIJS. — Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen. — De overtuiging, dat de klachten gegrond zijn, die van verschillende zijden gehoord worden, dat ons universitair onderwijs in Nederland niet voldoet aan de eischen, die het maatschappelijk leven stelt, is voor een groep personen zoowel uit de praktijk als uit het onderwijs aanleiding geweest plannen te ontwerpen en een programma samen te stellen voor een „Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen" (H. T. W.). Te dien einde is opgericht de vereeniging „Nederlandsch Centraal Instituut voor de kennis van het buitenland" (N.C.I.K.B.), welke bij Koninklijk besluit van 2 December 1929 is goedgekeurd.
De hoofdgedachte, die bij het bestuur heeft voorgezeten, is geweest, de wetenschappelijke opleiding in hoogere mate aan de practijk aan te passen. De bedoeling is niet een vervorming te brengen van het universitair onderwijs in Nederland, maar slechts een aanvulling te geven. Het doel is een meer practische opleiding te brengen voor bepaalde beroepen.
Een Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen wenscht, in tegenstelling met de reeds bestaande economische hoogescholen, dè wetenschap niet in de eerste plaats ter wille van de wetenschap zelve te zien beoefend, maar ziet haar voornamelijk als belangrijk middel tot verkrijging van voor de maatschappij nuttige kennis, aldus vermeldt het programma.
De H. T. W. zal zich dus bij de ndeeling van haar onderwijsprogramma moeten richten naar de verschillende functies in de praktijk, waaraan de verschillende wetenschappen dienstbaar moeten worden gemaakt. Het zal worden een economische vakhoogeschool, zooals er reeds in het buitenland bestaan.
Als zoodanig heeft zij tot taak:
a. op te leiden voor de zelfstandige beoefening van speciale economische vakwetenschappen;
b.] die voor een bepaald practisch beroep de

beste leiding zoeken, wetenschappelijk inzicht bij te brengen en theoretisch-practische geschooldheid in de behandeling van practische vraagstukken mede te geven.
Het voornemen bestaat om de H. T. W. te Den Haag te vestigen.
Het bestuur bestaat uit: dr. E. E. J. Messing, Rotterdam (Handels-Hoogeschool), voorzitter; dr. A. van Oven Jr., Dordrecht, secretaris; mr. dr. H. J. Romeyn, Den Haag, penningmeester; H. B. Berghuijs, Utrecht; ir. E. H. Cabos, Rotterdam; M. M. Cohen, Amsterdam en mr. dr. G. J. Goedhart, Amsterdam. (Vor. ber. Ned. Onderwijs 281 C.)

A. VAT AA — Eerste telefoongids. — De directie van de Vaticaansche telefooncentrale heeft den eersten volledigen telefoongids voor den geheelen Vaticaanschen telefoondienst uitgegeven. Deze gids is door dr. Marchetti, den directeur-generaal van den telefoondienst der Vaticaansche Stad, samengesteld. (De Maasbode)

B. JAPAN. — Vrouwenarbeid. — In het tijdschrift „Asiatic Review" is een artikel van een Japanner gepubliceerd over den vrouwenarbeid in Japan. Het aantal fabrieksarbeidsters overschrijdt het millioen, terwijl in de Japansche mijnen 33.000 vrouwen onder den grond werken. In Tokio en Osaka zijn ongeveer 2300 vrouwelijke autobusconducteurs.
(Asiatic Review)

4 APRIL 1932

C. NEDERLAND. — Congres van den Vrijheidsbond. — Onder voorzitterschap van den algemeenen voorzitter mr. D. Fock, werd op 2 en 3 April '32 een algemeene vergadering van de Liberale Staatspartij de Vrijheidsbond gehouden.
Mr. Fock herdacht in zijn openingswoord de in dit jaar overleden liberale voormannen, mr. M. J. F. Treub en mr. W. C. Dresselhuys. De heer P. Rink, die wegens zijn hoogen leeftijd (hij is 80 jaar) zich uit het bestuur van den bond terugtrekt, wordt bij acclamatie tot eere-voorzitter gekozen.
Mr. D. Fock behandelde in zijn groote rede den politieken en economischen toestand. Achtereenvolgens sprak hij over de strooming tot loonsverlaging, den vrijhandel, de verhouding tot België, het prestige van het parlement, het radio-vraagstuk met zijn politieken achtergrond en in aansluiting daarop de gevallen waarin de sociaal-democratie met de rechterzijde samenwerkt en ten slotte de landbouwcrisis, waarbij hij nogmaals de invoering van premievrij pensioen bepleitte.
Aan het slot van zijn rede wekte mr. Fock de leden der partij en hun geestverwanten op om in deze moeilijke tijden zich tot het uiterste in te spannen om de liberale gedachte te verbreiden. Juist in dezen tijd van verwarring en verwildering is het noodig, dat wij zoo krachtig mogelijke actie voeren om in deze tijden van nood ons volk den weg te wijzen, waarlangs het mogelijk is weer naar een betere toekomst voort te schrijden. De materieele zorgen, waarin zoovele van onze landgenooten verkeeren, eischen van ons dat wij al het mogelijke doen om te trachten ook door internationale samenwerking verbetering in den toestand te brengen. Het groote leger werkloozen, dat ongetwijfeld grooter is dan noodzakelijk zou zijn, doordat het hooge loonpeil en de zware sociale lasten de werkgelegenheid nag meer hebben ineen doen schrompelen, vraagt uw hulp.
Onze gedachten gaan ook uit naar hen, die in onze overzeesche gewesten mede zwaar onder de gevolgen van deze crisis te lijden hebben. Het moge voor Nederlandsch-Indië een geluk worden genoemd, dat zij, die „los-van-Nederland" hebben gepredikt, daarmede geen succes hebben gehad; immers Nederland moet thans zijn steun geven om den moeilijken financieelen toestand van Nederlandsch-Indië te helpen verlichten.
Wij meenen, dat velen, die een groot deel van hun Zeven in onze overzeesche gewesten hebben doorgebracht en thans hier te lande wonen, zich geroepen zullen gevoelen om hier, door meer bekendheid omtrent Nederlandsch-Indië te verbreiden en aanhangige koloniale vraagstukken te bestudeeren, de belangen zoowel van Nederland l van Indië te di
Tot alle Nederlanders richt spr. ten slotte in deze benarde tijden een oproep tot samenwerking, tot versterking van het saamhoorigheidsgevoel, tot verdraagzaamheid, om gezamenlijk, niet als partijgangers maar als Nederlandsche staatsburgers, ieder volgens zijn eigen overtuiging en gezindheid, te trachten aan de moeilijke omstandigheden van het oogenblik het hoofd te bieden.

Mr. H. F. van Leeuwen houdt een rede over „De practijk van het bankwezen ten opzichte van het bedrijfsleven". In zijn rede zegt spr. dat bankwezen en politiek elkaar niet verdragen. Bankwezen wil beoefend worden, los van partij-godsdienstige of sectarische invloeden, en de geschiedenis is er om dat met voorbeelden aan te toonen.

Mr. Joh. J. Belinfante hield een rede over „De encycliek „Quadragesimo Anno" en de liberale beginselen". Spr. kwam in zijn rede tot de volgende conclusie:
„Door het onderzoek van de Encycliek zijn twee dingen voldoende duidelijk geworden. Vooreerst, dat al mogen vele passages in de Encycliek voedsel geven aan de gedachte, dat de Paus practisch zeer dicht bij de socialistische opvattingen staat en dat derhalve. ook de Katholieken zich in de practijk nog meer dan tot dusver in socialistische richting zullen hebben te oriënteeren, de werkelijkheid toch is deze, dat de Paus ondanks de ietwat schampere wijze waarop hij zich op menige plaats over het liberalisme uitlaat een opvatting van de staatstaak huldigt, welke in vele opzichten identiek is met die van het moderne liberalisme, dat dan ook feitelijk nergens in de encycliek bestreden wordt.
En in de tweede plaats, dat de radicale katholieken, al trachten zij deze Encycliek zooveel mogelijk ten bate van hun opvattingen uit te buiten, toch weinig reden zullen hebben om zich over dit Pauselijk document te verheugen, aangezien het verschillende van hun stellingen, die moeten leiden tot ondermijning van de grondslagen onzer tegenwoordige samenleving en tot diepgaande staatsbemoeiing ter vervorming van ons maatschappelijk bestel, uitdrukkelijk verwerpt en de staat bij de verbetering van de toestanden slechts een zeer bescheiden secundaire taak toedenkt, terwijl op den voorgrond wordt gesteld een hervorming der zeden in christelijken geest.

Prof. dr. G. M. Verrijn Stuart sprak over „economische tegenstellingen tusschen liberalisme en socialisme".
Spr. zette daarin o.m. uiteen, dat de plannen tot invoering van nieuwe productiestelsels in plaats van het bestaande gemeenlijk uitmunten door zekere vaagheid.
Internationale „planhuishouding" is, zeide spr., een utopie. Nationale planhuishouding is slechts mogelijk in landen met geringen internationalen handel en om die reden voor een land als Nederland wel in de allerlaatste plaats te aanvaarden. Internationale planmatige productie met betrekking tot enkele bedrijfstakken is tot dusverre onuitvoerbaar gebleken, en uiteindelijk schadelijk.
De taak van het liberalisme op het gebied der economische politiek is volgens spr. thans een tweeledige: een negatieve in den vorm van strijd tegen het verderfelijk interventionisme op tal van gebieden; een positieve in den vorm van het beramen van maatregelen tegen de groote fluctuaties, die zich ook zonder het overdadige interventionisme van onze dagen in de economische ontwikkeling kunnen voordoen; bij deze laatste taak zal inzonderheid gedacht

moeten worden aan inperking van overmatige kapitaal- en credietverstrekking in hausseperioden, waaruit omvangrijke prijsfluctuaties kunnen ontstaan. Mocht men er in slagen op deze wijze de schoksgewijze ontwikkeling van het economische leven gelijkmatiger te maken, zoo zal al heel spoedig {blijkendat de kritiek op het op liberalen grondslag berustende stelsel nog slechts onbelangrijke onderdeelen behoeft te betreffen en dat het gepraat over ,,planhuishouding" kan blijven, wat het thans is: een vertoog van niet meer dan academisch belang en gespeend van allen werkelijkheidszin.

A. NEDERLAND. — Economisch Instituut voor den Middenstand. — Verschenen is het uitvoerige jaarverslag der te 's-Gravenhage gevestigde stichting, Economisch Instituut voor den Middenstand over 1930—1931.
In den breede wordt behandeld het research-werk, dat door het instituut in 1931 werd begonnen. In het belang van den handeldrijvenden middenstand werden een tweetal onderzoeken- geentameerd, welke respectievelijk het kruideniersbedrijf en het schoenwinkelbedrijf betroffen. Als derde wordt vermeld een onderzoek naar de prijsvorming in het slagersbedrijf.
De aandacht van het Instituut is gevestigd op de in Duitschland onder het motto „Statistik für Jedermann" vanwege het Reichskuratorium fur Wirtschaftlichkeit gedane stappen, om tot een eenvoudig schema te geraken, dat tot een, voor iederen winkelier bruikbare, zij het zeer summiere statistiek zou kunnen leiden. De uitvoerbaarheid van het denkbeeld, om hier te lande vanwege het Instituut zoo mogelijk in dezelfde richting te gaan, is in onderzoek.
Ten aanzien van het karakter van het researchwerk wijst het verslag er op, dat de arbeid van het Instituut zich strikt tot de sfeer van het feitelijk gegevene zal beperken.
Ter voorkoming van misverstand wordt er overigens op gewezen, dat researchwerk noodzakelijkerwijze veel tijd vergt en dat derhalve publicatie der uitkomsten van de onderzoekingen geruimen tijd op zich moet laten wachten.
Waar het Instituut niet slechts den handeldrijvenden, maar ook den industrieelen middenstand wil dienen, lag het voor de hand, dat het ook de kleine nijverheid van meetaan binnen zijn gezichtskring trok.
Men is met de bestudeering van betrekkelijk eenvoudige verrichtingen begonnen en wel in bedrijven, waar een goede medewerking en een goede kans op gunstige resultaten te verwachten was. Als zoodanig kwamen in aanmerking werkzaamheden als van letterzetters, metselaars, houtbewerkers, mandemakers, strijksters in wasscherijen, schoenmakers, smeden, sigarenmakers. De keuze der ondernemingen en personen en de voorbereiding van de proeven geschiedt in overleg met de patroonsbonden in de verschillende vakken. Met eventueele publicatie wordt gewacht tot tijd en wijle men het geheele complex van onderzoekingen in zijn vollen omvang zal kunnen overzien.

B. NOORWEGEN. — **Aardschuiving.** — Naar V. D. uit Oslo mededeelt, is in het hTamdal een zeer groote aardschuiving ontstaan. Ruim 1000 M. van den hoofastraatweg werden hierdoor weggeslagen, groote stukken bosch werden vernield. Op de plaats waar de aardschuiving begon was juist een autobus van Hoeyland naar Namsos gepasseerd. De oorzaak van het ongeluk schijnt te moeten worden gezocht in het zachte weer, dat reeds eenigen tijd in het Namdal heerscht.
Een ooggetuige verhaalt, dat hij gezien heeft hoe de aardverschuiving begon, op een plaats, Eidsneswald geheeten. De heele streek was letterlijk voor zijn oogen weggezonken. Als een golf aarde waren de massa's van het rotsland over een afstand van ongeveer 1 KM. dalwaarts gestort. Honderden reusachtige dennen zijn in de diepte verdwenen.
Na de aardverschuiving is Hoeyland zonder wegverbinding met de omgeving. Het verkeer is volkomen onderbroken. Er zijn bezittingen ter waarde van minstens ½ millioen verwoest. Een boerenhofstede, die in de nabijheid van het verschuivingsgebied ligt, verkeert nog in gevaar.

C. **GRIEKENLAND.** — Financiën. — Volgens de Athinaika Nea van Athene heeft het Grieksche gouvernement de begrooting met 500 millioen drachmen verminderd. Men verwacht tevens financieele hulp van het buitenland. Van het voorgestelde tabaksmonopolie verwacht het gouvernement 700 millioen drachmen. (Athinaika Nea) (Vor. ber. blz. 286 F.)

D, NEDERLAND. — Staatsleeningen. — De Minister van Financiën maakt bekend dat op 1 Juli 1932 zal worden overgegaan tot aflossing van de 6% Staatsleening 1922 B.

E. BRAZILIE. — Buitenlandsche **leening.** — De firma Rothschild & Sons deelt mede, dat het geheele nog uitstaande bedrag van de 7½% Braziliaansche leening 1922, de z.g. koffieleening, op 1 October 1932 zal worden afgelost tegen den koers van 102% met opgeloopen interest.
De 7½% leening 1922 ten laste van Brazilië werd op 11 Mei 1922 tegen den koers van 97% hier te lande geintroduceerd. (Vorig bericht blz. 242 G.)

F. JAPAN. — Leening voor Mandsjoerije. — Het Japansche kabinet heeft de leening voor de regeering Poe Yi ter hoogte van 20 millioen Yen goedgekeurd. Van Japansche officieele zijde wordt in verband hiermede medegedeeld, dat de goedkeuring voor deze leening met de kwestie der erkenning van de Mandsjoerijsche regeering door Japan geen verband houdt. De leening zal dezer dagen worden geteekend.
V.D.

G. TH. F. A. **DELPRAT** OVERLEDEN. — In den ouderdom van ruim tachtig jaren is overleden de heer Th. F. A. Delprat, oud-directeur van de Petroleum Mij. „Moeara Enim", oud-wethouder van Amsterdam, oud-hoofd-ingenieur der Staatsspoorwegen in Ned-Indië, oud-secretaris-generaal van het Koloniaal Instituut.
Na vele jaren in Schotland en Ned.-Indië vocraanstaande functies te hebben bekleed, werd de heer Delprat op 4 Juli 1907 tot lid van den Amsterdamschen Gemeenteraad gekozen. Van 13 April 1908 dateert zijn verkiezing tot wethouder. Als zoodanig heeft hij o.m. de afdeelingen Financiën en Gemeentebedrijven onder zijn leiding gehad en eenige malen als loco-burgemeester gefungeerd.
Sinds 1911 was hij wethcuder van Publieke Werken, Bouw- en Woningtoezicht, Hinderwet, Handelsinrichtingen en Electriciteitsconcessie. Op 9 September 1914 trad hij als wethouder af.

H. **NEDERLAND.** — Conflict in het Rijnvaartbedrijf. — Te Rotterdam zijn de bemanningen van vijftien Nederlandsche sleepbooten, toebehoorende aan ,,Vulcan", de Nederlandsche Transport-Mij. en een aantal particuliere sleepboot-reeders, in staking gegaan.
(Vorig bericht blz. 286 C.)

I. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — De uitbarsting op **Nila.** — Het vulcanische eiland Nila, dat den laatsten tijd de aandacht trok door vulcanische gebeurtenissen, ligt ten Noord-Oosten van Teon en is 700 Meter hoog. Het bestaat uit een ouden rand van lava en een jongen eruptiekegel. Tumarolen en solfataren komen op verschillende plaatsen voor. Op de helling van den berg ziet men vele kale plekken, hier en daar geel zwavelbeslag. Aan de zuidzijde van het eiland ligt een kleine baai met twee kampongs, na-

melijk Boenei en Toetoelele. Een heel klein eilandje Nika ligt vlak in de buurt.
Het eilandje Nila wordt ook wel Lina genoemd, naar den werkenden krater van denzelfden naam. De bevolking is zacht en goedaardig, zeggen de rapporten. De bevolking werd vroeger geschat op 1240 zielen. Zij drijven handel met de bewoners van Banda in uien en varkens.

A. ITALIE. — **Aardschuiving** bij Napels. — Ongeveer 2000 bewoners van Uomei nabij het dorp Villa Santa Stefano, niet ver van Napels, hebben hun huizen moeten ontruimen, aangezien tengevolge van aardverschuiving de grond begon te dalen en daarbij bovendien bleek, dat de fundamenten van sommige huizen omlaag zakten, omdat zij waren gebouwd op tot nog toe niet ontdekte onderaardsche gewelven.

B. IJSLAND. — Voorstel tot opheffing van het **drank**verbod. — In het IJslandsche parlement is een wetsontwerp ingediend tot afschaffing van de prohibitiemaatregelen en opheffing van de wetgeving inzake het drankverbod. Het wettelijke drankverbod bestaat up IJsland reeds 20 jaar.

C. IERLAND. — Britsche Rijksconferentie. — Minister Rennett heeft verklaard, dat er geen sprake van is, als zouden de Iersche vertegenwoordigers niet ter Britsche Rijksconferentie worden toegelaten. Integendeel. De uitnoodiging was aan Ierland verzonden en door de Valera per 21 Juli '32 geaccepteerd.

D. NEDERLAND. — **Defensie-begrooting** in de Eerste Kamer. — De besprekingen in de Eerste Kamer op den lsten April over de Defensie-begroeting hebben weinig belangstelling gehad.
Mevr. Pothuis — Smit (soc.-dem.) zeide o.a., dat zij het beeld van den Minister van Defensie als het standpunt der eenzijdige ontwapening beschouwde en als zoodanig kon het haar niet bekoren.
Mini :‹ Deckers wees de d g g r. van Mevr. Pothuis-Smit van de hand (v. b. **Begrooting** 244 E)

E. NEDERLAND. — **extielconflict.** — S ‹ g g **eindigd.** — T moderne organisatie van textielarbeiders „De Eendracht" en de Landelijke Federatie van Textielarbeiders hebben thans ook besloten de staking in de textielindustrie op te heffen. (283 E).

F. ITALIE. — Financiën. — De Italiaansche staat emitteert begin April lire 1 milliard 5% negen-jarige schatkistbiljetten met premies, ter aflossing der 15 November vervallende 4¾% 'serie, groot lire 905 millioen. De emissiekoers bedraagt 97%.
De uitgifte geschiedt door tusschenkomst van een bankconsortium onder leiding van de Italiaansche Nationale Bank. De inschrijving begint op 7 April.

G. BULGARIJE. — Crisismaatregelen. — De thans in voorbereiding zijnde wet tot verlichting van de lasten der debiteuren, waarbij de debiteuren 30% van hun schulden kwijtgescholden krijgen, heeft een run op de particuliere banken ten gevolge gehad. (172 C).

H. HONGARIJE. — Schatkistleening. — De in Nov. 1931 door Hongarije opgenomen schatkist-leening van £ 1.620.000,12.5 mill. Zw. frs. en $ 5 mill., is tot 8 Augustus 1932 verlengd. (Vor. ber. 35 G).

I. **A.** C. A. VAN WUREN OVERLEDEN. — Op 67-jarigen leeftijd is op 2 April 1932 de heer **A.** C. A. van Vuuren, oud-raadslid en oud-wethouder van 's-Gravenhage en lid van de Tweede Kamer, overleder
In 1889 werd hij benoemd tot Hoofdredacteur van het R. K. dagblad „De Zuidhollander" te Leiden en twee jaar later tot Kameroverzichtschrijver van „De Tijd".
In 1892 werd hij tevens redacteur van het „Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage" en in 1894 tot 1905 redacteur Kameroverzichtschrijver van „De Residentiebode". In dit laatste jaar werd hij voor Zevenbergen in de Tweede Kamer gekozen, in 1911 tot lid van den Haagschen gemeenteraad en vijf jaren later in de vacature-De Wilde tot Wethouder van de Residentie, welke laatste functie hij tot 1923 bekleedde. Na dien tijd bleef hij leider van de R. K. raadsfractie, totdat hij in September van verleden jaar als raadslid bedankte, toen de fractie, tegen zijn raad in, besloot den heer Quant als wethouder te stemmen. Zoowel in de Raadsfractie als in de Kamerfractie nam de heer Van Vuuren een vooraanstaande positie in. Hij volgde den heer Bogaardt op als Indische specialiteit terwijl ook financieele vraagstukken zijn bijzondere belangstelling hadden.

K. DONAU-PLAN. — **Tardieu's** conferentie met **Mac**Donald te Londen. — Op 3 April 1932 zijn de Fransche minister-president Tardieu en de minister van Financiën Flandin te Londen aangekomen, ten einde besprekingen te houden met den Britschen eersten minister MacDonald over den economischen toestand van Europa. Reeds heden hadden de beide Fransche ministers een officieel onderhoud met MacDonald, den Britschen Minister van Buitenlandsche Zaken Sir John Simon en den Kanselier van de Schatkist Neville Chamberlain. Ook Runciman, Vansittard en Sir Frederic Laith Ross waren aanwezig. De besprekingen ten opzichte van de Donau-kwestie zijn begonnen.

Verklaring van MacDonald. — Minister MacDonald heeft op 3 April '32 voor vertegenwoordigers van de Engelsche en buitenlandsche dagbladen na de eerste besprekingen met Tardieu een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. zeide: De dagen der gemakkelijke correspondenties en van het uitwisselen van brieven en nota's zijn voorbij. De wereldvrede moet thans door conferenties in stand worden gehouden.
De politiek, die wij uitwerken, is een politiek van samenwerking van ieder, die naar den vrede streeft, en die bereid is zich geheel te geven voor het nastreven en in stand houden van den vrede.
Wij probeeren slechts hulp te brengen en wanneer iemand in Engeland of in het buitenland er naar streeft, afgunstig te zijn, laat die dan openlijk verklaren, dat hij zich tegen practische stappen verzet, die genomen worden om den vrede te verzekeren en de welvaart te handhaven.
Met dezen wensch komen 4 mogendheden in Londen bijeen om de economische problemen der Donaustaten te bespreken.
Er zijn geen overeenkomsten en ontwerpen of van te voren vastgestelde voorstellen. De ter conferentie vertegenwoordigde mogendheden zijn gelijkelijk en in ieder opzicht vrij, bij te dragen, hoe ook de definitieve overeenkomsten mogen zijn.
Wij willen een overeenkomst, die in het belang en voor het welzijn van elk der betrokken volkeren is. Dat alleen is het doel van diegenen van ons, die de conferentie tot stand hebben gebracht.

Verklaring van Tardieu. — Minister Tardieu heeft op 3 Aprl 1932 een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. vaststelt, dat de problemen, die op deze conferentie ter sprake zullen komen, Europeesche problemen zijn. Er bestaat geen enkel probleem meer, dat niet van Eruopeesche of van algemeene wereldbeteekenis is.
Het is de plicht der regeeringen, elk van deze problemen afzonderlijk van het standpunt der solidariteit te behandelen. Voor Frankrijk en Groot-Brittannië zal dit bijzonder 'belangrijk zijn. Beide

landen zijn door een gemeenschappelijke, zoowel moreele als politieke verantwoordelijkheid met elkander verbonden, welke resulteert uit de hun ter beschikking staande middelen en het gelijkgerichte verlangen hunner onderdanen naar fair play en werk. Dit is ook de geest van de conferentie der vier mogendheden, evenals die der samenwerking in Genève en Lausanne. Groot-Brittannië en Frankrijk, die het gemeenschappelijke doel hebben normale levensverhoudingen voor alle volkeren veilig te stellen, moeten dat, wat zij voornemens zijn, tot een goed einde brengen.

Ofifcieel communiqué. — Na het eindigen van de Engelsch-Fransche besprekingen, die het grootste gedeelte van den dag geduurd hebben, werd op Downingstreet **10** het volgende communiqué uitgegeven: De Fransche en Engelsche ministers zijn van **10** uur tot **1** uur en van **2.30—5** uur bijeengeweest. Aanwezig waren MacDonald, Tardieu, Flandin, Sir John Simon, Neville Chamberlain en Runciman.
De beraadslagingen liepen voornamelijk over de oeconomische en financieele moeilijkheden, waarin de Donaulanden zich bevinden.
De ministers der twee landen waren van meening, dat de vraagstukken die zij onderzochten alleen kunnen opgelost worden door een algemeene overeenkomst van internationaal karakter en dat tot dit doel nauwe en hartelijke samenwerking tusschen de vier mogendheden, die den 6den April **1932** bijeenkomen, noodzakelijk is.
Met het oog op de aanstaande bijeenkomst van deze conferentie werden geen pogingen gedaan om bepaalde resultaten te bereiken, maar de ministers waren overtuigd, dat deze gedachtenwisseling het werk van de conferentie zal vergemakkelijken.
De Engelsche en Fransche regeeringen deelen de hoop, dat het mogelijk zal zijn spoedig maatregelen te treffen, die een oeconomische toenadering tusschen de Donaulanden zullen mogelijk maken, onder eerbiediging van de wettige belangen van derden en die de totstandkoming van voorwaarden zullen vergemakkelijken, welke zullen leiden tot herstel van het evenwicht en de stabiliteit van dit deel van Europa. (Vor. ber. bldz. **289** L).

A. AMSTERDAM. — De Nederlandsche week. — In een drukbezochte bijeenkomst is de Nederlandsche Week te Amsterdam geopend, welke een door een uitvoerend comité onder voorzitterschap van de heeren mr. C. H. Guépin, ir. C. J. van Dusseldorp en H. P. Gelderman ingerichte reeks van vergaderingen omvat, waarvan de bedoeling is propaganda te maken voor het ,,vrijwillige gebruik" van het Nederlandsche product. Redevoeringen werden gehouden door mr. C. H. Guépin, minister Verschuur en den heer C. J. P. Zaalberg, die aan het slot van zijn rede dringend aanspoorde om in dezen uiterst critieken tijd het Nederlandsche product te koopen, en op die wijze Nederlandsche arbeiders voor de werkloosheid en Nederlandsche ondernemingen voor ondergang te behoeden.

B. JOEGOSLAVIE. — Nieuwe premier. — De Joegoslavische premier generaal Zjivkowitsj is afgetreden. Marinkowitsj zal hem vervangen. De samenstelling van het ministerie blijft ongewijzigd. (V. b. **157** O).

5 APRIL **1932**

C. NEDERLAND. — **Textielconflict** geëindigd. — Het werk in de textiel-industrie te Enschede is heden hervat. (Vor. **ber.** bldz. **293** E.)

D. GRAAF CZERNIN OVERLEDEN. — Ottokar graaf Czernin, gewezen minister van Buitenlandsche [illegible] van **Oostenrijk-Hongarije,** [illegible] plotseling [illegible] Czernins politieke denkbeelden sloten zich [illegible] nauwste aan bij die van den Oostenrijkschen troonopvolger Frans Ferdinand, die den Slavischen onderdanen der Donau-monarchie ruimer rechten wilde toekennen.

E. SCHAREN. — **Tournooi** te Cambridge. — De eindstand van het tournooi te Cambridge gehouden is als volgt:
1. Sultan Khan 5½ pnt.; **2.** en **3.** Alexander en Jhr. Van Den Bosch 4½ pnt.; **4.** Sir George Thomas 3½ pnt.; **5.,** 6. en 7. Yates, Miss Menchik en Tylor 3 pnt.; 8. Milner-Barry **1** punt. (Vor. **ber.** bldz. **221** N).

F. RUSLAND. — Tweede vijfjarenplan. — De „Prawda" heeft een comminuqué van den raad van volkscommissarissen gepubliceerd waaraan wij o.a. ontleenen:
„De arbeid voor de samenstelling van het tweede vijfjarenplan eischt, wil een succes worden verzekerd, de actieve medewerking van alle sovjet-, vakvereenigings- en andere openbare organisaties. Te dien einde moet een beroep worden gedaan op de arbeidersmassa's, de leden der landbouwbedrijven, de mannen der wetenschap en de technici, de theoretici en practici en alle exploratie-organisaties der sjovetunie.
Voor de voorbereiding van dit plan zal de staatsplannen-commissie verschillende conferenties hebben te organiseeren met de daarvoor in aanmerking komende lichamen.
De volgende kwesties zullen aan een studie moeten worden onderworpen:
indeeling van de arbeidskrachten, het electrificatie- en brandstoffen-vraagstuk, uitbreiding van de geologische en geodesische werkzaamheden tijdens de tweede vijfjaarsperiode, scheepvaartkwesties, nauwe samenwerking van de machinebouw-industrie, reorganisatie van de houtindustrie, reorganisatie van het transportwezen, mechanisatie van den landbouw, organisatie van den goederen-afzet en voorts verbetering van den woningbouw. (Prawda) (**179** C.)

G. NEDERLAND. — De steun aan de suikerbietenteelt. — De Commissie inzake steun aan de suikerbietenteelt deelt in verban? met den naderenden zaaitijd het volgende mede:
1. Zooals reeds vroeger is vermeld kon aan alle voor **20** Maart '**32** ingediende aanvragen worden voldaan.
2. Ook omtrent de aanvragen, welke na **20** Maart '**32** zijn ingekomen en welke betrekking hebben op vroegere teelt, is door de Commissie een gunstige beslissing genomen.
3. Omtrent aanvragen na **20** Maart '**32** ingekomen, betrekking hebbende op nieuwe teelt, is een beslissing genomen, welke aan belanghebbenden, rechtstreeks binnen eenige dagen zal worden medegedeeld. De toewijzing dezer aanvragen zal slechts voor een gedeelte kunnen geschieden.
4. Alle op **1** April niet ingekomen aanvragen kunnen niet meer in behandeling worden genomen.
Nadrukkelijk herhaalt de Commissie echter het voorbehoud, dat in het aanvraagformulier voorkwam en hetwelk ook in de uit te reiken garantiebewijzen zal worden opgenomen, luidende:
Voor zoover de toegestane hoeveelheid meer bedraagt, dan **80%** van eigen teelt, respectievelijk van die zijner rechtsvoorgangers, over de jaren **1928, 1929** en **1930,** is degene aan wien het garantiebewijs wordt uitgereikt verplicht, dit meerdere ter beschikking te houden van de bietentelers, die tot levering van garantie-bieten gerechtigd zijn, doch uit de gegevens der fabrieken aan de Commissie niet bekend zijn.
Op hun aanvrage zal hij dientengevolge het garantiebewijs aan de Commissie inzenden voor uitreiking van nieuwe bewijzen ten name van rechthebbenden, bij gebreke waarvan het uitgereikte garantiebewijs door de Commissie van onwaarde zal worden verklaard.

A. ZWEDEN. — Kreuger-concern. — De deskundigen, de Engelsche accountantsfirma Price Waterhouse & Comp., die de boeken van het Kreuger-concern nazien, hebben een voorioopig rapport uitgebracht, waaraan wij o.a. ontleenen:
„Zonder twijfel is de balans van de maatschappij per 31 December 1930 weliswaar in overeenstemming met de in het jaarrapport gepubliceerde geconsolideerde balans en met de boeken, maar toch geeft zij een onjuist beeld van den werkelijken financieelen toestand. Tengevolge van persoonlijke aanwijzingen van ingenieur Kreuger zijn in de boeken posten geboekt, waardoor aan den eenen kant balanskosten, die de eigen schulden der maatschappij in na-staande ondernemingen of dochtermaatschappijen betreffen, weggelaten zijn, terwijl boekwaarden van aanzienlijke hoogte geschapen werden. In eenige gevallen bestaat er reden te veronderstellen, dat op deze wijze geboekte activa ongebaseercl of fictief waren, of wel ook in andere boeken tegelijkertijd als bezit geboekt zijn. Ook waar de activa werkelijk voorhanden waren, zijn zij dikwijls op misleidende wijze op de balans gebracht. Het is natuurlijk onmogelijk thans vast te stellen hoe eigenlijk de positie op **31** December 1930 was. De tot dusverre bekende feiten geven reden te veronderstellen, dat op de balans een veel gunstiger positie aangegeven is dan werkelijk bestond. Bovengenoemde onregelmatigheden in de boeken schijnen ook voor te komen op de verlies- en winstrekeningen der afzonderlijke maatschappijen. Zoo is door drukken der kosten een aanzienlijke verhooging van de winst over 1930 verkregen."
De Engelsche revisiefirma heeft verder medegedeeld, dat zij het eerste onderzoek van de boekhouding van de Continental Investment Company heeft aangevat — dit is een dochtermaatschappij van de International Match Corporation — en bij het vergelijken der rekeningen van deze maatschappij en van Kreuger & Toll zoowel als van de Nederlandsche maatschappij Kreuger & Toll gevonden heeft, dat bovengenoemde feiten ook voorkomen in de boeken van de Continental Investment. (Vorig bericht blz. **278 A.**)

B. NEDERLAND. — Conflict in de **Limburgsche** Kleiindustrie. — Na langdurige besprekingen van werkgevers en later in een algemeene vergadering met de werknemers en het bondsbestuur, is tot tevredenheid van beide partijen, overeenstemming bereikt betreffende het collectief arbeidscontract in de Limburgsche klei-industrie. (Vor. bericht blz. **268** H.)

C. PROF. DR. **WILHELM** OSTWALD OVERLEDEN. — De beroemde natuurkundige en philosoof Prof. Dr. Wilhelm Ostwald, de stichter van de „Energetische Wereldbeschouwing" is te Gross-Bothem overleden. In de laatste jaren heeft Ostwald zich vooral met de kleurenleer beziggehouden. In 1909 kreeg hij den Nobelprijs voor chemie.

D. DUITSCHLAND. — **Rijkspresidentsverkiezing** in 1932. - Verklaring van den ex-kroonprins. — De exkroonprins heeft een verklaring gepubliceerd, waarin hij mededeelt, zijn stem voor Hitler te zullen uitbrengen. Deze verklaring is in strijd met den eed, dien hij heeft afgelegd om zich buiten het politieke leven te houden. (Vorig bericht blz. **289** K,)

E. ROEMENIE. — Overstroomingen. — De overstroomingen, die in heel Roemenië voorkomen, hebben den omvang van een ramp aangenomen.

F. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — Nieuwe frankeerzegels van 20 cent. — Van **1** Mei '32 af zullen nieuwe Indische frankeerzegels van 20 cent verkrijgbaar worden gesteld. Genoemde zegels zijn in het bestaande type vervaardigd, echter in de oranje-kleur van den vroegeren frankeerzegel van 22½ cent.

G. PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. — De New-Yorksche bladen oefenen een scherpe critiek uit op het door het Huis van Afgevaardigden met 306 tegen **47** stemmen aangenomen voorstel om de Philippijnen binnen acht jaar onafhankelijkheid te verleenen.

H. ENGELAND. — Bank van Engeland. — Montagu Norman is als gouverneur van de Bank van Engeland voor het volgende jaar herkozen. (Vor. ber. 187 **D.**)

I. RUBBER. — Nieuwe aanplantingen afgeraden. — De „Rubber Growers Association" heeft besloten er met de meeste klem bij de regeeringen op aan te dringen, het verder beplanten van gronden niet aan te moedigen en niet verder voort te gaan met vervreemding van land voor rubbercultuur, alsmede faciliteiten te verleenen aan bezitters van vervreemde gronden, bij de vervanging van de rubber door andere gewassen. (Vorig bericht blz. 270 I.)

K. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Het antwoord van den Ierschen staat is aan de Britsche regeering per post verzonden. Een officieele mededeeling van den inhoud van dit antwoord is nog niet bekend. (Vorig bericht blz. **285** F.)

L. **NEDERLAND.** — R.K. Volkspartij. — Mr. F. M. Arts memoreerds in zijn Congres-rede der R.K. Volkspartij, een congres dat volgens Mr. Arts in het teeken der aanstaande Kamerverkiezingen van 1933 staat, dat de gebeurtenissen, welke zich in de S.D.A.P. hebben afgespeeld, t.w. de verschuiving der linksche groepeeringen in de richting van het communisme, niet anders is dan de consequente doorvoering van de theorie van Marx. Als katholiek kan men dat slechts betreuren en het zal den katholieken arbeider, zoo hij het niet eens is met de politiek in de Staatspartij, leeren, dat hij zich toch zeker niet naar de zijde der S.D.A.P. behoeft te oriënteeren, maar thuis behoort bij de R.K. Volkspartij.

M. RADIO. — Nieuwe zender in Australië. — Door de opening, op 15 Maart j.l., van den nieuwen zender in Crystal Brook, 200 K.M. ten Noorden van Adelaide, is een begin gemaakt met den aanleg van een net van omroepstations over Australië, waardoor voor 95% van de bevolking een goede ontvangst verzekerd zal zijn. Crystal Brook kondigt zijn uitzendingen op de **417** M. golf aan met de letters 5CK. (244 **A.**)

N. NEDERLAND. — De Koningin bezoelct **kaas**boeren en **-handelaren** te Bodegraven en Gouda. — H. M. de Koningin, vergezeld van H. K. H. Prinses Juliana, heeft een bezoek gebracht aan de wekelijksche kaasmarkt te Bodegraven en daarna eenige kaaspakhuizen te Gouda bezocht. H. M. vertoefde geruimen tijd tusschen de kaasboeren en kooplieden en informeerde met bijzondere belangstelling naar de huidige toestanden in het zuivelbedrijf.

O. **BRITSCH-INDIE.** — **Mohammedaansche** grieven. — Het schrijven van den Mohammedaarischen leider, Shaukat Ali, aan de huidige congresleidster Mevr. Naidoe toegezonden, waarin hij met tegen-posten dreigt, wanneer het posten door het congres niet wordt opgeheven, werd door de congresleidster terzijde gelegd met de opmerking, dat Shaukat Ali haar kan komen bezoeken en zij dan zijn grieven in overweging zou nemen. (Vorig bericht blz. **266** C.)

P. NEDERLAND. — Leger. — Met ingang van **1** Mei 1932 is bij Kon. besluit generaal-majoor jhr. W. Roëll tot luitenant-generaal, commandant van het veldleger, tevens commandant van de vesting Holland benoemd, ter vervanging van luitenant-generaal E. F. Insinger, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend. (Vorig bericht blz. 86 **A.**)

A. GOUD. — Wereldproductie (in mill. *f*). — (Op basis van 84 s. 11½ d. per ounce)

Jaar	Transvaal	Britsche Koninkrijk	Andere landen	Alle landen
1914 . . .	35.7	56.5	34.0	90.5
1915 . . .	38.6	60.6	36.1	96.7
1916 . . .	39.5	59.5	34.0	93.5
1917 . . .	38.3	56.1	30.4	86.5
1918 . . .	35.8	51.0	28.0	79.0
1919 . . .	35.4	50.1	25.0	75.1
1920 . . .	34.7	48.1	20.5	68.6
1921 . . .	34.5	47.4	20.5	67.9
1922 . . .	29.8	44.6	21.1	65.7
1923 . . .	38.9	53.4	22.1	75.5
1924 . . .	40.7	56.0	24.8	80.8
1925 . . .	40.8	56.1	24.7	80.8
1926 . . .	42.3	57.6	24.7	82.3
1927 . . .	43.0	58.6	24.0	82.6
1929 . . .	44.2	59.7	23.1	82.8
1930 . . .	45.5	61.9	23.8	85.7
1931 *) . . .	46.2	65.6	23.9	89.5

*) Schatting.

(Vorig bericht blz. 72 E.)

6 APRIL 1932

B. NEDERLAND. — Besluit van het Nederl. Verbond van Vakvereenigingen. — Op 6 April '32 heeft te Amsterdam een vergadering plaats gevonden van de hoofdbesturen der bij het N.V.V. aangesloten organisaties, waarbij tevens uitgenoodigd waren vertegenwoordigers van de elf federaties van bestuurdersbonden.

Op deze vergadering werd met 285.794 stemmen vóór, 16.871 stemmen tegen en 11.907 stemmen blanco de volgende motie aangenomen:

„De vergadering van het N.V.V. met de Hoofdbesturen der aangesloten organisaties, gehouden op 6 April 1932, kennis genomen hebbende van het verzoek der O.S.P. om toelating tot den Algemeenen Raad van N.V.V. en S.D.A.P.,

van oordeel. dat de samenwerking tusschen N.V.V. en S.D.A.P., welke in het verleden–voor de positie en den strijd der Nederlandsche arbeidersklasse van z66 groote beteekenis is geweest, ongewijzigd en onverzwakt moet worden bestendigd,

van meening, dat in verband daarmede een wijziging in de samenstelling van den Algemeenen Raad en de gewestelijke en plaatselijke raden ongewcnscht is,

besluit het desbetreffende verzoek van de O.S.P. af te wijzen en de bestuurdersbonden en gewestelijke federaties van bestuurdersbonden op te dragen in overeenstemming met deze uitspraak te handelen."

(Vor. ber. S.D.A.P. 243 F.; vor. ber. O.S.P. 283 F.)

C. NEDERLAND. — De molenaars op audiëntie bij de Koningin. — Een deputatie uit het bestuur van den Nederlandschen Molenaarsbond is door H. M. de Koningin ontvangen. Zij kwam de tusschenkomst van H. M. inroepen om te voorzien in den nood der molenaars als gevolg van de uitvoering van de Tarwewet. Naar de opvatting dezer deputatie zou het wenschelijk zijn, de Tarwewet te maken tot een accijnswet, waarbij de meelfabricage belast wordt. Uit de opbrengst van dozen accijns zouden dan de boeren geholpen kunnen worden.

Hare Majesteit heeft, naar wordt gemeld, overweging van de argumenten van den Molenaarsbond toegezegd.

D. FRANKRIJK. — Paui-Boncour permanent Volkenbondsgedelegeerde. — De president der Fransche Republiek heeft een decreet geteekend waarbij Paul-Boncour wordt benoemd tot permanent Volkenbondsgedelegeerde ter vervanging van Briand.

E. FRANKRIJK. — Verkiezingen. — Bij decreet van president Doumer zullen de Fransche verkiezingen op den 1sten en den 8sten Mei '32 plaats hebben.

F. DUITSCHLAND. — Her-asconto. — De rentevoet voor het herdisconteeringscrediet der Duitsche Rijksbank zal met ingang van 1 April '32 6% netto bedragen, tegen 8 tot 9% tot dusver. (V. b. 242 H.)

G. FRANKRIJK. — Spoorwegen. — Volgens de totaalcijfers hebben alle lijnen gezamenlijk per einde 1931 een bedrijfsverlies geleden van fr. 2579.5 millioen, het dubbele van het tekort voor 1930, dat fr. 1294 millioen beliep. Alleen de Ooster-spoorweg heeft een overschot kunnen boeken van fr. 83 millioen. De slechtste resultaten zijn geboekt door de staatslijnen, welke het jaar sloten met een tekort van fr. 632 millioen. De P. L. M. had een tekort van 373.5 millioen, de Midi van 196.5 millioen, de Alsace Lorraine van fr. 64 millioen, de Orleans van fr. 50 millioen en de Nord van fr. 38.5 millioen.

(Vorig bericht blz. 66 L.)

H. NEW-FOUNDLXND. — Werkloozen-onlusten te St. Johns. — In de hoofdstad van New-Foundland hebben ernstige werkloosheidsonlusten plaats gevonden. De ontevredenheid is ontstaan door de onvoldoende maatregelen, welke naar men meent, de regeering ter bestrijding der werkloosheid heeft genomen. Het Parlementsgebouw en vele regeeringsgebouwen werden door een menigte van 15.000 menschen bestormd. Geëischt werd, dat opheldering zou worden gegeven omtrent verschillende beschuldigingen tegen den Minister-President Sir Richard Squires en tegen eenige ministers, die documenten van kabinetszittingen zouden hebben vervalscht. (Vor. ber. blz. 148 B.)

I. SPANJE. — Staatsschuld, leening en begrooting. — De minister van Financiën verklaarde in de Cortes, dat de Spaansche staatsschuld 20.250 millioen Pes. bedraagt. De tegenwoordige begrooting is te beschouwen als het budget ter liquidatie van den vroegeren toestand. Een leening van 500 millioen Pes. zal worden uitgegeven. De economische toestand van Spanje is beter dan men algemeen gelooft. De begrooting vertoont een overschot van 80 millioen Pes.

K. PORTUGAL. — Disconto. — De Bank van Portugal heeft haar disconto van 7% tot 6½% verlaagd met ingang van 4 April '32.

L. DENEMARKEN. — Pondenpariteit. — Na Noorwegen heeft thans ook Denemarken de pondenpariteit voor de kroon opgegeven. De noteering van het pond werd 1 April '32 vastgesteld op 17.20 tegen tot dusver 18.16.

M. VOETBAL. — Nederland—België. — De Keuzecommissie van den K.N.V.B. heeft heden het Nederlandsche elftal samengesteld, dat op 17 April '32 in het Olympisch Stadion te Amsterdam tegen de Belgische nationale ploeg zal uitkomen. De samenstelling luidt als volgt:

Doel: Van Male (Feijenoord).
Achterhoede: Weber (A.D.O.), Van Run (P.S.V.).
Middenlinie: Paauwe Sr. (Feijenoord), Anderiessen (Ajax), van Heel (Feijenoord).
Voorhoede: Wels (Unitas), Adam (H.V.V.), Lagendaal (Xerxes), Mol (K.F.C.), van Nellen (D.H.C.).
Reserves zijn: Veenendaal (Naaldwijk), Lelieveld (V.U.C.), Paauwe Jr. (Feijenoord), v. d. Wildt (V.U.C.), Bonsema (Velocitas-Groningen), v. d. Broek (P.S.V.).

Van der Meulen heeft verzorht buiten 'beoordeeling te blijven, daar zijn kniewonde nog niet geheel is genezen. (Vorig bericht blz. 270 G.)

N. ONDERWIJS. — Oudste school in Amerika 300 jaar. — De oudste school in Amerika, de „Collegiate School" te New-York herdenkt dit jaar het feit van haar driehonderd-jarig bestaan. Deze onderwijsinrichting is van Nederlandsche origine, zoodat *aan* onze voorouders de eer toekomt, Amerika het eerst met de zegeningen van het onderwijs vertrouwd te hebben gemaakt. (Tel.) (Vor. ber. blz. 138 G.)

A. VATICAAN. — De eerste spoorlijn. — De eerste spoorlijn van Rome naar de Vaticaanstad is op 4 April '32 in gebruik genomen.

B. ZUID-AFR.IKA. — Begrooting. — Het deficit over het afgeloopen en het nieuwe begrootingsjaar beloopt £ 3.735.000. De belasting op de winst der goudmijnen zal verhoogd worden van 3 sh. tot 4 sh. per pond. Alle particuliere vennootschappen zullen een extra-belasting moeten betalen.
De Zuid-Afrikaansche Reserve Bank is nog volledig in staat den gouden standaard te handhaven.
Een aanvullende surtaxe van 7½% naar de goudwaarde zal geheven worden van alle importen, met uitzondering van den invoer van kunstmest, landbouwmachines en werktuigen. Voorts zal de belasting op whiskey, rijst, thee en visch worden verhoogd.

C. MANDSJOERIJE. - Geen erkenning door Engeland. — De Engelsche regeering heeft op een uitnoodiging van Mandsjoerije om met dezen nieuwen staat diplomatieke betrekkingen aan te knoopen, geen antwoord gegeven. (Vorig bericht blz. **289** F.)

D. FRANKRIJK. — Tardieu's eerste verkiezingsrede. — Tardieu heeft in de heden door hem aan een banket uitgesproken redevoering, zijn eigen politiek en die zijner partijvrienden verdedigd. Frankrijk heeft een politiek van vastheid en persoonlijkheid gekozen. Slechts de socialistische partij heeft zich uitgesproken voor het internationalisme en het prijsgeven der rechten van Frankrijk. Door het Young-plan is een feitelijke verbinding tusschen herstelbetalingen en intergeallieerde schulden tot stand gebracht, zoozeer dat het Hoovermoratorium deze niet heeft kunnen scheiden. Ter ontwapeningsconferentie is Frankrijk door zijn voorstellen en de bereidwilligheid tot directe vermindering der bewapening, verder gegaan dan eenig ander land. Thans brheerscht het den gang der debatten door den invloed van een sterk idee: een gelijkheid der bewapeningen is onmogelijk. Tardieu eindigde met de verzekering dat de meerderheidspartijen vol vertrouwen den verkiezingsstrijd kunnen tegemoet gaan. (V. b. 296 E.)

E. DONAU-PLAN. — Resultaat eerste conferentie te Londen. — Over de beraadslagingen van heden betreffende het Donau-vraagstuk, waarbij tegenwoordig waren: de Fransche delegatie onder leiding van den minister van Financiën Flandin (minister-president Tardieu is inmiddels naar Parijs teruggekeerd), de Italiaansche delegatie onder leiding van Grandi, de Duitsche delegatie onder leiding van staatssecretaris von Bulow en de Engelsche ministers MacDonald, Runciman, Sir John Simon en Neville Chamberlain, werd een communiqué gepubliceerd, waarin o.a. wordt gemeld, dat een commissie is gevormd die rapport zal uitbrengen over de economische en financieele omstandigheden van de Donaulanden.
Uit de onderhandelingen blijkt, dat er tegenstelling bestaat tusschen de Franschen en Italianen aan den eenen kant en de Duitschers en Italianen aan den anderen kant. (Vorig bericht blz. **293** K.)

F. BELGIE. — Maamsche congressen te Gent. — Te Gent zijn een tiental wetenschappelijke congressen gehouden. Dr. Heyermans, directeur van den Gemeentelijken Gezondheidsdienst van Amsterdam, hield een voordracht over „Rationeele Gezondheidszorg", dr. Wenckebach, een in Weenen gevestigde Nederlander, sprak over „Het mechanisme van den plotselingcn dood van het beri-beri Op het congres was de der deelneming zeer talrijk: Ook op het filologencongres hielden vooraanstaande Nederlandsche geleerden voordrachten, o.a. Prof. dr. J. de Waele uit Nijmegen over „De studie van de archeologie in Nederland sedert 1830", verder Prof. dr. K. A. Gallas, Prof. dr. Ph. Kohnstamm, e.a.

7 APRIL 1932

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — De Chineesch-Japansche conferentie is nog steeds zonder resultaat gebleven. De belangrijkste kwestie, n.l. die van het tijdstip waarop de Japansche troepen zich definitief zullen terugtrekken, is nog niet geregeld. Het standpunt van Japan is het volgende: Zoodra de plaatselijke omstandigheden zoozeer zijn verbeterd, dat de Japansche onderdanen weer een gevoed van veiligheid krijgen, zullen de Japansche troepen weer naar de internationale nederzetting worden teruggetrokken, gelijk dit het geval was vóór het incident van 28 Januari. (Vorig bericht blz. **289** I.)

H. DONAU-PLAN. — Commissie der Donau-conferentie. — Onder voorzitterschap van MacDonald is het comité der Vier-Mogendheden-conferentie heden te Londen bijeen geweest. De kwestie werd o.a. besproken of de ocnferentie zich verder zal bezighouden met de gedachte om den Dunau-Staten de voorstellen voor te leggen, die door de vier mogendheden zijn overwogen, dan wel of deze voorstellen moeten worden besproken door een grootere conferentie, die de negen mogendheden omvat. (Vor. ber. blz. **297** E.)

I NEDERL. OOST-INDIE. — Modderbandjir. — Een modderbandjir van de Kali Madioen heeft groote verwoestingen aangericht. Het verkeer tusschen Madioen en Soerabaja is gestremd.

K. NEDERLAND. — Invoer leestklaar schoenwerk beperkt. — De Staatscourant bevat het K. B. waarbij de tijdelijke beperking van den invoer van leestklaar schoenwerk verlengd wordt.
Gedurende het tijdvak van 1 April tot 1 October 1932 blijft de invoer uit ieder land verboden van leestklaar schoenwerk, voor zoover deze meer bedraagt dan 100 ten honderd van de gemiddelde hoeveelheid welke van dat schoenwerk gedurende het overeenkomstige tijdvak der jaren 1930 en 1931 is ingevoerd. Met ingang van den dag, waarop dit besluit in werking treedt, zal de invoer slechts zijn toegestaan, wanneer daarbij wordt overgelegd een daartoe door of vanwege den minister van Arbeid, Handel en Nijverheid af te geven vergunning. (Vor. ber. 286 I.)

L. LUCIFERS. — Eeuwfeest. — Het is juist honderd jaar geleden, dat dr. Romer te Weenen het privilege ontving, om lucifers te maken en te verkoopen.

M. NEDERLAND. — Nationale Vrouwenraad. — De Nationale Vrouwenraad van Nederland heeft op 6 April te Rotterdam zijn 33ste algemeene vergadering gehouden onder presidium van Mevr. M. C. Doorman—Kielstra uit Rotterdam, die in haar openingswoord o.a. zeide: Het doel in de statuten neergelegd: De N. V. R., uitgaande van de meening, dat man en vrouw elkanders werk op elk gebied moeten aanvullen, zullen zij het werk van den volkomen mensch tot stand brengen, wijst ook in de richting van samenwerking, van mede-verantwoordelijkheid dragen.
Verschillende spreeksters voerden nog het woord. Mevr. M. C. Doorman—Kielstra deelde mede, dat zij voor het laatst den Vrouwenraad heeft gepresideerd.

N. **BELGIE.** — Internationaal Mijnwerkerscomité. — Het Internationaal Mijnwerkerscomité, dat te Brussel heeft vergaderd, heeft zijn werkzaamheden beëindigd. Besloten werd om met het oog op den buitengewoon ernstigen toestand der steenkolenindustrie een manifest te richten tot de mijnwerkers van alle landen. In dit manifest wordt de nationalisatie der mijnen geëischt en de exploitatie er van ten bate der gemeenschap; voorts wordt een werkweek van 40 uur geëischt tot bestrijding van de werkloosheid.

A. NEDERLAND. — **Crisisuitvoerwet-1931.** — Bij Kon. Besluit is, onder overweging dat het wenschelijk is, in het Koninklijk Besluit van **4** Jan. **'32** op te nemen regelen, als bedoeld in art. **3** der „Crisis-uitvoerwet" 1931, tot het heffen van gelden, anders dan tot het bestrijden van kosten, o.m. bepaald:
1. Indien bij den uitvoer van eenig goed, ingevolge dit besluit aangewezen, de opbrengst meer bedraagt dan de marktprijs hier te lande, vermeerderd met de normale vergoeding voor gemaakte onkosten en een redelijke winst, wordt aan den belanghebbende bij de afgifte van het certificaat een bedrag in rekening gebracht tot het doen van uitkeeringen aan of aan te wenden ten bate van producenten van zoodanig goed.
Dat bedrag zal, vermeerderd met de heffing volgens artikel **6** van het desbetreffende besluit, niet minder bedragen dan **70** ten honderd en niet meer dan **100** ten honderd van het verschil, in den aanvang van dit lid bedoeld.
2. Het bedrag der heffing, bedoeld in het vorig lid, wordt telkens bepaald vanwege den minister door dengene, die is belast met het uitgeven der certificaten voor die goederen.
3. Van het bedrag, hetwelk, overeenkomstig het vorig lid vastgesteld, wordt geheven, wordt telkens terstond mededeeling gedaan aan den minister; deze kan alsnog een ander bedrag vaststellen.
Dit besluit treedt in werking met ingang van heden, **7** April **'32.**

B. TELEVISIE. — **Nieuwe** krachtzender voor **ultra**-korte golven. — Naar de persdienst van Telefunken mededeelt, is men in de fabrieken te Berlijn erin geslaagd een zender voor ultra-korte golven te bouwen, die met een antenne-vermogen van **15** kilowatt werkt. Op de korte golven onder **10** meter was de hoogste energie, welke men in de antenne bereiken kon, tot nu toe **3** kilowatt. In de praktijk voor het uitzenden van muziek en spraak was deze energie ruim voldoende, daar reeds met **1½** K.W. gunstige resultaten werden bereikt, tengevolge van de mogelijkheid bij de ontvangst in sterke mate de terugkoppeling te stellen.
Geheel anders is de ontvangst-mogelijkheid bij televisie, waar slechts zeer weinig terugkoppeling mogelijk is. Waar bij het ontwerpen van dezen zender speciaal aan televisie-doeleinden werd gedacht, is de modulatie-frequentie tot **300.000** Herz opgevoerd, zoodat tot een belangrijke vergrooting van het aantal beeldpunten kan worden overgegaan.

C. DE LUIDSPREKER VAN ARISTOTELES. — Door een zuiver toeval kreeg de directeur van het phonetisch laboratorium der Universiteit te Hamburg dr. Panconcelli-Galzia, kort geleden een boek in handen, getiteld: „Die von Aristoteles Alexander dem Groszen mitgeteilten Geheimnisse", waaruit onomstootelijk blijkt, dat deze wereldveroveraar zich reeds **2400** jaar geleden van een reusachtigen luidspreker bediende. Merkwaardig is, dat de Duitsche Pater Athanasius Kirchner S.J., die dit boek in **1650** in de Vaticaansche 'bibliotheek ontdekte en indertijd daar weer een boek over schreef, tot voor kort geleden totaal in vergetelheid geraken kon.
Pater Athanasius Kirchner beschrijft den luidspreker in zijn koek nog uitvoeriger dan hij in het boek over de „Geheimen van Aristoteles" beschreven staat, want Kirchner heeft jaren lang zelf proeven met luidsprekers in den tuin van het Collegio Romano te Rome genomen.
In ieder geval moeten de ingenieurs van Alexander reeds bij het uitzenden der woorden een versterker gebruikt hebben, omdat het hun gelukt is zich op afstanden van **100** stadion (een stadion is **185** meter) verstaanbaar te maken. Hoe zij dat zonder kennis der electriciteit klaar gespeeld hebben, is ons niet bekend. (De Maasbode)

8 APRIL 1932

D. ZWEDEN. — **Kreuger-concern.** — Helt moratorium voor de A.B. Kreuger & Toll, de dochtermij. Uvar, Sefor en Aengsvik, alsmede voor de nalatenschap van Kreuger en voor eenige van zijn naaste medewerkers, is door de regeering voorloopig tot einde April verlengd. (Vorig bericht blz. 295 A.)

E. ECUADOR. — Opstand. — Er is een opstandige beweging in Ecuador tegen de regeering van den president, Alfredo Mereno, uitgebroken. Deze beweging vindt haar oorzaak in de economische moeilijkheden waarin het land verkeert.
Het Nederlandsche stoomschip „Bodegraven" van de K.N.S.M., dat in de haven van Guayaquil lag, werd door een kanonneerboot beschoten. De opstandelingen wilden den terugkeer van den verbannen generaal Leonidas Plaza Gutierrez, die zich aan boord van de „Bodegraven" bevond, beletten. Verdere incidenten hadden niet plaats. De generaal kon op verzoek van den kapitein G. V. Vos van de „Bodegraven" ongehinderd aan land gaan.

F. NOORWEGEN. — Pondenpariteit. — Als gevolg van de stijging van het pond sterling op de internationale geldmarkt heeft Noorwegen de pogingen opgegeven zijn valuta gelijken tred te doen houden met het pond. De noteering van het pond werd **31** Maart **'32** aan de beurs te Oslo vastgesteld op **18.90** in plaats van **18.40** zooals de koers tot dusver was.

G. DUITSCHLAND. — Stillhalte. — Naar het „B. T." verneemt, hebben verschillende groepen van „Stillhalte"-crediteuren besloten den rentevoet voor de „Stillhalte"-credieten met ingang van heden te verlagen. De Nederlandsche en de Zwitsersche crediteuren hebben zich bereid verklaard voor credieten in contanten 7% in plaats van 8% te berekenen. De New-Yorksche bankiers hebben medegedeeld, dat zij de maximum-rente voor soortgelijke credieten voor 7% zullen vaststellen en het comité der Engelsche „Stillhalte"-crediteuren stelt officieel voor, dat de rente voor contante credieten niet meer dan **2%** boven het Engelsche disconto, ten minste echter 6%, zal bedragen.
De Duitsche Stillhalte-debiteuren zijn over deze concessies zeer teleurgesteld en overwegen, naar genoemd blad meedeelt, de kwestie der rentetarieven voor het „Stillhalte"-scheidsgerecht te brengen.
Het comité der Zweedsche banken heeft zich thans bereid verklaard de Berlijnsche Stillhalte-overeenkomst te teekenen. (Vorig bericht blz. **210** C.)

H. LUCHTVAART. — Recordvlucht Londen—Rotterdam. — Een vliegtuig van de K.L.M. is op **7** April **'32** van Londen naar Rotterdam gevlogen in den recordtijd van **75** minuten over een afstand van ca. **370** K.M. De vlucht is volbracht met een gemiddelde snelheid van 294 K.M. per uur.

I. CHILI. — Regeeringscrisis. — De Chileensche regeering is in verband met de openbare opwinding en de waardevermindering van de peso met den daarop gevolgden run op de banken, afgetreden. (Vorig bericht blz. 60 M.)

K. FRANKRIJK. — **Bank** van Frankrijk. — Voor het eerst sinds maanden is de goudvoorraad der Bank van Frankrijk achteruitgegaan en wel met **45.5** millioen fr. tot **75** milliard **785** millioen franken. (Vorig bericht blz. **189** N.)

L. HONGARIJE. — **Typografenstaking te** Boedapest. — De wegens het verbod van het socialistische dagblad „Nepszava" uitgebroken zettersstaking, waardoor de Boedapester dagbladen eenige dagen niet zijn verschenen, is bijgelegd. Het verbod van de „Nepszava" is gehandhaafd.

A. FRANKRIJK. — Een Spinoza-legpenning. — Ter gelegenheid van de herdenking van de 300ste verjaring van den geboortedag van Benedictus de Spinoza heeft de Munt van Frankrijk een Spinoza-legpenning laten slaan, ontworpen door den bekenden stempelsnijder P. Turin.
Van dezen penning is een klein aantal exemplaren in luxe-uitvoering vervaardigd, waarvan de opbrengst door de Fransche Munt bestemd is ten bate van het Spinozahuis aan de Paviljoensgracht te 's-Gravenhage, alwaar de exemplaren verkrijgbaar zullen zijn.

Spinoza-legpenning.

B. DONAU-PLAN. — Conferentie te Londen. — De onderhandelingen der vier mogendheden over het vraagstuk van hulpbrengen aan de Donau-Staten zijn mislukt. De Fransche en Duitsch-Italiaansche standpunten zijn zoo volkomen met elkaar in tegenspraak gebleken, dat de conferentie te Londen niet kan worden voortgezet.
Het protocol der vier mogendheden, dat na de mislukking der conferentie is gepubliceerd, brengt o.a. tot uitdrukking, dat in beginsel financieele hulpmaatregelen alleen dan tot het gewenschte doel kunnen leiden, indien tegelijkertijd er voor gezorgd wordt, dat de staten, welke men te hulp komt, economisch zoo georganiseerd worden, dat zij in de toekomst uit eigen kracht hun verplichtingen kunnen nakomen.
Geconstateerd wordt voorts, dat uit de besprekingen gebleken is, dat de betrekkingen, welke elk der groote mogendheden met de Donau-Staten onderhoudt, onderling essentieel verschillen.
Erkend wordt dat Duitschland en Italië bij den handel met de Donau-Staten meer geïnteresseerd zijn dan Frankrijk en Engeland, en dat de instandhouding van de Italiaansche en Duitsche uitvoermarkt een Europeesch belang is. (Vorig bericht blz. 297 H.)

C. MANDSJOERIJE. — Nieuwe Japansche troepen. — Het Japansche oppercommando deelt mede, dat in verband met het slechter worden van den toestand in Mandsjoerije de Japansche regeering besloten heeft twee Japansche divisies naar Mandsjoerije te zenden. (Vorig bericht blz. 297 C.)

D. NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Nederlandsche spoorwegen. — De Directie der Nederlandsche Spoorwegen heeft aan den Personeelraad medegedeeld, dat, wegens het te verwachten tekort in 1932 van 15 à 20 millioen gulden, zij zich verplicht acht tot loonsverlaging over te gaan, welke naar haar oordeel bepaald moet worden op 10% van alle bezoldigingen, periodieke verhoogingen, premiën, toelagen en verdere vergoedingen.
De loonsverlaging zal 1 Juli '32 moeten ingaan. Zij is bereid haar in de eerste drie maanden slechts voor de helft toe te passen, zoodat zij pas op 1 October '32 ten volle in werking zal treden.

E. DUITSCHLAND. — Discontoverlaging. — De Duitsche Riiksbank heeft het disconto verlaagd van 6 tot 5½ procent, en de beleeningsrente van 7 tot 6½ procent.. (Vorig bericht blz. 249 G.)

F. NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. — Ket totaal aantal werkloozen in Ned.-Indië bedroeg ultimo Februari 1932 9200, waarvan 2129 Europeanen, 6579 Inlanders en 492 Chineezen.
Het aantal suiker-employé's, dat dit jaar den dienst heeft verlaten door ontslag, pensionneering of op wachtgeld-stelling wordt op 1200 geschat. (113 M.)

G. AUSTRALIE. — De inkomsten van Nieuw-Zuid-Wales in beslag genomen. — De regeering van Australië heeft besloten, de inkomsten van den staat Nieuw-Zuid-Wales in beslag te nemen om daarmede den rentedienst voor de buitenlandsche schulden van Nieuw-Zuid-Wales te dekken, aangezien de minister-president van Nieuw Zuid-Wales, Lang, korten tijd geleden een moratorium heeft afgekondigd voor de vervallende termijnen en verklaard heeft, dat Nieuw-Zuid-Wales zijn buitenlandsche schulden niet langer kan aflossen.

H. DONAU-PLAN. — Einde der Conferentie te Londen. — De conferentie is voor onbepaalden tijd verdaagd en de plaats van samenkomst is nog niet bekend. (Vorig bericht blz. 299 B.)

9 APRIL 1932

I. TUNIS. — Export van phosphaat in 1931. — Tunis heeft in 1931 1.257.347 ton phosphaat geëxporteerd. Nederland heeft hiervan 102.660 ton ontvangen.
(Le Temps)

K. NEDERLAND. — Uitvoer naar Duitschland. — Dezer dagen had in Den Haag op uitnoodiging van het comité voor economisch verweer uit de Nederlandsche land- en tuinbouworganisaties een bijeenkomst plaats tusschen dit comité en de vertegenwoordigers der industrieele organisaties hier te lande, ter bespreking van de mogelijkheid om georganiseerd tot samenwerking te komen ter zake van de exportmoeilijkheden, door welke nu het economische leven in Nederland vastloopt. Eenstemmig was men van meening, dat er van Duitschland concrete waarborgen dienen te worden geëischt ten aanzien van de veiligstelling van onzen invoer in dat land en de beschikbaarstelling van deviezen daarvoor, beide rekening houdend met de beteekenis van onzen invoer uit Duitschland. (Vorig bericht blz. 271 R.)

A. DONAU-PLAN. — Persuitlatingen. — Frankrijk: De „Echo de Paris" schrijft, dat de Donau-staten op het oogenblik slechts hun eigen noodlot kunnen volgen. Het plan tot economisch herstel is mislukt en financieele steun is onder de huidige omstandigheden onmogelijk geworden. Oostenrijk, Hongarije, Roemenië en Tsjechoslowakije moeten echter weten, dat zij dit slechts aan Duitschland en Italië te danken hebben.
De „Petit Parisien" schrijft, dat Duitschland door zijn egoïsme en door zijn weigering om ook maar het kleinste offer te brengen, alle pogingen onmogelijk heeft gemaakt.
Engeland: De „Financial News" oordeelt aldus: Het Fransche plan bevatte elke mogelijke denkbare fout, als b.v. het feit, dat Bulgarije er niet bij werd betrokken, waardoor het plan onmiddellijk ontmaskerd werd als een product van Fransch chauvinisme.
Italië: De fascistische pers neemt het mislukken van de Londensche conferentie betrekkelijk rustig op, doch verklaart dat de negatieve houding van Frankrijk de overeenstemming heeft belet. Het Fransche plan is niet uitvoerbaar.
Duitschland: De Duitsche pers schuift de schuld van het mislukken der conferentie op de Fransche gedelegeerden. Hun houding sloot elke overeenstemming uit.
Ver. Staten: De „Herold Tribune" verwacht na de mislukking van de Vier-Mogendheden-Conferentie een nauwere samenwerking tusschen Parijs en Londen. (Vorig bericht blz. 299 H.)

B. **ONTWAPENINGSCONFEBEh"TIE.** — Nieuw memorandum van **Italië.** — Den voorzitter der ontwapeningsconferentie is een nieuw Italiaansch memorandum overhandigd, waarin scherpomlijnde technische voorstellen –inzake de practische uitvoering der door Grandi reeds in Februari '32 opgestelde grondbeginselen eener qualitatieve ontwapening worden gedaan. (Vorig bericht blz. 261 A.)

C. TELEFONIE OP KORTE GOLF. — Marconi heeft te Santa Margherita in tegenwoordigheid van den Italiaanschen directeur der Posterijen en Telegrafie op 6 April '32 de eerste officieele demonstratie gehouden met zijn nieuwste en geperfectionneerde uitvinding van een telefoon op korte golf.
(Corriere della Sera)

D. IRAK. — Onlusten. — Het leger van Irak maakt, in samenwerking met de Britsche luchtstrijdkrachten, goede vorderingen in het bergachtig gebied van den sjeik van Barzan, die de rechten van onafhankelijk heerscher opeischt.

E. VOLKENBOND. — Werkverschaffing. — Na nauwkeurig onderzoek besloot de commissie verschillende der–ingekomen plannen tot verlichting der internationale werkloosheid aan den Volkenbondsraad voor te leggen. Daaronder zijn een plan van de Grieksche regeering om in de vlakte van Saloniki groote draineeringswerkzaamheden te verrichten, een plan voor een wegen- en bruggenplan van de Letlandsche regeering met een kostenraming van 90 millioen Zwitsersche francs, tal van projecten van de Poolsche regeering die in hoofdzaak de drinkwatervoorziening van verschillende Poolsche steden betreffen, en een project voor wegenbouw van de Joegoslavische regeering.

F. DUITSCHLAND. — Aanslag op den president van de **Rijksbank,** dr. Luther. — Toen dr. Luther, de president van de Rijksbank, op 9 April '32 naar Bazel wilde vertrekken, werden door twee mannen op het Potsdammer Bahnhof een viertal schoten op hem afgevuurd. Dr. Luther werd echter slechts licht aan den arm gewond, zoodat hij toch op reis kon gaan. De beide mannen werden in hechtenis genomen en bij het verhoor is gebleken, dat zij niet door politieke beweegredenen tot hun daad waren gedreven. Zij wilden, zooals zij beweren, alleen tegen de geldpolitiek van den rijksbankpresident demonstreeren.

G. NEDERLAND. — Vloot. - Derde kruiser **wordt** afgebouwd. — Ten vervolge op de beantwoording van vragen van het lid der Tweede Kamer, den heer Cramer, betreffende uitstel van den bouw van den derden kruiser, antwoordde de minister van defensie, mr. Deckers o.a., dat besloten is den bouw van den reservekruiser, waarvoor de eerste termijn reeds is goedgekeurd en de voorbereidingen zijn getroffen, voortgang te doen hebben. (Vor. ber. blz. 295 P.)

H. **NEDERLAND. — Radio-contingenteering.** — Door de heeren J. Corver, ir. M. Polak en W. A. A. Grul, allen redacteuren van radioperiodieken, is een adres gericht aan den minister in zake de vrees, die bij den radiohandel heerscht ten aanzien van mogelijke contingenteering van radiotoestellen en onderdeelen. Voor wat handel en industrie betreft, zeggen adressanten, beteekent contingenteering een kunstmatige benadeeling van de eene categorie van bedrijven met hun personeel (importeurs, agenten, grossiers en vele winkeliers) met het doel — zonder zekerheid dat men dit bereikt — eener kunstmatige bevoorrechting van andere, d.w.z. een verplaatsing der winstmogelijkheid, waarbij de regeering aan den één iets ontneemt om den ander iets te geven. (Vor. ber. blz. 297 K.)
(Vorig bericht Radio blz. 227 L)

I. ITALIE. — Schrapping der vredesverdragen. — In de tweede zitting van zijn April-bijeenkomst heeft de groote fascistische raad een resolutie aangenomen, waarin wordt uitgesproken dat ter oplossing van de wereldcrisis noodig zou zijn:
1. Staking der herstelbetalingen en schrapping der intergeallieerde oorlogsschulden,
2. Opheffing van de belemmeringen voor den internationalen handel.
3. Regeling van de positie der Donau- en Balkanstaten, die ongeveer 70 millioen menschen vertegenwoordigen.
4. Herziening van de clausules van de vredesverdragen, die oorzaak zijn van onrust onder de volken en de kiemen van nieuwe oorlogen in zich dragen.
5. Het staken van de al te veelvuldige internationale conferenties, die bij de volken steeds weer nieuwe hoop wekken, die door steeds heviger teleurstellingen wordt gevolgd, waardoor de punten van wrijving aangroeien.

10 APRIL 1932

K. NEDERLAND. — **Invaliditeits-** en Ouderdomsrente. — Op 1 Maart '32 werden 20.242 weduwerenten en 13.030 weezenrenten krachtens de Invaliditeitswet genoten. Op genoemden datum waren krachtens artikel 373 van die wet 94.601 personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.
Voorts genoten 35.015 personen een invaliditeitsrente als bedoeld in artikel 71 van die wet.
Krachtens artikel 24 van de Ouderdomswet 1919 waren op vorengenoemden datum 132.394 personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.

L. NEDERLAND. — Comité tegen **contingenteering.** — Er heeft zich een comité gevormd onder voorzitterschap van den heer Th. Ligthart en waarvan mr. dr. E. Tekenbroek secretaris is, dat zich ten doel stelt de economische bezwaren, welke zich in verband met de contingenteering voordoen, op één punt te concentreeren en te bestemder plaatse kenbaar te maken. (Vorig bericht blz. 300 H.)

M. SCHEEPVAART. — Batavier-lijn. — Met ingang van 18 April '32 (van Londen 19 April) zal de Batavier-lijn den dagelijkschen dienst Rotterdam—Londen hervatten. (Vorig bericht blz. 290 E.)

A. RADIO. — Hoeveel radiostations zijn er op de wereld? — Volgens een recente publicatie van het Amerikaansche Departement van Handel zijn er op aarde momenteel 1423 zendstations in bedrijf. Hiervan bevindt zich ongeveer de helft in de Vereenigde Staten. In Canada zijn er 84, op Cuba 43, in Mexico 47 en in Argentinië 38. In Europa staan Rusland met 78 en Zweden met 33 stations aan de spits. (295 M.)

B. NEDERLAND. — Emigratie naar Zuid-Afrika. — De stichting Landverhuizing Nederland en het hoofdbestuur van de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging deelen mede, dat de voornaamste immigratie-voorschriften zijn dat allen, die naar de Unie komen zonder een vaste aanstelling, in staat moeten zijn: le. Om ten minste £ 100 te deponeeren als borgstelling en 2e. voldoende contanten hebben om naar een betrekking te kunnen uitzien. De toegang tot de Unie wordt anders geweigerd.
Het is daarom gewenscht, dat een ieder, die naar Zuid-Afrika wil emigreeren, zich op de hoogte stelt van de eischen, die gesteld worden om in de Unie te worden toegelaten en dat hij zich daartoe wendt tot de stichting Landverhuizing Nederland, Pieter Bothstraat 19, 's-Gravenhage, of tot het secretariaat van de Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging, Keizersgracht 141, te Amsterdam, die belangeloos en kosteloos alle gewenschte inlichtingen omtrent de emigratie naar Zuid-Afrika verstrekken.
Het storten van een waarborgsom bij de scheepvaartmaatschappij, van welker dienst men gebruik maakt, beteekent geen garantie voor toelating.

C. JURISPRUDENTIE. — Loonbeslag. — Bij arrest van den Hoogen Raad d.d. 25 Februari 1932 (te vinden in Ned. Jur. 1932, p. 301) werd beslist, dat het executoriaal arrest onder den werkgever ook omvat het loon, na den dag der beslaglegging verschuldigd.
Dit arrest maakte een eind aan den twijfel, welke was gerezen naar aanleiding van een arrest van den Hoogen Raad d.d. 7 Juni 1929, waarbij beslist werd, dat een executoriaal derden beslag onder den post-cheque- en girodienst alleen omvatte de gelden op de rekening bij dien dienst op het oogenblik van het beslag aanwezig.
Tengevolge van dit laatstgemelde arrest werd loonbeslag praktisch onmogelijk gemaakt, daar uit voormeld arrest door de meeste rechterlijke colleges werd afgeleid, dat loonbeslag slechts kon omvatten het bedrag, opeischbaar en verschuldigd op den dag der beslaglegging. (Vorig bericht blz. 120 D.)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. — Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat volgens de op 18 Maart 1932 beschikbare gegevens, in geheel Nederl.-Indië 169 rubberondernemingen eind Januari 1932 den tap geheel hebben stopgezet. Verder zijn er nog 114 ondernemingen, welke een gedeelte van hun tuinen buiten tap houden. (270 I.)

E. WIELRENNEN. — Nederlandsch koppel wint den Zesdaagsche te Parijs. — Het Nederlandsche koppel Van Kempen-Pijnenburg heeft den Zesdaagsche te Parijs gewonnen. (Vorig bericht blz. 168 D.)

F. MANDSJOERIJE. — Chineesche zoutbelasting. — De regeering van den nieuwen staat Mandsjoerije heeft medegedeeld, dat de administratie der zoutbelastingen onafhankelijk is en dat zij de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de aflossing der buitenlandsche leeningen, welke door de zoutbelasting worden gewaarborgd. (Vorig bericht blz. 299 C.)

G. CHILI. — Gouden standaard. — De Chileensche Kamer en Senaat hebben het (wetsontwerp in zake de tijdelijke apschorting van den gouden standaard goedgekeurd.

H. GRIEKENLAND. — Financiën. — De Grieksche minister van Financiën heeft verklaard, dat de aflossing der binnenlandsche leeningen voor een jaar zal worden opgeschort en dat de rente op deze leeningen gedurende een jaar met 25% zal worden verminderd. (Vorig bericht blz. 292 C.)

I. VOLKENBOND. — Japans uittreden. — De Japansche regeering heeft den grooten mogendheden medegedeeld, dat Japan zich bij toepassing van art. 15 van het Volkcnbondsstatuut uit den Volkenbond zal terugtrekken.
Art. 15 houdt in, dat de Volkenbondsraad onder bepaalde omstandigheden maatregelen kan nemen tegen leden van den Volkenbond, die de besluiten van den Volkenbond niet opvolgen. (V. D.) (Vor. ber. 284 G.)

K. DUITSCHLAND. — Rijkspresidentsverkiezing 1932. — Het officieele voorloopige eindresultaat van de tweede stemming voor de-verkiezing van een Rijkspresident luidt als volgt:

Aantal geldige stemmen 36.491.694.

Hiervan verkregen:

Hindenburg	19.359.642
Hitler	13.417.460
Thalmann	3.706.388
Versnipperd	8.204

Omstreeks 95.000 der uitgebrachte stemmen bleken ongeldig te zijn.
Bij deze tweede stemming verkreeg Hindenburg 53% van de geldige stemmen (den vorigen keer 49.6%), Hitler 36.8% (30.1%) en Thalmann 10.2% (13.2%). Bij de eerste stemming werd nog 7.1% van het totaal op Düsterberg en Winter uitgebracht.
Hindenburg heeft de volstrekte meerderheid behaald en is tot Rijkspresident herkozen. (V. b. 295 D.)

11 APRIL 1932

L. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage. — De firma Scheurleer & Zoonen te 's-Gravenhage deelt mede, dat zij tot haar leedwezen genoodzaakt is haar kantoor te 's-Gravenhage en Scheveningen te sluiten en dat zij bij de arrondissements-rechtbank een verzoek tot surséance van betaling zal indienen. Zij stelt er prijs op reeds nu te verklaren, dat de aan haar administratie toevertrouwde effecten volledig aanwezig zijn. (286 G.)

M. DUITSCHLAND. — Proclamatie van Hindenburg. — Rijkspresident von Kindenburg heeft in verband met zijn herkiezing het volgende manifest aan het Duitsche volk gericht:
„Met dank voor het mij opnieuw gebleken vertrouwen van het Duitsche volk en met de overtuiging ook verder met mijn geheele kracht het vaderland en het Duitsche volk te dienen, aanvaard ik de herkiezing tot Rijkspresident. Getrouw aan mijn eed zal ik met mijn ambtstaak voortgaan in den geest van het staan boven de partijen, en van de gerechtigheid, met den vasten wil ons vaderland te helpen aan vrijheid en gelijkgerechtigdheid naar buiten en aan eenheid en bloei in het binnenland. Aan alle Duitsche mannen en vrouwen echter, zoowel aan hen die op mij stemden als aan hen, die hun stem niet op mij uitbrachten, richt ik de volgende aanmaning:
„Laat nu de twisten rusten en sluit de gelederen! Evenals bij de aanvaarding van mijn ambt, zeven jaar geleden, roep ik ons geheele Duitsche volk tot samenwerking op. Het samengaan van alle krachten is noodig, om de verwarring en den nood der tijden meester te worden.
Slechts als wij samengaan zijn wij sterk genoeg, om meester van ons lot te worden.
Daarom: In eensgezindheid voorwaarts met God."

w.g. Hindenburg.

A. ZUID-AFRIKA. — **Natals** afscheiding. — Op een openbare vergadering te Maritzburg (Natal) werd met algemeene stemmen een motie aangenomen ten gunste van een afscheiding van Natal van de Zuid-Afrikaansche Unie.

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Amerikaansche voorstellen.** — Na een onderbreking van drie weken heeft de Ontwapeningsconferentie heden te Genève haar werkzaamheden hervat door een bijeenkomst van de Hoofdcommissie. Voorzitter Hendersoa gaf in zijn openingsrede een overzicht van het verloop der werkzaamheden. Hierna diende de Amerikaan Gibson het volgende voorstel in:

1. Afschaffing van de aanvalswapenen, zware artillerie, tanks en chemische wapenen.

2. De Commissie voor ontwapening te land krijge opdracht een plan op te stellen betreffende de classificatie van geschut boven een kaliber van 15½ cM. en van tanks, zoomede van gaswapenen.

3. De staten verplichten zich deze aanvalswapenen in geval van oorlog niet te gebruiken.

4. De politieke commissie krijge opdracht de definitieve resolutie uit te werken en de Hoofdcommissie binnen een week voor te leggen om te beraadslagen.

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, verklaarde dat de Britsche regeering volledig instemt met de voorstellen der Amerikaansche regeering. De ontwapeningsconferentie staat thans voor een definitief en practisch voorstel.

De Duitsche gedelegeerde Nadolny constateerde dat de these der Amerikaansche regeering: veiligheid door afschaffing der aanvalswapenen in volkomen overeenstemming is met het Duitsche standpunt.

Tardieu zette het standpunt der Fransche regeering ten aanzien van de Amerikaansche voorstellen uiteen, waarbij hij er den nadruk op legde dat de Fransche regeering er wel is waar sympathiek tegenover staat, doch de voorstellen ongeschikt acht, aangezien zij slechts betrekking hebben op landwapenen en geenerlei contrôle- of sanctiemaatregelen bevatten. De Fransche regeering staat op het standpunt van wederzijdsche afhankelijkheid van alle wapensoorten. Frankrijk is een groote koloniale mogendheid met vergaande vlootbelangen en eischt derhalve ook gelijktijdige behandeling van het vlootvraagstuk.

Namens de Italiaansche delegatie verklaarde generaal Cavarello, dat de Italiaansche regeering volledige instemming heeft met de Amerikaansche voorstellen. De voorstellen der Amerikaansche regeering zijn in breede kringen met groote voldoening ontvangen als eerste beslissende stap ter behandeling van practische ontwapeningskwesties. (Vor. **ber.** blz. **300** B.)

C. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Het Britsche antwoord op de Iersche nota betreffende den eed van trouw en de schadeloosstelling, in Dublin ontvangen, bevat o.a. het volgende:

De Britsche regeering verklaart, dat uit de nota van De Valera blijkt dat de eischen van de Iersche regeering niet slechts betrekking hebben op den eed van trouw en de schadeloosstelling, doch veel verder gaan. Het betreft niets minder dan een afwijzing van het geheele Britsche verdrag.

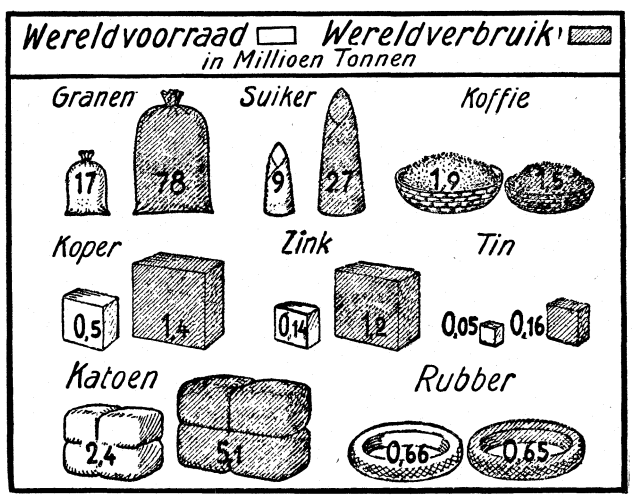
Inzake den wensch van De Valera ten opzichte van een Vereenigd Ierland, verklaart de Britsche regeering dat de verhouding van het Noorden met het Zuiden in het verdrag is vastgelegd. Indien beide deelen zich daartoe bereid verklaren, kunnen zij worden vereenigd. Een dergelijke vereeniging is evenwel slechts mogelijk onder de Engelsche kroon. Wat het voornemen van Ierland betreft nopens de verwijdering van de clausule betreffende den eed van trouw uit de Iersche grondwet, kan slechts worden herhaald, dat de eed van trouw een onafscheidelijk deel is van het Engelsch-Iersche verdrag, op welks handhaving de Britsche regeering gesteld is.

Betreffende de jaarlijksche betalingen refereert de Engelsche nota aan de verdragen van **1923** en **1926**, waarbij de Iersche regeering zich verplicht heeft tot de betaling van de schadeloosstelling. De Britsche regeering beschouwt deze verplichting nog steeds Bindend voor den Ierschen Vrijstaat.

Deze betalingen gaan in principe niet tusschen twee regeeringen, integendeel, het is een transactie tusschen den Ierschen pachter-kooper en den landeigenaar, die natuurlijk zoowel in Engeland als Ierland kan zijn. De zaak staat nu zoo, dat de annuïteiten door de regeering van den Ierschen Vrijstaat worden geïnd en door de Engelsche regeering worden verdeeld over de landeigenaren.

Vervolgens behandelt de Engelsche nota de diverse, in dit verband opgemaakte verdragen tusschen de beide landen. De Britsche regeering komt dan ook tot de conclusie, dat deze verdragen voor beide landen bindend zijn en spreekt de hoop uit, dat de vriendschappelijke verhouding met Ierland moge blijven bestaan en geeft als haar meening te kennen, dat deze verhouding slechts geschaad kan worden door een willekeurig in gebreke blijven bij het ten uitvoer leggen der verdragen. (Vorig bericht blz. **293** K.)

D. PRODUCTEN. - Wereldvoorraad **en wereldverbruik** in **1931.**

12 APRIL 1932

E. BRAZILIE. — Koffie. — De nationale koffieraad van San Paulo heeft medegedeeld, dat er in de eerstkomende weken **12.000.000** zak minderwaardige koffie zal worden vernietigd, nadat men tot dusver reeds **3.830.000** zakken San Paulo-koffie vernietigd had. (Vorig bericht blz. **129 C.)**

F. ZWEDEN. — Verkoopverbod van Zweedsche fondsen. — Het uitvoerverbod voor Zweedsche obligaties, die behalve dp Zweedsche kronen ook op Nederlandsche guldens of op Zwitsersche franken luiden, is tot **30** Juni verlengd. (Vor. ber. **blz. 134** M.)

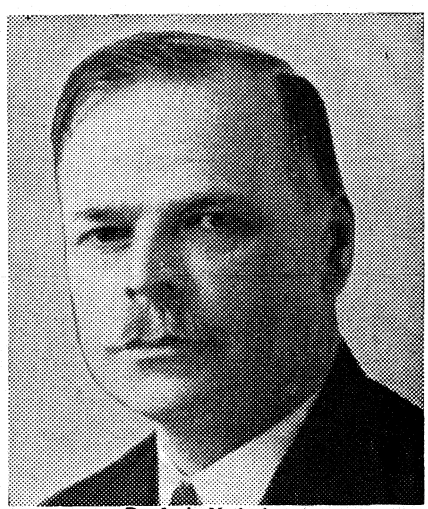
G. NEDERLAND. — **Nederl.** Dok Maatschappij. • **Staking.** — In verband met het arbeidsconflict bij de Nederlandsche Dok Maatschappij te Amsterdam is het geheele personeel, bestaande uit **350** man. in staking gegaan, zoodat 'het bedrijf is stilgelegd.'

Deze staking is een gevolg van het feit dat de Directie der Nederlandsche Dok Maatschappij een order had uitgevaardigd, waarin zij gelastte dat het werk, dat door het staken van enkele kleine groepen uit het personeel niet kon worden verricht, door het overige personeel moest worden uitgevoerd.

H. ITALIE. — Begrooting. — In het ontwerp voor de Italiaansche begrooting voor **1932-33** worden de ontvangsten op **20234** millioen lire en de uitgaven op 21829 millioen lire becijferd. **(Vor.** ber. **173** F.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuwe Russische voorstellen. — Litwinov, de Russische Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, heeft een nieuw algemeen ontwapeningsvoorstel ingediend. Hij stelde voor, in artikel 1 van de ontwerp-conventie een verandering aan te brengen. Het voorstel houdt o.a. in, dat de contracteerende mogendheden zich verplichten, hun huidige bewapening wezenlijk te verminderen in verhouding tot den omvang van hun bewapening.
Litwinov stelde de conferentie de vraag, of de vertegenwoordigende mogendheden bereid waren tot een werkelijke vermindering van hun bewapening te besluiten of, indien zulks niet het geval was, openlijk te willen verklaren dat de ontwapeningsconferentie een volledige mislukking was geworden.
Tardieu bestreed Litwinovs voorstellen en volgens de mededeelingen van de pers zou iedere gedachte aan afschaffing van de aanvalswapenen der landmacht moeten worden opgegeven, indien de Fransche verkiezingen Tardieu opnieuw aan de regeering zouden brengen. (Vorig bericht blz. **302** B.)
(Vor. ber. **Litwinov, 231** B.)

B. Dr. J. **A. NEDERBRAGT.** — Tot ons groote genoegen kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat uit sympathie met onze uitgave, Dr. J. A. Nederbragt, Chef der Directie van Economische Zaken aan het Dept. van Buitenl. Zaken, zich bereid heeft verklaard in voorkomende gevallen geheel belangeloos de redactie van advies te dienen over aangelegenheden, waarmede hij meer in het bijzonder bekend is.
Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken, als we Dr. Nederbragt hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid en we gelooven, dat het deskundige advies van zulk een hoogstaande kracht de betreffende afdeeling van onze uitgave zeer ten goede zal komen.
Inmiddels is het ons een genoegen hieronder een foto van Dr. Nederbragt te kunnen weergeven, alsmede een beknopte levensbeschrijving.

Dr. J. A. Nederbragt

Dr. Johan Alexander Nederbragt werd den 29sten Februari 1880 te Heteren geboren. Na de lagere school te hebben doorloopen, kwam hij in den boekhandel en uitgeverij, ging in 1907 in de journalistiek en werd Kameroverzichtschrijver van het dagblad „De Standaard". In 1910 en 1911 deed hii de examens Middelbaar Onderwijs, staatsinrichting en Staathuishoudkunde. waarna hii leeraar in de staatswetenschappen werd aan verschillende middelbare scholen. Hij studeerde van 1914 tot 1918 aan de Handels Hoogeschool te Rotterdam en was de eerste, die promoveerde en wel op proefschrift: „Pénétration pacifique" in China. In het voorjaar van 1919 werd hij tot referendaris bij het Departement van Buitenlandsche Zaken benoemd en in 1921 bevorderd tot administrateur. met gelijktijdige benoeming tot Chef der Directie van Economische Zaken. In deze qualiteit is Dr. Nederbragt leider van den consulairen dienst en voorzitter van een tweetal commissies voor de handelsverdragen. Hij vertegenwoordigt herhaaldelijk de Nederlandsche regeering op conferenties en bij andere besprekingen in het buitenland. Van zijn hand verschenen o.a. de volgende werken:
„Korte lessen in Staatsrecht en Economie".
„Critiek der Democratie".
„Proeve eener Theorie der Economie".
„Handelsverdragen en Handelsverdragspolitiek van Nederland".

D. **VOLKENBOND.** — **Chineesch-Japansch** conflict. — De onderhandelingen tusschen China en Japan zijn afgebroken. De Chineesche gedelegeerde heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond een nota doen toekomen, waarin China dringend verzoekt, de Commissie van Negentien, ingesteld door de buitengewone Assemblée van den Volkenbond, bijeen te roepen. (Vorig bericht blz. **289 I.)**
(Vor. ber. **Chin.-Jap.** conflict, **297** G.)

E. SCHAKEN. — Wedstrijd Dr. **Euwe—S. Flohr.** — De te Amsterdam gespeelde eerste helft van de match tusschen Dr. Euwe en S. Flohr, resp. kampioenen van Nederland en Tsjecho-Slowakije, eindigde onbeslist. Beide spelers wonnen 2 partijen en speelden 4 partijen remise. (Vorig bericht blz. **294** E.)

F. DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. — Na een onderbreking van bijna zeven maanden zijn heden op de Berlijnsche beurs de koersen weer voor het eerst officieel genoteerd. (Vor. ber. blz. **284** F.)

G. **DUIVENPARATYPHUS.** — Overbrenging op den mensch. — Het tijdschrift voor geneeskunde bevat een uitgebreid artikel van dr. Dornickx, hygiënist van de landmacht en dr. Clarenburg, bacterioloog van de veterinaire afdeeling van het centraal laboratorium voor de volksgezondheid, gewijd aan de uitkomsten van de onderzoekingen over de bekende massa-vergiftiging in het militaire hospitaal te 's-Gravenhage na het gebruik van een met duiveneieren bereiden pudding. Ten slotte is men er in geslaagd het volledige verband tusschen den onder de duiven, waarvan de eieren afkomstig waren, voortkomenden besmettelijken paratyphus en deze ziektegevallen vast te stellen, terwijl ook kwam vast te staan, dat de bacillen in de eieren aanwezig waren en met de eieren waren overgebracht. Dit is de eerste maal, dat aangetoond is, dat de paratyphusbacillen der duiven ook voor den mensch schadelijk kunnen zijn. (N. R. Crt.)

H. BULGARIJE. - **Staatsfinanciën.** — Bulgarije heeft aan de financieele Volkenbondscommissie medegedeeld, dat het niet in staat zal zijn ook maar de helft der betalingen op de buitenlandsche leeningen te garandeeren. De regeering verlangt, dat de rentevoet voor de Volkenbondsleeningen tot 4½% verlaagd zal worden en dat de herleidingskoers bij de valorisatie van de leeningen van voor den oorlog wordt gewijzigd. (Vorig bericht blz. **202** M.)

I. BELGIE. — **Nederlandsch-Belgische** betrekkingen. — In den Belgischen ministerraad heeft de minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, gesproken over de betrekkingen tusschen België en Nederland. Hij zeide o.a. dat er eenige overeenstemming was bereikt, waarvan de bepalingen evenwel niet konden worden bekend gemaakt, wegens de stemmen van verzet die in Nederland opgaan. Dit verzet heeft den Nederlandschen minister aangespoord om de kwestie voor onbepaalden tijd te verdagen.

Minister Hymans betreurde het feit, dat 13 jaren na den oorlog nog geen overeenkomst was getroffen, aangaande de herziening van het Verdrag van 1839, hetwelk volgens de beslissing van de conferentie van Versailles gewijzigd diende te worden. (287 D.)

A. VOLKENBOND. — 16e Intern. Arbeidsconferentie. — De 16e Intern. Arbeidsconferentie is te Genève begonnen. Zeven-en-veertig staten nemen eraan deel. Tot een van de drie onder-voorzitters der conferentie werd het Nederlandsche Tweede-Kamerlid E. Kupers benoemd.
De conferentie heeft vele speciale onderwerpen te behandelen, waaronder de ouderdomsrente en invaliditeitsverzekering en de afschaffing der tegen betaling werkende bureaux voor werkverschaffing.

B. DUITSCHLAND. — **Rijkspresidentsverkiezing** 1932. - Persuitlatingen. — **Frankrijk:** De Parijsche bladen wijden uitvoerige beschouwingen aan den uitslag van de presidentsverkiezing in Duitschland en verbergen daarbij niet hun teleurstelling en verrassing over de sterke stijging van de op Hitler uitgebrachte stemmen.
Engeland: De Engelsche pers, w.o. „Times", „New Chronicle" en „Daily Telegraph" schrijft in warme bewoordingen over de herkiezing van von Hindenburg.
Italië: De Italiaansche pers, w.o. de „Lavora Facista", schrijft o.m.: Het feit dat meer dan 13 millioen kiezers op Hitler hebben gestemd, geeft deze stemmen behalve hun indrukwekkend getal, nog een bijzondere kwalitatieve beteekenis.
Polen: De „Kurier Poraniy" meent, dat indien Hitler zou zijn gekozen, de toestand in Duitschland beter zou zijn geworden. (Vorig bericht blz. 258 E.)

13 APRIL 1932

D. DUITSCHLAND. — Noodverordening. - **Nationaal-**Sooialistische formaties verboden. — Rijkspresident von Hindenburg heeft een noodverordening onderteekend die mede-onderteekend werd door Rijkskanselier Dr. Brüning en Generaal Gröner, waarbij de S.A. en S.S. (Sturmabteilungen en Schutzstaffeln) algemeen verboden worden.
Dit verbod geschiedt op grond van artikel 48 voor het geheele rijk (de staat is verplicht de openbare veiligheid en de orde te handhaven en de staatsautoriteit voor inbreuken te beschermen).
De conferentie der landsvertegenwoordigers is door de rijksregeering van dit verbod in kennis gesteld. Wij ontleenen er het volgende aan:
Wie aan een organisatie, welke op grond van deze verordening is opgeheven, als lid verbonden is, of haar op andere wijze steunt, of het, door de organisatie geschapen organisatorisch verband verder handhaaft, wordt gestraft met niet minder dan een maand gevangenisstraf, eventueel met boete.
Zaken, welke na de opheffing van de organisatie voor de doeleinden der opgeheven organisatie of de vervangende organisatie gebruikt of bestemd zijn, kunnen verbeurd verklaard of onbruikbaar gemaakt worden, ook indien deze zaken noch den dader, noch een deelnemer toebehooren.
Het Bruine Huis (hoofdzetel van Hitler) te München is door de politie bezet. Ben hoeveelheid materiaal werd in beslag genomen. (Vor. ber. blz. 267 H.)

E. NEDERLAND. — **Steun** van den eierprijs. — Het voornemen bestaat, om tot steun van den eierprijs, in de eerstkomende maanden 100 millioen eieren uit de markt te nemen en in koelhuizen op te slaan.
De Coöperatieve vereenigingen zullen bij verkoop in het najaar onder bepaalde voorwaarden een eventueel verlies door staatsgarantie gedekt vinden.
De waarde der opgeslagen eieren zal dan ongeveer f 3.500.000 bedragen. De eierprijs zal dus ongeveer 3½ cent moeten zijn.
Wegens algemeene inkrimping van den kuikenopfok mag verwacht worden, dat het risico voor het Rijk gering zal zijn.
De steun in dezen vorm werd in de Tweede Kamer door het Kamerlid baron van Voorst tot Voorst bepleit. Een wetsontwerp tot regeling van een garantie-uitkeering ten behoeve van de pluimveehouderij heeft het departement van Einnenlandsche Zaken en Landbouw verlaten. (Vorig berioht blz. 260 C.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Financiën. — Het tekort van de Amerikaansche schatkist heeft op 9 April bijna het bedrag van twee milliard dollar bereikt. (Vorig berioht blz. 157 E.)

G. **ECUADOR.** — Opstand. — De regeering van Ecuador is den opstand geheel meester. De rust is weer hersteld. (Vorig bericht blz. 298 E.)

H. **BELGIE.** — Leening Antwerpen. — De gemeenteraad heeft een voorstel tot het aangaan van een 6% leening ten bedrage van 110 millioen francs bij het Crédit Communal de Belgique, aangenomen. Deze leening is bestemd om het evenwicht der begrooting te verzekeren.

I. SCHEEPSBOUW. — **Nederl.** Scheepsbouw Maatschappij. — De Nederlandsche Scheepsbouw Mij. heeft voor buitenlandsche rekening opdracht gekregen voor den bouw van twee dubbelschroef motor-, passagiers- en vrachtschepen van circa tienduizend ton. (188 G.)

K. IERLAND. — Ulster. — De Minister van Arbeid van Ulster heeft een verklaring afgelegd, waarin hij zegt, dat Noord-Ierland geenszins bereid is zich aan te sluiten bij den Ierschen Vrijstaat. (302 C.)

L. LUCHTVAART. — Vliegveld in Zuid-Limburg. — Het vliegveld, dat in Zuid-Limburg zal worden tot stand gebracht, zal op het plateau van den Blomberg tusschen de gemeenten Beek en Ulestraten worden aangelegd. Het vliegveld zal zich uitstrekken langs de linkerzijde van den Rijksweg Sittard — Maastricht.

M. VOLKENBOND. — Rapport Financieele Commissie. — De volkenbondsraad is in buitengewone zitting bijeengekomen, om stelling te nemen ten opzichte van het rapport der financieele commissie, over den financieelen toestand van Oostenrijk, Bulgarije, Hongarije en Griekenland.
De rapporteur, de Noorsche gezant te Parijs, Colban, zeide, dat een duurzame hulp aan de betrokken landen niet verleend Ban worden zoo iang ae groote problemen — herstelbetalingen en politieke schulden — niet worden opgelost. Hij verklaarde echter ook, dat hij niet in staat is, concrete voorstellen te doen, doch dat hij het aan den raad overlaat, zijn conclusies uit het rapport te trekken.
Bij de beraadslagingen in den raad van den volkenbond over de positie van Oostenrijk, Bulgarije, Hongarije en Griekenland, wees de Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, Simon er o.a. op, dat nieuwe leeningen nieuwe belastingen voor de betrokken landen zouden beteekenen.
Grandi, de Italiaansche minister van Buitenlandsche Zaken, legde er den nadruk op, dat Italië alles in het werk zal stellen om een verbetering in den toestand te brengen.
Staatssecretaris von Bulow sprak over de noodzakelijkheid om de Oost-Europeesche staten in staat te stellen op eigen voeten te kunnen staan. (275 G.)

N. FRANKRIJK. — Contingenteering Radio-artikelen. — Volgens de offiiceele cijfers voor de contingenteering van radio-artikelen voor het tweede kwartaal mag Nederland 2154 quintalen invoeren tegen 2376 in het eerste kwartaal. (Vorig bericht blz. 205 D.)

A. **NEDERLAND.** — **Mengverbod** voor Margarine. — Naar de Telegraaf met zekerheid verneemt, heeft de regeering uit de verschillende voorgestelde systemen dat van een mengverbod voor margarine gekozen. De veronderstelling, dat daarbij een mengpercentage van 50% gekozen zal worden schijnt niet te gewaagd, zoodat dan een melange half margarine half natuurboter in den handel zal komen. (Vor. ber. blz. **208** F.)

B. NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank. — Aan de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer over het wetsvoorstel tot dekking van het verlies van de Nederlandsche Bank geleden in het boekjaar 1 April 1931/31 Maart 1932 ontleenen wij o.a.:
Een schriftelijke of mondelinge verklaring, dat de Nederlandsche Bank geen verlies op haar pondenbezit zou lijden, is door de Bank van Engeland niet gegeven. De leiding van de Bank van Engeland had evenwel de meest geruststellende verklaringen afgelegd over den vasten wil van de Engelsche regeering en van de Bank van Engeland om den gouden standaard te handhaven. (Vor. ber. blz. **255** H.)

C. ZWEDEN. — Kreuger-concern. — Ten einde van de diverse regeeringen het lucifers-monopolie te verkrijgen, heeft het Kreuger-concern aan de onderstaande landen in ruil voor obligaties, de volgende sommen geleend:

Duitschland .	£ 25.000.000	Litauen	£ 1.200.000
Hongarije . .	7.200.000	Guatemala . .	500.000
Polen	6.500.000	Estland	420.000
Roemenië . .	6.400.000	Bolivia	400.000
Joegoslavië .	4.500.000	Ecuador	600.000
Griekenland.	2.000.000	Danzig	200.000
Turkije . . .	2.000.000		
Letland . . .	1.200.000		£ 58.120.000

De aan Frankrijk geleende £ 15.000.000 zijn terugbetaald. (Vorig bericht blz. **298** D.)

D. **MANDSJOERIJE.** — Bomaanslag op troepentrein. — Volgens de „Nichi Nichi" is een bomaanslag gepleegd op een trein in Mandsjoerije, die Japansche troepen vervoerde. Elf Japansche officieren en soldaten werden gedood, negentien ernstig en vier en zeventig licht gewond.
De trein derailleerde en viel in een ravijn, 10 mijlen ten Oosten van Charbin. (Vor. ber. **blz. 301** F.)

E. DUITSCHLAND. — Crisiscongres der Duitsche vakbeweging. — In de zittingzaal van den rijksdag is het buitengewone congres der Duitsche vakbonden, het z.g. crisiscongres, bijgewoond door vele honderden vakvereenigingsvertegenwoordigers, geopend met een rede van den voorzitter van het algemeene Duitsche vakverbond. Theodor Leipart. Aanwezig waren o.m.de Pruisische minister-president Braun, de rijksministers Stegerwald en Warmboldt: rijksdagpresident Loebe en de Pruisische ministers Klepper, Severing en Hiertsiefer.
In een uitvoerige rede behandelde Leipart verschillende actueele politieke en sociale kwesties, in het bijzonder het vraagstuk der werkloosheid.

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstellen van Italië, Joegoslavië, Denemarken en andere landen. — De gedelegeerden van Italië, Brazilië, Turkije, Uruguay, Perzië, Joegoslavië, Spanje, Polen, Japan en Denemarken hebben heden allen aan de discussies deelgenomen.
Nadat Litwinov en Gibson met nieuwe voorstellen gekomen waren, zijn ook Grandi, Marinkowitsj, Munch, Rouchdy Bey en de Perzische gedelegeerde, Ala Khan, eveneens nog met nieuwe voorstellen gekomen.
De voorstellen van Grandi (Italië) zijn een tot in alle technische onderdeelen uitgewerkte preciseering van de bekende Italiaansche denkbeelden over de afschaffing van alle gevaarlijke aanvalswapenen zoowel van de land- als zee- en luchtmacht.
Marinkowitsj (Joegoslavië) legde den nadruk op de noodzakelijkheid van een overeenkomst, waarbij alle staten zich zouden verplichten, gemeenschappelijk zich tegen een staat te richten, welke in een oorlog verboden aanvalswapenen of verboden oorlogsmethoden, zooals gas, zouden gebruiken.
De voorstellen van Munch (Denemarken) beoogen de afschaffing van alle aanvalswapenen.
De Perzische delegatie wenscht een internationaliseering van de wapenfabricatie, terwijl de Turksche regeering voorgesteld heeft, in artikel I reeds duidelijk te doen uitkomen. dat de bewapeningsvermindering ten doel moet hebben geleidelijk een bewapeningsgelijkheid tusschen de verschillende mogendheden in-het leven te roepen.
De eindindruk van deze eerste debatten na de hervatting van het werk is, dat, indien de ontwapeningsconferentie door een stemming het meeningsverschil zou kunnen beslissen, Gibson met overgroote meerderheid de overwinning zou behalen.
Tardieu vond voor zijn plan alleen bij Uruguay en in zekere mate bij Joegoslavië ondersteuning.
De vergadering is tot den 18den April verdaagd.
(Vorig bericht blz. **303 A.**)

G. VOLKENBOND. — Memel. — De regeeringen van Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië en Japan hebben door tusschenkomst van haar diplomatieke vertegenwoordigers te 's-Gravenhage ter griffie van het Permanente Hof van Internationale Justitie een request ingediend, waarbij zij volgens artikel 17 van de conventie betreffende het gebied van Memel een actie instellen tegen de Litausche regeering. Dit artikel houdt de toestemming in van de Litausche regeering, dat elk meeningsverschil over vragen van juridischen of van feitelijken aard betreffende de bepalingen van genoemde conventie, gerezen tusschen Litauen en één der voornaamste geallieerde mogendheden, welke lid is van den Volkenbondsraad, op verzoek van de wederpartij zal worden onderworpen aan het oordeel van het Permanente Hof van Internationale Justitie.
(Vor. ber. blz. **233 I.** en Memel blz. **Z75** E.)

H. ENGELAND. — Tropische **ziekten.** — Sir Austen Chamberlain heeft in de Londensche School voor Hygiëne en Tropische Geneeskunde verklaard, dat het aantal sterfgevallen in het Britsche Rijk als gevolg van tropische ziekten in **35** jaar met **92%** is gedaald. In 1896 bedroeg het gemiddelde percentage sterfgevallen in het tropische deel van het Britsche Rijk 100 per 1000 inwoners per jaar. De laatste jaren bedroeg het percentage 8 à 9.

I. RADIO. — Radio in de rimboe. — Op de kortegolfstations in Noord-Rhodesia, die ver in de binnenlanden werkende regeeringsambtenaren onderling en met het centrale bestuur verbinden, wordt de zendenergie van 140 K.W. geleverd door twee op een soort stationnaire tandem gezeten negers, die zonder veel moeite door te trappen een dynamo in beweging brengen. Deze stations kunnen op de golven tusschen 40 en 60 M. zenden, terwijl de ontvangtoestellen een golfbereik hebben van 10—200 M. (Vor. ber. **301** A.)

K. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Disconto. — De Nationale Bank van Tsjecho-Slowakije heeft het disconto van 6% tot 5% verlaagd.

14 APRIL 1932

L. ENGELAND. — **Katoenindustrie.** — De spinners van fijn katoen, welke 15 millioen weefgetouwen controleeren en 90.000 werklieden in bedrijf hebben, hebben er in toegestemd de productie met 20% te verminderen,

A. ZWEDEN. — Kreuger-concern. — De Zweedsche staat zal een grootsche steunactie voor de Kreugerbanken, in de eerste plaats de Skandinaviska Kredit A.B., ondernemen, een actie welke den staat 235 millioen kost. (Vorig bericht blz. 305 C.)

B. SCHEEPVAART. — Transatlantisoh Passagiersverkeer. — De verkeerscijfers der 17 transatlantische passagiersreederijen geven over 1931 een daling van het passagiersvervoer te zien met 317.105 personen. Het totale verkeer beliep in 1930 nog 1.002.353 personen, in 1931 daarentegen 685.248. De daling bedraagt 31.64 %. Voor de verschillende reederijen zijn de cijfers als volgt:

	Aantal Passagiers 1930	1931
Atlantic Transport	9.426	4.820
Canadian Pacific	112.854	73.174
French Line	82.279	63.741
Cosulich Line	7.912	7.883
Cunard Line	171.392	105.297
Anchor Line	46.071	28.151
Anchor Donaldson Line	14.334	9.669
Gdynia America Line	12.117	8.241
Holland-Amerika Lijn	31.940	19.419
Hamburg-Amerika Line	70.946	54.025
Norddeutscher Lloyd	145.003	117.671
Noorsche Amerika-Lijn	19.127	12.511
Scandinavian American Line	20.080	11.563
Zweedsche Amerika-Lijn	35,245	27.020
Red Star Line	27.638	22.481
United States Lines	65.408	43.083
White Star Line	130.580	76.498

(Berl. Börs. Cour.) (Vorig bericht blz. 304 I.)

C. DUITSCHLAND. — 15.200 smokkelaars in één jaar. — Het aantal gearresteerde smokkelaars in het Nederlandsch-Duitsche grensgebied bedroeg in een periode van één jaar 15.200. (Vor. ber. blz. 133 G.)

D. NEDERLAND. — Diamant-industrie. — Zooals het raadsverslag vermeldt, heeft de gemeenteraad van Amsterdam voor kennisgeving aangenomen de nota van B. en W. betreffende de werkverruiming in de diamant-industrie, Door de goedkeuring van deze nota is overeenstemming verkregen tusschen alle partijen. Voor de loonberekening morden de buitenlandsche loonen als grondslag aangenomen.
Naar men verwacht–zal binnenkort een 500-tal diamantbewerkers aan den arbeid kunnen gaan. (273 I.)

E. NEDERLAND. — Contingenteering Rund- en Kalfsvleesch. — Bij K. B. is, blijkens een mededeeling in de St.Crt., de tijdelijke beperking van den invoer van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch en van den invoer van bevroren rund- en kalfsvleesch verlengd tot 16 Juli 1932.
(Vor. ber. Vleeschinvoer, 269 F.)
(Vor. ber. Contingenteering, 300 L.)

F. FRANKRIJK. — Invoer van boter. — Volgens het Fransche departement van Landbouw is het contingent buitenlandsche boter, dat in den loop van het tweede kwartaal van dit jaar in Frankrijk ingevoerd zal mogen worden, verhoogd met 12.000 quintal, welke hoeveelheid vóór 5 Mei geïmporteerd moet zijn.
(Vorig bericht blz. 304 N.)

G. RUSLAND. — Weermacht. — Wij ontleenen aan ,,Stockholms-Ticiningen" de volgende statistische gegevens over de legersterkte van Sovjet-Rusland.
Vredeseffectief 1.478.000 man; algemeene mobilisatie 3.600.000 man; ieder infanterie-regiment beschiit over 2867 geweren, 25 mitrailleur-geweren, 54 lichte mitrailleurs, zes infanterie-kanonnen en zes stukken snelvuurgeschut. Italië en Engeland hebben 400 tanks geleverd. Fokker en Tsjecho-Slowakije hebben vele vliegtuigen geleverd en Rusland beschikt op dit oogenblik over 2000 vliegtuigen, w.o. 800 toestellen voor de verkenning, 400 bombardementtoestellen, 400 jagers, 400 watervliegtuigen en verder 2 luchtschepen. Volgens het vijfjarenplan moet Rusland binnen drie jaar over 5000 vliegmachines beschikken.
(Stockholms-Tidningen)

H. Dr. J. TH. DE VISSER OVERLEDEN. — In het Roode-Kruis Ziekenhuis te 's-Gravenhage is op 75-jarigen leeftijd overleden, de Minister van Staat en oud-minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen dr. J. Th. de Visser. Uit het rijke en zeer werkzame leven van dr. de Visser laten wij eenige bijzonderheden volgen.

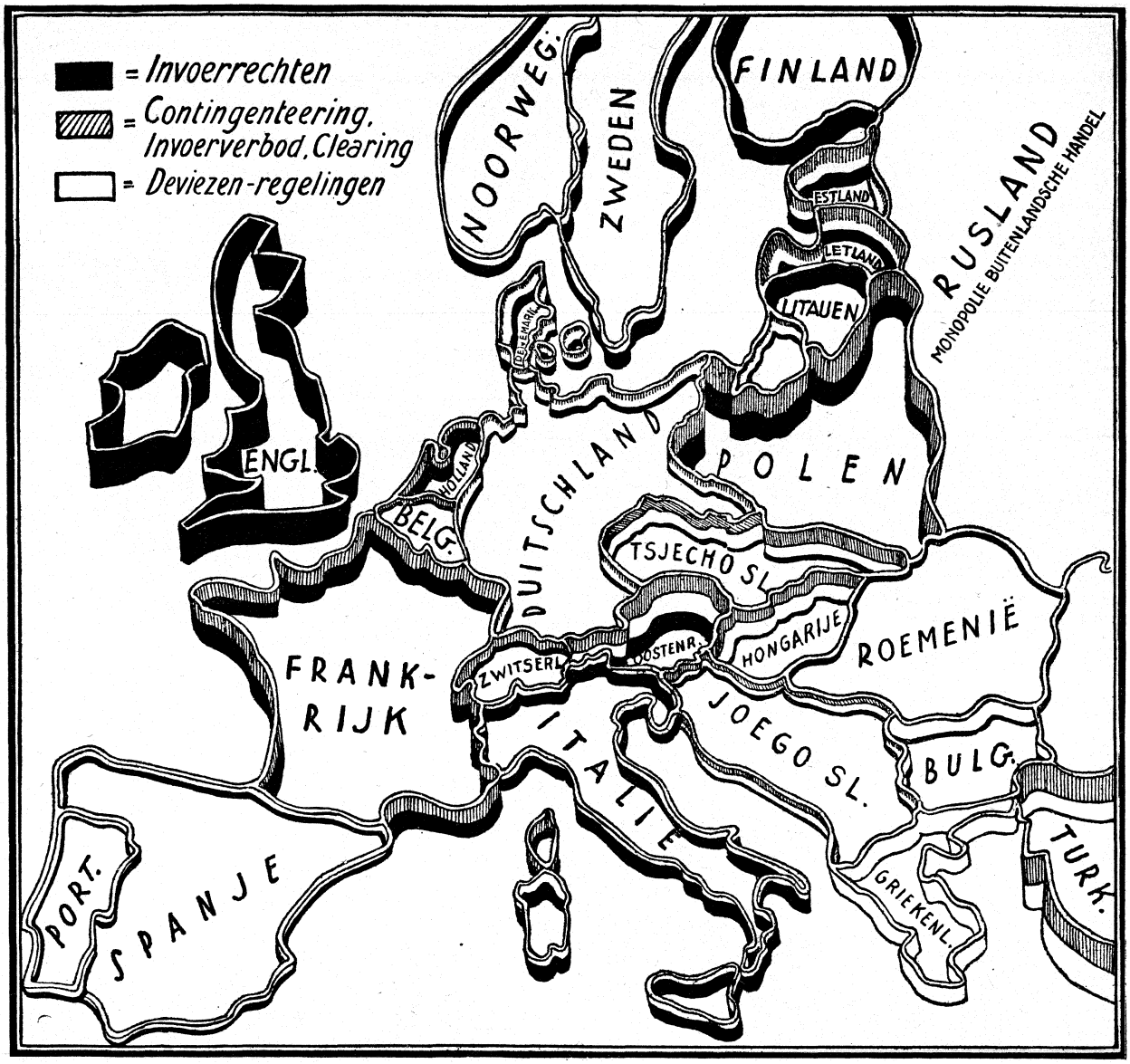

Dr. J. Th. de Visser †.

Dr. Johannes Theodoor de Visser werd 9 Februari 1857 te Utrecht geboren. Hij studeerde in zijn vaderstad en promoveerde op 5 Mei 1880 summa cum laude tot doctor in de theologie op een proefschrift getiteld: ,,De daemonologie van het Oude Testament". In hetzelfde jaar deed hij zijn intrede als predikant. In 1896 was dr. de Visser mede-oprichter van den Chr.-Historischen Kiezersbond, terwijl hij in 1908 voorzitter werd van de Chr.-Hist. Unie. Een en ander bracht hem in de politiek. In 1897 werd hij als Kamerlid voor Rotterdam I gekozen, daarna vertegenwoordigde hij als Chr.-Hist. afgevaardigde achtereenvolgens de districten Amsterdam II, Leiden en Katwijk. Van 1918 tot 1825 vervulde dr. de Visser het ambt van minister van Onderwijs en was van 1925—1929 weer Tweede Kamerlid. Als lid der volksvertegenwoordiging legde hij zich in hoofdzaak toe op sociale vraagstukken. zooals arbeidersbelangen en onderwijs. In 1898 stichtte hij den ,,Chr.-Hist. Werkmansbond", waarvan het orgaan ,,De Voorzorg" onder zijn leiding stond.
Tusschen het Koninklijke Huis en dr. de Visser bestonden hechte banden. In verscheidene gevallen is hij door H. M. de Koningin als bijzunder raadsman geroepen.
Onder zijn geschriften noemen wij het standaardwerk ,,Kerk en Staat", ,,Hebreeuwsche Archeologie", ,,Onze Plichten" en ,,De Chr. Sociale beweging van onzen tijd."
Dr. de Visser was een groot Nederlander, een beminnelijk mensch en een figuur van breede beteekenis.

I. DUITSCFILAND. — Oproep van Hitler. — Naar aanleiding van het verbod van de S.A. en S.S.-formaties, heeft Hitler een oproep tot zijn partijgenooten gericht, waarin hij zijn kameraden aanraadt het geloof in de toekomst van het Duitsche volk, in de grootheid van het vaderland en aan de overwinning niet te verliezen. (Vorig bericht blz. 304 D.)

A. DRIEVOUDIGE **TARIEFMUREN** IN EUROPA. —

(Berliner Tageblatt)

B. RADIO. — **Station Bandoeng** stopgezet. — De muziekuitzendingen van de voor internationaal telefoonverkeer bestemde zenders P.L.E. en P.L.V., welke geruimen tijd werden gehouden, hoofdzakelijk ten behoeve van luisteraars in Nederland, zullen einde Mei '32 wegens bezuiniging worden gestaakt.
(Vorig bericht **blz. 73** *G.)*

C. **NEDERLAND.** — **Loonconflict in** de Venen. — In verband met het feit, dat de conferentie tusschen de besturen van den Vervenersbond, de arbeidersorganisaties en den rijksbemiddelaar, geen resultaat heeft gehad, zijn ongeveer **500** arbeiders in staking gegaan. Het loonverschil bedraagt 20%.

D. **DUITSCHLAND.** — **Persuitlatingen.** - Nat.-Soc. formaties. — Frankrijk: De Fransche bladen maken met groote voldoening van de ontbinding der Nat.-socialistische stormafdeeling melding.

Engeland: Bij de beoordeeling van het verbod der Nationaal-socialistische militaire organisatie, houdt de Engelsche pers zich volkomen aan de officieele motiveering en verklaart, dat de verdere ontwikkeling der Duitsche toestanden nog ernstige zorg blijft baren.

Italië: De fascistische pers meldt, dat de Duitsche sociaal-democraten door een idee-fixe voor gevaren worden beheerscht. De Fransche veiligheidswaan heeft ook hun aangestoken. (Vor. ber. **blz. 306 I.)**

E. NEDERLAND. — De Koningin bezoekt **Aalsmeer.** — H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses **Juliana** met klein gevolg brachten onverwachts een bezoek aan Aalsmeer. De hooge gasten namen eerst het drukke bedrijfsleven in de veiling „Bloemenlust" in oogenschouw.
H. M. en de Prinses werden ontvangen door den secretaris van den Aalsmeerschen Tuinbouwbond en den voorzitter van „Bloemenlust". De Koningin en de Prinses onderhielden zich langen tijd met verscheidene kweekers om zich persoonlijk van den gang van zaken op de hoogte te stellen.

15 APRIL 1932

A. NEDERLAND. — Export Margarine. — Hieronder volgt een overzicht van den Nederlandschen margarine-export in 1930 en 1931:

	1931 (in 1000 K.G.)	1930 (in 1000 K.G.)	1931 (in f 1000)	1930 (in f 1000)
Jan.	5.623	6.230	3.190	3.490
Febr.	4.677	5.729	2.523	3.188
Maart	5.225	6.948	2.695	3.934
April	4.887	5.031	2.383	2.790
Mei	4.921	5.833	2.308	3.282
Juni	4.995	5.493	2.283	3.106
Juli	5.523	4.779	2.471	2.771
Aug.	4.051	6.232	1.801	3.567
Sept.	4.272	4.626	1.880	2.668
Oct.	5.291	6.310	2.192	3.601
Nov.	2.725	4.907	1.050	2.755
Dec.	2.407	6.714	981	3.184
Totaal	54.597	68.832	25.757	38.336

(Vorig bericht blz. 305 A.)

B. CHINA. — Bijeenkomst der **Kwomintang.** — Het partijcongres der Kwomintang te Loyang heeft een resolutie aangenomen, waarin de politiek der partij wordt goedgekeurd en het vertrouwen in de regeering wordt uitgesproken. De groote meerderheid heeft het voorstel der oppositie inzake regeeringsreconstructie afgekeurd.

C. **DUITSCHLAND.** — Invoer. - **Boter-contingenteering.** — De Rijksminister van Landbouw heeft bij decreet het invoercontingent voor boter over het tweede kwartaal van 1932 met 1200 ton verhoogd. De invoertermijn voor deze hoeveelheid loopt 5 Mei af.

(Vorig bericht blz. 176 A.)

D. NEDERLAND. — **Nederl.** Spoorwegen. - **Goederentarieven.** — Verschenen is het verslag van de bij beschikking van den Minister van Waterstaat van 13 Januari 1931 onder voorzitterschap van prof. mr. F. de Vries ingestelde commissie van onderzoek betreffende de huidige goederentarieven der Nederlandsche Spoorwegen, in het bijzonder omtrent die voor den uitvoer van land- en tuinbouwproducten.
De commissie-de Vries is van meening, dat er geen aanleiding bestaat voor de veronderstelling, dat het niveau der vrachtprijzen door gebrek aan economisch en commercieel inzicht te hoog is, en motiveert in het bijzonder waarom verlaging daarvan in het belang van de tuinbouwproducten en aardappelen verwerpelijk is.

E. **JOEGOSLAVIE.** — **Overstroomingen.** — Zuid-Slavië wordt door een overstrooming geteisterd, die steeds ernstiger afmetingen aanneemt. Behalve Save en Theiss is thans ook de Donau buiten zijn oevers getreden, zoodat het water van alle kanten de laagvlakten in het Noorden des lands overstroomt. Meer dan 30.000 personen zijn dakloos.

F. NEDERLAND. — Uitvoer van Bacon. — Gedurende de laatste zeven jaren heeft Nederland per jaar 40 à 50 millioen K.G. varkensvleesch naar Engeland gezonden, dat in normale tijden ± 50 millioen gulden opbracht. Thans is er in Engeland een krachtig streven, om den bacon-invoer van 42 millioen pond sterling met overheidshulp sterk te reduceeren. De Engelsche regeering bereidt een stelsel tot steunverleening voor, o.a. beperking van den invoer.

(Vor. ber. In- en Uitvoer, 299 K.)

G. **ITALIE.** — Een **wolkenkrabber van 2000** jaar. — Sinds kort is aan den voet van de hooge steile trap, die naar den strengen voorgevel van Aracoeli leidt het opgravingswerk hervat van een complex ruïnes, die reeds voor jaren gevonden waren. Dit oeroude gebouw zal nu tot aan de fundamenten blootgelegd worden. Het dateert uit den tijd van Rome's overgang van Republiek tot Keizerrijk. Niet daarom alleen is het van belang, maar meer nog, omdat men heeft kunnen vaststellen, dat het indertijd zeven of acht verdiepingen gehad moet hebben en dus het model van een antieken wolkenkrabber is. Het is biina ongeloofelijk, wat de Romeinen hier met hun betrekkelijk primitief bouwmateriaal tot stand gebracht hebben-Van nog grooter belang echter is de vrijmaking van het Marcellus Theater, dat tot voorbeeld voor alle Romeinsche theaters strekte, zelfs voor het veel grootere en luxueuzere Colosseum.

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Nederlands **voorstellen.** — De Nederlandsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, onder leiding van den minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. Beelaerts van Blokland, heeft overeenkomstig haar reeds eerder aangekondigd voornemen gedetailleerde voorstellen ingediend, waarvan de strekking is de ontwerp-conventie van de commissie-Loudon op verschillende punten aanzienlijk te versterken.
Onze regeering stelt voor:
1. Een wijziging van de ontwerp-conventie, doordat ook de geoefende reserve-troepen zullen worden beperkt en verminderd.
2. Beperking van oorlogsmaterieel der landmacht, in het bijzonder mitrailleuses, kanonnen en tanks, voor zoover deze niet geheel zullen worden afgeschaft.
3. Een verbod van automatische contact-mijnen in volle zee.
4. Een verbod van ieder werpen van bommen uit de lucht, met welk middel ook.
5. Volkomen openbaarheid van bewapening.

(V. b. 305 F.; v. b. **Beelaerts** v. **Blokland, 214** G.)

16 APRIL 1932

I. VOLKENBOND. — Financieele Commissie. - Donau-Staten. — De raad van den Volkenbond hield op 15 April '32 een openbaring zitting ter behandeling van het rapport der financieele commissie van den Volkenbond, betreffende den toestand in Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Griekenland.
Het resultaat der beraadslagingen werd samengevat in een resolutie, waarin verklaard wordt, dat de raad hoopt, dat Oostenrijk het evenwicht in de begrooting zal handhaven en een goede oplossing voor de Bankvraagstukken zal vinden.
Ten aanzien van Hongarije verlangde de financieele commissie een ingrijpende verlaging der Hongaarsche begrooting en een Stillhalte overeenkomst tusschen Hongarije en zijn crediteuren.
Voor Bulgarije werd de betaling van zijn buitenlandsche schulden voor zes maanden, dus voorloopig tot September 1932, met de helft verminderd.
Ten opzichte van Griekenland nam het comité, nadat de Grieksche gedelegeerde Venezelos den slechten financieelen toestand van Griekenland had toegelicht, een resolutie aan, waarbij het zich accoord verklaart met de voorloopige staking van den amortisatiedienst tot een bedrag van 300 millioen drachmen per jaar. Tevens verzoekt het comité de Grieksche regeering, om wat de staking der couponbetaling betreft, onderhandelingen met de leeninghouders aan te knoopen.

(Vor. ber. 304 M.; v. **b. Donau-Staten, 285** K.)

K. **LUCHTVAART.** — Dr. Eckener te Amsterdam. — In de aula van het Koloniaal Instituut te Amsterdam hield Dr. Hugo Eckener voor de Afd. voor Verkeer en Verkeerstechniek van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs op 14 April '32 een voordracht met lichtbeelden over Zeppelin-luchtschepen. Na zijn verschillende tochten van Friedrichshafen naar Japan, Noord- en Zuid-Amerika en het poolgebied te hebben toegelicht, sprak Dr. Eckener aan het einde van zijn voordracht over de mogelijkheid van een luchtverkeer door middel van luchtschepen met Nederlandsch-

Indië. Hij meende, dat vóór men die vraag kan beantwoorden, de route eerst meteorologisch bestudeerd moet worden, en dat men eerst zal moeten onderzoeken, of een regelmatig verkeer wel mogelijk is. In verband met de belangstelling die in Nederland voor die verbinding bestaat, was spr. van plan die route zelf te gaan bestudeeren.

A. **FRANKRIJK.** — Diamantinvoer. — De Fransche regeering heeft het invoerrecht op geslepen diamant verhoogd van 2% tot 4%. Het invoerrecht op ruwe diamant is onveranderd gehandhaafd op 2%. (218 L.)

B. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage. — De Haagsche rechtbank heeft naar aanleiding van het door mr. J. van Kuyk namens de bankiersfirma Scheurleer & Zoonen ingediende verzoek om surséance van betaling, tot voorloopige bewindvoerders benoemd, mr. A. F. Visser van IJzendoorn en den heer E. J. H. van Delden, directeur van de Ned. Ind. Handelsbank.
Verder heeft de Haagsche rechtbank bepaald, dat de vergadering van schuldeischers zal plaats hebben op 17 Sept, '32 om 10 uur.
Blijkens den staat van baten en lasten bedragen de baten f 9.978.884 en de lasten f 9.770.119, zoodat er een voordeelig saldo is van f 208.765.
In het request tot de aanvraag om surséance wordt opgemerkt dat de debiteuren, die in den staat tot een bedrag van ruim f 5.000.000 zijn opgevoerd, niet als volwaardig kunnen worden beschouwd. (V. b. 301 L.)

C. LUCHTVAART. — Vliegongeluk bij Soerabaja. — Een Dornier-marine-vliegboot, die voor een nachtelijke oefening uit het marinevliegkamp Moro Krembangan was opgestegen, is bij een landingsoefening verkeerd gedaald en met den neus schuin in zee terecht gekomen. Het toestel vloog in brand. De uit vier personen bestaande bemanning is omgekomen. (Vorig bericht blz. 158 E.)

D. NEDERLAND. — Nieuwe veeziekte. — Eenigen tijd geleden openbaarde zich in de Rijnstreek, in de gemeente Bodegraven, een ziekte onder het rundvee, die beperkt bleef tot drie boerderijen. Het verloop der ziekte was snel en doodelijk. De Rijksserum-inrichting, het wetenschappelijk instituut van den Veeartsenijkundigen Dienst, stelde een onderzoek in en het gelukte den aard der ziekte vast te stellen. Het bleek te zijn een zeldzaam voorkomende infectieziekte, genaamd de ziekte van Aujesky, voor zoover bekend vooral in Brazilië voorkomende.
Men heeft hoop de uitbreiding op groote schaal der ziekte te voorkomen.
Voor den uitvoer bestaat niet het minste gevaar, daar de hier te lande gebruikelijke quarantaine van het uit te voeren vee alle waarborgen biedt om tijdig eventueele gevallen te onderkennen. (V. b. 273 D.)

E. JAPAN. — Nieuwe Sociaal-democratische partij. — In de Japansche sociaal-democratische partij heeft een scheuring plaats gehad. Zij was met haar tweemaal honderdduizend leden tot dusver de sterkste proletarische macht. De splitsing is een uiting van een grooter verzet in Japan tegen het kapitalisme en van het verlies van vertrouwen in de regeering.

F. NEDERLAND. — De Koningin bezoekt Noordwijk. — H. M. de Koningin, vergezeld van de Prinses en den Prins, heeft heden een bezoek gebracht aan het Florapark te Noordwijk.
De koninklijke familie werd ontvangen door den burgemeester, jhr. van de Mortel, waarna de leden van het tentoonstellingsbestuur aan de gasten werden voorgesteld. Bij den rondgang over het terrein onderhield de koningin zich met verschillende inzenders en informeerde belangstellend naar den toestand in de kweekerskringen. (Vorig bericht blz. 271 E.)

G. INTERNATIONALE SAMENWERKING. — Door het Intern. Verbond van Vakvereenigingen wordt te Genève een internationale economische conferentie gehouden waaraan, behalve de vertegenwoordigers der bij het I.V.V. aangesloten vakvereenigingen en geestverwante gedelegeerden op de Internationale Arbeidsconferentie, ook deelnemen vertegenwoordigers van niet-aangesloten vakvereenigingen uit Zuid-Amerika en het Verre Oosten..
De voorzitter van het I.V.V., de Engelschman Citrine, opende de bijeenkomst met een rede, waarin hij er op wees dat het I.V.V. vooral een actie wil voeren voor de volgende drie hervormingen: a. Het beter organiseeren van de economische bedrijvigheid; b. Het uitvoeren van groote openbare werken ter bestrijding van de werkloosheid; c. Het invoeren van de 40-urige arbeidsweek onder behoud van de thans bestaande loonen. (Vorig bericht blz. 104 E.)

17 APRIL 1932

H. **NEDERLAND.** — Ned. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel. — Aan het jaarverslag van de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel ontleenen wij, dat het ledental op 1 Januari 1932 19.913 bedroeg.

I. ZUID-AMERIKA. — Aardbevingen. — Het zuidelijke gedeelte van Zuid-Amerika werd door een ontzettende ramp geteisterd. Hevige aardschokken hebben in de steden Mendoza en San Rafaël plaats gehad. De vulkaan Descabazado, op de grens van Chili en Argentinië gelegen, welke reeds lang als uitgedoofd werd beschouwd, was tot eruptie gekomen. In de Cordilleras waren acht vulkanen in volle werking, die onafgebroken asch uitstootten, zoodat Argentinië en Chili in aschwolken waren gehuld. Een dikke aschlaag bedekt de Pampas en de steden. Geheele districten waren in duisternis gedompeld. Het stadsverkeer te Buenos Aires lag volkomen stil. Door de zwaveldampen en den dichten rook waren de naar het aardbevingsgebied gezonden verkenningsvliegtuigen gedwongen terug te keeren. Van dooden wordt tot dusver geen melding gemaakt.
Inmiddels is de activiteit der vulkanen in de Andes afgenomen.

K. BELGIE. — Taalkwestie in het leger. — De statistiek betreffende de taal-keuze der recruten van de lichting 1932 heeft uitgewezen, dat het percentage soldaten, dat in de Vlaamsche landstreken het Nederlandsch als beveltaal verkiest, de 80 procent bereikte. Voor het geheele land vroegen 21.000 recruten of 54 procent van het totaal bij Vlaamsche en 18.000 of 46 procent bij Waalsche regimenten te mogen dienen. (Vorig bericht blz. 239 F.)

L. RADIOFORUM. — Internationale radio-organisatie. — De voormalige Amerikaansche gezant te Stockholm, de heer Morris, heeft een nieuwe radio-organisatie op internationalen grondslag gesticht, die den naam „Radioforum" draagt.
De verschillende landen zullen in dit forum door commissies vertegenwoordigd worden, die tot taak hebben redenaars aan te zoeken voor het houden van radio-redevoeringen in een vreemde taal, speciaal bestemd voor bepaalde landen, waar die taal gesproken wordt.
De practische werkzaamheden van het Internationale Radio-Forum zijn in den afgeloopen nacht reeds aangevangen. Dr. Schacht heeft te middernacht in het Engelsch een redevoering, bestemd voor Amerika, uitgesproken.

M. NEDERLAND. — Verdrag met Turkije. — Minister Beelaerts van Blokland en de Turksche minister van Buitenlandsche Zaken, de heer Tewfik Roesjdi Bey, hebben op 16 April '32 te Genève een verzoenings- en arbitrage-verdrag onderteekend, dat

geheel overeenkomstig is met het Nederl.-Fransch arbitrageverdrag, dat Briand en minister Beelaerts een paar jaar geleden eveneens te Genève onderteekend hebben.
In dit verdrag met Turkije wordt dus ook aan het Permanente Hof voor Internationale Justitie te 's-Gravenhage het recht toegekend, de rechtsgeschillen tusschen beide landen te beslissen.

A. VOETBAL. — Nederland—België. — Het Nederlandsche elftal heeft heden de Belgische nationale ploeg met 2—1 geslagen. Ondanks het goede en sluitende spel ontbrak de ware stemming. (296 M.)

B. **NEDERL.** OOST-INDE. — Productie-ramingen voor 1932. — Het Centr. Kantoor voor de Statistiek schat de productie van alle koffie-ondernemingen voor 1932 op 933.254 picols (Java 739.463, buitengewesten 193.791), de theeproductie (incl. opkoopthee) op 83.608 ton (Java 67.700, buitengewesten 15.908), de productie van alle rubberondernemingen op 167.763 (Java 71.897, buitengewesten 95.866). Deze raming is in verband met het op grootere schaal stopzetten van den rubbertap, niet veel hooger dan de werkelijke productie van 1931. Het Kantoor acht de taxatie echter aan den hoogen kant, aangezien omtrent het tappen van vele ondernemingen nog geen zekerheid bestaat.

18 APRIL **1932**

C. **ZWEDEN.** — Kreuger-concern. — Volgens de laatste berichten in de Zweedsche pers heeft Ivar Kreuger Italiaansche schatkistwissels ten bedrage van ver over de 300 millioen Kronen laten drukken. De Italiaansche wissels zijn voorzoover valt na te gaan niet als zoodanig gebruikt en ook niet als activa opgenomen. Waarschijnlijk hebben zij nergens anders voor gediend dan om bij credietonderhandelingen als stille reserve te dienen.
Volgens aanwijzingen van de A.B. Kreuger & Toll en de commissie van onderzoek, heeft de politie drie directeuren in hechtenis genomen, welke ervan worden beschuldigd Kreuger bij het scheppen van fictieve winsten en fictieve saldi behulpzaam te zijn geweest. Gearresteerd zijn K. H. Lange, directeur van de Financieele Mij. „Garanta" te Amsterdam, Sven H. Huldt, directeur van de Nederlandsche Bank voor Scandinavischen Handel te Amsterdam en H. Viktor Holm, directeur van de Financieele Mij. Kreuger & Toll te Amsterdam als boekhouder van-de continentale Investment A.-G. De genoemde mijen zijn practisch gesproken ficties er, zijn alleen gebruikt om fictieve waarden te scheppen. (Vor. ber. blz. 306 A.)

D, **DUITSCHLAND.** — Berlijn heeft een tekort van bijna Rm. 100 millioen. — Uit het financieele verslag van de stad Berlijn blijkt, dat het tekort op de begrooting per 31 Maart '32 ruim 98½ millioen mark bedraagt. Dit tekort wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de daling van de belastingopbrengst van de ontvangen gelden van het Rijk en van Pruisen, alsmede door de per 31 Maart '32 tot bijna het dubbele van het vorige jaar gestegen crisis-uitgaven voor de werkloozen.

E. VEREENIGDE STATEN. — Middle West Utilities Company. — Drie „receivers" zijn benoemd voor de Middle West Utilities Company en nog eenige dochtermaatschappijen van de Insull Holding Cy. De totale verplichtingen der Middle West Utilities bedragen meer dan $ 275 millioen, welke de maatschappij niet kan nakomen.

F. NEDERLAND. — Disconto Nederlandsche Bank. — De Directie van de Nederlandsche heeft den rentestand als volgt vastgesteld:
Wissel-disconto op 2½%, promessen-disconto 3%, beleening van effecten en goederen 3% en voorschotten in rekening courant 3%. Deze percentages gaan op 19 April '32 in. (Vorig bericht blz. 73 C.)

G. NEDERLAND. — De „Wilhelminabrug" te Maastricht. — De nieuwe brug over de Maas te Maastricht, de „Wilhelminabrug", ontworpen door Ir. Bremer en onder leiding van de Hoofdingenieuren van den Rijkswaterstaat König en Volker voltooid, werd heden door den minister-president Ruys de Beerenbrouck en den minister van Waterstaat Reymer officieel geopend.
De oude brug, dateerend van 1298, zal nog in den vorm eener honoraire verbinding tusschen de beide Maasoevers blijven bestaan.

19 APRIL **1932**

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Definitieve resolutie. — De ontwapeningsconferentie is in het stadium der beslissingen gekomen. Het voorstel van de Tsjechische delegatie, inhoudende dat de conferentie het principe van de vermindering in étappes zal aanvaarden, werd door de andere gedelegeerden meer of minder gesteund. Op voorstel van den voorzitter Henderson werd terstond een kleine commissie ingesteld, die den tekst van de resolutie als volgt vaststelde: De herzieningen der ontwapeningsconventie zullen regelmatig binnen gepaste tijdsafstanden volgen; de eerste étappe, die thans zal worden afgelegd, zal een beslissende eerste stap naar een zoo laag mogelijk peil van bewapening moeten zijn. De resolutie is met algemeene stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. 308 H.)

I. NEDERLAND. — Invoerbeperking van boter. — Overwegende, dat het wenschelijk is tot tijdelijke beperking van den invoer van boter over te gaan, is bij Kon. besluit van 18 April '32 bepaald:
Gedurende het tijdvak van drie maanden, aanvangende 1 April 1932 en eindigende 30 Juni 1932, is de invoer van boter uit ieder land verboden, voor zoover deze meer bedraagt dan 100 ten honderd van de hoeveelheid, welke gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 uit dat land is ingevoerd. Onder boter wordt verstaan boter in den zin van artikel 1 der Botenvet. (Vorig bericht blz. 306 E.)

K. **DUITSCHLAND.** — Proces over de werken van Van Gogh. — De kunsthandelaar Otto Wacker, te Berlijn, verdacht van het in den handel brengen van vervalschingen van Van Gogh-schilderijen, is door de Berlijnsche Rechtbank tot 1 jaar gevangenisstraf veroordeeld.
Een dertigtal schilderijen van Van Gogh, welke Wacker in den handel had gebracht, en die hij, zooals hij beweert, van een Rus, die onbekend is gebleven, had gekocht, waren door experts als echt erkend. Later beweerden dezelfde experts, dat zij zich hadden vergist.

L. **VEREENIGDE** STATEN. — Bestrijding werkloosheid. — President Hoover heeft ter bestrijding van de werkloosheid invoering van de arbeidsweek van vijf dagen voorgesteld en heeft het Congres geadviseerd, te beginnen met toepassing er van voor de ambtenaren. (Vorig bericht Mz. 277 B.)

M. **NEDERLAND.** — Diamant-industrie. — Naar wij vernemen is thans op een drietal fabrieken een klein aantal diamantslijpers aan het werk gegaan als gevolg van de bekende steunmaatregelen, ontworpen door de commissie ad hoc, waaraan de regeering haar goedkeuring gehecht heeft. (Vor. ber. blz. 306 D.)

A. **ONDERWIJS.** — **Hooger Onderwijs in** Ned.-Indië. — Het Centraal Kantoor voor de Statistiek publiceert het onderzoek naar de resultaten van het hooger onderwijs in Ned.-Indië. Geconstateerd wordt dat ultimo 1927 waren ingeschreven 215 studenten, welk aantal in 1931 was gestegen tot 434 voor de drie hoogescholen tezamen, n.l. 78 aan de techn. hoogeschool, 175 aan de rechtshoogeschool en 181 aan de medische hoogeschool. Deze snelle toeneming houdt verband met de ontwikkeling van het M. O. en den onbekrompen financieelen steun welke wordt verleend aan minvermogende studenten.

Op alle drie hoogescholen nam het percentage Inheemschen toe in vergelijking met dat der Chineesche en Europeesche elementen, waarbij tevens wordt opgemerkt, dat de abituriënten van de algem. middelb. school veel grooter in aantal waren dan die van de H.B.S.

Per ultimo 1931 waren aan de techn. hoogeschool 40 docenten verbonden tegenover 78 ingeschreven studenten, voor de rechtshoogeschool waren die cijfers resp. 14 op de 175 en voor de medische hoogeschool 45 op de 181.

De technische hoogeschool leverde in 1931 van de generatie 1927 12½% afgestudeerden op, de rechtshoogeschool 13%. Het resultaat van de medische hoogeschool kan nog niet gemeld worden.

(Vor. ber. Ned. Oost-Indië **251 C.**)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Internationaliseering** der luchtvaart. — De door de Fransche regeering ter ontwapeningsconferentie ingediende voorstellen van 5 Februari, betreffende internationaliseering der luchtvaart, ter aanvulling der ontwapening, zijn thans in een memorandum, dat de Fransche delegatie ter ontwapeningsconferentie heeft gedeponeerd, uitvoerig toegelicht.

Het memorandum verklaart, dat internationaliseering der verkeersluchtvaart, geen afbreuk doet aan de werkelijke souvereiniteitsrechten der staten; zij schept alleen een effectief beletsel voor het aanwenden dezer luchtvaart voor militaire doeleinden, zonder haar ontwikkeling of technische verbetering tegen te gaan.

Het memorandum bedoelt met internationaliseering, dat luchtvaartuigen van een zekere, nog vast te stellen capaciteit, overgaan in het uitsluitend bezit van een internationale organisatie die b.v. ,,internationale luchtverkeersvereeniging" zou kunnen heeten.

Deze organisatie zou alle algemeene of economische vraagstukken van het luchtverkeer te regelen hebben, terwijl de exploitatie der verschillende luchtlijnen aan bedrijfsgemeenschappen zou worden overgelaten.

(Vorig bericht blz. **310** H.)

C. **NEDERLAND.** — **Joodsche Vrouwenraad.** — Onder voorzitterschap van **Mevr. C.** [illegible] vergaderde te [illegible] de ,,Joodsche [illegible] raad". In haar openingsrede zeide Mevr. Wijsenbeek o.a.: ,,Bij de stichting van den Joodschen Vrouwenraad in Nederland hebben wij ons laten leiden door de gedachte aan een eenheid van het wereld-jodendom en aan de taak, die de vrouw in de gemeenschap van haar volk kan vervullen."

D. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — De kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, heeft heden zijn met ongeduld verwachte begrootingsrede gehouden.

Chamberlain verklaarde dat de nieuwe invoerrechten tot dusver twee millioen pond sterling hebben opgebracht en dat door bezuinigingsmaatregelen en nieuwe belastingen de ramingen van September '31 niet alleen bereikt zijn, maar dat er zelfs nog een klein overschot van 346.000 pond is.

Feitelijk is de toestand echter £ 9 millioen gunstiger dan geraamd was. O.m. heeft Engeland als gevolg van de afneming der werkloosheid in plaats van £ 22 millioen, £ 34½ millioen kunnen bezuinigen. Dank zij de nieuwe douanepolitiek is f 3 millioen meer ontvangen dan in November werd geraamd, terwijl de bierbelasting met £ 3¼ millioen niet geheel de raming van £ 4½ millioen heeft bereikt.

De inkomsten uit de alcoholbelasting waren opnieuw achteruitgegaan en zijn £ 1 millioen achtergebleven bij de verwachtingen. De successiebelasting brengt een verschil van £ 18 millioen, terwijl de inkomstenbelasting £ 15 millioen meer heeft opgebracht.

Chamberlain kondigde nog aan, dat de rechten op thee weer zullen worden ingevoerd en wel van 4 pence per pond van buitenlandsche thee en van twee pence per pond voor de uit het Britsche rijk afkomstige thee. Op de aanwezige voorraden zal een recht van twee pence per pond worden geheven. Een en ander zal £ 3.600.000 per jaar opbrengen.

De schuldbetalingen aan Amerika zijn niet op de begrooting geplaatst. (Vorig bericht blz. 287 B.)

(Vor. ber. Invoerrechten blz. 239 D.)

E. **BELGIE.** — **Nederl.-Belgisch** verdrag. — De Belgische pers raakt niet uitgepraat over de mislukking van de Nederlandsch-Belgische onderhandelingen. Zelfs vele Vlaamsche bladen verbergen niet, dat zij thans van Nederlandsche zijde werden teleurgesteld. De kwestie wordt over het algemeen zoo gezien, alsof de Rotterdamsche zakenlieden meer macht schijnen te hebben dan de Nederlandsche regeering. **(303** I.)

F. **EUROPEESCHE SUIKERBIETENCULTUUR.** — **Verminderde** bietenbouw. — Uit de eerste antwoorden op de enquête van het internationale landbouwinstituut over den suikerbiekenaanbouw in dit jaar blijkt, dat verschillende landen minder oppervlakte met bieten zullen verbouwen. Een vermindering van den bietenverbouw in Duitschland is waarschijnlijk op basis van de overeenkomst tusschen de bietenverbouwers en de suikerfabrikanten. In Italië en Hongarije is een overeenkomst tot stand gekomen, die tot een vermindering met 1/3 zal leiden, evenals in Roemenië. In Spanje verwacht men een vermindering met ¼, in Oostenrijk zal de bebouwde oppervlakte ongeveer gelijk zijn aan v. j., in Frankrijk ongeveer 3% grooter, evenals in Zwitserland. In de Sovjet-Unie zal de regeering de bebouwde oppervlakte met ca. 12% uitbreiden.

G. **ITALIE.** — Brug over de zeeëngte van **Messina.** — De ,,Corriere della Sera" meldt, dat de Italiaansche regeering een ontwerp van ir. **A.** Calabretta, hetwelk de overbrugging van de zeeëngte van Messina beoogt, in overweging heeft genomen. Dit ontwerp ligt reeds sinds 1930 in het Italiaansche verkeersministerie ter bestudeering, doch is wegens zijn reusachtige kosten nog niet tot uitvoering gekomen.

(Corriere della Sera)

H. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** conflict. — De door de Buitengewone Volkenbondsvergadering samengestelde Commissie-van-Negentien is het in de op 19 April '32 gehouden vertrouwelijke zitting eens geworden over den tekst der resolutie inzake de vaststelling van den termijn waarbinnen de Japansche troepen uit Shanghai moeten worden teruggetrokken. Een te Shanghai uit vertegenwoordigers van China, Japan en vier belanghebbende groote mogendheden samen te stellen gemengde commissie zal den termijn vaststellen en in gevel van niet aanneming door de beide strijdende partijen zal hierover aan de Commissie-van-Negentien rapport worden uitgebracht, welke dan verdere besluiten zal nemen.

(Vor. ber. **Chin.-Jap.** conflict **303 D.**)

I. **DUITSCHLAND.** — **Verklaring van** generaal **Gröner.** — In een deel van de Duitsche pers werd er op aangedrongen, dat nu de S.A. en **S.S.** (Sturm-

abteilungen en Schutzstaffeln) door de regeering zijn ontbonden, ook de Stahlhelm en de Reichsbanner zouden moeten worden ontbonden. Generaal Gröner heeft hierop een verklaring aan de pers gezonden, waaraan wij o.a. ontleenen, dat noch de Stahlhelm noch de Reichsbanner wat het militaire karakter betreft, met de nat.-socialistische strijdtroepen zijn te vergelijken. Indien de Reichsbanner er de laatste maanden toe is overgegaan tegenover het optreden van de S.A. haar organisatie voor eventueele gewelddadige actie te versterken, dan verwacht hij van het inzicht der leiders van de Reichsbanner, dat, afgezien van de veranderingen, die tot dusver zijn aangebracht, al deze maatregelen zoo spoedig mogelijk ongedaan worden gemaakt. (Vor. ber. blz. 246 A.)

A. CHINA. — Aardbeving. — De provincie Hupeh (China) is door een hevige aardbeving geteisterd, waarbij honderden menschen het leven zouden hebben verloren.

B. AMSTERDAM. — Museum Aziatische kunst. — In het Stedelijk Museum te Amsterdam is op 16 April 1932 een museum voor Aziatische kunst geopend.

D. NEDERLAND. — Sociale wetten. - Wederkeerige toepassing in België. — Op vragen van het Kamerlid Kupers in verband met een op 16 October 1931 tusschen Nederland en België gesloten verdrag, betreffende de wederkeerige toepassing der invaliditeits- en ouderdomsverzekering, hebben de ministers Beelaerts van Blokland en Verschuur geantwoord, dat een dergelijk verdrag inderdaad gesloten is.
De tekst van het bedoelde verdrag komt binnenkort ter openbare kennis bij de indiening van het wetsontwerp tot goedkeuring van dat verdrag.

E. HONGARIJE. — „Nepszava". — Het socialistische dagblad „Nepszava", dat door de Hongaarsche regeering verboden was, waardoor een typografenstaking was uitgebroken, mag weder verschijnen.
(Vorig bericht blz. 298 L.)

20 APRIL 1932

F. DR. G. A. NEUBERG OVERLEDEN. — Te Kiel is op 38-jarigen leeftijd overleden Dr. Gustav Adolf Neuberg, de uitvinder der aseptische wondbehandeling. In tegenstelling tot de, door lord Lister ingevoerde, antiseptische wondbehandeling (hierbij werd gebruik gemaakt van bacteriëndoodende vergiften: oorspronkelijk opereerde hij in de z.g. carbolspray), waarbij weliswaar de kiemen der wondinfectie werden gedood, maar tevens de weefsels van het menschelijke lichaam vaak ernstig werden beschadigd, beoogt de aseptische wondbehandeling (school van von Bergmann) het tevoren kiemvrij maken van alles, dat met de wond in aanraking moet komen: langdurig borstelen en wasschen van de handen met warm water en zeep en alcohol, uitkoken en op andere wijzen steriliseeren van instrumenten, verbandmateriaal, handschoenen, operatiejassen, enz.

G. FINLAND. — Moratorium voor boeren. — De Finsche regeering heeft in den rijksdag een wetsontwerp ingediend, strekkende tot het verleenen van een gedeeltelijk moratorium voor de boeren tot 1 April 1933.

H. ROTTERDAM. — Financiën. — De Raad besloot B. en W. te machtigen met ingang van 1 Mei 1932 voor den tijd van 3 maanden kasgeldleeningen aan te gaan met dien verstande, dat het totaal bedrag der aldus aangegane schuld de som van f 40 millioen niet te boven zal mogen gaan.

I. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. — De vertegenwoordiger van de Japansche regeering heeft verklaard, dat het besluit der Commissie-van-Negentien van den Volkenbond, waarbij de gemengde internationale commissie te Shanghai gemachtigd wordt, den termijn voor de evacuatie van Shanghai te bepalen, voor Japan volkomen onaannemelijk is.
(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 311 H.)

K. ENGELAND. — Iersche kwestie. — De Iersche minister-president De Valera heeft het aangekondigde wetsontwerp inzake de afschaffing van den eed van trouw bij den Ierschen Landdag ingediend. Hierbij zullen de landdagafgevaardigden worden ontslagen van den plicht den eed van trouw aan de Engelsche kroon af te leggen bij de eerste bijeenkomst na de nieuwe verkiezingen. Na een korte behandeling werd het wetsontwerp in eerste lezing aangenomen.
(Vorig bericht blz. 304 K.)

L. CHILI. — Spoorwegverkeer tusschen Chili en Argentinië stopgezet. — Het geheele verkeer op den Trans-Andes Spoorweg tusschen Argentinië en Chili, welke spoorweg zich in Engelsch bezit bevindt, is stopgezet, zoodat het reizen van Argentinië naar Chili op het oogenblik slechts per vliegtuig mogelijk is. Reeds eenigen tijd geleden heeft de spoorwegonderneming een ultimatum gericht tot de Chileensche regeering, waarin met stopzetting van het spoorwegverkeer gedreigd werd, indien Chili den tarieven-oorlog met Argentinië niet zou staken. Door de hooge invoerrechten is de opbrengst van het goederenverkeer van den Trans-Andes-Spoorweg met ruim een millioen Pond Sterling gedaald.

M. NEDERLAND. — Wetsontwerp-Ebels aangenomen. — De Tweede Kamer heeft op 20 April '32 het initiatief-wetsvoorstel-Ebels, houdende bijzondere maatregelen ten aanzien van loopende pachtovereenkomsten, met 73 stemmen tegen 1, die van den heer Wijnkoop, aangenomen.
De voorzitter der Tweede Kamer deelde mede, dat de heeren Ebels en Oud worden aangewezen voor de verdediging van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer.
Dit wetsvoorstel zal pachters, die door de tijdsomstandigheden hun pacht niet kunnen opbrengen, de gelegenheid geven den Kantonrechter gedeeltelijke of geheele vrijstelling te verzoeken. Worden pachter en verpachter het voor den Kantonrechter niet eens, dan beslist een pachtcommissie.
(Vor. ber. Pachtwetten blz. 207 B.)

N. FRANKRIJK. — Invoerverbod van tuinbouwproducten en aardappelen. — Het Fransche Staatsblad publiceert een decreet, waarbij met ingang van heden en bij wijze van wederkeerigheid (par mesure de réciprocité) wordt verboden de invoer en doorvoer uit Nederland van aardappelen, tomaten, levende planten en wortelstokken, bloembollen en versche groenten.
Bovendien wordt nog gemeld, dat ook ten aanzien van Engeland en Duitschland een invoerverbod is uitgevaardigd.
Zendingen, welke vóór 22 April zijn afgezonden, worden nog toegelaten.
De Directie van den Landbouw deelt nog het volgende mede:
„Pootaardappelen zijn uitgezonderd van dezen maatregel met dien verstande, dat deze zonder speciale invoervergunning worden toegelaten, wanneer het betreft zendingen geselecteerde pooters, vergezeld van een certificaat betreffende selectie en gezondheid, afgegeven door de daartoe bevoegde officieele autoriteit in het land van oorsprong.
Ongekeurde en ongeselecteerde pooters worden alleen toegelaten op invoervergunningen aan de Fransche importeurs af te geven door het Fransche departement van Landbouw."
De pootaardappelen zouden dus niet door den maatregel worden getroffen.
(Vor. ber. Contingenteering blz. 306 F.)

A. **ARN. S.** VAN DEN **BERGH OVERLEDEN.** — Op 76-jarigen leeftijd is te 's-Gravenhage plotseling overleden de heer Arn. S. van den Bergh, stichter van het margarine-concern Van den Bergh's Fabrieken.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Tweede **resolutie.** — De redactie-commissie is het eens geworden over een resolutie, die in de eerste plaats, zooals Tsjecho-Slowakije had voorgesteld, het beginsel verkondigt, dat overeenkomstig artikel 8 van het volkenbondsverdrag bij de bewapenings-vermindering met den specialen toestand van ieder land moet worden rekening gehouden, doch die overeenkomstig Grandi's (Italië) voorstel aan deze beginselverkondiging toevoegt, dat de algemeene commissie terstond een studie op practisch terrein moet beginnen over de toepassing van dit beginsel.
Deze resolutie is aangenomen. Litwinav, de Russische gedelegeerde, stemde tegen. (Vor. ber. blz. **311** B.)

C. **VEREENIGDE** STATEN. — **Handelsoorlog.** — De Staats- en Handelsdepartementen te Washington bereiden nota's voor, gericht aan een aantal Europeesche en Zuid-Arnerikaansche regeeringen, waarin gedreigd wordt met rancune-maatregelen wegens het toepassen van uitzonderingstarieven op Amerikaansche goederen. In hooge regeeringskringen rekent men met het oog op de gespannen Fransch-Amerikaansche handelsbetrekkingen op de mogelijkheid van een handelsoorlog met Frankrijk. Het Staatsdepartement heeft een lijst opgesteld van **150** Amerikaansche warengroepen, waarop Frankrijk speciale tarieven heft. De Amerikaansche regeering wil de antwoorden op de nota's afwachten, alvorens tot tegenmaatregelen over te gaan. (Vor. ber. In- en Uitvoer, **201** I.)

D. INTERNATIONALE **KAMER** VAN KOOPHANDEL. — De conferentie der Internationale Kamer van Koophandel te Innsbrück heeft de volgende resolutie der financieele deskundigen aangenomen: het herstel van het vrije deviezenverkeer is een eerste voorwaarde voor den wederopbouw van het economische leven der Donaustaten. (Vorig bericht blz. **182** H.)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Tabakscultuur op Oost-Java. — In de vergadering van belanghebbenden bij de tabakscultuur in Besoeki werd definitief besloten den tabaksaanplant na den oogst 1932 met 30% in te krimpen. Naar schatting zal er aldus 9000 bouws minder worden beplant. (Vorig bericht Mz. **263** H.)

F. **ZWEDEN.** — Kreuger-concern. — De Fransche belangen bij het Kreuger-concern bedragen ca. frs. **500** millioen. De schulden van Kreuger aan Fransche bankinstellingen zijn, voor het meerendeel, door waardevolle panden gedekt.
In Zwitsersche kringen wordt het, als gevolg van de Kreuger-débâcle in Zwitserland geleden verlies, op Zw.frs. **200** millioen geraamd. (Vor. ber. blz. **310** C.)

G. DUITSCHLAND. — **Aardschuiving te Cochem.** — De reeds jaren dreigende aardschuiving is heden begonnen. Men heeft tijdig maatregelen kunnen nemen, zoodat geen persoonlijke ongelukken zijn voorgekomen.
Waarnemingsposten houden toezicht ten einde voor een volgende bergverschuiving tijdig te kunnen waarschuwen.
De geoloog dr. Michel van het Pruisische geologische bureau te Berlijn is van meening, dat binnen afzienbaren tijd nieuwe, nog grootere verschuivingen te wachten zijn. 600.000 kubieke meter gesteente en aardmassa's zijn nog in beweging, zoodat verwacht **kan** worden, dat ook deze rotsmassa naar beneden zal komen. Tot dusver is 25.000 kubieke meter van de gevallen.

21 APRIL 1932

H. **EUROPEESCHE** LOODFABRIEKEN. — **Bij** de onderhandelingen tusschen de Duitsche, Engelsche, Belgische, Fransche en Nederlandsche producenten van looden pijpen en theelood, is men tot overeenstemming gekomen over een algemeene regeling **van** den afzet in Europa. Een uniforme prijs voor looden halffabrikaten zal worden vastgesteld.
De Nederlandsche fabrieken zullen in Frankrijk, België en Engeland geen fabrikaten verkoopen. De Engelschen zullen omgekeerd niet naar Nederland, België en Frankrijk mogen leveren.

I. HONGARIJE. — Disconto. — De Hosgaarsche Nationale Bank heeft van 18 April af het disconto van 7 tot 6% verlaagd. (Vorig bericht blz. **176** K.)

K. NEDERLAND. — Een **electrisch** rijwiel. — De Philips-fabrieken te Eindhoven hebben een electrisch rijwiel geconstrueerd hetwelk reeds in Mei '32 in den handel zal worden gebracht. Dit electrische rijwiel heeft het uiterlijk van een gewone fiets, extra versterkt met een dubbel frame en voorzien van zware banden. Onder aan het frame hangt een Varta accu, welke sen gewicht van circa 24 K.G. heeft en een spanning van **12** volt.
De accu kan door middel van een gelijkrichter opgeladen worden, zoodat men 's avonds slechts een stekker in het stopcontact behoeft te steken, om den volgenden dag de accu weer geheel opgeladen te vinden.
Vlak onder het zadel, dat zooals bij gewone motoren laag geprojecteerd is, komt de electromotor te zitten, die de fiets straks met een snelheid van circa 22 K.M. per uur, over een afstand van 80 K.M. kan voortbewegen. Daarna is de accu uitgeput.
De electromotor wordt in werking gezet door een draaibaar handvat.
Alles tezamen zal de electrische fiets circa 60 M.G. wegen.
Wat de belasting betreft zal de nieuwe fiets slechts één persoon kunnen voortbewegen, maar er bestaat geen bezwaar, om in de toekomst zwaardere accu's te bezigen, waardoor de last ook grooter kan worden. Verder heeft de fiets een lamp, die op de accu aangesloten kan worden.
(**Vorig** bericht blz. 37 N.)

L. BANK VOOR INTERNATIONALE **BETALINGEN.** — Verlenging credieten Oostenrijk, Hongarije **en** Joegoslavië. — Besloten is het aandeel van de Bank voor Intern. Betalingen in de op 18 April afloopende credieten voor Oostenrijk en Hongarije en in het op **24** April vervallende crediet voor Joegoslavië voor drie maanden te verlengen.
(V. b. Oostenrijk **172** E.; **v.** b. Hongarije **164** H.)

M. **TURKIJE.** — **Ottomaansche** schulden. — Naar de „Ag. Ec. et Fin." verneemt, is in de Turksche begrooting voor 1932 in verband met de binnenkort te verwachten overeenkomst inzake de regeling der Ottomaansche schulden een post opgenomen van **3.2** millioen Turksche ponden. Volgens de voorwaarden van de ontworpen basis der overeenkomst zal jaarlijks slechts 50% van het overeengekomen bedrag worden betaald tot 1937. (Vor. ber. blz. 227 B.)

N. **GABRIT.** — Beton- en **IJzerbescherming.** — Beton en ijzer zijn niet bestand tegen de inwerking van verschillende chemische stoffen. Om bescherming te geven tegen dergelijke schadelijke inwerkingen, **zijn** reeds verschillende verfstoffen in den handel, waarvan de meeste een bitumineuse samenstelling hebben. Onder de nieuwere verfstoffen, welke voor dit doel **worden** gebruikt, is **thans** in Duitschland in den

handel gebracht het gabrit, dat een groot weerstandsvermogen heeft tegen de inwerking van sterke zuren en zoutoplossingen, en van kaliloog. Ook bij hoogen waterdruk behoudt deze verf haar beschermende en dichtende werking. (Tel.)

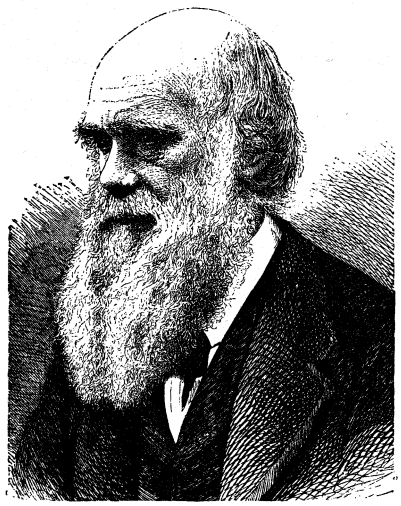
A. FRANKRIJK. — **Kindersterfte.** — Het nationale bureau voor de statistiek publiceert de officieele gegevens over de bevolkingsbeweging in Frankrijk in het jaar 1931. Hieruit blijkt, dat het geboorte-overschot in dat jaar 49.000 bedroeg, een belangrijke achteruitgang van ongeveer 50.000 vergeleken met het jaar 1930, Van de 730.000 levend geboren kinderen stierven 55.000 voor het einde van het eerste levensjaar en 25.000 na het eerste levensjaar. Bovendien werden 28.000 kinderen dood geboren. Er werden 326.358 huwelijken gesloten en 21.212 echtscheidingen uitgesproken. Deze beide laatste cijfers komen ongeveer overeen met die van 1930. (V. b. 149 B.)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voortzetting der debatten. — Van de dertien sprekers, die in de Hoofdcomìnissie het woord hebben gevoerd, verklaarden allen, met uitzondering van den Franschen vertegenwoordiger Paul-Boncour en den Rumeenschen gedelegeerde Titulesco zich vóór het Engelsche voorstel tot afschaffing der zware aanvalswapenen. Het Engelsche voorstel wordt gesteund door de vertegenwoordigers van alle Dominions, namelijk door die van Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Ierland en Zuid-Afrika. De laatste gedelegeerde zeide, dat het Engelsche voorstel de eerste straal van hoop op deze conferentie was, die de wereld kon bewijzen, dat de 64 staten in Genève hun tijd niet verknoeien. De Japansche ambassadeur Sato maakte eenig voorbehoud, doch wat de algemeene lijn betrof, kon ook Japan het voorstel aanvaarden. Krachtigen steun ontving het Engelsche voorstel van den Nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. Beelaerts van Blokland en den Zweedschen minister van Buitenlandsche Zaken, Baron Ramel. (Vor. ber. 313 B.)

C. RUSLAND. — **Rede** van Molotov. — Het negende Russische Vakvereenigingscongres is geopend met een rede van Molotov. Ten opzichte der internationale positie van de Sovjet-Unie en de gebeurtenissen in het Verre Oosten zeide hij, dat die duidelijk bewezen dat een versterkte waakzaamheid noodig was tegenover de oorlogsplannen der imperialisten die den wereldvrede in gevaar dreigden te brengen. Door thans te spreken van ontwapening trachten de imperialistische mogendheden de aandacht af te leiden van het opvoeren van hun bewapeningen en trachten zij de zich verscherpende tegenstellingen in hei imperialistische kamp en het gevaar van een nieuwen oorlog te bemantelen. Alle voorstellen der Sovjetdelegatie ter Ontwapeningsconferentie, die werkelijke ontwapeningsmaatregelen ten doel hebben, worden verworpen.

D. **VEREENIGDE** STATEN. — Hoover-plan. — Het Amerikaansche Staatsdepartement heeft, teneinde de informeele overeenkomst, waarbij verleden jaar besloten werd tot uitstel van alle betalingen aan de Vereenigde Staten voor een totaal bedrag van ongeveer 250 millioen dollar, formeel in wettelijken vorm te gieten, thans aan alle mogendheden, aan wie door het Hoover-moratorium uitstel van betaling was toegestaan, schuldbewijzen ten bedrage van 246 millioen dollar ter onderteekening toegezonden, met uitzondering van Oostenrijk en Griekenland. Door onderteekening van deze schuldbewijzen verbinden de debiteuren van Amerika zich om de achterstallige bedragen terug te betalen over een periode van tien jaar met een interest van vier procent. In het feit, dat men hiertoe overgaat op het moment dat er weder een sterke oppositie tegen schrapping der schulden in het Amerikaansche Congres is ontstaan, ziet men algemeen de bedoeling der Amerikaansche regeering om deze oppositie overtuigend te toonen, dat het niet in haar voornemen ligt de schulden te schrappen. (V. D.) (Vorig bericht blz. 142 G.)

E. **CHARLES DARWIN** VOOR 50 JAAR **GESTORVEN.** — In 1882 stierf op 72-jarigen leeftijd Charles Darwin, de schepper der evolutietheorie, de theorie van het ontstaan van de eene diersoort uit de andere. Voor het tot stand komen dezer evolutie kende Darwin de grootste beteekenis toe aan den strijd *om* het bestaan, waarbij de zwakkeren het tegenover de sterkeren moeten afleggen. Daarbij zag hij in dien strijd om het bestaan een natuurlijke teeltkeus, erop gericht, het geslacht op peil te houden en, zoo mogelijk, te verbeteren. Verder nam hij het bestaan van een sexueele selectie aan, waarbij het voortreffelijkste mannetje het meest aantrekkelijke wijfje op zijn met minder goede hoedanigheden toegeruste mededingers weet te veroveren.

Charles Darwin.

Darwin's leer wordt thans niet meer ten volle aanvaard. Zijn voorstelling van zaken is te eenvoudig. Hij heeft echter de verdienste gehad, het denken der wereld in dien zin te hebben gewijzigd, dat de mensch niet meer beschouwd wordt als het middelpunt der schepping, evenmin als sedert Kepler, Galilei en Newton de aarde voor het middelpunt van het heelal wordt aangezien. (Alg. Handelsblad)

F. DUITSCHLAND. — **Overbruggingscrediet.** — De verlenging van het overbruggingscrediet ten bedrage van $ 125 millioen ten behoeve van het Duitsche Rijk, is door een internationaal bankconsortium onder leiding van Lee, Higginson & Co. op 20 April '32 onderteekend.

G. ENGELAND. — Disconto. — De Engelsche Bank heeft haar disconto van 3½% verlaagd tot 3%. (Vorig bericht blz. 265 G.)

H. NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet. — Het wetsontwerp tot verleening van steun aan de melkveehouderij is bij de Tweede Kamer ingediend.

Het plan waarvan de regeering is uitgegaan, is als volgt overzichtelijk weer te geven:

I. Voor zuivelproducten: Gecontroleerde verkoop met mogelijkheid van prijsbeïnvloediig voor wat de binnenlandsche markt betreft; fondsvorming door middel van de baten van dezen verkoop.

II. Voor margarine: Opneming in de margarine van een niet onbelangrijk percentage boter, welke te mengen boter tegen iets lageren prijs dan de boter in het algemeen, centraal wordt geleverd.

III. Voor andere spijsvetten van plantaardigen oorsprong: Gecontroleerde verkoop met mogelijkheid van prijsbeïnvloeding. (V. b. Zuivelbedrijf, 269 B.) (Vor. ber. Margarine 308 A.)

A. **ENGELAND.** — Nieuwe Invoerrechten. — Het Engelsche departement van financiën heeft op aanbeveling van de commissie van advies voor douanezaken de nieuwe tarieven gepubliceerd. In totaal omvatten deze 100 soorten goederen. De drie douaneverordeningen volgens de wet tot afweer van abnormalen invoer worden buiten werking gesteld. Deze nieuwe verordening stelt een onmiddellijke tariefverhooging in voor een groot aantal half- en heelfabrikaten. Het resultaat is over het geheel een douanetarief van 10 tot 33⅓%. Het invoerrecht op halffabrikaten en luxeartikelen bedraagt 25 tot 30%. Voor staal en ijzer is het nieuwe recht 33⅓%; hieronder vallen ijzermangaan, ijzeren staven, blokken en staven tin, alle soorten steen, smeed- en gietwerk, hoefijzers, banden, platen en alle bliksoorten. De verhooging tot 20% treft o.a. de volgende soorten goederen: groenten in blik, aardewerk, glaswerk, meubelen, ijzerwaren en staalproducten zooals buizen, stalen veeren, draad, messen, vorken, sloten, electrische artikelen, landbouwgereedschappen, wollen fabrikaten, wollen dekens, textielwaren, schoenwerk, chemicaliën, kaarsen, zeep, e.a. Verder worden belast leerwaren, papieren goederen, rijwielen (met 33⅓%), wapens en munitie (25%), toiletbenoodigdheden (30%), speelgoederen (25%).
Deze verordening treedt op 25 April '32 te middernacht in werking. (Vorig bericht blz. 311 D.)

B. **MANDSJOERIJE.** — Russisch troepentransport. — De Russen hebben, volgens verklaringen uit Japansche bron, hun troepen aan de Mandsjoerijsch-Russische grens verdubbeld. Aan de westgrens van Mandsjoerije zouden zich thans 50.000 man troepen bevinden, aan de oostgrens 55.000 man. (305 D.)

C. **NEDERLAND.** — Werkloosheid. — Op 26 Maart 1932 stonden in 884 gemeenten 202.415 geheel werkloozen en 17.174 gedeeltelijk werkloozen ingeschreven. Van 193 gemeenten is het aantal nog onbekend. (Vorig bericht blz. 261 H.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Gewijzigde Engelsche resolutie aangenomen. — De Engelsche minister van buitenlandsche zaken, Sir John Simon, deelde mede, dat hij de commissie een nieuwe formuleering van zijn voorstel wilde voorleggen.
Deze fonnuleering is een compromis, waardoor veel van de principieele beteekenis van het oorspronkelijke Engelsche voorstel verloren gaat.
Het aanvankelijk onbeperkte verbod van alle aanvalswapenen vervalt en de door Frankrijk geëischte internationaliseering van deze bewapeningscategorie wordt als gelijkberechtigd aanvaard.
Het nieuwe Engelsche voorstel houdt n.l. in, dat de ontwapeningsconferentie het principe der kwalitatieve ontwapening aanvaardt, d.w.z. dat het bezit, of gebruik van bepaalde bewapeningscategorieën òf voor alle staten wordt verboden, òf dat deze wapenen door een internationale overeenkomst worden geïnternationaliseerd.
Deze gewijzigde Britsche resolutie, in overeenstemming met de Fransche opvatting, werd door de algemeene commissie aangenomen. (Vor. ber. 314 B.)

22 APRIL 1932

E. RUSLAND. — Grootste krachtstation van de geheele wereld. — „Dnjeprostroi", het grootste krachtstation van de Sovjet-Unie en tevens van de geheele wereld, waarvan de geweldige stuwdam thans voltooid is, zal in Mei 1932 in gebruik genomen worden. Er zijn 7 turbines; de capaciteit bedraagt 540.000 K.W. en 900.000 P.K. (ter vergelijking: Niagara 430.000 P.K.). Hoofdverbruikers zijn de aluminiumfabriek, de ijzer- en staalindustrie en andere bedrijven van het industriecomplex aan den Dnjepr.

F. OPGRAVINGEN IN PALESTINA. — Prof. Flinders Petrie, die te Gaza in Zuid-Palestina dicht bij de kust, aan het graven is, heeft een nieuwe onderaardsche gang van daar naar de woestijn ontdekt. Ook het vorige jaar had men al een dergelijken tunnel gevonden; de bedoeling is kennelijk geweest, dat de inwoners in geval van afsluiting van hun vesting ook aan de landzijde een gelegenheid zouden hebben om te ontkomen. Deze tunnels zijn ongeveer 450 meter lang. Voorts is nu de burcht, die in het midden van Gaza lag, geheel ontgnaven, evenals een deel van de muren die om de stad heen zijn geweest. Het terrein, dat nog onderzocht moet worden, is zoo groot, dat prof. Flinders Petrie den duur van het werk op een halve eeuw schat. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 263 N.)

G. **AMSTERDAM.** — Schoolbevolking. — Uit den zooeven verschenen staat der schoolbevolking te Amsterdam na de plaatsing op 1 Febr. 1932 (serie 2 no. 33 Statist. Mededeelingen van de afd. Onderwijs) nemen we over:

Gewoon l. o. voor jongens	2.066
Gewoon l. o. voor meisjes	2.691
Voor jongens en meisjes	51.384
Openluchtscholen	289
Schippersscholen	454
Kampschool	54
Voortgez. gew. l. o.	2.861
Uitgebr. l. o. 4 j. c. met alg. ontw. leerplan	2.075
Idem opleidend voor kantoor	635
Uitgebr. l. o. 3 j. c.	1.694
Buitengewoon onderw.	1.020
Totaal	65.223
Avondsch. lager handelsonderwijs	853
Avondsch. inhalingsonderwijs	368

H. **FILMKUNST.** — Hollandsch pionierswerk. — De hoop voor de toekomst der zuivere filmkunst, dat het geluidsfilm-procédé op den duur goedkooper zou worden, dat dit materiaal voor alleenstaande kunstenaars niet langer onbereikbaar zou blijven en dat zij, althans met kleine geluidsfilms, de ontwikkeling van de zelfstandige filmkunst zouden kunnen voortzetten, is veel spoediger dan zelfs de meest optimistische voorspellers durfden hopen, verwezenlijkt. Dergelijke geluidsfilmpjes, geheel voor eigen rekening en geheel naar eigen smaak gemaakt, zijn mg zeer zeldzaam. Maar ze beginnen langzamerhand te komen en we mogen er trotsch op zijn, dat Nederland, dat in de filmindustrie nooit een rol heeft gespeeld, hier pionierswerk doet.
In een voortreffelijk filmpje als Teunissen's „Pierement" is het geluidsprobleem op zeer eenvoudige wijze opgelost. En hetzelfde kan worden gezegd van „Vrijdagavond", de nieuwe film van Teunissen en Jo Spier, die te Amsterdam voor enkele genoodigden is vertoond.
Wie eenig begrip van de moeilijkheden heeft, zal des te meer waardeeren wat hier tot stand is gebracht. (Vorig bericht blz. 173 H.)

I. NEDERLAND. — Crisis-Invoerwet 1931. — Het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, de Algemeene Nederl. Bond van Handels- en Kantoorbedienden, de Ned. Bond van mnl. en vrl. Arb. i/d Kleedingindustrie e. a. v., de Algemeene Nederl. Bond van Textielarbeiders „De Eendracht", allen gevestigd te Amsterdam, hebben tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal een schrijven gericht, waarin zij, ten opzichte der afgekondigde contingenteeringen der Crisis-Invoerwet 1931 de aandacht van de Tweede Kamer op een zestal punten vestigen, die de nadeelen, aan de contingenteeringen verbonden, opgeven, o.a.:
de werkverplaatsing van handel naar industrie;
eventueele repressaille-maatregelen van het buitenland;
de mogelijkheid der Nederlandsche industrie, het be-

treffende artikel, zoowel in hoeveelheid als kwaliteit, te kunnen leveren;
te bureaucratische uitvoering;
schade aan het algemeen belang toegebracht door onnoodige prijsstijging.
(Vor. ber. **Contingenteering 310** I.)

A. RADIO. — Hoeveel **radioluisteraars** zijn er? — Het onderstaande lijstje geeft het aantal luisteraars in de verschillende landen volgens de laatst ontvangen cijfers:

Albanië	232
Australië	337.658
België	228.400
Ceylon	1.236
Dantzig	17.660
Denemarken	487.516
Duitschland	3.980.852
Engeland	4.474.792
Estland	16.125
Griekenland	2.321
Hongarije	325.032
Hongkong	1.788
Ierland	28.056
IJsland	4.100
Italië	238.000
Japan	951.321
Joegoslavië	49.634
Litauen	12.385
Madagaskar	73
Marokko	3.700
Mexico	50.000
Nederland	523.562
Nederlandsch-Indië	2.780
Noorwegen	105.854
Oostenrijk	460.433
Polen	317.806
Siam	6.436
Tsjecho-Slowakije	382.049
Turkije	2.943
Unie van Zuid-Afrika	39.610
Zweden	549.800
Zwitserland	162.428

(R. C.) (Vor. ber. blz. **305** I.)

B. NEDERLAND, — Pondenverlies Nederlandsche **Bank.** — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp in zake de dekking van het pondenverlies der Nederlandsche Bank met 34 tegen 23 stemmen (tegen de soc.-democraten, vrijz.-democraten, de heeren Floris Vos en Wijnkoop) aangenomen. Voor het wetsontwerp verwijzen wij naar blz. 255 H., waaraan nog is toegevoegd ,.dat indien en voor zoover deze vordering niet gedelgd is op den dag dat voor de Nederlandsche Bank het recht eindigt om als circulatiebank werkzaam te zijn, het alsdan resteerende deel der vordering als vervallen wordt beschouwd."
(Vorig bericht blz. **305** B.)

23 APRIL **1932**

C. BANKEN IN MOEILIJ——DEN. — **Amstelbank.** — In verband met het tot stand komen van het buitengerechtelijk accoord met haar crediteuren worden thans door de Amstelbank de noodige stappen voorbereid ten einde in de verschillende landen waarin surséance van betaling is verleend, resp. een zoogenaamd „Ausgleichverfahren" is geopend, tot intrekking dier gerechtelijke maatregelen te geraken. In Polen is dan ook op 17 Maart '32 de intrekking van het daar te lande geopende Ausgleichverfahren gelast. In Oostenrijk wordt eveneens spoedig op een zelfde intrekking gerekend, waarna ook in Nederland de opheffing der surséance bij de rechtbank te Amsterdam zal worden aangevraagd. (Vor. ber. **286 G.)**

D. **NEDERLAND.** — Het Margarine-wetje. — Naar **wij** vernemen, moet men er op rekenen, dat ingevolge het wetsontwerp inzake steun aan de veehouderij bij de thans geldende boterprijzen van f 100 per 100 K.G. een toeslag of accijns op dit product zal worden geheven, te heffen door middel van factuurzegels, tot een bedrag van gemiddeld vijftig cents per kilo. De toeslag op de boter, welke de margarinefabrikanten zullen moeten koopen van de op te richten Botercentrale zal 80% bedragen van den toeslag, die geheven zal worden op ongemengde boter.
Met deze prijsverhooging van 50 cents bereikt men het volgende: gemiddeld kan men zeggen, dat 100 K.G. melk zeven pond boter levert, die dus gemiddeld f 1.75 accijns zal opbrengen, hetgeen dus neerkomt op één drie kwart, dus bijna twee centen steun per K.G. melk. (Vor. ber. **Margarine, Zuivelwet** en -bedrijf **314** H.)

E. BELGIE. — **Leening** van **2 milliard** francs. — Het tweede deel der Belgische leening groot frs. 2 milliard, waarvan de helft reeds is geplaatst, zal op 15 Mei '32 in Frankrijk worden uitgegeven. **(230** I.)

F. IERLAND. — **Nieuwe** Invoerrechten. — De Ierssche Vrijstaat heeft een nieuw invoertarief aangekondigd van 33⅓% op hennepzaad en hennepproducten, op schoenwaren van leder (met uitzondering van kinderschoenen) 37½% en een recht van 22½% op schoenwaren die niet van ieder zijn vervaardigd.
Voorts wordt een invoerrecht geheven van 3 pence per 4½ Liter op melk en andere zuivelproducten. Op goederen, afkomstig uit staten die deel uitmaken van het Britsche Gemeenebest wordt een recht geheven dat slechts ⅔ bedraagt van het normale.
(Vorig bericht blz. **286** D.)

G. **FINLAND.** — Disconto. — De Bank van Finland heeft haar disconto verlaagd van 7% tot 6½%.

H. **JAPAN.** — Rede van den Japanschen minister van **Oorlog.** — De Japansche minister van Oorlog, Araki, heeft te Osaka een belangrijke rede gehouden, waarin hij o.a. verklaarde, dat noch wat de Volkenbond, noch wat Rusland of eenige andere mogendheid ook zou mogen doen, Japan uit zijn koers zou kunnen brengen. De toestand in Noord-Mandsjoerije is zeer dreigend. Rusland concentreert troepen langs de grens en versterkt zijn luchtstrijdmacht in het Verre Oosten. Japan zal zich ten scherpste verzetten tegen elke toepassing van het Negen-Mogendhedenverdrag op den toestand in Mandsjoerije. (V. b. **Volkenb. 303** D.) (V. **b. Ch.-Jap. confl.** 312 I.; v. **b. Mandsjoerije 315** B.j

I. NEDERLAND. — Rede van Dr. **J. A.** Nederbragt. **- Crisisprobleem in** verband met economische studie. — Voor de afdeeling Rotterdam der Societas Studiosorum Reformatorurn sprak Dr. J. A. Nederbragt, Chef der Directie van Economische Zaken aan het Dept. van Buitenlandsche Zaken, over het crisisprobleem in verband met economische studie.
Uitgaande van de gedachte, dat de onzienlijke dingen de zienlijke beheerschen, heeft men, om crisis te begrijpen, vóór alles na te gaan hoe het met den strijd der ideeën staat, welke ideeën in een bepaalde periode de overhand hebben. Overheerscht de a-moraliteit, het materialisme, het moge kapitalisme of socialisme genoemd worden, dan is er ontwrichting en ontreddering te vreezen. Geeft het ideëele den toon aan, dan is er een samenbinding en opbouw. Gaat men de gesteldheid der geesten na, dan heeft men daarin al een sterke aanwijzing, in welke gebieden en in welke kringen waarschijnlijk crisis of symptomen ervan te vinden zullen zijn.
In nauw verband met den stand der geesten moet gelet worden op de historie, op de ontwikkeling der dingen. In de eerste plaats om te voorkomen, dat

men een crisis, die men aan den lijve voelt, ten onrechte gelijk of wel boven de vele crisissen zou stellen, die de wereldgeschiedenis kent. Ten tweede om in perioden van min of meer ongestoorde welvaant zich niet over te geven aan de illusie, dat het zoo blijven zal en zich dan niet aan constructies te wijden, die noodwendig tot ineenstortingen moeten leiden als de tijden slecht worden. Voorts om de stroomingen te herkennen, die logisch tot crisis leiden, tenzij ze op tegenstroomingen stuiten. Tenslotte om te ontwaren wat in het economisch leven al dan niet op den duur houdbaar en hanteerbaar is. Eerst na de bestudeering van de wereld der ideeën en het boek der historie komt het verzamelen en het onderzoeken van feiten en cijfers, die men dus niet behoeft om zich den weg erdoor te laten wijzen, maar wel om niet in abstracte redeneeringen te vervallen, om het contact met het praktische leven te behouden, en om te weten, waar de genezende hand van de gezonde ideeën moet ingrijpen. Wil men niet op een dwaalspoor geraken, dan moet men zich niet verlaten op cijfers en feiten, die van hier en van ginds worden aangedragen, maar, 1e. elk cijfer en elk feit op zijn juistheid en zijn waarde toetsen; 2e. het in verband brengen met het geheel der gegevens, een bepaalde zaak betreffende; 3e. dit geheel bezien in het kader van de quaesties waarmede het verband houdt; 4e. dit aldus bedoelde complex beschouwen in zijn historischen samenhang.

De oorlog, dien Spr. natuurlijk geenszins verwaarloost, neemt geen overgroote plaats in zijn crisisbeschouwing in. Hij schrijft de crisis meer toe: a. aan een diepgaande a-moralisatie van onze samenleving, welke zich gelukkig niet overal, althans niet overd in dezelfde ernstige mate vertoont; b. aan het verwaarloozen van de lessen der historie, die o.a. leeren èn dat alle torens van Babel op den duur vallen èn dat wat op zand gebouwd is niet staande kan blijven; c. aan het atomatische karakter van de huidige bestudeering van cijfers en feiten. Spr. ziet de crisisoorzaken in de volgorde, waarin hij ze noemt. Herstel van de crisis ziet hij in dezelfde orde. Dit beteekent, dat de student in de economie, met name als hij zich met crisis bezig houdt, eerst philosophisch, resp. theologisch, de zaken moet bezien, en daarna historisch, om eerst in derde instantie zijn aandacht te wijden aan statistische cijfers en feiten in engeren zin.

Zonder daarop thans dieper te kunnen ingaan, besluit Spr. zijn exposé met als zijn persoonlijk gevoelen uit te spreken, dat alleen de christelijke religie een veiligen weg wijst door het economische leven: in den diepsten grond ziet hij crisis als een probleem des harten. (Vorig bericht blz. 303 B.)

24 APRIL 1932

A. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid te New-York. — Een millioen werkloozen, zijnde een zevende gedeelte van de bevolking van de stad New-York, is thans afhankelijk van liefdadigheid en de z.g. relief funds, welke practisch geheel uitgeput zijn. Men vreest dan ook voor uitgebreide hongeronlusten, tenzij onmiddellijk ingrijpende maatregelen genomen worden om de dreigende hongersnood af te wenden. (Vorig bericht blz. 310 L.)

B. **ROEMENIE. — Staatsfinanciën.** — Het Roemeensche dagblad „Lupta" van 22 April '32 meldt, dat het deficit der staatsfinanciën der eerste drie maanden van 1932 reeds 3½ milliard Lei bedraagt en het totale deficit in 1932 op niet minder dan 10 milliard Lei kan worden geschat. (Lupta, Bucaresti) (Vorig bericht blz. 284 I.)

C. DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag-verkiezingen. — In de 5 Duitsche landen: Pruisen, Beieren, Wurtemberg, Hamburg en Anhalt zijn heden nieuwe volksvertegenwoordigingen gekozen.

De voorloopige uitslag van de gehouden verkiezingen in Pruisen is de volgende:

Aan de stemming heeft 81% der kiezers deelgenomen. Uitgebracht zijn n.l. 22.402.844 stemmen. Daarvan verkregen:

Sociaal-democraten	4.674.943	(5.464.767)
Duitsch-Nationalen	1.524.936	(3.274.897)
Centrum	3.374.441	(2.870.783)
Communisten	2.819.622	(2.237.160)
Duitsche Volkspartij . . .	330.825	(1.602.070)
Duitsche Staatspartij . . .	332.441	(839.530)
Nationaal-socialisten . . .	8.208.219	(552.660)
Duitsch Hannoverianen . .	63.803	
Chr. Sociale Volksdienst . .	255.066	
Sociale Arbeiderspartij . . .	80.437	
Duitsche eenheidspartij . .	1.329	
Radicale middenstandspartij .	9.949	
Nation. versammlung . . .	6.515	
Kleine renteniers	25.518	
Volksrechtpartij	44.119	
Economische partij	19.132	
Landvolkpartij	153.562	
Nation. beambtenlijst . . .	3.885	
Nat. jongerechten	13.942	
Partij Huis- & Grondeigenaars	67.405	
Smaliks	4.570	
Nat. Duitsche Arbeiderspartij	11.592	
Poolsche volkspartij	57.731	
Litauers	363	
Friesch Vaderland	2.301	
Erwerblos	3.461	

De tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn de uitgebrachte stemmen van de Landdagverkiezingen van 20 Mei 1928.

De samenstelling van den Pruisischen Landdag. —

Sociaal-Democraten	93	zetels	(140)
Duitsch-Nationalen	31	„	(71)
Centrum	67	„	(71)
Communisten	57	„	(48)
Duitsche Volkspartij	7	„	(40)
Staatspartij..	2	„	(22)
Nationaal-socialisten	162	„	(9)
Duitsch-Hannoverianen	1	„	(0)
Christ. Socialen	2	„	(4)

De cijfers tusschen haakjes zijn van de vorige Landdagsamenstelling. (Berl. Tageblatt)

25 APRIL 1932

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Economische toestand in 1931.** — Wij ontleenen aan het jaarverslag over 1931 van ir. E. P. Wellenstein, voorzitter der Kleine Welvaartscommissie het volgende:

In de inleiding worden samengevat de verschillende oorzaken, die leidden tot de huidige crisis; economische, sociale en politieke factoren.

Financiewezen: Uit de daling van het binnen Nederlandsch-Indië opereerend kapitaal van f 100 millioen in 1928 tot f 48 millioen gemiddeld in 1931, zoomede uit de vermindering van de bankbiljettencirculatie van gemiddeld f 314 millioen in 1928 tot gemiddeld f 243 millioen in 1931, blijkt wel sterk de teruggang van het bedrijfsleven. Ook de circulatie van teeken- en pasmunt en muntbiljetten daalde sterk.

De gelukkige omstandigheid, dat het Indische geldstelsel kerngezond bleef, wordt van niet te onderschatten waarde geacht.

Minder goed hebben zich de koersen van Nederl. Indische effecten gehouden.

Handel met het buitenland: Wat de herkomst van den invoer betreft, valt op te merken, dat de import uit Europeesche landen sterker heeft geleden dan die uit Amerika en Japan. Typisch is evenwel, dat de vooruitgang, welke Japan en Britsch-Indië in 1930 vertoonden, vooral voor het laatstgenoemde land is veranderd in een sterken terugval.

Inheemsche landbouw: Het totaal der geoogste uitgestrektheden werd gedurende het verslagjaar kleiner, evenals de bijplant voor de gewassen tezamen. Ook de uitvoercijfers geven geen gunstig denkbeeld van den toestand.

Westersche landbouw: Na een overzicht van het prijsverloop, waaruit blijkt, dat slechts citronellaolie haar prijs kon handhaven, terwijl thee, welk product in **1930** nog tamelijk gunstige prijzen maakte, thans ook in de algemeene prijsdaling werd betrokken, worden achtereenvolgens de voornaamste voortbrengselen afzonderlijk in beschouwing genomen.
De rietsuiker ondervindt groote moeilijkheden met haar afzet. Onder de gegeven omstandigheden lijkt de genomen beslissing van sterk uitgesproken restrictie in alle opzichten de meest verstandige.
Voor de ondernemingsrubber is de positie geheel anders. Terwijl zonder de tariefpolitiek van omliggende landen voor de Java-suiker geen moeilijkheden zouden bestaan, ondervindt de rubbercultuur de bezwaren van een algemeene overproductie. Daarbij maakt de Inlandsche rubbercultuur de toekomst van het product dubbel onzeker.
In de theecultuur bleven de verhoudingen, hoewel zorgwekkend, aanmerkelijk gunstiger dan die voor rubber en suiker.
De koffie-situatie wordt beheerscht door Brazilië, welk land besloot tot de vernietiging van aanzienlijke deden van zijn voorraden. De positie blijft weinig bevredigend.
Voor de tabak is **1931** geen gunstig jaar geweest. Met name Sumatra-tabak heeft van de financieele moeilijkheden in Duitschland en de verhooging der invoerrechten aldaar te lijden gehad.

Volkscredietwezen (opgemaakt door de Centrale Kas) **en** de **Pandhuizen:** De Valksbanken, die eind **1930** reeds hun leensommen begonnen te verlagen, gingen in **1931** in sterkere mate hiertoe over. De achterstand nam niettemin sterk toe.
Ook uit de cijfers voor de Pandhuizen, in de eerste plaats wel uit de voortgezette sterke stijging van de balanswaarde der gouvernements-panden, valt de terugval in de economische verhoudingen waar te nemen.

Het **vervoerwezen:** De opbrengst van alle spoor- en tramwegen is aanzienlijk achteruitgegaan, zoowel wat het reizigers- als wat het goederentransport betreft. (Vor. ber. blz. **163** L.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Prae-historische** schedels. — De Geologische karteeringsdienst vond in Ngawi in de Solo-vallei, vijf fossiele menschenschedels. De vinders, de ingenieurs C. ter Haar en W. F. R. Oppenoorth, schatten den ouderdom van hun vondst op circa **IW.OOO** jaar. Het gevonden menschentype werd genoemd: Homo Javanthropus Soloensis.
Voorts werden fossiele resten gevonden van stegodons, van een nijlpaard, een prae-historischen tijger, een olifant, eenige bantengs en een voorwereldlijken karbouw, met hoorns, welke twee meter uit elkaar stonden.
De dieren en menschen zijn vermoedelijk omgekomen bij een bandjir van de oer-Solo-rivier en daarna versteend. (Alg. Handelblad)

B. DUITSCHLAND. — Pruisische **Landdag-verkiezingen. - Persstemmen.** — Wij geven onderstaand eenige persstemmen nopens de Pruisische Landdag-verkiezingen.
Frankrijk. — De ,,Figaro" maakt van de overwinning der Nationaal-Socialisten gebruik om de Fransche kiezers aan hun plicht te herinneren.
De ,,Echo de Paris" trekt de conclusie, dat de Grondwet van Weimar van dag tot dag aan beteekenis inboet.
Het „Journal" schrijft, dat, al is Hitler ook nog niet de alsolute heerscher, hij toch een belangrijke rol in de Duitsche politiek zal spelen.
Het „Petit Journal" schrijft, dat alle pessimistische voorspellingen nog zijn overtroffen. De nationale oppositie staat op het punt om met een laatsten stormloop de definitieve overwinning in het geheele rijk te behalen.
De socialistische ,,Populaire" constateert, dat Hitler ondanks al zijn inspanning er niet in geslaagd is in Pruisen aan de macht te komen.
Engeland. — De ,,Daily Telegraph" spreekt de hoop uit, dat het Centrum tot een coalitie met de rechtsche partijen bereid zal zijn, teneinde den communistischen invloed uit te schakelen.
De ,,Times" schrijft, dat de Nationaal-Socialisten met reusachtige energie hun positie hebben versterkt.
De „Daily Express" wijst op de beteekenis der verkiezingen in Pruisen, die de geheele wereld duidelijk toonen, welke werkelijke politieke bedoelingen er in Duitschland bestaan.
De „Daily Mail" schrijft, dat het wel voor de eerste maal in de geschiedenis van Pruisen zal zijn, dat de geheele wereld zooveel belangstelling toont in de verkiezingen voor den Pruisischen Landdag De Duitsche Rijksregeering, die geen meerderheid in den Rijksdag heeft, zal ondervinden, dat haar positie steeds moeilijker wordt.
De „News Chronicle" acht de zware verliezen der Sociaal-Democraten en van de Staatspartij buitengewoon merkwaardig. De Hohenzollerns beleven hun eerste revanche door den intocht van een Koninklijken Prins in den Republikeinschen Landdag.
De socialistische „Daily Herald" hoopt, dat de Gommunisten de vorming van een rechtsche regeering zullen verhinderen en dat het op deze wijze de regeering-Braun nog zal gelukken, voorloopig aan de macht te blijven.
Italië. — De „Tevere" schrijft: „Duitschland is het laatste bolwerk van het socialisme geweest. Thans is het gezwel uitgesneden. Het nationaal-socialisme is de gezonde volkskracht, waaromheen zich alle elementen van goeden wil moeten verzamelen. Hindenburg zal tenslotte Hitler moeten roepen en de handdruk die zij met elkaar zullen wisselen, zal hartelijker zijn dan ooit te voren, want de oude generaal, de belichaming van een geheele periode Duitsch leven, zal in Hitler dengene zien, die, zij het ook met andere middelen, het werk zal voortzetten, dat nationaal geboden is."
Spanje. — Het links-republikeinsche dagblad „Luz" wijt de resultaten aan de tactiek van de vroegere vijandelijke landen en schrijft, dat de oorzaak van deze verkiezingsresultaten gezocht moet worden in de onbekwaamheid en kortzichtigheid van de internationale politiek van Frankrijk, welks gebrek aan groothartigheid en edelmoedigheid de nieuwe ordening der onmogelijke toestanden van de wereld steeds weer verhindert. Overigens wordt de uitslag der verkiezingen door de linksche pers een zwarten dag genoemd voor de Europeesche democratie.
Polen. — De „Kurjer Poranny" schrijft, dat in Duitschland voorloopig nog een chaos heerscht, waaruit voor den vrede van Europa niets goeds kan voortkomen. (Vor. **ber.** blz. 317 C.)

26 APRIL **1932**

C. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Rubber-tap. — In aansluiting aan ons bericht op blz. **301** D blijkt thans uit de ofifcieele cijfers van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, loopende tot **22** April j.l., dat **212** rubberplantages in Ned.-Indië de tap geheel hebben stopgezet, terwijl **121** dergelijke ondernemingen hiertoe gedeeltelijk overgingen. Beide groepen vertegenwoordigen resp. een areaal van **28.094** H.A. en **17.469** H.A. Het areaal, waarop niet getapt zal worden, bedraagt **12%** van het totaal areaal van **1931,** vertegenwoordigende een productie van ongeveer **20.000** ton. (Vorig bericht blz. 301 D.)

A. AMSTERDAM. — Eere-doctoraten der Universiteit van Amsterdam. — De Senaat van de Universiteit te Amsterdam heeft ter gelegenheid van haar 300-jarig bestaan 39 eere-doctors benoemd, waaronder zeventien Nederlanders.
De rector-magnificus, prof. mr. Paul Scholten en de secretaris van den Senaat, prof. dr. J. C. Scholte, hebben eenige mededeelingen gedaan omtrent de gronden waarop de eere-doctoraten zijn verleend. Wij laten deze motiveeringen hier — in het kort — volgen en houden ons daarbij aan de volgorde van de lijst, welke de Senaat heeft verstrekt.

Faculteit der Godgeleerdheid. — Rev. Travers Herford b.a., Kelsall (Chester). Wegens zijn groote verdiensten op het gebied der kennis van den Joodschen Godsdienst in de Talmudsche tijden (Farizeïsme).

H. C. Hoskier te Trinity (Jersey, C. I.) is geen geestelijke of vak-theoloog, maar heeft tekst-critische studies over het N. Testament gepubliceerd.
Prof. dr. S. Mowinckel, hoogleeraar te Oslo, is een theoloog, die zich vooral door de studie van het Oude Testament bekend heeft gemaakt.

Prof. dr. Otto Scheel, hoogleeraar te Kiel, is dogmen historicus; bekend is vooral zijn werk over Maarten Luther, dat aanleiding werd voor het eere-doctoraat.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid. — P. J. A. Adriani, inspecteur der registratie te Amsterdam, wegens zijn groote verdiensten op het gebied van belastingwetenschap en belastingrecht.

Prof. dr. D. Anzilotti, hoogleeraar in het Volkenrecht te Rome. Hij heeft groote verdiensten op het gebied van internationaal recht.

Prof. dr. E. Bartin, hoogleeraar te Parijs. Hij is de man van het internationale privaatrecht.

Prof. dr. I. H. Gosses, hoogleeraar in de geschiedenis te Groningen, heeft zich verdienstelijk gemaakt op het gebied der rechtshistorie.

S. van Mesdag, psychiater te Groningen (Helpman), maakte zich zeer verdienstelijk op het gebied van studies over strafrecht voor gereclasseerden.

W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam, lid van de Eerste Kamer, president-curator van de Universiteit van Amsterdam. Hem is het eere-doctoraat verleend wegens de uitnemende wijze, waarop hij als hoofd der gemeente de belangen van de Universiteit heeft behartigd.

Faculteit der Geneeskunde. — Prof. dr. L. Aschoff, hoogleeraar te Freiburg i. B. Hij heeft uitnemende verdiensten op het gebied der algemeene pathologie en der pathologische anatomie.

S. L. Brug is sinds 23 Mei 1924 directeur van het Geneeskundig Laboratorium te Batavia, tevens hoofd van den Analystencursus aldaar. Groote verdiensten heeft hij op het gebied der geneeskundige protozoölogie.

Prof. dr. Harvey Williams Cushing, chirurg te Brookline (Mass.) Verscheidene wetenschappelijke werken zijn van de hand van dr. Cushing verschenen, hoofdzakelijk over neurologische chirurgie.

C. Levaditi is van oorsprong Roemeen. Hij is thans afdeelingschef van het Instituut Pasteur te Parijs en heeft zich verdienstelijk gemaakt op het gebied der immunisatie en der spirochaeten.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde. — Prof. dr. C. B. Biezeno is hoogleeraar te Delft in de toegepaste mechanica. Zijn verdienstelijke publicaties staan in verschillende technische en wetenschappelijke tijdschriften.

Prof. dr. A. Cotton is hoogleeraar in de physica aan de Sorbonne te Parijs. Hij maakte zich verdienstelijk op het gebied van de magnetische optica.
Prof. W. C. de Graaff te Zeist, wiens studies op het gebied der pharmaceutische biologie aanleiding waren tot de verleening van het eere-doctoraat.

E. R, Jacobson te Fort de Kock. Veel bijzondere waarnemingen heeft hij gedaan op het gebied der fauna van Nederlandsch Oost-Indië.

P. C. Korteweg te Amsterdam, die zich verdienstelijk heeft gemaakt met medisch biologische onderzoekingen op het gebied der malaria.

T. Levi-Civita te Rome maakte zich verdienstelijk op het terrein der theoretische natuurkunde.

Prof. ir. H. ter Meulen is sedert 1905 hoogleeraar in de analytische scheikunde aan de Technische Hoogeschool. In samenwerking met dr. J. Heslinga publiceerde hij in 1925 „Nieuwe methoden voor Elementair-analyse". Zijn speciaal gebied is de analytische scheikunde (organische analyses).

Prof. dr. E. A. Milne te Oxford. Bijzondere verdiensten heeft hij op het gebied der astrophysica (sterrenkunde en natuurkunde samen). O.a. deed hij onderzoekingen met betrekking tot den inwendigen bouw der sterren, door welke studie hij nieuwe wegen en inzichten opende.

Prof. dr. J. Schröter, hoogleeraar te Zürich is de bekende botanicus, kenner van de flora van Midden-Europa en voorvechter voor het behoud van natuurmonumenten. Zijn bijzonder terrein is de plantengeografie.

Prof. dr. Waclaw Sierpinsky, hoogleeraar in de Wiskunde te Warschau, heeft groote verdiensten met betrekking tot de verzamelingsleer, de topologie en de theorie der reëele functies.

Prof. J. Warner is hoogleeraar te Bonn in de geologie. Bijzondere kennis heeft hij op het gebied der geologie van Nederlandsch-Indië, in het bijzonder van de geologisch weinig bekende eilanden van den Oostelijken archipel (o.a. Timor).

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte. — Prof. dr. F. Brunot, hoogleeraar te Parijs, is bekend door zijn studies op het gebied der Romaansche philologie en zijn werk „L'Histoire de la langue française".

G. Friederici te Ahrensburg (Holstein) was o.a. onderzoekingsreiziger in Nieuw-Guinea en deed belangrijk werk op het gebied der kennis van de ethnografie van Zuid-Amerika.

R. Menéndez Pidal te Madrid kreeg het eere-doctoraat wegens zijn bijzondere verdiensten op het gebied der Spaansche taal en letterkunde.

Prof. dr. Petersen, hoogleeraar aan de Berlijnsche Universiteit en president van de Goethe-Gesellschaft te Weimar, is een vermaard Goethe-kenner.

Henri Polak te Laren (N.-H.) kreeg het eere-doctoraat wegens zijn groote verdiensten op velerlei gebied tegenover land en volk.
Als voorzitter van den A.N.D.B. en het Wereldverbond van Diamantbewerkers — aldus de motiveering — heeft hij belangrijk werk tot stand gebracht ten aanzien van de internationale organisatie der arbeidsvoorwaarden. Voorts heeft hij steeds op de bres gestaan om 'slands schoonheid te behouden in den geest van „Heemschut". Hij heeft, door zijn bijzondere kennis van plant en dier, het inzicht in de schoonheid daarvan zeer vergroot.
Aan zijn landgenooten heeft hij geleerd liefde te koesteren voor alles wat schoon is. Ook in 's lands vergaderzaal — de Eerste Kamer — strijdt hij voor de schoonheid van het land.
Tenslotte heeft hij groote liefde voor taal en letteren, zooals blijkt uit zijn boek: „Het kleine land en zijn groote schoonheid".

Dr. H. Poutsma is oud-leeraar in het Engelsch aan het gymnasium te Amsterdam. Hij maakte zich verdienstelijk op het gebied der Engelsche philologie en publiceerde o.a. „Grammar of late modern English", dat ook in Engeland zeer hoog staat aangeschreven,

Fr. Schmidt Degener, hoofddirecteur van het Rijksmuseum, is te Rotterdam geboren. De Senaat heeft zijn verdiensten willen erkennen op het gebied van kunstgeschiedenis en museumkennis.

L. Simons te 's-Gravenhage kreeg het eere-doctoraat wegens zijn verdiensten voor de Nederlandsche letterkunde — speciaal door zijn Vondelpublicaties — voor het tooneel en voor het verspreiden van Nederlandsche letterkunde.

Prof. dr. C. van Vollenhoven, hoogleeraar te Leiden, heeft buitengewone verdiensten met betrekking tot volkenrecht en adatrecht in Nederlandsch-Indië.

A. J. B. Wace, tweede conservator aan het Victoria and Albert Museum te Londen, schreef vele bijdragen over klassieke archaeologie en publiceerde o.a. „Prehistoric Thessaly" en „Excavations at Mycenae".

L. Willems te Gent is een Vlaming die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied der Nederlandsche taal- en letterkunde; speciaal is hij bekend door zijn Reinaert-studies.

Faculteit der Handelswetenschappen. — E. Heldring, oud-voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam, directeur van de K. N. S. M., kreeg het eere-doctoraat wegens zijn uitstekende verdiensten op het gebied der economische wetenschap in de practijk en het practische bedrijfsleven, alsmede wegens zijn economisch-wetenschappelijke publicaties in de jaarverslagen van de Kamer van Koophandel.

J. W. Meyer Ranneft is thans voorzitter van den Volksraad te Batavia. Tal van publicaties op het gebied der koloniale economie verschenen van zijn hand. Bekend is vooral zijn tezamen met dr. Huender opgesteld rapport omtrent den belastingdruk op Java en het rapport over de oorzaken van den opstand in Bantam in 1927, welk laatste werd opgemaakt tezamen met den regent van Bandjarnegara en den heer Gobée.
De nieuwe eere-doctor, die vele acten bezit, is lid van de Kon. Akademie van Wetenschappen.

D. H. Robertson te Cambridge (Engeland) is reader aan het Trinity College. Hij kreeg het eere-doctoraat wegens zijn belangwekkende studies op het terrein der bank- en geldtheorie.

A. **BELGIE. — Contingenteering** van vleesch en boter. — Van 26 April '32 af mag in België geen rundvee, varkens, rund- en varkensvleesch, versch zoowel als bevroren, benevens boter, meer worden ingevoerd zonder speciale toestemming van het Belgische ministerie van Landbouw.

B. **DUITSCHLAND.** — Benzine-invoerrecht. — De A.N.W.B. meldt: Van de Duitsche grensautoriteiten is bericht ontvangen, dat in he belang van het d naar ts de lastige en tijdroovende heffing van invoerrechten van benzine aan de grens met ingang van 26 April '32 is vervallen, voorzoover het personenauto's en autobussen betreft. Voor vrachtauto's blijft de oude regeling gelden.
Natuurlijk wordt wel invoerrecht geheven van benzine, welke men zou meenemen in bussen, of in reserve-tanks. (Vor. ber. In- en uitvoer 308 C.)

C. **DUITSCHLAND.** — Nieuwe Pruisische Landdag. — De Pruisische staatsregeering heeft krachtens art. 17 van de grondwet besloten, den nieuwen Landdag op 24 Mei bijeen te roepen en in die zitting het ontslag van het geheele ministerie in te dienen.
Tot dien datum is het tegenwoordige ministerie krachtens art. 57 der grondwet verplicht in functie te blijven.
Een vroegere bijeenroeping van den Landdag is om technische redenen onmogelijk, daar eerst alle gekozenen hun functie moeten aannemen, waarmee eenige tijd gemoeid is. (Vor. ber. blz. 318 B.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Hoofdcommissie onderbreekt** werkzaamheden. — De Hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie heeft haar goedkeuring gehecht aan het voorstel van het bureau der Conferentie, om haar werkzaamheden te onderbreken totdat de technische commissies rapport hebben uitgebracht over het technische gedeelte van het vraagstuk der kwalitatieve vermindering van bewapening. Gedurende dien tijd zullen de delegaties trachten, overeenstemming te bereiken over de met artikel 1 der ontwerp-conventie in verband staande principieele vraagstukken, die tot nog toe niet in de hoofdcommissie zijn behandeld. (Vor. ber. blz. 315 D.)

E. **TURKIJE. — Turksche delegatie bezoekt Rusland.** — Een Turksche delegatie onder leiding van den Turkschen minister-president en den minister van Buitenlandsche Zaken zal een bezoek aan de Soviet-Unie brengen.

F. **TANGER.** — Tegen het Internationale bestuur. — De voorzitters van de Engelsche, Fransche, Spaansche en Internationale Kamers van Koophandel te Tanger hebben den Mendoeb, den vertegenwoordiger van den Sultan van Marokko, en den Belgischen consul-generaal in zijn hoedanigheid van voorzitter der Contrôlecommissie, een scherp protest doen toekomen, waarin zij een aantal economische eischen stellen. Indien deze niet vóór 11 Mei '32 zouden ziin ingewilligd, zullen de betrokken organisaties verdere stappen doen, waardoor het internationale bestuur van Tanger volledig buiten werking zal worden gesteld. Alle zaken hebben als protest bij de overreiking van de nota hun etablissementen tijdelijk gesloten. In geheel Tanger zijn plakkaten verspreid met het opschrift: „Tanger, een Marokkaansche stad onder internationale contrôle, eischt het recht om te leven".

G. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Teneinde een Congresconferentie te Delhi te verijdelen, heeft de Engelsche regeering 150 Congresleiders gearresteerd. (Vorig bericht blz. 295 0.)

H. GRIEKENLAND. — Gouden standaard. — De Grieksche Kamer en Senaat hebben de wet tot opheffing van den gouden standaard aangenomen.

I. VOLKENBOND. — **16e** Intern. Arbeidsconferentie. — Albert Thomas beantwoordde op 25 April op de Intern. Arbeidsconferentie te Genève meer dan 50 sprekers, die aan de algemeene beschouwingen over zijn jaarlijksch rapport hadden deelgenomen. Wij ontleenen aan zijn rede o.a. het volgende:
Hij bracht in herinnering, dat de regeeringen thans al jaren lang op iedere conferentie een loflied zingen op internationale samenwerking, doch dat intusschen de volkeren steeds meer van elkaar gescheiden raken door kunstmatige verkeersbelemmeringen, waarbij hij de waarschuwing van Colijn niet onvermeld liet. Tevens bracht hij in herinnering, dat voortdurend de deskundigen en studiecommissies aan het werk worden gezet, doch dat aan de vele plannen en adviezen geen gevolg wordt gegeven. Hij eindigde met een warme aanbeveling van het denkbeeld van de arbeidersgroep, dat de internationale arbeidsconferentie, aan welke bij het vredesverdrag van Versailles opdracht is gegeven voor den socialen vooruitgang te zorgen, doch die in deze taak door de ongekende crisis belemmerd was, zich tot alle regeeringen en tot den Volkenbond zal wenden om eindelijk tot daden over te gaan, die den financieelen en economischen toestand zullen verbeteren. (Vorig bericht blz. 304 A.)

A. KONINKLIJKE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ. — Verklaring der **directie.** — De directie en commissarissen van de maatschappij deelen het volgende mede:

Allerlei geruchten betreffende de positie van de Koninklijke-Shell-groep hebben in financieele kringen de ronde gedaan, alsof zij uit authentieke bron kwamen. Deze geruchten dragen duidelijk het kenmerk van met boos opzet te zijn uitgestrooid door personen, die slechts op eigen winstbejag uit zijn.

Het is onnoodig in bijzonderheden gewag te maken van de algemeene depressie, die op het oogenblik in den handel over de geheele wereld heerscht. Uit den aard der zaak ondervindt ook de Koninklijke, gelijk ieder ander concern, de gevolgen hiervan. De financieele positie der mij. en van alle vennootschappen, waarbij zij belang heeft, is echter zoo krachtig en liquide als ooit en het beleid van de bestuurders is er bij voortduring op gericht deze financieele positie in stand te houden, zóó dat er niet aan getwijfeld kan worden of de maatschappij zal niet alleen den thans woedenden storm, maar elken storm, die misschien straks zal opsteken, kunnen weerstaan.

(Vorig bericht blz. 284 B.)

27 APRIL **1932**

B. MANDSJOERIJE. — Opmarsch der Japanners. — Het Japansche leger is in Noord-Mandsjoerije een grootsch opgezetten veldtocht tegen Chineesche troepen, die het gezag van de nieuwe Mandsjoerijsche regeering niet willen erkennen, begonnen. (316 **H.**)

C. **VEREENIGDE** STATEN. — In- en uitvoer. — De financieele Senaatscommissie heeft gisteren besloten om als eerste maatregel voor het in evenwicht brengen der begrooting rechten te heffen op olie, koper en steenkool. Een voorstel om ook op hout en houtproducten deze nieuwe rechten te heffen, werd door de commissie verworpen. (Vor. ber. blz. **313** C.)

D. DE GEVAREN VAN DEN **COCKTAIL.** — In de Deutsche Medizinische Wochenschrift, afdeeling Gesundheitswesen und Krankenfursorge van 13 Nov. '31 No. 46, wijst P. Wolf op de gevaren, verbonden aan het toenemende gebruik van den cocktail, d.i. een mengsel van aetherische oliën in sterke alcoholconcentratie.

De gevaren schuilen evenwel meer nog in die aetherische oliën dan in den alcohol zelf, al is deze laatste natuurlijk, vooral voor jonge menschen evenmin onschuldig. De Franschen noemen de verslaving aan den cocktail dan ook aromatisme.

De essences n.l., die voor de bereiding van den cocktail dienen, bevatten aetherische oliën met een zeer sterk prikkelende werking op het centrale zenuwstelsel, b.v. die van de muskaatnoot, waarvan de olie van één noot voldoende is, om bij een man epileptische krampen op te wekken.

De Académie de Médicine de Paris heeft dan ook reeds uitdrukkelijk gewaarschuwd tegen deze zeer gevaarlijke „alcoholische dranken", waarvan de aantrekkelijke wijze van opdiening het gebruik, vooral ook door vrouwen en jeugdige personen, zoozeer in de hand werkt. (Tijdschrift v. Geneeskunde)

E. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. — In verband met de weigering van de Mandsjoerijsche regeering om dr. Wellington Koo, den Chineeschen gedelegeerde in de commissie-Lytton (Volkenbondscommissie) toestemming te geven buiten de spoorwegzone te komen, heeft graaf Lytton den Volkenbond er van in kennis gesteld, dat hij niet verder Mandsjoerije zal binnen gaan, tenzij alle leden der commissie hem kunnen vergezellen.

(V. b. **Ch.-Jap. confl. 316** H.; v. b. Mandsjoerije **321** B.)

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Bemiddelingsvoorstel.** — De Chineesche en Japansche vertegenwoordigers, die deelnemen aan de onderhandelingen te Shanghai, hebben een commissie ingesteld teneinde de details te kunnen onderzoeken van het nieuwe bemiddelingsvoorstel van den Britschen gezant in China, Sir Miles Lampson. **(Vor. ber. 321 E.)**

G. ZUIDERZEEWERKEN. — Begrooting **Zuiderzeefonds.** — De Eerste Kamer heeft de begrooting van het Zuiderzeefonds voor 1932 met **22** tegen 4 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de heeren v. d. Hoeven en de Gijselaar (c.-h.), Visser (r.-k.) en Polak (s.d.a.p.). (Vorig bericht blz. **209** D.)

H. JAPAN. — Luchtverdediging van Tokio. — De gemeente is overgegaan tot de uitwerking van een vijfjarenplan, waaraan de militaire autoriteiten zullen deelnemen, met het doel de luchtverdediging van de Japansche hoofdstad te verbeteren, binnen een rayon van 90 mijlen. De kosten hiervan bedragen 58 millioen yen. Nog in deze maand zal een eskader worden samengesteld, bestaande uit 21 vliegtuigen, die tot taak zullen hebben zorg te dragen voor de verdediging van Tokio.

I. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Vlootcommissie.** — In de Vlootcommissie der Ontwapeningsconferentie hebben de vertegenwoordigers der verschillende landen verklaringen afgelegd omtrent het standpunt van hun regeering ten aanzien van de kwestie der aanvalswapenen. De vertegenwoordigers der Angelsaksische landen eischten allen volledige afschaffing der duikbooten. De Italiaansche vertegenwoordiger stelde zich op het Duitsche standpunt en eischte-eveneens afschaffing der linieschepen, duikbooten en vliegtuig-moederschepen, waarbij hij echter de afschaffing der linieschepen afhankelijk stelde van die der duikbooten. De vertegenwoordiger van Sovjet-Rusland wees er nogmaals op, dat de kwestie der aanvalswapenen reeds door het Verdrag van Versailles geregeld was. Derhalve dienden alle categorieën van bewapening verboden te worden, die den in den wereldoorlog overwonnen staten verboden waren. De Russische vertegenwoordiger eischte slechts toelating van duikbooten van kleinere tonnage, terwijl de Japansche gedelegeerde afschaffing der vliegtuig-moederschepen eischte. (V. b. **320** D.)

K. **ENGELAND.** — Valutafonds. — Het Lagerhuis heeft het voorstel betreffende de instelling van een valutafonds. ten bedrage van 150 millioen pond, in de commissie-onderhandelingen aangenomen. De vertegenwoordiger van het departement van financiën verklaarde zich accoord met een door de oppositie ingediend amendement, waarbij de contrôle over dit fonds aan het departement van financiën wordt gegeven.

De regeeringsvertegenwoordiger zeide, dat er plannen bestonden om niet de totale som van 150 millioen pond in eenmaal bijeen te brengen en ter beschikking te stellen, maar dit te doen in gedeelten al naar den toestand. In geen geval is men voornemens de Engeische valuta op één of andere wijze te verbinden met den dollar of den Franschen franc, daar Engeland zich volledige vrijheid van handelen moet voorbehouden Anders zou het geen doel hebben dit fonds te scheppen. (Vorig bericht blz. **263** K.)

L. BELGIE. — Leening Brussel. — De gemeenteraad van Brussel heeft het voorstel tot het aangaan val een leening groot 150 millioen francs goedgekeurd De leening is bestemd voor de uitvoering en voortzetting van groote werken van openbaar nut.

28 APRIL 1932

M. **RADIOBAKENS.** — Wanneer een kapitein zijn schip een haven wil laten binnenloopen, moet hiertoe een loods aan boord komen, die met de plaatselijke scheepvaartbelemmeringen bekend is en deze weet

te ontwijken. Hij regelt hierbij den koers naar bakens en lichten die hem den weg aangeven. Doch bij nevel is ook de loods niet in staat om het schip veilig binnen te brengen en moet het vaartuig dikwijls langen tijd buitengaats blijven liggen tot de nevel is opgetrokken.
Om dit tijdverlies te ontgaan, heeft men de radiogolven te hulp geroepen. Met behulp van een z.g. „radiopeiltoestel" kan de kapitein steeds de juiste richting van een zendstation bepalen. Dit peiltoestel bestaat uit een ontvangtoestel met raam-antenne. De ontvangst van de signalen van een bepaald zendstation is hierbij het sterkst wanneer de raamantenne met het vlak van winding in de richting van het zendstation staat gericht. Op een onder de raamantenne aangebracht compas kan de kapitein dan de juiste richting waarin het zendstation is gelegen, eenvoudig aflezen.
Aan weerszijden van de havenmonding worden nu zenders gebouwd, die elk een verschillend signaal uitzenden, zoodat de kapitein bij het draaien van de raam-antenne een duidelijk waarneembaar verschil in den ontvangtoon uit den luidspreker hoort wanneer hij de raam-antenne achtereenvolgens op de beide zendstations richt. Op deze wijze zijn hem de richtingen, waarin de beide zendstations zijn gelegen, nauwkeurig bekend en behoeft hij slechts den koers te nemen die juist daartusschen is gelegen.
Dit systeem kan echter alleen toepassing vinden wanneer de plaatselijke omstandigheden hiertoe gunstig zijn en een rechte koers kan worden genomen, waarbij een geringe afwijking geen gevaar kan opleveren. Wanneer echter eenige klippen en zandbanken moeten worden omzeild, past men een ander systeem toe. Hierbij wordt een kabel gelegd over den weg, dien het schip moet kiezen. In dezen kabel wordt een hoogfrequente wisselstroom teweeggebracht, waardoor de kabel een hoogfrequent magnetisch wisselveld uitstraalt.
Dit veld is met behulp van een meetinstrument waar te nemen en dit meetinstrument slaat het sterkst uit wanneer het schip zich recht boven den kabel bevindt. De stuurman behoeft nu slechts het schip zoodanig te koersen dat het meetinstrument voor de veldsterkte steeds den grootsten uitslag vertoont en hij kan er zeker van zijn dat het schip den kabel volgt, dus den goeden weg naar de haven neemt.
Ook voor de luchtvaart vindt dit systeem toepassing, waarbij de route door een bovengrondsche leiding is afgebakend, die een hoogfrequenten wisselstroom voert en een sterk hoogfrequent magnetisch wisselveld uitstraalt. (Het Volk)

A. ITALIE. — Grieksche spelen te **Paestum.** — Na duizenden jaren zal in het oude Paestum de stilte verbroken worden door de opvoering van eenige Grieksche spelen in de open lucht, met het natuurlijk décor, dat dit schilderachtige oude plaatsje met zijn overblijfselen van Grieksche zuilen biedt.
Den 28en en 29en Mei zullen met orkest en groote koren drie treurspelen opgevoerd worden, waarvan twee van Theocritus.

B. NEDERLAND. — Contingenteering invoer **textiel**goederen. — De contingentesring van den invoer van textielgoederen zal worden verlengd. De percentages worden als volgt vastgesteld: voor wollen en halfwollen stoffen 65 pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer van de jaren 1929, 1930 en 1931; voor *tricotgoederen* **70** pet., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer in de jaren 1929 en 1930; voor confectiegoederen 62½ pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer in de jaren 1929, 1930 en **1931,** en voor rubberconfectie 75 pct., gerekend op een basis van den gemiddelden invoer in de jaren 1930 en 1931.
Deze contingenten zijn van kracht voor het tijdvak van **1** Februari 1932 tot **1** Februari 1933.
(V. b. **Contingenteering 315** I.; v. b. **Textielind. 294 C.)**

C. NEDERLAND. — Vleeschcontingenteering goedgekeurd. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp inzake vleeschcontingenteering met 50 tegen 12 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden: de sociaal-democraten behalve de heer Van der Heide en mej. de Jong en de communist De Visser. (V. b. **Contin**genteering **322** B.; v. b. Vleeschinvoer **306** E.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Kwalitatieve ontwapeningsdebatten** geëindigd. — De Hoofdoommissie van de Ontwapeningsconferentie heeft heden de algemeene debatten over de kwalitatieve ontwapening beëindigd, en heeft een program voor een bespreking der onderdeelen goedgekeurd. Achtereenvolgens zullen besproken worden de linieschepen, vliegtuigmoederschepen, onderzeebooten, zeemijnen, de chemische en bacteriologische oorlog en kustvestingen. (Vorig bericht blz. **321** I.)

E. BELGIE. — Verhooging invoerrechten op wol. — De „Nation Belge" meldt dat de koning een besluit heeft geteekend, waarbij de minister van Financiën wordt gemachtigd de invoerrechten. die al of niet geweven wol treffen, met 60% te verhoogen, evenals meubelen van alle soort. De verhooging gaat op 28 April '32 in. (Vorig bericht blz. **266** E.)

F. NEDERLAND. — **Stroocarton-industrie.** - Conflict geëindigd. — De samenwerkende organisaties van arbeiders in de stroocarton-industrie hebben aan de bemiddelingscommissie bericht gezonden, dat de stakers met groote meerderheid hebben besloten op de door de commissie voorgestelde voorwaarden den arbeid te hervatten. Het conflict in de stroocartonindustrie kan hiermede als geëindigd worden beschouwd. De fabrieken zullen binnen eenige dagen weer in bedrijf worden gesteld. (Vor. ber. blz. **283 E.)**

G. **DUITSCHLAND.** — Disconto. — De Duitsche Rijksbank besloot, met ingang van 28 April, het disconto te verlagen van 5½% op 5% en de beleeningsrente van 6½% op **6%.** **(Vor.** ber. blz. **299 E.)**

H. **NEDERLAND.** — Boycot **van** Duitsche goederen. — Minister-president Jhr. mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck heeft in zijn departement vertegenwoordigers ontvangen van het liberale Ned. Verbond van werkgevers, de Alg. R. K. Werkgeversvereeniging, de Christ. Werkgeversvereeniging, de Mij. van Nijverheid en Handel, en van het Comité van Economisch Verweer, gevormd uit de gezamenlijke landbouworganisaties.
De heeren hebben aan den minister-president verklaard, dat de Duitsche deviezenverordeningen zulke toestanden hebben geschapen voor ons land, dat bijaldien de Nederlandsche regeering niet op korten termijn slaagt door onderhandelingen verbetering te bewerkstelligen, de geheele Nederlandsche Nijverheid en Landbouw een scherpe boycot zal beginnen tegen Duitschland.

I. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — **Nederlandsche belangen.** — De torpedojager „Van Galen", die in Februari ter behartiging der Nederlandsche belangen, van Soerabaja naar Shanghai was gezonden, is teruggeroepen en van Shanghai naar Tarakan vertrokken. (V. b. **Nederlanders** in Shanghai **223** F.)
(Vor. ber. **Chin.-Jap.** conflict **321** F.)

K. **BRITSCH-INDIE.** — Disconto. — De Imperial Bank of India heeft haar disconto van 6% tot 5% verlaagd.

L. RUBBERINDUSTRIE. — Ongunstige vooruitzichten. — Op een gehouden vergadering der Rubber Growers-Association sprak Sir Herbert Wright over de positie van de rubberindustrie. Hij verklaarde o.a.: „De vooruitzichten voor het loopende jaar zijn niet beter, ja zelfs veel slechter. De consumptie zal waarschijnlijk wel niet snel toenemen en zal misschien niet meer dan 650.000 ton bedragen, en mogelijk zal het aanbod dit jaar weinig minder zijn dan het vorige jaar." (Vorig bericht blz. **170** B.)

29 APRIL 1932

A. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Recapitulatie** van 1 Februari '32—23 April '32. — Europeesche en Amerik. troepen naar Shanghai (193 D.). Eeschieting van Nanking (193 E.). Swataa bezet (194 C.). Volkenbondsraad bijeengeroepen (195 C.). Protesten van Frankrijk en Italië (197 C.). Nederlanders te Shanghai (198 D.). Engelsch-Amerikaansche nota (199 F.). Recapitulatie (203 C.). Japansch-Chineesche schermutselingen (203 F.). Eerste rapport der Enquête-Commissie (204 E.). Zitting van den volkenbondsraad de r d (206 A). Jap d oor een wapenstilstand (206 B.). Chineesche en Japansche gedelegeerden in den Volkenbondsraad (206 C.). Japansche concessie te Shanghai (206 H.). Noodlottig saluut (209 C.). Japan weigert met China te Shanghai te onderhandelen (214 A.). Geheime Raad te Tokio bijeen (216 A.). Nota van den Volkenbond aan Japan (217 B.). Japans ultimatum (218 M.). China weigert ultimatum (220 B.). Verklaring van Sato (221 G.). Groot Japansch offensief (221 M.). Nederlandsche torpedojager naar Shanghai (223 F.). Japansche aanval bij Shanghai (224 H.). Antwoord op Japans nota (224 I.). Japan maakt geen vorderingen (230 C.). Kiangwan bezet (233 G.). Nieuwe Japansche vredesvoorstellen (235 B.). Lord Cecil eischt actie tegen Japan (235 D.). Ontruiming van Kiangwan (235 E.). Telegram van de S.D.A.P. (235 I.). Besprekingen tusschen Chineezen en Japanners (236 D.). Japan aanvaardt de voorstellen van den Volkenbondsraad (236 G.). Chineezen trekken terug (239 C.). Plenaire zitting van den Volkenbondsraad (240 E.). Japansche operaties gestaakt (240 I.). Zitting van den Volkenbondsraad (242 C.). Volkenbondsvergadering tegen Japan (243 D.). Rede van minister Beelaerts v. Blokland (244 C.). Japan weder actief (247 I.). Rapport van de Consulaire Commissie (248 B.). Nieuw ultimatum van Japan (249 C.). Gemeenschappelijk dagelijksch rapport der commissie te Shanghai (251 B.). Ontwerp-resolutie v. d. Volkenbond (253 B.). Vooruitzichten op wapenstilstand (253 C.). Ontwerp-resolutie aangenomen (255 G.). Chineesch protest inzake den ex-keizer Poe-Ji (256 G.). Japansche troepen repatrieeren (260 F.). China aanvaardt resolutie (262 B.). Balans der gevechten te Shanghai (265 A.). Bespreking der Commissie van 19 (266 A.). Japansche vloot verlaat Shanghai (268 I.). Vier punten ter goedkeuring verzonden (270 C.). Vredesonderhandelingen (271 H.). Oorlogsschade te Shanghai (272 E.). Japans nieuwe voorstellen (273 C.). Terugtrekking van Japansche troepen uit Shanghai (273 H.). Formeele vredesonderhandelingen (276 C.). Volledige staking der vijandelijkheden (282 C.). Nog geen resultaten inzake vrede (286 A.). Communiqué van Dr. Yen (289 I.). Conferentie steeds zonder resultaat (297 G.). Onderhandelingen tusschen China en Japan afgebroken (303 D.). Tekst eener resolutie der Commissie van 19 (311 H.). Japan weigert resolutie der Commissie van 19 (312 I.). Rede van den Japanschen minister van Oorlog (316 H.). (V. b. 322 I.)

(Vorige Recapitulatie blz. 203 C.)

B. AMSTERDAM. — Loonsverlaging werklieden. — De gemeenteraad van Amsterdam heeft met 23 tegen 21 stemmen de loonsverlaging voor de werklieden verworpen.

C. **CHINA**. — **Bomaanslag op tribune** tijdens op n- h parade te Shanghai. — Tijdens een parade in het I io-Park in de internationale d g te Shanghai t d van den verjaardag van den Japanschen keizer, werd een bom geworpen naar de tribune, waarop tal van Japansche autoriteiten bijeen zaten. De opperbevelhebber der Japansche troepen te Shanghai, generaal Shirokawa, de Japansche legeraanvoerder generaal Oeyeda, de Japansche gezant Shigemitsoe, de opperbevelhebber der Japansche marine-strijdkrachten te Shanghai admiraal Nomoera, de Japansche consul-generaal Murai, admiraal Shimada, generaal Tashiro en eenige Japansche vooraanstaande burgers werden gewond.

De politie arreateerde zeven personen.

Een der gearresteerden is de 25-jarige Koreaan Yinhukitsu, die klaarblijkelijk den bom geworpen had. Naar verluidt, zou de gearresteerde Koreaan deel uitmaken van de voorloopige Koreaansche regeering, die met de Kwomintang in verbinding zou staan. Volgens Jaipaneche meening zou de dader hebben gehandeld in opdracht van deze groep, die zich de bestrijding der Japanners In China met alle middelen ten doel zou hebben gesteld.

De Japansche minister van Oorlog verklaarde, dat de aanslag te Shanghai een veelbeteekenend beeld geeft van den onzekeren toestand in China. In verband hiermede kan voorloopig nog geen aanvang worden gemaakt met de verscheping der Japansche troepen uit China.

Het Japansche legerbestuur is van meening, dat de onderhandelingen over een wapenstilstand nu voor onbepaalden tijd mceten worden uitgesteld.

(Vor. ber. Chin.-Jap. conflict 323 A.)

D. DONAU-PLAN. — Tardieu's nieuwe voorstellen. — Het is in Londen gebleken, dat van een gemeenschappelijke hulpactie der mogendheden weinig valt te hopen, omdat de economische belangen die de verschillende staten aan de Donaulanden binden, onderling in omvang en beteekenis te zeer uiteenloopen. Tardieu heeft dit feit aanvaard en zoekt thans een oplossing, die geen inmenging der mogendheden vereischt. De Donaulanden zouden onderling hun tal-muren met minstens een tiende verlagen en bovendien alle extra-remmen voor een onderling vrij ruilverkeer (invoerverboden, contingenteeringen enz.) afschaffen.

Tardieu wil den vijf Donaulanden te zamen een leening verstrekken, door de vier groote mogendheden te garandeeren, en vervolgens een emissie op touw te zetten, geschraagd door de gezamenlijke Donaustaten. Daar deze bij aanvaarding van het plan een gemeenschappelijke douanegrens zouden bezitten, kan de dienst der te emitteeren leening verzekerd worden door de gezamenlijke douane-inkomsten.

(Vorig bericht blz. 300 A.)

E. ARGENTINIE. — Verhooging der invoerrechten. — De Argentijnsche Kamer heeft besloten om tot dekking van het nog steeds bestaande tekort op de begrooting een algemeene verhooging der douanerechten goed te keuren. Ook verscheidene belastingen zijn verhoogd, waarvan de verhooging van de successiebelasting al zeer groot is.

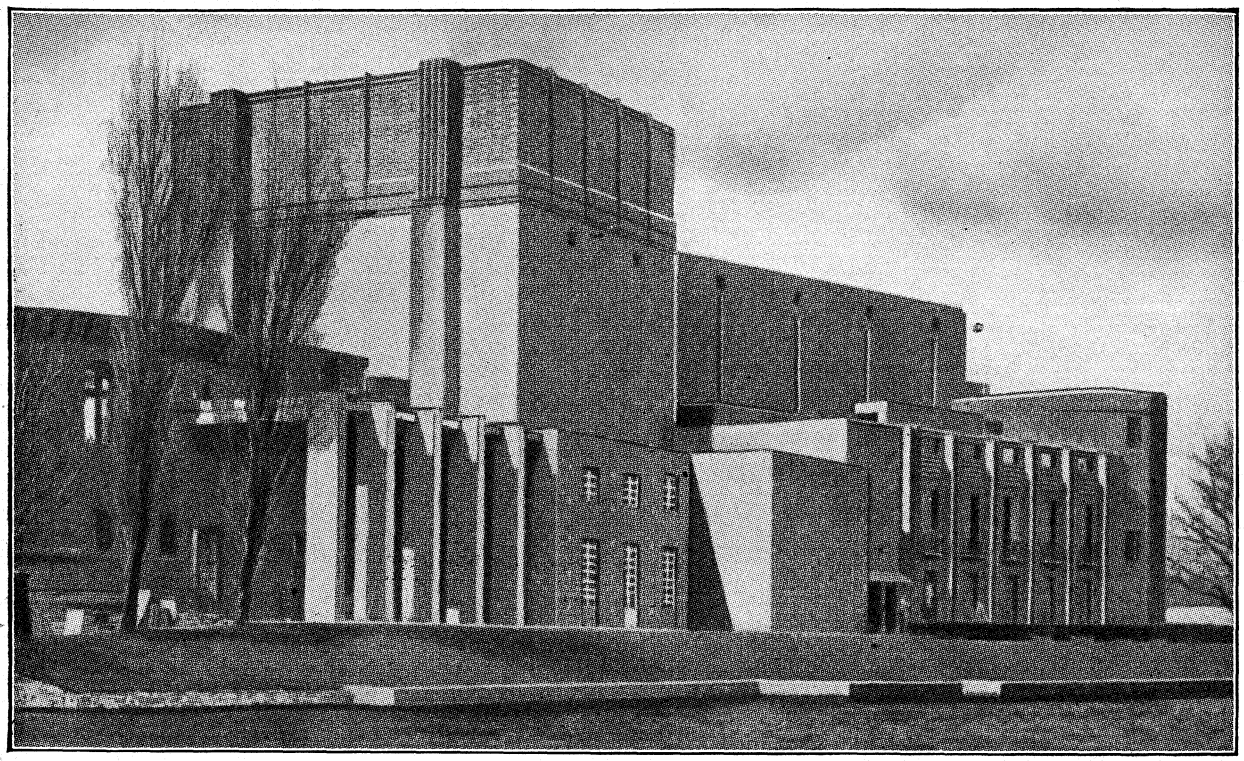
F. KUNST. — Louis de Vries in Rome. — De voorstelling van „Hendrik IV" van Pirandello, welke op 28 April '32 door Louis de Vries en gezelschap te Rome is gegeven, is een enorm succes geworden. Na elk bedrijf volgde een ovatie, die tot zes maal toe werd herhaald.

Aanwezig waren minister Eottai, de Nederlandsche gezant te Rome, Mr. J. A. N. Patijn, en talrijke andere autoriteiten, alsmede de élite van Rome. Na afloop van de voorstelling verscheen Pirandello zelf op het podium, die Louis de Vries een der beste vertolkers van de rol van Hendrik IV noemde.

De Italiaansche pers spreekt een zeer gunstig oordeel over de voorstelling uit.

G. FINLAND. — Gouden standaard. — De opheffing van den gouden standaard die 12 October 1931 als tijdelijke maatregel werd ingevoerd, is thans verlegd tot het einde van 1932. (Vor. ber. blz. 96 G.)

H. AMSTERDAM. — Verhooging Gemeentefondsbelasting. — De gemeenteraad van Amsterdam heeft met 26 tegen 16 stemmen de voordracht van B. en W. om het aantal opcenten op de gemeentefondsbelasting voor het belastingjaar 1932/1933 te bepalen op 74, goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 268 D.)

Het nieuwe Shakespeare-Theater te Stratford-on-Avon. — Geopend den 23sten April 1932.

A. OOSTENRIJK. — Nieuw invoerverbod. — De hoofdcommissie van den Oostenrijkschen Nationalen Raad heeft heden een verordening aangenomen betreffende het uitvaardigen van uitgebreide invoerverboden.
Bij uitzondering kunnen invoerbewilligingen worden verstrekt op aanwijzing van de plaatselijk bevoegde Kamers van Koophandel. Deze verordening treedt **30** April '32 reeds in werking.
De verordening opent de mogelijkheid voor eenige artikelen contingenteering voor te schrijven voor bepaalde onder het verbod vallende waren.

30 APRIL 1932

B. FRANKRIJK. — Contingenteering huiden. — De Fransche Staatscourant kondigt aan, dat het contingent voor bereide runderhuiden uit Nederland tot 30 Juni 1932 is uitgeput. (Vor. ber. blz. **312** N.)

C. NEDERLAND. — Bedrijfsraden. — Het Algemeen Bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond heeft in een adres aan de Tweede Kamer zijn standpunt ten aanzien van het aanhangige wetsontwerp inzake de instelling van bedrijfsraden, kenbaar geniaakt. De Bond staat o.a. op het standpunt, dat elke door den wetgever af te dwingen bedrijfsorganisatie en medezeggenschap, als in strijd met veler belangen, verwerpelijk is. (Vor. ber. blz. 116 H.)

D, FRANKRIJK. — **Heliumgas** bij Ryssel. — Langdurige en zeer kostbare proefnemingen aan de wetenschappelijke faculteit der Universiteit van Ryssel zouden geleid hebben tot het resultaat dat zich in de omgeving der stad op ongeveer 60 M. diepte heliumgas bevindt. Men is in deze diepe lagen op gashoudend water gestooten, dat bij onderzoek 2,05% helium zou bevatten. De professor der universiteit die het onderzoek geleid heeft, verklaarde dat het zeer wel mogelijk is, dagelijks vier a vijf M.^{3} van het kostbare gas te winnen. De nieuwe bron zou als zeer vruchtbaar moeten worden beschouwd.

E. **VOLKENBOND.** — Chineesch-Japansch conflict. — De buitengewone Volkenbondsvergadering is heden in verband met het Japansch-Chineesche conflict onder voorzitterschap van den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, bijeengekomen. De voorzitter legde de vergadering de te Shanghai aangenomen resolutie voor, waarin tot de instelling van een commissie te Shanghai besloten is, die uit de vertegenwoordigers van de bij de situatie in Shanghai belanghebbende mogendheden, alsmede van China en Japan, bestaat en die met meerderheid van stemmen een beslissing zal nemen in zake het uitvoeren van de door beide partijen op zich genomen verplichtingen.
De Volkenbondsvergadering nam de resolutie over de wapenstilstandsbesprekingen te Shanghai aan, waarbij Japan zich van stemming onthield, en ging daarna uiteen tot een volgende bijeenroeping. Het te Shanghai tusschen beide partijen gesloten, doch nog niet onderteekende wapenstilstandsaccoord, is hiermede dus door de Volkenbondsvergadering bekrachtigd. (Vorig bericht Volkenbond **321** E.)
(Vor. ber. **Chin.-Jap.** conflict **323** C.)

F. **MALAISE** EN PSYCHE. — In 't Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde van 9 April 1932 deelen E. J. Meerloo—Kalf en **A.** Meerloo, arts aan 't gesticht „Maasoord" te Poortugaal als hun ervaring mede, dat ten gevolge van de economische malaise en de daardoor heerschende werkloosheid tal van reactieve psychische depressies en angsttoestanden optreden, rechtstreeks veroorzaakt door het heerschende gevoel van onzekerheid, dreiging en maatschappelijke labiliteit.
Evenals tijdens de revolutiejaren in Rusland treedt ook reactieve slaapzucht als crisisverschijnsel op.

G. NEDERLA D. — Kaasexport. — Op vragen van het lid der Tweede Kamer, den heer Lovink, heeft de minister van Buitenlandsche Zaken geantwoord, dat hem niet bekend is, dat de Nederlandsche invoer met name van kaas in Duitschland door de wijze, waarop daar te lande deviezen worden verstrekt,

achtergesteld wordt bij den invoer van dit product uit andere landen.
Ter toelichting moge het volgende dienen:
De toekenning van deviezen voor den invoer geschiedt volgens vaste regels. Als uitgangspunt is de maandelijksche invoer over 1930 — en daarvan als grondbedrag, in verband met de geringere koopkracht en prijsdaling, 50 genomen. Van dit grondbedrag wordt het percentage deviezen maandelijks vastgesteld. In Januari en Februari bedroeg dit 75%. voor Maart 65%, voor April is het vastgesteld op 55%. Deze verlagingen werden door de Duitsche Regeering noodzakelijk geacht in verband met de goud- en deviezendekking van de Rijksbank.
De importeurs, die deviezen toegewezen krijgen, kunnen daarover, voor zoover het hun zaken betreft, vrij beschikken. Zij mogen de waren betrekken uit het land waar zij het best kunnen koopen en ook mogen zij, als zij zoowel importeurs van boter als van kaas en eieren zijn, de deviezen besteden voor dat der genoemde artikelen, dat hun het meeste voordeel biedt.
Omtrent de oorzaken van de toeneming van den niet-Nederlandschen kaasinvoer in Duitschland moge het volgende worden opgemerkt:
Die toeneming betreft de volgende landen: Italië (toeneming 1931 tegenover 1930 40%), Tsjechoslowakije (80%), Finland (19%), Oostenrijk (9%), Polen (12%), Litauen (23%) en Noorwegen (587%).
Bij bestudeering van den kaasinvoer in Duitschland, gesplitst naar de verschillende landen en naar den invoer van harde en zachte kaassoorten; blijkt, dat de toeneming van den invoer uit bovengenoemde landen een gevolg moet zijn van de geringe koopkracht van het Duitsche publiek, dat zich genoodzaakt ziet, sterk op de uitgaven voor levensmiddelen te bezuinigen.
Zoo betreft de toeneming van den invoer uit Italië uitsluitend zachte kaassoorten, waarvan de gemiddelde prijs volgens bovengenoemde berekening slechts 58 Pf. per K.G. heeft bedragen; de invoer van harde kaas uit Italië is zelfs achteruit gegaan. De invoer uit Tsjechoslowakije, Finland en Polen geldt nagenoeg uitsluitend het artikel quark (wrongel) uit ondermelk. De harde kaas uit Finland en gedeeltelijk ook uit Litauen wordt veelal onder den naam „Schweizer Käse" op de Duitsche markt gebracht.
Dat deze landen hun aandeel in den invoer van dit artikel nog eenigszins hebben weten uit te breiden moet worden toegeschreven aan de buitengewoon lage prijzen, waarvoor het werd aangeboden; een vergelijking van de gemiddelde prijzen der Zwitsersche harte kaas met die der Finsche en Litausche bewijst dit duidelijk. De Oostenrijksche kaas behoort tot de fijnere kaassoorten (veelal z.g.n. „Halb-Emmentaler"), welke eveneens tegen zeer concurreerende prijzen wordt verkocht. De Noorsche kaas heeft het model van de Nederlandsche Goudakaas en doet deze als zoodanig ook concurrentie aan. Volgens mededeeling van te Berlijn gevestigde kaashandelaren zou de Noorsche kaas een vetgehalte van 45% en meer hebben. Vergelijkt men nu den gemiddelden prijs der Noorsche kaas met die der Nederlandsche (waarin alle vetsoorten zijn begrepen) dan wordt het duidelijk, dat ook hier de prijs de eenige reden is van den toenemenden invoer van Noorsche kaas.
Uit het voorgaande blijkt dus, dat de toeneming van den Duitschen kaasinvoer uit de genoemde landen aan de billijke prijzen, of — zoo men wil — aan de geringere koopkracht van het Duitsche volk moet worden toegeschreven. Een beschouwing van het aandeel der landen, welker invoer in 1931 is gedaald, leidt even overtuigend tot deze conclusie.
(Vorig bericht Zuivelbedrijf **316** D.)

1 MEI 1932

A. NEDERLAND. — Colorado-kever. — Naar wij vernemen, heeft de Fransche regeering de Nederlandsche, Duitsche en Engelsche regeering uitgenoodigd tot een internationale conferentie te Parijs te houden ter bespreking van maatregelen tot wering van den Colorado-kever.
Deze drie landen hebben op phytopathologische gronden den invoer van groenten en aardappelen uit Frankrijk in Maart '32 verboden, welke maatregel door Frankrijk werd beantwoord met een invoerverbod voor groenten en aardappelen bij wijze van represaille. (Vorig bericht **blz. 276** H.)

E. HONGARIJE. — P. E. N.-congres te Boedapest. — Dr. P. C. Boutens, de heer Herman Robbers en Mevrouw J. van Ammers-Küller zijn door de Hongaarsche Pen-Club uitgenoodigd, het aanstaande Pen-Congres te Boedapest als eeregasten bij te wonen.

C. BIJBELVERTALING. — De Engelsche Bible Society deelt mede, dat de Bijbel in 655 talen of dialecten is vertaald. De laatste vertaling van het Evangelie van Markus is dit jaar in het Karamojong-dialect, ten gebruike der inboorlingen van Kenya (Afrika) geschied. (Le Temps)
(Vorig bericht **blz. 262** F.)

D. INCASSO-BANK. — Verslag over **1931.** — Aan het verslag van de Incasso-Bank over 1931 ontleenen wij o.a. het volgende:
In het buitenland deden in den herfst geruchten de ronde, volgens welke ook Nederland den gouden standaard zou verlaten, hetgeen aanbod van Nederlandsche obligatiën uit den vreemde ten gevolge had. De staatsbegrooting, benevens de gemeentebegrootingen, gaven duidelijk blijk van financieele zorgen. Een en ander was oorzaak, dat het publiek terughoudend was.
De „Stillhalte"-overeenkomst der kortloopende buitenlandsche verplichtingen, gesloten in Sept. 1931, had betrekking op de vorderingen op Duitsche banken, handelaren en industrieelen. Deze overeenkomst werd in Febr. '32 herzien. Ons aandeel in deze „Credietovereenkomst van 1932" bedraagt f 5.831.511, waarvan f 5.606.511 is verleend aan Duitsche banken en bankiers tegen borgstelling van Duitsche banken en bankiers, en f 225.000 aan handelaren en industrieelen, gedekt door hypotheek of Nederlandsche borgstelling.
Van het recht om tot het bedrag der „Stillhalte"-overeenkomst te disponeeren was door de Duitsche debiteuren per 31 Dec. 1931 niet ten volle gebruik gemaakt.
Het bedrag onzer verdere vorderingen op Duitschland, waarvan een gedeelte onder de „Credietovereenkomst van 1932" zou kunnen vallen, beloopt in totaal f 1.175.000.
Op onze Ponden-rekening is geenerlei verlies geleden. Winst f 2.890.443 (v. j. f 3.353.584). Dividend-voorstel totaal 3% (6%).

E. VEREENIGDE STATEN. — Middle West Utilities Co. — Door het betrokken administratiekantoor is bericht ontvangen, dat een beschermingscomité is gevormd voor de preferente aandeelen der Middle West Utilities Cy., waarin ook de heer A. A. H. Boissevain, lid der directie van het Administratiekantoor van Gebr. Boissevain en Kerkhoven & Co. te Amsterdam, zitting heeft. (Vorig bericht blz. **310** E.)

2 MEI 1932

F. ITALIE. — Disconto. — Met ingang van heden is het disconto van 6 op 5% verlaagd.
(Vorig bericht blz. **270** B.)

G. ZUID-AFRIKA. — Maiaria-epidemie in Natal. — De districten Mongones en Eshowe (Natal) worden door een hevige malaria-epidemie geteisterd. Tot nu toe zijn ongeveer 1200 inboorlingen gestorven.
(Vorig bericht **Natal 302** A.)

A. NEDERLAND. — De oogsten in 1931. — De Staatscourant geeft de onderstaande cijfers betreffende de in 1931 met verschillende akkerbouwgewassen beteelde oppervlakte, de gemiddelde opbrengst per H.A., alsmede den totalen oogst van elk gewas.

GEWASSEN.	Beteelde oppervlakte in H.A.		Gemiddelde opbrengst per H.A.		Totale opbrengst in 1931.
	in 1931	in 1921/1930	in 1931	in 1921/1930	
Wintertarwe	57.635	52.741	32.—	38.8	1.845.946 H.L.
Zomertarwe	20.145	4.822	28.4	37.2	571.543 „
Rogge	180.052	199.334	28.1	28.5	5.068.343 „
Wintergerst	8.496	10.054	42.6	47.5	962.018 „
Zomergerst	20.233	17.234	38.—	46.6	768.868 „
Haver	149.209	153.413	41.8	45.—	6.242.739 „
Boekweit	489	2.158	12.5	12.9	6.121 „
Veldboonen	11.452	15.104	25.4	29.5	291.291 „
Erwten	42.776	36.681	25.9	31.8	1.107.471 „
Stamboonen	9.566	7.752	24.4	24.4	233.130 „
Koolzaad	2.005	2.097	27.8	32.3	55.672 „
Bruin mosterdzaad	457	284	14.7	19.3	6.696 „
Geel mosterdzaad	2.350	1.876	18.9	21.8	44.468 „
Karwijzaad	7.437	4.741	24.8	26.3	184.179 b. à 50 K.G.
Blauwmaanzaad	4.017	2.689	875.—	1.113.—	3.515.475 K.G.
Kanariezaad	5.680	2.549	23.2	30.3	131.809 H.L.
Vlas	6.550	13.102	7.7	10.1	50.429 „ zaad
			4.138.—	4.340.—	27.101.000 K.G. geregeld vlas
Suikerbietenzaad	1.422	784	—	—	—
Knol- en raapzaad	727	655	—	—	—
Uienzaad	137	142	—	—	—
Westerwoldsch raygraszaad	558	417	—	—	—
Ander graszaad	450		—	—	—
Spinaziezaad	1.187	1.502	—	—	—
Consumptie-aardappelen	137.407	140.575	237.—	239.—	32.532.144 H.L.
Fabrieksaardappelen	26.709	32.973	358.—	397.—	9.562.706 „
Suikerbieten	37.477	64.649	27.5	33.—	1.029.183 t.
Mangelwortels & voederbieten	44.361	37.651	—	—	—
Koolrapen en knollen	11.728	11.847	—	—	—
Gele wortelen of paardenpeen	1.906	2.085	—	—	—
Cichorei	542	778	32.2	28.4	17.455 t.
Uien	3.948	3.633	470.—	470.—	1.854.641 b. à 50 K.G.

B. FRANKRIJK. — Verkiezingen. — De minister van Binnenlandsche Zaken publiceert den officieelen uitslag der op 1 Mei '32 gehouden verkiezingen.
Van de 605 te kiezen afgevaardigden zijn er slechts 248 gekozen, zoodat er dus 357 herstemmingen op 8 Mei '32 zullen moeten plaats vinden.

De toegewezen zetels zijn als volgt verdeeld:

Rechterzijde:

Republ.-democr. Unie (Louis Marin)	44
Royalisten en groep-Taittinger	3
	47

Centrum:

Onafhankelijk republ. (Franklin Bouillon)	13
Katholieke Volksdemocraten	10
Links-republikeinen (Tardieu)	37
Onafhankel. radicalen (wijlen Loucheur)	25
	85

Linkerzijde:

Radicaal-socialisten (Herriot)	63
Sociaal-democraten (Léon Blum)	40
Fransche en republ. socialisten (Chabrun en Painlevé)	9
Communisten en dissidente communisten	4
	116

(Vorig bericht blz. 297 D.)

3 MEI 1932

C. ATOOMSPLITSING. — In wetenschappelijke kringen is groote belangstelling gewekt, door de mededeeling, dat twee jonge Britsche doctoren, die werkzaam zijn in het Cavendisch Laboratorium te Cambridge, er in geslaagd zijn lithium-atomen te splitsen zonder hulp van radio-actieve stoffen. Het zijn de 34-jarige Dr. J. D. Cockroft en Dr. E. C. Walton, die nog geen 30 is. De directeur van het Cavendish-Laboratorium, prof. Lord Rutherford, die misschien een der meest gezaghebbende deskundigen is op het gebied der atoom-theorie, heeft nadere bijzonderheden medegedeeld over de wijze waarop de beide jeugdige geleerden hierbij te werk zijn gegaan. De splitsing der atomen geschiedde met behulp van electriciteit; de electronen werden door een vacuum gejaagd met een snelheid van 10.000 K.M. per seconde. Dit hevige bombardement op de zich in het vacuum bevindende lithium-atomen, bewerkte de splitsing daarvan. De bekende natuurkundige Sir Leonard Hill beschouwt het experiment als van buitengewoon groot belang, omdat de beide geleerden er voor de eerste maal in de geschiedenis in geslaagd zijn meer energie uit iets te halen, dan er aan was toegevoegd.

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Tin.** — In het College van Gedelegeerden is behandeld het ontwerp tot aanwijzing van de Banka-tinwinning als landsbedrijf. Bij de behandeling van dit ontwerp, dat verdedigd werd door den regeeringsgemachtigde voor Gouvernementsbedrijven, heeft deze verklaard dat voor 1932 een verlies op de exploitatie wordt verwacht. Spreker heeft er voorts op gewezen dat de toekomst van het tin zich niet ongunstig laat aanzien, dank zij de beperkingsmaatregelen. De productie van 186.000 tons per jaar bijv. is teruggebracht tot beneden de 109.000 tons.

A. FRANKRIJK. — **Jaarverslag** van de Ned. Kamer van **Koophandel** te Parijs. — Aan het jaarverslag van de Ned. Kamer van Koophandel te Parijs ontleenen wij o.a. het volgende:
Het jaarverslag geeft een breedvoerig overzicht van alle maatregelen, die door Frankrijk ter besnoeiing van den invoer uit het buitenland genomen zijn en die ook onzen export naar dit land zwaar troffen. Nadat contingenten gesteld waren, vaak z66 scherp dat zij alras voor 6, **8** ja **12** maanden bleken uitgeput, volgde de eerst in het parlement nog bestreden, tenslotte onlangs bekrachtigde verhooging der invoerbelasting van **2** op 4% voor halffabrikaten, tot 6% voor afgewerkte producten, 1.10% voor levensmiddelen en tusschen **10** en 16% voor luxegoederen.
Doch zeer ernstig noemt het verslag den jongsten stap der Fransche regeering, n.l. het decreet van **20** April '**32,** waarbij de invoer van een reeks land- en tuinbouwproducten, ook uit ons land, geheel is verboden. ,,Dit besluit getuigt van een volkomen ongemotiveerde vijandige gezindheid", wordt in het rapport gezegd, ,,omdat op een maatregel van zuiver sanitaire verdediging onzerzijds (bescherming onzer bodemproductie tegen den Colorado-kever) zonder schijn of schaduw van recht geantwoord wordt met een definitief absoluut verbod van invoer."

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Ontwapening ter zee. — In de vergadering van de technische vlootcommissie werd door prof. Moresco, die namens de Nederlandsche delegatie sprak, betreurd, dat de groote zeemogendheden Engeland, Amerika en Japan de linie-schepen niet wenschen te beschouwen als aanvalswapenen. Indien de commissie zou besluiten dat deze scheepscategorieën niet tot de aanvalswapenen behooren, zou dat een zeer nadeeligen invloed op de verdere besluiten der conferentie hebben. (Vorig bericht blz. **322** D.)

C. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Invoerrechten. — De Tweede Kamer heeft op **2** Mei '**32** het wetsontwerp tot verhooging van de tijdelijke opcenten op de invoerrechten in Ned.-Indië met **50** tegen **26** stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de sociaal-democraten, de communisten en de Vrijheidsbond. (V. b. **283 C.)**

D. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** conflict. — De voorzitter van de door den Volkenbondsraad naar Mandsjoerije gezonden diplomatieke enquêtecommissie, Lord Lytton, heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond zijn eerste telegrafische rapport uitgebracht, waarin een algemeen overzicht wordt gegeven van den militairen toestand in Mandsjoerije. Volgens het rapport-Lytton bevinden zich thans in Mandsjoerije **100.000** man Chineesche troepen, **85.000** man bewapende en afgerichte troepen van den nieuwen staat Mandsjoerije, gedeeltelijk onder Japansch bevel staande en **22.000** man Japansche troepen. Tusschen deze drie groepen hebben voortdurend, ten deele ernstige, gevechten plaats. Lytton legt er in het rapport den nadruk op, dat geheel Mandsjoerije zich thans in een toestand van volkomen anarchie en ontbinding bevindt. De onveiligheid in het land zou buitengewoon groot zijn. **(Vor.** ber. blz. **324** E.)

E. DENEMARKEN. — Uitsluiting in de **Exportslachterijen.** — Door de uitsluiting in de Deensche slachterijbedrijven zijn de Deensche deviezen-moeilijkheden buitengewoon gestegen.
De Deensche dagbladen zien den toestand zeer donker in. Algemeen wordt gesproken over de zelfmoord van den Deenschen landbouw en den Deenschen uitvoer naar Engeland. In totaal zijn door de uitsluiting op den eersten dag **10.000** arbeiders werkloos geworden. Het gaat thans om de Deensche valuta.
Overigens heeft deze voor Denemarken geweldig ingrijpende uitsluiting haar schaduw reeds lang vooruit geworpen en wel in den vorm van abnormaal grooten export in de laatste twee maanden.
De hacon-export naar Engeland bedroeg in tonnen van **1000** K.G.:

	Denemarken	Nederland
in **1930**	**306.000**	**43.000**
„ **1931**	**372.000**	**51.000**

Denemarken zond dus zeven à zeven-en-een-half maal zooveel bacon naar Engeland als wij en de waarde van dien Deenschen export mag men in normale tijden stellen op **350** à **450** millioen gulden.
In de afgeloopen maand Maart exporteerde Nederland slechts de helft der hoeveelheid van Maart **1931,** doch Denemarken zond aanmerkelijk méér. De baconimport in Engeland is den laatsten tijd angstwekkend groot geweest (in Maart b.v. **57** millioen K.G. tegen **42** in Maart **1931** en **38** in Maart **1930).** **(215 C.)**
(Vorig bericht **Nederl.** Bacon **308** F.)

F. **DUITSCHLAND.** — **Steunverleening** in **Berlijn.** — De wethouder van financiën heeft in den gemeenteraad van Berlijn gesproken over de begrooting voor **1932.** In de eerste plaats staan daarop de tekorten van **1930** en **1931,** tezamen **150** millioen mark.
In Berlijn zijn **1.112.000** personen die den een of anderen geldelijken steun van de gemeente genieten, zij het in den vorm van werkloosheidssteun of crisissteun of dergelijke.
Berlijn zelf telt **2** millioen inwoners, de stad met omstreken 4 millioen, derhalve zijn een vierde *ge*deelte van de inwoners van Berlijn 'ten laste van de financiën der stad. (Vorig bericht Mz. **310** D.)

G. **ENGELAND.** — **Overstroomingen.** — De aanhoudende regenval heeft tengevolge gehad, dat in verschillende deelen van Engeland overstroomingen voorkwamen.
Te Bristol regende het ononderbroken **30** uur na elkaar. Het ergste was de stad Shippenham er aan toe, die door het water geheel van de buitenwereld werd afgesneden.

H. **VEREENIGDE** STATEN. — **Goldsborough-voorstel.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft met **289** tegen **59** stemmen het Goldsborough-voorste1 aangenomen, waardoor aan het Departement van de Schatkist en de Federal Reserve Banken de verplichting wordt opgelegd, de koopkracht van den Dollar op basis van de doorsnee-cijfers van de jaren **1921—1929** te herstellen.

I. IERLAND. — Verhoogde invoerrechten. — De Iersche regeering heeft op **2** Mei '**32** de nieuwe invoerrechten bekend gemaakt, die terstond in werking zijn getreden. De rechten worden voorgesteld als uitzonderingsbepalingen om ter bescherming van de nieuwe Iersche begrooting buitenlandsche dumping te voorkomen. Het tarief op meubelen en ledikanten is verhoogd van $33^1/_3$ op **75** procent. Ook alle heel of half voltooide onderdeelen van meubelen vallen hieronder. Het invoerrecht op suiker en suikergoed is verhoogd tot **1** shilling **4** d. per **450** gram en dat op cacao tot drie shilling per **450** gram.
Engeland en de **Britsche Dominions** hebben een voo keurstarief van $^2/_3$ van de normale rechten. **(316 F)**

K. NEDERLAND. — **Contingenteering** schoenwerk. — Het bestuur van de Federatie van Nederl. Schoenfabrikanten deelt ons mede, dat van een opleving, welke van de contingenteering werd verwacht, tot nu toe geen sprake is. Uit de invoercijfers over het eerste kwartaal **1932** blijkt, dat van een beperking van den invoer niets terecht is gekomen. Het bestuur wijst er op, dat aan lederen schoenwerk over Januari, Februari en Maart slechts zouden mogen worden ingevoerd **149.000** paar; in werkelijkheid werden binnengelaten **352.000** paar, derhalve een overschrijding van het contingent met **136%.** Inplaats dat de invoer werd teruggebracht tot de helft van den gemiddelden invoer van het eerste kwartaal der basis-jaren, overtrof de invoer dit gemiddelde met 36%.

Ten aanzien van rubberschoeisel ging het al niet beter. Terwijl het contingent 474.000 paar bedroeg, werden ingevoerd 1.107.000 paar of 134% meer dan het bij K. B. vastgestelde contingent.
(V. b. Conting. 322 C.; v. b. Schoenwerk 297 K.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Crisis-Hulpbank. — Een Crisis-hulpbank is dezer dagen te Batavia opgericht. De Bank is geen naamlooze vennootschap op commercieele basis, maar een stichting, waarvoor een klein kapitaal werd gefourneerd door de oprichters: de Javasche Bank, de Nederlandsche Handel-Mij., de Ned.-Ind. Handelsbank en de Ned.-Indische Escompto-Mij.
Deze Crisis-hulpbank zal met voorschotten die op langen termijn door het Gouvernement worden verstrekt, werken, Het risico van de crediet-verleening aan noodlijdende bedrijven komt grootendeels voor rekening van het Gouvernement, want de Crisis-hulpbank is uiteraard niet verder voor de terugbetaling der ontvangen voorschotten aansprakelijk, dan tot het bedrag van het stichtings-kapitaal.

B. BELGIE. — Herziening van de **Alcoholwet.** — De Belgische Kamer heeft het voorstel tot herziening van de alcoholwet afgehandeld. Na een langdurig debat werd temidden van de grootste aandacht een amendement van den Waalschen katholieken afgevaardigde Housiaux, strekkende tot het weder toelaten van den verkoop van alcohol in koffiehuizen en restaurants, verworpen. Slechts 70 Kamerleden zijn voor dit amendement geweest.
Een tweede amendement, ingediend door den liberalen burgemeester der hoofdstad, Max, hetwelk bepaalt dat in de restaurants van 12.30 tot 15 uur en van 19.30 tot één uur 's nachts alcohol zou mogen worden geschonken, onderging hetzelfde lot en werd met 58 stemmen voor, 89 tegen en 3 onthoudingen verworpen. Artikel 2 der nieuwe wet, waarbij het verbod van verkoop en consumptie op den openbaren weg en in openbare lokalen gehandhaafd bleef, werd vervolgens zonder hoofdelijke stemming met groote meerderheid aangenomen.

C. ENGELAND. — Rede van minister Runciman. — In de jaarvergadering van de Londensche Kamer van Koophandel heeft de minister van Handel, Runciman, een rede gehouden over de economische crisis. Hij verklaarde o.a. dat een volledige vernieuwing der internationale betrekkingen noodzakelijk was, aangezien alle landen van elkaar afhankelijk zijn. Met den aanvang der betaling van de herstel- en oorlogsschulden is de vernietiging van den internationalen handel begonnen. De eerste groote vergissing was de eisch, dat Duitschland zijn herstelbetalingen in natura zou doen. Indien er een nieuwe periode voor industrie en handel zal komen, dan moet in de eerste plaats de verkeerde positie van de laatste twaalf jaar d)pgeg Volledige] e
't e) rlogsschulden te Runciman d zakelijk.
Runciman sprak voorts nog over de valuta-kwestie en verklaarde dat er op het oogenblik slechts één mogelijkheid bestond om de situatie te redden. Indien alle landen op de basis van het Pond Sterling overgingen, zouden vele economische moeilijkheden kunnen worden opgelost. (V. D.)

4 MEI 1932

D. DANZIG. — Overdracht van het douane-regime aan Polen. — De Senaat van de vrije stad Danzig heeft den Volkenbondscommissaris zijn antwoord doen toekomen op het Poolsche voorstel tot overdracht van het douane-regime te Danzig aan Polen. In het antwoord wordt o.a. opgemerkt, dat door de douane-administratie van Danzig in Poolsche handen te geven, het geheele economische leven van Danzig volledig aan Polen zou worden uitgeleverd. (133 B.)

E. NEDERLAND. — Kamer van **Koophandel** en Fabrieken voor de Beneden-Maas. — In de gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Beneden-Maas is het jaarverslag vastgesteld, waaraan het volgende is ontleend:
De gedistilleerdhandel heeft, wat het binnenland betreft, niet te klagen gehad. Wel deed de algemeene ongunstige toestand zich ook hier gelden, doch door onderlinge samenwerking wist men de prijzen op een loonend niveau te handhaven. De nieuwe Drankwet eischte verschillende ingewikkelde voorbereidende werkzaamheden en baarde ongerustheid, niet het minst door de vele onduidelijkheden die zij bevat.
De exporthandel beweegt zich nog steeds in dalende lijn; de uitvoer van jenever bedroeg in 1931 45.300 H.L. ad 50 pct., tegen in 1930 79.650 H.L. ad 50 pat.
Aan moutwijn werd in het afgeloopen jaar geëxporteerd: 6870 H.L. ad 50 pct. ter waarde van f 474.000, tegen in 1930 27.790 H.L. ad 50 pct. ter waarde van f 1.916.000.
De spoelingprijzen zijn in onderling overleg tusschen branders en afnemers vastgesteld en bedroegen: zomerprijs f 0.80, winterprijs f 1.20.
Ingevolge de geringe vraag naar moutwijn is de gistproductie in evenredigheid minder geweest dan het vorige jaar. De prijzen van de Schiedamsche gist brokkelden door elkaar genomen een weinig af, terwijl de officieele prijzen geen verandering ondergingen. De uitvoer uit Nederland bedroeg in 1931 7.036.000 K.G. (v. j. 7.037.000), waarvan 6.687.000 K.G. naar Groot-Brittannië, (v. j. 6.571.000).
Met den haringhandel is het in 1931 slecht gegaan; de algemeene economische toestand was zoo slecht, het vertrouwen zoo uitermate beperkt, de koopkracht zoo gering, dat het tijdelijke optimisme verlies inplaats van winst heeft gebracht.
De vraag naar hout was minder dan in 1930.
De geringe vraag naar steenkolen, als gevolg van het stilstaan van veel bedrijven veroorzaakte een groote overproductie met dalende prijzen, waartoe de daling van het Engelsche pond het hare bijdroeg.
Het afgeloopen jaar bracht voor den veehandel over de geheele linie teleurstelling en achteruitgang.
De scheepsbouwnijverheid heeft van de crisis zwaar te lijden gehad, hetgeen wel blijkt uit het feit, dat in den grooten scheepsbouw te Schiedam, op 1 Juli en 31 Dec. 1931 te werk gesteld waren resp. 3457 en 2137 arbeiders, tegen in 1930 op dezelfde data onderscheidenlijk 6315 en 4539.
De financieele uitkomsten met de haring- en beugvisscherij in het afgeloopen jaar verkregen, waren buitengewoon teleurstellend.
De landbouw heeft geen reden om 1931 met eenige dankbaarheid te gedenken. De ontwrichting van het economische leven trof de akkerbouwbedrijven zwaar. De achteruitgang in de rentabiliteit van de tuinbouwbedrijven moet, wanneer er niet spoedig verbetering komt, leiden tot een ramp voor den tuinbouw.
Uit de in het verslag opgenomen statistiek van de werkloosheid in het district der Kamer blijkt, dat hst aantal werkloozen op 1 Januari 1931 bedroeg 3431 tegen 8191 op 31 December 1931.

F. NEDERLAND. — **Micheline-trein.** — De bekende Micheline-auto op rails is heden in Nederland op het station Roosendaal aangekomen. De wagen maakt den indruk van een gewonen autobus zoowel in uiterlijken vorm als wat de inrichting betreft. Hij loopt op met lucht gevulde banden met een spanning van 6 atmospheer. De motor wordt met gewone benzine gedreven. De wagen heeft een totaal gewicht van 4800 K.G. en kan een snelheid behalen van 150 K.M. per uur. Verschillende rem- en ren-proeven, die op het stationsemplacement te Roosendaal werden genomen, verliepen schitterend. (Vor. ber. blz. 66 L.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Ontwapening** ter zee. — In de technische vlootcommissie worden de discussies over de vliegtuig-moederschepen voortgezet. De Engelsche vertegenwoordiger verklaarde zich vóór handhaving van deze scheep~-categorie, doch de vertegenwoordigers van Japan, Turkije, Spanje en Roemenië verklaarden, dat de vliegtuig-moederschepen zeer gevaarlijke wapens waren met een scherp agressief karakter.
Bij de discussie over de duikbooten verklaarde de Engelsche vertegenwoordiger Sir Bolton Monsel, dat de Engelsche regeering het verbod en de afschaffing van duikbooten in het belang der menschheid eischte. De duikboot heeft een uitgesproken aanvalskarakter en kan ook gebruikt worden tegen de handelsvloot. Bovendien zijn de kosten van duikbooten dubbel zoo hoog als van boven-water schepen. Tenslotte verklaarde de Britsche gedelegeerde zich bereid, accoord te gaan met de handhaving van duikbooten van maximaal 250 ton, aangezien het de Britsche admiraliteit gebleken **was,** dat deze tonnage voldoende was voor de kustverdediging.
De Fransche gedelegeerde, de oud-minister van **Ma**rine Dumont. achtte de duikboot een onmisbaar wapen voor landen met een uitgebreide kust zooals Frankrijk. De geografische ligging van Frankrijk maakte dit wapen voor de verdediging beslist onmisbaar.
De Duitsche gedelegeerde Von Rheinhaben herinnerde **aan** de bepalingen van het Verdrag van Versailles, waarbij de duikbooten voor de overwonnen mogendheden worden verboden. (Vorig bericht blz. 327 B.)

B. PHILIPPIJNEN. — Wervelstorm. — Het aantal dooden op de Philippijnen als slachtoffers van den wervelstorm van 30 April bedraagt, voor zoover thans bekend is, 65. Er zijn 65.000 dakloozen.

C. **BELGIE.** — **Schietoefeningen in** Frankrijk. — Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. van den 4den Mei het volgende: Bij de opening der algemeene bespreking van de begrooting van landsverdediging heeft het katholieke Kamerlid voor Antwerpen, mr. Marck, aan den betrokken minister uitleg gevraagd over uitgaven, op deze begrooting voorkomende. voor het houden van schietoefeningen door de Belgische artillerie, in het Fransche artilleriekamp te Bourges. Zoo wordt voor 1932 een vergoeding van 350.000 francs voor het gebruiken van het Fransche schietterrein en een bedrag van 230.000 francs, tot dekking der transportkosten, voorzien. Mr. Marck zeide, moeilijk te kunnen aannemen, dat een deel van het Belgische leger zich gaat oefenen in een vreemd land, hoe bevriend dit ook moge zijn. (Vorig bericht blz. **235 C.)**

D. ENGELAND. — **Katoenindustrie.** — Met een meerderheid van 98½% van alle leden van de Associatie van Katoenspinners en -fabrikanten is het besluit aangenomen om alle overeenkomsten met de vakvereenigingen op te zeggen. Deze beslissing is genomen in verband met heit uitblijven van resultaten bij de langdurige onderhandelingen met de arbeiders over een verlaging van loonen en maakt een einde **aan** het systeem van collectieve overeenkomsten.
In het vervolg zal nu iedere fabrikant weer de werkuren, loonen en arbeidsvoorwaarden voor de arbeiders in zijn fabriek vaststellen, zonder aan elders vastgestelde toestanden gebonden te zijn. **(305** L.)

E. NEDERLAND. — Luchtverkeer. — De nieuwe luchtlijn Rotterdam—Haamstede—Vlissingen is officieel geopend. **(Vorig** bericht blz. 304 L.)

F. **BRAZILIE.** — Koffie. — Volgens een mededeeling van den 8sten April '32 uit Sao Paulo (Brazilië), welke wij door bemiddeling van het Braziliaansche consulaat hebben ontvangen, kunnen wij, in aansluiting aan ons bericht op blz. 302 E. nader toelichten, dat de dagelijksche vernietiging van 40.000 zakken koffie aanzienlijk zal worden verhoogd. **(302** E.)

G. **DUITSCHLAND.** — Noodverordeningen **inzake** militaire **organisaties** en goddeloozen-organisaties. — Rijkspresident von Hindenburg heeft twee nieuwe noodverordeningen onderteekend. De eerste noodverordening stelt alle op militaire wijze georganiseerde politieke organisaties onder contrôle van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken. Door de tweede noodverordening worden alle Communistische atheïstische vereenigingen, de z.g. goddeloozen-organisaties, in het geheele rijk met ingang van 4 Mei '32 ontbonden. (Vorig bericht blz. 304 D.)

H. NEDERLAND. — Jhr. dr. **Ph.** F. B. von Siebold. — Op grootsche wijze is op 4 Mei '32 te Leiden het feit herdacht, dat Von Siebold vóór honderd jaar zijn belangrijke collectie bloemen en planten vanuit Japan naar ons land heeft overgebracht, welke overbrenging den stoot heeft gegeven tot het kweeken van en den handel in een groot aantal boomen, bloemen en planten, die voor dien tijd in ons land en in geheel West-Europa onbekend waren. Von Siebold was èn man der wetenschap èn man van de praktijk en het is ongetwijfeld daaraan te danken geweest, dat thans, honderd jaar later, zoowel de mannen der wetenschap als de mannen van de praktijk de handen ineen hebben geslagen om de nagedachtenis van den grooten voorganger te eeren.
Het initiatief tot deze herdenking is uitgegaan van de afdeeling Leiden en Omstreken van de Koninklijke Nederl. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde.

I. NEDERLAND. — **Anti-slip-toestel.** — De Eerste Nederlandsche Anti-Sliptoestellen-Fabriek te Amsterdam heeft een nieuw toestel in den handel gebracht, om te voorkomen dat een auto op vochtige, besneeuwde of beijzelde wegen slipt. De demonstratie in tegenwoordigheid van vele autoriteiten, is naar men mededeelt, uitstekend geslaagd.

K. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Miangas** door vloedgolf geteisterd. — Het eiland Miangas. dat na een geschil tusschen de Ver. Staten en Nederland aan Nederland werd toegewezen, is door een vloedgolf geteisterd. Strandkampongs werden weggevaagd.
De gezaghebber van Miangas meldt, dat zware schade is aangericht. Er zijn geen dooden te betreuren.
De gezaghebber op Talaud seint, dat alle huizen volkomen zijn verwoest. Een met den typhoon meekomende vloedgolf bedierf het voedsel en het water. De bevolking drinkt klappermelk.

L. ZWEDEN. — Kreuger-concern. — De Stockholmsche crimineele politie heeft het eerste rapport over het onderzoek in de affaire Kreuger bekend gemaakt. Bijzonder belangwekkend is de vervalsching van de balans van 31 Dec. 1930. Activa en passiva op deze balans stonden met elkaar in evenwicht op een bedrag van 883 millioen Kr. In een voorloopige balans werden buitenl. vorderingen ten bedrage van 330 millioen Kronen geboekt. Daarna werden verscheidene wijzig aangebracht, waardoor langzamerhand van Kreugers particuliere rekening, welke met 155 millioen belast was, door verscheidene transacties met de z.g. dochtermaatschappijen in het buitenland de schulden verdwenen en tevens reusachtige waardelooze posten ontstonden.
Het rapport over de door den gearresteerden directeur Holm gevoerde millioenentransacties tusschen de Nederlandsche Mij. Kreuger & Toll en de Dantziger Bank meldt, dat, ofschoon die bank toentertijd in het geheel niet bestond, een bedrag van 34 millioen Ned. guldens werd overgeboekt. (Vor. **ber. blz. 313 F.)**

A. **ITALIE.** — Rede van Grandi in de Kamer. — De minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, heeft in de Italiaansche Kamer zijn begrootingsrede uitgesproken. Hij begon met op te merken, dat de richtlijnen der Italiaansche politiek door de rede van Mussolini en door het laatste besluit van den Grooten Fascistischen Raad bekend zijn.
Voortgaande zei Grandi, dat de volkeren, die het bijeenroepen der Ontwapeningsconferentie met groote verwachtingen hebben begroet, ongeduldig beginnen te worden. Dit ongeduld is meer dan gerechtvaardigd ten aanzien van de langzaam voortgaande werkzaamheden der Ontwapeningsconferentie. Te veel woorden, te veel principieele beslissingen, wanneer men die met de bescheiden resultaten van het heden vergelijkt. De arbeid is zeer ingewikkeld. Italië zal echter de laatste zijn, die aan de mogelijkheid twijfelt, om de moeilijkheden te overwinnen.
Een klein deel van den oprechten goeden wil, van het gemeenschapsgevoel en van het gemeenschappelijke belang, welke gevoelens zoo dikwijls in de redevoeringen der vertegenwoordigers der mogendheden naar voren komen, zou voldoende zijn om de conferentie te doen slagen. Het is buiten twijfel, dat het geweten der wereld niet langer wachten kan en in elk geval een snelle beslissing verlangt.
Grandi schilderde daarna den toestand van den strijd in het Verre Oosten, waarbij hij de hoop uitsprak dat de samenwerking van alle internationale machten een spoedige oplossing moge brengen. In aansluiting hierop vestigde hij de aandacht op de economische verdragen van Italië met Oostenrijk en Hongarije. De economische crisis moet met middelen bestreden worden, welke de bescherming der belangen van alle staten waarborgen. De fascistische regeering zal steeds ijveren Bulgarije te betrekken bij de maatregelen voor de Donaustaten.

5 MEI **1932**

B. NEDERLAND. — Bescherming tegen luchtaanvallen. — Bij gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, van Financiën en van Defensie, is een commissie ingesteld, aan welke is opgedragen der regeering van advies te dienen nopens het treffen van wettelijke voorzieningen ter bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van aanvallen uit de lucht en haar voorstellen te belichamen in een ontwerp van wet met bijbehoorende Memorie van Toelichting. (Vorig bericht **blz. 300 G.**)

C. NEDERLAND. — Gewijzigde **Visscherijwet.** — Op **1** Juli **'32** treedt de gewijzigde Visscherijwet in werking. Dit brengt mede, dat tegen dien datum ook de nieuwe vischakten zullen moeten worden uitgereikt volgens de nieuwe voorschriften. De gewijzigde wet kent twee soorten groote vischakten, n.l. de groote vischakte A voor het visschen met alle geoorloofde vischtuigen in de rivieren en de binnenwateren, en de groote vischakte B voor het visschen met alle geoorloofde vischtuigen uitsluitend in de rivieren. Wie uitsluitend in de binnenwateren vischt, heeft dus ook een groote vischakte **A** noodig.

D. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Wapenstilstandovereenkomst. — De Chineesch-Japansche wapenstilstandovereenkomst is heden geteekend. De voornaamste punten der overeenkomst zijn de volgende:
1. Definitieve staking der vijandelijkheden vanaf het tijdstip van onderteekening der overeenkomst.
2. De Chineesche troepen blijven in hun huidige stellingen.
3. De Japansche troepen trekken zich binnen de internationale nederzetting en de aangrenzende straten van het Hongkioe-district terug, overeenkomstig den status quo van **28** Januari **1932** voor het uitbreken der vijandelijkheden. Enkele Japansche strijdkrachten mogen tijdelijk in de aangrenzende gebieden gestationneerd blijven. De terugtrekking der Japansche troepen moet binnen een week na onderteekening der overeenkomst beginnen en binnen een maand voltooid zijn.
4. Een gemengde commissie van twaalf, bestaande uit twee vertegenwoordigers van Japan, China, Amerika, Engeland, Frankrijk en Italië, houdt toezicht op de uitvoering van de ontruimingsbepalingen door Japan.
5. Het politie-regime en het civiele bestuur van Shanghai wordt weer aan de Chineesche autoriteiten overgedragen. De Chineesche regeering stelt terstond een buitengewoon politie-corps in, teneinde in de door de Japanners te ontruimen gebieden de orde te handhaven. (Vorig bericht blz. 327 D.)

E. ENGELAND. — Ramsay **MacDonald** geopereerd. Ramsay MacDonald is aan zijn rechteroog geopereerd. De operatie is goed verloopen. (V. b. 45 B.)

F. ENGELAND. — Rede van Lloyd George. — Op een aan Lloyd George door de vereeniging van buitenlandsche journalisten aangeboden lunch hield deze een rede, waarvan de bestaande noodtoestanden in de wereld de hoofdpunten uitmaakten. Lloyd George eindigde zijn rede met de woorden: ,,Wanneer wij geen broeders kunnen zijn, laat ons dan tenminste buren zijn, die ten opzichte van elkaar van vriendschap en hulpvaardigheid vervuld zijn." **(252 1.)**

G. TIN. — Vermindering der productie. — De regeering van Malakka heeft thans toegestemd in het jongste voorstel der internationals tin-commissie voor een vermindering der productiecapaciteit met 67% of **20.000** ton per jaar.

H. RUSLAND. — Pers. — Volgens benaderende gegevens is het terrein, bestreken door in U.R.S.S. uitgegeven dagbladen, globaal genomen bijna twee maal zoo groot geworden als in het begin van **1931.** In totaal worden **5560** namen van dagbladen vermeld met een oplaag van **36** millioen exemplaren per dag.

6 MEI **1932**

I. MEMEL. — Verkiezingen. — De voorloopige officieele uitslag der verkiezingen in het Memelland is de volgende:

	Aantal zetels
„Landwirtschafts" partij . .	**11 (10)**
Volkspartij	**8 (8)**
Litausch blok	5 **(5)**
Socialisten	**2** (2)
Communisten	**3** (2)

Ongeveer 95% der kiezers heeft gestemd. Het resultaat dezer verkiezing beteekent een overwinning voor de autonomie van het Memelgebied. In Litausche kringen heerscht groote verslagenheid, omdat hun poging, om de rechten van het Duitsche element, hetwelk verreweg in de meerderheid is, op te heffen, mislukt is. (Vorig bericht blz. **305 G.**)

K. ARGENTINIE. — Toetreding tot den **Volkenbond.** — De Argentijnsche regeering zal een voorstel bij het Congres indienen, om het in **1919** genomen besluit tot toetreding van Argentinië tot den Volkenbond te ratificeeren en om het besluit van **1920,** waarbij besloten werd buiten den Volkenbond te blijven, te herroepen. Zooals de zaken thans staan heeft de eenzijdige verklaring van **1919** van president Irigoyen noch de verklaring van **1920,** dat Argentinië er geen belang bij heeft om tot den Volkenbond toe te treden, een rechtsgeldig karakter.

L. HONGARIJE. — Beurshandel weer toegelaten. — Het bestuur van de effectenbeurs te Boedapest heeft besloten den officieelen beurshandel weer toe te laten. (Vorig bericht **blz.** 14 D.)

A. NEDERLAND. — Dr. J. C. Hartogs overleden. — Dr. J. C. Hartogs, oud-directeur van de Nederlandsche Kunstzijde Fabriek, gedelegeerd commissaris van de A.K.U., is heden te Bazel plotseling overleden.
Wijlen dr. Hartogs kan de grondlegger van de kunstzijde-industrie in Nederland worden genoemd. De beer Hartogs heeft in 1911 de Enka — thans A.K.U. — opgericht. Tot 26 Juni 1929 was deze genaamd Nederlandsche Kunstzijde Fabriek (Enka) te Arnhem, daarna werd de naam gewijzigd in Algemeene Kunstzijde Unie (A.K.U.), welke naamverandering in verband stond met de fusie der Enka met de Ver. Glanzstoff Fabrieken te Elberfeld.
Bij de reorganisatie in 1929 trad dr Hartogs, die gedelegeerd commissaris van de A.K.U. was geworden, als zoodanig af.
Dr. Hartogs, die op 30 Nov. 1879 te Rotterdam was geboren, promoveerde tot doctor in de scheikunde aan de Hoogeschool te Amsterdam op proefschrift „Quantitatief onderzoek over de nitreering van aniline en form-aceet- en benzinelide".
De regeering erkende de groote verdiensten van den overledene door hem op 30 Augustus 1928 tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen.

B. **CHINA.** — Banken te Shanghai. — Alle Chineesche banken in Shanghai zullen zich vereenigen in een Vereenigden Bankiersraad Sjanghai, met een kapitaal van 75 millioen tael. (Vor. ber. blz. 289 E.)

C. FINLAND. — Financiën. — De Finsche staatsuitgaven hebben in het thans geëindigde financieele jaar F. Mk. 4.245 millioen bedragen, waardoor dj de ontvangsten met F. Mk. 270 millioen hebben overtroffen.

D. VEREENIGDE STATEN. — Hale-wet aangenomen. — De senaat heeft met 44 tegen 21 stemmen de Hale-wet aangenomen, waarin besloten wordt tot het uitbreiden van de Amerikaansche vloot tot de limiet, vastgesteld in de vlootovereenkomst geldende tot het jaar 1936.

E. VEREENIGDE STATEN. - Borah over de crisis. — Senator Borah, de voorzitter van de commissie voor Buitenlandsche Zaken van den senaat, heeft een verklaring afgelegd over de oorzaken en de bestrijding van de crisis. Hij zeide o.a.: De a.s. zomer brengt òf een economisch herstel, òf een onbeschrijfelijken chaos. Voornaamste oorzaak van de crisis in het internationale zakenleven is de ongelijkmatige verdeeling van het goud.
Uitgaande van den toestand in Europa zeide Borah, dat algemeen werd aangenomen, dat de ontwapeningsconferentie geen succes zou hebben. Ongeveer 85% van de begrootingen der Europeesche landen wordt door militaire uitgaven verslonden.
Ter saneering van den toestand stelde Borah voor: vergaande bewapeningsbeperking, teneinde de lasten van het volk te verlichten; regeling der herstelbetalingen en het wederinvoeren van den zilveren standaard in alle vroegere zilverlanden. In dit verband wees Borah op de verbetering in den Engelschen economischen toestand sedert het opgeven van den gouden standaard.
Vervolgens sprak Borah over de internationale schuldenquaestie en verklaarde o.a.: Amerika en Frankrijk hebben 70% van den geheelen goudvoorraad ter wereld in handen. Deze ophooping van goud is de oorzaak geweest van het achteruitloopen van alle goederenprijzen. De overige landen moeten zich tevreden stellen met de rest van den goudvoorraad, waarbij slechts ongeveer twee gouddollar per hoofd der bevolking komen. Onder deze landen zijn hoogontwikkelde volken, zooals Duitschland en Engeland. De ontzaglijke goudophooping in Amerika en Frankrijk vermindert natuurlijk de koopkracht van de overige landen. Tengevolge van de lage prijzen is het oorspronkelijke schuldenbedrag der crediteurlanden verdubbeld. Het Is derhalve onmogelijk, dat de Europeesche volkeren ooit hun oorlogsschulden aan Amerika betalen. (Vorig bericht blz. 132 C).)

F. **ZUID-AFRIKA.** — Diamant-industrie. — De onderhandelingen met Schlesinger inzake overname der diamantslijperij te Kimberley zijn definitief afgebroken en de voorloopige overeenkomst is volledig ontbonden. (Vorig bericht blz. 285 G.)

G. **RUSLAND.** — Non-agressiepact met Estland. — Op het volkscommissariaat voor Buitenlandsche Zaken is het non-agressiepact tusschen Estland en de Unie van socialistische Sovjet-republieken geteekend.

H, OOSTENRIJK. — **Regeeringscrisis.** — Het Oostenrijksche kabinet, onder leiding van den Bondskanselier dr. Buresch, is afgetreden. (Vor. ber. blz. 201 E.)

I. DUITSCHLAND. — Ontslagaanvrage van **Rijksminister Warmbold.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft de ontslagaanvrage van den Rijksminister voor Economische Zaken, Prof. Warmbold, aanvaard en, op voorstel van den Rijkskanselier, den Staatssecretaris Trendelenburg belast met het waarnemen van de zaken van het Rijksministerie voor Economische Zaken. (Vorig bericht blz. 83 D.)

K. LUCHTVAART. — **Nieuwe** vinding op **vliegtechnisch** gebied. — In Duitschland is den laatsten tijd naarstig gezocht naar de oplossing van het vraagstuk om tijdens de vlucht de draagvlakken van vliegtuigen te vergrooten en te verkleinen. Bij vergrooting van het draagvlak heeft het toestel minder ruimte noodig om op te stijgen en te landen, bij verkleining neemt de snelheid toe.
Op 2 Mei '33 zijn nu te Tempelhof (Berlijn) met een klein toestel (de motor is slechts 45 P.K.) proeven genomen, die volgens de Köln. Ztg. goed zijn geslaagd. Het bleek dat bij de vergrooting van de draagvlakken, welke de bestuurder met een hefboom kan bewerkstelligen, den afstand, noodig voor opstijging en daling, met niet minder dan 30 pct. afnam, terwijl verkleining van de draagvlakken in de lucht de snelheid zeer aanmerkelijk verhoogde.
Als de vinding in de praktijk bruikbaar blijkt, zal ze van groote beteekrnis zijn, omdat vliegtuigen dan ook plaatsen kunnen aandoen met betrekkelijk kleine velden voor opstijging en daling. Bovendien zal het de snelheid van de toestellen ten goede komen.
(N. R. Crt.)

L. ONDERWIJS. — Lector **Jos.** van Wely **O.P.** — De Zeereerwaarde Hooggeleerde Pater, lector Jos. van Wely O.P., thans professor aan het Dominicanen-Klooster te Zwolle, is tot professor in de apologie aan het Collegium Angelicum te Rome benoemd.
(Vorig bericht blz. 290 G.)

M. **ITALIE.** — Dr. Moulin krijgt gratie. — In aansluiting aan ons bericht van den 16den Maart '32 is nu ook aan den Brusselschen leeraar, dr. Moulin, gratie verleend. (Vorig bericht blz. 263 M.)

7 MEI 1932

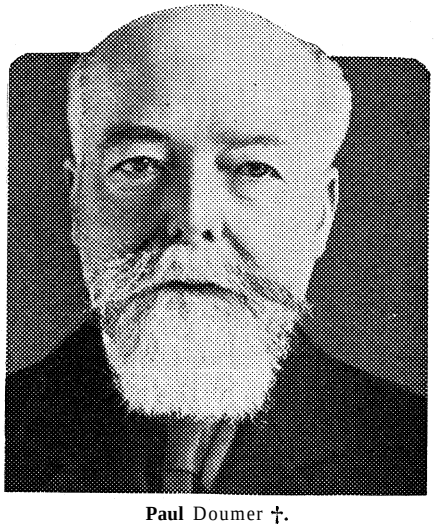
N. NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt. — Wij ontleenen aan het Amsterdamsche Effectenblad het volgende bericht:
Het is interessant om te zien welke enorme bedragen de vier grootbanken in Duitschland en Centraal Europa uitgezet hebben. In totaal blijken de uitzettingen, volgens een berekening van de Amsterdamsche Bank, f 77.531.000 te bedragen, overeenkomende het 28% van haar gezamenlijke eigen middelen.

Hieronder een specificatie (in millioenen guldens):

	Inc.-Bank	Amst. Bank	Rotterd. Bankv.	Twent. Bank
Kapitaal	30.000	55.000	50.000	40.000
Reserves	9.300	49.500	20.000	17.000
Eigen middelen . .	39.300	104.500	70.000	57.000
Balanstelling . . .	150.008	455.686	297.105	304.758
Vorder. op centr. Eur. of Duitschland	9.330	36.922	19.279	12.050
Id. uitgedr. in % der eigen middelen	24%	35%	27%	21%
Tot. middelen . .	6.2%	8.1%	6.5%	3.9%

(Vorig bericht blz. 210 *G.)*

A. PAUL DOUMER, PRESIDENT DER **FRANSCHE** REPUBLIEK †. — Na de openingsplechtigheid op 6 Mei '32 van een tentoonstelling, welke door schrijvers, oud-strijders, te Parijs werd gehouden ter herinnering aan hun deelneming aan den wereldoorlog, werd op den President der Fransche Republiek, Paul Doumer, die de opening had bijgewoond en op de tentoonstelling werd rondgeleid, een moordaanslag gepleegd. De president werd door 4 van de 5 kogels, welke op hem waren gelost, getroffen. In hoogst ernstigen toestand werd de president naar het „Hôpital Beaujon" overgebracht, waar hij op 7 Mei '32 omstreeks 4 uur 's morgens aan de gevolgen van zijn zware verwondingen. overleed.
De dader, een schrijver en medicus van Russische afkomst, Paul Gorgoelof geheeten, werd onmiddellijk gearresteerd. De ware motieven van zijn daad zijn nog onbekend.
De bekende Fransche schrijver Claude Farrère, die den president te hulp wilde snellen, kreeg een kogel in den onderarm.

Paul Doumer †.

Paul Doumer werd op 22 Maart 1857, dus 75 jaar geleden, te Aurillac in Auvergne geboren.
Als onderwijzer begonnen, werd hij spoedig schoolhoofd, doch koos weldra een politieke loopbaan. Hij toonde zich in den aanvang zeer radicaal en deed in 1883 zijn intrede in de Kamer als afgevaardigde voor het departement Aisne. Bij de verkiezingen van het daarop volgende jaar werd hij niet herkozen, doch weer een jaar later verscheen hij, dank zij een tusschentijdsche verkiezing, opnieuw in het parlement, ditmaal als afgevaardigde voor Auxerre.
Doumer deed zich al ras als een zeer ernstig werker kennen, wiens belangstelling vooral naar financieele aangelegenheden uitging, zoodat Léon Bourgeois, toen hij in 1895 zijn kabinet vormde, Doumer daarin met de portefeuille van financiën belastte. Spoedig daarop werd hij gouverneur-generaal van Indo-China. Dit ambt lokte Doumer aan, maar na een verblijf van ongeveer vier jaren in het oosten, gedurende welke hij belangrijken kolonialen bestuursarbeid verrichtte, keerde hij naar Frankrijk terug, om zich met het volle gezag zijner toen alom bekende persoonlijkheid in de politieke arena te werpen. Hij kwam weer in de Kamer, tot welker voorzitter hij in 1905 gekozen werd.
Nochtans ging het hem niet altoos voorspoedig. Slechts één jaar bekleedde hij het voorzitterschap en werd bovendien in 1910 bij de verkiezingen verslagen. In 1912 deed hij echter als vertegenwoordiger van Corsica zijn intrede in den Senaat.
De jaren na den oorlog hebben Paul Doumer herhaaldelijk op den voorgrond gebracht. Na eerst tijdens den oorlog zelf in het kortstondige kabinet-Painlevé (Sept.—Nov. 1917) minister zonder portefeuille te zijn geweest, trad hij in het zevende kabinet-Briand (1921—'22) als minister van financiën op, een portefeuille, die hij in 1925, in den benarden tijd der inflatie, nogmaals aanvaardde.
In Januari 1927 werd Doumer tot voorzitter van den Senaat gekozen als opvolger van De Selves, een functie, welke hij tot zijn verkiezing tot president der republiek bekleedde.
Doumer is de tweede president der Derde Republiek, die door moordenaarshand is gevallen. Sadi Carnot werd den 24en Juni 1894 te Lyon door den Italiaanschen anarchist Caserio door een dolkstoot vermoord. Vier zonen heeft Doumer in den wereldoorlog verloren. En nu is hij gevallen. De familie Doumer „a bien mérité de la patrie".

B. **VEREENIGDE** STATEN. — Bouwbedrijf. — De algemeenheid van de huidige crisis, ook in het bouwbedrijf, blijkt met duidelijkheid uit de Amerikaansche indexcijfers. Ook daar is als overal elders het bouwbedrijf sterk ingekrompen. Stelt men het cijfer voor de jaren 1923—1925 op 100, dan daalde dit in het bouwbedrijf van 135 in 1928 op 31 in Januari 1932. Het cijfer voor de ijzer- en staalindustrie bedraagt in Amerika thans 43 tegenover 130 in 1930. De bouw van verschillende wolkenkrabbers verschafte in de laatste jaren veel werk, en was oorzaak van de levendigheid in de door het bouwen beïnvloede bedrijven. Thans staan deze wolkenkrabbers geheel of ten deele leeg, hoewel de huren aanmerkelijk zijn verlaagd. De gemiddelde daling van de loonen wordt in Amerika geschat op 20 pct.

C. NEDERLAND. — Contingenteering van damesconfectie. — Het bestuur van den Landelijken Bond van Winkeliers in Damesconfectie, heeft in nadere mededeelingen, zijn bezwaren uiteengezet tegen contingenteering van damesconfectie, in het bijzonder tegen de verlenging ervan tot 1 Februari 1933.
Mr. Jules Keizer, de secretaris, heeft in een uitvoerig betoog de bezwaren toegelicht, waarbij hij vooral deed uitkomen, dat ook nu — ten aanzien van verlenging — de winkeliers en de handel in het algemeen niet voldoende waren gehoord. (V. **b.** 327 K.)
(Vor. ber. Damesconfectie 253 H.)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Waarde van den halven cent. — De Indische Crt. heeft tot haar verrassing ontdekt, hoe groot, vooral in het binnenland op de pasars de ,,koopkracht" van den halven cent is. Wij noemen, zegt het blad, slechts een portie loepis (kleefrijst met klapper en suiker) in een voldoende hoeveelheid om voor ontbijt te dienen van een volwassen persoon; een aantal cassaveknollen, waar een niet te groot gezin een geheelen dag van leven kan enz. De halve centen wonden dan ook, vooral in de afgelegen dessa's, graag ontvangen; het gemis daarvan wordt wel degelijk gevoeld.
Eet gouvernement zou er dan ook wel aan doen, zoo spoedig mogelijk een groote hoeveelheid te laten aanmunten. Men schijnt in Indië slechts de beschikking te

hebben over eenige tienduizenden guldens aan halve centen, terwijl er veel meer noodig is. Neemt men aan, dat de bevolking van Java rond 40,000,000 zielen bedraagt, verdeeld over 10,000,000 gezinnen en dat er per gezin slechts vier halve centen noodig zijn, dan zou er dus een behoefte bestaan aan 40,000,000 halve centen of f 200,000.

A. **NEDERLAND.** — Scheepvaart. — Het motormailschip „Lafayette" van de Compagnie Générale Transatlantique, metende 21.500 bruto reg. ton, dat op 6 Mei '32 te Amsterdam is aangekomen, is het grootste schip dat ooit IJmuiden is gepasseerd. (Vorig bericht blz. 300 M.)

B. **AMSTERDAM.** — De **O.S.P.** over socialistische gemeentepolitiek. — De afdeeling Amsterdam der Onafhankelijke Socialistische Partij hield op 6 Mei '32 een vergadering over het onderwerp: „Socialistische Gemeentepolitiek".
De eerste spreker, de heer G, A, Steen, zeide o.a. dat de vertegenwoordigers der arbeidersklasse in bet college van B. en W., die tegen verlaging van de loonen van het Gemeentepersoneel waren, moesten weigeren, langer de verantwoordelijkheid als wethouder te blijven dragen indien de loonsverlaging toch een feit zou worden.
De tweede spreker, de heer J. H. Oldenbroek, besprak de regeling van de financieele verhouding tusschen Rijk en Gemeenten, die in de praktijk heel wat minder voordeel bleek te hebben dan men aanvankelijk dacht. Spr. bepleitte o.a. het toepassen van een sterke progressie in de opcentenheffing en gaf als zijn meening te kennen, dat de lasten der gemeenten beter dan door loonsverlaging verlicht zouden kunnen worden door verlaging van den rentevoet voor de gemeentelijke schulden, waardoor de crisis niet alleen op de arbeiders, maar ook op de bezitters zou worden afgewenteld. (Vorig bericht blz. 296 B.)

C. **LITAUEN.** — Regeering. — Het aftreden van den gouverneur Merkys wordt officieel door den minister van Buitenlandsche Zaken bevestigd. (V. b. 330 1.)

8 MEI 1932

D. FRANKRIJK. — Mengelberg te Parijs. — Mengelberg en zijn beroemde orkest hebben in nog sterkere mate dan de vorige jaren de bewijzen van het Parijsche publiek gekregen, dat hun buitengewone verrichtingen — vooral na de model-uitvoering op *6* Mei te Parijs van Beethovens Eroica — de grootste waardeering ondervinden.

E. ALBERT THOMAS OVERLEDEN. — De directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, Albert Thomas, is plotseling op bijna 55-jarigen leeftijd te Parijs overleden.
Albert Thomas werd den 17den Juni 1878 te Champigny aan de Marne geboren; zijn vader, een bakker, liet hem studeeren. Als student maakte hij een reis naar Rusland en volgde hij een half jaar de lessen aan de universiteit te Berlijn. In Duitschland maakte hij studie van de vakbeweging, en toen Jaurès in 1904 de „Humanité" stichtte, droeg hij aan Thomas de behandeling van de Fransche arbeidersbeweging op. Zelfstandig redigeerde Thomas de „Revue syndicaliste", later „Revue syndicaliste et coopérative"; hij schreef het tweede deel van Jaurès' verzamelwerk, de „Histoire socialiste".
In 1910 in de Kamer gekomen, vestigde hij onmiddellijk zijn naam door zijn verdediging van het stakende spoorwegpersoneel, tegen Briand.
Na het uitbreken van den oorlog werd Thomas, met Guesde en Sembat, opgenomen in het ministerie van nationale eenheid, als onderminister van Oorlog, belast met de zorg voor de munitie.
De functie, door Thomas tijdens den oorlog vervuld, is hem door de Duitsche arbeiders niet gemakkelijk vergeven. Maar ten slotte heeft hij, evenals dat van de arbeiders uit de andere landen, ook hun volle vertrouwen gewonnen.
In 1916 en 1917 reisde Thomas ten behoeve van munitievraagstukken naar Rusland. In 1917 steunde hij de revolutie van Kerenski, en spoorde hij, met Vandervelde, het Russische volk aan tot het volhouden van den oorlog.
In 1919 koos het kiesdistrict van Jaurès, Carmaux, hem als opvolger van zijn voorganger In de Kamer; maar lang behield Thomas zijn zetel niet: door de eerste Arbeidsconferentie te Washington werd hij gekozen tot directeur van het Internationaal Arbeidsbureau; van dat oogenblik of dateert zijn ononderbroken strijd voor de internationale sociale wetgeving.
Het bericht van het plotseling overlijden van Albert Thomas is te Genève met de grootste ontsteltenis ontvangen. Zijn welsprekendheid wist jaarlijks, wanneer hij op de Internationale Arbeidsconferentie zijn rede hield over den toestand op sociaal gebied, ook tal van personen naar de vergaderzaal te trekken die in den regel bij volkenbondsbiieenkomsten afwezig blijven.
Als directeur van het I.A.B. heeft hij vrijwel de geheele wereld bereisd. Een paar jaar geleden bracht hij ook een bezoek aan Nederl.-Indië. Onvermoeid was zijn prediken voor socialen vooruitgang en socialen vrede, ook als onontbeerlijke voorwaarde voor den internationalen vrede.
Albert Thomns had zijn leven aan het groote werk der sociale rechtvaardigheid gewijd. Hij was een nobel mensch en een groot vriend van wijlen Mgr. Nolens. (Vorig bericht en photo blz. 2 *G.)*

F. FRANKRIJK. — **Aardschuiving** te **Lyon.** — Tengevolge van een aardverschuiving zijn twee huizen van vijf verdiepingen hoog te Lyon ingestort. Het aantal dooden wordt op 40 geschat.

G. **NEW-YORK.** — **Financieele** moeilijkheden. — Wij ontleenen aan de Daily Telegraph van den 8sten Mei 1932 een bericht, dat de stad New-York aan den vooravond van groote financieele moeilijkheden staat. Deze positie is, volgens de tegenstanders van het huidige stadsbestuur, het gevolg van groote verspillingen. De stedelijke begrooting is gestegen tot 600 millioen dollar, een bedrag dat nog nooit in de geschiedenis van de stad New-York is voorgekomen. Alleen door aanzienlijke verhooging der belastingen en het opnemen van leeningen zouden de financiën van New-York gered kunnen worden. De bankiers hebben echter het stadsbestuur medegedeeld, geen geld meer te zullen voorschieten, zoolang drastische bezuinigingen niet zijn doorgevoerd.
Burgemeester Walker heeft reeds op verschillende posten bespaard, waarbij een bezuiniging van vier millioen dollar werd verkregen, doch dat wordt „een druppel in den Oceaan" genoemd.
Op een verklaring van den burgemeester, dat hij nog grooter bezuinigingen zal invoeren als hem slechts gewezen wordt, waar hij ze zal kunnen vinden, werd hem geantwoord, dat hij gemakkelijk tot de noodzakelijke bezuinigingen zal kunnen geraken, als hij slechts de duizenden ambtenaren wil ontslaan, die benoemd zijn met politieke bijbedoelingen en die niets anders te doen hebben dan hun salaris in ontvangst te nemen.
De financieele moeilijkheden van de stad New-York worden nog vergroot door de eischen van het millioen werkloozen, die de laatste zes maanden 25 millioen dollar hebben gekost, waarvan de stad en de staat New-York te zamen zestien millioen hebben bijgedragen. (Vorig bericht blz. 48 B.)

H. VOETBAL. — Nederland—Ierland. — Het Nederlandsche voetbal-elftal heeft in het stadion te Amsterdam met 2—0 van de profs. van den Ierschen Vrijstaat verloren. (Vorig bericht blz. 310 A.)

9 MEI 1932

A. FRANKRIJK. — Verkiezingen. — De herstemmingen op 8 Mei '32 voor de Kamerverkiezing gehouden, hebben de volgende resultaten opgeleverd:

	Nieuwe Kamer	Oude Kamer
Rechterzijde:		
Republ. democr. Unie (Louis Marin)	114	126
Royalisten en groep-Taittinger . . .	5	7
	119	133
Centrum:		
Onafhank. Republikeinen (Franklin-Bouillon en wijlen Loucheur) . . .	61	83
Katholieke Volksdemocraten	16	18
Links-republikeinen (groep-Tardieu en Onafhankelijken)	63	96
	140	197
Linkerzijde:		
Radicaal-Socialisten (Herriot) . . .	150	106
Sociaal-Democraten (Léon Blum) . .	130	111
Fransche en republ. Socialisten (Chabrun en Painlevé)	50	48
	330	265
Communisten en dissidente communisten	21	12

De uitslagen van 5 koloniale zetels ontbreken nog. Alle Parijsche bladen, ook die van rechts, betoogen thans, dat de partijen van links een flinke overwinning hebben behaald. (Vorig bericht blz. 326 B.)

B. NEDERLAND. — Verkoopprijzen der kali-zouten. — De Dagelijksche Besturen van de drie Centrale Landbouworganisaties, t.w. de Christelijke Boeren- en Tuindersbond in Nederland; de Katholieke Nederlandsche Boeren- en Tuindersbond en het Koninklijk Nederlandsch Landbouw Comité hebben met de vertegenwoordigers van de Verkooporganisatie der Kaliproducenten te Berlijn en Mulhouse en de Directie van de N.V. Vereenigde Kalimaatschappij een conferentie gehouden te Amsterdam.

Van de zijde der landbouworganisaties werd gewezen op den hoogst ernstigen toestand, waarin de land- en tuinbouw in Nederland verkeert. Aangedrongen werd op een belangrijke verlaging van den prijs der kalizouten. Indien de prijs niet wordt verlaagd en de prijsverlaging daarenboven niet belangrijk zou zijn, zou het kaliverbruik dat in Nederland zeer intensief is, maar thans reeds belangrijk is teruggeloopen, zonder eenigen twijfel in nog grootere mate verminderen.

Van de zijde van de Verkooporganisatie der Kaliproducenten werd verklaard, dat men ten volle overtuigd was van de moeilijkheden waarin de Nederlandsche land- en tuinbouw verkeert en dat weliswaar ook de Kali-Werke, speciaal in Duitschland, met ernstige financieele moeilijkheden hebben te kampen, maar dat men desniettemin bereid was bij de vaststelling van den prijs der kali-zouten met de moeilijkheden van den Nederlandschen land- en tuinbouw ten volle rekening te houden en dat men tot dit doel onverwijld met de Kali-Werke in overleg zou treden.

C. NEDERLAND. — Pondenleeningen. — Een wetsontwerp is ingediend houdende wettelijke voorziening in de verleening van crediet, dat Ned.-Indië behoeft voor de nakoming van de verplichtingen, welke voortvloeien uit de met De Ned. Bank en De Javasche Bank gesloten overeenkomsten betreffende den koop op latere levering van ponden sterling, benoodigd voor de aflossing van de Ned.-Indische pond-sterlingleeningen 1921 C en 1923 B, groot nominaal £ 5,000,000 en £ 6,000,000. (Vor. ber. blz. 215 A.)

D. BELGIE. — Invoer van gesneden bloemen. — De invoer van gesneden bloemen in België wordt afhankelijk gemaakt van de vertooning van een bijzondere vergunning, te verleenen door den minister van landbouw. Het besluit zal in werking treden op den tweeden dag na de publicatie. (Vor. ber. blz. 320 A.) (Vor. ber. Invoerbeperking 143 A.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — MacGrady, die als vertegenwoordiger van het Amerikaansche Vakverbond getuigenis aflegde voor de Senaatscommissie, welke beraadslaagt over het wetsontwerp-Costigan betreffende de uitgifte van een half milliard dollars aan schatkistbons, bestemd om voorschotten aan staten en gemeenten te verleenen, verklaarde, dat er groot gevaar bestaat dat de 8 millioen werkloozen in de Ver. Staten in opstand komen, indien de federale regeering geen maatregelen neemt tegen de werkloosheid. (Vorig bericht blz. 317 A.)

B. NEDERLAND. — Nederl. Dok Maatschappij. - Staking opgeheven. — De staking bij de Nederlandsche Dok Maatschappij, die het bedrijf gedurende enkele weken had stilgelegd, heeft een einde genomen. In een gehouden vergadering der stakers hebben de besturen van de vijf werknemersorganisaties, welke bij het conflict betrokken waren, mededeelingen gedaan over de bereikte resultaten, welke in hoofdzaak hierop neerkomen, dat het grootste deel van de van werknemerszijde gestelde eischen door de Directie der N. D. M. is ingewilligd. In dit verband werd geadviseerd, de staking niet langer voort te zetten.

Het gevolg is geweest dat heden nagenoeg het gansche personeel het werk heeft hervat. Tengevolge van het rouleeringssysteem konden enkele arbeiders niet te werk worden gesteld, terwijl de dokwerkers en ververs, een groep van ca. 30 à 35 man, geweigerd heeft tot hervatting van den arbeid over te gaan.

(Vorig bericht blz. 302 G.)

10 MEI 1932

G. ALBERT LEBRUN. — President der Fransche Republiek. — Senaatspresident Lebrun is met 633 stemmen tot President der Fransche Republiek gekozen.

Albert Lebrun,

Lebrun is in 1871 te Mercy le-Haut (Lotharingen) geboren. Hij werd mijningenieur en heeft als zoodanig verschillende wetenschappelijke werken geschreven. Hij was van 1900—1920 Kamerlid. In 1920 tot senator gekozen, liet hij zich inschrijven in de Republikeinsche Unie, de groep van Poincaré. Hij was meerdere malen minister. Een jaar geleden volgde hij Doumer op als president van den Senaat

A. **NEDERLAND.** — **Algem. R.K. Werkgeversvereeniging.** — Onder voorzitterschap van mr. M. P. L. Steenberghe werd op 10 Mei 1932 het tweede crisiscongres van de Algemeene R.K. Werkgeversvereeniging te 's-Gravenhage geopend.
Mr. Steenberghe wees er op, dat in de laatste maanden de economische toestand in ons land zich dermate catastrophaal heeft verscherpt, dat het dagel. bestuur der organisatie gemeend heeft de noodklok te moeten luiden. Het heeft van de zijde dezer vereeniging niet aan waarschuwingen ontbroken, zei spr. Sedert 1923 is voortdurend gewezen op de moeilijkheden, waaraan landbouw en industrie blootstonden. Vooropstellende, dat internationale vrijhandel ook door ons wordt begeerd, is duidelijk uiteengezet, dat in den loop der jaren hoe langer hoe minder van vrijhandel kan worden gesproken. Als bewijs, dat in den allerlaatsten tijd ook in andere groepen het besef doordringt, dat wij er met onze handelspolitiek niet komen, noemde spr. het op 27 April '32 door den geheelen georganiseerden landbouw, tuinbouw, veeteelt en industrie aan den minister-president gezonden manifest; overtuigend is ook het beroep van den grooten voorvechter van den internationalen vrijhandel dr. Colijn, dat wij moeten vechten voor het naakte bestaan. En dan is het voor de industrieelen bijzonder ergerlijk, wanneer de voor de hand liggende maatregelen door gebrek aan krachtige leiding niet worden getroffen, Te weinig aandacht wordt nog steeds besteed aan een meer rationeele productie; meer overleg tusschen de producenten onderling is een dringende eisch. Plicht is voorts alles te doen, wat door bezuinigingsmaatregelen verlichting kan brengen. En tenslotte heeft elke Nederlander den plicht naar vermogen aan de verbetering van den toestand mede te werken en moet hij niet beginnen zich steeds tegen alles te verzetten. Laten wij als Nederlanders het Nederlandsche belang breed bezien en ons van detailcritiek onthouden.
Verder spraken nog mr. B. J. M. van Spaendonck, eerste secretaris der vereeniging over „De crisis en de import" en dr. L. G. Kortenhorst, algemeen secretaris. over „De crisis en de export".

B. **ROEMENIE.** — Militair verdrag met Kleine Entente. — In het Roemeensche ministerie van Buitenlandsche Zaken werd een nieuw militair verdrag tusschen de staten van de Kleine Entente geteekend door den Roemeenschen minister van Buitenlandsche Zaken, den chef van den Roemeenschen generalen staf, alsmede den Tsjechischen en Joegoslavischen gezant. (Vorig bericht **blz. 176 D.**)

C. **FRANKRIJK.** — Aardverschuiving in Savoye. — Tengevolge van reusachtige aardverschuivingen in Savoye bevindt zich een geheel dorp in gevaar, doordat het langzaam naar het dal wordt geschoven. Ongeveer twee millioen kubieke meter aarde heeft zich in beweging bezet en glijdt langzaam naar beneden het dal in.

D. **LUCHTVAART.** — **Nieuwe** luchtlijnen in Rusland. — In den loop van dit jaar zullen in Rusland verscheidene nieuwe vaste luchtlijnen voor den geregelden post- en passagiersdienst worden geopend. De voornaatnste luchtlijn is die van Moskou naar Wladiwostok, die over een traject van ongeveer 10.000 K.M. loopt. Voorts zullen geopend worden de luchtdiensten Moskou — Stalingrad; Moskou — Minsk; Moskou — Kiew; Moskou — Leningrad; Swerdlowsk—Angorsk.

E. **VEREENIGDE** STATEN. - **Reconstruction Finance Corp.** — De Reconstruction Finance Corp. deelt mede, dat $ 250 millioen obligaties door de schatkist zijn overgenomen. Deze obligaties dragen 3½% rente en hebben een looptijd van zes maanden. (V. b. **180 D.**)

F. BANK VOOR INTERNATIONALE **BETALINGEN.** — Verslag over **1931/32.** — De netto-winst over 1931/32 bedraagt, zonder de onder geheime reserve opgenomen koerswinsten in aanmerking te nemen, rond Zw. fr. 15.2 millioen. Het dividend bedraagt 6% (onv.), hetgeen een bedrag van Zw. fr. 6.4 millioen (v. j. Zw. fr. 5.16 millioen) vereischt.
Het vorige jaar bedroeg de netto-winst Zw. fr. 11.19 millioen. (Vorig **bericht** blz. **164 I.**)

G. **DUITSCHLAND.** — **Werkloosheid** afgenomen. — Volgens een mededeeling van het rijksbureau is in het tijdvak van 16 tot 30 April 1932 het aantal werkloozen met 197.000 verminderd tot 5.737.000. In de eerste helft van April bedroeg de vermindering circa 100.000. (Vorig bericht blz. **178 F.**)

H. ENGELAND. — **Werkloosheid** gestegen. — Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg op 25 April 1932 2.652.181, dat is 84.849 meer dan op 21 Maart 1932 en 132.068 meer dan op hetzelfde tijdstip verleden jaar. (Vorig bericht **blz. 173 A.**)

I. NEDERLAND. — **Ommegang** te Maastricht. — Voor het eerst sinds twee-en-een-halve eeuw werd de noodkist van St. Servaes door Maastrichts straten gedragen. De geestelijke autoriteiten hebben een dergelijk besluit genomen en een processie doen ondernemen met de noodkist, waarin de reliquieën worden bewaard van St. Servatius, den patroon der stad, omdat de nood te Maastricht, volgens verschillende berichten, nijpend is. Tienduizenden namen aan den ommegang deel. In de St. Servaeskerk celebreerde deken Wouters een lof, waarna pater Carolus Tessar een korte toespraak hield. Na afloop hiervan zette de stoet zich in beweging. De noodkist werd gedragen door den broedermeester van St. Servaes en onmiddellijk gevolgd door de geestelijken der stad. Een menigte van naar schatting 20 a 25 duizend personen volgde daarna.
De vereering van het gebeente van Maastrichts eersten bisschop dateert reeds volgens de kronieken van de dertiende eeuw. Zoodra de stad in nood verkeerde werd de noodkist In de kerk uitgestald en bij hoogen nood een rondgang met de kist door de stad gehouden. De kronieken vermelden een tiental ommegangen, waarvan de laatste in 1677 werd gehouden tijdens het beleg der stad door Frederik Hendrik, toen Maastricht in handen der Franschen was.

K. **TURKIJE.** — Betalingsverkeer. — De regeering heeft een clearing-systeem ingesteld. Voortaan zullen alle buitenlandsche valuta-transacties worden behandeld door de staatsbank, welke direct de transacties zal uitvoeren met de banken in het land, dat importeert in Turkije. Het doel is te voorkomen, dat geld uitgewisseld wordt tusschen exporteurs en importeurs, terwijl verder de bescherming der Turksche valuta en het verkrijgen van evenwicht in de handelsbalans beoogd wordt.

L. BULGARIJE. — **Staatsfinanciën.** — De Trustees der 7½% stabilisatieleening 1928 ten laste van het Koninkrijk Bulgarije hebben **van** de betreffende bankiers bericht ontvangen dat thans voldoende gelden van Bulgarije zijn ontvangen om de coupon, vervallende 15 Mei '32, ten volle te kunnen uitbetalen.
(Vorig bericht blz. **303** H.)

M. FRANKRIJK. — Presidentsverkiezing. — De op 10 Mei '32 gehouden presidentsverkiezing der Fransche republiek heeft het volgende resultaat opgeleverd: er zijn 777 stemmen uitgebracht, waarvan 633 op Albert Lebrun die, zooals wij reeds meldden, tot President der Fransche republiek is gekozen; 114 stemmen kreeg Paul Faure (secretaris der socialistische partij, die bij de jongste Kamerverkiezingen niet gekozen is); Painlevé kreeg 12 en Marcel Cachin (communist) 18 stemmen.

A. INTERNATIONALE UNIE VAN **ANTI-MILITARISTISCHE** GEESTELIJKEN. — Ds. J. B. Th. Hugenholtz, algemeen secretaris van de Intern. Unie van Anti-Militaristische Geestelijken, gevestigd in Nederland (Ammerstol) heeft op 4 Mei '32 aan den Voorzitter der Ontwapeningsconferentie te Genève, Henderson, een adres aangeboden waarin een beroep wordt gedaan op de resolutie van het te Zurich op 2—4 September 1931 gehouden congres van den Intern. Bond van Anti-Militaristische Voorgangers en Geestelijken. Deze resolutie luidde als volgt:

„Overtuigd, dat de oorlog een onverzoenlijke tegenstelling vormt met de grondbeginselen van het Evangelie en dat een nieuwe wereldoorlog noodzakelijkerwijze alle menschelijke en christelijke cultuur moet vernietigen, en daarom in de toekomst de christelijke kerken zich zullen moeten onthouden van iedere medewerking aan den oorlog,

verzoekt met allen ernst, die ons als dienaren van Jezus Christus tot spreken dwingt, aan de gevolmachtigden der volken, die ter wille der ontwapening zijn bijeengekomen:

I. „te erkennen, dat een beslissend uur voor de toekomstige geschiedenis der menschheid is geslagen, dat zij verantwoording schuldig zijn aan God, den Heer der geschiedenis; en dat zij zich moeten stellen onder den invloed van den Geest van Christus;

II. „vastberaden den weg te bewandelen van ontwapening en van een metterdaad buiten de wet stellen van den oorlog, en met alle krachten het daarheen te sturen, dat bij de geschillen tusschen de volken het recht beslisse in plaats van het geweld;

III. ..radicaal te breken met het geloof. dat in wapengeweld onze veiligheid is gelegen, en moedig te besluiten tot het waagstuk van den vrede. dat alleen in staat is ons den vrede te verzekeren;

IV. „gewillig de offers te brengen, die elke stap op dezen weg zal kosten, in het vaste besluit, om aan den oorlog, waarop de vloek van God rust, een einde te maken".

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Rede van** Mr. van **Lanschot.** — De legercommissie van de ontwapeningsconferentie heeft de vraag besproken, welke zware kanonnen als aanvalswapenen te beschouwen zijn.

De militaire deskundigen hadden hierover een rapport uitgebracht.

De discussies werden ingezet door een rede van mr. van Lanschot, namens de Nederlandsche delegatie, waarin hij o.a. opkwam tegen de neiging van verschillende delegaties, om ook kanonnen met een kaliber van meer dan 155 m.M. nog buiten de categorie der aanvalswapenen te houden.

Mr. van Lanschot achtte het boven twijfel, dat kanonnen met een kaliber van meer dan 250 m.M. aanvalswapenen zijn, daar deze kanonnen ook de zwaarste permanente verdedigingswerken van een lmd kunnen vernietigen.

Spr. betoogde, dat het afschaffen van kanonnen van meer dm 155 m.M. niet zou neerkomen op een verzwakking van de verdediging. Indien de meest offensieve wapens niet lmger ter beschikking van een eventueelen aanvaller zouden staan, zou daardoor niet slechts de aanval worden verzwakt, doch vanzelf ook de verdediging worden versterkt.

Het betoog van mr. van Lanschot werd krachtig ondersteund door de gedelegeerden van Canada en Zwitserland, terwijl de delegaties van China, Duitschland, Hongarije, Italië, Sovjet-Rusland en Turkije alle nog verder wilden gaan en alle kanonnen van 100 m.M. en meer als aanvalswapenen wilden beschouwen.

Mr. van Lanschot had in zijn rede reeds te kennen gegeven, dat de Nederlandsche delegatie ook met een lager cijfer gaarne genoegen zou nemen. (329 A.)

11 MEI 1932

C. PROF. AUG. **VERMEYLEN 60** JAAR. — Ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag werd prof. Aug. Vermeylen in net Paleis van Schoone Kunsten te Brussel een feestmaal aangeboden. Vele Vlaamsche schrijvers, zooals Cyriel Buysse, Styn Streuvels, Herman Teirlinck waren tegenwoordig; uit Holland de heer Herman Robbers. Vier sprekers voerden het woord. Prof. Vermeylen werd unaniem als een hoogstaand geleerde, vernuftig socioloog, eerlijk politicus, klaarziend flamingant, geniaal kunstenaar en kunstcriticus geprezen. Zijn beroemde werk „De Wandelende Jood" werd in de meeste Europeesche talen vertaald.

Prof. Aug. Vermeylen.

D. **NEDERLAND.** — Toegepast natuur-wetenschappelijk onderzoek. — De minister van Onderwijs, K. en W. heeft op 10 Mei '32 te 's-Gravenhage het bestuur der Centrale Organisatie voor toegepaste natuurwetenschap geïnstalleerd. Gekozen zijn: tot voorzitter prof. dr. F. A. F. C. Went te Utrecht; tot onder-voorzitter de heer Oh. J. I. M. Welter te 's-Gravenhage, en tot derde lid van het dagelijksch bestuur prof. dr. G. van Iterson Jr. te Delft.

Tot secretaris werd benoemd ir. A. de Mooij h 's-Gravenhage. (Vorig bericht blz. 290 G.)

E. FRANKRIJK. — **Regeering-Tardieu** af getreden. — Nadat de nieuwe president van de Fransche Republiek, Lebrun, in het Palais du Luxembourg op 10 Mei 1932 zijn werkkamers had betrokken, overhandigde minister-president Tardieu hem de ontslagaanvrage van het geheele ministerie. De nieuwe president heeft het ontslag verleend. (Vorig bericht blz. 225 C.)

F. ITALIE. — **Critiek** op Tardieu. — De „Popolo di Roma" meldt, dat Italië met het verkiezingssucces van Herriot slechts tevreden kan zijn. Tardieu aan het roer zou hebben beteekend nieuwe bewapening, negatie van elken grondslag van billijkheid, verhooging der douanemuren, verscherping van de crisis en de werkloosheid en tenslotte oorlog en chaos. Tardieu en zijn vrienden hebben Frankrijk op den ongelukkigen weg gehouden, waarop het zich thans bevindt. De geheele beschaafde wereld zou tenslotte vijandig tegenover Frankrijk zijn komen te staan en na een tijd van financieelen schijnbloei zou de ruïne zijn gevolgd, aangezien men noch met goud, noch met reusachtige militaire uitgaven den druk kan weerstaan der volken, die het minimum aan gerechtigheid eischen, dat de voornaamste voorwaarde voor den vrede is. Zonder twijfel was geen politiek zoo in tegenstelling met de internationale gedachte als de Franscbe politiek van de laatste jaren.

(Popolo di Roma). (Vor. ber. blz. 234 D.)

A. **BELGIE.** — Werkloozensteun. — Met groote bezorgdheid wordt in officieele kringen de naaste toekomst tegemoet gezien ten opzichte van de financieele lasten, voortspruitend uit de werkloozenzorg. Op een totaal van 1,800,000 arbeiders zijn er thans 740,000 bij werkloozenkassen aangesloten. De anderen, bemerkende dat zij, niet aangesloten zijnde, niet op regeeringssteun kunnen rekenen, treden thans in massa toe.
De werkloozenzorg kost de schatkist op dit oogenblik reeds 1 milliard francs per jaar, welk bedrag weldra tot 2 milliard zal stijgen. Een zoo zwaren last kan het land niet blijven dragen en het staat dan ook vast, dat maatregelen zullen moeten worden *ge*nomen om de regeling van den werkloozensteun te herzien. (N. R. Crt.) (Vor. ber. blz. 109 F.)

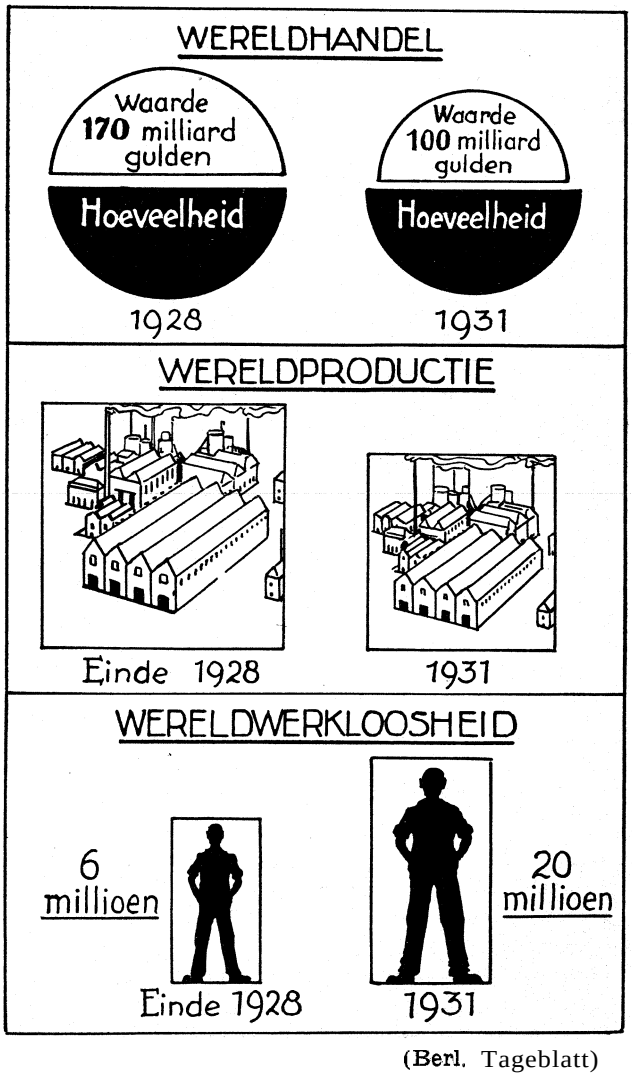
B. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden. — Ten bewijze der groote moeilijkheden die het visscherijbedrijf te IJmuiden thans doormaakt, wordt ons medegedeeld, dat van de 193 visschersvaartuigen er meer dan 150 opgelegd zijn. (Vor. ber. 330 C.)

C. **ITALIE. — Titiaan.** — Dezer dagen is men te Pieve di Cadore klaar gekomen met het herstelwenk aan het huis, waar Titiaan zijn laatste levensdagen sleet en waar hij — in 1576 — stierf. Na vier jaren arbeid is men erin geslaagd het huis, waar in den loop der eeuwen allerlei aan- en bijgebouwd was, weer zijn oorspronkelijke gedaante te geven. Het zal als museum worden ingericht en men heeft reeds belangrijke documenten hiervoor verzameld, zooals de bul, waarbij Karel V den grooten schilder tot Graaf van het Heilige Keizerrijk (Conte del Santo Impero) benoemde, het zegel van de familie Vecellio en andere papieren, die aantoonen, dat Titiaan, toen hij zich in Pieve di Cadore terugtrok, een uitgebreiden houthandel op Venetië begon en tevens geld in leen gaf.

D. NEDERLAND. — Prijsvraag van de Technische Hoogeschool, afd. bouwkunde. — De afdeeling der bouwkunde van de Technische Hoogeschool te Delft schrijft de volgende prijsvraag uit:
„In hoeverre heeft het gewapend beton bijgedragen tot de ontwikkeling van de aesthetiek der bouwkunst en in welken zin zijn hieromtrent nog verwachtingen gerechtvaardigd?"
De verhandeling zal ongeveer 5000 woorden moeten bedragen, terwijl schetsen ter toelichting gewenscht zijn. De beantwoording staat voor alle belangstellenden van Nederlandsche nationaliteit open. De antwoorden moeten vóór 1 December 1932 zijn ingediend bij den voorzitter van de afdeeling der bouwkunde van de Technische Hoogeschool. (Vor. ber. 336 D.)

E. ENGELAND. — Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen. — In het jaarverslag van den heer M. Wijnand Wolff, hon. secretaris der Ned. K. v. K. te Londen, gaat deze uitvoerig in op de opheffing van den gouden standaard in Engeland en de gevolgen daarvan voor den handel.
Het advies der Kamer werd herhaaldelijk ingeroepen, maar zij heeft zich altijd op het standpunt gesteld, dat zij, die in een vreemde valuta gehandeld hadden, geen uitbetaling in goud konden eischen, tenzij dit uitdrukkelijk van te voren in het contract gestipuleerd was. Wat de toekomst van het £ aangaat, moet de Nederlandsche exporteur — aldus het verslag — vooral niet uit het oog verliezen dat een groot gedeelte van den export der wereld op Engeland is aangewezen, niet alleen omdat men hier nog gewend is aan vlotte betaling, maar ook omdat ondanks alle moeilijkheden de goede handelstradities het minste aangetast worden.
De nakoming en vlotte afwikkeling van contracten, m.a.w. een goede commercieele reputatie zal altijd den waardemeter van een Zand beïnvloeden, afgezien van het feit of deze op goud of op een andere basis is vastgesteld.
Een ander verschijnsel, dat zich met het afschaffen van den gouden standaard heeft voorgedaan, is het feit dat hier op 31 Dec. '31, en ook nu nog niet, geen enkele werkelijke sporen van inflatie te vinden zijn en de prijzen eerder nog gedaald, dan naar boven gegaan zijn. Hiervoor is eenigszins een verklaring te vinden en wel dat het hun die den handel van meer nabij hebben gadegeslagen, opgevallen moet zijn, dat juist vóór 20 Sept. 1931 een verdere prijsval plaats vond, d.w.z. wat betrof de importeursprijzen.
Verdere factoren die een prijsverhooging tegenwerkten, waren o.a. dat dit land goederen in speciale formaten en gewichten betrekt, die voor geen ander laad gebruikt kunnen worden (men behoeft slechts aan pint maten en Ibs. gewichten te denken) en dat groote leveranciers van dit land, zooals bijv. Denemarken en Zweden, ook van den gouden standaard zijn afgestapt, zoodat althans die landen bij hun export naar Engeland met geen koersverschil rekening behoeven te houden, hetgeen natuurlijk voor Nederland extra zware concurrentie bateekent.
Verder heeft dit land een groot „Empire" achter zich. Al deze feiten bij elkaar genomen maken, dat de K. v. K. den toestand wat Engeland betreft niet zoo ongunstig inziet als die er op 20 Sept. 1931 wel uitzag en het is in verband daarmede, dat zij den Nederlandschen handel er op wijst om onder geen omstandigheden contact te verliezen met zijn Engelsche afnemers. (Vorig bericht blz. 245 *G.)*

F. **UITWERKINGEN** DER CRISIS. —

(Berl. Tageblatt)

A. RUSLAND. — Handel en Nijverheid. — De Russische export bedroeg in 1931 811.2 millioen roebel tegen 1.063.4 millioen roebel in 1930. De import is met 1.105 millioen roebel vrijwel onveranderd gebleven (v. j. 1.058.8 millioen roebel). (V. b. 286 K.)

B. **FRANKRIJK.** — Invoerverbod van 20 April '32 gedeeltelijk opgeheven. — De Directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens telefonisch bericht van den rijkslandbouwconsulent te Parijs, de Fransche regeering het bij decreet van 18 April '32 als représaille tegen de door Groot-Brittannië, Duitschland en Nederland genomen maatregel tot wering van den Colorado-kever ingestelde verbod van in- en doorvoer van versche groenten, consumptie-aardappelen, levende planten, bollen, knollen en wortelstokken uit genoemde landen heeft ingetrokken voorzoover betreft levende planten, bollen, knollen en wortelstokken, afkomstig uit Nederland.
Voor versche groenten en consumptie-aardappelen blijft het verbod derhalve nog gehandhaafd. (312 N.)

C. DENEMARKEN. — Uitsluiting in de Exportslachterijen opgeheven. — De uitsluiting in de baconindustrie en slachterijen is opgeheven. Het werk wordt op 12 Mei '32 hervat. (Vor. ber. **blz.** 327 **E.**)

D. **DUITSCHLAND.** — Dr. **Brüning** over ontwapening en herstelbetalingen. — In de op 11 Mei '32 gehouden Rijksdagzitting zeide Dr. Brüning over de ontwapening o.a. het volgende:
Onze eisch is de algemeene ontwapening en het herstel der gelijkgerechtigdheid. Deze beide zijn zoo zeer aan elkaar verbonden, dat zij een doel vormen. Thans moeten bij de internationale onderhandelingen zeer ingrijpende besluiten genomen worden. De verwachtingen, welke de volken van de ontwapeningsconferentie koesteren, mogen niet bedrogen worden. De volken hebben vertrouwen in elkaar, mogen de regeeringen in hun ambtelijke politiek eindelijk de wegen vinden en de bruggen betreden, welke thans reeds dikwijls door de volken onderweg zijn ingeslagen.
Ten opzichte van het herstelvraagstuk deed dr. Brüning de volgende zeer belangrijke verklaring:
De belangstelling van de wereld is nu op Lausanne gericht. Het standpunt van Duitschland is bekend en er is geen verandering in gekomen. Dat standpunt heeft hoe langer hoe meer instemming gevonden, ook in de schuldeischende landen. Een totale afschaffing van de politieke schulden is het meest noodzakelijk voor redding uit den tegenwoordigen nood en voor herleving der welvaart. De scheiding, die thans gemaakt wordt tusschen schuldeischende en schuldplichtige landen, werkt verhinderend op de internationale samenwerking.
Maar dat kan niet de esnige en laatste handeling van de regeeringen zijn. Zij weten alle, dat de herstelbetalingen niet meer kunnen worden betaald, maar zij hopen, dat Duitschland over eenigen tijd weer zal gaan betalen of tenminste gedeeltelijk of in termijnen zal betalen. Maar zij vergeten dan, dat voorwaarden waarvan betalingen over eenigen tijd te verwachten zijn, ook niet gesteld kunnen worden.
Nog enkele dagen geleden heeft een Amerikaansch politicus het uitgesproken: ,,Het is onmogelijk de schuld in goud te betalen, zoolang het grootste deel van den wereldgoudvoorraad in het bezit van Frankrijk en de Ver. Staten is." (V. b. **Ontwap.** 204 F.)
(V, b. Herstelvr. Duitschland 177 B.)

E. RUSLAND. — **Credietverleening aan** Turkije. — Sovjet-Rusland heeft besloten aan Turkije, als resultaat van de te Moskou gevoerde besprekingen tusschen de Sovjetleiders, en Ismet Pasja en Roesjdi Bey, onderscheidenlijk minister-president en minister van Buitenlandsche Zaken van Turkije, een crediet op langen termijn te verleenen tot een waarde van acht millioen dollar. Dit crediet heeft ten doel, Turkije in staat te stellen bij Sovjet-Rusland industrieele machinerieën te koopen en zal vereffend worden door de levering van Turksche goederen aan Sovjet-Rusland over een tijdverloop van 20 jaar. Het draagt geen rente. (Vorig bericht **blz.** 57 K.)

F. **KRISHNAMURTI.** — Zelf-verwerkelijking. — „...Indien gij huwelijk of kinderen tot het belangrijkste in uw leven maakt, zonder ten volle de beteekenis te begrijpen van strijd, bezit, afhankelijkheid van elkaar, welk begrijpen u de juiste waarde der dingen doet kennen, dan zult gij niet volledig zijn in u zelf...
. . . . . .
Dit beteekent niet, dat gij niet moet trouwen, dat gij niet van iemand moogt houden, dat gij geen kinderen rnoogt hebben. Gij verbeeldt u, dat gij uit de gratie zult geraken als gij trouwt. Uit wiens gratie? Niet uit de mijne. Ik heb u niets aan te bieden, hemel noch hel, belooning noch straf. Gij zult bij mij niet uit de gratie geraken, omdat ik geen volgelingen wensch, ik wensch geen discipelen, ik wensch uw vereering niet of wat dan ook. Ik heb de volkomenheid in mijzelf verwerkelijkt, daarom heb ik niets noodig. Zet het denkbeeld van mij te volgen, van uit de gratie te geraken, als het u blieft geheel en al uit uw hoofd, verbeeldt u niet, dat gij door mij of wien ook de Waarheid zult vinden. Gij zult die volledigheid in uzelf vinden, door uw eigen inspanning. Wanneer gij de werkelijke waarde van de dingen kent, zult gij niet langer in de macht zijn van het conflict, en gij zult voor uzelf een maatstaf vaststellen, die met uw begrip van volledigheid overeenstemt.
Verwerkelijking ontstaat door de ervaringen van het leven te begrijpen, niet door ze te venmijden. Hoe gij u gedraagt, of gij bang zijt, of gij op iets steunt, of gij hunkert naar vereering of gezag — dat is waar het op aankomt. Gij zult de Waarheid, de volledigheid, het geluk vinden in een normaal menschenleven, niet in abnormaliteit....''
(J. Krishnamurti in het ,,Ster-Bulletin".) (20 T.)

G. **ITALIE.** — Gouden **Standaard** en Financiën. — Bij de behandeling van zijn begrooting heeft minister Mosconi gezegd, dat Italië voornemens is den gouden standaard te-handhaven. De goudreserves zijn ver- t t teneinde dekking te verschaffen c de b kbilj t ti ft lijl van de buitenlandsche wisselportefeuille.
De minister verheelde niet, dat de financieele toestand van Italië de laatste twaalf maanden aanzienlijk achteruit was gegaan en hij durfde nog geenenlei uitzicht op een spoedige verbetering openen.
Voor het jaar 1932-'33 verwacht de minister 18.647.000.000 lire aan inkomsten, wat 253 millioen minder is dan voor het loopende jaar. Alle inkomsten zijn lager geraamd, op de directe belastingen op levensmiddelen na, die 737 millioen meer moeten opbrengen. Tegenover de vermindering van de inkomsten staat een vermeerdering der uitgaven met 736 millioen, waardoor het totaal 20.060.000.000 wordt. Het totale tekort wordt op 1.595.000.000 lire geraamd. Het tekort voor 1931-'32, aanvankelijk op 424 millioen geraamd, heeft 2.147.000.000 bedragen. **(86 D.)**
(V. b. Financiën 293 F.; **v.** b. **Begrooting** 302 H.)

H. LUCHTVAART. — Zweefvliegen. — Dezer dagen is de ,,Amsterdamsche Club voor Zweefvliegen" opgericht. Deze club staat, evenals de overige Nederlandsche zweefgroepen, onder de auspiciën van de door de Kon. Ned. Ver. voor Luchtvaart in het leven geroepen zweef-commissie. (Vor. ber. **blz. 3 A.)**

I. ENGELAND. — Iersche kwestie. — De Britsche regeering maakt bekend, dat ingeval het wetsontwerp inzake de afschaffing van den eed van trouw in Ierland mocht worden aangenomen, zij niet be eid zal zijn te Ottawa te onderhandelen over een tarievenovereenkomst met den Vrijstaat. (Vor. ber. 332 K.)

A. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Begrooting. — Het Bat. N.bl. meldt, dat de begrootingscommissie gereed is gekomen met de voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de begrooting voor het dienstjaar **1933** ten behoeve van de begrootingsvergadering op **13** Mei '32. Het netto-uitgavencijfer is, overeenkomstig het bezuinigingsprogram tot omstreeks f **400** millioen gedrukt.
Intusschen is het aspect van 's lands financiën aanzienlijk slechter geworden, zoodat men verwacht, dat de begrootingscomrnissie aanstonds haar taak **zal** hervatten, teneinde de f **75** tot **100** millioen, die nog gevonden nioeten worden, alsnog te bezuinigen.
(Vorig bericht blz. **206** F.)

12 MEI 1932

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De in **1933** te **sluiten** suikerfabrieken op Java. — Onze geachte medewerker, de welbekende suiker-expert dr. H. C. Prinsen Geerligs, was zoo welwillend ons een opgave te doen van de Java-suikerfabrieken, waarvan bekend is, dat zij in campagne **1933** niet zullen malen.
Deze opgave kan niet als volledig worden beschouwd, daar waarschijnlijk nog meer suikerfabrieken aan de sluiting meedoen.
Van de Ned. Handel-Mij. de fabr.: Soerowinangoen, Soekoredjo, Alkmaar, Klampok, Koning Willem II, Kalimati, Kemantren, Modjoagoeng, Poenvodadie, Wonoredjo, Wonapringgo.
Van de Ned.-Ind. Landbouw Mij. de fabr.: Balapoelang, Pagongan, Remboen.
Van de Javasche Cultuur Mij. de fabr.: Bandjardawa, Bagoe.
Van de Int. Cred. & Handelsv. „Rotterdam" de fabr.: Bantool, Tandjong-Tirto, Wonoaseh (niet definitief), Gayam.
Van de Handelsvereeniging „Amsterdam" de fabr.: Bedadoeng, Koenir, Kentjong, Semboro, Sroeni.
Van Ramondt & Dolleman de fabr.: Bodjong, Boedoean, Poerworedjo, Poh Djedjer, Sempalwadak.
Van de Cultuur Mij. der Vorstenlanden de fabr.: Barongan, Demak Idjoe, Kalibagor, Kaliredjo, Poerwokerto, Sewoegaloor, Wonotjatoor, Waroe.
Van Mirandolle Voûte & Co. de fabr.: Besito, Delangoe, Kedong Banteng, Tandjong Modjo.
Van de Koloniale Bank de fabr.: Kanigoro, Maron, Tjandisewoe, Sedatie, Sendang Pitoe, Pradjakan, Tangarang.
Van de firma Coster van Voorhout de fabr.: Pandaän, Poppoh, Watoetoelis.
Van de firma Tiedeman & Van Kerchem de fabr.: Lestarie, Wonolangan, Wringin Anom.
Van de firma Anemaet & Co. de fabr.: Mayong, Phaëton, Soekowidi, Winongan.
Van Liem Tjee Swee Kongsi de fabr.: Djoewono, Koedjonmanis.
Van de Mangkoenegaran de fabr.: Tjolomadoe.
Van de Cultuur Mij. Langsee de fabr.: Langsee.
Van de Cultuur Mij. Petjangaan de fabr.: Petjangaän.
Van de Kendalsche Suikerfabrieken de fabr.: Gemoe, Tjepiring.
Van de Cultuur Mij. Djati de fabr.: Djati.
Van de Mij. tot expl. Baudlanden de fabr.: Ketegan, Soekodono.
Van Kwie Zwan Lwan de fabr.: Djatipiring.
Van Djongkaré-Kongsi de fabr.: Prambonan.
Van de N.V. Ament's Suikerfabrieken de fabr.: Ardjawinangoen, Paroengdjaja. (Vor. ber. **228 A.**)

C. ENGELAND. — Disconto. — Voor den vijfden keer sinds de Bank van Engeland een begin maakte met het officieele ‚disconto te verlagen — nadat dit ter gelegenheid van de opschorting van den gouden standaard op **6%** was gebracht — is ze tot een discontoverlaging overgegaan. Het officiede disconto is thans met ½% tot 2½% verlaagd. (V. b. 314 G.)

D. NEDERLAND. — **Crisis-comité.** — H. K. H. Prinses Juliana heeft opnieuw een bijdrage van f **30.000** beschikbaar gesteld voor het Nationaal Crisis-comité.
(Vorig bericht blz. **217** A.)

E. **DUITSCHLAND.** — **Schulddelgingswet.** — De stemming over het amortisatiewetsontwerp, op grond waarvan tot de uitgifte van een groote premieleening door het Duitsche rijk zal worden overgegaan, werd met **287** tegen **260** stemmen aangenomen. (**39** H.)

F. NEDERLAND. — Beperking **kaasproductie in** Friesland. — In een spoedvergadering van den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrikanten in Friesland werd besloten tot inkrimping van de kaasproductie in alle bij den bond aangesloten fabrieken over te gaan, daar de noodtoestand dien maatregel dringend noodig maakt.
Door dezen maatregel zullen ongeveer per fabriek twee à drie werkkrachten overbodig worden, die echter in dienstverband zullen worden gehandhaafd. De aan de fabrieken geleverde ondermelk zal tot een percentage van **50%** aan de boeren-leden worden teruggezonden. (**Vorig** bericht blz. 324 G.)

G. NEDERLAND. — Luchtverkeer **Twente—Amsterdam v.v.** — Het staat thans definitief vast dat met ingang van **1** Juni '**32** een dagelijksche vliegdienst van vlieghaven Twente op Amsterdam v.v. zal worden geopend. Het garantiefonds groot f **7700** is volteekend. (Vorig bericht **blz. 329** E.)

H. **NEDERLAND.** — Ned. Verbond van **Vakvereenigingen.** — Aan het jaarverslag over de drie jaren **1929—1932,** dat zoo pas is verschenen, ontleenen wij het volgende:
Door de werkloozenkassen der bij het N.V.V. aangesloten organisaties zijn uitgekeerd:

In **1926**	.	*f* 3.004.500	In **1929**	.	f 4.234.100
„ **1927**	.	3.303.000	„ **1930**	.	6.755.700
„ **1928**	.	2.730.700	„ **1931**	.	**12.634.400**

(Vorig bericht blz. 296 **B.**)

I. **SIAM.** — Gouden **standaard** afgeschaft. — De regeering van Siam heeft besloten den gouden standaard af te schaffen.

K. VEREENIG.DE STATEN. — Schulden. — Uit het rapport van de financieele senaatscommissie ten gunste van het aannemen van de belastingwet, waardoor **1000** millioen dollars voor het in evenwicht brengen van de begrooting zouden worden geheven, blijkt, dat de door de regeering in den afgeloopen tijd gesloten leeningen buitengewoon groot zijn. In de laatste twee jaar zijn in totaal **4000** millioen dollars geleend. Einde Juni **1932** zal de openbare schuld gestegen zijn tot practisch **20.000** millioen dollars. De regeering geeft op het oogenblik dagelijks bijna 17½ millioen meer uit dan ontvangen wordt. Het rapport constateert, dat zelfs wanneer de begrooting in evenwicht zal zijn gebracht, de regeering jaarlijks **500** millioen dollars voor de gewone schulddelging zal moeten leenen. (V. b. **Staatsfinanciën** Mz. 304 F.)

L. **ROEMENIE.** — Deviezen-verordening. — Op 12 Mei '**32** is een deviezenverordening gepubliceerd, waarbij het niet alleen verboden wordt buitenlandsche of eigen valuta uit te voeren, maar ook om buitenlandsche valuta in te voeren. (Vor. ber. **252 H.**)

M. FRANKRIJK. — **Tardieu's** regeering. — Tot aan de formatie van een nieuwe regeering in het begin van Juni heeft de president der republiek Tardieu belast met het afwikkelen van de loopende zaken. Tardieu zal deze opdracht in den meest beperkten zin van het woord ten uitvoer brengen. Hij zal geen instructies geven, zoodat de vertegenwoordigers van de Fransche regeering in het buitenland, met inbegrip van de gedelegeerden ter ontwapeningsconferentie

geheel op eigen inzicht zullen moeten afgaan en order zullen krijgen zich te onthouden van het nemen van eenig initiatief. (Vorig bericht blz. 336 E.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — **Lindbergh's** baby dood. — De baby van Charles Lindbergh, die sinds 1 Maart 1932 werd vermist, is in Hopewell, in de nabijheid van de villa Lindbergh, dood gevonden. Het lijkje werd door een neger ontdekt. Hij stelde onmiddellijk de politie hiervan in kennis, die het reeds in sterke mate tot ontbinding overgegane lijkje aan de kleeren als het kind van Lindbergh kon identificeeren.
De gerechtelijke lijkschouwing heeft uitgewezen, dat de dood moet zijn ingetreden tengevolge van een schedelbreuk, die ontstaan kan zijn door een slag of doordat het kind uit een auto is geworpen. (286 M.)

B. DUITSCHLAND. — **Rijksweerminister Groener** neemt ontslag. — De rijksweerminister en rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Groener, heeft den rijkspresident ontslag uit zijn functie als rijks weerminister gevraagd. (Vorig bericht blz. 311 I.)
(Vor. ber. Ministerie 331 I.)

C. DUITSCHLAND. — Regeering. — De moties van wantrouwen tegen de geheele rijksregeering, door nationaal-socialisten, communisten en Duitsch-nationalen afzonderlijk ingediend, zijn bij hoofdelijke stemming met 287 tegen 257 stemmen verworpen.
(Vorig bericht blz. 340 B.)

13 MEI 1932

D. **VEREENIGDE** STATEN. — Instelling van een werkloosheidswet. — President Hoover heeft in het Witte Huis een conferentie gehouden, waaraan o.a. werd deelgenomen door de Commissie voor het Bankwezen uit den Senaat, de partijleiders en vertegenwoordigers van de banken en van de Federal Reserve Banken, waarin besloten werd nog voor de verdaging van het Congres een werkloosheidswet in te stellen. (Vorig bericht blz. 334 E.)

E. ZWEDEN. — Disconto. — De Zweedsche Rijksbank verlaagt haar disconto, met ingang van 17 Mei 1932 van 5 tot 4½%. (Vorig bericht blz. 241 B.)

F. VOLHENBOND. — **Leeningen** onder auspiciën van den **Volkenbond.** — In het Engelsche Lagerhuis is een vraag gesteld betreffende leeningen, uitgegeven onder auspiciën van den Volkenbond. Minister Simon heeft hierop geantwoord, dat het prospectus van deze leeningen geenerlei bepaling bevatte, op grond waarvan de Volkenbond de uitvoering der uit de leeningen voortspruitende verplichtingen door de desbetreffende buitenlandsche mgeeringen zou kunnen verzekeren. Hij verklaarde echter van meening te zijn, dat de Raad van den Volkenbond tot taak heeft, al 't mogelijke te doen om de uitvoering dezer verplichtingen te verzekeren.

G, NEDERLAND. — **Vlamovensteenfabrieken.** — De Vlamovensteenfabrikanten hebben in een te Utrecht gehouden voltallige vergadering zich ondenling contractueel verbonden om hun fabrieken tusschen 1 Juni 1932 en 31 Mei 1933 voorloopig minstens zes maanden stop te zetten. (Vor. ber. blz. 145 F.)

H. NEDERLAND. — Economische raad. — Het wetsontwerp tot instelling van een Economischen raad werd zonder hoofdelijke stemming door de Tweede Kamer aangenomen.

I. **BELGIE.** — Tabak. — De verhoogde tabaksaccijns op cigaretten is in België reeds sedert 1 October '31 van kracht. In hoever dit invloed uitoefent op de aanvoeren, zullen de cijfers moeten uitwijzen. Hieronder volgen de cijfers, gepubliceerd door het Belgische Ministerie van Financiën, betreffende den invoer over de eerste 8 maanden van 1930 en van 1931.

	Ruwe tabak. (alles in tonnen)		Gestr. tabak	
	1931	1930	1931	1930
Ver. Staten	5,295	5,587	9	14
Griekenland	920	884	—	—
Ned.-Indië	648	558	—	—
Holland	3,862	3,923	46	46
Philipphijnen		—	6	7
Anderr landen . . .	4,623	3,880	8	5'
	15,348	13,832	69	72

K. **NEDERLAND.** — **Scherpe** daling van boter. — De commissienoteering van boter op de Leeuwarder Botermijn is op 13 Mei '32 ineengezakt tot 82 cents per K.G. Deze prijsontwikkeling wordt catastrofaal genoemd.
Ter vergelijking wijzen wij er op, dat de boterprijzen in de crisisjaren 1894—1898 in het tweede kwartaal te Leeuwarden bedroegen:

	per K.G.		per K.G.
1894 . .	95 cts.	1897 . .	89 cts.
1895 . .	82 „	1898 . .	92 „
1896 . .	86 „		

Vóór den oorlog bedroeg de tweede-kwartaalsprijs:
1911 . . . . . 122 cents
1912 . . . . . 129 „
(Vorig bericht blz. 339 F.)

L. NEDERLAND. — De Rijnvaart. — 805 opgelegde schepen. — Wij ontleenen aan de Nieuwe Rott. Crt. van den 13den Mei '32 o.a. het volgende omtrent de malaise in de Rijnvaart:
Het gaat slecht in de Rijnvaart, zoowel als in de binnenvaart, zoo slecht, dat er wat gedaan moet worden om te voorkomen, dat de schipper ten onder gaat en om te zorgen, dat bij mogelijke opleving van het bedrijfsleven, de Rijnvloot en de vloot van binnenschepen in voldoende conditie zijn om hun taak in het economisch bestel weer op te nemen.
Maar wat moet er gedaan worden?
Daarover zijn de geleerden het niet eens.
En verder gaat de N. R. C. voort:
Op de Lek liggen 40 schepen zonder emplooi met een inhoud van 70.000 ton; bij de werf van Schram 8 schepen te zamen van 7000 ton; bij de werf van Boelen 17 schepen te zamen 10.000 ton; bij de werf van Vuyk 15 schepen te zamen 19.000 ton; bij het Kralingsche veer 6 schepen te zamen 6000 ton; in het Zuiddiep 25 schepen te zamen 13.700 ton; bij de Steenplaat 34 schepen te namen 25.300 ton; op de oude Plantage 266 schepen van 162.200 ton; bij het Rusland 57 schepen te zamen 17.850 ton; aan de Maaskade W. 17 schepen van 17.000 ton en op de Oude Maas en Botlek 64 schepen van 131.915 ton
In totaal mankt dit 805 schepen van 626.565 ton.
(Vorig bericht blz. 292 H.)

M. NEDERLAND. — Goedkoopere arbeiderswoningbouw. - Rationalisatie en concentratie. — De heer J. H. van Saane schrijft aan het einde van zijn artikel, hetwelk wij aan het bijvoegsel „Bouwkunst" van het Algemeen Handelsblad van den 8sten Mei '32 ontleenen, o.a. het volgende:
De tegenwoordige bedrijfsvorm van kleine bouwondernemingen eenerzijds en veelal willekeurige woningexploitatie anderzijds stelt het particuliere bedrijf niet in staat aan de bestaande behoefte aan goedkoopere arbeiderswoningen op de juiste wijze te voldoen, en kan geen waarborgen bieden voor een blijvend doeltreffend beheer. Het streven zal er dus op gericht moeten zijn een meer geconcentreerden bedrijfsvorm te zoeken, waarbij de bouw en exploitatie behoorlijk kunnen worden gefinancierd uit een bona fide aandeelenkapitaal en verder b.v. door hst uitgeven van grondbrieven en obligaties. Zij, die anders hun geld in onroerend bezit beleggen,

doen dit z66 wractisch ook, vermijden evenwel de aan heit woningbeheer verbonden zorgen, terwijl hun bezit zonder overdrachtskosten verhandelbaar is.
De op zulk een bedrijfsvorm ingestelde ondernemingen zullen uitteraard meer zorg aan den bouw besteden en in staat zijn door het aanbrengen van centrale voorzieningen — centrale verwarming, centrale warmwatervoorziening, gemeenschappelijke tuin, enz. — tevens een sociaal en hygienisch belang te dienen.
Verder kunnen zij zich instellen op een regelmatig bedrijf en hun menschen daarin specialiseeren, waardoor een beter product wordt verkregen bij een loonsbesparing, terwijl zij bij den bouw zullen bedacht zijn op het zoo laag mogelijk houden van onderhoudsrekeningen in de toekomst.
De omstandigheden en de vraag naar lagere huurprijzen voor arbeiderswoningen dringen er toe dat het particulier initiatief dergelijke gecentraliseerde ondernemingen zal vormen. In bescheiden omvang heeft de gemeente Amsterdam daartoe, bij de uitgifte van de erfpachtsgronden onder „Landlust", de gelegenheid willen openen.
Zullen in de toekomst niet slechts de gemeente en de woningbouwvereenigingen in de behoefte voorzien en het particuliere bedrijf uitschakelen, dan zal o.i. in de hierboven aangegeven richting de oplossing moeten worden gezocht.
Wanneer het getij verloopt, dienen de bakens te worden verzet. (Alg. Handelsbled)

14 MEI 1932

A. NEDERLAND. — **Wetsvoorstel-Albarda c.s.** inzake particuliere gewapende **corpsen.** — Aan het voorloopig verslag inzake het voorstel van wet van den heer Albarda c.s., houdende verbod van particuliere gewapende corpsen, is het volgende ontleend:
Vele leden vroegen zich af, tegen welke „particuliere gewapende corpsen" dit voorstel gericht is. Van de zijde dier leden, die zich voorstanders toonden van het voorstel, werd daarop geantwoord, dat alle particuliere gewapende organisaties bedoeld zijn, ook de bijzondere vrijwillige landstorm en de vrijwillige burgerwachten. Naar het oordeel van andere leden kon niet worden erkend, dat deze organisaties particuliere instellingen zijn; zij zijn immers niet door deze gesteund.
Van andere zijden werd deze opvatting bestreden. Sommige leden konden niet toegeven, dat de genoemde instituten zouden zijn te beschouwen als particuliere gewapende corpsen in den zin van dat wetsvoorstel. Naar hun meening zijn het semi-officieele instellingen; zij worden van rijkswege geregeld en zijn uitduitend ter beschikking van de overheid: de bijzondere vrijwillige landstorm staat onder militaire leiding, die benoemd wordt door den minister van defensie; de leden der burgerwachten hebben een buitengewone aanstelling bij de politie.
Verscheidene leden, die in het midden lieten, of hier van particuliere corpsen sprake is, zouden in ieder geval den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de Vrijwillige Burgerwachten niet verboden willen zien.
Verscheidene leden waren van meening, dat het gevaar, waartegen het voorstel zich keert, in ons land denkbeeldig is. De voorbeelden uit het buitenland, waarnaar de voorstellers verwijzen, hebben voor het maken van een vengelijking geen waarde, want die buitenlandsche organisaties staan in dienst van bepaalde politieke partijen, terwijl in Nederland geen enkele partij zich van een diergelijk strijdmiddel bedient. Deze leden konden niet aannemen, dat het standpunt der onderteekenaars zou zijn, dat er in alk geval een verbod moet komen, onverschillig of het gevaar, waartegen dit verbod zich zou richten, al dan niet bestaat.
Verscheidene andere leden betuigen hun instemming met het voorstel en verdedigden hst op de in de Memorie van Toelichting ontwikkelde gronden.
(Vorig bericht blz. 222 C.)

B. DUITSCHLAND. — **Persuitlatingen** over **de ontwikkeling van den** politieken **toestand.** — **Frankrijk:** Over het gedwongen aftreden van Groener als Rijksweerminister schrijft de „Echo de Paris": Het is de eerste maal in de Duitsche geschiedenis na den oorlog, dat het leger zijn correote houding tegenover den staat opgeeft en zich tegen zijn eigen leider uitspreekt.
De „Petit Parisien" constateert, dat in Duitschland een economische, moreele en politieke verandering plaats heeft, zooals zich na den oorlog in de geschiedenis van Duitschland nog niet heeft voorgedaan. Er voltrekt zich een onzichtbare revolutie, waaruit binnen korten tijd een nieuw Duitschland zal ontstaan, dat even weinig aan dat van den vroegeren keizer als aan dat van Stresemann zal herinneren.
De buitenlandsch-politieke medewerker van het „Journal" meent te moeten wijzen op de gevaren, die de gebeurtenissen in Duitschland op het oogenblik voor Frankrijk met zich brengen. Hoe de toestand zich in Duitschland ook zal ontwikkelen, hij zal altijd geleid worden door de tegenstanders van de huidige orde.
Engeland: De diplomatieke medewerker van de „Daily Teiegraph" schrijft: Men is van meening, dat de huidige Duitsche Rijksregeering het aftreden van Groener ten hoogste zes weken zal kunnen overleven.

C. HERSTELVRAAGSTUK. — **Moratorium** van 25 jaar voorgesteld. — De presidenten van de zeven leidende Amerikaansche spoorwegarbeiders-organisaties hebben aan president Hoover een moratorium van 25 jaar voor de ooiilogsschulden, gecombineerd met een schema voor gedeeltelijke kwijtschelding in ruil voor invoeren uit de Vereenigde Staten, voorgesteld. (Vorig bericht blz. 273 K.)

D. LUCHTVAART. — Oceaanvlucht mislukt. — De Amerikaansche vlieger Leo Reichers, die een solovlucht van New-York naar Parijs trachtte te maken, is nabij de kust van Ierland met zijn vliegtuig in zee gevallen.
De stoomboot „President Roosevelt" kwam te hulp. De vlieger bleek zijn neusbeen gebroken en verschillende andere wonden opgeloopen te hebben.

E. BELGIE. — Inwoners. — Volgens de officieele „Moniteur" bedraagt het totaal aantal inwoners van België, zooals bij de volkstelling van 31 December 1931 is komen vast te staan, 8.092.004, waarvan 4.007.418 mannen en 4.084.586 vrouwen.

F. CANADA. — **Doechoboren (naaktloopers).** — De Canadeesche regeering heeft een uitgebreiden veldtocht geopend tegen de naaktcultuur-beweging. Een groot aantal mannen en vrouwen, grootendeels aanhangers van de Russische secte der „Vrijheidszonen", die naakt over den grooten straatweg liepen, zijn gearresteerd.

15 MEI 1932

G. ZWEDEN. — Kreuger-concern. — De „Dagens Nyheter" van den 14den Mei '32 maakt melding van het bericht, dat in verband met de ineenstorting van het Krenger-concern een groot proces tegen den consul-generaal Thorsten Kreuger, den broer van den luciferskoning, zal plaats hebben.
Uit een onderzoek zou gebleken zijn, dat tusschen den consul-generaal Thorsten Kreuger en Ivar Kreuger vele transacties van zeer grooten omvang hebben plaats gehad. In financieele kringen te Stockholm is het sinds eenigen tijd bekend dat de „transacties gedurende de laatste zes maanden vóór den dood van Ivar Kreuger zijn broer groote bedragen hebben opgeleverd, naar schatting van 10 tot 15 millioen Kronen".

Volgens „Dagens Nyheter" betreft het hier groote posten aandeelen van de Graengesberg Maatschappij en Britsche staatsobligaties tot een bedrag van 250 duizend of 300.000 Pond Sterling en het geheele aandeelenkapitaal van de „A.B. Permanens", welke onderneming destijds de meerderheid van aandeelen van twee groote Zweedsche kranten bezat.
(Dagens Nyheter). (Vor. ber. blz. 329 L.)

16 MEI 1932

A. NEDERLAND. — Anti-Revolutionnaire Kiesvereeniging. - Rede van dr. J. A. Nederbragt. — Voor de Anti-Revolutionnaire Kiesvereeniging „Nederland en Oranje" 's-Gravenhage 111 (stad) sprak op 6 Mei '32 dr. J. A. Nederbragt over de vraag: „Heeft het Anti-Revolutionnair beginsel beteekenis ten opzichte van internationale vraagstukken?"
In het eerste deel van zijn betoog beantwoordt spr. de gestelde vraag in dezen zin bevestigend, dat de anti-revolutionnaire of christelijk-historische beginselen wel groote beteekenis hebben voor genoemde vraagstukken, maar dat dit nog te weinig ingezien wordt. Ter ondersteuning van het tweede deel dezer stelling wijst spr. er o.a. op: 1e. dat een deel der christelijke pers weinig oog heeft voor den geestelijken ondergrond der internationale crisis en ten deze de liberale pers volgt; 2e. dat in de Volkenbondsbeschouwing het historisch element ontbreekt, hetgeen leidt tot overschatting der multilaterale werkwijze; 3e. dat een deel der genoemde pers ten onrechte haar lezers opgeroepen heeft, zich „in naam der menschelijkheid" tot de ontwapeningsconferentie te wenden.
Wat het recht van den oorlog betreft, verwerpt spr. den godsdienstoorlog, omdat hij strijdt met het woord der schrift, dat het niet door kracht noch geweld maar door Gods geest zal geschieden; den veroveringsoorlog, omdat deze is zondigen tegen het 8e en het 10e gebod; en den oorlog ter beslechting van geschillen, omdat geen volk rechter mag zijn in eigen zaak, als er een internatianle rechter is. Spr. erkent de rechtmatigheid en noodzakelijkheid van den oorlog uit zelfverdediging in niet te ontwijken gevallen, uit noodweer dus, en kan zich sporadische gevallen denken, — maar niet in beschaafd Europa —, waarin interventie geboden is, in dien zin, dat een volk geroepen kan zijn, het recht te bestellen buiten zijn grenzen. Voor interventie met gewapende macht in Europa acht spr. den Volkenbond geheel ongeschikt: hij veroordeelt dus den Volkenbondsoorlog.
Strijd tegen de zonde is, naar spr. meent, in den diepsten grond strijd om het recht. Zoo is strijd tegen den oorlog strijd om het recht van den vreemdeling. Het heidendom kende het recht van den vreemdeling niet; wel het jodendom: het Oude Testament is altijd voor den vreemdeling opgekomen. Het Nieuwe Testament, het christendom, op het Oude Testament en het iodendom voortbouwende. heeft echter eerst intern t ɛ.l recht ı vollen g mogelijk gemaakt. Internationaal recht t t in vierderlei: in een behoorlijke behandeling van den vreemdeling (en dus het vreemde volk) in feite; in een complex van regelen van internationaal recht, hetzij van gewoonterecht. hetzij van geschreven recht; in internationale recht: spraak; in bereidheid om het internationale recht toe te passen en zich aan de uitspraak van den internationalen rechter te onderwerpen. (V. b. 316 I.)

B. JAPAN. — Aanslag op den Japanschen minister-president Inukai. — Zeven jonge mannen in militaire en marine-uniformen hebben op 15 Mei '32 een aanslag op den 76-jarigen premier van Japan, Tsoejosji Inukai, gepleegd, die eenige uren later aan zijn verwondingen is bezweken.
Vrijwel terzelfdertijd werden bomaanslagen gepleegd op verscheidene punten van Tokio.
Vermoedens bestaan, dat deze aanslag het werk is van nationalistische militairen, die niet tevreden zijn over de politiek van de regeering tegenover China. Hun wensch is: annexatie van Mandsjoerije door Japan.

C, NEDERL. OOST-INDIE. — Aardbeving op Celebes. — De residentie Menado op het eiland Celebes is op 14 Mei '32 door een aardschok geteisterd. Honderden huizen zijn ingestort, veertien personen gedood, enkele tientallen zwaargewond, terwijl talloozen licht gekwetst werden.
De aardschok hield een minuut aan.

D. NEDERLAND. — Woeker. — Na een inleidende rede van mr. dr. G. van den Bergh over woekerbestrijding is een vereeniging opgericht, die den naam draagt „Nederlandsche Vereeniging voor Volkscredietwezen en Woekerbestrijding".
Het doel der vereeniging is te bevorderen: a. dat, waar hier te lande het niet-commercieele volkscredietwezen niet of op onvoldoende wijze is georganiseerd, hierin zooveel noodig worde voorzien; b. dat een zoo doeltreffend mogelijke uitvoering van de Geldschieterswet worde verkregen; c. dat overigens de woeker in al zijn vormen worde bestreden.
In het voorloopig bestuur hebben de leden van het voorloopig comité zitting gekregen. Secretaris is mr. Th. J. Eskens, Van Eeghenstraat 12, Amsterdam.
(Vorig bericht blz. 59 H.)

E. PERU. — Douane-oorlog tusschen Peru en de Ver. Staten. — Bij het Peruviaansche parlement is een wetsvoorstel ingediend tot het heffen van 300% extra-invoerrechten op alle goederen uit de Ver. Staten.

F. PERU. — Diplomatieke betrekkingen tusschen Peru en Mexico verbroken. — Generaal Juan Cabral, de Mexicaansche gezant in Peru, en zijn geheele staf zijn W verband met het verbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen Peru en Mexico uit Lima vertrokken.
Deze terugroeping was door Peru geëischt. De Peruviaansche regeering beschuldigt den Mexicaanschen gezant er van betrekkingen te hebben onderhouden met revolutionnaire elementen in Peru, die thans gearresteerd zijn.
Ook aan den Peruviaanschen gezant in Mexico, Raygada, is zijn pas overhandigd.

G. BRITSOH-INDIE. — Strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen. — Te Bombay zijn hevige onlusten uitgebroken tusschen Hindoes en Mohammedanen. Tot op dit oogenblik bedraagt het aantal dooden 61, dat der gewonden ruim 700. De straten liggen bezaaid met lijken; de ziekenhuizen kunnen de talrijke gewonden niet meer bergen.

17 MEI 1932

H. JAPAN. — Het leger stelt een ultimatum. — Het leger eischt een nationale regeering en heeft te dien opzichte een ultimatum uitgevaardigd. De mogelijkheid bestaat, dat de regeering met dit ultimatum rekening zou houden.
Volgens de Japansclie grondwet moet de minister van Oorlog uit de generaals worden gekozen, zoodat er geen kabinet kan worden gevormd zonder de goedkeuring van het leger. Dit zal echter zijn goedkeuring onthouden aan de vorming van een partijkabinet.

I. SCHEEPSRAMP. — De „Philippar" in brand. — Aan boord van het Fransche stoomschip „Georges Philippar" is op 16 Mei '32 in de Golf van Aden brand uitgebroken. Van de circa 900 opvarenden worden er nog steeds omstreeks 200 vermist. De overlevenden zijn aan boord van eenige Fransche en Russische schepen gebracht.
Er bevinden zich Nederlanders aan boord.

A. SPANJE. — Spaansch-Russische **handelsovereenkomst.** — Volgens „El Socialista" van Madrid zijn met Ostrowsky, zaakgelastigde van Rusland te Madrid, besprekingen gehouden, die tot een handelsovereenkomst tusschen Spanje en Rusland zullen leiden. Een der voornaamste punten dezer overeenkomst zal zijn, dat Russische petroleum zal worden geleverd tegen Spaansch spoorwegmateriaal, kurk, lood en koper. (El Socialista)

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — **Vlootcommissie.** — De technische commissies van de Ontwapeningsconferentie hebben haar werkzaamheden hervat.
De commissie van redactie van de vlootcommissie constateert in haar rapport, dat het de commissie niet mogelijk was tot overeenstemming te komen inzake de kwestie van het offensieve karakter van zekere oorlogsschepen. Verscheidene staten verschillen van meening over het offensieve karakter van de groote schepen, onderzeebooteri en vliegtuigmoederschepen. Verscheidene andere staten zijn van meening, dat de genoemde scheepscategorieën zoowel voor offensieve als voor defensieve doeleinden gebruikt kunnen worden. (Vorig bericht blz. **336** B.)

C. JAPAN. — Beurssluiting. — Teneinde een paniek te voorkomen, zijn in verband met den moord op den premier Inukai, de katoen- en rijstbeurzen te Tokio, Osaka en Nagoya gesloten. (Vor. ber. blz. 198 X)

D. PROF. DR. G. **C.** NIJHOFF OVERLEDEN. — Na een langdurige ongesteldheid is op 75-jarigen leeftijd overleden prof. dr. G. C. Nijhoff, oud-hoogleeraar in de verloskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen.

E. **BRAZILIE.** — Koffie-politiek. — De voorloopige president van Brazilië heeft in zijn Boodschap de volgende mededeelingen gedaan over de koffie-positie van Brazilië.
Op 30 Juni 1931 bedroeg de koffie-voorraad in de opslagplaatsen van Sao Paulo 18 millioen zakken. De oogst 1931132 was geraamd op 17½ millioen zakken, totaal 35.500.000 zakken bij een gemiddelden jaarlijkscheri export van 9.500.000 zakken. Circa twee derde was opgekocht door den Nationalen Koffieraad. Eind Juni van dit jaar zou de rest geheel geliquideerd zijn. Van den Paulista-oogst hadden 9.000.000 zakken Santos bereikt of wel zij waren door den Nationalen Koffieraad verkocht aan het eind van Maart 1932. Eind Juni '32 zal nog 3.000.000 geliquideerd zijn. Berekend is. dat tegen 30 Juni 1933 geen voorraad meer aanwezig zal zijn.
Deze transacties zijn gefinancierd door het mobiliseeren van de hulpbronnen van het land, met steun van de Bank van Brazilië en de garantie van een exportbelasting van 10 sh. per zak. Als gevolg van den lagen wisselkoers, geringeren invoer en het besluit om nationale goederen te gebruiken. is in de handelsbalans een wijziging ten gunste van Brazilië gekomen. (Vorig bericht blz. 329 F.)

F. LITAUEN. — Nieuwe gouverneur van Memel. — De consul-generaal van Litauen in Londen, Gylys, is door de Litausche regeering tot gouverneur van Memel benoemd. **(Vor.** ber. **Memel 333 C.)**

G. NEDERLAND. — **Meisjesvereeniging** „De Graal". — Evenals dit het vorige jaar op Paaschmaandag het geval was, heeft thans op den tweeden Pinksterdag (16 Mei '32) de kathodieke meisjesvereeniging „De Graal" een breed opgezet massaspel, getiteld „Pinksterzegen", ten beste gegeven, opnieuw in het voor de spelen, die uitsluitend uit spreekkoren en groepsbewegingen bestaan, bij uitstek geschikte Stadion te Amsterdam.
De opzet van het spel, dat ten doel had het Pinkstermysterie aan de mystieke beteekenis van het Graaloffer te verbinden, was ditmaal nog grootscher: niet minder dan 10.000 vrouwelijke executanten deden eraan mee. Daar de bezoekers het Stadion geheel vulden, mag men bovendien 30.000 toeschouwers daarbij tellen. Het was een machtige demonstratie, welke ook door vele autoriteiten werd bijgewoond. In de eere-loge zaten o.m. de bisschop van Haarlem, mgr. Aengenent, de ministers Verschuur en Decker, de commissaris der Koningin in Noord-Holland, de vicaris-generaal en een andere hooge afgevaardigde van het bisdom Berlijn, de deken van Amsterdam en verschillende kerkelijke en wereldlijke hoogwaardigheidsbekleeders.

H. VOLKENBOND. — **Onkosten.** — De secretaris van het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken deelde mede, dat de kosten van den Volkenbond, het Internationaal Arbeidsbureau te Genève en het Permanente Hof van Intern. Justitie te 's-Gravenhage gezamenlijk bedroegen:

In 1929	27.026.000	Zwits. francs
1930	28 210.000	„
1931	31.637.000	„ „

(Le Temps). (**Vor.** ber. Int. **Arb.** Bur. 240 K.)

I. BELGIE. — **Ministerieele crisis.** — Het ministerie-Renkin is afgetreden. Dit aftreden wordt beschouwd als het gevolg der meeningsverschillen tusschen de Fransch-gezinde liberalen en de Vlaamsche katholieken in de kwestie der vervlaamsching van het onderwijs.
De Vlamingen verwierpen een regeling waarbij onder zekere voorwaarden wordt toegestemd Fransche schoolklassen in Vlaanderen te vormen.
Dit is de derde maal in tien jaren dat een Belgisch kabinet ten val wordt gebracht door de Taalkwestie. (Vorig bericht blz. 221 L.)

K. **NEDERLAND.** — Aanvulling van de wetten op de inkomsten- en vermogensbelasting. — Ingediend is een wetsontwerp houdende aanvulling van de artt, 75 en 80 der Wet op de Inkomstenbelasting 1914 en van de artt. 23 en 29 der Wet op de Vermogensbelasting 1892.
Het komt — zoo luidt de memorie van toelichting — herhaaldelijk voor, dat personen die uit hoofde van hun stand, beroep of ambt wettelijk tot geheimhouding verplicht zijn met betrekking tot bepaalde zaken, van die zaken op voor derden begrijpelijke wijze melding maken in hun financieele administratie. Wordt aan zoo iemand door den belastingdienst gevraagd, zijn aangifte van inkomen of vermogen, dan wel nadere beweringen dienaangaande. te staven door het overleggen van boeken en andere bescheiden, dan doet de belastingplichtige veelal een beroep op zijn wettelijke verplichting tot geheimhouding.
Nu geschiedt weliswaar het vermengen van geheim te houden gegevens met andere in den regel niet met het oogmerk om een behoorlijke fiscale contrôle onmogelijk te maken, doch dit vermengen heeft toch wel tot gevolg, dat uit dan kring der bedoelde personen aangiften voorkomen, die getuigenis afleggen van gemis aan zorg om den fiscus te geven, wat hem toekomt,
Het thans ingediende ontwerp beoogt, in het belang van de schatkist van rijk, provincie en gemeente, hieraan een einde te maken. De belanghebbenden zullen het echter in de hand hebben hun beroepsgeheim in redelijke mate te doen eerbiedigen, door de inderdaad geheime zaken afgescheiden van hun van financieel belang zijnde aanteekeningen te administreeren. Zoo zal de nieuwe regeling een prikkel bevatten tot het splitsen van geldelijke en geheime administratie, in tegenstelling met de bestaande regeling, die ongewild, een prikkel in tegengestelden zin inhoudt.
Teneinde aan belanghebbenden den tijd te geven, hun geldelijke administratie zoodanig in te richten, dat

het hun toevertrouwde geheim toch zooveel mogelijk bewaard zal kunnen blijven bij het naleven van wettelijke verplichtingen jegens belastingambtenaren — ook dezen laatsten is overigens bij de wet geheimhouding opgelegd — is het tijdstip van in werking treden bepaald op 1 Mei 1934. (Vorig bericht blz. 71 F.)

18 MEI 1932

A. VATICAAN. — **Nieuwe** encycliek van paus Pius XI. — Een nieuwe encycliek van paus Pius XI is op 18 Mei '32 gepubliceerd. In dit nieuwe rondschrijven, dat aanvangt met de woorden: ,,De liefde van Christus dringt ons", wijst de paus met voldoening op den grooten kring van hen, die gevolg hebben gegeven aan zijn oproep van 2 October 1931 tot het vormen van een heiligen kruistocht der helpende liefde. Als den wortel der hedendaagsche verwarring beschouwt het hoofd der R. K. kerk de begeerte naar aardsche goederen. Partijen, die naar de omverwerping van het bestaande streven, maken van de algemeen heerschende ellende gebruik. Voorts merkt de paus op, dat de goddeloozen thans, in tegenstelling met vroeger, in vele landen een vast aaneengesloten en goed geordend leger vormen. De paus bezweert alle volken der aarde, de lage zelfzucht te laten varen en alle krachten te vereenigen. In dezen strijd voor den godsdienst en den socialen vrede moeten, aldus de encycliek, alle geoorloofde menschelijke middelen gebruikt worden. (Vor. ber. blz. 147 B.)

B. HOCKEY. — Nederlandsche hockeyploeg wint van Denemarken. — Het Nederlandsche Elftal heeft in een schitterenden wedstrijd, die den 15den Mei te Kopenhagen plaats vond, het Deensche elftal met 5—4 geslagen.

C. TIN. — Gevolgen der nieuwe restrictie. — De mogelijke gevolgen van het nieuwe restrictie-schema voor tin worden in de ,,Times" als volgt uiteengezet: De productie der 4 deelnemende landen bedroeg in 1929 162.168 t. De bestaande quota waren tezamen 91.096 t. Het terugbrengen der productie tot 1/3 van die van 1929 beteekent een totaal der quota van 54.056 t. per jaar, d.i. dus 37.040 t. minder dan de bestaande. De productiebeperking tot 1/3 zal ingaan 1 Juni, maar in Juni en Juli zal geen tin worden uitgevoerd. Te beginnen met Augustus zal gedurende 10 maanden 5.406 t. par maand mogen worden geëxporteerd.
De verwachte positie zal zijn:

Zichtbare voorraden		50.416 t.
Voorr. in het Oosten		10.131 ,,
Totaal		60.547 t.
Resultaat van 2 maanden stopzetten der huidige quota		15.182 ,,
Voorraden op 31 Juli		45.365 t.
Resultaat van 3 maanden beperking . .		6.555 ,,
		38.810 t.
In bezit van den ,,pool" . . .	21.000 t.	
Stoomende	7.500 ,,	
		28.500 ,,
Beschikbaar 31 Oct.		10.310 t.

In de maanden Febr. t/m April heeft de productie onder de bestaande restrictie-quota de afleveringen slechts met 187 t. of 62 t. per maand overtroffen.
(Vorig bericht blz. 330 G.)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Aardbeving op Celebes. — Aan een telegram van den Resident van Menado aan de Ned.-Indische regeering ontleenen wij het volgende. Het totaal aantal dooden bedraagt thans zes. Het aantal zwaar gewonden is in totaal zes, en niet twintig. Alleen te Kakas zijn 592 huizen verwoest. Er heerscht momenteel nog geen voedselgebrek. De aardschok werd het hevigst te Kakas gevoeld. De katholieke kerk te Tomohon is gesloten op advies van de zijde van ingenieurs. Van de geïsoleerde plaatsen is nog geen enkel bericht binnengekomen, evenmin als uit Donggala, Pose of uit Sangihe. Volgens mijn raming, aldus de resident, zijn in de Minahassa ruim 600 woningen geheel en een 400-tal gedeeltelijk verwoest. De schade aan huizen en huisraad bedraagt in totaal ongeveer f 200.000, bij welke raming de scholen, de kerkgebouwen en de openbare werken niet zijn inbegrepen.
(Vorig bericht blz. 342 C.)

E. PERU. — Gouden standaard. — De regeering van Peru besloot den gouden standaard voorloopig op te geven.

F. NEDERLAND. — Loonconflict in de Venen. — In het district Emmen-Erfscheiderveen is op 17 Mei 1932 de staking in het veenbedrijf opgeheven.
Alleen de N.A.S.-arbeiders zetten de staking voort.
(Vorig bericht blz. 307 C.)

G. NEDERLAND. — **Steun** aan de Scheepvaart. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend, dat bedoeld is om te komen tot de oprichting van een onder objectieve scheepvaartkundige leiding staande maatschappij, die haar werkkapitaal grootendeels zal moeten ontleenen aan een rijksvoorschot en die om die reden onder regeeringstoezicht moet staan.
De toelichting zegt o.a.:
De noodtoestand, welke in een groot deel van de Nederlandsche zee-scheepvaart is ingetreden, heeft er toe geleid, dat de regeering zich genoodzaakt heeft gezien maatregelen te beramen, teneinde te voorkomen, dat hier een van onze belangrijkste takken van bedrijf aan den ondergang wordt prijsgegeven. Deze maatregelen vinden hun belichaming in een speciaal op te richten financieringsmaatschappij voor de scheepvaart, waarvan de meerderheid der aandeelen in handen der Regeering zal zijn en welke in het bijzonder zal werken met voorschotten uit 's Rijks kas.
Voor menige scheepvaartmaatschappij is de toestand onhoudbaar geworden en voor een groot deel der Nederlandsche reederijen mag de toestand zoo geschetst worden, dat onder gelijkblijvende omstandigheden uitoefening van het bedrijf vrijwel onmogelijk wordt.
Vooropgesteld mag worden, dat men in het scheepvaartbedrijf met moeilijkheden te kampen heeft, welke vermoedelijk niet van voorbijgaanden aard zullen zijn.
Ten opzichte der op te richten maatschappij meldt het wetsontwerw, dat het maatschawwelijk kapitaal op f 5.000.000 zal worden bepaald, waarvan de meerderheid ad f 2.600.000, in handen van den Staat zal zijn. Behalve de Staat kunnen scheepvaartmaatschappijen aandeelhouder zijn; de maatschappijen, welke een voorschot krijgen, zullen verplicht zijn aandeelen te nemen.
De vennootschap wordt bestuurd door een directie, bestaande uit ten hoogste twee directeuren.
Tenslotte wordt nog gememoreerd, dat de Kon. Holl. Lloyd, na de uitvoering van het reorganisatie-voorstel in overleg met de regeering gepleegd, ook voor steun in aanmerking zal komen. (Vor. ber. blz. 333 A.)
(Vor. ber. Scheepvaart 170 I.)

H. VOLKENBOND. — **Liberia.** — De bijzondere commissie van den Volkenbond is bijeengekomen, teneinde het rapport van de deskundigen, die door Groot-Brittannië, de Ver. Staten en Frankrijk naar Liberia zijn gezonden, te behandelen. Dit rapport geeft het verslag der deskundigen ten opzichte der toestanden in Liberia.
De vertegenwoordiger van de negerrepubliek gaf in de zitting der commissie toe, dat er verschrikkelijke wreedheden hadden plaatsgevonden. Deze barbaarsch-

heden waren begaan door de grenstroepen van Liberia, die **44** dorpen in brand hadden gestoken. **81** mannen, **49** vrouwen en **19** kinderen zijn vermoord, terwijl bij het in brand steken der dorpen nog tal van andere personen levend werden verbrand.
In hun rapport deelen de deskundigen nog mede, dat ruim **12.000** menschen de wildernis in gevlucht zijn, waar zij zonder behoorlijke voedselvoorziening en zonder onderdak blijven, aangezien zij de autoriteiten vreezen.
Naar verluidt, wordt verwacht, dat de Volkenbondsraad in verband met dit rapport voorstellen zal indienen, om met toestemming van de V. S. een commissaris te benoemen, die het bestuur in Liberia zou overnemen en de republiek onder protectie zou plaatsen van den Volkenbond. **(Vor. ber.** Liberia **181 E.)**

A. JAPAN. — De Japansche crisis. — Aan een te Shanghai verschijnend dagblad, de Shanghai-Times, ontleenen wij een artikel van den 17den April, hetwelke den toestand in Japan ten opzichte van Mandsjoerije als volgt schetst:
Wij moeten niet vergeten. schrijft een Japansch officier, dat de Japansche soldaten, die hun bloed in Mandsjoerije gestort hebben, kinderen waren uit arme gezinnen. Het land moet worden ontwikkeld op zulk een wijze, dat deze gezinnen er voordeel bij hebben. Kapitalisten en politici mogen zich niet meester maken van rechten, welke het Japansche volk toekomen. (Shanghai Times)

B. VEREENIGDE STATEN. — Gouden standaard. — De gouverneur van de Federal Reserve Bank, Meyer, heeft voor de Senaatscommissie voor bankzaken verklaard, dat niet de minste twijfel bestaat aangaande het vermogen en de bedoeling der Vereenigde Staten om den gouden standaard te handhaven.
Geen land heeft ooit dan gouden standaard vrijwillig verlaten. Geen land dat de wisselvalligheden eener inflatie heeft meegemaakt, zal ooit het voornemen hebben permanent den gouden standaard te verlaten. Meyer verwierp de Goldsborough-voorstellen en verdedigde de politiek der Federal Reserve Bank.

C. NEDERLAND. — Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. — In de **146e** algemeene vergadering van de ,,Maatschappij tot Nut van 't Algemeen" sprak de algemeene secretaris, de heer J. Hovens Greve over het werk, dat ten behoeve van de ontspanning en de ontwikkeling van werkloozen was te verrichten. Hij vatte zijn betoog in de volgende stellingen samen:

1. Het werk voor de ontwikkeling en ontspanning van werkloozen is practisch uitvoerbaar, zoowel in groote als in kleine steden, als op het platteland,
2. In alle drie gebieden zal men het voorloopig nog geheel als crisiswerk moeten beschouwen.
3. Deze beschouwing heeft drie voordeelen:
a. Men behoeft zich niet te pijnigen met de vraag, hoe dit werk zal moeten worden opgezet, wil het van blijvenden aard zijn;
b. Men zal ontdekken, dat voor crisiswerk de beurzen, zoowel officieele als particuliere, gemakkelijker open gaan;
c. Men zal op de basis van crisiswerk gemakkelijker samenwerking kunnen bereiken tusschen alle richtingen.
4. Bij-de organisatie van dit werk dient men van meet af aan de verschillende instanties der arbeidersorganisaties te erkennen en haar belangstelling te wekken.
5. Behalve aan de vakorganisaties geve men aan het dagelijksch bestuur der gemeente een belangrijke rol, liefst zelfs in dien zin, dat dit bestuur den eersten oproep van zich laat uitgaan.
6. In groote plaatsen legge men de dagelijksche leiding van dit werk in handen van een daarvoor vrijgemaakte en zoo noodig gehonoreerde kracht.
7. Aan practijk-cursussen worde de voorkeur gegeven, wat niet beteekent dat theoretische cursussen niet zouden kunnen slagen. Men geve geen cursussen als men niet een voortreffelijken leider heeft.
8. Het sterke verloop der cursussen, dat door het weer te werk stellen, vaak juist van de besten, ontstaat, mag niet ontmoedigen. Proeven dienen te worden genomen met korte cursussen, die toch een zekeren samenhang vertoonen.
9. Men vermijde het samenvallen van excursies en ontspanningswerk met cursussen, omdat men dan gevaar loopt den cursussen bezoek te onttrekken.
10. Het werk worde zooveel mogelijk overdag gegeven. Centralisatie in één gebouw verdient aanbeveling.

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Recapitulatie** van **16** Februari **1932—10** Mei **1932.** — Reden van de gedelegeerden van Joegoslavië en Zwitserland **(218** K.). Estland, Uruguay, Roemenië, Finland **(219** A.). Duitschlands ontwapeningsplan **(220** D.). Persuitlatingen **(221** C.). Debatten der gedelegeerden van Australië, Haïti, Egypte, Britsch-Indië, Mexico **(221** H.). Recapitulatie **(224** E.). Leiding van de politieke commissie **(226** B.). Paaschreces **(227** A.). Algemeene beschouwing **(229 C.).** Toelichting van Litwinovs rede **(231** B.). Nederlands vertegenwoordigers **(231** G.). Resolutie-Simon **(231** K.). Politieke commissie **(233** H.). Poolsch voorstel **(261** A.). Nieuw memorandum van Italië **(300** B.). Amerikaansche voorstellen **(302** B.). Nieuwe Russische voorstellen **(303** A.). Voorstellen van Italië, Joegoslavië, Denemarken en andere landen **(305** F.). Nederlands voorstellen **(308** H.). Definitieve resolutie **(310** H.). Internationaliseering der luchtvaart **(311** B.). Tweede resolutie **(313** B.). Voortzetting der debatten **(314** B.). Gewijzigde Engelsche resolutie aangenomen **(315** D.). Hoofdcommissie onderbreekt werkzaamheden **(320** D.). Vlootcommissie **(321 I.).** Kwalitatieve ontwapeningsdebatten geëindigd **(322** D.). Ontwapening ter zee **(327** B.). Ontwapening ter zee **(329** A.). Rede van Mr. van Lanschot **(336** B.). (Vor. ber. **224** E.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Stadhuis, nabootsing van dat van Hoorn, te Lewes ingewijd. — Op **7** Mei **'32** heeft de gouverneur van den staat Delaware het stadhuis te Lewes, een nabootsing van dat van Hoorn, plechtig ingewijd. Onze gezant te Washington, dr. J. H. van Roijen, was als eeregast aanwezig.
Het stadhuis te Hoorn dateert uit de **16e** eeuw.

19 MEI 1932

F. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer en **contingenteering.** — De Tweede Kamer heeft op **19** Mei **'32** de volgende wetsontwerpen aangenomen:
1. Contingenteering van schoeisel met **56** tegen **23** stemmen. Tegen stemden S.D.A.P. en V.D.
2. Contingenteering van tricot-goederen met **55** tegen **24** stemmen. Tegen stemden de liberalen, vrijz. democraten en een aantal soc.-democraten.
3. Contingenteering van wollen en halfwollen stoffen met **50** tegen **29** stemmen. Tegen stemden de liberalen, vrijz. democraten en het grootste deel van de soc.-democraten.
4. Contingenteering van bovenkleeding met 49 tegen **27** stemmen. Tegen stemden de liberalen, de vrijz. democraten, de S.D.A.P. behalve Mej. de Jong en verder Mej. Frida Katz (C.-H.) en de heer Floris Vos. (V. b. **Conting. 332** C.; v. b. **Schoenind. 327** K.; **322 B.)**

G. **AMSTERDAM.** — **Loonsverlaging** werklieden. — Bij de hernieuwde behandeling in den gemeenteraad te Amsterdam van de voordracht tot korting op de loonen der werklieden, werd deze met **24** tegen **20** stemmen aangenomen. Tegen stemden de communisten, de neutrale middenstanders en **12** leden der soc.-dem. fractie. Van laatstgenoemde fractie hebben voorgestemd de heeren v. d. Bergh, W. Polak en Ossendorp. (Vorig bericht **blz. 323** B.)

A. NEDERLAND. — Lezing van ir. M. van Son over de Marranen in Portugal. — Voor leden van de Alliance Israélite Universelle, afdeeling Amsterdam, de Bené Berith Loge en den Joodschen Vrouwenraad, heeft op 19 Mei '32 te Amsterdam ingenieur M. van Son, voorzitter van het Nederlandsch Marranen-Comité en pionier van den steun uit ons land aan de Marranen, een lezing met lichtbeelden gehouden over zijn verblijf onder de Marranen in Portugal. Zulks om propaganda te maken voor het steunwerk, om den Marranen hun terugkeer tot het Jodendom te vergemakkelijken. Onder de aanwezigen was o.a. prof. Palache.

De heer Van Son begon met te herinneren aan de Jodenvervolgingen door de Spaansche en Portugeesche koningen in de 15e en 16e eeuw. Den uit Spanje naar Portugal uitgeweken Joden werd, op straffe des doods, de keus gesteld, het land te verlaten of den doop aan te nemen. Deze in het land gebleven, gedoopte Joden waren de zgn. nieuw-Christenen. Van Joden in Portugal hoorde men eenige eeuwen niet meer, tot, eenigen tijd geleden, een zekere Samuel Schwarz, die er zaken kwam doen, in contact kwam met een zekeren Balthasar Pereira, van wien, na veel uitvorschen. aan het licht kwam, dat hij van Joodsche origine was. Deze Schwarz heeft ten slotte het vertrouwen van de Marranen weten te winnen. De Marranen kennen nog verscheidene Joodsche feesten, doch onder Portugeesche namen, daar zij geen Hebreeuwsch meer kennen. Daar zij eeuwen lang hun Jodendom geheim hebben moeten houden, hebben zij veel naar buiten zichtbare ceremoniën moeten laten vervallen; zij vasten echter zeer veel. Hun gebeden zijn in het oud-Portugeesch, doch verraden duidelijk hun Hebreeuwschen oorsprong. Daar varkensvleesch in Portugal het volksvoedsel is, eten zij het ook, behalve op den sabbath en de tallooze vastendagen. Hun huwelijk laten zij van te voren door den Joodschen priester inzegenen.

Spr. beschreef nog uitvoerig de zeden en gebruiken der Marranen. Hun rasgevoel is zeer sterk, ondanks de langdurige achtervolgingen. Hun weerzin tegen het schijnbestaan, dat zij leiden, heeft wel eens tot demonstraties, gevolgd door vechtpartijen, geleid. Door rasverinenging zijn verscheidene oorspronkelijke Marrano-families verchristend, doch omgekeerd is het een enkele maal voorgekomen, dat een Christen overging tot het Jodendom.

B. SPANJE. — **Wapendepôt.** — In verband met de in Andalusië ontdekte syndicalistische samenzwering, heeft de politie nieuwe groote wapendepôts ontdekt, waar behalve geweren en revolvers 900 bommen lagen opgeslagen. De geweren en revolvers zouden onder de landarbeiders worden verdeeld. **(177** N.)

C. **NEDERLAND.** — **Regeling** van den uitvoer naar België en Luxemburg. — Bij Kon. besluit van 4 Mei, gewijzigd bij Kon. besluit van 12 Mei is, krachtens de Crisisuitvoenvet, een regeling van den uitvoer naar België en Luxemburg vastgesteld.

Wij ontleenen aan dit besluit het volgende:

Artikel 2. **1.** De uitvoer naar België–en +Luxemburg van door Onzen minister (de minister van Economische Zaken en Arbeid) nader aan te wijzen goederen is verboden, tenzij daarbij wordt overgelegd een door of vanwege Onzen minister afgegeven certificaat van oorsprong.

2. Het in het vorige lid bepaalde geldt niet voor goederen, ten aanzien waarvan ten genoegen der ambtenaren der invoerrechten wordt aangetoond, dat de uit te voeren goederen niet voor invoer in het vrije verkeer in België en Luxemburg bestemd zijn.

Artikel 3. **1.** Certificaten, bedoeld in het vorige artikel, worden slechts verleend aan hem, die zich gedurende een door Onzen minister vast te stellen vroeger tijdvak met den uitvoer der ingevolge het vorige artikel aangewezen goederen naar België en Luxemburg heeft beziggehouden, en voor een zoodanige hoeveelheid dier goederen als in een door of vanwege Onzen minister voor allen gelijkelijk bepaalde verhouding staat tot de hoeveelheid gelijksoortige goederen, gedurende het vastgestelde vroegere tijdvak door hem naar België en Luxemburg uitgevoerd.

2. De certificaten zijn geldig voor het tijdvak, waarvoor zij zijn verleend.

Artikel 4. **1.** Onze minister is bevoegd, voor den uitvoer van bepaalde goederen naar België en Luxemburg commissies in te stellen of aan te wijzen, belast met het geven van advies inzake de vaststelling van de in het eerste lid van het vorige artikel bedoelde hoeveelheid.

Artikel 5. **1.** Hij, die een certificaat van oorsprong wenscht te verkrijgen, dient daartoe een door hem zelf of door zijn gemachtigde onderteekende schriftelijke aanvrage in bij Onzen minister of, indien Onze minister aldus heeft beschikt, bij een door hem aangewezen persoon of bij een commissie, bedoeld in het vorige artikel.

Artikel 6. **1.** De aanvrage moet ten genoegen van Onzen minister of diens gemachtigde vergezeld gaan van de noodige bewijsstukken en onderteekende verklaringen om tot bewijs te dienen, dat de voorwaarde, gesteld in het eerste lid van artikel 3, is vervuld,

2. Zoolang aan het in het vorige lid bepaalde niet is voldaan, wordt de aanvrage, tot staving waarvan de bewijsstukken en verklaringen moeten dienen, niet in behandeling genomen.

Artikel **7.** Ter bestrijding der kosten, aan het uitgeven der certificaten verbonden, wordt bij het verleenen daarvan een door Onzen minister te bepalen bedrag van ten hoogste 5 ten honderd van de waarde der goederen, waarvoor het certificaat wordt verleend, in rekening gebracht.

Artikel 8. **1.** Indien bij den uitvoer van eenig goed, ingevolge dit besluit aangewezen, de opbrengst meer bedraagt dan de marktprijs hier te lande, vermeerderd met de normale vergoeding voor gemaakte onkosten en en redelijke winst, wordt aan den belanghebbende bij de afgifte van het certificaat een bedrag in rekening gebracht tot het doen van uitkeeringen aan of aan te wenden ten bate van producenten van zoodanig goed.

2. Het bedrag, bedoeld in het vorige lid, zal vermeerderd met de heffing ingevolge het vorige artikel, niet minder bedragen dan 70 ten honderd en niet meer dan 100 ten honderd van het verschil, in het vorige lid bedoeld.

Artikel 12. Door Onzen minister wordt ingesteld of aangewezen een commissie, welke hem van advies dient over geschillen ter zake van de uitvoering van dit besluit.

Artikel 13. Onze Minister is bevoegd voor de uitvoering van dit besluit nadere regelen te stellen.

Dit besluit treedt in werking met ingang van den 19den Mei 1932. (Vor. ber. **In-** en uitvoer **308 F.)**

D. NEDERLAND. — Zuivelindustrie. - Telegram van dr. **Posthuma.** — Oud-minister dr. F. E. Posthuma heeft het volgende telegram gezonden aan den minister van Economische Zaken en Arbeid:

,,Ik heb de eer Uwer Excellentie mede te deelen, dat ik op verzoek van den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Friesland mij in mijn kwaliteit van voorzitter van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond (F.N.Z.) met u in verbinding stel over een oogenblikkelijk ingaande voorloopige steunregeling voor de melkveehouderij.

,,De toestand in Friesland is thans dusdanig geworden, dat de menschen in staat van vertwijfeling geraken.

,,Ter voorkoming van zeer ernstige moeilijkheden is het noodig, dat er oogenblikkelijk steun wordt toegezegd. Het is namelijk niet meer mogelijk te wachten tot het wetsontwerp tot steun aan de melkvee-

houderij in het Staatsblad zal zijn verschenen en de daarvoor noodige uitvoeringsmaatregelen zullen zijn genomen.
,,Het is met den meesten ernst, dat ik den in de provincie Friesland ontstanen toestand onder de aandacht van Uwe Excellentie breng. En zonder dienaangaande in het bijzonder berichten te hebben ontvangen, kan ik hieraan wel toevoegen dat de overgroote meerderheid van onze melkveehouders er niet beter aan toe is dan de F'riesche collega's." (340 K.)

20 MEI 1932

A. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — **Amstelbank.** - Surséance van betaling opgeheven. — De aan de N.V. Amstelbank verleende surséance van betaling is op haar verzoek door de Amsterdamsche rechtbank opgeheven. Op grond van de bepalingen van de buitenrechterlijke overeenkomst wordt de Amstelbank thans door de gezamenlijke crediteuren gecontroleerd. Voor dit doel is reeds meer dan 99 pct. der aandeelen van de Arnstelbank in handen gesteld van een trustee, die het stemrecht in de algemeene vergaderingen volgens de voorschriften van de commissie van crediteuren zal uitoefenen.
De commissie van crediteuren bestaat uit de volgende personen: E. D. van Walree, oud-bewindvoerder der Amstelbank, die zich bereid heeft verklaard het voorzitterschap der commissie op zich te nemen, en die als haar vertegenwoordiger in permanente verbinding met de leiding van de bank zal blijven; mr. J. T. Asser, advocaat te Amsterdam; L. S. Chanler Jr., Londensch vice-president van de International Acceptance Bank Inc.; dr. Otto Fuchs, procuratiehouder van de Bankiersfirma S. M. v. Rothschild te Weenen; A. J. van Hengel, directeur-generaal van de Oesterreichische Credit-Anstalt; L. Keesing te Weenen; F. Madinier, directeur van het Crédit Lyonnais te Parijs; Oscar Pollak, directeur van de Oesterreichische Creditanstalt; dr. Richard Pressburger, advocaat te Weenen; Hugh Quennell, firmant van de advocatenfirma Slaughter and May te Londen; Henry Frederic Tiarks, firmant van het bankierskantoor J. Henry Schröder & Co. te Londen.
Voor een vertegenwoordiger van de Poolsche belangen werd een plaats in de commissie gereserveerd.
De leiding van de Amstelbank zal te Amsterdam worden geconcentreerd in handen van den heer Oscar Schnabel, die in Juli 1931, nadat de door de rechtbank aangewezen bewindvoerders hun werkzaamheden hadden aangevangen, werd aangesteld.
Waarschijnlijk zal de heer A. H. Birse binnenkort aan de leiding van de Amstelbank deelnemen. (316 C.)

B. **BELGIE.** — **Nederl.-Belgische** samenwerking. — Eenige weken geleden, toen de officieuse Nederlandsch-Belgische onderhandelaars inzake de hangende vraagstukken tusschen beide landen, de besprekingen voorloopig moesten staken, omdat de eindovereenkomst nog niet te bereiken was, was men het eens de besprekingen voort te zetten ten einde krachtdadig mede te werken aan de economische toenadering tusschen Nederland en België.
Een paar dagen geleden heeft de eerste bijeenkomst van deze heeren plaats gehad. Van Nederlandsche zijde was onder meer tegenwoordig oud-minister Colijn, en van Belgische zijde staatsminister Franck, gouverneur der Nationale Bank van België.
De besprekingen droegen nog een algemeen karakter, maar van beide zijden was men het er over eens, dat, vooral gezien de huidige omstandigheden, er een vruchtbaar terrein bestaat voor een nauwere economische samenwerking.
De besprekingen zullen worden voortgezet.
(Gazet v. Antwerpen) (Vorig bericht blz. 174 F.)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Reconstruction** Einance Corp. — Er zullen $ 1.500 millioen nieuwe debentures van de Reconstruction Finance Corp. worden geëmitteerd. Hiervan zal $ 300 millioen bestemd zijn voor leeningen aan staten voor steundoeleinden, $ 40 millioen voor hulp aan den landbouwexport en $ 1.160 millioen voor particuliere zaken voor productieve ondernemingen, die door contracten zijn verzekerd. Door de nieuwe uitgifte van $ 1.500 millioen zal het bedrag der geautoriseerde debentures der Reconstruction Finance Corp. tot $ 3 milliard stijgen. (Vorig bericht blz. 335 E.)

D. TURKIJE. — **Ottomaansche** schuld. — Het bestuur van de Ver. voor den Effectenhandel bericht, dat van den Conseil de la Dette publique répartie de l'ancien Empire ottoman de navolgende mededeeling is ontvangen:
Aan houders van Turksche fondsen wordt bericht, dat de commissie belast met het onderzoek der beschadigde obligatiën van de openbare staatsschuld van het oude Turksche (Ottomaansche) Rijk, haar werkzaamheden heeft aangevangen.
Houders die in het bezit zijn van stukken welke voor dit onderzoek in aanmerking komen, worden uitgenoodigd zich ter verkrijging van nadere inlichtingen te wenden tot een betaalkantoor hier te lande.
(Vorig bericht blz. 313 M.)

E. **NEDERL. WEST-INDIE.** — **Bevolking** van Curaçao in 1931. — De Amigo de Curaçao schrijft, dat het inzage heeft gekregen in de volledige gegevens van het bevolkingsregister over de volkstelling op 31 December 1930 en heeft geconstateerd dat het eiland Curaçao in het vorige jaar gedaald is van 50,165 inwoners tot 45,218 en de stad Curaçao van 22,249 op 18,832. Uit het stadsdistrict vertrokken 5516 personen en uit het tweede district 4581.
Aruba schommelde al even erg en viel van 15,659 inwoners op 31 December 1930 tot 11,392 inwoners op 31 December 1931. Van daar vertrokken in het afgeloopen jaar 6242 personen. (Amigo de Curaçao)

F. ENGELAND. — Nieuwe industrieën. - 15 Nederlandsche firma's. — Volgens de Londensche Kamer van Koophandel zijn in de afgeloopen maanden ongeveer honderd nieuwe industrieele buitenlandsche en Engelsche bedrijven opgericht of zullen deze \binnenkort in het Vereenigd Koninkrijk worden opgericht. Meer dan de helft dezer nieuwe fabrieken zijn binnen 50 mijlen van Londen gevestigd.
Tot de betrokken buitenlandsche ondernemingen behooren 27 Duitsche, 15 Nederlandsche, 15 Amerikaansche, 6 Belgische, 4 Zwitsersche, 2 Fransche, 2 Tsjechische, 2 Oostenrijksche en 1 Deensche.

G. **RUSLAND.** — **Roode** konijnen. — Een speciaal departement is in Rusland opgericht, dat ten doel zal hebben vóór Januari 1933 10 millioen konijnen te fokken. Dit besluit is genomen om de vleeschvoorziening uit te breiden. (Izwestia)

H. FRANKRIJK. — **Contingenteering** van steenkolen. — De Fransche Regeering heeft met ingang van 14 Mei '32 het invoercontingent van steenkolen opnieuw verminderd. Van genoemden datum af is de invoer welke reeds teruggebracht werd op 64 pct. van den gemiddelden maandelijkschen invoer over de jaren 1928, 1929 en 1930, beperkt tot 60 pct. van dien invoer. Van deze 60 pct. zal 50 geheel vrij in Frankrijk mogen worden ingevoerd. De overige 10 pct. zal over de verschillende koleninvoerende landen door den directeur der Mijnen te Parijs verdeeld en toegewezen worden. 100.000 ton mag nog over de zeehavens worden ingevoerd, tot welke havens ook Straatsburg gerekend wordt. (Vor. ber. Conting. 324 B.)
(Vor. ber. Steenkool 205 H.)

I. FRANKRIJK. — Contingenteering Radio-artikelen. — Volgens een officiede mededeeling is het aan Nederland tot 30 Juni 1932 toegekende contingent

van den invoer van metaaldraadgloeilampen reeds geheel gebruikt. De invoer is dus tot nader order verboden. (V. b. Conting. 347 H.; v. b. Radio 304 N.)

A. NEDERLAND. — Het bezoek van Z. K. H. Emir Faisal aan Nederland. — Tijdens het bezoek, dat Emir Faisal, tweede zoon van Koning Ibn Sa'oed van den Hedjaz en Nejd, aan ons land heeft gebracht, werd de heer I. Keesing Jr. met toestemming van Buitenlandsche Zaken en door bemiddeling van den heer v. d. Meulen, die zes jaar lang onze chargé d'affaires te Djeddah is geweest, in staat gesteld de Nederlandsche, Fransche, Duitsche en Engelsche uitgaven van „Keesings Historisch Archief" (geïllustreerd dagboek van het hedendaagsch wereldgebeuren met voortdurend bijgewerkten alphabetischen index) aan de hooge bezoekers te demonstreeren.

Z. K. H. Emir Faisal.

Z.K.H. Emir Faisal wenschte zich op de Engelsche, zijn Minister van Buitenlandsche Zaken, een knap jurist en all round ontwikkelde persoonlijkheid, die perfect Engeisch spreekt, op de Engelsche en Fransche uitgave te abonneeren.
De heer Keesing meende echter de hem geboden gelegenheid om ons land door middel van zijn uitgaven in Arabië beter bekend te maken, niet te mogen benutten om zaken te doen en bood mitsdien de drie verlangde uitgaven met daaraan verbonden wekelijkschen dienst belangeloos aan, welk aanbod dankbaar werd aanvaard.
De Minister van Buitenlandsche Zaken deelde mede, — de uitgaven waren vooraf ter inzage gestuurd —, des nachts geruimen tijd in de Engelsche uitgave gelezen te hebben en sprak zijn bewondering uit voor deze Nederlandsche gedachte, die staatslieden, zonder het aanleggen van krantenknipsels, veroorlooft gemakkelijk het geheele wereldgebeuren te volgen en te reconstrueeren. Zijne Excellentie beloofde de redactie van Keesings Historisch Archief regelmatig twee Arabische kranten toe te sturen, die door onzen hoofdredacteur, dr. J. J. Morpurgo, bewerkt zullen worden.
De Directie van K. H. A. hoopt op deze wijze weer een klein steentje te hebben bijgedragen tot de goede verstandhouding tusschen de volkeren, hetgeen een van de hoofddoeleinden was bij den breeden opzet van haar internationale uitgave, die thans reeds in vier talen verschijnt, die volstrekt onpartijdig en streng objectief het geheele wereldgebeuren weergeeft, tot naslaan in staat stelt en die zich deswege steeds meer in de levendige belangstelling van de allerhoogste autoriteiten en van de Internationale Pers in de diverse landen, mag verheugen.

B. FRANKRIJK. — **Contrôle** op vreemdelingen. — Het „Journal Officiel" vermeldt de nieuwe maatregelen op het verblijf van vreemdelingen in Frankrijk. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Aan de grens zullen ambtenaren van den veiligheidsdienst plaats nemen in de treinen, meerijden en onderweg de reizigers controleeren. De namen der buitenlanders, die niet de vereischte papieren hebben, worden opgeschreven, wijl deze lieden ten spoedigste het land worden uitgezet. Bovendien wordt in het land zelf de contrôle verscherpt en alle hoteliers in Frankrijk zijn verplicht binnen 24 uur na aankomst van nieuwe gasten uit het buitenland een lijst met de namen der bij hen wonende buitenlanders bij den commissaris van politie in te dienen.
De Fransche identiteitskaart kan geweigerd of ingetrokken worden, indien er aanleiding is tot wantrouwen tegenover een buitenlander.

C. NOORWEGEN. — Disconto. — Het disconto der Bank van Noorwegen is van 5 tot 4½% verlaagd. Het disconto van 5% was sedert 3 Maart '32 van kracht. (Vorig bericht blz. 240 G.)

D. NEDERLAND. — Nieuw **Hollandsch** spoorwegmateriaal. — Op de lijn Utrecht — Arnhem is een proefrit met drie doorgangsrijtuigen eerste en tweede klasse en een bagagewagen van Nederlandsch fabrikaat gehouden. Deze proeftrein maakt deel uit van de door de Nederlandsche Spoorwegen geplaatste order, die in totaal 25 personen- en 25 bagagewagens omvat, en geheel in Nederland bij Werkspoor, Beynes en Allan, worden gefabriceerd. (Vor. ber. 219 B.)

E. OOSTENRIJK. — **Nieuwe** regeering. — Het nieuwe Oostenrijksche kabinet is gevormd. Het is als volgt samengesteld:
Bondskanselier en minister van Buitenlandsche Zaken en Landbouw, dr. Dollfuss.
Vice-kanselier en chef der handelspolitieke afdeeling van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, dr. Winkler.
Binnenlandsche Zaken: Bachinger.
Financiën: dr. Weilenhoffer.
Justitie: dr. Schuschnigg.
Onderwijs: dr. Rintelen.
Sociale aangelegenheden: dr. Resch.
Leger: dr. Vaugoin.
Handel: Jakoncig, advocaat te Innsbruck, vertrouwensman van het Heimatblok.
Veiligheid: ministerialrat Ach,
Het kabinet bestaat dus uit 6 christelijk socialen, 2 vertegenwoordigers van den landbond en van het Heimatblok en 1 ambtenaar. (Vor. ber. blz. 331 H.)

F. TELEFONIE. — Telefoneeren tusschen trein en vliegtuig. — Voor de eerste maal is een telefonische verbinding tusschen een trein en een vliegtuig tot stand gebracht. De passagiers van een vliegtuig en de reizigers die per „Flying Scotman" op weg waren naar Glasgow, hebben met elkaar gesproken. Helt vliegtuig vloog op ongeveer 500 voet hoogte. De conversatie duurde ongeveer een half uur. De verbinding was zeer duidelijk, al waren zoo nu en dan eenige storingen merkbaar.

G. DUITSCHLAND. — **Communiqué** van Hitler. — Inzake de gehouden eerste bijeenkomst van de Landdagfractie der N.S.D.A.P. wordt van nationaal-socialistische zijde een communiqué verspreid, waarin o.m. het volgende gezegd wordt:
Adolf Hitler ging uitvoerig in op de actueele vraagstukken inzake binnen- en buitenlandsche politiek. Hitler zeide, dat de Nationaal-Socialistische beweging, welke momenteel in Duitschland bestaat en in de toekomst de natie in handen heeft, weet wat zij aan de geschiedenis verschuldigd is. „De Nationaal-Socialistische beweging heeft niet 13 jaren gestreden

om de politiek van het huidige Duitschland in de een of andere coalitie voort te zetten. Zij weet zich verantwoordelijk tegenover haar 13 millioen kiezers, wier wil het is, dat het anders wordt, De strijd wordt niet gevoerd om ministerzetels, of om tot elken prijs in de regeering te komen, Tegenover de goede raadgevingen van onze politieke tegenstanders kan gezegd worden, dat wij een instantie tot onderzoek van onze „regierunsfähigkeit" buiten ons zelf niet erkennen. Wij nemen momenteel in Pruisen de sterkste positie in, die ooit een partij gehad heeft. Er komt in Pruisen geen regeering, die wij niet willen. Onze Pruisische fractie is op het oogenblik de troep, waarmede de eindstrijd kan worden begonnen. De N.S.D.-A.P. zal zich in haar politiek slechts door principieele overwegingen laten leiden. De hoop van onze tegenstanders, dat wij onze zenuwen zouden verliezen, is ijdel!" (Vorig bericht blz. 306 I.)

21 MEI 1932

A. NEDERLAND. — Historische vondst op de Veluwe. — Op de Hooge Woeste onder Epe is bij de heideontginning een begraafplaats van de oudste bewoners der Veluwe blootgelegd. In verscheidene ronde grafheuveltjes werden gedeelten van geraamten en–verscheidene steenen gebruiksvoorwerpen aangetroffen, o.a. kannen, steenen bijlen en steenen spelden.

B. SCHEEPSRAMP. — De **„Philippar".** — Volgens zeer uiteenloopende berichten worden nog steeds 54 personen, waaronder 3 Nederlanders, van het op 17 Mei '32 in brand geraakte Fransche s.s. „Georges Philippar" vermist. Het schip, een der mooiste en nieuwste booten der Messageries Maritimes, is inmiddels totaal verbrand en gezonken. (V. b. 342 I.)

C. DONAU-PLAN. — Hulpverleening aan Oostenrijk. — In de op 20 Mei '32 gevoerde vertrouwelijke besprekingen tusschen de bij het Donau-vraagstuk belanghebbende mogendheden is in zooverre een wending gekomen, dat Duitschland, Engeland en Italië zich principieel bereid verklaard hebben aan de Oostenrijksche regeering ter overwinning van de ernstige financieele moeilijkheden een leening te verstrekken.
Daar van Fransche zijde echter nog ernstige bezwaren hierte en bestaan, zal het voorloopig nog niet kunnen worden verwezenlijkt. Wanneer een leening wordt verstrekt, zal de Oostenrijksche regeering voorloopig van het afkondigen van een transfermoratorium kunnen afzien. (Vor. ber. blz. 323 D.)

D. **BRITSCH-INDIE.** — Strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen. — Door het plotseling intreden van den natten Moesson zijn de onlusten tusschen Hindoes en Mohammedanen te Bombay geëindigd. Het resultaat dezer vechtpartijen in één week is: 153 dooden en 1650 gewonden.
De oorzaak is van geen beteekenis geweest. Eenige Mohammedaansche jongens hebben twist met een Hindoe-koopman gekregen. Een vechtpartij was het gevolg van dien twist waaraan duizenden deelnamen. Oude godsdienstige veeten speelden echter de hoofdrol. (Vorig bericht blz. 342 G.)

E. NEDERLAND. — **Telegramwisseling** tusschen **dr. Posthuma** en minister Verschuur. — Het Comité voor Economisch Verweer heeft op 20 Mei '32 het volgende telegram gezonden aan den minister van Economische Zaken en Arbeid.
„Het Comité voor Economisch Verweer, heden in vergadering bijeen, besprak den onhoudbaren toestand in den landbouw en veehouderij, speciaal met betrekking tot den export naar Duitschland. Indien te dezer zake van regeeringswege niet spoedig zeer doortastende maatregelen genomen worden om tot verbetering der exportmogelijkheid te komen, wordt onze geheele handel op Duitschland vernietigd. Het comité is van oordeel, dat de regeering niet voldoende beseft, hoe ernstig de toestand in den land- en tuinbouw en de veehouderij is.
Het comité heeft reeds van December 1931 af aangedrongen op een systeem van goederenruil met Duitschland en hieromtrent op 29 Februari een concreet plan voor uitwisseling van landbouwproducten tegen steenkolen aan Uwe Excellentie voorgelegd. Over deze aangelegenheid is verder geschreven op 21 Maart en 15 April. Tot nog toe mocht daarop echter geen antwoord worden ontvangen.
Door berichten van verschillende zijden wordt het comité versterkt in de meening, dat een dergelijke goederenruil tot stand te brengen is, mits de regeering spoedig handelend optreedt.
Het is bekend, dat op 18 en 19 April van regeeringswege besprekingen te Berlijn hebben plaats gehad. Vermoed wordt, dat deze besprekingen spoedig zullen worden hervat. Het comité wenscht te weten of deze besprekingen zullen gevoerd worden al of niet op basis der voorgestelde goederenruil, met andere woorden of zijn verzoek van 29 Februari met ja of neen beantwoord wordt. De organisaties hebben nu lang genoeg gewacht op maatregelen der regeering, kunnen de verantwoordelijkheid niet langer dragen en zullen genoodzaakt zijn zelf handelend op te treden, indien de regeering langer zwijgt."
De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft op het bovenstaande telegram het volgende antwoord gezonden aan den voorzitter van dat comité, dr. F. E. Posthuma:
„Telegram heden ontvangen. Uw toon is zoo grof dat samenspreking welke m.i. nut kon hebben onmogelijk wordt. Daar u persoonlijk van de activiteit der regeering bijzonderheden kent, is mij uw houding onbegrijpelijk. Uw verantwoordelijkheid waarvan u gewaagt, zou medebrengen, de samenwerking met de regeering niet door uw wijze van optreden onmogelijk te maken." (w.g.) Mr. T. J. Verschuur.
(V. b. Landbouw 309 D.; v. b. **Zuivelind.** 346 D.)

F. **BELGIE.** — Nederlandsch als rechtstaal. — Op 20 Juni 1932 zal voor de eerste maal sedert 1830, in het Nederlandsch voor het Hof van Cassatie te Brussel worden gepleit. (Vor. ber. blz. 309 K.)

22 MEI 1932

G. LUCHTVAART. — Amelia Earhart. — Amelia Earhart, die op 20 Mei '32 te Harbour Grace voor haar solo-Oceaanvlucht startte, is den 21sten Mei '32 om kwart voor 2 (Greenwich-tijd) in een veld op ongeveer 8 K.M. afstand van Londonderry (Noord-Ierland) vlot geland, en wel in den recordtijd van 13½ uur.
Het einddoel van haar vlucht was Parijs. Doordat de uitlaat van haar eendekker defect was en bovendien het peilglas van het benzinereservoir was gebroken, waardoor benzine ontsnapte, besloot zij te landen. Gedurende den geheelen tocht had zij met storm, regen en mist te worstelen.
Door deze vlucht is Amelia Earhart niet alleen de eerste vrouw geworden, die alleen in een vliegtuig den Oceaan is overgestoken, doch tegens de eerste aviatrice, die tweemaal over den Oceaan is gevlogen. Merkwaardig is nog, dat het juist vijf jaar geleden is, dat Lindbergh alleen zijn Oceaanvlucht volbracht.

H. GRIEKE LAND. — Regeering afgetreden. — De Grieksche regeering heeft haar ontslag ingediend. Venizelos raadde aan, uit de democratische oppositie een nieuwe regeering te vormen, teneinde onlusten te voorkomen, die zekerlijk zouden ontstaan, wanneer de regeering zou worden overgenomen door de partij der monarchisten. In den loop van zijn redevoering verdedigde Venizelos de door hem ontworpen beperking der persvrijheid.

A. ZURICH. — Socialistische Arbeiders-Internationale. — De Executieve van de Socialistische Arbeiders-Internationale heeft beraadslaagd over den politieken toestand in Frankrijk en Duitschland en over de situatie der Donaulanden.
Vooral heeft zij zich evenwel bezig gehouden met het dreigende oorlogsgevaar in het Verre Oosten, dat men algemeen als zeer ernstig beschouwt.
In de resolutie, die de Executieve hierover heeft aangenomen, wordt de concentratie der Japansche legers aan de grens van Rusland gesignaleerd als een gevaar voor den wereldvrede. In geen enkel land mogen de arbeiders daarbij onverschillig toezien.
De S.A.I. is zich echter bewust van de zwakheid en de medeplichtigheid van het grootste deel der te Genève vertegenwoordigde regeeringen en stelt dus aan de organisaties der arbeidersklasse den eisch zelf handelendop te treden.

B. NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen. — Door de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel waren op 22 Mei '32 in het N.V.-huis te Utrecht demonstratieve vergaderingen belegd om te protesteeren tegen de loonsverlagingsvoorstellen van de Directie der Nederlandsche Spoorwegen. Er bestond voor deze protestbijeenkomsten een enorme belangstelling en uit alle streken van het land waren de spoorwegmannen opgekomen. Als sprekers traden op de heeren Moltmaker, van Braambeek, Joustra, Landskroon, Groenewoud en Van Hinte. (Vorig bericht blz. 299 D.)

C. PROF. KAHL OVERLEDEN. — Prof. Wilhelm Kahl, een der grootste Duitsche juristen, is op 83-jarigen leeftijd overladen. Hij oefende op de Duitsche wetgeving een doorslaggevenden invloed uit.

23 MEI 1932

D. GOUDEN STANDAARD OPGEHEVEN. — Recapitulatie. — De volgende landen hebben tot dusver den Gouden Standaard afgeschaft:

Engeland	21 Sept. 1931	blz.	66 G.
Britsch-Indië	21 Sept. 1931	blz.	66 H.
Zweden	28 Sept. 1931	blz.	71 G.
Noorwegen	29 Sept. 1931	blz.	71 K.
Denemarken	29 Sept. 1931	blz.	71 L.
Japan	12 Dec. 1931	blz.	134 I.
Portugal	30 Dec. 1931	blz.	153 K.
Ecuador	11 Febr. 1932	blz.	208 C.
Chili	10 April 1932	blz.	301 G.
Griekenland	26 April 1932	blz.	320 H.
Finland	29 April 1932	blz.	323 G.
Siam	12 Mei 1932	blz.	339 I.
Peru	18 Mei 1932	blz.	344 E.

E. NEDERLAND. — Nieuwe 5 pct. Staatsleening. — Heden zal het prospectus van de aanstaande 5 pct. Staatsleening verschijnen. De inschrijving zal plaats hebben op 2 Juni '32.
In het geheel zal thans een bedrag van f 250 millioen worden uitgegeven, waarvan f 150 millioen zal strekken ter converteering van de 6 pct. leening 1922 B en f 100 millioen ter consolideering van de vlottende schuld.
Definitief geplaatst is hiervan reeds f 20.550.000, zoodat op 2 Juni de inschrijving voor het publiek zal worden opengesteld op een som van f 229.450.000. Ook van deze laatste in het openbaar te emiteeren som is reeds de eventueele deelneming tot een bedrag van f 59.600.000 verzekerd.
De koers van uitgifte is gesteld op 100 pct. De storting zal moeten plaats hebben op 1 Juli. De coupons der leening zullen betaalbaar zijn op 1 Januari en 1 Juli 1933.
Aan de houders der op 1 Juli '32 aflosbaar gestelde schuldbewijzen der 6 pct. leening 1922 B zal een recht van voorkeur worden verleend. (V. b. 292 D.)

F. BELGIE. — Het nieuwe kabinet samengesteld. — Het nieuwe Belgische kabinet is als volgt samengesteld:
Renkin (Kath. Conservatieven): Premier en minister van Financiën.
Carton (Kath. Cons.): Binnenlandsche Zaken.
Crockaert (Kath. Cons.): Landsverdediging.
Heyman (Vl. vert. Chr. vakvereenigingen): Industrie, Arbeid en Sociale voorzorg.
Tschoffen (Waalsch vert. der Chr. vakver.): Koloniën.
Van Dievoet (Vl. Kath.): Landbouw.
Sap (Vl. Kath.): Openbare Werken.
Hymans (Liberaal): Buitenlandsche Zaken.
Cocy (Liberaal): Justitie.
Petitjean (Liberaal): Onderwijs.
Bovesse (Liberaal): Telegrafie.
Forthomme (Liberaal): Verkeerswezen.
De nieuwe leden in het kabinet zijn derhalve Tschoffen, Forthomme en Sap. De nieuwe minister van Koloniën Tschoffen, die reeds vroeger deze functie heeft bezet, komt in de plaats van Crockaert, die de portefeuille van landsverdediging op zich neemt. Crockaert wordt beschouwd als aanhanger van het Fransch-Belgisch verdrag. (Vor. ber. blz. 343 I.)

G. **HISTORISCH GENOOTSCHAP.** — Ontstaan van den Wieringermeerpolder. — Het ontstaan van den Wieringermeerpolder is de sluitsteen van meerdere vroeger drooggemaakte belangrijke polders, waaruit het aller-noordelijkste deel van Noord-Holland bestaat. Archief-navorschingen hebben geleid tot oprichting van een „Historisch Genootschap", dat de kop van Noord-Holland met de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling omvat. De zuidgrens van het Genootschap is de Oude West-Friesche Zeedijk van Medemblik af tot aan de zuidzijde van de Hondsbossche Zeewering en sluit zich onmiddellijk aan tegen het Historisch Genootschap „Oud-Westfriesland", dat reeds vele jaren bestaat.
De zetel van het Genootschap is gevestigd te Den Helder, terwijl met het secretariaat is belast: Kl. F. Oortgijsen, Westgracht 80, Den Helder.

24 MEI 1932

H. ONTWAPENING. — Prof. Einstein en Lord Ponsonby over de ontwapeningsconferentie. — Prof. Einstein en Lord Ponsonby zijn op 23 Mei '32 te Genève aangekomen.
Tegenover vertegenwoordigers van de internationale pers, verklaarden zij dat men ter ontwapeningsconferentie geen hopeloozer weg had kunnen kiezen dan die der kwalitatieve ontwapening. De te Genève toegepaste methoden kunnen belachelijk worden genoemd indien zij niet tegelijkertijd zoo tragisch zouden zijn. Belachelijk, aldus werd verklaard, te meenen, dat men het begrip oorlog uit de wereld zou kunnen helpen, indien men bepaalt hoe oorlog moet worden gevoerd. Een der belangrijkste kwesties is hierbij de moreele ontwapening. Einstein legde in het bijzonder den nadruk op de ontwapening van alle landen volgens de voorwaarden welke Duitschland bij het verdrag van Versailles werden opgelegd. Dit noemde hij een goeden stap. Bovendien zou de volkomen ontwapening in den loop van vijf jaren moeten worden geëischt. Er is orde te krijgen in de internationale verhoudingen, indien iedere staat en iedere burger bereid is in zooverre af te zien van de souvereiniteit van zijn land, dat hij zich onderwerpt aan iedere beslissing van een door hem in het leven geroepen internationale instantie. Als beste middel ter voorkoming van oorlog, beval Einstein in het bijzonder aan, de mannen op te zetten tot onvoorwaardelijke dienstweigering. In het bijzonder zou dit het werk kunnen zijn der vrouwen. (V. b. 138 F.)

A. ROEMENIE. — Suikerindustrie. — Na langdurige en moeizame onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers der suikerfabrieken en die der verbouwers van suikerbieten is men het eens geworden nopens het volgende stelsel, dat tot 1 October 1933 van kracht zal zijn.

Voor de suikerbietenteelt in Roemenië zal een oppervlakte van ongeveer 18,000 H.A. bestemd wonden, waarvan 10,500 H.A. behooren tot het Oude Koninkrijk, 5000 H A. tot Zevenburgen en 2500 H.A. tot Bessarabië.

De bovenaangegeven maximale oppervlakte is vastgesteld, opdat de van den vorigen oogst nog voorhanden voorraad suiker, welke op een hoeveelheid van 9000 wagons begroot kan worden, van de hand zal kunnen worden gedaan.

De aan de suikerbietentelers te betalen prijs zal 6300 lei per wagon bedragen. Daarvan zal 4500 lei per 15 December a.s. betaald moeten worden en het resteerende per 1 Augustus 1933. Wanneer de uitzaai zal zijn geschied, zal een eerste betaling van 1500 lei plaats hebben.

De voor de beetwortelen vastgestelde prijs staat in verband met den voor de kristalsuiker bepaalden maximumprijs en zal stijgen of dalen naar gelang van den gemiddelden suikerprijs tusschen 1 Januari en 1 Augustus 1933 en wel h de volgende verhouding: Verhooging met 500 lei per wagon suikerbieten, minneer de suikerprijs met 1 lei per K.G. stijgt en vermindering met 450 lei per wagon bij daling van den suikerprijs met 1 lei per K.G.

Op den voor 1931 voor de suikerbieten overeengekomen prijs was nog een som van 2000 lei per wagon door de suikerfabrieken te betalen, maar deze hebben dit geweigerd, daar volgens hen deze afspraak gold bij een suikerprijs wan 33 lei per K.G. Nu de grijs van een K.G. kristalsuiker door de regeering van 33 op 29 lei was teruggebracht, waren zij van meening, dat verbouwers van suikerbieten ook een deel van de schade voor hun rekening hadden te nemen.

Te dezen opzichte is men tot overeenstemming gekomen op basis van een bedrag van 1350 lei per wagon, van welke mm de helft voldaan moest warden vóór het Paaschfeest en de rest vóór 15 Mei '32.

(Mededeeling van Hr. Ms. Gezant te Boekarest)

(Vor. ber. Nederland: Suikerbieten 294 G.)

B. NEDERLAND. — Dietsche Landdag. — Te Utrecht is in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen de door de Nederlandsche Unie uitgeschreven Dietsche Landdag gehouden onder voorzitterschap van prof. dr. H. Burger.

Als eerste spreker trad op prof. A. Vlamynck uit Kiel, die over „De groot-Nederlandsche strekking van Willem den Zwijger" uitwijdde. Vervolgens hield prof. dr. H. Burger een inleiding over „De Nederlandsch-Belgische betrekkingen, ook uit Dietsch oogpunt bezien". Prof. Burger meent o.a. dat een gelijke erhou tusschen Ned n en België alleen mogelijk is, wanneer d Belgische staat vriendschappelijk gezind is jegens het Nederlandsche deel van zijn eigen bevolking. De Belgische staatkunde is niet alleen anti-Nederlandsch, maar onverbrekelijk saamgeweven met die van Frankrijk. Het Moerdijkkanaal is zoowel een Belgische als een Fransche wensch. Verder zegt spr., dat thans aangestuurd wordt op een Nederlandsch-Belgische tolunie. Wij nemen nota van bet feit, dat de „Etoile Belge" en dat de heeren Devèze en Forthomme warme voorstanders van deze nieuwe toenadering zijn. En wij houden ons hart vast bij de gedachte, dat onzerzijds over deze zaak wordt onderhandeld door een minister, die van het Moerdijkkanaal den politieken kant niet heeft gezien.

Komt hier in Nederland een man aan het bewind die het Nederlandsche standpunt ten volle handhaaft, dan zal Brussel eindelijk weten waar het aan toe is met Nederland. Dan zullen bangmakerij en overvragen verrassend snel ophouden. Dan zal Antwerpen, tot de nuchtere werkelijkheid teruggekeerd een Rijnverbinding door het Kreekrak als een geschenk des hemels aanvaarden. Maar, het spreekt vanzelf, niet anders dan tegen den prijs der wederkeerigheid! Dit geschenk is zóó kostbaar, dat in ruil daarvoor niets minder mag worden geëischt dan: opheffing van: 1. e kostelooze sle p sten; 2 van de vrijstelling opslagrechten; 3. van le ongelijke behandeling in gië van de Nederlandsche en 1 eigen schipperij; van de onbillijke loodsgeld- en loodsdienstregelingen; 5. van de ongunstige spoorwegtarieven van Terneuzen; 6. van de „stop" tusschen de Albert en Juliana kanalen bij Klein Ternaaien. En voorts: afzien van den eisch van medezeggenschap op de Wesiter-Schelde en van Antwerpen Oorlogshaven.

C. ITALIE. — Congres van Oceaanvliegers te Rome. — Te Rome is een congres van Oceaanvliegers bijeen. Van de ongeveer honderd vliegers, die sinds 1919 den Atlantischen Oceaan zijn overgevlogen, zijn er 52 naar de Eeuwige Stad gekomen. Daaronder zijn beroemdheden als de Franschen Costes en Bellonte, de Duitschers Köhl en Von Gronau, de Spanjaarden Jimenez en Iglesias, de Amerikanen Wilkins, Gatty, Richardson. Herndon, de Portugees Coutinho, de Braziliaan Barros, de Uruguees Larre Borges, in totaal 30 vreemdelingen, en 22 Italianen, w.o. Balbo met verscheidene van de deelnemers aan zijn =kadervlucht naar Zuid-Amerika, Ferrarin en Brenta. Engeland zond slechts één vertegenwoordiger, maar den baanbreker, Sir Arthur Whitten Brom, de eerste, die in 1919 — samen met wijlen Sir John Alcock — over den Oceaan vloog.

D. ZUID-AFRIKA. — Handhaving van den Gouden Standaard. — De commissie, welke een onderzoek heeft ingesteld naar de vraag of in Zuid-Afrika de gouden standaard moet worden gehandhaafd, is met een minderheid van één stem tot de conclusie gekomen, dat Zuid-Afrika den gouden standaard dient te handhaven in het belang van de stabiliteit van het economische leven in bet algemeen en van Zuid-Afrika als 'goud-exporteerend land in het bijzonder.

(Vorig bericht blz. 188 N.)

E. DUITS —ND, — Pruisische regeering treedt ai. — De Pruisische minister-president Braun heeft den president van den Landdag op 19 Mei '32 een schrijven gezonden, waarin hij mededeelt, dat de Pruisische staatsministers hun functies ter beschikking stellen, nu de verkiezingsperiode van den ouden Landdag op 20 Mei is afgeloopen. Met schrijven bevat noch een motiveering, noch de mededeeling, dat het kabinet-Braun de loopende zaken zal afwikkelen. Het kabinet-Braun is dus formeel afgetreden. (320 C.)

F. ZWEDEN. - Inwijding van Aartsbisschop Erling Eidem. —] de Domkerk te Upsala is de opvolger van den bekend n if wijlen . t iss t n Nathan Söderblom, de nieuwbenoemde Aartsbisschop Erling Eidem, plechtig ingewijd.

G. JAPAN. — Opening der effectenbeurzen. — De effectenbeurzen in Japan zijn weder geopend. Valgens een bericht van de Bank van Japan heeft & beurs te Tokio een zeer kalm verloop gehad. (343 C.)

a NEDERL. OOST-INDIE. — Tabakscultuur. — Hoe ongunstig de situatie voor de tabakscultuur is geworden, blijkt o.m. uit bet Aneta-bericht van 14 April, waarbij de sluiting van zeven tabaksondernemingen sedert 1 Januari en het ophouden van het zelfstandig bestaan van twee ondernemingen door samenvoeging met andere werd gemeld. De gemiddelde opbrengstprijs van Sumatra-tabak oogst 1931 op de tot 13 Me? '32 gehouden vier inschrijvingen

bedraagt voor 44.222 pn. 188 cts. tegen 61.969 pn. à 212 cts. per ½ K.G. vorig jaar. Nog grooter is het verschil tusschen de gemiddelde prijzen van de laatste vierde inschrijving, waarbij slechts 157 cent tegen vorig jaar 183 cent per ½ K.G. werd gemaakt.
(Vorig bericht blz. 313 E.)

A. **ESTLAND. — Resultaten** der parlementsverkiezingen. — Het voorloopige eindresultaat van de Estlandsche parlementsverkiezingen brengt slechts weinig verandering in de verdeeling der zetels.
Agrarische partij 41 (38); Nationale Middenpartijen 24 (25); Socialisten 22 (25); Armuls-partij (communisten) 8 (6); Russische nationale partij 5 (2); Duitsch-Zweedsch verkiezingsblok 3 (3). De cijfers tusschen haakjes geven de vorige verdeeling der zetels aan.

B. **LUCHTVAART. — DO-X.** — Het vliegschip DO-X is heden om 18.27 uur op het Müggelmeer bij Berlijn vlot geland, Meer dan anderhalf jaar geleden vertrok de DO-X uit Altenrhein, kwam na vele avonturen in Zuid-Amerika, nadat men al bijna de hoop had opgegeven, dat ze den grooten tocht zou wagen. Van een heel vlotte heenreis kan men moeilijk spreken. De thuisvlucht is in Mei '32 begonnen en is vlot volbracht. (Vorig bericht blz. 48 H.)

C. **VOLKENBOND. — Danzig—Polen kwestie.** — De Raad van den Volkenbond behandelde op 19 Mei '32 in openbare zitting de kwestie van de belemmering van het vrije handelsverkeer van Danzig naar Polen door de Poolsche regeering. De Vrije stad Danzig heeft den Raad van den Volkenbond gewezen op het onrechtmatige van de houding van Polen op grond van de bestaande verdragen.
De Engelsche onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Eden, bracht in den Raad rapport uit en stalde een resolutie voor als resultaat van de onderhandelingen met de delegaties van Danzig en Polen. Het rapport en de resolutie werden door den Raad met algemeene stemmen goedgekeurd.
Volgens deze resolutie moet elk besluit van den Hoogen Volkenbondscommissaris voor Danzig inzake de „directe actie" onmiddellijk naar letter en geest worden uitgevoerd. Den Volkenbondscommissaris voor Danzig wordt opgedragen binnen zoo kort mogelijken tijd te streven naar een definitieve beslissing over de regeling van het handelsverkeer tusschen Danzig en Polen. Verschillende door Polen genomen maatregelen worden ingetrokken, (Vor. ber. blz. 328 D.)

25 MEI 1932

D. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Fascistische jeugdfederaties ontbonden.** — Het ministerie van Binnenl. Zaken heeft in een bijzonder schrijven aan alle politie-autoriteiten en politiebureaux de opdracht gegeven onmiddellijk alle illegale bonden der Tsjechische fascistische jeugd te ontbinden.

E. **ONDERWIJS. — Instituut voor Systematische Theologie.** — Op 19 Mei '32 is in het leven geroepen de Stichting „Instituut voor Systematische Theologie", die zich ten doel stelt de bevordering van de studie in de systematische vakken der theologie, in het bijzonder aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Onder dO middelen, door welke zij dit doel tracht te bereiken, worden genoemd het oprichten van een boekerij, het organiseeren van cursussen, het tot stand brengen en onderhouden van contact met afgestudeerden en met theologen in het buitenland en het oprichten van bijzondere leerstoelen, indien dit het bestuur wenschelijk voorkomt. De oprichting van dit Instituut mag een belangrijke gebeurtenis genoemd waden in de wereld van de Nederlandsche theologie.
Tot directeur is benoemd prof. dr. L. J. van Holk, terwijl in het bestuur hebben zitting genomen prof. dr. M. C. van Mourik Broekman (voorzitter), prof. dr. L. J. van Holk (secretaris), mr. K. P. var, der Mandele (penningmeester), dr. W. Banning, dr. J. A. de Koning, H. Faber en F. E. van Leeuwin.
(Vorig bericht blz. 337 D.)

F. **DR. J. L. PIERSON OVERLEDEN.** — Te Bilthoven. is, na een ernstige ongesteldheid. in den ouderdom van ruim 70 jaar overleden Ds. J. L. Pierson, emeritus predikant van de Ned. Herv. Gemeente te Groningen en voorzitter van den Schoolraad voor de School met den Bijbel.
Ds. Pierson was een zoon van wijlen dr. H. Pierson, de bekende predikant-directeur van de Heldringgestichten te Zetten.

G. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag.** — In de vergadering van het seniorenconvent van den Pruisisch& Landdag is men het eens geworden over het presidium van den Landdag. President wordt Kerrl nat.-soc.), 1e vice-president Wittmold fsoc. dem.), 2de vice-president Baumhoff (C.), 3de vice-president dr. Von Kries (D. N.). (Vorig bericht blz. 351 E.)

W. **ZWEDEN. — Kreuger-concern.** — De maatschappijen Kreuger & Toll, Sefor en Usa zijn op 24 Mei '32 failliet verklaard.
Tot curator werd benoemd de rechtsgeleerde Lagerström en tot voorloopig bewindvoerder prof. Fehr. De eerste crediteurenvergadering zal op 10 September worden gehouden, terwijl vóór dien datum een rapport omtrent het faillissement zal verschijnen.
(Vorig bericht blz. 341 G.)

X **NEDERLAND. — Wieringermeerpolder.** — N. K. H. Prinses Juliana heeft heden voor het eerst een bezoek gebracht aan Nederland's 12e provincie. (350 G.)

K. **NEDERLAND. — Mr.** H. Smeenge 80 jaar. — De liberale fractie der Eerste Kamer heeft haar medelid mr. H. Smeenge, die heden 80 jaar is geworden, een telegram van gelukwensch gezonden.
De jubilaris had zich door de stad te verlaten aan huldebetoon onttrokken.
Honderden schriftelijke en telegrafische gelukwenschen werden echter aan zijn woonhuis te Amsterdam bezorgd.

L. NEDERLAND. — **Pondenverlies Nederlandsche Bank.** — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot dekking van het pondenverlies van de Nederlandsche Bank met 21 tegen 10 stemmen aangenomen. Tegen stemden de vrijz.-dem. en soc.-dem. en de c.h. Pollema. (Vorig bericht blz. 316 B.)

M. RUSLAND. — **Tentoonstelling van Nederlandsche hedendaagsche kunst** te Moskou. — Gedurende de maanden Mei en Juni 1932 houdt de WOKS, de vereeniging te Moskou voor cultureele betrekkingen met het buitenland, een tentoonstelling van Moderne Westersche Kunst in de Kropotkienstraat te Moskou.
De tentoonstelling is op verzoek van de Woks bijeengebracht door het genootschap „Nederhad-Nieuw Rusland".
Het materiaal is verzameld door een commissie, bestaande uit: Peter Alma, Hildo Krop en Arch. G. Rietveld.
Het thema der inzendingen houdt voor het meerendeel verband met sociale omstandigheden, arbeid en de arbeidersbeweging.
Ingezonden zijn schilderijen, affiches, teekeningen, houtsneden. beeldhouwwerk, maquettes, foto's van architectuur, typografie, werkteekeningen, ontwerpen en een serie foto's.
De inzending architectuur is collectief van de Nederland* Groep van het internationale congres voor Het Nieuwe Bouwen. Zij bevat werk van de architecten van Eesteren, Duiker, Groenewegen, Kartsen, Van Lohuizen, Merkelbach, Van Loghem, Van Tyen, Van der Vlugt, Rietveld en Wiebergen.

A. TABAKSCULTUUR. — Beperking van den **Java**-tabaksoogst. — De Directie der navolgende maatschappijen: „Besoeki Tabaks Mij.", „Landbouw Mij. „Oud-Djember", Cultuur Mij. „Djebboek", Landbouw Mij. „Soekowono", Landbouw Mij. „Soekokerto Adjong", Landbouw Mij. „Soekasari", Tabaks Mij. „Soembersarie Mangissau", alsmede de ondernemingen onder directie-der fa. Fraser Eaton & Co. hebben **24** Mei **'32** in gemeenschappelijk overleg besloten de komende oogsten sterk in te krimpen, waarvan het resultaat zal zijn, dat de eerstvolgende oogst reeds **100.000** pakken kleiner zal worden dan de oogst **1931.**
(Vorig berioht blz. **351** H.)

B. LUOHTV——T. — Oceaanvluchten vanuit de Ver**eenigde** Staten en terug.

Amelia Earhart.

VAN EUROPA NAAR AMERIKA.

Geslaagd:

1924	Smith en Arnold (étappen).
1924	Nelson en Harding (étappen).
1928	Köhl, Von Huhnefeld en Fitzmaurice.
1930	Kingsford Smith, Van Dijk en Paul Stannage.
1930	Von Gronau, Zimmer, Hack en Albrecht (étappen).
1930	Costes en Bellonte.
1931	Von Gronau, Zimmer, Hack en Albrecht (etappen).

Mislukt:

1919	Wood en Wylie.
1924	Locatelli en drie metgezellen.
1927	Nungesser en Coli (twee dooden).
1927	Loose, Köhl en Von Huhnefeld.
1927	Risticz, Edzard en Knickerbocker.
1927	Minchin, Hamilton en prinses Loewenstein (drie dooden).
1927	Givon en Corbu.
1927	Courtney en Downer — Little.
1927	MacIntosh en Fitzmaurice.
1927	Loose, Starke, Löwe, Flitzner en mevr. Dillenz.
1927	Merz, Deck en Rhode.
1928	Hinchliffe en Miss MacKay (twee dooden).
1928	Courtney, Pieree, Gilmer en Hosmer.
1928	Paris, Marriot en Cadion.
1928	Franco, Gallarza, De Alda en Rada.
1928	Idzikowsky en Kubala.
1929	Ahrenberg, Flooden en Ljunglund.
1929	Franco, Gallarza, De Alda en Madariaga.
1929	Idzikowsky en Kubala (een doode).
1929	Costes en Bellonte.
1929	Kaeser en Luscher (twee dooden).
1930	Hurt en Weller.
1931	Rody, Johansson en Costa Veiga.

VAN AMERIKA NAAR EUROPA.

Geslaagd:

1919	Read, Stone, Hinton en Rodd (étappen).
1919	Alcock en Brown.
1927	Lindbergh.
1927	De Pinedo, del Prete en Zuchette (étappen).
1927	Chamberlin en Levine.
1927	Byrd, Acosta, Balchen en Noville.
1927	Brock en Schlee.
1928	Stultz, Gordon en Miss Earhart.
1929	Assolant, Lefebre, Lotte en Schreiber.
1929	Williams en Yancey.
1930	Boyd en Connor.
1931	Post en Gatty.
1931	Hillig en Holris.
1931	Magyar en Endres.
1931	Boardman en Polando.
1931	Pangborn en Herndon.
1932	Amelia Earhart.

Mislukt:

1919	Vier Amerikaansche officieren.
1919	idem.
1919	Raynham en Morgan.
1919	Hawker en Mackenzie — Grieve.
1926	Fonck, Burtin, Clavier en Islamof (twee dooden).
1927	Davis en Woster (twee dooden).
1927	Schiller en Wood.
1927	Bertaud, Hill en Payne (drie dooden).
1927	Tully en Metcalfe (twee dooden).
1927	Haldeman en Ruth Elder.
1927	Omdal, Coldsborough, Kohler en mrs. Grayson (vier dooden).
1928	Hassel en Cramer.
1928	MacDonald.
1929	Gast en Cramer.
1929	Diteman (een doode).
1931	MacLaren en mrs. Hart (twee dooden).
1931	Cramer en Paquette (twee dooden).

(Het Volk)

C. OPGRAVINGEN IN PALESTINA. — **Mispha.** — De archeologen hebben een buitengewoon belangrijke ontdekking gedaan: men heeft n.l. de stad Mispha, die in de geschiedenis van het Joodsche volk zoo'n belangrijke rol heeft gespeeld, blootgelegd.
Tijdens de verdeeling van het Beloofde Land werd de stad Mispha aan den stam Benjamin toegewezen en binnen korten tijd was deze stad een der gewichtigste centra van Israël. Van daaruit vertrok een leger van **40.000** soldaten uit alle stammen van het Israëlietische volk om een strafexpeditie te ondernemen tegen de Benjamieten. In dezelfde stad woonde de profeet Samuel en de hoofden van het Israëlietische volk kwamen in Mispha tezamen of Saul te kiezen tot koning der Joden.
Tot nog toe was men er niet in geslaagd om de juiste plaats van deze stad te bepalen. De archeologische expeditie onder leiding van prof. dr. Bade S.J. heeft thans de stad Mispha blootgelegd op de plaats, waar tegenwoordig El-Nasbeh gelegen is. Men heeft nog de overblijfselen gevonden van groote torens met bastions en zware steenen, waarmee de verdedigers der stad hun vijanden bestookten. (De Maasbode)
(Vorig **bericht** blz. **315** F.)

D. MANDSJOERIJE. — Japansche troepen rukken op naar Russische grens. — Generaal Honjo heeft zijn staf van Moekden naar Charbin verplaatst, terwijl de Japansche troepen oprukken naar de Russische grens. (Vorig bericht blz. **321 E.)**

26 MEI **1932**

E. NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet, - **Tijdelijke steunverleening** aan de **melkveehouderij.** — De Tweede Kamer heeft op 25 Mei **1932** het wetsont-

werp tot tijdelijke steunverleening aan de melkveehouderij goedgekeurd met 53 tegen 12 stemmen. Tegen stemden de sociaal-democraten voor zoover zij aanwezig waren.
Met 56 tegen 20 stemmen is van te voren aangenomen een amendement-Boon om een artikel in te voegen, volgens hetwelk bij algemeenen maatregel van bestuur den margarinefabrikanten kan worden toegestaan, niet met boter gemengde margarine tot een door den minister te bepalen hoeveelheid, zooveel mogelijk in evenredigheid van elke gewone productie, te fabriceeren en tegen een door den minister te bepalen prijs te zijner beschikking te stellen ter distributie tot dien prijs onder het behoeftige deel der bevolking. Aan den minister zal worden overgelaten of dit zal geschieden via de crisiscomité's of op andere wijze. (V. b. Crisis-Zuivelwet en Margarine 316 D.)

A. **BELGIE.** — Uitbreiding haven van Antwerpen. — Eerstdaags wordt het vierde havendok — aangelegd langs het kanaaldok dat de haven verbindt met de nieuwe Kruisschanssluis — officieel voor den handel toegankelijk gesteld.

B. **HOOVER PLAN.** — Vereenigde Staten en Engeland. — De Britsche regeering heeft, volgens een V. D.-telegram, haar ambassadeur te Washington opdracht gegeven een overeenkomst met de Ver. Staten te teekenen voor de terugbetaling der oorlogsschulden, welke gedurende het z.g. Hoover-jaar zijn opgeschort. De opgeschorte betalingen moeten worden terugbetaald in tien jaarlijksche termijnen en worden verhoogd met 4% interest.
Het Amerikaansche departement van financiën deelt mede, dat alle zestien mogendheden, wier crediteur de Vereenigde Staten is, zich bereid verklaard hebben binnen veertien dagen officieel een overeenkomst te teekenen, waarin zij zich verplichten de door het Hoover-moratorium opgeschorte betaling van oorlogsschulden te hervatten. (Vorig bericht blz. 142 G.)
(Vor. ber. Amerik. crediet aan Engeland 289 H.)

C. **BELGIE.** — De Regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Renkin. — De Nederlandsche tekst der regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Renkin voor de Kamer en den Senaat luidt o.a. als volgt:
„De incidenten die zooeven hun oplossing hebben gekregen, wijzigen in geenen deele de algemeene regeeringspolitiek, zooals deze in de ministerieele verklaring van 11 Juni 1931 werd toegelicht.
Het kabinet dat vóór u verschijnt, zal de politiek van verzoening en van financieel herstel van het voorgaande ministerie voortzetten.
Het talenvraagstuk moet voor goed worden geregeld. Wij hebben redenen om te gelooven dat de nieuwe teksten de rechten en de vrijheid, de belangen en zelfs de rechtmatige gevoeligheid van allen eerbiedigen.
In denzelfden geest willen wij het vraagstuk van het gebruik der talen in gerechtszaken regelen.
De regeering zal de 'buitenlandsche politiek van vrede en, solidariteit voortzetten, waarvan de grondbeginselen in de ministerieele verklaring van 11 Juni 1931 werden vastgelegd.
België zal ook verder eerlijk medewerken aan een internationale overeenkomst tot beperking en tot vermindering van de bewapeniagen, in de mate waarin onze veiligheid dit toelaat.
De afgevaardigden der regeering zullen niet een krachtsinspaning onverlet laten om aan België de vergoedingen te verzekeren waarop het recht heeft; zij zullen tevens uit al hun kracht medewerken aan de economische verstandhouding onder de volkeren, zonder welke geen terugkeer van welvaart en vertrouwen mogelijk is.
De geweldige verwarring welke de internationale economische betrekkingen ontzenuwt, beteekent een groot gevaar voor onzen landbouw, onzen handel en onze nijverheid. De omstandigheden verplichten de regeering aan de verschillende takken onzer voortbrenging alle gewenschte hulp te verleenen. Zij zal krachtdadig ingaan tegen het noodlottige stelsel van beperkingen en belemmeringen, dat de handelsverrichtingen hindert en de wereld verarmt.
De regeering zal er tevens naar streven onze afzetgebieden te vergrooten en de nationale markt te ontwikkelen. Bij het departement van Buitenlandsche Zaken werd onlangs een bestuur voor den binnenlandschen handel opgericht."
Na gewezen te hebben op den ernst van het financieele vraagstuk, zoowel voor de Schatkist als voor de belastingschuldigen en de noodzakelijkheid van een strengdoorgevoerde bezuinigingspolitiek, zegt de regeering dat zij de misbruiken op het gebied van ouderdomspensioenen en werkloozensteun wil beteugelen.
„De regeering zal, het begonnen werk voortzettende, trachten de normale markt van onze landbouwproducten, zoowel in den lande als in den vreemde te behouden.
De regeering bevestigt haar wil, den godsdienst- en schoolvrede te eerbiedigen, zooals deze door de bestaande wetten en administratieve rechtspraak werd vastgelegd. Zij zal de hand houden aan de bevordering van het openbaar onderwijs in alle graden.
Onze kolonie is zwaar getroffen door de prijsdaling der uitvoerproducten. Haar uitgaven zullen, zooals tot nu toe, streng worden beperkt, echter zonder het vervullen van onze zending in Afrika te schaden. Wij zullen onverpoosd uitzien naar de middelen die geschikt zijn om de degelijk ingerichte koloniale ondernemingen te steunen en om de goede behandeling der inlanders en de eerbiediging van hun rechten te verzekeren."

D. **FRANKRIJK.** — Invoerverbod op planten en bollen opgeheven. — Een decreet is uitgevaardigd waarbij de invoer in Frankrijk van levende planten, bollen en knollen, afkomstig uit Nederland, weer is toegestaan. (Vorig bericht blz. 338 B.)

E. **IJSLAND.** — Regeering afgetreden. — De IJslandsche regeering, onder leiding van den in 1927 aan het bewind gekomen minister-president Vigfus Thorhallson, is afgetreden.

F. GRIEKENLAND. — **Regeering gevormd.** — Het nieuwe Grieksche kabinet is samengesteld. Papanastasioe zal de portefeuilles van Buitenlandsche Zaken en Oorlog waarnemen. Warwaressos behoudt financiën. (Vorig bericht blz. 349 H.)

G. ENGELAND. — Wapen- en **ammunitieleveringen** aan Japan en China. — In antwoord op eenige in het Lagerhuis gestelde vragen werd officieel medegedeeld, dat de wapen- en munitietransporten uit Engeland naar Japan en China in de maanden Februari, Maart en April '32 als volgt waren verdeeld: Naar Japan 240 stukken veldgeschut en machinegeweren en zes millioen machinegeweerpatronen; aan China 25 machinegeweren, 505.000 machinegeweerpatronen en 500.000 geweerpatronen.

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Swadesji-beweging. — Het resultaat van het onderzoek der studiecommissie van de Indonesische Volksuniversiteit te Soerabaja luidt tot afwijzing van Swadesji (het uitsluiten van het gebruik van goederen van uitheemschen oorsprong). (Vorig bericht blz. 262 C.)

I. ITALIE. — Ambrosiana-bibliotheek. — De groote en wereldberoemde bibliotheek Ambrosiana te Milaan zal dit jaar den 300sten sterfdag van haar stichter, Kardinaal Federigo Borromeo herdenken. Naast de Oxfordbibliotheek. welke sedert 1602 bestaat. was

de Ambrosiana de tweede bibliotheek in Europa, die voor het publiek bestemd was. Het gelukte Kardinaal Borromeo in betrekkelijk korten tijd ongeveer **15.000** Latijnsche, Grieksche, Arabische, Italiaansche, Syrische, Perzische, Hebreeuwsche, Koptische en Ethiopische handschriften te verzamelen, welke thans nog het meest waardevolle deel der bibliotheek uitmaken. Bovendien wist hij ongeveer **30.000** gedrukte stukken te verzamelen, waarbij zich zeer vele zeldzame exemplaren bevinden.

A. JAPAN. — Nieuw kabinet samengesteld. — Admiraal Saito heeft de onderhandelingen voor de samenstelling van het Nationale Japansche kabinet beëindigd. De Keizer heeft heden de benoeming van de volgende ministers bekrachtigd:
Admiraal Saito: Premier en Buitenlandsche Zaken.
Baron Yamamoto: Binnenlandsche Zaken.
Araki: Oorlog.
Takahashi: Financiën.
Admiraal Okada: Marine
Koyama: Justitie.
Hatoyama: Opvoeding en Onderwijs.
Goto: Landbouw.
Minami: Verkeerswezen.
Nagai: Overzeesche aangelegenheden.
Baron Nakajima. Handel en Nijverheid.
Mitsoechi: Spoorwegen.

(Vorig bericht blz. **268** E.)

27 MEI 1932

B. **LITAUEN.** — Directorium Simaitis. — De president van het Litausche directorium, Simaitis, heeft den nieuwen gouverneur Gylys een schrijven gezonden, waarin hij mededeelt, dat het directorium met het oog op de verkiezingen in Memelland aftreedt.

(Vorig bericht blz. **343** F.)

C. NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen. — Omtrent het doel, de werkwijze en de samenstelling van de Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen geven wij de volgende toelichting.
Deze commissie is ingesteld in **1921** met de taak, de herziening der handelsverdragen, een destijds nieuw en urgent vraagstuk, voor te bereiden. De commissie bestaat uit ambtelijke en niet-ambtelijke leden. Ambtelijke leden zijn de hoofdambtenaren der betrokken Departementen, thans: Dr. J. **A.** Nederbragt, administrateur, Chef der Economische en Consulaire Directie van het Departement van Buitenlandsche Zaken, voorzitter; F. K. J. Heringa, administrateur, Chef der Afdeeling Handel en Nijverheid van het Departement van Economische Zaken en Arbeid; Dr. L. J. van der Waals, administrateur, Chef der 4e Afdeeling van het Departement van Koloniën; L. Meyers, administrateur, Chef van de Afdeeling Invoerrechten en Acoijnzen van het Departement van Financiën; Ir. Th. J. Mansholt, waarnemend Directeur-Generaal van den Landbouw bij het Departement van Economische Zaken en Arbeid.
Niet-ambtelijk lid zijn: Dr. F. E. Posthuma, Voorzitter van den Nijverheidsraad; G. H. Crone, Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam; F. V. Valstar, Voorzitter van het Centraal Bureau van Groenten- en Fruitveilingen in Nederland; Dr. H. J. Lovink, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. V. G. *G.* M. Dubois, Directeur van de Coöperatieve Boerenieenbank te Eindhoven; W. A. Engelbrecht, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam; Dr. J. L. F. van Essen, Secretaris. De commissie vergadert in den regel den eersten Donderdag van elke maand, in den voormiddag, aan het Departement van Buitenlandsche Zaken, welks Economische en Consulaire Directie, behalve met het voorzitterschap, ook met het secretariaat is belast.

D. **HERSTELVRAAGSTUK.** — Recapitulatie van **15 Januari 1932—14** Mei **1932.** — Beschouwing van Mussolini **(173** B.). Amerika wenscht geen verlenging van moratorium **(176** L.). Duitschland **(177** B.). Herstelconferentie uitgesteld **(178** N.). Sir Josiah Stamp tegen de herstelbetalingen **(180** L.). Neville Chamberlain **(200** H.). Uitstel der conferentie tot **1** Juni **1932 (213** C.). Meening van den Amerikaanschen Ambassadeur te Berlijn **(273** K.). Tardieu over de Duitsche schuldbetalingen **(277** I.). Dr. Brüning over herstelbetalingen **(338** D.). Spoorwegarbeidersorganisaties in de Ver. Staten stellen een moratorium van **25** jaar voor **(341** C.).

(Vorige Recapitulatie **171** D.)

E. KEDERLAND. — Vereniging tot bestudeering van de planhuishouding in de Sovjet Unie. — Dezer dagen is te Amsterdam opgericht de „Vereeniging tot bestudeering van de planhuishouding in de Sovjet Unie" welke zich de systematische bestudeering van de gebeurtenissen en verschijnselen in de Sovjet Unie ten doel stelt voor zoover deze verband houden met den opbouw aldaar van een stelsel van planmatige behoeftenbevrediging. Leden der vereeniging zijn allereerst de oprichters en voorts zij die tot aanvaarding van het lidmaatschap worden uitgenoodigd. Het aantal leden bedraagt thans **35,** voor het meerendeel beoefenaren van economische wetenschappen en vooraanstaande personen uit de economische practijk. Uit die leden zijn voorloopig een zevental sub-commissies gevormd, die zich elk met bepaalde onderdeelen zullen bezighouden. In het bestuur hebben zitting: prof. dr. H. Frijda, voorzitter; ir. A. Plate; prof. dr. N. W. Posthumus; prof. dr. S. R. Steinmetz; prof. dr. J. A. Veraart; dr. F. M. Wibaut; dr. W. M. Holtrop; en dr. J. Tinbergen. Het secretariaat der vereeniging is gevestigd Heerengracht **220,** A'dam.

F. **NEDERLAND.** — Representatie van de Nederlandsche Pers. — De Besturen der Vereenigingen „De Nederlandsche Dagbladpers", de „Nederlandsche Journalisten Kring", de „Katholieke Nederlandsche Dagbladpers" en „De Nederlandsche Roomsch-Katholieke Journalisten-Vereeniging" verzoeken ons mede te deelen, dat men zich voor de representatie van de Nederlandsche Pers in haar geheel en als zoodanig in den vervolge kan wenden tot de „Representatie-Commissie van de Nederlandsche Pers", tot welker instelling door de vier genoemde vereenigingen gezamenlijk besloten is, en waarin vertegenwoordigers van al die vereenigingen zitting hebben.
Het secretariaat der Representatie-Commissie is gevestigd ten huize van den Secretaris van den Ned. Journalisten Kring, den heer G. Polak Daniëls, Schietbaanstraat **15,** Den Haag.

G. **NEDERLAND.** — **Mr.** J. T. **Linthorst** Moman overleden. — Op 58-jarigen leeftijd is te Havelte overleden mr. J. T. Linthorst Homan, oud-Commissaris der Koningin in de provincie Drente.

H. HERSTELVRAAGSTUK. — Duitschland vraagt om verlenging van het erediet en **verlaging** van den rentevoet. — Het crediet van **90** millioen dollar, dat in gelijke deelen aan de Duitsche Rijksbank was verstrekt door de Bank van Frankrijk, de Bank van Engeland, de Amerikaansche Federal Reserve Bank en de Bank voor Internationale Betalingen te Genève, zal op 4 Juni a.s. vervallen. De Rijksbank heeft thans verzocht het crediet te willen verlengen, doch den rentevoet te willen verlagen van **6** op **5%.** Twee maanden geleden is de rentevoet reeds verlaagd van **8** op 6%.
De Bank van Frankrijk deelt thans mede, dat zij in de komende week een beslissing zal nemen. Het is niet uitgesloten dat zij als tegenprestatie voor de vermindering van den rentevoet terugbetaling van een gedeelte van het crediet zal eischen. **(338** D.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Kwalitatieve** ontwapening. — In de commissie inzake chemische en bacteriologische oorlogsmiddelen is door een subcommissie den tekst uitgewerkt voor behandeling in de geheele commissie, waarbij de volgende wapenen als uitgesproken aanvalswapenen worden verklaard, zoomede als een bedreiging voor de burgerbevolking en voor de nationale verdediging. Als zoodanig zullen zij voorgesteld worden voor de kwalitatieve ontwapening.

1. alle brandmiddelen;
2. alle apparaten en substanties welke door middel van vuur verwoestend kunnen werken.

Uitgezonderd worden evenwel die oorlogsmaterialen, welke als neven-werking vuur voortbrengen, zoomede de pyrotechnische wapenen, zooals raketten, luchtgranaten e.d. Deze wapenen zullen niet als aanvalswapenen worden beschouwd. De vertegenwoordigers der Engelsche en Australische regeering maakten op dezen tekst een algemeene reserve, aangezien de houding hunner regeeringen nog niet bekend is.

De Engelsche vertegenwoordiger stelde de vraag of technische brandwapenen, die voor het afweren van luchtaanvallen worden gebruikt, als aanvalswapenen moeten worden beschouwd. (**Vor.** ber. blz. *343* B.)

B. THEE. — Vereeniging voor de Theecultuur in Ned.-Indië. — Te Amsterdam werd op **9** Mei '**32** een buitengewone ledenvergadering gehouden van de Vereeniging voor de Theecultuur in Ned.-Indië; daarin werd besproken de huidige positie, waarin de Ned.-Indische theecultuur is komen te verkeeren, ten gevolge van de recente invoering in Engeland van een preferentieel recht van **2** d. op Britsche thee en 4 d. op andere inclusief Ned.-Indische thee, hetgeen derhalve practisch neerkomt op een extra recht op Java/Sumatrathee van **2** d. per Engelsch pond of bij de tegenwoordige prijzen 30 à 50% ad valorem. Deze heffing is van enorme beteekenis, daar Ned.-Indië de laatste jaren ca. 70,000,000 h. K.G. thee op de Londensche veilingen verkocht. Op de laatst gehouden veiling na de invoering van het preferentieel recht bracht de Ned.-Indische thee circa-7 cts. per h. K.G. minder op dan daarvoor, zoodat de afzet van een groot gedeelte der Ned.-Indische thee bij de toch reeds onder den kostprijs liggende opbrengstprijzen nu in Engeland vrijwel onmogelijk wordt.

De vraag, of Australië het voorbeeld van Engeland zal volgen en eveneens den invoer van Ned.-Indische thee zal gaan belemmeren, werd door de vergadering voor de Ned.-Indische theecultuur van overwegend belang geacht. Het is bekend, dat in de in Juli '32 te Ottawa te honden rijksconferentie van Engelsche zijde krachtig bij Australië op het nemen van dergelijke maatregelen zal worden aangedrongen.

De vergadering bleek eenstemmig van meening, dat het van het grootste belang is, dat zoowel hier te lande alsook in Indië eendrachtiglijk en onverwijld krachtige pogingen zouden worden gedaan om dit te verhoeden. De mogelijkheid daartoe werd niet uitgesloten geaaht.

De Ned.-Indische regeering zou de aandacht der Australische regeering er op moeten vestigen, dat Ned.-Indië onmogelijk zou kunnen voortgaan om op groote schaal Australische producten als meel, boter, enz., enz. te koopen, wanneer Australië zijnerzijds niet aan Ned.-Indië zou toestaan vrijelijk zijn producten te leveren.

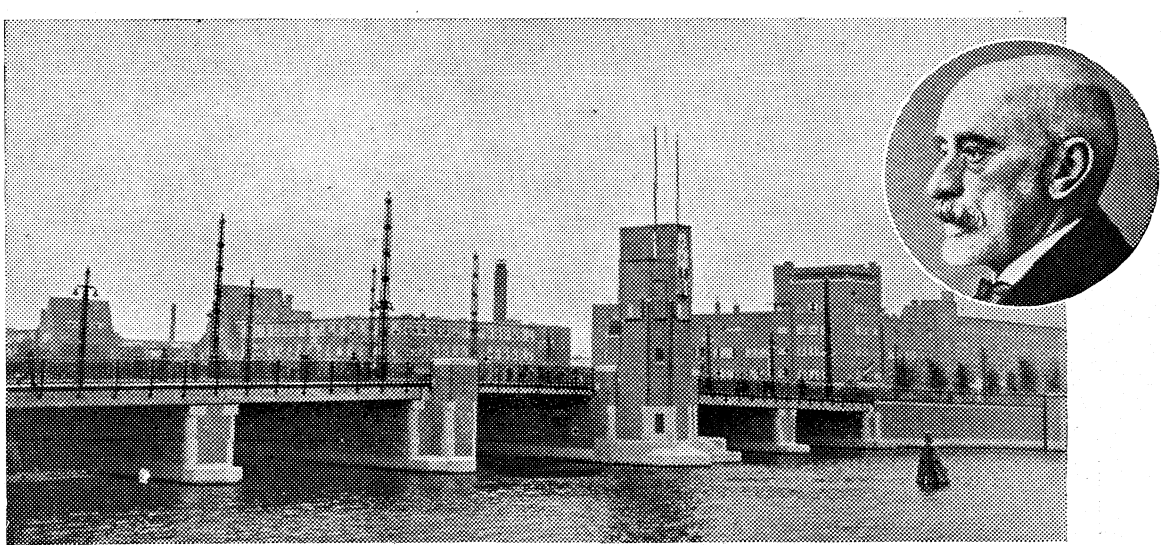
Het bestuur zal onverwijld de noodige stappen in die richting doen.

Het werd sterk betreurd, dat de Nederlandsche regeering nog altijd op thee een onveranderd invoerrecht heit, dat thans neerkomt op ruim 100% ad valorem. Waar de Ned.-Indische theecultuur alle krachten moet inspannen om het door de heffing van de Britsche preferentieele rechten sterk beperkte afzetgebied elders terug te winnen, ook in Nederland, is de heffing van het enorme recht op Ned.-Indische thee in Nederland verkeerd, daar het de vergrooting van het verbruik tegenwerkt. Terwijl thans vele bedrijfstakken steun van regeeringswege ontvangen, vergroot de Nederlandsche regeering door onveranderde handhaving van het recht, dateerende uit den tijd van aanzienlijk hoogere prijzen, de reeds bijna onoverkomenlijke moeilijkheden van een der belangrijkste Indische bedrijfstakken in ernstige mate. Dit werd als een zeer schrille tegenstelling gevoeld. Het is noodzakelijk, dat de regeering de belangen van de Ned.-Indische landbouwers evenzeer behartigd als die der Hollandsche. (De Indische Mercuur)

(V. b. Ned.- **Oost-Indië:** Invoer in Engeland **261** D.)

28 MEI **1932**

C. NEDERLAND. — Handel met Duitschland. — De Duitsch-Nederlandsche onderhandelingen te Berlijn, die ten doel hadden verbetering in de Duitsche deviezen-regeling met Holland en in onze exportmogelijkheden met Duitschland te brengen, hebben geen resultaat gehad. (V. b. Nederland: Boycot **322** H.)

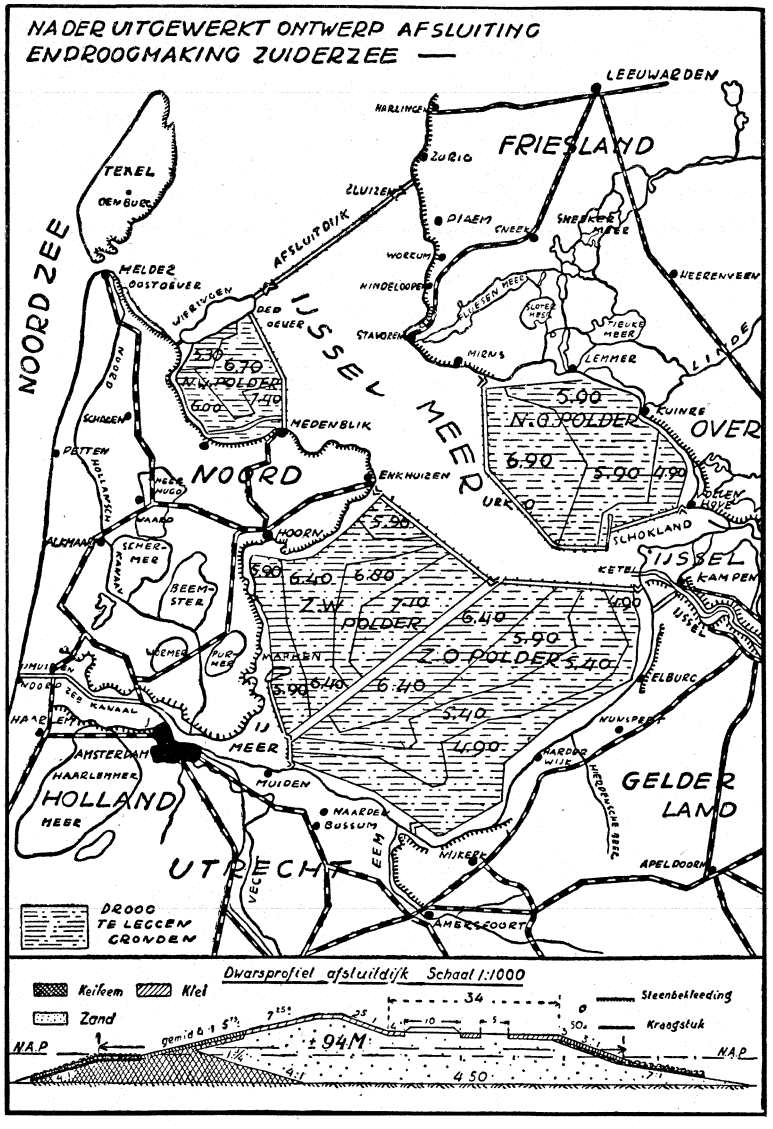

Berlagebrug te Amsterdam.

D. AMSTERDAM. — Opening van de Berlagebrug. — De nieuwe Berlagebrug, die een directe verbinding tusschen Oost en West buiten het stadscentrum van Amsterdam tot stand brengt, is op 28 Mei **1932** officieel voor het verkeer in gebruik gesteld. Deze brug is ontworpen en voltooid door onzen grooten Nederlandschen bouwmeester, dr. H. P. Berlage.

A. ZUIDERZEEWERKEN. — Afsluiting en drooglegging van de Zuiderzee. — Voor de werken tot afsluiting en drooglegging van de Zuiderzee, waarvan de afsluiting op 28 Mei '**32** te **1** u. **2** min. 's namiddag voltooid is, zijn een aantal wetten afgekondigd, Koninklijke Besluiten verschenen, commissies ingesteld, em. De belangrijkste data volgen hieronder:

14 Juni **1918:** Afkondiging van de wet tot afsluiting van de Zuiderzee van de Noordhollandsche kust af over Wieringen naar de Friesche kust bij Piaam (later gewijzigd in Zurig).

Zuiderzeewerken.

4 Juli 1918: Koninklijk Besluit tot instelling van de staatscommissie onder voorzitterschap van Prof. dr. H. A. Lorentz, aan welke wordt opgedragen te onderzoeken in hoeverre als gevolg van de afsluiting van de Zuiderzee hoogwaterstanden te verwachten zijn, welke commissie in September **1926** rapport uitbracht.

16 Juli **1918:** Koninklijk Besluit tot instelling van den Zuiderzeeraad onder voorzitterschap van Dr. ir. C. **Ldy,** die na zijn overlijden op **22** Januari **1929,** op **11** Maart van dat jaar werd opgevolgd door dr. H. Colijn.

20 December **1918:** Afkondiging van de wet tot bestelling van een Fonds ten behoeve van de afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee (Zuiderzeefonds).

1 Mei **1919:** Instelling van den Dienst der Zuiderzeewerken.

7 October **1921:** Indiening van een wetsontwerp — dat bij ministerieel schrijven van **6** Februari **1923** na verkregen machtiging van de Kroon werd ingetrokken — strekkende tot vermindering van de jaarlijksche bijdrage ten laste van de Staatsbegrooting van *2* millioen aan het Zuiderzeefonds. (Uitvoering van de Zuiderzeewerken in de eerstvolgende vier jaren in gematigd tempo in verband met den toestand van 's lands financiën.)

11 Augustus 1922: Instelling van de Commissie onder voorzitterschap van dr. H. J. Lovink, aan welke werd opgedragen een hernieuwd onderzoek in te stellen naar de baten, welke van de afsluiting en droogmaking der Zuiderzee mochten worden verwacht. Het rapport dezer commissie werd op **25** Juni **1924** aan den Minister van Waterstaat uitgebracht.

27 Mei **1925:** Indiening van twee wetsontwerpen bevattende voorstellen ter bespoediging van de uitvoering der Zuiderzeewerken, welke wetten op **24** Maart **1926** door de Tweede Kamer en op **21** Mei **1926** door de Eerste Kamer werden aangenomen en op **25** Mei **1926** werden afgekondigd. Volgens deze wetten zou de groote afsluitdijk in **1933** gereed zijn.

29 Juni **1925:** Afkondiging van de Zuiderzeesteunwet (later gewijzigd). Afkondiging van de wet inzake voorzieningen ten behoeve van de landsverdediging in verband met de afsluiting der Zuiderzee.

30 Juli **1926:** Wet inzake de indeeling van het gebied der Zuiderzeewerken bij de gemeenten Helder, Anna Paulowna en Wieringen aan de Noordhollandsche kust en bij Wonseradeel aan de Friesche kust.

24 December **1926:** Instelling van de commissie onder voorzitterschap van mr. G. Vissering ter bestudeering van de wijze van uitgifte der Zuiderzeegronden, welke commissie op **24** Maart **1930** rapport aan den Minister van Waterstaat uitbracht.

7 Januari **1927:** Instelling van een commissie van advies omtrent landbouw-technische aangelegenheden betreffende den proefpolder bij Andijk, onder voorzitterschap van dr. H. J. Lovink.

24 Mei **1928:** Afkondiging van de wet tot indeeling van de Wieringermeer bij Medemblik, Barsingerhorn en Winkel, voonzoover nog geen indeeling bij Wieringen heeft plaats gehad.

De eerste overeenkomst in verband met de uitvoering der Zuiderzeewerken kwam op **15** October **1919** tot stand en betrof het maken van droogplaatsen voor klei op het Schapenland, enz. te Stavoren, welk werk werd uitgevoerd door den heer J. de Vries, aannemer te Den Helder.

Op **29** Juni **1920** te **12.05** uur werd in het profiel van den beteugelingsdam door de kleine geul in het Amsteldiep de eerste bak grond gestort, waarmede de werkzaamheden tot afsluiting van de Zuiderzee

(eerst den dijk tusschen Noord-Holland en Wieringen door het Amsteldiep) werden begonnen.
Op **31** Juli **1924** des avonds te 8 uur had de sluiting van den dijk door het Amsteldiep plaats.
Op **12** December **1924** was het dijklichaam gereed, doch doordat verzakkingen optraden, moest de dijk opnieuw worden opgespoten. De tweede oplevering geschiedde op **28** December **1925.**
De Maatschappij tot Uitvoering der Zuiderzeewerken (M.U.Z.) werd opgericht op **27** Juli **1926.**
Op **4** September **1926** werd met de M.U.Z. een overeenkomst gesloten betreffende de uitvoering van de werken tot afsluiting van de Zuiderzee en indijking van de Wieringermeer.
In **1927** werden de fundeeringen gemaakt voor de westelijke sluizen aan de Oostzijde van Wieringen en de omringdijk voor de sluisput op het Kornwerderzand. In **1928** kwam het eerste deel van den grooten afsluitdijk, het ongeveer **3,5** K.M. lange vak van het Kornwerderzand naar de Friesche kust gereed. Met den aanleg van den dijk van den proefpolder bij Andijk werd in Augustus **1926** aangevangen. In Augustus **1927** was de proefpolder drooggemalen en kon met proefnemingen worden begonnen.
In **1927** werd aangevangen met den bouw van den ongeveer **18** K.M. langen dijk Wieringen—Medemblik tot afsluiting van de Wieringermeer. Op **27** Juli **1929** was de dijk Wieringen—Medemblik voltooid en kon met het droogmalen worden begonnen. De beide gemalen bij Medemblik en den Oever werden op **10** Februari **1930** in werking gesteld en in Augustus van datzelfde jaar was de Wieringermeer „droog".
Op **7** September **1930** werd het eerste koolzaad in den Wieringermeerpolder gezaaid.
De werkhaven bij Den Oever werd op **12** Juni **1922** opgeleverd.
Op **1** Januari **1930** werd ingesteld de dienst voor het in cultuur brengen van den Wieringermeerpolder.
Van den afsluitdijk tusschen Wieringen en de Friesche kust werden voltooid:
in 1929: 3500 Meter nabij de Friesche kust, **2000** M. op het Breezand en **1100** Meter nabij Den Oever. (Gedeeltelijk waren deze dijksvakken reeds in **1928** gereed.);
in **1930: 3500** Meter ten Oosten van het dijksvak op het Breezand, **2700** Meter ten Westen daarvan, **1900** Meter ten Westen van de Vlieter en **700** Meter ten Oosten van Ben Oever in aansluiting aan het reeds vroeger gereed gekomen gedeelte;
in **1931: 4760** Meter tusschen het Kornwerderzand en het dijksvak op het Breezand met inbegrip der Middelgronden, **4070** Meter ten Oosten van de Vlieter, aansluitend aan het dijksvak op het Breezand;
in **1932: 2700** Meter ten Oosten van Den Oever (De Vlieter).
De eerste Directeur-Generaal van de Zuiderzeewerken was dr. ir. H. Wortman, opgevolgd door den tegenwoordigen directeur-generaal ir. V. J. P. de Blocq van Kuffeler.
Gedurende den laatsten tijd berustte de dagelijksche leiding van de uitvoering der werken tot sluiting van de Vlieter in handen van ir. J. C. N. Ringeling.
Het afsluitingswerk is voltooid in elf jaren, **334** dagen en **57** minuten. (Vorig bericht blz. **321** G.)

A. ENGELAND. — Intern. Congres van Gemeentebesturen. — Op het te Londen gehouden congres van gemeentelijke autoriteiten zeide dr. F. M. Wibaut o.a. dat de plaatselijke vrijheid het bolwerk is van goed plaatselijk bestuur. Dit wilde niet zeggen, dat de spreker niet de noodzakelijkheid van hooger toezicht erkende. Versterking van het contrôle-apparaat, vooral in crisistijd, kan niet worden gemist.

B. HOOVER-PLAN. — Terugbetaling der schulden. — De Duitsche ambassadeur von Prittwitz heeft in het ministerie van Financiën te Washington de schuldbekentenissen geteekend voor de door het moratoriumjaar uitgestelde bedragen, groot **6** millioen dollar. De schulden moeten binnen 10 jaar worden terugbetaald. Finland, Griekenland, Italië en Hongarije hebben eveneens een dergelijk accoord onderteekend. De overige landen zullen in den loop van de volgende week onderteekenen. (Vor. ber. blz. 354 B.)

C. **VEREENIGDE** STATEN. — **Steagall-Bill** aangenomen. — Het Huis van Afgevaardigden heeft op **28** Mei '**32** de Steagall-Bill (niet te verwarren met de Glass-Steagall-bill) aangenomen. Dit wetsontwerp betreft het scheppen van een veiligheidsfonds, dat gevormd moet worden uit overschotten van de Federal Reserve Banken van het departement van Financiën en van de nationale banken. Het fonds moet minstens **500** millioen dollar bedragen en zal een garantie vormen voor de deposito's van de deelnemende banken.
Het Huis van Afgevaardigden heeft dit voorstel uitgebreid tot de particuliere banken, onder voorwaarde, dat deze banken met een overeenkomstig bedrag aan het fonds participeeren. Verder moeten de particuliere banken zich in gezonde positie bevinden, hetgeen zal worden vastgesteld door de contrôle-instanties van den Staat.

D. LUCHTVAART. — Auto-giro, type-de la Cierva. Op **27** Mei is de auto-giro, het z.g. molenwiekenvliegtuig, type-de la Cierva, bestuurd door den bekenden uitvinder, den Spaanschen markies de la Cierva zelf, op Schiphol geland, komende uit Engeland.

E. DUITSCHLAND. — Rede van Dr. Bruning op het **jaarlijksch** banket van de Vereeniging der **buitenlandsche** pers. — De vereeniging der buitenlandsche pers heeft op **28** Mei '**32** te Berlijn haar jaarlijksch banket gehouden. Aanwezig waren o.m. rijkskanselier dr. Bruning en de rijksministers dr. Dietrich, dr. Joel, Treviranus, dr. Stegerwald en dr. Schiele; voorts de onderstaatssecretarissen dr. von Bülow, dr. Pünder en dr. Weismann, Rijksbankpresident dr. Luther, de directeur-generaal der rijksspoorwegen dr. Dorpmüller en de chef der Rijksmarine, admiraal Räder. Verder het corps diplomatique en een groot aantal andere vooraanstaande persoonlijkheden.
Na de openingstoespraak van den voorzitter kreeg de pauselijke nuntius, mgr. Orsenigo, het woord, die er op wees, dat de internationale situatie sedert het banket van verleden jaar geen verbetering heeft ondergaan.
Vervolgens hield rijkskanselier dr. Brüning een rede over de voornaamste problemen der Duitsche binnenlandsche politiek. Het fundamenteele probleem, aldus spreker, dat ons letterlijk dag en nacht bezig houdt, is dat der werkloosheid, dezen nieuwen geesel der menschheid, doch vooral voor Duitschland van speciaal belang. Van de zes millioen werkloozen, die het Duitsche rijk telt, zijn er twee millioen jonger dan **25** jaar en van deze twee millioen weer één millioen jonger dan **21** jaar. Een millioen jonge menschen, die hun geheele leven nog vóór zich hebben, zijn door een wreede, in haar oorzaken niet begrepen storing in de functionneering van ons moderne economisch organisme, gedoemd, zich als overtollige, nuttelooze leden der gemeenschap te beschouwen. In hen groeit een radicalisme, dat slechts van den ondergang en de vernietiging van ons huidige systeem verbetering verwacht.
Vroeger vreesde men, dat de levensmiddelenproductie geen gelijken tred met het snel groeiende bevolkingstal der wereld zou kunnen houden. Thans echter zien wij, vooral als gevolg van de vorderingen der scheikunde en techniek, hoe de grondstoffen produceerende landen bezwijken onder den last hunner producten, daar de andere landen der wereld wegens het ontbreken van koop- en consumptiekracht niet in staat

zijn, de grondstoffen, zelfs tegen belachelijk lage prijzen, af te nemen. De kern van het probleem is niet langer gelegen in een gebrek aan levensmiddelen en evenmin in de voorziening der bevolking met levensmiddelen, doch in de werkverschaffing en het aan den man brengen van de resultaten van dezen arbeid.
De rijksregeering zou reeds lang veel grooter sommen voor productieve werkverschaffing hebben uitgetrokken, wanneer zij over het noodige geld had beschikt. Tegen de verleiding, op kunstmatige en dus destructieve wijze gelden beschikbaar te stellen, heeft zij zich echter standvastig geweerd. Zulk een middel zou tot een onophoudelijke waardevermindering van het betaalmiddel leiden. Een tweede inflatie zou het Duitsche volk echter niet kunnen doorstaan. Er rest ons dus slechts andere wegen in te slaan, om, zonder tot inflatie onze toevlucht te nemen, den werkloozen arbeid te verschaffen. Het is een probleem, dat veel weg heeft van de kwadratuur van den cirkel.
Wij zullen echter niets onbeproefd laten, onze werkloozen, of althans een deel van hen, uit hun huidige situatie te bevrijden. Speciaal komen daarbij voor ons kolonisatie en vrijwillige arbeidsdienst in aanmerking.
Maar één ding mag niet uit het oog worden verloren. Duitschland kan dit voor het land beslissende probleem niet alleen tot oplossing brengen. Slechts door gemeenschappelijke actie kan de wereld van den geesel der werkloosheid en van de econoinische crisis worden bevrijd. Vóór alles moet het vertrouwen worden hersteld, hetgeen slechts kan geschieden, wanneer de bekende politieke kwesties tot oplossing worden gebracht. Wanneer het gezegde waar is, dat er wèl ongelukkige overwonnenen, doch geen gelukkige overwinnaars zijn, dan hebben allen gelijkelijk den plicht, naar herstel van het vertrouwen te streven. Ik ben er van overtuigd, dat de pers, die terecht de grootste mogendheid ter wereld wordt genoemd, hieraan haar volle medewerking zal verleenen.

A. RELGPE. — Loonsverlaging der mijnwerkers. — Het congres der Belgische mijnwerkers heeft besloten de voorstellen tot verlaging van de loonen der mijnwerkers met 5 procent te aanvaarden. Er werd voorts een resolutie aangenomen voor socialisatie van de kolenmijnen. (Vorig bericht blz. 93 A.)

B. **VEREENIGDE STATEN.** — Zegelrecht op bankcheques. — De Senaat heeft een voorstel tot heffing van een zegelrecht op bankchèques van 2 dollarcent goedgekeurd. De opbrengst van dezen maatregel wordt geschat op 95 millioen dollar.

C, EGYPTE. — Hernieuwde actie der **Wafdisten** tegen Engelsch Nijlproject. — De nationalistische organisatie der Wafdisten is een nieuwe actie begonnen tegen het voorstel der Egyptische regeering om Engeland de noodige concessies te geven voor de uitvoering van den Gebel Aulia-dam in den Nijl. In een manifest valt de Wafdpartij zoowel de Egyptische regeering als de regeering van Groot-Brittannië aan. De laatste wordt ervan beschuldigd, het kabinet-Sidky Pasja te hebben gedwongen het project bij het Egyptische parlement door te drijven. Groot-Brittannië krijgt door de serviliteit van de Egyptische regeering een middel in handen om Egypte vodkomen in bedwang te houden omdat Engeland met behulp van den nieuwen stuwdam den watertoevoer van den Nijl en daardoor de irrigatie van het grootste gedeelte van Egypte kan regelen.

29 MEI 1932

D. **NEDERLAND.** — 15 bruggen aanbesteed voor Zuiderzeewerken. — Aan de N.V. Christiani en Nielson's Gewapend Beton Maatschappij te 's-Gravenhage, is door de directie der Zuiderzeewerken het maken van vijftien bruggen in den Wieringermeer-,polder opgedragen. (Vorig bericht blz. 357 A.)

E. PORTUGAL. — Nieuwe ontwerp-constitutie, — Ter gelegenheid van den zesden verjaardag van het dictatorschap van generaal Carmona is op 29 Mei '32 de nieuwe ontwerpconstitutie gepubliceerd als grondslag voor openbare discussie De voornaamste bepalingen der nieuwe grondwet zijn, dat de president der republiek gekozen wordt voor een ambtsperiode van zeven jaar. De Staatsraad bestaat uit tien leden die tezamen de regeering vormen. De nationale vergadering bestaat uit negentig leden die voor een periode van vier jaar worden gekozen. Zij zal worden bijgestaan door een Kamer die is samengesteld uit deskundigen op verschillend gebied, die de nationale vergadering van advies zullen dienen.
(Na de afzetting van koning Emanuel van Saksen-Coburg in October 1910 wend in Juni 1911 de republiek Portugal uitgeroepen, gebaseerd op een grondwet. In Mei 1926 had een militaire revolutie plaats, onder leiding van generaal Gomes. President Machado werd verjaagd en Gomes riep zichzelf uit als dictator. Binnen een maand moest hij echter plaats maken voor den tegenwoordigen president-dictator Carmona. Generaal Carmona was zeer populair, wat hij niet in het minst te danken had aan de gunstige resultaten van de maatregelen, genomen door prof. Salazar, een financieel deskundige, die minister van financiën was en „de officieuse dictator van Portugal" wend genoemd. Het gelukte Carmona zich steeds te blijven handhaven, al was het dikwijls op een hardhandige wijze, ofschoon bekend was, dat hij streefde naar herstel van den constitutioneelen toestand. De runt in Portugal schijnt na 6 jaren bestuur van Carmona thans in zooverre verzekerd te zijn, dat er sprake van herstel van de constitutie is.) (Alg. Handelsblad)

F. VOETBAL, — Nederland—Tsjecho-Slowakije. — Het Nederlandsche oranje-team heeft op 29 Mei '32 in het stadion te Amsterdam een eervolle nederlaag tegen een nationaal Tsjechisch prof. elftal geleden, dat, zooals vermeld wordt, die zegepraal door zijn betere techniek ten volle verdiende. (Vor. ber. 333 H.)

G. **DUITSCHLAND.** — Resultaat der verkiezing voor den staat Oldenburg. — De samenstelling van den nieuwen Oldenburgschen Landdag zal er op grond van de officieele berekening als volgt uitzien:

	Nieuw.	Oud.
D. N. V. P.	2	(2)
S. P. D.	9	(11)
Communisten	2	(3)
Nationale Vereeniging	0	
Staatspartij	1	(1)
Landvolk	1	(1)
Nat.-soc. Partij	24	(19)
Centrum	7	(9)

De vermindering van het aantal mandaten staat in verband met den veranderden kiesdeeler.

30 MEI 1932

H. DUITSCHLAND. — **Kabinet-Brüning** afgetreden. — Rijkskanselier dr. Brüning heeft bij het onderhoud, dat hij op 30 Mei '32 met den rijkspresident Von Hindenburg had, het ontslag van het kabinet aangeboden. President Von Hindenburg heeft het ontslag aanvaard. De rijkspresident heeft de afgetreden regeering belast met de afwikkeling der loopende aangelegenheden.
Dr. Brüning en de leden van het kabinet die bijeen waren, weigerden om de reactionnaire maatregelen te nemen, die de Rijkspresident wenscht. Dr. Brüning zal tevens weigeren, een nieuw kabinet te vormen en in een nieuw kabinet den ministerszetel van Buitenlandsche Zaken in te nemen. (Vor. ber. 340 C.)

A. FRANKRIJK. — **Herriot** over de toekomstige politiek van **Frankrijk.** — Herriot, de aanstaande minister-president, schrijft in het te Lyon verschijnend blad Démocrate, dat de toestand in Duitschland er zeer dreigend uitziet. Het is niet onmogelijk, dat de Hitlerianen het centrum van hun organisatie en hun politieke activiteit verplaatst hebben naar Danzig. Er wordt opgeruid tegen Polen, alsof men op een goeden dag een actie tegen den corridor wilde ondernemen. De begrooting van het Duitsche rijk bevindt zich in slechte conditie. Desondanks eischt de rijksweerminister credieten voor den bouw van een pantserkruiser C. De Duitsche legeruitgaven van 1932 moeten zeer nauwkeurig worden gecontroleerd. Eveneens is het noodzakelijk, de wegen van generaal von Schleicher te volgen. De laatste redevoeringen van den rijkskanselier zijn niet van dien aard, dat zij de taak van de onderhandelaars te Lausanne vergemakkelijken. De publicatie van de aanteekeningen van Stresemann geeft veel te denken. Duitschland beklaagt zich voortdurend. Het is echter van belang te bedenken, dat de belastingdruk in Frankrijk 48 dollar en in Duitschland slechts 35 dollar per hoofd bedraagt. De toestand van Frankrijk wordt van dag tot dag ernstiger. Men moet derhalve waakzamer zijn dan ooit.

B. ENGELAND. — **MacDonald** en de Conferentie van **Lausanne.** — MacDonald, die te Lossiemouth verblijf houdt, heeft aan een correspondent van de Daily Mail gezegd, dat de conferentie van Lausanne niet alleen het vraagstuk van het herstel en van de oorlogsschulden zal moeten behandelen, maar ook ernstige aandacht *aai* moeten wijden aan het vraagstuk van den achteruitgang van den internationalen handel. MacDonald verklaarde, zelf naar Genève te willen gaan, omdat daar besluiten zullen worden genomen die beslissend zijn voor de toekomstige economische positie, niet alleen van Engeland, maar van de heele wereld. De correspondent van de Daily Mail meent dat deze houding van MacDonald misschien een heel ander karakter zal geven aan de conferentie en dat het zelfs denkbaar ware dat Amerika er aan ging meedoen.

C. OOSTENRIJK. — **Regeeringsverklaring** van Dolfuss. — In de regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Dolfuss, zeide de Bondskanselier o.a.:
Daar Oostenrijk met geduld en goeden wil alleen aan zijn buitenlandsche verplichtingen niet kan voldoen, staan wij in deze degen voor de beslissing omtrent het blokkeeren van deviezen voor de betaling van buitenlandsche schulden. Wij koesteren de gerechtvaardigde hoop, dat de resultaten der tegen 30 Mei a.s. belegde zitting der door den Volkenbondsraad ingestelde gemeende commissie verlichting in de vervulling van onze plichten tegenover de buitenlandsche schuldeischers alsook tegenover ons eigen economisch leven zullen medebrengen.
Elke vertraging moet onherstelbare schade niet alleen voor Oostenrijk, maar ook voor de belanghebbende staten en het aanzien van den Volkenbond ten gevolge hebben. De regeering zou zich anders binnen korten tijd genoodzaakt zien drastische maatregelen te nemen om zichzelf te helpen.
Tot saneering van het economische leven en het herstel van Ziet vertrouwen in binnen- en buitenland behoort in de eerste plaats het volgende:
1. De verklaring, dat de regeering vastbesloten is nimmer over te gaan tot het misbruiken der bankbiljettenpers en dat zij alles zal doen om de Nationale Bank den noodzakelijken deviezenvoorraad te garandeeren.
2. Onvoorwaandelijke handhaving van het evenwicht der begrooting.
3. De handelspolitiek zal en moet het in evenwicht brengen der betalingsbalans en voor zoover mogelijk van de handelsbalans ten doel hebben. (V. b. 348 E.)

31 MEI 1932

D. **DUITSCHLAND.** — **Persuitlatingen** over **Brünings aftreden.** — Engeland: De „Times" schrijft: Dr. Brüning heeft zijn ambt gedurende twee jaren met een vastberadenheid en bekwaamheid gevoerd, welke hem een plaats verschaffen onder de beste staatslieden van Europa.
De „Financial News" betreurt het aftreden van Brüning zeer. Brüning was een krachtige persoon, onder wiens leiding Duitschland in staat was den storm te boven te komen.
De „Daily Herald" geeft uiting aan de vrees dat door de gebeurtenissen in Duitschland een voorwendsel zal worden gevonden om de conferentie van Lausanne uit te stellen.
Frankrijk: Het „Journal" betreurt het, dat de politieke toestand in Duitschland zich zoo ontwikkeld heeft en juist nu Frankrijk zich gereed maakt naar Lausanne te gaan.
De „Petit Parisien" verklaart: Van het Duitsche standpunt uit zou het beter geweest zijn, indien Brilning minstens tot aan de conferentie van Lausanne gebleven was, aangezien de Rijkskanselier Duitschlands situatie wist te maskeeren.
Nu is de sluier echter afgevallen en van internationaal standpunt bezien, is het wellicht beter, dat men de dingen kan zien, zooals zij werkelijk zijn.
De socialistische „Populaire" schrijft: Hitler wacht zijn uur af. Voor hem is het komende ministerie slechts een overgangskabinet. Doch hoe het ook zij: „Droeve dagen wachten Duitschland". De laatste republikeinsche regeering heeft afgedaan.
De nationalistische „Figaro" schrijft: Men beleeft in Duitschland de terugkeer tot den vooroorlogstijd.
Een nieuwe politiek begint; de geest van de Jonkers en van de militaire elementen begint opnieuw te regeeren.

E. PAUS **PIUS XI** 75 **JAAR.** — Pius XI viert heden zijn 75sten verjaardag. Achille Ratti, aldus zijn doopnaam, werd den 31sten Mei 1857 te Desio in Lombardije geboren. In 1879 werd hij tot priester gewijd en spoedig daarna werd hij benoemd tot leeraar aan het Petrus Seminarium te Milaan. Twintig jaren werkte hij aan de Ambrosiaansche Bibliotheek en oogstte weldra zeer veel roem voor zijn wetenschappelijken arbeid.
Paus Pius X riep hem naar Rome en benoemde hem in 1911 tot coadjutor-met-recht-van-opvolging van pater Ehrle S. J., den prefect der Vaticaansche bibliotheek, wiens funotie hij in 1914 overnam. Bier jaren later zond wijlen paus Benedictus XV hem als apostolisch visitator naar Polen en eenigen tijd later werd hij apostolisch nuntius bij deze regeering.
In Juni 1919 vertrok mgr. Ratti daarheen en ontving op 28 October van datzelfde jaar te Warschau uit de handen van den aartsbisschop dier stad, kardinaal Kakowski, de bisschopswijding met den titel van aartsbisschop van Lepanto en later dien van Adana. Wijlen Benedictus XV nam mgr. Ratti in 1921 op onder de leden van het H. College als kardinaalpriester van Milaan.
Den 6en Februari 1922 werd kardinaal Ratti tot paus gekozen.
In eenige encyclieken spoorde hij aan tot een meer christelijke samenleving. Steeds heeft Paus Pius XI zich doen kennen als een man des vredes.

F. NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet. - **Margarine**-industrie. — De Minister van Economische Zaken en Arbeid verlaagt in zijn wstsvoorstel tot het verleenen van steun aan de melkveehouderij het percentage boter, hetwelk aan margarine moet worden toegevoegd, van 50 tot 25.
(Vor. ber. Crisis-Zuivelwet en Margarine 353 E.)

A. JAPAN. — Russische stappen te Tokio. — De waarnemende Minister van Buitenlandsche Zaken van Japan heeft op **25** Mei '**32** den Russischen ambassadeur te Tokio. Trojanowski ontvangen, die hem een protest overhandigde namens de Sovjet-regeering tegen de verklaringen, door den Japanschen admiraal Nagano ter Ontwapeningsconferentie te Genève afgelegd. Nagano had te Genève verklaard, dat de Sovjet-regeering aan de Mandsjoerijsche grens zes divisies tegen Japan had geconcentreerd. (273 B.)

B. ZUID-AFRIKA. — Diamant-industrie. — De diamantfirma Rozelaar te Kaapstad heeft op **27** Mei '**32** definitief verklaard, haar personeel per **1** Juni '**32** met behoud van drie maanden loon te ontslaan. Volgens mecledeelingen is zij bij de bestaande contracten met de werklieden niet in staat met het oog op de depressie, de productie te beperken en moet zij van de force-majeure-clausule gebruik maken om de fabriek te sluiten. (Vorig bericht **blz. 331 F.)**

C. **VEREENIGDE** STATEN. — **Hoover** over de belastingen. — De Amerikaansche Senaat heeft op **31** Mei 1932 een zeer belangrijke zitting gehouden. Met het oog op den noodtoestand van de staatsfinanciën heeft president Hoover voor het geheel bezette Huis persoonlijk een verklaring afgelegd inzake het belastingvraagstuk. Hij legde een program voor dat drie punten omvat: Sluitend maken der begrooting, dollarstabilisatie en werkloozenwetgeving.
President Hoover zeide o.m.: Ik voel mij verplicht den Senaat op de hoogte te stellen van den noodtoestand, welke zich in de laatste dagen heeft ontwikkeld. De dalende beweging in het economische leven der Vereenigde Staten is in het bijzonder de laatste dagen bespoedigd. Behalve andere motieven heeft het uitstel van het sluitend maken der begrooting in het buitenland twijfel en vrees veroorzaakt, over de vraag of de regeering der Vereenigde Staten haar verplichtingen nog zal kunnen nakomen. Het gevolg hiervan is geweest dat groote hoeveelheden goud zijn opgevraagd. De dollar is in het buitenland gedeprecieerd. De Vereenigde Staten hebben evenwel genoeg hulpmiddelen om de crisis door te komen.
Hoover eischte van den Senaat een snel afhandelen. Hij eischte de vorming van een boven de partijen staande economische commissie welke tot taak zal hebben verdere bezuinigingsmaatregelen te bestudeeren. Met een rechtvaardige verdeeling der lasten van de algemeene verkoopsbelasting (general sales tax) verklaarde Hoover niet accoord te kunnen gaan. Hij stelde daarentegen een beperkte verkoopsbelasting van 1¾% voor. Hoover erkende de noodzakelijkheid van werkloozenhulp, doch dan slechts door bemiddeling van de reeds bestaande instanties.
Zijn redevoering heeft slechts weinig indruk gemaakt. In officieele kringen te Washington wijst men er in het bijzonder op, dat het de eerste maal is geweest, dat Hoover voor den Senaat en niet voor het geheele Congres heeft gesproken. (Vorig bericht blz. **289 A.)**

D. RUSLAND. — De spanning **tusschen** Japan en Rusland. — De „Izwestia" citeert een artikel uit het Japansche dagblad „Nitsji-Nitsji", waarin de Japansche publieke opinie wordt opgehitst tegen de Sovjet-Unie, en een artikel uit het dagblad „Nihon", waarin openlijk het sluiten van een overeenkomst met de Vereenigde Staten tegen de Sovjet-Unie wordt gepropageerd. Het blad ontvouwt een plan, dat volgens de „Izwestia" neerkomt op het annexeeren van Oost-Siberië door een Japansch-Amerikaansche combinatie tot aan het gebied van het Baikal-meer. Het officieele Sovjet-orgaan schrijft, dat de Sovjet-Unie van Japan niets anders verlangt dan eerbiediging van haar grenzen en van de belangen van Sovjet-Rusland. Moskou streeft voortdurend naar het onderhouden van vriendschappelijke betrekkingen met Japan en ook het geschreeuw der imperialistische pers in Japan boezemt Sovjet-Rusland geen vrees in. Wanneer het Japansche volk tot een nieuw avontuur zou worden opgehitst, zou Japan zich aan Siberië de tanden stuk bijten. Japan overschat zijn krachten en een inval in het Russische Verre Oosten zou het duur te staan komen. Siberië is geen publieke verkeersweg, waar de Japansche militairisten ongestraft wandeltochten kunnen maken. (Izwestia). **(Vor. ber.** blz. **361 A.)**

E. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japansche troepen **ontruimen** Shanghai. — Het laatste gedeelte der Japansche troepenmacht is uit Shanghai naar Japan vertrokken. Van het Japansche expeditieleger blijft dan niet één man meer in Shanghai achter; er blijven alleen nog **100** man militaire politie en een afdeeling mariniers te Shanghai, die daar vóór het conflict reeds aanwezig waren. (Vor ber. 330 D.)

F. ENGELAND. — Iersche kwestie. — De Iersche minister voor Handel en Industrie, Lemass, heeft in een te Cork gehouden rede aangekondigd, dat Ierland de jaarlijksche betalingen aan Engeland als schadevergoeding aan de voormalige Engelsche grondbezitters in Ierland zal staken en dat Ierland van Engeland terugbetaling van een teveel betaald bedrag van dertig millioen pond sterling zal eischen. (338 I.)

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Koffie-oogst **1932.** — Blijkens bericht van de firma Gijselman & Steup zijn de koffieramingen voor **1932** in pikols als volgt:

	Java	Sumatra	Celebes en Bali
Liberia-koffie . .	**1.895**	**2.000**	**625**
Liberia-achtigen . .	**7.322**	**825**	nihil
Java	**17.352**	**33.015**	**72.400**
Robusta	**751.667**	**816.315**	**23.540**
Robusta-achtigen .	**2.527**	**50**	nihil

(Vorig bericht blz. **310 B.)**

H. NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen. — Na een conferentie tusschen de directie der Nederlandsche Spoorwegen en den Personeelraad, heeft de directie haar voorstel tot **10** pCt. loonsverlaging teruggenomen en vervangen door het voorstel tot een loonkorting van **5** pCt. van **1** Juli '**32** tot **1** Januari '**33.**
De hoofdbesturen der organisaties zullen dit voorstel in een gecombineerde vergadering, onder leiding van den Personeelraad, bespreken. (Vor. ber. blz. 350 **B.)**

I. GRIEKENLAND. — Financiën. — **6%** leening **1931.** Emittenten der 6% pondenleening **1931** voor publieke werken ten laste van Griekenland deelen mede, dat zij van Hambros Bank Ltd., Londen, de fiscale agenten der leening, bericht hebben ontvangen, dat — in verband met de tijdelijke opschorting van den dienst van buitenlandsche staatsleeningen in Griekenland — de middelen tot betaling van de per **1** Juni **1932** vervallende coupon van bovenstaande leening niet zijn ontvangen, zoodat deze coupon niet kan worden betaald. De voorgeschreven uitlotingen per **1** Juni **1932** hebben niet plaats gevonden. (Vor. ber. blz. **301** H.)

K. DENEMARKEN. — Disconto. — De Nationale Bank van Denemarken heeft besloten met ingang van **30** Mei **1932** het disconto van 5% tot **4%** te verlagen. (Vorig bericht blz. **260** M.)

L. **ROEMENIE.** — Regeering. — Minister-president Iorga heeft na een ministerraad koning Carol de ontslagaanvrage van het kabinet overhandigd. De koning heeft de demissie aanvaard.
Naar verluidt zal hij Titulesco met de vorming eener nieuwe regeering belasten.
De oorzaak voor het aftreden van Iorga is de ernstige financieele crisis, die er toe heeft geleid dat de landsdienaren sinds maanden geen salaris meer ontvingen.

A. NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van rijwielbanden. — Bij Kon. besluit van 27 Mei is de contingenteering van den invoer van rijwielbinnen- en buitenbanden verlengd tot 1 Februari 1933. In het percentage van contingenteering is geen wijziging gebracht.
In het tijdvak van 1 Maart 1932 tot en met 31 Januari 1933 mag derhalve niet meer dan 95 pct. van den gemiddelden invoer per elf maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 worden ingevoerd.
Wij herinneren er aan, dat deze beperkingen niet gelden voor den invoer van banden voor motorrijwielen. (Vor. ber. Contingenteering 345 F.)
(Vor. ber. Rijwielbanden 277 C.)

B. NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van porselein, aardewerk en tegels. — Bij Kon. besluit van 27 Mei is wijziging gebracht in den duur van de contingenteering van den invoer van porselein, aardewerk en tegels. De bij Kon. besluit van 18 Maart afgekondigde beperking van den invoer van deze goederen liep van 1 Maart tot en niet 31 Mei 1332. Zij is thans verlengd tot 1 Februari 1933. De percentages van contingenteering zijn dezelfde gebleven, doch worden thans berekend over elf maanden van voorgaande jaren en gelden dan voor den invoer in het tijdvak van 1 Maart 1932 tot 1 Februari 1933.
(Vor. ber. Porselein 272 B.)
(Vor. ber. Contingenteering 362 A.)

1 JUNI 1932

C. NEDERLAND. — Nederl. vereeniging voor Armenzorg en Weldadigheid. — Op de vergadering van de „Sociale Ontwikkelingsweek 1932" welke te Utrecht voor maatschappelijke werkers georganiseerd is door de „Nederlandsche Vereeniging voor Arinenzorg en Weldadigheid", sprak de heer Th. J. van der Heijden, leider van het Centraal Middenstandshuis te 's-Gravenhage, over: „Woeker en gevaren, verbonden aan credietverleening".
Spr., die werd ingeleid door Mr. Dr. van den Bergh, Tweede Kamerlid uit Amsterdam met t onderwerp: „D Geldschieterswet", behandelde 'l verschillende spaarvormen, o.a. de ophaaldiensten van de Nutsspaarbanken en de z.g.n. volksspaarkassen, welke door particulieren geëxploiteerd worden met het doel den aankoop van groote huishoudelijke stukken mogelijk te maken. Hij betoogde dat de Nutsspaarbanken uitstekend werk verrichten en merkte op, dat vele volksspaarkassen uiterst onsoliede zijn. Inleider stond uitvoerig stil bij het Afbetalingsstelsel. Tegen het stelsel voor productieve doeleinden had spr. weinig bezwaren. Hij betoogde dat het huurkoopsysteem voor consumptieve doeleinden meestal wordt aangegrepen om in het bezit te komen van luxe artikelen en besprak de juridische constructie van de huurkoopovereenkomst. De huurkoopellende is niet zoo zeer het gevolg van het systeem zelve, doch eerder moet de misère worden toegeschreven aan de wijze, waarop het stelsel wordt toegepast. Het grootste gevaar schuilt in het te veel op afbetaling koopen en de vaak meer dan onverantwoordelijke leveringen aan absoluut oncredietwaardigen. De heer van der Heijden schilderde vervolgens de practijken van voorschotbankjes en geldschieters van verdacht allooi.
Komende tot de houding van de rechtsbeoefenaren merkte spr. op, dat er helaas nu eenmaal rechtskundigen zijn, die rijp en groen aannemen, zoodra er maar eenig voordeel aan is te behalen. Zij zien er geenszins tegen op om ten behoeve van lieden van verdacht allooi allerlei fraaie acten te fabriceeren, waarmede de slachtoffers, die in handen van hun cliënten vallen, aan handen en voeten worden gebonden. Naar inleiders' overtuiging behoort een ieder zaken, waaruit woeker blijkt, onmiddellijk af te wijzen.

D. NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen. — De Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen hield dezer dagen haar 99e, 100e en 101e vergadering; voorzitter Dr. J. A. Nederbragt.
Besproken werd de economische verhouding tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië. Eenstemmig was men van meening, dat het van zeer groot belang zou zijn, indien deze verhouding tot voorwerp van studie werd gemaakt, zoowel hier te lande als in Nederlandsch-Indië. Intusschen wenschte men niet verder te gaan dan tot bestudeering te adviseeren. Men wilde zich vooralsnog niet uitspreken over de al of niet wenschelijkheid resp. noodzakelijkheid van maatregelen ter zake in het algemeen, voel minder van een bepaalden maatregel in het bijzonder. Uitvoerig werd telkenmale van gedachten gewisseld over hetgeen te doen stond resp. al dan niet reeds gedaan werd in verband met de acute moeilijkheden, die onze export naar Duitschland ondervindt. Algemeen was men van gevoelen, dat met name de besprekingen, die het betalingsverkeer tusschen ederland en Duitschland ondervindt van de Duitsche deviezenreglementeering, onzen export ten zeerste bedreigen, en dat ernstige pogingen behooren te worden aangewend om dien export voor verdere afbrokkelen te behoeden resp. hem ten deele weer te herstellen, zoo b.v. wat boter en kaas betreft.
Verder werden behandeld: de stand der onderhandelingen over economische toenadering tot België, welke onderhandelingen een normaal verloop hebben; de moeilijkheden, van Fransche zijde ondervonden inzake den Colorado-kever; de noodzakelijkheid van een aanvullende of nieuwe regeling der handelsbetrekkingen met Spanje, die lijden onder het ontbreken van contractueele meestbegunstiging van Spaansche zijde, wat ongerief medebrengt o.a. voor kunstzijde, terwijl onze kaasimport in Spanje door de hooge rechten bijna geheel te niet gaat; het vraagstuk van onzen kaasuitvoer in zijn geheel, welk vraagstuk in speciale studie zal worden genomen; de hernieuwing van de bestaande voorloopige overeenkomst met Portugal, resp. haar vervanging door een volledig verdrag, gebaseerd op volledige meestbegunstiging; de stand der onderhandelingen over handelsverdragen met Chili en Zuid-Afrika.
Nagegaan werd welk oordeel, van Nederlandscb standpunt bezien, gevormd moet worden over de bekende plannen tot vorming van een Donau-federatie. In aansluiting daaraan, in aansluiting ook aan de besprekingen over de verhouding tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, werd door den voorzitter, onder instemming der vergadering, betoogd, dat overwogen moet worden, of, nu multilaterale actie ter zake tot geen resultaat geleid heeft, niet door een klein aantal eensgezinde Staten eenig initiatief genomen moet worden tot het herstel der handelspolitieke verhoudingen in Europa. In dit verband werden ook besproken de particuliere pogingen om door voorbereidend overleg van belanghebbenden te komen tot verlaging door de Regeeringen van rechten over en weer, zooals b.v. ten aanzien van wollen stoffen, die aanleiding gegeven hebben tot overlez en overeenstemming tusschen Belgische, Nederlandsche e ransche belanghebbenden. (Vor. ber. blz. 355 C.

E. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Engeland en de Vereenigde Staten. — Het staatsdepartement maakt bekend, dat de regeering der Vereenigde Staten het Britsche voorstel om deel te nemen aan de economische wereldconferentie heeft aangenomen.
Deze conferentie beoogt een omverwerpen van de tariefmuren, waardoor een verbetering van den normalen wereldhandel en een stabiliseering van de prijzen der grondstoffen wordt nagestreefd. Verder zal worden behandeld de kwestie der centrale banken, die in crisistijden de gouddekking van andere landen

aanvallen en daardoor de paniek vergrooten. Het aanmunten van zilveren munt moet worden gepropageerd, zonder echter den zilveren standaard vast te leggen. Verder zal men zich bezig houden met de preferente handelsverdragen van verschillende landengroepen en met zekere douanetarieven. Men neemt aan, dat de conferentie in Augustus te Londen zal plaats vinden

A. NEDERLAND. — **Godslasteringswet** aangenomen. — De Tweede Kamer heeft op **1** Juni 1932 bij den aanvang van de vergadering het wetsontwerp. strekkende tot strafbaarstelling van de smalende godslastering aangenomen met 49 tegen 44 stemmen.
Vóór de wet stemden de Katholieken, de Anti-revolutionnairen, de Christ. Historischen met uitzondering van mej. Katz en prof. Slotemaker de Bruine, alsmede de heer Peereboom (Herv. Ger. St.).
Tegen de wet stemden de Vrijheidsbond, de Vrijz. Democraten, de S.D.A.P., de Christ. Historische mej. Katz en prof. Slotemaker de Bruine, Floris Vos, de Communisten, alsmede de Staatk. Gereformeerden.

E. **SPANJE.** — **Catalaansch statuut.** — Naar de Spaansche bladen, w.o. ,,El Sol", melden, verklaarde de ministeripresident Azana nopens het Catalaansche statuut, dat naar zijn meening de weigering van vroegere regeeringen, om de verschillende regionale aspiraties te bevredigen, een grove fout is geweest. De republiek is echter bereid. aan Catalonie het recht te verleenen, om op zijn scholen zoowel de Spaansche als de Catalaansche taal te onderwijzen, zijn eigen belastingen te heffen en zijn eigen wetten te ontwerpen, mits het in nauw contact blijft met den Spaanschen staat wat betreft de handhaving der openbare orde en bereid is de sociale wetgeving, zooals deze door de Cortes wordt aangenomen, te aanvaarden. (El Sol)

C. **SPANJE.** — Financiën. — De minister van Financiën verklaarde, dat Spanje over een fonds van 250 tot 300 millioen frs. tot steun van de peseta beschikt. Volgens den minister mag de positie va nde pese'a zeer bevredigend worden geacht.

D. **NEDERLAND.** — Hervormingen in **Kinderstrafrecht.** — Op de te Utrecht gehouden algemeene vergadering van Pro Juventute, heeft prof. mr. J. M. van Bemmelen een rede gehouden over ,,Hervormingen in ons strafrecht".
Spr. besprak een door hem ontworpen wetsontwerp. waarin o.m. de volgende denkbeelden zijn neergelegd: afschaffing van de strafvervolging voor minderjarigen beneden zestien jaar; verduidelijking van de bepalingen van het kinderstrafrecht; scheiding van straffen en maatregelen; zooveel mogelijk eenheid in de leeftijdsgrenzen; als minderjarigen zijn in het strafrecht alleen te beschouwen zij, die den leeftijd van 21 jaren nog niet hebben bereikt (ook zij die op anderen grond reeds burgerrechtelijk meerderjarig zijn); de bepalingen betreffende psychopaten zijn niet toepasselijk op minderjarigen beneden zestien jaren; behalve op grond van het opportuniteitsbeginsel zal het O. M. de vervolging van minderjarigen boven zestien jaren achterwege kunnen laten om redenen, ontleend aan het belang van de ontwikkeling en opvoeding van het kind; door de afschaffing der strafvervolging voor minderjarigen beneden zestien jaren vervalt de mogelijkheid om hun geldboete op te leggen of hen te stellen ter beschikking der regeering; tuchtschool, jeugdgevangenis en rijksopvoedingsgesticht zijn in het ontwerp naast elkander behouden voor de minderjarigen tusschen zestien en 21 jaren.

E. ZWEDEN. — Zweedsche Lucifers **Mij.** — In een Op **1** Juni 1932 gehouden biiitengewonen troonraad werd besloten aan de Zweedsche Lucifers Maatschappij een moratorium te verleenen tot einde Aug. 1932. Gedurende dien tijd zal de maatschappij door drie bestuurders worden beheerd.
Voor de buitenlandsche vorderingen op de Zweedsche Lucifers Mij. was reeds een stillhalte-overeenkomst voor drie maanden tot stand gekomen, ingaande op **1** Juni '32 **(Vor. ber. Kreuger-concern 352** H.)

F. PERU. — Gouden **Standaard.** — Het Congres heeft een wetsvoorstel der regeering om de financieele situatie te verbeteren door verlaging van het goudgehalte van den sol van 98% tot 50%, goedgekeurd. (Vorig bericht **blz.** 344 **E.)**

G. **JAPAN.** — Nationaal-Socialistische Partij. — Op 31 Mei '32 is een Japansche Nationaal-Socialistische Partij gesticht, die den naam draagt van Chionto. Tot secretaris-generaal der beweging werd gekozen Akamatou.
De partij wil in Japan het Marxisme bestrijden en de eenheid van het Japansche volk herstellen. **(309** E.)

H. NEDERLAND. — Boterexport naar Duitschland. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft een commissie ingesteld tot regeling van den uitvoer van boter naar Duitschland.
Tot leden van die commissie zijn benoemd de heeren J. J. C. Ament te Roermond, G. J. Blink te Noordwijk, J. A. Geluk te 's-Gravenhage, dr. F. E. Posthuma te 's-Gravenhage, J. M. Wagenaar Humsink te Vlaardingen en A. van Wijnen te Gouda.
Als voorzitter is de heer dr. F. E. Posthuma te 's-Gravenhage aangewezen.
Voor deze commissie heeft de minister o.a. de volgende instructies vastgesteld:
De commissie brengt den minister van Economische Zaken en Arbeid advies uit over alle zaken betreffende den uitvoer van boter naar Duitschland, welke door of vanwege genoemden minister aan haar worden voorgelegd.
De commissie dient van advies aan dengene, die gemachtigd is tot het afgeven der certificaten.
(Vor. ber. Boter **340** K.; v. b. Zuivelbedrijf **349 E.)**

I. VEBEENIGDE **STATEN.** — **Belastingen.** — De Amerikaansche Senaat heeft de belastingvoorstellen, door middel waarvan de begrooting in evenwicht moet worden gebracht, met 72 tegen 11 stemmen aangenomen.
De gezamenlijke voorstellen bevatten maatregelen die in totaal een bedrag van 1.121 millioen dollar opbrengen. In de huidige begrooting was reeds een bedrag van 400 millioen geschrapt, terwijl de nieuwe bezuinigingen ongeveer 250 millioen dollar bedragen. Het departement van Financiën verklaart, dat thans de begrooting voldoende gedekt is. (V. b. **361 C.)**

2 JUNI 1932

K. **BELGIE.** — Baedeker-uitgaven **verboden.** — Het departement van Transportmiddelen heeft zoo juist een lange lijst van werken gepubliceerd, waarvan het vervoer per spoor in België verboden is. Op deze lijst komen o.m. voor ,,Knauer's Konversations **Lexikon"**, alsook de jongste Fransche, Duitsche en Engelsche edities van Baedeker's reisboek voor België en Luxemburg. Het verbod betreffende deze werken houdt verband met de daarin voorkomende voorstelling van den z.g.n. franctireursoorlog in 1914, die door de Belgische regeering beleedigend wordt geacht voor de slachtoffers der te Dinant, Tamines, Aarschot en elders gepleegde gruwelen.

L. **BELGIE.** — Leuvensche universiteitsbibliotheek. — De Amerikaansche architect Warren heeft bij het hof van beroep te Brussel geprotesteerd tegen het verwijderen van de woorden ,,Furore Teutonico", Opschrift op de door hem uitgevoerde balustrade van de Leuvensche universiteitsbibliotheek.
Het beroep van den architect is door het Hof verworpen.

A. KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF IN NEDERLANDSCH-INDIE.

In verband met voortdurende aanvragen, zoowel uit Indië als van verlofgangers uit Indië in Nederland vertoevende, tot levering van Keesings Historisch Archief, zij hierbij medegedeeld, dat krachtens een overeenkomst met de N.V. Nipa te Batavia, de alleenvertegenwoordiging van Systemen Keesing, voor Nederlandsch Oost-Indië, zooals uit nevenstaande foto blijken moge, zich in handen van deze N.V. bevindt, die gevestigd is Laan Raden Saleh 6 te Batavia.
Levering van Keesings Historisch Archief en andere Systemen kan derhalve niet van uit Nederland geschieden. Belanghebbenden dienen zich te wenden tot onze vertegenwoordigster hierboven genoemd.

B. AMSTERDAM. — Drie nieuwe Raadsleden. — De Federatievergadering van de S.D.A.P. was op 1 Juni 1932 bijeen. De besturen van alle afdeelingen waren vertegenwoordigd. In deze vergadering werd besproken het stemmen van de raadsleden Van den Bergh, Ossendorp en W. Polak voor de voordracht tot verlaging der loonen van gemeentewerklieden. De houding van deze raadsleden werd aan ernstige critiek onderworpen. Met algemeene stemmen werd de volgende motie aangenomen:
„De vergadering van de Federatie Amsterdam van de S.D.A.P. overwegende het standpunt der Partij inzake loonsverlaging; gezien het door de Federatievergadering met algemeene stemmen gegeven advies inzake de loonkorting voor de gemeentewerklieden; keurt het standpunt, ingenomen door de partijgenooten v. d. Bergh, Ossendorp en W. Polak in de Raadsvergadering van 19 Mei '32 bij de behandeling van de loonsverlagingsvoordracht af en verzoekt deze partijgenooten hun mandaten ter beschikking te stellen." Daaraan werd door deze heeren voldaan.
Hun opvolgers zijn Mej. A. de Jong, het Tweede Kamerlid; C. de Dood, journalist en P. van Eck, voorzitter van de afdeeling Amsterdam van den Metaalbewerkersbond. (Vor. ber. **Loonen** 345 G.)

C. NEDERLAND. — De **Clearingwet** aangenomen. — De Tweede Kamer heeft op 2 Juni 1932 het wetsontwerp ter breideling van de gevaren voortspruitende uit de beperkende bepalingen, die op het internationale betalingsverkeer worden toegepast — de Clearingwet — met 77 tegen 2 stemmen (die der Communisten), aangenomen. (Vor. ber. blz. 290 A.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **„Orang pendek".** — Een telegram uit Medan meldt, dat de „Sumatra-Post" verneemt, dat de controleur van Rokan aan het gewestelijk bestuur als volgt seinde:
De huid van een orang pendek-baby en een compleet geraamte, lang 43 c.M., zijn op mijn kantoor gebracht. De huid is niet behaard, het hoofdhaar lichtgrijs. Het geraamte lijkt m.i. veel op dat van een mensch. Er zijn ook enkele tandjes aanwezig. Het geraamte zal worden opgezonden naar het Zoölogisch Museum te Buitenzorg, zoodat spoedig de tijd zal zijn gekomen, waarop een wetenschappelijk oordeel zal zijn te vormen.

E. **DUITSCHLAND.** — **Hindenburgs** afscheidsbrief **aan** Dr. **Brüning.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft aan den afgetreden rijkskanselier dr. **Brüning** den volgenden brief geschreven:

Zeer geachte heer rijkskanselier!
Uw verzoek om ontslag uit uwe functies van rijkskanselier en rijksminister van buitenlandsche zaken heb ik met het hierbij gevoegde decreet ingewilligd. Ik betreur het ten zeerste, van u te moeten scheiden, nadat ik gedurende de 2 jaar van onze samenwerking zoo vaak gelegenheid had, uw oprecht karakter, uw uitgebreide kennis en uw onzelfzuchtige overgave aan den aanvaarden plicht te leeren kennen en waardeeren.
Voor alles, wat u in uw aan dramatische gebeurtenissen en belangrijke beslissingen zoo rijke ambtsjaren in dienst van het vaderland gedaan hebt, spreek ik u in naam van het volk en van mijzelf hartelijken dank uit. De samenwerking met u zal ik nooit vergeten en uw persoonlijkheid zal ik steeds met hoogachting herdenken.
Met mijn beste wenschen voor uw persoonlijk welzijn en met vriendelijke groeten, blijf ik steeds uw
(w.g.) Von Hindenburg.

F. SUIKER. — **Europeesche** beetworteloogst. — **F. O.** Licht raamt de in Europa met beetwortelen te bebouwen oppervlakte als volgt:

	1932/33 Hectaren.	1931/32 Hectaren.	1930/31 Hectaren.
Duitschland	254.000	318.522	463.189
Tsjecho-Slowakije	141.000	176.612	237.038
Oostenrijk	44.000	43.490	35.674
Hongarije	40.000	56.038	65.653
Frankrijk	237.000	230.180	256.950
België	55.000	50.952	55.851
Nederland	45.000	36.917	57.462
Denemarken	36.000	29.200	32.000
Zweden	42.000	35.144	36.696
Polen	119.000	138.239	179.912
Italië	68.000	106.700	113.700
Spanje	100.000	118.000	98.500
Danzig	6.000	8.000	11.000
Zuid-Slavië	37.000	36.920	46.885
Roemenië	20.000	15.000	43.192
Bulgarije	11.000	10.840	21.507
Zwitserland	1.500	1.500	1.500
Engeland	112.000	93.670	138.903
Ierland	5.500	2.077	5.360
Finland	2.500	1.500	1.175
Letland	8.000	4.530	2.500
Litauen	5.000	3.000	700
Turkije	11.000	8.000	4.500
Europa zonder Rusland	1.404.500	1.525.031	1.909.847
Rusland alleen	1.600.000	1.494.800	1.044.000

(Vorig bericht blz. 311 F.)

A. **DUITSCHLAND.** — Het nieuwe kabinet. — Rijkspresident Von Hindenburg heeft den heer Franz von Papen tot rijkskanselier benoemd.

Fr. **von Papen.**

Verder zijn nog tot leden van het nieuwe kabinet benoemd:
Freiherr von Neurath, rijksminister van Buitenlandsche Zaken.
Baron von Gayl, minister van Binnenlandsche Zaken.
Generaal von Schleicher, rijksweerminister.
Dr. Warmbold, Economische Zaken en tot tijdelijke waarneming van het rijksministerie van Arbeid.
Graaf Schwerin von Krosigk, rijksminister van Financiën.
Baron v. Braun, Voedselvoorziening en Landbouw, tevens Commissaris van de oostelijke gebieden.
Baron v. Eltz von Rubenach, Rijkspost en Verkeerswezen.
Guertner, rijksminister van Justitie.
Rijkspresident Von Hindenburg heeft het nieuwe kabinet beëedigd. (Vorig bericht **blz. 359** H.)

3 JUNI 1932

B. MEXICO. — **Alle** kerken **gesloten.** — In den staat Mexico zijn alle Katholieke kerken door de politie gesloten, aangezien de aartsbisschop van Mexico tot nog toe uit de honderd vijftig nog aanwezige priesters geen keuze van **34** priesters om de kerkdiensten te vervullen heeft gedaan, zooals door de wet is voorgeschreven. (Vorig bericht blz. **196** F.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bollenkweekers in **de** tropen. — Naar aanleiding van de herhaaldelijk **mislukkende** kostbare proefnemingen ter **vergrooting** van het afzetgebied van de Nederlandsche bollenkweekers in de tropen, heeft de Provinciale Landbouwvoorlichtingsdienst een voorloopig advies uitgebracht, dat is gebaseerd op proefnemingen, genomen in samenwerking met prof. Blaauw te Wageningen. Voor de tropische gebieden beneden de 1600 meter hoogte boven het zeeniveau is volle-grondcultuur uitgesloten.
Hyacinthen-bollen moeten in Nederland na het afsterven van het loof zoo spoedig mogelijk worden verpakt en verzonden desnoods nadat zij na het rooien gedurende vijf dagen bij een temperatuur **van 32** tot 34 graden Celsius sterk zijn gedroogd. Daarna moeten zij met turfmolm verpakt worden. Het transport per boot geschiede in de koelkamer bij een temperatuur van 2 tot 4 graden Celsius met vermijding van de warme kaden en loodsen voor het vertrek en na aankomst.
Na aankomst in Ned.-Indië moeten de bollen negen tot tien weken worden bewaard bij een temperatuur van 24 tot 27 graden Celsius. Dan geschiedt de bloemvorming. Daarna moeten zij naar het bergland worden vervoerd, tenzij een gekoelde ruimte beschikbaar is met een temperatuur van **13** tot 18 graden Celsius. De kweekers in de bergen kunnen de planten, wanneer de neuzen drie tot zes centimeter uit den bol zijn gekomen, naar de laagte brengen, waar zij bij particulieren tot bloei kunnen komen. (Alg. Hbld.)

D. ROTTERDAM. — ***De* spoorwegplannen** door den gemeenteraad aanvaard. — De nieuwe spoorwegplannen zijn in den Raad aan een uitvoerige bespreking onderworpen geweest. De gemeente Rotterdam krijgt bij uitvoering van het grootscheepsche project **30** millioen guld. kosten voor haar rekening.
Ten slotte is in principe het ontwerp met algemeene stemmen aanvaard. Zoo heeft men den eersten stap gezet voor de oplossing van een vraagstuk, dat reeds meer dan 25 jaar aanhangig is.

E. RUSLAND. — **Prae-historische** vondst. — Een medewerker van de Academie van Wetenschappen van de Sovjet-Unie, Zamjatin, heeft in het Tomboofgebied een kampement ontdekt van een prae-historischen mensch. Tusschen verschillende archaeologische voorwerpen werden o.a. beeldjes gevonden, gesneden in Mamoet-been, welke dateeren uit een onmiddellijk op het IJstijdperk volgende periode en die wellicht 25000 jaar oud zijn.

F. **DUITSCHLAND.** — **Persuitlatingen** nopens het **nieuwe kabinet.** — De definitieve vorming van het ministerie-von Papen wordt in de Fransche pers zeer terughoudend opgenomen.
Van de Engelsche pers schrijft de „Times", dat de diplomaat baron von Neurath, die zijn bekwaamheden reeds als ambassadeur te Londen en in andere hoofdsteden heeft getoond, een welkome verbindingsschakel zal zijn tusschen de buitenwereld en „de wouden in de binnenlanden van Pruisen", uit welk milieu de meeste andere nieuwe ministers komen.
De „Financial News" schrijft, dat de Duitsche crisis in geen geval aanleiding mag zijn om de conferentie van Lausanne uit te stellen en ook geen voorwendsel kan vormen om het herstelvraagstuk niet volledig te regelen. (Vorig bericht blz. **360** D.)

G. JAPAN. — Minister-president Saito over de **buitenlandsche politiek.** — Minister-president Saito heeft op **2** Juni '**32** in het Japansche Parlement een belangrijke verklaring afgelegd over de Japansche buitenlandsche politiek. Hij verklaarde met grooten nadruk, dat de geruchten over een ernstige spanning tusschen Tokio en Moskou, ongegrond zijn. De oorzaak van deze geruchten waren naar zijn meening, de voortdurende Russische troepenconcentraties in het Verre Oosten. De leiding van het Japansche leger in Mandsjoerije bewijst duidelijk, dat Japan voortdurend de rechten en belangen der Sovjet-Unie in dit gebied in het oog houdt en eerbiedigt. Japan heeft herhaaldelijk Rusland mededeeling gedaan van de juiste redenen voor het oprukken der Japansche troepen in Mandsjoerije in Noordelijke richting. De Japansche troepenbewegingen in Mandsjoerije zijn noodzakelijk om in samenwerking met de nieuwe Mandsjoerijsche regeering grootere onlusten te voorkomen en leven en eigendom der Japansche onderdanen tegen de aanvallen der Chineesche vrijscharen te beschermen. De Russische belangen bij den Oost-Ghineeschen spoorweg worden niet beschouwd als een belemmering voor de Japanache belangen in Mandsjoerije. Saito achtte het niet wenschelijk, dat Japan eenig belang van andere staten bij den Oost-Chineeschen spoorweg zou overnemen.
Verder verklaarde Saito, dat er geen plannen bestonden voor het vormen van een Tolunie of een econo-

mischen bond tusschen Japan en Mandsjoerije. Ook de geruchten over eventueel uittreden van Japan uit den Volkenbond waren onjuist. Saito sprak de hoop uit, dat de omstandigheden zich aldus zouden ontwikkelen, dat een dergelijke stap niet noodig zou zijn.

4 JUNI 1932

A. FRANKRIJK. — Het nieuwe kabinet. — President Lebrun heeft den leider der radicaal-socialisten, Herriot, met de vorming van een kabinet belast. Deze heeft de opdracht aanvaard en zijn ministerie als volgt samengesteld:

Herriot (radicaal), premier en Buitenlandsche Zaken.
Paul-Boncour (dissident socialist), Oorlog.
Germain-Martin (links rad.), Financien.
René Renoult (rad.), Justitie.
Chautemps (rad.), Binnenlandsche Zaken.
Leygues (links rad.), Marine.
Painlevè (republ. soc.), Luchtvaart.
Palmade (rad.), Begrooting.
De Monzie, Nationale Opvoeding. (Dit ministerie zal bestaan uit de ministeries van Onderwijs en Schoone Kunsten met drie onder-staatssecretarissen voor Schoone Kunsten, Technisch Onderwijs en Lichaamsoefening).
Daladier (rad.), Openbare Werken.
Gardey (rad.), Landbouw.
Sarraut (rad.), Kolonien.
Dalimier (rad.), Arbeid.
Léon Meyer (rad.), Koopvaardij.
Godart (rad.), Openbaar Welzijn.
Julien Durand (rad.), Handel.
Queuille (rad.), Posterijen.
Berthol, Pensioenen.

(Vorig bericht blz. 339 M.)

B. **HELIUM.** — Vloeibaar helium uit Leiden naar Londen. — Het natuurkundig laboratorium te Leiden heeft een apparaat met vloeibare helium naar Londen gezonden. Dit apparaat bestaat uit een glas, gevuld met vloeibare helium. In dat vloeibare helium bevindt zich een ring van lood. In dezen ring is in het natuurkundige laboratorium een electrische stroom aan den gang gezet. Deze stroom blijft verder zonder eenige electro-motorische kracht voortloopen zoolang de looden ring door vloeibaar helium wordt afgekoeld. Dit is n.l. de persisteerende stroom, door prof. Kamerlingh Onnes een tiental jaren geleden gevonden.
Prof. McLennan zal voor de Royal Institution het apparaat demonstreeren en een voordracht houden over supra-geleidingsverschijnselen, die zich bij de temperatuur van vloeibare helium afspelen.
Het doel van de demonstratie zal zijn aan te toonen hoe de electrische weerstand in zekere metalen uitgeschakeld kan worden wanneer een voldoend lage temperatuur gehandhaafd kan worden. Een electrische stroom zal om een kleinen ring blijven heengaan zoolang de temperatuur van den ring laag genoeg is. In liet geval van McLennan's demonstratie zal een looden ring gebruikt worden. Hij zal aantoonen, dat zoolang de ring in het vloeibare helium blijft, de in den ring gebrachte stroom onverminderd blijft. In Engeland is het niet te krijgen, maar in Nederland is een voorraad beschikbaar.
De flesch werd overgebracht in een dubbele bescherming van vloeibare lucht. Groote spoed is belangrijk, omdat het helium vluchtig is en het met gewone middelen moeilijk is om het te verhinderen n-eer tot gas te vervluchtigen. (Vorig bericht blz. 324 D.)

C. OOSTENRIJK. — Financieele **hulpverleening.** - Een **Engelsch** aanbod. — Gemeld wordt dat de Engelsche regeering aan de subcommissie van de Financieele Commissie van den Volkenbond. die op het oogenblik te Parijs de middelen bespreekt voor den financieelen steun aan de Donaustaten, een belangrijk aanbod heeft gedaan. De Engelsche regeeriny heeft zich bereid verklaard de leening op korten termijn van de Engelsche Bank te veranderen in een Engelsche staatsleening op langen termijn. Het zou zelfs mogelijk zijn de leening te vergrooten. Zwitserland en Nederland zouden bereid zijn onder zekere voorwaarden aan deze hulpverleening mede te werken. De nieuwe F'ransche regeering zal zich daarom waarschijnlijk reeds de volgende week moeten bezighouden met een definitief voorstel. Men hoopt dat een bedrag van 150 millioen schillings voldoende zal zijn om Oostenrijk te helpen. (Vor. ber. Donauplan 349 C.)

D. HERSTELVRAAGSTUW. — **Duitschland.** — Het $ 90 millioen crediet der Duitsche Rijksbank is op 3 Juni '32 voor den tijd van drie maanden verlengd tot 4 September. De rentevoet, welke eenige maanden geleden werd verlaagd van 7 tot 6% is — naar thans door B. I. B. wordt bevestigd — op 5% gebracht. Aangezien Engeland en de Vereenigde Staten ditmaal in verband met den deviezentoestand der Rijksbank afzien van een verdere amortisatiebetaling, heeft ten slotte ook de Banque de France afstand gedaan van de terugbetaling van een zeker bedrag. (355 H.)

E. **NEDERLAND.** — **Nederl.** Luthersche **Jongelingsbond.** — De Nederlandsche Luthersche Jongelingsbond heeft op voorstel en na toelichting van zijn Bonds-Vredescommissie (voorzitter: Ds. Th. G. Stellwag te Delft en secretaris: André van Oyen te Baarn) een Vredesmotie aangenomen van dezen inhoud:
„De Nederlandsche Luthersche Jongelingsbond;
in dezen fel bewogen tijd temeer doordrongen van het besef dat God ook van de jongeren eischt, dat zij zich bezinnen op hun houding in zake Vredes Vraagstuk en Vredes Beweging;
met den Wereldbond van Kerken, waarbij hij is aangesloten, van oordeel dat ook het Internationale leven behoort te worden gezien in het licht van het Evangelie van Christus en vervuld door Zijn Geest, in het bijzonder tot uiting komend in Mattheus 22 vers 37—40 en dat mitsdien oprecht vredelievende gezindheid vereischt is en ,,ge apend argwaan" niet geoorloofd en dus onderlinge geschillen dienen te worden opgelost door Arbitrage;
wekt de Afdeelingen krachtig op tot het in studie nemen van de kwesties die in verband daarmede opkomen uit het tijdsgebeuren;
dringt er bij zijn Leden met beslistheid op aan, dat zij met geheel hun leven zullen aankweeken: vertrouwen, waardeering, offerbereidheid, zoodat gevoelens van wantrouwen, naijver en eigenbaat steeds meer zullen verdrongen worden; dat zij zullen medewerken, dat er steeds hechter toenadering komt tusschen de leden der geheele menschheid en voor zich zelf persoonlijk daaruit alle consequenties trekken en daarbij niets zullen doen tegen het door Christus geraakte geweten".

F. **MEXICO.** — Aardbeving. — De aardbeving welke op 3 Juni '32 Mexico heeft geteisterd, schijnt ontzettende gevolgen te hebben. Meer dan 500 personen zijn gedood of gewond.

G. DUITSCHLXND. — **Regeeringsverklaring** van Rijliskanselier von Papen. — ,,In een der moeilijkste oogenblikken van Duitschlands geschiedenis", zoo begint de regeeringsverklaring van von Papen's kabinet, ,,heeft de regeering haar taak aanvaard. Het Duitsche volk bevindt zich in een moreele en materieele crisis zonder weerga en de offers die gevergd moeten worden om den weg naar de vrijheid in het binnenland en tegenover het buitenland te herwinnen, zijn ontzettend groot.
Slechts wanneer het gelukken zal een samenwerking van alle tot opbouw bereide, dus van alle nationale krachten, te bewerken, zal Duitschland nog gered kunnen worden.
Brüning heeft het eerst den moed getoond om een

duidelijk balans te eischen van de toestanden waarin wij door het Verdrag van Versailles, door de gevolgen der economische crisis, maar ook door het wanbeheer der parlementaire democratie gebracht zijn. De nieuwe regeering wenscht dat het Duitsche volk deze balans kennen en begrijpen zal: de grondvesten van net Rijk, van Pruisen en van de meeste andere Bondsstaten en groote en kleine gemeenten zijn uitermate geschokt.
Deze toestand eischt een volledige hervorming op financieel, economisch en administratief gebied en aanpassing van het leven van den Staat aan de armoede zijner bevolking.
De sociale verzekeringskassen staan voor het bankroet en de steeds stijgende werkloosheid zuigt het merg ook uit de beste krachten van ons, in den grond werkzaam volk De vier voorafgaande regeeringen hebben gemeend door toepassing van steeds meer Staatsbemoeiing en Staatssocialisme de zorgen zoowel van werkgevers als werknemers voor een goed deel te kunnen overnemen Zij hebben getracht van den Staat een soort liefdadige instelling te maken, en het gevolg is slechts geweest dat zij de moreele krachten en het individueel initiatief verzwakt of gebroken hebben. Zij hebben den Staat een taak willen geven die hij volgens zijn structuur niet kan volbrengen en juist daardoor is de werkloosheid in zoo verschrikkelijke mate toegenomen De nieuwe regeering kan al deze dingen niet op slag wegtooveren en zij is zelfs gedwongen een deel van de door de vorige regeering afgekondigde noodmaatregelen te bestendigen, opdat de betalingen die nu eenmaal noodig zijn voor de instandhouding van het staatsbestuur ook gedaan zullen kunnen worden.
Wat de buitenlandsche politiek betreft, ons doel is in vriendschappelijke samenwerking met andere volke-en aan ons vaderland ten laatste volkomen rechtsgelijkheid, politieke vrijheid en de mogelijkheid van economische gezondmaking te verschaffen.
Slechts een vrij en gelijke rechten hebbend Duitschland kan ook zijn bijdrage leveren voor de gezondmaking van de geheele overige wereld. De regeering is er echter wel van doordrongen dat alle pogingen tot economisch herstel moeten falen, als het niet eveneens gelukt de storingen op het gebied van geld- en kapitaalverkeer en de nog erger gebreken die den ruilhandel der goederen op het oogenblik aankleven, te overwinnen.
Nopens een doeltreffende vertegenwoordiging van onze nationale belangen op buitenlandsch politiek gebied bestaat onder Duitschers geen verschil van meening, maar over den grondslag wel; volgens de regeering kan deze grondslag alleen zijn: volledige binnenlandsche politieke klaarheid.
Om al deze redenen heeft de rijkspresident besloten het verzoek der nieuwe regeering tot onmiddellijke ontbinding van den Rijksdag in te willigen.
Het volk zal nu voor de duidelijke keus geplaatst worden, met welke middelen en krachten het den weg der toekomst betreden wil. De regeering zal, onafhankelijk van iedere partij of partijwezen, den strijd voor de moreele en economische gezondmaking der Duitsche natie en voor de Eer van het Nieuwe Duitschland voeren. (Vorig bericht blz. **365 A.)**

A. **GRIEKENLAND.** — Regeering. — Het Grieksche kabinet-Papanastassioe is afgetreden. **(354 F.)**

B. VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt. — Naar de bankfirma Morgan mededeelt is voor de New-Yorksche effectenmarkt een ondersteuningsmaatschappij gevormd met een aanvangskapitaal van 100 millioen dollar. Het plan hiertoe is uitgegaan van Owen Young. Tot trustee van de instelling is Morgan uitgekozen. Alle groote banken nemen met een zeker percentage deel aan de nieuwe maatschappij. De raad van bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van die banken. De nieuwe ondersteuningsmaatschappij vormt de grootste mobiliseeringsonderneming voor financieele bankbelangen sedert den wereldoorlog. (Vorig bericht blz. **198 F.)**

C. **ITALIE.** — Grandi over ontwapening. — De minister van Buitenl. Zaken, Grandi, heeft op **3** Juni *'32* in den Italiaanschen Senaat een redevoering gehouden. Over de ontwapening heeft Grandi geen nieuws verteld. Hij heeft echter zijn standpunt dezen keer bijzonder gelukkig geformuleerd. Hoe logisch de eisch van veiligheid, die Frankrijk stelt, ook moge zijn, zij vormt een middel dat even erg kan blijken als de kwaal. De oorlog door oorlog voorkomen, heeft Grandi dat genoemd. Veiligheid kan, volgens hem, slechts ontstaan doordat niemand zich meer sterk genoeg voelt om de wereld te trotseeren. De Volkenbond moet de oorzaken der conflicten aantasten.
Wat Grandi ten opzichte der oorlogsschulden zeide kwam met het Engelsche standpunt overeen: ,,Het eenige verstandige is een streep te trekken door al die schulden; maar wij zullen in ieder geval volbrengen waartoe wij ons hebben verplicht, als men dat van ons verlangt".
Grandi sprak nog over de beklemde positie van Italië en van de dringende behoefte van Italie aan mogelijkheid van expansie voor zijn opgehoopte en vruchtbare bevolking. (Vorig bericht blz. **330 A.)**

D. **DUITSCHLAND.** — Rijksdag ontbonden. — Officieel wordt de volgende verordening van den rijkspresident betreffende de ontbinding van den rijksdag medegedeeld:
Op grond van artikel *25* van de rijksgrondwet ontbind ik per heden den rijksdag, aangezien deze volgens het resultaat van de in de laatste niaanden plaats gevonden hebbende verkiezingen voor de landdagen der Duitsche landen niet meer in overeenstemming is met den politieken wil van het Duitsche volk.
(w.g.) Von Hindenburg.

E. **TELEVISIE.** — **De** Derby draadloos zichtbaar. — Een telegram uit Londen meldt, dat daar in de Metropol-bioscope het slot van de Derby draadloos te zien is geweest. Groote technische moeilijkheden waren overwonnen en men kan van een succes spreken. Men zag duidelijk, hoe het winnende paard zijn concurrenten voorbijvloog. Tevoren zag men de paarden in het veld komen en zich voor den start opstellen.
(Vorig bericht blz. **298** B.)

F. FRANKRIJK. — Jeanneny, voorzitter van den Senaat. — Senator Jeanneny, voorzitter van de commissie uit den Senaat voor financieele aangelegenheden, is met zoo goed als algemeene stemmen tot het voorzitterschap van den Senaat geroepen.

5 JUNI **1932**

G. **NEDERLAND.** — Crisis-Zuivelwet. - **Margarine-industrie.** — De Minister van Economische Zaken en Arbeid verlaagt in zijn wetsvoorstel tot het verlenen van steun aan de melkveehouderij het percentage boter, hetwelk aan margarine moet worden toegevoegd, van *50* tot *25.*
(Vor. ber. Crisis-Zuivelwet en Margarine **360 F.)**

H. **CHINA.** — Nanking weer hoofdstad. — De Chineesche regeering deelt mede, dat na de beëindiging van het Chineesch-Japansche conflict te Shanghai, Nanking weer hoofdstad der Chineesche republiek zal worden. De regeering zal uit Lojang weer naar Nanking worden overgeplaatst.

I. **HELIUM.** — Proefneming geslaagd. — In de Royal Institution demonstreerde prof. J. C. McLennan den parsisteerenden stroom door den van Leiden naar Londen overgebrachten metalen ring in vloeibaar helium. De proef bewees, dat metalen allen weerstand verliezen en volmaakte geleiders der electriciteit

worden, wanneer ze een temperatuur aannemen zoo laag als die waarbij Helium vloeibaar blijft.
De stroom, dien men in Leiden door den ring had laten gaan, bleek te Londen nog onverzwakt voort te gaan. (Vorig bericht blz. 366 B.)

A. TURKIJE. — Driejaarsplan. — Italië heeft een crediet van 300 millioen lire aan Turkije verleend, waarvan een derde verstrekt wordt in contanten, een derde ter regeling van Turksche schulden aan Italiaansche scheepsbouwmaatschappijen en de overige 100 millioen lire voor den aankoop van machines in Italië.
Met dit crediet en het onlangs van Moskou verkregene zal Turkije een driejaarsplan beginnen, dat den bouw van suikerfabrieken, het verschaffen van de machines voor de katoenindustrie in het district Adona en de verbetering van de kolenbedrijven aan de kust van de Zwarte Zee inhoudt.

6 JUNI 1932

B. WERELDBEWAPENING. — De omvang van de bewapening in 1932 komt duidelijk tot uitdrukking in het volgende lijstje, dat wij aan Het Volk ontleenen.

Machinegeweren:

Europa	150.000	stuks
Afrika	11.000	„
Azië	44.000	„
Amerika	48.000	„
Australië	3.000	„
	356.000	stuks

Licht geschut:

Europa	20.000	stukken
Afrika	500	„
Azië	8.000	„
Amerika	5.000	„
Australië	500	„
	34.000	stukken

Zwaar geschut:

Europa	6.000	stukken
Afrika	100	„
Azië	2.000	„
Amerika	1.000	„
Australië	200	„
	9.300	stukken

Tanks:

Europa	4.300	stuks
Afrika	200	„
Azië	600	„
Amerika	1.100	„
Australië	—	
	6.200	stuks

Oorlogsvliegtuigen:

Europa	13.300	stuks
Afrika	600	„
Azië	2.900	„
Amerika	2.600	„
Australië	300	„
	19.700	stuks

De oorlogsvloot is als volgt over de werelddeelen verdeeld:

Europa	3.122.000	ton
Afrika	6.000	„
Azië	978.000	„
Amerika	1.525.000	„
Australië	74.000	„
	5.705.000	ton

C. IJSLAND. — Coalitieregeering. — De oud-minister van Financiën Asgeirsson heeft thans een coalitieregeering gevormd, waarin hij zelf wederom de portefeuille van financiën op zich heeft genomen. (354 E.)

D. NEDERLAND. — Garibaldi herdenking. — Ter gelegenheid van het feit. dat de Italiaansche vrijheidsheld Giuseppe Garibaldi, een halve eeuw geleden was gestorven, was op 4 Juni in het A.M.V.J.-gebouw te Amsterdam een bijeenkomst belegd, waaraan de Consul-Generaal van Italië, de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Holland, Prof. mr. P. Scholten, Prof. dr. J, J. Salverda de Grave e.a. deelnamen.

E. GRIEKENLAND. — Nieuwe Grieksche regeering. — De president der Grieksche Republiek heeft de nieuwe door Venizelos gevormde regeering beëedigd. Terwijl Michalakopulos weer het ministerie van Buitenlandsche Zaken op zich heeft genomen, zijn verscheidene andere portefeuilles bezet door aanhangers van de partij van Venizelos. (Vor. ber. blz. 367 A.)

F. CHILI. — Opstand. - Regeeringscrisis. — De opstandige beweging welke eenige dagen geleden in Chili is uitgebroken, is met een overwinning van het leger geëindigd. President Montero werd gedwongen af te treden en de socialistische republiek is op 5 Juni uitgeroepen. (Vor. ber. President 76 K.)
(Vor. ber. Opstand 298 I.)

G. DUITSCHLAND. — Landdagverkiezingen in Mecklenburg-Schwerin. — De uitslag der verkiezingen voor den Landdag van Mecklenburg-Schwerin zijn aldus: Soc.-Democraten 18 zetels, Communisten 4 zetels, Nat.-Socialisten 30 zetels. Duitsch-Nationalen 5 zetels.
De Nazi's hebben met één stem de absolute meerderheid.

H. DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. — De rijkspresident heeft op 6 Juni '32 een besluit onderteekend, waarbij de datum der rijksdagverkiezingen wordt vastgesteld op 31 Juli '32.

I. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Op het oogenblik wordt het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten op 10½ millioen geschat. (340 D.)

7 JUNI 1932

K. ZWEDEN. — Disconto. — De Zweedsche Rijksbank heeft haar disconto met ingang van 3 Juni '32 van 4½ tot 4% verlaagd. (Vor. ber. blz. 340 E.)

L. AMSTERDAM. — Dr. J. van den Tempel neemt ontslag als raadslid. — Het soc.-dem. raadslid dr. J. van den Tempel heeft zijn ontslag als lid van den Amsterdamschen Raad genomen. Mr. S. Mok is zijn opvolger. (Vorig bericht blz. 364 B.)

M. NEDERLAND. — Tarwe. — Op het verzoek der landbouworganisaties om met het oog op den grooten tarwe-oogst, die te velde staat, voorstellen te doen het maalpercentage te verhoogen, is de regeering voorloopig niet ingegaan. Teneinde evenwel den tarweverbouwers tegemoet te komen, heeft de Minister goedgevonden, dat de tarwe-organisaties den prijs eenigszins verhoogen. Het was gewenscht met het oog op den regelmatigen gang van de tarweafname te voorkomen, dat de verschillende belanghebbenden groote voorraden maken, zooals dit o.a. voor de uitvoering van de tarwewet is geschied.
Besloten is daarom de tarwe-organisaties te machtigen met ingang van 4 Juni '32 den prijs met f 2.50 per 100 K.G. te verhoogen en te stellen op f 15.
(Vorig bericht blz. 90 B.)

A. TANDHEELKUNDE. - Rijksuniversiteit te Utrecht. — De faculteit der geneeskunde van de Rijksuniversiteit te Utrecht heeft een adres gezonden aan de Tweede Kamer, waarin zij zegt, dat zij met groote bevreemding kennis heeft genomen van het bij die Kamer ingediende ontwerp van wet, houdende regelen betreffende de bevoegdheid der tandheelkundigen.
De faculteit merkt op, dat de studie voor tandarts wordt volbracht aan de Universiteit en dat terecht voor de examens een vóóropleiding wordt geëischt gelijk aan die voor andere universitaire studiën.
Thans wil de minister aan een zeer groot aantal menschen, die geenerlei verplichting tot een algemeen-vormende vóóropleiding hebben gehad en die na een zeer eenvoudig examen, of zelfs maar na viseering van een diploma, dat altijd verre beneden dat van tandarts of tandmeester heeft gestaan, een bevoegdheid verleenen gelijk aan die van tandarts. Het scheppen van twee categorieën met dezelfde bevoegdheden, doch met zóó ver uiteenloopende capaciteiten moet absoluut m-orden vermeden.
Met klem dringt de faculteit er op aan, dit ontwerp niet aan te nemen.

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — „Orang Pendek". —** De leden van den Volksraad Apituley en Ratulangi dienden bij de regeering een schriftelijke vraag in naar aanleiding van de berichten, dat de controleur te Pasirpangarajan last zou hebben gegeven om van den orang pendek, dood of levend, een exemplaar in handen te krijgen.
De stellers van de vraag willen weten:
ten eerste of de regeering het juist acht dat ter beantwoording van de vraag of men hier met een mensch- of diersoort te doen heeft, door een harer vertegenwoordigers opdracht wordt gegeven exemplaren „dood of levend" te vangen;
ten tweede of de regeering bereid is pogingen in het werk te stellen terwille van de wetenschap exemplaren van dit genus levend in handen te krijgen;
ten derde of de rcgeering bereid is, indien zulke pogingen met succes worden bekroond, openbaarheid te geven aan het resultaat van het daaraan volgend onderzoek.
In Nederland heeft de voorzitter van de Haagsche afdeeling van „Oost en West" in een brief aan den minister var, Koloniën geprotesteerd tegen het dooden van een „orang pendek". (Vor. ber. blz. **364** D.)

C. PERMANENT MOF VAN **INTERNATIONALE JUSTITIE. —** Vrije zônes Opper Savoye en **Gex. —** Het permanente hof van internationale justitie heeft op 6 Juni '32 uitspraak gedaan in de zaak betreffende de vrije zônes van Opper Savoye en het land van Gex, welke zaak Frankrijk en Zwitserland sinds 1919 verdeeld houdt, in 1928 aan het Hof is voorgelegd en reeds het onderwerp heeft uitgemaakt van twee voorbereidende beslissingen van het Hof in den vorm van beschikkingen op 19 Augustus 1929 en 6 December 1930.
Met t tegen 5 stemmen heeft het Hof beslist, dat artikel **435,** alinea 2 van het verdrag van Versailies met zijn bijlagen, de bepalingen van het protocol der conferenties van Parijs van 3 November 1815, van het verdrag van Parijs van 20 November 1815, van het verdrag van Turijn van 16 Maart 1816 en van het manifest van de rekenkamer van Sardinië van 9 September 1829, betreffende de douane en economische structuur der vrije zônes van Opper Savoye en van het land van Gex niet heeft afgeschaft en ook niet ten doel heeft, ze af te schaffen.
In de tweede plaats heeft het Hof beslist, dat de Fransche regeering haar douanelinie moet terugtrekken, overeenkomstig de bepalingen van genoemde verdragen, terwijl dit regime van kracht moet blijven, zoolang het niet gewijzigd is door den overeenstemmenden wil van partijen.

D. **VOLKENBOND. — Danzig-Polen. —** Dr. J. A. Nederbragt, chef der economische en consulaire directie van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, is door den secretaris-generaal van den Volkenbond uitgenoodigd, met den heer Calmès, lid van den Belgisch-Luxemburgschen hoogen economischen raad, en den heer Fattinger, raad bij het ministerie van Financiën te Boedapest, zitting te nemen in een commissie, welke tot opdracht heeft, den hoogen commissaris van den Volkenbond te Danzig van advies te dienen ter zake van handelspolitieke aangelegenheden tusschen de Poolsche republiek en den Senaat der Vrije Stad Danzig. Dr. Nederbragt gaat in verband hiermee in de tweede helft dezer maand naar Danzig. (Vorig bericht blz. **352 C.**)

E. ROTTEEDAM. — Haventarieven. — De Rotterdamsche haventarieven zullen van *5.4* op 4.5 ct. per M.3 worden gebracht. De datum van ingang dezer tarieven is nog niet bekend. (Vor. ber. blz. **256 A.**)

F. **NEDERLAND.** — Loonsverlaging bij de Spoorwegen. — Na lar-gdurige beraadslagingen onder leiding van den Personeelraad. hebben de hoofdbesturen der vijf vakbonden van spoorwegpersoneel het voorstel der directie, strekkende tot een loonsverlaging van 5% van 1 Juli tot 1 Januari 1933, verworpen. Men oordeelde de tegemoetkoming, welke de directie heeft getoond, onvoldoende.
De Personeelraad heeft opdracht zich opnieuw met de directie in verbinding te stellen. (V. b. **361** H.)

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — Rapporten der **Vlootcommissie** e.a. — De vlootcommissie en de commissie voor den chemischen en bacteriologischen oorlog hebben hun werkzaamheden geëindigd en hun rapport aan de algemeene commissie uitgebracht. (Vorig bericht blz. **356 A.**)

H. **VEREENIGDE** STATEN. — Negers. — In de Vereenigde Staten zijn meer dan 500 scholen voor negers, die door 2 millioen kinderen worden bezocht. Aan de hoogescholen studeeren 60.000 negerstudenten, terwijl 200 negerprofessoren een leerstoel bezetten aan de verschillende universiteiten. Bovendien zijn er 1000 neger-advocaten en 3500 geneesheeren. (Vorig bericht blz. **46** P.)

I. FRANKRIJK. — **Regeeringsverklaring** van **Herriot.** — De regeeringsverklaring, welke op 7 Juni **1932** door Herriot in de Kamer en door den minister van Justitie Renoult in den Senaat werd voorgelezen, kondigt aan, dat de regeering, wat het binnenland betreft, voort zal gaan met een politiek, welke leidt naar een spoedig financieel herstel, met het programma tot uitvoering van groote openbare werken ter bestrijding van de werkloosheid, met de reorganisatie van het verkeer, met het in overeenstemming brengen van de economische protectiemaatregelen met de internationale verdragen.
Voorts zal de regeering een actieve politiek voeren ten behoeve van de economische en sociale ontwikkeling der koloniën, van de instelling van sociale verzekeringen en uitbreiding der steunverleening aan werkloozen en tenslotte van geheel kosteloos middelbaar onderwijs en politieke amnestie.
Wat het buitenland betreft, zal de regeering, zich de bewezen diensten en trouwe vriendschap herinnerend, zich laten leiden door de dringende noodzakelijkheid om den vrede te grondvesten op een algemeene organisatie van Europa en de wereld en zij zal het hare bijdragen tot de politieke ontspanning, de economische samenwerking en de moreele ontwapening.
Wat de herstelbetalingen betreft, kan Frankrijk zijn rechten, welke voortspruiten, niet alleen uit de verdragen, doch ook uit contractueele overeenkomsten, bekrachtigd door de onderteekeningen der betreffende landen, niet laten bestrijden. De wereld, onttrokken aan den dwang van het recht, zou vroeg of laat opnieuw geplaatst warden onder den dwang van het geweld.

Met deze principes te verdedigen, is de regeering zich ervan bewust, geen egoïstische voorrechten te verdedigen, doch de universeele belangen van anderen. Zij is bereid, ieder ontwerp te bespreken of ieder initiatief te nemen, dat door compensatie grootere stabiliteit in de wereld zou brengen.
In overeenstemming met het volkenbondspact, zullen wij de veiligheid zien te verzekeren niet alleen voor ons alleen, doch voor alle naties, die, klein of groot, in onze oogen gelijke rechten hebben.
De actie der regeering zal worden geleid door de principes, verdedigd van het jaar **1924** af en welke een essentieel en blijvend element der Fransche politiek zijn geworden. Binnen dit algemeene raam is de g ɔ ıg gunstig gestemd voor alle oplossingen zelfs gedeeltelijke die i het l hi van ɔ besprekingen te Genève en na een loyale uitwisseling van meeningen, zonder de nationale veiligheid in gevaar te brengen, verlichting der militaire lasten zouden toestaan en die een stap zouden bcteekenen naar een progressieve, gelijktijdige en gecontroleerde ontwapening.
Van nu af aan en om aan deze poging deel te nemen, zal de regeering alle mogelijke bezuinigingen doorvoeren, welke niet met de voorzichtigheid in strijd zijn.
Talrijke volkeren lijden en wij staan niet onverschillig ten opzichte van hun ellenden.
De wereld is in onrust. De kalmte zal terugkeeren, indien de regeeringen zich vereenigen, die als de onze een geest en een toestand van vrede willen scheppen en die met ons den oorlog beschouwen als een misdaad buiten de wet en buiten het volkerenrecht.
(Vorig bericht blz. **366** A.)

8 JUNI **1932**

A. VEREENIGDE STATEN. — Hongerparade. — Ongeveer **5000** werklooze oud-strijders uit alle deelen der Vereenigde Staken hielden te Washington een parade en marcheerden langs het Witte Huis. Ongeregeldheden hadden niet plaats.

B. MADAGASCAR. — **Kruidnagelcultuur.** — Volgens een Amerikaansch consulair bericht, heeft de kruidnageloogst **1930/1931** op Madagascar **3426** ton bedragen. Dit is een recordoogst, aangezien de hoogste tot nu toe bekende productie, die van **1927/1928, 1632** tons bedroeg. Oogst **193111932,** waarvan een juiste raming nog niet met zekerheid te geven is, wordt op **1000** tons geraamd, doch anderzijds spreekt men van een oogst van **400** tons.

C. JURISPRUDENTIE. — Het versche **cadetje.** — Er is weer een hoofdstuk ten einde in de geschiedenis van het versche cadetje. De lotgevallen begonnen in **1931,** toen de heer Staal, directeur van het hotel Suisse te Amsterdam, voor den kantonrechter werd gedaagd terzake van het doen vervaardigen van luxe-broodjes in de keuken van zijn hotel, zonder dat daar een voor bakkerijen vereischte arbeidslijst hing. De kantonrechter sprak een veroordeelend vonnis uit; de rechtbank vernietigde het.
Daarna werd opnieuw proces-verbaal opgemaakt door de arbeidsinspectie, nu wegens het laten afleveren van versch brood vóór tien uur 'sochtends door een kellner van het hotel aan een gast, die in de ontbijtzaal zat (art. 35, sub. **6** van de Arbeidswet); waar het brood gebakken was, werd thans buiten beschouwing gelaten. Ditmaal ontsloeg de kantonrechter den hoteldirecteur van rechtsvervolging. Hij achtte bewezen, dat de kellner vóór tien uur 'smorgens eenige broodjes aan een gast had afgeleverd, en dat deze broodjes na acht uur van den vorigen avond waren gebakken of opgewarmd, doch oordeelde het niet strafbaar.
Van dit vonnis ging het O. M. in hooger beroep en bij de behandeling der **zaak** voor de Vijfde Kamer der Amsterdamsche Rechtbank achtte daar de officier de handeling wel strafbaar en vroeg veroordeeling tot f **1.**— boete subs. **1** dag hechtenis. De Rechtbank heeft op **7** Juni '**32** uitspraak gedaan en het vonnis van den kantonrechter, ontslag van rechtsvervolging, volledig bevestigd. (Vorig bericht blz. **301** C.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Garner-plan goedgekeurd. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel van president Hoover om ten behoeve van de steunverleening een bedrag van **1,5** milliard dollar toe te staan voor de Reconstruction Finance Corporation, welk voorstel door den republikeinschen afgevaardigde Hawley werd verdedigd, verworpen met **218** tegen **183** stemmen.
Daarentegen nam het Huis, ondanks de republikeinsche oppositie, het door president Hoover fel bestreden voorstel van den speaker Garner aan, om **2,3** milliard dollar beschikbaar te stellen, ter bestrijding van de werkloosheid en ter voorziening in den daardoor ontstanen nood. Dit voorstel werd aangenomen mat **216** tegen **182** stemmen.
Honderd millioen dollar zullen van dit bedrag beschikbaar worden gesteld voor het reconstructiefonds, ter verleening van steun aan in nood verkeerende financieele instellingen en den handel. Het grootste gedeelte zal worden aangewend voor de uitvoering van openbare werken, waardoor men een groot aantal werkloozen te werk hoopt te stellen, terwijl een ander gedeelte bestemd is voor het bevorderen van den woningbouw, waardoor men eveneens de werkloosheid in de bouwbedrijven hoopt te bestrijden.
Het aannemen van het plan Garner wordt beschouwd als een nederlaag voor president Hoover.
(Zie ook Reconstruction **347 C.)**

E. MAATSCHAPPIJ DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. — „C. W. van der **Hoogt"-** en „Mei"-prijs. — Het bestuur der **Maatschappij** der **Nederl.** Letterkunde heeft op advies van de Commissie voor Schoone Letteren de volgende bekroningen toegekend: Met den prijs van aanmoediging, geheeten „C. W. van der Hoogt"-prijs het werk „Komedianten trokken voorbij" door Johan Fabricius, met den nieuw ingestelden jaarlijkschen „Mei"-prijs het werk „Rembrandt" van Theun de Vries en „Een man van aanzien" van Siegfried van Praag.

F. JAPAN. — Disconto. — De Bank van Japan heeft haar disconto van **5.84%** tot 5.11% verlaagd.
(Vorig bericht blz. 255 E.)

***G.* ONDERWIJS.** — Dr. F. W. A. **Korff.** — De **Alg.** Synode der Ned. Herv. Kerk heeft tot hoogleeraar aan de Leidsche Universiteit (vanwege de Ned. Herv. Kerk om onderwijs te geven in de dogmatiek, de zendingsgeschiedenis, het kerkrecht en de Chr. ethiek, als opvolger van prof. dr. H. M. v. Nes) benoemd dr. F. W. A. Korff, Ned. Herv. predikant te Heemstede.
(Vorig bericht blz. 352 E.)

H. NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. — Jaarverslag over **1931.** — Het jaarverslag der Nederlandsche Handel-Maatschappij over **1931** opent met eenige beschouwingen over den algemeenen toestand, waaromtrent o.a. wordt opgemerkt:
De landen in het Oosten, waar onze Maatschappij vestigingen heeft, hebben zonder uitzondering in **1931** zwaar geleden.
Nederlandsch-Indië, als exportland afhankelijk van de vraag naar zijn land- en tuinbouwproducten, ondervond de ongunst der tijden in hevige mate.
Wissel-, bank- en andere zaken zijn door den algemeenen toestand verminderd.
Op **31** December **1931** bedroegen de rechtstreeksche vorderingen der Maatschappij op Duitschland f **21.759.900,** waarvan **f 16.8** millioen onder **Stillhalte**overeenkomst.
De winst- en verliesrekening van de vestigingen in het Oosten sluit met een nadeelig saldo van

f 5.966.046 (v. j. credit f 6.425), welk verlies uit het reservefonds werd bestreden, waaraan f 20 millioen is onttrokken.

A. FRANKRIJK. — De stemming over de **regeerings**verklaring van **Herriot.** — De uitslag van de stemming over de regeeringsverklaring in de Fransche Kamer was volgens het „Journal Officiel": 384 afgevaardigden stemden vóór Herriot en 115 hebben tegen hem gestemd; 110 afgevaardigden hebben zich van stemming onthouden, terwijl 5 afwezig waren. De meerderheid voor Herriot bedraagt dus 269 stemmen. (Vorig bericht blz. 369 I.)

9 JUNI 1932

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Rubber, Koffie, Tabak, **Kina.** — Wij ontleenen aan het jaarverslag over 1931 der Nederl. Handel-Maatschappij het volgende:
Voor de rubbercultuur was 1931 uit een cultuurtechnisch oogpunt een gunstig jaar. De prijsdaling van het vorige jaar zette zich met kleine fluctuaties gestadig voort, en de noteering, die aanvankelijk te Batavia 20½ cent per ½ K.G. bedroeg, daalde, niettegenstaande de vrachtprijzen voor het product verlaagd werden, tot 10½ cent in de eerste dagen van Dec. Op telkens weder opduikende geruchten omtrent restrictie-maatregelen trad gedurende die maand nog een licht herstel in, zoodat de markt sloot op 12½ c. De resultaten van de koffiecultuur waren teleurstellend ten gevolge van droogte en het in hevige mate optreden van takkenboeboek. De opbrengst van den Java-oogst bleef ongeveer 100.000 pic. beneden de raming ad 665.000 pic.
Voor 1932 zijn de vooruitzichten over het algemeen gunstig.
De export van koffie uit Java bedroeg in 1000 K.G. naar: Nederland: in 1931, 4.348, in 1930, 2.543; Frankrijk: in 1931, 373, in 1930, 425; Amerika: in 1931, 2.631, in 1930, 2.744; Singapore: in 1931, 1.747, in 1930, 2.296; Britsch-Indië: in 1931, 2.928, in 1930, 3.473; andere landen: in 1931, 6.919, in 1930, 6.503; totaal: in 1931, 18.946, in 1930, 17.984.
De uitvoer van Robusta-koffie van Sumatra's Oostkust en Palembang was in 1000 K.G.: in 1931, 284 (225) en 18.911 (18.672).
In Oost-Java gaf de voor-oogst-aanplant van tabak met uitzondering van die in het Regentschap Loemadjang door zware regens in de maanden Maart en April een gering beschot van mindere qualiteit dan het vorige jaar. De na-oogst-aanplant gaf een betere uitlevering, hoewel de hoedanigheid van het product evenzeer te wenschen liet. Voor de Deli-tabak was de weersgesteldheid in het algemeen gunstig, zoodat de oogst, zoowel wat qualiteit als rendement betreft, goed kan worden genoemd. Vooral op de lager gelegen ondernemingen trad de rupsenplaag in ernstige mate op. De oogst wordt geschat op 185.000 pkn. (v. j. 208.675). In 1931 werden 216.750 pakken uitgevoerd (v. j. 229.919).
De bij de kina-overeenkomst van 1928 aangesloten ondernemingen leverden naar schatting 430.000 K.G. zwavelzure kinine in bast, tegen 498.000 K.G. in 1930. De volgende hoeveelheden kinabast en kinine werden uitgevoerd: in 1931 resp. 5.099.000 (9.073.000) K.G. en 209.000 (170.000) K.G. (Vor. ber. **Rubber 310** B.; Koffie 361 **G.**; Tabak 353 A.; Kina 191 **A.)**

C. ZUID-AFRIKA. — Natal. — De Natalsche Kamerleden, die allen behooren tot de Zuid-Afrikaansche partijfractie in de Kamer, hebben op 9 Juni besloten om tegen het besluit van de partijleiding van de **Z. A. P.** in, als zelfstandige groep te stemmen voor de afscheiding van Natal uit de Zuid-Afrikaansche Unie. De groep heeft zich onder de leiding van het Natalsche Kamerlid Nicholls gesteld.
Door de actie van deze groep wordt de positie van generaal Smuts, de leider van de Zappen, zeer verzwakt, hetgeen een versterking van de nationalisten ten gevolge zal hebben. (Vor. ber. blz. 325 **G.)**

D. **AMSTERDAM.** — Benoeming **van nieuwe Raads**leden. — De voorzitter van het Centraal Stembureau der gemeente heeft up 9 Juni '32 in de vacatures, ontstaan door het bedanken van de vier **sociaal**democratische raadsleden benoemd verklaard tot **lid** van den Rsad de heeren C. de Dood, B. de **Vries (in** plaats van Mej. A. de Jong, die haar benoeming niet heeft aangenomen), **P.** van **Eck** en mr. S. Mok. (Vorig bericht blz. 368 L.)

E. PALESTINA. — Opgravingen. — Prof. Bade bericht, dat hij een hoogst interessante vondst **gedaan** heeft in een graf van de Westelijke Doodenstad (Necropolis) van Tell-an-Nasbeh. In dit graf is **n.l.** een prachtig zegel gevonden, een agaat-steen afgewerkt als een menschelijk oog, met aan de keerzijde een inscriptie in oud-Hebreeuwsche letters, luidende: „toebehoorende aan Jaazanjeh, dienaar des konings". Onder dit inschrift is een fraai geteekende kraaiende haan gegraveerd.
Deze Jaazanjeh, wiens naam beteekent: „Jehovah luistert", is ons bekend als een der officieren van Zidkiah's leger. ten tijde van de inneming van Jeruzalem door Nebuchadnezar. In 2 Koningen XXV vs. 23 vinden wij „Jaäzanjeh, de zoon van den Maächathiet", met name vermeld als één der vier legeroversten, die te Mitzpah zich onder den nieuwen landvoogd stelden. (Alg. Handelsblad). (V. b. 363 C.)

F. ENGELAND. — Iersche **kwestie.** — De Iersche Senaat heeft artikel **1** van het wetsontwerp waarbij de bewoording van den eed van trouw aan de Engelsche kroon wordt afgeschaft, aangenomen, doch de artikelen 2 en 3 verworpen, volgens welke de wijziging in de Grondwet wordt neergelegd. (361 F.)

G. DUITSCHLAND. — De nieuwe Pruisische noodverordening. — De op 9 Juni gepubliceerde Pruisische noodverordening bevat drie maatregelen ter dekking van het tekort op de begrooting en wel:
le. Invoering met ingang van **1** Juli van een accijns op het geslacht, waarvan de opbrengst op 80 à 100 millioen wordt geschat;
2e. Korting op de salarissen der ongehuwde en kinderlooze ambtenaren en beambten van 5% en op die der ambtenaren en beambten met kinderen van 2½%. Deze bedragen zullen van **1** Juli 1937 af in maandelijksche termijnen worden terugbetaald. Bij het overlijden en verlaten van den dienst wordt het geheele bedrag uitbetaald.
De opbrengst tengevolge van deze korting beloopt ca. 26 millioen;
3e. Het nu nog bestaande tekort van 34 millioen zal worden bezuinigd door verdere schrappingen op de zakelijke posten der begrooting.
Tenslotte houdt de noodverordening bepalingen in tot wijziging der huishuurbelasting en wel in dien zin, dat de gemeenten 160 millioen Mark krijgen toegewezen, waarmede zij hunnerzijds behoeftige huurders moeten steunen. Dit komt neer op een **bezuiniging** voor de staatsfinanciën, aangezien voortaan alleen ondersteunden met een bestaansminimum van 700 tot 800 Mark jaarlijks deze toelage zullen krijgen, welke tot dusverre werd verstrekt tot een bestaansminimum van 1200 Mark. (Vor. ber. blz. 329 **G.)**

H. **BELGIE.** — Pleidooi voor den vrijhandel. — Dezer dagen heeft prof. De Leener, hoogleeraar aan de Brusselsche universiteit en voorzitter van het Belgische nationaal comité ter verdediging van den vrijhandel, in de „Indépendance Belge" een Open Brief aan den Franschen minister-president Herriot geschreven. Hij wijst op den economischen noodtoestand in Europa en betoogt dat dezelfde staten, die thans te Genève met elkaar over de beperking der bewapening onderhandelen, niet aarzelen op het gebied van den internationalen handel strijdmiddelen te gebruiken, die een atmosfeer van vijandschap op-

wekken. De oplossing van het financieele vraagstuk alleen is niet voldoende om de wereld uit het moeras te helpen.
België heeft steeds blijk gegeven van een goede gezindheid ten opzichte van een verlaging der tolarieven, doch sommige groote mogendheden, o.a. Frankrijk, hebben dit voorbeeld niet gevolgd. „Al de vrienden van Frankrijk in het buitenland zouden er zich over verheugen, mijnheer de minister-president," aldus prof. De Leener, ,,indien zich onder uw regeering een passende zwenking mocht voordoen. U hebt onlangs verklaard: ,,Ik wil trachten, met al mijn krachten en met geheel mijn ondervinding, de menschelijke belangen te dienen, want Frankrijk kan zijn welvaart op den nood van geen ander volk vestigen; van Frankrijk dient men geen enkele daad van zelfzucht te vreezen."
Daar Frankrijk tenslotte ook niet aan het onheil, dat de wereld bedreigt, kan ontsnappen, hoopt prof. De Leener dat dit land nu spoedig van zijn oppositie tegen een ingrijpende internationale actie voor een snelle verlaging der tolmuren zal afzien en een terugkeer tot normale toestanden mogelijk zal maken.

4. LUXEMBURG. — Sociale wetten. — De Luxemburgsche Kamer heeft een wetsontwerp aangenomen ter hervorming van de sociale verzekeringen en een ander, dat 1½ millioen fr. ter beschikking van de regeering stelt voor de voltooiing van den bouw van arbeiderswoningen.

B. **BELGIE.** — Het pondenverlies der Nationale Bank. — De financieele commissie der Kamer heeft het verslag van haar rapporteur, den heer Brusselmans, inzake de dekking van het pondenverlies der Nationale Bank van België, aangenomen. Volgens dit rapport is het verlies op de ponden, dank zij de stijging der waarde van het Engelsche betaalmiddel, aanzienlijk verminderd en bedraagt het thans enkel nog 393 millioen francs. Dank zij de voorgestelde regeling — de Nationale Bank stort 60 millioen francs en neemt 34 millioen van haar reserves af, terwijl zij verder, jaarlijks, 10% van haar winst aan de dekking van het overblijvende verlies zal besteden — wordt de volledige delging theoretisch in ongeveer tien jaar tijds voorzien. Practisch zal het geheele verlies echter, naar men verwacht, na zeven jaar geheel afgeschreven zijn. (N. R. Crt.) **(Vor.** ber. 194 D.)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Middle** West **Utilities.** — Generaal Dawes, die is afgetreden als president van de Reconstruction Finance Corporation, zal zich van 15 dezer af wijden aan de reorganisatie van de tot het concern Insull behoorende ondernemingen, waarover gerechtelijke bewindvoerders zijn aangesteld. Volgens de New-York Times zal Dawes in het bijzonder zijn aandacht schenken aan de Middle West Utilities. (Vorig bericht **blz.** 325 E.)

D. ***DUITSCHLAND.*** — **Rede** van Von **Gayl.** — Aan de groote rede van den minister van Binnenlandsche Zaken Von Gayl, die hij op 8 Juni in den rijksraad heeft gehouden, ontleenen wij o.a. het volgende:
,,Het gepraat over een voorgenomen wijziging der grondwet in de richting van het herstel der monarchie is dwaze en daarom een nadeeligen invloed uitoefenende kletspraat.
Ik zou mijzelf erbarmelijk vinden, indien ik op den ministerzetel zou trachten mijn persoonlijke, niet slechts aangeboren en aangeleerde, maar in lange jaren ook zelf verworven overtuiging te verloochenen, dat ik de monarchie den meest geschikten staatsvorm vind voor een land in het hart van Europa, en dat ik mij de verdienste van het voormalig koninklijk en keizerlijk huis steeds ten zeerste bewust ben. Maar ik ben ook overtuigd, dat in dezen tijd van strijd om het bestaan de kwestie van den staatsvorm, republiek of monarchie, geen vraagstuk is, dat onze tijd, laat staan de tegenwoordige rijksregeering, heeft op te lossen. Ons volk is thans zoozeer beladen met zware lasten, dat wij moeten trachten daarvan bevrijd te worden, vóór wij de mogelijkheid zelfs maar krijgen ons met den staatsvorm bezig te houden. Hooger dan de vorm staat voor den Duitscher de staat, en het is onze heilige plicht dien te steunen. Ik denk er als constitutioneel minister niet aan, ons volk door het ter tafel brengen van de kwestie van den staatsvorm in nieuwe verwarring te brengen en ik verzoek verschoond te blijven van elken twijfel aan mijn trouw aan de grondwet, die ik in handen van den rijkspresident heb beëedigd.
Evenals ik denken ook de rijkskanselier en de andere leden van het kabinet, waarbij zij alle persoonlijke opvattingen en gevoelens welbewust op den achtergrond stellen."

E. NEDERLAND. — Tunnelbouw te Roermond. — Einde 1929 vernam het college van B. en W. te Roermond, dat de minister van Waterstaat in overweging had genomen den bouw van een viaduct in den weg Nijmegen — Maastricht, nabij de Broekhin, onder de gemeente Roermond, waar de rijksweg door dubbelspoor gekruist wordt. Door het Gemeentebestuur werd toen verzocht aan dit plan nog geen uitvoering te geven, waarop de minister antwoordde bereid te zijn deze zaak nog eens nader te onderzoeken. fntusschen werden een drietal plannen van een viaduct of tunnel nader uitgewerkt.
Thans is de minister bereid te Roermond een tunnel te bouwen met aanleg van een breeden weg voor het doorgaand verkeer aan de overzijde der spoorlijn. Deze tunnel zal worden aangelegd op 225 M. afstand van den overweg op de Kapellenlaan in de richting van het station.
De kosten zijn geraamd op een half millioen, waarvan 2 ton als bijdrage der gemeente Roermond gevraagd wordt.

F. RUSLAND. — Binnenlandsche **leening.** — De Raad van Volkscommissarissen heeft een verordening afgekondigd inzake de heffing van de nieuwe binnenlandsche leening ten bedrage van **3,2** milliard roebel op een termijn van 10 jaar.

G. JAPAN. — Nood in den landbouw. — De Japansche bladen geven pijnlijke bijzonderheden over den noodtoestand in den landbouw, welke ontleend zijn aan de eerste rapporten van vertegenwoordigers van het ministerie van landbouw. Tal van dorpen hebben schier geen geld meer, er wordt ruilhandel gedreven en de bevolking voedt zich o.a met wortels van varens. De politie kan geen toezicht meer houden op diefstallen van levensmiddelen en naar het heet komen brandstichtingen om de verzekeringspenningen herhaaldelijk voor. Het ergst van al is dat meisjes feitelijk verkocht worden. Er is een hopelooze achterstand bij de belastingen en onderwijzers en ander overheidspersoneel worden niet betaald. Volgens ,,Asahi" zitten de plaatselijke autoriteiten, de banken en de boeren tot over de ooren in de schuld. Zijdespinnerijen zijn gesloten, waarbij zij in tal van gevallen den arbeiders nog vele weken loon verschuldigd zijn.
Naar gemeld wordt zal de regeering een commissie benoemen met den premier Saito als voorzitter om onverwijld in te voeren maatregelen te beramen.
(Asahi)

H. FRANKRIJK. — Financiën. — In verklaringen aan de pers heeft de nieuwe minister van Financiën, Germain-Martin, een beroep op de openbare meening gedaan, om mee te helpen aan de taak tot onverwijld financieel herstel. Het tekort over 1930-31 beloopt 2500 millioen fr., dat over 1931-32, rekening houdend met de gevolgen van het moratorium van Hoover, kan geschat worden op 4 milliard. De regeering zal

dan ook voor het einde van de gewone zitting een aantal maatregelen voorstellen, die een rechtstreeksche verlichting van de schatkist mogelijk maken en de voorbereiding van een ernstig evenwicht van de begrooting van 1933.

A. **ROEMENIE.** — Een **nieuw kabinet.** — Dr. Vaida Voevod heeft een nieuw kabinet gevormd. Het bestaat uit:
Dr. Vaida Voevod, minister-president en minister van Binneniandsche Zaken.
Mironescu, minister van Euitenlandsche Zaken.
Potarca, minister van Landbouw.
Gen. Stefanescu-Amza, minister van Oorlog
(Vorig bericht blz. **361** L.)

10 JUNI **1332**

B. **GOUDBEWEGING IN** 1931. — In onderstaand staatje, dat wij aan „The Economist" ontleenen, is de goudvoorraad der centrale banken van elf landen opgenomen, n.l op 10 Januari 1931, op 19 September 1931, vlak voor de opschorting van den gouden standaard in Engeland, op 31 October 1931, aan het einde van de groote goudonttrekkingen aan Amerika en op 9 Januari 1932. De bedragen zijn alle tegen de pariteit herleid tot millioenen dollars.

	1931		1932
	10 Jan	19 Sept	31 Oct	9 Jan.
Bank van Engeland .	710	660	660	588
U. S. Reserve Banken	2.994	3.486	2.738	2.986
Bank van Frankrijk .	2.118	2.296	2.534	2.695*
Rijksbank	527	321	266	234
Nederlandsche Bank .	171	267	336	354
Nat. Bank van België	191	224	357	354
Zwitsersche Nat. Bank	138	234	422	464
Bank van Zweden . .	65	61	57	54*
Bank van Noorwegen .	39	39	32	32
Bank van Italië . . .	279	285	294	297
Bank van Japan . .	412	407	342	249†

* 2 Januari 1932, † 19 December 1931

Bij het begin van het jaar 1931 bedroeg de totale goudvoorraad van de elf centrale banken $ 7.644 millioen, waarvan 39.2% in de Ver. Staten berustte en 27.7% in Frankrijk. De Ver. Staten en Frankrijk bezaten toen derhalve samen reeds twee derden van den goudvoorraad van de elf in de opsomming begrepen centrale banken.
Aan het einde van het jaar 1931 was het totaal gestegen tot $ 8302 millioen, het deel van de Ver. Staten was gedaald tot 35.8%, dat van Frankrijk gestegen tot 32.4%, het Engelsche aandeel gedaald van 9.3 tot 7 1%, het Duitsche van 6.9 tot 2.8%. Amerika en Frankrijk hebben samen weer ruim twee derden van het totaal. De grootste stijging van het percentage vertoonen Nederland, België en Zwitserland. Zoo zijn, aldus The Economist, in het jaar 1931 de groote vlucht aan kapitaal naar Nederland en Zwitserland en het verlaten van den gold-exchange standaard de voornaamste factoren geweest, welke de ongelijke verdeeling van het goud in de hand hebben gewerkt. (Vorig bericht **Goud 296 A.)**

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Orang pendek.** — De gouverneur van Sumatra's Oostkust droeg den gezaghebber van Pasir Pengarajan op, in afwachting van het resultaat van het onderzoek. de jacht op den orang pendek te staken, **(Vor.** ber. blz. **369** B.)

D. NEDERLAND. — De **Duitsche** invoerrechten op boter. — De Frankfurter Zeitung schrijft onder het opschrift: De duur betaalde invoerrechten op boter: Het Verband Sachsischer Industrieller heeft zich op grond van voortdurend binnenkomende klachten over de door de ongelukkige regeling van de Duitsche boterinvoerrechten ontstane boycotmaatregelen der Noordsche landen en Nederland herhaaldelijk tot de in aanmerking komende autoriteiten gericht met het verzoek, alles te doen om den, de werkloosheid onrustbarend verhoogenden teruggang van orders uit deze landen tegen te gaan. De weigering van orders bij de Nederlandsche en Noordsche clientèle van de Saksische industrie neemt voortdurend en snel toe. Tegelijkertijd dringt de Engelsche concurrentie met groote kracht overal door. De tegenwoordige onhoudbare toestand leidt tot verdere bedrijfsineenstortingen, toeneming van de werkloosheid, sterke verontrusting van de noodlijdende gebieden. Het Verband heeft dringend verzocht, de oorzaken van deze boycotbeweging tegen te gaan. **(Vor.** ber. Boter **363** H.)

E. **ENGELAND.** — **Iersche kwestie.** — Na afloop der Engelsch-Iersche conferentie, die op 10 Juni 1932 te Londen is gehouden, is het volgende officieele communiqué verspreid: Er heeft een bijeenkomst plaats gehad tusschen den president en den vice-president van den Uitvoerenden Raad van den Ierschen Vrijstaat E de Valera en Sean O'Kelly, minister-presiden Ramsay MacDonald, den lord president van den Raad, Stanley Baldwin, den minister van Binnenlandsche Zaken Sir Herbert Samuel, den minister voor de Dominions J. H Thomas en den minister van Oorlog, Lord Hailsham Er was een uitgebreide discussie Over de uitgangspunten, doch het was niet mogelijk tot overeenstemming te komen. (371 **F.)**

F. NEDERLA D. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen. — Het bureau van den Personeelraad heeft zich. ingevolge het besluit der gehouden vergadering van hoofdbesturen der erkende organisaties, in verbinding gesteld met de directie der Nederlandsche Spoorwegen, waarbij het standpunt van niet-aanvaarding der directievoorstellen inzake de loonsverlaging werd uiteengezet.
Na uitvoerige besprekingen vond de directie geen aanleiding een nieuwe conferentie met den Personeelraad te houden, en deelde mede zich met een eigen voorstel tot den Minister te zullen wenden.
In een daarna gehouden vergadering van den Personeelraad besloot deze zich eveneens tot den minister te wenden. (Vorig bericht blz. 369 **F.)**

G. CHILI. — **Buitenlandsche deviezen en** goudvoorraden in beslag **genomen.** — De Junta is tegen de verwachtingen in begonnen met de bankdeposito's der buitenlanders in buitenlandsche deviezen in beslag te nemen tegen betaling van een vergoeding in pesos, en wel tegen een koers van 16½ pesos voor een Amerikaanschen dollar. terwijl de koersstand van den dollar, op de z.g.n. zwarte beurs 55 pesos bedraagt. Voorts heeft de Junta alle goudvoorraden der inheemsche en buitenlandsche banken in beslag genomen. De minister van Financiën verklaarde. dat zoo noodig, geweld zou worden gebruikt om afgifte van alle goudvoorraden te verkrijgen.

H. **GRIEKENLAND.** — Financiën. — De in Griekenland bevroren credieten bedragen ca. £ 7 millioen, waarvan £ 2 millioen voor rekening van Duitschland, f **1** millioen van Frankrijk, £ 2 millioen van Engeland. £ **1** millioen van België en £ **1** millioen voor rekening van de andere landen komt. (V. b. 361 **I.)**

I. FRANKRIJK. — Groep-Tardieu. — **Nieuwe** fractie. — Te Parijs heeft het bericht, dat de vroegere premier André Tardieu uit de door hem geleide groep der linksrepublikeinen is getreden, groot opzien gebaard. Met hem zijn uitgetreden de leden die tegen het kabinet Herriot hebben gestemd. Tardieu heeft onder den naam „republikeinsch centrum" een nieuwe fractie gevormd, welke uit 32 afgevaardigden bestaat.
In politieke kringen verluidt in dit verband, dat na de stemming over de motie van vertrouwen in de regeering-Herriot oneenigheid is ontstaan in de links-

republikeinsche fractie. Deze oneenigheid heeft tot de splitsing geleid. Er zijn verwijten gericht aan het adres van Tardieu. Tardieu heeft zich thans van de hem nastaaride politici afgescheiden.

A. **WERELDBEWAPENING IN 1931.** — Aan het boekje „Die Revolution des F'riedens" van Otto Lehmann-Russbuldt ontleenen wij de volgende cijfers, die het totaal-bedrag der wereldbewapening aangeven:

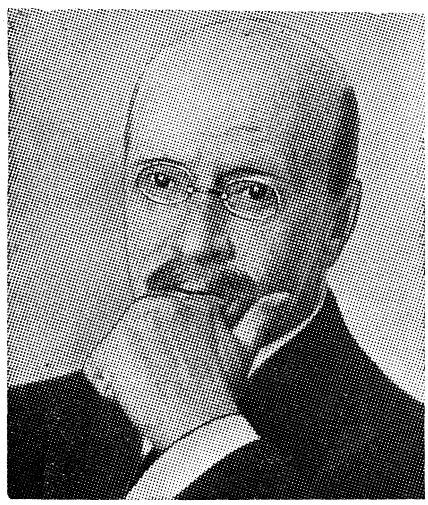
Jaar.	Bedrag in guldens.
1908	3.600.000.000
1913	6.000.000.000
1931	12.000.000.000

In deze cijfers zijn echter alleen de directe uitgaven begrepen, zooals die voorkomen op de militaire begrootingen. Daarnaast moeten nog de volgende sommen in rekening worden gebracht:
1.200.000.000 gulden voor militaire doeleinden, die op andere budgetten verantwoord worden;
(5.000.000.000 gulden aan militaire pensioenen;
3.000.000.000 gulden voor den aanleg van strategische spoorwegen, aanleg van steunpunten voor maritieme doeleinden, enz. (Vorig bericht **blz. 368** B.)

11 JUNI 1932

B. VEREENIGDE STATEN. — De nieuwe graanoogsten. — Blijkens de bij het Departement van Landbouw ingekomen rapporten, zal naar schatting de totaal opbrengst van den oogst van het wintergraan 411 millioen bushel tarwe en 38.7 millioen bushel rogge bedragen.

C. Dr. **L. SIMONS OVERLEDEN.** — Te 's-Gravenhage is dr. L. Simons, stichter van de .„Wereldbibliotheek", overleden.

Dr. L. Simons.

Dr. Simons, in 1862 geboren, bezocht de Kensington Art School te Londen, daarna de teekenacademie te 's-Gravenhage en vervolgens de Polytechnische School te Delft. Hij voelde zich tenslotte meer tot de studie der Nederlandsche taal- en letterkunde aangetrokken en haalde in 1884 de acte Middelbaar-Onderwijs. Hij werd journalist en tot 1893 was Simons kunst-criticus van de Oprechte Haarlemmer, daarna was hij 4 jaar redacteur van „Het Tooneel" en gaf hij lessen aan de Tooneelschool.
Na op het Taal- en Letterkundig Congres in 1904 in Nijmegen gehouden, een pleidooi gehouden te hebben voor het goedkoope boek, richtte hij in 1905 de Mij. tot Verspreiding van Goede en Goedkoope Lectuur op. Deze, meer bekend als de Wereld-Bibliotheek, gaf in den loop der jaren ca. 1000 werken op allerlei gebied uit, waaronder vele van populair wetenschappelijken aard en waaraan talrijke bevoegde krachten medewerkten. Behalve de Wereld-Bibliotheek, waaronder opgenomen was de Nederlandsche Bibliotheek, verscheen eveneens de Tooneel-Bibliotheek.
Simons heeft tallooze bijdragen van beteekenis geleverd aan Nederlandsche tijdschriften v.n. aan „De Gids" en „De Nieuwe Gids". Verder verscheen van hem „George Meredith" (1898), „Studies en Lezingen" (1911) en onder zijn leiding „Studies in Volkskracht".
Het tooneel dat steeds zijn belangstelling had, bracht hem tot het schrijven van „Het Drama en het Tooneel in hun Ontwikkeling". Dit werk, oorspronkelijk meer eenvoudig bedoeld, is een standaardwerk geworden, waarvan thans 4 deelen verschenen zijn, terwijl het vijfde deel dat op zijn ziekbed geschreven en voltooid werd, binnenkort verschijnen zal.
Veel heeft Simons gedaan voor den naam van binnenlandsche en buitenlandsche schrijvers. Door hem werden Hauptmann, Ibsen, Shaw, Poe en Upton Sinclair in ons land meer bekend, terwijl van de binnenlandsche schrijvers o.a. Eigenhuis, de Scharten Antinks en van Hulze veel van hun bekendheid aan hem te danken hebben.
Kort voor zijn overlijden heeft de Senaat der Amsterdamsche Universiteit hem het eere-doctoraat in de Letteren verleend.

D. **NEDERLAND. — Tarwewet.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft een gewijzigde tarwebeschikking vastgesteld. Deze wijziging heeft wat artikel 4 aangaat betrekking op de bij die beschikking bedoelde registers. Verder bepaalt art. 1: „Tarwebloem of tarwebloem A" is alle tarwemeel of tarwebloem, waarvan de samenstelling voldoet aan de volgende eischen;
1e. elke hoeveelheid bestaat voor ten minste 22½% uit meel of bloem, uitsluitend afkomstig van inheemsche tarwe;
2e. deze 22½% is gelijkmatig door de hoeveelheid verwerkt;
3e. de inheemsche tarwe, bedoeld onder 1e., is geleverd door bemiddeling van:
a. een gewestelijke tarwe-organisatie, binnen welker gebied de tarwe is geteeld, en
b. een centrale tarwe-organisatie,
beide op haar daartoe strekkende aanvragen als zoodanig door hem toegelaten.
Artikel 2: Als vereeniging, bedoeld in art. 3, lid 1, van het Tarwebesluit 1931, is aangewezen de vereeniging Nederlandsche Meelcentrale.
Artikel 3: A. De producten, bedoeld in artikel 3, lid 2, onder 2, van het Tarwebesluit 1931, zijn: 1. beschuit; 2. biscuit en wafels; 3. zelfrijzend bakmeel; 4. vermicelli; 5. macaroni; 6. stijfsel.
B. Het tijdvak, bedoeld onder c, bedraagt 6 maanden.
C. Het veelvoud, bedoeld onder c, is: voor broodbakkerijbedrijven: 19 maal; voor banketbakkerijbedrijven: 13 maal. (Vorig bericht **blz. 368** M.)

E. **ABESSINIE. — De** ex-Keizer ontvlucht. — De in 1917 onttroonde keizer van Abessinië, Lizja Yassu, is er in geslaagd als vrouw verkleed uit zijn gevangenschap te ontvluchten naar het onherbergzame en bijna ontoegankelijke Gojzjam-gebied. Een regiment regeeringstroepen is onder leiding van den Minister van Oorlog naar dit gebied vertrokken om te trachten den vluchteling weer op te pakken.
Naar verluidt zou Lizja Yassu onder de bevolking grooten aanhang hebben en zouden uit het regeeringsleger tal van soldaten deserteeren om naar hem over te loopen.

F. LITAUEN. — Nieuw directorium van Memelland. — Eet nieuwe directorium van Memelland heeft zich op 10 Juni te Kowno aan staatspresident Smetona en minister-president Tubelis voorgesteld. Aan de ontvangst werd voorts deelgenomen door president Dr. Schreiber, de landsdirecteuren Szigaud en Waldahn, zoomede door den nieuwen gouverneur van Memelland, Gylys. **(Vorig** bericht **blz. 355** B.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — **Legerbegrooting** door den Senaat aangenomen. — De Senaat heeft op 9 Juni de legerbegrooting ten bedrage van bijna 390 millioen dollar of nauwkeurig 389.578.513 dollar goedgekeurd. Het Huis van Afgevaardigden had besloten 2000 officieren van het leger uit bezuinigingsoverwegingen te pensionneeren, doch de Senaat ging hiermede niet accoord en besloot de officieren in actieven dienst te handhaven. Het daartoe benoodigde bedrag werd gevonden door op de begrooting voor de uitvoering van rivier- en havecwerken en het onderhoud en de contrôle van rivieren en waterwerken 6.272.510 dollar te bezuinigen. De legerbegrooting voor 1933 is in totaal 56.200.000 dollar beneden die van 1932, (V. b. Leger **235 F.**; v. **b. Begrooting** 339 K.)

12 JUNI 1932

B. OUD-?&INISTER **HEEMSKERK** OVERLEDEN. — In het Diaconessenhuis te Utrecht is op 12 Juni 1932 op 79-jarigen leeftijd overleden, Mr. Th. Heemskerk, minister var. Staat, oud-minister van Justitie.

Mr. Th. Heemskerk.

Mr. Theodorus Heemskerk, oud-minister van Justitie, Minister van Staat, lid van de Tweede Kamer, werd 20 Juli 1852 te Amsterdam geboren. Hij bezocht de H.B.S. te Amsterdam en Den Haag. In 1868 werd hij student te Delft, in 1870 ging hij rechtswetenschappen studeeren aan de Universiteit te Leiden. In 1876 promoveerde hij aan de Leidsche Universiteit tot Doctor in de Rechten op een dissertatie „Huwelijken van Nederlanders buitenslands".
Van 1876 tot 1901 was hij advocaat te Amsterdam. In 1883 werd hij gekozen tot lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland in welk college hij tot 1908 zitting had. Gedurende denzelfden tijd was hij lid van den gemeenteraad van Amsterdam. Van 1889 tot 1895 en van 1900 tot 1908 was hij wethouder van financiën en van de bedrijven te Amsterdam.
In 1888 werd hij voor het eerst lid van de Tweede Kamer, waarin hij zitting had tot 1897, daarna weer van 1901 tot 1908 en daarna weer in 1925. In 1908 werd hij minister van Binnenlandsche Zaken, welk ambt hij bekleedde tot 1913. Van 1913 tot 1918 was hij lid van den Raad van State.
In 1918 werd hij Minister van Justitie, welk ambt hij bekleedde tot 1925. In 1926 viel hem de hooge onderscheiding van benoeming tot Minister van Staat ten deel.
Met hem gaat een figuur van groote politieke begaafdheid heen. Zoon van den conservatieven staatsman, die de grondwetsherziening van 1885 leidde, was de overledene aanvankelijk liberaal, totdat hem dr. Kuyper's godsdienstige actie in het hart greep en hij naar de antirevolutionnaire partij overging.

C. NEDERLAND. — Zuivel- en **Vleeschcontingenteering**. - Succes van dr. **Posthuma** te Parijs. — Op verzoek van minister Verschuur is dr. F. E. Posthuma naar Parijs gegaan om daar besprekingen te voeren over de moeilijkheden, voortvloeiende uit de zuivel- en vee-contingenteeringen.
Te dien einde hebben te Parijs besprekingen plaats gehad met autoriteiten en belanghebbenden door dr. F. E. Posthuma, voorzitter, en den heer J. H. Geluk, lid van het crisis-zuivelbureau voor onze zuivelproductie en door den heer Zwanenburg uit Oss voor het vee. Ook waren aanwezig de heeren Hooft van het departement van Buitenlandsche Zaken, Bonthuis van Economische Zaken en Arbeid en dr. ir. Sevenster, landbouwattaché en waarnemend handelsattaché aan de legatie alhier.
Verschillende grieven der Fransche autoriteiten werden door dr. Posthuma uit den weg geruimd.
Nadat nog eenige besprekingen waren gehouden met de Fransche belanghebbenden, zoowel importeurs als producenten. werd een algemeene overeenstemming bereikt en de stemming is, door beter begrip van elkanders positie en belangen. ten slotte weer goed geworden
Besloten werd. dat men. voor zoover het de zuivelproducten betreft, in Frankrijk een speciale commissie zal benoemen, waarin vertegenwoordigers zullen zitten van de organisaties van belanghebbenden, die met de Nederlandsche overleg zal plegen, om moeilijkheden bij de uitvoering van de contingentenregeling op te lossen en te maken, dat alles zoo goed mogelijk loopt. Daarover zullen over eanige weken, hetzij hier, hetzij te Brussel, nog nadere besprekingen gehouden worden.
Het verdient nog vermelding, dat men zich van Fransche zijde zeer onaangenaam getroffen toonde door de verhooging van den accijns op wijn, die in 1931 in Nederland is ingevoerd. (Vor. her. **Vleesch** 322 C.)
(Vor. ber. Conting. 362 B.; v. b. Zuivel 363 H.)

D. **ATHLETIEK.** — Recordverbetering. — 100 nieter sprint. — Chris Berger is er in geslaagd in een zeer spannende race den West-Duitschen sprinter Jonath, voor wien nog veleden week te Eochum een tijd van 10.3 sec., dus een nieuw wereldrecord werd geregistreerd, in 10.5 sec. te verslaan.
Hoogspringen voor dames. Mej. Gisolf wipte over een hoogte, welke nooit door vrouwen in de wereld werd gehaald. Bij nauwkeurig nameten bleek de juiste hoogte 162,3 c.M., waarmede zij het Nederlandsche èn het wereldrecord verbeterde, welke beide reeds op haar naam stonden met 160,8 c.M.
Estafette 4 × 100 meter voor dames. De 4 X 100 meter estafette voor dames bracht een mooie zege voor de Nederlandsche ploeg, bestaande uit de dames Dalmolen, Aalten, du Mée en Schuurman. In 49.4 sec. legden zij deze estafette af, waarmede het Nederlandsche nat. record met 0.4 sec. was verbeterd en de beide sterke Duitsche teams werden geklopt.
(Vorig bericht blz. 19 U.)

E. SPANJE. — **Catalaansch statuut.** — De Cortes hebben met 172 tegen 2 stemmen artikel **I** van het Catalaansche statuut goedgekeurd.
Het luidt: Catalonië wordt een zelfstandig gewest binnen den Spaanschen staat onder de grondwet der republiek. Zijn vertegenwoordigend orgaan is de Generaliteit en zijn gebied omvat de provincies Barcelona, Gerona, Lereda en Tarragona. (V. b. **363 B.)**

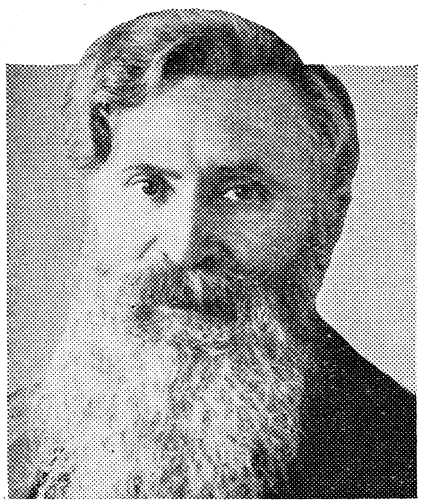
F. **AMSTERDAM.** — **Rembrandttentoonstelling** in het **Rijksmuseum.** — Buraemeester De Vlugt heeft op 11 Juni 1932 in den linker-vleugel van het Rijksmuseum te Amsterdam een tentoonstelling geopend, die een unieke verzameling van schilderijen, etsen en teekeningen van Rembrandt bevat. Deze tentoonstelling wordt ter gelegenheid van de zomerfeesten ter herdenking van het 300-jarig bestaan der Amsterdamsche universiteit gehouden.
(Vor. ber. Eere-doct. 319 **A.)**

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Nieuwe** Fransche delegatie. — De nieuwe Fransche delegatie naar de ontwapeningsconferentie is als volgt samengesteld: voorzitter Herriot; gedelegeerden de ministers van oorlog, marine, luchtvaart en koloniën, en de senator De Jouvenel; plaatsverv. gedelegeerden Messimy, Rio, Laurent-Eynac, Pierre Cot, Jouhaux, Massigli, Aubert. **(Vor.** ber. blz. **369 G.)**

B. SPANJE. — Met vermogen van den ex-koning onteigend. — De ministerraad heeft een verordening goedgekeurd, tot uitvoering van het besluit der Cortes tot onteigening van het vermogen van den gewezen koning. De staat wordt krachtens dit besluit eigenaar van het vermogen, met inbegrip ***van*** de deposito's op banken en waarde-papieren. **(111 I.)**

13 JUNI **1932**

C. Dr. **RENE** DE **CLERCQ** OVERLEDEN. — De bekende dichter en Vlaamsche schrijver dr. René de Clercq is op 54-jarigen leeftijd te Maartensdijk overleden.

Dr. René de Clercq

Dr. de Clercq werd 14 November 1877 te Deerlijk in West-Vlaanderen geboren, studeerde Germaansche philologie te Gent, en promoveerde in 1902 op een proefschrift over Guido Gezelle. Hij was achtereenvolgens aan verschillende inrichtingen leeraar. **Tij**dens den oorlog was hij aan de Belgische school te Amsterdam verbonden. In October 1915 werd hij door de Belgische regeering om zijn politieke inzichten ontslagen. Van dat oogenblik af heeft hij met enthousiasme zijn ideaal inzake zijn Groot-Nederlandsche overtuiging in Noord-Nederland verbreid. Van zijn hand verschenen een groot aantal dichtbundels, letterkundige en tooneelwerken, terwijl hij in woord en geschrift de Vlaamsche zaak op tal van plaatsen verdedigde.

D. ENGELAND. — Nieuwe brandstof voor schepen. — De „Scythia" van de Cunardlijn, thans op weg van Liverpool naar New-York, is ingericht voor het gebruiken van een nieuwe brandstof, bestaande in een vloeibaar mengsel van olie en steenkool. Het slagen van deze proef zou een belangrijke factor zijn voor de wederopleving van de steenkolenindustrie en bovendien werkgelegenheid in de inrichtingen, waar de nieuwe brandstof wordt vervaardigd. Als de proefneming slaagt zullen de „Mauretania", de „Berengaria" en de „Aquitania" in plaats van geheel met olie gestookt te worden, zooals thans, waarschijnlijk een mengsel van 60% olie en 40% steenkool gebruiken.

De voorbereidende proeven zijn genomen door laboratoriumdeskundigen en ingenieurs van de Cunard.

E. HERSTELVRAAGSTUK. — Besprekingen **tus**schen **MacDonald** en Herriot te Parijs. — De besprekingen tusschen den Franschen minister-president Herriot en den minister van Financiën Germain-Martin, eenerzijds en den Engelschen minister-president MacDonald en den Britschen minister van Buitenlandsche Zaken Simon anderzijds, hebben volgens een aan de pers afgelegde verklarmg slechts het volgende doel gehad:
„De ministers van beide landen hebben noch onderhandeld, noch een compromis gezocht. Zij hebben echter vastgesteld, dat hun gedachtengang inzake de conferentie van Lausanne in dezelfde richting loopt en volgens dezelfde beginselen wordt geleid."
(Vorig bericht **blz. 277 I.)**

F. **ROEMENIE.** — Nieuwe verkiezingen. — In het staatsblad is een decreet gepubliceerd inzake de ontbinding van het parlement. De Kamerverkiezingen zullen den 17den Juli '32 plaats hebben, de verkiezingen voor den Senaat den 20sten Juli '32. Het nieuwe parlement zal den 30sten Juli '32 voor de eerste maal bijeenkomen.

G. CHILI. — Regeering. — Naar uit Santiago de Chili wordt gemeld, heeft de overste van het vliegercorps Marmaduke Grove, in plaats van Dr. Davila, de leiding op zich genomen van de Chileensche junta.
(Vorig bericht blz. **368 F.)**

H. FRANKRIJK. — Fransch-Amerikaansche Handels**betrekkingen.** — Te Parijs is een handelspolitieke overeenkomst tusschen Frankrijk en de **Ver.** Staten onderteekend. Hierin zijn de Fransche contingenteeringsmaatregelen, waardoor de Amerikaansche uitvoer wordt bemoeilijkt, door meest-begunstigingsclausulen opgeheven.
Als gevolg van de verzachting van het contingenteeringsstelsel wordt de invoer van radio-toestellen uit Amerika met 20% verhoogd.

14 JUNI **1932**

I. NEDERLAND. — De moordzaak van Putbroek. — De rechtbank te Roermond deed op 14 Juni '32 uitspraak in de zaak tegen de jachtopzieners (vader en zoon) te Posterholt, de oudste verdacht van moord, tweemaal gepleegd, op 3 jonge mannen, de tweede verdacht van poging tot moord, en veroordeelde den vader wegens het voortgezet misdrijf van doodslag tot vijftien jaren gevangenisstraf en den zoon wegens poging tot doodslag tot acht jaar gevangenisstraf. De eisch was respectievelijk levenslang en 12 jaar.

K. RUSLAND. — Handel met **landbouwproducten** op de vrije markt toegestaan. — De Russische regeering heeft eenige weken geleden den handel met landbouwproducten op de vrije markt toegestaan.
Thans maakt de Russische staatsbank bekend, dat de colchozen, die hun producten op de vrije markt willen verkoopen, rentelooze credieten kunnen krijgen voor het tot ontwikkeling brengen van hun handel, al moeten zij ook eerst aan hun verplichtingen tegenover den staat hebben voldaan. Alle belastingen en cijnzen op dezen handel zijn opgeheven. De plaatselijke sovjets hebben geen recht meer, gemeentelijke belastingen te heffen van de markten.
(Vor. ber. Landbouw 37 K.)

L. ABESSINIE. — Ex-keizer weder gevangen genomen. — Naar uit Caïro wordt gemeld, is de voormalige Abessinische keizer Lidj Yassoe, die na een gevangenschap van 17 jaar gevlucht was, door de troepen van keizer Haile Solassie weer gevangen genomen. (Vorig bericht blz. **374 E.)**

A. **DUITSCHLAND.** — Von **Papens** eerste **noodverordening.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft op **14** Juni **'32** de eerste noodverordening der **regeering**-von Papen oaderteekend. Deze nieuwe **noodverordening** bevat in hoofdzaak de volgende bepalingen:

1. Een korting op de uitkeeringen der **invaliditeits**verzekering, weduwen- en weezenpensioenen en ongevallenverzekering.

2. Machtiging van de rijksregeering door bijzondere maatregelen bezuiniging, rationalisatie en vereenvoudiging van de sociale **verzekering** te bereiken.

3. Korting der uitkeeringen aan **lichtinvaliden**, inhouding der kindertoelagen na volbrenging van het **15e** levensjaar der kinderen.

4. Een nieuw plan voor de werkloozenhulp. De geheele subsidie aan de gemeenten wordt beperkt tot **672** millioen. Voorts wordt de crisissteun van het rijk aan de gemeenten opnieuw geregeld, o.a. door een nieuwe regeling van het begrip crisiswerklooze en door de invoering van een soort begrootingsdwang voor de gemeenten.

5. Van **1** Juli af zal een **bijdrage** moeten worden gestort voor de **werkloozenhulp**, welke 1½% bedraagt voor alle loon- en salaristrekkenden. Deze bijdrage loopt progressief op tot 6½%. De **crisisloonbelasting** vervalt.

6. Bij de omzetbelasting vervalt de tot nu toe gestelde „vrije" grens van **5000** mark.

7. Er wordt een **zoutbelasting** ingevoerd van **12** pfennig per K.G.

8. Inzake **werkverschaffing** worden de noodige machtigingen verleend voor de bevordering van wegenaanleg, bruggenbouw en landontginningen.

9. Maatregelen op het gebied van rechtspraak en openbaar bestuur. (Vorig bericht **blz. 371 G.)**

B. DUITSCHLAND. — **Proclamatie** der **Rijksregeering** naar aanleiding van de noodverordening. — Ter gelegenheid van de afkondiging harer eerste noodverordening heeft de rijksregeering een proclamatie uitgevaardigd, waarin zij er o.a. op wijst, dat de regeering bij haar ambtsaanvaarding Duitschland heeft aangetroffen in een toestand van socialen, financieelen en economischen nood en het derhalve noodzakelijk acht, alvorens haar eigenlijke program af te werken, voorloopig maatregelen te nemen om den financieelen toestand van het rijk, de landen en de gemeenten te verzekeren en te redden van een feitelijk dreigende ineenstorting. Deze voorwaarden zullen nadrukkelijk moeten worden nagekomen. Er wordt op gewezen, dat het thans na een halve eeuw sociale wetgeving niet meer gaat om de hoogte der prestaties, doch om haar behoud in het algemeen. Indien de rijksregeering thans allereerst de meest dringende eischen van dit uur zal nakomen, dan legt zij er tegelijkertijd bijzonder den nadruk op, dat zij niet de bedoeling heeft verder te gaan met het aanboren van nieuwe bronnen van inkomsten. Haar doel is het Duitsche bedrijfsleven weder op te richten. Zij zal derhalve met de regeeringen van andere mogendheden zoeken naar een oplossing van de economische wereldcrisis. (Vor. ber. **blz. 377 A.)**

C. HOEVEEL JODEN ZIJN ER IN DE **WERELD?** — Volgens de jongste cijfers van de laatstgehouden volkstelling zijn er in de Vereenigde Staten van N.-Amerika **4.225.000** Israelieten; voor de overige **landen** der wereld kregen wij de volgende cijfers: Canada **225.000,** Polen **2.854.000,** Oekraïne **1.975.184,** Roemenië **900.000,** Duitschland **564.379,** Hongarije **473.310,** Wit Rusland **395.184,** Tsjecho-Slowakije **354.353,** Rusland **304.286,** Groot-Brittannië **297.000,** Frankrijk **200.000,** Litauen **155.000,** Nederland **150.000** en Griekenland **125.000.**

Verder wonen er in Marokko **117.112** Joden, in **Algiers 100.000,** in Tunis **65.000,** in Egypte **59.581,** in Palestina 157.000, in Turkije **70.000,** in Irak 87.488 en in Perzië **40.000.**

In New-York en Chicago wonen de meeste **Israëlieten**, n.l. ruim **325.000** in iedere stad. **Dan volgt** Warschau waar er **322.000** zijn. In Philadelphia wonen **270.000** Joden, in Boedapest **213.000,** in Weenen **207.500,** in Londen **200.000** en in Lodz eveneens **200.000** israëlieten.

D. NEDERLAND. — Ned. **Jongelings** Verbond **(C. J. M. V.)** - **Protestantsche** Jeugd. — Aan het jaarverslag van het N. J. V. ontleenen wij, dat het ledental steeg tot **30.918,** dat der kinderen op Zondagsscholen tot **10.361.** Het N. J. V. belastte zich met de opleiding en uitzending van een **inlandschen** Jeugdleider, den heer **Tiendas** naar Celebes, die daar de organisatie van het inlandsch jeugdwerk op zich zal nemen. Ook werden extra-maatregelen genomen voor het werk onder jeugdige werkloozen. De **Bondsdag**, dit jaar te Nijmegen gehouden, had **ruim 3500** bezoekers.

E. **BELGIE.** — **Taalkwestie.** — De correspondent te Brussel van de N. Rott. Crt. meldt dat, trots het verzet van bepaalde katholieke conservatieven en liberalen, de wet tot regeling van het gebruik der talen bij de openbare besturen, door den Senaat, met een gxoote meerderheid van stemmen is aangenomen. **Al** de amendementen ingediend door Segers (cons. kath.), Dierckx (lib.) en Van Dieren (Vl. Nat.) werden verworpen. De **nieuwe** wet, die reeds vroeger in de Kamer werd behandeld en goedgekeurd, is bestemd om in de plaats te komen van de wet van **31** Juli **1921** welke nimmer door de departementen en de ondergeschikte besturen **integraal** toegepast is geworden. Evenals de oude wet voorziet de nieuwe wet geen sancties in geval van overtreding door de ambtenaren. Het zal van de ministers afhangen of de wet al dan niet tot een bevrediging der gemoederen in Vlaanderen zal kunnen bijdragen. **(349 F.)**

F. NEDERLAND. — Geneeskundige contrôle. — De Nederlandsche **Vereeniging** van controleerende geneeskundigen heeft er **bij** de Nederlandsche maatschappij tot bevordering van de geneeskunde op aangedrongen een bindend besluit te nemen, waarbij het aan den behandelenden geneesheer verboden wordt, inlichtingen over toestand en arbeidsgeschiktheid van zijn patiënten te geven aan de uitvoeringsorganen van de ziektewet en ook aan hun contröleerende geneesheeren, voorzoover zij den patiënt niet gezien hebben. Zij acht de belangen van een goede contrôle en van de contröleerende geneesheeren bedreigd, wanneer dergelijke inlichtingen buiten de **contrôleerende** artsen om **verstrekt** worden. Centraal Beheer, dat een groot aantal bedrijfsvereenigingen administreert, heeft, vooruitloopende op de uitkomsten van het cammissoriale onderzoek door een commissie, die zij zelf mee heeft helpen in het leven roepen, de particuliere en sporadische contrôle door een 225-tal huisartsen, **over** het geheele land verspreid, vervangen door een districtsgewijs georganiseerd, **grootendeels** volambtelijk, contrölestelsel. Dit stelsel werkt in normale tijden zonder overmaat van ziektegevallen zeer bevredigend en goedkoop, maar heeft het nadeel niet berekend te zijn op tijden van veel zieken, zoodat men reeds thans een 'beroep doet op een aantal artsen aan de periferie om in geval van nood in te springen, en ook op de huisartsen. Tegen beide richt zich de actie van de vereeniging van **contröleerende** artsen, wier ledental door de koersverandering van **Centraal eheer** een **ala g ij s verinderin_ dreigt** te ondergaan. De **Nederlandsche maatschappij tot bevordering** der geneeskunde interesseert zich voor dit vraagstuk minder uit een oogpunt van contrölebelangen dan wel met het oog op de gevaren en bezwaren, die verbonden **kunnen** zijn aan een stelsel, waarbij de behandeling en **contrôle** geheel of ten deele, in werkelijkheid, of in schijn, in

één hand zijn. Zij erkent echter het recht van bestaan van uitzonderingen op den regel, dat zoodanige combinatie minder gewenscht is en heeft daarom een bindend besluit ontworpen — ook al vooruitloopend op de uitkomsten van het commissoriale onderzoek, waartoe zij mede den stoot gegeven heeft — waarbij de regel wordt vastgelegd, maar uitzonderingen worden mogelijk gemaakt. (N. Rott. Crt.)

A. DUITSGHLAND. — **Wat** de Nazi's willen. — Nu de radio voor alle partijen, behalve de communisten, toegankelijk is, heeft de nat.-soc. Rijksdagafgevaardigde Gregor Strasser op 14 Juni '32 voor de microfoon gesproken over: ,,De staatsidee van het nationaal-socialisme".

Strssser begon niet uiteen te zetten hoe de nat.-soc. beweging ondanks allen tegenstand tot een groote beweging is uitgegroeid.

Onder socialisme verstaat spr. de door den staat uitgevoerde maatregelen tot bescherming van het individu, de nationalisatie der spoorwegen, het onder gemeentebeheer brengen van de tramwegen, de licht- en de gasfabrieken, de bevrijding der boeren, regeling van het rentestelsel, enz. Die gedachte van door den staat gegarandeerde zelf-bescherming heeft niets gemeen met de denkbeelden, die het Marxisme in het Duitsch-socialisme heeft weten in te voeren en evenmin met internationalisme, pacifisme en klassenstrijd. Het nat.-socialisme verwerpt het individualisme, dat de Germaansche vrijheidsopvatting in een economische ongebondenheid verandert.

Het nationaal-socialisme, zoo betoogde spreker in zijn redevoering, wil geen reactie, maar gezond maken. Geen Jodenvervolgingen, maar een Duitsche leiding zonder Joodschen invloed, zonder Joodsche mannen achter de schermen en zonder Joodsch kapitaal. Wij wenschen geen nieuwen oorlog, aldus Strasser, wij vreezen echter geen oorlog, indien hij het laatste middel zou zijn, om de Duitsche politieke en sociale vrijheid te bereiken. Wij wenschen van de zielverzorgers geen partij-politiek, wij wenden ons met alle kracht tegen de beweringen inzake Duitschlands schuld aan den oorlog, wij wenschen geen zinnelooze her-bewapening, doch ontwapening der andere volken.

Over de binnenlandsche politiek zeide Strasser, dat de riat.-soc. de grondwetten van rijk en landen zullen eerbiedigen. De werkloosheid moet worden overwonnen, de landbouw gesteund. Verder wordt nationale arbeidsdienstplicht verlangd.

De rede van Strasser werd door de Beiersche en Zuid-Duitsche zenders niet gerelayeerd en ook de Oostenrijksche radio-maatschappij had her-uitzending geweigerd, omdat zij principieel geen politieke redevoeringen toelaat. (Vorig beircht blz. 307 D.)

B. NEDERLAND. — De Apothekerswet geschorst. — De voorzitter der Tweede Kamer heeft na discussie en na de slotrede van minister Ruys de Beerenbrouck nopens de Apothekerswet d.i. ,,Regelen betreffende de uitvoering van de artsenijbereidkunst" de behandeling geschorst.

De minister zeide o.a.: ,,Het lijdt geen twijfel dat in algemeen overleg tusschen regeering en Kamer een goede regeling mogelijk zal blijken. Dit streven zou echter niet slagen indien de behandeling werd geforceerd en heden of in de eerstvolgende dagen een beslissing moest worden genomen. Zulks temeer daar de belangen der volksgezondheid eerst sedert eenige weken aan den minister zijn toevertrouwd, zoodat het ook voor hem aangenaam is zich er nader over te beraden."

C. HERSTELBETALINGEN. — **Korte** geschiedenis. — Aan den vooravond van de herstelconferentie te Lausanne geven wij de volgende uiteenzetting van de gebeurtenissen die sinds hst einde van den wereldoorlog hebben plaats gehad en aanleiding tot deze conferentie hebben gegeven.

In 1919 hadden de geallieerden te Versailles voor de herstelschulden nog geen bedrag vastgesteld. Wel werd van Duitsche zijde een fantastisch getal van 100 milliard goudmark genoemd, maar dat werd blijkbaar nog te licht bevonden, want de geallieerde Herstel-Commissie stelde op 27 April 1921 een bedrag van 132 milliard goudmark vast.

Maar alvorens tot deze conclusie te komen, had men in Juli 1920 in Spa geconfereerd, in December van dat jaar in Brussel, en begin 1921 in Boulogne. Daar eischten de Franschen nog 269 milliard goudmarken, die in 42 termijnen zouden moeten worden betaald. Duitschland, dat den eisch der herstelcommissie onder pressie moest aanvaarden, verviel reeds in 1922 in een staat van financieele ontwrichting. Er hebben dan nieuwe conferenties plaats, in Wiesbaden, met Rathenau en Loucheur, in Cannes, met Briand, in Genua en in Londen. De leveranties in natura spelen daarbij een rol van overwegend belang. Van Fransche zijde wordt een greep beproefd naar Duitsche mijnen en bosschen als onderpand. Het Duitsch-Russische verdrag van Rapallo verscherpt den toestand. In December 1922 verklaart de Herstelcommissie op voordracht van Frankrijk Duitschland in gebreke. En op 11 Januari 1923 volgt de Ruhrbezetting.

Nieuwe conferenties, in Parijs, Berlijn en eindelijk Londen, waar de Dawes-conferentie in 1924 een geheel nieuwe regeling ontwerpt. De totale Duitsche verplichting wordt nu een onbepaald aantal annuïteiten van ongeveer 2½ millioen goudmarken elk, Duitschland krijgt een leening van 800 millioen goudmark om op adem te komen. (Hier begint reeds het proces om den debiteur met kunst en vliegwerk in het leven te houden.) De gekapitaliseerde annuïteiten komen neer op ongeveer 50 milliard goudmark, dus al heel wat minder dan de 132 milliard van 1921. Duitschland accepteert, maar nu blijkt dat het in het buitenland al jaren lang meer leent dan het onder de wisselende schulden-regimes betaalt.

Ook deze regeling loopt spaak, en in September 1926 komt tijdens het fameuze onderhoud van Briand met Stresemann in Thoiry voor het eerst het denkbeeld op om een deel der Duitsche herstelschuld te commercialiseeren. In Genève en elders wordt deze gedachte nader uitgewerkt. In 1928 gaat een nieuwe commissie aan den arbeid, en op 7 Juni 1928 komt plan-Young voor den dag, dat de administratie der Duitsche schuld uit de politieke spheer overhevelt naar de nieuwe Internationale Bank te Bazel, en waar de finale schuld in totaal wordt vastgesteld op 59 annuïteiten, wisselend van 2½ millioen goudmark tot minder, en gesplitst in een onvoorwaardelijk jaarlijksch deel van 680 millioen, en een uitstelbaar deel, wisselend tusschen 1 en 1¾ milliard per jaar. Het vaste deel kon nu worden gekapitaliseerd en gecommercialiseerd. De Young-leening van 300 millioen dollar was daarvan het eerste gevolg.

Op twee nieuwe conferenties in Den Haag in 1929 en 1930 werd dit plan als het ,,nieuwe plan" aanvaard. De totale ontruiming van het Rijnland vormde een gelukkige politieke begeleiding. Maar de economische verwarring was inmiddels al te ver gevorderd. De wereldcrisis had fullspeed ingezet, ook buiten Duitschland.

In Berlijn en Weenen kwam de krach in de bankwereld, die onmiddellijk over de grenzen heen ernstige terugslagen verwekte. Opnieuw moest worden ingegrepen. Zelfs Washington ziet dat in. In Juni 1931 wordt het eenjarige Hoover-moratorium afgekondigd, waarin Amerika, feitelijk, zoo dan niet formeel, eindelijk het verband tusschen herstelschulden en Europeesche schulden aan de Ver. Staten erkent. In Augustus 1931 rapporteert een commissie van financieele deskundigen uit Bazel in het z.g. ,,Layton-rapport" dat alleen internationale solidariteit op politiek en economisch gebied uitkomst kan brengen, niet slechts voor Duitschland, maar ook

voor de rest van de wereld, wier belangen niet meer van het zinkende Centraal Europa te scheiden zijn. De noodverordeningen en „Stillhalte" decreten volgen elkander bliksemsnel op. Op 19 November 1931 verklaart de Duitsche rijkskanselier dat hij de voorwaardelijke annuiteit niet langer kan betalen. Een nieuwe commissie van deskundigen stelt een onderzoek in en rapporteert in December 1931, wederom uit Bazel, dat de Duitsche verklaring gerechtvaardigd is en dat het Young-plan, met de veranderde omstandigheden, niet langer in overeenstemming is. Een nieuwe herstelconferentie wordt bijeengeroepen. Maar zij moet, in verband met de ontwapeningsconferentie worden verschoven. Wij staan thans op haar drempel. (Alg. Handelsblad). (Vor. ber. 178 N.)

15 JUNI 1932

A. **AMSTERDAM.** — Demonstratie van S.D.A.P. en **N.V.V.** — De arbeiders, aangesloten bij de S.D.A.P. en het N.V.V. waren op 15 Juni '32 in den avond opgeroepen om te demonstreeren ter ondersteuning van de interpellatie-Kupers tegen het voornemen van de regeering om steunuitkeeringen te verlagen.
Duizenden hadden aan den oproep gevolg gegeven en verschenen met vlaggen en vaandels.
Op het Amstelveld werd de menigte toegesproken door den heer S. de Miranda, voorzitter van de Federatie Amsterdam van de S.D.A.P. Deze verheugde zich er over, dat de demonstratie zoo goed geslaagd was en leidde daaruit af dat de ontevredenheid en de ellende van de arbeiders wel groot moet zijn. Vervolgens stelde hij in het licht wat de regeering voor heeft met de werkloozen door de uitkeeringen aan de werkloozen te verlagen. Eenige duizenden bouwvakarbeiders zouden in Amsterdam werk kunnen vinden wanneer de regeering het niet belette. Door de regeering worden de levensmiddelenprijzen verhoogd en de loonen gedrukt.
Op 17 Juni '32 zal de heer Kupers over een en ander in de Kamer spreken. (Zie ook **N.V.V.** blz. **296** B.)

B. NEDERLAND. — **Herst.** Evang. Luth. Kerkgenootschap. — De zitting van de alg. kerkelijke vergadering van het Herst. Evang. Luth. Kerkgenootschap is op 8 Juni '32 onder leiding van ds. C. F. Westermann begonnen, die haar opende met een woord naar aanleiding van **1** Kor. 3 vs. 21—23 en **1** Kor. **4** vs. **1** en 2. Tot titel van zijn toespraak had hij gekozen: „oecumenisch en economisch".
Spr. stelde de wereldroeping van Christus' Kerk, haar roeping zich te bezinnen op de hoogere eenheid door Christus bedoeld in Zijn hoogepriesterlijk gebed, in het licht, maar tevens de roeping der Kerk ook de economische en sociale vraagstukken te betrekken in haar gezichtskring. Spr. eindigde met twee historische herinneringen. Het zal 23 Juli 400 jaren geleden zijn, dat de Neurenberger godsdienstvrede werd gesloten, en 16 Augustus dezes jaars zal het eveneens vier eeuwen geleden zijn, dat Johannes, keurvorst van Saksen, stierf, bijgenaamd de Standvastige, wiens edele belijdersmoed, over de eeuwen been, ons tot een bezielend voorbeeld is.
Tenslotte kwam de fusie met het Ev. Luth. Kerkgenootschap ter sprake. Na breedvoerige discussie werd de volgende motie aangenomen:
„De Alg. Kerk. Vergadering spreekt zich in beginsel uit voor fusie van de beide Luthersche Kerkgenootschappen. Zij noodigt de Alg. Kerk. Commissie uit daartoe in zoover de noodige stappen te doen, dat deze de reglementen van beide kerkgenootschappen onderzoekt, de verschillen die daarbij aan den dag kunnen treden tot een oplossing tracht te brengen. en tevens de financieele verhoudingen van kerken en instellingen nader onder de oogen ziet."

C. FRANKRIJK. — **Nieuwe** groepsindeeling der Kamer. — De nieuwe Fransche Kamer telt 16 fracties. Twee fracties der oude Kamer n.l. de Action démocratique et sociale (Maginot) en de Gauche socialiste et radicale (Franklin-Bouillon) bestaan niet meer.
Vier nieuwe groepen zijn gevormd: de groep der Arbeiderseenheid, welke tusschen de socialisten en communisten staat; de groep der onafhankelijke links-republikeinen; de groep van het republikeinsche centrum (nieuwe fractie-Tardieu); en de republikeinsche en socialistische groep.
De nieuwe fractie-Tardieu telt nu 33 leden. Bij de oude groep der links-republikeinen zijn in het geheel 30 leden gebleven. De groep-Marin noemt zich thans Fédération Républicaine.
(Zie ook: **Tardieu's nieuwe** fractie blz. 373 **I.**)

D. NEDERLAND. — Wetsontwerp tot **regeling** van de bevoegdheid der **tandheelkundigen verworpen.** — Het wetsontwerp, dat tachtig tandheelkundigen in alle opzichten met de tandartsen zou hebben gelijk gesteld, is in de Tweede Kamer op 15 Juni '32 met **44** tegen 30 stemmen verworpen.
(Vor. ber. Tandheelkunde **369 A.**)

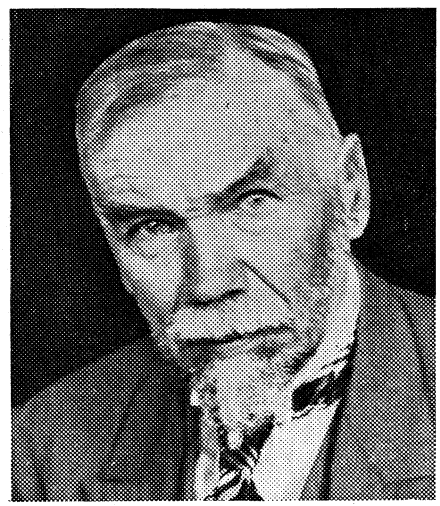
E. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Opening van den **Volksraad.** — De plechtigheid van de opening van de zitting van den Volksraad heeft op 15 Juni '32 plaats gevonden.
Nadat Z.E. de Gouverneur-Generaal Jhr. mr. B. C. de Jonge in de zaal van den Volksraad was aangekomen, sprak Z.E. op zeer rustige wijze zijn openingsrede uit.
Na over de ernstige crisis te hebben uitgeweid, deed spreker een beroep op aller medewerking. Ieder bedenke dat elk hulpbetoon aan den werkloozen naaste de grootste dienst is, welke thans aan de gemeenschap kan worden bewezen.
Wees sprekers ambtsvoorganger verleden jaar op een terugval van de Landsmiddelen tot 416 millioen gulden, thans wordt, op grond van de uitkomsten van verleden jaar en de verstreken maanden van het loopende jaar, er op gerekend dat deze raming nog 100 millioen te hoog is.
Met inbegrip van den tabaksaccijns, die zoo spoedig mogelijk zal worden ingevoerd, en de crisisheffingen, die ook over 1933 van kracht blijven, kan de opbrengst der middelen, uitgaande van de economische verwachtingen, voor 1933 niet hooger dan 331 millioen worden geraamd. Hiertegenover staan uitgaven voor het loopende jaar van 507 millioen, waardoor het duidelijk is voor welke moeilijkheden de Regeering zich geplaatst ziet.
Een dergelijke kloof is niet in eens te overbruggen, weshalve een werkbasis van **400** millioen is aangenomen.
Van voorbereidende maatregelen wordt alsnog een besparing van rond 34 millioen verwacht, waardoor het voorloopig doel dat de Regeering zich stelde, is bereikt.
Spreker geeft een opsomming van de belangrijkste genomen of te nemen maatregelen.
Verlaging van de personeelslasten door systematische beperking van het personeel en herziening van de bezoldigings- en pensioenregelingen en toelagen is de eerste eisch, waarmede reeds de commissie werd belast, welke commissie niet aan de beginselen van het rapport-Berendsen is gebonden, maar toch moet werken in de richting van een lager salarispeil.
De Gouverneur-Generaal staat stil bij de inkrimping der formaties, de ontslagen en de afvloeïing. Hij spreekt zijn oprechte sympathie en medegevoel met de slachtoffers uit.
„Ik gevoel dat misschien meer dan iemand anders, omdat ik mij voortdurend er van bewust ben, dat mijn paraaf hier beteekent een aantal werkloozen, daar een gebroken carrière en elders een ontwricht gezin, in de meeste gevallen teleurstelling, leed en ellende.
Dan treft dubbel het verwijt dat met partijdigheid wordt tewerk gegaan en de slachtoffers bij voorkeur onder de lagere ambtenaren worden gezocht."

Spreker wijst met beslistheid een dergelijk verwijt af. Spreker herinnert aan de ingrijpende maatregelen ten aanzien van onderwijs en leger.
Slechts de noodzaak om de uitgaven terug te dringen is de grondslag van de voorgenamen reorganisatie van het leger. De bestaande legerorganisatie is allerminst overdreven. De begrooting voor het leger is sinds 1930 temggebracht van f 72.000.000 tot f 58.000.000. Bij de samenstelling van de begrooting voor het dienstjaar 1933 is gebleken dat dit bedrag niet kan worden gehandhaafd. Bezuiniging gaf niet langer uitkomst, aangezien zij zou leiden tot ontwrichting van het harmonieus geheel. Derhalve blijft slechts over: hervorming met het prijsgeven van de bestaande organisatie om voor een kleinere plaats te maken, welke, wanneer het Opperbestuur met deze voorstellen instemt, zal worden opgebouwd op basis van kosten van totaal f 50.000.000.
Ernstige overweging van dit punt heeft natuurlijk ook de vraag, politie- of defensie-leger, weder in beschouwing doen nemen.
De ontzettende schok waaraan dit land, meer nog dan andere landen, in het afgeloopen jaar heeft blootgestaan door de plotselinge daling der inkomsten, waarvan de weerga niet bestaat, is opgevangen. De beteekenis hiervan mag niet worden onderschat. Slachtoffers zijn gevallen, verliezen zijn geleden, maar de bevolking in al haar groepen heeft zich bewonderenswaardig gevoegd en aangepast.
Plannen om meer dan tot dusver Indië zelf goederen te doen voortbrengen, welke hier worden gebruikt, hebben steeds de bijzondere aandacht van de Regeering. Zoo ondervindt de bevordering van de weefnijverheid groote belangstelling. Bovendien zullen den Volksraad plannen worden voorgelegd tot systematische bevordering van de Inheemsche welvaart, hoofdzakelijk ter verbetering van de voorlichting inzake nijverheid, handel, winning van boschproducten, rijstbouw en visscherij.
,,In het volle vertrauwen op uw medewerking en met de bede dat God uw arbeid moge zegenen, open ik deze zitting," aldus eindigde de Gouverneur-Generaal.

A. NEDERLAND. — Sigaren- en **tabaksverbruik** in 1931. — De vijfde aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft eenige interessante cijfers betreffende de hoeveelheden sigaren, sigaretten en tabak, die in 1931 zijn gebanderolleerd en waarbij rekening is gehouden met de terugontvangen zegels.
Uit deze cijfers blijkt, dat het sigarenverbruik van 1.043.126.000 in 1923 is opgeloopen tot 1.369.415.000 in 1931; de sigaretten van 1.957.945.000 tot 3.554.017.000 en de tabak teruggeloopen van 12.683.000 K.G. tot 12.312.000 K.G. (het recordjaar was 1924 met 14.596.000 K.G.).
Eigenaardig is, dat de verkoopwaarde van sigaren en sigaretten is teruggeloopen, hoewel de aantallen verkochte exemplaren groeiden tot en met 1930. (Het jaar 1931 gaf voor beide soorten slechts een kleinen teruggang.) De verkoapwaarde van sigaren liep van f 78.524.000 in 1923 op tot f 94.068.000 in 1930 en ging terug tot f 89.637.000 in 1931; de waarde der verkochte sigaretten bedroeg in 1923 f 35.184.000, in 1930 f 61.673.000 en in 1931 f 58.485.000. Van tabak daarentegen bedroeg de verkochte waarde in 1923 f 28.426.000 (topjaar 1924 met f 33.870.000), in 1930 f 27.296.000 en in 1951 f 28.338.000.
De totale verkoopwaarde nam dus toe van ruim f 142 millioen in 1923 tot bijna f 152 millioen in 1924, liep in 1925 terug tot ruim f 138 millioen om daarna weer te stijgen tot even f 183 millioen in 1930, waarop een daling is gevolgd tot ruim f 176 millioen in 1931.
Uit enkele verhoudingscijfers blijkt, dat in 1931 van de totale gebanderolleerde hoeveelheid sigaren 70% een waarde had van f 0.05 t/m. f 0.10, sigaretten 92% een waarde had van f 0.01 t/m. f 0.03, en tabak 78% een waarde had van f 1.60 t/m. f 3.— per K.G.

16 JUNI 1932

B. Dr. **FREDERIK** VAN **EEDEN** OVERLEDEN. — In den ouderdom van 72 jaar is op 16 Juni '32 op „Walden" te Bussum de letterkundige dr. Frederik van Eeden overleden.

Dr F. W. van Eeden

Dr. Frederik Willem van Eeden werd te Haarlem op 3 April 1860 geboren. Na de H.B.S. te hebben doorloopen deed hij staatsexamen en studeerde daarna aan de Universiteit te Amsterdam in de geneeskunde. In 1886 slaagde hij voor het arts-examen en studeerde daarna nog te Nancy en te Parijs.
Zijn medische practijk oefende hij te Bussum uit en aan de Psycho-therapeutische kliniek te Amsterdam. Later hield hij zich meer bezig met litterairen arbeid en trachtte zijn sociale denkbeelden in de kolonie-Walden in practijk te brengen.
Zijn voornaamste werken zijn: Kunstmatige voeding bij tuberculose, hetgeen zijn dissertatie in 1886 uitmaakte. Voorts verschenen van zijn hand de volgende boeken: Wet Poortje 1884, De Kleine Johannes 1885, Ellen 1889, Studies, zes reeksen van 1890—1918, Johannes Viator 1892, De Broeders 1894, Lied van Schijn en Wezen 1895, Lioba 1897, Van de koele meren des doods 1900, Van de passielooze lelie 1901, Blijde Wereld 1903, Ysbrand 1908, De nachtbruid 1909, In kenterend getij 1910, Sirius en Siderius 1912, Pauls ontwaken 1913, De heks van Haarlem 1915, Ismea 1922.
Den 18en Februari 1922 ging Van Eden tot de katholieke Kerk over. In een lezing, 29 April in dat jaar te Den Haag gehouden, zette hij de beweegredenen die hem tot deze bekeering gebracht hadden, uiteen.
Daarna verschenen nog van zijn hand: „Deutsch-Chinesisches Liebes-Mosaïk" (1923), ,,Geroepen of verkooren, derde en laatste deel van Sirius en Siderius"; „Eucharistie, Het woord der verzoening, Een lied in Hebreeuwschen trant" (1924); ,,Langs den weg, Verspreide opstellen" (1925); „Jeugdverzen" (1926).
Van Eeden heeft tusschen 1914 en 1923 tal van dichtwerken van Rabindranath Tagore vertaald, ,,Wijzangen", ..De Hoovenier", enz. Veel van Van Eedens gedichten hebben in het buitenland weerklank gevonden. Van zijn werk zijn vertalingen verschenen in het Duitsch, Engelsch, Fransch, Italiaansch, Deensch, Zweedsch, Tsjechisch, Russisch en Esperanto.

C. ***DUITSCHLAND.*** — De politieke noodverordening. — De noodverordening, die op 16 Juni '32 is gepubliceerd, draagt den naam ,,Noodverordening tegen politieke onlusten". Zij treedt in de plaats van de zeven vorige politieke noodverordeningen. Alle bepa-

lingen der vorige noodverardeningen, die in de nieuwe niet zijn opgenomen, verliezen hun geldigheid. In de nieuwe noodverordening is noch van een S.A.-verbod, noch van een uniform-verbod sprake, zoodat deze verboden beschouwd kunnen worden te zijn opgeheven.

De noodverordening treedt op 17 Juni in werking. Zij is verdeeld in vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat bepalingen inzake vergaderingen en optochten. Het tweede hoofdstuk heeft den ondertitel „periodieke geschriften". Het derde hoofdstuk bevat bepalingen Omtrent de politieke organisaties, terwijl het laatste hoofdstuk de strafbepalingen bevat, die voor een deel belangrijk verscherpt zijn.

Tegelijk met de noodverordening wordt een brief van Rijkspresident von Hindenburg gepubliceerd, waarin gezegd wordt, dat de Rijkspresident besloten is voorloopig zachtheid te gebruiken, doch dat, indien misbruik van de voorschriften wordt gemaakt, zoo noodig met scherpe middelen zal worden opgetreden.

(Vorig bericht blz. **377 B.**)

A. HERSTELCONFERENTIE. — Openingsrede van **MacDonald.** — Op voorstel van Herriot wordt dadelijk na den aanvang der Herstelconferentie te Lausanne MacDonald met algemeene stemmen tot voorzitter der conferentie gekozen. Deze verkiezing wordt met luid applaus begroet. Vervolgens is het woord aan den Zwitserschen Bondspresident Motta, die de deelnemers aan de aonferentie welkom heette en erop wees, dat wanneer deze conferentie zonder resultaat zou uiteengaan, dit niet slechts groote nadeelen voor elken afzonderlijken staat zou ten gevolge hebben, doch waarschijnlijk een algemeene catastrophe.

Vervolgens sprak MacDonald in het Engelsch de openingsrede uit. MacDonalds rede had een programmatisch karakter en behandelde alle op de Conferentie ter sprake komende problemen, voorts het ontwapeningsvraagstuk en de komende Londensche Landbouwconferentie.

Voorts schetste MacDonald in zijn rede de richtlijnen volgens welke naar zijn meening de komende onderhandelingen zich zouden moeten ontwikkelen. Hij zeide o.a.:

De conferentie komt bijeen onder de schaduw van een der hevigste economische crises, waardoor de wereld ooit in tijd van vrede is getroffen. De geheele publieke opinie kijkt thans neer op de te Lausanne vergaderde mogendheden, die bijeen zijn om te trachten een uitweg uit de huidige, nog nooit beleefde crisis te vinden. Het aantal werkloozen bedraagt op het oogenblik 25 millioen. In de meeste landen groeien ellende en nood met den dag. Het heeft op het oogenblik geen beteekenis meer, wat voor soort regeering aan het bewind is. Ook de staten zijn verarmd. Het nationale vermogen vermindert en het humanitaire en sociale werk staat voor een bankroet. De staatshulp aan individueele personen kan nauwelijks meer gehandhaafd blijven. De algemeene levensstandaard van millioenen menschen gaat van dag tot dag omlaag. De regeeringen zijn gedwongen om ter bescherming van hun financiën den handel zoo scherp mogelijk te beperken, slechts om te kunnen voldoen aan de noodzakelijke eischen van den dag. In deze algemeene catastrophe staan noch Frankrijk noch Duitschland, noch Italië of de Vereenigde Staten of Engeland alleen. Een wereld en een stelsel zakt in elkaar. Een eenling kan thans niet meer aan wederopbouw denken, aangezien een enkele macht niet meer in staat is de ellende weerstand te bieden. De thans beginnende conferentie heeft een deel van de oorzaken van dezen wereldnood te behandelen en wel de financieele erfenis van den wereldoorlog en haar uitwerking op den landbouw.

MacDonald schilderde vervolgens het historische verloop der huidige onderhandelingen en verklaarde dat na al deze beraadslagingen een ineenstorting slechts verhoed zou kunnen worden, wanneer de geheele schuldenkwestie behandeld zou worden, opdat het vertrouwen weer zal worden hersteld. Voorts herinnerde MacDonald eraan, dat de deskundigen steeds weer een beroep op de regeeringen hadden gedaan om de verantwoordelijkheid op zich te nemen en de noodige beslissingen te treffen, waardoor de crisis overwonnen zou kunnen worden. Een directe regeling zou een weldadige werking oefenen vergeleken bij de resultaatlooze onderhandelingen. Wanhoop is een vesting, die in stormaanval genomen moet worden. Het probleem, waarvoor de conferentie zich geplaatst ziet, is van principieelen aard. Echter kunnen eenmaal plechtig aangegane verplichtingen niet door eenzijdige weigering terzijde worden gesteld. Dit principe is door niemand bestreden. Doch verplichtingen, die gebleken zijn onuitvoerbaar te zijn, moeten langs den weg van overeenstemming worden herzien. Beide partijen moeten dan met de feiten rekening houden.

De conferentie juichte het toe, dat blijkens den huidigen stand der onderhandelingen de Vereenigde Staten zich bereid hadden verklaard tezamen met de overige mogendheden te willen medewerken aan het verdergaande probleem van het herstel van handel en industrie.

Een succes te Lausanne zonder een succes der ontwapeningsconferentie, achtte MacDonald ondenkbaar. Wanneer de huidige moeilijkheden overwonnen zullen worden, dan moet tegelijkertijd een periode van politieke rust worden geschapen, opdat de naties hun economische belangen in alle rust en zonder dreigend oorlogsgevaar kunnen ordenen. Op een bepaald punt der onderhandelingen zal de conferentie zich voor deze kwesties gesteld zien.

MacDonald besloot zijn rede met de woorden: „Alles hangt thans van ons af. Ik doe op deze conferentie een dringend beroep om niets anders te vreezen dan zwakheid en om bij de onderhandelingen voorstellen uit te werken, die om hun inhoud, een hulpmiddel voor de wereld beteekenen." (Vor. ber. blz. **378 C.**)

(V. b. Herstelvraagstuk: **376** E.; Engeland **200** H.)

17 JUNI 1932

B. TELEVISIE. — Zien- en Spreektelefoon in Frankrijk verwezenlijkt. - Onzichtbare aftasting met infraroode stralen. — In tegenwoordigheid van den Franschen minister der Posterijen vond kortgeleden een interessante voordracht plaats, die nieuwe gebieden in de verzien-techniek toonde.

Tusschen het warenhuis „Galeries Lafayette" en het redactiebureau van het dagblad „Matin" had de Baird-Nathan Co., een zustervereeniging der Baird-Television Co. in Londen, televisie-zend- en ontvangapparaten opgesteld, die door middel van gewone telefoonleidingen met elkander verbonden waren.

Bij de „Matin" kon man den spreker bij „Lafayette" duidelijk zien. Een bijzondere eigenschap bij de gebruikte apparaten was, dat de deelnemers zelf niet konden merken, dat zij uitgezonden werden, daar het aftasten, waarvoor anders sterke lichtbronnen gebruikt worden, nu geschiedde door middel van infraroode stralen, stralen die liggen tusschen de zichtbare lichtstralen en de warmtestralen. Hiervoor worden ook speciaal gevoelige cellen gebruikt.

De uitgezonden persoon wordt dus „afgetast" door de onzichtbare infra-roode stralen, die precies dezelfde electrische pulseeringen geven als de lichtaftast methode.

Dit aftasten in het donker wordt door Baird „Noctovision" genoemd. Binnenkort zal een dergelijk experiment plaats vinden over den veel langeren &-stand Parijs—Dyon.

C. NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank. — De Tweede Kamer nam op 16 Juni '32 zonder discussie of hoofdelijke stemming het wetsontwerp aan tot voorziening in de behoeften aan geldmiddelen in verband met de aflossing van de Ned.-Indische pond sterling-leening 1921 C en 1923 B.

Dit wetsontwerp voorziet in de machtiging, die de regeering noodig heeft voor de verleening van het crediet, dat Nederlandsch-Indië behoeft voor de nakoming van de verplichtingen, die voortvloeien uit de met de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank gesloten pondentransacties. (Vor. ber. blz. 352 L.)

17 JUNI 1932

A. HERSTELCONFERENTIE. — Moratorium verlengd. — Direct na de opening van de plenaire zitting op 17 Juni '32 deelde de Britsche minister-president Ramsay MacDonald als voorzitter der Herstelconferentie mede, dat de Engelsche, Fransche, Italiaansche, Japansche en Belgische regeeringen waren overeengekomen om voorloopig het per 1 Juli 1932 afloopende Hoover-moratorium voor onbepaalden tijd te verlengen. Deze verklaring wekte groot opzien en bracht groote beroering onder de aanwezigen. Dit beteekent dus, dat de gezamenlijke Europeesche mogendheden de betaling van hun schulden aan Amerika opschorten en dat Duitschland ook de herstelbetalingen opschort. (Vorig bericht blz. 381 A.)
(Zie ook: Hoover-plan 358 B.)

B. HERSTELCONFERENTIE. — Rede van den Duitschen Rijkskanselier von Papen. — In de plenaire zitting van den 17den Juni '32 heeft de Duitsche Rijkskanselier Von Papen zijn rede over het standpunt der Duitsche regeering ten aanzien van het herstelvraagstuk gehouden.
De rijkskanselier ging allereerst in op de opmerkingen, die MacDonald in zijn openingsrede had gemaakt over de bestaande overeenkomsten. Von Papen zeide dat het op deze conferentie niet ging om het herstelvraagstuk van juridisch standpunt te behandelen.
Komende tot het herstelprobleem zelf critiseerde rijkskanselier Von Papen, dat de periode, die president Hoover indertijd bedoeld had om de wereld op adem te laten komen, ongebruikt was verstreken en dat men de dringende adviezen van tal van commissies van deskundigen buiten beschouwing heeft gelaten. De buitenlandsche schuld van Duitschland met haar hooge renten is voornamelijk veroorzaakt door de kapitaalonttrekking, die is ontstaan door de huidige herstelbetaling. Indertijd heeft de ingestelde commissie de bedoeling gehad, dat van de 18 milliard Mark die Duitschland na de stabiliseering van de mark in het buitenland aan leeningen had opgenomen, meer dan 10 milliard mark door herstelleveranties in natura aan het buitenland terug zou worden betaald.
Het is een totaal verkeerde opvatting, dat Duitschland, wanneer het van zijn politieke schuld zou zijn bevrijd, een oppermachtig concurrent voor andere landen zou worden. De inflatie met haar gevolgen voor de staatsbegrooting en het particuliere bedrijfsleven heeft het concurrentievermogen der Duitsche industrie niet versterkt doch verzwakt, speciaal door de noodzakelijkheid om nieuwe schulden aan te gaan tegen abnormaal hooge rente.
De Rijkskanselier besloot zijn rede met de volgende woorden:
De tijd der kleine middelen, van adempauze en uitstel is definitief voorbij. Er moet thans volledig werk geleverd worden. Ik zie de groote historische taak van deze conferentie hierin, dat zij definitief uit de noodlottige circulus vitiosus van het verleden breekt, om den weg te banen naar een betere samenwerking, die ons allen naar een betere toekomst kan voeren.
Rede van den **Franschen** minister-president **Herriot.** — In antwoord op de rede van den Duitschen rijkskanselier heeft de Fransche minister-president Herriot heden een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. zeide:
Het rapport van de deskundigen van Bazel dient voor de conferentie een algemeen advies te zijn. De Fransche regeering aanvaardt de conclusies van het rapport ten aanzien van de huidige crisis, die verre overtreft wat men bij de opstelling van het Young-plan had voorzien.
Zij aanvsardt ook, dat de financieele moeilijkheden van Duitschland voor een groot deel oorzaak zijn van den toenemenden stilstand van het crediet en dat een gemeenschappelijk optreden van de regeeringen noodzakelijk is. De Fransche regeering constateert dat de conferentie van Lausanne reeds den grondslag van een „universeele regeling" heeft aanvaard.
Herriot behandelde vervolgens de herstelkwestie en de kwestie der spoorwegen, alsmede de wederzijdsche internationale schuldenuitwisseling. De schuldbetalingen bedragen momenteel voor Duitschland 12 milliard rijksmark, voor Frankrijk 61 milliard, voor Engeland 105 milliard. Het Hoover-moratorium heeft voor de Fransche begrooting een hiaat van 1,8 milliard francs veroorzaakt. Volgens het Young-plan bedraagt het overschot van Frankrijk jaarlijks 360 millioen mark. Hieruit blijkt de onrechtvaardigheid van het offer, dat bij algemeene schrapping der herstelbetalingen Frankrijk zou worden opgelegd.
De last die op de Duitsche spoorwegen is gelegd voor de betaling van 660 millioen aan herstelschulden is geenszins overdreven. Wanneer men dezen last zou schrappen zou de schuldenlast der Duitsche spoorwegen met 10 milliard francs verminderd worden, terwijl de Fransche spoorwegen gedrukt worden door een last van 65 milliard francs en de Engelsche spoorwegen door 100 milliard francs. De Duitsche regeering zou in geval van schrapping de spoorwegtarieven aanzienlijk kunnen verlagen, voor een deel tot 15 of 25 procent van het tarief van voor den oorlog.
Naar Fransche meening is het herstelprobleem niet uitsluitend een Duitsch-Fransche kwestie. De schrapping zou talrijke landen treffen. Het herstelvraagstuk betreft het geheele probleem van het Europeesche economische leven. Duitschland kan ongetwijfeld niet alleen de algemeene crisis weerstaan. Noodzakelijk is het algemeene herstel van Europa.
Frankrijk verlangt thans slechts een algemeen plan, zonder het zijne te willen opdringen.
De volledige schrapping der herstelbetalingen is geen doeltreffende en rechtvaardige oplossing van het te Lausanne te behandelen probleem. De herstel- en schuldenkwestie is slechts één oorzaak van de onrust in Europa en in de wereld. Er bestaat geen economische vrede zonder politieken vrede en omgekeerd. Van dit standpunt moet de conferentie bij haar werk uitgaan. De Fransche regeering constateert daarom in den zin van de deskundigen; dat de regeling die noodig is ver boven het „probleem Duitschland" uitgaat.

Verklaring van den **Engelschen** kanselier van de schatkist **Neville** Chamberlain. — De Engelsche kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, las na de rede van Herriot een verklaring voor, dat de Engelsche regeering een definitieve regeling van het geheele herstelvraagstuk eischt en bereid is zelf van alle verdere herstelbetalingen van Duitschland af te zien, indien de overige mogendheden hetzelfde doen. Dit beteekent voor Engeland een groot financieel offer, dat de Engelsche regeering echter in het belang van den wederopbouw van de wereld bereid is te brengen. Deze opvatting wordt eenparig gedeeld door de geheele natie, de regeering, het parlement en de oppositie.

Verklaring van den **Italiaanschen** minister Mosconi. — De Italiaansche minister Mosconi wees zijnerzijds op de verklaring der vijf mogendheden welke Duitschland van alle betalingen in de naaste toekomst bevrijdt en de atmosfeer voor de onderhandelingen aanzienlijk verheldert.
In verband met de crisis verklaarde hij, dat men zich dient af te vragen, of de tot nog toe gevolgde

methoden wel geschikt zijn, om uit de impasse te komen, waarin de wereld geraakt is. Het standpunt der Italiaansche regeering te dezer is reeds meermalen uiteengezet.
De wederkeerige economische afhankelijkheid van alle volkeren, waarvan men zoo vaak gesproken heeft, behoeft niet meer bewezen te worden. Thans moet in overeenstemming daarmede gehandeld worden om datgene, dat zoo dikwijls geproclameerd werd. werkelijkheid te maken.

De standpunten van **België** en Japan. — De Belgische premier Renkin verklaarde 17 Juni 1932 in de plenaire zitting dat de Belgische regeering niet kan toestemmen in een volkomen schrapping der herstelschulden, aangezien België hierdoor het meest van alle landen zou worden getroffen. België zou zich evenwel niet verzetten tegen een aanpassing der herstelregeling aan den huidigen economischen toestand. België heeft de herstelbetalingen noodig voor zijn financieel evenwicht.
De Japansche ambassadeur Yoshida verklaarde dat zijn regeering iedere oplossing van het herstelvraagstuk zal aannemen, welke zou kunnen leiden tot een oplossing van de economische wereldcrisis. **(382 A.)**
(Zie ook: **Herstelvraagstuk:** Frankrijk 277 **I.**; Duitschland **366** D.; Engeland **381 A.)**

A. NEDERLAND. — Vloot. - Derde kruiser. — De Tweede Kamer heeft op 17 Juni de motie-Cramer voor het opschorten van den bouw van den derden kruiser met 59 tegen 30 stemmen verworpen.
Voor de motie stemden: de sociaal-democraten, de vrijz.-democraten, de heeren Wijnkoop en Floris Vos.
(Vor. ber. blz. 330 B.; v. b. Vloot **300 G.)**

B. MATUSCHKA. — Veroordeeling. — De rechtbank te Weenen heeft vonnis gewezen in het proces tegen Matuschka, die destijds een spoorwegaanslag bij Juterborg (Duitschland) en bij Bia Torbagy (Hongarije) heeft gepleegd, welke aan 25 menschen het leven heeft gekost.
Matuschka is veroordeeld tot zes jaren zware kerkerstraf, verzwaard met een vastendag en een harde legerstede op iederen 31 December en 30 Januari. Als hij zijn straftijd zal hebben uitgezeten, wordt hij uitgewezen. Bovendien zal hij de proceskosten moeten betalen en een schadeloosstelling uitkeeren aan de Oostenrijksche bondsspoorwegen tot een bedrag van 4199 schillingen. De preventieve hechtenis sinds 7 October 1931 zal in mindering van den straftijd worden gebracht. (Vorig bericht blz. **151 E.)**

C. HERSTELCONFERENTIE. — Persstemmen. —
Frankrijk: In de ,,Echo de Paris" schrijft Pertinax, dat zoowel MacDonald als de Duitsche delegatie van geluk mogen spreken, dat Frankrijk op de confe entie niet vertegenwoordigd is door een man als Poincaré.
De ,,Oeuvre" schrijft, dat van een defitieve regeling van het Herstelvraagstuk geen sprake kan zijn zoolang de schuldenkwestie met Amerika niet geregeld is.
Amerika: De ,,New York Times" meldt, dat de onderhandelaars, wanneer zij konden zooals zij wilden, waarschijnlijk allen zouden toestemmen in een volledige schrapping der schulden.
De ,,Herald Tribune" verlangt, dat te Lausanne besloten wordt dat Duitschland althans iets zal moeten betalen om een eenzijdige belasting te vermijden.
(Varig bericht **blz. 382** B.)

18 JUNI **1932**

D. NEDERLAND. — Interpellatie-Kupers **in** de Tweede Kamer. — De aangekondigde interpellatie van den heer Kupers (S.D.A.P.), over de loonen bij de werkverschaffing, de steunuitkeeringen **aan** de werkloozen enz. is op 17 Juni **'32** gehouden.
De heer Kupers verzette zich tegen een verlaging van de loonen in de werkverschaffing, welke hij ongedaan gemaakt wilde zien en hij achtte een verbetering van het z.g. „rouleeringssysteem" dringend noodig. Spreker laakte het dat de regeering heeft toegelaten dat sommige gemeenten haar steunnormen verlagen. Naar aanleiding van een vraag van de regeering aan de burgemeesters, of zij niet van oord & ~zijn dat de steunnormen moeten worden verlaagd, voelen de werkloozen zich bedreigd en hebben krachtig geprotesteerd. Spreker vroeg aan de regeering een uitdrukkelijke verklaring, dat zij ie c nemens is over te gaan tot verlaging der steunnormen en wees er verder op dat de last hier te lande veel te veel op de gemeenten gelegd is. Vooral de kleine gemeenten kunnen dit niet dragen. Zijns inziens behoort het Rijk 5/6 bij te dragen. Ook is het thans noodig dat de werkloozenkassen in de bouwvakken onder de crisisregeling worden gebracht. In dit verband critiseerde hij de houding van de credietverleening en bepleitte een staatshypotheekbank.
De heer Kupers zag vervolgens het vraagstuk van de werkverschaffing onder de oogen. Een vast plan daarbij ontbreekt, de gemeenten hebben geen geld meer, zelfs niet voor noodzakelijke werken; wil de regeering het verstrekken? In nauw verband hiermede staat de kwestie der export-credietgaranties: is het juist, dat de regeering voor een Russische order geen garantie heeft willen geven? Zou ook de regeering in bepaalde gevallen zelf geen credieten kunnen verstrekken?
Met de uiteenzetting van een geheel ander denkbeeld eindigde de heer Kupers zijn betoog: een zeer sterke verkorting van den arbeidstijd kan aan de overproductie z.i. een einde maken en hij verzocht dan ook de regeering met werkgevers en werknemers daarover in overleg te treden.
In zijn antwoord gaf minister Ruys de Beerenbrouck te kennen, dat voor Januari tot April '32 in totaal aan steun, werkverschaffing enz. f 44.881.000 is betaald en dan zijn nog niet alle opgaven binnengekomen.
De vraag is of men kan doorgaan met het voteeren van deze enorme bedragen, aldus de minister. De regeering moet het bedrijfsleven stimuleeren en de minister moet erkennen, dat in vele gevallen de aanpassing van loon en arbeidsvoorwaarden aan wat economisch nog mogelijk is, noodzakelijk is. De loonen en voorwaarden in de werkverschaffing mogen in deze geen beletsel zijn voor het particulier bedrijf. Bovendien is het onafwendbaar, dat de overheid de grootst mogelijke beperking bij alle uitgaven in acht neemt. Van overleg met de contact-commissie over wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden vreest de minister onvruchtbare discussie. Wel wil hij die commissie achteraf hooren, om tot eventueele mogelijke verbeteringen te komen.
Met nadruk verklaarde de minister, dat het op dit oogenblik niet in de bedoeling ligt de steunnormen over de geheele lijn te verlagen. Voor incidenteele beslissingen moet hij zich echter alle vrijheid voorbehouden. Wat op het gebied van loonen in de werkverschaffing gedaan wordt, is het maximum van wat thans in ons land mogelijk is. Een voorstel tot wijziging van het rouleeringssysteem zal de minister overwegen, evenals de kwestie van het aftrekken van de ouderdomsrente.
Een uniform subsidie aan de gemeenten komt hem noch billijk nog gewenscht voor. Wel wil hij overwegen, om als dit noodig is, de bijdragen aan het Nationaal Crisis Comité te verhoogen. (V. b. **261 F.)**

19 JUNI **1932**

E. CHILI. — Contra-revolutie. — Inzake de successen der burgerlijke contra-revolutionnairen op de socialistische-communistische junta in Chili, wordt uit Santiago gemeld, dat de burgerlijken onder leiding van Ibanez en Montero staan.
(Vor. ber. Opstand **368 F.,** v. **b.** President **376** U.)

A. **DUITSCHLAND.** — Noodverordening. — Naar aanleiding van de op 16 Juni uitgevaardigde politieke noodverordening wordt gemeld, dat Baden het uniformvenbod handhaaft, het Pruisische demonstratieverbod blijft bestaan en in Beieren politieke vergaderingen in de open lucht en politieke betoogingen van welken aard ook, verboden blijven. **(380 C.)**

B. **GOUDBEWEGING.** — Bank van Frankrijk. — De goudvoorraad (munten en staven) van de Bank van Frankrijk bedroeg op 3 Juni 1932 80.170.598.000 frs. tegen 55.993.295.000 frs. op 5 Juni 1931.
(Vor. ber. **373** B.; v. b. Bank v. Frankrijk **298** K.)

20 JUNI 1932

C. TARIEFCONVENTIE. — Nederland-België-Luxemburg. — Het departement van Buitenlandsche Zaken deelt het volgende mede:
De vertegenwoordigers der Nederlandsche, Belgische en Luxemburgsche Regeeringen hebben te Ouchy, na overleg met de betrokken ministers van Buitenlandsche Zaken een conventie geparafeerd voor de wederkeerige en geleidelijk voortgaande verlaging der economische slagboomen, welke conventie zij onverwijld aan hun betrokken Regeeringen ter definitieve goedkeuring zullen voorleggen. De conventie is gebaseerd op beginselen, welke bij verschillende gelegenheden door den Volkenbond zijn geformuleerd. De voordeelen, welke zij toekent, blijven gereserveerd voor de Staten, die er aan deelnemen.
De conventie staat open voor alle Staten.
Zij verbinden zich in hun wederkeerige betrekkingen geen nieuwe rechten in het leven te roepen en door een jaarlijksche vermindering van 10% over te gaan tot de verlaging der bestaande rechten tot aan een zeker peil. Zij verbinden zich bovendien onder elkander geen enkelen nieuwen maatregel van beperking der in- of uitvoeren toe te passen, behoudens in speciale, bepaalde gevallen.
Elke derde staat zal bevoegd zijn tot de conventie toe te treden op voet van gelijkheid met de andere onderteekenende staten.
(Vor. ber. Tarieven: Nederland **204** C.; **België 140** H.)

D. TELEGRAFIE. — Morse-stelsel. — Het was op 19 Juni '32, honderd jaar geleden, dat het Morse-stelsel door Samuel Finley Breese Morse werd uitgevonden.

E. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Oudstrijders. — De financieele commissie van den Senaat heeft het voorstel, waarbij geëischt wordt den oudstrijders de oorlogsuitkeeringen direct uit te betalen, met 14 tegen 2 stemmen, verworpen. (V. b. **368 I.**)

F. LUCHTVAART. — „Graf **Zeppelin"** in Nederland. — Op 18 Juni '32 heeft de eerste landing van het luchtschip „Graf Zeppelin" in ons land op het vliegveld Twente plaats gevonden. Vervolgens zette het luchtschip zijn tocht voort, landde op Waalhaven bij Rotterdam en keerde naar zijn vliegbasis te Friedrichshafen terug.

G. **HERSTELCONFERENTIE.** — Conferentie voor **onbepaalden** tijd uitgesteld. — Na de op 20 Juni gehouden zitting der vertegenwoordigers van de zes uitgenoodigde mogendheden, werd een kort officieel communiqué gepubliceerd, waarin wordt medegedeeld, dat de president der herstelconferentie, MacDonald, zijn collega's op de hoogte heeft gesteld van de thans aangevangen besprekingen. Deze besprekingen zullen thans worden voortgezet met de afzonderlijke delegaties.
Ten einde deze besprekingen mogelijkheid voor uitbreiding te geven, is besloten de op 21 Juni '32 vastgestelde plenaire zitting der herstelconferentie voor onbepaalden tijd te verdagen. (Vor. ber. blz. **382** B.)

H. **BELGIE.** — **Brief** van Koning Albert aan den premier **Renkin.** — Koning Albert heeft aan den Belgische premier Renkin, die zich op het oogenblik te Lausanne bevindt, ter bijwoning der herstelconferentie, een schrijven doen toekomen, waarin hij zijn denkbeelden uiteenzet nopens den huidigen economischen toestand. Het schrijven luidt aldus:
Mijn beste premier.
Sinds de wereldoorlog is geëindigd, hebben alle door de regeeringen geraadpleegde deskundigen onveranderlijk als hun meening te kennen gegeven, dat de voorspoed der volken en hun vreedzame relaties afhankelijk zijn van een grooter mate van vrijheid in het goederen- en kapitaalsverkeer en werkgelegenheid. Sedert de crisis haar invloed heeft doen gevoelen, zijn de aanbevelingen dezer deskundigen voortdurend dringender geworden, ongelukkigerwijs evenwel, zonder dat naar hun ernstige waarschuwingen is geluisterd.
Ieder land afzonderlijk heeft alle middelen, waarover het beschikt, toegepast, ten einde de eigen volkshuishouding te onttrekken aan den invloed van de crisis, en wel door een onophoudelijke verhooging der invoerrechten, door extra-heffingen, door verboden, door contingenteeringen en contrôle op den handel in buitenlandsche betaalmiddelen. Het schijnt dan ook wel, dat men zich vrijwel overal op een beperking van den import heeft toegelegd, hetgeen onvermijdelijk ook tot een inkrimping der uitvoeren moest leiden.
De gevolgen van deze politiek van beperkingen is noodlottig geweest. „De worging van den internationalen handel", om een uitdrukking van het financieele Volkenbondscomité te herhalen, is er het gevolg van geweest. In den loop van drie jaar is de waarde van het internationale ruilverkeer gehalveerd, een vermindering, die naar bekend slechts ten deele uit de daling der prijzen voortspruit.
De landen, welker buitenlandsche markten aldus werden beperkt, hebben op de binnenlandsche markt geen compensatie gevonden, daar ook de opnemingscapaciteit der nationale markten in deze zelfde periode van drie jaar steeds meer achteruit is gegaan. Het aantal werkloozen is in dien tijd verdubbeld.
Derhalve is met een en ander definitief het bewijs geleverd, dat geen enkel land in staat is, door het spel van zijn eigen krachten den loop der economische ontwikkeling te zijnen gunste te keeren. Slechts een gemeenschappelijke actie der staten, ondernomen in een geest van internationale solidariteit, zou de ernstige kwalen kunnen genezen, waaronder de wereld lijdt. Het is tijd dat deze solidariteit op andere wijze dan in redevoeringen aan den dag treedt. Het wil mij voorkomen, dat België niet zou mogen aarzelen, op grond van dezen gedachtengang het initiatief te nemen, dat de omstandigheden schijnen voor te schrijven en zich te dien einde te verzekeren van den steun van die staten, die evenals ons land diep doordrongen zijn van de noodzakelijkheid eener wijziging in de economische politiek.
Ik weet, mijn waarde premier, dat mijn opvattingen ook de uwe en die van mijn geheele regeering zijn. Ik reken op u en uw collega's, dat zij zullen raden tot die maatregelen, die door een steeds dreigender situatie worden vereischt.
Uw zeer toegenegen (w.g.) Albert.
(Vor. ber. **Herstelconferentie 384** G.)

21 JUNI 1932

I. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Voorstel-Somers. — Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft op 18 Juni '32 met 235 tegen 24 stemmen het voorstel-Somers aangenomen, dat zich uitspreekt voor het houden van een internationale economische conferentie ter verbetering van den economischen toestand. De resolutie is terstond doorgezonden naar het Witte Huis, aangezien de toestemming van den Senaat niet noodig is. (V. b. **362** E.)

A. DENEMARKEN. — Invoerrecht op bloembollen. — Het hoofdbestuur van de algemeene vereeniging voor bloembollencultuur heeft uit Denemarken bericht ontvangen dat de Deensche regeering voornemens is boven de contingenteering nog een invoerrecht op bloembollen te heffen van 50 kronen per 100 K.G.

Denemarken heeft den invoer van bloembollen al gecontingenteerd tot een vierde van onzen normalen export naar dat land, zoodat de nieuwe bemoeilijking van onzen handel vrijwel neerkomt op een sluiting van Denemarken voor onzen export. Voor den bloembollenhandel is dit een groote slag omdat Denemarken een belangrijke afnemer was.

(Vor. ber. Nederland: **Bloembollenbedrijf** 263 I.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Buitenlandsch** Betalingsverkeer. — De toewijzing van deviezen voor den invoer van goederen geschiedt door de „Devisenbewirtschaftungsstelle", volgens bepaalde „Richtliniën" aan importeurs. Doel is niet den invoer in het algemeen te beperken, maar slechts zorg te dragen, dat niet meer deviezen worden aangevraagd, dan voor den normalen invoer van goederen noodig is. Als algemeene richtlijn, moeten de „Devisenbewirtschaftungsstellen" aannemen de z.g. „grondbedragen" van den invoer, welke zijn vastgesteld naar den invoer in 1929. Aangenomen wordt, dat de prijzen globaal met 50% zijn gedaald, zoodat als grondslag wordt aangenomen, dat elke firma voor haar invoer van goederen, waarin zij handelt voor een „normalen" invoer 50% van het grondbedrag in deviezen noodig heeft. Dit is slechts een grondslag, maar hiervan wordt afgeweken indien de prijs van de ingevoerde goederen hooger of lager is dan bij het grondbedrag is aangenomen. De goederen-import op zichzelf is geheel onbeperkt. Voor de betaling in vreemde valuta, welke de Rijksbank ter beschikking moet stellen, wordt bovenbedoelde maatstaf aangelegd. (Vor. ber. Deviezen **108 G.)**

C. DONAU-STATEN. — **Exposé** van Dr. **J. A. Nederbragt.** — In „Die Börse" van Weenen (20 Mei 1932) en in „De Volkenbond" (Mei 1932) geeft dr. J. A. Nederbragt op verzoek in 't kort zijn zienswijze weer met betrekking tot de Donau-staten, waarover van zijn hand een uitvoeriger artikel voorkomt in „De Nederlandsche Mercuur" van 26 Mei 1932.

Het vraagstuk ontledende, beziet dr. Nederbragt allereerst het territoir, waarop men zijn blik richt, resp. zou kunnen richten. Hij ziet drie mogelijkheden, wijl men kan pogen hetzij (1e.) de landen en deelen van landen te helpen, die voorheen de Donau-monarchie gevormd hebben, hetzij (Ze.) te helpen de landbouwstaten van Zuid-Oost-Europa, hetzij (3e.) iets te doen ten behoeve van enkele willekeurig gekozen landen in dat deel van Europa. Ook wat de te volgen methode betreft ziet de schrijver drie mogelijkheden, n.l. (1e.) douane-preferenties, (Ze.) economische ententes en (3e.) douane-uniën. Dr. Nederbragt spreekt zich uit voor de eerste mogelijkheid van elk der beide seriën, d.w.z. voor douane-preferenties, te verleenen aan de landen resp. deelen van landen der voormalige Donau-monarchie. Hij meent: (1e.) dat die landen daarmede in belangrijke mate zouden zijn geholpen; (2e.) dat er geen politieke consequenties aan verbonden behoeven te zijn; (3e.) dat ze passen in het kader der bestaande handelsverdragspolitiek.

Aan „Die Börse" ontleenen we nu via een vertaling, voorkomende in de Nieuwe Rott. Courant (20 Mei 1932), een deel van dr. Nederbragts exposé, dat we completeeren met passages uit de beide andere artikelen:

Elke oplossing van het Midden-Eusopeesche vraagstuk, zoo betoogt dr. Nederbragt, die voor verwezenlijking in aanmerking wil komen, moet zoodanig zijn, dat zij overeenstemt met een algemeen geldend beginsel der internationale handelspolitiek. Dit beginsel luidt: eerbied voor de bestaande-economische betrekkingen en eerbied voor bestaande regionale eenheden. Slechts van een oplossing, welke met die beginselen niet in strijd is, kan hier sprake zijn. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat er geen nieuwe economische bondgenootschappen kunnen worden gevormd, wanneer daaraan de behoefte blijkt te bestaan — tach mag ook dan dit beginsel niet worden verzaakt.

Daaruit volgt dus, dat het afsluiten van preferentie-overeenkomsten tusschen de staten, die regionaal in nauwe betrekking tot elkander staan, toelaatbaar is. Anderzijds gelooft dr. Nederbragt niet, dat genoemd beginsel behouden blijft in gevallen van eenzijdige preferenties voor landbouwproducten, gelijk men die den laatsten tijd eenigen Zuid-Europeeschen landen wil toestaan. Deze eenzijdige preferenties zijn abnormaal, daar zij niet berusten op het beginsel eener regionale eenheid tusschen de landen, die ze toestaan, en de staten, welke er door begunstigd worden Reeds het feit, dat dergelijke eenzijdige landbouwpreferenties bepleit worden door er op te wijzen, dat zij slechts als uitzondering zijn bedoeld, en naar ruimte en tijd zullen worden begrensd. toont, dat zij niet in het geschetste kader passen. Zij maken inbreuk op het beginsel der meestbegunstiging.

Anders ziet dr. Nederbragt de zaak bij de instelling van een eventueel preferentie-regime tusschen de successiestaten onderling. Wanneer het juist is, gelijk prof. Hantos uit Boedapest heeft betoogd, dat met een aaneensluiting van de successiestaten op grond van onderlinge preferentie-overeenkomsten de bijzondere oorzaken der middeleuropeesche economische crisis zullen zijn opgeheven, dan — aldus de schrijver — acht ik de vorming van zulk een preferentiestelsel niet alleen geoorloofd, maar ook volkomen logisch. Een voorwaarde is natuurlijk, dat deze nieuwe gemeenschap kan worden beschouwd als voortzetting van een bestaande economische en aardrijkskundige betrekking. Deze overtuiging komt echter te vervallen wanneer: (1e.) willekeurig slechts eenige deelen eener vroegere economische eenheid worden opgenomen en andere worden op zij gezet, dan wel wanneer men bij deze eenheid nog andere voegt; (2e.) wanneer niet wordt getracht de economische betrekkingen van het preferentie-gebied met betrekking tot de andere Europeesche staten z66 te versterken, dat hieruit blijkt, dat er geen nieuw economisch systeem is ontstaan, dat zich van het overige Europeesche bedrijfsleven wil afsluiten; (3e.) wanneer voorgesteld wordt, dat het preferentie-blok preferentie-overeenkomst sluit waardoor begunstigingen door en aan staten worden toegekend, die buiten de oorspronkelijke economische eenheid staan.

Ten aanzien van de praktische uitvoerbaarheid van het preferentie-plan verklaart dr. Nederbragt, dat het in de eerste plaats noodig is, dat de betrokken staten het onderling eens worden, want.... wij outsiders kunnen wel onze meening ten beste geven, en onze vrienden in Midden-Europa voorlichten, maar vooral moeten de staten zelf weten wat ze willen. Zoolang zij het daar niet over eens zijn, komt men niet verder dan bespiegelen en bestudeeren. Verklaren zij zich tegen het denkbeeld, dan is daarmee de zaak afgedaan, en behoeft er niets **aan** te worden toegevoegd. Doch wanneer het een kwestie blijkt te zijn, niet alleen van eenige particulieren, of van een paar regeeringen, doch een zaak van het algemeen belang van allen, dan kan het vraagstuk uit het beperkte kader van de onmiddellijke belanghebbenden uitgelicht, en voor het forum van alle andere landen worden gebracht.

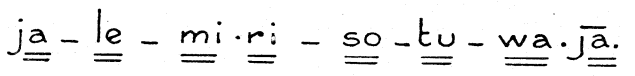
Dan zal men (1e.) de andere regeeringen ervan moeten overtuigen, dat het nieuwe Midden-Europeesche stelsel in het bestaande economische systeem past en het laatste niet omverwemen wil; (2e.) hun duidelijk moeten maken, dat hun toestemming zal bijdragen tot de vorming van een gelukkiger Midden-Europa met machtige koopkracht,—waarmede dus het belang van allen is gediend; (3e.) moeten verlangen, dat andere landen zich bereid verklaren, met de betrok-

ken staten bilaterale handelsovereenkomsten te sluiten, waarbij de preferenties tusschen de laatsten worden erkend. Deze verdragen zijn niets nieuws, en behoeven dus ook niet door den Volkenbond te worden geratificéerd.
Uitzonderingen op de werking der geijkte meestbegunstigingsclausule, thans bestaande, ten deele (met name de nrs. 1—3) reeds voor den oorlog bestaand hebbende, betreffen: (1e.) douane-uniën; (2e.) grensverkeer, in eenige zeldzame, niet gelukkige gevallen opgevat in zoodanigen zin, dat het een geheel, zij het klein, land zou kunnen omvatten; (3e.) koloniën; (4e.) nationale vischvangst en kustvaart; (5e.) economische eenheden (b.v. Iberisch schiereiland); (6e.) landen, vroeger een eenheid gevormd hebbende of deel uitgemaakt hebbende van eenzelfde eenheid (b.v. scandinavische en baltische clausules); (7e.) ethnografische banden (b.v. Ibero-amerikaansche clausule, bezwaarlijk te aanvaarden); (8e.) overeenkomsten betreffende belastingen en eenige andere algemeene onderwerpen, met name zulke, die min of meer uitgaan buiten het economische kader, zooals b v. internationaal privaatrecht; (Se.) eenige voordeelen, uit vredesverdragen voortvloeiende. Wat is — behalve voor wat punt 9 betreft — het principe aan dit systeem ten grondslag liggende, afgezien van de vraag, of het hier geldt een systeem, dat weloverwogen aanvaard is, dan wel van een zoo natuurlijk systeem dat het zich zelf automatisch heeft opgelegd. Het is het in eenige gevallen gedenatureerde beginsel van het ontzien der natuurlijke, feitelijke betrekkingen, voortvloeiende uit het bestaan van eenheden, welk beginsel men niet kan veronachtzamen zonder levensbelangen te schaden.
De toestemming van ,,derde" staten zal, in het geval dat ons nu bezig houdt, gemakkelijker worden verkregen, wanneer de toepassing van het preferentiestelsel gepaard gaat met een verlaging van de douane-tarieven aan de periferie van het preferentieblok. Sluit dit blok zich niet op deze wijze aan bij de actie der outsiders tot verlaging der tarieven, dan kan het gemakkelijk gebeuren, dat verschillende Zanden hun toestemming weigeren, omdat zij nu van de meestbegunstiging profiteeren. Ook mag de mogelijkheid, dat andere staten van de gelegenheid konden gebruik maken om elkaar preferenties toe te kennen, niet uit het oog worden verloren.
(Vor. ber. **Dr.** J. A. Nederbragt **342** A.)

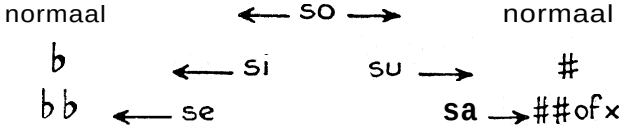
22 JUNI 1932

A. TARIEFCONVENTIE. — **Nederland-België-Luxemburg.** — In verband met het accoord, dat te Lausanne tusschen België, Nederland en Luxemburg is tot stand gekomen, kunnen wij nog nader berichten:
Het accoord omvat een progressieve verlaging der douanerechten met 10% per jaar, ten einde op die wijze in vijf jaar tijds de rechten tot 50% te laten dalen, met de bepaling, dat de rechten niet zullen dalen beneden 8% ad valorem voor afgewerkte producten en beneden 4% voor halffabrikaten.
De thans gesloten overeenkomst moet nog, alvorens officieel van kracht te worden, door de drie regeeringen worden onderteekend.
Wat het voorbehoud betreft, dat de verlaging niet mag gaan beneden 8% ad valorem voor de afgewerkte en 4% voor de halfafgewerkte producten, zegt de ,,Libre Belgique", dat in Nederland deze grens sneller zal zijn bereikt dan in België, waar de rechten over het algemeen hooger zijn. Het Belgische tarief zou derhalve meer verlaagd worden dan het Nederlandsche. Het accoord betreft slechts de beschermende rechten en omvat geen fiscale rechten, als b.v. die op alcohol, bier, wijn, koffie e.d. Ook de omzetbelasting van 2.2%, die bij den invoer wordt geheven, blijft onverminderd. Ook zouden speciale aanpassingen der invoertarieven voor sommige producten voorzien worden, o.a. voor suiker, waarop in België fr. 1 per kilo beschermend recht zou worden geheven. (Vorig **bericht** blz. **384 C.**)

B. **WAJA-MUZIEKNOTATIE.** — Dezer dagen is gepubliceerd een nieuwe muzieknotatie, van verschillende kanten gunstig beoordeeld.
De notennamen zijn samengesteld uit de medeklinkers: j, l, m, r, s, t, w, gevolgd door de klinkers: a, e, i, o, u, zoodat de toonschaal wordt:

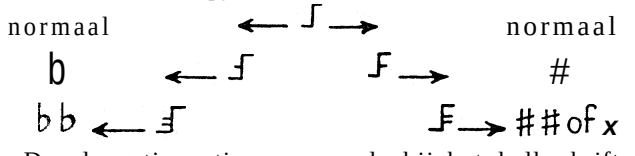
Een hoofdkenmerk is, dat de natuurlijke halve-tonen een gelijken klinker hebben. Analoog hiermee worden ook de chromatische tonen door verandering van klinker gevormd, b.v.

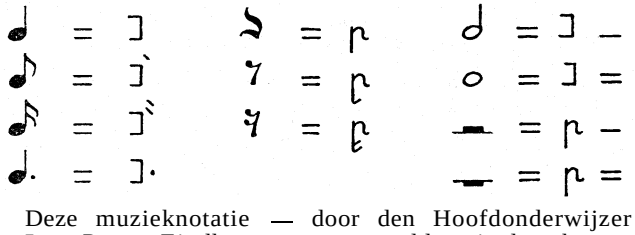
De notenteelrens — vooral bij de éénlijnsnotatie toe te passen — zijn ontleend aan de notennamen:

Verhoogingen en verlagingen worden aangegeven door dwarsstreepjes:

De vlaggetjes, stippen enz. als bij het balkschrift:

Deze muzieknotatie — door den Hoofdonderwijzer L. J. Pot te Eindhoven samengesteld — is door betere zingbaarheid, door haar logisch verband tusschen klank en teeken, door eenvoud van opzet, zeer geschikt als compromis tusschen cijfer- en balkvorm en bedoeld als brug over de kloof tusschen het elementaire en het voortgezette muziekonderwijs.

C. NEDERLAND. — Intern. Conferentie van **Reddingsdiensten.** — De deelneemsters en deelnemers aan de Internationale Conferentie van Reddingsdiensten, die hier te lande gehouden wordt en waar twaalf landen vertegenwoordigd zijn, hebben op 21 Juni '32 een tocht gemaakt naar Hoek van Holland, waar zij eenige demonstraties met het werpen van reddingslijnen en met het werpen van lijnen uit vliegtuigen hebben bijgewoond.
Op den wal stonden eenige lijnwerpmortieren opgesteld, waaronder een waarmee een lijn van 300 M. afgeschoten werd. De heer Ottar Vogt, secretaris van de Noorsche Reddingsmaatschappij, voerde een proef uit met een lijnwerpgeweer, waarmee een lijn van 50 M. werd afgeschoten.
Van de ,,Jan Lels" werd met een Schermulay-pistool een lijn naar den Reddingssteiger aan het eind van de Noorderpier geschoten. Daarop voeren de booten de pieren uit naar buiten.

Daar lagen een eind benoorden den pier twee vlotten, die wrakken moesten voorstellen. Het gezelschap was getuige van de samenwerking van vliegmachine en reddingsboot bij de redding van schipbreukelingen. Uit de verte kwamen van Waalhaven eenige militaire vliegtuigen opzetten, die eerst op groote hoogte de situatie verkenden. Daarna kwam één er van, waarin kapitein v. Heyst zat, terug — nu aanmerkelijk lager vliegend. Aan een lange lijn hing een windzak die door het vliegtuig werd voortgetrokken. De zak moest zoo dicht mogelijk bij het veronderstelde wrak geworpen worden. Den eersten keer was het kapitein v. Heyst er om te doen den leden der conferentie te laten zien hoe een vliegtuig een lijn werpt. Zoo verklaarde overste v. Santen, commandant van Soesterberg, die eveneens deel uitmaakte van het gezelschap, waartoe ook behoorde prof. Vossnack uit Delft, de ontwerper der drie reddingbooten. De zak kwam toen vrij ver van het doel neer. Het voorwerp, waaraan een drietal groote roode dobbers bevestigd was, bleef op het water drijven en de „Koningin Wilhelmina" stoof er onmiddellijk op af om hem in te pikker.. De tweede worp kwam dichter bij het doel terecht.

A. **NEDERLAND.** — Post-, Telegraaf en **Telefoon**personeel. — Op 21 Juni '32 is te Utrecht een buitengewoon congres van den Centralen Bond van P.T.T. personeel aangevangen.
De Bondsvoorzitter, de heer H. M. Roos, besprak o.a. de afbraak van het P.T.T.-bedrijf en de verregaande verslechteringen der dienstvoorwaarden, die aanleiding waren tot het houden van dit congres.
„Op 't oogenblik", zeide hij, „staat de geheele P.T.T.-dienst aan een groot verval bloot. De regeering meent steun te vinden in toestanden zooals die in het buitenland heerschen, waar het bedrijf slechter functioneert dan bij ons en is dan van oordeel dat het hier ook wel wat minder kan."

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstel van President Noover. — De hoofdcommissie van de ontwapeningsconferentie te Genève is op **22** Juni '32 bijeen gekomen in een openbare zitting, die op initiatief van de Amerikaansche delegatie belegd is en waaraan bijna alle 54 op de ontwapeningsconferentie vertegenwoordigde mogendheden deelnamen.
De president van de ontwapeningsconferentie, Henderson, opende de vergadering en gaf dadelijk den leider van de Amerikaansche delegatie, Gibson, het woord.
Vervolgens las Gibson de verklaring van Hoover voor, die ongeveer van den volgenden inhoud is:
Thans heeft het uur geslagen om eindelijk alle afzonderlijke besprekingen te beëindigen en een grootsch opgezette procedure te gaan volgen voor de vermindering van de bewapeningslasten welke thans zoo zwaar drukken op alle volken. iDt program zou voor de geheele wereld een economische verlichting meebrengen en de mogelijkheid geven de vrees en alle wantrouwen te overwinnen, welke het gevolg zijn van de bewapeningen en welke het vertrouwen der volken verstikken.
Dit program zou voor een tijdvak van tien jaren een bezuiniging geven van ten minste tien à vijftien milliard dollar.
De Arnerikaansche regeering stelt de volgende vijf punten voor, welke beslissend moeten zijn voor de verdere behandeling van het ontwapeningsvraagstuk.
1. De waarde van het Briand-Kellogg-pact bestaat in het feit, dat de staten zijn overeengekomen hun wapenen slechts te gebruiken voor hun verdediging.
2. Dit doel dient bereikt te worden, niet slechts door een groote algemeene vermindering der bewapening, doch ook door een relatieve verhooging van het verdedigingsvermogen als gevolg van de verminderde aanvaiscapaciteit.
3. De bewapeningen staan in verhouding tot elkander. Daarom moet de bewapeningsvermindering ook in verhouding geschieden;
4. De vermindering der bewapening moet voorzichtig en daadwerkelijk geschieden en moet leiden tot een waarachtige economische verlichting;
5. De bewapeningen te land, ter zee en in de lucht zijn de drie grootste kwesties welke behandeld moeten worden. Zij hangen ten nauwste met elkander samen en kunnen niet afzonderlijk worden behandeld. Daarom moet dit Amerikaansche voorstel ook als één geheel worden behandeld.
Uitgaande van deze principes stelt de Amerikaansche regeering een vermindering voor van alle bewapeningen met een derde. Op het gebied van de bewapening te land stelt de Amerikaansche regeering voor het reeds bij de conferentie ingediende voorstel aan te nemen, waarbij afschaffing van de tanks, zwaar mobiel geschut en den chemischen oorlog wordt geëischt, voorts een verlaging met een derde van alle landlegers welke niet het karakter van politietroepen hebben.
De bepalingen van het Verdrag van Versailles en de overige vredesverdragen hebben reeds de bewapeningen van Duitschland, Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije teruggebracht tot een stand welke in overeenstemming is met de eischen voor de handhaving van de binnenlandsche orde in deze landen. Op deze wijze is Duitschland, dat een bevolking heeft van 65 millioen menschen, een leger toegestaan van 100.000 mnn. De Amerikaansche regeering stelt derhalve voor dat alle staten als strijdkracht aannemen een leger dat in verhouding staat tot de aan Duitschland en den overigen genoemden staten toegestane strijdkrachten. Evenwel zullen voor de koloniale mogendheden zekere wijzigingen worden aangebracht, waarbij rekening zal worden gehouden met de bijzondere belangen dezer staten.
Op het gebied van de militaire luchtvaart stelt de Amerikaansche regeering de volkomen afschaffing van de bombardementsvliegtuigen voor.
Op het gebied der vlootbewapening stelt de Amerikaansche regeering de verlaging voor van de totale (tonnenmaat van de pantserschepen met een derde, van de totale tonnage van vliegtuigmoederschepen, kruisers en torpedojagers met een vierde en van de totale tonnage van de onderzeebooten met een derde. De Amerikaansche regeering eischt voorts dat geen staat meer dan 40 onderzeebooten zal hebben, met een maximum van 1200 ton, en in totaal van niet meer dan 35.000 ton.
Voor de vijf belangrijkste maritieme mogendheden heeft het Verdrag van Washington reeds de grenzen vastgesteld voor de linieschepen en de vliegtuigmoederschepen. Wat de kruisers en torpedojagers van Frankrijk en Italië betreft, deze zullen worden behandeld, alsof deze staten zijn toegetreden tot het verdrag van Washington. De toepassing van dit program zou leiden tot een buitengewone beperking der uitgaven voor den aanbouw van oorlogsschepen.
De voorstellen der Amerikaansche regeering zijn eenvoudig en direct. Zij eischen de medewerking van iedere afzonderlijke natie Niets zou zoo zeer de hoop der menschheid doen herleven dan de goedkeuring van dit program. Het is een waanzin der wereld, zich nog verder uit te putten door ontzaglijke militaire uitgaven. De Amerikaansche regeering dient deze voorstellen, welke een groote verlichting zouden kunnen beteekenen voor alle mogendheden, in het volle gevoel van haar eigen verantwoordelijkheid in.
Gibson gaf vervolgens een technische toelichting op het nieuwe groote ontwapeningsprogram zijner regeering.
De Amerikaansche gedelegeerde verklaarde voorts, dat de regeering te Washington op grond van dit Hoover-plan bereid is onverwijld af te zien van 50.000 ton nieuwe vlootruimte en 1000 stukken zwaar

geschut, 900 tanks en 300 bombardementsvliegtuigen te vernietigen.
De Amerikaansche delegatie stelt zich ter beschikking van alle overige delegaties ter fine van nadere toelichting.
De Vereenigde Staten, aldus Gibson, zijn besloten vèr gaande materieele offers te brengen in de belangrijkste bewapeningssoorten binnen het kader van een wereldontwapeningsprogram en zijn er van overtuigd dat ook alle overige mogendheden dezelfde grootsche offers zullen willen brengen.
(Vor. ber. Ontwapeningsconferentie 376 **A.**)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Britsche, Fransche. Italiaansche, Duitsche, **Japansche** en Russische verklaringen. — Na voorlezing door ambassadeur Gibson van het Ontwapeningsplan van den president der Vereenigde Staten, Hoover, werden door de groote mogendheden de volgende verklaringen afgelegd:

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon richtte tal van vleiende woorden aan Hoovers adres, waarbij hij echter toch ook liet doorschemeren, dat Engeland niet bereid is, op de radicale voorstellen van Hoover op het punt van de luchtvaart in te gaan, terwijl hij poogde ook met betrekking tot de vlootvermindering met eigen voorstellen, vooral een radicale afschaffing van de duikbooten en een verimndering van den tonneninhoud van de individueele slagschepen, aan te komen.

De Fransche minister van Oorlog, **Paul-Boncour** herhaalde het standpunt van de nieuwe regeering Herriot. Deze is bereid tot een bescheiden eersten stap op den weg der partieele bewapeningsvermindering. Doch de voorstelien van Hoover, zeide Paul-Boncour, gaan verder dan de vermindering, waartoe Frankrijk bij de bestaande veiligheidsorganisatie bereid is. Frankrijk zou de Amerikaansche voorstellen slechts dan kunnen aanvaarden, als tevens nieuwe besluiten in den Franschen veiligheidszin, zooals Tardieu die in Februari '32 had voorgesteld, gedaan zouden worden. Paul-Boncour had voorts nog bezwaren tegen de voorgestelde evenredige bewapeningsvermindering, waarbij hij zich vooral op de bslangen van de kleinere staten beriep, die door die evenredigheid in de verdrukking zouden kunnen komen.

De **Italiaansche** minister van **Buitenlandsche** Zaken, Grandi, verklaarde dat de Italiaansche regeering onbeperkt, onvoorwaardelijk en volkomen instemt met het Amerikaansche plan. De Italiaansche regeering stemt evenzeer toe in de vlootvoorstellen.
Een jaar geleden heeft president Hoover door zijn moratoriumvoorstel den weg gewezen voor een practische oplossing van het probleem der oorlogsschulden, thans wijst hij wederom den weg naar een practische oplosisng van het Ontwapeningsprobleem. Indien men de wereld wil herstellen, moet men thans een beslissing nemen.
Deze redevoering werd met stormachtig applaus begroet, terwijl de verklaringen van Simon en Pad-Boncour koel werden ontvangen. De duidelijke en moedige uiteenzettingen van den Italiaanschen minister-hebben in alle conferentiekringen sterk de aandacht getrokken.

De Duitsche gedelegeerde, Nadolny, verklaarde, dat, hoe grooter de bewapeningsvermindering zou worden, des te gemakkelijker dan bet vraagstuk van de door Duitschland gevorderde gelijkgerechtigdheid zou kunnen worden opgelost. Hij noemde de voorstellen zeer gematigd, doch zeide toch een bestudeering er van toe.

De Japansche gedelegeerde Matsoedeira achtte ook een bijzondere bestudeering van de vlootvoorstellen noodzakelijk en wel tusschen de mogendheden die de verdragen van Londen en Washington gesloten hebben.

De Russische gedelegeerde Litwinov moest omtrent bepaalde onderdeelen voorbehoud maken. De Sovjet s het echter met de percentsgewijze vermindering der bewapening eens. (Vor. ber. **Ontw.conf. 387 B.**)
(V. b. Engeland: **Simon 231 K.**; v. b. Frankrijk: Tardieu **303 A.**; v. b. Italië: Grandi **205** K.; v. b. Rusland: **Litwinov 303 A.**)

3. NEDERLAND. — Regeling Crisiswerkloosheid. — **Moties-Kupers** verworpen. — De Tweede Kamer heeft op 22 Juni '32 de motie van den heer Kupers betreffende de verdeeling van de crisisuitgaven tusschen het rijk en de gemeente (bijdrage van het Rijk voor vijfzesde en der gemeenten voor eenzesde) verworpen met 55 tegen 25 stemmen. Vóór stemden S.D.A.P., Comm. partij en de heer Floris Vos.
De tweede motie van den heer Rupers, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken om de crisisregeling voor de werkloosheidverzekering toe te passen op de kassen van het bouwbedrijf, werd eveneens verworpen, ditmaal met 47 tegen 32 stemmen. Vóór stemden S.D.A.P., V.-D., C.P. en de twee R. Katholieken Kuiper en v. d. Meys.

Motie-Kortenhorst inzake bouwvakarbeiders aangenomen. — De motie van den heer Kortenhorst betreffende het bekendmaken der voorwaarden, waaronder de regeering bereid is bouwcredieten te verleenen en de bouwvakarbeiders te brengen onder de regeling der crisiswerkloosheid werd aangenomen met 69—10 stemmen. Tegen stemden de communis-Zen, de a.r. en de heer Krijger c.h.
(Vor. ber. Bouwvak **340** M.)

S. BOKSE . — **Sharkey** nieuw wereldkampioen zwaargewicht. — De bokswedstrijd tusschen Sharkey en Schmeling te Brooklyn gehouden, heeft tot resultaat gehad, dat Sharkey na een slechts in beide laatste ronden opwindend gevecht op punten overwinnaar werd verklaard. (Vorig bericht blz. **108** A.)

D. GOUDBEWEGING. — Nederlandsche Bank. — Be weekbalans per 20 Juni '32 van de Nederlandsche Bank wijst een 100% goud-dekking voor de biljetten aan. De totale edelmetaalvoorraad is nu op ca. 6 ton na tot het enorme bedrag van rond één milliard gulden gestegen, terwijl de goudvoorraad alléén in vergelijking met de vorige week nog met f 5 millioen opliep tot f 977 millioen. (Vor. ber. **blz. 384** B.)
(Vor. ber. **Nederl. Bank 381 C.**)

23 JUNI 1932

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. — Per 1 Mei '32 hadden 313 rubberondernemingen den tap volledig en 133 gedeeltelijk stopgezet. Het areaal waarop niet getapt wordt bedraagt 68,149 H.A.
(Vorig bericht blz. **318 C.**)

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Telegram**men van **S.D.A.P.** en **N.V.V.** — Het Partijbestuur van de S.D.A.P. heeft op 23 Juni '32 het volgende telegrám aan de Internationale Ontwapeningsconferentie te Genève gezonden:
„De Sociaal-Democratische Arbeiderspartij in Nederland beveelt met sterken aandrang bij Uwe conferentie het voorstel van president Hoover aan en doet namens honderdduizenden voorstanders van ontwapening in Nederland een dringend beroep op U om het plan-Hoover aan te nemen. Dit is misschien voor langen tijd de laatste kans die de Volkenbond heeft om de wereld den vrede te schenken.
Met verwerping van het Hoover-plan laadt men een zware verantwoordelijkheid op zich."
Een afschrift van dit telegram is gezonden aan het secretariaat van de Socialistische Arbeiders Internationale te Zurich.
Tenslotte heeft het Congres van het N.V.V. besloten een telegram te zenden aan Henderson, als voorzitter der Ontwapeningsconferentie, waarin een dringend beroep wordt gedaan, het voorstel van Hoover te aanvaarden. **(Vor. ber. Ontwapeningsconf. 388** A.)

A. IERLAND. — Eucharistisch Congres. — Ongeveer 750.000 Roomsch-Katholieke kinderen hebben voor het welslagen van het Int. Euchar. Congres, dat te Dublin gehouden wordt, gebeden en hebben daarna de Communie ontvangen.
„De Maasbode" verneemt uit Dublin, dat de Nederlandsche deelnemers aan het Congres op de „Marnix van St. Aldegonde" de haven zijn binnengevaren.
Het was een feestelijke intocht. Boven het schip vlogen tal van vliegtuigen, welke eveneens ter begroeting aanwezig waren.
Bij aankomst aan de kade, zoo meldt „De Maasbode" verder, hieven de graalleden en de R.K. jeugdvereeniging welkomstliederen aan. Naast verschillende lofzangen werden ook de nationale liederen niet vergeten. Het Wilhelmus en het Wien Neerlandsch Bloed werden beantwoord door de groote menigte wachtenden aan den wal. Toen mgr. A. F. Diepen de boot verliet, klonk een luid hoera. De menigte knielde langs den weg om den zegen van den bisschop te ontvangen.
De Ned. delegatie werd verwelkomd door mgr. Biermans, van de Congregratie Mill Hill, die als vertegenwoordiger van het Comité van het Intern. Euchar. Congres aanwezig was.
Het congres is heden officieel geopend.

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Indrukken van Hoovers voorstel. — Persuitlatingen.
Amerika: De New-Yorksche ochtendbladen juichen eenstemmig Hoover's ontwapeningsvoorstellen toe, aangezien zij den grondslag voor positieve resultaten vormen. Zij zijn elastisch uitgedrukt, storen niet door technische bijzonderheden en kunnen gemakkelijk gewijzigd worden.
Engeland: De „Times" schrijft: „Deze uitvoerige en verstrekkende voorstellen zijn grooter van opzet dan alle andere, die te Genève tot nog toe van verantwoordelijke zijde zijn ingediend.
De „Daily Telegraph" beoordeelt Hoover's voorstellen eveneens zeer gunstig en verklaart, dat Engeland deze voorstellen ten volle en in hun geheel dient te steunen.
De „Morning Post" spreekt haar twijfel erover uit of een ontwapend Europa Amerika zou kunnen bewegen tot het schrappen van de schulden.
De „Daily Herald" acht het Hooverplan niet ideaal, doch een bruikbare grondslag voor onderhandelingen en maatregelen.
Frankrijk: De „Matin" geeft weinig commentaar en schrijft, dat men den Amerikaanschen staatspresident misschien nog kan vergeven dat hij zich met het adres vergist heeft en zijn verkiezingspropaganda, die eigenlijk voor het Amerikaansche publiek bestemd was, aan Europa richtte. Men kan hem echter niet vergeven, dat hij vergeten heeft dat een internationale conferentie dient om te onderhandelen en niet om ultimata voorgezet te krijgen. (Vor. ber. blz. 388 B.)
(Vor. ber. **Persuitlatingen 221** C.)

C. JAPAN. — Loonsverlaging. — Officieel wordt medegedeeld, dat op grond van een overeenkomst tusschen het Japansche Ministerie van Arbeid en de Japansche werkgevers-organisaties besloten is de loonen in Japan met ingang van 1 Juli 1932 met 8% te verlagen. De loonsverlaging zal gelden voor alle bedrijven en fabrieken in Japan.

D. NEDERLAND. — Negende **Binnenscheepvaartcongres.** — Van 21 tot 28 Juni heeft te Terneuzen hst Negende Binnenscheepvaartcongres vergaderd, onder leiding van Mr. H. Smeenge.
Als resultaat van de gehouden besprekingen werden tenslotte met algemeene stemmen de volgende conclusies door het Congres aangenomen:
De **Schelde—Rijnverbinding.** Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit, dat een eventueele nieuwe Schelde-Rijnverbinding, daargelaten de nationaal-economische zijde van het vraagstuk, in geen enkel opzicht schade mag toebrengen aan de nationale scheepvaartbelangen in het algemeen en de scheepvaartbelangen van West-Brabant en Zeeuwsch-Vlaanderen in het bijzonder zal moeten bevorderen.
De scheepsvormen. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit de wenschelijkheid, dat in de binnenvaart aan het vraagstuk der meest-economische scheepsvormen volle aandacht worde gewijd en de normalisatie van scheepvaartwegen en die van scheepsvorrnen niet los van elkander behooren te worden behandeld.
De Friesche scheepvaartwegen. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit, dat de scheepvaartwegen van Harlingen, Lemmer en Stavoren dringend verbetering behoeven en uit de wenschelijkheid, dat tot deze verbetering ten spoedigste worde overgegaan.
De vaarwegen in Zeeuwsch-Vlaanderen. Het Binnenscheepvaartcongres spreekt uit, dat aanleg van scheepvaartwegen in Zeeuwsch-Vlaanderen den economischen bloei van dit gewest zal bevorderen en dat bij dien aanleg allereerst aandacht behoort te worden geschonken aan een verbindingskanaal Terneuzen-Axel-Hulst.
Voorts sprak het Congres de wenschelijkheid uit, dat zoo spoedig mogelijk in het centrum des lands in samenwerking met de Commissie, die een onderzoek instelt naar den toestand in de binnenscheepvaart, een nieuw congres zal worden gehouden, waar de economische vraagstukken der binnenscheepvaart zullen worden besproken.

E. DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag. — Kerrl (nat.-soc.) is definitief tot voorzitter van den Pruisischen landdag gekozen; Kries (D.-nat.), Baumhof (Centrum) en Haake (nat.-soc.) vice-voorzitters.
(Vorig bericht blz. **352** G.)

F. ONDERWIJS. — Prof. dr. H. J. Pos en Prof. dr. G. Révész. — De gemeenteraad van Amsterdam benoemde op 22 Juni tot Hoogleeaar in de theoretische wijsbegeerte en de geschiedenis des wijsbegeerte prof. dr. H. J. Pos, hoogleeaar aan de Vrije Universiteit en tot buitengewoon hoogleeraar in de psychologie prof. dr. G. Révész, privaat-docent aan de Amsterdamsche Universiteit. (Vorig bericht blz. 370 G.)

G. DENEMABKEN. — Deviezenverordening. — De Deensche Nationale Bank heeft bepaald, dat iedere afzender slechts in totaal 200 kronen per week per post naar het buitenland mag verzenden. Bij de verzending door de post moet de afzender opgeven voor welk doel het geld gebezigd wordt; zijn verklaring moet door twee personen bekrachtigd worden; voor betaling van goederen of voor belegging in het buitenland mag het niet gebruikt worden.
Tot dusver was er ook wel een grens van 200 kr. per week, maar men mocht aan evenveel personen als men wilde elk dit bedrag zenden.

24 JUNI 1932

H. AMSTERDAM. — **Begrooting 1932** goedgekeurd. — Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben in hun gehouden vergadering de begrooting-Amsterdam-1932 inclusief de eerste suppletoire begrooting van het loopende jaar, goedgekeurd.
Het van de zijde van B. en W. met de regeering gevoerde overleg inzake de kabinetsmissive waarin de wensch door Den Haag werd uitgesproken, de begrooting-1932 met 12.1 millioen te verminderen, heeft tot gevolg gehad dat het landsbestuur erkende, dat deze bezuiniging onmogelijk was.
Wel is overeengekomen dat het bedrag aan loonen en salarissen, bespaard door de korting van gemiddeld vier procent, zal worden gestort in het Crisisfonds.
De brandverzekeringsverordening, die 1 Jan. 1932 in werking had moeten treden, is door de kroon nog niet goedgekeurd.
Binnenkort zal de Raad nu nog een besluit moeten nemen bepalende, dat, overeenkomstig het verlangen der regeering, het loonkortingsbedrag, in het Crisisfonds zal worden gestort. (Vor. ber. **blz. 131** E.)

A. EUCHARISTISCH CONGRES TE DUBLIN. — Toespraak van den Legaat tot de Nederlanders. — Wij ontleenen aan de „Maasbode" van den 24sten Juni '32 het volgende:
Na afloop der Sectievergadering van de Hollandsche pelgrims te Dublin, reden zij naar het Aartsbisschoppelijk paleis, waar de aanbieding van een album aan den Legaat zou plaats vinden.
De bisschoppen gingen het paleis binnen, terwijl de overigen wachtten in den schoonen tuin. Weldra verscheen de Legaat met de bisschoppen op de hooge stoep. Z. H. Eminentie sprak eenige zeer waardeerende woorden in het Fransch, terwijl de Graalmeisjes in een spreekkoor in het Engelsch het doel van haar organisatie uiteenzetten, waarna de K.J.V.-meisjes ditzelfde in net Fransch deden.
De beminnelijkheid van den Kardinaal Legaat was treffend.
Z. H. Exc. Mgr. J. H. G. Jansen dankte allen voor hun medewerking.
Vervolgens reed de Kardinaal Legaat onder luid gejuich uit, waarna ook de Hollandsche pelgrims weder vertrokken. (Maasbode). (Vor. ber. **389 A.**)

B. NEDERLAND. — Pachtwetten. — De behandeling van het initiatiefvoorstel-v. d. Sluis (s.d.a.p.) is in de Tweede Kamer geschorst. (Vor. ber. blz. **312 M.**)

C. NEDERLAND. — Ned. **Maatschappij** voor Nijverheid en Handel. — Op 24 Juni is te Haarlem de 155ste jaarlijksche algemeene vergadering der Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel begonnen, onder presidium van mr. C. H. Guépin. Deze hield een openingsrede, waarin hij eerst herinnerde aan een woord van Goethe aan Eckermann over de onvolkomenheid der menschen, een troost voor onzen tijd. Ook vroeger zijn er crises geweest en hebben er uitingen van wanhoop geklonken. Spr. ging verder de wereldgebeurtenissen van het heden uitvoerig na, en concludeerde, dat alle krachten moeten worden ingespannen om een dragelijke basis voor ons economisch leven te behouden; samenwerking van allen is noodig. Verschillende sprekers voerden daarna het woord, o.a. Prof. mr. G. W. Bruins, die een rede hield over: „De economische en financieele wereldcrisis"; en Prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne over: „De moreele zijde der huidige crisis".

D. CHILI. — Moratorium. — Voor alle schulden is een moratorium afgekondigd. (Vor. ber. blz. **39** B.)

E. NEDERLAND. — Congres voor kleuterzorg. — Op 24 Juni '32 is te 's-Gravenhage het Congres voor Kleuterzorg geopend door den eere-voorzitter, den minister van Binnenlandsche Zaken jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, met een rede, waarin hij o.a. zeide, dat, indien men de beteekenis van dit kleutercongres plaatst in het licht eener breede opvatting van de volkswelvaart, het tot dankbaarheid en groote voldoening stemt, dat juist onze tijd het komende geslacht geestelijk en lichamelijk wil wapenen voor een toekomst, die aan gezonde, evenwichtige en volwaardige menschen en burgers behoefte zal hebben.
Het congres heeft ditmaal tot voorwerp van studie gekozen de geestelijke en lichamelijke kleuterzorg, daarbij het gebied van opvoeding en onderwijs der kleuters — althans rechtstreeks — uitsluitende.
Het resultaat van het tegengaan van de zuigelingensterfte vertoont inderdaad een welsprekende statistiek. Wat door middel van consultatiebureaux, moedercursussen, bakercursussen en dergelijke is tot stand gebracht, wijst er op. dat op dezen weg in het belang van het nieuwe geslacht dient te worden voortgegaan.
Hoezeer de verbetering van de zuigelingenzorg aan de kleuters is ten goede gekomen, blijkt wel uit de werkelijke daling van het sterftecijfer, dat tusschen de jaren 1922 en 1930 in den leeftijd van één tot vijf jaren zeer aanzienlijk is teruggeloopen.
Er hadden gedachtenwisselingen plaats tusschen de heeren Prof. Scheltema, dr. Plantenga, dr. Heyermans, Prof. Gorter, en dr. Heybroek.

25 JUNI 1932

F. NEW YORK. — Disconto-verlaging. — De Federal Reserve Bank te New-York heett haar disconto op 23 Juni van 3% tot 2½% verlaagd. (V. b. **229** F.)

G. NEDERLAND. — Wet-Ebels treedt op **1 Juli** in **werking.** — In het Staatsblad is een Kon. besluit afgekondigd, waarbij de inwerkingtreding van de wet, houdende bijzondere maatregelen ten aanzien van loopende pacht-overeenkomsten, is bepaald op 1 Juli 1932. (Vorig bericht blz. **312 M.**)

H. BEIEREN. — Uniformverbod. — De Beiersche minister-president, dr. Held, heeft in den Landdag de verklaring afgelegd, dat het geheele Beiersche staatsministerie weigert het uniformverbod in te trekken. (Vor. ber. **Noodverordening** blz. **384 C.**)

I. PRUISEN. — Opheffing demonstratieverbod. — De Pruisische Landdag heeft het nationaal-socialistische voorstel tot opheffing van het verbod van politieke optochten en vergaderingen aangenomen. Voor stemden de nat.-socialisten, de Duitsch-nationalen en de communisten. (Vor. ber. **Noodverordening 390** H.)

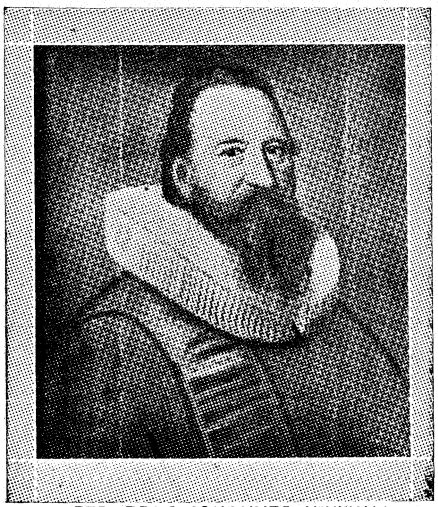
K. **SIAM.** — Constitutioneele monarchie. — Koning Prajadhipok van Siam heeft aan de eischen van een revolutionnaire beweging, die in Siam in den laatsten tijd heeft plaats gehad, toegegeven en zal voortaan koning zijn van een constitutioneele monarchie.
Het volk in Bangkok gaf op luidruchtige wijze uiting aan zijn vreugde over dit besluit van den koning, die tot dusver absoluut heerscher over Siam was. Koning Prajadhipok is bereid op te treden als hoofd van het nieuwe bewind, maar deze periode zal, volgens den koning, gezien zijn gezondheidstoestand, misschien niet van langen duur zijn.

L. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Luchtvaartcommissie. — Bij de voortzetting van de discussies in de luchtvaartcommissie over het vraagstuk van de internationaliseering der burgerlijke luchtvaart heeft de nieuwe Fransche gedelegeerde, Senator Henri de Jouvenel, op 22 Juni '32 nieuwe voorstellen gedaan. die als volgt luiden:
1. Volstrekt verbod van den chemischen, bacteriologischen en brandstichtenden luchtoorlog.
2. Verbod van het luchtbombardement, behalve op het slagveld zelf, de luchtvlootbases en op arsenalen voor zwaar geschut met een groote schietwijdte.
3. Vaststelling van een maximiim tonneninhoud voor het ledig gewicht van de militaire vliegtuigen, gepaard gaande met een contingenteering voor die militaire vliegtuigen, die een grooteren tonneninhoud hebben en die voor strikt defensieve doeleinden onontbeerlijk zijn, en met een ter beschikkingstelling van die vliegtuigen aan den Volkenbond.
4. Continentale internationaliseering van de voor verkeersdoeleinden gebezigde handelsluchtvloot.
5. Vaststelling van een maximum-tonneninhoud voor de niet geïnternationaliseerde burgerlijke vliegtuigen.
6. Aanvullende maatregelen betreffende den wapenhandel en de private wapenfabricatie. (V. b. **376** A.)

M. NEDERLAND. — Steun aan de Scheepvaart. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot behartiging van nationale scheepvaartbelangen z. h. s. aangenomen, nadat de regeering door een wijziging van het ontwerp de draagwijdte van de hulpverleening had verruimd. (V. b. 344 **G.**; v. b. Scheepvaart **170 I.**)

26 JUNI 1932

A. AMSTERDAM. — 300-jarig bestaan van de Amsterdamsche Universiteit. —

GERARDUS JOHANNES VOSSIUS
hield de inwijdingsrede op 8 Januari 1632.

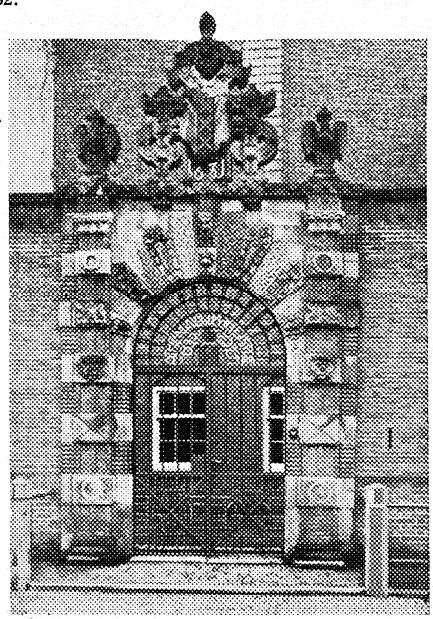
Van den 27sten Juni tot en met 1 Juli 1932 zal de feestelijke herdenking plaats vinden van de stichting in 1632 der Amsterdamsche inrichting voor hooger onderwijs, het oude Athenaeum Illustre, thans de Universiteit van Amsterdam.

Met trots mag Amsterdam zich beroemen op het bezit van een universiteit, die door haar eigen burgerij is gesticht.

In een tijd van grooten materieelen bloei heeft deze daardoor getoond de niet minder groote geestelijke waarde voor het volksleven van de beoefening der wetenschappen te begrijpen.

Drie eeuwen lang heeft de School in lief en leed de geschiedenis der stad medegeleefd en naast den handel en de scheepvaart haar roem over de wereld bekend gemaakt. Bescheiden begonnen, is zij een vermaarde universiteit geworden.

De herdenking van den burgerzin van het voorgeslacht en het besef van het daardoor door ons verkregen kostbare bezit stemt tot feestvreugde,

De ingang van de Agnieten-kapel na de restauratie.

Ter gelegenheid van dit derde eeuwfeest heeft een boekwerk van groot formaat de persen van de Stadsdrukkerij verlaten. Het draagt tot titel: „Gedenkboek van het Athenaeum en de Universiteit van Amsterdam **1632—1932".**

Het werk, dat ruim 700 'bladzijden telt, is typografisch buitengewoon goed verzorgd. Mejuffrouw Fré Cohen diende in dit opzicht van advies en zij teekende ook de initialen en den bandstempel.

De titelplaat stelt voor het Athenaeum Illustre omstreeks **1770;** zij is genomen naar de teekening van H. Schouten voor den atlas van Fouquet, in het bezit van den heer G. Leonhardt te Amsterdam.

Aan den zeer interessanten inhoud van het boek hebben ook buiten den engeren kring van hoogleeraren verschillende anderen hun gewaardeerde medewerking verleend. De commissie van redactie, bestaande uit de professoren H. Brugmans, J. H. Scholte en Ph. Kleintjes, noemt in dit verband in haar „woord vooraf" den curator dr. C. C. Delprat, den oud-bibliothecaris dr. C. P. Burger Jr. en de heeren mr. H. K. Westendorp en G. Hellinga.

Ook voor de illustraties is van vele zijden materiaal afgestaan.

In een afzonderlijk hoofdstuk, geschreven door den rector-magnificus, Prof. Paul Scholten, bespreekt deze in het kort de rede, waarmede op 8 Januari **1632** Gerardus Johannes Vossius het Amsterdamsche Athenaeum opende. „De Historiae Utilitate" is haar titel.

Mij treft — schrijft prof. Scholten o.m. —, als ik Vossius' rede lees, vooral een gemis aan onze zijde, Hier is een gesloten éénheid, een stellig en zeker weten wat de waarde is van „wetenschap" voor geheel het leven. Er is niets van alle onzekerheid, van al het nog open laten van moeilijkheden, van het zoeken, dat het hedendaagsche wetenschappelijke werk kenmerkt. En die eenheid was er niet alleen naar binnen, ook naar buiten. Van Baerle dacht over deze dingen zeker niet anders dan zijn ambtgenoot. En verder: De twijfel, of de wetenschap wel dienstbaar gemaakt kon worden aan de van God gegeven richting, kwam zelfs niet in hen op. Zien wij naar Vossius, dan was er een gaafheid, zien we naar liet Athenaeum, een eenheid en zekerheid, die we benijden kunnen.

Daarvan is niets gebleven. Voor ons is wetenschap een probleem, onderwijs een probleem, het verband tusschen onderwijs en wetenschap, tusscheil wetenschap en leven problemen. Wij zijn hier zoekers — armen. Ook over die armoede kunnen we ons verblijden, in zooverre zij de valschheid deed inzien van wat tot schijnrijkdom was geworden. Doch op den duur is die armoede ondraaglijk.

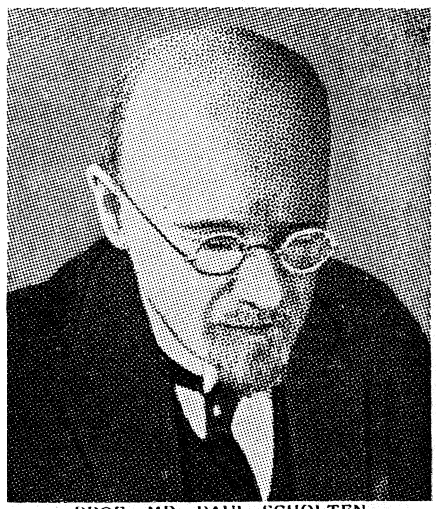
En de eenheid der Universiteit, ik zeg niet in haar oordeel over deze vragen, maar over de richting zelf, waarin wij hebben te werken, is verre te zoeken. Samenhang tusschexi de faculteiten in den opzet van onderwijs en wetenschapsbeoefening is er niet, is er in de faculteiten zelf nauwelijks. Er is zelfs niet naar gestreefd.

In deze bewogen tijden zal het ook voor het Hoogere Onderwijs, voor de Universiteit zaak zijn, eenerzijds met vaste hand te houden wat zij wonnen en zullen moeten overdragen aan volgende geslachten, anderzijds zich open te stellen voor allen twijfel en critiek, om de plaats te hervinden, die aan de wetenschap toekomt in het geestelijk leven der menschheid, in het geestelijk èn maatschappelijk leven. Het verband tusschen maatschappij en wetenschap telkens weder te hernieuwen is de taak der Universiteit — een taak waaraan mede te werken een der schoonste levensopgaven van den mensch is.

Prof. Scholten besluit: — Maar dit is zeker: wij moeten omzien, historisch weten te denken — doch dit omzien heeft slechts zin als we onmiddellijk daarna vóór ons zien en de vraag stellen: wat nu? Dat is een leering in Vossius' rede, die ook wij ter harte hebben te nemen.

Aan het eind van het gedenkboek worden niet minder dan 176 bladzijden gewijd aan de levensbeschrijving van professoren en lectoren, alle geschreven door Prof. *3.* S. Theissen.

(Vorig bericht **blz. 375** F,)

PROF. MR. PAUL SCHOLTEN
Rector-magn. der Amst. Universiteit in 1932

A. NEDERLAND. — Economisch Technologisch Instituut in Limburg. — Op 21 Juni '32 had te Maastricht de installatie-vergadering plaats van de Commissie van Bijstand van dit Instituut, dat met ingang van 1 April 1932 zijn werkzaamheden ter bevordering van de industrieele belangen der Provincie Limburg is aangevangen. Na de installatie door den voorzitter van den Raad van Bestuur, mr. E. O. J. M. Baron van Hövell tot Westerflier, hield de Directeur van het E.T.I.L., mr. R. A. H. M. Gielen, een rede over de werkwijze, de taak en het reeds verrichte werk.
De Commissie van Bijstand bestaat uit ongeveer 60 leden, waartoe naast de leden van Gedeputeerde Staten mede behooren de Burgemeesters der 15 grootste Limburgsche gemeenten, de Voorzitters der Kamers van Koophandel en Fabrieken in Limburg, vertegenwoordigers van de Ministeries van Onderwijs, Waterstaat, Economische Zaken en Arbeid, van de Werkgevers- en Werknemersorganisaties, alsmede diverse Hoogleeraren van Nederlandsche Universiteiten.

B. PORTUGAL. — Regeering. — De Portugeesche minister-president da Costa Oliveira heeft op 25 Juni 1932 president Carmona een verzoek om ontslag van het geheele kabinet gedaan.
Dit verzoek werd aangenomen. Het kabinet kreeg opdracht tot het afwikkelen der loopende zaken tot de begrooting zal zijn aangenomen en een nieuw kabinet zal zijn benoemd.

C. NEDERLAND-BELGIE. — Wederzijdsch Handelsverkeer. — Wij ontleenen aan de Haagsche Post van den 25sten Juni '32 het volgende staatje van het Nederlandsch-Belgische handelsverkeer in 1931:

Invoer **uit** België, **1931.**

	(× f 1000)
Wol	1.920
Kolen, cokes en briketten	8.244
Kalk, tras, cement en krijt	8.210
Salpeter en kunstmest	7.814
Natuursteen	4.782
IJzer, staal en verwerkte producten	20.951
Chemische producten	3.996
Benzine	2.725
Ruwe aardoliën	4.591
Traan	2.135
Meubelen	2.371
Huiden en vellen	5.542
Manufacturen, stoffen en weefsels	12.416
Baksteen e.a. kunststeen	4.322
Papier en papierwaren	3.517
Fabrieks-, landbouw- e.a. werktuigen	7.638
Rij- en voertuigen	19.845
Diversen	77.350
Totale invoer	198.369

Uitvoer **naar** België, **1931.**

	(X f 1000)
Versch vleesch en ongesmolten dierlijk vet	12.299
Visch, schaal- en schelpdieren	6.257
Kaas	11.591
Boter	6.573
Tarwe	1.886
Versche groenten	2.198
Aardappelen	8.239
Kolen, cokes en briketten	23.826
IJzer, staal en verwerkte producten	4.675
Plantaardige oliën	7.817
Manufacturen, stoffen en weefsels	5.633
Traan	1.731
Huiden en vellen	2.213
Diversen	76.610
Totaal uitvoer	171.548

(Vorig bericht blz. 237 G.)

D. CONGRES NEDERLAND-OVERZEE. — Henri Borel over de Ned.-Indische letteren. — Op het congres Nederland-Overzee te 's-Gravenhage heeft de heer H. Borel over de Nederl.-Indische letteren het volgende gezegd:
Onder Ned.-Indische literatuur verstaat spreker de afspiegeling in rhythmische taal van den geest en de cultuur der in Ned.-Indië wonende Europeanen en van die der daar wonende Oostersche landaarden. Feitelijk begint deze literatuur met Multatuli, na hem kwam geruimen tijd slechts lectuur.
Literatuur, ver uitgaande boven ontspanningslectuur, gaf Augusta de Wit. Omstreeks 1900 verscheen Louis Couperus' roman „De Stille Kracht", de allerbeste, die over Ned.-Ind. toestanden en over Ned.-Indië geschreven is. Als literatuur dienen te worden genoemd L. J. Feber's boeken „De schaduw der waringins" en gedeeltelijk „De Strijd om de Stilte". Niet vergeten mag worden literatuurwerk van mevrouw Kooy van Zeggelen.
In de laatste jaren onderscheidt zich ook mevrouw Nel Engelkamp—Caesar als een schrijfster, die de echt Indische natuursfeer en het reageeren daarop van den Europeaan treffend weet weer te geven. Wat betreft de schildering van de Europeesche maatschappij in Deli verdient vermelding mevr. Szëkely—Lulofs met haar roman „Rubber". Over zijn eigen roman „Een vrouw" (uit Tosari) en zijn bundel „Wijsheid en schoonheid uit China" kon spreker uit den aard der zaak moeilijk spreken.
Wat de dichtkunst aangaat, is er in de Ned.-Indische literatuur een groote bloei aan te wijzen. Het allerbeste daarvan zijn volgens spreker de gedichten van Jan Prins. Met eere dient ook genoemd te worden de Javaansche dichter A. M. Noto Soeroto. Op tooneelgebied bestaat er weinig van groote dramatische waarde dat zich in Ned.-Indië afspeelt.
Spr. merkte nog op, dat Frankrijk, met zijn veel jongere koloniale rijk, ons in koloniale literatuur zeer ver vooruit is en op een veel grooter aantal voortreffelijke schrijvers kan roemen.

E. HETHIETEN. — Bijbelsche ceremoniën. — In het zestiende hoofdstuk van het bijbelboek Leviticus worden de ceremoniën op den Grooten Verzoendag beschreven. De hoogepriester (Aaron) moest onder meer uit het volk twee bokken nemen en deze door het lot bepalen als één voor den Heere en één voor Azazel. (De Statenbijbel vertaalt dit woord — waarschijnlijk een eigennaam — willekeurig met: weggaande bok, in navolging van oudere overzettingen). Het offerdier voor den Heer werd geslacht, doch met het andere geschiedde de in vers 20 en vlgg. vertelde eigenaardige ceremonie: „Als hij (Aäron) nu zal geëindigd hebben van het heilige, en de tent der samenkomst, en het altaar te verzoenen, zoo zal hij den levenden bok toebrengen. En Aaron zal beide zijn handen op het hoofd van den levenden bok leggen, en zal daarop al de ongerechtigheden der kinderen Israëls, en al hunne overtredingen, naar hunne zonden, belijden; en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal hem door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten. Alzoo zal die bok op zich al hunne ongerechtigheden in een afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn uitlaten." De meeningen, wie of wat die Azazel was, waarheen de bok werd gezonden (vers 10), loopen uiteen. Reeds de Joodsche overlevering is hierbij verdeeld. Sommigen dachten dat het een gebergte in de woestijn was, anderen hielden het voor den naam van een gevallen engel (Uziël). Zekerheid hierover zal wel nooit worden verkregen.
In het jongste nummer van het „Archiv für Religionswissenschaft" citeert de heer V. Gebhard eene door een tekst in spijkerschrift gelijksoortige ceremonie bij de oude Hethieten. De vertaling van dezen tekst luidt als volgt: „Daarna brengt men de ram-

men en de vrouw, het brood en den bedwelmenden drank door het leger en jaagt ze naar buiten. En zij gaan en loopen (?) naar het gebied van den vijand heen; naar geen enkele plaats der onzen komen zij. Nu zegt men hierbij ook: „Zie, wat bij de menschen, runderen, schapen, paarden, muildieren en ezels van dit kamp voor onheil was, dat nu, zie, hebben deze rammen en de vrouw uit het kamp weggenomen; en het land, dat hen opneemt, zal deze onheilvolle pest aannemen".

Er is dus een sterke analogie met den ritus volgens den bijbel, ook hier, evenals bij zooveel uit den bijbel, dat overeenstemt met gebruiken en opvattingen der andere Oostersche volken, is er een diepgaand verschil, nog afgezien van de wreedheid der Hethieten, om een mensch de woestijn in te jagen. Immers bij hen betrof het een uitbanning van den kwaden geest, die lichamelijk lijden brengt, en die den vijand op het lijf wordt gejaagd. De bijbel echter stelt dit op een veel hooger niveau: het verbannen van het moreel slechte uit de ziel van het volk. In plaats van bijgeloovig uitdrijven van den duivel een ethisch symbool van zelfreiniging op den dag van boetedoening.

(Alg. Handelsblad).

27 JUNI 1932

A. S.S. „EGYPT". — Goudlading gedeeltelijk **geborgen.** — Iets meer dan tien jaar is het geleden — den 20sten Mei 1922 — dat het s.s. „Egypt" van de Peninsular and Oriental Steam Navigation Cy. tijdens een dichten mist op weg van Tilbury naar Britsch-Indië voor de kust van Bretagne door de Fransche vrachtboot, de „Seine", werd geramd. De „Egypt" zonk binnen enkele minuten; ongeveer honderd opvarenden kwamen om het leven, terwijl een groote lading goud, n.l. 1089 baren, verpakt in 119 kisten, 164.979 pd. st. in gouden sovereigns, verpakt in 37 kisten, en 1229 niet-verpakte baren zilver, mede in de diepte verdwenen, — een totale waarde van 1.108.879 pd. st., welke door Lloyd's werd terugbetaald.

Spoedig reeds meldden zich ondernemingen aan, die voorstelden pogingen te doen om het wrak, dat 120 meter diep ligt en waarvan men de plaats precies had kunnen bepalen, te lichten.

In 1928 werd aan een Italiaansche bergingsmaatschappij te Genua, de Societa Ricuperi Marittima, vergunning verleend den schat in het wrak van de „Egypt" aan de oppervlakte te brengen. Zeer ervaren duikers arriveerden op het bergingsvaartuig „Artiglio", dat echter ten gevolge van een ontploffing op een ander wrak, hetwelk men eerst voor dat van de „Egypt" hield (het bleek een Amerikaansch schip te zijn), werd vernield. De Italiaansche maatschappij gaf de karwei echter niet op en zond het vorig jaar een nieuwe „Artiglio", die nu reeds een gedeelte van het goud geborgen heeft.

Van de opbrengst van het bergingswerk krijgt de Italiaansche maatschappij 52½ %, de Fransche regeering een bepaald bedrag aan rechten, terwijl de rest aan Lloyds wordt gerestitueerd. Door de stijging van den goudprijs heeft de lading thans een veel grootere waarde dan in 1921, toen de „Egypt" verging.

B. ITALIE. — **Tabaksbouw** en -fabricatie in Italië. — Het „Instituto Nazionale per l'Esportatione" te Rome verstrekt de volgende gegevens over Italië's tabaksbouw en -fabricatie.

In de 2e helft der 17e eeuw is men in Italië met het aanplanten van tabak begonnen, welke cultuur geleidelijk aan een grooter omvang kreeg.

In 1862 werd het staatsmonopolie gedecreteerd, welk monopolie in 1884 omgezet werd in een regie.

De Italiaansche regeering beschikt over de navolgende regie-instellingen en tabaksproc stations: gewestelijke directies t 15 agentschappen, ten hebbende het oogsten en verwerken der ruwe tabakken; 24 fabrieken; 32 groothandel-opslagplaatsen; 600 kleinhandel-opslagplaatsen; 40.000 detail-verkoopplaatsen.

Circa 70.000 personen zijn in dienst van het staatsmonopolie, terwijl met den tabaksbouw 100,000 menschen een bestaan vinden. De uitstekend georganiseerde regie stelt alles in het werk om het aandeel van eigen Italiaansche tabak in haar fabrieken te vergrooten boven dat van import-tabak.

De tabaksaanplant bestaat in alle deelen van Italië uit donkere Noord-Amerikaansche tabak, terwijl in Midden-, maar vooral in Zuid-Italië, bovendien tropische tabak en Oostersche tabak geteeld wordt.

De ontwikkeling der eigen tabakscultuur blijkt uit het feit, dat in 1930 42.630 H.A. met tabak beplant waren. (Südd. Tabaksz.)

C. NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag over **1931/32.** — In het jaarverslag over 1931/32 schrijft president Trip o.a. het volgende:

De wereld werd meer en meer gesplitst in geïsoleerde eenheden en wordt steeds verder gedreven op den weg, die nimmer tot het beoogde doel kan leiden en die slechts verlaten zal worden, wanneer de verschillende landen, door uitputting gedwongen, hun kunstmatige en oneconomische maatregelen zullen moeten staken. of althans zoover inkrimpen, als voor het geleidelijk herstel van het internationale goederen-, kapitaal- en credietverkeer noodig is.

De ontwikkeling leidde, ook in verband met de rationalisatie, technische verbeteringen en uitbreidingen, tot een uiterst sterke en grootendeels, zoowel economisch als financieel ongezonde uitzetting van de productie, welke buiten verhouding stond tot de mogelijkheid om de productie tegen loonende prijzen af te zetten.

Om tot een oplossing te geraken, zal voor alles vermeden dienen te worden het opnieuw vervallen in bedenkelijke monetaire practijken. De werkelijke verbetering van den gevaarlijken toestand, waarin de wereld zich bevindt, zal slechts verkregen kunnen worden, wanneer en naar gelang de noodzakelijke voorwaarden vervuld worden voor een vrijer verkeer van goederen, kapitaal en arbeid. Deze voorwaarden liggen ten deele op politiek gebied, ten deele op economisch en financieel terrein.

Omtrent de positie en vooruitzichten van Nederland wordt o.a. opgemerkt, dat het financieel en economisch bestel van ons land over een belangrijk weerstandsvermogen beschikt, dat bij verstandig beleid in staat zal stellen de ongunst der tijden te doorstaan. Het staat dan ook wel vast, dat het inspannen van alle krachten om zoo spoedig als eenigszins mogelijk is, tot een vrijer internationaal verkeer te geraken, en het beperken tot het uiterste van de afweennaatregelen, waartoe in den jongsten tijd ook Nederland zijn toevlucht moest nemen, van de hoogste beteekenis zijn te achten voor het herstel en de toekomstige ontwikkeling van onze economische en financieele kracht.

Nederland zal zich hebben iii te stellen op een lager inkomens- en prijspeil en alle takken van het nationale bedrijfsleven zullen zich hebben aan te passen. Wat ons land vóór alles noodig heeft, is verlaging van de productiekosten, niet slechts in de voor de internationale markt werkende bedrijven, doch over de geheele lijn, dus ook in de beschutte bedrijven en in de overheidsbedrijven, die in toenemende mate een plaats in het economische leven zijn gaan innemen. Van een verlaging der tarieven van deze laatste twee groepen van bedrijven, valt nog niets te bespeuren en toch zal zij onvermijdelijk zijn om onze plaats in het internationale verkeer te kunnen handhaven.

De positie van Nederland is ongetwijfeld moeilijk, doch de meening mag niet postvatten, dat Nederland buiten machte zou zijn den druk der tijden te weer-

staan. Het Nederlandsche volk staat thans voor de beslissing of het, door te trachten vast te houden aan een levensvoet, die met den wereldtoestand en de mogelijkheden van zijn bedrijfsleven niet langer in overeenstemming is, zich aan een grootere verarming met alle daaraan verbonden gevolgen in de toekomst wil bloot stellen, dan wel of het, door gezamenlijk en over de geheele lijn het onvermijdelijke aanpassingsproces te vergemakkelijken en te bevorderen, het Nederlandsche productie-apparaat door den zwaren tijd heen zal helpen en paraat zal houden voor den tijd, dat de wereldsituatie een uitbreidiig van zijn werkzaamheid zal toelaten.

Mr. L. J. A. TRIP,
President van de Nederlandsche Bank.

In het verslag wordt nog gememoreerd, dat het pondenverlies, waaromtrent wij een uitvoerige uiteenzetting gaven op de pagina's **118** H., **130 G., 215 A., 221 I., 255** H., **305 B., 316** B., **352** L., **381 C.,** f 29.889.408 bedraagt. Dit bedrag is ten laste van de rekening over het afgeloopen boekjaar gebracht. Na aftrek van f 4.255.558,41 wegens de overigens in dat jaar verkregen netto-baten en f **6.302.654,57,** welke aan het Reservefonds en de Bijzondere Reserve zijn onttrokken, zou de winst- en verliesrekening derhalve met een nadeelig saldo van f **19.331.195 (v.** j. winst f **5.032.761,** waaromtrent **in** totaal 7,2% dividend werd uitgekeerd) sluiten, ware het niet, dat bij de wet van den 27sten Mei **1932** (Stbl. No. **221)** een regeling is getroffen, welke het ons mogelijk maakt den Staat der Nederlanden voor dat saldo te debiteeren. De aldus gecreëerde vordering zal uit de winsten der volgende jaren gedelgd worden. In het kort komt de regeling hierop neer, dat de helft dier winsten, met een minimum van f **1.000.000,** voor delging zal dienen, terwijl het overblijvende gedeelte gelijkelijk tusschen Staat en aandeelhouders zal verdeeld worden met een maximum van f **1.000.000** voor ieder. Het daarna nog resteerende zal voor verdere delging worden aangewend. Deze regeling stelt in staat het abnormale verlies geleidelijk uit de winsten van volgende jaren te dekken. Zij voorkomt het afschrijven van een deel van het aandeelenkapitaal en stelt de Bank in staat een deel harer reserves te behouden, wat, in het bijzonder met het oog op de onzekere omstandigheden, waarin de wereld verkeert, van groot belang is te achten. Daarnaast opent zij de mogelijkheid om, naar gelang de uitkomsten van volgende jaren zulks zullen toelaten, een dividend van ten hoogste 5% uit te keeren. Dit maximum zal bij eene winst van ruim f **4** millioen bereikt worden. (Vor. ber. **388** D.)

A. GOUDBEWEGING-. — Goudvoorraad van de **Bank of England.** — Sinds **14** Mei '**32** heeft de Bank of England reeds voor £ **14.750.654** goud gekocht, waardoor de totale goud-voorraad is gestegen tot f **135.7** millioen, hetgeen het hoogste bedrag is dat sinds **9** September **1931** in de balans van de Bank voorkomt. Een overzicht van de aankoopen laten wij hieronder volgen:

14 Mei . .	£ **2.012.665**	**6** Juni . .	f 1.046.299
19 Mei . .	**967.899**	**8** Juni . .	**822.887**
25 Mei . .	**1.234.477**	**10** Juni . .	**1.643.870**
27 Mei . .	**1.233.918**	**15** Juni . .	**966.079**
30 Mei . .	**806.637**	**17** Juni . .	**1.027.419**
1 Juni . .	**1.542.483**	20 Juni . .	**211.943**
3 Juni . .	1.234.078		
		Totaal	£ 14.750.654

(V. **b. Goudbew.** 388 D.; v. b. Bank v. Engel. **295** H.)

B. HERSTELCONFERENTIE. — Belgisch voorstel. — Van Belgische officieele zijde wordt het volgende communiqué uitgegeven:
De Belgische delegatie te Lausanne heeft een voorstel overhandigd, dat zekere richtlijnen bevat voor den economischen en financieelen wederopbouw van Europa. Het omvat drie gedeelten:
1. Reorganisatie van zekere Duitsche ondernemingen van openbaar nut, welke de stabilisatie der valuta van het Duitsche rijk zou kunnen verzekeren;
2. Stichting van een internationale crediet-organisatie, welke den landen van midden- en Oost-Europa hulp zou kunnen bieden;
3. Hervorming van het douanestelsel met het doel, het handelsverkeer nieuw leven te geven door een geleidelijke verlaging van de invoerrechten. (384 H.)
(Vor. ber. Herstelvraagstuk: België 382 B.)

C. **NEDERLAND.** — Steun aan **den varkensteelt.** — Het wetsontwerp inzake den steun aan den varkensteelt werd met **50—26** stemmen door de Tweede Kamer aangenomen.
Het wetsontwerp behelst het volgende:
De regeering wil een exportmonopolie geven aan een Ned. Varkenscentrale, welke uit een stabilisatiefonds een toeslag op elk geslacht varken zal uitkeeren. De gelden voor dit stabilisatiefonds worden gevonden door een extra-keurloon van **5** cent per pond op varkens, bestemd voor de binnenlandsche consumptie. Om een ongewenschte uitbreiding van de varkensstapel te voorkomen, zullen de varkens, die in aanmerking komen om onder deze regeling te vallen, voorzien worden van een oormerk.

28 JUNI **1932**

D. **AMSTERDAM.** — 300-jarig bestaan van de **Amsterdamsche Universiteit - Koninklijke onderscheidingen.** — Het heeft H.M. de Koningin behaagd om bij het derde eeuwfeest der Universiteit te bevorderen tot commandeur in de orde van den Nederlandschen Leeuw dr. W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam en president-curator der universiteit; voorts te benoemen tot commandeur in de orde van Oranje-Nassau dr. C. Ch. Delprat, curator dezer universiteit en prof. mr. P. Scholten, rector-magnificus; tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw de hoogleeraren dr. B. Brouwer, dr. L. E. J. Brouwer, mr. Ph. Kleintjes, dr. W. J. Kuhler, Th. Limperg Jr. en dr. **A.** E. H. Swaen.
Tot officier in de orde van Oranje-Nassau mr. W. L. Hendriks, directeur der afdeeling Onderwijs ter gemeente-secretarie; tot ridder in dezelfde orde A, J. van Laren, hortulanus aan den Hortus Botanicus, Voorts zijn toegekend de eere-medaille der orde van Oranje-Nassau: in goud aan J. van der Zwaal, bedrijfschef aan het Laboratorium „Physica"; in zilver aan J. M. Redeker, amanuensis aan het Laboratorium voor Gezondheidsleer en P. Lemstra, amanuensis-concierge aan het Anorganisch-Chemisch Laboratorium; in brons aan J. J. van der Voort en H. Schuurman, bedienden aan het hoofdgebouw van de universiteit. (Vorig bericht **391 A.**)

28 JUNI 1932

A. NEDERLA D. — Rijksbegrooting voor 1931. — Ingediend is een ontwerp van wet tot wijziging en verhooging van het tiende hoofdstuk der rijksbegrooting van het dienstjaar 1931.
Voorgesteld wordt o.a. art. 41, „bijdragen in den vorm van subsidiën aan werkloozenkassen, voor zooveel zij meer bedragen dan 100 pct. van de bijdragen der leden" te verhoogen met 3 millioen. In de memorie van toelichting wordt verwezen naar de zeer groote werkloosheid in de laatste maanden van 1931. Art. 111, „bijdragen en overige uitgaven wegens keuring van voor invoer bestemd vleesch", wordt verhoogd met f 298.000, als gevolg van de groote stijging van den invoer van vleesch. Hiertegenover staat een hoogere opbrengst ten bate der middelen voor 1931 van ruim f 530.000.
Op art. 179, „Kasvoorschotten aan de N.V. Koninklijke Hollandsche Lloyd", wordt een millioen uitgetrokken, daar in verband met de resultaten der exploitatie van deze onderneming het in de overeenkomst genoemde bedrag van een millioen voor 1931 ten volle is uitgekeerd.
Tengevolge van de verschillende voorgestelde wijzigingen wordt het eindcijfer van het tiende hoofdstuk der rijksbegrooting voor het dienstjaar 1931 in totaal verhoogd met f 4.398.000, waarvan f 1.000.000 tea laste van den kapitaaldienst komt, zoodat de gewone dienst wordt verhoogd met f 3.298.000. Hiervan is als crisisuitgaven aan te merken de verhooging van art. 41 ad f 3.000.000, zoodat de gewone dienst in totaal is verzwaard met f 298.000.
Tegenover deze vermeerdering van uitgaven, art. 111 betreffende, staat een hoogere opbrengst van den overeenkomstigen middelenpost van ruim f 530.000.
(Vorig bericht blz. 293 D.)

B. GENEESKUNDE. — Vereeniging van bloedverstrekkers. — Volgens de Münchener medizinische Wochenschrift van 27 Mei heeft te Milaan de eerste vergadering plaats gehad van de vereeniging van vrijwillige Italiaansche bloedverstrekkers, onder voorzitterschap van prof. Formantano. Zij telt talrijke afdeelingen in vele steden, waaronder twee te Napels.
In ons land is thans na Rotterdam en Utrecht te Tilburg een bloedtranfusiedienst ingericht. Een zestigtal bloedgevers heeft zich beschikbaar gesteld.
(Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

C. NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag over 1931/32. — Met betrekking tot het door de Nederlandsche Bank geleden pondenverlies wordt in het jaarverslag 1931-32 dezer instelling nog het volgende medegedeeld:
Wat het pondenverlies betreft, hierbij is het beslissende moment gelegen in de vraag of de Bank zich, bij het betrachten van een voorzichtig beleid tijdig van haar pondenbezit had moeten ontdoen. De Directie heeft gemeend tot dit laatste niet te moeten besluiten, omdat zij de overtuiging bezat, dat de Engelsche Regeering en de Bank of England het vaste voornemen hadden om den gouden standaard te handhaven en voor dat doel den goudvoorraad van die bank ten volle beschikbaar te stellen. Deze overtuiging berustte op de bespreking, welke de Heeren Vissering en Tetrode op 26 Augustus 1931 met de leiding van de Bank of England hebben gevoerd, toen onrust omtrent de financieele positie van Engeland begon te heerschen. Onmiddellijk nà het onderhoud hebben genoemde heeren een overzicht van de gevoerde besprekingen op schrift gesteld. De hun, volgens dat overzicht, gedane mededeelingen wettigen de meerbedoelde overtuiging en stellen voorts boven twijfel, dat het voornemen bestond om het provenu der leening ad £ 80 millioen, welke de Engelsche Regeering in het buitenland ter ondersteuning van het pond sterling heeft aangegaan, naast den geheelen, destijds beschikbaren, goudvoorraad van de Bank of England voor de handhaving van den gouden standaard te besteden. Dit voornemen blijkt ook uit het telegram dat op 29 Augustus van den Deputy-Governor van de Bank of England ontvangen werd en dat luidt als volgt: „With reference to our conversation on Wednesday last you will no doubt have seen the official announcement to-day of the conclusion by our Government of large credits in New York and Paris. I trust this announcement will serve tol abolish all doubts as to the safety of foreign funds in London."
Op grond van een en ander achtte de Directie zich gerechtigd aan haar streven naar internationale samenwerking vast te houden en te voorkomen, dat zij door eene liquidatie van haar pondenbezit, die onvermijdelijk bekend zou zijn geworden, tot een hoogst bedenkelijke toeneming van het wantrouwen aanleiding zou geven. De verwachting, dat de gouden standaard door Engeland gehandhaafd zou worden, vond een krachtigen steun in het feit, dat de goudvoorraad van de Bank of England tusschen den datum van de meerbedoelde bespreking en dien van den laatsten weekstaat vóór het loslaten van den gouden standaard, niet alleen geen vermindering, doch zelfs nog een toeneming vertoonde. Die voorraad bedroeg op de beide data onderscheidenlijk rond f 133.300.000 en £ 135.600.000.
In het licht van de hierboven weergegeven ontwikkeling was de Directie zóózeer overtuigd, dat de Bank of England het als een eisch van internationale samenwerking en van billijkheid zou erkennen De Nederlandsche Eank voor verlies op haar pondenbezit te vrijwaren, dat zij op 27 September 1931 haar communiqué van dien datum opmaakte en publiceerde. (Zie bericht op pagina 70 E.).
Zij is in die overtuiging teleurgesteld, waar sedert dien gebleken is, dat de Bank of England zich op het standpunt plaatst, dat het loslaten van den gouden standaard een maatregel is, die uitsluitend voor de verantwoording komt van de Engelsche Regeering en dat een verband bestond tusschen den goudvoorraad, die volgens de gepubliceerde weekstaten, bij het loslaten van den gouden standaard te harer beschikking stond, en de leeningen. die door de Engelsche Regeering en de Bank of England ter ondersteuning van het pond in het buitenland werden opgenomen. Het behoeft wel geen vermelding, dat een dergelijk verband in elk geval voor derden niet te bevroeden was.
Nadat een en ander door mondelinge en schriftelijke gedachtenwisseling was komen vast te staan en nadat met de Regeering overeenstemming was bereikt over den ponden-verkoop aan Nederlandsch-Indië, heeft de Directie haar communiqué van 29 November 1931 openbaar gemaakt. (Vorig bericht blz. 393 C.; vor ber. Pondenverlies Ned. Bank 381 C.)

D. NOORWEGEN. — Verhoogde Invoerrechten. — De Noorsche regeering heeft besloten tot verhooging van enkele invoerrechten. De rechten op koffie en suiker zullen gebracht worden op resp. 5.2 en 3.5 öre per kilo. Voor radio-toestellen en radio-artikelen bedraagt de verhooging 10—20% van de huidige invoerrechten. De invoerrechten op grammofoons en grammofoonplaten werden van 1 tot 5 kronen per K.G. verhoogd. (Vorig bericht blz. 168 I.)

E. NEDERLAND. — Vrijzinnig-godsdienstige liberalen. — De Ver. v. Vrijz. Godsd. liberalen hield 25 Juni te Utrecht haar jaarvergadering. De voorzitter, Prof. Dr. B. D. Eerdmans wees er in zijn openingsrede op hoezeer de huidige wereld de opbouwende kracht der Vrijz. godsdienstig-liberale gedachte noodig heeft. Uit het jaarverslag van Dr. J. Luchies (Valthermond) bleek, dat het ledental aanzienlijk

vooruitging en dat velen in den lande op 't oprichten dezer vereeniging hadden gewacht. Besloten werd desgewenscht advies te geven aan vacante kerkelijke gemeenten, die geen socialistisch predikant wenschen. Om onder de jeugd belangstelling te wekken voor de positieve maatschappelijke krachten, die naar voren kunnen treden uit een samengaan van liberalisme en vrijzinnig christendom, zal in 't begin van September te Soesterberg een congres worden gehouden. Het bestuur werd aangevuld met de heeren A. J. Tom (Arnhem) en M. P. Kokje (Harderwijk).

29 JUNI 1932

A. HERSTELCONFERENTIE. — Officieele mededeeling. — Betreffende de zitting der zes uitnoodigende mogendheden welke op 29 Juni is gehouden, wordt het volgende officieele communiqué uitgegeven:
Besloten is een bureau samen te stellen dat bestaan zal uit den president en één vertegenwoordiger van elk der uitnoodigende mogendheden. Het bureau zal den huidigen toestand der herstelbesprekingen bestudeeren in het licht der tot nu toe gevoerde onderhandelingen. liet heeft opdracht gekregen zoo spoedig mogelijk ren rapport uit te brengen met de aanbevelingen der leiders van de zes mogendheden.
De leiders der delegaties van de zes mogendheden hebben voorts den Ministers van Handel der zes mogendheden verzocht bijeen te komen, teneinde de Kwesties te onderzoeken, welke met de tweede taak der conferentie van Lausanne, de maatregelen ter overwinning van de financieele en economische moeilijkheden der wereldcrisis verband houden en wel in de voorbereiding eener verdergaande conferentie welke deze kwesties nader zal bestudeeren.
De president der conferentie is gemachtigd een vertegenwoordiger van de Herstelbank aan te zoeken naar Lausanne te komen, indien de technische werkzaamheden der conferentie zulks wenschelijk zouden doen schijnen.
Bovendien is de president gemachtigd, ingeval hij zulks gewenscht acht, vertegenwoordigers van Hongarije en Bulgarije op te roepen. (V. b. blz. 394 B.)

B. NEDERLAND. — Onderzeedienst - 25-jarig jubileum. — De Nederlandsche Onderzeedienst vierde op 25 Juni feestelijk zijn 25-jarig bestaan en kan daarbij op een eervollen staat van dienst in het afgeloopen tijdvak terugzien. Bij deze gelegenheid mag wel in herinnering worden gebracht de bijzondere wijze waarop deze dienst zijn medewerking tot wetenschappelijk onderzoek heeft verleend, o.a. bij de zwaartekrachtsonderzoekingen. **(V. b.** blz. **383 A.)**

C. NEDERLAND. — Vereen. van Nederlandsche G 4 meenten. — Op 28 Juni had te Hilversum de algemeene vergadering van de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten plaats, welke werd bijgewoond door vertegenwoordigers van ongeveer 300 leden der vereeniging.
De vergadering werd geopend met een rede van den voorzitter, Mr. W. C. Wendelaar, burgemeester van Alkmaar. In deze rede werd de nadruk gelegd op de moeilijke tijdsomstandigheden tengevolge van de werkloosheid. Bij het opmaken der gemeentelijke begrootingen zullen zich de bezwaren dubbel doen gevoelen. Voorts stond spr. stil bij de autonomie der gemeenten, welke bijzondere waakzaamheid eischt. Spr. besloot met de hoop uit te spreken, dat deze organisatie nog lang werkzaam mocht zijn tot heil der gemeenten.
In het uitvoerige jaarverslag was aangestipt, dat 930 gemeenten met 96.1 pct. van de Ned. bevolking waren toegetreden tot het lidmaatschap.
Na het afdoen van enkele punten van huishoudelijken aard kwamen in behandeling de prae-adviezen, uitgebracht door de heeren S. Rodrigues de Miranda, wethouder van Amsterdam en C. Smeenk, wethouder van Arnhem: „Op welke wijze moet, gegeven de bestaande regeling der werkloosheidsverzekering, de bij die regeling aansluitende steunverleening voor valide werkloozen worden georganiseerd; moet daarbij aan het rijk, aan de gemeenten en aan de organen van armenzorg een taak worden toegekend en zoo ja, welke? Naar welke beginselen moeten de overheidskassen met de uit die steunverleening voortvloeiende kosten worden bezwaard?"
Na uitvoerige debatten zeide de voorzitter in zijn slotwoord, dat op deze vergadering geen directe conclusies te trekken zijn als uitvloeisel der verschillende besprekingen. Dat is overigens in de vereeniging ook nooit usance geweest. In een bestuursvergadering zal t.z.t. worden overwogen, waartoe de besprekingen hebben geleid.

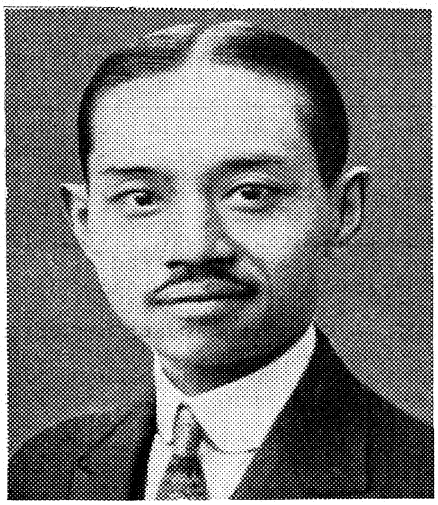
D. NEDERLAND. — Uitvoer naar Frankrijk - Nieuwe uitvoercontingenteering. — De Minister van Economische Zaken en Arbeid heeft bepaald, dat met ingang van 1 Juli a.s. voor den uitvoer naar Frankrijk certificaten van oorsprong zullen worden afgegeven voor: lakleder, rundbox en andere groote bewerkte huiden en kalfsvellen en belast met de uitgifte dier certificaten den heer Mr. W. P. M. van der Loo te 's-Gravenhage en bij diens ontstentenis Mr. H. Th. Schaepman te 's-Gravenhage.
(V. **b.** Contingent 375 **C.; V.** b. Frankrijk **324** B.)

E. HERSTELCONFERENTIE. — Een exposé van MacDonald. — Het door MacDonald in de zitting van den 29 Juni gegeven overzicht is, overeenkomstig de aankondiging in het communiqué, gepubliceerd. MacDonald heeft hierin een samenvattend program gegeven van de huidige en toekomstige internationale onderhandelingen. De Britsche premier zette het volgende uiteen:
De conferentie van Lausanne heeft twee taken, de definitieve oplossing van de herstelproblemen en de overwinning van de economische en financieele crisis. Deze tweede taak kan echter slechts gemeenschappelijk met de Amerikaansche regeering worden opgelost. De huidige conferentie moet derhalve in de eerste plaats het herstelprobleem tot oplossing brengen en dan de noodige voorbereidingen treffen voor. de a.s. economische wereldconferentie. Bij de ononderbroken reeks van persoonlijke besprekingen der laatste twee weken is weliswaar geen volledige overeenstemming bereikt, maar er bestaat toch onder alle mogendheden een algemeene overeenstemming op de volgende punten:
1. Het overmaken van betalingen van het eene land naar het andere zonder meer leidt tot een verdere verscherping van de huidige crisis.
2. De bevrijding van een debiteurstaat van zijn betalingen, die hij zelf niet meer kan dragen, leidt alleen tot het afwentelen van den last op den crediteurstaat.
3. Het totaal der internationale schulden, de herstelbetalingen en de oorlogsschulden, moet zonder verwijl worden aangepast aan den huidigen in gevaar gebrachten economischen wereldtoestand, ten einde een nieuwe catastrophe te verhinderen.
4. Er moeten maatregelen genomen worden om de stabiliteit der valuta van Duitschland in stand te houden en de energieke maatregelen van de Duitsche regeering op dit gebied duurzaam te maken.
5. De conferentie van Lausanne moet eindigen met een positieve, zoo mogelijk definitieve oplossing, die aangepast moet worden aan de algemeene regeling van het probleem, tezamen met de Vereenigde Staten.
6. De ter conferentie van Lausanne te vinden oplossing moet leiden tot een herstel van het vertrouwen, dat onontbeerlijk is voor de herleving van het crediet en van den internationalen handel.

7. Het punctueele overinaken van betalingen, die de internationale betalingsbalans ondermijnen, kan slechts geschieden langs den normalen weg van den internationalen handel en de hierdoor geschapen betalingscapaciteit.
8. Duitschland is op het oogenblik niet in staat herstelbetalingen op te brengen.

(V. b. blz. **396 A.**; V. b. **Herstelvr.** Engeland **382** B.)

A. **SIAM.** — **Nieuwe** Grondwet. — Koning Prajadhipok heeft op 38 Juni de nieuwe grondwet onderteekend, waarbij zijn bevoegdheden zeer worden beperkt.

Prajadhipok, koning van Siam.

De hoogste macht, welke thans bij het volk berust, wordt uitgeoefend door: 1o. den monarch; 20. den volkssenaat; 30. het comité van de Volkspartij, en 4o. de rechtbanken. Elke handeling of verordening van den koning moet, wil zij wettig zijn, door een lid van het comité der Volkspartij onderteekend worden. De senaat, die onder zekere omstandigheden wetten mag uitvaardigen zonder toestemming van den koning, zal eerst bestaan uit 70 militairen, maar later geheel door het volk gekozen worden. Vrouwen hebben stemrecht. De bestaande wetgeving betreffende de erfelijke troonopvolging blijft gehandhaafd.

(Vorig bericht blz. **390** K.)

B. **DUITSCHLAND.** — De nieuwe noodverordening inzake **uniform-** en vergaderingverbod. — De nieuwe noodverordening van den Rijkspresident tegen politieke uitspattingen, gedateerd 28 Juni 1932, is afgekondigd.
Op grond van artikel 48, paragraaf *2* van de Rijksgrondwet, wordt het volgende verordend:
1. Vergaderingen in de open lucht en optochten mogen door de landsautoriteiten wegens direct gevaar voor de openbare veiligheid verboden worden:
a. in het algemeen slechts voor bepaalde begrensde plaatsen;
b. overigens slechts in afzonderlijke gevallen.
Verder gaande algemeene verboden treden buiten werking.
2. Het dragen van uniforme kleeding waaruit het lidmaatschap blijkt van een niet verboden politieke vereeniging mag door de landsautoriteiten slechts in afzonderlijke gevallen bij direct gevaar voor de openbare veiligheid verboden worden. Bestaande algemeene verboden, hierop betrekking hebbende, treden buiten werking.
3. Indien de Rijksminister van Binnenlandsshe Zaken tegen een verbod volgens paragraaf **1,** alinea **1,** bezwaar heeft, dan kan hij den landsautoriteiten verzoeken het verbod te wijzigen of op te heffen. Voldoen de landsautoriteiten aan dit verzoek niet, dan kan hij het verbod opheffen.
De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken kan in het algemeen voor het geheele Rijksgebied of voor bepaalde deelen vergaderingen in de open lucht en optochten alsmede het dragen van uniformkleeding waaruit het lidmaatschap van een politieke vereeniging blijkt, verbieden en voor overtreding van het verbod straf opleggen.
Plakkaten, pamfletten en strooibiljetten waarin tot gewelddadigheid tegen een bepaald persoon of in het algemeen tot gewelddaden wordt aangezet, kunnen door de politie in beslag worden genomen. Voor zoover de hoogere landsautoriteiten niets anders beslissen, zijn de plaatselijke politieautoriteiten hiertoe bevoegd.
4. Deze verordening treedt bij haar afkondiging in werking.
5. Verordening inzake vergaderingen en optochten. Tegelijkertijd met de tweede verordening van den Rijkspresident wordt een verordening van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken gepubliceerd inzake vergaderingen en optochten. Volgens deze verordening moet van alle openbare vergaderingen 48 uur van tevoren opgave worden gedaan bij de plaatselijke politie. In afzonderlijke gevallen kunnen deze vergaderingen verboden worden indien zij gevaar voor de openbare veiligheid opleveren. Zij kunnen door de autoriteiten slechts ontbonden worden wanneer zij niet tijdig zijn aangemeld of zijn verboden of wanneer de opgaven bij de aanmelding opzettelijk in strijd met de waarheid waren. Uitgezonderd van deze bepalingen zijn begrafenisstoeten, bruiloftsstoeten, kerkelijke processies en bedevaarten. Overtreding van het verbod en de overige bepalingen kan met gevangenisstraf en geldboeten worden gestraft.

(Vorig bericht blz. **390** I.)

C. HONGARIJE. — Disconto. — De Hongaarsche Nationale Bank heeft besloten met ingang van **1** Juli 1932 het disconto te verlagen van 6 tot 5%.

(Vorig bericht blz. **313** I.)

D. HERSTELCONFERENTIE. — Duitsch Communiqué. — De Duitsche delegatie te Lausanne heeft een communiqué gepubliceerd, waaraan wij het volgende ontleenen:
„Ket vertrouwen der wereld kan slechts dan worden hersteld, als de overwinnende mogendheden zouden besluiten de bepalingen van het verdrag van Versailles, die Duitschland ten achter stellen bij de andere mogendheden, te verwijderen. Als daarmee de gelijkgerechtigdheid en de veiligheid van Duitschland werden hersteld, zou de rijkskanselier het mogelijk achten, dat Duitschland aan de algemeene pogingen om het internationale economische leven weer op de been te brengen, zijn aandeel nam in den vorm van een bijdrage, die natuurlijk eerst betaald kan worden, nadat het economisch evenwicht in Duitschland en de wereld zal zijn hersteld."

(V. **b. 396** E.; **V.** b. Herstelvr. Duitschland **381 A.)**

30 JUNI **1932**

E. NEDERLAND. — Nationaal-Socialisme. — Onder leiding van Ir. A. A. Mussert te Utrecht is hier te lande bezig zich te vormen een nationaal-socialistische beweging, die reeds geruimen tijd haar actie voorbereidt.
Ir. A. A. Mussert is hoofd-ingenieur van den Provincialen Waterstaat van Utrecht. Hij is bekend om zijn actie voor de Amsterdam—Rijnverbinding via Utrecht en zijn strijd tegen het Nederlandsch-Belgisch verdrag.
Ziet hoofdkwartier der beweging (N.S.B.) is gemtigd in een gebouw aan de Oude Gracht te Utrecht, waar sinds December '31 tal van besprekingen zijn gehouden en veel vooraanstaande personen hebben geconfereerd over het thans bekend geworden program.
Als leidend beginsel voor het program geldt de volgende verklaring: „Voor het zedelijk en lichamelijk

welzijn van het volk is noodig een krachtig staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht, orde, solidariteit van alle bevolkirgsklassen en het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang."

Wat is nu doel en wezen dezer nieuwe beweging, die reeds over ons geheele land haar vertakkingen moet hebben en in alle plaatsen haar leden telt?

De nationaal-socialistische beweging in Nederland bedoelt te zijn een nieuwe Nederlandsche nationale beweging. De toevoeging socialistisch kan voldoende uit het program blijken. Een vergelijking met het fascisme in Italië en de Hitlerbeweging in Duitschland gaat niet op, daar de eerste een geheel Italiaansch karakter draagt en de laatste o.a. gekenmerkt wordt door haar anti-semitisme, dat aan de N.S.B. in Nederland vreemd is.

De N.S.B. wil in de eerste plaats vernieuwing van den geest op staatkundig en economisch terrein in het Rijk der Nederlanden brengen. Er is binnen dit rijk, waarin inderdaad de zon niet ondergaat, een zoodanig toenemende geest van futloosheid, onmacht, onwil, onverschilligheid, ongeloof, verdeeldheid, schotjesgeest, krakeelzucht, dat het de spuigaten uitloopt, zoodat het somtijds lijkt of de natie de ontbindende krachten verzamelt om zelfmoord te plegen. Daartegenover wil het nationaal-socialisme een grondslag samenstellen van wilskracht, fierheid, plichtsgevoel, geloof in eigen kracht, bestaansrecht, nationalen zin, solidariteitsgevoel, gezindheid tot samenwerking, offervaardigheid, opdat op dezen grondslag opbloeie een hernieuwde natie, welke haar zonen en dochters uit elken stand en elk beroep voor het zedelijk en lichamelijk welzijn de beste mogelijkheid kan bieden.

Het program der nieuwe beweging is in twintig punten geformuleerd die onderverdeeld zijn in vijf groepen, n.l. ten aanzien van de nationale oogmerken, van de staatsrechtelijke hervormingen, van de volkshuishouding, van de cultuur, en van de socialistische voorzieningen. (Alg. Handelsblad)

A. **JURISPRUDENTIE.** — Zaak Sklnrek. — Op 28 Juni werd uitspraak gedaan in het proces-Sklarek. Leo en Willy Sklarek werden wegens bedrog, ernstige vervalsching van officieele stukken en actieve omkooping, ieder tot vier jaar tuchthuis en vijf jaar eerverlies veroordeeld, onder aftrekking der zes maanden preventieve hechtenis.

Dit vonnis maakt een einde aan een rechtzaak, waarvan de openbare behandeling midden October 1931 begon, na een gerechtelijk vooronderzoek van bijna twee jaar. Het was eind September 1929 dat door een paar accountants van de Berlijnsche Stadtbank een oplichting aan den dag werd gebracht van een reusachtigen omvang. De gebroeders Sklarek, die het monopolie hadden van levering van kleeding aan de stedelijke armenzorg, namen credieten op bij de Stadtbank en op aanbeveling van die bank ook bij andere banken, die in de millioenen liepen. De gemeente Berlijn is door de Sklareks voor ongeveer 10 millioen mark opgelicht. Max, Leo en Willy Sklarek hadden door bemiddeling van een officier, die later zelfmoord heeft gepleegd, eerst de leverantie van kleeding aan legerofficieren gekregen en later de Meedingleverantie van de uit den oorlog teruggekeerde soldaten en andere behoeftigen, die zich bij de stedelijke armenzorg aanmeldden. Door een wijdvertakt omkoopsysteem verdienden zij aan die kleedingleverantie geweldige sommen. Begin 1926 dreigde een groot schandaal bij de afdeeling voor kleedingleverantie van de Stedelijke armenzorg, maar de Sklareks sprongen met het geld dat zij verdiend hadden bij en verwierven als belooning het monopolie van kleedinglevering door middel van de Kleidervertriebsgesellschaft (K. V. G.). Vanaf dien tijd begonnen eigenlijk pas de omkooperijen van gemeenteautoriteiten en bankdirecteuren op groote schaal. De Sklareks beweren dat zij daartoe gedwongen werden door de bedriegerij en valsche voorspiegelingen en het verleidelijke aanbod van den vorigen directeur van de K.V.G., Kieburg, die overleden is. Toen de Sklareks de kleedingmagazijnen overnamen zou hun gebleken zijn, dat Kieburg alleen waardeloozen rommel had overgelaten. Zij hadden zich daarover bij het gemeentebestuur willen beklagen, maar Kieburg had het geheele gemeentebestuur in zijn zak. Hij spiegelde de Sklareks voor dat zij een millionnairsleven konden leiden als zij de autoriteiten maar flink wat geld toestopten. In de overtuiging dat zij bij het gemeentebestuur toch niets konden bereiken en verleid door het rijke leven dat hun toelachte, breidden de Sklareks hun geraffineerd omkoopsysteem nog verder uit en gaven zich over aan een leven van weelde en uitspattingen. Max Sklarek is ziek en het proces tegen hem is afgescheiden van dit proces.

(Vorig bericht Jurisprudentie **370** C.)

B. ENGELAND. — De disconto-verlaging - Laagste disconto sedert **1895.** — Door de verlaging van het Engelsche bankdisconto met een half procent op twee procent is het disconto het laagste dat men sedert **1895** in Engeland heeft gehad. (V. b. **339** C.)

C. **BELGIE.** — De vervlaamsching der lagere en middelbare scholen. — De Belgische Kamer nam met **80** tegen **12** stemmen en 63 onthoudingen de wet aan inzake de vervlaamsching van de lagere en middelbare scholen.

Voor de stemming legde minister-president Renkin de verklaring af, dat de regeering bij verwerping der wet zou aftreden. (V. b. Taalkwestie **377** E.)

D. RUBBERLATEX. — Nieuwe bereidingswijze. — Naar de Telegraaf uit Londen verneemt. hebben twee Engelschen het wereldmonopolie verworven voor een nieuwe Nederlandsche uitvinding inzake de bereiding van rubberlatex. De uitvinding betreft een machine, waardoor de latex van de rubberboomen wordt ingezameld en omgezet in droog rubberpoeder. Als voordeelen der nieuwe machine noemt men ten eerste een belangrijke besparing van arbeid en materiaal en verder besparingen voor de fabrikanten der afgewerkte producten, daar de poeder-latex na het verlaten van de fabriek vrijwel geheel gereed zal zijn voor vermenging en vulcaniseering.

E. NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van boter. — De Staatscourant bevat een Koninklijk besluit, waarbij de contingenteering van den invoer van boter verlengd wordt tot 31 December 1932.

(V. b. Contingent **396 D.**)

F. DUITSCHLAND. — Rijksbegrooting. — De rijksbegrooting sluit in ontvangsten en uitgaven op een bedrag van **8.2** milliard mark. Dat is 1.2 milliard minder dan die van 1931 en 3.7 milliard minder dan die van 1930. De bezuiniging van 1.2 milliard, vergeleken met 1931, is het gevolg van een vermindering van 400 millioen op de oorlogslasten verschuldigd aan het buitenland. 200 millioen minder steunverleening aan de landen en 600 millioen bezuiniging op de overige rijksuitgaven. De belangrijkste posten op de begrooting zijn: 700 millioen voor salarissen aan ambtenaren in rijksdienst, met inbegrip van de weermacht, 1.4 milliard aan uitkeeringen en pensioenen, 145 millioen aan oorlogslasten voor het buitenland en 345 millioen aan oorlogslasten voor het binnenland, 500 millioen voor sociale verzekering, 930 millioen voor werkloozenzorg, 940 millioen voor den rijksschuldendienst met inbegrip van de buitengewone schulddelging ten bedrage van 420 millioen, 190 millioen politie-onkostensubsidie aan de landen, en 1 milliard voor overige rijksuitgaven. Daarbij komen dan nog 2.1 milliard voor subsidies aan de landen.

De omzetbelasting is op grond van de noodverorde-

ning op 1.8 milliard geraamd, dat is 86 pct. meer dan tevoren. De geschatte inkomstenbelasting is verminderd met 21 pct., de vennootschapsbelasting met 60 pct., crisisbelasting met 57 pct., vermogensbelasting met 19 pct., tabaksbelasting met 15 pct., bierbelasting met 33 pct. en spiritusmonopolie-inkomsten met 35 pct.
De rijksregeering is overtuigd dat zij hierbij niet met alle mogelijkheden die zich in den loop van het jaar kunnen voordoen, rekening heeft kunnen houden.

A. NEDERLAND. — Opgravingen - Urnenveld. — Te Laudermarke, gemeente Vlagtwedde, prov. Groningen, werden onlangs eenige urnen gevonden waarna de opgravingen werden voortgezet onder leiding van Dr. A. E. van Giffen te Groningen, bijgestaan door twee medewerkers en een teekenaar. De werkzaamheden zijn nog in vollen gang, waarbij een honderdtal personen behulpzaam zijn.
Er wordt gewerkt volgens een nieuwe methode, de zgn. quadranten-methode: d.w.z. dat men eerst graaft volgens een lijn Oost-West en daarna volgens een lijn Noord-Zuid, vóór men de eigenlijke afgraving begint. Een groot veld is er al blootgelegd. Hierbij heeft men 28 urnen en een steenen knots gevonden. Uit den vorm en bewerking der urnen zijn deskundigen van oordeel dat het hier een grafveld uit den vrosgeren ijzertijd betreft. Hoeveel interesse men voor deze afgraving heeft, blijkt wel hieruit, zegt het Volksblad, dat o.a. Duitsche en Zwitsersche professoren de plek hebben bezocht. Men verwacht nog meer geleerden van andere nationaliteiten.

B. JOEGOSLAVIE. — Miisterie. — Het Joegoslavisch Kabinet-Marinkowitsj is afgetreden.
(Vorig bericht blz. 294 B.)

F. HONGARIJE. — Het Kabinet afgetreden. — Het Kabinet-Karolyi is afgetreden, doch aangezien dit aftreden slechts een formeel karakter draagt, heeft de Rijksregent admiraal Horthy Graaf Karolyi opnieuw met de vorming van een Kabinet, dat waarschijnlijk dezelfde samenstelling zal hebben als het afgetredene, belast. (Vorig bericht **blz. 41** E.)

D. NEDERLAND. — 121e vergadering der **Afdeeling** voor Electrotechniek en Technische Natuurkunde van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs. — Onder voorzitterschap van Prof. Ir. E. J. F. Thierens had op 21 Juni bovenvermelde vergadering te Vlissingen plaats. Ongeveer 70 leden en introducé's namen daaraan deel.
De voorzitter deed eenige, de afdeeling betreffende mededeelingen en gaf vervolgens het woord aan het lid C. Pot, directeur van de Electrotechnische Industrie voorheen Willem Smit te Slikkerveer, die een inleiding gaf voor de bezichtiging van de nieuwe Diessel-electrische veerpont „Prinses Juliana" welke den dienst onderhoudt tusschen Vlissingen en Breskens.

1 JULI 1932

E. ZUID AFRIKA. — Diamant-Industrie. — Als resultaat der onderhandelingen tusschen Roselaar en het ministerie zullen de diamantslijpers het werk hervatten. (Vorig bericht blz. 361 B.)

F. NEDERLAND. — Nederlandsche **Juristenvereeniging.** — Op 1 Juli werd te Dordrecht de 62ste jaarvergadering der Nederlandsche Juristenvereeniging gehouden onder voorzitterschap van Mr. J. A. Stoop, vice-president van het Gerechtshof te Leeuwarden.
Na verwelkoming der aanwezigen, in het bijzonder van prof. Zeylemaker, vertegenwoordiger van de Ned. Indische Juristen-vereeniging, prof. Van Overbeeke, hoogleeraar te Gent, en Mr. De Coster, rechter in de Brusselsche rechtbank, vertegenwoordiger van den Bond van Vlaamsche rechtsgeleerden, sprak de voorzitter een rede uit over de noodzakelijkheid van snelleren procesgang.

G. DENEMARKEN. — **Verhooging** invoerrechten. — Sedert 22 Juni zijn de verhoogde Deensche invoerrechten op koffie, chocolade en suikerwerken in werking getreden.
Blijkens nadere berichten in de Deensche bladen wordt het invoerrecht op gewone ongebrande koffie verhoogd van 13 öre tot 67 öre per K.G. Voor gemalen of op andere wijze behandelde koffie wordt het recht verhoogd van 20.7 öre tot 81.5 öre per K.G. Voor chocolade en suikerwerken (waaronder ook kauwgom begrepen is) wordt het invoerrecht tot 40 öre per K.G. verhoogd. (V. b. In- en Uitvoer 193 A.)

H. **DUITSCHLAND.** — Ruilverdrag met Egypte. — Tusschen Duitschland en Egypte gevoerde onderhandelingen over het ruilen van overtollige goederen, hebben thans tot het resultaat geleid, dat Egypte aan Duitschland zal leveren 20.000 balen katoen in ruil waarvoor Egypte een in waarde hiermee overeenkomende hoeveelheid nitraat-kunstmeststof zal ontvangen.

I. DISCONTOKOERSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13— 1—'32	3½
Britsch-Indië	28— 4—'32	5
Bulgarije	17— 5—'32	8½
Chili	2— 3—'32	5½
Columbia	21— 5—'30	8
Danzig	24—11—'31	5
Denemarken	30— 5—'32	4
Duitschland	28— 4—'32	5
Engeland	30— 6—'32	2
Estland	28— 1—'32	5½
Finland	19— 4—'32	6½
Frankrijk	9—10—'31	2½
Griekenland	21— 2—'32	11
Hongarije	1— 7—'32	5
Ierland	22— 4—'32	4
Italië	2— 5—'32	5
Japan	7— 6—'32	5.11
Litauen	4— 5—'32	7
Ned.-Indië	10— 3—'30	4½
Ned. Bank:		
Wisselsdisconto	19— 4—'32	2½
Promessedisconto	19— 4—'32	3
Bel. v. Effecten	19— 4—'32	3
Bel. v. Goederen	19— 4—'32	3
Voorsch. Rek.-Crt.	19— 4—'32	3
New-York Fed. Res. Bank	23— 6—'32	2½
Noorwegen	19— 5—'32	4½
Oostenrijk	17— 3—'32	7
Peru	1— 8—'30	9
Polen	2—10—'30	7½
Portugal	4— 4—'32	6½
Roemenië	4— 3—'32	7
Spanje	8— 7—'31	6½
Tsj. Slowakije	11— 4—'32	5
Yougo-Slavië	21— 7—'31	7½
Zuid-Afrika	12—11—'31	6
Zweden	21— 1—'32	2
Zwitserland	21— 1—'31	2

K. **NEDERLAND.** — Chemische voorlichting aan kunstschilders. — Ter gelegenheid van de 168ste algemeene vergadering van de Nederlandsche Chemische Vereeniging op 21 Juli 1931 te Haarlem gehouden, heeft de heer G. D. Gratama, directeur van het Frans Halsmuseum, de noodzakelijkheid bepleit van voorlichting van chemische zijde te geven aan kunstschilders betreffende de door hen te gebruiken verfstoffen. Werd niet op een of andere wijze ingegrepen, dan zouden al onze schilderijen binnen afzienbaren tijd te gronde gaan.

De Haarlemsche Chemische Kring heeft deze sombere voorspelling uitvoerig besproken. Als gevolg daarvan heeft de ir. L. N. M. de Weer op de 69ste algemeene vergadering in December '31 te Amsterdam gehouden, deze belangrijke zaak in de aandacht van het algemeen bestuur aanbevolen.
Het algemeen bestuur heeft thans een speciale commissie voor dit doel samengesteld, bestaande uit de heeren ir. L. N. M. de Weer, voorzitter, ir. M. J. Schoen en dr. ir. A. M. de Wild. Deze commissie zal binnenkort met haar werkzaamheden beginnen.
(Vorig bericht Schilderkunst 248 C.)

B. HERSTELCONFERENTIE. — Voorstel aan Duitschland. — Te Lausanne zijn de vijf mogendheden het in beginsel eens geworden over een aan Duitschland voor te leggen plan, waarin op het oogenblik echter nog geen cijfers worden genoemd.
(Vorig bericht blz. 397 D.)

C. Dr. W. DE VLUGT. — Onderscheiden. — De burgemeester van Amsterdam, Dr. W. de Vlugt, werd tot eerelid van de Hamburgsche Universiteit benoemd.
Verder heeft Dr. de Vlugt van de universiteit van Kominsky te Bratislava een herinneringsmedaille met diploma ontvangen als uiting van sympathie en dank aan den burgemeester der stad, die destijds een toevlucht aan Kominsky heeft verschaft.
(V. b. Eere-doctoraten 319 A.)

D. Prof. Dr. P. ZEEMAN. — Onderscheiden. — Het „Gesellschaft der Wissenschaften" te Göttingen, heeft Prof. Dr. P. Zeeman tot buitenlandsch lid van het „Gesellschaft" benoemd.

E. NEDERLAND. — Moordzaak Arkenbout. - Het drama in den Majellatoren te Amsterdam. — De Hooge Raad heeft arrest gewezen in de zaak van den Haagschen leidekkerspatroon Maring, die zoo wel door de rechtbank te Amsterdam als in hooger beroep door het gerechtshof aldaar is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens moord op zijn compagnon Arkenbout, gepleegd op den St. Gerardus Majellatoren te Amsterdam, heeft het door Maring ingestelde cassatieberoep verworpen. (V. b. 286 H.)

2 JULI 1932

F. ALBERT SCHWEITZER. — Leven en arbeid. — Over Prof. Dr. Albert Schweitzer, die thans de rij zijner orgelconcerten en voordrachten in Nederland beëindigd heeft en voor een soortgelijk bezoek naar Engeland en Schotland vertrokken is, wordt ons het volgende medegedeeld:
Albert Schweitzer werd den 14en Jan. 1873 als predikantszoon te Kaysersberg in den Elzas geboren, begen in 1893 zijn studiën aan de universiteit te Straatsburg, verwierf in 1899 den filosofischen doktorsgraad op een proefschrift over de godsdienstwijsbegeerte van Kant, en in 1900 den theologischen doktorstitel op een dissertatie over het avondmaalsprobleem in het Nieuwe Testament. Van 1899—1911 was hij predikant te Straatsburg, in 1902 werd hij tevens privaatdocent aan de universiteit aldaar. Op theologisch gebied verschijnen dan van zijn hand (1901) „Het raadsel van het lijden en de messias-roeping van Jezus" en (1906) „Geschiedenis van het onderzoek naar het leven van Jezus". Naast dit alles rijpt in hem een bijzondere musikale begaafdheid: aan zijn kunstenaarschap op het orgel paart zich zoowel een wetenschappelijk inzicht in composities, vooral in die van Bach, als een helder begrip van de problemen van een goeden orgelbouw. In 1905 verschijnt in 't Fransch een groot werk over Joh. Seb. Bach, in 1908 een met 400 bladz. vermeerderde Duitsche, in 1911 een Engelsche uitgave: in 1906 een geschrift over „Duitsche en Fransche orgelbouwkunst". In 1909 nam 't congres v. h. Intern. Genootsch. voor Muziek een door hem opgestelde leiddraad voor het bouwen van orgels over. In 1911 publiceert hij een nieuw theologisch werk: „Geschiedenis der Paulusstudie". Intusschen was hij vanaf 1905 niet meer alleen werkzaam als predikant, academisch docent en musicus, maar ook student in de geneeskunde, teneinde na afloop dezer studie als zendingsarts naar aequatoriaal Afrika te gaan. Dit was de afwikkeling van zijn levensprogram: tot z'n 30e jaar wilde hij zich wijden aan wetenschap en kunst en daarna een weg van rechtstreeks menschelijk dienen te gaan. In 1913 verwierf hij den graad van doctor in de geneeskunde op de studie „De psychiatrische beoordeeling van Jezus" en ging hij met zijn vrouw als ziekenverpleegster naar Lambarene aan de Ogowe. Over zijn werk en ervaringen in Lambarene schreef hij (1921) „Aan den zoom van het oerwouu". Alvorens in Febr. 1924 opnieuw uit te trekken naar Afrika voltooide bij nog twee cultuurfilosofische werken (1923): „Verval en wederopbouw der cultuur" en „Cultuur en ethiek", het boekje „Uit mijn jeugd" en „Het Christendom en de Wereldgodsdiensten" (beide 1924). Vervolgens „De mystiek van den Apostel Paulus". Tijdens zijn derde Afrika-verblijf schrijft hij in 1929 een kleine „Selbstdarstellung" en in 1931 verscheen een uitvoerige autobiografie „Uit mijn leven en denken". Drie maanden na 't verschijnen kwam het 25e duizendtal van dit werk reeds van de pers. De meeste werken van Prof. S. zijn vertaald in enkele of alle der volgende talen: Hollandsch, Fransch, Engelsch, Deensch, Zweedsch, Japansch, Finsch. In Februari 1932 keerde hij weder naar Europa terug, op den terugreis legde hij de laatste hand aan zijn „Goetherede."

Prof. Dr. Albert Schweitzer.

Op zijn jongste Hollandsche tournée gaf hij 20 concerten op kerkorgels, 9 voordrachten over zijn werk en nog 7 andere lezingen. De belangstelling en waardeering waren overal groot.
Onderwijl wordt het geneeskundig werk in Lambarene waargenomen door twee Hollandsche geneeskundigen: Dr. v. d. Elst en den arts Bonnema, bijgestaan door hunne vrouwen, die resp. apothekeres en verpleegster zijn.
In het begin dezer maand ontvingen H. M. de Koningin en Prinses Juliana Prof. Schweitzer in haar paleis op het Loo. Zij vroegen Prof. S. over zijn arbeid.
In Nederland worden zijn belangen waargenomen door den heer J. Eigenhuis te Apeldoorn.

G. ZOOLOGIE. — Invloed van het klimaat op het ontstaan van dierrassen. — In Forschungen und Fortschritte, het bekende Duitsche wetenschappelijke tijdschrift, deelt Dr. Bernhard Rensch van het

Zoölogisch Museum der Universiteit te Berlijn, belangwekkende uitslagen mee van een onderzoek naar den invloed van het klimaat en de verdere levensomstandigheden op het ontstaan van nieuwe dierenrassen.
Als objecten van onderzoek koos hij twee vogelsoorten, die van Europa tot de Maleische archipel voorkomen, n.l. de musch en de koolmees. Op een reis naar de kleine Soenda-eilanden heeft hij de daar voorkomende rassen met die in Europa vergeleken. De uitkomst van het onderzoek is dat behalve de reeds bekende invloed van het klimaat op kleur en grootte (noordelijke rassen zijn steeds grooter dan zuidelijke) ook aanmerkelijke verschillen in de betrekkelijke grootte van maag en darm bestaan,
In evenredigheid met hun lichaamsgrootte hebben de musschen in Duitschland een tweemaal zoo groote maag als hun Javaansche soortgenooten en ook veel langer darm. Dat verschil is hieruit te verklaren dat een musch in Duitachland op korte, donkere winterdagen in zijn voeding moet voorzien en dan alleen moeilijk te verteren plantaardige kost vindt, terwijl vogels in de tropen den veel langeren dag voor zich hebben en altijd overvloedig insecten kunnen vinden. Ook de vergelijking van het gewicht van het hart ten opzichte van het lichaamsgewicht heeft tot merkwaardige conclusies geleid over het ontstaan van rassen. Zoo vond Rensch dat in bergstreken het gewicht van het hart, bij dezelfde vogelsoort, grooter is dan in de laagvlakte. De verklaring is dat het lichaam dan beter bestand is tegen de grootere afkoeling. (Forschungen u. Fortschritte)

A. **LUCHTVAART.** — Record-parachute-sprong. — De Fransche parachutist René Machenaud heeft een recordsprong gemaakt door met een parachute op 8000 Meter hoogte uit een vliegtuig te springen. De sprong gelukte uitstekend en Machenaud maakte een prachtige landing.

B. **DUITSCHLAND.** — Overbruggingscrediet. — Naar verluidt hebben tusschen het rijk en een binnenlandsch bankconsortium onder leiding van de rijksbank onderhandelingen plaats gevonden, die op 30 Juni ten einde zijn gevoerd. Het bankconsortium geeft het rijk een overbruggingscrediet van 125 millioen mark. Dit overbruggingscrediet is vooral bestemd voor de betalingen van eind Juli in verband met de geringere opbrengst der belastingen.
(Vorig bericht blz. **314** F.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Wijziging van het **dienstplichtbesluit.** — Het legerbestuur heeft de ambtenaren, belast met de uitvoering van den dienstplicht, aangeschreven om, in verband met een wijziging van het dienstplichtbesluit, die zal ingaan op een nader te bepalen datum, reeds nu alleen onderdanen-Nederlanders in te schrijven, zulks ter voorkoming van nuttelooze uitgaven.

D. NEDERLAND. — Commissie voor de **Herziening** der Handelsverdragen. — De Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen hield haar 102de vergadering; voorzitter Dr. J. A. Nederbragt.
Uitvoerige besprekingen werden gevoerd over het ontwerp-handelsverdrag met België. Over den tekst van het verdrag bestaat, behoudens op enkele bijkomstige punten, eenstemmigheid tusschen partijen en in de Commissie. Slechts maken enkels bij het verdrag behoorende stukken, met name de tarieven van invoerrechten betreffende, nog punten van beraadslaging uit.
Voorts werd in den breede van gedachten gewisseld over een Nederlandsch-Belgisch plan om in een kleinen kring van staten te beginnen met afbraak van de handelsbelemmeringen, ten einde door adhaesie van andere landen aan een tot dit doel te sluiten conventie te komen tot verbetering van de economische verhoudingen in Europa. Over het plan als zoodanig bestond geheele eenstemmigheid, die, ten gevolge der gedachtenwisseling ook over enkele punten, uitvoering van het denkbeeld betreffende, verkregen werd.
Door den voorzitter werd medegedeeld, dat van een Turksche delegatie ee nvoorstel is ontvangen om over te gaan tot de sluiting van een clearingovereenkomst, aangezien Turkije het voornemen heeft niet langer in deviezen te betalen, maar uitsluitend bij wijze van verrekening met goederen. Het ontwerp, dat door de Turksche delegatie is aangeboden, is mondeling met haar besproken en is thans bij de betrokken departementen in studie. Belanghebbende organisaties zullen er over worden gehoord. Dit is het eerste praktische geval van sluiting van een clearing-overeenkomst door Nederland. Stukken over deze zaak zullen aan de leden worden rondgezonden.
Ten slotte wordt door den Voorzitter in het kort medegedeeld, welke de stand van het vraagstuk der sluiting van handelsverdragen met Spanje en Portugal is. Wat dit laatste land betreft, kan geconstateerd worden, dat naar alle waarschijnlijkheid tot een bevredigende oplossing met Portugal gekomen kan worden. Nota's over beide aangelegenheden zullen aan de leden worden toegezonden.
(Vorig bericht blz. **362** D.)

3 JULI 1932

E. **VEREENIGDE STATEN.** — Tarwe **en** katoen voor het Koode Kruis. — Het Representantenhuis en de Senaat hebben beiden het besluit goedgekeurd om de Federal Farm Boará te machtigen het surplus van ruim 45 millioen bushel tarwe en 500.000 balen katoen ter beschikking te stellen van het Roode Kruis om deze voorraden te gebruiken tot leniging van den nood onder een deel der bevolking.

F. FRANKRIJK. — Begrooting. — De financieele Kamercommissie heeft het financieele program der regeering behandeld. De Minister voor de begrooting 1930/31, Palmade, gaf een uitvoerige toelichting op de bezuinigingsmaatregelen die de regeering zou nemen. Hij verklaarde o.a. dat men voor de begrooting zou moeten rekeaen op een deficit van minstens 6.5 milliard franc. (V. b. **Begrooting 1930/31 113** C.)

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Japan** niet **accoord** met ontwapeningsplan-Hoover. — Het telegraafagentschap Sjimboen Rengo deelt mede, dat **de** Japansche Minister van Marine, Okada, den Japanschen marinedeskundigen te Genève telegrafisch instructies heeft gegeven het ontwapeningsplan-Hoover af te wijzen. (Vorig bericht blz. **390** L.)

H. ENGELAND. — Conversie der 5% **Oorlogsleening.** — De regeering heeft het voornemen om de 5% War Loan, waarvan in totaal een bedrag van ongeveer f 2086 millioen uitstaat, te converteeren in een 3½% leening, die niet aflosbaar zal zijn vóór **1** Dec. 1952. De 5% obligaties zullen, indien de houders van deze waarden hiertoe drie maanden vóór **1** Dec. '32 het verzoek indienen, afgelost worden op den laatstgenoemden datum in contanten. De halfjaarlijksche coupon, die op **1** Dec. vervalt, zal nog met 5% betaald worden, maar de andere coupon inclusief, en te beginnen met die van **1** Juni 1933 zal 3½% rente dragen,
De inkomstenbelasting op de coupons zal, evenals bij de 5% leening het geval was, niet bij de bron worden geheven.
De besparing die deze conversie met ingang van het fiscale jaar 1933-34 zal brengen, wordt geraamd op ongeveer £ 30 millioen, waarvan in mindering dient te worden gebracht een mindere ontvangst aan inkomstenbelasting ten beloope van £ 7 millioen, zoodat een netto-besparing overblijft van ongeveer £ **23** millioen.

A. **NIEUWE PHILIPS** NATRIUMLAMP. — Op den hoofdverkeersweg Gelsen-Beek, werd op 2 Juli proeven genomen met een nieuwe Philips natriumlamp. Van officieele zijde was veel belangstelling.
Prof. Holst, directeur der Philipslaboratoria, uitvinder der nieuwe lamp, wees op het karakteristieke verschil tusschen de nieuwe lichtbron en de normale gloeilamp. Bij de gloeilamp n.l. wordt het licht door een gloeienden draad uitgezonden, hoe hooger gloeitemperatuur, des te beter effect. Doch bij zeer hooge temperatuur zou de draad smelten. De nieuwe lichtbron maakt gebruik van een electrische ontlading in natriumdamp, waarbij eveneens lichtuitstraling optreedt. Op deze wijze wordt per toegevoerde hoeveelheid energie een veel hooger nuttig effect bereikt.
Deze nieuwe lamp echter geeft monochromatisch (éénkleurig) licht, terwijl het licht van de gloeilamp veelkleurig is in continue spectrum. Daarom zal de nieuwe lamp volstrekt niet voor alle doeleinden de gewone lamp kunnen vervangen omdat bij dit eenkleurig licht kleurverschillen verloren gaan. Helderheidsverschillen treden echter veel scherper naar voren, wat juist van groot belang is voor de verlichting van wegen, terreinen, emplacementen enz. Men verwacht de mogelijkheid om zonder abnormale kosten met deze lamp de wegen zóó te kunnen verlichten, dat auto's alleen met hun stadslampen volkomen veilig zullen kunnen rijden.
Het blijkt, dat bij de nieuwe natrium-verlichting de verlichtingssterkte tusschen de lampen ten minste vervierdubbeld is, met 30% minder stroomverbruik.

4 JULI 1932

B. **VEREENIGDE** STATEN. — Franklin Roosevelt **democratisch condidaat.** — De conventie van de democratische partij heeft Franklin D. Roosevelt tot democratisch candidaat voor het presidentschap met 945 van de 1148 stemmen benoemd. Al Smith, de democratische candidaat van 1928 kreeg 190 stemmen, hoofdzakelijk van vertegenwoordigers uit de Oostelijke staten. Als democratisch candidaat voor het vice-presidentschap heeft de conventie Garner, den Speaker van het Huis van Afgevaardigden, aangewezen. (Vorig **bericht** blz. **168** A.)

C. **EX-KONING MANUEL** OVERLEDEN. — Exkoning Manuel van Portugal is op 2 Juli ten gevolge van een plotselinge verergering van een keelaandoening, waaraan hij sedert langen tijd leed, te Londen overleden.
Portugals laatste koning, Manuel II, is drie-en-veertig jaar oud geworden. Slechts twee en een half jaar heeft hij geregeerd, van Februari 1908, toen hij zijn vader, Carlos I, opvolgde (die te Lissabon, tezamen met den kroonprins Louis Philips, was vermoord) tot October 1910, toen de republiek in Portugal werd uitgeroepen.

D. **HERSTELCONFERENTIE.** — Fransche voorstellen en Duitsch antwoord. — Herriot heeft aan de Fransche gedelegeerden instructies gegeven, waarin vastgehouden wordt aan den eisch, dat Duitschland deel moet nemen aan de herstelkas met een bedrag van vier milliard Mark. Duitschland meent echter dat over een bedrag van twee milliard mark zou zijn te praten. (Vorig bericht blz. **400** B.)

E. **FRANKRIJK.** — **Contingenteering** van steenkolen. — Teneinde aan de tot dusver geregeld voorkomende contingenteering-overschrijding een einde te maken, heeft de Fransche regeering besloten het totale contingent van den invoer van steenkolen van ongeveer 60% te verhoogen tot 70%. Deze verbetering van helt contingent beteekent voor onze Limburgsche mijnen een vermeerderde afzet van ongeveer 5000 ton per maand. (V. b. Steenkolen **347** H.; **Conting. 347** 1.)

F. **DUITSCHLAND.** — Spek-uitvoer naar Duitschland **bemoeilijkt.** — De Duitsche regeering heeft besloten de z.g. interims-tarieven (Zwischenzölle) voor spek en reuzel onmiddellijk op te heffen. De maatregel beteekent, althans wat spek betreft, een nieuwe bemoeilijking van den Nederlandschen uitvoer naar Duitschland, daar Nederland verreweg het grootste gedeelte van den Duitschen spekinvoer levert.
De opheffing van deze interims-tarieven was juist voor deze beide producten noodzakelijk, omdat de invoer van spek en reuzel den laatsten tijd sterk stijgt en daardoor de Duitsche varkensfokkerij steeds meer in het gedrang komt.
Voor spek en reuzel gelden thans gedurende den duur van het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag de in dit verdrag vastgestelde invoertarieven.
(Alg. Handelsblad.)

G. ENGELAND. — Iersche **kwestie.** — De Minister der Dominions Thomas heeft in het Lagerhuis een ontwerp-resolutie ingediend, waarbij de regeering volmacht wordt gegeven bijzondere douanemaatregelen te nemen tegen invoer uit Ierland naar Engeland tot 100% van de waarde, ten einde de door Ierland geweigerde annuiteiteil ten bedrage van ongeveer 5 millioen £ terug te krijgen. Thomas heeft de antwoordnota van de Valera bekend gemaakt, waarin de Iersche premier er op aandringt dat het scheidsgerecht voor de kwestie van het Iersch-Engelsche conflict aan geen enkele beperkende bepaling mag worden onderworpen, zoodat derhalve ook buitenlandsche leden kunnen worden toegelaten. Thomas verklaarde dat Engeland met zijn concessies tot nu toe het uiterste heeft gedaan. Thans is er geen andere weg meer open dan die van heffing van bijzondere douanetarieven. (Vorig bericht blz. **373** E.)

H. **NEDERL.** WEST-INDIE. — **Begrooting** van Curaçao. — De begrooting voor het dienstjaar 1933 is vastgesteld. De raming van de inkomsten bedraagt: belastingen f 5.016.050.—, diversen f 2.282.200, totaal f 7.298.250.—, uitgaven: f 5.727.702.—. Bij dit laatste bedrag is inbegrepen een som van f 200.000.— aan rente en aflossing van kasgelden.

I. **RUSLAND.** — **Automobielindustrie.** — De productie der automobielindustrie en der tractorfabrieken in Sowjet-Rusland neemt gestadig toe. In het afgeloopen half jaar produceerde het Russische syndicaat van automobiel- en tractorfabrieken 21.100 tractoren tegenover 5724 in dezelfde periode 1931 en voorts 9200 automobielen tegen 7500 in het eerste half jaar 1931. (Vorig bericht **blz. 66** I.)

5 JULI 1932

K. **BELGIE.** — Algemeene staking in de Borinage. — Het door de mijnwerkerscentrale der Borinage met 113 tegen 10 stemmen en 21 onthoudingen getroffen besluit tot afkondiging der algemeene staking zal den 6en Juli ingaan. De stakers eischen een betere verdeeling van werk onder alle arbeiders van de streek en stabilisatie der huidige loonen tot 31 October 1932.
Het socialistische Kamerlid Delattre zal in het parlement vragen, den Minister van Arbeid en Nijverheid onmiddellijk te mogen interpelleeren over dit conflict. Een ander socialistisch Kamerlid, Piérard, publiceert in Le Peuple een open brief aan koning Albert, waarbij hij de bemiddeling van den vorst verzoekt en aandringt op het weren van vreemde arbeidskrachten in de mijnstreek, met uitzondering evenwel van gehuwden en van Italiaansche politieke vluchtelingen.

L. VOLKENBOND. — Naar thans bekend wordt zal Turkije den 13 Juli 1932 in den Volkenbond worden opgenomen. (V. b. **Volkenbond 369 D.**)

A. INTERN. ARBEIDSBUREAU. — H. B. Butler opvolger van Albert Thomas. — De beheersraad van het Internationaal Arbeidsbureau heeft op 1 Juli als opvolger van wijlen Albert Thomas met 21 stemmen en 3 onthoudingen van de arbeidersgroep den eenigen candidaat H. B. Butler, onder-directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, tot directeur gekozen.

H. B. Butler,
Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau.

De nieuw gekozen directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, H. B. Butler, is sinds 1920 onderdirecteur geweest. Hij werd geboren in 1883 en kwam in 1907 in regeeringsdienst. Van 1916 tot 1919 was hij werkzaam aan het Britsche ministerie van Arbeid en in 1919 secretaris-generaal van de Internationale Arbeidsconferentie te Washington. Van zijn hand zijn talrijke artikelen in tijdschriften verschenen, en verder de volgende studies: „Industrieele toestanden in de V. S." en „Werkloosheidsproblemen in de V. S." (Tel,) (Vorig bericht blz. 343 H.)

B. HERSTELCONFERENTIE. — **Meening** van Grandi. — De Italiaansche Minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, had den vertegenwoordiger van de „Petit Parisien" een interview toegestaan. Daar dit interview, naar vernomen wordt, tot dusver niet in genoemd blad is afgedrukt, heeft de Italiaansche delegatie te Lausanne den tekst van het onderhoud als volgt gepubliceerd:

„Na drie weken arbeid," zoo betoogde Grandi, „ben ik meer dan ooit overtuigd, dat de eenige te Lausanne noodige oplossing in aller belang een oplossing van „de spons erover" moet zijn. De conferentie heeft op den eersten dag een belangrijk besluit genomen door tusschen de Europeesche crediteuren en debiteuren alle herstel- en oorlogsbetalingen op te schorten. Dat was inderdaad een goed begin. Wij moeten thans vermijden, dat de latere besprekingen er toe leiden, dat het einddoel, waarvoor wij hier zijn bijeengekomen, uit het oog wordt verloren. De conferentie van Lausanne is niet bijeengeroepen om ons toekomstige en dubieuze betalingen te garandeeren, waardoor de huidige abnormale toestand alleen nog maar moeilijker kan worden. De conferentie werd bijeengeroepen om de maatregelen te nemen, die noodig zijn voor het herstel van het vertrouwen en den ruilhandel. Vermeden moet worden, dat de geest, die de vroegere plannen gedicteerd heeft, onze huidige werkzaamheden binnendringt. Onze taak mag niet zijn, een nieuwe conferentie voor te bereiden."

„De verklaring van 16 Juni," ging Grandi voort, „welke de betaling tusschen de Europeesche crediteuren en debiteuren heeft opgeschort, heeft den weg gewezen. Men moet dien weg ten einde gaan; de regeling, die uit Lausanne voortkomt, moet een definitieve zijn, en die regeling moet zich uitstrekken tot alle Europeesche crediteuren en debiteuren. Alleen op deze wijze kan men een wereldregeling voorbereiden, waarover de verklaring van 16 Juni spreekt. Dit is het oogenblik, waarop men tegenover iedereen de bede van het evangelie werkelijk gebruiken moet „Dimitte nobis debita nostra!" (scheld ons onze schulden kwijt). Naar opdat dit geschieden kan, is het noodzakelijk, dat elk van de hier vertegenwoordigde regeeringen den moed heeft in daden meer dan in woorden schielijk haar deel te aanvaarden in de verantwoordelijkheid, het offer en het risico, zooals het gewicht van het uur dat eischt." (V. b. 402 D.)
(Vor. ber. Italië blz. 382 B.)

C. **SURINAME.** — 40 K.G. goud in Paramaribo gevonden. — Twee gouddelvers vonden in Mindrinetti in de oude goudvindplaats — De Jong 40 K.G. goud. Dit is de grootste vondst sinds het bestaan der industrie.

D. TURKIJE. — De naam „Istanboel" in plaats van Constantinopel wettelijk voorgeschreven. — De Turksche Minister van Binnenlandsche Zaken heeft den naam Istanboel voor Constantinopel als alleen toelaatbaar verklaard. Het gebruik van den naam Constantinopel in Turkije zal strafbaar worden gesteld. Brieven die het adres Constantinopel dragen zullen niet meer bezorgd worden.

E. HERSTELCONFERENTIE. — **Britsch-Duitsche overeenstemming.** — Bij de besprekingen tusschen de Duitsche en Engelsche ministers te Lausanne is een principieele overeenstemming inzake een regeling van het herstelvraagstuk op de basis van het rapport-Layton bereikt.

Deze overeenstemming voorziet, wat het financieele gedeelte betreft, in de volgende maatregelen:

De slotbetaling door Duitschland bedraagt 2.6 milliard. De oorspronkelijke termijn voor een moratorium van drie jaar vervalt. Duitschland geeft de Herstelbank te Bazel als trustee direct een eerste deel van de totaalsom ten bedrage van 1.6 milliard, welke in 5% bonds zullen worden uitgegeven tegen een emissiekoers van 90%. De resteerende één milliard Mark worden geëmitteerd tegen 95% en kunnen eerst dan op de internationale kapitaalmarkt worden ondergebracht, wanneer het eerste deel der bonds ten bedrage van 1.6 milliard volkomen zal zijn ondergebracht. Mocht binnen een termijn van 10 jaren de volkomen plaatsing van alle bonds tot een bedrag van 2.6 milliard niet mogelijk zijn, dan zal het resteerende worden geschrapt. De onderhandelingen tusschen MacDonald en Herriot hebben plaats gehad op basis van dit Duitsch-Engelsche accoord. (403 B.)
(V. b. Herstelvr.: Engeland 396 E.; Duitschl. 397 D.)

F. NEDERLAND. — **Nederl.** Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. — De tweedaagsche algemeene vergadering van de Ned. Mij. tot bevordering der geneeskunst werd op 3 en 4 Juli te Zwolle gehouden.

De voorzitter, Dr. M. Mauritz sprak een openingswoord uit, waarin hij o.m. zeide:

Voor de geneeskundigen heeft de arbeid in de latere jaren een meer bijzondere beteekenis gekregen. Maar als gevolg van den arbeid is er de centrale klacht: vermoeidheid. Het is een probleem, waarvan een definitie moeilijk is te geven.

Vroeger was het een subjectief begrip. Nu is dat anders geworden. In alle bedrijven wordt die klacht gehoord. In de monotone bedrijven wordt over latente vermoeidheid het meest geklaagd. Er ligt voor den arbeidspsycholoog een groot terrein braak. De chemische processen tengevolge van den spierarbeid staan in de volle belangstelling. Vandaar de belangstelling voor de sport.

Men moet hierin niet overdrijven. Er moet natuurlijk weer harmonie bestaan tusschen den geest en het lichaam, de onverbreekbare samenhang. Spr. gaf

hierna een wetenschappelijke verklaring der symptomen der vermoeidheid.
Spr. vindt de bureaux voor medische sportkeuring zeer nuttige instellingen. 10 pct. der sportliefhebbers is ongeschikt voor hoogere inspannende prestaties.
Er moet in het algemeen voor den normalen mensch zijn, een goede verdeeling van arbeid, vermoeidheid en rust. In de toekomst is er voor den mensch op dit terrein een groote taak weggelegd.

A. „STILLHALTE"-CONFERENTIE. — De „Stillhalte"-Conferentie, die te Londen op 5 Juli 1932 haar werkzaamheden heeft beëindigd, deelt in haar officieel communiqué mede, dat blijkens de aan de conferentie voorgelegde statistieken, in enkele landen eenige crediteuren nog het recht hebben in verband met de op 15 Maart 1932 begonnen aflossing der schulden, enkels kleine bedragen te ontvangen. In overeenstemming met de Duitsche delegatie werden schikkingen getroffen inzake een volledige vermindering met 10% van alle schulden waarop nog geen aflossing heeft plaats gevonden.
Minstens een derde van het benoodigde bedrag is onmiddellijk beschikbaar, terwijl het overgroote deel ter beschikking zal staan op 1 October en het resteerende bedrag aan het einde van het loopende jaar.
Besloten werd de kwestie van een nieuwe aflossing op de credieten voor te leggen aan de a.s. conferentie die tegen 1 October '32 bijeen zal worden geroepen.
Wat de kwestie van den rentevoet betreft werd overeengekomen dat de gedelegeerden aan de commissies in de betreffende landen een zoo laag mogelijken rentevoet voor de Duitsche credieten zouden aanbevelen.
De berichten omtrent een omzetting van de credieten op korten termijn in credieten op langen termijn toonen aan, dat bevredigende stappen in deze richting zijn gedaan.

6 JULI 1932

B. NEDERLAND. — Ned. Maatschappij tot bevordering der Pharmacie. — De Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Pharmacie, vertegenwoordigende ca. 96% van de Nederlandsche apothekers, heeft op haar jaarvergadering te Amsterdam een motie aangenomen waarin zij protesteert tegen de beleedigende wijze, waarop in de Tweede Kamer en in de Pers over den apotheker is gesproken, en tegen de miskenning van zijn werkkring. Zij spreekt als haar meening uit, dat het verzet tegen het wetsontwerp niet allereerst betreft een meer of minder belang van een bepaalde partij, doch in den grond is terug te voeren tot den wensch van de groot-industrie om met voorbijgaan van geneesheer en apotheker zich direct te wenden tot het publiek, of, door beïnvloeding van den geneesheer en het terugdringen van den apotheker tot een lager peil, haar afzet te vergrooten.
De Mij. is overtuigd van de noodzakelijkheid van den apotheker als schakel in een goede geneesmiddelenvoorziening, ook voor de veiligheid van den zieke en ter voorkoming van nadeel, zoowel voor het leven van den zieke als voor de volksgezondheid; en besluit, deze motie ter kennis te brengen van de regeering.

C. BEVOLKING DER AARDE. — Wij ontleenen aan „De Telegraaf" het volgende artikel van onzen geachten medewerker Prof. Mr. H. W. Methorst, directeur-generaal van het Centraal Bureau voor de Statistiek:
Met onmeetbare kracht aangetrokken door een gloeiende massa, welker afstraling de conditio sine qua non is van al wat op aarde leeft, vliegt onze planeet door den wereldaether, bergend in haar schoot oneindige nog niet ontdekte rijkdommen en mogelijkheden, dragend bijna 2000 millioen menschen, die nog staan aan het begin van het bewust worden, zoekend en tastend naar de taak, die zij als aardbewoners te vervullen hebben. Deze 2 milliard bewoners onzer planeet hebben zich niet gelijkelijk over de aarde verspreid. Van de 510 millioen K.M.², die ons gansche aardoppervlak omvat, hebben de thans levende menschen slechts 132 millioen K.M.² land (d.i. nog niet ¼ der geheele oppervlakte) tot hun beschikking, d.w.z., dat gemiddeld op 1 K.M.² land ongeveer 15 personen kunnen wonen, ongeacht de 362 millioen K.M.² zee, die zij bevaren kunnen, en de ± 13 millioen K.M.² Noord- en Zuidpool, die mogelijk over vele jaren in exploitatie kunnen worden genomen.
De bevolkingsdichtheid is natuurlijk niet overal 15 personen per K.M.², zij is integendeel zéér verschillend. Oceanië telt gemidueld slechts 1.2 bewoner per K M.², Afrika 5.2, Amerika 5.7, Azië 26 en het oude Europa 49.2.
En in elk land is er wederom groot verschil in bevolkingsdichtheid. Hier wonen menschen in bevolkingscomplexen van soms ettelijke millioenen dicht op elkaar gepakt, vaak opgetast in sky-scrapers van honderden meters hoog, elders wonen de menschen zóó schaars, dat men dagreizen noodig heeft om een levend wezen te ontmoeten.
Ook in het oude dichtbevolkte Europa (484 millioen inwoners) is het verschil in bevolkingsdichtheid groot. Ver boven de gemiddelde bevolkingsdichtheid van 49.2 van geheel Europa liggen: Saxen met 338, België met 267, Engeland en Wales met 264, Nederland met 231 en Pruisen met 135 inwoners per K.M.²; beneden het gemiddelde liggen: Rusland met 24, Zweden met 14 en Noorwegen met 9 inwoners per K.M.².
In het werelddeel Afrika is Egypte dicht bewoond (149 inwoners per K.M.²). In Azië is ons Java en Madoera dichter bevolkt (318 inwoners per K.M.²) dan België, daarop volgt Japan met 168 7 inw. per K.M.². Britsch-Indië, met zijn 351 millioen inwoners, heeft een densiteit van 75 en China, met zijn 445 millioen bewoners, heeft een bevolkingsdichtheid van 43.8 inw. per K.M.².
Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan het zoo juist verschenen Aperçu de la démographie des divers pays du monde publié par l'Office permanent de l'Institut International de statistique, 1931. Ia dit internationale werk van 469 bladzijden vindt men een schat van wetenswaardige bijzonderheden over de bevolkingen der verschillende landen.
Wij doen hieruit nog enkele grepen.
Over het algemeen zijn er meer vrouwen dan mannen op onzen aardbol, doch het verschil is niet groot: 1003 vrouwen tegen 1000 mannen. Voor Roemenië, China, de inlandsche bevolking van Afrika, voor verschillende landen van Centraal- en Zuid-Amerika en voor enkele kolonies en bezittingen zijn deze gegevens niet bekend; de verhouding 1003 vrouwen tegen 1000 mannen ziet echter op de rest der volkeren, omvattend het niet geringe aantal van ruim 1.300 millioen menschen.
Het dichtbevolkte Europa heeft, naar verhouding, de meeste vrouwen, n.l. 1067 tegen 1000 mannen, vermoedelijk doordat de mannen meer emigreeren dan de vrouwen. Daarop volgt Amerika met 1038 vrouwen per 1000 mannen. De andere werelddeelen hebben gemiddeld meer mannen dan vrouwen. Afrika telt 984, Azië 958 en Oceanië slechts 940 vrouwen op 1000 mannen.
In Europa is er ook veel verschil. Duitschland houdt zich aan het gemiddelde van 1067 vrouwen op 1000 mannen. Daarboven liggen: Rusland met 1103, Engeland en Wales met 1087 en Frankrijk met 1083 vrouwen op 1000 mannen. Beneden het gemiddelde liggen Italië met 1028, België met 1019 en Nederland met 1013 vrouwen op 1000 mannen.
Er schijnt niet overal dezelfde lust of mogelijkheid tot trouwen te bestaan. Onder de bevolking van 15 jaar en ouder treft men de meeste gehuwden aan

in Bulgarije, Frankrijk en Saxen: onder de mannelijke bevolking resp. 67%, 62% en 61.7% en onder de vrouwelijke bevolking resp. 66.3%, 55.8% en 53.8%. De geringste aantallen gehuwden worden gevonden in den Ierschen Vrijstaat, Noord-Ierland, Finland en Oostenrijk; onder de mannelijke bevolking resp.: 38.3%, 45.3%, 46% en 47.7%, en onder de vrouwelijke bevolking resp.: 40.1%, 42.1%, 43.7% en 43.1%. („De Telegraaf")

A. NEDERLAND. — Congres van den **Nederl.** Bond van Personeel **in Overheidsdienst.** — In het op 6 Juli te Arnhem gehouden congres van den Nederlandschen Bond van Personeel in Overheidsdienst is met overgroote meerderheid van stemmen in principe besloten om over te gaan tot fusie met den (C)entralen (N)ederlandschen (A)mbtenaars (B)ond in verband met het feit, dat de belangen van beide organisaties vrijwel parallel loopen.
De zetel van den bond zal van Amsterdam naar Den Haag overgeplaatst worden, alwaar gemakkelijker contact met de departementen en regeeringsinstanties verkregen kan worden.
De Nederlandsche Bond van Personeel in Overheidsdienst telt 18.000 leden en de N.C.A.B. 13.000.

B. ITALIE. — **Sterkte** der Fascistische Partij. — **Blijken**; een bericht van V.D. bedroeg volgens mededeelingen in de fascistische pers op 24 Juni van dit jaar het aantal volwassen leden van de fascistische partij rond 1.330.000, wat een toeneming van rond 182.000 tegenover het vorige jaar beteekent. De getallen over de afzonderlijke groepen bedragen: mannelijke fascisten rond 748.000 (toeneming 48.000), vrouwelijke fascisten rond 136.000 (toeneming 27.000), meisjesfascisten rond 37.000 (toeneming rond 9000), leden van de fascistische strijdgroepen rond 352.000 (toeneming rond 73.000), leden van de universiteitsvereenigingen rond 57.000 (toeneming rond 24.000).
(Corriere della Sera). (Vorig bericht blz. 158 H.)

C. **CONGO.** — Kannibalisme. — In verband met de gevallen van kannibalisme, welke onlangs in eenige vrij gecultiveerde streken van den Belgischen Congo werden ontdekt, hebben de autoriteiten een voorbeeld willen stellen en te Iroemoe twee mannen doen ophangen, die zich aan het eten van menschenvleesch hadden schuldig gemaakt.
De terechtstelling geschiedde in het openbaar op het marktplein in tegenwoordigheid van honderden inboorlingen. (Vorig bericht blz. 183 C.)

7 JULI 1932

D. **DUITSCHLAND.** — Contingenteering van Aardappelen. — Naar vernomen wordt, heeft de Duitsche regeering besloten in verband met den grooten invoer van vroege aardappelen, die den verkoop van Duitsche vroege aardappelen bemoeilijkt, den invoer daarvan te contingenteeren. Dit is het eerste contingenteeringsbesluit der Duitsche regeering. Het aandeel van elk land in dit contingent zal worden vastgesteld naar den gemiddelden invoer in de maanden Juli 1930 en 1931. (V. b. In- en Uitvoer 320 B.)

E. NEDERLAND. — Steun aan den Tuinbouw in N.-Holland. — De Prov. Staten van Noord-Holland hebben het voorstel van de heeren Braakman c.s. aangenomen om de verschuldigde rente over 1931 van de onder garantie der provincie in 1923 en 1931 verleende tuinderscredieten voor een gedeelte voor rekening der provincie te nemen. Eveneens werd zonder stemming, doch na uitvoerige replieken aangenomen het voorstel van de heeren De Miranda en Polak tot instelling van een in- en verkoopbureau van tuinbouwproducten met een bedrijfskapitaal van f 1.000.000 en de beschikbaarstelling door de provincie voor het jaar 1932 van een bedrag ad f 100.000.

F. ESPERANTO. — In een brochure van het comité tot invoering van Esperanto op de school getiteld: „Esperanto op de scholen", wordt aangetoond wat Esperanto reeds deed en zijn recht om als leervak in de school zijn intrede te doen.

G. NEDERLAND. — **Nederlandsche** Vereeniging voor Fotogrammetrie. — Een „Nederlandsche Vereeniging voor Fotogrammetrie" is opgericht. Het doel van deze vereeniging is het bevorderen van de kennis en de toepassing van de fotogrammetrie als hulpmiddel in de meettechniek in het algemeen.
Speciale aandacht zal worden geschonken aan de toepassing ervan in de cartografie van Nederland in haar verschillende vormen.
Het Bestuur is samengesteld als volgt: Prof. Ir. W. Schermerhorn, voorzitter; J. W. Wijn, Th. L. Kwisthout, A. van Hengel, leden en J. M. Tienstra, secretaris, Bowlespark 12, Wageningen.

H. ENGELAND. — Staat der Oorlogsschulden. — Een mededeeling van den parlementairen secretaris van de schatkist doet zien, dat, niet inbegrepen een bedrag van £ 327.000.000 aan de dominions verstrekt, de leeningen door Groot-Brittannië aan zijn bondgenooten voor oorlogsschulden toegestaan £ 1.434.000.000 beliepen. De Vereenigde Staten verstrekten f 878 millioen aan Groot-Brittannië. Het totaal der terugbetalingen tot op 6 Juli '32 was op de leeningen van Gr.-Brittannië aan geallieerde regeeringen £ 71.000 000 en op de leeningen van de V. S. aan Gr.-Brittannië £ 278 000.000. (Vorig bericht blz. 354 **B.**)

I. LUCHTVAART. — Wereldvlucht van Mattern **en Griffin.** — De Amerikaansche vliegers Mattern en Griffin, die op 5 Juli '32 om 4 uur 59 's middags van Harbour Grace op Newfoundland voor een vlucht om de wereld waren opgestegen, zijn er in geslaagd den Atlantischen Oceaan over te vliegen. Zij zijn op 6 Juli om 17.42 (M.E.T.) op het Tempelhofer vliegveld bij Berlijn na een on-onderbroken vlucht, geland.

K. MUZIEK. — Cornelis Dopper's **„Ciaconna Gotica".** — Naar aanleiding van een door Dr. Willem Mengelberg in de vorige maand te Rome geleid concert hebben verschillende Italiaansche bladen waardeerend geschreven over Cornelis Dopper's „Ciaconna Gotica". „Il Popolo d'Italia" noemt de compositie het werk van een sterk begaafd musicus, vol verscheidenheid in de verschillende variaties, rijk van kleur en meesterlijk in de instrumentatie.
De „Corriere delle Sera" meent, dat Dopper niet in elk opzicht het gothische karakter heeft weten te bewaren, doch roemt de coloristische en rhythmische qualiteiten der muziek.

L. ITALIE. — **Verhooging** van invoerrechten op Steenkolen en Cokes. — Eij Kon. besluit zijn de rechten op steenkolen van 2 Juli af verhoogd. Van deze tariefverhooging zijn uitgezonderd de leveringen voor handelsschepen en voor den staat. Tegelijkertijd is het recht op cokes verhoogd tot 15 lire, waarbij het invoerrecht van 10% van de waarde blijft bestaan. Hierdoor worden Duitschland, Frankrijk en ook Nederland getroffen. (Vor. ber. blz. 84 D.)

M. **NEDERLAND.** — Economische Raad. — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot instelling van een Economischen Raad z.h.s. op 6 Juli 1932 goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 340 H.)

N. DUITSCHLAND. — Duitsch-Zweedsch Handelsverdrag opgezegd. — Volgens bericht van den Deutschen Handelsdienst zou de Duitsche gezant te Stockholm nog heden met ingang van 1 Februari het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag, annex twee aanvullende overeeckomsten, opzeggen. Dit handelsverdrag dateert van 1 Aug. 1926.

Door deze opheffing zal Duitschland de handen vrij krijgen, om de douane-tarieven te verhoogen voor gezaagd hout en om de invoer-contingenteering voor levend rundvee te verminderen tot beneden 6000 stuks. Bovendien zal Duitschland de vrije hand krijgen ten aanzien van invoer-belemmeringen voor spek en reuzel. Doch óók zal Duitschland nu aan bepaalde landen tarief-concessies kunnen doen voor harde kaas. Nederland heeft een bijzonder gunstige bepaling voor Goudsche en Edammer kaas, n.l. 20 mark terwijl het algemeene tarief 30 mark bedraagt.
Wanneer het handelsverdrag met Nederland, dat ultimo December 1932 afloopt, met een opzeggingstermijn van zes maanden per 1 Juli 1933 zou worden opgezegd, dan zou door het wegvallen van het verdrag met Zweden, óók Nederland het tarief van 30 mark moeten gaan betalen. Zoolang Duitschland gebonden was aan het verdrag met Zweden kon het geen enkele nieuwe regeling treffen.

A. C. J. VAN LEDDEN HULSEBOSCH. — Het is ons een voorrecht 'onzen lezers en lezeressen te kunnen mededeelen, dat de heer C. J. van Ledden Hulsebosch belangeloos uit sympathie met onze uitgave de supervisie op zich heeft genomen van de afdeeling chemie, microscopie, criminalistiek en onderzoek met ultra-violette- en infraroode stralen in laatstgenoemde wetenschap.
Met onderstaande foto en levensschets hebben wij het genoegen den heer van Ledden Hulsebosch in onzen lezerskring te introduceeren.

C. j. van Ledden Hulsebosch

De heer C. J. van Ledden Hulsebosch werd 20 Maart 1877, als zoon van den apotheker M. L. Q. van Ledden Hulseboach geboren. Naast de apotheek richtte de Vader in 1883 een onderzoekingsbureau op, waarvan spoedig ook Justitia voor het doen onderzoeken van overtuigingsstukken in strafzaken gebruik maakte. Geen wonder, dat de zoon, die na de lagere school het gymnasium bezocht en daarna als student in de pharniacie aan de Amsterdamsche Universiteit ingeschreven werd, spoedig lust gevoelde in die richting verder te gaan. Hij volgde zijn vader in Dec. 1902 in apotheek en laboratorium op; had reeds in Maart 1902, op nadrukkelijk verzoek, zijn eerste gerechtelijke expertise voor den Instructierechter te Alkmaar ingesteld. Tot aanvulling zijner criminologische kennis volgde hij lessen van Prof. Reiss te Lausanne en bezocht met hetzelfde doel regelmatig zijn collega's in tal van buitenlandsche centra. Hij hief in September 1910 de apotheek op, om zich geheel aan wetenschappelijk onderzoek te kunnen wijden. Waar de Rechtbanken van Amsterdam en vele andere arrondissementen hem geregeld met onderzoekingen belastten, wenschte de Amsterdamsche Politie hem als vast adviseur voor de Recherche aan zich te binden, hetgeen in Juli 1916 geschiedde, toen de Hoofdcommissaris Hordijk den Burgemeester voorstelde, tot aanstelling van een Politie-Scheikundige over te gaan. In Mei 1923 gaf hij, toegelaten als Privaat-Docent aan de Universiteit van Amsterdam voor Onderwijs in de ,,Leer van de Opsporing van het Strafbaar Feit" zijn eerste — openbare — college. Talrijke leerlingen (meer dan 3000) uit kringen van Gemeentelijke-, Rijks- en Koloniale Politie, Marechaussee èn studenten, volgden zijne cursussen in Wetenschappelijke Speurkunst. Als leeraar verbonden aan de Opleidingsschool voor de Rijksveldwacht geeft hij permanent aan die leerlingen ook zijn lessen. Voortdurend contact houdend met zijn buitenlandsche collega's, wist hij in 1928 den stoot te geven tot het stichten van de ,,Académie Internationale de Criminalistique" (Secretariaat: Prof. Dr. Siegfr. Turkel, Wien VII, Stiftgasse 1), welke hem tot President verkoos. De Regeering schonk hem in 1921 het ridderkruis der Orde van Oranje-Nassau; in 1931 werd hem in dezelfde Orde het Officierskruis geschonken. Als vertegenwoordiger zijner wetenschay woonde hij vele buitenlandsche congressen bij en hield hij o.a. aan het Kriminologisches Institut te Weenen voordrachten. De Koning van België schonk hem in 1931 het Officierskruis van de Orde van Leopold II. In tal van Natuurkundige Genootschappen, Wetenschappelijke Kringen van verschillend karakter en Nutsdepartementen trad hij als spreker op. Zijn particulier laboratorium voor gerechtelijk onderzoek bezit een uitgebreid instrumentarium — vooral voor onderzoekingen met ultraviolette stralen, welke hij allereerst in de criminalistiek toepaste; hij hield daarover in 1925 op verzoek der Badensche Regeering voordrachten op het politiecongres te Karlsruhe.

B. NEDERLAND. — Vuurwapenwet. — De Eerste Kamer heeft op 6 Juli 1932 zonder discussie of hoofdelijke stemming de voorgestelde wijziging van de Vuurwapenwet aangenomen. Voortaan zal het zonder vergunning in handen hebben van alle vuurwapenen strafbaar zijn. Tot dusver werd namelijk slechts het ongeoorloofd bezit van bepaalde vuurwapenen met straf bedreigd. Bovendien zijn bij deze gelegenheid ook alarmpistolen en de zoogenaamde schijndoodpistolen binnen het bereik der wet gebracht.
(Vorig bericht blz. 209 E.)

C. BELGIE. — Economische samenwerking met Nederland. — Volgens een in De (Brusselsche) Stondaard verschenen verslag zeide de heer Van Cauwelaert, burgemeester van Antwerpen, op een vergadering te Izegem:
,,Verder is er de koers naar het Noorden, de toenadering tusschen de Noorderstaten en speciaal nog meerdere toenadering met Holland. De economische aaneensluiting met Holland moeten we bevorderen en hierbij geen gehoor geven aan de vrees dat door die economische toenadering de positie onzer landbouwproducten zal benadeeld worden. Een tolunie met Holland, waarvoor de katholieke Vlaamsche gekozenen gewonnen zijn, is een stoffelijk, een politiek en voor ons volk een groot cultureel belang."

D. PORTUGAL, — Nieuw Kabinet. — Het nieuwe kabinet is samengesteld en bevat o.a. de volgende persoonlijkheden:
Oliviera Salazar, minister-president en financiën;
Cesar Mendes (thans gezant te Stockholm), buitenlandsche zaken;
Mesquita Guimaraes, marine.
Er doen zich rog moeilijkheden voor bij de toewijzing van de portefeuille van oorlog, die ad interim door den premier Salazar wordt beheerd.
(Vorig bericht blz. 392 B.)

A. ZUID-AFRIKA. — Diamant. — De diamantproductie te Kleinzee, een der belangrijkste velden van het alluviale diamantterrein in Namakwaland, zal op 23 Juli 1932 worden stopgezet. (Vor. ber. 399 E.)

B. NEDERLAND. — Vleeschcontingenteering. — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming het wetsontwerp inzake de vleeschcontingenteering aangenomen. (Vorig bericht blz. 375 C.)

C. NEDERLAND. — Instelling regeeringspersdienst. - Rapport van de Commissie van advies. — Aan het door de commissie van advies, onder voorzitterschap van prof. Mr. J. P. A. Francois, voor de instelling van een regeeringspersdienst aan de regeering uitgebrachte rapport ontleenen wij de volgende slotverklaring:
dat zij spoedige instelling van een regeeringspersdienst dringend gewenscht acht;
dat instelling van een doelmatigen regeeringspersdienst zal kunnen plaats hebben zonder groote offers uit de schatkist te eischen;
dat zij zich ervan bewust is. dat in een tijd van economische en financieele crisis als de onderhavige de grootst mogelijke bezuiniging moet worden toegepast, doch dat juist in een tijd van crisis de weerloosheid van een staat tegenover tendentieuze perscampagnes in hooge mate gevaarlijk kan zijn, waarbij de commissie o. a. denkt aan campagnes ter ondermijning van het vertrouwen in het crediet of in het ruilmiddel van den staat;
dat op dezen grond de regeering moge overwegen, of niet de uitgaven voor de organisatie van een regeeringspersdienst ten volle zullen worden gerechtvaardigd door het nut, dat zoodanige instelling, in het bijzonder onder de huidige omstandigheden, zal afwerpen.

D. BELGIE. — Algemeene staking in de Borinage. — De mijnwerkers in de Borinage hebben, uitgezonderd bij één mijn, op 6 Juli den arbeid neergelegd.

8 JULI 1932

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Orang pendek. — Volgens het voorloopige onderzoek, ingesteld door Dr. K. W. Dammerman, hoofd van het Zoölogisch Museum te Buitenzorg, valt er aan het specimen van den orang pendek niets menschelijks op te merken. Het aangebrachte exemplaar heeft een volkomen aapachtig karakter en het is vrij zeker, dat men hier te doen heeft met een soort slank-aap. Intusschen is het voorhanden skelet niet volledig. De jukbeenderen ontbreken er aan, de staartwervels zijn afgebroken met een scherpen hoek en de snijtanden zijn afgevijld. De huid van dit exemplaar is kaal geschoren. behalve het hoofdhaar. De staart is zeer waarschijnlijk afgesneden Dr. Dammerman komt tot de conclusie, dat men hier vermoedelijk te doen heeft met een opzettelijk bedrog. Of men hier staat voor een bekende of onbekende soort. valt niet met zekerheid te zeggen. Identificatie is lastig, gezien de feiten, dat het materiaal niet volledig is en het individu zeer jong. Intusschen wordt het onderzoek voortgezet. (Vorig bericht blz. 373 C.)

F. ONTWAPENING. — Voorstellen van Baldwin. — Baldwin heeft op 7 Juli in het Lagerhuis de Engelache ontwapeningsvoorstellen meegedeeld zooals die, als antwoord op het voorstel van Hoover, door de Engelsche regeering geformuleerd zijn. Voor de vloot stelt Engeland voor een maximale tonnage van 22.000 ton voor linieschepen met kanonnen van ten hoogste 11 duim middellijn. Voor de kruisers een grootte van 7000 ton met 6.1 duims kanonnen. Zou een internationale overeenkomst met betrekking tot de kruisers niet bereikt worden, dan zal Engeland voorstellen de grootte der linieschepen te verhoogen tot maximaal 25.000 ton met bewapening van 12 duims kanonnen. Voor vliegtuig-moederschepen wordt een max. waterverplaatsing van 22.000 ton voorgesteld, eveneens met kanonnen van ten hoogste 6.1 duim kaliber. De regeering zou tot complete afschaffing van de duikbooten en een beperking der torpedobootjagers met 1/3 willen overgaan, maar vreest dat men internationaal niet tot geheele afschaffing van de duikbooten zal willen besluiten. In dit laatste geval zou de regeering de tonnenmaat van de duikbooten willen beperkt zien tot maximaal 250 ton waterverplaatsing aan de oppervlakte der zee.
De regeering is reeds verder gedaan dan Hoover's voorstellen met de beperking der strijdkrachten te land. Het territoriale leger dat in 1913 nog ruim 259,000 man telde, is thans nog slechts 207.000 man sterk, maar de regeering zou nopens de bewapening willen overgaan tot verbod van tanks boven 20 ton gewicht en algeheel verbod van chemische en bacteriologische strijdmiddelen.
Wat de luchtvloot betreft, zeide Baldwin, dat het vraagstuk van beveiliging van de burgerlijke bevolking in tijden van oorlog waarschijnlijk het meest urgente was van het geheele complex van vraagstukken.
De Engelsche regeering zou het bombardeeren uit de lucht alleen willen toestaan voor streng gelimiteerde en betrekkelijk kleine grondstukken, waar vestingen of magazijnen of vliegkampen waren die dus tot de verdedigingsmiddelen der aangevallen partij behoorden. Aanvallen daarentegen op oorlogshavens als Portsmouth, waar een groote stad onmiddellijk aan de oorlogshaven grensde, moesten verboden worden. Tens'otte zou de regeering internationale bepalingen voorstaan nopens het maximale gewicht van onbeladen vliegtuigen, behalve voor transportvliegtuigen die dan echter geen verdere bewapening mochten hebben. (Vorig bericht blz. 350 H.)

G. NEDERLAND. — Geneesheeren en Vredesactie. — De algenieene vergadering van de Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst heeft de volgende motie aangenomen en naar Genève geseind:
De Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst, bestaande uit 4200 doktoren, verzoekt den diplomaten ter ontwapeningsconferentie de gelegenheid moedig te benutten om de wereld eindelijk te bevrijden van de gevaren van de oorlogsvoorbereiding, waardoor het leven en de gezondheid der volkeren worden bedreigd.
Het telegram was geteekend door Dr. Mauritz en Dr. Roorda.

H. NEDERL. OOST-ISDIE. — Textielfabrieken op Java. — De Internationale Crediet- en Handelsvereeniging ,,Rotterdam" is van plan te Garoet een textielfabriek te openen. Indien het resultaat gunstig is, zullen meer fabrieken op Java worden opgericht. De Java-katoenvezel is te kort, doch proeven met buitenlandsche zaden hebben tot een succesvol resultaat geleid.

I. NEDEBLAND. — Diamant-industrie. — De toenemende economische depressie was voor de diamantnijverheid fataal. De vraag is in de huidige omstandigheden zeer gering. Voor zoover er wel vraag is, geldt deze hoofdzakelijk het klein brillant en de ordinaire kwaliteiten, welke slechts in Amsterdam worden bewerkt. Een poging om hierin verandering te brengen werd goedgekeurd door den Gemeenteraad van Amsterdam, die in zijn zitting van 13 April '32 een voorstel van B. en W. aannam, om den werklieden, die aan klein brillant werken, zooveel als toeslag op het loon toe te kennen, als dit het bedrag aan steun overtreft, dat zij bij werkloosheid ontvangen.
Als gevolg van dezen maatregel, meer bekend als het plan-Douwes, werken sinds eenige maanden een paar

honderd man onder voorwaarde van dit besluit. De verwachting, dat het aantal der aldus te werk gestelden belangrijk zou toenemen, is door de crisis-omstandigheden niet verwezenlijkt. (V. b. 310 M.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Jaarverslag 1931 van de Javasche Bank. — In de op 8 Juli '32 gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders van de Javasche Bank heeft de president het jaarverslag dezer instelling uitgebracht. Daaraan is het volgende ontleend:

Voor Ned.-Indië werd het jaar 1931 gekenmerkt door een voortgaande en in het particulier bedrijfsleven opmerkelijk snel verlospende-aanpassing van "de binnenlandsche verhoudingen aan de verlaagde opbrengst der primaire bronnen–van inkomen. Uit de cijfers blijkt dat de door Ned.-Indië voor zijn uitvoer verkregen prijs sedert 1925 regelmatig is gedaald, zoodat deze in 1931 nog slechts 29% bedroeg van die van 1925. Met deze enorme daling hield het goedkooper worden der invoergoederen geen gelijken tred. De index van de invoergoederen daalde in dezelfde periode slechts tot 67%, zoodat Indië's ruilwet met het buitenland, en daarmede de welvaart van het land, sterk achteruitgingen.

Voor meerdere belangrijke Indische exportproducten is de kostprijs in 1931 teruggebracht tot een peil dat tot voor kort als volslagen onbereikbaar werd aangemerkt en dat ofschoon op zichzelf een kenteeken van verminderde welvaart, voor de Indische gemeenschap als zoodanig toch het onmiskenbaar voordeel heeft dat groote tekorten tusschen loopende uitgaven en inkomsten in vele gevallen konden worden uitgeschakeld of aanzienlijk verminderd.

De Inheemsche maatschappij, ofschoon nog grootendeels zelf-genoegzaam, heeft zich met betrekking tot den prijs van in eigen kring rouleerende producten opmerkelijk snel aangepast aan de geringere verdiensten van hen, die meer rechtstreeks van de conjunctuur afhankelijk zijn.

De schaarschte van contant geld in de dessa deed de bevolking in toenemende mate op de reserves terugvallen en leidde tot uitverkoop op groote schaal van gouden sieraden en munten en de uitgifte van opgepotte zilveren teekenmunt.

Werd aldus ten aanzien van de noodzakelijke aanpassing in het particulier bedrijfsleven een krachtige voortgang bereikt, in den gouvernementsdienst kon gedurende 1931 nog weinig voortgang in dit opzicht worden geconstateerd.

De aangebrachte bezuinigingen werden meer dan opgeheven door de ontstellende vermindering der middelen, waarvan de opbrengst de meest pessimistische verwachtingen in de schaduw stelde.

Als gevolg hiervan ontstond opnieuw een belangrijk begrootingsdeficit, hetwelk evenwel door het aangaan van vaste en vlottende schuld in Nederland werd gefinancierd en op den koers van den Indischen gulden geen drukkenden invloed kon uitoefenen

Ten aanzien van de aanpassing van den invoer is het verloop tijdens de huidige crisis zelfs zeer veel beter dan na den omslag van de conjunctuur in 1920 moest worden geconstateerd.

In 1921 overtrof de invoer den uitvoer met 48½ millioen gulden, in 1931 bedroeg het uitvoeroverschot nog altijd 195 miilioen.

De in het vorig verslag aangeduide wijziging van de beteekenis der verschillende landen als leverancier van importgoederen voor Nederlandsch-Indië zette zich gedurende 1931 in sterke mate voort. Nederland moest de eerste plaats, welke het onder de invoerlanden innam, in 1931 afstaan aan Japan.

De waarde van de uit Nederland aangevoerde goederen daalde van 172 millioen gulden in 1928 tot bijna 84 millioen gulden in 1931, terwijl de waarde van de uit Japan aangevoerde goederen ad omstreeks 90 millioen gulden bleef gehandhaafd. Niet slechts de gewijzigde verdeeling van de leverantie over de verschillende landen, doch ook de mate, waarin de kwantitatieve invoer van bepaalde goederen achteruit ging, is op die verhoudingen van invloed geweest.

De voorloopige gegevens wijzen op een voortzetting van de in de laatste jaren geconstateerde tendenz tot vervanging van Europeesche door Aziatische artikelen.

De taak van het Gouvernement is de uitgaven op een lager niveau te brengen, daartoe gedrongen door de steeds verder terugvallende ontvangsten. Evenwicht te bereiken tusschen de ontvangsten en de uitgaven wordt dientengevolge steeds bezwaarlijker. Toch moet dit evenwicht binnen niet te langen tijd onder alle omstandigheden worden hersteld.

De Regeering stelt de ontvangsten voor 1932 op f 305.000 000

Tot het jaar 1919 moet worden teruggegaan voor een zoo laag bedrag aan ontvangsten, terwijl dit bedrag zelfs nog aan den optimistischen kant is.

De ruilmiddelen-circulatie kromp in 1931-32 verder in. Het sterk gedaalde prijspeil van de inheemsche voedingsgewassen deed behoefte aan geld van de kleinste coupures ontstaan. Een sterke terugvloeiing van voorheen door de bevolking opgepotte teekenmunt vindt plaats, vooral in Borneo, Zuid-Celebes, Sumatra's Westkust en Palembang.

Calculatie van het totaal der in omloop zijnde zilveren teekenmunt in Ned.-Indië is daardoor thans niet langer mogelijk. Heroverweging van het muntvraagstuk schijnt door de laatstelijk zeer gewijzigde omstandigheden onvermijdelijk.

De positie van de Javasche Bank werd door de gememoreerde ontwikkeiing van den economischen toestand krachtig beinvloed.

De bedrijfsinkomsten over het 104de boekjaar van de Javasche Bank werden sterk beïnvloed door de depreciatie van het pond sterling.

Ofschoon het pond sterling-bezit van de Javasche Bank ten tijde van het verlaten van den gouden standaard door Engeland van een niet meer dan normalen omvang was, vertegenwoordigde dit niettemin in absoluten zin een belangrijk bedrag als gevolg van de bekende omstandigheid dat het sterlingdevies tot dusverre in de financiering van den Ned.-Indischen uitvoer een eerste plaats bekleedde.

De val van het pond sterling veroorzaakte voor de Javasche Bank een verlies van f 6.708.540.89. Daarnevens deed de koersdaling de waarde van het effectenbezit der bank met f 3.743.900,83 verminderen. Bedoelde verliezen werden rechtstreeks afgeboekt ten laste van het reservefonds.

De resultaten van het normale bankbedrijf bleven over het afgeloopen jaar slechts f 289 466 hij die van het vorig jaar ten achter.

De bijzondere reserve bereikte een totaal van f 3.000.000 tegen f 2.710 578 per ultimo 1930, waarmede alle voorzienbare risico's volledig gedekt zijn. Belangrijke verliezen op debiteuren werden niet geleden.

Het dividend bedraagt 6%.

Het restant van de bedrijfswinst wordt naar de reserve overgebracht. (Vorig bericht blz. 148 A.)

B. **ONDERWIJS.** — Besluit van den Senaat der Rijksuniversiteit te Utrecht. — De Senaat der Rijksuniversiteit te Utrecht heeft vier besluiten genomen, die ten doei hebben, de beteekenis der universiteit voor de maatschappij te verhoogen.

De aangenomen besluiten luiden als volgt:

De Senaat verzoekt den faculteiten der letteren en wijsbegeerte en der wis- en natuurkunde een gemeenschappelijke commissie te benoemen ter nadere overweging en eventueele voorbereiding van opleiding van toekomstige leeraren.

De Senaat acht het tot de taak der universiteit te behooren, naast zuiver wetenschappelijke ook die technisch-wetenschappelijke opleiding aan de studen-

ten te geven, die hen voor research en bedrijf geschikt maakt.
De Senaat meent, dat de opleiding der hulpkrachten en practische niet-wetenschappelijke werkkrachten, wier werk in verband staat met dat van de beroepen, waartoe de universiteit opleidt, op de volle belangstelling der universiteit aanspraak mag maken, beveelt de faculteiten aan zooveel mogelijk haar aandacht te wijden aan de opleiding dezer krachten en acht het instellen eener commissie ad hoc uit de faculteiten der geneeskunde, vee-artsenijkunde en wis- en natuurkunde gewenscht.
De Senaat overtuigd dat de universiteiten en hoogescholen tot taak hebben het den afgestudeerden te vergemakkelijken door vacantiecursussen enz. hun kennis op het peil van den stand der wetenschap te houden, uit den wensch, dat de Ned. universiteiten en hoogescholen in overleg zullen treden, ten einde in gemeenschappelijken arbeid dit werk te organiseeren. (Vorig bericht blz. **389** F.)

A. DUITSCHLAND. — Werkloosheid afgenomen. — Volgens mededeeling van het Rijksinstituut voor werkverschaffing bedroeg het aantal per 30 Juni '32 als werkloos ingeschreven personen 5.476.000, d. i. 261.000 minder dan per 30 April '32. (V. b. **335** G.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Oud-strijders. — De Amerikaansche Senaat en Huis van Afgevaardigden hebben een bedrag van $ 100.000 toegestaan voor het naar hun woonplaatsen terugbrengen van de oud-strijders, die naar Washington zijn gekomen om uitbetaling van hun oorlogspremie op te eischen. (Vorig bericht blz. **384** E.)

C. ZWITSERLAND. — Genève weigert anti-oorlogcongres. — De regeering van het canton Genève heeft besloten geen toestemming te verleenen tot het houden van het internationaal anti-oorlogcongres, dat op **1** Augustus '**32** zou worden geopend. Als motief geeft zij op, dat de voornaamste organisators van het congres buitenlandsche communisten zijn. Op het congres zou o.a. het woord zijn gevoerd door prof. Einstein en lord Ponsonby.

D. JOEGOSEAVIE. — Regeeringscrisis geëindigd. — De regeeringscrisis in Joegoslavië is geëindigd. Bij de mededeeling van de samenstelling der nieuwe regeering verscheen tegelijkertijd de eerste officieele verklaring over het ontstaan en het verloop van de crisis. Minister-president van het nieuwe kabinet is de vroegere Minister van Binnenlandsche Zaken, Schraschkitsch. (Vorig bericht blz. **399** B.)

9 JULI **1932**

E. **BRITSCH-INDIE.** — Verlaging bankdisconto. — De Imperia1 Bank of India heeft het disconto van 5% tot 4% verlaagd. (Vorig bericht blz. **322** K.)

F. ZUID-AFRIK%. — Invoerrecht op boter en kaas. — De Zuid-Afrikaansche Staatscourant kondigt aan, dat een recht van een penny per pond geheven zal worden op ingevoerde boter en kaas.

G. FRANKRIJK. — Tekort der Begrooting **1932** en **1933.** — Ter dekking van het tekort op de begrootingen 1932 en 1933 voorziet het plan van de financieele commissie van de Fransche regeering in nieuwe middelen tot een totaalbedrag van 3650 millioen frs. De commissie keurde bovendien den tekst goed van het artikel, hetwelk bepaalt, dat het jaarlijksch inkomen van den president der republiek en de schadeloosstelling der ministers, onderministers en leden van Kamer en Senaat met 5% zullen worden verlaagd. Eveneens is een amendement aangenomen tot bekorting van den diensttijd der reservisten met een jaar. (Vor. ber. **Begrooting 401** F.)

H. **HERSTELCONFERENTIE.** — Een resultaat bereikt. — Verdrag van Lausanne. — De Herstelconferentie te Lausanne heeft op 8 Juli 1932 tusschen Duitschland en de schuldeischende mogendheden na 24 dagen te hebben onderhandeld, een resultaat bereikt. Het financieel accoord, Verdrag van Lausanne genaamd, is heden geteekend. Dit verdrag bestaat allereerst uit een algemeen historisch overzicht van de gebeurtenissen welke geleid hebben tot het bijeenroepen der conferentie.
Vervolgens wordt de moratoriumsverklaring van de crediteurmogendheden van 16 Juni '**32** weergegeven. De herstelovereenkomst met Duitschland begint met een praeambule, waarin de regeeringen van Engeland, België, Japan, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Indië, Frankrijk, Griekenland, Portugal, Polen, Roemenië, Tsjecho-Slowakije, Zuid-Slavië en Duitschland vaststellen dat de rechtsgeldigheid van het Haagsche Verdrag van 20 Jan. 1930 geen onderwerp van behandeling vormt, maar dat met het oog op de groote economische crisis en moeilijkheden. en geleid door den wensch het noodzakelijke vertrouwen voor de normale, economische en financieele betrekkingen te verzekeren, de onderteekenende mogendheden de volgende overeenkomst hebben aangegaan. De onderteekenende staten van het onderhavige verdrag zijn in Lausanne bijeengekomen om een der problemen van den wereldoorlog te regelen met den eerlijken wensch bij te dragen tot de vorming van een nieuwe orde, die het scheppen en ontwikkelen van het vertrouwen tusschen de volkeren in een geest van wederzijdsche tegemoetkoming, samenwerking en rechtvaardigheid bevordert.
De mogendheden zijn niet van meening, dat het in Lausanne tot stand gebrachte werk, dat aan de herstelbetalingen volkomen een einde maakt, voldoende is om den vrede te bereiken dien de volkeren verlangen. Zij hopen echter, dat deze erkenning in zichzelve zoo belangrijk is en zoo groote inspanningen noodzakelijk heeft gemaakt, dat zij door alle vreedzame elementen van Europa en de wereld begrepen en op juiste waarde geschat zullen worden en dat nieuwe verrichtingen zullen volgen.
Deze daden zullen te gemakkelijker tot uitvoering te brengen zijn, daar de volkeren dezen nieuwen stap naar een waarachtigen vrede ondersteunen, welke om volledig te zijn gelijkelijk betrekking moet hebben op de economische en politieke orde, terwijl tevens ieder beroep op geweld of wapenen wordt afgewezen. De onderteekenende mogendheden van het onderhavige verdrag zullen er derhalve naar streven de thans gestelde problemen, of die problemen die later gesteld zullen worden, in denzelfden geest op te lassen. die dit verdrag bezielt.
Hierop volgt het financieele gedeelte van de overeenkomst:
Art. l.—Dit artikel regelt de door de Duitsche regeering tot een totaalbedrag van **3** milliard goudmark op den grondslag van de huidige valuta uit te geven schuldbekentenissen tegen 5%, terwijl in negen punten de nadere voorwaarden van uitgifte werden omschreven. De schuldbekentenissen kunnen door de B. I. B. eerst na verloop van drie jaren van het tijdstip der onderteekening van het verdrag af worden uitgegeven. Vijftien jaren na de onderteekening zullen de door de B. I. B. niet geplaatste schuldbekentenissen worden geannuleerd. De emissiekoers bedraagt 90% Opmerkelijk is punt zes, waarbij bepaald wordt, dat ingeval de Rijksregeering in het buitenland met of zonder haar garantie leeningen uitschrijft, zij tot een derde van de netto opbrengst dezer leeningen moet besteden aan het terugkoopen der schuldbekentenissen. Gegeven voorschotten voor denzelfden tijd of voor minder dan een jaar worden hierdoor niet getroffen. Punt zeven zegt, dat ingeval op een of ander tijdstip de B. I. B. van meening is, dat het crediet der Duitsche Rijksregeering weer hersteld is, maar de koersen der leening onder den

minimumprijs der emissie ligt, een meerderheid van 213 van den Raad van Beheer van de B. I. B. den minimumprijs kan veranderen. In alle andere gevallen neemt de Raad van Beheer van de B. I. B. — punt acht — zijn besluiten met meerderheid van stemmen.

Art. II. Van af het tijdstip van het van kracht worden beëindigt en vervangt het onderhavige verdrag het reparatiesysteem van de Haagsche overeenkomst van 20 Januari 1930, het Londensche Verdrag van 11 Augustus 1931 en het Berlijnsche Verdrag van 6 Juni 1932. De verplichtingen van dit onderhavige verdrag vervangen volkomen de voorafgaande verplichtingen van Duitschland, welke waren samengevat in de jaarlijksche betalingen van het ,,Nieuwe Plan".

Art. III. Dientengevolge zijn artikelen I, II, IV, V, VII, VIII en IX, benevens de bijlagen I, 111, IV, V, Vb, VI, VIb, VII, X en Xa van het Haagsche verdrag definitief opgeheven.

Art. IV. Het Londensche protocol van 11 Augustus 1931 en het Berlijnsche aanvullende protocol van 6 Juni 1932 worden opgeheven. Dientengevolge worden de voorloopig aan de B. I. B. door de Rijksspoorwegen overhandigde inkomsten weer aan de Rijksspoorwegen teruggegeven.

Art. V. Het schuldcertificaat van de Duitsche regeering en het certificaat van de Rijksspoorwegmaatschappij, die beide in artikel VIII van de Haagsche overeenkomst en in bijlagen III en IV behandeld zijn, benevens in de hierin bijgevoegde coupons, worden dienovereenkomstig aan de Duitsche regeering en de Rijksspoorwegmaatschappij teruggegeven.

Art. VI. Niets in het onderhavige verdrag verandert of betreft artikel III (liquidatie van het verleden), artikel IV, voor zoover dit de juridische persoonlijkheid van de B I. B. betreft en artikel X (de immunitelt van de B. I. B.) van het Haagsche verdrag.

Art. VII. De onderteekenende mogendheden verklaren, dat niets in het onderhavige verdrag vermindering of verandering brengt in de rechten der bezitters van de obligaties van de buitenlandsche Duitsche leening van 1924 of van de internationale 5½% leening der Duitsche regeering (Dawes-leening en Young-leening). Iedere noodzakelijke verandering van de procedure voortvloeiende uit de verplichtingen van de Duitsrhe regeering, welke de buitenlandsche leening van 1924 en de internationale 5½% leening der Duitsche regeering van 1930 betreffen, zal het voorwerp zijn van een overeenkomst tusschen de Duitsche regeering en de B. I. B. De B. I. B. is hierbij de financieele agent en de trustee van de Duitsche buitenlandsche leening van 1924 en trustee van de 5½% internationaie ieening der Duitsche regeering.

Art. VIII. Van af het tijdstip van het van kracht worden, zal het verdrag door bemiddeling der Fransche regeering aan de B. I. B. worden bekend gemaakt, ten einde daarmede de toepassing der er in vervatte bepalingen, voorzoover zij de B. I. B. betreffen, mogelijk te maken. De Fransche regeering zal eveneens de B. I. B er van in kennis stellen, met het oog op haar statuten, dat het ,,Nieuwe Plan" buiten werking is getreden.

Art. IX. Ieder meeningsverschil, hetzij tusschen de onderteekenende mogendheden van het onderhavige verdrag, hetzij tusschen een of meer van hen eenerzijds en de B. I. B. anderzijds, zal het voorwerp zijn van uitlegging door een scheidsgerecht, dat gevormd wordt op grondslag van artikel IV van het Haagsche verdrag. Alle hiervoor geschikte bepalingen van bijlage XII van dit verdrag worden hierbij toegepast.

Art. X. Het onderhavige verdrag waarvan de Fransche en Engelsche tekst gelijkelijk kracht van wet hebben, wordt geratificeerd. Het deponeeren der ratificatie-oorkonden geschiedt in Parijs. Zoodra het onderhavige verdrag door de regeeringen van Duitschland, België, Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië, en Japan geratificeerd is, wordt het tusschen de regeeringen van kracht.

Art. XI. Op ieder tijdstip voor het van kracht worden van het verdrag, gelijk dit bepaald is in artikel X, kan het onderhavige verdrag door de onderteekenende mogendheden van de Haagsche overeenkomst van 20 Juni 1930 worden onderteekend.

Bijlage II van het verdrag van Lausanne, die eerst later is gepubliceerd, bevat de overgangsregeling volgens dewelke van af den dag van het beëindigen van de Lausanne-conferentie tot de ratificatie van het verdrag van Lausanne, Duitschland geenerlei betalingen van welken aard ook behoeft af te dragen.

(Vorig bericht blz. 403 E.)

A. **BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER.** — Verschenen is het rapport der Staatscommissie ad hoc voor de verlaging der Rijksuitgaven.

Tot voorzitter der commissie werd benoemd de heer C. J. I. M. Welter, oud vice-president van den Raad van Indië, te 's-Gravenhage; en tot leden de heeren heeren prof. L. A. v. Royen, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool, Wassenaar; prof. ir. I. P. de Vooys, directeur van de Algemeene Kunstzijde Unie, Arnhem; E. P. Westerveld, alg. secretaris van het Koloniaal Instituut te Amsterdam; F. H. Fentener van Vlissingen, industrieel te Utrecht; mr. dr. W. M. Westerman, chef van het kabinet van den burgemeester van 's-Gravenhage; mr. dr. A. v. Doorninck, thesaurier-generaal van Financiën; ir. M. H. Damme, dir.-generaal der P. T. T.; C J. Ph. Zaalberg, directeur-generaal van den Arbeid; mr. dr. J. H. R Sinninghe Damsté, directeur-generaal der belastingen en mr. J Woltman, directeur-generaal van het departement van Defensie.

Aan dit rapport, dat 456 bladzijden groot is en 16 hoofdstukken telt. ontleenen wij in de eerste plaats de samenvatting van de voorgestelde bezuinigingen:

De Nederlandsche Staatsbegrooting beloopt voor den gewonen dienst in uitgaaf . . . . . f 587.000.000
Van deze uitgaven zijn wettelijk onaantastbaar . . . . . „ 192.000.000

Bezuinigd kan dus slechts worden op de resteerende . . . . . f 395.000.000

De Commissie-Welter, van meening, dat op de Staatsuitgaven een bedrag van ten niinste f 100.000.000 moet worden bezuinigd. omdat het te verwachten tekort op de begrooting voor 1933 reeds thans op minstens dit bedrag kan worden becijferd, (de Commissie komt tot een raming van het tekort ad f 108 millioen), heeft in haar rapport daartoe een reeks voorstellen gedaan, waarvan de aanneming ten gevolge zou hebben, dat bespaard wordt door:

Korting op salarissen	f	24.000.000
Korting op niaterieele behoeften . .	„	2.850.000
Korting op subsidiën	„	1.000.000
Korting op gratificatiën	„	240.000
Korting op dienstreizen	„	855.000
Bezuiniging op Buitenl. Zaken . . .	„	323.000
Verlaging op Justitie	„	3.140.000
Bezuiniging op Binn. Zaken en Landb.	„	1.697.000
Verlaging op Onderwijs	„	15.404.000
Bezuiniging op Financiën	„	4.882.000
Bezuiniging op Defensie	„	7.503.000
Bezuiniging op Waterstaat	„	25 335.000
Bezuiniging op Arb., H. en N. . . .	„	13.297 000
Bezuiniging op Koloniën	„	1.340.000
Totaal .	f	101.866.000

Ten aanzien van de salariskorting moet er op gewezen worden, dat het bedrag van f 24.000.000 de reeds toegepaste kortingen insluit. De commissie, die een blijvende korting van 13% voor ongehuwden en van 8% voor gehuwden voorstelt, berekent dan ook, dat, waar reeds een tijdelijke korting met een besparing van f 7.000.000 en een ongehuwden-aftrek ad 3%

met een besparing van f 2.500.000 in werking is, de netto-bate van haar salarisvoorstellen zal zijn 24 mill. — (7 + 2.5 mill) = f 14.500.000. Bij haar berekeningen heeft zij echter voorshands de totaalbezuiniging door kortingen op bijna f 30.000.000 becijferd, zoodat aan bezuinigingen op de hoofdstukken der staatsbegrooting — waarbij de commissie geen rekening heeft gehouden met de nieuwe departementale indeeling — nog rond f 72.000.000 gevonden moest worden om tot een besparing van f 102.000.000 op het budget te komen.
Ten einde dit resultaat te bereiken, stelt de commissie-Welter o.a. voor:

1. Verlaging van den werkloozensteun met 15%.
2. Afschaffing van 50 kantongerechten en 6 rechtbanken.
3. Uitstel van de N.O.-inpoldering van de Zuiderzee.
4. Bezuiniging van 10% op de kosten van de marine- en legerorganisatie, o.a. door afschaffing van 8 regimenten en uitdunning van het beroepskader.
5. Stopzetting van het Lager Landbouw-dag-onderwijs.
6. Concentratie van L.O.- en U.L.O.-scholen; toepassing van de 45-schaal.
   Vervanging der leerkrachten in de laagste twee klassen der Lagere School door lager bezoldigde, vnl. vrouwelijke krachten met speciaal diploma.
7. Bezuiniging van 10% op de kosten van het Hooger Onderwijs door terugbrenging van de materieele uitgaven met 15% en van de personeele uitgaven (met uitzondering van de tractementen der hoogleeraren) met 11%.
8. Vermindering van de Rijksbijdrage aan het Invaliditeitsfonds met f 4.000.000.
9. Verlangzaming van het uitvoerings-tempo van een aantal groote Waterstaatswerken.
10. Halveering van het beschikbaar gestelde bedrag voor verbetering van den spoorwegtoestand rondom Amsterdam.
11. Sterke beperking van de toepassing der Psychopathenwet.
12. Reorganisatie van de politie ten plattelande.
13. Vermindering van het aantal Raden van Beroep bij de Directe Belastingen.
14. Sterke beperking van de militaire uitgaven voor Suriname en Curaçao. Opheffing van de bezetting in Curaçao in 1934.
15. Voor zoover mogelijk inkrimping van de personeelformaties met 12%.
16. Afdwinging van gelijksoortige salarisverlagingen als ten aanzien van het Rijk voorgesteld, ten opzichte van provinciën en gemeenten.
17. Beperking van de werkingssfeer van de Kinderwetten.

De commissie komt tot de conclusie dat het economisch perspectief voor Nederland zéér weinig rooskleurig genoemd moet worden en dat het dientengevolge zoo ooit, dan thans voor den Staat onafwijsbaar plicht geworden is om het cijfer der begrooting, hetwelk in een periode van welvaart tot ruim f 600 millioen is gestegen, tot bescheidener proporties terug te brengen. Helt te verwachten verschil tusschen inkomsten en uitgaven in 1933 wordt door de commissie becijferd op rond f 100.000.000.
De Gemeentefinanciën geven meer nog dan die van het Rijk, reden tot bezorgdheid. Gezien de groote risico's, die de Rijksfinanciën bij een onoordeelkundig gemeentebeheer loopen, is de commissie algemeen van oo deel, dat de ernstige aandacht der regeering op deze zieke plek gevestigd behoort te worden. Een der voornaamste bedenkingen tegen het door de gemeenten gevoerde financieel beheer is. dat de zemeentebesturen in de gunstige jaren vóór 1930 ëen behoorlijke reserveering hebben achterwege gelaten, hetgeen blijkt, behalve uit den sterk gestegen schuldenlast van omstreeks f 850 millioen in 1919, tot met meer dan 150 pCt. (de Rijksschuld steeg in diezelfde jaren met 10 pCt.), uit het feit, dat bij de gemeenten de telken jare ver boven de raming uitgaande middelenopbrengsten niet hebben geleid tot batige rekeningsaldi, die voor buitengewone schuldaflossing zijn aangewend, maar dat de gemeenten de stijging van haar gewone uitgaven met de abnormale stijging van het volksinkomen gelijken tred hebben doen houden.
Na deze cijferopstelling meent de commissie zich ontslagen te mogen achten van de verplichting, nader aan te toonen, dat, wie een zeer groot bedrag op de landsuitgaven wil bezuinigen, daarbij noodzakelijk de salarissen en loonen moet aantasten.
(Vorig bericht **blz. 96** F.)

10 JULI **1932**

h. FRANKRIJK. — **Duikbootramp „Prométhée".** — Op 7 Juli '32 is de Fransche duikboot „Prométhée" op de reede van Cherbourg gezonken. Het schip ligt in 77 meter diep water, zeven mijl ten noorden van Kaap Levi. Twee en zestig leden der bemanning en 6 leden der firma Scbneider-Creuzot zijn omgekomen. Zeven leden der bemanning wisten zich te redden.
(Le Matin)

B. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Nu Duitschlands schulden aan de voormalige geallieerden zijn vastgelegd op drie milliard goudmark of omstreeks 750 millioen dollar, geven wij ter vergelijking hieronder een overzicht van hetgeen de Europeesche landen nog aan de Ver. Staten moeten betalen.
Gr.-Brittannië heeft in 1933 te betalen $ 183.900.000, volgende jaren tot 1984 bedragen tusschen $ 178.240.000—$187.250.000.
Frankrijk in 1933 $ 60.000.000, in 1934 $ 75.000.000; het bedrag stijgt van 1935 tot 1941 geleidelijk tot $ 125.000.000, welk bedrag van 1942 tot 1986 onveranderd bijft, waarna in 1987 een slotbetaling volgt van $ 117.674 000.
Italië in 1933 $ 14.791.000, tot 1986 geleidelijk stijgende tot $ 80.988.000 per jaar.
België van 1933 tot 1986 $ 2.900.000 en in 1987 $ 2 280.000 aan schulden van vóór den oorlog, daarna aan schulden van nà den oorlog in 1933 $ 5.550.000, stijgende van 1936 tot 1987 tot $ 9.773.000—$ 9.936.000 per jaar.
Tsjecho-Slowakije van 1933-—1943 $ 3.000.000, van 1944—1987 $ 5.880.000 per jaar.
Estland van 1933 tot 1984 jaarlijks $ 548.000, **Finland** idem $ 357.040, Hongarije idem $ 77.000, Letland idem van $ 229.000 tot $ 236.000, **Litauen** idem van $ 210.000 tot $ 240.000.
Griekenland in 1933 $ 280.000, van 1934 tot 1937 $ 300.000, in 1938 $ 325.000, van 1939 tot 1987 jaarlijks $ 350.000.
Polen in 1933 $ 7.057.000, van 1934 tot 1984 tusschen $ 6.900.000 en $ 9.315.000.
Roemenië in 1933 $ 1.000.000, stijgende van 1940 tot 1987 tot $ 2.246.000.
Joegoslavië in 1933 $ 275.000, stijgende van 1961 tot 1987 tot $ 2.490.000.
Ten slotte de Duitsche herstelschulden aan Amerika. van 1932—'33 tot 1980—'81 bedragen deze 40.800.000 mark per jaar (de z.g. mixed claims), Verder aan kosten voor het bezettingsleger van 1932—'33 tot 1965—'66 jaarlijks $ 35.300.000. (Alg. Handelsblad)
(Vor. ber. Schulden a. **d.** Ver. Staten: Engel. 354 B.; Frankrijk **140** B.; Duitschland **378** ***C.)***

C. VEREENIGDE STATEN. — Steun aan **werkloozen.** — De Senaat had een compromis-ontwerp aangenomen om 2122 millioen dollar beschikbaar te stellen voor het verschaffen van leeningen aan werken van openbaar nut, productieve werken, en voor het verleenen van directen steun aan de werkloozen, waarover president Hoover zijn veto heeft uitgesproken. (Vorig bericht **blz.** 409 B.)

A. **BELGIE.** — **Leening** in Frankrijk. — De Belgische ministerraad heeft zich met de Fransche voorwaarden over het plaatsen van een Belgische leening in Frankrijk vereenigd. De leening beloopt een bedrag van frs. 1 milliard en draagt een rente van 5½%; de koers van uitgifte is 95½%. **(316 E.)**

11 JULI **1932**

B. VEBDRAG VAN LAUSANNE. — Persuitlatingen. — Engeland: De Engelsche bladen geven met slechts een enkele uitzondering hun groote voldoening te kennen over het resultaat van Lausanne. Met groote koppen vermelden de bladen, dat de schadevergoedingskwestie „dood" is.
De „Times" zegt: „Het eerste gedeelte van het vraagstuk der oorlogsschulden is opgelost. Een vergift is uit het economische lichaam van Europa verwijderd.
De „Daily Telegraph" zegt, dat het hoofdstuk van den wereldoorlog thans is afgesloten. Over de schuld aan den oorlog zal de geschiedenis een zeker oordeel uitspreken.
De „Daily Express" verkondigt met groote letters: „De schadevergoeding is dood — Het einde van de oorlogsschuldbetalingen".
Het socialistisch orgaan, de „Daily Herald" geeft openlijk zijn teleurstelling te kennen. Het resultaat van Lausanne, zegt het blad, komt niet overeen met de hooge verwachtingen, die men bij de opening van de conferentie gehad heeft. De overeenkomst zweeft volkomen in de lucht en wanneer Amerika niet toegeeft, is zij van nul en geener waarde.
De „Financial News" is tevreden met het feit, dat een mislukking voorkomen is.

Frankrijk: Alle Parijsche bladen uiten hun voldoening over het resultaat van de besprekingen te Lausanne en wenschen den Franschen Minister-president Herriot geluk met het feit, dat het Fransche standpunt over de geheele linie heeft gezegevierd. Er wordt den nadruk op gelegd, dat Frankrijk geen enkele van zijn eischen heeft laten vallen.
De „Figaro" schrijft o.a. dat de positie van Frankrijk tengevolge van de politiek van concessies der laatste zeven jaren, buitengewoon moeilijk is geweest. Frankrijk heeft den slag gewonnen.
De „Petit Parisien" constateert, dat Herriot alle reden heeft om trotsch te zijn. Men heeft Duitschland van een buitenlandsch politiek standpunt het recht moeten geven de kwestie der politieke eischen opnieuw aan de orde te stellen.
Het „Petit Journal" merkt op, dat het Verdrag van Versailles niet het minst geschonden is. De moreele winst, die Herriot uit Lausanne meebrengt, is minstens zoo groot als de materieele.
De „Populaire" is voldaan over het resultaat van de besprekingen te Lausanne, die een der voornaamste hinderpalen voor den economischen wederopbouw van Europa uit den weg hebben geruimd. Thans is het woord aan Amerika.

Duitschland: De „Vorwärts" schrijft: de heer von Papen, die naar Lausanne was gegaan om voor de politiek der „nationale concentratie" een overwinning te behalen, is met een prachtig succes voor de „vervullingspolitiek" teruggekeerd.
De „Deutsche Allg. Ztg." noemt het resultaat van Lausanne onbevredigend. Het is gebleken, dat in weerwil van de vreeselijke lessen der economische crisis der wereld ook thans, na 14 jaar vernieling door het dictaat van Versailles, nog niet rijp is voor werkelijk ingrijpende oplossingen in den geest van een werkelijken vrede. Von Papen heeft zich te Lausanne over het algemeen goed geweerd.
De „Börsenztg." wijst er op, dat men thans het bevrijdende gevoel kan hebben, dat de vloek der oorlogsschatting definitief van het Duitsche volk is weggenomen.
Ver. Staten: De „New York Times" is het met het standpunt van het congres inzake de oorlogsschulden in het geheel niet eens. Het blad eischt dat de kwestie der oorlogsschulden bij de aanstaande verkiezingscampagne boven de partijen zal worden gesteld. Het wijst erop, dat in ieder geval een vergelijk van zelfs tien procent beter is dan een poging, oninbare schulden te innen. De herziening van de overeenkomsten inzake de oorlogsschulden is een rekbaar begrip. De Vereenigde Staten moeten òf Europa helpen zijn huis weder in orde te brengen, of er op rekenen dat het eigen huis in catastrofale wanorde blijft. (409 H.)

12 JULI **1932**

C. BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER. — Persuitlatingen. — Naar het Algemeen Handelsblad verneemt, wordt in de hoogste ambtelijke kringen te 's-Gravenhage aangenomen, dat de regeering het rapport-Welter aanvaarden zal, omdat geen andere weg voor drastische bezuiniging mogelijk is gebleken. Een opdracht om de wetsontwerpen samen te stellen, welke het gevolg zijn van het aanvaarden van de voornaamste voorstellen der commissie, is echter nog niet officieel verstrekt. Alleen bij het opmaken van de rijksbegrooting wordt met de voorstellen reeds rekening gehouden.
Onder deze omstandigheden, aldus het blad, krijgt de publicatie van het rappsrt dus meer algemeene beteekenis
De „Telegraaf" schrijft: Thans is de schijn gebroken, de sluier weggenomen. Het rapport-Welter heeft als eerste verdienste, dat het den waren toestand meedoogenloos blootlegt.
Het Volk (s.-d.) noemt het rapport „Een frontaanval" en karakteriseert het als „Bezuinigingswáánzin". Het schrijft o.a.:
„De werkloozen, het overheidspersoneel, zij zijn het slachtoffer van de bezuinigingswoede, die de bourgeoisie aangegrepen heeft. In inkomsten worden zij belaagd of zij worden met werkloosheid bedreigd."
Het Vaderland (lib.) merkt in een artikel: „Het mes erin", o.a. op: „We moeten minstens 100 millioen met die uitgaven naar beneden. Als eerste stap."
De Residentiebode (r-k) wijdt een lange beschouwing aan het rapport, waarin zij ernstige bezwaren tegen de voornaamste maatregelen, die de commissie voorstelt, te berde brengt. Het blad besluit:
„Hier is een harde gevoellooze economie aan het woord, waarin we niets terugvinden van de Christelijke eischen van rechtvaardigheid en maatschappelijke orde."
De Standaard (a.-r.) meent, dat de voorstellen geen algemeene bevrediging zullen wekken, maar wijt die niet aan den arbeid der commissie (V. b, **410** A.)

D. TURKIJE. — Invoer van Suiker, Koffie en Thee. — De Turksche Kamer heeft een wet aangenomen, waarin de regeering volmacht wordt verleend den invoer van suiker, koffie en thee te monopoliseeren. Evenwel is bepaald, dat de regeering een verhooging van de bestaande invoerrechten niet mag gebruiken voor een verhooging van de schatkistontvangsten. De Turksche regeering krijgt het recht aan importeurs den invoer der genoemde producten toe te staan, indien de exporteerende landen in ruil daarvoor ook bepaalde Turksche artikelen importeeren.
(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. **274** F.)

E. JAPAN. — Banken in moeilijkheden. — Van **1** Jan. tot **1** Juli **1932** hebben twaalf banken met een gezamenlijk kapitaal van **27** millioen yen haar betalingen gestaakt. Het waren hoofdzakelijk banken, welke credieten verstrekten tot steun aan den landbouw. Het aantal werkloozen in Japan wordt officieel met **1** millioen aangegeven. **(Vor.** ber. blz. **252** K.)

A. **BELGIE.** — **Algemeene** staking in de **Borinage.** — De werkstaking breidt zich tot de kolenmijnen der bekkens van Luik en Seraing uit. Behalve in drie mijnen werd overal het werk neergelegd. (402 K.)

B. **THOMAS BAT'A** OVERLEDEN. — Thomas Bat'a, de bekende Tsjechoslowaaksche schoenen-fabrikant, is bij een vliegongeluk om het leven gekomen.

C. **NEDERLAND.** — Geneesheeren en Vredesactie. - Antwoord van Henderson. — De voorzitter van de Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunde, dr. Mauritz, heeft naar aanleiding van het telegram, dat de maatschappij dezer dagen heeft gezonden **aan** de ontwapeningsconferentie te Genève, den volgenden brief ontvangen van Arthur Henderson, den voorzitter van de conferentie.

„Hiermede betuig ik U en dr. Roorda mijn dank voor het telegram, dat U mij hebt gezonden namens de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunde, die 4200 medici vertegenwoordigt. Ik vraag opneming van het telegram in het journaal van de Conferentie, zoodat het onder de aandacht van alle delegaties zal komen.

De schitterende bewijzen, die ik heb ontvangen van het algemeen sterke verlangen naar vrede en ontwapening, doen mij hopen, dat in de eerstvolgende weken belangrijke beslissingen van dien aard, waar de volkeren op wachten, genomen kunnen worden.

Het is daarom belangrijk. dat de vrienden van den vrede in ieder land hun uiterste krachten inspannen om bij hun regeeringen de kracht van de openbare meening ten gunste van verstrekkende maatregelen voor ontwapening te doen steunen.

Wilt u aan de leden mijn dank voor hun boodschap overbrengen en mijn beste wenschen voor het welslagen van hun pogingen om dit groote werk ten gunste van den vrede en ontwapening krachtig te bevorderen. (w.g.) Arthur Henderson.

(Vorig bericht blz. **407 G.**)

D. LUCHTVAABT. — **Wereldvlucht** van **Mattern** en **Griffin.** — De Amerikaansche vliegers, die hun wereldvlucht wilden voortzetten, moesten tusschen Berlijn en Moskou bij Borissow een noodlanding maken, waarbij hun toestel totaal werd vernield. (405 I.)

E. EUCHARISTISCH CONGRES TE **DUBLIN.** — **Boodschap** van **den** Paus. — Tijdens de Pontificale Hoogmis in het Phoenix park te Dublin, ter gelegenheid van het Eucharistisch Congres, werd de toespraak van den H. Vader door het gezoem der vliegtuigmotoren practisch onverstaanbaar gemaakt, zoodat de inhoud voor de hoorders bijna geheel verloren ging. Deze Pauselijke toespraak luidde in den woordelijken tekst als volgt:

„In den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. Amen. Mijn geliefde kinderen in Christus, ik ben bij u. Op de eerste plaats ben ik bij u als vader met zijn kinderen, gelukkig dat ik heb mogen deelen in uw vreugde en in uw Eucharistischen triomf, niet alleen door de tegenwoordigheid van den Kardinaal Legaat die onder u vertoeft, maar onmiddellijk.

Terwijl wij ons vereenigen met uw gebeden, vragen wij aan God die almachtig en barmhartig is, dat Hij, in Zijn goedheid, te midden van de beproevingen waarin de volkeren zich bevinden, aan allen moge uitdeelen de gave van eenheid en vrede, geschenken die op mystieke wijze zijn aangeduid in het mysterie der Eucharistie. Ons hart en onze lippen openen zich op dit oogenblik om tot u te richten onze gelukwenschen en om u met een bijzondere genegenheid den Apostolischen zegen te schenken.

Dat door de gebeden en verdiensten van de H. Maagd Maria, patrones van Ierland, van den Aartsengel Michael, den H. Johannes den Dooper, van de H. Apostelen Petrus en Paulus, van den H. Patriarch Patrick en van de Heiligen van Ierland, op u en op uw geliefd Ierland neerdale de zegen van den Almachtigen Vader, van den Zoon en den H. Geest!"

(Vorig bericht blz. **390 A.**)

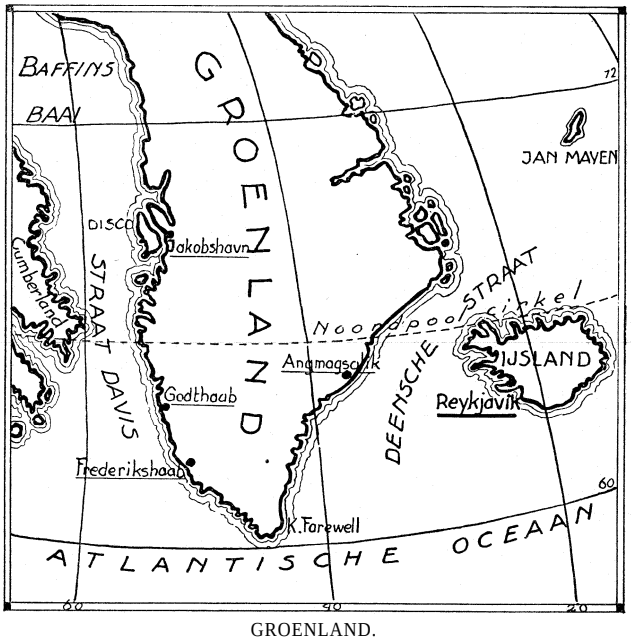
F. INTERNATIONAAL **CONGRES** VOOR **PHONETISCHE WETENSCHAPPEN.** — **Het Internationaal Congres** voor Wetenschappen werd dezer dagen te Amsterdam gehouden. Prof. Jac. van **Ginneken** hield de openingsrede en gaf een overzicht van de phonetiek en de ontdekkingen van eenige Russische en Tsjechische geleerden inzake de phonetische wetenschappen, die volgens Prof. van Ginneken niet alleen de studie van **menschelijke** spreek- en gehoororganen **bevatten,** maar ook de studie van de dierlijke gehoor- en stemorganen, in 't bijzonder de vogelstem-onderzoekingen van de kanarie en de papegaai (zoölogische phonetiek).

Ingenieur Trautwein demonstreerde een **toestel** — **Trautonium** — waarop men verschillende klinkers, dierengeluiden en **muziekinstrumenten** kan nabootsen.

(Vorig bericht blz. **79** E.)

G. OOST-GROENLAND. — Noorwegen bezet **nieuw** gebied. — De Noorsche regeering heeft het gebied van Oost-Groenland tusschen 63° 40' en 60° **30'** N.B. bezet. Het hier bedoelde gebied is gelegen aan de Z. O. kust van Groenland en ligt een heel eind zuidelijker dan het gebied, dat de Noorsche regeering juist een jaar geleden in bezit **nam** en dat zich ongeveer **tus**schen 72° en 74° N.B. uitstrekt. Die inbezitneming van verleden jaar volgde op het feit, dat eenige Noren, deel uitmakende van een expeditie, er de Noorsche vlag plantten en er den naam aan gaven van **Eirik** Raudes (**Erik** de Roode's) land, naar den eersten man, die omstreeks het jaar 1000 op Groenland voet aan land zette.

Verleden jaar was het de Noorsche **IJszeeraad,** een semi-officieel lichaam, die op officieele inbezitneming door de Noorsche regeering aandrong.

GROENLAND.

De Deensche premier **Stauning** verklaarde, dat deze bezetting niet alleen een schending **is zooals** de vorige, maar zich veel meer direct richt tegen districten van dit land, die ongetwijfeld onder de Deensche staatssouvereiniteit vallen en die een gebied vormen, dat een deel is van het Deenscbe koloniale gebied Groenland. (V. b. Oost-Groenland **95** F.)

H. SURINAME. — **Verslag 1931** van de **Surinaamsche** Bank. — Aan het verslag 1931 van de Surinaamsche Bank ontleenen wij het volgende inzake de toekomst van Suriname:

Wie den gang van zaken in Suriname met aandacht volgt en belangstelling voor het land heeft, moet die toekomst wel met groote bezorgdheid tegemoet zien. Er valt een steeds verder neergaande lijn in de ontwikkeling van het laad te constateeren. Van de in 1920 nog bloeiende cacaocultuur is niets meer over, de suiker- en koffiecultuur is den ondergang nabij, het balatabedrijf, een nog tot voor enkele jaren belangrijke bron van inkomsten voor de bevolking zoowel als voor de overheid, is geëindigd, het houtbedrijf kan maar niet tot ontwikkeling komen, het goudbedrijf neemt meer en meer in beteekenis af. Tegenover dit alles staat slechts de ontwikkeling van de 'bauxiet-winning, een inderdaad belangrijke bron van inkomsten. doch onvoldoende om de weggevallen of sterk verminderde bronnen van inkomsten te compenseeren.

13 JULI 1932

A. **NEDERLAND.** — **Rijnvaart.** — Te 's-Gravenhage zijn op 12 Juli '32 besprekingen gehouden tusschen vertegenwoordigers van belanghebbenden bij de Rijnvaart uit de gezamenlijke oeverstaten.
Deze bespreking betrof den noodtoestand der Rijnscheepvaart en de verschillende plannen, welke verbetering van dezen toestand ten doel hebben.
Ter verdere uitwerking der plannen op internationale basis stelde de vergadering een Studiecommissie samen, waarin de belanghebbenden bij de Rijnvaart der gezamenlijke oeverstaten vertegenwoordigd zijn.
Een spoedige aanvang van den arbeid dezer studiecommissie kan worden verwacht. Het secretariaat dezer commissie wordt waargenomen door het secretariaat van het Centraal Bureau voor Rijn- en Binnenvaart, Stationsweg 147, Den Haag. (340 L.)

B. **BELGIE.** — Algemeene staking in de Borinage. — In de mijnstreek, zelfs in Charleroi, waar het de laatste dagen tot ernstige botsingen tusschen de militairen en manifestanten was gekomen, is de rust weder hersteld.
In de Kamer werd de dagorde Poulet-Devèze over de mijnstaking, in welke motie de Kamer haar vertrouwen in de regeering uitspreekt, bij zitten en opstaan goedgekeurd.
De tweede dagorde van Poulet, Devèze en den socialist Hallet, die de plaats is gekomen van de ingediende zuiver socialistische motie, en waarin gevraagd wordt, dat men zal trachten aan de eischen der mijnwerkers tegemoet te komen, werd met 131 tegen 1 stem en 22 onthoudingen goedgekeurd.
In de op 13 Juli '32 gehouden zitting van de nationale gemengde mijncommissie zijn de werkgevers en arbeiders tot een accoorä gekomen, inzake de stabiliseering der loonen tot 1 Nov. 1932 en het weer tewerkstellen der mijnwerkers.
De modaliteiten van de toepassing van dit accoord zullen nader door een gemengde commissie worden onderzocht.
De regeering heeft plannen om een algemeene commissie in te stellen ter bestudeering van alle door de kolenkwestie aan de orde gestelde problemen.
(Vorig bericht blz. 413 A.)

C. ZWITSERLAND. — Invoer van slachtvee. — Zwitserland zal met ingang van 25 Juli '32 de grenzen voor den invoer van slachtvee sluiten.
(Vor. ber. invoerbeperking 140 L.)

D. NEDERLAND, — Crisis-Zuivelwet. — De regeeringscommissaris voor de hulpverleening aan de melkveehouderij, voorzitter van de Crisis-zuivel-centrale, brengt het navolgende ter kennis van de belanghebbende groepen van zuivelproducenten en melkveehouders:
Met ingang van 10 Juli '32 zal over alle tot zuivel- of melkproducten verwerkte melk door de Crisis-zuivel-centrale een bijslag worden uitgekeerd van een en een vierde cent (1¼ cent) per K.G. melk met een vetgehalte van 3 pct. Voor de melk, welke tot kaas wordt verwerkt, wordt de bijslag verminderd met het bedrag van de heffing op de daaruit bereide kaas. Deze bijslag geldt voorloopig tot en met 30 Juli 1932. (Vor. ber. 367 G.; v. b. Kaas 339 F.)

. **NEDERLAND.** — **De** ı od in het **visscherijbedrijf** te **IJmuiden.** — Naar aanleiding van het ber 1 dat oud minister mr. J. B. Kan, wien door de regeering was verzocht, bemiddelingspogingen aan te wenden, die zouden kunnen leiden tot verbetering van den toestand in het visscherijbedrijf te IJmuiden, aan den burgemeester van Velzen heeft medegedeeld, dat hij zich wegens de passieve houding van minister Verschuur niet langer kan belasten met bemiddelingspogingen in het belang van IJmuiden, heeft de minister medegedeeld, dat in het rapport van oud-minister mr. Kan niets stond omtrent verbetering van het bedrijf zelf en dit rapport voor de regeering geen nieuwe gezichtspunten heeft geopend. De regeering houdt zich dag aan dag met de belangen van het visscherijbedrijf bezig. (Vor. ber. blz. 337 B.)

F. VERDRAG VAN LAUSANNE. — Het Gentlemen's agreement. — Volgens een verklaring van den Britschen premier in het Lagerhuis, zou een half-geheime afspraak tusschen de Europeesche schuldeischers van Duitschland gemaakt zijn. De Britsche regeering heeft de publicatie van deze afspraak toegezegd, indien de overige betrokken regeeringen dit goedvinden. (Vorig bericht blz. 412 B.)

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Indische belasting 1932. — Volgens de Financieele Nota verwacht de regeering voor den gewonen dienst van de begrooting 1932 zoodanige afwijkingen van de raming der verschillende belastingopbrengsten, dat het totaal der ontvangsten op dit gebied — dat het vorige jaar 78¾ millioen bij de raming achterbleef — op 83¼ millioen gulden moet worden geschat.
De dalingen zijn als volgt gespecificeerd:

Loterij-)belasting	f 165.000
Inkomstenbelasting	8.300.000
Vennootschapsbelasting . . .	18.100.000
Verponding	1.900.000
Personeele belastingen . . .	565.000
Zegelrecht	5.700.000
Slacht-belastingen	400.000
Overschrijvingsrecht	850.000
Landelijke inkomsten	7.836.000
Invoerrecht	20.500.000
Uitvoerrecht	3.000.000
Statistiekrecht	3.000.000
Accijns op gedistilleerd . .	310.000
Accijns op petroleum . . .	9.390.000
Accijns op lucifers	3.100.000
Andere ontvangsten I. U. A. .	85.000
Pachten en licenties	87.000
	f 83.288.000

(Vorig bericht blz. 270 D.)

H. **BRAZILIE.** — **Opstand.** — De opstandige beweging, die in den staat Sao Paulo is uitgebroken, heeft zich tot andere Braziliaansche staten uitgebreid. Het grootste deel van de troepen en de politie der staten Matto Grosso, Parana, Rio Grande do Sul en Minaes Geraes hebben zich bij de opstandelingen aangesloten, De opstandelingen melden reeds het volkomen slagen der revolutie. De stad San Luis in Rio Grande do Sul is in handen der opstandelingen. Het cavalerieregiment en de civiele autoriteiten zijn vandaar gevlucht.
In Sao Paulo is een nieuwe regeering gevormd. Alle havens van de opstandige staten zijn op last van president Vargas gesloten. De regeering heeft nieuwe troepen ter bestrijding van de opstandelingen gezonden. (Vorig bericht Mz. 272 H.)

A. **FRANKRIJK.** — **Financieel** wetsontwerp goedgekeurd, — Tijdens de debatten over het financieele wetsontwerp in de Fransche Kamer heeft de minister voor de begrooting, Palmade, een uitvoerig overzicht gegeven van den huidigen financieelen toestand van Frankrijk, Het deficit voor 1931 bedraagt 4.7 milliard franken, terwijl men voor het loopende jaar op 4 milliard moet rekenen. De beschikbare middelen zijn van 20 milliard tot 2 milliard franken gedaald, zoodat de regeering zich voor de dringende taak geplaatst ziet. zoowel de begrooting als ook de staatskas door bezuinigingen en nieuwe belastingen terug te brengen tot een normaal niveau. De openbare uitgaven zijn gestegen van 39½ milliard in 1927 tot 50 milliard in 1931.
De Kamer heeft met 385 tegen 201 stemmen het financieele wetsontwerp aangenomen. (V. **b. 372** H.)

B. **ACCOORD** VAN VERTROUWEN. — De **Fransch**-Engelsche samenwerking. — In het Lagerhuis deelde de minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, mede, dat de regeeringen van Frankrijk en Engeland een overeenstemming hadden aangegaan op de vier volgende punten, teneinde den geest van samenwerking van Lausanne te ontwikkelen:
1. Het vriendschappelijk uitwisselen van meeningen en het elkander op de hoogte houden van alle kwesties, die den Europeeschen toestand betreffen.
2. Samenwerken teneinde een billijke oplossing te vinden voor het ontwapeningsprobleem.
3. Samenwerken ter voorbereiding van de economische wereldconferentie.
4. Tot aan het sluiten van een nieuw handelsverdrag iedere discriminatie jegens elkander te vermijden.
Duitschland, Italië en België zijn uitgenoodigd zich bij deze verklaring aan te sluiten.

C. ZUID-AFRIKA. — Uitvoer van tabak naar Duitschland en **Nederland.** — In „Die Burger" verklaren ingewijden dat de regeering van de Unie pogingen dient aan te wenden in Duitschland, om aldaar een voorkeur op de Zuid-Afrikaansche boven de Turksche tabak te verkrijgen. Duitschland koopt de Turksche tabak in Griekenland en op de Nederlandsche markt. Thans wordt er op aangedrongen, dat Zuid-Afrika door middel van een handelsverdrag m Duitschlaod de voorkeur verkrijgt voor Zuid-Afrikaansche boven Turksche tabak, om daardoor den ruilhandel met Duitschland te bevorderen.
Volgens hetzelfde blad zouden Nederlandsche fabrikanten verklaard hebben dat, ingeval Zuid-Afrika katoen uit Nederland zou betrekken, Nederland bereid zou zijn Zuid-Afrikaansche tabak te koopen. Het blad hoopt, dat Nederland een dusdanigen ruilhandel tusschen Nederland en Zuid-Afrika zal goedkeuren. (Die Burger, Kaapstad)

14 JULI **1932**

D. **BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER.** — Bezoldiging van het gemeentepersoneel. — Naar de N. R. Crt. verneemt, is de regeering voornemens gevolg te geven aan het voorstel der Bezuinigingscommissie-Welter, ***om*** art. 170 der Gemeentewet, dat den gemeenteraad de regeling opdraagt van de bezoldiging van het gemeentepersoneel, in dien zin te wijzigen, dat zoodanige regeling onderworpen wordt aan de goedkeuring der Kroon en is een daartoe strekkend wetsontwe p reeds in voorbereiding genomen.
Op het oogenblik bestaat er ten deze, krachtens de Ambtenarenwet, een repressief toezicht van Ged. Staten, die o.m. wijziging van de door den gemeenteraad vastgestelde regeling door een besluit van burgemeester en wethouders kunnen vorderen en zoo noodig zelf een regeling kunnen vaststellen onder goedkeuring van de Kroon. Dit toezicht heeft echter niet alleen betrekking op de bezoldiging, doch strekt zich uit tot de geheele rechtspositie. (V. b. **412** C.)

E. **MANDSJOERIJE.** — **Russisch-Japansch** incident. — Officieel wordt medegedeeld dat de Mandsjoerijsche regeering de inbeslagneming van de overladingsplaatsen te Charbin bevolen heeft, daar zij zich genoodzaakt zag het scheepsverkeer op de rivier de Soengari te controleeren en daardoor de Japansche troepen te helpen bij de onderdrukking van de ***op***standige beweging, die vooral in Sachaljan heerscht. De Mandsjoerijsche regeering verklaarde verder, dat de inbeslagneming ondanks alle Russische protesten niet zou worden opgeheven. (Vor. ber. **353** D.)

F. INTERN. **COMITE** VAN **GESCHIEDKUNDIGE** WETENSCHAPPEN. — In de openingszitting, welke het Internationaal Comité voor Geschiedkundige Wetenschappen dezer dagen te 's-Gravenhage heeft gehouden, heeft de secretaris-generaal, prof. Lhéritier (Parijs), verslag over het afgeloopen jaar uitgebracht. De werkzaamheden der meeste subcommissies bleken goed op gang gekomen te zijn. Het „Annuaire de Bibliographie Internationale 1927" is zoo juist verschenen; andere publicatiën b.v. dat van de „Bibliographie des Constitutions" zijn binnenkort te verwachten. Nederland werd in de commissie voor de iconographie vertegenwoordigd door jhr. mr. v. Beresteyn.
Vervolgens hebben verschillende subcommissies vergaderd, terwijl de algemeene rijksarchivaris, prof Fruyn, de comité-leden ten archieve aan het Blijenburg ontving. Van de inrichting van het Rijksarchief met filmarchief en foto-atelier namen de leden met belangstelling kennis. Prof. Fruyn bood den gasten een in het Engelsch geschreven overzicht van het Rijksarchief aan. Tal van archiefambtsnaren waren aanwezig om de comité-leden rond te leiden.
Het internationale comité heeft met algemeene stemmen een motie aanvaard, waarin voor de historici in dezen door socialen en politieken strijd vaak vertroebelden tijd het recht van het werkelijk vrije onderzoek wordt gevraagd.

G. **SUIKER.** — De Java-suikeroogst en het **plan**-Ghadbourne. — Op **1** April 1932 was, aldus dr. H. *C.* Prinsen Geerligs, de extra suikervoorraad, die op **1** April 1931 op ongeveer 500.000 t. was aangenomen, tot ongeveer 1.585.000 t. gestegen, minus het daarin begrepen kwántum, dat als normale voorraad voor Java op dien datum is aan te merken en dat op 230.000 t. kan worden aangenomen.
Volgens de Internationale Suiker Overeenkomst, moet in de volgende vier jaren jaarlijks ten minste 25% daarvan worden opgeruimd, dus ongeveer 340.000 ton per jaar.
Het uitvoercontingent voor 1932133 bedraagt 2.400.000 ton en dat der verdere jaren resp. 2.500.000, 2.600.000 en 2.700.000 t. Indien de oogst van 1932/33 of eenig volgend jaar niet voldoende is om na bevrediging van de behoefte des lands aan suiker, het volle uitvoercontingent op te leveren, dan mag men onmiddellijk meer dan 25% van den voorraad verkoopen en doorgaan totdat die geheel is uitgeput, zoo men maar zorgt, het voor het jaar geldende uitvoercontingent niet te overschrijden. (V. B. Ned. Oost-Indië **339** B.)
(V. b. Chadbourne-plan **282** E.; zie ook **285** D.)

H. NEDERLAND. — Ned. Hervormde Kerk. - **Classicale** vergaderingen. — Den 29sten Juni '32 zijn de 44 classicale ressorten der Ned. Herv. Kerk in jaarlijksche vergadering bijeen geweest. Aan de orde waren o.m. eenige voorloopig door de Algemeene Synode aangenomen wetswijzigingen. Op de z.g.n. pacificatie-voorstellen, ter bevordering van het vreedzaam samenwonen der richtingen, welke de gelegenheid wilden openen voor aan bepaalde eischen voldoende minderheidsgroepen, om per jaar eenige officieele kerkbeurten of een speciaal voor haar richting te beroepen predikant te verkrijgen, werd door 35 van de 44 classicale vergaderingen ongunstig geadviseerd, zoodat deze voorstellen geen wet zullen

worden. Een voorstel, dat beoogde aan zendelingen, die aan enkele voorwaarden voldoen, de bevoegdheid te verleenen om als predikant in de Ned. Herv. Kerk te worden beroepen, verkreeg slechts de instemming van een viertal der 44 classicale vergaderingen. Op enkele na adviseerden alle classes gunstig omtrent 't voorstel tot het aanleggen van een kerkelijk bevolkingsregister door iedere gemeente.

A. ENGELAND. — Ierse kwestie. — De Kamer van den Ierschen Vrijstaat heeft op 12 Juli '32 met 71 tegen 61 stemmen de amendementen van den Senaat op de wet tot afschaffing van den eed van trouw verworpen. Dit beteekent dat het wetsontwerp anderhalf jaar wordt opgeschort, tenzij er in dien tusschentijd verkiezingen worden gehouden.
De Britsche regeering heeft een tarief van 20 pct. op vleesch en zuivelproducten, de voornaamste artikelen van den Ierschen invoer in Groot-Brittannië, gelegd. (Vorig bericht blz. 402 *G.)*

B. NEDERLAND. — Naasting van 3 spoorwegen. — De regeering heeft een wetsontwerp ingediend tot naasting van de spoorwegen Utrecht-Zwolle, Zwolle-Kampen en den Dolder-Baan. Van naasting dezer lijnen wordt een jaarlijksche bate van f 160.000 verwacht.

C. BRAZILIE. — Koffievernietiging. — De nationale koffieraad heeft tot 11 Juni '32 ruim 7.422.749 balen koffie vernietigd. (Vorig bericht blz. 329 F.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De vermogensbelasting. — De Volksraad heeft met 30 tegen 23 stemmen de geheele ontwerp-ordonnantie inzake de vermogensbelasting aangenomen.
Voor deze nieuwe heffing verwijzen wij naar onze mededeeling op bladz. 149 M. van den 28sten December 1931. (Vorig bericht blz. 414 G.)

E. URUGUAY. — Conflict met Argentinië. — Tengevolge van een incident dat zich heeft voorgedaan tijdens het Argentijnsche Nationale Feest bij het bezoek van den Urugueeschen kruiser ,,Uruguay" te Buenos Aires, hetwelk Uruguay als een beleediging beschouwt, heeft de Urugueesche regeering de diplomatieke betrekkingen met Argentinië verbroken en den gezant zijn geloofsbrieven teruggegeven.

F. **GENTLEMEN'S** AGREEMENT. — De Quay d'Orsay heeft den tekst van het gentlemen's agreement, dat in Lausanne is gesloten tusschen Frankrijk, Engeland, België en Italië, bekend gemaakt.
Aan dezen tekst ontieenen wij het volgende:
Het verdrag van Lausanne wordt eerst van kracht na de in dit verdrag vermelde ratificatie.
Wat de crediteurstaten betreft, in welker naam dit document geparafeerd is, zal de ratificatie niet eerder plaats vinden, dan wanneer tusschen hen en hun eigen schuldeischers een bevredigende oplossing zal zijn bereikt.
In geval een regeling der schulden niet bereikt kan worden, zal het accoord met Duitschland niet worden geratificeerd.
Daardoor zou een nieuwe toestand ontstaan en de belanghebbende regeeringen zullen erover beraadslagen, wat dan moet geschieden.
In dit geval zal de rechtstoestand van alle betrokken mogendheden weer dezelfde worden als voor het moratorium van Hoover.
De rijksregeering zal van deze overeenkomst in kennis worden gesteld.
Het gentlemen's agreement is begeleid door een schrijven van den Engelschen minister van financiën, Chamberlain, aan den Franschen minister van financiën Martin, waarin wordt bevestigd, dat in geval de overeenkomst van Lausanne niet wordt geratificeerd, de rechtspositie van alle betreffende regeeringen tot elkander weer dezelfde zal zijn, welke bestond volgens de bepalingen van de Haagsche overeenkomst van 20 Januari 1930 en van de War Debt Funding-overeenkomst. (Vor. ber. blz. 414 F.)

G. Dr. **RUDOLF MENGELBERG.** — Dr. Rudolf Mengelberg heeft zich belangeloos bereid verklaard de supervisie op zich te nemen van de afdeeling muziek van Keesings Historisch Archief.
Wij zeggen den heer Dr. Rudolf Mengelberg hiervoor, mede namens onze lezers, hartelijk dank en laten hieronder foto en korte levensschets van onzen nieuwen medewerker volgen.

Dr. Rudolf Mengelberg

Dr. Rudolf Mengelberg, geboren 1 Februari 1892 te Krefeld, studeerde te Genève, München, Bonn en Leipzig, eerst rechten, daarna muziek. Hij promoveerde in 1915 te Leipzig met een studie over den Italiaanschen componist G. A. Ristori; sedert 1915 is hij gevestigd te A'dam, waar hij als artistiek leider aan het Concertgebouw verbonden is. Hij componeerde orkest- en koorwerken, kamermuziekwerken en liederen. In 1929 won hij onder 170 composities met de Cantate Weinlese een prijsvraag van de internationale Prijsvraag der Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst bij haar 100-jarig bestaan. Voorts verschenen van zijn hand: het Mahler-Feestboek 1920 en een kleine biographie van Mahler in 1923 bij Breitkopf & Härtel, en in 1928: ,,Holland als kulturelle Einheit", waarvan in 1929 ook een Nederlandsche vertaling verscheen: ,,Nederland, spiegel eener beschaving".

H. OOST-GROENLAND. — Permanent Gerechtshof van Intern. Justitie. — De Deensche regeering heeft op 13 Juli '32 bij het Permanente Gerechtshof van Internationale Justitie in Den Haag een aanklacht ingediend tegen Noorwegen, in verband met het optreden van dit land in Groenland.
Protest van de Noorsche Venstre-partij. — De Noorsche Venstre-partij (de linker partij) waartoe ook de voormalige Noorsche premier Mowinckel behoort, en de Noorsche Arbeiders Partij, hebben scherp stelling genomen tegen het optreden van Noorwegen in Groenland. (V. b. 413 G.; Perm. Hof v. Int. Just. 95 F.)

I. **AMSTERDAM.** — **Crisis-Comité.** — Het Crisis-Comité Amsterdam deelt ons mede, dat in de periode van 15 Mei tot en met 25 Juni 1932 een bedrag ad f 11.657,81 aan giften is ontvangen, terwijl tot dusverre in totaal f 189.759,98 zijn ingekomen. (339 D.)

A. **ACCOORD** VAN VERTROUWEN. — **België** en **Italië** toegetreden. — België en Italië zijn tot de op 13 Juli '32 bekend gemaakte overeenkomst tussohen Engeland en Frankrijk toegetreden. (V. b. **415** B.)

16 JULI **1932**

B. ECONOMISOHE WERELDCONFERENTIE. — De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, legde een plan voor, betreffende de voorbereiding van de economische wereldconferentie en stelde voor een commissie uit den Raad te benoemen, waarvan ook andere Europeesche mogendheden deel uit kunnen maken, ter bestudeering van den tijd en den zetel der conferentie. De materieele voorbereiding der conferentie moet, volgens het voorstel, worden opgedragen aan een voorbereidende commissie, welke zal bestaan uit een financieele en een economische commissie. (Vor. ber. blz. **362 E.)**

C. NEDERLAND. — Gemeentelijke Girodiensten. — In tegenwoordigheid van den directeur-generaal der P., T. en T. en van den directeur van Postcheque- en Girodienst heeft de minister van Waterstaat op 15 Juli '32 in het departement van Waterstaat de commissie geïnstalleerd, wier taak het o.m. zal zijn, te oordeelen over het streven tot oprichting van gemeentelijke girodiensten.

D. ZWEDEN. — Nieuwe **koperlaag** gevonden. — Uit Malaa in het district Skellefte wordt gemeld, dat daar een belangrijke koperlaag is gevonden. In een recent rapport deed de hoofddirecteur Gavelin van het Geologisch opsporingsdepartement daarvan mededeelingen.

E. JHR. MR. W. H. DE SAVORNIN **LOHMAN OVERLEDEN.** — Op 15 Juli '32 is te 's-Gravenhage overleden, 68 jaar oud, de heer jhr. mr. W. H. de Savornin Lohman, oud-president van den Hoogen Raad.

F. VEREENIGDE STATEN. — President **Hoover over** het **„Accoord** van Vertrouwen". — President Hoover wenscht dat men het Accoord van Vertrouwen z66 zal begrijpen, dat de Fransch-Britsche overeenkomst in overeenstemming is met den wensch van de Ver. Staten, dat Europa eerst orde stelt op zijn eigen zaken, vóór het zich zal richten tot de Ver. Staten om een verlaging te erlangen van de oorlogsschulden. (Vorig bericht blz. **417** A.)

G. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Bij de Iersche Dail zijn wetsvoorstellen ingediend, waarbij de Iersche regeering gemachtigd wordt tot het heffen van extra-invoerrechten op Engelsche goederen. **(416** A.)

H. VOLKENBOND. — Nieuwe leening aan Oostenrijk goedgekeurd. — De raad van den Volkenbond heeft op 15 Juli '32 het protocol omtrent de nieuwe leening aan Oostenrijk, die 300 millioen sch. zal bedragen, goedgekeurd.
De leening zal een looptijd hebben van 20 jaar en gewaarborgd zijn door-dezelfde onderpanden als de leening 1923. De opbrengst zal hoofdzakelijk dienen tot aflossing der Schulden op korten termijn.
De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Italië, Oostenrijk en België hebben het protocol geteekend.
Engeland en Frankrijk zullen elk met 100 millioen sch. aan de leening deelnemen, Italië met 30 millioen sch. en België met *5* millioen sch. Tot uitvoering van het in het protocol vastgestelde program zal de Volkenbond vertegenwoordigers naar Oostenrijk zenden.
Als adviseur is de heer Rost van Tonningen benoemd en als adviseur der Nationale Bank de heer Frere.
Behalve van de hierboven genoemde landen is toezegging verkregen van Zwitserland voor 12 millioen en Nederland voor **3** millioen sch. deelneming aan de leening. In het gehed is er dus 250 millioen toegezegd. Men hoopt bovendien toch nog op medewerking van Tsjecho-Slowakije, Spanje en Zweden, terwijl de B. I. B. te Bazel zich bereid heeft verklaard event. het overschietend bedrag voor te schieten, indien dit niet cl te hoog zal zijn.
Naar het Alg. Handelsblad verneemt, heeft Frankrijk bij de teekening van het protocol, waarin de Franschen zich bereid verklaarden voor 100 millioen sch. in de leening deel te nemen, de voorwaarde gesteld, dat de 300 millioen geheel zullen moeten worden gevonden. (Vor. ber. Donauplan **366 C.)**

16 JULI **1932**

I. **NEDERLAND. — Vleeschinvoer.** — Bij K. B. van 7 Juli '32 is bepaald, dat gedurende het tijdvak van 16 Juli '32 tot 16 Januari '33 de invoer uit ieder Zand van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch is verboden, voor zoover deze meer bedraagt dan 60 ten honderd van hetgeen gemiddeld per zes maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de hoeveelheid berekend.
Van deze hoeveelheden kan van ieder land in mindering worden gebracht hetgeen door dat land gedurende het tijdvak van 16 Januari '31 tot **16** Juli '**32** boven de voor dat land vastgestelde hoeveelheid werd ingevoerd.
De minister van Economische Zaken en Arbeid is bevoegd van hem, die versch of gekoeld rund- of kalfsvleesch anders dan uit Denemarken wenscht in te voeren, het stellen eener bankgarantie of andere zekerheid te vorderen.
Dit besluit treedt op 16 Juli '32 in werking.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten is vastgesteld op f 0.25 voor elke 100 K.G. of gedeelte daarvan, met een minimum van f **1.—** per zending.
Ook voor bevroren rund- en kalfsvleesch is het K. B. tot beperking van den invoer met zes maanden verlengd. (Vorig bericht blz. 407 B.)

K. NEDERLAND. — Kruiserbouw. - Derde kruiser. — De minister van Koloniën deelt in de memorie van antwoord op het voorloopig verslag van de Eerste Kamer over eenige wetsontwerpen tot goedkeuring van besluiten van den G.-G. van Ned.-Indië o.a. mede, dat de derde kruiser niet gebouwd wordt voor oorlogsdoeleinden, doch om de vloot op het minimum peil van paraatheid te houden.
(Vor. ber. **383** A.; v. b. Vloot **396** B.)

L. NEDERLAND. — Reuvensfonds. — Het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden heeft van het Reuvensfonds een collectie oud-Perzische bronzen, met gestyleerde dierfiguren versierd, ontvangen. De bronzen zijn afkomstig van een opgraving te Loeristan.
Het bestuur van het Reuvensfonds bestaat thans uit: jhr. dr. W. A. Beelaerts van Blokland, voorzitter; mr. A. van de Sande Bakhuyzen, E. van den Bergh, prof. dr. F. M. Th. Böhl, prof .dr. A. W. Byvanck, ir. A. Krantz te Leiden, penningmeester; prof. dr. G. A. S. Snijder, mevr. M. M. J. Irish Stephenson—Hagen, mevr. M. M. de Vries—Vogel.

M. NEDERLAND. — Telegram van den **R.K. Mijnwerkersbond.** — Door den Nederlandschen R.K. Mijnwerkersbond is op 14 Juli '32 een telegram aan den Minister van Waterstaat te Den Haag gezonden, waarin geconstateerd wordt, dat sinds de conferentie tusschen den Minister en de vertegenwoordigers der mijndirecties en arbeidersorganisaties de toestand in de mijnindustrie non moeilijker is geworden.
De Oranje-Nassau mijnen zullen tegen **1** Augustus omstreeks 700 arbeiders ontslaan, hetgeen groote beroering onder de mijnwerkers veroorzaakt.
In het telegram wordt nogmaals met kracht en klem aangedrongen op het treffen van de besproken maatregelen, waardoor de positie der mijnindustrie **kan** worden verbeterd.

A. CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Agenda. — Thomas, de Britsche minister voor de Dominions, heeft in het Lagerhuis de voorloopige agenda voor de economische conferentie van Ottawa bekend gemaakt. Zij luidt als volgt:

1. Onderzoek van de kanten van handels- en tariefpolitiek in verband met den rijkshandel: a. erkenning van het beginsel van wederkeerige preferentieele tariefrechten binnen het gemeenebest; b. algemeene toepassing van bestaande en toekomstige preferentieele rechten binnen het gemeenebest; c. uitbreiding tot andere deelen van het gerneenebest van tariefvoordeelen, toegekend aan vreemde landen; d. vaststelling van het percentage van „Empire-Content" (bevrediging van de rijksdeelen), noodig tot verkrijging van preferentieele tariefbehandeling; e. uitvoerbounties en anti-dumpingrechten binnen bet gemeenebest.

Handelsverdragspolitiek met betrekking tot vreemde landen: a. verhouding van onderlinge rijkspreferentieele rechten tot concessies aan vreemde landen; b. interpretatie van de meestbegunstigingsclausule, in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkeling van regionale preferentieele rechten en van systemen van importquota.

3. Behandeling van een geschikten grondslag en middelen van onderlinge rijkssamenwerking, met inbegrip van herziening van bestaande agentschappen, onderzoek van den invloed van het economisch rijkscomité op de industrieele samenwerking, en bespreking van verkeersquaesties en van exploratie en standaardisatie.

B. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Na een discussie te Londen tusschen De Valera en MacDonald bleek een toenadering tusschen beide partijen niet mogelijk. (Vorig bericht blz. 417 G.)

C. **OLYMPISCHE** SPELEN TE LOS **ANGELES.** — 30 **Juli—14 Augustus** 1932. - Nederlandsche uitzending naar Los **Angeles.** —

Algemeen leider: G. van Rossem, secretaris-penningmeester van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Chef de **Mission: C.** F. Kellenbach, voorzitter van den Nederlandschen Zwembond.

Athletiek: Wim Peters, hinkstapsprong; Christiaan Berger, 100 en 200 meter hardloopen; Mej. Tollina Schuurman, 100 meter hardloopen dames; Mej. Lien Gisolf, hoogspringen dames; 4× 100 meter estafette dames: Truus Aalten, Bep du Mée, Lien Dalmolen en Tollina Schuurman. Reserve Bep Klaver.

Trainer en masseur: Van der Putte.

Moderne Vijfkamp: 1ste Luitenant der Mariniers W. J. van Rhijn.

Schieten: lste Luitenant der Mariniers J. W. v. Rhijn.

Roeien: Twee zonder stuurman, Jhr. G. Röell en P. Roelofsen; coach dr. Wehlburg.

Schermen: Mej. Jo J. de Boer (floret) dames; Heeren D. de Jong (sabel) en P. Myer (degen). Begeleider: Chr. J. Aerts.

Wielrennen: J. J. van Egmond (sprint en tijdrace) en B. Leene (tandem en reserve). Leider S. Swaab de Beer, penningmeester Nederl. Wielren Unie.

Zeilen: Gebr. Jan en Bob Maas, deelnemend in de Sterklasse met de „Holland' en eventueel in het Monotype.

Zwemmen: Dames: 100 meter vrije slag: Willy den Ouden en Corry Laddé. 400 meter vrije slag: Mevr. Z. Philipsen—Braun en Puck Oversloot; 100 meter rugslag: Mevr. Z. Philipsen—Braun en Puck Oversloot; 4X 100 meter estafette, waarschijnlijk volgende formatie: Marie Vierdag, Corry Laddé, Willy den Ouden en Mevr. Philipsen—Braun.. Begeleidsters: Mevr. Braun en Mevr. Wuyckhuizen.

Ruitersport: Luitenant Pahud de Mortanges (met „Marcroix"), Luitenant Jhr. van Lennep („Luftikus") en Luitenant Schummelketel („Duiveltje"). Reservepaard „Henk". Jachtspringen, dressuurproef en veelzijdigheidswedstrijd. (Vorig berioht blz. 208 **D.**)

17 JULI 1932

D. NEDERLAND. — Prijsvraag van het Haagsche Genootschap tot verdediging van den Christelijken godsdienst. — Een nieuwe prijsvraag, te beantwoorden vóór 1 Februari 1934, is door het Haagsch Genootschap tot verdediging van den Christelijken godsdienst uitgeschreven: „Een volledig wetenschappelijk onderzoek naar de historische betrekkingen tusschen den Joodschen en den Katholieken eeredienst". De prijs zal bestaan, naar keuze van den winnaar, uit een bedrag van vierhonderd gulden, de gouden medaille van het Genootschap met 150 gulden of de zilveren medaille met 385 gulden.

De verhandelingen in het Nederlandsch, Fransch, Engelsch of Duitsch (latijnsche letter) moeten, onder motto en met een verzegeld naambriefje met hetzelfde motto, worden toegezonden aan den secretaris, dr. A. H. Haentjes, Emmalaan 1, Haarlem.

E. BOKSEN. — Van Klaveren verslagen. — Na een 15 ronden langen strijd moest Rep van Klaveren (60.6 K.G.), Nederlands bekende bokser, op 17 Juli 1932 te Rotterdam zijn Europeeschen titel aan den Italiaan Anacleto Locatelli (60.55 K.G.) afstaan. (Vorig berioht blz. 388 C.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Tabaksaccijns. — Omtrent de overgangsmaatregelen met betrekking tot den tabaksaccijns valt het volgende te melden. Twee maanden na de invoering van den accijns moeten alle belastbare tabaksartikelen voorzien zijn van een banderolle. Het accijnsstelsel berust op de contrôle bij den verkoop, zoodat geen tabaksartikel of tabak verkocht mag worden zonder een banderolle, welke den maximum-detailprijs bepaalt en die verkrijgbaar wordt gesteld tegen 20% daarvan. Gekorven tabak wordt belast voor detailverkoop, terwijl consenten kunnen worden afgegeven door het H. B. B. voor groothandel en fabrikanten. Alle vervoer van gekomen tabak zonder consent is verboden. De minimum-banderolle vermeldt een verkoopsprijs van 2 cent. (Vorig bericht blz. 208 **I.**)

G. NEDERLAND. — Betrekkingen **Nederland-België. - Prijsvraag.** — Mr. S. J. Visser. overleden in 1919, heeft zijn vermogen vermaakt aan de Leidsche universiteit, onder voorwaarde, dat de rente zou worden aangewend om de studie van het Volkenrecht en het Internationaal Privaatrecht te bevorderen. Te dien einde zal met name om de drie jaren een som van ten minste f 5000 besteed moeten worden voor het uitschrijven van een internationale prijsvraag.

De faculteit der rechtsgeleerdheid te Leiden vraagt thans:

Een critische en volledige studie, uitsluitend naar de uitgegeven bronnen, over het tot standkomen van de verdragen van Londen van 19 April 1839 (1830—1839), alsmede over de internationaalrechtelijke betrekkingen tusschen Nederland en België sedert 1839. De antwoorden moeten, in het Duitsch, Engelsch, Fransch of Nederlandsch getikt, vóór 1 Februari 1934 in handen zijn van den decaan der faculteit der rechtsgeleerdheid te Leiden; het manuscript moet een motto dragen, te herhalen op een bij het manuscript gevoegde verzegelde enveloppe, die den naam en het adres van een schrijver zal inhouden.

Aan de antwoorden, die naar het oordeel van de faculteit daarvoor in aanmerking komen, zullen prijzen worden toegekend tot een bedrag van f 5000.

H. FRANKRIJK. — **Verhooging** van het invoerrecht op **paarden.** — De Directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens telefonisch bericht van den rijkslandbouwconsulent te Parijs het Journal Officiel het besluit bevat, waarbij het invoerrecht op paarden en veulens verhoogd wordt tot frs. 2000 per stuk en dat op slachtpaarden tot frs. 400 per stuk. (309 **A.**)

A. **DUITSCHLAND.** — Noodverordening - Vrijwillige **Arbeidsdienst.** — In een op 16 Juli '32 afgekondigde verordening heeft de rijksregeering den vrijwilligen arbeidsdienst geregeld.
Onderwerp en doel kenschetst de verordening als volgt: De vrijwillige arbeidsdienst geeft den jongen Duitschers de gelegenheid tot nut van 't algemeen in gemeenschappelijken dienst vrijwillig ernstigen arbeid te verrichten en zichzelf tegelijkertijd in lichamelijk, geestelijk en moreel opzicht op te voeden.
Volgens de verordening moeten de werkzaamheden van den V. A. D. ten bate van het algemeen en passend zijn, zij mogen niet leiden tot een beperking der werkgelegenheden up de vrije arbeidsmarkt.
De werkzaamheden gaan uit van openbare lichamen of andere organisaties, die ten bate vas het algemeen werkzaam zijn, en wier taak het ook zal zijn te zorgen, dat geschikte werkzaamheden aanwezig zij D arbeidsdienstwilligen genieten de voordeelen l sociale verzekering en van de arbeidsbescherming.
In de eerste plaats zullen jonge Duitschers beneden 25 jaar te werk worden gesteld, en onder hen weer speciaal werkloozen, die uit openbare middelen worden ondersteund. Daarnaast komen ook niet-werknemers in aanmerking.
Om een zoo eenvoudig en economisch mogelijke uitvoering van den arbeidsdienst te verzekeren, worden de voor dit doel gereed gehouden rijksmiddelen en de gelden van het rijksbureau voor arbeidsbemiddeling en werkloozenverzekering samengevoegd en op uniforme wijze beheerd. Om de uniforme leiding te waarborgen zal de rijksregeering een rijkscommissaris, die onder den rijksminister van Arbeid staat, benoemen. De rijkscommissaris zal worden bijgestaan door districtscoinmissarissen.
Als rijkscommissaris zal de president van het rijksbureau voor arbeidsbemiddeling, dr. Syrup, optreden.
(Vorig bericht **blz.** 397 B.)

B. **BELGIE.** — Mijnwerkersstaking geëindigd. — Op 16 Juli '32 werden de besprekingen tusschen minister-president Renkin, minister Heyman, de gedelegeerden van de industrieelen en de afgevaardigden der arbeiders voortgezet, waarbij een accoord is bereikt. Iets later werd aan de pers een mededeeling verstrekt, waarbij de industrieelen van de metaalnijverheid en den machinebouw verklaarden, trots de ernstige crisis, op verzoek van de hoogste autoriteiten in den lande toe te stemmen in de intrekking van de jongste loonsverlaging en in de stabilisatie van de loonen tot 1 November 1932. De arbeiders moeten zich van hun kant verbinden het werk zonder uitstel te hervatten.
Later kwamen de socialistische partijraad en het hoofdbestuur van de federatie van socialistische vakvereenigingen bijeen en werd met voldoening acte genomen van het gelukte resultaat der onderhandelingen. Besloten werd het heele land door een proclamatie te verspreiden waarbij geconstateerd wordt, dat niet alleen de mijnwerkers, maar ook de arbeiders van andere bedrijven voldoening bekomen, dat het brood niet zal worden belast, de loonen en de werkloozensteun niet zullen worden verminderd, dat ook de werkloozen, die bij geen verzekeringskas zijn aangesloten, voortaan zullen worden geholpen en dat naar een rechtvaardige verdeeling van den arbeid zal worden gestreefd.
Aan de leiders van de christelijk-democraten en van de liberale partij in het parlement, die de rechtvaardigheid der eischen van de arbeiders hebben erkend, wordt verzocht op 18 Juli '32 in al de mijnen, fabrieken, werkhuizen en kantoren, waar de arbeid was stilgelegd, het werk te hervatten en van tucht, kalmte en vertrouwen in de socialistische organisatie te getuigen. (**Vorig** bericht **blz.** 414 B.)

C. **BELGIE.** — Contingenteering van visch. — Bij de Vischhandelvereeniging te IJmuiden is bericht $ekomen, dat met ingang van den 18den Juli '32 ook België den vischinvoer zal contingenteeren. Toegestaan zal worden een invoer tot 25% der in het vorige jaar verzonden kleinere vischsoorten en 90% van de kabeljauw, schelvisch en rog.
(**Vor.** ber. **Contingenteering** 334 D.)

D. FRANKRIJK. — **Financiën.** — De Fransche Kamer van Afgevaardigden heeft met 381 tegen **30** stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij de regeering wordt gemachtigd het maximum van het uitstaande schatkistpapier van frs. 5 milliard tot frs. 7 milliard te verhoogen.
De financieele commissie der Kamer heeft het voorstel der regeering, tot uitgifte van frs. 2 milliard schatkistpapier, aangenomen. **(Vor. ber.** blz. **415 A.)**

E. TUNNEL **ONDER** DE STRAAT VAN **GIBRALTAR.** — In December 1931 werd door het Spaansche Ministerie van Verkeer een decreet afgekondigd, waarbij een commissie werd benoemd om opnieuw de studie ter hand te nemen van de ontwerpen voor een tunnel onder de Straat van Gibraltar. Deze commissie werd voorgezeten door den Spaanschen Minister van Verkeer, terwijl ingenieur de Jenevois, die een groot deel van zijn leven aan de studie der tunnelplannen heeft gewijd, tot algemeen secretaris werd benoemd. Nadat deze commissie zich in het afgeloopen jaar ernstig met het tunnelvraagstuk heeft bezig gehouden, heeft men thans te Algeciras een aanvang gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden. Men is thans bezig met den bodem te leeren kennen tusschen Tarifa en Alcazzar Seguer. Deze werkzaamheden staan onder leiding van den luitenant-kolonel der artillerie, Pedro Jenevois, die het plan ook heeft ontworpen. Dit grootsche werk **zal** in latere jaren een herinnering moeten zijn aan het nieuwe republikeinsche Spanje.
Het denkbeeld dezen tunnel te boren is betrekkelijk oud, want reeds in 1802 legde een Fransch ingenieur aan Napoleon een plan voor van een onderzeesche doortocht van Gibraltar uit naar Afrika. In de laatste tien jaren echter hielden de Europeesche economen en technische deskundigen zich druk bezig met het vraagstuk om een tunnel te bouwen onder de Straat van Gibraltar, maar eerst sinds 1919, toen te Barcelona een studie- en verwezenlijkingscommissie waren opgericht, begon het plan vasteren vorm aan te nemen. Door verschillende deskundigen zijn plannen voor een dergelijken tunnel ontworpen.
(Gazet van Antwerpen)

F. ZUID-AFRIKA. — Samenwerking op **wetenschappelijk** gebied met Nederland. — De Zuid-Afrikaansche Medische Raad heeft besloten de registratie in de Unie van verpleegsters met diploma of certificaat, erkend door de Nederlandsche regeering, toe te laten. De regeling is wederkeerig.

G. **BELGIE.** — Nieuwe **surtaxes** op den invoer. — Door minister-president Renkin is een wetsontwerp ingediend waarbij door het parlement aan de regeering machtiging wordt verleend om de ,,taxe de transmission" op den invoer van vreemde halffabrikaten te brengen op 4% en 6% op de geheel afgewerkte producten. De luxebelasting mag eveneens van 2 op 4% worden gebracht.
De Kamer heeft het wetsontwerp, bovengenoemd, goedgekeurd.

H. NEDERLAND. — **Werkloosheid.** — Het departement van Binnenl. Zaken had aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van Juli op te geven, hoeveel geheel en gedeeltelijk werkloozen op 25 Juni 1932 als–werkzoekinden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 996 gemeenten. In die gemeenten stonden op 25 Juni 1932 ingeschreven: 244.557 ge-

heel werkloozen en 18.618 gedeeltelijk werkloozen. Van 81 gemeenten met rond 237.557 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. (V. b. 315 C.)

18 JULI 1932

A. **WERELDKOLENPRODUCTIE.** — De wereldkolenproductie in 1931 is met 1.234,6 millioen ton bijna op het niveau van 1914 teruggegaan (in 1914 1.200,1 millioen ton). In vergelijking met 1930 is de productie in 1931 met 12.9% achteruitgegaan.
Het aandeel van Europa in de wereldkolenproductie is tegenover 1930 met 2.41% tot 51.85% gestegen en heeft daardoor de productie van 1913 met 2.22% overschreden. Het aandeel van Amerika is met 2.65% verminderd.
De kolenhandelsbalans geeft bij de meeste kolen uitvoerende landen een niet onaanzienlijke verslechtering te zien. Het kolenverbruik is overal aanmerkelijk achteruitgegaan, met uitzondering van Rusland. De prijzen zijn bijna overal verder gedaald. Pas in de laatste maanden kon een verbetering van het prijsniveau in Engeland, Frankrijk, België en Polen vastgesteld worden.

B. NEDERLAND. — **Protestbijeenkomst** der S.D.A.P. tegen het rapport-Welter. — In het N. V.-Huis te Utrecht is op 17 Juli '32 vanwege den Gewestelijken Raad van de S.D.A.P. een demonstratieve bijeenkomst gehouden tegen het rapport-Welter. Van de sprekers betoogde de heer F. S. Noordhoff o.m., dat de belastingen vóór alles moeten worden verhoogd. Bezuinigingen zullen ongetwijfeld noodig zijn, doch niet ten koste dergenen, die reeds ver achter zijn:,
Het rapport bevat tai van blunders. Met opzettelijk te hoog gestelde ramingen wil men volgens spr. hetzelfde effect bereiken als indertijd minister Colijn beoogde. Merkwaardig is, dat juist de departementen die geen vertegenwoordiger in de commissie hadden, als Onderwijs, Waterstaat en Justitie, er zoo slecht zijn afgekomen. Stopzetting en inkrimping van groote werken, als voorgesteld, zal de werkloosheid nog weer vermeerderen.
De salarissen, toch reeds laag, moeten nog meer naar beneden. Een krachtig verzet tegen deze afbraakplannen is dringend geboden.
De heer H. W. Vliegen besprak de noodzakelijkheid van beperking der bewapening, ten aanzien waarvan gelukkig de publieke opinie in tal van landen ontwaakt is. De voorstellen van Hoover dienen krachtig te worden ondersteund.
Besloten werd, in dien geest een telegram aan den voorzitter van de Ontwapeningsconferentie, Henderson, te zenden.
Na afloop werd een straatdemonstratie gehouden, waaraan ongeveer 6000 personen deelnamen.
(Vor. ber. blz. 410 A.; 415 D.)

C. **TARIEFCONVENTIE.** — Nederland, België en Luxemburg Ondertekenen. — De internationale conventie, die tusschen de vertegenwoordigers van Nederland, Luxemburg en België op 16 Juni in Ouchy geparafeerd was, is door de verschillende belanghebbende regeeringen thans goedgekeurd, zoodat heden, 18 Juli '32, jhr. Beelaerts van Blokland, de heer Bech, president van de regeering van Luxemburg en Paul Hymans deze acte hebben onderteekend. Het ligt in de bedoeling van de onderteekenende staten, deze nieuwe conventie aan de verschillende regeeriagen met wie zij door handelsovereenkomsten verbonden zijn, toe te zenden, evenals aan het secretariaat van den Volkenbond. Bij de onderteekening was dr. Nederbragt aanwezig. (Alg. Handelsblad)
(Vor. ber. blz. 386 A.)

D. NEDERLAND. — Opbrengst **Rijksmiddelen.** — De Rijksmiddelen hebben in Juni 1932 f 30.888.600 opgeleverd, of bijna f 4 millioen minder dan in Juni 1931. In het eerste halfjaar van 1932 was de opbrengst f 208.186.300 of nagenoeg f 24¾ millioen minder dan het eerste halfjaar in 1931.
(Vor. ber. Staatsfinanciën 260 E.)

E. **DUITSCHLAND.** — Verbod van **demonstratie.** — Uit Berlijn wordt officieel medegedeeld: Op 17 Juli 1932 is het in vele plaatsen opnieuw tot bloedige botsingen gekomen. In verreweg de meeste gevallen zijn de botsingen het gevolg van provocaties. Teneinde het onmiddellijke gevaar voor nieuwe overvallen op openbare optochten te verhinderen, heeft de Rijksminister van Binnenl. Zaken met ingang van 18 Juli '32 tot nader order, op grond van de tweede verordening van den Rijkspresident inzake politieke excessen d.d. 28 Juni 1932, een algemeen verbod uitgevaardigd van vergaderingen in de open lucht. De Rijksregeering heeft besloten alle maatregelen te treffen om het leven der staatsburgers tegen verdere aanvallen te beschermen en de vrije politieke werkzaamheid te verzekeren. Zij verwacht van alle volksklassen, welke op den bodem des rechts staan, rust en bezonnenheid. (Vor. ber. Noodverordening 419 A.)

F. **VOLKENBOND.** — Turkije in den Volkenbond opgenomen. — Turkije is op 18 Juli '32 in een plechtige zitting der Buitengewone Assemblée in den Volkenbond opgenomen, nadat de Volkenbondsraad reeds in zijn laatste zitting met algemeene stemmen besloten had Turkije toe te laten. De Turksche gezant te Bern, Kemal Hoesnoe Bey, werd plechtig naar zijn plaats geleid. (Vorig bericht blz. 402 L.)

19 JULI 1932

G. ESPERANTO. — De Nederlandsche Esperantistenvereniging ,,La Estonto Estas Nia" deelt ons het volgende mede:
Esperanto is een wereldtaal, samengesteld door dr. L. L. Zamenhof, een Poolsche oogarts, geboren te Bialystok in 1859, overleden te Warschau in 1917.
Esperanto bestaat hoofdzakelijk uit stamwoorden van de Indo-Europeesche talen; door een vernuftig stelsel van voor- en achtervoegsels zijn hieruit alle verdere woorden en begrippen samen te stellen. Naar het voorbeeld der Fransche Academie wordt de taal zuiver gehouden door een Esperanto-academie, eveneens gevestigd te Parijs.
Esperanto is momenteel over de geheele wereld verbreid. Vooraanstaande landen zijn o.a. Japan, Brazilië, Tsjecho-Slowakije, Zweden, Saksen.
Er bestaan 4 internationale organisaties n.l. neutrale, Katholieke, andere Christelijke en socialistische. welke in bijna alle beschaafde landen hun nationale vereenigingen hebben. Vanaf 1905 worden jaarlijks diverse congressen gehouden, waar tot 42 nationaliteiten vertegenwoordigd zijn, en waar alleen Esperanto de voertaal is.
Esperanto wint langzaam veld in het onderwijsprogram van verschillende landen, hoofdzakelijk als facultatief vak. In bijna iedere plaats is minstens één Esperantist, welke zijn diensten aan alle andere leden verstrekt voor inlichtingen betr. toerisme, informaties enz. Er bestaan meer dan 7000 werken in Esperanto, oorspronkelijke en vertaalde. Honderden kranten en tijdschriften op allerlei gebied.
In Nederland wordt Esperanto ais facultatief vak in verschillende gemeenten onderwezen. Het gemeentebestuur van Arnhem heeft een groot buiten ter beschikking gesteld, waarvan het Internacia Cseh-Instituto de Esperanto te Den Haag, een internationaal cultuurcentrum tracht te maken en waar reeds honderden personen, die slechts Esperanto spraken, uit verschillende landen een bezoek brachten of er eenigen tijd verbleven.
Esperanto is toegelaten ais ,,klare" taal in het internationaal telegraphisch verkeer.
Vele radio-stations zenden nieuwsberichten en cursussen in Esperanto uit, o.a. ook Huizen en Hilversum. (Vor. ber. blz. 405 F.)

A. ACCOORD VAN **VERTROUWEN.** — Polen toegetreden. — De Poolsche ambassadeur te Londen overhandigde op het Foreign Office een nota, waarin de Poolsche regeering haar wensch te kennen geeft tot de Bngelsch-Fransche vertrouwensovereenkomst toe te treden.
Naar verluidt is een gelijkluidende nota te Parijs overhandigd (Vorig bericht blz. **417 A.**)

B. M. A. J. BAUER OVERLEDEN. — Op 68-jarigen leeftijd is den 18den Juli 1932 de kunstschilder, etser, lithograaf en illustrator Marius A. J. Bauer, overleden.

C. **MOTORBOOTRACE.** — **Nieuw** wereldrecord van Kaye Don. — De Engelsche bootracer Kave Don startte op 18 Juli '32 met de ,,Miss England III", om een nieuw snelheidsrecord voor motorbooten te vestigen. Hij startte tegen zes uur 's morgens en behaalde toen een snelheid van 117.43 Engelsche mijl, d i 188 944 K.M. In de richting Zuid-Noord maakte hij 117 10 mijl, in de richting Noord-Zuid 117,76. Bij een nieuwen start behaalde hij een snelheid van 120 mijl: daarna werden nieuwe propellers aangebracht. De laatste recordpoging werd gedaan met brandstof van een nieuwe soort. Kaye Don haalde toen Zuid-Noord 120 50 mijl; Noord-Zuid 119,12, dus gemiddeld 119,81 mijl of 192,774 K.M.

D. ENGELAND. — **Iersche kwestie.** — Lansbury. de leider der Labourparty, heeft telegrammen gezonden aan den Paus, den aartsbisschop van Canterbury. den opperrabbijn en het hoofd der vrije kerken. waarin hij aandringt op een gemeenschappelijke bemiddelingsactie, om aan het Engelsch-Iersche geschil door arbitrage een einde te maken.
In een rede te Morpeth zeide Lansbury, dat het Engelsch-Iersche geschil een pruldispuut is in vergelijking met de schuldenkwestie van Duitschland en Oostenrijk, waarvoor zooveel geduld is getoond
Lansbury veroordeelde de Iersche en Britsche staatslieden wegens hun hardnekkigheid. eraan toevoegend, dat het eigenlijke punt van geschil is, wie de voorzitter zal zijn van het hof van arbitrage. De Valera, aldus Lansbury, zegt, dat binnen het Britsche gemeenebest geen otibevooroordeeld voorzitter te vinden is, terwijl de Britsche regeering zegt, dat daarbuiten geen behoorlijk persoon te vinden is.
(Vorig bericht blz. **418** B.)

E. SUTKER. — Nieuwe suikerfabrieken **in Azië.** — In Britsch-Indië zal een groot aantal suikerfabrieken worden gebouwd, die tezamen met de reeds bestaande, 500.000 ton witte suiker per jaar zullen kunnen opleveren.
In West-Siberië worden 8 nieuwe fabrieken gebouwd; in Oost-Siberië 2, in Khirgizië 2, in Kasakstan 5, in Baschkirie **2,** terwijl er in 1931 in Siberië reeds een nieuwe fabriek heeft gewerkt. **1)**
In Perzië zullen één of twee fabrieken worden gebouwd. (Indische Mercuur)

1) In de gewone statistieken worden tot nog toe de Siberische en verdere Oost-Russische fabrieken tot Europa gerekend, ofschoon zij noch geographisch, noch econoniisch bij Europa behooren. (Vorig bericht blz. **415 G.**)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Rubber-tap. — Van het totale tapbare areaal is 24% niet in tap (periodieke tap niet inbegrepen). Per ultimo Jan., Febr., Maart en April bedroeg het percentage resp. 10, 12, 13 en 18%; 383 ondernemingen hebben den tap geheel stopgezet per ultimo Mei 1932.
(Centr. Bur. v. d, Statistiek). (Vor. ber. **388** E.)

G. NEDERLAND. — Bond van Werkgevers in de Koopvaardij. — De Bond van Werkgevers in de Koopvaardij heeft, met inachtneming van den voorgeschreven opzeggingstermijn van dertig dagen, de collectieve arbeidsovereenkomst met den Centralen Bond van Transportarbeiders en de Centrale van Koopvaardij-officieren opgezegd, zoodat deze collectieve overeenkomst op 16 Augustus 1932 afloopt.
(Vorig bericht Scheepvaart blz. **390** M.)

H. **INTERNATIONAAL CHRISTELIJK VAKVERBOND.** — Vijfde Congres. — Het vijfde congres van het Internationaal Christelijk Vakverbond heeft te Antwerpen van 22 tot 24 Juni 1932 plaats gehad.
Het congres omvatte 339 gedelegeerden uit Nederland, België, Luxemburg, Zwitserland, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechoslowakije en vertegenwoordigers van de verschillende vak-internationales, die tot de internationale christelijke vakbeweging behooren Verder waren aanwezig: vertegenwoordigers van 't Internationaal Arbeidsbureau en van het stadsbestuur van Antwerpen, van de internationales van katholieke en christelijke werkliedenvereenigingen en gasten uit verschillende landen. waartoe ook een vertegenwoordiger van het Poolsch Christelijk Vakverbond, dat niet bij het I. C. V. is aangesloten behoorde.
Op het congres, dat onder voorzitterschap stond van den heer Bernhard Otte, Berlijn, werd na de openingsrede en de begroetingstoespraken door den secretaris, den heer Serrarens, Utrecht, een korte inleiding gehouden bij het verslag, dat vóór het congres aan de deelnemers in druk was toegezonden en dat zich uitstrekt over de periode, verloopen sinds het congres van München in 1928
Het ledental van de internationale christelijke vakbeweging is thans gestegen tot 2 351.738, een toeneming van 13 pct. sinds het vorige congres.
Het congres hield zich bezig met de economische wereldcrisis. Prof. dr Th Brauer, van de universiteit te Keulen, besprak crisisproblemen in wereldhuishouding en internationale politiek; de heer J. Nauta, te Amsterdam de sociale politiek in het tijdperk der rationaliseering; en de heer Henri Pauwels, uit Brussel, de bestrijding der werkloosheid door sociale wetgeving en door maatregelen der vakbeweging.
Het congres nam een algemeene resolutie aan over de economische en politieke problemen, die verband houden met de wereldcrisis en waarin het congres o a. de absolute noodzakelijkheid uitsprak, dat voor het probleem der herstelbetalingen en der internationale schulden een definitieve oplossing zou worden gevonden.
Verder nam het congres een resolutie aan inzake de bestrijding der werkloosheid, een over den vrouwenarbeid en een over de economische en sociale verhoudingen in de koloniën en in andere minder ontwikkelde landen. Verder werd een statutenwijziging aangenomen, die aan de christelijke vak-internationales stemrecht verleent De vice-voorzitter, de heer Zirnheld, Parijs, en de algemeene secretaris, de heer Serrarens, Utrecht, werden herkozen.

I. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Regeeringstegemoetkoming** aan ondernemingen. — De N. R. Crt. meldt het volgende:
De hoofden van gewestelijk bestuur hebben een aanschrijving ontvangen nopens het geven van uitstel van betaling van canon aan landbouwondernemingen. Evenals in de vorige crisisperiode wenscht de regeering ook thans een tegemoetkomende houding aan te nemen tegenover die ondernemingen, welker moeilijkheden aan de ongunstige tijdsomstandigheden moeten worden toegeschreven, zoodat dus rekening zal zijn te houden met de omstandigheid, dat ook naast de wereldcrisis verschillende andere factoren — in het bijzonder ten aanzien van de rubberondernemingen — zijn aan te wijzen, welke een ongunstigen invloed hebben uitgeoefend en voorts minder verband houden met de financieele positie van den betrokken producent dan met de mate waarin de betrokken ondernemingen geëxploiteerd of onderhouden worden.

NEDERLAND. — Radiorede van Jhr. mr. **Ch. J. M. Ruys** de Beerenbrouck. — Jhr. mr Ch J M Ruys de Beerenbrouck, voorzitter van den raad van Ministers, heeft op 19 Juli '32 over beide zenders een radiorede gehouden over den economischen toestand van ons land.

„Landgenooten! Het is de tijd met een nuchteren blik op de werkelijkheid, vast te stellen, dat de toestand des lands zorgwekkend is", aldus ving minister Ruys de Beerenbrouck aan „Het is de tijd, dat dit feit door de openbare meening wordt aanvaard, met zin voor de werkelijkheid en verantwoordelijkheidsbesef, gegrond op eigen inzicht, of op gepast vertrouwen in hen, die dat inzicht hebben te vestigen." Hierna vergeleek spreker de crisis met een ziektebeeld onzer samenleving, waarvan het stellen van de diagnose onvermijdelijk is. Naarmate ons land zich in den loop der tijden aan welvaartstoestanden aanpaste, stoort en gewent het zich thans trager aan een opgedrongen teruggang.

Verder zeide de minister o a.: „Nederland is door zijn positie aangewezen op zijn plaats in den wereldhandel en heeft daarom des te meer te lijden van hel gedesorganiseerde wereldverkeer en van de handelsbelemmeringen, welke de staten, die kortzichtig hun nationale bedrijven, industrie en landbouw tot ontwikkeling wenschen te brtngen, hebben opgetrokken De verfoeilijke nalatenschap uit den verfoeiden wereldoorlog: de internationale schuldverhoudingen drongen den goederenstroom in gedwongen banen, welke men door het optrekken van tolmuren wederom trachtte tegen te gaan. Achtereenvolgens zijn in Nederland alle takken van het bedrijfsleven aangetast: scheepvaart, scheepsbouw, bankbedrijf, industrie in vrijwel haar geheelen omvang, landbouw en veeteelt, ooft- en tuinbouw, visscherij en veenderij Alle ondervinden den looden druk van den crisislast De economische toestand in Nederlandsch-Indië vertoont al een even troosteloos beeld. Ook daar is een schrikbarende teruggang, zich uitend in de Indische begrooting met haar belangrijk deficit, z66 dat de Indische regeering zich genoodzaakt zag met betrekking tot de voorziening in haar kasbehoeften een beroep op de Nederlandsche schatkist te doen. Daarnaast drukt ook onze gemeenschap op zorgelijke wijze de wreede plaag der werkloosheid, welke aan de steuncapaciteit der overheidslichamen ongewoon zware eischen is gaan stellen.

Reeds is in onze dagen het gebied der overheidsbemoeiingen uitgegroeid tot een omvang, welke de redelijke vraag doet stellen, of een gewijzigde ordening niet tot een passende ontlasting van de staatstaak, met name van diens uitvoerenden arbeid zou kunnen leiden.

Contingenteeringsniaatregelen zijn noodig geweest om te voorkomen, dat een aantal takken van industrie misschien voor altijd vernietigd zouden worden. De overheid staat voor de uiterst moeilijke taak, het middel van invoerbeperking zoodanig toe te passen, dat alleen het abnormale wordt geweerd.

Dikwijls ontmoet men, zeide de minister, bij groepen, die om steun vragen, een groote onwetendheid omtrent den nood van andere groepen van ons bedrijfsleven. Daarbij komt, dat men vergeet, dat alleen het wegnemen der oorzaken voldoende kan baten. Handel, scheepvaart en bankwezen hebben alle hun groote moeilijkheden, die alleen opgelost kunnen worden, wanneer de poorten naar het buitenland weder open gaan.

Pijnlijke tegenstrijdigheid vervult den toestand der publieke geldmiddelen met zorg Eenerzijds wordt in verband met den abnormalen nood een steeds dringender beroep op de openbare middelen gedaan, anderzijds slinkt het volksvermogen onrustbarend ten gevolge van het opdrogen van verschillende welvaartsbronnen. Bij een optimistische berekening kan de daling van het belastbare volksinkomen op ongeveer 30% worden geschat.

Beziet men dan de uitgavencijfers alleen reeds van werkloozensteun, van openbare en particuliere armenzorg, van steunmaatregelen aan den landbouw en houdt men daarbij in het oog wat aan rijks-, provincie- en gemeentebelasting moet worden opgebracht, dan kan geen redelijk beoordeelaar ontkomen aan de klemmende noodzaak tot versobering en besnoeiing van de collectieve behoeften, waarin moet worden voorzien.

Vaak wordt er geklaagd, dat de regeering nog niet voldoende maatregelen ter bescherming van het economische leven heeft genomen. Veelal openbaart zich daarbij het bekende verschijnsel, dat de stuurmanskunst simpeler lijkt aan den wal, dan zij op de brug van het schip in waarheid is

Het uithoudingsvermogen van ons volk, dat uit de geschiedenis blijkt, schenkt de regeering den moed om den moeilijken weg van versobering en doelmatige bezuiniging in te slaan. Nu de financieel" toestand van rijk en gemeente zulks gebiedt, verstaat de overheid haar pijnlijken plicht, offers, zware offers te verlangen. Zij betreurt het, dat zij noodgedwongen leed moet veroorzaken en teleurstelling wekken.

Met allen ernst, dien de tijd verlangt, klinke dan een beroep op allen, vooral op hen, die zijn geroepen de openbare meening voor te lichten en leiding te geven aan volksgroepen. Laat ons niet alleen de hoogste eischen stellen aan de vorming van eigen inzicht en oordeel waar het thans meer dan ooit de moeilijkst? en verwikkeldste vraagstukken betreft, doch laat ons bovendien iedere eenzijdigheid afleggen, „zonder oogkleppen door het leven gaan" en beseffen den gewetensplicht, dat onze voorlichting op zuivere en volledige documentatie beruste!

Laat men doorzicht en ordelijkheid betrachten bij het tot uiting brengen van wat de bevolking te zeggen en te wenschen heeft, niet van wat haar in strijd met de feiten wordt opgedrongen!

Met het vertrouwen in die, van burgerzin getuigende medewerking, weet de overheid haar moeilijke taak verlicht en houdt zij haar schouders recht onder den zwaren tijd, omdat zij op Gods kracht en steun mag rekenen."

20 JULI 1932

B. **ROEMENIE. — Kamerverkiezingen.** — De definitieve uitslag van de Kamerverkiezingen, die op **17** Juli plaats vonden, luidt:

Nationaal-Zaranisten	**227** zetels
Liberalen	41 „
Nationaal-socialisten en IJzeren Garde.	i6 „
Hongaarsche Partij	14 „
Overige partijen gemiddeld	5 „

De groote meerderheid der Nationaal-Zaranisten, die **43** pCt. van alle stemmen op zich vereenigden, wordt verklaard door het premiestelsel, waardoor ze **102** zetels extra kregen.

Het resultaat wordt door de nationaal-zaranistische pers met groote reserve besproken, daar zonder dit premiestelsel de appositie de meerderheid in de Kamer zou hebben gekregen. Zij zijn teleurgesteld, omdat zij hoopten 60 pCt. van alle stemmen te behalen. (Vorig bericht **blz. 376** F.)

C. **BELGIE. — Mijnstaking** in de **Borinage** slechts **in theorie** geëindigd. — De mijpwerkersvereenigingen van de Borinage hebben met **127** tegen **17** stemmen besloten het bevel tot werkhervatting, uitgaand van de socialistische partij en van de federatie van socialistische vakvereenigingen, niet Op te volgen, en zich solidair te verklaren met de mijnwerkers van het Centrumbekken, die de staking voortzetten.

In de metaalindustrie is het werk overal hervat, terwijl in Limburg de staking nog altijd algemeen is. (Vorig bericht blz. **419** B.)

A. BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage. — Naar aanleiding van het aandringen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Delft bij den postchèque- en girodienst, dat deze de aansprakelijkheid voor de gevolgen van de déconfiture van de fa. Scheurleer voor zijn rekening zou nemen, voorzoover het betrof het overmaken van giro-saldi naar het buitenland, waarbij de girodienst gebruik had gemaakt van de diensten der fa. Scheurleer, heeft de Kamer te Delft een brief ontvangen waarin wordt medegedeeld, dat de betrokken autoriteit besloten heeft in het belang van den dienst in het algemeen, de schade voor hen door de sursséance van de fa. Scheurleer & Zoonen ontstaan, voor rekening van den girodienst te nemen. (309 B.)

B. VEREENIGDE STATEN. — **Steunwet.** — De Senaat heeft de steunwet aangenomen in den vorm, waarin zij door de conferentie is goedgekeurd.
Zooals de steunwet thans is aangenomen voorziet zij in:
ie. het beschikbaar stellen van een bedrag van $ 1800 millioen aan de Reconstruction Finance Corp. om leeningen te verstrekken, n.l. $ 1500 millioen aan ondernemingen van verschillenden aard en $ 300 millioen aan de staten, die het 't meest noodig hebben;
2e. $ 120 millioen voor noodwegenbouw, $ 202 millioen voor openbare werken;
Be. opheffing van de functie van het ex-officio-lidmaatschap van den raad van beheer der Reconstruction Finance Corporation en de verplichting voor den raad maandelijks gedetailleerd verslag uit te brengen aan het Congres omtrent verstrekte leeningen en de rente, die zij afwerpen;
4e. leeningen te doen verstrekken door de Federal Reserve Bank direct aan anderen dan hierboven genoemden, vooropgesteld dat de Federal Reserve Bank met 5 bevestigende stemmen de leening goedkeurt, evenals dat thans reeds geschiedt. Deze leeningen zullen trouwens alleen worden verstrekt, wanneer de credietnemer de bewijzen geeft, dat hij niet in staat is om hulp van gewone banken te krijgen.
De wet legt een last van $ 2.122.000 000 op de federale schatkist. (Vor. ber. Reconstruction en Garner-plan blz. 370 D.)

C. ZWITSERLAND. — **Invoerbeperking.** — De import van een reeks verbruiksartikelen als suiker, steenkolen, petroleum, benzine, machine-olie, hout en graan wordt vanaf 19 Juli '32 in zooverre beperkt, dat aan den handel het recht van vrijen inkoop wordt ontnomen.
Genoemde artikelen mogen in de toekomst slechts ingekocht worden in die landen die zich bereid verklaren om als tegenprestatie zooveel mogelijk Zwitsersche goederen te koopen. (Vor. ber. blz. 414 C.)

D. **NEDERLAND.** — Exportcijfers van het **bloembollenbedrijf.** — Een overzicht van de exportcijfers naar de waarde na den oorlog geeft het volgende staatje:

1919 . .	f 17.495.000	1926 . .	f 39.166.000
1920 . .	19,547.000	1927 . .	39.918.000
1921 . .	22.437.000	1928 . .	42.718.000
1922 . .	22.640.000	1929 . .	40.365.000
1923 . .	26.382.000	1930 . .	46.419.080
1924 . .	29.985.000	1931 . .	29.100.000
1925 . .	44.800.000		(Vor. ber. 385 A.)

E. BESTRIJDING VAN DEN **MEIKEVER.** — **Vóórverbouw** van **boekweit.** — De „Anzeiger fur Schädlingskunde" geeft over de bestrijding van den Meikever de volgende mededeelingen van ir. W. Ulatowski, betreffende in de omgeving van Kilce (Polen) genomen proeven.
Van verschillende bestrijdingsmaatregelen bleek de vóór-verbouw van boekweit zéér goed te voldoen. Bij dennen-aanplantingen op gronden, waarop men in het voorjaar eerst boekweit had verbouwd, stelde men een beschadiging door engerlingen (= larven van den meikever) van 3—5 percent vast. Naburige denencultures, waarbij geen vóór-verbouw van boekweit had plaats gehad, werden tot voor 60 percent door engerlingen vernietigd. In een stuk bouwland, dat deels met boekweit, deels met gele lupine bezaaid was, werden bij het onderploegen van het groene gewas 18 driejarige engerlingen in het boekweit-gedeelte, daarentegen 256 éénjarige, 650 tweejarige en 780 driejarige, in het geheel dus 1686 engerlingen in het lupine-gedeelte gevonden. De lupine was overigens nagenoeg door die larven vernietigd. Krachtens veeljarige ervaring beschouwt men dennen-aanplantingen nà boekweit-vóórbouw in bovengenoemd boschdistrict als volstrekt gevrijwaard tegen engerlingen. De afwerende uitwerking van de boekweit op de engerlingen zou hierin haar grond hebben, dat de boekweit-wortels om de een of andere reden voor de meikever-larven ongenietbaar zijn. Voorts vernietigt de boekweit bij dichte bestoeling, door algeheele beschaduwing der oppervlakte, alle andere planten en wel in het bijzonder de grassen; de engerlingen gaan dus wegens voedselgebrek te gronde. Dit geldt vooral voor de één- en tweejarige larven. Men vindt dan ook nà boekweit-verbouw slechts weinige en zoo goed als uitsluitend driejarige engerlingen. (Anzeiger fur Schadlingskunde)

F. **BELGIE.** — Contingenteering van visch. — De N. R. Crt. deelt mede, dat de Belgische regeering tot voorloopige opschorting van de voorgenomen maatregelen tot contingenteering van den invoer van vreemde visch, die op 18 Juli '32 in toepassing moesten treden, heeft besloten. Nieuwe onderhandelingen met de betrokken landen, in het bijzonder met Nederland, worden in uitzicht gesteld.
(Vor. ber. Cantingenteering blz. 419 C.)

G. **NEDERLAND.** — **In-** en Uitvoer. — Waarde van den in- en uitvoer en van het invoersaldo:

Jan. — Juni	1929	1930	1931	1932
	(in millioenen guldens)			
Invoer	1.325	1.276	987	677
Uitvoer	960	880	677	418
Invoersaldo	365	396	310	259

(Vor. ber. blz. 346 C., ook 197 B.)

H. **BELGIE.** — Albertkanaal. — De minister van openbare werken heeft verschillende maatregelen getroffen, om binnen den kortst mogelijken tijd de verbinding van het Albertkanaal met het Kanaal van de Kempen te verwezenlijken.
Deze verbinding, zoo zegt de Katholieke „XXième Siècle", moet spoedig tot stand gebracht worden wegens de hooge belangen, die op 't spel staan. En het blad vervolgt: het Julianakanaal moet voor Juli 1934 gereed komen en wij moeten het gevaar voorkomen, dat het Maasverkeer van Antwerpen verwijderd wordt om zich langs den nieuwen Hollandschen Waterweg naar Rotterdam te richten.
De vorige minister, ingenieur van Caeneghem, wilde de verbinding te Brigden-Smeermaes tot stand brengen, doch de nieuwe minister, de heer Sap, te Brigden-Neerhaeren, waardoor hij zich aansluit bij de desiderata van de stad Antwerpen en van het nationaal comité ter verdediging der binnenscheepvaart.
Op het eerste tracé zou de scheepvaart teveel moeilijkheden hebben ondervonden wegens de aanwezigheid van twee sluizen.
Het werk, om de verbinding tot een goed einde te brengen, zal twee jaren duren. Bij deze gelegenheid zullen de Kempen-kanalen verbeterd worden, door ze bevaarbaar te maken voor schepen van 600 ton, die anders het Julianakanaal zouden moeten gebruiken.
Van de credieten voor de werken van het Albertkanaal. groot 1914 millioen francs, heeft men thans voor 500 millioen frs. werken in uitvoering en van

de 173 millioen frs. die beschikbaar werden gesteld voor de verbetering der Kempen-kanalen zijn er reeds 40 gebruikt. (XXième Siècle) (V. b. 135 A.)

A. DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Von Papen Rijkscommissaris van Pruisen. — Volgens een verordening is Rijkskanselier von Papen met alle bevoegdheden van rijkscommissaris van Pruisen bekleed; dr. Bracht, burgemeester van Duisburg, is zijn gevolmachtigde. Alle Pruisische ministers, w.o. Severing en Braun, zijn van hun functie ontheven, evenals de Berlijnsche hoofdcommissaris van politie Grzesinski, de onder-commissaris dr. Weiss en de chef der Berlijnsche Schupo Heimannsberg.
De inhoud der verordening, genaamd „Verordening betreffende het herstel van de openbare veiligheid en de orde in het gebied van Pruisen", luidt als volgt:
Art. 1. Gedurende den geldigheidsduur dezer verordening wordt de rijkskanselier benoemd tot rijkscommissaris voor Pruisen. In die qualiteit is hij gemachtigd de leden van het Pruisische ministerie van hun ambt te ontheffen. Voorts is hij gerechtigd zelf de functie van Pruisisch minister-president op zich te nemen en anderen als rijkscommissarissen met het vervullen der Pruisische minister-functies te belasten.
De rijkskanselier is bekleed met alle bevoegdheden van den Pruisischen minister-president en zij, die door hem tot het ambt van Pruisisch staatsminister aangewezen zijn, bekleeden alle bevoegdheden van minister.
De rijkskanselier en alle door hem met het ambt van Pruisisch minister bekleede personen nemen de bevoegdheden op zich van het Pruisische Staatsministerie.
Art. 2. De verordening wordt van kracht op den dag harer afkondiging.
Het document draagt de handteekeningen van Von Hindenburg en Von Papen.
Rijkskanselier Von Papen hield in den avond van den 20sten Juli '32 voor de radio een rede, om de maatregelen, welke de rijksregeering tegenover het land Pruisen heeft getroffen, te rechtvaardigen
Hij wees er daarin op, dat deze maatregelen vooral tegen het communisme gericht zijn, dat den Staat vijandig is. Hij wilde buiten beschouwing laten, in hoeverre er van geordende parlementaire toestanden sprake kan zijn, indien door de houding van de afzonderlijke partijen de communistische partij een sleutelpositie inneemt.
Dit feit op zichzelf zou echter voor de rijksregeering geen aanleiding zijn geweest, om in de toestanden in Pruisen in te grijpen. De regeering had echter de zedelijke verplichting openlijk vast te stellen, dat, indien aan elementen, die den staat vijandig gezind zijn, dezelfde rechten als aan andere partijen worden toegestaan in den politieken strijd, de grondslagen van den staat groot gevaar loopen.
Er bestaat gegrond vermoeden, dat hooge Pruisische officieele instanties te Berlijn en op andere belangrijke posten niet meer de innerlijke onafhankelijkheid bezitten, welke voor de uitvoering van hun taak noodzakelijk is. Daardoor is in wijde kringen van autoriteiten, uitvoerende beambten en van bevolking de autoriteit van den Staat aangetast.
Openlijk is deze indruk versterkt door de buitengewoon scherpe aanvallen van den Pruisischen minister van Binnenlandsche Zaken en andere hooge beambten tegen de Rijksregeering. De noodzakelijke vertrouwelijke samenwerking tusschen Rijksregeering en Staatsregeering is door dit optreden onmogelijk geworden. Onder deze ondraaglijke omstandigheden is het tijdelijk samenvatten van de machtsmiddelen van het Rijk en van Pruisen in handen van den Rijkskanselier als Rijkscommissaris voor Pruisen de eenige weg voor een snel herstel van den vrede in den grootsten Duitschen staat. (Vor. ber. Von Papen 365 A.; v. b. Noodverordening 420 E.)

B. DUITSCHLAND. — Staat van beleg in Berlijn en de provincie Brandenburg. — De rijkspresident heeft een noodverordening afgekondigd waarbij de staat van beleg voor Groot-Berlijn en de provincie Brandenburg wordt afgekondigd. (Vor. ber. blz. 424 A.)

C. ACCOORD VAN VERTROUWEN. — Hongarije en Joegoslavië toegetreden. — De Hongaarsche en Joegoslavische regeeringen hebben besloten zich bij de Fransch-Engelsche overeenkomst aan te sluiten. (Vorig bericht blz. 421 A.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Prof. Moresco tot voorzitter van de vlootcommissie benoemd. — Professor Moresco is tot voorzitter van de vlootcommissie der ontwapeningsconferentie benoemd.
Zijn benoeming werd voorgesteld door den gedelegeerde van Noorwegen, wiens voorstel ondersteund werd door Duitschland en Amerika.
Hierdoor heeft Nederland een plaats gekregen in het bureau der ontwapeningsconferentie. (V. b. 401 G.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — De stand der onderhandelingen. — De Fransche minister-president Herriot heeft de Fransche pers de volgende mededeelingen gedaan over den huidigen stand der ontwapeningsonderhandelingen.
In de motie van verdaging van de ontwapeningsconferentie wordt vastgesteld, dat in de eerste phase der conferentie een algemeene overeenstemming is bereikt over de volgende punten:
1. Vermindering van de totale tonnage der tanks.
2. Verbod van chemische en bacteriologische wapenen.
3 Instelling van een permanente commissie van contrôle, die toezicht zal houden op de uitvoering van het toekomstige ontwapeningsaccoord.
Verder is overeengekomen dat het op 22 September 1932 eindigende bewapeningsvacantiejaar met 4 maanden wordt verlengd en dat nieuwe regels zullen worden opgesteld voor bijzondere maatregelen tegen diegenen, die in de toekomst zich niet aan het ontwapeningsaccoord houden. Ook heeft men de instelling van een bijzondere commissie bereikt voor de kwestie van de particuliere wapenfabricage en den wapenhandel. Nog geen overeenstemming is bereikt op de volgende punten:
1. Het verbod van bommenwerpers.
2. De beperking der effectieve troepensterkten.
3. In de klassenkwestie is tot dusverre nog geen beslissing genomen. (Vorig bericht blz. 422 D.)

F. ITALIE. — Reconstructie van het Kabinet. — Het Italiaansche kabinet is gereconstrueerd. De koning heeft de ontslagaanvrage van Grandi, minister van Buitenlandsche Zaken, Mosconi, minister van Financiën, Giuliano, minister van Onderwijs, Roco, minister van Justitie, en Bottai, minister voor de Corporaties, aanvaard. In hun plaats heeft hij benoemd:
Mussolini tot minister van Buitenlandsche Zaken en de Corporaties;
De Francisci, Justitie;
Giiido Jung, Financiën;
Ercole, Onderwijs.
Tevens zijn de onderstaatssecretarissen voor den premier, Buitenlandsche Zaken, Corporaties, Onderwijs, Financiën, Justitie en Verkeerswezen afgetreden. Op deze posten zijn nieuwe functionarissen benoemd. Mussolini heeft nu geheel alleen de leiding in de binnenlandsche, buitenlandsche en economische politiek.

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche actie in Jehol. — Officieel wordt gemeld, dat in den nacht van 17 op 18 Juli de Japansche troepen uit de richting Kintschau een opmarsch zijn begonnen tegen de Chineesche regeeringstroepen in de provincie Jehol en na langdurige gevechten de stad Chaujang hebben bezet. Een Japansch bombardementsescader heeft de stad gebombardeerd.

Maarschalk Chang Hsu Liang heeft den Chineeschen regeeringstroepen bevel gegeven den Japanschen opmarsch tegen te houden. (Vor. ber. blz. 361 E.; vos. ber. Mandsjoerije 415 E.)

21 JULI 1932

A. CHILI. — Buitenlandsche valuta vrijgegeven. — De nieuwe Chileensche minister van financiën heeft het decreet van de vorige Junta, waarbij beslag werd gelegd op alle buitenlandsche valuta bij Chileensche banken, ingetrokken. De gelden worden weer op de rekeningen van hun eigenaren overgeschreven.
(Vorig bericht blz. 373 G.)

B. NEDERLAND. — Wijziging van de Kieswet. — Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van enkele artikelen van de Kieswet. Voorgesteld wordt de indiening van candidatenlijsten iets moeilijker te maken, zoodat het stellen van candidaten, die toch nooit een zetel zullen behalen, wordt tegengegaan.
Teneinde de versnippering van stemmen te verminderen, wordt voorgesteld, het percentage van 75 van den kiesdeeler, dat een partij moet hebben behaald, om voor een restzetel in aanmerking te komen, voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten te verhoogen tot 90. Voor de gemeenteraadsverkiezingen, die in kleine gemeenten een gering aantal zetels betreffen, wordt echter een verzachting van deze bepaling voorgesteld. Op deze wijze hoopt men te voorkomen, dat een partij met even 40 pct. van de totaal uitgebrachte stemmen in zulke kleine gemeenten de absolute meerderheid van de zetels behaalt, zooals bij vorige verkiezingen is voorgekomen.

C. JAPAN. — In- en Uitvoer. — De uitvoer van Japan in de eerste zes maanden van 1932 heeft 550 millioen yen bedragen en de invoer 815 millioen yen. Vergeleken met de eerste helft van 1931 is de uitvoer met 27 millioen yen gedaald, welk resultaat wordt toegeschreven aan de boycot van Japansche goederen in China, de algemeene depressie in de wereld en in het bijzonder die in Amerika, de verhooging van de tariefmuren en de maatregelen ter beperking van den invoer in het buitenland. In den invoerhandel leidden de verwachting van een stijging der goederenprijzen na het loslaten van den gouden standaard en het vooruitzicht op wijziging van de Japansche invoerrechten tot een grootere levendigheid, zoodat de invoer in het eerste halfjaar van 1932 dien van het overeerikomstige tijdperk van 1931 met 215 millioen yen overschreed. Het invoersaldo van 266 millioen yen is 152 millioen grooter dan dat van de overeenkomstige periode in 1931.
In het geheele zakenleven is een tijdelijke lusteloosheid ingetreden als gevolg van de wet tot voorkoming van kapitaalvlucht, aangezien men afwacht wat de gevolgen van deze bepalingen zullen zijn.
(Vorig bericht blz. 85 L.)

D. RUSLAND. — Synthetische rubber. — Men deelt uit Moscou mede, dat de eerste fabriek voor de synthetische gummi in de stad Jaroslawl is gereedgekomen en dat met de productie is begonnen. Deze mededeeling heeft in Rusland groote geestdrift veroorzaakt, daar het land tot dusverre uitsluitend was aangewezen op den invoer van buitenlandsche gummi en zoowel de uitvinding als de geheele inrichting van de fabriek in Rusland zelf heeft plaats gehad.
In 1925 had de Opperste Economische Raad van de Sovjet-Unie een internationale prijsvraag uitgeschreven voor de beste methode ter vervaardiging van synthetische gummi. Men liet de keus vallen op de uitvinding van een groep Russische chemici onder leiding van prof. Lebedew. Men vertrouwde dezen geleerde ook de leiding van de nieuwe fabriek te Jaroslawl toe. Men begon in 1928 met den bouw.
Tegelijkertijd deelt men mede, dat de bouw van de tweede groote gummifabriek te Kazanj haar voltooiing tegemoet gaat.
(Vor. ber. Kunstmatige rubber 180 B.)

E. ZWITSERLAND. — Beleggingen in het buitenland. — De vice-president van de Zwitsersche Handels- & Industrie-Verein, dr. Wetter, deelde mede, dat de Zwitsersche beleggingen in het buitenland tegenwoordig frs. 12 milliard bedragen, waarvan frs. 5 milliard kort loopende credieten. De buitenlandsche beleggingen in Zwitserland worden op frs. 5 a frs. 6 milliard geschat, waaronder frs. 2 a frs. 3 milliard beleggingen op korten termijn.

F. FRANKRIJK. — Couponbelasting. — De Senaat heeft de verhooging van de couponbelasting van 18 tot 20% op buitenlandsche waarden, die niet op het zegel geabonneerd zijn, goedgekeurd, onder voorwaarde, dat de wet van 1916, die den invoer en noteering van buitenlandsche waarden verbiedt zonder voorafgaande machtiging, gehandhaafd zal blijven.

G. NEDERLAND. — Propaganda voor Nederlandsch fabrikaat. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft de commissie geinstalleerd, welke hem van advies zal hebben te dienen inzake de propaganda voor Nederlandsch fabrikaat, waarvoor op de begrooting voor het loopende jaar gelden zijn uitgetrokken. (Vorig bericht blz. 278 H.)

H. WERELDKOOPVAARDIJVLOOT. — Volgens het nieuwe Lloyds Register Book is de tonnage van de wereldkoopvaardijvloot van 1931 op 1932 verminderd van 70.131.041 ton tot 69.734.310 ton. De tonnage der stoomschepen is gedaald met 961.004 ton, die der zeilschepen met 42.070 ton, terwijl die der motorschepen met 606.944 ton is toegenomen.
De belangrijkste toeneming vindt men in de landen Noorwegen met een toeneming van 101.333 ton, Danzig met 82.355 ton, Rusland met 81.303 ton, Griekenland met 72.282 ton en Italië met 54.899 ton. De achteruitgang van de vloot was daarentegen het grootst bij: Groot-Brittannië met 631.230 ton, Nederland met 154.330 ton, Ver. Staten met 95.563 ton en Duitschland met 89.759 ton.
(Vor. ber. Scheepvaart 306 B.)

I. BELGIE. — Invoerbeperking. — De invoer van druiven, abrikozen, perziken en pruimen zal voortaan alleen kunnen geschieden na overlegging van een bijzondere machtiging van den minister van landbouw. (Vor. ber. Contingenteering 419 C.)

K. NEDERLAND. — Verdrag met België aangaande invaliditeits- en oudesdomsverzelrering, — Ingediend is een wetsontwerp tot goedkeuring van een tusschen Nederland en België gesloten verdrag betreffende de gelijkstelling van elkanders onderdanen voor de toepassing op het punt der invaliditeits- en ouderdomsverzekering en de regeling van de gevolgen voor elkanders onderdanen van het naast elkander werken dier wetgevingen.
Het verdrag stelt in de eerste plaats vast, dat voor de toepassing van de wederzijdsche verplichte verzekeringen tegen geldelijke gevolgen van invaliditeit er, ouderdom door beide landen geen onderscheid zal worden gemaakt naar gelang de verzekeringsplichtige van Nederlandsche dan wel van Eelgische nationaliteit is. Tot nog toe werd in de wederzijdsche wettelijke regeiingen met dat onderscheid wel rekening gehouden.
In de tweede plaats bevat het verdrag een voorziening tot het voorkomen van dubbele verzekering van arbeiders ter zake van dezelfde dienstbetrekking, tot welke dubbele verzekering onder bepaalde omstandigheden het naast elkander werken der beiderzijdsche verplichte verzekeringen leidt.

In de derde plaats brengt het verdrag ten bate van de Nederlanders en de Belgen, die afwisselend in loondienst werkzaam zijn in Nederland en België en als gevolg daarvan af isselend verzekeringplichtig zijn in gevolge de Nederlandsche Invaliditeitswet en de Belgische wet, coördinatie tusschen beide verzekeringswetten op het punt van vervulden wachttijd en aantal betaalde premiën, welke in de wederzijdsche wetgeving als voorwaarde voor het hebben van aanspraak op eenige wettelijke uitkeering zijn gesteld. (Zie Sociale wetten blz. 312 D.)

A. DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Aanklacht van Pruisen bij het **Staatsgerechtshof** te Leipzig. — De inhoud van de Pruisische aanklacht en eisch bij het Staatsgerechtshof te Leipzig heeft de strekking, dat aan de Rijksregeering wordt verboden vóór de definitieve beslissing van het Staatsgerechtshof over de grondwettigheid van haar optreden tegen Pruisen maatregelen, van welken aard ook, te nemen. De beteekenis is deze dat de Rijksregeering vóór de verklaring over de grondwettigheid van haar optreden niet tegen Pruisen had mogen optreden en dat zoolang in Pruisen alles bij het oude had moeten blijven. De benoemde Rijkscoinmissaris zou dan zoolang niets kunnen uitrichten.
De aanklacht wordt op den 23sten Juli '32 voor het Rijksgerechtshof behandeld. (Vor. ber. blz. 424 B.)

B. DUITSCHLAND. — Tegen politieke stakingen. — De nieuw-benoemde militaire bevelhebber van Groot-Berlijn en de provincie Brandenburg, Generaal von Runstedt heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij op grond van de verordening van den rijkspresident van 20 Juli '32 het aansporen tot de algemeene staking, op welke wijze ook, door woord of geschrift, alsmede het vervaardigen en verspreiden van geschriften, die dergelijke aansporingen behelzen, wordt verboden en strafbaar gesteld. (Vor. ber. blz. 426 A.)

C. DUITSCHLAND. — Hitler **spreekt.** — Adolf Hitler voerde het woord op nat.-soc. verkiezingsdemonstraties te Kiel, Hamburg, Bremen en Luneburg. Zijn betoog kwam hierop neer: ,,Wij bevinden ons op het oogenblik op het keerpunt van het Duitsche lot. Het gaat thans niet om het kabinet-von Papen, maar thans gaat het om Centrum en socialisme aan den eenen kant, en het Duitsch nationaal-socialisme aan den anderen kant. Dat zijn de beide wereldopvattingen, die met elkander strijden. Wanneer onze tegenstanders verklaren, dat de nat.-soc. geen andere partij naast zich willen dulden, hebben zij gelijk. Wij willen, dat Duitschland eindelijk bevrijd wordt van den vloek der dertig partijen."
(Vor. ber. Hitler 348 G.; zie ook 426 B.)

22 JULI 1932

D. NEDERLAND. — **Contingenteeringen.** — De Eerste Kamer heeft op 21 Juli '32 de wetsontwerpen tot contingenteering van tricotgoederen, wollen of halfwollen goederen, bovenkleeding, leestklaar schoenwerk, boter, rijwielbanden, porcelein, aardewerk en tegels z. h. s. aangenomen. De sociaal- democratische fractie werd geacht tegen te hebben gestemd.
In zijn repliek deelde minister Verschuur mede, voornemens te zijn een wijziging van de contingenteering van tricotgoederen te bevorderen, zoodat deze op 100% wordt gebracht. (Vor. ber. **Conting.** 407 B.; v. b. Schoenen, tricotgoederen, wollen stoffen, **bovenkleeding** 345 F.; Rijwielbanden 362 A.; **Porcelein** 362 B.)

E. ENGELAND. — Bank van Engeland. — De aan de Bank van Engeland verleende machtiging om niet door goud gedekte bankbiljetten uit te geven tot een bedrag van £ 275 millioen, is verlengd tot 30 September. (Vor. ber. 68 K.; zie ook 394 A.)

F. ITALIE. — Grandi ambassadeur te Londen. — De vroegere minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, is benoemd tot Italiaansch ambassadeur te Londen.

H. NEDERLAND. — **Volkenbondsleeningen.** — De Vereeniging voor den Effectenhandel deelt ons mede: De moeilijkheden, welke in vele landen zijn ontstaan bij de overmaking van gelden voor den dienst van leeningen, hebben meegebracht, dat ook voor de geregelde voorziening in den dienst van sommige, onder de auspiciën van den Volkenbond uitgegeven leeningen, gevaar dreigt.
Op grond hiervan heeft het Bestuur overwogen welke maatregelen ter bescherming van de belangen van houders van obligatiën dezer leeningen moeten worden genomen.
In verband hiermede heeft het Bestuur het wenschelijk geoordeeld de behartiging van de belangen van houders van de Volkenbondsleeningen, voorzoover noodig, op te dragen aan een commissie uit zijn midden en daartoe de Commissie voor de Fondsen aangewezen.
De Fondsen-Commissie zal bij de vervulling van haar taak gebruik maken van de voorlichting van emittenten en/of trustees der desbetreffende leeningen.
Voorts zal in voorkomende gevallen gebruik kunnen worden gemaakt van de adviezen van reeds voor andere leeningen der desbetreffende landen bestaande comité's.
Het in Engeland op initiatief van de Bank of England gevormde Comité heeft zich met het Bestuur in verbinding gesteld. Het ligt in de bedoeling dit contact uit te breiden teneinde zoo mogelijk tot verdere samenwerking te geraken. (Vor. ber. blz. 340 F.)

I. DUITSOHLAND. — Het besluit van het Partijbestuur der **S.P.D.** — Het Partijbestuur en de Partijraad van de Duitsche Sociaal-Democratische Partij, die 21 Juli '32 hebben vergaderd, hebben met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
De Partijraad van de S.P.D. brandmerkt voor het geheele Duitsche volk en voor de geheele wereld de gewelddadige en in strijd met de grondwet zijnde actie van de Rijksregeering tegen de Pruisische Staatsregeering. Hij spreekt zijn erkentelijkheid en dank uit aan de Partijgenooten in de Pruisische Staatsregeering en aan den Berlijnschen politiepresident voor hun waardige houding op 20 Juli '32. Het gewelddadig ingrijpen, dat door de nationaalsocialisten geëischt en door de Rijksregeering voltrokken is, heeft den verantwoordelijken arbeid voor den wederopbouw door de sociaal-democratische partij in den Pruisischen Vrijstaat, voorloopig onderbroken. Evenals in het Rijk is thans ook in Pruisen de alleenheerschappij van enkelen gevestigd en elke invloed van de breede werkzame massa ten volle uitgeschakeld. Het ligt evenwel in handen van het volk door de verkiezing van sociaal-democraten op 31 Juli 1932 de gestoorde rechtsorde van de republiek te herstellen en zich zelf weer den hem toekomenden invloed op de openbare zaken te verschaffen.
(Vor. ber. blz. 426 B. en C.)

K. DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Persuitlatingen. — Frankrijk: De Fransche bladen bespreken met bezorgdheid den toestand in Duitschland, na de ,,nieuwe concessie van den rijkskanselier aan de Hitlerianen". Zij zijn van meening, dat de krachtsverhouding, die bestaat tusschen de republikeinsche troepen eenerzijds en de Hitleriaansche troepen met de Rijksweer anderzijds, van dien aard is, dat een burgeroorlog er onwaarschijnlijk door wordt. Eenparig zijn de bladen van oordeel, dat Duitschland zich tusschen een dictatuur en anarchie bevindt, hetgeen de buurstaten terecht kan verontrusten.

Deze situatie, aldus het „Journal", staat in nauw verband met de kwestie der ontwapening en niets kan beter aantoonen, dat het oogenblik niet gekomen is om afstand te doen van de waarborgen en de elementaire voorzichtigheid, die in het verdrag van Versailles zijn belichaamd. En het is zeker niet het oogenblik om een zoo bijzondere en zoo betwistbare interpretatie als die van Duitschland in zake de gelijkheid van bewapening toe te laten.
Engeland: De politieke gebeurtenissen te Berlijn worden door de Londensche bladen rustig besproken. De „Morningpost" meent, dat de maatregelen van de Duitsche regeering in de eerste plaats gericht zijn tegen het communistisch gevaar. De gebeurtenissen doen het gebrek aan autoriteit in het huidige Duitschland zien.
De „Daily Telegraph" zegt, dat de gebeurtenissen niet in strijd zijn met de grondwet. Het rijkskabinet zit thans vaster in het zadel, doch men weet nog niet welken kant het uitgaat.
De „Daily Express" bewondert den moed van Hindenburg, die op zoo krasse wijze heeft durven ingrijpen.
De „Financial News" is van meening, dat Von Papen thans definitief van den steun van het Centrum en van gematigd links heeft afgezien, welke hij waarschijnlijk voor de ratificatie van de overeenkomst van Lausanne had verkregen.
De „Daily Herald" meent, dat het optreden van de Duitsche regeering de vernietiging van de democratie beteekent.
Vereenigde Staten: De „New York Times" ziet in de gebeurtenissen in Pruisen een „herleving van het oude Duitsche instinct voor openbare orde". Volgens de „New York Herald" speelt von Schleicher een koen en gevaarlijk spel; zijn niet-genoemde maar duidelijk begrepen doel is Hitler en diens volgelingen in een positie te krijgen, waar hij ze kan controleeren en gebruiken.

Generaal von Schleicher — Rijksweerminister.
(Vorig bericht blz. **426** I.)

A. DUITSCHLAND. — **Regeeringswisseling** in Pruisen. - Voorloopige regeering. — Rijkskanselier Von Papen heeft met dr. Bracht en een aantal staatssecretarissen van de verschillende Pruisische ministeries een bespreking gehad, ten einde een voorloopige regeering te vormen. In deze bijeenkomst werd het voorloopige bewind aldus samengesteld:
Dr. Bracht, w.n.d. rijkscommissaris en minister van Binnenlandsche Zaken; dr. Schleusener, staatssecretaris van Financiën; dr. Lammers voor Onderwijs; dr. Hölscher voor Justitie; dr. Ernst voor Handel; Mussehl voor Landbouw, en dr. Scheidt voor Sociale voorzorg. **(V.** b. **426** K. en Regeeringswisseling 424 **A.)**

B. **NEDERLAND.** — **Steunverleening** aan de Zeescheepvaart. — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot behartiging van de nationale scheepvaartbelangen (steun aan de zeescheepvaart) zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.
De Kamer is op reces gegaan. **(Vor. ber. 390** M.)

C. DUITSCHLAND. — **Staatsfinanciën.** — De ontvangsten der gewone begrooting in April **1932** bedroegen Mk. **629.6** millioen en in Mei Mk. **631.3** millioen. De uitgaven beliepen in totaal Mk. **1222.2** millioen. Het deficit incl. dat van **1931** bedraagt per einde Mei Mk. **1369.8** millioen.

D. PARAGUAY EN BOLIVIA. — Incidenten inzake het Gran Chaco-gebied. — Naar uit La Paz gemeld wordt, hebben in het Gran Chaco-gebied tusschen een Boliviaansche troepenafdeeling en militairen van Paraguay gevechten plaats gehad. **(Vor.** ber. blz 8 I.)

E. OOSTENRIJKSCHE EN **HONGAARSCHE** SCHULDEN. — De Vereeniging voor de Oostenrijksche en Hongaarsche Fondsen deelt mede, dat in het tijdvak van 1 Jan. tot **30** Juni **1932** de hieronder vermelde bedragen bij de Caisse Commune zijn gestort door de staten, die vroeger tot de Oostenrijksch-Hongaarsche Monarchie behoorden:

	S U.S.	Fr. Francs	Zw. Francs
Oostenrijk . .	467.797,04	659.794,77	367.542,86
Hongarije . .	536.422,95		491.475,73
Polen	293.573,44		209.748,39
Roemenië . .	**713.143.61**		3.414.558,60
Joego-Slavië .	417.009,38		1.102.704,83
Tsj.-Slowakije .	969.856,22	2.712.877,23	136.625,51
Intern. Donau Commissie .			591.184,57

Totaal werd dus gestort: $ 3.397.802,64, Fr. frs. **3.372.672,** Zw. frs. 6.313.840,49.
(V. b. Oostenrijk **145** B; v, **b.** Hong. Fondsen **6** I.)

F. DUITSCHLAND, - Regeringswisseling **in** Pruisen. - Protest van de Duitsche **Staatspartij.** — Het Bestuur van de Duitsche Staatspartij heeft een verklaring gepubliceerd, waarin het protesteert tegen de maatregelen van de Rijksregeering in Pruisen. Het optreden van het Rijkskabinet Von Papen-Schleicher beteekent een ernstige schending van de historische positie van Pruisen en van de Rijkseenheid. Het vernietigt de staatsrechtelijke vrijheid op het oogenblik van belangrijke politieke beslissingen. Het ondermijnt de autoriteit van den staat en de kracht van het rijk in den strijd om de gelijkgerechtigdheid van Duitschland en de nationale vrijheid. De Duitsche Staatspartij wijst tegelijkertijd de redenen voor deze maatregelen van de hand. (Vorig bericht blz. **427** A.)

G. NEDERLAND. — De **clearingwet** door de Eerste **Kamer aangenomen.** — De Eerste Kamer heeft op **21** Juli **'32** het wetsontwerp ter breideling van de gevaren, voortspruitende uit de beperkende bepalingen die op het internationale betalingsverkeer worden toegepast — de clearingwet —, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (Vorig bericht **blz. 364** C.)

23 JULI 1932

H. NEDERLAND. — Nooit Meer Oorlog Federatie. — Op **16** Juli **'32** heeft de Nooit Meer Oorlog Federatie haar bijzondere algemeene vergadering te Utrecht gehouden.
Ds. J, B. Th. Hugenholtz opende als plaatsvervangend voorzitter de bijeenkomst en sprak in zijn rede o.a. van het dreigende karakter van den internationalen toestand. De bewapeningen nemen, zoo zeide hij, steeds toe, terwijl Genève zoo niet op mislukking dan toch zeker niet op ontwapening uitloopt. Zelfs bij een sterke procentueele vermindering van de huidige bewapeningen blijft het oorlogsgevaar acuut.
In verband met den wensch om tot de concentratie

van de vredeskrachten te komen, is op voorstel der Jongeren Vredes Federatie, ds. J. B. Th. Hugenholtz gemachtigd, om met verschillende groote vredesorganisaties besprekingen te voeren, teneinde tot een nationalen Vredesraad te komen die de geheele maatschappelijke vredesbeweging zou omvatten. **(336** A.)

A. DUITSCHLAND. — **Buitenlandsche** handel. — In het eerste halfjaar **1932** was de invoer Mk. **2.387,** de uitvoer Mk. **2.927** millioen, plus Mk. **62** millioen herstelleveringen. Het uitvoeroverschot bedroeg dus Mk. **540,** event. Mk. **602** millioen. **(Var.** ber. 405 D.)

B. INTERNATIONAAL CONGRES VOOR WETENSCHAPPELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE. — Vijfde congres. — Op 18 Juli '**32** is in de groote Aula van het Kol. Instituut te Amsterdam het vijfde internationale congres voor wetenschappelijke bedrijfsorganisatie geopend, waarvoor blijkens de groote talrijkheid der aanwezigen zeer veel belangstelling bleek te bestaan.

Tot de aanwezigen behoorden behalve minister Verschuur, de heeren oud-minister dr. Posthuma, wethouder Abrahams, dr. F. M. Wibaut, ir. W. H. Damme, directeur-generaal van den P.T.T.-dienst, mr. C. H. Guépin, voorzitter der Mij. van Nijverheid en Handel, Gottfr. H, Crone, voorzitter der Kamer van Koophandel, Gerhard, waarnemend commissaris der Koningin in Noord-Holland, dr. C. F. Stork, dir. ir. Van der Waerden, de heer C. J. Ph. Zaalberg, directeur-generaal van Arbeid.

De voorzitter van het congres, prof. Limperg, opende de bijeenkomst met een korte toespraak, waarin hij dank bracht aan de Regeering voor de belangstelling waarvan zij heeft doen blijken doordat de minister van economische zaken, mr. T. J. Verschuur, zich bereid verklaard heeft het congres te openen.

Daarna hield minister Verschuur een rede over rationalisatie en de crisis. Verschillende sprekers voerden het woord w.o. de heeren James Polak, Williamson (Engeland), Ware (U.S.A.), prof. ir. Dresden, dr. H. J. Lovink en nog vele anderen.

Tot sluiting der conferentie hield dr. H. Colijn een rede, waarin hij het algemeen karakter van de beweging, die door het congres wordt bestudeerd, besprak.

Wij ontleenen aan de Telegraaf inzake het doel en de beteekenis van het congres de volgende uiteenzetting:

Door het congres voor wetenschappelijke bedrijfsorganisatie wordt de aandacht weer sterk gevestigd op de efficiency-beweging en de gevolgen. welke deze voor onze maatschappij heeft. Het is nauwelijks **50** jaar geleden, dat de Amerikaansche ingenieur F. W. Taylor zijn onderzoekingen in een Amerikaansche staalfabriek begon en daardoor de grondlegger is geworden van de wetenschappelijke bedrijfsorgasatie. Het is de verdienste van Taylor geweest, dat hij reeds dadelijk de volle beteekenis en omvang van zijn werk heeft begrepen.

Hij heeft er het eerst op gewezen, dat in het bedrijfsbeheer exacte wetenschappelijke nasporing en kennis in de plaats moeten treden van gissen en niet weten. De noodzakelijkheid van een wetenschappelijke methode van onderzoek is door hem het eerst aangetoond. Juist door de wetenschappelijke opvatting van deze onderzoekingen is het mogelijk geweest, dat zijn werk zooveel omvattend is geweest. Veel misverstand heeft dit „Taylor-systeem" in den beginne gewekt, daar men er slechts in zag een middel om den arbeider harder te laten werken, ook al doordat verwarring ontstond met het stukloon-stelsel, waaraan Taylor's naam is verbonden en waarbij op den arbeider een zeer sterke prikkel tot productie-vergrooting wordt uitgeoefend. Dit stukloonstelsel wordt dan ook bijna nergens meer toegepast.

Meer en meer is men het nut van de wetenschappelijke bedrijfsorganisatie gaan erkennen, Een geweldige vooruitgang in de productie is er het gevolg van geweest. Na den oorlog, eerst in Amerika, later in Duitschland en in alle andere landen, is men tot de wetenschappelijke methode van bedrijfsbeheer overgegaan.

De bedrijfsorganisatie bestrijkt al het werk, dat in een onderneming wordt verricht. Van de oprichting van een bedrijf af, waarbij bepaald worden de te bewerken markten, grootte van den omzet, soort van product, uitvoeringswijze, verpakking, financiering, regeling van den productiestroom, materiaalvoorziening, werkvoorbereiding tot aan de kleinste kleinigheden toe, waarbij den arbeider de beste methode geleerd wordt voor zelfs de kleinste bewerkingen en handgrepen. Alle takken der wetenschap dragen bij tot de ontwikkeling en de toepassing van de bedrijfsorganisatie, v.n.l. zijn het ingenieurs, maar ook accountants, psychologen, natuurkundigen, medici en anderen. Groote ondernemingen hebben een uitgebreiden staf en laboratoria, waarin de onderzoekingen worden verricht en proeven worden genomen. Anderen maken gebruik van specialisten, die daartoe bureaux hebben opgericht.

Het Nederlandsche Instituut voor Efficiency, bekend door de bedrijfsstudiegroepen en de jaarlijksche efficiency-dagen vereenigt de Nederlandsche belangstellenden, zoowel uit de practijk als uit de kringen der wetenschap in zich. Het instituut is aangesloten bij het Comité International de l'Organisation Scientifique du Travail. Door dit comité zijn in vorige jaren congressen georganiseerd te Praag, Brussel, Rome en Parijs en thans is het vijfde congres te Amsterdam gehouden. Het doel van deze congressen is, een overzicht te krijgen van den stand en vooruitgang van de wetenschap en haar toepassingen en haar beoefenaren uit alle landen te doen samenkomen om van gedachte te kunnen wisselen en op deze wijze tot vooruitgang bij te dragen.

C. NEDERLAND. — Bezuiniging **bij P.T.T.** — De Centrale Bond van Ned. Post-, Telegraaf- en Telefoonpersoneel heeft een adres gezonden aan de Staten-Generaal, waarin wordt verzocht te bevorderen dat verdere inperking der P.T.T.-diensten worde achterwege gelaten.

Op de P.T.T.-begrooting voor **1932** is bij voorbaat een post van **4** millioen gulden gereserveerd, welk bedrag als winstsaldo in de schatkist wordt gestort. Hiertegen heeft adressant bezwaar; de getroffen bezuinigingsmaatregelen worden in sterke mate beinvloed door het streven om boven de winst van vier millioen gulden nog een winstmarge te verkrijgen of althans een kloppende P.T.T.-begrooting te behouden.

Voorts wordt aanbevolen een verkorting van den werktijd. Rond **10.000** brievenbestellers, kantoorknechts en werklieden van den technischen dienst, werken **51** uur of meer per week. Het kantoorpersoneel bij de P.T.T. werkt **48** uur per week; de kantoorhouders zelfs langer. De ambtenaren bij de departementen daarentegen hebben **39** kantooruren per week. Duizenden hulpkrachten, die nu werkloos gemaakt worden, kunnen door werktijdverkorting aan het werk gehouden worden.

D. **BELGIE.** - Staatsfinanciën. — Sedert enkele dagen loopen hardnekkige geruchten omtrent financieele moeilijkheden waaraan de regeering-Renkin het hoofd heeft te bieden.

In verband hiermede heeft minister Renkin op **20** Juli '**32** in den Senaat een verklaring afgelegd. Hij zei, dat de regeering alleen voornemens was geweest een zeer beperkte volmacht te vragen, omdat de Kamers op reces gaan. Van zijn voornemen had hij dadelijk afgezien, toen bleek dat het parlement bereid was dadelijk bijeen te komen, indien dit de wensch der regeering was. Hij voegde er aan toe, dat van toevlucht nemen tot inflatie geen sprake

was. Zoolang hij aan de regeering zal zijn, zal daartoe nooit worden overgegaan, doch hij erkende dat de gebeurtenissen de lasten der schatkist hebben verzwaard en de regeering daarom genoodzaakt zal zijn machtiging tot de uitgifte eener nieuwe leening aan het parlement te vragen. (Vor. ber. blz. **66** O.)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Bewapeningsstilstand** met vier maanden verlengd. — De eerste periode der ontwapeningsconferentie is op 23 Juli 1932 afgeloopen.
De algemeene commissie heeft de resolutie-Benesj aangenomen met 41 tegen 2 stemmen en 8 onthoudingen.
De tegenstemmers waren Duitschland en Sovjet-Rusland.
Van stem onthouden hebben zich Afghanistan, Albanië, Bulgarije, China, Hongarije, Italië, Oostenrijk en Turkije.
Voor de stemming wees Henderson er op, dat de staten, die tegen zouden stemmen, tegen de ontwapening, tegen de voorstellen van Hoover en tegen de voortzetting van de werkzaamheden stemden.
De Duitsche gedelegeerde Nadolny vroeg hierop terstond het woord en zeide, dat hij hoewel hij tegen de resolutie zou stemmen, toch niet tegen de ontwapening noch tegen de voorstellen van Hoover noch tegen de voortzetting lier werkzaamheden stemde.
Direct na de stemming werd een voltallige zitting bijeengeroepen om te beslissen over de verlenging van de bewapeningsvacantie. Dit voorstel is met 49 stemmen en 1 onthouding (Afghanistan) aangenomen.
Herriot dankte daarop Henderson voor zijn bekwame leiding. Het bureau der conferentie zal op 21 September zijn werk hervatten.
De door Benesj opgestelde resolutie tot verdaging van de Ontwapeningsconferentie, bestaat uit vijf deelen.
In het eerste gedeelte wordt met waardeering kennis genomen van de voorstellen van president Hoover.
Het tweede deel bevat sen samenvatting van de in de eerste phase der Ontwapeningsconferentie bereikte practische resultaten.
Het derde deel behandelt de voorbereiding van de toekomstige tweede phase der Ontwapeningsconferentie. Tijdens de verdaging zal het presidium de onderhandelingen in het bijzonder over de uitvoering van het voorstel van President Hoover inzake de vermindering van de sterkte der legers voortzetten en de mogelijkheid van een verlaging der uitgaven voor het leger onderzoeken. Ook de huishoudelijke commissie der conferentie zal haar werken moeten voortzetten. Een bijzondere commissie inzake de regeling der productie van wapens door particulieren wordt voorgesteld.
Wat betreft de bewapening ter zee zullen de onderteekenaars van de overeenkomsten van Londen en Washington nieuwe onderhandelingen openen en rapport uitbrengen aan de hoofdcommissie. De overige zee-mogendheden worden uitgenoodigd intusschen haar standpunt bekend te maken.
De bijeenroeping van de Ontwapeningsconferentie voor de tweede phase wordt aan het presidium der conferentie overgelaten, die echter de conferentie binnen de vier maanden zal bijeenroepen.
Het vierde deel bevat de z.g.n. overgangsbepalingen en in het vijfde deel wordt voorgesteld het op 29 September '32 afloopende jaar van stilstand der bewapening met vier maanden te verlengen. (424 E.)

B. ZWEDEN. — Bevolking. — Volgens de laatste officieele berekening van het Zweedsche Regeeringsbureau voor de Statistiek, bedraagt het aantal inwoners van Zweden thans 6.162.446, een aanwas van 20.875 of 0,34% sedert het vorige jaar. Van de gemeenten toont Stockholm verreweg de grootste toeneming met 12.126 of 24.15 per duizend inwoners. De stedelijke bevolking is met 17.812 personen gegroeid, zoodat het aantal stadsbewoners thans rond 2.034.000 bedraagt tegen de plattelandsbevolking rond 4.128.000. De helft van deze vermeerdering wordt echter veroorzaakt door de annexatie door steden.
Verder zijn er ongeveer 3% meer vrouwen dan mannen. Het aantal geboorten bedraagt 91.004 of 14,79 per duizend inwoners — het laagste cijfer tot nu toe geregistreerd — het geboorte-overschot bedraagt 13.961 of 2,27 per duizend inwoners. Tegenover 2.971 emigranten vestigden zich 8.390 personen in Zweden. Er was dus een overschot van immigranten, hetgeen in Zweden een zeldzaam verschijnsel is.

24 JULI 3932

C. HEIDELBERG. — Verzoek om surséance van betaling. — De stad Heidelberg, die een schuldenlast van Mk. 45 millioen heeft, ziet zich genoodzaakt aan haar schuldeischers mee te deelen, dat het haar van 1 Juli '32 af niet mogelijk is betalingen voor rente en amortisatie te verrichten. De stad verzoekt om surséance van betaling voor onbepaalden tijd.
Ondanks krachtige bezuiniging blijft er een deficit van Mk. 1.16 millioen, waarvoor geen dekking meer voorhanden is. De gemeenteraad heeft de verantwoording voor de begrooting van de hand gewezen.

D. XCCOORD VAN VERTROUWEN. — **Tsjecho-**Slowakije toegetreden. — De Tsjechoslowaaksche regeering heeft de Fransche regeering medegedeeld, dat zij zich bij het Fransch-Britsche accoord van vertrouwen aansluit. (Vorig **bericht** blz. 424 ***C.)***

E. VOLKENBOND. — Incident ter interparlementaire conferentie. — Op de interparlementaire conferentie had een incident plaats, doordat de Fransche afgevaardigde Renaudel naar aanleiding van de discussies over het plan tot codificatie van het wereldrecht, een scherpen aanval deed op het fascistische régime, dat Matteotti vermoord zou hebben. De Italiaansche delegatie protesteerde met nadruk en e **verontschuldigingen** geëischt, die door **Renaudel** zijn ; weigerd.
Volgens de „Matin" hebben de Italianen, die zich oorspronkelijk van de conferentie hebben teruggetrokken wegens het optreden van den Franschen afgevaardigde Renaudel, thans als lid van de Interparlementaire Unie bedankt.

F. VEREENIGDE STATEN. — Senator Borah voor schrapping der oorlogsschulden. — De invloedrijkste tegenstander in Amerika van schrapping der oorlogsschulden is senator Borah, voorzitter van de senaatscommissie voor Buitenlandsche Zaken in de Ver. Staten. Tot dusverre heeft hij zich steeds verzet tegen concessies aan de Europeesche debiteuren.
Thans echter heeft hij een radiorede gehouden, uitgezonden door veile Amerikaansche stations, waarin hij voor de eerste maal een pleidooi hield voor een wijziging van de Amerikaansche schuldenpolitiek, ten einde de oplossing van andere vraagstukken mogelijk te maken.
Borah verklaarde, dat hij tot zijn nieuwe meening is bekeerd in het belang van Amerika zelf. De aanspraken van Amerika zijn weliswaar volkomen gerechtvaardigd, maar vermindering der schulden zou toch voornamelijk ook aan de bevolking der Ver. Staten ten goede komen.
Hij brak een lans voor de Fransch-Engelsche vertrouwensovereenkomst. Het accoord van Lausanne zou in de toekomst meer veranderingen van het verdrag van Versailles met zich brengen.
Het Amerikaansche volk heeft 160 milliard dollar ingeschoten bij de pogingen om verbetering te brengen in den economischen toestand. Internationale samenwerking is thans absolute noodzakelijkheid.
(Vor. ber. 132 C., ook 331 E.)

A. OPPERRABBIJN A. S. ONDERWIJZER. — De opperrabbijn bij de Nederl. Israëlitische Hoofdsynagoge te Amsterdam, de heer A. S. Onderwijzer, vierde op 24 Juli '32 zijn zeventigsten verjaardag.

Opperrabbijn A. S. Onderwijzer.

Te Muiden op 24 Juli 1862 geboren, bezocht hij het Nederl. Israëlietisch Seminarium en de Universiteit te Amsterdam en werd, na eerst onderwijzer en rabbijn te zijn geweest, in 1917 tot opperrabbijn van het synagogaal ressort Noord-Holland benoemd.

25 JULI 1932

B. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in** Pruisen. - **Uitspraak van** het Rijksaerechtshof te leipzig. — In het conflict tusschen den staat Pruisen en het Duitsche Rijk heeft de voorzitter van het staatsgerechtshof beslist, dat het verzoek van Pruisen om een uitspraak in kort geding van de hand wordt gewezen.
In de motiveering van de uitspraak van het Staatsgerechtshof wordt verklaard dat inwilliging van het verzoek der Pruisische Ministers afgewezen moest worden, aangezien volgens de nieuwe formuleering van het voorstel het uitvaardigen van een verordening als door de Pruisische Ministers was bedoeld, tengevolge zou hebben dat de staatsmacht gedeeld zou moeten worden door den Rijkscommissaris met de afgetreden Ministers. Het Staatsgerechtshof kon aan een dergelijke splitsing van het Staatsgezag zijn medewerking niet verleenen. Het achtte zich ook niet competent om op eigen initiatief voorstellen te doen tot regeling van de verhoudingen in Pruisen. Ook het verzoek van Centrum- en S.P.D.-fractie moest afgewezen worden en wel op dezelfde gronden als de afwijzing van het verzoek der Staatsministers. De consequentie van deze uitspraak is, dat de door de Rijksregeering genomen maatregelen voorloopig gehandhaafd kunnen blijven. (V. b. **426** A. en **427** F.)

C. **NEDERL.** OOST-INDE. — De **Tanimbareezen.** — Omtrent de zeden der Tanimbareezen — de bewoners van de Tanimbar-eilanden in het Oosten van onzen Indischen Archipel — schrijft een correspondent van het Soer. Hbld. in de Molukken o.a. het volgende:
Een volkseigenaardigheid, die nog lang niet is verdwenen, is de wijze waarop men de dooden begraaft en/of bijzet. Sterft iemand den natuurlijken dood, dan wordt het lijk in een kist gelegd, die den vorm heeft van een dubbel geslagen prauw. Hun zielen gaan niet naar de plaats waar de in den strijd gesneuvelden komen, n.l. niet naar de zon, want daar komen alleen de zielen der flinke strijders, die voor de eer van hun geslacht het leven lieten. Op de zon leeft Aarwoelo, de hoofdgod, De gesneuvelden legde men vroeger in een kist, waarvan de hoofdvorm deed denken aan een krokodil, of aan een haai, al naar het dier waarvan men dacht te zijn afgestamd. Men treft hier dus een eigenaardigen vorm van totemisme aan, dat nog niet vergeten is, hoewel ook dit aan het wegsterven is. Men zette dan de kist op hooge stevige palen ver iii zee, of ook wel in een boom.
Lang na het sterven was het lijk nog in de woning van de familie en het leven ging daar zijn gewonen gang, totdat men eindelijk, als het werkelijk meer dan tijd was, de begrafenis regelde. Tegenwoordig is daar natuurlijk geen sprake meer van: men is verplicht binnen bepaalden tijd zijn dooden te begraven. Maar, wat vroeger plaats vond, n.l. dat men na langen tijd de dooden opgroef en den schedel en de halswervels ging helen en die als dierbare reliquieën en waardevolle amuletten in een sirih-taschje bij zich droeg, zal nu nog wel eens gebeuren, want het is moeilijk aan te nemen, dat in een twintig jaar alles verandert .en men van zulke heilige verrichtingen en verplichtingen jegens de zielen der afgestorvenen, afstand doet. (Soerab. Hbld.)

D. ACCOORD VAN VERTROUWEN. — Duitschland toegetreden. — De Duitsche ambassadeur te Parijs, von Hoesch, heeft den Franschen onderstaatssecretaris van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, Paganon een bezoek gebracht, ten einde hem er van op de hoogte te stellen dat zijn regeering besloten heeft toe te treden tot het consultatieve pact.
(Vorig bericht blz. **429** D.)

E. ECONOMISCHE WERELDCONFERE TIE. — Mr. L. **J. A.** Trip benoemd tot lid der sub-commissie. — Mr. L. J. A. Trip, President der Nederlandsche Bank, die tevens lid van den raad van beheer der Bank voor Intern. Betalingen is, is tot lid van de sub-commissie voor financieele zaken der commissie van deskundigen benoemd, die volgens besluit van de conferentie te Lausanne, zich zal bezighouden met het onderzoek naar de vraagstukken die de economische' wereldconferentie zal behandelen..
(Vor. ber. **417** B.; v. b. Mr. Trip **164 I.)**

26 JULI 1932

F. DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen - Staat van beleg opgeheven. — Rijkspresident von Hindenburg heeft de verordening onderteekend, waarbij de voor Groot-Berlijn en de provincie Brandenburg afgekondigde uitzonderingstoestand wordt opgeheven.
Als gevolg van deze verordening gaan de uitvoerende macht, zoomede het commando over de politie in Berlijn en Brandenburg onmiddellijk van de militaire autoriteiten weer op de burgerlijke autoriteiten over.
(Vor. ber. **424** B. en **430** B.)

G. ENGELAND. — Invoerrechten op buitenlandsche aardappelen. — Met ingang van 27 Juli '32, te middernacht, zal krachtens een gepubliceerde verordening van de Britsche schatkist, van buitenlandsche aardappelen een invoerrecht van f 1 per ton worden geheven. (Vorig bericht blz. **315 A.)**

H. SPANJE. — **Financiën.** — De Spaansche rijksinkomsten beliepen over het eerste halfjaar van 1932 1.859.949.874 (v. j. 1.806.848.480) Pesetas.
(Vorig bericht blz. **363** C.)

I. **LETLAND.** — **Bankmoratorium** opgeheven. — Het sedert één jaar in Letland bestaande bankmoratorium is thans opgeheven. Voor slechts 22 credietinstellingen blijven betalingsbeperkingen bestaan, o.m. ook voor de Centrale Landbouwbank.

K. CYRIEL BUYSSE OVERLEDEN. — De beroemde Vlaamsche schrijver Cyriel Buysse is op 26 Juli '32 op 72-jarigen leeftijd te Assenede bij Gent overleden.

Cyriel Gustaaf Emiel Buysse werd in 1859 te Nevele in Oost-Vlaanderen geboren. Hij groeide op in een kring van kunstzinnige menschen, want hij was een neef van Rosalie en Virginie Loveling, van prof. Paul Fredericq, van prof. Jalius Mac Leod en van den schilder Georges Buysse. Het was dus geen wonder, dat de jonge Cyriel spoedig aan het schrijven ging en dat de pogingen van zijn vader om hem voor de industrie op te leiden tot mislukking waren gedoemd. Zelfs een verblijf gedurende twee jaar in de Vereenigde Staten kon niet baten.

Cyriel O. E. Buysse.

Buysse begon na zijn Amerikaansche reis zijn prozastukken te publiceeren. Zijn novelle „De Biezenstekker" verscheen in den vijfden jaargang van „De nieuwe Gids" (1890) en in 1892 verscheen zijn „Recht van den Sterkste" bij den uitgever van dat tijdschrift, W. Versluys. Buysse behoorde tot de groep, die „Van nu en straks" oprichtte, hij was mede-oprichter en redacteur van „Groot-Nederland". Hij schreef „Sursum Corda", „Op 't Blauwhuis", „Mea Culpa", „'n Leeuw van Vlaanderen", „Het leven van Rozeke van Dalen" enz.
Cyriel Buysse is voor Vlaanderen een belangrijke figuur geweest. Hij schreef Vlaamsch en hij heeft de Vlaamsche taal bemind gemaakt, ook in Nederland. Hij heeft zijn populariteit en groote waardeering niet uitsluitend te danken gehad aan zijn artistieke gaven, maar ook aan zijn groote genegenheid voor Vlaanderen en België.

B. **INTERNATIONALE** BODEMKUNDIGE **VEREENIGING.** — Bij de opening van de vergadering van de Zesde Commissie van de Internationale Bodemkundige Vereeniging op 20 Juli '32 in hst Bodemkundig Instituut te Groningen, door den voorzitter, den heer Oberbaurat Fauser, waren een groot aantal leden uit 14 landen aanwezig.
Het eerste algemeene onderwerp, dat in behandeling werd genomen, was gewijd aan de verhouding tusschen „Grond en Water". Dr. ir. J. Versluys gaf een algemeene inleiding, waaraan wij het volgende ontleenen:

Spreker was van oordeel:

1e. dat de lucht in den bodem het indringen van neerslagwater schijnt te belemmeren;

2e. dat de veranderingen van den druk van de lucht in den bodem schijnen achter te blijven bij die van den dampkringsdruk;

3e. dat het wenschelijk is schommelingen in den stand van het phreatische oppervlak en in het debiet van draineeringsbuizen waar te nemen in verband met die van den druk van de lucht in den bodem en in de atmospheer en van de temperatuur.
4e. dat indien uit zulke waarnemingen werkelijk zal blijken, dat de druk van de lucht in den bodem niet onmiddellijk respondeert op veranderingen van den barometrischen druk, dit zal bewijzen, dat circulatie van lucht door den bodem zeer traag is en dit zal een bevestiging zijn van Hann's weerlegging van de condensatie-theorie.
Na deze inleiding werd begonnen met de bespreking van het eerste punt, n.l. de beweging van het phreatisch niveau. Over dit onderwerp waren in totaal 3 referaten ingezonden, n.l. van de hand van dr. ir. J. H. Engelhardt, leeraar aan de Middelbare Landbouwschool te Groningen, over: „Ueber den absoluten und relativen Aufstieg des phreatischen Niveaus unter bestimmten Umstanden"; van prof. ir. J. H. Thal Larsen, hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, over: „Ueber den Aufstieg des phreatischen Niveaus bei erhöhter Luftspanning über dem Kapillarsaum infolge Eindringens von Regenwasser an der Erdoberfläche" en van prof. Zunker, Directeur van het Cultuurtechnisch Instituut van de Universiteit te Breslau, over: „Die Ursachen der Grundwasserschwankungen".
Na de opening door den voorzitter, hield dr. D. J. Hissink, directeur van het bodemkundig instituut te Groningen een voordracht over de ontwatering en ontzilting van den jongen ingedijkten zeepolder en jonge Zuiderzeegronden. Verder hield prof. M. F. Visser, hoogleeraar in de Cultuurtechniek aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, een uitvoerige voordracht over de moldrainage, molbuisdrainage en een combinatie van deze twee methoden. Verschillende buitenlandsche autoriteiten namen aan de discussies deel.

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Indische pensioenen. — De zuivere gewone uitgaven voor de Indische pensioenen bedragen volgens de raming voor 1933 f 72 millioen, gevormd door f 79.4 millioen uitgaven en f 7.4 millioen ontvangsten. In dit uitgaven-totaal zijn o.m. opgenomen:

Rechtstreeks betaalde pensioenen .	f 51.1 millioen
Uitkeeringen aan pensioenfondsen .	„ 21.8 „
Samen	f 72.9 millioen

D. PERU. — Bescherming van het ruilmiddel. — De Peruaansche regeering heeft, ter bescherming van het ruilmiddel, een besluit uitgevaardigd krachtens hetwelk:
1e. gerechtelijke en administratieve deposito's van gelden uitsluitend in de landsmunt kunnen plaats vinden tenzij de gelden gestort worden ter nakoming van verplichtingen in buitenlandsche munt;
2e. banksaldi in vreemde munt onderworpen zullen zijn aan een belasting van 25% van den interest;
3e. verbintenissen tot stand gebracht in Peru, waardoor verplichtingen in vreemde munt worden aangegaan, aan een extra-belasting groot 25% worden onderworpen;
4e. roerende en onroerende goederen in het buitenland en buitenlandsche geldswaarden, welke bij wijze van testamentaire beschikking overgedragen worden, getroffen worden door een extra belasting van 25%.
Een tweede regeeringsbesluit stelt vast dat vreemdelingen die voornemens zijn zich in het land te vestigen, een bedrag in hun bezit moeten hebben van ten minste tweeduizend goudsoles ten einde toegelaten te worden.

E. VEREENIGDE STATEN. — Handelsbalans. — De waarde van den export over de eerste vijf maanden beliep $ 726.852.771 (v. j. $ 1.128.889.046), terwijl de import in deze periode een waarde bereikte van $ 636.528.495 (v. j. $ 933.695.701).
Canada is de beste afnemer, terwijl Engeland in de tweede plaats komt. **(Vor.** ber. In- en Uitvoer **321 C.)**

A. DUITSCHLAND. — Von Schleicher's politieke radio-rede. — Rijksweerminister von Schleicher heeft op 26 Juli '32 voor de radio een rede gehouden, die in hoofdzaak ten doel had te betoogen, dat de veiligheid van Duitschland onvoldoende verzekerd is.

In het begin van zijn rede besprak hij ook de jongste gebeurtenissen, waarbij hij verklaarde, dat hij geen vriend van den staat van beleg en in het geheel niet van de militaire dictatuur is.

Twee dingen zijn den soldaat zeer onsympathiek, n.l. als politie-agent gebruikt en in de politiek betrokken te worden. Deze twee dingen zijn bij den staat van beleg niet te vermijden.

Daarom heb ik, aldus zeide de minister, er voor geijverd, dat de staat van beleg, die voor een bepaald deel van Berlijn en de provincie Brandenburg afgekondigd was, zoo spoedig mogelijk weder opgeheven zou worden.

De minister citeerde uitlatingen van den Franschen generalen staf over bepaalde verdedigingswerken, waartegen de zwaarste artillerie onmachtig was. De werking van de machinegeweren en van de kanonnen was zoo ontzaglijk, dat geen enkele tegenstander er iets tegen kon uitrichten. Von Schleicher vergeleek bij deze woorden de houding van Frankrijk op de ontwapeningsconferentie te Genève. De internationale beleefdheid verbood hem dit nader te kwalificeeren, maar wel mocht hij constateeren, dat vergeleken bij Frankrijk, Duitschland volmaakt machteloos was.

In het verdere verloop wees de minister op de geringe resultaten van de ontwapeningsconferentie, waarbij hij ook het woord mislukking gebruikte en hij kondigde aan, dat indien in de toekomst gelijke veiligheid en gelijke rechten aan Duitschland onthouden worden, overgegaan zal worden tot een hervorming van de Duitsche weermacht, ten einde deze zooveel mogelijk aan het doel, de veiligheid van het land te beschermen, te laten beantwoorden. (V. b. 426 K.)

27 JULI 1932

B. OTTAWA-CONFERENTIE. — Vijf commissies ingesteld. — De conferentie heeft besloten tot het instellen van vijf commissies, die zich onderscheidenlijk zullen bezighouden: 1e. met de bevordering van den handel binnen de grenzen van het gemeenebest; 2e. met de douane-administratie; 3e. met de handelsbetrekkingen met vreemde landen; 4e. met munt- en financieele vraagstukken; 5e. met methoden van economische samenwerking. (Vor. ber. blz. 418 A.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corp. — Tusschen 2 Febr. en 30 Juni zijn leeningen ad $ 1.054.814.486 goedgekeurd en tot nu toe is voor $ 805.150.006 aan leeningen verstrekt, waarvan $ 76.488.199 is terugbetaald.

Aan bankinstellingen, trustmaatschappijen en spoorwegen zijn de meeste leeningen verstrekt. Banken ontvingen leeningen ad $ 497.387.936, spoorwegen $ 145.653.540, hypotheekbanken $ 66.568.867, verzekeringmaatschappijen $ 46.010.638, bouw- en credietvereenigingen $ 42.117.079, credietinstellingen voor den landbouw $ 286.365.

De goedgekeurde leeningen zijn verdeeld over 5084 afzonderlijke leeningen aan 4196 instellingen. Van dit bedrag wordt $ 642.789.313 verstrekt aan 3600 banken en trustmaatschappijen, $ 52.484.923 aan 418 bouw- en credietmaatschappijen, $ 63.465.500 aan 63 verzekeringmaatschappijen, $ 322.400 aan credietmaatschappijen voor den landbouw, $ 73.600.000 aan 51 hypotheekbanken, $ 405.000 aan 3 credietvereenigingen en $ 213.882.724 aan 38 spoorwegmaatschappijen.

Verder heeft de instelling aan den minister van Landbouw $ 85 millioen toegestaan ten einde dezen in staat te stellen leeningen te verstrekken, die verband houden met de productie.

Ook is toestemming verleend tot het verstrekken van leeningen aan de Federal Land Banks tot een bedrag van $ 30 millioen, welke som niet in bovengenoemde cijfers is opgenomen.

Per 30 Juni beliepen de kasmiddelen $ 50.817.454. Onder de verplichtingen komen voor $ 350 millioen eerste en tweede serie 3½% notes en het geplaatste kapitaal ad $ 500 millioen. (Vor. ber. blz. 423 B.)

D. WERELDSCHEEPSBOUW. — Op alle werven der wereld waren op ult. Juni 1932 in aanbouw aan schepen van 100 br. reg. ton en hooger 224 schepen, met een totale tonnenmaat van 1.109.773 br. reg. ton tegen 268 schepen met 1.297.963 br. reg. ton aan het einde van het voorafgaande kwartaal, hetgeen op een vermindering met 188.190 br. reg. ton neerkomt. In vergelijking met 30 Juni 1931 bedroeg de in aanbouw zijnde tonnage 716.214 br. reg. ton minder. Van de in aanbouw zijnde schepen waren:

	Ult. Juni '32		Ult. Maart '32	
	Aantal	br. reg.ton	Aantal	br. reg ton
Stoomschepen . .	114	628.142	134	749.834
Motorschepen . .	103	480.380	120	545.338
Zeilschepen en barg.	7	1.251	14	2.791
Totaal	224	1.109.773	268	1.297.963

De in aanbouw zijnde tonnage is over de verschillende landen verdeeld als volgt:

	Ult. juni '32		Ult. Maart '32	
	Aantal	br. reg.ton	Aantal	br. reg.ton
België	3	4.860	3	4.860
Brazilië	1	125	1	125
Br. Dominions . .	4	1.801	5	3.301
Danzig	1	240	2	2.200
Denemarken . . .	9	20.373	7	24.265
Duitschland . . .	14	103.500	16	103.883
Esthland	1	120	—	—
Frankrijk	21	128.128	17	156.760
Gr. Britt. en Ierland	80	280.692	104	372.973
Italië	14	180.565	16	181.821
Japan	12	43.669	20	45.770
Litauen	2	950	2	950
Nederland	17	48.574	21	50.915
Noorwegen . . .	4	11.100	7	10.880
Portugal	1	400	1	982
Spanje	7	33.272	7	33.272
Ver. Staten . . .	15	162.203	20	206.703
Zweden	18	89.201	19	98.301
Totaal	224	1.109.773	268	1.297.963

Naar grootte zijn de stoom- en motorschepen te verdeelen: onder de 2000 ton 57 stoom- en 46 motorschepen, van 2000 tot 3999 ton respectievelijk 16 en 7, van 4000 tot 5999 ton 22 en 6, van 6000 tot 7999 ton 5 en 20, van 8000 tot 9999 ton 2 en 9, van 10.000 tot 14.999 ton 4 en 12, van 15.000 tot 19.999 ton 1 en 1, van 20.000 tot 24.999 ton 1 en 2, voorts 2 stoomschepen van 30.000 tot 39.999 ton en 4 stoomschepen boven de 40.000 ton. Van de in Nederland in aanbouw zijnde schepen waren 3 stoom- en 7 motorschepen onder de 2000 ton, 2 motorschepen van 4000 tot 5999 ton en 5 motorschepen van 6000 tot 7999 ton.

(Vor. ber. Scheepvaart 306 B.; vor. ber. Wereldkoopvaadijvloot 425 H.)

E. ROTTERDAM. — Haventarieven. — De gemeenteraad van Rotterdam heeft met 25 tegen 14 stemmen besloten om de tarieven in de haven te verlagen.

Het havengeld voor binnenschepen wordt verlaagd met 9,1%, dat voor zeeschepen komt neer op een algemeene reductie van circa 16½% en daarboven een verder gaande reductie van gemiddeld 13½% voor stukgoed vervoerende lijnschepen.

De datum van invoering zal nader door den Raad worden vastgesteld.

De vermindering van inkomsten, uit dit voorstel voortvloeiend, wordt geraamd op één millioen gulden.

(Vorig bericht blz. 369 E.)

A. **INTERPARLEMENTAIRE** CONFERENTIE. — Einde van de 28ste conferentie. — Op 26 Juli '32 is de Interparlementaire Conferentie te Genève geëindigd met het aannemen van verschillende resoluties inaake ontwapening en veiligheid.
De interparlementaire conferentie verklaart, dat de hoop, die de algemeene discussies in Februari hadden opgewekt, later op een harde proef is gesteld door vele aarzelingen en voorbehouden. Het stoutmoedige initiatief van president Hoover heeft echter nieuw leven aan de ontwapeningsconferentie gegeven. Desniettemin zijn de verkregen resultaten nog verre beneden de wenschen der volkeren en beneden het ontwapeningsprogram der interparlementaire unie gebleven. (Vorig bericht blz. 429 E).

B. **JOEGOSLAVIE.** — Staats- en oorlogsschulden. — In totaal bedragen de geconsolideerde staatsschulden van Joegoslavië 38¾ milliard dinar; daarvan zijn 6 milliard binnenlandsche schulden. De schulden van voor den oorlog, die van het vroegere Servië en van Montenegro, alsmede die der overige gebieden beloopen 9.3 milliard. De schulden van na den oorlog zijn voornamelijk aangegaan voor de uitvoering van openbare werken. Op de begrooting 1932133 is voor den dienst van rente en aflossing 1.58 milliard uitgetrokken, waarvan 1.27 milliard voor buitenlandsche schulden.
Wat de oorlogsschulden betreft neemt Engeland met 6.6 milliard de eerste plaats in; Amerika volgt met 3.46, Frankrijk met 2.22 milliard dinar; de van Oostenrijk-Hongarije overgenomen schulden beloopen 3 milliard. (Vor. ber. Schulden aan Amerika 411 B.)

C. **DUITSCHLAND.** — Schoolschip „Niobe" der Rijksmarine omgeslagen. — Op den 26sten Juli '32 is het Duitsche schoolschip „Niobe" bij het lichtschip Fehmarn tijdens een onweersbui omgeslagen en vergaan. De „Niobe" is op 25 Juli '32 met meer dan 100 manschappen aan boord (adelborsten en scheepsjongens) uitgevaren, waarvan slechts 38 man gered zijn.

D. **BELGIE.** — Overzicht der begrooting. — In den op 26 Juli '32 gehouden ministerraad werd door den eersten minister Renkin een overzicht gegeven van den financieelen toestand. Het deficit over 1930 bedraagt 970 millioen francs, in 1931 waarschijnlijk 1400 millioen frs. voor gewone en 800 millioen frs. voor buitengewone uitgaven; over 1932 zal het deficit ook aanzienlijk zijn. Een derde van de staatsuitgaven (3 milliard frs.) gaat naar de pensioenen, de werkloozenondersteuningen en de iavaliditeitspensioenen. Daarenboven beteekent het accoord op de conferentie van Lausanne voor België 423 millioen frs. minder inkomsten.
Ook werden sommige maatregelen besproken in verband met den toestand in de industrie; de houtinvoer zal gecontingenteerd worden. Verder besprak de ministerraad de maatregelen die te nemen waren met het oog op mogelijke communistische woelingen op 1 Augustus.

E. **FRANKRIJK.** — Gorgoelof ter dood veroordeeld. — Gorgoelof, de moordenaar van den Franschen Staatspresident Doumer, is na korte beraadslaging van de jury ter dood veroordeeld. Tijdens de terechtzitting en de pleidooien der beide verdedigers stelde Gorgoelof zich als een ontoerekenbare aan. (332 A.)

F. NOORWEGEN. — Financiën der Noorsche gemeenten. — Terwijl de financieele toestand van den staat ondanks alle moeilijkheden waarmee te kampen valt, nog gezond te noemen is, begint de nood der Noorsche gemeenten onrustbarende vormen aan te nemen. De gemeentelijke belastingen zijn reeds tot het uiterste opgeschroefd, bedragen 15 à 20% van het inkomen en, als het rijk niet bijsprong, zouden zij in tal van gemeenten tot 30 à 40% opgevoerd moeten worden. Eén derde gedeelte van de Noorsche gemeenten is als insolvent te beschouwen. De financieele moeilijkheden zijn vooral te wijten aan den schuldenlast en de lichtvaardigheid waarmee deze verzwaard is. In de oorlogsjaren was de schuldenlast der gemeenten reeds verdubbeld, van 223 op 458 millioen geklommen, maar de groote stijging kwam in de daarop volgende jaren; reeds in 1925 was de schuldenlast tot 1507 millioen vermeerderd.

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Landsmiddelen.** — De opbrengst der landsmiddelen bedroeg in Mei 1932 f 32.600.000 (v. j. f 39.000.000). Hierdoor bedroeg de totaal-opbrengst in de eerste vijf maanden f 163.000.000 (v. j. f 195.900.000). De achteruitgang wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door achteruitgang in de opbrengsten der venn.belasting en van het invoerrecht. De monopolies brachten in Mei 1932 *f* 2.300.000 minder op dan in Mei 1931, waarbij de pandhuizen alleen f 1.300.000 minder opbrachten.
De opbrengsten van de P.T.T. en de Spoorwegen bedroegen in Mei 1932 resp. f 318.000 en f 541.000 minder dan in Mei 1931. (V. b. **Staatsfinanciën** 251 L.)

H. NEDERLAND. — **Diamantnijverheid.** — Aan het verslag van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam over 1931, ontleenen wij o.a. het volgende:
Het valt niet te ontkennen, dat, hoewel een herstel van het economische leven in Amerika tot de eerste factoren behoort, die de diamantindustrie behoeft om weer op te leven, ook de omstandigheden in andere landen invloed kunnen oefenen op de vraag naar diamant.
In het algemeen blijken de vertrouwenwekkende symptomen niet geheel te ontbreken. Belangrijke financieele moeilijkheden zijn bij de Amsterdamsche industrieelen en handelaars niet voorgekomen. Van beteekenis is ongetwijfeld, dat men in Zuid-Afrika, meer dan voorheen, begrip toont voor den ernst van den huidigen toestand. De regeering van Zuid-Afrika heeft in nauwe samenwerking met de Diamond Corporation te Londen (opvolgster van het zoogenaamde Ruw-Syndicaat) het evenwicht in zooverre hersteld, dat de concurrentie tusschen de slijperijen in Zuid-Afrika en die in Europa — welke zooveel onheil had berokkend aan het geheele diamantbedrijf — tot gezondere verhoudingen is teruggebracht. De berichten omtrent het nagenoeg volledig sluiten der slijperijen in Zuid-Afrika zijn niet volkomen duidelijk, doch schijnen grootendeels op waarheid te berusten. Gepaard hiermede gaan de berichten omtrent het stopzetten der productie in de Zuid-Afrikaansche (en mogelijk ook in de Congoleesche) vindplaatsen van diamant — alles voorzeker teekenen van de ongunst der tijden, doch niet minder van een gezond inzicht in zaken, en van het vermogen der leidende kringen, om die maatregelen te nemen, welke noodig zijn en welke in de toekomst heilzaam zullen blijken. (407 I.)

I. BOTANIE. — De grootste Aronskelk ter wereld in bloei te Wageningen. — Prof. Jeswiet, directeur van het Arboretum te Wageningen, deelt ons mede, dat de Amorthothallus Titanum, de grootste Aronskelk ter wereld op 22 Juli '32 is gaan bloeien en den volgenden dag reeds open stond met een hoogte van de bloeiwijze van 2.65 M. en een doorsnede van 1.50 M. De bloem is van binnen bloedrood gekleurd en van buiten geel. De bloei zal ongeveer vijf dagen duren.
Het is voor de tweede maal, dat deze plant op het vasteland van Europa bloeit. (Vor. ber. blz. 211 C.)

K. **BRAZILIE.** — Financiën. — De onderhandelingen inzake de verlenging van de bankcredieten aan Brazilië hebben tot een resultaat geleid. De deelnemers in het crediet, dat oorspronkelijk £ 6½ millioen beliep, hebben er in toegestemd de credieten voor zes maan-

den tot 10 Juni 1933 te verlengen. De aflossingen zullen maandelijks geschieden en kleiner zijn doch geleidelijk toenemen. Hierdoor wordt de continuïteit der betalingen verzekerd. De uitstaande saldi beloopen £ 3.791.000. De aflossing voor deze maand zal de helft bedragen van de som welke vroeger werd geremitteerd. (Vor. ber. Moratorium 64 H.)

28 JULI 1932.

A. KRONIEK DER WERELDCRISIS. — 1 Januari—12 Juli 1932. — Het Algemeen Handelsblad was zoo welwillend ons de volgende Kroniek der Wereldcrisis, die in het Bank-Nummer van 23 Juli 1932 voorkomt, ter overname af te staan.

1 Jan. Stopzetting amortisatiedienst buitenl. leeningen Uruguay, moratorium voor handelsschulden in Uruguay met een jaar verlengd.
4 Jan. Moeilijkheden bij overmaking rente en aflossing diverse leeningen San Paulo. Parijsche suikerconferentie zonder resultaat verdaagd.
5 Jan. Nieuwe invoerrechten op tuinbouwproducten in Engeland.
9 Jan. Verscherping deviezenverordening in Oostenrijk.
10 Jan. Briining verklaart, dat Duitschland de herstelschulden niet langer kan betalen.
11 Jan. Moratorium voor buitenl. schulden van Mexico tot 1 Jan. 1934 verlengd. — Crediet der B. I. B. aan Oostenrijks Nationale Bank van $ 90 millioen voor 3 maanden verlengd.
13 Jan. Nicaragua schort de volledige stortingen in het amortisatiefonds der 5% Sterlingleening voor een jaar op. — Discontoverhooging in België van 2½ tot 3½ %.
14 Jan. Staat Bahia hervat rentebetaling op buitenl. leeningen met terugwerkende kracht van 1 Juli 1931 af.
15 Jan. Petroleum-overeenkomst tusschen Frankrijk en Roemenië voor 3 jaar.
16 Jan. Contingenteering van vleeschinvoer in Nederland.
18 Jan. Opschorting gouden standaard in Zweden met 1 maand verlengd.
22 Jan. Verdaging conferentie te Lausanne.
23 Jan. Duitsche Stillhalte-overeenkomst tot stand gekomen.
28 Jan. Verlenging internationaal crediet aan Duitsche Rijksbank met 1 maand. — Wetsontwerp inzake oprichting Reconstruction Finance Corp. door president Hoover onderteekend.
29 Jan. Uitvaardiging Deviezen-wet in Denemarken.
30 Jan. Verscherping conflict Japan en China.
31 Jan. Overeenstemming Engelsche en Amerikaansche crediteuren inzake Oostenrijksche Stillhalte-voorstellen.
1 Febr. 10 % loonsverlaging Amerikaansche Spoorwegen. — Verhooging Zweedsche invoerrechten. — Terugbetaling Amerikaansch-Fransch crediet door de Bank van Engeland.
5 Febr. Buitenlandsch moratorium in Peru voor onbepaalden tijd verlengd.
6 Febr. Ned. contingenteering van schoenen, wollen stoffen, confectie-artikelen en tricotage.
9 Febr. Gouden standaard in Equador tot 10 Nov. opgeheven.
10 Febr. Engelsch invoertarief van 10 % en aanvullende rechten goedgekeurd (gaat op 1 Maart in). — Beperking Java-suikeroogst 1933 met ruim 50 %, 1.350.000 ton.
11 Febr. Wet tot uitbreiding der disconteeringsbevoegdheden en wijziging dekkingsvoorscliriften der Federale Reserve Banken ingediend.
15 Febr. De Bank v. Frankrijk verlaagt de goudaankooping van frs. 16.941.306 tot frs. 16.919.084 per K.G. fijn.
17 Febr. Staking aflossing buitenl. schulden Uruguay. — Wetsontwerp inzake nieuwe Ned. Staatsleening van f 200 millioen door Eerste Kamer goedgekeurd.
18 Febr. Discontoveriaging in Engeland van 6 tot 5 %, in Noorwegen en Zweden van 6 tot 5½%. — Deviezen-clearingsontwerp in Nederland ingediend.
22 Febr. Publicatie reconstructie-plan der Duitsche banken.
25 Febr. Heropening niet-officieele beurs te Berlijn. — Disconto-verlaging te New-York van 3½ tot 3 %,
26 Febr. Hoover onderteekent de Steagall-Glasswet tot uitbreiding van de credieten.
29 Febr. Internationale overeenkomst in de chemisclie industrie. — Buitengerechtelijk accoord voor de Amstelbank tot stand gekomen.
1 Maart. Engelsche tariefwet in werking getreden. — Opheffing gouden standaard in Denemarken tot einde Maart verlengd. — Disconto-verlaging in Zweden en Noorwegen van 5% tot 5 %. — Uitgifte Nederl. Staatsleening van f 250 millioen.
2 Maart. San Salvador staakt de betalingen op buitenlandsche leeningen.
3 Maart. Beperking deviezenverkeer in Engeland buiten werking gesteld.
4 Maart. Gedeeltelijke aflossing Amerikaansch-Fransch crediet aan Engeland. — Verlenging Duitsclie herdisconto-crediet met 3 maanden.
5 Maart. Binnenlandscli moratorium voor 3 maanden voor banken in Equador. — Fransche regeeringsgarantie voor een leening van fr. 600 millioen aan Tsjecho-Slowakije.
6 Maart. Griekenland staakt den dienst der buitenl. schuld.
9 Maart. Disconto-verlaging in Duitschland van 7 tot 6 %.
10 Maart. Disconto-verlaging in Engeland van 5 tot 4 %.
13 Maart. Ivar Kreuger overleden. — Stockholmsche beurs tijdelijk gesloten. — Gedeeltelijk moratorium in Zweden.
14 Maart. Publicatie Braziliaansch fundeeringsplan.
16 Maart. Bulgarije staakt aflossing van vóór-oorlogsche leeningen.
17 Maart. Disconto-verlaging in Engeland van 4 tot 3½ %. — Disconto-verlaging in Oostenrijk van 8 tot 7 %.
19 Maart. Reorganisatie-voorstellen Duitsche reederijen.
21 Maart. Heropening beurs Stockholm. — Voorloopige wapenstilstand tusschen Japan en China.
22 Maart. Contingenteering van porselein en aardewerk in Nederland.
24 Maart. Opheffing gouden standaard in Denemarken tot 1 Juni verlengd.
25 Maart. Contingenteering rijwielbanden in Nederland.
29 Maart. Verdere afbetaling Amerikaansch-Fransch crediet aan Engeland.
30 Maart. Intern. suikerovereenkomst tot stand gekomen.
31 Maart. Zuid-Afrikaansclie diamantmijnen stopgezet.
1 April. Verlaging transatlantische passagierstarieven. — Versterking middelen leeningfonds door invoering invoerrechten op zuidvruchten, verhooging opcenten op wijnaccijns, cigarettenaccijns en zegel op buitenl. effecten. — Weder-invoering opcenten suikerbelasting. — Einde textielstaking in Twente. — Amerikaansche belastingvoorstellen tot gedeeltelijke dekking begrootingstekort in Huis v. Afgevaardigden goedgekeurd. — Steunactie Zweedsche regeering voor Scandinavische en andere instellingen. — Verlenging contingenteering schoenwerk in Nederland.
2 April. Verlagirig rentevoet Duitsche Stillhalte-cred. tot 7 %.
6 April. Viermogendheden-conferentie inzake de Donau-plannen.
9 April. Duitsche disconto-verlaging van 6 tot 5½ %.
10 April. Hindenburg bij tweede verkiezing tot Duitsche rijkspresident herkozen.
11 April. Surséance fa. Scheurleer & Zoonen te 's-Gravenhage.
15 April. De Middle West Utilities urder ,,receivership''. — Verlenging vleesch-contingenteering in Nederland.
19 April. Contingenteering boterinvoer in Nederland. — Disconto-verlaging Ned. Bank van 3 tot 2½ %.
20 April. Afschaffing gouden standaard in Chili.
21 April. Disconto-verlaging in Engeland van 3½ tot 3 %. — Nota der Ver. Staten aan debiteurenstaten inzake betalingshervatting na Hoover-moratorium.
22 April. Duitsch overbruggingscrediet van $ 125 millioen tot 10 Nov. 1933 verlengd.
26 April. Onderzoek der Amerikaansche commissie v. h. bankwezen naar New-Yorksche beurszaken.
27 April. Stillhalte-overeenkcmst voor buitenl. schulden van Duitsche openbare lichamen. — Opheffing gouden standaard in Griekenland.
28 April. Disconto-verlaging in Duitschland van 5½ tot 5 %.
29 April. Overeenkomst inzake de buitenl. schuld v. San Paulo.
1 Mei. Griekenland staakt den rentedienst op de ,,Vluchtelingenleening''.
2 Mei. Disconto-verlaging in Italië van 6 tot 5 %. — Het Amerikaansche Huis v. Afgevaardigden keurt de ,,Goldborough-bill'' goed.
12 Mei. Disconto-verlaging in Engeland van 3 tot 2½ %.
15 Mei. Fransche parlementsverkiezingen. — Verschuiving naar links.

16 Mei—2 Juni. Internationale Petroleum-conferentie te New-York. Geen resultaat.
17 Mei. Disconto-verlaging in Zweden van 5 tot 4½ %.
19 Mei. Regeling van den Nederlandschen uitvoer naar België en Luxemburg.
20 Mei. Disconto-verlaging in Noorwegen van 5 tot 4½ %.
24 Mei. Stillhalte-overeenkomst voor Zweedsche Lucifers Mij. — Faillissement Kreuger & Toll uitgesproken.
25 Mei. Wetsontwerp tot dekking Pondenverlies Ned. Bank door Eerste Kamer aangenomen.
30 Mei. Disconto-verlaging iri Denemarken van 5 tot 4 %.
1 Juni. Moratoriuni Zweedsche Liiciferstrirst.
2 Juni. uitgifte nieuwe Nederlandsche Staatsleening.
3 Juni. Disconto-verlaging in Zweden van 4½ tot 4 %. — Herdisconto-crediet Duitsclie Rijksbank met 3 maanden verlengd.
4 Juni. Ontbinding Duitsclie Rijksdag.
5 Juni. Revolutie in Chili.
6 Juni. Sluiting Londensche tinbeurs wegens faillissement fa. Lewis Lazarus Sons. — Het Amerikaansche Congres neemt liet wetsontwerp aan ,,tot herstel van liet evenwicht der staatshegrooting".
11 Juni. Vorming Internationaal Beschermingscomitf voor houders van Kreiigerfondsen.
14 juni. Vorming beschermingscomité voor Engelsche houders van Volkenbondsleeningen.
16 Juni. De conferentie te Lausanne geopend. — De Duitsclie regeering heft het verbod inzake de nat.-socialistisclie militaire organisaties op. — Het Amerikaansclie Huis van Afgevaardigden neenit de Bonus-bil1 aan.
19 Juni. De Bonus-bill door de Amerik. Senaat verworpen.
20 Juni. Conventie tussciien Nederland, België en Luxemburg voor wederzijdsche en geleidelijke verlaging van invoertarieven en contingenteeringen.
21 Juni. Een Belgische staatsleening in Frankrijk geplaatst.
23 Juni. De Amerikaansche Senaat neemt liet wetsontwerp-Wagner inzake werkverschaffing (kosten $ 2.3 milliard) aan. — Pres. Hoover stelt bewapeningsvermindering met ongeveer één derde voor.
24 Juni. Disconto-verlaging te New-York van 3 tot 2½ %.
30 Juni. Disconto in Engeland van 2½ tot 2 % verlaagd.
1 Juli. Aankondiging conversie der 5 % War Loan. Groote ,,boom" in staatsfondsen op de Londensche beurs. 4 % Funding Loan stijgt tot 108 %.
8 Juli. Accoord van Lausanne gesloten. Herstelbetalingen stopgezet. Duitschland betaalt M. 3 milliard in den vorm van 5 % obligaties, die ter bescliikking der crediteuren worden gesteld en tegen min. 90 % zullen moeten worden uitgegeven. Indien binnen 12 jaar niet tot die uitgifte kan worden overgegaan, zal de geheele betaling vervallen.
9 Juli. Rapport der commissie-M'elter gepubliceerd. Voorgesteld bezuiniging van f 102 millioen op de begrooting.
10 Juli. Stakingsonlusten in België.
12 Juli. Het wetsontwerp-Glass aangenomen door den Amerikaanschen Senaat, strekkende om $ 1 milliard bankbiljetten uit te geven tegen onderpand van staatsobligaties.
12 Juli. Er blijkt een ,,gentlemen's agreement" te bestaan tusschen de Europeesche crediteurenlanden om het accoord van Lausanne pas te doen ratificeeren, indien de Ver. Staten zich er mede accoord verklaren. (Algemeen Handelsblad)

(Vorig bericht blz. **337 F.**)

A. **ZWITSERLAND.** — Verhooging van het invoerrecht op aardappelen. — Blijkens mededeeling van H.Ms. gezant te Bern wordt het Zwitsersche invoerrecht op aardappelen met ingang van 1 Augustus 1932 verhoogd met twee francs per 100 K.G.
Deze verhooging is noodig geacht omdat de vooruitzichten van den binnenlandschen oogst gunstig zijn.

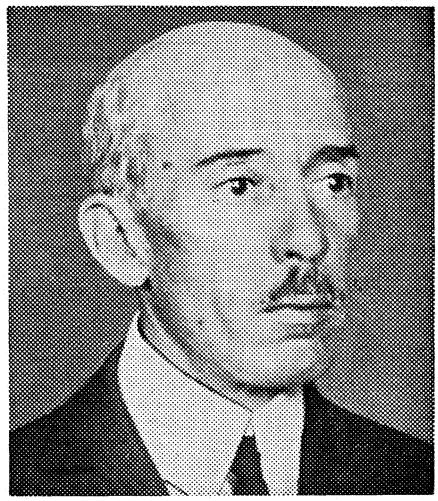
(Vorig bericht blz. **169 I.**)

B. NEDERLAND. — Muziekauteursreoht. — Naar het Persbureau Vas Diaz meldt, is dezer dagen een overeenkomst tot stand gekomen tusschen de ,$ociété des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Music" (S.A.C.E.M.) te Parijs en het Bureau voor Muziek, Auteursrecht (B.U.M.A.) te Amsterdam, waarbij bepaald is, dat van 1 Augustus a.s. af elke bestaande instelling, die muziek geeft of laat geven en geen contract met de Nederlandsche agentschappen van S.A.C.E.M. heeft, zich bij B.U.M.A. moet aansluiten. Het Bureau voor Muziek Auteursrecht „B.U.M.A." heeft door deze overeenkomst het geheele wereldrepertoire ter beschikking gekregen.
Ten slotte vernemen wij, dat de loopende contracten met een Nederlandsch agentschap van S.A.C.E.M. verlengd kunnen worden tot 31 December 1933.

(Vorig bericht Mz. **206 G.**)

29 JULI 1932

C. ALBERTO SANTOS-DUMONT OVERLEDEN. — Te Bello Horizonte is de pionier van de luchtvaart, Alberto Santos-Dumont, die zoowel bestuurbare luchtschepen als vliegtuigen heeft gebouwd, overleden.

Alberto Santos-Dumont.

Santos-Dumont werd den 20sten Juli 1873 te Sao Paulo in Brazilië geboren. In 1897 steeg hij voor het eerst te Parijs op met een luchtballon. Het jaar daarop begon hij bestuurbare luchtschepen te bouwen, en na tal van mislukkingen slaagde hij er in, een luchtschip te bouwen dat inderdaad lucht hield en waarmee hij vloog van St. Cloud naar den Eiffeltoren en terug. Hiermee won hij een prijs van tienduizend francs, uitgeloofd door den bekenden aanmoediger van de luchtvaart Henry Deutsch en een prijs van vijfduizend pond sterling van de Braziliaansche regeering. In 1903 richtte hij te Neuilly het eerste vliegveld op, waar hij zijn verschillende bestuurbare luchtschepen onderdak bracht, met welke hij af en toe op geringe hoogte tochten over Parijs maakte. Ook bood hij zijn luchtschepen aan Frankrijk aan voor het geval van een oorlog mits niet tegen een Amerikaanschen staat. In 1904 werd hij benoemd tot lid van het Legioen van Eer.
In 1905 begon Santos-Dumont zijn aandacht te wijden aan de luchtvaartuigen, zwaarder dan de lucht. In 1906 had hij een toestel vervaardigd waarmee hij in October weer een prijs van Deutsch won. In November van dat jaar legde hij in een tijd van 21 seconden een afstand van 220 meter af, wat voor dien tijd een heele prestatie was. In 1909 liet hij nog eens van zich spreken door zijn z g. sprinkhaantoestel, de voorlooper van het moderne lichte toestel.

D. **NEDERLAND.** — Uitvoer van fruit naar Frankrijk. — De minister van Econ. Zaken en Arbeid heeft:
1e. ingesteld een commissie voor den uitvoer naar Frankrijk van fruit;
2e. benoemd tot leden van die commissie de heeren: 1. C. Minnaar, te Kruiningen; 2. mr. L. Niemöller, te 's-Gravenhage; 3. dr. J. M. Riemens, te Naaldwijk: 4. F. V. Valstar, te 's-Gravenhage; 5. C. zwaan,-te Rotterdam;
3e. aangewezen als voorzitter van die commissie den heer dr. J. M. Riemens, rijkstuinbouwconsulent te Naaldwijk. (V. b. **251 I.; V.** b. Tuinbouw Ned. **211 A.**)

A. NON-AGRESSIE PACT. — Polen—Rusland. — Op 25 Juli '32 werd in de conferentiezaal van het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken der Sovjet Unie het Russisch-Poolsche non-agressiepact geteekend.
Naar verder wordt medegedeeld, zal de ratificatie van het verdrag zoo spoedig mogelijk plaats hebben. Bovendien zullen ook onderhandelingen worden gevoerd inzake de instelling van een Russisch-Poolsche arbitragecommissie. (Prawda). (Vor. ber. 252 D.)

B. DUITSCHLAND. — Nederlandsche Hypotheken in Duitschland. — Door de Duitsche regeering is een aantal noodverordeningen uitgevaardigd, die de rechten van buitenlanders, die gelden in Duitschland hebben uitgezet als 1e of 2e hypotheek, ten zeerste benadeelen en bemoeilijken. Practisch is het vrijwel onmogelijk, dat ieder individueel zelfstandig zijn belangen thans voldoende kan behartigen.
Het bestuur van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland heeft het daarom in het belang der Nederlandsche betrokkenen gewenscht en noodig geoordeeld zich hiermede bezig te houden. De Kamer heeft de Niederlandische Treuhand-Ges.-m.b.H., die onder haar toezicht werkt en Duitsche rechtspersoonlijkheid bezit, speciaal belast met de zorg voor de groote Nederlandsche belangen, welke bij de hypothecaire belegging in Duitschland betrokken zijn.

C. TRANSATLANTISCHE SCHEEPVAART. — Passagierstarieven. — Op 28 Juli '32 is te Parijs de conferentie gesloten van de vertegenwoordigers van Transatlantische scheepvaartmaatschappijen. In beginsel is overeengekomen om de korting op de passagierstarieven weer af te schaffen.
Die korting was ingesteld in de hoop, dat het verkeer levendiger zou zijn geworden, maar men is in die verwachting teleurgesteld.
De Italiaansche lijnen op Noord-Amerika sluiten zich bij deze en volgende conferenties aan. (306 B.)

D. DUITSCHLAND. — Politieke vrede van 31 Juli tot 10 Augustus. — Rijkspresident von Hindenburg heeft op grond van artikel 48 der grondwet een verordening uitgevaardigd, waardoor met ingang van 51 Juli, dus den dag der Rijksdagverkiezingen, alle openbare politieke vergaderingen worden verboden. Dit verbod geldt voor den tijd van 31 Juli tot en met 10 Augustus 1932. (Vorig bericht blz. 266 F.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Oudstrijders. — Ernstige botsingen hebben tusschen de Amerikaansche veteranen te Washington en militie plaats gehad. (Vorig bericht blz. 411 C.)

F. NEDERLAND. — Loonsverlaging in het boekdrukkersbedrijf. — De Looncommissie in de Typografie heeft op 28 Juli '32 vergaderd onder voorzitterschap van Prof. mr. P. S. Gerbrandy en bij meerderheid van Stemmen besloten om in dit bedrijf een loonsverlaging toe te passen ten bedrage van: 3 cents per uur voor 23-jarigen en ouder; 2 cents voor werknemers van 19 tot en met 22 jaar en 1 cent voor de jongste werknemers. De verlaging zal ingaan op 29 Augustus 1932.

G. CONGO. — Diamantproductie. — Voor het eerst in de geschiedenis overtreft de diamantproductie van Belgisch Congo thans die van eenig ander diamantproduceerend land ter wereld.
De ontwikkeling dezer industrie in het Congogebied blijkt uit de volgende cijfers:

	1000 karaat		1000 karaat
1922	206.3	1927	1.207.8
1923	444.5	1928	1.500.3
1924	550.3	1929	1.895.3
1925	883.9	1930	2.086.7
1926	1.114.4	1931	2.396.0

Hierbij zij nog in aanmerking genomen. dat de Forminière, die vrijwel de geheele productie beheerscht, gedurende 1931 een aanzienlijke productiebeperking heeft toegepast. (Vor. ber. Diamant blz. 433 H.)

H. NEDERLAND. — Verkiezingen voor de Eerste Kamer. — Van de 25 leden van de Eerste Kamer, die op 29 Juli '32 door de Staten van Zuid-Holland, Gelderland, Overijsel, Groningen en Drente gekozen zijn, behooren tot de navolgende partijen:

S.D.A.P.	6 leden
R.K. Staatspartij	5 „
Vrijheidsbond	4 „
Christ. Hist. Unie	4 „
Anti-Rev. Partij	4 „
Vrijz.-Dem. Bond	2 „

Daar door deze verkiezing geen wijziging in de partijverhouding is gekomen, blijft de samenstelling van de Eerste Kamer aldus:

R.K. Staatspartij	16 leden
S.D.A.P.	11 „
Christ. Hist. Unie	7 „
Anti-Rev. Partij	6 „
Vrijheidsbond	6 „
Vrijz.-Dem. Bond	4 „

De navolgende periodiek afgetreden leden zullen in de Eerste Kamer niet meer terugkeeren:
J. F. C. Arntz; P. T. H. M. Dobbelmann en J. C. L. van der Lande (R.K.).
Mr. O. J. E. Baron van Wassenaer van Catwiick (Christ. Hist.).
Mr. P. Rink (V.B.).
In hun plaats zijn gekozen de heeren:
J. J. W. IJsselmuiden; H. Ruyter en Ant. J. Schoemaker (R.K.).
J. W. J. Baron de Vos van Steenwijk (Christ. Hist.).
Mr. P. Droogleever Fortuyn (V.B.).

I. DUITSCHLAND. — Radio-rede van Von Papen naar Amerika. — Rijkskanselier von Papen heeft een radio-redevoering gehouden, die naar Amerika werd overgebracht. In zijn redevoering zette von Papen o.m. uiteen, hoe in Duitschland tengevolge van de toenemende spanning tusschen uiterst rechts en uiterst links een burgeroorlog gedreigd heeft. Deze beide bewegingen, aldus von Papen, hebben niets met elkaar gemeen. Terwijl het nationaal-socialisme uitsluitend een nationale wedergeboorte nastreeft, richt het communisme zich tegen de cultureele bases van het nationale en sociale leven. Het communisme moet daarom een gevaar voor het land en de wereld worden genoemd. De ordeverstoringen van den laatsten tijd zijn met zeer weinig uitzonderingen te wijten aan de illegale activiteit der communisten. De orde is thans weer hersteld en de rijksregeering zal er voor zorgen dat die niet weer verstoord wordt. De voorloopige toestand, zooals die geschapen is door de instelling van een rijkscommissaris in Pruisen, is nooit als blijvend gedacht, het is slechts een voorbijgaande maatregel ter opheffing van den noodtoestand. Wat de bewering betreft, dat de huidige rijksregeering een dictatuur begunstigde, zeide von Papen, dat noch hij, noch zijn collega's een dergelijken stap zouden begunstigen.
Ten slotte keerde von Papen zich fel tegen het verdrag van Versailles, dat hij verantwoordelijk stelde voor den huidigen toestand. Het Duitsche volk wil niets liever dan in vrede te leven en zich te wijden aan de groote taak, die de na-oorlogstijd gesteld heeft, voor den wederopbouw van de wereld. In dit verband is het echter ondragelijk, dat de gelijkgerechtigheid niet aanwezig is. (Vor. ber. blz. 432 A.)

30 JULI 1932

K. NEDERLAND. — De regeering en de toestand in de mijnen. — De R.K. Mijnwerkers Bond heeft op zijn telegram van den 14den Juli '32 aan den Minister

van Waterstaat antwoord ontvangen. De Minister deelt mede, dat de regeering met den zorgelijken toestand in de mijnindustrie meeleeft en dat deze haar ernstige aandacht heeft. (Vor. ber. blz. 417 M.)

A. NEDERLAND. — Centraal Bevrachtingskantoor opgeheven. — De vijf samenwerkende schippersvereenigingen in Nederland, t, w. de Algemeene Rijnschippersbond te Rotterdam, de Internationale Schippers-Vereeniging te Rotterdam, de Nationale Schippersvereenigirig te Groningen, de Ned. Protestantsch-Christelijke Schippersbond te Amsterdam en de Ned. Roomsch-Katholieke Hansabond van reeders en schippers ,,St. Nicolaas" te Rotterdam, hebben in een op 29 Juli '32 gehouden gecombineerde bestuursvergadering tot opheffing van de door deze bonden in 1931 in het leven geroepen stichting Centraal Bevrachtingskantoor te Rotterdam, besloten.

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Regeeringsverklaring. — De regeering heeft in den Volksraad verklaard, dat zij momenteel ernstig overweegt de opheffing van invoerrechten op garens, terwijl de economische commissie maatregelen beraamt om vervalsching van buitenlandsche weefsels te voorkomen, teneinde de inheemsche industrie te besohermen. De regeering wenscht thans niet, en zal dit nooit wenschen, een kunstmatige waardevermindering van den gulden te bevorderen en stelt, wat betreft de handelspolitiek, de noodzakelijkheid in het licht van handhaving van de opendeur-politiek.
Een politiek gericht op het in eigen behoeften voorzien, zou den laagst mogelijken levensstandaard met zich brengen. (Vorig bericht blz. 172 A.)

C. ACCOORD VAN VERTROUWEN. — De volgende landen zijn tot dusver tot het Accoord van Vertrouwen (Fransch-Engelsche samenwerking) toegetreden: Duitschland, België, Italië, Polen, Hongarije, Oostenrijk, Tsjechoslowakije, Joegoslavië, Roemenië, Griekenland, Letland, Spanje, Noorwegen en Albanië.
(Vorig bericht blz. 430 D.)

D. AMSTERDAM. — Crisisbijdrage der regeering voor 1932. — Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft van de regeering bericht ontvangen, dat het percentage der regeeringsbjidrage voor de crisisuitgaven over 1932 voor Amsterdam is gesteld op 70 percent, hetgeen een bedrag van ruim f 6 millioen is. Het percentage over het vorige jaar was op 40 gesteld.

31 JULI 1932

E. SCHAKEN. — Schaaktournooi te Bern. — De eindstand luidt: 1. Aljechin, 12½ p.; 2. en 3. Euwe en Flohr, 11½ p.; 4. Sultan Kahn, 11 p.; 5. en 6. Bernstein en Bogoljubow, elk 10 p.; 7. en 8. Hans en Paul Johner, 7 p.; verder: Grob, Henneberger, Naegeli en Rivier, elk 6 p.; Colin 554 p.; Voellmy 454 p.; Gygli 3½ p.; Staehelin 3 punten.
Hierbij zij opgemerkt, dat de heer Euwe dit tournooi ongeslagen heeft beëindigd. (Vor. ber. blz. 303 E.)

F. RAPPOET-WELTER. — Betooging der S.D.A.P. — De S.D.A.P. had als protest tegen het bezuinigingsrapport-Welter op verschillende plaatsen in Nederland meetings georganiseerd. Ook in Amsterdam had een openlucht-meeting plaats, alwaar ir. J. W. Albarda o.a. het volgende zeide:
Zeker zien ook wij in, dat een tekort van honderd millioen op de staatsbegrooting een ramp is voor de arbeidersklasse en dat het evenwicht tusschen uitgaven en inkomsten hersteld dient te worden. Een staatsbankroet of een inflatie moet worden voorkomen.
Doch een bezuiniging van honderd millioen is niet mogelijk, zonder het volksbelang en de volkskracht aan te tasten. Wij verlangen geen verlaging der uitgaven, maar verhooging der inkomsten.
De laatste jaren zijn verschillende belastingen, in het belang der kapitalistische klasse verlaagd. Deze zullen nu weer verhoogd moeten worden. Al zijn vele vermogens verminderd, bij de groote inkomsten en vermogens en de successie-belasting is nog genoeg te halen. Eerst dan valt er met ons over de dekking van een tekort op de staatshegrooting te praten. De commissie-Welter laat evenwel de bezittende klasse onaangetast en vraagt van haar geen offers.
In plaats van op defensie te bezuinigen, worden er nu van de arbeidersklasse zware offers gevraagd. Met alle middelen zal de soc.-dem. Kamerfractie, gesteund door de moderne arbeidersbeweging zich in de komende maanden blijven verzetten, zoodra blijkt, dat de voorstellen van de commissie-Welter door de reactionnaire regeering worden overgenomen.
(Vor. ber. blz. 420 B. en blz. 410 A.)

G. DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. — De nieuwe Rijksdag, welke op 31 Juli '32 is gekozen, zal uit 607 afgevaardigden bestaan. Geen der partijen heeft de meerderheid bereikt.
Hieronder volgen de uitslagen, met de cijfers der Rijksdag van 1930, ter vergelijking:

PARTIJEN.	Verkiezing 14 Sept. 1930; uitgebrachte stemmen 82%	Verkiezing 1932 uitgebrachte stemmen 83,5%
Soc. Democraten . . .	143	133
Nat. Socialisten . . .	107	230
Communisten	77	89
Centrum	68	75
Duitsch-Nationalen . .	41	37
Duitsche Volkspartij . .	30	7
Economische Partij . .	23	1
Beiersche Volkspartij . .	19	22
Duitsche Staatspartij . .	14	4
Andere partijen	55	9

Het aantal stemgerechtigden bij de verkiezingen op 14 Sept. 1930 bedroeg 42.982.912, terwijl het aantal stemmen, dat geldig werd uitgebracht, 34.956.471 was. Stemgerechtigd op 31 Juli 1932 waren 44.556.700. Het aantal geldig uitgebrachte stemmen was 36.845.270.
De belangrijkste partijen kregen het volgende aantal stemmen:

	Aantal stemmen (1930)	(in %)	Aantal stemmen (1932)	(in %)
Soc. Democraten .	8.575 244	(24.5)	7.951.245	(24.3)
Nat. Socialisten .	6.406.379	(18.3)	13.732.777	(37.3)
Communisten . .	4.590.160	(13.1)	5.278.094	(14.3)
Centrum . . .	4.127.000	(11.8)	4.586.501	(12.2)
Duitsch-Nationaal	2.457.686	(7)	2.172.941	(6)
Duitsche Volksp.	1.577.365	(4.5)	434.548	(1.1)
Econ. Partij . .	1.361.762	(3.9)	146.061	(0.4)
Beiersche Volksp.	1.058.637	(3)	1.190.453	(2.3)
Duitsche Staatsp	1.322.034	(38)	371.378	(1)

(Berliner Tageblatt). (Vor. ber. blz. 436 I.)

H. NEDERLAND. — Koninklijke Nederlandsche Middenstandsbond. - Bondsvergadering en 29ste congres. — Op 19, 20 en 21 Juli werden de algemeene bondsvergadering en het 29ste Nationaal Middenstandscongres te Arnhem gehouden. 88 aangesloten vak- en standsorganisaties, alsmede 27 Kamers van Koophandel deden zich vertegenwoordigen, zoodat ruim 400 personen in ,,Musis Sacrum" aanwezig waren. De Minister van Economische Zaken en Arbeid deed zich vertegenwoordigen door den heer J. J. R. Schmal, chef der Onderafd. Middenstand van zijn Departement. Ook de Commissaris der Koningin in de Provincie Gelderland, mr. S. Baron Heemstra, de burgemeester van Arnhem, mr. S. J. R. de Monchy, de voorzitter van den Middenstandsraad, mr. A. J. M. J. Baron van Wijnbergen, de leden van den Raad van Advies, mr. D. Fock, prof. dr. N. J. Polak en prof. dr. J. G. Ch. Volmer, deden van hun belangstelling blijken.
Op 19 Juli werden de congressisten ten stadhuize door het gemeentebestuur ontvangen, waarbij toe-

spraken gehouden werden door den burgemeester en den Bondsvoorzitter. den heer Ed. *G.* Schurmann.
Besloten werd. dat de Bond bij den Minister van Justitie zal aandringen op spoeaige totstandkoming eener wettelijke regeling ter vereenvoudiging van het incasseeren van kleine vorderingen, terwijl de verhouding tusschen winkelier-huurder en huiseigenaar nader zal worden onderzocht. Uitvoerige discussies lokte het rapport der Reorganisatie-Commissie uit, dat daarop werd aanvaard.
De heer J. van Binsbergen van ,,Centraal Beheer" hield een rede ter aanbeveling van de Alg. Middenstandsbedrijfsvereeniging.
Met algemeene stemmen werd een motie aangenomen, waarin de Bond den Ministerraad verzoekt verruiming van Zondagsverkoop toe te staan, teneinde de nadeelige gevolgen der Winkelsluitingswet te compenseeren.
Den 20sten Juli werd het Congres door den bondsvoorzitter geopend met een rede, getiteld ,,Realiteit", waarin de moeilijke positie van den middenstand in het huidig tijdsgewricht werd geschetst. Spr. betoogde, ,,dat de arbeid van den zelfstandigen ondernemer ons land ten zegen heeft gestrekt en dat de uitschakeling van dien stand, zelfs in de moeilijke oorlogsjaren, onhoudbaar is gebleken." ,,Door rustig voort te werken steunt men de regeering in haar moeilijke taak om ons volk door de crisis heen te voeren."
Mr. B. Bouman, secretaris van den Patroonsbond voor de Bouwbedrijven in Nederland, verdedigde vervolgens zijn prae-advies ,,De middenstander-vakpatroon en de overheid", waarin hij stelling nam tegen het uitvoeren van werken in eigen beheer door de overheid, dat oneconomisch en duur is. De geponeerde stellingen werden aanvaard.
Op 21 Juli werd het Congres voortgezet met een rede van den heer J. van Eck, hoofddirecteur der N.V. Nederl. Middenstandsbank, over ,,Credietverleening aan den middenstand". Daarop kwam aan de orde het prae-advies van mr. A. N. Molenaar, algemeen secretaris van het Verbond van Nederl. Werkgevers, ,,De Nationale Koopkracht, in verband met het loonvraagstuk". Nadat eenige sprekers het hadden opgenomen voor de z.g. koopkrachttheorie en er was betoogd, dat de middenstand t. a. v. het loonvraagstuk een passieve houding dient aan te nemen, verdedigde mr. Molenaar de noodzakelijkheid van aanpassing aan een lager niveau. Prae-advies en verslag der discussie zullen een onderwerp van nadere studie uitmaken. Ook het prae-advies van mr. dr. E. Tekenbroek ,,Het merkartikel en de zelfstandige winkelier" ontlokte een breedvoerig debat, waaraan o m. prof Polak deelnam. Het standpunt van den prae-adviseur, dat het merkartikel uit sociaal-economisch oogpunt weliswaar nuttig en als verschijnsel in het huidig stadium alleszins verklaarbaar is, doch dat er uitwassen zijn ontstaan, waartegen de detaillisten zich door krachtige vakorganisatie in het algemeen belang moeten verweren, vond vrijwel algemeene instemming.

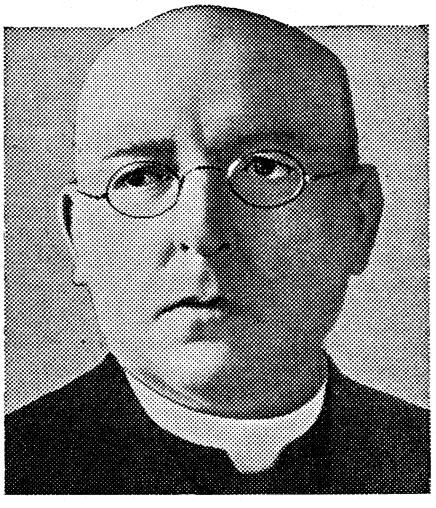
1 AUGUSTUS 1932

A. DIAMANT. — Verkoop van ruwen diamant te Londen stopgezet. — Naar wij vernemen heeft de Diamond Corporation te Londen aan de Internationale Commissie voor de Diamantnijverheid, afdeeling Nederland. medegedeeld, dat besloten is tot begin September 1932 geen goederen meer te toonen. Dit beteekent dat tot dien tijd de verkoop van ruwen diamant te Londen is stopgezet.
(Vorig bericht blz. 436 G.)

B. BELGIE. — Taalkwestie. — De gemeenteraad van Brussel heeft besloten, trots den geest en de bepalingen van de nieuwe administratieve taalwet, het Fransch te behouden als administratieve taal voor al de inwendige diensten der stad, de briefwisseling met de regeering, de besturen der provincies Brabant en de openbare besturen, gevestigd in de provincies Luik, Luxemburg, Namen, Henegouwen, het arrondissement Nijvel en de gemeenten der Brusselsche agglomeratie. Alleen met de besturen, gevestigd in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Limburg, het arrondissement Leuven en het arrondissement Brussel buiten de Brusselsche agglomeratie, zal in het Nederlandsch worden gecorrespondeerd. Van een volledig herstel der tweetaligheid te Brussel is dus ook ditmaal geen sprake. (N. R Crt.)
(Vorig bericht blz. 398 C.)

2 AUGUSTUS 1932

C. Mgr. Dr. IGNAZ **SEIPEL** OVERLEDEN. — De oud-bondskanselier van Oostenrijk is op 56-jarigen leeftijd overleden.

Mgr. Dr. Ignaz Seipel.

Op 19 Juli 1876 geboren, werd hij in 1899 tot priester gewijd, werd leeraar der kweekschool, promoveerde tot doctor in de theologie en doceerde moraal-theologie te Weenen. Zijn aanraking met den pacifist prof. Lammard was aanleiding tot het schrijven van zijn werk ,,Nation und Staat", waardoor hij in nauwe relatie met Keizer Karl kwam Tnt minister benoemd, bleef hij slechts veertien dagen in deze functie; de Donau-monarchie viel toen uiteen. In Mei 1922 werd Seipel, die intusschen leider der Christelijk-sociale partij was geworden en in 1921 door den Paus tot Prelaat was benoemd, de leiding der Oostenrijksche regeering opgedragen.
Vijf kabinetten heeft Mgr. Seipel geleid Zijn streven was in de eerste plaats zijn land uit de ellende op te heffen en zijn volk tot een welvarende natie te maken. Zijn beleid zal in de geschiedenis van Oostenrijk een belangrijke bladzijde vullen.

D. ITALIE. — Staatsfinanciën. — Tengevolge van de buitengewone uitgaven van Lire 1250 millioen voor werkverschaffing, 800 mililo.cn aan de Liquidatie-instelling voor verliezen bij banksteun en 100 millioen voor den nieuwen auto-weg van Genua naar de Povlakte, is het tekort op de Italiaansche staatsbegrooting tot 4274 millioen gestegen. De geconsolideerde en vlottende binnenlandsche staatsschuld van Italië is wegens de nieuwe leeningen, die voor dekking van het tekort zijn aangegaan, in Juni alleen met 3241 tot 95353 millioen gestegen, tegen 91.448 millioen aan het begin van het begrootingsjaar 1931132.
(Vorig bericht blz. 338 G.)

A. **DUITSCHLAND.** — Rijksdagverkiezingen. - Persuitlatingen. — Frankrijk: Terwijl men algemeen een succes der nationaal-socialisten en der Duitsch-Nationalen had verwacht, is men eenigszins verrast door de versterking der communisten en het volledig fiasco der kleine partijen.
De „Petit Parisien" schrijft o.a., dat de Rijksregeering zich evenmin voor den nieuwen als voor den ouden Rijksdag kan verklaren en dat het centrum den doorslag zal moeten geven.
Ook de socialistische „Populaire" is deze meening toegedaan en schrijft, dat de Rijksregeering haar wensch vervuld ziet doordat de verkiezingen geen tot regeeren in staat zijnden Rijksdag hebben gebracht. Op parlementair terrein heeft de regeering Von Papen-Von Schleicher den slag gewonnen. De vraag is thans, of zij zich op buiten-parlementair terrein zal begeven.
De „Ere Nouvelle" is van rneening, dat de ontevreden elementen van plaats zijn verwisseld. Dit feit alleen bewijst reeds dat de Rijkrregeering den verkeerden weg heeft gevolgd.

Engeland: De Engelsche pers wijst er op, dat de Duitsche Rijksdagverkiezingen geen duidelijke beslissing hebben opgeleverd, zoodat de voorwaarde voor het voortbestaan van de regeering-Von Papen aanwezig is. De „Times" schrijft, dat de verkiezingen hebben opgeleverd wat Von Papen gehoopt heeft.
De „Daily Telegraph" schrijft, dat Hitler's hoop voor goed vernietigd is. Hij zou een regeering kunnen vormen wanneer hij zich met andere groepen wenscht te vereenigen. Anders blijft hem niets meer over dan den legalen weg te verlaten.
De liberale „News Chronicle" schrijft, dat de nationaal-socialistische beweging over haar hoogtepunt heen is en dat het in zijn burchten in Oost-Pruisen reeds een aanzienlijken teruggang toonde.
De socialistische „Daily Herald" acht de daling van het nationaal-socialistische stemmental in eenige districten een der belangrijkste verschijnselen van deze verkiezing.

Vereenigde Staten: De „New York Times" wijst speciaal op de winst van de partij van Hugenberg, Brüning en de communisten.
De „New York Herald Tribune" wijst vooral op het feit, dat de nationale partijen geen meerderheid hebben gekregen. Het blad verwacht, dat Von Papen zal trachten een op nationaal-socialistischen, Duitsch-nationalen en centrum berustende coalitie-regeering te vormen. (Vorig bericht **blz.** 437 **G.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Millionnairs.** — De millionnairs beginnen in Amerika zeldzaam te worden. De geweldige vermogens van de 20e eeuw, die vooral in het jaar 1929 nog op fantastische wijze groeiden, zijn op het oogenblik aan liet verbrokkelen en sommige ervan zijn reeds geheel verd enen.
Zomerpaleizen op Long Island, het oord, waar de aristocratie van de Amerikaansche finantieele wereld gewoon is heen te trekken, blijven nu gesloten, om de eenvoudige reden, dat men zich genoodzaakt ziet ingrijpende bezuinigingen te gaan toepassen.
Slechts enkele millionnairs hebben de finantieele crisis, die op Amerika is neergedaald, overleefd.
De verdwijning van de sprookjesachtige vermogens heeft zich in een minimum van tijd afgespeeld. Zelfs de uiterste krachtsinspanningen waren onmachtig de duikeling der prijzen tegen te houden.
Fortuinen, als die van de Harrimans en de Vanderbilts zijn niet meer te vinden, terwijl die der oliekoningen, als de Rockefellers en Sinclairs bezig zijn totaal weg te vloeien. Met de bankiers, grootindustrieelen en automobielbouwers is het al geen haar minder erg.
Een buitengewoon sterk voorbeeld van achteruitgang levert wel het vermogen van Samuel Mather, een grootindustrieel, die vorig jaar overleed. Op het oogenblik is er van de 40.000.000 dollar die hij naliet, nog slechts 6,000,000 over.
De Guggenheims, de Astors, de Morgans en het meerendeel van de overige landgoedbezitters op Long Island hebben hun personeel sterk ingekrompen, terwijl de buitenverblijven der kleinere millionnairs het heelemaal zonder bewoners stellen. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. **119** B.)

C. **VOLKENBOND.** — Leeningen **onder** auspiciën **van** den Volkenbond. — Met het oog op de steeds grootere moeilijkheden der geldnemers in verband met de heerschende crisisomstandigheden, heeft de gouverneur der Bank van Engeland dezer dagen een commissie benoemd, welke de belangen der verschillende obligatiehouders zal behartigen. Als voorzitter dezer cqmmissie zal Sir Austen Chamberlain optreden. Ook in ons land zijn in den loop der jaren verschillende gedeelten van deze leeningen z.g. Nederlandsche „tranches" geplaatst en wel:

	In Nederland uitgegeven	Tegenwoordige koers %
Bulgarije 7½% stabilisatieleening 1928. Zekerheid: 1e verband op de douane-inkomsten	£ 200.000 à 96¾%	10
Danzig 6½% verzekerde sterling-oblig. 1917. Zekerheid: 1e verband op de ontvangsten uit tabaks-monopolie en uit accijns op spiritualiën .	£ 237.500 à 91 %	27½
Estland 7% Bank- en munthervormingcl. 1917. Zekerheid: verband op tabak-, bier- en lucifersaccijnzen	£ 200.000 à 96½%	24
Hongarije 7½% staatsleening 1924. Zekerheid: 1e verband op douane-inkomsten .	f 5.000.000 à 8870	38
Oostenrijk 6% gegarandeerde staatsl. 1923-43. Zekerheid: 1e verband op bruto inkomsten uit douane-ontvangsten, uit tabaksmonopolie, en bovendien een garantie van de verschillende mogendheden	f 3.000.000 à 80%	77½

Het totaalbedrag der leeningen, die onder medewerking van den Volkenbond zijn uitgegeven bedraagt ruim £ 79 millioen. Daarvan is ruim £ 38 millioen in Engeland, £ 2.4 millioen in Frankrijk, £ 15.6 millioen in de Ver. Staten en £ 22.9 millioen elders uitgegeven. Van laatstgenoemd bedrag is ca. £ 1.304.000 in Nederland aan de markt gebracht. (Vor. ber. 426 H.; v. **b.** Bulgarije 335 L.; v. b. Hongarije 293 H.)

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen.** - Oproert **van Hitler.** — De nationaal-socialistische leider heeft den volgenden oproep aan zijn partijgeilooten gepubliceerd:
„Een groote overwinning is bevochten. De nationaal-socialistische arbeiderspartij is thans verreweg de sterkste partij in den Duitschen Rijksdag geworden. Deze in de geschiedenis van ons volk nog nooit geziene ontwikkeling is het resultaat van een reusachtige krachtsinspanning en een nimmer versagende volharding. Voor dit groote succes van onze beweging kan niemand dank worden gezegd, doch het geeft ons allen slechts den plicht, den strijd thans met nieuwe en grootere kracht te hervatten en voort te zetten."
Voorts richtte Hitler den volgenden oproep tot de S.A.- en S.S.-mannen en tot de nationaal-socialistische jeugd:

,,Een ongekende zege is bevochten. Vele kameraden hebben haar door de zwaarste offers mogelijk gemaakt. De dooden leggen ons de heilige verplichting op, thans pas goed den strijd voor Duitschlands vrijheid voort te zetten." (Vorig bericht blz. 439 A.; vor. ber. Oproep Hitler 306 I.)

A. INTERN. HANDELSONDERWIJS CONGRES. — Te Londen is dezer dagen het Internationaal Congres voor Handelsonderwijs gehouden, waar 35 naties waren vertegenwoordigd. Van de Nederlandsche congressisten sprak dr. E. L. Elte over de toenemende beteekenis der mathematiek in de economie en het zakenleven. Verder spraken ook de heeren dr. A. de Froe, H. J. Zier en Ch. E. H. Boissevain. Het congres werd in tegenwoordigheid van den Prins van Wales, die een toespraak hield, gesloten.
De conclusies van de vele gehouden referaten werden neergelegd in een drietal resoluties. De eerste verlangt vrije uitwisseling van leerlingen, die hun theoretische opleiding met succes hebben voltooid. In de tweede resolutie wordt betoogd, dat de nationale welvaart afhangt van de welvaart der wereld. De internationale betrekkingen moeten daarom worden geinspireerd op de eerbiediging van de belangen van elk land, terwijl de derde resolutie wijst op de noodzakelijkheid, het peil van het handelsonderwijs te handhaven.

B. NEDERLAND. — Steun aan mobilisatie-slachtoffers. — Oorspronkelijk was op de begrooting voor steun aan de mobilisatie-slachtoffers f 500.000 uitgetrokken. In verband met de werkloosheid blijkt dit bedrag niet voldoende, zoodat de regeering een wetsontwerp heeft ingediend er toe strekkende om dit bedrag met f 300.000 te verhoogen.

C. VEREENIGDE STATEN. — Economisch plan van president Hoover. — President Hoover heeft een uitgebreid programma aangekondigd, waarbij de leiders van de nijverheid en den handel van de verschillende staten worden opgewekt om door een gezamenlijke actie het economische herstel te bespoedigen.
Het doel is de werkgelegenheid zoo spoedig mogelijk te verruimen en zoodoende de werkloosheid te bestrijden.
Voorts wordt beoogd de opruiming van de achterbuurten en vervanging door nieuw-bouw. Verwacht wordt dat ean groot aantal personen hierdoor werk zullen krijgen.
Door het departement van Landbouw zal een programma uitgewerkt worden inzake de verstrekking van leeningen en het ter beschikking stellen van vee. De uitbreiding van credietmogelijkheden zal overwogen worden.
Pogingen zullen in het werk gesteld worden om de werkverschaffing door de spoorwegen uit te breiden. Het verstrekken van nieuwe leeningen voor den huizenbouw zal voorts bevorderd worden, terwijl de besprekingen welke tot doel hebben de werkgelegenheid uit te breiden door beperking van het aantal arbeidsuren, zullen voortgezet worden.

D. CHINA. — Vrijwilligersleger tegen Japan. — De onder presidium van maarschalk Tsjang Hoe Liang gehouden militaire conferentie, heeft besloten tegenstand te bieden aan de Japansche troepen en te dien einde een vrijwilligersleger samen te stellen van 200.000 man.
De Chineesche regeering heeft de conferentie medegedeeld, dat zij alle economische dwangmaatregelen tegen Japan zal nemen teneinde de Japanners te dwingen Mandsjoerije te ontruimen. (V. b. 424 G.)

E. JOEGOSLAVIE. — Moratorium. — Nadat Joegoslavië sedert geruimen tijd voor zijn particuliere betalingsverplichtingen een transfermoratorium had afgekondigd, heeft het thans in overleg met Frankrijk ook voor het grootste deel van zijn politieke verplichtingen een dergelijk moratorium afgekondigd.
(Vorig bericht blz. 433 B.)

3 AUGUSTUS 1932

F. BELGIE. — Staatsfinanciën. — Minister Renkin heeft aan de redactie van de „Agence Economique et Finaacière" verklaard, dat hij er niet aan dacht de Nationale Bank te verzoeken bankbiljetten bij te drukken, m. a. w. tot inflatie over te gaan. Minister Renkin verklaarde woordelijk: ,,Er zal geen inflatie in België zijn". (Agence Econ. et Fin.)
(Vorig bericht blz. 428 D.)

G. BELGIE. — De Gentsche zeehaven. — De Gentsche bladen Het Volk en De Tijd hebben een open brief tot den minister-president en minister van Financiën, Renkin, gericht, waaruit blijkt, dat van hem verwacht wordt, dat met de onderhandelingen voor het bouwen van een nieuwe zeesluis te Terneuzen niet langer meer zal worden getalmd. Het minste defect aan de sluis te Terneuzen kan het scheepvaartverkeer tusschen Gent en de Noordzee in gevaar brengen.

H. NEDERLAND. — Werkloozensteun. — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten een vragenlijst gezonden omtrent werkloozenzorg van 29 Mei tot en met 2 Juli.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1015 gemeenten.
Uitgegeven dcor de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van Staat, c.q. provincie) aan werkloozensteun f 6.179.318.
Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidie van Staat c.q. provincie) voor werkverschaffing f 1.796.861. Uitbetaald voor werkloozenkassen f 1.198.569. Het Rijk heeft betaald f 596.686.
Van E2 gemeenten met rond 250.715 inwoners, waaronder o.m. Boxtel met 10.941, Deurne met 10.306, Ginneken c.a. met 13.117, Ermelo met 14.731, Venlo met 24.287 en Hillegom met 10.821 inwoners, waren nog geen gegevens binnen gekomen.
(Vor. ber. Steungelden 239 A.)

I. NEDERLAND. — A.N.W.B., toeristenbond voor Nederland. — Aan het jaarverslag van den A.N.W.B., toeristenbond voor Nederland, ontleenen wij, dat het ledental van 88.583 op 1 Juni 1931 steeg tot 92.912 op 1 Juni 1932.

K. ITALIE. — Volkenbond. — In de „Popolo d'Italia" heeft generaal Balbo, de minister van Luchtvaart, een verklaring gegeven van Italië's houding op de ontwapeningsconferentie tegenover de resolutie-Benesj. Balbo verzekert, dat Italië niet zal aarzelen zich uit den Volkenbond terug te trekken als de huidige methoden daar gehandhaafd blijven.
Balbo vergelijkt den Volkenbond met een handelsvennootschap onder de uitsluitende contrôle van Engeland, Frankrijk en Amerika. (Popolo d'Italia)

L. SCHEEPVAART. — Suez Kanaal Maatschappij. — De totale bruto-tonnage die het Suez Kanaal gedurende het eerste halfjaar van 1932 passeerde beliep 19.569.484 ton tegen 21.783.350 ton over de overeenkomstige periode van 1931. De netto-tonnage die het kanaal passeerde, beliep 14.041.896 t. tegen 15.692.318 ton over het eerste halfjaar van 1931. Het goederenvervoer beliep in totaal 11.697.000 ton (vorig jaar 13.639.000 ton). Het aantal schepen dat het kanaal passeerde beliep 2501 tegen 2845 gedurende de eerste 6 maanden van 1931.
De inkomsten uit hoofde van het vervoer van goederen beliepen frs. 389.892.000 (v. j. frs. 485.435.000), terwijl die uit hoofde van het passagiersverkeer frs. 6.241.000 (6.325.000) bedroegen. Andere ontvangsten beliepen frs. 303.000 (390.000), zoodat de inkomsten over het eerste halfjaar frs. 396.436.000 (v. j. frs.

492.150.000) bedroegen of incl. een bedrag van frs. 3.183.000 (4.174.000) aan bijzondere inkomsten, in totaal frs. 399.619.000 (v. j. frs. 496.324.000). (436 **C.**)

A. NEDERLAND. — Congres voor Rechtswetenschap. — Op 2 Augustus 1932 heeft in de Ridderzaal te 's-Gravenhage de opening plaats gevonden van het Internationaal Congres voor Vergelijkend Recht. Aanwezig waren o.m. graaf van Lynden van Sandenburg, vice-president van den Raad van State, de deken van het corps diplomatiqiie, de heer von Adlercreutz, en vele gezanten en zaakgelastigden, voorts mr. Loder, oud-president van het Permanente Hof van Internationale Justitie, alsmede vele rechters in dit Hof, mr. Heyligers, rechter in de gemengde Egyptische Rechtbank te Alexandrië, prof. Suyling, de burgemeester van Den Raag, en vele andere autoriteiten.

Minister Beelaerts van Blokland heeft namens de regeering woorden van welkom tot de deelnemers aan het congres gesproken.

Prof. A. S. de Bustamante, rechter in het permanente hof en president der internationale academie, heeft vervolgens een rede gehouden, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

Spr. ging den groei van het vergelijkend recht in den loop der negentiende eeuw na, aandacht wijdende aan de rol, daarbij gespeeld door de codificatie. Hij betoogde, dat twee gevaren moeten worden vermeden, t.w. de imitatie van vreemd recht en de te exclusieve liefde voor het eigen recht.

In het bijzonder wenschte spr. de waarde van het administratief recht op den voorgrond te stellen, waarna hij eveneens de, met niet geringe moeilijkheden gepaard gaande, wording van een eenheid op het gebied van het civielrecht naging. Voorts zette hij uiteen, dat de pogingen tot unificatie van het handelsrecht tot dusver slechts een zeer betrekkelijk succes hebben gehad, en maakte hij het nut van de wetenschap van het vergelijkend recht ook voor het strafrecht duidelijk.

Uit een en ander blijkt, zoo merkte spr. op, dat het vergelijkend recht geen museum of tentoonstelling is, maar veeleer een laboratorium en een kliniek en dat het een machtig hulpmiddel is ter bereiking van het belangrijkste doel van wet en juridisch onderzoek: het geluk der menschheid. Spr. eindigde met op te wekken, vertrouwen te stellen in de resultaten, die de studie van het vergelijkend recht in de menschelijke samenleving zal blijven opleveren.

Verder voerden nog Prof. E. Balogh, Lord Hanworth, Prof. John Henry Wigmore en vele andere binnen- en buitenlandsche geleerden het woord. (V. b. 29 B.)

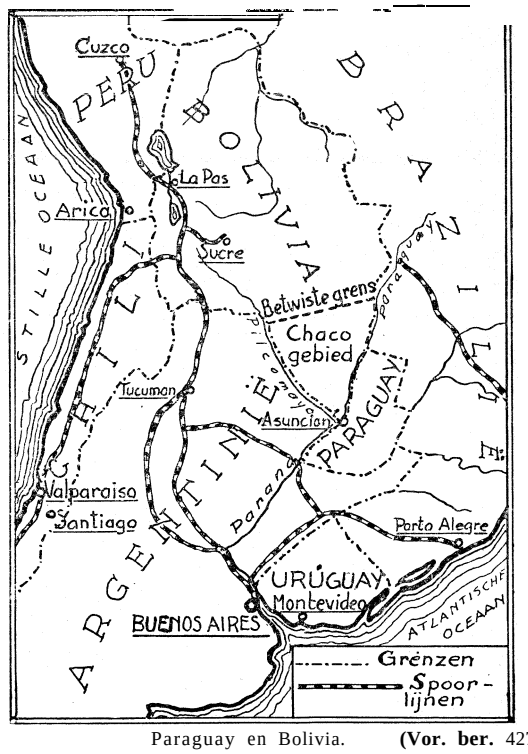
B. **RUSLAND.** — Duitsche Rijksdagverkiezingen. — In de „Isvestia" wijdt Karl Radek een artikel aan den uitslag der Duitsche Rijksdagverkiezingen. Deze uitslag onderscheidt zich door vier feiten van wezenlijke beteekenis. In de eerste plaats door de overwinning van de communistische partij, die 600.000 stemmen heeft gewonnen, ten tweede door het feit dat de soc.-democraten evenveel stemmen hebben verloren, ten derde door het verdwijnen van een aantal der oudste burgerlijke partijen en ten vierde door het tot stilstand brengen van @en opmarsch der nat.-socialisten. De regeering zal in den nieuwen Rijksdag door de houding van het Centrum niet gemakkelijk een basis vinden, en zal òf in de lucht moeten blijven hangen, òf op de nat.-socialisten moeten steunen.
(Isvestia)

C. NEDERLAND. — Pluimvee- en konijnenteelt. — Onder voorzitterschap van den heer J. A. Bach Jr. te Zeist werd de 24ste algemeene-, tevens jaarvergadering gehouden van den „Raad van Beheer en Toezicht op het gebied der Pluimvee-Konijnenteelt, enz.", in Welke vergadering 169 personen aanwezig waren, vertegenwoordigende 100 aangesloten vereenigingen.

Aan het jaarverslag ontleenen wij, dat het ledental (aangesloten vereenigingen) in het afgeloopen jaar met 43 vereenigingen Is uitgebreid en de „Raad van Beheer" momenteel bestaat uit 61 permanente- en 104 adspirant-leden. (**Vor.** ber. **Pluimvee 52 C.**)

D. **PARAGUAY EN BOLIVIA.** — Conflict inzake **het Gran Chaco-gebied.** — De regeering van Paraguay heeft het Congres verzocht, over te gaan tot het gelasten van een algemeene mobilisatie.

De voorzitter van den Volkenbondsraad, Matos (Guatemala) heeft, naar de Britsche United Press uit Genève meldt, telegrammen gezonden aan de regeeringen van Bolivia en van Paraguay. Hij herinnert er daarin Bolivia en Paraguay aan, dat zij, door hun onderteekening van het convenant van den Volkenbond niet hun toevlucht mogen nemen tot een oorlog.

Paraguay en Bolivia. (**Vor. ber.** 427 D.)

E. DENEMARKEN. — Invoerbeperking. — Het valutakantoor is voor het derde kwartaal eenigermate tegemoet gekomen aan de dringende wenschen van de importeurs en heeft de bewilliging van den invoer van gereede fabrieken verhoogd van 8 tot 23 millioen en den uitvoer van grondstoffen verlaagd van 132 tot 125 millioen.

De import uit Nederland is bepaald op 2.4% van den totalen invoer (de import in het eerste halfjaar van 1931 uit Nederland bedroeg **3.5%).** Veel sterker is de invoer uit Duitschland beperkt, n.l. tot 13.9% (tegen 28% in het eerste halfjaar van 1931). Daarentegen wordt de invoer uit Engeland veel hooger ingewilligd, n.l. 25.2% (1e halfjaar 1931 slechts 13.6%). (Vor. **ber. In-** en Uitvoer **399 G.**)

F. OOSTENRIJK. — **In-** en Uitvoer. — De Oostenrijksche invoer heeft in de eerste 6 maanden van 1932 759 millioen schilling bedragen en de uitvoer 390 millioen schilling. Vergeleken met de eerste 6 maanden van 1931 is de invoer met 358 millioen schilling, de uitvoer met 280 millioen schilling teruggeloopen, zoodat het invoersaldo met 78 millioen schilling tot 369 millioen schilling is gedaald.
(**Vor.** ber. Invoerverbod **324** A.)

G. FRANKRIJK. — Sociale verzekering **in Frankrijk, Saargebied** en **Duitschland.** — Door Herriot en den Duitschen ambassadeur te Parijs is een overeenkomst

onderteekend, die voorziet in een aanpassing van het systeem der sociale verzekering in Frankrijk, Duitschland en het Saargebied. Volgens deze overeenkomst worden de verzekeringen der Fransche, Duitsche en Saarlandsche arbeiders, die in een der drie landen aan de sociale verzekering zijn onderworpen, met elkaar in overeenstemming gebracht en behouden zij overal dezelfde rechten. Aan den anderen kant hebben de arbeiders en de ambtenaren, onafhankelijk van hun nationaliteit, recht op de door het systeem der sociale verzekering verworven pensioenen, zoolang zij zich in een der drie bovengenoemde gebieden bevinden.

A. **CHILI. — Deviezen.** — De huidige regeering heeft de verordening van de vorige regeering waarbij de gedwongen verwisseling van particuliere eigendommen en bankcredieten, die in buitenlandsche valuta luiden, in Chileensche waarde werd bevolen, ingetrokken. **(Vorig bericht blz. 425 A.)**

4 AUGUSTUS 1932

B. **VERDRAG VAN OUCHY. — Nederland, België en Luxemburg.** — De departementen van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage en te Brussel zijn overgegaan tot publicatie van den tekst van het op 18 Juli '32 gesloten internationale verdrag tot vermindering van handelsbelemmeringen.

De gevolmachtigden (voor België: de heer P. Hymans, minister van Buitenlandsche Zaken; voor Luxemburg: de heer J. Bech, minister van Staat, voorzitter der regeering; voor Nederland: jhr. F. Beelaerts van Blokland, minister van Buitenlandsche Zaken) zijn tot overeenstemming gekomen nopens de volgende bepalingen.

Artikelen. — Art. 1 luidt: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich om niet over te gaan, in haar wederzijdsche betrekkingen, tot verhoogingen van invoerrechten boven het peil van rechten, bestaande op den datum van onderteekening van dit verdrag, noch tot de instelling van rechten, niet bestaande op dien dag.

De hooge verdragsluitende partijen komen overeen om niet over te gaan tot eenige verhooging van beschermend karakter van haar invoerrechten, noch tot eenige instelling van nieuwe beschermende rechten ten aanzien van goederen van derde staten, waarmede zij gebonden zijn door handelsverdragen, behalve in het geval, dat deze staten, door een nieuwe verhooging van tariefmuren of verzwaring der handelsbelemmeringen, ernstig afbreuk zouden doen aan de hooge verdragsluitende partijen.

Verlaging invoerrechten. — Art. 2 bepaalt: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich, in haar wederzijdsche betrekkingen, haar invoerrechten geleidelijk te verlagen overeenkomstig de volgende bepalingen.

De invoerrechten zullen op het oogenblik van de inwerkingtreding van dit verdrag worden verlaagd met 10% van het tarief, bestaande op den datum der onderteekening van dit verdrag; deze verlaging zal één jaar later worden gebracht op 20% van dit tarief, twee jaren later op 30%, drie jaren later op 40% en vier jaren later op 50% van dit tarief.

De invoerrechten zullen niet behoeven te worden verlaagd beneden 50% van het tarief, bestaande op den datum der onderteekening van dit verdrag, noch beneden een peil, overeenkomende met 4% ad valorem voor halffabricaten en 8% ad valorem voor afgewerkte producten.

Art. 3 houdt in: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich onder elkander geen enkel nieuw verbod of geen enkele nieuwe beperking van den in- of uitvoer toe te passen, noch een enkelen nieuwen maatregel tot reglementeering te treffen, die als gevolg zou kunnen hebben het wederzijdsche ruilverkeer te belemmeren.

Uitzonderingen. — Zij behouden zich evenwel het recht voor, eenige uitzonderingen te maken op dit beginsel voor zoover deze verboden of beperkingen tegelijkertijd van toepassing zijn op alle andere landen, welke zich in gelijke omstandigheden bevinden, o.a.:

verboden of beperkingen betreffende den handel in wapenen, munitie en oorlogsmaterieel, of, in buitengewone omstandigheden, in alle andere oorlogsbenoodigdheden;

verboden of beperkingen van toepassing op goud, zilver, specie, papiergeld en effecten, met uitzondering van de maatregelen voor het toezicht op deviezen.

Andererzijds, in 't geval dat het ruilverkeer tusschen de hooge verdragsluitende partijen ernstig beroerd zou worden door abnormale omstandigheden, heeft ieder der hooge verdragsluitende partijen de bevoegdheid den in- of uitvoer te beperken, onder voorwaarde evenwel, dat een contingent zal worden vastgesteld, dat, in beginsel, en behalve in uitzonderingsgevallen, niet lager zal kunnen zijn dan 100% van het gemiddelde der ingevoerde of uitgevoerde hoeveelheden gedurende normale jaren.

De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich, in haar wederzijdsche betrekkingen, te doen verdwijnen, zoodra de omstandigheden dit zullen veroorloven, de op den datum der onderteekening van dit verdrag bestaande verbods- of beperkingsmaatregelen of maatregelen tot reglementeering, onder voorbehoud van de hierboven vermelde uitzonderingen.

In art. 4 lezen wij: Teneinde zooveel mogelijk de toepassing van dit verdrag te vergemakkelijken, behouden de hooge verdragsluitende partijen zich voor bij in- of uitvoer certificaten van herkomst of bestemming te eischen. Zij zullen zich tevoren verstaan omtrent de wijze, waarop zij bedoeld regime zullen instellen.

Met hetzelfde doel zullen zij het eens worden omtrent het aanvaarden van gemeenschappelijke tariefnaamlijsten.

Art. 5: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich in haar wederzijdsch ruilverkeer de onvoorwaardelijke en onbeperkte behandeling van de meestbegunstigde natie toe te passen.

Beslechting van geschillen. — Art. 6. Indien een geschil mocht ontstaan tusschen twee of meer der hooge verdragsluitende partijen over de uitlegging of de toepassing van dit verdrag en indien de betrokken partijen niet er in zouden slagen het onder elkander langs diplomatieken weg op te lossen, zal het vraagstuk op verzoek van een der betrokken partijen ter advies worden voorgelegd aan een permanent comité van deskundigen, in te stellen door de hooge verdragsluitende partijen.

Indien de betrokken partij zich niet zou kunnen vereenigen met dit advies of indien het comité niet een eenstemmig advies zou kunnen geven, zal het geschil worden onderworpen aan het Permanente Hof van Internationale Justitie.

Duur van het verdrag. — Art. 7 behelst: Dit verdrag is voor den tijd van vijf jaar gesloten.

Zes maanden vóór het einde van dezen termijn zal ieder der hooge verdragsluitende partijen het recht hebben aan de Nederlandsche regeering haar voornemen kenbaar te maken om het verdrag op te zeggen. Voor de hooge verdragsluitende partijen, die het verdrag niet hebben opgezegd, zal dit van kracht blijven, onder dezelfde voorwaarden, voor een nieuwen termijn van één jaar en zoo vervolgens van jaar tot jaar.

Toetreding van andere staten. — Art. 8 bepaalt, dat iedere derde staat de bevoegdheid zal hebben toe te treden tot dit verdrag op voet van gelijkheid met de staten, die het verdrag onderteekend hebben.

De staat, die wenscht toe te treden, zal van zijn voornemen kennis geven door een acte, welke zal worden nedergelegd in het archief der Nederlandsche regeering. Deze zal hiervan langs diplomatieken weg

aan ieder van de hooge verdragsluitende partijen een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift zenden.
Zoolang derde staten, zonder toe te treden tot het verdrag, nochtans in feite de bepalingen er van zullen naleven, zullen de voordeelen van de behandeling in het verdrag voorzien tot hen worden uitgestrekt.
Bekrachtiging. — Art. 9 behandelt de bekrachtiging. De bekrachtlgingsoorkonden zullen worden nedergelegd bij de Nederlandsche regeering.
Het verdrag zal in werking treden vijftien dagen nadat twee der hooge verdragsluitende partijen haar bekrachtigingsoorkonden zullen hebben nedergelegd.
Overzeesche gebieden. — Art. 10 luidt: Op het oogenblik van onderteekening van dit verdrag of van nederlegging der bekrachtigingsoorkonden kan ieder der hooge verdragsluitende partijen verklaren, dat zij zich slechts voor haar gebieden in Europa bindt.
De hooge verdragsluitende partij, die van deze bevoegdheid gebruik maakt, heeft het recht later aan de Nederlandsche regeering te verklaren, dat zij het verdrag wenscht te zien uitgebreid tot haar overzeesche gebieden, koloniën of gebieden onder mandaat. Genoemde regeering zal deze verklaring onmiddellijk ann de andere hooge verdragsluitende partijen overbrengen. Het verdrag zal in werking treden, voor zoover betreft de overzeesche gebieden, koloniën of gebieden onder mandaat, vijftien dagen na de overbrenging van bovenbedoelde verklaring door de Nederlandsche regeering.
De hooge verdragsluitende partij, die deze verklaring heeft gedaan, heeft eveneens het recht later te verklaren, dat zij wenscht, dat het verdrag zal ophouden van toepassing te zijn op de betrokken gebieden. In dit geval zal de opzegging moeten worden gedaan zes maanden voor het verstrijken van den dan loopenden jaarlijkschen termijn.
Bij de onderteekening van dit verdrag verklaarde minister Beelaerts, dat de Nederlandsche regeering zich slechts bindt voor het rijk in Europa; minister Hymans verklaarde, dat de Belgische regeering zich slechts bindt voor het Belgische grondgebied in Europa.

Protocol **en bijbehoorende verklaringen.** — In het protocol wordt aan den fiscus der betrokken landen zekere vrijheid gelaten met betrekking tot de zuiver fiscale maatregelen. Voorts zijn daarin enkele douanetechnische kwesties nader geregeld.
Een toegevoegde verklaring regelt het sluiten van bijzondere overeenkomsten (waartoe alle staten onverschillig of zij al dan niet partij zijn bij dit Verdrag zullen kunnen toetreden), ten doel hebbende de invoerrechten op bepaalde goederen te verlagen volgens andere richtlijnen dan die voorzien in artikel 2.
Bij de onderteekening van dit verdrag hebben de ministers de verklaring afgelegd, dat hun regeeringen zich vrij zullen beschouwen, eventueel maatregelen van fiscaal karakter te nemen tijdens den termijn tusschen de onderteekening en de inwerkingtreding van het onderhavige verdrag.
Van den tekst van dit Verdrag is door de Nederlandsche diplomatieke vertegenwoordigers mede namens de Luxemburgsche regeering, mededeeling gedaan aan de regeeringen van staten, waarmede Nederland, resp. Luxemburg een handelsovereenkomst op voet van meestbegunstiging heeft gesloten.

(Vor. ber. **Tariefconventie 420 C.)**

A. JAPAN. — De kosten der militaire **expedities in China.** — Volgens officieele opgaven van het Japansche ministerie van Financiën bedroegen de onkosten voor de Japansche expeditie van het vorige jaar naar Shanghai buiten de budgetaire credieten ongeveer **100** millioen yen, terwijl de gezamenlijke kosten der militaire expedities naar Mandsjoerije en Shanghai in totaal 475 millioen yen bedroegen. Suppletoir werd nog een crediet van 164 millioen yen voor dit doel toegestaan. Gedurende het loopende jaar bedragen de militaire uitgaven ruim **40%** van de totaal-uitgaven der Japansche staatsregeering. (V. b. **440** D.)

B. OOST-GROENLAND. — **Permanent** Hof van Internationale Justitie. — Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft op 3 Augustus '32 uitspraak gedaan inzake het door Noorwegen gedane en door Denemarken bestreden verzoek aan het Hof, dat dit — hangende de kwestie over Groenland — voorloopige beschermingsmaatregelen zal bevelen overeenkomstig art. **41** van het statuut van het Hof, zulks om de Deensche regeering te noodzaken af te zien van eenigen maatregel van geweld tegen Noorsche onderdanen in het Groenlandsche gebied, dat een twistappel is tusschen de beide genoemde Staten.
Het Hof heeft het verzoek van Noorwegen om tijdelijke beschermingsmaatregelen te bevelen verworpen, doch behoudt zich het recht voor later in overweging te nemen of zich omstandigheden hebben voorgedaan welke het bevelen van zoodanige maatregelen in overeenstemming met art. **41** noodig maken. **(416** H.)

C. **PARAGUAY** EN BOLIVIA. — Strijd om het **Gran Chaco-gebied.** — De vijandelijkheden tusschen Paraguay en Bolivia zijn reeds eenige dagen geleden begonnen. De berichten zijn echter zeer verwarrend. Niettemin hebben de landen, aangesloten bij de Pan-Amerikaansche Unie, n.l. de Ver. Staten en nog 18 andere landen, aan Bolivia en Paraguay medegedeeld, dat, wanneer een dezer beide landen den Gran Chaco met geweld in bezit neemt, deze verovering niet zal worden erkend. Tevens wordt verklaard, dat beide staten de vijandelijkheden moeten staken, terwijl hun wordt voorgesteld, aan een neutrale instantie voorstellen te doen tot bijlegging van het conflict. Dit optreden van de leden der Pan-Amerikaansche Unie wordt te Washington beschouwd als een uitbreiding van Hoover's stelling inzake het niet erkennen van door verovering verworven gebied. De huidige actie, zoo neemt men aan, zal in haar gevolgen even verstrekkend zijn als de Monroe-leer.

(Vorig bericht blz. **441** D.)

D. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Aan het overzicht van de werkloosheid onder de leden der volgens het Werkloosheidsbesluit-1919 gesubsidieerde werkloozenkassen (week **4—9** Juli **1932)** ontleenen wij het volgende:

GROEPEN:	Geheele week werkl.	Ged. der week werkl.
Diamantnijverheid	**4655**	**130**
Grafische vakken	**2648**	**888**
Bouwvakken	**28057**	**1124**
Schilders	**2470**	**311**
Houtbewerking	**5866**	**416**
Kleedingindustrie	754	746
Bew. van leder, wasdoek, enz.	**349**	**220**
Metaalnijverheid	**28676**	**4429**
Textielnijverheid	**9906**	**6572**
Voedings- en genotmiddelen	**1070**	**300**
Sigaren- en tabaksindustrie	**2373**	**2090**
Handels- en kantoorpersoneel	**3310**	**19**
Technici en opzichth. personeel	**1376**	**39**
Hotelbedrijf e.d.	**258**	**12**
Mijnbouw	**423**	**14476**
Transportbedr. en zeevaart	**12677**	**4982**
Fabrieksnijverheid	**13558**	**1942**
Kappersbond	**79**	**2**
Andere groepen	**220**	**165**
Totaal	**118725**	**38863**

(Vorig bericht blz. 419 H.)

E. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — De Ver. Staten hebben de uitnoodiging aangenomen om deel te nemen aan de economische wereldconferentie (die zal plaats vinden onder technische leiding van den Volkenbond). Die aanvaarding van de invitatie is in overeenstemming met de uitnoodiging, aan de Ver. Staten overgebracht door Engeland, het-

geen wil zeggen, dat geen vraagstukken, rakende de oorlogsschulden of uitzonderings-douanetarieven, zullen worden behandeld. (Vorig bericht blz. 417 B.)

5 AUGUSTUS 1932

A. **NEDERLAND.** — Aardbeien. — Nu het seizoen ten einde is, geven wij een overzicht van alle veilingen (aanvoer en opbrengst) van aardbeien:

1927	aanvoer	3.652.400 K.G.,	opbrengst	ƒ 1.196.400
1928	„	3.015.600 „		„ 1.437.000
1929	„	1.905.000 „	„	„ 1.580.416
1930	„	2.060.054 „		„ 658.036
1931	„	2.459.144 „		„ 438.036
1932	„	2.781.044 „		„ 456.318

(Vor. ber. Tuinbouw 211 A.)

B. **OLYMPISCHE SPELEN TE LOS ANGELES.** — Van Egmond Olympisch sprintkampioen. — Jacques van Egmond heeft op 3 Aug. '32 het Olympisch sprintkampioenschap gewonnen door in drie ritten den Franschman Chaillot te verslaan. In een schitterende eindspurt won van Egmond met een voorwiel verschil. Tijd laatste 200 M. 12.6 sec. (V. b. 418 C.)

C. **DENEMARKEN.** — In- en Uitvoer. — De waarde van den invoer in het eerste halfjaar beliep 590 millioen (eerste halfjaar 1931 718 millioen), die van den uitvoer 550 millioen (v. j. 677 millioen). Het importsurplus is dus gedaald van ruim 41 tot nog niet 40 millioen.
Merkwaardig is de sterke stijging van den import uit Engeland, welke in dit eerste halfjaar een waarde had van 120 millioen tegen 100 millioen over de eerste helft van het vorige jaar. Daarentegen is de invoer uit Duitschland in dezelfde periode gedaald van 240 tot 161, terwijl de uitvoer naar Duitschland slechts met ¼ daalde (71 inplaats van 95 millioen). Opmerkelijk is dat de invoer uit Nederland ook iets gestegen was. (Vorig bericht blz. 441 E.)

D. ITALIE. — Mussolini over het fascisme. — Mussolini heeft in de „Popolo d'Italia" een uiteenzetting gegeven van de politieke leer van het fascisme. In de inleiding verklaart hij, dat hij het fascisme niet heeft geschapen op de basis van een reeds bestaande leer, doch dat hij eerst de wet van het handelen heeft gevolgd. Mussolini vervolgt dan: Het fascisme heeft thans zijn eigen doelstelling in alle vraagstukken, welke materieel en geestelijk van belang zijn voor de volkeren der wereld. Vóór alles gelooft het fascisme, wat de toekomst en de ontwikkeling der rnenschheid in het algemeen betreft — waarbij niet wordt gezinspeeld op de huidige politiek — niet aan den eeuwigen vrede. Derhalve wijst hij het pacifisme terug. Slechts de oorlog brengt alle menschelijke energie tot de hoogste spanningen. Een leer, welke uitgaat van de voorwaarde den vrede te eischen, is het fascisme vreemd. Het fascisme bestrijdt beslist iedere leer, die de basis vormt van het z.g. wetenschappelijke en marxistische socialisme, d.w.z. de leer van het historische materialisme. Het fascisme staat geheel tegenover de liberale doctrine, zoowel op het gebied der politiek als op dat van het bedrijfsleven.
Verder schrijft Mussolini:
De Fascistische staat blijft niet onverschillig tegenover den godsdienst in het algemeen en voor den bepaalden godsdienst welke het christendom in Italië is. In het bijzonder heeft de staat geen godsdienst, maar wel een moraal. Een godsdienst wordt aangezien als een der diepste uitingen van den geest. Hij wordt niet enkel geëerbiedigd maar ook verdedigd en beschermd. De Fascistische staat schept zich geen eigen god, zooals dat ten tijde van Robespierre het geval was. Hij tracht ook niet zielen afvallig te maken, zooals door het bolsjewisme wel gedaan wordt.
Verder wordt in het artikel dan nog 'beweerd, dat het Fascisme zegt, alle meeningen op godsdienstig gebied te verdragen en te eerbiedigen.
(Popolo d'Italia). (Vorig bericht blz. 405 B.)

E. **ISRAEL QUERIDO OVERLEDEN.** — Geheel onverwacht is op 5 Augustus '32 de letterkundige Is. Querido in de Boerhaavekliniek te Amsterdam, waar hij een rustkuur onderging, overleden.

Israël Querido

Israël Querido werd op 1 October 1872 te Amsterdam geboren en opgeleid voor het diamantvak. Reeds op zijn 17de jaar schreef hij verzen, die in 1894 onder den titel „Verzen en Gedachten", door Theo Reeder verschenen. Man van groote wilskracht, ging hij voort zich zijn weg te banen, zijn geest te ontwikkelen. En hij gaf het diamantvak er aan om zich geheel aan de letteren te kunnen wijden.
Na de verzen uit zijn jeugd, zijn in 1897 zijn „Meditaties over literatuur en leven" verschenen, daarna als de eerste van „Studiën over tijdgenooten", die over Frank van der Goes. En onder ander werk in tijdschriften en dagbladen door, ging hij zijn romans schrijven: „Levensgang", „Menschenwee", „Zegepraal", „Kunstenaarsleven", „De Jordaan", „De Oude Waereld", „Koningen", „Zonsopgang", „Morgenland", „Manus Peet", „Mooie Karel", „Misleide Majesteit", „Simson de Godgewijde", „Ontreddering".
Van zijn hand zijn voorts ook verschillende bundels, de reeds vermelde: „Studiën over tijdgenooten", „Over literatuur", „Literatuur en Kunst", „Muziek, tooneel en literatuur". Dan „Beethoven", „Van den akker", „Van het groene laken" (over het biljartspel), „Geschreven Portretten", „Arbeid adelt", „Napoleon", „Melvina en de legende van den vuurtoren". „Letterkundig Leven".
Behalve zijn romans en zijn letterkundige studiën schreef Querido enkele tooneelstukken, n.l. „Saul en David" en „Aäron Laguna". Ook schreef hij over muziek. Zijn liefde voor de muziek — hij wilde oorspronkelijk tot musicus opgeleid worden — heeft zich niet verloochend.
Zijn laatst verschenen roman was het begin van een nieuwe cyclus die „Het Volk Gods" betiteld werd. Het eerste deel heet „Van Armen en Rijken". Het tweede deel is ter perse en heet: „Menschenharten". Is. Querido is een stoer werker geweest. Die werkkracht en ook zijn enorme belezenheid dwingt reeds eerbied af. Hij was de schepper van de populaire Jordaan-figuren: Manus Peet, Mooie Karel, Corry Scheendert, Stijn en Neel Burk.
Met Querido is een sterk en levend element van ongewoon groote afmetingen uit onze letteren heengegaan.

6 AUGUSTUS **1932**

A. **TURKIJE.** — Industrialisatie naar Russisch voorbeeld. — In Turkije zal een aantal fabrieken volgens Russische plannen worden gebouwd. Verscheidene Russische deskundigen zijn op uitnoodiging van de Turksche regeering, naar Turkije vertrokken om de plannen uit te werken.
Naar verder wordt gemeld, zal Rusland ook de opdrachten krijgen voor de uitvoering der fabrieken, op grond van een crediet, dat de Russische regeering eenigen tijd geleden aan Turkije heeft verleend.
(Vor. ber. **Driejaarsplan 368** A.)

B. **NEDERLAND.** — Monument voor Prof. **Renault.** — Bij de plechtige onthulling van het monument voor Louis Renault, die op 5 Augustus heeft plaats gehad in het Vredespaleis, heeft dr. Charles Lyon-Caëns, secretaris van de Académie des sciences morales et politiques van het Institut de France en president van het comité voor het monument van Louis Renault, namens dit comité het woord gevoerd. Dr. Lyon-Caëns ving zijn toespraak aan met er op te wijzen, hoe dit monument is opgericht ter nagedachtenis van een der mannen, die in het eind van de 19e en het begin van de 20ste eeuw het meest hebben bijgedragen om de kennis van het internationale recht te verbreiden en te vervolmaken, en om te helpen het geweld te vervangen door het recht bij het regelen van de geschillen tusschen de staten. Louis Renault heeft met onvergelijkelijk meesterschap het internationale recht gedurende meer dan **40** jaar onderwezen aan de rechtsfaculteit van de Universiteit van Parijs en aan de School voor politieke wetenschappen in die stad. Tevens gaf hij de cursussen in het Volkenrecht aan de hoogere krijgs- en marineschool.
In Parijs was het onderwijs in dit vak zonder hem niet denkbaar. Het karakter van zijn onderwijs wordt in deze bijeenkomst wel zeer in het bijzonder aangeduid door oud-leerlingen, die, op hun beurt, meesters zijn geworden.
Renault is niet alleen een eminent professor in het internationale recht geweest. Ook is hij dikwijls geroepen, om het toe te passen in geschillen tusschen de staten of op diplomatieke conferenties. Niet alleen de Fransche regeering, maar ook de regeeringen van andere landen kozen hem als hun arbiter; hij is lid geweest van *6* arbitrale scheidsgerechten van de 13, welke hier ter stede van **1899** tot **1914** gehouden zijn.

C. OOSTENRIJK. — **Nieuwe leening.** — De Centrale commissie van den Oostenrijkscheil Nationalen Raad heeft op **4** Aug. '**32** het leeningsprotocol van Lausanne aangenomen.
Overeenkomstig een voorstel van den Landbond werden hierbij de bepalingen van het protocol aldus geinterpreteerd, dat ook in het vervolg voor besluiten van den Raad van den Volkenbond eenstemmigheid noodig is, wanneer deze besluiten betrekking hebben op bepalingen, die betrekking hebben op het Protocol van Genève van Januari **1922.** De bevoegdheden van de contrôlecommissie en de bepalingen voor een vroegere aflossing der leeningen dan in het jaar **1942** zouden slechts betrekking hebben op de financieel-technische voorwaarden. (Vor. ber. blz. **417** H.)

D. FEANKRIJK. — Buitenlandsche handel. — Sinds het begin van **1932** heeft de uitvoer van Frankrijk zich voortdurend in een dalende richting bewogen. Van frs. 1806 millioen in Jan. is hij geleidelijk tot frs. 1576 millioen in Juni verminderd. De invoer heeft geschommeld tusschen een laagste cijfer van frs. **2340** millioen in Januari en een hoogste cijfer van frs. **2836** millioen in April.
Zelfs wanneer men rekening houdt met de algemeene omstandigheden, die den ruilhandel tusschen de diverse landen belemmeren, moet worden geconstateerd, dat de positie van Frankrijk, wat zijn handelsverkeer betreft, wel bijzoader ongunstig is. Dit is het gevolg van de handhaving van de buitengewoon hooge productiekosten, waardoor het concurrentievermogen van de Fransche industrie op de buitenlandsche markten aanzienlijk wordt beperkt. De in de laatste vier jaar genomen maatregelen die ten doel hadden, de prijzen van landbouwproducten op een zeer hoog niveau ver boven dat der wereldprijzen, te handhaven, zijn ook na de nieuwe verkiezingen behouden gebleven. Zij zijn zelfs door het contingenteeringstelsel versterkt. De jongste door het Parlement aangenomen financieele wetten tot vermindering van het begrootingsdeficit komen neer op een verhooging der belastingen, wat een verderen druk op de productie-kosten der industrie moet uitoefenen. Onder deze omstandigheden wordt de afzetmogelijkheid van Fransche artikelen in het buitenland hoe langer hoe geringer.
De ontwikkeling van den buitenlandschen handel van Frankrijk is nog veel meer verontrustend, dan het tekort op de begrooting. (V. b. **In-** en **Uitvoer 169** M.)

E. **DUITSCHLAND.** — **Terrorisme.** — Onder praesidium van rijksminister von Gayl beraadslaagden de te Berlijn aanwezige ministers over den binnenlandschen politieken toestand en maatregelen, om aan het aldoor toenemend terrorisme, paal en perk te stellen.
Men is overeengekomen, de bestaande strafbepalingen op buitengewone wijze te verscherpen. In bijzonderheden is vastgesteld, dat ernstige maatregelen moeten getroffen worden.
Volgens onze inlichtingen zullen bedoelde maatregelen echter nog niet onmiddellijk worden uitgevaardigd, daar men eerst nog even de verdere ontwikkeling der dingen wil afwachten.
Op grond van de besluiten der gehouden kabinetszitting is de rijksregeering echter thans in staat, te allen tijde de gereedliggende verordening af te kondigen, indien de toestand zulks eischt.
De Pruisische regeering beraadslaagt eveneens over maatregelen tot herstel der orde.

7 AUGUSTUS **1932**

F. NEDERLAND. — **Uitvoer** van fruit naar Frankrijk beperkt. — Met ingang van 6 Augustus worden de volgende artikelen gebracht onder de uitvoercontingenteering naar Frankrijk: tafelperen, tafelappelen, pruimen, kersen, aardbeien, roode en witte bessen, zwarte bessen, kruisbessen.
Met het uitgeven der certificaten is mr. L. Niemöller te 's-Gravenhage belast.
Het basistijdperk, waarnaar de hoeveelheid fruit wordt berekend, voor welke certificaten worden afgegeven, is bepaald op: **1** Januari 1931 tot **1** Januari **1932.**
Het bedrag ter bestrijding van de kosten, aan het afgeven der certificaten voor den uitvoer van fruit verbonden, is vastgesteld op 10 cent per 100 K.G., met een minimum van f **1,—** per certificaat.
(Vorig bericht blz. **435** D.)

G. NEDERLAND. — **Tarwewet. - Maalpercentage** verhoogd. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft in zijn Tarwebeschikking het percentage 22½ verhoogd tot **25,** zoodat art. **1** lid **1** en **2** als volgt komt te luiden:
„Tarwemeel of tarwebloem A is alle tarwemeel of tarwebloem waarvan de samenstelling voldoet aan de volgende eischen:
Elke hoeveelheid bestaat voor ten minste **25** pct. uit meel of bloem, uitsluitend afkomstig van inheemsche tarwe: deze **25** pct. is gelijkmatig door de hoeveelheid verwerkt."
Deze verhooging moet van **8** Aug. '**32** af doorgevoerd worden. (Vorig bericht **blz. 374** D.)

A. VEREENIGDE STATEN. — **Werkloosheid.** — Het aantal werkloozen in de Ver. Staten werd op 30 Juni 1932 op 11.223.000 geschat. (V. b. **436 E.**; ook **368 I.**)

B. **ACCOORD** VAN VERTROUWEN. — Nederland en Bulgarije zijn eveneens toegetreden tot het Europeesche Accoord van Vertrouwen. (Vor. ber. **437** C.)

C. PARAGUAY EN BOLIVIA. — Strijd om het Gran Qhaco-gebied. — Paraguay heeft het voorstel van de Pan-Amerikaansche Unie tot bijlegging van het conflict met Bolivia zonder voorbehoud aangenomen.
Bolivia daarentegen heeft het bemiddelingsvoorstel van de hand gewezen en verklaard, dat het het Chaco-conflict eerst dan als geëindigd zal beschouwen, wanneer Bolivia een toegang tot de Paraguayrivier en daardoor tot zee krijgt.
Overigens beweert Bolivia dat zijn leger zich in het Chaco-gebied op Boliviaanschen grond bevindt.
(Vorig bericht blz. **443** C.)

D. SPANJE. — Fruit in zee gestort. — Aan de Spaansch-Fransche grens worden ladingen fruit in zee gestort, daar dit fruit, dat uit Zuid-Spanje afkomstig was, volgens de nieuwe invoerbeperkingen niet meer winstgevend uitgevoerd kon worden. Omdat verkoop in de grensplaatsen niet mogelijk was, zijn veertig wagonladingen, die een waarde van ongeveer 130.000 francs vertegenwoordigen, in zee gestort.

E. ENGELAND. — Iersche **kwestie.** — De Iersche Kamer heeft met 58 tegen 43 stemmen een regeeringsvoorstel aangenomen, volgens hetwelk een bijzonder fonds van twee millioen pond sterling zal worden gesticht, om den economischen oorlog tegen Groot-Brittannië voort te zetten. (Vor. ber. blz. **421** D.)

F. NEDERLAND. — Verkorting van den arbeidstijd. — Het dagelijksch bestuur van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen schrijft ons:
Op Vrijdag 22 Juli heeft een delegatie van het N.V.V. een bespreking gehad met den minister van Economische Zaken en Arbeid over het vraagstuk der arbeidstijdverkorting.
Ten aanzien van de groepen, welke nog niet onder de Arbeidswet vallen of waarop de 48-urige werkweek nog niet van toepassing is verklaard, zei de minister, dat hij onder de huidige economische omstandigheden bezwaar had te voldoen aan het verzoek van het N.V.V. om den arbeidstijd voor deze groepen in elk geval tot 48 uur terug te brengen.
Wat den wensch tot verkorting van den arbeidstijd beneden 48 uur, eventueel tot 40 uur, per week betreft, deelde de minister mee, dat hij tegenover het denkbeeld, om door een betere verdeeling van den arbeid tot vermindering van de werkloosheid te komen, niet afwijzend stond. Hij achtte het vraagstuk uit een moreel oogpunt in verband met de groote en langdurige werkloosheid van bijzonder belang.
De minister heeft toegezegd, zich in verbinding te zullen stellen met vertegenwoordigers van de werkgevers, cm na te gaan, hoe over het vraagstuk in die kringen wordt gedacht. (Vor. ber. blz. **379 A.**)

8 AUGUSTUS 1932

G. BANKEN **IN** MOEILIJKHEDEN. — **Scheurleer & Zoonen, 's-Gravenhage.** — De firma Scheurleer & Zoonen heeft bij de rechtbank haar faillissement aangevraagd op advies van de bewindvoerders. Nadat in het voorjaar surseance van betaling werd aangevraagd, is het langzamerhand, niet in het minst wat betreft de afwikkeling van effectenposities, gebleken, dat een faillissementsliquidatie ten slotte toch meer in het belang is van den boedel, d.w.z. van schuldeischers der firma. Deze overweging heeft de firmanten doen besluiten af te zien van het verzoek tot eurséance en zich tot de rechtbank te wenden met het verzoek het faillissement uit te spreken. De bewindvoerders bevestigden een en ander door mede te deelen, dat zij in den stand van den boedel en na voorlichting van accountants, aanleiding gevonden hebben om, in het belang der crediteuren der firma Scheurleer, op aangifte tot faillissementsverklaring aan te dringen.
De rechtbank heeft dan ook W. M. Scheurleer en dr. C. W. Lunsingh Scheurleer, bankiers te 's-Gravenhage, tezamen handelende onder den firma Scheurleer en Zoonen te 's-Gravenhage, in staat van faillissement verklaard. Rechter-commissaris: mr. H. W. E. Klomp; curators: mr. A. F. Visser van IJzendoorn, mr. C. J. de Vries en E. J. H. van Delden, directeur N. I. H. B. (Vorig bericht blz. **423 A.**)

H. NEDERLAND. — Invoerrecht op mosselen in **Frankrijk.** — Blijkens de wet van 29 Juli, opgenomen in het „Journal Officiel" van 31 Juli '32 zal in Frankrijk op mosselen (nr. 50 van het tarief) een invoerrecht van frs. 7.50 per 100 K.G. worden geheven.
(Vor. ber. In- en Uitvoer **423** G.)

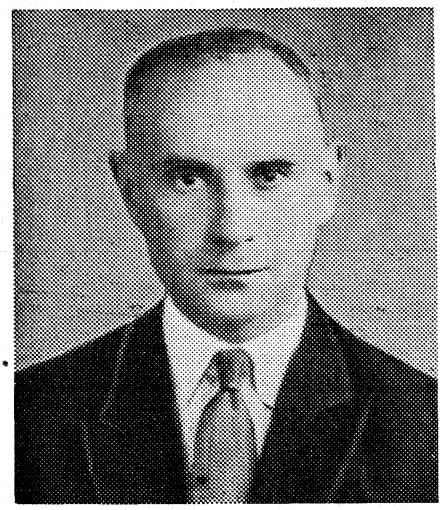
I. BELGIE. — De mijnstaking. — De mijnwerkers in het Centrum, te La Louvière, hebben zich uitgesproken tegen het bemiddelingsvoorstel van den minister van Arbeid, tot oplossing van het conflict.
In het bekken hebben de arbeiders zelfs besloten zich niet verder meer te storen aan welk besluit ook van de nationale mijncommissie, de nationale federatie der syndicalisten of andere organismen. De staking wordt voortgezet en de arbeiders der andere vakken zullen worden uitgenoodigd zich aan te sluiten bij de mijnwerkers, om een nieuwe solidariteitsstaking te beginnen.
In een buitengewone vergadering van vertegenwoordigers der Belgische socialistische mijnwerkersorganisaties, welke te Brussel is gehouden, werd op 7 Augustus '32 besloten tot een algemeene staking voor de mijnindustrie en de aanverwante bedrijven.
(Vorig bericht blz. **422 C.**)

K. ZWEDEN. — Kabinetsreconstructie. — De premier Ekman heeft in den gehouden Kroonraad den koning zijn verzoek om ontslag overhandigd.
In plaats van den afgetreden premier Ekman is de minister van Financiën Hamrin tot premier benoemd. Hij behoudt voorloopig de portefeuille van financiën. Het ministerie is verder aangevuld door de benoeming van den onderstaatssecretaris in het ministerie van financiën T. P. J. Petersson tot minister zonder portefeuille.

9 AUGUSTCS 1932

L. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Indo-Chineesch erfrecht. — Op 21 Januari 1919 overleed te Toeban een rijke Chineesche ingezetene zonder nalating van een testament. De overledene had twee zoons en vijf dochters en de Raad van Justitie te Soerabaja kreeg te beslissen in het geschilpunt:
waren vóór 1 Mei 1919, met name op 21 Jan. 1919, dochters van een zonder nalating van een testament overleden Chinees tot zijn nalatenschap gelijk erfgerechtigd met de zoons?
De Raad heeft, volgens het Soer. Hdbl., deze vraag ontkennend beantwoord.
Het in casu toepasselijke Indo-Chineesche erfrecht heeft zich langzamerhand wel ontwikkeld ten voordeele der dochters, zoo b.v. dat bij het ontbreken van zoons, dochters tot de nalatenschap van den vader worden opgeroepen en in dat geval zelfs vóór broers van den overledene gaan, doch tot het tijdstip der invoering, 1 Mei 1919, van de nieuwe bepalingen omtrent het burgerrecht en handelsrecht voor Chineezen, was de ontwikkeling van het Indo-Chineesche erfrecht niet reeds zoover voortgeschreden dat dochters als erfgenamen gelijk stonden met zoons.
De beide zoons kunnen dus onder elkaar de nalatenschap van hun vader verdeelen, met volkomen uitsluiting van de vijf dochters. (Soerab. Handeleblad)

A. Drs. S. ROODENBURG. — Het is ons een genoegen onzen lezers en lezeressen te kunnen mededeelen, dat drs. S. Roodenburg belangeloos de supervisie van onze rubrieken wiskunde, natuurkunde en astronomie op zich heeft genomen.

Drs. S. Roodenburg.

Drs. Roodenburg, geboren **25** April **1893** te Amsterdam, studeerde aan de Amsterdamsche Universiteit wis-, natuur- en scheikunde. Deze studie werd door de mobilisatie 4 jaar onderbroken. In **1922** legde drs. Roodenburg het doctoraal examen in de wis- en natuurkunde af, waarna hij aan verschillende vooraanstaande onderwijsinrichtingen leeraar werd. Drs. Roodenburg heeft speciale studie van de relativiteitstheorie gemaakt.

B. **VEREENIGDE STATEN.** — **Vijfdagen** week. — President Hoover bepleit de invoering van de vijfdagen week, waarvan hij hoopt dat het nieuwe werkgelegenheid voor drie millioen arbeiders zal scheppen.
(Vorig bericht **blz. 130** B.)

C. **VEREENIGDE STATEN.** — **Minister Lamont afgetreden.** — De minister van Handel, Lamont, is afgetreden, naar het schijnt om zich aan zijn zaken te wijden.
Tot zijn opvolger is Roy Chapin benoemd, die tot dusverre voorzitter was van den raad van toezicht van de Hudson Motor Car Cy.

D. ZUID-AFRIKA. — Verhouding tot **Nederland.** — In verband met een onlangs in de Nederlandsche pers gepubliceerd artikel nopens het handelsverkeer tusschen Nederland en Zuid-Afrika, schrijft „Die Burger" in het hoofdartikel, dat sympathiek spreken over stamverwantschap zonder het versterken van economisch contact practisch weinig oplevert. „Die Burger" erkent dat de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika inderdaad veel te wenschen overlaten. Het handelsverkeer tusschen Nederland en Zuid-Afrika is proportioneel sterker afgenomen dan tusschen Zuid-Afrika en minder stamverwante landen. Het is moeilijk, zegt het blad, de juiste oorzaken op te sommen, doch het schijnt toch dat Nederland hieraan grooter schuld heeft dan Zuid-Afrika, aangezien Nederland kapitaalkrachtiger is dan Zuid-Afrika, terwijl Zuid-Afrika buitenlandsche kapitaalbeleggers naast groote zekerheid hooge revenues biedt, een waarheid welke Groot-Brittannië wel degelijk blijkt te beseffen. Nederland is in dit opzicht tekort geschoten, aangezien het de geboden kansen niet heeft waargenomen, ten gevolge waarvan een verzwakking in de handelsrelaties is ingetreden.
Zuid-Afrika wenscht gaarne den handel met Nederland uit te breiden.
Zou, aldus „Die Burger", het niet van grooter waarde zijn de handelsbetrekkingen te bevorderen, dan te filosofeeren over de cultureele banden die zonder deze andere betrekkingen toch nooit krachtig worden?
(Die Burger)

E. PETROLEUM. — De Parijsche petroleumconferentie is geëindigd. Op deze conferentie is overeenstemming bereikt tusschen de vertegenwoordigers van de Roemeensche groep en die van de internationale groep over de belangrijkste punten van een overeenkomst, bestemd om den toestand te verbeteren op de invoermarkten.
Stabiliteit zou dan verkregen worden door een wederzijdsche verbintenis, om de uitvoerpolitiek van de twee groepen op die markten te eerbiedigen. **(255 D.)**

F. **NEDERLAND.** — **Handel** met **Zwitserland.** — Aan het jaarverslag over **1931** van de Nederl. K. v. K. voor Zwitserland ontleenen wij het volgende:

	Uitvoer n. Zwitserland (in mill. frs.)		Invoer uit Zwitserland (in mill. frs.)	
	1931	1930	1931	1930
Levensmiddelen	12.6	17.4	5.3	4.8
Grondstoffen	21.5	23.4	8.9	0.8
Fabrikaten	13	18.5	37.9	56.7

(Vorig bericht blz. 240 F.)

G. **NEDERLAND.** — **Bezuiniging** bij **Zee-** en **Landmacht.** — In een legerorder is een ministerieele beschikking genomen betreffende vrijwillige dienstverlating. De reorganisatie van het leger aal met **1** Januari **1933** in werking treden en de bezuiniging zal gaan over ruim **120** officieren en pl.m. **360** onderofficieren. (Vorig bericht Leger enz. **417** K.)

10 AUGUSTUS 1932

H. **JOODSCHE PROBLEMEN.** — **Liberaal-Religieus** Jodendom. — Dr. Montefiore (Londen) gaf op de periodieke bijeenkomst van het Verbond van Liberaal-Religieuse Joden in Nederland de volgende uiteenzetting omtrent het Liberaal-Religieus Jodendom:
Reeds in zijns vaders huis — spr. is ruim **70** jaar — heeft hij dit Jodendom voor zich gezien, dus het is geen nieuwe beweging. Het liberaal Jodendom is evenzeer een Jodendom van religieuse richting, hetwelk geen strijd wenscht met de orthodoxie. Het vindt in elk voorschrift van den Bijbel een verheven Godsgedachte en de naleving van elk onderdeel dier voorschriften mag geenszins als een last of een moeite worden aangemerkt. Het is voor het Progressive Judaism bet noodzakelijkste en het allerbelangrijkste, dat het Jodendom in het hart van het volk leeft. Niet alleen bij geboorte, bij huwelijk of bij den dood dient het Jood-zijn naar voren te komen, het geheele leven moet er zoo op ingericht zijn, dat men ervan doordrongen is, dat God het is, die ons heeft geschapen, dat Hij het is, die de voorschriften heeft gegeven en dat het de moeite waard is naar Zijn wil te leven. (Vorig bericht blz. 247 **G.**)

I. RUSLAND. — **Petroleum.** — Aan het officieel orgaan van de Russische patroleumcentrale ontleenen wij enkele gegevens omtrent het tweede vijfjarenplan der petroleumindustrie:
In den loop van de periode **1933—1937** moet de petroleumproductie een enorme ontwikkeling ondergaan. De geschatte productie van **1932,** zijnde 26.468.000 ton, zal moeten worden opgevoerd tot een productie van **69.200.000** ton in **1937. Van** deze productie zal 24%, dus **16.800.000** ton moeten worden verkregen op nieuwe terreinen, die thans nog niet in exploitatie zijn genomen. Dit komt hierop neer, dat van terreinen waarvan men momenteel nog niet weet of zij industrieel te exploiteeren zijn, een hoeveelheid petroleum zal moeten wonden gewonnen, welke **80%** bedraagt van de totale productie van alle petroleum-

gebieden welke door de Sovjet in 1931 werden ontgonnen.
De totale lengte der boortorens, welke voor 1932 Wordt geschat op 1.065 000 M., zal in 1937 5.173.900 M. moeten bedragen. In 1933 schat men het aantal schachten die een diepte van 1500 M. en meer bereiken op 35, terwijl dit aantal in 1937 tot 543 zal moeten stijgen.
De totale kosten voor den aanleg van de pijpleidingen in het nieuwe vijfjarenplan worden becijferd op 4.338 millioen roebel. In 1932 bedroegen deze kosten 292 millioen om geleidelijk te stijgen tot een bedrag van 1.287 millioen in 1937.
De hoeveelheid geraffineerde olie zal in 1932 23.195.000 ton bedragen en in 1937 een stijging te zien geven van 264% tot 61.250.000 ton.
(Apsjeron). (Vorig bericht blz. 166 F.)

A. SPANJE. — Tabakscultuur. - Een coöperatie van tabaksplanters. — Onlangs is opgericht de „Federacion Nacional de Cindicatos Agricolas de cultivadores de tabaco en Espania" te Madrid.
Naar aanleiding daarvan publiceert „El Progreso Agricola y Pecuario" een artikel, waaraan wij het volgende ontleenen:
In deze federatie hebben zich meer dan 7000 tabaksplanters op coöperatieve basis vereenigd. Haar program omvat: samenwerking met den Staat ter bevordering van de tabakscultuur, zorg voor den aanplant van de hoeveelheid en de soorten tabak, die het nationale verbruik noodig heeft en die mogelijkerwijze voor uitvoer in aanmerking komen.
De nieuwe federatie zal, dank zij de coöperatie harer leden goede en goedkoope tabak kunnen produceeren. Zij zal den Staat van financieele lasten kunnen ontheffen door proefnemingen voor haar rekening te nemen, mits daartegenover de Staat medewerkte om Spanje van het buitenland onafhankelijk te maken. De federatie behoeft daartoe meer vrijheid voor den aanplant van tabak. Zij verliest echter niet uit het oog, dat de tabak voor den Staat een belangrijke bron van staatsinkomsten is, zoodat de tabaksproductie aan contrôle onderworpen moet zijn, doch de nationale voorziening in 's lands behoeften moet hierdoor niet onmogelijk gemaakt worden.
(El Progreso Agricola y Pecuario)

B. ENGELAND. — Nieuwe invoerrechten op tuinbouwproducten. — Krachtens een op 8 Augustus '32 op grond van de Horticultural Products (Emergency Customs and Duties) Act 1931 en de Import Duties Act 1932 uitgevaardigd decreet zullen alle bestaande noodtarieven op tuinbouwproducten worden ingetrokken en door nieuwe vervangen worden, gebaseerd op de aanbevelingen van de commissie van advies voor invoerrechten. De wijzigingen treden 1 September 1932 in werking.
De nieuwe tarieven zijn als volgt:
Ooft: Kersen van 1 Mei tot 15 Aug. 3 pence per lb.
Aalbessen van Mei tot en met Aug. 2 pence per lb.
Kruisbessen van Mei tot en met Juli ½ penny per Ib.
Kasdruiven 3 pence per Ib.
Pruimen van Juli tot en met October 9/4 per cwt.
Frambozen en loganberries van Juli t/m Augustus 2 pence per lb.
Aardbeien van April tot en met Juli 3 pence per Ib.
Perziken en abrikozen (kas) van April t/m October 1/- per lb.
Groenten: Asperges Januari t/m Juni 4 pence per lb.
Groene boonen Januari tlm Augustus 1½ pence per lb.
Spruitkool en bloemkool 3/- per cwt.
Wortelen 2/4 per cwt.
Latuw, andijvie, cichorei (salade) Januari t/m April 8/- per cwt.; Mei t/m December 6/- per cwt.
Komkommers (behalve augurken) van Maart t/m November 8/- per cwt.
Paddenstoelen 8 pence per Ib.
Groene erwten ongedopt van Januari t/m Juli 9/5 per cwt.; idem gedopt van Jan. t/m Juli 37/4 per cwt.
Raapknollen 2/4 per cwt.
Tomaten Juni en Juli 2 pence per lb., Augustus t/m October 1 penny per Ib.
Bloemen: Bladplanten (exclusief hulst, mistletoe, aspergegroen en gold palm branches) 2 d. per Ib.
De volgende snijbloemen: seringen, gypsophila, heidekruid, pioenen, margarieten, goudsbloemen, mimosa's, narcissen (Polyanthus-type), Ster van Bethlehem, viooltjes, 2 pence per lb.
Andere snijbloemen, planten in bloei, bloemen bevestigd aan knollen en aspergefoliage 9 pence per lb.
Rozenstruiken 25/- per 100.
Andere bloemen en wortels van bloemplanten 6 pence per lb.
Boomen en struiken, exclusief rozenstruiken, vruchtboomen, azalea indica en sweet bays: bloote wortels 20/- per cwt., verpakte wortels 10/- per cwt., vruchtboomen en vruchtstocks 201- per cwt.
(Vor. ber. Invoerrechten blz. 430 G.)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Vaste en vlottende schuld. — In de M. v. A. op het Volksraadsverslag op Financiën komt het volgende staatje voor van de vaste en de vlottende schuld van 1 Juli 1929 tot 30 Juni 1932:

Datum	Vlottende schuld. f	Vaste schuld. f	Totale schuld. f
1 Juli 1929	41.863.500	1.003.323.000	1.045.186.500
1 Jan. 1930	42.926.900	980.211.000	1.023.137.900
1 Juli 1930	126.105.600	1002.929.000	1.129 034.600
1 Jan. 1931	101.167.800	1.063.964.000	1.165.131.800
1 Juli 1931	138.607.700	1.138.632.000	1.277.239.700
1 Jan. 1932	190.601.700	1.126.498.000	1.317.099.700
Ult. Juni '32	276.939.400	1.115.676 000	1.392.615.400

(Vorig bericht blz. 433 G.)

D. STIKSTOF. — Conferentie te Scheveningen. — Op 3 Augustus '32 is een principieele overeenkomst tusschen Chili en de Europeesche stikstofproducenten tot stand gekomen.
Dit accoord wordt van buitengewone beteekenis geacht voor de stikstofindustrie over de geheele wereld, te meer omdat op deze conferentie alle groepen van belanghebbenden waren vertegenwoordigd.
De concerns die ter conferentie aanwezig waren, vertegenwoordigen een kapitaal van ruim £ 250 millioen.
Het is gelukt tot principieele overeenstemming te komen op den grondslag van aan elk der groepen een bepaald contingent op de wereldmarkt toe te wijzen.
Reeds eerder was tusschen de verschillende Europeesche concerns overeenstemming bereikt. Later heeft de Duitsch-Engelsch-Noorsche groep onderhandeld met de Chilenen.
Toen dezen tot overeenstemming waren gekomen heeft de geheele Europeesche groep opnieuw met de Chilenen onderhandeld.

E. KATOEN. — Belangrijke ontdekking voor katoenindustrie. — Uit Manchester wordt gemeld, dat aldsar een belangrijke ontdekking voor de katoenindustrie is bekend gemaakt. Het betreft een nieuw procédé om het kreuken van katoen te voorkomen. Deze ontdekking is het resultaat van een onderzoek dat twee jaren heeft geduurd en waarvoor de kosten £ 75.000 hebben bedragen. Het onderzoek heeft plaats gehad in het laboratorium der bekende firma Tootal Bradhurst, Leen & Cy. te Manchester.
Het verluidt, dat het bestaat uit de werking van synthetische harsen op katoenvezels, terwijl er ook resultaat is bereikt bij het verwerken van deze hars in kleurstof. Het procédé is goedkoop en kan worden toegepast op zijde, kunstzijde en kunstwol. (34 A.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Staatssecretaris Stimson over de beteekenis van het Briand-Kellogg pact. — Staatssecretaris Stimson heeft voor den „Council

of foreign Relations" het woord gevoerd over de beteekenis van het Briand-Kellogg pact waar **62** staten toe zijn toegetreden. Hij zeide o.a. het volgende:
Te Versailles hebben de overwinnende naties een overeenkomst gesloten met het doel te trachten het uitbreken van oorlogen zoo ver mogelijk te beperken, waarna in **1928** het pact van Parijs, het z.g. Briand-Kellogg pact is gevolgd. Bij dit pact zijn bijna alle naties der wereld overeengekomen af te zien van den oorlog als instrument van nationale politiek. Alle geschillen zullen in de toekomst nog slechts langs vreedzamen weg worden geregeld. Dat beteekent dat de oorlog onwettig is. In de-toekomst zal niet een van twee oorlogvoerenden de kwaadwillige zijn, doch beider daad als misdaad worden gerekend.
Thans hebben critici verklaard dat het verdrag heelemaal geen verdrag is, doch slechts eenzijdige verklaringen bevat, waarover ieder onderteekenaar alleen heeft te beslissen en voor welker schending hij niet ter verantwoording kan worden geroepen. Deze critici hebben ongelijk. Beperking van het pact geldt alleen waar het het recht van zelfverdediging betreft. Het Briand-Kellogg pact voorziet niet in sancties, het berust veeleer op de sanctie der openbare meening, welke gemaakt kan worden tot een der grootste wapens van de wereld.
Stimson schilderde vervolgens hoe het Briand-Kellog pact in het jaar **1929** bij het geschil Rusland-China is toegepast en behandelde vervolgens het recente geschil in het Verre Oosten.

A. DUITSCHLAND. — Noodverordening betreffende politieke excessen. - Godsvrede verlengd. — Officieel wordt medegedeeld:
Bij de publicatie van de Juniverordening tegen politieke excessen heeft de Rijkspresident voor het geval dat zich weer politieke gewelddaden zouden voordoen, nieuwe scherpe voorschriften aangekondigd.
Gedurende de laatste weken heeft men in Duitschland tot nu toe ongekende gewelddaden aanschouwd. Rijkspresident en Rijksregeering hebben derhalve besloten om tot onderdrukking van den politieken terreur gebruik te maken van de scherpste middelen. Politieke gewelddaden worden bij de verordening van den Rijkspresident d.d. **9** Aug. '**32** met de strengste straffen bedreigd. Voor de meest ernstige gevallen wordt met doodstraf gedreigd.
Het geldende recht voorziet in de doodstraf voor moordenaars die met voorbedachten rade hun daad hebben gepleegd, zoomede voor hen, die ernstige aanslagen met springstof plegen. In de toekomst zal ook hij met den dood worden gestraft, die uit toorn en haat een doodelijken aanval pleegt op zijn politieke tegenstanders, of politiebeambten of personen die tot de weermacht behooren, doodt. Ook wordt met den dood bestraft hij die door brandstichting of een andere misdaad, welke openbaar gevaar oplevert, den dood van een mensch veroorzaakt. Met ten minste tien jaren tuchthuis wordt gestraft hij, die door gebruikmaking van een schietwapen een persoon ernstig lichamelijk letsel toebrengt of een aanval op een politiebeambte doet.
Er zijn speciale rechtbanken ingesteld teneinde strafzaken, welke verband houden met overtreding dezer verordening, op zoo vlug mogelijke wijze af te handelen.
Deze noodverordening is op **9** Aug. '**32** ingegaan. De Godsvrede is tot **31** Augustus **1932** verlengd.
(Vor. ber. Noodverord. **424** B.; Godsvrede **436** D.)

B. NEDERLAND. — Prof. dr. W. H. **Keesom** naar **Buenos Aires.** — Prof. dr. W. H. Keesom, hoogleeraar in de natuurkunde aan de rijksuniversiteit te Leiden, is naar Buenos Aires vertrokken ter bijwoning van het Internationale Koude-congres aldaar. Prof. Keesom is daar aanwezig als vertegenwoordiger van de Nederlandsche regeering en eveneens als afgevaardigde van het Institut du Froid.

11 AUGUSTUS **1932**

C. NEDERLAND. — Advocaten congres. — Het congres van de Union International des Avocats heeft dezer dagen te 's-Gravenhage plaats gehad. De minister van Justitie, mr. dr. J. Donner, sprak de openingsrede uit. Na de rede van den minister voerden nog vele advocaten en rechtsgeleerden het woord, w.o. dr. Lafontaine, advocaat van het Hof van Cassatie te Brussel en dr. Louis Sarran, van de Orde van Advocaten te Parijs. Deze gaf een overzicht van de werkzaamheden der unie sinds de laatste bijeenkomst in Luxemburg. Voor een goed functionneeren is vóór alles noodig een methodische en georganiseerde medewerking van alle nationale orden. Het moet met de Unie niet zoo gaan als met de prinses uit het feeënsprookje, die voor een jaar inslaapt en dan op den ritueelen dag weer gewekt wordt. Een actieve en regelmatige samenwerking is noodig.
Vervolgens spraken nog dr. Jean Appleton, prof. dr. Ernst Wolff e.a.

D. PRIJSVRAGEN. — Wereldvrede. — „The New History Society" onder de bescherming van „The International Universities League of Nations Federation" stelt drie prijzen beschikbaar voor opstellen geschreven door de studenten of de leerlingen van de Universiteiten en scholen van Europa over het onderwerp: „Hoe kan de jeugd van de universiteiten en scholen bijdragen tot de verwezenlijking van de Vereenigde Staten der wereld?"
De prijzen zijn **300, 200** en **100** dollar.
Alle verdere inlichtingen zullen gaarne verstrekt worden door: The International Universities League of Nations Federation, **3,** Rue De Goff, Paris (5e)-France en door: **J.** M. de Vries Jr., voorzitter van de „Viotta-club", **J. J.** Viottastraat **32,** Amsterdam (Z.).

E. NEDERLAND. — O.S.P. — Naar De Fakkel, het orgaan van de onafhankelijke socialistische partij, meldt, zijn de heeren E. Fimmen en N. Nathans uit deze partij getreden.
In een toelichtenden brief verklaren de heeren Fimmen en Nathans, dat zij voor het lidmaatschap van de O.S.P. hebben bedankt uitsluitend uit motieven, ontleend aan de belangen van de Internationale Transportarbeiders Federatie, van welke organisatie de heeren Fimmen en Nathans resp. secretaris-generaal en secretaris zijn. (Vorig bericht blz. **333** B.)

F. NEDERLAND. — **Boteruitvoer** naar Engeland. — De volgende cijfers geven de groote daling te zien van den invoer van Nederlandsche boter in Engeland:

1927 . . .	**8512** ton	**1930 . . .**	**4455** ton
1928 . . .	**7412** „	**1931 . . .**	4806 „
1929 . . .	**6419** „		

(**Vor.** ber. **blz. 373** D.)

G. ZINK. — Beperking. — De leden van het internationale zinkkartel hebben op **23** Juli '**32** besloten, van **1** Aug. af de zinkproductie met een verdere **10%** te beperken, waardoor deze tot **45%** van de totale capaciteit zal worden teruggebracht.
De Zuid-Amerikaansche en Canadeesche zinkproducenten hebben zich thans accoord verklaard met de door het kartel voorgestelde productiebeperking.
Canada en Mexico zullen hun productie met **10%** beperken. Voor de overige zinkproducenten bedraagt de productiebeperking 5%. (Vor. ber. bh. **173** M.)

H. ESPERANTO. — **Internationaal Esperantisten**congres te Parijs. — Het 24ste Internationale Espez anti sten-congres te Parijs is beëindigd met een rede van den voorzitter, den heer **Warnier,** die op het groote succes heeft kunnen wijzen van dit congres, dat 1640 congressisten uit **38** verschillende landen bijeen had gebracht.
Uit de officieele mededeelingen blijkt, dat **15** regeeringen zich officieel hebben doen vertegenwoordigen.

De onze was vertegenwoordigd door Ing. Insbrücker, vertegenwoordiger van den minister van Onderwijs. Verder waren vertegenwoordigd de regeeringen van Frankrijk, Duitschland. Oostenrijk, Estland, Noorwegen, Finland, Roemenië, Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije, enz. Eveneens het Internationaal Arbeidsbureau en het Instituut voor intellectueele samenwerking.
Behalve een groot aantal gemeenschappelijke congresbijeenkomsten, zijn er een veertig groepsbijeenkomsten gehouden, van ingenieurs, doctoren, onderwijzers, post- en spoorambtenaren, religieuse groepen en beroepsorganisaties, die ieder in het Esperanto de onderwerpen hebben behandeld, die haar bijzondere aandacht hadden.
De bijzondere internationale organisatie van Esperantisten van posterijen en telegrafie koos tot haar voorzitter den heer J. B. B. Dufrenne te Amsterdam.
(Vorig bericht blz. 420 *G.)*

A. VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. — Het totaal aan deposito's van de 4 groote New-Yorksche banken: de Chase National Bank, Guaranty Trust Cy., Central Hanover Bank and Trust Corp. en de Bankers Trust Corp. bedroeg in millioenen dollars:

	1929-1930	1930-1931	1931-1932
Einde Dec.	4588,4	4712,8	3695,5
Einde Maart	4089,9	4337,9	3166,4
Einde Juni	4825,8	4501,6	3279,7

(Vorig bericht blz. 181 H.)

B. SPANJE. — Militaire Opstand. — In den ochtendstond van den 10den Augustus is een tegen de regeering gerichte opstandige beweging uitgebroken, die een zuiver militair karakter draagt.
Talrijke officieren, die ingevolge de door Azana doorgevoerde legerhervormingen gepensionneerd zijn, behooren tot de opstandelingen. De Spaansche regeering schijnt den toestand meester te zijn, en de militaire beweging te hebben onderdrukt, behalve te Sevilla, waar generaal Sanjurjo, vroeger hoofd van de guarda civil, de leiding van den opstand heeft. (V. b. **346 B.)**

C. ZWEDEN. In- en Uitvoer. — In het eerste halfjaar van 1932 is de import gedaald van 686 tot 552 mill., de export van 492.5 tot 419 mill. kronen. **(215** D.)

D. NEDERLAND. — Nationaal Mariacongres. — Het Nationaal Mariacongres dezer dagen te Nijmegen gehouden, heeft een groote belangstelling getrokken. Het hoogtepunt van den tweeden dag van het congres vormde de plechtige Maria-omdracht. Deze omdracht is een plechtigheid uit Nijmegen's oudste geschiedenis, waarbij het oude en vereerde Nijmeegsche Mariabeeld werd overgebracht naar de plaats der kroning. De symboliek van de omdracht is gegrond op de gedachte: Maria, Moeder der menschheid, welke gedachte werd uitgewerkt in kleurrijke groepen, waarbij de slotgroep gevormd werd door het versierde Mariabeeld uit de Canisiuskerk, medegevoerd onder een baldakijn, omgeven door talrijke pages. De vijf Nederlandsche bisschoppen, mgr. Alexander Chulaporanbil, bisschop van Kotayan in Trivancore (Britsch-Indië), de vier katholieke ministers. talrijke hooge geestelijke en wereldlijke autoriteiten en tientallen deputaties van katholieke en religieuse organisaties volgden, waarna groepen van jeugdorganisaties den stoet besloten.

E. JAPAN. — **Kunstzijde-Industrie.** — De Kurashiki kunstzijdefabrieken en de Sumitomo-fabrieken hebben in verband met de gunstige ontwikkeling van den export van kunstzijde besloten, een nieuwe kunstzijdemaatschappij op te richten. De Kurashiki-fabrieken zullen in deze nieuwe mij. yen 1.5 millioen investeeren en de Sumitomo-mij. zal terreinen en gebouwen ter waarde van ongeveer yen 1 millioen inbrengen. Het bedrijfskapitaal zal men vormen door uitgifte van obligaties ten bedrage van ongeveer yen 5 millioen. De nieuwe mij. zal een dagelijksche capaciteit bezitten van 3 ton viscose-zijde, die later verhoogd zal kunnen worden tot 10 ton. De tegenwoordig in Japan bestaande elf mijen hebben een dagelijksche productie van tezamen opgeveer 80 ton viscose-zijde.
(Osaka Asahi).

F. PROF. MR. A. C. JOSEPHUS JITTA. — Bij Kon. besluit is mr. A. C. Josephus Jitta, secretaris van den Hoogen Raad van Arbeid, tot buitengewoon hoogleeraar in het Staatsrecht aan de Technische Hoogeschool benoemd en tevens tot Rijksbemiddelaar in het derde district als opvolger van ir. H. A. van IJsselsteyn.

Prof. mr. A. C. Josephus Jitta.

Mr. Abraham Carel Josephus Jitta, 1 October 1887 te Amsterdam geboren, heeft, na een jaar de Technische Hoogeschool te hebben bezocht, zijn studie aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam voltooid; in 1917 promoveerde hij op stellingen. Hij was enkele jaren als ambtenaar op het departement van Oorlog werkzaam. Van 1923 af is hij lid van den Haagschen Gemeenteraad, werd secretaris van den Hoogen Raad van Arbeid, van de Rijksbemiddelaars en van de Nederl. Vereeniging voor Vrijhandel. Hij heeft in tal van colleges als lid zitting, o.a. in den Raad van advies van den Kon. Nederl. Middenstandsbond en in het hoofdbestuur der Nederl. Maatschappij voor Nijverheid en Handel.
De heer Josephus Jitta is in 1929 prof. mr. G. Kernkamp opgevolgd als hoofdredacteur van „De Groene Amsterdammer". Hij heeft in 1929 op uitnoodiging van de Universiteit van den staat Minnesota te Minneapolis, lezingen over ons land gehouden.
Van zijn hand zijn enkele publicaties verschenen, o.m. in „De Gids" en „De Opbouw" over sociale en economische politiek.

G. **BELGIE. — Mijnstaking.** — Het stakingsparool van het Belgische mijnwerkerscongres is niet algemeen opgevolgd. In de mijnen in de omgeving van Luik hebben drieduizend mijnwerkers het werk hervat. In Henegouwen is de toestand onveranderd. Er worden slechts kleine plaatselijke incidenten vermeld.
(Vorig bericht **blz. 446 I.)**

H. CHINA. — Ministerie afgetreden. — Na het aftreden van den minister van Financiën Soeng, is het geheele Chineesche kabinet afgetreden.
(Vorig bericht blz. **214** C.)

12 AUGUSTUS 1932

A. BRAZILIE. — Opstand. — Een draadloos bericht uit Londen meldt, dat alle verbindingen met Sao Paulo nog verbroken zijn. De Inkomende luchtmail wordt echter geregeld te Santos ontvangen. (414 H.)

B. AMSTERDAM. — Rekening en verantwoording **1951.** — B. en W. van Amsterdam hebben bij den gemeenteraad ingediend de rekening en verantwoording voor **1931.** Wij ontleenen hieraan het volgende:
Wat den gewonen dienst betreft, sluit de rekening van den ontvanger met een voordeelig saldo van f **5.586.941.11.**
Evenwel moest bij het sluiten van den dienst nog worden uitgegeven . . . f **7.421.445.23**
en bleef te ontvangen . . . . . „ **1.834.503.12**

nadeelig verschil derhalve . . . . . f **5.586.942.11**
De bij het sluiten van den dienst nog uit te geven en nog te ontvangen bedragen zullen worden toegevoegd aan den dienst **1932,** waarop dientengevolge een tekort zal ontstaan tot bovengenoemd bedrag van f **5.586.942.11.** Tot dekking van dit tekort behoort t.z.t. over het bedrag van het bovenvermeld batig saldo van eveneens f **5.586.942.11** te worden beschikt.
Het gevolg daarvan zal zijn, dat terzake van den dienst **1931** op de Begrooting voor **1933** noch een voordeelig, noch een nadeelig saldo zal komen.
Tenslotte stellen B. en W. den Raad voor: het bedrag der ontvangsten en uitgaven van die rekening voorloopig vast te stellen als volgt:
de ontvangsten van den gewonen dienst op . . . . . f **125.400.986.11**
de uitgaven van den gew. dienst op „ 119.814.044.—

en alzoo het voordeelig saldo van den gewonen dienst op . . . . . f 5.586.942.11
de ontvangsten van den kapitaaldienst op . . . . . „ **243.106.962.33**
de uitgaven v. d. kapitaaldienst op „ **319.161.705.82**

en alzoo het nadeelig saldo van den kapitaaldienst op . . . . . f **76.054.743.49**
(Vor. ber. **Financieele** positie **139** D.)

C. NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Finland. — De waarnemende Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken Krestinsky en de Finsche zaakgelastigde te Moskou, Hakarainen hebben de ratificatie-oorkonden voor het Russisch-Finsche non-agressiepact en de tusschen beide landen gesloten arbitrage-overeenkomst uitgewisseld, waardoor beide verdragen in werking treden. (Vorig bericht blz. 252 D.)

D. RUSLAND. — **Goudindustrie.** — Het dagblad „Industrializatsin" bevat een artikel van den leider der Russische edelmetaaltrust (Serebrowski) over den stand der goudindustrie in de Sovjet Unie. De goudproductie steeg in de eerste **4** jaren van het vijfjarenplan met 500% en bedraagt thans meer dan voor den oorlog. 55% van het goud wordt gewonnen langs machinalen weg. De kapitaalbeleggingen in de goudindustrie bedragen ongeveer ½ milliard roebel. Door een toeneming van het exploreeren is de hoeveelheid vastgesteld goud met **258%** gestegen. Bij de doorvoering van het tweede vijfjarenplan zou Sovjet-Rusland op het gebied der goudproductie dezelfde plaats innemen als Zuid-Afrika. (Industrializatsin)

E. OECUMENISCHE RAAD **VAN** KERKEN. — Congres te Genève. — Het congres van den Oecumenischen Raad voor het Protestantsche Christendom te Genève wordt bijgewoond door ongeveer honderd vooraanstaande personen, behoorende tot de Protestantsche, de Anglicaansche en de Grieksch-Orthodoxe kerken. Het congres staat onder voorzitterschap van den Engelschen bisschop van Chichester en zal trachten de op de Stockholmsche wereldconferentie begonnen eenheidspogingen der kerken voort te zetten. De plenaire zitting werd vooraf gegaan door een afzonderlijke bijeenkomst van de Europeesche sectie onder voorzitterschap van den president der Duitsch Evangelische Kerkcommissie Dr. Kapler, die in zijn openingswoord wees op de vernielende invloeden van de wereldcrisis, die de grondslagen van een duizenden jaren oude cultuur aan het wankelen brachten. Deze crisis beperkt zich niet tot een enkel volk, doch omvat de geheele menschheid. Daarom staan de Christelijke kerken van alle landen voor de noodzakelijkheid om, bij alle handhaving van den eigen volksaard, gemeenschappelijk de problemen, die hun door den nood der wereld worden gesteld, op te lossen.

F. NEDERLAND. — **Beurswaarde van Nederlandsche** aandeelen. — In vergelijking met 1 Juli is de gemiddelde koers op **1** Augustus **1932** 12.4% hoager, aanmerkelijk meer derhalve dan over Juni, toen het peil 6% steeg.
De beurswaarde is gestegen bij:

	Reeël (in f millioen)	In %
Baak- en Credietinsteliing	**46.7**	**12.7**
Industrieele Ondernemingen	**55.9**	**11.8**
Gas- en Electr. Maatschappijen . .	**2.3**	**13.7**
Handels-Ondernemingen	**5.5**	**16.7**
Mijnbouw-Ondernemingen	**0.9**	**7.2**
Petroleum-Ondernemingen	**74.3**	**14.8**
Rubber-Ondernemingen	**4.7**	**13.6**
Scheepvaart Maatschappijen	**7.3**	**5.1**
Suiker-Ondernemingen	**17.4**	21.—
Tabak-Ondernemingen	**8.1**	**15.3**
Thee-Ondernemingen	**1.4**	**28.8**
Diversen	**1.1**	**2.8**
Spoorwegen	**5.7**	**7.4**
Tramwegen	**0.6**	**3.0**
	231.9	**12.4**

(Vorig bericht blz. **331** N.)

G. **NEDERLAND.** — Congres voor **Rechtswetenschap.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. **441 A.** betreffende het Internationaal Congres voor Vergelijkend Recht te 's-Gravenhage gehouden, geven wij onderstaand eenige uitspraken der verschillende secties van het congres.
De tweede seutie heeft op voorstel van prof. Chiovenda (Rome) de volgende uitspraak gedaan:
Het zuiver declaratoire vonnis is een vorm van procedure, die geenszins strijdig is met het wezenlijke karakter en met het doel van de rechterlijke macht, omdat dit vonnis, door het bestaan of het niet-bestaan van het recht in concrete questies vast te stellen, voor de toekomst door de rechtskracht verplichtingen jegens de partijen schept. Deze procedure is integendeel de hoogste en meest kiesche vorm van uitoefening van de rechterlijke macht en zij moet wonden beschouwd als zeer nuttig voor de partijen en voor het maatschappelijk leven, want zij verzekert de ontwikkeling van de juridische verhoudingen, voorkomt onwettige daden, in plaats van ze te bedreigen met zware straffen, en geeft den partijen een norm voor haar toekomstig gedrag. Deze procedure moet blijven toegepast worden, door een wijs goeddunken van den rechter, binnen de grenzen, door een werkelijk en gewichtig belang aan de tegenwoordige rechtsordening opgelegd.
Het congres heeft zijn sanctie gehecht aan een resolutie, welke in de vijfde sectie was voorgesteld door de heeren prof. Henry de Cack uit Gent en mr. Jos. W. M. Schröder te 's-Gravenhage en welke luidt:
Het internationale congres voor vergelijkend recht, overwegende, dat de noodzaken van het economisch leven in de internationale sfeer de erkenning van de extraterritoriale kracht der vonnissen steeds drin-

gender gebieden; dat te dien einde een oplossing van het vraagstuk der jurisdictioneele competentie van de verschillende staten van essentieele beteekenis is; spreekt den wensch uit, dat een studiecommissie, bestaande uit juristen, aangewezen door de verschillende staten, zal worden belast met de studie van bedoeld vraagstuk met het doel, regelen op te stellen, welke als basis zullen kunnen strekken voor een ontwerp van een multilaterale conventie betreffende de competentie; verzoekt het bureau van de Internationale Academie voor Vergelijkend Recht, dezen wensch ter kennis te brengen van den Volkenbond, opdat deze daaraan gevolg zal mogen geven met name door meerbedoelde studiecommissie in het leven te roepen.
(Vorig bericht blz. **441 A.**)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Rubberuitvoer. — Volgens de firma Symington & Wilson bedroeg de uitvoer van rubber in duizenden tonnen van **1016** K.G.:

1e halfjaar	Totaal	Plantage rubber	Bevolkings-rubber
1929	131	**79**	**52**
1930	**125**	75	**50**
1931	**125**	78	47
1932	**106**	77	**29**

Deze vermindering is voor het overgroote deel aan de afnemende activiteit van de inlandsche rubberproductie toe te schrijven. De plantage-rubber-productie is practisch niet gedaald, hetgeen verband houdt met de toename van het tapbare areaal.
Eenzelfde tendenz constateert men voor de andere wereldproducente Malakka. De wereldvoorraad is op het oogenblik gedaald. (Vor. ber. **421** F. en **371 B.**)

B. VOLKENBOND. — Statuut van Memel. — Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft op **11** Augustus **1932** uitspraak gedaan in de zaak betreffende de interpretatie van het statuut van Memel. Deze zaak betreft een geschil tusschen de regeeringen van Engeland, Frankrijk, Italië en Japan eenerzijds en de regeering van de republiek Litauen anderzijds.
Met tien tegen vijf stemmen komt het Hof in zijn arrest tot de volgende conclusies:
1e. De gouverneur van het Memel-gebied heeft het recht om ter bescherming van Staatsbelangen den president van het directorium af te zetten.
2e. Deze afzetting van den president brengt niet mede opheffing van de functie der overige leden van het directorium.
3e. Het ontslag van Böttcher als president van het directorium is onder de omstandigheden waaronder het plaats greep, regelmatig.
4e. Het Hof heeft de tegenwerping van Litauen afgewezen met betrekking tot de regelmatigheid van de samenstelling van het directorium-Simaitis en de regelmatigheid van de ontbinding der Kamer van Volksvertegenwoordigers op **22** Maart **1932.**
5e. In de omstandigheden waaronder ze plaats greep, is de samenstelling van het directorium-Simaitis regelmatig.
6e. Ontbinding van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op **22** Maart **1932** door den gouverneur van het Memel-gebied is niet regelmatig.
(Vor. ber. blz. 305 **G.; 374 F.)**

C. ROEMENIE. — Nieuw kabinet gevormd. — Een nieuwe regeering is gevormd met Vajda als minister-president en tevens minister van Buitenlandsche Zaken.
De volgende personen maken van het nieuwe kabinet deel uit:
Michalahe: Binnenlandsche Zaken.
Mironescoe: Financiën.
Samsonowitsj: Oorlog.
Madgearoe: Handel.
Popowitsj: Justitie.
Vidcoe Nitescoe: Landbouw.
Dimitri Gusti: Onderwijs.
Milto: Verkeerswezen.
Joanitescoe: Arbeid en Volksgezondheid.
Hategan: Minister voor Transsylvanië.
Pan Halippa: Minister voor Bessarabië.
(Vorig bericht blz. **373 A.**)

D. AMSTERDAM. — Leening f **5.000.000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft op **11** Augustus **1932** zonder hoofdelijke stemming zijn goedkeuring gehecht aan een voordracht van B. en W. tot het aangaan van een geldleening van f **5.000.000** tegen een emissiekoers van 95½ pct., rentende **5%** 's jaars.
(Vorig bericht blz. **251** M.)

E. SPANJE. — **Militaire** opstand. — De leider van den opstand, generaal Sanjurjo is gearresteerd. Alle officieren der Guarda Civil, die zich aan de zijde van Sanjurjo hadden geschaard, zullen door den krijgsraad worden berecht. Volgens officieele berichten is de huidige regeering den toestand geheel meester.
(Vorig bericht blz. **450 B.**)

F. LUCHTVAART. — Nauwere samenwerking tusschen K.L.M. en Air Orient. — Er zijn thans drie luchtvaartmaatschappijen die een geregelden weekdienst tusschen Europa en het Verre Oosten onderhouden, t.w. de K.L.M., die den langsten luchtweg ter wereld bevliegt, de Fransche maatschappij Air Orient, die Marseille—Saigon, en ten slotte de Engelsche Imperial Airways, die den dienst Londen—Karachi onderhoudt.
Daar de K.L.M. en Air Orient de route Bagdad—Bangkok (**6880** K.M.) gemeen hebben en de winterdienst der K.L.M. bovendien over Marseille loopt, hebben de Nederlandsche en de Fransche maatschappij, welke vele gemeenschappelijke belangen hebben, besloten tot nauwere samenwerking. Deze zal hoofdzakelijk bestaan in het scheppen van eenheid in tarieven en vervoersvoorwaarden en het vaststellen der dienstregelingen in onderling overleg. Het streven zal hierbij zijn om den dubbelen weekdienst, die door beide maatschappijen op het Oosten wordt onderhouden, zoodanig in te richten, dat de belangen van post en reizigers er het meest mede gediend worden.
In verband met bovenbedoelde nauwe samenwerking is het hoofdagentschap van de Amsterdam—Batavia-lijn der K.L.M. in Frankrijk en in Indo-China in handen van de Air Orient. (Vor. ber. blz. 202 G.)

13 AUGUSTUS **1932**

G. NEDERLAND. — **Contingenteering.** — Het Algemeen Correspondentiebureau verneemt, dat niet zal worden overgegaan tot contingenteering van den invoer van staaldraadkabel, ijzer- en staaltouw, rijwielen, frames en motorrijwielen, triplex en dergelijk bout, gloeilampen, gezaagd naald- en kisthout, aardewerk, tegels en vuurvast materiaal. (Vor. ber. 426 D.)

H. **VOLKENBOND.** — Rapport-Lytton. — Uit Washington wordt aan de ,,Prager Presse" geseind, dat daar ter stede uit betrouwbare bron vernomen wordt, dat het voorloopige rapport der Volkenbondscommissie-Lytton, welke in Mandsjoerije een onderzoek heeft ingesteld, een vernietigende veroordeeling over Japan uitspreekt, dat wordt beschuldigd van een voorafberaamden militairen aanval op China. Indien het eindrapport der commissie met het voorloopige overeenstemt, komt Japan er slecht af. Het voorloopige rapport heeft Japan op vijftien afzonderlijke punten schuldig verklaard, waarvan de volgende de voornaamste zijn:
1. De Japansche militairen hebben het uitbreken van het militaire conflict op **19** September **1931** opzettelijk uitgelokt.
2. Twee Japansche officieren van den generalen staf zijn reeds begin September **1931** naar Tokio gereisd om met dezen de bijzonderheden van het optreden in Mandsjoerije te bespreken.

3. De Japansche operatieplannen zijn reeds vroeger vastgesteld. De troepen waren er van verwittigd, dat de nacht van 18 op 19 September 1931 het tijdstip van het militaire optreden zou zijn.
4. Het is de commissie van onderzoek niet mogelijk gebleken onomstootelijk vast te stellen of de Japansche bewering, dat China zou hebben getracht de spoorbrug buiten Moekden in de lucht te doen vliegen, op feiten berust.
5. Japan had zich reeds verzoend met de gedachte van een mogelijke breuk met Rusland, had deze breuk zelfs gewenscht, tot het incident te Shanghai daarvan de aandacht afleidde.
6. Het incident te Shanghai is klaarblijkelijk een ongelukkig toeval geweest.
7. De autonome Mandsjoerijsche regeering is louter een regeering van stroomannen, die Mandsjoerije tegen zijn wil door Japan is opgedrongen.
8. De Mandsjoerijsche troepen gevoelen geen trouw aan deze regeering. Japan heeft in de Mandsjoerijsche regeering uitsluitend Japansche onderdanen en Japansch-gezinde Chineezen ondergebracht, van wie velen onbekwaam zijn. (Prager Presse)
(Vor. ber. Chin.-Jap. Confl. 327 D. en 443 A.)

A. NEDERLAND. — **Kolenuitvoer** naar België. — Onze kolenuitvoer naar België, die op het oogenblik nog 50.000 ton per maand bedraagt, zal binnenkort tot de helft daarvan worden teruggebracht, op een kwart van onzen normalen uitvoer naar dit land.
(Vorig bericht blz. 51 P.)

B. KOSMISCHE STRALEN. — Meting op 28.000 M. hoogte. — De jonge Duitsche geleerde Prof. Regener is er in geslaagd de kosmische stralen tot op een hoogte van 28.000 M. te meten. Daarbij is gebleken, dat, tegen de verwachtingen in, de verhooging van de intensiviteit van de kosmische stralen boven de 12.000 M. merkbaar vermindert.
Zijn automatisch werkende toestellen waren bevestigd aan een ballon, waarmede hij reeds eerder proeven heeft genomen, doch die eerst een dezer dagen met succes tot op 28.000 meter hoogte is gestegen. Tevoren waren boven 12.000 meter nooit behoorlijke resultaten verkregen.
Met veertien fotografische platen Iron het verloop van de kosmische stralingen tusschen een hoogte van 12 en van 25 K.M. nauwkeurig vastgesteld worden. Prof. Piccard heeft bij zijn eerste opstijging in de stratosfeer metingen op 16 K.M. hoogte verricht.
(Vorig bericht blz. 153 B.)

***C.* NEDERL.** OOST-INDIE. — Phosphaat ontdekt. — Aan den Noordrand van het kalkgebergte in Zuid-Keboemen is een phosphaat-voorraad ontdekt, groot ca. 200.000 ton, waardoor de mogelijkheid wordt geopend van stichting van een superfosfaatfabriek met nevenbedrijven te Tjilatjap. (Vor. ber. blz. 299 I.)

D. **CHINEESCH-TIBETAANSCH** CONFLICT. — Sedert weken wordt aan de grens der Chineesche provincie Setsjwan tusschen Chineesche en Tibetaansche troepen gevochten.
Al sedert eeuwen zijn de Chineezen en Tibetanen vijanden. Chineesche keizers hebben Tibet veroverd en in naam is het ook na de Chineesche revolutie deel van het Chineesche rijk gebleven. In 1911 hebben de Tibetanen de Chineesche garnizoenen uit Tibet verdreven en sindsdien hebben telkens weer incidenten plaats. Nu eens trachten de Chineezen Tibet weer militair te bezetten, dan weer willen de Tibetanen deelen van Setsjwan veroveren.

E. ZUID-AFRIKA. — Geldverkeer met Nederland. — De Staatscourant van 13 Augustus '32 bevat de mededeeling van het Zuid-Afrikaansche Departement van Posterijen, dat thans officieel het rechtstreeksche geldverkeer tusschen Zuid-Afrika en Nederland is tot stand gekomen. Het geldverkeer gaat niet meer via Engeland, ter vermijding van de omslachtige berekeningen die ten gevolge van het verlaten van den gouden standaard door Engeland, noodzakelijk waren. Voor Zuid-Afrika zal het Clearing-kantoor gevestigd zijn te Kaapstad, voor Nederland te Den Haag. Postwissels kunnen rechtstreeks van Nederland naar Zuid-Afrika of omgekeerd worden gezonden tot een maximum bedrag van 40 pond sterling en gesteld in de munteenheid van het land van bestemming.

F. ITALIE. — Veranderingen in de diplomatieke vertegenwoordiging. — In de diplomatieke vertegenwoordiging van Italië in het buitenland zijn ingrijpende wijzigingen aangebracht. In negen hoofdsteden zijn nieuwe ambassadeurs en in elf hoofdsteden nieuwe gezanten benoemd. Gepensionneerd worden de Berlijnsche ambassadeur Orsini Baroni, de Parijsche ambassadeur graaf Manzoni, de Washingtonsche ambassadeur De Martino, de Brusselsche ambassadeur graaf Martin Franklin, de Madrileensche ambassadeur Durini di Monza en vijf gezanten.

***G.* PARAGUAY EN BOLIVIA.** — De president van Paraguay, Ayala, heeft verklaard, dat hij de voorstellen van de neutrale mogendheden voor een wapenstilstand, gebaseend op den status quo, categorisch van de hand wijst. (Vorig bericht blz. 446 C.)

H. DUITSCHLAND. — **Uitslag** der onderhandelingen **tusschen pres. Hindenburg** en Hitler **negatief.** — Het onderhoud van rijkspresident **Hindenburg** met den nationaal-socialistischen leider Adolf Hitler over de kwestie der reconstructie van de rijksregeering, is negatief verloopen.
Nadat Hitler een bezoek aan den rijksweerminister Von Schleicher en den rijkskanselier Von Papen had gebracht, bezocht hij den Rijkspresident Von Hindenburg. In het korte onderhoud, dat de rijkspresident met den nationaal-socialistischen leider had, werd Hitler uitgenoodigd in de rijksregeering zitting te nemen, respectievelijk eenige zijner vertegenwoordigers in het kabinet te doen treden.
Daartegenover verlangde Hitler de volledige regeeringsmacht.
De rijkspresident heeft dezen eisch afgewezen, met de motiveering, dat hij de vervulling ervan voor zijn geweten en het vaderland niet kan verantwoorden. Daarmede waren de op 13 Augustus '32 gevoerde onderhandelingen met Hitler negatief geëindigd.
(V. b. Ministerie 365 A.; Rijksdagverkiezing 439 D.)

14 AUGUSTUS 1932

I. ZUID-AFRIKA. — **Transvaalsche** goudproductie. —

	1932 Oz.	1931 Oz.	1930 Oz.
Januari	936.784	914.576	882.801
Februari	914.012	839.937	818.188
Maart	960.035	910.998	889.370
April	949.796	882.337	868.606
Mei	965.644	910.279	916.213
Juni	959.011	897.750	887.867
Juli	981.160	916.843	912.652
Augustus		916.425	921.081
September		916.024	903.176
October		945.113	926.561
November	——	900.510	884.753
December		923.253	908.492
	6.666.442	10.874.145	10.719.760

(Vor. ber. Goud: Wereldproductie 296 A.)

K. ZUID-AFRIKA. — Wijziging der **immigratiewet.** — De Zuid-Afrikaansche Staatscourant kondigt een wijziging in de immigratiewet van 1913 aan. Voortaan zal van immigranten geëischt kunnen worden, dat zij een deposito storten van 250 pond sterling inplaats van het totnogtoe benoodigde garantiebedrag van 100 pond. (Vorig bericht blz. 301 B.)

A. TELEGRAFIE EN TELEFONIE MET ULTRA KORTE GOLVEN OVER 270 K.M. — Senator Marconi heeft op 12 Augustus '32 van zijn jacht Elettra, 'dat zich in de Golf d'Aranci op Sardinië bevindt, een telegram gezonden aan markies Solari, waarin hij meedeelt, dat hij er door middel van een zender voor ultra-korte golven van geringe energie met gebruikmaking van een zendantenne in een draagbare reflector en van een golflengte van 50 c.M., in geslaagd is te telegrafeeren en telefoneeren van kaap Figari op Sardinië met Rocca di Papa in de Albaansche bergen bij Rome over een afstand van 270 K.M.
Dit is een zeer belangrijk resultaat omdat er uit blijkt, dat het mogelijk is te seinen met ultra korte golven over groote afstanden, en dat de theorie, als zou zulks onmogelijk zijn, omdat de ultra-korte golven de kromming van het aardoppervlak niet zouden volgen, niet opgaat. (N. R. Crt.)
(Vor. ber. Telefonie 300 C.)

15 AUGUSTUS **1932**

B. **OLYMPISCHE** SPELEN TE L05 **ANGELES.** — Prestaties der Nederlandsche deelnemers. — Wij laten hieronder de verschillende prestaties van de Nederlandsche deelnemers en deelneemsters bij de Olympische Spelen te Los Angeles volgen:
Athletiek. — Berger: 100 M., in kwartfinale uitgeschakeld; 200 M.: in kwartfinale uitgeschakeld.
W. Peters: hinkstapsprong: vijfde plaats in finale.
Mej. Schuurman: 100 M., in demi-finale uitgeschakeld.
Mej. Aalten: 100 M., in demi-finale uitgeschakeld.
Mej. Dumée: 100 M., in serie uitgeschakeld.
Mej. L. Gisolf: hoogspringen: vierde plaats in finale.
Estafette 4 X 100 M. (Dalmolen-Aalten-Dumée-Schuurman): vierde plaats in finale.
Wielrijden. — Van Egmond: Sprint: Olympisch kampioen; Tijdrace: tweede prijs.
Tandem: Van Egmond en B. Leene winnen hun serie, doch moeten zich wegens mac ne-defect uit de demi-finale terugtrekken.
Zwemmen. — 100 M. vrije slag: Mej. Willy den Ouden, tweede prijs; Mej. C. Laddé, in demi-finale uitgeschakeld; Mej. M. Vierdag, in serie uitgeschakeld.
400 M. vrije slag: Mevr. Philipsen—Braun, in demi-finale geplaatst, doch moest zich terugtrekken wegens ziekte; Mej. P. Oversloot, in demi-finale geplaatst, doch wegens ziekte van Mevr. Philipsen—Braun niet gestart.
100 M. rug: Mevr. Philipsen—Braun, in finale geplaatst doch niet gestart; Mej. P. Oversloot, in serie uitgeschakeld.
Estafette 4 X 100 M. (Vierdag-Oversloot-Laddé en Den Ouden), tweede prijs.
Roeien. — Twee zonder stuurman (Roelofsen en Roëll), vierde plaats in finale.
Moderne vijfkamp. — Luitenant Van Rhijn eindigde op de 16e plaats.
Paardensport. — Lt. Pahud de Mortanges: Olympisch kampioen op „Marcroix" in den samengestelden ruiterwedstrijd.
Samengestelde ruiterwedstrijd: Nederland, tweede prijs met Lt. Pahud de Mortanges op „Marcroix", Lt. Schummelketel op „Duiveltje" en Lt. Jhr. Van Lennep op „Henk".
Zeilen. — Monotype-klasse: Bob Maas, tweede prijs. Star-klasse: Bob en Jan Maas, vijfde plaats met de „Holland".
Schermen. — Floret: Mej. de Boer, zesde plaats in finale; D. de Jong, in demi-finale uitgeschakeld.
Degen: niet geplaatst. Sabel: niet geplaatst.
(Vorig bericht blz. 444 B.)

C. NEDERLAND. — **Handelsbetrekkingen** met **Italië.** — Aan de rede van den voorzitter der Ned. K. v. K. in Italië, ir. E. B. de Visser, ontleenen wij de volgende gegevens betreffende het Ned. Italiaansche handelsverkeer:
De getallen van den Nederlandschen-Italiaanschen in- en uitvoer zijn bijna alle in het afgeloopen jaar gedaald. De oorzaak hiervan is: 1) De steeds toenemende crisis. 2) De voortdurende verhooging van invoerrechten en andere belastingen. 3) Het niet bestaan van een goed handelsverdrag tusschen Nederland en Italië. 4) De wijze waarop men dikwijls tot het aanknoopen van relaties overgaat. Doet men slechte ondervinding op, doordat men te veel vertrouwen heeft geschonken, dan gaat men gewoonlijk over tot het stellen van condities welke onaanneembaar zijn.
De door Italië onverwachts toegepaste verhooging van 15% ad valorem heeft menige Nederlandsche industrie getroffen, in het bijzonder goederen welke voor Italië reeds onderweg waren.

D. **DUITSCHLAND.** — **Hindenburg's** onderhoud **met Hitler. - Persuitlatingen. — Frankrijk:** Naar aanleiding **van het** onderhoud tusschen von Hindenburg en Hitler noemt de „Temps" 13 Augustus den dag, waarop Hitler zelf heeft geweigerd de leiding der regeeringszaken over te nemen, hetgeen had kunnen geschieden door zijn toetreding tot de regeering. Dit is niet alleen voor de binnenlandsche politiek, maar ook voor geheel Europa van beteekenis.
De partij kan slechts blijven bestaan door de absolute dictatuur. Aangezien Hitler bij zijn besprekingen schipbreuk heeft geleden, blijven hem nog slechts twee mogelijkheden over: nieuwe onderhandelingen met de regeering, of een gewelddaad. Aan het eerste kan Hitler thans niet meer denken en het is nog twijfelachtig of hij van de tweede mogelijkheid (geweld) gebruik zal maken. Het politieke doel der regeering blijft bestaan en eerst de bijeenkomst van den Rijksdag kan klaarheid brengen.
De „Quotidien" meent, dat Hitler de eenige kans heeft verloren, om zonder bloedvergieten aan het bewind te komen. De „Populaire" schrijft, dat de nationaal-socialistische beweging thans voor de vraag is gesteld: voor of tegen de politie.
Engeland: Wat de Engelsche bladen betreft, schrijft de „Times" dat men de opvattingen van den president kan begrijpen, wanneer hij het niet met zijn verantwoordelijkheid als onpartijdig staatshoofd kan vereenigen de leiding van den staat in handen te geven van een partij, die slechts weinig meer dan een derde gedeelte van het kiezerskorps vertegenwoordigt en waarvan niet verwacht kan worden dat zij eenigen eerbied heeft voor de opvattingen van het overige gedeelte des volks. Op het oogenblik bestaat weinig reden tot bezongdheid over den binnenlandschen toestand. Hitler zal waarschijnlijk zijn eigen toekomst en die van zijn partij niet op het spel zetten door het doen van een wanhoopspoging.
(Vorig bericht blz. 453 H.)

16 AUGUSTUS **1932**

E. VERDRAG VAN **OUCHY.** — **Commentaar der** Joegoslavische pers. — De „Trgovinski Glasnik", het voornaamste economische blad van Belgrado, schrijft omtrent het Verdrag van Ouchy, dat de Donaulanden bij deze overeenkomst dienden aan te sluiten.
Wat de onmiddellijke voordeelen voor Joegoslavië betreft, wijst het blad op de huidige handelsbetrekkingen met België en Nederland, die veel belangrijker zijn dan uit een eerste overzicht blijkt, en die aanzienlijk uitgebreid zouden worden tengevolge van het aansluiten van Joegoslavië bij de Belgisch-Nederlandsche overeenkomst, waarop ongetwijfeld het inleggen van een rechtstreeksche zeevaartlijn naar Antwerpen en Rotterdam zou volgen.
Die voordeelen zouden verder ook worden uitgebreid door de meer dan waarschijnlijke aansluiting van de Scandinaafsche landen, die reeds door de Oslo-conventie met België en Nederland verbonden zijn.
(Trgovinski Glasnik)
(Vor. ber. 442 B.; vor. ber. Donauplan 366 C.)

A. FRANKRIJK. — Russische **petroleum.** — Tusschen de Société des Produits du Naphte Russe en een syndicaat van onafhankelijke Fransche verbruikers en raffinaderijen, welke vertegenwoordigd worden door de Pétrofina Française, is een overeenkomst gesloten, volgens welke het Fransche syndicaat het monopolie voor den invoer van Russische petroleum in Frankrijk verkrijgt.
De overeenkomst, die van 1932 tot ultimo 1937 loopt, heeft betrekking op een jaarlijksche hoeveelheid van 400.000 ton ruwe petroleum, die echter 30% grooter of kleiner kan worden. De Russische invoer kan dus maximum 520.000, en minimum 280.000 ton per jaar bedragen. De Sovjets hebben zich verbonden, om buiten dit contract om geen petroleum in Frankrijk in te voeren. De Fransche industrie heeft zich hierdoor beveiligd tegen de mogelijkheid van oprichting van Russische raffinage- en distributie-installaties in Frankrijk, zooals dit in Engeland is geschied.

B. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht in de eerste week van Augustus op te geven hoeveel geheel en gedeeltelijk werkloozen op 30 Juli 1932 ais werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 901 gemeenten met 7.357.388 inwoners. In die gemeenten stonden op 30 Juli '32 ingeschreven 253.304 geheel werklooaen en 19.424 gedeeltelijk werkloazen. Van 176 gemeenten met rond 563.000 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.
(Vorig **bericht blz.** 443 **D.**)

C. BERLIJN. — **Huurverlaging.** — In helt „Berliner Tageblatt" lezen wij dat rond 700.000 Berlijners een verzoekschrift hebben ingediend voor huurverlaging, d.w.z. om ervoor in aanmerking te mogen komen dat de gemeentekas een deel van de huur betaalt. Op grond van de noodverordening betreffende de huishuren in Berlijn moet elke aanvraag nauwkeurig onderzocht worden en moet even nauwkeurig worden vastgesteld dat de huishuurder de gevraagde huur werkelijk niet kan betalen, omdat deze in verhouding met zijn inkomen te hoog is. (Berl. Tageblatt)

D. NED. HERVORMDE KERK. — Vergadering der Alg. Synode. — De Synode der Ned. Hervormde Kerk heeft de ten vorige jare voorloopig aangenomen „pacificatie-voorstellen" (tegemoetkoming aan georganiseerde minderheidsgroepen) met 16—3 stemmen verworpen. Het voorstel tot het invoeren van kerkelijke bevolkingsregisters is aangenomen en zal aan de eindstemming der Provinciale Kerkbesturen worden onderworpen. Overeenkomstig het bijna unanieme advies der classicale vergaderingen werd het voorstel om zendelingen met 15-jarigen dienst als predikant beroepbaar te stellen, verworpen. Een voorstel tot strenger toezicht op het beheer der pastoriegoederen werd aangenomen. De „Raad van Beheer" deelt mede dat de uitkeeringen uit de kas voor de vredikantstractementen, ondanks 218 achterstallige gemeenten, voor 70% van de gestelde bedragen geschieden. Er werden 66 proponentsexamens afnelend. 12 candidaten werden afgewezen. Een voorstel öm een hulppredikerschap voor bijzandere diensten in te stellen voor vrouwelijke candidaten in de theologie, werd verworpen. Door het fonds „schraalste predikantstraktementen" kon het minimum der laagste tractementen weer op ƒ 1750. gebracht worden.
(Vorig bericht blz. 415 H.)

E. ESTLAND. — Grondwetswijziging verworpen. — De stemming over het volksbesluit inzake de grondwetswijziging, welke op 15 Augustus '32 is afgeloopen, heeft tot resultaat de afwijzing van het volksbesluit gehad. Volgens de voorloopige getallen zijn 310.881 stemmen voor en 325.470 stemmen tegen de grondwetswijziging afgegeven.
Het parlement heeft tot dit volksbesluit einde Maart besloten.
De grondwet van Estland zou in dier voege worden gewijzigd, dat aan het hoofd van den staat een staatspresident zou komen; volgens de huidige bepalingen van de grondwet oefent de minister-president steeds deze functie uit. Bij elke nieuwe regeeringsvorming komt er dus ook een andere staatspresident. Voorts zou de ambtsduur van het parlement met 1 jaar tot 4 jaar worden verlengd en tenslotte zou het aantal afgevaardigden van 100 tot 80 worden verlaagd.

F. NEDERLAND. — Kon. **Nederl. Middenstandsbond** en **Winkelsluiting.** — Tusschen het bestuur van den Kon. Ned. Middenstandsbond en het ministerie van Economische Zaken en Arbeid zijn besprekingen gevoerd over de gevolgen van de sedert 1 Mei in werking zijnde Winkelsluitingswet. Daarbij zijn verschillende bezwaren naar voren gebracht, die zich bij de uitvoering der wet hebben voorgedaan, in het bijzonder die, welke de winkels van banket, suikerwerk en chocolade, alsmede eenige andere zaken ondervinden van de sluiting op Zondag.
Aan het bestuur werd toegezegd, dat zoo spoedig mogelijk te dier zake een onderzoek zou worden ingesteld en dat naar aanleiding daarvan zou worden overwogen of, en op welke wijze, aan de bezwaren zou kunnen worden tegemoet gekomen. **(437** H.)
(Var. ber. Winkelsluiting 274 E.)

G. VOLKENBOND. — **Japan** in Mandsjoerije. — In een nota aan den Volkenbond deelt de Japansche regeering mede, dat zij ter wille van het verband van de verschillende Japansche instellingen in Mandsjoerije, den consulairen dienst en het bestuur in Kwantsjoeng, evenals de aanwezige troepen onder opperleiding van één persoon stelt.
Met het oog hierop is generaal Muto op 8 Augustus 1932 tot opperbevelhebber van het leger in Kwantsjoeng benoemd, voorts tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister met een speciale missie in Mandsjoerije en tot gouverneur-generaal in Kwantsjoeng. Generaal Muto is naar Mandsjoerije gezonden om de noodige voorbereidingen te treffen en het oppertoezicht op de Japansche consuls in Mandsjoerije uit te oefenen, daarbij den feitelijken stand van zaken in aanmerking nemende. De generaal heeft geen geloofsbrieven bij zich.
(Vor. ber. **Mandsjoerije** 440 D.)

17 AUGUSTUS 1932

H. VEREENIGDE STATEN. — Terug naar het **platteland.** — Volgens een statistiek van het Amerikaansche ministerie van Landbouw zijn in een jaar tijds ruim 1½ millioen personen van de steden naar het platteland getrokken; zij hebben hun stadswoningen opgegeven en boerderijen betrokken, zoodat ze nu tot de plattelandsbevolking gerekend moeten worden. Voor het eerst sedert ongeveer 100 jaar is de bevolkingsstroom, die tot dusver van het land naar de stad ging, van richting veranderd, zooals trouwens ook de inwijking in de Ver. Staten den laatsten tijd plaats maakt voor uitwijking. Toch blijft ook een groot aantal menschen de voorkeur geven aan de stad boven het platteland, doch alles tezamen genomen, is er toch een vermeerdering van de plattelandsbevolking waar te nemen. Zij bedroeg op 1 Januari 1932 31.260.000 personen tegen op 1 Januari 1930 30.512.000.

I. KUNSTZIJDE. — Wereldproductie. — De wereldproductie van kunstzijde over het tweede kwartaal van 1932 wordt geraamd op 52.566.000 K.G. tegen 57.346.000 K.G. in het eerste kwartaal. De vermindering is toe te schrijven aan de bijna algeheele

Stopzetting van de productie van viscosezijde in de Ver. Staten in Juni. De totale productie der Ver. Staten was in het tweede kwartaal slechts 11.195.000 K.G. tegen 16.270.000 K.G. in het eerste kwartaal. Op de tweede plaats komt Italië met 8.750.000 K.G. in het tweede kwartaal en 8.835.000 K.G. in het eerste, daarna Groot-Brittannië met resp. 8.530.000 en 8.760.000 K.G. Alleen de Japansche productie geeft een stijging te zien van ongeveer 20%. De Fransche kunstzijdeproductie bleef op het peil van het vorige kwartaal gehandhaafd, terwijl de Duitsche een vermindering te zien geeft. (Vor. ber. blz. 187 B.)

A. ANTI-SEMITISME. — **Verweer** van Rabbijn St. S. Wise. — Rabbijn Stephen S. Wise uit New-York heeft op een Joodsche internationale conferentie te Genève gesproken over het anti-semitisme van Hitler en diens volgelingen. Ter conferentie waren 35 naties, vertegenwoordigers van 80 pct. van alle Joden in de wereld, aanwezig.
Rabbijn Wise zeide o.m.:
„Ik geloof niet in Hitler. Wij, Joden, zijn van meening dat Schiller en Lessing de Duitsche ziel zuiverder vertolkten dan Hitler en Goebbels. Meer dan 500,000 Joden — afstammelingen van Joodsche kooplieden en opbouwers van Duitschland gedurende meer dan 1000 jaar — zullen zich niet over de grens laten zetten van het Duitschland van Heine, Börne en Einstein en evenmin zullen zij worden ontzet uit het volledige deelgenootschap aan het leven en den status van den Duitschen burger. Wij zijn het aan ons zelf en aan de wereld verplicht dit duidelijk en openlijk te zeggen en te eischen dat de wereld den kanker van het anti-semitisme zal uitroeien." (V. b. 190 C.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Verkoop van koffie, geruild tegen **Amerik.** tarwe. — De Grain Stabilisation Corp. zal in Sept. '32 een begin maken met den verkoop van 1.050.000 zakken koffie, die zij bij de ruilovereenkomst met Brazilië tegen 25 000.000 bushels tarwe heeft verworven. De verkoop is vastgesteld op ten hoogste 62.500 zakken per maand.
(Vorig bericht blz. 43 I.)

C. **BELGIE.** — Nationale **Mij.** der Belgische Spoorwegen. —

	Ontvangsten		Uitgaven	
	1932	1931	1932	1931
	(x 1000 frs.)		(x 1000 frs.)	
Januari . . .	204.767	255.047	237.073	260.313
Februari . .	194.148	230.399	237.067	252.811
Maart . . .	206.724	268.959	235.205	264.774
April. . . .	202.425	263.897	223.424	255.498
Mei	197.046	257.647	217.016	250.621
Juni	191.768	263.754	213.186	250.814

	Netto-opbrengst		Bedrijfscoëffic.	
	1932	1931	1932	1931
	(x 1000 frs)		(%)	
Januari . . .	32.305*	5.266*	115.78	102 07
Februari . . .	42.919"	22.412"	122 11	109.73
Maart. . . .	28.481*	4.185	113.78	98.44
April	20.999"	8.399	110.37	96.82
Mei	19.970*	7.024	110.14	97.20
Juni	21.418*	12.940	111.17	95.09

*) Netto-deficit.

D. INTERNATIONALE GOUDBEWEGING. — In de internationale goudbeweging is den laatsten tijd een verandering gekomen. De „vlucht voor den dollar", die een tijdlang een gouduitvoerbeweging uit de Ver. Staten te voorschijn riep en de goudvoorraden aldaar van ca. $ 5 tot $ 3.9 milliard deed dalen, is in Juni tot staan gekomen, en den laatsten tijd zijn reeds in zekere mate bedragen teruggevloeid naar de Unie en dat op een tijdstip, waarop de Amerikaansche handelsbalans gewoonlijk het „ongunstigste" is van het geheele jaar. Daarom trekt de toeneming van den goudvoorraad met $ 67 mill. de belangstelling.
Hiertegenover staat het goudverlies van Frankrijk, juist het land, dat het meeste goud aan de Unie onttrokken heeft. In de tweede helft van Juli verloor de Banque de France $ 12 mill. aan goud, zoodat haar voorraad tot $ 3221 mill. daalde. Voordien bleek de veranderde positie van Frankrijk reeds, doordat de Bank in de laatste 3 maanden frs. 2 milliard aan deviezen méér had afgegeven dan het aan goud had ontvangen.
Ook bij de andere Europeesche circulatiebanken zijn veranderingen in de goudpositie waar te nemen. De Bank van Engeland heeft haar goudschat in Juli met $ 12 mill. vergroot, de Nederlandsche Bank kon $ 16 mill. aan haar goudvoorraad toevoegen, de Zwitsersche Nationale Bank $ 6 millioen. Italië verloor daarentegen $ 1 mill. aan goud, terwijl de Duitsche Rijksbank haar goudvoorraden in Juli met $ 15 mill. zag dalen, waardoor deze op $ 183 mill. kwam tegen $ 234 mill. einde 1931 en $ 530 mill. einde 1930.
(De Telegraaf). (Vorig bericht blz. 394 A.)

E. NEDERLAND. — Pndexcijfers voor den groothandel. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers van groothandelsprijzen over Juli 1932:

	(basis 1913 = 100)	
	Algemeen indexcijfer (48 art.)	Indexcijfer voedingsm. (25 art.)
1931 Juli . . .	97	101
1932 Mei . . .	79	86
Juni . . .	78	86
Juli . . .	76	81

(Vorig bericht blz. 175 F.)

F. ZUID-AMERIKA. — Nieuw neutraliteitsverdrag tusschen de ABC-staten en Peru. — De regeeringen van Argentinië, Brazilië, Chili en Peru hebben de regeeringen van Bolivia en Paraguay kennis gegeven van een nieuw neutraliteitsverdrag, dat tusschen eerstgenoemde vier staten is gesloten.
De neutrale staten verplichten zich bij dat verdrag geen gebieds-wijziging te erkennen, welke is verkregen door gebruik te maken van geweld.

18 AUGUSTUS 1932

G. ASTRONOMIE. — Zonsverduistering van **31** Aug. 1932. — De partiëele zonsverduistering zal in geheel Noord-Amerika waarneembaar zijn. De totale zonsverduistering zal zichtbaar zijn in een strook, die zich uitstrekt over Noord-Siberië, de Poolzee, tot aan de Noordpool, en Britisch-Amerika. Ten N. van de Hudson-baai strekt deze strook zich in Zuid-oostelijke richting uit over Canada en Nieuw-Engeland om ten slotte in den Atlantischen Oceaan te eindigen. Verschillende expedities o.a. van de Lick-sterrenwacht en de Mount-Wilson-sterrenwacht, zullen worden uitgezonden om vele waarnemingen te doen.
Men stelt zich voor de structuur van de corona te bestudeeren wat betreft helderheid, polarisatie en kleur van het licht. Verder wil men de veranderingen van temperatuur en druk nagaan van de lucht in den schaduwkegel van de maan gedurende de verduistering op diverse hoogten. Bepaald zullen worden de contacttijden van de zon met den schaduwkegel. Er was eerst sprake van om de verduistering met behulp van televisie ook eenige mijlen buiten het bovengenoemde gebied waarneembaar te maken. De mogelijkheid hiervan was bewezen door het uitzenden van een nagemaakte verduistering. Echter zijn de kosten hieraan verbonden te groot, zoodat dit plan niet uitgevoerd zal worden. (Popular Astronomy)
(Vorig bericht blz. 151 B.)

H. OOSTENRIJK. — Nieuwe leening. — De Oostenrijksche Nationale Raad heeft op 17 Augustus '32 met 81 tegen 80 stemmen het regeeringsvoorstel betreffende het leeningsprotocol van Lausanne aangenomen. (Vorig bericht blz. 445 C.)

A. NEDERLAND. — Uitvoer van zaden naar de Vereenigde Staten. — De directie van den Landbouw deelt inzake den uitvoer van zaden naar de Ver. Staten van Amerika het volgende mede:
Eenigen tijd geleden is in de dagbladpers gepubliceerd, dat de import van zaden in Amerika wordt bemoeilijkt door toepassing van de bepalingen der Amerikaansche „Food and Drug Act" op ten invoer aangeboden zaden, waarin sporen van muizenvuil werden gevonden.
Daaraan was de mededeeling toegevoegd, dat getracht zou worden verbetering ter zake te bereiken.
Thans kan worden medegedeeld dat volgens telegrafisch bericht van H. M. Gezantschap te Washington door de Amerikaansche Regeering verklaard is, dat de aangeboden partijen na voldoende zuivering zullen worden vrijgelaten.
De schooning zal in Amerika kunnen geschieden.

B. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen bedroeg op 25 Juli '32 2.995.453 of 33.674 meer dan de vorige maand en 117.910 meer dan in hetzelfde tijdvak van 1931. (Vor, ber. blz. 335 H.)

C. **BRITSCH-INDIE.** — Provinciale wetgevende vergaderingen. — Het nieuwe ontwerp der Britsche regeering inzake de verdeeling der zetels in de Indische provinciale wetgevende vergaderingen is in Indische kringen met zeer gemengde gevoelens ontvangen. Terwijl de Mohammedanen en Europeanen in het algemeen bevredigd zijn, wordt het ontwerp door de Hindoes en de Sikhs ten scherpste veroordeeld. De voorzitter van de Sikhsconferentie, Sant Singh, noemde het ontwerp onrechtvaardig en „duivelsch". Het thans door de regeering ontworpen plan spreekt zich uit ten gunste van afzonderlijke kiezersgroepen, d.w.z. afzonderlijke categorieën kiezers, welke in de verschillende gebiedsdeelen hun stem uitbrengen, zulks ter waarborging van de rechten der minderheden. Zoo bepaalt het plan dat de z.g. paria's gedurende twintig jaar een dubbel kiesrecht zullen uitoefenen; zij zullen mogen stemmen in de algemeene Hindoesche kiesdistricten en tevens in hun eigen kiesdistricten. Voorts bepaalt het plan, dat in verschillende kiesdistricten der diverse minderheden 37 vrouwen gekozen zullen worden.
De arbeidersklasse zal 38 speciale zetels krijgen. De 1503 zetels der „Lagerhuizen" van de provinciale wetgevende vergaderingen zullen als volgt worden verdeeld: Hindoes (algemeene districten) 705, paria's 71, achterlijke districten 20, Sikhs 25, Mohammedanen 489, Indische christenen 21, Britsch-Indiërs 12, Europeanen 25, handel en nijverheid 54, grondbezitters 35, arbeiders 38, universiteiten 8.

I **PADVINDERS.** — S en Internationalisme. — Lord Robert Powell i i na le rally op het demonstratieterrein te Wassenaar de hoogste verkennersonderscheiding, de zilveren wolf, aan Z.Exc. Rambonnet, als blijk van waardeering voor de verdiensten, welke deze heeft voor de uitbreiding van de verkennersbeweging in Nederland. De scoutsbeweging is in wezen niet voor één land, maar voor alle landen, en feitelijk is zij over de geheele wereld verspreid en heeft als hoofddoel de verhouding onder de scouts van verschillende nationale associaties.
Alle vijf jaar heeft een groot internationaal scoutskamp plaats, waar de scouts of afgevaardigden aller volkeren samenkomen. Op het laatste worldjamboree in Engeland waren er over de 70.000 scouts van 40 verschillende nationaliteiten vereenigd. Zwarte en gele blanke, katholieken, boeddhisten en joden, rijken en armen, allen samen in eene tentenstad, spelende dezelfde spelen, dienende dezelfde scoutswet, vol eerbied voor de gevoelens en gedachten van andere volkeren of godsdiensten, zonder daarom eigen schoon te versmaden. Op die jamborees verbroederen al die jongens onderling, leeren elkaar kennen en blijven later nog in verbinding.

E. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen in Juni en Juli 1932. — 9 Juni: De Fransche vliegster Lena Bernstein, die te Biskra vertoevend, sedert eenige dagen werd vermist, wordt levenloos gevonden in de nabijheid van het vliegveld van Biskra.
11 Juni: De Pool Stanley Hausner, die 3 Juni te New-York startte voor Europa, doch vermist werd, wordt op 500 mijl ten Westen van Oporto met zijn Bellanca vliegtuig op zee drijvende gevonden door het tankschip „Circe Shell". De vlieger wordt gered. Het vliegtuig gaat verloren.
14 Juni: Uit Wyndham wordt gemeld, dat het Junkers watervliegtuig van de Duitschers Bertram en Klausmann, bij de Drysdale zending in Australië is gevonden, doch zonder bemanning.
23 Juni: Marcel Haegelen wint op Hanriot 41 eendekker met 230 p.k. Lorraine motor de coupe Michelin voor 1932. Over 2632 K.M. maakte Haegelen, met inbegrip van den tijd voor de 14 verplichte tusschenlandingen, een gemiddelde snelheid van 254 K.M./h 650.
24 Juni: Op de Europeesche begraafplaats te Soerabaja wordt ingewijd het monument op het gemeenschappelijk graf der 4 slachtoffers van het ongeluk mat de vliegboot D. 26.
27 Juni: Te Vaals komt een C. 5 marinevliegtuig te vallen. De inzittenden, de ltn. t. z. 1e kl. C. A. Weemhoff en de serg. vliegtuigmaker W. J. Nijhoff, verliezen het leven.
29 Juni: De Franschman René Machenaud maakt vanuit een Breguet 27 een parachutesprong op 7550 meter. De daling duurt 23 minuten.
30 Juni: Op Schiphol wordt de eerste der 5 Fokkers F 18 voor de Indië-lijn ingevlogen.
4 Juli: Bertram en Klausmann, bestuurder en mecano van het Duitsche Junkers vliegtuig dat 15 Mei uit Kupang vertrok voor Port Darwin, doch zijn bestemming niet bereikte, worden levend gevonden in de nabijheid van de Drysdale Mission river, ca. 30 K.M. van de plaats waar drie weken te voren hun vliegtuig werd gevonden. De vliegers waren reeds op 22 Juni gevonden door inboorlingen.
6 Juli: De Amerikanen James Mattern en Bennett Griffin, die 5 Juli op Lockheed Vega te New-York startten, bereiken Berlijn. Nog denzelfden avond wordt naar Moskou doorgevlogen. Doel der vlucht is in recordtijd om de wereld te vliegen.
7 Juli: De Amerikaansche wereldvliegers Mattern en Griffin maken in Rusland bij de Beresina een noodlanding, waarbij hun Lockheed vliegtuig, de „Century of Progress", wordt vernield.
9 Juli: W. Lawrence Hope wint op D. H. Fox Moth met Gipsy III. a motor, voor de derde maal, den wedstrijd om de Kings Cup.
19 Juli: Het 3-motorige vliegtuig „San José" van de Pan American Airways, dat Zaterdag 16 Juli van Santiago naar Mendoza in Argentinië vertrok, doch niet op zijn bestemming arriveerde, is geheel vernield gevonden in de Las Condas vallei. Alle inzittenden, 3 man bemanning en 6 passagiers, waren dood.
22 Juli: Wolfgang von Gronau start op Sylt met Dornier „Wal" voor een vlucht naar Amerika via IJsland. Hij is vergezeld van Von Roth, 2de piloot, Albrecht, radio en Hack, werktuigkundige. — Op Toussas le Noble wordt het Farman stratosfeervliegtuig voor de pers voorgevlogen. — Bij een vlucht op de Wasserkuppe breken de vleugels van het grootste zweefvliegtuig ter wereld, de „Austria" van Kronfeld. De vlieger redt zich met de parachute.
23 Juli: In de Rhön verongelukt door een breuk in de stuurinrichting de bekende zweefvlieger Groenhoff. Een poging om zich met de parachute te redden, mislukt door de te geringe hoogte.

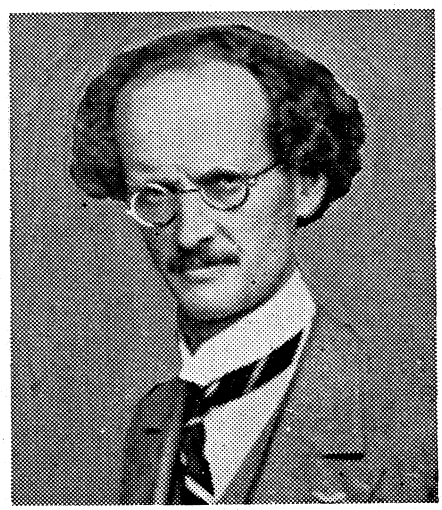
24 Juli: In Brazilië is overleden de vermaarde luchtvaart-pionier Alberto Santos Dumont.
26 Juli: Von Gronau bereikt Montreal in Canada; **23** Juli bereikte hij Reykjavik, **24** Juli Ivigtut op Groenland en **25** Juli Cartwright op Labrador.
27 Juli: In het zweefkamp te Egmond aan Zee worden de eerste B-brevetten behaald.
28 Juli: Te Cassel brengt Hentschel het Duitsche duur-record zweefvliegen, van **14** uren **7** min. (het record van Schulz op **3** Mei **1927** in Rossitten gevestigd) op **16** uren **9** minuten. Het wereldrecord staat op **21** uur **34** min. en werd **17—18** December **1931** door Cocke op het eiland Hawaï gevestigd.
29 Juli: Von Gronau bereikt Ottawa.
31 Juli: Op de Internationale Vliegmeeting te Zurich wint Jhr. G. Sandberg op Fokker D **16** den tweeden prijs in den wedstrijd luchtacrobatiek.
(Het Vliegveld)

A. CHINA. — **Shanghai's** boycot van Japansche goederen. — Tengevolge van de in den laatsten tijd weer zeer sterk doorgevoerde boycot van Japansche goederen is de toestand te Shanghai weer bedenkelijk verscherpt. De Japansche consul-generaal heeft reeds protest aangeteekend tegen de boycotbeweging, terwijl hij het onmiddellijk verbod van de Chineesche vereeniging, die de boycot organiseert, heeft geeischt. De toestand lijkt veel op die, welke heerschte voor het uitbreken van de Japansch-Chineesche vijandelijkheden. De Chineesche burgemeester heeft ook thans weer geweigerd aan de Japansche eischen tegemoet te komen. Japansche handelsvereenigingen hebben, onafhankelijk van de stappen van den consul-generaal, naar Japan getelegrafeerd met het verzoek aan de Japansche regeering om dadelijk en energiek in te grijpen. (Vor. ber. **Chin.-Jap. Confl. 452** H.)

B. DUITSCHLAND. — Von Papen's interview met Reuter. — De rijkskanselier heeft op **17** Augustus **'32** een interview toegestaan aan den correspondent van het Reuteragentschap, waarin hij zijn vertrouwen uitsprak, dat zijn kabinet zich zal kunnen handhaven, daar hij overtuigd is, dat een beroep op het gezonde verstand van de partijen niet zonder uitwerking zal blijven. Mocht de rijksdag een motie van wantrouwen tegen de regeering aannemen, dan zal deze handelen naar omstandigheden, waarbij zij in ieder opzicht de grondwet wil eerbiedinen.
Op een vraag omtrent Hitler's bewering, dat deze niet het volle staatsgezag heeft verlangd; verklaarde von Papen, dat er in dit opzicht geen twijfel kan bestaan. Hitler heeft toegegeven, dat hij de laatste twee maanden een zeer zwaren strijd met zijn ongeduldige aanhangers heeft gehad. Hitler heeft ook verklaard, dat hij geen deel van het regeeringsgezag kan aanvaarden, doch dit gezag in zijn geheel moest verlangen. Hij kon zich slechts verklaren voor een regeering, die zich ten volle met zijn beweging identificeert.
Op de vraag, of Duitschland uit den Volkenbond zal treden, indien zijn aanspraken op gelijke rechten in het ontwapeningsvraagstuk niet erkend worden, volstond de rijkskanselier met nadrukkelijk te verklaren, dat Duitschland zich niet langer aan een ongelijke behandeling kan onderwerpen. Indien aan Duitschland ook verder gelijke rechten voor zijn veiligheid worden geweigerd, zal de rijksregeering de noodige maatregelen treffen in den zin, als door den rijksweerminister is aangeduid.
Het streven om iets van het vroegere Duitsche koloniale bezit terug te krijgen, is nog niet opgegeven. Ook hier bestaat een niet te rechtvaardigen ongelijke behandeling ten nadeele van Duitschland, waarin vroeg of laat voorzien moet worden. Diplomatieke onderhandelingen hierover zijn echter nog niet begonnen.
Tenslotte sprak de rijkskanselier de overtuiging uit, dat van de nationaal-socialisten geen illegale stappen te wachten zijn, om hun doel te bereiken. Hij heeft van Hitler en toezegging in dezen zin ontv n er bestaat geen aanleiding, daaraan te n De regeering zal echter in geen geval aarzelen, iederen opstand tegen het regeeringsgezag met geweld van wapenen te onderdrukken.
(Vor. ber. **Rijksdagverkiezingen 454 D.**)

19 AUGUSTUS 1932

C. STRATOSFEERTOCHT. — Prof. Piccard. — De start van Prof. Piccard's tweeden tocht naar de stratosfeer heeft op **18** Augustus om **5** uur 's morgens te Dübendorf (bij Zurich) plaats gehad. Na een tocht van **12** uur is de ballon, die een hoogte van ca. **16.700** M. had bereikt, bij Monzambano (prov. Mantua) in Italië gedaald. Volgens Prof. Piccard, die op zijn tocht door ir. Cosyns als assistent werd vergezeld, werkten de instrumenten schitterend. Wetenschappelijke gegevens konden nog niet worden verstrekt.
Wij herinneren er nog aan, dat de vorige tocht van prof. Piccard met zijn assistent Paul Kipfer, op **27** en **28** Mei **1931,** bijna drie- en veertig uur heeft geduurd. In den avond van **28** Mei om tien uur daalde toen de ballon op den grooten Gurgler Ferner in Oetztal, in Tyrol.

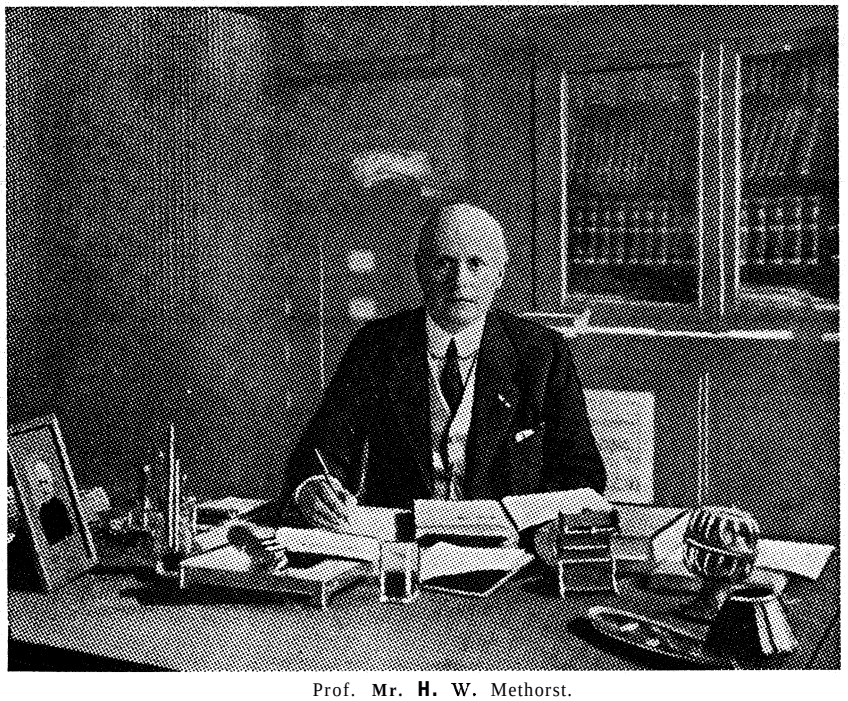
Prof. Piccard.

Prof. Piccard is in **1884** te Bazel geboren. Hij studeerde te Zurich in de wis- en natuurkunde en hij voltooide zijn studie aan de polytechnische school in deze stad door het halen van zijn ingenieursdiploma. Piccard stelde vooral veel belang in experimenteel-physische onderzoekingen. Hij werd assistent van prof. Weiss aan het natuurkundig instituut te Zurich, dien hij later opvolgde als leider van het natuurkundig laboratorium.
In **1922** deed de Vrije universiteit te Brussel beroep op de medewerking van den Zwitserschen docent.
Zijn onderzoekingen over de radio-activiteit hebben Piccard gebracht tot de bestudeering der verschijnselen in de hoogere luchtlagen. (Vor. ber. **267 I.**)

D. ITALIE. — De **Italiaansche** pers en Hitler. — De „Tevere" schrijft o.a.: Hitler is met zijn goed gedisciplineerde partij de eenige opbouwende kracht in het Duitsche politieke leven. Als zoodanig heeft hij het recht het overnemen van de halve macht te weigeren. Ongeveer hetzelfde heeft het fascisme in October **1922** beleefd. Destijds moesten vele voorstellen afgewezen worden, omdat deze te veel naar bedrog riekten. Het overnemen van de geheele macht door de Nationaal-Socialisten is niet alleen een recht, doch voor alles een plicht. Hitler's partij heeft de plicht eindelijk haar verantwoordelijkheid te toonen ten aanzien van het Duitsche volk, want het volk heeft de partij niet één, doch vele bewijzen van vertrouwen gegeven. (Tevere)

20 AUGUSTUS **1932**

A. PROF. MR. H. W. METHORST. — Wij gaven op 6 Juli '32 van onzen geachten medewerker prof. mr. H. W. Methorst een artikel betreffende de bevolking der aarde. Het is ons nu een groot voorrecht de levensbeschrijving van prof. Methorst, die zich belangeloos heeft bereid verklaard de supervisie van onze rubriek ,,Statistiek" op zich te nemen, te publiceeren.

Prof. **Mr. H.** W. Methorst.

Prof. mr. H. W. Methorst werd 22 Maart 1868 te Amersfoort geboren. Na het gymnasium aldaar doorloopen te hebben, studeerde hij te Utrecht in de Rechten, waar hij in 1895 ,,cum laude" den doctorstitel behaalde op een proefschrift, getiteld: ,,Werkinrichtingen voor behoeftigen". In dit zelfde jaar werd hij, op aanbeveling van mr. N. G. Pierson, benoemd tot ambtenaar bij de Centrale Commissie voor de Statistiek. In 1899 bij de oprichting van het Centraal Bureau voor de Statistiek werd hij Chef der afdeeling voor Sociaal-economische Statistiek en Secretaris der Centrale ommissie voor de ı 1906 benoemd t Directeur van het Centraal Bureau, i hem in 1927 den titel van Directeur-Generaal verleend. Hij is sedert 1911 Secretaris-Generaal van het Institut International de Statistique en sedert 1914 tevens Directeur van het Office Permanent, voorts eerelid van de Royal Statistical Society van Londen, van de American Statistica1 Association, van de Hongaarsche en Tsjechoslowaakschc Vereeniging voor de Statistiek, membre-correspondant van het Institut de France (Academie des sciences morales et politiques) en vice-president van de Union internationale pour l'étude scientifique des problèmes de la population. In 1921 toegevoegd aan de Nsderlandsche Delegatie bij den Volkenbond als conseiller technique tot regeling van de internationale statistiek, werd hij in 1929 Chef der Nederlandsche Delegatie voor de Volkenbondsconferentie tot het aangaan eener conventie voor de economische statistiek. Daarna benoemd door den Volkenbond tot lid van de commissie van toeeicht (comité d'experts) op de uitvoering dezer conventie. Van zijn hand verschenen o.m. de volgende geschriften:

Sterfte van kinderen beneden het jaar in verband met voedingswijze en sociale omstandigheden van alle kinderen, geboren in 1908 te 's-Gravenhage en Scheveningen.

De beteekenis van den achteruitgang van het geboortecijfer in Nederland 1914.

Geboorte-achteruitgang en zuigelingenbescherming 1916.

Invloed van den oorlog op de sterfte van Nederland 1920.

Knapenoverschot onder de geborenen (bewerking van 1.333.000 geboortekaarten in Nederland over de periode 190.6—1913) 1923.

Statistiek der voorraden van groothandelsartikelen; rapport in 1925 uitgebracht aan het Institut Internationale de Statistique.

Application de la statistique à la démographie et à la santé publique 1928 (voordrachten gegeven in de Faculté de Médicine te Parijs op uitnoodiging van de Section d'Hygiène van den Volkenbond).

B. ZWEDEN. — Kreuger-concern. - Lijst van crediteuren. — De curatoren van de Kreuger & Toll A.B. hebben thans bij de Stockholmsche rechtbank een lijst van crediteuren van de Mij. overgelegd. Deze lijst bevat de namen van circa 100 crediteuren in binnen- en buitenland. Wij geven hieronder een lijst der voornaamste crediteuren: De Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, de Internationale Boden Kreditbank te Bazel, de International Tel. and Tel. te New-York, Lee Higginson and Cy. te Parijs, Lee Higginson & Cy. te New-York en de Lee Higginson Trust Cy. te Boston, de Schweizerische Bankverein te Bazel, de Skandinaviska Kredit A.B., de Zweedsche Lucifers Mij. te Stockholm, de Zweedsche Rentenbank en de Telefoon Mij. L. M. Ericsson, alle te Stockholm; Bankers Trust Company, Parijs; Banque Belge pour l'Etranger, Parijs; Barclays Bank, Parijs; Banque Nationale de Crédit, Parijs; Banque Nationale Française de Commerce, Parijs; Comptoir Nationale d'Escompte, Parijs; Chase National Bank, Parijs; Credito Commerciale, Milaan; Dreyfus and Co., Parijs; Ernst & Ernst, New-York; Foreign Policy Association, New-York; Guaranty Trust Company of New-York, Parijs; Hope & Co., Amsterdam; Lazard Frères & Cie., Parijs; Morgan & Cie., Parijs; National City Bank, Parijs; Société Générale, Parijs; Société Parisienne de Banque, Parijs; Riksbank, Stockholm; Westminster and Foreign Bank, Parijs, en Worms & Cie., Parijs.

De crediteurenlijst bevat verder nog meer Fransche banken en handelscrediteuren te Stockholm.

(Vorig bericht blz. **363** E.)

C. MANDSJOERIJE. — Ontwerpverdrag tusschen Japan en Mandsjoerije over de Japansche kolonisatie in Mandsjoerije. — Het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt mede, dat het ontwerpverdrag tusschen de Japansche en Mandsjoerijsche regeering over de Japansche kolonisatie in Mandsjoerije de volgende hoofdpunten inhoudt:

1. De Mandsjoerijsche regeering bevestigt alle Japansche rechten en belangen, die door vroegere regeeringen in Mandsjoerije zijn toegekend.

2. De Mandsjoerijsche regeering neemt alle internationale rechten en verplichtingen, die de Chineesche regeering ten aanzien van Mandsjoerije op zich heeft genomen, over.

3. De Chineesche spoorwegen in Mandsjoerije gaan over naar het beheer van den Zuid-Mandsjoerijschen spoorweg.
4. Japan zullen voordeelen ten aanzien van de belegging van kapitaal in Mandsjoerije worden toegekend.
5. Japan zal volkomen vrijheid voor het uitoefenen van beroepen en het voeren van bedrijven in Mandsjoerije krijgen.
6. Het politierégime en de bescherming van den staat zal Japan worden toevertrouwd.
7. De Mandsjoerijsche regeering verplicht zich de posities der Japansche medewerkers in de Mandsjoerijsche regeeringsorganen te garandeeren. (455 G.)

A. ITALIE. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen, dat in Juni '32 in Italië 905.000 bedroeg, was op 31 Juli gestegen tot 931.000. Hiervan kregen er 275.000 eenige ondersteuning. Van de 931.000 geheel werkloozen waren er ruim 664.000 mannen en 267.000 vrouwen. (Vorig bericht blz. 173 **A.**)

B. VEREENIGDE STATEN. — Gunstiger handelsbalans. — Naar het Amerikaansche ministerie van Handel meedeelt, was de handelsbalans der Ver. Staten in Juli de gunstigste in de eerste zeven maanden van 1932. Het uitvoeroverschot bedroeg 28 millioen dollar, terwijl het in Juli 1931 6 millioen bedroeg. (Vorig bericht blz. 431 E.)

C. OOSTENRIJK. — Nieuwe leening. — De bondsraad heeft met 27 stemmen (sociaal-democraten, nationaal-socialisten, Groot-Duitschers en het Heimatblok) tegen 22 stemmen, van de christelijk-socialen en den landbond, verzet aangeteekend tegen het leeningsprotocol van Lausanne.
Het protocol moet thans terug naar den nationalen raad. (Vorig bericht blz. 456 H.)

D. NEDERLAND. — Bouwvak. — In de bijeenkomst tusschen de regeeringscommissie inzake het bouwbedrijf en vertegenwoordigers van een aantal patroons- en arbeidersbonden, te 's-Gravenhage gehouden, heeft de voorzitter mr. dr. K. J. Frederiks het standpunt der regeering inzake de noodzakelijk geachte loonsverlaging kenbaar gemaakt.
Men wijst er ons thans van bevoegde zijde op, dat als de meening van de regeering is uitgesproken, dat, wil het tot credietverleening komen, een loonsverlaging van **15** pct. noodzakelijk zal zijn. (V. b. 388 B.)

E. Dr. JOHANN **SCHOBER** OVERLEDEN. — Oud-bondskanselier dr. Johann Schober is op 19 Aug. 1932 op 57-jarigen leeftijd na een langdurige ongesteldheid overleden.
Schober was een oud-Oostenrijksche ambtenaar, die reeds in de monarchie tot politie-president van Weenen werd benoemd. Dit ambt heeft hij ook na de revolutie en eigenlijk tot zijn dood vervuld. Hij trad langen tijd niet op in het politieke leven en had veel vrienden om zijn humaan en objectief optreden.
In 1921 werd Schober tot kanselier van een neutraal kabinet benoemd. Na een kort kanselierschap werd hij weer politie-president van Weenen.
Na eenige jaren werd hij weer kanselier, thans als leider van de Groot-Duitsche Partij. Het kabinet-Schober werd ten slotte omvergeworpen en door de Heimwehrregeering Vaugoin-Starhemberg vervangen. Door de nieuwe verkiezingen van 1929 werd echter deze regeering omvergeworpen. Opnieuw kwam Schober aan het bewind. Hij regeerde echter korten tijd, want de christelijk-sociale partij nam het bewind weer in handen. Het tot stand brengen van de Duitsch-Oostenrijksche tolunie was Schober's laatste politieke daad.

F. SPANJE. — Militaire opstand. - Onteigening der bezittingen. — De Kamer heeft met 262 tegen 14 stemmen het wetsontwerp aangenomen inzake de onvoorwaardelijke onteigening van de bezittingen der personen, die betrokken waren bij den jongsten anti-republikeinschen opstand. (Vor. ber. blz. 452 **E.**)

21 AUGUSTUS 1932

G. MOTORRIJWIELEN. — Wereldstatistiek. — Het aantal motorrijwielen op de wereld bedroeg aan het einde van 1931 circa 2.730.000. Daarvan valt 85% op Europa. Van de Europeesche staten bevindt Duitschland zich aan het hoofd met 760.000, dan volgen Engeland met 640.000 en Frankrijk met 469.000. Nederland komt op de twaalfde plaats met 33.500. (Tel.)

H. NEDERLAND. — **Kaasregeling.** — Met ingang van **1** September '32 zal de regeling inzake uitkeeringen voor kaas ingevolge de Crisis-Zuivelwet 1932 officieel in werking treden.
De Crisis-Zuivelcentrale zal uitkeeringen kunnen doen voor alle kaas, welke na **10** Juli 1932 is afgeleverd. Producenten zullen ten genoegen van het kaascontrôlestation dienen aan te toonen, welke hoeveelheden kaas werden afgeleverd. Hierbij zal gebruik gemaakt kunnen worden van eventueel reeds afgegeven bewijzen van verkoop en koop, van weegbriefjes en van de boekhouding, welke ten behoeve van het kaascontrôlestation wordt gevoerd.
Voorts wordt bij herhaling er nog op gewezen, dat elk der bij een transactie betrokken partijen er zich van dient te overtuigen of de andere partijen door het contrôlestation als producent zijn erkend, resp. door de C.Z.C. als handelaar of waaghouder zijn ingeschreven. Ter toelichting diene, dat elk der betrokken partijen gehouden is de erkennings-, resp. inschrijvingskaart, op verlangen aan de wederpartij te toonen.
I-Iet doen van een transactie met niet-erkende of ingeschreven personen toch kan leiden tot groote bedrijfsmoeilijkheden. (Vor. ber. Kaas en **Crisis**-Zuivelwet blz. 414 D.)

I. PLANKTON-ETENDE VISCH. — Vele van onze visschen, zooals forel en karper, voeden zich nagenoeg uitsluitend met zoogenaamde plankton-organismen, gewoonlijk microscopisch kleine kreeftjes, die zich dank zij de bijzondere inrichting van hun lichaam, in het water zwevende houden; bekende voorbeelden hiervan zijn de watervloo, Daphnia en Cyclops. Deze diertjes zijn in het algemeen zeer klein en met recht mag de vraag gesteld worden hoe het mogelijk is, dat de bedoelde visschen genoeg voedsel vinden om hun honger te stillen terwijl men daarenboven een antwoord zoekt op de vraag, hoe het komt, dat men in de maag en den darm van een visch gewoonlijk slechts één enkele soort kreeftjes aantreft.
De maag van een bepaalde forelachtige visch kan, zooals metingen aantoonen, 11 kubieke centimeter voedsel bevatten, terwijl 60 kubieke meter water, met het plankton-net gezeefd, slechts 10—20 kubieke centimeter plankton bevatte. Om zijn honger te stillen zou een visch dus deze 60 kubieke meter water moeten afwerken en een geweldige krachtsinspanning ten toon spreiden als men uitgaat van de gedachte, dat hij de kreeftjes actief vangt door open en dicht doen van den bek. In werkelijkheid is de zaak evenwel veel eenvoudiger. Door Wunder genomen proeven laten zien, dat een visch met kunstmatig opengesperd gehouden bek uit een aquarium binnen betrekkelijk korten tijd, in licht zoowel als in het donker alle planktonorganismen wegvangt, terwijl Wunder de aandacht vestigt op het feit, dat bepaalde planktonkreeftjes op hun vindplaatsen vooral bepaalde waterlagen soms met heele kudden tegelijk bevolken, terwijl naburige lagen geheel vrij hiervan zijn, zoodat de planktonnetvangsten een on-

juist beeld van den werkelijken toestand geven. Daarenboven bewonen de visschen al naar hun soort eveneens bepaalde waterlagen, zoodat zij zich daar binnen korten tijd kunnen verzadigen. Het diepteniveau van de visschen en het diepteniveau van bepaalde planktonkreeften stemt dus overeen en verklaart hoe het komt, dat bepaalde viscbsoorten in hoofdzaak één enkele soort planktonkreefl in hun darm hebben. (Tel.)

A. BEWAPENING. — Frankrijk-Italië. — Italië leidt in den bewapeningswedstrijd wat de kruisers betreft.
Het Enaelsche marineblad de „Naval en Mil. rec." schrijft,–dat Frankrijk onmiskenbaar jaloersch is op de homogene divisie van 10 ± 5.400 ton groote kruisers (snelh. 40') der Condottieri klasse, die Italië binnenkort rijk zal zijn.
„Onze 10 jaar oude „Dugay Trouins", zegt de Fransche correspondent van dit blad, „loopen slechts 33 mijl, hebben te weinig bewapening en pantser, de „Jeanne d'Arc" van 6600 ton (snelh. 27') is slechts geschikt voor convooi-werk. De snelloopende mijnenkruiser „Emile Bertin", die dit jaar te water wordt gelaten, zal niet veel minder zijn dan de Italiaansche schepen, de kruisers „Jean de Vienne" en „La Galissonière" zullen 1000 ton grooter, even snel en beter bewapend zijn dan hun Italiaansche rivalen, doch voor 1935 zijn ze niet gereed en de vier overige kruisers van die klasse zeker niet voor 1936.
Dit beteekent, dat Italië een grooten voorsprong zal behouden, indien van Fransche zijde het evenwicht niet hersteld wordt door snelle voltooiing van den slagkruiser „Dunkerque" en verhooging van het tempo van aanbouw der £lottilje-leiders." (368 B.)

B. NEDERLAND. — Leger, vloot en luchtmacht. — Recapitulatie van 30 Juli 1931—9 Augustus 1932. — Commissie ter reorganisatie der vredessamenstelling der landmacht (20 V.). Bewapening van Nederland (31 A.). Uitgaven der land-, zee- en luchtmacht in 1929 (86 A.). Gen.-maj. Jhr. W. Roëll, eervol ontslag (295 P.). Derde kruiser wordt afgebouwd (300 G.). Bescherming tegen luchtaanvallen (330 B.). Kruiserbouw, motie-Cramer (383 A.). Onderzeedienst, 25-jarig jubileum (396 B.). Doel van den bouw der derde kruiser (417 K.). Bezuiniging bij zee- en landmacht (447 G.). (Vorig bericht blz. 447 G.)

C. CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Verslagen der commissies aangenomen. — Op een besloten bijeenkomst van de Britsche rijksconferentie werden de verslagen der commissies aangenomen betreffende het douanebeheer, de handelsbetrekkingen met vreemde landen en de methodes van economische samenwerking.
In het verslag betreffende de handelsbetrekkingen met vreemde landen wordt de aandacht gevestigd op het streven, om regionale overeenkomsten te sluiten, welke wederzijdsche voorkeursrechten verleenen uitsluitend aan de betrokken partijen. Er bestond algeheele overeenstemming omtrent het standpunt, dat het Britsche rijk niet kan erkennen, dat door regionale verdragen inbreuk wordt gemaakt op de verplichtingen, welke voortspruiten uit de meest-begunstigingsbepaling, opgenomen in de handelsverdragen. In dit verband werd speciaal gewezen op de mogelijkheid van een regionaal verdrag der Donaustaten. De commissie erkent in haar rapport, dat de meestbegiinstigingsbepaling een Zand niet belet te trachten van de verschillende regeeringen der dominions te verkrijgen, dat zij afstand doen van de rechten, welke uit die bepaling voortspruiten. Bij het gevolggeven aan desbetreffende wenschen van vreemde staten zullen de regeeringen van het Britsche rijk er nauwkeurig op letten, dat het algemeen beginsel, dat dergelijke voorrechten niet willekeurig kunnen worden ingetrokken, ten volle en zorgvuldig wordt geëerbiedigd. (Vorig bericht blz. 432 B.)

22 AUGUSTUS 1932

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Poenale** Sanctie. — De officieele Javasche Courant bevat een uittreksel uit de beschikking van het hoofd van het Kantoor van Arbeid, welke inhoudt, dat, aangezien de directies van 61 met name genoemde ondernemingen ter Sumatra's Oostkust uitdrukkelijk hebben verklaard ten aanzien van de op de ondernemingen werkzaam zijnde arbeiders geen gebruik meer te zullen maken van het klachtrecht en van het recht tot terugbrengen met den sterken arm, besloten is bekend te maken, dat op de arbeiders, werkzaam bij die ondernemingen, de poenale sanctie niet meer van toepassing is. (Javasche Courant). (Vor. bei. blz. 76 I.)

E. NEDERLAND. — Nederland-Spitsbergen Comp. — De Nederland-Spitsbergen Compagnie heeft haar kolenmijnen op Spitsbergen aan de Russische „Arktik-Ugol-Trust" (Arctische Kolen Trust) verkocht.

F. TEMPERATUUR. — De hoogste temperatuur der u-arme periode (van 9 tot 19 Augustus '32) werd in de Bilt 33.2 gr. geregistreerd, hetgeen geen record is, want op 11 Augustus 1911 constateerde de Bilt 35 gr. C. of 95 gr. F. (Vor. ber. **Weerkunde blz.** 118 F.)

G. JAPAN. — Disconto. - Begrooting - Export. — De Bank van Japan heeft het disconto van 5.11% tot 4.38% verlaagd.
De daling van de yen tot beneden 50% van de goudpariteit gedurende het exportseizoen moet, volgens de Times, grootendeels worden toegeschreven aan de politieke onzekerheid. De speciale zitting van de Diet in de volgende week zal een suppletoire begrooting ten bedrage van 170 millioen yen moeten goedkeuren, waardoor het totaal van de begrooting op 2 milliard yen wordt gebracht, met een deficit, dat in sommige kringen op 800 millioen yen wordt geraamd.
De onmiddellijke oorzaak van de yen-daling zijn de groote aankoopen van katoen door fabrikanten, die voor de yen vluchten. Groote voorraden zijn geaccumuleerd.
De Japansche handelspositie is betrekkelijk goed. Het exportoverschot heeft in de eerste zeven maanden van 1932 224 millioen yen bedragen, tegen 92 millioen in de overeenkomstige periode van 1931. De export van kunstzijde-artikelen neemt toe; in de eerste zeven' maanden was deze 30% grooter dan in 1931. (Vor. ber. Disconto blz. 370 F.)
(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. 425 C.)

H. **BELGIE.** — Dertiende **IJzer-bedevaart.** — Het gebeente van acht Vlaamsche gesneuvelden is overgebracht naar den Vlaamschen IJzertoren te Kaaskerke (Dixmuide) en op 20 Augustus '32 had een godsdienstige plechtigheid plaats, in de kerk van de gemeente, onder zeer groote deelneming.
Onder de aanwezigen bevonden zich de ministers Sap, Van Divoet en Heyman, de volksvertegenwoordigers De Schrijver, Allewaert, Debeuckelaere e.a. Ook de bisschop van Brugge was vertegenwoordigd door den groot-vikaris.
De overbrenging van deze Vlaamsche gesneuvelden en hun bijzetting in den Vlaamschen toren is bedoeld als een symbolische hulde aan alle gesneuvelden. De kisten waren gedekt door Vlaamsche leeuwenvaandels. Tijdens den dienst werd door het orgel „Mijn Moederspraak" gespeeld en de heer **A.** de Munninck zong „Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief".

I. **BELGIE.** — **Koleninvoer** uit Holland. — De invoer van steenkolen in België wordt van 55% op 28% van het door de Belgen als normaal bepaalde kwantum, n.l. het gemiddelde van de laatste drie jaren, gebracht. Het voornemen tot het uitvaardigen van dit

nieuwe contingenteeringsbesluit is reeds door de Belgische regeering officieel ter kennis gebracht van het Nederlandsche ministerie van Buitenlandsche Zaken. (Vorig bericht blz. 453 A.)

A. ROERMOND. — 700-jarig bestaan. — Het is 700 jaar geleden, dat Graaf Otto II aan Roermond stadsrechten verleende. Van 20 Augustus—4 September 1932 zullen de Roermondenaars dit historische feest vieren.
Roermond is een der belangrijkste steden van de yrovincie Limburg. Het bekende Cisterciensen-klooster werd er in 1218 gesticht. Bij dit klooster is de Munsterkerk, de glorie van Roermond, gebouwd. Behalve deze kerk bezit Roermond nog een kathedraal, de Sint Christoffelkerk, uit de 15e eeuw.
De omstreken van Roermond zijn een bezoek overwaard, o.a. de St. Odiliënberg met een prachtige romaansche kerk, gelegen op een heuvel aan de Roer, de burcht bij Horn aan de overzijde van de Maas, het ,,gebroken slot" bij Swalmen.
Roermond is sinds 1853 een bisschopsstad.

Het wapen van Roermond

B. ENGELAND. — Oorlogsleening. — De schatkist deelt mede, dat ongeveer £ 1850 mill. bij een totaal uitstaand bedrag van £ 2.086.405.000 der 5%-oorlogsleening tot 31 Juli '32 zijn aangemeld voor conversie tegen een rentevoet van 3½%.
De aanvragen tot aflossing bedragen £ 48 millioen. De stukken van hen, die noch aflossing, noch conversie vroegen zullen op 30 Sept. automatisch worden geconverteerd. (Vorig bericht blz. 401 H.)

C. INTERNATIONALE WOLCONF'ERENTIE. — De overeenkomst tusschen Fransche, Belgische en Nederlandsche fabrikanten heeft ten doel de volkomen gelijke behandeling bij den invoer in de landen, waar deze fabrikanten zijn gevestigd.
De voorzitter Graaf du Brulle bracht in herinnering, dat het hier een overeenkomst tusschen particuliere ondernemingen, doch niet tusschen regeeringen betreft.
Graaf du Brulle verklaarde vervolgens, dat hij kon bevestigen, dat in het Belgisch-Nederlandsch douaneverdrag rekening zou worden gehouden met de bepalingen der overeenkomst.
Naar de kans op het toetreden van de zeven andere leden der federatie gevraagd, zeide Du Brulle dat, met uitzondering van de Spaansche fabrikanten, zij hun toetreden hadden afhankelijk gesteld van de deelneming door Engelsche fabrikanten. Men wacht met het beëindigen van de onderhandelingen met hen, totdat de conferentie te Ottawa zal zijn afgeloopen.
De overeenkomst zal van kracht worden, indien Engelsche fabrikanten toetreden.
De eerstvolgende vergadering van de internationale wol-federatie zal te Amsterdam worden gehouden op 4 en 5 Oct.

D. ONTDEKKINGEN. — Archipel in Noordelijke IJszee. — Prof. Samoilowitsj heeft van boord van den Russische ijsbreker „Roesanof" een uitvoerig telegram aan de Sovjet-regeering gezonden, waarin hij mededeelt, in de Noordelijke IJszee een aantal nieuwe eilanden te hebben ontdekt en waarin hij de positie van deze eilanden aangeeft. Zij liggen op ongeveer 75 gr. 48 min. N.B. en 81 gr. 20 min. O.L. De aanvankelijke veronderstelling, dat men slechts met één enkel eiland te doen heeft, bleek fout te zijn, aangezien men een tot nog toe geheel onbekenden archipel heeft ontdekt.

E. RHODESIA. — Oudste mijnen van Zuid-Afrika. — Prof. Dart van de universiteit van Johannesburg, heeft hst resultaat pewubliceerd van zijn onderzoekingen naar de oudste mijnen van Zuid-Afrika, die ontdekt zijn in Rhodesia en Noord-Transvaal. Prof. Dart is tot de conclusie gekomen, dat reeds vijf à zes duizend jaar geleden deze mijnen door mijnwerkers geëxploiteerd werden. In Rhodesia heeft hij sporen van mijnbouw gevonden, die zesduizend jaar oud zijn. De gedolven mineralen zouden dwars door Afrika naar Egypte zijn gevoerd, want prof. Dart verklaart, in Babylonische hekwerken en in Egyptische standbeelden brons te hebben gevonden, dat afkomstig is uit de mijnen van Rooiberg in Transvaal, terwijl het mangaanerts uit Rhodesia door de Egyptische vrouwen gebruikt werd voor oogversierselen.

F. GRIEKENLAND. — Prestaties van het kabinet van Venizelos. — Wij ontleenen aan het Atheensche blad ,,I Proïa" de rede van den minister-president Venizelos, die hij voor de ontbinding van de Griekse Kamer gehouden heeft.
Venizelos wees er op, dat de liberale partij gedurende de vier jaar dat zij aan de macht was, een politieke stabiliteit aan het land heeft gegeven.
Hoewel de wereldcrisis de financieele positie van Griekenland sterk heeft beïnvloed, meende Venizelos, dat op alle gebieden een belangrijk herstel te bespeuren is.
Wat de buitenlandsche politiek betreft, sprak Venizelos als zijn meening uit, dat de verdragen met Italië en Turkije afgesloten voor de toekomst van Griekenland op buitenlandsch gebied van grooten invloed zullen zijn. (I Proïa, Athene)
(Vor. ber. Regeering blz. 368 E.)

23 AUGUSTUS 1932

G. H. J. M. WYNOLDY DANIELS OVERLEDEN. — Op 20 Augustus is te Cabourg, waar hij in het Casino zou deelnemen aan schermwedstrijden, plotseling overleden kapitein Wynoldy Daniëls.
De verdere wedstrijden van dien avond werden ten teeken van rouw afgelast.
Kapitein Wynoldy Daniëls was militair kampioen van Nederland op sabel en degen en hij ontbrak op geen enkel belangrijk tournooi. Hij vertegenwoordigde ons land op de de Olympische Spelen in Antwerpen 1920, Parijs 1924 en Amsterdam 1928. Zijn overlijden is een groate slag voor de Nederlandsche schenmsport.

H. PETROLEUM. — Marokko. — Naar uit Parijs wordt bericht is petroleum ontdekt in het Souk El Arba Grab-district. Bij het officieele onderzoek werd een spuitende bron aangeboord, welke 10 ton per dag leverde. (Vorig bericht blz. 447 E.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Volksraad.** - Suikerindustrie. — De gemachtigde der Regeering voor de afdeeling Binnenlandsch Bestuur, de heer Muhlenfeld, heeft bij zijn beantwoording van de sprekers bij die afdeeling in eersten termijn medegedeeld, dat de verliezen van de suikerindustrie geschat kunnen worden op f 60.000.000 per jaar; f 120.000.000 ligt begraven in niet dadelijk verkoopbare voorraden. De andernemingen moeten niet alleen rekening houden met nieuwe uitgaven, doch ook met afschrijvingen van vroeger betaalde premies op langjarige, thans gecancelde contracten. Een zeker concern moest op dat hoofd f 2.000.000 afboeken zonder dat van de zijde der bevolking iets daartegenover wordt gesteld. Vorig bericht blz. 415 G.)

B. FRANKRIJK. — Invoerverbod. — In de Fransche Staatscourant is een bericht gepubliceerd inhoudende het verbod van invoer in Frankrijk van producten als gom, terpentijnhars, vioolhars en pek. Dit verbod geldt tot nader order. (Vorig bericht blz. 354 D.)

C. VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia. — De gedelegeerde van Bolivia bij den volkenbond heeft een brief gericht aan den secretaris-generaal, waarin wordt medegedeeld, dat op 17 Augustus 1932 Paraguaansche troepen, ondersteund door drie vliegtuigen, een aanval hadden gedaan op den Boliviaanschen post bij Caraya, welke versterking na een verdediging van drie uur moest worden opgegeven.
De inhoud van dezen brief is tevens ter kennis gebracht van den volkenbondsraad en van de leden van den Volkenbond. (Vorig bericht Mz. 453 G.)

D. OOSTENRIJK. — Nieuwe leening definitief aangenomen. — De Oostenrijksche Nationale Raad heeft na lange debatten met 82 tegen 80 stemmen besloten het leeningsprotocol van Lausanne aan te nemen. Hiermede is het leeningsprotocol, niettegenstaande het verzet van den Bondsraad, van kracht geworden. (Vorig bericht blz. 460 C.)

E. ZUID-AFRIKA. — In- en Uitvoer. — De uitvoer van Zuid-Afrika over het eerste halfjaar van 1932 bedroeg £ 34.385.000 (1e halfjaar 1931: £ 36.616.000). De invoer bedroeg £ 16.434.000 (v. j. £ 26.707.000). Het actief saldo der handelsbalans per 30 Juni 1932 bedroeg £ 17.951.000 (v. j. £ 9.909.000).
Deze ontwikkeling is eenerzijds het gevolg van een toeneming in de waarde van verschillende exportartikelen, speciaal goud, mais, wol, deels als gevolg van de door de regeering verleende uitvoerpremies en aan den anderen kant moet zij worden toegeschreven aan de groote slapte in den importhandel, welke een direct gevolg is van de sterk verminderde koopkracht der blanke en zwarte bevolking.

24 AUGUSTUS 1932

F. **CONFERENTIE** VAN OTTAWA. — **Nadeelen** voor den **Nederlandschen uitvoer.** — De te Ottawa gesloten overeenkomsten voorzien in een aantal verhoogingen van invoerrechten, welke voor den Nederlandschen uitvoer van landbouwproducten zeer bedenkelijk kunnen zijn. In de eerste plaats wordt aan onzen uitvoer van eieren naar Engeland een ernstige slag toegebracht. Tot dusver bedraagt het invoerrecht 10% ad valorem. Dit zal thans een specifiek recht worden, varieerend tusschen 1/- en 1/9 per great hundred (120 eieren) naar gelang der grootte. Nu is de Nederlandsche specialiteit altijd geweest eieren uit te voeren, waarvan er ca. 120 gaan in 15½ à 17 Engelsche ponden. Deze zullen dan vallen onder het invoerrecht van 1/9. Op het oogenblik bedraagt de prijs van Nederlandsche eieren ongeveer 11/6 à 13/- per great hundred, zoodat de nieuwe invoerrechten dus belangrijk hooger zijn dan 10%. In het voorjaar, wanneer de eierprijzen het laagst zijn, zal het nieuwe recht nag zwaarder drukken en zelfs ongeveer 20% bedragen.
Het invoerrecht op kaas wordt verhoogd van 10 tot 15%.
Peren, welke thans belast worden met 4/6 per cwt., hetgeen ongeveer neerkomt op 10%, zullen mat 15% worden verhoogd.
Voor gecondenseerde melk(suiker) bedraagt het invoerrecht op het oogenblik 10%. Voortaan wordt het 5/- per cwt., waarbij nog de accijns op suiker komt.
Voor gecondenseerde volle melk, ongesuikerd, wordt het invoerrecht verhoogd tot 6/-.
Ons voornaamste artikel echter, gecondenseerde ondermelk, blijft buiten de nieuwe regeling.
De invoering van een contingenteeringsstelsel voor bacon en ham belooft voor onzen uitvoer evenmin iets goeds. Aan Canada is a priori een contingent toegekend van 2½ millioen cwt. De overige landen zullen zich dus tevreden moeten stellen met de hoeveelheid, die hierna overblijft, wanneer de commissie, die een onderzoek instelt naar den toestand in de varkensfokkerij in Engeland, welker rapport binnen een maand wordt verwacht, het totale contingent zal hebben vastgesteld. Nu is de aanvoer vanuit Canada de laatste jaren zeer sterk gedaald. Zoo beliep de invoer van bacon uit dit land in 1929 198.491 cwt., in 1930 99.298 en in 1931 49.555 cwt. en die van ham resp. 98.252, 84.034 en 72.488 cwt. Voortaan wordt aan dit land een quotum gewaarborgd van 2½ millioen cwt. of negen maal zooveel als de invoer van bacon en ham in 1929 en 20 maal zooveel als de invoer in 1931. (Vorig bericht blz. 461 C.)

G. DUITSCHLAND. — Kali-uitvoer **naar Nederland.** — De export naar alle belangrijke afzetgebieden is gedaald. Uitsluitend Nederland maakt een uitzondering. Een deel van de door Nederland meer opgenomen kali is getransporteerd naar landen, waaraan vroeger rechtstreeks door Duitschland werd geleverd. De uitvoer naar Nederland bedroeg in de eerste helft van 1932 32.750 ton tegen 15.100 ton in dezelfde periode van 1931. (Vor. bericht Kali blz. 334 B.)

H. NEDERLAND. — **Directie van** den Arbeid. — Naar het „Hbld." verneemt, zal den heer C. J. Ph. Zaalberg, met ingang van 27 Augustus '32 ontslag worden verleend als directeur-generaal van den Arbeid.
Dr. ir. A. H. W. Hacke, districtshoofd in de arbeidsinspectie Groningen, zal den heer Zaalberg opvolgen.

I. DUITSCHLAND. — Proclamatie der **Rijksregeering.** — De rijksregeering en de Pruisische staatsregeering publiceeren in verband met de politieke situatie, welke naar aanleiding van de te Beuthen gevelde doodvonnissen over 5 nationaal-socialisten is ontstaan, een manifest, dat in alle bladen moet worden gepubliceerd. Bladen, die dit zouden weigeren, zullen worden verboden.
Het manifest luidt:
Gedwongen door de gewelddaden bij den binnenlandschen politieken strijd, welke het aanzien des rijks ernstig in gevaar hebben gebracht, heeft de rijkspresident op voorstel der rijksregeering zeer zware straffen gesteld op de politieke terreur.
Nu deze verordening in werking is getreden, moet zij op iedereen, die het recht en de wet schendt, zonder aanzien van partij of persoon, worden toegepast.
De rijksregeering zal zoo noodig alle machtmiddelen van den staat gebruiken om de voorschriften van het recht onpartijdig te doen gelden en zij zal niet dulden, dat een of andere partij zich tegen haar verordeningen verzet.
Evenmin zal de Pruisische staatsregeering zich door politieke pressie laten beïnvloeden bij het plichtmatig onderzoek naar de vraag, of zij haar recht in het geval van de te Beuthen gevelde doodvonnissen kan uitoefenen.

De hartstochtelijke verwijten die in het openbaar naar aanleiding van deze vonnissen zijn geuit, moeten worden gericht tegen degenen, die deze bloedige gebeurtenissen op hun geweten hebben en niet tegen het staatsgezag, dat in het belang der gemeenschap naar zulke scherpe maatregelen moest grijpen.
De rijksregeering zal elke poging om het recht te verkrachten en de politieke haritstochten tot nieuwe excessen te prikkelen, weten tegen te gaan.

A. DISCONTOKOEKSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13— 1—'32	3½
Britsch-Indië	7— 7—'32	4
Bulgarije	17— 5—'32	8%
Chili	23— 8—'32	4%
Columbia	21— 5—'30	8
Danzig	11— 7—'32	4
Denemarken	30— 5—'32	4
Duitschland	28— 4—'32	5
Engeland	30— 6—'32	2
Estland	28— 1—'32	5½
Finland	19— 4—'32	6½
Frankrijk	9—10—'31	2½
Griekenland	8— 8—'32	10
Hongarije	1— 7—'32	5
Ierland	22— 4—'32	4
Italië	2— 5—'32	5
Jqpan	17— 8—'32	4.38
Litauen	4— 5—'32	7
Neder].-Indië	10— 3—'30	4½
Ned. Bank:		
Wisseldisconto	19— 4—'32	2½
Promessedisconto	19— 4—'32	3
Bel. v. Effeoten	19— 4—'32	3
Bel. v. Goederen	19— 4—'32	3
Voorsch. Rek.-Crt.	19— 4—'32	3
New-York Fed. Res. Bank	23— 6—'32	2½
Noorwegen	19— 5—'32	4½
Oostenrijk	24— 8—'32	6
Peru	1— 8—'30	9
Polen	2—10—'30	7½
Portugal	4— 4—'32	6½
Roemenië	4— 3—'32	7
Spanje	8— 7—'31	6½
Tjsecho-Slowakije	11— 4—'32	5
Joegoslavië	21— 7—'31	7½
Zuid-Afrika	12—11—'31	6
Zweden	21— 1—'32	2
Zwitserland	21— 1—'31	2

(Vorig bericht blz. 399 I.)

B. AMSTERDAM. — Begrooting. — In het Gemeenteblad is opgenomen de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente voor het jaar **1933.**
Van de algemeene begrooting beloopt het eindcijfer van den gewonen dienst f **114.518.525.** Dit is das f **3.524.063** lager dan dat van de door den raad vastgestelde begrooting voor **1932.**
B. en W. zijn er niet in geslaagd de bagrooting sluitend te maken dan door, naast toegepaste beperking der uitgaven, enkele maatregelen te treffen tot versterking der inkomsten. Daarom zagen zij zich genoodzaakt rekening te houden met een verhooging van het aantal opcenten op de Gemeentefondsbelasting voor het belastingjaar **1933—1934** van **74** op **80** en met een verhooging van de opcenten op de Personeele Belasting van **60—120** tot **70—140.**
De minderheid van het college heeft inzonderheid bezwaar gemaakt tegen de voorgestelde verhooging van de Personeele belasting, derhalve tegen het feit, dat nieuwe lasten op de burgerij worden gelegd, terwijl daartegenover de arbeidsvoorwaarden van het personeel, in dienst der gemeente, in dezen tijd verre uitgaande boven die, welke bij het rijk en in het particuliere bedrijf gelden, worden gehandhaafd.
(Vor. ber. Begrooting blz. 389 H.)

C. DUITSCHLAND. — Bebouwde oppervlakte. — Volgens een officieele voorloopige berekening is de bebouwde oppervlakte in Duitschland per einde Mei **1932** met **29.37** millioen hectaren vergeleken bij **1931** bijna onveranderd gebleven. Daarentegen zijn voor diverse producten aanmerkelijke veranderingen waar te nemen. De bebouwde oppervlakte voor graan is van **12.04** millioen tot **12.11** millioen H.A. gestegen, waarvan voor rogge van **4.37** millioen tot **4.45** millioen **H.A.** en voor tarwe van **2.17** millioen tot **2.28** millioen H.A. De suikerbietenbouw is aanzienlijk achteruitgegaan van **381.444** tot **271.000** H.A. Met aardappelen was **2.88** millioen H.A. bebouwd tegen **2.82** millioen in Mei **1931.**

25 AUGUSTUS 1932

D. **NEDERLAND.** — Opbrengsten van het staatsbedrijf der **P.T.T.** — De diensten der posterijen, telegrafie, telefonie en postcheque- en girodienst hebben in de eerste zeven maanden van **1932** in totaal **f 41.796.465** opgebracht, d.i. **f 2.074.545** minder **dm** in de eerste zeven maanden van **1931.**

E. HONGARIJE. — Graaf Karolyi over de economische en politieke positie. — Graaf Karolyi, de Hongaarsche minister-president, heeft te Boedapest een redevoering gehouden over de huidige economische en politieke positie van Hongarije. De minister verklaarde hierin, dat het, dank zij groote offers gelukt is, de economische en financieele ineenstorting van Hongarije te vermijden en door de moeilijkste periode van de economische crisis heen te komen.
Vele teekenen wijzen reeds op een begin van verbetering in den toestand.
Het zou overdreven optimistisch zijn, zoo verklaarde Karolyi verder, al te groote verwachtingen te koesteren van de internationale conferenties. Zulke conferenties maken uit den aard der zaak slechts zeer langzaam vorderingen. Een groote stap in de goede richting is reeds, dat men thans overal een open oog heeft voor de heerschende wantoestanden. Ook de noodzakelijkheid van een herziening der vredesverdragen wordt niet meer ontkeqd.
Inzake de kwestie van de buitenlandsche schulden verklaarde de minister-president, dat Hongarije er thans in geslaagd is te bereiken, dat men het land voor een goed en eerlijk debiteur aanziet.
Op economisch en financieel gebied blijft de Hongaarsche regeering streven naar de stabiliteit der valuta en de vermijding van de inflatie.

F. WAAR BLIJVEN DE OOURANTEN? — Waar blijven de couranten? Een gedeeltelijk antwoord op die vraag is gegeven door de directie van het Britsche Museum. Zij heeft in Hendon een reusachtig couranten-mausoleum laten bouwen waarin gebonden en ongebonden jaargangen van de Londensche en andere Engelsche bladen alsmede die van tal van buitenlandsche couranten een laatste rustplaats vinden. Het gebouw — het lijkt wel een reusachtig pakhuis — heeft £ **64.000** gekost; het heeft **6** verdiepingen en bergt **20.000.000** K.G. bedrukt papier op planken, die samen **14** Engelsche mijl lang zijn. Er staan reeds **275.000** gebonden deelen. Men heeft berekend, dat er in het gebouw nog ruimte is voor een couranten-oogst in de e.k. **50** jaar. En dan zal worden.... uitgebreid. Deze nieuwe filiale van het Britsch Museum heet „British Museum Repository for Newspapers". (N. R. Crt.)

G. FRANKRIJK. — Verlaging der bezoldigingen in staatsdienst. — Een decreet is gepubliceerd over de verlaging met 5% van alle loonen en bezoldigingen van personeel in staatsdienst, waartoe de vorige maand door het parlement is besloten.

A. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Onder den invloed van de Wajang. — In de desa Watoe Agoeng, in het regentschap Banjoemas, zijn tal van personen onder den invloed van wajang-voorstellingen in een toestand van overspanning geraakt, waardoor een twintigtal personen zich verbeelden wajang-figuren te zijn. Eén hunner heeft gedreigd menschen te vermoorden en brandstichting gepleegd. De man werd door de bevolking doodgeknuppeld. Het bestuur heeft maatregelen getroffen.
Bovenstaand bericht moet wel fantastisch lijken voor hen, die er onbekend mede zijn, welke plaats de wajang ook onder normale omstandigheden in het inheemsche volksleven inneemt. De wajang is het schimmenspel, dat aan de eenvoudigen van geest een andere wereld vertoont, waarmede zij van kindsbeen af evengoed vertrouwd zijn als met hun dorp en hun akkers. Het is de Hindoesche sagenwereld, waarin koningszonen en koningsdochters, hemelnimfen en demonen, ridders en haasworsten, heiligen en gedrochten optreden, in eindelooze reeksen van tafereelen, zoo veelvuldig herhaald, dat ze in het volksgemoed even sterk gegrift staan als de dingen van het alledaagsche desaleven. Het Hindoe-epos heeft zich vervormd en vermengt met fragmenten der eigen geschiedenis en de dorpeling, die van den avond tot het krieken van den anderen dag de schaduwen over het grillig verlichte witte doek ziet bewegen en luistert naar de kleurige vertelling van den dalang, wajangvertooner, beleeft een wereld, waarin hij vrij is van de kleine dagelijksche zorgen, van soesah met zijn schuldeischers, van opgeloopen landrente, van al de moeiten en lasten van den kleinen keuterboer.
Meer dan de Islam is de wajang, met zijn verpersoonlijking van in de menschen werkende zielekrachten, voor den kleinen man een soort van religie geworden, waardoor hij boven zichzelven uit kan groeien. Als dan in doorwaakte nachten simpele desalieden zich met de figuren op het doek, wier beeld zij zich als model voor eigen leven zouden wenschen, vereenzelvigen gaan, behoeft dat in de omstandigheden waaronder het overbevolkte Banjoemas thans gebukt gaat, niet al te zeer verwonderen. Door de wajang immers kan de armste zich koningszoon voelen, de verworpene heerscher, de moreel zwakke een ksatrya, een ridder. De wajang is voor menig toeschouwer de verwezenlijking van de omgekeerde wereld. (N. R. Crt.)

B. **NEDERLAND.** — Industrialisatie. — Wij ontleenen aan de Economische Statistische Berichten de volgende cijfers, waaruit blijkt, dat Nederland na den oorlog steeds meer een industrieel land en steeds minder een agrarisch land is geworden.

	Industrieele export	Agrirische export
	(in millioenen gulden)	
1931	605	585
1922	559	504
1923	613	509
1924	700	722
1925	812	773
1926	806	681
1927	882	780
1928	980	789
1929	1025	735
1930	868	635

C. DUITSCHLAND. — Ministerie. — Rijkspresident von Hindenburg heeft dr. Tendelenburg, de huidige staatssecretaris in het ministerie van Economische ker op i verzoek voorloopig op wachtgeld gesteld en den-op wachtgeld staanden „geheime regeeringsraad" dr. Karl Schwarzkopf tot zijn opvolger benoemd. (Vorig bericht blz. **365 A.**)

D. SPANJE. — Militaire opstand. — Generaal Sanjurjo, de leider van den militairen opstand, is door het Hooggerechtshof ter dood veroordeeld. Op aanbeveling van het Spaansche kabinet heeft president Zamora de doodstraf veranderd in levenslange opsluiting. (Vorig bericht **blz.** 460 F.)

26 AUGUSTUS 1932

E. **SCHAKEN.** — Tweekamp **Euwe-Flohr.** — De tweekamp Euwe-Flohr, waarvan het eerste deel m bet voorjaar te Amsterdam begon, eindigde te Karlsbad met den uitslag **3 : 3** en tien remise-partijen. (Vorig bericht blz. **437 E.**)

F. PORTUGAL. — Sardines onder **Staatscontrôle.** — De sardines-conservenindustrie is een der voornaamste export-industrieën van Portugal en vormt **ca.** 25% der waarde van den uitvoer. Om nu de beschikking te krijgen over voldoende deviezen, heeft de Portugeesche regeering, naar de „Voss. Ztg." meldt, een centrale contrôle over de sardine-industrie ingesteld door oprichting van het Consorcio Portuguêz de Conservas de Sardinha. Alle fabrikanten en exporteurs moeten aangesloten zijn bij het consortium. Zij, die niet aangesloten zijn, mogen geen transacties in sardines afsluiten. De fabricatie is gedurende vier maanden van het jaar, in het winterseizoen, verboden. Verder moet elke exportzending van een certificaat van qualiteit voorzien zijn. De prijzen worden door het consortium gecontroleerd. Geen exporteur mag verkoopen beneden den vastgestelden minimumprijs.
De vangst van sandines was in **1931** zeer groot. In dat jaar werd **45.000** t. geconserveerde sardines uitgevoerd. Men rekende op een opbrengst van **230.000** contos, doch per saldo was die slechts **175.000** contos ca. **f 15** mill.). (Voss. Zeitung)

G. **VEREENIGDE** STATEN. — Boerenstaking. — De „Times" meldt uit New-York, dat de boenenstaking in Iowa thans overgeslagen is naar Nebraska, Minnesota en Wisconsin. Deze staking is reeds eenige weken aan den gang. De boeren beweren dat de marktprijzen lager zijn dan de productiekosten en trachten door het afsnijden van den toevoer naar de markten de prijzen op te drijven. In Minnesota, Wisconsin en Indiana vergaderen de melkbezorgers om te besluiten of zij zich zullen aansluiten bij de staking of niet. Patrouilles van stakende boeren hebben al heel wat convooien met levensmiddelen, bestemd voor de markt, aangehouden en teruggestuurd. Het gewapend politiegeleide van de convooien maakte hier en daar gebruik van traangasbommen.

H. CONGRES **VAN** P.T.T.-PERSONEEL. — Te Luzern is een congres geopend van de Internationale van P.T.T.-personeel, waarbij **427.000** deden uit **26** landen zijn aangesloten. Er nemen **687** gedelegeerden uit **14** landen aan deel. De arbeidsvoorwaarden bij de post vormen een der voornaamste onderwerpen van bespreking.

I. **AUTOMOBILISME.** — Brussel—Congo per auto **in** 14 dagen. — De practische mogelijkheid om de onhenbergzame Sahara en andere, nog minder gastvrije gebieden van equatoriaal Afrika te doorkruisen met een gewone auto, blijkt uit het reisjournaal van den Graaf de Hemptinne, die in gezelschap van Graaf van der Burch — deels uit zakelijke, deels uit sportieve overwegingen — dit stukje aandurfde. De etappe Brussel—Congo vormt slechts een schakel is het **21.000 K.M.** lange traject Brussel—Fransch equatoriaal Afrika—Brussel, dat beide reizigers met een daggemiddelde van **561 K.M.** aflegden, trots schier onoverkomelijke moeilijkheden en persoonlijke ontberingen. De voor deze reis gebruikte auto was een gewone Buick. Slechts werd de standaard-carosserie vervangen door een voor deze reis meer geëigend koetswerk en was een extra groote benzinetank aangebracht.

Gestart te Brussel, bereikten zij op 25 Maart Algiers, waar de woestijn weldra voor hen open lag. Al de verschrikkingen der meedoogenlooze Tanezrouft — het land van den dorst — konden den reizigers niet beletten reeds op 29 Maart Gao aan den Niger te bereiken. Andere kwellingen dan zandstormen en een verzengende hitte kwamen zich thans aan de ongemakken der reizigers toevoegen. Woeste stroomen, slagregens, een wervelstorm, weggeslagen bruggen, meters diepe gaten in den bodem schijnen hun een ,,tot hiertoe en niet verder" toe te roepen. De thermometer wijst 52 gr. C. in den schaduw. Dat niettemin up 5 April de grens van Belgisch Congo wordt bereikt, spreekt boekdeelen voor het uithoudingsvermogen van bemanning en auto. 8000 K.M. zijn thans afgelegd met een daggemiddelde van 655 K.M. Een gemiddelde, dat op goede wegen in Europa zelfs een fraaie prestatie beteekent.
De thuisreis wordt ondernomen dwars door Kameroen, Nigerië, den Franschen Soedan tot Dakar aan den Oceaan, waar het gezelschap zich inscheept naar Casablanca. Verder gaat het door Marokko, Spanje, Frankrijk, huistoe. (Vorig bericht blz. **54 T.**)

27 AUGUSTUS 1932

A. **„PA"** VAN DER STEUR **VEERTIG** JAREN IN **INDIE.** — In 1892 kwam de heer Van der Steur op Java aan, vestigde zich te Magelang, de oude garnizoensplaats in Midden-Java. En dadelijk werd hij de vriend van Jan Fuselier, dien hij een militair tehuis schonk. Maar Van der Steur ging ook de kampong in, bracht van dergelijke tochten verlaten soldatenkinderen mede. Binnen het jaar had hij er twintig. Het kindertal groeide sterk, *in* 1907 was het reeds tot 600 aangegroeid.
Inmiddels getrouwd, heeft hij met zijn gade schoone)resultaten bereikt. H.M. de Koningin begiftigde Mevr. **Van** der Steur—Zwager ter gelegenheid van haar zilveren bruiloft met het ridderkruis der Oranje-Nassau-orde.
Zij wijdden hun leven niet aan een fictie. Hoeveel honderden flinke leden der maatschappij ontvingen van ,,Pa" en ,,Moe" hun opvoeding. Kinderen waarvan velen misschien in den kampong zouden zijn ondergegaan, zijn nu onderwijzers, onderwijzeressen, verpleegsters, handels- en kantoorbedienden, Zandbouwkundigen en technici. Enkele voeren zelfs den meestertitel of hebben zich *in* den handel een vooraanstaande plaats veroverd.

B. KONING SALOMO'S REISKOETS. — Een interessante ontdekking is ongetwijfeld het vinden van de groote gouden reiskoets van koningin Heterpheres I, de moeder van Cheops, den pyramidebouwer, door dr. Reisner.
Volgens de ,,Expository Times" is het een juweel van Egyptisch handwerk, bijna 5000 jaar oud en het eenige exemplaar, dat tot nu toe bekend is. Men vond er het baldakijn in, het bed zelf, de rustbank voor het hoofd, een draagstoel en een juweelendoos evenals linnen van uitstekende kwaliteit, dat diende als hoes voor het baldakijn of voor gordijnen. Men meent, dat het baldakijn van cederen van den Libanon is gemaakt; het is samengesteld uit vijf en twintig stukken, en het is eigenlijk een draagbare slaapkamer, die in een kwartier in elkaar kan worden gezet.
Deze vondst brengt ons de levendige beschrijving van Salomo's koets *in* Hoogl. Hoofdst. 3 vers 6 en vlgg. in herinnering: ,,Wat stijgt daar op uit de waestijn evenals zuilen van rook? doortrokken van mirre en wierook, van alle specerijen des kramers? Zie, het is Salomo's draagstoel! Zestig mannen omringen hem van Israëls helden. Allen met het zwaard omgord, geoefend in den oorlog, ieder het zwaard aan zijn heup wegens de vrees in de nachten. Een draagstoel maakte zich de Koning Salomo uit hout van den Libanon. Zijne zuilen maakte hij van zilver, de leuning van goud, de zitting van purper, in het midden bontgestikt — een liefdegave van de dochters van Jeruzalem."
Is het mogelijk, dat Salomo, die handel dreef met Egypte en volgens 1 Kon. 3, 1 zich met Farao had verzwagerd, door zijn dochter te huwen, de gebruiken van Egypte nabootste? Het verhaal van zijn afgoderij en zijn overnemen van vreemde zeden in het elfde hoofdstuk aldaar maakt dit zeer waarschijnlijk. In ieder geval schijnt zijn reiskoets zoowel in constructie als in rijkdom en pracht op de nu gevonden Egyptische geleken te hebben. (Alg. Handelsblad)

C. NEDERLAND. — **Contingenteering** invoer. — Bij K. B. van 24 Augustus 1932 is de invoer van kousen en sokken, tapijten. naaigaren en tafel- en servetgoed gecontingenteerd voor den tijd van 7 maanden (1 Augustus 1932—1 Maart 1933).
De percentages zijn als volgt vastgesteld:
Kousen en sokken: 90 pct. van den invoer per 7 maanden in de jaren 1930 en 1931;
tapijten: 75 pct, van den invoer over hetzelfde tijdvak;
naaigaren: 80 pct. van den invoer over hetzelfde tijdvak;
tafel- en servetgoed: 70 pct, van den invoer per 7 maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten ijn dc ɔ den Minister van Economische Zaken en Arbeid t gesteld op ½ ten honderd van de bij den invoer te declareeren waarde. (V. **b.** Contingenteering **452 G.**)

D. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen per 15 Augustus '32 bedroeg 5.383.000, d.w.z. dat het aantal in het tijdvak van 30 Juni tot 15 Augustus met 93.000 is teruggeloopen.
(Vorig bericht blz. **409** A.)

E. NEDERLAND. — **Steun** aan den tuinbouw in West-Friesland. — De commissie uit de 50 West-Friesche gemeenteibesturen heeft het volgend schrijven ontvangen van den minister van Economische Zaken en Arbeid:
,,Naar aanleiding van uw missives van 30 Juli en 8 Augustus 1932, waarvan ik met bijzondere belangstelling heb kennis genomen, heb ik de eer u mede te deelen, dat met den grootst mogelijken spoed de mogelijkheid van het nemen van maatregelen tot hulpverleening aan de noodlijdende tuinbouwers wordt overwogen. De toestand van de bedrijven, zooals die zich in den jongsten tijd heeft ontwikkeld in de gemeenten, wier belangen door u worden voorgestaan, heeft daarbij de speciale aandacht der regeering."
(V. b. blz. **405** E.; Tuinbouw **444** A.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Onthulling van Heutsz-monument. — Onder groote belangstelling heeft op 23 Augustus '32 in Batavia de onthulling plaats gehad van het daar opgerichte monument voor den oud-gouverneur-generaal Van Heutsz.
Jhr. mr. B. C. de Jonge, de huidige gouverneur-generaal, stelde in een korte rede de verdiensten van generaal van Heutsz voor Indië in het licht en trok dan het doek weg, dat het monument nog aan het oog onttrok. Daarna is o.m. nog het woord gevoerd door mr. Meyroos, burgemeester van Batavia, de commandant van leger en vloot, generaal Cramer e.a.

G. **FINLAND.** — **Drankwet** opgeheven. — Alle Finsche gevangenissen zijn op het oogenblik vol met overtreders van de drankwet. Het gevolg is, dat 20.000 personen, die wegens hetzelfde delict eveneens tot gevangenisstraf zijn veroordeeld, geen plaats kunnen krijgen en dus rustig op hun beurt wachten.
(Ilta, Helsinki) (Vorig bericht blz. 213 F.)

A. **POLEN. — Ambtenaarsstaking.** — Om het bestuur van Warschau te dwingen de nog niet uitbetaalde salarissen over Juni en Juli alsnog uit te betalen, zijn op 26 Augustus 12.000 ambtenaren in staking gegaan. Alle bureaux van de openbare diensten zijn gesloten om een staat op te maken van wat er in kas is.

B. **MANDSJOERIJE. — Strategische spoorweg en een nieuwe haven.** — Uit Moekden wordt aan de „Daily Telegraph" geseind, dat de Zuid-Mandsjoerijsche spoorweg opdracht heeft ontvangen, te Rasjin, in Korea, een moderne haven te bouwen als eindpunt van een strategischen spoorweg van Kirin via Toenhwa en Loengtsjingtsjoen. Japan heeft aldus den belangrijksten stap gedaan voor de versterking van zijn positie in Mandsjoerije en de aangrenzende gebieden. De correspondent wijst erop, dat buiten en behalve de economische beteekenis van den spoorweg naar Rasjin, deze de Japanners in staat zal stellen in de toekomst Wladiwostok te overheerschen.
(Vorig bericht blz. **459 C.)**

C. **ONTWAPENING. — Verlenging der bewapeningsvacantie.** — De regeeringen van Denemarken, Italië, Joegoslavië en Letland hebben den president van de Ontwapeningsconferentie, Henderson, geantwoord dat zij bereid zijn de bewapeningsvacantie, die op 1 November zal afloopen, nog voor een periode van vier maanden van dien datum af te verlengen.
Italië heeft hierbij de voorwaarde gesteld, dat de andere staten eveneens deze aanbeveling van de Ontwapeningsconferentie zouden moeten navolgen.
(V. b. 407 F.; vor. ber. Ontwapeningsconf. 429 A.)

D. **ENGELAND. — Staking in het katoendistrict van Lancashire.** — In het katoendistrict van Lancashire is op 27 Augustus '32 in 700 fabrieken, waarin 232.000 arbeiders aan het werk waren, de staking geproclameerd.
Slechts in drie plaatsen is de stakingsaankondiging weer ingetrokken.
De onderhandelingen zijn vastgeloopen op de kwestie van de weder indienstneming van arbeiders, die reeds eerder, in verband met de kwestie van wijziging der arbeidsovereenkomst, hadden gestaakt. Hun aantal bedraagt hoogstens 3000. Een uitweg scheen te kunnen worden gevonden op de basis van geleidelijke indirnstneming, doch de vakbonden eischten onmiddellijk werk voor alle vroegere stakers.
De spinnersorganisatie, waarbij 250.000 werknemers zijn aangesloten, heeft het besluit genomen, dat binnen de eerstvolgende tien dagen beslist zal worden, of de spinners al dan niet in staking zullen gaan. Ook de kaarders zullen over deze kwestie een beslissing moeten nemen.

E. **RUSLAND. — Bevolking.** — De bevolking van de Sovjet-Unie is in de jaren 1926—1932 toegenomen met 16.134.800 zielen en bedraagt nu volgens de Sovjet-statistici 163.165.700 zielen. De snelle groei van de Russische steden wordt gekarakteriseerd door de volgende cijfers: op de plaats waar nu Magnitogorsk verrijst, bevond zich in 1926 een steppe zonder een enkelen inwoner, in 1931 had de nieuwe stad reeds een bevolking van 64.000 zielen; Stalingrad (Tsaritsyn) had in 1926 90.000 inwoners, in 1931 reeds 294.000. De bevolking van Moskou en Leningrad neemt gemiddeld met 9% per jaar toe.
(Prawda)

28 AUGUSTUS 1932

F. **BELGIE. — Mijnstaking.** — Het bestuur van de mijnwerkersfederatie heeft de mijnwerkers opgeroepen de staking voort te zetten. Op het oogenblik staken er 100,000 mijnwerkers in de Belgische bekkens. **(Vorig bericht blz. 450 G.)**

G. **BRAZILIE. — Opstand. - Verlieslijst.** — Een officieuse statistiek berekent het aantal slachtoffers van den burgeroorlog met den staat Sao Paulo, die nu reeds zeven weken duurt, aan beide zijden op ongeveer 8000 dooden en gewonden. **(Vor. ber.** 451 **A.)**

H. **KUNSTHARSEN.** — De kunstharsen winnen dagelijks aan beteekenis. Bij de verschillende procédé's, die men ter vervaardiging kent, zijn onlangs twee nieuwe gevoegd.
Phenolphtaleïne, sinds lang op het laboratorium en als laxeermiddel in gebruik, geeft bij korte verhitting boven zijn smeltpunt een mooie, lichte harde lak. Deze is echter praktisch onbruikbaar, daar hij vrij spoedig weer in den kristallijnen toestand overgaat. Lakken behooren juist ongekristalliseerd, z.g. amorf te blijven. Gebleken is nu, dat echte, blijvende harsen ontstaan, mits men maar derivaten van phenolphtaleïne gebruikt. b.v. een hoogmoleculaire aether als het toluylaat.
De verkregen hars is zeer bestendig, ook tegen alkaliën, is oplosbaar in alcohol-benzol, in drogende oliën enz. en geeft mooie, lichte films.
Men verwacht, dat deze nieuwe harssoort, „alkaliten" genoemd, een groote toekomst tegemoet zal gaan.
Of dit ook geldt voor de nieuwe hars, die uit onverzadigde petroleumdestillaten bereid kan worden, moet de toekomst leeren. Thomas en Carmody hebben het procédé, dat berust op polymerisatie en condensatie onder toevoeging van aluminiumchloride als katalysator, onlangs in een vergadering van de American Chemica1 Society wereldkundig gemaakt. Het is vooral interessant, omdat petroleum als grondstof dienen kan.

I. **DENEMARKEN. — Valuta-verordening.** — Het Ministerie van Handel deelt mede, dat van 27 Aug. 1932 af de verplichting tot inlevering van buitenlandsche valuta bij de Nationale Bank niet meer bestaat.
De regeering heeft echter alle bepalingen, die speculatie moeten verhinderen, gehandhaafd.
(Berlingske Tidende). **(Vor. ber. blz. 289 B.)**

K. **NEDERLAND. — Actie der verlofhouders tegen de Personeele belasting.** — Horecaf, de Nederlandsche Bond van Werkgevers in Hôtel-, Restaurant-, Café- en aanverwante bedrijven, gevestigd te 's-Gravenhage, voert een krachtige actie tegen de personeele belasting.
Het orgaan van dien naam heeft becijferd, dat door middel van het hotel-, café- en restaurantbedrijf jaarlijks pl.m. 120 millioen gulden naar de schatkist vloeit, in den vorm van directe en indirecte belastingen. De redactie van dit blad ontleent in hoofdzaak haar cijfers uit de officieele gegevens, welke gepubliceerd werden in de jaarcijfers van het Koninkrijk der Nederlanden.
In tal van afdeelingen werden reeds openbare protestvergaderingen belegd.
Voorts hebben alle afdeelingen van dezen bond aan de gemeenteraden gerequestreerd tot afschaffing der biljartbelasting. Het vorige jaar werd dit eveneens gedaan, met een zeer bevredigend voorloopig resultaat.

L. **DUITSCHLAND. — Verhooging van rechten.** — De Duitsche regeering heeft de invoerrechten op komkommers, vruchtensappen, ganzen, eigeel en eiwit, plantaardige vetten en wijnen verhoogd.
Het invoerrecht op komkommers wordt voor den tijd van 16 September tot 15 April gebracht van 10 op 30 Mark, voor vruchtensappen met gering suikergehalte van 12 op 60 Mark, voor eigeel van 8 op 65 Mark en voor eiwit, dat tot nu toe vrij van rechten was, wordt een invoerrecht geheven van 50 Mark per 100 kilo. Het invoerrecht op plantaardige vetten, die niet voor consumptie geschikt zijn, wordt met

2 Mark op 100 kilo belast; plantaardig vet, dat bij de vervaardiging van margarine wordt gebruikt, met 2.50 Mark per 100 kilo, terwijl plantaardig vet voor de zeepindustrie vrij van rechten blijft. (Tel.)

(Vorig bericht blz. 249 F.)

A. MAASTRICHT. — Het Belgisch verdrag. — Een commissie van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en omstreken heeft een studie gemaakt van de herziening van het Nederl.-Belgisch verdrag, waarvan de behandeling, zooals men weet, vermoedelijk niet vóór de verkiezingen van 1933 zal geschieden.

De commissie heeft een rapport samengesteld, waarin uiting wordt gegeven aan de overtuiging, dat in een nieuw tusschen Nederland en België te sluiten verdrag niet mogen ontbreken: een regeling der waterverdeeling, die een behoorlijke voeding van Julianakanaal en gestuwde Maas ook in droge perioden verzekert; het verwijderen van de stop van Lanaye; grootscheepsche verbindingen ten Noorden en ten Zuiden der stad, tusschen de gekanaliseerde Maas bij Maastricht en het Albertkanaal; het verwijderen van de stop van Smeermaes; kanaalverbinding Neeroeteren—Wessem (Maasbracht); verruiming kanaalgedeelte Loozen — Nederlandsche grens.

(Vor. ber. Ned.-Belg. verdrag blz. 311 E.)

B. **DUITSCHLAND. — Von Papen's** economisch program. — Op 28 Augustus heeft Rijkskanselier von Papen zijn aangekondigde rede gehouden over het economische program der Rijksregeering.

Rijkskanselier von Papen legde er allereerst den nadruk op, dat de taak van zijn regeering zich niet tot economische of politieke detailarbeid beperkt, maar dat men de basis wilde leggen voor den bouw van een nieuwen Pruisischen staat. Grondslag daarvoor moet ziin een conservatieve Christelijke gezindheid, welke erkent, dat de menschen dienende schakels zijn in een van God gegeven orde. Deze conservatieve gezindheid vereischt een staatsmacht, welke gegrondvest is op autoriteit en welke sterk en onafhankelijk moet zijn, opdat van haar gerechtigheid kan uitgaan. De Rijkskanselier wees vervolgens op het feit, dat de vonnissen van Ohlau en Beuthen van rechts en links een storm hebben doen opgaan tegen de gelijkmatige handhaving van het recht. Het was de plicht van de staatsmacht zulk een verwildering van den politieken strijd tegen te gaan.

Tot de leiding van de natie kan slechts hij worden toegelaten, die zich vrijwillig onderwerpt aan haar wetten.

De teugelloosheid, welke uit den oproep van Hitler spreekt, past slecht bij zijn aanspraken op de leiding van den staat.

De erkenning van gelijk recht dat voor alle Duitsche staatsburgers geldt, wil de Rijkskanselier, indien noodig, afdwingen.

Hij is vast besloten het smeulende vuur van den burgeroorlog uit te trappen.

Overgaande tot de practische vraagstukken van den dag verklaarde de Rijkskanselier, dat de regeering vanzelfsprekend den landbouw krachtig zal steunen. Eerste voorwaarde voor een opleving van het geheele economische leven is opvoering van de binnenlandsche markt. De gedachten van autocratie worden afgewezen. De voedselvoorziening in het binnenland moet worden veilig gesteld.

De wederopbouw van het Duitsche economische leven zal op de volgende grondslagen moeten geschieden: de valuta mag niet in gevaar worden gebracht; de Duitsche markt mag niet in waarde verminderen. Elk ingrijpen in de sfeer van het particuliere bedrijfsleven wijst de Rijksregeering af.

Een speciale staatscontrôle zal voor dit doel worden ingesteld. Meer dan twee milliard Rijksmark zal de Rijksregeering ter beschikking stellen voor een opleving van het economische leven.

Bij de betaling van bepaalde soorten belastingen, die bijzonder storend werken op het bedrijfsleven, zooals die op den omzet, het grondbezit, het bedrijf en het verkeer, welke tusschen 1 October 1932 en October 1933 vervallen, zal de regeering bons geven, die als betaling kunnen dienen voor alle belastingen, met uitzondering van die op het inkomen, welke van 1934 tot 1938 vervallen. Het gaat hierbij om een bedrag van ca. 1500 millioen mark. Deze bons zullen een agio hebben en zullen dus het karakter hebben van leeningen van den belastingplichtige aan het Rijk, terwijl zij zoodanig zullen zijn opgesteld, dat zij voor het verkrijgen van crediet kunnen worden gebruikt. Deze gelden zullen gebruikt worden voor het doen uitvoeren van nieuwe of uitgestelde opdrachten, waarvoor arbeidskrachten kunnen worden aangesteld. Bovendien wil de regeering nog een bedrag van 700 millioen mark aan dergelijke bons ter beschikking stellen van ondernemingen, die kunnen bewijzen, dat zij meer werklieden in dienst hebben genomen. Voor iederan nieuw te werk gestelde zal een bedrag van vier honderd Rijksmark voor één jaar worden uitgegeven. Op deze wijze zullen 1¾ millioen arbeiders weer te werk kunnen worden gesteld. Bovendien zal de werkgever worden gemachtigd, indien hij meer arbeidskrachten aanstelt, het tariefloon tot op zekeren omvang te verlagen, doch de Rijksregeering wil het tariefrecht en het loonschalenstelsel hamdhaven.

Tenslotte sprak von Papen nog over de eventueele samenstelling van een nieuwe rijksregeering.

(Vorig bericht Econ. toestand 61 A.)

29 AUGUSTUS 1932

C. **VEREENIGDE** STATEN. — Crisisconferentie. - **Hoover's** rede. — In de rede, waarmede president Hoover op 26 Augustus '32 de crisisconferentie, waaraan ruim 200 Amerikaansche bankiers en industrieelen deelnemen, opende, zeide hij o.a. dat volgens zijn meening de Ver, Staten thans de ernstigste crisis, die de geschiedenis heeft gekend, achter den rug hebben. Er zijn duidelijke aanwijzingen, dat de toestand begint te verbeteren. Het vertrouwen neemt toe, niet alleen in de Vereenigde Staten, doch ook in de overige wereld. De verbetering in de Europeesche landen is te danken aan de conferentie van Lausanne, waar heit vraagstuk der schadevergoeding definitief geregeld is. Ondanks alles moet echter nog een krachtige strijd gevoerd worden, zoowel op het gebied van den Landbouw als van de industrie, om aan de crisis definitief een einde te maken.

D. **ROTTERDAM. — Belastingen.** - Havengelden. - Werkloosheid. — De opbrengst van verschillende belastingen is te Rotterdam gedurende het eerste halfjaar van 1932 weder bij het overeenkomstige tijdvak van 1931 achtergebleven. De belangrijkste verschillen zijn in onderstaanden staat samengevat:

	1e halfjaar 1932	1e halfjaar 1931
Ink.-belasting . . .	f 4.701.549,—	f 5.718.161,—
Statistiekrecht . . .	„ 259.942,35	„ 391.180,90
Accijns geslacht . . .	„ 304.770,46	„ 401.234,83
Accijns gedist. . . .	„ 1.876.262,88	„ 2.144.828,02
Accijns op bier . . .	„ 1.198.995,45	„ 1.727.352,—
Loodsgelden	„ 1.192.987,75	„ 1.577.129,93
Registratierechten . ,	638.351,46	„ 1.154.548,70
And. zegelrechten . .	„ 733.742,65	„ 1.360.970,90

Het gemeentelijke havengeld voor zeeschepen heeft in het eerste halfjaar 1932 opgebracht f 1.918.466,86 (eerste halfjaar 1931: f 2.297.179,96).

Het aantal der bij de Arbeidsbeurs ingeschreven werklooze werkzoekenden bedroeg op 30 Juni '32 39.012 personen (30 Juni 1931: 19.624).

(Vorig bericht Financiën 312 H.)

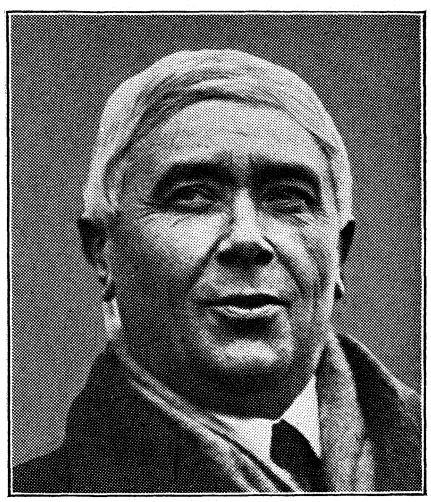
E. MANDSJOERIJE. — Japan en Amerika. — De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken Oeshida heeft in het Japansche parlement medegedeeld, dat Japan voornemens is den nieuwen „onafhankelijken"

Mandsjoerijschen staat, Mandsjoekwo, zeer binnenkort de jure te erkennen.
De Amerikaansche Ambassadeur te Tokio heeft de Japansche regeering medegedeeld, dat de Ver. Staten formeel zullen protesteeren tegen een dergelijke Japansche politiek. De verhouding tusschen Japan en Amerika acht men te Tokio zeer gespannen.
(Vorig bericht blz. 467 B.)

A. **THUERINGEN.** — Nationaal-Socialistische **regeering.** — De Landdag van Thuringen heeft met 34 tegen 15 stemmen de nieuwe regeering gekozen. Deze is als volgt gevormd:
Minister-president Sauckel (nat.-soc.); minister van Onderwijs Wächtler (nat.-soc.), en minister van Financiën en Economische Zaken Marschler, de nat.-soc. burgemeester van Ohrdurf. De Landbond is door een staatsraad in de regeering vertegenwoordigd.

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting Onderwijs. — De Volksraad heeft met 31 tegen 27 stemmen de begruoting voor Onderwijs verworpen. (V. b. **339 A.)**

C. **MAETERLINCK.** — Op den 29sten Augustus '32 is het 70 jaren geleden, dat de wereldvermaarde Belgische schrijver en dichter Maeterlinck te Gent het levenslicht zag.

Maurice Maeterlinck.

Maeterlinck werd door Mallarmé ontdekt. Zijn eerste boekje ..La Princesse Maleine" vond in Frankrijk, nadat Octave Mirbeau in zijn feuilleton in de ,,Figaro" een schitterend pleidooi voor dat tooneelstuk had gehouden, groote bewonderaars. In België bleef hij langen tijd onbekend. Maeterlinck's literaire werk is in 1911 met den Nobel-prijs bekroond. Zijn oeuvre is zeer omvangrijk.
De Belgische Koning heeft Maeterlinck bij zijn 70sten verjaardag tot graaf benoemd.

D. NEDERLAND. — Wetsontwerp-Albarda c.s. **Bij**zondere Vrijwillige Landstorm. — In de uitvoerige Memorie van Antwoord, welke de heer Albarda c.s. heeft gegeven op zijn wetsvoorstel tot nadere regeling van de vrijwillige opkomst onder de wapenen van dienstplichtig en reservepersoneel, wordt een meer nauwkeurige omschrijving gegeven van de wettelijke, zoowel juridische als financieele positie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en van zijn verhouding tot de overheid. De voorstellers van het wetsontwerp willen niet toegeven, dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm geen klasse-instituut zou mogen worden genoemd. Het komt hun ondenkbaar voor, dat velen van de leden van den B. V. L. gezind zouden zijn om de sociaal-democraten te beschermen tegen het revolutionnaire geweld van anderen.
Toch meenen de voorstellers dichter bij de feitelijke waarheid te zijn als zij herhalen, dat de regeering te zamen met de leiders dier organisatie over den B. V. L. naar willekeur kan beschikken. Zij blijven daarom van oordeel, dat de B. V. L. een buitenwettelijke organisatie mag worden genoemd. Zij wenschen met hun wetsvoorstel de tegenstrijdigheid op te heffen, die huns inziens bestaat tusschen de bedoeling van art. 187 der grondwet en de mogelijkheid om met voonbijzien van dat grondwetsvoorschrift den B. V. L. onder de wapenen te doen komen. Zij bliiven dus van meening. dat het in het stelsel van art. 187 der grondwet noodzakelijk is de mogelijkheid op te heffen. dat voor binnenlandsche doeleinden een gewapende macht kan worden gemobiliseerd, zonder dat daarin onverwijld de Staken-Generaal moeten worden gekend.

E. **NEDERLAND.** — Congres der Onafhankelijke Socialistische Partij. — De Onafhankelijke Socialistische Partij heeft op 27 en 28 Augustus haar eerste congres gehouden te Amsterdam.
De waarnemende voorzitter, de heer J. de Kadt, herinnerde er in zijn openingswoord aan, dat bet juist vijf maanden geleden is dat de partij werd opgericht. In die vijf maanden zijn 120 afdeelingen gesticht met 7200 leden. Hierna stelde spr. in het licht den overgang van vleugel van een politieke partij tot zelfstandige partij. Niet tusschen S.D.A.P. en C.P.H. willen wij, zegt spr., een partij bouwen, maar in de plaats van die twee willen wij in de arbeidersklasse een partij bouwen.
De partij is bereid met de communisten als organisatie samen te werken. Aangenomen werden de beginselverklaring, het strijdprogram en de voorstellen van het P. B. betreffende de vakbeweging. In deze laatstgenoemde voorstellen spreekt het congres als zijn meening uit:
a) dat de vakbeweging haar waarde en beteekenis voor de arbeidersklasse alleen dan kan behouden, wanneer zij zich politiek en revolutionnair oriënteert, haar macht aanwendt voor het propageeren der massale actie en de uit deze groeiende revolutie, en verklaart, dat het de taak is van de leden der O.S.P. om bij hun optreden in de vakvereenigingen te streven naar heroriënteering in bovengenoemde richting, waardoor de vakbeweging als volwaardig politiek orgaan aan den bevrijdingsstrijd van het proletariaat deel zal kunnen nemen, met de haar ten dienste staande economische machtsmiddelen;
b) spreekt als zijn meening uit, dat technische en moderne vakbonden de best toegeruste en ingerichte vakvereenigingsrichting vormen en de leden van de O.S.P. bij deze. vakbonden behooren te zijn aangesloten en is van oordeel, dat het lidmaatschap van het N.V.V. geen beletsel is om als lid van de O.S.P. toegelaten te worden. (Vorig bericht blz. **449** E.)

B. JOHN LOCKE. — 1632—1932. — Driehonderd jaar geleden, op 29 Augustus 1632, werd de bekende Engelsche wijsgeer John Locke te Wrington geboren. Hij studeerde te Oxford in de medicijnen, philologie en de Cartesiaansche wijsbegeerte.
Gunsteling van graaf Shaftesbury, deelde Locke de wisselvalligheden van diens levensloop. Ook in Nederland heeft Locke langeren tijd vertoefd.
De philosophische leer van Locke heeft hij neergelegd in zijn voornaamste werk ,,Essay concerning human understanding", waarin hij streeft het kenvermogen van den mensch vast te stellen. Hij erkent geen weten, dat niet op ervaring berust, dus verwerpt de theorie der ,,aangeboren begrippen". Onze kennis is volgens Locke ontstaan uit ervaring, d.i. door sensatie of reflectie. De sensatie is het waarnemen van dingen uit de zintuiglijk waarneembare buitenwereld, de reflectie is het waarnemen van zielstoestanden. Door deze denkbeelden werd Locke de eigenlijke grondlegger van het empirisme. Hij schreef

verder nog „Two treatises on Government", waarin de revolutie ten gunste van Willem III werd verdedigd, en een opvoedkundig werk „Thoughts concerning the education", dat grondbeginselen ontwikkelt, die men als voorloopers van ideeën van Rousseau kan beschouwen.

A. LUCHTVAART. — Europa-rondvlucht **1932.** — Polen is definitief winnaar van de Europa-rondvlucht **1932.** Den winnaar, den Poolschen vlieger Zwirko, werden **461** punten toegekend. De Duitschers Morzik en Poss bezetten de tweede en derde plaats.

B. DUITSCHLAND. — Von Papen's economisch program. - Persstemmen. — Frankrijk: Het herstelprogram, aldus de „Echo de Paris", omvat niet slechts het herstel van het oude Duitschland van Bismarck, doch van het oude Pruisen onder Friedrich II en Wilhelm I.
De socialistische „Populaire" trekt uit de verklaringen van Von Papen de conclusie, dat de regeering niet bereid is haar lot van eenige parlementaire coalitie afhankelijk te maken. Dit zou dus duidelijk beteekenen, dat de Rijksdag wordt ontbonden en dat een nieuw hoofdstuk in de Duitsche geschiedenis begint.
Engeland: De „Times"-correspondent is van meening, dat men om te beginnen nadere bijzonderheden moet afwachten, alsmede den invloed op de beurs en op de internationale geldwereld.
De „Morning Post" spreekt van een koen plan en noemt Von Papen een man met moed. Zijn plan zal waarschijnlijk populair worden.
De „Financial Times" is voldaan, omdat de rede van Von Papen alle vrees, die door de geruchten, welke de ronde deden, bestond, uit den weg heeft geruimd.
Vereenigde Staten: De „Herald Tribune" acht het program van het grootste belang en schrijft, dat de verklaringen van Von Papen over het handhaven van de valuta en de aanmoediging van particuliere ondernemingen veelbelovend zijn. (Vor. ber. Mz. 468 B.)

C. NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij. — Op grond van het antwoord der reeders, waarbij een gageverlaging voorop staat, hebben de besturen der Centrale van Koopvaardij-officieren en van den Centralen Bond van Transportarbeiders besloten om met ingang van **30** Augustus '**32** de aanmonsteringen stop te zetten.
Om redenen van tactischen en organisatorischen aard heeft de Centrale van Koopvaardij-officieren voorshands dit besluit niet van toepassing verklaard voor de schepen der stoomvaart-maatschappijen „Nederland" en „Rotterdamsche Lloyd".

D. ANTI-OORLOGSCONGBES. — Het „Internationale Congres tegen den imperialistischen oorlog" werd dezer dagen te Amsterdam gehouden. De Nederlandsche regeering had de Russische delegatie geen toestemming verleend Nederland te bezoeken.
Het congres nam een manifest aan, waarin uiting wordt gegeven aan de vijandschap der kapitalistische maatschappij tegen de Sovjet Unie, verder constateerde het congres de onderdrukking van gekleurde rassen en sprak zijn sympathie voor den bevrijdingsstrijd uit.
Een gedelegeerde, die in opdracht van het Onafhankelijkheidscomité voor den Kaukasus een verklaring zou afleggen, werd daarin door de congresleiding verhinderd. (Vorig bericht blz. **409 C.**)

E. **JAPAN.** — Een Japansche **„vredesmissie"** naar Amerika. — In verband met den gespannen toestand tusschen de Vereenigde Staten en Japan heeft de Japansche regeering besloten admiraal Nomura, opperbevelhebber van de Japansche vloot tijdens de gevechten te Shanghai, tot het vervullen van een „vredesmissie" naar Amerika te zenden.

30 AUGUSTUS 1932

F. Z. EM. KARDINAAL VAN **ROSSUM** OVERLEDEN. — Na het Eucharistische congres der Noordelijke landen te Kopenhagen te hebben bijgewoond, bezocht kardinaal Van Rossum zijn vaderland. Op 28 Augustus te Wittem in Zuid-Limburg aangekomen en na de bisschopswijding van mgr. F. Joosten op „Sparrendaal" te Vught bij 's-Hertogenbosch te hebben verricht, werd hij daar ernstig ongesteld en moest naar het ziekenhuis Calvariënberg te Maastricht worden overgebracht, waar hij op **30** Augustus **1932** is overleden.

Z.Em. Kardinaal Van Rossum

Kardinaal Van Rossum is op 3 Sept. **1854** te Zwolle geboren; hij begon zijn theologische studies in het seminarium te Kuilenburg. In **1873** werd hij novicius in de Orde der Redemptoristen, waarna hij in het volgende jaar zijn gelofte aflegde en in **1879** tot priester werd gewijd. Niet lang daarna werd hij professor in de dogmatiek, eerst te Roermond en daarna te Wittem.
In Dec. **1895** werd hij naar Rome ontboden, waar hij door Paus Leo III tot Consultor van de belangrijkste Romeinsche Congregatie, die van het H. Officie, werd benoemd. Paus Pius X benoemde hem op **15** April **1904** tot lid van de commissie ter codificatie van het recht. Tijdens het openbaar Consistorie van **30** November **1911** heeft Paus Pius X mgr. Van Rossum tot kardinaal verheven.
Het eerste bezoek van kardinaal Van Rossum aan Amsterdam was in **1913.** Bekend is, hoe hij in **1924** ter gelegenheid van het Intern. Eucharistisch Congres, als kardinaal-legaat te Amsterdam verscheen en, omringd door bisschoppen, prelaten, pauselijke en Maltheser ridders, zijn plechtigen intocht in de hoofdstad deed.
Op den 20sten Maart **1918** werd kardinaal Van Rossum door Paus Benedictus XV tot opvolger van kardinaal Sefarini als prefect der Propaganda Fide benoemd. Onmiddellijk na zijn benoeming begon hij gegevens te verzamelen voor een encycliek over het missiewerk, welke anderhalf jaar later verscheen. Twee groote beginselen waren hierin uitgewerkt:
1e. De vermeerdering der missiegebieden door aanstelling van Apostolische delegaten.
2e. Overgave der missies aan het inlandsch element, door de vorming van inlandsche priesters en bisschoppen.
Deze beginselen heeft kardinaal Van Rossum letterlijk uitgevoerd.

A. DUITSCHLAND. — Verklaring van **Hitler.** — Op den 29sten Aug. '32 werd door de nationaal-socialistische Rijksdagfractie een vergadering gehouden, waarin Adolf Hitler een uitvoerige uiteenzetting van het standpunt van zijn partij met betrekking tot de politieke situatie heeft gegeven. Zijn betoog komt hierop neer, dat zijn partij 14 millioen Duitschers telt, 230 afgevaardigden in den Rijksdag heeft en daarom het recht op de macht eischt. (V. b. **439** D.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Katoencultuur. — De Finance Reconstruction Corporation heeft een leening van $ 50 millioen aan de Coöp. Cotton Corp. en de Cotton Stabilisation Corp. toegestaan, ten einde haar in staat te stellen haar katoen tot 1933 vast te houden. (**Vorig** bericht **blz. 67** D.)

C. **DUITSCHLAND.** — Opening van den **Rijksdag.** — Clara Zetkin, de communistische ouderdomspresidente, sprak ter opening van de rijksdagzitting o.a. de volgende rede uit:

Nadat spr. had verklaard, dat het presidentskabinet buiten den rijksdag om is gevormd uit handlangers van grootkapitalisten en jonkers met als drijvende kracht het rijksweerministerie, ging zij voort: Ondanks de almacht, die de regeering bezit, heeft zij ten opzichte van de binnen- en buitenlandsche politieke kwesties volkomen gefaald. Als maatschappelijk behoeftigen beschouwt zij slechts de dik in de schulden zittende grootgrondbezitters, industrieheeren, bankgeweldenaars, reeders, financiers en Schieber. De buitenlandsche politiek wordt gevoerd met imperialistische bedoelingen, zij perst uit de arbeidende massa den laatsten druppel. en zoekt anderzijds deze massa, welke men vreest, weer te bevredigen. De debetzijde der rekening van het presidentskabinet wordt evenwel nog zwaarder belast door de straffen der jongste weken, waarvoor het verantwoordelijk is. De genomen maatregelen treffen slechts in zeer zeldzame gevallen de nat.-soc. moordterreur.

Alvorens ik verder spreek over de taak van het oogenblik, zoo ging mevr. Zetkin voort, moet ik deze vraag stellen:

Wanneer zal men optreden tegen de rijksregeering, die de grondwet ter zijde stelt, en een aanklacht indienen tegen de rijksministers wegens schending der constitutie?

De val der regeering moet het signaal zijn tot den opmarsch. Onze strijd gaat in dit verband in de eerste plaats tegen het fascisme.

In België, zoo gaat spr. voort, heeft de massa begrip gekregen van den strijd en daaruit blijkt, dat den arbeiders een wapen is gegeven dat den vrede bewaart en niettamin druk kan uitoefenen op degenen, die het volk overheerschen en exploiteeren.

Het tegenwoordige parlement moet er toe bijdragen, dat de bevordering van de belangen der arbeiders wordt gesteld boven het doel van het oogenblik. Het moet streven naar den val van het regiem en van de kapitalistische economische orde.

De gang van zaken in Rusland is voor de wereldgeschiedenis een duidelijk bewijs, dat de arbeiders de kracht hebben hun vijanden ter neer te werpen en een nieuwe wereldorde in het leven te roepen.

Het gebod van het ooigenblik is het eenheidsfront van alle arbeidenden. Voor deze noodzakelijkheid moeten alle politieke en religieuze opvattingen, vakvereenigingstheorieën en wereldbeschouwingen, die scheiding teweegbrengen, op den achtergrond treden. De gemeenschappelijke overwinning, aldus Clara Zetkin met verheffing van stem, moet worden behaald door de vast gesmede strijdgemeenschap der arbeiders op alle gebieden!

Onder stormachtigen bijval der communisten beeindigde mevr. Zetkin haar rede, die meer dan een uur duurde.

Hierop werd overgegaan tot verkiezing van den eersten president. Het resultaat was: 367 stemmen op Göring (nat.-soc.), 135 stemmen op Loebe (soc.-desn.), 80 op Torgler (comm.).

Tot rijksdagpresident bleek dus Göring met absolute meerderheid gekozen. Hij nam de verkiezing aan en verklaarde zijn ambt onpartijdig en rechtvaardig te zullen vervullen, voor de orde en de waardigheid van het huis te zullen zorgen, doch evenmin de waardigheid en de eer van het Duitsche volk te laten aantasten.

Verder werden nog gekozen: tot vice-president Esser (Centrum), tot tweeden vice-president Graf (Duitsch-Nat.) en tot derden vice-president Rauch (Beiersche Volkspartij). (V. b. **Rijksdagontb. 367** D.; **458 B.)**

D. MGR. DR. **A. C.** M. **SCHAEPMAN** OVERLEDEN. Op 28 Augustus '32 is mgr. dr. **A.** C. M. Schaepman, oud-president van het Groot-Seminarie te Rijsenburg, overleden.

Mgr. Schaepman was op **11** Januari 1857 te Zwolle geboren. Hij heeft o.m. gewerkt als secretaris van het Aartsbisdom Utrecht (1885—1900) en als pastoor te Zevenaar (1900—1903). In 1901 richtte hij een maandschrift voor de R.K. geestelijkheid in Nederland op, getiteld: „Nederlandsche Katholieke Stemmen". In 1903 werd hij benoemd tot hoogleeraar en president van het groot-Seminarie Rijsenburg. In 1904 werd **hij** kanunnik en in 1919 werd hij benoemd tot proost van het Metropolitaan Kapittel.

Van zijn publicaties noemen wij: „Het burgerlijk huwelijk der Roomsch-Katholieken in Nederland" (in samenwerking met v. d. Burgt), „Tractatus de Matrimonio", „Codex Huwelijksrecht".

Mgr. Schaepman was ridder in de orde van den Ned. Leeuw, officier in de orde van Oranje Nassau en droeg het Kruis van Verdiensten van het Nederl. Roode Kruis.

Eenige jaren geleden werd mgr. Schaepman door mgr. Lequien, bisschop van St. Pierre en Fort-de-France (Martinique), benoemd tot eere-kanunnik van zijn bisdom, een onderscheiding, die bijna alleen aan bisschoppen gegeven wordt.

E. DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag. — Onder voorzitterschap van Von Kerrl werd op 30 Augustus **1932** de Pruisische Landdag geopend en na eenige korte mededeelingen tot den 21sten September 1932 verdaagd. (Vorig bericht **blz. 389** E.)

31 AUGUSTUS **1932**

F. CELLULOSE UIT **AMPAS.** — De rietsuikerfabrieken krijgen als afvalproduct de uitgeperste suikerriet-stengels, zgn. ampas of bagasse, waarmee ze niet veel raad weten. In Java wordt het na droging veelal als stookmateriaal gebruikt. Gedurende de laatste jaren verwerkt men het hier en daar, voornamelijk in Amerika, tot celotex, insulite e.d. isolatiemateriaal. Nu het salpeterzuur goedkooper geworden is, komt een verwerking tot cellulose binnen het gebied der economische uitvoerbaarheden. Jaarlijks kunnen ca. 250.000.000 ton ampas geproduceerd worden.

De methode, door Lynch en Goss van het Bureau of Chemistry and Soils te Washington uitgewerkt, berust op inwerking van een zwakke salpeterzuuroplossing gedurende verscheidene uren. Daarna wordt **1** uur verhit, gewasschen en met verdunde natronloog gekookt. Zoodoende wordt een weeke cellulosebrij verkregen, die op de gebruikelijke wijze verder verwerkt wordt.

G. **DUITSCHLAND.** — Onbeperkte volmacht voor Von Papen. — Rijkskanselier von Papen heeft van rijkspresident von Hindenburg volmacht gekregen den Rijksdag te ontbinden.

Berlijnsche bladen melden in dit verband nog, in tegenstelling met andersluidende berichten, die in den Rijksdag verbreid waren, dat de volmacht tot ontbinding van den Rijksdag zonder voorwaarden of beperkingen gegeven werd, (Vor. ber. **blz. 471 C.)**

A. NEDERLAND. — **Werkloozensteun.** — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten een vragenlijst gezonden omtrent werkloozenzorg van 3 Juli tot en met 30 Juli 1932. Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1027 gemeenten. Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van staat c.q. provincie) aan werkloozensteun f 4.752.450,—; uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van staat c.q. provincie) voor de werkverschaffing f 1.295.508,—; uitbetaald door werkloozenkassen f 2.627.379,—. Door het Rijk is betaald f 767.188,—. Van 50 gemeenten met rond 280.000 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.
(Vorig bericht blz. 440 H.)

B. **KUNST. — N.V.** Amsterdamsche **Tooneelvereeniging.** — Het Tableau de la Troupe voor 1932/33 is als volgt:
Regisseurs: A, van Dalsum en A. Defresne. Zakelijk beheer: J. Sternheim, J. Carpentier Alting. Spelende dames: Willy Haak, Georgette Hagedoorn, Sara Heyblom, Do Hoogland, Nell Knoop, Charlotte Köhler, Anna Sablairolles en de heeren J. Carpentier Alting, Ph. la Chapelle, A. van Dalsum, B. Groenier, W. Paauw, B. Royaards, J. Sternheim, Paul Storm, Jules Verstraete, Cruys Voorbergh, M. van Warmelo. Chef-décorateur: L. Richter. Chef-timmerman: H. de Keijzer.

C. WERELDHANDELSVLOOT. — Een vijfde gedeelte opgelegd. — De hoeveelheid opgelegde wereldtonnage bedraagt volgens de laatste gegevens thans 13.583.000 bruto register tons of 20 pct. der wereldhandelsvloot. Onderstaand staatje geeft een overzicht van de tonnage der verschillende landen, de hoeveelheid der opgelegde tonnage en het percentage der opgelegde tonnage:

	Totale vloot B. R. T.	Opgelegd B. R. T.	in %
Engeland	19.672.000	3.470.000	18
Ver. Staten	13.442.000	3.211.000	24
Duitschland	4.165.000	983.000	33
Frankrijk	3.557.000	843.000	28
Noorwegen	4.167.000	843.000	20
Italië	3.391.000	863.000	25
Nederland	2.964.000	595.000	20
Japan	4.255.000	352.000	8
Denemarken	1.181.000	240.000	20
Zweden	1.716.000	167.000	10
Griekenland	1.470.000	180.000	12
Spanje	1.265.000	138.000	11
Andere landen	8.489.000	1.698.000	20
Totaal	69.734.000	13.583.000	20

Duitschland is wel het zwaarst getroffen; ongeveer een derde der handelsvloot is hier opgelegd. Daarna volgen Frankrijk met 28 pct. en Italië met 25 pct., terwijl het percentage der Nederlandsche handelsvloot, dat opgelegd is, 20 pct. bedraagt. (425 H.)

D. NOVA **ZEMBLA.** — Geheel omgevaren. — Volgens een V.D.-bericht uit Archangel is de ijsbreker „Sibirjakow" voor de eerste maal in de geschiedenis geheel om het eiland Nova Zembla heen gevaren. Thans vangt de ijsbreker het tweede deel zijner taak aan, n.l. een reis langs de Noord-Aziatische kust van de Poolzee.

E. NEDERLAND. — Geneesheeren tegen den oorlog. — Op de artsen-conferentie, die te Amsterdam in verband met het Strijdcongres tegen den oorlog werd gehouden, werd besloten tot samenwerking van artsen van alle landen om een nieuwen oorlog te voorkomen. Ter verwezenlijking van dit doel moeten alle kringen der bevolking o.m. worden ingelicht over de verschrikkingen van den gasoorlog, waartegen geen verdediging mogelijk is, en die de burgerbevolking bedreigt met algeheele vernietiging.
Te Berlijn zal een centraal bureau worden opgericht met ondersecretariaten in de verschillende landen; dat voor Holland zal gevestigd zijn te Amsterdam.
(Vorig bericht blz. 413 C.)

F. **ECUADOR.** — Revolutie. — In Mei 1930 vierde Ecuador het eeuwfeest zijner onafhankelijkheid. Het was echter, volgens de Gazet van Antwerpen, een eeuw van revoluties en oorlogen. In het begin van Augustus 1932 brak een nieuwe opstand uit en de mannen van Neptali Bonifaz, het hoofd der opstandelingen, maakten zich meester van de hoofdstad Quito, die weder door regeeringstroepen is hernomen.
(Vorig bericht blz. 304 G.)

G. **ZINK.** — Wereldproductie. — De wereldproductie van zink bedroeg in het eerste halfjaar van 1932 418.000 ton, d.i. 148.000 ton of 26% minder dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar.
De productie bedroeg in tonnen:

	Eerste halfj. 1931	Eerste halfj. 1932	Verschil in %
Duitschland	24.700	20.400	—17.4
Frankrijk	34.400	23.800	—30.8
Engeland	12.300	12.700	+ 3.3
Polen	76.300	47.500	—37.3
Canada	60.200	40.300	—33.1
Vereenigde Staten	156.000	110.800	—29.2

De geringe vermindering der productie in Duitschland is het gevolg van de aanzienlijke subsidies, welke de zinkindustrie heeft ontvangen. (Vor. ber. blz. 449 G.)

H. OSTRACISME IN ATHENE. — Uit Athene wordt bericht, dat in het Amerikaansche terrein van de Agora-opgravingen, bij het onderzoek van een der talrijke putten uit antieken tijd, bij het sorteeren van stukken gebroken vaatwerk, die op den bodem waren gevonden, drie scherven zijn aangetroffen, waarvan er een gebruikt moet zijn geweest bij het schervengericht, in 482 vóór onze jaartelling gehouden over Aristides. Het gelukte Themistocles in dat jaar zich langs dien weg te ontdoen van den man, wien de Atheners den bijnaam „De Rechtvaardige" hadden toegekend. Op de scherf staat Aristeid (afkorting van Aristeides) en daaronder, ter aanduiding van zijn afstamming: Lysimachou. Het was de gewoonte op de scherf òf het patronymicum bij te voegen, òf den naam van het district, waar de persoon in kwestie was geboren. Dit laatste is b.v. geschied op een scherf, waarop de tot „Themis" afgekorte naam van Themistocles voorkomt. Op de derde scherf is Hipparchos aangeduid, vermoedelijk een neef van den tiran Hippias, krachtens het schervengericht in 487 verbannen.

I. **DUITSCHLAND.** — Leipziger Messe. — Het totaal aantal exposanten op de Leipziger Najaarsmesse bedraagt 5422, waaronder 452 uit het buitenland, verdeeld over achttien verschillende landen.
In totaal is het aantal exposanten in vergelijking met het vorige jaar met 18% gedaald. Daar sinds de vorige herfstbeurs de bedrijvigheid van het economische leven met 27% is verminderd, beschouwt men deze daling als een bewijs, dat men thans op het keerpunt der crisis is gekomen. (Vor. ber. 256 B.)

K. **BELGIE.** — **Nationale Bank.** - Economische en financieele toestand. — Op 29 Augustus '32 werd te Brussel de halfjaarlijkse vergadering der aar houders van d Nationale Bank d Wij ontleenen aan de rede van den gouverneur der bank, Franck, o.a. het volgende:
Onze internationale handel is erg geslonken. Voor de eerste zes maanden van 1931 bedroeg de waarde er van nog 25 milliard francs, doch in 1932 was deze gedaald tot 16 milliard 200 millioen.
Doch beter dan vele andere landen, houden wij ons ruilverkeer met den vreemde in evenwicht. Zoo is,

voor de eerste zes maanden van 1932, de verhouding van onzen uitvoer tot onzen invoer 93.29%. Onze handelsbalans blijft bijgevolg gunstig, Indien we onzen toestand vergelijken met dien van andere nijverheidslanden, dan staan wij onder degenen die het best aan de wereldcrisis weerstand bieden en waarvan de productie betrekkelijk het minst daalde. Hetzelfde geldt voor de werkloosheid: **3.9%** van de Rijksbevolking, tegen 6.1% in Groot-Brittannië, 8.3% in Duitschland en meer nog in de Vereenigde Staten. In Nederland en Frankrijk is de toestand ongeveer zooals hier, maar het brood is er duurder. Ons weerstandsvermogen schuilt in de betrekkelijk mindere duurte. Het indexcijfer van de kleinhandelsprijzen is ap 706 gedaald in verhouding tot 1914; dus, in goud berekend staat het op peil.
Dit zijn factoren die België in staat stellen weerstand te bieden aan de crisis.
Bij deze elementen van stevigheid moeten wij nog de vastheid van onze munt voegen. Wij bezitten een gouddekking zooals wij er nog geen hebben gehad. Ook is de Belga een der stevigst gewaarborgde munten van de wereld. En wat dezen toestand nog gunstiger maakt is het feit, dat geen enkele onzer banken op beduidende wijze betrokken is in de kwestie der bevroren credieten. Bovendien hebben wij geweigerd met vreemd geld op korten termijn te werken. Wij loopen geen gevaar plotseling belangrijke kapitalen te moeten terugbetalen.

A. **KOFFIEVERBRUIK.** — In het jongste maandbericht van de Bank of London & South America vinden wij de volgende opstelling van het koffieverbruik per hoofd der bevolking, per jaar, in de verschillende landen:

Denemarken .	7.3 K.G.	Nederland .	4.7 K.G.
Zweden . . .	7.1 „	Frankrijk .	4.1 „
Noorwegen . .	5.6 „	Duitschland .	2.4 „
Ver. Staten. .	5.4 „	Argentinië .	1.8 „
België	5.3 „	Italië . . .	1.1 „
Finland . . .	5.2 „	Engeland. .	01 „

1 SEPTEMBER 1932

B. **WERELDCONJUNCTUUR. — Eind Augustus 1932.** — Het Inst. fur Konjunkturforschung geeft de volgende samenvatting over de wereldconjunctuur op einde Augustus '32.
Hoewel de productie en de omvang der zaken nog verder ineenschrompelen, treden van de geldzijde voor het eerst teekenen van een verandering op. De wereldprijzen stijgen bijna algemeen. Ook de indexcijfers der groothandelsprijzen in de Ver. Staten en Engeland hebben sedert 1 Juli een stijgende tendens. De grondstoffenvoorraden nemen in het algemeen niet meer toe, de teruggang van den wereldhandel geschiedt in langzamer tempo, de omvang is waarschijnlijk zelfs stabiel gebleven. De vermindering der vertrouwenscrisis en de voortschrijdende liquiditeit der banken heeft de ruimte op de geldmarkten zoover vergroot, dat thans ook middelen naar de kapitaalmarkt vloeien; teeken hiervan is de stijging der obligaties en aandeelenkoersen.
In de beide Angelsaksische landen heeft de ontspanning reeds zoover voortgang gemaakt, dat een bepaalde invloed op de tot nu toe nog inkrimpende productie in afzienbaren tijd waarschijnlijk is. In de mat aanhoudende moeilijkheden met buitenlandsche betalingen en bij de staatsfinanciën te kampen hebbende debiteurenlanden is de ontspanning nog zoo gering, dat bepaalde tendensen in de richting van verbetering nog niet te verwachten zijn. Toch zou men kunnen zeggen, dat het economische leven der wereld zich thans gereed maakt het dieptepunt der crisis te overwinnen.
Over de conjunctuur in Duitschland wordt opgemerkt, dat ook het beeld der effecten- en goederenbeurzen aldaar zich geheel gewijzigd heeft. De omzetten op de effectenbeurs zijn gestegen, de snel reageerende goederenprijzen hebben hun daling gestaakt, doch in de credietsituatie is weinig verandering gekomen. Aan de goederenzijde blijven de dalende tendensen overheerscheri. Productie, goederenomzet en werkgelegenheid blijven slecht. De grondslagen voor een verbetering in Duitachland zijn op grond der ervaring thans nog niet te wachten.
(Inst. für Konjunkturforschung)

C. **FRANKRIJK.** — Militaire eischen van Duitschland. — De kabinetschef van het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft te Cherbourg een Duitsche nota met de eischen inzake de reorganisatie van de Duitsche rijksweer aan Herriot overhandigd.
Het „Journal" vat de desiderata van de Duitsche regeering, die in het memorandum worden toegelicht, in de volgende punten samen:
1. Wijziging van de huidige reglementen van de Rijksweer, die gebaseerd zijn op een 12-jarigen diensttijd.
2. Invoering van een militairen diensttijd, die staat tusschen den militie-diensttijd en den diensttijd van een beroepsleger.
3. Vorming van een leger van 300.000 man.
4. Herstel van de zware artillerie en de kust-artillerie.
3. Vorming van een vechtwagens-park.
6. Instelling van een militairen luchtvaartdienst.
7. Instelling van scholen voor de opleiding van militaire vliegers.
8. Uitbreiding van de marine door het bouwen van kruisers, pantserkruisers en onderzeeërs.
9. Het aanleggen van vestingwerken.
10. Het oprichten van 35 nieuwe fabrieken voor de vervaardiging van oorlogsmateriaal.
Het „Journal" schrijft verder dat het niet mogelijk is vast te stellen af de Rijksregeering de bedoeling heeft de te bouwen vestingwerken ook langs de Fransch-Duitsche grens uit te breiden, of dat zij zich hierbij slechts tot de oostgrens wil bepalen.

D. **BRAZILIE. — Koffie-positie.** — De Bank of London & South America houdt zich in haar jongste maandbericht bezig met de koffie-positie van Brazilië, De instelling komt daarbij tot de conclusie, dat zelfs wanneer de tegenwoordige actie van den National Coffee Council, om hst tot dusverre verzamelde overschot te elimineeren, zou gelukken, de productie nog belangrijk zou moeten worden verminderd, indien men niet het tegenwoordige systeem, dat de vernietiging van millioenen balen per jaar beteekent, voortdurend wil voortzetten.
Het Braziliaansche plan was oorspronkelijk slechts als tijdelijke maatregel ingevoerd, met het oog op de groote voorraden uit vorige jaren. Op het oogenblik overtreft de Braziliaansche productie den uitvoer met 4 millioen balen per jaar. In de laatste maanden (tot 2 Juli) zijn 8.345.000 balen vernietigd; in totaal heeft de Staatsbank van San Paulo 15.655.000 balen gekocht, terwijl nog 2.327.000 balen geliquideerd moeten worden. De nieuwe oogst in geheel Brazilië wordt op ca. 16.5 millioen balen geraamd. De toestand wordt verder bemoeilijkt door de vermindering van het koffieverbruik. In de eerste vijf maanden van dit jaar is het Europeesche verbruik met 22% verminderd. De invoer van Braziliaansche koffie in de Ver. Staten toont voor den tijd van Juli 1931 tot Mei 1932 een vermindering aan met **3%.** De Juni-uitvoer van Santos heeft met 446.299 balen den laagsten stand bereikt. In het in Juni geëindigde landbouwjaar werden door Santos slechts 9.69 millioen balen uitgevoerd tegen 10.09 millioen vorig jaar. Voor het loopende jaar rekent men op een verdere vermindering tot ca. 9.5 millioen balen.
(Vorig **bericht blz. 343 E.**)

A. BOLIVIA. — Regeering afgetreden. — Het geheele kabinet van Bolivia is afgetreden. De demissie geschiedde na ontvangst van een nota van de neutrale bemiddelingscommissie uit Washington, waarin geëischt wordt, dat Bolivia en Paraguay een wapenstilstandsverdrag zullen onderteekenen van 64 dagen, hetwelk op 1 September 1932 diende in te gaan. De Boliviaansche regeering heeft besloten de vijandelijkheden met Paraguay voor dertig dagen te staken. (Vorig bericht blz. 463 C.)

B. DE ZIEKTE VAN WEIL. — De directeur van den gemeentelijken geneeskundigen- en gezondheidsdienst te Rotterdam deelt het volgende mede:
Aangezien er omtrent de z.g. ziekte van Weil verschillende onjuiste opvattingen bestaan en deze ziekte, blijkens de in de dagbladen daarover opgenomen berichten, aanleiding geeft tot onnoodige onrust, komt het mij gewenscht voor, het een en ander mede te deelen met betrekking tot de te Rotterdam vastgestelde gevallen.
De ziekte van Weil is in typische gevallen een ernstige, met koorts en veelal ook met geelzucht en bloeduitstortingen gepaard gaande, besmettelijke ziekte. De duur der incubatieperiode, d.i. de tijd verloopende tusschen het oogenblik der infectie en het uitbreken van de eerste ziekteverschijnselen, bedraagt ongeveer 10 dagen; is soms wat korter, soms wat langer. Hoewel het niet geheel onmogelijk is, dat een lijder zijn omgeving besmet, is dit gevaar toch buitengewoon gering, daar wij geen besmetting in het gezin van den zieke zien optreden.
De verwekker van de ons hier bezighoudende ziekte komt bij een zeer groot aantal der z.g. rioolratten, de groote bruine rat, voor in de urinewegen, zonder dat deze gastheer daarvan schade ondervindt. Bedoelde dieren leven in de nabijheid der menschelijke samenleving, in riolen, aan den waterkant van grachten, slooten, vijvers, plassen, havens. Daarbij zijn het goede zwemmers. De microbe der ziekte van Weil komt met de rattenurine in het water terecht en zou volgens de thans veelal gehuldigde opvatting aanleiding geven tot ziektegevallen bij menschen. Evenwel zijn enkele onderzoekers van meening, dat de bedoelde microbe in een meestal voor den mensch geheel onschuldigen toestand een normale bewoner van het water is, die dan echter onder bepaalde omstandigheden voor den mensch kwaadaardige, ziekteverwekkende eigenschappen ontplooien kan. Volgens deze opvatting zouden dus de ratten als verspreiders der smetstof geen rol spelen. Evenwel blijft de waterinfectie ook hier op den voorgrond staan.
Bewezen is, dat rioolratten voor een groot percentage de schuldige microbe in voor den mensch gevaarlijken toestand herbergen en uitscheiden. Het is echter nog niet mogelijk, de aanwezigheid der smetstof in het water door laboratoriumonderzoek vast te stellen.
De belangrijke rol van het water volgt uit verschillende feiten. Zoo is opgemerkt, dat verscheidene lijders ongeveer 10 dagen vóór het begin hunner ziekte bij toeval te water geraakt waren, terwijl bij navraag geen andere mogelijkheid van besmetting gevonden werd. Dan valt het groote aantal zwemmers onder de patiënten op en het feit, dat zich zooveel meer gevallen in het zwemseizoen dan daarbuiten voordoen. In den wereldoorlog heerschte de ziekte onder de soldaten in de loopgraven, waar ook tallooze ratten huisden. Dit vestigt weer onze aandacht op het aandeel, dat deze dieren in de verbreiding van de smetstof zouden hebben.
Onze medische medewerker voegt hieraan toe:
„Bedenken wij echter weer, dat de ziekte hoofdzakelijk voorkomt bij mannen op jeugdigen en middelbaren leeftijd en door Fiedler bijzonder vaak bij slagersknechts werd waargenomen, dan wordt de invloed van de rat weer minder duidelijk."

C. JOODSCHE WERELDCONFERENTIE. — De Joodsche wereldconferentie te Genève werd op 17 Augustus 1932 gesloten na de grondslagen te hebben gelegd voor een nauwe aaneensluiting van de 15 millioen in alle landen verspreide Joden door middel van het nieuwe, uiterlijk in 1934 te houden wereldcongres. Dit congres zal, naar de eenstemmig aangenomen resolutie bepaalt, een legitieme democratische vertegenwoordiging van het Joodsche volk zijn, die den strijd van het jodendom voor zijn burgerlijke en nationale rechten op zich zal moeten nemen.
Op welke wijze dit doel zal kunnen worden bereikt zonder de gevoelens der niet-joden in de centraal- en Oost-Europeesche landen te krenken, zullen het zoo juist ingestelde uitvoerend comité, dat ongeveer iedere twee maanden zal bijeenkomen, en de Joodsche Raad, die vóór het congres een zitting zal houden, nauwkeurig bestudeeren. Tusschen de hier vertegenwoordigde joodsche groepen bestaat op dit punt vrijwel overeenstemming.
Men gaat uit van de stelling: alleen doordat de Joden zwak zijn, wordt hun in vele landen het leven zoo ondraaglijk gemaakt.
Een punt, waarover op de conferentie nog het noodige te doen is geweest, is de verhouding tot de Zionistische beweging. Velen der niet-Zionisten bepleitten, dat het wereldcongres ten slotte geheel buiten zionistischen invloed zal komen te staan, terwijl anderzijds een joodsche wereldbeweging noodzakelijkerwijze onmogelijk de Zionisten zal kunnen uitsluiten.

D. **BRAZILIE.** — Moratorium verlengd. — President Vargas heeft een verordening uitgevaardigd waarbij de termijn van betalingsopschorting voor de op 31 October 1932 vervallende buitenlandsche verplichtingen met zestig dagen wordt verlengd. (V. b. 433 K.)

E. NEDERLAND. — Tuinbouw. — Nu de regeering aan het overwegen is, om ook den tuinbouw te steunen, kan het, ter oriënteerende informatie, zijn nut hebben, om aan de hand van eenige statistische gegevens, het verloop van onzen nationalen tuinbouwexport nader te bezien.
In normale tijden bedroeg de waarde van den gezamenlijken Juli-uitvoer 15 à 16 millioen gulden, thans echter slechts 8.

Juli 1926	. . .	14.9	millioen gulden.
„ 1927	. . .	16.1	„
„ 1928	. . .	16.2	„ „
„ 1929	. . .	15.0	„ „
„ 1930	. . .	14.8	„
„ 1931	. . .	11.9	„ ,
„ 1932	. . .	8.1	„ „

(Vorig bericht blz. 444 A.)

F. POLEN. — **Ambtenaarsstaking** geëindigd. — De gemeente-arbeiders en -ambtenaren te Warschau hebben de proteststaking van eenige dagen op 30 Augustus '32 beëindigd, nadat het gemeentebestuur zich verplicht had alle achterstallige loonen over Juli en Augustus volgens een bepaald plan vóór de helft van September uit te betalen. De staking zal terstond hervat worden wanneer het gemeentebestuur in gebreke blijft. (Vorig bericht blz. 467 A.)

G. KUNST. — Onderscheidingen. — Ter gelegenheid van den 52sten verjaardag van H.M. de Koningin op 31 Augustus '32 zijn tot officier in de Orde van Oranje Nassau benoemd de kunstschilder J. Ed. Karsen en de letterkundige mevrouw A. van Rhyn-Naeff.
Tot ridder in de Orde van Oranje Nassau zijn benoemd de baritonzanger A. D. J. W. van der Stap, de concertzanger Louis van Tulder en de organist C. de Wolf.

H. DUITSCHLAND. — Godsvrede niet verlengd. — De zoogenaamde politieke godsvrede, welke het rijkskabinet terstond na de rijksdagverkiezingen op 31 Juli met het oog op eventueele daden van terreur had afgekondigd, voorloopig tot 10 Augustus, daar-

na, omdat in de situatie nog geen verbetering was ingetreden, tot 31 Augustus verlengd, op dien datum te middernacht geëindigd. De rijksregeering heeft een nieuwe verlenging, waaraan zij een oogenblik heeft gedacht, dus blijkbaar niet noodig geoordeeld, wat een teeken is, dat zij den politieken toestand niet mee- onrustbarend acht.
De nazi's zullen terstond van de herkregen vrijheid gebruik maken door het houden van een groote politieke betooging te Berlijn, waar ook Hitler het woord zal voeren. (Vorig bericht Wz. **449 A.)**

2 SEPTEMBER **1932**

A. ENGELAND. — Aflossing **oorlogsleening.** — De aflossing wordt aangekondigd van de 4½% oorlogsleening 1925—1945 à pari per 1 December 1932 met zes maanden interest. Tevens wordt gemeld, dat de 4½% schatkistobligaties 1932—1934 zullen worden afgelost à pari per 1 December 1932 met 4 maanden rente. (Vorig bericht blz. 405 H.)

B. KUNST. — Jean Nouguès overleden. — De ook hier te lande bekende Fransche componist Jean Nouguès is op 29 Augustus '32 te Auteuil overleden. Hij coimponeerde verschillende opera's, o.a. Maeterlinck's „La Mort de Tintagiles"; zijn wereldnaam dankte hij aan de opera „Quo Vadis?" getrokken uit Sienkiewicz's roman. Dit laatste werk werd hier te lande voor de eerste maal omstreeks 1910 door het Opera- en Operettegezelschap onder directie van Pauwels, Kreeft en Heukenroth in het Rembrandttheater opgevoerd.
Ook schreef hij nog begeleidende muziek op Rostand's „Cyrano de Bergerac".

C. NEDERLAND. — Staking in de Koopvaardij. — De contactcommissie van organisaties van werknemers ter koopvaardij heeft op 31 Augustus '32 de voorstellen van den plaatsvervangenden Rijksbemiddelaar in het derde district te 's-Gravenhage, mr. dr. S. de Vries Czn., afgewezen.
Voor een zestal schepen van de K.N.S.M. in de Amsterdamsche haven, die voor aanmonstering waren opengesteld, meldden zich alleen de gezagvoerders: noch door de officieren, noch door eenig lid der bemanning werd gemonsterd. De „Volendam" der Hamburg— Amerika-Lijn te Rotterdam bleef zonder bemanning en kon op den vastgestelden tijd niet uitvaren. (Vorig bericht blz. **470 C.)**

D. KUNSTMATIGE PORSELEINAARDE. — Porseleinaarde, ook kaoline of chinaclay geheeten, is een voor de ceramische industrie onontbeerlijke grondstof. Helaas is het aantal vindplaatsen gering. Dit heeft geleid tot proefnemingen om synthetisch kaoline te bereiden. De chemische samenstelling van het natuurproduct is bekend; op één molecule aluminiumoxyde (Al_2O_3) komen voor twee moleculen zgn. kiezelzuur of siliciumoxyde (SiO_2). Prof. Noll te Göttingcn bereidde nu in deze gewichtsverhouding uit de twee bestanddeelen aluinaarde („Tonerde") en kiezelzuur een absorptie-verbinding. Van belang voor de porceleinindustrie is, dat de grondstof niet kristalliseert, dus amorf blijft. Inderdaad was het verkregen absorptie-product na twee jaren in de buitenlucht gelegen te hebben nog amorf.
Na nu 5 dagen in een autoclaaf verhit te zijn bij 40–100 gr. en 250—300 atm. druk werd kwantitatief kaoline verkregen. Verdere proeven zullen moeten beslissen over de technische uitvoerbaanheid van dit interessante procédé. (Vor. ber. blz. **200** A.)

E. JAPAN. — Britsch-Indische markt. — Naar vernomen wordt heeft de Japansche regeering besloten bij de regeering van Britsch-Inciië te protesteeren tegen het besluit om de tarieven voor niet-Britsche katoenen goederen, in Indië ingevoerd, te verhoogen. Zij is van meening dat dit een schending vormt van het handelsverdrag tusschen Br.-Indië en Japan.

F. IRAK. — Pan-Arabisch congres te Bagdad. — Uit Bagdad wordt gemeld, dat in den a.s. herfst onder protectoraat van koning Faisal een Pan-Arabisch congres te Bagdad zal bijeenkomen. Aan dit congres zullen vertegenwoordigers uit Irak, Syrië, Egypte, Palestina, Transjordanië en den Hedjaz deelnemen, teneinde over Arabische vraagstukken te beraadslagen. (Vor. ber. Emir **Faisal 348** A.)

G. DUIKEN. — Lucht-contrôle onder water. — In tegenwoordigheid van niarine-autoriteiten, ingenieurs, artsen en geleerden heeft een duiker op 30 Aug. '32 een Australische uitvinding gedemonstreerd, die volgens den uitvinder een omwenteling beteekent bij de duikers-werkzaamheden. Inderdaad slaagde de duiker er in een wereldrecord te vestigen door meer dan een uur op een diepte van 165 voet te blijven; in nog geen vier minuten was hij weer boven water. De voornaamste eigenschap der uitvinding bestaat in een lucht-contrôle onder water, welke verkregen wordt door een helm met een dubbele kamer. De duiker kan zich op alle diepten bewegen. (Vor. ber. **3 R.)**

H. **AUSTRALIE.** — Alle invoerverboden **opgeheven.** — De Australische regeering heeft in een bijzondere verordening alle door de regeering Scullin ingestelde invoerverboden opgeheven. Deze verordening betreft o.a. radiotoestellen, batterijen, accumulatoren, lucifers, gietijzeren buizen en uitrustingen, e.d. Het douanerecht op gegalvaniseerd ijzer bedroeg 150 shilling per ton en is thans verlaagd tot 130 shilling. (Vorig bericht blz. **230** F.)

I. FRANKRIJK. — Militaire eischen van **Duitschland.** — Alvorens op het Duitsche document inzake de reorganisatie van de Duitsche rijksweer te antwoorden, zal de Fransche diplomatie de groote en de kleine mogendheden, die het verdrag van Versailles onderteekend hebben, raadplegen. Het zal vriendschappelijk de speciale opinie vragen niet alleen van Londen en Brussel maar ook van Rome en het zal aan het laatste zijn bezwaren uiteenzetten, om zoo mogelijk te voorkomen, dat Italië zich aansluit bij de Duitsche argumenten. (Vorig bericht blz. **473 C.)**

K. **DUITSCHLAND.** — Gratie voor de vijf Nazi's. — Door een beslissing van het Pruisische Staatsministerie is de doodstraf, waartoe de bijzondere rechtbank van Beuthen vijf nazi's wegens moord heeft veroordeeld, in levenslange tuchthuisstraf veranderd. Ter motiveering van het gratiebesluit geldt, dat de veroordeelden op het tijdstip dat zij hun daad pleegden nog geen kennis droegen van de noodverordening van 9 Augustus 1932 van den Rijkspresident tegen de politieke excessen en dat zij onbekend waren met de zware straffen, die deze noodverordening behelsde. (Vorig bericht blz. **463 I.)**

L. ERWTEN UIT **HET** GRAF **VAN** TOETANKAMEN. — Van de erwten, die ongeveer 3000 jaar in het graf van Toetankamen hebben gelegen, is thans een kleine oogst verkregen in een tuin te Ronneby aan de Zuidkust van Zweden.
Een Deensche professor, die aan de uitgravingen had deelgenomen, had enkele dezer erwten meegebracht, waarvan er een paar in 1930 in een tuin te Smaaland werden geplant. De erwten ontkiemden, doch de oogst daarvan was slechts klein. Twee erwten van den nieuwen oogst kwamen in het bezit van een zekeren Svensson te Ronneby, die ze plantte en daarvan een oogst van 202 erwten verkreeg. Van deze heeft hij er 65 opnieuw gepoot, die alle opgekomen zijn en thans een rijken oogst beloven.
De planten worden vier tot zes voet hoog en dragen trossen van roode en witte bloemen. (Politiken)

M. NEDERLAND. — **Algemeene vereeniging** voor **bloembollencultuur.** — Op 1 September '32 heeft de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur een

buitengewone algemeene vergadering te Haarlem gehouden ter behandeling van het voorstel van de afdeeling Sassenheim ter saneering van het bloembollenvak door bestrijding van overproductie en het tegengaan van dit kwaad in de toekomst door daaraan te verbinden een regeling tot steun voor de onmiddellijke behoeften van noodlijdende kweekers. Bij de regeering zou daartoe o.a. worden aangedrongen op de uitvaardiging van een crisissteunwet.
De heer E. H. Krelage, voorzitter, heeft een rede gehouden, waarin hij den algemeenen toestand in het bloembollenvak heeft uiteengezet.
Daarna kregen de vertegenwoordigers van de afdeeling Sassenheim gelegenheid het voorstel toe te lichten.
In een langdurig debat hebben de afdeelingen in pro en contra haar houding ten opzichte van genoemd voorstel uiteengezet.
Tenslotte werd bij stemming het voorstel-Sassenheim met **230** tegen **74** stemmen verworpen, hetgeen beteekent, dat de vergadering zich met groote meerderheid tegen gedwongen teeltbeperking heeft uitgesproken. (Vorig bericht blz. **423** D.)

A. DUITSCHLAND. — Nieuwe Socialistische Partij. — In een te Dresden gehouden vergadering van nationaal-socialistische oppositieladen, die zich wegens de mislukking van den tot nu toe gevolgden koers van de partij van de Hitlerbeweging hebben afgescheiden, is besloten tot oprichting van de Duitsch-socialistische arbeiderspartij.
Midden September zal een eigen weekblad verschijnen: ,,Der Deatsche Weg", terwijl op een in October te houden congres het partijprogramma zal worden vastgesteld.
Hoofdredacteur van het nieuwe weekblad wordt Arno Franke, die tot kort geleden hoofdredacteur van het te Dresden verschijnende nationaal-socialistische dagblad ,,Der Freiheitskampf" was.
Uitgever wordt Wilhelm Klute, een der bekende sprekers van de nationaal-socialistische partij, die kort geleden uit de partij gestooten is. (Maasbode)

B. **NEDERLAND.** — Textielindustrie - Steun der regeering gevraagd. — Het volgende telegram is aan de ministers van Binnenlandsche Zaken, van Economische Zaken en Arbeid en van Koloniën gezonden:
Twentsche textielexportindustrie meent de aandacht van Uwe Excellenties te moeten vestigen op de 30 Augustus afgekondigde verhooging van invoerrechten in Britsch-Indië van 31¼ tot **50%.** Door deze verhooging wordt niet alleen de uitvoer naar de Britsch-Indische markt totaal afgesneden, doch zal Japan zijn eveneens sterk bemoeilijkten import nog meer in onze koloniën dumpen. Twentsche exportindustrie staat voor de noodzakelijkheid van sluiting harer bedrijven met als gevolg vergrooting der werkloosheid met duizenden, wanneer niet onverwijld tot steunmaatregelen wordt overgegaan.
(w.g.) Ten Cate Hzn. & Co. (Kon. Stoomweverij Nijverdal, Almelo),
H. P. Velderman & Zonen te Oldenzaal,
Kon. Weefgoederenfabriek Hengelo Van Heek & Co.,
G. J. van Heek & Zonen, Enschede.
(Vorig bericht blz. **322** B.)

3 SEPTEMBER **1932**

C. **NEDERLAND.** — Vrije Katholieke Kerk. — De Vrije Katholieke Kerk heeft op **28** Augustus '**32** op de terreinen der St. Michaelstichting te Naarden een Landdag gehouden.
In de voorafgaande processie der geestelijkheid werden o.m. opgemerkt mgr. F. W. Pigott, regionaal bisschop der Vrije Kath. Kerk in Engeland en de Bisschop-Commissaris voor Europa, mgr. dr E. Nyssens, bisschop in Frankrijk en België en verder de eerst-aanwezende priesters der V. K. Kerk in Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Haarlem, Amersfoort, Breda, Eindhoven, Leiden, benevens vele andere Nederlandsche geestelijken. De H. Mis werd opgedragen door mgr. J. H. Bonjer, suffragaanbisschop in Nederland, met assistentie van de priesters B. Wouters en K. Coster. Mgr. dr. E. Nyssens hield de predikatie, in het Fransch; na afloop van den dienst bediende mgr. F. W. Pigott een confirmatie, in het Engelsch.

D. **MANDSJOERIJE.** — **Japansch-Mandsjoerijsch** defensief verdrag. — Van Japansche zijde wordt officieel medegedeeld, dat het aangekondigde defensieve bondgenootschap tusschen Japan en Mandsjoerije reeds tot stand is gekomen. Hierdoor krijgt Japan het recht in Mandsjoerije voortdurend en overal troepen te onuerhouden. De Japansche regeering erkent de souvereine rechten der Mandsjoerijsche regeering over de vier Oostelijke provincies.
In buitenlandsche kringen te Tokio wordt verklaard, dat Japan dit defensief verbond beschouwt als een definitieve reigeling van de Mandsjoerijsche kwestie, waarin de Japansche regeering geen inmenging van anderen, ook niet van den Volkenbond, zal dulden.
(Vorig bericht blz. 468 E.)

E. DUITSCHLAND. — **Gelijkheid** van bewapening. — De Duitsche Rijksminister van Buitenlandsche Zaken heeft den Franschen ambassadeur te Berlijn een „Aide Mémoire" inzake de gelijkheid van bewapening overhandigd.

F. NEW YORK. — Burgemeester Walker afgetreden. — De New-Yorksche burgemeester James Walker is op **1** September '**32** als zoodanig afgetreden. Hij motiveerde dit besluit door te wijzen op de unfaire manier waarop de gouverneur van den staat New-York, Franklin D. Roosevelt, het disciplinaire onderzoek tegen zijn beleid heeft laten leiden. Hij verklaarde dat hij zich in November **1932** voor de burgemeestersverkiezingen opnieuw candidaat zal laten stellen.

G. ENGELAND. — **Buitenlandsche** handeü **in** het eerste **halfjaar van 1932.** —

	1932 (in pond sterling)	Tegenover le halfj. '31	Achteruitgang (in %)
Invoer	**359.972.149**	**—57.850.462**	**13.8**
Uitvoer van Engelsche goederen .	**187.033.336**	**— 12.122.643**	6.0
Heruitvoer . . .	29.320.153	**— 6.338.118**	**17.8**
Invoersaldo . . .	**143.618.660**	**—39.389.000**	**21.5**

(Vorig bericht blz. **141** F.)

H. **BELGIE.** — Statistiek van **automobielen** en motorrijwielen. — Op **31** December **1931** telde men in 't Rijk **174.654** automobielen, waarvan **111.376** voor personen- en **63.278** voor goederenvervoer. In vergelijking met het onmiddellijk voorafgaande jaar beliep de vermeerdering van het aantal automobielen **23.470** in **1928, 23.008** in **1929, 14.702** in **1930** en **16.616** in **1931.** De particuliere rijtuigen (huurrijtuigen en autobussen niet meegeteld) zijn in deze cijfers begrepen ten bedrage van **15.436** in **1928, 12.173** in **1929, 7,077** in **1930** en **10.118** in **1931.** De toename van het aantal auto's is dus in deze twee laatste jaren, inzonderheid ten gevolge van de economische crisis, vrij vertraagd.
In verhouding tot de bevolking zijn het de provincies Brabant (1 auto op **34** inwoners), Luik (1 op 36), Namen (1 op 42), Henegouwen (1 op **49**) en Luxemburg (1 op 50), die de meeste auto's tellen. Voor het heele Rijk bedraagt de verhouding **1** auto op **47** inwoners; voor tien jaar beliep ze **1** auto op **238** inwoners.
Eet aantal motorrijwielen en gewone rijwielen met hulpvermogen is in **1931** met ongeveer **4.700** vermeer-

derd; deze worden vooral gebezigd in de provincies Luxemburg en Namen (1 op **67** inwoners) en Luik (1 op 88). (Vor. ber. Automobielen **465** I.)

4 SEPTEMBER **1932**

A. **CONGRES** VAN DE **INTERNATIONALE** RADICALE **ENTENTE.** — In het A.M.V.J.-gebouw te Amsterdam is dezer dagen het achtste congres gehouden van L'Entente internationale des partis radicaux et des partis démocratiques similaires (Internationale Radicale Entente), aan welk congres afgevaardigden van radicaal-democratische partijen, gelijk te stellen niet den vrijiznnig-democratischen bond in Nederland, deelnamen.
Vooral Fïankrijk was op dit congres sterk vertegenwoordigd, voorts waren er afgevaardigden uit Duitschland, Engeland, België, Denemarken. Griekenland, Buligarije, Polen en Zweden.
Verschillende sprekers, w.o. Ivar Berendsen (Kopenhagen), Prof. Nogara (Frankrijk), E. J. Abrahams, Mr. Joekes, Th. N. Ketelaar, Prof. Kranenburg (Nederland), voerden het woord. Na vele discussies werden de volgende resoluties aangenomen:
Aangezien de instabiliteit der ruilmiddelen de moeilijkheden vergroot, waaronder de internationale handel, afgezien van de algemeene crisis, gebukt gaat; aangezien zij de binnenlandsche moeilijkheden der landen vermeerdert, speculatiezucht in de hand werkt en vrij baan geeft aan kapitaalvlucht; dringt het congres er bij de aangesloten partijen op aan, te ijveren voor een zoo snel mogelijk terugkeeren tot stabiliteit der ruilmiddelen op internationaal erkende basis, en spreekt den wensch uit dat dit doel verwezenlijkt worde in dien geest dat eenvoudige verhoudingen geschapen worden tusschen de monétaire stelsels.
Het congres, overwegende dat het overdreven nationalisme schade toebrengt aan het algemeen belang der volken en in aanmerking nemende dat de maatregelen, waardoor de landen elk voor zich trachten de economische wereldcrisis te overwinnen door middel van tolmuren, contingenteeringen en andere invoerbeperkingen en uitvoerpremies, de crisis vererger en in plaats haar te verminderen; en overwegende dat de crisis, algemeen zijnde, slechts door internationale maatregelen is te bezweren: dringt aan op algeheele of althans gedeeltelijke afschaffing van bovenbedoeld protectiestelsel en op internationale economische samenwerking van landbouw, handel en industrie volgens een algemeen plan.
Voorts spreekt het congres den wensch uit, dat de Europeesche samenwerking, welke nog in een beginstadium verkeert, opgebouwd worde volgens de vermelde beginselen. In afwachting daarvan is een nauwlettend staatstoezicht op cartels en trusts gewenscht.
Tenslotte heeft het congres een motie aan het secretariaat van de ontwapeningsconferentie te Genève doen toekomen.

B. KUNST. — Paul Baurget **80** jaar. — Paul Bourget, schrijver van „Le Disciple" en nog vele andere bekende romans, tooneelstukhen, etc., realist, pessimist en criticus, vierde op **2** September '**32** zijn tachtigsten verjaardag. Zijn werk schildert veelal het leven van één sociale klasse, die de zijne was.

C. **NEDERLAND.** — S.D.A.P. en **N.V.V.** - Vredesbetooging te **Arnhem.** — Op 4 Sept. '**32** had op het gemeentelijk sportterrein te Arnhem een door de S.D.A.P. en het N.V.V. georganiseerde internationals vredesbetooging plaats. Sprekers waren de heeren De La Bella, bestuurder van het N.V.V., Johann Thabor uit Crefeld, lid van den Duitschen Rijksdag en Ir. J. W. Albarda, lid der Tweede Kamer.
Er waren pl.m. 25.000 demonstranten uit het geheele land en ongeveer 5.000 Duitschers aanwezig.
Als eerste spreker voerde het woond de heer De La Bella, die in een korte redevoering de werkloosheid en de beteekenis van het rapport-Welter besprak om ten slotte allen op te roepen tot strijd tegen den oorlog.
Vervolgens was het woord aan Johann Thabor uit Crefeld. Spr. schetste in het kort den strijd van de Duitsche sociaal-democraten tegen den oorlog.
Tenslotte was het woord aan Ir. Albarda die zeide, dat 18 jaren geleden in de maand Augustus Nederland bevreesd was, dat de Duitschers over de grenzen zouden komen. Nu is Arnhem verheugd dat de Duitschers over de grens zijn gekomen. Duizenden Duitschers, aldus spr., hebben ondanks de tegenwerking hun energie bewaard om stand te houden. De aanwezigheid van zoo vele Duitsche vrienden geeft aan deze demonstratie een internationaal karakter. Er kunnen volgens spr. van dit soort betoogingen nooit te veel worden gehouden. Spr. gaat dan het resultaat na van de ontwapeningsconferentie en besluit zijn toespraak met een opwekking aan allen om te strijden voor algeheele ontwapening.
(Vor. ber. blz. **379 A., 420 B.** en **446** F.)

5 SEPTEMBER **1932**

D. WIELRENNEN. — **Wereldkampioenschappen.** — De vorige week zijn te Rome de wereldkampioenschappen wielrennen gehouden De uitslagen waren als volgt:
100 K.M. wedstrijd **achter groote** motoren: **1.** Paillard (Frankrijk); 2. Sawall; **3.** Maller. De Hollanders De Graaf en Schlabaum waren reeds in de demifinale afgevallen.
Wegwedstrijd voor **amateurs: 1.** Martano (Italië); 2. Egli; **3.** Chocque. De Nederlander Slaats eindigde als veertiende, Willems geraakte door een val uit den strijd.
Wegwedstrijd voor beroepsrijders: **1.** Binda (Italië); 2. Bertoni; **3.** Frantz. De Hollanders Valentijn, Braspenninx en Boagert maakten een uitstekenden indruk en eindigden resp. als zesde, zevende en zestiende. De Nederlandsche ploeg eindigde als tweede in het landenklassement achter Italië, doch voor (o.a.) Frankrijk, België en Zwitserland.
Sprint amateurs: **1.** Richter (Duitschland); **2.** Mozzo; **3.** Frach. De Hollander Van Egmond, die in Los Angeles het Olympisch kampioenschap wist te winnen, bleek niet in vorm te zijn en werd, zoowel in de serie als in de herkansingsrit, geslagen.
Sprint beroepsrijders: **1.** Scherens (België); 2. Zchard; **3.** Engel. De Hollander Moeskops werd in de kwartifinale door Michard geslagen.
(Vor. ber. blz. **301** E. en **454 38.)**

E. MEXICO. — President **Ortiz** Rubio afgetreden. — De Mexicaansche President Ortiz Rubio heeft tot ieders verrassing in een Kabinetszitting zijn ontslag aangekondigd, dat hij, naar hij zelf mededeelde, om gezondheidsredenen wenschte te nemen.
Het congres heeft het ontslag van Rudio aanvaard en met algemeene stemmen generaal Rodriguez tot opvolger benoemd. Rodriguez is **36** jaar oud.

F. DUITSCHLAND. — **Gelijkheid van** bewapening. — De Fransche bladen blijven zich uitvoerig bezig houden met de Duitsche stap inzake de gelijkheid op het gebied der ontwapening. In de meeste bladen heerscht een toon van ernstige ongerustheid en in het doen van concessies aan Duitschland ziet men algemeen een begin van een nieuwen bewapeningswedstrijd, zooals in de laatste jaren voor den oorlog.
(Vorig bericht blz. **476** E.)

F. DUITSOHLAND. — **Stahlhelm-betooging.** — De Stahlhelm heeft op 4 September te Berlijn een grootsche betooging, waaraan pl.m. 180.000 personen deelnamen, gehouden. Vele eere-gasten waren aanwezig, o.a. de Rijksminister von Gayl, von Schleicher, von

Neurath, von Braun, von Schwerin-Krosigk, de Pruisische commissaris dr. Bracht, de chefs der Berlijnsche politie Melcher en Poten, de ex-kroonprins en zijn vrouw, prins Waldemar van Pruisen, hertog Eitel Friedrich van Mecklenburg, majoor Pabst en vorst Starhemberg en majoor Frey, de Oostenrijksche Heimwehrleiders, voorts veie hooge officieren van het oude leger en de marine.

A. CONFERENTIE VAN STRESA. — De eerste bijeenkomst van het comité voor den economischen wederopbouw van de Zuidoostelijke Europeesche staten is op 5 September '32 onder voorzitterschap van den voormaligen Franschen minister van Handel, Georges Bonnet, geopend. Aan de besprekingen dezer commissie, ingesteld te Lausanne, namen vertegenwoordigers van vijftien landen, w.o. Nederland, deel.

B. VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. — Volgens een officieel Amerikaansch bericht zijn in de Ver. Staten in de laatste 10 jaar voor het uitbreken van den wereldoorlog in totaal **714** banken insolvent geworden, terwijl gedurende den oorlog **456** banken in moeilijkheden geraakten. In de periode van begin **1921** tot midden **1932** zijn **10.093** instellingen gesloten. Daar in de V. S. in het begin van **1921** in totaal ongeveer **30.000** banken bestonden, is dus in de laatste 11½ jaar van elke drie banken één insolvent geworden. Het aandeel van de „statebanks" in het totale aantal insolventies bedroeg van **1921** tot **1929** gemiddeld 87%, in **1930** en in **1931 82%** en in de eerste helft van het loopende jaar 79%. (Vor. ber. **450** A.)

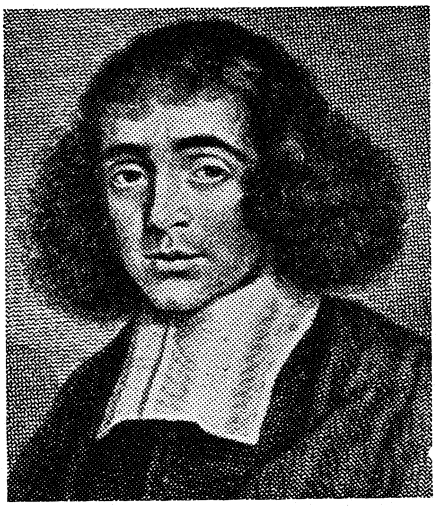
C. DUITSCHLAND. — Nieuwe **noodverordening.** — De inhoud van de presidentieele noodverordening voor de werkverschaffing is op 5 September '32 gepubliceerd.
De voornaamste bepaling daarvan is, dat werkgevers, die gedurende den tijd van **1** Oct. **1932** tot **30** Sept. **1933** meer anbeiders in dienst nemen, dan zij gedurende het tijdvak Juni-Augustus van dit jaar hadden, voor iederen arbeider meer, die langer dan één kwartaal in dienst blijft, voor ieder kwartaal een toelage van **100** Mk. bekomen in den vorm van een belastingbon, welke later bij het voldoen van de belastingen, in betaling kan worden gegeven.
Voorloopig zullen deze bons uitgegeven worden tot een bedrag van 40% van de opbrengst der omzetbelasting, der bedrijfs- en der grondbelasting. In het geheel zullen volgens deze verordening 1½ milliard van deze bons uitgegeven kunnen worden.
Voorts wordt de rijksminister van financiën gemachtigd **50** millioen mark beschikbaar te stellen voor vermeerdering van de werkgelegenheid.
Het tweede gedeelte bevat bepalingen voor de verlichting van de sociale lasten der werkgevers.
(V. b. Noodverord. **449** A.; **v. b.** Econ. **progr. 468** B.)

D. **DENEMARKEN. — Financiën.** — Het financieele jaar 1931/32 is met een surplus van Kr. **88.504** gesloten, tegen een verwacht deficit van Kr. 5.307.220. De inkomsten hebben Kr. **332** millioen bedragen, tegen een raming van Kr. **329** millioen, de uitgaven Kr. **332** millioen tegen een raming van Kr. **535** millioen. In het bovengenoemde cijfer zijn de inkomsten uit successierechten, die Kr. **12** à **15** millioen inbrachten, niet begrepen.

E. **BELGIE. — Mijnstaking.** — Na bet op 4 Sept. '32 door het mijnwerkerscongres getroffen besluit tot principieele aanvaarding der verzoeningsvoorstellen van den minister van Arbeid en Nijverheid — er waren 66.7 pct. der stemmen voor, **24** pct. tegen en **9.3** pct. blanco — is de toestand aanzienlijk opgeklaard. Alles hangt nu af van de houding der federatie van steenkoolproducenten, welke de vorige week voorbehoud maakte wat betreft sommige punten van de ministerieele voorstellen. (Vor. ber. **blz. 467** F.)

6 SEPTEMBER **1932**

F. **SPINOZA-HERDENKING.** — Het Internationaal Wijsgeerig Congres dat door de Societas Spinozana ter herdenking van den driehonderdsten geboortedag van den grooten Nederlandschen wijsgeer Baruch d'Espinoza is belegd, is op **5** September '**32** in de Rolzaal te 's-Gravenhage geopend en zal tot 10 September duren.
Van nagenoeg alle landen der wereld zijn de geleerden bijeengekomen als vertegenwoordigers van hun regeering en van hun universiteiten, om de nagedachtenis te eeren van een man, wiens denkbeelden hun invloed over een tijdvak van drie eeuwen hebben doen gelden.

Spinoza.

De Koningin was vertegenwoordigd door jhr. mr. W. M. de Brauw. Onder de aanwezigen waren verder minister Terpstra, de Duitsche gezant, graaf von Zech Burkensrada, en naast de tallooze buitenlandsohe hoogleeraren de Nederlandsche professoren André de la Porte, dr. Clay, Fruin, Kranenburg, Ovink, Leo Polak en F. Sassen van de R.K. Universiteit. Verder waren vertegenwoordigd de gemeente kmsterdam door den heer Boekman, de Kon. Akademie van Wetenschappen door prof. Huijzinga, de Amsterdamsche Universiteit door prof. Scholte, terwijl verder aanwezig waren vertegenwoordigers van andere wijsgeerige genootschappen en de heercn Faubel en ds. Junod namens de Orde van Vrijmetselaren.
Prof. Leo Polak heette de aanwezigen welkom. Hij vergeleek onzen tijd met dien van **300** jaar geleden en schreef de groote vlucht van allerlei wetenschappen toe aan twee factoren, t.w. vrijheid en methode. En die vrijheid heeft de wereld te danken aan die groote geesten en martelaren, waarvan Spinoza een der grootste was. Spr. bracht in herinnering hoe Spinoza's werk in dezelfde zaal, waarin hij thans gehuldigd wordt, driehonderd jaar geleden veroordeeld werd. (Zie ook Spinoza-legpenning blz. **299 A.**)

G. UTRECHT. — Zeven-en-twintigste **Nederlandsche** Jaarbeurs. — Op 6 September '**32** is de Zeven-en-twintigste Jaarbeurs te Utrecht geopend. Zij is de zesde „crisis-beurs", maar dit verhindert niet, dat bet aantal deelnemers alweer dat van de vorige najaarsbeurs overtreft. Evenzoo de verhuurde oppervlakte. Er zijn **1053** deelnemers (September **1931: 1004)** en de verhuurde oppervlakte is **12.250 M².** **(11.250** M²).
Voor dezen crisistijd is dit voorwaar een resultaat, waarover de beurs tevreden kan zijn.
(Vorig bericht **blz.** 268 **F.)**

A. INTERNATIONAAL LUCHTVAART CONGRES. — In de Ridderzaal te 's-Gravenhage is op 5 September '**32** de algemeene conferentie der Fédération Aéronautique Internationale geopend. Z. K. H. de Prins, evenals de minister van Waterstaat, mr. Reymer, woonden de plechtigheid bij. Verder waren de diploriiatieke vertegenu-oordigers van de in de conferentie vertegenwoordigde landen uitgenoodigd.

Ir. J. F. de Vogel, voorzitter der Kon. Ned. Luchtvaart Vereeniging hield de openingsrede. Prins Georges Bibesco, president van de Fédération Aéronautique Internationale, presideerde en zeide o.a. het volgende:

De taak der Fédération en van alle gedelegeerden is, zonder ophouden te werken aan de vermeerdering, de uitbreiding en de vervolmaking van de luchtreizen, zoodat de menschheid eens zal leven in een wereld, welke geheel binnen aller bereik ligt en waarover de internationale luchtvaart een groot net van vrede, goede verstandhouding en liefde zal hebben geworpen.

Minister Reymer hield een toespraak. waarin hij o.a. de opmerking maakte dat de Fédération Aéronautique Internationale de geesten in de verschillende landen tot een nauwe, internationale samenwerking heeft. voorbereid, welke datgene zal brengen wat ons nog voor een natuurlijke ontwikkeling van de luchtvaart ontbreekt, de noodzakelijke vrijheid voor onze nationale vliegtuigen om in het buitenland te vliegen en te landen. Spr. uitte den wensch, dat door den invloed van de Fédération deze vrijheid in een nabijzijnde toekomst verwezenlijkt moge worden.

Kolonel H. Walaardt Sacré, secretaris-rapporteur-generaal, bracht vervolgens rapport uit over de verrichtingen van de luchtvaart in **1931**—'**32.**

Spr. huldigde de nagedachtenis van de gevallen helden. Ook herdacht spr. Santos Dumont, **24** Juli '**32** te Sao Paulo overleden. De Fédération had nog in **1930** hem kunnen eeren met de gouden medaille ter herinnering aan het eerste luchtvaartrecord, dat zij officieel bekrachtigd heeft.

De ontwikkeling van de luchtvaarttechniek is in twee richtingen gegaan, waarvan de eene leidt naar den (ruwen) oliemotor, de andere naar steeds grootere en snellere vliegtuigen. Eenerzijds probeert men steeds machtiger motoren te bouwen, anderzijds probeert men ze zoo klein en eenvoudig mogelijk te maken voor het luchttoerisme. Met betrekking tot de ruwe olie-motoren noemde spr. den Junkers- en den Packard-motor, met den laatste waarvan de Amerikanen Lees en Brossi hun sensationeele vlucht van 84 uur en **32** minuten gemaakt hebben.

Spr. vestigde voorts de aandacht op de staartlooze vliegtuigen, waarvoor men weer een zekere belangstelling begint te koesteren, vooral in Duitschland.

Voorts besprak spr. de zweefvliegerij, die zoo belangrijk is geworden, dat de F.A.I. in **1931** een technische commissie voor het vliegen zonder motor heeft ingesteld.

Wat de bestuurbare luchtschepen betreft, heeft de „Graf Zeppelin" getoond, wat men van deze transportmiddelen zou kunnen verwachten, wanneer iedereen beschikte over de enorme ondervinding van dr. Eckener en zijn personeel.

In de Vereenigde Staten is het luchtschip „Akron" zijn proefvluchten begonnen.

Eén der belangrijkste werkzaamheden van de F.A.I. leveren de internationale records, waarvan in **1931** **154** zijn bekrachtigd.

De rapporteur constateerde, dat de luchtvaart met reuzenschreden vooruit blijft gaan. De vooruitzichten in deze zijn onmetelijk.

B. NEDERLAND. — **Diamant-industrie.** — Van gezaghebbende zijde wordt ons medegedeeld:

De tendenz van meer vertrouwen, die algemeen heerscht, is ook in den diamanthandel merkbaar. Verschillende belangrijke Amsterdamsche firma's zijn — zij het op bescheiden schaal — 'weder met fabriceeren begonnen. Op de markt is ook een optimistischer stemming te constateeren, hoewel de handel in vergelijking met den normalen toestand nog van heel bescheiden omvang, en het maken van winst nog zeer moeilijk is.

Wel blijkt, dat de prijzen reeds bij het eerste symptoom van verbetering vaster worden en zijn insiders overtuigd, dat bij een voortgezet economisch herstel, de waarde van diamant weder op een belangrijk hooger niveau zal komen. (Vorig bericht blz. 438 **A.)**

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Motorvoertuigen-ba**lasting.** — De Volksraad ontving een **aanvullings**begrooting voor de afdeeling Financiën, welke voorziet in de invoering van een centrale motorvoertuigenbelasting op Java en Madoera, waarvan de nettoopbrengst voor 's Lands schatkist wordt getaxeerd op rond f **1.650.000.** (Vor. ber. Belasting 414 **G.)**

D. **ONDERWIJS.** — **Chineesche paedagogen** in Europa. — Te Genève is een aantal Chineesche paedagogen aangekomen, die door de Chineesche regeering zijn uitgezonden om onder auspiciën van het Volkenbondsinstituut voor intellectueele samenwerking verschillende Europeesche inrichtingen te bezoeken. Van Genève zullen zij zich o.a. naar Duitschland, België en Frankrijk begeven. (Vorig bericht blz. **370 G.)**

E. DUITSCHLAND. — De **Katholiekendag** te Essen. — Het hoogtepunt van den Duitschen Katholiekendag, 4 September **1932** te Essen gehouden, was de groote godsdienstplechtigheid op den Baldeneyer Berg, welke plechtigheid uitgroeide tot een massale religieuse betooging van bijna **200.000** Duitsche Katholieken.

Rondom het hoogaltaar stonden de vaandels opgesteld van honderden Katholieke organisaties, van arbeiders, mijnwerkerscorpsen, studenten, jeugdvereenigingen, enz. De plechtigheid begon met klokgelui, kerkelijke orkestmuziek en massa-zang, waarna de hooge geestelijkheid haar intrede deed. Op de beide troonzetels werd plaats genomen door den Pauselijken nuntius Orsenigo en door den kardinaal-aartsbisschop van Keulen, mgr. Schulte. De rede die mgr. Schulte uitsprak had tot motto het Apostelwoord: „Vernieuw uw zinnen; wordt zooals Christus was". Hierna werd de Pontificale Mis gecelebreerd door mgr. Orsenigo.

F. **BELGIE.** — Bewapening. — Een Belgische militaire zending, geleid door generaal Bronne, van de Koninklijke Kanonnengieterij, heeft vóór eenige dagen, een bezoek gebracht aan de kanonnenfabrieken der firma Bofors, in Zweden. Ook hebben de Belgische officieren talrijke proefnemingen met nieuwe stukken geschut bijgewoond. Het wordt niet onmogelijk geacht dat de Belgische regeering voor de verdediging der Oostgrens, verscheidene stukken ver-dragend geschut in Zweden zal bestellen.
(N. R. Crt.) (Vorig bericht Leger **329** C.)

G, NEDERLAND. — **Staking in** de **Koopvaardij.** — Het stoomschip „Rotterdam" van de Hamburg—Amerika Lijn Is op **6** Sept. '**32,** na een zeer abnormale thuisreis, in verband met het conflict in het zeevaartbedrijf, den Nieuwen Waterweg binnengekomen. De passagiers waren te Boulogne geland. Het schip zou via Southampton naar New York terugkeeren. De bemanning weigerde echter deze terugreis te aanvaarden, omdat zij in verband met het conflict in de zeevaart een Nederlandsche haven wilde binnenloopen, opdat zij zou kunnen afmonsteren. Tenslotte is het schip opgestoomd naar den West Hinder, waar het voor anker is gegaan. Een detachement mariniers is per loodsboot aan boord van het schip gebracht, dat na **24** uur voor anker te hebben gelegen, de reis naar de thuishaven heeft voortgezet. (Vorig bericht blz. 475 ***C.)***

A. **CONFERENTIE** VAN OTTAWA. — **Nederlandsche Kamer** van Koophandel te Londen. — De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft het volgende schrijven op 31 Aug. '32 aan den minister van Economische Zaken en Arbeid te 's-Gravenhage gericht:

Excellentie, De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft met toenemende verontrusting kennis genomen van alle maatregelen, die van Britsche zijde genomen zijn in verband met den invoer van buitenlandsche producten.

Ofschoon zij tot dusverre uitsluitend een adviseerend standpunt heeft ingenomen en den Nederlandschen exporthandel, naar gelang aanvragen voor steun binnenkwamen, dus door middel van advies heeft bijgestaan, vermeent zij dat thans, waar de Ottawa conferentie is afgeloopen, de tijd gekomen is dat van Nederlandsche zijde actie genomen zou worden.

In de eerste plaats, ook al worden alle te Ottawa gedane voorstellen niet uitgevoerd, zoo zal vooreerst een dreigende wolk boven den Nederlandschen exporthandel naar het Britsche keizerrijk blijven hangen, welke onzekerheid, ook al mocht het later meevallen, voor geruimen tijd en nu reeds een hoogst fnuikenden invloed zal uitoefenen op de mentaliteit van den Nederlandschen exporteur.

Nederland heeft door jarenlangen vlijtigen opbouw van industrie, land- en tuinbouw, veeteelt, visscherij, enz. getracht zijn afnemers, waaronder ook de Britsche, zoo goed mogelijk te bedienen.

Wederkeerig heeft bet altijd als vrijhandelsland zijn deuren opengesteld om buitenlandsche producten, dus ook de Britsche, ongehinderd binnen te laten.

Waar deze maatregelen toch in hoofdzaak genomen worden als een represaille of dreigement tegen tariefmuren, die door andere landen opgeworpen zijn en waaraan Nederland zich niet schuldig heeft gemaakt, vermeent de Kamer, dat Nederland zoowel op economische als op moreele gronden het recht heeft te mogen verzoeken, dat het een meest bevoorrechte positie wordt verleend bij den handel met het Britsche keizerrijk.

De Kamer is er van overtuigd, namens de geïnteresseerden bij den Nederlandschen-Britschen handel, niet beter te kunnen doen, dan het bovenstaande te Uwer Excellentie's kennis en beoordeeling te brengen, in de hoop, dat indien die niet met het landsbelang strijdig is, te mogen vernemen of U de opvatting van de Kamer in deze deelt.

't Welk doende, enz.

de Nederlandsche Kamer van Kooph. te Londen,
(w.g.) H. C. Westerveld, waarn. Voorzitter.
M Wynand Wolff. Honorair Secretaris.

(Vorig bericht blz. **463 F.**)

B. **ROEISPORT.** — Europeesche kampioenschappen. - Nederlandsch **succes** in de finale. — De twee met stuurman van de Studenten Roeivereeniging „Triton" te Utrecht, bestaande uit de heeren W. S. Schmoutzinger (boeg), W. Storm van 's-Gravenzande (slag) en W. Magnus (stuurman), wisten op de Europeesche roeikampioenschappen te Belgrado het Europeesch kampioenschap te behalen. De uitslag was: **1.** Nederland (Triton), 7 min 42 2/5 sec.; **2.** Italië; **3.** Polen. (Vorig bericht blz. **227** D.)

7 SEPTEMBER **1932**

C. DUITSCHLAND. — Gelijkgerechtigdheid van bewapening. — De rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, heeft op **6** Sept. '**32** het Duitsche memorandum gepubliceerd, dat den 29sten Aug. aan den Franschen gezant is overhandigd en waarin de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid op het gebied van de bewapening zijn vervat.

Duitschland, zoo heet het o.a., heeft steeds geëischt, dat de andere staten ontwapenen tot het peil, dat Duitschland door het Verdrag van Versailles is opgelegd. Tot haar groot leedwezen heeft de Duitsche regeering uit de resolutie van de Ontwapeningsconferentie van 23 Juli moeten concludeeren, dat de conventie noch in methoden noch in omvang in overeenstemming zal zijn met het voorbeeld van Versailles. De oplossing kan derhalve slechts zijn, dat de ontwapeningsconventie voor Duitschland in de plaats van deel V van het Verdrag van Versailles treedt en dat zoowel betreffende haar geldigheidsduur ais de rechtspositie na afloop er van, geen uitzonderingsbepalingen voor Duitschland gelden.

In het memorandum wordt verder gezegd, dat zoolang dit vraagstuk niet is opgelost, de Duitsche delegatie niet kan medewerken aan de toekomstige beraadslagingen over de definitieve regeling van de verschillende punten van het ontwapeningsprobleem.

Tegelijk met de publicatie van het Duitsche memorandum, heeft Von Neurath, minister van Buitenlandsche Zaken, een verklaring over deze zaak afgelegd. Von Neurath zeide o.a. uitdrukkelijk, dat 't thans vaststaat, dat het voor Duitschland niet mogelijk is aan de verdere beraadslagingen van de Ontwapeningsconferentie deel te nemen, voordat het vraagstuk van de Duitsche gelijkgerechtigdheid in principe is opgelost. (Vorig bericht blz. **477 F.**)

D. **BUTYL-ALCOHOL UIT AARDAPPELVEZELS.** — De Groningsche scheikundige dr. Gerritsen heeft een methode gevonden, volgens welke op economisch rendabele wijze aan de na de eerste meel-onttrekking overblijvende aardappelvezels butyl-alcohol kan worden onttrokken. De exploitatie dezer methode bood hij den Nederlandschen aardappelmeel-producenten aan, die in het nevenproduct een belangrijken steun voor hun bedrijven zouden kunnen vinden. Het schijnt, dat het aardappelmeel-verkoopkantoor te Veendam, waarbij het overgroote deel der coöperatieve fabrieken aangesloten is, zich in het bijzonder voor deze zaak geinteresseerd heeft.

E. **VEREENIGDE** STATEN. — **Begrooting.** — Senator King heeft, naar uit Washington wordt gemeld, in de financieele commissie van den Amerikaanschen senaat verklaard, dat opnieuw een groot deficit is te verwachten aan het einde van het volgende begrootingsjaar. Het deficit zal ongeveer $ *2 milliard* bedragen. (Vorig bericht blz. **375 A.**)

F. **SUIKERONDERZOEKINGSMETHODEN. — Internationale** Commissie voor de Unificatie. — Op 5 Sept. '32 kwam in de Senaatskamer der universiteit van Amsterdam de internationale commissie bijeen voor uniforme suikeronderzoekingen onder voorzitterschap van den heer Fred. J. Bates.

Vertegenwoordigd waren: de Vereenigde Staten, Engeland, Duitschland, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Denemarken, Zweden, Polen, Cuba en Nederland.

In het bestuur voor de volgende periode werden benoemd de heeren Bates, Washington; Wagenaar Kummelinck, Vlaardingen; Saillard, Parijs; Spengler, Berlijn; Stanek, Praag; Eynon, Londen; Tödt, Berlijn. Bij acclamatie werd dr. H. C. Prinsen Geerligs, de nestor der suikerchemie, die alle vorige bijeenkomsten heeft bijgewoond en zooveel heeft gedaan om dit congres mogelijk te maken, tot eerevoorzitter benoemd.

G. DE NIEUWE **OXFORDBEWEGING.** — De nieuwe Oxfordbeweging, die echter in geen enkel opzicht iets uit te staan heeft met de bekende Oxfordbeweging, die sinds 1830 in de Anglicaansche Kerk bestaat, is in het leven geroepen door een Amerikaanschen pastor (een Lutheraan), dr. L. C. Frank Buckman, die oorspronkelijk uit Zwitserland stamt. Deze nieuwe beweging wil voornamelijk zich in dienst stellen van de vernieuwing der menschheid; zij wil alle rassen- en politieke tegenstellingen ovenbruggen en boven

allen confessioneelen chaos een verbroedering der menschheid tot stand brengen, alleen op de basis van het evangelie van Christus en door zich te buigen voor het kruis. Onder de aanhangers wordt gestreefd naar een rein leven naar het voorbeeld van de eerste christenen in Jeruzalem, die ook in de grootste harmonie en zuivere liefde leefden als in een groot huisgezin.

A, JAPAN. — **Ministerie.** - Begrooting. — Minister-president Saito heeft een schrijven ontvangen van de fractie der Seyoekay-partij, waarin wordt medegedeeld, dat de fractie heeft besloten, uit beweegredenen van binnen- en buitenlandsche politiek, de regeering verder te steunen.
Door deze verklaring is de kabinetscrisis bijgelegd. Bij de stemming in het parlement zal de partij haar vertrouwen in de regeering uitspreken.
In een buitengewone zitting, die tot dit doel door de Japansche regeering was bijeengeroepen, hebben beide Kamers van het Japansche parlement het regeeringsvoorstel tot het toestaan van een suppletoir bedrag op de begrooting van **1932** ter grootte van **176** millioen yen, goedgekeurd. Het bedrag zal gedeeltelijk worden gedekt uit openbare leeningen.
(Vor. ber. **Ministerie** 355 **A.; Begrooting 461 G.)**

B. DE FUNCTIE VAN **BROOM** IN ONS LICHAAM. -- In de Telegraaf van **20** Aug. '**32** deelt Prof. Storm van Leeuwen mede, dat de Duitsche onderzoekers Zondek en Bier hebben aangetoond, dat in het menschelijk bloed broom in constante hoeveelheid voorkomt (**1** m.gr. per **100** gram 'bloed). Waarschijnlijk wordt dit broom door de hypophysis verwerkt in een door deze geproduceerde stof (evenals de schildklier dat doet met het in het bloed aanwezige jodium), welke stof een physiologische werking zou ontvouwen, die wellicht van invloed is bij het optreden van den slaap of het bestaan van slapeloosheid. In het voorste gedeelte der hypophysis werd n1. twintigmaal meer broom gevonden dan in andere organen, terwijl het broomgehalte van het bloed van aan slapeloosheid lijdende geesteszieken bleek te zijn verminderd. Ook heeft men bij honden, die men kunstmatig in een diepen slaap had gebracht en daarna gedood, in den hersenstam, waar men juist een slaapcentrum had vermoed, veel meer broom gevonden dan onder normale omstandigheden.
Al is het probleem van den slaap hiermede nog lang niet opgelost, belangwekkend zijn de onderzoekingen van Zondek en Bier stellig wèl.

C. SER GILBERT **PARKER** OVERLEDEN. — The right honourable sir Gilbert Parker, schrijver van tallooze historische romans, is op 69-jarigen leeftijd te Londen overleden.
Zijn romans bevatten een schat van reisbeschrijvingen over de vele ianden, die hij heeft bezocht. Zijn laatste werk was „The Promised Land", dat in **1928** het licht zag.
Sir Gilbert Parker was voorzitter van de Authors' Club.

D. **SAMENWERKING** NEDERLAND — NED.-INDIE. — **Commissie** benoemd. — De minister van Koloniën heeft mede namens de ministers van Economische Zaken en Arbeid en van Financiën, ingesteld een „commissie van advies nopens de bevordering der economische samenwerking tusschen Nederland en Ned.-Indië".
Benoemd zijn tot lid en voorzitter van die commissie de heer mr. dr. G. W. J. Bruins, oud-hoogleeraar aan de Nederlandsche Handelshoogeschool, tot lid en ondervoorzitter de heer W. P. Hillen, oud-lid van den raad van Ned.-Indië; tot lid en secretaris de heer mr. J. C. Ph. Loeff, oud-landsadvocaat te Soerabaya.
Bepaald is, dat aan de beraadslagingen der commissie met adviseerende stemmen kunnen deelnemen de heeren dr. H. W. Hirschfeld, directeur-generaal van Handel en Nijverheid; L. Meyers, administrateur, hoofd van de afd. invoerrechten en accijnzen van het departement van Financiën en dr. L. J. Waals, administrateur, hoofd van de vierde afd. van het departement van Koloniën.

E. **SCHEEPVAART.** — **Scheepvaartverkeer** van **den Nieuwen** Waterweg, Rotterdam, **Hamburg** en **Antwerpen.** — Wij laten hieronder een vergelijkenden staat volgen van de havenbeweging van den Nieuwen Waterweg, Rotterdam, Hamburg en Antwerpen **over** Januari — Augustus.

	Aantal schepen	Netto tons
Nieuwe Waterweg:		
1932	7630	11.992.226
1931	8982	15.326.538
Verschil . . .	— 1352	— 3.334.312
Rotterdam:		
1932	6165	9.496.704
1931	7021	11.783.236
Verschil . . .	— 856	— 2.286.532
Hamburg:		
1932	12.364	12.165.539
1931	13.684	14.114.209
Verschil . . .	— 1.320	— 1.948.670
Antwerpen: *)		
1932	6173	11.058.452
1931	6993	12.793.979
Verschil . . .	— 820	— 1.735.527

*) De officieele cijfers der netto tonnenmaat voor Antwerpen luiden voor 1932 13.009.943 en voor 1931 15.051.740, het verschil 2.041.797. Om deze gelijk te maken met de hier gebruikelijke berekening zijn deze cijfers met 15% verminderd.
(V. b. **Rotterdam 157** K.; **Scheepv. 170 I.** en **427** B.)

F. **CONFERENTIE VAN** STRESA. — Het comité voor het economische herstel van Zuid-Oost-Europa is op 6 Sept. '**32** bijeengekomen. De Duitsche gedelegeerde Posse verklaarde, dat naar zijn meening de oplossing der agrarische moeilijkheden de hoofdzaak is; de regeling der financieele kwesties volgt dan vanzelf.
De Poolsche gedelegeerde Rose wees op de noodzakelijkheid van samenwerking tusschen alle staten. Hij stelde voor, dat door de crediteur-landen contingenten zullen worden vastgesteld voor het uitvoeroverschot, dat voorkeursrechten zullen worden geheven en dat de schulden op korten termijn geconsolideerd zullen worden ia een obligatieleening. Deze leening zou, voor elk land afzonderlijk, op de voornaamste financieele markten opgenomen kunnen worden.
Addison (Groot-Brittannië) hield daarop een krachtig pleidooi voor het wegnemen van bepalingen, die den invoer belemmeren en voor verlaging van de tarieven. Door de thans gevolgde politiek, zoo zeide hij, wordt het bedrijfsleven eenvoudig vermoord.
De Hongaarsche gedelegeerde eischte vergrooting van de uitvoermogelijkhederi voor de landbouwstaten en vermindering van hun buitenlandschen schuldenlast. De vertegenwoordiger van Bulgarije verkondigde dezelfde meening.
De Roeineensche minister van Handel, Madgearu, gaf een uitvoerig overzicht van den toestand der Zuid-Oost-Europeesche staten. Als een der hoofdoorzaken der huidige crisis in de agrarische landen is de prijsdaling te beschouwen die deze landen bijzonder zwaar heeft getroffen. Daarbij komen nog de algemeene afweermaatregelen tegen de producten der landen die producten der agrarische staten importeeren. Het verleenen van preferenties is noodig voor het herstel, **doch** die alleen zijn niet voldoende. De

ervaring heeft getoond, dat preferenties alleen van nut zijn, als zij een algemeen Europeesch karakter dragen. Zij moeten ook worden uitgebreid tot vee, vleesch en landbouwproducten. De Roemeensche gedelegeerde verlangde normale prijzen voor de landbouwproducten, want zoo alleen kan een nog grootere ellende voor de agrarische bevolking in Zuid-Oost-Europa worden vermeden.
Bij een bespreking van de hulpmiddelen voor de saneering der agrarische staten mag men ook de geld- en valutaproblemen niet op den achtergrond plaatsen. Men moet nu beslissen of men stabiliteit wil of niet, goud of een andere valuta. Met klem wees spreker op het gevaar van insolventie der Zuid-Oost-Europeesche staten en de daaraan verbonden gevolgen. Hij besloot met een beroep op de aanwezigen om tot een definitieve regeling der hier behandelde kwesties te komen.
Be Tsjecho-Slowaaksche gedelegeerde Fierlinger zeide, dat de deviezen-bepalingen slechts tot gevolg hadden gehad, dat andere landen, zooals b.v. Tsj.-Slowakije, uit zelfverdediging tot soortgelijke maatregelen werden gedwongen. Het zou verder z.i. een groote vooruitgang zijn, als men den agrarischen staten den afzet van hun graan-overschotten kon garandeeren. Tsjecho-Slowakije is bereid preferenties voor landbouwproducten te verleenen, als voor zijn producten een gelijke behandeling wordt gegarandeerd.
De Italiaansche gedelegeerde De Michelis gaf opnieuw Italië's bereidheid te kennen om zijn politiek van meestbegunstiging en bilaterale verdragen trouw te blijven. Italië staat welwillend tegenover alle voorstellen, die een verlaging der tarieven en verwijdering van beperkingen en verboden voor den internationalen handel beoogen. Die voorstellen zullen echter slechts succes oogsten, als zij met de afzonderlijke positie van elk land rekening houden.
Van Langenhoven (België) verklaarde zich met het stelsel der preferenties accoord, mits die een organisch karakter dragen. (**Vor.** ber. blz. **478** A.)

A. DENEMARKEN. — **Senaatsverkiezingen.** — Op 6 Sept. '32 zijn in Denemarken in de drie kiesdistricten Kopenhagen, Funen en Noord-Seeland verkiezingen gehouden voor het Landsting, den Deenschen Senaat. In het algemeen hebben geen belangrijke veranderingen plaats gevonden.
Het nieuwe Landsting zal als volgt zijn samengesteld: Conservatieven 13 zetels (12); Venstre-partij 28 (28); sociaal-democraten 27 (27); democraten 7 (8); vertegenwoordiging van de Faröer-eilanden 1 (1). De democraten hebben een zetel aan de conservatieven verloren, en de oppositie beschikt thans over 41 zetels tegen de regeeringspartijen 34.

B. ENGELAND. — Invoerrechten. — De nieuwe invoerrechten zijn op 5 Sept. '32 te middernacht in werking getreden.
De nieuwe ordonnantie kondigt aanvullende rechten aan op handschoenen van dierenhuiden, houtschroeven, schaven, haarkammen, zekere soorten papieremballage, strookarton, gevogelte, vleesch in pasteivorm en saucijzen, geconfijte kersen en geconfijte en gedroogde vruchtenschillen.
Overeenkomstig advies van de douanecommissie heeft de schatkist verder order gegeven tot z.g. „drawlack", d.i. de teruggave der douanerechten op uitvoer of vervrachting per schip uit depôt, van 6 Sept. 1932 af van verschillende soorten textielgoederen, o.a. Oostersche tapijten, linten, garnituren, kant e.d. alsook voor schoenwerk, pantoffels en bereide dierenhuiden.
(Vorig bericht blz. **448** B.)

C. ITALIE. — Torquato Tasso. — De Stedelijke Bibliotheek van Bergamo (Lombardije), reeds bekend om het groote aantal werken van en over Torquato Tasso, die in haar bezit waren, is door een schenking nog aanmerkelijk verrijkt, zoodat ze nu een verzameiing van 5000 boekdeelen heeft, die in een aparte zaal zijn ondergebracht. Dit kostbare materiaal maakt Bergamo tot een wereldcentrum voor Tasso-studiën.

8 SEPTEMBER 1932

D. NEDERLAND. — Directeur van den economischen voorlichtingsdienst. — Bij K. B. is met ingang van 1 September 1932 de heer A. Th. Lamping, consul-generaal der Nederlanden in algemeenen dienst, belast met de functie van directeur van den economischen voorlichtingsdienst.

E. **KUNST. — N.V.** Met **Hollandsch** Tooneel. - Tableau de Is Troupe. — De kern van het gezelschap der „N.V. Het Hollandsch Tooneel" onder directie van den heer Louis de Vries bestaat uit de dames: Mevr. J. Royaards-Sandberg, als gast; Marie Gilhuys-Sasbach, Annie Follender, Miep van den Berg e.a. en de heeren: Louis de Vries, John Gobau, Maurits Parser, Flor la Roche, W. v. d. Hoog, B. van Leersum, F. v. Dongen, G. Limper, F. Koen.
Bij opvoering van grooter bezette stukken wordt het gezelschap aangevuld.

F. NEDERL. OOST-INDIE. — Crisisheffing 1933 aangenomen. — De Volksraad heeft zonder hoofdelijke stemming het ontwerp inzake de crisisheffing voor het jaar 1933 aangenomen. De negen leden der nationale fractie wenschten geacht te worden te hebben tegengestemd.
Het amendement-Van Helsdingen, beoogend verhooging van den kinderaftrek bij de crisisheffing, werd aangenomen met 44 tegen 11 stemmen.
Het amendement-Thamrin, beoogend de jaarlijksche inkomens beneden f 250 vrij te stellen van de crisisheffing, in stede van deze vrijstelling te beperken tot inkomens beneden de f 250, zooals in het ontwerp wordt voorgesteld, werd ingetrokken.
Het percentage, dat betaald moet worden, blijkt uit het volgende schema:

							Percentages.
van f	250	tot en met f	900	. .	2,— %
„ „	900	„ „ „ „	1.800	. .	2,20 %
„ „	1.800	„ „ „ „	3.600	. .	2,50 %
„ „	3.600	„ „ „ „	5.400	. .	3,— %
„ „	5.400	„ „ „ „	8.400	. .	3,50 %
„ „	8.400	„ „ „ „	12.000	. .	4,— %
„ „	12.000	„ „ „ „	18 000	. .	4,50 %
„ „	18.000	„ „ „ „	24.000	. .	5,— %
„ „	24.000	en hooger	. . . . .		6, — %

(**Vor.** ber. Belasting blz. **479** C.)

G. BELGIE. — Financiën. — De Kamer heeft op 7 Sept. '32 met 98 tegen 57 stemmen besloten een leening ten bedrage van 1½ milliard francs uit te schrijven en voor 500 millioen francs schatkistbiljetten uit te geven.
De premier Renkin verklaarde, dat de financieele toestand des lands weliswaar niet catastrophaal was, maar toch wel buitengewoon ernstig. De regeering wil een inflatie vermijden. Het is in ieder geval noodzakelijk, dat de uitgaven besnoeid worden en dat nieuwe belastingen worden ingevoerd.
Het wetsontwerp luidt als volgt:
Art. 1. De regeering wordt gemachtigd om door de uitgifte van een leening van 1½ milliard francs, het tekort van de begrooting van 1932 te dekken dat 1.375 millioen bedraagt, alsmede het tekort van de begrooting van 1931.
Art. 2. In afwachting dat de belastingen en verschillende andere schuldvorderingen binnenkomen, wordt de regeering gemachtigd schatkistbons uit te geven als voorschotten op die inkomsten. Het bedrag van die schatkistbons mag de 500 millioen francs niet overtreffen. Zij worden uitgegeven voor een termijn van 5 jaar.

Art. 3. Teneinde de schatkistbons terug te betalen die op 1 October vervallen en een bedrag van 769 millioen francs bereiken, wordt de regeering ook gemachtigd schatkistbons uit te geven voor een termijn van hoogstens 10 jaar.
Art. 4. Al die verrichtingen worden van fiscale lasten vrijgesteld. De leening mag uitgegeven worden in het buitenland of in België, in Belgische of vreemde munt.
Art. 5. De wet wordt van kracht op den dag waarop zij in het „Staatsblad" afgekondigd wordt.
(Vorig bericht *Me.* 440 F.)

A. LIMNOLOGIE. — In „Artis" te Amsterdam is de zesde ledenvergadering geopend van de Internationale Vereeniging voor theoretische en toegepaste Limnologie (biologie van het zoet- en brakwater).
Onder de a wezigen werden o.m. opgemerkt de minister van Econ. Zaken en Arbeid mr. T. J. Verschuur, wethouder Boekman, mr. van Tienhoven, voorzitter van de Vereeniging t. Beh. v. Nat. monumenten, de heer Brouwer, hoofd der Visscherij-inspectie, alsmede vele binnen- en buitenlandsche geleerden en de vertegenwoordigers van de regeeringen van Italië en Joegoslavië: prof. Brunelli en prof. Stankowitsch.
De voorzitter prof. Thienemann, uit Plon, opende met enkele woorden de vergadering en begroette Z. E. den minister van Economische Zaken en Arbeid.
De minister nam daarna het woord en zeide, dat de Nederlandsche regeering gaarne deze gelegenheid aangreep om haar belangstelling voor de jonge limnologische wetenschap te toonen. De I.V.L. bevordert de studie der binnenwateren en bestudeert de daarin aanwezige planten en dieren. Onder deze laatsten worden speciaal de visschen en hun gewoonten onderzocht, hetgeen van groot algemeen belang is. Amsterdam is eigenlijk de bakermat der limnologie, daar reeds eind 17e eeuw de beide groote natuuronderzoekers Swammerdam en Leeuwenhoek zich met dergelijke onderzoekingen bezig hielden. De stad Amsterdam heeft steeds voor deze wetenschap een open oog gehad. Op 't oogenblik staat de drooglegging van de Zuiderzee in het middelpunt der belangstelling. 150.000 H.A. water wordt van brak buitenwater tot vrij zoet binnenwater gemaakt en het spreekt van zelf, dat z66 iets de speciale belangstelling der limnologen trekt.

B. CONFERENTIE VAN STRESA. — In de plenaire zitting van 7 Sept. '32 sprak de Oostenrijksche gedelegeerde, Schüller, die zeide, dat Oostenrijk het evenwicht niet door verminderden invoer, maar door verhoogden uitvoer wilde herstellen. De Oostenrijksche regeering was bereid, in dien zin onderhandelingen met andere staten te voeren. De Duitsche, Italiaansche en Fransche regeering zouden zich hiermee eens verklaard hebben.
Na hem sprak prof. G. W. J. Bruins voor Nederland. Prof. Bruins verklaarde in zijn rede, dat de Nederlandsche regeering voor den vrijen handel is, dat zij geen bezwaar maakt tegen eventueele wederkeerige preferenties in Centraal- en Oost-Europa, maar dat deze preferenties toch een ernstige inbreuk vormen op de meestbegunstigingsclausule. Daarom stelde spr. voor de preferenties te beperken tot granen en dat bovendien slechts voor een bepaalde periode.
De Zwitsersche vertegenwoordiger dr. Stucki was zeer pessimistisch ten aanzien van de wenschen en voorstellen, die tot nu toe gedaan waren. Zwitserland heeft met het preferentie-systeem ontmoedigende ervaringen opgedaan. Voorts wees deze gedelegeerde Op mogelijkheid en noodzakelijkheid van bepaalde clearing-operaties.
De laatste spreker bij de algemeene discussies was de voorzitter Bonnet, die graan-revalorisatie noodzakelijk noemde, al is zij ook geen genoegzame voorwaarde voor het economische herstel der Zuid-Oost-Europeesche staen. Het zou voldoende zijn, meende hij, als de invoerlanden het onderling er over eens konden worden, het overschot der uitvoerlanden op te nemen en daarop douane-preferenties te verleenen. Zoo zou een Europeesche graanmarkt geschapen worden, zonder dat daardoor de overzeesche landen kunnen worden ontstemd Frankrijk gaat accoord met een verlaging der douane-barrières, doch dat kan niet van vandaag op morgen geschieden.
Na beëindiging der algemeene debatten deelde de voorzitter mede, dat de twee gevormde commissies op 8 Sept. '32 baar arbeid in geheime zitting zullen beginnen. (Vorig bericht blz. 481 F.)

C. LIJKVERBRANDING. —
TOTAAL AANTAL CREMATIES IN DE VERSCHILLENDE LANDEN.
(Totaal aantal en aantal per **100.000** inw.)

Landen.	Aantal inwoners.	Crematies Totaal.	p. **100000**	Jaar
Japan	62.938.200	**622.492**	989	**1929**
Argentinië	10.465.500	**18.939**	180	**1927**
Zwitserland	**3.477.935**	**4.855**	**144**	**1930**
Duitschland	62.410.619	**53.203**	**85**	**1903**
Oostenrijk	6.500.000	**3.922**	**60**	**1930**
Denemarken	**3.450.000**	**1.694**	**49**	**1930**
Noorwegen	**2.810.600**	**1.185**	**42**	**1930**
Tsjecho-Slowakije	14.360.000	**4.725**	**32**	**1930**
Ver. St. v. N. Amerika	113.494.000	**101.467**")	**IS**	**'24-'28**
Zweden	6.105.200	**1.010**	**16**	**1930**
Engeland	**44.200.000**	**4.533**	**10**	**1930**
Finland	3.500.000	**211**	**6**	**1930**
Nederland	7.731.172	**505**	**6**	**1930**
Rusland	153.800.000	**5.208**	**3**	**1929**
Frankrijk	**41.400.000**	**1.148**	**3**	**1930**

*) Het gemiddelde van de jaren **1924—'28.**
(Société pour la propagation de l'incinération)

D. STAKING IN DE KOOPVAARDIJ. — Naar wij vernemen heeft de op 7 Sept. '32 door den rijksbemiddelaar mr. S. de Vries Czn. gehouden bespreking met de partijen, betrokken bij het conflict in het scheepvaartbedrijf, in het bijzonder ditmaal in verband met het gebeurde bij de Holland — Amerika-Lijn, nog geen resultaat opgeleverd.
De contact-commissie bleef het standpunt handhaven, dat eerst van alle betreffende maatschappijen de garantie moet worden verkregen dat de arbeidsvoorwaarden, loonen van het afgeloopen collectief contract worden gehandhaafd. Eerst dan is de contact-commissie bereid aan de conferentietafel met de werkgevers plaats te nemen en het consigne tot opheffing der staking te geven.
De Bond van Werkgevers in de koopvaardij, die nog slechts van vijf aangesloten maatschappijen toezegging heeft, dat zij bereid zijn de zes voorwaarden, in een vorige conferentie door de contactcommissie gesteld, te aanvaarden, verlangt daarentegen, dat ook de loonen een object van onderhandeling dienen te zijn en dat de contact-commissie bereid zal zijn in principe over loonsverlaging te beraadslagen.
De Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Mij., de Stoomvaart Mij. „Nederland" en de Rotterdamsche Lloyd zijn uitgetreden uit den Bond van Werkgevers in de Koopvaardij. (Vorig bericht blz. 479 G.)

E. NEDERLAND. — **Nederl.** Heide **Maatschappij.** —
De Nederl. Heide Mij. heeft op 1 Sept. '32 te Assen haar jaarlijksche vergadering gehouden onder voorzitterschap van den heer A. W. J. Baron van Nagell, die er in zijn openingsrede o.a. op wees, dat het ledental in het afgeloopen jaar met ruim 300 achteruit ging.
De directeur, dr. J. P. van Lonkhuyzen, deelde mede, dat de uitvoering van zeer veel werken thans in werkverschaffing geschiedt. Daardoor komen zeer belangrijke cultuurtechnische werken in uitvoering, die anders misschien in jaren niet waren geschied en zoo wordt de algemeene toestand door verbetering

van de drooglegging, door aanleg van wegen en kanalen, door ruilverkaveling zoodanig verbeterd, dat het den landbouwer later gemakelijker zal vallen met succes deel te nemen aan den economischen strijd. Verder zeide spr. dat het onbegrijpelijk is, dat een instelling als de Nederlandsche Spoorwegen thans meent zoo goed als al haar benoodigd hout in het buitenland te moeten koopen. Elke dwarsligger uit buitenlandsch hout beteekent loonderving voor onze boscharbeiders en voor onze zagerijen.

9 SEPTEMBER 1932

A. CUBA. — **Staking** van medici te Havanna. — Voor de tweede maal in dit jaar zijn te Havanna vijfhonderd aan de openbare ziekenhuizen werkzame geneesheeren in staking getreden, waardoor tweeduizend patienten verstoken zijn van geneeskundige behandeling en zijn aangewezen op de verzorging van het verplegend personeel. De medici eischen, dat, anders dan tot nog toe de gewoonte was, de kosten voor de geneeskundige behandeling in overeenstemming zullen worden gebracht met de economische positie van de patienten.

B. **VEREENIGDE STATEN.** — Faillissementen. — Het aantal faillissementen in de Ver. Staten bedroeg in de eerste 7 maanden van dit jaar 18.416 tegen 18.866 vorig jaar, 14.372 in 1930 en 1236 in de eerste 7 maanden van 1929. Het totaal der verplichtingen van de insolvente ondernemingen bedroeg $ 1313.9 mill., waartegenover activa van $ 847.1 mill. staan. Voor 1931 waren deze cijfers onderscheidenlijk 991.5 mill. en 586.2 mill.; voor 1930 586.5 mill. en 328.1 mill.; voor 1929 406.3 mill. en 234.8 mill. Het eigenlijke verlies bedroeg dus dit jaar $ 466.8 mill. tegen 405.3 mill. vorig jaar, 258.4 in 1930 en 171.5 mill. in 1929.

C. **PALESTINA.** — Opgravingen. — Nog steeds komen er verslagen in van Sir Flinders Petrie betreffende het oude Gaza (Tell el Ajjoel), zoo lezen wij in de „Expository Times". Die stad had wel tien maal den omvang van Troje, en zij vormde in Abrahams dagen een sleutel voor handel en verkeer tusschen twee werelddeelen; daarbij had zij de beste haven in Palestina. Maar ongeveer 2000 v. C. verzandde deze, en ontstond malaria, zoodat men eenige mijlen noordelijker een nieuw Gaza stichtte.
Men heeft in de oude stad, gelijk hier al gemeld is, vier na elkaar ontstane paleizen blootgelegd, evenals een merkwaardige offerplaats vóór het derde (Iaat-Hyksosperiode), waar allerlei juweelen als wijgeschenken lagen.
Bijzonder belangwekkend is verder de vondst van eenige gevlochten gouden oorringen op een begraafplaats uit den tijd van Thatmose III (ong. 1500 v. C.). Immers deze zijn volkomen gelijk aan eenige, die in Ierland en Engeland werden gevonden. Sir F'linders denkt, dat zij Iersch import zijn. In ieder geval is hierdoor weer bewezen, hoe wijd vertakt de handelsbetrekkingen tusschen de oude beschavingsgebieden waren. Heeft men ook niet eenige jaren geleden in graven in Zuid-West-Engeland oude, blauwe, Egyptische kralen gevonden? (Expository Times)
(Vorig bericht blz. 371 E.)

D. **BELGIE.** — Mijnstaking. - Overeenstemming bereikt. — In de gemengde nationale comtnissie voor de mijnen zijn op 7 Sept. '32 de werkgevers en werknemers tot een accoord gekomen.
De commissie nam kennis van de voorloopig tot stand gekomen kolenovereenkomst tusschen België en Duitschland, en besloot dat van 1 October '32 af een verhooging van één percent op alle loonen zal worden toegekend. De subcommissie zal de definitieve normen der loonsverhooging vaststellen, rekening houdend met de voordeelen, die voortvloeien uit het accoord met Duitschland. De directie van elke mijn zal individueel de lagere loonen herzien, daarna zullen de loonen tot 1 November '32 worden gestabiliseerd. Een nieuwe subcommissie zal de herziening der loonsovereenkomsten bestudeeren. In de Borinage en in de andere bekkens zullen de arbeiders zooveel als mogelijk wederom in dienst worden genomen.
Onmiddellijk zijn de vereischte instructies gegeven, opdat het werk Iran worden hervat. De staking is dus geëindigd. (Vorig bericht blz. 478 E.)

E. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid.** — Bij de arbeidsbeurzen stonden volgens mededeeling van het Rijksinstituut voor werkverschaffing per 31 Augustus 1932 5.225.000 personen als werkloos ingeschreven, d.i. 158.000 minder dan per medio Augustus,
(Vorig bericht blz. 466 D.)

F. GRIEKENLAND. — Regeering. — Minister-president Venizelos heeft den staatspresident een verzoek om ontslag overhandigd. De president weigerde dit te aanvaarden. De regeering blijft in functie.
(Vorig bericht blz. 368 E.)

G. SPANJE. — **Catalaansch** Statuut. — De Cortes hebben op 9 Sept. '32 met 314 tegen 24 stemmen alle artikelen van het statuut van Catalonië definitief goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 375 E.)

H. CONFERENTIE **VAN** STRESA. — Economische commissie. — Bij de economische commissie van de conferentie van Stresa zijn op 8 Sept. '32 drie voorstellen ingediend, n.l. van de Duitsche, Fransche en Italiaansche delegatie. Het Duitsche voorstel houdt in, dat Duitschland, Oostenrijk, Frankrijk, Italië en Tsjecho-Slowakije den zuiver agrarischen landen preferentie voor graan, veevoeder en mais toestaan. Dit kan door tariefverlagingen, terugbetaling van rechten of door andere maatregelen geschieden. Verder moeten bilaterale verdragen afgesloten worden De gunsten van deze preferentie zullen ook open staan voor de meestbegunstigde landen en ook voor de staten, die later eventueel tot de conventie toetreden. De Duitsche delegatie stelt verder voor, dat uit vertegenwoordigers der als koopers optredende landen een commissie wordt gevormd, welke haar zetel bij den Volkenbond zal hebben. Eurapeesche landen, die nog geen rechten op graan hebben, doch deze willen invoeren, zullen uitgenoodigd worden, tot de conventie toe te treden. Bedoelde conventie zal geldig zijn tot 30 October 1935.
Het Fransche voorstel is gebaseerd op het principe van de multilaterale verleening van preferentie vobr graan, mais, gerst en veevoeder. Het Fransche ontwerp-conventie stemt overeen met het Duitsche voorstel, wat de wijze van verleening dezer preferenties betreft. Verder stelt de Fransche delegatie, evenals de Duitsche, de vorming van een commissie voor. Deze zal o.a. de grootte der uit te voeren contingenten moeten controleeren. Ten slotte stemt het Fransche voorstel ook met het Duitsche overeen, inzake de bepalingen omtrent de meest begunstigde staten, de landen, welke nog geen graanrechten kennen en den duur van de conventie.
Het Italiaansche voorstel houdt eveneens het sluiten van bilaterale verdragen van alle landen met de landbouwstaten in. Volgens dit voorstel zullen de landbouwstaten van elk land op basis van den wereldhandel van dat land een bijdrage ontvangen, waarvan het bedrag nog nader vastgesteld moet worden. Als tegenprestatie zullen de 2.0.-Europeesche staten een overeenkomstige verlaging van hun rechten moeten toestaan. (Vorig bericht blz. 483 B.)

I. **NEDERLAND.** — **Het** Blindeninstituut te Muizen. — H. M. de Koningin heeft op 9 Sept. '32, in tegenwoordigheid van Prinses Juliana en Prins Hendrik, het nieuwe Instituut tot Onderwijs van Blinden en Gesticht voor Volwassen Blinden geopend.

A. **NEDERLAND.** — Staking in de Koopvaardij. — **Medewerking** der **Engelsche** organisaties. — Het Secretariaat der Internationale Transportarbeiders Federatie deelt ,mede:
In de te Newcastle onder leiding van den voorzitter der I.T.F., G. Cramp, gehouden conferentie tusschen de vertegenwoordigers der Contact-Commissie, gevormd uit de Centrale van Koopvaarclij-officieren en den Centralen Bond van Transportarbeiders, met de leiders der Britsche organisaties van spoorwegarbeideis, transportarbeiders en zeelieden, is na korte bespreking van het in de Nederiandsche scheepvaart uitgebroken conflict, volledige overeenstemming verkregen, ten aanzien van de te treffen maatregelen, zoowel in Nederland als in Engeland, voor geval van de zijde der Hollandsche reeders verder getracht mocht worden hun schepen onder andere dan tot nog toe in Nederland geldende arbeidsvoorwaarden te laten vareri. **(Vorig bericht blz. 183 D.)**

B. **FRIESLAND.** — Bevordering der **Friesche cultuur.** — De Provinciale Onderwijsraad van Friesland, ingesteld om het F'riesche volkskarakter op hooger peil te brengen en daardoor de Friesche volkskracht te versterken, zal pogingen in het werk stellen om onder de Friezen meer verband te krijgen tusschen de geestelijke en stoffelijke cultuur.
In dezen winter zullen op geregelde tijdstippen twee inleiders optreden; de eerste zal een onderwerp behandelen over het sociaal-economische leven van Friesland, terwijl de andere een voordracht zal houden over de Friesche letterkunde, geschiedenis of wijsbegeerte.
Voor de uitvoering van deze plannen heeft de onderwijsraad zich o.m. in verbinding gesteld met de Kamer van Koophandel van Friesland ten einde inleiders te krijgen. Alle steun is door de Kamer toegezegd. **(Vor.** ber. **Onderwijs blz. 242** B.)

C. **ONTWAPENING.** — Menderson's rede te **Newcastle.** — De voorzitter der Ontwapeningsconferentie en vroegere Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, Arthur Henderson, heeft op het vakvereenigingscongres te Newcastle een redevoering gehouden waarin hij een intensieve ontwapening der militaire mogendheden bepleit en ernstig rekening houdt met de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid.
Henderson verklaarde o.m. dat men beweerd heeft, dat Duitschland mogelijk niet meer zal deelnemen aan de conferentiewerkzaamheden, indien zijn eischen niet zouden worden ingewilligd. Voor de ontwapeningsconferentie zou het een ramp beteekenen, indien Duitschland zich afzijdig zou houden. Dit zou waarschijnlijk leiden tot een hernieuwing van den ouden bewapeningswedloop. Tenslotte richtte Henderson tot de staten-overwinnaars het dringend appèl het ontwapeningsprogram practisch door te voeren.
(Vor. ber. **blz. 467 C.** en 480 ***C.)***

10 SEPTEMBER 1932

D. VEBEENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Volgens een statistiek der American Federation of Labour bedraagt het aantal werkloozen in de Ver. Staten 14 millioen. Hiervan zijn 800.000 spoorwegarbeiders.
Het te New York gevestigde bureau voor werkloozenondersteuning heeft berekend dat alleen reeds voor steun aan te New York wonende werkloozen gedurende den a.s. winter £250 millioen benoodigd zullen zijn. De steunkassen zijn volkomen uitgeput.
President Hoover heeft tegen 15 Sept. '32 een bijeenkomst uitgeschreven ter bespreking van de kwestie der werkloozenondersteuning. De Federation of Labour heeft in dit verband een plan uitgewerkt naar het voorbeeld van de in Duitschland en Engeland gevolgde stelsels. (Vorig bericht blz. **446 A.)**

E. INTERNATIONAAL **LUCHTVAART** CONGRES. — De besprekingen in de jaarvergadering van de Internationale Luchtvaart zijn afgeloopen. De verschillende onderwerpen, die besproken werden, waren voor het meerendeel van internationaal belang. Wij noemen o.m.:
1. een voorstel van België, met betrekking tot het tijdstip van aanmelding voor deelneming aan internationale wedstrijden;
2. een voorstel van Nederland, betreffende de afmetingen van de door de Luchtvaart-conventie vastgestelde merken van ballons;
3. een voorstel van Polen, tot het vaststellen van een record van de stijgsnelheid voor vliegtuigen;
4. een ing ijpende statutenwijziging van de F. A. I.;
5. een wijziging van het reglement van de internationaal erkende records, waardoor het aantal hiervan sterk wordt ingckroinpen;
6. een voorstel van Nederland, tot het internationaal regelen van een verzekering tegen schade aan derden van luchttoeristen;
7. een wijziging in het internationale Carnet de Passages en Douanes;
8. een regeling voor het ver-trekken van internationale chèqueboekjes ter betaling van benzine en olie en voor het betalen van landingsgelden met internationaal geldige cheques;
9. instelling van een algemeen geldig paspoort voor luchttoeristen;
10. bespreking van de stichting van een centraal orgaan voor luchtvaart-documentatie.
De Koninklijke Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart heeft aan generaal Snijders, **A.** Fokker, A. Plesman en dr. Eckener de gouden medaille voor hun groote verdiensten voor de Luchtvaart toegekend.
(Vorig bericht **blz. 479 A.)**

F. IVAR KREUGER. — Nalatenschap. — Het rapport over de activa en passiva van de in staat van faillissement verklaarde nalatenschap van Ivar Kreuger werd op 10 Sept. '32 gepubliceerd.
De schulden bedragen 1.170.6C6.855 kronen en de activa sleshts 98.412.834 kronen.
(Vor. ber. 268 K. en **459** B.)

G. **LIMNOLOGIE.** — Voordrachten. — Op het congres der Internationale Vereeniging voor theoretische en toegepaste Limnologie (biologie van het zoet- en brakwater) zijn voordrachten gehouden door dr. Möller, prof. Halbfass, dr. Budde, dr. Kosminski, dr. Wisznieu-ski, prof. Stankowitsch, prof. dr. Polimanti.
Prof. Kolkwitz sprak over: Hydrobiologisches aus den Tropen. Het is een bekend feit, aldus spr., dat de tropische wateren armer zijn aan planten dan de koudere noordelijke. Voor een groot deel komt dit, doordat de in het water aanwezige voedingsstoffen zeer snel worden verbruikt. Toch zijn er uitzonderingen en een daarvan is b v. een punt ten Noorden van Kaap Gardafui, waar de planktonhoeveelheid tot het tienvoudige van de normale stijgt. Meestal wordt een dergelijke opbloei door stroorningen veroorzaakt, die stikstofverbindingen aanvoeren, waardoor een geregelde toevoer van voedingsstoffen plaats vindt.
Spr. demonstreert dan een nieuwe methode voor het werken met sterke vergrootingen bij gebruikmaking van een planktonkamer en bespreekt de in tropische vijvers en plassen voorkomende organismen.
Tot slot behandelt spr. de lagere organismen uit het oerwoud, die daar tot in de toppen der boomen blijken voor te komen en die van groot belang zijn voor de ontwikkeling van versche lucht tengevolge van hun sterke zuurstofontwikkeling.
Mej. W. S. S. van Benthem Jutting gaf een uiteenzetting over de samenstelling en de functie van de radula van eenige Javaansche Gastropoden in verband met de voedselopname.
Dr. A. Vorstman vertelde een en ander omtrent de brakwatermossel Congeria cockleata, die o.m. in N.-Holland en te Amsterdam in de grachten en het

Oosterdok algemeen voorkomt. Spr. gaf een uiteenzetting van de ontwikkeling dezer Mollusk en een uitvoerige beschrijving van het dier. (V. b. **483** A.)

A. MUZIEK. — Vroeg-protestantsche muziek. — In het zoogenaamd „Kantorenbuch" van de Karl Alexanderbibliotheek te Eisenach, welk boek allerlei muziek in handschrift bevat uit Luther's tijd, heeft men een reeks werken van tot nog toe onbekende componisten uit dien tijd gevonden. Deze composities moeten tot de gewichtigste documenten van de eerste protestantsche muziek behooren.
Voorts is uit het landsarchief te Koburg een compositie van Melchior Frank aan het licht gekomen. Het werk, dat van **1632** dateert, is voor twee koren (zeven stemmen) geschreven naar aanleiding van het Kerstfeest in dat jaar.

B, VEREENIGDE STATEN. — Duitschland vraagt uitstel **oorlogsschulden.** — De Duitsche ambassadeur heeft heden het departement van Buitenlandsche Zaken en dat van Financiën er van in kennis gesteld, dat Duitschland een opschorting tot **31** Maart 1934 zou wenschen van de betalingen voor de Amerikaansche bezettingskosten en die der „mixed claims", welke den **30** Sept. '**32** moeten geschieden.
.De betalingen der bezettingskosten bedragen 12½ millioen mark, die der aanspraken van Amerikaansche burgers **20.400.000** mark.
Op het departement van Financiën werd de Duitsche mededeeling koel ontvangen. De minister van Financiën, Ogden Mills, weigerde zich over de kwestie uit te laten. (Vorig bericht blz. **411** B.)

C. BELGIE. — Duitschland's gelijkberechtigdheid. - **Mededeeling** van den Generalen Staf. — De Telegraaf meldt o.a.:
Sedert eenigen tijd is men in Belgische militaire kringen van oordeel dat de Fransch-Belgische militaire conventie onvoldoende de veiligheid van België waarborgt, en dat de geschiedenis van 1914 zich niet mag herhalen, toen België zonder onmiddellijken steun van het Fransche leger bleef, aan de Fransche strategische plannen werd opgeofferd en ondanks zijn unie met Frankrijk werd overweldigd. Daar bij het opstellen van de bepalingen in de bestaande conventie slechts rekening werd gehouden met een zwakke rijksweer, dienen er thans nieuwe bepalingen in te worden opgenomen in verband met de gestadige vermeerdering van het Duitsche leger.
Vertegenwoordigers van den Belgischen generalen staf stellen voor dat slechts de verdediging van de helft der Belgische grens verplicht deel zal uitmaken van het algemeene Franscne verdedigingsplan. Aldus zou het lot van België niet uitsluitend van de strategie van den Franschen generalissimus afhangen.
Te Parijs vinden deze voorstellen weerklank.
(Vor. ber. Leger 479 F.; vor ber. **Duitschl. 480** C.)

11 SEPTEMBER 1932

D. SPINOZA-HERDENKING. — Op het Internationaal Wijsgeerig Congres te 's-Gravenhage, dat van **5—10** September '**32** werd gehouden, voerden de volgende professoren en Spinoza-kenners het woord:
Prof. Myslicki uit Warschau zeide, dat d'Espinoza op de vraag, welke houding men moet aannemen om gelukkig te zijn, niet slechts met woorden antwoordt, maar met zijn in zichzelve gelukkige persoonlijkheid. Het zijn juist Spinoza's evenwichtigheid en harmonie, welke hem zoo aantrekkelijk maken.
Prof. Romao van de Universiteit te Lissabon, schetste den wijd verbreiden invloed van d'Espinoza, nagaande, wat hij met Hobbes en Grotius heeft gedaan voor de vrijheid van denken, en in het licht stellende, dat de wetenschappelijke psychologie en de literaire critiek van deze dagen op d'Espinoza gebaseerd zijn.
Dr. Schatsky, van het Spinoza-Institute in de Verenigde Staten, vertelde van het werken van dit instituut, dat een eind maakt aan het isolement van d'Espinoza en hem uitdraagt in de straten van de Joodsche, Italiaansche en Poolsche wijken van New York. Zomer en winter worden cursussen gegeven in het Engelsch en Jiddisch en het Spinozisme wordt in verband gebracht met onderwerpen van dezen tijd, zooals het bolsjewisme e.d.
Dr. Bierens de Haan sprak namens de Nederlandsche afdeeling van de Kantgesellschaft, verklarende, dat de groote denkers de promotors bij uitstek van de menschheid zijn. Het leven van deze dagen wordt gekenmerkt door onzekerheid en door een overstelping van ontgoochelingen en het nieuwe niveau, dat bereikt moet worden, is nog niet gevonden. Maar de gedachte van d'Espinoza zal haar invloed blijven behouden en daarom neemt ook de Kantgesellschaft met hartelijkheid en groote sympathie aan de Spinozaherdenking deel.
Prof. Van Os sprak namens de vereeniging voor wijsbegeerte in Den Haag. D'Espinoza leerde, dat substantie is, wat in zichzelf is, wat in zichzelf begrepen wordt, zoodat alleen God werkelijk dien naam verdient.
De substantie in den zin van d'Espinoza is oneindig, maar ook de substantie, welke de wijsbegeerte is. Voor beide geldt het kenmerk der oneindigheid, n.l. dat niets denkbaars er buiten valt. Van beide ook is een kenmerk haar ondeelbaarheid. D'Espinoza is een symbool van de eenheid der wijsbegeerte.
Prof. dr. F. Sassen van de R.K. Universiteit te Nijmegen heeft een rede gehouden over wijsbegeerte en godsdienst. Spreker zeide o.a. onder wijsbegeerte te verstaan, de wetenschap van den diepen grond van alle zijn en behooren, een wetenschap dus, die zich niet tevreden stelt met de phenomena, maar juist een onderzoek verlangt naar datgene wat grond geeft aan de phenomena, met één woord: een metaphysiek. Godsdienst begint volgens spreker eerst dan, wanneer de ziel een onderlinge verbinding tot een hoogere macht aangaat.
Dr. Carl Gebhart zeide o.a.: Het religieuze karakter van het Spinozisme, is sedert Goethe en Schleiermacher steeds duidelijker onderkend. Spreker zelf, in het bewustzijn de ware philosophie gevonden te hebben, leest in het theologisch tractaat een ware religie, waarvan hij de geloofsartikelen opstelt en die hij, als de met de natuurlijke verlichting verkregen religie plaatst tegenover die, welke met de profetische verlichting gevonden is. Zelf heeft hij zijn wijsbegeerte als religie gevoeld.
Prof. Appuhn uit Parijs schilderde de geestelijke gesteldheid van den tegenwoordigen tijd en stelde de vraag welke hulp de tegenwoordige menschheid kan verkrijgen van een mystieke methode, die vreemd is op de wegen der rede.
Prof. Santayana uit Rome noeinde Spinoza een prachtig voorbeeld van philosophische vrijheid. De geestelijke liefde tot God is de kroon van Spinoza's philosophie en spr. zeide o.a.:
De Geest maakt, dat wij ook de dingen rondom ons geestelijk, dat is belangeloos, liefhebben, dit wil zeggen dat wij de liefde in deze dingen liefhebben.
Waarop moet onze religie zich dan richten als voorwerp van vereering? Niet op de universeele macht — waarvan de mensch zich bewust is, als hij zegt: „zoo God wil" —; niet op de universeele waarheid — waaraan de mensch denkt, als hij zegt: „God weet..." —, maar op het universeel goede. Als wij het woord „God" willen gebruiken, moeten wij daaronder verstaan niet de macht, niet de waarheid, maar de goedheid van het heelal. Deze goedheid ervaren wij, door ons in verbinding te stellen met al het goede van het heelal. Het is een mysterie, dat men schijnt te bereiken, wat logisch onbereikbaar is. Maar dit mysterie is niet moeilijk op te lossen. Want hij, die liefheeft, ziet alle schoonheid in een enkel gelaat. De liefde voor het universeel goede heeft in zich de

liefde voor ieder schepsel. Wij erkennen de universeele macht en eerbiedigen ze. Wij zien naar de universeele waarheid en gevoelen ons klein. Maar wij weten, dat de universeele goedheid tot ons spreekt in de taal van den Geest en dat het streven naar het goede het wezen van de religie en het doel van het leven is. Wie dit verstaat, ziet de eeuwige schoonheid, die is in het hart van ieder ding.

Prof. Toennies, uit Kiel, hield een voordracht over de betrekkingen tusschen Spinoza en Hobbes.

Deze groote wijsgeeren hebben ieder hun trouwe vereerders gehad bij hun leven en na hun dood. Niemand durfde er spoedig voor uitkomen, hun volgeling te zijn, maar zij hebben in stilte doongewerkt. Hun tegenstanders noemden hun namen vaak als die van atheïsten gezamenlijk. Hun geestelijke gelijkenis bestaat hierin, dat beiden in een zeldzaam sterken graad vervuld zijn van liefde voor de kennis om der wille van de kennis en dat juist daarom hun bewondering voer het zijn der natuur zoo groot en van een poëtisch enthousiasme vervuld is. Hobbes en Spinoza verschilden van religie, maar vertoonden overeenkomst door het feit, dat hun kerkelijke gemeente hen niet erkende. Spinoza werd uit de synagoge gestooten en Hobbes niet als een trouwe zoon van de Engelsche kerk beschouwt.

Bekend is de nauwe verwantschap van hun rechts- en staatsleer. Spinoza is reeds in zijn Tractaat op de staatsleer van Habbes georiënteerd.

Prof. Edman (New York) hield een rede over poëtisch inzicht en religieuze waarheid.

Prof. Verweyen (Bonn) zeide o.a.:

Toen Spinoza den naam Benedictus aannam, toonde hij, vloek in zegen te kunnen veranderen. Hij bij uitstek verdient homo religiosus genoemd te worden. Met hoogste goed ziet hij in de erkenning Gods en de geestelijke liefde Gods beschouwt hij als het hoogste doel van den mensch.

Pater graaf von Dunin Borkowski, van de Jesuietenhoogeschool ,,St. Georgiërs" te Frankfort besprak de vraag, of er ten aanzien van de geheele physicalische terminologie van Spinoza vroegere werken zijn, die ons het gebruik van de woorden verklaren.

Daaraan knoopte hij vast beschouwingen over de vraag, of Spinoza's physica boven de bewegingsleer van Descartes uitgaat en of hij de dynamica van Galileï in zijn stelsel heeft opgenomen.

Voorts besprak hij de vraag, of Spinoza in zijn physica het massabegrip gekend heeft dan wel of zijn geheele physica zonder dit begrip moet worden opgevat.

Ten slotte maakte spr. opmerkingen over de kwestie, of het massabegrip identiek is met het probleem der dynamische beweging.

Prof. mr. dr. Leo Polak uit Groningen sprak over Spinozisme en Kantisme.

Hij zeide, dat tusschen Spinozisten en Kantianen niet zelden een min of meer scherpe, antithetische verhouding bestaat, tot uiting komende in een ,,Kant òf Spinoza", ,,Kant contra Spinoza" of ,,Spinoza contra Kant". Het Spinozisme behoort tot de voorcritische aera der philosophie, hetgeen men bij beoordeeling van den strijd in aanmerking moet nemen.

De boven alle gebod en willekeur verheven eigenwettelijkheid van het denken en keuren is voor Spinoza niet minder dan voor Kant de grondslag van wereld- en levensleer. Met diepen zin noemt hij de rede onze hoogste gave en ,,de zon Is het rijk van waarheid en wijsheid". En als voor Kant sluit voor Spinoza de ratio de intuitio niet uit, maar in. Alle fundeerend, onmiddellijk weten. moet intuitief, kan niet discursief zijn.

Prof. Brunschvicg hield de cluitingsrede van het congres. (Vorig **bericht** blz. 478 F.)

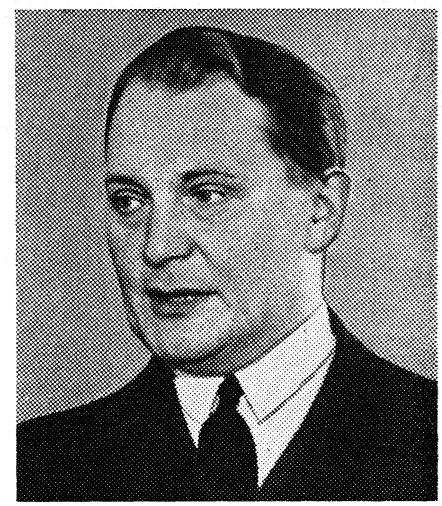
A. LUCHTVAART. — Opening van het **vliegveld te** Eindhoven. — Met groate feestelijkheid en onder geestdriftige belangstelling is op 10 Sept. 1932 het nieuwe vliegveld te Eindhoven geopend. Het is gelegen 5 K.M. ten Westen van de stad, 20 M. boven den zeespiegel in de z.g. Strijpsche ontginning.

12 SEPTEMBER 1932

B. **DUITSCHLAND.** — Rijksdag ontbonden. — De Rijksdag heeft met 513 tegen 32 stemmen, bij 5 onthoudingen, het communistische voorstel tot opheffing van de noodverordening aanvaard.

Tevens spreekt in deze motie de Rijksdag zijn wantrouwen in de Rijksregeering uit.

Op voorstel der communisten was deze stemming als eerste punt op de agenda van de vergadering geplaatst. Tijdens het tellen van de stemmen wilde **rijkskanselier von Papen het woord** : Rijksdag-**president Göring weigerde** hem dit. Daarop overliandigde von Papen aan Göring het ontbindingsdecreet, dat deze evenwel weigerde aan te nemen. Hierna verliet de regeering de zaal.

Rijksdagpresident Göring.

De tekst van het ontbindingsdecreet luidt: ,,Op grond van artikel 25 van de Grondwet van het Rijk ontbind ik den Rijksdag, omdat er gevaar bestaat dat de Rijksdag de intrekking van mijn verordening van 5 September 1932 eischt". Deze verordening is geteekend door Rijkspresident Voa Hindenburg, Rijkskanselier von Papen en den Rijksminister voor Binnenlandsche Zaken Von Gayl. (Vor. **ber.** blz. 367 D.)

C. **FRANKRIJK. — Duitschland's gelijkgerechtigdheid** van **bewapening.** — Het antwoord der Fransche regeering op de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid, welke den 29sten Aug. '32 ter kennis zijn gebracht van den Franschen ambassadeur te Berlijn, wordt thans gepubliceerd. De Fransche regeering zegt o.m.:

De Duitsche regeering beroept zich er op, dat het verloop van de ontwapeningsconferentie weinig vrucht heeft gedragen. De opvatting loopt vooruit op de feiten en valt bij een objectief oordeel over hetgeen reeds bereikt is, niet te rechtvaardigen. De Fransche regeering wijst op hetgeen zijzelf heeft gedaan voor de ontwapening. In het Fransche parlement is een wetsontwerp aangenomen tot verlaging van de militaire uitgaven met ongeveer 1500 millioen francs. De Fransche opvatting is. dat men niet moet streven naar bewapening van één staat, doch naar ontwapeniqg van allen. Wanneer Duitschland met Frankrijk en andere staten voor dit doel wil. onderhandelen, wenscht Frankrijk niets liever dan dat.

Duitschland eischt een luchtvloot, tanks, zware artillerie, afweergeschut, onderzeebooten, vliegtuigmoederschepen en pantserschepen. Hier is geen twijfel

mogelijk: dit beteekent bewapening. Reeds thans wil de Fransche regeering er op wijzen, dat deze bewapening zich noodzakelijk ook zou moeten uitstrekken tot alle andere staten, die door verdragen tot dezelfde bepalingen zijn verplicht als Duitschland. Het onmiddellijk gevolg hiervan zou zijn het aan de orde stellen van het geheele Midden- en Oost-Europeesche probleem; op dezen nieuwen breeden grondslag zou de wedloop opnieuw beginnen. Bij de vraag, die Duitschland Frankrijk heeft voorgelegd is derhalve geheel Europa direct betrokken. Frankrijk kan er zich niet mee inlaten op deze vraag alleen een antwoord te geven. Dit antwoord komt alleen den Volkenbond toe. Frankrijk behoudt zich het recht voor den Volkenbond de motieven mee te deelen, waarom het in een herbewapening van Duitschland niet kan toestemmen. De Fransche regeering meent, ten slotte, met Duitschland te kunnen zoeken naar een rechtstoestand, echter niet op den weg van terugkeer naar oorlogsvoorbereidingen, doch in de richting van de organisatie van den vrede. (Vorig bericht blz. **475 I.**)
(Var. ber. Duitschland blz. **480** C.)

A. DUITSCHLAND. — Radio-rede van Von Papen. — In zijn radio-rede zette Rijkskanselier Von Papen o.a. het volgende uiteen:
Ik spreek thans voor de radio tot het Duitsche volk, aangezien de zooeven ontbonden Rijksdag het niet eens noodig gevonden heeft een verklaring der Rijksregeering over het door haar gevolgde program aan te hooren.
„De Rijksdagpresident was op grond van artikel 33 van de Rijksgrondwet verplicht mij het woord te geven. Hij heeft mij dit geweigerd. Ik verzocht voor de tweede maal het woord. Dit werd opnieuw geweigerd."
Von Papen vertelde verder, hoe hij niet de gelegenheid heeft gekregen zelf het ontbindingsbesluit van den Rijksdag voor te lezen. De stemmingen, welke na het overhandigen van het ontbindingsbesluit hebben plaats gehad, zijn echter in strijd met de grondwet en derhalve ongeldig.
„De Rijksdag, die de speciaal uit Moskou overgekomen Klara Zetkin met aandacht heeft aangehoord, heeft geweigerd in deze beslissende uren den leider der Rijksregeering aan te hooren, die rekenschap wilde geven van hetgeen gedaan is."
De Rijkskanselier schetste den strijd van het Duitsche volk voor vrijheid en gelijkgerechtigdheid. Dit zijn de eenige grondslagen voor de samenwerking met het buitenland. „Wij kunnen ons onmogelijk als een volk van den tweeden rang laten behandelen." Von Papen zeide, dat het antwoord van Frankrijk het vraagstuk der gelijkgerechtigdheid niet nader tot een oplossing heeft gebracht en dat de Duitsche regeering zal beraden wat thans te doen staat.
Hij sprak van de „gigantische poging" de werkloosheid te overwinnen, de maatregelen der regeering, die niet beoogen de sociale instellingen af te breken, doch integendeel deze voor de toekomst te behouden. En met nadruk besloot hij dit deel van zijn betoog, dat het gaat om „arbeid en brood".
Zoowel telgen de Communisten als tegen de Nationaal-socialisten keerde von Papen zich scherp, verfoeiend elke nieuwe coalitie, elk nieuw compromis. De „zuiver formeele democratie heeft afgedaan" en hij kondigde in samenwerking met de landen een grondwetswijziging aan, die het mogelijk zal maken, dat de Rijksregeering boven de partijen staat. Hierbij zal tegelijk de verhouding tusschen het Rijk en Pruisen opnieuw geregeld worden.
Met het land toe te roepen: „Met Hindenburg en voor Duitschland" eindigde von Papen zijn rede.
(Vorig bericht blz. **487** B.)

B. DUITSCHLAND. — De **S.P.D.** vraagt volksstemming. — De sociaal-democratische partij heeft bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken de toelating van de volgende volksstemming aangevraagd:
Ontwerp van een wet tot opheffing van de noodverordening van den rijkspresident betreffende sociaal-politieke maatregelen. De rijksdag heeft krachtens een volksstemming tot de volgende wet besloten, door den rijksraad hierdoor afgekondigd:
Paragraaf één. Het tweede deel, „sociaal-politieke maatregelen" van de noodverordening wordt Opgeheven.
Paragraaf twee. Deze wet treedt met de afkondiging in werking.
Waneer het volk zich bij de te houden stemming voor bovengenoemd wetsontwerp uitspreekt, worden de bepalingen der noodverordening over de loonen en de collectieve contracten buiten werking gesteld.

C. FRANKRIJK. — Conversieplannen. — Naar aanleiding van den op 10 Sept. '32 gehouden ministerraad wordt het volgende communiqué gepubliceerd:
De minister van Financiën, Germain Martin, en de minister voor de Begrooting Palmade, hebben den raad de redenen uiteengezet, die in het belang van het land de converteering der renten noodzakelijk maken.
Het kabinet sloot zich aan bij de redeneering van de ministers en nam het besluit beide Kamers tegen 16 September **1932** bijeen te roepen om desbetreffende voorstellen ia te dienen. De president der republiek heeft het besluit tot bijeenroeping der Kamers onderteekend.

13 SEPTEMBER **1932**

D. FEANKRIJK. — Afschaffing van den Senaat. — De S.F.I.O. heeft in verband met de komende verkiezingen voor een derde gedeelte van den Senaat een mededeeling gepubliceerd, warain wordt gewezen op de noodzakelijkheid van afschaffing van den Senaat. Hat gaat niet aan, zegt deze mededeeling, dat de Senaat door een reeds lang verouderde wet het recht heeft de werkzaamheden van de Kamer te belemmeren, door sommige wetsvoorstellen eenvoudig tegen te houden, teneinde te voorkomen dat zij in de Kamer worden afgehandeld. Zoolang echter de Senaat niet geheel is afgeschaft, moet alles in het werk worden gesteld om in dit lichaam een meerderheid te krijgen, die zorg draagt voor een betere toepassing van deze verouderde wet.

E. VOLKENBOND. — Danzig en Polen. - Rapport der **Volkenbondsdeskundigen** is gereed. — De drie door den Volkenbond benoemde deskundigen Fattinger (Hongarije), prof. Calmes (Luxemburg) en dr. Nederbragt (Nederland), hebben hun rapport ingediend inzake de drie geschillen tusschen Danzig en Polen. Zij betreffen Poolsche aanspraken op schadevergoeding van Danzig, douanecredieten en in- en uitvoerkwesties.
De hooge commissaris van Danzig heeft beide partijen uitgenoodigd hem zoo spoedig mogelijk mede te deelen of zij gelooven op den grondslag van het rapport tot overeenstemming te kunnen geraken, welke zijn eigen beslissing overbodig zou maken.
(Vorig bericht blz. **369** D.)

F. DR. JULIUS ROENTGEN OVERLEDEN. — Op **13** September '**32** is in den ouderdom van **77** jaar in het Diaconessen-ziekenhuis te Utrecht, waar hij een operatie heeft ondergaan, overleden de bekende musicus dr. Julius Röntgen.
Röntgen werd te Leipzig geboren. Zijn opleiding heeft hij geheel in Duitschland gekregen.
Met Julius Stockhausen begon hij in **1873** een concertreis als klavier-virtuoos en begeleider, welke tournée tot resultaat had, dat de aandacht van de muziekautoriteiten in Nederland op hem gevestigd werd. In **1877** volgde dan ook zijn benoeming tot leeraar aan de muziekschool van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst te Amsterdam.

In 1888 werd Röntgen tevens directeur van de Amsterdamsche zangafdeeling dier Maatschappij, welk ambt hij tot 1898 vervulde.

Dr. Julius Röntgen.

Sedert de oprichting van het conservatorium, waarvan hij mede-oprichter was, was Röntgen aan deze instelling hoofdleeraar in het klavierspel; in 1913 werd hij tot directeur benoemd, als opvolger van Daniël de Lange. Na zijn vestiging te Amsterdam trad Röntgen herhaaldelijk door geheel Europa als piano-solist op. Hij verwierf echter den grootsten roem in zijn hoedanigheid van begeleider van Joh. Messchaert, dien hij op al zijn concertreizen vergezelde. Hij componeerde voor orkest: Noorsche ballade (Op. 36), Suite „Aus Jotunheim", Symphonie Bes-dur, „Liedje van de Zee" (Op. 45), Oud-Nederlandsche dansen (Op. 46), voor koor en orkest: „Gebet", (Op. 27), „Sturmesmythe" (Op. 31), een pianoconcert (D-dur op. 18), voorts kamermuziekwerken, pianostukken, liederen, en een opera Agnete (1913) met bewerkingen van oud-Nederlandsche boerenliedjes, volksliederen, dansen enz.
De Universiteit te Edinburgh verleende hem het eeredoctoraat.

A. DUITSCHLAND. — **„Ueberwachungsausschuss".** — Van officieele zijde wordt meegedeeld, dat de rijkskanselier en de rijksminister van Binnenlandsche Zaken besloten hebben niet in de „Ueberwachungsausschuss" te zullen verschijnen, zoolang Göring zijn houding omtrent de ontbinding van den rijksdag niet heeft herzien. (Vorig bericht blz. **488 A.**)

B. MUZIEK. — Een nieuw ontdekt werk van **Franz Liszt.** — Onder leiding van Ignaz Neumark zal op 18 September '32 in de studio van de A.V.R.O. een eerste uitvoering gegeven worden van een tot dusver geheel onbekend gebleven werk van Franz Liszt, hetwelk tot titel draagt „Der blinde Sänger" (naar een ballade van Alexis Tolstoj). Mateusz Glinski, de uitgever van het Warschauer muziektijdschrift „Muzyka", heeft dit werk gedurende den oorlog te Petersburg ontdekt in de archieven van den muziekhandel Bessel. Het werk was in schets aanwezig; Glinsky heeft het voltooid en geïnstrumenteerd geheel volgens de aanwijzingen van den meester.
Tot dusverre werd het werk uitgevoerd o.a. in Berlijn, Boedapest en Warschau.

C. **DUITSCHLAND.** — Rijksdagontbinding. - Persuitlatingen. — **Duitschland:** Naar gelang van hun politiek standpunt, keuren de Duitsche bladen het optreden van Göring af, of betuigen hun instemming met de houding der rijksregeering.

Engeland: De „Times" verklaart, dat het ministerie-Von Papen en een parlementaire regeering niet met elkaar in overeenstemming zijn te brengen. Wanneer de regeering-Von Papen zich niet bekommert om de houding van de partij-politici, dan moet men hierbij wel overwegen, dat ook de regeering Von Papen hoe langer hoe minder parlementair zal zijn.
Von Papen heeft den steun van den rijkspresident en is blijkbaar voornemens in functie te blijven.
De liberale „News Chronicle" schrijft, dat de groote mogendheden hoofdzakelijk schuld hebben aan de thans in Duitschland heerschende toestanden.
De „Financial News" uit zich vrij pessimistisch. Een regeering, aldus het blad, zooals die van rijkskanselier Von Papen, kan zich niet in een vreedzame atmosfeer ontwikkelen.
Frankrijk: Bij de bespreking van de binnenlandsche politieke gebeurtenissen in Duitschland beperken de meeste Parijsche bladen zich ertoe te constateeren, dat de Rijksdagzitting van 12 Sept. '32 eenig is in de annalen van het Duitsche parlementarisme. Rijksdagpresident Göring heeft het afgelegd tegen de energie van Von Papen. Overigens beperken de bladen zich tot een uitvoerig verslag van de zitting zelf en van de radio-rede van Von Papen. Bijna alle kranten vestigen de aandacht op den energieken toon, waarop de Rijksdagkanselier deze rede uitsprak.
Vereenigde Staten: De „Herald Tribune" acht de ontbinding volkomen wettig en verwacht, dat in November nieuwe verkiezingen zullen worden gehouden. Men mag niet vergeten dat de grondwet van Weimar slechts een experiment is geweest, dat ruimte laat voor wijzigingen, die zich thans in werkelijkheid voltrekken. (Vorig bericht blz. **489** A.)

D. NEDERLAND. — Moordzaak van Putbroek. — Het gerechtshof te 's-Hertogenbosch heeft op 12 Sept. '32 uitspraak gedaan in de zaak van den moord te Putbroek. De rechtbank te Roermond had den oudsten verdachte wegens het voortgezette misdrijf van doodslag op drie personen veroordeeld tot 15 jaar (er was levenslang geëischt) en den jongsten verdachte (zijn zoon) wegens poging tot doodslag op M. Kersten tot 8 jaar (de eisch luidde 12 jaar).
In hooger beroep had de advocaat-generaal geëischt onderscheidenlijk 15 en 4 jaar gevangenisstraf. Het hof veroordeelde den vader tot 15 jaar wegens het voortgezette misdrijf van doodslag en den zoon tot 6 jaar wegens poging tot doodslag. (Vor. ber. **376 I.**)

E. **MANDSJOERIJE.** — **Japan's** erkenning **van Mandsjoekwo.** — In een op 12 Sept. '32 onder voorzitterschap van keizer Hirohito gehouden plenaire zitting van den geheimen raad is de officieele erkenning van den nieuwen staat Mandsjoekwo dom Japan goedgekeurd. (Vorig bericht blz. **476** D.)

F. NEDERLAND. — Coloradolrever. - Invoer **van** aardappelen en groenten **uit** Frankrijk verboden. — De minister van Econ. Zaken en Arbeid heeft Frankrijk aangewezen als land, waaruit, met ingang van 22 September 1932, de in- en doorvoer van aardappelen verboden is.
Voorts is Frankrijk aangewezen als land, waaruit met ingang van dienzelfden datum, de in- en doorvoer van versche groenten van 15 Maart tot en met 14 October verboden is, tenzij de zendingen vergezeld zijn van een schriftelijke verklaring, afgegeven door den Plantenziektenkundigen Dienst van dat land, inhoudende, dat de versche groenten niet zijn aangetast door den Coloradokever en dat zij afkomstig zijn van en geteeld zijn op plaatsen. waar de Coloradokever niet voorkomt, en, voor zoover bekend, niet is voorgekomen binnen een afstand van 200 K.M.
Tenslotte is bepaald, dat ontheffing wordt verleend voor zendingen, welke een gewicht van 50 K.G. niet te boven gaan, onder voorwaarde, dat de invoer geschiedt langs het kantoor der invoerrechten te Roo-

sendaal en dat het hoofd van den Plantenziektenkundigen Dienst verklaart, dat de betrokken zending geen gevaar voor besmetting oplevert. (325 A.)

A. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. — Gandhi. — Uit thans gepubliceerde brieven, gewisseld tusschen Gandhi en MacDonald, blijkt dat Gandhi een hongerstaking zal beginnen, indien de regeering haar voorstel om een afzonderlijk kiezerscorps in te stellen voor de Britsch-Indische paria's, niet intrekt. Deze staking zal door Gandhi op 20 September '32 worden begonnen en tot zijn dood worden voortgezet, tenzij de Britsch-Indische regeering haar besluit intrekt. (Indian Times, London) (Vor. ber. 320 *G.)*

B. VEKEENIGDE STATEN. — Oorlogsschulden. - Vermindering. — Een groot opgezette campagne voor vermindering, resp. schrapping der oorlogsschulden is in de Vereenigde Staten ingezet door de vorming van het „Committee for the Consideration of Intergovernmental Debts".
Voorzitter is Alfred Sloan, president van de General Motors Company. In het bestuur hebben voorts zitting leiders van industrie, landbuuw, vakvereenigingen en politici. Een aantal invloedrijke personen heeft een oproep gedaan aan tal van industrieelen en belangrijke figuren op economisch gebied, om zich bij de actie van het comité aan te sluiten.
Professor Murray Butler verklaarde, dat Europa zonder den steun van Amerika reeds al het mogelijke heeft gedaan voor het herstel van zijn welvaart. De volgende stap moet door Amerika worden gedaan. Senator Borah eischt een verlaging of schrapping der schulden, omdat de huidige toestand de voornaamste belemmering voor het herstel der normale internationale betrekkingen is. (Intern. Conciliation)
(Vorig bericht blz. **486** B.)

C. NEDERLAND. — Prof. mr. **C.** W. de Vries over **„Het** Liberalisme van dezen tijd". — Op de propaganda-bijeenkomst der nieuw gestichte afdeeling Hillegersberg van den Eond van Jonge Liberalen heeft op 10 Sept. '32 prof. mr. C. W. de Vries een rede gehouden om ,,een nieuwe phase in de ontwikkeling van het liberalisme" uiteen te zetten. Spreker zeide o.m. zeer wel te begrijpen, dat hij de nieuwe jeugd van een nieuwen tijd niet warm kan maken voor de eischen welke Thorbecke in zijn tijd aan het staatkundig leven stelde. Maar Thorbecke heeft ook niet in dien zin den liberalen staat van 1848 gesticht, dat het staatsgebouw ooit voltooid en àf zou zijn. De liberale beginselen hebben mede geleefd met de ontwikkeling der menschheid; in de revoluties van 1579/1581 (Nederland), van 168811689 (Engeland), van 1776 (Amerika), en van 178911790 (Frankrijk) werkt de practische toepassing van een liberale gedachte, doorwerkende zoowel in den monarchalen als in den democratischen regeeringsvorm. Maar daarom is de liberale gedachte niet verantwoordelijk voor alles wat in die perioden geschied is, omdat zij nooit heeft geleid tot een liberale staatsinrichting. Dit is pas geschied in 1830 (Frankrijk), 1832 (Engeland), 1831 (België), 1848 (Nederland). Na 1848 waren in Nederland de liberalen voor het staatsbestel practisch verantwoordelijk. Kan nu de jeugd de liberalen nog steunen? Om die vraag te beantwoorden is méér noodig dan een eenvoudige verwijzing naar de aloude liberale beginselen.
Nu betoogt spr. dat wij staan voor een nieuwe toepassing van de liberale gedachte, en hij kenschetst de methoden van het nationaal-socialisme en memoreert, dat de liberale staatkundige gedachte als steun in de Engelsche regeering werkt. Liberale staatslieden staan naast MacDonald en Baldwin. In België hebben de (meest Franschgezinde) liberalen regeeringsmacht met de katholieken tezamen. In Frankrijk hebben de liberale centrum-groepen politieke macht en invloed. In Nederland zijn de liberalen niet in de regeering, maar zij waren 1929—1932 absoluut regeeringstrouw. Met hun hulp werd verscheidene malen de meerderheid verkregen. In het nationaal-socialisme werkt de liberale gedachte als een zuurdeesem. Overal waken de liberalen, dat niet de periode terug zal keeren, waarin van de economische vrijheid misbruik -werd gemaakt.
En nu zou spreker dit willen zeggen: de vrijheid en de persoonlijkheid laten zich niet knechten. De anonieme machten moeten verdwijnen. De jeugd wil terug naar de autoriteit van de persoonlijkheid, naar den mensch en du3 toch weer naar de vrijheid.
(Vor. ber. **Vrijheidsbond** blz. **291** C.)

14 SEPTEMBER **1932**

D. ZENDING. — 200 **jaren** Zending der Hernhutter Broedergemeente. — Den 21sten Augustus 1932 was het tweehonderd jaar geleden, dat de Evangelische Broedergemeente te Hernhut haar eerste zendelingen, Leonhard Dober en David Nitschmann, afzond om het Evangelie te verkondigen onder de negerslaven van het toenmalige Deensche Antilleneiland St. Thomas; en den 20en December 1935 zal het tweehonderd jaar geleden zijn,. dat de eerste Hernhutters von Larisch, Berwich en Piesch, voet aan wal zetten in Suriname voor de zending onder de negerslaven en Indianen.
De Broeder-Uniteit, waarvan het hoofdkwartier te Herrnhut (Saksen) is gevestigd, bestaat thans uit 4 provincies: een continentale, omvattende Duitschland, Zwitserland, Nederland en Denemarken; en twee Noord-Amerikaansche provincies. Vanuit die groepen van gemeenten, die in totaal ongeveer 60.000 leden tellen (in de continentale provincie slechts 9000), zijn in den loop van 200 jaren ongeveer 50 zendingsterreinen in alle 5 werelddeelen gesticht, waarvan een deel reeds vroeger is opgegeven, een ander deel aan andere kerkgenootschappen is overgedragen en ten slotte 13 thans nog in volle bewerking zijn: Labrador (1771), Alaska (1885), Californië (1889), Jamaïca (1754), de kleine Antillen (1732), Nicaragua (1849), Demerara (1878), Suriname (1735), Zuid-Afrika-West (1736), Zuid-Afrika-Oost (1828), Nyassa (1891), Unyamwesi (1897) en Himalaya (1853). Hier zijn in totaal 133.409 gedoopten, 101 zendelingen, 124 zendingsvrouwen, 51 geordende inheemsche zendelingen, 408 inheemsche evangelisten, 40.806 dagschoolkinderen, 1192 inheemsche dagschoolonderwijskrachten, 25.554 **Zondagsschoolkinderen en 1173 inl h Zondagsschoolonderwijskrachten.**
Van 25 tot 29 September 1932 zal het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente op haar Zendingsfeest te Zeist het uitgaan der eerste Zendelingen vóór 200 jaren herdenken.

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Bevolkingsrubber**cultuur. — De ,,Deli Crt." betoogt naar aanleiding van de cijfers van het kantoor voor de statistiek over de sluiting van 419 rubberondernemingen geheel en van 115 ondernemingen gedeeltelijk, dat dit een onzuiver beeld van den toestand geeft. De uitvoercijfers zijn in het eerste halfjaar van 1932 wat de bevolkingsrubber betreft met 42% vermindert. Die van de ondernemingsrubber zijn onveranderd gebleven in vergelijking met 1931. Het blad wijst op het merkwaardige verschijnsel, dat de inlandsche rubber, welke een struikelblok was voor een beperking van den oogst en die door de regeering werd ontzien, door het aannemen van een afzijdige houding, het ergst getroffen werd. In plaats van de bij de voorgestelde quota toegedachte hoeveelheid van 90.000 tons, haalt zij nauwelijks 50.000 ton, waardoor vele rubberstreken zeer ernstig zijn getroffen. Het blad betoogt aan de hand van cijfers, dat de onthouding van de regeering geen oplossing brengt inzake het rubberprobleem en dringt er bij de regeering op aan, dat zij zich zal beraden over de beste wijze om de cultuur weer op gang te brengen. De ineenschrompeling bewijst dat de hulp dringen noodig is. (Deli Courant). **(421** F.)

A. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** — De Engelsche schatkist heeft op 10 September '32 de frs. 2.5 milliard schatkistwissels, welke in September 1931 in Frankrijk uitgegeven zijn, afgelost. Engeland heeft de credieten ten bedrage van f 130 millioen, welke door Frankrijk en de Ver. Staten in September 1931 verleend zijn, thans geheel afgelost. De aflossing van f 110 millioen der genoemde credieten heeft reeds in het voorjaar plaats gevonden.
(Vor. bor. **289** H.; vor. ber. Ver. Staten **411** B.)

B. RÖNTGENOLOGIE. — Nieuwe ontdekking. — Duitsche onderzoekers hadden reeds aangetoond, dat een colloïdale oplossing van thorium zonder nadeel in de bloedbaan kan worden gebracht en dat de deelen van het lichaam, waarin zij werd gedeponeerd, tijdelijk ondoordringbaar werden voor X-stralen. In de laboratoria van prof. Banting te Toronto, den ontdekker van het insuline, is dit volkomen bevestigd. Op deze wijze is het voor het eerst gelukt bevredigende schaduwen van lever en milt te voorschijn te roepen, terwijl men door het inspuiten der thoriumoplossing in de halsslagader een duidelijk beeld heeft weten te verkrijgen van de bloedvaten der hersenen, een feit, dat in de toekomst misschien van groot belang zou kunnen worden bij het opsporen van verborgen hersengezwellen. Even goed als men de hoop mag koesteren, dat dergelijke vorderingen op het gebied van het stralenonderzoek de z.g.n. proeflaparotomie nog eens overbodig zullen maken.
(Canadian Med. Ass. Journal)

C. **TABAK.** — Invoer in Duitschland van Ned.-Indische tabak. — Dezer dagen zijn de officieele cijfers nopens Duitschlands handel met het buitenland verschenen en wij vonden daaronder het bedrag der Ned.-Indische tabak, die werd ingevoerd gedurende het eerste halfjaar 1932. Dat bedrag hebben wij vergeleken met de correspondeerende bedragen in 1930 en 1931.
Hieronder volgen de cijfers. Duidelijkheidshalve hebben wij eerst kilogrammen herleid tot pakken tabak van 90 K.G. en marken tot guldens.

	duizend pak	millioen gld.
lste halfjaar 1930 . .	184	**25.3**
lste halfjaar 1931 . .	123	15.3
lste halfjaar 1932 . .	95	9.8

Van verleden jaar tot nu is dus een val van 22½% wat de hoeveeheid en van 36% wat de waarde betreft, te constateeren. Vergelijkt men het eerste semester van dit jaar met dat van 1930, dan komt men tot de slotsom, dat de achteruitgang in hoeveelheid 48% bedraagt en in waarde 61%. (Op 1 Jan. 1931 trad de verhooging in van de Duitsche tabaksrechten). De gegevens hebben betrekking op Sumatra- en Javatabak samen genomen. Een afzonderlijke opgave voor elke soort is er niet. Maar aannemen mag men dat het gewichtsverlies hoofdzakelijk schuilt bij de Javatabak, het waardeverlies bij de Sumatra.

D. AMSTERDAM. — Academie voor Lichamelijke Opvoeding. — Op 12 Sept. '32 is de nieuwe rector van de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam, prof. dr. K. Gaulhofer, geïnstalleerd.

E. NEDERLAND. — Bouwvak. — In het bouwbedrijf zijn de partijen bij het landelijk collectieve contract tot overeenstemming gekomen omtrent een verlaging van de loonen. Op grond van deze overeenkomst zal de regeering tot verleening van een extra-subsidie aan de werkloozenkassen en tot de financiering van bouwplannen overgaan.
De nieuwe overeenkomst zal tot eind September 1933 duren. (Vorig bericht blz. **460** D.)

F. NEDERLAND. — Binnenscheepvaartcongres. — Op het negende Binnenscheepvaartcongres, dat op 22 en 23 Juni '32 te Terneuzen werd gehouden, konden eenige belangrijke punten der agenda, welke verband houden met den economischen toestand in het Binnenscheepvaartbedrijf, slechts onvoldoende behandeling vinden.
Volgens besluit van het congres werd dezer dagen te Utrecht een vervolgvergadering gehouden.
In zijn openingswoord heeft de voorzitter van het congres, mr. H. Smeenge, er op gewezen, dat sinds het ccngres te Terneuzen de economische toestand helaas niet verbeterd is. De behandeling van de aan de orde gestelde onderwerpen is nog even urgent.
Als eerste onderwerp kwam in behandeling: „Welke maatregelen kunnen ten behoeve van, of door de scheepvaart genomen worden teneinde te geraken tot verbetering van de economische toestanden?", waarover de heeren C. A M. C. van Kasteel uit Rotterdam en M. W. de Korte uit Zwolle prae-advies hadden uitgebracht.
Verder kwam aan de orde het prae-advies van den heer M. Bakker uit Veendam: „Tollen en heffingen in het Noorden des lands".
Overeenkomstig de conclusie van den heer Bakker sprak het congres zich uit voor een volledig onderzoek naar de mogelijkheid en de wenschelijkheid van invoering eener vaarwaterbelasting, bij de wet te regelen, als middel om de bestaande ongelijke en onbillijke verhoudingen in het scheepvaartverkeer op te heffen.
Aangenomen werd verder een resolutie, voorgesteld door den heer A. J. Brouwer uit Haarlem, waarin bij de regeering aangedrongen wordt op maatregelen om aan de bijzondere bevoorrechting van het wegverkeer paal en perk te stellen. (Vorig bericht blz. **389** D.)

G. MEXICO. — Nieuw **kabinet.** — De tot president der Mexicaansche republiek gekozen generaal Rodriguez heeft zijn kabinet gereed. Minister van Buitenlandsche Zaken is Tellez, minister van Financiën Pani. Het ministerie van Oorlog en het ministerie van Binnenlandsche Zaken worden voorloopig door onderstaatssecretarissen waargenomen.

H. VOLKENBOND. — Argentinië. — Volgens een bericht uit Buenos Aires heeft de Argentijnsche minister van Buitenlandsche Zaken aangekondigd, dat Argentinië voornemens is, weder toe te treden tot den Volkenbond. De regeering zal zich tot dit doel in verbinding stellen met den Volkenbond.

I. **SUIKERONDERZOEKINGSMETHODEN.** — Internationale commissie voor de unificatie. — Wij laten hier de hoofdzaken volgen van de afscheidsrede van den heer M **G.** Wagenaar Hummelinek, welke hij op het Internationale Congres voor eenvormige methoden van suikeronderzoek heeft gehouden.
Gelukkig, zeide spr., is in de laatste jaren werkelijk weer een opleving in de suikerindustrie te constateeren: het eerste voorbeeld hiervan is deze 8ste zitting van de Intern. Commissie. In Nederland hebben de suikerfabrikanten, in weerwil van de slechte tijden, sedert 4 jaar een nieuwe ruwsapreiniging met den Colloid filter geïntroduceerd — Seitz in Duitschland deed iets dergelijks met zijn Seitz-filter. — Prof. dr. O. Spengler heeft sedert een jaar een nieuwe methode van ruwsapbehandeling, door middel van een trapsgewijze kalktoevoeging, doen toepassen — bovendien heeft men den moed gehad, de laatste jaren weer nieuwe handboeken der suikerindustrie te publiceeren, o.a. een boek van Wohryzek, daarna een boek van Sazavsky en Sandera, en nu kortelings Fruling's Handbuch door prof. dr. Spengler. Een dergelijke moed dwingt bewondering af in de tegenwoordige moeilijke tijden.
Zoo zien we dat deze conferentie niet alleen een wetenschappelijke, maar ook een groote moreele waarde voor de suikerindustrie kan hebben. Hopen we slechts dat geen onverwachte ontgoochelingen zullen komen
(Vorig bericht blz. **480** F.)

A. **BELGIE.** — Dr. O. Decroly overleden. — Te Brussel is onverwachts overleden de bekende Belgische paedagoog dr. Ovide Decroly. De overledene, die **61** jaar oud was, studeerde eerst in de medicijnen, maar legde zich later meer speciaal toe op de psychologie van het kind, de studie der abnormale jeugd en de beroepsoriënteering. De door hem bedachte en toegepaste onderwijsmethode, welke zijn naam draagt, heeft hem tot ver over de Belgische grenzen bekend gemaakt.
Prof. Decroly was voorzitter van de Société Belge de Pédotechnic, leeraar aan het Brusselsche Institut des Hautes-Etudes, hoofdgeneesheer der scholen voor abnormale kinderen, geneesheer-inspecteur van het departement van justitie, hoogleeraar aan de universiteit te Brussel, leeraar aan de kweekschool voor onderwijzers, enz. Zijn overlijden beteekent een groot verlies voor de universiteit en de paedagogische wetenschap. (Société Belge de Pédotechnic)

B. NATIONAAL CRISIS-GOMITE. — Het Nationaal Crisis-Comité heeft bij circulaire aan de gemeentebesturen medegedeeld, dat de Rijksbijdrage van f **750.000,** welke ter beschikking van het Nationaal Crisis-Comité is gesteld voor verstrekking van extra-hulp aan werkloozen, uitsluitend bestemd is voor het kalenderjaar **1932.**
Gevolg hiervan is, dat de bijdragen voor extra-hulp, die door de gemeenten en het Nationaal Crisis-Comité voor of in den loop van **1932** zijn beschikbaar gesteld, alleen gedurende dit kalenderjaar mogen worden gebruikt.
Naar wij vernemen heeft de regeering voor het kalenderjaar **1933** wederom een bijdrage ter beschikking van het N. C. C. gesteld van f **750.000.**
De wijze, waarop uitkeeringen uit dit bedrag zullen worden gedaan, zal nog nader bekend gemaakt worden. (Vorig bericht blz. **416 I.)**

C. FRANKRIJK. — **Gorgoelof** terechtgesteld. — Op **14** Sept. '**32** is Gorgoelof, de moordenaar van president Doumer, op de binnenplaats der Santé-gevangenis te Parijs terechtgesteld. (Vor. ber. **433** E.)

D. WERELDBEWAPENING. — Kosten. — Het Volk schrijft: De door de New York Trust Co. gepubliceerde „Index" becijfert de jaarlijksclie uitgaven voor bewapening op vijf milliard dollar of twaalf-en-een-half milliard guldens. In het fiscale jaar **193011931** hebben uitgegeven: Duitschland **170.4** millioen dollar (tegen **465.5** in het begrootingsjaar **191311914,** minus 63%j, Groot Brittannië 535 millioen **(375.1,** plus 42%); Frankrijk **455.3** millioen **(348.7,** plus **30%);** Italië **258.9** millioen **(179.1,** plus 44%); Japan **242.1** millioen **(95.5,** plus **142%);** Rusland **579.4** millioen **(247.7,** plus **130%);** Ver. Staten 727.7 millioen **(244.6,** plus **197%).**
Daarbij komen nog de bewapeningskosten der Midden-Europeesche Staten. (Vorig bericht **blz. 368** B.)

15 SEPTEMBER **1932**

E. NEDERLAND. — **Staking** in de koopvaardij **opgeheven.** — De Contact-commissie van organisaties van werknemers ter koopvaardij heeft in haar vergaderingen, die te Rotterdam, Amsterdam, den Haag en Vlaardingen waren gehouden, nadat tusschen deze commissie en den Bond van Werkgevers in de Koopvaardij een accoord was bereikt, besloten met ingang van **15** September '**32** de staking op te heffen. Een uitzondering maken enkele reederijen, die niet bij den Bond van Werkgevers zijn aangesloten en die nog geen rechtstreeksche overeenkomst met de Contact-commissie hebben getroffen. De voornaamste zijn: de Halcyon Lijn en de Middellandsche Zeevaart Compagnie, beide te Rotterdam. (Vor. ber. **blz.** 485 A.)

F. PARAGUAY EN BOLIVIA. — Nieuwe stap der neutralen. — De neutralen hebben opnieuw een stap gedsan bij Paraguay en Bolivia. Zij dringen er Op aan de vijandelijkheden onverwijld te staken en een gedemilitariseerde zone in te stellen, doordat beide partijen hun troepen over een afstand van 10 K.M. terugtrekken.
De neutralen zouden dan een commissie naar het Chaco-gebied willen zenden om zich er van te vergewissen, dat de overeenkomst wordt nageleefd.
(Vorig bericht blz. **474** A.)

G. NEDERLAND. — **Oostenrijksche Volkenbondsleening.** — De gezant van Nederland te Bern heeft voor zijn regeering het protocol geteekend, waarbij Nederland zich verplicht voor **3** mill. Sch. deel te nemen in de Oostenrijksche Volkenbondsleening.
(Zie Oostenrijk: **Nieuwe leening 463 D.)**

H. **CONFERENTIE** VAN STRESA. — Economisch overleg. — Het compromis-voorstel van Duitschland, Frankrijk en Italië ter conferentie te Stresa betreffende de revalorisatie der graanprijzen is door de gemengde subcommissie der koopende en verkoopende staten aangenomen Het project bevat als hoofdpunt de vorming van een Europeeseh steunfonds, dat eventueel, behalve voor het steunen van de graanprijzen, ook aan algemeene financieele doeleinden dienstbaar gemaakt zou kunnen worden. Uit het pact van de commissie, dat thans in groote trekken te Weenen bekend is, bleek dat men zich voor de hoeveelheden uit Midden- en Oost-Europa uit te voeren granen, waarvan de prijzen gesteund zullen worden, gebaseerd heeft op den gemeenschappelijken gemiddelden export in de jaren **1929, 1930** en **1931.** Het staat elk inlporteerend land vrij de te verleenen hulp in den vorm van contributies dan wel van voorkeurstarieven te verleenen. Met name heeft Duitschland zich het recht voorbehouden zijn bijdragen op grond van de reeds afgesloten of nog te sluiten tweezijdige overeenkomsten te regelen.
In de financieele commissie vroeg een enkele der debiteurenstaten opnieuw verlaging van de door hen te betalen rente en conversie van zijn schulden op korten in schulden op langen termijn. Voor het verlagen van den rentevoet is vooralsnog geen crediteurstaat te vinden, msar de Fransche gedelegeerde drukt den debiteurstaten op het hart een voorbeeld te nemen aan Duitschland, dat weliswaar vele jaren van leeningen geleefd had, maar ten slotte energiek maatregelen had genomen voor het evenwicht in zijn betalingsbalans. Frankrijk was eventueel te vinden voor verlaging van den rentevoet, maar achtte zijn recht op betaling van de hoofdsom onaantastbaar. De Engelsche gedelegeerde verklaarde dat Engeland, dat zelf zijn gouden standaard had opgegeven, bezwaren had om mee te werken aan herstel van dien standaard in andere landen. (Vor. ber. blz. **484** H.)

I. **ZWEDEN.** — Congres van het Internationaal Verbond tot **Verdediging** en Bevordering van het Protestantisme. — De plenaire zitting van het Congres van het Intern. Verbond tot Verdediging en Bevordering van het Protestantisme werd op 11 Sept. '**32** in de Storkyrkan te Stockholm geopend met een rede van den Verbondsdirecteur Fahrenhorst uit Berlijn. Na een rede van prof. dr. Ahnlund uit Stockholm over Gustaaf Adolf en de Evangelische Zending werd deze zitting gesloten met een toespraak van den voorzitter van het verbond, onzen landgenoot prof. dr. Slotemaker de Bruïne, die verklaarde dat de geestelijke en religieuse nood van onzen tijd slechts door het evangelie van de hervorming in een opbouwend protestantisme kon worden overwonnen.
Het congres werd op 12 Sept. voortgezet met een reeks voordrachten van verschillende sprekers. Prof. dr. D. Karl Völker uit Weenen sprak over beteekenis en interpretatie van de geschiedenis der hervorming. Sprekende over de eenheidspogingen tusschen de Roomsche en de protestantsche kerk zeide hij, dat

vier eeuwen protestantsche geschiedenis tusschen Rome en de evangelische kerken staan. Als wortel van alle kwaad beschouwde hij de specifiek katholieke geschiedenisinterpretatie en het door de hervorming tot invloed gekomen religieuse subjectivisme en individualisme, dat hij ziet als de oorzaak van de dogmatische zelfontbinding van het protestantisme, die tenslotte geleid heeft tot het volledig prijsgeven van de grondbeginselen van het christendom. Het positieve in Luther's religie wordt als middeleeuwsche nalatenschap opgegeven. De inleider sprak uitvoerig over de politieke en sociale gevolgen van de hervorming, de machtstoeneming zoowel van Zweden als van Engeland en Holland en hij bestreed de stelling, dat de hervorming den ondergang beteekende van de staten, die er voor gewonnen waren.
Prof. D. Bornkamp uit Giessen besprak het succes van het katholicisme in Duitschland sedert den wereldoorlog, en de politieke factoren die daaraan hadden medegewerkt.
De Hongaarsche professor A. Csikesz, uit Debrecen, vatte als correferent zijn inleiding samen in eenige stellingen, waarin hij verklaarde dat voor Hongarije de hervorming orde, discipline, onderwijs, religieuse poëzie, bijbelvertaling en kerkorde had beteekend.
De Engelschman F. W. Gilpin uit Edgeware schetste de geschiedenis van het Engelsche protestantisme, dat herhaaldelijk met tegenslagen had te kampen gehad.
Onze landgenoot Ds. van Krevelen uit Deinum (Friesland) sprak over de geschiedenis der reformatie in Nederland en de predikant Repa, uit Velim, over de Boheemsche reformatie.

A. DUITSCHLAND, — President **Hindenburg's** brief aan Göring inzake de besluiten in den Rijksdag. — Een schrijven van den Rijksdagvoorzitter Göring aan von Hindenburg is door staatssecretaris Meissner als volgt beantwoord: „De rijkspresident heeft mij opgedragen U de ontvangst te bevestigen van Uw schrijven van 13 dezer. De president laat U mededeelen, dat de na het overhandigen van het ontbindingsdecreet van den Rijksdag nog genomen besluiten in strijd zijn met de grondwet en dus ongeldig. De rijkspresident is daarom niet voornemens uit deze besluiten conclusies te trekken." (V. b. **489 C.)**

B. DUITSCHLAND. — Soc.-Democratische rijksdagfractie tegen de bewapeningspolitiek. — De sociaaldemocratische rijksdagfractie heeft na beraadslagingen een motie tegen de bewapeningspolitiek van de regeering aangenomen, welke politiek slechts anderen volken het voorwendsel zal verschaffen, den wedstrijd in de bewapening te hervatten, waardoor de veiligheid van Duitschland het meest zal worden bedreigd en wat tenslotte tot een nieuwe ramp voor de valken moet leiden.
Slechts een buitenlandsche politiek, welke gericht is op de verdediging der volken op den grondslag van gelijke rechten, op de handhaving van den vrede en op de internationale ontwapening, waarborgt een werkelijke veiligheid. (Vorwärts). (Vor. ber. **480 C.)**

C. **BELGIE.** — Het Nederlandsch bij het leger. — De minister van Landsverdediging, mr. Crockaert, inziende dat het treurig gesteld is met de kennis van het Nederlandsch bij de officieren en onderofficieren der zoogenaamde Vlaamsche regimenten, heeft in verschillende garnizoenssteden maatregelen doen treffen voor het organiseeren van niet-verplichte cursussen in beschaafd Nederlandsch. Te Brussel hebben zich niet minder dan 142 officieren en 144 onderofficieren voor het volgen van deze lessen aangemeld, te Antwerpen 45 officieren en 40 onderofficieren, te Luik, waar ook eenige Vlaamsche compagnieën en batterijen deel uitmaken van het garnizoen, 63 en 32.
(Vor. ber. Taalkwestie 438 B.; v. b. Leger 486 C.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Verkiezingen in den Staat Maine. — Over de verkiezingen in den Amerikaanschen staat Maine, die van belang zijn als voorbode van de presidentsverkiezingen, zijn nu de uitslagen van 615 van de 632 districten bekend. Braun, de democratische candidaat voor den gouverneurspost, heeft een kleinen voorsprong op den republikein, 118792 — 117412. Twee van de drie zetels van den staat Maine in het Congres zijn door de democraten gewonnen.
De uitslag in Maine wordt in de Ver. Staten vóór alles opgevat als een uiting van groote ontevredenheid over het bewind van de Republikeinen gedurende de laatste twaalf jaar.
Er is nog een reden, waarom met zooveel belangstelling alom in de Ver. Staten het verloop der verkiezingen in Maine is gevolgd. De gekozen democratische candidaat, Louis J. Bann, is voorstander van intrekking van het drankverbod, de verslagen republikeinache candidaat, Burleigh Martin, is „een gematigd droge".

E. DUITSCHLAND. — Rijkscuratorium voor **lichamelijke** opvoeding. — Op 15 Sept. '32 zijn de plannen in vervulling gegaan, die reeds geruimen tijd bestanden om alle vereenigingen in Duitschland, die zich met de lichamelijke opvoeding van de jeugd bemoeien, onder één centrale leiding te brengen. De rijkspresident heeft een decreet uitgevaardigd, waarin o.a. het volgende wordt gezegd:
De Duitsche jeugd is de toekomst van ons volk. Reeds jarenlang heb ik mij speciaal geïnteresseerd voor alle pogingen om de jeugd lichamelijk op te voeden. De staling van het lichaam, de opvoeding van de jeugd tot tucht, ordelievendheid, kameraadschap en offervaardigheid voor de gemeenschap zijn dingen, die tot de plichten van den staat behooren. Om het werk der genoemde vereenigingen zoo intensief mogelijk te maken, stel ik met ingang van heden een curatorium voor jeugdopvoeding in. Voorzitter is de rijksminister van Binnenlandsche Zaken; tot waarnemend president is de generaal der infanterie Edwin Von Stülpnagel benoemd.

F. DEPZEE-FAUNA. — 25 nieuwe **vischsoorten** gevonden. — De oceanographische Bermuda-expedities, onder leiding van dr. William Beebe, uitgezonden door de New York Zoological Society, hebben thans drie jaren lang in een zelfde gebied, ongeveer 10 mijlen Z.Z.O. van Nonsuch-eiland (Bermuda) gelegen, diepzee-dieren verzameld. Tot heden zijn in volle zee 1350 „ophalen" op verschillende diepten, tot op 2000 vademen toe, gedaan. Dr. Beebe e.a. hebben de resultaten dezer vangsten nu medegedeeld, waaruit o.a. blijkt, dat 19 nieuwe soorten van diepzee-visschen en 6 van kust-visschen zijn buitgemaakt. Zoodoende zullen ongetwijfeld de slechts spaarzaam verbreide soorten der pelagische diepzee-fauna wel beter bekend worden en zal, na volledige classificatie en beschrijving, met de bestudeering der biologie dier vischsoorten begonnen kunnen worden.
(New York Zool. Society) (Vor. ber. blz. **155 C.)**

G. **BELGIE.** — Holeninvoer uit Holland. — Naar het „Limburgsche Dagblad" verneemt, hebben onze Limburgsche kolenmijnen thans officieel bericht ontvangen, dat met ingang van 1 October 1932, voorloopig voor den duur van 4 maanden, dus tot 1 Februari 1933, het contingent van den invoer in België van steenkolen voor ons land met 10.7 pct. verlaagd zal worden en derhalve gebracht wordt van 55.7 op 45 pct. van den gemiddelden maandelijkschen invoer over het eerste halfjaar 1930. Dit beteekent een verminderden afzet van meer dan 20.000 ton steenkolen. Met ingang van 1 April 1932 werd het contingent cl teruggebracht van 70 op ongeveer 55 pct.
(Vorig **bericht blz.** 461 **I.)**

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Uitstel van betaling van Poleii, Estland en Letland. — De Amerikaansche secretaris van de Schatkist, Ogden Mills, deelde op 14 Sept. '32 mede, dat alle landen die schulden hebben aan Amerika en van hun recht tot uitstel van betaling voor den op 15 December '32 vervallenden termijn gebruik willen maken, de Amerikaansche regeering daarvan vóór 15 September '32 op de hoogte dienen te stellen.
Drie Europeesche mogendheden, n.l. Polen, Estland en Letland hebben hiervan reeds gebruik gemaakt en uitstel van betaling gevraagd voor een periode van twee jaar. Het door deze landen te betalen bedrag beloopt in totaal 1.252.000 dollar. Voor de uitgestelde betalingssom betalen deze landen een interest tegen een rentevoet van 3½% en halfjaarlijksche betaling van de rentesom. (Vorig bericht blz. 490 B.; vor. ber. Polen, Estland, Letland 411 B.)

B. NEDERLAND. — Voorgenomen verhooging van de invoerrechten. — Naar wij vernemen, zal de verhooging van de invoerrechten, welke de regeering aan de Staten-Generaal zal voorstellen, een heffing zijn van 50 opcenten op het bestaande tarief.
Daar voor de meeste goederen het tarief bij de wet van 19 December 1931, St.bl. no. 530, reeds verhoogd is van 8 tot 10 percent, zou de nieuwe verhooging dit laatste percentage tot 15 opvoeren. (204 C.)

C. PRIJSVRAGEN. — De Universiteit van Amsterdam heeft de volgende prijsvragen uitgeschreven, te beantwoorden vóór 15 September 1933 door studeerenden aan een Nederlandsche instelling van hooger onderwijs.
Faculteit der Godgeleerdheid:
De Faculteit wenscht (naar aanleiding van het boek van Tringle-Pattison: „The Idea of Immortality") een verhandeling over de ontwikkeling en verhouding der ideeën van onsterfelijkheid en van eeuwig leven.
Faculteit der letteren en wijsbegeerte:
De Faculteit vraagt een historisch commentaar op Vergilius Aeneis VII 1—641, waarin voornamelijk gelet wordt op de gegevens, welke dit gedeelte bevat van de kennis van de oudste geschiedenis en de godsdienstige opvattingen en gebruiken van Italië.
Verder zijn uitgeschreven twee prijsvragen, uit het Fonds Reich, te beantwoorden vóór 15 September 1933 door studeerenden aan een Nederlandsche instelling van hooger onderwijs.
Faculteit der Rechtsgeleerdheid:
De Faculteit verlangt een theoretische (doch niet mathematische) en empirische verhandeling over de veranderingen, welke vooral in deze eeuw zich geopenbaard hebben ten aanzien van den invloed van den marktprijs ais regulator der productie, en over de middelen, welke tot verbetering van dien invloed thans zouden kunnen aangewend worden.
Faculteit der Geneeskunde:
De Faculteit verlangt een onderzoek naar het broomgehalte in verschillende organen.
(Vor. ber. 418 D. en G., 449 D.)

D. DR. C. J. KONING OVERLEDEN. — Een der bekendste Nederlandsche bacteriologen, dr. Cornelis Jan Koning te Bussum, is aldaar den 11den Sept. '32 plotseling overleden. Aij bereikte den leeftijd van 69 jaar.
Met hem gaat de grondvester van het bacteriologisch melkonderzoek is ons land heen. Hij stamde uit een doktersfamilie te Lent en volbracht zijn studie voor apotheker te Amsterdam, waar hij o.a. tot leermeesters had: Oudemans, Van de Waals, Weber en Forster. Zijn examen heeft hij in Groningen afgelegd, de universiteit, die hem later het doctoraat honoris causa zou aanbieden.

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Rubbercultuur. — Enkele rubberondernemingen in het Malangsche, welke gesloten waren, vingen het tappen wederom aan. (Vorig bericht blz. 490 E.)

16 SEPTEMBER 1932

F. ALGIERS. — Treinramp. — De minister van Oorlog te Parijs heeft een telegram ontvangen waarin werd gemeld dat bij een treinongeluk in Algerije, bij Tlemcen, 55 personen zijn gedood en 223 gewond. De trein, die een bataljon van het vreemdelingenlegioen vervoerde, is in een ravijn van tachtig meter diepte gestort.

G. MANDSJOERIJE. — Erkenning van den autonomen staat Mandsjoekwo door Japan. — Het verdrag tot erkenning van den autonomen staat Mandsjoekwo door Japan is in tegenwoordigheid van het hoofd van het uitvoerend bewind, Henry Poe-nji en van generaal Moeto als vertegenwoordiger van Japan, te Tsjangtsjoen geteekend.
Het protocol, dat mede de betrekkingen tusschen beide staten regelt, is eveneens geteekend door den premier van Mandsjoekwo, Tsjeng Siatsjoe. (489 E.)

H. NEDERLAND. — Bouwvak. — Op 15 Sept. '32 heeft de Algemeene Nederlandsche Bouwarbeiders Bond te Utrecht in congres beraadslaagd over de overeenkomst, die, met instemming van de regeering, door de bouwvakarbeiders met de werkgevers tot stand is gekomen.
Met 311 stemmen vóór en 432 stemmen tegen werd de aanvaarding van de tot stand gekomen overeenkomst verworpen.
Tenslotte werd besloten, dat een referendum uiteindelijk over deze aangelegenheid zal beslissen.
(Vorig bericht blz. 491 E.)

I. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Subcommissie vergadert zonder Dnitschland. — Voor de eerste maal heeft op 15 Sept. '32 een commissie der Ontwapeningsconferentie vergaderd zonder dat Duitschland vertegenwoordigd was, er, wel de commissie voor de legeruitgaven. De Roemeensche voorzitter der commissie, Radulescu, opende de vergadering met een langdurige begroetingsrede, waarin hij met geen woord repte van de afwezigheid van Duitschland. Begonnen werd met het onderzoek van de Roemeensche legerbegrooting. (Vorig bericht blz. 467 C.)

K. PNTERNATIONAAL MIJNWERKERSCONGRES. — Op het internationale mijnwerkerscongres te Londen stelde de Fransche afgevaardigde voor, een gelijktijdige staking van 24 of 48 uur te proclameeren van de mijnwerkers van alle landen, als een manifestatie om de aandacht der wereld op hun eischen te vestigen.

L. AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen. — In den gemeenteraad van Amsterdam is op 14 Sept. '32 de opheffing door het Rijk van de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen besproken.
Door de communisten was voorgesteld de school in gemeentelijk beheer over te nemen en door de sociaaldemocraten was een motie ingediend, waarin na verschillende overwegingen er bij de regeering op aangedrongen wordt maatregelen te nemen. waardoor het voortbestaan van de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen te Amsterdam wordt verzekerd.
Door den wethouder van Maatschappelijken Steun werd o m. meegedeeld, dat B. en W. aan de regeering hebben gevraagd hoe men haar financieele belangen kan ondervangen. B. en W. hebben zich bereid verklaard tot financieele offers om de school te behouden.
De voorstellen werden daarop ingetrokken, waarna een motie werd ingediend, door vele raadsleden gesteund, welke luidt:
De Raad, gehoord de mededeelingen van Burgemeester en Wethouders over de door hen bij de regeering gedane stappen tot behoud van de Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen alhier, betuigt met deze stappen

zijn volkomen instemming, spreekt de verwachting uit, dat zij tot het gewenschte doel zullen leiden en gaat over tot de orde van den dag.
Deze motie werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

A. SPANJE. — Bezittingen van Jezuieten en aristocraten verbeurd verklaard. — Het Spaansche parlement heeft een wetsontwerp aangenomen, inhoudende, dat de indertijd in beslag genomen bezittingen der Jezuieten ten bate van den staat verbeurd worden verklaard.
Hetzelfde wordt bepaald ten aanzien van de bezittingen der aristocraten, die hebben deelgenomen aan den jongsten opstand, welke zonder schadeloosstelling worden onteigend. (Vor. ber. Jezuieten blz. **197** E.)

B. FRANKRIJK. — Vrije zône van Genève. — De Fransche ambassadeur te Bern heeft op 8 Sept. '32 den Zwitsersehen Bondspresident Motta een nota overhandigd, waarin de Fransche regeering verklaart de uitspraak van het Haagsche Hof inzake de vrije zône van Genève te erkennen en dienovereenkomstig te zullen handelen. In de vrije zône zal de Fransche douanegrens weer naar de oude plaats verlegd worden. Als tegenprestatie verlangd Frankrijk van Zwitserland een wijziging in het douaneregime, dat dient te worden aangepast aan de huidige economische verhoudingen in de vrije zône.

C. FRANKRIJK. — Conversie der Staatsleeningen. — De Fransche ministerraad, die op 16 Sept. '32 kort voor de Kamerzitting bijeenkwam, en daarna de Senaat, hebben het voorstel tot converteering der staatsleeningen goedgekeurd.
Overeenkomstig dit voorstel zullen de volgende leeningen worden afgelost of geconverteerd in een nieuwe staatsleening, welke een rente zal dragen van 4½% en welke tegen pari binnen 75 jaar zal worden afgelost: de 5% leening 1915-16, de 6% leening 1920, de 6% leening 1927, de 5% leening 1928, de 6% obligaties 1927 en de 7% schatkistbons 1927; het totaal uitstaande bedrag dezer leeningen is 85 milliard frs. De conversie zal een jaarlijksche besparing van frs. 1300 millioen voor de schatkist beteekenen. Voor kleine renteniers zal de gelegenheid geopend worden, hun stukken om te zetten in een lijfrente tegen zeer gunstige voorwaarden.
In de memorie van toelichting wordt uiteengezet, dat de conversie der staatsleeningen gerechtvaardigd wordt door de verbetering van het openbare crediet, de daling van den normalen rentevoet van het geld en de gunstige technische voorwaarden. Sedert de conferentie van Lausanne vertoont ae crisis teekenen van verbetering en ook de internationale stemming Is gunstig voor een verlaging van den rentevoet, hetgeen, wat Frankrijk betreft, een verlaging van de kosten van levensonderhoud zal vergemakkelijken.
(Vorig bericht blz. 488 **C.**)

D. ROTTERDAM. — Leening van het Rijk. — Rotterdam zal 34 millioen van het rijk leenen: een leening van 10 millioen voor het tijdvak van 1 Oct. 1932 tot 31 Dec. 1933 tegen een rente van 5% per jaar, en een leening van 24 millioen in maximum voor hetzelfde tijdvak, eveneens tegen 5% 's jaars. Het voorstel is in de op 15 September '32 gehouden raadszitting aangenomen met 22 tegen 17 stemmen.

E. **MET** GEVAAR VAN DE PERMANENT WAVE. — Na mededeeling van enkele gevallen met ongunstige gevolgen van de moderne wijze van kappen komt André Feil in de Presse Médicale No. 64 1932 tot de slotsom, dat de behandeling met de „permanente golf", mits vakkundig en goed verricht, bij gezonde normale vrouwen geen gevaar oplevert, doch dat zij moet worden ontraden bij lijderessen aan longtuberculose (wegens gevaar voor tuberculose meningitis), vallende ziekte en aderverkalking, bij ouden van dagen en vrouwen met verhoogden bloeddruk, die door de sterke verhitting en misschien ook door den electrischen stroom een bloeduitstorting in de hersenen kunnen krijgen. (Presse Médicale)

17 SEPTEMBER 1932

F. LEIDEN. — Kamer van Koophandel voor **Rijnland.** - Ruiling van goederen. — In de op 17 Sept. '32 gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel voor Rijnland kwam o.m. de ruiling van goederen met Duitschland ter sprake.
De Kamer van Koophandel had verbinding gezocht met de gemeentebesturen en de groote industrieën in het district, met het verzoek, geen bestellingen in Duitschland te doen, zonder tusschenkomst der Kamer. Van verscheiderie zijden werd volle medewerking toegezegd.
Een begin van uitvoering is reeds te constateeren. De gemeentelijke lichtfabriek had een bestelling te doen in Duitschland voor een belangrijk bedrag. Aan de Lichtfabriek werd toen in overweging gegeven, deze bestelling slechts te doen op voorwaarde, dat een bestelling voor gelijke waarde in Nederland zou worden gedaan. De lichtfabriek is hierop ingegaan en het gevolg is geweest, dat voor een tegenwaarde van 60 pct. bestellingen op kaas en haring in het district der Kamer zijn gedaan.
Verder is getracht de medewerking van de provincie te krijgen, terwijl ook de burgemeester van Leiden alle medewerking heeft toegezegd.
Besloten werd, iemand in vasten dienst aan te stellen, die zich voor de Kamer speciaal met dezen ruilhandel zal belasten.

G. SIR RONALD **ROSS** OVERLEDEN. — Sir Ronald Ross, pionier op het gebied der malariabestrijding, is op 75-jarigen leeftijd overleden. In 1902 werd hem den Nobelprijs toegekend.

H. ZUID-AFRIKA. — Onderwijs. - Universiteit van Pretoria. — Naar men mededeelt, namen op 13 Sept. 1932 Senaat en Raad van de Universiteit van Pretoria het belangrijke en ingrijpende besluit haar tot een Hollandsch Afrikaansche Universiteit te verklaren. Dit besluit werd door de studenten met groote vreugde ontvangen.
Zoo zijn er tegenwoordig twee Hollandsch Afrikaansche Universiteiten in Zuid-Afrika: Stellenbosch en Pretoria, beide brandpunten van Hollandsch-Afrikaansche cultuur.

I. **VEREENIGDE** STATEN. — Spoorwegen. - Loonsverlaging. — De commissie van de spoorwegen heeft aanbevolen allen spoorweggeëmployeerden een loons- en salarisverlaging van 20% aan te zeggen, ingaande 1 Februari 1933.
Men houdt rekening met ernstige protesten van de vakvereenigingen. (Vorig bericht blz. **198 A.**)

K. NEDERLAND. — Prof. **Veraart** over het rapport-**Welter.** — Professor dr. J. A. Veraart heeft op 16 Sept. '32 een voordracht gehouden voor de democratische studieclub van den rijkskieskring 's-Gravenhage der R.K. Staatspartij over het rapport-Welter.
De hoogleeraar critiseerde het rapport-Welter, dat z.i. een belangstelling geniet, die zeker niet evenredig is aan de beteekenis, die dit stuk heeft. Nergens is het dwingend-logisch; honderd of honderdvijftig millioen bezuiniging zijn op heel andere wijze te vinden, als men maar een ander politiek uitgangspunt neemt, b.v. dat het algemeen belang door steun aan en ontzien van het maatschappelijk zwakke het best wordt gediend. Economisch zit er heelemaal niets in; aan financieele en economische conjunctuur-politiek, thans

naast publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie het brandende economische vraagstuk, komt het zelfs niet eens toe.

A. NEDERLAND. — Katoenindustrie. — Dezer dagen is te Arnhem opnieuw een vergadering gehouden van alle Nederlandsche katoenfabrikanten. Deze heeft op voorstel van de uit haar midden gevormde katoencommissie besloten andermaal bij de regeering stappen te ondernemen om een contingenteering van den invoer van katoenen goederen in Nederl.-Indië te bevorderen.
Uit het bij 75 ondernemingen ingestelde onderzoek is gebleken, dat sedert 1 Januari 1929 de werktijd van gemiddeld 48 uur tot 40.50 uur (1 Juni 1932) is teruggeloopen. Het aantal arbeiders verminderde in dat tijdvak van 40.122 tot 27.612. De ter beschikking van de commissie gestelde gegevens wijzen uit, dat over 1929 een bedrag van 41.3 millioen is verloond. In 1932 zal dit — de staking en de sedert 1 Juni terugloopende werkgelegenheid buiten beschouwing latend — hoogstens 20.9 millioen bedragen.
(Vor. ber. Textielindustrie 476 B.)

B. MANDSJOEKWO. — In het door de Japansche ambassade te Londen gepubliceerde protocol, dat te Tsjangtsjoen onderteekend is, wordt in de eerste plaats de erkenning door Japan van den staat Mandsjoekwo uitgesproken, welke staat zich „in overeenstemming met den vrijen wil van zijn inwoners tot een zelfstandige republiek heeft gemaakt".
In de eerste der beide dan volgende verdragsclausulen verplicht Mandsjoekwo zich tot de uitvoering en handhaving van alle op vroegere en nog bestaande Chineesche overeenkomsten berustende Japansche rechten in Mandsjoerije.
De tweede clausule legt de „samenwerking tusschen Japan en Mandsjoerije voor de handhaving der nationale veiligheid" vast, en bevestigt dat de voor de vervulling van hun taak noodige Japansche troepen in Mandsjoekwo gestationneerd zullen worden.
In aansluiting op de onderteekening van het Japansch-Mandsjoerijsche verdrag heeft de regeering van Mandsjoekwo medegedeeld, dat China met ingang van 25 October 1932 in alle zaken betreffende het douanewezen. den handel en de scheepvaart als buitenlandsche mogendheid zal worden beschouwd. De rechten der Chineesche scheepvaart in de Mandsjoerijsche wateren en in de Mandsjoerijsche havens worden niet meer erkend. De in- en uitvoerrechten worden door Mandsjoekwo geïnd en aan de Chineesche grens zullen douane-stations worden opgericht.
(Vorig bericht blz. 494 G.)

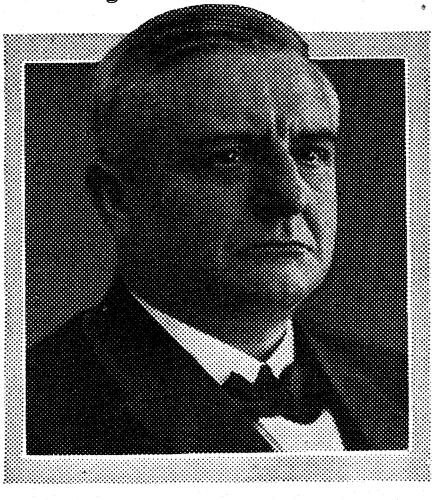
C. ONTWAPENING. — Duitsche nota in Genève overhandigd. — Een schrijven van de Duitsche Rijksregeering aan den voorzitter der Ontwapeningsconferentie Henderson, is op 16 Sept. '32 door den Duitschen consul-generaal aan den directeur van de ontwapeningsafdeeling van het Volkenbonds-secretariaat overhandigd.
In dit schrijven deelt de Rijksregeering mede, dat Duitschland op de 21 September '32 bijeenkomende zitting van het bureau der Ontwapeningsconferentie, niet vertegenwoordigd zal zijn. De motiveering van dit besluit komt overeen met de verklaringen in de Duitsche nota aan Frankrijk over de gelijkgerechtigdheidskwestie. De Duitsche regeering wijst er op, dat reeds in de verklaring van den leider der Duitsche delegatie Nadolny, 23 Jiili '32 voor de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie afgelegd, tot uiting kwam dat Duitschland niet verder aan de Ontwapeningsconferentie zou mede werken, zoolang de kwestie der Duitsche gelijkgerechtigdheid niet beslist was. (Vorig bericht blz. 492 I.)

D. ZIEKTE VAN WEIL. — In het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde van 17 Sept. 1932 deelt dr. J. L. A. Peutz, hoofd der kliniek voor inwendige geneeskunde van het R.K. Ziekenhuis te 's-Gravenhage, een geval mede van de ziekte van Weil bij een 24-jarigen melkboer, die niet gezwommen had, maar wiens paardenstal wèl van ratten wemelde. (474 B.)

18 SEPTEMBER 1932

E. ZWEDEN. — Rijksdagverkiezingen. — Volgens de uitslagen der verkiezingen zijn te Stockholm de sociaal-democraten van 83.000 vooruitgegaan tot 111.000. De beide communistische partijen van 27.000 tot 34.000. Alle burgerlijke partijen zijn achteruitgegaan, het meest de burgerlijke linkerzijde. De nationaal-socialisten verwierven 109.000 stemmen.
De nieuwe Rijksdag zal te Stockholm vertegenwoordigd worden door 6 conservatieven, 1 liberaal, 10 sociaal-democraten en 2 communisten.
Te Upsala heeft de burgerlijke linkerzijde een mandaat verloren aan de sociaal-democraten.

F. NEDERLAND. — Congres der S.D.A.P. te Utrecht. — Het congres der S.D.A.P., dat gedeeltelijk de voortzetting is van het met Paschen te Haarlem gehouden congres, werd op 17 en 18 September '32 in het N. V.-Huis te Utrecht gehouden.
In zijn openingsrede zeide de voorzitter, de heer J. Oudegeest, dat dit congres eenige vraagstukken van actueel belang heeft af te doen, die door den strijd in eigen boezem, die de laatste jaren het grootste deel van den tijd in beslag nam, niet afgehandeld konden worden. Thans moet de verloren tijd worden ingehaald. De partijbestuursresolutie, die bij de bespreking van het rapport-Welter aan de orde komt, kan eenigszins beschouwd worden als een vingerwijzing naar die richting, in welke de moeilijkheden waarvoor ons land zich wellicht nog eenige jaren geplaatst zal zien, opgelost zullen moeten worden. De afdoening van het koloniale werkprogram is bedoeld als aanvulling en afsluiting van het koloniaal beginselprogram, dat in 1930 in deze zelfde zaal werd aangenomen, waarmee de S.D.A.P. de eerste politieke partij in Europa is, die de lijn der ontwikkeling van de koloniale politiek niet slechts principieel, doch ook practisch heeft getrokken.

J. Oudegeest.

Spr. wees op het krachtige verzet tegen de plannen der commissie-Welter en op de stijging van het ledental der Partij dat op 30 Juni '32 81.621 bedroeg.
De heer Oudegeest herinnerde voorts o.a. aan het weinig hoop gevende resultaat van de ontwapeningsconferentie. Het gebrek aan krachtigen democratischen geest in Duitschland doet de vrees voor oorlog sterker worden en tast het zoo hoog noodige vertrouwen aan.

De afdeeling IJmuiden had de volgende motie ingediend:
,,Het Congres, van oordeel, dat de cumulatie van salarissen, pensioenen enz. uit openbare bestuursfuncties, in ons Zand een zoodanigen omvang heeft gekregen, dat het vertrouwen van de arbeidersklasse in het parlement en de democratie er ernstig door geschaadt wordt;
draagt den soc.-dem. fracties in de wetgevende lichamen op in deze colleges voorstellen aan de orde te stellen, die ten doel hebben aan die cumulatie een einde te maken."
Deze motie werd met 603 stemmen voor, 1214 tegen en 75 blanco verworpen.
Met algemeene stemmen werden de door Suze Groeneweg verdedigde stellingen der commissie inzake vakonderwijs aangenomen.
Daarna kwam aan de orde het rapport van de commissie voor het koloniale werkprogram. De commissie had een ontwerp samengesteld, dat de heer J. E. Stokvis nu t.a.v. diverse punten toelichtte. Spr. stelde voorop, dat in het rapport geen crisisvraagstukken zijn behandeld en dat bij het voorgestelde werkprogram met de crisis geen rekening is gehouden. Naast socialistische ontplooiing moet gestreefd worden naar ontwikkeling van nationale kracht. De onderdrukking van Indië neemt wel staatkundige vormen aan, doch in meer economischen aard. Wat het kiesrecht betreft, is slechts sterke uitbreiding, doch geen algemeen kiesrecht voorgeschreven. De commissie is bereid aan het punt ,,uitbreiding van het kiesrecht" toe te voegen: „Zoolang de invoering van het algemeen kiesrecht krachtens de tegenwoordige verhoudingen nog ongeraden moet worden geacht". Spr. stelde ten slotte een motie voor — namens de commissie — inzake samenwerking met inlandsche volksbewegingen, waarin het partijbestuur wordt opgedragen langs organisatorischen weg een wederzijdschen in- en voorlichtingsdienst te bevorderen. Het koloniaal werkprogram werd daarna met algemeene stemmen aanvaard op die van de afd. Amersfoort na. Ook de motie, welke aan het werkprogram zal worden toegevoegd, werd aangenomen.
De door ir. J. W. Albarda verdedigde resolutie van het partijbestuur, waarin protest wordt uitgesproken tegen de crisispolitiek der regeering en de voorstellen der commissie-Welter en waarin de S.D.A.P. haar eigen crisisprogram ontvouwt, werd met algemeene stemmen aangenomen. Deze resolutie luidt o.a.:
,,de vergadering eischt, dat allereerst zal worden overgegaan tot een zoover mogelijke vermindering van de militaire uitgaven door nationale ontwapening, en dat ter versterking van de staatsinkomsten zal worden besloten tot de heffing van een progressieve crisisbelasting op de inkomens, tot verhooging van de Dividend- en Tantième-belasting, en van de Successiebelasting, tot belasting van goederen in de doode hand, van weelde-uitgaven en, in het bijzonder ter bestrijding van crisisuitgaven, tot een heffing ineens van 1% der vermogens. Voorts komt het congres met kracht op tegen de staking van de Zuiderzeewerken en beperking van andere groote werken en volkswoningbouw, terwijl het tevens verlangt vermeerdering van duurzame werkgelegenheid.
De vergadering veroordeelt voorts de in het rapport aanbevolen gedachte om de autonomie der gemeenten aan nieuwe banden te leggen en acht het voorts noodig, dat zoo spoedig mogelijk zal worden besloten om een aantal bedrijfstakken in overheidshanden te nemen, waarbij inzonderheid wordt gedacht aan een tabaksmonopolie, een staatsverzekeringsbedrijf en een staatshypotheekbank. Ten slotte eischt het congres, dat een begin zal worden gemaakt met de socialisatie van die bedrijfstakken, welke daarvoor in de economische structuur van het land geschikt zijn en stelt het vast, dat S.D.A.P. en N.V.V. reeds onverwijld een krachtige actie tegen het plan-Welter hebben ingezet en de arbeidersklasse van Nederland oproept om met al haar kracht de verwezenlijking van deze doeleinden te bevorderen, opdat de crisis niet in nog grootere mate ellende brengt over het proletariaat en de macht versterkt wordt, die uit deze chaotische maatschappij een socialistisch geordende samenleving zal opbouwen."
De agenda was hiermee afgeloopen.
Daarna kwam nog de kwestie van de loonsverlaging bij de N.V. ,,De Arbeiderspers" in behandeling. Een motie, voorgesteld door Amsterdam III, dat in de huidige politieke situatie, de loonsverlagingen bij de N.V. ,,De Arbeiderspers" ongewenscht zijn, werd op voorstel van dr. F. M. Wibaut verworpen.
(Vor. ber. Paaschcongres blz. 278 K.)

19 SEPTEMBER 1932

A. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen.** — De nieuwe verkiezingen voor den Rijksdag zullen op 6 November **1932** plaats vinden. **(Vor.** ber. 439 D.)

B. **BEWAPENING.** — Officieele verklaring van Engeland aan Duitschland inzake gelijkgerechtigdheid van bewapening. — De Engelsche regeering heeft op 18 Sept. '32 een uitvoerige verklaring gepubliceerd, waarin zij, na te hebben verzekerd, dat zij alles in het werk stelt teneinde de ontwapening en het economisch herstel te bevorderen, haar standpunt ten opzichte van den Duitschen eisch van gelijkgerechtigdheid op het gebied der bewapening uiteenzet.
Met het oog op de aanstaande Economische Wereldconferentie, de groote concessies op het gebied der herstelkwestie en de huidige economische behoeften, acht zij het zeer ongelukkig, ongelegen en onverstandig, dat Duitschland juist thans zijn eisch aan de orde heeft gesteld. Juridisch is de situatie aldus, dat Hoofdstuk V van het Verdrag van Versailles nog bindend is en slechts door een algemeene overeenkomst buiten werking kan worden gesteld. Duitschlands standpunt is onjuist, dat door het al of niet tot stand komen van een ontwapeningsconventie Hoofdstuk V van het Verdrag van Versailles zou komen te vervallen, omdat de andere mogendheden hun beloften niet zouden zijn nagekomen. Ook staat het niet vast, dat de methode, volgens welke de Duitsche ontwapening is voltrokken, ook op de andere mogendheden moet worden toegepast.
Engeland is echter van meening, dat de Duitsche eisch weliswaar niet juridisch uit de vredesverdragen kan worden afgeleid, doch in de eerste plaats een eisch moet zijn van op het juiste peil brengen der bewapeningen, aangezien de ontwapening van Duitschland een voorlooper zou zijn voor de ontwapening der andere mogendheden. Engeland heeft reeds in hooge mate ontwapend. De Engelsche regeering komt dan ook tot het volgende voorstel.
Zij ziet als taak der Ontwapeningsconferentie, het kader van een ontwapenings-overeenkomst te scheppen, gebaseerd op den grondslag, dat iedere staat in overeenstemming met andere staten een begrenzing aanvaardt, die hij zichzelf vrijwillig oplegt, en wel als deel van een wederzijdsche overeenkomst met de andere staten, die deze overeenkomst onderteekenen. Het resultaat van deze overeenstemming zal in ieder geval geen verschil in ,,status" zijn. Ieders bewapening zal door dezelfde methode onder contrôle staan. De reeds bestaande begrenzingen, zooals de Vredesverdragen en de Vlootverdragen van Washington en Londen, zullen, voor zoover ze niet door wederzijdsche overeenkomsten gewijzigd worden, weer in de nieuwe, vrijwillige en alles-omvattende overeenkomst, waarover men gaat onderhandelen, opgenomen. De taatstgenoemde overeenkomst zal het document zijn, waarin de directe verplichtingen zijn vastgelegd voor allen. Deze opvatting van doel en werkwijze der Ontapeningsconferentie geeft, naar de meening van de Engelsche regeering, een antwoord op de kwestie van den ,,status", die in de mededeeling van de Duitsche regeering van **29** Augustus '**32** is opgeworpen.

De Engelsche nota besluit met de opmerking, dat het doel niet door een scherpe provocatie of door niet deel te nemen aan de Ontwapeningsconferentiedoch slechts door geduldige onderhandelingen tijdens het verloop eener conferentie bereikt zal kunnen worden.
(Vorig bericht blz. 493 B.)

20 SEPTEMBER 1932

A. NEDERLAND. — De Troonrede. — De rede, waarmede H. M. de Koningin op 20 September 1932 de zitting der Staten-Generaal opende, luidt als volgt:
In dit plechtig oogenblik, Leden van de Staten-Generaal, nu een nieuwe zitting van de Volksvertegenwoordiging een aanvang neemt, richten Mijne gedachten zich meer dan ooit op den duisteren tijd, dien het Vaderland beleeft.
De ernstige wil, die de Regeering bezielt, met Gods hulp het schip van Staat in veilige haven te sturen, kan slechts leiden tot het doel, indien ons Volk in al zijn lagen zich de werkelijkheid onverbloemd voor oogen stelt.
Zonder voorbeeld in de geschiedenis zijn de economische verhoudingen over heel de wereld ontredderd; onweerstaanbaar grijpen de gevolgen der crisis steeds verder om zich heen en nog steeds kondigen zich geen betrouwbare teekenen van kentering aan.
Moederland en Overzeesche Gewesten zien hun welvaart ernstig ondermijnd. Nieuwe belemmeringen in het handelsverkeer tusschen de volkeren werden toegevoegd aan de vele, welke reeds ten vorigen jare de crisis verscherpten.
In alle takken van volksbestaan bleef de bedrijvigheid gestadig afnemen; handel, scheepvaart en visscherijen zijn evenzeer getroffen als nijverheid en land- en tuinbouw.
Herstel van het internationaal ruilverkeer wenscht de Regeering te bevorderen door verdragen, die een ruimer geest ademen. Daarnevens moet zij bij voortduring bedacht blijven op afwending van de gevaren, waarmede buitenlandsche maatregelen den afzet van onze voortbrengselen bedreigen.
Zijn reeds tal van noodmaatregelen tot stand gekomen om ineenstorting van onmisbare bedrijfstakken te verhoeden, nieuwe regelingen met hetzelfde doel zullen moeten volgen.

H. M. Koningin Wilhelmina.

De werkloosheid, bron van zooveel leed, heeft een nooit gedachten omvang aangenomen. Zij plaatst de Overheid voor schier onoplosbare moeilijkheden, niet het minst van geldelijken aard. De Regeering zal haar voortdurende zorg ook in de toekomst aan dit maatschappelijk euvel geven; het zoo noodzakelijk herstel van het bedrijfsleven zal haar daarbij tot richtsnoer blijven. In het bijzonder zal ook het vraagstuk van de jeugdige werkloozen alle aandacht hebben.
Nevens voortzetting van de werkloozenzorg stelt handhaving van het peil van sociale voorziening, in betere tijden bereikt, de uiterste eischen aan het zoozeer verminderde draagvermogen der Natie.
De sterke daling van het nationaal inkomen en de diepe inzinking, welke het economisch leven vertoont, oefenen een noodlottigen invloed op de opbrengst van 's Rijks middelen. De financieele toestand is dientengevolge zorgwekkend. Veel zal van Uw werkkracht en toewijding gevergd worden, opdat tijdig de meest dringende maatregelen tot stand komen. Ik weet, dat het beroep, dat ten deze op Uw medewerking zal worden gedaan, niet vergeefsch zal zijn en Ik vertrouw, dat het gemeen overleg tot een uitkomst zal leiden, die aan den ernst van den toestand beantwoordt.
Ook in de Overzeesche Gewesten wordt er krachtig naar gestreefd de kosten der Landshuishouding met de middelen in overeenstemming te brengen. Het feit, dat meer en meer in alle maatschappelijke kringen de overtuiging doordringt van de volstrekte noodzakelijkheid van dit streven, versterkt de verwachting, dat ondanks alle bezwaren, het doel zal worden bereikt.
Evenzeer als in de donkerste dagen zijner roemrijke geschiedenis behoeft ons Volk thans eendracht ter ontplooiing van al zijn stoffelijke en zedelijke krachten. Op den voorgrond trede daarom wat de Natie vereenigt, niet wat haar verdeelt.
Met de bede, dat Gods hulp Mijn Volk sterke en met den wensch dat God Zijn zegen aan Uwen arbeid moge schenken, verklaar Ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend.

B. **ZWEDEN.** — Regeering afgetreden. — Na een Kroonraad heeft het ministerie-Hamrin gezamenlijk ontslag aan den Koning aangeboden, hetgeen is aanvaard. Het demissionaire Kabinet zal nog eenige loopende zaken afhandelen. (Vor. bar. blz. 446 K.)

C. DUITSCHLAND. — Nieuwe partij gesticht. - „Nationale **Vereeniging**". — Op 18 Sept. '32 is de „Duitsche nationale vereeniging" gesticht op een vergadering, welke door een honderdtal vertegenwoordigers uit alle beroepen en uit alle deelen van het Rijk werd bezocht. Het voorloopige bestuur bestaat uit: Oberregierungsrat dr. Wildermuth uit Berlijn, voorzitter, graaf Van Dohna (Bonn), en advocaat Ziebill (Koningsbergen), plaatsvervangende voorzitters en Von Wilamowitz-Möllendorf (Berlijn) en Bliiher, eerste burgemeester van Dresden, bijzitters. De vergadering heeft een oproep gericht aan alle Duitschers, die zich op het oogenblik bij geen enkele politieke partij thuis gevoelen, waarin o.a. wordt gezegd:
Wij willen door aanpassing van de grondwet van Weimar aan de levensnoodzakelijkheden van het Duitsche volk tot de grondwettelijke eerlijkheid terugkeeren. Wij willen, dat Duitschland vrij is. Duitschland heeft een heilig recht op de annuleering der opgelegde verdragen. Wij willen, dat de eerbied voor de eerlijke meening en voor de religieuze overtuiging in Duitschland weer iets vanzelfsprekends wordt en dat de christelijke grondslagen van onze cultuur behouden blijven. Wij willen, aat de sociale wetgeving op de bases van het verzekerings- en arbeidersrecht gehandhaafd blijft. Wij wijzen autarkie van de hand. De Duitsche nationale vereeniging sluit aan bij historische herinneringen.

D. **CHINA.** — Nationale treurdag. — Ter gelegenheid van den Nationalen Treurdag, die in verband met de bezetting van Mandsjoerije door Japan en China op 18 Sept. '32 werd gehouden, waren op alle openbare en op vele particuliere gebouwen te Shanghai de met rouwfloers omwonden vlaggen halfstok geheschen.

A. NEDERLAND. — **Christelijke** Werkgevers **Vereeniging.** — Dezer dagen werd te Arnhem de jaarvergadering gehouden van de Vereeniging van Christelijke Werkgevers en groothandelaren in Nederland. Na opening der vergadering las de voorzitter, de heer F. L. van der Bom te Amsterdam, een gedeelte der Heilige Schrift en wees naar aanleiding hiervan op de taak van den Christen om te allen tijde, ook in dagen van tegenspoed en zorg den Heere te loven. Spr. behandelde verschillende practische vragen. Resumeerende kwam spr. er toe, dat de Christenwerkgever de roeping heeft om de plaats, door God hem in het bedrijfsleven gegeven, te handhaven en dat hij daarom met inachtneming van zijn verplichtingen er in dezen tijd bijzonder naar moet streven, het bedrijfsleven in stand te houden. Hij is daartoe geroepen het pleit bij de overheid te voeren tot vermindering van lasten door verlaging van Rijks- en Gemeente-uitgaven en door vermindering van uitgaven aan de sociale verzekering verbonden.
Daarnaast heeft hij actief te streven naar het zoeken van middelen in iederen bedrijfskring om tot meer rationeele werkverdeeling te geraken, en de toekomst in het oog houdend, aandacht te schenken aan de scholing der toekomstige arbeiders en de vakkundige ontwikkeling der werkloozen.

B. ZUIDERZEE. — Nieuwe namen. — De Minister van Waterstaat brengt ter algemeene kennis, dat de volgende namen zijn vastgesteld:
voor het afgesloten gedeelte van de Zuiderzee: IJselmeer;
voor het overige gedeelte van de Zuiderzee benoorden den afsluitdijk: Waddenzee. (Vor. ber. blz. 359 D.)

C. LUCHTVAART. — Parachute-sprong. — Mevr. Lola Schröter heeft als vrouw een nieuw wereldrecord gevestigd door met een parachute van een hoogte van 7300 Meter te springen. Zij liet zich met een watervliegtuig tot deze groote hoogte brengen en sprong toen met het valscherm naar beneden. De daling geschiedde vlot; zij had 28 minuten noodig om den beganen grond te bereiken. Zij legde daarbij een afstand van 45 K.M. af en kwam 22 K.M. van Kiel op de aarde terecht. (Vorig bericht blz. 401 A.)

D. GRAAF GRAVINA OVERLEDEN. — De Volkenbondscommissaris voor Danzig, graaf Gravina, is op 19 September te Danzig overleden.

E. **ROEMENIE.** — **Financieele** maatregelen. — De regeering heeft het parlement een aantal wetsontwerpen voorgelegd die zeer ingrijpende bezuinigingsmaatregelen omvatten.
Geen enkel ambtenaar zal een hoogere bezoldiging dan 35.000 lei of ongeveer 540 gulden per maand mogen genieten. Uitgezonderd hiervan zijn slechts de beide veldmaarschalken. Teneinde de belastinginning te bevorderen, wordt de provisie, die de daarmee belaste ambtenaren van de geïnde gelden krijgen verhoogd van 1 tot 3 procent. Indien zij er in slagen achterstallige gelden te innen krijgen zij hiervan 4 procent. Verschillende nieuwe belastingen zullen worden ingevoerd. overeenkomende met onze personeele belasting.
Bij overtreding van de nieuwe belastingvoorschriften wordt het kiesrecht van den overtreder ingetrokken en kan hij veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van ten hoogste een maand. (317 B.)

F. CONFERENTIE VAN STRESA. — **Revalorisatieplan** aangenomen. — De conferentie van Stresa heeft het revalorisatie-plan-Schüller, dat reeds door de economische landbouw-commissie was aangenomen, eveneens met algemeene stemmen goedgekeurd.
Het belangrijkste punt van dit voorstel is de stichting van een landbouwfonds ter waarde van 75 millioen goudfrancs, bestemd voor de graanprijs-revalorisatie. De revalorisatie, die berekend is naar den export van de agrarische landen gedurende de laatste drie jaren zal 1600 millioen K.G. tarwe, 1500 millioen K.G. gerst en 1350 millioen K.G. mais betreffen, Voor eenige andere landen geldt de revalorisatie ook voor kleinere contingenten rogge, brouwgerst en haver.
De revalorisatiepremie bedraagt twee goudfrancs per 100 K.G. tarwe en 1½ goudfrancs per 100 K.G. van de andere graansoorten. Het fonds zal beheerd worden door een commissie die waarschijnlijk haar zetel zal hebben bij de Bank voor Internationale Betalingen.
Als tegenprestatie wordt van de landbouwstaten geëischt dat zij een liberale handelspolitiek zullen voeren, en de meest mogelijke verlichting op handelsgebied zullen toestaan aan hun nabuurstaten.
De duur der conventie is bepaald op drie jaar, n.l. tot 30 October 1935.
De conferentie werd gesloten nadat het rapport der financieele commissie in geheime zitting was goedgekeurd.
In dit rapport wordt den staten aanbevolen, zelf alle mogelijke middelen tot oplossing van de moeilijkheden toe te passen, een op deflatie gerichte politiek te voeren en hun handelsbalans in evenwicht te brengen. (Vorig bericht blz. 492 H.)

G. NEDERLAND. — Overdracht van Rectoraten. — Aan de verschillende universiteiten en hoogescholen heeft op 19 September de gebruikelijke overdracht van het rectoraat plaats gehad. Aan de Rijksuniversiteit te Leiden geschiedde dit door prof. dr. J. J. Blanksma aan prof. dr. J. H. Zaayer; aan de Rijksuniversiteit te Utrecht door prof. L. S. Ornstein aan prof. dr. C. G. N. Vooys; aan de Rijksuniversiteit te Groningen door prof. dr. A. G. Roos aan prof. mr. H. van Goudoever; aan de Gemeentelijke universiteit van Amsterdam door prof. mr. Paul Scholten aan prof. mr. I. H. Hijmans; aan de Technische Hoogeschool te Delft door prof. ir. J. A. Grutterink aan prof. dr. ir. H. ter Meulen; aan de Handelshoogeschool te Rotterdam door prof. dr. N. J. Polak aan prof. dr. Z. W. Sneller; aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen door prof. ir. J. H. Thal Larsen aan prof. ir. H. K. H. A. Mayer Gmelin; aan de R.K. universiteit te Nijmegen door prof. dr. R. L. Jansen aan prof. dr. T. Brandsma; aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg door prof. mr. E. Gimbrère aan prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen. (408 B.)

H. ONTWAPENING. — Antwoord van Henderson op de Duitsche nota. — Het antwoord-schrijven, dat de president van de Ontwapeningsconferentie Henderson gericht heeft aan den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken in verband met de Duitsche nota van 14 September, waarbij Duitschland had aangekondigd niet deel te zullen nemen aan de zitting van het Bureau van de Ontwapeningsconferentie, is thans door het secretariaat van den Volkenbond gepubliceerd. In dit schrijven spreekt Henderson er o.a. zijn teleurstelling over uit, dat de rijksregeering besloten heeft niet aan de zitting van het Bureau deel te nemen. Duitschland schijnt de opvatting te zijn toegedaan, dat na het aannemen der groote verdagingsresolutie der Ontwapeningsconferentie van 23 Juli, thans vaststaat, dat de komende ontwapeningsovereenkomst ver beneden het ontwapeningsregime van het Verdrag van Versailles zal blijven. Als president is het zijn taak niet zich uit te spreken over ,,het ontwapeningsregime van het Verdrag van Versailles".
Henderson besluit dan met de uitnoodiging aan de Duitsche regeering opnieuw en zoo spoedig mogelijk deel te nemen aan de werkzaamheden van het Bureau der Conferentie, daar bij een langdurige afwezigheid van Duitschland ter conferentie op ernstige wijze

de geheele ontwapeningsgedachte in gevaar kan komen.
Henderson deelt dan nog mede, dat hij de Duitsche nota van 14 September met het antwoord, ter kennis zal brengen van alle leden van het Bureau. (496 C.)

21 SEPTEMBER 1932

A. NEDERLAND. — Staatsbegrooting 1933. — De definitieve cijfers zijn:

Dienstjaar 1929.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Ontv.	f 656.459.984	Uitgaven	f 112.229.742
Uitgaven	„ 598.252.079	Middelen	„ 53.437.071
Tekort		Tekort	f 58.792.671
Overschot	f 58.207.905	Overschot	—

Dienstjaar 1930.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 608.387.093	Uitgaven	f 112.225.642
Middelen	„ 636.330.080	Middelen	„ 68.669.326
Vrd. saldo	f 27.942.987	Nad. saldo	f 43.556.316

Dienst 1931.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 606.469.643	Uitgaven	f 235.614.961
Middelen	„ 556.887.993	Middelen	„ 139.107.521
Nad. saldo	f 49.581.650	Nad. saldo	f 96.507.440

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrootingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 612.663.599 en aan gewone middelen f 603.447.281. Aanvankelijk werd dus een nadeelig saldo verwacht van f 9.216.318, te verminderen met f 3 millioen „besparing", en voor f 4 millioen te dekken uit den verhoogden accijns op het gedistilleerd. Hierna zou een ongedekt tekort van f 2 millioen overblijven, waarvoor geen bijzondere maatregelen werden voorgesteld. Het thans becijferde nadeelige saldo geeft dus, in vergelijking met het aanvankelijk geraamde, een ongunstiger uitkomst van f 40.365.331.

Dienst 1932.

De begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld:

Gewone dienst.

Uitgaven. Totalen van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven f 588.072.941. Middelen. Totaal van den ramingsstaat f 544.268.092. Nadeelig saldo f 43.804.849.

Kapitaaldienst.

Uitgaven. Totalen van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven f 412.497.967.
Middelen. Totaal van den ramingsstaat (titel B) f 275.658.415. Nadeelig saldo f 136.839.552.
Het nadeelig saldo van den gewonen dienst is te verhoogen met f 20 millioen, waarmede de raming der middelen moet worden verminderd. Hierdoor stijgt het geraamde tekort tot rond f 63 millioen.
Ter dekking daarvan zijn de volgende maatregelen getroffen: 1. Tijdelijke korting op de bezoldiging van de burgerlijke en militaire Rijksambtenaren rond f 7 mill.; 2. Tijdelijke heffing van een bijzonder invoerrecht op benzine rond f 15.5 millioen; 3. Verhooging van het tarief van invoerrechten rond f 11 millioen; 4. Tijdelijke korting op de uitkeeringen aan provinciën en gemeenten rond f 2 millioen, totaal f 35.5 millioen, terwijl aan de middelen van den gewonen dienst der Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1932 uit het reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 Dec. 1931, toegevoegd wordt een bedrag van f 18 millioen. Tezamen f 53.5 millioen.
Van het geraamde tekort resteert dan nog een som van pl.m. 10 millioen, te dekken door in den loop van het dienstjaar nader aan te brengen besparingen.
Voor zooveel den gewonen dienst betreft, hebben sedert de vaststelling van deze begrooting tot dusverre nog geen noemenswaardige wijzigingen plaats gevonden. Niettemin zijn deze stellig te verwachten, o.m. als gevolg van de onderstaande oorzaken:
1e. noodzakelijke aanvulling van Hoofdstuk VII A (Nationale Schuld) wegens bij de raming niet Voorziene consolidatie van f 200 millioen; latere conversie en tot een hooger rentetype dan aanvankelijk was geraamd;
2e. aanvulling van Hoofdstuk VII B (Financiën) voor zooveel betreft den post voor dekking van het tekort in het gemeentefonds als gevolg van den teruggang van de opbrengst der gemeentefondsbelasting;
3e. verhooging van den op Hoofdstuk IX (Waterstaat) voorkomenden post wegens dekking van het tekort op de spoorwegen en de storting van de annuïteit van het spoorwegpensioenfonds.
Wordt hierbij gevoegd het niet ontvangen van de in de Middelenraming opgenomen winstuitkeering van de Nederlandsche Bank en het feit, dat met de omstandigheid, dat de opbrengst der middelen naar verwacht moet worden een belangrijk bedrag bij de raming zal ten achter blijven, dan blijkt, dat op den dienst 1932, voor zooveel den gewonen dienst betreft, op een aanzienlijk tekort valt te rekenen.

Dienst 1933.

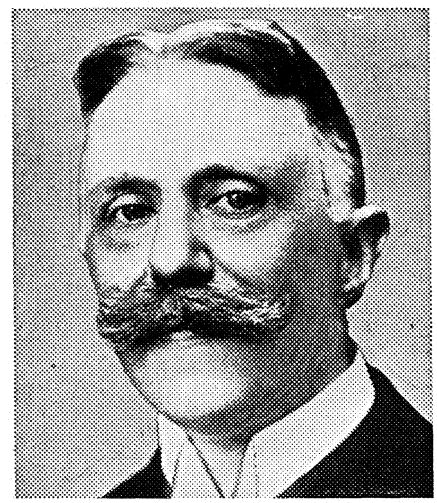
Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 572.857.368	Uitgaven	f 69.375.230
Inkomsten	„ 518.223.483	Ontv.	„ 22.603.093
Nad. saldo	f 54.633.885	Nad. saldo	f 46.772.137

Zooals blijkt, geeft de gewone dienst een tekort van f 54.633.885, en sluit de kapitaaldienst met een tekort ad f 46.772.137, gevende voor den geheelen dienst een nadeelig saldo ad f 101.406.022.

Algemeene toelichting.

Het cijfer van f 54.6 millioen bevat noch het tekort dat aanvankelijk op de begrooting voor 1933 moest worden geraamd, noch het tekort dat daarop ten slotte geraamd zal worden. Het eerstgenoemde tekort is f 147.6 millioen. Het laatstgenoemde is f 22 millioen. Het cijfer van f 54.6 millioen is niet meer dan een toevallige beteekenis.
Het dankt zijn ontstaan aan het feit, dat een deel der overbruggingsmaatregelen reeds in de begrootingscijfers kon worden uitgedrukt en dat ten aanzien van een ander deel om technische redenen voorshands met een aankondiging moest worden volstaan.
Het tekort van f 147.6 millioen is als volgt samengesteld:
1e. Het tekort van f 10.3 millioen, dat reeds op de begrooting voor 1932 geraamd werd en dus, bij gelijkblijvende uitgaven en inkomsten, ook op de begrooting voor 1933 drukt. (Zie boven onder „Dienstjaar 1932").
2e. De stijging der geraamde uitgaven van 1932 op 1933 voor den leeningdienst, de uitkeering aan het gemeentefonds en het spoorwegtekort met respectievelijk f 10.6, f 20.2 en f 20.1 millioen, tezamen f 50.9 millioen. De stijging van de uitgaven voor den leeningdienst vloeit onder meer voort uit de kassiersdiensten, welke het Rijk thans in ruime mate, met name voor Indië en de gemeenten verricht en welke voorzichtigheidshalve tot consolidatie van een vrij aanzienlijk deel der vlottende schuld hebben genoopt. Tegenover deze stijging van uitgaven staat dan ook een aanmerkelijke stijging van de middelen van hetzelfde hoofdstuk, wegens rentebetaling aan het Rijk. Indien deze laatste stijging er niet was, zou de daling der middelen een nog grooter omvang aannemen.
Onder de genoemde f 50.9 millioen is niet vermeld het bedrag, dat als „normaal accres" der uitgaven ingevolge den bevolkingsaanwas kan worden beschouwd.
Dit jaarlijksch accres wordt gewoonlijk op ongeveer

f 10 millioen geschat, waarvan rond f 4 millioen op Onderwijs.
3e. De daling der geraamde middelen van 1932 op 1933 met f 68.4 mill. Het vergelijkingspunt is hier de met f 6.5 millioen verhoogde raming voor 1932. Deze derde factor is de gewichtigste. Zelfs kan men zeggen, dat ook de tweede factor voor een zeer groot deel tot daling der middelen -- welke dan dus een hooger bedrag beloopt dan f 68.4 millioen — is terug te brengen. Met name is de stijging van de uitkeering aan het gemeentefonds een gevolg van de daling der opbrengst van de gemeentefondsbelasting en de opcenten op de vermogensbelasting. Ook de aanzienlijke uitgaaf voor dekking van het spoorwegtekort is te wijten aan een terugloopen van inkomsten. De daling der middelen ad *f* 68.4 millioen geeft derhalve nog slechts een zeer onvolledig beeld van wat de daling van het algemeene peil der inkomsten voor den stand van het budget van 1933 beteekent.
4e. De f 18 millioen uit het reservefonds, die aan de middelen van 1932 zijn toegewezen en het tekort over dat jaar ten slotte hebben gereduceerd. Weliswaar zal, volgens het toen uitgesproken voornemen. thans hetzelfde geschieden, maar op de ingedientie begrooting van uitgaven en inkomsten komen deze f 18 millioen toch vanzelf niet tot uiting. Zij vormen een verlengstuk van de onder 1e. genoemde f 10.3 millioen, inzoover ook zij een tekortcijfer aangeven, dat feitelijk reeds op de begrooting voor 1932 drukte en vandaar automatisch op die voor 1933 overgaat.
Het sub 1e., 2e., 3e. en 4e. vermelde bijeengenomeii, blijkt derhalve, dat op de begrooting voor 1933 een tekort geraamd moest worden van f 10.3 + f 50.9 + f 68.4 + f 18 = *f* 147.6 millioen.
Ter dekking van dit tekort zijn de volgende maatregelen genomen:
1e. Een besparing op de uitgaven tot een bedrag van f 66 millioen, indien als uitgangspunt genomen wordt, de bij de begrooting voor 1932 door de Staten-Generaal gevoteerde uitgaven. Wordt als uitgangspunt genomen — wat juister is — diezelfde uitgaven, verminderd met de straks vermelde f 7 + f 2 millioen, dan geldt het een besparing van f 57 inillioen.
2e. Een salarisverlaging ad f 14.5 millioen.
3e. Een versterking der middelen met f 36 millioen.
4e. Een tegoedschrijving aan den dienst voor 1933 van f 18 millioen uit het reservefonds.
Een gezamenlijke dekking alzoo van f 57 + f 14.5 + f 36 + f 18 = f 125.5 millioen, zoodat een tekort overblijft van f 147.6 -- f 123.5 inillioen = f 23.1 millioen. De maatregelen genoemd sub 2e. en 4e., konden nog niet in de begrootingscijfers verwerkt worden, tengevolge waarvan het formeele tekort op het oogenblik bedraagt f 54.6 millioen.
Omtrent de drie eerstgenoemde dekkingsmaatregelen moge het volgende worden opgemerkt.
Ad. lum. Bij de aangebrachte besparingen is een dankbaar gebruik gemaakt van het rapport der Staatscommissie-Welter.
Nagenoeg alle hoofdstukken der begrooting hebben hun aandeel in de voorgedragen besparing geleverd.
Ad. 2um. De salarisvermindering ad f 14.5 millioen komt overeen met het bedrag, dat de voornoemde commissie terzake had voorgesteld.
De Regeering is voornemens, daarnaast een herziening van het Bezoldigingsbesluit te bevorderen, waardoor de 3% aftrek voor ongehuwden wordt veranderd in een 5% aftrek. Zoowel over dit punt als over het zooeven genoemde is het overleg met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg geopend, zoodat wijzigingen alsnog mogelijk zijn.
Beide maatregelen zullen resp. opbrengen f 12.8 millioen en f 1.7 niillioen. Tezamen derhalve de bovengenoemde f 14.5 millioen.
Dit bedrag kon om technische redenen nog niet in de cijfers der begrooting verwerkt worden.
Waar de begrooting voor 1933 nog allerminst de volle vrucht kon zien rijpen van de ondernomen besparingen en waar niettemin ook thans een sluitend budget moet worden bevorderd, kan een tijdelijke overbrugging. door versterking der middelen niet worden gemist.
In de eerste plaats is hiervoor in aanmerking gebracht de heffing van opcenten op een directe belasting.
De directe belasting, die zich in de gegeven omstandigheden het best voor de opcentenheffing leent, is de gemeentefondsbelasting. Niet slechts omdat in die belasting een huwelijksaftrek een plaats gevonden heeft, maar ook omdat de enorme daling van de opbrengst der gemeentefondsbelasting het Rijk voor hoogst abnormale uitgaven plaatst, uitgaven die bij sommigen reeds de vraag hebben doen rijzen, of niet door een ingrijpende korting op de wettelijke uitkeering aan dezen, door den wetgever niet bedoelden, toestand een einde behoort te worden gemaakt.
Wat vóór een bevestigende beantwoording van bovenstaande vraag wordt aangevoerd, dat namelijk ook de genieenten moeten bezuinigen, houdt niet altijd voldoende rekening met den scherpen prikkel, die in dit opzicht reeds voor tal van gemeenten uitgaat zoowel van de gedaalde waarde der opcenten op de gemeentefondsbelasting, als van de gedaalde opbrengst van andere bronnen van inkomsten en de stijgende uitgaven voor armenzorg, werkloosheid enz. De fout in enkele gemeenten is dan ook niet, dat zij te weinig prikkels tot bezuiniging hebben, maar dat zij de verzenen tegen de prikkels slaan.

Jhr. Mr. D. J. de Geer, Min. van Financiën.

Indien een ingrijpende percentsgewijze korting op de uitkeeringen niet in aanmerking komt, is een ander middel van redres, dat zich vanzelf aanbiedt, een tijdelijke versterking van de fondsbelasting. Hierdoor zal het fonds in meerdere mate „selfsupporting" wordon dan dit anders gedurende deze felle crisis het geval kan zijn.
Van 30 tot 150 opcenten op alle aanslagen van de Gemeentefondsbelasting. Het betreffende ontwerp, tegelijk met deze nota ingediend, beoogt over het aanstaande belastingjaar 30 opcenten te heffen op alle aanslagen in de voormelde belasting. Dit aantal van 30 zal voor de hoogere inkomens geleidelijk tot 150 stijgen.
De stijging van het aantal opcenten is aldus geregeld, dat bij iedere f 1000 inkomen boven de f 30.000 één opcent méér geheven wordt, tot een maximum van 150. Dit abnormaal hooge maximum vindt zijn rechtvaardiging, behalve in het karakter van noodoffer dat deze heffing draagt, in de omstandigheid, dat de progressie in de hoofdsom der gemeentefondsbelasting vrij matig is. Willen de hoogste inkomens, die ons nog overgebleven zijn, in deze acute noodheffing naar evenredigheid bijdragen, dan kan de voorgestelde correctie op het tarief der gemeente-

fondsbelasting in dit speciale geval bezwaarlijk worden gemist.
De opbrengst van de voorgestelde opcenten over het belastingjaar 1933/34 wordt — op de basis van de sterk verlaagde raming der hoofdsom — geraamd op f 24 millioen. Het 2/3 deel hiervan, dus f 16 millioen, zal ten goede komen aan de Rijksbegrooting voor 1933.
30 extra-opcenten op alle aanslagen in de Vermogensbelasting. Het gemeentefonds wordt, behalve door de gemeentefondsbelasting, gevoed door 50 opcenten op de vermogensbelasting. Deze 50 opcenten vormen de „Ergänzungssteuer" van de gemeentefondsbelasting. Het schijnt redelijk, de heffing der overbruggingsopcenten ook hierop toepassing te doen vinden. Voorgesteld wordt daarom, 30 extra-opcenten te heffen op alle aanslagen in de vermogensbelasting, hetgeen neerkomt op een heffing van 60% van de bovengenoemde 50 opcenten uit de vigeerende wet. Voorzoover de vermogens nog inkomsten opleveren, worden ze uiteraard daarnaast door de straks genoemde progressieve opcenten op de fondsbelasting getroffen.
De opbrengst van de extra-opcenten op de vermogensbelasting wordt voor het belastingjaar 1933/34 geraamd op f 3 millioen. Het 2/3 deel daarvan zal ten goede komen aan de Rijksbegrooting voor 1933.
Als gezamenlijke opbrengst van de voorgestelde verzwaring der directe heffingen kan alzoo gerekend worden op een jaar-opbrengst van f 27 millioen. Het budget van 1933 wordt hierdoor met f 18 millioen ontlast.
De tot dusver besproken versterking der middeleq budgetair vertoont zich als een verlaging der uitgaven, immers als een vermindering der bijdrage aan het gemeentefonds. Zij is derhalve niet begrepen in de „versterking der middelen ad f 36 millioen", hierboven genoemd.
Omgekeerd zal onder de middelen wèl opgenomen worden de opbrengst van de 5% verhooging van het premieverhaal.
Heffing gedurende een jaar van 30 opcenten op alle invoerrechten en op den bieraccijns. De f 36 millioen aan middelenversterking, bovengenoemd, zal gevonden worden uit de heffing gedurende één jaar van 30 opcenten op alle invoerrechten en op den bieraccijns (f 26 millioen), en uit de totstandkoming van de reeds sedert eenigen tijd bij de Kamer aanhangige weeldeverteringsbelasting (*f* 10 millioen).
Het spoorwegtekort 1932. Terugkomend op de cijfers der ingediende begrooting, wordt opgemerkt, dat het resteerend tekort van f 22 millioen ongeveer overeenstemt met het bedrag (ruim f 20 millioen), dat in het aanstaande begrootingsjaar als extra-last op het budget zal drukken ter dekking van het spoorwegtekort over 1932. Dit tekort zal namelijk, naar verwacht wordt, rond f 26 millioen bedragen, terwijl f 5.5 millioen hiervan zal gevonden worden uit gelden die anders voor afschrijving bestemd zijn.
Dit spoorwegtekort is thans een der donkerste punten op de Rijksbegrooting. Het zal tot de vermelde hoogte in het loopende jaar stijgen ondanks reeds ingevoerde bezuinigingen en ondanks een loonsverlaging, welke over een half jaar heeft gegolden. De oorzaak is een voortdurende teruggang der inkomsten, ten deele als gevolg van de concurrentie der auto's. vooral autobussen en vrachtauto's. Daarnaast komt de verplichting, welke voor de spoorwegmaatschappijen uit eertijds aangegane overeenkomsten bestaat, vele met groot verlies werkende locaalspoorwegen te blijven exploiteeren. Een en ander is weliswaar door de crisis ten zeerste verscherpt, maar het geringe weerstandsvermogen, dat het bedrijf In dezen tijd toont te bezitten, vindt toch voornamelijk in de bedoelde omstandigheden zijn oorzaak. De Regeering is met de Directie der spoorwegen in overleg getreden tot het voorbereiden van maatregelen om in 1933 het tekort op de exploitatie — dat op de Rijksbegrooting van 1934 zal drukken — tot de geringst mogelijke afmetingen terug te brengen. Inmiddels is het denkbeeld van het instellen van een Rijksverkeersfonds bij de Regeering in overweging. Zij betwijfelt, of de verwachting der voormelde Staatscommissie juist is, dat een verhooging der wegenbelasting, als door die Commissie voorgesteld, het concurrentievermogen der spoorwegen in die mate zou bevorderen, dat het hun hierdoor mogelijk zou worden, na invoering van de noodige bezuinigingen, hun exploitatierekening te doen sluiten.
Intusschen moest met de dekking van dit tekort thans hoofdstuk IX der Rijksbegrooting voor 1933 worden belast en vormt deze dekking de oorzaak, dat er een nadeelig saldo van f 22 millioen op het Rijksbudget voor het volgend jaar blijft bestaan.
Indien het parlementair overleg over de ingediende Rijksbegrooting er toe mocht leiden, dat de Regeering en Kamer tot het gezamenlijk inzicht komen, dat een of andere niet voorgedragen besparing (of tijdelijke middelenversterking) evenzeer — of misschien zelfs nog méér — aannemelijk zou zijn dan eene wèl voorgedragene, dan zal het stellig overweging verdienen, de eerstbedoelde te gebruiken om het resteerend nadeelig saldo ad f 22 millioen alsnog geheel of gedeeltelijk op te vangen.

Financieel perspectief.

Voor de na 1933 komende begrootingen zal op de basis van de huidige gegevens, moeten gerekend worden op een tekort van f 53 millioen. Daarbij is uitgegaan van drieërlei onderstelling: 1e. dat het spoorwegtekort verdwenen is; 2e. dat de thans ter hand genomen besparingen volledig geëffectueerd zijn; 3e. dat de op dit oogenblik voorgestelde fiscale overbruggingsmaatregelen zijn vervallen. Indien aan deze drie voorwaarden voldaan is, zal immers tegenover het genoemde tekortcijfer van f 127 millioen staan een dekkingscijfer van f 72 millioen, zoodat een tekort overblijft van f 55 millioen.
Dit laatste cijfer zal met f 10 millioen kunnen worden verminderd, indien de weeldeverteringsbelasting, zooals in de bedoeling ligt, tot een blijvende heffing wordt gemaakt. Maar het zal anderzijds met f 16 millioen stijgen, zoodra de gedeeltelijke stopzetting van de uitkeeringen aan het invaliditeitsfonds en het pensioenfonds moet beëindigd worden. Een en ander beduidt derhalve een toekomstig tekort van f 61 millioen.
Vier wegen laten zich denken ter opheffing of beperking van dit tekort: 1e. een kentering in den ongunstigen loop der middelen; 2e. een verder gaande blijvende besparing op de uitgaven; 3e. een verduurzaming van de op dit oogenblik voorgedragen belastingverzwaring, in dezen òf in een anderen vorm; 4e. een wegvallen van het abnormale uitgaven-accres hetwelk begonnen is de begrooting voor 1933 met f 50.9 millioen te verhoogen.
Wat den vierden factor aangaat, mag in dit verband alleen gedacht worden aan de verhoogde bijdrage aan het gemeentefonds. Immers de verdwijning van het spoorwegtekort is reeds als gegeven vooropgesteld alvorens tot het cijfer van f 61 millioen te komen, en de mogelijkheid van een toekomstige verlaging van hoofdstuk VII A (Nationale Schuld) is van allerlei uiterst onzekere factoren afhankelijk. Daarentegen mag wel aangenomen worden, dat over enkele jaren de verhoogde bijdrage aan het gemeentefonds zal komen te vervallen, daar alsdan de uitkeeringen, volgens de wet, opnieuw berekend zullen moeten worden op den grondslag van de nieuwe opbrengst der gemeentefondsbelasting. Het budget zal hierdoor met een afzonderlijk bedrag worden ontlast.
Wat de overige drie genoemde factoren aangaat, zal de derde wel nauwelijks voor overweging in aanmerking komen.
Het zal derhalve grootendeels van de werking van den eersten factor afhangen, in hoever een verder gaande blijvende besparing op de uitgaven zal kunnen worden verkregen.

Heel optimistisch zal men te dien aanzien niet kunnen zijn.
In de eerste plaats, omdat aan de kentering in den loop der middelen waarschijnlijk nog vooraf zal gaan een verdere daling. Met zekerheid valt dit aan te nemen ten aanzien van de inkomstenbelasting. De opbrengst van die belasting zal in het begrootingsjaar 1933, welk jaar immers voor één derde samenvalt met het ten deele nog op oude grootheid terende belastingjaar 1932/33, haar diepsten punt nog niet bereiken.
In de tweede plaats, omdat enkele ten vorige jare voor den gewonen dienst ingestelde nieuwe heffingen na drie jaren afloopen.
De conclusie, waartoe een blik in de toekomst op dit oogenblik voert, kan geen andere zijn dan dat naast krachtige doorvoering van de thans ter hand genomen versoberingsmaatregelen, zoodat deze binnen den kortst mogelijken tijd hun volledig effect verkrijgen, noodzakelijk is een ernstig onderzoek naar mogelijkheden van verdere besparing
De Regeering is van die noodzakelijkheid overtuigd en in die richting werkzaam.

Leeningfonds en crisisuitgaven.

In het voorafgaande is niet gesproken over de begrooting van het Leeningfonds 1914. Op zich zelf zou er ook geen aanleiding zijn, aan deze laatste begrooting, waarop de renten en aflossingen van de crisis-leeningen uit den oorlogstijd worden gefinancierd, bijzondere aandacht te wijden. Sinds 1931 worden uit die begrooting echter ook betaald de tegenwoordige crisisuitgaven, o.a. ten behoeve van de werkloosheidszorg. Met het oog daarop zijn de middelen van het Leeningfonds versterkt met verschillende nieuwe heffingen (opcenten op den cigarettenaccijns e.a.), terwijl het blijkens de Memorie van Toelichting op het ontwerp tot heropening van den crisisdienst de bedoeling was, dat een eventueel verder benoodigde dekking zou gevonden worden uit een in het Leeningfonds 1914 aanwezig saldo. Allengs hebben evenwel de nieuwe crisis-uitgaven zulk een omvang aangenomen, dat zij niet alleen vèr uitgaan boven de jaarlijksche opbrengst der nieuwe heffingen, maar dat ook het meervermelde saldo niet voldoende zal zijn om het tekort op deze uitgaven te dekken. Naast de moeilijkheden der gewone begrooting, vormt deze situatie, indien ze nog eenigen tijd voortduurt, een gevaar voor de gaafheid van 's Rijks financiën. Tot het sluiten van nieuwe crisisleeningen zal, nu de oude nog in vele jaren niet zullen zijn afgelost en nu op de leeningscapaciteit van den Staat ook in andere richting een beroep wordt gedaan, niet dan in het uiterste geval moeten worden overgegaan. Onder deze omstandigheden is het de plicht en het voornemen der Regeering, ook ten aanzien van deze uitgaven, af zoodanige maatregelen van besparing voor te bereiden als, in verband met het gedaalde indexcijfer, en zonder de belangen die hier behartiging verdienen uit het oog te verliezen, oirbaar zullen blijken.

De stand van 's Rijks Kas.

Voorts geeft de Minister een overzicht van den stand van 's Rijks Kas per 15 Sept. j.l. waaruit blijkt dat op genoemden datum ten behoeve van 's Rijks huishouding rond f 135 millioen vlottende schuld was aangegaan, met inbegrip van f 64 millioen wegens kasgeldleeningen aan gemeenten verstrekt, doch ongeacht de verplichting van de schatkist tegenover het Leeningfonds 1914 uit hoofde van het in 's Rijks kas berustende saldo van dat fonds.

De gewone diensten 1933 en 1932 onderling vergeleken.

	Uitgaven		Ontvangsten	
	1933	1932	1933	1932
I Huis der Kon.	f 1.850.000	f 1.850.000	Memorie	Memorie
II Hooge Coll. v. Staat	1.965.789	2.018.223	59.050	59.300
III Buitenlandsche Zaken	3.799.259	4.135.840	328.965	371.665
IV Justitie	27.157.454	29.103.893	5.732.680	5.930.595
V Binnenlandsche Zaken en Landbouw	30.804.483	32.790.711	4.968.109	6.153.650
VI Onderwijs, K. & W.	159.616.685	165.453.229	14.207.395	14.135.020
VII A. Nation. Schuld	84.587.217	73.903.406	54.641.255	45.716.534
VII B. Financiën	60.996.949	62.628.344	11.960.053	15.078.043
VIII Defensie	88.569.145	96.088.309	9.742.785	13.086.045
IX Waterstaat	63.127.407	52.940.046	23.381.962	29.123.782
X Arbeid H. en N. thans Econ. Zaken en Arbeid	44.367.740	60.951.671	4.387.776	4.551.858
XI Koloniën	5.965.240	6.159.269	971.452	1.046.594
XII Onvoorzien	50.000	50.000	Memorie	Memorie
Belastingen	—	—	387.842.000	409.015.000
Totaal	f 572.857.368	f 588.072.941	f 518.223.482	f 544.268.092

De afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 is in het volgend overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisis-ontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren	Voor- of nadeelige saldi van den dienst	Voor- of nadeelige saldi v. d. buitengew. dienst	Voor- of nadeelige saldi v. d. geheelen dienst
1912 t/m 1921	+ 32.378.009	—740.366.699	—707.988.679
1922 . . .	— 33.339.066	—173.570.729	—206.909.795
1923 . . .	— 14.182.084	— 78.186.161	— 92.368.245
1924 . . .	+ 2.674.020	— 59.285.121	— 56.611.101
1925 . . .	+ 44.280.128	— 31.455.235	+ 12.824.893
1926 . . .	5 66.374.410	— 26.064.647	+ 40.309.763
1927 . . .	+ 75.259.938	— 10.336.656	+ 64.923.282
1928 . . .	+ 57.196.298	— 39.619.767*	+ 17.576.531†
1929 . . .	+ 58.207.905†	— 58.792.670†	— 584.765†
1930 . . .	+ 27.942.986§	—43.556.316	—15.613.330
1931 . . .	— 49.581.650	— 96.507.440	—146.089.090

*) In deze saldi zijn onder de uitgaven niet medegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een tweetal 6% leeningen, noch onder de ontvangsten de N.U.M.-uitkeering, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

†) Onder deze saldi zijn onder de uitgaven niet medegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een 6% leening ad 40 millioen dollar, noch onder de middelen de gelden, verkregen uit de conversieleening, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

§) Bestemd voor het Reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 December 1931. (V. b. blz. 395 A; Staatsbegr. 1932 61 P.)

22 SEPTEMBER 1932

A. ZUID-AFRIKA. — In- en Uitvoer. — De totale invoer der Zuid-Afrik. Unie gedurende de eerste 6 maanden van 932 beliep, naar wij aan het jongste maandverslag der Comm. voor den Ned.—-Zuid-Afril:. handel ontleenen f 16.434.217, vergeleken met £ 26.707.008 in hetzelfde tijdvak van 1931, derhalve een vermindering van £ 10.272.791.
Daarentegen heeft het uitvoercijfer zich vrijwel kunnen handhaven. De totale uitvoer bedroeg voor de eerste 6 maanden van 1932 £ 34.384.877, in vergelijking met £ 36.616.402 in het overeenkomstige tijdvak van 1931. De vermindering bedroeg dus slechts f 2.231.525. Ongerekend de onzichtbare in- en uitvoeren blijkt, dat de Z.-Afr. Unie thans een voor haar gunstige handelsbalans vertoont voor het eerste halfjaar 1932 van f 17.950.660; verwacht wordt, dat deze toestand zich zal bestendigen, daar de totale uitvoer naar overzeesche landen in de maand Juni 1932 heeft bedragen f 4.920.154 tegenover £ 4.785.910 in Juni 1931, een vermeerdering dus van ongeveer £ 134.000 alleen voor deze eene maand. (Vorig bericht blz. **463 E.**)

B. VOLKENBOND. — China protesteert tegen de erkenning van Mandsjoerije door Japan. — De Chineesche vertegenwoordiger in den Volkenbondsraad Yen heeft een schrijven gericht aan den voorzitter der buitengewone Volkenbonds-Assemblée, waarin de Chineesche regeering protesteert tegen de officieele erkenning van Mandsjoerije door Japan en van den Volkenbond maatregelen eischt om de onschendbaarheid van het Chineesche territorium te waarborgen.
(Vorig bericht blz. 458 **A.;** Mandsjoerije 496 B.)

C. NEDERLAND. — **Werkloosheid.** — Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van September op te geven, hoeveel geheel- en gedeeltelijk werkloozen op 27 Augustus '32 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het asntal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1021 gemeenten met 7.708.970 inwoners. In die gemeenten stonden op 27 Augustus ingeschreven 264.194 geheel werkloozen en 20.986 gedeeltelijk werkloozen.
Van *56* gemeenten met pl.m. 211.400 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. (453 B.)

D. INTERNATIONALE CONFERENTIE TEGEN DE TUBERCULOSE, te **'s-Gravenhage** en Amsterdam. — De voorzitter, prof. Nolen, herdenkt allereerst van Leeuwenhoek, den grondlegger der microscopie en Robert Koch, den ontdekker van den tuberkelbacil. Prof. Bordet uit Brussel geeft vervolgens een referaat, waarbij hij aantoont, dat allergie (overgevoeligheid tegenover een bepaalde stof of bepaald gif, nadat de eerste besmetting heeft plaats gehad) kan bestaan zonder immuniteit (onvatbaarheid). Allergie is een verkregen eigenschap, die dus alleen zou kunnen bijdragen tot de verworven, niet tot de natuurlijke immuniteit. Alléén biedt zij geen voldoende beschutting, al draagt zij bij tot de vorming van een barrière tegen snelle verspreiding der bacterien in het lichaam en aldus tot het optreden van een relatieve immuniteit. De barrière kan echter worden verbroken. Ook staat het vast, dat verschillende personen een erfelijke vatbaarheid voor tuberculose bezitten.
Prof. Calmette daarentegen beschouwt de allergie niet als een reactie van immuniteit, maar als een staat van infectie waardoor het individu weerstand vermag te bieden aan virulente na-infecties. Het doel van het toedienen van het B.C.G. vaccin is dan ook het onderhouden der allergie.
Prof. Aldershoff (Utrecht) meent, dat wij sedert Koch, die de immuniteit bij de tuberculose ontdekte en von Pirquet, die het begrip allergie invoerde, met onze kennis omtrent het verband tusschen beide niet veel verder zijn gekomen.
Prof. H. Mollgaard (Kopenhagen) deelt als zijn meening in dit verband mede, dat er variaties van den bacil van Koch bestaan.
Prof. Rochette deelt mede, dat de bestrijding der tuberculose in Italië bij de wet geregeld is. Er bestaat een verplichte verzekering tegen de tuberculose, terwijl de staat het aldus verkregen bedrag aanvult tot 500.000 Lire per jaar.
Bij de behandeling der goud-therapie wijst dr. Sickenga (Nederland) er op, dat deze therapie de oorzaak kan zijn van het opleven van een darmtuberculose en het optreden van albuminurie en late eczemen. Men onderzoeke de darmen dus eerst röntgenologisch en zij voorzichtig met de doseering. Eenzijdige collapso-therapie stelt hij boven sanocrysinebehandeling en verhoogt zoo noodig met behulp der goud-therapie het effert; alvorens tot dubbelzijdige collapso-therapie over te gaan, wendt hij eerst sanocrysine aan.
Over de nazorg der tuberculoselijders rapporteerde dr. B. H. Vos uit Hellendoorn. Hij schat het aantal sanatoriumpatiënten, die nazorg behoeven, op 15 a 20%, welk aantal nog kleiner zou zijn als de patiënten spoediger in verpleging kwamen. Nuttig hierbij is de in ons land sedert 1905 bestaande werkbehandeling in de sanatoria en de aanwezigheid bij sommige sanatoria van nazorgwerkplaatsen. Verschillende buitenlandsche sprekers deelden mede, hoe in hun land de nazorg geregeld was of stond te worden.
Ontvangsten van de leden der conferentie hadden plaats door de regeering in de Ridderzaal, door het Gemeentebestuur van Den Haag in het Kurhaus te Scheveningen, door het Gemeentebestuur van Amsterdam in het Koloniaal-Instituut en van enkele leden door H. M. de Koningin-Moeder,
(Vorig bericht **Geneeskunde** blz. **137 K.)**

E. NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen. — In de op 19 Sept. gehouden vargadering van de Langedijker Groentecentrale werd besloten om actie te voeren, teneinde medewerking te verkrijgen van de geheele Nedsrlandsche bevolking om de Duitsche industrieartikelen niet meer te koopen. Dit besluit werd telegrafisch verzonden naar het Centraal Bureau van de Veilingen in Nederland, waar het zeker een punt van bespreking zal uitmaken. Het besluit houdt verband met het feit, dat op 1 Januari 1933 de met Duitschland gesloten overeenkomst afloopt en de uitvoer naar Duitschland in sterke mate zal worden belemmerd. Wordt geen nieuwe overeenkomst gesloten, dan zal Nederland in de slechtste positie tegenover Duitschland komen.
(Vorig bericht blz. **356 C.;** Boycot **322** H.)

F. **NEDERLAND.** — **b.** J. C. Ament overleden. — Te Amsterdam is op 68-jarigen leeftijd overleden de heer J. J. C. Ament, lid van de Tweede Kamer en directeur van den Limburgschen Land- en Tuinbouwbond te Roermond.
In 1922 werd hij als candidaat van de R.K. Staatspartij tot lid van de Tweede Kamer gekozen.

G. **NEDERLAND.** — Bouwvalr. — De Nederlandscha Christelijke Bouwarbeidersbond heeft in een op 19 September 1332 te Utrecht gehouden Bondsraadsvergadering besloten tot aanvaarding van de voorstellen tot tusschentijdsche wijziging van het contract, inclusief de loonsverlaging van 7.5% tot 14%.
Voor deze beslissing bestond in den bond zeer groote belangstelling. Met 29 stemmen voor en 7 tegen heeft de Bondsraad tot de aanvaarding besloten.
Thans is door twee der drie bonden in het bouwbedrijf de tusschentijdsche contractswijziging aanvaard, terwijl de Alg. Ned. Bouwarbeidersbond de beslissing op dit moment per referendum aan zijn leden voorlegt. (Vorig bericht blz. **494** H.)

A. NED. OOST-INDIE. — Thee. - **Nadeelen** der **Engelsche** invoerrechten. — Het invoerrecht van 4d. op thee uit Nederl.-Indië, dat in April 1.1. te Londen werd ingevoerd, begint thans eenige werking uit tc oefenen op den invoer van Nederl.-Indische thee in Engeland. In de eerste zeven maanden van dit jaar beliep de invoer uit Nederlandsch-Indië ongeveer 1.200.000 pond minder dan in de overeenkomstige periode van 1931. Aan den anderen kant was de invoer uit Britsch-Indië ca. 12 millioen pond hooger en die van Ceylon ongeveer 5 millioen pond.
(Vorig bericht blz. **336** B.)

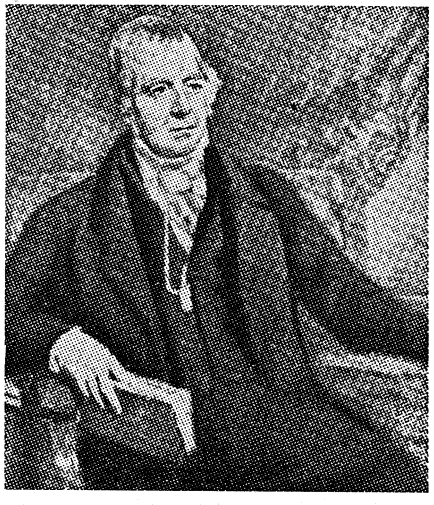
B. AMSTERDAM. — Joodsche winkeliers. — In ,,Huize Cats" is op 12 Sept. '32 een ledenvergadering gehouden van de Joodsche Winkeliersvereeniging onder leiding van den heer L. Snapper, die in zijn openingswoord zeide, het te betreuren, dat de Algemeene Winkeliers Vereeniging en de Vereeniging van Amsterdamsche winkeliers het niet noodig en oirbaar hebben geoordeeld met de Joodsche vereeniging overleg te plegen en zelfstandig actie voeren, hetgeen niet in het belang is van de winkeliers. Ook het congres van den Kon. Ned. Middenstandsbond heeft nauwelijks aandacht gewijd aan dit specifieke Joodsche belang en het nam nauwelijks kennis van den billijken eisch: ,,De Zondag voor de Joodsche winkeliers, voor wie die dag de eerste werkdag is."
Dit is een prineipieele zaak.
De minister, zoo vervolgde de heer Snapper, heeft de Joodsche Winkeliersvereeniging verzocht een enquête te houden onder de winkeliers, aan welk verzoek gaarne zal worden voldaan.
Uit het debat bleek de groote ontstemming onder de winkeliers.
De vergadering besloot met het aannemen met algemeene stemmen van een motie, waarin de Joodsche Winkeliersvereeniging betreurt, dat de Winkelsluitingswet en de plaatselijke verordeningen de Joodsche Sabbath-houdende winkeliers in bijzondere moeilijkheden hebben gebracht.
Uit de mededeelingen van het bestuur blijkt, aldus de motie, dat het verleenen van vergunningen aan Joodsche winkeliers voor den verkoop op Zondag aan willekeur bloot staat.
Daar de nood onder de Joodsche winkeliers zoo hoog stijgt, dat bijna niet meer voldoende voor het gezin gezorgd kan worden, verzoekt de vergadering het daar heen te leiden, dat den Joodschen Sabbathhoudenden winkeliers wordt toegestaan op Zondag tot acht uur des avonds hun winkels voor den verkoop geopend te houden. **(Winkelsluiting 465 F.)**

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Opening **van** het ontwapeningsbureau. — Het bureau van de Ontwapeningsconferentie is op 21 Sept. '32 bijeengekomen. In totaal telt het bureau 19 vertegenwoordigers. Duitschland heeft naar deze zitting geen vertegenwoordiger gezonden.
De voornaamste taak van het bureau bestaat uit de uitvoering van de besluiten, welke neergelegd zijn in de resolutie van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie van 23 Juli '32, waarmede de eerste phase van de conferentie werd afgesloten.
President Henderson opende de zitting van het bureau niet een korte rede, waarin hij verklaarde, dat dc ontwapeningsconferentie thans op haar kritiekste punt is gekomen. Het gaat er nu om, of men tot een effectieve en ernstige vermindering van de bewapeningen zal komen of tot een nieuwen bewapeningswedloop. De hoofdzaak van het bureau is de tweede zittingsperiode van de conferentie voor te bereiden, welke, naar Henderson stellig hoopte, een reeks concrete ontwapeningsmaatregelen zal opleveren.
Hierna werd de tekst van den brief van den Duitschen Minister van Buitenlandsche Zaken aan Henderson cri van diens antwoord voorgelezen. Met het voorstel van Henderson om met het oog op de mogelijkheid, dat de Duitsche regeering op den brief van den voorzitter der ontwapeningsconferentie wenscht te antoorden, voorloopig niet over de mededeeling van de Duitsche regeering in discussie te treden, verklaarde het bureau zich accoord. **(Vorig bericht** blz. **499** H.)

D. NEDERLAND. — Voorzitters der Tweede en **Eerste** Hamer. — Bij K, B. is tot voorzitter van de Tweede Kamer benoemd voor het tijdvak der tegenwoo dige zitting mr. J. R. H. van Schaik.
Tot voorzitter der Eerste Kamer voor het zittingsjaar 1932-33 is herbenoemd Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk.

E. **SIR WALTER** SCOTT. — Walter Scott, wiens sterfdag op 21 September honderd jaar geleden is, wordt alom herdacht. Hij heeft enormen invloed gehad op het verbeeldingsleven in en buiten Engeland en in dien invloed ligt zijn beteekenis. De romantische geest van zijn novellistisch werk heeft Scott een aanzienlijken lezerskring bezorgd.

r

Sir Walter Scott.

F. NEDERLAND. — Superfosfaat-invoer in **Duitschland.** — De verhooging van het Duitsche invoerrecht op superfosfaat van een halve mark op anderhalve mark per honderd kilogram, die thans is aangekondigd, is voor de Nederlandsche Superfosfaat Industrie, volgens een mededeeling van ,,De Telegraaf", een zware slag. Duitschland betrok nog in 1931, toen voor het eerst van onzen invoer van superfosfaat een recht van een halve mark per honderd kilogram werd geheven, uit Nederland 75 duizend ton superfosfaat, d.i. 1/5 deel der hTederlandsche productie. De prijzen, die de Duitsche superfosfaatindustrie berekende, waren zoo hoog. dat Nederland bij een dergelijk recht nog kon invoeren. Nu dit recht evenwel verdrievoudigd wordt, hetgeen ten gevolge zal hebben dat van een artikel met een invoerwaarde van f 2 per honderd kilogram f 0 90 invoerrecht zal worden geheven, is de kloof niet meer te overbruggen. De Duitsche superfosfaatindustrie heeft reeds lang op verhooging der invoerrechten aangedrongen.
De strekking van den maatregel is dan ook niet van fiscalen aard. Het doel is de Nederlandsche industrie van de Duitsche markt te verdringen.

G. **AMSTERDAM.** — Scheepvaart. - Opgelegde schepen. — Per 1 September waren in de Amsterdamsche haven opgelegd:
Van de Stoomvaart Mij. ,,Nederland": 16 schepen met 131.399 ton (gelijk aan vorige maand).
Van de Hollandcche Stoomboot Mij.: S schepen met 17.414 ton (gelijk aan vorige maand).

Van de Kon. Hollandsche Lloyd: 4 (7) schepen met 31.207 (v. m. 47.975) t. (evenveel als per 1 Juli).
Van de Kon. Nederlandsche Stoomboot Mij.: 20 (22) schepen met 69.856 (71.285) ton.
Van de Holland-Afrika-Lijn: 2 schepen 10.571 t. (evenveel als v. m.).
Voorts zijn opgelegd van de Stoomvaart Mij. „Noordzee": de „Ruurlo" (3150) (als v. m.); van „W. H. Berghuis' Kolenhandel Mij." de „Willy" (1242) (als v. m.), van de Stoomvaart Mij. „Oceaan" de „Laertes" (5668) (als v. m.).
Behalve deze Amsterdamsche schepen zijn in de haven opgelegd 10 (8) schepen met 49.462 (43.603) t.
In totaal zijn dus in de haven opgelegd 63 (vorige maand 66) schepen met 190.759 (v. m. 321.307) ton.
(Vorig bericht Scheepvaart blz. 481 E.)

A. HONGARIJE. — Ministerie afgetreden. — Het kabinet Karolyi heeft met het oog op den tegenwoordigen binnenlandschen politieken toestand met algemeene stemmen besloten af te treden. De rijksbestuurder heeft het ontslag aanvaard en Karolyi verzocht de loopende zaken te blijven behartigen.
(Vorig bericht blz. 399 C.)

23 SEPTEMBER **1932**

B. **BRITSCH-INDIE.** — Paria's. — Overeenkomstig den wensch van Gandhi zijn twee Hindoe-tempels voor de paria's opengesteld. Deze gebeurtenis zal van verstrekkende beteekenis voor de Britsch-Indische samenleving zijn Immers de toegang tot den tempel was hun tot dusverre ontzegd. De oorspronkelijke indeeling in 4 kasten: Brahmanen (priesters en geleerden), Ksjatrya's (krijgslieden), Waisjia's (kooplieden en landbouwers) en Soedra's (dienstbaren) is in den loop der eeuwen tot een groote onderverdeeling uitgedijd en bereikt op dit oogenblik meer dan 2200 kasten. Een soedra of paria is levenslang tot minderwaardigheid gedoemd. Sociaal, economisch en godsdienstig zijn zij streng van alle andere kasten afgescheiden. Tempelbezoek is niet geoorloofd. Alles wat een paria aanraakt is besmet en is voor een hoogere kaste onaanraakbaar. (Vor. ber. blz. 490 A.)

C. NEDERLAND. — **Begrooting 1933. - Eenige perss**stemmen. — De „Nieuwe Rotterdamsche Courant" merkt o.a. het volgende op:
„Onze minister van Financiën wordt gewoonlijk niet onder de optimisten gerekend en men moet dus denken, dat de toestand en de vooruitzichten van 's lands schatkist in de millioenennota niet te rooskleurig zijn afgeschilderd. Toch hooren wij wel verluiden, dat er ter zake kundigen in het sérail van Financiën zijn, die den toestand heel wat duisterder inzien, dan hij in de millioenennota wordt afgeschilderd."
Het „Algemeen Handelsblad" schrijft o.a.:
Wij kunnen dan ook slechts hopen, dat de regeering zelve volkomen overtuigd zal zijn van de volgende waarheid, die wij aan haar eigen betoog ontleenen:
„Slechts wie in een „fool's paradise" leeft en meent, dat een verarming, als thans de wereld onderging, zonder invloed op de verzorging van deze collectieve behoeften kan blijven, omdat de toovermacht van den Staat over onzichtbare welvaartsbronnen beschikt, kan hieromtrent anders denken."
„De Telegraaf" is over de begrooting beter te spreken dan over de Troonrede. Het blad spreekt van „een verrassing na de magere Troonrede" en van een te waardeeren poging, om door redelijke verdeeling van den crisislast, in samenwerking met alle bevolkingsgroepen de financieele kloof te overbruggen.
„Het Volk" meent dat de volksactie tegen het rapport-Welter haar dienst heeft gedaan en dat „het duidelijk is dat zij verschillende funeste plannen van Welter heeft weggewerkt".
De „Maasbode" acht de ministerieele becijfering ernstig, maar niet pikdonker.
Het „Vaderland" vat zijn oordeel aldus samen:
„Resumeerende moeten wij constateeren dat de Millioenennota uit een fiscaal oogpunt het werk van een virtuoos mag worden genoemd, maar dat een krachtige Regeering zich niet zou hebben kunnen veroorloven, de politieke en de economische zijde van de groote vragen, waarvoor wij thans staan, zoo onberoerd te laten."
„De Standaard" besluit:
„Afwezigheid van critiek thans beteekent dus niet dat we geen critiek hebben. Die komt later. Thans willen we in het algemeen slechts zeggen, dat de Minister van Financiën, al moge hij dan niet met een sluitende begrooting komen, en al mogen we tegen sommige voorstellen bezwaren hebben, zonder twijfel den lof verdient van een hoogst ernstigen toestand courageus onder de oogen te hebben gezien."
(Vorig bericht blz. 500 A.)

D. **ARABIE.** — Hedjaz en Nejd vereenigd. — De koninkrijken van den Hedjaz en Nejd, waarvan Ibn Sa'oed koning is, zijn vereenigd en zullen voortaan den naam dragen van Saoedjeh.
(Umm-Ulqura, Mekka) (Vor. ber. blz. 348 A.)

24 SEPTEMBER **1932**

E. **NEDERLAND.** — Iepenziekte. — In een der afdeelingen van het Koloniaal Instituut is een tentoonstelling geopend waar men een overzicht kan krijgen van de schade die Iepenziekte onder de boomen aanricht. De ziekte wordt veroorzaakt door een zwam, die in de boomen kan doordringen omdat de z.g. iepenspintkevers de besmetting overbrengen. Bruine strepen in het hout toonen de ziekte aan. De boomen gaan er aan dood.
Slechts enkele soorten iepen zijn immuun tegen de ziekte. Thans worden die gekweekt. Zoodoende hoopt men de ziekte op den duur te overwinnen.

F. STRATOSFEER. — Voordracht van Prof. Piccard. — Prof. Piccard heeft op 23 Sept. te Brussel een voordracht gehouden over het resultaat van zijn tweeden tocht naar de stratosfeer. De professor wees er op dat de intensiviteit van de kosmische stralen tot een hoogte van 14.000 M. progressief toeneemt, doch op grooter hoogte niet meer. Thans is ook wetenschappelijk vastgesteld dat de kosmische stralen bij het bereiken der aarde hun electro-magnetische werkingen inboeten. Deze stralen zijn hard en niet week. Hun oorsprong kan niet worden vastgesteld. De stralen zijn of afkomstig uit de vrije ruimte tusschen de hemellichamen of uit de stratosfeer zelf. In het laatste geval zou men te doen hebben met een interatomische uitstraling. Deze hypothese opent geweldige mogelijkheden voor de productie van electrische energie, aldus besloot prof. Piccard. **(458 C).**

G. **NEDERLAND.** — Staking in de Koopvaardij totaal opgeheven. — De staking in de Koopvaardij is op 22 September totaal opgeheven. **(Vor.** ber. blz. **492** E.)

H. VOLKENBOND. — Lytton-Rapport. — De 68ste zitting van den Raad van den Volkenbond is op 23 Sept. '32 onder presidum van den Ierschen Minister-President De Valera bijeengekomen.
De Raad keurde een rapport goed over het uitvoeren van openbare werken op internationale basis, dat opgesteld werd door een commissie van deskundigen onder leiding van den directeur-generaal der rijksspoorwegen. Dit rapport zal worden voorgelegd aan de door de Lausanne-conferentie benoemde commissie van deskundigen.
Daarop werden de besprekingen over het belangrijkste punt, n.l. het Chineesch-Japansche conflict hervat, waarbij de voorzitter van den Volkenbondsraad zijn ontstemming uitsprak dat Japan, voordat het rapport-Lytton is behandeld, tot erkenning van

Mandsjoerije is overgegaan. De Valera stelde voor het door Japan gevraagde uitstel voor de behandeling van het Lytton-rapport toe te staan. De Japansche vertegenwoordiger verklaarde, dat dit verzoek slechts is gedaan op practische en technische gronden. De Chineesche gedelegeerde, dr. Yen, teekende aanvankelijk verzet aan tegen het door Japan gevraagde uitstel. Hij wees er op, dat het Japan er blijkbaar slechts om te doen is weer tijd te winnen. Besloten werd ten slotte den Volkenbondsraad tegen 14 November 1932 bijeen te roepen, om het standpunt ten aanzien van het Lytton-rapport vast te stellen.
(Vorig bericht blz. **452** H. en **300** E.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Brief van **Litwinov.** - Wisseling van nota's met **Duitschland.** — Het Bureau van de Ontwapeningsconferentie heeft een brief van Litwinov ontvangen. waarin de Sovjetregeering mededeelt, dat zij weigert in de toekomst vertegenwoordigers naar de technische commissies der conferentie te zenden, zdolang geen besluiten over een werkelijke vermindering der bewapening zijn genomen.
Het Bureau heeft zonder discussie goedgekeurd het voorstel van den president om de discussie over de wisseling van nota's met de Duitsche regeering uit te stellen. (Vorig bericht blz. **503 C.)**

25 SEPTEMBER 1932

B. AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen. - Accountantsrapport. — Minister Jhr. Ruys de Beerenbrouck berekent in de dezer dagen verschenen begrooting voor 1932, dat de opheffing der Rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam een besparing van f 123.000 aan personeeluitgaven en materieele uitgaven ten gevolge zal hebben. Tegenover deze berekening heeft het accountantskantoor P. Klijnveld, inzake deze Rijkskweekschool rapport aan dr. L. Heijermans uitgebracht.
Het accountantsrapport komt tot de conclusie, dat het Rijk door de opheffing der Rijksvroedvrouwenschool de eerste jaren slechts bespaart f 6600 + f 3800 = f 10.400 en de latere jaren eventueel maar *f* 6600.
Deze cijfers zijn veel lager dan die door de Regeering genoemd. (Vorig bericht blz. **494** L.)

C. **FRANKRIJK.** — Kolen-invoer. — De Fransche regeering besloot den invoer van huisbrand-kolen, afkomstig van verschillende uitvoerende landen, met 100.000 ton te verhoogen. Deze maatregel gaat met 1 October 1932 in. (Vorig bericht blz. **402** E.)

D. NEDERLAND. — **Compromis** in het bouwvak. — In de op 25 Sept. gehouden ledenvergadering van den Christelijken Patroonsbond is het compromis, gesloten tusschen de besturen van de werkgevers- en werknemersbonden bij het collectief contract in de bouwbedrijven, aangenomen. (Vorig bericht blz. **504 G.)**

E. ZWEDEN. — Nieuw **kabinet** gevormd. — De soc.-dem. kabinets-formateur, P. A. Hansson, heeft bij den koning de volgende lijst van ministers ingediend: premier P. A. Hansson; buitenlandsche zaken Sandler; justitie Schlyter; financiën Wigforst; eeredienst Engberg; landbouw Sköld; verkeer H. Leo; landsverdediging Wennerström; handel Ekman en ministers zonder portefeuille Nothin en prof. Unden.
De koning heeft de benoeming van deze ministers bekrachtigd. (Vorig bericht blz. **498** B.)

F. **BRITSCH-INDIE.** — Overeenkomst tusschen **Hindoe**-kasten en Paria's. — Tusschen de leiders der verschillende Hindoe-kasten en der paria's is een accoord bereikt over de verdeeling der zetels in het parlement. Gandhi heeft zijn goedkeuring daarover uitgesproken.
Volgens dit gesloten accoord worden 148 zetels in de provinciale wetgevende vergaderingen toegewezen aan de paria's, in plaats van de 71, die zij volgens de regeling der Britsche regeering zouden krijgen. Verder moet 18% van de zetels in de centrale wetgevende vergadering worden gereserveerd voor de ,,verdrukte klassen". De verkiezing voor al deze gereserveerde zetels zal geschieden door stemming in gemeenschappelijke electoraten, voorafgegaan door de verkiezing van vier kiesmannen der paria's vonr elken zetel. Het systeem der gereserveerde zetels en der voor-verkiezing zal na tien jaar eindigen. De paria's zullen ook vertegenwoordigingen krijgen in de openbare diensten.
De inhoud van het accoord is telegraphisch ter kennis gebracht van MacDonald. Gandhi, die 20 September een, hongerstaking is begonnen, zal deze slechts beeindigen, nadat de Britsche premier de overeenkomst zal hebben goedgekeurd. (Vor. ber. **506** B.)

G. FRANKRIJK. — Rede **van** Herriot en **Duitschland's** antwoord. — hlinister-president Herriot heeft te Gramat een groote politieke redevoering gehouden waarin de Fransch-Duitsche betrekkingen scherp worden afgebakend en waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Door de in Duitschland gepubliceerde noodverordening inzake het disciplineeren der jeugd, worden de Duitsche jongemannen gedrild op zulk een wijze, dat zij in staat zijn wapens te dragen.
Hoe kan men aan kinderen de kunst van het dooden leeren? Hoe kan men ernstig het moeilijke vredesprobleem behandelen en van ontwapening spreker, als men niets doet om een moreele ontwapening aan te kweeken, als men direct of indirect, openlijk of in het geheim, de jonge krachten opleidt voor het vreeselijke werk: het dooden van medemenschen?
Frankrijk, aldus de premier, kan de wereld tot getuige roepen, dat het de nationale opvoeding op een ander doel richt. Verder zeide Herriot, dat Frankrijk den militairen diensttijd reeds van drie jaar tot een jaar heeft teruggebracht. Wij wenschen echter de ontwapening in veiligheid uit te voeren.
Respecteering van de internationale verdragen, vervolgde Herriot, het staken van de geheime diplomatie, arbitrage, militaire en economische sancties, dat zijn de noodzakelijke elementen voor de oplossing van het probleem. Slechts hierdoor kan de vrede worden gewaarborgd. Als Frankrijk's veiligheid gewaarborgd is, dan zal het artikel VIII van het Volkenbondspact zonder dralen worden uitgevoerd en de vermindering der bewapening zal dan worden voltrokken. Een stelsel van wederkeerige contrôle zal dan worden ingevoerd, de sterkte der legers zal officieel worden vastgesteld en een vredesstatuut zal worden opgericht, waarin Duitschland gelijke veiligheid wordt gewaarborgd.
Het Wolff-bureau publiceert een nota van Duitsche zijde, waarin een antwoord op Herriot's rede wordt gegeven.
Deze nota wijst er o.a. op, dat de verordening van 13 September slechts ten doel heeft ,,de jeugd te disciplineeren". Bij de geweldige verwording, welke crisis en werkloosheid onder de jongeren aanrichtten, was het noodzakelijk orde en tucht te herstellen om het land voor den moreelen ondergang te behoeden.
En dan beschuldigt Duitschland juist Frankrijk te doen, wat het zelf veroordeelt. Want het militaire drillen der jeugd wordt in Frankrijk sinds lang toegepast; het deelnemen aan dergelijke jeugdoefeningen is daar zelfs een der belangrijkste voorwaarden voor bevordering in het actieve leger.
Duitschland bestrijdt voorts dat Frankrijk tot dusverre ook maar iets aan moreele of materieele ontwapening heeft gedaan, ,,Spelen met cijfers" zegt de nota en verklaart dan, dat elke nominale vermindering gepaard ging met een technische reorganisatie, met een geweldige vermeerdering van militaire vliegtui-

gen en tankwagenpark. De technici hebben, wat schijnbaar en uiterlijk een naleving der verdragsverplichtingen was, steeds in een ontzaglijke versterking der weermacht weten om te tooveren.
(Vorig bericht blz. **487** C. en **493** E.)

26 SEPTEMBER **1932**

A. NEDERLAND. — Demonstratie **Overheidspersoneel.** — Tienduizenden hebben op 25 Sept. deelgenomen aan de groote landelijke demonstratie van! overheidspersoneel, in Amsterdam georganiseerd door het A.C.O.P. tegen een deel der plannen, neergelegd in het raaport-Welter en de voornemens van de regeering, ten aanzien van de loons- en arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en beambten, in dienst van rijk, provincie en gemeenten.
Na de openingsrede van den heer Luberti, voorzitter van den Centralen Nederlandschen Ambtenaarsbond, werd op vier plaatsen tegelijk het woord gevoerd door de heeren van Eraambeek, F. S. Noordhof, van Meurs en S. N. Posthumus.
(Vorig bericht blz. **405** A.; **Rapp. Welter 410** A.)

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** — Contingenteering van den bloembollen-import. — De Tsjecho-Slowaaksche regeering heeft den invoer van bloembollen tot een bedrag van **1** millioen kronen beperkt.
In 1931 werd uit Nederland 239.980 K.G. bloembollen naar Tsjecho-Slowakije gezonden. De beperking beteekent voor den Nederlandschen exporteur een aanmerkelijken achteruitgang. (In- en uitvoer **202** B.)

C. **ZWAARTEKRACHTSEXPEDITIE. — Mededeeling** van Prof. Vening **Meinesz.** — In de te Amsterdam gehouden vergadering van de Kon. Alrademie van Wetenschappen heeft prof. Vening Meinesz een mededeeling gedaan over de zwaartekrachtsexpeditie van Hr. Ms. O 13.
De resultaten zijn nog slechts voorloopig berekend, doch reeds thans kunnen enkele belangrijke feiten meegedeeld worden. Ten eerste dat de korstvorming, die tot de aardbevingen aanleiding geeft, een ander karakter blijkt te hebben dan de in O.-Indië optredende korstverschijnselen, welke in 1929 en 1930 mrt Hr. Ms. K XIII gravimetrisch onderzocht werden. Een inknikking der aardkorst, zooals daar waarschijnlijk geschiedt, heeft in den Atlantischen Oceaan niet plaats; de definitieve berekeningen zullen moeten worden afgewacht, alvorens iets naders te zeggen is over wat dan wèl hier bezig is te gebeuren.
Een tweede resultaat van beteekenis is de definitieve bevestiging van wat reeds na de uitreis van Hr. Ms. K XIII vermoed kon worden, n.l. van het bestaan van een uitgebreid veld van teveel aan zwaartekracht in den Atlantischen Oceaan, waarmede gepaard moet gaar, een uitbuiling van den aardvorm over dat gebied. Dit schijnt onverklaarbaar vanuit het gezichtspunt van Wegener's continent-verschuivingstheorie.

D. PROF'. **MAX** SLEVOGT **OVERLEDEN.** — De schilder prof. Max Slevogt is op zijn landgoed Neucastel na een ernstig hartlijden overleden. Het laatste werk van den overledene was een schilderij van de Vredeskerk te Ludwigshafen.
De levensgeschiedenis van Max Slevogt wijkt in veel opzichten af van die van zijn collega's. Reeds met zijn eerste werk „De worsteling", dat hij te München exposeerde, behaalde hij groot succes en tot kort voor zijn onverwachten dood kon hij zich met al zijn energie aan zijn arbeid wijden. Hij was een van de weinige kunstenaars, die reeds tijdens hun leven algemeene bekendheid en roem genieten.

E. **DUITSCHLAND.** — Nieuwe Duitsche **ambassadeurs** te Londen, Parijs en Rome **benoemd.** — Rijkspresident Von Hindenburg heeft den ambassadeur te Parijs Von Hoesch benoemd tot ambzssadeur te Londen als opvolger van Von Neurath. Tot ambassadeur te Parijs is benoemd de directeur-generaal van het Rijksministerie van Buitenlandsche Zaken, Roland Koester en tot ambassadeur te Rome den Duitschen gezant te Belgrado, Von Hassel.

F. **BRITSCH-INDIE.** — Britsche regeering **keurt** overeenkomst tusschen Hindoes en Paria's goed. — In het Indische parlement is medegedeeld dat de Britsche regeering haar goedkeuring heeft gehecht aan de overeenkomst tusschen Hindoes en paria's inzake de vertegenwoordiging in de Indische gemeenschappen.
Na deze mededeeling heeft Gandhi zijn hongerstaking, die zes dagen en vfjf uren heeft geduurd, gestaakt. (Vorig bericht **507** F.)

G. **NEDERL.** OOST-INDPE. — Japansche **handels**expansie. — Op **3** Sept. arriveerde te Soerabaia het nieuwe schip der I.S.K. lijn, de Nagoya Maru. Dit vaartuig is bestemd zoowel voor passagiers- als goederenvervoer.
Aan boord was een tentoonstelling .ingericht om kennis te maken met de groote verscheidenheid van Japansche producten, afkomstig uit het district Nagoya.
We zullen ons beperken tot de meest uiteenloopende fabrikaten geëxposeerd op deze tentoonstelling; daar lagen of stonden: kasregisters, dekens, cement, zeep, flanel, geconserveerde groenten, metaalwaren, schoenen, uurwerken, netten, motoren, glas en aardewerk, enz. enz.
Uit deze korte opsomming moge blijken, dat de Japansche industrie zich meer en meer uitbreidt en vooral, dat zij geen moeite spaart om zich meester te maken van de Indische markt. Moge dit de rechtstreeks daarbij betrokkenen tot leering dienen schrijft het Soer. Handelsblad. (Vor. ber. **225** E.)

H. ONDERWIJS. — Studenten aan Universiteiten en Woogescholen. — Elijkens de cijfers van het Centraal Eureau voor de Statistiek telde ons land in het studiejaar 1931-'32 12.711 studenten. Het vorige jaar bedroeg dit aantal 12.061, zoodat de toename 650 of 5.4% bedraagt. Deze toename overtreft die van het jaar 1930-'31, welke 5% bedroeg.
Terwijl de vermeerdering zich in dat jaar gelijkelijk bij de mannelijke en de vrouwelijke studenten voordeed, steeg het aantal mannelijke studenten in het studiejaar 1931-'32 met 5.8% en het aantal vrouwelijke met 3.3%. **(Vorig bericht blz. 499 G.)**

I. VOLKENBOND. — Financieele positie van den Volkenbond. — In de besloten zitting van den Volkenbondsraad bracht de Noorsche 'gedelegeerde M. Hambro als rapporteur van de financieele commissie rapport uit over den financieelen toestand van den Volkenbond. Hij verklaarde dat vele landen achter waren met de betaling van hun contributie aan den Bond en dat, indien de achterstallige contributies niet spoedig werden ingehaald, de Voikenbond het volgende jaar voor een financieele crisis zou staan.
(Vorig bericht blz. **506** H.)

K. RUSLAND. — Japansch-Russisch **petroleum-accoord** geteekend. — Officieel wordt medegedeeld, dat het Japansch-Russische petroleum-accoord is geteekend. Het petroleum-syndicaat verplicht zich jaarlijks 60.000 ton petroleum voor de Japansche vloot te leveren. De overeenkomst treedt onmiddellijk in werking.

27 SEPTEMBER **1932**

L. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Keraengdata-beweging.** — Een begin van de z.g.n. keraengdata-beweging (geestdrijverij, geloof in den terugkeer van den in de achttiende eeuw naar Ceylon verbannen sultan van Goa) is ontdekt in een kampong in de onderafdeeling Eonthain (Celebes).
Twee leiders dezer beweging stormden met getrokken wapens op de uitgezonden patrouille af. Beiden werden neergelegd.

A. VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe partij opgericht. — Onder voorzitterschap van den senator voor Nebraska, Norris, is een nieuwe vooruitstrevende partij onder den naam van National Progressive League opgericht. Zij wenscht boven en buiten de politieke partijen te staan en heeft slechts ten doel de candidatuur van Roosevelt, den gouverneur van den staat New York, voor het presidentschap der Vereenigde Staten, te steunen. De nieuwe groep bestaat zoowel uit partijloozen als uit de progressieve elementen uit de democratische en de republikeinsche partijen.

B. VOLKENBOND. — De **Valera's** rede. — De 13de Algemeene Vergadering van den Volkenbond werd op **26** Sept. **'32** onder voorzitterschap van De Valera, vertegenwoordiger van den Ierschen Vrijstaat, geopend. President De Valera schetste de resultaten der werkzaamheden van den Volkenbond sinds de laatste algemeene vergadering. Hij erkende, dat deze zeer teleurstellend zijn.

C. VOLKENBOND. — Nederlandsche vertegenwoordiging **in de commissies.** — De vijf commissies van de Volkenbondsvergadering zijn op **26** Sept. **'32** bijeengekomen om haar voorzitters te kiezen.
Jhr. Beelaerts van Blokland werd tot voorzitter der eerste, juridische, commissie benoemd. waardoor Nederland dus een plaats in het bureau der Assemblée is toegewezen. Mr. Limburg werd tot vice-voorzitter dezer commissie herkozen.
De Nederlandsche delegatie is overigens als volgt over de verschillende commissies verdeeld: In de tweede commissie voor technische, financieele en economische aangelegenheden zit de heer H. Colijn, in de vierde commissie voor het budget mevr. C. A. Kluyver, in de vijfde voor sociale en humanitaire aangelegenheden prof. C. Moresco en in de zesde voor politieke kwesties jhr. Loudon.
In den Volkenbondsraad is bij de behandeling van het werk der intellectueele samenwerking tot lid van de Volkenbondscominissie voor intellectueele samenwerking benoemd prof. Loder, oud-voorzitter van het Internationaal Gerechtshof.

D. BOKSEN. — Schmeling—Walker. — Op **26** Sept. **1932** is te New York een wedstrijd gehouden tusschen Max Schmeling en Mickey Walker, welke voor beide boksers van groot belang was, daar de winnaar gerechtigd is uit te komen tegen Sharkey om den titel van wereldkampioen. Walker werd in de achtste ronde door Schmeling knock out geslagen. (V. b. **418** E.)

E. **NEDERLAND. — Zeepnijverheid.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deeit de volgende cijfers mede omtrent de zeep- en zeeppoederfabrieken, welke in het jaar van telling minstens 10.000 **K.G.** oliën, vetten of vetzuren hebben verbruikt.

	1927	1929	1930	1931
Aantal ondernemingen . . .	61	62	59	57
Hoeveelh. (× **1.000.000 K.G.**) van:				
a. verbr. oliën, vetten en vetzuren	33.0	35.5	36.4	37.3
b. binnenl. afzet van:				
Zachte zeep	40.3	43.9	44.2	47.2
Toilet- en medicinale zeep	2.5	2.2	2.0	2.2
Harde huishoudzeep e.d. .	10.1	11.3	12.0	12.4
Zeeppoeder (b. 30% vetz.)	12.2	13.2	12.5	12.6
Waschpoeder	6.7	—	—	7.4

F. BELGIE. — Index-cijfer stijgt. - **Nieuwe duurte**periode ingetreden. — De zoo juist gepubliceerde tabel der index-cijfers van het levensonderhoud voor het rijk en de verschillende provinciën wijst op een nieuwe en aanhoudende stijging der prijzen. Voor het geheele rijk bedraagt de verhooging, sedert de vorige maand, 7 punten en het cijfer is nu weer **713.** Te Antwerpen (stad en voorsteden) valt een stijging met niet minder dan **14** punten **(755** tegen **741)** te constateeren, te Brussel met 8 **(749** tegen **741),** te Gent met **10 (691** tegen **681)** en te Luik eveneens met **10 (685** tegen **675).** De goedkoopste provincie is thans Luik en niet meer Limburg of Luxemburg. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

G. VOLKENBOND. — Ontslag van **Drummond** aanvaard. — De raad van den Volkenbond heeft in zijn geheime zitting van **27** Sept. **'32** de ontslagaanvrage van den secretaris-generaal van den Bond, Sir Eric Drummond, aanvaard.
De raad van den Volkenbond heeft besloten in de buitengewone zitting van de volkenbondsvergadering in November **'32** den opvolger van Sir Eric Drummond te doen kiezen. Drummond legt eerst op **30 Juni 1933** officieel zijn functie neer. (Vos. **ber. 190** E.)

H. MUZIEK. — Opdracht aan Nederlandsche kunstenaars. — Reeds geruimen tijd werd door de Wagnervereeniging het plan gekoesterd, ten behoeve harer voorstellingen de totstandkoming van een oorspronkelijk Nederlandsch werk te bevorderen.
Zoodanige gelegenheid wordt thans geboden door bet Muziekfeest der International Society for Contemporary Music, dat in den zomer van **1933** te Amsterdam zal plaats vinden.
Het bestuur is derhalve in overleg getreden met twee van onze meest vooraanstaande jongere kunstenaars, t.w. Willem Pijper en M. Nijhoff.
Als resultaat van dat overleg deelt het bestuur thans mede, dat voor bovenbedoelde gelegenheid de totstandkoming en opvoering van een oorspronkelijk Nederlandsch werk is verzekerd. Het betreft de dramatische ballade in negen tafareelen „Heer Halewijn", muziek van Pijper, scenario van Nijhoff.
De dramatische ballade is een overgangsvorm tusschen het (rhythmisch) gesproken woord en het muziekdrama — een vorm, die reeds door enkele moderne kunstenaars is toegepast — overigens echter als kunstuiting een volstrekt eigen en specifiek Nederlandsch karakter dragend.

I. BELGIE. — Boterinvoer verruimd. — De kabinetsraad heeft langdurig beraadslaagd over het vraagstuk van de stijging van de boterprijzen. De boter kost in België thans **32** francs per **K.G.** Besloten is, gevolg te geven aan het verzoek van publiek en kleinhandel en met ingang van Octoker **1932** het contingent van invoer van Nederlandsche en Deensche boter met **25** pct. te verhoogen.
Verwacht wordt, dat, als gevolg hiervan, de prijs van de boter tot 25 francs per **K.G.** zal dalen.
(Vor. ber. **Contingenteering 423** F; **449 F.)**

28 SEPTEMBER **1932**

K. DUITSGHLAND. — Von Papen's **critiek** op Herriot's rede. — Op zijn terugreis van Oost-Pruisen naar Berlijn heeft rijkskanselier Von Papen den hoofdredacteur van de Königsberger „Allgemeine Zeitung" een onderhoud toegestaan, waarin de rijkskanselier met betrekking tot Herriot's rede op 25 Sept. **'32** verklaarde, dat, indien ze werkelijk zoo gehouden was, ze voor hem onbegrijpelijk was.
Wanneer Herriot de Duitsche maatregelen tot opvoeding van de jeugd critiseert, kan Von Papen slechts verklaren, dat de lichamelijke en geestelijke weerbaarmaking der jeugd een ernstige zedelijke plicht ter bescherming van het vaderland is en dat daarmede slechts aan de eerste vereischte voor veiligheid wordt voldaan, waarmee Frankrijk steeds werkt.
(Vorig bericht **blz.** 507 **G.)**

L. WET GEVAAR VAN HET INKTPOTLOOD. — Komt een anilinepotloodpunt onder de huid, dan wordt zij niet uitgestooten of ingekapseld, maar

langzaam opgelost, waarbij de vrijkomende anilinekleurstof weefselversterf veroorzaakt, dat eerst tot staan komt, nadat alle aniline verwijderd is.
Deze verwijdering kan slechts door ruime weefselexcisie geschieden, indien tenminste reeds opgetreden infectie dit niet belet.
In het Centralblatt fiir Chirurgie, 1932 No. 2, deelt dr. E. Glass een dergelijk geval mede en in tegenstelling hiermee een ander geval, waarbij de punt van een gewoon potlood na 60 jaar nog ter plaatse aanwezig bleek te zijn zonder eenige schade te hebben veroorzaakt. (Centralblatt für Chirurgie)

A. NEDERLAND. — Werkverschaffing te Huizen (N.-H.). — De gemeenteraad van Huizen (N.-H.) heeft besloten om het terrein van 40 000 M". bij den Sijsjesberg aan te koopen voor f 100000. Er zal een meer worden gegraven van dertig Meter diepte. 75 à 100 werkloozen zullen er 3½ jaar werk hebben met het uitgraven van zand. Aan loonen zal, volgens de Rijksregeling, f 130.000 worden betaald. Langs het meer zullen plantsoenen worden aangelegd.
Het werk zal worden uitgevoerd onder toezicht van de Nederlandsche Heide Maatschappij.
(Vor. ber. blz. **233** N.; **239** A.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Java-Suiker. — Dr. H. C. Prinsen Geerligs geeft het volgende overzicht van de positie van de Java-suiker op 31 Aug. 1932 (in tonnen van 1000 K.G.):

Beginvoorraad op 1 April 1932		1.631.612
Productie April/Augustus . . .		1.950.000
Nog te produceeren		590.000
Totaal beschikbaar		4.171.612
Verbruik April/Augustus . . .	170.000	
Uitvoer April/Augustus . . .	505.927	
Afgeleverd		675.927
Beschikbaar na 31 Aug. '32 .		3.495.685
Getaxeerd verbruik Sept./Maart	220.000	
Max. uitvoer Sept./Maart *) . .	1.894.073	
Af te leveren Sept./Maart . .		2.114.073
Minim. voorr. 31 Maart 1933 *)		1.381.612
Beginvoorr. en prod. April/Aug.		3.581 612
Afgeleverd		675.927
Voorraad 31 Augustus '32 . .		2.905.685

*) Volgens Internationale Overeenkomst.
(Indische Mercuur) (Vor. ber. blz. **463** A.)

C. ENGELAND. — Staking in Lancashire geëindigd. — De staking in het katoendistrict van Lancashire, die op 27 Aug. '32 was begonnen, is sinds 27 Sept. grootendeels geëindigd.
De verliezen die de Engelsche katoenindustrie ten gevolge van deze staking heeft geleden worden volgens V. D. geschat op ongeveer £ 6 millioen. De vakbonden hebben voor ongeveer £ 200.000 aan stakingsgelden uitgekeerd. (Vorig bericht blz. **467** D.)

D. HAITI. — **Vriendschapsovereenkomst** met Amerika verworpen. — Dante Bellegarde, de gezant van Haiti te Washington deelde de Amerikaansche regeering mede, dat de Nationale Vergadering van Haiti de nieuwe Vriendschapsovereenkomst, waarin de Vereenigde Staten zich verbinden hun marine-troepen zoo spoedig als dit practisch mogelijk is, van Haiti terug te trekken, heeft verworpen. Deze Vriendschapsovereenkomst was op 3 Sept. '32 te Haiti geteekend, maar de Nationale Vergadering heeft haar goedkeuring hieraan niet gehecht, hoofdzakelijk op grond van Amerika's interventie in Haiti, waarop de bevolking niet meer is gesteld.

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Ontwikkeling van de weefnijverheid in Midden-Java. — Het textiel-proefstation van de afdeeling Nijverheid van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel is te Jogja in bedrijf gesteld. In de Locomotief vinden wij in verband hiermede belangwekkende mededeelingen: Hoewel de benoodigde toestellen nog niet alle zijn gemonteerd, is met de primaire taak, de practische voorlichting der wevers, een begin gemaakt. Het proefstation is ondergebracht in het gebouw van het batikproefstation en beschikt over twee weefstoelen, één scheermolen en een complete inrichting voor het vemen van garens. Het personeel is nog niet voltallig, maar zal bestaan uit 2 assistent-vakkundigen en 3 beambten waarmede men de weefnijverheid van geheel Midden-Java in betere banen hoopt te leiden. Reeds lang werd door de afdeeling nijverheid aan wevers hulp verstrekt, maar de snelle opbloei van de weefnijverheid maakt plaatselijke voorlichting noodzakelijk. Het opzetten van de weefpatronen (scheren), het verven van garens en de verschillende proeven met verfstoffen worden gratis uitgevoerd en de wevers maken hiervan reeds een dankbaar gebruik. De groei van de weefnijverheid is met eenige cijfers aan te toonen. In September 1931 waren in de Vorstenlanden 50 weefstoelen volgens model van het departement in gebruik. Dit aantal is in een jaar tot 140 gestegen, waarnaast nog 50.000 kampongtoestellen zijn geregistreerd. De productie van een modernen weefstoel bedraagt 5 M. loerik met gekleurd patroon per dag en 14 M. van één-kleurig garen. De eenvoudige kampongtoestellen produceeren ½ M. per dag. In vier maanden is de productie met ruim 100 procent gestegen. (De Locomotief)

F. PORTO RICO. — Hevige orkaan. - Groot **aantal dooden.** — Op 27 Sept. '32 heeft een hevige orkaan boven Porto Rico gewoed. De aangerichte schade is zeer aanzienlijk, waarschijnlijk grooter dan na de ramp van 1928. Honderden huizen zijn verwoest. Alle bovengrondsche leidingen zijn gestoord.

Porto Kico.

Het aantal dooden wordt op meer dan 200 geschat. De schade moet vele millioenen dollar bedragen.
Volgens de laatste berichten uit Porto Rico bedraagt het aantal gewonden op zijn minst 1000. De geheele koffie-oogst is vernield.

A. NEDERLAND. — De regeering en het plan-Welter. — In zijn uiteenzetting van den toestand van 's lands financiën wijdt minister De Geer ook eenige beschouwingen aan het rapport der Staatscommissie-Welter.

Laatstgenoemd advies bevat een besparing op de uitgaven ad f 102 millioen, tegenover een geraamd tekort op de begrooting voor 1933 „van f 108.5 of rond *f* 100 millioen".

Dit tekort van f 108.5 millioen is in het rapport der Commissie samengesteld uit de volgende factoren: een raming van *f* 9.5 millioen tekort op de begrooting voor 1932; een verhooging van uitgaven van 1932 op 1933 met f 54 millioen (leeningdienst, gemeentefonds en spoorwegtekort); en een verlaging van de middelenraming van 1932 op 1933 met f 45 millioen. Deze drie cijfers luiden in de millioenennota: f 10.3 millioen, f 50.9 millioen en f 68.4 millioen, makende tezamen, met de f 18 millioen van het reservefonds (welke de Commissie reeds te voren aan den dienst van 1933 had ten goede geschreven), een tekort van f 147.6 millioen. Het is dus voornamelijk de verdere daling der inkomsten, welke noopte tot een hoogere tekortraming dan die van de Staatscommissie.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de voorstelling, die hier en daar gewekt is, als zou de meergemelde commissie een weg gewezen hebben om het uitgavencijfer der loopende begrooting in de toekomst met f 102 millioen te verlagen, zoodat dit beneden de f 500 millioen zou komen, niet juist is.

De Commissie stelt voor, het budget met f 102 millioen te verlegen, nadat het eerst met 54 millioen verhoogd is.

In zóóver bestaat dus overeenstemming tusschen het advies der Commissie en de uiteenzetting van den Minister.

Nadat aldus zoowel in het plan der Commissie als in de ingediende begrooting, het niveau van uitgaven vooral met ruim f 50 millioen verhoogd is, bedraagt de verlaging daarvan in het plan der Commissie, de perspectiefbesparing inbegrepen en zonder uittrekking van bedragen voor wachtgelden, f 102 millioen; in de ingediende begrooting daarentegen, welke uiteraard slechts de onmiddellijk ingaande besparingen kan bevatten en bedragen voor wachtgelden moest uittrekken, f 57 millioen, of, indien men de weddenvermindering in de daling der uitgaven betrekt, maar anderzijds de opcenten op de fondsbelasting aftrekt: f 57 + f 14.5 — f 18 = f 53.5 millioen.

Bij een vergelijking van de cijfers f 102 millioen en f 53.5 milliloen behoort intusschen in het oog gehouden:

1e. dat in het eerste cijfer f 24 millioen aan salarisverlaging zit, in het tweede cijfer slechts f 14.5 millioen. Door de Commissie is namelijk meegeteld de *f* 7 millioen verlaging, die in den loop van dit jaar reeds is ingevoerd, en de f 2.5 millioen 3% aftrek voor ongehuwden, welke reeds tevoren bestond. Daar beide baten reeds aan de begrooting voor 1933 waren ten goede geschreven, vóórdat de Commissie haar tekort van f 108 millioen en de regeering haar tekort van f 147.6 millioen becijferde, kunnen zij niet dienen ter dekking van dit tekort. De Commissie zelve heeft hierop in haar rapport dan ook gewezen. Uit een en ander volgt, dat de f 24 millioen slechts voor f 14.5 millioen een dekking van het tekort beteekenen, en dat derhalve het cijfer van f 102 millioen met f 9.5 millioen moet worden verlaagd.

2e. dat in het cijfer van f 102 millioen is begrepen een bedrag van f 20 millioen hetwelk verwacht wordt uit de instelling van een Rijksverkeersfonds. Spoorwegen. autowegen, kanalen en andere objecten, het verkeer dienende, zullen namelijk naar het plan der commissie in één fonds worden samengebracht. In verband hiermede zal de belasting voor vrachtauto's en autobussen worden verhoogd met f 6.5 millioen, terwijl aangenomen wordt, dat, indien de spoorwegen den steun ontvangen, welke een gevolg is van de zwaardere belasting van het motorenverkeer, het hun mogelijk moet zijn, na invoering van de noodige bezuinigingen, hun exploitatierekening te doen sluiten. Een en ander geeft een besparing van ongeveer f 20 millioen. Hierbij valt intusschen op te merken, dat op de vruchten van het verkeersfonds in geen geval voor het Rijksbudget van 1933 is te rekenen, daar op de begrooting voor 1933 het spoorwegtekort van 1932 drukt en dit laatste van de nieuwe regeling in elk geval den invloed niet meer zal kunnen ondervinden.

De meergenoemde besparing ad f 102 millioen moet dus voor 1933, behalve met f 9.5 millioen, ook met f 20 millioen verminderd worden, zoodat overblijft een besparing van f 72.5 millioen.

Dit laatstgenoemde cijfer van f 72.5 millioen is mitsdien vergelijkbaar met het bovenvermeld bedrag van f 53 5 millioen, in de ontwerp-begrooting bespaard. Gelijk reeds werd aangeduid, vindt het verschil tusschen deze beide cijfers zijn voornaamste oorzaak in de omstandigheid, dat door de commissie het uiteindelijk resultaat van haar voorstellen becijferd werd, terwijl de vóórliggende begrooting met wachtgelden moest rekenen en ook overigens slechts de in het eerste jaar te verkrijgen vruchten tot uiting kon brengen.

Intusschen zal uit bovenstaand overzicht wèl gebleken zijn, hoezeer de hier en daar uitgesproken onderstelling, als zou het geheel van besparingen, door de voormelde Commissie in haar f 102-millioenen-voorstel neergelegd, vèr uitgaan boven wat in dezen tijd aoodig is, op een enorme vergissing berust. Van die f 102 millioen zijn f 9.5 millioen reeds geldend recht en antérieur aan het becijferd tekort, en berusten f 20 millioen op een nieuwe heffing en een in verband daarmede gehoopte verbetering van den stand der spoorwegbegrooting. De resteerende f 72.5 millioen zullen, ook indien ze later volledig effect zullen verkrijgen, lang niet voldoende zijn om het thans becijferd tekort op het gewone budget zonder belastingverzwaring te dekken. Dit tekort immers bedraagt ruim f 147 millioen en na verdwijning van het spoorwegtekort ruim f 127 millioen. Bij een volledige effectueering van de f 72.5 millioen, en een algeheele wegwerking van het spoorwegtekort, blijft er aldus een nadeelig saldo van f 55 millioen. De thans voorgestelde fiscale overbruggingsmaatregelen zijn in hoofdzaak bedoeld om den tijd door te komen, waarin de ter hand genomen perspectiefbesparingen nog niet volledig geëffectueerd zijn. Euiten de weeldeverteringsbelasting dragen ze een zeer tijdelijk karakter. Indien men dan bovendien bedenkt, dat ook verschillende door de Commissie voorgestelde en door de Regeering overgenomen besparingsmaatregelen slechts tijdelijk kunnen worden toegepast, is het wel héél duidelijk, dat van de op dit oogenblik voorgenomen bezuinigingsmaatregelen, ook en vooral voor zoover ze als blijvend zijn gedacht, geen enkele kan worden gemist, wil men niet binnen korten tijd zich voor onoverkomelijke moeilijkheden zien geplaatst.

De regeering heeft met zekere bevreemding zich in deze dagen door sommigen de vraag zien stellen: zoudt gij niet eens tot een conversie overgaan? De regeering gaat altijd, in goede en in kwade dagen, tot iedere conversie over die mogelijk is. Zij heeft dit gedaan in 1928, in 1929, in 1931. Zij acht dit haar meest elementairen plicht, daar zij niet geroepen is aan obligatiehouders een hoogere rente te geven dan economisch noodzakelijk is.

Naar deze gedragslijn is door het Rijk ook gedurende het laatstverloopen jaar gehandeld. De 6% Staatsleeningen 1932 A en B, te zamen groot f 300 millioen waren met 1 Maart 1932 aflosbaar, dat wil practisch zeggen „converteerbaar". Daar de rentestand gedurende de laatstverloopen jaren tot ongeveer 4% gedaald was — in 1928 en 1929 heeft de Staat 6% leeningen en in 1931 een 5% leening geconverteerd in

4½ en 4% schuld, — werd in de millioenennota van het vorig jaar er op gerekend, dat op 1 Maart 1932 de rente van deze f 300 millioen aanmerkelijk zou kunnen worden verlaagd. Kort na de millioenennota gaf Engeland den gouden standaard prijs, met den bekenden nasleep van de hier te lande intredende vertrouwenscrisis, welke o.a. vele gemeenten op Rijksvoorschotten aanwees en den rentestand omhoog joeg. Van een conversie met 1 Maart '32 der 6% f 300 millioen leening in een 4% leening kon toen geen sprake meer zijn. Sommige deskundigen adviseerden zelfs, van alle conversie af te zien en de resteerende leeningcapaciteit van het Rijk slechts te gebruiken tot consolideering van een deel der — hoog oploopende — vlottende schuld (hoog oploopend vooral door de voorschotten aan Indië en de gemeenten). De Regeering heeft niettemin tot conversie op bescheiden schaal besloten. Met 1 April '32 heeft zij de helft der f 300 millioen in een 5% leening geconverteerd en op 1 Juli '32 de andere helft. Beide malen heeft zij tegelijkertijd f 100 millioen der vlottende schuld geconsolideerd. Alzoo werd tweemalen f 250 millioen tegen 5% geleend, waarvan telkens f 150 millioen conversie. Deze beide leeningen zijn geslaagd. De houders der oude 6% leening lieten voor een groot deel hun stukken converteeren. Voor zoover zij dit niet deden, waren er voldoende nieuwe inschrijvers. Beide keeren werd de operatie gesteund door een aanzienlijke deelneming van de Rijksfondsen. De leening van 1 April had een volledig succes, zoodat een oogenblik overwogen is de leening van 1 Juli tegen 4½% uit te geven, Dat hiertoe ten slotte niet besloten is, bleek achteraf juist gezien, want het succes van de tweede leening stond bij dat van de eerste ten achter.

Ook zal in de toekomst dezelfde gedragslijn blijven gevolgd. Er loopt op het oogenblik geen enkele leening meer, die niet te allen tijde aflosbaar is.

(V. b. **Rapp. Welter 410** A.; Begroot. 1933, 500 A.)

A. ENGELAND. — **Ministercrisis.** — Het resultaat van de op 28 Sept. '32 gehouden kabinetszitting is geweest, dat de drie ministers, die zich niet met de uit de overeenkomsten van Ottawa voortvloeiende wijzigingen in de vrijhandelspolitiek konden vereenigen, uit de regeering zijn getreden.

De Lord Privy Seal Lord Snowden, de minister van Binnenlandsche Zaken Sir Herbert Samuel en de minister voor Schotland Sir Archibald Sinclair hebben hun functies neergelegd.

In het officieele communiqué, dat na afloop van de kabinetszitting werd uitgegeven en waarin van het ontslag mededeeling wordt gedaan, wordt verklaard. dat de drie uitgetredenen uitstel verlangden van de door de overeenkomst van Ottawa noodig geworden wettelijke maatregelen. Toen de meerderheid van het Kabinet zulks onmogelijk achtte, dienden zij hun ontslag in.

Verder hebben nog ontslag genomen: Isaac Foot, onderstaatssecretaris van het Mijnwezen; Markies van Lothian, onderstaatssecretaris voor Indië; Sir Robert Hamilton, onderstaatssecretaris van Koloniën; H. Graham-White, assistent van den Postmeestergeneraal; W. Russell Rea, Allendale, Mackenzie Wood en Johnstone, allen tot de liberale partij behoorend.

(Vorig bericht blz. **179 F.**)

B. JOODSCHE **PROBLEMEN.** — Joodsch **museum** te Worms. — Worms, de oudste stad van Duitschland, de stad van Siegfried en Luther, bezit het oudste Israëlietische kerkhof van Duitschland en tevens den oudstan Joodschen tempel, welke niet minder das negen eeuwen telt. Naast den vrouwenvleugel van deze synagoge werd omstreeks 1625 een bijgebouw opgericht, waarvan de bovenverdieping tot vergaderzaal van de Joodsche gemeente diende. In deze zaal is sinds eenigen tijd de kostbare verzameling herinneringen dezer gemeente ondergebracht. Men vindt er zeer belangrijk materiaal aangaande de geschiedenis van de Joden aan den Rijn, oude gebedboeken, kostbare keizerlijke oorkonden, waaronder een perkament van Karel V aan de Joden van Worms uit het jaar 1525, prachtige Thorarollen uit zes eeuwen, waardevolle weefsels, zilveren voorwerpen, enz. enz.

C. GRIEKENLAND. — Aardbeving. — Bij de aardbeving, waardoor Chalcidice op 27 Sept. '32 werd geteisterd, zijn in totaal 2600 huizen geheel verwoest en 850 andere gebouwen zoo ernstig beschadigd, dat zij voor verdere bewoning ongeschikt zijn geworden. Het aantal dooden bedraagt, volgens de laatste opgaven, 310; er zijn 403 personen gewond, van wie 52 ernstig. De materieele schade wordt op eenige millioenen drachmen geraamd. Alleen voor den bouw van nieuwe noodwoningen is een bedrag van 27 millioen drachmen noodig. Op den berg Athos werd slechts geringe schade aangericht.

D. **DUITSCHLAND.** — Contingenteeringen. — Aan een rede van den Duitschen rijksminister van Landbouw, Freiherr von Braun, ontleenen wij het volgende:

De waarde der uitvoer is gedaald van R.M. 14½ milliard in 1929 tot R.M. 6 milliard in 1932. De rijksregeering is vastbesloten, om ter bescherming van de binnenlandsche productie den overmatig grooten invoer (Ubereinfuhr), die wij door middel van invoerrechten niet de baas kunnen worden, buiten onze landsgrenzen te houden. Zij heeft besloten o.a. den invoer van de volgende bodemproducten te contingenteeren:

De verschillende soorten kool, tomaten, de voornaamste soorten fruit, slachtrunderen, reuzel en rundvet, boter (voorbehouden de bijzondere onderhandelingen met afzonderlijke landen), erwten en rijstafvallen. Voorts zullen aan de contingenteering van den invoer worden onderworpen, uien, snijbloemen, tafeldruiven, spek en kaas (en karper).

De contingenten zullen voorloopig tot het einde van dit jaar gelden. De contingenteeringscijfers zullen elastisch zijn, óók binnen de afzonderlijke perioden. Het wordt aan den handel overgelaten, van waar deze zijn waren wil betrekken, zoodat de concurrentie der afzonderlijke vreemde landen blijft bestaan.

(Vorig bericht blz. 428 A.)

E. **BELGIE.** — Brand in de **Brusselsche Electriciteitscentrale.** — De machinezaal van de electrische centrale van Brussel werd op 27 Sept. '32 door vuur totaal vernield. Tengevolge van den brand kon geen electrische stroom voor de verlichting van Brussel worden geleverd. In het begin van den avond heeft men de groote straten met gas kunnen verlichten. De stroom was echter vrij spoedig hersteld en in den vooravond brandde het licht weer.

F. INTERNATIONAAL CHRISTELIJK VAKVERBOND. — Congres der vakinternationale van Spoor- en Tramwegpersoneel. — Op het op 7, 8 en 9 Sept. 1932 te Amsterdam onder leiding van den heer F. L. D. Nivard, wethouder van Rotterdam, gehouden 5de internationaal congres van het christelijk spoor- en tramwegpersoneel werden door de heeren G. Hahnke uit Berlijn, H. Henseler uit Genève (Internationaal Arbeidsbureau) en P. J. S. Serrarens uit Utrecht inleidingen gehouden resp. over de concurrentie in het verkeerswezen, de Internationale Organisatie van den Arbeid en over de positie der christelijke vakbeweging in deze organisatie. Een tweetal resoluties werden aangenomen. De eerste hiervan verlangt een afdoende regeling van het vraagstuk der concurrentie in het verkeerswezen, waarbij er mede rekening dient te worden gehouden, dat spoor en tram voor groote takken van nijverheid en voor geheele gebieden onontbeerlijk blijven. In de tweede resolutie wordt een dringend beroep gedaan op het Internationaal Arbeidsbureau, om de behandeling van

het vraagstuk van de invoering der automatische koppeling, een aangelegenheid van algemeen sociaal en economisch belang, zoo spoedig mogelijk tot een goed einde te voeren. (Vorig bericht blz. 421 H.)

29 SEPTEMBER 1932

A. **PIERRE** DEGEYTER OVERLEDEN. — Componist van de „Internationale". — Pierre Degeyter, die op het gedicht van Eugène Pottier de muziek van de „Internationale" heeft gecomponeerd, is in den ouderdom van 84 jaar overleden. Degeyter was Fransch-man, te Rijssel geboren.

B. VEREENIGDE STATEN. — Spoonvegen. — Loonsverlaging. — President Hoover heeft weten te bereiken, dat het conflict bij de Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen om de verlaging der loonen, voorloopig is uitgesteld tot Januari 1933. De maatschappijen verklaren dat 10% loonsverlaging onontbeerlijk is voor de voortzetting van het bedrijf, terwijl de arbeiders beslist weigeren deze nieuwe verlaging te accepteeren. President Hoover wenscht het conflict echter in elk geval uitgesteld te zien tot na de presidentsverkiezingen. (Vor. bes. blz. 495 I.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Legercommahdo. — Bij K. B. is eervol ontslag verleend aan den commandant van het leger in Ned.-Indië, luitenant-generaal H. A. Cramer.
Benoemd is tot commandant van het leger in Ned.-Indië generaal-majoor J. C. Koster, die is bevorderd tot luitenant-generaal.

D. DISCONTOKOERSEN. — In aansluiting aan ons bericht van den 24sten Aug. '32 (blz. 464 A.), volgen onderstaand de sinds dien tijd veranderde discontokoersen.

	Sedert	%
Duitschland	21— 9—'32	4
Noorwegen	31— 8—'32	4
Tsjecho-Slowakije	26— 9—'32	4½
Zweden	31— 8—'32	3½

(Vorig bericht blz. 464 A.)

E. ASTRONOMIE. — Zonsverduistering van 31 Aug. 1932. — De gegevens omtrent de waarnemingen van de zonsverduistering van 31 Aug. '32 zijn tot dusverre onbelangrijk, daar de hemel gedurende de verduistering zwaar bewolkt was. Prof. N. Hirayama heeft echter goedgeslaagde opnamen van alle deelen van het kleurenspectrum gemaakt en ontdekte hierin een nieuwe lijn. (Vorig bericht blz. 456 G.)

F. MEXICO. — Godsdienststrijd. — Als bewijs, dat in verschillende staten van Mexico een mildere interpretatie van de godsdienstwetgeving valt waar te nemen, diene het volgende:
Ondanks de wet betreffende de beperking van de uitoefening van den eeredienst, hebben de overheden van het federale district Mexico toestemming gegeven, om honderd kerken voor den katholieken eeredienst open te houden.
Een ander teeken van verbetering ziet men in het feit, dat het ministerie van Binnenlandsche Zaken aan de Britsche en Amerikaansche katholieken toestemming gegeven heeft, om in een eigen kerk den eeredienst ongehinderd uit te oefenen.
(Gazet van Antwerpen). (Vor. ber. blz. 365 B.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Vlootbouw ter bestrijding der werkloosheid. — Volgens een uit Washington ontvangen bericht zou de Amerikaansche minister van Marine aangekondigd hebben, dat de regeering terstond met den bouw van drie torpedojagers zal beginnen.
De bouw hiervan was indertijd om bezuinigingsredenen uitgesteld. Thans wil men met den bouw beginnen om de werkloosheid te bestrijden.
(Vor. ber. Werkloosheid 485 D.; Vloot 375 A.)

H. FRANKRIJK. — Invoerrecht op boter verhoogd. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat volgens telefonisch bericht van den Rijkslandbouwconsulent te Parijs het invoerrecht op boter met ingang van 28 Sept. '32 voor den tijd van één jaar is verhoogd van 200 tot 700 frs. per 100 K.G. netto.
(Vor. ber. Boter 306 F.; Invoerrechten 418 H.)

I. **DUITSCHLAND. — Stillhalte.** - Verlaging van den rentevoet. — De verlaging van den interestvoet voor Duitsche Stillhalte-credieten, welke op 1 Sept. '32 in werking getreden is, is thans aanvaard door alle buitenlandsche bankcrediteuren met uitzondering van de Fransche banken. Met laatstgenoemde worden de onderhandelingen voortgezet. De eenige moeilijkheid is de kwestie der Fransche zegelrechten en men hoopt te dezer zake spoedig een regeling te bereiken.
(Vorig bericht blz. 298 G.)

K. VEREENIGDE STATEN. — Duitschland uitstel van betaling verleend. — Duitschland heeft ter kennis van het Amerikaansche departement van Financiën gebracht dat het de betaling van $ 7.800.000 uit hoofde van de kosten voor het bezettingsleger en de schadevergoeding aan particulieren, welke op 30 September '32 diende te geschieden, uitstelt.
Ogden Mills, de Amerikaansche minister van Financiën, heeft medegedeeld, dat Duitschland heeft verklaard niet de noodige buitenlandsche deviezen te kunnen krijgen om de betaling te verrichten.
Mills voegde er aan toe, dat geen enkel dergelijk geval zich heeft voorgedaan met betrekking tot de andere debiteurlanden, die in December '32 in totaal $ 123.500.000 moeten betalen. (V. b. 494 A., 411 B.)

L. **BRITSCH-INDIE.** — Paria's als priesters. — Te Ratnagiri in het presidentschap Bombay werden voor de eerste maal sedert menschenheugenis de religieuze ceremoniën in een hindoetempel door paria's verricht. Deze gebeurtenis, welke men beschouwt als een uitvloeisel van Gandhi's hongerstaking, heeft groot opzien gebaard, daar deze ceremoniën tot nu toe slechts door leden van de hoogste Hindoekaste mochten worden verricht. (Vor. ber. 508 F., 506 B., 490 A.)

M. NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen. — De Nederlandsche brouwerijen hebben haar Duitsche leveranciers medegedeeld, dat zij dit jaar haar bestellingen in gerst, mout, hop en machines zooveel mogelijk buiten Duitschland zullen plaatsen. (504 E.)

N. ENGELAND. — Snowden's brief aan MacDonald. — In een aan MacDonald gerichten brief zegt Snowden, de afgetreden Lord Privy Seal, dat hij, zonder zijn persoonlijke waardigheid te verliezen, niet langer lid zou kunnen blijven van een regeering, die een politiek voert, welke hij noodlottig acht voor het welzijn van het land en schadelijk voor de eenheid des rijks, en die gevaren voor de internationale betrekkingen met zich brengt. Sedert Augustus en November 1931 zijn de omstandigheden gewijzigd. Hei voornaamste doel van de vorming der nationale regeering is bereikt en de toen bestaande buitengewone toestand heeft opgehouden te bestaan.
Snowden verwijt MacDonald en zijn collega's, dat zij zich leenen tot het voeren van een protectionistische en conservatieve politiek. Toen de conservatieven, zegt hij, tot de nationale regeering toetraden, werd de tariefkwestie niet te berde gebracht. Zij werd nooit geopperd, behalve door den leider der Arbeiderspartij. Geen van de gunstige resultaten, die door de voorstanders van het protectionisme werden voorspeld, heeft zich voorgedaan. Onze buitenlandsche handel is aanzienlijk afgenomen, de werkloosheid neemt toe, en de protectionistische politiek heeft buitenlandsche represailles en beperkingen uitgelokt. Snowden laakt bitter hetgeen hij de imperialistische tariefpolitiek der conservatieven noemt en komt op

tegen de conferentie van Ottawa, welke haar doeleinden niet heeft bereikt. Wij hadden, aldus Snowden, de verzekering onzer delegatie dat in niets zou worden toegestemd, dat onze vrijheid van onderhandelen met het buitenland over verlaging van tarieven zou kunnen belemmeren, doch de delegatie keerde terug met overeenkomsten, welke de bestaande tarieven handhaven en nieuwe rechten invoeren. (V. b. **512** A.)

A. **ENGELAND.** — Vereenigde Methodisten. — Sinds 27 September '**32** zijn de drie Engelsche secties van het Methodisme, de Wesleyaansche (aldus genoemd naar den stichter), de Primitieve en de Vereenigde Methodistische kerken vereenigd tot één Methodistische kerk. In tegenwoordigheid van den hertog en hertogin van York en van duizenden lidmaten is in de Albert Hall de ,,Act of Union" onderteekend. Rev. J. Scott Lidgett is gekozen tot president, sir Robert Perks, de groote ijveraar voor eenheid, tot vice-president van de kerk, die thans meer aanhangers heeft dan eenige andere in Engeland, en zelfs de staatskerk wellicht achter zich laat. Zij is in zekeren zin een wereldkerk. Over heel de wereld telt zij 50 millioen lidmaten, en zoo eenige protestantsche kerk dit cijfer nabij komt, alleen van de Methodistische, waartoe men niet, zooals tot de Anglicaansche, behooren kan op conventioneele of nationale, doch uitsluitend op religieuse gronden, kan men getuigen, dat al haar leden ook werkelijk geloovigen zijn. Zij is de grootste moreele kracht in het protestantisme van onze dagen.
Het Methodisme ontstond als reactie op het Deisme. Voor de deïsten is God de Schepper of Eerste oorzaak der wereld. Hiertegenover stelden Wesley en de zijnen God als de Universeele Liefde, geopenbaard in het leven en de werken van Christus. ,,Volmaakte Liefde tot God en mensch" was hun leus.

B. **ENGELAND.** — **Ministercrisis** opgelost. — Sir John Gilmour (conservatief) is benoemd tot minister van Binnenlandsche Zaken en Godfrey Collins (liberaal) tot minister voor Schotland, in de plaats van de afgetreden ministers sir John Samuel en sir Archibald Sinclair.
Walter Elliott (conservatief) is tot minister van Landbouw benoemd in de plaats van Gilmour, die deze portefeuille in de huidige regeering bekleedde, waarin majoor Walter E. Elliot de functie van financieel secretaris der schatkist vervulde.
Als opvolger van lord Snowden is benoemd tot Lord Privy Seal Stanley Baldwin, de tegenwoordige Lord-Zegelbewaarder. Baldwin zal beide functies combineeren, doch hij zal voor zijn nieuwe ambt geen salaris ontvangen.
Voorts werden nog benoemd tot financieel secretaris van de schatkist mr. Hore Beliha (nationaal-liberaal), die tot op heden de functie van onderstaatssecrtaris van de Board of Trade bekleedde; tot parlementair onderstaatssecretaris van de Board of Trade dr. E. L. Burgin (nationaal-liberaal); tot parlementair onderstaatssecretaris van Koloniën de Earl of Plymouth (conservatief), die in het laatste conservatieve kabinet onderstaatssecretaris voor de Dominions was; tot parlementair onderstaatssecretaris voor het Transportwezen kolonel Morley Headlam (conservatief), vroeger onderstaatssecretaris van de Admiraliteit; tot parlementair onderstaatssecretaris voor Indië mr. R. A. Butler (conservatief). (Vor. ber. **513** N.)

C. **GENERAAL C. J. SNIJDERS** TACHTIG JAAR. — Ter gelegenheid van zijn 80sten verjaardag werd generaal C. J. Snijders, oud-opperbevelhebber, op **29** Sept. '**32** in het Kurhaus te Scheveningen een nationale hulde gebracht. Het was een grootsche betooging. In **1914,** toen de wereldoorlog uitbrak, was luitenant-kolonel Snijders chef van den Generalen Staf. Op 31 Juli van dat jaar werd hij benoemd tot opperbevelhebber van land- en zeemacht, de eerste maal dat het opperbevel over beide strijdmachten in één hand werd gelegd. Op **9** Aug. **1914** kreeg hij den rang van generaal.

Generaal C. J. Snijders.

In een onderhoud, dat een redacteur van het persbureau Vaz Dias met generaal Snijders heeft gehad, vertelde de generaal van de jaren **1914—1918,** den moeilijksten en spannendsten tijd van zijn leven.
,,Ons doel was niet om oorlog te voeren," zeide de oud-opperbevelhebber, ,,doch om er buiten te blijven. Daartoe moesten wij doen blijken, dat wij ons niet zonder verzet zouden laten meesleepen. Juist omdat de partijen dit begrepen, hebben zij ons met rust gelaten. Dit belang zou vervallen zijn, zoodra wij weerloos waren geweest. De meest gereede partij had ons land dan bezet. Men zegt wel eens, dat Duitschland belang had bij onze onzijdigheid, vanwege de proviandeering; doch ons aandeel hierin zou tengevolge van de contrôle en rantsoeneering door de Entente zeer gering zijn geweest en het belang hiervan was zeker kleiner dan het strategisch voordeel, dat elke partij had kunnen trekken uit de bezetting van ons land.
Ik heb de omstandigheden gezegend, dat wij er buiten zijn gebleven. Wij hadden er niets bij gewonnen. Op den duur zouden wij tegen een aanval niet bestand zijn geweest. Onze weermacht kan slechts preventief werken. Doch dit is dan ook alleszins voldoende."

D. VOLKENBOND. — Von Neurath's vertrek uit Genève. — Niettegenstaande het bekend was, dat de Fransche minister-president Herriot in de vergadering een rede zou houden, heeft de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken von Neurath Genève verlaten, zonder de aangekondigde rede van Herriot af te wachten. Er heerscht in Frankrijk hierover een groote ontstemming. De rede van Herriot bracht geen nieuwe gezichtspunten. (Vorig bericht blz. 507 G.)

30 SEPTEMBER 1932

E. NEDERLAND. — **Doloriet uit eigen** bodem. — 't Was bekend door vroegere boringen, schrijft de ,,Zutphensche Crt.", dat op sommige plaatsen, niet ver onder de oppervlakte, in de gemeente Aalten steen wordt gevonden. Op de boerderij ,,Willink" in Ratum komt het z.g. Willink-marmer aan de oppervlakte.
De heer G. J. Hannink te Aalten kreeg van mr. A. Th. ten Houten verlof in het z.g. Adamsbosch in het Vossenveld onder Ratum een onderzoek in te stellen. Op ruim twee meter diepte stootte men op steen. Deze is ter onderzoek opgezonden naar het Rijks-

bureau voor delfstoffen en gebleken doloriet te zijn, een steensoort, die zich bijzonder leent voor pakmateriaal bij aanleg van nieuwe wegen of straten. De heer Hannink is van plan binnen zes weken een aanvang te maken met het vervoer van deze steensoort, die men tot nog toe steeds uit Duitschland betrok.
Naar verluidt is uit vroegere boringen gebleken, dat de steenlaag zich uitbreidt over een oppervlakte van ca. 20 H.A., met een gemiddelde dikte van 20 a 24 M.

A. CHILI. — Oorzaak der revoluties. — De Chileensche revoluties hebben elkaar in de laatste maanden met een verbijsterende snelheid opgevolgd, en de buitenstaander, die zich van die politieke stuiptrekkingen rekenschap tracht te geven, raakt niet alleen den tel, maar nog veel meer de kluts kwijt. Wat moet hij van dat alles denken? Welke krachten staan er achter al die pronunciamento's, door welke problemen worden zij beroerd, welke personen zijn haar leiders. welke haar slachtoffers?
De nieuwe Financier en Kapitalist deelt hieromtrent het volgende mede:
Op den ondergrond van economischen nood, voortvloeiende uit de geweldige prijsdaling van koper en salpeter, de beide voornaamste Chileensche uitvoerproducten, is een politieke agitatie gaande tegen de Cosach, de bekende regeerings-salpetertrust met Amerikaansche kapitaal. De haat tegen deze trust is in alle lagen van het Chileensche volk verbreid. Het volk voelt zich daar te lande aan deze trust verkocht, en het beschouwt elke regeering, die niet volstrekt afwijzend staat tegenover dit lichaam, als een verrader van volk en land.
Het is, volgens genoemd blad, de verbinding met de Cosach geweest, die het door armoede en vele ontberingen verbitterde volk, voor het eerst na vele jaren, naar het middel eener revolutie deed grijpen om de door die Cosach-affaire door en door gecompromitteerde regeering weg te jagen. En zoodra een nieuwe revolutionnaire regeering blijk geeft van hetzij verbindingen te willen blijven aanhouden met de Cosach — hetgeen het geval was met de verjaagde Davila —, hetzij de Cosach niet forsch te lijf te willen gaan — wat het geval was met Montero —, verheft zich weer de volksbeweging om het land van het corrupte bewind te zuiveren.
De Cosach, welker commercieele politiek den argwaan moet opwekken van een ongelooflijke corruptie en die dan ook door het verarmde volk wordt gehaat en geminacht, is dus het zwarte schaap in de Chileensche politiek. Geen regeering in Chili is mogelijk, die ook maar eenigszins de Cosach de hand boven het hoofd zou houden. Het volk heeft in dezen een te instinctief gevoel van recht en rechtschapenheid om een bewind te dulden, dat de uitingen van een corrupte vroegere regeering wil ontzien, en zoolang niet met kracht tegen de Cosach wordt opgetreden, is het gevaar voor steeds weerkeerende revolutionnaire bewegingen niet te keeren. Het is het shibboleth geworden voor de beoordeeling van elk nieuw bewind.
(Vorig bericht blz. **383** E.)

B. DUITSCHLAND. — Hypothecaire leeningen. — In de rede die de Duitsche minister voor het Voedingswezen, Von Braun, heeft gehouden, heeft hij medegedeeld dat de rente die landbouwers voor hypothecaire leeningen op langen termijn moeten betalen, gedurende de eerstkomende twee jaren met 2% zal worden verlaagd, met dien verstande, dat zij niet minder dan 4% mag bedragen. Tengevolge van de geringere rentabiliteit van den landbouw worden ook de crediteuren der landbouwers ernstig bedreigd. Gedurende het eerste kwartaal van 1931 is bij de gedwongen verkoopen van landbouwgronden 40% der hypothecaire en andere schulden verloren gegaan.
De renteverlaging van 2% zal niet alleen gelden voor hypothecaire doch ook voor persoonlijke crediteuren.

C. ENGELAND. — Fascistische partij gesticht. — Het reeds vroeger aangekondigde plan van Sir Oswald Mosley, eens conservatief parlementslid, daarna vertegenwoordiger der Arbeiderspartij in het Lagerhuis, en thans aanhanger van Mussolini, om het fascisme in Engeland te introduceeren, heeft zijn beslag gekregen. De „Nieuwe Partij", welke Mosley na zijn aftreden uit de Labourregeering stichtte, zal voortaan den naam van „Britsche Unie van Fascisten" dragen.

1 OCTOBER 1932

D. AMSTERDAM. — Nieuwe leening van f **5.000.000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft zijn goedkeuring gehecht aan het aangaan van een nieuwe 5% leening, groot f 5.000.000, tegen een emissiekoers van 97¼%.
Deze leening is sterk overteekend. (V. b. **452 D.**)

E. NEDERLAND. — Diamantindustrie. — De Bondsraad van den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond heeft op verzoek van de Zagerspatroonsvereeniging te Ant erpen besloten, ingaande 3 October de loonen van de zagers te verlagen tot het íe Antwerpen geldend tarief.
Als overweging heeft daarbij gegolden, dat nu er sedert eenigen tijd een opleving in den diamanthandel en de industrie is, te Antwerpen de zagerijen op volle kracht werken en er zelfs een tekort aan zagers is, terwijl in Amsterdam het overgroote deel in deze branche werkloos is.
Men hoopt door dezen maatregel te bereiken, dat in Amsterdam meer werkgelegenheid komt en deze branche voor de stad behouden kan blijven.
(Vorig bericht blz. **479 B.**)

F. NEDERLAND. — Contingenteering van schoeisel. — De Staatscourant van 30 Sept. '32 bevat een K. B. waarbij de contingenteering van den invoer van schoeisel wordt vernieuwd.
De nieuwe contingenteering is voor zes maanden en loopt tot 1 April 1933.
De percentages zijn onveranderd gebleven (50% voor schoenen geheel van leder; 75% voor schoenen, niet geheel van leder, caoutchouc of rubber en 100% voor schoenen, geheel van caoutchouc of rubber); echter zijn de basisjaren gewijzigd. Voor schoenen geheel van leer en niet geheel van leer, caoutchouc of rubber waren tot heden 1928, 1929 en 1930 als basisjaren aangenomen. In het nieuwe K. B. zijn deze echter 1929, 1930 en 1931. Voor schoenen, geheel van caoutchouc of rubber, die tot heden gecontingenteerd werden op basis van 1929 en 1930, is dit geworden 1930 en 1931.
Ook wordt de invoer van leestklaar schoenwerk gecontingenteerd op 100% met 1930 en 1931 als basisjaren. (Vor. ber. **345** F.; Contingenteering **466** *C.)*

G. **MANDSJOEKWO.** — Japan's penetratie. — De „Osaka Mainichi" schrijft: De positie die Japan in Mandsjoekwo heeft verworven is een stuk geschiedenis. Twee groote oorlogen, verdragen, gebaseerd op overwinningen, het beheer van een grooten spoorweg van 600 mijlen, de ontwikkeling van de groote zeehaven Dairen en omstreken geven Japan het recht op een beter inzicht van het buitenland dan tot nu toe is gebleken. Bedroeg in 1907 de bevolking van Mandsjoerije ongeveer 20,000,000, op dit oogenblik bedraagt de bevolking 34 000.000, waaronder 90% Chineezen en de rest Mandsjoe's, Mongolen, Koreanen en Japanners. Ten bate van de ontwikkeling van Mandsjoerije heeft Japan ongeveer 2.200 000.000 yen aan Mandsjoerije besteed. Tusschen 1 Oct. 1931 en 29 Febr. 1932 hadden meer dan 10 000 overvallen van bandieten plaats, waardoor 700 vreedzame burgers gedood en 2700 gijzelaars tegen losgeld werden vastgehouden. (Osaka Mainichi) (Vor. ber. **504** B.)

A. IS. **QUERIDO.** — Gedenksteen. — De Jordaan te Amsterdam heeft op 1 Oct. '32 de nagedachtenis van Is. Querido geëerd. Aan het huis — Eerste Goudsbloemdwarsstraat 17 — waarin Querido langen tijd verwijlde en zijn „Jordaan" schiep, is een gevelsteen aangebracht. In den steen staat de volgende inscriptie gebeiteld:
„Een groep Jordaanvrienden plaatst dezen steen ter herinnering aan Israël Querido, die hier zijn Jordaan schiep — 1 October 1932." (Vor. ber. **photo 444** E.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Nieuwe **leening** van f **106.500.000.** — Naar aanleiding van het dezer dagen gepubliceerde bericht betreffende de eerstdaags uitgegeven Indische leening, deelt men ons mede, dat de uitgifte zal betreffen een bedrag van f 106.500.000 waarvan reeds geplaatst is f 65.700.000, terwijl deelneming verzekerd is tot een nominaal bedrag van f 20.800.000. (Vorig bericht blz. **72** H.)

C. **BRITSCH-INDIË.** — Gandhi. — Gandhi moet aan zijn volgelingen te verstaan hebben gegeven, dat hij weer zou beginnen te vasten, indien binnen zes maanden het merk der „onaanraakbaarheid" niet wordt afgenomen van de kasten, waarop het thans drukt. De regeering van Britsch-Indië heeft op het oogenblik, dat Gandhi zich voorbereidde om een aantal Indische leiders te ontvangen, een ordonnantie uitgevaardigd, waarbij alle besprekingen met Gandhi worden verboden. (Vor. ber. **513** L.; **490 A.**)

D. HONGARIJE. — Nieuw kabinet. — De nieuwe minister-president Gömbös heeft het volgende kabinet gevormd:
Premier en minister van Oorlog: Gömbös.
Buitenlandsche Zaken: Puky.
Financiën: Imredy.
Eeredienst: Homan.
Justitie: Lazar.
Binnenlandsche Zaken: Keresztes-Fischer.
Landbouw: Kollay.
Handel: Babinyi. (Vorig bericht blz. **506 A.**)

E. ROEMENIE. — Titulescu. — De Roemeensche gezant te Londen, Titulescu, is afgetreden. Titulescu zou ook voornemens zijn af te treden als Roemeensch vertegenwoordiger bij den Volkenbond.
In politieke kringen te Boekarest heeft deze stap van oud-minister Titulescu, die aldaar zeer groot aanzien geniet, overal veel opzien verwekt, en men is van meening, dat zijn aftreden zal leiden tot ernstige gevolgen voor den binnenlandschen politieken toestand in Roemenië,

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Rijzende** bergen. — In de „Ind. Post" schrijft dr. S. W. Visser, onderdirecteur van het kon. Magn. en Met. Observatorium te Batavia, in een artikel over het plooiings-proces van den bodem in den archipel o.a.:
Een catastrofe als van Krakatau is nog altijd mogelijk en kan de wereld treffen in zijn dichtst bevolkte streken. Toch is, in het bijzonder wat Java betreft, al te groot pessimisme niet gewettigd. Hier in den Oost-Indischen Archipel zijn bergen bezig te rijzen, die den Himalaya zullen evenaren, ja overtreffen. Voordat het echter aoover is, is er een heel geologisch tijdperk verstreken en ik durf niet te voorspellen, hoeveel jaren daarmede gemoeid zullen zijn. U zult het wel niet meer beleven. In ieder geval lijken dergelijke vooruitzichten niet veel op splijten of wegzakken, integendeel, Java heeft een goede kans, machtiger en grootscher nog dan nu zich boven de oceanen te verheffen. (Ind. Post)

G. VOLKENBOND. — Resultaten van Stresa. — De Europeesche commissie heeft haar beraadslagingen over de resultaten van de conferentie van Stresa tot een eind gebracht en de door Herriot voorgestelde resolutie aangenomen, volgens welke de volkenbondsraad een deskundigencommissie zal benoemen, om de kwestie van de schepping van eer, gemeenschappelijk fonds, voornamelijk voor de waardeverhooging van het graan, te bestudeeren.
De deskundigen moeten vóór 15 November '32 rapport uitbrengen en de Europeesche commissie zal dan in December het rapport behandelen.
Ofschoon de Europeesche commissie aldus de procedure heeft goedgekeurd, die de conferentie van Stresa bepleit had, is toch de totaalindruk van de huidige zitting niet geschikt om optimisme te verwekken over de kansen van verwezenlijking van het plan van Stresa. (Vorig bericht blz. **499** F.)

2 OCTOBER 1932

H. NATIONAAL CRISIS-COMITE. — Gift **van** prinses **Juliana.** — Heit Nationaal Crisis-comité deelt mede, dat H. K. H. Prinses Juliana ten derde male een gift van f 30.000 ter beschikking heeft gesteld van het Nationaal Crisis-comité. (Vor. ber. **492 B.**)

I. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Hooger** Onderwijs. — Rapport der studiecommissie. — De studiecommissie voor de toekomstige ontwikkeling van Ned.-Indië bracht haar rapport uit. Het bevat o.m. de volgende conclusies:
Daar instellingen van hooger onderwijs als centra van wetenschappelijk leven tot de toerusting behooren van elke moderne maatschappij, is niet alleen handhaving, maar ook voorzichtige uitbreiding van het hooger onderwijs in Ned.-Indië noodzakelijk. De universitaire opleiding moet hier alleen worden ingesteld, indien zij goedkooper of beter is dan in Europa. Alle hooger-onderwijs, dat Ned.-Indië bezit of zal bezitten moet zooveel mogelijk worden geconcentreerd in een universiteit. Deze concentratie dient plaats te hebben op Batavia. De toekomstige universiteit te Batavia zal omvatten de faculteiten der rechtsgeleerdheid, geneeskunde, wis- en natuurkunde, letteren en eventueel ook die der technische wetenschappen, terwijl het gewenscht is, dat het bestuur dier universiteit zich ontwikkelt in de richting der autonomie.
Tenslotte concludeert het rapport, dat de invloedsfeer van de universiteit kan worden uitgebreid door de opleiding van notarissen en belastinginspecteurs.
(**Vor.** ber. Onderwijs **311 A.**)

K. ZUIDERZEEWERKEN. — Geen gelden voor **1933.** — De regeering trekt voor 1933 op de Rijksbegrooting geen gelden uit voor verdere inpoldering van de Zuiderzee. (Vorig bericht blz. **499 B.**)

L. MEXICO. — **Pauselijke** encycliek. — De pauselijke encycliek over den toestand der katholieken in Mexico, gedateerd 29 September '32, geeft een overzicht van de ontwikkeling der verhouding tusschen de katholieke kerk en de regeering van Mexico, waarbij de paus ook de werkzaamheden van zijn voorganger ten aanzien van de pacificatie van Mexico tegenover de revolutionnaire maatregelen der regeering releveert.
Nadat in de encycliek is gewezen op de oprechte houding der priesters en geloovigen, wordt verklaard, dat de Heilige Stoel, hoewel deze zich geen illusies heeft gemaakt, niettemin de huidige modus vivendi met de regeering van Mexico heeft goedgekeurd om de zoo lang ontbeerde uitoefening van den godsdienst mogelijk te maken. De Mexicaansche regeering daarentegen heeft zich verplicht de wetten in hun practische toepassing nopens de kerk te verzachten.
Vervolgens vermeldt de encycliek een aantal gevallen van vervolging en onderdrukking. De houding en de methoden van den Mexicaanschen staat worden daarbij vergeleken met de toestanden in de Sovjet-Unie. Tenslotte geeft de encycliek de richtlijnen aan te volgen door de Mexicaansche geestelijkheid en de

geloovigen, omdat zij tot dusver niet eensgezind zijn opgetreden. Vóór alles wordt geconstateerd, dat de gedwongen onderwerping, waarbij men heeft getracht ten minste den godsdienst te redden, noch een erkenning van deze onrechtvaardige wet is, noch een formeele samenwerking met de regeering beteekent. (Vorig bericht **blz.** 513 **F.)**

A. NEDERLAND. — Tweede loonsverlaging bij de **spoorwegen.** — De directie van de Nederlandsche spoorwegen deelde, na discussie, den personeelraad mede, dat zij tot haar leedwezen verplicht is, in verband met de steeds slechter wordende ontvangsten, binnenkort een voorstel tot verdere loonsverlaging te moeten doen. (Vor. ber. Spoorwegen: blz. **373 F.)**

B. VOEDSEL-CONSERVEERING. — De ,.U. S. Bureau of Chemistry" maakt het publiek bekend met een ontdekking, die den huisvrouwen van veel nut zou kunnen zijn. Zij komt hierop neer, dat voedingsstoffen, die aan bederf onderhevig zijn, beter zouden kunnen worden geconserveerd door ze te bewaren in iets, dat uit zwart of grasgroen glas (resp. doorschijnend papier) bestaat. Deze feiten zijn aangetoond met behulp van een reeks experimenten. Bij een der proeven werden drie stellen glazen flesschen in verschillende ruimten gezet. Eén flesch van elk stel bevatte boter, één spek en één slaolie. Ieder der ruimten werd omgeven door een andere kleur glas en het geheel werd blootgesteld aan de zonnestralen.
Toen men de stoffen later controleerde, bleek het, dat alleen die, welke men had beschermd door middel van grasgroen glas, nog eetbaar waren. De andere waren bedorven. Alle mogelijke kleuren heeft men geprobeerd en alleen met grasgroen bereikte men het gewenschte resultaat. Andere tinten groen, blauw, purper, oranje en rood hadden niet de minste uitwerking.
Een andere experiment was het volgende: twee flesschen werden gevuld met eenzelfde soort meel. De eene werd in zwart papier gewikkeld. Na een jaar werden beide flesschen aan een nauwgezet onderzoek onderworpen. Het meel in het „ongeprepareerde" vat was bedorven, het andere was nog goed.
(U. S. Bureau of Chemistry)

C. **LYTTON-RAPPORT.** — Publicatie. — Het op 2 Oct. '32 openbaar gemaakte rapport van de commissie-Lytton beantwoordt in groote trekken aan de verwachtingen, die men reeds tevoren hieromtrent heeft gekoesterd.
Het rapport ontkent niet, dat Japan ernstige grieven had over het optreden der Chineezen in Mandsjoerije jegens de Japanners en dat de Chineesche boycotbeweging tegen Japan in strijd is met de belangen van beide landen. Het rapport stelt echter daarnaast vast, dat de Chineezen in September '31 geen enkele aanleiding tot gewelddadig militair optreden der Japanners bij de spoorlijnen in Mandsjoerije hadden gegeven.
De militaire staatsgreep van 1931 door Japan wordt door de commissie-Lytton eenstemmig veroordeeld als geheel ongemotiveerd. Even ongunstig is het oordeel der commissie omtrent de schepping van den nieuwen, zoogenaamd onafhankelijken, Mandsjoerijschen staat. Volgens de commissie heeft de Mandsjoerijsche bevolking op geenerlei wiize getoond, dat zij zich van China wil losscheuren. Den zoogenaamd onafhankelijken staat heeft men alleen in het leven kunnen roepen onder den druk en den invloed van de Japansche militaire bezetting en van de Japansche ambtenaren.
De conclusies van het rapport-Lytton betreffende de oplossing van het conflict verschillen niet van die, welke men reeds het geheele jaar in Volkenbondskringen heeft bepleit. De commissie verklaart, dat een terugkeer naar den vroegeren toestand („status quo ante") van vóór September 1931 geen bevredigende oplossing zou zijn, doch dat men evenmin het handhaven van de huidige situatie in Mandsjoerije als een behoorlijke regeling zou kunnen beschouwen. De commissie bepleit het verleenen van een groote mate van autonomie aan Mandsjoerije, dat echter een onderdeel van het Chineesche rijk moet blijven. Een verdrag tusschen China en Japan zal de eerbiediging van de rechtvaardige belangen van de Japanners in Mandsjoerije moeten waarborgen. Verder beveelt de commissie aan: een verzoeningsverdrag tusschen Japan en China en een handelsverdrag tusschen beide landen. **(Vor.** ber. Vollienbond blz. 506 H.)

D. **BRITSCH-INDIE.** — Japansche handelsexpansie. — De „Times of India" maileditie van 10 Sept. '32, brengt de laatste cijfers omtrent den invoer van Japansche textiel-goederen in Britsch-Indië; cijfers betrekking hebbende op Juli '32.
De totale invoeren bedroegen 75.000.000 yards of veertien millioen yards meer dan in Juni, Meer dan 50% van den totalen invoer van textiel-goederen is van Japanschen oorsprong. Vergeleken met Juli 1930 nam de invoer uit Japan van gekleurde goederen met bijna 400% toe.
De invoer van kunstzijden goederen bedroeg in Juni 10.700.000 yards, wat een record was. Maar voor Juli werd dit totaal nog overtroffen met niet minder dan 3.000.000 yards, in laatstgenoemde maand bedroegen de totale invoeren 13.600.000 yards. Het aandeel van Japan daarin bedroeg 13 millioen yards.
De totale import van katoenen goederen bedroeg in Juni 28.000.000 yards, in Juli 32.000.000 yards, waarvan 22.000.000 yards uit Japan en 10.000.000 yards uit het Vereenigde Koninkrijk. (Times of India)

3 OCTOBER **1932**

E. ESTLAND. — Habinetscrisis. — De Estlandsche ministers van Justitie, van Defensie en van Binnenlandsche Zaken, allen lid van de Nationale Middenpartij, zijn afgetreden, daar zij niet hun goedkeuring konden verleenen aan het saneeringsprogram van de Agrarische Partij, die de meerderheid heeft in het Kabinet.
Dit saneeringsprogramma houdt namelijk in een salarisverlaging voor de ambtenaren van 20 tot 30%, waarbij leger en politie niet betrokken zijn en verder de invoering van een valutabelasting, die volgens de Nationale Middenpartij zou leiden tot een depreciatie van de Estlandsche Kroon. De opbrengst van deze belasting zou aangewend worden voor het verleenen van uitvoerpremiën, hoofdzakelijk voor den uitvoer van boter. (Vorig bericht blz. 352 **A.)**

F. RUSLAND. — Verkeer. - Een mechanische con**ducteur.** — De Moskousche ingenieur Lano heeft, volgens een bericht in de „Krasnaja Gazeta", een mechanisme geconstrueerd, dat de conducteurs van trams en autobussen zal kunnen vervangen. Het apparaat, dat den naam „mechanische conducteur" heeft gekregen, is zoodanig ingericht, dat wanneer bijv. een autobus aan een halte stilstaat, het weten laat, hoeveel plaatsen er in den wagen nog vrij zijn. De zitplaatsen staan namelijk in verbinding met het apparaat, waardoor steeds is aangegeven, hoeveel er vrij en hoeveel er bezet zijn. Is er in den wagen geen enkele plaats meer beschikbaar, dan opent de toegangsdeur van tram of autobus zich niet. Bij het binnengaan van den wagen behoeven de passagiers niet onmiddellijk het verschuldigde bedrag te betalen, doch bij het verlaten er van moet eerst een tien kopeke-stuk in de gleuf van het apparaat worden geworpen, wil de draaideur van den wagen uitgang naar buiten verleenen. Telkens kan dan slechts één persoon na het inwerpen van het geldstuk de tram of autobus verlaten, zoodat gratis-ritten onmogelijk zijn.

Met de vervaardiging van verscheiden „mechanische conducteurs" is thans te Moskou een aanvang gemaakt. (Krasnaja Gazeta)

A. LYTTON-RAPPORT. — Japansche verklaring. — De Japansche delegatie verklaarde, dat het Lytton-rapport naar haar meening als een bruikbare grondslag voor discussie in den Volkenbond kan worden beschouwd, doch zij is het volstrekt oneens met de opvatting van de commissie, waar deze verklaart, dat Japan verleden jaar niet uit noodweer zoo heeft mogen handelen als het heeft gedaan. Evenmin kunnen de Japanners zich vereenigen met de aanbeveling tot het verleenen van autonomie aan Mandsjoerije in plaats van de handhaving van den onafhankelijken staat. Op dit punt acht de Japansche delegatie de voorstellen van de commissie-Lytton voor Japan onaannemelijk.
Het blijkt dus, dat Japan het juist met de hoofdpunten van het rapport niet eens zal zijn, zoodat de kwalificatie van „bruikbaren grondslag voor besprekingen" niet veel waarde heeft. (Vor. ber. **517** C.)

B. NEDERLAND. — Tarwe. - Beperking van den bouw in **1933.** — Naar wij van officieele zijde vernemen, heeft de minister van Economische Zaken en Arbeid aan de tarwe-organisaties medegedeeld, dat in **1933** de landbouwers slechts één derde van den bouwgrond, die zij in **1932** hadden, voor den tarwebouw mogen bestemmen.
De bedoeling is 1/3 van den grond in ieder bedrijf afzonderlijk. Deze bepaling heeft ten doel, om verdere uitbreiding van het tarwe-areaal te voorkomen.
(Vorig bericht blz. **445** G.)

C. **VOLKENBOND.** — **Irak** toegetreden. — De Assemblée van den Volkenbond heeft op **3** Oct. '**32** met algemeene stemmen besloten Irak in den Bond op te nemen. (Vorig bericht blz. **209** K.)

D. BBAZILIE. — Opstand. — Aan den opstand in Brazilië is, volgens officieele mededeeling uit Rio de Janeiro, een eind gekomen. **(Vor.** ber. blz. **467 G.)**

E. SOCIALISTISCHE „OSLO"-CONFERENTIE. — Op **1** en **2** Oct. '**32** is te Amsterdam de aangekondigde socialistische „Oslo"-conferentie gehouden, waaraan vertegenwoordigers van de socialistische partijen en vakvereenigingen van België, Luxemburg, Denemarken, Zweden en Holland hebben deelgenomen. Besloten werd aan de executieven van S.A.I. en I.V.V. o.a. het volgende te berichten:
De conferentie stelt vast:
Het economische leven van de wereld en in het bijzonder van Europa wordt steeds meer gedesorganiseerd door de protectionistische pollitiek, de politiek van contingenteeringen en andere beperkingen, die door alle staten worden toegepast om te pogen zich ten koste van andere te redden.
De conferentie hecht groote waarde aan het verdrag van Oslo in weerwil van zijn betrekkelijk geringe concrete beteekenis, aangezien het moet worden beschouwd als een teeken van bezinning en als een eerste schrede tot een doeltreffender regeling tusschen de belanghebbende landen, wijl het aan andere landen de mogelijkheid tot toetreding biedt.
De conferentie begroet het verdrag van Ouchy, omdat dit geroepen is de in het verdrag van Oslo vervatte beloften te verwezenlijken.
De conferentie is van meening, dat het verdrag van Ouchy nog veel grooter draagwijdte zou hebben en ruimere mogelijkheden zou openen, wanneer andere landen toetraden.
De conferentie neemt kennis van het feit, dat de vertegenwoordigers der socialistische partijen en vakvereenigingen van Denemarken en Zweden, die immer er van overtuigd waren, dat de aaneensluiting der kleine landen tegen de protectionistische reactie steeds noodzakelijker is, zich verplicht hebben om welwillend het vraagstuk van de toetreding van hun landen te onderzoeken.

F. PAN-EUROPA CONGRES. — Op het op **1** Oct. '**32** te Bazel geopende Pan-Europa Congres heeft bij de algemeene voorbesprekingen ook Baronesse van Asbeck (Nederland) het woord gevoerd. In haar rede wees de Nederlandsche spreekster er op, dat tusschen België en Nederland juist in dezen tijd practische overeenkomsten, welke een economische toenadering tot doel hebben, worden gesloten,
De vroegere Engelsche minister van Koloniën Amery, hield een inleiding waarin hij betaogde, dat Engeland op de conferentie te Ottawa mrt de overige deelen van het Britsche Rijk, uitgezonderd Ierland, een soort tolunie heeft gesloten. Een dergelijke oplossing beval hij ook de andere Europeesche staten, zonder Engeland, aan.
De eerste stap om het in Europa met elkaar eens te worden was volgens hem de schrapping van de meestbegunstigingsclausule uit de handelsverdragen.
De president van de Internationale Kamer van Koophandel Frowein zag ondanks de vele tegenstellingen een verbetering in den toestand, die tot uiting komt in de stijging van de goederenprijzen en van de noteeringen op de effectenbeurzen. Het te Stresa uitgewerkte plan tot saneering van den toestand in Oost-Europa kan een belangrijke stap zijn in de richting van samenwerking in Europa. Aangedrongen moet worden op opheffing van de handelsbelemmeringen.

4 OCTOBER **1932**

G. ASTRONOMIE. — Het zonne-apex en de plaats der zon in het melkwegstelsel. — Prof. P. Stroobant, directeur van het Observatorium te Uccle, heeft, door middel der radicale snelheden van heliumsterren, belangrijke uitkomsten aangaande de plaats der zon in den melkweg en den afstand van het apex verkregen. Het resultaat is, dat het apex, d.i. het punt aan den hemel, waarheen de zon, met onze heele familie van planeten, ons met een snelheid van **9.8** K.M. per sec. heenvoert, is gelegen op 18 u. **45** min. rechte klimming, en 33° declinatie, in het sterrenbeeld de Lier, op ongeveer 80° van het centrum melkweg-systeem.
De zon bevindt zich op een afstand van **8.140** parsec, centrum melkweg, d.i. **26513** lichtjaar of **250.839.493** milliard K.M.
De omwenteling om dit centrum wordt door ons zonne-systeem in **176** millioen jaren volbracht.
(Vorig bericht blz. **513 E.)**

H. NEDERLAND. — Bouwvak. — Naar wij vernemen heeft ook de Algemeene Nederlandsche Bouwarbeidersbond te Utrecht, na een onder de leden gehouden referendum, besloten de nieuwe overeenkomst met de patroons in het bouwbedrijf te aanvaarden.
Alle partijen in het bouwbedrijf hebben zich thans met het accoord, dat de instemming heeft van de Regeering, vereenigd.
Het gevolg is nu, dat de regeering een bedrag van f **20** millioen zal beschikbaar stellen voor het op gang brengen der bouwbedrijven. Voorts zullen de bouwvakarbeiders onder de crisisregeling worden gebracht en zal de regeering den werkloozenkassen den daartoe noodigen steun in den vorm van subsidie verleenen.
De overeenkomst loopt tot einde September **1933,** doch de regeering heeft verklaard op **1** Maart **1933** nader onder de oogen te willen zien of zij met de participeering kan doorgaan.
(Vorig bericht blz. **507** D.)

A. **NEDERLAND.** — Verbond van Nederlandsche Werkgevers. - Beperking van den arbeidsduur. — Het Verbond van Nederlandsche Werkgevers kwam op *22* Sept. '32 te Velsen in jaarvergadering bijeen. De voorzitter, de heer H. P. Gelderman C. M.zn. opende deze vergadering met een beschouwing over den duisteren tijd.
Vermelding verdient wat de heer Gelderman zeide omtrent de verkorting van den werktijd, waarop thans vaak wordt aangedrongen als middel tot bestrijding van de werkloosheid.
Een beperking van den arbeidsduur, zoo merkte hij op, heeft een stimuleerenden invloed op het uur- en stukloon. De arbeider kijkt niet naar zijn uur- of stukloon, maar naar zijn weekinkomen en dat is ook natuurlijk. Hoe minder het aantal uren wordt, hoe hooger de stuk- en uurloonen zullen moeten worden. Behalve de hoogere loonen per stuk, krijgt men verder door de mindere productie een verhooging van het onkostencijfer per stuk. Men heeft dan ook met de doorvoering van de 48-urige werkweek een groot aantal goedkoope artikelen van de fabricatie in ons land uitgesloten. Dit is te meer jammer, daar men in het aantal artikelen, dat voor fabricatie in ons land in aanmerking komt, toch al zoo beperkt is.
Hoewel deze argumenten bij de invoering van de arbeidswet ongetwijfeld ook bekend waren, lijkt spr. deze nabeschouwing niet overbodig nu ons land 300.000 werkloozen telt. Temeer niet, omdat men thans van arbeiders-vakvereenigingszijde algemeen de 40-urige werkweek hoort propageeren, om langs dien weg een zekere hoeveelheid werk over meer arbeiders te verdeelen. Het is ook zoo'n eenvoudig rekensommetje: Vijf arbeiders maken een werk in 48 uur klaar, of één arbeid in 240 uur. Per week van 40 uur neem ik er nu voortaan 6. Op totaal ruim 1,5 millioen arbeiders zijn er dus meer noodig, ruim 300.000 en... de werkloosheid is opgelost!
Zóó gemakkelijk en eenvoudig is de zaak echter niet. Een werkgever houdt zijn bedrijf gaarne intact, om bij de eerste opleving de beste, weer normaal te kunnen gaan werken, maar men moet beginnen de oorzaken van de malaise weg te nemen, die de werkloosheid gestimuleerd hebben. Spr. ging in den breede in op rationalisatie en mechanisatie en kwam tot de conclusie, dat een algemeene 40-urige werkweek niet is in te voeren, daar internationaal dergelijke regelingen niet te maken zijn. Een duidelijk bewijs daarvoor is, hoe in concurreerende landen met de 48-urige werkweek, voor zoover zij is ingevoerd, wordt omgesprongen. Ook als tijdelijke maatregel achtte spr. invoering onmogelijk, omdat aan verhooging van uur- en stukloon, zoodat het weekloon gelijk blijft, in deze tijden, nu zoovele naken met verlies werken, niet te denken valt; ook de technische mogelijkheid — voor verschillende bedrijven ook verschillend — is voor vele bedrijven niet door te voeren.
Een meer aanbevelenswaardige wijze van werken ter voorkoming van verdere uitbreiding der werkloosheid, èn voor de bedrijven, èn voor de arbeiders, lijkt spr., dat men een gedeelte van de arbeiders om de week in ploegen laat werken, althans voorzoover dat technisch mogelijk is.
Een ander middel is het hervormen van de industrieele maatschappij, wat aangeduid wordt met den even vagen als algemeenen naam van „Planwirtschaft". Het zal voorloopig wel tot de vrome wenschen blijven behooren om een dergelijk plan, wat tot gevolg zou hebben, het aanstellen van één economischen dictator over de geheele wereld, internationaal door te voeren, en wat een nationale oplossing van een dergelijk plan betreft, moet men dan toch eerst beginnen met de grenzen hermetisch te sluiten, wat wel niemand zal durven aanbevelen.

B. LYTTON-RAPPORT, — Japansche **kabinetsraad.** — Het Japansche kabinet heeft onder voorzitterschap van minister-president Saito den politieken toestand in het Verre Oosten besproken naar aanleiding van het ter zake door de commissie-Lytton uitgebrachte rapport. Aan deze zitting werd ook deelgenomen door de vertegenwoordigers **van** den admiralen en generalen staf.
De minister van Buitenlandsche Zaken, Oesjida, heeft verklaard, dat de Japansche regeering niet in staat is haar politiek ten opzichte van Mandsjoerije te wijzigen.
Na de kabinetszitting heeft de minister van Oorlog, Araki, verklaard, dat het Japansche hoofdkwartier in Mandsjoerije volgens de vroegere instructies en richtlijnen der Japansche politiek zal blijven handelen. Het rapport van de commissie-Lytton zal geen terugslag hebben op de door Japan in Mandsjoerije gevolgde politiek. **(Vor.** ber. blz. 518 **A.,** 517 **C.)**

C. LYTTON-RAPPORT. — **Verklaring** van China's premier. — De Chineesche premier Wang Sin Wei heeft verklaard, dat het rapport der commissie-Lytton de Chineesche openbare meening niet gerust kan stellen.
De Chineesche regeering heeft nog niet de hoop opgegeven, dat de Volkenbond ten gunste van de Chineesche belangen zal intervenieeren,
Zij moet thans vaststellen, dat de politieke toestand in het Verre Oosten zich in de afgeloopen drie dagen ten ongunste van Japan heeft gewijzigd. De opstanden in Mandsjoerije bewijzen, dat de wil van het Chineesche volk om zich te bevrijden, niet gebroken is. Op deze wijze, aldus Wang Sin Wei, zou de kwestie sneller kunnen worden opgelost dan door bemiddeling van den Volkenbond. (519 B., 517 **C.)**

D. GOETHE. — Onbekende brieven. — Uit een particuliere verzameling te Bremen zijn een 400-tal documenten overgegaan aan de stadsbibliotheek. Er zijn 140 onbekende brieven van Goethe bij, voorts een brief van Schiller, brieven van Vulpius, den zwager van Goethe, minister Voigt, kanselier von Möller, Charlotte von Schiller, Caroline von Wolzogen en eenige anderen.
De verzameling is afkomstig uit de nalatenschap van Johann Michael Christoph Faerber, die inspecteur der musea te Jena is geweest (1778—1844). De brieven zijn grootendeels uit de jaren 1811 tot 1832.
(Vorig bericht blz. 264 **A.)**

E. MEXICO. — Godsdienststrijd. — De Kamer heeft een motie aangenomen, waarin zij president Rodriguez verzoekt den pauselijken legaat, aartsbisschop Ruiz y Flores uit het land te laten zetten. Hij heeft n.l. een verklaring afgelegd, waarin hij de pauselijke encycliek naar aanleiding van den toestand der katholieke kerk in Mexico verdedigt.
De legaat is inmiddels per vliegmachine uit het land gezet. (Vorig bericht blz. 516 L.)

F. VOLKENBOND. — Polen weer herkiesbaar gesteld. — De plenaire zitting van de Volkenbonds-Assemblée heeft op **3** Oct. '**32** bij geheime hoofdelijke stemming met 41 tegen 6 stemmen en vier onthoudingen, besloten, dat Polen het recht zal hebben om zich wederom herkiesbaar te stellen voor den Volkenkondsraad. (Vorig bericht blz. 518 **C.)**

G. NEDERLAND. — Maatschappij tot Behartiging van **Nationale** Scheepvaartbelangen. — Dezer dagen heeft te 's-Gravenhage de oprichting plaats gehad van de N.V. „Mij. tot Behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen", welke ten doel heeft, de positie van de Nederlandsche koopvaardijvloot in het internationale zeescheepvaartverkeer te versterken. Oprichters zijn de Staat der Nederlanden en de Kon. Holl. Lloyd. Aandeelhouders kunnen, behalve de Staat, alleen zijn Nederlandsche scheepvaartondernemingen, welker schepen varen onder Nederlandsche vlag.

Tot commissarissen zijn voor de eerste maal door de oprichters benoemd de Heeren J. B. van der Houven van Mordt, ir. A. van Doorninch, dr. H. M. Hirschfeld, allen te 's-Gravenhage, N. A. Crommelin te Rotterdam en A. Donker te Amsterdam. De eerste drie zijn regeeringscommissarissen.
Als directeur der nieuwe Mij. zal optreden de heer C. J. Ph. Zaalberg. Het kantoor zal begin October gevestigd worden te 's-Gravenhage, Stationsweg 147 (voorloopig adres Nieuwe Uitleg 12).
(Vor. ber. Scheepvaart 481 E.)

A. VENEZUELA. — Economische toestand. — De Venezolaansche legatie te 's-Gravenhage deelt o.a. het volgende mede:
De toestand van den handel in Venezuela is niet schitterend, doch het land heeft in verhouding minder te lijden van de crisis dan de meeste volkeren; bovendien zijn er in Venezuela geen werkloozen.
De financieele toestand van den Staat is volkomen in orde.
Sinds 1915 hebben verscheidene cultures een belangrijke uitbreiding verkregen, hetgeen het mogelijk heeft gemaakt, den invoer van producten voor de voeding te verminderen.
De bolivar is sinds eenige weken stijgende, een stijging, welke steeds voortduurt.
Van 7.90 bolivars per dollar, twee maanden geleden, is de bolivar thans gestegen tot 6.80. De toestand van de schatkist is uitstekend; zonder buitenlandsche schuld en met een begrooting, welke voortdurend overschotten vertoont. Van den vorigen dienst zijn er in kas meer dan 65.000.000 bolivars en wat den doopenden dienst betreft, rekent men reeds op een overschot van meer dan 30.000.000 bolivars. Men behoeft de belastingen, welke de laagste zijn, die in een land bestaan, niet te verhoogen; de bestaande belastingen zijn alleen indirecte belastingen (10 gulden per hoofd der bevolking en per jaar).

B. DENEMARKEN. — Engelsche tentoonstelling. — De Engelsche tentoonstelling dezer dagen te Kopenhagen gehouden, heeft de groote verwachtingen, welke men er van koesterde, nog verre overtroffen. De staatsspoonvegen zijn voorgegaan met een order van 100,000 ton steenkool voor een waarde van 1¾ millioen kronen. Van andere zijde is een dergelijk kwantum in Engeland besteld. Verder werden den eersten dag reeds 100,000 rijwielen verkocht en groote contracten voor smeerolie gesloten. Automobielen waren ook erg in trek; op één dag gingen er 29 weg, om niet te spreken van kleinere artikelen, als sigaretten, galanterieën, linnen, enz.
(Politiken, Kopenhagen)

O. ENGELAND. — Iersche kwestie. - Gouverneur-generaal afgetreden. — De Engelsche Gouverneur-generaal van Ierland, MacNeill, is afgetreden. De Engelsche pers beschouwt dit aftreden als een door De Valera afgedwongen maatregel. (Vor. ber. 446 E.)

D. NEDERLAND. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen. - Negatief resultaat der onderhandelingen. — Op 3 en 4 Oct. '52 hebben op het departement van Buitenlandsche Zaken besprekingen plaats gehad tusschen een Duitsche commissie onder leiding van Ministerialrat Walter, en Nederlandsche vertegenwoordigers van de ministers van Buitenlandsche Zaken en van Financiën, over de contingenteeringsplannen der Duitsche regeering.
De Duitsche gezant te den Haag en de Nederlandsche gezant te Berlijn waren eveneens tegenwoordig. De besprekingen werden geleid door dr. Nederbragt. Nadat de regeering van den inhoud der Duitsche voorstellen kennis had genomen, is zij tot de conclusie gekomen, dat deze geen grondslag konden bieden voor een vruchtdragende discussie.
Het is derhalve niet tot onderhandelingen gekomen. De Duitsche commissie heeft van dit standpunt kennis genomen en medegedeeld, het aan haar regeering te zullen rapporteeren.

5 OCTOBER 1932

E. GRIEKENLAND. — Aardbeving. — Wij ontleenen aan het dagblad „Kathimirini" van Athene, dat het eilandje Amadioni gedurende de laatste aardbeving geheel verzwolgen zou zijn, terwijl verscheidene kloosters op den beroemden berg Athos ernstig zijn beschadigd. (Kathimirini, Athene). (V. b. 612 C.j

F. ANTWERPEN. — Drie nieuwe dokken. — De gemeenteraad van Antwerpen heeft een voorstel goedgekeurd, strekkende tot het bouwen van drie nieuwe droogdokken. Dit werk zal 45.513.000 francs kosten.

G. INTERNATIONAAL WOLCONGRES. — Op 4 en 5 October '32 is te Amsterdam, in de zalen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, het achtste Internationale Wolcongres gehouden. Vertegenwoordigd waren de volgende landen: Duitschland, België, Frankrijk, Gr.-Brittannië, Hongarije, Italië, Tsjecho-Slowakije Nederland en Spanje. Van al was bericht van verhindering ontvangen.
Tot de gasten behoorden vertegenwoordigers van de Internationale Kamer van Koophandel, van de Internationale Katoenfederatie en van den Raad van Australische fokkers. In totaal waren er ruim zestig deelnemers.
Na een kort begroetingswoord van den heer Frans Mutsaerts Jr., voorzitter van de ontvangende organisatie, de Algemeene Vereeniging voor Wolhandel en Wolindustrie in Nederland, werd het congres door den heer Gottfr. H. Crone, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam, geopend.
Nadat verschillende sprekers het woord hadden gevoerd, sprak dr. H. M. Hirschfeld, directeur-generaal van den Handel uit naam van den minister, over de strekking van het congres. Hieraan ontleenen wij het volgende:
Spreker zeide, dat de minister zeer groote belangstelling voor dit congres heeft. Het is spr. een vreugde zich te bevinden in een milieu, dat naar economische samenwerking streeft. De crisis schijnt een daartoe ongunstige sfeer te hebben geschapen. De toestand wordt met den dag slechter en men vraagt zich met angst af wat de dag van morgen zal brengen.
Elk land streeft er naar zijn zwakke huishouding te beschermen tegen de gevolgen van de crisis.
De daaruit voortvloeiende ontreddering wordt veronachtzaamd. Daarom is het een gelukkig verschijnsel, dat de Intern. Wol-Federatie het initiatief heeft genomen om tusschen de leden der Federatie, behoorende tot een aantal verschillende landen, een gemakkelijke uitwisseling van hun producten mogelijk te maken.
De strekking van deze conferentie is aanzienlijke verlagingen in de tolbarrières tot stand te brengen. Spr. acht dit een belangrijk resultaat, bereikt in besprekingen tusschen particulieren, die belang hebben bij den bloei van een bedrijfstak waarbij zij persoonlijk zijn geïnteresseerd. Hierdoor toch wordt de weg gebaand voor een accoord, dat tot op heden door de regeeringen niet kon worden verkregen. Spr. herinnerde in dit verband aan hetgeen was bereikt door de partijen, die het verdrag van Ouchy hebben gesloten, een conventie waartoe derden kunnen toetreden.
Een op internationale samenwerking gerichte krachtige politiek acht spr. meer dan ooit noodig. Spr. wenscht, dat dit congres tot verwezenlijking van dit doel zal bijdragen. (Vorig bericht blz. 462 C.)

H. **ITALIE.** — **Duitschland's handelspolitiek.** — De Berlijnsche correspondent van de „Lavoro Fascista" oefent ernstige critiek uit op de houding der Duitsche regeering in verband met de onderhandelingen met Italië. De correspondent critiseert de Duitsche deviezenmaatregelen, die moesten dienen ter bescherming van de mark, echter in werkelijkheid den invoer verhinderen en dientengevolge als een aanval moeten worden beschouwd op het economische en financieele leven van andere staten. Dat deze Duitsche aanval algemeen is en niet tegen een bepaalden staat wordt gericht, verandert niets aan het feit, dat elke andere staat wordt benadeeld. De correspondent acht het daarom volkomen begrijpelijk, dat Italië tegenmaatregelen neemt in het belang van zijn handelsbalans. (Lavoro Fascista)

A. **NEDERL.** OOST-INDE. — **Nieuwe nijverheids**instellingen. — In November 1932 opent het departement van Landbouw een consultatiebureau voor de nijverheid te Soerabaja. Dit bureau zal staan onder leiding van den nijverheidsconsulent ir. Darmawan Mangoenkoesoemo.
Spoedig zal hierop volgen de opening te Soerabaja van een soortgelijk proefstation voor de textiel, zooals er reeds één met groot succes werkt in het Djokjasche.
Bovendien is te Buitenzorg personeel in opleiding voor een te Soerabaja op te richten paoefleerlooierij.

B. ONTDEKKING. — Nieuw Salpeterprocédé. — Een Noorsche scheikundige van de Norsk Hydro Mij. heeft een sensationeele wetenschappelijke ontdekking gedaan, die het mogelijk maakt bij de productie van salpeter zeewater in plaats van natrium-carbonaat te gebruiken.
Deze uitvinding belooft zeer groote economische resultaten voor de Norsk Hydro, welke ongeveer 30 jaar geleden haar salpeterproductie baseerde op de productie van stikstof uit de lucht en thans ook in staat zal zijn, gebruik te maken van zeewater, waardoor aankoop van een ruw product in het 'buitenland overbodig wordt.
De productie van salpeter zal hierdoor dan ook aanzienlijk goedkooper geschieden.
De Norsk Hydro neemt groote geheimhouding in acht aangaande deze uitvinding. De namen van den uitvinder en van zijn medewerkers worden strikt geheim gehouden.
Te Notodden in de provincie Telemarken, waar de maatschappij haar fabrieken heeft, zullen proefnemingen volgens de nieuwe methode worden gedaan. In alle landen der wereld is op deze uitvinding patent aangevraagd. (Tidens Tegn, Oslo)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Indische pensioenen. — De Javabode meldt, dat een voorstel tot korting van 10% op de pensioenen door de Indische regeering aan den minister van Koloniën is doorgezonden.
(Vorig bericht blz. **431** C.)

D. **DUITSCHLAND.** — Tewerkstelling. — In alle deelen van het rijk worden sinds eenigen tijd in toepassing van de jongste economische noodverordening der Rijksregeering, arbeiders aan het werk gezet. Het verbond der werkgevers in de Saksische textielindustrie deelt mede, dat in de aangesloten ondernemingen 540 arbeiders zijn aangesteld. Ook bij de verschillende bedrijven van de gewezen Nordwolle kan een uitbreiding van het aantal arbeidskrachten worden verwacht. Op het oogenblik zijn ongeveer 650 arbeiders in dienst van de Delmenhorster Kammgarn Spinnerei en ongeveer 950 in dienst van een zuster-maatschappij. De Fthein-Main-Donau A.G. te München wil met behulp van het programma der regeering belangrijke werken aan de kanalen van Zuid-Duitschland uitvoeren. Tot 700 arbeiders zullen hierbij kunnen worden geplaatst.
De zijdefabriek Brinkman A.G. te Bremen heeft haar filialen Beuren en Büttstedt heropend. Zij stelt daar ongeveer 220 personen te werk. De chocoladefabriek Sprengel & Co. te Hannover heeft het aantal harer arbeiders tusschen 5 en 24 Sept. verhoogd met 40% op 500. In de industrie van Baden en de Pfalz valt een algemeene stijging van het aantal arbeiders waar te nemen en bij het bruinkolenbedrijf in Midden-Duitschland zullen vermoedelijk weldra ten minste 1500 man aan het werk kunnen worden gezet.
(Vor. ber. **Noodverordening** 478 C.)

E. AUTOMOBILISME. — Auto's voor **gewone** wegen en voor **rails.** — In Frankrijk zijn proeven genomen met een nieuwen automobiel, de railroute, welke zoodanig is geconstrueerd, dat zij zoowel over den weg als over rails kan worden voortbewogen. De proefneming, welke zeer goede resultaten opleverde, vond plaats over de rails van de lijn van Gaurat naar la Ferté, waarbij snelheden tot 100 K.M. per uur werden bereikt, en over den weg van Mayet naar Montluçon. Deze automobiel heeft acht assen, welke kunnen worden afgenomen en waarop de stalen wielen kunnen worden aangebracht, welke noodig zijn om den automobiel op rails te kunnen gebruiken.

F. INTERNATIONAAL VERBOND TER BEVORDERING VAN VRIJZINNIG CHRISTENDOM EN GODSDIENSTIGE VRIJHEID. — Het Internationale Verbond ter Bevordering van Vrijzinnig Christendom en Godsdienstige Vrijheid, dat onlangs te St. Gallen vergaderde, omvat thans (als leden en sympathiseerende groepen) kerken en organisaties in: Australië, Amerika, België, Britsch-Indië, Denemarken, Duitschland, Engeland, Estland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Noorwegen, Palestina, Philippijnen, Roemenië, Tsjecho-Slowakije, Zweden, Zwitserland en de Intern. Vrijz. godsd. jeugdbeweging. Deze wereldbond is gegroeid uit de internationale congressen, die op Amerikaansch initiatief vanaf 1901 gehouden werden te Londen, Amsterdam, Genève, Boston, Berdijn, Parijs, Praag. Het aantal door de aangesloten groepen bereikte menschen wordt geschat op 25 millioen.
De in St. Gallen definitief vastgestelde statuten zijn zoo ingekleed, dat ook geestverwanten, niet-Christenen, kunnen toetreden, zonder dat evenwel het christelijk hoofdkarakter der organisatie wordt prijsgegeven. Hierdoor werd de toetreding der door prof. Siddantha vertegenwoordigde groep der Brahmo-Somaj een voldongen feit. De grootste aangesloten groep vormt de op vrijz. Protestantschen grondslag gastichte, onafhankelijke kerk der Philippijnen, die 4 millioen leden telt en vertegenwoordigd werd door dr. J. O. Masa.
Het congres herdacht dankbaar wat de gestorvenen, dr. Charles Wendte (Boston), eerste secretaris van het wereldcongres en de Leidsche prof. dr. H. T. de Graaf voor dit internationale werk deden.
Herbenoemd werden als executief comité: prof. idr. M. C. van Mourik Broekman, voorzitter; prof. dr. L. J. van Holk, alg. secretaris; dr. W. R. M. Noordhoff, tweede secretaris en mr. C. P. van Dam, thesaurier.

G. LOUIS DE **VRIES.** — **Italiaansche** onderscheiding. — De Italiaansche consul-generaal te Amsterdam heeft den tooneelspeler Louis de Vries persoonlijk in kennis gesteld van zijn benoeming tot Officier in de Kroonorde van Italië en hem de bij deze onderscheiding behoorende versierselen overhandigd. **(323 F.)**

6 OCTOBER 1932

I. **BELGIE.** — Eupen en Malrnedy. — Naar aanleiding van de te Krefeld gehouden betooging voor den terugkeer van Eupen en Malmedy bij het Duitsche rijk, welke bijeenkomst door een aanzienlijk aantal

personen uit Eupen werd bijgewoond en waarmee de Duitsche ministers van Binnenl. Zaken en Oorlog, Von Gayl en Schleicher, hun sympathie hebben betuigd, heeft minister-president Renkin den Duitschen gezant graaf von Lerchenfeld in zijn kabinet ontboden. Renkin zeide, dat de Belgische regeering en de Belgische natie het steunen van de bijeenkomst te Krefeld door de Duitsche rijksministers von Gayl en von Schleicher niet zonder protest kunnen laten en hij herinnerde verder aan de onderteekening van het accoord van Locarno, waarbij Duitschland de verplichting op zich nam den status quo der Belgisch-Duitsche grensregeling te aanvaarden. De Belgische regeering zal dan ook, zooals minister Hijmans op 24 Maart 1931 in den senaat verklaarde, in geen enkele discussie treden betreffende de grens en het grensgebied van het Belgisch koninkrijk.

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Vijf-mogendheden-conferentie te Londen.** — Sir John Simon is persoonlijk naar Parijs gegaan om Herriot voor zijn plan van een vijf-mogendheden-bespreking — Frankrijk, Engeland, Duitschland, Italië en Amerika — te winnen. Het resultaat was negatief. Frankrijk kan den Duitschen eisch niet zoo ver te gemoet komen, dat volkomen gelijkberechtiging in de bewapening der beide landen officieel erkend wordt, terwijl Duitschland op alle mogelijke wijzen verkondigt, dat het aan de onbeperkte en aan geen voorwaarden gebonden inwilliging van zijn gelijkberechtigingseisch moet vasthouden.
De conferentie, die in Londen zou plaats hebben, is voorloopig uitgesteld. (Vorig bericht blz. **507 A.**)

B. JAPAN. — **Betrekkingen** met Rusland. — In politieke kringen te Tokio wordt verklaard, dat gedurende den laatsten tijd een verbetering is ingetreden in de betrekkingen tusschen Rusland en Japan. De Russische regeering heeft alles vermeden wat de verhouding tot Japan in gevaar zou kunnen brengen en heeft tot op zekere hoogte haar bezwaren tegen het stichten van den Mandsjoerijschen staat opgegeven.
Verder verluidt dat Japan te Moskou de verzekering heeft gegeven, dat de Russische rechten aan den Oost-Chineesrhen spoorweg noch van Japansche, noch van Mandsjoerijsche zijde geschonden zullen worden. De regeering te Tokio streeft naar een toenadering tot Moskou. (Vor. ber. blz. **508** K., **361** D.)

C. RADIUM. — De tot nu toe in de geheele wereld geproduceerde hoeveelheid radium ligt tusschen de 250 en 300 gram. (Vorig bericht blz. **201 C.**)

D. NEDERLAND. — Uitvoer van pootaardappelen. — De N. A. K. deelt aan belanghebbenden mede, dat door den Minister van Economische Zaken en Arbeid is bepaald, dat door den Nederlandschen Algemeenen Keuringsdienst in het vervolg alleen nog maar selectieverklaringen voor gekeurd pootgoed, hetwelk naar Frankrijk of Algerië wordt uitgevoerd, mogen worden afgegeven, indien de pootaardappelen, waarop die documenten betrekking hebben, voor tenminste 95% de maat van 60 m.M. niet te boven gaan.
(Vor. ber. In- en Uitvoer **446** H.)

E. JAPAN. — **Verhooging** van de begrooting van de marine. — Officieel wordt medegedeeld, dat het Japansche ministerie van Marine het kabinet een ontwerp heeft doen toekomen, waarin wordt geëischt, dat de begrooting voor de marine-uitgaven in 1933—1934 zal worden verhoogd van 200 millioen op 320 millioen yen. Deze verhooging wordt gemotiveerd met een verwijzing naar den geheelen politieken toestand. Een deel van het bedrag zal worden besteed voor het uitbreiden van de marineluchtvaart.
(Vor. ber. **481 A.**; v. b. Leger **342** H.)

F. NEDERLAND. — **Duitsche** contingenteeringsmaatregelen. - **Duitschland** wijst schuld af. — Het Duitsche Wolffbureau, dat het communiqué over de resultaten van de contingenteeringsonderhandelingen tusschen Duitschland en Nederland te 's-Gravenhage verspreidt, teekent daarbij aan, dat de houding van de Nederlandsche regeering, naar het uit wel-ingelichte kringen verneemt, in Berlijn sterke bevreemding heeft gewekt.
Immers, zoo zegt men, Nederland zelf is den laatsten tijd aan het contingenteeren geslagen. O.m. is de invoer beperkt van schoenen, tricotgoederen, textielwaren, confectie en aardewerk. Alleen deze maatregelen hebben den uitvoer van Duitschland naar ons land met ongeveer vijftig millioen mark doen verminderen.
Nederland heeft deze invoerbeperkingen in het leven geroepen zonder van te voren de Duitsche regeering daarover in te lichten of met haar van gedachten te wisselen over de gevolgen.
Nu de zaak zoo staat, aldus het W. B., is het onbegrijpelijk, dat de Nederlandsche regeering zich onttrekken wil aan een door Duitschland geopende bespreking over de te nemen contingenteeringsmaatregelen. (Vorig bericht blz. **520** D.)

G. NEDERLAND. — **Werkloozensteun.** — De minister van Binnenlandsche Zaken, jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, heeft op zijn departement de commissie geinstalleerd, aan welke is opgedragen na te gaan of de steun aan werkloozen niet geheel of ten deele in natura zal dienen te worden verstrekt en die de regeering van voorlichting zal dienen over deze vraag. (Vorig bericht blz. **472** A.)

H. LYTTON-RAPPORT. — Opvatting van de **Amerikaansche** regeering. — Op het Amerikaansche staatsdepartement is men na een zorgvudig onderzoek van het rapport der commissie-Lytton volkomen tevreden over den inhoud. Met voldoening wordt vastgesteld, dat de feiten, die tot het Japansche optreden in Mandsjoerije aanleiding gaven, door de commissie-Lytton op dezelfde wijze opgevat worden als te Washington, n.l. dat er geen sprake is geweest van een voldoende provocatie van Chineesche zijde, maar dat zuiver economische belangen aanwezig zijn geweest.
De terugkeer tot den status quo zou werkelijk in het belang van China en den wereldvrede zijn.
(Vor. ber. blz. **519** C., **517** C.)

I. RADIO. — Hoogfrequente energie. — Enkele maanden geleden hadden de heeren H. Stoet en L. H. van Harrevelt een centraal antenne-systeem ontworpen, waarbij onderlinge en locale storingen volkomen waren uitgesloten. De antenne-energie werd hier via een loodkabelnet aan de aangesloten luisteraars toegevoerd.
Thans hebben de uitvinders van bovengenoemd stelsel proeven genomen ten einde na te gaan in hoeverre een bestaand radiodistributienet geschikt is te maken voor het overbrengen van hoogfrequente energie. Voor deze proeven stelde de N.V. Radibus, Den Haag, welwillend haar netten ter beschikking. De proefnemingen hadden plaats op een 8-aderig loodkabeinet te Scheveningen en wel in de onmiddellijke nabijheid van de Scheveningsche zenders. De demonstratie heeft inmiddels voor enkele genoodigden, o. w. de beide directeuren van de N.V. Radibus, n.l. de heeren Foyer en Geradts, plaats gehad en de resultaten waren in ale opzichten bevredigend. Een bezwaar is, dat de benoodigde versterker-installatie, in verband met de ongunstige voortplantingscondities van het net, duurder wordt dan met een speciaal voor het gestelde doel ontworpen kabelnet. Eisch is, dat het net in loodkabel is uitgevoerd.
Tevens hebben de heeren Stoet en Van Harrevelt proeven genomen met een stelsel, dat het midden

houdt tusschen distributie en een eigen ontvangtoestel. Metingen toonden aan, dat zonder bezwaar 8 a 10 programma's langs een tweetal spanleidingen zijn over te brengen. Bij iederen abonné bevindt zich een eindversterker, waardoor de weergave-kwaliteit tot een voor distributie ongekende hoogte kan worden opgevoerd. Van belang is, dat voor dit nieuwe stelsel de wekelijksche contributie slechts weinig hooger behoeft te zijn dan die, welke momenteel voor het bestaande distributiesysteem wordt betaald.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. **316** A.)

7 OCTOBER 1932

A. **VOLKENBOND.** — Rede van dr. **Colijn** en antwoord. — In de tweede (economische) commissie van den Volkenbond hebben discussies over de economische en financieele crisis plaats gehad. De Fransche gedelegeerde prees het werk, dat ter conferentie van Stresa was gedaan. Dr. H. Colijn, als Nederlandsch gedelegeerde merkte o.a. op. dat hij *6* jaar lang actief aan het volkenbondswerk heeft deelgenomen, doch niet het minste bewijs heeft gevonden, dat de aangenomen resoluties eenigen invloed op de gedragslijn van de regeeringen uitoefenen. Dr. Colijn herinnerde er aan hoe in 1927 de gedelegeerden zich haastten naar de spreektribune te gaan om de instemming hunner regeeringen met de aanbevelingen van de deskundigen van de economische wereldconferentie van dat jaar te betuigen. Dienovereenkomstige daden zijn echter nimmer gevolgd.
Bonnet, de Fransche gedelegeerde, antwoordde, dat dr. Colijn's rede veel te pessimistisch is en meende, dat de Europeesche commissie het werk van Stresa hsd goedgekeurd. Dit optimisme van Bonnet kon dr. Colijn niet deelen, want, weerlegde laatstgenoemde, 15 van de 21 sprekers in de Europeesche commissie hadden de resolutie tot goedkeuring van het werk van Stresa slechts met uitdrukkelijke voorbehouden aanvaard. (Vorig bericht blz. **509 C.)**

B. **ENGELAND.** — Labour-Party congres. — Het jaarlijksche congres der Engelsche Labour partij, dat te Leicester wordt gehouden, heeft zich in een met algemeene stemmen aangenomen resolutie uitgesproken tegen de wedertoelating tot de partij van MacDonald, Snowden en den minister voor de Dominions, Thomas, zoomede van andere vroegere leden van de partij die zich hebben aangesloten bij de Nationale regeering. Deze hebben de idealen van de partij, aan welke zij zoo veel te danken hebben, miskend, aldus de resolutie.
In een andere resolutie wordt de directe afschaffing van het Hoogerhuis, dat ,,gevaarlijk en nutteloos" wordt genoemd, geëischt.
De conferentie verklaarde tenslotte in een resolutie, dat de parlementaire arbeiderspartij haar oppositie tegen de douanepolitiek van de huidige of eenige andere regeering moet voortzetten. (V. b. **95** L.)

C. NEDERLAND. — **Duitsche contingenteeringsmaatregelen.** - Duitsche persstemmen. — Het ,,Berliner Tageblatt" wijdt een uitvoerig artikel aan het mislukken van de contingenteeringconderhandelingen met Nederland. Het blad constateert, dat het bezoek van de Duitsche commissie in Den Haag met een fiasco is geëindigd, een resultaat dat eigenlijk niemand kan verbazen, die den handelspolitieken toestand van Nederland en de in economische kringen aldaar heerschende stemming kent. Alleen de Duitsche regeering heeft met ,,verwondering" kennis genomen van de houding van Nederland.
Reeds de deviezen-contingenteering in Duitschland heeft in Nederlandsche economische kringen en ook in verschillende klassen der bevolking een beweging van verzet tegen Duitsohe waren doen ontstaan. Het was te voorzien, dat elke verdere maatregel van handels-politieken aard, waaronder Nederland ernstig zou te lijden hebben, het gevaar van een boycot acuut zou hebben gemaakt. Ook met deze stemming heeft de Nederlandsche regeering in zekere mate rekening moeten houden.
De ,,Vossische Zeitung" constateert in een hoofdartikel, dat Nederland de Duitsche delegatie eenvoudig de deur heeft gewezen.
De ,,Deutsche Tageszeitung", het orgaan der agrariërs, schrijft, dat de z.g. ,,landbouwvrienden" in industrie en pers thans een eersten waren vriend hebben gevonden in de Nederlandsche regeering. Deze schijnt er een bijzonder handboek voor diplomatieke wellevendheid op na te houden, wat echter in officieele Duitsche kringen vermoedelijk minder wordt geappreciеerd. Het spreekt vanzelf, dat thans ook onze exportfanatici ,,Oranje boven" zingen.
(Vorig bericht blz. 522 **F.)**

D. MEXICO, — Opgravingen. - **Toltec-Paleis.** — Dr. Linne, leider van de Zweedsche expeditie, die voor het ethnographisch museum te Stockholm onderzoekingen doet in Mexico, heeft daar de ruinen gevonden van een paleis, dat veertig groote kamers moet hebben bevat en zeker 2000 jaar oud is. Dit overblijfsel van oude bouwkunst werd opgegraven in de buurt van de pyramide van San Juan Teotihuancan, 28 mijl ten Noorden van Mexico-City en het is afkomstig uit de Toltec-periode. Heel wat keramiek uit dien tijd trof men aan bij deze opgraving.
Dr. Linne ontdekte ook de stukken van een levensgroot beeld van den zonnegod Xipe Toltec. Een groot deel van de vondsten is bestemd voor Mexicaansche musea.

E. DUITSCHLAND. — Gelijkgerechtigdheid op het gebied der luchtvaart. — ,,Ministerialdirektor" dr. Brandenburg heeft voor de microfoon gesproken over ,,de Duitsche aanspraken op rechtsgelijkheid op het gebied der luchtvaart". Dr. Brandenburg legde er allereerst den nadruk op dat Duitschland tot nu toe nog nimmer een wapening heeft geëischt. Duitschland wil zijn rechtsgelijkheid zoodanig verwezenlijkt zien, dat alle mogendheden bij de ontwapening dezelfde methoden overnemen als zijn vastgelegd in de vredesverdragen van 1919. Duitschland wordt hierbij het recht ontzegd luchtstrijdkrachten te bezitten als onderdeel van zijn weermacht. Bij een eerlijke toepassing van het principe der rechtsgelijkheid voor alle Volkenbondsstaten moeten derhalve alle staten ook hun geheele militaire luchtvaart afschaffen en wel door vernietiging en niet eventueel door internationaliseering. Anders zou Duitschland ook gelegenheid moeten hebben deel te hebben in deze internationale luchtmacht. Voor een land zonder militaire luchtvaart en zonder eenige afweermogelijkheid van den grond af heeft de geheele militaire luchtvaart een hoogst ernstig aanvalskarakter. Het gevaar voor een gebruikmaking van de civiele luchtvaart kan worden terzijde gesteld door een algemeen bombardementsverbod. Het verbod tot bombardement, zooals dat is vastgelegd in de resolutie-Benesj, is volkomen ontoereikend. Immers, aldus dr. Brandenburg, wanneer men de luchthavens, de verkeersmiddelen, de kazernes, de dokken, de fabrieken waar oorlogsmateriaal wordt gemaakt van strategische beteekenis acht, blijft in de groote steden geen plaats meer over, waar de bommen niet op zouden mogen worden geworpen. De burgerbevolking bewoont nu eenmaal al deze plaatsen. Bij de onderhandelingen te Genève, aldus besloot dr. Brandenburg, heeft men dikwijls den indruk gehad alsof naar de meening der tegenpartij slechts drie luchtvaartuigen op de geheele wereld aanvalswapenen zijn: de DO-X, Graf Zeppelin en het Junkersvliegtuig G. 38. (Vor. ber. 507 **G.)**

F. PRM DE **ROME.** — **Monumentale** en versierende **beeldhouwkunst** en **schilderkunst.** — Volgens de bepalingen van het nieuwe reglement op de Rijks-

akademie van Beeldende Kunsten zijn dit jaar voor de eerste maal de wedstrijden gehouden in de monumentale en versierende beeldhouwkunst en de monumentale en versierende schilderkunst.
In een op 6 October '32 in de aula van de Rijksakademie gehouden bijeenkomst, die ook voor het publiek toegankelijk was, heeft de hoogleeraar-directeur, prof. R. N. Roland Holst de rapporten van de jury's voor deze beide wedstrijden aan de Commissie van Toezicht op de Rijksakademie medegedeeld. De jury voor den wedstrijd in de monumentale en versierende beeldhouwkunst bestond uit de heeren: prof. R. N. Roland Holst, voorzitter; prof. J. Bronner, secretaris; dr. H. P. Berlage; dr. J. Mendes da Costa en L. Zijl, terwijl de jury voor de monumentale en versierende schilderkunst was samengesteld uit de heeren: prof. R. N. Roland Holst, voorzitter; G. Hueter, secretaris; W. van Konijnenburg; dr. H. P. Berlage en Dom. Jac. van der Mey.
Het onderwerp van eerstgenoemden wedstrijd bestond uit het versieren van een rnuurvlak boven den ingang van een doodenkapel, waarbij, wat de uitvoering betreft, verschillende voorwaarden waren gesteld. Wat de monumentale en versierende schilderkunst aangaat, was als onderwerp het binnenste van een rouwkapel opgegeven met de figuren Barmhartigheid, Gerechtigheid en het Boek des Levens. De deelnemers konden zich inspireeren op Psalm 85.
Als resultaat van den arbeid der beide jury's deelde de hoogleeraar-directeur mede, dat voor den wedstrijd in monumentale en versierende beeldhouwkunst de gouden medaille is toegekend aan mejuffrouw H. P. Klaassen, terwijl de heer G. J. v. d. Veen de zilveren medaille verkreeg. Wat den wedstrijd in monumentale en versierende schilderkunst betreft, is de gouden medaille toegekend aan den heer D. K. Broos en de zilveren aan den heer J. Bouhuys. Het aldus met de Prix de Rome onderscheiden viertal is leerling van de Rijksakademie.

A. JURISPRUDENTIE. — Wetsontwerp inzake gijzeling. - Bankgeheim. — Verschenen is het verslag der vaste commissie voor privaat- en strafrecht uit de Tweede Kamer betreffende het ontwerp van wet inzake voorschriften betreffende beslag op roerende goederen in door derden in gebruik gegeven ruimte, lijfsdwang en d angsom (gijzeling).
De aandacht van de commissie is gevestigd op een bezwaar, dat in bankierskringen tegen de ontworpen regeling bestaat. Tegen de verplichting van den huurder om aan den deurwaarder inzage te geven van het huurdersregister, wordt namelijk als bezwaar aangevoerd, dat zoodoende iedere deurwaarder te weten kan komen, welke personen een safe-loket gehuurd hebben. Speciaal buitenlanders zouden dit zoo onaangenaam vinden, dat men reden meent te hebben om aan te nemen, dat die buitenlanders hun vermogen voortaan niet meer in Nederlandsche kluizen zullen willen opbergen, indien deze bepaling wet wordt.
Enkele leden, die verklaarden zeer te hechten aan een zoo volkomen mogelijke handhaving van het bankgeheim, achten dit bezwaar gegrond.
Verscheidene andere leden konden zich hiermede niet vereenigen. Zij zagen er geen enkel bezwaar in, dat de deurwaarder de namen der huurders van safeloketten leert kennen. Immers, de deurwaarder is een beëedigd, tot geheimhouding verplicht ambtenaar, wiens geheimhoudingsplicht in het gewijzigd ontwerp opzettelijk scherp is omschreven.
Van de zijde der eerstbedoelde leden werd daartegen opgemerkt, dat vele deurwaarders tevens zaakwaarnemer zijn en er in die functie groot belang bij kunnen hebben, te weten, of debiteuren hunner cliënten wellicht een safe-loket gehuurd hebben. Bij het leggen van een beslag zullen deze deurwaarders zich voortaan ook ten aanzien van anderen dan den beslagene, daarvan gemakkelijk op de hoogte kunnen stellen voor Wzage van het register. Dit kan tot misbruiken aanleiding gaven en wend daarom ongewenscht geacht.

8 OCTOBER 1932

R. NEDERL. WEST-INDIE. — Economische toestand van Curaçao. — De gevolgen van de depressie laten zich het best uit de vermindering van de waarde van den invoer uit het buitenland afleiden. Deze bedroeg over 1931 f 114.073.561, tegen f 257.642.079 in 1930; een vermindering van ruim 55% ten opzichte van het jaar tevoren.
Vermindert men de totale invoercijfers met het invoercijfer van ,,olie in bulk" (de uit Venezuela ingevoerde petroleum), dan resteert een gedeelte, dat vrijwel geheel op den handel betrekking heeft. Het aldus verkregen restant geeft voor 1930 een waarde van pl.m. 31 millioen, tegen f 15 millioen in 1931, een vermindering alzoo van rond 50%.
De invoer uit Nederland is wederom gedaald, n.l. van f 8.532.062 in 1929 tot f 7.314.709 in 1930 en f 3.374.260 in 1931. De vermindering bedraagt dus ook hier meer dan 50%.
De uitvoer naar het buitenland bedroeg f 163.874.768 tegen f 223.441.892 in 1930, zijnde alzoo 26% minder dan het jaar tevoren.
Vermindert men het uitvoercijfer met het bedrag van de uitvoerwaarde van olieproducten, dan resteert er slechts f 1.654.000. Van laatstgenoemd bedrag komt het grootste gedeelte voor rekening van ,,phosphorzure kalk", n.l. f 1.310.000. Hoe slecht 1931 wel voor den landbouw geweest is wordt aangetoond door den achteruitgang van de uitvoerwaarde van oranjeschilBen, n.l. van f 40.349 in 1930 tot slechts f 3790 in 1931.
De uitvoer naar Nederland bedroeg in 1931 f 6.281.528 tegen f 6.205.067 in het jaar tevoren.
De hoeveelheid van den doorvoer bedroeg 192.120.452 K.G. tegen 338.183.428 K.G. in 1930. Sedert de doorvoer hoofdzakelijk zonder overlading geschiedt, is deze handelsbeweging uit een oogpunt van werkgelegenheid, zeer sterk in beteekenis verminderd.
(Vorig bericht blz. 402 H.)

C. NEDERLAND. — **Diamantindustrie.** - Dr. H. Polak's oordeel. — De voorzitter van den A.N.D.B., de heer Henri Polak geeft, in verband met een en ander, in het weekblad der organisatie thans een nadere beschouwing over den toestand in Amsterdam. Hij zegt, dat ook de diamanthandel wel zal herleven, wanneer op de wereldcrisis een algemeen herstel volgt. Maar, vraagt hij, zal de industrie in de hoofdstad zich kunnen handhaven in den reeds zeer geslonken omvang, welke zij vóór 1 October 1929 had? Buiten en behalve de crisis, welke de geheele nijverheid teistert, is er nu een afzonderlijke crisis voor ons, zegt de heer Polak.
,,Wie de feiten ziet," aldus de bondsvoorzitter, ,,kan de toekomst niet dan met de grootste beduchtheid tegemoet zien — en met droefheid vaststellen, dat deze voortvloeit uit de gedragingen der buitenlandsche vakgenooten en uit den omvang, die de huisindustrie in België en Duitschland heeft gekregen, een omvang, die stellig eer zal toe- dan afnemen.
,,Hebzuchtige kooplieden en fabrikanten hebben in beide landen de rampzalige huisindustrie in het leven geroepen en zij is geworden tot een gedrocht, dat ons eenmaal behoorlijk loonend vak vernietigt en zijn beoefenaren tot paupers, tot slachtoffers van den Sweater maakt. Voor luttele loonbedragen zitten duizenden diamantbewerkers in België en Duitschland dagelijks gedurende onbeperkte aantallen uren te werken en doen ons aldus een concurrentie aan, tegen welke wij het niet kunnen bolwerken. Tegen loonen van zeven of acht gulden per week moeten wij het afleggen. Onze buitenlandsche ,,kameraden" ondermijnen de grondslagen van het gebouw, dat wij met zorg en liefde hebben opgetrokken; het dreigt in te storten en allen, hen en ons, onder de puinhoopen te begraven."

De heer Polak zegt dan, dat er nog niet de minste grond voor optimisme is.

,,Er moet, zegt hij, overeenstemming komen tusschen de werkelijk industrieele organisaties in België en Nederland, om te geraken tot organisatorische samenwerking tot gemeenschappelijke beheersching der geheele nijverheid. Dit is het eenige middel om de huisindustrie te vernietigen. Komt het daar niet toe, dan kan men voor de toekomst van Amsterdam èn Antwerpen als industrieele centra, van Amsterdam bovendien als handelscentrum, niets dan beduchtheid koesteren."

Zooals de zaken zich nu voordoen, ziet de heer Polak de toekomst met gering vertrouwen en luttele hoop tegemoet. (Vorig bericht blz. **515** E.)

A. LPTTON-RAPPORT. — Een **Monroe-leer** voor het **Verre** Oosten. — In de telegrammen uit Tokio wordt duidelijk gezinspeeld op het a.s. heengaan van Japan uit den Volkenbond indien deze het rapport-Lytton onderschrijft. Vroeger heette het reeds dat Japan dan een ,,Volkenbond van Aziatische Staten" in het leven zou roepen; thans meldt de correspondent te Tokio van de ,,New York Herald", dat de woordvoerder van het Japansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard dat de beste methode, welke Japan zou kunnen volgen om den vrede in het Verre Oosten te bewaren, het aanvaarden van een soort ,,Monroeleer ten opzichte van Azië" zou kunnen zijn. En hij voegde er aan toe dat de actie in Mandsjoerije de eerste stap naar dit doel is geweest. Hij betoogde, dat het rapport-Lytton vele onbillijke oordeelvellingen jegens Japan bevat en dat de commissie te veel tijd in Peking heeft doorgebracht, waar zij zich door de Chineesche autoriteiten eenzijdig heeft laten voorlichten. (Vorig bericht blz. **519** B.)

B. RUSLAND. — **Atheïstische Pjatiletka (vijfjaarsplan).** — Dezen zomer heeft Molotow. de voorzitter van den raad der volkscommissarissen van U.S.S.R., verklaard, dat de godsdienst tegen **1** Mei **1937** op het grondgebied van U.S.S.R. tot het verleden zal behooren. De ,,Molodoj Awangard", het orgaan van de Al-Russische Buitengewone Commissie voor den strijd tegen de godsdiensten, publiceert een uitvoerige uiteenzetting van de ,,atheïstische pjatiletka". De sowjet-overheid heeft n.l. een vijfjarig plan uitgewerkt ter uitroeiïng van alle godsdiensten, van alle kerkgenootschappen, onverschillig of zij bereid zijn het sowjet-regime te erkennen of niet, aldus artikel **1** van het decreet.

In het eerste jaar zullen alle godsdienstscholen gesloten worden, waaronder de theologische hoogescholen, de katholieke seminaria, de theologische cursussen der Protestanten. In de groote centra, in de hoofdsteden der republieken, zullen de kerken van alle godsdiensten en secten in het volgende jaar, dus tot **1** Mei **1934,** gesloten worden. Tegen October **1933** zullen alle geloovigen uit den sowjetdienst ontslagen worden en zal het drukken van godsdienstige werken verboden zijn, evenals het vervaardigen van voorwerpen voor godsdienstig gebruik.

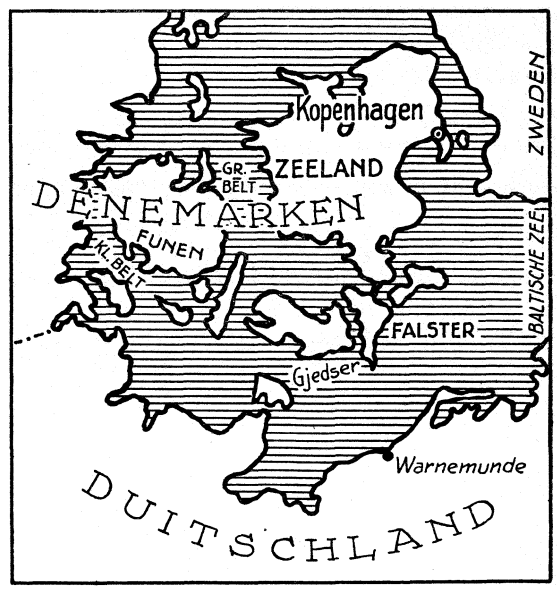
In het derde jaar zullen alle geestelijken, die weigeren hun betrekkingen op te geven, uit het land gezet worden.

In het vierde jaar moeten alle kerken, synagogen en bedehuizen aan de staatsorganen overgedragen worden, die er bioscopen, clubs e.d. zullen onderbrengen, Dat de Sowjet-pers in dit geval geheel gezwegen heeft is te verklaren door de toenemende religiositeit onder de bevolking: wanneer deze strooming nog sterker wordt, zal de regeering zich misschien genoodzaakt zien, van sommige anti-godsdienstige daden af te zien. (Molodoj Awangard)

C. EGYPTE. — **Beperking van** den katoen-aanplant. — De Egyptische regeering heeft besloten, de bebouwde oppervlakte voor het eerstvolgend seizoen te halveeren en slechts **40%** voor aanplant van Sakellaridis-katoen toe te staan. (Al Akhbar, Caïro)
(Vorig bericht **blz. 67 C.)**

9 OCTOBER **1932**

D. DENEMARKEN. — **Brug** over **de Storstrøm.** — In Denemarken wordt een brug over de Storstrøm, het water tusschen de Deensche eilanden Falster en Seeland, gebouwd, in de spoorwegroute naar Kopenhagen via Warnemünde—Gedser. De brug komt in de plaats van de veerboot en het afleggen van het traject wordt er met een uur door bespoedigd. De brug wordt **3300** M. lang (de brug over den Moerdijk is ruim 1400 M. lang) en zal dus de langste brug van Europa zijn.

Brug over de Storstrøm (Denemarken).

Er is met den bouw een bedrag van £ **2** millioen gemoeid. Het werk zal in 4½ jaar voltooid zijn, zoodat de brug in **1937** klaar zal zijn, dat is twee jaar later dan de groote brug over de Kleine Belt ter lengte van **1100** M. waarmee men thans bezig is. De bovenbouw van de brug over de Storstrøm wordt geheel van staal, de pijlers worden van gewapend beton vervaardigd.

E. NEDERLAND. — Accijns op vetten en **oliën.** — Officieel wordt medegedeeld:

Met ingang van 9 October **'32** worden alle plantaardige en dierlijke vetten onder contrôle van de Crisis-Zuivel Oentrale gebracht. Het vervoer van deze vetten, zoomede mengsels daarvan, onderling of met olie, zal slechts geoorloofd zijn, indien zij voorzien zijn van de daarvoor vastgestelde banderolle. Deze banderolles worden verstrekt voor verpakking van:

¼, ½, **1, 2½, 5, 10,** 12½, **20,** *25* en 50K.G.

voor alle vet. met uitzondering van reuzel, waarvoor een speciale banderolle voor –verpakkingen van:

¼, ½ en 25 K.G.

verstrekt wordt.

Merken (banderolles) worden verstrekt voor de volgende gewichten:

Voor vetten (g. reuzel): ¼, ½, **2½,** *5,* **10** en *25* K.G.
„ reuzel: ¼, ½ en *25* K.G.

Aanvraagformulieren voor merken (banderolles) en geleidebiljetten zijn bij de C. Z. C., Laan van Meerdervoort 84 te 's-Gravenhage, verkrijbaar.

(Vor. **ber.** Crisis-Zuivelwet **460** H.; Accijnzen **250 C.)**

10 OCTOBER **1932**

F. STRATOSFEER. — Prof. **Piccard's** hoogterecord erkend. — De **Fédération** Aéronautique **Internationale**

heeft na onderzoek van de haar door de Aeroclub van Zwitserland gezonden papieren de stratosfeervlucht van prof. Piccard van **18** Augustus **32** als volgt vastgelegd: **1.** absoluut hoogterecord; 2. Internationaal hoogterecord klasse (ballon) 8, categorie (inhoud van meer dan 4 M².) met 16.201 M.
(Vorig bericht blz. 506 **F.**)

A. NEDERLAND. — Antico-Comité. — Gezien de groote belangstelilng uit alle deelen des lands voor het Rotterdamsche Comité Antico, bleek de noodzakelijkheid om deze, eerst plaatselijk opgezette, actie over het geheele land uit te breiden.
Door de omstandigheden daartoe gedrongen, vormde zich Het Nationale Comité tot Bestrijding van Bolsjewistische invloeden in Nederland, waartoe het initiatief uitging van de heeren: ds. G. Hagen, Geref. pred. te Delft; dr. F. J. Krop, Ned. Herv. pred. te Rotterdam; A. B. N. Davids, Opperrabbijn te Rotterdam; overste T. Th. Furstner, Dir. Hoogere Krijgsschool van de Marine en een R.K. geestelijke, wiens naam nog nader bekend zal worden gemaakt. (V. D.)

B. ROEMENIE. — Titulescu minister van **Buitenlandsche** Zaken. — Titulescu, de afgetreden Roemeensche gezant te Londen, is tot minister van Buitenlandsche Zaken benoemd. (Vor. ber. 452 **C., 516** E.)

C. **BELGIE. — Gemeenteraadsverlriezingen.** — De uitslag der verkiezingen kan worden gekenmerkt als een kleine achteruitgang der katholieken, een échec der frontpartij en der communisten, een zekere winst voor de socialisten en een vooruitgang der liberalen te Brussel en in de meeste voorsteden. Te Antwerpen maakten de katholieken en socialisten vorderingen ten koste van de liberalen. In *52* gemeenten hebben de socialisten de absolute meerderheid behaald.
Volgens het bekend gemaakte officieele resultaat voor Brussel zal de gemeenteraad aldaar bestaan uit vijftien liberalen tegen twaalf in den vorigen raad, dertien katholieken in plaats van zeventien, twaalf socialisten is plaats van elf en één communist in plaats van twee.

D. ONTWAPENING. — **Frankrijks ontwapeningsplan.** — De correspondent van de „Petit Parisien" te Genève seint aan zijn blad eenige aanduidingen over het zoogenaamde constructieve Fransche ontwapeningsplan, dat de Fransche delegatie te Genève wil voorleggen, teneinde de Ontwapeningsconferentie voortgang te doen vinden.
Dit nieuwe Fransche plan bestaat uit twee deelen, n.l. een maximum-plan en een minimum-plan.
Het maximum-plan berust op veiligheid, die Frankrijk niet alleen voor zich zelf, doch voor alle Europeesche staten zonder uitzondering wenscht. Volgens dit plan zal de ontwapening in drie etappes geschieden, teneinde een maximum aan vermindering te verkrijgen, in staat om de warmste aanhangers van ontwapening volkomen te voldoen en dat op financieel gebied tot uiting zou komen door een aanzienlijke vermindering der bewapeningskosten.
Het minimum-plan berust op een bewapening, welke alls landen als een minimum voor het onvoorwaardelijk waarborgen hunner veiligheid mogen eischen.
(Vorig bericht blz. **507 A.)**

E. Ir. Dr. **J. W. IJZERMAN** OVERLEDEN. — Op 10 October '**32** is te 's-Gravenhage in den leeftijd van 81 jaar overleden ir. dr. **J.** W. IJzerman, hoofdingenieur bij de Staatsspoorwegen in Ned.-Indië en oud-Tweede Kamerlid.
Met dr. **J.** W. IJzerman is een man heengegaan van groote en veelzijdige verdiensten, zoowel voor Indië als voor Nederland. Hij vereenigde degelijke practische werkzaamheid met wetenschappelijken arbeid van veelzijdigen aard. Hij was officier, spoorwegingenieur, archaeoloog, ontdekkingsreiziger, handelsman, Kamerlid, leider van wetenschappelijke instellingen en geschiedvorscher. In al die kwaliteiten heeft hij zich doen gelden en is hij op den voorgrond getreden.
Nog op gevorderden leeftijd leerde hij Latijn, Grieksch, Spaansch en Portugeesch.

F. ONTDEKKING. — Synthetische Kina-alcalolden. — Naar verluidt is prof. Rabe van het chemische staatsinstituut te Hamburg er eenigen tijd geleden in geslaagd hydrochinine en hydrochinidine langs synthetischen weg te bereiden. Reeds eenige tientallen jaren werkt deze geleerde aan dit probleem. Hij slaagde er reeds vroeger in chinine te bereiden en heeft nu ook den weg geopend ter synthese van allerlei — zelfs onbekende — alcaloiden.

G. JOEGOSLAVIA. — **Samenzwering** ontdekt. — Officieel wordt medegedeeld, dat de autoriteiten in Dalmatië en het kustland van Kroatië een wijdvertakte revolutionnaire organisatie op het spoor zijn gekomen. De ontdekking geschiedde bij een onderzoek naar de oorzaak van de botsingen tusschen opstandelingen en gendarmerie, welke in die streken hebben plaats gehad.
Een groot aantal personen, dat de opstandelingen behulpzaam is geweest bij het smokkelen van helsche machines, wapenen en munitie uit Zara en Fiume naar Joego-Slavië, is gearresteerd. Er zijn ook zeer veel boeren in het grensgebied gearresteerd.

H. JOURNALISTIEK. — Volkenbondsjournalisten. — De internationale verceniging van bij den Volkenbond geaccrediteerde journalisten heeft de verkiezingen voor het nieuwe bestuur gehouden. Voorzitter is geworden dr. A. Oeri, hoofdredacteur van de „Baseler Nachrichten". De aftredende Nederlandsche leden dr. M. van Blankestein en dr. B. de Jong van Beek en Donk, die vele jaren zitting in het bestuur hebben gehad, waren dit jaar niet herkiesbaar. Opnieuw werden echter twee Nederlanders in het bestuur gekozen n.l. de heer H. B. v. d. Elst als secretarisgeneraal en mej. L. Haakman als bestuurslid.
Mejuffrouw Haakman is de eerste vrouwelijke journalist, die in het bestuur gekozen is.

11 OCTOBER **1932**

I. DUITSCEIEAND. — Een beroep op den Kroonprins. — De administrateur van de nationaal-socialistische arbeiderspartij, Ernst Wilde, heeft in de „Potsdamnier Tageszeitung" een dringend beroep gedaan op den Kroonprins.
Wilde zegt dat hij als oud-lid van de Stahlhelm en als administrateur van de N.S D.A.P. de verhoudingen in de beide groote legers zeer goed kent en er daarom wil toe bijdragen het vuur te blusschen, voordat het te laat is. Door de wijze waarop de Rijksdag is ontbonden, is onder de nationale partijen en verbonden een strijd ontbrand, die de Duitschgezinde bevolking splitst en het aanzien van Duitschland in het buitenland een onafzienhare schade toebrengt.
Wilde zegt dan woordelijk:
„Hier moet onmiddellijk halt geboden worden en plaats gemaakt worden voor een man, die buiten het parlement boven de partijen staat, en die ons gemeenschappelijk vertrouwen in hooge mate geniet. Dit kan in den huidigen toestand onze Kroonprins zijn. Daarom roep ik hem toe: „Neem de leiding op U! Het Duitsche volk verkeert in den grootsten nood."
(Potsdammer Tageszeitung) (Vor. ber. **378** A.)

A. **AMSTERDAM.** — Kamer van Koophandel - **Adres** aan de **Tweede** Kamer. — De groote beteekenis, die de Kamer van Koophandel hecht aan het sluitend maken van de rijksbegrooting voor 1933, blijkt uit een adres, welke de K. v. K. aan de Tweede Kamer heeft gezonden, waartoe in de op 11 Oct. 1932 gehouden vergadering, onder voorzitterschap van den heer Cott. H. Crone is besloten. Aan dit adres ontleenen wij de volgende resolutie:
De K. v. K. is van oordeel:
dat te betreuren valt, dat voor het sluitend maken van de Kijksbegrooting voor het dienstjaar 1933 in onvoldoende mate bezuinigd wordt op de staatsuitgaven en voor een zoo belangrijk deel wordt gegrepen naar versterking der middelen;
dat met leedwezen moet worden vastgesteld, dat de regeering met name de door het rapport der commissie-'kbelter aangegeven wegen ter besparing op de overheidsuitgaven voor een deel ongebruikt heeft gelaten. althans een beslissing daaromtrent naar een later tijdstip heeft verschoven;
dat de voorgestelde verzwaringen van lasten uit economisch oogpunt onder de voorhanden omstandigheden uiterst bedenkelijk zijn;
dat bovendien ten zeerste moet worden betwijfeld, of deze maatregelen het daarmede beoogde financiecle gevolg zullen hebben. (Vorig bericht blz. **159** C.)

B. **RUSLAND.** — **Zinovjew** en Kamenew uit de partij gezet. — De centrale commissie der communistische partij heeft 20 leden der contra-revolutionnaire groep uit de partij gezet. Deze leden hadden getracht langs illegalen weg een Koelakken-organisatie te vormen tot herstel van het kapitalisme of deze organisatie te steunen.
Onder hen, die uit de partij zijn gezet, bevinden zich Zinovjew en Kamenew. Voorts Galkin, Slepkov, Maretsky en Ptashnyi.
De commissie voegt er aan toe, dat de uit de partij gezette leden, doordat zij op de hoogte waren van het bestaan van deze contra-revolutionnaire organisatie en daarvan geen mededeeling deden aan de communistische partij, die contra-revolutionnaire beweging steunden. („Posljednija Nowosti", Parijs)

C. DUITSCHLAND. — Goudverliezen. — In 1931 zijn in het geheel voor 37 millioen mark gouden munten uit Duitschland uitgevoerd en in het loopende jaar reeds voor 165.5 ciillioen mark. Van het totaal van 202.5 millioen mark werd 90.5 millioen verworven door de Bank van Frankrijk, S8 millioen door de Nederlandsche Bank en 24 millioen door de Zwitsersche Nationale Bank. De invoer beperkte zich in deze twee jaren tot het terugverwerven van 12 millioen mark van de Deensche Nationale Bank. In de jaren 1923 tot en met 1930, waren in het geheel voor 263.1 millioen mark gouden munten naar Duitschland teruggekeerd. Hiervan heeft meer dan 70% Duitschland weer verlaten. (Vorig bericht blz. **85** D.)

D. NEDERLAND. — Metaal-Grootindustrie. — Op initiatief en onder leiding van den heer Th. de Groen, industrieel te 's-Gravenhage, werd eenigen tijd geleden een comité in het leven geroepen, hetwelk zich ten doel stelt, hier te lande nieuwe takken vaa metaal-grootindustrie te vestigen. De buitenlandscho practische ervaringen zullen daarbij in dienst van het Nederlandsche fabrikaat worden gesteld.
Dientengevolge zullen producten, die nu uit het buitenland moeten worden betrokken, van Nederlandsch fabrikaat worden verkregen. Als resultaat van den volbrachten studie-arbeid kan worden gemeld, dat zich o.m. de plannen tot oprichting van een gieterij van gas- en waterleidingsdrukbuizen met hulpstukken, van een fabriek van gegalvaniseerd ijzeren zware transportvaten en van een constructiewerkplaats voor geoctrooieerde gelaschte ijzeren balken in een dusdanig stadium bevinden, dat nog in den loop van dit jaar de inwerkingtreding van enkele ondernemingen wordt verwacht.
De vervaardiging van verschillende andere fabrikaten, o.a. op het gebied van spoorwegmateriaal, wordt ernstig overwogen.

E. MANDSJOEKWO. — Japansche **immigratie.** — In grooten getale komen Japansche immigranten Mandsjoerije binnen, met het geweer onder den eenen arm en hun landbouwwerktuigen onder den anderen, onder bescherming van het nieuwe Mandsjoerijsche regiem. De meeste immigranten zijn forsche mannen tusschen de twintig en dertig jaar, zonder gezin. Zij maken sterk den indruk er op te zijn voorbereid, om behalve de werktuigen van den landbouw, óók de wapens te hanteeren.
De nieuwe immigranten zijn trouwens voorloopig gekleed als soldaten en in militaire formaties gegroepeerd, terwijl zij onder leiding staan van officieren, die een strenge militaire discipline handhaven. Zij worderi gedirigeerd naar de Japansche nederzettingen in het Noord-Westen van Mandsjoerije. Deze nederzettingen zullen krachtig georganiseerd worden tegen mogelijke „inmenging" van gewapende „bandieten".
(Vorig bericht blz. **515** G.)

F. KOPEREN HUIZEN. — Bij hooge gebouwen, vooral bij den staalskeletbouw, streeft men er naar de buitenmuren of de vullingen der vakken zoo licht mogelijk te maken. Toch moeten zulke muren bestand zijn tegen regenslag. Een bepleistering is dit ook niet steeds, daar hierin haarscheuren ontstaan. Dergelijke gebouwen zouden een huid moeten heb. ben van weerbestendig, naadloos, elastisch materiaal. dat ongevoelig is voor den invloed van de temperatuur. In den laatsten tijd valt het streven waar te nemen om het vraagstuk op te lossen door een bekleeding met metalen, bij voorkeur koperen platen.
Zoo is te Kopenhagen onlangs een kantoorgebouw gereed gekomen, waarvan alle buitenvlakken, ook de dakvlakken, bekleed zijn met koperen platen.
Het totale oppervlak van daken en gevels, pl.m. 15.000 M-. werd bekleed met 17.600 koperen platen van 0.7 m.M. dikte met een totaalgewicht van 108.366 K.G. De platen zijn van zoodanige breedte genomen. dat men strooken zonder eind kreeg. Alle goten en afvoerbuizen, evenals de balkonvloeren zijn eveneens van koper gemaakt.
De moderne walstechniek en de groote koperproductie maken het mogelijk de prijzen voor koperea platen zoodanig te reduceeren, dat toepassing economisch mogelijk geworden is. De moderne walstechniek heeft zich zoo ontwikkeld, dat platen tot een dikte van 0.1 m.M. geleverd kunnen worden. Stijfheid kan men dezen platen geven door ze niet glad te houden, doch geribd.

G. **BELGIE.** — Gemeenteraadsverkiezingen. — De „Peuple" publiceert het lijstje van de 74 gemeenten, waarin de sociaal-democraten thans, dank zij de nieuwe samenstelling van den gemeenteraad, de meerderheid verkregen hebben. Daartegenover staat, dat zij in 17 gemeenten de meerderheid verloren hebben. Door een liberaal-socialistische coalitie werd de meerderheid in 21 gemeenteraden gewonnen, terwijl ze in 10 raden verloren ging. Er zij hier nog eens aan herinnerd, dat de raden van 2.671 steden en gemeenten door deze verkiezingen werden vernieuwd. De liberalen hebben in het algemeen hun posities gehandhaafd en op sommige plaatsen eenigszins verbeterd. Te Brussel b.v. wonnen zij **3** zetels van de katholieken en brachten zij het tot 15 zetels op 41. In Antwerpen moesten zij er echter 2 prijsgeven.
De katholieken hebben in 42 gemeenten de meerderheid verloren, terwijl het aantal der gemeenten waar zij die hebben teruggewonnen,. beneden 15 blijft. Dat neemt niet weg, dat zij ook hier en daar op plaatselijke successen kunnen wijzen. zooals te Antwerpen,

waar zij met 15 zetels de sterkste partij zijn gebleven.
Blijven de Fronters, de Vlaamsche Nationalisten: te Antwerpen wonnen zij 1 zetel terug van de 2, die in 1926 verloren gingen. In Limburg boekten zij plaatselijken vooruitgang. Doch in Lier, Mechelen, en verder in West-Vlaanderen, was er een teruggang van hun aantal gekozenen te constateeren. (526 C.)

A. ZWEDEN. — De Lappen krijgen telefoon. — Officieel wordt medegedeeld, dat een telefoonnet onderling de tenten der bewoners van Zweedsch Lapland zal gaan verbinden. Zweedsch Lapland, dat een oppervlakte zoo groot als Groot-Brittannië bedekt, is een prachtig weidedistrict voor de rendierentroepen, maar de wegen en spoorwegen zijn zeer schaarsch in het land. De Lappen kunnen elkander telefonisch dus niet alleen helpen, maar elkander inlichten over de verschillende weiden.
(„Dagens Nyheter", Stockholm)

B. ITALIE. — St. Franciscus van **Assisi.** — In tegenwoordigheid van de kardinalen Lega en Serafini zijn de stoffelijke overschotten van vijf volgelingen van St. Franciscus, die hem in zijn hulpbehoevendheid in de laatste periode van zijn leven hebben bijgestaan, in gedreven koperen urnen in de crypt van Franciscus plechtig bijgezet. („Osservatore Romano")

12 OCTOBER 1932

C. NEDERLAND. — Wijziging L.O.-wet. — Ingediend is thans een wetsontwerp in de Tweede Kamer tot wijziging van de Lager Onderwijswet. In de memorie van toelichting wordt o.m. opgemerkt:
Nu het wel uitgesloten schijnt, dat het op 10 September 1932 ingediende wetsontwerp tot wijziging van de L.O.-wet op 1 Januari 1933 reeds het Staatsblad zal hebben bereikt en anderzijds de toestand van 's lands geldmiddelen verder uitstel van de beoogda besparing op de rijksuitgaven voor het lager onderwijs niet gedoogt, zijn de voornaamste bepalingen, welke tot die besparing kunnen leiden samengevat in het thans ingediende afzonderlijke wetsontwerp, dat naar de regeering vertrouwt, een spoediger behandeling van de betreffende bepalingen mogelijk zal maken. Voor de toelichting van de bepalingen verwijst de minister naar die van het vorige ontwerp.
Thans wordt voorgesteld, te herzien de bepalingen betreffende het getal onderwijzers. dat aan de openbare en gesubsidieerde bijzondere scholen voor gewoon en voor uitgebreid lager onderwijs ten minste moet verbonden zijn, het recht van gemeenten en schoolbesturen op rijksvergoeding, het recht van de onderwijzers op wachtgeld alsmede de termijnen vervat in art. 191 eerste lid en art. 193 vijfde lid, van welke termijnen wordt voorgesteld ze te verlengen tot een nader bij de wet te bepalen tijdstip.
(Vorig bericht blz. **508** H.)

D. **AUTOMATISCHE** VERKEERSSIGNALEN. — Lichtsignalen, welke door het verkeer zelf in werking worden–gesteld, komen vooral in aanmerking op kruispunten, waar alleen op drukke uren verkeerssignalen noodig zijn, of waar een druk voetgangersverkeer staat tegenover een betrekkelijk kalm verkeer met automobielen. En voorts daar, waar het verkeer op een dwarsweg gering is ten opzichte van den hoofdweg, waarop de dwarsweg uitkomt.
De American Road Builders Association heeft over deze automatische verkeerssignalen een rapport uitgebracht en onderscheidt deze daarbij in vier groepen. Bij de lichtsignalen, waarvan de werking berust op magnetische inductie, is onder het wegdek in den stroomloop een magnetisch circuit aangebracht, waarvan onder het rijdek een relais aanwezig is. Deze lichtsignalen voldoen zeer goed. Bij de mechanisch werkende lichtsignalen wordt door de automobiel, welke over een losse strook in het wegdek rijdt, contact gemaakt en het signaal in werking gesteld. De optisch werkende signalen worden bediend, wanneer de automobiel rijdt over een seleniumcel in het wegdek, waardoor dan de belichting eenigen tijd wordt onderbroken. Het minst voldoen de acoustische signalen, welke in werking worden gebracht door de geluidstrillingen van de claxon van de automobiel; vooral ook omdat daardoor onnoodig he. verkeerslawaai, dat men juist wil tegengaan, wordt vergroot.

E. NEDERLAND. — Zuigelingen-statistiek - Geboortecijfer **daalt.** — Als mededeeling van het Medisch Statistische Bureau van den Gemeentelijken Geneeskundigen en Gezondheidsdienst is verschenen de Zuigelingen-Statistiek van de in 1930 geboren kinderen, die onder toezicht stonden van de Gemeentelijke Consultatie-Bureaux voor Zuigelingen.
Uit deze statistiek blijkt o.m., dat het aantal levendgeborenen van jaar tot jaar daalt, zoowel in absolute cijfers als per 1000 inwoners. Het geboortecijfer bedroeg over 1930 17.3‰ tegen 17.6‰ in 1929. Het aantal Consultatie-bureau-kinderen daarentegen steeg tot 7250, d.i. 309 meer dan in 1929. In vergelijking met 1926 was het aantal in 1930 geboren kinderen, die onder toezicht der C.B.'s stonden 14% grooter. Tegenover een dalend geboortecijfer staat een niet onaanzienlijke toename van het aantal C.B.-kinderen. In de drie laatste jaren stond meer dan de helft der levendgeborenen onder toezicht der Consultatiebureau~.

F. DUITSCHLAND. — Scheepvaart. - **400.000 bruto** ton wordt gesloopt. — De Duitsche regeering zai RM. 12.000.000 ter beschikking stellen voor het sloopen van 400.000 bruto-ton (circa 1/10 der Duitsche vloot) scheepsruimte, zoodat een toelage van RM. 33 per ton te sloopen scheepsruimte zal , worden verstrekt. De schepen moeten sedert 1930 voortdurend in het bezit van den (Duitschen) aanvrager zijn geweest, vóór 1913 te water zijn gelaten en ten minste 500 bruto-ton groot zijn. Het sloopen moet in Duitschland geschieden.
Men schat, dat van de 400.000 te sloopen ton 275.000 (49 schepen) voor rekening zullen komen van de grootste reederijen (Hapag, Norddeutscher Lloyd, Hamburg-Sud, Hansa en de lijnen op Afrika).
Het vereischte geld zal worden voorgeschoten door G banken, elk voor RM. 2.000.000.
Geraamd wordt, dat 1000 a 1500 arbeiders met dit sloopprogram voor 1½ jaar van werk zullen zijn voorzien. (Vorig bericht blz. *202* **C.)**

G. DIEPZEE-ONDERZOEII. — Bathysphere. — Dr William Beebe, een Amerikaansche geleerde, is bij de Bermuda-eilanden met een hollen kogel, de z.g „Bathysphere" in den oceaan tot een diepte van een halve mijl gedaald. Tijdens zijn onderzoek deelde Dr. Beebe door middel van een radio-installatie zijn bevindingen mede. (Vorig bericht blz. **155 C.)**

H. JAPAN. — Meer dan **700.000** parels verbrand. — De groote Japansche parelkweeker Mikimoto heeft voor het gebouw van de Kamer van Koophandel te Kobe niet minder dan 720.000 gekweekte inferieure parels verbrand. Zelf gooide hij den eersten schep parels op den brandstapel. Mikimoto wil aldus den prijs van de parels, die hij voorradig heeft, doen stijgen.

I. NEDERLAND. — Verzoeningscommissie **Nederland—Joegoslavië.** — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat de bestendige verzoeningscommissie, ingesteld op grond van het op 11 Maart 1931 te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Zuid-Slavië gesloten verdrag tot beslechting van geschillen door rechtspraak, arbitrage en verzoening, als volgt is samengesteld: voorzitter Lord Sandey.

Lord-grootkanselier van het Britsche Rijk; leden: prof. Eugène Borel, oud-hoogleeraar aan de Universiteit te Genève; prof. Charles de Visscher, hoogleeraar aan de Universiteit te Gent; prof. Dragoljuh Arandjelovitch, oud-rainister en hoogleeraar aan de Universiteit te Belgrado en prof. mr. J. Kosters, oud-hoogleeraar aan de Universiteit te Groningen, raadsheer in den Hooge Raad der Nederlanden.
Ce voorzitter en de eerstgenoemde twee leden der commissie zijn aangewezen door de Nederlandsche en Zuid-Slavische regeeringen in gemeenschappelijk overleg. De heer Dragoljub Arandjelovitch is aangewezen door de Zuid-Slavische regeering, terwijl mr. Kosters is aangewezen door de Nederlandsche regeering. De mandaten van den voorzitter en de leden der commissie zijn ingegaan op 2 October 1932.

A. **BELGIE.** — Bezuiniging op legeruitgaven. — Er worden plannen ontworpen om op de begrooting van 1933 ongeveer 200 millioen te bezuinigen, waarbij de uitgaven voor de landsverdediging, die dit jaar ruim 1.050.000.000 frcs. bedragen, op 850 millioen zouden worden teruggebracht. Deze bezuiniging zal zoowel op de bewapening zelf, als op de militaire etablissementen en de salarissen worden gevonden. Met de versterking der oostgrens zal echter gewoon worden doorgegaan.
Van de versterking der gendarmerie van 6000 tot 10 000 man wordt ook voorloopig afgezien. (493 C.)

B. NEDERLAND. — Statistiek der werkstakingen en uitsluitingen in **1931.** — Aan de bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage verschenen ,,Statistiek der werkstakingen en uitsluitingen gedurende het jaar 1931", ontleenen wij het volgende:
Evenals in de meeste andere jaren nà den oorlog, was ook in 1931 het aantal arbeidsconflicten weer betrekkelijk gering. Er zijn 215 geschillen geteld, welke tot onderbreking van het werk hebben geleid, tegen 212 in 1930. Naar den omvang gerekend is er echter verschil geweest. In 1931 waren 974 ondernemingen in arbeidsconflicten gewikkeld, in 1930 slechts 567. Verder waren in de betrokken ondernemingen als gevolg van geschillen in 1931 21.260 plaatsen niet bezet. tegen 9760 in 1930. Ook was in 1931 het aantal rechtstreeks aan geschillen deelnemende werknemers aanmerkelijk grooter dan in het voorafgaande jaar, n1. 27 050 tegen 10.260.
De beste maatstaf voor de belangrijkheid der geschillen, het daarbij geleden verlies aan arbeidsdagen, doet dit verschil nog duidelijker uitkomen. Voor de ondernemingen gingen in 1931 766.300 arbeidsdagen verloren, in 1930 229.300, terwijl dat aantal voor de werknemers in deze jaren resp. 856.100 en 213.000 beliep.
Verzet tegen loonsverlaging was in 1931 een belangrijke factor voor het uitbreken van geschillen. Niet minder dan 74% van alle rechtstreeks in geschillen betrokken werknemers legde om die reden het werk neer (in 1930 14%). Daarentegen was slechts 16% der werknemers gewikkeld in conflicten, waarbij het ging om hooger loon (in 1930 nog 51%). De geschillen hadden in 1931 vaker een geheel gunstigen of geheel ongunstigen uitslag voor de werknemers dan in het voorafgaande jaar; in verband hiermede was het aantal gevallen, waarin een schikking tot stand kwam, teruggeloopen. Van alle werknemers, die aan arbeidsgeschillen deelnamen, waarvan de beslissing nog in het verslagjaar viel, was 51.5% betrokken bij conflicten, die uit dreigende loonsverlaging voortkwamen (in 1930 slechts 11.9%); voor 336% werd t.a.v. dit geschilpunt een schikking bereikt; voor 61% was het einde van het conflict geheel gunstig, voor 11.8% geheel ongunstig.
In 30% der arbeidsconflicten, welke in 1931 tot oplossing kwamen, waren werkgeversorganisaties gemoeid, in 85% werknemersorganisaties. Als steeds eindigde ook in 1931 een aanzienlijk hooger percentage van de geschillen, waarin vakvereenigingen waren betrokken, geheel of gedeeltelijk ten voordeele van de werknemers, dan van de overige. In eerstbedoeld geval werd voor 72% der werknemers een geheel of gedeeltelijk gunstigen uitslag verkregen, in laatstbedoeld geval voor *36%.*

13 OCTOBER **1932**

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Tabaksaccijns. — De inwerkingtreding van den tabaksaccijns is uitgesteld tot 16 December 1932. De ordonnantie is vastgesteld, met toepassing van art. 90 der Wet op de Staatsregeling van Ned.-Indië, in afwijking van den Volksraad. Overgenomen wordt het amendement in zake vrijstelling van gekorven tabak, terwijl niet worden overgenomen het amendement over het percentage van de accijns op strootjes (20%) en dat over de strafbipalingen, zoodat de accijns op strootjes en de minimum geldboete dus gehandhaafd blijven, (Vorig bericht blz. **418 F.)**

D. PROF. EINSTEXN. — Benoeming als hoogleeraar te Princetown (Ver. Staten). — Trof. Albert Einstein heeft de benoeming aanvaard als hoogleeraar aan de Institute for Advanced Study te Princetown in de staat New Jersey. Dit instituut was gesticht van een gift door Louis Bamberger en mevrouw Felix Fuld, groot 5 millioen dollar. Directeur van deze instelling is dr. Abraham Flexner. Einstein zal hoogleeraar ziju in de hoogere wiskunde. Het is een benoeming voor het leven en er schijnt weinig routinewerk en bijna ongelimiteerde vrije tijd aan verbonden te zijn.
(Vor. ber. **350** H.; **238 A.;** photo **26** K.)

E. NEDERLAND. — Opheffing van Rechtbanken en Kantongerechten. — De minister van Justitie heeft op 11 Oct. 1932 bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten behoorende tot de gerechtshoven te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden.
Dit wetsontwerp voorziet in de opheffing van zeven Rechtbanken en 48 Kantongerechten.

F

F. ADERVERKALKING. — Dr. J. Plesch, hoog. leeraar aan de Universiteit te Berlijn, beweert, dat de arteriosclerose geen ziekte in eigenlijken zin is, maar een verweermiddel, bestemd om automatisch de bloedvaten te beschermen; zij is noch een noodzakelijk gevolg van den ouderdom, noch behoeft zij ongeneeslijk te zijn. Hij schrijft:
,,Aderverkalking is een ziekte, die op elken leeftijd kan optreden, die tot staan kan worden gebracht en genezen in de eerste stadia en gunstig beïnvloed in de latere stadia; zij is geen ziekte van den ouderdom, die noodwendig progressief en ongeneeslijk moet zijn. Men constateert haar dikwijls bij jonge lieden en anderzijds ontbreekt zij dikwijls bij bejaarde menschen, en wanneer zij op hoogen leeftijd verschijnt, heeft zij zelden ernstige gevolgen. . . .
De voornaamste oorzaak van de arteriosclerose is de verzwakking der spieren en elastische elementen der bloedvaatwanden.
Als de verzwakte wanden der bloedvaten niet in staat zijn, om voldoenden weerstand te bieden aan den bloeddruk, rekken zij uit en verwijden zich; en op de punten, die het meest aan druk zijn blootgesteld, voltrekken zich veranderingen, waarvan het doel is den weerstand der vaten te verhoogen. Zoo is bijvoorbeeld de afscheiding van kalk bestemd om de bloedvaten te beschermen tegen de vorming van openingen.
De behandeling van de kwaal bestaat volgens Dr. Plesch in het zooveel mogelijk wegnemen van de oorzaken en het verlichten van den te zwaar belasten

bloedsomloop. Hij schrijft veel bedrust voor en een leefregel, die voornamelijk bestaat in een voeding met weinig eiwit en zonder zout gedurende één dag per week, en éénmaal per jaar dagelijksche toepassing van dienzelfden leefregel gedurende een periode van drie tot vier weken leven in de buitenlucht en geestelijke rust. (The Lancet)

A. **DUITSCHLAND.** — Von Papen's plannen. — Rijkskanselier von Papen heeft op 12 Oct. '32 voor den bond der Beiersche industrie een rede gehouden, waarin hij een uitvoerig overzicht gaf van alle vraagstukken der binnen- en buitenlandsche politiek. Wat de buitenlandsche politiek betreft, wees de rijkskanselier er op, dat Duitschland vrijheid en gelijke rechten wenscht en den vrede wil, doch geen nieuwe onrust, geen wedstrijd in de bewapening en geen oorlogszuchtige avonturen verlangt.
Op het gebied der sociale politiek is de regeering geenszins tegen de arbeiders gekeerd. Het is onjuist te beweren, dat de regeering aan de ondernemers rnilliarden schenkt. Integendeel worden middelen beschikbaar gesteld om velen millioenen werkloozen arbeid en een bestaansmogelijkheid te geven.
Wat de hervorming van de grondwet betreft, verklaarde von Papen, dat het doel der hervorming moet zijn een boven de partijen staand staatsgezag te scheppen, dat niet als een speelbal der politieke partijen heen en weer geslingerd wordt. De hervorming moet er voor zorgen dat er een juiste verhouding tusschen regeering en volk komt. Aan de groote gedachten van de grondwet van Weimar moet vastgehouden worden, doch wijzigingen zijn noodig, om tot een hernieuwing van het politieke leven te geraken en de grondwet aan de behoeften van het volk aan te passen.
De regeering moet onafhankelijk van de partijen zijn en niet meer overgeleverd aan de besluiten van een toevallige meerderheid. (Vorig bericht blz. **509** K.)

B. BRIDGE. — Continental Club—Crockford Club. — In den internationalen bridge-wedstrijd op 12 Oct. '32 te Amsterdam tusschen de Engelsche Crockford-Club en de Nederlandsche Continental-Club gehouden, heeft de laatste met een voorsprong van 6270 punten de overwinning behaald. (Vorig bericht blz. **200** E.)

C. AMSTERDAM. — Parsoneele belasting. — De voorgestelde verhooging der opcenten van de Personeele belasting zal, naar ,,Het Volk" meldt, niet doorgaan. (Vorig bericht blz. **323** H.)

D. OTTAWA-ACCOORD. — Nieuwe beperkingen. — De Britsche regeering heeft op 12 Oct. '32 volledige bijzonderheden gepubliceerd betreffende de handelsaccoorden tusschen de leden van het Vereenigd Koninkrijk te Ottawa gesloten.
Hieruit blijkt dat Engeland nieuwe invoerrechten stelt op graan, boter, kaas en eieren. Voor eenige soorten waren wordt het invoerrecht in Canada verlaagd of opgeheven. Met Australië is geen gespecificeerde overeenkomst gesloten, maar Engeland heeft in het algemeen allerlei preferenties bedongen. Het Vereenigd Koninkrijk beperkt den buitenlandschen vleeschinvoer. Eenige buitenlandsche waren worden in Zuid-Afrika belast en overeenkomstige Britsche producten vrijgesteld. In Britsch-Indië wordt een uitgebreid systeem van preferenties gevestigd.
De Britsche persdienst geeft nog eenige soorten van waren op, waarvan de buitenlandsche invoer belast zal worden ten gerieve van den gepreferentieerden Britschen invoer.
In Canada vallen hieronder appelen en peren, versch en in blik, gedroogde vruchten, eieren en gecondenseerde melk.
In Australië melkpoeder, honing, sinaasappelen en grape-fruits.
In Zuid-Afrika vruchten, versch en in blik en een recht van 10% ad valorem op den invoer van buitenlandsche maïs.
New Foundland belast buitenlandsche levertraan met ¼ d. per gallon en 1½ d. per pond bevroren zalm.
De buitenlandsche invoer van graan, rijst, wonderolie en andere producten in Britsch-Indië wordt eveneens belast. (Vorig bericht blz. 480 A.)

14 OCTOBER **1932**

E. **JOHAN** DE MEESTER ONDERSCHEIDEN. — Naar aanleiding van de opvoeringen der ,,Contes d'Hofmann" door de Wagnervereeniging tijdens de Universiteitsfeesten te Amsterdam, heeft de Fransche regeering den heer Joh. de Meester, die met de mise-en-scène en regie van die opvoeringen was belast, benoemd tot Officier de l'Académie.

F. MANDSJOEKWO. — **Japansche** strafexpeditie. — De Japanners hebben, naar zij melden, den Chineeschen bandieten in Mandsjoekwo een verpletterende nederlaag toegebracht. (Vorig bericht blz. 527 E.)

G. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te **IJmuiden.** — Van bevoegde zijde wordt medegedeeld:
Niettegenstaande er op het oogeì ,blik eenige opleving in het visscherijbedrijf te IJmuiden valt waar te nemen, ziet het er voor onze grootste visschershaven nog donker uit. Zelfs de best georganiseerde bedrijven werken thans nog met verlies en wanneer er niet spoedig verandering in komt, vreest men dat het geheele bedrijf ten gronde zal gaan. (Vor. ber. **414** E.)

R

H. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen in **Augustus—September 1932.** — 2 Aug. Von Gïonau, die 22 Juli op Dornier ..Wal" uit Duitschland vertrok. bereikt Chicago.
10 Aug. Aneta-Holland meldt, dat de K. L. M. en Air Orient op de Europa-Azië lijn tot nauwere samenwerking hebben besloten. — Te Berlijn-Lichterfelde wordt een gedenkteeken onthuld voor Otto Lilienthal, die 9 Augustus 1896 bij een zweefvlucht een doodelijken val maakte.
11 Aug. Mrs. Victor Bruce moet haar in de buurt van Wight ondernomen poging om een maand lang in de lucht te blijven, na 54 uren 13 min. door oliestoring opgeven.
16 Aug. De maatschappij Aéropostale deelt mede, dat zij sinds 13 Augustus zonder bericht is van het motorschip dat de post van Natal naar Dakar overbrengt. Men vermoedt dat het schip met de geheele 22 koppen tellende bemanning vergaan is.
18 Aug. De Engelsche vlieger Mollison, de echtgenoot van Amy Johnson, start nabij Dublin op Puss Moth met Gipsy III motor, voor een solo-vlucht naar Amerika. Hij landt 19 Augustus te Penfield Ridge, New Brunswick.
19 Aug. De Fransche vliegster Maryse Hilsz vestigt te Villacoublay op Morane Saulnier met 450 p.k. motor, een nieuw vrouwelijk hoogterecord, door tot 9791 meter te stijgen. Het vorige record, dat in Maart 1931 door Ruth Nicholls, Amerika, werd gevestigd, stond op 8761 meter. — De leider van de British Arctic Air Route Expedition, H. G. Watkins, komt bij een zeehondenjacht in een kayak aan de Oostkust van Groenland, door verdrinking om het leven.
21 Aug. Op Tempelhof-Berlijn begint de Europa-rondvlucht van het concours ,,Challenge International de Tourisme".
22 Aug. De Nederlandsche expeditie van het Internationale Pooljaar, arriveert te Reykjavik. — Do Amerikaansche vliegsters mrs. Frances Marsalis en Louise Thaden, die 14 Augustus opstegen, landen na 196 uren onafgebroken in de lucht te zijn geweest, en

slaan het vrouwelijk duurrecord van 122 uren 50 min.. dat in Januari 1931 gevestigd werd door de dames Trout en Cooper. Het wereldduurrecord staat sedert Juli 1931 met 553 uren op naam van de gebroeders Hunter.
23 Aug. Te New York start de vlieger Hutchinson op Sikorsky amphibie „Flying Family" geheeten, met 8 personen, waaronder zijn vrouw en twee kinderen, voor een vlucht via de Groenland-IJsland route naar Europa.
24 Aug. Op Schiphol landt het eerste Monospar vliegtuig.
25 Aug. Te Harbour Grace, New Foundland, starten de Amerikanen Clyde Lee en John Bochkon op enkelmotorig Stinson landvliegtuig „Green Mountain Boy" geheeten, voor een vlucht naar Oslo. Niets meer van hen vernomen.
26 Aug. De deelnemers aan de Europa-rondvlucht voor toervliegtuigen, landen voor controle op Waalhaven, Rotterdam.
28 Aug. Na den slotwedstrijd, wordt de Pool Zwirko overwinnaar in de Europa rondvlucht voor toervliegtuigen. — Met het plan naar Europa terug te vliegen, vliegt Mollison van New York naar New Foundland. Hij landt door mist bij St. Johns, New Brunswick. Na enkele dagen, geeft Mollison wegens overspanning zijn thuisvlucht over den Oceaan op, en keert met de boot naar Engeland terug.
30 Aug. Het drie-motorig Junkers G. 24 nachtpostvliegtuig van de Zweedsche A. B. A., verongelukt kort voor middernacht te Geesteren bij Tubbergen in Overijsel. De bestuurder Liljeberg en de marconist Nils Uttergard vinden den dood.
31 Aug. De Franschman Marcel Haegelen vestigt op Hanriot-41 eendekker met Lorraine motor, nieuwe wereldrecords over 500 K.M. met 500 K.G. lading, kan echter ten gevolge van den mist niet vóór het opraken van zijn benzine landen en springt met de parachute af. Het vliegtuig wordt vernield.
1 Sept. Begin van de „Week-end aérien" te Heston, Londen, waaraan ook met 6 Hollandsche vliegtuigen wordt. deelgenomen.
2 Sept. Te Reykjavik op IJsland maakt Itn. van Giessen, leider van het Nederlandsche Aerologische Station voor het Internationale Pooljaar, de eerste meteorologische vlucht. — De Sikorsky „Flying Family" landt te Gothaab, Groenland, hoewel door de Deensche Regeering toestemming tot landen was geweigerd. Na telegrafisclie overdracht van 178 dollar boete, krijgt het vliegtuig toestemming om naar Angmagsalik te vertrekken.
3 Sept. Bij de races te Cleveland bereikt Doolittle op Gee Bee eendekker landvliegtuig, een snelheid van 476 K.M./H.
4 Sept. Von Gronau bereikt Tokio, van Amerika uit, na via de Noord-route over den Grooten Oceaan te zijn gevlogen.
7 Sept. Te Soesterberg wordt ltn. Van Hootegem bij een val met een D. 16 jachtvliegtuig gedood. Zijn teraardebestelling heeft 10 September plaats te Hansweert.
9 Sept. Tijdens den maaltijd in het Kurhaus te Scheveningen, door de K. N. V. v. L. aangeboden aan de deelnemers van de F. A. I. conferentie, wordt aan Dr. Hugo Eckener de gouden medaille der F. A. I. uitgereikt. Vóór het diner reikt Ir. de Vogel, de gouden medaille der K. N. V. v. L. uit aan de heeren Generaal Snijders, Plesman en Fokker.
10 Sept. Opening van het gemeentelijk vliegveld te Eindhoven. — De Nationale Luchtvaart School herdenkt haar vijfjarig bestaan.
11 Sept. Bij Teschen, in de nabijheid van de Poolsch-Tsjechische grens, komt de vlieger Zwirko, winnaar van de Europa rondvlucht 1932, met zijn metgezel Wigura, door vleugelbreuk om het leven. — Het Oceaanvliegtuig „Flying Family", bestuurder Hutchinson, moet bij Groenland op zee een noodlanding uitvoeren. Door het ijs verkeert het vliegtuig in gevaar.
13 Sept. Te New York starten op Bellanca eendekker „The American Nurse", de vlieger Uhlrich, miss Edna Cooper, verpleegster en dr. Leon Pisculli, voor een non-stop-vlucht naar Rome. — De acht personen tellende bemanning van het Amerikaansche Oceaanvliegtuig „Flying Family" wordt aan de kust van Oost Groenland door den Britschen treiler „Lord Talbot" gered. Het vliegtuig woïdt door het ijs vernield.
15 Sept. Te Eindhoven heeft op het nieuwe gemeentelijke vliegveld een door ca. 50.000 personen bezocht nachtvliegfeest plaats. — Men verkeert in ongerustheid over het Oceaanvliegtuig „The American Nurse", dat gisteren te Rome werd verwacht. Het bericht, dat het vliegtuig den vorigen dag boven Sardinië was waargenomen, blijkt op een vergissing te berusten.
16 Sept. Cyril F. Uwins, chef-piloot der Britsche Aeroplane Co., bereikt op Vickers „Vespa" een hoogte van 13.404 meter en vestigt een nieuw wereldrecord. 't Bestaande record voor vliegtuigen is 13.157 meter, gevestigd op 4-6-1930 door den Ameriikaan ltn. Soucek op Wright „Apache".
17 Sept. Het Comité Vliegtochten Nederland — Indië maakt bekend, geen steun-te kunnen geven voor de uitvoering van het plan Pander-Asjes, zoolang het vliegtuig nog niet gebouwd is en bewezen heeft de technische en aerodynamische eigenschappen te bezitten die de ontwerpers er van verwachten. — De „Graf Zeppelin" zet voor de eerste maal zijn geregelde Zuid-Amerika postvaart tot Rio de Janeiro door. Na een uur oponthoud te Rio, keert het luchtschip naar Pernambuco terug.
25 Sept. In Basel heeft de start plaats van den 20sten Gordon Bennett wedstrijd voor vrije ballons. De wedstrijd wordt gewonnen door Amerika.
26 Sept. Von Gronau bereikt Hongkong.
(„Het Vliegveld"). (Vorige **Recapitulatie 457** E.)

A. ONTWAPENING. — Vier-mogendheden conferentie. — Te Londen is tusschen MacDonald en Herriot overeenstemming bereikt over een te houden vier-mogendhe~den-conferentie tot het weer op gang brengen der Ontwapeningsconferentie. Duitschland weigert echter toe te stemmen in Genève als plaats van bijeenkomst. (Vorig bericht blz. **526** D.)

B. AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor vroedvrouwen. — In zijn antwoord aan mevrouw De Vries-Bruins, die op 13 Oct. '32 in de Tweede Kamer een interpellatie hield over het besluit tot opheffing van de Vroedvrouwenschool te Amsterdam, heeft minister Ruys gezegd niet afwijzend te zullen staan tegenover redelijke voorstellen van Amsterdam; als het b.v. in overleg met de provincie maatregelen wil nemen voor de opleiding van vroedvrouwen, dan is de minister bereid daarover te spreken, mits de nu bereikte bezuiniging niet weer teloor zal gaan.
De faculteit der Geneeskunde te Amsterdam heeft zich tot den minister van Binnenlandsche Zaken gericht met een adres, waarin zij op het behoud der Vroedvrouwenschool aandringt. (Vor. ber. **507** B.)

C. NEDERLAND. — Heerendiensten. — De Tweede Kamer heeft op 14 Oct. met 51 tegen 15 stemmen het wetsontwerp tot goedkeuring van het ontwerpverdrag betreffende den gedwongen of verplichten arbeid, vastgesteld in 1930 op de Internationale Arbeidsconferentie te Genève, aangenomen. Het verdrag ontleent een zeker belang aan het feit, dat deze conferentie daarmede voor het eerst een regeling trof inzake een onderwerp, hetwelk in het bijzonder de koloniale gebieden aangaat.

D. **AMSTERDAM. — Kunstsubsidies.** — Na uitvoerige besprekingen — waarbij o.m naar voren kwam, dat wethouder Boekman besprekingen voert met het doel het Avro-monopolie t.a.v. Concertgebouw-uit-

zendingen te breken — heeft de Amsterdamsche Raad de voorstellen inzake Kunstsubsidies ongewijzigd aangenomen.

15 OCTOBER 1932

A. AMSTERDAM. — Schulden. —

1 Jan. 1906	f 127.000.000	1 Jan. 1928	f 316.000.000
1 „ 1913	„ 126.000.000	1 „ 1931	„ 373.000.000
1 „ 1919	„ 183.000.000	1 „ 1932	„ 381.000.000
1 „ 1925	„ 280.000.000	30 Sept. '32	„ 391.000.000

B **FRANKRIJK.** — Mechaniseering van het leger. — Op het jaarlijksche banket van de reserve-officieren van het automobielcorps heeft de Fransche minister van luchtvaart Painlevé een rede gehouden, waarin hij de mechaniseering van het Fransche leger besprak.
Hij verklaarde, dat de Fransche industrie jaarlijks 201.000 automobielen kan vervaardigen, welk getal gemakkelijk tot het viervoudige kan worden opgevoerd. Tanks en strijdwagens kunnen gemakkelijk 30 K M. per uur halen op gebaande wegen en 12 tot 13 K.M. op ander terrein. Het spreekt vanzelf, dat door deze vernieuwingen ook de strategie sterk gewijzigd is. (Vorig bericht blz. 226 D.)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Hoover's** verklaring. — President Hoover begon op 4 Oct. '32 zijn groote verkiezingscampagne in de landbouwstaten van het midden-Westen.
Hoover heeft te Desmoines in Iowa in een groote rede zijn politiek uiteengezet en verdedigd. Hij herinnerde aan alle maatregelen ter bestrijding van de crisis en beweerde dat de schuld aan de crisis voor het grootste deel lag aan den oorlog, het nationalisme en de weinige stabiliteit van Europa.
Hij herinnerde voorts aan het gevaar van een paniek op financieel en handelsgebied dat in het begin van 1932 bestond en hij zeide, dat de secretaris der schatkist hem, kort voordat de mogelijkheid werd geschapen tot uitbreiding der circulatiedekking binnen het kader van het Federale Reserve-stelsel in Februari 1932 door de Glass-Steagall-wet, had gewaarschuwd, dat de Ver. Staten nog slechts gedurende twee weken den gouden standaard zouden kunnen handhaven, ten gevolge van den stroom van opvragingen voor buitenlandsche rekening en het oppotten van geld door particulieren in de Ver. Staten.
Hij vervolgde zijn rede met er op te wijzen, dat het vertrouwen thans is hersteld, hoofdzakelijk dank zij door de regeering genomen maatregelen. (493 D.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Invoer van manufacturen. — De invoer van katoenen manufacturen in het eerste halfjaar van 1932 was 17% hooger dan in het overeenkomstige tijdvak van 1931, doch 2½% lager dan in het overeenkomstige tijdvak van 1930. De waarde was echter in het eerste halfjaar van 1930 f 23.000.000 hooger dan in het overeenkomstige tijdvak van 1932, hetgeen speciaal is toe te schrijven aan de toeneming van den Japanschen invoer van geverfde en gedrukte stoffen.
De Japansche invoer van gebleekte stoffen verdubbelde in 1932 vergeleken bij het eerste halfjaar van 1931, waardoor het aandeel van Japan in deze groep steeg van 12.6% tot 24%, terwijl het aandeel van Nederland achteruitliep van 72% in 1931 tot 61% in 1932. (Ind. Mercuur). (V. b. In- en Uitvoer 251 K.)

E. NEDERLAND. — Nationaal Jongeren Verbond. — Aan de openingsrede van den algemeenen voorzitter op de algemeene vergadering van het Nationaal Jongeren Verbond op 24 September '32 te Den Haag gehouden, ontleenen wij o.a. het volgende:
Er zit lijn in de Nationaal-Jongeren-actie, een gestadige opgaande lijn. In den eersten tijd een in wezen negatieve campagne op de middelbare scholen (Jongerenbond tegen Eénzijdige Ontwapening); dan een uitgroeien tot een positieve actie ter versterking van de nationale gedachte en een pogen om het gevoel voor onze nationale plichten aan te kweeken; tenslotte een zich uitbreiden van het terrein van actie, nu niet slechts de scholen, maar de geheele jongere generatie omvattend. Thans dienen de handen inéén geslagen te worden opdat een krachtige en evenwichtige beweging onze toekomst moge worden Met vreugde en trots valt te constateeren, dat ons streven in breede kringen in ons land ingang vindt en sympathie ontmoet.

F. MANICHEISME. — Mani of Manichaeus is een chr. ketter geweest in de derde eeuw; hij leefde in Perzië en stelde, mede onder invloed van de denk-'beelden van Zoroaster, een eigen leer op. Hij verwierp het Oude Testament, verklaarde Jezus tot den eenigen profeet en zichzelf tot Zijn boodschapper.
Vooral in de vierde eeuw heeft deze secte een groote uitbreiding gekregen en zij is tot diep in de Middeleeuwen blijven bestaan. Mani's geschriften zijn echter tot dusver verloren geweest.
Thans heeft men echter bij Fajoem, in Egypte, in een oude nederzetting een geheele bibliotheek van Manichaeïsche geschriften ontdekt. Prof. Carl Schmidt (Berlijn) deelt in „Forschungen und Fortschritte" mede, dat het geschriften zijn, die voor propagandadoeleinden in het Koptisch vertaald werden Er bevinden zich eenige origineele werken van Mani zelf onder: de Kephalaia of openbaring van den godsdienststichter aan zijn discipelen, en sen collectie brieven. Het deel, dat met hulp van den conservator dr. Ibscher en van dr. Polotsky vertaald is, bevat principieele uiteenzettingen van Mani over de bijzondere punten, waardoor zijn leer de voorkeur verdient boven alle andere bekende wereldreligies, en verder ook kosmologische verhandelingen; ook worden tot dusver onbekende geschriften van Mani genoemd en bijzonderheden over zijn verblijf in Indië medegedeeld.
De brieven geven een indruk van het begin der beweging en hebben groote historische waarde. Onder de geschriften, die men heeft vastgesteld, bevindt zich ook een psalter. Deze ontdekking wordt beschouwd als een keerpunt in het historische onderzoek van het manichaeisme. Het eerst zullen de Kephalaia uitgegeven worden. (Alg. Handelsblad)

16 OCTOBER 1932

G. NEDERLAND. — Opleving bij Philip's **Gloeilampenfabrieken.** — De afdeeling Arbeid van de N.V. Philip's Gloeilampenfabrieken deelt aan „Het Volk" mede, dat sinds het begin van Juli ongeveer twee duizend nieuwe arbeiders zijn te werk gesteld, zoodat het totaal personeel thans ongeveer 11.000 bedraagt. Regelmatig wordt nog nieuw personeel aangesteld, ongeveer 50 à 60 per week. Zij vinden voornamelijk werk in de fabrieken voor ontvang-apparaten en radio-lampen. Zij worden gerecruteerd uit de ingeschrevenen bij de afdeeling Arbeid der Philipsfabrieken.

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Pondenleening. — Bij de Tweede Kamer zijn ingediend vijf wetsontwerpen tot goedkeuring van de besluiten van den G.-G. van Ned.-Indië (dienstjaar 1932).
Eén ervan houdt verband met den inkoop van schuldbewijzen der pondenleening 1923B vóór den aflossingsdatum, waarvoor een bedrag van f 1.870 000 wordt uitgetrokken, terwijl tevens een virementsclausule wordt opgenomen, teneinde de mogelijkheid te openen om het eventueel op het einde van het dienstjaar nog niet bestede bedrag naar het volgend jaar over te schrijven. (Vorig bericht blz. 334 C.)

A. FILMKUNST. — **Opschriften** bij geluidsfilmen. — Bij geluidsfilmen in een andere taal heeft tot dusver het aanbrengen van opschriften in de landstaal moeilijkheden veroorzaakt. De scheikundige ingenieur Rudolf Hruska heeft door middel van een photochemisch procédé een oplossing voor het vraagstuk gevonden. Dank zij zijn vinding zou het aanbrengen der opschriften aanmerkelijk vereenvoudigd kunnen worden en bovendien vijfmaal minder kosten.
(Moziélet, Budapest). (Vorig bericht blz. **315** H.)

B. ACESSINIE. — Keizer Hailé Selassié bevrijdt **de slaven** van zijn tegenstander. — Keizer Hailé Selassié van Ethiopie, bij velen beter bekend bij zijn vroegeren titel Ras Tafari, heeft ruzie met Ras Hailu, na hem een der machtigste koningen van zijn rijk. Eerst zou men de veete tusschen beide huizen verzoenen door de verloving van den zoon van Ras Hailu met een van 's keizers dochters, doch toen Lidzj Jassu (Jozua), de afgezette keizer, uit zijn gevangenis ontsnapte en bij prins Hailu een gastvrij onthaal vond, ontbrandde de strijd opnieuw. Ras Hailu werd prompt gevangen genomen en door het parlement ter dood veroordeeld, welk vonnis door zijn keizerlijken tegenstander in levenslange verbanning werd veranderd. Toen kwam de regentijd en hoorde men niets meer van den strijd tusschen beide koningshuizen. Nauwelijks was de regentijd ten einde of het bericht kwam, dat Ras Hailu's zoon zich meester had gemaakt van Debra Marcos, de vroegere residentie zijns vaders. De strijd is dus nog altijd gaande. Abessinië heeft echter bij zijn intrede in den volkenbond moeten beloven een einde te maken aan de slavernij binnen zijn grenzen. Er zijn commissies van vreemdelingen naar Ethiopië gehaald om den Negus Negusti van advies te dienen hoe hij de zaak moet aanpakken. Zijne majesteit heeft echter op eigen houtje een begin gemaakt door de bevrijding te gelasten van alle slaven van Ras Hailu. Lord Cecil heeft in de Volkenbondsvergadering het besluit voorgelezen, dat volgens de Daily Telegraph als volgt luidt:
„Wij bevrijden hierbij u allen, slaven, die in het bezit waren van Ras Hailu. En allen gij, hoofden, die beheer voert over Ras Hailu's huizen, bezittingen en goederen zijt gelast alle slaven van Ras Hailu, die onder uw opzicht staan, te brengen naar en tegen ontvangbewijs af te geven aan den rechter, dien wij hebben benoemd voor de bevrijding der slaven. Zij, die jong zijn, moeten vóór 31 October zijn ingeleverd." (N. R. Crt.). **(Vor.** ber. **376** L., **285 H.)**

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Rubber-tap. — Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat ultimo Augustus 1932 in gehee! Ned-Indië door 460 ondernemingen met een tapbaar areaal van 104.459 H.A. de tap geheel was stopgezet. In totaal waren buiten tap, afgezien van den periode-tap, 121.568 H.A. of 32% van den tapbaren aanplant ultimo 1931.
(Vorig bericht blz. **494** E.)

D. ONTWAPENING. — De Fransche gedelegeerde beschuldigt de Schupo. — In de commissie voor de vermindering van het personeel der landmacht beschuldigt de Fransche gedelegeerde Massigli te Genève de Duitsche Schupo, die volgens hem niet slechts een politie-orgaan is, maar in strijd met het verdrag van Versailles een militair karakter heeft aangenomen.
(Vorig bericht **blz. 531 A.)**

E. **NEDERLAND.** — Vischuitvoer naar Frankrijk gecontingenteerd. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft bepaald, dat met ingang van 19 October '32 voor den uitvoer naar Frankrijk certificaten zullen worden afgegeven voor fijne versche zeevisch, grove versche zeevisch en gezouten haring. Met het uitgeven der certificaten is belast de heer W. J. Janssens, inspecteur der visscherijen te 's-Gravenhage.
Het tijdvak, waarnaar het contingent berekend wordt, is voor uitvoer van zeevisch vastgesteld op het tijdvak van **1** October 1930 tot **1** October 1932. voor gezouten haring op het tijdvak van **1** Januari 1929 tot **1** October 1932. (Vor. ber. Visscherijbedr. **530 G.)**

E. **NEDERLAND.** — Wetsontwerp **inzake** instelling van Bedrijfsraden. — Het bestuur van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen heeft naar aanleiding van het wetsontwerp inzake de instelling van bedrijfsraden een adres gezonden aan de Tweede Kamer, waarin het zijn teleurstelling uitdrukt over het feit, dat in dat ontwerp de bedrijfsraden worden gedacht als organen van overleg, advies en uitvoering ten opzichte van de arbeidsvoorwaarden en de uitvoering der sociale wetgeving. Zelfs het bespreken van de technische en commercieele aangelegenheden van het bedrijf, waartoe art. 15 sub f den bedrijfsraad bevoegd verklaart, wordt nog beperkt door de toevoeging „voorzoover van invloed op de positie van den arbeider".
Volgens het bestuur is dit ten eenenmale onvoldoende. Meer dan ooit bestaat er aanleiding om te komen tot „nieuwe rechtsvorming" door een regeling der bedrijfsorganisatie, welke in de eerste plaats betrekking heeft op de productie en de distributie.
De bedrijfsraden zullen vertegenwoordigers der georganiseerde arbeiders en werkgevers en van het algemeen belang in hun midden moeten hebben, opdat er tusschen het producenten- en consumentenbelang harmonie zal bestaan. De arbeiders en de consumenten zullen dan in de bedrijfsraden invloed kunnen uitoefenen op den gang van zaken in het economische leven.
Om dit alles te bereiken zullen de taak en de bevoegdheid van de bedrijfsraden anders en ruimer moeten worden geregeld dan het wetsontwerp voorstelt. De bedrijfsraden zullen bevoegd moeten zijn tot het verbieden van gevaarlijke productie-methoden enz. Zij moeten een regeling der medezeggenschap **van** de arbeiders in de ondernemingen treffen.
Om op deze wijze te kunnen werken, zullen zij verordenende bevoegdheid moeten bezitten. De Kroon zal oppertoezicht moeten uitoefenen, ter voorkoming van strijd met de wet of het algemeen belang.
De raden zullen bevoegd moeten zijn straf te stellen op de niet-naleving van hun verordeningen. Tenslotte zullen zij het recht van enquête moeten hebben.
De in het adres geschetste regeling vindt haar uitdrukking in de amendementen op het wetsontwerp, welke de leden der Tweede Kamer ***G.*** v. d. Bergh en E. Kupers hebben ingediend. (Vor. ber. blz. **334** ***C.)***

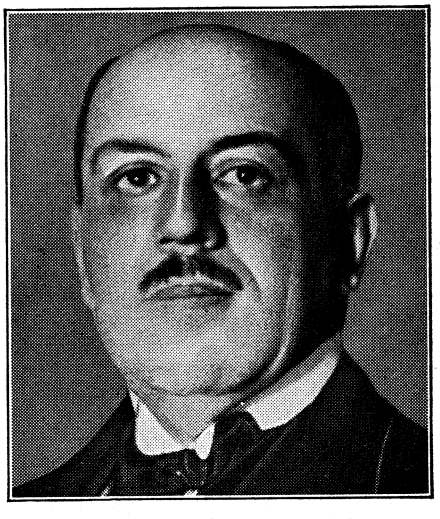
N 17 OCTOBEB **1932**

F. FAU A. — Zwemblaas der visschen. — Algemeen bekend is het, dat vele visschen een zwemblsas bezitten ter regeling van hun positie onder water en tot waarneming van de diepte, waarop ze zwemmen. Echter niet alle visschen zijn met een dergelijk orgaan toegerust, o.a. de kraakbeenvisschen, waartoe ook de haaien behooren. Bij deze dieren worden op den kop, en vooral op het voorste gedeelte een groot aantal kleine putjes gevonden, waaruit bij druk een weinig slijm te voorschijn komt. Deze putjes werden reeds in 1663 ontdekt en heeten Lorenzinische ampullen. Gezien hun rijke voorziening met zenuwuiteinden. kwam men er al gauw toe, ze te beschouwen als zintuigorganen Dotterweich publiceert in het Jahrb. für Zool. 1932 een bijdrage tot de kennis van den bouw en de functie der Lorenzinische ampullen en komt tot de conclusie, dat zij hoogst waarschijnlijk dienen ter waarneming van drukveranderingen.
Het slijm in de ampulle heeft de eigenschap op sommige stoffen met zwelling te reageeren. Aangenomen werd nu, dat het zwellende slijm op het zintuigepitheel aan de basis der ampulle een indruk van drukverhooging gaf. (Jahrb. für Zoölogie)

A. DUITSCHLAND. — Von Papen en de **contingenteering.** — Rijkskanselier von Papen heeft op 16 Oct. '32 te Paderborn een rede gehouden waarin hij ten opzichte van Duitschland's handelspolitiek o.a. eischte, dat de andere landen hun grenzen voor de Duitsche waren zullen openen en dat het buitenlandsche geld, dat in Duitschland is, geconsolideerd wordt. Hij uitte daarbij de waarschuwing aan buitenlandsche geldgevers, dat de Duitsche particuliere schulden aan het buitenland slechts kunnen worden betaald als Duitschland zijn producten aan het buitenland kwijt kan. (Vorig bericht blz. **530** A.)

B. **VOLKENBOND.** — Stresa-plan. - Prof. **Bruins.** — Prof. Eruins is door de Volkenbond benoemd tot lid der commissie van experts inzake het plan voor het reconstructie-fonds, dat ter conferentie van Stresa is besproken. (Vor. ber. **Stresa: 516** G.)

C. JOSEPH **AVENOL.** — Secretaris-Generaal van den Vollrenbond. — De Volkenbondsraad heeft op **17** Oct. 1932 in een geheime zitting met algemeene stemmen den plaatsvervangenden secretaris-generaal, den Franschman Avenol, tot opvolger van Sir Eric Drummond als secretaris-generaal van den Volkenbond gekozen.
De bevestiging dezer keuze zal in November '32 door de Volkenbondsvergadering geschieden.

Joseph Avenol.

Joseph Avenol is 53 jaar oud en werd te Melle in het dep. Deux-Sèvres geboren. Hij was werkzaam aan het departement van Financiën te Parijs en werd later tot Fransch financieel gedelegeerde te Londen benoemd. Hij fungeerde achtereenvolgens op de conferenties van San Remo, Spa, Boulogne, Cannes en Genua als financieel expert Sedert 1920 was hij lid van de financieele commissie van den Volkenbond. In Januari 1923 werd hij tot plaatsvervangend secretaris-generaal benoemd. (Vorig bericht blz. **509 G.)**

D. **ZWEMMEN.** — Aan de internationale zwemwedstrijden, welke 15 October '32 te Londen werden gehouden, hebben de Hollandsche zwemsters Willy den Ouden, Jenny Kastein en Truus Baumeister deelgenomen. De 200 yards schoolslag werd door Jenny Kastein gewonnen in 2 55.3/5; de 100 yards vrije slag was voor Willy den Ouden in 1.02 115; in de 150 yards rugslag eindigde Truus Eaumeister als tweede achter Phyllis Harding.
De 3×100 yards wisselslag-estafette leverde de derde Nederlandsche zege op in 3.42.1/5, voor Londen.
(Vorig bericht blz. 51 **A.)**

E. VOETBAL. — België—Holland. — In een spannenden wedstrijd op 16 Oct. '32 in het Brusselsche Eeuwfeest-stadion gehouden, hebben de Hollanders met 3—2 gezegevierd. (Vorig bericht blz. **359** F.)

F. NEW YORK. — Financieele toestand kritiek. — De stad New York kan het gemeentepersoneel per **1** November geen salaris uitbetalen. De New Yorksche bankiers hebben het verzoek van den directeur van financiën om een nieuw crediet te verstrekken, afgewezen. Nieuwe credietverleening wordt afhankelijk gesteld van de door den vroegeren burgemeester Walker aangekondigde bezuinigingsmaatregelen. Hiertoe behooren salariskorting voor de gemeenteambtenaren en conversie der gemeenteleeningen. De toestand is des te erger, aangezien de werkloozenvoorziening in den a.s. winter zeer hooge bedragen zal vereischen.

G. **FRANKRIJK.** — Senaatsverkiezingen. — De verkiezingen voor den Senaat hebben geen belangrijke wijzigingen in de samenstelling van den Senaat gebracht. Er is een kleine verschuiving naar links vast te stellen, welke tot uiting komt in een verlies van zeven zetels van rechts ten gunste van de gematigde en radicaal socialisten.
De regeeringspartij wint vier zetels, terwijl de socialisten een zetel verliezen. Vijf en dertig Senatoren werden voor de eerste maal gekozen; achttien leden van den Senaat, die zich weer candidaat gesteld hadden, werden verslagen. (Vor. ber. **334 A., 367** F.)

18 OCTOBER **1932**

H. Dr. WILLEM MENGELBERG. — Onderscheiding. De Duitsche Academie heeft op 15 October '32 in haar congres te München dr. Willem Mengelberg tot buitengewoon senator benoemd. (Vor. ber. **333** D.)

I. INTERNATIONALE WARENRUIL. — Duitsch bemiddelingskantoor in Nederland. — De actie door de Kamer van Koophandel te Leiden begonnen om op bepaalde basis Nederlandsche goederen te ruilen tegen Duitsche industrieproducten, maakt goede vorderingen.
Deze warenruil trekt in Nederlandsche handelskringen, vooral in de verschillende Kamers van Koophandel zeer de aandacht. Zooals bekend, is de Gesellschaft für Internationalen Warentausch te Dusseldorf — officieel uitgaand van de Kamers van het Rijnland en Westfalen — het lichaam, waardoor de Duitsche exporteurs en importeurs met de Nederlandsche relaties in verbinding worden gebracht.
De Nederlandsche transacties hebben — naar wij vernemen — inmiddels een dusdanige vlucht genomen dat de Gesellschaft fur Internationalen Watentausch te Dusseldorf binnenkort in Nederland een eigen kantoor gaat openen. (Vorig bericht blz. **495 F.)**

K. ITALIE. — De tiende verjaardag van den **„Marsch** naar Rome". — Ter gelegenheid van de herdenking van den tienden verjaardag van den Fascistischen „Marsch naar Rome", heeft Mussolini op de Piazza Venezia een toespraak gehouden voor 25.000 Fascistische leiders uit alle deelen van Italië.
Mussolini verklaarde, dat de huidige crisis niet door een wonder kon worden opgelost. Of het huidige systeem deugt niet en zal gewijzigd moeten worden, òf de huidige beschavingsvorm gaat over in een nieuwen vorm. Ons streven moet thans zijn om de jongeren gelegenheid te geven in de komende tien jaar voorwaarts te komen, want de taak van morgen ligt op hun schouders. (Corriere della Sera)
(Vorig bericht blz. **444** D.)

A. PROF. DR. J. **VALCKENIER SURINGAR** OVER LEDEN. — Te Wageningen is op **17** Oct. '**32** op 68-jarigen leeftijd overleden prof. dr. J. Valckenier Suringar, oud-hoogleeraar in de planten-systematiek en planten-geografie aan de Landbouw Hocgeschool te Wageningen.

B. AMSTERDAM. — **Nieuwe** leening van f **10000000.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft zijn goedkeuring gehecht aan het aangaan van een nieuwe 5% leening, groot **f 10.000.000,** tegen een emissiekoers van 97⅜%. De officieele noteering ter beurze van Amsterdam zal worden aangevraagd.

C. **DENEMARKEN.** — Opzegging Arbeidsovereenkomsten. — Het hoofdbestuur van het Deensche werkgeversverbond heeft tot opzegging van alle in **1932** afloopende arbeidsovereenkomsten besloten. Hierbij zijn in het geheel **160.000** arbeiders betrokken. De opzegging houdt verband met een verwacht rapport van een in Februari **i932** ingestelde commissie van werkgevers en werknemers, die zich bezig heeft gehouden met verschillende kwesties, waarvan een der voornaamste was het niaken van een vergelijking tusschen de werkelijke grootte van de arbeidsloonen in Denemarken en in het buitenland. Deze commissie was op initiatief van den rijksbemiddelaar ingesteld, nadat de toen gevoerde onderhandelingen over de vernieuwing der arbeidsovereenkomsten niet tot een resultaat geleid hadden. (Vorig bericht blz. **163 A.)**

D. **FRANKRIJK.** — In- en uitvoer **1932.** — De waarde van den Franschen invoer heeft in de eerste **9** maanden van dit jaar fr. **22.169** millioen bedragen, d.i. fr. **11.200** millioen minder dan in de overeenkomstige periode v. j. In hoeveelheid is de import met **9.551.357** t. tot 35.359.699 t. gedaald.
De waarde van den export was fr. **14.561** millioen, de hoeveelheid **17.323.293** t., zijnde een vermindering met frs. **8.824** millioen en **5.612.488** t. in vergelijking met dezelfde periode v. j. **(Vor.** ber. blz. **445** D.)

E. RUBBER. — Nieuwe verbruiksmogelijkheden. — Het Ind. Rubber Proefstation gaat door met het zoeken naar nieuwe verbruiksmogelijkheden voor het product.
Zoo heeft men thans ontdekt, dat rubber in staat is vluchtige stoffen lang vast te houden. Dit leidde er toe, dat men rubber met ontsmettende stoffen vermengde. Voor de bestrijding van insecten-plagen schijnt het, dat de rubber-mengsels met ontsmettende stoffen met succes kunnen worden aangewend.
Maar behalve onaangenaam riekende producten, kan rubber ook aangenaam riekende stoffen vasthouden. De geparfumeerde rubber zou dus ook voor de toekomst mogelijkheden hebben.
(Alg. Ind. Dagblad, Batavia) (Vor. **ber. 142 I.)**

F. DANZIG. — Hooge **Commissaris.** — De Volkenbondsraad heeft den Deen Helmer Rosting, chef voor de afdeeling internationale bestuursaangelegenheden in het Volkenbondssecretariaat, tot voorloopig commissaris van den Volkenbond te Danzig benoemd — tot **1** December **1932** — als opvolger van wijlen graaf Gravina.

G. **ASTRONOMIE.** — Practische toepassing. — „Onze Antenne" deelt mede, dat niet een president of een minister, maar een ster de wereldtentoonstelling te Chicago in **1933** zal openen. Men zal het licht van de ster Arcturus. met behulp van een telescoop op een photocel werpen, waardoor een relais in werking treedt, dat alle electrische machines op de tentoonstelling in bedrijf stelt. (Onze Antenne) **(518 G.)**

H. KOPENHAGEN. — Financieele toestand in **1932** gunstig. — De rekening over het afgeloopen begrootingsjaar sluit zonder deficit, terwijl het vermogen van de stad nog met een half millioen gestegen is tot 92½ millioen Kronen. Men verwacht, dat ook het loopende begrootingsjaar zonder tekort zal eindigen, (Vorig bericht blz. **173** N.)

I. **FRANKRIJK.** — Contingenteering. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat de Fransche regeering den invoer van levende planten, bloembollen en knollen en wortelstokken met ingang van **15** October **1932** heeft gecontingenteerd, voorloopig tot **15** Nov. **1932.**
De invoer er van uit Nederland wordt in Frankrijk slechts toegestaan, indien vergezeld van certificaten van herkomst door of namens de Nederlandsche regeering verstrekt. (Vorig bericht blz. **402** E.)

K. **VEREENIGDE** STATEN VAN EUROPA, — De onlangs in Nederland opgerichte Vereeniging ter Bevordering van de Oprichting der Vereenigde Staten van Europa heeft een brief gericht tot den voorzitter van den Volkenbond, waarin o.a. gewezen wordt op de onmacht van den Volkenbond, die op twee gedachten hinkt: eenerzijds is hij in het leven geroepen om orde te scheppen en haar te handhaven in de internationale verhoudingen, anderzijds hebben de oprichters in beginsel de regeeringen van de afzonderlijke staten niet onder gezag willen stellen.
Om Frankrijk te vrijwaren voor een Duitschen inval en Duitschland zijn econoniische plaats in vollen vrede te verzekeren is een gezag boven de regeeringen, die de verhouding regelt, noodig. Door gebrek aan dit gezag moeten de volken gewapend blijven. Daarom wenschen wij, aldus de brief, een centrale Europeesche **regeering boven de regeeringen** van de afzonderlijke **Europeesche volken. Wij wenschen** de „Vereenigde Staten van Europa". Wij achten het op den weg van den Volkenbond liggen de regeeringen der Europeesche staten te adviseeren maatregelen te beramen om te komen tot een constitutie, die de idee der Vereenigde Staten van Europa tot werkelijkheid zal maken.

L. **BELGIE.** — Kabinetscrisis. — Na een gehouden ministerraad is het geheele kabinet-Renkin afgetreden. Dit aftreden staat in verband met het feit, dat geen overeenstemming tusschen de liberale en katholieke ministers kon worden bereikt inzake de kwestie van ontbinding van het parlement en nieuwe verkiezingen.
De Koning heeft het ontslag van het kabinet aanvaard. (Vorig bericht blz. **350 F.)**

19 OCTOBER **1932**

M. LUCHTVAART. — Werk-verschaffing in Canada. — De Canadeesche regeering heeft besloten om vanaf de Atlantische kust een reeks vliegvelden te doen aanleggen ter bestrijding van de werkloosheid. Onder leiding van het departement van nationale defensie worden te dien einde op verschillende plaatsen werkkampen ingericht.
De ontworpen plannen voorzien in het aanleggen van vliegvelden op drie trajecten, die tot dusverre geen mogelijkheden boden voor het landen per vliegtuig, n.l. op de trajecten Montreal-Halifax-Ottawa; Toronto-Winnipeg; en Lethbridge-Vancouver. Wanneer deze plannen ten uitvoer zullen zijn gebracht, zal Canada in het bezit zijn van een keten van vliegvelden, die de geheele breedte van Canada zullen voorzien van het noodige landingsterrein.

N. **JEZUIETEN.** — In het „Neue Reich" no. **49** wordt een overzicht gegeven van den stand van de orde der Jezuieten. Deze telt thans **23.000** leden. Daarvan behoorden tot de afzonderlijke groepen op Nieuwjaar **1932:** Italië **1951 (1931: 1872);** Duitschland **3167 (3069)**; Engeland **3733 (3639)**; Frankrijk **2976 (2953);** Spaansch taalgebied ± **5300 (5269);** Slavisch ge-

bied **1345 (1297);** Vereenigde Staten **4503 (4231).** De sterkste groei vinden we in **7** provinciën van Noord-Amerika. In de geheele orde bedroeg de aanwas gedurende **1931** zeshonderddertig leden.
Tot Duitschland behooren ook de Hongaarsche en de 670 leden tellende Nederlandsche provincies, en ook de Oostenrijksche met **380** leden.
In het begin van **1932** bevonden zich **2753** Jezuieten op r arbeidsveld van id ig, n.l. 16: ters 536 hol t: (studeerenden) en 537 leekenbroeders. Door de staatswetten is de orde verbannen uit Frankrijk, Guatemala, Mexico, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden, Zwitserland en Spanje.
(Das neue Reich) (Vorig bericht blz. **197 E.)**

A. NEDERLAND. — Bier, wijn en gedistilleerd. - Verbruik in **1929—1931.** — Dr. J. H. v. Zanten geeft in ,,De Opbouw" het volgende staatje van eenige genotmiddelen (bier, wijn en gedistilleerd) gedurende **1929, 1930** en **1931:**

	Bier.	Wijn.	Gedistilleerd.
	Hoeveelheden per hoofd der bevolking.		
1929 . .	**28.0** L.	**1.71** L.	**2.39 L.**
1930 . .	**27.5** „	**1.63** „	**2.54** „
1931 . .	**25.3** „	?	**2.31** „
	uitgaven in totaal		
1929 . .	**f 87.151.400**	**f** 17.275.000	**f 74.373.000**
1930 . .	„ 86.717.600	„ **16.594.000**	„ **80.000.000**
1931 . .	„ 72.929.800	„ **15.600.000**	„ **69.424.000**

In totaal waren de uitgaven: in **1929** f 178.799.400, in **1930 f 183.311.600** en in **1931** f **157.953.800;** of per hoofd der bevolking resp. f **22.98,** f **23.23** en **f 19.73.**
(Vor. ber. **Wijnimport blz. 271** B.)

B. ENGELAND. — Henderson legt de leiding van de Labour Party neer. — Arthur Henderson heeft de leiding van de Labour Party neergelegd. Hij blijft echter partijsecretaris en partijkassier. Zijn opvolger wordt Lansbury, die tot nu toe fractieleider in het Lagerhuis was. De oorzaak van Hendersons besluit is, dat hij het dualisme, dat in de leiding bestaat sedert de verkiezingen en het uittreden van Mac-Donald, uit den weg wenscht te ruimen. (523 B.)

C. JURISPRUDENTIE. — Moet een **Commissionnair in** Effecten alle daadwerkelijke orders **uitvoeren?** Kan hij aankoop-nota zenden zonder gekocht te hebben? — Het Gerechtshof vernietigt een in anderen zin gewezen vonnis der Rechtbank en beslist:
dat in het algemeen bij een opdracht tot koop de opdrachtgever slechts verplicht is te betalen, als de opdracht is uitgevoerd;
dat hier buiten beschouwing kan blijven, dat de commissionnair die transactie in zich zelf mocht sluiten, omdat volgens zijn eigen stellingen hij dit niet gedaan heeft, doch beweert, dat hij de effecten na beurs van een derde heeft gekocht tegen 95% (hetgeen de cliënt echter ontkent);
dat verder als onweersproken vaststaat, dat de commissionnair in kwestie aan de firma L (een derde) den koers niet kon opgeven, waartegen de aandeelen den vorigen dag waren verkocht, hetgeen er naar 's Hofs meening op wijst, dat er geen werkelijke verkoop heeft plaats gevonden en er dus geen stukken van X ter verhandeling aanwezig waren, terwijl een nabeurs-koers van 95% des te vreemder is, vermits de officieele koers nooit hooger was dan **90%;**
dat een en ander ook bevestigd wordt uit het feit, dat de commissionnair een schrijven, waarin de cliënt verzocht had, de stukken tegen betaling aan de firma L af te geven, onbeantwoord heeft gelaten, waaruit af te leiden is, dat hij deswegen het stilzwijgen bewaard heeft, omdat hij de stukken niet had en dus niet had gekocht.
De commissionnair werd veroordeeld om het door den cliënt betaalde bedrag terug te geven met rente.
Hof Arnhem 15 Maart **1932,** N. J, '**32.** p. **906.**

D. **ARGENTINIE.** — Economische toestand. — Aan de mededeelingen van de Nederl. Kamer van Koophandel te Buenos-Aires ontleenen wij:
De minister van Financiën heeft medegedeeld, dat de regeering vastbesloten is, geen moratorium voor de buitenlandsche schulden van den Argentijnschen staat te proclameeren, noch geheel, noch voor de amortisatie alleen. De regeering zal zoowel rente als aflossing blijven betalen.
De minister van Financiën geeft toe, dat er tot op heden een deficit in de Argentijnsche staatshuishouding is van **40** millioen pesos. In welingelichte kringen noemt men tekorten, die varieeren tusschen de **80** en de 100 millioen pesos.
Er blijft waarschijnlijk niets anders over dan een beroep op de Caja de Conversion door beleening bij deze van de nog ongeplaatste **200** millioen van de ,,patriottische leening". De minister van Financiën deinst echter ook hiervoor terug. Hij verheelt zich niet, dat een dergelijke inflatie, hoe ook gecamoufleerd, dezelfde gevolgen zal hebben als alle inflatie: een daling van de Argentijnsche peso op de buitenlandsche beurzen, waar de peso reeds heel wat lager genoteerd staat dan in Argentinië zelf, waar zij door de Valuta-Contrôle-Commissie op peil gehouden wordt. (Kamer van Kooph., Buenos-Aires)

E. ZUID-AMERIKA. — Revoluties en oorlogen gedurende de laatste twee jaren. —

ZUID-AMERIKA.

F. **BRAZILIE.** — Moratorium. — De Braziliaansche regeering heeft een moratorium van **60** dagen afgekondigd voor den staat Sao Paolo voor al het van **9** tot **20** Juli '**32** gecreëerde handelspapier, luidende in nationale valuta. De inwisseling van het papiergeld, dat door de opstandelingen is uitgegeven, **zal**

geschieden door de uitgifte van een 7% leening van den staat Sao Paolo ten bedrage van **220.000** contos met een looptijd van **30** jaar.
President Vargas heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij niet alleen voor Sao Paolo, maar voor geheel Brazilië een moratorium voor zestig dagen wordt uitgevaardigd, voor de buitenlandsche schulden. Naar men weet, was de betaling der buitenlandsche verplichting reeds eerder opgeschort.
(Jornal do Commercio, Rio de Janeiro). (474 D.)

. **NEDERLAND. — Wetsontwerp inzake instelling van dij lei** — De Ned. R. K. Middenstandsbond heeft het volgende adres gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal:
Nu Uw college een aanvang heeft gemaakt met de openbare behandeling van het ontwerp-bedrijfsradenwet, wenscht de Ned. R.K. Middenstandsbond U mede te deelen, dat zijnerzijds op de totstandkoming van deze wet — naar zijn oordeel en om haar inhoud èn om het dcor haar geopende perspectief een van de belangrijkste wettelijke regelingen, die in reeksen van jaren aan U zijn voorgelegd -- hooge prijs wordt gesteld.
In den kring van onze organisatie ontmoeten de bedrijfsraden, zooals in deze wetsvoordracht geconcipieerd, waardeering, daar zij worden beschouwd als nuttige instituten ter bevordering van den socialen vrede. De Ned. R.K. Middenstandsbond ziet in den arbeid der in te stellen bedrijfsraden de voortzetting, in meer doeltreffenden vorm, van wat tot dusver in diverse takken van middenstandsbedrijf door de bedrijfsraden, samengesteld uit de katholieke organisaties van patroons en werknemers, werd verricht. Het onderhavige wetsontwerp heeft voorts in onzen kring groote waardeering ontmoet, omdat het in zijn stelsel een goede basis biedt voor verdere ontwikkeling der bedrijfsorganisatie op publiekrechtelijken grondslag. De Ned. R.K. Middenstandsbond immers, staat op het standpunt, dat het bedrijfsleven in het algemeen en het middenstandsbedrijfsleven in het bijzonder, behoefte vertoont aan de mogelijkheid van meerdere ordening der bedrijfs- en concurrentieverhoudingen door daartoe bevoegde bedrijfsorganen. Om deze redenen mogen wij den wensch uitspreken, dat de beslissing, door Uw college te nemen op het ontwerp-bedrijfsradenwet van positieve beteekenis zij voor de bevordering der bedrijfsorganisatie hier te lande. (Vorig bericht blz. **533** E.)

B. **NEDERLAND.** — Opgravingen - **Oudheidkundige** vondst. — Te Blerik is bij het oude St. Annaskapelletje een bronzen zwaard gevonden, dat hoogstwaarschijnlijk stamt uit het brons-tijdperk en derhalve minstens **3000** jaren oud is.
Deze kostbare vondst wordt ondergebracht in de binnenkort voltooide museumkamer onder het raadhuis te Venlo. (Vorig bericht **blz. 399 A.)**

C. **MORMONEN.** — Dezer dagen is te Rotterdam de tweede najaarsconferentie gehouden van de Heiligen der laatste dagen of Mormonen.
De bijeenkomsten op Zaterdag waren voornamelijk voor de hier te lande werkzame zendelingen, van wie een dertigtal opgekomen was.
Als sprekers traden op o.a. de heeren Boekweg, Lee en Van Boerum uit Rotterdam, mevr. Scheer uit Amsterdam, mevr. Hartman uit Den Haag en mej. Riet uit Rotterdam.
Het onderwerp van de conferentie was: ,,Ware godsdienst en waarom die noodig is".
De mensch, zoo werd er gesproken. is van nature godsdienstig en heeft een ingeboren verlangen om zijn Schepper te aanbidden.
Een godsdienst-voor-den-Zondag-alleen is maar een stukje godsdienst en geeft ook maar gedeeltelijk voldoening. Het is de taak van den godsdienst, de menschen aan te sporen alle waarheid te zoeken, en waarheid in hun handelingen te leggen. De toekomst der wereld hangt meer af van den zuiveren godsdienst dan van iets anders.
Het evangelie is in de oogen der Mormonen niet louter een zedenleer. Een eerlijk, oprecht leven gaat ver, maar niet ver genoeg. Ook riten en ceremoniën zijn noodig. Die plechtigheden zijn niet maar een soort van godsdienstige opschik. Het is van even groote waarde voor het aankweeken van iemands geloof, zoo zeggen de heiligen der laatste dagen, dat men het verslag leest van den doop van Christus en Zijne Avondmaalsinstelling als de Bergrede. Niets wijst er op dat de ritueele verordeningen minder gewichtig zijn dan de moreele voorschriften van den Zaligmaker. Ritueel is niet altoos franje, ceremonie niet altijd zielloos. Wie een zuiver inzicht verlangt in het wezen van het waarachtig godsdienstig leven, dient daarmede rekening te houden. **(Vor.** ber. blz. **237 A.)**

D. **NEDERLAND.** — Gemeentefondsbelasting **1932—1933.** — In welke mate de financierle toestand van een groot aantal gemeenten ongunstiger is geworden, kan worden afgeleid uit enkele gegevens betreffende de gemeentefondsbelasting, die zijn opgenomen in de September-aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
In deze aflevering wordt voor de belastingjaren **1931-1932** en **1932-1933** een overzicht gegeven van de aantallen gemeenten, die zich voor genoemde belasting in een der drie klassen hebben gerangschikt, en van de aantallen opcenten, die de gemeenten op deze belasting heffen.
Zoo is het aantal gemeenten, dat geen opcenten op de gemeentefondsbelasting heft, van **1931-1932** tot **1932-1933** gedaald van **317** tot **181,** terwijl het aantal gemeenten met 80 of meer opcenten is gestegen van **238** tot **447.** Verder blijken 64 gemeenten, die voor **1931-1932** in de eerste klasse waren gerangschikt, voor 1932-1933 naar de tweede of de derde klasse te zijn overgegaan. Het aantal gemeenten der derde klasse vermeerderde van **1931-1932** tot **1932-1933** met **98.** (Vorig bericht blz. **343** W.)

20 OCTOBER **1933**

E. NEDERLAND. — Verbond van Ned. Werkgevers - **Adres** aan de Tweede Kamer. — Het Verbond van Nederlandsche Werkgevers doet in een adres aan de Tweede Kamer — ,,niet voor het behoud van den welstand van het kleine percentage meer gegoeden in Nederland, maar wel in het belang van de groote schare van economischen arbeid afhankelijke arbeiders" — een beroep op de vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk om de regeering in haar financieele politiek thans niet te volgen.
Adressant veroorlooft zich in het algemeen als zijn indruk voorop te stellen, dat de regeering er zich bij het ontwerpen van haar voorstellen te weinig rekenschap van heeft gegeven, dat deze de tendenz hebben de werkgelegenheid in Nederland ongunstig te beïnvloeden.
De ondernemers kunnen zich nu eenmaal niet een verstijving van de marktverhoudingen veroorloven, zooals ten onrechte de arbeidersvakbonden wanen, dat wel in hun vermogen ligt.
Wanneer men dan zijn prijzen juist met tien pct. heeft verlaagd, zal, indien het desbetreffende artikel onder de weeldeverteringsbelasting valt, de prijs daarvan opnieuw met een zelfde percentage ten bate van die belasting worden verhoogd.
De weeldeverteringsbelasting acht adressant voor het Nederlandsche bedrijfsleven zeer noodlottig.
Opgemerkt wordt, dat wederom salariskortingen voor rijkspersoneel zijn voorgesteld, terwijl bij de gemeenten veelal geen neiging bestaat om den weg naar een algemeen lager uitgaven-niveau in te slaan.
Hooge gemeentelijke bezoldigingen acht adr. nadeelig voor industrieele bedrijven.

Met groote ongerustheid volgt adr. het financieel beleid van onze groote gemeenten; hij kan den indruk niet van zich afzetten, dat zij de haar bij grondwet en wet toegekende autonomie op schromelijke wijze hebben misbruikt.
Ten aanzien van een voorgestelde heffing van dertig opcenten op de gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting wordt opgemerkt, dat in dezen tijd een belasting van hen, wier draagkracht niet belangrijk verminderd zou zijn, alleszins gerechtvaardigd ware; van de voorgestelde heffing kan zulks allerminst worden gezegd. Ook zij, wier inkomen reeds zeer belangrijk daalde, worden aan deze voor grootere inkomens inderdaad rigoureuze opcentenheffing onderworpen.
Naar adressants meening wordt aan de consequenties, die opnieuw door het heffen van dertig opcenten op de vermogensbelasting worden verscherpt, te weinig aandacht geschonken en het is uit dien hoofde, dat de Kamer in overweging wordt gegeven met een dergelijke wijze van belastingheffing niet alleen niet verder voort te gaan, maar er ook principieel mede te breken.
Het voorstel tot verhooging van den bieraccijns in het bierbrouwersbedrijf en de daarmede verwante bedrijven, zal tot vermindering van werkgelegenheid leiden. De roekelooze politiek der laatste jaren, aldus besluit adr., stelt ons onafwijsbaar voor de noodzaak om op korten termijn het tekort van circa 150 millioen gulden op de begrooting te dekken. (519 **A.**)

. **NEDERLAND.** — **Omvang der Nederlandsche vakbeweging op 1 Januari 1932.** — Het Bureau van het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede:
Daar het vermoedelijk nog eenigen tijd zal duren, eer tot publicatie van het overzicht van den omvang der vakbeweging op **1** Januari **1932** kan worden overgegaan, worden reeds thans enkele van de voornaamste cijfers medegedeeld.

	1 Jan. 1931	1 Jan. 1932
Aantal vakvereenigingen (d.w.z. afdeelingen van vakbonden, nationale vakvereenigingen en zelfstandige plaatselijke vakvereenigingen	9.783	10.674
Aantal georganiseerden	674.814	779.648
waaronder vrouwen	45.626	53.896
Aantal vakbonden	236	241
Ledental der vakbonden	647.687	753.693
Aantal nationale en plaatselijke vakver.	240	237
Ledental der nationale en plaatselijke vakvereenigingen	27.127	25.955

Aantal aangeslotenen bij het:		% *)		% *)
Nationaal Arbeids-Secretariaat	16.929	(2,51)	20.199	(2,59)
Ned. Verbond van Vakver. .	271.009	(40,16)	315.023	(40,41)
Chr. Nationaal Vakverbond .	80.288	(11,90)	101.454	(13,01)
R.K. Werkliedenverbond . .	145.815	(21,61)	176.646	(22,66)
Nederl. Vakcentrale	40.611	(6,02)	45.911	(5,89)
Nederl. Syndical. Vakverbond	2.260	(0,33)	2.638	(0,34)
Totaal aangesl. b/d centralen	556.912	(82,53)	661.871	(84,90)
Aantal georganiseerden in:				
Prot.-Clir. valcvereenigingen .	90.297	(13,38)	112.375	(14,42)
R.K. vakvereenigingen . . .	171.689	(25,44)	205.322	(26,33)
Overige vakvereenigingen . .	412.828	(61,18)	461.951	(59,25)

*) Percentage v. h. totaal aantal georganiseerden in het Rijk.

De adspirant-leden zijn in deze cijfers niet begrepen. Bij het R.K. Werkliedenverbond zijn niet medegeteld de leden van diocesane werkliedenvereenigingen, die geen deel van een vakvereeniging uitmaken (18.160).

B. **NEDERLAND.** — Scheepvaart. — Het Algemeen Bestuur der Vereeniging van Nederl. Gezagvoerders en Stuurlieden ter Koopvaardij heeft in zijn dezer dagen gehouden vergadering den heer H. Fleurbaay als lid dier vereeniging geroyeerd.
Dit royement vond zijn aanleiding in de omstandigheid, dat de heer Fleurbaay een schip — nog wel onder Panameesche vlag — in de vaart gaat brengen, waarop aan officieren gages zullen worden betaald, ver beneden de Nederlandsche standaardgages. Het voornoemde bestuur was van oordeel, dat het niet op den weg van een lid der vereeniging ligt op een dergelijke wijze te trachten de toch al zoo sterk gereduceerde gages der scheepsofficieren nog verder te drukken.
Waar de directe oorzaak van het voorloopig geschorste conflict in de scheepvaart juist bestond in een poging van een Nederlandschen reeder om van de Nederlandsche vlag weg te vluchten, wenschte het bestuur voornoemd duidelijk te doen blijken, dat het zulke pogingen onder alle omstandigheden afkeurt.
(Vorig bericht **blz.** 481 E.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bauxietwinning. — Van bevoegde zijde meldt men ons, dat de plannen tot het ontginnen van bauxietafzettingen op Bintan, het hoofdeiland van den Riouw Archipel, tot rijpheid zijn gekomen. De onlangs opgerichte Nederlandsch-Indische Bauxiet Exploitatie Maatschappij (N.I.B.-E.M.) beoogt te beginnen met het wekken van belangstelling bij gegadigden voor bauxiet. Dit erts wordt behalve als de grondstof voor de aluminiumfabricage ook gebruikt in de vuurvast materiaal-, de slijpsteen- en de edelcement-industrie, evenals filtermateriaal voor oliën.
Hoewel reeds sinds **1924** de genoemde afzettingen zijn geëxploreerd en in den loop der jaren belangrijke hoeveelheden van goede kwaliteit zijn geconstateerd, werd haar exploitatie verhinderd door de moeilijkheid om afzetgebieden te vinden. Verreweg de meeste in ontginning zijnde bauxietafzettingen behooren aan of staan onder den invloed van de weinige en sterk gemonopoliseerde wereld-aluminium-industrieën, welke voor de Ned.-Indische bauxiet weinig of geen belangstelling toonden.
Op grond van deze verwachting heeft Nibem een beperkte hoeveelheid bauxiet aangevoerd, teneinde hiervan monsters aan belanghebbenden te verstrekken.
(Vor. ber. Suriname - Bauxiet, 282 **A.**)

D. NEDERLAND. — Consulaire dienst. — Het bij Kon. Besluit van **2** Juli **1928** Stbl. **243** vastgestelde consulaire reglement regelt in art. 6 het examen voor den consulairen dienst en somt daarin de vakken op, welke dit examen omvat. Aan het slot van het artikel wordt o.m. bepaald, dat aan hen, die aan een Nederlandsche Universiteit met goed gevolg een doctoraal examen hebben afgelegd en daarbij in een of meer vakken, welke ook genoemd consulair examen omvat, zijn geëxamineerd, vrijstelling van het examen in dat vak of die vakken wordt verleend, mits in het doctoraal diploma zij aangeteekend, dat dit examen is afgenomen met het oog op de eischen van den consulairen dienst.
Met betrekking tot deze bepaling is kort geleden tusschen de Faculteit der Handelswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam en het Hoofd van den Consulairen Dienst een regeling getroffen, waarbij is vastgesteld voor welke vakken aan doctorandi in de handelswetenschappen van genoemde Universiteit bij het examen voor den consulairen dienst vrijstelling zal worden verleend en aan welke eischen voor dat geval bij het doctoraal examen zal moeten zijn voldaan.

E. **NEDERLAND.** — Textielnijverheid. - Loonsverlaging. — Dezer dagen hebben, zoo lezen wij in ,,Het Volk", de drie textielarbeidersorganisaties een vergadering gehouden over de aangekondigde loonsverlaging der Kon. Stoom-Weverij te Nijverdal. De vergadering had eerst besloten om stand te houden, maar tijdens de besprekingen werd ter kennis van de vergadering gebracht, dat de minister aan het gemeentebestuur een telegram van den volgenden inhoud had gezonden:

Gemeentebestuur Hellendoorn.
Arbeiders, die weigeren loonsverlaging K.S.W. Nijverdal te aanvaarden, gelieve u van steunverleening en werkverschaffing uit te sluiten. Onverwijlde bekendmaking hiervan gewenscht.
w.g. Voor den minister:
FREDERIKS.
Op dit telegram hebben de arbeiders besloten, zoo meldt ,,Het Volk" verder, hun actie niet verder voort te zetten maar noodgedwongen de loonsverlaging van 15 tot 20 pct. te aanvaarden. Alle drie de organisaties hebben dit besloten in de door hen belegde ledenvergadering. (Vorig bericht blz. **496 A.**)

A. FRANKRIJK. — **Duitsche** onderscheiding voor **Herriot.** — Von Hoesch, de Duitsche ambassadeur te Parijs, heeft bij een afscheidsmaal Herriot de Goethemedaille aangeboden. Herriot roemde de persoonlijkheid van Von Hoesch en herinnerde aan diens streven om Frankrijk en Duitschland nader tot elkaar te brengen.

21 OGTOBER **1932**

B, TSJECHO-SLOWAKIJE. — **Slowaken** eischen autonomie. — Op 16 October '32 is te Altfohl een groote demonstratie gehouden, waaraan 20.000 mannen en vrouwen uit alle deelen van Slowakije deelnamen om te betoogen voor de autonomie van Slowakije, die in het verdrag van Presburg, dat ook door president Masaryk was onderteekend, is toegezegd, doch tot nu toe nog steeds niet verwezenlijkt.
(Slovensky Denik, Bratislava)

C. TSJECHO-SLOWAKIJE. — **Minister-president** treedt af. — Udrzal, de Tsjecho-Slowaaksche minister-president, is afgetreden.

D. INTERNATIONAAL VERBOND VAN **HANDELS-** EN KANTOORBEDIENDEN. — Naar men ons mededeelt, heeft te Berlijn het uit veertien personen uit verschillende landen samengestelde bestuur van het Internationaal Verbond van Handels- en Kantoorbedienden en Technici, waarbij thans 900.000 leden zijn aangesloten, vergaderd.
Het verslag van den generaal-secretaris, den heer G. J. A. Smit Jr., te Amsterdam, werd goedgekeurd. In een resolutie verklaarde men zich tegen alle handelsbelemmeringen in den vorm van contingenteeringen, invoerverboden, hooge invoerrechten enz. Aan het Internationaal Arbeidsbureau werd verzocht het vraagstuk van de 40-urige werkweek, die ook voor de bedienden vermindering van de werkloosheid zal beteekenen, in elk geval te plaatsen op de agenda van de Iriternationale Arbeidsconferentie van 1933 en middelerwijl nog dit jaar de Bedienden-Advies-Commissie te Genève bijeen te roepen. Daar op de vorige vergadering reeds werden behandeld de werkloosheid, de concurrentie-clausule en de bescherming van uitvinders in loondienst, zou thans op de agenda dienen te worden gezet: Zondagsrust, Winkelsluiting, Vacantie, Jeugdbescherming en de Rechtspositie van de Handelsreizigers.

E. ONTWAPENING. — Twee **Britsche** voorstellen. — De Britsche regeering heeft besprekingen gehouden over de voorgenomen conferentie der vier mogendheden.
Naar verluidt zijn hierbij twee voorstellen ter tafel gebracht. Het eene voorstel beoogt om zoowel van Frankrijk als van Duitschland de instemming te verkrijgen om de conferentie te Lausanne te houden. Het andere voorstel houdt in, het plan tot het bijeenroepen van een mogendhedenconferentie geheel op te geven en in plaats daarvan een gemeenschappelijke verklaring van de vroegere tegenstanders van Duitschland op te stellen, waarbij zij aan Duitschland bij de a.s. besprekingen volkomen gelijkheid zullen toezeggen en waarbij zij zich verbinden de sterkte der bewapening van alle landen in een gemeenschappelijke overeenkomst vast te leggen.
(Vorig bericht blz. **533 D.**)

F. RUSLAND. — Rubber. — Volgens Ekonomitsjeskaja Shisna wordt met medewerking van Amerikaansche ingenieurs en experts op het gebied van de rubber-fabricage alsmede in samenwerking met een der vooraanstaande Amerikaansche rubber-mijen, te Yaroslavl in het Ivanov-industriegebied in Sovjet-Rusland, een der grootste rubber-fabrieken der wereld gebouwd.
Deze fabriek zal een deel vormen van een asbest rubbercombinatie, welke een jaarlijksche productie zal hebben ter waarde van een milliard roebel, indien de fabriek op haar volle capaciteit werkt.
De rubberbanden-fabriek in deze combinatie zal jaarlijks 6,500.000 automobielbanden afleveren en zal hierdoor de grootste zijn in Europa en qua productiecapaciteit de tweede zijn van alle tot dusver bestaande fabrieken op dit gebied.
Een andere fabriek van dit concern zal per jaar 75.000.000 paren rubberzolen en -hakken produceeren, waarvan de waarde wordt geschat op 60.000.000 roebel, terwijl weer een andere afdeeling diverse verbruiksartikelen produceert, ter waarde van ongeveer 113.000.000 roebel per jaar.
Twee rubber-plantages, welke ook tot dit concern behooren, zullen een jaarcapaciteit hebben van 19.000 ton.
Er zullen bij dit geheele bedrijf 22.000 arbeiders worden te werk gesteld. De bouwkosten van het geheel worden geraamd op 270.000.000 roebel ($115.000.000). (Ekonomitsjeskaja Shisna). **(425** D.)

G. ITALIE. — Verkeerswegen. — ,,Azienda Autonoma Statale della Strada" (Staats-Wegen-Beheer) bestaat thans ongeveer vijf jaar. In dien tijd zijn er in Italië straatwegen tot een totale lengte van bijna 8000 K.M. aangelegd, hetgeen vooral het automobielverkeer belangrijk ten goede komt. Voor het volgend jaar zijn — mede op initiatief van den ,,Touring Club Italiano" — reeds velerlei nieuwe plannen, o.a. projecten voor bruggen en dergelijke verkeersverbeteringen, in behandeling genomen.

H. NEW YORK. — **Werkloosheid.** — Volgens den directeur van den welvaartsraad is thans een derde gedeelte van de in normale omstandigheden werkende inwoners werkloos. (Vor. ber. Ver. Staten **513 G.**)

I. ROEMENIE. — Kabinetscrisis. — De Roemeensche premier heeft op 17 Oct. '32 den Koning het demissieverzoek van het geheele kabinet overhandigd, hetwelk door den Koning werd aanvaard.
Manihu heeft op 20 Oct. den Koning te Sinaia de lijst van ministers van het nieuwe kabinet overhandigd met de volgende namen:
Manihu, Minister-president; Micalaka, Binnenlandsche Zaken; Titulescu, Buitenlandsche Zaken; Popovici, Justitie; Madgearu, Financiën; Mutescu, Landbouw; Samsonnovici, Oorlog; Crisan, Minister voor Zevenburgen. (Vorig bericht blz. 526 B.)

K. ONTWAPENING. — Japan verwerpt **Hoover's ontwapeningsvoorstel.** — Officieel wordt medegedeeld, dat het ministerie van Buitenlandsche Zaken en het ministerie van Marine van Japan, na gemeenschappelijke beraadslagingen hebben besloten het voorstel van president Hoover om de maritieme bewapening met een derde te verminderen, onder alle omstandigheden van de hand te wijzen, en wel in het belang van de Japansche landsverdediging. (V. b. **539** E.)

L. NEDERLAND. — **Mr. P.** Truyen lid der Tweede Kamer. — Naar wij vernemen heeft Mr. P. Truyen, hoofdinspecteur van het Openbaar Lager Onderwijs te Roermond, zijn benoeming als lid van de Tweede Kamer, als opvolger van wijlen den heer J. J. C. Ament, aangenomen.

22 OCTOBER 1932

A. GROENLAND. — Ontdekking. — Dr. Soederbergh, bioloog en Dr. Stenberger, archeoloog, zijn dezer dagen in Zweden teruggekeerd na hun bezoek aan Groenland, waar zij hebben deelgenomen aan de Deensche Groenland-expedities, welke geleid werden door Dr. Koch en Dr. Noerlund.

Dr. Soederbergh heeft op Groenland tusschen vele oude en primitieve soorten visschen, verborgen in het roode zandsteen op de Oostkust van Groenland, de overblijfselen ontdekt van een viervoetige visch, behoorende tot de Stegocephale. De vondst wordt van buitengewone beteekenis geacht voor de wetenschap, daar dit beschouwd wordt als een van de ontbrekende schakels tusschen de amphibieen en de gewervelde dieren.

Dr. Stenberger heeft met de leden van de Noerlund-expeditie de overblijfselen opgegraven van een Scandinavische kolonie, welke duizend jaar geleden onder het machtige IJslandsche opperhoofd Erik de Roode tot grooten bloei was gekomen. De kolonie moet uit 3000 zielen hebben bestaan en nog voortleven in de Viking-verhalen. In deze verhalen is de kolonie op geheimzinnige wijze 400 jaar later verdwenen. Voorts werden de overblijfselen gevonden van vier kerken en een nonnenklooster. Uit de opgravingen is komen vast te staan, dat de Parijsche mode de Groenlandsche kolonie een half jaar later bereikte, ondanks de afgelegen ligging en de slechte verbinding.

Dr. Stenberger heeft voorts een verklaring gegeven van den waarschijnlijken oorsprong van den naam „Groenland". Het klimaat van het Zuid-Westelijk deel van dat land was in Middeleeuwsche tijden milder dan thans en Erik de Roode, die gekomen was van de IJsgebieden van Noord IJsland was getroffen bij het zien van de uitstekende baai met haar groene oevers. De scheepsbemanning zou toen het nieuwe land den naam hebben gegeven, welke thans zoo onwaarschijnlijk voorkomt. (Svenska Dagbladet)

(Vorig bericht blz. 443 B.)

B. OTTAWA-ACCOORD. — Door Lagerhuis aanvaard. — Het Britsche Lagerhuis heeft op 20 Oct. met 451 tegen 84 stemmen het financieele wetsontwerp ter goedkeuring van de te Ottawa gesloten overeenkomsten aangenomen.

Later nam het Lagerhuis met groote meerderheid nog vier andere voorstellen aan, voortvloeiende uit de overeenkomsten van Ottawa. (Vor. ber. blz. 530 D.)

C. INTERNATIONALE WARENRUIL. — De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rijnland te Leiden deelt het volgende mede inzake den ruilhandel met Duitschland:

Nederlandsche importeurs, die orders, welke niet in Nederland kunnen worden uitgevoerd, in Duitschland te plaatsen hebben, groote of kleine, of ook nog maar slechts overwegen om zulks te doen, worden uitgenoodigd hierbij tijdig aan hun Duitsche exporteurs die voorwaarde te willen stellen, dat voor circa 60% van de tegenwaarde goederen van Nederlandschen oorsprong in Duitschland ingevoerd zullen mogen worden en betaald zullen kunnen worden met vrije deviezen.

Hiervoor wordt vereischt een „Genehmigung", af te geven door het „Reichswirtschaftsministerium" te Berlijn. De „Gesellschaft fur Internationalen Warentausch". te Dusseldorp stelt zich hiertoe in verbinding met de bevoegde instanties. Waar de Duitsche exporteur de order uit Nederland slechts krijgt onder bovengenoemde voorwaarde en allicht op de order grooten prijs stelt, zal deze de aanvrage uiteraard krachtig ondersteunen.

De Nederlandsche importeur betaalt voor 40% rechtstreeks aan den Duitschen exporteur. Voor de andere 60% vinden er geen geldzendingen over de grens plaats, m.a.w. rekenen de importeur(s) en exporteur in Duitschland onderling af, en evenzoo de importeur en exporteur(s) in Nederland onderling. De Leidsche K. v, K. en de „Gesellschaft für Internationalen Warentausch" houden toezicht op de betalingen en zullen bij de regeling der bijzonderheden gaarne van advies dienen, doch sluiten uitdrukkelijk elke financieele aansprakelijkheid uit. Zij verrichten derhalve weinig anders dan makelaarsdiensten. Uit dezen gang van zaken blijkt, dat het risico-element minimaal is, zulks mede, omdat het niet de bedoeling der Kamer is nieuwe relaties met elkaar in contact te brengen, doch bij voorkeur oude bekende relaties met elkaar te laten onderhandelen.

Deze „Austausch" van goederen is echter eerst dan pas van groot belang voor den Nederlandschon export, indien er voldoende ruilobjecten aanwezig zijn, m.a.w. indien er voldoende Nederlandsche importeurs zijn, die hij hun orders naar Duitschland bovengenoemde voorwaarde willen stellen.

Ook in het geval importeurs nog slechts het voornemen hebben om te eeniger tijd orders in Duitschland te plaatsen wordt in overweging gegeven reeds nu aan hun mogelijke leveranciers kennis te willen geven, dat eventueele bestellingen onderworpen zullen zijn aan bovengenoemde voorwaarde.

Ook de Duitsche exporteurs en hunne vertegenwoordigers in Nederland, grossiers, enz. meent de Kamer er attent op te moeten maken, dat zij meer kans zullen hebben orders te verkrijgen, indien zij de voorwaarde uit zichzelf aanbieden. Het is bovendien allereerst hun belang, dat er geen boycot tegen Duitschland. waarvan enkele symptomen te constateeren zijn, ontstaat.

De K. v. K. te Leiden verleent haar bemiddeling kosteloos; daarentegen brengt de „Gesellschaft für Internationalen Warentausch" den exporteurs vooralsnog 1% kosten in rekening. De importeurs betalen uiteraard geen kosten en blijven volkomen vrij in de plaatsing van hun orders. (Vor. ber. blz. 534 I.)

D. DIEPZEE-ONDERZOEK. — Insecten. — Terwijl insecten als land- en zoetwater-bewoners nagenoeg overal te vinden zijn — zoo schrijft H. S. Pruthi, van het Indische Museum te Calcutta, aan „Nature" — bevolkt slechts een zéér gering aantal de zee. Behalve de pelagische, tot het geslacht Halobates behoorende Wantsensoorten uit de familie der Waterloopers, zijn alleen nog de larven van eenige Muggensoorten en een Schietmot- of Kokerjuffer-soort als permanente zee-bewoners bekend. Intusschen kunnen vele insecten in water leven, waarvan het zoutgehalte gelijk is aan of zelfs veel hooger dan dat van het zeewater. Hieruit blijkt, dat het zoutgehalte geen hinderpaal voor een eventueele migratie naar zee is, evenmin als de oceaan-stroomen en getijden dit blijken te zijn, want talrijke insecten leven in bergstroomen, die met bijna gelijke, zoo niet grootere kracht en snelheid voortjagen. Buitendien leven verscheidene insecten aan de stranden, waar de werking van eb en vloed zich het sterkst doet gevoelen. („Nature"). (Vorig bericht blz. 528 G.)

E. DENEMARKEN. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Denemarken, dat in de laatste weken voortdurend gestegen is, bedroeg volgens de jongste opgave 125.190 en nadert derhalve het recordcijfer van den afgeloopen winter dat 150.000 was. (174 G.)

F. VOLKENBOND. — Salarissen Secretariaat. — De uit veertien leden bestaande commissie voor de reorganisatie van de politieke leiding van het Secretariaat van den Volkenbond heeft besloten tot verlaging der salarissen van de secretarissen-generaal. Vastgesteld werd dat de salarissen in de toekomst met inbegrip van representatiekosten zullen bedragen: voor den secretaris-generaal van den Volkenbond 140.000 goudfrancs (tot dusver 165.000 goudfrancs), voor den plaatsvervangenden secretaris-generaal 85.000 goudfrancs (tot dusver 100.000 goudfrancs), en

voor de ondersecretarissen-generaal **75.000** goudfrancs (tot dusver **87.000** goudfrancs).
Door deze bezuiniging wil men het mogelijk maken een nieuwe post van tweeden plaatsvervangenden secretaris-generaal te formeeren.
Een dusdanig voorstel werd formeel door den Canadeeschen rapporteur ingediend, zonder evenwel een voorstel te doen inzake de bezetting van deze functie.

23 OCTOBER 1932

A. DUITSCHLAND. — **Overeenstemming** met Denemarken en Finland inzake boterinvoer. - Nederland. — De besprekingen, welke te Berlijn zijn gevoerd tusschen Denemarken, Finland en Duitschland betreffende de regeling van den boterinvoer naar Duitschland, hebben tot overeenstemming geleid.
Duitschland zal in de toekomst den invoer van boter toelaten tot een totaal kwantum van **55.000** ton per kalenderjaar. Dit contingent zal worden verdeeld over de daarvoor in aanmerking komende landen. in verhouding tot het .aandeel, dat zij in de jaren 1929-'31 gemiddeld in den Duitschen boterinvoer hebben gehad.
Het ligt in het voornemen de regeling met ingang van **15** November '**32** van kracht te doen worden.
Wat Nederland betreft zijn de tot nog toe gevoerde, gedeeltelijk particuliere onderhandelingen door de nieuwe regeling met Finland en de overige landen overbodig geworden. Volgens deze regeling krijgt van het totale contingent Nederland het recht tot invoeren van 21%, Denemarken 32%, Zweden 8%, Rusland 5%, Estland 6%, Finland 3.8% en Letland 10%. (Vorig bericht blz. **512** D.)

B. NEDERLAND. — Textielnijverheid. - **Loonsverlaging.** - Protest van het **N.V.V.** — De bestuursraad van het N.V.V., die op 21 Oct. '**32** te Amsterdam heeft vergaderd, heeft inzake de inmenging van den minister in de loonsverlagingsaffaire te Nijverdal, de volgende motie met algemeene stemmen aangenomen:
De bestuursraad van het **N.V.V.**, in vergadering bijeen op Vrijdag **21** October;
kennis genomen hebbende van het optreden der regeering ter zake de loonsverlaging bij de K.S.W. te Nijverdal, protesteert ten sterkste tegen deze nieuwe inmenging der regeering ter bevordering van loonsverlaging in het particuliere bedrijf;
draagt het bestuur van het N.V.V. op zich onverwijld in verbinding te stellen met de besturen van het R.K.W. en het C.N.V., om zoo mogelijk gemeenschappelijk tegen het ingrijpen der regeering stelling te nemen. (Vorig bericht blz. **538** E.)

C. ZWEDEN. — **Handels-** en financieele toestand. — In de jongste rapporten omtrent den handels- en financieelen toestand in Zweden vindt men onderscheidene hoopvolle teekenen. Het rapport van de Zweedsche Kamer van Koophandel vermeldt, dat de export een bedrag uitmaakt van ongeveer tachtig millioen Kronen, terwijl de import honderd millioen Kronen omvat. De handel in houtpulp en hout schijnt aanzienlijk in levendigheid toe te nemen en de invoercijfers voor ruwe materialen voor de industrie en landbouw zijn vrij hoog, terwijl ook deze aanduiden, dat de handel levendiger wordt. Gedurende de eerste twee weken van October is de verkoop van zaaghout en geschaafd hout toegenomen, in het bijzonder op de Britsche markt. De totale verkoop naar het buitenland op **15** October j.l. bedroeg sedert begin van dit jaar ongeveer zeshonderdduizend standaard hout. Ook in pulp en cellulose wordt meer gedaan, ondanks het feit dat de prijzen zeer laag blijven. Het rapport, aan het eind van het derde kwartaal uitgegeven door de regeeringsinspectie inzake de positie van de particuliere banken, vermeldt de stijging der deposito's met ongeveer 16 millioen Kronen tot een totaal bedrag van **3624.65** millioen Kronen. De leeningen zijn toegenomen met een bedrag van **29.3** millioen tot een totaal van **4380.66** millioen. De herdisconteering der particuliere banken met de Rijksbank is afgenomen met **15.63** millioen Kronen tot **109.4** millioen. De buitenlandsche vorderingen van de Rijksbank en de particuliere banken op buitenlandsche banken vertoonen een stijging met **5.3** millioen Kronen **tot** een bedrag van **353.96** millioen Kronen.
(Svenska Finanstidning, Stockholm)

D. **ITALIE.** — Opgravingen. — Te Ostia is een **mar**merfragment gevonden met een inscriptie van **56** regels. De inscriptie heeft betrekking op feesten, die Keizer Trajanus tusschen de jaren **108** en **113** na Chr. heeft gegeven. O.a. wordt uitvoerig melding gemaakt van een oogstfeest, dat van **23** Augustus tot **15** October van het jaar 110 duurde. Bovendien vermeldt de steen nog de groote verbeteringen, welke de keizer in Ostia heeft doen verrichten, de imposante baden op den Oppius en verschillende andere bouwwerken, welke eveneens in den laatsten tijd weer aan het licht zijn gekomen. (La Rassegna Italiana, Roma)
(Vorig bericht **blz. 200 C.**)

24 **OCTOBER 1932**

E. ANTONY **VAN** LEEUTVENHOEK. — Den 24sten October is het **300** jaar geleden, dat onze beroemde landgenoot de mikrograaph Antony van Leeuwenhoek te Delft werd geboren. Hij is alom geëerd, zelfs nù nog, wegens zijn groote verdiensten voor de microskopische beschrijving van alles, wat men maar met eenige mogelijkheid zou kunnen bedenken. Weefsels, gezond en ziek, planten, dieren, kristallen, alles wat hem maar als geschikt voor onderzoek in handen kwam, bekeek hij met zijn eigengemaakte en allerfijnste miskroskopen.

Antony van Leeuwenhoek.

Hij is niet de eerste, die mikroskopen vervaardigde (die eer moeten wij toekennen aan Zacharias Jansen, brilleslijper te Middelburg), maar zijn verdienste is geweest, dat hij met echt Hollandsch geduld en doorzettingsvermogen zijn onderzoekingen gedurende zijn geheele leven voortzette. (Natuur en Techniek)

F. **BELGIE.** — Nieuwe regeering. — De nieuwe regeering-De Broqueville is op **22** Oct. '**32** als volgt samengesteld:
De Broqueville (katholiek): Premier en Landbouw.
Hijmans (liberaal): Buitenlandsche Zak
Poullet (k): Binnenlandsche Zaken
Jaspar (katholiek): Financiën.
Tschoffen (katholiek): Koloniën.
Forthomme (liberaal): Verkeerswezen.
Bovesse (liberaal): Posterijen.
Heyman (katholiek Vlaming): Arbeid en Nijverheid.
Sap (katholiek Vlaming): Openbare Werken.

Lippens (liberaal Vlaming): Kunsten en Wetensch.
Janson (liberaal): Justitie.
Theunis (katholiek): Defensie.
De bekende Belgische financier Franqui is benoemd tot lid van een nieuw ingestelde commissie van het departement van Financiën.
Uit bovenstaande ministerlijst blijkt dat Hijmans, Heyman, Tschoffen, Forthomme, Sap en Bovesse in hun functie van het oude kabinet zijn gehandhaafd; Carton, Cocq, Petitjean, Van Dievoet en Crokaert zijn vervangen. (Vorig bericht blz. 535 L.)

A. ITALIE. — **Mussolini's** rede te Turijn. — Mussolini heeft op 22 Qctober '32 een officieel bezoek aan Turijn gebracht en bij die gelegenheid een groote rede gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:
Een jaar geleden te Napels heb ik, wat de buitenlandsche politiek betreft, de gedragslijn van het fascisme uitgestippeld. Van alle sindsdien gehouden conferenties is slechts die van Lausanne tot besluiten gekomen. Dank zij het energieke stuurmansbeleid van Engelands premier is het reparatie- en oorlogsschuldenvaartuig veilig de haven van Lausanne binnengeloopen. Zou het groote volk der ,,Stars and Stripes" het over zich kunnen verkrijgen, dit vaartuig, dat met de hoop en den angst van zoovele volken is geladen, weer de volle zee in te drijven?
Mussolini kwam vervolgens over de ontwapeningskwestie te spreken. Met beslistheid ontkende hii. dat de door Italië op de ontwapeningsconferentie ingediende voorstellen door Macchiavellistische berekening ingegeven waren. ,,Allen, die te goeder trouw zijn, dienen hun ooren open te zetten, maar speciaal diegenen, die te kwader trouw zijn, dienen dat te doen."
Wat den Volkenbond betreft, verklaarde Mussolini, dat Italië lid van den bond zal blijven en vooral thans, nu de volkenbond ernstig ziek is, mag men dezen kranke niet verlaten.
Daar echter de Volkenbond een al te groote universaliteit bezit, gebeurt het, dat zijn besluiten, die reeds voor Europa vaak zonder effect blijven, volkomen zinledig zijn en alle beteekenis verliezen, zoodra zij op Zuid-Amerika of het Verre Oosten betrekking hebben.
Dan is er tenslotte nog die andere kwestie: Duitschlands pariteitseisch.
Ook ten aanzien van dit probleem heeft het fascisme bepaalde opvattingen en richtsnoeren. Juridisch staat Duitschland met dezen eisch volkomen in zijn recht. Hoe eerder men dat erkent, des te beter zal het zijn. Echter kan Duitschland, zoolang de ontwapeningsconferentie duurt, in geen enkel opzicht herbewapening eischen. Mocht evenwel de ontwapeningsconferentie een negatief resultaat hebben, dan zal Duitschland niet in den Volkenbond kunnen blijven, tenzij deze id wordt l n.
Wij wenschen geen h i in Europa. Wij zijn tegen handhaving van–hegemonieën van welken aard ook, vooral wanneer daarbij de bedoeling voorzit, een duidelijk aan den dag getreden onrecht te bestendigen. (Vorig bericht blz. 534 K.)

B. ITALIE. — **Duitsch-Italiaansche** deviezen-overeenkomst. — Op 17 October '32 is de nieuwe deviezenovereenkomst met Italië in werking getreden. Op dien datum zijn de door de Italiaansche regeering afgekondigde sperr-maatregelen voor betalingen aan Duitschland opgeheven.
De nieuwe overeenkomst verschilt in zoovcrre van die van Juni '32 dat thans een bepaalds verhouding van den Duitschen uitvoer naar Italië en den Italiaanschen invoer in Duitschland is overeengekomen. Een soortgelijke overeenkomst bestaat ook met Zweden. Vandaar de naam ,,Zweden-clausule".
De overeenkomst is van bijzondere beteekenis, omdat daardoor de activiteit van de Duitsche handelsbalans ten opzichte van Italië is vastgelegd.
(Berl. Börsen Courier)

C. NEDERLAND. — **Inkomens** en vermogens **1931—1932.** — In de September-aflevering van het Maandschrift van het Centr. Bureau v. d. Statistiek zijn reeds enkele voorloopige totaalcijfers betreffende de statistiek der Rijksinkomsten- en Vermogensbelasting opgenomen voor het belastingjaar **1931—1932.**
Uit deze voorloopige gegevens, die in dit Maandschrift in vergelijking worden gebracht met de overeenkomstige gegevens van **1** Mei **1915** af, blijkt, dat het bedrag der zuivere inkomens vóór den kinderaftrek voor het belastingjaar **1930-1931** het hoogst is geweest, n.l. f **4367** millioen en dat daarop als gevolg van de in **1929** opnieuw ingetreden economische crisis een teruggang is gevolgd tot f **4207** millioen, welke daling 3.68% uitmaakt van het topjaar **1930—1931.** Het gemiddeld inkomen per aangeslagene bedroeg over **1931—1932** f **2253** en bereikte over dit jaar het laagste punt van alle vergeleken jaren.
Het bedrag der in de verinogensbelasting vallende vermogens bereikte het hoogste punt over het belastingjaar **1929—1930,** n.l. f **15.666** millioen, waarop een teruggang is gevolgd tot f **14.299** millioen over **1931—1932** (daling 3.68%). Het gemiddelde vermogen per aangeslagene was van alle vergeleken jaren het laagst over de belastingjaren **1924—1925** en 1931—**1932,** n.l. **f 74.000.** (Vor. **ber.** Belasting blz. **537** D.)

D. ROTTERDAM. — Begrooting. — In de gemeentebegrooting voor **1933** van Rotterdam stellen B. en W. voor, het aanvankelijk tekort van **6.3** millioen weg te werken door verlaging van salarissen en andere uitgaven en verhooging van belasting.

E. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Kabinetscrisis. — De ministerraad heeft besloten en-bloc af te treden.
(Vorig bericht blz. **539** C.)

25 OCTOBER 1932

F. NEDERLAND. — Volapük. — Dezer dagen hield de Algemeene Nederlandsche Wereldtaal Vereeniging te Den Haag haar 22ste algemeene vergadering. Het jaarverslag maakte melding van de uitgave van een wereldtaalblad voor Nederlandsch sprekenden, hetwelk geredigeerd wordt door Dr. Arie de Jong en J. G. M. Reijnders. Het eerste nummer is op **31** Maart **1932** verschenen en werd door de pers gunstig ontvangen.
Het vorige jaar werd een Volapük-cursus gegeven door Dr. **A,** de Jong en ook dit jaar zal hij een dergelijken cursus houden.
Naast de Algemeene Nederlandsche Wereldtaal Vereeniging bestaat nog een algemeene afdeeling van den Bond van Wereldtaal Vereenigingen, waarvan ieder buitenstaander lid kan zijn, die niet aangesloten is bij een nationalen bond.

G. LYTTON-RAPPORT. — China's standpunt. — Officieus wordt medegedeeld, dat de Chineesche regeering de Chineesche delegatie te Genève de volgende instructies heeft gegeven voor haar houding te Genève bij de beraadslagingen over het rapport-Lytton:
1. Het Lytton-rapport moet door den Volkenbond worden bekrachtigd;
2. De Chineesche regeering dringt er op aan, dat Mandsjoerije geen zelfstandige staat wordt, doch een steeds van het Chineesche Rijk onafscheidelijk bestanddeel blijft;
3. Indien Japan mocht weigeren de besluiten van den Volkenbond ten uitvoer te leggen, moet paragraaf **15** van het Volkenbondsstatuut tegen Japan in toepassing worden gebracht;
4. De Chineesche regeering is bereid met Japan te onderhandelen over de Japansche belangen in Mandsjoerije;
5. De Chineesche regeering zal verdere voorstellen indienen ter oplossing van de Mandsjoerijsche kwestie.
(Vorig bericht blz. **519 C.)**

A. NEDERLAND. — **Bedrijfsradenwet** aangenomen. — De Tweede Kamer nam op **25** Oct. '**32** met **67** tegen **19** stemmen de Bedrijfsradenwet aan.
Tegen stemden: de Vrijheidsbonders, de communisten, de staatkundig-gereformeerden, de hervormd-gereformeerde heer Peereboom, de katholiek mr. Kortenhorst, de christelijk-historische leden Weitkamp en Langman, de anti-revolutionnaire afgevaardigde Visscher en de Plattelandbonder Braat.
Een sociaal-democratisch amendement om aan de bedrijfsraden het recht van enquête toe te kennen ten aanzien van nader bij afzonderlijke wet aan te geven punten, was te varen met 56 tegen **29** stemmen verworpen.
Voor: de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, de katholieken en de heer Floris Vos. **(537 A.)**

B. FRANKRIJK, — Invoer van versche groenten. — Volgens een op **25** Oct. '**32** gepubliceerd officieel decreet is bij reciprociteit de in- en doorvoer van versche Nederlandsche groenten, van Nederland afkomstig, van **15** October **1932** tot **15** Maart **1933** toegestaan. (Vor. ber. In- en Uitvoer **535** D.)

C. **DUITSCHLAND. — Uitspraak** van het **Staatsgerechtshof te Leipzig in** de zaak tusschen Pruisen en het **Rijk.** — Op **25** October '**32** heeft de president van het Staatsgerechtshof te Leipzig, dr. Bumke, uitspraak gedaan in het geschil tusschen Pruisen en het Rijk. De uitspraak van het Staatsgerechtshof luidt als volgt:
De verordening van den Rijkspresident van **20** Juli **1932** tot herstel van de openbare veiligheid en orde in het gebied van het land Pruisen is vereenigbaar met de Rijksgrondwet voor zoover zij den Rijkskanselier tot Rijkscommissaris voor het land Pruisen benoemt en hem machtigt, Pruisische ministers tijdelijk uit hun ambtsbevoegdheden te ontzetten en deze bevoegdheden zelf op zich te nemen of over te dragen aan andere personen als commissarissen van het Rijk. Deze machtiging gaat echter niet zoo ver, dat het Pruisische Staatsministerie en zijn leden de vertegenwoordiging van het land Pruisen in den Rijksdag, in den Rijksraad of tegenover den Landdag, den Staatsraad of andere landen ontnomen mag worden. Voor zoover de bezwaren hierop geen betrekking hebben, worden zij afgewezen.
Aan de gronden, waarop het Staatsgerechtshof te Leipzig zijn uitspraak in de zaak tusschen Pruisen en het Rijk heeft gebaseerd, wordt ontleend, dat de ingediende bezwaren verdeeld konden worden in drie groepen. De eerste groep richtte zich direct tegen de verordening van **20** Juli, de tweede groep eischte, dat bepaalde maatregelen op grond van art. 48 onder geen enkele omstandigheid toelaatbaar werden verklaard, terwijl de derde groep de bezwaren omvatte, die door een bijzondere uitspraak vastgesteld wilden zien, dat de bewering van het Rijk, dat Pruisen zijn plicht tegenover het Rijk niet had gedaan, ongegrond en onbewijsbaar was.
Een zakelijke beslissing over de bezwaren van de tweede groep heeft het Staatsgerechtshof afgewezen. Het ontkent niet, dat de landen er belang bij hebben, grenzen te zien vastgesteld, waarbinnen tegenover de landen genomen maatregelen op grond van art. 48 gehouden moeten worden, doch dit belang is van politieken aard en is niet voldoende om te doen constateeren, dat van een conflict in den zin van art. **19** van de grondwet sprake is.
Ook aan de eischen van de derde groep om uit te spreken, dat het Rijk het land Pruisen ten onrechte van plichtsverzaking tegenover het Rijk had beschuldigd, kon geen gevolg worden gegeven.
De bezwaren van de eerste groep, die zich direct tegen de verordening van **20** Juli en haar uitvoering richten, zijn door het land Pruisen, door twee fracties in den Pruisischen Landdag, door de op *20* Juli **1932** in Pruisen in functie zijnde ministers en voor zoover het de vertegenwoordiging in den Rijksraad of elders tegenover het Rijk betreft, ook door Beieren en Baden aanhangig gemaakt. Zij richten zich tegen het Rijk, vertegenwoordigd door de Rijksregeering. Uit de kringen van de Rijksregeering wordt naar aanleiding van deze uitspraak opgemerkt, dat de uitspraak geheel overeenkomt met de opvatting van de Rijksregeering en dat de noodverordening van **20** Juli er in haar vollen omvang door wordt bevestigd.
(Vossische Zeitung). (Vorig bericht blz. **430** B.)

D. WIELERSPORT. — **Zesdaagsche** wielerwedstrijd te **Amsterdam.** — Van **18** tot **24** November wordt in het R.A.1.-gebouw te Amsterdam de eerste Zesdaagsche Wielerwedstrijd in Nederland gehouden. In totaal zullen **12** koppels in deze zesdasgsche rijden en wel: Piet van Kempen — Pijnenburg (Holland); Klaas van Nek Jr. — Van Hout (Holland); Van der Heyden — Van der Horst (Holland); Jan v. Kempen — Bugaert (Holland); Braspenninx—Wals (Holland); Rausch—Hürtgen (Duitschland); Göbel — Schön (Duitschland); Wambst—Broccardo (Frankrijk); Guimbretière — Prix (Frankrijk); Di Paco—Dinale (Italië); Charlier—Deneef (België); Rielens — Van Bugenhout (België). (Vorig bericht blz. 477 D.)

E. **BELGIE.** — Parlement wordt ontbonden. — Onder voorzitterschap van den Koning is de ministerraad voor het eerst bijeen gekomen. De leden van het ministerie zijn door den Koning beëedigd.
Besloten werd tot ontbinding van de Kamer. De wetgevende verkiezingen zullen op **27** November '**32** plaats vinden en de provinciale verkiezingen den daarop volgenden Zondag 4 December. (Gazet van Antwerpen)
(Vor. ber. **541** F., **166** N.)

F. ANTWERPEN. — **Wolkenkrabber.** — De hoogste wolkenkrabber in Europa is de **86** M. hooge ,,Boerentoren" te Antwerpen.

G. ENGELAND. — **Sir Walter** Layton afgetreden. — In een schrijven, waarin Sir Walter Layton den minister-president MacDonald zijn uittreden uit de voorbereidende commissie voor de econ. wereldconferentie mededeelt, schrijft hij o.a. het volgende:
Toen hij zich voor drie maanden bereid verklaarde deel uit te maken van de commissie, heeft hij dit gedaan met de vooronderstelling, dat de mogelijkheid van een succes van de economische wereldconferentie niet door de politiek der Engelsche regeering ongunstig beinvloed zou worden. In een onderhoud met den minister van Financiën, Neville Chamberlain, is echter gebleken, dat tusschen de regeering en hem een te groot verschil van meening bestaat. Het vraagstuk of, wanneer en op welke hoogte Engeland probeeren zou het pond te stabiliseeren is in hoofdzaak afhankelijk van de vraag of Engeland een verstandige tarievenpositie kon verzekeren, dan wel of Engeland voortgaan wilde met een politiek, die den internationalen handel stoort of beperkt. Iedere poging om het valutavraagstuk op te lossen zonder een bevredigende oplossing van de economische problemen moet vroeger of later mislukken. Layton gelooft niet, dat een dergelijke oplossing kan worden bereikt met de middelen, die de Engelsche regeering toepast. Wanneer de wereld niet besluit tot een radicale verandering van de handelspolitiek — waarbij Engelands standpunt een bijna beslissende factor zou kunnen zijn — ziet hij geen mogelijkheid een werkelijk bevredigend resultaat van de econ. wereldconferentie te bereiken. (Manch. Guardian). (Vor. ber. **39** H.)

H. FRANKRIJK. — Godsdienst. — De ,,Echo de Paris" heeft onlangs over den godsdienst in bepaalde streken van Frankrijk o.m. (medegedeeld, dat in sommige departementen, bijv. het departement Creuse, een werkelijke belangstelling voor godsdienst en Kerk nog maar bij een zeer kleine groep aanwezig is, waartegenover een veel grootere groep een uitgesproken vijandige houding tegenover de religie aanneemt.

Het grootste deel der bevolking echter is religieus onverschillig. Het contact met de R.K. Kerk bepaalt zich hiertoe, dat de kinderen worden gedoopt, de huwelijken kerkelijk ingezegend en de dooden kerkelijk begraven worden. In vele dorpen en vlakten zijn de R.K. godsdienstoefeningen volledig gestaakt; vele kerken vervallen. De nood is verscherpt door het groote gebrek aan priesters. Voor de 266 gemeenten staan slechts 121 priesters ter beschikking. Hier en daar herleven zelfs weer allerlei anti-christelijke gebruiken, b.v. de uit de Fransche revolutie stammende atheïstische civiele doop. (Echo de Paris)

26 OCTOBER 1932

A. ONDERWIJS. — Vrouwelijke **studenten** aan Universiteiten en Hoogeschalen. — In aansluiting aan ons bericht op blz. 508 H. melden wij nog, dat het percentage vrouwelijks studenten in het studiejaar 1930—'31 aan de universiteiten 21,3 en aan de hoogescholen 4,4 bedroeg. Voor letteren was dit percentage zelfs 46,7 en voor de ver. faculteiten der wis- en natuurkunde en letteren 38,6. (V. b. 528 C, 508 **H.**)

B. NEDERLAND. — Ongehuwde kostwinners kunnen **niet** worden gelijk gesteld met gehuwden. — Naar aanleiding van de vragen van het Tweede Kamerlid mej. J. Westerman, betreffende gelijkstellingen van ongehuwde ambtenaren, die kostwinners zijn met (gehuwde ambtenaren bij de toepassing van de korting op de salarissen en de verhooging der pensioenpremie, heeft minister De Geer geantwoord, dat hij het minder juist acht, dat de ongehuwde ambtenaren onredelijk getroffen worden door den pensioenaftrek voor weduwen- en weezenpensioen. Het premieverhaal immers is, naar de gedachte van de pensioenwet een solidaire last. welke gedragen wordt onafhankelijk van de individueel; bate, welke genoten kan worden.
Verder schrijft de minister, dat het hem bekend is, dat ongehuwde ambtenaren als kostwinners zware verplichtingen kunnen hebben ten aanzien van familieleden. Wat in het verleden weerhouden heeft in het bezoldigingsbesluit kostwinners met gehuwden gelijk te stellen, was vooral de moeilijkheid, een doeltreffende begrenzing te geven van het — in zichzelf zeer elastische — begrip kostwinnerschap, een moeilijkheid, die zich waarschijnlijk ook in de toekomst zal doen gelden.

C. **WERELDCACAOPRODUCTIE** EN -VERBRUIK.

WERELDCACAOPRODUCTIE (Oct.-Sept.) (in tonnen):

	1931-'32	1930-'31	1929-'30
Goudkust	210.000	220.600	230 200
Nigeria	56.900	49.500	52 600
Ivoorkust	23.700	19.700	22.200
Thomé	12.500	13 400	13.700
Cameroun	15.800	13.700	12 800
Dom. Republiek	19.000	27.500	19 400
Venezuela	15.500	20 400	16.100
Trinidad	17.400	27 900	24.800
Brazilië	83.200	66.400	73.700
Ecuador	16.100	15.000	17 700
Overige	48.400	50.400	51.300
Totaal	518.500	524.500	534.500

WERELDCACAOVERBRUIK (Oct.-Sept.) (in tonnen):

	1931-'32	1930-'31	1929-'30
Ver. Staten	190.000	190.000	190.000
Duitschland	79.500	81.400	75.000
Engeland	69.000	60.200	56.200
Nederland	39.000	50.000	48 000
Frankrijk	41.900	41.500	35.200
Overige	102.100	109.600	97.300
Totaal	521.500	532.700	501.700

(De Telegraaf)

D. SINOLOGIE. — Reproductie van boekdruk uit de 13de eeuw. — Verleden jaar heeft de Chineesche generaal Tsjoe, die als commissaris voor den watersnood naar Sian was gezonden, daar in twee tempels een volledige gedrukte Tripitaka ontdekt, Boeddhistische schrifturen, die o.a. de woorden van den Boeddha en van de voornaamste Bodhisattva's inhouden.
Het geheel bestaat uit 5600 deeltjes, die in verschillende jaren zijn gedrukt, de meeste in de dertiende eeuw. Het werk wordt in China nog maar zelden aangetroffen, zoodat besloten werd er een fotografische reproductie van te laten maken.
(China Press, Shanghai) (**Vor.** ber. blz. 197 K.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrechten op thee in Nederland. — De Java-Bode meldt, dat de Indische regeering telegrafisch aan den minister van Koloniën adhaesie heeft betuigd met het telegrafische protest dur Ned-Indische theeproducenten tegen verhooging van de invoerrechten op thee in Nederland.
(Java-Bode) (Vorig bericht blz. 277 E.)

F. NEDERLAND. — Maximum leeftijd van **rechters.** — Zonder hoofdelijke stemming heeft de Tweede Kamer op 25 October '32 aangenomen een wetsontwerp tot vaststelling van een maximum leeftijdsgrens (70 jaar) voor leden van de rechterlijke macht.

G. **NEDERLAND.** — Berechting van burgerlijke en **handelszaken** door een **enkelvoudige** Kamer der Rechtbank. — De Tweede Kamer heeft op 25 Oct. '32 het wetsontwerp ter berechting van burgerlijke en handelszaken door een enkelvoudige Kamer der Rechtbank zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

27 OCTOBER 1932

H. NEDERLAND. — Permanente **Commissie** der **Rijksverzekeringsbank.** — De op voorstel van het bestuur der Rijkcverzekeringsbank uit de centrale organisaties van werkgevers en werknemers ingestelde permanente commissie van overleg, welke met en onder leiding van voornoemd bestuur periodiek zal bijeenkomen ter behandeling van zaken, betreffende de aan de Rijksverzekeringsbank opgedragen uitvoering der sociale verzekeringswetten, zal 3 November '32 haar werkzaamheden aanvangen.
De commissie, welke uit zes leden bestaat, n.l. drie uit de centrale organisaties van werkgevers en drie uit de centrale organisaties van werknemers, vertegenwoordigt de volgende centrale organisaties:
Verbond van Nederlandsche Werkgevers; R K. Verbond van Werkgeversvakvereenigingen en Algemeene R K Werkgeversvereeniging; Christelijke Werkgeversvereeniging (Vereeniging van Christelijke Werkgevers en Groothandelaren in Nederland); Centraal overleg in Arbeidszaken voor Werkgeversbonden; Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen; R.K. Werkliedenverbond in Nederland; Christelijk Nationaal Vakverbond in Nederland; Nederlandsche Vakcentrale: De Koninklijke Nederlandsche Middenstandsbond; De Nederlandsche R.K. Middenstandsbond en de Christelijke Middenstandsbond.
Leden der commissie zijn: namens de centrale organisaties van werkgevers de heeren mr. P. W. J. H. Cort van der Linden; H J. L. Klein-Schiphorst en mr H H. Steneker, met als plaatsvervangende leden de heeren mr. H. A. J H Franses en A. W. Haette; namens de centrale organisaties van werknemers de heeren A. C. de Bruyn; K. Kruithof en F. S. Noordhoff, met als plaatsvervangende leden de heeren S. de la Bella, H. B. Berghuis en Jos. Veldman.

I. DUITSCHLAND. — **Buitenlandsche** schulden. — In het, door het Stat. Reichsamt uitgegeven tijdschrift Wirtschaft und Statistik van 27 Augustus '32

vinden wij een artikel over omvang en aard der Duitsche schulden aan het buitenland, naar opgaven van de Anmeldestelle für Auslandschulden, volgens den stand op **29** Februari **1932,** waaraan wij hier enkele gegevens ontleenen.
Het totaal bedrag was **20.623** millioen M. waarvan **10.153** millioen met een looptijd tot **1** Maart **1933** en **10.470** millioen met een langeren looptijd.
Het Reichsamt raamt: binnenlandsche obligatiën in vreemd bezit **400** millioen M.; aandeelen en deelnemingen 2500—3500 millioen M. en grondbezit van vreemdelingen **2000** millioen M. De totale kapitaalbelegging door het buitenland in Duitschland zou **25.6—26.6** milliard M. bedragen.
Interessant is de splitsing van de credieten naar de landen der crediteuren; in millioen mark:

	Credieten	
	Korte	Lange
Ver. Staten	**3227**	**5165**
Nederland	**1661**	**1914**
Zwitserland	**1615**	**1146**
Groot-Brittannië . .	**1286**	**1146**
Frankrijk	**474**	**482**
Zweden	**156**	**167**
België	**119**	**80**
Tsjecho-Slowakije . .	157	**18**
Italië	**73**	**74**
Denemarken	**51**	9
Noorwegen	**14**	5
Diverse	**1340**	**264**
Totaal	**10.153**	**10.470**

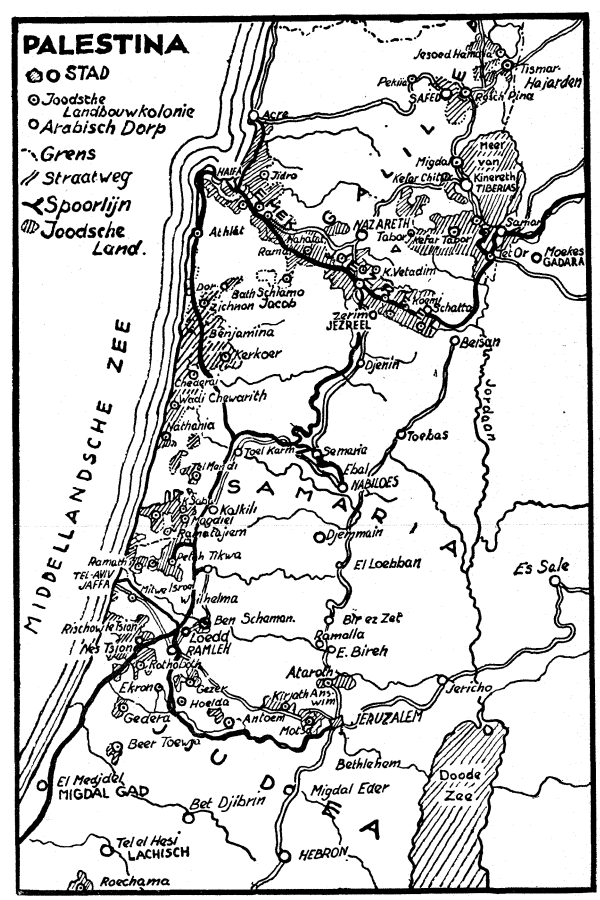
Tenslotte laten wij met betrekking tot het bedrag dat van **1** Maart **1932** tot **28** Februari **1933** aan rente en aflossing zal verschuldigd zijn de onderstaande cijfers (in millioenen mark) volgen:

Schulden ten laste van	renten voor korte credieten	lange	verplichte amortisatie	tezamen
het Rijk	**37**	**144**	**44**	**225**
landen, gem. enz. . .	11	**60**	**30**	**101**
banken	**287**	**81**	25	**393**
industrie, handel, verkeer, landbouw . .	**244**	**316**	**104**	**664**
verdere debiteuren . .	**17**	**28**	10	55

(Wirtschaft und Statistik) (Vor. ber. **513** K., 47 **E.**)

A. ZUIDERZEEWERKEN. — Kosten. — Wij ontleenen de volgende mededeelingen inzake de kosten van de drooglegging der Zuiderzeewerken aan een artikel van den heer D. Hans in „Het Kompas" van den 15den Juli '**32**:
Men kan zeggen dat het groote plan, waaraan de naam van Minister Lely onafscheidelijk verbonden zal blijven, vier afzonderlijke groote werken op het oog had: 1e. het maken van een afsluitdijk van het eiland Wieringen naar de Friesche kust; 2e. het drooglegggen van den Noord-West-polder, den Wieringermeer-polder **(20.000** H.A.); **3e.** het drooglegggen van den Noord-Oost-polder **(40.000** H.A.); **4e.** het drooglegggen van de beide Zuidelijke polders (**150** 000 H.A.). **Van** deze vier werken zijn de eerste twee thans voltooid, Omdat er behoefte bestond aan nieuwen cultuurgrond, werd in **1925** door de Staten-Generaal goedgekeurd, dat gelijktijdig met het maken van den afsluitdijk ook de werken tot drooglegging van den Noord-West-polder zouden plaats hebben. Dit is dan ook geschied. En beide werken zijn voltooid.
De drooglegging van den Noord-West-polder heeft ongeveer **100** millioen gulden (met inbegrip van het in cultuur brengen) bedragen. De raming bedroeg in **1924** slechts **37** en in **1928** ongeveer **60** millioen.
En wat het tweede voltooide werk betreft, de afsluitdijk — in **1914** werd ons verteld dat het **60** millioen zou kosten, in **1925** steeg de raming tot **90,** in **1928** tot **128** millioen, terwijl de kosten tenslotte **170** millioen hebben bedragen. (Het Kompas)
(Zie kaart **blz. 357 A.;** v. **b.** Kosten 64 **E.;** v. **b. 499** B.)

B. PALESTINA. — Economische structuur en **bestaansmogelijkheden.** — Voor de afd. Amsterdam van den Joodschen Vrouwenraad en de Joodsche Vrouwenvereeniging voor Practisch Palestinawerk heeft ir. J. van Tijn op **25** Oct. '**32** gesproken over de economische structuur van Palestina in verband met de bestaansmogelijkheden.
Spr. ging na of landbouw, industrie en handel van het land vooruit gaan en of hierin nog expansie. mogelijkheden zitten. Uit de cijfers, welke hij noemde, bleek dat de Arabische bevolking, die in **1923** 78% van de bevolking uitmaakte, in **1931** tot 73.4% was gedaald. De Joodsche bevolking steeg daarentegen van 11.07% tot **16.9%** van de totale bevolking, Terwijl de Joodsche landbouwbevolking van **1922** tot **1931** steeg van **20** tot 22% der totale Joodsche bevolking. maakte in **1931** de landbouwbevolking bij de Arabieren 62% van het totaal uit, tegen **6470** in **1922.** Hieruit blijkt dus, dat de steden, d.w.z. handel en industrie, die dank zij de Joodsche immigratie tot ontwikkelingen kwamen, op de Arabieren een toenemende aantrekkingskracht beginnen uit te oefenen. Palestina is steeds een landbouwland geweest. Ook thans is dat nog in overwegende mate het geval, maar ook de industrie begint als bron van welvaart mee te tellen. Het belangrijkste landbouwbedrijf is de citruscultuur; hierop volgt de tarwebouw en de bauw van andere producten w.o. tabak. Ook de **vue**teelt is van beteekenis.

PALESTINA.

In **1931** had de uitvoer van sinaasappelen een waarde van f 875.000, dat is ca. 20% van de totale waarde der landbouwproductie. De rentabiliteit van het in de sinaasappelencultuur geïnvesteerde kapitaal bedraagt **10** tot 15%. Veertig procent van &en sinaasappelaanplant is in Joodsche handen. De cultuur breidt

zich echter zeer sterk en in een snel tempo uit, en Spr. meent dan ook, dat zich op den duur afzetmoeilijkheden zullen moeten voordoen en dat zelfs een crisis niet te vermijden zal zijn.
Door de natuurlijke gesteldheid (gemis aan eigen delfstoffen) is Palestina niet voorbeschikt, om een groot industrieland te worden, maar het heeft toch mogelijkheden. De beteekenis van den aanleg eener pijpleiding voor het vervoer van petroleum van Mosoel naar Haifa kan volgens spr. niet overschat worden, niet alleen wegens de hiermede verbonden uitbreiding van het havenbedrijf enz. maar tevens doordien het het land van goedkoope energie kan voorzien, in tegenstelling met het bestaande Ruthenbergelectriciteitswerk, dat door verschillende omstandigheden tenminste voorloopig slechts tot hooge prijzen electriciteit kan leveren.
Een belangrijk industrieel bedrijf is de Palestine Potash Co., dat het water uit de Doode Zee exploiteert, om daaruit kali en broom te maken, in concurrentie met de groote mijnen van Duitschland en Frankrijk en dat reeds aanmerkelijke hoeveelheden exporteert. Ook voor het cementbedrijf worden de grondstoffen' in Palestina zelf gewonnen.
Verdere takken van industrie in Palestina zijn de zee-, olie-, meel-, wijn- en tabaksindustrie en voorts de industrie, die zich bezig houdt met het verwerken van sinaasappelen tot diverse producten.
Voor een grootbedrijf zijn voor het oogenblik de economische voorwaarden nog niet aanwezig; wèl is Palestina rijp voor de vestiging van kleine bedrijven, waarvan reeds verschillende bestaan (kousen-, lucifers-, leder-, kunsttanden-, meubel-, ijskasten-, biscuitfabrieken enz.). Op dit gebied biedt Palestina stellig perspectieven, wat vooral van belang is met het oog op de talrijke Joden, die in verschillende landen in hun bestaansmogelijkheid worden bedreigd.
(Vorig bericht blz. 37 E.)

A. ITALIE. — Brug van 3997 M. lang. — Tot een der meest grootsche openbare werken, welke onder het fascistische regiem zijn uitgevoerd, mag ongetwijfeld de bouw gerekend worden van de nieuwe, bijna vier kilometer lange brug, welke Venetië met het vasteland zal verbinden.
De nieuwe brug zal niet alleen dienen voor het treinverkeer, doch tevens als een eerste-klas weg voor het moderne snelverkeer.
Om een indruk te geven van dezen geweldigen bouw, dient opgemerkt, dat de brug 3997 meter lang wordt. Het deel, bestemd voor het openbare verkeer, wordt twintig meter breed. Het grootste deel van deze breedte is bestemd voor het autoverkeer, terwijl aan weerszijden daarvan breede voetpaden worden aangebracht.
Aan het uithoudingsvermogen en de gezondheid der arbeiders werden de hoogst denkbare eischen gesteld, daar er gewerkt moest worden in een bijzonder ongezonde moerasachtige streek op een terrein vol onvoorziene moeilijkheden.
Op het eiland Chiara, aan het uiterste punt van de lagunenstad, zal een autogarage worden gebouwd van gewapend beton, waarin gemakkelijk een duizendtal auto's zullen kunnen worden ondergebracht.
De bekende ijzeren brug naar Venetië over het Canal Grande tegenover het spoorwegstation, zal binnenkort vervangen worden door een steenen brug.
(Gazzetta di Venezia)

B DUITSCHLAND. — Werkloozensteun. — Het feit, dat de extra-ondersteuningskosten ten bedrage van M. 70 mill., welke zijn ontstaan door de verhooging van de steunverleening, worden opgebracht uit het gekweekte overschot van de Rijksinstelling voor Werkloozenverzekering, heeft de belangstelling gevestigd op den financieelen toestand van dit lichaam. Ofschoon de „Reichsanstalt" niet alleen werkloozenuitkeering heeft te verrichten, maar verder heeft te zorgen voor arbeiders met een verkorten werktijd en voor de ontwikkeling van jeugdige werkloozen en tenslotte ook medewerkt aan het programma voor de werkverschaffing, was het haar toch mogelijk, aan het rijk van 1 April af nog rond M. 160 mill. uit haar overschotten ter beschikking te stellen, nadat zij voor M. 20 mill. had deelgenomen aan de werkverschaffing. De Reichsanstalt verwacht ook na aftrek van de bedragen voor de werkloozenuitkeeringen, dezen winter in staat te zullen zijn M. 240 mill. aan het rijk te kunnen uitkeeren ter bestrijding van de crisis. Ook voor het tweede halve jaar wordt er op een overschot gerekend. (Berl. Tageblatt)
(Vor. ber. 484 E., v. b. Noodverordening 478 C.)

C. PRUISEN. — Decreet van den Rijkscommissaris. — Naar de officieele Pruisische persdienst mededeelt heeft de mrt de waarneming van de bevoegdheden van den Pruisischen premier belaste Rijkscommissaris voor het land Pruisen den 26sten October '32 aan alle Pruisische autoriteiten het volgende decreet gericht: „De plicht te gehoorzamen der Duitsche ambtenaren tegenover den door de noodverordening van den Rijkspresident d.d. 20 Juli '32 benoemden Rijkscommissaris en de door hem aangewezen vertegenwoordigers staat vast blijkens het vonnis van het Staatsgerechtshof van 25 October 1932." (V. b. 424 A., 543 C.)

D. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — De leider der Indische Mohammedanen, Maulana Shaukat Ali, heeft den onder-Koning van Indië verzocht, Gandhi in vrijheid te stellen, opdat deze zal kunnen deelnemen aan de Conferentie van Sikhs, Hindoe's en Mohammedanen, die op 5 November '32 zal worden gehouden om tot overeenstemming te komen over het communale probleem.
(Vor. ber. 513 L., 349 D.)

E. GASROET. — De leek heeft doorgaans geen idee van de groote hoeveelheden gasroet welke in de wereld verbruikt worden. Amerika verbruikte volgens het Department of Commerce in 1931 niet minder dan 161.000.000 ponds en voerde bovendien — als record — nog 96.000.000 ponds uit, waarmee dit artikel op de 6e plaats kwam onder de geëxporteerde chemicaliën. Engeland is de grootste afnemer van deze zwarte kleurstof.

F. NEDERLAND. — Verhooging invoerrechten. - Dr. Colijn's bestrijding. — De heer Colijn heeft op 26 Oct. '32 het wetsontwerp tot verhooging van de invoerrechten op krachtige wijze bestreden. Zijn bezwaren waren drie in getal:
Hem ontbreekt het geloof dat het slechts één jaar zal gelden. Hij achtte het verder ondoelmatig, omdat het de benoodigde 20 millioen niet zal opbrengen. Zijn hoofdbezwaar is echter, dat het den dolkstoot geeft aan het verdrag van Ouchy. Hij beval verhoogde tabaksbelasting en een couponbelasting aan en noemde de houding van de regeering onbegrijpelijk.
(Vorig bericht blz. 494 B.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt's drankwetbeloften. - Verkiezingscampagne. — De democratische candidaat voor het presidentschap, Roosevelt, sprak in zijn verkiezingscampagne over de kwestie van het drankverbod, welks opheffing, naar hij zeide, jaarlijks een bedrag van 300 millioen dollars zou doen vloeien in de schatkist in plaats van in de zakken der smokkelaars. De Telegraaf merkt hierbij het volgende op:
Evenals de meeste verkiezingsbeloften dienen ook die van Roosevelt ten aanzien van de opheffing van het drankverbod cum grano salis te worden genoten. Immers, zoo eenvoudig als het in verkiezingscampagnes wordt voorgesteld, is die intrekking niet. Men weet, dat het drankverbod in de Ver. Staten in de eerste plaats is neergelegd in het achttiende grondwetsamendement, waarvan par. 1 o.a. bepaalt:
Een jaar na de ratificatie van dit artikel zal vervaardiging, verkoop en vervoer van bedwelmende

dranken binnen het land, de invoer er heen en de uitvoer naar buiten verboden zijn. Dit amendement is geratificeerd door 46 staten — **36** was het vereischte minimum — waardoor het een jaar later van kracht werd. De Vollstead-wet geeft aan, hoe dit grondwetsartikel moet worden ten uitvoer gelegd. Zoo definieert zij o.a. wat moet worden verstaan onder ,,bedwelmende dranken"; zij vat daaronder al die dranken samen, die ½% of meer alcohol bevatten. Voor de intrekking van genoemd grondwetsartikel is de ratificatie vereischt van drie kwart der 46 staten; dertien daarvan kunnen die intrekking dus verhinderen en volgens de „Daily Herald" zijn er minstens 20 staten voor handhaving van het verbod. Men bedenke hierbij, dat, toen het federale verbod in werking trad, 33 staten al staatsverbod hadden.

(Vorig bericht blz. **277** L.)

A. IERLAND. — Opgravingen. — Te Ballingary nabij Moat in Ierland is door een archeologische expeditie van de universiteit te Harwich een belangrijke vondst van een nederzetting uit den Vikingentijd gedaan. Eenigen tijd geleden had men hier een Noormannenzwaard gevonden en naar aanleiding daarvan werd besloten opgravingen uit te voeren. De nederzetting is omringd geweest door een borstwering van eikenhout en dateert uit omstreeks het jaar 1000. Behalve jachtgereedschap heeft men ook voorwerpen gevonden, die er op wijzen, dat de Vikingen den landbouw beoefenden. Men vond o.a. een molensteen, een ploegijzer en vele andere landbouwgereedschappen.

(Irish Times)

28 OCTOBER 1932

B. **DUITSCHLAND.** — Economische toestand. — Blijkens mededeeling van het Duitsche Institut fur Konjunkturforschung is het aantal der insolventies wederom ongeveer zoo gering als in 1928, het jaar der hoog-conjunctuur.

Het instituut vindt hierin aanleiding op te merken, dat de acute crisis met de groote gedwongen liquidaties allengs schijnt te zijn overwonnen en handel en nijverheid komen thans in een stadium, waarin zich de krachten ontwikkelen die noodig zijn voor een herstel.

De snelle vermindering van het aantal insolventies is ten deele een gevolg van grooter geduld der schuldeischers.

Met nadruk vestigt het instituut echter de aandacht er op, dat de achteruitgang van het aantal gevallen van staking van betaling zeker niet alleen te danken is aan steun en uitstel van het innen van vorderingen. Vooral de prijsbeweging begint de vermindering van bet financieele weerstandsvermogen te remmen; er zijn dan ook onmiskenbare teekenen van herstel aanwezig. (Deutsches Institut für Konjunkturforschung)

(Vorig bericht blz. 61 **A.**)

C. ENGELAND. — Werkloosheid. - Marsch naar Londen. — Tweeduizend werkloozen uit alle deelen van Engeland, die een „hongermarsch" naar Londen ondernemen, zijn in verschillende Londensche voorsteden aangekomen, waar regelingen zijn getroffen om ze te huisvesten en te voeden. (Vor. ber. **457** B.)

D. ENGELAND. — Iersche kwestie. - Invoerrechten op Iersche goederen. — Ingevolge de wet betreffende de overeenkomsten van Ottawa zullen alle Iersrhe goederen, niet voorkomende op de lijst van vrijgestelde artikelen der ,,import duties act", met ingang van **15** Nov. '32 onderworpen zijn aan een algemeen recht van 10% ad valorem. Dientengevolge zullen van bepaalde uit den vrijstaat ingevoerde goederen rechten worden geheven van 10%, 20% en zelfs van 30%.

Voor de goederen uit den vrijstaat, waarvan thans, ingevolge de ,,special duties act", met het oog op het terugkrijgen van aan de Britsche regeering verschuldigde maar niet betaalde gelden, een invoerrecht van 20% wordt geheven, zal zoolang deze speciale rechten van kracht blijven, niet meer dan de vastgestelde 20% behoeven te worden betaald. (Daily Mail)

(Vor. ber. 530 D., 520 C., 482 B.)

E. **DUITSCHLAND.** — Nationaal inkomen. — Volgens het rijksbureau voor de Statistiek bedroeg het nationaal inkomen van Duitschland over 1931 Mk. 57 milliard, hetgeen Mk. 13 milliard minder is dan in 1929. Per hoofd der bevolking bedroeg het inkomen in 1931 Mk. 883 per jaar tegen Mk. 1190 in 1929.

B. **MARINDANEEZEN.** — Te Rotterdam hield dezer dagen in de Ned. Handels-Hoogeschool, voor het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap, pater H. Geurtjens, missionaris van het Heilig Hart te Tilburg, een lezing over: ,,Een primitief volk van Zuid-Nieuw-Guinee".

Op Nieuw-Guinee treft men nog de meest primitieve volkeren die men kent. Ook de Marindaneezen behooren daartoe. Zij zijn zoo lang men weet van alle aanraking met andere volksstammen afgesloten geweest. Onder de vele stammen, die Zuid-Nieuw-Guinee bewonen, is die der Marindaneezen zeker de voornaamste.

De Marindanees is flink van voorkomen, forsch gebouwd en in vollen, voor ons zeer eigenaardigen tooi, ziet hij er beslist indrukwekkend uit. Hij is een volkomen natuurmensch, dus geen hoogstaand dier, doch beslist mensch en daarom is niets menschelijks hem vreemd, het kwade niet, doch het goede ook niet. Hij kent de natuurwet, al is hij zedelijk erg diep gezonken.

Zijn levenswijze is zeer primitief, hij verkeert nog in 't steenen tijdperk. Op sommige plaatsen zelfs van Zuid-Nieuw-Guinee, b.v. op het Frederik Hendrikeiland, is men daar nog niet eens aan toe en kent men zelfs geen steenen. Dit volk heeft dan ook zeer weinig behoeften en daaraan kan het zonder veel Inspanning voldoen. Het heeft echter een paar genotmiddelen; een bedwelmende drank en de betelpruim. De maatschappelijke vormen zijn eveneens primitief. Er is geen andere gemeenschap dan het familieverband, de klan of totemgroep; geen opperhoofden of rechtspraak. Recht bestaat er alleen in zijn allerprimitiefsten vorm, n l. als persoonlijk wraakrecht, dat zich vooral openbaart in de bloedwraak naar aanleiding van sterfgevailen, die men aan toovenarij toeschrijft.

Wat zijn zieleleven betreft, is de Marindanees animist; hij kent een soort geestencultus, alhoewel hij in tegenstelling met Oostersche volkeren in 't algemeen, zeer weinig godsdienstig voelt. Hij is ook magiet. Ritueel? ontucht en ritueele moord komen voor (o.a. koppensnellen).

(Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap)

G. **BELGIE.** — **Leger.** - Tegen een inval aan de Oostgrens. — Crocksert, de afgetreden minister van landsverdediging heeft, naar het „Hbld. van Antwerpen" meldt, op een vergadering van afgevaardigden van Katholieke Vereenigingen hulde gebracht aan het Belgische leger en den generalen staf, die zich thans inspant om iederen inval langs de Oostgrens onmogelijk te maken.

Nooit sedert 1831. zeide de heer Crockaert, is België meer paraat geweest dan thans om zijn grondgebied te verdedigen. Binnen 2 of 3 jaar zal niemand het nog wagen onze grens te bedreigen. Vóór Juni 1933 zullen de noodige betonnen schuilplaatsen langs de grens, van benoorden Maaseik tot bezuiden Aarlen, gereed zijn. Geen enkele weg zal, in dit gebied, buiten het bereik liggen van ons geschut.

Al deze grensvestingwerken worden Voorzien van een bestendig garnizoen, geleverd door het korps Ardensche Jagers. Achter dit front zijn de noodige maatregelen getroffen om. door de vernieling van bruggen, tunnels, enz., een opmarsch van een zgn. gemotoriseerd invalsleger te stuiten.

De Maas wordt verdedigd door de vooruitgeschoven linie Eben Emael-Comblain au Pont, Verder door de oude, herstelde forten en, in de vallei zelf, door blokhuizen met machinegeweren en veldgeschut. Niets wordt aan het toeval overgelaten. Achter de Maaslinie wordt de verdediging van een andere linie, tusschen Antwerpen en Namen, gereed gemaakt. Daarna komt nog de Schelde-linie met watervlakten tot aan de zee. (Handelsblad van Antwerpen)

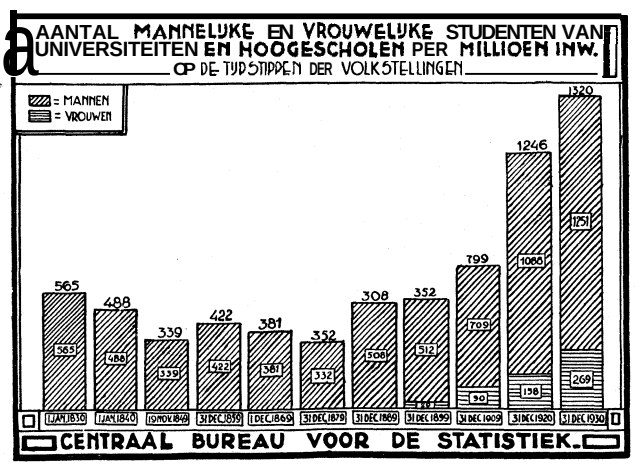
(Vorig bericht blz. 529 A.)

A. BULGARIJE. — Fransche demarche te Sofia. — De Fransche gezant te Sofia heeft geprotesteerd tegen de door het Bulgaarsche kabinet goedgekeurde Duitsch-Bulgaarsche compensatie-overeenkomst tot levering van Duitsch materiaal voor den aanleg van spoorwegen in ruil voor Bulgaarsche tabak tegen een totaal bedrag van 1,2 milliard lewa, welke waren over 5 jaren worden verdeeld.
De Fransche stap wordt aldus gemotiveerd, dat ook Frankrijk in de laatste jaren groote hoeveelheden Bulgaarsche tabak heeft gekocht en daarom bij de levering van materiaal voor Bulgaarsche staatsspoorwegen ook de Fransche industrie bevoordeeld behoort te worden. (Possledna Poschta)

B. VRIJMETSELARIJ. — Wij ontleenen het volgende aan ,,Het Volk":
De vrijmetselarij is een instelling, die ten doel heeft, verlichting en beschaving te verspreiden over de geheele wereld. Zij gaat uit van het denkbeeld, dat alle menschen tot welk ras en tot welken godsdienst zij behooren, broeders zijn, door denzelfden Schepper gemaakt naar overeenkomstige vormen, en dat zij dus, welke wijsgeerige of dogmatische beginselen zij mogen toegedaan zijn, elkaar hulp, steun en broederliefde verschuldigd zijn.
De vrijmetselarij is geen georganiseerde wereldorde, maar een broederschap, bestaande uit tot op zekere hoogte zelfstandige vereenigingen, loges, die in ieder land samen een groot-loge vormen. Aan het hoofd van deze groot-loge staat een groot-meester en enkele hoogwaardigheidsbekleeders.
De vrijmetselarij is van zeer ouden datum; documenten zijn er reeds vanaf de vijftiende eeuw.
De leden, broeders, verplichten zich, niet te spreken over hetgeen behandeld wordt in de bijeenkomsten der loges. Ook over den ritus, den eeredienst der loge, mag niet gesproken worden.
Die geheimhouding is de waarborg voor iederen broeder, dat hij buiten de loge niet zal worden lastig gevallen over meeningen of opvattingen, die hij in de vergaderingen der loge geuit heeft.
De vrijmetselaars vertegenwoordigen alle maatschappelijke rangen en standen alsmede godsdienstige gezindten.
De vraag of de vrijmetselarij zich keert tegen de kerk, moet dus ontkennend beantwoord worden.
Zij zou zelfs een groote rol gespeeld hebben bij de stichting der Fransche republiek.
In de protestantsche landen is haar invloed immer zeer gering geweest. Zoo ook bij ons.
De achttiende eeuw mag wel de bloeitijd van de vrijmetselarij in Europa genoemd worden. *O*a. sloot zich toen ook aan Frederik de Groote. koning van Pruisen. In Nederland dateert de oprichting van 1756.
(Het Volk)

C. NOBELPRIJS. — Voor Physiologie en Medicijnen. — De Nobelprijs voor physiologie en medicijnen voor 1932 is aan de Engelsche geleerden Sir Charles Sherrington te Oxford en professor Edgar Douglas Adrian te Cambridge toegekend en zal tusschen deze beiden worden verdeeld. De onderscheiding is verleend voor hun ontdekking over de functie van de zenuwcellen. Sir Charles Scott Sherrington, een geleerde van internationale reputatie, is reeds veelvuldig voor zijn wetenschappelijk werk onderscheiden. Van zijn publicaties moeten worden genoemd: The integrative action of the nervous system (1916), School Hygiene (1913). In de bladen van het koninklijk en andere wetenschappelijke genootschappen worden steeds artikelen van zijn hand aangetroffen, voornamelijk handelende over de functies van hersenen en zenuwen. Van professor Edgar Douglas Adrian, die zich door zijn wetenschappelijke verdiensten ook ver buiten de grenzen van zijn land bekendheid heeft verworven, moet genoemd worden zijn werk ,,The basis of sensation" (1928); van hem worden regelmatig in ,,The Journal of Physiology" bijdragen aangetroffen over het zenuwstelsel. **(Vor. ber.** Grneeskunde **91** ***G.)***

D. ONDERWIJS. — Toenemend aantal studenten. — In het jaar 2030 wordt het aantal op 40.000 geschat. — Het aantal studenten in ons land neemt toe. Dit is een bekend verschijnsel. Deze toeneming houdt echter geen gelijken tred met onzen bevolkingsaanwas. Neen, ze is veel sterker. Zooveel sterker, dat men wel van een eenigszins verontrustend verschijnsel moet spreken.
Op dit ,,zooveel sterker" vestigt de dezer dagen verschenen statistiek van het hooger onderwijs de aandncht. Daarin toch is opgenomen een grafiek, die het aantal studenten aan onze universiteiten en hoogescholen is den loop der jaren per millioen inwoners in beeld brengt. Hieruit blijkt, dat de peilschaal in 1879 (een laagterecord sinds 1830) aanwees 332, dat wil dus zeggen, dat in genoemd jaar 332 studenten per millioen inwoners aan onze academies stonden ingeschreven. Tien jaar later, in 1889, was de stand reeds 508, in 1899 532, in 1909 — de studentenstroom rijst onrustbarend! — 799, in 1920 1246 en in 1930 1520. Het is nog steeds was, nu reeds vijftig jaar lang en niet zonder angstige bezorgdheid vraagt men zich af, wanneer de val toch eindelijk eens zal intreden. Want als de ontwikkeling van de laatste twintig jaar zich voortzet, dan staan er vreemde dingen te gebeuren. De cijfers leeren het. Van 1909 tot 1930 een stijging van het aantal studenten per millioen inwoners van 799 tot 1520. Indien deze vermeerdering regelmatig voortgang zou vinden, zijn in het jaar 2000 niet minder dan 4000 studenten per millioen inwoners te verwachten. Aangenomen, dat het aantal inwoners van ons land dan de tien millioen is gepasseerd — met dit getal blijven wij stellig aan den veiligen kant; dr. G. A. H. Wiebols berekent het zielental in 2000 in zijn studie: ,,De toekomstige bevolkingsgrootte in Nederland" op ruim 12½ millioen — dan zou het studentenleger bij den aanvang van de 21ste eeuw 40.000 ,,man" sterk zijn.

Het is dus te voorzien, dat men ook bij de a.s. eeuwwending aanleiding te Over zal hebben om over ruimtegebrek aan de universiteiten en hoogescholen klaagzangen aan te heffen. **(De Telegraaf**

(Vorig bericht blz.-544 A.)

A. NEDERLAND. — Opcenten op invoerrechten. - Behandeling verdaagd. — In de Tweede Kamer heeft minister De Geer op 27 Oct. '32 medegedeeld, dat de regeering bereid is, bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Ouchy de opcenten op de invoerrechten te doen vervallen, niet alleen tegen de contracteerende mogendheden, maar ook tegen andere landen. Dr. Colijn verklaarde hierna dat de geheele A.R.-fractie op één lid na haar stem tegen het wetsontwerp zal uitbrengen, indien op dit oogenblik de beslissing zal moeten vallen.
Tenslotte nam de Kamer met **93—2** stemmen een motie-Aalberse — mede onderteekend door de leden Beumer (a.r.) en Snoeck Henkemans (c.h.) — aan tot schorsing der beraadslaging en verdaging der verdere behandeling van het wetsontwerp tot de algemeene beschouwingen over hoofdstuk I der Rijksbegroting-**1933** zullen zijn gehouden.
Aan de rede van dr. Colijn ontleenen wij nog het volgende:
De minister heeft een zeer gewaardeerde poging gedaan om tegemoet te komen **aan** eenige bezwaren. Spr. is erkentelijk daarvoor, maar de beslissing, waarvoor de Kamer staat, wordt er niet gemakkelijker door. Wanneer plotseling deze wet zou ophouden te werken, kunnen er moeilijkheden ontstaan. De regeering heeft telkens gezegd: ik kan dit geld niet missen. Hoe moet het dan als het Verdrag van Ouchy in werking treedt? De minister heeft in een negatieven vorm de kabinetskwestie gesteld.
Spreker stelt de vraag of het een redelijk standpunt der regeering is een conflict uit te lokken tegenover een groep, die reeds een jaar tevoren had verklaard, dat zij de regeering op het punt van verdere automatische verhooging van het tarief niet kan volgen, doch overigens bereid is de regeering te steunen. Spr. deelt mede, dat indien het op dit oogenblik tot stemming komt, zijn geheele fractie op één lid na, haar stem aan het wetsontwerp zal onthoudan. Daarom geeft hij de regeering in overweging gedachtig aan het ,,komt tijd komt raad" de verdere beraadslaging over dit ontwerp uit te stellen totdat bij de algemeene beschouwingen de geheele financieele regeeringspolitiek zal zijn behandeld. (V. b. 546 **F.**)

29 OCTOBEE **1932**

B. FRANKRIJK. — Nieuw **ontwapeningsplan.** — De Fransche Kamer heeft op 28 Oct. '**32** een aanvang gemaakt met de interpellaties over de buitenlandsche politiek. Herriot ontwikkelde in zijn rede het nieuwe Fransche ontwapeningsplan, dat als volgt luidt:
Frankrijk zou, tegen een nader te bepalen tijdstip, de algemeene vermindering aanvaarden van den eersten oefentijd voor het landleger in het moederland (dus niet voor de troepen in de koloniën, mandaatlanden etc.) onder de volgende voorwaarden:
1. dat alle formaties, die met dit stelsel van legerorganisatie in strijd zijn, zooals de Rijksweer, zullen worden ontbonden en dat regelen zullen worden gesteld voor de militaire politie.
2. dat de internationale contrôle wordt georganiseerd met inbegrip van de verplichting voor de staten om zich aan onderzoek te onderwerpen.
3. dat het Locarno-verdrag wordt aangevuld, met dien verstande dat een regionaal verdrag voor het verleenen van wederkeerigen bijstand wordt gesloten, waarbij iedere Europeesche natie zich kan aansluiten, en dat de gezamenlijke strijdmacht, die op deze wijze zou tot stand komen, toereikend zal zijn om iederen aanvallen te bedwingen. Deze strijdmacht moet als eerste groep gespecialiseerde contingenten van de verschillende naties omvatten, die onmiddellijk beschikbaar zijn, en over aanzienlijk materiaal beschikken.
4. dat de Ver. Staten zich bereid verklaren waarborgen voor veiligheid te geven in den zin, waarin zij ze zelf hebben opgevat.
5. dat de leden van den Volkenbond zich verbinden tot het naleven van alle verplichtingen, die voortvloeien uit artikel zestien van het Pact.
6. dat alle deelnemers aan het Pact zich verplichten tot het aanvaarden van scheidsrechterlijke uitspraken.
Nadat Herriot zijn plan had bekend gemaakt, besloot hij zijn rede als volgt: ,,Wanneer dit plan wordt verworpen, kan Frankrijk niet verantwoordelijk worden gesteld voor het mislukken der Ontwapeningsconferentie." (Vor. ber. **539** K., **196** E.)

C. **WAT** ZIJN BEDRIJFSRADEN? — Wat zijn bedrijfsraden en welke taak kent de Nederlandsche wetgever hun nu uiteindelijk toe? Bedrijfsraden zijn instellingen, die in een bedrijf, d.w.z. in een complex van ondernemingen, welke een soortgelijk product voortbrengen, worden gevormd Zij kunnen worden ingesteld in elk bedrijf, wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding geven. Daarover beslist de regeering. Men zal veelal als regel kunnen aannemen, dat alleen die bedrijven rijp zijn voor een bedrijfsraad, waarin het organisatorisch overleg tusschen werkgevers voldoende is gevorderd
Een bedrijfsraad bestaat uit ten minste zes en ten hoogste twintig leden, voor de eene helft benoemd door vakvereenigingen van werkgevers, voor de andere helft door die van werknemers. Zoowel op initiatief van de regeering als van den bedrijfsraad zelf kunnen voor alle of voor bepaalde werkzaamheden, leden die niet werkzaam zijn in het bedrijf, aan den bedrijfsraad worden toegevoegd.
De beteekenis van die raden wordt natuurlijk bepaald door hun werkkring. De bedrijfsraad kan optreden als orgaan van overleg, van advies, van uitvoering, als orgaan van beslechting van geschillen en van bemiddeling. Als orgaan van overleg kan de bedrijfsraad collectieve contracten ontwerpen, een goede vakopleiding regelen, maatregelen overwegen ter bestrijding van de werkloosheid, het overleg tusschen werkgevers en werknemers in afzonderlijke ondernemingen bevorderen, fondsen stichten en daarop toezicht houden en last not least technische en commercieele aangelegenheden van het bedrijf, voor zoover van invloed op de positie van den arbeider, bespreken. Dit laatste gaat dus eenigszins in de richting van de medezeggenschap. Verder verzamelt de raad statistische gegevens en bevordert hij de goede verstandhouding in het bedrijf.
Bij amendement heeft de Kamer aan deze bevoegdheden er nog een toegevoegd: de verordenende bevoegdheid, welke hij echter slechts mag uitoefenen ten aanzien van onderwerpen, waarvan de regeling bij de wet aan een bedrijfsraad is opgedragen.
Als orgaan van advies en uitvoering dient de raad departementen, provinciën, gemeenten en allerlei andere overheids- en semi-overheidsorganen van voorlichting. Ook kan hij advies geven aan particuliere personen. Wordt beroep ingesteld tegen beslissingen krachtens Arbeidswet, Steenhouwerswet, e d. wetten, dan wordt de raad eveneens gehoord. Verder verleent de raad medewerking bij de uitvoering van wetten en algemeene maatregelen, die zulks vorderen. Ook deze bepaling is bij amendement in de wet opgenomen.
Ook als orgaan van beslechting van geschillen speelt de raad een rol, zooals gezegd. Bij collectieve arbeidsovereenkomst of bij andere regelingen kan n.l. worden bepaald dat daaruit voortvloeiende geschillen cl andere geschillen, die met betrekking tot den arbeid in het bedrijf ontstaan, aan de beslissing van den bedrijfsraad zullen worden onderworpen. Uiteraard is de bedrijfsraad eveneens een geschikt college om door bemiddeling die geschillen, welke als arbeidsconflicten worden aangeduid, uit den weg te ruimen. Daarbij heeft de wet de verhouding tusschen bedrijfsraad en rijksbemiddelaar afgebakend. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 543 **A.**)

D. RUSLAND. — Nieuwe kolenlagen in **Oost-Siberië** ontdekt. — Officieel wordt medegedeeld, dat **Russi**sche ingenieurs in Oost-Siberië in het gebied van

Boeria reusachtige kolenlagen hebben ontdekt. De rijkdom der nieuw ontdekte lagen wordt geschat op **30** milliard ton. De Sovjet-regeering hoopt, dat deze nieuwe kolenvoorraden den grondslag voor een machtige industrie in het Verre Oosten kunnen leggen.
(Leningradskaja Prawda) (Vor. ber. blz. **177** M.)

A. OSLO-CONVENTIE. — Meening omtrent **Nederland.** — Te Oslo wordt momenteel het Congres gehouden van het z.g.n. Scandinaafsche Industrieverbond, waarvan de voornaamste industrieelen van Denemarken, Noorwegen en Zweden deel uitmaken. De Deensche vertegenwoordiger dr. Munck (niet de minister van Buitenlandsche Zaken) bepleitte in een rede nauwe samenwerking tusschen de drie Scandinaafsche staten, temeer nu Nederland zich door de Nederlandsche regeering voorgestelde verhooging der invoerrechten reeds buiten de Conventie van Oslo had gesteld. (Vorig bericht blz. 202 **F.**)

B. NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen. — De Deutsche Handelsdienst verneemt, dat de burgemeester van Gent een aantal vooraanstaande persoonlijkheden uit industrie-, handels- en scheepvaartkringen van West-Duitschland heeft uitgenoodigd tot een bezichtiging van de aanzienlijk verbeterde havenwerken van Gent. In kringen der Rijnlandsch-Westphaalsche industrie wordt buitengewone beteekenis gehecht aan de a.s. gemeenschappelijke beraadslagingen te Gent. Aan Duitsche zijde komt den laatsten tijd steeds duidelijker het streven naar voren de afweer tegen de Nederlandsche boycotbeweging door een samenwerking van breede kringen op een zoo groot mogelijke basis te plaatsen. (Vor. ber. **513** Rl.)

C. Dr. **A.** N. **J.** THOMASSEN à TMUESSINK VAN **DER** HOOP. — Eerste **Holland—Indië** vlieger. — Op **28** Oct. '32 promoveerde aan de Universiteit te Utrecht tot doctor in de letteren en wijsbegeerte cum laude de heer A. N. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop op het proefschrift „Megalitische Oudheden in Zuid-Sumatra.
Dr. Van der Hoop was in 1926 leider van de eerste Holland—Indië-vlucht, die hij tezamen met Van Weerden Poelman en den mecanicien Van der Broeke ondernam. Nadien heeft dr. Van der Hoop het vliegen vaarwel gezegd en de wetenschap verkozen boven de cabine.

D. NEDERLAND. — Contingenteering van den **brood**invoer. — De Staatscourant van **28** Oct. '32 bevat een K. B. waarbij de invoer van brood wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering geldt voor twaalf maanden, van **1** November 1932 tot **1** November 1933. Het percentage is gesteld op 100% van de hoeveelheid, die gemiddeld per twaalf maanden in het tijdvak **1** November 1930 tot **1** November 1932 werd ingevoerd.
Onder deze contingenteeringsbepalingen vallen: tarwebrood en deeg van tarwebloem of tarwemeel.
(Vor. beï. Invoer brood **93** E.)

30 OCTOBER 1932

E. DENEMARKEN. — Ontbinding van het **Folketing.** — Minister-president Stauning heeft in het Folketing verklaard, dat den koning verzocht is het Folketing te ontbinden, omdat de regeering bij haar handelspolitieke plannen geen meerderheid achter zich heeft. De verkiezingen voor het Folketing zullen den 16den November plaats vinden. (Berlingske Tidende)
(Vorig bericht blz. **482 A.**)

F. **FRANKRIJK.** — Handelsverdrag **met Chili.** — Tusschen Chili en Frankrijk is een handelsverdrag tot stand gekomen. Het is gesloten op de basis, dat **40%** der verkoopsprijzen van salpeter zal worden aangewend voor de aflossing van bevroren credieten en ter betaling van Fransche productenleveranties. Alle overige verkoopen moeten onbeperkt dienen voor de Fransche compensatiekas met dezelfde bestemming.
Waarschijnlijk zal Frankrijk **130.000** ton salpeter koopen.
De koperindustrie streeft er eveneens naar preferenties van Frankrijk te verwerven. Op deze wijze worden de bevroren credieten voor de eerste maal vrij.
(Le Temps)

G. VATICAAN. — **Nieuwe Pinakotheek.** — De Paus heeft op 27 Oct. '**32** in tegenwoordigheid van de gezanten bij den Heiligen Stoel en van de kardinalen, de nieuwe pinakotheek in het Vaticaan ingewijd.
In een rede verklaarde de Paus zich tegen zekere strekkingen van de moderne en vooral van de z.g. nieuwe kerkelijke kunst, waaraan vaak iedere moraal ontbreekt en die niet in overeenstemming is met het kanunnieke recht.

H. NEDERLANDSCME **KAMER** VAN **KOOPHAN**DEL TE LONDEN. — De Prins **van Wales.** — De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft aan den Prins van Wales een schrijven gericht, waarin zij haar eerbiedige voldoening uitdrukt over de telegrammen wisseling, die heeft plaats gevonden tusschen H M. de Koningin en Z.K.H., vooral in verband met het daarin door den Prins van Wales uitgedrukte voornemen, om binnenkort Nederland weder te bezoeken.
Zij heeft verder de hoop uitgedrukt, dat, aangezien het hoofddoel der Kamer is de handelsbetrekkingen tusschen Nederland, het Vereenigd Koninkrijk en wederzijdsche overzeesche Bezittingen zoo gemakkelijk mogelijk te maken, het voorgenomen bezoek van Z.K H. er zal toe bijdragen om de reeds eeuwen bestaande vriendschapsbetrekkingen te versterken.
De Kamer heeft hierop een schrijven ontvangen, waarin de Prins van Wales zijn appreciatie uitdrukt over den inhoud van den door de Kamer gezonden brief. (Vorig bericht blz. **337** E.)

I. VEBEENIGDE STATEN. — Verlrlaring van **Al Smith inzake schulden.** — Bij een verkiezingsrede te Boston ten gunste van den democratischen candidaat voor het presidentschap van de Ver. Staten, Roosevelt, onderwierp de ex-gouverneur van den staa: New York, Al Smith, de politiek van Amerika tegenover Europa ten opzichte van de oorlogsschulden aan een scherpe critiek. Hij verklaarde, dat de enige wijze waarop de landen in Europa hun schulden kunnen betalen, de betaling in goederen is. (513 K.)

K. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** — Nieuw ministerie. — De Tsjechisch-agrarische afgevaardigde Malypetr is door president Masaryk tot minister-president benoemd. Verder zijn de volgende ministers benoemd:
Johann Cerny (Tsjechisch-Agrariër): Binnenl. Zaken.
Dr. Trapl (Tsj. Nationaal-socialist): Financiën.
Dr Benesj (Tsj. Nationaal-socialist): Buitenl. Zaken.
Bradatj (Tsjechisch-Agrariër): Defensie.
Dr. Meissner (Tsj. Sociaal-democraat): Justitie.
Dr. Derer (Slow. Sociaal-democraat): Onderwijs.
Dr. Matousjek (Tsj. Nationaal-democraat): Handel.
Dr. Hodsjae (Tsj Agr. - Slow. vleugel): Landbouw.
Dr Czech (Duitsche Soc.-dem.): Sociale voorzorg.
Dr. Spina (Landbouwbond): Gezondheid.
De overeenstemming met de Tsjechische en Duitsche sociaal-democraten is tot stand gekomen op de volgende basis:
De salariskortingen bij de staatsambtenaren beloopen jaarlijks 600 millioen Kronen. Hierdoor worden getroffen maandelijksche inkomsten van meer dan 9000 Kr De verlaging geldt ook voor de pensioenen. De uitkeeringen aan oorlogsinvaliden blijven onaangetast. De partijen hebben zich ook verplicht, zorg te dragen voor een geordende staatshuishouding. Het „Verpflegungs"-ministerie zal worden opgeheven. Over verdere bezuinigingsmaatregelen wordt nog onderhandeld.
(Vorig bericht blz. **542** E.)

A. **BELGIE.** — **Vijfjaarlijksche** prijs voor sociale **wetenschappen.** - Dr. Hendrik de **Man.** — De vijfjaarlijksche regeeringsprijs voor de sociale wetenschappen, gaande over de periode 1927131, is toegekend aan dr. Hendrik de Man. hoogleeraar aan de universiteit te Brussel. De werken, welke deze bekroning motiveereri, zijn volgens de commissie, belast met de toewijzing van den prijs: Psychologie des Sozialismus en La Joie au Travail.
Hendrik de Man, die een geboren Vlaming is en tot de literair-socialistische groep van Ter Waarheid behoort, is geruimen tijd hoogleeraar geweest te Frankfor a/d. Main. Pas het vorige jaar keerde hij naar België terug. In den afgeloopen winter hield hij in de groote Vlaamsche steden een serie levingen over nationalisme en socialisme, welke sedertdien eveneens in boekvorm zijn verschenen.

B. **BLOEDDRUK.** — Op het congres der D. Gesellschaft für Kreislaufforschung te Tübingen heeft prof. Kaufmann (Brunswijk) medegedeeld, dat bij volkomen gezonde jongelui de bloeddruk sterk uiteen kan loopen. Bij 562 onderzochte gezonde jonge mannen van gemiddeld 23,7 jaar oud, vond hij een systolischen bloeddruk (gemeten dus bij samentrekking van het hart) van tusschen 78 en 155 mm kwik, een speling dus van 77 mm of bijna 100%. De onderzoeker voegde er aan toe, dat velen zich noodeloos ongerust maken. Prof. Lange (Berlijn) wees er nog op, dat de bloeddruk niet slechts door psychische opwinding, doch ook door psychische actie stijgt. Bij het lezen van een gewoon, d.w.z. niet aangrijpend of opwindend boek stijgt de bloeddruk bij normale personen 10 à 11 mm, welk verschijnsel onmiddellijk bij beeindiging van het lezen weer *ophoudt.*

C. OSLO-CONVENTIE. — **Finland.** — Naar de„Helsingin Sanomat" verneemt, heeft de Finsche regeering besloten toe te treden tot de Conventie van Oslo. Geemld wordt, dat het Finsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken reeds een desbetreffend voorstel heeft ingediend. (Heisingin Sanomat)
(Vorig bericht blz. **550 A.**)

31 OCTOBER **1932**

D. **SCHEEPVAART.** — Tewaterlating **„Normandië".** - Het grootste schip der wereld. — Op 29 Oct. '32 is te St. Nazaire het grootste schip van de Fransche koopvaardijvloot en ter wereld, het passagiersschip de „Normandië", van de Compagnie Générale Transatlantique, van stapel geloopen. Het schip heeft een waterverplaatsing van 70.000 bruto registerton, een lengte van 313 en een breedte van 40 M. Het wordt gedreven door stoomturbines tot een gezamenlijke sterkte van 60.000 P.K., die een snelheid van 28 knoopen mogelijk maken. Het is bestemd voor den dienst Havre—New York en zal de reis in 4½ dag afleggen.
(Vor. ber. **472** C., **175 A.**)

E. **DUITSCHLAND.** — Nauwer verband met Pruisen. — De aangekondigde conferentie gehouden tusschen von Hindenburg, v. Papen en Braun betreffende de maatregelen tot vereenvoudiging van de verhouding tusschen Pruisen en het rijk heeft plaats gehad. Braun vroeg beperking der bevoegdheden van den rijkscommissaris, hetgeen v. Papen weigerde. Een verordening is uitgevaardigd, waarvan de voornaamste bepalingen zijn de opheffing van het Pruisische departement van Volkswelvaart, samensmelting en vereenvoudiging van ministerieele ressorts en bezuinigingen. Doel der verordening is centralisatie, vereenvoudiging en afschaffing van dubbel werk in de departementen. Beieren heeft tegen de verordening by den rijkspresident geprotesteerd, Pruisen meent, dat inbreuk op zijn rechten is gemaakt. **(546 C.)**

F. **KATOEN** ALS WEGBEDEKKING. — In het Amerikaansche katoendistrict worden thans proeven genomen met katoen als wegbedekking, en de resultaten daarvan moeten in alle opzichten schitterend zijn.
In verschillende staten, zooals Texas, Zuid-Carolina en Louisiana rijden de auto's reeds over deze katoenen wegen, die volgens het katoentextiel-instituut om hun goede hoedanigheden en ook uit een oogpunt van bezuiniging hun bestaansrecht bewezen hebben. Bij den aanleg van deze wegen wordt een katoendek gelegd op een onderlaag van zand, kiezel en klei, vlak gemaakt met asphalt. Over het katoendek komt weer een laag asphalt, waardoor een waterdichte wegbedekking verkregen wordt, die het geheele wegmateriaal verstevigt.
In Zuid-Carolina ligt al zes jaar zulk een katoenen wegbedekking, zonder dat er ooit iets aan gerepareerd is en nog steeds is de weg in goeden toestand.
(De Telegraaf)

G. JAN **VERMEER VAN** DELFT. — Het is heden 300 jaar geleden dat de schilder Jan Vermeer te Delft geboren werd. Een bijzondere viering blijft thans achterwege, evenals bij het eeuwfeest van Pieter de Hooch in 1929. Maar we kunnen wijzen op de voorgenomen tentoonstelling, waarmee te Rotterdam over eenige jaren het nieuwe Museum Boymans zal worden ingewijd, welke expositie de geheele Delftsche school zal omvatten.

H. **FRITS** LAPIDOTH OVERLEDEN. — Frits Lapidoth, redacteur van De Nieuwe Courant, is op 29 Oct. 71 jaar oud te Nauheim overleden. De journalistiek verliest in hem een toegewijd werker, een conscientieus en steeds volkomen eerlijk criticus.

I. NEW **YORK.** — Financieele toestand. — Teneinde de stad New York uit den financieelen noodtoestand te helpen, waarin zij is geraakt, hebben de New Yorksche bankiers besloten de stad een voorloopig crediet van 21.5 millioen dollar te verstrekken, indien het gemeentebestuur bereid is belangrijke bezuinigingen in te voeren en de salarissen der gemeente-ambtenaren te verlagen. (Vorig bericht blz. **534 F.**)

K. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mr. L. J. **A.** Trip. — De commissie van deskundigen tot voorbereiding van de Economische Wereldconferentie te Genève is op 31 Oct. '32 bijeengekomen. Tot voorzitter werd gekozen de president van de Nederlandsche Bank, mr. L. **J. A.** Trip, die als vertegenwoordiger van de Bank voor Internationale Betalingen aan de besprekingen deelneemt. De thans nog waarnemende secretaris-generaal van den Volkenbond, Avenol, opende de besprekingen met een rede, waarin hij de taak der commissie uiteen zette.
(Vor. bes. 443 E., **430** E.)

L. GRIEKENLAND. — Het kabinet Venizelos afgetreden. — De regeering-Venizelos is afgetreden. Tsaldaris is met de vorming van het nieuwe kabinet belast, waarbij hij rekent op steun van eenige kleine partijen. (Vorig bericht blz. **484** F.)

M. ULTRAROODE FOTOGRAFIE. — M. Czerny en H. Willenberg hebben een nieuw procédé gevonden, om de onzichtbare ultraroode stralen te „fotografeeren". Deze stralen oefenen een warmte-werking uit, met behulp waarvan men dunne vloeistoflaagjes kan doen verdampen. Kiest men deze laagjes nu zóó dun als bij zeepbellen met hun z.g. Tiffany-effect, dan zal men bij bestraling met ultrarood licht gemakkelijk zien, welk deel der laagjes bestraald wordt; immers door de warmte dier stralen wordt het vloeistoflaagje ter plaatse nóg dunner en veranderd ook de kleur. Na de bestraling vertoont een interfereerend vloeistoflaagje, b.v. van petroleum, op de door ultraroode stralen getroffen plaatsen een andere kleur dan op de niet bestraalde plekken.

A. CRIMINALISTIEK EN AUTOMOBILISME. — Door samenwerking van prof. Chavigny (Straatsburg), Dr. Robert Heindl (Berlijn), prof. Södermann (Stockholm) en dr. Waldemar Weimann, patholoog-anatoom (Berlijn), kwam een schitterende methode uit, om — van automobielen, welke na een aanrijding zich snel uit de voeten maakten — voldoende signalement te kunnen samenstellen, om opsporing mogelijk te maken.
Overwegende, dat er ± 100 verschillende bandteekeningen zijn, waardoor 100.000.000 verschillende manieren denkbaar zijn, om één auto van banden te voorzien, stelden zij een atlas samen (als Bijlage van het Archiv fur Kriminalogie), aan de hand waarvan men uit de sporen der banden voldoende ,,aanwijzingen" kan verkrijgen, om te kunnen aanduiden, op welke wijze, met welke bandenmerken, de bewuste wagen was „beband". Daarnaast geven genoemde criminalisten aan, wáár de bedoelde bandensporen allereerst te zoeken zijn (op kleeding, schoeisel en huid van het slachtoffer, op den weg daarnaast, enz.) Belangrijke aanwijzingen volgen nog, hoe de sporen (nu eens als afdrukken, dàn weer als indrukken. dus plastisch, aanwezig) als ,,bewijsstukken" over te nemen van den weg. (Archiv fur Kriminalistik, Verlag Vogl, Berlin, Band 91, Heft 1 & 2)

B. ENGELAND. — Staking in Lancashire. — De spinners in de Engelsche katoenindustrie zijn op 31 October '32 in staking gegaan. Bijna alle spinnerijen in Lancashire liggen stil. Ruim 200.000 werklieden, bijna alle aangeslotenen bij de textiel-arbeidersorganisaties, nemen aan de staking deel.
Slechts in enkele bedrijven, waar de oude loonen worden gehandhaafd, is de arbeid hervat. De werkgevers trachten evenwel de eigenaars dezer bedrijven te bewegen hun ondernemingen eveneens stil te leggen. Voorloopig bestaat geen uitzicht op een bijlegging van het geschil.
De gemeenschappelijke zitting van fabrikanten en spinners, welke te Manchester is gehouden, is zonder resultaat verdaagd.
Het ministerie voor Arbeid verklaart momenteel geen verdere maatregelen te willen nemen. (510 C.)

C. VELDMAARSCHALK LORD METHUEN OVERLEDEN. — Veldmaarschalk Lord Methuen is in den ouderdom van 87 jaar op zijn landgoed in Wiltshire overleden. Lord Methuen was tijdens den Boerenoorlog divisie-commandant en gedurende den wereldoorlog gouverneur en militair bevelhebber op Malta.

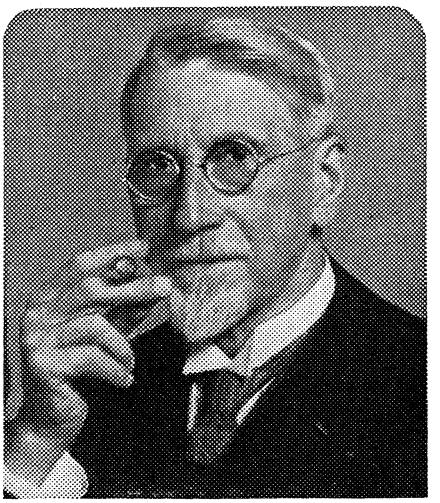
D. LONDEN. — Werkloosheid. - „Means Test". — Op 30 en 31 Oct. '32 hadden te Londen demonstraties van werkloozen plaats tegen de ,,means test", het onderzoek naar de middelen van bestaan van werkloozen, die steun uit de openbare kassen genieten.
(Vorig bericht blz. 547 C.)

E. Mr. H. S' JACOB OVERLEDEN. — In den ouderdom van 77 jaa overleed te Batavia het oud-lid van het college van gedelegeerden van den Volksraad mr. H. s' Jacob, die zijn Indische loopbaan aanving in de advocatuur. In 1903 presideerde wijlen de heer s' Jacob het in dat jaar gehouden belangrijke suikercongres. Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van den Volksraad werd hij op 15 Mei 1928 benoemd tot commandeur in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

1 NOVEMBER 1932

F. NEDERL. OOST-INDIE. — Heffing op invoer luxevoorwerpen voorbereid. — In het college van gedelegeerden van den Volksraad verklaarde de regeeringsgemachtigde voor de afdeeling Financiën bij de behandeling van de interpellatie-Monod de Froideville over de wijze waarop de verhooging van den zoutprijs geschiedde, dat de regeering, om in de groote tekorten te voorzien, genoodzaakt zal zijn verdere belastingmaatregelen voor te stellen. Tot nu toe werd een verdere heffing op den invoer van luxe-voorwerpen afgewezen. Thans is het departement van Financiën druk bezig met de voorbereiding van een dergelijke heffing. (Vorig bericht blz. 327 C.)

G. Dr. JOHAN WAGENAAR ZEVENTIG JAAR. — Het is op 1 November '32 de zeventigste verjaardag van dr. Johan Wagenaar. Deze datum is niet alleen belangrijk voor het Nederlandsche muziekleven, voor zoover zich dat in de concertzalen afspeelt, maar in niet mindere mate voor hen, die nog studeeren. Want ook de invloed van dr. Johan Wagenaar als paedagoog is in ons land zeer groot te noemen. Het zijn Wage-

Dr. Johan Wagenaar.

naar's vele artistieke en persoonlijke hoedanigheden, die hem de geheel eenige plaats verschaften, welke hij in het Nederlandsche muziekleven inneemt. Hij behoort tot de wel zeer weinig Nederlandsche componisten, die een aan humor rijke muziek gaven en zijn composities ,,De Schipbreuk", ,,Ode aan de Vriendschap", „Zweedsche Lucifersmarsch", ,,de Doge van Venetië", ,,De Cid", zijn werken waarin hij de parodie kostelijk hanteert. Maar ook het ernstige vond in zijn scheppende fantasie weerklank; daarvan leggen werken als de ouverture ,,Cyrano de Bergerac", ,,De getemde Feeks", het symphonisch gedicht ,,Saul en David", de ,,Sinfonietta" en verschillende werken in het kamermuziekgenre welsprekende getuigenis af. Hij is een der weinige Nederlandsche componisten, wiens werken in het buitenland (o.a. door prof. Schneevoigt en Schüricht) worden uitgevoerd.

H. PRIJISEN. — Nieuwe commissariale regeering. — De officieele lijst van de nieuwe samenstelling der commissariale regeering van Pruisen luidt als volgt:
Financiën: Dr. Popitz, die tevens benoemd is tot Rijbsminister zonder portefeuille.
Landbouw: De Rijksminister voor de Levensmiddelenvoorziening Von Braun.
Arbeid en Nijverheid: Staatssecretaris Ernst.
Onderwijs en Eeredienst: Prof. Dr. Kaehler.
Justitie: Staatssecretaris Hoelscher. (V. b. 551 E.)

I. PORTUGAL. — Nieuwe valutabepalingen. — De Portugeesche regeering heeft besloten, nu de koers van het Engelsche pond tot onder 4.32 tegenover den dollar is gedaald, den dollar als standaard te nemen voor de waarde van de escudo's. De Portugeesche valuta was gestabiliseerd op een waarde van 110 escudo's in het pond sterling. Er is echter nog geen officieele beslissing genomen om de escudo weder op goudbasis te brengen. (Vorig bericht blz. 149 P.)

A. ZUIDERZEEWERKEN. — Verklaring van den directeur-generaal. — De directeur-generaal der Zuiderzeewerken verzoekt ons het volgende mede te deelen:
Volgens berichten zouden in de uitwateringssluizen te Kornwerderzand in de afsluiting van de Zuiderzee twintig scheuren waargenomen zijn. Deze scheuren waren aan de directie ter plaatse aangewezen. Dit bleken echter de krimpvoegen te zijn, welke in de betonconstructie zijn aangebracht om de uitzetting en de inkrimping der constructie bij temperatuursverschillen te kunnen opnemen. In de uitwateringssluizen in de afsluiting zijn nergens scheuren ontstaan. Het vermeende waarnemen daarvan berustte op een misverstand. (Vorig bericht blz. 545 A.)

B. VOLKENBOND. — Trendelenburg's benoeming tot ondersecretaris-generaal. — De oud-voorzitter van het economische Volkenbondscomité, de heer Trendelenburg (Duitschland), is tot ondersecretaris-generaal van den Volkenbond benoemd, onder voorbehoud van de goedkeuring van den Volkenbondsraad. Aangezien deze goedkeuring een zuiver formeele kwestie is en de secretaris-generaal deze benoeming niet gedaan zou hebben, alvorens hij zeker was van de instemming van den Volkenbondsraad, is de heer Trendelenburg reeds in functie getreden.
Den ondersecretaris-generaal zal de opperste leiding van het economische en financieele Volkenbondswerk worden opgedragen. (Vorig bericht blz. 540 F.)

C. HONGARIJE. — Graaf Julius Karolyi. — De vroegere minister-president graaf Julius Karolyi heeft in een schrijven, gericht aan de kiezers van de stad Stuhlweissenburg, medegedeeld, dat hij zich uit het actieve politieke leven zal terugtrekken en daarom zijn mandaat van afgevaardigde opgeeft. (464 E.)

D. TELEPATHIE. — Onze oude voorstelling van geesten bijv. was, dat hallucinaties in ons werden te voorschijn geroepen door een afwezigen of gestorven persoon. Een medium kan niet altijd zeggen, of de intelligentie, die verondersteld wordt, met hem of haar in verbinding te treden, aan een levende of een doode behoort, en vergissingen kunnen zich voordoen. Soms worden verhalen verteld, die typeerend zijn voor een bepaalden telepathischen uitzender en toch, wanneer later deze veronderstelde uitzender ondervraagd kan worden, ontdekken wij, dat, hoewel de feiten zich hebben toegedragen ongeveer zooals zij zijn waargenomen en beschreven, hij volkomen onbewust was, iets, wat dan ook, te hebben overgebracht. Als een deel van zijn persoonlijkheid aansprakelijk is geweest voor de boodschap, dan moet dit een onbewust deel geweest zijn. Misschien is dit ook het geval; want bij de eenvoudige experimenten met gedachtenoverbrenging hebben wij soms geconstateerd, dat de overgebrachte indruk niet altijd degene is, dien men bedoeld heeft, maar een andere, die meer in de werkingssfeer van den uitzender ligt, waarvan hij zich bewust echter geen rekenschap geeft.
Zijn onbewuste deel schijnt een beter instrument van overbrenging te zijn dan zijn „bewustzijn" van iederen dag.
Zoodat, wanneer wij gewone boodschappen ontvangen van een overleden bloedverwant, zij een groot bestanddeel waarheid kunnen bevatten, en toch niet uit zijn bewuste verstand kunnen komen. Inderdaad, misschien weet hij het zelfs niet en is hij in elk geval slechts het onbewuste middel om boodschappen over te brengen. (Prof. Oliver Lodge, in Souvenirs, „Revue Métápsychique".)

E. CHILI. — Nieuwe President. — De heer **A.** Wiechmann Murphy, de Chileensche ccnsul te Rotterdam, deelt mede, dat Arturo Alessandri Palma tot president der Chileensche republiek is gekozen. (383 E.)

F. DUITSCHLAND. — **Bierverbruik.** — Volgens een statistiek van de Verband Rheinisch-Westfälischer Brauereien G.m.b.H. te Dortmund over het jaar 1931/32 werd in Duitschland in het jaar 1912113 gemiddeld per hooid der bevolking 102,1 liter bier gebruikt. In het jaar 1929/30 was het bierverbruik reeds gedaald tot 90,1 liter, in 1930131 verminderde het tot 74,72 liter en in 1931/32 bedroeg het nog maar 56,3 liter per hoofd der bevolking. Vergeleken bij vóór den oorlog vormt dit een daling in het bierverbruik met 44,4%. (Vorig bericht *blz.* 240 H.)

G. **DENEMARKEN.** — Duitsche contingenteeringsmaatregelen. — De Duitsch-Deensche economische onderhandelingen zijn op 1 Nov. '32 beëindigd. Het volgende gemeenschappelijke communiqué werd uitgegeven:
„De tusschen een Duitsche regeeringsdelegatie en vertegenwoordigers van de Deensche regeering en van den landbouw gevoerde economische besprekingen zijn op 1 Nov. beëindigd. De Duitsche delegatie heeft de meening harer regeering nopens de contingenteering uiteengezet. De Deensche vertegenwoordigers hebben hun principieele bezwaren tegen de contingenteering kenbaar gemaakt. De Duitsche delegatie zal haar regeering rapport uitbrengen betreffende het verloop en het resultaat dezer besprekingen."
De Duitsche delegatie zal op 2 Nov. onder leiding van dr. Walter naar Berlijn terugkeeren.
Er is dus geen overeenstemming bereikt.
(Politiken, Kopenhagen)

H. ESTLAND. — Nieuw kabinet. — De senior van de politici in Estland, Constantin Pats, heeft na een kabinetscrisis van vier weken een nieuwe regeering kunnen vormen. De drie groote partijen in Estland zijn als volgt in de regeering vertegenwoordigd:
Minister-president, Pats (agrarische partij); Buitenlandsche Zaken, Rei (sociaal-democraat); Volkswelvaart, Jurman (agrarische partij); Binnenlandsche Zaken en Justitie, Anderkopp (nationaal centrum); Landbouw, Tupitz (agrarische partij); Defensie, generaal Tönisson (partijloos); Verkeerswezen, Johanson (sociaal-democraat); Sociale voorzorg, Kukke (nationaal centrum). (Dorpater Zeitung)
(Vorig bericht blz. 517 E.)

I. **YEHUDI MENUHIN.** — In het Concertgebouw te Amsterdam. — Wat de jeugdige violist Yehudi Menuhin in het concertgebouw te Amsterdam, in samenwerking met het door dr. Willem Mengelberg aangevoerde Concertgebouw-orkest, zijn talrijken hoorders heeft laten beleven, was niet minder dan een wonder. Want een programma van drie vioolconcerten — van Bach (in E), Mozart (in D) pas ontdekt en hier nooit uitgevoerd en Beethoven — nog gevolgd door de lang niet malsche toegift: Prélude en fuga van Bach, beteekent een lichamelijke en geestelijke inspanning, die voor menig volwassene te groot zou zijn.
Men heeft Menuhin gehuldigd, zooals slechts zelden iemand in onze concertzalen gehuldigd is. (11 K.)

2 NOVEMBER 1932

K. NEDERLAND. — Vrijzinnig-Democratische Jangeren Organisatie. — Op 29 en 30 October '32 werd door de Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie de algemeene jaarvergadering te Sneek gehouden, welke o.a. werd bijgewoond door het Tweede Kamerlid mr. dr. **A.** M. Joekes en het Eerste Kamerlid prof. dr. D. van Embden.
Na ampele besprekingen werd de volgende motie met algemeene stemmen aangenomen:
De algemeene vergadering der Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie, bijeen te Sneek op 29 en 30 October 1932,
vreest, dat de toenemende werkloosheid en de langdurige lediggang op de jonge menschen, wier oplei-

ding in deze jaren is of wordt voltooid, demoraliseerend zal werken en dat zij gemakkelijk onder den invloed zullen komen van extremistische stroomingen, dat, bij opleving van handel en industrie, deze jonge menschen achter zullen staan bij hen, die reeds in de practijk werkzaam zijn geweest, zoodat velen van hen wellicht hun geheele leven de nawerking van deze crisis zullen ondervinden,
vestigt de aandacht op deze gevaren,
is van meening, dat de overheid, al of niet in samenwerking met particulieren, behoort te zorgen, dat alle groepen van deze jonge lieden gelegenheid verkrijgen voor ontwikkeling en ontspanning,
acht bestudeering noodig van de vraag, of verlaging van den pensioengerechtigden leeftijd, verkorting van den arbeidsduur, dan wel andere middelen geschikt zijn om het euvel der werkloosheid in belangrijke mate te temperen,
besluit deze motie de grootst mogelijke bekendheid te geven en verzoekt de pers om medewerking daartoe.

A. NEDERLAND. — Statistiek van motorrijtuigen. — De voortdurende toeneming van het verkeer met motorrijtuigen kan sinds de invoering van de wegenbelasting op **1** Mei **1927** worden nagegaan met behulp van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bewerkte statistiek der motorrijtuigen. Van deze statistieken zijn er tot dusver vijf verschenen, die achtereenvolgens de resultaten der telling vermelden van het aantal motorrijtuigen op **1** Januari **1928** en op **1** Augustus der jaren **1928, 1929, 1930** en **1931.**
Aan de inleiding zijn de volgende gegevens ontleend:
Eindcijfers voor elk der vijf soorten van motorrijtuigen:

	1 Augustus			
Aantal:	1928	1929	1930	1931
rijwielen met hulpmotor	258	203	131	1.055
motorrijwielen . .	27.527	30.022	31.183	32.323
personenmotorrijt. .	51.922	60.262	67.845	75.369
motorbussen . . .	3.159	3.357	3.536	3.625
vrachtmotorrijt. . .	28.734	35.040	41.227	46.012
Motorrijt. in totaal	111.600	128.884	143.922	158.384

In het tijdvak tusschen **1** Augustus **1928** en **1** Aug. **1931** is de groep der personenmotorrijtuigen het sterkst in aantal vooruitgegaan. Dan volgen resp. de vrachtmotorrijtuigen, motorrijwielen en tenslotte de motorbussen.
Ook bij de aantallen per **1000** inwoners wordt de grootste vermeerdering van **1** Aug. **1928** tot **1** Aug. **1931** aangetroffen voor de groep personenmotorrijtuigen (n.l. 2.69) en de kleinste toenemingen voor de groep der motorbussen (n.l. **0.04).**
Het hoogste aantal motorrijtuigen per **1000** inwoners op **1** Aug. **1931** doet 's-Gravenhage zien (25,67), het kleinste Rotterdam (15,01).
Ook van **30** Juni **1931** op **1932** zijn de personenmotorrijtuigen het sterkst in aantal toegenomen (4.853), waarop in belangrijkheid volgen de rijwielen met hulpmotor (3.548), de vrachtmotorrijtuigen **(1.351)** en de motorbussen (159), terwijl de motorrijwielen slechts **60** in aantal vooruit zijn gegaan. **(124** A.)

B. RUSLAND. — **Cultureele bloei.** — Eenige pas gepubliceerde statistieken bevatten gegevens over de cultureele ontwikkeling van de Sovjet-Unie, terwijl een speciale statistiek is gewijd aan de ontwikkeling van de autonome Sovjet-republiek Wit-Rusland.
In het afgeloopen jaar werden in de Sovjet-republiek uitgegeven **54.000** nieuwe boeken met een totale oplaag van **834** millioen exemplaren. Ter vengelijking wordt medegedeeld, dat in **1918** het aantal uitgegeven boeken **6000** bedroeg.
Volgens de te Minsk, de hoofdstad van deze Sovjetrepubliek, gepubliceerde statistiek over Wit-Rusland, kon in het gebied van deze republiek vóór de revolutie slechts 30 pct. der bevolking lezen en schrijven. Op het oogenblik bedraagt dit percentage **98** pct. en is het percentage van het analfabetisme dus slechts **2** pct.
in het Wit-Russische gebied, dat wordt bewoond door tal van minderheden, zijn naast de Russische scholen **322** Joodsche, **258** Poolsche, **24** Latijnsche, **11** Litausche, **23** Oekraïnsche en **9** Duitsche scholen. Bovendien zijn in de Wit-Russische republiek op het oogenblik **43** hoogescholen tegen geen enkele vóór de revolutie.
Vóór de revolutie waren er in deze republiek slechts vier kleine theaters. Thans zijn er **404** schouwburgen, **714** ambulante en **31** permanente bioscoop-theaters.
(Pravda). (Vorig bericht blz. **330** H.)

C. NEDERLAND. — Huishoudkunde en statistiek. — Op **29** Oct. '**32** vergaderde de Vereeniging voor Huishoudkunde en Statistiek te Amsterdam onder leiding van prof. mr. F. de Vries.
Voor de vergadering de vraag in behandeling nam: „In hoeverre kan het regelen van den omvang der voortbrenging of van het aanbod van bepaalde goederen door producenten al of niet met medewerking van de overheid bevorderlijk worden geacht voor de valkswelvaart", werd een bestuursvergadering gehouden. In de plaats van prof. mr. F. de Vries en prof. mr. A. C. Josephus Jitta, die niet herkiesbaar waren, werden benoemd mr. dr. A. H. van Rhijn en prof. dr. H. W. C. Bordewijk.
Over de bovengestelde vraag hadden prae-advies uitgebracht de heeren dr. R. van Genechten en dr. J. Tinbergen.
Een uitvoerig debat werd over deze prae-adviezen gehouden.

D. POLEN. — **Ministerie.** — De Poolsche minister van Buitenlandsche Zaken, Zaleski, heeft zijn ontslagaanvraag ingediend, die door den President der republiek is aanvaard.
in zijn plaats is de thans waarnemende minister van Buitenlandsche Zaken, overste Beck, definitief tot Poolsch minister van Buitenlandsche Zaken benoemd.
(Gazeta Polska). (Vorig bericht blz. **270** A.)

E. NEDERLAND. — Nieuwe regeling van **de gijzeling.** — De nieuwe regeling van den lijfsdwang (gijzeling), welke op **28** Oct. '**32** door de Tweede Kamer is goedgekeurd, tracht tegemoet te komen aan verschillende bezwaren, welke in den laatsten tijd tegen dit instituut gerezen zijn. Naar het inzicht van velen en ook van de regeering, strookt het niet meer met het rechtsgevoel, dat lijfsdwang zelfs vijf jaar kan duren. Ook is het middel hard, als het wordt toegepast tegenover ouden van dagen. Doch het voornaamste bezwaar is wel hierin gelegen, dat het middel, dat moet dienen om op een onwillig-en veroordeelde dwang uit te oefenen, eveneens toepassing kan vinden, indien niet van onwil, doch van onmacht sprake is.
Daarom is in de nieuwe wet neergelegd dat de schuldenaar, die buiten staat is aan de tegen hem uitgesproken veroordeeling te voldoen, kan vorderen, dat de gijzeling niet of niet verder ten uitvoer zal worden gelegd. Het is duidelijk, dat de bewijslast van dat niet in staat zijn op den veroordeelde rust. Tot nu toe was gijzeling mogelijk voor alle handelsschulden. De nieuwe wet laat ook deze bepaling vervallen, omdat handelsschulden veelal geldschulden zullen zijn. Juist bij geldschulden bestaat in verband met de verdere executiemiddelen aan het rechtsmiddel van de gijzeling het minst behoefte. Voor wisselschulden blijft de lijfsdwang echter gehandhaafd. Met wissels worden andere handelspapieren gelijkgesteld, doch dan moet blijken, dat men zich verbonden heeft ter zake van koophandel.
Ten aanzien van personen van **70** jaar en ouder zal volgens de nieuwe bepalingen lijfsdwang in het geheel niet meer kunnen worden toegepast, terwijl de maximum duur der gijzeling in de toelaatbare gevallen

van vijf jaar is teruggebracht tot één jaar. Gevallen waarin de mogelijkheid van lijfsdwang is opengehouden zijn die, welke betrekking hebben op een vonnis waarbij iemand veroordeeld is tot het verrichten van een handeling welke uitsluitend door hem kan worden verricht (b.v. medewerken bij het opmaken van stukken), en die welke het uitvloeisel zijn van verbintenissen om niet te doen en die strekken tot het geven van een bepaalde zaak (reëele executies kent ons recht in het algemeen niet).
In nauw verband met deze beperking van de gijzeling staat de instelling van de dwangsom. Tot nu toe sprak de wet zich over de dwangsom niet uit. Vandaar dat er onder de rechtsgeleerden geen eenstemmigheid heerschte over de vraag of de rechter bevoegd is tot het opleggen hiervan. Nu de gijzelingsgevallen beperkt worden, heeft de wetgever het wenschelijk geacht een regeling van de dwangsom in de wet neer te leggen. Zij wordt toegelaten bij alle vonnissen, die tot iets anders dan tot betaling van een geldsom veroordeelen. Zij kan b.v. worden toegepast in dezen vorm, dat telkens wanneer een zekere verboden handeling wordt verricht, een bepaald bedrag zal zijn verbeurd. (Vorig bericht blz. **524 A.**)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Burgemeester van **Soerabaja.** — Benoemd tot burgemeester van Soerabaja: mr. W. H. van Helsdingen, secretaris van den Volksraad.

B. FRANKRIJK. — Herriot's **Spaansche** reis. — Het resultaat van de reis, die de Fransche minister-president Herriot naar Spanje heeft gemaakt, is nog niet vast te stellen. Volgens een mededeeling in ,,El Sol" werd op 1 Nov. '32 een Fransch-Spaansch verdrag betreffende het statuut van de arbeiders onderteekend en wel door de ministers van Arbeid van beide landen, in tegenwoordigheid van Herriot, Azana en Zulueta. (El Sol)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Staatsschulden.** — De regeeringsschuld in de Vereenigde Staten bedraagt op het oogenblik ongeveer $ 20,750,000,000 tegenover nog geen $ 16,000,000,000 midden 1930. (480 E.)

D. NEDERLAND. — Dienstplicht. - **Nederlanders in** België en **Duitschland.** — Naar de ,,Telegraaf" verneemt, heeft de minister van Defensie een belangrijke beslissing genomen ten aanzien van den dienstplicht van Nederlanders in België en Duitschland.
Sinds 1928 bepaalt art. 6 der Dienstplichtwet o.m. dat ieder Nederlander, die op 1 Januari van het jaar waarin hij 19 jaar oud wordt, woonplaats heeft in Nederland of in een plaats in het buitenland, welke niet meer dan 15 K.M. van de Nederlandsche grens is gelegen of wiens wettige vertegenwoordiger op genoemd tijdstip aldaar woonplaats heeft, voor den dienstplicht hier te lande behoort te worden ingeschreven.
Niet bepaald is hoe die afstand van 15 K.M. moet worden berekend, hetgeen tot afwijkende toepassing dezer bepaling aanleiding heeft gegeven.
De Minister van Defensie heeft daarom thans bepaald, dat bedoelde afstand behoort te worden berekend hemelsbreedte, zoodat o.a. Luik en Antwerpen binnen dezen afstand vallen.
In gevallen, waarin de berekening van den 15 K.M. afstand in den loop der jaren op andere wijze is berekend, zouden de personen die feitelijk behoorden te zijn ingeschreven, op overwegingen van billijkheid thans vrijgesteld kunnen blijven van inschrijving, tenzij een nieuwe reden voor inschrijving mocht ontstaan of mocht zijn ontstaan.
Voorts wijst de minister van Defensie den betrokken autoriteiten er op, dat de hiervoren uiteengezette wijze van berekening van den afstand tot de Nederlandsche grens ook geldt voor de afstandberekening met betrekking tot de vrijstelling van herhalingsoefeningen. (Zie voor **Leger** enz. **461** B.)

E. SUIKER. — Technische doeleinden. — Volgens het wekelijksche overzicht der Raffinaderie Tirlemontoise wordt door den goedkoopen prijs van suiker de afzet van dit artikel thans ook in andere banen geleid. Natuurlijk zal haar bestemming als voedings- en genotmiddel hoofdzaak blijven, maar in de techniek begint men langzamerhand meer suiker te gebruiken voor industrieele doeleinden.
In de Ver. Staten en in Europa gebruikt men suiker voor de bereiding van synthetisch citroenzuur; in Schotland bestrijkt men den binnenkant van doedelzakken met een suiker-oplossing, waardoor de levensduur der balgen verlengd wordt. In Amerika voegt men suiker toe als versterkingsmiddel bij mortel en cement in de bouwindustrie teneinde den weerstand van deze grondstoffen te verhoogen. Er is voorts een maatschappij gesticht, die een nieuw product aan de markt zal brengen, waarvoor suiker als basis dient. Uit dit nieuwe product zou doorschijnende caoutchouc en beelden, kunstmatig leder, diverse verfstoffen, vernis en onbrandbare celluloid worden bereid. Deze maatschappij zou met de installatie harer fabrieken nog wel niet gereed zijn, maar de werkzaamheden in het laboratorium moeten reeds ver zijn gevorderd. (Raffinaderie Tirlemontoise). (Vor. bes. blz. **421** E.)

F. BRAZILIE. — Koffie. — De president van den Braziliaanschen Koffieraad. dr. Roquette Pinto, heeft de mededeeling gepubliceerd, dat de Koffieraad gedurende den opstand middelen heeft verzameld, die hem in staat stellen, elke onbehoorlijke prijsdaling beneden den stand voor den burgeroorlog te verhinderen. Eventueel zou de raad, teneinde dit doel te bereiken, het besluit nemen, den toevoer naar de havens van Santos, Rio en Victoria te beperken.
De koffievoorraden in Brazilië bedragen, volgens deze verklaring, tegenwoordig 40 millioen zak, waarvan zich 36 millioen in Sao Paulo bevinden. Deze voorraden dekken het verbruik van vier jaar. De vooruitzichten voor den komenden koffieoogst acht dr. Pinto buitengewoon gunstig en ook in de landen, die ,,mild" koffie produceeren, schijnt het, dat de nieuwe koffieoogst goed zal uitvallen, terwijl aan den anderen kant weinig koffie vooruit verkocht is.
De wereldbehoefte aan Braziliaansche koffie kan op nauwelijks meer dan 15 millioen zak worden geraamd. Ca. 15% van de koffieboomen in Brazilië is nog te jong om vrucht te dragen; ca. 30% is bovendien gedurende de laatste tien jaren aangeplant en is derhalve nog niet in volle productie.
(Jornal do Brasil) (Vorig bericht blz. 473 **D.**)

G. **BRITSCH-INDIE.** — **Onafhankelijkheidsstrijd.** — Lord Wellingdon heeft op het verzoek van den Mohammedaanschen leider Shaukat Ali om Gandhi vrij te laten, zoodat hij de gewichtige conferentie te Allahabad zou kunnen bijwonen, geantwoord, dat hij dit verzoek alleen dan kan inwilligen als Gandhi eerst een openbare verklaring wil afleggen, dat hij niet langer het strijdmiddel van de burgerlijke ongehoorzaamheid zal toepassen. Het woord is dus nu aan Gandhi. (Vorig bericht blz. **546** D.)

3 NOVEMBER 1932

H. **BELGIE.** — Nederland en de **Belgische** defensie. — Jaspar, oud-minister-president, heeft eenige dagen vóór hij in het nieuwe kabinet de portefeuille van Financiën aanvaardde, in de ,,Revue générale" een artikel over het Statuut van België gepubliceerd, waaraan wij het volgende ontleenen:
Jaspar zet uiteen, dat het tegenwoordige statuut van België berust op het Verdrag van Versailles en op de overeenkomsten van Locarno. Het Kellogg Pact noemt hij niet, want hij voelt weinig voor dit verdrag, dat — zooals hij zegt — in een zoo ernstige kwestie slechts ,,literatuur" is.
Hij wijst er voorts op dat België krachtens zijn nieuw

statuut niet meer neutraal is. Frankrijk, Groot-Brittannië en Italië garandeeren de neutraliteit individueel, zonder de verplichting zich met elkaar te dien aanzien te verstaan of een gemeenschappelijke actie tegen een Duitschen aanval op touw te zetten. Jaspar meent dat men met hei oog op het moeilijke tijdsgewricht en op de raadselachtige houding van Duitschland het statuut van België dient te consolideeren en hij vraagt zich af of men de functionneering van het Rijnpact wel goed heeft bestudeerd en of de verzoeningscammissie, die in de overeenkomst is voorzien, ooit is bijeengekomen. Hij voegt er aan toe dat het pact onvolledig is, daar het de Oostgrens in het Zuidoosten (Luxemburg) en in het Noordoosten (Nederland) open laat. Heeft men iets voorzien om hieraan tegemoet te komen? In het bijzonder wat Nederland betreft?

In dit verband is de instructie interessant, welke Jaspar aanhaalt en die den 16en Maart 1925 door Herriot, toen Fransch minister-president, werd gericht aan de Fleuriau, F'ransch ambassadeur te Londen. Het document heeft betrekking op de voorbereiding van de conferentie van Locarno. Herriot schreef o.a.: ,,Ik voeg er aan toe, dat het noodig zou zijn dat Nederland op een of andere wijze bij de onderhandelingen wordt betrokken. Indien dit niet geschiedt, indien het veiligheidspact niet op Nederlandsch gebied van toepassing zou zijn; indien Duitschland zich in het bijzonder vijandig zou betoonen ten opzichte van een dergelijke uitbreiding, zou men moeten denken dat de schending van Nederlandsch-Limburg door Duitschland een mogelijke hypothese blijft. Het zal u niet ontgaan dat een dergelijke schending de geheele defensie van België en dientengevolge de onze in gevaar zou brengen. Wanneer dus de Nederlandsche grens niet in het pact kan worden genoemd, zou het onvermijdelijk zijn middelen te zoeken om deze lacune aan te vullen."

Jaspar wijst er op dat het pact zwijgt over de Nederlandsche grens en dat Nederland geen partij is in de overeenkomsten van Locarno.

Tenslotte vraagt Jaspar of Engeland tegenover den huidigen toestand nog zou weigeren met België een militair accoord te sluiten, analoog aan dat tusschen Frankrijk en België. (Revue générale)

(Vorig bericht blz. 547 G.)

A. NEDERLAND. — Duitsche contingenteeringsmaatregelen. — Op grond van de met verschillende landen getroffen afspraken heeft de Duitsche regeering toestemming gegeven voor de contingenteering van den boterinvoer. Zij heeft voorts kennis genomen van het rapport der commissie, welke te Brussel, Den Haag, Rome, Parijs en Kopenhagen heeft onderhandeld over de contingenteering van andere producten van land-, tuin- en boschbouw. De Rijksregeering heeft opdracht gegeven het materiaal dat bij deze besprekingen is verzameld, onverwijld te bestudeeren en deze werkzaamheden zullen zijn beëindigd, zal een beslissing worden genomen. (Vorig bericht blz. 523 C.)

B. STRUMA. — Volgens den geneeskundigen medewerker van de Nieuwe Rotterd. Courant is het groote rapport van de Struma-commissies uit den Gezondheidsraad een machtig pleidooi voor de voorstanders der joodgebrekhypothese, die tevens voorstanders zijn van de kropbestrijding door toediening van jodium, hetzij in den vorm van volzout, hetzij in den vorm van gejodeerd drinkwater, van welke beide methoden de laatste stellig goedkooper en eenvoudiger zal blijken te zijn dan de eerste.

Maar dat er iets gedaan moet worden is zeker. Immers het rapport wijst op gestadige uitbreiding der kropepidemie en geleidelijke toeneming van den ernst van haar karakter.

Voor de individueele prophylaxe beschikken we in ons land reeds over een voortreffelijk volzout, het Jozo, waarvan een algemeene aanwending afstuit op de kosten, die belangrijk hooger zijn dan van het gebruikelijke keukenzout.

C. AMSTERDAM. — Werkloosheid. — De werkloosheidscijfers, betrekking hebbende op de te Amsterdam woonachtige leden der gesubsidieerde werkloozenkassen, zijn voor September 1932 vergeleken bij de vorige maand en bij de overeenkomstige maand van 1931 als volgt (in procenten):

Groepen:	Sept. 1932	Percentages (+ of —) t/o van vor. mnd.	Sept. 1931
Diamantindustrie	81.9	—7.8	— 1.1
Drukkersbedrijven	19.1	+0.8	+10.5
Bouwbedrijven	54.5	+2.5	+33.4
Houtbewerking	49.8	+4.1	+17.3
Kleedingindustrie	12.5	—2.8	+ 0.4
Metaalindustrie	43.2	+1.4	+17.9
Textielnijverheid	20.7	—0.5	+ 2.5
Voedings- enz. bedr.	16.3	— 0.1	+ 7.1
a. bakkers	12.6	+0.2	+ 5.7
b. slagers	12.6	—2.1	+ 6.0
c. sigarenmakers	29.7	+0.7	+11.7
d. gemengde bedr.	11.0	+0.1	+ 6.2
Land- en Veenarb.	—	—	
Handelsreizigers	2.4	—0.3	+ 2.1
Verkeerswezen	16.5	—1.0	+ 6.3
a. Transportarb.	17.5	—1.3	+ 6.9
b. Hotel- & Rest.-personeel	7.7	+2.0	+ 1.8
Handels- en kantoorbed.	10.4	+0.4	+ 5.0
Overige groepen	18.3	+0.5	+ 8.1
a. Fabrieksarb.	21.7	+0.1	+11.2
b. Technici	15.3	+0.5	+ 9.3
c. Andere	14.1	+1.6	+ 0.4
Alle groepen	31.1	—0.1	+ 9.9
Alle groepen zonder diamantbewerkers	26.8	+0.6	+12.2

(Vorig bericht Nederland blz. 504 C.)

D. BERLIJN. — Verkeersstaking. — Een algeheele verkeersstaking is te Berlijn uitgebroken. Loonsverlaging is de oorzaak van het conflict.

E. DENEMARKEN. — Vernietiging van 14.000 koeien. — In Denemarken worden gedurende een eerste periode van zes weken 14.000 koeien, bij wijze van valorisatie, verwerkt tot varkensvoer. Het doel is inkrimping van den veestapel en beperking van melk- en zuivelproductie. („Berlingske Tidende")

4 NOVEMBER 1932

F. ITALIE. — Groote Fascistische Raad. — De oud-ministers Grandi, Bottai en Rocco zijn dezer dagen benoemd tot lid van den Grooten Fascistischen Raad. De Groote Fascistische Raad telt drie categorieën van leden. Tot de eerste categorie behooren de Duce en de leden van het quadrumviraat van den opmarsch naar Rome. Zij zijn lid voor hun leven, met het gevolg dat deze eerste categorie dus eens zal verdwijnen. De tweede categorie wordt gevormd door de ministers, de voorzitters van Kamer, Senaat en Academie, die slechts voor den duur hunner functies lid zijn. De derde categorie bestaat uit personen, die door den Duce kunnen worden geroepen om voor een termijn van drie jaren als ,,raadgever" lid van den Raad te zijn wegens hun verdiensten jegens het fascistische regime.

Tot deze laatste categorie behooren de drie oud-ministers. (Corriere della Sera)

(Vorig bericht blz. 534 K.)

G. DUITSCHLAND. — Godsvrede van 6—19 November 1932. — De rijkspresident heeft een verordening uitgevaardigd, waardoor met ingang van 6 November, den verkiezingsdag, alle openbare politieke vergaderingen, ook in besloten lokalen, tot 19 November zullen zijn verboden.

Het doel van het verbod is de geesten na de inspanning der verkiezingen tot rust te doen komen en de politie na den verzwaarden dienst een iets gemakkelijker periode te verschaffen. (Vor. ber. blz. 474 H.)

A. Dr. E. **RIJPMA.** — Het is ons een voorrecht onzen lezers en lezeressen mede te deelen, dat dr. E. Rijpma zich bereid heeft verklaard geheel belangeloos de supervisie van de afdeeling Onderwijs van Keesings Historisch Archief op zich te nemen.
Wij zeggen den heer dr. E. Rijpma hiervoor, ook namens onzen lezerskring, hartelijk dank en laten hieronder foto en levensschets van onzen nieuwen medewerker volgen.

Dr. **E.** Rijpma.

Dr. E. Rijpma, geboren in **1879** te Nijkerk (Friesland), werd opgeleid aan de Rijkskweekschool te Groningen en studeerde later aan de Amsterdamsche universiteit. Hij promoveerde op een proefschrift over den ontwikkelingsgang van Kampen en publiceerde bovendien verschillende werken op het gebied van de Nederlandsche Taal- en Letterkunde en de Geschiedenis. Eerst was hij werkzaam bij het Lager Onderwijs te Amsterdam, daarna als leeraar aan het Gymnasium en de H.B.S. te Kampen en vervolgens bij het M.O. in de hoofdstad. In **1932** werd hij benoemd tot directeur van de 4de H.B.S. met 5-j. c. te Amsterdam.

B. RUSLAND. — Vier jaren Sovjet-economie. - Voordracht van prof. **Frijda.** — Prof. dr. H. Frijda heeft voor de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel, departement Amsterdam en de Vereeniging De Industrieele Club een voordracht gehouden over het onderwerp ,,Vier jaren Sovjet-economie, indrukken van een tweede reis".
Spreker ging eerst de oorzaken na van de groote belangstelling voor de Russische vraagstukken, zooals die blijkt uit het sterk toenemende vreemdelingenbezoek aan de sovjet-unie. De redenen liggen eenerzijds in de belangstelling voor de zich ontplooiende productie, die de vraag doet rijzen of Rusland bezig is, zich te vormen tot aanstaande mededinger op de wereldmarkt, anderzijds op het terrein van het nieuwe systeem van behoeftenbevrediging, dat zich daar ontwikkelt.
Spreker stelt de vraag of bereikt is, dat men door de resultaten kan aantoonen de houdbaarheid, resp. de superioriteit van het sovjet-stelsel tegenover het West-Europeesche privaat-economische stelsel. Prof. Frijda meent met een dergelijke enge vraagstelling tot een doelmatige beperking van de stof te kunnen komen.
Het antwoord daarop is dan, dat de productie belangrijk is vooruitgegaan. Voorts wordt de bezoeker getroffen door de belangrijke werken, die tot stand gekomen zijn. Doch dit zijn tenslotte technisch interessante resultaten, die op zichzelf voor den econoom geen waarde hebben. Van vele fabrieken zijn er betrekkelijk weinig in bedrijf. Dit ziende kan men bezwaarlijk spreken van een vlot loopen van de productie-machine.
Er heerscht inderdaad in Rusland een schrikbarende warenhonger. De rantsoeneeringen in de ,,gesloten coöperaties" zijn onvoldoende, waardoor de consument gedwongen wordt zich te wenden tot de ,,open coöperaties", de vrije markt. De wanverhouding tusschen vraag en aanbod veroorzaakt daar schrikbarend hooge prijzen, waarvan sprekende voorbeelden werden genoemd.
Rusland geeft een mat beeld, het sprankelend enthousiasme van eenige jaren geleden is grootendeels verdwenen. Niettemin is er geen twijfel aan het systeem op zichzelf, doch men twijfelt aan de uitvoering.
De nood heeft nog een ander gevolg: de zucht naar de persoonlijke bevoordeeling is sterker geworden.
Daarna gaat spreker over tot de vraag: Wat zijn de oorzaken van het verschijnsel van tekortkoming in de uitvoering en wijst in dit verband op de groote moeilijkheden, waarvoor Rusland zich stelde door gelijktijdig tweeërlei taak te willen oplossen, n.l. die van de totstandbrenging van de socialistische organisatie en die van de sterke verheffing van de productie.
Spreker's persoonlijke meening is, dat de sovjet-unie de macht van het eigen kunnen en willen sterk heeft overschat, door met het stelsel te willen experimenteeren in een land, welks bevolking geen notie van organisatie heeft. Men spreekt in Rusland gaarne van kinderziekten, doch in dit verband merkt inleider op, dat kinderziekten soms zeer gevaarlijk, ja zelfs doodelijk kunnen zijn.
Er is een jonge generatie, die het kapitalisme niet heeft gekend, die het ideaal van het socialisme Piet wil prijsgeven en ondanks de tegenwoordige groote moeilijkheden, mogelijkheden blijft zien.

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Bewapeningsvacantie.** — Henderson deed op **3** Nov. '**32** ter ontwapeningsconferentie een mededeeling dat zeven en veertig staten zich bereid verklaard hebben tot de verlenging van de bewapeningsvacantie vanaf **1** November met vier maanden.
Overeenkomstig zijn voorstel werd besloten deze verlenging van de bewapeningsvacantie als in werking getreden te beschouwen. (Vor. **ber.** 522 **A.,** 549 **B.)**

D. NEDERLAND. — **Godslasteringswet.** — De Eerste Kamer heeft op **3** Nov. '**32** met **28** tegen **18** stemmen (rechts tegen links) het z.g. Godslasteringswetje van minister Donner aangenomen.
Voortaan zal art. **147** Wetboek van Strafrecht in den aanvang luiden:
Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste honderd twintig gulden wordt gestraft: hij, die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, door smalende godslasteringen op voor godsdienstige gevoelens krenkende wijze uitlaat.
En een nieuw art. **429** bis stelt dezelfde straf voor dengene, ,,die op eene van den openbaren weg zichtbare plaats woorden of afbeeldingen stelt of gesteld houdt, die, als smalende godslasteringen, voor godsdienstige gevoelens krenkend zijn". (V. b. 363 A.)

E. **FRANKRIJK.** — **Albefeuille-Lagarde.** — De op tien kilometer ten Westen van Montauban gelegen dubbele gemeente Albefeuille-Lagarde, welke gedurende den watersnood van **4** Maart **1930** zwaar werd geteisterd, is met het door het Fransch-Nederlandsche steuncomité bijeengebrachte geld (1½ mill. frs.) grootendeels weder opgebouwd.

F. NEDERWND. — Mgr. Aengenent **bij** den **Paus.** — Naar ,,De Maasbode" meldt, heeft de bisschop van Haarlem mgr. **J. D. J.** Aengenent, op 3 Nov. '**32** een audientie bij den paus gehad. Deze sprak daarbij met grooten lof over de Nederlandsche Roomsch-Katholieken en hun organisaties op allerlei gebied.

De paus hoopte, dat ook op politiek gebied de eenheid bewaard zou blijven, „avant tout, après tout, surtout et à tout prix (vóór alles, na alles, boven alles en ten koste van alles)", dus ook ten koste van eigen meeningen en particuliere belangen. Mgr. Aenaenent bood daarna den paus een jaargang aan van het St. Liduïna-tijdschrift naar aanleiding van [illegible] herdenkingsfeest van deze heilige te Scdam, haar geboorte- en woonplaats. De paus keurde dit feest goed en zeide, het boek van Huysmans over St. Liduïna gelezen te hebben.
Tenslotte informeerde de paus naar de richting der kerkelijke kunst in Nederland, en vroeg, of in ons land de traditioneele lijn der Kerk gevolgd werd gelijk spr. dat wenscht.
Mgr. Aengenent stelde hierop plebaan Westerwoudt en secretaris Pichot aan den paus voor.
(De Maasbode)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Paul-Boncour. — In het Bureau der Ontwapeningsconferentie werd op 4 Nov. '32 het woord gevoerd door den Franschen minister van Oorlog, Paul-Boncour, over het Fransche veiligheids- en ontwapeningsplan.
Paul-Boncour gaf in groote trekken een beschrijving van het plan, doch zijn uiteenzettingen strekten zich niet verder uit dan die van Herriot in de Fransche Kamer.
Hij verklaarde zelfs, dat een definitief oordeel over het plan pas mogelijk is, wanneer het aan het Bureau zal zijn voorgelegd.
Paul-Boncour's geïmproviseerde rede was niet duidelijk en eenige journalisten hebben hem verzocht zijn rede nader toe te lichten.
Uit deze nadere toelichting bleek, dat Boncour bij de omschrijving van de verschillende verplichtingen, die de Europeesche continentale staten op zich zouden moeten nemen, vooral gedacht heeft aan de militair sterke mogendheden, zoodat de verplichting tot het op de been houden van een ter beschikking van den Volkenbond staand blijvend gedeelte voor het weerstaan van den eersten aanval in de eerste plaats voor deze militair sterke mogendheden gelden zal. Paul-Boncour voegde hieraan nog de belangwekkende mededeeling toe, dat het de bedoeling is dat Duitschland, Frankrijk en Italië alle drie een precies even groot staand leger voor dit doel zullen bezitten.
(Vorig bericht blz. 557 *C.)*

5 NOVEMBER 1932

B. JOEGOSLSVIE. — Regeering. — Het kabinet-Serkitsj, dat 2 Juli '32 in functie trad, is weer afgetreden. De koning heeft het ontslag aanvaard.
(Vreme, Beograd). (Vorig bericht blz. 409 D.)

C. RUSLAND. — Sovjetroebels voor buitenlanders verboden. — Volgens bericht uit Moskou moeten de leden van het diplomatieke corps en de buitenlandsche journalisten daar ter stede voortaan in den winkel (de „Insnab"), waar zij tot nog toe tegen Sovjetroebels hun waren konden koopen, in op goudbasis berekende roebels betalen. Het diplomatencorps ontvangt groote bedragen aan Sovjetroebels uit de consulaire inkomsten, de journalisten uit den verkoop van de kranten, die zij in Sovjet-Rusland vertegenwoordigen. Deze Sovjetroebels mogen niet naar het buitenland worden overgemaakt.
Het diplomatencorps heeft tegen den getroffen maatregel geprotesteerd, die genomen is zonder het corps te raadplegen, of het van tevoren daarvan in kennis te stellen.
De leden van het diplomatieke corps en de journalisten gebruikten de Sovjetroebels ook om op de overigens schraal voorziene vrije markt hun behoeften aan levensmiddelen te bevredigen.
Verondersteld wordt dat de regeering den maatregel getroffen heeft òf wegens de groote behoefte aan valuta ter versterking van de dekking van de ingevoerde goederen, òf met het oog op den algemeenen slechten toestand der levensmiddelen-voorziening van het volk. De practische beteekenis van dezen maatregel is echter klaarblijkelijk het voordeel, dat de buitenlanders, die ambtshalve in Sovjet-Rusland vertoeven, boven de bevolking genieten, niet te doen voortduren. (Wetschernaja Moskwa)

D. ZWEDEN. — Gustaaf Adolf-herdenking te Stockholm. — In de St. Geertruida-kerk te Stockholm is in tegenwoordigheid van koning Gustaaf van Zweden en leden van het Koninklijk Huis een groote herdenkingsplechtigheid gehouden.
De herdenkingsrede werd uitgesproken door prof. Althaus. Nadat een koor het Gustaaf Adolf-lied had gezongen vonden vele eere-promoties plaats.

E. DE ZIEKTE VAN WEIL. — Het Staatstoezicht op de Volksgezondheid heeft, naar wij vernemen, het volgende schrijven gericht tot de Gemeentebesturen.
In verband met het waarnemen van talrijke gevallen van de ziekte van Weil bij personen, die in een zweminrichting, dan wel in een zwemgelegenheid gezwommen hebben, verzoek ik u mij de volgende vragen betreffende uwe gemeenten te willen beantwoorden.
Onder zwemgelegenheden worden verstaan bepaalde plaatsen, buiten de zweminrichtingen, waar een belangrijk aantal personen gewoon zijn des zomers te baden of te zwemmen. Derhalve niet elke rivier, vaart of sloot, waar wel eens door enkele personen wordt gebaad of gezwommen.
Zijn er in uwe gemeenten: a. een of meer zweminrichtingen? b. een of meer zwemgelegenheden als 'bovenbedoeld? 2. Zoo ja, waar zijn deze gelegen: a. zweminrichtingen? b. zwemgelegenheden? 3. Is het bekend dat in of nabij deze inrichtingen of gelegenheden ratten worden aangetroffen, dan wel ratten zich kunnen nestelen? 4. Is het water in de inrichtingen of gelegenheden zwak of sterk stroomend, of wordt wat de inrichtingen betreft gebruik gemaakt van water dat eenige behandeling heeft ondergaan dan wel niet van oppervlakte-water is verkregen? 5. Worden er maatregelen genomen om de ratten te weren of het nestelen der ratten in of nabij de inrichtingen of gelegenheden te beletten? Zoo ja, welke zijn deze maatregelen? 6. Worden er maatregelen genomen om te voorkomen dat etensresten en afval in of nabij de inrichtingen of gelegenbeden achterblijven, waardoor ratten worden aangelokt? Zoo ja, welke zijn deze maatregelen?
(Vorig bericht blz. 496 D.)

F. NEDERLAND. — Centraal instituut ter bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland. — Het comité voor Economisch Verweer uit de Nederlandsche land- en tuinbouworganisaties heeft in samenwerking met de centrale industrieele organisaties besloten tot de oprichting van een centraal instituut ter bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland.
Het Instituut zal in verband met de huidige moeilijkheden in het Nederlandsch-Duitsche handelsverkeer zoowel werkzaam zijn tot herstel van de normale handelsbetrekkingen tusschen beide landen in het algemeen als ter bevordering van het handelsverkeer als zoodanig door middel van ruiling van goederen.
Het staat voorloopig onder leiding van een commissie uit het Comité voor economisch verweer en de industrieele organisaties en heeft een bureau gevestigd, waarvan de leiding is opgedragen aan een directie, die op 1 dezer haar werkzaamheden in Duitschland zoowel als in Nederland heeft aangevangen.
Zeer waarschijnlijk zal het tot een goede functionneering van het instituut noodig blijken te zijn, dat ook in Duitschland een dergelijk bureau gevestigd wordt.
Met het oog op den aard van het werk, dat het in-

stituut zich voorstelt te doen, is bij de voorbereiding van een en ander overleg gepleegd met het departement van Economische Zaken en Arbeid en men heeft er zich van overtuigd, dat de oprichting van dit centrale orgaan de sympathie van de regeering heeft. Belanghebbenden of groepen van belanghebbenden — importeurs zoowel als exporteurs — die zich met het instituut in verbinding wenschen te stellen, kunnen zich wenden tot het bureau, dat gevestigd is: Hugo de Grootstraat 15, Den Haag. (V. b. 540 C., 356 C.)

A. **FRANKRIJK.** — **Herriot's** rede te Toulouse. — Herriot heeft op het congres der radicale partij te Toulouse de regeeringspolitiek verdedigd.
Over het herstelvraagstuk verklaarde hij, dat Duitschland het Young-plan vrijwillig op zich heeft genomen in ruil voor de ontruiming van het Rijnland.
Inzake het Hoover-plan had Herriot zijn opvatting voor zich gehouden, om het eerst ernstig te kunnen bestudeeren. Het gaat hier om ingewikkelde technische vragen, waarvan het leven van Frankrijk's kinderen afhangt. Herriot zal nooit de kwestie der veiligheid laten scheiden van de ontwapening. Frankrijk heeft vier jaar onder den inval geleden en daarom heeft het het recht, waarborgen voor de toekomst te verlangen. Het zegevierende Frankrijk had zijnerzijds den oorlog op vreemd gebied kunnen overbrengen, maar na het sluiten van den vrede heeft het toch de wapens neergelegd.
Vervolgens keurde het congres de regeeringspolitiek goed. (Le Temps) (Vorig bericht blz. 98 B.)

B. **NEDERLAND.** — Het wezen van het **Lutherianisme.** — Ter gelegenheid van de „Hervormingsweek" der Evang.-Luth. Gem. te Amsterdam, heeft prof. dr. H. A. van Bakel in de Oude Luth. Kerk een rede gehouden over „Het wezen van het Lutherianisme". Spr. behandelde de vraag, of en in hoeverre Luther's prediking het wezen van den godsdienst, met name dat van het Christendom, zuiver vertolkt. Godsdienst is het zich toewijden van den geheelen mensch aan God, in wien ondanks zijn openbaring toch altijd een mysterie voor ons blijft. Dat wordt niet anders in het Christendom. Ja, juist daar komt dat „verborgene" ons nog treffender tegemoet, al zij 't ook, dat zijn verschrikking wordt verzoend in de openbaring der liefde.
Het Christendom zou niet een de eeuwen beheerschende kracht openbaren, als het niet verlossing predikte. Die verlossing komt niet van den mensch, maar alleen van God. Alle wettische vroomheid is niet-christelijk. Hier blijkt de zuiverheid van Luther's religie, van zijn Christendom. Goede werken kunnen niet verlossen en sluiten heilsverzekering uit. Tegen zulk een legalisme gaat Luther's protest. Hij wijst alle werkheiligheid af en predikt den zuiveren godsdienst der genade.
Spr. werkte dit uit, het Lutherianisme plaatsende tegenover het R.-Katholicisme, tegenover de Schwärmer en Doopers, humanistische en Gereformeerde vroomheid. Vergeleken met dit wezenlijk alternatief: godsdienst der genade—godsdienst der werken, is de nadere dogmatische uitwerking secundair. Een wedergeboorte van het Christendom, van den godsdienst, is alleen te wachten van een teruggaan tot de bronnen van den godsdienst. Daar het Lutherianisme met meer nadruk dan eenige andere godsdienstvorm dit steeds heeft beseft en gepredikt, heeft het een toekomst. (Vorig bericht blz. 366 E.)

C. GROENLAND. — Verplaatsing naar het **Westen.** — De Oost-Groenlandexpeditie onder leiding van Knud Rasmussen is op 5 Nov. '32 te Kopenhagen teruggekeerd. Rasmussen verklaarde o.a., dat wetenschappelijke onderzoekingen de juistheid hebben aangetoond van de theorie van prof. Wegener, die beweert, dat Groenland zich jaarlijks 20 meter naar het Westen beweegt.
De 600 K.M. lange kustlijn van Angmagsalik is vanuit een vliegtuig gefotografeerd, zoodat thans nauwkeurige zeekaarten kunnen worden gemaakt.
(Rerlingske Tidende) (Vorig bericht blz. 540 A.)

6 NOVEMBER 1932

D. **DUITSCHLAND.** — **Rijksdagverkiezingen.** — Bij de op 6 Nov. '32 gehouden nieuwe Rijksdagverkiezingen zijn volgens het officieele eindresultaat in totaal 35.379.011 stemmen uitgebracht (op 31 Juli '32 36.845.270 geldige stemmen).
De officieele samenstelling van den nieuwen Rijksdag is de volgende:

PARTIJEN:	Verkiezing 6 Nov. 1932; uitgebr. stemmen 79%	Verkiezing Juli 1932; uitgebr. stemmen 83,5%
Nat. Socialisten	195	230
Soc. Democraten	121	133
Communisten	100	89
Centrum	70	75
Duitsch-Nationalen	51	37
Beiersche Volkspartij	18	22
Duitsche Volkspartij	11	7
Chr. Socialen	5	7
Staatspartij	2	4
Landvolk	3	1
Econom. Partij	2	1
Kleine groepen	4	1
Aantal afgevaardigden	582	607

	Aantal (Nov. '32) stemmen	(in %)	Aantal (Juli '32) stemmen	(in %)
Nat. Socialisten	11.705.256	(33.2)	13.732.777	(37.3)
Soc. Democraten	7.231.404	(20.7)	7.951.245	(24.3)
Communisten	5.970.833	(17)	5.278.094	(14.3)
Centrum	4.228.322	(11.9)	4.586.501	(12.2)
Duitsch-Nationaal	3.061.626	(8)	2.172.941	(6)
Beiersche Volksp.	1.081.595	(3.1)	1.190.453	(2.3)
Duitsche Volksp.	659.703	(1.8)	434.548	(1.1)
Chr. Socialen	412.523	(1.1)	393.466	(1)
Staatspartij	337.871	(0.9)	371.378	(1)
Landvolk	198.468		91.284	
Econom. Partij	110.117	(2.3)	146.061	(2)
Kleine groepen	.)		.)	

(Vorig bericht blz. 497 A.)

E. ITALIE. — Politieke Amnestie. — Het Italiaansche kabinet heeft het decreet tot het verleenen van politieke amnestie, overeenkomstig de voorstellen van Mussolini goedgekeurd. Het decreet is onmiddellijk door den koning onderteekend.
De amnestie heeft vooral betrekking op anti-fascistische delicten en misdaden.
Ondanks zekere beperkingen ten aanzien van recidivisten en diegenen, die bij verstek zijn veroordeeld, aldus het communiqué, is deze amnestie de grootste, die sedert de uitroeping van het koninkrijk Italië werd uitgevaardigd. („Il Popolo d'Italia")

7 NOVEMBER 1932

F. RADIO. — Phohi-uitzendingen. — Nadat op verzoek van den minister van Waterstaat inzake de Phohi-uitzendingen door den Radio-raad overleg was gepleegd met de betrokken Nederlandsche omroepvereenigingen, alsmede met het Phohi-bestuur en de N. I. R. O. M. bij welk overleg tusschen de verschillende organisaties overeenstemming werd bereikt, heeft de minister op de basis van deze overeenstemming ten aanzien van de Phohi-uitzendingen naar de overzeesche gebiedsdeelen een regeling getroffen, waarvan de hoofdpunten als volgt kunnen worden samengevat:
Aan de Phohi, de K.R.O., de N.C.R.V., de V.A.R.A. en de V.P.R.O. zal desgewenscht machtiging worden verleend tot het doen van uitzendingen van mededeelingen van woord-, toon-, of beeld-inhoud van ontspannenden, leerzamen en nuttigen aard.

Uitgesloten hiervan zijn uitzendingen in strijd met de veiligheid van den Staat, de openbare orde of de goede zeden, alsmede politieke uitzendingen en uitzendingen van propagandistischen aard op het gebied van den godsdienst. Aan de Phohi zal bovendien een machtiging worden verleend voor den aanleg en het gebruik der noodige zend-apparatuur.
Voor het tegenwoordige wordt de reeds in het bovenbedoelde overleg voorgestelde regeling, t.w. Phohi 2/3 en de betrokken Nederlandsche omroepvereenigingen ieder 1/12 door den Minister van Waterstaat billijk geacht met dien verstande, dat deze Minister zich de bevoegdheid voorbehoudt om, in afwijking van deze verdeeling, zendtijd toe te staan voor uitzendingen, die hij — den Minister van Koloniën gehoord — noodzakelijk acht. (Vor. ber. blz. 300 H., 316 A.)

A. ITALIE. — Opgravingen. - Tentoonstelling. — Te Rome is door middel van een belangwekkende tentoonstelling, een overzicht gegeven van hetgeen er gedurende de laatste 10 jaar door de archeologische opgravingswerken in Italië en koloniën, alsmede in Egypte en Albanië bereikt is. Belangrijk werk werd o.a. verricht aan de ruïnes van de oude burchten in Trentino (N.-Italië), waarvan reeds Horatius berichtte, in zijn beschrijving van de oorlogen van Drusus.
In Midden- en Zuid-Italië benevens op de eilanden Sardinië, Sicilië en Rhodus werden belangrijke overblijfselen van Etruskische beschaving aangetroffen, waaronder veel ceramiek. Van de Siciliaansche aanwinsten zijn voornamelijk te vermelden: de grandioze Dorische tempel, welke later tot kathedraal verbouwd werd, te Syracuse, — de Grieksche tempels te Agrigento en de aan Zeus en Demeter gewijde tempels te Selinunte, tegenover de Afrikaansche kust.
Ook Cirene, aan de Noordkust van Afrika, blijkt een onuitputtelijke bron van Grieksche cultuur-overblijfselen. Bijzonder belangrijk zijn overigens de vondsten te Lebda (in de Oudheid Leptis Magna) en in de Oud-Phoenicische kolonie Sabrata.
Zoo zijn het dus in hoofdzaak drie groote archeologische ondernemingen, welke men den laatsten tijd geëntameerd heeft. Twee er van — de schepen in het Meer van Nemi en het vrijmaken der keizerlijke Fori — zijn nagenoeg geheel gereed; het derde, de opgravingen te Herculanum, waarmee in het voorjaar van 1927 een aanvang werd gemaakt, is in vollen gang. (Urania di Torino) (Vor. ber. blz. 541 D.)

B. DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen - Persstemmen. —
Duitschland — Resumé der Duitsche pers: In de kringen der rijksregeering is men van meening, dat in den toestand geen enkele wezenlijke verandering is gekomen. De rijksregeering heeft dan ook geen aanleiding, om van den tot nog toe gevolgden koers af te wijken. Het zal de zaak der partijen zijn, of de rijksdag in staat is, positief werk te verrichten.
De rijksregeering zal er naar streven, haar basis uit te breiden en zij staat, zooals de rijkskanselier het in zijn radiorede uitdrukte, met open armen voor ieder, die bereid is mede te werken.
Practisch zal de gang van zaken zoo zijn, dat de rijkskanselier de partijleiders ontvangt, om hun te vragen of en onder welke voorwaarden zij bereid zijn, zijn kabinet te steunen. Indien het antwoord negatief uitvalt zal de rijkskanselier den rijkspresident verzoeken, zelf de partijleiders uit te noodigen, om hun te vragen, welke voorstellen zij onder deze omstandigheden te doen hebben. Wanneer hierbij werkelijk bruikbare en uitvoerbare voorstellen worden gedaan, zal de rijkspresident de uitvoering er van mogelijk maken.
Een wijziging van het huidige presidentieele kabinet zal klaarblijkelijk slechts dan in overweging worden genomen, wanneer daardoor werkelijke verbreeding van de regeeringsbasis kan worden bereikt.
Frankrijk: In de Fransche pers geeft men algemeen den indruk weer, dat de nieuwe Rijksdag die het resultaat van de verkiezingen is, evenmin als de oude in staat is een stabiele meerderheid te vormen, zoodat onder deze omstandigheden de huidige regeering van Von Papen en Von Schledcher de leiding wel in handen zal houden. Men wijst hier vooral op den grooten achteruitgang van het Centrum en de winst der Duitsch Nationalen, terwijl de verliezen van Nationaal-socialisten en sociaal-democraten geen verrassing waren.
Engeland: De Berlijnsche berichten in de Engelsche bladen wijzen vooral op de winst der Duitsch Nationale Volkspartij. De verliezen van nationaal-socialisten, sociaal-democraten en Centrum had men evenals den aanwas van het communistische stemmental verwacht. Algemeen is men van meening dat de Rijksdag ook thans geen meerderheid zal kunnen vormen.
De „Times" schrijft, dat de Rijksregeering thans haar grondslag in het volk moet uitbreiden, of zich los moet blijven handhaven van alle partijen, waarmede Hugenberg waarschijnlijk niet accoord zou gaan. (Vorig bericht blz. 559 D., 439 A.)

C. PROF. VAN DER GRINTEN OVERLEDEN. —
Te Nijmegen is op 6 Nov. overleden Prof. Mr. Dr. J. van der Grinten, hoogleeraar in de rechtswetenschappen aan de R.K. Universitelt te Nijmegen.
Prof. Mr. Dr. Jozef Hubertus Petrus Maria van der Grinten werd op 1 Maart 1885 te 's-Hertogenbosch geboren. Hij genoot zijn opleiding aan het gymnasium te Nijmegen en studeerde rechtswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. In 1907 promoveerde hij tot doctor in de rechtswetenschappen en in 1911 tot doctor in de staatswetenschappen. In 1923 werd hij benoemd tot hoogleeraar aan de R. K. Universiteit in staats- en administratief recht.
Prof. van der Grinten heeft o.m. deel uitgemaakt van de staatscommissie tot herziening van de L. O. wet, van de commissie voor de havenbelangen van Rotterdam en van de commissie tot uitgifte van de Zuiderzeewerken.
Van zijn hand verschenen verschillende publicaties, o.a. de tweede druk van Prof. Struycken's Staatsrecht van het Koninkrijk der Nederlanden (in samenwerking met Mr. A. Struycken en Mr. Josephus Jitta), artikelen in het Weekblad voor Gemeentebelangen, Economisch Statistische Berichten, Themis en Studia Catholica.
Zijn adviezen trokken steeds sterk de aandacht. In zijn woonplaats nam hij in het openbare leven een positie van beteekenis in. Zoo is hij een der oprichters geweest van de volksuniversiteit op R.-K. grondslag, bestuurslid van de openbare leeszaal en bibliotheek op R.-K. grondslag en secretaris van de Woningvereeniging Nijmegen.

D. **MR. ALEX.** H. WERTHEIM OVERLEDEN. — Op 6 Nov. is te Amsterdam Mr. Alex. H. Wertheim overleden. Hij was een bekende figuur in het Amsterdamsche leven en trad op velerlei gebied op den voorgrond, in het bijzonder op dat der philantropie.

8 NOVEMBER 1932

E. NEDERLAND. — Inwoners van groote steden. —
Op 1 Jan. 1932 was het aantal inwoners van eenige groote steden als volgt: Amsterdam **766.263,** Apeldoorn **62,044,** Arnhem **79,322,** Delft **51,286,** Dordrecht **57,059,** Eindhoven **93,243,** Enschede **51,343,** 's-Gravenhage **449,614,** Groningen **107,158,** Haarlem **122,386,** Hilversum, **59,632,** Leiden **71,598,** Maastricht **61,763,** Nijmegen **84,034,** Rotterdam **587,316,** Schiedam **56,499,** Tilburg **80,890,** Utrecht **156,194.**
(Mart. Nijhoff, Statistieken)

A. NEDERLAND. — Voorziening **psychopathenwetten.** — Ingediend is een wetsontwerp houdende tijdelijke voorziening met betrekking tot het ter beschikking van de regeering stellen van personen, bij wie tijdens het begaan van een strafbaar feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond.

Het is bekend, aldus lezen wij in de memorie van toelichting, dat de met 1 Nov. 1928 in werking getreden Psychopathen-wetten, wat betreft de daarin geopende mogelijkheid van terbeschikkingstelling, veelvuldige toepassing hebben gevonden. Reeds zeer spoedig behoorde de minister op uitbreiding van gestichtsruimte bedacht te moeten zijn. Naar zijn indruk is de vraag aiieszins gewettigd, of bij die toepassing voldoende rekening is gehouden met het uitgangspunt der wetten, hetwelk was, dat de maatregel bij aanwezigheid van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens slechts toepassing behoort te vinden, indien het belang der openbare orde dien maatregel „bepaaldelijk vordert". Wanneer men ziet, welk aandeel de vermogensmisdrijven in de gevallen van terbeschikkingstelling hebben (meer dan de helft) en daarbij in aanmerking neemt, dat de maatregel somtijds reeds bij de eerste veroordeeling wordt verordend, dan is er grond voor het vermoeden, dat wel eens tot terbeschikkingstelling wordt overgegaan, zoodra een geval van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing van geestvermogens aanwezig is en niet aanstonds wordt overzien langs welke lijnen de toekomstige reclasseering van den verdachte moet verloopen.

B. JAPAN. — Textielindustrie. — De katoenuitvoer van Japan neemt nog steeds toe. Deze bedroeg in Augustus '32 208 289.000 vierk. yard (Juli 159.239 000 vierk. yard). De totale uitvoer gedurende de eerste 8 maanden van 1932 bedroeg 1.219.050.000 vierk. yard tegenover 979.490.000 vierk. yard in de overeenkomstige periode van 1931. In de eerste 7 maanden werd geëxporteerd naar Nederl.-Indië 61.455.000 yard (54.000.000 meer dan in 1931), naar Britsch-Indië 353.840.000 vierk. yard (130.000.000 meer dan in 1931).
(Asahi Shimbun)

C. DE SOEFI-BEWEGING. — In een eeuw als deze, waarin de zuivere bron van het innerlijke leven zoozeer teloor is gegaan, is het moeilijk, haar weer te ontdekken. Slechts enkelen, voor wie het innerlijk beleven van de Goddelijke eenheid tot hun wezen is geworden, zijn hiertoe in staat. Zulk een was Murshid Inayat Khan, de in 1925 overleden stichter van de Soefi-beweging. Hij is er in geslaagd, de waarheden, welke de kern van alle godsdiensten hebben uitgemaakt, in een volkomen zuiveren vorm weer tot leven te hebben gebracht, zoodanig dat ze den modernen mensch weer geheel klaar en helder worden; en wat meer is: hij heeft weer den weg gewezen, waarlangs de mensch de diepten van zijn wezen zelve terug kan vinden. Zoo geeft het soefisme niet alleen een diep begrip, maar is het tevens in staat den mensch te voeren tot de wezenlijke innerlijke vrijheid.

De beweging door Inayat Khan gesticht heeft geen grooten omvang: ze streeft er niet naar proselieten te maken, omdat ze de overtuiging heeft, dat de waarheid langs vele wegen te vinden is. Niettemin wil ze haar beginselen bekend maken aan wie daarin verheldering denkt te kunnen vinden. Met dit doel geeft zij dezen winter te Amsterdam eenige lezingen.
(Alg. Handelsblad)

D. ZWITSERLAND. — Nieuw Duitsch-Zwitsersch economisch verdrag **onderteekend.** — Te Bern is een nieuwe overeenkomst tusschen Duitschland en Zwitserland geteekend, waarbij de meest urgente kwesties betreffende de economische betrekkingen tusschen beide landen worden geregeld.

De overeenkomst is een aanvulling van de overeenkomsten die in Juni en Juli '32 zijn getroffen. Het deviezenverkeer wordt vergemakkelijkt voor Duitsche toeristen in Zwitserland en voor het betalen van Zwitsersche waren door Duitsche importeurs. Voor een aantal Zwitsersche uitvoerproducten zal het invoerrecht in Duitschiand worden verlaagd, terwijl Zwitserland naast een tariefverlaging voor een aantal Duitsche waren de contingenten zal verhoogen. De overeenkomst treedt op 17 November '32 in werking en blijft van kracht tot 31 Maart 1933.
(Courrier de Genève) (Vorig bericht **blz.** 135 ***C.)***

E. DENEMARKEN. — Conversieleening. — Op de op 1 Nov. '32 uitgegeven 4½% Deensche conversieleening van 30 mill. kr., waarvan 2 mill. kr. door den staat zijn overgenomen, hebben de houders van oude obligatiën nog niet voor 10 mill. kr. ingeschreven, zoodat de rest door een groep banken moet worden opgenomen. (Vorig bericht blz. 478 D.)

F. GRIEKENLAND. — Nieuwe regeering. — De staatspresident heeft de nieuwe Grieksche regeering Tsaldaris op 4 Nov. '32 beëedigd. Het ministerie van Buitenlandsche Zaken is thans overgedragen aan Johan Rhallys. (Proïa, Athene)
(Vorig bericht blz. 551 L.)

G. **NEDERLAND.** — Bakkers en **Meelfabrikanten.** — Er is een zeer sterke en vastberaden bakkers-oppositie ontstaan tegen het trustcontract van bakkers en meelfabrikanten; desnoods zal men tot oprichting van een nieuwen bakkersbond overgaan. Men wil voorkomen, dat de meelfabrikanten de saneering van het bakkersbedrijf zullen kunnen gebruiken tot rayonneering van hun afzet, contingenteering van hun productie en opzetting van hun prijs. (177 H.)

H. **BELGIE.** — Mr. **Emile** Jacqmain overleden. — Mr. E. Jacqmain, wethouder van Brussel en voorzitter van het bestuur der Brusselsche Jaarbeurs, is te Brussel overleden.

Hij studeerde eerst in de rechten aan de universiteit te Brussel. Reeds kort nadat hij als advocaat bij de balie van Brussel was ingeschreven begon hij zijn politieke loopbaan. Als vertegenwoordiger van de Ligue Libérale, later van de Vereenigde-Liberalen, kwam hij in den gemeenteraad. Niet lang duurde het of hij nam zitting in het college van B. en W. als schepen van den openbaren bijstand en betwiste zaken.

Tijdens de Duitsche bezetting weigerde Emile Jacqmain beslist de bestaande taalwetten op het onderwijs toe te passen. Het conflict met de Vlaamsche activisten en den Duitschen gouverneur-generaal leidde tot zijn arrestatie in 1917. Na een maand opsluiting werd hij, tot aan het einde van den oorlog, naar Duitschland weggevoerd. Na den oorlog hernam wethouder Jacqmain, die in den omgang een zeer vriendelijk en eenvoudig man was, onmiddellijk zijn werkzaamheden.

Hij was een overtuigd voorstander van een innige samenwerking tusschen de Brusselsche en Utrechtsche Jaarbeurzen en verbleef dan ook herhaaldelijk, tot dit doel, in Nederland. (N. Rott. Crt.)

I. ENGELAND. — Staking in **Lancashire** geëindigd. — De staking in de katoenindustrie van Lancashire is bezworen en op 7 Nov. '32 is de arbeid hervat. Dit is het resultaat van de stemming, waaruit bleek, dat het aantal stemmen ten gunste van voortzetting der staking niet voldoende is geweest. Van de spinners stemuen er 20.252 vóór en 13.553 tegen voortzetting der staking en van de kaarders 14 850 vóór en 28.148 tegen voortzetting, in totaal dus 35.102 stemmen vóór en 41.701 tegen. Daar voor de voortzetting een meerderheid van 80% noodig was, werd dus het werk hervat. (Manchester Guardian)
(Vorig bericht blz. 552 B.)

A. **BELGIE.** — **Reliquieën** van Albertus Magnus. — Dezer dagen is de reliquieënkast van den H. Albertus Magnus van Keulen naar Brussel overgebracht en daar plechtig door paters Dominicanen in ontvangst genomen. In optocht werd de kast overgebracht naar de Dominicaner kerk, waar feestelijkheden ter eere van den heilige werden gegeven.
(Albertus de Groote, een Dominicaan, is een van de beroemdste geleerden der dertiende eeuw geweest; bij was niet alleen theoloog en scholasticus, maar bezat een voor zijn tijd zeer groote natuurkennis, die hem den roep van tooverij heeft bezorgd. Na hoogleeraar aan allerlei universiteiten en bisschop van Regensburg te zijn geweest, vestigde hij zich te Keulen, waar o.a. Thomas van Aquino eeri van zijn leerlingen is geweest. In 1280 is Albertus aldaar overleden.)

B. NEDERLAND. — S.D.A.P. en **N.V.V.** - Betooging in Den **Haag.** — Op 8 November '32 hebben de S.D.A.P. en het N.V.V. in verband met den aanvang van de algemeene beschouwingen in de Tweede Kamer over de rijksbegrooting 1933 hun reeds lang aangekondigde groote demonstratie in Den Haag tegen bet rapport-Welter en de voornemens der regeering tot bezuiniging, gehouden.
Volgens ,,Het Volk" mag het aantal betoogers tusschen 90- en 100.000 geschat worden. Vijf uren duurde het voorbijtrekken van den stoet en al dien tijd klonken socialistische strijdliederen en werden spreekkoren gehoord. Onder de demonstranten bevond zich een deputatie van R.K.-georganiseerden uit Eindhoven, die door kameraden uit hun eigen kring in staat waren gesteld naar Den Haag te reizen.
De voorzitter der soc.-dem. Tweede Kamer-fractie, ir. J. W. Albarda, begon, na de aanwezigen op Houtrust begroet te hebben, met zijn groote bezorgdheid uit te spreken over de huidige omstandigheden, waaronder de arbeidersklasse leeft. In het bijzonder schetste hij den omvang en de gevolgen der werkloosheid.
Deze betooging is, zoo zeide spr., het bewijs, dat de georganiseerde Nederlandsche arbeidersklasse gereed staat, opnieuw den strijd tegen aanslagen op het levenspeil der werkloozen te voeren. Maar de werkloosheid is niet het eenige, dat ons in deze dagen bedreigt. Tal van gevaren omringen de arbeiders en veel staat nog op het spel. Een storm van reactie is over Europa losgebroken en, zooals altijd, is de arbeidersklasse geroepen, dien storm weerstand te bieden en de groote machten te keeren.
Sterke stroomingen maken zich op om de sociale wetgeving en alles, wat daarmede samenhangt, de veroverde rechten en vrijheden aan te tasten en den weg naar het socialisme te versperren. Krijgen deze machten vrij spel, dan zal de arbeidersklasse terugzinken tot het peil van 30 of 40 jaar geleden, toen zij rechteloos en machteloos was op elk terrein. Deze betooging heeft ten doel, duidelijk te maken, dat het dien weg niet zal gaan. Wij willen niet terug, maar voorwaarts.
Voor het eerst tijdens een crisis is, zoo ging spr. voort, de arbeidersbeweging niet verzwakt, integendeel versterkt. Dit komt, doordat de oogen van tienduizenden opengegaan zijn, die zien, dat naast groote productiemogelijkheden honger en gebrek geleden wordt. Dat schudt de arbeidersbeweging wakker en versterkt de socialistische kracht tegen de reactionnaire stroomingen.
Wij dulden niet, dat wij teruggeworpen worden in de ellende van vroeger, wij willen het groote werk volbrengen, waartoe wij geroepen zijn n.l. de verwezenlijking van het socialisme, hetwelk de uitbanning zal zijn van crisis en oorlog. Door stormen en golven gaan wij voorwaarts in het belang van de menschheid.
Verder werd het woord gevoerd door de heeren Wibaut, Oudegeest, De la Bella en Van de Walle.
De heer Kupers, voorzitter van het N.V.V., zeide onder meer, dat evenals tijdens den oorlog millioenen zijn uitgegeven om den wereldstrijd buiten onze grenzen te houden, het thans eisch is dat millioenen worden gegeven om de volkskrachten te bewaren.

9 NOVEMBER **1932**

C. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Daar de speciale douanerechten, die 12 Juli '32 bij ordonnantie tegen uit den Ierschen Vrijstaat komende goederen werden ingesteld, onvoldoende zijn om Groot-Brittannië compensatie te verleenen voor de geldsommen, die de Vrijstaat in verzuim is gebleven Groot-Brittannië te betalen, zal 9 November '32 een nieuwe ordonnantie worden in werking gesteld tot wijziging van de vorengenoemde ordonnantie en waarbij de volgende speciale invoerrechten zullen worden geheven: 40% ad valorem op levend vee, bestemd voor de voeding, en andere dieren, niet voor de voeding bestemd, een recht van 30% ad valorem op boter, eieren, room, bacon, varkensvleesch, pluimvee, wild en ander vleesch van alle soort.
Bovendien zullen met ingang van 15 November boter, eieren, room, pluimvee en wild uit den Ierschen Vrijstaat getroffen worden door een algemeen douanerecht van 10% en wel op grond van de wet op de invoerrechten. (Daily Mail) (Vor. ber. **547** D.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Financieele** toestand. — De opbrengst van de landsmiddelen in 1933, welke in de ontwerp-begrooting voor dat jaar nog geraamd was op f 331½ millioen, is thans naar het N. v. d. D. v. N.-I. verneemt, bij nieuwe raming getaxeerd op 280 millioen. Dit bedrag zal grootendeels noodig zijn voor de betaling van salarissen en pensioenen. Thans wordt nog 163 millioen aan bezoldiging betaald. Door de voorgenomen herziening van het Bezoldigingsbesluit voor Landsdienaren en de Militaire Bezoldigingsregeling, zal dit bedrag in 1933 moeten afnemen met 21 millioen.
De pensioenlasten zullen in 1933 voorts stijgen tot 72 millioen en in totaal vorderen salarissen en pensioenen in dat jaar das 214 millioen, zoodat er voor andere uitgaven slechts **66** millioen beschikbaar zal zijn. Wanneer men echter bedenkt dat de ,,onaantastbare" post voor rente en aflossing alleen reeds 84 millioen bedraagt, dan kan men nagaan, dat de regeering uiteindelijk nog 18 millioen tekort komt om zelfs deze onvermijdelijke uitgaven te dekken.
(Nieuws v. d. Dag v. Ned.-Indië)
(Vor. ber. **469** B., **448 C.**)

E. BERLIJN. — Verkeersstaking. — De Berliner Verkehrs Gesellschaft heeft op 8 Nov. '32 haar bedrijf geheel volgens de dienstregeling kunnen hervatten. De nationaal-socialisten zijn niet aan het werk gegaan. (Voss. Zeitung) (Vor. ber. **556** D.)

F. BRAZILIE. — **Achturige** arbeidsdag. — De Braziliaansche regeering heeft na uitvoerige voorbereidende besprekingen een decreet uitgevaardigd, waarbij in geheel Brazilië de achturige arbeidsdag wordt ingevoerd.

G. **JOEGOSLAVIE.** — Nieuwe regeering. — De nieuwe regeering Sjersjkitsj is op 5 Nov. '32 gevormd. Er zijn slechts weinig veranderingen.
(Vreme, Beograd) (Vorig bericht blz. **558** B.)

H. SALOMON **REINACH OVERLEDEN.** — Op 74-jarigen leeftijd is te Boulogne-sur-Seine de Fransche geleerde Salomon Reinach overleden. Hij beëindigde zijn loopbaan als conservator van het Archeologisch Museum te St. Germain-en-Laye.
Reinach had een encyclopedische kennis der oude culturen, aard- en volkenkunde en philologie. Tot zijn bekendste werken behooren: ,,Manuel de philologie classique", ,,l'Origine des Aryens", ,,les Gaulois dans l'art antique", enz.

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beraadslagingen over de rijksbegrooting voor 1933. — De vrijzinnig-democratische afgevaardigde Mr. H. P. Marchant hield bij het op 8 November geopende debat in de Tweede Kamer inzake de algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1933 een rede, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Ik moet debatteeren met een kabinet", aldus de heer Marchant, „waarvan onzeker is, of het nog leeft". Op 27 October, zoo bracht mr. Marchant in herinnering, heeft Dr. Colijn geconstateerd, dat het geheele kabinet zijn lot verbonden heeft aan dat van het wetsontwerp tot heffing van 30 opcenten op de invoerrechten; de regeering heeft deze opvatting van den anti-revolutionnairen leider niet als onjuist gewraakt. De verwerping van bedoeld wetsvooi-stel staat waarschijnlijkerwijze gesproken vast. Van tweeën één: de regeering moet aftreden, of het opcenten-voorstel moet worden ingetrokken. In stede echter van klaarheid te brengen, beperkt de regeering zich tot formeele beantwoording van het voorloopig verslag over Hoofdstuk I der rijksbegrooting. Alsof er geen wolkje aan de lucht is, verklaart zij in bedoeld regeeringsstuk dat een jaar van ernstigen parlementairen arbeid voor de deur staat. Wil de regeering het zwaard van Damocles dan niet zien? Beseft zij niet, dat het wetsontwerp niet dreigend kan blijven hangen?

De heer Marchant vreesde, uit deze wonderlijke houding te moeten concludeeren, dat de regeering voorshands aan haar eigen plan vasthoudt en dat zij speculeert op de verwerping van eventueele Kamermoties, die andere middelen dan de dertig opcenten op de invoerrechten aan de hand zouden doen. Van zulke moties nu moest hij niets hebben. De normale staatsrechtelijke procedure diende gevolgd te worden. Het met dwingende logica uit de feiten en verhoudingen voortspruitende dilemma was: aftreden of intrekken.

(Vorig bericht blz. 500 A.)

B. PROF. DR. J. H. ZAAIJER OVERLEDEN. — Prof. Dr. J. H. Zaaijer, hoogleeraar in de heelkunde aan de Rijksuniversiteit te Leiden is op 9 Nov. overleden.

Johannes Henricus Zaaijer werd 29 Mei 1876 te Leiden geboren. Hij studeerde er aan de universiteit van 1894—1903 met onderbreking van een half jaar, gedurende welken tijd hij colleges te Heidelberg volgde. Oorspronkelijk had hij plant- en dierkunde als studievak gekozen, later ging hij echter over naar geneeskunde en op 17 Juni 1903 promoveerde hij te Leiden tot doctor in de medicijnen op een proefschrift „Naevuscellen en naevotumoren". Van 1901—1903 is Zaaijer assistent geweest van den patholoog-anatoom prof. Van Walsum, in 1903 ging hij naar Amsterdam als assistent van professor Lanz, Daar bleef hij drie jaar en in 1907 werd hij assistent bij professor Korteweg in Leiden, waar hij werkte tot hij op 2 October 1914 benoemd werd tot hoogleeraar in de heelkunde aan de universiteit te Leiden.

Van de publicaties die in den loop der tijd van de hand van professor Zaaijer verschenen, noemen wij o.a. „Over niertransplantatie" 1908, „Slokdarmheelkunde" 1913 en 1918, „Heelkunde van het heupgewricht" 1920. Over het algemeen betroffen zijn publicaties orgaantransplantaties, nier-, long en slokdarmchirurgie. Ook schreef hij een verhandeling over de lachgasnarcose.

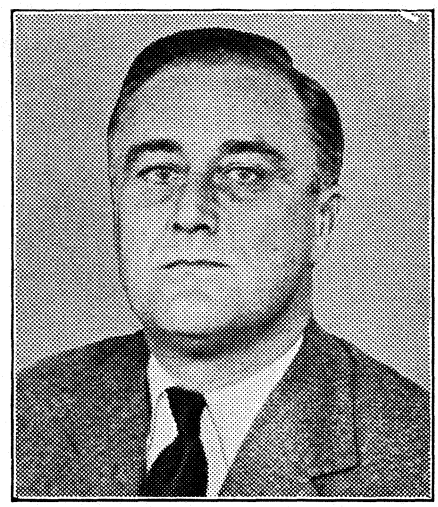
10 NOVEMBER 1932

C. VEREENIGDE STATEN. — Presidentsverkiezing. — Franklin Delano Roosevelt. de democratische candidaat voor het presidentschap, heeft een overweldigende overwinning behaald op zijn republikeinschen tegenstander, president Hoover. Als resultaat van de gehouden verkiezingen op 8 Nov. '32 heeft Roosevelt zich den steun verzekerd van de stemmen van 472 kiesmannen, terwijl Hoover slechts op die van 59 kiesmannen kan rekenen.

Roosevelt behaalde 26 van de 42 millioen uitgebrachte stemmen, oftewel 4½ millioen meer dan het aantal, dat Hoover in 1928 verkreeg.

Het groote verschil tusschen het aantal stemmen van kiezers en kiesmannen is hierdoor te verklaren dat de kiesmannen als college stemmen volgens de meerderheid, Wanneer een staat b.v. tien kiesmannen aanwijst, waarvan zes democraten en vier republikeinen, dan tellen de tien stemmen van het college bij de officieele presidentsverkiezing toch alle als democratisch. Voor de candidaten is het dus van belang wanneer zij, zij het slechts een kleine, maar toch een meerderheid krijgen in een staat die een groot aantal kiesmannen stelt, zooals b.v. New York. De staten waarin Hoover de meerderheid had, wijzen geen groot aantal kiesmannen aan.

Volgens de Amerikaansche grondwet zal president Hoover, die op 4 Maart 1929 zijn intrede in het Witte Huis deed, nog tot Maart 1933 in functie blijven en zal dan door den nieuwgekozen president Roosevelt worden opgevolgd.

Franklin D. Roosevelt.

De nieuwgekozen twee-en-dertigste president van de Vereenigde Staten, Branklin Delano Roosevelt is den 30sten Januari 1882 in Hyde Park, New York, geboren en leefde in zijn jeugd het leven van den jongen landedelman. Hij groeide met de kinderen van de bevriende Vanderbilts en Rogers op, studeerde te Harvard en Columbia in de rechten en begon in 1907 zijn advocatenpractijk. Ook nu nog is hij lid van een bekende New Yorksche advocatenfirma, maar zijn politieke activiteit heeft hem heel weinig tijd gelaten om zijn beroep uit te oefenen.

Zijn politieke actie ging aanvankelijk vooral tegen de democratische partij-machine Tammany Hall van New York.

In 1912 was hij een der sterkste propagandisten van Wilson, en deze benoemde hem ter belooning tot staatssecretaris van het ministerie van Marine, een ambt, dat ook de groote Theodore Roosevelt, een verre neef van den nieuwgekozen president, eens bekleed had. In 1020 was hij reeds zoover vooruitgekomen, dat de democratische partij hem als vicepresident der Vereenigde Staten candideerde. In het felle verzet tegen den volkenbond, het werk van Wilson, leden echter de democraten de grootste politieke nederlaag, welke zij ooit te verduren hadden. En de mannen, die toen op de voorposten stonden, liepen het grootste gevaar in den maalstroom ten onder te gaan.

Het volgende jaar trof Franklin Roosevelt een ziekte. welke zijn politieke carrière geheel dreigde te vernietigen. Na een kuur in den winter van 1921 werd de athletisch gebouwde, door sport gestaalde, ijzer-

sterke man door een geheimzinnige kwaal aangegrepen. De geneesheeren stonden voor een raadsel, doch na 72 uur bleek, dat kinderverlamming van hem een ongelukkige had gemaakt, die hand noch voet bewegen kon.
Met onbuigzame energie heeft Franklin Roosevelt deze vreeselijke verminking bestreden. Na een half jaar kon hij ten minste de armen weer bewegen, doch het zou nog twee jaar duren, alvorens hij, na een kuur in Warm Springs, waar hij zich dagelijks in de heete baden liet dompelen, ook de controle over zijn beenen zou herkrijgen. Den laatsten tijd kan hij zich zelfs zonder krukken voortbewegen, maar steeds moet zijn geheele onderlichaam door ijzeren beugels gestut worden.
In 1924 begon Roosevelt zich weer in het openbare leven te bewegen. Op de democratische partijconventie van 1928 ijverde hij met alle kracht voor zijn toenmaligen vriend Al Smith. Persoonlijk liet hij zich als diens opvolger tot gouverneur van New York kiezen. Terwijl Smith verslagen werd, triomfeerde hij met een recordmeerderheid; twee jaar later kan hij deze meerderheid zelfs nog opvoeren, doordat hij zelfs de meest recalcitrante republikeinsche districten veroverde.
Als gouverneur van New York heeft Roosevelt van zich doen spreken door zijn zeer radicale plannen ter bestrijding der werkloosheid, doch nog meer door zijn gewaagde actie tegen burgemeester Walker. In dezen laatsten strijd is hij volkomen overwinnaar op het slagveld gebleven: Tammany Hall moest voor hem capituleeren.
Op de jongste democratische conventie te Chicago stond hij tegenover zijn vroegeren vriend AI Smith; den 2en Juli werd hij bij de vierde stem-ming met 945 van de 1148 stemmen candidaat gesteld. Al Smith, wien slechts vier Oostelijke staten trouw waren gebleven, moest met 190 stemmen het onderspit delven. De gewezen vriend was een vijand geworden; maar tijdens de campagne hebben zij zich ostentatief verzoend, een feit, dat niet weinig tot den triomf van Roosevelt heeft bijgedragen.
Zoo stond Roosevelt tegenover Hoover. En alsof het noodlot wilde, dat in dit leven de politiek steeds de vrienden van elkaar scheidde stond hij, in den strijd om het hoogste ambt in de Vereenigde Staten tegenover den man, die tijdens en vlak na den oorlog als levensmiddelendictator buitengewoon hartelijke betrekkingen met hem onderhield. (Vor. ber. 402 B.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Vice-president en verkiezingen. — Tot vice-president van de Vereeriigde Staten is de democraat John Garner gekozen.
Er zijn voor het Huis van Afgevaardigden nu 241 Democraten gekozen, dat beteekent een Democratische meerderheid van 78 stemmen; nog 116 uitslagen zijn onbekend.
In den Senaat zijn nog 25 Democraten gekozen en 4 Republikeinen; met de reeds verkregen 31 zetels hebben de Democraten dus nu al 56 zetels, hetwelk een meerderheid beteekent (de Senaat heeft 96 leden).
Ten aanzien van de verkiezingen voor gouverneurs van staten wordt gemeld, dat reeds in 18 van de 34 gevallen Democraten gekozen zijn. Tot Gouverneur van den staat New York werd de democratische candidaat Lehman gekozen.
Het toenemen van de socialistische stemmen trekt zeer de aandacht. De socialisten hadden in totaal 1½ millioen stemmen, terwijl zij in 1928 slechts ¼ millioen stemmen kregen. (Vorig bericht blz. 563 C.)

B. ZWEDEN. — De eerste Soc.-Dem. Gouverneur. — De koning van Zweden heeft kort geleden den vroegeren ijzerarbeider van de mijnbouwmij. Gränges-berg. Bernhard Eriksson, tot gouverneur der provincie Kopparberg in Dalecariië benoemd. Het is voor de eerste maal, dat een sociaal-democraat tot gouverneur benoemd wordt. Eriksson is verscheiden jaren voorzitter van de Tweede Kamer van den Zweedschen Rijksdag en tweemaal lid van het kabinet geweest.
(Svenska Dagbladet)

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Toezicht op ontwapening; chemische en bacteriologische oorlogvoering. — Het bureau der ontwapeningsconferentie te Genève heeft op 8 Nov. '32 de eerste lezing van het rapport van den Belg Bourquin over het internationale toezicht op de naleving der ontwapeningsconventie tot een goed einde gebracht.
Het bureau heeft besloten, dat de te scheppen ontwapeningscommissie, die het toezicht op de naleving zal uitoefenen, uitsluitend uit regeeringsvertegenwoordigers zal bestaan en dat alle regeeringen, die tot de ontwapeningsconventie toetreden, daarin vertegenwoordigd zullen zijn.
De commissie zal het recht hebben, een enquête te organiseeren in de landen, die van niet-strikte naleving der conventie verdacht worden en zal daartoe kunnen besluiten, hetzij op eigen initiatief, hetzij op grond van een klacht van een of andere regeering.
Vervolgens is het bureau overgegaan tot de behandeling van het rapport van den Italiaanschen gedelegeerde Pilotti over het verbod van de chemische en bacteriologische oorlogvoering. Behandeld is slechts het eerste gedeelte van het rapport, dat niet veel meer dan een bevestiging is van het in Juli reeds genomen besluit der algemeene commissie tot het volstrekt verbieden van ieder gebruik van chemische en bacteriologische middelen van oorlogvoering, ook zonder eenige voorwaarde van wederkeerigheid.
(Vorig bericht **blz. 558 A.**)

D. SAARGEBIED. — Nationaal-socialistische organisaties verboden. — De regeeringscommissie voor het Saargebied heeft besloten zonder uitzondering alle nationaal-socialistische organisaties die op militaire leest zijn geschoeid. met en benevens alle bijbehoorende inrichtingen, scholen, enz., met ingang van heden te verbieden.

E. NEDERLAND. — Systematische theologie. — Onder belangstelling van een groot aantal genoodigden is op 7 Nov. '32 in een der zalen van het instituut Kern te Leiden het instituut voor systematische theologie geopend.
Wij ontleenen aan de rede van prof. dr. L. J. van Holk o.a. het volgende:
Spr. zette het doel van het nieuwe instituut uiteen, n.l. de bevordering van de systematische vakken der theologie in het bijzonder aan de Leidsche Universiteit. Het wil trachten een universitaire werkgemeenschap te vormen en het wil een sfeer scheppen van wetenschappelijk onderzoek, waarin het mogelijk zal zijn de richtingen van anderen te leeren verstaan en met vertegenwoordigers dier andere richtingen samen te werken. Het wil een supra-confessioneel standpunt innemen, vooral op het gebied van godsdienst-psychologie en godsdienst-sociologie.
Met dit nieuwe instituut wordt echter geen novum geschapen; sprekers ambtsvoorgangers, prof. Roessingh en prof. De Graaf, waren ook reeds in die richting werkzaam; aan beiden stond de systematische beoefening van systematische vakken voor oogen.

F. DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezing. — De nationaal-socialisten hebben inplaats van op 195 zetels recht op 196 zetels van den Rijksdag, die thans 583 leden telt. (Vor. ber. 560 B., 559 D.)

G. DUITSCHLAND. — Verklaringen van Von Papen. — Von Papen heeft in een rede voor de buitenlandsche pers eerst zijn indruk weergegeven van de verkiezingen. In het resultaat ziet hij een beter begrip van den arbeid der regeering.
Daarna heeft hij Duitschlands recht op volledige souvereiniteit bepleit. Hij stelde het buitenland voor een groot gedeelte aansprakelijk voor toenemende

politieke radicaliseering. Een sterk Duitschland is niet alleen voor de Duitschers zelf. maar voor geheel Centraal Europa van beiang, daar zonder een hersteld Duitschland geen vrede mogelijk is.
Von Papen verklaarde met nadruk, dat Duitschland **14** jaar na den vrede de rol van overwonnene niet meer kan aanvaarden en rechtsgelijkheid voor alle volken wil. Het Verdrag van Versailles heeft nooit den waren vrede gebracht.
(Vor. ber. **564** F., **560 B., 559** D.)

11 NOVEMBER 1932

A. **BELGIE.** — Werkloosheid. — Blijkens een mededeeling door den minister van Arbeid en Nijverheid aan de vertegenwoordigers van de pers gedaan, is de werkloosheid in de afgeloopen maand weer eenigszins afgenomen. Vooral de toestand van de textielindustrie ziet er heel wat gunstiger uit dan enkele weken geleden. Ook in de diamantindustrie, de kleeding-, tabak-, papier- en boeknijverheid valt een lichte verbetering te constateeren. In de metaalindustrie en in de bouwnijverheid is de toestand onveranderd.
Het aantal werklooze arbeiders bedraagt nog **160.000.** Verder zijn ruim **140.000** arbeiders een of meer dagen per week werkloos. Het totaal cijfer der arbeiders, die door de werkloozenkassen worden gesteund, bedraagt thans **300 000** tegen **330.000** een maand geleden. (N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. **337** A.)

B. NEDERLAND. — Opgravingen. - Keizer **Julianus in** ons land. — In de dezer dagen gehouden bijeenkomst in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden heeft dr. J. Holwerda gesproken over: „Opgravingen in Heumensoord. Keizer Julianus in ons land". Het volgende is er aan ontleend:
In Heumensoord, ten Z. van Nijmegen werd op aanwijzingen van den gemeente-archivaris Daniëls een kleine Romeinsche militaire aanleg opgegraven, die uit het midden van de 4e eeuw bleek te zijn. Het was een door een dubbele spitse gracht en een palissademuur omgeven klein castellum, zooals er uit vroegere perioden vele bekend zijn. Ongetwijfeld is dit castellum in verbinding te brengen met de veldtochten van Keizer Julianus in ons land, die, na eerst de Maas weer te hebben heroverd en versterkt, daarna ook den Beneden-Rijn weer bezette. Het Heumensche castellum lag als etappe-castellum tusschen Maas en Rijn, d.w.z. tusschen Cuyk en Nijmegen. Op de eerste plaats werden in de Maas bij laag water dezelfde muntjes .gevonden, die ook in Heumensoord voor den dag kwamen, terwijl op het Valkhof in Nijmegen onderzoekingen van den heer Daniëls reeds op een herbezetting door de Romeinen in deze periode hebben gewezen. Eenige kleine forten aan de Britsche kust kunnen als de beste analogieën voor het Heumensche castellum worden aangehaald en mogelijk zijn de tot dusver voor inheemsch gehouden Viereckschansen in Duitschland, die precies op dezen aanleg gelijken, ook als zoodanig te beschouwen. **(537** B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Tijdelijke opcenten op invoerrechten. — Ingediend is een wetsontwerp tot bestendiging voor het jaar **1933** van de tijdelijke opcenten op de invoerrechten in Nederlandsch-Indië.
Aan de memorie van toelichting ontleenen wij het volgende:
Ingevolge de wet van **31** Dec. **1931** werden in **1932** in Nederl.-Indië, behoudens eenige uitzonderingen, aanvankelijk twintig opcenten geheven op de invoerrechten. De nood der schatkist maakte het noodzakelijk dit aantal opcenten, met uitzondering van die, geheven op het invoerrecht van eenige soorten van manufacturen, bij de met ingang van **15** Juni j.l. in werking getreden wet van **6** Juni **1932** voor het resteerende gedeelte van **1932** te verhoogen tot vijftig.
Aangezien d? geldelijke vooruitzichten van Nederl.-Indië voor **1933** van dien aard zijn, dat handhsving van bedoelde opcentenheffing onafwijsbaar moet geacht worden, is bij de ontwerp-begrooting voor dat jaar op bestendiging van de heffing van 50 opcenten op de invoerrechten gerekend. De opbrengst der opcenten is voor **1933** begroot op **f 19.400.000.**
Door het aannemen van Afdeeling III van de ontwerp-begrooting heeft de Volksraad zich met dit voornemen vereenigd.
Het thans ingediende wetsontwerp heeft de strekking om de heffing der thans bestaande opcenten op de invoerrechten gedurende het jaar **1933** te bestendigen en haar van den aanvang van dat jaar af mogelijk te maken.
In verband met bovenbedoeld votum van den Volksraad en met den spoedeischenden aard van den voorgestelden maatregel kwam het gemotiveerd voor er van af te zien den Volksraad formeel nader in de gelegenheid te stellen nopens het voorliggend ontwerp van raad te dienen. (Vorig bericht blz. 552 J?.)

D. RUSLAND. — October-viering. — De vijftiende verjaardag van de October-revolutie is te Moskou op plechtige wijze herdacht.

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beraadslagingen over de **rijksbegrooting** voor **1933.** — De heer Knottenbelt heeft op **9** Nov. **'32** in de Tweede Kamer namens de Liberale fractie de regeering het vertrouwen opgezegd. Hij deelde mede, dat door het beleid van de regeering, het vertrouwen van de liberalen in het kabinet volkomen verloren is gegaan. Hij zou een parlementair kabinet willen zien, steunend op een meerderheid in de Kamer. Zou dat niet mogelijk blijken, dan moet er een kabinet komen van zelfstandige en onafhankelijke mannen, die een vaste lijn in hun regeerbeleid toonen.
De heer Snoeck Henkemans (c.h.) zeide o.a.: Wij wraken het niet, dat de minister van Financiën komt met een tekort van **20** millioen, maar daarmee is dan ook voor spr.'s fractie de uiterste grens bereikt. Zij zal dan ook de regeering steunen bij haar financieele politiek, waarvan het doel is, de tekorten te overbruggen.
De heer Albarda (s.d.) zeide o.a.: In plaats van te besnoeien op de uitgaven voor onderwijs, volksgezondheid, sociale verzekering en kinderbescherming, geeft hij de voorkeur aan de maatregelen, die het plan-Oudegeest bevat, waaronder de vermogensheffing ad 1% voorkomt. (Vorig bericht blz. **563** A.)

12 NOVEMBER 1932

F. VEREENIGDE STATEN. — **De Amerikaansche** presidenten. — Hier volgt een lijstje van de presidenten, sedert de afscheiding van Amerika van Engeland en de stichting der republiek:

George Washington	1789-1797	Johnson	1867-1869
John Adams . . .	1797-1801	Ulysses Grant . . .	1869-1877
Thomas Jefferson .	1801-1809	Hayes	1877-1881
James Madison . .	1809-1817	James Garfield (6 m.)	1881
James Monroe . .	1817-1825	Arthur	1881-1885
John Quincy Adams	1825-1829	Grover Cleveland . .	1885-1889
Andrew Jackson .	1829-1837	Benjamin Harrison .	1889-1893
Martin van Buren .	1837-1841	Grover Cleveland . .	1893-1897
William H. Harrison (1 maand) . . .	1541	MacKinley	1897-1901
		Ttieodore Roosevelt .	1901-1908
John Tyler . . .	1841-1845	William Howard Taft	1908-1912
James Polk . . .	1845-1849	Woodrow Wilson .	1912-1920
Zachary Taylor . .	1849-1850	Warren Harding . .	1920-1921
Millard Fillmore .	1850-1853	Calvin Coolidge . .	1921-1929
Franklin Pierce .	1853-1857	Herbert Hoover . .	1929-1933
Buchanan	1857-1861	Franklin D. Roosevelt	1933-
Abraham Lincoln .	1861-1867		

Garfield, Lincoln en MacKinley zijn door moordenaarshand gevallen. (Vorig bericht blz. **563 C.)**

G. JAPAN. — Vlootuitbreiding. — De Minister van Marine, Okada, heeft aan de pers verklaard, dat de Japansche regeering ondanks de economische crisis besloten heeft voort te gaan met de uitbreiding van

de vloot. De politieke toestand in het Verre Oosten maakt een versterking van de positie van Japan aan de Pacific noodig. De Minister betoogde verder, dat de aanwezigheid van de Amerikaansche vloot in den Stillen Oceaan „de Japansche openbare meening tot nuttelooze demonstraties verleidt." (V. b. **522 E.**)

A. VEREENPGDE STATEN. — Presidentsverkiezing. - **Persstemmen.** —
Engeland. Naar aanleiding van den uitslag der Amerikaansche Presidentsverkiezing, schrijft de „Times" dat het de taak van Roosevelt is, de oorzaken te ontdekken van de ineenstorting van het ruilverkeer en de warendistributie. Wanneer hij faalt, zal hij evenzeer als Hoover veroordeeld worden. Wanneer hij echter succes heeft, zal hij niet slechts zijn eigen land redden, doch ook het probleem van „de armoede te midden van een rijkdom aan goederen" oplossen. Het is niet te verwachten, dat er wijziging zal komen in de Amerikaansche buitenlandsche politiek, aangezien Roosevelt evenals Hoover voor ontwapening en internationale samenwerking is.
De „Daily Telegraph" schrijft, dat men voorloopig moet afwachten. Uit Roosevelt's verkiezingspropaganda kan men zeer weinig afleiden omtrent zijn binnen- of buitenlandsche politiek. Toe te juichen is echter, dat hij voorstander is van handelsovereenkomsten op den voet van reciprociteit en dat hij de tariefmuren wil verlagen.
De Liberale- en Labour-pers bouwt groote verwachtingen op het bewind van Roosevelt.
Japan. De kooplieden zijn van meening, dat van een democratische regeering grootere kans op een tegemoetkomende houding te verwachten is ten opzichte van de Japansche politiek in Mandsjoekwo.
(Vor. ber. **565 F.**, 564 A.)

B. ANTWERPEN. — Burgemeester **Van** Cauwelaert. — Het socialistische arbeidersverbond heeft op 8 Nov. een algemeene vergadering gehouden, teneinde een besluit te nemen inzake de regeling van de kwestie van het schepencollege te Antwerpen. De vergadering was buitengewoon druk bezocht. Een duizendtal afgevaardigden was verschenen.
Na middernacht eerst werd de uitslag bekend. 480 afgevaardigden hebben zich uitgesproken voor een samenwerking met de liberalen, tegen 270 voor samenwerking met de katholieken, terwijl 60 afgevaardigden blanco stemden.
Dientengevolge treden de katholieken uit het socialistisch-katholieke college van burgemeester en schepenen. Burgemeester Van Cauwelaert treedt af als burgemeester.

C. RUSLAND. — Protestantisme **in de** Oekraïne. —
Sinds eenige jaren ontwikkelt zich in de Oekraïne een protestantsche beweging. De secretaris van den Oekraïnischen Zendingsraad te Stanislau, een voormalig R.-K. priester, thans protest. predikant, meldt o.a. den overgang van twee geheele dorpen. Van het 3100 inwoners tellende dorp Hanusiwci hebben alle inwoners, oud en jong, zich voor den overgang aangemeld. Men zal trachten, daar ook de oude kerk thans voor den Protestantschen eeredieiist te gebruiken. In het stadje Nyzniw hebben 3200 inwoners tezamen met den priester Horin hun toetreding tot de Protestantsche Kerk gemeld. (Alg. Handelsblad)

D. **AMSTERDAM.** — Financiën. — Toen op 21 Sept. 1931 het Pond Sterling ineenzakte en op de geldmarkt daardoor een vertrouwenscrisis ontstond die het plaatsen van Amsterdamsche gemeenteleeningen onmogelijk maakte, had de gemeente kasgeld noodig. De regeering is op het einde van 1931 Amsterdam tegemoet getreden door eenige tientallen millioenen guldens kasgeld, rentende 4¾ %, te verstrekken op korten, doch te verlengen termijn.
Einde Augustus 1932 kon voor de eerste maal de schuld aan het rijk worden verminderd, begin Oct. werd wederom een groot bedrag ervan afgedaan, en 2 Nov. is door het afdragen van ettelijke millioenen, bedoelde verrekening zoover gevorderd, dat de enkele maanden geleden nog omstreeks 21 millioen bedragende som, nu op twee millioen werd teruggebracht. Dit restant hoopt men binnenkort uit de gewone middelen te kunnen betalen. (Vor. ber. **532 A., 139 D.**)

E. ZWITSERLAND. — Bergverschuiving. — De „Wandelende Berg" in het kanton Glarus, de Kilchenstock, is in den loop van den 7den November weer sterker in beweging geraakt. De bewoners van Linthal en omgeving werden door het geluid van neerploffende rotsstukken uit den slaap opgeschrikt. Alarmsignalen en sirenen klonken en schijnwerpers werden opgesteld om den bewoners, die hun huizen wilden verlaten, den weg te wijzen. Toen tegen den ochtend de nevel optrok bleek. dat de bovenste bergtop in Noordelijke en Zuidelijke richting met een inhoud van ongeveer 30000 M^3. was afgebroken. De boomen van het beboschte gedeelte er onder zijn grootendeels ontworteld. (Tribune de Lausanne)

F. DE MENSCH EN DE INSECTEN. — Het verstand is voor den mensch een allereerste noodzakelijkheid, omdat leeren, uitvinden, onderwijzen, verrichtingen van den geest zijn, welke men krachtens definitie zelf in verband brengt met het verstand.
Voor het insect is het een luxe. Het insect hoeft slechts normaal geboren te worden en zijn industrie zoowel als zijn beschaving zullen in stand blijven, zonder dat hij iets hoeft te leeren, uit te vinden of te onderwijzen.
Maeterlinck gaat daarvan uit, om de veiligheid, de zekerheid der positie van het insect, vergeleken bij die van den mensch, aan te toonen.
Hij heeft gelijk, maar juist omdat het menschenras meer gevaren en onzekerheid geleden heeft, is het gestegen tot een niveau, dat door geen enkele andere soort **van** levende wezens bereikt wordt.
Toen hij een slecht klimmer geworden was, zag de eerste menschachtige zich zonder twijfel blootgesteld aan de gevaarlijkste wilde dieren. Zijn hand was noch een werktuig noch een wapen, maar een wonderbaarlijk instrument, in staat om alles te doen.
En de menschachtige redde zich, omdat hij natuurlijke voorwerpen wist te gebruiken, om zich werktuigen en wapenen te fabriceeren. Dit is een karakteristiek van het menschelijk verstand, waardoor het zich duidelijk onderscheidt van dat van alle andere levende wezens.
De menschelijke intelligentie is de dochter van het gevaar. Haar grootheid en waardigheid stammen vandaar. Zij is ook de moeder van het gevaar. Onder de levende wezens ontmoet de mensch voortaan alleen den mensch in het gevaar. Dat is wel genoeg, want het wil heel wat zeggen.
(Julius Sageret, in „L'Européen")

G. **DUITSCHLAND.** — Een **„Arbeidsgemeenschap** der **Monarchistische** beweging". — De arbeidsgemeenschap der monarchistische bsweging deelt mede, dat naarmate de partijoverheersching in Duitschland over-wonnen wordt door de autoritaire staatsidee, het steeds duidelijker blijkt. dat de orde in het rijk en in de Bondsstaten slechts door den terugkeer van een erfelijke monarchie kan worden hersteld.
Een aantal monarchistische organisaties, o a de Vereeniging van Conservatieven, de Bond van Oprechten, de Pruicenbond, de Duitsche Banier Zwart-Wit-Rood, het Verbond van Nationaal gezinde Soldaten, het Groot-Duitsch Baltisch Verbond, het Nationaal Verbond van Duitsche Kadetten, de Bond tot bevordering van de Hohenzollern-gedachte en het Nationaal Verbond van Duitsche officieeren. hebben zich daarom aaneengesloten in een arbeidsgemeenschap der monarchistische beweging, die onder leiding staat van den oud-luitenant-generaal Wachter en gevestigd is in de Bulowstrasse te Berlijn.

12 NOVEMBER 1932

A. ZWITSERLAND. — Onlusten te Genève. — Het is te Genève tot bloedige botsingen tusschen socialisten en communisten eenerzijds en andere partijen anderzijds gekomen. Twaalf dooden en vele gewonden zijn te betreuren. Schuld der onlusten wordt op de tegenstanders, die van politieke meening verschillen, geworpen. De socialistische leider Nicole is gearresteerd.

B. NEDERLAND. — **Tweede Kamer.** - Algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor **1933.** — In de zitting der Tweede Kamer van 10 Nov. '32 werd het debat over de rijksbegrooting voor 1933 voortgezet.
De heer Colijn (a.r.) memoreerde o.a. dat hij bereid is het kabinet zijn steun te verleenen, zoolang de regeering hem dit niet absoluut onmogelijk maakt. Na de verkiezingen zou hij liefst een parlementaire regeering willen zien optreden, doch in elk geval een kabinet, dat ons wijst ,,Den Weg zuruck!" naar een gezonde democratie, wars van angst, met den moed om verantwoordelijkheid te dragen.
Prof. Aalberse (r.k.) wijdde een korte beschouwing aan mr. Marchant's uiteenzettingen over crisis en ontbinding. Spr. gaf toe, dat een kabinetscrisis een Kamerontbinding beteekent. Doch hij hield zijn hart vast bij de gedachte daaraan, aangezien hij van ontbinding thans niets verwachtte dan grenzenlooze verwarring, geweldige toeneming van de meest brute belangenpolitiek en van de een-mans-partijen en versterking van de uiterste richtingen. (V. b. **565** E.)

C. ENGELAND. — Sir John Simon over Duitschlands eisch van **rechtsgelijkheid.** — In het Engelsche Lagerhuis heeft Sir John Simon, de minister van Buitenlandsche Zaken, medegedeeld dat hij naar aanleiding van Duitschlands eisch van rechtsgelijkheid in overweging zou geven om Duitschland in dezen eisch ten volle tegemoet te komen en dat de Europeesche mogendheden de eenstemmige verklaring zouden afleggen, bij hun pogingen tot het oplossen van hun onderlinge geschillen nooit hun toevlucht te zullen nemen tot geweld. Simon heeft voor een en ander een formule ontworpen. Verder zou in een bijeenkomst naar ean nieuwen grondslag gezocht moeten worden, die Duitschland in staat stelt weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **497** B.)

D. NEDERLAND. — **Tijdelijke** heffing van opcenten op invoerrechten. — De minister van Financiën heeft een nota van wijzigingen gezonden betreffende het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op alle invoerrechten en op den accijns op bier alsmede herziening van het tarief.
In deze nota van wijziging stelt de regeering voor: de opcenten uitsluitend toepasselijk te verklaren op goederen, welke hier te lande niet worden voortgebracht. Opcenten op bieraccijns blijven gehandhaafd; 20 opcenten op den suikeraccijns worden weder ingevoerd. Inwerkingtreding der wet te stellen op **1** Januari 1933. De totale opbrengst wordt nu op f 21 millioen geraamd. (Vor. ber. blz. **549** A.)

13 NOVEMBER 1932

E. FRANKRIJK. — Belastingontduiking. - Interpellatie in de Kamer. — Het socialistische Kamerlid Albertin heeft een interpellatie gehouden over de dezer dagen ontdekte belasting-ontduiking, waarbij de Zwitsersche Banque Commerciale is betrokken. Hij beweerde, dat er namen van geestelijken en politici op de gevonden notitieboekjes voorkomen en vroeg publicatie daarvan. De regeering verklaarde, dat de zaak in handen van de justitie was en dat de regeering maatregelen zou treffen. De Kamer nam tenslotte een motie van vertrouwen aan, waarin zij verklaart er op te rekenen dat de regeering de lijst met namen zal publiceeren.

F. CUBA. — Hevige orkaan. — Een hevige orkaan heeft op vele West-Indische eilanden en in de Ver. Staten gewoed. Er is groote schade aangericht; vooral Cuba en Jamaica zijn zwaar geteisterd. Op Cuba zijn naar schatting 2700 dooden.

G. FRANKRIJK. — Betrekkingen **met Italië.** — In een onderhoud met de pers heert Herriot dezer dagen opnieuw over de betrekkingen tusschen Italië en Frankrijk gesproken. Hij zeide, dat deze betrekkingen op een redeiijken grondslag moeten worden gebracht en dat er een einde moet komen aan de politiek van speldeprikken.
Italië is na den oorlog onrechtvaardig behandeld, gaf de Fransche premier toe, en men moet erkennen, dat het Italiaansche volk groote daden heeft volbracht. In politieke kringen ziet men in deze verklaringen een aanwijzing voor een koerswijziging in de Fransche politiek tegenover Italië. (Le Figaro)

H. NOBELPRIJS. — Voor **letterkunde** en scheikunde. — De Zweedsche Academie heeft besloten den Nobelprijs voor letterkunde voor 1932 toe te kennen aan den Engelschen romanschrijver John Galsworthy en voor scheikunde voor 1932 aan den Amerikaan Irving Langmuir.
John Galsworthy is thans 65 jaar en werd te Coombe in het graafschap Surrey geboren. Eerst vrij laat, in 1906, op veertigjarigen leeftijd, heeft Galsworthy naam gemaakt. Wij geven onderstaand eenige titels van zijn romans:
„The Island Pharisees", „Forsyte Saga", „In Chancery", „To Let", „An Indian Summer", „Fraternity", „On Forsyta Change" en vele andere. Galsworthy is voorzitter van de P.E.N.-club.
Irving Langmuir werd 31 Januari 1881 te Brooklyn geboren. In Gottingen verwierf hij zijn doctoraat. in de natuurkunde. Zijn laboratorium-werk heeft groote vermaardheid verkregen. Hij vond o.a. de z.g. diffusiepomp uit, waardoor hij in staat was een zeer groot vacuum te verkrijgen. Zijn onderzoekingen betroffen de geleiding van eiectriciteit in de zoogenaamd luchtledige ruimte en hij ging na in hoever deze geleiding het gevolg kon zijn van de door een gloeienden wolframdraad uitgezonden electronen.
Tot zijn publicaties behoort o.a.: „The arrangement of electrons in atoms and molecules".
(Vor. ber. **79** H., **101** L.)

14 NOVEMBER 1932

I. **IJSLAND.** — Minister van Justitie veroordeeld. — De minister van Justitie van IJsland, Gudmundsson, is, in verband met een financieele transactie, tot **15** dagen gevangenisstraf veroordeeld. (V. b. **368 C.)**

K. DUITSCHLAND. — Batercontingenteering. — Het Duitsche invoerrecht op boter (75 Mark) en de contingenteering van den boterinvoer treden op **15** Nov. 1932 in werking. Gedurende de resteerende anderhalve maand van 1932 mag Nederland 1.443.500 K.G. invoeren. (Vor. ber. **541 A., 509** I.)

L. ENGELAND. — Iersche kwestie. — De regeering van den Ierschen Vrijstaat heeft besloten een uitvoerpremie te betalen voor gevogelte, dat voor het Kerstfeest bestemd is. (Vorig bericht blz. **562** C.)

M. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Pensioenen. — Tot korting op de pensioenen der Indische landsdienaren is besloten; volgens het ,,A. I. D." zullen pensioenen onder f 600 per jaar onaangetast blijven en kan daarboven over de geheele linie een korting van 12% worden verwacht. (Alg. Ind. Dagblad) **(521** C.)

N. ITALIE. — Net Forum **Mussolini.** — Het Forum Mussolini te Rome dat den 3den November '32 is geopend, beslaat een oppervlakte van 850000 M², waarvan thans reeds 320.000 M². zijn bebouwd. Be-

halve het stadion-Mussolini bevindt zich op dit uitgestrekte terrein nog het z.g. Cypressen-Stadion, dat meer dan 100 000 plaatsen bevat; verder de Academie voor Lichamelijke Opvoeding en het Monument voor Mussolini. Deze zuil, ter hoogte van 18 Meter, werd uit één stuk marmer, dat 300 ton weegt, vervaardigd. Bij deze verschillende bouw- en beeldhouwwerken zullen zich op den duur nog meerdere aansluiten; o.a. een overdekt- en een openlucht-zwembad, een groot gebouw, waarin men mettertijd olympische athleten zal huisvesten, rugby-, korfbal- en tennisvelden, een openlucht-theater, benevens een parkeerterrein voor 3000 auto's en een zeer uitgebreide afdeeling voor hippische sport. (11 Popolo)

A. **VEREENIGDE** STATEN. - **Schulden** van Engeland en **Frankrijk.** — De inhoud van de nota's, door Engeland en Frankrijk aan de Vereenigde Staten gezonden inzake de kwestie der schulden, is bekendgemaakt. Beide landen verzoeken om uitstel van de op 15 December '32 vervallende betaling van oorlogsschulden. Zij doen beide een beroep op Amerika ter herziening van de schulden, wijzen op de offers die zij hebben gebracht en verwijzen naar de procedure te Lausanne gevolgd als precedent voor nieuwe onderhandelingen. Engeland stelt Washington voor als plaats van samenkomst der conferentie.
(Vor. ber. 513 K., zie Overzicht blz. 411 B.)

B. AMSTERDAM. — Motorschip ,,P. C. Hooft'' door brand vernield. — Een scheepsbrand van een omvang, zooals misschien nog nooit in de haven van Amsterdam heeft plaats gehad, heeft op 14 Nov. '32 gewoed. De Pieter Cornelisz. Hooft van de Stoomvaart-maatschappij ,,Nederland", liggende aan de Sumatrakade, is geheel door brand vernield. De oorzaak van den brand is vermoedelijk aan kortsluiting te wijten.
De ,,P. C. Hooft'' was een mailboot van 15.000 ton, die in 1926 te St. Nazaire is gebouwd en als een der mooiste schepen der maatschappij ,,Nederland'' werd beschouwd.
Het schip is voor ruim f 7,5 millioen verzekerd.
(Vor. ber. Scheepvaart **551** D.)

C. AMSTERDAM. — Schouwburgplan-Koopman. — De raadsleden mr. C. P. M. Romme, C. Woudenberg, Boissevain, **A.** Weiss, D. Wijnkoop, dr. M. de Hartogh en C. Kitsz, hebben bij den Raad een motie ingediend van den volgenden inhoud:
De Raad noodigt B. en W, uit, ter bevordering van de totstandkoming van het z.g. plan-Koopman in nader overleg te treden met de N.V. ,,De Amsterdamsche Groote Schouwburg'', en het resultaat daarvan den Raad zoo spoedig mogelijk ter definitieve beslissing voor te leggen.
Deze motie werd op 10 Nov. met 27 stemmen vóór en 16 stemmen tegen, aangenomen.

D. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Nu Engeland en Frankrijk Amerika hebben voorgesteld, na de herstelschulden ook de oorlogsschulden te herzien en in afwachting van zulk een herziening al vast uitstel van betaling te verleenen voor de in December 1932 vervallende termijnen, geven wij onderstaand een lijstje van deze in December te vervallen termijnen:

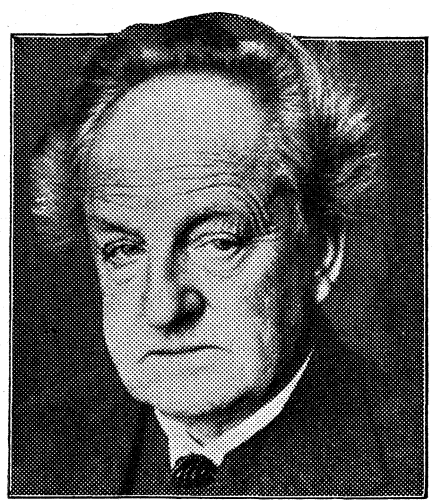
	Aflossing.	Rente.
Engeland . . .	$30.000.000	$131.100.000
Frankrijk . . .	21.447.000	38.553.000
Italië	12.300.000	2.491.000
België	4.200.000	4.250.000
Polen	1.137.000	5.502 000
Andere debiteuren	237.000	3.512.000
Totaal .	$69.321.000	$185.408.000

(Vor. ber. **568 A.,** zie Overzicht 411 B.)

E. ONTWAPENING. — Fransch plan. — Blijkens een mededeeling van V. D. uit Parijs, heeft de Fransche minister-president op 14 Nov. '32 het volgende uittreksel van het door Paul-Boncour opgestelde Ontwapeningsplan voor publicatie ter beschikking gesteld. De voornaamste inhoud van dit plan is: Het stelt etappegewijze ontwapening voor krachtens een algemeen pact, alsmede het ter beschikking van den Volkenbond stellen van een internationale leger-, vloot- en luchtmacht. Er zouden nationale legers van beperkte sterkte met korten diensttijd worden gevormd. De beperkende bepalingen ten aanzien der legers zouden tot de zeestrijdkrachten moeten worden uitgebreid. Ten aanzien der luchtstrijdkrachten zou een Unie voor Luchttransporten worden opgericht en een Europeesche luchtstrijdmacht op internationsle basis. (Vorig bericht blz. 549 B.)

15 NOVEMBER 1932

F. GERHART HAUPTMANN **ZEVENTIG** JAAR. — De groote Duitsche schrijver Gerhart Hauptmann viert heden zijn zeventigsten geboortedag.
Zijn oeuvre, veelvuldig in vreemde talen overgebracht, is zeer uitgebreid: 34 tooneelstukken, 16 epische werken en talrijke belangrijke redevoeringen vormen een geweldigen levensarbeid, in hoedanigheid een onvergankelijk geestelijk en artistiek kapitaal.
Als realist is hij begonnen, maar steeds verder verwijdert hij zich van zijn oorspronkelijken aard. Hij wordt naturalist en ook sprookjesdichter. Trots miskenning werd hem niettemin in 1912 den Nobelprijs toegekend en ontving hij eenige malen den Grillparzer-prijs.

Gerhart Hauptmann.

Hauptmann beleeft, nu hij zeventig jaar is, het beste wat een dichter kan beleven. Zijn landgenooten eeren en eerbiedigen hem.
Van zijn werken noemen wij slechts: ,,Die Weber'', ,,Hanneles Himmelfahrt'', ,,Die versunkene Glocke'', ,,Florian Geyer'', ,,Fuhrmann Henschel'', enz.
Ter gelegenheid van zijn zeventigsten geboortedag wordt door het Hofstad-Tooneel (Cor v. d. Lugt) te 's-Gravenhage zijn in 1889 geschreven tooneelspel ,,Vor Sonnenaufgang'' opgevoerd.

G. JAPAN. — Door **typhoon** geteisterd. — Bij den typhoon, die op 14 Nov. '32 aan de Japansche kust heeft gewoed, zouden tot dusver ongeveer 1000 menschen het leven hebben verloren. Het aantal vernielde huizen wordt op meer dan 30.000 geschat. De meeste verbindingen tusschen Tokio en de kust zijn verbroken. In Tokio zelf heerschte tijdens den typhoon volkomen duisternis.

A. DIRK **WITTE** OVERLEDEN. — De vooral in vroeger jaren zeer populaire dichter en voordrager van levensliedjes Dirk Witte, is in den nacht van 14 op 15 Nov. '32 door een ongeluk om het leven gekomen. De heer Witte, die in den houthandel werkzaam was, bezat een groot talent voor het maken en ook voordragen van vroolijke en ernstige echt-Hollandsche liederen, die dan ook hun weg onder een zeer talrijk publiek vonden. Vooral ook in de mobilisatiejaren heeft Dirk Witte tallooze gemobiliseerden met zijn vertolking van het levenslied aan zich verplicht.

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwingen over de **rijksbegrooting** voor **1933.** — Minister Ruys de Beerenbrouck heeft op 15 Nov. '32 in de zitting der Tweede Kamer het regeeringsbeleid verdedigd en zeide o.a.:
Het pessimisme van mr. Aalberse, die huurwetten vraagt, deelt hij niet. In het veelbesproken geval van het Nijverdalsche telegram gaf hij zijn secretarisgeneraal niet aan de al te felle en eenzijdige critiek prijs. Van een loonbijslag in land- en tuinbouw is de minister niet gediend. Een andere regeling van den rijkssteun in de crisisuitgaven der gemeenten wordt nog overwogen. (Het rapport der commissie-De Vries zal eerstdaags verschijnen.) Een wetsontwerp omtrent het bevrachtingswezen is op komst. Ten opzichte der winkelsluiting acht de minister een bevredigende oplossing langs den weg van het gemeen overleg niet ondenkbaar. Ten opzichte van de uitvoering van bruggenbouw door particulieren, die dan het recht zouden krijgen van tolheffing, zijn nog onderhandelingen gaande.
Over de steunregeling heeft de minister verklaard, dat bij de regeering geen voornemen bestaat tot algemeene verlaging der **werkloozenuitkeeringen,** doch zij maakt het voorbehoud tot wijziging van ongewcnschte toestanden. Bovendien kan zij niet verklaren, dat de werkloozenuitkeeringen nooit zullen worden verlaagd.
Wat de voortzetting der Zuiderzeewerken betreft meende de minister, dat deze kwestie niet moet worden overdreven. De regeering heeft zich op het standpunt gesteld dat zij wil voortgaan, doch niet tot elken prijs. Zij heeft, in verband met de gemaakte opmerkingen, haar standpunt herzien, al ziet zij de directe en indirecte voordeelen niet zoo groot als de heer Colijn. De uitvoering der werken zal moeten worden gereorganiseerd. De regeering is echter bereid om intusschen voorstellen te doen, opdat de voorbereiding van de uitvoering van de werken aan den N.O.-polder voortgang kan hebben. Bij nota van wijziging zal daarvoor een bedrag op de begrooting van het Zuiderzeefonds worden gebracht. **(567** B.)

C. NEDERLAND. — Vereeniging ter beoefening van **de** Irrijgswetenschap. — Kapitein-intendant J. B. de Jongh hield op 28 Oct. '32 een lezing over ,,de legervoorziening tijdens den wereldoorlog en de lessen, welke daaruit voor ons land te trekken zijn".
Zijn betoog had wijdere strekking dan noodzaak en wijze van verpleging van de militaire weermacht te verklaren. Hij toonde aan, hoezeer het noodzakelijk is aan de voorziening in de behoeften in oorlogstijd een groote uitbreiding te geven en daarin ook te begrijpen de nooden van de geheele bevolking; voorts dat — ten behoeve van die, zoo omvangrijke, voorzieningen — goede samenwerking van de militaire intendance en de burgerlijke autoriteiten (en ambtenaren) reeds in vredestijd moet zijn voorbereid.
Aan de hand van wat, vooral in de groote oorlogvoerende staten, was voorbereid en bij de tenuitvoerlegging is ervaren, toont hij de noodzaak voor een en ander aan. Hij wijst er op, dat men:
1e. niet gerekend had op een zoo langen duur van den krijg en op een zoo sterken uitgroei van de krijgsmachten tijdens den oorlog;
2e. niet voorzien had de moeilijkheden (en bemoeilijkingen) bij den aanvoer en toevoer van behoeften voor de bevolking; in Duitschland meer in het bijzonder zich geen denkbeeld had gevormd van de mogelijkheid eener, zoo krachtig doorgevoerde, hongerblokkade.
Het Bestuur van ,,Krijgswetenschap" (Secretariaat Den Haag, Bezuidenhoutsche weg 333) zal ongetwijfeld op tijdige aanvrage het voliedige verslag der lezing verkrijgbaar stellen. (V. b. Leger etc. **555** D.)

D. GEESTELIJK LEVEN. — Theresa Neumann. — De Weleerwaarde Pater Frehe O.P. heeft dezer dagen een lezing gehouden over het ,,minstens zeer merkwaardig gebeuren" in Konnersreuth, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Men zal, volgens spr., niet gemakkelijk in de geschiedenis van ascese en mystiek een geval vinden, dat zoo zeer de heele wereld in spanning bracht en nog steeds houdt als het mysterie, als het geval Theresia Neumann.
Haar geboorte- en woonplaats, vroeger een vergeten dorpje in het Beiersche bergland, heeft een wereldvermaardheid gekregen èn door de bezoekers en door de geschriften, waarvan het 't middelpunt werd en nog steeds is.
Wat behelst echter het geval Konnersreuth? Om op deze vraag een goed antwoord te kunnen geven, moet spreker enkele punten voorop stellen:
1. Visioenen, extasen, stigmata, voedingloosheid enz. zijn zeker buitengewone dingen, doch die niet voor 't eerst bij Theresia Neumann plaats hebben. Deze verschijnselen zijn zelfs heel gewoon onder de mystiek en contemplatieven. De verbazing, vooral bij andersdenkenden is wel een bewijs, hoe weinig men van de geschiedenis der Katholieke ascese en mystiek afweet. In de vorige eeuw alleen heeft men 24 gestigmatiseerden geteld en ook in onze dagen leven er nog verschillende, die echter niet allen bekend gemaakt worden.
2. Men hoeft uit voorzichtigheid niet uit te sluiten, dat bedrog of zelfrnisleiding in 't spel kan zijn, doch van den anderen kant is 't geen bewijs van voorzichtigheid als men tegen feiten in wil gaan redeneeren. Eén feit kan wel een wereldbeschouwing omver stooten, doch een wereldbeschouwing kan geen feiten omver praten.
3. Wie 't geval Th. N. bestudeert, moet zich zeker verwijderd houden van wonderzucht, doch ook van wondervrees. Beide zijn even nadeelig voor **de** waarheid.
4. Tenslotte lijkt het niet verstandig voor een juiste beoordeeling van het geval Konnersreuth. om de gebeurtenissen en verschijnselen afzonderlijk en zonder verband met het geheel te beschouwen, nelijk dikwijls door medici wordt gedaan. Meer wetenschappelijk handelt men, wanneer men het heele complex verschijnselen en gebeurtenissen geen enkel oogenblik uit 't oog verliest.
Vervolgens gaf spreker een kort, doch critisch résumé van al de gebeurtenissen in het leven van Ther. N., en verdeeide daarvoor haar leven in 4 perioden: 1. gezonde periode 1898—1918; 2. ziekte-periode 1918—1923; 3. periode der merkwaardige genezingen 1923—1925; 4. periode der mystieke verschijnselen 1926—1932.
Wanneer men nu al deze levensgebeurtenissen overziet, dan ontkomt men niet aan den indruk dat het leven van Th. N. sterke overeenkomst vertoont met verschillende mystieken, die ons uit de geschiedenis bekend zijn en in ieder geval is de eindconclusie, dat alles bij elkaar genomen Konnersreuth veel moeilijker natuurlijk dan bovennatuurlijk is te verklaren.

E. RUSLAND. — Leening ,,vijfjarenplan **in** vier jaar". — Officieel wordt medegedeeld dat op de leening ,,Vijfjarenplan in vier jaar" voor 2,7 milliard roebel is ingeschreven, d.w.z. 80,3% van het bedrag. De regeering zal nieuwe verordeningen afkondigen, die zullen aandringen op de volteekening van de leening.
(Pravda)

16 NOVEMBER 1932

A. ONTWAPENING. — Verlenging **bewapeningsvacantie.** — In de resolutie van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie van 23 Juli '32 was den betrokken regeeringen aanbevolen de bewapeningsvacantie, waartoe het vorige jaar is besloten, van 1 November '32 af met vier maanden te verlengen. Tot dusver hebben 46 staten aan het Volkenbondssecretariaat medegedeeld, dat zij met deze verlenging accoord gaan. Tot deze landen behooren o.a. Frankrijk, Italië, Engeland en Rusland. Duitschland zal, zooals bekend, op deze vraag niet antwoorden zoolang de kwestie der rechtsgelijkheid niet is opgehelderd. (Journal de la Soc. des Nations)
(Vor. ber. blz. 568 E., 564 C.)

B. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — België vraagt uitstel. — België heeft een nota gezonden aan de Amerikaansche regeering te Washington, waarin het zich aansluit bij de démarches van Frankrijk en Engeland ten aanzien van de verlenging van het uitstel der schuldenbetalingen.
(Vor. ber. 568 D., Overzicht 411 B.)

C. SPANJE. — Staking van studenten te **Madrid,** Bilbao en Granada. — In verschillende deelen van Spanje zijn ernstige onlusten uitgebroken. In de provincie Badajoz werden opnieuw huizen van grootgrondbezitters overvallen, waarbij de landarbeiders trachtten, de oogstvoorraden te plunderen.
De studenten van de juridische faculteit aan de Universiteit te Granada zijn uit protest tegen het op pensioen stellen uit politieke overwegingen van ongeveer honderd hooge juridische ambtenaren en rechters tot staking overgegaan, evenals de studenten te Madrid en Bilbao. (El Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht blz. 52 F.)

D. AMSTERDAM. — Geen automaten bijvullen **tijdens** winkelsluiting. — In Juli '32 werd een sigarenwinkelier te Amsterdam geverbaliseerd wegens het bijvullen van zijn automaten op een tijdstip, dat de winkel gesloten was.
Wegens overtreding van de Amsterdamsche Automatenverordening werd de winkelier door den kantonrechter veroordeeld tot een boete van f 0 50.
Om een principieele beslissing uit te lokken werd hooger beroep aangeteekend. De officier van justitie vroeg bevestiging van het vonnis van den kantonrechter.
De rechtbank, op 15 Nov. '32 vonnis wijzend, bevestigde het vonnis van den kantonrechter. De rechtbank is van oordeel, dat de Amsterdamsche Automatenverordening steunt op de Winkelsluitingswet.

E. FRANKRIJK. — Nieuwe begrooting. — De Fransche regeering heeft op 15 Nov. '32 het ontwerpstaatsbegrooting voor 1933 in de Kamer ingediend. De uitgaven bedragen 47,779 milliard francs, de ontvangsten ruim 47,801 milliard francs, zoodat een overschot van ruim 22 millioen blijft.
Volgens het ontwerp-staatsbegrooting zal het dreigende deficit ad 12,1 milliard francs als volgt worden weggewerkt: korting van de militaire uitgaven volgens besluit van de Kamer in Juli '32, 1,5 milliard francs; korting op de bestuursuitgaven op grond van deze zelfde wet, 0,2 milliard; fiscale maatregelen, eveneens op grond van deze wet, 0,456 milliard; bezuinigingen door conversie, 1,4 milliard; overeenkomsten met de amortisatiekas, 0,14 milliard. In het geheel 3,696 milliard francs.
Het resteerende deel van het te verwachten deficit, bijna 8,5 milliard, wordt weggewerkt door de verlaging der pensioenen en ambtenaarssalarissen ten bedrage van ruim 1,5 milliard; door nieuwe belastingen, belastingcontrôle e.d. ten bedrage van 2,5 milliard francs. Alle salarissen boven 12.000 francs zullen worden verminderd. (Le Temps). (409 *G.)*

F. AMSTERDAM. — Thee. - Telegram van de K. v, K. aan de Tweede **Kamer.** — De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam heeft op 16 Nov. '32 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een telegram gezonden, luidende:
„Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam, overigens haar bezwaren tegen ontwerp tijdelijke heffing opcenten handhavende, dringt met kracht aan althans geen opcenten te heffen op het artikel thee, wegens de precaire positie van dit artikel, reeds thans zeer zwaar belast en bovendien onlangs zwaar getroffen door Britsche preferentieele rechten, waarvan terugslag voor onze koloniën te duchten op een tijdstip, waarop de economische toenadering tusschen Indië en Moederland in bijzondere overweging is genomen en waardoor voortbrenging, handel en verbruik zullen worden benadeeld." (Vor. ber. 527 A.)

G. MIDDELLANDSCHE ZEE. — Afsluiting. — De „Deutsche Gesellschaft für Bauwesen" heeft in de Paedagogische Akademie te Dortmund een tentoonstelling geopend van de plannen van den Munchener ingenieur Sorgel voor het afsluiten van de Middellandsche Zee, waardoor de waterspiegel zou dalen en nieuw land gewonnen zou kunnen worden, terwijl tevens een bevloeiing van de Sahara daardoor mogelijk zou worden.
Sörgel wil in de Straat van Gibraltar een stuwdam maken, waardoor de waterspiegel in het westelijke gedeelte van de Middellandsche Zee 100 M. zou dalen. Een groot werk van sluizan maakt het mogelijk, dat het scheepvaartverkeer toch gehandhaafd kan blijven. Verder wil Sörgel een dijk tusschen Sicilië en Afrika aanleggen, waardoor de Straat van Messina afgesloten wordt en de waterspiegel in het Oostelijke gedeelte 200 M. kan dalen.
Na deze werkzaamheden kan begonnen worden met irrigatiewerken voor de Sahara, waarvoor een kanaal bij Gabes gegraven moet worden, terwijl als waterreservoir het zoutmeer Schott el Dlerid zal dienen. Vandaar zal het water over de Sahara geleid worden. Sörgel berekent, dat men zoodoende in het westelijke gedeelte van de Middellandsche Zee 84 000 en in het oostelijke gedeelte 492.000 vierkante KM. land zal kunnen winnen, terwijl door de bevloeiing van de Sahara 3 millioen vierkante K.M. land vruchtbaar gemaakt zou kunnen worden. Door de waterwerken zou bovendien 200 millioen P.K. electrische kracht verwekt kunnen worden. Op deze wijze zou Europa een nieuw kolonisatiegebied kunnen verkrijgen, waardoor voor langen tijd gezorgd zou zijn voor het overschot der Europeesche bevolking.
(Deutsche Gesellschaft fur Bauwesen)

H. NEDERLAND. — Verdrag met **België** inzake sociale wetgeving. — Bij het afdeelingsonderzoek in de Tweede Kamer over het wetsontwerp tot goedkeuring van het tusschen Nederland en België gesloten verdrag betreffende de gelijkstelling van elkanders onderdanen voor de toepassing der wederzijdsche wetgeving op het punt der invaliditeits- en ouderdomsverzekering en de regeling van de gevolgen voor elkanders onderdanen van het naast elkander werken dier wetgevingen, bleek algemeene instemming met dit wetsontwerp te bestaan.
Slechts werd betreurd, dat in den regel de totstandkoming van verdragen als deze zoo lang duurt.
(Vorig bericht blz. 425 K.)

I. NEDERLAND. — De toestand in de textielbedrijven. — Het bestuur van de Enschedeschë Fabrikantenvereeniging heeft aan den minister-president jhr. mr. Ruys de Beerenbrouck het volgende telegram gezonden:
„De toestand in de textielindustrie wordt nog gestadig slechter door den stijgenden buitenlandschen invoer van manufacturen en indien de regeering niet heel spaedig helpt, zullen er opnieuw vele arbeiders ontslagen moeten worden en zullen er bedrijven moeten worden stop gezet."

Een afschrift van dit telegram is gezonden aan de contingenteeringscommissie en de katoencommissie. (Vorig bericht blz. **541** B.)

A. NEDERLAND. — **Wereldbond** der Kerken. — De Ned. afdeeling van den Wereldbond der Kerken vergaderde op 16 Nov. '32 te Amsterdam in het A.M.V.J.-gebouw.
Na afdoening van enkele huishoudelijke aangelegenheden was het woord aan prof. dr. F. M. Th. Böhl, hoogleeraar te Leiden, die sprak over „De bijbelsche en historische grondslagen der oecumenische beweging der kerken".
De samensmelting, zoo zeide spr., mag en kan binnen de kringen van deze oecumenische beweging niet geforceerd worden. Wij menschen kunnen slechts voorbereiden en mogen niet vooruitloopen; wij mogen de historische grenzen — de kerkelijke evenmin als de nationale — niet zonder meer afbreken. Evenals uit een Volkenbond op den duur de Vereenigde Staten van Europa ontstaan, kan ook een kerkenbond uitgroeien.
Hierna voerde ds. J. F. van Duyne, Ned. Herv. predikant te Amsterdam-West (Sloterdijk), het woord over: ,,Christendom en oorlog". (Vor. ber. 451 E.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor **1933.** —
Na het uitvoerige antwoord van minister Ruys de Beerenbrouck op de algemeene beschouwingen, kwam minister De Geer **aan** het woord, om het financieele beleid der regeering te verdedigen. Minister De Geer zeide o.a.:
Geen oogenblik heeft de regeering gedacht om door de instelling van de commissie-Welter een stootkussen te verkrijgen. Er werkten naast elkaar en dikwijls in tegengestelde richting: de Centrale Reorganisatie-Commissie en de Bezuinigings-Commissie-Pop. De commissie-Welter was een logische samenvorging van beide commissies, waarvan de een, sedert het overlijden van den heer Pop, voorzitterloos was. De cumulatie van inkomsten wordt gebruikt om de menschen te verbitteren. Misstanden behooren echter niet te bestaan. In **1922,** in **1923** en in **1925** is aan de belangrijkste uitwassen, voor zoover zij op rijksterrein lagen, een einde gemaakt.
Doch de pensioenregelingen van provincies en gemeenten kunnen tot nieuwe uitwassen leiden, hoewel verschillende locale autoriteiten eveneens streven naar afsnijding dier uitwassen. Er worden op 't oogenblik daaromtrent gegevens verzameld. Wanneer het optreden der locale autoriteiten niet doeltreffend blijkt, zal overwogen worden in hoeverre ingrijpen door den wetgever gewenscht is.
Over de wenschelijkheid van conversie van staatsleeningen is men het eens. Maar is de mogelijkheid aanwezig? De regeering zal daarop haar aandacht gevestigd houden. De bankiers kunnen de regeering niet dwars zitten, want zij geeft de leening zelf uit. De verplichte aflossing der staatsleeningen uit buitengewone zou zelfbedrog zijn. Het zou hetzelfde zijn als leenen om een tekort op den gewonen dienst te dekken.
Ook ir. Albarda is van meening, dat de staatsuitgaven moeten getoetst worden aan de draagkracht der natie. Er kan verschil bestaan omtrent het bereiken van de grens der draagkracht, doch dat geeft hem niet het recht, de regeering te verwijten, dat zij uitsluitend in geld denkt.
De heer Albarda is de dupe van de politieke positie, waarin hij verkeert, en die hem belet, zich te verklaren vóór maatregelen, waarvan hij de noodzakelijkheid moet toegeven.
Het dogma van den klassenstrijd verhindert hem mee te werken aan het algemeen belang. Ook in de salariskwestie wordt het algemeen belang door de soc-dem. aan het politieke belang ondergeschikt gemaakt.
Voor belastingvlucht naar aanleiding van de progressieve opcenten op de gemeentefondsbelasting bleek de minister niet zoo benauwd als de heer Fleskens e.a. Het extra-parlementaire beeld, dat Oudegeest van onze belastingen gaf, liet hij maar liever voor wat 't was.
Een heffing ineens aou thans een groote ongerijmdheid zijn. Een heffing van 1 pct. op het vermogen zou dikwijls neerkomen op een van 25 pct. op het inkomen. Bovendien zou een herhaling van de heffing ineens niet kunnen uitblijven. Over een verhoogde tabaksbelasting liet de minister zich niet positief uit; een belasting op goederen in de doode hand wees hij niet geheel af. Ommunting van zilver in nikkel ontraadde de minister.
Het denkbeeld van een omzet- en verteringsbelasting zal nader worden overwogen.
Ambtenaren van het departement stellen geen voorwaarden aan de gemeenten bij de bespreking van de mogelijkheid van kasvoorschotten uit de schatkist. Er worden misschien bij besprekingen weleens verschillende mogelijkheden genoemd, maar de voorwaarden worden door de regeering schriftelijk gesteld.
Voor de saneering van het pensioenfonds der Spoorwegen bestaat reeds eenige jaren een wet, evenals voor een rijksbijdrage inzake afschrijvingen op de Spoorwegen.
Optimisme in den zin van ,,het zal wel weer terecht komen", zou roekeloos zijn, maar optimisme in den zin van vertrouwen in de toekomst, is noodig, omdat anders de daadkracht verlamd zou worden. (569 B.)

C. DUITSCHLAND. - Aftreden van v. Papen geëischt. — Het bestuur van de sociaal-democratische fractie in den Rijksdag heeft op een vergadering van den 15en November te Berlijn eenstemmig besloten geen gevolg te geven aan de uitnoodiging van Rijkskanselier von Papen om met hem te onderhandelen. Het bestuur eischt het aftreden van deze regeering.
In regeeringskringen noemt men deze weigering van de sociaal-democraten agitatie tegen de regeering en vlucht voor verantwoordelijkheid. (Alg. Hbld.)
(Vor. ber. Ministerie 465 C, **426** L, 69 **K.)**

D. NEDERLAND. — Twee-en-een-half **millioen** voor **Haringvisschers.** — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot verleening van een rentedragend crediet ten behoeve van de haringdrijfnetvisscherij uit te betalen in **1932** en zoo noodig in **1933.**
De memorie van toelichting beschrijft uitvoerig de oorzaken van de moeilijkheden in dit bedrijf en vervolgt dan:
In overleg met belanghebbenden is een regeling ontworpen, welke het den reeders mogelijk zal maken voor eigen risico haring tijdelijk uit de markt te nemen. Volgens deze regeling zal de Reedersvereeniging voor de Nederlandsche Haringvisscherij optreden als centrale organisatie, die den reeders op de partijen haring, welke uit de markt genomen worden, voorschot verleent, waarvoor de opgeslagen haring aan haar ter zekerheidstelling in eigendom wordt overgedragen.
Om de reedersvereeniging in staat te stellen dezen opslag te financieren zal te haren behoeve door het Rijk een rentedragend crediet worden geopend van ten hoogste f 2.500.000, hetgeen haar naar gebleken behoeft; bij gedeelten ter beschikking zal worden gesteld. (Vor. ber. Visscherijbedrijf **530 G.)**

17 NOVEMBER 1932

E. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. —
De Separatisten in Birma hebben bij de algemeene verkiezingen de nederlaag geleden. De anti-Separatisten hebben 39 zetels veroverd, de Separatisten 29, de Neutralen 9. (Vorig bericht blz. 555 **G.)**

F. ONTWAPEMNG. — **Duitsche critiek** op **Fransch** plan. — Naar de meening der Duitsche dagbladen is het Fransche voorstel niet zoozeer een ontwapeningsplan als wel een plan tot politieke organisatie van

Europa naar de bekende Fransche zienswijze. Het behelst in nieuwen vorm de oude gedachten van het protocol van Genève, welke tenslotte op een verzekerde handhaving van den status quo neerkomen. Het Fransche ontwapeningsplan wordt ontsierd door twee voorname constructiefouten: het verbindt maatregelen, die terstond kunnen en moeten worden uitgevoerd met andere, welker verwezenlijking geruimen tijd zou duren. Het doet veiligheidsvoorstellen, die een reeds voldongen algemeene ontwapening en een zekere bewapeningsvereffening tusschen alle staten tot voorwaarde moeten hebben. Het laat de kwestie der rechtsgelijkheid geheel open en de verwezenlijking der Duitsche verlangens wordt aldus op de lange baan geschoven, ofschoon een soort kader wordt gevormd door de bepaling, dat in alle staten dezelfde legerorganisatie tot stand moet komen.
(Kölnische Zeitung). **(Vor.** ber. 570 **A.,** 568 E.)

A. HONGARIJE. — Gömbös over zijn reis naar Rome. — In de commissie voor buitenlandsche zaken van het Huis van Afgevaardigden heeft de Hongaarschz premier Gömbös rapport uitgebracht over zijn reis naar Rome. Zijn reis had ten doel het vriendschapsverdrag in overeenstemming met het principe van wederkeerigheid een dieperen economischen inhoud te geven en daarmede den inoeilijken toestand van den Hongaarschen landbouw te verlichten. Er is een Italiaansch-Hongaarsche economische commissie ingesteld tot verlevendiging der economische betrekkingen tusschen beide landen. Gebleken is, aldus Gömbös, dat de politiek van beide landen ook wat. betreft de economische wereldconferentie en de conferentie voor de Oostelijke reparaties, volkomen overeenstemt. Men is er ook in geslaagd reeds langen tijd hangende financieele kwesties, die in verband staan met de liquidatie van den wereldoorlog, te regelen.
(Budagesti Hirlap)

B. CARRY VAN BRUGGEN OVERLEDEN. — Op 16 November 1932 is de schrijfster Carry van Bruggen, 51 jaar oud, in haar woning te Laren overleden.
Carry van Bruggen, eigenlijk Carry de Haan, was een zuster van den dichter Jacob Israël de Haan, die als Zionist naar Palestina ging en daar werd vermoord. Zij werd op 1 Jan. 1881 te Smilde geboren en bracht haar jeugd door te Zaandam, waar zij de lagere school bezocht en voor onderwijzeres werd opgeleid.
In 1907 verscheen haar eerste boek, een bundel vertellingen, onder den titel „In de Schaduw". Daarop volgden in 1909 twee boeken over het leven in Indië: „Goenoeng-Djatti" en „'n Badreisje in de Tropen" en nog in hetzelfde jaar de roman, die haar naam algemeen bekend maakte: „De Verlatene".
Verder schreef zij „Heleen", de minutieuze ontleding van een meisjesleven, „Breischooltje", „Prometheus" (1919) en „Hedendaagsch Fetischisme" (1925).
Zelfontleding vindt men nog in „Een Coquette Vrouw", verschenen in 1915 en voorafgegaan door „Het Joodje" een roman waarin de motieven van „De Verlatene" terugkeeren, „Om de Kinderen", „Van een kind" en „Een Indisch Huwelijk". Onder den schuilnaam Justine Abbing zijn van haar hand verschenen „Uit het leven van een denkende vrouw", „Een kunstenaar", „Het verspeelde leven" en „De vergelding", werk waarin zij allerlei vragen van den dag en psychologische problemen in romanvorm heeft behandeld en die zij zelf, blijkens het pseudoniem, niet op een lijn met haar andere romans van dien tijd heeft willen stellen.
Haar litteraire qualiteiten vindt men weer in „Het Huisje aan de Sloot", dat in 1921 het licht zag. In dit boek verdiepte de schrijfster zich weer in haar jeugd, en in het leven van het orthodoxe Joodsche gezin, dat voor haar steeds de bron van de paar zuiverste inspiraties is geweest. In „Eva", een krachtigen en oorspronkelijken roman vindt men alle invloeden, die zij vroeger heeft ondergaan: naturalisme, psychologische analyse, Hegeliaansche wijsbegeerte en oude Joodache vroomheid die in dit boek tot een eenheid zijn ineengevloeid.

C. ONTWAPENING. — Engelands plan. — De Engelsche minister van Buitenl. Zaken, Sir John Simon, heeft op 17 Nov. 1932 te Genève in een rede voor het bureau der ontwapeningsconferentie Engelands denkbeelden inzake de ontwapening uiteengezet. Wijziging van Versailles wordt slechts door overleg mogelijk geacht. Engeland erkent Duitschlands eisch inzake rechtsgelijkheid en verklaart zich bereid dit beginsel in een nieuwe conventie op te nemen. Tenslotte brengt Simon Engelands uitvoerige voorstellen over inzake ontwapeningsbeperking te land, ter zee en in de lucht. Hoofdpunten van Engelands voorstel zijn: ingrijpende vermindering van de tonnenmaat der groote oorlogsschepen, afschaffing der duikbooten, verbod van zware tanks, leger- en marinevliegtuigen, internationale contrôle der civiele luchtvaart.
(Alg. Handelsblad). (Vorig bericht **blz.** 571 **F.)**

D. **DUITSCHLAND.** — Regeering-Von Papen afgetreden. — Officieel wordt medegedeeld: De Rijkskanselier heeft op 17 Nov. '**32** den Rijkspresident rapport uitgebracht betreffende het resultaat der besprekingen, welke hij in opdracht van den Rijkspresident met de partijleiders heeft gevoerd nopens de totstandkoming van een nationale concentratie op een zoo breed mogelijke basis.
Terwijl de Duitsch-Nationale Volkspartij, de Duitsche Volkspartij en de Beiersche Volkspartij op het standpunt staan, dat zij iedere concentratie toejuichen, welke in staat zal zijn de werkzaamheden der Rijksregeering te verlichten, heeft de leider der Centrumpartij de meening uitgesproken, dat hem de leiding en de samenstelling van het huidige kabinet niet geschikt voorkomen om de aaneensluiting dezer krarhten te verzekeren. De S.P.D. heeft den wensch van den kanselier om een onderhoud te hebben over de medewerking aan een nationale noodgemeenschap botweg van de hand gewezen.
De N.S.D.A.P. heeft medegedeeld, dat zij slechts onder zeker voorbehoud bereid is tot schriftelijke onderhandelingen, waarbij zij van te voren verwerpt het door de Rijksregeering in behandeling genomen politieke en economische plan te ondersteunen.
Onder deze omstandigheden meende de Rijksregeering, die met al haar krachten heeft getracht de haar den lsten Juni '32 door den Rijkspresident verleende opdracht ten uitvoer te leggen, het meest te handelen In het belang van het Vaderland, door deze opdracht thans den Rijkspresident terug te geven. Zij handelt daarbij — zonder het principe der autoritaire staatsleiding prijs te geven — volgens het door haar reeds eenige nialen uitgesproken principe, dat in deze zoo ernstige stonde geen plaats kan zijn voor een rekening houden met personen. Zij wenscht den Rijkspresident den weg volkomen vrij te maken, opdat hij als leider der natie en gesteund door de hooge autoriteit van zijn ambt de aaneensluiting van alle waarachtig nationale krachten zal kunnen tot stand brengen.
De Rijkspresident heeft het aftreden der Rijksregeering aanvaard en het kabinet belast met de afwikkeling der loopende zaken. (Berliner Tageblatt)
(Vor. ber. **571 C., Ministerie** 465 C.)

E. KUNSTMATIG **HART.** — De „Wetsjernjaja Moskwa" bevat een mededeeling over het kunstmatige hart. Het Moskousche instituut voor bloedovergieten heeft het door Brjoechanenko en Jankowsky uitgevonden apparaat, dat het „kunstmatige hart" genoemd wordt. verbeterd. Dit apparaat heeft het instituut in staat gesteld verschillende belangrijke proeven te nemen.
Het kunstmatige hart stelde de geleerden in staat een zeer belangrijk probleem op te lossen. Met behulp

van dat hart heeft de bekende chirurg, prof. Terebinsky n.l. eenige goed gelukte operaties aan het hart van dieren uitgevoerd. De professor sneed het hart en al zijn afzonderlijke afdeelingen open, verrichtte daarin verschillende operaties, die noodzakelijk zijn bij ongeneeslijke hartkwalen, naaide de openingen weer dicht en vulde het hart opnieuw met bloed.
Zulk een operatie duurde slechts 4½ minuut. Gedurende de operatie werden het hart en de longen vervangen door liet apparaat van Brjoechanenko. Wet apparaat werkte op volmaakte wijze. Op deze wijze zijn reeds tien honden geopereerd en steeds met succes.
Prof. Terebinsky begon met deze proefnemingen een paar jaar geleden. Alle door hem geopereerde honden zijn nog in leven. Zij worden in het instituut in observatie gehouden. De onderzoekingen hebben vastgesteld, dat alle operaties uitstekend zijn gelukt. Nu wordt onderzocht of dergelijke operaties bij menschen mogelijk zullen zijn.
Voor het gelukken van dergelijke operaties was het eerste vereischte niet-coaguleerend bloed te verkrijgen. Dit probleem werd door het instituut opgelost. De medewerkers van het instituut vonden een chemisch praeparaat, waardoor het bloed in niet-coaguIeerenden toestand bewaard kan worden.
(Wetsjernjaja Moskwa)

18 NOVEMBER 1932

A. **DENEMARKEN.** — Verkiezingen. — Volgens den voorloopigen eind-uitslag van de Deensche verkiezingen op **17** Nov. **1932** zal het nieuwe Folketing als volgt zijn samengesteld:

Venstre-partij	**39** zetels	**(44)**
Conservatieven	**27** „	**(24)**
Sociaal-democraten	**62** „	(61)
Burgerlijk-radicalen	**14**	(16)
Noord-Sleeswijksche partij	**1** zetel	(1)
Rechtspartij	**4** zetels	(3)
Communisten	**2** „	(0)

Hoewel de conservatieven een belangrijke overwinning hebben behaald, wordt de regeeringsmeerderheid, die bestaat uit sociaal-democraten en burgerlijke democraten, hierdoor niet aangetast. De regeeringspartijen beschikken over **76** van de **149** zetels. De nationaal-socialisten kregen in totaal slechts **756** stemmen.
Minister-president Stauning beschouwt den verkiezingsuitslag als een votum van vertrouwen van het land in het tegenwoordige kabinet. De minister van Buitenlandsche Zaken, Münch, verklaarde, dat dit de eerste verkiezing is, waarbij een regeering tijdens een crisis een overwinning heeft behaald.
(Politiken). (Vorig bericht blz. 550 E.)

B. ROEMENIE. — Troonrede van Koning **Carol.** — Koning Carol opende op 16 Nov. te Boekarest de nieuwe zitting van het Roemeensche parlement met een troonrede, waarin hij het doel van de Roemeensche buitenlandsche pulitiek noemde: nauwkeurige naleving van verdragen, onwrikbaar vasthouden aan verbintenissen, ontwikkeling van vriendschappelijke betrekkingen met alle mogendheden en nauwe samenwerking met den Volkenbond.
Ter bespoediging van den economischen en financieelen opbouw heeft de vorige regeering de technische medewerking van den Volkenbond gevraagd; de tegenwoordige regeering zal de onderhandelingen voortzetten om een oplossing te bereiken die in het belang van het land is. De financieele politiek zal zich baseeren op de met zware offers gekochte stabiliteit van het muntwezen. (Adeverul Bucarest)

C. **PTOLOMÆUS.** — Fotografische uitgave der Grieksche handschriften. — Als vrucht van meer dan dertigjarige studie en ontelbare experimenten is dezer dagen, met medewerking der Vaticaansche Bibliotheek, een uitgave in lichtdruk verschenen van de handschriften van Ptolomæus.
Dit kostbare document, dat nauwkeurige geografische beschrijvingen geeft van alle deelen der wereld, die den antieken bekend waren, is voor de reproductie tijdelijk uit de bibliotheek van de Hertogen van Urbino in de Vaticaansche bibliotheek overgebracht. De tekst is van het allergrootste belang voor de studie van de evolutie der geografische wetenschappen in de landen om de Middellandsche Zee. Vandaar het belang van de fototypische reproductie, die verzorgd is door Padre Giovanni Fischer van de Compagnia di Gesu en die in een fraaien, weelderig uitgevoerden band, **300** copieën van den antieken Griekschen tekst en van de daarbij behoorende aardrijkskundige kaarten in hun oorspronkelijke levendige kleuren, ter beschikking van de hedendaagsche wetenschap stelt. Dit werk, het 19de van de serie fototypische reproducties der Vaticaansche handschriften, bestaat uit 4 deelen. Het eerste bevat de alleroudste atlas, het tweede den Griekschen tekst van Ptolomæus. Het derde een critische studie van Pater Giovanni Fischer, die het geografische en cartografische werk van den grooten astronoom behandelt, niet critische analyse der verschillende handschriften. Het laatste deel geeft **83** reproducties van oude kaarten, alle gereconstrueerd naar aanwijzingen uit den Ptolomæischen tekst. (L'Osservatore Romano)

D. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Aan het overzicht van de werkloosheid onder de leden der gesubsidieerde werkloozenkassen (week **24—29** Oct. **1932**) ontleenen wij het volgende:

Groepen	Aantal kas-leden	Geh. week werkl.	Ged. d. w. wrkl.
Diamantnijverheid	**5298**	**3836**	**253**
Grafische vakken	**20715**	**3081**	**880**
Bouwvakken	**81602**	**32461**	**1260**
Schilders	**12792**	**4753**	**669**
Houtbewerking	**17636**	**7107**	**600**
Kleedingindustrie	**7820**	**727**	**772**
Bew. v. leder, wasdoek, enz.	**5020**	**539**	**269**
Metaalnijverheid	**82251**	**30846**	**3326**
Textielnijverheid	**41215**	**7003**	**4573**
Voedings- en genotmiddelen	**17434**	**1146**	**351**
Sigaren en Tabaksind.	**14350**	**2186**	**1737**
Hand.- en Kant.pers.	**42681**	**4175**	**23**
Techn. en Opz.houdend pers.	**10379**	**1289**	**13**
Hotelbedrijf	**3002**	**446**	**26**
Land- en Tuinbouw			
Mijnbouw	**18496**	**479**	**2897**
Transportbedr. en Zeevaart	**68666**	**13920**	**5573**
Fabrieksnijverheid	**56562**	**14524**	**1503**
Kappersbond	**1071**	**119**	4
Andere groepen	**3940**	**330**	**211**
	510930	128961	24939

Bij **220** organen der Openbare Arbeidsbemiddeling stonden in bovengenoemd tijdvak als werkzoekenden ingeschreven **247.350** mannen.
Het percentage der arbeiders, de geheele week werkloos, is, sedert de week van **3—8** October, toen het **24.9** bedroeg, gestegen tot **25.2** (in de overeenkomstige week van **1931** bedroeg het **13.5).** (504 **C.)**

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Algemeene beschouwing over de **rijksbegrooting** voor **1933.** — De algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting zijn geëindigd. De Tweede Kamer heeft z. h. s. Hoofdstuk I aangenomen. Verworpen wordt de motie-Albarda betreffende de cumulatie van pensioenen en bezoldigingen uit de openbare kas. Z. h. s. wordt aangenomen de motie-Duymaer van Twist betreffende hulpverleening aan de binnenschippers.
Wat het Zuiderzeevraagstuk betreft heeft minister Ruys de Beerenbrouck nog aan zijn vorige verklaring toegevoegd, dat de regeering naar een mogelijkheid

van betere financiering zoekt. Daarvoor is een jaar noodig. Deze tijd wordt dan gebruikt om voorhereidende werken te verrichten. Het volgende jaar zal een definitieve beslissing over de inpoldering kunnen vallen. (Vorig bericht blz. **571** B.)

A. NEDERLAND. — Remonstrantsche Gemeente Den Haag. — Op 17 Nov. 1932 werd in het kerkgebouw der Kemonstrantsche gemeente te 's-Gravenhage een bijeenkomst gehouden ter herdenking van het 300-jarig bestaan dezer gemeente. Nadat de voorzitter, de heer W. F. Ridder van Rappard, het openingswcord had gesproken, hield ds. J. C. A. Fetter een toespraak, waarin hij het ontstaan, het heden en de toekomst der gemeente schetste.

B. NEDERLAND. — Alg. Nederl. Fascistenbond. — De heeren M. Heijbroek te Oosterbeek, P. E. Keuchenius te 's-Gravenhage en C. J. van Knotsenborg te Rotterdam, vormende met hun drieën de reorganisatie-commissie, welke door de jongste algemeene vergadering van den Algemeenen Nederlandschen Fascisten Bond is benoemd om te trachten orde in de leiding van die orgsnisatie te brengen, hebben in een pers-conferentie te 's-Graverihage een uiteenzetting gegeven van de strubbelingen in de fascistische beweging en van hun plannen tot saneering van de leiding in den A. N. F. B. (De Maasbode)

C. NEDERLAND. — Justitiebegrooting. — De Tweede Kamer heeft op 18 Nov. de Justitie-begrooting z. h. s. goedgekeurd. (Vorig bericht blz. **573** E.)

D. NEDERLAND. — Voorloopig geen Vaccine-dwang. — De minister van Binnenlandsche Zaken, jhr. mr. J. Ch. M. Ruys de Beerenbrouck, schrijft in de memorie van antwoord op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot verlenging van den geldigheidsduur van tijdelijke bepalingen betreffende de vaccinatie o.m. het volgende:
Tegen invoering van den directen vaccinatiedwang in het eerste levensjaar bestaat hetzelfde overwegende bezwaar als tegen de bestendiging van den zijdelingschen vaccinatiedwang. De ervaring heeft geleerd, dat ook in het eerste levensjaar de vaccinatie niet volkomen veilig is.
Voor een voorstel tot definitieve afschaffing van den indirecten vaccinatiedwang acht de minister den tijd niet gekomen, zoolang het encephalitis-vraagstuk niet is opgelost, omdat de wetgever zich bij zijn tijdelijke maatregelen op het standpunt heeft gesteld, dat hij niet mag dwingen, ook niet zijdelings, tot maatregelen, waaraan gevaar voor leven of gezondheid is verbonden. De minister meent zich op datzelfde standpunt te moeten stellen.

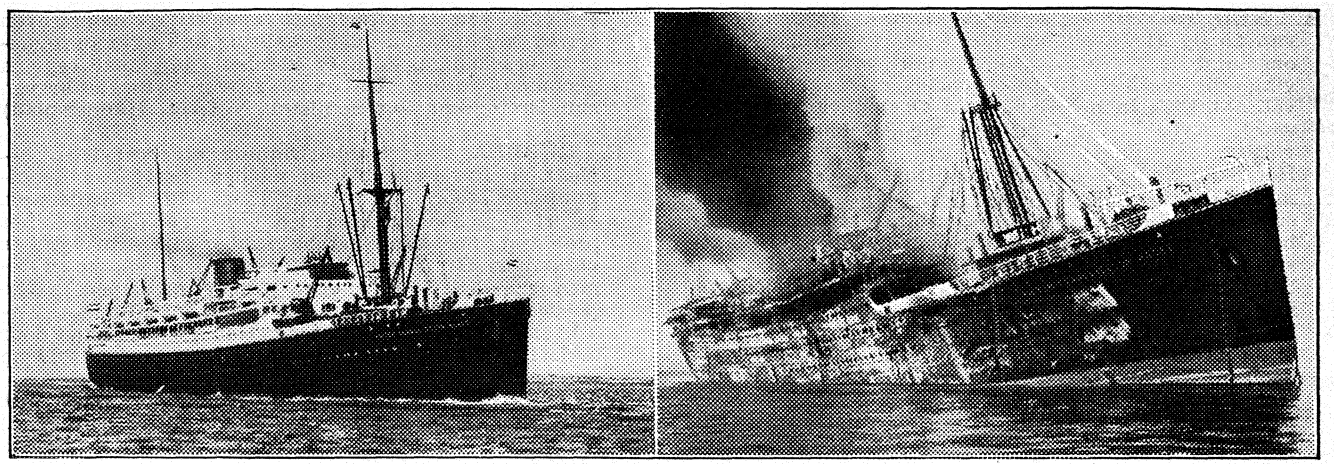
19 NOVEMBER 1932

E. DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis - Persstemmen. — Hieronder laten wij de meening van eenigc bladen over het aftreden van von Papen volgen.
Duitschland: De „Germania", het blad van het Centrum, schrijft: De regeering von Papen heeft den weg vrijgemaakt voor een reorganisatie van de rijksregeering en tot een nauweren band tusschen regeering en volk. Hiermede heeft zij het volk een grooten dienst bewezen.
De „Vossische Zeitung" stelt in het licht, dat het ditmaal niet gaat om een verandering van personen, om een actie voor rechts of links of het midden, maar om een beslissing, waardoor het Duitsche lot voor langen tijd zal worden vastgelegd.
De „Vorwärts" schrijft, dat de houding der sociaaldemocraten tegenover een aan de regeering von Papen gelijk kabinet precies dezelfde zal zijn als tegenover de regeering von Papen zelve.
De „Völkische Beobachter" schrijft o.a.: Het is waarlijk niet te veel verlangd, dat men eindelijk op de verantwoordelijke plaatsen rekening houdt met den wil en de meening van het volk, en deze meening is, dat thans het uur is gekomen dat zonder tusschenoplossingen Adolf Hitler tot Rijkskanselier moet worden benoemd.
Frankrijk: De „Petit Parisien" is van meening, dat het aftreden der Duitsche regeering bewezen heeft, dat een dictatoriaal regime in Duitschland niet mogelijk is, hoewel men ook niet van zuiver democratische tendenzen der meerderheid kan spreken. Voor Hitler heeft het uur geslagen zijn woorden in daden om te zetten.
De „Oeuvre" meent, dat door wisseling in de regeering de tot nu toe gevolgde buitenlandsche politiek niet veranderd kan worden.
Engeland: De „Financial News" verklaart, dat men moet afwachten of de partijen in staat zijn een regeering te vormen. De regeering-Von Papen heeft niets gedaan, wat gevaarlijk of schadelijk zou kunnen zijn. Het is in ieder geval voor den onpartijdigen toeschouwer duidelijk, dat, wanneer de partijen zoo hardnekkig vasthouden aan haar eischen, en niet zouden begrijpen dat op de overwinning van het oogenblik een compromis moet volgen, zij het risico loopen een gelegenheid voorbij te laten gaan, die wellicht niet terugkomt.
Vereenigde Staten: De „Herald Tribune" verklaart, dat de Rijkspresident wellicht Hugenberg of Hitler met de vorming van een coalitie-kabinet onder bepaalde voorwaarden zal belasten. Wanneer een van deze beiden de opdracht aanvaardt, dan zal Hindenburg langs dezen weg zijn wil doorzetten of den Rijksdag opnieuw ontbinden en een „winterkabinet" aan het bewind roepen. (Vor. ber. **572** D., **365 F.**)

F. DUTTSCHLAND. — Verlenging van den godsvrede tot 2 Januari **1933.** — De geldigheidsduur der verordening van den Rijkspresident tot verzekering van den binnenlandschen vrede d.d. 2 Nov. '32, welke den 19den November zou expireeren, is bij verordening van den Rijkspresident van 19 Nov. verlengd tot en met 2 Januari 1933.
Tegelijkertijd is ook de in de aanvullende verordening van 3 November vervatte machtiging verleend, waarbij uitzonderingen worden toegelaten voor zoover deze vergaderingen betreffen voor verkiezingen welke voor 15 Januari 1933 zullen plaats vinden.
(Berl. Tageblatt). (Vorig bericht blz. **556 G.**)

G. IERLAND. — Zee- en luchthaven te Galway. — Deskundigen hebben zich bezig gehouden met het uitwerken van een groot plan tot den aanleg van een zee- en luchthaven te Galway in Ierland. Het plan omvat den aanleg van een nieuwe haven en van een modern toegerust vliegveld even buiten de stad, ten einde den passagiers op de transatlantische schepen aanzienlijk tijd te besparen.
Groot-Brittannië, Canada en de Iersche Vrijstaat zijn bij het plan geïnteresseerd, dat door de transportorganisaties in Ierland en op het vasteland wordt bestudeerd.
Het denkbeeld is om een nieuwe eindhaven voor den dienst tusschen Halifax en Galway te vestigen.
Clendining, de voorzitter van de Irish Transatlantic Corporation Ltd., welke het plan heeft opgesteld, heeft medegedeeld dat de voorloopige gelden uitsluitend uit Engeland en Ierland zijn verkregen, doch dat verwacht wordt dat de voor de voltooiing van het plan noodzakelijke gelden op internationale basis zullen worden verstrekt. Groote Duitsche en Nederlandsche ondernemingen hebben al te kennen gegeven dat zij zich financieel bij het plan wenschen te interesseeren. Het ligt in de bedoeling tenslotte in Londen en New York een openbare leening uit te geven.
De miniiumkosten worden op 2½ millioen pdst. geschat. (Irish Times). (V. b. Scheepvaart **551** D.)

A. SCHEEPSBRAND **„P.** C. HOOFT'. —

De mailboot „P. C. Hooft" vóór en tijdens den brand, (Zie beschrijving blz. **568 B.**)

B. VOLKENBOND. — Eerste draadloos telefoongesprek tusschen Genève en Japan. — Voor de eerste maal is op 17 Nov. '32 tusschen het radio-station van den Volkenbond en het officieele Japansche radiostation Kamikawa een radio-telefonisch gesprek gevoerd, waaraan werd deelgenomen door eenige hooge ambtenaren van het Volkenbondssecretariaat te Genève en door den directeur van den Japanschen radiodienst te Tokio. Het gesprek duurde een half uur en verliep zonder een enkele storing. Het gesprokene was zeer duidelijk te verstaan. (Journal de Genève)

C. NEDERLAND. — De **toestand** in de **textielbedrijven.** — De Enschedesche Fabrikantenvereeniging heeft van den minister-president het volgende telegram ontvangen:
„In antwoord op uw telegram heb ik de eer u mede te deelen, dat de toestand in de textielindustrie reeds eenige weken de regeering aanleiding heeft gegeven tot een hernieuwd onderzoek inzake contingenteering." (Vorig bericht blz. **570 I.**)

D. NIEUWE PASTEURISEER-METHODE. — Een paar Amerikaansche onderzoekers zijn er in geslaagd een nieuwe methode te vinden voor het pasteuriseeren van melk. Zij dooden de bacteriën door middel van zeer hooge fluittonen. Deze veroorzaken zij langs electrischen weg in een nikkelen buis, die zij aan het trillen brengen met behulp van snel wisselende electromagnetische velden. Zij verkrijgen zoo een toon met een frequentie van 9000 trillingen per secunde. De nikkelen buis wordt nu gebracht in een van rubber, waar doorheen de te pasteuriseeren melk loopt. Hoewel de melk slechts ongeveer gedurende één secunde met de nikkelen buis in direct contact is, bleek het, dat het aantal bacteriën tusschen de 80 en 100 percent afnam. Verder vond men, dat ook bacteriën, die bij de gewone pasteurisatie niet gedood werden, bij deze bewerking niet konden blijven leven. Wellicht is het pasteuriseeren op deze wijze goedkooper en sneller uit te voeren dan volgens de klassieke verwarmingsmethode. (Haagsche Post)

20 NOVEMBER 1932

E. W. H. VLIEGEN ZEVENTIG **JAAR.** — Een vooraanstaande figuur uit de Nederlandsche sociaaldemocratie, Willem Hubert Vliegen, werd op 20 Nov. '32 70 jaar. Hij werd te Gulpen in Zuid-Limburg geboren.
Gedurende zijn verblijf te Amsterdam kwam hij in aanraking met de politiek en werd lid van den Sociaaldemocratischen Bond, waarin hij steeds meer op den voorgrond trad.
Na een verblijf te Parijs, waar hij tot 1902 als correspondent voor „Het Volk" en voor enkele Duitsche bladen optrad, volgde hij te Amsterdam mr. Mendels op als redacteur buitenland aan „Het Volk" en nam spoedig ook in de hoofdstad een vooraanstaande plaats in: vele jaren was hij hier voorzitter van de coöperatie „De Dageraad", werd in 1906 voor district III in den Raad gekozen en in 1907 door district IX afgevaardigd naar de Provinciale Staten voor Noord-Holland.
In 1904 werd de heer Vliegen in Amsterdam tot wethouder van financiën gekozen; daarna werd hij wethouder voor publieke werken, tenslotte van onderwijs. In 1909 had district IX den heer Vliegen naar de Tweede Kamer gezonden, waar hij in het bijzonder aandacht schonk aan de financieel-economische problemen. In 1915 bedankte de heer Vliegen voor de Tweede Kamer om zich geheel aan het wethouderschap te wijden. Maar in 1917 kozen de Staten van Noord-Holland hem tot lid van de Eerste Kamer en toen hij in 1922 wederom in de Tweede Kamer zijn intrede deed, legde hij zijn wethouderschap van de hoofdstad neer. Hij vestigde zich in de Residentie en werd in 1927 lid van den Gemeenteraad van 's-Gravenhage.
Zoo is de heer Vliegen een der markante figuren uit de Nederlandsche arbeidersbeweging — die in den loop der jaren ook op internationale congressen veel is opgetreden en uiteraard in tal van officieele lichamen zitting had en nog heeft (hij is o.m. lid van de Nederlandsche delegatie ter Ontwapeningsconferentie te Genève).
Nog vermelden wij, dat van zijn hand verschenen zijn „De Dageraad der Volksbevrijding" en „Die onze kracht ontwaken deed", werken waarin de heer Vliegen de ontwikkeling der socialistische beweging in Nederland uitvoerig beschreven heeft.
(Zie photo **blz. 278** K.)

F. ITALIE. — Sperry gyro-stabiliser. - Proeftocht van de **„Conte** di Savoia". — De „Conte di Savoia", het zusterschip van de „Rex", heeft op den proeftocht naar Genua een snelheid behaald van meer dan 30 mijl en een gemiddelde van 29 mijl. De „Conte di Savoia" is de eerste lijnboot, welke is uitgerust met een Sperry gyro-stabiliser, om het rollen en stampen van het schip te voorkomen en de passagiers voor zeeziekte te behoeden. Op 30 November zal de nieuwe boot de eerste reis naar New-York maken. Het 48.000 ton groote schip wordt voortgestuwd door machines met een vermogen van niet minder dan 120.000 P.K.
(Corriere della Sera). (Vor. ber. blz. **75** K.)

21 NOVEMBER 1932

A. NEDERLAND. — Aardschokken. — In den nacht van 20 op 21 November omstreeks twaalf uur heeft ons land de sensatie medegemaakt van een aardbeving, die slechts eenige seconden heeft geduurd en voornamelijk in het Zuiden en Oosten van ons land werd gevoeld. De officieele mededeeling luidt als volgt:
Het Kon. Nederl. Meteorol. Instituut te De Bilt deelt mede, dat hedennacht om 11 u. 56 m. 37 sec. Amsterdamsche tijd te De Bilt een sterke, naburige aardbeving werd opgeteekend, die in verschillende plaatsen hier te lande is gevoeld.
Uit verschillende deelen van het land ontvangen wij mededeelingen van waargenomen trillingen. In geheel Noord-Brabant en Limburg en ook in den Achterhoek is de aardschok gevoeld, maar noch uit het Noorden noch uit Zeeland bereikten ons berichten hieromtrent.
Het Persbureau Vaz Dias verneemt van bevoegde zijde, dat men de beving, die in den afgeloopen nacht heeft plaats gehad, vooral niet moet verwarren met verschijnselen van vulkanischen aard.
Het betreft hier een z.g. tectonische aardbeving, ontstaan door spanningen in de aardkorst, die gewoonlijk gepaard gaat met verschuivingen van groote aardschollen. In 1931, in den nacht van 6 op 7 Juni, is een dergelijke beving in Nederland waargenomen. De haard lag toen in de Noordzee. Thans schijnt deze in het Zuid-Oosten des lands gezocht te moeten worden.

B. LYTTON-RAPPORT. — Afwijzende houding van Japan. — Het rapport-Lytton betreffende Mandsjoerije is op 21 Nov. '32 door den Volkenbond te Genève in behandeling genomen. De Japansche gedelegeerde Matsoeoko wijst de aanbevelingen der commissie volstrekt van de hand.
Japan handhaaft zijn argument dat het niet is uitgemaakt dat Mandsjoerije een integraal deel van China uitmaakt. Het erkent dat het een militair plan van actie in Mandsjoerije heeft gehad, doch slechts als maatregel van verdediging tegen een eventueelen Chineeschen aanval. Japan beweert dat het zich wat de schending van het negenmogendhedenverdrag betreft in de uitoefening van zijn wettige rechten op Chineesch gebied bevindt en niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de gevolgen daarvan, zelfs wanneer Mandsjoerije werkelijk een integraal deel van China geweest zou zijn. De stichting van Mandsjoekwo beteekent geen schending van eenig internationaal verdrag.
De abnormale omstandigheden en toestanden, die in Mandsjoerije heerschen, kunnen niet op de gewone wijze behandeld worden, zoodat ook de procedure die thans zal worden toegepast, geen precedent kan scheppen voor gewone gevallen van internationale strijdvragen. Japan meent dat de aanbevelingen van de commissie-Lytton wat China betreft zouden neerkomen op internationale contrôle over China en Mandsjoerije, hetgeen noch door Japan noch door Mandsjoerije aanvaard kan worden.
De Chineesche gedelegeerde dr. Yen eischt thans een prompte actie van den Volkenbond.
(Vor. ber. 542 G., 525 A., 517 C.)

C. NEDERLAND. — Vereeniging voor Volkenbond en Vrede. — Jhr. mr. dr. H. A. van Karnebeek, commissaris der Koningin in Zuid-Holland, minister van Staat en oud-minister van Buitenlandsche Zaken, is afgetreden als voorzitter van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede. Mr. W. M. van Lanschot, lid van de Eerste Kamer en president van den Krijgsraad voor de Landmacht van het Rijk in Europa, is hem opgevolgd.

D. FRANKRIJK. — Aanslag op den trein van Herriot. — Op 20 Nov. '32 is bij Angers een aanslag gepleegd op de spoorbaan waarover de Fransche minister-president Herriot zich even later naar Nantes zou begeven ter bijwoning van de herdenking der vereeniging van Bretagne met Frankrijk. Spoorstaven waren vermoedelijk door gebruikmaking van dynamiet beschadigd, doch er konden tijdig maatregelen genomen worden. De aanslag wordt toegeschreven aan Bretonsche autonomisten. (Alg. Handelsblad)

E. RUBBER. — Rubberwinning uit acetyleen. — Naar de Russische bladen melden, heeft het Leningradsche laboratorium voor toegepaste chemie zich sedert verscheidene maanden beziggehouden met het probleem, hoe synthetische rubber uit acetyleen te verkrijgen. Bij de eerste proeven werden eenige grammen van deze kunstmatige rubber gewonnen, welke hoeveelheid volgens genoemde bladen later tot verscheidene kilogrammen steeg. Het doel is thans door nadere experimenten de te verlirijgen hoeveelheid op te voeren.
Tegelijkertijd worden de proeven voortgezet met rubberhoudende planten, waarmede men zich vooral in de Krim en in Kazakstan bezighoudt. Een nieuwe plant is thans in de Krim gevonden, de odoewantsjiek, welke een goede kwaliteit rubber zou opleveren.
(Ekonomitsjeskaja Shisna). (Vor. ber. blz. 425 D.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Samenstelling van het Congres. — Officieel wordt thans medegedeeld, dat het nieuw gekozen Congres, dat op 4 Maart 1933 voor de eerste maal bijeenkomt, wat het representantenhuis betreft zal bestaan uit 314 democraten, 116 republikeinen en vijf landbouwers; de Senaat uit 59 democraten, 36 republikeinen en 1 landbouwer.
(Vor. ber. 566 A., 564 A.)

G. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche concurrentie. — Aangezien thans verschillende maatschappijen, zooals bierbrouwerijen, verf-, blik- en triplexfabrikanten zich met requesten tot de regeering hebben gericht, waarin zij de aandacht vestigen op de door hen ondervonden moeilijkheden in verband met de concurrentie van Japan, onderzoekt de economische commissie, of het noodzakelijk is, dat de regeering ter zake ingrijpt. (Soerab. Handelsblad). (508 G.)

22 NOVEMBER 1932

H. VEREENIGDE STATEN. — Eischen der Vakvereenigingen. — Op het congres van de Amerikaansche vakvereenigingen is voor de eerste maal de eisch inzake verplichte werkloozenverzekering ter sprake gebracht. De kosten moeten door de werkgevers worden gedragen. Voorts is de invoering geëischt van den zesurigen werkdag, de vijfdaagsche arbeidsweek, een belasting op groote vermogens, de invoering van crisisondersteuning en de afschaffing der prohibitie. De sprekers constateerden dat 40 millioen Amerikanen ten gevolge van de crisis verarmd zijn. Zestig millioen leven beneden een bestaansminimum. Meer dan 11 millioen zijn werkloos. De helft der bevolking van de Ver. Staten verhongert langzaam.
(Vor. ber. Werkloosheid 513 G.)

I. FINLAND. — Lappo-beweging. — In het proces tegen de Lappoleiders in verband met de gebeurtenissen bij Maentsaelae is door het gerechtshof vonnis gewezen, De vroegere chef van den generalen staf van het Finsche leger, generaal Wallenius en de Lappoleider Kosola, werden evenals Sario en Wisa ieder tot negen maanden gevangenisstraf veroordeeld. Handelsraad Haarlos krijgt zes maanden gevangenisstraf. Van de 102 verdachten werden 24 vrijgesproken en 20 begenadigd. Bij 52 werd de voorloopige hechtenis als straf beschouwd. In eerste instantie waren Wallenius en Kosola vrijgesproken. Toen de Lappoleiders niettemin niet op vrije voeten waren gesteld, doch op grond van de Wet tot Bescherming der Republiek in arrest werden gehouden, waren zij in voedselstaking gegaan.
(Wiborgs Nyheter). (Vor. ber. blz. 276 E.)

A. ENGELAND. — Troonrede van Koning George V. — Met het gebruikelijke ceremonieel heeft koning George V, in gezelschap van koningin Mary, op **22** Nov. '**32** in het Hoogerhuis het Rritsche parlement voor de nieuwe zitting geopend.
De koning herinnerde o.a aan de overeenkomst, die was bereikt door de conferentie van Lausanne met het gevolg, dat de Volkenbond de economische wereldconferentie had bijeengeroepen, die zoo spoedig mogelijk in het volgende jaar te Londen zal worden gehouden.
Het is mijn vurige hoop, dat de conferentie in staat zal zijn, overeenstemming te bereiken inzake de maatregelen, die noodig zijn, om tot een oplossing te kunnen komen van de huidige economische en financieele moeilijkheden van de wereld.
De conferentie tot vermindering en beperking van bewapening, die thans te Genève bijeen is, belichaamt de hoop en de pogingen der menschheid, om de grootst mogelijke algemeene ontwapening, die kan worden bereikt. te verwezenlijken.
Mijn regeering is voornemens medewerking aan alle andere leden der conferentie te verleenen voor een internationale overeenkomst, die de basis zal zijn voor een duurzamen vrede.
Mijn regeering is voornemens maatregelen voor te stellen betreffende de ~verkloosheidverzekering.
De landbouw zal in staat worden gesteld, de plaats, waarop hij recht heeft in het economische leven van de natie in te nemen.

E. FRANKRIJK. — Verhooging van invoerrechten. — Het Fransche ministerie van Landbouw heeft met directen ingang de invoerrechten op buitenlandsche goederen verhoogd. Tegenover de invoerrechten, welke in het begin van dit jaar zijn geheven, bedragen de nieuwe rechten het vier- of vijfvoudige. Koffie, afkomstig uit de Fransche koloniën, wordt niet gecontingenteerd, andere koffiesoorten daarentegen wel. (La Journée industrielle). (Vor. ber. blz. **513** H.)

C. PALESTINA. — Zionisten tegen wetgevenden raad. — De uitvoerende raad der Zionistische federatie heeft een motie aangenomen, waarin het rapport van den hoogen commissaris aan de mandaatcommissie van den Volkenbond inzake den toestand van Palestina met instemming wordt begroet, maar ernstige ongerustheid wordt uitgesproken naar aanleiding van het voorstel tot instelling van een wetgevenden raad, daar de tegenwoordige gunstige ontwikkeling des lands daarvan waarschijnlijk ernstig nadeel zou ondervinden. De uitvoerende raad acht een overweging van zulk een verstrekkende wijziging in het bestuur van Palestina in het tegenwoordige stadium van ontwikkeling van het Joodsch nationaal tehuis prematuur. (Vor. ber. Zionisme blz. **241** E.)

D. VENEZUELA. — Officieel **communiqué.** - Toestand **in** het **land.** — De Venezolaansche legatie in Den Haag deelt het volgende mede:
a) Er is in Venezuela sinds **29** jaar geen revolutie geweest en de zeer zeldzame ondernemingen van enkele vrijbuiters zijn in enkele uren mislukt;
b) De regeering van Venezuela is een constitutioneele regeering, gepresideerd door generaal J. V. Gómez, die tot dit hoogste ambt is verheven door den éénparigen wil van het Venezolaansche volk en tevens door de eenstemmige beslissing van het Venezolaansche parlement;
c) De economische crisis is in Venezuela niet opgelost door politieke en militaire maatregelen, zij is vermeden door de wijze bestuursmaatregelen van president Gómez;
d) Het Venezolaansche leger bedraagt slechts 4000 man voor een grondgebied van meer dan **1** millioen vierk. K.M ;
e) Het budget van oorlog en marine in Venezuela heeft in de laatste **23** jaar niet meer bedragen dan gemiddeld 14 pct. van het totale jaarlijksche budget;
f) De nationale schuld van Venezuela bedraagt nog geen 8 millioen gulden en is uitsluitend binnenlandsche schuld; de buitenlandsche sehuld is sinds 1930 geheel afbetaald; de binnenlandsche schuld, waarop iedere **3** maanden wordt afgelost en die, zooals hierboven is aangegeven, betrekkelijk onbeteekenend is, zal binnen **2** jaar geheel zijn verdwenen. De kosten van aflossing en rente van deze schuld vertegenwoordigen nog geen 1¼ pct. van het nationale inkomen. De regeering van Venezuela heeft sinds **24** jaar noch buitenlandsche-, noch binnenlandsche leeningen gesloten. President Gómez heeft Venezuela geleerd te leven en vooruit te gaan door de exploitatie van zijn normale hulpbronnen en zonder leeningen;
g) In Venezuela is er nooit eenige reactie tegen buitenlandsche ondernemingen geweest en deze kan er ook niet komen. (Vorig bericht blz. **520 A.**)

E. BBAZILIE. — Koffievernietiging. — Naar officieel wordt medegedeeld zijn in Brazilië tot eind October 1932 totaal 10.203 000 zakken koffie vernietigd. (Vorig bericht blz. **416** ***C.***)

F. DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis. - Hitler bij den rijkspresident. — Rijkspresident Von Hindenburg heeft Adolf Hitler als leider van de sterkste partij in den Rijksdag verzocht vast te stellen, of onder zijn leiding een vaste meerderheid in den rijksdag kan tot stand komen en onder welke voorwaarden.
De Rijkspresident heeft aan zijn verzoek een vijftal voorwaarden vastgeknoopt, twee van persoonlijken en drie van zakelijken aard. Von Hindenburg wenscht in de eerste plaats duidelijk te maken, dat de persoonlijke samenstelling van Hitler's kabinet door hem, Von Hindenburg moet worden goedgekeurd. In de tweede plaats wil de Rijkspresident medezeggenschap in de benoeming van de ministers van Rijksweer en van Buitenl. Zaken, daar Von Hindenburg opperbevelhebber van de Rijksweer is en, volgens de grondwet, Duitschland volkenrechtelijk naar buiten vertegenwoordigt.
In de derde plaats verlangt Von Hindenburg het opstellen van een economisch program. Ten vierde moet de tegenwoordige eenheid tusschen het Rijk en Pruisen blijven voortbestaan en mag Hitler niet terugkeeren tot het dualisme van vroeger, terwijl tenslotte artikel 48 van de grondwet — dat van de buitengewone volmachten om eventueel zonder parlement te regeeren — niet mag worden verzwakt.
Hitler heeft op deze voorwaarden schriftelijk geantwoord. (Vorig bericht **blz. 574** E.)

G. DISCONTOKOERSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%	Ned. Bank:	Sedert	%
België . . .	13- 1-'32	3½	Wisseldisconto	19- 4-'32	2%
Hr.-Indië . .	7- 7-'32	4	Prom.disconto	19- 4-'32	3
Bulgarije . .	17- 5-'32	8½	Rel. v. Effect.	19- 4-'32	3
Chili	23- 8-'32	4½	Rel. v. Goed.	19- 4-'32	3
Columbia . .	21- 5-'30	8	Voorsch. R.-C.	19- 4-'32	3
Danzig . . .	11- 7-32	4	New York Fed.		
Denemarken .	12-10-'32	3½	Res. Bank .	23-6-'32	2½
Duitschland .	21- 9-'32	4	Noorwegen . .	31- 8-'32	4
Engeland . .	30- 6-'n2	2	Oostenrijk . .	23- 8-'32	6
Estland . . .	28- 1-'32	5½	Peru	1- R-'30	9
Finland . . .	19- 4-'32	6½	Polen	20-10-'32	6
Frankrijk . .	9-10-'31	2½	Portugal . . .	4- 4-'32	6%
Griekenlnnd .	S- R-'32	10	Roemenië . . .	4- 3-'32	7
Hongarije . .	17-10-'32	4½	Spanje	23-10-'32	6
Ierland . . .	22- 4-'32	4	Tsj. Slowakije .	26- 9-'32	4½
Italië	2- 5-'32	5	Joegoslavië . .	21- 7-'31	7%
Japan . . .	17-S-'3-	4.35	Zweden . . .	31- 8-'32	3%
Litauen . . .	4- 5-32	7	Zuid-Afrika . .	10-10-'32	5
			Zwitserland . .	21- 1-'31	2

(Vorig **bericht** blz. 513 **D.**)

H. ITALIE. — Opgravingen. — Te Ostia is een antieke inscriptie in marmer gevonden van 56 regels, waarin de belangrijke gebeurtenissen te Rome onder de regeering van Trajanus vermeld worden.

De leider der opgravingen te Ostia, prof. Guido Galza, neemt aan, dat men hier te doen heeft met een fragment der geschiedkundige jaarboeken van Ostia (Fasti). Deze annalen werden door het Keizerlijk huis geredigeerd en, in marmeren platen gebeiteld, tegen de muren van de Curia op het Forum opgehangen. Uittreksels van deze be ichten werden over de verschillende steden van het Romeinsche Rijk verspreid.
De thans ontdekte marmeren steen verhaalt van groote feesten en spelen, in de jaren 108 en **113** door Keizer Trajanus gegeven. Bovendien wordt er melding gemaakt van grootsche publieke werken, op zijn initiztief te Rome tot stand gekomen: de Thermon op de Colle Oppio, het Forum Trajanum en de Basilica Ulpia, die juist onder het fascistische regime weer aan het licht gekomen zijn; de oprichting van de Colonna Trajana en de herbouwing van den tempel van Venus Genetrix op het Ceasarforum. Bovendien vermelden de annalen den aanleg van een waterleiding, met gebruikmaking vàn het water van het Meer van Bracciano, een geschenk van Trajanus aan de burgerij van Ostia; den dood van Marcella, zuster van Trajanus en ean grandioos druivenfeest, dat volgens onze tijdrekening van **23** Augustus tot **15** October geduurd moet hebben. (Vor. ber. blz. **560** A.)

23 NOVEMBER 1932

A. DUITSCHLAND. — Kosten der **Rijksdagverkiezingen.** — De onkosten voor een Rijksdagverkiezing zijn in den loop der laatste jaren vermeerderd, niet in het minst door de sterke toename van het aantal partijen. Vroeger bedroegen de kosten drie millioen, de twee laatste verkiezingen brachten ieder vier millioen, samen dus acht millioen Mark onkosten mede.
(Vorig bericht **blz. 564** G.)

B. ENGELAND. — Voorloopige regeling van den invoer **van** ham en **spek.** — De Engelsche contingenteerings-onderhandelingen met de staten, die ham en spek in Engeland invoeren, hebben tot het resultaat geleid, dat voorloopig is bepaald, dat de tien staten, die hiervoor in aanmerking komen, hun export naar Engeland met **15.3** procent van den invoer in November en December **1931** verminderen. Deze voorloopige regeling treedt **23** Nov. '**32** in werking. (Daily Mail)
(V. b. 547 D.; **Nederland: Bacon,** blz. **327** E.)

C. NEDERLAND. — Aardschokken. - **Mededeeling** van dr. **G.** van Dijk. — Dr. G. van Dijk, directeur van het Kon. Meteorologisch Instituut en chef van de afd. aardmagnetisme en seismologie te De Bilt, heeft op **22** Nov. '**32** voor den K.R.O. van zijn ervaringen in den nacht van **20** op **21** Nov. '**32** verteld, toen hij evenals zoovelen in den lande een dof gedreun hoorde en eenige uren later door de politie werd opgebeld om kennis te nemen van het feit, dat er even voor twaalf, overal trillingen en schokken waren gevoeld.
De seismograaf te De Bilt wees aan, dat de schokken hun oorsprong vonden ongeveer **50** K.M. in Z.-Oostelijke richting, dus in Noord-Oost Noord-Brabant.
Deze trillingen hebben in vergelijking met catastrophale gebeurtenissen in Japan, Chili, Mexico, Centraal Azië, waar steden in één nacht tot puinhoopen ineenstorten, weinig te beteekenen. Toch is de veronderstelling, dat Nederland eigenlijk geen aardbevingen kent, geheel onjuist, zeide dr. Van Dijk. Want daar is o.a. geweest de beving van 6 op **7** Juni **1931,** welke te Helsingfors werd geregistreerd. En toen dr. Van Dijk weer te De Bilt terug kwam, vond hij **1100** brieven uit alle deelen van het land met gegevens en waarnemingen, Ook nu weer zal De Bilt prijsstellen op toezending van gegevens, in het bijzonder over de vóór-beving, welke omstreeks **10** uur door den seismograaf te Heerlen is waargenomen. Op **10** Juli **1931** had er ook een lichte beving plaats, welke in Zuid-Limburg werd waargenomen en die haar epicentrum in het Rijnland had. Vroegere aardbevingen werden waargenomen in den nacht van **1** op **2** Mei 1928, **14** Jan. **1928, 5** Jan. **1926, 17** Maart **1883,** terwijl de groote aardbeving van **1755** te Lissabon ook in ons land is geconstateerd. Andere jaartallen zijn **27** Dec. **1755,** 18 Februari **1756, 1869, 1873, 1878.**
De meeste bevingen zijn van tectonischen aard. Zij ontstaan door spanningen in de aardkorst, waardoor deze breekt, hetgeen gepaard gaat met schokken en trillingen in alle richtingen. Het is een natuurlijk verschijnsel, dat verband houdt met de ontwikkeling van de aardkorsten waartegen niets te doen is. Doelmatig geconstrueerde woningen zijn in streken, waar veel bevingen voorkomen, noodzakelijk, maar in ons land is het gelukkig niet noodig bijzondere maatregelen te nemen. (Vorig bericht blz. **576** A.)

D. NEDERLAND. — Vrijzinnig Democratische **Bond.** — De algemeene vergadering van den Vrijzinnig Democratischen Bond werd op **19** en **20** Nov. '**32** te Haarlem gehouden. De bijeenkomst werd met een toespraak van den heer W. H. M. Werker, voorzitter van den Bond, geopend.
In deze vergadering sprak mr. H. P. Marchant een uitvoerige rede uit, waaraan wij ontleenen:
De toestand is er sedert verleden jaar niet beter op geworden. Internationaal wordt nog altijd de vraag overwogen, of Europa al dan niet ten gronde zal gaan en van het internationale herstel is het herstel van Nederland afhankelijk. Door de invoerstaketsels gaan de volken steeds meer voorzien in hun eigen onderhoud. Nederland wordt hierdoor zwaar getroffen. Om nog ecnig leven te laten aan onze industrie is men tot contingenteering van vele goederen overgegaan. Het werkloosheidscijfer stijgt en niemand kan zeggen wanneer deze stijgende lijn zal ombuigen. Bezuinigingen en nieuwe belastingen blijven noodig. Geen van de maatregelen, die wij kunnen treffen kan een andere strekking hebben, dan om voor Nederland de gevolgen der crisis te regelen en te verzachten. De duur der crisis is afhankelijk van den loop van het economische proces over de geheele wereld.
De Vrijzinnig Democratische Bond ijvert vooral voor militaire bezuinigingen. Het openbaar onderwijs wordt door de commissie-Welter ernstig aangetast en het beginsel der gelijkstelling wordt geschonden als het openbaar onderwijs in een dwangbuis wordt gezet en het bijzonder onderwijs alle vrijheid wordt gegeven om zich te ontwikkelen.
Het gevaar dreigt bij een stelsel als dat van Mussolini, dat geregeerd wordt tegen een volkswil. Wij willen dit juist verhinderen, door de uiting van den volkswil voortdurend te verzekeren in het regeeringssysteem zelf.
Mr. Marchant besprak de houding der sociaal-democraten. Spr. kwam tot de conclusie, dat van de sociaal-democraten geenerlei vertrouwde medewerking is te verwachten aan het redden van de parlementaire democratie, indien zij op den ingeslagen weg niet besluiten tot een radicaal rechtsomkeert. Spr. bestreed de sociaal-democratische taktiek in het belang der democratie.
Bij de hoofdbestuursverkiezing werden gekozen de heeren J. C. Penning te Arnhem en ir. J. W. Sprenger te Ginneken.
Tot voorzitster van het Centraal Bestuur van de Vrijz. Dem. Vrouwenclub werd gekozen mevr. W. A. L. Ras—Vrijman uit Den Haag.
Vervolgens werden besprekingen gehouden over de economische crisis-aangelegenheid door de heeren J. B. Westerdijk, lid der Tweede Kamer, Jan Scheltuis en mr. P. J. Oud, voorzitter van de Crisis Commissie van den Vrijz. Dem. Bond.
Aangenomen werd een motie van het Hoofdbestuur, waarin het vertrouwen werd uitgesproken, dat de V. D.-fracties in de beide Kamers alles in het werk zullen stellen om te bevorderen, dat de rijksbegrooting op een zoodanige wijze sluitend wordt gemaakt, dat in de eerste plaats de militaire uitgaven aanzienlijk worden verminderd en dat voorts de lasten naar

draagkracht over het geheele volk worden verdeeld en nadeelen voor de sociale en cultureele volksbelangen zooveel mogelijk worden voorkomen. De vergadering droeg de Kamerfracties op bij de regeering aan te dringen op werkverruiming door groote productieve werken en voorts op doorvoering van de 48-urige werkweek bij die bedrijven, waar deze nog niet verplichtend is. (Vorig bericht blz. **553** K.)

A. **DUITSCHLAND. — 584 Rijksdagleden.** — De verkiezingscommissie heeft den uitslag der jongste rijksdagverkiezingen definitief vastgesteld.
Er zijn in totaal 584 afgevaardigden gekozen, dus één meer dan men aanvankelijk aannam. Wet Centrum heeft namelijk een zetel meer toegewezen gekregen.
De Rijksdag bestaat dus nu uit: 196 nat.-socialisten, 121 soc-democraten, 100 communisten, 71 centrumleden, 63 leden van Duitsch-nstionalen en Duitsche volkspartij, 20 leden van Beiersche volkspartij en economische partij, 2 leden der Staatspartij, 6 van den chr-socialen volksdienst, 3 van de Duitsche boerenpartij en landvolk, **2** van den Wurttembergschen boerenbond. (Vor. bes. **Rijksdag 471** C.; **578 A.)**

B. NEDERLAND. — Contingenteering van gloeilampen. — De Staatscourant van 21 Nov. **'32** bevat een K.B. waarbij de invcer van metaaldraadgloeilampen wordt gecontingenteerd. De invoer wordt voor drie maanden, te rekenen van **1** November af, beperkt tot 100% van den gemiddelden invoer per drie maanden in 1930 en 1931.
Het Corr. Eur. teekent hierbij aan, dat blijkens de nota inzake de gevoerde contingenteeringspolitiek, welke de minister van Economische Zaken en Arbeid d d. **7** November aan de Tweede Kamer overlegde, de contingenteering van gloeilampen reeds eerder was aangevraagd, doch dat op deze aanvrage afwijzend was beschikt. Naar het Corr Bur. thans ter oore komt, is de invoer echter vooral van Japansche zijde in de laatste maanden zoo sterk toegenomen, dat een hernieuwd onderzoek noodzakelijk was. Dit heeft thans tot de bovenvermelde invoerbeperking geleid.

C. NEDERLAND. — De R.K. Staatspartij. — Naar wij vernemen heeft de Verkiezingsraad van de R.K. Staatspartij, welke in de laatste veertien dagen twee keer te Amsterdam heeft vergaderd, besloten om bij de in 1933 te houden verkiezingen uit te komen met negen lijsten. De kieskringen Tilburg, Maastricht en Utrecht komen met een afzonderlijke lijst uit, gecombineerd worden de kieskringen Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage — Haarlem en Den Helder — Arnhem en Nijmegen — 's-Hertogenbosch en Middelburg — Zwolle en Assen — Groningen, Friesland, Dordrecht en Leiden. Deze lijsten zullen over het geheele land worden verbonden.
In verband met deze combinatie van kieskringen was de Verkiezingsraad, het aantal te verwachten zetels stellende op 31, bevoegd om dertien omschreven zetels aan te wijzen. De voor deze zetels aangewezen personen zullen, behoudens uitzondering krachtens een op verzoek van den betrokken kring of kringen te nemen besluit door het Partijbestuur, aan het hoofd van de lijsten worden geplaatst.
Het aantal omschreven zetels voor sociale en economische zaken zal zeven bedragen. Iedere omschrijving is echter anders. Zoo krijgt men in Overijsel en Drente toegewezen een deskundige op dat terrein, het vraagstuk bekeken van algemeen staatkundig opzicht. De tweede sociale zetel is voor een grooten werkgever, de derde voor een middenstander en de vierde voor een landbouwer. De vijfde is bestemd voor iemand, die de algemeene positie der arbeiders kan beoordeelen, de zesde moet dat meer doen uit den gezichtshoek van de arbeiders in bedrijf en onderneming en de zevende moet de positie van de arbeiders in het land- en tuinbouwbedrijf kennen.
Voorts zal de verkiezing moeten zijn gewaarborgd van een kolonialen deskundige. een militairen specialiteit, een deskundige op het gebied van onderwijs, van financiën en tenslotte een deskundige op het terrein van de rechtsvorming op staatkundig en maatschappelijk terrein en een deskundige inzake technisch-juridische vraagstukken in de wetgeving. De koloniale specialiteit moet worden geleverd door de groote steden, welke ook moeten zorgen voor een jurist. Tilburg moet leveren een werkgever in het grootbedrijf en een arbeider, die op de hoogte is met de positie van de arbeiders in bedrijf en onderneming. De combinatie Leiden-Dordrecht enz een arbeidersdeskundige op land- en tuinbouwgebied, terwijl Haarlem en Den Helder een middenstander zullen moeten aanwijzen. Utrecht levert den onderwijsdeskundige en de provincie Gelderland (Arnhem en Nijmegen) den persoon, die op de hoogte is met vraagstukken van rechtsvorrriing. Limburg zal een landbouwer moeten aanwijzen alsmede een arbeider, die de algemeene positie der arbeider kan beoordeelen. Oost-Brabant en Zeeland leveren een militairen specialiteit en tevens den financieelen deskundige. (V. b. **495** K.)

D. GENEZING **VAN** ZENUWZIEKTEN. — De bekende Munchener gynaecoloog en chirurg, dr. Theilhaber, heeft een aantal opzienbarende gevallen bekend gemaakt, waarin verschillende zenuwziekten, die tot nu toe als ongeneeslijk golden, genezen zijn, of waarbij tenminste een aanmerkelijke verbetering verkregen werd. Dr. Theilhaber past sedert geruimen tijd en soms met verbluffend succes, de methode toe om bij onvoldoende werkzaamheid van de hormonale organen deze door andere, van dieren genomen organen, te vervangen. Ock worden orgaan-preparaten uit de chemische fabrieken gebruikt, doch hier waren de resultaten niet zoo bevredigend, daar somtijds door het prepareeren, het lange liggen enz. een groot deel van de werkzame stoffen verloren zijn gegaan.
Dr. Theilhaber past deze methode toe bij de behandeling van stoornissen, voortkomende uit het ziekzijn van het centrale zenuwstelsel, dus bij ziekten van de hersenen en van het ruggemerg. Hij verklaart, dat bij het inbrengen van hersendeelen een aanmerkelijke verbetering van de functie der hersenen wordt verkregen, evenzoo bij encephalitis, kinderverlamming, paralysis agitans, epilepsie, neurasthenie enz. In sommige gevallen was de ingetreden verbetering niet duurzaam, doch in andere gevallen trad een belangrijke verbetering in, zelfs in gevallen, waar de ziekte reeds sedert verscheidene jaren bestond.
(Zentralblatt für Gynaekologie)

E. NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De **Vrijheidsbond". - Manifest.** — Het Hoofdbestuur der Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" heeft op 8 November, den dag waarop de algemeene beschouwingen over de staatsbegrooting in de Tweede Kamer zijn aangevangen, het volgende manifest gepubliceerd:
„De crisis, die geheel de wereld teistert en waaronder ook Nederland en de overzeesrhe gebiedsdeelen des Rijks zwaar hebben te lijden, stelt de Regeering en de Staten-Generaal voor de vraag hoe een terugkeer naar de welvaart kan worden bevorderd.
Op den voorgrond staat, dat alles moet worden in het werk gesteld om de kunstmatige belemmeringen, die aan handel en verkeer zijn in dan weg gelegd, te doen verdwijnen. en om weder te komen tot het vrije ruilverkeer tusschen de volken, waardoor ons land en zijn overzeesche gebiedsdeelen tot welvaart zijn gebracht.
De Regeering behoort daarom alles te doen om hiertoe de medewerking van andere Staten te verkrijgen en alles na te laten, wat daartegen ingaat. Ons volksbestaan staat op het spel.
Het gaat thans minder dan ooit om de bescherming van belangen van bepaalde groepen, maar om de behartiging van de welvaart van ons geheele volk in al zijn geledingen, van landbouw, veeteelt, handel, industrie en scheepvaart, welke alle in de grootste

moeilijkheden verkeeren en welke alle voor de welvaart van ons land onmisbaar zijn.
Alleen een doortastende Regeering met ruimen blik kan in dezen tijd leiding aan 's Lands zaken geven, waarbij zij vooral moet doen blijken van den vasten wil om het gezag te handhaven, om al, wat orde en veiligheid verstoort, te keeren.
Een Regeering, die voor het drijven van vakvereenigingen zwicht, die toelaat, dat de belangen van de eene groep burgers aan die van een andere groep worden opgeofferd, die door een algemeene winkelsluitingswet en een ontijdige en onpractische uitvoering daarvan de belangen van tallooze middenstanders schaadt, die bovenal een overmatig groot gedeelte van den radio-zendtijd beschikbaar stelt voor revolutionnaire propaganda, voldoet niet aan de eischen, die aan de Overheid moeten worden gesteld.
Zij houdt den terugkeer naar de welvaart tegen en werkt de ondermijning van het gezag in de hand.
Een Regeering, die er niet naar heeft gestreefd de kosten der Overheidsdiensten binnen de perken der nationale draagkracht te houden, en, toen die draagkracht ging wankelen, niet tijdig de tering naar de nering heeft willen zetten, kan er thans niet aan ont'romen om de reeds zwaar op de bevolking drukkende lasten nog te verhoogen, hetgeen wederom den terugkeer naar de welvaart bemoeilijkt.
De Liberale Staatspartij streeft naar samenwerking van allen, die de belangen der gansche volksgemeenschap tot hun recht willen laten komen en een einde willen maken aan het groepsegoïsme.
Zij verlangt een Overheid met krachtig gezag, die zich de bevordering van het algemeene volkswelzijn ten doel stelt en haar beleid bewust op het herstel der welvaart richt.
Zij verlangt een voorzichtig en gezond financieel beheer, dat aan economische tegenslagen weerstand kan bieden." (Vorig bericht blz. **490 C.)**

24 NOVEMBER 1932

A. VEREENIGDE STATEN. — Het **Amerikaansche** vakverbond eischt socialisatie van de banken. — Het te Cincinnati bijeen zijnde congres van de American Federation of Labor heeft een resolutie aangenomen, waarin wordt uitgesproken, dat het publiek zijn vertrouwen in de particuliere banken heeft verloren en waarin socialisatie van alle banken wordt geëischt, aangezien de banken in privaat bezit door hun eigenaars worden gebruikt voor een genadeloos vergaren van kapitaal, zonder rekening te houden met de huidige nooden van de wereld, terwijl misbruik wordt gemaakt van den financieelen noodtoestand van tal van gemeenten.
Voorts werd een resolutie aangenomen, waarin intrekking werd geëischt van het z.g. achttiende amendement, waardoor de vrijheid van vakbeweging in de Ver. Staten aanzienlijk wordt beperkt. (V. b. **576** H.)

B. ZENDINGEN. — Zendingsvereeniging ,,Het Java Comité. — Onder leiding van den waarnemenden voorzitter, den heer G. Kreyenbroek, is dezer dagen te Amsterdam de 77ste jaarvergadering gehouden van de Zendingsvereeniging ,,Het Java Comité".
Ds. Joh. Rauws, Zendingsdirecteur te Oegstgeest, bracht verslag uit over het werk in Indië. Spr. wees er o.a. op, dat de werkzaamheid van het Comité is teruggebracht tot haar oorspronkelijken opzet; zij is op Oost-Java voortgezet onder de Madoereezen en Javanen. Het werk onder de eerstgenoemden heeft tot nu toe weinig vrucht gedragen; toch dient het met kracht te worden voortgezet. Tusschen de zendelingen van het Nederlandsch Zendelingengenootschap en die van het Java Comité bestaat een nauwe samenwerking; ook de Zendingsdeputaten van de Gereformeerde Kerken in Hersteld Verband hebben een zendeling — ds. Hildering — uitgezonden, die speciaal belast is met het werk onder de Chineezen. Ook deze corporatie werkt thans met het Java Comité en met het Genootschap samen. Als zeer belangrijk feit noetnde spr. verder de uit zendingsarbeid tot stand gekomen Oost-Javaansche Kerk, welke zelfstandig is verklaard. Zoo is over het geheele zendingsveld in Indië een totstandkoming van kerken te constateeren.
De conferentie van alle zendelingen op Oost-Java blijft echter op het zenden van meer krachten aandringen; verschillende gemeenten moeten nog opgekweekt worden tot zelfstandigheid, terwijl men niet dient te vergeten dat de Oost-Javaansche Kerk, waarin 30.000 Christenen zijn samengebracht, op een terrein van acht millioen zielen staat. Zeer velen dienen dan ook nog met de prediking van het Evangelie in aanraking te worden gebracht.

C. NEDERLAND. — Tijdelijke heffing van opcenten op invoerrechten. - **Wetsontwerp aangenomen.** — De Tweede Kamer heeft op 23 Nov. '32 het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op sommige invoerrechten en op de accijnzen op bier en suiker, alsmede herziening van het tarief met 50—41 stemmen aangenomen. Vóór stemden de Anti-Rev., Chr.-Hist. en R.K. Het amendement-Knottenbelt, beoogende het invoerrecht op thee niet met 30 opcenten te verhoogen, werd met dezelfde stemmenverhouding verworpen. Het amendement-Kortenhorst, om niet 30 maar slechts 15 opcenten op het invoerrecht op bier en op den bieraccijns te heffen, werd met 67—23 stemmen aangenomen.
De minister zal een kleine commissie instellen, die tariefsherziening voorbereidt; het wetsontwerp wordt dan vóór 1 Juli 1933 ingediend. (Vor. ber. **567** D.)

D. NEDERLAND. — Vereeniging voor **Alcoholbestrijding** bij het Snelverkeer (V.A.S.). — In de op 19 Nov. '32 te Utrecht gehouden vergadering van de Vereeniging voor Alcoholbestrijding bij het Snelverkeer (V.A.S.), die door den voorzitter, ir. F. A. Brandt werd geopend, behandelde als eerste spreker, dr. G. J. E. Ruysch de vraag: ,,Is de grens, waarop alcoholgebruik voor een verkeersongeval als zekere factor tot het ontstaan van dat ongeval medewerkte, medisch-wetenschappelijk vast te stellen?"
Spr. kwam tot de volgende conclusies:
1. de diagnose ,,onder invloed zijn van alcohol" wordt door het bloed-onderzoek in vele gevallen van ,,waarschijnlijkheidsdiagnose" tot zekerheid;
2. de combinatie van clynische verschijnselen en resultaten van bloed-onderzoek (eventueel gecombineerd met urine-onderzoek) kan in vele gevallen gegevens verschaffen waarmede gewapend het den rechter mogelijk zal zijn, zich een zekerder oordeel te vormen over het verband tusschen alcoholgebruik en ongeval, dan zonder dat bloedonderzoek;
3. de regeling van dat onderzoek over het geheele land behoort van één centrum uit te geschieden;
4. zelfs matig gebruik van alcohol, voor of tijdens het besturen van een motorrijtuig is beslist te ontraden.
Als tweede onderwerp behandelde vervolgens mr. dr. J. Wijnveldt, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad te Den Haag, wettelijke bepalingen in verband met de kwestie ,,alcoholgebruik en snelverkeer" en wenschelijke aanvullingen daarvan. De inleider gaf een korte uiteenzetting van de groote ontwikkeling van het snelverkeer. Na uitvoerig de voorwaarden tot het verkrijgen van rijbewijzen hier te lande te hebben behandeld en een regeling langs administratieven weg bepleit te hebben, wees spr. op drie redenen welke in hoofdzaak oorzaak zijn van de vele ongevallen. Ten eerste: wegenaanleg en stedenbouw zijn niet berekend op het moderne snelverkeer; ten tweede: voetgangers en anderen toonen te weinig aanpassingsvermogen en ten derde is de wijze van rijden niet goed. Men mag volgens spr. niet eenzijdig de ongevallen wijten aan alcoholgebruik, daarin ligt niet de oorzaak, maar wel een der oorzaken, welke langs twee wegen voor het grootste deel kunnen worden weggenomen.

A. VERDRAG VAN OUCHY. — Wetsontwerp tot goedkeuring ingediend. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot goedkeuring van het te Genève op 18 Juli '32 onderteekende internationale verdrag tot vermindering van handelsbelemmeringen. Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging. (Vor. ber. 454 E.; 442 B.)

B. LYTTON-RAPPORT. — Het geschil voor den Volkenbond. — De replieken in den Volkenbondsraad van den Japanscheri gedelegeerde Matsoeoko en den Chineeschen gedelegeerde Wellington Koo (hij treedt naast dr. Yen voor China op) inzake het Lytton-rapport, hebben in de Chineesch-Japansche kwestie en speciaal in het conflict omtrent Mandsjoekwo geen oplossing gebracht.
De Volkenbondsraad aanvaardde ondanks het Japansche voorbehoud het voorstel van De Valera om een nieuw advies aan de commissie te vragen. (576 B.)

C. DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis. - Hitler geen rijkskanselier. — In zijn brief van 23 Nov. '32 heeft Hitler de opdracht tot het vormen eener parlementaire meerderheid voor een door hem te vormen regeering van de hand gewezen en voorgesteld, dat de rijkspresident hem zonder voorbehoud en zonder het vormen eener rijksdagmeerderheid de vorming van een regeering zou opdragen en deze presidentieele volmachten zou geven.
De rijkspresident heeft dit voorstel verworpen, daar hij meent, het voor het Duitsche volk niet te kunnen verantwoorden den leider eener partij. die steeds opnieuw haar exclusivisme heeft betuigd, zijn presidentieele volmacht te geven, en daar hij moet vreezen, dat een door Hitler geleid presidentieel kabinet zich noodgedwongen tot een partij-dictatuur met al haar gevolgen van een buitengewone verscherping der tegenstellingen in het Duitsche volk zou ontwikkelen.
(Völk. Beobachter). (Vorig bericht blz. 577 F.)

D. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Antwoord van de Ver. Staten aan Engeland en Frankrijk. — Staatssecretaris Stimson heeft aan de Fransche en Engelsche ambassadeurs te Washington de antwoord-nota overhandigd op hun verzoeken om uitstel van betaling der oorlogsschulden.
Aan België, Tsjecho-Slowakije en Polen is nog geen antwoord verstrekt.
President Hoover heeft na de conferenties met Roosevelt formeel verklaard, dat hij tegen een uitstel der op 15 December vervallende betalingen is en dat hij het congres zou aanbevelen een organisme te stichten voor gedachtenwisseling met de-debiteuren nopens internationale financieele regelingen.
De debiteurregeeringen hebben geenerlei feiten aangevoerd, zeide de president, welke een uitstel der betalingen, die op 15 Dec. vervallen, zouden wettigen.
Het organisme waarvan de stichting werd aanbevolen, zou een commissie zijn, belast met het in ontvangst nemen van denkbeelden over het oorlogsschulden-probleem en met het voorleggen aan het congres van de door haar wenschelijk geachte adviezen.
Aan de door Staatssecretaris Stimson gezonden antwoord-nota ontleenen wij het volgende:
Bij tallooze gelegenheden heb ik mijn verzet tegen een schrapping der schulden onder woorden gebracht, aldus President Hoover. Bovendien meen ik, dat de Amerikaansche natie niet geroepen is nieuwe offers te brengen.
Trouwens, ik ben van oordeel, dat de uit het schuldenprobleem voor de V. St. voortvloeiende baten andere vormen van een tastbare compensatie zouden kunnen aannemen, dan betalingen in contanten, b.v. een uitbreiding der markten voor de producten van den landbouw en den arbeid van Amerika. Mogelijk is een compensatie, voortvloeiende uit de economische betrekkingen, die na een onderzoek kunnen worden uitgebreid en die zouden kunnen bijdragen tot een herstel der prijzen en van den handel.
Zulk een compensatie zou voor beide partijen van voordeel kunnen zijn. Zij zou kunnen dienen om de moeilijkheden van den wisselkoers in sommige landen te overwinnen en de kwestie van de onmogelijkheid om te betalen, waarin enkele zich anders geplaatst zouden zien, op te lossen.
Het zou onbegrijpelijk zijn, indien ons land zou weigeren een verzoek der bevriende naties in overweging te nemen om een belangrijke kwestie te bespreken, waarbij hunne en onze levensbelangen zijn betrokken.
De destijds getroffen regeling der schulden heeft in elk afzonderlijk geval rekening gehouden met den economischen toestand en de betalingscapaciteit en het Congres heeft bij de ratificatie der regelingen dit beginsel gesanctionneerd, zoo bijvoorbeeld de regeling met Groot-Brittannië.
Hoover wijst er nogmaals op, dat de regeering der Ver. Staten van oordeel blijft, dat de schulden absoluut afgescheiden zullen worden gehouden van de eischen nopens het herstel.
Wijzend op het feit, dat de economische wereldconferentie binnen enkele maanden zal bijeenkomen en dat de ontwapeningsconferentie op het oogenblik vergadert, zegt President Hoover vervolgens, dat het probleem der buitenlandsche schulden in den geest der Amerikanen nauw verband houdt met dat der ontwapening en met den last, dien de wedloop in bewapening ons en de rest der wereld oplegt.
Ten aanzien van de transfer-moeilijkheden zeide Hoover, dat indien zich voor sommige landen buitengewone omstandigheden voordoen, de regeering der Ver. Staten niet zou weigeren een voorstel in overweging te nemen om de betalingen der desbetreffende annuïteit te doen in vreemde deviezen, die zouden worden getransfereerd, zoodra de toestand van den wisselkoers met waarborgen ten aanzien van de waarde dezer deviezen dit zou veroorloven. „Ik moet er echter op staan, dat de bestaande verdragen worden geëerbiedigd, zoolang zij niet zijn gewijzigd door gemeenschappelijk overleg der behoorlijk gemachtigde vertegenwoordigers der betrokken regeeringen."
Wat de instelling betreft van een orgaan, belast met het in ontvangst nemen van voorstellen inzake het schuldenprobleem, is President Hoover van meening, dat een dergelijk orgaan, wat zijn samenstelling betreft, volkomen of ten deele identiek moet zijn met de delegaties naar de economische wereldconferentie en de ontwapeningsconferentie, opdat onder leiding van den president en met sanctie van het congres zoo krachtig mogelijk gemeenschappelijke maatregelen kunnen worden genomen tot het overwinnen der tegenwoordige crisis. (V. b. 570 B.; Overzicht 411 B.)

E. LEPRA. — Naar op de te Shanghai gehouden lepra-conferentie door dr. Woe Lien-tei werd medegedeeld, zijn er in China ruim 1.000 000 melaatschen. Daarentegen bezit China in totaal slechts 12 leprozenkolonies, waar 10.000 dezer ongelukkigen zijn ondergebracht. De overigen trekken als bedelaars door het land, met het gevolg, dat de ziekte natuurlijk steeds meer om zich heengrijpt.
Hoe ernstig de toestand in dit opzicht voor China is, blijkt duidelijk, wanneer men bedenkt, dat het aantal lepralijders in de geheele wereld op omstreeks 3 000 000 wordt geschat, waarvan alleen in het Chineesche rijk dus ongeveer één derde deel leeft.
(Shanghai Times). (Vorig bericht blz. 48 O.)

F. NON-AGRESSIE PACT. — Rusland-Roemenië. — Titulescu, de Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, heeft op 23 Nov. '32 in het parlement een rede gehouden, waarin hij mededeelde, dat de onderhandelingen over een non-agressie-pact met Rusland afgebroken zijn, hetgeen echter niet van invloed is op de betrekkingen van Roemenië met zijn bondgenooten.
Met Sovjet-Rusland kon geen overeenstemming wor-

den verkregen, omdat de Russische volkscommissaris van Buitenl. Zaken in het protocol een bepaling opgenomen wenschte te zien, waarin het Bessarabische vraagstuk als geschilpunt tusschen Rusland en Roemenië wordt erkend. (Adeverul, Boekarest)
(Vorig bericht blz. **168** K.)

25 NOVEMBER 1932

A. ENGELAND. — Stroocartonfabricage. — Een maatschappij is opgericht met een kapitaal van £ 1 millioen tot oprichting van 3 stroocartonfabrieken in Berkshire, waartoe in de vergadering van de ,,National Farmers Union" te Faringdon (Berkshire) is besloten.
Men wijst er op, dat dit de eerste fabrieken van dien aard in Engeland zijn, en zij zullen in staat zijn het stroocarton 20% goedkooper te produceeren dan de Nederlandsche fabrieken.
Van de boeren wordt een garantie geëischt voor de levering van 50.000 ton stroo per jaar en per fabriek. Een overeenstemming is bereikt inzake de levering van stroo voor de drie fabrieken. Betaald zal worden gemiddeld 30 shilling per ton stroo in balen, levering nsastbijzijnden verkeersweg, en gereed voor vervoer met een extra-betaling van 20%.
Groot-Brittannië neemt onder de afnemers van ons stroocarton of stroobord verreweg de voornaamste plaats in; zooals blijkt uit onderstaand overzicht:

(in duizenden guldens)

Uitvoer	Totaal	naar Gr.-Brittannië
1932 (10 mnd.) .	9.284	8 499
1931	14429	12 828
1930	23901	20 763
1929	21.179	17.174

Onzen uitvoer, die de laatste jaren reeds zoo sterk gedaald is, ook in hoeveelheid, (van 253875 t. in 1930 tot 190 864 t. in 1931 en 139803 t. in de eerste 10 maanden van 1932, (vorig jaar eerste 10 maanden 166 602 t.), dreigt dus groot gevaar Want ook al zullen de opvattingen t. a. v den kostprijs der Engelsche fabrieken wat te optimistisch blijken, toch zal de huidige Britsche regeering zeker geen onwillig oor leenen aan de verzoeken om protectie, indien die kostprijscalculatie een misrekening blijkt.
(Alg. Handelsblad). (Zie **Nederl.**: Stroocarton **322 F.**)

B. WIELERSPORT. — Zesdaagsche **wielerwedstrijd** te Amsterdam. — Het Nederlandsche koppel Piet van Kempen — Pijnenburg heeft op 24 Nov. '32 den eersten Amsterdamschen Zesdaagsche gewonnen.
De einduitslag is als volgt:
1. Piet. van Kempen—Pijnenburg 685 punten.
Op 1 ronde: 2. Rausch — Hurtgen 251 punten.
Op 2 ronden: **3.** Charlier—Deneef 348 punten.
Op 3 ronden: 4. Braspenninx — Wals 238 punten; 5 Wambst — Broccardo 80 punten.
Op 6 ronden: 6. Jan van Kempen — Bogaert 342 p.; **7.** Dinale — Van der Heyden 233 p ; 8. Göbel — Schorn 190 punten. (Vorig bericht blz. **543** D.)

C. EEN **NIEUWE** FOSSIELE VONDST OP **JAVA.** — Een fossiel overbliifsel van een mensrh is onlangs door C. ter **Haar** ontdekt in een beenderlaag, gelegen te Ngandong, in het dal van de Solorivier, op 33 K M. afstand van de plek. waar 40 jaar geleden de overblijfselen van den beroemden Pithecanthropus (oermensch op Java) zijn gevonden. Tezamen met een groote verzameling fossiele beenderen van een duidelijk pleistoceen (kwartaire tijdperk) karakter, heeft men het grootste deel van een anderen schedel gevonden. De schedel van Ngandong is van een later type dan de schedels van den Sinanthropus en den Pithecanthropus; door zijn afmetingen en proporties nadert hij eerder tot het Neanderdal-type, en in sommige opzichten tot dat van Rhodesia Hij schijnt echter van deze beide uitgestorven Westersche soorten te verschillen en primitiever, waarschijnlijk ook ouder te zijn. W. F. F. Optenoort, van den Geologischen Dienst van Java, houdt het ervoor, dat de ontdekte schedel behoort tot een nog onbekende soort. waarvoor hij den naam Homo Soloensis of Javanthropus voorstelt.
(Le Mois)

D. NEDERLAND. — **Defensiebegrooting aangenomen.** — De begrooting van Defensie is op 25 Nov '32 met 51 tegen 31 stemmen aangenomen. Tegen stemden: de uoc-democraten, vrijz.-democraten, communisten en de heeren Fl. Vos en Braat. (Vor. ber. 574 C.)

E. **LYTTON-RAPPORT.** — In handen van de **Volkenbondsvergadering.** — Nadat Lord Lytton had verklaard, dat hij hoegenaamd niets aan het uitgebrachte rapport van zijn commissie had toe te voegen, stelde de Volkenbondsraadsvoorzitter De Valera voor, dat de Raad het Japansch-Chineesrhe geschil thans onverwijld in handen van de Volkrnbondsvergadering zou stellen. (Vorig bericht blz. **531** B.)

F. ENGELAND. — Invoer van bloemen **en bloembollen** verminderd. — De Engelsche invoerrechten op bloembollen beteekenen groot voordeel voor de kweekers op de Kanaal-eilanden, die hun producten vrij van rechten mogen invoeren.
De eerste tien maanden van dit jaar is de invoer van gesneden bloemen en bloembollen van de Kanaaleilanden toegenomen van f 148.553 tot f 162 772.
Uit Nederland en Frankrijk is de invoer vanzelfsprekend sterk verminderd Van Januari tot October 1932 bedroeg de invoer uit Nederland f 226 117, tegen f 513.227 in dezelfde periode van het vorige jaar.
Frankrijk importeerde voor een waarde van £ 122 655 (tien eerste maanden van 1931 £ 258 175).
De totale invoer in Engeland van gesneden bloemen voor genoemde periode dit jaar was f 518.163, tegen het vorig jaar £ 927.458, een verschil dus van f 409 289.
(V. b. **Invoerr. 578** B.; **Nederl. Bloembollen 475** M.)

26 NOVEMBER 1032

G. PRIJSVRAAG. — Concertgebouw te Amsterdam. — Naar aanleiding van de door het bestuur van het Concertgebouw uitgeschreven Prijsvraag voor een Nederlandsch werk voor klein-orkest. zijn 54 partituren ingezonden. De jury, bestaande uit de heeren dr. Willem Mengelberg, Eduard van Beinum, Cornelis Dopper, Sem Dresden, dr. Rudolf Mengelberg en Pierre Monteux, heeft eenstemmig besloten een eersten prijs van f 250.— toe te kennen aan de ,,Suite voor orkest", ingezonden door den heer J. W. van Otterloo; een tweeden prijs van f 150.— aan het ,,Concertstuk voor fluit en Kamerorkest", door mej Henriëtte Bosmans; en een derden prijs van f 100.— aan het ,,Concerto pour une voix soprana, saxophone, alto et piano avec orchestre", door den heer Jacques Eeers. (**494** C.)

H. JAPAN. — **Versterking** van het **officierencorps.** — De ,,Osaka Asahi" meldt, dat het Japansche ministerie van Oorlog heeft besloten de opleiding van het officierencorps van het Japansche legrr en de vloot uit te breiden Er zullen nieuwe scholen worden gesticht en ook liet aantal officieren zal worden vergroot. Vooral het Japansche luchtvaart-officierencorps zal worden versterkt, waarvoor twee opleidingsinstituten geopend zullen worden Van groote beteekenis acht men de opleiding van Mandsjoerijsche officieren in den geest van het Japensche leger.
(Osaka Asahi). (Vorig bericht blz. **565** G.)

I. ENGELAND. — Iersohe **kwestie.** - Nieuwe **Gouv.**-Generaal van Ierland. — Koning George V heeft den handelaar in koloniale waren, Donald Buckley uit het Iersche stadje Mzynnoth. b-noemd tot Gouverneur-Generaal van Ierland De benoeming heeft overeenkomstig de grondwet plaats gevonden op voorstel der Iersche regeering Buckley heeft reeds heden den eed van trouw aan Koning George afgelegd.
Buckley is een vriend van De Valera en heeft deel-

genomen aan de Iersche Paaschrevolutie van **1916.** Hij is langen tijd geïnterneerd geweest en sloot zich na zijn invrijheidstelling weder aan bij het Iersche republikeinsche leger. Hij werd twee maal gekozen tot afgevaardigde in den Ierschen Dail en heeft in 1922 gestemd tegen het Engelsch-Iersche verdrag. De benoeming van Buckley, die in Ierland zeer populair is, is een groote verrassing. (Vor. ber. 567 L.)

A. EUROPA'S SCHULDEN **AAN** AMERIKA. — Antwoord van de Ver. Staten aan Polen **en** Tsjecho-Slowakije. — Het departement van Staat heeft thans aan Polen en Tsjecho-Slowakije nota's gezonden, waarin wordt verklaard dat geen aanleiding wordt gezien betalingsuitstel te verlernen.
(Vor. ber. 531 D., Overzicht **411** B.)

27 NOVEMBER **1932**

B. DE CRISIS VAN DEN INTELLECTUEELEN **AR**-BEID. — Eigenlijk is de intellectueele arbeid nooit naar zijn juiste waarde beloond geweest, omdat niemand die waarde kent; hij is op empirische wijze beloond, en gewoonlijk slechts matig, en de intellectueelen hebben zich daarmee tevreden gesteld, omdat zij buitendien niet van middelen van bestaan ontbloot waren. Zij hebben op belangelooze wijze hun intelligentie aan de gemeenschsp gewijd, en de intellectueele arbeid is een vorm geworden van terugbetaling aan de gemeenschap van de door vorige generaties op haar gewonnen goederen; de gemeenschap op haar beurt heeft de betrokken intellectueelen beloond.
Reeds vóór den oorlog had het algemeener worden der universitaire opleiding, waardoor die lagen der bevolking tot de intellectiieele beroepen verheven werden, uie zich niet zoo belangeloos konden betoonen, omdat zij niets bezaten, dit proces eenigszins gewijzigd. Maar vooral na den oorlog heeft, tengevolge van de plotselinge, algemeene verarming der bourgeoisie in sommige landen, de crisis van den intellectueelen arbeid zich doen gevoelen.
Deze crisis is drievoudig Zij vloeit voort uit den overvloed van intellectueele arbeiders. uit de verarming van de klasse. waaruit zij voortkomen. en eindelijk uit het feit, dat de gemeenschap. die zich moet inkrimpen, vanzelfsprekend haar besparingen begint met de minst onmiddellijke, de minst dringende behoef ten.
Hrt resultaat is, dat er een door en door ontevreden gedeeltelijk gebrek liidende intellectueele klasse ontstaat. (William Martin in ,,La Revue Belge")

C. NON-AGRESSIE-PACT. — Polen—Rusland. — Uit Warschau wordt gemeld, dat de Poolsche staatspresident het non-agressie-pact met Rusland heeft geratificeerd. (Vorig bericht blz. **436** A.)

D. SPOORVEER OVER NAUW VAN **CALAIS.** — De Southern Railway Company heeft besloten een spoorveer over het nauw van Calais in te stellen.
De dienst zal varen tusschen Dover en vermoedelijk Duinkerken, hoofdzakelijk voor goederen-treinen, teneinde het tweemaal overladen te voorkomen. De drie veerponten, welke zullen worden gebouwd, zullen echter ook passagiers-accomodatie hebben.
Deze dienst moet in **1934** beginnen.

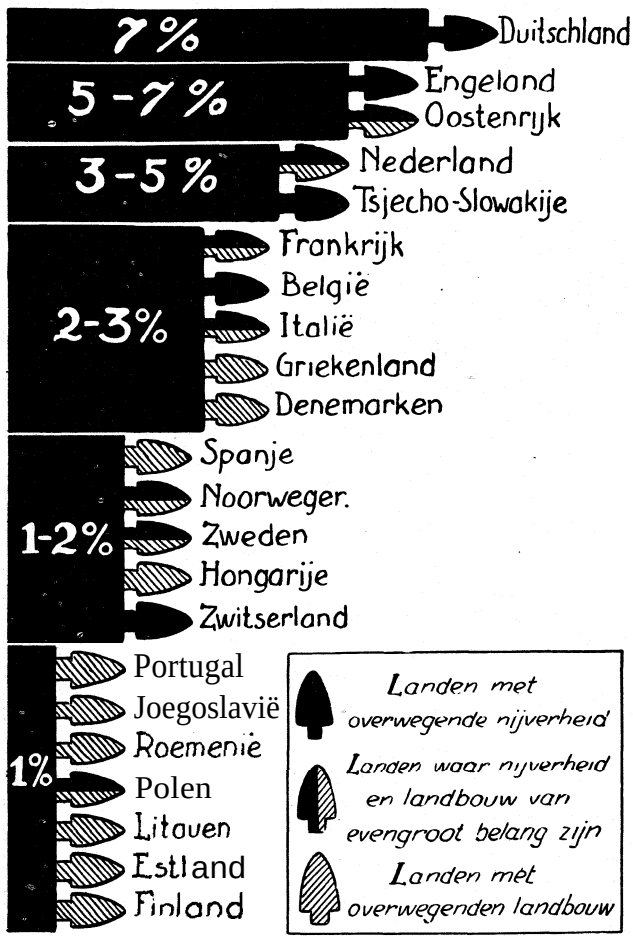
28 NOVEMBER **1932**

E. NEDERLAND. — **Aardschokken.** — Na 21 Nov. '32 zijn in de afgeloopen week nog eenige malen lichte aardschokken in het Zuiden des lands waargenomen. Op **28** Nov. zijn wederom eenige sterke aardschokken, die 5 seconden aanhielden, te Nijmegen. 's-Hertogenbosch en Oss en omgeving geregistreerd. Het verschijnsel was echter niet zoo hevig als op 21 Nov. (Vorig bericht blz. **578** C.)

F. VIOOLBOUW. — Het geheim van de oude Italiaan**sche** violen. — Een bekend advocaat en muzieklief-hebber te Praag, dr. Max. Leiser, die tevens voorzitter is van de Tsjechische vereeniging voor kamermuziek en van de Dvorak-vereeniging, heeft, naar de correspondent van de ,,N. R. Crt." meldt, in het Staatsconservatorium te Praag een uitvinding gedemonstreerd, welke bestaat in de ontdekking van het geheim der oude violen. Dr. Leiser past deze ontdekking toe om nieuwe violen den oud-Italiaanschen toon te verleenen.
Elijkens zijn uiteenzettingen dateeren zijn pogingen om het geheim der oude Italiaansche violen te vinden, reeds van dertig jaar geleden. Sinds dien tijd onderzocht hij te Weenen, waar hij tot **1918** werkte, en later te Praag, welke viool de beroemde violisten meebrachten. Acht jaar geleden kwam hij het geheim, waarvan hij reeds weldra had aangenomen, dat het alleen maar in de lak moest zitten, werkelijk op het spoor.
De eerste proeven, welke dr. Leiser nam met het toevoegen van chemische grondstoffen aan de lak, verrichtte hij in samenwerking met Herold. den altist van het Boheemsche strijkkwartet, die ook vioolbouwer is. Dezen zomer nu bracht Herold hem zijn Guarnieri terug, waarop dr. Leiser hem een nieuw bovenblad had laten maken. Ofschoon Herold het hem afried, bestreek dr. Leiser het instrument met zijn lak. Den volgenden dag klonk de Guarnieri als nooit tevoren. In gemeenzaam overleg werd de vinding hierop aan Hoffmann en Suk gedemonstreerd, daarna aan prof. Sebcik. Het enthousiasme van deze allen leidde tot de demonstratie in het conservatorium.
Daar het eigenlijke materiaal van de viool op het effect van de toepassing der vinding geen invloed heeft, zoodat een gewone Schönbacher-viool op dezelfde wijze op de lakbehandeling reageert als een viool van prima materiaal, beschouwen dr. Leiser en de zijnen het probleem der oude Italiaansche violen als opgelost. (N. Rott. Crt.)

G. BELGIE. — Uitslag der verkiezingen. — De officieele uitslagen van de algemeene verkiezingen, die op 27 Nov. **'32 in** België hebben plaats gehad, zijn als volgt:
In de provincie Oost-Vlaanderen werden gekozen: katholieken 12 (winst **1** zetel), liberalen **2** (positie onveranderd), socialisten 6 (winst **1** zetel), frontisten **2** (verlies een zetel). De zetel van den partijlooze Delille, die zich aan de kiezers niet voorstelde, is vacant. (Volgens een andere opgave zou deze zetel aan de frontisten toevallen.)
In de provincie Namen werden gekozen: katholieken 4, liberalen 1, socialisten 4. Geen verandering in de positie.
Ia de provincie Antwerpen: katholieken **11** (winst **1**), socialisten 9 (winst 1), liberalen **3** (geen verandering), frontisten **1** (verlies 2).
In de provincie Luxemburg: katholieken **4** (winst **1** zetel op de liberalen), socialisten **2** (positie onveranderd).
In de provincie Limburg: katholieken 6 (winst een zetel op de liberalen), frontisten **1** (positie onveranderd).
In de provincie Luik: katholieken **7** (positie onveranderd), socialisten 12 (onveranderd), liberalen **3** (verlies **1** zetel), communisten een zetel gewonnen.
De zetel, dien de liberalen verliezen, werd te Verviers bezet door Forthomme, den minister van Verkeerswezen.
Provincie Henegouwen: communisten winnen een zetel, liberalen **4** (verlies **1**).
Voor het geheele land, met inbegrip van de provincie Brabant, zijn de verliezen en winsten als volgt verdeeld:
Winsten: katholieken **3,** socialisten 3, communisten 2.
Verliezen: liberalen **4,** frontisten **2,** partijloozen 2.
De nieuwe Kamer zal tellen:
Katholieken 79 zetels; Socialisten 73 zetels; Liberalen **24** zetels; Frontisten **8** zetels; Communisten 3 zetels.
(Vorig bericht blz. 543 E.)

A. WERKLOOSHEID IN EUROPA. — Onderstaande grafiek geeft een beeld van de werkloosheid in de verschillende Europeesche landen, uitgedrukt in procenten tot de bevolking.

(Vor. ber. Statistiek **240** K.)

B. DIAMANT. — Populariseering. — Van bevoegde zijde wordt ons het volgende medegedeeld:
Sedert eenigen tijd worden er in de groote warenhuizen onder het merk „Culinan" sieraden bezet met echte diamant, verkocht.
In de vakpers zijn bijzonder tegen de benaming bezwaren geopperd, omdat „Culinan" de naam is van de bijzonder groote en zeldzame diamant, welke eenige jaren geleden door een der grootste Amsterdamsche firma's is bewerkt. Men is van meening, dat daardoor het publiek zal veronderstellen, dat echte diamant geen bijzondere waarde meer heeft.
Daartegenover wordt echter gesteld, dat het publiek niet zoo dom geacht mag worden, dat het niet zal ,begrijpen, dat een ring van eenige guldens slechts een kleine diamant kan bevatten en dat grootere diamanten van goede en van prima kwaliteit, veel en veel meer waarde hebben en duurder moeten zijn.
Men kan een confectiepak voor *f* 20.— en nog minder koopen, terwijl voor een goed maatcostuum zes maal twintig gulden en nog meer betaald moet worden.
Overigens wordt in Amerika reeds lang reclame gemaakt voor den verkoop van goedkoope sieraden bezet met diamant, terwijl de diamanten, die dit werelddeel afneemt, hoofdzakelijk van goede en dure kwaliteit zijn. (Vorig bericht blz. **524** C.)

C. U'ERELDBEWAPENING. — Bouw van **onderzeebooten**. — De First Lord of the Admiralty, Sir Bolton Eyres, publiceert de volgende gegevens omtrent het aantal onderzeebooten van verschillende zeemogendheden:

	Gereed.	In aanbouw.
Engeland	**53**	5
Frankrijk	80	29
Italië	46	29
Ver. Staten	82	2
Japan	60	4

(Vor. ber. Kosten **492** D.; Overzicht **368** B.)

29 NOVEMBER 1932

D. NON-AGRESSIE-PACT. — Frankrijk — Rusland. — De Fransche kabinetsraad heeft op 26 Nov. '**32** het Fransch-Russische verdrag van non-agressie goedgekeurd.
Op verzoek van de Fransche regeering zal door de Russische regeering een verklaring aan het verdrag worden toegevoegd, die rekening houdt met de belangen van Roemenië, om zooveel mogelijk het afzien door de Roemeensche regeering van onderteekening van een non-agressie-verdrag met Rusland te compenseeren.
Het verdrag bevat een preambule van 7 artikelen. In de preambule wordt verklaard, dat dit verdrag de verplichtingen van den Volkenbond garandeert en het pact vsn Kellogg bevestigt.
Art. **1** legt de verplichting van beide landen vast om in geen geval, hetzij alleen, hetzij met een andere mogendheid, hetzij met meerdere mogendheden, een oorlog te beginnen, of eenigen aanval te ondernemen en verder om de integriteit van de onder hun souvereiniteit gestelde gebieden te eerbiedigen, evenals van de gebieden, waarvoor ze de buitenlandsche zaken behartigen of waarover ze contrôle hebben.
Art. 2 vult het bovenstaande aan.
Art **3** bevat bepalingen, waardoor Frankrijks verplichtingen als Volkenbondslid onvoorwaardelijk verzekerd worden.
Art. 4 stelt de verplichting der contracteerende partijen vast, aan geen internationale entente deel te nemen, die er practisch op zou neerkomen, het koopen of verkoopen van goederen of het toestaan van credieten aan één van de beide partijen te beletten en voorts om geen maatregelen te nemen, die de andere partij van deelneming aan den internationalen handel zouden uitsluiten.
Art. 5 gaat over politieke aanvallen door middel van propaganda. Dit artikel komt vrijwel overeen met het overeenkomstige uit het Russisch-Poolsche verdrag.
Het verdrag tot vreedzame beslechting van geschillen komt in groote trekken overeen met het Duitsch-Russische verzoeningsverdrag.
Het verdrag is op 29 Nov. '32 te Parijs door beide landen geteekend. (Vorig bericht blz. **135** L.)

E. SCHEEPVAART. — Noord-Atlantische **Scheepvaart-conferentie**. — De beraadslagingen der Noord-Atlantische scheepvaart-conferentie zijn geëindigd In een communiqué werd medegedeeld dit de Compagnie Générale Transatlantique en de Canadian Pacific de opzegging van het lidmaatschap hebben ingetrokken. De conferentie heeft besloten de in het voorjaar ingevoerde tariefverlagingen niet geheel te handhaven. Uitgaande van de toen gesloten tarievenovereenkomst wordt het passagetarief voor eerste-, tweede- en hut-klassen met ongeveer 6% verhoogd. De tarieven voor de touristenklasse worden met $ 5½ en die voor de derde klasse met $ 5 in Westelijke en met $ 7½ in Oostelijke richting verhoogd.
Er zal wederom een speciale regeling voor de zomermaanden worden ingevoerd. Gedurende dit seizoen worden de tarieven voor eerste-, tweede- en hutklassen verhoogd met een toeslag van 5%. De bestaande verlaging voor rond- en wereldreizen voor hut-, toeristen-, tweede- en derde klasse blijft gehandhaafd. Het besluit treedt 5 Dec. in werking.
(V. b. **574** G.; v. b. Atlant. **Scheepvaart 151 G.)**

A. NEDERLAND. — Betrekkingen tusschen Nederland en België. — Verschenen is de memorie van antwoord van de regeering aan de Tweede Kamer, betreffende de begrooting van buitenlandsche zaken. Ten aanzien van de betrekkingen met België merkt de minister op, dat, dank zij de voorloopige besprekingen aangaande de herziening der verdragen van 1879, weliswaar aanmerkelijke vorderingen zijn gemaakt, maar dat tevens — gelijk de minister op **1** April j.l. in de Eerste Kamer heeft verklaard — ten aanzien van meer dan één punt moeilijkheden naar voren waren gekomen, die nadere overweging door de wederzijdsche regeeringen noodig maakte. Tengevolge daarvan zijn de besprekingen onderbroken en met het oog op de onmogelijkheid, binnen de loopende parlementaire periode, vóór de algemeene verkiezingen, die in beide landen uiterlijk in den zomer **1933** moeten plaats hebben, de talrijke vraagstukken tot een voor beide landen aannemelijke oplossing te brengen en de parlementaire behandeling door de voor die oplossing verantwoordelijke kabinetten te voltooien, is niet te verwachten, dat de geheele zaak voor de verkiezingen haar beslag zal kunnen krijgen. Een misvatting voorts is de in het voorloopig verslag tot uiting gekomen gedachte, als zou het slechts van de Nederlandsche regeering afhangen, de zaak tot oplossing te brengen. Afgezien van het feit, dat de regeering niet bereid is, op bijzondere punten regelingen aan te nemen, die haar voorkomen niet op te wegen tegen concessies, van de wederpartij verkregen, en tegen het groote belang van overeenstemming tusschen Nederland en België, wordt uit het oog verloren, dat voor een verdrag de toestemming van twee partijen noodig is en dat aan beider bereidwilligheid grenzen zijn gesteld.
De gedachte, als zou de kwestie van de herziening der verdragen van **1839** sedert 1927 geen stap verder zijn gebracht, is wel juist in den formeelen zin, maar even onjuist in materieelen zin. De moeizame besprekingen hebben de wederzijdsche zienswijzen op vele punten tot elkaar gebracht. Vooruitgang, zelfs aanmerkelijke vooruitgang, is er wel degelijk dankbaar vast te stellen.
De kwestie van een verbinding langs de Eendracht heeft vele stadia doorloopen, zoodat niet kan worden gesproken van een vast plan, dat van den beginne af ter tafel zou hebben gelegen.
Met stelligheid kan worden gezegd, dat geen resultaat was te bereiken op den grondslag van het zgn. Eendrachtskanaal, door de Nationale Unie gepropageerd, of van een dergelijk plan.
De regeering is wel voornemens het kanaal door Zuid-Beveland en met name de hinderlijke brug bij Vlake te verbeteren, maar niet op zoodanige schaal, dat het kanaal noodeloos ruim zou worden, indien een nieuwe verbinding tusschen Antwerpen en den Rijn zou tot stand komen.
De regeering heeft aan België geen nieuwe groote zeesluis te Terneuzen toegezegd.
Wat het memorandum-Segers betreft is op de voorstelling van zaken, door den Belgischen minister van Staat, Segers, gegeven in diens verslag aan den Senaat d.d. **2** April **1930,** wel degelijk gereageerd en niet alleen in de Nederlandsche pers. Toen de heer Segers op 20 Januari **1932** opnieuw een verslag in het licht gaf, zou het een goeden gang van zaken eer hebben geschaad dan bevorderd, indien de Nederlandsche regeering op dat oogenblik, te midden der in dien tijd goede vorderingen makende besprekingen, een twistgeschrijf had doen losbranden.
Er behoeft overigens geen vrees te bestaan, dat men elders niet zou weten wat Nederland in den loop der jaren heeft gedaan om den Rijn en zijn monden, alsmede de wateren tusschen Rijn en Schelde, te verbeteren. De minister heeft meermalen daaraan zeer uitdrukkelijk herinnerd. Gememoreerd worden in dit verband ook mededeelingen in de Gazette de Hollande en in het tijdschrift La Navigation du Rhin.
(Zie Ned.-Balg. Verdrag blz. **468** A.)

B. NEDERLAND. — Secretaris van de Nederlandsche Bank vraagt ontslag. — De secretaris der Ned. Bank, Mr. G. H. M. Delprat, heeft per 15 Jan. **1933** ontslag gevraagd, daar een groot deel van het 65-jarige personeel met **1** Dec. a.s. wordt ontslagen en hij zelf dezen leeftijd bereikt heeft, **(Vor.** ber. blz. **395 C.)**

C. DUITSCHLAND. — Invoer van steenkool in België. — De Duitsch-Belgische onderhandelingen over den invoer van kolen in België hebben haar beslag gekregen. België heeft zich bereid verklaard het contingent van den koleninvoer dat tot dusverre 50½% bedroeg, te verhoogen tot 55.7% en wel met terugwerkende kracht tot **1** Oct. '**32.** Duitschland kan dus in het vervolg 200.000 t. kolen per maand, alle kolenuitvoerende landen tezamen 445.600 t. per maand in België invoeren. Teneinde de moeilijkheden in de voorziening van de bevolking met huisbrandkolen uit den weg te ruimen, wordt nog een extra contingent van ca. **6.3%** toegestaan, dit echter pas met ingang van 1 December, zoodat na dien datum het totale invoercontingent *62%* zal bedragen. (B. Börsen. Cr.)
(V. b. Invoer **541 A.; 493 G.;** Steenkool **183 I.)**

D. DE TOEKOMST VAN DEN ROMAN. — De bekende Fransche schrijver Edmond Jaloux geeft onder bovenstaanden titel in „Candide" o.a. als volgt zijn meening weer:
„Men moet wel erkennen", schrijft hij, „dat de toekomst van den roman ons niet zonder bezorgdheid laat. De overvloed der werken van dit genre, die men elkaar ziet opvolgen sinds het einde der 18de eeuw, laat niet na op betreurenswaardige wijze de vormen en mogelijkheden te verwringen van een type van verdichting, dat, hoe rijk het ook zij, misschien niet geheel onuitputtelijk is. Op het oogenblik wonen wij een periode van stilstand bij, niet uit gebrek aan werken, maar uit de algemeene onzekerheid der richting en misschien ook uit gebrek aan achtergrond van vele dezer werken. Men kan inderdaad de romantische modellen, die de 20ste eeuw zoo wonderbaarlijk geschapen heeft, als betrekkelijk uitgeput beschouwen, en dit juist omdat zij zijn uitgeloopen op boeken van een zoo hooge kwaliteit, dat het alles bij elkaar tamelijk moeilijk is, het nog eens over te doen."
Volgens Jaloux bereidt zich een beweging voor, die heel goed zou kunnen bijdragen tot de vernieuwing van den roman.
„Wij zien sommige vertellers", zegt hij, „die, zonder het realisme op te geven, dit verrijken met een nieuwen kijk op het leven, een half fantastischen, half waarnemenden kijk, en die hun verhalen laten speler? in een sfeer, die in de verte herinnert aan sommige novellen van dertig jaar geleden.
Wij hebben zelf den naam van magisch realisme gegeven aan deze opstellen, die trachten, in het realisme van de vorige generatie elementen van het mysterie, van een nieuwe belichting en, om het in één woord te zeggen, van een hoogere werkelijkheid in te voeren, die, onbetwistbaar, een kostbare aanwinst zijn van de jaren, die wij zoo juist achter ons hebben." (Edmond Jaloux in „Candide")

E. VOLKENBOND. — Danzig - Polen. — Tusschen de vertegenwoordigers van Danzig en Polen is op 26 Nov. een overeenkomst tot stand gekomen betreffende de regeling van de zlotyverordening van de Poolsche regeering voor de Danziger spoorwegen, die de volgende punten bevat:
Een commissie van drie uit den Volkenbond zal de kwestie van de „action directe" onderzoeken en rapport uitbrengen in de Januari-zitting van den Bond.
De zlotyverordening zal niet op **1** December **1932 in** werking treden.
De Poolsche regeering erkent het rapport, dat het Hof van Internationale Justitie te Den Haag in het voorjaar heeft uitgebracht over de rechtspositie van de Polen in Danzig. Op de basis van dit rapport zul-

len tusschen de beide regeeringen onderhandelingen worden gevoerd.
De Poolsche regeering verplicht zich, bij te dragen tot de kosten van het onderwijs aan kinderen van spoorwegbeambten uit Danzig.
De wederkeerige krantenverboden worden opgeheven. (Danziger Volksstimme). (Vor. ber. blz. 488 E.)

A. JAPAN. — **Begrooting** voor **1933.** — Het Japansche kabinet heeft na langdurige besprekingen de begrooting goedgekeurd. Deze beloopt totaal **2239** millioen Yen waarvan voor het leger 447 millioen en voor de vloot **372.606.000** Yen wordt gebruikt. Dit is het hoogste bedrag, dat ooit in een Japansche begrooting werd bereikt en het is belangrijk hooger dan de oorspronkelijke ramingen. (V. b. **blz. 522** E.)

30 NOVEMBER **1932**

B. **BELGIE.** — Uitslag der Senaatsverkiezingen. — Het voorloopige resultaat der Senaatsverkiezingen luidt: Katholieken, één zetel gewonnen; Socialisten drie zetels gewonnen; Liberalen twee zetels verloren; Vlaamsch Nationalisten twee zetels verloren. De Senaat bestaat uit **153** leden, waarvan **93** op **27** Nov. zijn gekozen. De provinciale raden kiezen hier nog 40 bij, terwijl de beide groepen, dus bestaande uit **133** senatoren, nog **20** senatoren coöpteeren.
(Vor. ber. Kamerverk. blz. **583** G.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Verdraagzaamheid. — Een opmerkelijke proef wordt in Tapanoeli op de Westkust van Sumatra genomen. Te Sibolga, de hoofdplaats van dit ten deele Maleische, ten deele Bataksche gebied, is een comité opgericht voor de uitgave van een weekblad Soeara Baroe (de nieuwe stem), dat tot richting heeft liefde voor alle volkeren ter wereld, dat de adat van Tapanoeli, den Islam volgens de boeken der oelama's en het Christendom zal verdedigen. In de redactie zit een Islamiet en een Christen. („Soerab. Handelsbl.")

D. NOBELPRIJS. — Geen vredesprijs. — Het Nobelcomité van het Storting heeft besloten dit jaar geen vredesprijs toe te kennen. (Vor. **ber. 567** H., **130 F.)**

E. ANTI-SEMITISME. — Studentenonlusten in Polen. — Sinds eenige dagen hebben ernstige anti-semitische onlusten te Lemberg plaats gehad, waar studenten, bij wie zich volk van de straat aansloot, vergelding wilden nemen voor den dood van een student, tengevolge van een verwonding die hem door een joodschen collega was toegebracht.
Op ettelijke plaatsen van de stad werden joden aangevallen en afgeranseld; van talrijke joodsche winkels werden de ruiten ingeslagen. In **80** gevallen werden joden zoo ernstig gewond, dat geneeskundige hulp verleend moest worden.
De politie deed alle mogelijke moeite om de menigte tot bedaren te brengen en de orde te herstellen, maar dat gelukte niet geheel. De toestand wordt, blijkens een scherpe censuur die op het verspreiden van de nieuwsberichten is ingesteld, nog steeds als niet normaal beschouwd. (Vorig bericht blz. **456** A.)

F. TROTZKI. — Rede te Kopenhagen. — In de rede, die Trotzki, de gewezen Russische Volkscommissaris, op **27** Nov. **1932** voor de soc.-dem. studentenvereeniging te Kopenhagen heeft gehouden, zeide hij o.a. volgens het verslag in „Berlingske Tidende", dat het juist Rusland was dat aan de spits ging ten aanzien van de revolutie omdat, naar Lenin eens in ballingschap gezegd had, de keten springt in haar zwakste schakel. Rusland, dat verzwakt was door de verwaarloozing door den Tsaar, leed het meest onder de oorlogslasten en beleefde het eerst een ineenstorting. De reden, dat die ineenstorting met een overwinning eindigde, was dat in de eerste plaats het proletariaat, geweldig groot in aantal, zijn leiders kreeg uit de cultureel hoogstaande Russische intelligentsia, die revolutionnair was en ten tweede (en dat was nog belangrijker) dat de Russische boeren optraden als een onverbrekelijke reserve; **50** millioen boeren gingen samen met 4 millioen industrie-arbeiders en de ontstelde bourgeoisie vermocht niet den stroom der revolutie tegen te houden, te minder daar deze ook werd aangehangen door de **90** millioen burgers, die leefden in de onderdrukte gedeelten des lands.
De Russische revolutie was volgens Trotzki slechts een etappe op den weg naar de wereldrevolutie. De socialistische maatschappij-idee kon volgens spr. niet in één land worden verwezenlijkt; de wereld is haar strijdperk.
Wat overigens de resultaten betrof, gaf Trotzki toe dat de collectiviseering van den landbouw bureaucratisch en zonder behoorlijke voorbereiding was ten uitvoer gelegd. Wat de industrialiseering aanging was het een feit, dat de collectieve arbeid de productiecijfers verhoogd had in een mate, die bij de algemeene crisis verwondering moest wekken. „De Russische lijdzaamheid bestaat niet meer!" beweerde spr. (Berlingske Tidende). (Vor. ber. blz. **173** L.)

G. VOLKENBOND. — Commissie voor de Volkenbonds-leeningen. — De Commissie voor de Volkenbonds-leeningen deelt mede, dat de volgende heeren in deze commissie zitting hebben genomen:
Mr. D. Crena de Iongh, van de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam; Dr. G. Bianchini, van de Associazione Tecnica Bancaria Italiana te Milaan; Mr. Eliot Wadsworth te Boston U.S.A.
De oorspronkelijke leden waren:
Sir Austen Chamberlain, Viscount Goschen, Mr. A. A. Jamieson, Mr. Cecil Lubbock, Sir Otto Niemeyer, Sir Arthur Salter. (V. b. **Leeningen** 445 **C., 439 C.)**

H. ANTON VAN ROOY OVERLEDEN. — Te München is op **27** Nov. **1932** op twee en zestigjarigen leeftijd overleden de groote Nederlandsche bas-baritonzanger Anton van Rooy.
Van Rooy, den **1** Januari **1870** te Rotterdam geboren, zong reeds als jeugdige knaap in het destijds beroemde kinderkoor van pastoor Havekea in de Dominikanerkerk.
Hij ging echter eerst op tweeëntwintigjarigen leeftijd de zangkunst als roeping beoefenen.
In **1897,** na kennismaking met Cosima Wagner, vertolkte hij den Wotan te Bayreuth, en openbaarde zich als een der geweldigste en verhevenste Wagnerzangers, die men kende. In **1898** speelde hij voor het eerst den Hans Sachs te Bayreuth, en het succes evenaarde dat van zijn Wotan-vertolking.
Ook de later volgende creatie van den Vliegenden Hollander vond dezelfde bewondering.
Het was echter de laatste rol die Van Rooy in Bayreuth zong. Oneenigheden over een optreden als Amfortas in New York sloten de deuren van Bayreuth voor hem. Hij bleef als Wagner-vertolker triomfen vieren in Europa en Amerika, en sinds de stichting van het Münchener Prinz Regenten-Theater behoorde hij daar ieder jaar tot de voornaamste gasten.
Zijn optreden te Munchen deed hem de onderscheiding van Königl. Bayrischer Kammersanger te beurt vallen en tevens de gouden Luitpold-medaille voor kunsten en wetenschappen. Van Rooy was bovendien officier in de orde van Oranje-Nassau.
In Nederland vierde Van Rooy vooral zijn triomfen te Rotterdam in de groote baritonrollen van het Wagnerrepertoire. Bij het begin van den oorlog trok Van Rooy zich terug uit het muzikaal-dramatische leven, waarin hij een eerste plaats had ingenomen en ging zich te Frankfort wijden aan het zangonderwijs.
De laatste jaren woonde hij echter weer te Munchen.

I. TELEFONIE. — Verbeterde Telefoongeleidingen. — Een belangrijke nieuwigheid is de invoering in Engeland van z.g. „zero loss circuits". De bij deze ge-

leidingen bereikte weergave van het geluid in volle sterkte, de onderdrukking van de echo en de zelfinductie (wanneer de geleiding ongebruikt is) stellen sen grooten vooruitgang voor en kunnen als de belangrijkste verbeteringen in het telefoneeren over land sedert de invoering der versterkers worden aangezien. Er bestaan reeds 80 dergelijke telefoongeleidingen en men hoopt deze vóór het einde van dit jaar tot 150 te vermeerderen. Londen heeft verbindingen van dezen aard naar Aberdeen, Bristol, Cardiff, Edinburgh, Glasgow, Leeds, Newcastle, Newport, Exeter en Plymouth. Ook andere groote steden beschikken reeds over dergelijke verbindingen. (V. b. **454** A.)

A. **PERZIE.** — Opzegging der petroleumconcessies. — De Perzische regeering heeft na een kabinetszitting onder voorzitterschap van den Shah aan de vertegenwoordiging van de Anglo-Persian Oil Company te Teheran medegedeeld, dat zij de d'Arcy concessies opzegt. Tegelijkertijd verklaart de regeering zich bereid met de maatschappij te onderhandelen over nieuwe concessies op een nieuwen grondslag. Zoolang daaromtrent geen overeenstemming is bereikt, kan de maatschappij op de oude wijze blijven werken.
De opzegging van de d'Arcy concessies maakt een einde aan de jarenlange onderhandelingen tusschen de Anglo Persian Oil Company en de Perzische regeering, die hoogere royalties voor de concessies wenscht.
De Anglo Persian Oil Company heeft de Perzische regeering geantwoord, dat zij de opzegging niet kan aanvaarden aangezien het concessie-contract geen dergelijke clausule inhoudt.
Door de opzegging der concessie wordt ook de Engelsche regeering direct getroffen, die in het oprichtingskapitaal van 13.425.000 Pond Sterling der maatschappij 7.500.000 heeft bijgedragen.

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging **L.O.**-wet. — De Tweede Kamer heeft art. II van het wetsontwerp tot wijziging der lager onderwijs-wet (welk artikel de wachtgeldregeling bevat) met 54 tegen 38 stemmen goedgekeurd. Rechts tegen links, behalve dat de heer Braat (plattelander) met rechts voorstemt.
De Kamer keurt vervolgens art. XIII (leerlingenschaal) met 54 tegen 38 stemmen goed, in dezelfde stemmenverhouding.
De Kamer neemt daarna het wetsontwerp aan met 52 tegen 38 stemmen, in dezelfde stemmenverhouding.
De heeren Van Dis en Zandt waren bij deze stemming afwezig. (Vorig bericht blz. **548** D.)

C. NEDERLAND. — Bloembolleninvoer in Engeland. — De Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur te Haarlem deelt mede, dat het Engelsche bericht het geheel ten onrechte voorstelt alsof de invoer van bloembollen in Engeland over het loopende jaar kleiner zou zijn geweest dan in het vorige jaar. Het tegendeel is het geval, vooral indien men de hoeveelheid in oogenschouw neemt.
Aan bloembollen, knol- en wortelgewassen is in de afgeloopen maanden van 1932 ongeveer 5 millioen K.G. meer uitgevoerd naar Groot-Brittannië dan in 1931. Natuurlijk is het bedrag van de daaraan bij invoer in Engeland toegekende waarde door de prijsdaling geringer geworden dan voor het kleinere gewicht in 1931.
Maar een zeer aanmerkelijke teruggang, zooals het telegram meldt, is bij den bolleninvoer gelukkig niet het geval.
De in het Engelsche bericht gegeven cijfers hebben uitsluitend betrekking op den invoer van afgesneden bloemen in Engeland en hebben geen betrekking op bloembollen.
In de eerste maanden bevindt zich onder de uit Nederland in Engeland ingevoerde snijbloemen ook een aanzienlijk aantal bloemen van bolgewassen, hoofdzakelijk tulpenbloemen. Deze worden sedert December 1931 door Engeland zwaar belast met een hoog invoerrecht.
Terecht constateert het bericht hier den invloed van de Engelsche protectie ten nadeele van den Nederlandschen snijbloemeninvoer en ten voordeele van die van de Kanaal-eilanden.
Maar, met bloembollenuitvoer naar Engeland hebben die cijfers niets te maken of het moest zijn, dat door de belemmering van den bloemeninvoer de bolleninvoer is bevorderd.
Maar zulk een invloed is uit de cijfers nog niet af te leiden. (Vorig bericht blz. **582** F.)

D. DENEMARKEN. — Afschaffing Landsting. — De Deensche regeering heeft blijkens mededeeling van den premier Stauning aan „Politiken" besloten een voorstel tot grondwetswijziging in te dienen, waarvan de strekking is het Landsting, de Deensche Eerste Kamer, af te schaffen. Ook in 1929, toen zij het bewind aanvaardde, heeft de regeering een dergelijk voorstel ingediend, dat echter geen succes had. Thans acht Stauning de kansen gunstig omdat een groot liberaal blad zich eveneens voor afschaffing van het Landsting uitgesproken had. („Politiken")

E. RUSLAND. — Olie naar Canada. — Enkele dagen geleden heeft de olietrust voor den export een overeenkomst geteekend voor de levering van olieproducten aan Canada. Dit jaar zijn 55.000 ton olieproducten ter waarde van 500.000 dollar naar Canada verscheept. De nieuwe overeenkomst voorziet over 1933 in de levering van 120.000 ton voor een waarde van 1.500.000 dollar. (Vorig bericht blz. **508** K.)

F. NEDERLAND. — **Begrooting** 1933. — De Tweede Kamer heeft op 30 Nov. de begrooting voor Buitenlandsche Zaken met 75 tegen twee stemmen goedgekeurd. (Vorig bericht blz. **582** D.)

G. **MR.** C. P. M. **ROMME.** — Lid van de Tweede Kamer. — Mr. C. P. M. Romme, voorzitter van de Roomsch-Katholieke raadsfractie te Amsterdam, heeft de benoeming tot lid der Tweede Kamer (vac.-Guyt) aanvaard.
De heer Romme zal lid van den Amsterdamschen gemeenteraad blijven.

1 DECEMBER 1932

H. NEDERLAND. — Nota over de aflossing van Staatsschuld. — In een nota van den minister van Financiën naar aanleiding van het verslag der Tweede Kamer over het 7de Hoofdstuk A der Rijksbegrooting voor 1933 wordt gezegd, dat onder amortisatie van staatsschuld inderdaad wordt verstaan het inkoopen van schuldbrieven ter beurze tegen den koers van den dag. Voor het jaar 1933 wordt daartoe f 13.100.400 aangevraagd. Daarnaast staat een som van f 6.665.000, die besteed zal worden voor aflossing van schuldbrieven tegen hun nominaal bedrag. Al deze aflossingen zijn verplicht. Zij berusten hetzij op de leeningsovereenkomsten, hetzij op wettelijke bepalingen, waarnaar in de leeningsovereenkomsten verwezen wordt of welke den koers der betreffende stukken sinds lange jaren hebben beheerscht. Ook in dit laatste geval zou het crediet van den staat schade lijden, indien deze wettelijke amortisatieverplichtingen, waarmee de belegger heeft rekening gehouden, tusschentijds werden gewijzigd.
Verder deelt de minister mede, dat in de laatste tien jaren, de aflossingen der conversie niet medegerekend, de volgende bedragen boven de verplichte aflossingen op de Staatsschuld werden afgelost: in 1926 f 30.574.100 5%-leening 1919; in 1928 f 97.098.000 6%-leening 1923 a; in 1929 f 6.380.100 5%-leening 1919; in 1929 f 57.980.466 6%-leening 1923 c; in 1930

f 1.994.600 5%-leening 1919; in 1931 f 13.340.600 5%-leening 1919.
Deze extra-aflossingen zijn grootendeels het gevolg geweest van buitengewone ontvangsten en wel wegens extra-aflossingen op woningbouwvoorschotten f 95.750.366, de aflossing van het Fransche crediet f 25.000.000 en het saldo van de N. U. M. f 47.500.000.
De overschotten op den gewonen dienst, welke in de bedoelde jaren zijn verkregen, hebben voornamelijk gediend ter financiering van kapitaalsuitgaven, d.w.z. ter voorkoming van het aangaan van schuld voor uitgaven waarvoor dit op zichzelf oirbaar zou zijn geweest. (Vor. ber. Statistiek blz. 255 C.)

A. NEDERLAND. — Noodtoestand in Twente. — De Vereeniging voor actieve Handelspolitiek heeft op 28 Nov. onder voorzitterschap van het Eerste-Kamerlid Prof. Mr. P. A. Diepenhorst een openbare vergadering te 's-Gravenhage gehouden.
Prof. Diepenhorst sprak over het „Tractaat van Ouchy" en bracht o.a. op den voorgrond, dat deze conventie bij het stilzwijgen van Genève en den killen geest van Oslo, veler sympathie geniet.
Mr. G. Vixseboxse, directeur van de N.V. Katoenmaatschappij voorheen Gebr. Scholten te Almelo, behandelde het onderwerp: „De noodtoestand in Twente". Spr., die vrijhandelaar is, zeide, den ernst van den toestand in Twente niet te willen verbloemen. Van de weverijen staat twee derde stop; de buitenlandsche markten hebben vrijwel opgehouden te bestaan. Vooral in de kringen der jeugdige arbeiders heerscht werkloosheid. De textielindustrie in Twente telt 10534 werkloozen; het aantal werkzoekenden bij zeven arbeidsbeurzen in Twente steeg van 860 in November 1931 tot 2972 in November 1932. Twente en Lancashire hadden vroeger drie vierde van den invoer van goedkoope katoentjes in Indië in handen; thans is dit door de Japansche concurrentie en dumping tot een minimum gereduceerd.
Komende tot de middelen die tot verbetering kunnen leiden, betoogde spr., dat veel eerder en veel meer tot contingenteering van textiel had moeten worden overgegaan. Japan voert hier te lande afgewerkte fabrikaten in tot prijzen, waardoor nauwelijks de waarde van de grondstof kan worden goedgemaakt. Toch treft niet in de eerste plaats de Regeering een verwijt; zij wilde wel eerder contingenteeren, doch door onderlinge meeningsverschillen in Twente bleef de contingenteering te lang uit.
Overigens is niet de wereldcrisis de voornaamste oorzaak van den noodtoestand in Twente. De hoofdoorzaak is de Oostersche industrialisatie.
(Vor. ber. Textielindustrie 575 C.)

B. NATIONAAL CBISISCOMITE. — Het totaalbedrag in geld ontvangen bedraagt tot op heden: 1.033.733 gld.
De uitkeeringen in geld en natura vertegenwoordigen een geldswaarde van f 694.624.
Grootendeels is dit bedrag aan de plaatselijke Comité's uitgedeeld. Het uitgekeerde bedrag werd als volgt verdeeld:

In geld	47%
Kleeding, dekking en schoeisel	17%
Levensmiddelen	18%
Kunstmest	14%
Brandstoffen	4%

Van het Crisis-Comite Amsterdam 1931 ontvingen wij de mededeeling, dat sedert zijn laatste opgave van 15 October j.l. over een periode van zes weken (tot en met 26 November 1932) in 158 grootere en kleinere gevallen bijstand kon worden geboden. De hiervoor uitgekeerde steungelden bedroegen f 14.900.62.
In totaal kon het Crisis-Comité derhalve tot dusverre in 2416 gevallen tot uitkeering overgaan. Een bedrag van f 221.140.80 werd ten bate van crisisslachtoffers verstrekt. (Vorig bericht blz. 516 H.)

C. DUITSCHLAND. — Opgravingen - Vondst uit het steenen tijdperk. — In de „Aachener Volksfreund" geeft prof. Liese uitvoerig bericht omtrent de vondst van Dr. Mayer van het Suermondt-museum, dezer dagen te Schönforst nabij Aken gedaan. Het betreft hier een steenwapen „der Faustkeill eines Neandertalmenschen", van gelen vuursteen, die niet in de omgeving voorkomt. Prof. Liese besluit hieruit, dat de Neandertal-mensch, aan wien dit stuk eenmaal behoorde, uit het Westen hierheen kwam en dat er tusschen dezen oerbewoner van het Wurmdal en de holen van Spy in België verband bestaat.
De vondst is ook voor Nederland van belang, daar archaeologen, bezig zijnde met opgravingen in Limburg, sinds lang vermoeden ook nog eenmaal vondsten uit het andere steenen tijdperk te zullen doen. Wat aan het licht kwam even over de Nederlandsche staatsgrens, in een gebied dat in geologisch opzicht een eenheid vormt met Zuid-Limburg, bevestigt dit vermoeden wel en wettigt de hoop op verdere vondsten op Nederlandsch gebied.
(„Aachener Volksfreund")

D. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engelsche nota aan Amerika. — De tekst van de Engelsche nota aan Amerika, die een antwoord geeft op de Amerikaansche nota van 24 Nov. '32 werd heden gepubliceerd.
De nota spreekt de overtuiging van de Engelsche regeering uit, dat het voortduren van de schuldovereenkomsten, zoowel voor Engeland als voor de geheele wereld noodlottig zal zijn en spreekt de hoop uit, dat een verbetering in het economische leven tot stand zal komen door een nieuwe bespreking van het vraagstuk met de Amerikaansche regeering. Door een uitstel van de betaling van 15 December kan reeds een verbetering worden verwacht.
Het stelsel van de intergeallieerde schulden is een der voornaamste oorzaken van het verdwijnen van het vertrouwen geweest, daar de betalingen verricht moesten worden door landen van geheel verschillende structuur. Op den langen duur kunnen internationale schulden slechts door de levering van goederen of door het verrichten van diensten worden betaald.
Vertrouwen en crediet kunnen niet wederkeeren, zoolang niet getracht wordt een einde te maken aan de pogingen, om den stroom van het kapitaal te dwingen bergopwaarts te vloeien. Het zal een schuldenaarsland niets baten eenige millioenen dollars bijeen te brengen, indien daardoor de wanorde toeneemt en een schuldregeling, hoe liberaal ook, zal steeds belemmerend op den handel werken.
Het ligt in de macht der staten en in het bijzonder Van de Vereenigde Staten en van Engeland den eersten en belangrijksten stap te doen op den weg naar het economische en financieele herstel.
Ten bewijze dat een herziening der oorlogsschulden gerechtvaardigd is, gezien den toestand van Groot-Brittannië in het verleden en zijn tegenwoordige situatie, toont de Britsche nota inzake de schulden aan, dat de inkomsten, welke Groot-Brittannië ontving van zijn debiteuren, minder dan de helft bedragen van zijn betalingen aan de Vereenigde Staten voor oorlogsschulden.
Terwijl de Vereenigde Staten ten gunste van hun belastingbetalers 434 millioen pond sterling uit dien hoofde ontvingen, ontving Groot-Brittannië niets, daar het al zijn inkomsten terstond afdroeg aan de Vereenigde Staten en bovendien nog aan de Vereenigde Staten 134 millioen betaalde.
Rekening houdend met den op te brengen interest betaalde Engeland ongeveer twee honderd millioen pond sterling.
Dergelijke prestaties zijn een krachtig bewijs, dat een herziening noodzakelijk is.
Vervolgens toont de nota aan, dat de schuld gebaseerd op haar oogenblikkelijke goudwaarde thans het dubbele bedrag vertegenwoordigt van het geleende.
(Vor. ber. 583 A.; Overzicht 411 B.)

A. DE **HUMANITAIRE** VOLKENBOND. — Moet de Volkenbond zich bemoeien met de zuivering der zeden? Dit is de vraag, door George Glasgow gesteld in The Contemporary Review.

„De Volkenbond ontplooit een groote activiteit voor hetgeen hij „humanitaire zaken" noemt. Zijn laatste rapport toont aan, dat deze activiteit niet verslapt is gedurende de twaalf laatste maanden.

In Genève stelt men comité's in en men vaardigt commissies af naar verschillende landen. Die comité's en commissies bestudeeren talrijke problemen: handel in blanke slavinnen, prostitutie, slavernij, opiumhandel, strafstelsel, enz.

Zij hebben tot voorwerp het uitroeien van onzedelijkheid, wreedheid, waanzin enz. uit de menschelijke natuur, door middel van de wetgeving. Maar kan men door de wetgeving de menschheid tot meer geluk brengen? Ziehier een vraag, waarop weinig menschen zonder aarzelen zouden kunnen antwoorden, en vele menschen van ervaring zouden geneigd zijn, te antwoorden met een ontkenning en vol te houden. dat het geestelijk welzijn van den mensch, wanneer het al beschermd kan worden door geestelijke middelen, zooals den godsdienst, niet kan afhangen van staatkundig initiatief, dat bijv. waanzin als een misdaad beschouwt en hem tracht te bestrijden door vreesaanjaging.

Er is een kwestie, geheel onafhankelijk van deze, en die nog veel moeilijker is op te lossen; dat is de vraag of het menschelijk geslacht er voordeel van kan hebben, dat de Volkenbond zich waagt op het gebied der moraal, dat hij beproeft, den menschelijken geest te „socialiseeren", door een dictatuur van staatslieden over de menschelijke neigingen in zake moraal, smaak of gezond verstand (bijv. in de opiumkwestie) in te stellen. Het is een eigenaardigheid van ons tijdperk, dat de staatslieden zichzelf kunnen wijs maken, dat zij onmisbaar geworden zijn voor de wereld.... Maar men kan tenminste beweren, dat de wereld in omgekeerde rede van de activiteit der staatslieden profiteert (bijv. Rusland en China, geregeerd door beroepspolitici). Wanneer de staatslieden te Genève hun terrein van werkzaamheid uitbreiden, zelfs al juicht men het voorwerp van die werkzaamheid toe, dan rilt men, wanneer men er aan denkt, waarheen dit ons zal kunnen voeren."

(The Contemporary Review)

B. ITALIE. — Werkverschaffing. — De „Gazzetta Ufficiale" publiceert een decreet, waarbij een milliard en tweehonderd millioen lires beschikbaar worden gesteld voor de verdere uitbreiding van het electrische net der Italiaansche staatsspoorwegen. In vier boekjaren zullen de opbrengsten der spoorwegen dit bedrag amortiseeren. (Gazzetta Ufficiale)

(Vor. ber. **Werkloosheid** 460 A.)

C. LOOD. — Wereldproductie. — Onderstaande tabel geeft een denkbeeld van de wijze, waarop de wereldproductie van lood verdeeld is: (in tonnen van **1.000** ibs. van **453** gr.):

	1927	**1928**	**1931**
Ver. Staten . . .	**708.147**	**651.240**	**430.429**
Canada	**139.376**	**169.562**	**136.628**
Mexico	**223.843**	**260.724**	**242.050**
Australië . . .	**170.412**	**175.032**	**161.463**
Birmanië	**60.849**	**87.790**	**83.705**
Spanje en Tunis .	**133.260**	**105.944**	**96.220**
Duitschland . . .	**84.034**	**114.333**	**115.863**
Andere landen . .	**241.579**	**254.175**	**246.342**

Het wereldverbruik van lood werd in **1913** op **1.200.000** ton geschat. Gedurende den oorlog bleef dit op hetzelfde peil. In **1920** was het verbruik op zijn laagst met **850.000** ton, om in **1923** weer te stijgen tot **1.147.000** ton, in **1925** tot **1.489.000** ton, in **1927** tot **1.587.000** ton en in **1929** tot **1.851.754** ton. De productie steeg echter nog vlugger dan het verbruik.

In **1931** stonden productie en verbruik ongeveer gelijk. Gedurende de eerste helft van **1932** was de maandelijksche productie, hoewel teruggebracht tot ongeveer **112.200** ton, echter weer zoowat **10** à **20%** hooger dan het verbruik.

De gemiddelde loodprijzen bedroegen: in **1915** £ **22.17.8;** in **1925** £ **36.8.6** en in **1931** £ **13.0.7** (pencefracties verwaarloosd). (**Vor. ber.** blz. **313** H.)

2 DECEMBER **1932**

D. ZUIDERZEEWERKEN. — Voortzetting **der** inpol**dering** geadviseerd. — Het bestuur van de Zuiderzeevereeniging heeft eenigen tijd geleden een commissie ingesteld, welke op zijn verzoek heeft onderzocht of het, mede gelet op den financieelen toestand des lands, den toestand onzer plattelandsbevolking en de waarschijnlijke kosten van nieuwe inpolderingen, gewenscht is de droogmaking van het IJselmeer voort te zetten.

Deze commissie bestaat uit de heeren prof. Mr. D. van Blom te Leiden, Th Ligthart te Den Haag, Ir. A. Plate te Rotterdam, Dr. H. N. ter Veen te **Am**sterdam, Prof. Ir. M. F. Visser te Wageningen en drs. M. Th. Heysterkamp, secretaris der commissie.

Deze commissie heeft thans verslag uitgebracht en het dagelijksch bestuur der Zuiderzee-vereeniging heeft dit verslag bij den minister van Waterstaat ingediend.

De conclusies van het verslag geven het bestuur van de Zuiderzee-vereeniging de vrijheid den ministers namens de Zuiderzee-vereeniging te verzoeken, te willen besluiten tot een ononderbroken voortzetting van de inpoldering der afgesloten Zuiderzee.

(Vorig bericht blz. **553** A.)

E. WINKELSLUITINGSWET. — Suikerwerk- en Chocolade-Industrie. — Op verzoek van den Minister van Economische Zaken en Arbeid is door de Ned. Ver. van Suikerwerk- en Chocoladefabrikanten en door de Ver. van Cacao- en Chocoladefabrikanten een onderzoek ingesteld naar de werking van de winkelsluitingswet.

Door deze vereenigingen is aan verschillende' industrieelen verzocht een opgave te verstrekken over de maandomzetten over het jaar **1931** en Januari tot en met Augustus **1932.** Deze opgaven zijn door het accountantskantoor Th. & L. Limperg verwerkt in een rapport. Daaruit blijkt dat in de maanden Januari-April **1931** de omzet van **11** fabrieken **2.337.650** kilo's bedroeg en de omzet van **20** fabrieken in geld **f 3.352.818.** Voor de maanden Mei-Augustus van het zelfde jaar waren de cijfers **2.349.407** kilo en **f 3.181.918.**

In Januari-April **1932** bedroeg de omzet van **11** fabrieken 2.164.855 K.G. (92.6% van **1931)** en de omzet in geld van **20** fabrieken *f* **2.867.935** (85.8% van **1931).** Voor de maanden Mei-Augustus **1932** zijn die bedragen **1.813.747** K.G. (77.2% van **1931)** en f 2.387.687 (75% van **1931).**

De cijfers van Mei-Augustus toonen derhalve wat den omzet in kilo's betreft tegenover die van Januari-April bij vergelijking met **1931** een achteruitgang aan van 92.6% tot 77.2%, derhalve in verhouding tot het eerste percentage een achteruitgang van **16.6%.** Op gelijke wijze berekend blijkt de achteruitgang in geld 12.6% te bedragen. (Vorig berirht blz. 505 B.)

F. NEDERLAND. — Wetsontwerp tot wijziging van de Arbeidswet **1919** - Broodbakkerijen. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot wijziging van de Arbeidswet **1919** betreffende den arbeid in broodbakkerijen. Wij ontleenen aan de memorie van toelichting o.a. het volgende:

De eenige oplossing van de bestaande moeilijkheden is naar het oordeel van den minister dan ook een bij de wet vast te stellen algemeen aanvangsuur om vijf uur des ochtends toe te staan, gelijk in dit wetsontwerp is belichaamd.

Verder wordt in de memorie gezegd:
De minister, hoewel erkennende dat een beperking der patroonsvrijheid overeenkomstig de bepalingen van het ontwerp-verdrag op weinig gractische bedenkingen stuit, kan zich nochtans niet met het destijds gedane voorstel vereenigen. Het heeft tot nog toe als een beginsel in onze wetgeving gegolden, dat de vrijheid van den patroon om te werken als hij wil alleen dan behoort te worden aangetast, wanneer zeer gewichtige redenen daartoe nopen.
(Zie: Het versche cadetje, blz. 370 C.)

A. NEDERLAND. — Rijschool te Amersfoort. — Een zeer groot aantal officieren en oud-officieren heeft zich op 1 Dec. 1932 bij de Rijschool te Amersfoort verzameld, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan. De directeur der Rijschool, overste J. H. van Reede, werd bij deze gelegenheid door H. M. de Koningin tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, terwijl nog eenige andere onderscheidingen werden uitgedeeld.

B. NEDEELAND. — Financiën. — De Tweede Kamer heeft op 2 Dec. het wetsontwerp goedgekeurd, houdende machtiging aan de regeering tot het aangaan van een of meer geldleeningen tot een bedrag van f 300 millioen.
De bedoeling van deze machtiging is de regeering in de gelegenheid te stellen onverwijld tot conversie over te gaan, zoodra de omstandigheden daartoe geschikt zijn. (Vorig bericht blz. 420 D.)

C. DE ZIEKTE VAN WEIL. — Bij honden. — Prof. A. Klarenbeek en Mej. A. Voet, die de voor den mensch in den laatsten tijd in belangrijkheid toenemende Weilsche ziekte, jarenlang bij den hond hebben bestudeerd, geven in het nummer van 1 December van het Tijdschrift voor Diergeneeskunde een overzicht over hun bevindingen met betrekking tot dit huisdier van den mensch bij uitnemendheid.
De besmettelijke geling blijkt in Nederland bij honden veel voor te komen, uit zich bij deze dieren door gebrek aan eetlust, neiging tot braken en een snel oploopende en even snel weer zakkende temperatuur op den 3den tot 5den dag na het oploopen der infectie. De geling, die evenwel niet altijd aanwezig hoeft te zijn, treedt pas 7—10 dagen na de infectie op en gaat gewoonlijk gepaard aan het uitscheiden van donkere urine.
Dit stadium duurt gewoonlijk vrij lang, tot enkele weken en kan een chronische nieraandoening tot nasleep hebben.
De hond kan blijkens het onderzoek van Klarenbeek en Voet, een belangrijke bron van besmetting voor den mensch vormen, zoodat men ook in dit opzicht op zijn hoede moet zijn.
(Tijdschr. voor Diergeneeskunde). (V. b. 558 E.)

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Maximum leeftijd voor rechters. — De Eerste Kamer heeft de wetsontwerpen inzake de beëindiging van rechterlijke betrekkingen op 70-jarigen leeftijd z. h. st. aangenomen. (Vorig bericht blz. 544 F.)

E. OSLO-STATEN. — Conferentie. — In het departement van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage is op 2 Dec. 1932 om elf uur de conferentie aangevangen van vertegenwoordigers van de Staten der Oslogroep, welke conferentie reeds vroeger is aangekondigd.
De conferentie is geopend door dr. J. A. Nederbragt, chef van de directie van Economische Zaken aan genoemd departement, namens de Nederlandsche regeering, die de deelnemers heeft uitgenoodigd.
De conferentie koos dr. J. A. Nederbragt tot voorzitter.
De volgende gedelegeerden nemen aan de conferentie deel:
Voor België de heeren M. Sutens, directeur van de afdeeling handelsovereenkomsten aan het ministerie van buitenlandsche Zaken, en baron Beyens, gezantschapsattaché.
Voor Denemarken de heer E. Woerum, afdeelingschef van het ministerie van Buitenlandsche Zaken.
Voor Luxemburg de heer P. Braun, staatsraad en P. Weber, rechtskundig adviseur van de Kamer van Koophandel.
Voor Noorwegen de heeren G. M. Jahn, hoofddirecteur van het centraal bureau voor de statistiek en Rolf Andvord, hoofd van de afdeeling voor Volkenbondszaken aan het ministerie van Buitenlandsche Zaken.
Voor Nederland dr. J. A. Nederbragt, chef van de directie voor economische en consulaire zaken aan het departement van Buitenlandsche Zaken en voorzitter van de commissie voor de handelsverdragen, en jhr. mr. J. D. van Karnebeek, commies aan het departement voor Buitenlandsche Zaken.
Voor Zweden de heeren R. S. Matz, afdeelingschef bij de centrale administratie en E. de Post, secretaris van het Zweedsche gezantschap te 's-Gravenhage.
(Vorig bericht blz. 551 C.)

3 DECEMBER 1932

F. NEDERLAND. — Conversie der 5% Nederland 1932 A. — De minister van Financiën heeft in de nota van antwoord op het verslag der Leeningwet medegedeeld, dat het voornemen bestaat de f 186 mill. 5% obl. 1932 (1e leening) te converteeren en de resteerende f 114 mill. der leeningwet te gebruiken tot consolidatie van Indische vlottende schuld.
(Vor. ber. 590 B.; **Leeningen blz.** 256 ***C.)***

G. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Fransche nota aan Amerika. — De nieuwe Fransche nota aan den Amerikaanschen president, waarin het verzoek om uitstel van betaling der Fransche schulden uitvoerig wordt toegelicht, is op 2 Dec. 1932 gepubliceerd.
De Fransche regeering constateert met voldoening dat president Hoover zich bereid heeft verklaard, het congres der Vereenigde Staten te adviseeren, het geheele vraagstuk opnieuw onder de oogen te willen zien. Met voldoening heeft zij er kennis van genomen, dat de regeering der Vereenigde Staten zich kan vereenigen met de motieven, die deze nieuwe bestudeering van den toestand wenschelijk maken, n.l. de vermindering der Duitsche herstelbetalingen, de verhooging van den schuldenlast door de algemeene economische crisis en de moeilijkheid om buitenlandsche deviezen te verkrijgen.
De Fransche regeering heeft nooit de juridische rechtvaardigheid bestreden der verschillende verplichtingen, die den grondslag voor de oorlogsschulden vormen, en verzoek om uitstel beteekent niets anders dan een verschuiving, die niets verandert aan het recht der partijen.
Duitschland heeft behalve een verlaging van zijn herstelbetalingen met 90%, een moratorium voor drie jaar gekregen. Deze regeling had opgenomen moeten zijn in het kader van een algemeene regeling, wat reeds hieruit blijkt, dat de Europeesche crediteurenmogendheden hebben afgezien van de betaling der hun toekomende gelden, totdat een algemeene regeling tot stand zou zijn gekomen. De gevolgen van het weer aan het wankelen brengen der te Lausanne bereikte resultaten, zouden onafzienbaar zijn.
De Fransche regeering wijst er verder op, dat het Fransche parlement het Hoover-moratorium slechts rekening houdend met het bovenstaande, heeft aanvaard. Bovendien heeft de deskundigenconferentie te Bazel eenstemmig het overmaken van deviezen zonder tegenprestatie, zooals dat bij de betaling der oorlogsschulden het geval is, veroordeeld als een belemmering voor herstel van een gezonden economischen toestand in de wereld.
Men mag ook niet vergeten, dat de vermindering der schulden, toegestaan aan het eene land, er toe leidt dat de lasten op een ander land worden afgeschoven,

dat eveneens schuldenaar is en daardoor zijn verplichtingen niet kan nakomen.
Een nieuwe regeling van alle tusschen de staten onderling bestaande schulden, welke regeling aangepast wordt aan de tegenwoordige wereldsituatie, is de eenige op den duur doeltreffende maatregel, die het vertrouwen kan herstellen. Uitgaande van deze overweging heeft de Fransche regeering de overeenkomst van Lausanne aanvaard. Zij heeft zich neergelegd bij dit zware offer in de overtuiging, dat de in de bestaande verdragen vastgestelde bepalingen ernstige financieele en economische gevolgen zouden hebben.
Het in Frankrijk samengevloeide goud behoort niet aan den Franschen staat en is voor Frankrijk geen bron van rijkdom.
De geringe verbetering, die na de conferentie van Lausanne is ingetreden, heeft bij de volken de hoop gewekt op een algemeene oplossing. De opleving, die viel waar te nemen, kan niet voortduren wanneer de volgende termijn der intergeallieerde schulden wordt opgeëischt. De Fransche regeering kan niet gelooven, dat het Amerikaansche volk belang heeft bij de verwezenlijking van een overeenkomst, die in de geheele wereld chaos en ellende veroorzaakt. Uit deze overweging verzoekt zij nogmaals om een doordacht antwoord op haar verzoek.
Zij is zich de rol, die Frankrijk in Europa heeft te spelen, ten volle bewust. Zij weet echter niet, hoe zij de haar opgedragen taak zou moeten vervullen, wanneer zij tegen elke verwachting de hulp en medewerking van Amerika zal moeten ontberen, waarop zij met stelligheid gerekend had. (**Vor.** ber. **588** D.; vor. ber. Overzicht, **411** B.)

A. **CONGO.** — Diamantproductie. — Volgens de Gazet van Antwerpen is de diamantproductie aanzienlijk toegenomen en gestegen van 2.518.509 karaat in 1930 tot 3.528.000 in 1931 (zonder productie-beperking). **(Vorig bericht** blz. **436 G.)**

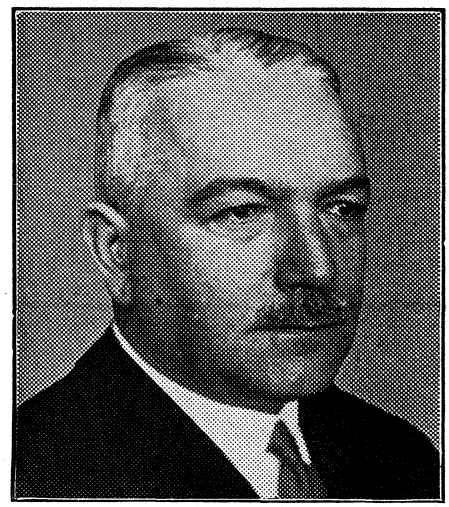
B. HOUTSTAAL. — Hout wordt meer en meer verdrongen door staal en andere metalen. Maar het schijnt, dat dit materiaal niet voldoet aan alle eischen, en niet iedereen gaarne de warmte en de structuur van het hout mist. Dit zou men althans kunnen afleiden uit het feit, dat men door een bepaald procédé staal weet te overtrekken met een houthuid, waarbij dan de vastheid van het staal wordt vereenigd met het aangename uiterlijk van het hout. (N. Rott. Crt.)

C. SPANJE. — De **verantwoordelijkheid** voor de dictatuur. — Het bijzonder gerechtshof, bestaande uit leden van het parlement en ingesteld ter berechting van de verantwoordelijke medewerkers van de dictatuur van Primo de Rivera en de helpers van den staatsgreep van September 1923, heeft op 2 Dec. vonnis gewezen.
Veroordeeld zijn: de in het buitenland wonende generaal Martinez Anido tot 24 jaar verbanning, verlies van pensioen en ontzetting uit het recht tot het bekleeden van openbare functies; vier generaals, die zich te Madrid in arrest bevinden. De speciaal voor dit proces van de Philippijnen naar Madrid overgebrachte generaal Saro werd veroordeeld tot *6* jaar verbanning en verlies van pensioen. De generaals, die leden van de z.g. tweede dictatuur van Primo de Rivera waren, werd het recht om openbare functies te bekleeden voor een tijd van 20 jaar ontzegd. De civiele ministers van Primo de Rivera werden gestraft met verbanning van 8 tot 12 jaar. Ook hun werd het recht tot het bekleeden van openbare functies ontnomen. Drie admiraals en een civiel minister van dezelfde regeering werden binnen Spanje verbannen. (Zie: **Politieke** processen **376** B.; **54 O.)**

4 DECEMBER **1932**

D. AMSTERDAM. — Nieuwe **leening** van f 5.000.000. — De gemeenteraad van Amsterdam heeft besloten weder een leening van f 5 millioen aan te gaan, rente 5% en tegen een koers van **97%.** Emittenten zijn Pierson en Co., Mendelssohn en de Banque de Paris et des Pays-Bas. (Vorig bericht blz. **535** B.)

E. **DUITSCHLAND.** — Het nieuwe **kabinet.** — Rijkspresident von Hindenburg heeft Generaal von Schleicher tot rijkskanselier benoemd. Verder is het nieuwe ministerie als volgt samengesteld:

Freiherr von Neurath.

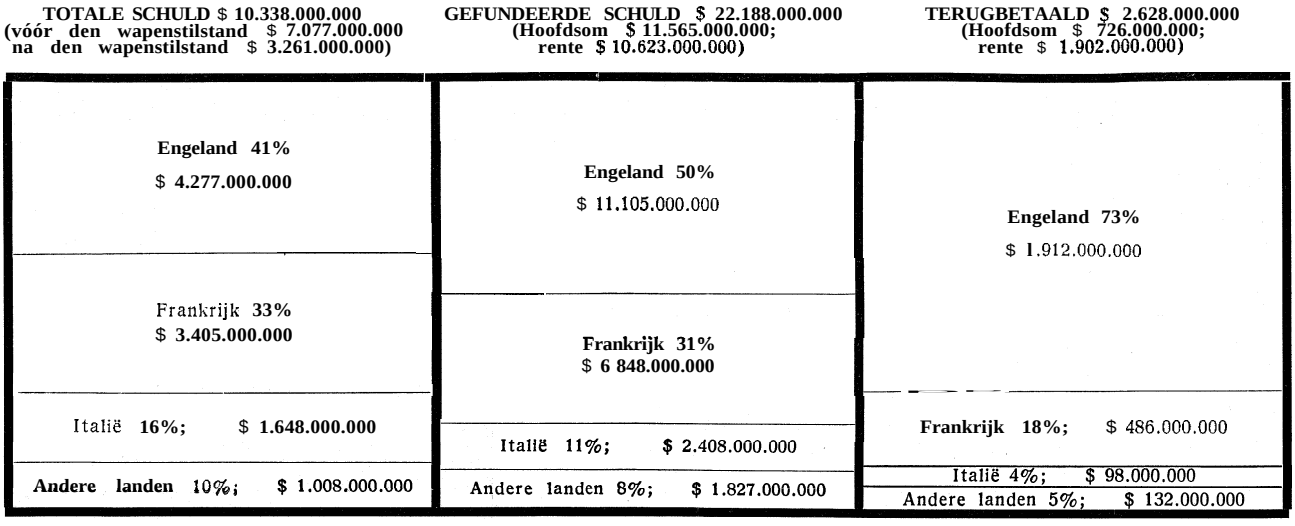
Rijkskanselier en Rijksweer: Von Schleicher.
Buitenl. Zaken: Von Neurath.
Binnenl. Zaken: Dr. Bracht.
Financiën: Schwerin von Krosigk.
Justitie: Dr. Gurtner.
Post en Verkeer: Eltz v. Rubenach.
Arbeid: Dr. Syrup.
Econ. Zaken: Dr. Warmbold.
Landbouw en voedselvoorz.: von Braun.
Voorts is Dr. Popitz minister zonder portefeuille en Dr. Gereke rijkscommissaris voor werkverschaffing.
(Vorig bericht blz. **581 C.)**

5 DECEMBER **1932**

F. VOETBAL. — Duitschland — Nederland. — **Het** Nederlandsche Elftal heeft op 4 Dec. '32 te Dusseldorf een schitterende 2–0 overwinning op het Duitsche team behaald. De beide doelpunten werden door Adam, den rechtsbinnen, gemaakt. (V. b. **534** E.)

G. GEISOLEERDE HUIZEN. — De Parijsche ingenieur Raoul Decourt heeft plannen ontworpen voor het bouwen van geïsoleerde huizen, welke warmte, koude, vochtigheid en geluid weren. Behalve in Frankrijk, zijn dergelijke huizen ook in Duitschland en in Engeland reeds met goede resultaten gebouwd. Zij bestaan uit een stalen geraamte en dubbele muren met een spouw van 12 c.M. Van de buitenmuren wordt de buitenwand gevormd door een netwerk van rondijzer, bekleed met steengaas of met draadgaas, waartegen, tot een dikte van 5 c.M., beton wordt gespoten. De binnenwand bestaat uit een isoleerend materiaal, zooals kurkplaten, e. d. De vloeren zijn eveneens samengesteld uit beton en bekleed met een isoleerend materiaal als bovenvloer en plafond.
Bij de reeds volgens dit systeem gebouwde huizen werd op het brandstoffenverbruik een besparing van 50 procent waargenomen. Bovendien zijn deze huizen zeer licht, zoodat met een eenvoudige fundeering kan worden volstaan en ook kunnen zij snel en met weinig kosten worden opgetrokken. (,,De Telegraaf")
(Vor. ber. Koperen huizen, **527** F.)

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. —

(Vor. ber. 590 G.; Overzicht 411 B.)

B. MANDSJOEKWO. — Japansche verklaring. — Het Japansche Ministerie van Oorlog publiceert een mededeeling over den opmarsch der Japansche troepen in Mandsjoekwo en over de motieven die den Japsnschen militairen autoriteiten aanleiding hebben gegeven, om tot een opmarsch tegen de opstandelingen in Noord-Mansjoekwo te besluiten.
Volgens deze officieele mededeeling hebben de Japansche troepen het Heloedsjan-gebied van opstandelingen gezuiverd. In het district Njatsjysjan aan de Westelijke zijde van den Chineeschen Ooster Spoorweg hebben zich ongeveer zevenduizend opstandelingen samengetrokken, die de Japansche troepen en Mandsjoekwo bestoken. Met het oog op de nabijheid van de hoofdstad Tsitsikar is het noodzakelijk, dat alle anti-Japansche benden, die zich ten Oosten van het station Tsjingan bevinden, worden vernietigd.
Het Japansche ministerie van Oorlog deelt tenslotte mede, dat de militaire operaties in Mandsjoekwo een gunstig verloop hebben. (Vorig bericht blz. 530 F.)

C. NEDERLAND. — Pensioenwet. — De Tweede Kamer heeft op 2 Dec. '32 het wetsontwerp tot wijziging van de Pensioenwet en tot vermindering van rijksbijdragen aan de verzekeringsfondsen met 60 tegen 27 stemmen aangenomen. De minister heeft een amendement-Suring overgenomen waarbij de mogelijkheid van verhaal op de ambtenaren van 8 pct. der wedde voor het eigen pensioen alleen aan het rijk wordt toegestaan.

D. ZWITSERLAND. — Geen communisten in staatsdienst. — De Zwitsersche Bondsraad heeft het voorstel aangenomen dat geen leden van de communistische partij in Zwitserschen staatsdienst kunnen zijn. Zij die reeds een staatsfunctie bekleeden kunnen zich met ingang van 1 Januari als ontslagen beschouwen.

E. NEDERLAND. — De regeling van den uitvoer naar Frankrijk. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft:
1e. zijn beschikking van 27 Juli, tot regeling van den uitvoer van fruit, en zijn beschikking van 25 Oct., tot regeling van den uitvoer van versche groenten, ingetrokken;
2e. ingesteld een commissie voor den uitvoer naar Frankrijk van fruit en versche groenten;
3e. benoemd tot lid van die commissie de heeren: C. Minnaar, Kruiningen; mr. L. Niemöller, 's-Gravenhage; ir. J. M. Riemens, 's-Gravenhage; P. Slot A. Pzn., Broek op Langendijk; F. V. Valstar, 's-Gravenhage; C. Wagenaar Kzn., Broek op Langendijk; C. Zwaan, Rotterdam;
4e. benoemd tot voorzitter der commissie de heer ir. J. M. Riemens, te 's-Gravenhage. (Staatscour.)
(Vor. ber. blz. 445 F.; 543 B.)

F. BELGIE. — Provinciale verkiezingen. — De uitslag der Provinciale verkiezingen op 4 Dec. '32 is de volgende:
Katholieken, winst 13 zetels; socialisten, winst 16 zetels; communisten, winst 4 zetels; liberalen, frontpartij en middenstandspartij verloren resp. 28, 4 en 1 zetel. (Vorig bericht blz. 586 B.)

6 DECEMBER 1932

G. VEREENIGDE STATEN. — Drankwet. — Op 5 Dec. '32 is te Washington de laatste zitting van het Amerikaansche Congres geopend. Dadelijk na de opening diende de democratische partijleider Rainey in het Huis van Afgevaardigden een voorstel in tot opheffing van het 18e amendement op de grondwet, hetwelk echter niet de vereischte twee derde meerderheid van stemmen in het Kuis kon behalen, zoodat de poging tot invoering van den verkoop van alcoholhoudende dranken in Amerika tenminste voor den duur van de zitting van het tegenwoordige Congres, dus tot 4 Maart 1933, als mislukt beschouwd moet worden. (Vorig bericht blz. 546 G.)

H. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Italië betaalt. — De Groote Fascistische Raad heeft een resolutie aangenomen, waarin de regeering wordt verzocht den op 15 December '32 vervallenden termijn van de oorlogsschuld aan de Ver. Staten te betalen. Verder wordt de regeering in de resolutie verzocht terstond nieuwe onderhandelingen te openen, opdat vóór het vervallen van den nieuwen termijn, n.l. op 15 Juni 1933, een nieuwe overeenkomst met Amerika inzake de schuldenkwestie is tot stand gekomen.
(Vor. ber. Grafiek 592 A.; Overzicht 411 B.)

I. FRANKRIJK. — Werkverschaffing. - Nationale toerusting. — De kosten voor de uitvoering van het ontwerp inzake de nationale toerusting, dat thans bij de Kamer is ingediend, beloopen voor de jaren 1933-'34 de som van 7.173.000.000 frs. Daarvan komt 2.545.000.000 frs. voor rekening van het ministerie van Openbare Werken, uitsluitend voor het uitvoeren van nieuwe werken, n.l. 1.150.000.000 voor wegen en bruggen, 328.000.000 voor waterwegen, 708.000.00 voor havens en kustgebieden, 356.000.000 voor hydraulische machinerieën, enz.

A. NEDERLAND, — **„Prix** de Rome" voor Schilder- en **Beeldhouwkunst.** — Bij Kon. besluit is aan mej. P. H. Klaassen de gouden eerepenning en aan den heer G. J. van der Veen de zilveren eerepenning voor den in *1932* gehouden wedstrijd in de monumentale en versierende beeldhouwkunst toegekend. Tevens is hierbij aan mej. Klaassen een jaargeld verleend, ten einde haar in staat te stellen zich naar het buitenland te begeven om zich in haar kunst te volmaken.
Voorts is bij Kon. besluit aan den heer D. K. Broos de gouden eerepenning en aan den heer J. Bouhuys de zilveren eerepenning voor den in *1932* gehouden wedstrijd in de monumentale en versierende schilderkunst toegekend. Tevens is hierbij aan den heer Broos een jaargeld verleend, ten einde hem in staat te stellen zich naar het buitenland te begeven om zich in zijn kunst te volmaken. **(Vor. ber.** blz. 523 F.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Boengkil-vergiftigingen.** — Boengkil-vergiftigingen werden reeds sedert *1894* gerapporteerd en kwamen alleen in Banjoemas voor. Na een arbeid van een jaar vonden de doktoren Mertens en Van Veen een bacil, welke een typisch hersenvergift vormt, dat dezelfde verschijnselen geeft als bij de boengkil-vergiftiging. De vondst is van wetenschappelijk belang. Reeds een kleine hoeveelheid is voldoende om den consument zwaar- tot doodelijk-ziek te doen worden.
Een geneesmiddel daartegen is nog niet bekend.
(Java Bode)

C. NEDERLAND. — Belastingdruk **1932—1933.** — Wij ontleenen aan het bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage verschenen jaarlijksche overzicht van den belastingdruk in Nederland over *1932-1933* het volgende:
De totale belastingdruk op het inkomen, gevormd door de rijksinkomstenbelasting en de gemeentefondsbelasting, beide in hoofdsom met de opcenten, voor gehuwden met twee kinderen bedraagt in *969* (v. *j. 1053)* van de *1077* gemeenten niet meer dan 1% van het zuiver inkomen ad f *1000.* Bij een inkomen van f *2000* is de druk in het grootste aantal gemeenten *(641,* v. j. *834)* van *2* tot 3% en in *405* (v. j. *185)* gemeenten *3* tot 4%. Voor f *10.000* in *308 (v.* j. *276)* gemeenten van *9* tot 10%, in *294* (v. j. *128)* gemeenten van 10 tot 11%, en in *30* (v. j. *10)* gemeenten van 11—12%. Boven f *10.000* stijgt het percentage van den totalen belastingdruk op het inkomen nog verder.
Voor een gehuwde zonder kinderen bedroeg het maximum percentage over het belastingjaar *1932-1933: 1.37* voor *f 800* inkomen; *2.28* voor f 1000; *5.57* voor *f 2000; 9.12* voor *f 5000; 12.04* voor *f 10.000; 15.71* voor *f 20.000; 21.10* voor *f 50 000; 26.75* voor *f 100.000* en *32.23* voor f *500.000* inkomen. D.w.z. in het laatste geval wordt in de gemeente met den hoogsten belastingdruk van een inkomen van f *500.000* betaald *f 161.164* aan rijksinkomstenbelasting, provinciale opcenten en gemeentefondsbelasting plus opcenten (tegenover f *111.056* of *22* 21% in de gemeente met den laagsten belastingdruk).
De nivelleering van den belastingdruk is ten goede gekomen van de belastingbetalers in bijna alle gemeenten.
Bij een inkomen van f *2000* is het verschil tusschen de *2* gemeenten met den hoogsten en den laagsten belastingdruk der inkomstenbelastingen van 7.8% in *1930-1931* teruggebracht tot *1.74%* in *1931-1932;* bij een inkomen van f *5000* van *14.59%* tot *3.24%.*
Het volgnummer voor den totalen belastingdruk — hoe grooter volgnummer, hoe hooger de belastingdruk — bij een zuiver inkomen van f *2000* daalde voor Amsterdam van *478* in *1930-31* tot *268* in *1931-32,* terwijl het weer steeg tot *358* in *1932-33.* Voor 's-Gravenhage waren deze nummers resp. *93, 48* en *23;* voor Rotterdam 99, *461* en *373.* Bij een inkomen van f *5000* waren deze nummers over genoemde belastingjaren voor Amsterdam resp. *589, 435* en *547;* voor 's-Gravenhage *154, 95* en *51;* voor Rotterdam *260, 622* en *555.*
De totale belastingdruk op het vermogen bedraagt van f *4.26* tot *f 5.90* van eer, vermogen ad f *16.000;* van *f 228* tot *f 310* van *f* 100.000; van *f 1.267* tot *f 1.595* van *f 400.000;* van *f 4.165* tot *f 4.985* van *f 1.000.000;* van *f 81.300* tot *f 89.500* van *f 10.000.000.*
(Vorig bericht Belasting 592 **C.)**

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Opleving van de pest. — Het toenemend aantal pestgevallen in Nederl. Oost-Indië werd aanleiding tot een artikel in het Alg. Handelsblad onder het opschrift „Opleving van de pest" waaraan wij het volgende ontleenen:
In medische kringen was men niet verbaasd over deze opleving, waar de pest nog altijd eigenlijk over geheel West-Java verspreid blijft. Een voorname factor toch om met zekerheid de vermeerdering van het aantal pestgevallen vast te stellen, is de mate van toezicht en contrôle op al de gevallen welke aan den dag komen. En hieraan heeft, juist in den Preanger en met name in het Garoetsche en het Tasikmalaja'sche wel het een en ander ontbroken, naar het „Soer. Hbl." onlangs wist mede te deelen.
De volledige toepassing van de z.g. doodschouwordonnantie levert in die streken zeer groote moeilijkheden op, soms van politieken aard. Men weet, schrijft het blad, hoe de P. S. I. I. ageert tegen de miltpunctie. Men weet ook, hoe huiverig de dessaman is voor... „soesah".... En verschillende maatregelen, welke het gevolg zijn van het feit, dat pestgevallen in een bepaalde omgeving worden geconstateerd, beteekenen inderdaad een groote, onvermijdelijke „soesah" voor de bevolking. Zoo is men er in de binnenlanden allicht toe geneigd, maar in het geheel geen melding te maken van sterfgevallen bij familieleden, vrienden of goede bekenden en de overledenen worden onder den grond gestopt, zonder dat daarvan kennisgeving wordt gedaan. Het is zelfs gebleken, dat men er de lijken in de groenten-tuinen heeft begraven.. . (Vorig bericht blz. *218 O.)*

E. **ARABIE.** — Het **Sa'oedietische** Arabische **Koninkrijk.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. *506* D kunnen wij nog mededeelen, dat bij decreet uitgevaardigd op *22* September *1932* door Koning Ibn Sa'oed de Vereenigde Koninkrijken Hidjaaz (Hedjaz) en Nedjd (Nejd) den naam zullen dragen van „Het Sa'oedietische Arabische Koninkrijk".
(Vorig bericht blz. 506 **D.)**

F. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Invoerrechten in **Nederl.** Oost-Indië. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot bestendiging van de *50* opcenten op de invoerrechten in Nederl.-Indië met *59* tegen *24* stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. 565 C.)

G. DUITSCNLAND. — Verkiezingen in Thuringen - Achteruitgang der Nationaal-socialisten. — Vergeleken bij de laatste rijksdagverkiezingen hebben de nationaal-socialisten bij de gemeenteraadsverkiezingen in Thuringen een achteruitgang van *30%* te boeken, en zelfs van 50%, vergeleken bij de verkiezingen van Juli *1932.*
In Weimar en Eisenach haalden zij zelfs niet het aantal stemmen, dat zij in *1930* bij de **Brüning-verkiezingen** hebben behaald. (Vor. ber. Nat.-Soc. **307 D.)**

H. VOLKENBOND. — Conflict Paraguay — Bolivia. — De Volkenbondsraad heeft voor den tweeden keer het conflict tusschen Bolivia en Paraguay behandeld. Op voorstel van den voorzitter werd besloten zoo spoedig mogelijk een onpartijdige commissie met uitgebreide volmachten naar Zuid-Amerika te zenden om *ter* plaatse een onderzoek in te stellen. In een lange discussie bleek, dat beide staten principieel accoord gaan met het zenden van zulk een commissie.

De vertegenwoordiger van Bolivia verklaarde zich met een onmiddellijken wapenstilstand zonder voorbehoud accoord; de vertegenwoordiger van Paraguay wees er op, dat zijn land wederrechtelijk is overvallen en in verband hiermee geen wapenstilstand pur et simple kon aanvaarden, doch zekerheid tegen een latere hervatting der vijandelijkheden moet verlangen.
(Vorig bericht blz. 492 F.)

A. LUCHTVAART. — **Ambulancevliegtuig.** — Op initiatief van den vliegmedischen dienst der Militaire Luchtvaartafdeeling te Soesterberg en in samenwerking met den Technischen Dienst der Luchtvaartafdeeling is medio 1932 het eerste Nederlandsche ambulancevliegtuig voor gebruik gereed gekomen. Een open two-seater (Fokker-Schoolvliegtuig) is hiertoe tot een gesloten vliegtuig omgebouwd, omdat dit type voor dit doel bijzonder geschikt is, daar een ambulancevliegtuig ook op kleine terreinen moet kunnen opstijgen en landen. Niettemin zal met het oog op de bestaande beperkende bepalingen slechts gestart en geland mogen worden op de goedgekeurde terreinen van Soesterberg, Gilze Rijen, Schiphol, Oldebroek, Harskamp, Kamperheide, de Kooij, Vught, Venlo, Waalhaven, Vlissingen. Eelde, Eindhoven, Twente. Aanvragen — alleen in noodgevallen; in andere gevallen is de burgerluchtvaartdienst toereikend — kunnen geschieden door het Groene, Witte of Wit-Gele Kruis, welke vereenigingen zich dan moeten richten tot den Commandant van de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)
(Vorig bericht blz. 569 C.)

B. HET LOSLATEN VAN DE AETHER-THEORIE. — Men heeft de aether-theorie moeten laten varen, want zij leidde tot een reeks van moeilijkheden. Er is echter een tijd geweest — in de tweede helft van de 19de eeuw — toen de natuurkundigen dachten, dat de aether het eenige was, dat werkelijk bestond, en dat de stof en alle andere dingen eenvoudig manifestaties waren van de beweging van den aether. De aether was dus als het ware de god van de 19de-eeuwsche natuurkundigen. Die overeenkomst tusschen God en den aether als logische begrippen gaat inderdaad heel diep. De ontwikkeling van de theorie van den aether volgde precies dezelfde lijnen als de ontwikkeling van het godsbegrip. In de gewone natuurkunde werden oorspronkelijk de ruwe stoffen, die de gbare ame ı vormden, onderscheiden van een aantal _ jl lichamen, onweegbare ffe zooals de uitstralingen van warmte, electriciteit en magnetisme, en tenslotte de aether, waartoe alle andere eigenschappen herleid konden worden, behalve de zwaartekracht, evenals in den primitieven godsdienst de gewone stervelingen gesteld werden tegenover goddelijke of onsterfelijke wezens. Wij hadden dus in de natuurkunde een geleidelijke versmelting van de verschillende onweegbare goddelijke substanties met ééne goddelijke substantie, den aether, evenals wij in den godsdienst een versmelting der verschillende kleine goden tot eéne groote godheid hadden. Tenslotte wierp Einstein den aether over boord, en door deze ,,atheïstische" daad opende hij de poort voor de ontdekking van zijn relativiteitstheorie.
(Prof. J. Frenkel in „Science")

C. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen op 21 November 1932 was 52.800 meer dan op 24 October en 184.691 meer dan op 21 November 1931. Na de kleine verbetering van October is er nu weer achteruitgang. Het aantal werkloozen bedraagt op heden 2.799.806. (Vor. ber. blz. 547 C.)

D. NEDERLAND. — Regeling van den invoer van vleesch. — De Tweede Kamer heeft op 6 Dec. 1932 het wetsontwerp tot regeling van den invoer van versch, gekoeld of bevroren rund- en kalfvleesch aangenomen. (Vorig bericht blz. 417 I.)

7 DECEMBER 1932

E. ENGELAND. — Anglo-Persian Oil Company. — Het Engelsch-Perzische petroleumconflict, ontstaan als gevolg van de opzegging door de Perzische regeering van de d'Arcy-concessie, neemt steeds scherpere vormen aan. In de zitting van 6 Dec. 1932 van het Lagerhuis deelde de onderstaatssecretaris Eden mede, dat de Engelsche regeering de opzegging volkomen ongerechtvaardigd acht. De concessie was ondubbelzinnig voor den duur van 60 jaar verleend, zonder dat eenig voorbehoud met betrekking tot een plotselinge opzegging was gemaakt. Op 2 December heeft de Britsche gezant te Teheran het standpunt van zijn regeering uiteengezet. Hoewel de Engelsche regeering nog hoopt, aldus de heer Eden, dat het geschil in der minne zal worden geregeld, zou zij, mocht dit noodig blijken, niet aarzelen, al haar wettelijk geoorloofde maatregelen te nemen, teneinde haar rechten en onaanvechtbare belangen te beschermen. Tegelijkertijd is de regeering te Teheran er van op de hoogte gesteld, dat de Engelsche regeering geenerlei aantasting der petroleumbelangen van de Anglo Persian of bemoeilijking van de werkzaamheden der maatschappij in Perzië zal dulden (Vor ber. 587 A.)

F. JAPAN. — Scheepsramp - Marine. — Be scheepsramp van den Japanschen torpedobootjager ,,Sawarabi", die bij Formosa door een storm werd overvallen en is omgeslagen, heeft 106 opvarenden het leven gekost. (Vorig bericht blz. 582 H.)

G. VOLKENBOND. — De monetaire positie van Zuid- en Oost-Europa. — Het secretariaat van den Volkenbond heeft 16 Nov. het rapport openbaar gemaakt van de deskundigen-commissie van het Europeesche studiecomité, omtrent een valuta-fonds zooals is besloten op de conferentie te Stresa.
Het fonds, dat vijf jaren zal bestaan, moet een normalen toestand op monetair gebied in Zuid- en Oost-Europa scheppen.
Er zal echter slechts dan uit worden geput, indien de zekerheid bestaat, dat daardoor het eind-doel zal worden bereikt, n.l. liet zoo snel mogelijk verdwijnen van de hinderpalen voor den goederen- en deviezenhandel. Het fonds zal dienen tot het verleenen van credieten, die den circulatiebanken tot reserve moeten strekken en waarvan de looptijd de twee à drie jaren niet mag overtreffen.
Het fonds zal worden gevoed uit stortingen der regeeringen en worden beheerd door de Bank voor Internationale Betalingen. Het bedrag is nog niet vastgesteld. (Journal de Genève) (Vor. ber. 534 B.)

H. MGR. DR. A. H. L. HENSEN OVERLEDEN. — Op 78-jarigen leeftijd is op 5 Dec. 1932 te 's-Gravenhage overleden Mgr. Dr. A. H. L. Hensen, geheim kamerheer van den Paus.
Mgr. Hensen werd 30 Mei 1854 te Rotterdam geboren. Hij fungeerde als kapelaan te Volendam, Aarlanderveen, Amsterdam en 's-Gravenhage. Als hoogleeraar in de kerkgeschiedenis was hij vele jaren aan het groot-seminarie te Warmond verbonden. In 1915 werd hij als opvolger van Mgr. Dr. Brom benoemd tot directeur van het Nederlandsch Historisch Instituut te Rome, welke functie hij tot 1924 bleef vervullen, Als historicus heeft Mgr. Hensen groote bekendheid verworven. Zoo schreef hij: Romeinsche bronnen voor den kerkelijk staatkundigen toestand der Nederlanden in de zestiende eeuw (1922), De nieuwe bisdommen in de Noordelijke Nederlanden. De twee eerste bisschoppen van Haarlem in de zestiende eeuw (1927), met J. Stuyt en Th. v. d. Bosch: De Abdij van Egmond (1929), In den Hollandschen tuin (1930), alsmede tal van artikelen in ,,De Katholiek" en in het tijdschrift ,,Bijdragen in de geschiedenis van het bisdom Haarlem", waarvan hij redacteur was.

Mgr. Hensen was eere-kanunnik van het bisdom Haarlem, protonotarius apostolicus en ridder in de orde van den Ned. Leeuw. (De Maasbode)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Ned.-Ind. **dollarleeningen** 1922 B/C. — De minister van Koloniën maakt in de St.crt. bekend, dat krachtens de bepalingen van het betrekkelijk leeningscontract, van 1 September 1932 af door de Guaranty Trust Company of New York, te New York, voor aflossing zijn ingekocht schuldbewijzen der Nederlandsch-Indische dollarleeningen 1922 B/C tot een gezamenlijk nominaal bedrag van $ 1.750.000, overeenkomende met den geheelen per 1 Maart 1933 vervallenden eersten aflossingstermijn, zoodat voor deze aflossing geen uitloting zal worden gehouden. Vorig bericht Leeningen 516 B.)

B. ONTWAPENING. — **Vijfmogendhedenconferentie.** — De vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland, Italië, Amerika en Duitschland zijn te Genève bijeengekomen. De nieuwe Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, von Neurath, behartigde de Duitsche belangen. Onderwerp van bespreking was het nieuwe plan van Norman Davis, die het nader toelichtte.
Dit noodplan tot ontwapening werd echter onbruikbaar verklaard.
Daarna werd een plan geopperd om Duitschlands eisch van rechtsgelijkheid uit te wisselen tegen den Franschen eisch van veiligheid, dus zonder prealabiliteit, zooals die beide landen tot nog toe wenschten. Von Meurath moet echter eerst overleg plegen met Berlijn. (Vorig bericht blz. 572 **C.**)

C. NEDERLAND. — Moordzaak van Putbroek. — De Hooge Raad heeft op 5 Dec. uitspraak gedaan in de strafzaak tegen vader en zoon, jachtopzieners, die in hooger beroep in de bekende moordzaak te Putbroek zijn veroordeeld door het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, resp. tot 15 jaar en tot 6 jaar gevangenisstraf.
Overeenkomstig de conclusie van den procureur-generaal heeft de Hooge Raad beide cassatie-beroepen verworpen. (Vorig bericht blz. 489 D.)

D. DUITSCHLAND. — Rijksdag - **Hervatting** van parlementair werk. — In de Rijksdagzitting op 6 Dec. is de Nationaal-socialist Göring met 279 van de 545 stemmen tot Rijksdagpresident gekozen. Verder werden gekozen tot eersten vice-president Esser (Centrum), tot tweeden vice-president Rauch (Beiersche Volkspartij), tot derden vice-president Loebe (Sociaal-Democraat), tot griffier Dr. Hugenberg (Duitsch-Nationaal), die echter voor deze functie bedankte.
De ouderdomspresident, Generaal Litzmann (Nationaal-socialist) opende de zitting, opgevolgd door Göring als voorzitter. Gedurende deze eerste zitting hadden bloedige botsingen tusschen Communistische en Nationaal-Socialistische afgevaardigden plaats.
(Vorig bericht blz. 579 A.)

E. AMSTERDAM. — Rijkslrweekschool voor vroedvrouwen. — Naar wij vernemen, worden thans tusschen het gemeentebestuur van Amsterdam en Ged. Staten van Noord-Holland ook onderhandelingen gevoerd over een financieele bijdrage van de zijde der provincie voor het behoud van de vroedvrouwenschool. Het is niet uitgesloten dat nog in de aanstaande Statenzitting, die in Januari wordt gehouden, door Ged. Staten hierop betrekking hebbende voorstellen aan de Provinciale Staten zullen worden gedaan. De kans op behoud van de instelling zou hierdoor stellig aanmerkelijk worden vergroot. (531 B.)

. NEDERLAND. — **Begrooting** van het Staatsbedrijf der posterijen, telegrafie en telefonie. — Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van de P.T.T.-begrooting, heeft Mr. Boon kenbaar gemaakt dat de liberalen hun stem daaraan zullen onthouden, indien de minister thans eindelijk niet eens een definitief en bevredigend antwoord geeft inzake de radiokwesties, in 't bijzonder over de politieke dissonanten en den zenderbouw. Ook Prof. Slotemaker de Bruine becritiseert 's ministers houding.
Andere woordvoerders komen op tegen de vermindering van het aantal postbestellingen, die voor de steden zoowel als voor het platteland groote schade beteekent, en tegen de noodeloos hooge tarieven voor bedenkelijk langzame expeditie van dagbladen.
De minister van Waterstaat, Mr. Reymer antwoordde o.a. als volgt:
De crisis heeft ook de post- en telegrafie aangegrepen. Men moet het niet voorstellen, alsof de posterijen er maar op uit zijn om winst te maken en de belangen van het publiek verwaarloozen.
Spr. komt er tegen op, dat er maar bezuinigingen zouden zijn ingevoerd zonder rekening te houden met de belangen van het publiek. Er is bezuinigd; er moest bezuinigd worden, maar inmiddels zijn maatregelen genomen ten bate van het publiek. Nachttreinen, autovervoer, automatiseering telefoondienst.
Verschillende sprekers hebben het gehad over personeelsbelangen; spr. streeft er steeds naar het personeel zoo veel mogelijk te beschermen.
Wat den zendtijd betreft, spr. heeft naar eerlijkheid en billijkheid verdeeld. Men heeft spr.'s overtuiging te dien aanzien te aanvaarden. Spr. heeft geen partij pris tegen de A.V.R.O. Deze heeft geweigerd samen te werken met de andere omroepvereenigingen; dit is de schuld van de A.V.R.O. en van de A.V.R.O. alleen. Het zendtijdbesluit is geen beletsel om tot eenheid te komen.
Was 8 November voor de S.D.A.P. een hoogtijdag, uit anderen hoofde heeft spr. ruiling van zendtijd niet kunnen bevorderen.
Wat de kwestie van den zenderbouw betreft, het zou verkeerd beleid zijn niet eerst het resultaat van de conferentie van Madrid af te wachten. Spr. verwacht het rapport van de Nederlandsche delegatie nog deze maand.
De kwestie van de politiek in den aether is uitgangspunt geweest voor spr.'s besluit. Het woord „geestesstrooming" wordt dikwijls gebruikt ten onrechte om politiek te camoufleeren. Spr. is bereid wetswijziging te bevorderen, waardoor de politiek in den aether meer dan tot nu toe wordt voorkomen.
Alvorens tot stemming over te gaan zeide Mr. **Oud** (V.D.) dat, nu over de begrooting stemming is gevraagd, vóór stemmen zou beteekenen het uitspreken van vertrouwen in het beleid van dezen minister, ook op radiogebied. Zijn fractie zal haar stem aan de begrooting onthouden.
De heer Van Braambeek (S. D.) zei, dat zijn fractie ditmaal haar stem nog aan de begrooting zal geven; de S.D.A.P. zal er zich echter krachtig tegen verzetten als de minister uitvoering geeft aan zijn voornemen om de politiek uit den aether te verbannen.
De begrooting wordt aangenomen met 69—16 stemmen. Tegen: de Liberalen, de Vrijz.-Dem., de Staatk. Geref., de heer Floris Vos (Partijloos) en de heer Peereboom (Herv. Ger. St. Partij). (587 F.; 464 D.)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Hoover's** Boodschap. — In de boodschap, welke President Hoover op 6 Dec. 1932 tot het congres heeft gericht, heeft hij de Engelsche en Fransche nota's inzake de oorlogsschulden niet besproken, noch heeft hij de kwestie der prohibitie behandeld.
Na gewezen te hebben op de medewerking, welke Amerika bij de ontwapeningsconferentie heeft verleend, zeide de president o.a.: Het welzijn van ons volk hangt af van ons succes inzake de oplossing van de groote vraagstukken, zooals de kwestie van den wereldvrede, de ontwapening en het georganiseerd herstel van de wereldeconomie en het is niet te veel gezegd, als men beweert, dat thans meer dan ooit het welzijn van de wereld afhangt van onze oplossing van deze kwestie. Deze oplossing kan niet worden bereikt zonder vriendschap, vertrouwen en eerbiediging van de wederzijdsche overeenkomsten, totdat de laatste met wederzijdsch goedvinden zijn gewijzigd.

Het program van Hoover tot herstel van het economische leven in de Vereenigde Staten omvat het in evenwicht brengen van de begrooting en de algeheele en onmiddellijke reorganisatie van het banksysteem in Amerika. De begrooting voorziet in de voltooiing van die openbare werken, waarmede reeds een aanvang is gemaakt en in de voortzetting van het systeem, dat verleden jaar door de regeering is begonnen en dat neerkomt op de organisatie van de vijfdaagsche werkweek.
Dit voorbeeld, aldus Hoover, zou moeten worden nagevolgd. (Vorig bericht blz. 131A.)

A. **EUGENE BRIEUX** OVERLEDEN. — De schrijver Eugène Brieux, lid van de Académie Française, is op 74-jarigen leeftijd overleden. Hij heeft verschillende dramatische werken geschreven, o.a. la Robe rouge, les Avariés, Maternité, waardoor hij bekendheid verwierf.

B. NEDERLAND. — Mobilisatieslachtoffers. — De Tweede Kamer heeft op 6 Dec. o.m. aangenomen het wetsontwerp tot beschikbaarstelling van een meerder bedrag van f 300.000 voor mobilisatieslachtoffers.
(Vorig bericht blz. 440 B.)

8 DECEMBER 1932

C. SPANJE. — Catalaansch Parlement bijeen. — Het nieuwe Catalaansche parlement, Corts genaamd, is op 6 Dec. weer voor het eerst sinds twee eeuwen bijeengekomen.
Kolonel Macia, de president der generaliteit, en zijn raadslieden trokken in optocht door de stad naar het kamergebouw.
De eerste handeling van den Corts was het kiezen van een voorzitter; als zoodanig werd aangewezen don Lluis Companys, leider der Catalaansche deputatie in den Spaanschen Cortes, die te Barcelona de Spaansche republiek uitriep, vele uien voordat zij te Madrid werd geproclameerd.
De zitting werd besloten met een rede van Macia.
(Vorig bericht blz. 484 G.)

D. NEDERLAND. — Veertien millioen crisisuitgaven in 1931. — Thans is verschenen het wetsontwerp tot verhooging van de begrooting van het Leeningfonds 1914 voor 1931. Hieruit blijkt, dat de uitgaven voor den crisisdienst zijn verhoogd met 14.340.335 gld.
Dit zijn de gelden, die gebruikt zijn voor uitkeeringen aan verbouwers van suikerbieten, tarwe, aan de aardappelmeelindustrie, ten behoeve van bestrijding der buitengewone werkloosheid, van subsidies aan werkloozenkassen en van behoeftige Nederlanders in het buitenland.
Door middel van conversie van nog uitstaande schuldbekentenissen is de gewone dienst met ongeveer hetzelfde bedrag verminderd. (Vor. ber. blz. 388 B.)

E. NEW **FOUNDLAND.** — Ruilhandel met Engeland - Hout tegen Steenkool. — De staatsspoorwegmaatschappij van New Foundland heeft met een Britsche steenkolenfirma een contract gesloten volgens hetwelk New Foundland 76.000 ton hout ruilt tegen 40.000 ton steenkool uit Wales. Men verwacht hiervan een aanzienlijke leniging der werkloosheid.
Het houtkappen zal werk verschaffen aan een groot aantal visschers en anderen, die anders in de wintermaanden zonder werk zijn. Als de huidige verwachtingen worden verwezenlijkt zal de regeering bijna geheel ontheven zijn van den last der werkloosheidsuitkeering.

F. MEGALITHEN. — Voor-Hindoesche oudheden in Zuid-Sumatra. — Voor de leden en genoodigden van het Aardrijkskundig Genootschap hield Dr. A. N. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop in de Aula van de Nederlandsche Handels-Hoogeschool te Rotterdam een lezing met lichtbeelden over: Voor-Hindoesche Oudheden in Zuid-Sumatra, voor welke lezing de stof in hoofdzaak ontleend was aan zijn gepubliceerde dissertatie „Megalithic remains in South-Sumatra". De beelden van Zuid-Sumatra zijn ten deele zeer primitief; zij herinneren dan sterk aan de z.g. „Polynesische beelden", die op Java en elders werden gevonden. De meeste beelden staan echter op een veel hooger trap; verscheidene getuigen van een hooge artistieke begaafdheid van de beeldhouwers.
Over het ras van de beeldhouwers valt nog niet veel met zekerheid te zeggen. Westenenk dacht aan negrito's, doch dit is waarschijnlijk onjuist. Eerder zullen wij hier moeten denken aan één van de Oud-Maleische volkenstroomen, die zich van Zuid-Oost-Azië naar den Archipel hebben bewogen, en aldaar de „Indonesische" talen brachten. Zij waren nog niet met de Hindoe-cultuur in aanraking gekomen, want nergens vinden wij in hun beeldhouwwerk sporen van Hindoe-invloed. Zekerheid omtrent het ras zullen wij pas krijgen, wanneer verdere opgravingen ook skeletresten aan den dag brengen.
De verdere bestudeering van deze oude cultuur is voor de kennis van de vroegste geschiedenis van den Archipel van groot belang; immers moet deze oud-Indonesische cultuur de bodem zijn geweest waarop later de Hindoe-Javaansche cultuur groeide. Omtrent die oud-Indonesische cultuur was tot nu toe vrijwel niets bekend; alleen had Kern met zijn bekende scherpzinnigheid iets omtrent het cultuurbezit van die oude Indonesiërs uit taalkundige gegevens weten af te leiden.
Nog merkwaardiger wordt deze Zuid-Sumatraansche cultuur door het voorkomen van de zoogenaamde megalithen. Megalithen komen in een grooten gordel voor, die zich om de heele aarde uitstrekt. Onze hunnebedden behooren er toe. De beroemde „Zonnetempel" van Stonehenge in Zuid-Engeland eveneens. Bekend zijn de vele „alignements" (steenrijen), „dolmens", „menhirs" (opstaande steenen) van Bretagne.
Megalithen komen verder voor in het heele Middellandschezee-gebied, in Perzië, Vóór- en Achter-Indië, Siberië, China, Japan, op Madagascar en Ceylon, in Oost-Indië, op de eilanden van de Stille Zuidzee en in Amerika. De groote vraag is nu, of al deze megalithen, zooals sommigen willen, resten zijn van één cultuur, of dat zij door verschillende volken zelfstandig „uitgevonden" zijn. Dat er samenhang bestaat tusschen de megalithen van Oost-Azië, van den Oost-Indischen Archipel, Polynesië en Amerika, wordt in ieder geval meer en meer waarschijnlijk. Voor de archaeologie ligt hier een prachtig arbeidsveld, ook in onzen Archipel. Juist in onzen Archipel, omdat daar volken zijn, die nog tot op den huidigen dag megalithen bouwen (Nias, Soemba).

G. ONDERWIJS. — Examen Politie-Diploma 1932. — Dit jaar zijn van de 1907 geëxamineerden voor het politie-diploma er slechts 660 geslaagd, waarvan 160 voor het diploma met aanteekening. Het percentage der geslaagden bedraagt 34.5 (v. j. 37.7) en was sinds 1900, toen het examen voor het politie-diploma werd ingesteld, nimmer zoo laag. Het gemiddelde percentage daalde tot 49.3 (v. j. 50.7). Tot heden zijn er van de 22.818 geëxamineerden 11.254 geslaagd.
In haar verslag klaagt de examen-commissie er over, dat het peil der examinandi voortdurend dalende is. Het schriftelijk werk van de afgewezenen was in vele gevallen zóó slecht, dat men zich afvroeg, of wel voldoende de hand wordt gehouden aan de eischen van de leerplichtwet en of ons millioenen verslindend lager onderwijs met deze voortdurend allertreurigste resultaten langer tevreden mag zijn.
De 1907 deelnemers aan het examen waren als volgt verdeeld: 41 leerlingen van de politieschool te Hilversum (geslaagd 19 gewoon en 21 met aanteekening), 1364 burgers (340 en 47) 154 marechaussée's

(46 en 24), 2 rijksveldwachters (0 en 1), 84 militaire politie (41 en 3), 227 brigadiers, hoofdagenten, agenten en klerken van politie (44 en 58), 26 gemeenteveldwachters (6 en 5) en 9 onbezoldigde rijksveldwachters of jachtopzieners (4 en 1). (De Telegraaf)
(Vorig bericht **blz. 587** B,)

A. NEDERLAND. — Spoorwegen - Tariefsverlaging. — De Minister van Waterstaat heeft de voorgestelde verlaging der reizigerstarieven op de Nederlandsche Spoorwegen goedgekeurd. De verlaging zal ingaan op een nader-te bepalen dag.
Enkele-reis-prijzen tot 150 K.M. (De cijfers tusschen haakjes geven de thans geldende prijzen aan):

1e klasse 4.25 ct. per K.M. (4.875 ct.)
2e klasse 3.25 ct. per K.M. (3.875 ct.)
3e klasse 2.25 ct. per K.M. (2.75 ct.)

Voor trajecten van 151—300 K.M.:

1e klasse 3.18 ct. per K.M. (3.9 ct.)
2e klasse 2.43 ct. per K.M. (3.1 ct.)
3e klasse 1.68 ct. per K.M. (2.2 ct.)

Voor trajecten boven 300 K.M.:

1e klasse 1.59 ct. per K.M. (2.925 ct.)
2e klasse 1.21 ct. per K.M. (2.325 ct.)
3e klasse 0.84 ct. per K.M. (1.65 ct.)

Wat de prijzen Buurtverkeer betreft, is het volgende bepaald:

1e klasse 6.13 ct. per K.M. (7.5 ct.)
2e klasse 4.69 ct. per K.M. (5.75 ct.)
3e klasse 3.25 ct. per K.M. (4.00 ct.)

De prijs Buurtverkeer Amsterdam W.P.—Utrecht (36 K.M.), bedraagt thans:

1e klasse f 2.70, wordt f 2.25,
2e klasse f 2.10, wordt f 1.70,
3e klasse f 1.45, wordt f 1.20.

Op de gezelschapsbiljetten enkele reis wordt thans 20% reductie gegeven op de gewone enkele-reisprijzen. Deze zijn:
1e klas 3.75 ct., 2e klas 3.2 ct., 3e klas 2.1 ct. per K.M. en per persoon.
Heen en terug met ten minste 10 personen wordt het tarief thans voor afstanden tot en met 50 K.M.:

1e klasse 5.66 ct. per K.M. (6.3 ct.)
2e klasse 4.33 ct. per K.M. (5.0 ct.)
3e klasse 3.0 ct. per K.M. (3.5 ct.)

Voor afstanden boven 50 K.M.:

1e klasse 4.72 ct. per K.M. (6.3 ct.)
2e klasse 3.61 ct. per K.M. (5.0 ct.)
3e klasse 2.5 ct. per K.M. (3.5 ct.)

De prijzen der gezelschapsbiljetten voor ten minste 25 personen, op denzelfden dag heen en terug, zijn thans:
Voor een traject tot en met 100 K.M.:
2e klasse 4.2 ct., 3e klasse 3 ct. per K.M.
Voor trajecten boven de 100 K.M.:
2e klasse 3 ct., 3e klasse 2 ct. per K.M.
Hierin is thans de volgende wijziging gebracht:
Voor trajecten tot en met 50 K.M.:
2e klasse 3.61 ct., 3e klasse 2.5 ct. per K.M.
Voor trajecten boven de 50 K.M.:
2e klasse 2.88 ct., 3e klasse 2 ct. per K.M.
(Vorig bericht Goederentarieven **308** D.)

B. VEREENEGDE STATEN. — **Begrooting 1933-1934 - Tekort verwacht van $ 1146 millioen.** — Op 7 December 1932 is te Washington de Amerikaansche begrooting voor het jaar 1933-1934 aan het Congres voorgelegd.
Hoewel president Hoover in zijn begrootingsboodschap van de oorlogsschulden geen melding maakt, blijkt uit de overgelegde begrootingsstukken, dat gerekend wordt op een ontvangst van 268.594.574 dollar als hoofdsom en rente van vorderingen op het buitenland voor het nog komende deel van het belastingjaar, dat 30 Juni 1933 eindigt en op een ontvangst van 328.742.877 dollar voor het belastingjaar 1933-34. President Hoover verwacht voor het loopende belastingjaar een deficit van 1.146.478.307 dollar en een van 307.000.000 dollar voor het volgende, tenzij buitengewone inkomsten kunnen worden verkregen of bezuinigingen toegepast, en hij verklaart in verband hiermee: „Zulk een toestand kan niet voortduren zonder te leiden tot een ramp voor de Bondsfinanciën".
De president dringt er op aan, dat het Congres de invoering zal goedkeuren eener belasting van 2¼% op alle fabrikaten met uitzondering van levensmiddelen. Van deze belasting wordt een opbrengst verwacht van 355.000.000 dollar. Verder dringt hij aan op het behoud der bestaande belasting van 1% op benzine, vermindering der salarissen der regeeringsambtenaren met 11% en verlaging van het bedrag der uitkeeringen aan oorlogsveteranen met 127.000.000 dollar tot 931 millioen dollar. Er wordt geen melding gemaakt van een belasting op bier.
De geraamde uitgaven voor het volgende belasting-Jaar beloopen 4.218.808.344 dollar, hetgeen 478.000.000 dollar minder is dan de geraamde uitgaven voor het loopende belastingjaar. Het totaal omvat 309.000.000 dollar voor de marine en 272.000.000 dollar voor het leger, hetgeen verminderingen beteekent van respectievelijk 20 en 16 millioen dollar.
Een bedrag van 38.845.000 dollar wordt gevraagd voor nieuwen aanbouw voor de marine in 1934, hetgeen een verhooging beteekent van 21 millioen dollar, vergeleken met 1933. Dit bedrag zal worden besteed voor de moderniseering van drie slagschepen en de voortzetting van de werkzaamheden aan reeds in aanbouw zijnde schepen, het op stapel zetten in Januari 1933 van een kruiser met kanonnen van 20 c.M. en van een soortgelijk schip in Januari 1934, benevens voor den bouw gedurende 1934 van vier torpedojagers.
De vermoedelijke werkelijke uitgaven voor de marine gedurende het belastingjaar 1933 zullen bedragen 356.000.000 dollar en die voor 1934 330.000.000, terwijl daarvoor respectievelijk beschikbaar is 388 en 333 millioen dollar, dank zij in vorige jaren gevormde reserves.
Het gevraagde bedrag voor de marine voor 1934 toont een vermindering van 10.807.000 dollar vergeleken met het gevraagde bedrag over 1933 en voorziet in een sterkte van 79.000 manschappen, gelijk als in 1933, benevens 13.600 mariniers of 1743 minder dan over 1933.
Het bedrag gevraagd voor den leger-vliegdienst voorziet in den bouw van 375 nieuwe vliegtuigen, waardoor het totaal dezer machines wordt gebracht op 1.537.
Niettegenstaande de aanbevelingen van den minister van Oorlog tot verhooging van de legersterkte, vraagt president Hoover slechts een crediet voor 12.000 officieren en 126.133 man als staand leger, 185.000 leden van de National Guard, 16.722 officieren der reserve en 127.565 leden van het opleidingscorps voor officieren.
De totale vermindering op de begrooting der nationale verdediging voor 1934 beloopt 46 millioen dollar.
In zijn jaarlijksch overzicht zegt de minister van Financiën Ogden Mills, dat door de economische depressie het begrootingsjaar 1932 met een deficit van 2885 millioen dollar sluit. Van den herfst 1931 tot het voorjaar 1932 hebben goud-terugtrekkingen van het buitenland en het hamsteren der verschrikte Amerikanen zware eischen gesteld aan de credietcapaciteit der Ver. Staten en tot een stijgend aantal bankfaillissementen geleid.
De productie is thans iets toegenomen; de landbouwproducten bevinden zich nog altijd op het laagste prijsniveau. De belastingontvangsten zullen dan ook in het loopende begrootingsjaar aanzienlijk lager zijn

dan de ramingen van het vorig jaar en er moet, zooals gezegd, gerekend worden op een tekort van 1146 millioen dollar. De openbare schuld van Amerika aan het eind van het begrootingsjaar 1932 is met 2685 millioen gestegen tot 19.487 millioen dollar.
Ogden Mills zet verder uiteen, hoe de malaise heeft geleid tot het verdwijnen eener klasse van Amerikanen met inkomens van honderdduizend dollars en hooger, die vroeger voor 97% bijdroegen in de opbrengst der inkomstenbelasting. Daardoor is thans een der voornaamste bronnen van inkomsten der regeering opgedroogd en zijn heffingen op nieuwe en breedere schaal noodzakelijk.
Het verslag zegt, dat er 15.780 van zulke belastingbetalers waren in het jaar 1928 tegen nog slechts 2.142 in 1931. De belastingbetalers met inkomens van 5.000 dollars en hooger zijn in 1931 met 27% gedaald tegenover 1930, toen zij samen 234 millioen betaalden, hetgeen een vermindering van bijna 50% beteekende.
Het netto inkomen van deze klasse der bevolking bedroeg 16.299 millioen in 1928 tegenover 6.589 millioen in 1931. (V. b. 555 C.; Begrooting '32, 128 G.)

9 DECEMBER 1932

A. FINLAND. — Kabinet afgetreden. — Het Finsche kabinet is op 7 Dec. afgetreden, daar de president der republiek geweigerd heeft de wet inzake een regeling van de pandbriefrente uit te voeren. De wet was door de agrarische meerderheid in het kabinet ingediend.

B. **DUITSCHLAND.** — Proces over de werken van Van Gogh. — Het vonnis in het tweede proces betreffende de vervalsching van schilderstukken van den Nederlander Vincent van Gogh is op 8 Dec. geveld.
Het beroep van den kunsthandelaar-verdachte Otto Wacker werd verworpen.
Ingevolge de beslissing ten aanzien van het beroep van het openbaar ministerie werd Otto Wacker veroordeeld wegens herhaald bedrog, uitgebreide vervalsching van oorsprongscertificaten en pandbreuk tot één jaar en zeven maanden gevangenisstraf benevens dertigduizend mark boete sub. nog driehonderd dagen gevangenisstraf.
In eerste instantie was Wacker veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf. (Vorig bericht blz. 310 K.)

C. EUGLOBULINE. — Proeven hebben aangetoond, dat muizen, lijdende aan langs natuurlijken weg verkregen kanker, in 74% der gevallen kunnen worden genezen door inspuiting met een anti-kankerserum, genaamd euglobuline.
Of dit serum ook invloed heeft op den kanker van den mensch, staat nog niet vast. Onderzoekingen in die richting worden, vooral in Engeland, met grooten ijver verricht. (Daily Express). (V. b. Kanker 218 D.)

D. ENGELAND. — Britsch vertoog tot den Sovjet-Ambassadeur te Londen. — In het Britsche Lagerhuis is medegedeeld dat de minister van Buitenlandsche Zaken de vorige week een ernstig mondeling vertoog tot de Sovjetambassadeur te Londen heeft gericht om hem te wijzen op het feit, dat bij een voortzetting der anti-Britsche Sovjetpropaganda in de „Izwestia" de onderhandelingen over de handelsbetrekkingen tusschen beide landen geen voortgang zouden kunnen hebben.
De Sovjetregeering heeft echter een weigerend antwoord gegeven op het verzoek der Britsche regeering om verontschuldigingen voor het artikel in de „Izwestia". Zij weigert verantwoordelijkheid te aanvaarden voor persartikelen en zet uiteen, dat de redactieraad van de „Izwestia" geen officieel lichaam is en dat het blad zelf alleen officieel is voorzoover het officieele bevelen van de regeering afdrukt en verspreidt.

E. RUSLAND. — Het nieuwe Eeningrad (Petersburg). — In vijf jaar tijds is de bevolking van Leningrad van 1.614.000 inwoners toegenomen tot 2.900.000, een vermeerdering met 79.7%. Sedert op 3 December 1931 het centrale comité van de communistische partij en de raad van volkscommissarissen van de Sovjet-Unie hun besluit omtrent den stedebouw van de stad bekend maakten, zijn er in de arbeiderswijken 500.000 M². woningruimte bijgekomen, die voor het einde van dit jaar nog met 180.000—200.000 M². vermeerderd zullen worden. Bovendien zijn 300.000 M². nieuwe woningruimte verkregen door het zetten van nieuwe verdiepingen op bestaande huizen. In dit jaar zijn 39 K.M. nieuwe tramlijnen aangelegd en 500.000 M². 'straten in de arbeiderswijken hebben behoorlijke bestrating gekregen. In de buitenwijken zijn 50 K.M. nieuwe waterleiding en 80 K.M. nieuwe rioleering aangelegd. Meer dan een half millioen boomen en struiken zijn geplant. („Pravda"). (163 B.)

F. MUZIEK. — Concertgebouw-orkest in **Duitschland.** —Op 2, 3 en 4 December 1932 concerteerde het Concertgebouw-orkest onder leiding van Dr. Willem Mengelberg met buitengewoon succes te Dusseldorf, Keulen en Dortmund. Ten gehoore werden gebracht o.m. Beethoven's 2e Symphonie, Mahler's 1e Symphonie en Strauss' Don Quixote, met Marix Loevensohn als vertolker van de solo-partij.

Dr. Willem Mengelberg.

G. NEDERLAND. — Pachtwetten. — De regeering heeft bij de Tweede Kamer een ontwerp ingediend tot wijziging van de Crisis-pachtwet. De strekking van het ontwerp is tweeledig. Voorgesteld wordt:
1e. een voorziening naar aanleiding van de uitspraak van den Hoogen Raad, dat de Crisispachtwet geen betrekking heeft op den tuinbouw;
2e. een verzachting van de bepaling van art. 2 laatste lid, dat een tijdig ingediend verzoekschrift om geheele of gedeeltelijke ontheffing van betaling van een pachttermijn de verplichting tot betaling opschort, zoolang op dat verzoekschrift niet is beschikt.
(Vorig bericht blz. 390 B.)

H. NEDERLAND. — Wollenstoffenindustrie - Loonsverlaging aangekondigd. — Naar wij vernemen heeft de Vereeniging van Tilburgsche fabrikanten van wollen stoffen schriftelijk ter kennis gebracht van de arbeidersorganisaties, te weten den Alg. Ned. Bond van Textielarbeiders „De Eendracht" en den R.K. Bond „St. Lambertus", dat het voornemen bestaat, over de geheele linie in de industrie, ingaande 1 Januari 1933, de loonen met 7½% te verlagen.
De besturen der genoemde organisaties hebben geantwoord dat zij het voorstel in hun ledenvergaderingen zullen behandelen. (Vor. ber. blz. 73 N.)

A. SCHILDERKUNST. — H. M. de Koningin lid van Pulchri Studio. — H. M. de Koningin is toegetreden als werkend lid van het Schilderkundig Genootschap „Pulchri Studio", daartoe uitgenoodigd door het bestuur.
De uitnoodiging is een bewijs van hooge waardeering voor het door H. M. tentoongestelde werk en van dankbaarheid voor den steun aan noodlijdende schilders in dezen crisistijd gegeven, doordat de opbrengst er van is gestort in de kas van het Ned. Steuncomité voor Beeldende Kunstenaars. (Vor. ber. blz. 399 K.)

B. NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met Duitschland. — Op initiatief van het Reichsverband der Deutschen Industrie zijn te Keulen onder voorzitterschap van dr. Von Simson, oud-staatssecretaris, besprekingen gevoerd tusschen vertegenwoordigers van den handel in Duitschland en Nederland.
De Nederlandsche delegatie onder leiding van oud-minister dr. F. E. Posthuma, was aangewezen door het Centraal Instituut tot bevordering van het normale handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland. Duitschland was vertegenwoordigd door bekende persoonlijkheden uit het bedrijfsleven, in het bijzonder uit het westen van het rijk.
Nadat staatssecretaris Von Simson en dr. Posthuma woorden van begroeting hadden gesproken, werd de vergadering officieel in kennis gesteld van de oprichting van genoemd Nederlandsch Instituut en van de eenzelfde doel beoogende commissie van het Reichsverband der Deutschen Industrie.
Hierop volgde een bespreking van actueele vraagstukken betreffende het goederenverkeer tusschen beide landen. De gedachtenwisseling werd ingeleid door de heeren dr. Jacob Herle en E. Henny.
Tot algemeene tevredenheid werd geconstateerd, dat de onderhandelingen, die reeds eenige weken tusschen het Reichsverband der Deutschen Industrie en leden van het Nederlandsche Centrale Instituut zijn gevoerd, tot een verbetering van de betrekkingen hebben geleid.
De door de beide organisaties verrichte werkzaamheden zullen, zoo meent men, de officieele onderhandelingen tusschen de regeeringen der beide landen vergemakkelijken.
Aan het einde van de zeer harmonische discussies werd besloten, het Nederlandsche Centraal Instituut en de bijzondere Duitsch-Nederlandsche commissie van het Reichsverband in de toekomst te beschouwen als de bevoegde instanties voor het behandelen van eventueele moeilijkheden bij het handelsverkeer tusschen Nederland en Duitschland. (Alg. Handelsbl.)
(Vorig bericht Warenruil m. Duitschland 540 C.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Begrooting van Binnenlandsche Zaken. — De Tweede Kamer heeft de begrooting van Binnenlandsche Zaken, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (Vor, ber. 595 F.)

D. ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Correspondentie tusschen de Engelsche en Perzische regeering. — In het Lagerhuis heeft kapitein Eden de correspondentie met de Perzische regeering over de opzegging der concessie aan de Anglo-Persian nog voorgelezen en toegelicht. In de eerste Engelsche nota heeft de regeering opheldering gevraagd, maar tevens al laten doorschemeren dat de Perzische rsgeering volkomen verantwoordelijk gesteld zou worden voor schade aan de bezittingen der maatschappij toegebracht, zoolang het geschil nog niet was opgelost.
De Perzische regeering had op dit vertoog geantwoord dat de concessie opgezegd was, omdat de handelingen der maatschappij niet in het belang waren van het Perzische volk. De Perzische regeering had geduldig gewacht tot de maatschappij aan haar grieven zou zijn tegemoet gekomen en tenslotte de concessie ingetrokken, omdat dit de eenige manier was geweest om indruk te maken. De Perzische regeering wenschte bovendien de verantwoordelijkheid voor eventueele schade niet te aanvaarden, omdat de maatschappij de orders van de regeering steeds in den wind had geslagen.
Kapitein Eden zeide, dat dit antwoord in zijn ontwijkenden vorm volkomen ontoelaatbaar was geacht door de Engelsche regeering, die nu in haar tweede nota een scherperen toon had aangeslagen en wel: 1e. een eenzijdige opzegging van een bindende overeenkomst wordt door Engeland niet erkend; 2e. het Perzische antwoord levert geen voldoende basis voor een vredelievende oplossing van het geschil; 3e. wanneer de Perzische regeering niet binnen zeven dagen haar opzegging van de concessie intrekt, zal Engeland de geheele zaak in Den Haag bij het Hof van Internationale Justitie aanhangig maken; 4e. in den tusschentijd blijft de Engelsche regeering de regeering te Teheran aansprakelijk stellen voor leven en eigendommen der maatschappij en tenslotte behoudt de Engelsche regeering zich nog het nemen van alle andere maatregelen voor, die noodig zouden kunnen blijken.
Lansbury vroeg, of het laatste punt beteekende dat Engeland tot een militair avontuur in Perzië voorbereidingen wilde treffen, waarop Eden antwoordde dat dit alleen sloeg op maatregelen tot bescherming van de levensbelangen der maatschappij, maar dat hij geen maatregelen kon noemen, zoolang zich geen feiten hadden voorgedaan, die ze noodig maakten.
(Vorig bericht blz. 594 E.)

E. NEDERLAND. — .Opheffing rechtbanken en kantongerechten. — Verschenen is de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer over de wetsontwerpen: Nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten, behoorende tot de gerechtshoven te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden, en: Wettelijke bepalingen in verband met de nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten.
De minister van Justitie is bereid, het voorstel tot opheffing van de rechtbanken te Alkmaar, Almelo en Roermond voorloopig terug te nemen en wil ook afzien van de opheffing van eenige kantongerechten en wel die te Zevenbergen, Wageningen, Groenlo, Harderwijk, Steenwijk, Alphen, Sommelsdijk, Oostburg en Zaandam, waartegenover echter de opheffing van het kanton Waalwijk alsnog wordt voorgesteld.
(Vorig bericht blz. 529 E.)

F. **ALBANIE. — Regeeringscrisis.** — De legatie van Albanië te Parijs heeft bekend gemaakt, dat in verband met den uitslag der legislatieve verkiezingen het kabinet-Pandoli Evangheli is afgetreden. (Le Temps)

G. **STERRENKUNDE. — Melkweg** - Melkwegstelsels. — De sterrekundige medewerker van de „Manch. Guardian" maakt melding van een recente publicatie van onzen landgenoot dr. J. H. Oort, van de sterrewacht te Leiden. Deze astronoom heeft een onderzoek ingesteld naar de samenhangende kracht van ons sterrenstelsel. Hij is tot de conclusie gekomen, dat ons galactisch stelsel voor een duur van tien duizend millioen jaar nog wel zijn samenhang zal bewaren.
Naar dr. Oort te kennen gaf, vertoonen de sterren, die op verschillende afstanden staan aan beide zijden van het galactisch vlak, geen opmerkelijke beweging naar dat vlak toe of daar vandaan. Er bestaat geen neiging om het systeem te verstoren; hetgeen wordt toegeschreven aan de hooge mate van sterren-dichtheid in de centrale kern van het systeem.
De sterrekundige medewerker van het Engelsche blad brengt verder een recent onderzoek ter sprake van een bekend Amerikaansch onderzoeker van de Melkwegstelsels.
Prof. De Sitter heeft in de lezingen, welke hij dit

jaar in de Vereenigde Staten en Canada heeft gehouden, o.a. gewezen op het groot aantal millioenen sterrenstelsels ver weg in de ruimte. Dr. Harlow Shapley van het Harvard College Observatorium te Cambridge (Massachusetts) heeft nu kort geleden een photometrische opneming voltooid van de meest nabij gelegen melkwegstelsels vallende niet onder het gemiddelde en hij is daarbij gekomen tot een aantal van 1025. Shapley is daarbij gegaan tot een afstand van tien millioen lichtjaren. (Manch-Guardian)
(Vorig bericht blz. 535 G.)

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Amerika's antwoord aan Engeland. — In de nota, welke de Amerikaansche regeering te Londen heeft doen overhandigen, in antwoord op de jongste Engelsche schuldennota, verklaart zij zich bereid het geheele schuldenprobleem nogmaals met Groot-Brittannië te bespreken en het Congres voorstellen voor te leggen, welke de transfer der op 15 December vervallende betalingen zouden kunnen vergemakkelijken.
(V. **b.** 588 **D.**; Grafiek 598 **A.; Overzicht** 411 B.)

10 DECEMBER 1932

B. GEESTELIJK LEVEN. — Gezangen in de **Geref.** Kerken. — Eenigen tijd geleden werd een rapport eener commissie uit de Geref. Kerken ter zake van de liturgie gepubliceerd, welke commissie eenige uitbreiding van het aantal gezangen voorstelt (voornamelijk met het oog op de chr. feestdagen). Thans verklaart prof. dr. H. Bouman, hoogleeraar aan de Theol. school te Kampen, in „De Bazuin" o.a., dat hij niet vóór deze uitbreiding is. „Het is de vraag", aldus de hoogleeraar, „of het wel de tijd is om een aantal vrije liederen in de Kerk in te voeren. Het zou ons zeer verwonderen wanneer niet tegen de invoering gewichtige bezwaren werden ingebracht... Wij hebben in de psalmen genoeg voor ons kerkgezang. En hoeveel mooie stichtelijke liederen ook buiten de psalmen bestaan, zij halen in diepte en in geestelijke kracht niet bij den bundel psalmen ons in de H. Schrift gegeven."

C. DUITSCHLAND. — Rijksdag - Voorloopig laatste vergadering. — In den Duitschen Rijksdag werd op 9 Dec. nadat het voorstel aangenomen was om het sociaal-politieke deel van de economische noodverordening van 4 September 1932 op te heffen, eveneens aangenomen een amnestie-voorstel voor delicten begaan uit politieke motieven of uit sociale nooddruft of tijdens economische oorlogen. De Rijksregeering acht dit voorstel te ver gaand. Daarna werd de Rijksdag verdaagd tot een door den voorzitter tezamen met het seniorenconvent te bepalen datum, hetgeen practisch beteekent midden Januari, volgens den wensch van den Rijkskanselier. (Vor. ber. 595 D.)

D. **BJØRNSTJERNE BJØRNSON-HERDENKING.** — Op 4 Dec. 1932 zijn in Oslo de feestelijkheden begonnen ter viering van het feit, dat honderd jaar geleden Noorwegens groote volksdichter Bjørnstjerne Bjørnson werd geboren. Tot 8 Dec. 1932 hebben de feestelijkheden plaats gehad.
De meeste leden van Bjørnsons nageslacht hadden zich verzameld met vele Noorsche dichters en andere kunstenaars, benevens buitenlandache belangstellenden, o.w. vertegenwoordigers van onderdrukte landen, wier zaak Bjarnson tot de zijne heeft gemaakt. Zoo was H, P. Hanssen uit Zuid-Jutland gekomen en hadden de Tsjechische universiteiten een deputatie van professoren gezonden.
Te midden van de gasten bevonden zich kunstenaars en geleerden, die in Noorwegen grooten naam hebben, zooals Sigrid Undset en Knut Hamsun. Ook was er de Italiaansche tooneelschrijver Pirandello.
Wij kunnen de lange reeks van kunstenaars en geleerden niet opsommen, die allen uit het buitenland zijn gekomen om het Bjarnsonfeest in Oslo mee te maken. Vele landen van Europa zijn er vertegenwoordigd.
(Politiken)

E. DUPTSCHLAND. — Werkloosheid. — De Duitsche Stedenbond deelt mede, dat ondanks de geringe verbetering op de arbeidsmarkt het aantal crisis-werkloozen in Duitschland sterk is gestegen en op 31 October een nieuw hoogte-record van 2.600.000 had bereikt. Dit aantal berust op de statistiek van de Stedenbond en omvat alle valide werkloozen, die blijvend door de gemeenten moeten worden gesteund. Het aantal dat op deze wijze werd verkregen is ruim 400.000 hooger dan de statistiek van de arbeidsbeurzen, die sedert Augustus 1932 zich slechts bezig houden met een deel der crisis-werkloozen. Meer dan 60% van alle gesteunde werkloozen komen voor rekening van de gemeenten. (Vorig bericht blz. 484 **E.**)

F. **DUITSCHLAND.** — Rijksdag - Vervanging van den Rijlispresident bij verhindering. — Op 9 Dec. 1932 was in den rijksdag aan de orde de stemming in derde lezing over het Nat.-Social. wetsontwerp betreffende de vervanging van den rijkspresident. Uitgebracht werden 404 stemmen voor en 127 stemmen (Comm. en D.-Nat.) tegen, zoodat de meerderheid door de grondwet voorgeschreven (354 st.), werd overschreden en het wetsontwerp dus aangenomen is. De tekst van de wet luidt aldus:
„De rijkspresident wordt in geval hij verhinderd is door den president van het Staatsgerechtshof vervangen. Dit geldt ook voor het geval van een voortijdige beëindiging van het presidentschap, tot aan de verkiezing van een nieuwen president".
(Berliner Tageblatt) (Vorig bericht **blz.** 600 ***C.)***

G. ZWEDEN. — 25-jarig regeeringsjubileum van den Koning. — Koning Gustaaf heeft op 8 Dec. zijn 25-jarig regeeringsjubileum gevierd.
Den 8sten December 1907 is de oude koning Oscar II overleden en zijn oudste zoon besteeg als Gustaaf V den troon. Gustaaf V heeft gedurende zijn regeering het initiatief genomen voor de eerste bijeenkomst der drie Scandinavische vorsten (in 1914 te Malmö), waar de vroegere tegenstellingen tusschen de drie rijken zijn vereffend. Op het gebied der binnenlandsche politiek heeft de koning de invoering van het algemeen kiesrecht ook voor vrouwen bekrachtigd en andere grondwetswijzigingen ingevoerd. De koning is thans 74 jaar oud. (Svenska Dagbladet)

H. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Amerika's antwoord aan Frankrijk. — De Amerikaansche nota van antwoord op de tweede Fransche schuldennota is in hoofdzaak gelijk aan het antwoord aan Engeland.
In het tweede gedeelte ervan wordt zij echter zeer duidelijk in de verklaring dat, volgens de meening in Amerikaansche regeeringskringen, de betaling van den Franschen Decembertermijn noch het economische herstel, noch de valuta van Frankrijk ernstig zou beinvloeden. Frankrijk bezit zeer rijkelijk goudvoorraden en het is voor de kwestie van de transfers om het even of zij in openbaar of particulier bezit zijn. De transfer levert in geen geval moeilijkheden op.
De nota besluit met de ernstige vermaning dat de betaling op 15 December van gewicht is, wanneer men den weg wil effenen voor een latere bespreking van het schuldenprobleem. (Le Journal)
(V. **b.** 600 A.; Grafiek 592 **A.;** 590 G.; **Overz.** 411 B.)

I. EUROPA'S **SCHULDEN** AAN AMERIKA. — Nota van **België.** — Een tweede nota betreffende het uitstel van betaling der schulden op 15 Dec. is op 7 Dec. door den Belgischen gezant te Washington aan het departement van Buitenlandsche Zaken te Washington overhandigd.
(V. **b.** 600 H.; Grafiek 592 A.; **570** B.; **Overz.** 411 B.)

A. NEDERLAND. — **Begrooting** Waterstaat. — In de Mem. v. Antw. deelt minister Reymer mede, dat ingesteld is een commissie van advies inzake wijziging van de Motor- en Rijwielwet. Wijziging der goederentarieven bij de Spoorwegen is in voorbereiding. Een wetsontwerp is in bewerking om voor autobussen eenige leemten weg te nemen, voor vrachtautodiensten een vergunningsstelsel in te voeren en voor beide vervoermiddelen te komen tot tempering van de concurrentie. Personeel van maréchaussee en Rijksveldwacht zal opgeleid worden voor toezicht op het verkeer.
Verlegging van de scheepvaart buiten Amsterdam eventueel door een kanaal van de Nieuwe Meer naar het IJ. Tegen het bouwen van een nieuwe sluis bij den Overtoom is geen bezwaar; het Rijk wil er subsidie voor geven.
In 1933 wordt begonnen met de werkzaamheden van de brug over het Hollandsch Diep bij Moerdijk.
Een nieuwe loonsverlaging voor spoorwegpersoneel groot 5% gaat 1 Januari 1933 in.
(Algemeen Handelsblad). (Vor. ber. blz. 599 C.)

B. ONTWAPENING. — **Vijfmogendhedenconferentie.** — Rijksminister von Neurath heeft op 8 Dec. zijn aangekondigde verklaring afgelegd.
Naar vernomen wordt heeft von Neurath de beide volgende vragen gesteld:
1. Zal de rechtsgelijkheid in de toekomstige conventie in elk opzicht practische toepassing vinden en is zij dus het uitgangspunt der toekomstige conferentie-besprekingen, voorzoover het de ontwapende staten betreft?
2. Sluit de uitdrukking „een systeem, dat aan alle naties veiligheid verschaft", het element der veiligheid in, dat in de algemeene ontwapening gelegen is, zooals dit door de Volkenbondsvergadering is bedoeld?
Na de verklaringen van von Neurath zeide de Fransche minister van Oorlog Paul-Boncour, dat Herriot de formule over de rechtsgelijkheid zelf heeft uitgewerkt en dat de vragen van von Neurath dus aan Herriot ter beantwoording moeten worden voorgelegd. Paul-Boncour vroeg den Duitschen minister, wat hij precies onder rechtsgelijkheid verstaat, waarop von Neurath repliceerde, dat hij hierop bij de verdere besprekingen precies zal antwoorden.
De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, stelde von Neurath de vraag of Duitschland weer aan den arbeid der ontwapeningsconferentie zal deelnemen, als de door hem gestelde vragen positief in den zin der Duitsche opvatting worden beantwoord. Von Neurath heeft deze vraag bevestigend beantwoord. (Vorig bericht blz. 595 B.)

C. AMSTERDAM. — **Begrooting** 1933 goedgekeurd. — De gemeenteraad heeft op 9 Dec. de begrooting voor 1933 goedgekeurd met 27 tegen 17 stemmen. Tegen verklaarden zich de Christ.-Hist.-, Anti-Rev.-, Vrijheidsbond-, Communist.- en Middenstandfracties; wethouder Douwes stemde vóór.
Voordat dit oogenblik, waarin sanctie werd verleend aan de concept-begroeting, die op den gewonen dienst sluit met f 114.035.100 en op den kapitaaldienst met f 15.016.798, was aangebroken, werden de gebruikelijke verklaringen afgelegd. (Vor. ber. blz. 464 B.)

D. **BRAZILIE.** — Koffie-aanplant. — Bij decreet van den Braziliaanschen president is de aanplant van koffie voor een tijd van drie jaar verboden. (V.D.)
(Vorig bericht blz. 555 F.)

E. DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten - Tweespalt. — Strasser, chef van Hitler's staf voor de politieke organisatie is afgetreden.
Naar aanleiding hiervan publiceert Hitler de volgende verklaring:
1e. Tot nader te bepalen datum neem ik zelf de leiding op mij van de politieke organisatie.
2e. Ik benoem tot chef van mijn staf voor de politieke organisatie den rijksinspecteur Ley.
3e. Op 14 Dec. 1932 zal ik de nieuwe richtlijnen en bepalingen publiceeren, in aansluiting aan den oproep van 6 Nov. 1932, om aan de nat.-soc. beweging nieuwe en grootere slagvaardigheid te geven.
Alle gouwleiders en landsinspecteurs hebben een verklaring geteekend, waarin zij van hun hechte trouw aan Hitler getuigen en waarin zij verklaren, dat de politieke organisatie der nat.-soc. partij hechter dan ooit aan Hitler is verbonden. (Völk. Beobachter)
(Vorig bericht blz. 593 G.)

F. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict - **Mandsjoekwo.** — Nadat Professor Moresco als Nederlandsch gedelegeerde aan de algemeene discussies in de buitengewone Volkenbondsvergadering over het Chineesch-Japansche geschil had deelgenomen en zich had aangesloten bij de redevoeringen van andere gedelegeerden m. n. van Noorwegen, Zweden en Zwitserland, bracht de zitting van 8 Dec. slechts een verscherping van het conflict, doordat de Japansche gedelegeerde Matsoeoka in een zeer besliste verklaring protesteerde tegen de thans in haar volledigen tekst aanwezige resolutie der Spaansche, Iersche, Zweedsche en Tsjecho-Slowaaksche delegaties.
De door Matsoeoka gewraakte resolutie houdt o.a. in, dat de betrekkingen tusschen China en Japan een bedekten oorlogstoestand beteekenen en dat de door Japan sedert 18 November 1931 ondernomen militaire operaties niet als maatregelen van noodweer kunnen worden beschouwd.
Op 9 Dec. heeft de buitengewone Volkenbondsvergadering de volgende resolutie aangenomen, waarin de commissie van 19 opdracht krijgt:
1e. het rapport van de studiecommissie, de opmerkingen der partijen en de in de vergadering tot uiting gebrachte meeningen en denkbeelden te onderzoeken;
2e. voorstellen tot regeling van het geschil uit te werken en 3e. deze voorstellen zoo spoedig mogelijk aan de Volkenbondsvergadering voor te leggen. Een vaste datum voor de bijeenkomst van de commissie van 19 is nog niet bepaald. De resolutie is zonder debat aangenomen. (V. b. Mandsjoekwo 592 B.; 504 B.)

11 DECEMBER 1932

G. **ONTWAPENING.** — **Vijfmogendhedenconferentie** - Pariteitsaccoord. — Een op 10 Dec. door de vijfmogendhedenconferentie opgestelde verklaring, welke het Duitschland mogelijk maakt weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen, is vandaag door alle vijf mogendheden definitief aangenomen en geteekend.
De verklaring, welke in de Engelsche taal is opgesteld, is geteekend door: J. Ramsay MacDonald, als voorzitter en verder door Norman H. Davis, John Simon, J. Paul-Boncour, C. von Neurath en Aloisi.
De tekst van deze verklaring luidt als volgt:
1e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk en Italië verklaren, dat een der grondbeginselen der Ontwapeningsconferentie zal moeten zijn de rechtsgelijkheid van Duitschland en de andere bij verdrag ontwapende staten te waarborgen, en wel volgens een systeem, dat aan alle naties veiligheid biedt en dit principe zal in de overeenkomst, welke de besluiten der Ontwapeningsconferentie bevat, belichaamd worden. Deze verklaring sluit in, dat de bewapeningsbeperkingen voor alle staten in de tot stand komende ontwapeningsovereenkomst zullen moeten zijn opgenomen. Er bestaat overeenstemming omtrent het feit, dat de manier, waarop deze rechtsgelijkheid zal worden toegepast, op de conferentie zal worden besproken.
2e. Op grond van die verklaring heeft Duitschland zich bereid verklaard weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen.
3e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Duitschland, Frankrijk en Italië zijn bereid, gemeenschappelijk met alle andere Europeesche staten plech-

tig nogmaals te bevestigen, dat zij onder geen omstandigheid zullen trachten huidige of toekomstige geschillen tusschen de ondergeteekenden met geweld op te lossen. Een en ander mag niet vooruitloopen op een nadere bespreking van de kwestie der veiligheid. 4e. De regeeringen van de Ver. Staten, het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitschland en Italië verklaren, dat zij vastbesloten zijn op de conferentie gemeenschappelijk met de andere op de conferentie vertegenwoordigde staten er naar te streven, dat direct een conventie wordt opgesteld, welke voorziet in een werkelijke vermindering en beperking der bewapening en gelijktijdig in een toekomstige herziening, met het doel tot verdere vermindering te komen.
Hierna volgen bovengenoemde handteekeningen der vijf vertegenwoordigers. (Vorig bericht blz. 601 B.)

A. FILMKUNST. — Technische verbetering bij de Geluidsfilm, — Na drie jaren van experimenteeren heeft Paramount in haar Hollywoodsche studio's thans de geluidsfilm op halve breedte als standaarduitrusting aangenomen. Het nieuwe systeem geeft een besparing van bijna vijftig procent op de zeer hooge kosten van het filmmateriaal, dat gebruikt wordt om het geluid vast te leggen.
Men weet, dat bij een geluidsfilm-opname alleen het beeld direct door de camera wordt opgenomen. Het geluid, dat de microfoon bereikt, gaat via telefoonlijnen naar een speciaal voor dit doel ingerichten studio, waar machines staan, die de electrische stroomtrillingen in fotografeerbare lichttrillingen omzetten. Vroeger gebruikte men voor het vastleggen van deze geluidsstrook negatief van de normale breedte; het is begrijpelijk dat met de tallooze opnamen welke per dag in een studio worden gemaakt, een enorme hoeveelheid materiaal ongebruikt moet worden weggegooid, aangezien de smalle soundstrook slechts een gering deel van het totale negatief beslaat. Bij het nieuwe systeem windt men de éénmaal belichte film terug, om deze aan de andere zijde opnieuw te gebruiken. Na het ontwikkelen wordt de geluidsfilm door een apparaatje in de lengterichting in tweeën gesneden, waarna het geluid tezamen met het beeldnegatief wordt afgedrukt.
(Projection Engineering, New York). (533 A.)

12 DECEMBER 1932

B. EUROPA'S SOHULDEN AAN AMERIKA. — Engeland betaalt op 15 December 1932. — In het Britsche antwoord aan de Vereenigde Staten wordt verklaard, dat de Britsche regeering met vreugde zag, dat de Vereenigde Staten een nauwkeurig onderzoek van de schuldenkwestie tusschen beide landen gaarne zou instellen, zooals in de Britsche nota wordt voorgesteld, doch de Britsche regeering stelt er prijs op te verklaren, dat zij, na nogmaals de kwestie aan een nauwkeurig onderzoek te hebben onderworpen, geen reden ziet haar meening te wijzigen.
De Britsche regeering blijft van meening, dat slechts een uitstel van betaling de moeilijkheden uit den weg kan ruimen en betreurt het ten zeerste, dat de Amerikaansche regeering dit niet aan het congres heeft voorgesteld.
De Britsche regeering verklaart, dat zij de 15 December vervallende schulden zal betalen, doch herhaalt, dat de betaling van de oorlogsschulden niet kan worden hervat, zonder onheil te veroorzaken.
De Britsche regeering meent, dat bij de uiteindelijke regeling van de schuldenkwestie rekening moet worden gehouden met de betaling van 15 December.
Zij heeft besloten deze betaling in goud te voldoen, aangezien dit in de huidige omstandigheden het minst funest is.

Amerika's antwoord.

Na een conferentie met Hoover en Ogden Mills heeft staatssecretaris Stimson het antwoord op de laatste Engelsche schuldennota opgesteld.

De Amerikaansche regeering kan het accepteeren van de December-betaling van geen enkele voorwaarde afhankelijk maken. De president heeft niet de bevoegdheid, verdragsbepalingen zonder toestemming van het congres te wijzigen.
De Amerikaansche regeering neemt aan, dat de Engelsche regeering de Decemberbetaling zal doen in overeenstemming met de bepalingen van de schuldenovereenkomst. Zij beschouwt de in de Engelsche nota genoemde voorwaarden slechts als een uiteenzetting van het Engelsche standpunt en van de stappen, die men van Britsche zijde later denkt te doen.
(V. b. 600 I.; 600 A.; Grafiek 592 A.; Overz. 411 B.)

C. NEDERLAND. — Contingenteering van katoenen manufacturen. — De „Staatscourant" van 12 Dec. 1932 bevat een K.B., waarbij de invoer van geverfde, bedrukte en bontgeweven katoenen manufacturen wordt gecontingenteerd.
De contingenteering is bepaald voor den termijn 1 Dec. 1932—1 Sept. 1933 op 50% van de waarde van den gemiddelden invoer gedurende negen maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.
In verband met deze contingenteering verneemt het C.B., dat de invoer van textielartikelen in de laatste maanden sterk is toegenomen, terwijl daaraan gepaard ging een aanzienlijke vermindering van den uitvoer. Ter vergelijking mogen de volgende cijfers dienen:
De invoer bedroeg in 1931 in totaal 3.682 ton met een waarde (in duizend gulden uitgedrukt) van 12.591. Gedurende 11 maanden van 1932 was de invoer reeds gestegen tot 3966 ton met een waarde van 9997. De uitvoercijfers geven een nog duidelijker beeld van de moeilijkheden, waarvoor de textielindustrie zich geplaatst ziet. Deze bedroeg in 1931: 7994 ton met een waarde van 31.036. Gedurende de eerste 11 maanden van dit jaar is onze uitvoer teruggeloopen tot 3527 ton met een waarde van 8523. De contingenteering omvat artikelen, vallende onder de posten 718, 719, 720 van de handelsstatistiek.
Importeurs van bedoelde artikelen kunnen zich vóór 15 Febr. 1933 met hun aanvragen wenden tot de K. v. K. in hun ressort, waar de benoodigde formulieren verkrijgbaar zijn. Aanvragen, welke na dien datum inkomen, worden als regel niet meer in behandeling genomen. (Vor. ber. Katoenind. 496 A.)

D. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Beslissing der Fransche regeering. — De Fransche ministerraad heeft besloten het op 15 December vervallende schuldenbedrag aan de Ver. Staten te betalen. Herriot zal de Kamer voorstellen dit te doen onder voorwaarde, dat er onverwijld een internationale conferentie tot herziening der schuldenregeling zal worden bijeengeroepen.

Amerika's besluit.

Van de zijde van het Amerikaansche staatsdepartement wordt medegedeeld, dat de Amerikaansche regeering de op 15 December a.s. vervallende betaling van den Franschen schuldentermijn niet zal aanvaarden, indien Frankrijk bepaalde voorwaarden aan de betaling knoopt.
Wanneer de schuldenaars-landen de Decemberbetalingen voldoen, geschiedt dat op hun eigen verantwoordelijkheid en met de nadrukkelijke verklaring, dat elke voorwaarde door de Amerikaansche regeering wordt afgewezen.
(V. b. 602 B.; 600 H.; Grafiek 592 A.; Overz. 411 B.)

13 DECEMBER 1932

E. FRANKRIJK. — Kabinet Herriot neemt ontslag, — De Fransche Kamer heeft het regeeringsvoorstel inzake de betaling aan Amerika, overgenomen door den radicalen afgevaardigde Chauvin, in een hedennacht gehouden zitting met 402 tegen 187 stemmen verworpen, nadat Herriot de vertrouwenskwestie had gesteld. Het kabinet heeft zijn ontslag ingediend.
(Vorig bericht blz. 602 D.; 371 A.)

A. A. **C. WERTHEIM.** — Op 12 December 1932 is bij de fontein in het Wertheim-plantsoen, die daar 34 jaar geleden is geplaatst als gedenkteeken voor den grooten Amsterdammer, bankier en philantroop A. C. Wertheim, diens nagedachtenis ter gelegenheid van zijn honderdsten geboortedag op treffende wijze gehuldigd.

B. GEESTELIJK LEVEN. — Nieuwe Nederlandsche Bisschop. — Z. H. de Paus heeft benoemd tot apostolisch vicaris van Kumasi, (goudkust van Afrika), den Hoogeerwaarden pater H. Paulussen van het Missiehuis der Afrikaansche Missies te Cadier en Keer (L.). De nieuwe bisschop werd in 1881 geboren te Wolder bij Maastricht. In 1904 werd hij in Cork (Ierland) tot priester gewijd, waarna hij in 1905 vertrok naar de missiën van Benin (Afrika's Westkust). In 1919 werd pater Paulussen lid van den Algemeenen Raad van het bestuur der Sociëteit en in 1923 Provinciaal voor Nederland, in welke functie hij in 1931 werd herkozen. Verleden jaar hield de thans benoemde bisschop zijn visitatiereis over de Westkust van Afrika. Met hetzelfde doel vertoeft hij thans in Egypte. (De Maasbode)

C. **ONDERWIJS.** — De juridische opleiding. — De Juridische faculteitsvereeniging te Groningen heeft in den zomer van 1932 een enquête onder de juridische studenten in Nederland doen houden over de juridische opleiding. De resultaten van deze enquête zijn neergelegd in een rapport, samengesteld door de heeren N. Smits en J. L. H. Cluysenaer, resp. praeses en ab-actis van bovengenoemde vereeniging. De rapporteurs komen tot de volgende conclusies:
Een aansluiting tusschen de studie voor candidaats- en doctoraal examen wordt thans vrijwel algemeen gemist. Om deze, voor de eenheid der studie onmisbare aansluiting te krijgen, is het gewenscht de stof voor het candidaatsexamen meer dan thans geschiedt, te maken tot een inleiding tot de stof voor het doctoraal examen.
Uitgezonderd te Utrecht en te Leiden wenscht men de studie voor het candidaatsexamen verzwaard en op twee jaar gebracht. De eischen, speciaal aan het candidaatsexamen gesteld, dienen aan de diverse universiteiten meer gelijk te zijn dan thana het geval is.
Het ware zeer gewenscht voor de daarvoor in aanmerking komende vakken overzichtscolleges in te stellen. Het instellen van privatissima zou gewaardeerd worden. Het aanstellen van assistenten voor de daartoe in aanmerking komende vakken wordt door alle studenten gelijkelijk begeerd.
De huidige regeling betreffende de specialisatie der doctorale studie behoeft wijziging. Men bleek — weliswaar vooral, doch geenszins uitsluitend in confessioneelen kring — behoefte te gevoelen aan (meer) (rechts)-philosophie. (Vorig bericht blz. 596 G.)

D. OSLO-STATEN. — Conferentie. — Daar van de besprekingen der Oslo-conferentie, welke een zuiver orienteererid karakter droegen, geen communiqué wordt uitgegeven, heeft de voorzitter der conferentie de volgende mededeelingen gedaan van de op 2 en 3 Dec. '32 te 's-Gravenhage gehouden conferentie der Oslo-staten.
Naar dr. Nederbragt releveerde werd ten principale gesproken over de a.s. monetaire en economische conferentie. Van een niet goed voorbereide conferentie verwachtte men niet veel heil, maar eerder nadeel. De conferentie, zoo werd betoogd, moet niet gehouden worden zoodra zij technisch mogelijk is, maar eerst dan, als de onistandigheden redelijk kans op ten minste eenig succes bieden.
Het zou de vooruitzichten zeer gunstig beïnvloeden als vooraf eenige groote vraagstukken, die eigenlijk buiten de Londensche conferentie staan, konden worden geregeld, of indien althans de oplossing daarvan in wording was, terwijl het voorts zeer aan het welslagen ten goede zou komen, als voorloopige overeenstemming tusschen een aantal staten over enkele onderwerpen van de conferentie kon worden bereikt.
Het belang van de monetaire kwesties werd zeer hoog aangeslagen, maar het zou onjuist zijn niet te trachten de economische kwesties althans ten deele te regelen, zoolang niet de monetaire vraagstukken een oplossing gevonden hebben, daar deze op hun beurt ten deele toch ook weer afhankelijk zijn van de economische problemen ten opzichte van vrijer goederenverkeer.
Uitvoerig werd van gedachten gewisseld over de noodzakelijkheid en mogelijkheid om in den een of anderen vorm den strijd om opheffing of althans vermindering van in- en uitvoerverboden en -beperkingen te hervatten. Het vraagstuk van de hooge protectionistische tarieven ten aanzien waarvan niet alleen tot stilstand, maar ook tot vermindering gekomen moet worden, werd mede in den breede besproken.
Algemeen was men van meening, dat de meestbegunstiging grondslag nioet blijven der handelspolitiek. In verband hiermede, werd door de vertegenwoordigers der Ouchy-staten uiteengezet, dat het systeem van open conventies tot afbraak der handelsbelemmeringen op de conferentie van Londen besproken dient te worden.
Vóór de conferentie van Londen zal het permanente comité van de Oslogroep voor de voortzetting zijner besprekingen nogmaals bijeenkomen. Op uitnoodiging van de Zweedsche regeering is Stockholm als plaats van samenkonist aangewezen. (590 E.)

E. **BELGIE.** — Kabinet afgetreden - De **Broqueville** belast met de vorming van een nieuwe regeering. — De regeering heeft, na den ministerraad van 13 Dec. 1932, ontslag genomen, welk besluit de Broqueville onmiddellijk aan den koning is gaan mededeelen.
De koning heeft De Broqueville belast met de vorming van een nieuwe regeering. (L'Etoile Belge)
(Vorig bericht blz. 543 E.)

F. **ITALIE.** — Droogmaking van het Arsa-meer. — Op 11 Dec. 1932 is men begonnen met de droogmaking van het Arsa-meer op het Italiaansche schiereiland Istrië. Het Arsa-meer heeft een oppervlakte van ongeveer 1700 acres en door de droogmaking zullen ook de moerassen en poelen, die er mee in verbinding staan, verdwijnen. Bij de droogmaking heeft men gebruik gemaakt van de gunstige ligging van het meer boven den zeespiegel. Met behulp van dynamiet-mijnen heeft men in de rotsen gaten geslagen waardoor het water uit het meer naar zee kan stroomen. Naar berekening zal het meer in ongeveer tien dagen zijn leeggeloopen. (Il Popolo)

3. **V.A.R.A.** — Motie. — De V.A.R.A.-vergaderingen op 13 December 1932 te Amsterdam gehouden namen een motie aan, waarin zij constateeren o.a., dat de actie, die thans tegen de V.A.R.A. wordt gevoerd onder de leuze „de politiek uit den aether", onwaarachtig is, aangezien zij bedoelt te zijn een actie tegen het zendtijdbesluit van 15 Mei 1930 en in het bijzonder tegen het gedeelte van dat zendtijdenbesluit, dat de V.A.R.A., de K.R.O. en de N.C.R.V. volkomen gelijkberechtigd verklaart met de A.V.R.O. en verder, dat er geen aanleiding is om de V.A.R.A. te verwijten, dat haar uitzendingen volkomen gewijd zijn aan de partij-politiek van de S.D.A.P.
en roept de arbeidersklasse van Nederland en allen, die het zendtijdbesluit van 15 Mei 1930 erkennen als te zijn in overeenstemming met den wensch van de overgroote meerderheid der luisteraars op, om gezamenlijk front te maken tegen de poging, die onder de leuze „de politiek uit den aether" wordt ondernomen om het liberalisme in zijn laatste bolwerk, den radio-omroep, te herstellen. (Het Volk)
(Vorig bericht blz. 595 F.)

H. **BELGIE.** — Nederlandsehe **Kamer** van Koophandel - Dertigjarig bestaan. — Op 10 Dec. 1932 heeft te Brussel in het Palais des Académiea een plechtige bijeenkomst plaats gehad ter gelegenheid van de herdenking van het 30-jarige bestaan van de Nederlandsche Kamer van Koophandel in België.
De plechtigheid werd bijgewoond door den Belgischen kroonprins en tal van autoriteiten, zoowel Nederland-

sche als Belgische, die werden welkom geheeten door den heer M. Springer, voorzitter der jubileerende Kamer.
Vervolgens hebben de heeren A. Deveze, minister van Staat en E. Heldring, oud-voorzitter der Kamer van Koophandel te Amsterdam redevoeringen gehouden over de mogelijkheid van een economische toenadering tusschen Nederland en de Belgisch—Luxemburgsche tolunie.

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN **AMERIKA.** — Polen weigert te betalen. — De Poolsche regeering heeft zich in haar nota inzake de oorlogsschulden aan Amerika, welker inhoud intusschen gepubliceerd is, openlijk op een ander standpunt gesteld dan Frankrijk en Engeland. Polen weigert absoluut op 15 Dec. 1932 te betalen. De Poolsche regeering verklaart, dat zij door den financieelen en economischen toestand in Polen niet tot betaling in staat is. Een betaling zou volgens de Poolsche regeering van ernstigen invloed zijn op den toestand des lands.
(V. **b. 602** D.; **Grafiek** 592 A.; 494 **A.; Overz.** 411 B.)

B. LUCHTVAART. — Dr. Eckener vertrekt naar Ned.- Oost-Indië. — Dr. Eckener zal op **30** Dec. '**32** met het mailschip ,,Baloeran" van den Rotterdamschen Lloyd van Marseille naar Ned.-indië vertrekken. Dr. H. Eckener zal de reis tot Suez meemaken en één week in Egypte blijven. Vervolgens zal dr. Eckener met het motor-vrachtschip ,,Talisse" van de Maatschappij ,,Nederland", dat in ballast vaart, de reis naar Ned.-Indië voortzetten. Dr. Eckener heeft besloten om met het laatstgenoemde schip de reis te vervolgen, om zoodoende in de gelegenheid te zijn langs de bijzondere route, welke het schip neemt, de meteorologische toestanden te bestudeeren, in het bijzonder die van den equator. (V. D.) (Vorig bericht blz. **308** K.)

C. ENGELAND. — Bacon-Invoer. — In antwoord op een vraag, hem gesteld in het Lagerhuis, deelde de Engelsche minister van Landbouw mede, dat de vrijwillige contingenteering van bacon gedurende twee maanden (van 23 November 1932 tot **22** Januari 1933) voor de verschillende invoerende landen als volgt is geregeld: Zij zullen gedurende die 2 maanden invoeren:

Denemarken	506.000	cwt.
Zweden	38.600	,,
Nederland	82.400	,,
Polen	80.000	,,
Litauen	45.000	,,
Letland	4.000	,,
Estland	7.200	,,
Finland	4.400	,,

(Daily Telegr.) (V. b. 582 F.; **Nederl.:** Bacon 578 B.)

D. NEDERLAND. — Prof. **Veraart** treedt uit de R.K. Staatspartij. — In de op 9 Dec. '**32** gehouden vergadering van de Democratische studieclub van de R.K. Kiesvereeniging Rijkskieskring 's-Gravenhage, heeft prof. dr. J. A. Veraart, oud-lid der Tweede Kamer, het woord gevoerd en medegedeeld, dat hij uit de R.K. Staatspartij treedt, daar zoowel de staatkundig- als economisch-democratische amendementen op de laatste partijraadsvergadering zijn verworpen en de pogingen tot volslagen democratiseering der politiek van de R.K. Staatspartij volkomen mislukt zijn. (Vorig bericht blz. 579 C.)

E. THEE. — Ver. v. **d.** Theecultuur **in Ned.-Indië.** — De op **11** Dec. gehouden ledenvergadering der Ver. voor de Theecultuur in **Nederl.** Indië heeft aan het bestuur machtiging verleend, tot het aangaan van overeenkomsten, teneinde tot restrictie te komen en tot het treffen van uitvoeringsmaatregelen, zoomede tot het doen van alle ter zake noodige stappen bij de regeering. (Vor. ber. blz. **544** E.; **310** B.)

F. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden. — In de op **10** Dec. '**32** gehouden vergadering van vischhandelaren te IJmuiden is besloten met ingang van **12** Dec. voorloopig tot het koopen van visch over te gaan. Dit besluit geldt voor de geheele komende week. Mocht de regeling inzake de afgifte van certificaten voor den uitvoer van versche zcevisch naar België en Luxemburg dan niet zijn opgeheven, dan zal wederom worden vergaderd, ten einde den toestand nader te bezien. (Vorig bericht blz. **571** D.)

G. ITALIE. — Demonstratie tegen Joegoslavië. — **Te** Rome hebben, naar V. D. meldt, op 12 Dec. groote demonstraties plaats gehad in verband met de anti-Italiaansche voorvallen te Trau in Joegoslavië, waar een aantal Italiaansche beeldhouwwerken moedwillig werden vernield. Een betooging voor het Joegoslavische gezantschap kon worden verhinderd. De menigte begaf zich daarna naar de Piazza Venetia, waar een hulde aan Mussolini werd gebracht. De Duce hield een toespraak, die groote geestdrift verwekte.

H. JAPAN. — Souvereiniteit over de wateren van Noord-Oost-Azië. — In officieele kringen wijst men er op, dat de in de Japanache ontwapeningsvoorstellen opgenomen regionale overeenkomsten betreffende den Stillen Oceaan een belangrijk deel van het plan vormen, zonder welke geen practische ontwapening bereikt kan worden. Wanneer Japan in het gebied van den Stillen Oceaan dezelfde tonnage voor de kleinere schepen eischte als Engeland en Amerika, zou dat geen aanspraak op gelijkheid, doch slechts het vaststellen van een maximumgrens binnen de regionale contingenten beteekenen. Het nieuwe plan maakt een einde aan den tot nog toe steeds aan het licht getreden tendenz, om tot het toegelaten maximum te willen bouwen. De Japansclie vlootpolitiek is geheel ingesteld op de defensiebehoeften, die echter eischen dat Japans onschendbaarheid en zijn souvereiniteit over de wateren in Noord-Oost-Azië beschermd worden. (Journal de Genève)

I. NIEUWE **ACCUMULATOR.** — Een medewerker van de ,,Petit Parisien" doet in dit blad uitvoerige mededeelingen over de uitvinding van een nieuwen accumulator, waarin de Fransche scheikundige Ciro is geslaagd. De accumulator berust op een verbinding van jodium, zink en koolstof. Hij is veel handiger dan de bestaande, bovendien ongevaarlijk en gemakkelijk te laden en te ontladen. Volgens den schrijver is de uitvinding van zeer groote beteekenis.
(Petit Parisien)

K. LOUIS SAALBORN. — 25-jarig **jubileum.** — De bekende tooneelspeler, regisseur (leerling van Willem Royaards) en schilder Louis Saalborn, vierde op **11** Dec. 1932 in den Stadsschouwburg te Amsterdam zijn 25-jarig tooneeljubileum met een opvoering van Goethe's ,,Egmond". Na afloop der voorstelling werd hij officieel gehuldigd.

L. MANDSJOEKWO. — Rusland weigert uitlevering van Soe Ping Wen. — De Russische onder-secretaris van Buitenlandsche Zaken, Karatchan, heeft den Japanschen zaakgelastigde Amo te Moskou medegedeeld, dat het op Russisch grondgebied uitgeweken leger der Mandsjoerijsche vrijscharen onder leiding van Soe Ping Wen niet aan Japan zal worden uitgeleverd, zooals Japan verzoekt. Karatchan beschouwt deze zaak als een kwestie van Binnenlandsche politiek der Sovjets. (Vor. ber. **601** F.; **316 H.)**

M. NEDERL. OOST-INDIE. — Hooggerechtshof - Mr. J. K. Onnen. — Mr. J. K. Onnen is benoemd tot president van het Hooggerechtshof van Nederl. Indië.

N. NEW YORK. — **Leening** van $ 40 **millioen.** — Eenige bankiers hebben New York een leening van 40 millioen dollar toegestaan om de stad in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen.
Eerst had de stad nog voor 20 millioen bezuinigingen moeten invoeren. (Gazet v. Antwerpen)
(Vorig bericht blz. **551** I.)

O. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** Conflict - Mandsjoekwo. — Na de zitting van het Japansche kabinet te Tokio zond de regeering instructies naar

haar delegatie te Genève, de opdracht inhoudende om te weigeren deel te nemen aan de verzoeningscommissie, die door den Britschen Ambassadeur te Tokio was voorgesteld te aanvaarden.
De Japansche reserves betreffende het voorleggen van het conflict aan de commissie van XIX gelden, naar verluidt, eveneens voor een commissie, waarin de Ver. Staten en Sovjet-Rusland zitting zouden hebben, daar deze slechts een uitbreiding zou beteekenen derzelfde commissie. (Vorig bericht blz. **604** L.)

A. DENEMARKEN. — Bestrijding der werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Denemarken is thans tot ver over de 153.000 gestegen. De Deensche minister-president heeft een commissie tot bestrijding der werkloosheid geïnstalleerd. Deze commissie moet een reeks van plannen voorbereiden, waardoor de werkloosheid verminderd kan worden. Hierbij is gedacht aan de droogmaking van verschillende meren, terwijl voorts een wet zal worden ingediend tot verkorting van den arbeidstijd en verbod van overwerk. (Berlingske Tidende) (Vorig bericht blz. 540 E.)

14 DECEMBER 1932

B. KARAKTERKUNDE IN DEN ROMAN. — Lezing van Siegfried van Praag. — Op S Dec. '32 heeft de heer Siegfried E. van Praag op uitnoodiging van de Litteraire Faculteit van Leidsche Studenten in het Klein Auditoriuni van het Academiegebouw een lezing gehouden over ,,Psychologie en Karakterkunde in den modernen Roman''.
Wij ontleenen er het volgende aan:
Zoowel in de weten— hap als in de kunst kan men spreken van een herleefde belangstelling voor de ziel van den mensch. Terwijl de oudere psychologische roman zich bezig hield met het dikwijls onbelangrijke bewuste gedachtenleven van onbelangrijke rnenschen, zoekt de moderne psychologische roman belangrijke karakters uit te beelden, houdt zich ook bezig met psychologisclie verschijnselen op zichzelf en tracht ons inzicht in de menschelijke natuur te vergrooten. In het algemeen kan men waarnemen dat schrijvers graag uitzonderlijke karakters teekenen die toch kunnen gelden als bestaande of hypothetische origineelen, waarvan rondom ons vele minder scherpe afgietsels loopen. Vooral Jacob Wassermann heeft talrijke van zulke menschen geschapen in typen als Quant (Kaspar Hauser), Carovius (Das Gansemannchen) en Etzel Andergast. De moderne psychologische romancier vraagt zich ook af, of karakters veranderlijk zijn. Wassermann heeft hier met ja op geantwoord in zijn figuur van Joseph Kerkhoven. Bij Kerkhoven (Etzel Andergast) vindt ook zielsoverdracht plaats. Hiermede is een occult moment in de moderne letterkunde gekomen. De invloed van Freud's sfeer is zeer groot. Slechts Darwin's invloed op het naturalisme is hiermede te vergelijken. Werfel's ,,Abituriententag'' is een psyclio-analytisch verhaal te noemen. Het kindvader probleem vindt men in Werfel's ,,Geschwister von Neapel'', dat spreker een illustratie toeschijnt van Freud's ,,Totem und Tabu''. De strenge, natuurwetenschappelijke Freud heeft de letterkundige neo-romantiek bevorderd, doordat hij het geheimzinnige onderbewuste tot zijn recht liet komen. De meester der moderne letterkundige psychologie was Marcel Proust. Hij is de analyticus van wat men vroeger als ondeelbare gevoelens en gewaaru-ordingen voorstelde. Proust is even belangrijk als zedenkenner, als milieukeiiner, als karakterkenner en als doorgronder van het psychologische gebeuren op zichzelf. Voor hem zijn tijd en gewoonten de groote vormers en vervormers van de ziel en haar aandoeningen. (V. b. 585 **D.**)

C. INTERNATIONALE **TELEGRAAF-CONFERENTIE.** — De internationale telegraaf-conferentie heeft haar werkzaamheden beëindigd. Zij heeft een algemeene internationale overeenkomst seteekend tot regeling van het telegraaf-, telefoon-en radio-telegraafverkeer met de daarbij behoorende protocollen. Deze overeenkomst schept een internationale radiotelegraaf-unie en voorziet in de regeling van zekere geschillen door arbitrage.
Vijfenzeventig regeeringen hebben de overeenkomst geteekend en zich verbonden alle maatregelen te nemen voor de beveiliging van het geheim van het radio-verkeer.
De overeenkomst zal in werking treden op 1 Januari 1934. (El Sol)

D. **ITALIE.** — Handelspolitiek. — De fascistische Groote Raad heeft een resolutie aangenomen, waarin het volgende wordt verklaard:
1e. De tot dusver gevolgde politiek tot ontwikkeling van den landbouw zal worden voortgezet.
2e. De noodzakelijkheid om het internationale handelsverkeer te bevorderen, wordt opnieuw bevestigd.
Zoolang het normale handelsverkeer evenwel niet is hersteld, moeten de noodige maatregelen worden genomen ter verdediging van de nationale belangen.
3e. Aan het douane-tarief moet een zoodanige vorm worden gegeven, dat liet zich beter aanpast aan de nationale behoeften.
4e. Rij de onderhandelingen tot het sluiten van handelsverdragen moet meer dan tot nu toe worden gelet op de wederkeerigtieidsbepalingen.
5e. De ontwikkeling van den internationalen handel moet nauwkeurig worden gevolgd en onderzocht om het toebrengen van schade aan het economische leven van Italië te voorkomen.
Tenslotte verklaart de fascistische Groote Raad, dat een gedwongen converteering der openbare schulden moet plaats hebben. (Giornale d'Italia)

E. CHINA. — **Hervatting** diplomatieke **betrekkingen** met Sovjet-Rusland. — Door een op 12 Dec. '32 plaats gehad hebbende notawisseling tusschen Litwinov en den Chineeschen gedelegeerde dr. Yen zijn de normale diplomatieke en consulaire betrekkingen tusschen Sovjet-Rusland en China hersteld. In de nota's wordt dit verklaard uit den wensch van beide regeeringen om in het belang van den vrede de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen te bevorderen. (Journal de Genève)

F. PROF. C. H. H. SPRONCK OVERLEDEN. — Prof. dr. C. H. H. Spronck, oud-hoogleeraar aan de rijksuniversiteit te Utrecht, is op 4 Dec. '32 te Zeist in den ouderdom van 74 jaar overleden.
Van zijn hand verschenen o.a. de volgende bijdragen: ,,Mededeelingen uit de geneeskundige kliniek van dr. P. K. Pel; De epiphysis cerebralis als rudiment van een derde of pariëtaal oog; De diphtheriebacil en zijn pathogene beteekenis; Over den heilzamen invloed van acute infectieziekten op boosaardige gezwellen; Iets over het onderzoek naar cholerabacteriën in dejecties en de resultaten daarvan in achttien verdachte gevallen; Over de bacteriologische diagnose van Aziatische cholera; Over Janowski's contrôle en vergelijking van het antidiphteritisch genees-serum van Roux; Over immuniteit. Het grootste deel van zijn verhandelingen verscheen in het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde. Zijn publicaties betreffen klinische, physiologische, pathologisch-anatomische en in de latere jaren vooral serologische en bacteriologisclie onderu'erpen. Prof. Spronck's naam zal altijd verbonden blijven aan het tetanusserum, dat in zijn laboratorium te Utrecht gedurende den oorlog in groote hoeveelheden werd vervaardigd. (Het tetanusserum wordt bij verwondingen met houtsplinters, granaatscherven e.d., gepaard gaande met verontreiniging met aarde, bij wijze van voorzorgsmaatregel ingespoten.)
Zijn voorliefde voor de serologie heeft er toe geleid, dat hij op zijn verzoek in 1919 ontheven is van het hoogleeraarschap in de pathologische anatomie en dat voor hem een leerstoel in de serologie werd geschapen. Tevens is daarbij zijn laboratorium door het rijk overgeriomen.

G. ONDERWIJS. — Aantal **Schoolopzieners** Lager Onderwijs **verminderd.** — Met ingang van 1933 treedt een nieuw Kon. Besluit in werking nopens de verdeeling der werkzaamheden tusschen de hoofdinspecteurs, de inspecteurs en de schoolopzieners, voor zoover daarin niet door de wet is voorzien; de indeeling van het Rijk in hoofdinspectiën en inspectiën; de regeling der wijze van vervanging van hoofdinspecteurs, inspecteurs en schoolopzieners in geval van ziekte, afwezigheid, schorsing of ontstentenis;

en de regeling van de toevoeging aan hoofdinspecteurs en inspecteurs van bureau-ambtenaren.
Voortaan zullen drie in plaats van vijf schoolopzieners te 's-Gravenhage, Rotterdam en Amsterdam toezicht houden.
Een in de ,,Staatscourant" van 12 Dec. 1932 opgenomen tabel wijst de gemeenten aan, die tot elke inspectie behooren. (Vor. ber. 603 C.; 587 **B.)**

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — België weigert te betalen. — De regeering De Brocqueviile, die op 13 Dec. '32 is afgetreden, heeft, alvorens haar ontslag aan den Koning aan te bieden, een beslissing genomen in de kwestie der betaling van de Amerikaansche schuld.
Na een uiteenzetting door den minister van Defensie Theunis van de voorwaarden waarop de Amerikaansche leeningen aangegaan waren, heeft het kabinet besloten niet te betalen. Het besluit werd met algemeene stemmen genomen en is aan den Amerikaanschen ambassadeur meegedeeld.
Verder wordt nog medegedeeld, dat de ministerraad constateerde dat het accoord op 18 Aug. 1925 te Washington gesloten, gegrond was op liet betalingsvermogen van België. Echter hebben het moratorium, in 1931 op voorstel van den president der Ver. Staten ingesteld en het in juli '32 te Lausanne getroffen accoord België beroofd van ontvangsten, die een essentieel element vormen van het evenwicht van zijn begrooting. De regeering is van meening dat de omstandigheden haar beletten op 15 Dec. '32 de betalingen te hervatten die sedert Juli 1931 opgeschort waren. Zij zou er de regeering der Ver. Staten van in kennis stellen en er daarbij haar leedwezen over uiten dat er geen vriendschappelijk accoord kon worden getroffen voor den vervaltermijn en verklaren dat België bereid bleef zijn volledige medewerking te verleenen teneinde een regeling na te streven voor het geheel der regeeringsschulden en der andere problemen waarvan het economische herstel afhangt. (Vor. ber. 604 **A.,** 600 I., Grafiek 592 A, **Overz.** 411 B.)

B. RIJWIELEN. — Wereldstatistielr. — Het Fransche blad ,,l'Auto" publiceert de volgende opgave, waaruit men kan zien, hoeveel fietsen er in de grootste landen ter wereld zijn:

	Inwoners	Fietsen
Duitschland	60.300.000	15.000.000
Engeland	47.453.000	8.000.000
Frankrijk	40.000.000	6.750.000
Japan	70.000.000	6.000.000
Italië	36.740.000	5.000.000
Britsch-Indië	315.600.000	3.500.000
Nederland	6.841.000	3.000.000
België	7.478.000	2.000.000
Denemarken	3.289.000	1.500.000
Zweden	5.903.000	800.000
Canada	8.780.000	750.000
Oostenrijk	6.400.000	700.000
Zwitserland	3.886.000	500.000
Polen	13.611.000	380.000
Tsjecho Slowakije	13.611.000	350.000
Hongarije	8.200.000	300.000
Spanje	21.000.000	200.000
Roemenië	16.204.000	200.000
Estland	1.500.000	84.000
Joegoslavië	11.722.000	20.000
Portugal	5.548.000	12.000

(L'Auto) (Vor. ber. Wielersport 582 B.)

C. JAPAN. — Fusie der grootste Japansche Scheepvaartmaatschappijen. — De Japansche scheepvaartmaatschappijen Nippon Yoesen Kaisja en Osaka Sjosen Kaisja hebben een fusie gesloten. De nieuwe onderneming beschikt over een vloot van 279 schepen met een totale tonnage van 1.400.000 ton.
(Le Temps)

D. GROOTSTE STUWDAM VAN EUROPA. — De Bleiloch-stuw, de grootste van Europa, is na zes jaar van ingespannen arbeid voltooid en dezer dagen feestelijk geopend.
Het bekken kan niet minder dan 215.000.000 kubieke meter water opnemen. De stuwdam in het Saale-dal is aan den onderkant 47 M. breed en bezit aan den top een lengte van 205 M.
Met het gigantische werk wordt in de eerste plaats de opwekking van electrischen stroom beoogd. Te dien einde zal in de nabijheid van Saalburg een drie verdiepingen hooge en 72 M. lange electrische centrale worden gebouwd, waar 50.000.000 K.W. electrische energie per jaar zal worden opgewekt.
Voorts zal met behulp van het nieuwe stuwbekken in tijden van droogte het peil van de Elbe tusschen de uitmonding van de Saale en Maagdenburg worden gereguleerd.

E. ZUID-AFRIKA. — **Labourleden** naar **de** S. **A. P.** — Een zeer belangrijk feit is aangekondigd in de politieke ontwikkeling van Zuid-Afrika. De Labourpartij gaat in Zuid-Afrika samen niet de nationalisten, maar vooraanstaande labourleden, onder leiding van Kentridge, afgevaardigde van Troyeville, hebben besloten zich van Hertzog af te keeren en zich aan te sluiten bij de Zuid-Afrikaansche partij van Smuts.

F. ITALIE. — Joegoslavië. — Het bericht, dat Joegoslavië 25 millioen gulden voor vlootdoeleinden gaat besteden, heeft in Italië een onaangenamen indruk gemaakt. De „Tribuna" schrijft in dit verband een artikel, waarin gewezen wordt op de economische crisis en op de politiek van Joegoslavië, dat op leeningen leeft. Wie zal zoo edelmoedig zijn deze millioenen te verschaffen?
Het blad acht het waarschijnlijk, dat hierdoor de Fransch-Italiaansche betrekkingen die men juist met zooveel moeite trachtte te verbeteren, benadeeld zullen worden. (Tribuna) (Vorig bericht blz. 604 G.)

G. VATICAAN. — De Paus over de Katholieke Pers. — Z. H. de Paus heeft bij de ontvangst van een groep katholieke mannelijke en vrouwelijke studenten den nadruk gelegd op het nut eener goede katholieke pers en op den plicht der katholieken hun bladen te steunen en te financieren.
In andere landen, zooals in Frankrijk, België en Duitschland, aldus de Paus, toont men een groote belangstelling voor de katholieke pers; zelfs in Nederland, waar de katholieken in de minderheid zijn, beschikt men over een katholiek blad van den eersten rang. In Italië echter beteekent de katholieke pers niet veel. Slechts een klein aantal betalende abonnés steunt haar.

15 DECEMBER 1932

H. RUSLAND. — Levensmiddelenvoorziening. — De Raad van Volkscommissarissen en de Executieve Ccmmissie van de Sovjet-Unie hebben gemeenschappelijk een nieuw decreet uitgevaardigd, dat betrekking heeft op de levensmiddelenvoorziening in de Sovjet-Unie en deze principieel opnieuw regelt. Dit gebied zal op grond van de nieuwe verordening worden gedecentraliseerd. De zorg voor de voedselvoorziening der arbeiders wordt overgedragen aan de fabrieksdirecteuren, de bedrijfsraden en aan een nieuwe regeeringscommissie als hoogste instantie. Tegelijkertijd wordt er bij deze verordening naar gestreefd de groote knoeierijen en speculaties van den laatsten tijd onmogelijk te maken.
De verordening bepaalt o.m.: De staatsbedrijven, welke tot nu toe de levensmiddelen aan de arbeiders hebben verkocht, worden ontbonden en al hun bezittingen zullen aan de bedrijfsraden komen, die tezamen met de directeuren de levensmiddelenvoorziening op zich zuilen nemen.
De arbeiders die wegens verschillende overtredingen uit de staatsbedrijven worden ontslagen, verliezen zoowel hun rechten op ievensmiddeienkaarten als op vrij wonen.
Teneinde de voedselvoorziening te verzekeren, wordt een bijzondere commissie-van-zes gevormd, welke de verantwoordelijkheid draagt voor het in praktijk brengen der nieuwe regeling. De rechten en volmachten der directeuren van ondernemingen en fabrieken worden uitgebreid ten aanzien van de persoonlijke verantwoordelijkheid.
De ten uitvoerlegging der nieuwe regeling staat onder toezicht van de Komintern en de vakvereenigingen. (Pravda)

A. SCHEEPVAART. — Transatlantische vracht. — Na langdurige onderhandelingen over een regeling van het Noordatlantische vrachtverkeer tusschen den Hapag-Lloyd, Amerikaansche, Nederlandsche en Belgische scheepvaartmaatschappijen, is thans een overeenkomst afgesloten, waarvan men betere resultaten voor de scheepvaart verwacht.
Van 1895 tot 1914 heeft reeds een vrachtovereenkomst bestaan. Na afloop van den oorlog meenden de Amerikanen door sterken overheidssteun onafhankelijk te kunnen blijven. Het was dus noodzakelijk een basis van onderhandeling met Amerikaanschc reederijen te vinden.
Het betreft hier een regeling van de vrachten voor alle van de Duitsche havens, Rotterdam en Antwerpen varende schepen naar New York en de oostelijke havens der Vereenigde Staten.
Hiermede wordt aan het onderbieden van vrachtprijzen een einde gemaakt. (Vor. ber. blz. 584 E.)

B. ONDERWIJS. — Het Dietsch Studentenverbond. — Op 10 Dec. 1932 heeft het Dietsch Studenten Verbond (D. S. V.) zijn tweede lustrum gevierd. Ten einde de pers nader in te lichten over de historie en de toekomstmogelijkheden van deze studentenorganisatie, werd in het A. M. V. J.-gebouw een conferentie gehouden, waarop de oud-voorzitter, drs. W. Goedhuys, mededeelde dat het Verbond, in 1922 ontstaan door afscheiding van het algemeen Nederlandsch Verbond, zijn ledental van 500 tot 2000 zag klimmen. In de ontwikkelingaperiode van het D. S. V. zijn drie tijdperken te onderscheiden: dat van de inwendige organisatie uit de eerste jaren, dat van practisch werken naar buiten: de Dietsch Academische leergangen werden georganiseerd, de Deltaconferenties hadden plaats, en ten slotte dàt, waarin het zich nu bevindt, de periode die reeds geleid heeft tot het koppelen van het nationale aan het sociale. Het geheele volk wordt door de beweging nu meer gezien als een gemeenschap. (Vorig bericht blz. 605 G.)

C. NEDERLAND. — Verdrag ter voorkoming van den oorlog. — Bij de Tweede Kamer is op 13 Dec. 1932 een wetsontwerp ingediend ter goedkeuring van het verdrag van 26 September 1931 tot ontwikkeling der middelen om den oorlog te voorkomen. Het verdrag heeft ten doel de bevoegdheid van den raad van den Volkenbond in tijden van crisis te vergrooten, opdat de Volkenbond beter zijn taak tot het voorkomen van oorlogen zal kunnen vervullen. Het verdrag dankt zijn ontstaan aan een voorstel in 1928 door de Duitsche delegatie gedaan in het comité voor arbitrage en veiligheid. Het is tot dusver bekrachtigd door Peru en Noorwegen.

D. PALESTINA. — Baden van Tiberias heropend. — In tegenwoordigheid van talrijke autoriteiten en van een groote menigte zijn de geheel verbouwde baden van keizer Tiberias, die 2000 jaar geleden reeds door de Romeinsche keizers en consuls werden gebruikt, op plechtige wijze heropend.
Deze baden, gelegen aan het meer van Galilea, zijn nu een handelsonderneming geworden, daar de gemeenteraad van Jeruzalem voor een periode van vijf jaar een nieuwe concessie heeft verleend aan een onder leiding van Amerikaansche en Joodsche financiers staande naamlooze vennootschap. De warmwaterbronnen van Tiberias zijn van hetzelfde soort als die van Heloein bij Caïro, waar rheumatische kwalen worden behandeld.

E. ENGELAND. — Het geval „Izwestia". — In verband met het feit, dat de hoofdredacteur van de Izwestia te kennen heeft gegeven misleid te zijn door een van zijn correspondenten en erkend, dat de gewraakte artikelen onjuist zijn, waarbij hij zijn spijt geuit heeft over het publiceeren van deze artikelen, beschouwt de Britsche regearing deze zaak als beëindigd. (Vorig bericht blz. 598 D.)

F. PERZIE. — Pokkenepidemie. — In Teheran woedt een hevige pokkenepidemie. Vierhonderd-twee-entwintig personen zijn door de ziekte aangetast, van wie er 258 sinds 1 October zijn overleden.

G. KUNSTMATIGE ANTHRACIET. — Verkoling van steenkool. — Onder de auspiciën van het Genootschap der industrieele chemie, te Parijs, heeft aldaar Charles Berthelot een lezing gehouden over de moderne methoden van vercokesing der steenkool op lage temperatuur en de bereiding van ,,kunstmatige anthraciet". Een mijn-maatschappij heeft haar afzet alleen dan naar behooren in evenwicht, als ze niet alleen industrieele, maar ook huisbrandkolen kan leveren In het algemeen vertegenwoordigen de behoeften aan huisbrand 25 pct. der behoeften aan kolen van een industrieel land, de vercokesing op lage temperatuur, die het mogelijk maakt de fijne kolen ten volle tot hun recht te brengen in den vorm van harde stukken en daarna de asfalthoudende steenkool in rooklooze huisbrand te veranderen, is voor de toekomst een vraagstuk van uitnemend belang, dat geheel en al opgelost schijnt. Berthelot liet de vorderingen uitkomen, die de laatste maanden bereikt werden, met het oog op de vervorming van de primaire teer, hetzij in stookstof, hetzij in oliën voor Dieselmotoren. De techniek der ,,halve-vercokesing" heeft in Frankrijk een groote toekomst. Binnen enkele jaren zal men vermoedelijk ongeveer een millioen ton ,,halve-cokes" en kunstmatige anthraciet verkrijgen. Deze techniek is vooral van belang voor landen, waar als huisbrand grootendeels hout gebruikt wordt.
(N. Rott. Crt.)

H. ONDERWIJS. — Nieuwe leerstoel - Infectieziekten. — Benoemd tot lector in de infectieziekten aan de Universiteit van Amsterdam Dr. D. Herderschee, chef van de afdeeling besmettelijke ziekten van het Wilhelminagasthuis. (Vorig bericht blz. 607 B.)

I. VOLKENBOND. — Avenol's verkiezing bekrachtigd. — Bij hoofdelijke, geheime stemming bekrachtigde op 10 Dec. 1932 de volkenbondsvergadering de, reeds door den volkenbondsraad in September 1932 gehouden verkiezing van den plaatsvervangenden secretaris-generaal Avenol tot secretaris-generaal.
Avenol verwierf 42 stemmen bij één stemonthouding en één tegenstem.
Eenstemmig werd hierop een door verscheidene delegaties ingediende resolutie aangenomen, waarin werd verklaard, dat de vroegere secretaris-generaal, sir Eric Drummond, zich voor den Volkenbond zeer verdienstelijk heeft gemaakt. (Vor. ber. blz. 534 C.)

K. NEDERL. OOST-INDIE. — Financiën. — Ingediend is een wetsontwerp tot voorziening in de behoefte aan kasgeld voor den Indischen dienst gedurende het jaar 1933.
Volgens de begrooting van Ned.-Indië voor 1933 zal in dat jaar in Nederland rond f 168 millioen moeten worden gedekt, terwijl in Indië het voordeelig verschil tusschen ontvangsten en uitgaven op f 70.2 millioen wordt gesteld.
Zullen aan den eenen kant door verschillende nog niet in de begrooting verwerkte voorgenomen bezuinigingen de uitgaven wel verminderen, aan den anderen kant zal tengevolge van de uitgifte van de Ned.-Indische Guldensleening 1932 de dienst voor rente en aflossing in 1933 rond *f* 8 millioen meer vorderen. Waar remises uit Indië vermoedelijk niet zullen kunnen plaats hebben, zal het in Nederland te dekken tekort derhalve op rond f 167 millioen moeten worden geraamd. (Vorig bericht blz. 562 D.)

L. ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Conflict verscherpt. — De Perzische regeering heeft een uitvoerige nota aan de Britsche legatie doen overhandigen. Zij zegt het Haagsche Gerechtshof niet te kunnen beschou-

wen als een bevoegde instantie om een uitspraak te doen in het petroleumconflict met Engeland en dat, volgens haar meening, de facultatieve clausule (verplichte rechtspraak in rechtsgeschillen) niet op dit geval van toepassing kan zijn.
Zij blijft vasthouden aan haar opvatting van het recht te hebben de petroleumconcessie in te trekken en zij ziet dan ook geen reden om haar oorspronkelijke nota ongedaan te maken. De regeering van Perzië spreekt er haar leedwezen over uit, dat Engeland de Anglo Persian stijft in haar verzet door op Perzië druk te oefenen. Dit optreden van Engeland is niet vereenigbaar met een geest van oprechtheid en den wensch om vrede te bewaren. (Vor ber. 599 D.)

A. EUROPA'S SCHULD AAN AMERIKA. — Engeland's nieuwe nota. — Het Britsche kabinet heeft in zijn op **13** Dec. gehouden zitting besloten een nieuwe nota aan de Vereenigde Staten te zenden in antwoord op de Amsrikaansche nota van **11** Dec.
In de nieuwe nota wordt er op gewezen, dat de laatste Engelsche nota de strekking had, een duidelijke uiteenzetting te geven van de positie der Britsche regeering ten aanzien van de betaling van **15** December en van de omstandigheden waarin zij had besloten deze betaling te doen. Het was niet de bedoeling van deze nota, om te raken aan eenige kwestie betreffende de constitutioneele positie van de Amerikaansche regeering. De nota moest uitsluitend worden gelezen, als betrekking hebbend op de positie der Engelsche regeering, n.l. dat zij bereid is onder de in genoemde nota opgesomde voorwaarden op **15** December te betalen, waarbij zij nogmaals den nadruk wil leggen op de gestelde voorwaarden, waarmee de regeering der Vereenigde Staten accoord is gegaan, dat de geheele kwestie der schuldenregeling opnieuw onderzocht moet worden. (Daily Mail)
(V. b. **606 A.; 602 B.;** Grafiek **592 A.; Overz. 411 B.)**

B. FRANKRIJK. — **De** val van **Herriot.** — Zelden heeft de val van een kabinet een zoo spannende voorgeschiedenis gehad als thans de val van het kabinet Herriot.
Op het Congres van de Radicaal-Socialistische Partij merkte Herriot, bij het maken van een toespeling op de erfenis, die hij van zijn voorgangers had overgenomen, bij wijze van scherts op, dat de huidige regeering een kabinet met een vervaltermijn was. Onder dit motto is aan zijn Minister-Presidentschap thans daadwerkelijk een einde gekomen. Herriot heeft met moed en met opoffering van al zijn krachten gestreden voor een beslissing. Steeds was hij er weer in geslaagd de stemming te beïnvloeden ten gunste van zijn politiek. Nog op **10** Dec. kon de regeering op een meerderheid rekenen. Doch na het bekend worden van de Amerikaansche' afwijzing van alle voorbehouden en voorwaarden, viel deze meerderheid uiteen. De rede, die Herriot **12** Dec. in de Kamer hield en die bijna drie uur duurde, was een oratorische prestatie, doch kon de stemming niet meer doen omslaan. De beslissing werd uitgesteld in de hoop, dat zij na **24** uur anders zou uitvallen dan nog versch onder den indruk van de ontoegevendheid der Vereenigde Staten. Het heeft niet gebaat. De socialisten hebben den doorslag gegeven tegen Herriot. Herriot heeft zijn best gedaan om een tusschenoplossing te vinden voor het schuldenvraagstuk, waarbij hij zich voornamelijk heeft gericht op de samenwerking met Engeland. De overeenstemming met Engeland was hem het bedrag van 19.2 millioen dollar waard. In deze richting heeft hij ook getracht de publieke opinie te beïnvloeden. (V. D.)
(Vorig bericht blz. **602** E.)

16 DECEMBER **1932**

C. **ENGELAND.** — Een **milliard** aan oorlogspensioen. — Volgens een mededeeling van den Britschen minister van pensioenen betaalt Groot-Brittannië wekelijks ongeveer f **1.000.000** aan oorlogspensioenen, waarvan **1.250.000** personen (mannen, vrouwen en kinderen) genieten. Aan het eind van dit jaar zal het aan oorlogspensioenen betaalde bedrag in totaal f 1.060.000.000 beloopen, meer dan eenige andere deelnemer aan den wereldoorlog heeft betaald.

D. KREUGER-CONCERN. — Rechtsingang is verleend tegen Bergman en Holm, twee der voornaamste commissarissen van het Kreuger & Toll-concern. Hun wordt bedriegelijke bankbreuk ten laste gelegd.
(Vorig bericht blz. **485** F.)

E. NEDERLAND. — Ned. Ver. voor Koeltechniek. — In de 42ste alg. vergadering van de Nederlandsche Vereeniging voor koeltechniek in het gebouw van het Kon. Instituut van Ingenieurs te 's-Gravenhage hield prof. dr. W. H. Keesom een causerie over het te Buenos Aires van **27** Aug. tot **10** September 1932 gehouden zesde Internationale Koude-congres. De gezant te Buenos Aires was daar eerste gedelegeerde van Nederland, prof. Keesom tweede gedelegeerde en hij vertegenwoordigde er tevens het Institut International de Froid.
Een van de door het congres uitgesproken wenschen was, dat de proeven van het cryogeen laboratorium te Leiden tot onderzoek van de laagst mogelijke temperaturen zouden worden voortgezet.
Verdere geformuleerde wenschen van het congres waren o.a.: conditionneering van de lucht in besloten ruimten, de vaststelling van een code voor de beproeving van koelmachines, een veiligheidscode en regelingen betreffende de verwerking van gekoeld vleesch.
(Vorig bericht blz. **449** B.)

F **RADIO.** — Een nieuw luidsprekersysteem. — De allernieuwste luidsprekersconstructie van Amerikaansche herkomst, die in de Vereenigde Staten reeds veel opgang gemaakt heeft en nu ook in Duitschland reeds in licentie vervaardigd wordt, is de kristal-luidspreker.
Het mag bekend worden verondersteld, dat het doel van iederen luidspreker is, het omzetten van een voortdurend in sterkte wisselenden electrischen stroom in geluid. Voor het voortbrengen van de geluidstrillingen dient een conusvormig gebogen stuk papier, dat op de een of andere wijze door deze wisselende electrische impulsen in trilling gebracht wordt. Terwijl bij de tot nu toe gevolgde methoden een magneet en een draadspoel altijd noodzakelijke attributen waren, om dit doel te bereiken, ontbreken deze geheel bij de kristal-luidsprekers.
De uiterst eenvoudige constructie van deze luidsprekers bestaat uit twee, tusschen metaalplaatjes geklemde, zeer kleine kristallen van een weinig bekende zoutsoort, het Rochelle-zout. Deze beide kristallen, die circa zes m.M. lang en breed bij nog geen halven millimeter dik zijn, worden zóó op elkander gelegd, dat de uitzetting, welke optreedt zoodra de van het ontvangtoestel komende „spreek'-stroom dwars door de kristallen geleid wordt, van het ééne kristal tegengesteld is aan die van het andere. Daar dergelijke kristallen onmiddellijk reageeren op elken electrischen impuls en ook onmiddellijk weer hun ouden vorm terugkrijgen zoodra een stroomstoot eindigt, verkrijgt men hierdoor een mechanische beweging, die een nauwkeurige afspiegeling is van de als electrische trillingen in het ontvangtoestel optredende geluidstrillingen. Door middel van eenige hefboompjes worden deze bewegingen vergroot en ten slotte overgebracht op een papieren conus, die daardoor in trilling geraakt.
Naar verluidt, moeten deze luidsprekers buitengewoon gunstige eigenschappen hebben. Vooral de gelijkmatige gevoeligheid voor verschillende toonhoogten schijnt bij deze constructie een beduidenden vooruitgang te beteekenen op de tegenwoordig algemeen gebruikte luidsprekersystemen. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **559 F.; 522 I.)**

A. ECONOMISCHE TOENADERING TUSSCHEN NEDERLAND, BELGIE EN LUXEMBURG. — Het rapport der Studiecommissie van de Ned. Kamer van Koophandel in België. — Verschenen is (in Nederland bij de Gebr. van Cleef te 's-Gravenhage) het rapport der Studieconimissie voor de economische toenadering tusschen Nederland, België en Luxemburg.

Het rapport dankt zijn ontstaan aan een einde 1931 genomen besluit van het bestuur van de Nederlandsche Kamer van Koophandel in België tot het instellen van een rondvraag in Nederland, België en Luxemburg, teneinde vast te stellen, welke meeningen er in deze landen heerschten ten opzichte van een economische toenadering.

Dit besluit werd genomen in verband met de steeds grootere moeilijkheden, welke het ruilverkeer toen reeds in ruime mate ondervond en waarvan het einde, gezien de algemeene economische situatie van de geheele wereld, niet te voorzien was. Een studiecommissie werd benoemd, bestaande uit de heeren C. Dubbelman, D. G. Meulenkamp, W. Rijgersherg, A. Stokvis en J. B. Vink (vonrz.).

Deze commissie heeft, na belangrijk voorbereidend werk, op 25 Februari 1932 haar referendum het licht doen zien en daartoe de medewerking verkregen van dr. F. E. Posthuma en van minister Pierre Forttiomme, welke heeren een studie over het onderwerp ter beschikking stelden.

De commissie heeft gemeend zich te moeten onthouden van een conclusie. Wanneer zij den toestand nagaat tusschen het oogenblik nu ongeveer een jaar geleden, waarop de Ned. Kamer van Kooph. in België haar referendum uitschreef en thans, dan kan de commissie slechts met leedwezen constateeren, dat de economische betrekkingen tusschen alle aan den wereldhandel deelnemende landen, belangrijk slechter geworden zijn. In geen tijdvak in de economische geschiedenis is er h.i. meer dan in het huidige gebleken, in hoe hooge mate de politiek van protectie verwerpelijk is en er is geen tijdvak aan te wijzen, waarin meer dan thans de protectie-politiek toegepast wordt. De geheele wereld is erop uit om tot elken prijs ervaring met deze politiek op te doen en niettegenstaande de dagelijksche lessen, die uit deze ervaring getrokken kunnen worden, blijft het nemen van maatregelen om alle bewegingsvrijheid op het gebied van handel aan banden te leggen, aan de orde van den dag.

De commissie bespreekt dan verschillende onderwerpen als het vraagstuk van een tolunie en het naar haar meening van verder strekkende beteekenis zijnde verdrag van Ouchy, dat de tolunie-gedachte eigenlijk achterhaald heeft. Zij wijst er ook op, dat de nieestbegunstigingsclausule een groote rol speelt in de handelspolitieke vraagstukken en dat door het verdrag van Ouchy een nieuwe periode van de handelspolitieke betrekkingen tusschen de drie landen is ingeluid, op internationale basis.

(Vor. ber. blz. 603 H., 406 C.)

B. ZUIDERZEEWERKEN. — Geen dijk N.O.-Polder in 1933. — De minister van Waterstaat, Mr. P. J. Reymer, heeft zijn memorie van antwoord uitgebracht op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp–tot vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Zuiderzeefonds voor 1933. Wij ontleenen er o.a. de volgende bijzonderheden aan:

Zonder op den uitslag van het onderzoek naar de verschillende bedrijfsvormen ten aanzien van inpoldering op moderne schaal vooruit te loopen, kan wel reeds nu worden gezegd, dat in elk geval in de organisatie van de uitvoering ingrijpende veranderingen zullen moeten geschieden, teneinde de inpoldering meer dan tot dusverre op een economischen en zooveel mogelijk commercieelen grondslag te vestigen.

Ofschoon er tusschen de beide in den Wieringermeerpolder werkzaam zijnde diensten een goede samenwerking bestaat, schijnt het doelmatiger, dat de leiding van de nieuwe inpoldering gecentraliseerd wordt. Op deze wijze handelend, zullen voortdurend bij de beoordeeling en het verrichten van elke handeling de lasten en baten tegenover elkaar gesteld moeten kunnen worden.

De voorbereiding van een en ander zal tijd vergen, zoodat reeds om die reden in het jaar 1933 niet met het aanleggen van den dijk voor den N.O.-polder zal kunnen worden begonnen.

Inmiddels zullen in het aanstaande jaar eenige werken worden uitgevoerd, welke zullen bestaan in het maken van de met het oog op de inpoldering noodzakelijke voorzieningen in de afwatering van de omliggende landstreken, alsmede van een loswal te Lemmer en den aanleg van een haven te Urk.

(Vorig bericht blz. 589 D.)

C. PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. — De Amerikaansche senaat heeft op 14 Dec. met 40 tegen 38 stemmen bekrachtigd den Philippijnen binnen 8 jaar onafhankelijkheid te geven. (Vor. ber. 295 G.)

D. NEDERLAND. — Tarwewet. — Minister Verschuur deelde in de Tweede Kamer-zitting van 13 Dec. 1932 mede, dat hij een wetsontwerp zal voorstellen om het mengpercentage tot 40% te verhoogen. Aan de beperking tot een derde van het bouwland wil de minister echter vasthouden. (518 B.)

E. LEIDEN. — Voltooïing van 't Boerhaavekwartier. — Met het overbrengen van de chirurgische afdeeling van het Academisch Ziekenhuis naar het Boerhaavekwartier kan men den bouw van het nieuwe ziekenhuis als voltooid beschouwen. Enkele gebouwen blijven nog onafgewerkt. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

F. ANGLO-PERSIAN OIL CY. — In het Lagerhuis is door een vertegenwoordiger van de regeering verklaard, dat men het voorstel om het Engelsch-Perzische geschil voor te leggen aan het Permanente Hof voor Internationale Justitie te Den Haag heeft laten varen en in plaats daarvan bij den Raad van den Volkenbond een beroep zal doen op artikel 15 van het Statuut. (Vorig bericht blz. 607 L.)

G. ONTWAPENING. — Vijfmogendhedenconferentie. — De algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie is tot 31 Januari verdaagd, nadat-een resolutie is aangenomen, waarin kennis–wordt genomen van het accoord tusschen de vijf groote mogendheden van 11 December en waarin o.a. gezegd wordt:

„De algemeene commissie begroet de verklaring waarbij de vijf mogendheden besloten hebben, op de Ontwapeningsconferentie met de overige daar vertegenwoordigde mogendheden samen te werken om zoo snel mogelijk te komen tot een ontwapeningaovereenkomst, die wezenlijke vermindering en beperkingen der bewapeningen alsmede bepalingen voor een herziening in den zin van verdere vermindering inhoudt."

Het presidium der Ontwapeningsconferentie komt op 23 Januari 1933 bijeen. (Journal de Genève)

(Vorig bericht blz. 601 G.)

H. DUITSCHLAND. - Radio-rede van Von Schleicher. — De Duitsche Rijkskanselier, generaal von Schleicher, heeft op 15 Dec. 1932 een uur lang voor de microfoon gesproken. Hij begon met een protest tegen de scherpe woorden van Litzmann tegen Rijkspresident von Hindenburg bij gelegenheid van de opening van den nieuwen Rijksdag. Daarna richtte hij vriendelijke woorden tot zijn voorganger von Papen en verklaarde voorts dat hij, met het spook van de militaire dictatuur voor oogen, slechts na lange aarzeling het rijkskanselierschap had aanvaard, omdat hij meende zulks aan den ernst van den toestand in Duitschland verschuldigd te zijn. Hij vroeg om den steun van het Duitsche volk bij zijn moeilijke taak.

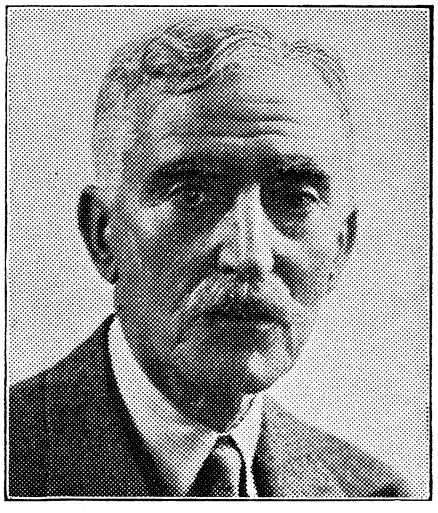
De nieuwe regeering in Duitschland heeft slechts één punt op haar programma: werkverschaffing. Von Schleicher waarschuwde tegen bureaucratie en financieel wanbeheer, dat deflatie ten gevolge zou hebben, waarvoor de president van de Rijkabank, dr. Luther, zou waken. Naast werkverschaffing verdient de binnenlandsche kolonisatie alle aandacht en vooral de landbouw.

Bij het laatste is van belang dat Duitschlands buiten-

landsche markt behouden blijft, waar overmatige invoer uit het buitenland toch tegengegaan wordt. In groote lijnen blijft hij het programma van von Papen volgen. De uitzonderingsmaatregelen tegen excessen worden voorloopig opgeheven, maar met nog scherper werking weer ingevoerd, wanneer het niet rustig blijft in Duitschland. De Rijkscommissaris in Pruisen zal voorloopig blijven.
Von Schleicher is voor de jeugdbewegingen en voor algemeenen dienstplicht. Hij dankt von Neurath, Bruning en von Papen voor wat zij te Genève voor Duitschland hebben bereikt, maar hij is nog niet tevreden over Duitschlands positie bij de ontwapening. (Alg. Handelsblad) (Vor. ber. **591** E.; **432 A.)**

A. ZWITSERLAND. — Schulthess Bondspresident. — De Vereenigde Bondsvergadering heeft op 15 Dec. met 165 van de 174 geldige stemmen den tegenwoordigen vice-president Bondsraad Edmund Schulthess, hoofd van het departement voor economische zaken, tot bonds-president gekozen. Tot vice-president werd gekozen Bondsraad Pilet-Golaz, hoofd van het departement van posterijen en spoorwegen.
Schulthess wordt thans voor de vierde maal president van den Zwitserschen Bondsstaat.

B. CATALONIE. — Macia als president van Catalonië herlrozen. — In het Catalaansche parlement heeft president Macia op 15 Dec. l932 een Boodschap voorgelezen, waarin hij rekenschap aflegt van zijn voor-

Macia

loopig presidentschap sedert de proclamatie der republiek. Daarna diende hij zijn ontslag in, doch werd met 63 tegen **11** stemmen herkozen.
Macia zal het presidentschap gedurende vier jaren uitoefenen. (Vorig bericht blz. **596 C.)**

C. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — De Engelsche betaling geschied. — De betaling van het bedrag van 95.550.000 dollar, dat Engeland overeenkomstig de schuldenovereenkomst met Amerika van 1923 op 15 Dec. moest voldoen, is op 15 Dec. te New York geschied doordat de Federal Reserve Bank in samenwerking met de Bank van Engeland op dien datum het bedrag in goud beschikbaar had.
Te Londen is op denzelfden dag een gelijk bedrag op rekening van de Federal Reserve Bank overgeschreven. Het goud zal naderhand naar Amerika verscheept worden op met de Federal Reserve Bank nader overeen te komen wijze.
(Vor. ber. 608 A.; **Grafiek 592** A.; **Overz. 411** B.)

17 **DECEMBER** 1932

D. MGR. GASPARRI. — Zilveren **Kardinaalsjubileum.** — Het is vijf-en-twintig jaar geleden, dat mgr. Gasparri, op 5 Mei 1852 te Ussita geboren, door paus Pius X tot kardinaal werd verheven. In den loop der jaren heeft hij tallooze functies bekleed, waarvan die van pauselijke staatssecretaris de voornaamste was. In deze kwaliteit heeft mgr. Gasparri een groot aandeel gehad in het tot stand komen van de Lateraansche verdragen en het Concordaat met Italië, het grootste feit uit de geschiedenis der R.-K. kerk sinds 1870. In 1930 heeft hij zijn ambt van staatssecretaris neergelegd. (De Maasbode)

E. NEDERLAND. — De Indische begrooting goedgekeurd. — De artikelen van de Indische begrooting, waarover de communisten stemming hadden gevraagd, n.l. die betreffende het Koloniaal Instituut en de vertegenwoordiging bij den Volkenbond, zijn door de Tweede Kamer op 15 Dec. 1932 aangenomen met slechts de stemmen der beide communisten tegen. De Indische begrooting werd daarna goedgekeurd met 64 tegen 24 stemmen (tegen S.D.A.P. en V.D.).
(Vorig bericht blz. **601** A.)

F. NEDERLAND. — Zes buitengewone **gezantschappen** opgeheven. — Wegens verandering in de inrichting van het dienstvak, waarbij zij werkzaam zijn, is, onder dankbetuiging voor de aan de koningin en den lande bewezen diensten, eervol ontslag verleend uit den diplomatieken dienst aan de heeren C. D. Schuller tot Peursum, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Athene; Mr. J. E. H. baron van Nagell, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Mexico; F. E. M. H. baron Michiela van Verduynen, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Weenen; W. B. Engelbrecht, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Warschau; Mr. J. D. van Ketwich Verschuur, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Angora; G. H. W. M. ridder Huyssen van Kattendijke, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Lissabon.

G. **MR.** G. VAN **SLOOTEN** OVERLEDEN. — Op 14 Dec. is te 's-Gravenhage in den leeftijd van 57 jaren overleden Mr. G. van Slooten Azn., raadsheer in het gerechtshof aldaar en lid van het Hoog Militair Gerechtshof, een zeer bekwaam jurist van internationale reputatie.

H. **NEDERLAND.** — Visscherijbedrijf te IJmuiden. — In duidelijke bewoordingen heeft minister Verschuur in de zitting der Tweede Kamer op 14 Dec. uiteengezet, dat hij niets voor het visscherijbedrijf te IJmuiden wenscht te doen en zulks omdat aan dat bedrijf zóóveel mankeert, dat het z.i. regeeringssteun niet waardig is.
Mr. F. L. J. E. Rambonnet, burgemeester van IJmuiden, heeft als voorzitter van den gemeenteraad van Velzen tegen de uitlating van minister Verschuur, gezien den bedroevenden toestand te IJmuiden, ernstig geprotesteerd. (Vorig bericht blz. **604 F.)**

I. **VOLKENBOND.** — **Mexico** kondigt zijn uittreden uit den Volkenbond aan. — De Mexicaansche regeering heeft den Secretaris-Generaal van den Volkenbond telegrafisch medegedeeld, dat zij zich tengevolge van den financieelen noodtoestand van het land gedwongen ziet overeenkomstig de bepaling van een reglementairen opzeggingstermijn van twee jaar, mededeeling te doen van haar uittreden uit den Volkenbond. Zij hoopt dat over twee jaar de financieele toestand van het land zóó veel verbeterd is, dat Mexico aan het thans aangekondigde voornemen geen gevolg behoeft te geven. (Yor. ber. **55** L.)

K. ENGELAND. — Wat Engeland uitleende. — Chamberlain, de minister van Financiën, heeft in het Lagerhuis verklaard, dat Engeland sinds 1918 eenige leeningen heeft verstrekt, waarop thans nog

verschuldigd zijn: België £ 9 millioen, Belgisch Congo f 3.6 millioen, Oostenrijk f 8 823.000, Polen £ 4.007.000, Roemenië £ 2.101.000, Joegoslavië £ 1.945.000, Estland f 218.000. A1 deze leeningen zijn voor productieve doeleinden verstrekt.

A. **ENGELAND.** — **Belastingdruk** per **hoofd** - Vergelijking met andere landen. — In een schriftelijk antwoord op een vraag in het parlement. deelt de Britsche kanselier van de schatkist mede, dat volgens de jongste ramingen de belasting per hoofd der bevolking in de voornaamste landen als volgt is: Brittannië £ 16.8.0, Frankrijk 1176 francs, Vereenigde Staten (federale belasting) $ 24.82, Duitschland (rijksbelasting) 115 R.M. en Italië 428 lire. (Vorig bericht **blz.** 57 A.)

B. LUCHTVAART. — **Nieuw** toestel van de **K.L.M.** — Naar wij vernemen zal de K. L. M. in het komende zomerseizoen een zeer snel toestel in de vaart brengen n.l. de FXX. Deze machine kan een kruissnelheid van 250 K.M. per uur ontwikkelen (max. snelheid 300 K.M.).
Bovengenoemd toestel zal eerst dienst doen op de luchtlijn Amsterdam—Londen, welk traject in 1 uur 40 min. zal kunnen worden afgelegd.
Een der bijzondere eigenschappen van de FXX is o.m., dat het landingsgestel in de lucht kan worden ingetrokken, zoodat de wielen dan een ligplaats vinden in de motorgondels. (Vorig bericht blz. 452 F.)

C. **BELGIE.** — Scheldetunnels gereed. — Op zes December 1932 waren de bodemwerken van den kleinen 500 M. langen tunnel onder de Schelde bij Antwerpen voltooid, acht dagen later waren de bodemwerken van den grooten 1200 M. langen tunnel gereed, meldt V. D.

D. **NEDERLAND.** — Gemeentefondsbelasting en Vermogensbelasting. — De Tweede Kamer heeft op 15 Dec. het wetsontwerp tot heffing van opcenten op de Gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting ten behoeve van het rijk zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (V. b. 610 E.; Belasting 542 C.)

E. **NEDERLAND.** — Begrooting van Economische **Zaken** en Arbeid. — De Tweede Kamer heeft op 14 Dec. de begrooting van Economische Zaken en Arbeid aangenomen. (Vorig bericht blz. 611 D.)

18 DECEMBER 1932

F. FINLAND. — **Nieuw** kabinet. — De president der republiek, heeft op 15 Dec. 1932 de lijst goedgekeurd van de nieuwe ministers, die bijna allen lid zijn van de burgerlijke partijen.
De nieuwe regeering is als volgt samengesteld:
Premier: Kivimacki.
Buitenlandsche Zaken: Hacksell.
Binnenlandsche Zaken: Puhakka.
Financiën: Relander.
Landbouw: Jutila.
Justitie: Malmberg.
Oorlog: Oksala.
(Helsingin Sanomat) (Vorig bericht blz. 598 A.)

G EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — **Totaal $ 98.722.675** betaald. — Zes landen hebben op 15 Dec. 1932 aan de Vereenigde Staten in totaal $ 98.722.675 betaald. Uit hoofde van de oorlogsschulden namelijk:

Engeland	$ 95.550.000	(610 C.)
Tsjechoslowakije	1.500.000	(411 B.)
Italië	1.245.437	(592 H.)
Finland	186.000	(411 B.)
Letland	148.852	(494 A.)
Litauen	92.386	(411 B.)
	$ 98.722.675	

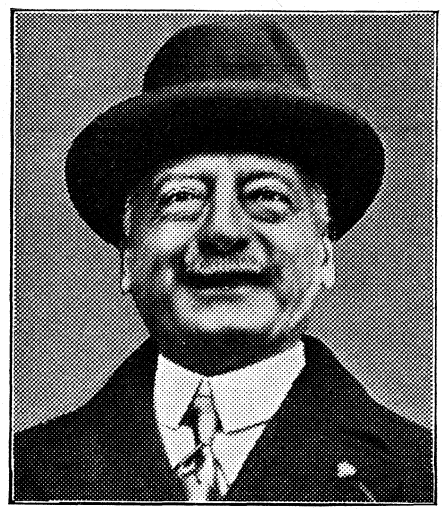
De volgende vijf landen hebben niet betaald:

Frankrijk	$ 19.261.452	(602 D.)
Polen	4.427.980	(604 **A.**)
België	2.125.000	(606 **A.**)
Estland	356.370	(494 A.)
Hongarije	40.729	(411 B.)
	$ 26.211.531	

(Daily Express) (Vorig bericht blz. 610 *C.*)

H. NEDERLAND. — Begrooting van Financiën. — De Tweede Kamer heeft op 16 Dec. 1932 de begrooting van Financiën z. h. st. aangenomen. (611 **E.**)

I. **BELGIE.** — **Nieuw** kabinet. — Het nieuwe Belgische ministerie is op 17 Dec. 1932 als volgt samengesteld:

De Broqueville.

Premier en minister zonder portef.: De Broqueville.
Buitenlandsche Zaken: Hijmans.
Justitie: Janson.
Landsverdediging: Devèze.
Verkeerswezen: Forthomme.
Wetenschappen en Kunsten: Lippens.
Binnenlandsche Zaken en P.T.T.: Poullet.
Financiën: Jaspar.
Koloniën: Tschoffen.
Nijverheid en Arbeid: Van Isacker.
Sociale Zaken en Gezondheid: Carton de Wiart.
Openbare Werken en Landbouw: Sap.
Het ministerie van Wetenschappen en Kunsten zal voortaan ministerie van Openbaar Onderwijs heeten.
De Koning heeft het nieuwe kabinet beëedigd.
(Le Soir) (Vorig bericht blz. 603 **E.**)

19 DECEMBER 1932

K. SUBSTITUUT VOOR GASOLINE. — De vroegere officiervlieger Dalibor Svoboda en de ex-kapitein Guilermo Gomez hebben een substituut voor gasoline ontdekt, „nitroline", dat door hen gewonnen werd uit nitraten. De prijs zou de helft van die van gasoline bedragen.

L. DUITSCHLAND. — Opheffing van eenige **noodverordeningen**. — In den Duitschen ministerraad is besloten tot opheffing grootendeels der noodverordeningen betreffende de terreur, de buitengewone rechtbanken en de vlugschriften. (Vor. ber. blz. 478 **C.**)

M. ED. **BERNSTEIN** OVERLEDEN. — De vroegere Sociaal-Democratische Rijksdagafgevaardigde Eduard Bernstein is op 18 Dec., bijna 83 jaar oud, aan ouder-

domszwakte gestorven. Zestig jaar geleden trad Bernstein toe tot de Soc.-Dem. Partij. Jarenlang was hij te Zurich redacteur van het socialistische strijdorgaan „Sozialdemokrat", dat zich de bestrijding van de Duitsche socialistenwet ten doel stelde. Toen de redactie uit Zwitserland werd gewezen, ging Bernstein naar Londen, waar hij tot **1901** woonde.
Bernstein, die nog tot de persoonlijke vrienden van Marx en Engels had behoord, werd echter onder invloed van het Engelsche socialisme een tegenstander van de radicale richting der socialistische partij en de stichter van het z.g. „revisionisme", waarbij hij o.a. in conflict kwam met Kautsky.
In **1903** werd Bernstein door Breslau tot lid van den Rijksdag gekozen, doch in **1907** werd hij verslagen, maar in **1912** weer herkozen. Bij het uitbreken van den oorlog behoorde hij tot de groep der onafhankelijken, doch keerde later weer tot de oude partij terug. Tot **1918** bleef hij lid van den Rijksdag en werd in **1920** herkozen, om tot **1928** parlementslid te blijven.
In de laatste jaren hoorde men niet veel meer van hem. Zijn werken over de theorie van het socialisme genoten een internationale vermaardheid.
(Frankfurter Zeitung)

A. WERKLOOSHEID. — Dertig millioen. — Volgens een rapport van het Internationaal Arbeidsbureau kan het aantal werkloozen in de geheele wereld geschat worden op ruim **30** millioen en het daardoor gederfde bedrag aan loonen en salarissen op vier milliard pond sterling per jaar.
(Vorig bericht **584 A.;** Statistiek **240** K.)

B. FRANKRIJK. — Nieuwe Regeering. — Paul-Boncour heeft het nieuwe Fransche ministerie als volgt samengesteld:
Minister-president en Buitenlandsche Zaken: Paul-Boncour,-senator zonder partijverband.
Vice-premier en justitie: Abel Gardey, senator, democratische linkerzijde.
Financiën en budget: Chéron, senator, vroeger unie-republikein.
Oorlog: Daladier, radicaal-socialist.
Marine: Leygues, republikein van links.
Luchtvaart: Painlevé, republikein socialist.
Nationale opvoeding: de Monzie, Fransch socialist.
Koloniën: Sarraut, senator, democratische linkerzijde.
Openbare Gezondheid: Daniélou, radicale linkerzijde.
Post-telegrafie: Laurent Eynac, radicale linkerzijde.
Arbeid: Dalimier, radicaal-socialist.
Landbouw: Queuille, radicaal socialist.
Handel: Durand, radicaal socialist.
Koopvaardij: Leon Meyer, radicaal socialist.
Pensioenen: Miellet, radicaal socialist.
(Paris-Soir) (Vorig bericht blz. **608 B.**)

C. VEREENIGDE STATEN. — Boodschap van President **Hoover.** — In de bcodschap, welke President Hoover op **19** Dec. **1932** tot het Congres heeft gericht in zake de kwestie der oorlogsschulden, bepleit de president de instelling van een Amerikaansche commissie tot „afzonderlijke regeling der oorlogsschuldenkwestie in verband met de economische wereldconferentie en de ontwapening".
De tot de commissie behoorende personen zullen later ook als leden der Amerikaaosche delegatie ter wereld-economische conferentie naar Londen gaan. Hoover stelt voor de medewerking van Roosevelt tot dit doel te verkrijgen. Hij herinnert er aan, dat het Congres in het afgeloopen jaar Hoover's voorstel tot herstel der oorlogsschuldencommissie heeft verworpen. De ontwikkeling van den toestand maakt evenwel een optreden van den president onder voorbehoud der latere toestemming van het Congres noodig.
President Hoover verklaart zich vervolgens opnieuw tegen de schrapping der schulden en beveelt een verlaging der schuldbetalingen aan tegen concessies op handelsgebied. In een lange uiteenzetting over den economischen toestand verklaarde Hoover, dat het belang van de kwestie der oorlogsschculden wordt overschat. De stabilisatie van vreemde valuta, de verbetering der prijzen en de vergrooting van het verbruik zijn voorwaarden tot het economische herstel. Hoover brengt voorts uitvoerig rapport uit over de gebeurtenissen van den laatsten tijd op het gebied van de oorlogsschulden, waarbij hij de door de debiteuren aangehaalde motieven voor hun onmacht tot betalen tracht te ontzenuwen door te wijzen op hun groote uitgaven voor de bewapening. Hoover wijst ten slotte opnieuw het verband van oorlogs- en herstelschulden van de hand. (Vor. ber. **611** G.; 595 G.)

D. AMSTEBDAM. — Burgemeester De **Vlugt.** — Ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag heeft burgemeester De Vlugt op **19** Dec. vele gelukwenschen ontvangen.
In de gehouden vergadering van het college van B. en W., is hij door de wethouders en den gemeente-secretaris gecomplimenteerd.
(Vorig bericht **400 C.;** zie **photo** blz. **139** D.)

E. RUSLAND. — **Hooger** Onderwijs - Herstel van den doctorstitel. — De Russische revolutie had de academische graden afgeschaft. Eenige jaren geleden heeft de regeering echter een speciaal lichaam ingesteld, dat de benoeming van hoogleeraren moest onderzoeken en goedkeuren. De snelle groei van het hooger onderwijs en het oprichten van nieuwe hoogescholen (hoofdzakelijk technische instituten) heeft echter ten gevolge gehad, dat deze wet niet nageleefd wordt. De professoren worden eenvoudig door de directeuren van de hoogescholen benoemd. Dit leidde er toe, dat in veel gevallen tot hoogleeraar menschen benoemd werden, die voor deze functie niet berekend waren en soms later weer ontslagen moesten worden. De Sovjetregeering heeft nu besloten, eenige waarborgen voor de geschiktheid van de personen voor het ambt te eischen. Daarvoor zullen de academische graden hersteld worden. (Politiken)

F. NEDERLAND. — Financiën. — De opbrengst der Riiksmiddelen over Nov. **1932** bedroen ƒ 32.995.672, tegen **f 42.273.523** in November **1931.** Zij brachten dus in de afgeloopen periode **9** millioen minder op.
Vergeleken bij **1/12** van de raming, groot f **34.850.714,** is hier dus een vermindering van bijna twee millioen te constateeren.
De opbrengst over de eerste elf maanden van dit jaar bedroeg f **366.957.010** tegen **f 409.615.206** over hetzelfde tijdvak van **1931.** Een verschil dus van bijna **43** millioen. De totaal-opbrengst bleef tot nu toe f **16.400.845** beneden de raming.
De inkomsten ten bate van een Leeningfonds **1914** bedroegen over November f **5.255.219** tegen **f 4.126.235** in October, en de inkomsten ten bate van het gemeentefonds f 8.687.285 tegen **f 5.699.788** in October, terwijl de inkomsten van het wegenfonds f **712.111** bedroegen. Dit was in October f **866.070.** **(590 F.)**

G. ROTTEBDAM. — Haventarieven. — De regeering heeft de verlaging van de Rotterdamsche haventarieven, waartoe de gemeenteraad op **27** Juli van dit jaar heeft besloten, goedgekeurd. (Vor. ber. blz. 432 E.)

20 DECEMBER 1932

H. **ARGENTINIE.** — Omwentelingspoging. — De Argentijnsche regeering heeft 17 December op het laatste oogenblik een omwentelingspoging ontdekt. De beide oud-presidenten, Dr. Irigoyen en Alvear werden gearresteerd. In een aan Irigoyen toebehoorend huis in een voorstad van Buenos Aires ontplofte n.l. een bom, waardoor de politie op het spoor werd gebracht van een depôt, dat **1300** bommen bleek te bevatten.
De Argentijnsche Staatspresident Justo heeft voor geheel Argentinië den staat van beleg afgekondigd.
(Vorig bericht blz. 39 **D.**)

A. SUIKER.. — Euroweesohe landen onder het **Chadbourne Contract.** — De **nternationale Suikerraad** publiceert een overzicht van de definitiev **resultaten** van het tweede quota-jaar voor de Europeesche landen, welke betrokken zijn bij de internationale overeenkomst van 9 Mei 1931.

SURPLUSSTOCKS IN METRIEKE TONNEN.

	Duitschl.	Tsj.-Slowakije	Polen	Hongarije	België
Surplusstocks 1 Sept. 1931 (Voor Tsj.-Slowakije, 1 Oct.) .	560.162	177.929	182.624	53.396	23.685
Surplusstocks 1 September 1932	516.972	92.777	96.405	28.420	7.803

De Internationale Suikerraad voegt hieraan toe een begrooting van de hoeveelheden, welke voor export in de Europeesche landen voor het derde quota-jaar beschikbaar zijn:

	Duitschl.	Tsj.-Slowakije	Polen	Hongarije	België
Surplusstocks 1 Sept. 1932 (Voor Tsj.-Slowakije, 1 Oct.) .	516,972	92.777	96.405	28.420	7.803
Productie 1932—1933	1.100.000	625.000	416.000	105.000	245.000
	1.616.972	717.777	512.405	133.420	252.803
Schatting binnenl. consumptie	1.491.809	385.825	340.841	93.320	226.323
Saldo	125.163	331.952	171.564	40.100	26.480

Hieruit blijkt, dat deze landen waarschijnlijk niet in staat zullen zijn hun volledige quota te exporteeren. Deze zijn als volgt: Duitschland 200.000, Tsjecho-Slowakije 570.817, Polen 308.812, Hongarije 84.100, België 30.275. (V. b. **555** E.; **plan-Chadbourne 415 G.)**

B. NEDERLAND. — Salariskorting voor de rijksambtenaren. — De besparing op de uitgaven door een wijziging van de voornemens der regeering met betrekking tot de korting op de salarissen der rijksambtenaren is nader geraamd op f 11.3 millioen. Dit beteekent, dat de regeering een bedrag van f 3.2 millioen heeft prijs gegeven. Immers de salarisvermindering was in de Millioenennota bepaald op f 14.5 millioen, overeenkomende met het bedrag, dat de commissie-Welier terzake had voorgesteld.

De bestaande tijdelijke (degressieve) korting, ingegaan op 1 Maart '32, was voor gehuwden 2½% van de eerste f 2000 en 5% daarboven. Door het groote aantal ambtenaren met een salaris van f 2000 of minder kwam deze degressieve korting gemiddeld op 3% neer.

Voor de ongehuwden bedroeg de bestaande korting van Maart 1932 2½% van de eerste f 1000 en 5% daarboven. Bovendien bestond voor deze ongehuwden reeds een 3 pct.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit.

De Commissie-Welter had hei bedrag van f 14.5 millioen wenschen te vinden door de bestaande tijdelijke korting met degressie voor de gehuwden te vervangen door een definitieve en uniforme korting van 8%, en voor de ongehuwden van 13%, maar voor deze laatsten dan den 3 pct.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit te laten vervallen.

De regeering had hetzelfde bedrag aanvankelijk willen vinden door het bestaande verhaal der pensioenpremie voor het eigen pensioen met 5% te verhoogen, dus te brengen op 8%, en voorts den 3 pct.'s aftrek voor ongehuwden ingevolge het Bezoldigingsbesluit te verhoogen tot een 5 pct.'s aftrek.

Zooals de in de centrale commissie voor georganiseerd overleg voorgelezen regeeringsverklaring luidde, zou van de gehuwden 4% meer en van de ongehuwden 5% meer gekort worden dan in de bestaande regeling. Men moet hier dus uit opmaken, dat van de gehuwden wordt geheven 6½% tot f 2000 en 9% daarboven, en van de ongehuwden 7½% tot f 1000 en 10% daarboven, terwijl voor de ongehuwden de 3 pct.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit blijft bestaan.

Zooals gezegd, geeft de regeering hiermede f 3.2 millioen besparing prijs.

Met het tweede opcenten-ontwerp had minister De Geer reeds f 3.3 millioen aan nieuwe middelen prijs gegeven (f 1.5 millioen tengevolge van de wijzigingen van het eerste ontwerp door de regeering en f 1.8 millioen door aanvaarding van het amendement-Kortenhorst tot halveering van de opcenten op den bieraccijns).

Tezamen maakt dit een ongunstiger positie van de begrooting voor 1933 van f 6.5 millioen, op welke begrooting reeds het nog ongedekte tekort van f 22.1 millioen drukte, waarvan f 20 millioen spoorwegtekort over 1932. (N. R. Crt.)

(Vorig bericht blz. 208 E.)

C. PALESTINA. — Opgravingen. — Te Kalandia ten Noorden van Jeruzalem heeft men bij het aanleggen van een vliegveld overblijfselen van sen Byzantijnsch bad gevonden.

Onder de puinhoopen van een fort van de stad Athlit is een aantal graven gevonden van Phoeniciers, die daar omstreeks het jaar 900 vóór Christus een nederzetting blijken te hebben gehad. Veertien dezer graven heeft men reeds onderzocht, waarbij amuletten, beeldjes, pullen, pijlen, spiegels, halskettingen en primitieve lampen gevonden zijn.

Het regeeringsdepartement van Oudheden heeft nabij Hebron een militair gedenkteeken gevonden met Romeinsche letters, dat vermoedelijk 2000 jaar oud is en opgericht ter herinnering aan het zesde Romeinsche legioen, dat in Palestina was gedetacheerd.

(Vorig bericht blz. **484** C.)

D. IERLAND. — Verklaringen van minister Lomass. — De Iersche minister van Handel en Nijverheid, Lomass, verklaarde heden in den senaat tijdens de behandeling van de ratificatie der overeenkomsten van Ottawa tusschen den Ierschen Vrijstaat en Canada, dat in de nabije toekomst een „dissociatie" vau den Vrijstaat uit het Britsche gemeenebest noodzakelijk zou worden. De eenige rechtvaardiging van een voortgezette associatie met het Britsche gemeenebest was het verkrijgen var. belangrijke voordeelen. Wanneer, gelijk op dit oogenblik, dergelijke voordeelen niet warden genoten, bestond er volgens spreker ook geen noodzakelijkheid meer voor de handhaving der associatie. In deze aangelegenheid is echter door de regeering tot geen enkele actie besloten, aangezien zij van meening is, dat dit geen regeeringsmaar een volksaangelegenheid is. (Irish Times)

(Vorig bericht blz. **582 I.)**

E. GRIEKENLAND. — Crisis in het kabinet. — Naar aanleiding van het besluit van den Griekschen ministerraad om 30% te betalen voor de coupons van de Grieksche buitenlandsche leeningen, welke betaling zal geschieden in buitenlandsche deviezen, heeft de minister van Financiën zijn ontslag ingediend, aangezien hij van meening is dat door de rentebetaling zoowel de begrooting als de deviezenpositie van het land ernstig in gevaar worden gebracht. De minister van Financiën hoopt door zijn ontslagaanvraag het standpunt van het kabinet nog te kunnen wijzigen, temeer omdat nog twee andere ministers zijn meening deelen. (Proia, Athene) (Vor. ber. blz. **561 F.)**

F. VOLKENBOND. — Assyrisch probleem in Irak. — De Volkenbondsraad is op 15 Dec. bijeengekomen oni kennis te nemen van een resolutie van de raadscommissie inzake de petitie var, de Assyrische gemeenschap in Irak, die een administratieve autonomie binnen Irak wil scheppen. De raadscommissie heeft echter dezen eisch van de hand gewezen en voorgesteld,

dat de regeering van Irak een buitenlandsch deskundige zal uitnoodigen om voor korten tijd bijstand te verleenen bij de oplossing van het Assyrische probleem in Irak. De regeering van Irak heeft zich volkomen met het voorstel van de raadscommissie kunnen vereenigen. (Vorig bericht blz. 518 C.)

A. PROF. DR. P. ZEEMAN. — Onderscheiding. — De Koninklijke Academie van Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten van België te Brussel heeft Prof. Dr. P. Zeeman te Amsterdam benoemd tot buitenlandsch lid (membre Associé) voor de wis- en natuurkundige wetenschappen. (Vor. ber. 400 D.)

B. NEDERLAND. — **Bloembollenbedrijf.** — De Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur hield op 19 Dec. te Haarlem haar 170ste algemeene vergadering. De voorzitter, de heer Ernst H. Krelage, zeide o.m.:
Het eindcijfer van den uitvoer over 1932 kan op grond van de gegevens over de eerste elf maanden geschat worden op 47.5 millioen K.G., tegen 46 millioen K.G. in 1931 en rond 45.5 millioen K.G. in 1930. Bedenkelijk is het ergerlijke verschijnsel, dat op het eind van het seizoen groote hoeveelheden bollen speciaal in Engeland op publieke veilingen uit Nederland zijn aangevoerd en tegen zeer lage prijzen zijn verkocht. Terecht zijn onze Engelsche klanten daarover ten hoogste verbolgen. Het is een dringende eisch tot zelfbehoud van ons bloembollenvak, dat daaraan onmiddellijk paal en perk worde gesteld. (587 C.)

C. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch conflict.** — Mandsjoekwo. — De *redactiecommissie* uit de Commissie van 19 van de bijzondere Volkenbondsvergadering heeft tot dusverre zonder eenig resultaat vergaderd. De poging om een verzoening tusschen Japan en China tot stand te brengen is niet geslaagd. De verdere beraadslagingen zijn tot midden Januari 1933 verdaagd. (Vorig bericht blz. 604 O.)

D. SUIKER. — Polymerisatie. — Naar het heet zijn twee Amerikaansche chemici na 9 jaren proefneming er in geslaagd een nieuwe methode uit te werken voor de bereiding van een plastische massa, welke tevens beteekent een nieuwe gebruiksmogelijkheid voor suiker. Het procédé berust op een polymerisatie van de suiker. Daarbij kan een harde, glazige, dan wel witte massa verkregen worden, welke op celluloïd lijkt, maar onbreekbaar is. Naar verluidt leent dit materiaal zich tot allerlei mogelijkheden, zelfs tot fabricatie van textielproducten, schoenen, enz.
(Vorig bericht blz. 555 E.; 491 I.)

E. INTERNATIONALE SAMENWERKING. — Kleine Entente. — De buitengewone conferentie van de Kleine Entente werd op 19 Dec. beëindigd. De agenda der conferentie bevatte de volgende vier punten:
Het ontwapeningsvraagstuk, de herstelbetalingen van de landen van Oost-Europa, problemen van de economische organisatie van midden-Europa en besluiten ten opzichte van de revisionistische campagne.
Het officieele communiqué van de slotvergadering behandelt de economische en politieke agenda-punten tezamen en zegt daarover dat de drie ministers van buitenlandsche zaken (n.l. die van Tsjecho-Slowakije, Roemenië en Joego-Slavië) tot de overtuiging waren gekomen dat het gemeenschappelijk belang een consequent optreden van de landen der Kleine Entente bij alle politieke en economische vraagstukken eischt. Er werd besloten tot een bijeenkomst van de drie ministers van buitenlandsche zaken, ten minste drie maal per jaar te houden, terwijl daarnaast als permanent orgaan een secretariaat van de Kleine Entente werd ingesteld. (Vreme, Belgrado)

F. **AMSTERDAMSCHE** BANK. — **Veroordeeling** tot **betaling van dividend** ove . — Onder auspiciën van de „Nederlandsche Vereeniging tot bescherming der belangen van Fondsenhouders", hebben eenige aandeelhouders der N. V. Amsterdamsche Bank deze vennootschap gedagvaard tot uitbetaling van het dividend over het boekjaar 1931. Op voorstel van het bestuur had de algemeene vergadering van aandeelhouders d.d. 27 April 1932, ondanks het krachtige verzet eener minderheid, besloten het winstsaldo ad f 254.862 op nieuwe rekening over te brengen.
De kantonrechter Mr. L. S. G. de Hartog te Amsterdam heeft bij vonnis van 19 Dec. 1932 de oppositie in het gelijk gesteld en de Amsterdamsche Bank tot winstuitkeering veroordeeld. Het dividend op ieder aandeel van f 200 bedraagt f 0.92½.
Deze beslissing is niet vatbaar voor hooger beroep of cassatie. (Vorig bericht blz. 271 G.)

21 DECEMBER 1932

G. ESKIMO'S. — De officieele archivaris en fotograaf van het Canadeesche poolgebied, Richard Finnie, die uitgestrekte tochten in de Noordelijke streken heeft ondernomen, is van meening, dat heit ontstaan van poolsteden aan den rand van de Noordelijke IJszee — tot dusver een hersenschim — door de uitbreiding van het vliegwezen verwezenlijkt kan worden. Hij gelooft, dat in den loop van de komende drie of vier generaties, de grondslag voor een nieuw rijk gelegd zal worden in het Noordelijke ijsgebied. „Het vliegtuig", aldus is zijn meening, „heeft de geheele situatie in de Noordpool-gebieden veranderd."
„De toerist", zoo verklaart Finnie, „is reeds begonnen met de ontdekking van de rivier Mackenzie, een 2000 mijl langen schitterenden waterweg door absoluut maagdelijk land, welke rustig kan worden bevaren per stoomboot of cano en waar het vliegtuig uitstekende diensten bewijst."
Het Noordpool-klimaat is, naar de meening van Finnie, geenszins onverdragelijk. De zomers zijn kort, maar warm en aangenaam. De winters zijn inderdaad koud, maar Finnie zegt, in de beschaafde wereld meer last van de koude te hebben gehad, dan in het Poolgebied, doordat men zich zoo onvoldoende kleedt.
Ten slotte steekt Finnie dein loftrompet over de Eskimo's. „Eskimo's zijn geen ingevroren wilden, verzadigd van walvischspek", zoo zeide hij, „maar een gelukkig, intelligent en gastvrij volk, het mooiste, edelmoedigste en aantrekkelijkste van alle rassen, die nog geen kennis hebben gemaakt met de moderne beschaving". („Mail and Empire, Toronto")

H. **KARL FRIEDRICH NOWAK** OVERLEDEN. — De bekende politieke schrijver Karl Friedrich Nowak is op 19 Dec. 1932 aan hartverlamming overleden.
Nowak werd op 1 Januari 1882 te Weenen geboren. Van zijn politieke geschriften zijn vooral bekend: „Der Weg zur Katastrophe", „Der Sturz der Mittelmachte" en „Versailles".
Na de revolutie bleef hij in nauw contact met den ex-keizer. (Berl. Tageblatt)

I. ENGELAND. — Goudbeweging. — Het totaal der goudverschepingen uit Britsch-Indië sinds 21 September 1931 heeft het cijfer van f 79 millioen overschreden. De laatste dagen hebben weer eenige belangrijke verschepingen plaats gehad en ook voor de eerstkomende dagen zijn aanzienlijke zendingen te wachten. Op 19 Dec. werd uit Britsch-Indië goud ter waarde van f 516.000 naar New York verscheept, terwijl op 22 Dec. f 369.000 en op 24 Dec. £ 75.000 naar Engeland wordt gezonden. Op 26 December zal £ 300.000 en op 29 December weer £ 352.000 goud naar Londen vertrekken. Een zeer groote zending, n.l. £ 1.844.000 wordt 3 Januari 1933 naar New York verscheept, waarop op 5 Januari 1933 weer een kleine zending van £ 40.000 naar Londen volgt.
Uit Zuid-Afrika is op 19 Dec. reeds £ 627.504 goud naar ngeland verzonden, terwijl bovendien op 26 Dec. een zending van £ 446.311 goud naar Engeland zal vertrekken.

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Salarissen van Indische ambtenaren. — Met ingang van 1 Januari 1933 wordt de salariskorting van de Indische ambtenaren van 10 op 17% gebracht. De regeering heeft afgezien van het stopzetten van de periodieke verhoogingen en de verhoogingen, voortvloeiende uit promotie. Bepaald werd, dat met ingang van 1 Januari 1933, de salariskorting zal worden gebracht van 10 op 17%, met dien verstande, dat voor bezoldigingen van f 35.— en lager een zoodanige degressie zal worden toegepast, dat de korting op een salaris van f 35.— f 5.— zal bedragen en dat de salarissen van f 15.— en lager niet gekort zullen worden. De tusschenliggende salarissen worden verdeeld in groepen met kortingen van f 1.50, f 2.50 en f 3.50. Verder zal, conform het advies van de Commissie voor Georganiseerd Overleg, een gezin met drie of meer kinderen, met afschaffing van de tegenwoordige kindertoelagen, een toelage worden uitgekeerd voor schoolgaande kinderen beneden de 18 jaar en wel resp. 2-, 4-, 5-, 6- en 7% voor een, twee, drie, vier, vijf of meer schoolgaande kinderen, tot maxima van resp. f 10.—, f 20.—, f 25.—, f 30.— en f 35.— per maand. Aan gezinnen met vijf of meer kinderen, waarvan tevens twee schoolgaan en aan wie daarvoor krachtens de bestaande regeling een toeslag wordt uitgekeerd van 5% of 10%, met een maximum van f 25.— per maand, wordt gewaarborgd, dat de nieuwe regeling ten deze voor hen geen nadeel zal medebrengen. De korting van de ambtstoelagen, thans resp. 25% en 50% bedragende, wordt verhoogd resp. tot 30% en 60%. (V. b. 261 P., 157 D.)

B. NEDERLAND. — Voorloopig geen Contingenteering van enkele Textielgoederen in Ned. Oost-Indië. — De commissie van advies nopens de bevordering van de oeconomische samenwerking tusschen Nederland en Ned.-Indië heeft den minister van Koloniën afwijzend geadviseerd met betrekking tot de contingenteering van den invoer van enkele textielgoederen in Ned.-Indië.
De minister heeft thans besloten de nadere beschouwing van de mogelijkheid om verbetering te brengen in den afzet van Nederlandsche textielgoederen in Nederlandsch-Indië, op te schorten in afwachting van het advies der commissie aangaande het geheele probleem van de bevordering der oeconomische samenwerking tusschen de beide gebiedsdeelen. (588 A.)

C. VOLKENBOND. — Conflict Paraguay-Bolivia. — De Volkenbondsraad is in een spoedzitting bijeengekomen, om zijn standpunt te bepalen inzake het rapport betreffende bijlegging van het conflict tusschen Paraguay en Boiivia, dat kort te voren door de neutrale verzoeningscommissie te Washington was overgeseind.
Volgens dit voorstel zullen beide staten onverwijld een accoord moeten sluiten, waarin wordt overeengekomen, dat de definitieve regeling van het conflict wordt toevertrouwd aan een door beide regeeringen samen te stellen scheidsgerecht.
De vijandelijkheden zullen 48 uur na het onderteekenen van het accoord worden gestaakt, terwijl 48 uur na de ratificatie de troepen definitief zullen worden teruggetrokken en gedemobiliseerd.
De commissie stelt verder voor, dat deskundigen van de drie bekende geografische genootschappen van Londen, Washington en Madrid worden uitgenoodigd mede te werken aan de grensregeling in den Chaco. Wanneer vier maanden na het sluiten van het accoord geen overeenstemming is bereikt over de benoeming van arbiters, zou het geschil worden voorgelegd aan het Haagsche Hof van Arbitrage.
De Volkenbondsraad heeft daarna in gelijkluidende telegrammen de regeeringen van Bolivia en Paraguay dringend aanbevolen, dit voorstel te aanvaarden. De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italië en Spanje deelden mede, dat zij hun regeeringen hadden verzocht, langs diplomatieken weg haar invloed uit te oefenen, ten einde te bewerken, dat het voorstel wordt aanvaard.
Verder werd op voorstel van den secretaris-generaal besloten, dat deze stap van den Rond door middel van den Volkenbondszender aan de verschillende regeeringen zou worden medegedeeld. (Vorig bericht blz. 593 H.)

D. ZWEDEN. — Kreuger-concern - Torsten Kreuger veroordeeld. — De oud-consul-generaal van Polen, Torsten Kreuger, de broeder van Ivar Kreuger, is door de rechtbank te Stockholm tot 3½ jaar dwangarbeid veroordeeld wegens bedrog in verband met bedriegelijke bankbreuk door valsche boekingen en frauduleus bankroet in verband met de zaak der Högbroforsen Industri A/B.
Aan Torsten Kreuger werd bovendien de verplichting opgelegd aan de koopers van obligaties van de Högbroforsen een schadeloosstelling te betalen van in totaal meer dan een millioen kronen.
(Göteborgs Morgonpost). (Vos. ber. blz. 608 D.)

E. NEDERLAND. — Begrooting van Waterstaat. — De Tweede Kamer heeft op 19 Dec. 1932 de begrooting van Waterstaat z. h. st. aangenomen.
(Vorig bericht blz. 611 H.)

F. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Rede van Sir Josuah Stamp. — Sir Josuah Stamp hield op 19 Dec. te Leith een redevoering over de financieele politiek voor het jaar 1933. Een der voornaamste opgaven voor dit jaar, verklaarde hij, moet zijn de coördinatie van internationale denkbeelden over het financieringswezen op de economische wereldconferentie. Dit zou inderdaaad meer kwesties kunnen opwerpen dan geregeld kunnen worden, maar het is beter dat zij opgeworpen worden in de formeele discussies als problemen, die in de toekomst uitgewerkt moeten worden, dan dat men deze achterlaat als onderzeesche klippen, waarop de schepen van staat later zullen stranden, aldus Sir Josuah.
Deze rotsen moeten eerst in kaart worden gebracht, ook wanneer zij niet onmiddellijk uit den weg kunnen worden geruimd. Het hangt in hooge mate van den gouden standaard en de crediteurlanden af, of goud zoo zeldzaam zal worden met betrekking tot andere goederen, dat het gebruik er van als dekking van de geldcirculatie een luxe zal zijn, welke slechts twee landen zich kunnen permitteeren.
Frankrijk begint in te zien, dat het goud zeer veel gelijkt op de groote taart, die de schooljongen zoo lang voor zichzelf achtergehouden had, tot zij bedorven was, aldus besloot spr. zijn uiteenzetting.
(Vorig bericht blz. 551 K.; 443 E.)

G. ONTSTAAN VAN DEN SLAAP. — In „The Lancet" komt een overzicht voor van een verhandeling van Prof. W. R. Hess, hoogleeraar in de physiologie te Zurich. Deze deelt daarin mede, dat volgens hem 't para-sympathische zenuwstelsel, dat een onderdeel vormt van 't sympathische en de werking van 't hart langzamer doet worden en de pupil nauwer, voor 't optreden van den slaap verantwoordelijk moet worden gesteld.
Spoot hij dieren in met een stof, die het parasympathische zenuwstelsel prikkelde en de werking van 't sympathische remde, dan ontstond een toestand, die van den natuurlijken slaap niet te onderscheiden was.
Nagenoeg hetzelfde resultaat verkreeg hij bij electrische prikkeling van zekere dieper gelegen deelen der hersenen, die op andere wijze nauw met het primitieve zenuwstelsel verbonden zijn. Wellicht wijst dit op 't bestaan van een slaapcentrum.
Bovendien vonden Zondek en Bier te Berlijn, dat de broomhoudende bestanddeelen van de glaudula pituitaria gedurende den slaap uitgestort worden in zeker gedeelte van den hersenstam en dat de klier zich vóór 't ontwaken weer vult. Dit zou kunnen duiden op de aanwezigheid van een specifiek slaaphormoon.
Verdere onderzoekingen zullen dit alles echter nog nader moeten bevestigen. (The Lancet)

H. NEDERLAND. — Maatregelen tegen het smokkelen van suiker. — Ingediend is een wetsontwerp houdende bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van suiker.

Aan de toelichting is ontleend:
Blijkens bij het Departement van den minister ingekomen berichten neemt de smokkelarij in suiker aan de zuidgrens van ons land gestadig toe en wordt zij vooral met gebruikmaking van het moderne vervoermiddel, de auto, uitgeoefend. Deze smokkelarij is thans veel moeilijker dan vroeger te bestrijden, daar de smokkelaars over bekwame en koelbloedige chauffeurs beschikken.
Het gebied waarvoor dekkingsbepalingen gelden, zal voor een behoorlijke bestrijding van de suikerfraude moeten worden uitgebreid, opdat de frauduleus ingevoerde ladingen beter dan tot heden mogelijk is zullen kunnen worden achterhaald.
Wijl het regelen van deze aangelegenheid bij de wet niet de noodige elasticiteit aan de maatregelen zou geven, verdient het aanbeveling de aanwijzing van het gebied aan de Kroon over te laten.
Voorts is een bepaling voorgesteld om het visiteeren van panden te bevorderen.

A. **DUITSCHLAND.** — Amnestie-ontwerp in den Rijksraad aangenomen. — Het seniorenconvent van den Rijksdag, dat op 19 Dec. bijeenkwam na de vergadering van den Rijksraad, waarin het amnestie-ontwerp, dat reeds door den Rijksdag is goedgekeurd, werd aangenomen, heeft met de stemmen van de sociaal-democraten en de communisten tegen, het voorstel tot bijeenroeping van den Rijksdag vóór Kerstmis verworpen. Hindenburg heeft de amnestie bekrachtigd.

22 DECEMBER 1932

B. VEREENIGDE STATEN. — **Roosevelt's** antwoord aan President **Hoover.** — In zijn antwoord aan President Hoover weigert Roosevelt deel te nemen aan de vorming van een schuldencommissie. Hij is het daar niet mee eens, want hij is van oordeel dat het huidige stelsel voldoende is om over het betalingsvermogen van elke natie te oordeelen. Hij is echter niet voornemens iets te doen om een onverwijld handelend optreden inzake de schulden te beletten of te vertragen.
Roosevelt is geen voorstander van het leggen van verband tusschen de oorlogsschulden, de economische wereldconferentie en de ontwapening, want hij legt er den nadruk op dat de oorlogsschulden een afzonderlijke quaestie vormen. (Vor. ber. blz. **612 C.)**

C. DUITSCHLAND. — Toenemende werkloosheid. — Op 1 December 1932 bedroeg het totaal aantal bij de Duitsche arbeidsbeurzen ingeschreven werkloozen ongeveer 5.600.000, of een vermeerdering met ongeveer 250.000 vergeleken met 30 November 1932, toen het aantal werkloozen 5.358.000 bedroeg.
(Berl. Tageblatt) (Vorig bericht **blz. 600 E.)**

D. AMSTERDAM. — Kostelooze ouderdomsrente. — De Raad van Arbeid te Amsterdam schrijft ons:
Op 3 December 1919 konden de personen, die den leeftijd van 65 jaar bereikt of overschreden hadden en in de Vermogensbelasting of Inkomstenbelasting naar een inkomen van f 1200 of meer waren aangeslagen, niet in het genot van de kostelooze ouderdomsrente worden gesteld.
In verband niet de ongunst der tijden is voor velen dezer de toestand gewijzigd en zouden zij thans, indien zij niet meer in de Vermogensbelasting of in de Inkomstenbelasting naar een inkomen van minder dan f 1200 per jaar zijn aangeslagen, wel voor bedoelde rente in aanmerking kunnen komen.
Nu heeft de wetgever aan deze mogelijkheid gedacht.
Artikel 33 juncto 28 der Ouderdomswet 1919 bepaalt, dat ieder Rijksingezetene, die op 3 December 1919 den leeftijd van 65 jaar bereikt of overschreden had en geen aanspraak op de kostelooze ouderdomsrente kon maken, omdat hij in de Vermogensbelasting of de Inkomstenbelasting naar een inkomen van f 1200 of meer was aangeslagen, alsnog in het genot van deze rente kan worden gesteld mits hij aantoont, dat hij zelf of zijn echtgenoot niet meer in de Vermogensbelasting of de Inkomstenbelasting naar een inkomen van f 1200 of meer is aangeslagen.
Dit zal voor velen ouden van dagen, die thans den leeftijd van 78 jaar of ouder bereikten (men moest op 3 December 1919 reeds 65 jaar oud zijn en Rijksingezetene) uitkomst kunnen geven. Inlichtingen te verkrijgen bij den Raad van Arbeid te Amsterdam, Droogbak.

E. **SIAM.** — **Nieuwe** Grondwet **afgekondigd.** — De nieuwe Siameesche grondwet is op 20 Dec. in werking getreden. De grondwet werd den koning aangeboden door Phya Manopakarana, wiens positie ongeveer overeenkomt met die van premier. Na de onderteekening geschiedde de afkondiging, voorgelezen door een paleisdignitaris.
Volgens de grondwet moet de koning Boeddhist zijn. Leden van de koninklijke familie mogen niet actief aan de politiek deelnemen, terwijl hun reeds vele andere rechten zijn ontnomen. Alle burgers zijn gelijk voor de wet en hebben volledige godsdienstvrijheid. De leden der wetgevende vergadering worden voor vier jaar door helt volk gekozen. De koning benoemt den voorzitter. Hij kan zijn veto over een aangenomen wetsontwerp uitspreken; is dit tweemaal geschied dan kan de wetgevende vergadering het daarna, tegen zijn wensch, toch tot wet verheffen.
Ook de leden van den uitvoerenden raad, een soort ministerie, bestaande uit een voorzitter en van 14 tot 24 leden, worden door den koning benoemd, die eveneens het recht heeft de wetgevende vergadering te ontbinden. (Vorig bericht **blz. 397 A.)**

F. NEDERLAND. — Bouwvak. - Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders in Nederland. — Het bestuur der Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders te Amsterdam heeft op 16 Dec. 1932 een schrijven aan den Ministerraad gezonden, waarin de steeds slechter wordende toestand in het bouwbedrijf wordt uitgelegd en men op krachtige maatregelen ter bestrijding van de werkloosheid in het bouwbedrijf aandringt. Blijkens dit schrijven stonden op 26 Nov. '32 bij 217 organen der openbare arbeidsbemiddeling, in het bouwbedrijf, het schildersbedrijf en de houtindustrie als werkloos 78.700 personen ingeschreven t.w. 59.450 bouwvakarbeiders, 10.000 schilders en 9.250 arbeiders in de houtbewerkingsindustrie, d.w.z. 8.400 werkloozen meer dan op S October '32.
Het bestuur geeft den Raad van Ministers in overweging, ter bestrijding der werkloosheid, krachtige maatregelen te nemen en als zoodanige maatregelen stelt het den Ministerraad voor:
a) Invoering van de 40 urenweek;
b) Ruime verstrekking van voorschotten en credieten aan gemeenten en arbeiderswoningbouwvereenigingen, ter bevordering van den arbeiderswoningbouw;
c) Het in versneld tempo in uitvoering brengen van groote openbare werken, en
d) Het vrijgeven van alle als werkverschaffing in uitvoering zijnde werken, die redelijkerwijze als vallende onder het bouwbedrijf, behooren te worden aangemerkt.
(Vorig bericht blz. 518 H.)

G. NEDERLAND. — De crisismoeilijkheden voor het middenstandsbedrijf. — Het Algemeen Bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond heeft in zijn dezer dagen gehouden vergadering opnieuw besproken de crisismoeilijkheden, waaronder vele middenstandsbedrijven gebukt gaan, aan welke bespreking wij het volgende ontleenen:
Gebleken is, dat de geldmiddelen van de crisiscomité's over het algemeen te beperkt zijn om eenigermate in de behoefte aan kleine bedrijfscredieten en voorschotten te kunnen voorzien. Weliswaar zullen thans verschillende Kamers van Koophandel op verzoek van het Nationaal Crisis-Comité bedragen beschikbaar stellen ten behoeve van noodlijdende middenstanders, doch waar de Kamers in de provincie over het algemeen slechts over een bescheiden budget beschikken, kan ook langs dezen weg geen afdoende oplossing worden verkregen. Derhalve blijft

slechts over een beroep op steun van regeeringswege, bij de uitvoering waarvan de medewerking van het middenstandsbankwezen zou kunnen worden ingeroepen.
Het Bondsbestuur is van meening, dat het oogenblik gekomen is om aandrang in deze richting te gaan uitoefenen.
Uitvoerige besprekingen werden gewijd aan den noodtoestand onder den middenstand in de tuinbouwstreken, inzonderheid in West-Friesland. Vanwege het Bondsbureau is ter plaatse een onderzoek ingesteld en uit het terzake uitgebrachte rapport bleek, dat aan de tuinbouwende bevolking aanzienlijke credieten voor aanschaffing van artikelen voor eerste levensonderhoud zijn verleend, terwijl ook de schulden wegens geleverde bedrijfsbenoodigdtieden groote bedragen beloopen. Deze credietgeving bestaat in deze streken van oudsher en was ook onder de bestaande verhoudingen noodzakelijk. Derhalve mag de middenstand niet de dupe worden van de gevolgen der depressie in het tuinbouwbedrijf. Wordt niet de mogelijkheid geopend om de uitstaande vorderingen op eenigerlei wijze te realiseeren, dan zullen ook veel fabrikanten en grossiers, die toch al veel van hun afzetgebied verloren hebben, ernstige verliezen lijden.
Met de Kamers van Koophandel te Hoorn en Alkmaar is terzake overleg gepleegd en zal verder contact worden gehouden.
Aangezien de voorgestelde steuiiniaatregeleri voor den tuinbouw hier geen baat kunnen brengen, zal ook ten aanzien van de gedupeerde middenstanders — overwegend kleine ondernemers — door de regeering de helpende hand moeten worden geboden. Hiertoe zullen de noodige stappen worden gedaan.

A. RUSLAND. — Belasting in natura voor individueele boeren. — Op alle collectieve boerderijen zullen de individueele boeren, die koeien bezitten, voortaan volgens een juist door Stalin afgekondigd decreet belasting in natura moeten betalen. De verkoop van melk, boter en eieren zal niet zijn geoorloofd, zoolang de regeering niet de noodige inzamelingen heeft gehouden inplaats van belasting in geld. Het decreet bepaalt straf voor degenen die vervalschte melk leveren en stelt den prijs dien de regeering zal betalen voor melk op vijftien kopeken per liter vast. De tegenwoordige marktprijs is vijf roebels per liter. (Pravda)

B. OOSTENRIJK. — Interview met bondspresident Miklas. — Een bijzondere correspondent van de ,,Excelsior" heeft te Weenen een onderhoud gehad met den Oostenrijkschen bondspresident Miklas, die uiteenzette, dat de landen der vroegere Donau-monarchie op economisch gebied tot overeenstemming moeten komen, teneinde gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden aan de vele moeilijkheden.
Miklas waren twee plannen voorgelegd, n.l. de zoogenaamde Duitsch-Oostenrijksche tolunie en een verbond tusschen de Midden-Europeesche staten.
Het politieke wantrouwen en de economische tegenstellingen hebben echter beide plannen doen mislukken.
Wat de ,,Anschluss"-quaestie betreft, verklaarde Miklas aan den correspondent, dat Oostenrijk sedert meer dan 1000 jaar met Duitschland, vooral met Zuid-Duitschland, verbonden is door banden van bloedverwantschap, door cultuur en geschiedenis. De Oostenrijkers zijn van Duitschen stam en zij zullen zich nimmer van hun Duitsche broeders laten afscheiden. Tenslotte gaf bondspresident Miklas als zijn vaste overtuiging te kennen, dat het noodzakelijk is niet alleen de schuldenquaestie tot oplossing te brengen, doch dat ook het werkloosheidsvraagstuk geregeld moest worden, wilde men den economischen toestand in Europa verbeteren. (Excelsior)
(Vorig bericht blz. 53 D.)

C. TOONEEL. — Causerie van Jacques Copeau. — Als eerste van de door de Tooneelliga te organiseeren reeks voordrachten van vooraanstaande figuren over de problemen van het tooneel, heeft op 18 Dec. Jacques Copeau te Amsterdam een causerie gehouden over ,,La situation faite au théâtre".
Na de groote vormen van tooneel, welke achter ons liggen, — het Grieksche drama, de mysteriespelen der middeleeuwen, en de commedia deil'arte der renaissance — heeft het tooneel van onzen tijd nog niet zijn grooten vorm gevonden, zeide spr. Wel zien wij invloeden van music-hall en bioscoop, welke spreker definieert als invloeden van buiten, terwijl de werkelijke vernieuwing van binnenuit moet komen. Veeleer dan door beinvloeding kan de film daarbij helpen door het tooneel te bevrijden van onzuivere elementen, om het te laten het eigen terrein van het tooneel: de poëzie en het universeele.
Uitvoerig behandelde de spreker de verschillende verschijnselen van de periode na den oorlog, commercialisme, cynisme en extravagance. Ook de auteur maakt deze crisis door. Niet alleen weet hij niet tot welk publiek hij zich moet richten, hij wordt bovendien opgeslokt door de filmproductie, waarvoor hij scenario's schrijft, dialogen vertaalt en die hem van het theater en van de dramatische kunst vervreemdt.
Wat betreft het streven naar vernieuwing van het tooneel, wilde spreker geen bepaalde formules geven. Het komt er op aan de groote wetten van de kunst terug te vinden, en men moet bij alle pogingen in deze richting meer zoeken naar wat vereenigt dan naar wat scheidt.

D. JAPAN. — Nieuw type duikboot uitgevonden. — De Japansche vlootdeskundigen hebben een geheel nieuw type duikboot uitgevonden, die vóór de hoofdvloot zullen uitvaren om aldus het gevaar van torpedeering weg te nemen. Deskundigen verklaren, dat deze nieuwe schepen eenig in hun soort zijn en dat geen der andere mogendheden over iets dergelijks beschikt.
De nieuwe duikbooten, die slechts een tonnemaat van 500 ton hebben, zullen in staat zijn een zeer groote snelheid te ontwikkelen en zij zullen met de vliegtuigen samenwerken om in geval van oorlog de posities van vijandelijke duikbooten te verkennen.
Zoodra de Landdag de begrooting van het volgende jaar heeft goedgekeurd, zullen twee dezer ,,zeewolven" op stapel worden gezet. De benoodigde middelen hiertoe komen uit de aanvullingsbegrooting van 10 millioen gulden, welke door het ministerie van Financiën is goedgekeurd voor den bouw van nieuwe schepen. (Osaka Mainichi) (Vor. ber. blz. 594 F.)

E. NEDERLAND. — Toenemende werkloosheid. — Het Departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van December op te geven, hoeveel geheel- en gedeeltelijk werkloozen op 26 November 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddelicg waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1046 gemeenten met 7.792.118 inwoners.
In die gemeenten stonden op 26 November 1932 ingeschreven: 314.116 geheel werkloozen en 19.567 gedeeltelijk werkloozen.
Van 31 gemeenten met 128.270 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.
Op 29 October 1932 stonden bij 1066 gemeenten met 7.887.655 inwoners ingeschreven 291.996 geheel werkloozen en 17.814 gedeeltelijk werkloozen (573 D.)

F. WERELDBOND VAN KERKEN. — Oordeel van Prof. Wilfrid Monod. — Prof. Wilfrid Monod, een der meest representatieve persoonlijkheden van het Franeche protestantisme en leidende figuur in de oecumenische beweging, heeft in „Le Christianisme Social" zijn ervaringen in de oecumenische beweging samen gevat. Hij schrijft o.m.:
„Met hartstocht heb ik in mijn ambtsloopbaan van 40 jaren, die nu ten einde nijgt, het Fransche Pro-

testantisme gediend. Ik heb slechts één ding gewild, maar dat ook met vollen ernst gewild: onze kerken om Jezus Christus heen aaneen te sluiten.. . Ik mag nu op aarde niet meer op de verwerkelijking van dezen droom hopen: anderen zullen het Beloofde Land binnen gaan. In den gang mijner ervaringen heb ik één overtuiging gewonnen: Zoolang het Fransche protestantisme verdeeld blijft, zal het niet in staat zijn niet alleen, maar ook onwaardig, om ons land te evangeliseeren. Men mag misschien de evangelisatie-commissies meer dan eens verdubbelen; maar dat zal tot niets leiden. Men zal door gebrek aan innerlijke discipline, door gebrek aan collectief enthousiasme en offerbereidheid niet vooruit komen.
(Le Christianisme Social) (Vor. ber. blz. 571 A.)

A. **ENGELAND.** — Schuldbetaling en Pondenkoers. — Welk een belangrijken invloed psychologische factoren op het verloop van de wisselmarkt uitoefenen is met alle duidelijkheid weer in de laatste weken aan het licht getreden. De onzekerheid tijdens de periode van notawisseling over de schuldenkwestie bracht het pond sterling in de eerste dagen dezer maand op een record-laagteniveau. Een geleidelijke verbetering, hoewel gepaard gaande met sterke fluctuaties, trad in, toen men vrijwel de zekerheid had, dat de regeering zou betalen en in de afgeloopen week, toen deze zekerheid officieele sanctie had verkregen, was er zelfs zoo iets als een hausse-stemming in ponden aan de wisselmarkt waar te nemen. Tusschen 8 en 15 December is de dollarnoteering in Lombard Street gestegen van 3.22½ tot 3.29⅛ en om 5 uur 16 Dec. werd de koers van 3.30½ bereikt.

Tot deze willige stemming heeft zonder twijfel bijgedragen het besluit om de fiduciaire circulatie niet te verhoogen in verband met de betaling aan Amerika, aangezien een dergelijke verhooging uitgelegd zou kunnen worden als een inflationistische maatregel. Door den weg, dien men thans gevolgd heeft, treedt er integendeel een credietcontractie in, daar de reserve van het Banking Department met dit bedrag verminderd wordt. Door het samenvallen van de betaling aan Amerika en de grootere behoefte aan circulatiemiddelen met het oog op de Kerstdagen en het naderende einde van het jaar valt niet precies uit te maken, welken invloed de afneming van de reserve van de Bank of England op de in de laatste dagen sterk gestegen geldnoteeringen en derhalve op de betere stemming voor het pond sterling heeft gehad en verder zal hebben. Uitgeschakeld kan dele factor echter niet worden wanneer men bedenkt, dat de reserve door de betaling met bijna 50% afneemt.

Ook deze wijze van verrekening tusschen Schatkist en Bank heeft de betere stemming voor het pond sterling in de hand gewerkt. De schatkist heeft het voor de betaling benoodigde goud verworven tegen den marktprijs, uitmakende circa £ 29.5 millioen papier. Daar de Bank van Engeland haar goudvoorraad echter nog steeds a pari opneemt, heeft het Issue Department voor het afgestane goud slechts £ 19.6 mililoen ontvangen. Het verschil van circa £ 10 millioen komt ten goede van het **wisselkoersstabiliseeringsfonds,** dat met dit bedrag versterkt wordt en zijn operaties derhalve kan uitbreiden; Inderdaad schijnt het fonds in de laatste dagen om een al te sterke stijging van het pond sterling te voorkomen vrij belangrijke bedragen buitenlandsche valuta, inzonderheid Fransche franken, te hebben verworven. (De Telegraaf). (Vor. ber. blz. 611 G.)

B. NEDERLAND. — **Begrooting** van het **Zuiderzee**fonds. — De Tweede Kamer heeft de begrooting van het Zuiderzeefonds z. h. s. aangenomen. Dr. Colijn heeft een door hem ingediende motie, waarin op een krachtige voorbereiding van de drooglegging van den N.O.-polder werd aangedrongen, weer ingetrokken.
(Vorig bericht blz. 615 E.)

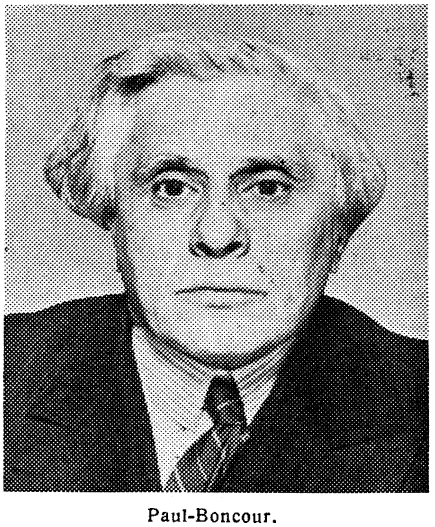
C. EFFECTIEVE LICHTENDE VERVEN VOOR AUTOMOBIELEN. — De lichtende (fosforesseerende) verven, welke tot nu toe toepassing gevonden hebben en welke als werkzame bestanddeelen voornamelijk de sulfiden der aardalkalimetalen bezitten, maakten betrekkelijk weinig opgang. De oorzaak is te zoeken in de geringe lichtkracht. Uit Amerika komen berichten, dat men er thans in geslaagd is lichtende verven te produceeren, welke veel effectiever zijn. Een autocarosserie b.v. met deze verf bestreken, straalt een blauwachtig licht uit, waardoor zij in haar contouren zelfs op 150 M. afstand herkenbaar zou zijn.

Het heet verder, dat de I. G. Farbenindustrie in Duitschland zich voor dit patent interesseert en dat het „Reichsverkehrsministerium" reeds overweegt of het aanbeveling verdient een lichtenden band om de carosserie verplichtend te stellen. Iets dergelijks zou de verkeersveiligheid ten goede komen.
(Automobil-Rundschau)

D. **AMSTERDAM.** — **Nieuwe leening** f **6 millioen.** — De gemeenteraad van Amsterdam heeft op **21 Dec. 1932** besloten weder een leening van f 6 millioen aan te gaan, rentende **5%** en tegen een koers van 98¾%. Emittenten zijn Pierson & Co., Mendelssohn & Co. Amsterdam en de Banque de Paris et des Pays-Bas.
(Vorig bericht blz. **591** D.)

E. VOLKENBOND. — Conflict Paraguay-Bolivia. — De regeering van Paraguay heeft in een nota op de in verband met de bemiddelingsactie van den Volkenbond door de Chileensche regeering gedane pogingen, om Paraguay en Bolivia te bewegen, den strijd in het Gran Chaco-gebied te staken, geantwoord, dat zij de in de nota gestelde voorwaarden niet kan aanvaarden. (Vorig bericht blz. **615 C.**)

F. FRANKRIJK. — Kabinet **Paul-Boncour. - Regeeringsverklaring** goedgekeurd. — Na het voorlezen van de regeeringsverklaring in de Fransche Kamer, kwam, na eenige min belangrijke redevoeringen, Louis Marin aan het woord, die een scherpe critiek oefende op de samenstelling van het kabinet, dat slechts uit personen bestond, die vóór betaling aan Amerika waren.

Paul-Boncour.

Minister-president Paul-Boncour antwoordde kort, waarna Léon Blum verklaarde, dat hij en de socialistische Kamerfractie, die onder zijn leiding staat, de regeeringsverklaring goedkeurden. De radicale Kamerfractie stelde daarna voor over te gaan tot de orde van den dag (hetgeen dus voor Paul-Boncour's kabinet de vertrouwenskwestie beteekende), welk voorstel door de Kamer werd aangenomen met 365 tegen 215 stemmen.

De Kamer werd daarna verdaagd tot 27 Dec. '32.
(Le Temps) (Vorig bericht blz. 612 B.)

G. NEDERLAND. — Provinciale Staten van Noord- en Zuid-Holland. - **Salariskorting.** — De Prov. Staten van Noord-Holland besloten met **40—30** stemmen tot salariskorting. Het voorstel tot verlaging der presentie-gelden werd eveneens aangenomen.

De Staten van Zuid-Holland hebben eveneens besloten, de salarissen en presentiegelden te verlagen.

A. **MUZIEK.** — Toonkunst-uitvoering te Amsterdam. - Twee **premières.** — Op de jaarlijksche uitvoering van de afd. Amsterdam der Mij. tot Bevordering der Toonkunst op 17 Dec. '**32** werd met overweldigend succes voor de allereerste maal ten gehoore gebracht Rudolf Mengelberg's „Missa pro Pace" voor gemengd koor, sopraan- en bariton-solo, orkest en orgel, en voor het eerst in Nederland Igor Strawinsky's „Symphonie de Psaumes" voor gemengd koor en orkest. Tengevolge van ongesteldheid van de dirigenten Willem Mengelberg en Eduard van Beinum stond het geheel onder leiding van Hermann Abendroth, den dirigent der Gurzenich-concerten te Keulen, die op het laatste oogenblik de directie op zich had genomen. Solisten in Mengelberg's werk waren Jo Vincent en Thom. Denijs.

B. RADIO. — **P.H.O.H.1.-uitzendingen.** — De P.H.O. H.I. zal zijn uitzendingen naar Oost- en West-Indië op **24** Dec. '**32** weer hervatten. (Vor. ber. **559** F.)

23 DECEMBER **1932**

C. ENGELAND. — **Leening aan** Oostenrijk. — Het financieele ontwerp inzake de leening aan Oostenrijk in goudschellingen tot een bedrag van 100 millioen schellingen is door het Lagerhuis op 20 Dec. '**32** goedgekeurd.

D. **ITALIE.** — Pontijnsche moerassen. - Littoria **in**gewijd. — De nieuw gestichte stad Littoria in de vroegere Pontijnsche moerassen, is op **18** Dec. '**32** door Mussolini ingewijd. Daarmede is het eerste en moeilijkste deel van het geweldige werk geëindigd, dat dit duizenden jaren door moeraskoortsen berucht geworden gebied heeft herschapen in een vruchtbare en dicht bevolkte bouwstreek, waar binnenkort veertig tot vijftigduizrnd boeren hun brood zullen verdienen.
Mussolini heeft tegen de maand April **1933** de vestiging van nog 2000 families aangekondigd. In den herfst **1933** zal de nieuwe gemeente Sabauda worden ingewijd en in het jaar **1934** de gemeente Pontinia.
(Corriere della Sera)

E. DUITSCHLAND. — Handhaving van orde en rust. - Nieuwe noodverordening. — De rijkspresident heeft op **21** Dec. '**32** een verordening afgekondigd aangaande de handhaving van den binnenlandschen vrede. Buiteii werking worden gesteld de verordeningen van 14 en 28 Juni, van **9** Aug. en een gedeelte der verordening van 2 Nov. '**32.**
In 19 paragrafen wordt de geheele materie opnieuw geregeld. Tegelijkertijd wordt een verklaring gepubliceerd waarin de rijksregeering er op wijst, dat de verzachting der politieke uitzonderingsmaatregelen hun doel zouden missen wanneer de ophitsing en de gewelapolitiek zouden voortduren. In dit geval zullen nieuwe maatregelen worden genomen.
De nieuwe noodverordening herstelt tal van politieke vrijheden en bevat een reeks van overgangsmaatregelen, die o.a. bepalen hoe gehandeld moet worden met personen, die overeenkomstig de thans ingetrokken bepalingen zijn gestraft.
De belangrijkste bepaling in de verordening is die betreffende versterkte bescherming van den persoon van den rijkspresident. Tot vervolging niag slechts na machtiging van den rijkspresident worden overgegaan. Ook de bestaande bepalingen tegen het verachtelijk maken van het rijk, de landen, den staatsvorm en de vlaggen worden overgenomen, terwijl ook de weermacht speciaal wordt beschermd. De buitengewone rechtbanken vervallen en de vergaderings- en persvrijheid wordt hersteld. Dagbladen mogen nog slechts verboden worden op grond van hoogverraad en landverraad. De politie mag echter ook in de toekomst vergaderingen bijwonen. Ook behouden de bevoegde instanties het recht vereenigingen en organisaties die van hoogverraad beschuldigd worden, te ontbinden.
De verordening betreffende den godsvrede, waarbij tot **2** Januari **1933** alle openbare vergaderingen verboden worden, blijft van kracht. (Vorig bericht blz. **611** L.)

F. RADIO-GOLVEN. — Korte golflengten. — Tijdens een lezing voor het „Royal Institution" te Londen heeft markies Marconi mededeelingen gedaan over door hem genomen proeven met golflengten van **ca.** 50 centimeter. Het is hem gelukt met dergelijke golflengten een uitstekende verbinding tot stand te brengen over een afstand van ruim 260 K.M. tusschen een station te Rome en zijn drijvend laboratorium op zijn beroemde jacht „Elettra". Het meest frappante van deze demonstratie was, dat deze korte golflengten zich weinig van de kromming van het aardoppervlak schijnen aan te trekken.
De markies verkondigde als zijn meening, dat binnen niet **al** te langen tijd golflengten van minder dan **1** M. voor omroep- en televisie-doeleinden gebruikt zullen kunnen worden. (Royal Institution, Londen). (608 F.)

G. NATIONAAL CRISIS-COMITE. — **Regeerings**bijdrage voor **1933.** — Evenals voor **1932** heeft de minister van Binnenlandsche Zaken het Nat. Crisis-Comité verzocht zich ook voor het jaar **1933** te willen belasten met het verstrekken van „extrahulp aan werkloozen", uit een Rijksbijdrage van f 750.000.—, welke voor dit doel ter beschikking is gesteld. (588 B.)

H. LUCHTVAART. — K.L.M. - Nieuwe vliegtuigen. — De **K.L.M.** heeft aan de N.V. Nederlandsche Vliegtuigenfabriek Fokker den bouw opgedragen van 2 vliegtuigen en wel **één** vliegtuig met 3 en één met 4 motoren. Het eerste vliegtuig, type F XX (zie blz. 611 B.), zal in normaal gebruik een kruissnelheid kunnen ontwikkelen van 250 K.M., het tweede, type F XXXVI, van **225** K.M. De F XX krijgt een intrekbaar landingsgestel, terwijl bij den bouw van de F XXXVI er vooral naar gestreefd zal worden, om het verblijf van passagiers en bemanning aan boord zoodanig te maken, dat een langdurige reis met een dergelijk vliegtuig geen bezwaar zal opleveren. In het bijzonder zal worden gelet op beperking van het geluid en het toepassen van de nieuwe vindingen op navigatiegebied, en daarnaast een zoo groot mogelijk gerief voor de passagiers.
Met dit vliegtuig zullen in Europa 32 passagiers kunnen worden vervoerd, terwijl bij gebruik op de Indië-route er ruimte is voor 16 passagiers en 700 K.G. mail. Door de hoogere kruissnelheid en het langere vliegen bij dag, zal het met de F XXXVI mogelijk zijn een regelmatig luchtverkeer op Indië te onderhouden in 6 dagen. De F XXXVI zal in den herfst van **1933** gereed zijn. Het F XX vliegtuig zal reeds in den zomer van **1933** op de Europeesche lijnen in dienst worden gesteld; aldaar zal de snelheid van het vliegtuig het meest tot zijn recht komen. (**611** B.)

I. VEREENIGDE STATEN. — Drankwet. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het wetsvoorstel inzake den bierverkoop, waarbij deze voor bier met een alcoholpercentage van 3,2% van het wicht, d.i. 4,0% van het volume, wordt vrijgegeven, aangenomen. In de wet is verder een belasting opgenomen van $ 5 per vat. Het voorstel is onmiddellijk naar den Senaat doorgezonden. (Vorig bericht blz. 592 **G.**)

K. ANGLO-PERSIAN **OIL** CY. — Het Engelsch-Perzische petroleumconflict, dat Engeland op grond van artikel **15** van het Volkenbondspact voor den Volkenbond heeft gebracht, werd door den Volkenbondsraad na een korte behandeling tot de Januarizitting, die op **23** Januari begint, verdaagd. De Perzische vertegenwoordiger verklaarde dat zijn regeering niet in staat is onmiddellijk haar standpunt ten opzichte van het vraagstuk te bepalen.
Intusschen wordt in Perzische kringen te Londen de hoop uitgesproken, dat door rechtstreeksche besprekingen tusschen Londen en Teheran een gunstig resultaat in het geschil verkregen zal worden.
Naar door den Britschen minister van Marine werd verklaard, zijn naar de Perzische wateren geen Engelsche oorlogsschepen ter bescherming van de Britsch-Perzische petroleumbelangen gezonden.
(Vorig bericht blz. **609** F.)

L. **FRANKRIJK.** — Begrootingsonhverp over **1933.** — Barety, de rapporteur van de commissie voor de Financiën heeft op 21 Dec. '32 een totaaloverzicht over de begrooting van Financiën

in de commissie uitgebracht over het jaar 1933, waarin vergelijkingen worden gemaakt met 1931 en 1932. De ontwerp-begrooting bedraagt totaal 22.215.947.577 francs, hetgeen een bezuiniging ten opzichte van de vorige begrooting beteekent van 1.427.956.577 francs. (Vorig bericht blz. 570 E.)

A. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Opcentenontwerp goedgekeurd. — De Eerste Kamer heeft op 22 Dec. '32 het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op sommige invoerrechten en op de accijnzen op bier en suiker, alsmede herziening van het tarief, aangenomen met 25 tegen 21 stemmen. Tegen stemden de linkerzijde en de katholiek Van Ysselmuiden. (Vorig bericht blz. 580 C.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Geen samenwerking tusschen President Hoover en Roosevelt. — President Hoover maakt bekend dat Roosevelt weigert samen te werken in de kwestie der schulden en dat de huidige regeering zich niet zal mengen in aangelegenheden, welke de volgende regeering betreffen. Dit beteekent dat Hoover zich uit de onderhandelingen terugtrekt, welke thans een vertraging van twee maanden zullen ondervinden, daar Hoover de onderhandelingen wel zal voortzetten, doch de Roosevelt-regeering op geen enkele wijze wenscht te binden. (Vorig bericht blz. 616 B.)

24 DECEMBER 1932

C. DUITSCHLAND. — Handelsverdrag tusschen Duitschland en Frankrijk. — Officieel wordt medegedeeld, dat de op 21 November '32 te Berlijn ingeleide onderhandelingen nopens de herziening van het Duitsch-Fransche handelsverdrag van 17 Aug. 1927 op 21 Dec. '32 zijn beëindigd. Zij hebben geleid tot het parafeeren van de aanvullende overeenkomst, welke onverwijld aan beide regeeringen zal worden voorgelegd ter goedkeuring en onderteekening. Als datum voor de voorloopige toepassing der aanvullende overeenkomst is 1 Februari 1933 vastgesteld. Tegelijkertijd worden te Berlijn onderhandelingen gevoerd inzake het sluiten van een overeenkomst tot regeling van betalingen door middel van het warenverkeer, zoomede betreffende faciliteiten in het reisverkeer.

D. JAPAN. — Groot corruptieproces. — Te Tokio is op 21 Dec. 1932 een groote corruptie-affaire door de rechtbank afgehandeld. Dertig leden van den gemeenteraad van Tokio waren er van beschuldigd na de groote aardbeving, welke Tokio heeft geteisterd, steekpenningen in ontvangst te hebben genomen van bouwondernemingen. Elf raadsleden werden veroordeeld tot gevangenisstraffen van 1 jaar tot 7 maanden, terwijl vijf werden vrijgesproken. Tot de veroordeelden behooren twee parlementsleden.

E. IJSLAND. — Oud-minister van Justitie vrijgesproken. — De oud-minister van Justitie Magnus Gudmundsson, die tot 15 dagen gevangenisstraf was veroordeeld wegens frauduleuze handelingen als raadsman in een faillissement voor zijn ministerschap, is in hooger beroep vrijgesproken. (Timin, Reykjavik) (Vorig bericht blz. 567 I.)

F. RUSLAND. — 15-jarig bestaan der Gepeoe. — Ter gelegenheid van den vijftienden verjaardag der Gepeoe hebben groote feestelijkheden te Moskou plaats gehad. Het regeeringsorgaan „Izwestija" verklaart, dat de Gepeoe een groote rol in de ontwikkeling van de Sovjet-Unie en van het Vijfjarenplan heeft gespeeld, en geen moeite heeft gespaard, om de contra-revolutie en het kapitalisme te onderdrukken. Zij zal om drie redenen haar werkzaamheden blijven voortzetten: Ten eerste: zij staat ver boven haar vijanden; ten tweede: zij is zoowel doortastend als meedoogenloos in haar actie; ten derde: zij heeft den steun van de arbeidersklasse. (Izwestija)

G. JOEGOSLAVIE. — De vijandelijke demonstraties in Italië. — De Joegoslavische senaat is op 21 Dec. '32 bijeengekomen ter bespreking van de recente vijandelijke demonstraties in Italië en den aanval door Mussolini in zijn redevoering op Joegoslavië gedaan. De minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Jeftitch, sprak een redevoering uit, die in verzoeningsgezinden toon was gehouden, doch waarin hij krachtig naar voren bracht, dat Italië om redenen van eigen politiek volkomen onbelangrijke incidenten in Joegoslavie sterk overdrijft. (Vorig bericht blz. 606 F.)

H. OPTISCHE BEVEILIGING BIJ DE SPOORWEGEN. — In een bijeenkomst van den Bond van ambtenaren in dienst bij de Nederlandsche Spoorwegen, te Utrecht gehouden, heeft dr. ir. Bäseler, Reichsbahnrat bij de Reichsbahndirektion te München, gesproken over optische beveiliging bij de spoorwegen.
Spreker gaf een voorstelling van zijn vinding om een trein, die zijn snelheid heeft overschreden, automatisch tot stilstand te brengen en hem eveneens door het in werking brengen van de noodrem te doen stoppen, wanneer de machinist een onveilig signaal over het hoofd heeft gezien. Daartoe was in de zaal opgesteld een op bijzondere wijze vervaardigde spiegel, een z.g. „Trippel- oder Raumspiegel" of driedimensioneel spiegel, die onder alle omstandigheden en in elken stand de op haar geprojecteerde stralen weerkaatst. Spr., die tevens een toestel had ingeschakeld, dat voortdurend lichtbundels uitstraalde, heeft het principe van den spiegel met verschillende bewegingen aangetoond.
In aansluiting hieraan werd een film vertoond, welke de bedoeling in de praktijk op het doek liet zien. Men kon toen zien, hoe de spiegel, voorzien van bijzondere beveiligingskappen tegen sneeuw en regen, aan een signaalraam is opgehangen, en hoe voor aan de locomotief een zorgvuldig beschutte electrische lamp is aangebracht, welke constant brandt en haar stralen loodrecht omhoog zendt. Bij het voorbijrijden van de spiegel weerkaatst deze laatste de stralen der lamp en werpt ze terug op een vlak naast de lamp gemonteerde seleencel. Dit element heeft de eigenschap, dat het een zwakke electrische stroom doorlaat, zoodra het belicht wordt. Als gevolg van de belichting wordt dan een „relais" in werking gebracht, dat weer het ventiel van de automatisch-werkende rem oplicht, zoodat de trein tot stilstand komt. Ook kan de spiegel, op bepaalde daarvoor geschikte manier ingericht, dienen om een trein, die met te groote snelheid rijdt, of een trein, die door een onveilig signaal is gereden, tot stilstand te brengen.

I. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Tarwewet. — De Tweede Kamer heeft op 23 Dec. '32 het wetsontwerp tot wijziging van de Tarwewet met 57 tegen 21 stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. 609 D.)

K. VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt wenscht samenwerking met president Hoover. — Roosevelt heeft zijn verwondering uitgesproken over de publicatie van president Hoover's verklaring dat hij, Roosevelt, niet bereid zou zijn tot samenwerking in de buitenlandsche politiek. Roosevelt heeft Hoover duidelijk gemaakt, dat deze laatste voort moet gaan met bestudeering van de verschillende problemen, vooral dat van de oorlogsschulden, en dat Roosevelt van den voortgang dezer onderhandelingen op de hoogte wilde blijven. Hij heeft zich bereid verklaard overleg te plegen met Hoover van nu af aan tot 4 Maart toe. Hij hoopt, dat Hoover dit aanbod van medewerking wil accepteeren. (Vorig bericht blz. 620 B.)

L. NEDERLAND. — Nederlandsche cacao- en chocoladefabrieken in 1931. — Aan de statistiek van voortbrenging en verbruik der cacao- en chocoladefabrieken in 1931, welke is opgenomen in de elfde aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek, is het volgende ontleend:

	1927	1928	1929	1930	1931
Aantal ondernemingen	46	43	44	44	44
Verbruik (× 1.000.000 K.G.)					
van cacaoboonen	37.9	45.8	49.8	51.0	52.8
van suiker	13.5	14.3	15.6	17.1	18.0
Productie (× 1.000.000 K.G.)					
van cacaopoeder	13.0	14.5	14.0	13.0	12.1
cacaoperskoeken.	1.2	2.8	4.2	4.7	5.1
cacaoboter (zonder hetgeen in chocolade is verwerkt) . . .	9.1	11.8	13.2	13.3	14.1
Personeel op ult 15 Sept. . . .	7690	7920	8250	8490	8120
Primair vermogen der krachtwerktuigen op 31 Dec. (× 1000 P.K.)	19.3	19.5	20.4	23.1	22.7

(Vorig bericht blz. 544 C.)

M. CHINA. — De begrooting in evenwicht. — Een streng doorgevoerde zuinigheid, tezamen met een leeningconversie, hebben China voor het eerst in 21 jaar in staat gesteld zijn begrooting in evenwicht te brengen, aldus verklaarde de minister van

Financiën. Hiertoe heeft o.a. het volgende medegewerkt: een aanzienlijke vergrooting van de opbrengst der invoerrechten vanaf het oogenblik waarop tarievenautonomie was verkregen, verbetering van de opbrengst van de zoutbelasting, de ontwikkeling van het geconsolideerde belastingsysteem en de algemeene verbetering in de methode van het innen der belastingen.

A. **KERSTREDE VAN Z. H. PAUS PIUS XI.** — Z. H. Paus Pius XI heeft op **24** Dec. '**32** in zijn werkkamer een door de radio verbreide Kerstrede gehouden, die door vele zenders is gerelayeerd. De Paus dankte eerst het college van kardinalen voor den hem toegekomen gelukwensch, en smeekte daarna den zegen des Hemels voor de leiding der Kerk af. Vervolgens sprak hij zijn diep leedwezen uit over de vervolgingen, die de R.-K. Kerk in Spanje, Mexico en Rusland te verduren heeft, onder betuiging van zijn medelijden met de slachtoffers. Na een passage over de vele conflicten, die er nog tusschen staten zoowel als burgers van bepaalde staten onderling voorkomen, smeekte Pius XI Gods hulp af voor de regeeringen, opdat sociale gerechtigheid en christelijke naastenliefde voortaan de wereld zullen leiden. Verder herinnerde hij o.m. aan 't Internationale Eucharistische congres te Dublin en de ontwikkeling der Roomsch-Katholieke wereldmissis, hij dankte allen, bisschoppen, priesters en leeken der Kerk voor hun trouw en aanhankelijkheid, gaf uitdrukking aan zijn vreugde over den wapenstilstand tusschen de beide strijdende staten in Zuid-Amerika. Tot alle menschen en alle volken richtte hij een Kerstwensch en hij bad hun de genade en den troost des Hemels toe, in naam des Verlossers.

Voor het jaar **1933,** waarin sinds Christus' dood **19** eeuwen verloopen zijn, heeft de paus een heilig jaar afgekondigd, dat op **2** April begint en een jaar later eindigt en dus loopt van Palmzondag **1933** tot den tweeden Paaschdag **1934,** opdat, gelijk spreker zeide, de geheele katholieke wereld de weldaden van een jaar van Gebed en Verzoening zal kunnen genieten, met alle voordeelen die daaraan voor het heil der zielen verbonden zijn.

Tot slot bad de Paus nogmaals den wereldvrede, broederschap en wane naastenliefde toe, opdat er na de afgeloopen periode van conflicten en tegenslagen een tijd zal mogen aanbreken van verheffing der geesten, een verheffing, die de menschheid in een hoogere en betere sfeer des geestes zal brengen.

(V. b. Kcrstrede 1931: **147 A.;** photo Z. H. Pius XI: 211 P.)

B. **BELGIE.** — Regeeringsprogramma. - Vertrouwensvotum. — Minister-president De Broqueville heeft de regeeringsverklaring voorgelezen, waaraan wij het volgende ontleenen:

Hij begon met te constateeren, dat de Kamers, uit de verkiezingen van 27 November ontstaan, wat haar samenstelling betreft, slechts weinig verschillen van het vorige parlement.

Wat de begrooting voor 1933 betreft zal de regeering zich inspannen om de opbrengst der bestaande belastingen te verhoogen, dank zij een meer methodische organisatie en contrôle. Door de omstandigheden gedwongen zal de regeering aan de natie een buitengewoon offer vragen en tevens de hand er aan houden, dat de nieuwe belastingen tot geen kapitaalsvlucht of nivelleering van het oarticulier bezit aanleidine geven. De regeering wil tevens een politiek van besparingen volgen. In dit verband zal de oprichting van nieuwe klassen en scholen voortaan afhankelijk worden gemaakt van een beslissing van den ministerraad. De wettig verworven rechten blijven echter gehandhaafd.

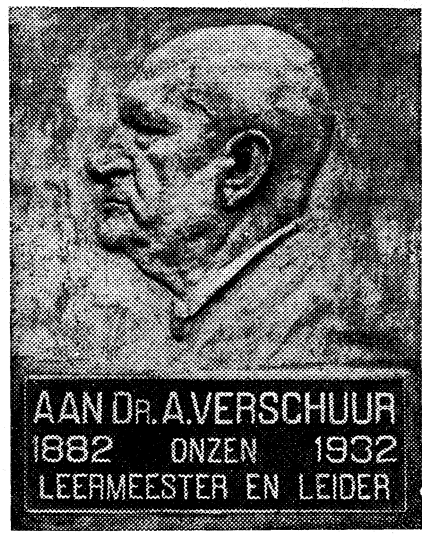
De Broqueville verklaarde nog, dat de bestaande taalwetten zullen worden toegepast en aangevuld, dat, ten aanzien van de buitenlandsche politiek, België verder de vredespogingen zal steunen en dat het Belgische grondgebied, door verdedigingswerken op de Oostgrens, tegen een mogelijken inval zal worden beschermd.

Wat de economie betreft wil de regeering het vrijhandelsprincipe handhaven zonder de uitzonderlijke maatregelen welke noodig zijn om de levensbelangen van de eigen markt te vrijwaren, te verzaken.

De Kamer heeft met 100 tegen 80 stemmen haar vertrouwen in de regeering uitgesproken. (Vorig bericht **blz. 611 I.)**

C. **ONDERWIJS.** — Dr. A. Verschuur gehuldigd en onderscheiden. — Dr. A. Verschuur heeft op 23 Dec. officieel afscheid genomen als directeur van de H. B. S. met 5-jarigen cursus te Amsterdam, en verlaat na een 44-jarigen loopbaan het onderwijs. Ter gelegenheid van dit afscheid had een huldiging plaats door vele offioieele personen, leerlingen en oud-leerlingen. Als blijk van hooge waardeering werd dr. Verschuur een plaquette in brons aangeboden. Deze plaquette zal in de school worden geplaatst. Dr. Verschuur werd heden door H.M. de Koningin tot Officier in de Orde van Oranje-Nasasu benoemd.

(Vor. ber. **Onderwijs** 607 H.)

D. NEDERLAND. — Begrooting Onderwijs. - Contingenteering van schoeisel. — De Tweede Kamer heeft de onderwijsbegrooting met 57 tegen 33 stemmen aangenomen en heeft vervolgens het wetsontwerp tot contingenteering van den invoer van schoeisel zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

(V. b. Begrooting 618 H.; Conting. Schoeisel 515 P.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Salariskorting. — De Tweede Kamer heeft op 23 Dec. '**32** het wetsontwerp betreffende de korting op de wedden van de leden van den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer, de rechterlijke macht en de militair-rechterlijke macht aangenomen zonder hoofdelijke stemming. (Vorig bericht blz. 613 B.)

F. AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen behouden. — Op 24 Dec. '32 hebben B. en W. van Amsterdam besloten de exploitatie van de kweekschool voor vroedvrouwen voort te zetten. Dit werd dienzelfden dag aan den directeur dr. Meurer, die zijn veertigjarig artsjubiieum vierde, medegedeeld. De regeering zal gedurende tien jaren een subsidie van f 10.000 uitkeeren evenals de provincie. De rest zal voorloopig door de gemeente worden bijgepast.

De minister heeft goedgevonden, dat het aantal leerlingen gelijkelijk zal verdeeld worden over Amsterdam, Rotterdam en Heerlen. (Vorig bericht blz. 595 E.)

G. DUITSCHLAND. — Werkverschaffing. — De Duitsche Rijkscommissaris voor werkverschaffing, dr. Gereke, heeft zijn plan voor werkverschaffing uiteengezet. Hij wenscht de publieke bedrijven te stimuleeren omdat het particulier bedrijf daardoor eveneens zal verlevendigen. Daartoe zullen de publieke organen leeningen kunnen krijgen tot een totaal van 500 millioen Rijksmark, waaruit zij werk kunnen financieren.

(Vor. ber. Werkloosheid **616** C.)

H. P.H.O.H.I. — Rede van dr. C. J. K. van Aalst. — De radio-uitzendingen naar Nederlandsch Oost-Indië door de Phohi zijn op **24** Dec. '32 hervat met een rede van dr. C. J. K. van Aalst, president van de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De heer van Aalst zeide o.m. dat na een non-actief van twee en een half jaar ,,de Phohi weer gaat zenden''. Na eenige woorden van opbeuring voor de luisteraars in onze Overzeesche Gewesten te hebben uitgesproken, zeide dr. van Aalst omtrent de huidige crisis:

De jaren 1931 en 1932 zullen niet spoedig vergeten worden. Goddank doen zich echter schuchter de eerste symptomen van een kentering gelden. Er is een einde gekomen — en er zijn aanwijzingen, dat het geen tijdelijk einde is — aan den val, die ons tot dusver heeft neergesleept. Wij zijn op een rustpunt aangeland en wij kunnen hiervoor niet dankbaar genoeg zijn. Want al blijft het waarschijnlijk, dat men om dit rustpunt heen schommelingen — ook naar beneden — verwachten moet, het einde van den val draagt in zich de opluikende gelegenheid tot werken voor een verbetering. Men versta mij wel: voor optimistische bespiegelingen is het nog niet de tijd. De hoogere eischen die de laatste jaren gesteld zijn, eischen van versobering voor ieder onzer en voor ons allen gezamenlijk, zullen voorloopig blijven gelden en alleen door de aanwending van werkkracht, wilskracht en overleg zal misschien moeizaam herwonnen kunnen worden wat in korten tijd teloor ging."
Met een ,,Houdt goeden moed, het zal eens verkeeren" besloot dr. Van Aalst zijn rede. (Vorig bericht blz. 619 B.)

25 DECEMBER 1932

A. NEDERLAND. — S.D.A.P. - Ir. J. W. Albarda's rede. — Op 25 Dec. '32, den eersten Kerstdag, hield de federatie Amsterdam der S.D.A.P. de gebruikelijke bijeenkomst in het Concertgebouw te Amsterdam. De heer S. R. de Miranda, federatievoorzitter, sprak allereerst een kort woord tot de aanwezigen en gewaagde van de somberheid der tijden. Aan de rede van den fractie-leider, ir. J. W. Albarda, ontleenen wij het volgende:
Allereerst schetste ir. Albarda den toenemenden omvang van de wereldcrisis. Het aantal werkloozen, in alle landen tezamen, heeft bijna de dertig millioen nu overschreden. Zou men, zoo zeide de spreker, hen allen, met b.v. pl.m. 30 Meter tusschenruimte, op één rij eens kunnen plaatsen, dat zouden zij, deze weggeworpenen in het kapitalistisch stelsel, den aardbodem in één gordel omspannen. Alleen in Amsterdam zijn thans meer dan 50.000 gezinnen het slachtoffer van den verworden economischen toestand. Degenen, die nog arbeid en behoorlijk hun brood hebben, kunnen zich nauwelijks maar een beeld vormen van het innig leed, dat achter de afschuwelijke cijfers verborgen ligt. Naast den zoo toenemenden materieelen nood, wordt meer en meer de geestelijke veerkracht der arbeiders verlamd. De economische crisis is al bijna een ramp geworden, niet alleen voor de arbeidersklasse, maar voor de gansche maatschappij, waarin toch het loonverlies steeds met millioenen en millioenen maar toeneemt, door het vrijwel onbenut laten van grondstoffen en het tot stilstand doemen van machines en transportmiddelen.
De leiders in het kapitalistisch productiestelsel, ging spreker voort, weten thans geen raad meer. En uit de vele handelsbelemmeringen, o.a. in den vorm van maar steeds hoogere tolmuren en grensafsluitingen, door de contingenteeringen, wordt het economisch leven der aarde steeds verder ontwricht. Er blijkt niets anders uit, dan een averechtsche politiek der regeeringen van nagenoeg alle landen. Bijna geen tak in het bedrijfsleven is er meer zonder kunstmatige middelen in het leven te houden, uitgezonderd helaas de wapen-industrie. De geheele economische situatie duidt op een weergaloos wanbeleid. En dat alles, zoo zeide spreker verder, vloeit voor een zeer groot deel voort uit den politieken toestand in de wereld. Wat de internationale sociaal-democratie reeds zoo lang geleden voorspeld heeft, is nu al zonneklaar uitgekomen1 De overwinnaars in den wereldoorlog hebben eindelijk moeten en leeren inzien, dat de schuldenbetalingen op een groot fiasco zouden uitloopen en een hewilligingin een rechtsgelijkheid der staten niet langer mocht en kon uitblijven. Maar, aldus spreker, wanneer deze rechtsgelijkheid er zal komen zonder den grondslag van ontwapening, dan blijven het leed en de ellende bestaan en zullen deze ongetwijfeld nog veel grooter afmetingen aannemen. Mocht dus onverhoopt de conferentie van Genève falen, dan zal stellig de bewapeningswedstrijd zich bijzonder toespitsen. Duitschland zal weer in de diep rampzalige, ouderwetsche Pruisische politiek bevrediging gaan zoeken en ten slotte wordt een nieuwe wereldbrand meer en meer angstig dreigend.....
Het alles omvattende vraagstuk van zoo groot belang voor de toekomst bestaat maar uit twee woorden: oorlog of vrede? Het beteekent: ondergang der wereld of redding! Wanneer Genève geen verlossende daden verricht, zal de groote en diepe ellende niet te overzien zijn en zal deze economische crisis werkelijk tot een zware catastrophe lelden. Slechts door veel meer te ijveren voor nationale ontwapening, zeide spreker, kan men uiteindelijk tot internationale ontwapening komen, tot een toestand welke reading kan brengen.
De redding in de wereldmisère, vervolgde ir. Albarda, kan niet komen van dictatuur, dus niet van het communisme en evenmin van het fascisme. De democratische gedachte leeft gelukkig, in weerwil van alle tegenslagen door de crisiswanhoop, voort en zegeviert zelfs weer in West- en Noord-Europa. In Duitschland takelt het fascisme reeds af. De aanhangers er van deserteeren, omdat zij van bepaalde kapitalistische groepen geen geld en kleeding meer krijgen. Bij ons te lande is het fascisme niet anders dan een verwarde klucht te noemen. Hoe dit alles ook zij, wij mogen toch de oogen niet sluiten voor een zekeren afkeer, welke er allengs gekomen schijnt te zijn voor het parlementaire stelsel. Een toenemend wantrouwen er voor dient allengs geconstateerd te worden. Aan de democratie de taak, zoo vervolgde spreker, het noodige vertrouwen te doen terugkeeren.
Welken toestand zullen in Nederland in 1933 nu de Kamerverkiezingen brengen? Het is bekend, dat men wil aansturen op een zoogenaamd nationaal kabinet, een regeering dus met alle groote partijen er in vertegenwoordigd. Ook dan met de S.D.A.P.! Maar, daar passen wij voor op. Zoolang wij nog in de minderheid zijn, zoodanig, dat wij niet kunnen regeeren, zooals wij het noodig achten, aldus spreker, willen wij ons niet gevangen laten zetten in een concentratie of combinatie, welke er toe leidt, dat wij ons verantwoordelijk zouden dienen te stellen voor de daden onzer felste tegenstanders. Wij willen niet anders, dan de verantwoordelijkheid dragen van onze eigen daden, berustende op sociaal-democratiscl~e politiek, ook in het regeeringsbeleid.
In het slot zijner rede besprak ir. Albarda nog de bestaande verhoudingen in de arbeiders- en vakbeweging. Hij betreurde de verbrokkeling door de niet-eensgezindheid en zeide o.a., dat de R.K. arbeidersbeweging in den lande, zonder een samengaan met de S.D.A.P., nooit haar idealen zal kunnen verwezenlijken. (Vor. ber. 562 B.; Kerstcongres 1931: 146 C.)

26 DECEMBER 1932

B. NEDERLAND. — Onafhankelijk Socialistische Partij. — De Onafhankelijk Socialistische Partij heeft gedurende de Kerstdagen te Utrecht haar tweede congres gehouden, dat op 24 Dec. '32 werd geopend. In zijn openingswoord deelde de voorzitter, de heer P. J. Schmidt mede, dat het ledental der partij thans 7027 bedroeg. Een voorstel van het bestuur, om dit te machtigen de sanienwerking met het N.A.S. in het Antifo te verbreken, werd met vijf stemmen tegen aangenomen. Inzake de maximum financiën en de cumulatie-kwestie besloot het congres met zeven stemmen tegen: het maximumsalaris voor directe partij-functionnarissen vast te stellen op f 3000 per jaar, verder het salaris van partijgenooten, die de partij vertegenwoordigen in publieke lichamen niet hooger te stellen dan dat van de partij-functionnarissen.
Tot partij-penningmeester werd gekozen de heer G. A. Steen uit Amsterdam. Vervolgens werden besprekingen gewijd aan de stakingen en werd de candidatenlijst voor de Kamerverkiezingen vastgesteld, welke als koplijst van het geheele land zal gelden, aangevuld met eenige gewestelijke candidaten.
Ir. Schut uit Amersfoort gaf een toelichting op het voorstel van de partijleiding inzake het onderwijs-programma. Met drie stemmen tegen werd het ontwerp-onderwijsprogramma van het partijbestuur aangenomen. De partijsecretaris, de heer J. de Kadt, hield een uitvoerige inleiding over den politieken toestand in de komende verkiezingen, waarbij hij vooral het landbouwvraagstuk belichtte. De verkiezingen ziet de O.S.P. slechts als een onderdeel van haar socialen strijd, die in hoofdzaak buiten het parlement gevoerd moet worden.
De heer K. R. van Staal hield een referaat over: ,,Onze strijd voor de werkloozen".
Nadat verschillende sprekers het woord hadden gevoerd, werd een uitvoerige ontwerp-resolutie van het partijbestuur aangenomen, welke o.m. inhoudt: invoering van de rijkssteunregeling met indeeling der gemeenten in vijf klassen en wettelijke premievrije werkloosheidsverzekering en vaststelling van de leeftijdsgrens om voor steun in aanmerking te komen op 18 jaar. Voorts gelijkstelling van mannelijke en vrouwelijke werkloozen. (Vorig bericht blz. 469 E.)

27 DECEMBER **1932**

A. NEDERLAND. — Wolnijverheid in 1931. — Aan de productiestatistiek der wolnijverheid, welke in de 11de aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek is gepubliceerd, kan het volgende ontleend worden:

	1927	1928	1929	1930	1931
	(X millioen K.G.)				
Verbruik van ruwe (vette) wol .	3,7	3,6	3,2	3,6	3,5
Verbruik van gewasschen en gekamde nol	3,5	3,5	3,9	4,4	4,8
Verbruik van gekochte garens .	2,2	2,5	2,6	2,6	2,4
Productie van garens v. d. verkoop	4,3	4,4	4,5	4,7	4,3
Totale waarde:	(X millioen gulden)				
van het verbruik (materialen, brandstoffen, enz.)	39,4	44,3	44,1	36,0	26,1
van de productie	64,4	69,6	68,8	61,2	48,6
van den binnenlandschen afzet van weefsels, behalve dekens . .	26,9	28,4	30,0	27,9	24,2
	(X 1000)				
Personeel op pl.m. 15 September	11,2	11,6	11,8	11,8	11,4

Terwijl de waarde van verbruik en productie met sprongen terugliep, was de verandering in de totale verwerkte hoeveelheid grondstoffen — evenals die van de werkgelegenheid — betrekkelijk gering. Over het algemeen deed zich in dit opzicht eenige vermindering voor. Een uitzondering vormt slechts het verbruik van gewasschen en gekamde wol; de stijging hiervan mag echter waarscliijnlijk beschouwd worden als een compensatie van vermindering van het verbruik van wolafval e.d. Van laatstbedoelde post is de hoeveelheid niet bekend, doch de totale waarde daarvan — in 1929, 1930 en 1931 resp. 6,9, 4,7 en 2,7 millioen gulden — nam sterker af dan die van alle andere posten.

De waarde van het totale binnenlandsche verbruik van wollen en halfwollen weefsels ging 11 pct. achteruit. Het procentisch aandeel van het product der Nederlandsche industrie in dit verbruik verminderde van 45½ tot 44 pct. (V. b. 598 **H.**)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Inlandsche Vrouwenbeweging in Tamiang. — De Sumatra Post vertelt van een groote openbare propagandavergadering van de Aisjijah (de vrouwenafdeeling van de Mohamadijah) te Koeala Simpang. Er waren een 300-tal vrouwen aanwezig. Als vertegenwoordiger van de Partai Indonesia was de heer A. Hamid Loebis overgekomen. Mevrouw Anidjah sprak over het vrouwenrecht in den Islam. Zij critiseerde heftig de adatgebruiken voornamelijk in Menangkabau, waarbij de vrouwen onmenschelijk werden en worden behandeld. In oude tijden, voor de komst van den Islam, doodden vaders hun pasgeboren dochters. Nu gaan vaders hun minderjarige dochters, zeer jong soms uithuwelijken. Te Batoesangkar, Solok en Kotagedang mogen de meisjes niet met mannen van andere steden in het huwelijk treden. Velen trouwen nooit of trouwen met stokoude mannen, die grijze haren op hun hoofden hebben.

De polygamie veroordeelt zij eveneens, omdat men niet op grond van de bevelen van God heeft gehandeld. Men mag wel vier vrouwen onderhouden, doch op de toegelaten manier, volgens den Islam.

Kinderhuwelijken viel spreekster met zeer scherpe woorden aan.

Mevrouw Latifah verklaarde, dat God slechts onderscheid maakt tusschen degenen, die zijn bevelen opvolgen en degenen die nalatig zijn.

Mevrouw Minah vroeg om steun voor de Mohamadijah en verklaarde, dat Gods zegen op hen valt, die samenwerken tot het bereiken van een heilig doel. Mejuffr. Kamisah vertelde, dat kalme en geduldige menschen, die de bevelen van God ten stiptste opvolgen, een plaats krijgen in het paradijs.

(Sumatra **Post**)

C. TOONEEL. — Het Friesche Tooneel. — Dezer dagen heeft de heer De Jong, redacteur van de ,,Leeuwarder Courant'' voor den Frieschen Onderwijsraad te Leeuwarden gesproken over ,,Streamingen yn it Frysk toaniel'', aan welke rede wij o.a. het volgende ontleenen:

De heer De Jong wees er op, dat het Friesche volkstooneel in dezen tijd een ernstige crisis doormaakt omdat er zoo weinig nieuwe Friesche stukken uitkomen. De vraag rijst, waardoor dit komt. Aan de hand van de geschiedenis van het Friesche tooneel wilde de spreker trachten een antwoord te geven.

In den tijd van Waling Dijkstra was het Friesche tooneel de drager van de oude liberale cultuurstrooming, welke een verbetering van het nienschdom verwachtte van ,,verlichting'' en voornamelijk van voorlichtend onderricht van groot en klein in denzelfden liberalen geest. Liet de litteraire waarde van de stukken in dien tijd te wenschen, een groot voordeel was, dat men een eenheid van geestelijk voelen had tusschen schrijver, spelers en publiek en dat de stukken voor dilettanten te spelen waren.

Later kwam op het Friesche tooneel een nieuwe richting op, welke spreker de sociale noemt en welke de aandacht vestigde op de verhouding tusschen de gedragingen der menschen en de niaatschappelijke toestanden. Al zag men naar onze hedendaagsche meening de karakters veel te passief, veel te veel geleid door de maatschappelijke omstandigheden, al had het tooneelwerk van dien tijd nog een tekort aan psychologische verdieping, de stukken van deze richting staan veel hooger dan die der eerstgenoemde en het Friesche tooneel beleefde in dezen tijd met schrijvers als de jonge Canne, Schuitmaker en I. Kaastra-Rakker een tijd van grooten bloei.

Dit bloeitijdperk eindigde, toen Canne en met hem enkele andere schrijvers zich meer en meer ontwikkelden tot schrijvers van een nieuwe richting, de psychologische. Toen kwam er een scheiding tusschen de schrijvers en de toeschouwers.

(Leeuwarder Courant)

D. ANAESTHESIE. — Kanker. - Moderne methode van anaesthesie bij operatiss en de invloed van radium bij kanker van verschillende organen. — In het Imperial Institute te South-Kensington heeft Cecil Rowntree, chirurg aan het kanker-hospitaal, er op gewezen, dat door de nieuwste methode van gevoelloosmaking operatief ingrijpen veel van zijn schrikwekkendheid voor de patiënten heeft verloren. In bed worden den zieken twee injecties gegeven: de eerste maakt hen slaperig, na de tweede slapen ze binnen de drie minuten rustig in. Slapende worden ze dan naar de operatiekamer gebracht en de slaap wordt tijdens de operatie door een, ook in de tandheelkunde gebruikt, gas onderhouden. Wanneer de patiënt dan ongeveer 5 uur later ontwaakt, herinnert hij zich zelfs niets meer van de inspuitingen. Ook behoeft de chirurg zich niet meer, gelijk bij chloroform en aether, af te vragen, of de patient het anaestheticum wel zal verdragen.

Tevens wees Cecil Rowntree er op, dat met het radium bij de behandeling van kanker van den uterus, de tong, de lip en de huid regelmatig zulke gunstige resultaten worden bereikt, dat bij deze ziekten operatief ingrijpen bijna geheel overbodig is geworden.

(Vorig bericht Kanker **blz.** 218 D.)

E. NEDERLAND. — Crisis-Varkenswet. - Nederlandsche Bond van Varkenshandelaren. — Het bestuur van den Nederlandschen Bond van Varkenshandelaren heeft zich tot den minister van Economische Zaken en Arbeid gewend in een adres, waarin o.m. betoogd wordt, dat door de crisis-varkenswet **1932** de varkenshandel in den lande in hevige mate wordt benadeeld, daar door de getroffen maatregelen der Varkens Centrale honderden varkenshandelaren met hun bedrijf worden uitgeschakeld. Requestrant verzoekt den minister in gunstige overweging te willen nemen een spoedige en geregelde behoorlijke tegemoetkoming aan de gedupeerde varkenshandelaren te verleenen; terwijl aangedrongen wordt een systeem in toepassing te brengen, waarbij rekening gehouden wordt met den geest der wet en in overleg met de daarbij betrokkenen de varkenshandelaren worden vrijgelaten in de uitoefening van hun bedrijf.

Telegrafisch is voorts door den Nederlandschen Bond van Varkenshandelaren den minister van Economische Zaken en Arbeid verzocht de adviescommissie inzake de Varkens-crisiswet 1932 aan te vullen met een lid uit voornoemden bond. (V. b. 394 **C.**)

A. NEDERLAND. — Nieuwe invoerrechten in Duitschland vanaf 1 Januari 1933. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat de Duitsche regeering heeft verklaard, niet bereid te zijn, de tariefverlagingen, vastgesteld in het Duitscli-Nederlandsche douane- en credietverdrag van 26 November 1925, na 1 Januari 1933 te bestendigen. In verband hiermede bevat het Reichszollblatt no. 97, van 21 December '32, de wijzigingen in het Duitsche tarief van invoerrechten, welke met ingang van 1 Januari 1933 van kracht worden. Met betrekking tot de land- en tuinbouwproducten treden de volgende wijzigingen in:

INVOERRECHTEN PER 100 K.G. IN R.M.

	I	II
Aardappelen, geoogst vóór 1 Dec. van 't vorige jaar van 15.2 tot 31.3	1	20
Idem van 1.4 tot 15.4	1	1.50
Witte kool	6	4
Tomaten van 1.10 tot 30.4	6	20
Pelargonia's, fuchsia's, cineraria's, reseda's in potten	60	80
Magnolia's en kerslaurier met aardkluit	15	40
Ilex Aucuba, Rhododendron, en azalea's met aardkluit	20	40
Taxus en buxus met aardkluit	25	40
Blauwspar en chamaecyparis met aardkluit	30	40
Hyacinthen-, tulpen- en narcissenbollen, op andere wijze ingevoerd dan in *postpakketten* tot en met een gewicht van 5 K.G.	20	30

(Het invoerrecht bij invoer in postpakketten tot en met een gewicht van 5 K.G. blijft op grond van het Duitsch-Fransche verdrag 20 Mk.)

	I	II
Gecondenseerde melk (melkstroop), ook met toevoeging van suiker met uitzondering van melkpoeder zonder toevoeging van suiker	40	GO

(Het invoerrecht op melkpoeder zonder toevoeging van suiker blijft op grond van het Duitsch-Italiaansche verdrag op 40 Mk.)

	I	II
Strookarton	2.25	3.50

Het invoerrecht op kaas blijft in verband met het Duitsch-Deensche verdrag en de clausule in het Duitsch-Zweedsche verdrag voorloopig nog ongewijzigd. Het invoerrecht op de overige in het Nederlandscli-Duitsche douane- en credietverdrag genoemde producten ondergaat in verband met andere handelsverdragen voorloopig geen wijziging.

I Oud tarief. II Na 1 Januari 1933 geldend.

(Vorig bericht blz. 467 L.)

B. GRAAF VAN LYNDEN VAN SANDENBURG **OVERLEDEN.** — Op 59-jarigen leeftijd is op Eersten Kerstdag, nadat hij nog kort te voren in schijnbaar volmaakte gezondheid een Kerstfeestviering in de Groote Kerk te 's-Gravenhage had bijgewoond, te zijnen huize tijdens het Kerstdiner ten gevolge van een hartverlamming overleden mr. dr. F. A. C. Graaf van Lynden van Sandenburg, vice-president van den Raad van State, opperkamerheer van H.M. de Koningin.

C. NEDERLAND. — Congres Communistische Partij Holland. — Het congres van de Communistische Partij Holland kwam op 24 December '32 te Amsterdam bijeen. Betreffende dit congres, dat niet voor de pers toegankelijk was, ontvingen wij het volgende communiqué:

Op het congres zijn bijeen 350 gedelegeerden, gekozen uit de bedrijfscelien, secties en afdeelingen der partij. Het congres werd geopend door den heer L. de Visser.

Na de opening koos het congres een eere-presidium, waarin o.a. zitting hebben Stalin, Molotov, Manuilski, Marty, Thaelmann, Sen Katayama, Sardjono en Sclioutese.

Het congres koos verder een presidium, waarin vertegenwoordigers van de partijleiding, der districten en der bedrijven, gekozen werden.

Besloten werd, de volgende referaten te behandelen:

1. De politieke situatie en de taal; der partij, door C. Schalker.
2. De strijd der Indonesisclie massa's, door L. de Visser.
3. De taak der communisten in den economischen strijd.
4. Organisatievraagstukken.
5. Het agrarisch program der C.P.H.

D. **PERZIE.** — Teymoer Tasj afgetreden. — Het besluit van den Sjah van Perzië om ontslag te verleenen aan Teymoer Tasj, die in zijn kwaliteit van hofminister de voornaamste raadsman was van den Sjah, heeft in bepaalde kringen te Teheran groot opzien gebaard. Aangezien Teymoer Tasj een groote rol gespeeld heeft in de onderhandelingen met de Anglo-Persian 011 Company, voordat de concessie werd ingetrokken, wordt dit ontslag in verband gebracht met het huidige conflict. (Vorig bericht blz. 619 K.)

E. RUSLAND. — Mammoethtanden gevonden. — Een op het Wrangel-eiland overwinterende expeditie heeft in een bergstroom op het eiland niet minder dan 52 bijna nog geheel gave slagtanden van mammoeths gevonden, die bij elkaar een gewicht bleken te hebben van 3000 ton. (Pravda)

F. NEDERLAND. — R.K. Werkliedenverbond. — In het Jaarbeursgebouw te Utrecht werd onder roorzitterschap van den heer A. C. de Bruyn op 20 Dec. '32 de Najaarsvergadering gehouden van het R.K. Werkliedenverbond in Nederland.

Na de openingsrede van den voorzitter en de behandeling van de agendapunten hield de heer j. A. Kolkman een inleiding over het onderwerp: „De Katholieke Arbeidersbeweging en de Coöperatie". De inleider wees allereerst op het doel, dat de Katholieke arbeidersbeweging zich bij haar arbeid stelt, n.l. den arbeidersstand te maken tot een volwaardigen stand in de maatschappij, godsdienstig-zedelijk, maatschappelijk en economisch volwaardig aan de andere in liet maatschappelijk leven zich ontplooiende standen. Om dit te bereiken moet de arbeidersbeweging de beschikking hebben over middelen, welke organisatorisch bezien van meer algemeenen of van meer incidenteelen aard kunnen zijn. Spreker gaf het verband aan tusschen de rechtstreeksche (b.v. vakorganisatie) en afgeleide middelen (b.v. coöperatie, arbeidersbank enz.). Als een primair element in den uitbouw van de welvaart van den arbeidersstand beschouwde spreker het verbruikersbelang, het belang dat iedere arbeider heeft bij een zoo gunstig mogelijke verhouding tussclien zijn inkomen, de aanwending en de koopkracht daarvan. De behartiging van dit verbruikersbelang is derhalve een taak van de eerste orde en het best kan dit behartigd worden door de verbruikscoöperatie. Door haar organisatorische inrichting komt de verbruikscoöperatie meer dan andere instellingen in breeder contact met de verschillende instanties der katholieke arbeidersbeweging, Spreker gaf daarna de middelen aan, waarop een hechte samenwerking tusschen de coöperatieve verhruiksvereenigingen en de katholieke arbeidersbeweging — waarvan de coöperatie een onderdeel is — zoo goed mogelijk kan zijn. Vooral wees spreker op het verband tusschen het R.K. Werkliedenverbond en de Centrale der Katholieke Verbruikscoöperaties, inzake het aanwijzen van bestuursleden, voorts besprak de inleider de verhouding tusschen de diocesane werkliedenbonden en de diocesane coöperatieve bonden en tenslotte de plaatselijke werkliedenvereenigingen en de plaatselijke coöperaties.

Tenslotte hield pater ir. dr. Jos. Arendt S.J. een inleiding over gebonden economie. (Vorig bericht blz. 127 C.)

28 DECEMBER 1932

G. LUQWTVAART. — Vliegtuigen over **den Himalaja.** — Vijf vliegtuigen van de Britsche luchtmacht hebben een uitstekend geslaagde, koene vlucht over het Himalajagebergte gemaakt. Zij zijn over een top van 7793 meter gevlogen. Zij weren van Risalpur vertrokken en volgden het dal van den Indus en later dat van de Hunza tot aan de Rakaposhi, een berg die steil oprijst. Ongeveer 8000 Meter hoog moest men stijgen om dien reus te kunnen passeeren.

Op dezen tocht hebben de vliegers belangwekkende foto's gemaakt. Zij moesten gebruik maken van hun zuurstofapparaten. Vele honderden kilometers ging de vlucht over gebieden, waar een landing geheel onmogelijk was. (Manch. Guardian.)

H. **FRANKRIJK.** — Meer dan **40 milliard** vlottende **binnenlandsche** schuld. — De circulatie van schatkistbiljetten in Frankrijk is bij de Kamerdebatten op

27 Dec. '32 uitvoerig besproken. Volgens de mededeelingen van den algemeenen rapporteur van de begrootingscommissie bedraagt deze negen milliard francs. Hiervan zijn in Augustus **1926** door de Kamer **5** milliard toegestaan en in Juli **1932** twee milliard francs. Daarbij komt nog een bedrag van twee milliard schatkistbiljetten, welke in Sept. '**32** door de Kamer waren toegestaan om voorloopig het saldo der renteconversie te balanceeren. Bij deze 9 milliard zal men waarschijnlijk nog anderhalf milliard moeten rekenen, zoodra de Algerijnsche staatsleening zal zijn afgehandeld, zoodat dan voor 15½ milliard schatkistbiljetten in omloop zullen zijn. Voegt men hieraan nog de **27** milliard der oorlogsleening toe, dan bedraagt de binnenlandsche schuld dus meer dan 40 milliard. (Le Temps)

(Vorig **bericht blz.** 449 D.)

A. NEDERLAND. — Dreigend conflict in de **kleedingindustrie.** — Naar wij vernemen zijn de onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers van den Bond van Confectiefabrikanten en den Bond van Arbeiders in de Kleediiigindustrie over een nieuwe collectieve overeenkomst afgebroken, omdat van werknemerszijde de door de werkgevers voorgestelde loonsverlaging niet werd aanvaard. De werkgevers in de confectie-industrie hebben heden aan hun arbeiders medegedeeld, dat met ingang van 1 Januari 1933 een loonsverlaging van tien procent zal worden ingevoerd.

B. EUROPA'S **SCHULDEN** AAN AMERIKA. — Griekenland krijgt uitstel. — Het Amerikaansche ministerie van Financiën heeft blijkens een officieele mededeeling den Griekschen oorlogsschuldtermijn, welke **1** Januari **1933** vervalt, voor twee jaar opgeschort, dus tot einde **1934.** (V. b. **620 K, 411 B.)**

C. HONGARIJE. — Opgravingen **bij** Boedapest. — In de nabijheid van Boedapest zijn eenigen tijd geleden voorwerpen uit het voorhistorische tijdperk gevonden. De uitgravingen hebben acht over elkaar liggende cultuurlagen aan het daglicht gebracht, n.l. uit het Neolithisch tijdperk, het Steenen tijdperk, de Badensche cultuur, de Glockenbergsche cultuur, het Ijzertijdperk, den Romeinschen tijd, den tijd der Volksverhuizing en den oud-Christelijken tijd.

Men heeft kunnen constateeren, dat het gebied waar deze ontdekking gedaan is, sedert het Neolithiscti tijdperk bijna onafgebroken bewoond is geweest. Onder de overblijfselen van de z.g. Badensche cultuur is een tot blaashoorn verwerkte schelp gevonden, afkomstig iiit het randgebied van de Middellandsche Zee, hetgeen bewijst, dat reeds ettelijke duizenden jaren geleden een vrij druk verkeer bestond tusschen de ver van elkaar gelegen Europeesche gebieden. Uit een later tijdperk werden de sporen gevonden der cultuur van een daar wonenden Illyrischen volksstam, waaruit blijkt, dat de Illyriërs vandaar tiaar Dalmatië zijn uitgeweken.

D. NEDERLAND. — De reuzel-invoer in **Duitschland.** — De directie van den Landbouw vestigt er de aandacht op, dat door de opzegging door Duitschland van het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag per 15 Januari 1933 niet ingang van dien datum o.a. liet verdragstarief van 10 Mk. per 100 K.O. voor reuzel vervalt. Dan wordt derhalve het autonome tarief voor reuzel van kracht, dat thans 12.50 Mk. bedraagt en nog kan worden verhoogd. De Rijkslandbouwconsulent te Berlijn deelde nog mede, dat de Duitsche regeering, ten einde abnormaal grooten invoer gedurende de periode tot 15 Februari tegen te gaan, besloten tieeft den invoer van 1 Januari tot 15 Februari 1933 te contingenteeren. Gedurende die periode zal de invoer van reuzel in Duitschland slechts worden toegestaan aan importeurs, die een invoervergunning kunnen overleggen. Deze inroervergunningen worden aan die importeurs verstrekt voor hoeveelheden, overeenkomende met 80% van die welke zij gedurende de periode 1 Januari — 15 Februari 1932 hebben ingevoerd. (Vorig bericht blz. 402 F.)

E. VEREENPGDE STATEN. — **Officieele** uitslag der presidentsverlriezing. — De officieele cijfers van de presidentsverkiezing op **8** November '**32** zijn als volgt: Totaal aantal uitgebrachte stemmen **39.734.351.** Uitgebracht voor Roosevelt 22.813.786, voor Hoover 15.759.266, voor Thomas (socialist) **881.951,** voor Foster (Communist) **102.785,** andere stemmen **175.000.** Bij deze presidentsverkiezing zijn meer kiezers opgekomen, dan ooit te voren in de geschiedenis van de Vereenigde Staten. (Vorig bericht **576 F.)**

F. **NEDERL.** WEST-INDIE. — Begrooting van Curaçao voor **1933.** — Ingediend is een wetsontwerp tot vaststelling van de Curaçaosche begrooting voor 1933.

Onderstaand overzicht toont aan, hoe de eindcijfers van het wetsontwerp en van de daarbij gevoegde raming der middelen zich verhouden tot die, betreffende de voorloopig vastgestelde begrooting, en tot die, betreffende de begrooting voor het dienstjaar 1932.

	Wetsontw. en middelen-raming 1933	Voorloopig vastgestelde begr. 1933	Begr. 1932
Uitgaven	f 6.529.959	f 5.727.702	f 6.291.840
Inkomsten	6.568.400	7.298.250	6.357.360
Voordeelig verschil . .	f 38.431	f 1.570.548	f 65.520

Voor 1933 wordt alzoo, in vergelijking met 1932:

meer geraamd aan uitgaven	f 238.119
meer geraamd aan ontvangsten	211.040
minder geraamd voordeelig verschil	f 27.079

In de Memorie van Toelichting zegt de minister, dat sedert de afkondiging van de begrooting het duidelijk is geworden, dat de raming van de middelen en inkomsten te hoog moet worden geacht, zoodat ook de uitgaafcijfers in nadere beschouwing moesten worden genomen. Bovendien zijn bij de behandeling in den Kolonialen Raad enkele wijzigingen aangebracht, strekkende tot vermindering of schrapping van posten, welke naar de meerling van den Landvoogd in de begrooting niet mogen worden gemist, bij welke meening de minister zich aansluit.

De Koningin heeft zich met dit standpunt kunnen vereenigen en de voorloopig vastgestelde begrooting niet goedgekeurd. Dientengevolge behoort de onderhavige begrooting door de wet te worden vastgesteld. (Vorig bericht blz. 402 H.)

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitsahe vertegenwoordiging ter Ontwapeningsconferentie. — De Duitsche regeering heeft haar gezant Von Keiler opdracht gegeven als permanent Commissaris voor Volkenbondsaangelegenheden Duitschland te vertegenwoordigen bij de komende beraadslagingen der Ontwapeningsconferentie. (V. b. **609** G, 595 **B.)**

H. ARGENTINIE. — Sprinkhanenplaag. — Naar uit Buenos Aires wordt gemeld is aldaar bericht ontvangen, dat Noord-Argentinië door een sprinkhanenplaag wordt geteisterd. Op vele plaatsen hebben de insecten reeds 40% van den oogst verwoest. Een streek van ongeveer 500 K.M. lengte schijnt door de sprinkhanen te zijn bedekt. Op vele plaatsen is de zwerm bijna 9 K.M. breed.

Vooral veel schade is toegebracht in het dal van de Bermayo rivier, waar voornamelijk katoen, tabak en mais wordt gekweekt.

I. ZWEDEN. — Het nationale hout-bezit. — De Zweedsche regeering heeft een inventaris opgemaakt van haar bezit aan bosschen. Dit is een kostbare arbeid geweest, welke niet minder dan acht jaren heeft geduurd. Het resultaat van deze inventarisatie was in zooverre van belang, omdat er uit bleek, hoe geweldig rijk Zweden aan hout is, terwijl eveneens kwam vast te staan, dat de aanwas sterker is dan men heeft verwacht. De totale houtvoorraad bedraagt 1.417 mill. M³., wat bij de bestaande houtprijzen een waarde vertegenwoordigt van 1200 mill. Kr. (ongeveer *f* 528 mill.). Eveneens opvallend is de liooge ouderdom der meeste boomen. In Lapland was 32% der boomen meer dan 160 jaar oud en 45% meer dan 120 jaar. Eind Oct. '32 bedroeg de totale houtverkoop 650.000 standaard, d.w.z. 25.000 st. meer dan gedurende de overeenkomstige periode van het vorige jaar, terwijl de prijzen eveneens iets hooger waren. (Svenska Dagbladet)

A. **FRANKRIJK.** — **Twaalfde** deel van de nieuwe **begrooting** [illegible] **Kamercommissie goedgekeurd.** — De Financieele Kamercommissie heeft op 26 Dec. '32 het door de regeering ingediende twaalfde gedeelte der nieuwe begrooting, dat ongeveer een totaal bedrag van 4,6 milliard francs beloopt, goedgekeurd. De Commissie besloot voorts met **10** tegen 5 stemmen tot uitgifte van 5 milliard schatkistbiljetten ter versterking van de Staatskas, terwijl het voorstel der regeering om de spoorwegmaatschappijen te machtigen een leening uit te schrijven ten bedrage van **1,3** milliard francs, eveneens werd goedgekeurd.
(Vorig bericht blz. **619** L.)

B. **NEDERLAND.** — Anti-vivisectie. — Naar wij vernemen is door het Hoofdbestuur van den Nederlandschen Bond tot bestrijding van de vivisectie een commissie ingesteld tot het uitbrengen van een praeadvies nopens de al aanstonds te treffen wettelijke voorzieningen tot verbod van vivisectie bij het lager-, middelbaar- en voorbereidend hooger onderwijs, zoomede de beperking ervan tot de engst mogelijke grenzen bij het hooger onderwijs, in die gevallen, dat een verbod nog niet mogelijk zal zijn.
In deze commissie werden benoemd: mr. J. Sj. Brouwer, Koninginnegracht **77,** Den Haag en prof. dr. D. van Hinloopen Labberton, Rector Theosofisch Lyceum in Naerdinclant.

C. **BELGIE.** — Financiën. - Rede van **Jaspar.** — De Belgische Kamer heeft op **27** Dec. '**32** het regeeringsvoorstel tot saneering der financiën in behandeling genomen.
De minister van Financiën, Jaspar, heeft een rede gehouden, waarin hij met nadruk verklaarde dat de stemming over dit voorstel zeer urgent is.
Vervolgens zette hij den financieelen toestand van het land uiteen en wees op de noodzakelijkheid om de vlottende schuld van het land te consolideeren. Hij verklaarde, dat een suppletoir bedrag van twee milliard francs zal moeten worden gevonden, om de begrooting van het jaar **1933** in evenwicht te brengen. Bovendien zal moeten worden bezuinigd op alle hoofdstukken der begrooting ook op die van de nationale defensie en de sociale verzekeringen.
Tenslotte wees Jaspar nog op het belang van de speciale volmachten, welke de regeering eischt, om de financieele saneering van het land tot een goed einde te brengen en de spoedige inning der nieuwe belastingen te verzekeren. (L'Etoile Belge)
(Vorig bericht blz. **482 G.**)

D. FRANKRIJK. — Leening aan Oostenrijk. — De Fransche Kamercommissie voor Buitenlandsche Zaken heeft met **10** stemmen tegen één, en één onthouding, het ontwerp inzake de garantie van de Fransche tranche van **100** millioen der Oostenrijksche leening van **300** millioen schellingen aangenomen.
(Vorig bericht blz. **619 C.**)

29 DECEMBER **1932**

E. **NEDERLAND. — R.-K.** Leeken-Apostolaat. — In het „R.-K. Tijdschrift voor Kerk, School, Ziekenhuis en Armwezen" vinden wij een stuk van mgr. dr. A. H. Poels te Heerlen uit „Dux", een tijdschrift voor r.-k. jeugdwerk, overgenomen, waarin de schrijver o.m. het volgende zegt:
„.....Welke gevaren, in onze moderne fabrieken en ateliers aan de doormengeling van mannen en vrouwen verbonden zijn, behoeft natuurlijk geen betoog. Voor al deze dingen, waarvoor de werkgevers de verantwoordelijkheid dragen, behoort de organisatie voortdurend met de werkgevers der jongens in contact te staan.
Zijn er werkgevers, die haar tusschenkomst niet willen en niet dulden, dan moet de organisatie het als haar duren plicht beschouwen, de in de fabrieken van die werkgevers heerschende wantoestanden openlijk aan de kaak te stellen.
Zij moet dan een beroep op de macht der vakorganisatie en zoo noodig van heel de standsorganisatie doen. Schiet de macht op dit oogenblik te kort, dan staat toch in alle geval beroep op de publieke opinie open.
Zeer veel werkgevers willen echter niets liever dan dat aan de zedenverwildering, die in vele fabrieken heerscht, een einde wordt gemaakt.
Als de jeugd zelf niet deugt, dan kan ook de beste bedrijfsleider niet beletten, dat het bijeenbrengen van die jonge menschen, onze moderne fabrieken en ateliers tot broeinesten van zedeloosheid maakt. Wat wij noodig hebben, om gezonde toestanden te kunnen scheppen, zijn kordate jongens en meisjes, die in hun tegenwoordigheid geen vuile taal en geen oneerbare dingen dulden. Het is de organisatie die zulke jonge menschen vormen moet."

F. **NED.** OOST-INDIE. — Vele **Strootjesfabrieken** sluiten. — Blijkens door het binnenlandsch bestuur verzamelde gegevens vroegen **250** van de **3000** strootjesfabrieken bedrijfsvergunning aan, waaruit het dagblad „Mataram" afleidt, dat de rest wegens invoering van den tabaksaccijns wordt gesloten.
(Mataram)

G. NEDERLAND. — Nationale Vredescentrale. — Onlangs is hier te lande opgericht een Nationale Vredescentrale, uit overweging dat:
a. alle regeeringen onafgebroken voortgaan veiligheid te zoeken in bewapening;
b. de ontwapeningsconferentie welhaast een schandelijke mislukking is geworden;
c. het gevaar voor een nieuwen oorlog mitsdien steeds naderbij komt.
Beoogende, zoolang het nog tijd is, te komen tot een eenheidsfront in den strijd tegen elken oorlog en tegen alle oorlogstoerusting, wenscht men zich te vereenigen met de bedoeling te komen tot concentratie van de vredesbeweging.
De plannen zijn: overal oprichten van plaatselijke vredesraden en het, op gezette tijden, houden van een nationaal vredescongres om, tusschen de organisaties, welke de daadwerkelijke ontwapening zijn toegedaan, een zoo sterk mogelijken band te leggen.
De volgende richtingen en organisaties zijn in de nationale vredescentrale vertegenwoordigd: Chr. Dem. Unie; R. K. Volkspartij; de S. D. A. P.; Vrijz. Dem. Bond; Internationale Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid; Kerk en Vrede; Jongeren Vredes Federatie; N.V.V.; Nederl. Vrouwen Vredebond; Religieus Socialisme; V.A.R.A. Men heeft zich gewend tot nog eenige organisaties, welke echter nog niet zijn toegetreden. Het zijn: Geref. Vredesactie; J.V.A.; Commissie v. voorlichting op de Wet v. d. vervangenden dienstplicht; R.K.-J.V.A.; School en Vrede; Ned. Arbeiders Sport Bond; Vrijz. Dem. Vrouwenclub; „Ver. Staten van Europa"; Inst. v. Arb. Ontwikkeling; Soc. Dem. Vrouwenclubs; Vrijz. Dem. Jongeren.
Een Hoofdbestuur, zich noemende „Centraal Bureau" is gevormd, waarvan Prof. D. van Embden, Voorzitter, Paul Kiès, Secretaris en Propagandist en Prof. Dr. C. G. van Riel, Penningmeester is.
Onder het Centraalbureau staat een Nationale Vredesraad, thans reeds bestaande uit ruim **40** personen (ook uit de nog niet vertegenwoordigde organisaties).
Orgaan van de Nationale Vredescentrale is „Oorlog of Vrede", Weekblad, uitkomende te Amsterdam.

H. FRANKRIJK. — Havenstakingen. — Behalve te Hâvre zijn op **27** Dec. ook de havenarbeiders van Brest en St. Nazaire in staking gegaan. De binnenkomende schepen kunnen derhalve niet gelost worden en de meeste schapen moeten naar Cherbourg vertrekken, waar de havenarbeiders nog niet staken.
(Le Petit Parisien)

I. JAPAN. — Militaire uitgaven voor Mandsjoekwo. — Het Japansche ministerie van Oorlog deelt mede, dat de Japansche actie in Mandsjoekwo in **1932** ongeveer 191 millioen yen (circa f **95** millioen) heeft gekost, waarbij niet is inbegrepen het bedrag, dat de actie te Shanghai heeft gekost, evenmin als de kosten

van het onderhoud der Japansche oorlogsschepen in de Chineesche wateren.
Het ministerie heeft een nieuw verdedigingsplan uitgewerkt, dat echter nog door het kabinet moet worden goedgekeurd. Het plan voorziet in de aanvulling van de Japansche troepen, die in Mandsjoekwo de orde handhaven. Het aantal troepen zal niet verhoogd worden, doch de technische uitrusting met vliegmachines, motorrijwielen, auto's, tanks en zwaar geschut zal worden uitgebreid. Hiervoor zal een bedrag van ruim 147 millioen yen noodig zijn. (V. D.)
(Vorig bericht **blz. 277 K.**)

A. BIER ZONDER ALCOHOL. — Naar Die Umschau meldt, is het de Hackerbrouwerij te München na langdurige proefnemingen gelukt, een alcoholvrije gisting van bier in grootbedrijf te verwezenlijken. Het nieuwe product heet Hella-bier en moet denzelfden smaak hebben als het gewone, alcohol-houdende gerstenat. Het wordt door pasteuriseering voor bederf bewaard en blijft zeer lang goed. Geheel alcohol-vrij schijnt het nog niet te zijn, maar het alcohol-percentage is toch maar 1/10 van gewoon licht bier.
(Die Umschau)

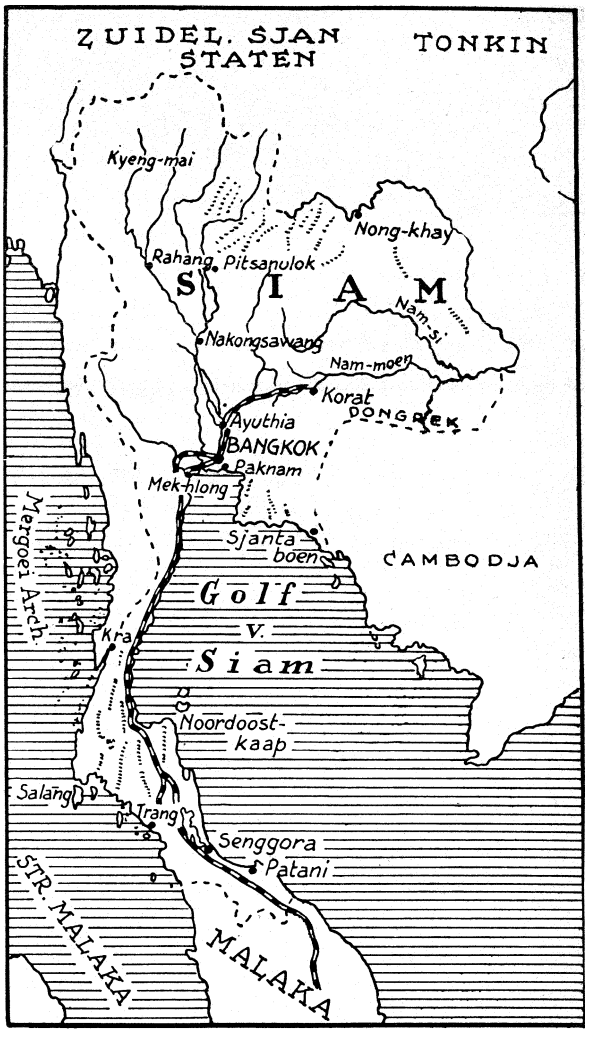
B. BULGARIJE. — Regeering afgetreden. — De Bulgaarsche premier Moesjanof heeft op 28 Dec. het ontslag van zijn kabinet bij den koning ingediend. De koning heeft de ontslagaanvrage aanvaard en het aftredende kabinet verzocht zich met de afwikkeling der loopende zaken te willen belasten.
Nog in den loop van den morgen heeft de koning den voorzitter der Sobranje, Malinof, bij zich ontboden, om met dezen de kwestie der kabinetsformatie te bespreken.

C. NEDERLAND. — **Contingenteering** van Schoenwerk. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft de hoeveelheid schoeisel en leestklaar schoenwerk, waarvoor alsnog toewijzing zal worden verstrekt, vastgesteld op 25% van de hoeveelheid, waarop de aanvrager overeenkomstig de gestelde regelen ten hoogste aanspraak kan maken.
(Vorig bericht blz. 621 **D.**)

D. DUITSCHLAND. — **Hitler's** partij contra Otto Strasser. — Het Nat.-Soc. blad „Der Angriff" bevat het volgende bericht:
„Aangezien de uitgever van de „Schwarze Front", Otto Strasser en de verantwoordelijke redacteur Hildebrand weigeren de hun op grond van artikel 11 van de perswet toegezonden rectificatie van hun verslag van het verloop der zitting van de nationaal-socialistische Rijksdagfractie te publiceeren, zal minister Dr. Frick een aanklacht tegen hem indienen."
Naar men weet is Otto Strasser een broer van den afgezetten nationaal-socialistischen leider Gregor Strasser en voert hij met zijn blad de „Schwarze Front" oppositie tegen de Hitleriaansche partij.
(Vorig bericht blz. 601 E.)

E. SPANJE. — Geen Staatspensioen aan geestelijken. — In de Cortes heeft de minister van Financiën, Albornoz, bij de behandeling van het voorstel om aan geestelijken boven de zestig jaar van staatswege een pensioen toe te kennen, een rede gehouden, die in katholieke kringen groote verbittering heeft gewekt. De minister verklaarde, dat het onrechtvaardig zou zijn indien de staat aan de geestelijken een pensioen zou toekennen en ze dus op één lijn stellen met de staatsambtenaren, daar geestelijken ook boven de zestig jaar nog steeds hun werkzaamheden konden verrichten.
Na de rede van den minister werd het voorstel bij stemming met 159 tegen 35 stemmen verworpen.

F. SIAM. — In aansluiting aan ons bericht op blz. 616 E. kunnen wij nog het volgende mededeelen:
Siam heeft een oppervlakte van 518.000 K.M². met 12.000.000 inwoners. Het land is verdeeld in 18 provincies. De voornaamste producten zijn rijst, verder peper, sesam, hennep, tabak, suikerriet en betere houtsoorten. Vijf en tachtig procent van den export gaat over de hoofd- en havenplaats Bangkok.

(Vorig bericht **blz. 616** E.)

G. NEDERLAND. — Kosteloos procedeeren. — De Nederlandsche Bond van Huis- en Grondeigenaren en Bouwondernemers heeft een adres aan de Tweede Kamer gezonden, naar aanleiding van het ontwerp van wet-tot herziening der voorschriften, nopens de toelating, om kosteloos te procedeeren.
Het komt requestrant billijk voor, dat de Staat, welke de mogelijkheid heeft geschapen, dat de gratis procedeerende partij die in eerste instantie het proces heeft verloren, in beroep kan gaan, de kosten draagt, indien genoemde partij ook in tweede instantie wordt verwezen in de kosten der procedure en deze op die partij niet verhaald kunnen worden.

H. NED. OOST-INDIE. — Diamant op Zuid-Borneo. — In de „A.I.D. Preangerbode" schrijft de heer W. C. B. Koolhoven over het resultaat van een hem opgedragen onderzoek op Zuid-Borneo en de ontdekking aldaar van het moeder-gesteente van het diamant, die op secundaire ligplaatsen, in riviergrint, al sinds eeuwen werd gevonden.
Of het diamanthoudende gesteente van Zuid-Borneo volkomen identiek is met dat van Zuid-Afrika, n.l.

den „kimberliet", zal alsnog door analyses uitgemaakt moeten worden; verwantschap bestaat er in ieder geval wel. Zooals men weet, komt de „blue ground" in Zuid-Afrika voor als opvulling van oude kraterpijpen. Het zelfde blijkt het geval te zijn met het Borneo-gesteente.
Verder is op dit oogenblik niets méér bekend, zoodat men deze vondst voorloopig nog op te vatten heeft als van zuiver wetenschappelijke waarde te zijn.
(A.I.D. Preangerbode)

A. BELGIE. — Financieel herstel goedgekeurd. — De Belgische Kamer heeft op 28 Dec. 1932 het geheele plan voor het financieel herstel met 93 stemmen en 1 blanco goedgekeurd.
Krachtens het eerste artikel van het thans door de Kamer aangenomen wetsontwerp wordt er machtiging gegeven om, alleen voor het jaar 1933, een progressieve belasting te heffen tot een maximum van 4% van alle soorten van inkomsten, benevens een speciale belasting op buitengewone winsten, gemaakt met in- en uitvoervergunningen; het tweede artikel betreft de betaling der belastingen, het derde dat er geen nieuw staatspersoneel zal worden aangenomen.
(Vorig bericht **blz. 626 C.**)

B. EUROPA'S SCHULD AAN AMERIKA. — Uitstel van verdere onderhandelingen met Frankrijk. — Uit Washington wordt gemeld, dat de Fransche ambassadeur Claudel, na overleg te hebben gepleegd met Parijs, een onderhoud heeft gehad met minister Stimson, waarbij hij verklaard heeft, dat Frankrijk ondanks zijn wensch om de onderhandelingen over de schuldenkwestie te hervatten, met het oog op den huidigen politieken toestand de voorkeur geeft aan uitstel der d ij
In officieele kringen beschouwt men d Franschen stap als een uitstel tot na Roosevelt's ambtsaanvaarding. (Vorig bericht **625** B, **611 G.**)

C. NED. OOST **INDIE.** — Inkomstenderving der **bevolking.** — Als gevolg van het stopzetten van eenige suikerfabrieken en van de restrictie van den tabaksaanplant zijn in de residentie Besoeki 15.000 bouws grond aan de bevolking teruggegeven. Men schat de inkomstenderving der bevolking als gevolg van het wegvallen van den grooten landbouw — in den vorm van in normale tijden genoten loonen, grondhuren enz. — in 1933 op 15 millioen gulden.
Op initiatief van den assitent-resident van Djember en den bond van rijstpellerij-eigenaren zullen deze gronden grootendeels worden beplant met een padisoort, speciaal bestemd voor den rijstexport. Het ligt in de bedoeling om door het telen van een superieure rijstsoort betere prijzen te maken. (Java Bode)

30 DECEMBER 1932

D. NEDERLAND. — Nederlandsche Bond van Credietgevers. — Door den Nederlandschen Bond van Credietgevers is een adres verzonden aan de ministers van Binnenlandsche Zaken en Justitie te Den Haag, waarin o.m. het volgende wordt gezegd:
Volgens mededeelingen heeft de Commissie van Advies en Bijstand ingevolge van de geldschieterswet haar advies betreffende de samenstelling der rentetabellen aan de regeering aangeboden. De bond heeft zich volgens de statuten tot doel gesteld, het credietwezen in goede banen te leiden en eventueele excessen te bestrijden en te voorkomen. Men zou er geen bezwaar tegen hebben, indien het particuliere, commercieele geldschietersbedrijf onder overheidstoezicht wordt gesteld, daar de Bond ervan overtuigd is, dat het bedrijf een belangrijke maatschappelijke functie vervult. Om commercieel in stand te blijven, gaat het er slechts om welk rentepercentage het particuliere commercieele geldschietersbedrijf behoeft. Requestrant wil er met klem op wijzen, dat de jarenlange practijk van het particuliere commercieele geldschietersbedrijf heeft aangetoond, dat in ieder geval rekening moet worden gehouden met een gemiddeld risico van 2½%. In verband met een en ander wordt verzocht het gemiddeld rentetype vast te willen stellen op 3% per maand, over liet telkens verschuldigde bedrag. Daar de inhoud van liet advies der Commissie van Advies en Bijstand aan den Nederlandschen Bond van Credietgevers niet bekend is, is dit adres alleen als aangeboden bedoeld, voor het geval de Commissie heeft geadviseerd een lager gemiddeld rentetype vast te stellen. Het bestuur is van nieening, dat door het onmogelijk maken van het particuliere commercieele geldschietersbedrijf tengevolge van een te laag rentetype, liet clandestiene bedrijf in de hand zal worden gewerkt, hetgeen dan tot resultaat zou hebben juist het omgekeerde van hetgeen de wet beoogt.

E. ZONNE-ENERGIE. — De Pravda maakt melding van een bericht uit Tasjkent, volgens hetwelk het geophysische observatorium aldaar zijn proefnemingen van dit jaar met de accumulatie van zonne-energie voltooid heeft. Met instrumenten van K. G. Trofimof is het er in geslaagd de stralenenergie zonder concentratie van de stralen in warmte om te zetten. Een zonne-accumulator met een oppervlakte van 0.71 M². brengt op een helderen zomerdag 60 liter water van 18 gr. C. aan het koken, hetgeen een jaar-productie geeft van 16.000 liter water op een vierkanben meter accumulator.
Het observatorium heeft middelen gevonden ter isolatie van een zonneketel, die, met een inhoud van 150 M³., verwarmd tot 100 gr. C., eerst in een jaar tijds tot op de temperatuur van de lucht afkoelt. Daardoor is de toekomstige gebruiker van zonne-energie niet meer afhankelijk van den tijd van het jaar en van den dag, noch van de bewolking.
De rechtstreeksche toepassing van de zonne-energie is niet langer een fantazie. Het geophysische observatorium van Tasjkent heeft reeds een zonne-keuken en zonne-badhuis, die uitsluitend op zonne-energie werken. Ook beeft het een zonne-waterpomp. Men is doende, om de heele verzorging van het personeel van het observatorium op zonne-energie te baseeren. De kosten van 1 M³. apparatuur bedragen 12 roebel. Te Samarkand is men bezig met proefnemingen met omzetting van zonne-energie in electriciteit.
(Pravda)

F. ITALIE. — Bevolking per 1 December **1932.** — De bevolking bedroeg per 1 December 1932 42.312.000 zielen, d.i. per vierkanten K.M. gemiddeld 134,9.
(Corriere della Sera) (Vorig ber. Mz. 175 K.)

G. BOLIVIA. — Onteigening van buitenlandsch geld. — De Boliviaansche regeering heeft besloten tot onteigening van alle buitenlandsche deposito's in goud op de Centrale Bank en de Handelsbanken, teneinde geld voor de landsverdediging te verkrijgen. De bezitters van het goud worden schadeloos gesteld in papiergeld volgens den door de Centrale Bank vastgestelden koers. (Vorig bericht Mz. **618** E.)

H. **BELGIE.** — Officieele vertaling van het Belgische Burgerlijk Wetboek. — Het Belgische Staatsblad bevatte onlangs den officieelen Nederlandschen tekst van boek I en II van het Burgerlijk Wetboek voor België, met uitzondering van de gedeelten van na April 1898, waarvan reeds een officieele vertaling bestond.
Daardoor nadert het einde van een ongelijken toestand, schrijft het „Laatste Nieuws".

I. RUSLAND. — Een Sovjet-Encyclopedie. — De regeering der Sovjet-Unie heeft de uitgave van een groote Sovjet-encyclopedie ter hand genomen, bevattende volkshuishouding, techniek, geschiedenis, wijsbegeerte, aardrijkskunde, letterkunde, kunst enz.
Zoo juist is hiervan het 25e deel verschenen. Het volgend jaar komen weer tien nieuwe deelen klaar, totdat het geheele werk, dat 70 boekdeelen moet beslaan, compleet zal zijn.
Vijf jaren geleden is de regeering met den eersben opzet van dit plan begonnen, waartoe een speciale

maatschappij, genaamd „Sovjet-Encyclopedie" werd opgericht.
Behalve de groote encyclopedie, is ook een kleine uitgegeven, in tien deelen, die reeds volledig verschenen zijn. Deze kleine encyclopedie heeft zoo gretig aftrek gevonden, dat de eerste oplaag van 150.000 exemplaren spoedig was uitverkocht.
De tweede oplaag, die aanzienlijk grooter wordt, is onmiddellijk ter hand genomen.
De maatschappij verzorgt bovendien eenige technische encyclopedieën voor verschillende vakken.
Het volgend jaar wordt begonnen met de uitgaven van 17 encyclopedieën op technisch gebied, alsmede met de uitgave van een encyclopedie voor kinderen.

A. ENGELAND. — Resultaat der Ronde Tafel Conferentie. — Sir Samuel Hoare, de minister van Indië, heeft in een radiorede een overzicht gegeven van de resultaten der Engelsch-Indische-Conferentie. Hij meende, dat deze samengevat konden worden in de volgende drie hoofdpunten: 1. Een centrale federatie regeering, die de Indische staten en Britsch-Indië vertegenwoordigt en die voor het beheer van het douanewezen, de spoorwegen, posterijen enz. verantwoordelijk is. 2. Autonomie der provincies, die voor de eerste maal zelfbestuur zullen hebben. Daarnaast zullen de Indische staten een plaats krijgen. 3. De „imperiale verplichtingen", d.w.z. de verplichtingen die Engeland na het tot stand komen van een federalen Indischen Staat op zich neemt, n.l. de verdediging, de buitenlandsche politiek en de verplichting om de orde in Indië te handhaven.
Het plan zal door een commissie uit het Hoogerhuis en Lagerhuis worden onderzocht. (Evening Standard)
(Vorig bericht blz. 328 *C.*)

B. NEDERLAND. — Ned. Zionistenbond. — Gedurende de beide Kerstdagen heeft de Nederlandsche Zionistenbond te Utrecht zijn 33ste jaarlijksche algemeene vergadering gehouden onder voorzitterschap van den heer F. Bernstein uit Rotterdam.
Na een korte openingsrede waarin spreker doel en beteekenis van den bond uiteenzette, werden enkele commissies benoemd, waarna de heer Nehemia de Lieme gelegenheid kreeg tot het houden van een rede over: „De Zionistische organisatie en Palestina".
Aan het jaarverslag ontleenen wij:
De in November **1931** aan het bewind gekomen nieuwe hooge commissaris van Palestina, luitenant-generaal Arthur Grenfell Wauchope, staat minder vijandig tegenover het Zionistische streven en den Joodschen arbeid in Palestina dan zijn voorganger.
Ongetwijfeld aangezet door den hoogen commissaris heeft de Britsche regeering reeds twee malen een aanzienlijke hoeveelheid certificaten voor de immigratie beschikbaar gesteld.
Van doorvoering van een zoogenaamde actieve mandaatspolitiek valt echter nog niets te bespeuren.
De Zionistische kolonisatie verkeert nog in een toestand van stagnatie, in tegenstelling met de particuliere kolonisatie die zich in hoofdzaak op het gebied der sinaasappelplantages en der industrie in de steden uitbreidt.
Vooral uit Polen en de Ver. Staten heeft een groot aantal personen zich met ruime geldmiddelen in Palestina gevestigd, met als gevolg een belangrijke toestrooming van particulier Joodsch kapitaal.
Het land schijnt door de overigens vrijwel over de geheele wereld in nog geenszins afnemende mate heerschende crisis slechts weinig te zijn getroffen. Ook de rust in het land werd niet verstoord, niettegenstaande de betrekkingen tot de politiek leidende kringen der Arabieren onbevredigend zijn te noemen. De verhouding tot de Arabische bevolking in het algemeen wordt bemoeilijkt door communistische agitatie, welke ook door Joodsche communisten, aangesloten bij de Derde Internationale, wordt uitgeoefend. (Vorig bericht 577 C.)

C. NEDERLAND. — **Mr. J.** Woltman. — Mr. **J.** Woltman, secretaris-generaal van het departement van Defensie en voorzitter van de centrale commissie voor georganiseerd overleg in ambtenarenzaken, zal met **1** Januari 1933 's lands dienst verlaten.

D. INTERNATIONALE HULP-UNIE. — Natuurrampen. — De in **1927** reeds gesloten Volkenbondsconventie tot oprichting van een internationale hulp-unie is nu in werking getreden. Deze unie heeft ten doel, bij groote natuurrampen onmiddellijk een bedrag ter beschikking van het getroffen volk te stellen ter verleening van de eerste hulp. Tevens moet zij er voor zorgen, dat de daaropvolgende inzameling van geld en andere hulpmiddelen in overleg tusschen alle daarvoor werkende organisaties zal geschieden, zoodat verspilling van geld, tijd en moeite wordt voorkomen.
De unie zal bij de uitvoering van haar taak optreden in samenwerking niet de verschillende Roode-Kruis-organisaties. De inwerkingtreding van deze conventie was eenige jaren vertraagd door het ontbreken van een voldoend aantal ratificaties. Thans hebben 27 staten, waaronder Duitschland, Engeland, Frankrijk en Italië, de conventie bekrachtigd,
De unie heeft een oprichtingsfonds van een half millioen Zwitsersche francs gekregen, dat de 27 staten bijeen hebben gebracht. Nederland is nog niet tot de unie toegetreden, vooral omdat de Nederlandsche regeering van meening is, dat in verband rnet de reeds bestaande Ronde-Kruis-organisaties geen behoefte aan een nieuwe internationale hulp-unie bestaat.
(Journal de Genève)

E. FRANKRIJK. — Belastingontduiking. — De Fransche Senaat heeft met 122 tegen 116 stemmen geweigerd het door de Justitie gedane verzoek goed te keuren om de immuniteit van drie senatoren, die betrokken zijn bij het groote belastingontduikingsschandaal, op te heffen. (La Journée Industrielle)
(Vorig bericht blz. 567 E.)

F. BOUWVAK. — De werkverschaffingspolitiek der Regeering. — Een kleine commissie uit de werkgevers- en werknemersbonden in het bouwbedrijf heeft op 15 Dec. '32 een onderhoud gehad met den Secretaris-Generaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's-Gravenhage, daartoe opgeroepen door den minister, die evenwel verhinderd was de Commissieleden te ontvangen wegens plotselinge plaatsing van de interpellatie-Ketelaar over de vroedvrouwenschool te Amsterdam op de agenda van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waardoor de aanwezigheid van Zijn Excellentie in de Kamer vereischt was.
De Commissie heeft mede aan de hand van voorbeelden, krachtig aangedrongen op:
1. Voortaan het juiste onderscheid te maken tusschen normale werken, welke op de vroeger gebruikelijke wijze behooren te worden uitgevoerd en de eigenlijke werkverschaffing.
2. Indien tot werkverschaffing wordt overgegaan dan de leiding niet op te dragen aan de Nederlandsche Heide Mij., doch aan aannemers.
3. Een commissie te benoemen uit werkgevers- en werknemersbonden uit het bouwbedrijf, welke de Regeering in ieder voorkomend geval adviseert op welke wijze en op welke voorwaarden een bepaald werk zal worden uitgevoerd.
De Secretarts-Generaal deelde mede het voorgestelde met de desbetreffende afdeeling te zullen bespreken en in een rapport aan den minister zijn meening te zullen uiteenzetten.
De Commissie zegde nog toe schriftelijk een aantal gevallen ter kennis van den Secretaris-Generaal te zullen brengen, waarbij van een juiste opvatting der zaak is afgeweken.
(Vorig bericht blz. 616 P.)

G. DUITSCMLAND. — Menggebod van boter. — De aangekondigde noodverordening inzake het menggebod van boter bij de fabricage van margarine is op 28 Dec. '32 verschenen.
Zij bepaalt o.a., dat het menggebod voor boter, zooals dit reeds sedert **1** December '32 voor vet bestaat, thans in werking moet treden. De rijksregeering heeft machtiging ontvangen de noodige voorschriften aangaande den omvang van het gebruik van boter bij de margarinefabricage uit te vaardigen. De verordening bevat ook bepalingen aangaande de door de margarine-industrie gemaakte reclame. Misbruiken zullen met behulp van deze bepalingen moeten worden bestreden.
De rijksregeering verklaart, dat deze verordening in het belang van den boerenstand is, welke zeer zwaar onder de algemeene crisis te lijden heeft. Voorts wijst

zij er op, dat de margarine-industrie heden **97** à **98%** buitenlandsche grondstoffen voor de fabricage gebruikt, terwijl in **1913** meer dan de helft van de grondstoffen van binnenlandschen oorsprong was.
(Vorig bericht **Noodverordening** blz. **619 E.)**

31 DECEMBER **1932**

A. VEREENIGDE STATEN. — Bergverschuiving. — Bij Durango in Colorado is op **26** Dec. '**32** een geheele bergtop losgeraakt en in beweging gekomen. Alsof hij door de onzichtbare hand van een reus wordt voortgeduwd, schuift hij met donderend lawaai langs de helling van het Animas-dal naar beneden. Men verwacht, dat het gevaarte, dat reeds sterk begint te hellen, weldra omver zal duikelen, en in afwachting van dit geweldige schouwspel hebben zich honderden toeristen en omwonenden op eerbiedigen afstand opgesteld, ten einde zulk een zeldzaam natuurverschijnsel gade te slaan. Velen hebben zelfs tenten meegebracht om te karnpeeren. De schuivende bergtop is het meest ontzagwekkende, dat men zich kan herinneren ooit in het Rotsgebergte te hebben waargenomen.
Indien de bergtop niet zou omvenstorten maar **nog** verder doorschuiven, zou de hoofdlijn van de **Denver** and Rio Grande Railway in gevaar komen.

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Salarisverhoogingen bij de banken. — Naar wij vernemen kent de factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij per **1** Jan. **1933** salarisverhoogingen toe, uitsluitend aan jong Europeesch stafpersoneel. Het weder hervatten van het toekennen van Europeesch verlof is in overweging.
Bij de **Ned.-Indische** Handelsbank worden op **1** Jan. **1933** practisch geen salarisverhoogingen toegekend. Wel worden hier de grenzen herzien, welke in verschillende gevallen **individueele** correcties beteekenen.
De **Ned.-Indische Escompto-Mij.** besloot per **1** Januari over te gaan tot herziening van enkele salarissen, waarbij zoowel verhoogingen als nivelleeringen zullen voorkomen.
De Kon. Paketvaart-Mij. **koestert** het voornemen op **1** Januari op **bescheiden** schaal promotie toe te kennen aan daarvoor in aanmerking komend personeel.
(Algemeen Handelsblad)

C. NEDERLAND. — De winkelsluiting **en** de Kon. **Nederl. Mid**denstandsbond. — In verband met de omstandigheid, dat er in verschillende plaatsen des lands door middel van openlijke verzetpleging agitatie wordt gevoerd tegen de Winkelsluitingswet, wenscht het algemeen bestuur van den **Koninkl. Nederl.** Middenstandsbond er ter voorkoming van misverstand de aandacht op te vestigen, dat hij noch een zijner aangesloten organisaties bij die onwettige actie betrokken is.
Ofschoon de bond ernstige bezwaren heeft tegen de wet in haar **huidigen** vorm en haar practische **toepassing** en men daarvan te bevoegder plaatse reeds bij herhaling heeft doen blijken, is het bondsbestuur van meening, dat het werkelijke winkeliersbelang in geen enkel opzicht gediend, doch wel deerlijk. geschaad kan worden door het gezamenlijk plegen van verzet, vooral nu revolutionnaire elementen pogen de ontevredenheid en den nood onder den kleinen middenstand voor hun duistere bedoelingen uit te buiten.
Men late de leiding in handen der bevoegde organisaties, die zeker niets zullen nalaten om regeering en volksvertegenwoordiging van de noodzakelijkheid van ingrijpende wetsherzieningen te overtuigen. (Vorig bericht 589 **E.)**

D. VEREENIGDE STATEN. — **„Electrische Dollar" bepleit.** — In een vergadering van de American Society for the Advancement of Science heeft een der sprekers, de financier dr. Norton, het denkbeeld geopperd om het goud af te schaffen als standaard bij de afwikkeling van alle financieele transacties en in de plaats daarvan te stellen de... electriciteit, en wel in den vorm van kilowatturen. De twee voornaamste voordeelen zouden zijn de absolute stabiliteit van zulk geld en de vermindering der nationale schuld met een kwart.
„De electrische dollar of Edison-dollar, zooals we hem ter eere van dien grooten uitvinder konden noemen, zou b.v. kunnen worden bepaald op **40** k.w.u.", zeide spreker en hij zette uiteen, dat een k.w.u. wat hoeveelheid en hoedanigheid betreft overal gelijk is en dat de productiekosten weinig uiteenloopen. De nieuwe standaard zou de schommelingen van het goud doen ophouden, welke hij beschouwde als een der zwakke plekken van den gouden standaard.

E. NEDERLAND. — **A.N.W.B.** - Instelling **eener** commissie voor luchttoerisme. — In de op 28 Dec. '32 te Amsterdam gehouden wintervergadering van het algemeen bestuur van den A.N.W.B. is besloten tot de iristelling eener commissie voor het luchttoerisme.
In de laatste jaren heeft de luchtvaart zich zoodanig uitgebreid, dat van „luchttoerisme" kan worden gesproken. In andere landen, vooral in Frankrijk en Engeland, hebben de toeristenbonden ook het luchttoerisme tot zich getrokken en met zeer goed resultaat. Nu het aantal vliegers met eigen vliegtuig zoo toeneemt, is het van belang, het goede oogenblik niet te verzuimen om de belangen van dezen tak van toerisme te gaan behartigen.
Vroeger reeds bewoog de Bond zich op dit gebied (o.a. wegwijzers op de gashouders) en thans zijn o.a. besprekingen geopend met de Kon. Ned. Vereen. voor Luchtvaart om zoo mogelijk op luchttoeristisch gebied tot een samenwerking te komen.
De begrooting van den A.N.W.B. werd vastgesteld op een eindbedrag van f 1.062.000.— in ontvangsten en uitgaven.
(Vorig bericht blz. 440 I.)

F. **NEDERLAND.** — Wijziging **van** de handelswetgeving. — Ingediend is een wetsontwerp tot opheffing van de onderscheiding tusschen handelsdaden en niethandelsdaden en kooplieden en niet-kooplieden.
Het ontwerp berust op een voorstel van de Staatscommissie-Limburg.

G. **FRANKRIJK.** — **Leening** aan Oostenrijk. — De Fransche Kamer heeft op **30** Dec. '**32** het wetsontwerp inzake de garantie van Frankrijk in de Oostenrijksche leening met **352** tegen **188** stemmen aangenomen. (Vorig bericht **blz. 626** D.)

H. FRANKRIJK. — Voorloopig twaalfde der **Fransche** begrooting. — Met **242** tegen 6 stemmen heeft de Fransche Senaat op **30** Dec. '**32** het wetsontwerp inzake het voorloopig twaalfde der begrooting, met inbegrip van vijf milliard schatkistbiljetten, goedgekeurd. (Vorig bericht **626** A.)

I. **BELGIE.** — Regeeringsontwerp inzake financieel herstel. — De Senaat heeft op **29** Dec. '**32** met **94** stemmen tegen één stem het wetsontwerp inzake het financieel herstel goedgekeurd.
De socialisten hadden vóór de stemming de zaal verlaten. (Vorig bericht **628** A.)

K. CHINA. — Afschaffing der bigamie. — Volgens een besluit van bet juridisch comité der Centrale Regeering zal het voortaan in China niet langer geoorloofd zijn meer dan één vrouw te hebben zonder met de wet in aanraking te komen.
De gewoonte om meer vrouwen te hebben heeft vooral in de provincie al zeer lang bestaan, daar de boeren en kooplieden rijk genoeg waren om zich een dergelijke weelde te kunnen veroorloven.
Volgens het nieuwe besluit moet iedere Chineesche vrouw echtscheiding aanvragen, zoodra haar echtgenoot een tweede vrouw neemt. (Shanghai Times)

L. **NEDERLAND.** — Eerste Hamer. - L.O.-wet. — De Eerste Kamer heeft op **30** Dec. '**32** met **24** tegen **18** stemmen het wetsontwerp tot wijziging der Lager Onderwijswet goedgekeurd. (V. b. **621** D, **587 B.)**

A. RUSLAND. — Resultaten der **collectiviseering.** — De Sovjetpers publiceert officieele gegevens over den voortgang der collectiviseering van den landbouw, de vorming van staatslandbouwbedrijven, de oprichting van tractorstations enz. Volgens deze gegevens zijn thans 15 millioen individueele bedrijven met ruim 30 millioen boerenarbeidskrachten gecollectiviseerd in zgn. kolchozen. Eet aantal staatslandbouwbedrijven, de zgn. sovchozen, dat in 1928 slechts drieduizend bedroeg, bedraagt thans 5820 met een totaal oppervlakte van 12½ millioen H.A. De aflevering van deze sovchozen bedroeg in 1928 36 millioen, thans 110 millioen poed graan. De totaal te bezaaien oppervlakte steeg in vier jaar van 113 millioen tot 136.3 millioen H.A. De landbouw beschikt op het oogenblik over 2498 tractorstations met totaal 147.000 tractors, 11.700 maai-dorschmachines, zgn. combines en ruim 10.000 automobielen. De opbrengst van graan voor broodbewerking steeg van 660 millioen poed in 1928 tot 1400 millioen poed in het afgeloopen jaar.
(Krasnaja Gazeta)

B. ZUID-AFRIKA. — Gouden Standaard opgeheven. — Officieel is bekend gemaakt dat de Zuid-Afrikaansche Unie den gouden standaard heeft losgelaten.
(Vorig bericht blz. **351** D.)

C. GOUDEN STANDAARD. — De volgende landen hebben sinds September 1931 den gouden standaard verlaten of een uitvoerverbod van goud uitgevaardigd (in chronologische volgorde):

Engeland	Britsch-Indië	Ierland
Columbië	Bolivia	Zweden
Egypte	Noorwegen	Finland
Denemarken	San Salvador	Japan
Rhodesië	Canada	Ecuador
Portugal	Nieuw Zeeland	Siam
Chili	Griekenland	Zuid-Afrika
Peru	Straits Settlements	

(Zie vorig bericht blz. **350** D.)

D. ONDERWIJS. — **Aantal Hoofdinspecteurs** en Inspecteurs Lager Onderwijs verminderd. — De Hoofdinspecteur van het Lager Onderwijs in de vierde hoofdinspectie te Haarlem deelt ons, in aansluiting aan ons bericht van den 14den Dec. '32, blz. 605 G., het volgende mede:
,,Voortaan zullen drie in plaats van vijf hoofdinspecteurs en 52 in plaats van 58 inspecteurs toezicht houden. Het aantal schoolopzieners te Amsterdam (4), Rotterdam (3) en 's-Gravenhage (2) is onveranderd gebleven." **(Vor.** ber blz. **630** L.; **605 G.)**

E. SCHILDERKUKST. — Byzantijnsche fresco's ontdekt. — In de historische kerk Santa Maria Novella te Florence heeft men eenige Byaantijnsche fresco's ontdekt die de verwantschap tusschen de kunst van Cimabue, den schepper der dertiend'-eeuwsche Italiaansche schildersschool en die van de Grieksch-Byzantijnsche oude meesters bewijzen.
De fresco's stellen de vier apostelen Marcus, Lucas, Johannes en Mattheus voor met hun attributen, leeuw, engel, adelaar en os. De opdracht tot het schilderen der fresco's werd gegeven door de familie Gondi.
Op deze wijze wordt Vasari's bewering waar, dat Cimabue zich op Grieksche meesters inspireerde, een bewering die tot nu toe vaak bestreden werd.

F. BELGIE. — Verhooging van invoerrechten. — Nu verbruiksbelastingen zullen worden geheven, waarvan de opbrengst wordt geraamd op 550 mill. frs. en die tot het evenwicht tusschen de staatsuitgaven en -ontvangsten moeten bijdragen, zullen ook de invoerrechten worden verhoogd. De Ministerraad heeft in zijn op 29 Dec. gehouden zitting de nieuwe tarieven vastgesteld. De bekendmaking zal echter, teneinde speculatie te voorkomen, tot de afkondiging van het desbetreffend besluit worden uitgesteld.
Inzonderheid wordt de invoer getroffen van: alcohol, bier, koffie, suiker, tabaks-fabrikaten, benzine en lucifers. (Vorig bericht blz. **322 E.)**

G. ZUID-AFRIKA. — De **Zuid-Afrikaansche minister** van Financiën over de valuta-situatie. — De Zuid-Afrikaansche Minister van Financiën Havenga bevestigde in een officieele verklaring, dat Zuid-Afrika den gouden standaard definitief had afgeschaft. Voorloopig zou er echter geen verband bestaan tusschen de Zuid-Afrikaansche valuta en het Engelsche pond. De banken hielden de vrije hand bij het vaststellen van den wisselkoers voor het Zuid-Afrikaansche Pond. De regeering was niet voornemens de koersen te beïnvloeden, die zich zouden ontwikkelen in verband met de valuta en de handelsomstandigheden. Men zou dus geen willekeurige depreciatie van het Zuid-Afrikaansche pond in de hand werken.
Minister Havenga deed een scherpen aanval op Tielman Roos en op generaal Smuts, die door bepaalde geruchten de crisisstemming in Zuid-Afrika hadden gewekt. Indien de kapitaalvlucht was voortgegaan, zouden de Zuid-Afrikaansche banken hun deuren hebben moeten sluiten. De regeering was, evenals indertijd in Engeland, door oncontroleerbare omstandigheden genoodzaakt den gouden standaard te verlaten. De politieke positie van de regeering Hertzog wordt thans weer als zeer sterk beschouwd, wat mede te danken is aan het mislukken van de coalitie-onderhandelingen tnsschen Tielman Roos en de Zuid-Afrikaansche partij. Roos is echter voornemens bij zijn pogingen te blijven en heeft heit plan te Kaapstad een speciaal ,,coalitiebureau" te stichten.
(Vor. ber. 631 B.; Politieke aangelegenheden **134 C.)**

H. NEDERLAND. — **R.K.** Volkspartij. — De R.K. Volkspartij hield op 26 Dec. in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht een buitengewone huishoudelijke partijvergadering, uitsluitend ter voorbereiding der Kamerverkiezing in het volgende jaar.
De openingsrede werd door den voorzitter, den heer C. D. Wesseling uit Den Haag gehouden.
Naar aanleiding van deze rede werd een uitvoerige beraadslaging gehouden, welke haar resultaat vond in twee met algemeene stemmen aangenomen conclusies.
In de eerste sprak de vergadering als haar oordeel uit, dat het wenschelijk, ja noodzakelijk is, om tot een samenwerking van alle democratische Katholieken in Nederland te geraken en aan het partijbestuur werd opgedragen om al die maatregelen te nemen, welke noodig zijn om het beoogde doel te bereiken.
In de tweede werd het algemeen advies van het P.B. goedgekeurd, zoodat bij de verkiezingen de R.K.V.P. zal uitkomen in drie groepen van *6* rijkskieskringen en in iedere groep tenminste 12 candidaten zullen worden gesteld, waarvan de lijsten onderling verbonden zullen worden, terwijl een Centraal Kiesbureau de leiding der verkiezingen ter hand zal nemen.
(Vorig bericht blz. **295** L.)

I. **BELGIE.** — Hertog van Brabant naar de **Congo.** — De Belgische kroonprins Leopold, hertog van Brabant, is met de kroonprinses voor een studiereis naar de Congo vertrokken.

1 JANUARI **1933**

K. AMSTERDAM. — Scheepvaart - Minder **opliggers.** — De daling van het aantal opgelegde schepen te Amsterdam is in December 1932 voortgegaan. In totaal zijn nog opgelegd 36 (vorige maand 41) schepen, met samen 220.424 (v. m. 235.923) ton.
(Vorig bericht blz. 505 **G.)**

L. BULGARIJE. — **Nieuwe** regeering Moesjanow. — Een nieuwe regeering is gevormd. De minister van onderwijs uit het oude kabinet-Moerajew is minister van Landbouw geworden, en Gitsjew, vroeger minister van Landbouw heeft de portefeuille van Handel gekregen. De portefeuilles van Justitie en Onderwijs zijn voor de liberale partij gereserveerd. **(627** B.)

A. NED. OOST-INDIE. — Radio-rede van den Gouverneur-Generaal. — De Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië Jhr. Mr. B. C. de Jonge, heeft op Oudejaarsavond 1932 een radiorede uitgesproken waaraan o.a. het volgende is ontleend:

Yen paar maanden terug waren er verschillende teekenen van opleving merkbaar, maar sindsdien schijnt alles op de wereld weer te hokken. Het hoopgevende resultaat van Lausanne heeft aan waarde verloren door de instandhouding van de verplichting tot betaling aan Amerika op 15 dezer. Een spoedige regeling van de internationale schulden is daardoor thans niet te voorzien. Mede in verband daarmede kan men voorshands niet rekenen op stabilisatie van het Pond. De kwestie van ontwapening kan niet uit het stadium der ,,plannen'' geraken. De internationale ecottomische conferentie is een groot vraagteeken. De oplossing van de moeilijkheden tusschen China en Japan is uitgesteld. Dit alles ziet er niet zoo heel opwekkend uit. Ik ga er thans niet dieper op in en bepaal mij er toe, u te vragen te willen inzien en erkennen, dat wij hier met feiten te doen hebben, welke ontsnappen aan den invloed van wie ook hier te lande en tevens, dat die feiten den toestand ook in Ned.-Indië beheerschen, omdat nu eenmaal Ned.-Indië een stuk van de wereld is en geen geïsoleerde positie kan en mag innemen.

Het behoeft geen betoog, aldus ging de G.G. voort, dat wij daarvan de gevolgen ondervinden en bedoelde feiten hebben dan ook niet nagelaten hier te lande andere feiten in het leven te roepen, waarvan ik thans dit eene wil noemen n.l., dat de landsinkomsten op de huidige basis niet meer bedragen dan ongeveer de helft van dit bedrag in 1929.

Gij, die klaagt over salariskortiiig van 17%, hebt gij u wel eens rekenschap gegeven van wat een korting van 50% beteekent in een huishouding als die van het land, vroeg de G.G. Ik leg u en allen die het met het land wel meenen, deze vraag voor, omdat ik in verband daarmede wensch te wijzen op den eigenaardigen staatkundigen toestand, welke hier te lande bestaat. Ned.-Indië is niet een parlementair geregeerd land. In andere landen, waar wel een parlement bestaat, vindt de regeering bij de vervulling van haar taak den noodzakelijken steun bij de regeeringspartij. Zulk een regeeringspartij is als het ware mede verantwoordelijk voor den gang van zaken. Hoe heel anders is het in deze gewesten. De regeering steunt hier niet op een partij of op een bevriende partijpers. Niemand behoeft eenige verantwoordelijkheid voor den gang van zaken mede te dragen. Ieder kan zich de weelde veroorloven om op elk oogenblik en onder alle omstandigheden, zelfs de moeilijkste, zich tegenover de regeering te plaatsen.

Gij begrijpt het gevaar, dat aldus. dreigt in omstandigheden als de tegenwoordige. Het wordt wel zeer aantrekkelijk de regeering alleen te laten staan. Zijn eigen belangen wenscht men vooralsnog veilig te stellen en wanneer zij worden aangetast, verzet men zich. Maar bereikt gij daarmede uw doel? Ik waag het dat te betwijfelen.

In uw gezin eischt ge onvoorwaardelijke medewerking van allen, ten einde het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden van het oogenblik. Mag en moet het land niet hetzelfde doen ten aanzien van de landskinderen? Inderdaad, gij kunt de regeering alleen laten staan, zelfs haar tegenwerken, haar verlammen en moedeloos maken. Maar gij moogt dat niet doen, al ware het alleen uit welbegrepen eigenbelang. Bedenkt bovenal dat niemand voor u ongedaan kan maken wat de wereldconstellatie bedorven heeft. Daaronder hebben wij allen tezamen te lijden en dit zullen wij allen tezamen hebben te dragen.

Maar wij zullen het ook tezamen te boven kunnen komen. Door uw houding is reeds veel bereikt. Aanpassing en saneering hebben reeds groote vorderingen gemaakt. Daarbij komt dat wij in zooverre er beter voorstaan dan verleden jaar, dat wij thans ongeveer weten waar wij zijn terechtgekomen.

Als het tijdelijke proces der aanpassing verloopen is, zal er ook op een lager niveau weer plaats zijn voor blijdschap, tevredenheid en geluk.

Ten slotte sprak de G. G. zijn allerbeste wenschen uit voor een gezegend Nieuwjaar. (Vorig bericht 172 A.)

B. DR. H. COLIJN OVER DE ALLERNAASTE TOEKOMST. — Wij ontleenen aan het Algemeen Handelsblad van den 31sten December 1932 het volgende artikel betreffende het oordeel van Oud-Minister Dr. H. Colijn over de vooruitzichten in de naaste toekomst:

,,Bij de heropening van de Phohi heeft Dr. Van Aalst onder anderen gezegd, dat er een einde is gekomen (en er zijn aanwijzingen, dat het geen tijdelijk einde is) aan den val, die ons tot dusver heeft neergesleept. Wij zijn op een rustpunt aangeland en wij kunnen hiervoor niet dankbaar genoeg zijn.

,,Met deze woorden van den heer Van Aalst kan ik mij vereenigen. Ook mij wil het voorkomen, dat wij nu wel zijn beland op een punt, dat zoowat het niveau aangeeft, waarop wij waarschijnlijk den eersten tijd ons leven zullen moeten inrichten.

,,De meeste menschen, als zij over deze crisis spreken, stellen zich die voor als een afdalen van een hooger gelegen punt naar een lager om van dat lagere weer op te klimmen naar het hoogere. Ik behoor niet tot die gelukkigen. Ik ben al heel blij, dat ik, evenals Dr. Van Aalst, voor mijzelf kan gelooven, dat de nederwaartsche beweging tot staan is gekomen. Maar tegelijkertijd ben ik van oordeel, dat wij op het, tot nu bereikte peil, een langeren tijd dan ons aangenaam is, zullen blijven staan.

,,Dat wil niet zeggen, dat er niet af en toe kleine verheffingen boven dat niveau merkbaar zullen worden, evenals er ook wel tijden zullen komen, dat wij beneden die horizontale lijn zullen dalen, maar over een ruimer tijdperk gezien, geloof ik wel te mogen zeggen, dat wij in het jaar 1932 het vlak bereikt hebben, waarop wij voor vrij geruimen tijd ons leven zullen hebben te stabiliseeren.

,,Dat inzicht is volstrekt niet van den laatsten tijd alleen. Reeds in de eerste rede, die ik na mijn terugkeer in de politiek in November 1922 in de Kamer heb gehouden, heb ik er op gewezen, dat de crisis, die toen inzette, niet een conjunctureele crisis was, maar een structureele, gevolg van de omstandigheid, dat gedurende den wereldoorlog het, vóór dien oorlog bestaande industrieele apparaat grootendeels aan zijn normale functies werd onttrokken; en daarnaast in verscheidene andere landen een industrieele capaciteit ontstaan was, die vroeger niet bestond.

,,Wat wij nu beleven is nog altijd dezelfde crisis, die in het eind van 1921 is ingezet en die in haar geheel gezien moet worden als een liquidatie van de economische veranderingen, die door en tijdens den oorlog in het leven zijn geroepen. De zoogenaamde bloeiperiode van 1925—1929 tast deze besclouwing niet aan, omdat die dusgenaamde bloei gevolg is geweest van een roekelooze crediet-inflatie, die tijdelijk de koopkracht heeft gestimuleerd.

,,Dat de toestand nog niet heelemaal gezuiverd is, laat zich vrij gemakkelijk verklaren door het feit, dat de verschillende landen van lieverlede hun volle staatsmacht hebben ingezet om het economische leven te beheerschen. Die liquidatie zou veel sneller verloopen zijn, indien juist niet als gevolg van door de staten genomen maatregelen het economische leven in boeien was geslagen en het is daarmee, dat wij ook nu nog te worstelen hebben. Het is ook daarom, dat ik geloof, om nu maar eens over te gaan van een terugblik op een blik in de toekomst, dat wij nog vrij lang zullen moeten wachten, eer er weer gehoopt kan worden op een opwaartsche beweging. Met enkele dingen zijn wij zeker op den goeden weg. Zoo staat het voor mij vast, dat het internationale schuldenprobleem practisch van de baan is.

,,Er is geen denken aan, dat de overeenkomst van Lausanne ongedaan zal worden gemaakt en daarmede is ook aan betaling van de schulden aan Amerika een eind gekomen. Men moet natuurlijk over dat laatste nog Onderhandelen, en men zal misschien niet in eens komen tot een algeheele schrapping van die schulden, zooals er ook voor Duitschland eerst een Dawesplan en een Young-plan noodig geweest zijn, maar het einde van deze betalingen is in het ziclit en daarmede is een zeer belangrijke hinderpaal voor het herstel van het economische leven uit den weg geruimd.

,,Wat blijft, dat zijn de maatregelen op het terrein van de handelspolitiek, die de verschillende landen vrijwillig of gedwongen, jaagt in de richting van autarkie. Wel is waar zal men nu in Londen bijeenkomen om verschillende economische aangelegenheden te bespreken, en zullen daarbij ook de handelspolitieke maatregelen aan de orde komen, maar indien ik let op de resultaten, met dit werk sinds Mei 1927 verkregen, zijn mijn verwachtingen daarvan niet groot. Wel is de noodzakelijkheid van het uit den weg ruimen der verschillende handelsbelemmeringen steeds sterker gebleken, maar aan den anderen kant is het roepen om zulke maatregelen van de zijde der bevolking in de verschillende landen aangegroeid tot een alles overstemmend gekrijsch. Het is dáárom, dat ik niet zeer hoopvol gestemd ben over de Londensche conferentie; het is

ook daarom, dat ik de meening uitsprak, dat wij ons niet spoedig zullen verheffen boven het huidige niveau en dat niveau veel eerder hebben te zien als een stabilisatievlak, waarmede wij voorloopig genoegen zullen moeten nemen.

,,Deze situatie opent, zooals vanzelf spreekt, geen verblijdende vooruitzichten. De volkeren, ook het Nederlandsche volk, onderwerpen zich slechts noode aan de gedachte, dat men het leven op lager pril zal hebben in te stellen. Ik geloof niet te overdrijver~,wanneer ik zeg, dat liet totale volksinkomen in de eerstvolgende jaren dertig tot veertig procent lager zal zijn dan het tot ongeveer 1930 is geweest. Zulk een toestand zal, uit den aard der zaak, altijd moeilijltheden meebrengen, maar deze moeilijkheden worden grooter, naarmate een volk zich bovendien verliest in felle partijschap, waarbij het eene deel tegenover liet andere komt te staan, instede van in gezamenlijke wilskracht den moeilijkheden het hoofd te bieden. In dat opzicht kan ons land zeker nog wel iets van Engeland leeren. En niet alleen ons land, maar de meeste landen van continentaal Europa. Bijzonder hoopvol ben ik daaromtrent echter niet.

,,Als men ziet, hoeveel moeite de regeering heeft om tegenover een felle oppositie haar, betrekkelijk nog maar bescheiden, bezuinigingsrriaatregelen door te voeren; en als ik dan bedenk, dat wij het volgende jaar algemeene verkiezingen hebben en de eisch van een eensgezind optreden reeds daardoor alleen op een gevaarlijke proef wordt gesteld, dan vrees ik, dat ons volk nog heel wat te leeren zal hebben, alvorens het als één man in ongebroken kracht zich opmaakt om de moelijkheden van dezen tijd te overwinnen1

,,Goed bedoelde Nieuwjaarswenschen gaan niet altijd in vervulling!

,,Tòch waag ik het, op dezen Oudejaarsdag de bede uit te spreken, dat het Nederlandsche volk den moed grijpe om ter overwinning van de moeilijkheden, waarmede het te worstelen heeft, kracht te zoeken in eendracht en in een blij gelooven, dat God de wereld regeert en helpen wil, wie zich zelf helpt." Annelén (Alg. Handelsblad) (Vorig bericht 263 **0.**)

A. NEDERLAND. — S.D.A.P. - Radio-rede van den heer **A.** B. Kleerekoper. — Tot inleiding van het nieuwe jaar sprak de heer A. B. Kleerekoper voor de V.A.R.A.-microfoon een rede uit, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

,,Wij moeten ons op dezen Nieuwjaarsdag niet afvragen: ,,wat staat ons te wachten?"; er is op dezen dag voor mij geen andere vraag denkbaar dan deze: ,,wat staat ons te doen?"

En om dit van mij te hooren, in u op te nemen en te voltrekken, roep ik u allen hoofdelijk op!

De armsten, dat zijn wie zonder arbeid rondgaan, lijden het meest en het zwaarst onder den jammer van dezen tijd. Een groot deel der arbeidersklasse leeft ook in wat men ,,gewone tijden" noemt met de onderlip nog maar juist even boven de vlakte der wateren. Eén stoot: ziekte, ongeval, ineenstorting van het bedrijf hunner meesters, en zij worden ondergedompeld in de golven en gaan te gronde.

Thans heeft zich dit lot aan tientallen millioenen in de wereld, aan vele tienduizenden in ons kleine land voltrokken. En, als het kon, ware bitterder nog dan het noodlot der ontwortelde huisvaders en hunne gezinnen, dat van de jeugd, die met verbrijzelde verwachtingen voor den ingang staat van het leven met haar rijpende, maar bij voorbaat versmade, arbeidsvermogen.

De ellende houdt niet halt bij haar vernietigenden omgang door de' arbeiderswijken. Het leed woont ook in burgerwoningen en in groote huizen.

Het is in den geest van samengroeiing tot kinderen van één socialistisch gezin op aarde, besloot spr.. dat ik u allen op dezen Nieuwjaarsdag uit den grond van mijn hart toewensch wat niel beter kan worden uitgedrukt dan met de eenvoudige maar alleszeggende woorden: ,,veel heil en zegen!"

Tot de werkloozen zeg ik: vat moed. Wij zullen u niet verlaten. Niet alleen al ons medegevoel, maar ook al onze kracht zal met u zijn om u stoffelijk èn zedelijk te redden en te behouden.

Tot de werkenden zeg ik: wij zullen uw huis en hof verdedigen tot het uiterste, want uw geringe welstand is het onderpand van de beschaving in deze wereld. Tot de zinkenden in gene klasse zeg ik: wordt één met de arbeiders, want van de armen zal de waarheid komen, en de verlosser wordt in den stal geboren. En tot mijn makkers zeg ik: Hou en trouw, alles voor de Idee, want wie gelooft in zijn ideaal, die is sterker dan alle menschen.

Eéns komt de dag, dat ieder van ons hoofdelijk zal worden opgeroepen naar de eeuwigheid. Nu is het tijd om te leven. Leven is werken, dienen en gelooven. Leven is strijden voor een samenleving, waarin alle menschen een plaats vinden onder de zon, en waarin alle kinderen zingende en dansende rijpen voor de werkende gemeenschap.

Moge het zijn in dit besef, met deze belofte in het hart, in dezen heiligen geest, dat wij **1933** ingaan.

Het nieuwe jaar moge een ieder van u niets dan goeds brengen en een ieder van ons, hoofd voor hoofd, heffen op hooger levensplan." (Vorig bericht 622 A.)

B. DE HYGIENE VAN 'T ROOKEN. — Een rapport van Friedrich Muller aan de Oostenrijksche tabaksregie geeft een helder overzicht van de kennis van de nicotine en de nicotinevergiftiging.

De in de tabak aan organische zuren gebonden nicotine komt bij de temp. der gloeiende tabak (± 250 C.) vrij en wordt aldus bij 't rooken door de slijmvliezen geabsorbeerd.

De tabak is niet overal en elk jaar even rijk aan nicotine. Door selectie wordt er nu naar gestreefd, 't nicotinegehalte met behoud van 't aroma zoo laag mogelijk ie houden, hetgeen kan, doordat de nicotine slechts gedeeltelijk aansprakelijk is voor den geur der tabak.

Behalve door de nicotine moet de schadelijkheid van 't rooken echter ook nog door een anderen factor worden bepaald: de in hygiënisch opzicht beruchte Havannah-sigaren bevatten vaak minder nicotine dan de andere soorten.

De nicotine tast het sympathische zenuwstelsel en daardoor o.a. hart en bloedvaten aan.

Hoe korter de sigaar wordt, des te grooter wordt het nicotinegehalte van den rook (bij cigaretten is dat niet het geval).

Inhaleeren is schadelijk evenals snel rooken en krachtig trekken, daar dan meer nicotine in den mond en minder in de lucht terechtkomt.

Door uitloogen kunnen tabaksbladeren grootendeels nicotine-vrij worden gemaakt, maar cigaretten met een gehalte van minder dan 0.7 à 0.8% zijn smakeloos.

De Oostenrijksche tabaksregie brengt nu tegenwoordig cigaretten en de bekende Britannica- en Virgania-sigaren in den handel met een gering nicotinegehalte: de tabak wordt tot op een zeer bepaalde temperatuur verhit en de vrijgekomen nicotine met behulp van oververhitten waterdamp weggevoerd. Zullen deze producten echter in den smaak vallen?

De methode van Bonicot, inspuiten van een verdunde ijzerzoutoplossing, is volgens Muller werkeloos gebleken.

Het beste uit hygiënisch oogpunt is voorloopig dus: langzaam rooken, niet hard trekken, niet meer dan de helft van de sigaar gebruiken en desnoods een deel van de tweede helft in een lange pijp met een watje.

(Ned. Tijdschr. voor Geneesk. van **24** Dec. 1932)

C. NEDERLAND. — De **Ziektewet.** — Naar wij vernemen, hebben de Vereeniging van raden van arbeid en de Federatie van bedrijfsvereenigingen opnieuw aan den minister van oeconomische zaken en arbeid verzocht, te bevorderen, dat zoo spoedig mogelijk tot indiening van het wetsontwerp tot technische herziening van de Ziektewet zal worden overgegaan, omdat vrijwel dagelijks moeilijkheden worden ondervonden, voortvloeiende uit het feit, dat de Ziektewet nog onvoldoende is aangepast aan de eischen van de practijk.

Er wordt aan herinnerd, dat genoemde vereenigingen reeds in Maart **1932** bij Jen minister een gezamenlijk rapport hebben ingediend, waarin de Vereeniging van Raden van Arbeid en de Federatie van bedrijfsvereenigingen volledig tot overeenstemming waren gekomen over de wijzigingen, die in de Ziektewet zouden kunnen worden aangebracht, ten einde aan gerezen moeilijkheden tegemoet te komen. Zoowel de vertegenwoordigers van de ambtelijke als van de niet-ambtelijke uitvoeringsorganen zijn het in deze derhalve eens.

Voorts wordt er aan herinnerd, dat de betrokken voorstellen in een audiëntie van September **1932** nog nader bij den minister van oeconomische zaken en arbeid zijn toegelicht.

Men hoopt, dat een zoo spoedige indiening van het

wijzigings-ontwerp zal kunnen plaats vinden, dat de afhandeling nog vóór het zomerreces zal kunnen geschieden.

2 JANUARI 1933

A. NEDERLAND. — **Deviezenregeling met Duitschland.** — Thans is de volgende officieele vertaling gepubliceerd van het op 31 Dec. '32 onderteekende protocol tot regeling van de betalingen van de vorderingen, voortspruitend uit het goederenverkeer tusschen Duitscnland en Nederland, dat op 10 Jan. '33 van kracht wordt.
De Nederlandsche en de Duitsche regeering zijn, om betalingen in het goederenverkeer te vergemakkelijken, het volgende overeengekomen:
Duitsche firma's die in het bezit zijn van een algemeene deviezenveilgunning, overeenkomstig de Duitsche voorschriften en die binnen het kader van haar tot nog toe bestaande handelsbedrijf goederen uit Nederland betrekken, kunnen, voor zoover de haar volgens de Duitsche voorschriften maandelijks verstrekte bedragen tot betaling van deze goederen niet toereikend zijn, de daarboven verschuldigde bedragen in Rijksmarken voor rekening van de Nederlandsche schuldeischers op een ten behoeve van de Nederlandsche Bank N.V. bij de Rijksbank te openen bijzondere rekening storten.
In Nederland gevestigde firma's, aan welke voor de invordering en voor de overmaking van de door Duitsche firma's uit hoofde van goederenleveranties verschuldigde bedragen een algemeene deviezenvergunning, overeenkomstig de Duitsche voorschriften is toegewezen, kunnen de bedragen, waarover zij volgens de Duitsche voorschriften niet kunnen beschikken op de genoemde bijzondere rekening van de Nederlandsche Bank, bij de Rijksbank in rijksmarken storten.
De Nederlandsche Bank kan te allen tijde over de op deze bijzondere rekening gestorte bedragen beschikken voor de betaling van goederen, welke door Duitschland naar Nederland zijn uitgevoerd, alsmede voor het doen van betalingen volgens de tusschen de beide circulatiebanken overeengekomen voorwaarden.
Door dit protocol worden de reeds toegewezen vergunningen tot rechtstreeksche verrekening niet aangetast.
Met toestemming van de bevoegde instanties kan ook in de toekomst voor rechtstreeksche verrekeningen tusschen Nederlandsche en Duitsche firma's vergunning worden verleend.
De beide partijen zijn het er over eens, dat in het gemeenschappelijk belang de in dit protocol neergelegde regeling de normale betaling van den Nederlandschen invoer in deviezen, overeenkomstig de Duitsche wettelijke bepalingen, niet zal mogen verminderen.
De Nederlandsche Bank N.V. kan ook na afloop van dit protocol over het op de genoemde bijzondere rekening aanwezige saldo beschikken tot het uitgeput is.
Dit protocol treedt in werking tien dagen na de onderteekening en geldt tot 31 Maart 1933. Wanneer een der beide partijen veertien dagen voor dien datum het protocol niet heeft opgezegd, wordt het stilzwijgend voor onbepaalden tijd verlengd.

B. CHILI. — **Cosach** liquidatie. — Het decreet, houdende liquidatie der Cosach, is geteekend.
De liquidatie wordt bevolen ingevolge de liquidatiewet. Een commissie wordt er mede belast, bestaande uit drie leden, waarvan één wordt aangewezen door den president van de republiek, één door de meerderheid van houders der aand. B. en het derde door het Hooggerechtshof.
Het decreet wijst tevens Aurelian Oburr, den oudpresident der Centrale Bank van Chili, aan als lid, benoemd door den president.
In belanghebbende kringen neemt men aan, dat de volledige liquidatie waarschijnlijk meer dan twee jaren zal eischen.
Het Hooggerechtshof heeft Jorge Matte Gormaz als lid aangewezen.
Het decreet bepaalt verder, dat de liquidatie zal worden gevolgd door reorganisatie, die nl. noodig is, omdat de maatschappij insolvent wordt en ook omdat zij thans in strijd met de grondwet werkt en de nationale belangen herziening vragen. De liquidatie zal geschieden overeenkomstig de statuten van de maatschappij. Vernomen wordt, dat de Guggenheimbelangen tenslotte hebben toegestemd in de politiek der regeering.

C. NEDERLAND. — Herziening invoertarieven. — De minister van Financiën heeft een commissie ingesteld onder leiding van Dr. H. J. Lovink ter voorbereiding van een technische herziening van het tarief van invoerrechten. (V. b. blz. 620 A.)

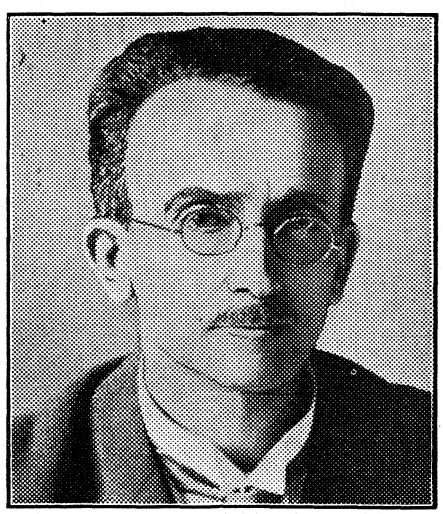
D. NEDERLAND. — Navordering Suikeraccijns. — Met ingang van 1 Januari 1933 zuilen twintig extra-opcenten geheven worden op den suikeraccijns, welke tevens zullen worden nagevorderd van de met ingang van 1 Januari 1933 in het vrije verkeer zijnde suiker. Het na te vorderen bedrag is f 4.50 per 100 K.G.
(Vorig bericht blz. 634 C, 233 M.)

E. PROF. MR. **R. FRUIN.** — Naar wij vernemen, is met ingang van 1 Januari 1933 aan prof. Mr. R. Fruin op zijn verzoek eervol ontslag verleend als algemeen rijks-archivaris, onder dankbetuiging voor de langdurige en belangrijke diensten door hem aan den lande bewezen.
Bij deze gelegenheid is prof. Fruin benoemd tot commandeur in de orde van Oranje Nassau.

F. FRANKRIJK. — **Werkloosheid.** — Blijkens de jongste cijfers betreffende de werkloosheid waren er op 24 Dec. 1932 271.856 personen als geheel werkloos ingeschreven of 6264 meer dan de week tevoren. In de overeenkomende week van 1931 bedroeg het aantal ingeschreven geheel werkloozen 147.009, zoodat er een vermeerdering met 124.847 te constateeren valt.
(Vorig bericht blz. 178 M.)

3 JANUARI 1933

G. **KAMIEL** HUYSMANS. — Burgemeester van Antwerpen. — De Belgische Koning heeft op 2 Januari 1933 de benoeming van Kamiel Huysmans (s.d.) tot burgemeester van Antwerpen in de plaats van den heer Frans van Cauwelaert onderteekend.

Het college van burgemeester en wethouders van Antwerpen zal voortaan bestaan uit vijf socialisten en drie liberalen. (Vorig bericht 566 B.)

A. NEDERLAND. — Het **Huwelijksvermogensrecht.** — Nadat het in 1930 ingediende wetsontwerp tot herziening van het huwelijksvermogensrecht door de Tweede Kamer in afdeelingen was onderzocht, heeft de commissie van voorbereiding aan de regeering een verslag doen toekomen, dat schriftelijk is beantwoord. Daarop volgde een mondeling overleg tusschen de commissie en de regeering. De regeering zond tegelijk met haar antwoord een gewijzigd ontwerp van wet in. Aan de verschillende gewisselde stukken en aan het mondeling overleg ontleenen wij o.m. het volgende: De minister meent, dat men algemeen instemt met de gedachte, dat men de vrouw niet langer elke mogelijkheid mag blijven onthouden tot het verkrijgen van eenig inzicht in de wijze, waarop het beheer der gemeenschap door den man wordt gevoerd.
Zeer ernstig bezwaar werd echter geopperd tegen de verplichting van den man, om van zijn beheer rekening en verantwoording af te leggen overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Hoewel de minister eenerzijds van meening is, dat deze bezwaren te breed zijn uitgemeten, heeft hij toch anderzijds geen bezwaar dien rekenplicht te schrappen, waar ook zonder dien plicht het voorgestelde doel kan worden bereikt.

B. IERLAND. — De Dail ontbonden. — De regeering van den Ierschen vrijstaat heeft het huis van afgevaardigden ontbonden. Op 24 Januari '33 zullen nieuwe verkiezingen plaats hebben.
De regeering is tot dezen stap overgegaan naar aanleiding van de moeilijkheden, waarin ze den laatsten tijd is geraakt, speciaal door de houding van de labour-fractie, die fel gekant is tegen de door de regeering in het vooruitzicht gestelde loonsverlaging der staatsambtenaren (postbeambten enz.). De regeering-De Valera beschikt zonder de labours niet over een meerderheid.
Er is bovendien een beweging in den lande aan het opkomen, die de vorming nastreeft van een uit alle partijen samengestelde coalitie-regeering.
Intusschen heeft de minister-president De Valera aan de pers verklaard, dat de ontbinding van den landdag niet het gevolg is van de geschillen tusschen de regeering en de arbeiderspartij over de verlaging der salarissen van de ambtenaren, doch ten doel heeft een einde te maken aan den bestaanden toestand van onzekerheid.
Zoolang Engeland gelooft, dat de regeering niet door het geheele Ierse volk wordt gesteund, bestaat er geen kans voor definitieve regeling van de Engelsch-Ierse strijdvragen.
De nieuwe landdag zal voor het eerst op 8 Februari 1933 bijeenkomen. (Irish Press). (V. b. **248 I.**)

C. **FRANKRIJK.** — Kleiner wijnoogst. — In vele deelen van Frankrijk is de wijnoogst van dit jaar belangrijk beneden dien van het vorig jaar gebleven. Officieele cijfers toonen aan, dat in 1932 geproduceerd is 1.047 200.000 gallons, hetgeen 220,000,000 gallons minder is dan in 1931. Aan den anderen kant is door uitbreiding van wijnbergen de opbrengst in Algiers gestegen met 66.000.000 tot 402.600.000 gallons. In Frankrijk is de oogst beneden de verwachtingen gebleven, voornamelijk in de vier departementen van de Midi, welk gebied de helft van de Fransche wijnproductie levert. In de Zuid-Westelijke departementen is de achteruitgang minder merkbaar.
(Le Petit Parisien)

D. OPTIEK. — Bril voor personen wier gezichtsvermogen bijna ontbreekt. — Na een studie van zeven jaar en tallooze experimenten is de bekende Amerikaansche oogarts, dr. William Feinbloom, er in geslaagd een bril te construeeren, welke personen, wier gezichtsvermogen slechts 2 procent van het normale bedraagt en die vroeger als geheel blind werden beschouwd, in staat stelt alles gewoon waar te nemen. Deze nieuwe bril bestaat uit drie telescopische glazen voor ieder oog en kan als een gewone bril gedragen worden.
Dr. Feinbloom heeft zijn uitvinding uiteengezet voor de American Academy of Optometry en in optische kringen wordt aan zijn uitvinding groot belang gehecht, daar hierdoor 40 procent van de blinden in Amerika weer zal kunnen zien.
(Archives of Opthalmology)

E. FRANKRIJK. — Senator de **Jouvenel** ambassadeur te Rome. — De Fransche senator Henry de Jouvenel is op 3 Jan. '33 tot ambassadeur van Frankrijk te Rome benoemd.

F. SPOORWEGEN. — Vliegende **Hamburger.** — De bijzonder snelle, electrische „vliegende Hamburger", de speciaal geconstrueerde bliksemtrein tusschen Hamburg en Berlijn, heeft een snelheidsrecord gevestigd. De bliksemtrein legde op 30 Dec. den 286 K.M. langen afstand tusschen Hamburg en het Lehrter-station van Berlijn af in 2 uur 30 minuten, of vijf minuten sneller dan zijn eerste record. Op de „lange baan" werd een snelheid van 165 K.M. per uur bereikt. Deze trein is nu de snelste ter wereld.
De constructie van den bliksemtrein is volgens de beschrijving in het Algemeen Handelsblad als volgt: Twee Mayback-Dieselmotoren, elk van 410 P.K., die onafhankelijk van elkaar kunnen werken, maar die ook gekoppeld kunnen worden; 150 m.M. cylinderdoorsnee; elke motor met 12 cylinders; waterkoeling; afkoelen van dit water door een bijzondere inrichting; drie benzinereservoirs, elk 330 liter inhoudend, waarmee in totaal 2000 K.M. afgelegd kunnen worden; de meest moderne reminrichtingen, bij storingen in de machine zelfs onafhankelijk van den machinist (of moeten we hem chauffeur noemen) in werking tredend.

G. DUITSCHLAND. — Oud-Rijkskanselier dr. Wilhelm Cuno overleden. — De directeur-generaal van de Hamburg — Amerika Lijn, de oud-Rijkskanselier dr. Wilhelm Cuno, is op 3 **Jan.** '33 plotseling tengevolge van een hartverlamming overleden.

H. SCHEEPVAART. — Rotterdam — Antwerpen. — Wij laten hieronder een vergelijkenden staat volgen van de havenbeweging van Rotterdam en Antwerpen:

	ROTTERDAM		ANTWERPEN	
1932	schepen	netto t.	schepen	netto t.
Januari . . .	809	1.228.584	786	1.701.960
Februari . . .	731	1.023.942	818	1.605.603
Maart. . . .	765	1.175.693	751	1.577.050
April	730	1.169.630	735	1.595.250
Mei	817	1.321.860	769	1.636.290
Juni	782	1.215.582	747	1.611.233
Juli	760	1.190.549	783	1.614.342
Augustus . .	771	1.170.864	784	1.668.523
September . .	759	1.143.660	768	1.506.348
October . . .	809	1.251.396	824	1.723.983
November . .	786	1.202.518	802	1.649.197
December . .	849	1.312.927	840	1.777.966
Totaal . . .	9368	14.407205	9407	19.667.745

De voor Antwerpen opgegeven cijfers der netto tonnenmaat zijn die volgens Belgische berekening. Om deze gelijk te maken met de hier gebruikelijke berekening, moeten deze cijfers met 15 pct verminderd worden. Het totaal-cijfer voor Antwerpen wordt dan 16.747.583. (Vor. ber. blz. **607** A. en 568 B.)

I. PROF. DR. J. C. KLUYVER OVERLEDEN. — Te Leiden is op 31 Dec. '32 na een kortstondige ziekte op 72-jarigen leeftijd overleden prof. dr. J. C. Kluyver, oud-hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkunde aan de Leidsche universiteit.

K. NEDERLAND. — Conversie der 5% **Staatsleening** 1932, 1ste **leening.** — Op 1 Februari 1933 zal worden overgegaan tot de aflossing van de 5% eerste Staatsleening 1932. (Vorig bericht blz. 590 F.)

De schuldbekentenissen dier leening zullen van dien datum af betaalbaar zijn met de hoofdsom vermeerderd met vier maanden rente.

A. NEDERLAND. — **Visscherijbedrijf.** - Staking. — De leden der IJmuider Federatie van Transportarbeiders, die op **2** Jan. '**33** ter behandeling van het bestuursvoorstel inzake het conflict in de visscherij vergaderden, besloten met **349** tegen **9** stemmen en **1** stem blanco in staking te gaan. (Vor. ber. **610** H.)

4 JANUARI **1933**

B. NEDEELAND. — Westlands veilingomzet met **23%** verminderd. — Volgens een globale berekening is de totale omzet van de groenten- en fruitveilingen in het Westland over **1932** met ongeveer **23%** achteruitgegaan, n.l. van **19¼** millioen gulden in **1931** tot **14¾** millioen in **1932.** (Vorig bericht blz. **349** E.)

C. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **Shanhaikwan** door de Japanners bezet. — Van Japansche zijde wordt gemeld, dat de Japansche troepen op **3** Jan. '**33** de Noordelijkste grens- en havenstad van het eigenlijke China, Shanhaikwan, gelegen aan het einde van den grooten Chineeschen muur nabij de Golf van Petsjili, geheel hebben bezet en daarmede voor de eerste maal het eigenlijke China, op een terrein dat niet als exterritoriaal beschouwd kan worden, hebben betreden.

In een verklaring aan de pers werpt het Japansche ministerie van Oorlog de geheele schuld voor de gevechten bij Shanhaikwan op de Chineezen. Als gevolg van een der jongste besluiten van de regeering van Nanking hebben zij Japan tot den strijd geprovoceerd. teneinde den Volkenbond tot handelen te dwingen. Op Nieuwjaarsdag zouden de Chineezen Japansche wachtposten en Mandsjoerijsche soldaten met granaten hebben gebombardeerd. Een Japansche infanterie-afdeeling, die tot vóór de poorten van de stad oprukte, was door de Chineezen aangevallen.

Van Japansche zijde wordt verklaard, dat de maatregelen te Shanhaikwan niets te maken hebben met den toestand in de provincie Jehol en met de Japansche voorzorgsmaatregelen aan de grens van deze provincie.

Het Chineesche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de Japansche vertegenwoordiging te Shanghai een nota overhandigd, waarin geprotesteerd wordt tegen de bezetting van Shanhaikwan en waarin terugtrekking van de Japansche troepen wordt geeischt.

De Chineesche regeering dreigt, zich tot den Volkenbond te zullen wenden, om door diens bemiddeling te bereiken, dat Japan zijn militaire operaties bij Shanhaikwan zal moeten staken.

De Chineesche regeering te Nanking heeft den Volkenbond van de jongste gebeurtenissen op de hoogte gesteld. (Vorig bericht blz. **614** C.)

D. ZWOLLE. — Dominicaner klooster door brand vernield. — Op **3** Jan. '**33** is het groote Dominicaner klooster te Zwolle door brand bijna totaal vernield. Omtrent de geschiedenis van dat klooster kunnen wij de volgende bijzonderheden geven:

De kloosterstichting dagteekent van het jaar **1465.** In het jaar **1572** werden de kloosterlingen gedwongen voor een tijd de stad te verlaten en de laatste Zwolsche prior Adrianus van Zierikzee werd in **1580** met de geheele communiteit uit de stad gewezen, waarna het klooster te huur werd aangeboden. Al keerden de kloosterlingen tot **1672** bij tusschenpoozen als missionnarissen naar Zwolle terug. in **1574** moesten zij voorgoed voor de niet-katholieken wijken, waardoor de band tusschen het klooster en de oude bewoners geheel werd verbroken.

Eerst tegen het einde van de vorige eeuw kwam Zwolle weer voor de vestiging van een klooster in aanmerking. In **1900** werden de grondslagen gelegd voor het nieuwe klooster, dat thans is afgebrand. Op **3** Mei **1900** werd de eerste steen gelegd door den pater-provinciaal Leonardus Theissling, den lateren eersten Nederlandschen generaal der orde. Het klooster werd gebouwd door den Maastrichtschen architect J. Keyzer, hierin bijgestaan door den bouwkundige, den Belgischen pater R. Biolleu en in gebruik genomen op **12** Dec. **1901.**

E. DUITSCHLAND. — Nieuwjaarsboodschap van **Adolf** Hitler. — Adolf Hitler heeft zich ter gelegenheid van het nieuwe jaar met een boodschap tot de vrienden en leden van de nationaal-socialistische partij gewend. Hij zegt daarin o.m.: Het jaar **1932** zal eens in de geschiedenis van de nationaal-socialistische beweging gelden als een groote en zegenrijke periode van onzen strijd. De religieuze en ten opzichte van haar wereldbeschouwing ontwortelde liberale menschheid heeft het einde van haar tijdsgewricht bereikt. Tot reuzenhoogte verheft zich het bolsjewistische gevaar, welks ingrijpen in het wereldbestel nog begunstigd wordt door de blindheid en de waandenkbeelden van z g. staatslieden. De gevolgen moeten vernietigend zijn. De burgerlijke partijpolitiek en de burgerlijke ministers hebben van het ontstellende gevaar, dat de wereld bedreigd, geen voorstelling. In een staat, die zes millioen communisten, 7½ millioen sociaal-democraten en zes millioen min of meer pacifictisch georiënteerde elementen telt, zou men beter doen niet meer te spreken van „gelijkberechtigdheid" en andere van dergelijke schoonklinkende woorden. Het innerlijke verval, dat in het jaar **1918** slechts als crisisverschijnsel heeft gegolden, is thans chronisch geworden. Wil men Duitschland weer op de been helpen, dan kan dit alleen geschieden door een beweging, welke even intolerant en immer bereid tot handelen is als waarvan de tegenstanders blijk geven. Slechts het nationaal-socialisme kan, waar andere bewegingen gefaald hebben, de overwinning brengen. De nationaal-socialisten kennen hun tegenstanders en hun gedachten, welke hierop neerkomen dat zij de partij willen laten deelnemen aan de regeering, zoodat wij wel mede verantwoording dragen, zonder ook echter maar eenigszins zelfstandig te kunnen handelen. Het mag begrijpelijk heeten dat de nationaal-socialisten daarvan niets willen weten. De partij heeft niet gehoopt, gestreden en geleden om de taak, welke zij te vervullen heeft, voor een paar ministerzetels te verkoopen. De voornaamste taak van het komende jaar zal zijn, den nationaal-socialistischen leden en aanhangers met groote duidelijkheid voor oogen te stellen dat de partij zelf niet het doel is, doch slechts het instrument om het gestelde doel te bereiken.

(Völk. Beobachter) (Vorig bericht blz. **471 A.)**

F. CANADA. — Minerale productie. — Volgens een mededeeling van het Bureau voor de Statistiek handhaafde Canada in **1932,** met een goud-productie van $ **63** millioen, hetgeen 13% meer is dan in **1931,** gemakkelijk zijn positie als tweede goud-produceerend land ter wereld. Aan de goudmijnen werd een bedrag van ruim $ **6** millioen aan premies betaald in verband met den huidigen toestand op de wisselmarkt.

De zilver-productie in Canada bedroeg **18 333.838** (v. j. **20 562 247)** ounces, ter waarde van $ **5.818 000.**

De productie van koper bedroeg **240.876.000** pound, ter waarde van ruim $ **14** millioen, tegen **292.304 000** pound, ter waarde van **$ 24** millioen, in **1931,** een vermindering van 18% in productie en van 39% in waarde.

De nikkel-productie bedroeg **29.274.871** pounds in **1932** (v. **j. 65.666.320** pounds).

De productie van lood bedroeg ruim **256** millioen pound, tegen ruim **267** millioen in het vorige jaar.

De zink-productie was bijna **172** millioen pounds groot tegen **237** millioen in **1931.**

De steenkool-productie in **1932** bedroeg **11.786 500** t. **(v. j. 12.243 000)** ter waarde van $ **37.441.000** (v. j. $ **41** millioen). (Canadian Mining Journal)

A. AMSTERDAM. — Kamer van Koophandel.. — De voorzitter van de Kamer van Koophandel te Amsterdam, de heer Gotffr. H. Crone, heeft in de eerste zitting der Kamer in het nieuwe jaar een overzicht gegeven van den economischen toestand.
Komende tot een bespreking van den algemeenen toestand in Nederland zei de heer Crone o.a. het volgende:
Ernstige zorg baart de binnenlandsche economische toestand. Onze volkshuishouding heeft de zware schokken, die haar werden toegebracht, tot nu toe doorstaan, dank zij de reserves in de reeks van voorspoedige jaren, die aan het uitbreken van de crisis vooraf gingen, gekweekt. Doch terwijl in normale tijden de verscheidenheid der grondslagen van onze nationale economie haar een groote mate van levenskracht verschafte, zijn door de tegenwoordige universeele verwikkelingen een aantal dier grondslagen pijnlijk getroffen, gevoelig als zij zijn voor de wisselingen van de internationale conjunctuur.
Aangezien de economische structuur van ons land in overwegende mate afhankelijk is van de handelsbetrekkingen met het buitenland, wordt Nederland in zijn grondvesten bedreigd. (Vor. ber. blz. **570** F.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Kreuger-Concern. — International Match Company. — De Irving Trust Company, de trustee van de gefailleerde International Match Company, de Amerikaansche dochteronderneming van het concern Kreuger, heeft 8 commissarissen der Amerikaansche onderneming gedaagd tot het betalen van schadevergoeding tot een totaal bedrag van 250 millioen dollar. De commissarissen der International Match Company zouden de contrôle op de ondernemingen hebben overgelaten aan Ivar Kreuger zelf en daardoor hun eigen plichten tot het houden van toezicht hebben verwaarloosd. (Vorig bericht blz. **615** D.)

C. WHISKY GEEN EIGENNAAM. — Het „Kammergericht" te Berlijn heeft vonnis gewezen in een proces van Engelsche whiskyfabrikanten tegen Duitsche alcoholfabrikanten. Het „Kammergericht" heeft daarbij uitgemaakt, dat „whisky" geen eigennaam is, zoodat op flesschen met dat geestelijke vocht van Duitsch fabrikaat niet een etiket „whisky" zonder meer mag prijken. Er moet staan „Duitsche whisky", of een dergelijke toevoeging, die in even groote letters gedrukt moet zijn als het woord whisky zelf. Als „gewone" whisky mogen alleen de Schotsche, Iersche of Canadeesche producten verkocht worden. (Berliner Tageblatt)

D. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Verhooging van invoerrechten. — De verordening, waarbij de invoerrechten op 44 goederencategorieën nieuw worden geregeld, is thans gepubliceerd. De rechten worden ten deele aanzienlijk verhoogd; voor enkele luxe-artikelen zelfs met 120%. Slechts de invoerrechten op cacaoboonen zijn in het belang van de Tsjechoslowaaksche chocolade-industrie verlaagd. De nieuwe rechten treden op 3 Januari '33 in werking.
Tot de artikelen, waarvoor de rechten zijn verhoogd, behooren o.m. koffie, thee, diverse specerijen, zooals peper, kaneel, nootmuskaat, kruidnagelen, vanille, enz.; verder tabak, tabaksfabrikaten, levende planten, bloembollen, lederwaren met monteering, electrische telefoon- en signaaltoestellen, telefoons en microfoons. (Narodni Politika). (Vor. ber. blz. **508** B.)

E. NEDERLAND. — R. K. Middenstandsbond. — Dezer dagen vergaderde te Utrecht onder leiding van den bondsvoorzitter. den heer C. J. G. Struycken het hoofdbestuur van den Ned. R. K. Middenstandsbond. Er werd mededeeling gedaan van de oprichting van een tweetal landelijke vakbonden, n.l. van den Ned. R. K. Bond van Kapperspatroons en den R. K. Bond van Kleermakerspatroons. In Limburg is het initiatief genomen tot organisatie der R. K. Kantoorboekhandelaren en in Breda tot organisatie der R. K. Bloemisten en Bloemenwinkeliers, binnen het verband der R. K. Middenstandsorganisatie.
Het vraagstuk der concentratie van de bureaux der diocesane Middenstandsbonden en van den Ned. R. K. Middenstandsbond werd besproken. In samenwerking met de twee andere Middenstandsbonden zal worden getracht regelen te stellen voor de actie van straat- en wijkvereenigingen van den Middenstand. Verder zullen in overleg met de R. K. Vereeniging van Leeraren tot Bevordering van het Handelsonderwijs stappen worden gedaan om te komen tot meer eenheid in leerplan en exameneischen van de cursussen voor handelsonderwijs, welke vanwege R. K. Middenstandsvereenigingen hier te lande wonden gehouden. (De Maasbode).

F. VEREENIGDE STATEN. — **Millionnairs.** — Onlangs zijn eenige cijfers gepubliceerd over de inkomens der Amerikanen gedurende 1931, die aanzienlijk gedaald zijn vergeleken met vorige jaren. Op de vraag, wie onder deze omstandigheden tot de rijkste mannen der Ver. Staten gerekend moeten worden, wordt het volgende antwoord gegeven:

	millioen Gld.
John Rockefeller Jr.	1400
George Baker	330
Charles Schwab	210
Sidney Mitchell	210
Edward Harkness	160
Vincent Astor	140
Edward Harriman	135
J. P. Morgan	125
Arthur Curtis James	120
Payne Whitney	120

Van Henry Ford weet men niet hoe groot zijn vermogen is. (Vorig bericht blz. **439** B.)

5 JANUARI **1933**

G. **DUITSCHLAND.** — De smokkelhandel aan de Duitsch-Hollandsche grens. — Volgens het jaarverslag van het hoofdkantoor der douane te Aken zijn aan de Duitsch-Hollandsche grens van Gillrath tot Sief-Schmithof, een afstand van 56 K.M., 25.000 strafprocessen wegens smokkelarij ingesteld.
In totaal zijn ongeveer 60.000 personen met smokkelwaren aangehouden. Onder de in beslag genomen waren bevinden zich o.m.:
6.000.000 sigaretten, 74.000 K.G. koffie, 174.000 K.G. suiker, 40.000 K.G. graan, 36.000 K.G. meel, 32.000 K.G. brood en 12.000 K G. tabak.
Verder zijn in beslag genomen 800 fietsen, 105 luxe auto's, 24 vrachtauto's en 38 motorrijwielen.
(Aachener Anzeiger) (Vorig bericht blz. **306** C.)

H. CHI A. — **Muntwezen.** — Volgens een mededeeling van den Minister van Financiën, den heer Soong, zal op **1** Maart '33 te Shanghai worden geopend een centrale munt waar zilveren dollars kunnen worden aangemunt in de verhouding van 71½ tael-cts. per dollar. Een raad van advies, bestaande uit de meest vooraanstaande bankiers en kooplieden, zal er toe medewerken, dat het gehalte van den nieuwen zilveren dollar wordt gewaarborgd. (Shanghai Times)

I BOEDDHISTENZENDING. — Een aantal Boeddhistische zendelingen is te voet uit Rangoon vertrokken om een tocht te maken door Azië en Europa tot uitbreiding van hun geloof. De leider der missie is Loknath, een Italiaansche Boeddhist, opgevoed in Amerika.
De zendelingen willen van Birma naar Calcutta loopen en daarna gedurende zeven jaar door Azië trekken, waar zij de voor Boeddhisten gewijde plaatsen zullen bezoeken. Hun doel is het Boeddhisme te versterken in Indië, waar Boeddha geboren is.
Na Indië, Tibet en Afghanistan te hebben doorkruist zullen zij naar Jeruzalem gaan en vandaar naar Rome en andere Europeesche steden.

Loknath heeft aan een Reuter-correspondent verklaard, dat de Westersche landen verlangend uitzien naar het Boeddhisme en dat hij daarom een missie in Europa wil beginnen.

A. NEDERLAND. — Bouwvak. — De Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders in Nederland te Amsterdam schrijft ons:
,,Aan de lange lijst van normale werken, die als werkverschaffing werden uitgevoerd tegen loonen, die daarbij zijn aangepast en meestentijds door den minister zijn bepaald, dreigen weer enkele te worden toegevoegd. Met name in de gemeente Bergen N.-H. zouden vandaag in behandeling komen niet minder dan een vijftal werken, alle betrekking hebbende op verbetering, verbreeding, verharding en asphalteering van wegen, waarvan door het College van Burgemeester en Wethouders wordt voorgesteld deze in werkverschaffing te doen uitvoeren. Het lijdt geen twijfel, dat indien onverhoopt de gemeenteraad dezer gemeente deze voorstellen zou aanvaarden, daardoor de werkloosheid in het bouwbedrijf weer zal worden vergroot, terwijl opnieuw de reeds op aandrang van de regeering verlaagde loonen, daardoor in gevaar zullen worden gebracht.
Het bestuur der Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders, dat zich nog de vorige week met een adres tot de regeering had gewend, handelende over dezelfde materie heeft daarin aanleiding gevonden, zich opnieuw en nu telegrafisch tot de regeering te wenden met het verzoek, te willen bevorderen dat de werken, waarvan hierboven sprake is, als normaal werk zullen worden uitgevoerd. Een telegram in gelijken geest is tevens gezonden aan den Raad der gemeente Bergen N.-H. Aan de regeering is verzocht antwoord te mogen ontvangen. Het wordt inderdaad meer dan tijd, dat de bestrijding van de werkloosheid in het bouwbedrijf met krachtige middelen wordt aangevat."
(Vorig bericht blz. **629** F.)

B. LUCHTVAART. — K. L. M. in 1932. — Wij ontleenen aan een V. D. bericht het volgende:
Ondanks de zeer ongunstige economische omstandigheden, kan de K. L. M. op de in 1932 verkregen resultaten met tevredenheid terugzien. Weliswaar stond de omzet in extra vluchten en het aantal vervoerde pleziervliegers iets achter bij 1931, terwijl het goederenvervoer tengevolge van de contingenteering en andere, het verkeer schadende maatregelen, met 30% achteruit liep. Daartegenover staat dat het vervoer van passagiers en post vooruitging en het vervoer op de Amsterdam — Batavia lijn eveneens bevredigend was.
Het aantal passagiers op de trajecten in Europa bedroeg 20.600, terwijl 829.500 K.G. goederen en 130 000 K.G. post werden vervoerd. Op de A'dam — Batavia route bestond het vervoer uit 420 passagiers, 5.000 K.G. vracht en 26 500 K.G. post.
Aan de rondvluchten namen 13.120 personen deel, waarvan 5.480 op Schiphol en 3.490 op Waalhaven. In totaal werden door vliegtuigen der K. L. M. afgelegd 3.089.000 K.M. (1.547.000 K.M. in Europa en 1542 000 K.M. op de Indië-route), hetgeen overeenkomt met meer dan 77 maal den omtrek der aarde.
(Vorig bericht blz. **619** H.)

C. EGYPTE. — Kabinetsverandering. — Het Egyptische kabinet, dat op 4 Januari '33 is afgetreden, is door den premier Sidky Pasja gereconstrueerd.
De premier verklaarde, dat de nieuwe regeering dezelfde buitenlandsche politiek zal voeren als de vorige, d.w.z. dat zij zal streven naar volkomen onafhankelijkheid, en dat de binnenlandsche politiek zal bestaan in het ,,bestrijden van den chaos".

D. LUIT.-GENERAAL DE **VLAMING 90** JAAR. — De gepensionneerde Luitenant-Generaal L. de Vlaming werd 31 Dec. 1932 90 jaar. Hij werd gehuldigd door een voorbijtrekken van de Grenadiers en Jagers. Door zijn leerboeken: Elementaire taktiek, Toegepaste taktiek, Leiddraad bij het onderwijs in de taktiek aan den Hoofdcursus, en door de (in samenwerking met J. Roelants bewerkte) Handleiding voor de taktische oefeningen op de kaart, heeft hij voorzien in een destijds (omstreeks 1875) bestaande behoefte en heeft hij leiding gegeven aan dat deel van het onderwijs in de militaire wetenschap.
Als organisator van de Militaire School te Haarlem (1887) en van de Cadettenschool te Alkmaar (1893) — van welke belangrijke instellingen van officiersopleiding hij de eerste directeur is geweest — heeft hij zich verdienstelijk gemaakt voor de opleiding van het Officierskorps.
Na zijn ontslag uit den militairen dienst heeft hij nog veel gewerkt. Zoo was hij (1901—1908) hoofdbestuurslid en voorzitter van de Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap en bracht hij tot stand de verschijning van het (thans nog uitkomend) Wetenschappelijk Jaarbericht, dat als een der belangrijkste publicaties van die vereeniging geldt.
Hij heeft op 31 Dec. vele betuigingen van groote waardeering van zijn werken ontvangen, zoowel van de zijde der regeering (brief van den minister van Defensie) als van de zijde van talrijke oud-leerlingen van K. M. A., Mil. School en C. S.

E. EUROPA'S **SCHULDEN** AAN AMERIKA. — **Fransch-Amerikaansche** besprekingen. — Volgens een bericht uit Washington, heeft de Fransche ambassadeur aldaar, Claudel, een bespreking gehad met den onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Castle. Na afloop hiervan verklaarde Claudel, dat de verdere besprekingen tusschen Frankrijk en Amerika zullen worden uitgesteld totdat Roosevelt het presidentschap heeft aanvaard. (**Vor.** ber. blz. **628** B.)

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Shanhaikwan.** — Het Japansche hoofdkwartier deelt mede, dat de commandant der Japansche troepen te Shanhaikwan den Chineeschen autoriteiten heeft voorgesteld het conflict op de volgende basis bij te leggen:
1. De Chineesche troepen worden uit het district Shanhaikwan teruggetrokken;
2. De Chineesche regeering verplicht zich een neutrale zone te schepprn: 30 K.M. buiten de spoorlijn mogen zich geen Chineesche troepen ophouden;
3. De Chineesche plaatselijke autoriteiten moeten de verantwoordelijkheid dragen voor het incident te Shanhaikwan;
4. De aftocht der Chineesche troepen uit het district Shanhaikwan moet binnen 24 uren plaats hebben;
5. Shanhaikwan wordt als grenspunt van Mandsjoekwo beschouwd. (Vorig bericht blz. **636** C.)

G. **TELEGRAFIE.** — Invoering verreschrijfdienst door P. T. T. — In beginsel heeft de P. T. T.-dienst besloten om, voorloopig op proef, door middel van verreschrijf-verbindingen, gelegenheid te geven tot onderling particulier telegraafverkeer over telefoonaansluitingen, zoowel in locaal als in interlocaal verkeer.
Vooraf is — door demonstratie van in bedrijf zijnde toestellen op de Jaarbeurs te Utrecht in Sept. '32 en door schriftelijke en persoonlijke gedachtenwisseling met daarvoor in aanmerking komende instellingen — de belangstelling gepeild voor dezen nieuwen verkeersvorm.
De opgedane ervaringen zijn van dien aard, dat het bedrijf thans tot de aanschaffing van een eersten voorraad toestellen zal overgaan.
Het jaarabonnement voor huur van de apparatuur van een dergelijke verreschrijf-verbinding zal f 480 bedragen, met inbegrip van onderhoud en contrôle der toestellen. Voor het gebruik van de verbinding zal het gewone telefoongesprekkentarief in rekening worden gebracht, met toepassing eventueel van een tijdtarief voor locaal verkeer.

A, BELGIE. — Het Legercontingent voor **1933.** — Het regeeringsvoorstel om, voor 1933, het contingent van 63 000 man te brengen op 61.000 man, werd 28 December '32 in de Kamer uitvoerig besproken. Bij het debat werd van socialistische zijde een verdere vermindering tot 58.500 man voorgestaan, terwijl van Vlaamsch-nationalistische zijde zelfs een vermindering tot 20.000 man werd gevraagd.
Bij de stemming op 29 Dec. '32 werden de verminderingsvoorstellen verworpen en — met 94 tegen 69 stemmen — het contingent, overeenkomstig het regeeringsvoorstel, op 61.500 man bepaald.
Tijdens het debat op 28 Dec. was nog ter sprake gekomen de kwestie van de grensversterking. n.l. dat de noord- en de oostgrens wèl, doch de zuidgrens niet versterkt wordt. De minister van Landsverdediging, Devèze, heeft geantwoord: ,,Ik weiger de zuidgrens en zekere andere grenzen te vergelijken; U weet zeer goed waar vandaan het gevaar komen kan." (Vorig bericht blz. 555 H.)

E. DR. **POSTHUMA'S** ARTIKEL „WEG MET DE TOLMUREN". — Oud-minister dr. F. E. Posthuma publiceert in het ,,Berliner Tageblatt" een artikel ,,Weg met de tolmuren". Wij ontleenen er het volgende aan:
,,Nederland moet in ruime mate leven van zijn uitvoer, zijn inkomen uit handel en scheepvaart en de opbrengsten uit buitenlandsche leeningen. Het is wel niet noodig nader te bewijzen dat Nederland, iiet land van het principe van den vrijhandel en van de meestbegunstiging, door de econoniische verwarring zeer zwaar wordt getroffen. Het is duidelijk dat de strenge ecgnomische logica ook ons ten slotte zal dwingen niet te koopen waar men niet verkoopen kan. Wij kunnen hier slechts de hoop uitspreken dat de naburige staten onze economische moeilijkheden zullen begrijpen, aangezien zij hun producten op den duur slechts kunnen verkoopen aan een Nederlandsche bevolking, welke in staat is haar eigen producten uit te voeren.
Het is eenvoudig onmogelijk achter enorme tolmuren op kosten van den uitvoer van andere landen een schijnbare welvaart te scheppen.
Moge 1933 het einde beteekenen van het internationale wantrouwen en tevens het begin van een krachtige internationale toenadering met uitschakeling van een verkeerd begrepen eigenbelang. Slechts dan zal van een duurzame verbetering van den toestand sprake kunnen zijn.
Moge de politieke openbare meening er in 1933 toe bijdragen den verantwoordelijken staatslieden het voeren van een dergelijke constructieve economische politiek te vergemakkelijken.
Indien we met dit doel voor oogen het nieuwe jaar beginnen, dan zullen de gunstige resultaten zeker niet achterwege blijven. Men verlieze nimmer uit het oog, dat elke nieuwe commercieele moeilijkheid een stap achteruit beteekent." (Berliner Tageblatt)
(Vor. ber. zie afbeelding **307** A.)

C. OVER DEN SLAAP. — In het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde van 24 Dec. '32 deelt prof. Winkler in een artikel over den slaap mede, dat de chemicus Cloetta en zijn leerlingen vonden, dat bij kunstmatig in slaap gebrachte dieren het kaliumgehalte van het bloed vermeerderde en bij het ontwaken voor een vermeerdering van het calciumgehalte plaats maakte. Ook berichtte Sauger, dat het bloed van zenuwlijderessen in den hypnotischen slaap 15—20% minder calcium bevatte dan tijdens het waken en dat bij een door suggestie opgewekten exaltatie-toestand het calciumgehalte van het bloed aanzienlijk was vermeerderd. Volgens Cloetta moet dus het calciumgehalte der hersenen tijdens den slaap zijn vermeerderd. Inderdaad schijnt zeer gemakkelijk een verschuiving der calcium- en kaliumionen tot stand te komen, gepaard aan waken of slapen.
Ook wordt in dit artikel ontkend het bestaan van een slaapcentrum in den eigenlijken zin des woords als een soort oase in het centrale zenuwstelsel.
Tevens wordt gebroken met de theorie, dat de slaap het gevolg zou zijn van periodieke vergiftiging van het lichaam met de producten der stofwisseling. De wereld van waarnemen en handelen zou voor ons worden afgesloten, doordat de inwendige prikkels voor allerlei zeer gewichtige levensbelangen der stofwisseling niet door stofwisselingsuitingen gevolgd worden. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)
(Vorig bericht blz. **615 G.)**

D. FRANKRIJK. — De mailboot **„Atlantique"** in brand. — Op 4 Januari '33 om vier uur in den morgen is op de 42.512 bruto-registerton metende Fransche mailboot „Atlantique" — na de „Isle de France" en de pas van stapel geloopen ,,Normandie" het grootste Fransche mailschip — brand uitgebroken.
Het schip, dat behoort aan de Comp. de Navigation Sud-Atlantique en dat in den dienst tusschen Bordeaux en Buenos Aires voer, was op 16 December uit de Argentijnschc hoofdstad vertrokken en op 31 Dec. '32 te Bordeaux gearriveerd. Het bevond zich thans zonder passagiers op weg naar Le Hâvre, ten einde er te worden gedokt en nagezien. Toen de brand uitbrak, was de positie van het schip 49 graden 30 minuten Noorderbreedte en 3 graden 17 minuten Westerlengte, d.w.z. omstreeks 60 zeemijlen (110 K.M.) ten Oosten van Falmouth. Aan boord bevonden zich 229 koppen bemanning.
Het zich toevallig in de nabijheid bevindende Duitsche motorschip ,,Ruhr" van de Hamburg-Amerikalijn zette onmiddellijk sloepen uit en is er in geslaagd een tachtigtal opvarenden van den blijkbaar verloren Oceaanreus te redden. De overige leden der bemanning zijn volgens te Parijs ontvangen berichten aan boord genomen door het Engelsche s.s. „Ford Castle", terwijl zich op de „Achilles" van de K.N.S.M. eveneens een aantal opvarenden bevinden, onder wie echter verscheidene gewonden.
Volgens de laatste berichten worden 18 der opvarenden vermist.
De „Atlantique" was voor 300 millioen frs. verzekerd.
Het wrak van de nog steeds brandende „Atlantique" wordt naar Le Havre gesleept.
De oorzaak van den brand is onbekend. **(349** B.)

6 JANUARI 1933

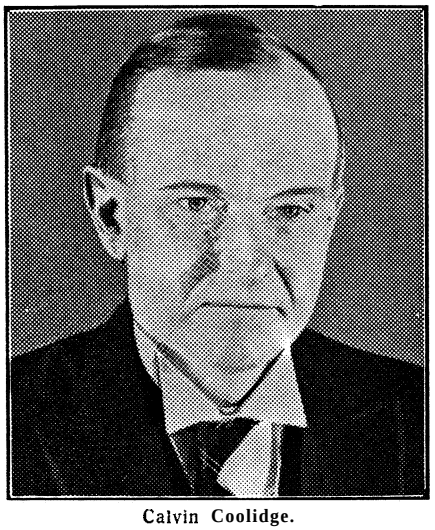
E. **SCHEEPVAART.** — Passage-tarieven naar **Nederl.** Oost-Indië verlangd. — De Stoomvaart-Maatschappij ,,Nederland", „Rotterdamsche Lloyd" (ook de Norddeutsche Lloyd) hebben hun passage-tarieven der 1ste-, 2de- en 3de klasse tusschen de Europeesche en Nederl. Oost-Indische havens (en Singapore) aanmerkelijk verlaagd. De nieuwe tarieven der Nederlandsche maatschappijen gaan op 7 Januari '33 in.
(Vorig bericht blz. **635** H.)

F. PROF. L. **LINDEBOOM** OVERLEDEN. — Na langdurige ziekte is op 4 Januari '33 te Kampen overleden prof. L. Lindeboom.
Lucas Lindeboom werd op 17 Januari 1845 te Zwollerlrerspel geboren en was dus bijna 88 jaar oud. Hij bezocht de Latijnsche school te Zwolle en daarna studeerde hij aan de Theologische school te Kampen. Van 1856 tot 1873 was hij Christelijk-Gereformeerd predikant te 's-Hertogenbosch, welk ambt hij daarna tot 1882 te Zaandam vervulde.
Van 1883 tot 1917 was hij hoogleeraar aan de Theologische School voor de Gereformeerde kerken te Kampen. Sinds 1884 was hij voorzitter van de Vereeniging tot Christelijke Verzorging van Krankzinnigen in Nederland en sinds 1908 voorzitter van het curatorium van het Gereformeerd Gymnasium te Kampen.

G. NEDERLAND. — Spoorwegen. - Loonsverlaging. — De Directie der Nederlandsche Spoorwegen heeft, teneinde tegemoet te komen aan het verzet der

spoorwegbonden tegen de oorspronkelijke plannen om de bestaande korting van 5% om te zetten in een loonsverlaging van 10%, in te gaan op 1 Januari 1933, zich na langdurige onderhandelingen bereid verklaard om, indien daarvoor met de organisaties overeenstemming zou zijn verkregen, haar voorstellen aldus te wijzigen:
1. De loonsverlaging van 10% zal teruggebracht worden op 8%.
Bovendien is de directie bereid een bijdrage aan het zieken- en ondersteuningsfonds voor het gezin van de personeelsleden ten laste der Maatschappijen te nemen.
3. Deze maatregelen gaan eerst met 1 April '33 in.
4. De directie zal verder toezegging doen dat zij in de bedrijfsuitkomsten van 1933 en 1934 geen grond zal vinden om te komen tot verdere loonsverlagingsvoorstellen.
De verschillende organisaties zullen zich omtrent deze voorstellen nader beraden. (Vor. ber. blz. 517 A.)

A. CALVIN COOLIDGE OVERLEDEN. — De vroegere president van de Vereenigde Staten, Calvin Coolidge, is op 5 Januari '33 in zijn woning te Northampton (Massachussetts) plotseling overleden.

Calvin Coolidge.

Calvin Coolidge was de zoon van een farmer uit den staat Vermont, studeerde eerst wiskunde en later rechtswetenschappen. Hij begon zijn carrière als advocaat, werd daarna president van een bankinstelling en ging in het jaar 1911 over naar het gemeentebestuur. Later werd hij lid en vervolgens voorzitter van den Senaat van Massachussetts.
Eenige jaren lang was Coolidge plaatsvervangend gouverneur van dezen staat, totdat hij tot gouverneur werd gekozen.
In Maart 1921 werd Coolidge vice-president en *na* den dood van president Harding, in Augustus 1923, president der Vereenigde Staten. Na afloop van zijn ambtsperiode werd hij in November 1924 als republikeinsch candidaat met groote meerderheid van stemmen herkozen.
In zijn ambtsperiode viel het groote olieschandaal (Teapotdome) voor, doch Coolidge's positie werd hierdoor niet geschokt.
De houding van Coolidge op het gebied der buitenlandsche politiek wordt gekenmerkt door zijn absoluten afkeer van den Volkenbond, zijn energiek optreden inzake ontwapening en zijn standpunt dat de oorlogsschulden der geallieerden moeten worden betaald. Het mislukken der Amerikaansche politiek ter Maritieme Ontwapeningsconferentie van Genève leidde er toe dat Coolidge in het jaar 1928 niet weer candidaat werd gesteld. Hij stelde als zijn opvolger voor Herbert Hoover, die dan ook met groote meerderheid van stemmen werd gekozen. Hij zelf nam toen de functie op zich van directeur der New York Life Insurance.

B. NEDERLAND. — Koffiehandel in 1932. — Aan het jaaroverzicht 1932 van de Vereeniging voor den Koffiehandel te Amsterdam ontleenen wij het volgende:

TOTALE AANVOEREN, AFLEVERINGEN EN VOORRAAD VAN KOFFIE IN NEDERLAND
(in balen)

		Aanvoeren †)	Afleveringen †)	Voorraad 31 Dec.
1932	Amsterdam .	1.269.643	1.408.449	124.173
	Rotterdam .	763.792	836.603	28.156
	totaal . . .	2.033.615	2.245.052	152 329*)
1931	„ . . .	2.437.824	2.318.257	363.766*)
1930	„ . . .	2.083.191	2.209.725	244.199*)
1929	„ . . .	2.212.580	2.257.478	370.733*)
1928	„ . . .	2.467.571	2.371.819	415.631*)
1927	„ . . .	2.244.631	2.263.971	319.879*)
1926	„ . . .	2.277.623	2.343.776	339.219*)
1925	„ . . .	2.226.811	2.119.813	405.272*)
1924	„ . . .	2.541.307	2.494.366	237.242
1923	„ . . .	1.703.117	1.916.368	190.302
1922	„ . . .	2.034.454	2.011.658	403.553
1921	„ . . .	2.120.704	2.179.291	380.757
1920	„ . . .	1.196.833	1.106.625	439.344

*) Met inbegrip van de te Amsterdam in de loodsen der Stoomvaartmaatschappijen liggende koffie.
†) Met inbegrip van doorvoer en overlading. (V'. b. 473 A.)

C. ITALIE. — **Afdaling** in den krater van den **Stromboli.** — Twee Duitsche geleerden, de vulcanologen Arpad Kirner en Paul Muster, zijn eenigen tijd geleden, gehuld in asbestkleeding en voorzien van gasmaskers, afgedaald in den krater van den vulkaan Stromboli, gelegen op het kleine eiland van denzelfden naam in de Middellandsche Zee. De beide geleerden hadden voor hun onderzoek dezen berg uitgekozen, omdat hij steeds in werking is. Nooit houdt het uitstooten van damp, heet water, gloeiende lava, asch en daarmede vermengde stukken metaal, bij dezen vulkaan op.
De afdaling in den gloeienden krater was mogelijk, doordat op den top van den berg een toestel was opgesteld, waaraan een 300 meter lange asbestkabel was bevestigd. Door middel van dezen kabel lieten de geleerden zich in den krater zakken, waar een hitte van honderd graden heerschte.
De buitengewoon sterke zwaveldampen, welke in de diepte hingen, noodzaakten hen terstond, de zuurstofapparaten, welke zij bij zich hadden, in werking te stellen.
De bodem van den krater was betrekkelijk hard, doch rondom was alles in beweging.
Kirner liep den krater geheel rond en vond verscheidene haarden, waar lava en water kokend opborrelden.
Er vormden zich ook reusachtige blazen, welke steeds met groot geraas uit elkander barstten. In een ander deel van den krater bevond zich een soort kokend meer, waaruit onophoudelijk groote steenen, steenblokken en ziedende lava werden omhoog geslingerd.
Ongeveer drie uren heeft Kirner op den bodem van den krater doorgebracht, waarna hij gedwongen was hem te verlaten, daar zijn voorraad zuurstof was uitgeput. (Corriere della Sera)

D. VEREENIGDE STATEN. — Faillissementen in 1932. — In 1932 zijn in de Ver. Staten onafhankelijk van de bankinsolventies 31.950 faillissementen uitgesproken met een totaal aan verplichtingen van $ 927 millioen tegen 28.285 faillissementen met $ 736 millioen in 1931, 26 352 faillissementen met $ 668 millioen in 1930 en 22.908 faillissementen met $ 483 millioen in 1929. (Vorig bericht blz. 484 B.)

7 JANUARI 1933

A. NEDERLAND. — Uitvoer van groenten en fruit **naar Frankrijk.** — Vanwege de commissie voor den uitvoer van groenten en fruit naar Frankrijk wordt medegedeeld, dat gedurende het eerste kwartaal van 1933 de volgende hoeveelheden groenten en fruit vanuit Nederland naar Frankrijk mogen worden ingevoerd:
1e. witlof: vrij;
2e. pootuien, kleiner dan 20 m.M. middellijn: vrij;
3e. uien, 150.000 K.G. gedurende het tijdvak 1 Jan.— 15 Maart;
4e. andere versche groenten dan uien en witlof; in Januari 720.000 K.G.. in Februari 810.000 K.G.. tot 15 Maart 400.000 K.G.';
5e. appels en geren: in Januari 260.000 K.G., Februari 370.000 K.G.; Maart 375.000 K.G.
6e. andere versche vruchten: in Januari 2000 **K.G.,** Februari 5000 K.G.; Maart 10.000 K.G.

(Vorig bericht blz. 592 E.)

B. PRINS **WILLEM** VAN ORANJE. — Herdenking in de **Leidsche** Universiteit. — De Koninklijke familie was op **6** Jan. '33 naar Leiden gekomen, waar de oudste universiteit in ons land — een stichting van prins Willem van Oranje — als eerste in den lande het feit wilde herdenken, dat in April 1933 de „Vader des Vaderlands" vier eeuwen geleden geboren werd. Nadat de rector-magnificus der Leidsche universiteit, prof. dr. J. Huizinga in zijn openingsrede de Koninklijke familie een welkomstgroet had gebracht, opende hij de vergadering, die in het Groot-Auditorium der universiteit plaats had.
De historische rede werd daarop door prof. H. T. Colenbrander, hoogleeraar in de Vaderlandsche Geschiedenis, uitgesproken van den lagen katheder.
Hij beschrijft Oranje als martelaar eener vruchtbare gedachte, waarin de Republiek der Vereenigde Nederlanden, het Zwitsersche eedgenootschap, Schotland, Noord-Amerika, het Brandenburg van Louise Henriëtte, en, voor een deel dan toch, Engeland en Frankrijk hebben geleefd: de gedachte der christelijke vrijheid, die in de tweede helft der zestiende eeuw om adem vecht.
Spreker roept vervolgens de vijf gestalten in de herinnering waarin de prins ons achtereenvolgens verschijnt: die van den Brusselschen edelman, den vorstbevrijder, den rebel, den ruwaard van Brabant, den martelaar.
Vervolgens de gebeurtenissen van 1566 behandelend, toont spreker aan, hoe Oranje door de consistoriën en deze door de beeldenstormers, volkomen wordt achterhaald.
Thans gaat spreker tot de bespreking der mislukte veldtochten van 1568 tot 1572 over. Ook de rol van den vorst-bevrijder is uitgespeeld: de Prins moet rebel worden met de Hollandsche rebellen. Die vier jaar der rebellenconfederatie onder Oranje als „hooge overheid", zij hebben een glans die dien van andere tijdperken van den 80-jarigen oorlog overstraalt. Oranje's talenten blijken hier eigenlijk voor het eerst wonderwel op de mogelijkheden te passen. Eén ding hebben de opgestane gewesten vóór: zij kunnen op het achterland een geweldigen economischen druk uitoefenen, zonder dat hun eigen dagelijksch bedrijf door Alva, die weinig scheepsmacht en vooral geen scheepsvolk heeft, kan worden aangetast. Zij kunnen hun vrachtvaart voortzetten en, nu zij Antwerpen noch Amsterdam bezitten, zelf markten openen in Zeeland, aan den Maasmond, in het Noorderkwartier. Zal de handel den oorlog voeden, dan zijn twee dingen strikt noodzakelijk: er moet orde heerschen op die markt, volstrekte handelsveiligheid; — en er moet stipte orde heerschen in de financiën; het krijgsvolk dat men aanneemt, moet zóó geregeld worden betaald, dat het een gewillig werktuig blijft instede van een gevaar te worden.
De rebellenconfederatie verstevigt zich tot een staat, voorlooper van de Republiek der Vereenigde Nederlanden, waarvan Holland en Zeeland steeds de kern zijn gebleven.
Spreker herinnert vervolgens aan het beleg en ontzet van Leiden, de vredesonderhandeling te Breda, het aanbod der souvereiniteit aan Elisabeth.
Spreker verhaalt van de pacificatie van Gent, die feitelijk meer vragen stelt dan zij er oplost.
De eerste unie van Brussel wordt door een tweede vervangen, die de pacificatie in den zin der verdraagzaamheid interpreteert. Oranje schijnt het wezenlijke te bereiken van hetgeen waarvoor hij jaren strijdt: Nederland te vereenigen door er den geloofshaat aan banden te leggen.
In Juni 1583 is Oranje uit Antwerpen naar het Noorden teruggeweken; de Gentsche calvinisten, wien hij geen hulp meer kan geven, betichten hem van verraad, en nemen tot stadhouder van Vlaanderen Charles de Chimay, die zich in Maart '84 aan Parma onderwerpt.

Herinneringspenning voor de Willem van Oranje-feesten (in opdracht van het Landelijk Comité vervaardigd door de N.V. „Kon. Begeer").

Te Gent vallen katholieken en calvinisten elkander op het lijf, en krijten vrede! de een, en religie! de ander; — de man, die, zijn tijd vooruit, die beide begrippen elkander had willen doen doordringen, hij valt te Delft, 10 Juli 1584.
Na de rede van prof. Colenbrander zong het koor, vierstemmig, het eerste lied uit den Gedenkklank van Valerius: „Hoe groot, o H-eer! en hoe vervaarlic".
Vervolgens sprak de rector het slotwoord.
Hierop zette het koor, terwijl allen zich van hun zitplaatsen verhieven, het laatste couplet van het **„Wilhelmus"** in, eveneens vierstemmig: „Voor God wil ick belijden.. ..". Daarna volgde het eerste couplet, dat door allen werd meegezongen, waarmede de herdenkingsplechtigheid was afgeloopen.

8 JANUARI 1933

A. NEDERLAND. — Begrooting. - Kleine wijziging. — Nu dezer dagen de Rijksbegrooting voor 1933 bij de Eerste Kamer in behandeling komt, heeft de regeering haar een overzicht doen toekomen van de in de wetsontwerpen tot vaststelling dier begrooting gebrachte wijzigingen. Hieruit blijkt, dat het eindcijfer — oorspronkelijk vastgesteld op f 642.232.598 — nog vóór de openbare beraadslaging in de Tweede Kamer is verminderd tot f 642.118.967. Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer is alleen de begrootingspost voor het departement van Defensie veranderd; deze is verminderd met een ton, zoodat het totaal-eindcijfer thans bedraagt f 642.018.967.
De begrooting van uitgaven overtreft de raming der middelen thans met f 101.192 391. (Vor. ber. **621 D.;** vor. ber. **Begrooting '33: 500 A.)**

B. VATICAAN. — Paspoorten voor de stad van het Vaticaan. — De kardinaal-staatssecretaris heeft meegedeeld, dat van 1 Januari af de toegang tot het Vaticaan en de musea slechts op vertoon van paspoort zal verleend worden. Deze maatregel is genomen, niet omdat een enkele maal ook ongewenschte vreemdelingen de Vaticaansche stad betreden hebben, maar uitsluitend om nadrukkelijk het karakter van onafhankelijken staat aan de Vaticaansche stad te verleenen.

C. PROF. DR. B. J. KOUWER OVERLEDEN. — Op 8 Jan. '33 is te Utrecht in den ouderdom van ruim 72 jaar overleden prof. dr. B. J. Kouwer, oud-hoogleeraar in de geneeskunde (gynaecologie) aan de Utrechtsche universiteit.
Prof. Kouwer was een voortreffelijk gynaecoloog, een goed organisator en een uitmuntend paedagoog, aan wien patiënten en oud-studenten veel verschuldigd zijn.
Dat de kennis en bekwaamheid van prof. Kouwer groot vertrouwen genoot, blijkt wel duidelijk uit het feit, dat de Koningin zich bij de geboorte van prinses Juliana aan zijn zorgen toevertrouwde.

9 JANUARI 1933

D. VEREENIGDE STATEN. — **Werkloosheid.** — In November '32 waren er 11.590.000 werkloozen in de Ver. Staten. De voorzitter van den Amerikaanschen arbeidersbond heeft verklaard dat zulks een recordcijfer is. Sedert dien schijnt de werkloosheid zich niet meer zoo sterk uit te breiden als in het overeenkomstige tijdvak van vorige jaren. (Vor. ber. **576** H.)

E. DUITSCHLAND. — Onderhoud Hitler-von Papen. — Adolf Hitler en von Papen publiceeren de volgende gemeenschappelijke verklaring:
Tegenover onjuiste combinaties, welke in de pers zijn verschenen betreffende de bijeenkomst van A. Hitler met den vroegeren rijkskanselier von Papen, stellen ondergeteekenden vast, dat de bespreking uitsluitend beoogde de mogelijkheid na te gaan van de vorming van een groot nationaal politiek eenheidsfront, en dat in het bijzonder de wederzijdsche opvattingen nopens het tegenwoordige rijkskabinet binnen het kader dezer algemeene bespreking niet aan de orde zijn geweest. w.g. Hitler—w.g. von Papen.

F. NEDERLAND. — Nationaal-Socialisten vergaderen te Utrecht. — Op 7 Jan. '33 hebben de Nederlandsche Nationaal-Socialisten, de groep, die onder leiding staat van ir. A. A. Mussert, hun eersten landdag gehouden te Utrecht in het gebouw voor K. en W. op de Mariaplaats.
In de vergadering, die door een zeer groot aantal jonge mannen en vrouwen werd bijgewoond, hielden ir. A. A. Mussert en de heer C. v. d. Voort van Zijp redevoeringen.
Ir. Mussert werd ook voor 1933 tot leider gekozen op voorstel van een der groepsleiders.
Aan de rede van ir. A. A. Mussert ontleenen wij o.a. het volgende:
„De natie leunt op de rechterzijde, waarvan niets meer is te verwachten; het Schip van Staat loopt geleidelijk vol om te kenteren gelijk de Krakatau.
Daarom moeten wij werken — hard en snel — voor het te laat is.
Want de ondergang der natie is dichter bij dan men denkt. Over het lot van ons volk zal beslissen: de antithese vóór of tegen het marxisme. Men kan niet volstaan met te zeggen: ik ben tegen het marxisme. Neen, men zal tegenover het marxisme moeten stellen een wereldbeschouwing, die juister, sterker en waarachtiger is, opdat zij overwinne. Deze wereldbeschouwing is die van het fascistisch Nationaal-socialisme. Doelbewust de natie wederopbouwen, het imperium handhaven en tot grooter bloei brengen is ons streven." En verder zeide spreker:
„Toegepast moet worden een leer die beoogt het welzijn van geheel de natie, met achterstelling van groeps- en persoonlijke belangen. Toegepast moet worden de leer van het nationaal-socialisme ook in Nederland, om Volk en Vaderland van den dreigenden ondergang te redden." **(Vor.** bcr. blz. **574 B.;** vor. ber. Ir. Mussert **397** E.)

G. CEIINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Shanhaikwan.** — De voorstellen van den commandant der Japansche troepen te Shanhaikwan zijn door de Chineezen van de hand gewezen.
De commandant der Britsehe vloot in China, admiraal Kelly, heeft den chef van het Japansche leger, Nakamoera, een bemiddelingsvoorstel gedaan, dat echter van de hand is gewezen. Volgens Japansche berichten wenscht Japan het voorval te Shanhaikwan te localiseeren. (Vorig bericht blz. **638 F.)**

H. SCHAKEN. — Wedstrijd te Hastings. — Het eindresultaat van het te Hastings gehouden schaaktournooi was: Flohr 7; Pirc 6½; Sultan Khan en Steiner 5½; Michell 5; Miss Menchik, Alexander en Thomas 3½; Jackson 3 en Tylor 2½ punten. (V. b. 465 E.)

10 JANUARI 1933

I. J. A. WIJNMALEN OVERLEDEN. — Op 8 Jan. 1933 is te Amsterdam overleden de heer J. A. Wijnmalen, hoofdcommies aan de Rijksverzekeringsbank en een zeer geziene figuur in de Nederlandsche sportwereld.
In de K.N.V.B. was hij lid van de Centrale Pers- en Propaganda-commissie.
De athletiek verliest in Wijnmalen een verdienstelijk official. Als zoodanig heeft hij nog gefunctionneerd bij de Olympische Spelen te Amsterdam in 1928.

K. NEDERLAND. — **Kleedingindustrie.** — Het loongeschil in de confectie-industrie te Amsterdam heeft een zoodanigen vorm aangenomen, dat een conflict onvermijdelijk is gebleken Met ingang van 9 Jan. '33 wordt bij vijf groote Amsterdamsche firma's gestaakt. Bij deze werkstaking zijn ongeveer duizend arbeidskrachten, meerendeels vrouwelijke, betrokken.
Het nieuwe voorstel der werkgevers om op 8 Jan. '33 7½% en op 1 Juli '33 2½% loonsverlaging toe te passen, is door den Ned. Eond van Mannelijke en Vrouwelijke Arbeiders in de Kleedingindustrie niet geaccepteerd.
De Rijksbemiddelaar, prof. mr. P. J. Aalberse, heeft tot nu toe geen overeenkomst tusschen beide partijen tot stand kunnen brengen. (Vor. ber. blz. **625 A.)**

L. ENGELAND. — Vlottende schuld. — De totale vlottende schuld beliep per 31 Dec. '32 £ 977.975.000, hetgeen £ 250.495.000 hooger is dan 31 Dec. 1931 en $ 366.020.000 hooger dan per 31 Maart 1932.
(Vorig bericht blz. **311** D.)

A. A. J. MARCUSSE OVERLEDEN. — Te Halsteren nabij Bergen-op-Zoom is op 64-jarigen leeftijd overleden de vroegere hoofdcommissaris van politie te Amsterdam, de heer A. J. Marcusse.
De heer Marcusse, die van 17 Februari 1919 tot **1** Januari 1929 hoofdcommissaris van politie te Amsterdam is geweest, werd op 14 Augustus 1868 te Wissekerke geboren. Na zijn opleiding te Kampen, heeft hij achtereenvolgens dienst gedaan bij de politie te Goes, Katwijk, Leeuwarden, Gouda en Amsterdam. De overledene was Ridder in de Orde van de Nederlandsche Leeuw.

B. ZWITSERLAND. — Invoerrechten op koffie en thee verhoogd. — De Zwitsersche regeering heeft besloten de invoerrechten op koffie en thee aanzienlijk te verhoogen. Deze maatregel was verleden jaar reeds aangekondigd als poging om het staatstekort door verhoogde inkomsten uit invoerrechten te dekken. Het recht voor ongebrande koffie wordt tot Zw. fr 50, voor gebrande koffie tot Zw. fr. 100 en voor thee tot Zw. fr. 100—150 per 100 K.G. verhoogd. De invoerrechten op koffie stijgen daardoor van 25 tot 50% en op thee van 15 tot 30%. (Vor. ber. **435 A.)**

C. **BELGIE.** — Verblijf van vreemdelingen. — De Belgische autoriteiten publiceeren de nieuwe bepalingen voor het verblijf van buitenlanders in België. Duitsche en Oostenrijksche onderdanen moeten in het bezit zijn van een geldig paspoort, dat voorzien moet zijn van een Belgisch visum.
Buitenlanders die in België in betrekking willen gaan, moeten in het bezit zijn van een door de autoriteiten verstrekte vergunning, welke door een diplomatieken of consulairen vertegenwoordiger van België moet zijn uitgegeven.
De politie krijgt opdracht die buitenlanders aan te houden, welke zonder vergunning in België verblijven of er een betrekking hebben. Deze buitenlanders zullen onverwijld België moeten verlaten.
(Gazet van Antwerpen)

D. FRANKRIJK. — **Scheepsbrand „Atlantique". -** Rapporten der sleepbooten. — De rapporten van de kapiteins der Nederlandsche sleepbooten „Roode Zee" en „Lauwerzee", die de „Atlantique" hebben gesleept, zijn gepubliceerd. Er blijkt uit dat de Franschen het eerst aan boord van het brandende wrak zijn gekomen. De gezagvoerder der „Lauwerzee" verklaart o.a. dat hij genoodzaakt was de trossen te kappen door de beweging der boot. (Vor. ber. blz. **639** D.)

E. FRANKRIJK. — Contingenteering planten voor de periode **1** Januari — 1 April **1953.** — De Fransche regeering heeft voor bovengenoemde periode het contingent als volgt bepaald:
Planten met kluit: **1** Jan. — 1 April 1933, 13.000 K.G.
Planten zonder kluit: **1** Jan. — 1 April 1933, 9.500 K.G.
Voor een verdeeling dezer hoeveelheden worden exporteurs naar Frankrijk verzocht vóór 12 Januari hun opgaven van verzonden hoeveelheden in de periode **1** Jan. — 1 April 1932, resp. van planten met- en zonder kluit, aan den voorzitter der commissie voor den uitvoer van boomkweekerij-producten naar Frankrijk, Laan van Meerdervoort 36, 's-Gravenhage te zenden. (Vorig bericht blz. **535** I.)

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Shanhaikwan.** — Het Chineesche ministerie van Buitenlandsche Zaken spreekt beslist het bericht uit Tokio tegen dat er onderhandelingen zouden worden aangeknoopt inzake een bijlegging van het incident van Shanhaikwan zooals door de Chineezen zou gevraagd zijn. Eveneens sprak het bericht het gerucht tegen dat generaal Ho Tsjoe Kwo, Tsjang Soe Liang zou vertegenwoordigen bij de onderhandelingen en voegde er bij dat de Japanners, om een gunstigen indruk te vestigen op de Volkenbondsvergadering van 16 Jan., er naar streefden in onderhandeling te treden met Ho Tsjoe Kwo. Deze had hun geantwoord dat zij zich tot de centrale regeering moesten wenden en had met verontwaardiging het denkbeeld van de hand gewezen om de inneming van Shanhaikwan, welke gevolgd werd door het dooden van duizenden burgers, als een „plaatselijke aangelegenheid" te beschouwen. **(642 G.)**

G. RUSLAND. — **Hiëroglyphenschrift** in Siberië. — Een wetenrchapprlijke expeditie, die twee jaar lang gewerkt heeft in het Anadir-Chukotskgebied van Siberië, heeft geconstateerd, dat door sbmmige stammen een hiëroglyphenschrift wordt gebruikt. Zij schrijven de hieroglyphen op houten plankjes en het anntal teekens bedraagt ongeveer 4000.
Voorbeelden van hun alfabet zijn aan verschillende Sovjet-Russische wetenschappelijke instellingen toegezonden, die thans trachten ze te ontcijferen.
(Pravda)

H. DTIITSCHLAND, — Douane-oorlog **met** Argentinië. — Ofschoon sedert 1857 tusschen Duitschland en Argentinië een verdrag van meestbegunstiging bestaat heeft de Argentijnsche regeering bepaald, dat de uitvoer uit Duitschland niet zal profiteeren van de op 15 November '32 aan Chili toegestane tariefverlagingen.
Op 10 Januari '33 zal dientengevolge Argentinië geschrapt worden van de lijst der landen, die in Duitschland meestbegunstiging genieten, terwijl tevens de hooge tarieven zullen worden toegepast.
(Köln. Zeitung)

I. ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Verklaring van den Perzischen Sjah. — De Sjah van Perzië heeft volgens V. D. een verklaring afgelegd betreffende het conflict met de Anglo-Persian Oil Company. Hij zeide o.m. dat de concessie in den beginne verkregen was op „oneerlijke, eenzijdige" condities. De annuleering van de concessie was geen plotselinge, impulsieve daad. Verscheidene malen was reeds getracht voorwaarden te verkrijgen, die meer in overeenstemming waren met de rechten en belangen van Perzië. Met nadruk verklaarde de Sjah, dat de concessie eerst werd geannuleerd, toen de hoop op een regeling verloren scheen te zijn. „Zelfs toen," aldus de Sjah, „hebben wij de deur nog wijd geopend gehouden voor directe onderhandelingen met de maatschappij."
(Vorig bericht blz. **619** K.)

K. SPANJE. — Onlusten en **stakingen.** — Spaansche syndicalisten hebben in Sevilla de algemeene staking uitgeroepen. In de provincie Murcia deden anarchisten aanvallen op verschillende dorpen en poogden zich meester te maken van een kruitmagazijn. Telefoonverbindingen werden afgesneden, daden van sabotage op spoorlijnen werden gepleegd. Ook in Barcelona is de toestand onzeker en moest de politie groote voorzorgsmaatregelen nemen.
Bij het onderzoek naar de aanleiding tot de troebelen is gebleken, dat de syndicalisten den steun der monarchisten hadden.
De staat van beleg is in eenige gebieden afgekondigd.
(Vor. ber. **465** D., **450 B.)**

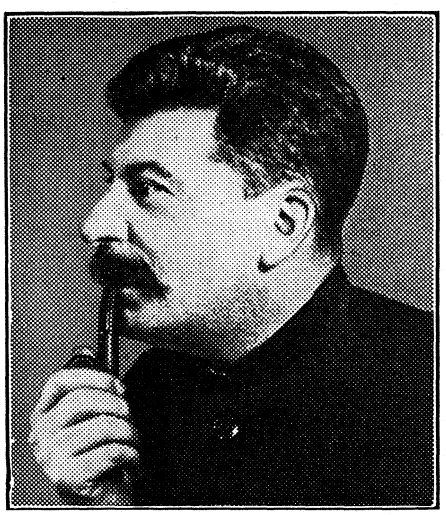
L. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — De voorbereidingscommissie-Trip voor de Londensche economische en financieele wereldconferentie, dezer dagen te Genève gehouden, heeft baar algemeene beschouwingen beëindigd.
De deskundigen uit Italië, Duitschland, België, Britsch-Indië, Hongarije, Zwitserland. Polen, Noorwegen, Finland en Argentinië hebben allen hun standpunt uiteengezet, nadat de Amerikaansche, Engelsche en Fransche deskundigen dit reeds hadden gedaan.
Overeengekomen is, dat de volgende vier punten te Londen zullen worden behandeld; regeling der intergeallieerde en particuliere schulden; stabilisatie der valuta; herstel van het vrije kapitaalsverkeer en opheffing der handelsbelemmeringen.
Tijdens de debatten heeft de president van de Nederlandsche Bank mr. L. J. A. Trip er als voorzitter

der commissie op gewezen, dat in den tegenwoordigen Crisistoestand slechts een moedige politiek kan leiden tot een overwinning der huidige moeilijkheden.
(Vorig bericht blz. 615 F.)

A. **NEDERL.** WEST-INDIE. — Standbeeld van de Koningin te **Willemstad.** — Op initiatief van mejuffrouw Rebecca Cohen Henriquez, de presidente der damesvereeniging „Entre Nous", welker leden naast de gezelligheid, de schoone letteren, de kunstnijverheid en de liefdadigheid beoefenen, wordt te Willemstad het door prof. Pietro Ceccarelli te Florence vervaardigde beeld van H. M. de Koningin geplaatst.

B. VATICAAN. — Het Heilige Jaar der R.K. Kerk. — Op Paaschmaandag zal Z. H. de Paus, door in het Vaticaan op een knop te drukken, draadloos de verlichting ontsteken van een groot stalen kruis, dat op den top van den 2000 meter hoogen berg Alverna is opgericht.
Op Palmzondag begint het buitengewone heilige jaar der R.K. Kerk ter herdenking van Christus' dood, negentien eeuwen geleden.
Zooals bekend vertoefde Franciscus van Assisi gaarne op den Alverna, waar hij de wondteekenen van Christus ontving. De berg is dan ook aan hem gewijd. De benoodigde gelden voor de oprichting van het kruis zijn grootendeels door Franciscaner monniken in de straten van Rome en andere steden verzameld. Het groote verlichte kruis zal op vele honderden kilometers afstand zichtbaar zijn.
(L'Osservatore Romano)

C. RUSLAND. — **Groote** redevoering van **Stalin.** — De groote politieke redevoering, die Stalin eenige dagen geleden gehouden heeft voor het Centraal Comité en de centrale contrôle-commissie van de communistische partij, is thans gepubliceerd.
Allereerst behandelt Stalin uitvoerig de resultaten van het eerste vijfjarenplan, dat hij niet alleen voor Rusland, maar voor de geheele wereld zeer belangrijk noemde. Met de grootste moeite en het brengen van de grootste offers heeft het vijfjarenplan prestaties tot stand gebracht, gelijk deze ter wereld wel nooit volbracht zijn.

Stalin.

Verder verklaarde Stalin, dat Rusland thans op weg is van een zwak land een krachtig industrieland te worden. Belangrijk is verder de ontwikkeling van Rusland tot een der modernste landen en het tot stand komen van zijn volledige onafhankelijkheid. Alle kapitalistische elementen zijn uit den weg geruimd. Men is tot nieuwe economische vormen overgegaan. De resultaten van het vijfjarenplan zijn vooral belangrijk door het scheppen van een krachtige militaire industrie, waardoor men in staat is Rusland met de modernste bewapeningen uit te rusten en aldus tegen aanvallen te beschermen. Een moderne oorlogsindustrie en een krachtige luchtvloot zijn in het leven geroepen. Het invoeren van de zware industrie in Rusland en de ontbinding van de individueele boerenbedrijven sluit een terugkeeren van het kapitalistische systeem in Rusland volkomen uit. De thans algemeen in Rusland heerschende nood is niet te wijten aan de slechte huishouding van den staat, maar aan de groote economische inspanning, die partij en regeering in het belang van den staat zelf hebben moeten geven. De partij en de regeering zullen zich er voor inspannen in **1933** den algemeenen nood te verzachten. Nu wordt begonnen met het tweede vijfjarenplan. (Krasnaja Gazeta)

11 JANUARI 1933

D. NEDERLAND. — Bedrijfsraden. — Het bestuur van het Verbond van Ned. Werkgevers heeft in een adres aan de Eerste Kamer uiting gegeven aan de bezwaren die in den kring der leden bestaan tegen het ontwerp van wet inzake de instelling van bedrijfsraden. (Vorig bericht blz. **543** A.)

E. DUITSCHLAND. —De financieele positie van het Rijk. — In de begrootingscommissie van den Rijksdag heeft de Rijksminister van Financiën Graaf Schwerin von Krosigk een overzicht gegeven van de financieele positie van het Rijk. Het begrootingsjaar **1931** sloot met een tekort van **1690** millioen Mark. In **1930** was het tekort 770 millioen Mark, die gedeeltelijk op de begrooting van **1931** zijn overgebracht, waarbij rekening dient gehouden te worden met het feit, dat in **1931** van het eigznlijke tekort van **1190** millioen Mark in dit jaar 420 millioen gedelgd kon worden. In **1931** bleven de inkomsten **116** millioen beneden de raming en kwamen de uitgaven **334** millioen boven de raming, waardoor een tekort op de gewone middelen ontstond van 450 millioen Mark. (V. b. **427** C.)

F. ZUIDERZEE. — Biologisch **Zuiderzee-onderzoek.** — Op de op **3** Jan. **'33** te Amsterdam gehouden vergadering van de Zuiderzeecommissie van de Nederlandsche Dierkundige Vereeniging werd allereerst het in **1932** verrichte onderzoek behandeld. In **1932** werden slechts twee termijnvaarten gehouden, een einde Juli, de tweede van **7** tot **10** November.
Daarbij bleek, dat het zoutgehalte reeds nu sterk daalt en wel sterker dan aanvankelijk verwacht werd; zoo bleek einde December het chloorgehalte reeds tot op de helft van het oorspronkelijke te zijn afgenomen, terwijl een daling tot op dit punt pas in Mei **'33** verwacht werd. Het zoutgehalte is evenwel niet over de geheele afgesloten Zuiderzee gelijk; het eenigszins geïsoleerde Hoornsche Hop heeft een merkbaar hooger zoutgehalte dan noordelijker gelegen gedeelten; ook het Amstelmeer bezit door het ontzouten van de aangrenzende Wieringermeerpolder een hooger zoutgehalte dan de kom van de afgesloten Zuiderzee. Op de dierenwereld heeft dit overeenkomstig de verwachtingen reeds duidelijk invloed. Zoo werden op een Novembertocht in het Noordelijk deel van de afgesloten Zuiderzee talrijke stervende slijkgapers en mossels aangetroffen.
De ansjovis is doodgegaan; wel wordt nog veel bot gevangen, ook haringen zijn nog aanwezig, terwijl eveneens bliek gevangen wordt. De garnalen zijn bijna weg. Opmerkelijk was het afsterven van het zeegras, iets dat eerst toegeschreven werd aan het wegspoelen door de groote waterverplaatsingen bij het spuien en de daardoor in de Waddenzee plaats grijpende hydrographische veranderingen.
Het blijkt evenwel, dat dit afsterven ook in andere landen geconstateerd wordt. Naar de oorzaak van deze ziekte wordt een nader onderzoek ingesteld.
(Vorig bericht **blz.** 609 B.)

A. VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd. — Op 10 Jan. '33 is te Genève de voorbereidende conferentie voor de verkorting van den werktijd geopend, die de raad van beheer van het Internationaal Arbeidsbureau op aandringen van de Italiaansche regeering heeft bijeengeroepen.

De conferentie moet het vraagstuk van het tot stand brengen van een internationale regeling ter bevordering van de 40-urige arbeidsweek als middel tot bestrijding van de werkloosheid behandelen. De uitkomsten van deze voorbereidende conferentie zullen dan op de internationale arbeidsconferentie in Juni van dit jaar verder besproken worden, terwijl de raad van beheer bovendien in zijn aanstaande zitting van begin Februari een beslissing zal moeten nemen over de wenschelijkheid om uitdrukkelijk de aandacht van de Londensche economische en financieele wereldconferentie op het besprokene te vestigen.

Daar de voorzitter van den raad van beheer, sir Athul Chatterjee, eerst over enkele dagen aanwezig kan zijn, werd de conferentie door den ondervoorzitter, den vertegenwoordiger van de werkgeversgroep, Oerstedt (Denemarken) geopend.

Er zijn 34 regeeringen ter conferentie vertegenwoordigd, waarvan 18 een volledige delegatie hebben gezonden, bestaande uit gedelegeerden der regeeringen, der werkgevers en der arbeiders. Er zijn in het geheel 70 gedelegeerden en 75 technische raadslieden aanwezig. Voorts hebben de Dominicaansche Republiek en Egypte een waarnemer afgevaardigd, terwijl de Amerikaansche regeering aan den consul te Genève de opdracht heeft gegeven de conferentie van zeer nabij te volgen en rapporten erover aan de Amerikaansche regeering uit te brengen. De Sovjet-regeering heeft medegedeeld, dat zij geen gelegenheid had een delegatie speciaal voor deze conferentie naar Genève te zenden. Indien de conferentie gelijktijdig met de economische wereldconferentie en tezelfder plaatse gehouden zou zijn, zou Sovjet-Rusland gaarne ook aan deze conferentie hebben deelgenomen.

De Nederlandsche delegatie is als volgt samengesteld: regeeringsvertegenwoordiger prof. mr. P. J. M. Aalberse, bijgestaan door den heer A. H. W. Hacke, directeur-generaal van den Arbeid, en mej. mr. G. J. Stemberg; vertegenwoordiger der werkgevers: mr. P. W. J. M. Cort van der Linden, bijgestaan door ir. B. Bölger en mr. B. J. M. Spaendonck; vertegenwoordiger der arbeiders: P. J. S. Serrarens, bijgestaan door de heeren H. Amelink en E. Kupers.

Op voorstel van den Italiaanschen regeeringsgedelegeerde, de Michelis, werd de Belgische prof. Mahaim bij acclamatie tot voorzitter gekozen. (V. b. 403 A.)

B. NEDERLAND. — Bouwvak. — Dezer dagen deelden wij mede, dat de werkgevers- en werknemersorganisaties in het bouwbedrijf aan de regeering bezwaren kenbaar gemaakt hebben tegen de werkverschaffingspolitiek. De besturen der organisaties meenen, dat steeds meer werk, dat als normaal werk moet worden beschouwd, kunstmatig in den vorm van werkverschaffing gegoten en aan de normale markt wordt onttrokken. Aan de regeering werd verzocht een kleine adviescommissie uit de organisaties te benoemen, welke regelmatig met hen, die practisch de beslissingen nemen, zou moeten nagaan op welke wijze bepaalde projecten zullen worden uitgevoerd, hetgeen dus in zich zou sluiten, de beslissing omtrent wat wel en wat niet het etiket werkverschaffing zou ontvangen.

De regeering heeft hierop uitvoerig geantwoord en komt tot de conclusie, dat geen vrijheid gevonden kan worden in het tot nu toe gevolgde stelsel der regeering principieel wijziging te brengen. Onder die omstandigheden heeft het, zegt Jhr. Ruys de Beerenbrouck, geen zin een kleine adviescommissie in het leven te roepen. (Vorig bericht blz. 638 A.)

C. **OVARIAALHORMOON** IN STEENKOOL. — „The Lancet" bevat de belangwekkende mededeeling, dat het folliculaire hormoon, dat in het dierenrijk aansprakelijk is voor de regeling van de ontwikkeling en de physiologie der vrouwelijke wezens, ook in het plantenrijk gevonden wordt. Kleine hoeveelheden ervan zouden den bloei van sommige planten, zooals hyacinthen en lelietjes van dalen, bespoedigen.

Het hormoon is ook gevonden in kiemend graan. Maar nog verwonderlijker is het feit, dat dit ovariaalproduct aanwezig is in een olie, die uit turf, steenkool en petroleum kan worden bereid. Het schijnt verbazingwekkend, dat een van dieren of planten afkomstig hormoon gedurende de eeuwen, noodig voor de vorming van steenkool of petroleum, onveranderd is gebleven. (The Lancet)

D. NEDERLAND. — Aankoop van speenvarkens. — Teneinde den varkensstapel te beperken, zal de Varkenscentrale binnenkort 100 000 speenvarkentjes ad f 2.— per stuk van de boeren opkoopen. Welke bestemming aan de dieren zal worden gegeven (distributie als menschelijk voedsel, dan wel vernietiging) is nog niet bekend. (Vorig bericht blz. 623 E.)

E. AMSTERDAM. — Gemeentesecretaris J. J. Roovers. — De gemeentesecretaris van Amsterdam, de heer J. J. Roovers, die op 20 Januari '33 67 jaar wordt, heeft op 10 Jan. bij den gemeenteraad het verzoek ingediend tegen 1 Mei '33 eervol uit gemeentedienst te worden ontslagen.

F. DENEMARKEN. — Verkoop van oorlogsschepen. — De verkoop van Deensche oorlogsschepen wordt voortgezet. Thans zullen vier onderzeebooten en drie torpedobooten, welke gemiddeld twintig jaren oud zijn, voor afbraak worden verkocht. De onderzeebooten zouden 7000 kronen per stuk opbrengen. (Vorig bericht blz. 277 N.)

G. NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Contingenteering van vleesch. — De Eerste Kamer heeft op 10 Januari '33 het wetsontwerp tot regeling van den invoer van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (594 D.)

H. **NEDERL. OOST-INDIE.** — De Zoutregie. — Aan de bedoeling geheel Indië onder het monopolie van de Zoutregie te brengen, zal geleidelijk uitbreiding worden gegeven, hoewel dit, in verband met tal van omstandigheden, waarmede rekening dient te worden gehouden, niet overal even eenvoudig is. In de laatste jaren zijn Billiton, Djambi en de afdeelingen Bengkalis en Indragiri bij de Zoutregie ingevoerd, terwijl verder een onderzoek was ingesteld betreffende Celebes, de residentie Menado, Bali en de kleine Soendaeilanden. Van Bali, Lombok en Celebes wordt voorloopig afgezien, daar de bevolking daar den zoutaanmaak zelf als bedrijf uitoefent en in verband hiermede het afkoopen van die bedrijven veel bezwaren meebrengt. Zoo is er ook in de buurt van Makassar een groot bevolkingsbedrijf, dat zelfs nog zout naar de Molukken exporteert. Thans heeft de Zoutregie een aanvang gemaakt met den verkoop van gouvernementszout op de Molukken en wel briketzout, dat daar in vrije concurrentie zal worden verkocht. Een groote partij is verzonden naar Amboina, Piroe, Gesor, Bandaneira, Merauke, Saparoea en Manokwari, bij wijze van proefneming. Daar in vele gedeelten van die streken een nog primitieve bevolking woont, is het vrij moeilijk de Zoutregie daar in te voeren. De prijs is vastgesteld op twaalf cent per briket, wegende één katti. (Batav. Nieuwsblad)

I. **BELGIE.** — Nieuwe order aan de Engelsche vliegtuigindustrie. — De Fairey Avigation Company heeft van de Belgische regeering voor de derde maal opdracht ontvangen tot het bouwen van een aantal vliegtuigen en wel een aantal bombardementsvliegtuigen en eenige Firefly-verkennersvliegtuigen. Beide typen zullen uitgerust worden met Rolls Royce-Kestrel-motoren, waarmee de verkennerstoestellen een snelheid van 220 mijl per uur kunnen bereiken. (Vorig bericht blz. 639 A.)

A. FRANKRIJK. — Scheepsbrand aan boord van het **s.s „France".** — Aan boord van het Fransche s.s. „France" dat in de haven van Le Hâvre voor anker ligt, is in den nacht van **9** Jan. '**33** in een der luxehutten brand uitgebroken. Het vuur breidde zich met buitengewone snelheid uit tot het geheele dekgedeelte der eerste klasse.
Precies zooals bij de „Atlantique" werden de blusschingswerkzaamheden in de eerste plaats bemoeilijkt door de hevige rookontwikkeling. Na twee uren is het gelukt den brand te blusschen. De materieele schade is vrij aanzienlijk, daar de meeste der eersteklasse-hutten volkomen uitgebrand zijn. De commandant van het marinedepot heeft een streng onderzoek ingesteld. (Vorig bericht blz. **613** D.)

B. DUITSCHLAND. — Aken-Rijn kanaal. — Dezer dagen heeft de Aachen-Rhein-Kanal-Verein, gevestigd te Stolberg, een nieuw rapport aan de Duitsche regeering doen toekomen, dat ook voor ons land eenige belangrijke punten bevat. Toen de plannen van rijkscommissaris dr. Gerecke inzake productieve werkverschaffing bekend werden, vestigde genoemde organisatie terstond telegrafisch de aandacht op het Aken-Rijn-kanaal als middel om duizenden werkloozen aan arbeid te helpen. Later zond ze een nieuw plan in, dat een ander tracé aangeeft en het voordeel biedt minder kostbaar te wezen. Vergde het vroegere een uitgave van **144** millioen Mark, het nieuwe zou slechts **105** millioen kosten, te verwerken in drie jaren. In de motiveering van dit ontwerp wordt de waarde van het plan als middel tot werkverschaffing belicht. Het maakt noodzakelijk **20** millioen kubieken meter grondverzet, waarvan zeker 10 mill. met de hand geschieden kan. Samen zullen ten minste **6500** man aan den arbeid kunnen gaan. Dit laatste is vooral van belang voor onze grensstreek. De groote werkloosheid in het aangrenzende Rijnland laat immers ook in Limburg haar nadeeligen invloed gelden, door verminderde koopkracht der grensbevolking, door smokkelen ook naar Nederland, door overmatigen toevloed van vreemde werkkrachten en zelfs door gevaar voor de publieke veiligheid.
(Aachener Anzeiger)

12 JANUARI 1933

C. NEDERLAND. — Nederlandsche **Bank.** — Mr. J. Westerman Holstijn heeft in verband met zijn benoeming tot directeur-secretaris van de Nederlandsche Bank bedankt als directeur. Hierdoor ontstaat geen vacature.
De directie van de Nederlandsche Bank zal voortaan bestaan uit vier leden, in plaats van vijf, n.l. een president en een secretaris, benoemd door de Kroon en twee directeuren benoemd door de aandeelhouders.
(Vorig bericht blz. **395 C.)**

D. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Ultimo December **1932** bedroeg het aantal werkloozen in Duitschland 5.773.000, of **173.000** meer dan op **15** December '**32.** Ongeveer 4¾ millioen worden ondersteund. (Berliner Tageblatt). (V. b. **621** G.)

E. VATICAAN. — Het heilige jaar der R.K. Kerk. — Het schijnt thans vast te staan, dat in het heilige jaar toch de opening en sluiting der heilige deuren zal plaats vinden.
De heilige deuren zullen **1** April '**33** tegelijkertijd in de vier patriarchale basilieken, St. Pieter, Lateraan, Santa Maria Maggiore en St. Paul geopend worden. Bijzonder plechtig zal deze handeling in de St. Pieter zijn, waar de Paus zelf de deur zal openen. In de drie andere genoemde kerken zullen kardinalen de opening verrichten. (De Maasbode). (V. b. **644** B.)

F. PETROLEUM. — Wereldproductie. — Volgens voorloopige ramingen bedroeg de productie van petroleum in 1932 rond **1300** millioen vaten tegen **1369** millioen vaten in **1931.** De pelroleumproductie der Ver. Staten bedroeg in **1932** ongeveer **789** millioen vaten, d.i. 8% minder dan in **1931.** Rusland produceerde bij benadering 154 millioen vaten of 1% minder dan in **1931.** Venezuela leverde 122½ millioen vaten of **2** millioen vaten meer dan in **1931.**
Hierna volgen Perzië en Roemenië ieder met **45** millioen vaten, waarbij de productie van Perzië vrijwel constant bleef en die van Roemenië **1** millioen vaten afnam t.o.v. **1931.** Op de zesde plaats kwam in 1932 Nederl. Oost-Indië, dat Mexico voorbij is gestreefd. Nederl. Oost-Indië heeft de productie van **1929** van **38** millioen vaten vrijwel weer bereikt, doch de petroleumproductie van Mexico is iets gedaald.
(Vorig bericht blz. **462** H.)

G. DUITSCHLAND. — Militaire- en Marine-attachés. — De Duitsche regeering heeft aangekondigd, dat zij binnenkort in de groote Europeesche hoofdsteden en in Washington militaire- en marine-attachés zal benoemen.
Sedert het einde van den wereldduorlog had de Duitsche regeering geen militaire attachés meer bij buitenlandsche regeeringen aangesteld. De principieele erkenning van Duitschlands gelijkgerechtigdheid echter, waardoor Duitschland met andere regeeringen overleg zal moeten plegen over de reconstructie der Duitsche weermacht, is voor de Duitsche regeering aanleiding geweest tot de benoeming van dergelijke attachés over te gaan, die met de militairen der vreemde mogendheden overleg kunnen plegen.
(Vorig bericht blz. **508** E.)

H. VERDRAG VAN OUCHY. — Engeland's afwijzende **houding.** — In verband met een voorstel, blijkbaar van de zijde van de Nederlandsche regeering gedaan, dat de kwestie van het verdrag van Ouchy tusschen vertegenwoordigers van de Nederlandsche en de Engelsche regeeringen zou worden besproken, vernemen wij, dat de Engelsche regeering een dergelijke bespreking niet noodig oordeelt.
Zij grondt haar oordeel op de overweging, dat het geheele samenstel van maatregelen, welke zouden kunnen worden genomen, met het doel de tariefsslagboomen te verlagen en over het algemeen meer vrijheid van handel te verzekeren, te Genève wordt besproken in de voorbereidende commissie van deskundigen voor de economische wereldconferentie en dat zij verder door de regeeringen zal worden besproken wanneer de conferentie bijeenkomt. (Vor. ber. **581** A.)

I. FRANKRIJK. — Fernand Bouisson Kamervoorzitter. — De socialistische afgevaardigde Fernand Bouisson is tot voorzitter der Fransche Kamer gekozen.
(Vorig bericht blz. **218** C.)

K. VEREENIGDE STATEN. — Wat de **drankwetten** kostten. — Voorstanders van de opheffing van het drankverbod in de Vereenigde Staten, hebben in verband met de komende ambtsaanvaarding van Roosevelt, die tot de „natten" wordt gerekend, een berekening gemaakt van hetgeen de toepassing der drankwetten en de gevolgen daarvan aan de Vereenigde Staten hebben gekost.
In de dertien jaar, dat de drankwet van kracht is, heeft het ten uitvoer leggen daarvan een bedrag van ongeveer **28** milliard dollar gekost. Hieronder is gerekend een bedrag van bijna 10 milliard dollar, dat aan accijns op bier en gedistilleerd zou zijn ontvangen als de drankwetten niet bestonden.
Bij gevechten, die met drank-smokkelaars hebben plaats gehad, zijn in de dertien jaar **2089** burgers en **513** drankwetagenten gedood.
Niet minder dan **1.085.744** personen zijn **als** gevolg van overtreding van de drankwet gearresteerd en **1.554.000** clandestiene distilleerinrichtingen werden in beslag genomen, alsmede **1500** motorbooten waarmede gesmokkelde dranken werden aangevoerd. In kringen der „natten" verwacht men, dat als Roose-

velt president geworden is, verscheidene Amerikaansche staten tot opheffing der drankwetten zullen overgaan. (Frankfurter Zeitung)
(Vor. ber. **619 I.**, 277 L.)

A. DUITSCHLAND. — Schuld aan de Ver. Staten. — De Duitsche regeering heeft aan den Amerikaanschen minister van Financiën Ogden Mills medegedeeld, dat zij zich genoodzaakt ziet eenige schuldbetalingen welke op 31 Maart vervallen, uit te stellen. De bedragen die op dat tijdstip vervallen loopen tot 33 millioen mark en zijn verschuldigd wegens eenige schsdevergoedingen en wegens uitgaven bij de bezetting van het Roergebied door het Amerikaansche leger. (Vorig bericht blz. **513** K.)

B. **NEDERLAND.** — Noorsch natuurijs te IJmuiden. — Volgens mededeelingen van Nederlandsche zijde zou het in den laatsten tijd te IJmuiden ingevoerde Noorsche natuurijs van veel minder kwaliteit zijn dan het te IJmuiden vervaardigde fabrieksijs. Het zou bacteriën bevatten en wanneer het smelt een bezinksel nalaten, en daardoor zou de kwaliteit van onze visch er op achteruit gaan.
Dr. J. Lucke, directeur van het „Institut für Seefischerei", te Wesermunde, een erkende autoriteit op dit gebied, heeft in Mei van het vorige jaar te Lubeck een voordracht gehouden, waarvan in het maandblad „Koeltechniek" een samenvatting is gegeven. In deze voordracht heeft dr. Lucke o.a. dit gezegd, dat voor IJmuiden van belang is: „Er zijn drie mogelijkheden voor de aanwezigheid van bacteriën op de visch, n.l. 1e. van de visch zelf, 2e. van het zeewater, 3e. van het ijs. Door bepaling van het aantal bacteriën bij levende en pas gedoode visschen bij gebruik van natuur- en kunstijs, werd (bij de in het „Institut fur Seefischerei" genomen proeven) getracht de meest belangrijke oorzaak te vinden. Het Noorsche natuurijs bleek zeer gevaarlijk te zijn voor een goede conserveering. Terwijl bij kunstijs per c.M.³ gemiddeld slechts 100 kiemen werden gevonden, kwamen er gemiddeld in natuurijs 500 voor; op sommige plaatsen bleek dit aantal zelfs 4000 per c.M.³ te bedragen. Het is duidelijk, dat het gebruik van een of ander bacteriëndoodend middel bij het maken van het ijs zeer gunstig moet werken. Niet alleen de hoeveelheid kiemen in het ijs zelf zou daardoor gereduceerd worden, doch ook de voortplanting van de op de visch en in het zeewater aanwezige bacteriën zou sterk verminderd worden. Tegelijkertijd bereikt men een desinfecteerende werking in het laadruim."

C. **FRANKRIJK. — Staking in weverijen te Armentières.** — De op 4 Jan. '33 uitgebroken staking in de weverijen van Armentieres in Noord-Frankrijk nabij Rijssel, breidt zich meer en meer uit. Voorloopig staken ongeveer 1000 arbeiders, die protesteeren tegen het in gebruik nemen van een nieuwe groote machine, die volgens de werkgevers slechts door één arbeider bediend zou mogen worden.
De arbeiders van de weverijen te Houplin hebben zich bij de staking te Armentières aangesloten.
Voorloopig bestaat geen basis voor een overeenstemming.

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Shanhaikwan.** - Nota-wisseling. — Op **11** Jan. '33 is bekend geworden dat de Chineesche autoriteiten den commandant van het Japansche leger te Shanhaikwan een nota hebben doen toekomen, waarin de Chineesche autoriteiten zich bereid verklaren de verplichtingen vervat in het Boxersprotocol inzake de terugtrekking van Chineesche troepen na te komen en daarmede het geschil bij te leggen.
Het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken verklaart nopens de Chineesche nota, dat de formuleering van het Chineesche aanbod een aanvaarding van alle voorwaarden beteekent, welke in het Boxersprotocol zijn gesteld. Of de Japansche troepen na aanvaarding der voorstellen Shanhaikwan zullen verlaten, is niet de zaak van het Japansche ministerie, maar van de Japansche hooge militaire autoriteiten.
(Vorig bericht blz. **643 F.**)

E. ENGELAND. — **Graanbouw.** — Dat de uitbreiding van den Engelschen graanbouw nog van grooter omvang is dan verwacht werd, blijkt uit het feit, dat het met tarwe bezaaide land op **1** Januari '33 17% grooter in oppervlakte was dan het jaar tevoren. In boerenkringen wordt verzekerd, dat in het komende jaar nog meer grasland zal worden gescheurd.

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Munitie,** kanonnen en vliegtuigen voor China. — Een half millioen pond munitie zijn te Takoe uit Duitschland aangekomen en vandaar direct doorgezonden naar Peking. De munitie, welke in 30 wagons werd overgeladen, is bestemd voor Sjang Hsue Liang.
Verder wordt uit Shanghai gemeld dat dertien snelvurende kanonnen uit Amerika zijn aangekomen en aan de Chineesche autoriteiten werden afgeleverd.
De Nanking-regeering heeft onlangs eenige tientallen vliegtuigen uit Amerika betrokken en eveneens een groot aantal Amerikaansche instructeurs-vliegers in dienst genomen. (Vorig bericht blz. **647** D.)

G. **FRANKRIJK. — Financiën.** — De minister van Financiën, Chéron, gaf op **11** Jan. '33 in den Ministerraad een uiteenzetting van zijn financieele plannen en stelde voor, dat de regeering zich ten gunste van een onmiddellijk herstel van het budgetair evenwicht, zonder de uitgifte eener leening, zou uitspreken.
De ministerraad keurde eenstemmig dit voorstel goed.
Chéron herhaalde vervolgens zijn reeds in den kabinetsraad afgelegde verklaring, dat hij het tekort op de begrooting door bezuinigingen ten bedrage van 5.326 millioen en door nieuwe belastingmaatregelen ten bedrage van 5.433 millioen denkt te dekken.
Ook dit voorstel werd eenstemmig aangenomen.
(Vorig bericht blz. **624** H.)

H. **VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd.** — De voorbereidende conferentie voor de verkorting van den arbeidstijd is op 11 Jan. '33 begonnen met de algemeene beschouwingen.
Voor de arbeidersgroep heeft Jouhaux gewezen op de vele millioenen werkloozen en de millioenen guldens, die uit de staaatskassen besteed worden, om de werkloozen te ondersteunen. Alle tot dusverre beproefde redmiddelen, aldus Jouhaux, hebben niets gebaat. De arbeidersgroep doet dus een beroep op de conferentie, om thans over te gaan tot het eenige, dat naar de meening der arbeidersklasse inderdaad uitkomst zal kunnen brengen, n.l. verkorting van den arbeidsduur tot veertig uren per week onder behoud van het tegenwoordige arbeidsloon.
De vertegenwoordiger der werkgevers, de Deen Oersted, bestreed namens zijn groep het denkbeeld. De werkgevers vreezen, dat de verkorting van den arbeidstijd, vooral wanneer deze met behoud van het tegenwoordige loon gepaard zal moeten gaan, tot een verhooging der productie-kosten zal leiden, waardoor de levenskosten voor de bevolking nog duurder zullen worden en de geheele bevolking dus zal worden verarmd. Niet vermindering, doch juist uitbreiding der werkloosheid zou het gevolg hiervan zijn.
Voor de regeeringen hebben het woord gevoerd de gedelegeerden van Duitschland, Spanje en Zweden, die zich ten gunste van een conventie tot invoering van een 40-urige arbeidsweek uitspraken, de Fransche gedelegeerde, die een zeer voorzichtige houding aannam en zoowel de voordeelen als de nadeelen der voorgestelde hervormingen toegaf en de Engelsche regeeringsgedelegeerde, die sterk tegen een conventie gesproken heeft.
Tegenover de vrees van de werkgevers voor verhooging der productie-kosten wees de Duitsche regeeringsgedelegeerde er op dat deze verhooging niet

meer dan één procent der geheele productie-kosten zal bedragen en dat daartegenover zouden wegvallen de belangrijke kosten, die thans voor den werkloozensteun noodzakelijk zijn. De Duitscher gaf intusschen toe, dat een zekere aanpassing van de loonen aan de verkorting van den arbeidsduur noodzakelijk zou zijn.
De Engelsche regeeringsgedelegeerde grondde zijn tegenstand vooral op de vrees, dat tal van arbeidsconflicten ontstaan zouden over de loonregeling bij verkorting van den arbeidstijd, want hierover iets in de conventie voor te schrijven, zou ondoenlijk zijn.
(Vorig bericht blz. 645 A.)

13 JANUARI 1933

A. FILMKUNST. — Nederlandsche filmkunst in Rusland. — Van Russische zijde wordt het volgende medegedeeld:
2 Januari '33 vond te Moskou met groot succes de eerste opvoering plaats van de nieuwe film van Joris Ivens „Komsomol Magnitogorsk" (productie Meschrabpom).
Joris Ivens is de eerste buitenlandsche regisseur die in de Sovjet Unie met zijn werk is gereed gekomen. In een uitvoerige discussie, waaraan o.a. Poldofkin, Dowsjenko, Tretjakow en Lakonof, de secretaris der Moskou-jeugdorganisatie, deelnamen, bleek dat — naar hun meening — deze film een klaar beeld geeft van een groot opbouwcentrum van het vijfjarenplan en de taak die de jeugd daarbij vervult. Naar hun gevoelen was hij er in geslaagd door georganiseerde speelmomenten te plaatsen tusschen de algemeene documentaire handelingen, de geheele film spanning en een sterke compositie te geven.
Poldofkin bracht vooral Ivens' scherpe en juiste keuze van personen en objecten naar voren. Volgens hem behooren enkele episoden, o.a. die waarin de Amerikaansche ingenieur voorkomt en die waarin de socialistische wedstrijd getoond wordt, mede door hun toon-montage tot het beste, wat tot nu toe op documentair gebied gemaakt werd.
De moderne muziek van Hans Eisler bleek uitstekend te passen bij het beeldkarakter van de film.
(Sovjet Ekran). (Vorig bericht blz. 602 A.)

P-

B. ZWEDEN. — Troonrede van Koning Gustaaf. — De Troonrede, die Koning Gustaaf bij de opening van den Zweeäschen rijksdag heeft uitgesproken, behelst de gebruikelijke mededeelingen inzake den politieken en financieelen toestand van het land.
De Koning zeide o.m. dat de begrooting 1029 millioen kronen bedraagt tegen 896 millioen voor het loopende dienstjaar. De begrooting voor de landsverdediging is met 20 millioen, die van het verkeerswezen met 12 millioen en die voor landbouw en voor pensioenen beide met 11 millioen kronen verlaagd.

C. METAAL-ONDERZOEK MET RADIUM. — Zooals men weet worden sedert eenigen tijd in vele bedrijven metalen werkstukken met Röntgenstralen op breuken en scheuren onderzocht. Dit onderzoek vereischte een hooge electrische spanning, gecompliceerde apparaten en vakkundig personeel. Is bovendien het te onderzoeken materiaal stuk, of een te onderzoeken stalen werkstuk dikker dan 7 à 8 c.M., dan vereischt het doorlichten met Röntgenstralen zeer veel tijd.
Sedert men de werking der gamma-stralen van het radium kent, is een nieuw en eenvoudiger middel beschikbaar. Voor het onderzoek is niet anders noodig dan een capsule met een radiumverbinding en lichtgevoelig papier, eventueel filmmateriaal. Boven het werkstuk brengt men de capsule aan, terwijl men aan de tegenovergestelde zijde het in zwart papier gewikkelde fotografische papier neerlegt. De duur der belichting is afhankelijk van de dikte van het te onderzoeken werkstuk, in het algemeen zijn echter enkele minuten voldoende. (Canadian Foundryman)
(Vorig beircht blz. 522 C.)

D. NEDERLAND. — Vakschool Nederl. Kappersbond. — Op 2 Jan. '33 werd de vakschool van den Nederlandschen Kappersbond officieel geopend. De bondsvoorzitter, de heer Fr. Werner, opende den cursus en gaf een kort historisch overzicht van het vakonderwijs in het kappersbedrijf. De heer A. Olthof, directeur van de vakschool, sprak eenige woorden tot de cursisten.

E. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — De economische ondercommissie van de voorbereidingscommissie-Trip voor de Londensche economische en financieele wereldconferentie heeft op 12 Jan. '33 besloten alleen enkele essentieele kwesties op de agenda der Londensche conferentie te plaatsen. Kwesties van meer ondergeschikten aard zullen uitsluitend in het rapport van de voorbereidingscommissie-Trip aan de Londensche conferentie vermeld worden. Als essentieele vraagstukken, die op de agenda zullen geplaatst worden, beschouwt de commissie: 1. de kwestie der invoerbeperkingen; 2. de tarief-politiek en de handelsverdragen; 3. de economische entente.
In de op 9 Januari afgelegde verklaring van den Engelschen gedelegeerde Leith Ross zeide hij inzake den gouden standaard „dat de Engelsche regeering een terugkeer tot den gouden standaard niet mogelijk acht. Naar de tot nu toe opgedane ervaring is het veel gemakkelijker gebleken, een valuta in het binnenland te handhaven dan den buitenlandschen wisselkoers te beinvloeden." (Vorig bericht blz. 643 L.)

F. FRANKRIJK. — Scheepsbrand „Atlantique". — Gezagvoerder Schoofs van de „Atlantique" heeft in een schrijven aan den administrateur van de „Inscription Maritime" verzocht onderscheidingen toe te kennen aan de opvarenden van de „Achilles", die aan het reddingswerk hebben deelgenomen. (643 D.)

G. NEDERLAND. — Nationale Vredescentrale. — Blijkens een artikel van prof. G. J. Heering (Vereenigingsvoorzitter) in het Januari-nummer van „Kerk en Vrede", beschouwt deze Vereeniging zich niet als toegetreden tot de onlangs opgerichte „Nationale Vredescentrale" (N.V.C.) en keurt zij het oprichten van plaatselijke vredesraden af. Aan de Afdeelingsbesturen van Kerk en Vrede is aangeschreven zich van medewerking ter zake van zulke oprichting te onthouden.
Prof. dr. C. J. van Riel (H.B.-lid van Kerk en Vrede) heeft ontslag genomen als Penningmeester van het „Centraal Bureau" (H.B. van de N.V.C.) en geeft daaromtrent een verklaring.
Ook is prof. D. van Embden als Voorzitter van dat Centraal Bureau afgetreden. Wijders zouden enkele leden van den „Nationalen Vredesraad" zich daaruit hebben teruggetrokken (waaronder dr. J. B. Th. Hugenholtz).
De actie, waaraan ook verschillende hooggeleerden hun naam gaven, dreigt, al zoo spoedig na het inzetten van de beweging, tot staan te komen.
(Vorig bericht blz. 626 G.)

H. WETTELIJK GEREGELDE STERILISATIE. — De „Deutsche Aerztevereinbund" heeft, mede namens den „Hartmannbund", tot den rijksminister van Binnenlandsche Zaken het verzoek gericht, een wet voor te bereiden, waarin het steriliseeren om redenen van eugcnesis wordt toegestaan en geregeld.
(Deutsche Med. Wochenschr. van 23 Dec.)

I. BELGIE. — Staking. - Protest tegen voorgestelde belastingen. — OP 12 Jan. '33 zijn arbeiders, die bij verschillende bedrijven werkzaam zijn, zoomede mijnwerkers te Zoonien, Thuin en La Louvière voor 24 uren in staking gegaan om te protesteeren tegen de nieuwe door de regeering voorgestelde belastingen. In het geheel betreft het 15.000 arbeiders.

A. DUITSCHLAND. — Faillissementen. — Volgens voorloopige berekening bedroeg het aantal faillissementen gedurende **1932** in Duitschland **13.966** tegenover **19.254** in **1931.** Het aantal accoorden beliep **6185** tegenover **8628.**

B. DE SOEFI-BEWEGING. — Op **7** Januari **'33** is het nieuwe Soefi-gebouw te Den Haag geopzend en een bijeenkomst gehouden onder leiding van den nationaalvertegenwoordiger der Soefi-beweging in Nederland, den heer A. van Stolk en het internationaal hoofd der Soefi-beweging, den heer Maheboob Khan, den broeder en opvolger van wijlen Inayat Khan. (561 **C.**)

C. ENGELAND. — Scheepvaart. - Inkomsten. — De netto inkomsten uit de Engeisshe scheepvaart bedroegen over **1932 £ 65** millioen tegen £ 130 millioen **in 1930.** (Vorig bericht blz. 251 **F.**)

14 JANUARI **1933**

D. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. — De Chineesche delegatie bij den Volkenbond heeft een verklaring gepubliceerd, welke de minister-president van China, Wang, die om gezondheidsredenen in Duitschland vertoeft, heeft afgelegd. Zij luidt **o.a.** als volgt:
Het jongste avontuur van het Japansche militarisme levert niet alleen aan China een nieuw bewijs van de noodzakelijkheid om tot het uiterste te strijden voor de verdediging van zijn grondgebied en het behoud van zijn nationaal bestaan, maar is tevens een nieuwe uitdaging aan den Volkenbond, die het volkenbondspact moet toepassen en de belangen van den wereldvrede moet beschermen. Indien de Volkenbond thans niet een snelle en rechtvaardige beslissing zou treffen en niet tot doeltreffende maatregelen zou overgaan ter regeling van het geschil tusschen China en Japan, welke staten beide leden van den Volkenbond zijn, dan zou de bond niet meer beantwoorden aan het doel, waarvoor hij is opgericht en het zou in de toekomst onmogelijk zijn een staat, die het voorbeeld van Japan zou volgen, tot rede te brengen. Dit zou beteekenen, dat het vredesideaal een ijdele droom zou worden, terwijl het spook van den oorlog een levende bedreiging voor de wereld zou worden.
(Vor. ber. blz. **617 F., 614** C.)

E. DIABETES **MELLITUS.** — Een factor bij het ontstaan van diabetes mellitus. — Uit de geneeskundige kliniek van het Academische Ziekenhuis te Groningen, hoofd prof. L. Polak Daniëls, deelt dr. J. Hamburger mede, dat gelijktijdige toediening van glucose en insuline een vertraagde bloedsuikerdaling geeft, indien eveneens chloorcalcium intraveneus wordt toegediend.
Hetzelfde, zonder calciumtoediening, ziet men bij personen, d gedurende en ; dagen een koolhydraatarm dieet hebben _ ui t en bij diabeteslijders. Als verklaring voor deze verschuiving der curve-naar rechts wordt aangenomen een verminderde permeabiliteit der weefsels voor insuline. Hieraan wordt de hypothese vastgeknoopt, dat deze verminderde permeabiliteit een der essentieele factoren is voor het ontstaan van diabetes mellitus.
(Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

F. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Werkprogram. — Het werkprogram van de te Londen te houden Economische Wereldconferentie is eenigszins veranderd en door de groote Deskundigencommissie in groote lijnen opgesteld op grond van de door de commissies gedane voorstellen.
Het program bestaat uit drie deelen. Het eerste, het inleidende deel, geeft een overzicht van den huidigen crisisstand van het wereldbedrijfsleven en eischt van de regeeringen directe effectieve maatregelen.
Het tweede deel bevat een samenvatting van de door de regeeringen ter conferentie te behandelen kwesties: de politieke en particuliere wereldschulden, terugkeer tot den gouden standaard, stabilisatie der valuta, verlaging der handelsbelemmeringen, herstel van de vrije kapitaalscirculatie en het credietverkeer, gunning van openbare werken om de werkloosheid te bestrijden e.d.
Het derde deel bevat het principieeie standpunt der deskundigen tot de afzonderlijke punten.
De intergeallieerde schuldenkwestie wordt niet aan de orde gesteld. (Vorig bericht blz. **648** E.)

G. NEDERLAND. — Faillissementen. — Volgens het weekblad „Handelsbelangen" werden over **1932** in totaal **2374** crediteurenlijsten bij de gezamenlijke griffies in Nederland gedeponeerd.
Het totaal passief daarvan bedroeg f **61.937.228,** waarvan preferent **f** 10.965.271. **(Vor.** ber. **174** D.)

15 JANUARI **1933**

H. **ROEMENIE.** — Nieuwe **regeering.** — Na een kabinetscrisis van eenige dagen is thans het kabinet-Vajda gevormd. Het is als volgt samengesteld:
Premier: Vajda.
Binnenlandsche Zaken: Mironescu.
Buitenlandsche Zaken: Titulescu.
Financiën: Madgearu.
Zevenburgen: Hatziegan.
Tevens is weer de functie van onderstaatssecretaris voor de minderheden ingevoerd, welke onder Maniu niet heeft bestaan. Voor dezen post is aangewezen Serban, een Roemeen uit Zevenbergen. (V. b. **539 I.**)

I. VATICAAN. — Afkondiging van het heilige jaar der **R.K. Kerk.** — De plechtige afkondiging van het buitengewone heilige jaar en de voorlezing van de pauselijke bul „Quod Nuper" bracht op **15** Jan. **'33** een zeer groote menigte naar de St. Pieterskerk.
De deken der apostolische protonotarii, prelaat **Wil**pert, heeft de bul voorgelezen.
Paus Pius XI merkt in de bul ter inleiding op, dat het jaar der verlossing der menschheid geschiedkundig wel is waar niet vaststaat, dat echter het feit zelf van zoo buitengewone beteekenis is, dat het ongepast zou zijn het met stilzwijgen voorbij te gaan. Bij het begin van het heilige jaar moeten de menschen zich even afwenden van de aardsche en vergankelijke dingen en zich wenden tot het onvergankelijke, om in den nood van onze dagen de harten tot God te verheffen. De Heilige Vader heeft den wensch en het verzoek, dat in het aanstaande heilige jaar de zielen vrede, de kerk de haar overal toebehoorende vrijheid en alle volken eendracht en welvaart zullen verkrijgen. De paus verzoekt den bisschoppen de geloovigen te bezoeken en tot inkeer te manen, den geloovigen verzoekt hij in grooten getale pelgrimstochten naar Rome, het middelpunt der Katholieke Kerk te maken. Tevens spreekt de paus den wensch uit, dat in dit jaar meer pelgrimstochten naar de heilige plaatsen in Palestina zullen worden ondernomen.
Tenslotte bevat de bul bepalingen over het verkrijgen van aflaat voor zonden en over de speciale gebeden, die de geloovigen tijdens de drie voorgeschreven bezoeken aan de vier hoofd-basilieken moeten uitspreken. (Vorig bericht blz. **646** E.)

K. NEDERLAND. — Aluminium-industrie in **Limburg.** — Dezer dagen werd door den voorzitter van den raad van bestuur van het Econ. Technologisch Instituut in Limburg, mr. E. O. J. M. baron van Hövell tot Westerflier, in een der zalen van het Gouvernementsgebouw een commissie geïnstalleerd, welke een onderzoek zal instellen naar de mogelijkheid van de vestiging eener aluminium-industrie in Limburg.
In deze commissie hebben de navolgende leden van den raad van bijstand van het Instituut zitting genomen: prof. dr. W Reinders, Delft, voorzitter; prof. dr. ir. H. C. J. H. Gelissen, Maastricht; prof. dr. W.

J. Jongmans, Heerlen; prof. mr. J. van Loon, Deventer; Jos. Pelzer, Heerlen en ir. D. P. Ross van Lennep, Oirsbeek, leden.
Het secretariaat dezer commissie zal worden waargenomen door den directeur van het Instituut, mr. R. A. H. M. Gielen te Maastricht.
De commissie stelt zich voor spoedig tot de samenstelling van een uitvoerig rapport over te gaan.

16 JANUARI 1933

A. ROTTERDAM, — Gemeentemiddelen. — Verschenen is het overzicht van de opbrengst van verschillende bronnen van inkomsten over de jaren 1931 en 1932. Wij laten hieronder de vergelijkende statistiek volgen:

	1932	1931
Brug- en sluisgeld . .	f 183.950.10	f 232.914.93
Zeehavengeld	3.890 046.70	4.560.691.35
Binnenhavenpeld . .	909.346.15	1.114.521.08
Beursbelasting . . .	142.215.08	142.252.88
Marktgeld	79.288.32	76.217.74
Vischmarkt en afslag .	42.962.18	49.290.10
Hondenbelasting . . .	88.439.75	99.782 25
Vermakelijkheidsbelast.	783 809.23	946.011.81
Straatbelasting . . .	2.888.572.75	1.896.893.52
Begrafenisrecht . . .	77.221.95	79.183.94
	f 9.085.852.21	f 9.197.759.60

De raming voor het jaar 1932 bedroeg f 9.d46.680.—.
De groote teruggang is opgevangen door de verhooging van de straatbelasting met 50 pct. (468 **D.**)

B. NEDERLAND. — Speenvarkens. — Het plan-Vigeveno, om de speenvarkens, welke door de Var. kenscentrale uit de markt worden genomen, niet te vernietigen, doch aan behoeftigen te verstrekken, is door alle officieele instanties goedgekeurd. De uitvoering er van begint te Amsterdam op 23 Jan. '33. (Vorig bericht blz. 645 D.)

C. OSLO-CONVENTIE. — Finland toegetreden. — De Oslo-staten, Denemarken uitgezonderd, hebben hun goedkeuring gehecht aan de toetreding van Finland tot de conventie van Oslo. Denemarken zou zich tegen de opneming verzetten. (Hufvudstad Bladet) (Vorig bericht blz. 603 **D.**)

D. PHILPPPIJNEN. — **Onafhankelijkheid.** — Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft het veto van president Hoover inzake de toekenning van onafhankelijkheid aan de Philippijnen met 274 tegen 94 stemmen terzijde gesteld. (Vor. ber. blz. 609 **C.**)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Aftreden van den burgemeester van **Batavia.** — Aan den burgemeester van Batavia, mr. A. Meyroos, is met ingang van 12 April '33 eervol ontslag verleend uit 's lands dienst, onder dankbetuiging voor de den lande bewezen diensten.

F. VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd. — De Internationale Federatie van Christelijke Vakvereenigingen, welke de heer Serrarens ter conferentie voor de verkorting van den werktijd vertegenwoordigt, is voorstandster van de algemeene invoering eener 40-urige arbeidsweek. Mr. Cort van der Linden, vertegenwoordiger der Nederlandsche werkgevers, hield een betoog tegen de invoering der 40-urenweek. Prof. Aalberse, vertegenwoordiger der Nederlandsche regeering, achtte het uitspreken van een definitief oordeel eerst mogelijk, wanneer de resultaten der conferentie bekend zijn. (647 H.)

G. GRIEKENLAND. — Nieuwe regeering. — Venizelos heeft met medewerking der partijleiders, die de regeering Tsaldaris eenige dagen geleden ten val brachten, een nieuw kabinet gevormd. Venizelos wordt minister-president. (Vorig bericht **blz.** 613 E.)

H. DUITSCHLAND. — **Verkiezingsuitslag** in Lippe. — De nationaal-socialistische „Völkische Beobachter" schrijft over den verkiezingsuitslag van 14 Jan. '33 in Lippe:
„De nationaal-socialistische golf stijgt weer. De nationaal-socialisten hebben hun stemmenaantal van 6 November '32 met ongeveer 6000 stemmen overschreden. Dit beteekent een stijging van bijna 20%. Hierdoor is elke hoop van de vijanden onzer beweging op een teruggang van het nationaal-socialisme vernietigd. De droom van „voortdurende" daling is uitgedroomd. Een voorbijgaand vermoeidheidsverschijnsel is overwonnen, dank zij het persoonlijk ingrijpen van den oppersten leider. De synthese van een valsche geforceerde regeeringsautoriteit is voorbij. Het volk ziet weer duidelijk dat zijn redding niet ligt in de taaiheid van een voor 100% tot offers bereid zijnd idealisme. De hardnekkige tegenstand tegen alle verlokkingen om halve oplossingen te aanvaarden is juist gebleken. (Völk. Beobachter).
(Vor. ber. Nat.-Socialisme 627 **D.**)

I. NEDERLAND. — Instituut voor **systematische** Theologie. — Het Instituut voor Systematische Theologie te Leiden heeft 7, 8 en 9 Januari '33 een cursus voor godsdienstonderwijzeressen gehouden onder leiding van prof. dr. L. J. van Holk. Over de beginselverklaring van de Centrale Commissie spraken prof. dr. L. J. van Holk, dr. K. H. Boersema en ds. H. Faber. Het tweede onderwerp van den cursus werd ingeleid door prof. dr. L. J. v. Holk. Hij sprak over: Het verschijnsel der godsdienstloosheid bij de moderne jeugd, sociologisch beschouwd. Hij toonde in de moderne cultuur de elementen aan, vooral de uitzichtsloosheid, die deze godsdienstloosheid mede veroorzaken, en besprak in aansluiting daaraan den geest der tegenwoordige jeugd.
Een bijzonder punt van bespreking vormden de positie en de opleiding van de vrouw in het werk van het vrijzinnige protestantisme, speciaal van de godsdienstonderwijzeres. Een resolutie werd aangenomen met het doel een onderzoek in te stellen teneinde daarin verbetering te verkrijgen. (Vor. ber. 564 E.)

17 JANUARI 1933

K. **BELGIE.** — Landsverdediging. — Van bevoegde zijde wordt ons medegedeeld:
Het is bekend dat de inzichten van Gen. Galet en van diens opvolger, Gen. Nuyten, niet algemeen gedeeld worden. Ook de Belgische Kamer had zich vrij duidelijk uitgesproken voor een verdediging dicht nabij de grens; terwijl daarvoor in breede kringen van officieren sympathie bestaat.
De nieuw-opgetreden minister van Oorlog, Devèze, heeft thans — na ontslag van de Vesting-Commissie, welke de inzichten van Gen. Galet deelde — ingesteld een „Technisch comité voor de versterkingen", welk comité, rechtstreeks ressorteerende onder den minister van Oorlog, het vraagstuk der grensverdediging (in overleg met den Generalen Staf) zal uitwerken. De voorzitter van dat comité, Gen. Termonia, is voorstander van verdediging zeer nabij de grens naar een systeem, dat veel overeenkomst schijnt te hebben met het Fransche stelsel.
Welke gevolgen deze, blijkbare, wrijving tusschen het Legercommando en den minister zal hebben, is voorloopig niet te voorzien. (Vorig bericht blz. 645 I.)

L. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Financiën. — Ten aanzien van de schuld van Ned.-Indië merkt het rapport van de Tweede Begrootingscommissie op, dat de totale schuld per ult. 1929 f 1.028.000.000 bedroeg, n.l. f 982.000 000 vaste en f 46.000.000 vlottende schuld. De toestand per 17 Sept. '32 was: f 1.115.000.000 vaste en f 314.000.000 vlottende schuld.
Op grond van de nu bekende gegevens wordt verwacht dat de schuld nog met ongeveer f 50 000 000 zal toenemen, waardoor einde 1932 een totale schuld van f 1.475.000.000 te verwachten is. (V. b. 607 K.)

A. NEDERLAND. — Bevolking in 1931. — Aan de statistiek van den loop der bevolking in Nederland over 1931, welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek is uitgegeven, wordt het volgende ontleend:
Op het eind van 1931 telde ons land 8.061571 inwoners n.l. 4.006.359 mannen en 4.055.212 vrouwen. Het aantal mannen op 100 inwoners bedroeg 49.70, het aantal vrouwen 50.30, terwijl op elke 1000 mannen 1012 vrouwen werden aangetroffen.
In 1830 kwamen op 1000 mannen 1045 vrouwen voor, in 1880 1023, in 1909 1021 en in 1920 1013, waaruit een langzamerhand gelijk worden der aantallen mannen en vrouwen valt waar te nemen.
Van 1930 op 1931 nam de bevolking met 1.59% toe. Deze toeneming is hoofdzakelijk het gevolg van meer geboorte dan sterfte (1.27%), de vestiging overtrof het vertrek met 0.32%. De cijfers der gemiddelde jaarlijkschc toeneming sedert 1830 vertoonen van volkstelling op volkstelling, op een enkele uitzondering na, een stijgend verloop, hoewel die stijging in de laatste perioden inzonderheid in de periode 1920—1930 slechts gering is. Splitst men de toeneming dezer periode in twee vijfjarige tijdvakken, dan verkrijgt men voor de eerste 5 jaar een gemiddelde jaarlijkschc toeneming van 1.55, voor de laatste 5 jaar van 1.41.
In 1931 werden 181.927 kinderen geboren, waarvan 177.387 levend en 4540 dood geboren werden.
Het aantal levend-geboren jongens bedroeg 91.615, het aantal levend-geboren meisjes 85.772, zoodat tegenover 100 meisjes ± 107 jongens werden geboren.
Per 1000 inwoners berekend bedraagt het aantal levend geborenen in 1931 22.18 tegen 23.12 in 1930. Voor de perioden 1840—'49, 1880—'89, en 1910—'19 waren de cijfers nog resp. 33.54, 34.68 en 26.79.
Ook de doodgeborenen, welke voor 1931 een cijfer van 2.50 per 100 geborenen aanwijzen, bewegen zich in dalende richting (het cijfer voor 1924—'28 bedraagt 2.54). In 1931 kwamen op 100 geborenen 1.74 onwettig geborenen voor, welk cijfer voor de perioden 1840—'49 5.01, voor 1880—'89 3.21 en voor 1910—'19 2.17 bedroeg.
Het aantal huwenden bedroeg voor 1931 14.71 per 1000 inwoners en wijst ten opzichte van 1930 (15.78) op een geringe daling. De cijfers sedert 1840 geven een schommelend verloop aan. In de periode 1840—'49 was het cijfer 14.78, in 1860—'69 16.44, in 1880—'89 14.28 en in 1920—'29 16.08.
Wat de geboorte betreft worden op het platteland, wat de huwelijken betreft in de steden de hoogste cijfers aangetroffen.
Het sterftecijfer bedroeg voor 1931 per 1000 inwoners 9.63, welk cijfer, hoewel boven dat van 1930 (909) liggend, gunstig genoemd mag worden ten opzichte van vroegere jaren.
De periode 1840—'49 geeft een sterftecijfer aan van 26.56, de periode 1880—'89 een cijfer van 21.27 en de periode 1910—'19 een cijfer van 13.40. De groote steden geven de gunstigste cijfers.
De sterfte is onder de vrouwen gunstiger dan onder de mannen; echter wordt het verschil steeds geringer.
Door echtscheiding werden in 1931 2998 huwelijken ontbonden, terwijl het aantal scheidingen van tafel en bed 504 bedroeg. Op 1000 echtparen kwamen in 1931 1.92 echtscheidingen en 0.32 scheidingen van tafel en bed voor. Een beschouwing der cijfers sedert 1850 wijst op belangrijke toeneming; voor de periode 1850—'59 waren de cijfers resp. 0.15 en 0 04, voor 1880—'89 0.35 en 0.13 en voor 1910—'19 1.11 en 0.23.

B. VOLKENBOND. — Het conflict tusschen Peru en Columbië. — Het conflict tusschen Peru en Columbië over de plaats Leticia aan den boven-Amazone heeft tot een scherp beroep van den voorzitter van den Volkenbondsraad op de regeering van Peru geleid. De voorzitter geeft uiting aan zijn verwachting, dat Peru als lid van den Volkenbond zich van alle daden zal onthouden, die niet strikt in overeenstemming zijn met het Volkenbondspact. Het telegram van den raadspresident verwijst in dit verband naar de voorstelling van zaken, welke Columbië over het conflict heeft gegeven.
Het heeft in Volkenbondskringen de aandacht getrokken dat de raadspresident er van heeft afgezien eenzelfde krachtige vermaning aan Columbië te zenden.

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Kolonisatie van Europeanen. — De regeering richtte een rondschrijven tot de hoofdbesturen van het Indo-Europeesch Verbond, de Indisch Katholieke Partij, het Verbond van Vereenigingen van Overheidsdienaren te Batavia, de Stichting immigratie en kolonisatie Nieuw-Guinea te Malang en de Vereeniging Indo-Kolonisatie Nieuw-Guinea te Batavia.
In dit rondschrijven wordt medegedeeld, dat de aandacht der regeering werd gevestigd op de verlaten terreinen van de kolenmijnen op Poeloe Laoet, Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, welke bij een kolonisatieproef een dragelijke kans van slagen zouden bieden. Voor het geval na de noodige onderzoekingen tot een kolonisatieproef wordt overgegaan, zal de regeering de verlaten huizen en de in aanmerking komende gebouwen der Poeloe Laoet-mijnen ter beschikking van de betrokken vereenigingen stellen.

D. NEDERLAND. — Export van bereide margarine, kunstboter, boter, lraas en versche eieren in 1932. — De Nederlandsche uitvoer van bereide margarine en andere kunstboter over 1932 bedroeg, blijkens de maandstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek in totaal 15.791 ton bruto ter waarde van f 5.580.000 tegen 54.592 ton in 1931 ter waarde van *f* 25.757.000.
De uitvoer van boter bedroeg gedurende 1932 20.377 (v. j. 32.958) ton bruto ter waarde van f 18.025.000 (v. j. f 40.955.000).
Gedurende 1932 bedroeg de export van kaas 77.138 ton bruto ter waarde van f 35.926.000 tegen 86.391 ton bruto ter waarde van f 52.037.000 in 1931.
De uitvoer van versche eieren in scliaal beliep gedurende 1932 75.020 (v, j. 77.958) ton bruto met een waarde van f 31.555.00 (v. j. 46.626.000).
In- en uitvoer 522 D; margarine 367 G; boter 567 K; Haas 460 H; eieren 304 E.

E. **BELGIE.** — De nieuwe belastingen. — De juiste cijfers en percentages van de nieuwe of verhoogde directe belastingen zijn op 15 Jan. '33 in den Moniteur verschenen.
Deze nationale crisisbelasting geldt alleen voor 1933. Alle burgers, daartoe in staat, moeten (aldus de motiveering), elk naar zijn vermogen, het hunne bijdragen tot het werk van herstel. Zij, die dank zij hun bevoorrechten staat, niet door het euvel der werkloosheid zijn getroffen, zijn het aan zichzelf verplicht deel te nemen aan het verstrekken van hulp aan hun van werk verstoken landgenooten. Er is een minimum gesteld voor vrijstelling, dat voor salarissen, loonen, pensioenen enz. 12.000 frs. bedraagt (10 000 frs. voor ongehuwden) en voor handelaars, industrieelen, alsmede beoefenaars van vrije beroepen, waar het nettoinkomen als maatstaf van aanslag geldt, 10.000 frs. (8 000 frs. voor ongehuwden).
De belasting is progressief en bedraagt van 1 tot 4%, met dien verstande dat voor salaris- en loontrekkenden in particuliere bedrijven en voor de gepensionneerden het percentage 1—3½ is en voor de salaris- en loontrekkers in openbare diensten alsmede voor handelaars enz. ½% hooger dus 1½—4%. Deze verhooging met ½% wordt ten aanzien van het personeel in openbaren dienst hiermede gemotiveerd, dat zijn positie stabiel en duurzaam en zijn oude dag verzekerd is. De term openbare dienst wordt ruim opgevat, zoodat daaronder ook bijv. de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, der Buurtspoorwegen en de Nationale Bank vallen.
De bijzondere belasting op de buitengewone winsten uit contingenteeringsmaatregelen wordt geheven tot een percentage van 60, met terugwerkende kracht van

een half jaar. Er waren klachten ingekomen tegen het bestaande stelsel van in- en uitvoervergunningen, waardoor enkele menschen zich in korten tijd zonder noemenswaardige moeite konden verrijken. (648 I.)

A. NEDERLAND. — IJzer uit Japan. — Met het stoomschip „Chokoh Maru" van de Yamashita Kisen Kaisha lijn kwam 14 Jan. '33 te Rotterdam aan een partij van ongeveer 6000 Japansche gietijzeren pijpen in dikte varieerende tusschen 100 en 750 m.M., bestemd voor de gemeenten IJsselmonde en Groningen, die deze pijpen zullen gebruiken voor de in die gemeenten aan te leggen leidingen. De gemeente IJsselmonde zal voor een aan te leggen gasleiding en de gemeente Groningen voor een aan te leggen waterleiding gebruik maken van buizen van 500 tot 750 m.M. dikte.
Deze lading pijpen, welke de eerste is, die uit Japan in Europa aankomt, heeft de belangstelling van tal van autoriteiten en technici uit ons land zoowel als van over de grenzen. De markt van gietijzeren buizen werd tot dusver vrijwel geheel beheerscht door het z.g. buizensyndicaat, welk syndicaat over geheel Europa zijn invloed oefende en de prijzen constant wist te houden.

B. HET KROPVRAAGSTUK IN NEDERLAND. — In het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde bespreekt prof. dr. L. K. Wolff uit Utrecht het rapport van de commissie, die zich met het onderzoek van bovengenoemd vraagstuk heeft beziggehouden.
In dit rapport komt bedoelde commissie tot de zeer gewichtige conclusie, dat jodiumprophylaxis in den vorm van jodiumhoudend tafelzout of door jodiumtoevoeging aan het water der waterleiding wenschelijk en mogelijk is voor die streken van ons vaderland, waar volgens het onderzoek krop en jodiumgebrek van het voedsel en water samengaan. Nadeel is hiervan niet te verwachten, als men naast het jodiumhoudende tafelzout maar geen andere jodiumverbindingen gebruikt.
Onvoldoende antwoord geeft het rapport op de vraag, of de in ons land waargenomen epidemische krop ook ziekelijke verschijnselen veroorzaakt, of in plaatsen met veel krop ook meer M. Baaedowi voorkomt. Deze leemte en andere onvolledigheden zullen door verder onderzoek moeten worden aangevuld.

C. NEDERLAND. — Opbrengst der rijksmiddelen over 1932. — De opbrengst van de Rijksmiddelen over 1932 vertoont een sterke daling. Het totaal-generaal geeft het cijfer f 452.799.712, hetgeen f 52.274.273 minder is dan over 1931 en welk bedrag ongeveer f 17.683.000 bij de raming over het afgeloopen jaar achterblijft. Het jaar 1931 bleef eveneens aanzienlijk onder 1930, n.l. f 51.753.037, en iets meer dan f 17 millioen beneden de raming.
De achteruitgang, welke reeds in 1930 aanving (dat jaar bleef ongeveer f 6.3 millioen onder 1929) komt over de laatste jaren 1932 en 1931 wel heel sterk tot (V. b. Financiën blz. 612 F; Rijksmiddelen 420 D.)

D. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Concentratie 400.000 man Chineesche troepen. — Volgens berichten in de Chineesche pers is de Chineesche opperbevelhebber erin geslaagd 400.000 man Chineesche troepen te concentreeren tot afweer van de Japansche aanvallen. In allerijl worden voorbereidingen getroffen om deze troepenmacht tegen het Japansche leger in het veld te brengen.
Volgens bericht uit Moekden wordt van Mandsjoerijsche zijde gemeld, dat een nieuwe Japansche troepenafdeeling, bestemd voor den strijd tegen de Chineesche vrijwilligers in Mandsjoerije, Taonan gepasseerd is.
Chineesche troepenafdeelingen zetten de guerilla tegen de Japansche troepen langs de grens van de provincie Jehol voort. Zij zouden daarbij gedurende het afgeloopen week-end den Japanners veel schade hebben berokkend, o.a. door het aanhouden en doen derailleeren van een aantal treinen met voorraden voor de Japansche troepen.
De leiders der communistinche legers in China hebben te Shanghai een manifest gepubliceerd, waarin zij verklaren bereid te zijn met de regeering samen te werken tot het bestrijden van de „Japansche invasie", mits de militaire operaties tegen de Chineesche „sovjet"-districten onverwijld worden gestaakt en het volk „volledige democratische rechten" verkrijgt. (Vor. ber. blz. 649 D.)

E. WILLY BURMESTER OVERLEDEN. — De bekende violist Willy Burmester is op 16 Jan. '33 te Hamburg aan hartverlamming overleden.
Burmester was 16 Maart 1869 geboren als zoon van een musicus, bij wien hij zijn eerste onderricht kreeg. Van 1882 tot 1885 was hij leerling van Joachim te Berlijn. Reeds als kind trad hij in het openbaar op; in 1886 begon hij tournees te maken.
Burmester heeft zich ook als componist doen kennen, o.m. met een serenade voor strijkkwartet met contrabas en met bewerkingen van kleine virtuozenstukken. Verder heeft hij een boek „Fünfzig Jahre Künstlerleben" geschreven.

F. ALBANIE. — Nieuw kabinet gevormd. — Minister-president Pandeli Evangheli heeft het volgende kabinet gevormd:
Justitie en Volkswelvaart, Pandeli Evangheli; Binnenlandsche Zaken, Musa Juka; Buitenlandsche Zaken, Djafer Vila; Financiën, Abdurrahman Dibra; Onderwijs, Mirasj Ivanaj; Openbare Werken, Sander Saratsji. (Il Secolo) (Vor. ber. blz. 599 F.)

G. NEDERLAND. — Handelsverdrag met Denemarken. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag van handel en van scheepvaart met het daarbij behoorende slotprotocol. In de Memorie van Toelichting wordt medegedeeld, dat de regeering tot de sluiting van het nieuwe handelsverdrag met Denemarken is overgegaan, eenerzijds op grond van de reeds bij andere gelegenheden vermelde overweging dat zij het wenschelijk acht successievelijk de oudere verdragen te vervangen door nieuwe, zooveel mogelijk op moderne leest geschoeid, en anderzijds omdat het verdrag van 1701 op meerdere punten niet meer geheel duidelijk was en met name niet geheel vaststond of inderdaad over en weer op alle punten meestbegunstiging werd gewaarborgd of wel dat het verdrag alleen op de scheepvaart betrekking had. De wederkeerige volledige meestbegunstiging vormt den hoeksteen van het nieuwe verdrag.

18 JANUARI 1933

H. NOORWEGEN. — Troonrede. — De koning heeft op 12 Jan. '33 in de Storting de troonrede uitgesproken, waarin hij in de eerste plaats de internationale economische depressie besprak.
Hij verklaarde o.a., dat het aantal werkloozen in Noorwegen geringer was dan in de andere landen en onder de gegeven omstandigheden was de Noorsche export over het algemeen bevredigend te noemen.

I. PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. - Het Congres der Philippijnen tegen de voorstellen. — Naar uit Manilla wordt gemeld, heeft het Congres der Philippijnen de regeering te Washington er van in kennis gesteld, dat het de voorstellen met betrekking tot de onafhankelijkheidsverklaring der Philippijnen zal verwerpen als zijnde in economisch opzicht onvoldoende. Dit geldt ook voor het geval dat de Amerikaansche Senaat de bezwaren van Hoover met een twee derde meerderheid krachteloos maakt. Door dit besluit zijn de voorstellen zonder beteekenis geworden. (Vor. ber. blz. 650 D.)

A. JOODSCHE PROBLEMEN. — Sovjet-Rusland en het Joodsche **vraagstuk.** — Voor het Comité tot bestudeering van het Joodsche vraagstuk heeft dr. Otto Heller, uit Berlijn, het woord gevoerd. Dr. Heller is de schrijver van het boek „Der Untergang des Judentums", waarin hij de geheele geschiedenis van het Joodsche volk heeft ontleed, met de bedoeling aan te toonen, dat een bijzondere Joodsche uitverkorenheid evenzeer een illusie is als een bijzondere Joodsche minderwaardigheidsfictie.

Voor zijn lezing was buitengewone belangstelling, van communistische zoowel als van zionistische zijde. Dr. Heller's betoog kwam in het kort neer op het volgende:

Het is een dwaling om nog te spreken van een Joodsch vrasgstuk in Sovjet-Rusland, omdat het er feitelijk niet bestaat. Het denkbeeld van Joodsche kolonisatie, het denkbeeld om de Joden in de gelegenheid te stellen, in een eigen, hun toegewezen gebied onder verband van de Unie der Sovjet-staten hun eigen cultuurleven te leven, is er nog wel, maar het staat volkomen op het tweede plan. Het is nog niet zoo lang geleden, dat ook spr. nog weifelde tusschen kolonisatie en industrieele normaliseiring voor het Joodsche gedeelte der bevolking van Rusland, maar nu die industrialisatie feitelijk tot stand gekomen is, lijdt het voor hem geen twijfel meer of hiervoor is de goede oplossing gevonden,

Een Joodsch vraagstuk bestaat in Sovjet-Rusland niet meer, omdat de Joden daar niet meer gelijk nog altijd in Centraal-Europa in sterkere, in W.-Europa in minder sterke mate zich in een sociaal abnormale structuur bevinden, waaruit voortdurend sociale conflicten ontstaan. In Rusland zijn de Joden in alle takken van productieven arbeid en van de groote nijverheid opgenomen; het percentage van gedeclasseerde elementen onder hen is daardoor tot 1½ teruggebracht en hiermede zijn de oorzaken van wrijving en voor Jodenhaat weggenomen. De eenige antisemieten, die men in Rusland nog aantreft, zijn de Koelakken en de handelaars, die door de communistische revolutie van hun bevoorrechte sociale positie beroofd zijn.

Het vraagstuk, hoe de Joden niet langer een sociale abnormaliteit te doen zijn, is alleen op te lossen gebleken door de geschiedenis van het Jodendom te scheiden van het kapitalistische stelsel, waarin zij door de zionistische kolonisatie zijn gekomen. Deze zal niet anders dan verderfelijk voor hen kunnen zijn, ook omdat ze hen zal storten in een verbitterden rassenstrijd met de Arabieren.

Protesten, in 't bijzonder tegen deze laatste stelling, kwamen vooral bij het op de rede gevolgde debat tot uiting. (N. R. Cour.) (Vor. ber. blz. 252 F.)

B. ENGELAND. — Handelsbalans. — De Engelsche handelsbalans over het jaar 1932 toont een passief bedrag van £ 287.081.000 tegenover een passief van £ 408.976 000 in het jaar 1931.

Hieruit blijkt, dat de Engelsche nationale regeering het doel, dat zij zich bij haar ambtsaanvaarding had gesteld, nl. de vermindering van de zichtbare passieve handelsbalans, in belangrijke mate heeft bereikt. Voornaamste factor van deze verbetering is de sterk gedaalde invoer van afgewerkte producten, wat gedeeltelijk is veroorzaakt door de nieuwe Engelsche tariefpolitiek. De invoer van afgewerkte producten daalde van f 261.972.000 tot £ 157.976 000. Ook de uitvoer toont een daling van afgewerkte producten, en wel met *f* 15 millioen. (Daily Telegraph)

C. NEDERLAND. — Het **Friesch** in Nederland. - Lezing van dr. J. B. Schepers. — In de op 13 Jan. '33 gehouden vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde heeft dr. J. B. Schepers uit Haarlem een lezing gehouden over „Het Friesch in Nederland", waaraan wij het volgende ontleenen:

Na een paar woorden over taal, moedertaal in het bijzonder, hetzij algemeen beschaafd, gouwspraak (b.v. Friesch) of dialect (b.v. Betuwsch), prees spreker de eentaligen gelukkig, die zich onbekommerd in hun moedertaal kunnen geven, zooals ze zijn. Spreker zelf kan die allen vaak benijden, omdat hij zelf tweetalig is. Om bij het Friesch te blijven: of ouders en schoolkameraden spreken Friesch en de school komt storend tusschenbeide, òf de naaste omgeving spreekt als de school Nederlandsch, maar het heele dorp verder Friesch. Zoo iemand moet er zich doorheen worstelen, moet kiezen, maar het blijven voor hem twee verschillende werelden, waartusschen hij zich moet bewegen. In beide werelden komt hij nooit zoo thuis als de eentaligen.

Friesche onderwijzers en leeraars bij massa geven aan de Nederlanders les ook in de moedertaal (Ned.). En toch maalt ondertusschen de Hollandsche molen overal het Friesch stuk. Hierop gaf spreker een overzicht van de geschiedenis der Friezen.

Nu woekert, buiten onze mooie literatuur om, zeide spreker, een knoei- en morstaal in vele gezinnen en zoo kan het Friesch spoedig ondergaan. Het opheffen van dit taal-deel van het Nederlandsche volk uit den wordenden chaos is dankbaar werk. Spreker vroeg hierbij ook steun aan de maatschappij, voorzoover die in haar vermogen ligt.

Een concreet verzoek zullen hij en andere leden der Maatschappij in de Juni-vergadering tot de maatschappij richten, n.l. om in art. 59 der Wet het woord „Friesch" in te lasschen, zoodat het voortaan ook voor Friesche schrijvers mogelijk zal zijn om mee te dingen naar den „C. W. van der Hoogt-prijs", evengoed als Nederlandsche, Vlaamsche en Afrikaansche schrijvers dit doen. In het slot van zijn rede beval spr. dit denkbeeld warm aan. (V. b. blz. 485 B.)

D. ZUID-AFRIKA. — Diamantslijperijen. — De minister van Mijnwezen van Zuid-Afrika, Fourie, heeft aan „Die Burger" een schriftelijke verklaring gegeven, dat de regeering nog steeds vast besloten is, om een belangrijk, ofschoon niet onredelijk deel der wereld-diamantslijperij-industrie in Zuid-Afrika te vestigen. Volgens den minister heeft deze jonge nijverheid voldoende blijken van levensvatbaarheid gegeven.

Ook de heer J. Roselaar, leider der diamantslijperij „Wijnberg", is deze meening toegedaan. De handhaving der industrie in Zuid-Afrika zal volgens hem afhankelijk zijn van de vraag, of de regeering haar tot dusver consequent doorgevoerde verkoopspolitiek zal voortzetten en of Zuid-Afrika den 1070-voorsprong, dien het op grond van zijn uitvoerrecht van 10% op ruwe diamant bezit, zal behouden.

Wij kunnen hieraan toevoegen, dat de situatie der Zuid-Afrikaansche slijperij-industrie door de depreciatie van het Zuid-Afrikaansche Pond en de bijgevolg (in verhouding tot het Europeeache loonniveau) aanzienlijk gedaalde loonen, in belangrijke mate moet zijn versterkt. (De Telegraaf). (V. b. blz. 407 A.)

E. DISCONTOKOERSEN. — De volgende veranderingen der discontokoersen hebben sinds 22 November 1932 (blz. 577 G.) plaats gevonden:

Griekenland	3-12-'32	9%
Italië	9- 1-'33	4%
Litauen	1- 1-'33	6%

(**Vorig** bericht blz. **577 G.**)

F. RUSLAND. — **Stalin's tweede** rede over de collectieve landbouwbedrijven. — Stalin's tweede rede in de plenaire zitting van de centrale commissie der communistische partij is thans gepubliceerd.

In deze tweede rede heeft Stalin zich bezig gehouden met de fouten, die met betrekking tot de werkzaamheden der partij ten plattelande aan den dag zijn getreden. Als voornaamste fout werd door Stalin het feit beschouwd, dat de graaninzameling den laatsten keer met grooter moeilijkheden gepaard is gegaan dan in het voorafgegane jaar, ofschoon de oogst

grooter was dan in het jaar tevoren. De oorzaken voor dit verschijnsel zijn volgens spreker de volgende:
De arbeiders in de dorpen hebben geen rekening gehouden met de nieuwe situatie, die door de invoering van het collectieve bedrijf is geschapen en die de legalisatie inhield van een boven den staatsprijs liggenden graanprijs. Stalin vroeg zich in dit verband af, of de invoering van het collectieve bedrijf wellicht als een fout moest worden beschouwd. Spreker meende hierop ontkennend te moeten antwoorden; de collectieve handel was zoowel in de dorpen als in de steden noodig en voordeelig.
De tweede fout in den partij-arbeid op het platteland zag spreker in de omstandigheid, dat de partijleden de wijziging in de arbeidsvoorwaarden ten platte-lande niet hebben begrepen. Het collectieve bedrijf is een onderneming, die zich over honderden en soms duizenden dorpen uitstrekt en slechts onder stelselmatige leiding kan werken. In een aantal gevallen is gebleken, dat in de collectieve bedrijven vroegere officieren en ,,andere vijanden der arbeiders en boeren" de lakens uitdeelen.
Stalin wees er ten slotte op, dat een groot aantal collectieve bedrijven zich in overeenstemming met de bedoelingen der centrale leiding ontwikkelt, doch dat in de onmiddellijke nabijheid van bedoelde bedrijven zich andere collectieve bedrijven bevinden, die in kwijnenden toestand verkeeren. (V. b. blz. 644 C.)

A. VOLKENBO D. — Verkorting van den werktijd. — De directeur van het internationale arbeidsbureau, Butler, drong er krachtig op aan, dat de conferentie tot verdere bespreking van het vraagstuk der 40-urige arbeidsweek besluiten zal.
Verder werd een resolutie ingediend door de regeeringsgedelegeerden van Frankrijk, België, Nederland, Spanje, Chili, Duitschland en Italië van den volgenden inhoud:
De conferentie, na kennis te hebben genomen van de verschillende argumenten voor en tegen een vermindering van den arbeidsduur, is van meening, dat een verkorting van den arbeidsduur een der middelen is, die de werkloosheid zouden kunnen verminderen.
Bijgevolg besluit de conferentie de kwestie in bijzonderheden in studie te nemen aan de hand van de vragen uit het rapport van het internationaal arbeidsbureau.
Deze nadere bestudeering zal geschieden met de bedoeling, dat zij zal uitloopen op de schepping van een internationale regeling, die aldus zal moeten worden toegepast, dat daardoor de tegenwoordige levensstandaard der loontrekkenden zal kunnen gehandhaafd worden. (Vor. ber. blz. 650 F.)

B. DENEMARKEN. — Minister-president Stauning's rede in Den Haag. — Op 17 Jan. '33 heeft in „De Twee Steden" in Den Haag voor het „Dansk Samfund i Holland" de Deensche minister-president Th. Stauning een voordracht gehouden. Wij ontleenen hieraan het volgende:
De wereldcrisis heeft reeds eenige jaren geduurd. Betrekkelijk laat hebben de gevolgen zich in Denemarken doen gevoelen; daarom moeten wij er echter ook rekening mee houden, dat de duur ervan bij ons langer zal zijn, ook bij het naderen van het einde ervan. Dit einde schijnt op het oogenblik nog niet te bespeuren.
De groote prijsdaling heeft niet dadelijk onze uitvoerproducten, zooals boter, spek en andere dierlijke voedingsstoffen, getroffen. In den loop van den zomer 1930 begonnen de prijzen te dalen, maar een tijd lang was de daling niet grooter dan dat deze opwoog tegen de daling in de prijzen van graan en voederstoffen, die van elders werden betrokken.
In 1931 en 1932 werd de prijsdaling op het gebied van dierlijke levensmiddelen niet minder dan katastrophaal, zoo geweldig, dat deze grooter was dan die van graan en voederstoffen. De boterprijzen waren in 1929 zoowat 3 kronen per K.G., in 1930 zoowat 2 kronen 50 öre; nu ligt de prijs omstreeks 1 kroon 70 öre.
Voor spek was de prijs in 1929 ongeveer 1 kroon 50 öre per K.G. In 1930 daalde de prijs tot omstreeks 1 kroon. In den loop van 1931 daalde hij tot op 62 öre. Daarna is een geringe stijging gekomen, maar aan den anderen kant zijn de afzetmoeilijkheden toegenomen door de Britsche contingenteering.
Deze ontwikkeling der prijzen van de twee hoofdproducten, gepaard gaande met de volledige stopzetting van den vleeschuitvoer, was op zichzelf een zware slag, maar werd tot een ramp toen het pond sterling in September 1931 in goudwaarde verloor, nadat Engeland de gouddekking had verlaten.
En verder zeide minister Stauning nog:
Wanneer men in Denemarken rondziet, is er geen lichtpunt te bekennen. Onze scheepsbouw is tot stilstand gekomen. Het bouwbedrijf is stopgezet en niettemin zijn wij nog niet over den woningnood heen, die in een vroegere periode zich heeft ontwikkeld, d.w.z. de behoefte aan kleinere, goedkoopere woningen.
Wij zijn nu aan het behandelen van nieuwe plannen voor crisishulp, maar zien nog geen mogelijkheid, de gestelde eischen te vervullen. De landbouw eischt een verbetering der economie met 300 millioen kronen ten einde tot rentabiliteit te geraken, maar het is nauwelijks mogelijk, zulk een sprong te maken.

C. PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. — Het voorbeeld volgend van het Huis van Afgevaardigden, heeft thans ook de Senaat met een twee-derde meerderheid t.w. met 66 tegen 26 stemmen, voor de tweede maal het wetsontwerp inzake het geven van onafhankelijkheid aan de Philippijnen aangenomen en zoodoende het door president Hoover tegen dit ontwerp uitgesproken veto krachteloos gemaakt.
Het betreffende wetsontwerp is dientengevolge ondanks het presidentieele veto wet geworden. De Philippijnen zullen op grond van deze wet binnen 10 à 13 jaar geheel onafhankelijk worden, op voorwaarde dat ook het Philippijnsche parlement de wet binnen een periode van een jaar aanvaardt. (V. b. 652 I.)

D. SOHEEPSBRANDEN. — Verhooging der premies bij Lloyds. — E. M. Mountain, generaal-directeur der Eagle Star and British Dominions Insurance Company heeft in de ,,Times" onderstaanden staat gepubliceerd van de groote scheepsbranden der laatste jaren:

Brandjaar.	Schip.	Tonnage.	Verzekerde som in dl.
1929	Europa	49.746	800.000
	Paris	34.596	75.000
1930	City of Honolulu	10.630	350.000
1931	Bermuda	19.086	1.236 000
	Segovia	7.000	800.000
1932	Georges Philippar	17.359	1.250.000
	P. C. Hooft	14.642	670.000
1933	Atlantique	42.512	2.000.000

De groote schaden welke door deze branden voor de bij Lloyds aangesloten assuradeuren zijn ontstaan, heeft er toe geleid, dat men de premies is gaan verhoogen. De eerste polis voor de in aanbouw zijnde ,,Normandië" is vastgesteld op 52 sh. per £ 100 en er werd een herverzekering voor het schip geteekend voor £ 3 per £ 100, uitsluitend voor brandgevaar. (The Times). (Vor. ber. blz. 648 F.)

E. VATICAAN. — Doop van de dochter van Koning Boris van Bulgarije. — Het bericht, dat de dochter van koning Boris van Bulgarije, die eenige dagen geleden is geboren, is gedoopt volgens den orthodoxen ritus, heeft in het Vaticaan een zeer pijnlijken indruk gewekt.
Het gebeurde wordt in kringen van het Vaticaan beschouwd als een schending van de door het vorstelijk echtpaar op zich genomen verplichtingen. Het bericht over de terugroeping van den pauselijken nuntius te Sofia is van allen grond ontbloot.

Wel heeft de nuntius een bezoek gebracht aan den Bulgaarschen minister-president Moesjanof om tegen de orthodoxe dooping van het prinsesje te protesteeren. Moesjanof heeft hierop geantwoord, dat dit op een besluit van de regeering berust en volgens den wil van het volk is geschied, De nuntius heeft vervolgens geprotesteerd bij koning Boris.
De koning heeft zich er toe bepaald, te verwijzen naar de verklaring van zijn eersten minister. De nuntius zou hierop hebben verklaard, dat deze handeling voor de betrekkingen van het Bulgaarsche hof en de regeering met het Vaticaan ernstige gevolgen aal hebben. (Il Secolo)

19 JANUARI 1932

A. **LUCHTVAART.** — De vrouw in de lucht. — Onderzoekingen van den geneeskundigen dienst van 't Amerikaansche luchtvaartministerie toonen aan, dat de geschiktheid van de vrouw om te vliegen zeker geringer is dan die van den man. Mannelijke piloten hebben gemiddeld 5 Liter vitale capaciteit, vrouwelijke slechts 4.
De vrouwelijke pols is gemiddeld sneller dan de mannelijke. Maar overigens voldoen mannelijke en vrouwelijke piloten in gelijke mate aan de vereischten voor vliegen. Op zeer groote hoogte wordt een vrouw echter eerder duizelig dan een man. Vrouwen krijgen meestal het diploma A (amateurs), slechts zelden het diploma B (beroepsvliegers).
In de jaren 1914 tot 1916 kwam op iedere 500 uren vliegtijd nog één doodelijk ongeval voor; thans, nu zonder nauwkeurig onderzoek niemand als vlieger wordt toegelaten, nog slechts één op twee millioen K.M. vliegens. (Journ. Am. med. Ass. 17 Dec. '32.

B. ONDERWIJS. — Chineesch aan de **Utrechtsche** Universiteit. — Bij Kon. besluit (Stbl. 1) is van het „Fonds ten behoeve van Indologische studiën aan de Rijksuniversiteit te Utrecht" thans ook de bevoegdheid verleend aan die universiteit een bijzonderen leerstoel te vestigen in de Chineesche taal- en letterkunde. (Vor. ber. 631 D; Sinologie 544 D.)

C. BEWAPENING ALS WINSTBRON. — In De Telegraaf van den 1sten Januari 1933 komt een hoofdartikel voor onder den titel „Bewapening als winstbron" door prof. dr. C. G. van Riel, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
De Volkenbondscommissie beschuldigde indertijd de particuliere wapenindustrie. dat zij de prijzen der wapenen in de hoogte had gedreven. Prof. van Riel geeft daarvan twee voorbeelden. 1o. de mededeeling van dr. Addison, Engelsch „minister of munitions" na 1916 — die in zijn boek „Practical Socialism" het volgende verklaart.
„Tot de lente van 1916 kostten bepaalde typen van cordite 2 sh. 3 d. per pond. De accountants nu deelden mede, dat de prijs, als deze gehandhaafd bleef, een dividend vertegenwoordigde van 105.7% p. j. op een kapitaal van 464.000 pond. Verder werd aangetoond, dat wanneer het geld besteed werd om de geheele fabriek af te schrijven tot het luttele bedrag van 16.000 pond, de firma toch nog genoeg zou ontvangen hebben om een dividend uit te keeren van 33.8% p. j. . . . . Het is niet noodig om de bijzonderheden dezer geschiedenis te vertellen; maar het eindresultaat was, dat de prijs van het cordite werd verlaagd tot 1 sh. 7¾ d. per pond. Hiermede werd alleen reeds op de levering van cordite een bedrag van 3.900.000 pond bespaard".
Het tweede voorbeeld is in een redevoering van Lloyd George gegeven, die hij in het Lagerhuis op 18 Aug. 1919 heeft gehouden. Deze luidde aldus:
„Toen het ministerie van Munitie werd opgericht kostte een granaat-18-ponder 22 sh. 6 d. Toen werden landsfabrieken opgericht, die de prijzen drukten en een granaat, waarvoor het oorlogsdepartement, ten tijde dat het ministerie van Munitie werd opgericht, 22 sh. 6 d. betaalde, kostte nu 12 sh., en wanneer ge nu 85 millioen granaten hebt, bespaart ge daarmee 35.000.000 pond. Alle andere granaten daalden in prijs, evenzoo het Lewis-kanon. Toen wij dit kanon ter hand namen, kostte het 165 pond en wij verlaagden den prijs tot 35 pond. Dat leverde een besparing van 14.000.000 pond. Vóór het eind van den oorlog hadden we aldus 440.000.000 pond bespaard".
De Amerikaansche oorlogsindustrie heeft enorme voordeelen van den wereldoorlog gehad.
Volgens het ministerie van Munitie beliep dit bedrag gedurende 1914—1918 een som van 2.063.350.000 dollar. De Telegraaf.

D. ENGELAND. — Iersche kwestie - De **Valera eischt** Ierlands afscheiding. — In een verkiezingsrede te Cahir in Tipperary sprak de Iersche minister-president De Valera zich voor de eerste maal sedert de opening van de verkiezingscampagne ondubbelzinnig uit voor Ierlands afscheiding van Engeland. Hij verklaarde o.a.: „Wij zijn vastbesloten, volledige onafhankelijkheid voor Ierland te eischen, zoowel politiek als economisch. Wanneer wij dan het volk van Noord- en Zuid-Ierland vereenigd hebben, zullen wij een program en een methode voor onzen vooruitgang vaststellen." (Vor. ber. blz. **613 D.**)

E. **BELGIE.** — Baron Descamps-David overleden. — Baron Descamps-David, gewezen vice-voorzitter van den Belgischen Senaat, op 17 Jan. op 85-jarigen leeftijd overleden, was te Beloeil, in Henegouwen, geboren en had achtereenvolgens te Leuven, in Duitschland en in Frankrijk gestudeerd. In 1881 werd hij tot hoogleeraar in internationaal recht aan de universiteit te Leuven benoemd. Kort daarop ging hij echter in de politiek, werd advocaat en na eenige jaren, stafhouder van de orde der advocaten te Brussel. Hij stelde groot belang in de koloniale politiek van Koning Leopold II en werd spoedig een zijner ijverigste medewerkers.
Baron Descamps-David wijdde zich, als rechtsgeleerde, hoofdzakelijk aan de studie der internationale vraagstukken. Hij was lid van het Institut Colonial International, van den Interparlementairen Raad en het Permanent Hof van Arbitrage en presideerde geruimen tijd het Instituut voor Internationaal Recht. Hij had zitting in het kabinet Trooz en Schollaert. Koning Albert benoemde hem tot minister van staat. De overledene werkte mede aan talrijke tijdschriften, bewoog zich op het gebied der rechten, wijsbegeerte en koloniale wetenschappen, schreef een aantal werken betrekking hebbende op het internationaal recht, den slavenhandel in Afrika, het Christendom en de wetenschap, enz. Bekend is ook zijn: „Génie des Religions", in twee groote deelen.
De laatste jaren van zijn welgevulde loopbaan bracht baron Descamps-David door in den Senaat. Van 1922 tot 1932 was hij vice-voorzitter en, den laatsten tijd, ook oudste lid van dit wetgevend lichaam. Bij de jongste parlementsontbinding had hij niet meer om vernieuwing van zijn senatoriaal mandaat verzocht. (N. R. Cour.)

F. SPANJE. — Opgravingen - Romeinsch theater ontdekt. — Een voortreffelijk behouden ruïne van een Romeinsch theater, een van de best geconserveerde ter wereld, is te Merida aan het licht gekomen. In 1910 werden hier de opgravingen begonnen en thans heeft men uitgebreide deelen van achter het tooneel gelegen werken ontdekt. Het postscenium is omsloten door een zuilenrij van een lengte van 78 voet en vervaardigd van blauwwit marmer. In het midden van de zuilenrij liggen de resten van een tuin, die blijkens de gevonden fragmenten versierd was met beelden en banken. Een volledig netwerk van kanalen met marmeren pijpleidingen en waterwerken voor de bevloeiing van den tuin is eveneens bloot gelegd. Het thans ontdekte theater is gelijk in bouw aan het Pompeitheater te Rome.

20 JANUARI 1933

A. RUSLAND. — **Begrooting** voor 1933. — Wet centraal executief comité van de URSS heeft de begrooting voor 1933 goedgekeurd. Deze begrooting sluit met een bedrag van 2.592.100.000 roebel. Het begrootingsontwerp voor de autonome republieken en plaatselijke begrootingen, met een totaal van 4.348.900.000 roebel is eveneens goedgekeurd.
(Leningradskaja Pravda)

B. NEDERLAND. — Stichting **„Jeugdlectuur".** — Te Amsterdam is een stichting „Jeugdlectuur" opgericht. De stichting, waarvan de bestuursleden op positief chr. standpunt staan, stelt zich ten doel het brengen van goede lectuur onder de jeugd. Zij zal propaganda maken voor goede lectuur in Nederland, Ned. Oost en West Indië, Zuid-Afrika, Vlaanderen en overal elders, waar aanraking gezocht wordt met de Ned. cultuur. In de reeds bestaande „Lectuurgids" onder redactie van de heeren dr. C. Tazelaar, P. J. Meertens en W. van Vliet en jkvr. J. J. baronesse Mackay, zal zij principieele voorlichting geven over boeken voor de jeugd en voor de ouders en jeugdleiders. De Amsterd. Chr. Jeugd-Centrale, de A. M. V. J., de Centr. Bond voor Inw. Zending, het Comité voor Ned. Zendingsconferenties, de Fed. van Chr. Ver. van en voor Vrouwen en Meisjes, het Ned. Bijbel Genootschap, de Ned. Luthersche Jongelingabond, de Samenwerkende Zendingscorporaties, de Ver. van Leeraren bij het Chr. Midd. Onderwijs en de Zendingsstudieraad hebben tot de oprichting medegewerkt. Voorzitter van het bestuur is prof. dr. J. de Zwaan, secretaris de heer J. ten Have, Kalverstraat 154, Amsterdam, welke laatste gaarne alle gewenschte inlichtingen verstrekt.

C. BELGISCHE **CONGO.** — Economische toestahd. — Het te Brussel verschijnende blad „De Standaard" deelt o.a. het volgende mede:
Het algemeene inzicht betreffende het tot ontwikkeling brengen van Congo was geleidelijk geworden dat de economische ontwikkeling uitsluitend mogelijk was in West-Europeeschen zin, nl. door middel van particuliere maatschappijen, gesteund door Europeesch kapitaal, geleid door Europeanen en met Inlanders als arbeidskrachten.
De aldus opgevatte economische activiteit heeft in de kolonie, in een zeer kort tijdbestek een groote vlucht genomen. Gedurende de wellicht voor goed vervlogen vette jaren was het mogelijk, met behulp van rechtstreeksche of indirecte staatstusschenkomst, de belegde kapitalen eenerzijds en de opgeroepen arbeiders anderzijds naar behooren schadeloos te stellen. Nu echter een ernstige crisis de wereldhuishouding teistert en de prijzen van de koloniale producten ten zeerste zijn gedaald, worden de grondvesten van België's kolonialen handel en nijverheid zoo sterk ondermijnd, dat een groot gedeelte van economisch Congo zwevend is geworden.
Vandaar het te verwachten tekort op de begrooting voor dit jaar.
Gezegd wordt dat minister Tschoffen nu zijn oude plan wil verwezenlijken: sommige uitgaven voor de kolonie, op het gebied van souvereiniteit en cultuur, over te dragen aan het moederland. Het zou gaan om een som van zeventig millioen voor den gezondheidsdienst en van negentig millioen voor het bestuur en de rechtspraak. Ook het tekort van twaalf millioen op de begrooting van Ruanda-Urundi zou door het moederland gedragen worden: een financieele tusschenkomst van het moederland waartoe het nationaal karakter van België's koloniale activiteit dwingt.
(De Standaard, Brussel).

D. FRANKRIJK. — **Redevoering** van Herriot over Franlirijk en Midden-Europa. — De voormalige premier, Herriot, heeft op 20 Jan. een redevoering uitgesproken, over „Frankrijk en Midden-Europa", waarbij hij o.m. sprak over de redevoering die Rijkskanselier Von Schleicher eenige dagen geleden heeft gehouden. Wanneer de Franschen van vrijheid Spreken, bedoelen zij vrijheid van gedachte. Wanneer Von Schleicher over vrijheid spreekt, bedoelt hij het recht wapenen te dragen. En hoe zou Frankrijk bovendien zich niet ongerust kunnen maken bij de herinneringen aan den vooroorlogschen tijd, die naar voren zijn gekomen bij de herdenking van de stichting van het rijk. In Thueringen wappert reeds de vlag met het Hakenkreuz en niet lang geleden is ergens in Duitschland ook een monarchistische vlag geheschen.
Het buitenlandsche politieke program van Duitschland is zeer eenvoudig. Het wil alles terug hebben, wat door den oorlog verloren is gegaan. Behalve de conferentie van Lausanne en de ontwapeningsconferentie bestaan er nog 5 groote Duitsch-Fransche problemen, nl. de corridor, Danzig, het Saargebied, de gedemilitariseerde Rijnlandzône en de kolonien. De oplossing van deze, op zich zelf moeilijke problemen, eischt voor alles een moreele ontwapening.
Ten slotte sprak Herriot nog kort over Oostenrijk, waarbij hij op den plicht van Frankrijk wees Oostenrijk te helpen, opdat het zijn zelfstandigheid en zijn eigen vorm houdt. Dat is het beste middel tegen Anschluss. (La Journée Industrielle)
(Vor. ber. **blz. 360 A.**)

E. NEDERLAND. — Het conflict in de Lirnburgsche Klei-Industrie. — De aangekondigde bespreking tusschen de besturen van de werkgevers- en de arbeidersorganisatie in de Limburgsche klei-industrie, in verband met het dreigende loonconflict, heeft niet datgene gebracht, wat van arbeiderszijde gaarne gewenscht werd, namelijk: volledig doorloopen van de collectieve arbeidsovereenkomst tot 1 April **1333.**
(Vor. ber. **blz.** 295 B.)

F. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — De voorbereidingscommissie voor de Londensche economische wereldconferentie heeft op 19 Jan. 1933 haar tweede zitting beeindigd en haar rapport aan den volkenbondsraad vastgesteld, dat uit twee gedeelten bestaat, waarbij het eerste gedeelte weder gesplitst is in a. inleiding, b. algemeen program der conferentie, terwijl het tweede gedeelte den commentaar op de voorgestelde agenda der conferentie bevat.
Aan den tekst van het eerste gedeelte ontleenen wij o.a. het volgende:
In de inleiding wijst de commissie-Trip op den ernst van den toestand. Indien een nieuwe achteruitgang zou moeten intreden, zou dit de wereld met de grootste bezorgdheid moeten vervullen, want de handhaving van het tegenwoordige sociale stelsel zou dan niet meer mogelijk zijn.
Gelukkig zijn in den laatsten tijd eenige teekenen van verbetering waar te nemen, waarbij de commissie vooral wijst op de verbetering der effectenbeurzen in bijna alle landen. Dit is een goed voorteeken, doch de regeeringen zullen thans door een gemeenschappelijke actie de krachten, die voor een herstel aan het werk zijn, moeten aanwakkeren.
De hoofdtaak van de conferentie van Londen zal moeten bestaan in het tot stand brengen van een economische ontwapening. Het accoord van Lausanne is als een wapenstilstand op economisch gebied te beschouwen, de conferentie van Londen zal het economisch vredesverdrag moeten brengen.
In het tweede gedeelte van het eerste deel van het rapport, dat het algemeen program der conferentie behandelt, wordt de noodzakelijkheid van radicale hervormingsmaatregelen bewezen. Met kleine middelen zal de wereld-crisis niet kunnen opgelost worden. De commissie verklaart in haar rapport niet voor te stellen het vraagstuk der regeerings-schulden op de agenda van Londen te plaatsen. Zij zou hiertoe niet bevoegd zijn geweest, doch de commissie wil wel verklaren, dat een regeling van het schuldenvraagstuk van essentieel belang is. Het schuldenvraagstuk vormt

thans nog een onoverkomelijke hinderpaal voor de opheffing van de handelsbelemmeringen en voor een gezonde monetaire politiek.
De commissie bespreekt dan verder de vier voornaamste hervormingen, die van de conferentie van Londen moeten verwacht worden.
Ten eerste: herstel van den internationalen muntstandaard.
Ten tweede: verhooging van het prijsniveau der koopwaren.
Ten derde: opheffing der deviezencontrôle
en ten vierde: opheffing der belemmeringen van den internationalen handel. (Vor. ber. blz. 649 F.)

A. JAPAN. — **Communisme.** — Japansche politie heeft een inval gedaan in een als geheel communistisch bekend staande stadswijk van Tokio. Tweeduizend personen werden gearresteerd.

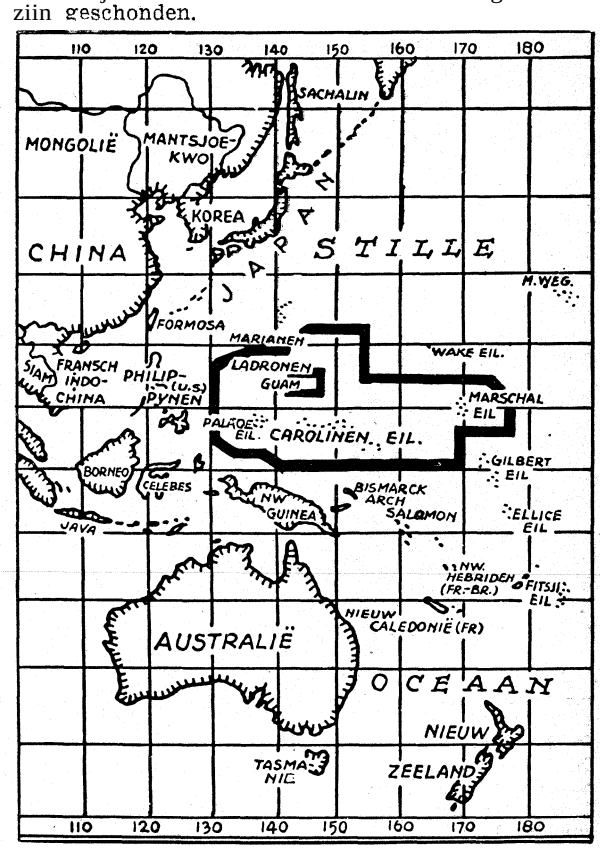
B. VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd - Motie-regeeringsgroep **aanvaard.** — De internationale conferentie over de invoering van een werkweek van 40 uur heeft op 19 Jan. 1933 de door de verschillende regeerings-vertegenwoordigers ingediende motie, waarin zonder verdere details de verkorting van den arbeidstijd een middel tot bestrijding van de werkloosheid wordt genoemd, terwijl tevens wordt verklaard, dat de huidige levensstandaard der arbeiders gehandhaafd moet blijven, met 41 tegen 21 stemmen en 7 onthoudingen aangenomen.
De motie was ingediend door de regeeringsvertegenwoordigers van Italië, Duitschland, Nederland, Frankrijk, Spanje, België en Chili. Tegen deze motie stemde de geheele werkgeversgroep, met uitzondering van den vertegenwoordiger der Italiaansche werkgevers, die voor stemde. De regeeringsvertegenwoordigers van Engeland, Brazilië en Portugal stemden tegen.
De kwestie der loonregeling blijft open, daar een voorstel der arbeidersgroep, om een verlaging der week- en maandloonen te verbieden, werd verworpen.
De werkgeversgroep verklaarde, dat zij aan de verdere besprekingen zal blijven deelnemen, hoewel zij de ingediende voorstellen onaannemelijk acht. (654 **A.**)

C. NEDERLAND. — Onze **buitenlandsche** handel in 1932. — Wij ontleenen aan de Decemberaflevering van de Maandstatistiek van den In-, Uit- en Doorvoer een beknopt overzicht van de Nederlandsche handelsbeweging met het buitenland over 1932.
In de eerste plaats mogen hier de totaalcijfers (zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal) van 1927 af volgen (in millioenen):

	Invoer		Uitvoer		Invoersaldo	
	kg.	gld.	kg.	gld.	kg.	gld.
1927. . .	28,618	2,549	14,338	1,900	14,280	649
1928. . .	29.850	2,684	15,725	1,986	14.126	698
1929. . .	30,989	2,753	16,301	1,989	14,687	763
1930 . . .	31,384	2,418	16,606	1,719	14,778	699
1931. . .	29,899	1,893	16,819	1,312	13,080	581
1932 . . .	24,590	1,299	13,992	846	10,508	458

Zoowel naar hoeveelheid als naar waarde heeft 1932 de laagste cijfers van de reeks. Vooral de waarde is aanzienlijk gedaald; in 1932 was die voor den invoer de helft van 1927, iets meer dan de helft van 1930 en 2/3 van 1931. De uitvoer is nog sterker achteruitgegaan en was slechts 44% van 1927. Ten opzichte van het jaar met de hoogste cijfers, t.w. 1929, is de invoer in 1932 verminderd tot 47%, de uitvoer zelfs tot 42.5%.
Ook het invoersaldo liep achteruit, doch niet in die mate als in- en uitvoer, het was in 1932 60% van het cijfer van 1929.
Bij de hoeveelheden is het verloop eenigszins anders. De invoer vertoont, na 1927, eerst in 1931 een daling, die zich in 1932 scherp doorzet; bij den uitvoer gaat de stijging in de reeks tot 1931 door, doch dan komt er een abrupte vermindering, waardoor 1932 lager is dan eenig cijfer van de reeks. De juiste beteekenis van de schommelingen in de hoeveelheden is evenwel niet te beoordeelen zonder afzonderlijke posten na te gaan. Wel kan hier reeds worden opgemerkt, dat enkele artikelen, met hoog gewicht bij geringe waarde, op de hoeveelheids-cijfers een overwegenden invloed hebben. Bedoeld worden steenkool, cokes en briketten; hiervan was de uitvoer in 1931: 8500 millioen kg. en in 1932: 6700 millioen. Deze hoeveelheden vormen 50% van den totalen export, naar de waarde evenwel slechts 7%. De vermindering van den totalen uitvoer van 1931 op 1932 met 2800 millioen kg., wordt nu reeds voor 1800 millioen kg. door de steenkoolposten verklaard.
(Vor. ber. In- en Uitvoer 651 **D.**)

D. VOLKENBOND. — Japansch **mandatengebied** in den Stillen Oceaan. — In het rapport van de mandatencommissie van den Volkenbond, dat op 20 Jan. 1933 is gepubliceerd, wordt Japan ervan beschuldigd, in strijd met de verdragen belangrijke versterkingen te hebben aangelegd op de eilanden in den Stillen Oceaan tusschen de Philippijnen en Hawai, die onder Japansch mandaat staan. Het rapport bevat o.a. de Japansche erkenning, dat de installaties voor havenwerken op deze eilanden sedert 1927 zijn verdrievoudigd. Van Japansche zijde wordt echter ontkend, dat deze uitbreiding van havenconstructies met militaire oogmerken zou zijn geschied, dat deze havens bedoeld zijn als vlootbases en dat de verdragen zouden zijn geschonden.

■ MANDATENGEBIED VAN JAPAN VOORHEEN
■ DUITSCH BEZIT.

De Japansche vertegenwoordiger in de mandatencommissie, Noboemi Ito, ontkende dat de havens van sommige eilanden der Mariannen- en Carolinengroep waren uitgediept om ligplaats te kunnen geven aan de nieuwe Japansche 3000 tons onderzeeërs. De havens moesten vergroot worden om ligging te kunnen bieden aan de nieuwe 1000-tons schepen, die in den laatsten tijd worden gebruikt voor het transport van den suikeroogst van de Pacific-eilanden.
(Journal de Genève).

E. NEDERLAND. — Het werktijdenbesluit voor Apotheken. — De afd. Den Haag van den Alg. Apothekers-Assistentenbond heeft een protestvergadering gehouden in verband met de actie der apothekers tot het verzamelen van handteekeningen hunner assistenten, waarin deze verklaren tegen de invoering van het Werktijdenbesluit te zijn. Twee leden van het hoofdbestuur uit Amsterdam protesteerden heftig tegen de unfaire manier, waarop de apothekers speculeeren op den angst voor eventueel ontslag, salarisvermindering, gemis van faciliteiten enz.
Met twee stemmen tegen werd een motie aangenomen, waarin heftige verontwaardiging werd uitgesproken over de actie der patroons en vastgesteld, dat de apothekers met hun dreigementen zich in strijdpositie tegenover hun assistenten hebben geplaatst.
(Alg. Hbld.)
(**Werktijdenbesluit** en **Winkelsluiting 630** C.)

21 JANUARI 1933

A. TELEFONIE. — **Wereldstatistiek.** — In „Die Umschau" komt een statistiek voor over het telefoonverkeer op de wereld. Wij ontleenen hieraan het volgende:
In Europa zijn ongeveer 10,5 millioen aangeslotenen, waarvan **3.25** millioen in Duitschland. Dit is een dichtheid van **5** toestellen op **100** inwoners. Dan volgt een heel eind verder Engeland en Noord-Ierland met bijna **2** millioen abonné's (4.3%) en Frankrijk met **1.1** millioen (2.8%).
Procentueel de meeste aansluitingen schijnt Denemarken te hebben, waar elke 10 inwoners een telefoon bezitten, zoodat gemiddeld elke **2** of **3** huisgezinnen telefonisch bereikt kunnen worden.
Noord- en Centraal-Amerika hebben in totaal **21.8** millioen aansluitingen, waarvan **20** millioen in de Vereenigde Staten en **1.4** millioen in Canada. Procentueel is dit **15** à 16%.
Relatief gering zijn de telefoonaansluitingen in Zuid-Amerika, waar per **700** inwoners slechts één toestel voorkomt.
Azië heeft **1.3** millioen, Afrika **250.000** en Oceanië **795.000** aansluitingen.
In totaal zijn er op de wereld meer dan **35** millioen bij **225** millioen kilometer telefoonleiding.
Het aantal abonné's in de groote steden van Europa verscnilt nogal en ligt gemiddeld tusschen **10** en **12%.** Kopenhagen maakt met 18.5% een uitzondering, die slechts door Stockholm (31.2%) overtroffen wordt.
San Francisco wint het nog van Stockholm. Het heeft **40%.** (Die Umschau). (Vor. ber. **bldz.** 2 D).

B. NEDERLAND. — Diamantindustrie. — Een voorstel van de A. J. V. om het z.g. Douwesplan (zie voor bijzonderheden **273** I) uit te breiden tot grovere sorteeringen, is door den Bondsraad van den A. N. D. B. zonder discussie verworpen. (Vor. **ber.** blz. 584 B.)

C. NEDERLAND. — Katholiek-Democratische Bond. — Het voorloopig comité tot vorming van een Katholiek Democratischen Bond heeft op 18 Jan. 1933 in het gebouw De Vereeniging een vergadering gehouden, voorgezeten door prof. dr. J. A. Veraart, voorzitter van dit comité.
Prof. Veraart opende de vergadering met gebed en sprak daarop een rede uit, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Nu men in den laatsten tijd zoo dikwijls mijn uitspraken verminkt en mishandeld heeft, wil ik beginnen met een zuiver citaat uit mijn Opstellen over Politiek, (blz. **121**):
„slechts een afscheidingsbeweging, die tevens vernietigingsbeweging is, heeft zin. Men kan maar niet zeggen: „blijft gij, R. K. Staatspartij, maar bestaan, voor wie u liefhebben; wij zullen een R. K. Volkspartij vormen; en ginds is er voor andere liefhebbers nog een N. K. P. Geschiedenis en doelmatigheid spotten met zulk een naïeviteit! Neen, het is denkbaar, dat men op een gegeven oogenblik zegt: „de R. K. Staatspartij heeft uitgediend; ondanks de lessen in de twintiger jaren der twintigste eeuw ontvangen, verwaarloost zij de behandeling der groote Vraagstukken; zij huldigt de liberale meerderheidsleer, want wat **51** voor waar houden, moeten **49** aannemen; zij wil niet weten van democratie van top tot teen; zij blijft kool en geit sparen; zij aanbidt den gulden middenweg en weet niets van haar taak, om de groote hervormingsbeweging in het sociaal economische te leiden! Weg met haar! Zij worde zóó bestreden, dat zij uit geest en hart der Nederlandsche Katholieken verdwijnt. Op haar puinhoopen een nieuwe R. K. Partij".

D. GOUDEN STANDAARD. — Prof. dr. H. W. C. Bordewijk behandelt in de Januari-aflevering van De Economist het goudvraagstuk. De schr. betoont sich een principieel tegenstander van den gouden standaard, doch is van meening, dat men een experiment in a-metallistische richting eerst zal kunnen nemen, wanneer de wereld eenigermate tot rust zal zijn gekomen. Het is praktisch om voorloopig aan het minder goede vast te houden, omdat het betere nog niet bereikbaar is, maar dit laatste moet toch in het oog woiden gehouden. Vooral de onzekerheid, of de goudproductie zich zal ontwikkelen op een wijze, die het geld de noodige vastheid van waarde zal verzekeren — waarvoor de schr. op de 3% jaar-Zijksche toeneming van Gustav Cassel een beroep doet — maakt het goud tot een ongewenschte basis van het ruilmiddel en tot een storend element in de economische ontwikkeling. (De Economist).
Chron. staat afschaffing landen **631** C.)

E. DUITSCMLAND. — **Papen—Hitler—Schleicher.** — Oud-rijkskanselier Von Papen zet in Berlijn zijn pogingen, welke hij in Keulen begonnen is, voort om een brug te slaan tusschen de regeering Von Schleicher en de nat.-socialisten. Alle onderhandelingen zijn tot dusver geheim gebleven.

F. EUROPA'S SCHULDEN **AAN** AMERIKA. — Verklaring **Roosevelt-Hoover** ten opzichte van Engeland. — De toekomstige president der Vereenigde Staten Franklin Roosevelt heeft een onderhoud met president Hoover gehad.
In het communiqué, hetwelk na het onderhoud is uitgegeven, wordt medegedeeld, dat speciaal buitenlandsche aangelegenheden zijn behandeld en met bijzonderen nadruk wordt op het schuldenprobleem gewezen, waaromtrent bovendien een zeer belangrijke verklaring wordt gedaan. „De Britsche regeering," aldus het communiqué, „heeft om een bespreking betreffende de kwestie der oorlogsschulden verzocht. De regeering Roosevelt is bereid begin Maart **1933** Britsche vertegenwoordigers te ontvangen. Het spreekt vanzelf, dat tegelijkertijd economische wereldproblemen aan de orde zullen komen, waarbij zoowel de Ver. Staten als Engeland het hoogste belang hebben. Daarom is een afvaardiging van Britsche economische deskundigen eveneens vereischt. Het staatsdepartement zal voorbereidende stappen bij de Hritsche regeering ondernemen".
Staatssecretaris Stimson heeft den Engelschen ambassadeur persoonlijk de uitnoodiging der Amerikaansche regeering om te onderhandelen over de kwestie der oorlogsschulden en economische aangelegenheden overhandigd.
(V. b. **638** E; Engeland **618** A; Overzicht **411** B.)

G. AMSTERDAM. — Rijkskweekschool voor Vroedvrouwen. — De voordracht van B. en W., waarbij den Raad wordt voorgesteld aan de in het leven te roepen stichting „Kweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam" voor **1933** een subsidie toe te kennen van ten hoogste f **30.000,** werd z. h. s. goedgekeurd.
(Vor. ber. blz. **621** F.)

H. OUSTRIC-AFFAIRE. — Het Hof van Appèl heeft vonnis gewezen in de belangrijke zaak der Fransche holding-maatschappij „Holfra" en de „Association Foncière et Immobilière", welke aan zijn jurisdictie

was onderworpen wegens het feit dat verscheidene leden van den Raad van Commissarissen der door Oustric gestichte maatschappij een graad bezitten in het Legioen van Eer.
Oustric en de Italiaansche financier Gualino werden tot een jaar gevangenisstraf en een boete van 3000 francs veroordeeld; acht commissarissen tot boeten, varieerend tusschen 10.000 en 3000 francs. Drie commissarissen werden vrijgesproken.
De civiele partijen zullen schadeloos worden gesteld tegen den prijs harer aandeelen, indien deze werden gekocht tusschen 26 Juli 1928 en 12 Februari 1929, den datum, waarop Oustric zijn betalingen staakte. Oustric en Gualino zullen later door de correctioneele rechtbank worden berecht wegens het delict van misbruik van vertrouwen. (Paris Soir).
(Vor. ber. blz. 159 H.)

A. NEDERLAND. - Staatsloterij - Initiatief-ontwerp - Bij de Tweede Kamer is een wetsvoorstel ingediend door den heer K. ter Laan c.s. tot wijziging van art. 2 van de wet van 23 Juli 1885 tot regeling der Staatsloterij. Aan de Memorie van Toelichting wordt ontleend dat het voorstel geen verandering van het stelsel van de Staatsloterij op het oog heeft. Het is enkel gedaan met de bedoeling tijdelijk het aantal loten te vergrooten, opdat het publiek niet meer in de noodzakelijkheid verkeert een lot aan te schaffen bij een particuliere binnenlandsche of bij een buitenlandsche onderneming. De voorstellers hadden liever gewild, dat een dergelijk voorstel van de regeering zelf uitgegaan was, doch gebleken is dat er van den minister van Financiën geen wijziging in de wet op de Staatsloterij is te wachten. Zij achten het voorstel in de tegenwoordige tijdsomstandigheden gewenscht. Het is aan geen twijfel onderhevig dat het Nederlandsche volk doorloopend een veel grooter aantal loten verlangt dan de Staatsloterij beschikbaar stelt. In zeer veel gemeenten is er geen gelegenheid om zich een lot uit de Staatsloterij aan te schaffen.

B. NEDERLAND. — Verlenging **vleeschcontingenteering**. — Dezer dagen is een K.B. gepubliceerd, waarbij de contingenteering van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch, benevens van bevroren vleesch wordt verlengd.
De contingenteeringsbepalingen blijven ongewijzigd (60% naar gewicht in de basisjaren 1929, 1930 en 1931).
In de thans afgeloopen periode waren voor het versche vleesch en voor het bevroren vleesch afzonderlijke besluiten vastgesteld. Thans is de contingenteering van beide artikelen in één besluit geregeld.
De nieuwe bepalingen zullen voor zes maanden gelden, nl. van 16 Jan. tot 16 Juli. (Vor. ber. 645 G.)

22 JANUARI 1933

C. ROTENON. — Een nieuw vergif voor insecten. — In „Die Umschau" wordt medegedeeld, dat rotenon een nieuw, krachtig werkend vergif voor insecten is Het wordt gewonnen uit de wortels van een tropisch familielid der vlinderbloemigen.
Tegenwoordig is Indië het hoofdmarktgebied.
Ook de Zuid-Amerikaansche struik, cubé geheeten, bevat deze stof in hoeveelheden, die loonend geëxploiteerd kunnen worden.
Rotenon wordt in Oost-Indië en Zuid-Amerika als gift voor visschen gebezigd. Ondanks de vergiftiging of bedwelming smaken de visschen uitstekend. Proeven met warmbloedige dieren hebben uitgewezen, dat bij hen het gif niet werkzaam is. Daarentegen is het heftig werkend voor insecten. (Die Umschau).
(Vor. ber. Insecten 196 A.)

D. DENEMARICEN. — Loonconflict. — In de op 20 Jan. 1933 gehouden algemeene vergadering van het Deensche werkgeversverbond is de invoering van een loonsverlaging van 20% gehandhaafd. Voor de tweede maal heeft men gewaarschuwd, dat tot uitsluiting zal worden overgegaan wanneer deze loonsverlaging niet wordt aanvaard. Het bestuur is gemachtigd alle verdere maatregelen te nemen. Bij de uitsluiting, die naar men vreest thans wel van kracht zal worden zijn ruim honderdduizend arbeiders betrokken.
(Politiken). (Vor. ber. blz. 338 C.)

E. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** Conflict - Chineesche verklaring. — In verband met de onderhandelingen in de Commissie van 19 publiceert de Chineesche delegatie ter buitengewone Volkenbondsvergadering een ongewoon scherpe verklaring, waarin de Commissie de ergste verwijten worden gedaan. China, aldus de verklaring, is door de houding van de commissie zeer teleiirgesteld. Het zou ieder accoord met Japan weigeren, zoolang de Volkenbond de niet-erkenning van den Mandsjoerijschen staat niet uitdrukkelijk uitspreekt. De bewering van Japan, dat Sovjet-Rusland en Amerika bij de ontwikkeling van den toestand in het verre Oosten geen enkel belang hebben, is ontoelaatbaar.
Het conflict kan slechts worden opgelost door collectieve onderhandelingen van alle geinteresseerde mogendheden. (Vor. ber. blz. 632 **D.**)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Rede van den Japanschen **Minister Oesjida.** — In zijn rede ter gelegenheid van de opening van het Japansche parlement, verklaarde de minister van Buitenlandsche Zaken Oesjida, dat de schepping van den Mandsjoerijschen staat geen annexatie van Chineesch gebied was.
Mandsjoekwo was een staat, die politiek en economisch geheel onafhankelijk van Japan was. De tegen Japan gerichte verwijten waren grootendeels ongegrond en bewezen, dat men den vreeselijken toestand in China in het geheel niet begreep. China verkeert thans in een toestand van groote anarchie. De Japansche regeering heeft uit geheime bronnen vernomen, dat de Kwomintang groote menigten troepen concentreert om de Japansche stellingen aan te vallen. Het Lytton-rapport is voor de Japansche regeering zoo goed als onaanvaardbaar.
In aansluiting op de rede van Oesjida diende de Sejoekai-partij een motie van vertrouwen in de regeering in. (Vor. ber. blz. 659 E.)

G. VOETBAL. — Nederland — Zwitserland. — Nederlands voetbal-elftal heeft op 22 Jan. 1933 in het Stadion een 2—0 nederlaag tegen het Zwitsersche team geleden. Hiermede werd tevens de traditie verbroken, welke tot en met den vorigen wedstrijd was gehandhaafd en volgens welke steeds de ploeg in eigen land had mogen zegevieren. Deze tiende ontmoeting tusschen beide landen bracht dus de eerste nederlaag op Nederlandschen bodem. De Zwitsers, die een technisch fraai positiespel demonstreerden, konden tegen onze landgenooten reeds voor de rust een 1—0 voorsprong nemen. (Vor. ber. 591 **F.**)

H. ENGELAND. — Kolenexport. —

	1932	1931		1932	1931
	(in 1000 ton)			(in 1000 ton)	
Finland . .	473	256	Griekenland .	165	354
Zweden . .	1.364	1.074	Egypte . . .	1.279	1.515
Noorwegen	867	646	Fr. Afrika .	1.221	1.292
Denem. . .	2.089	1.590	Ierland . . .	1.929	2.424
Duitschl. .	2.308	3.769	Canada . . .	1.615	906
Nederland	1.770	2.274	Ver. Staten .	233	301
België . .	1.590	1.979	Brazilië . . .	814	663
Frankrijk	8.885	10.554	Argentinië .	1.846	2.091
Spanje . .	1.359	1.651	Uruguay . .	290	263
Portugal .	946	1.071	Andere land. .	2.790	2.167
Italië . . .	5.054	5.907			

(V. b. blz. 25 **I.)**

I. **VOLKENBOND.** — Chineesch-Japansch Conflict - Verzoeningspogingen in het Chineesch-dapansch conflict opgegeven. — De commissie van 19 heeft op 21

Jan. 1933 besloten over te gaan tot de voorbereiding van de laatste phase der procedure, en wel van de opstelling van een eindrapport op grond van art. 15, paragraaf 4, van het pact. De commissie heeft n.l. geconstateerd, dat de Japansche regeering in ontkennenden zin heeft geantwoord op de haar gestelde vraag, of zij de verzoeningsresolutie van 15 December 1932 aanneemt, onder weglating van het gedeelte over de niet-erkenning van Mandsjoekwo en de deelneming van niet-leden van den Volkenbond (Ver. Staten en Sovjet-Rusland) aan de verzoeningsprocedure. Overigens heeft de commissie na kennisneming van de door de Japansche delegatie ingediende nieuwe voorstellen, die thans ook door de Japansche regeering zijn erkend, vastgesteld, dat de standpunten van de Japansche en Chineesche delegaties op de belangrijke onderdeelen nog ver van elkaar verwijderd zijn. De commissie van 19 stelt verder vast, dat de Japansche regeering zelfs dan niet tot aanvaarding zou overgaan, wanneer het gedeelte over de deelneming van de Ver. Staten en Sovjet-Rusland er uit zou worden gelaten en de niet-erkenning van Mandsjoekwo uitsluitend in het Exposé des Motifs wordt vermeld. Daarentegen aanvaardt China geen resolutie, waarin niet het beginsel van de niet-erkenning en van de deelneming van niet-Volkenbondsleden aan de verzoeningsactie verbonden wordt.
Onder deze omstandigheden heeft de commissie moeten vaststellen, dat haar pogingen, de Volkenbondsvergadering een procedure voor de regeling van het conflict voor te stellen, voor het oogenblik mislukt zijn, en dat nu alleen de buitengewone Assemblée zelf kan besluiten. (Vor. ber. blz. 659 F.)

23 JANUARI 1933

A. TECHNOCRATIE. — Een nieuw woord en een nieuw denkbeeld, die stormenderhand de gemoederen in de Vereenigde Staten veroveren, schrijft de N. Rott. Crt. Of eigenlijk is het woord niet eens geheel nieuw en het denkbeeld, dat het belichaamt, is het evenmin. Maar de beweging, die er rondom ontstaan is aan de overzijde van den Oceaan, is het wel.
In Engeland trouwens grijpt de beweging al om zich heen, getuige niet alleen een artikel in The New English Weekly, het Londensche economische nationalistische weekblad, maar in couranten als The Times en andere bezadigde dagbladen.
De hoofdzaak, waarop het betoog van den Amerikaan Howard Scott en dat der technocraten neerkomt, is dat de geweldige technologische vooruitgang, de toenemende mechaniseering en automatiseering van de voortbrenging een steeds grootere beperking van de menschelijke arbeidsuren heeft teweeggebracht. Deze betoogen leveren intusschen aantrekkelijke lectuur, zoo waar er b.v. sprake is van een nieuwe kunstzijdefabriek, eenigen tijd geleden in New Jersey opgericht, die 24 uur per dag draait zonder andere menschelijke hulp dan van den man, die aan het schakelbord staat. Of van de zetmachine, ergens in een Amerikaansche stad, die langs electrischen weg een oneindig aantal soortgelijke machines in andere steden van het land of van den aardbol, hetzelfde zetsel kan laten voortbrengen, zonder dat daar meer dan een machinezetter aan te pas komt. Menschelijke arbeidskracht zou dus door den vooruitgang van de techniek meer en meer overbodig worden, en de technocraten zien dan ook geen vermindering, maar verdere toeneming van werkloosheid reeds in de naaste toekomst, bij handhaving van het huidige, volgens hen volkomen verouderde, economische systeem. Zelfs al zou de industrieele ,productie in de V.S. weer het hoogtepunt van 1929 bereiken en overschrijden. In weerwil van alle hard werkende en arbeidsbesparende machines, die de moderne technische wetenschap ter beschikking van de menschheid heeft gesteld, loopen, aldus betoogen zij, heden ten dage productie en handel gestadig achteruit, terwijl de menschelijke nooden en ellende steeds grooter worden. Weg met het geld, weg met de schulden, roepen de technocraten. Certificaten van energie dienen in de plaats te komen van het huidige geld; aldus zal er een nieuwe wijze van verdeeling ontstaan. De nieuwe weg naar het tijdperk van geluk gaat over den rommel en het puin van de sociale en economische systemen der geschiedenis. Evenwicht tusschen voortbrenging en verbruik zou enkel door nauwkeurige en alle bedrijven doordringende organisatie van boven af zijn te bereiken en in stand te houden. (N.R.Crt.)

B. AMSTERDAM. — Kweekschool voor Officieren van het Leger des Heils. — De nieuwe Kweekschool van het Leger des Heils aan den Amatelveenschen weg bij Amstelveen is op 20 Jan. 1933 officieel geopend. De plechtigheid werd bijgewoond door H. K. H. Prinses Juliana.

C. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Fascisme. — In den nacht van 21 op 22 Januari hebben ongeveer vijftig personen een overval gedaan op de Kazerne van het 43ste regiment infanterie te Brunn.
Het aantal der wegens deelneming aan de Putsch gearresteerde Tsjechische fascisten, die onder leiding van een eersten luitenant der reserve Wladislaw Kobzinek stonden, die thans voortvluchtig is, bedraagt 60. Generaal Gajda, leider van de fascistische beweging in Tsjecho-Slowakije, is gearresteerd.
(Vor. ber. Fascist. Jeugdbonden blz. 352 D.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Constitutioneele wijziging. — In de Vereenigde Staten is thans een ingrijpende constitutioneele wijziging ingevoerd, welke van groote beteekenis is voor het politieke leven.
De staat Missouri heeft als 36ste van de 48 staten het „20ste amendement op de grondwet" aangenomen, waardoor de vereischte 3/4 meerderheid verzekerd is. Bij dit amendement wordt voorgesteld dat het congres ieder jaar op 3 Januari bijeenkomt en dat een nieuwgekozen president niet, zooals tot nu toe in Maart, doch reeds op 20 Januari zijn functie aanvaardt. Voorts wordt bepaald, dat, indien een nieuwgekozen president voor de aanvaarding van zijn functie overlijdt, de eveneens nieuwgekozen vice-president de bevoegdheden van den president overneemt, tot het congres een nieuwen president zal hebben gekozen. Daar de grondwetswijziging pas op 15 October 1933 van kracht wordt, blijft het in het geval Roosevelt zooals het was.

24 JANUARI 1933

E. FRANKRIJK - Financiën - Verklaring van Chéron. De minister van financiën Chéron heeft, in een onderhoud niet een vertegenwoordiger van Havas het volgende verklaard: „Toen ik mij in 1930 verzette tegen overdreven hooge uitgaven, die ons in de situatie hebben gebracht, waarin wij ons thans bevinden, had ik gelijk. Men heeft dat sindsdien beseft. Wanneer ik thans aandring op strenge bezuiniging en op het brengen van offers voor het herstel van het budgetair en financieel evenwicht, heb ik ook nu weer gelijk, met dit verschil echter, dat men het veel eerder zal beseffen. Ik houd vast aan het program der regeering: het in evenwicht brengen der begrooting zonder het sluiten van een nieuwe leening. Het woord is thans aan de Kamer. Nooit is mijn gewee n geruster geweest dan nu".
Naar uit kringen, die in nauw contact staan met de regeering, vernomen wordt, zal de regeering niet strikt afwijzend staan tegenover het amendeeren der regeeringsvoorstellen door de financieele Kamercommissie, maar zal zij de kwestie van vertrouwen stellen, wanneer niet een belangrijke stap wordt gedaan in de richting van het noodzakelijke herstel.
(Vor. ber. Financiën blz. 647 G.)

A. RUSLAND. — Landbouw. — In de Noordelijke streken der sovjet-unie tot Archangel toe, wil men een nieuwe tarwesoort uitzaaien, welke gekweekt is door het ,,Instituut voor Plantenteelt".
Deze tarwe is bijzonder goed bestand tegen vorst en wordt buitengewoon snel rijp, n.l. in slechts 75 dagen en proeven hebben aangetoond, dat het mogelijk is, dit nog te verkorten tot 45 dagen.
Het ,,Instituut voor Plantenteelt" ontwikkelt in de sovjet-unie een groote activiteit. Het bezit 14 selectie-centrales, wien uitgestrekte proefvelden, varieerend van 760 tot 3.000 H.A. ter beschikking staan en 1600 botanici wijden zich op het oogenblik uitsluitend aan het onderzoek van planten en de verbetering van graansoorten.
Het instituut heeft een verzameling nuttige planten van 230.000 exemplaren uit alle deelen der aarde, waaronder 29.000 tarwesoorten, en jaarlijks worden expedities uitgestuurd, die nieuwe plantensoorten moeten onderzoeken.
Zoo heeft een naar Midden- en Zuid-Amerika gezonden expeditie 13 nieuwe aardappelsoorten gevonden, die aan de wetenschap tot dusver onbekend waren, en waarvan eenige bewezen hebben bijzonder goed tegen vorst bestand te zijn.
Verleden jaar hebben deze aardappelsoorten bij Leningrad ongehinderd 5 gr. koude doorstaan, terwijl de gewone soorten reeds bij 1 gr. vorst bevriezen.
Voor den aardappelteelt in de Noordelijke streken der sovjet-unie zijn deze resultaten natuurlijk van groote beteekenis. (Inst.voor Plantenteelt, Leningrad).
(Vorig bericht blz. 376 K.)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Werkzaamheden hervat. — Het bureau der ontwapeningsconferentie heeft op 23 Jan. 1933 onder voorzitterschap van Henderson zijn werkzaamheden te Genève hervat.
Tijdens de zitting vond een uitvoerig debat plaats over de kwestie der immuniteit van personen, die aan de contrôle-commissie inzake ontwapening mededeelingen zouden verstrekken over vermeende of feitelijke overtredingen hunner regeeringen van de bepalingen der ontwapeningsconferentie.
Na uitvoerige juridische besprekingen is indertijd door een commissie vastgesteld, dat het onmogelijk is, deze kwestie in een juridisch onaanvechtbaren vorm te gieten.
Besloten werd, dat de rawworteur van genoemde commissie, Bourquin (België) met den vice-president, Politis nogmaals zal trachten een juridische regeling van deze kwestie te vinden. (Vor. ber. blz. 625 G.)

C. JAPAN. — Financiën - Nieuwe vlootcredieten. — In het Huis van Afgevaardigden werd opzien gewekt door een erkenning, gegeven door den minister van marine, dat in het a.s. begrootingsjaar weer 370.000.000 yen voor marinedoeleinden zal worden gevraagd. Daarvan zullen 87.000.000 yen dienen als eerste termijn voor een program van vlootwijzigingen.
(Vor. ber. Leger en Vloot 617 D.; Begrooting 586 A.)

D. NEDERLAND. — Contingenteering van Zakdoeken en Overhemden. — De Staatscourant van 24 Jan. 1933 bevat een K.B., waarbij de invoer van overhemden en zakdoeken voor den tijd van zes maanden (1 Januari — 1 Juli 1933), wordt gecontingenteerd.
Het percentage van den invoer van overhemden is gesteld op 100, dat van zakdoeken op 90 van de waarde van den gemiddelden invoer gedurende zes maanden in de jaren 1930 en 1931.

E. OUSTRIC AFFAIRE. — De correctioneele rechtbank te Parijs heeft Oustric vrijgesproken in de zaak van misbruik van vertrouwen. (Le Matin) (658 H.)

F. DUITSCHLAND. — Onderwijs - Beperking van het aantal studenten. — Het Pruisische ,,Kultusministerium" heeft, gezien de overvulling der Pruisische hoogescholen, den leiders van klinieken, laboratoria enz. machtiging verleend, bij wijze van proef bekend te maken, hoeveel studenten in hun instellingen een behoorlijke opleiding kunnen ontvangen en allen, die zich boven dat getal aanmelden, af te wijzen. De leeraren mogen zelf den maatstaf voor de toelating of afwijzing Bepalen, waarbij de bekwaamheid der studenten in de allereerste plaats zal gelden. De minister wenscht het aantal der afgewezenen en de gronden hunner afwijzing, te vernemen.
Praemedicus, het candidatennummer der Deutsche med. Wochenschrift, is van oordeel, dat de selectie moet geschieden op grond van de geschiktheid voor het beroep in zedelijk, wetenschappelijk en practisch opzicht. (Ned Tijdschr. voor Geneesk.).

G. EGYPTE. — Politieke smeekbede in de moskee. — Onder den dienst in de Hoesseinmoskee te Caïro smeekten de geloovigen op verzoek van den oud-premier Nahas Pasja in koor: „God bevrijde ons van de imperialistische Britten". Bij het einde der gebeden stond Nahas Pasja, die voorzitter is van de Wafd-partij, op en riep met luide stem: „Gij, die gelooft in God, herhaalt met mij op dezen laatsten dag van Ramadan de verzuchting, dat God ons van de Engelschen moge bevrijden".

H. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch Conflict. — De Commissie van 19 van den Volkenbond, wier pogingen het Nandsjoerijsche conflict bij te leggen volgens paragraaf 3, art. 15 van het Volkenbondspact, zijn gefaald, heeft een sub-commissie benoemd om een rapport op te stellen overeenkomstig paragraaf 4 van hetzelfde artikel.
De commissie besloot een redactie-commissie te benoemen tot het uitwerken van het eind-rapport. In deze commissie werden gekozen Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië, Duitschland, Zwitserland, België, Spanje, Tsjecho-Slowakije en Zweden. Deze redactie-commissie zal een ontwerp-rapport uitwerken, aangezien het rapport van Sir Eric Drummond onvoldoende wordt geacht. (Vorig bericht blz. 659 I.)

I. PERZIE. — Opgravingen - Paleizen van Xerxes en Darius. — De expeditie, die door de Chicago University naar Perzië is gezonden, maakt melding van twee belangrijke ontdekkingen, nl. de ruïnes van paleizen van Xerxes en Darius te Persepolis, de oude hoofdstad van Perzië en een dorp uit het steenen tijdperk, dat ongeveer 6000 jaar oud moet zijn en dat op twee mijl afstand ligt van Persepolis.
De expeditie heeft gedurende twee jaren gegraven tot een diepte van 26 voet, alvorens men de ruïnes bloot gelegd had. In de paleizen van Persepolis zijn prachtige sculpturen gevonden.
(Zeitschrift für Iranistik)

K. NEDERWND. — Wijziging van de kieswet-Amendementen ingediend. — De Tweede Kamerleden, de heeren Van den Bergh, Vliegen en Jan ter Laan hebben twee amendementen ingediend op het wetsontwerp tot wijziging van eenige artikelen der Kieswet. Een dezer amendementen heeft dezelfde strekking als artikel III van het oorspronkelijke ontwerp der regesring. Het beoogt, wat de verkiezing voor de Tweede Kamer betreft, tegemoet te komen aan het groote euvel, dat tallooze stemmen, uitgebracht op lijsten, die voor een zetel niet in aanmerking komen, verloren gaan. Het amendement zal nogal wat extra administratieve verrichtingen met zich brengen en bovendien ietwat meer kosten veroorzaken, maar het zal aan het euvel op zeer radicale wijze een einde maken, zegt de toelichting. (Vor. ber. 425 B.)

L. FRANKRIJK. — Goudreserves. — De goudvoorraad van de circulatiebank van Frankrijk is sedert begin Dec. 1932 met ongeveer frs. 600 mill. gedaald. Volgens den bankstaat van 2 Dec. 1932 bereikte de goudvoorraad een hoogterecord met frs. 83.360 mill., terwijl op 6 Jan. j.l. het goudbezit op den bankstaat

voorkwam met frs. 82.760 mill. Deze vermindering, die op zich zelf niet veel te beteekenen heeft, gezien den enormen goudvoorraad van de Fransche circulatiebank, is grootendeels toe te schrijven aan het onttrekken van bedragen door de arbitrage ten behoeve van den export naar de Ver. Staten.
(La Journée Industrielle)
(Zie Bank v. Frankrijk blz. **384** B.)

A. **P.** H. *O.* H. **I.** — Uitzendingen een maand gestaakt. — Bij de proefuitzendingen met den kortegolfzender van de Phohi is gebleken, dat de zender weliswaar van den langdurigen stilstand geen nadeelen heeft ondervonden, doch dat de gebruikte golflengte van ca. 17 Meter door een inmiddels ingetreden verandering van de Heaviside laag in de atmosfeer gedurende het winterseizoen niet meer op de meest geschikte uren (nl. de avonduren tusschen 20 en 23 uur) in Indië wordt ontvangen. Men heeft daarom de proefuitzendingen met ingang van 21 Januari gestaakt, voor den duur van ongeveer een maand, om aan den zender eenige wijzigingen aan te brengen, waardoor ook met een golflengte van ongeveer 25 Meter zal kunnen worden uitgezonden. De Phohizender zal dan gedurende de wintermaanden op 25 Meter golflengte uitzenden en in het zomerseizoen op 17 Meter. Hierdoor zal dan in beide jaargetijden de ontvangst in Indië in de avonduren kunnen worden verzekerd.
(Vorig bericht blz. **621** H.; **619** B.)

25 JANUARI **1933**

B. JURISPRUDENTIE. — Betaling van geldboeten. — Ingediend is een wetsontwerp, houdende nadere voorzieningen betreffende betaling van geldboeten en van het geldelijk bedrag, waarop verbeurdverklaarde voorwerpen bij de uitspraak worden geschat.
Het ontwerp bedoelt een technische herziening op een enkel punt van de genoemde regelingen.
Art. 24 tweede lid van het Wetboek van Strafrecht bepaalt — teneinde ten uitvoerlegging op goederen en inkomsten en vervangende vrijheidsstraf zooveel mogelijk te voorkomen — dat de verdachte altijd, dus ook nog op het tijdstip dat met de executies zal worden begonnen (wellicht lang na verloop der oorspronkelijk gestelde termijnen) bevoegd blijft, zich door betaling alsnog van de — oorspronkelijke — geldboete, of van het daarvan overgebleven gedeelte, te bevrijden. Hetzelfde geldt, ingevolge art. 34, zesde lid, ten aanzien van betaling alsnog van het oorspronkelijke bedrag, waarop verbeurdverklaarde voorwerpen bij de uitspraak worden geschat.
Deze laatste voorschriften hebben speciaal in tijden van malaise als de tegenwoordige, tot practisch gevolg, dat talloozen de termijnen, waarbinnen geldboeten en geschatte waarden moeten worden voldaan, zonder meer laten verloopen en eerst tot betaling overgaan op het oogenblik, dat het tot verhaal op hun goederen of inkomsten komt of zij voor de vervangende vrijheidsstraf worden aangehouden.
Dit vormt o.m. een niet onaanzienlijk renteverlies (aan boeten en geschatte bedragen wordt per jaar in totaal één à twee millioen gulden ontvangen, van welk bedrag onder de tegenwoordige wetgeving tenminste de helft eerst na afloop van den gestelden termijn binnenkomt).
In het wetsontwerp nu wordt voorgesteld, de kosten in zulke gevallen te verhoogen met 20%, nochtans met een minimum van één gulden.

C. FRANKRIJK. — Verhooging invoerrechten op aardappelen en aardappelmeel. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens bericht van den Landbouwconsulent te Parijs, bij besluit van de Fransche Regeering, opgenomen in „Le Journal Officiel" van 21 Jan. 1933, het invoerrecht op aardappelen in Frankrijk is verhoogd van 15 op 30 francs per 100 K.G., voor nieuwe aardappelen tusschen 1 Maart en 30 Juni van 21 op 42 francs.
Bij hetzelfde besluit is het invoerrecht op aardappelmeel verhoogd van 120 op 150 francs per 100 K.G.
(Vorig bericht blz. **312** N.)

D. NEDERLAND. — Uitvoer van bloembollen - Raad van Beroep ingesteld. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft benoemd, voor den tijd van twee jaar, in den Raad van Beroep bedoeld in art. *6* van het K.B. van 28 December 1932 tot regeling van den uitvoer van bloembollen:
tot voorzitter, tevens lid Ernst H. Krelage te Haarlem;
tot plaatsvervangend voorzitter, tevens plaatsvervangend lid Th. M. H. van Waveren te Bennebroek;
tot leden: prof. dr. E. van Slogteren te Lisse, W. H. Jonkheer te Hillegom, J. van Leeuwen te Sassenheim, **A. C.** van der Schoot Jr. te Hillegom, J. M. van Til te Lisse, K. Velthuys te Hillegom;
tot plaatsvervangende leden: dr. **J. J.** Beyer te Lisse, H. J. Arentshorst te Sassenheim, Ant. Bergman te Sassenheim, Th. W. Hoog te Haarlem, W. A. Philippo te Hillegom, L. van Til Lz. te Hillegom.
Aan dezen Raad van Beroep wordt toegevoegd als secretaris: H. J. Voors, Leidschevaart 8 te Haarlem.
(Vorig bericht blz. **614** B.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Financiën - Schulden. — De regeering Roosevelt zal bij het aanvaarden van het bewind op 14 Maart 1933 een openbare schuld van de regeering-Hoover overnemen van 21.000.000.000 dollar.
Dit is evenwel niet het grootste bedrag, dat bij een regeeringswisaeling werd overgedragen, daar in 1921 door wijlen president Harding van de regeering onder Wilson een schuldenlast van 24.000.000.000 dollar werd overgenomen. (Vor. ber. Begrooting **597** B.)

F. GRIEKENLAND. — Kamerontbinding. — De Grieksche staatspresident Zaimis heeft de Kamer ontbonden en nieuwe verkiezingen onder leiding van Venizelos uitgeschreven. De verkiezingen zullen 5 Maart 1933 worden gehouden. (Ethnos, Athene) (650 G.)

G. NEDERLAND. — **Vereeniging** „Nederland-Egypte". — Onder auspiciën van de vereeniging „Nederland in den Vreemde", van welke vereeniging de heer P. J. de Kanter voorzitter is, is te Amsterdam de vereeniging „Nederland-Egypte" opgericht. Deze vereeniging stelt zich voornamelijk ten doel de behartiging van de wederzijdsche belangen der bevolking van beide landen, zulks in verband met de relaties, die reeds bestaan door het drukke gebruik, dat door een deel der Nederlandsche scheepvaart wordt gemaakt van het Suezkanaal, terwijl o.a. ook aandacht geschonken zal worden aan den export van katoen uit Egypte naar Nederland.
Tot voorzitter van de vereeniging werd benoemd prof. W. van der Pluym; verder werden geïnstalleerd als onder-voorzitter de heer H. J. Versteegh, hoofdcommissaris van politie te Amsterdam, als secretaris Mr. Dr. E. de Vlugt, een zoon van den burgemeester van Amsterdam en als penningmeester Jhr. mr. L. H. van Lennep, terwijl mede de benoeming plaats had van een aantal bestuursleden zonder vaste functie.
In de bijeenkomst hebben prof. van der Pluym en de zaakgelastigde van Egypte te den Haag, Mourad Kamel Bey het woord gevoerd.

H. **NEDERLAND.** — Letterkunde - Vondel-verzen ontdekt. — In de „Vondelkroniek" meldt mr. H. F. Wijnman een curieuze vondst: vier onbekende gedichten van Vondel op mr. Lieven van Coppenol, den schoonschrijver en graveur.
Deze calligraaf had de ietwat zonderlinge gewoonte zijn portret aan alle bekende dichters te zenden met het verzoek er een paar regels bij te schrijven, en hij vergaarde zoo heel wat roem op rijm.
Mr. Wijnman vond als resten van dien roem in het

Prentenkabinet een plano-druk van twee bladzijden met negen en twintig van deze gedichten, waaronder vier van Vondel. Een daarvan komt in sommige uitgaven voor, de andere kende men niet.

A. AMSTERDAM. — Werkloosheid in **1932.** — De werkloosheid was in 1932 aanmerkelijk omvangrijker dan in 1931. Het gemiddelde aantal werkloozen was in 1932 41.353 (in 1931: 24.925). Ket hoogste aantal was 46.466 (eind December) tegen in 1931 35.498 (eveneens eind December); het laagste aantal was 38.068 (eind April) tegen in 1931: 19.139 (eind Mei). In alle bedrijfstakken, behalve het diamantvak, is de gemiddelde werkloosheid in 1932 grooter geweest dan in 1931. (Vorig bericht blz. **556 C.)**

B. VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd. — De internationale conferentie inzake de bestudeering van de verkorting van den arbeidstijd is begonnen, volgens de reeds eerder aangenomen resolutie, met de bespreking van de detailvragen. Zooals voorzitter Mahaim echter aantoonde. gaat het hier om belangrijke principieele vragen. In de eerste plaats werd met 36 tegen 21 stemmen besloten aan de arbeidsconferentie in Juni aan te bevelen dat een internationale regeling inzake de verkorting van den arbeidstijd den vorm van een conventie zou moeten aannemen. De internationale arbeidsconferentie is volkomen vrij in Juni aan deze aanbeveling gehoor te geven of niet. De werkgeversgroep stemde tegen. Zij verklaarde zich over de verdere vragen van stemming te zullen onthouden, aangezien zij zich van alle verantwoordelijkheid over de samenstelling van een conventie wenscht te ontheffen.

Over de vraag of de conventie uitsluitend voor korten termijn zou gelden en dus feitelijk alleen voor de tegenwoordige crisis, of evenals alle arbeidsconventies voor langeren termijn zou gelden, ontstond een lange discussie. Tenslotte werden **36** stemmen voor de aanbeveling van een conventie van korten duur, die eventueel vernieuwd zou kunnen worden, uitgebracht, terwijl 19 leden der conferentie zich van stemming onthielden, waaronder de werkgeversgroep. De Nederlandsche regeerings- en arbeidersgedelegeerden, prof. Aalberse en de-heer Serrarens, stemden voor. Het quorum was hiermede niet bereikt, doch nadat hierover lang gediscussieerd was, werd besloten dat dit van weinig belang was daar de werkelijke beslissing bij de internationale arbeidsconferentie in Juni lag, en het hier slechts een aanbeveling gold. Tenslotte besloot de conferentie met 40 stemmen en **23** onthoudingen, dat een conventie zoo soepel mogelijk gehouden zal worden. (Vorig bericht blz. **657** B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Gold-rush** in **Dajak**landen. — Als gevolg van een gold-rush in het Boven-Dajakgebied, is een nieuw dorp ontstaan, terwijl verwacht wordt dat de bevolking binnenkort zal zijn verdubbeld.

Het ,,Bat. Nieuwsblad" schrijft de oorzaak van den terugkeer naar de goudwinning toe aan daling van de prijzen der boschproducten.

D. TELE-RADIUM. — De onder leiding van Lord Dawson of Penn in Engeland gehouden conferentie spreekt zich ten gunste van de behandeling op afstand met groote hoeveelheden radium van diepzittende kankergezwellen uit.

Zij beveelt daartoe aan de aanschaffing van een radiumeenheid van minstens vijf gram. In de handen van geoefende bestralings-therapeuten zou het gebruik van een dergelijke eenheid noch voor de patiënten noch voor den medicus gevaarlijk zijn.

Daar de tijdsomstandigheden de oprichting van een radiuminstituut in den weg staan, geeft het door de conferentie gepubliceerde rapport in overweging, verschillende ziekenhuizen voor deze behandeling geschikt te maken, mits zij terwille van de continuiteit der behandeling op niet te grooten afstand van elkaar gelegen zijn. Radium kost op het oogenblik 13.000 à 16.000 pond het gram.

De conferentie vond haar oorsprong in het ,,gevaar', voortspruitende uit het besluit der radiumcommissie, om de aan het Westminster Hospitaal toebedeelde radiumeenheid van vier gram, te verdeelen in vier eenheden van één gram. (The Lancet)
(Zie Kanker **623** D.)

E. CHILI. — **Cosach.** — De minister van Financiën heeft verklaard, dat alle wettelijke schulden van de Cosach door de salpeterindustrie erkend zullen worden, wanneer deze gereorganiseerd zal zijn.

Het officieele liquidatie-decreet voor de Cosach is gepubliceerd. Als gevolg hiervan is de situatie voor de houders van de Cosach-obligaties een weinig gunstiger geworden, zonder dat er echter nog eenige reden is voor optimisme. Volgens de ,,Fin News", is ten aanzien der financiën nog niets beslist en nog steeds worden hierover onderhandelingen gevoerd tusschen de Chileensche regeering, het Engelsche en het Amerikaansche comité. (Financial News)
(Vorig bericht **blz. 634** B.)

F. DR. H. D. BENJAMINS OVERLEDEN. — Op 24 Jan. 1933 is op bijna 83-jarigen leeftijd te 's-Gravenhage overleden de heer dr. H. D. Benjamins, oud-inspecteur van het onderwijs in Suriname.

De heer Benjamins werd op 25 Februari 1850 te Paramaribo geboren. Hij bezocht daar de gewone school en ging daarna naar Nederland om daar de H.B.S. en het Gymnasium te bezoeken. Hij promoveerde in 1875 te Leiden tot doctor in de wis- en natuurkunde op een proefschrift: ,,Geschiedenis van de Histologie der Villi Intestinalis". Daarna ging hij naar Paramaribo terug, waar hij leeraar was in natuur- en plantkunde aan de Geneeskundige School te Paramaribo en later inspecteur van het onderwijs in Suriname. Hij was verder lid van den Raad van Bestuur van Suriname, mede-redacteur van de Encyclopaedia van Ned.-Oost-Indië van 1914 tot 1917 en sedert 1919 redacteur van de West-Indische Gids. De heer Benjamins was ridder in de orde van den Nederlandschen Zeeuw.

G. LUCHTVAART. — Per stratosfeer-toestel over den Oceaan. - Rede vah prof. Piccard. — In een rede voor de ,,National Geographic Society" voorspelde de bekende stratosfeeronderzoeker, prof. Piccard, dat binnen enkele jaren reizigers in stratosfeer-vliegtuigen den Atlantischen Oceaan zullen kunnen over=steken, met even weinig risico als men nu met een auto door een stad rijdt.

De stratosfeer is volgens prof. Piccard de beste lucht. weg voor transatlantisch verkeer. In de stratosfeei is het weer altijd goed, zeide hij. Er is daar geen sneeuw, geen regen, geen mist, geen vorst, noch ijs, dat zich op de machine vastzet. Een vlucht over den Oceaan in een stratosfeer-vliegtuig, waarvan er verscheidene in Europa gebouwd worden, zal kunnen worden gedaan met een gemiddelde uursnelheid van 750 K.M. per uur. Zulk een tocht zal niet langer dan zes uur duren. (National Geographic Society)
(Vorig bericht Stratosfeer **525** F.)

H. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Commissie tot voorbereiding verdaagd. — De Commissie uit den Volkenbondsraad tot voorbereiding van de te Londen te houden Economische Wereldconferentie heeft in haar zitting van 25 Jan. '33 onder voorzitterschap van den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken besloten af te zien van de onmiddellijke bijeenroeping der economische wereldconferentie en pas later het definitieve tijdstip, waarop deze conferentie gehouden zal worden, te bepalen. Voorts werd besloten den Volkenbondsraad voor te stellen den Britschen minister-president MacDonald te benoemen tot president der conferentie.

Klaarblijkelijk is men tot het besluit om de conferentie uit te stellen gekomen, met het oog op de te verwachten onderhandelingen over de schuldenregeling met Amerika. (Vorig bericht blz. *656* F.)

26 JANUARI 1933

A. VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd. - Conferentie beëindigd. — De internationale conferentie inzake de invoering der 40-urige werkweek is op 25 Jan. '33 na onderhandelingen gedurende 14 dagen geëindigd. De conferentie heeft een voorbereidend karakter gedragen en heeft zich derhalve beperkt tot het aannemen van een algemeen rapport, dat eerst nog zal worden voorgelegd aan den Raad van Bestuur van het Internationale Arbeidsbureau.
Het eindrapport der conferentie resumeert de wederzijdsche opvattingen en geeft de afwijzende houding der werkgevers en de toestemmende houding der werknemers weer. Het rapport der conferentie zal ook worden voorgelegd aan de Economische Wereldconferentie. (Vorig bericht blz. 663 B.)

B. ESKIMO'S. — Rede van dr. Christii Leden. — Vanwege de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging Onze Vloot en het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap heeft de Noorsche onderzoekingsreiziger dr. Çhristian Leden te 's-Gravenhage een rede gehouden over het onderwerp: „Innuit, de buren van den Noordpool".
„Innuit" noemen de Eskimo's zichzelven. Het woord beteekent „menschen". De Eskimo's beschouwen zichaelven eigenlijk als de eenige echte menschen. Hun cultuur te bestudeeren, was het doei van spr.'s onderzoekingen. Dit doel, merkte hij op, is des te belangrijker, omdat de Eskimo's op den duur niet tegen de moderne techniek en beschaving bestand zullen zijn. Zij leven nog in tijdperken — zooals het steenen tijdperk — welke wij reeds duizenden jaren achter den rug hebben. Hun moraal echter staat zeer hoog. Liegen en bedriegen beschouwen zij als een groote zonde. Zij zijn wel genoodzaakt dit te doen, omdat hun levenswijze zoodanig is, dat zij zich op hun buren moeten kunnen verlaten. Spr. verhaalde van een leugenaar, die ter dood werd veroordeeld. De andere Eskimo's bleven vriendelijk jegens hem en één hunner doodde hem op de jacht, zich achter hem bevindende, onverwachts. Voor zijn weduwe en kinderen werd gezorgd.
De Eskimo's zijn niet zeer vruchtbaar, maar hebben gaarne zooveel mogelijk kinderen. Jongemannen en meisjes moeten, zoodra zij volwassen zijn, trouwen. Spr. kende een geval, waarin een vrouw, die geen kinderen kreeg, haar man vroeg er een tweede vrouw bij te nemen. In zoodanige verhoudingen zijn de beide vrouwen vriendinnen. En als een vrouw twee mannen heeft, zijn dezen goede vrienden.
De Eskimo's zijn van een volkomen hulpvaardigheid jegens elkaar. Als iemand een grooten buit op de jacht heeft gemaakt, deelt hij dien aanstonds met anderen, die minder gelukkig zijn geweest. Zijn de laatsten een volgende maal gelukkiger, dan schenken zij op hun beurt aan den minder fortuinlijke. Zij erkennen echter wel het eigendomsrecht.
Zij gelooven wel in een voortbestaan van de ziel na den dood, maar niet aan hel en hemel als straf en belooning. Spr. verhaalde van een Eskimo, die tot een missionaris zeide, dat, als men het goede doet vanwege de belooning, die daarna volgen zal, dit niet de juiste levenshouding is, omdat men het goede moet doen uit liefde tot het goede.
Dr. Leden heeft drie jaren onder de Eskimo's geleefd. (Vorig bericht blz. 614 G.)

C. LUCHTTOERISME. — Centrale Commissie voor Luchttoerisme. — Als uitvoeringsmaatregel van een overeenkomst tusschen den A.N.W.B. Toeristenbond voor Nederland en de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart ia tot stand gekomen de „Centrale Commissie voor Luchttoerisme".
Deze commissie heeft tot haar voorzitter gekozen den heer Edo J. Bergsma, voorzitter van den A.N.W.B. Als leden zullen zitting nemen voor de K.N.V.v.L. de heeren C. R. T. Baron Krayenhoff, voorzitter van de commissie voor luchttoerisme en propaganda dier vereeniging; M. Dutilh en H. Walaardt Sacré algemeen secretaris van de K.N.V.v.L.; voor den A.N.W.B. de heeren Edo J. Bergsma, voorzitter; H. J. van Balen en W. A. M. Westeroüen van Meeteren, directeuren respectievelijk van de afdeelingen algemeene zaken en toerisme van den Bond. Als secretaris der commissie treedt op Jhr. O. A. E. E. L. Wittert van Hoogland, reserve 2e luitenant-vlieger en hoofd van het Bureau voor Luchttoerisme K.N.V.v.L.-A.N.W.B.
De nieuw ingestelde Commissie voor Luchttoerisme van den A.N.W.B. is als volgt samengesteld:
Voorzitter: Edo J. Bergsma; secretaris: Jhr. O. A. E. E. L. Wittert van Hoogland; leden: H. J. van Balen, directeur van den A.N.W.B., W. P. F. van Deventer, directeur der A.N.V.V., M. Dutilh, A. Ch. E. van Ede van de Pals, inswecteur bij den Luchtvaartdienst van het Departement van Waterstaat, dr. J. Jongbloed, arts, reserve lste luitenant-vlieger C. Kolff, voorzitter R.A.C., C. R. T. Baron Krayenhoff, voorzitter der A.N.V.V., A. Plesman, directeur der K.L.M., G. A. Pos, lid van het Dagelijksch Bestuur van den A.N.W.B., M. J. L. Rosman, administrateur N.L.S., ir. B. Stephan, adjunct-directeur der Nederlandsche Vliegtuigenfabriek, W. C. J. Versteegh, kapitein-vlieger, H. Walaardt Sacré, algemeen secretaris der K.N.V.v.L. en W. A. M. Westerouen van Meeteren, directeur van den A.N.W.B. (Vorig bericht A.N.W.B. 630 E.)

D. ENGELAND. — Verkeersongevallen in 1932. — In 1932 hebben zich volgens een voorloopige officieele statistiek in Groot-Brittannië 184.268 verkeersongelukken voorgedaan. Hierbij werden 6651 personen gedood en 206.410 gewond. In 1931 bedroeg het aantal ongevallen 181.077, dat der dooden 6691 en dat der gewonden 202.119. (Daily Mail)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Volksraad. - De regeering over de salariskorting. — In antwoord op de interpellatie van den heer Monod de Froideville (I.K. P.) in den Volksraad over het salarisvraagstuk, heeft de gemachtigde der regeering, de heer Van Buuren, voorzitter van de salariscommissie, o.a. verklaard: dat de regeering tot de conclusie is gekomen dat zij het offer van de salariskorting van het personeel van den Lande moest vragen ter wille van het groote algemeene belang, verbonden aan een zoo groot mogelijke beperking van het begrootingstekort.
Dat de regeering inzonderheid ook gedacht heeft aan den nood van de groote gezinnen blijkt hieruit, dat voortaan niet alleen gezinnen met vijf of meer kinderen voor kindertoelagen in aanmerking komen, maar alle gezinnen met drie of meer kinderen, waarvan ten minste één kind school gaat, terwijl het bedrag van de kindertoelage werd verhoogd. (615 A.)

F. FRANKRIJK. — Toenemend autoverkeer. — Het aantal automobielen in Frankrijk is, ondanks de economische crisis, gedurende het afgeloopen jaar sterk toegenomen. Volgens de statistieken van het begrootingsjaar 1931-'32 werd voor 2.203.136 motorvoertuigen, waaronder 488.447 motorrijwielen en 4000 motorbooten, belasting betaald tegen 1.989.643 voertuigen in het jaar tevoren.
In 1922 waren er in Frankrijk slechts 242.358 automobielen. (L'Auto)

G. AMSTERDAM. — Bevolking in 1932. — Het Bureau voor de Statistiek deelt ons mede:
Voor zoover de gegevens over 1932 thans reeds beschikbaar zijn, bedroeg de bevolking op 1 Januari '33 772,370 zielen tegen 766.251 op 1 Jan. 1932, zoodat zij in het jaar 1932 met 6119 zielen is toegenomen. Deze toename is geringer dan die in het vorige jaar (8872). Wel was het geboorte-overschot 5984, een weinig hooger dan dat in 1931 (5866), doch het vestigingsoverschot liep terug van 3011 tut 123.
Het aantal geborenen was dit jaar opnieuw lager en bedroeg 12.219 of wel 15.8 per 1000 inwoners tegen

16.6 in 1931. Daar ook de sterfte belangrijk geringer was (6235 overledenen of 8.1 per 1000 inwoners tegen 8.9 in 1931) bleef het geboorte-overschot, zooals gezegd, toch nog boven dat in 1931.
Het terugloopen van het vestigingsoverschot is een gevolg van geringer vestiging en hooger vertrek. Er vestigden zich te Amsterdam 32.693 personen, terwijl er 32.570 vertrokken. Voor 1931 waren deze cijfers resp. 34.018 en 31.007. (Vor. ber. blz. 190 B.)

A. Ir. R. A. VAN SANDIOK OVERLEDEN. — Te 's-Gravenhage is, 77 jaren oud, overleden ir. R. A. van Sandick, oud-algemeen secretaris van het Kon. Instituut van Ingenieurs en oud-hoofdredacteur van „De Ingenieur".
Rudolf Adriaan van Sandick was geboren op 6 Dec. 1855; hij studeerde te Delft, waar hij in 1878 het ingenieursdiploma verwierf. Achtereenvolgens was hij werkzaam bij den Rijkswaterstaat hier te lande, bij B.O.W. in Ned.-Indië, leeraar in de wis-, natuur- en werktuigkunde te Deventer en Amsterdam, hoofdredacteur van het weekblad Insulinde, van de Indische Gids en gedurende meer dan 25 jaar van „De Ingenieur." Ook was hij jarenlang lid van den gemeenteraad van Den Haag, lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, somtijds wethouder van onderwijs in Den Haag en voorts werkzaam in tal van commissies, eerearnbten en besturen. Hij schreef drie boeken en tal van tijdschriftartikelen.

B. FRANKRIJK. — Financiën. — Tijdens het debat in de Fransche Kamer verklaarde de minister van Financiën, Chéron, dat hij er in toestemde het totaal der bezuinigingen en fiscale maatregelen, die onmiddellijk noodig zijn om de begrooting in evenwicht te brengen, van 10,5 milliard tot 7 milliard te verminderen. Deze concessie motiveert minister Chéron als volgt: de autonome amortisatiekas zou dit jaar ongeveer 3,5 milliard aan staatsschulden moeten delgen en deze som kan men voorloopig buiten beschouwing laten, vooropgesteld echter dat men later, bij de beraadslaging over de definitieve begrooting, die zoo spoedig mogelijk dient te geschieden, dit bedrag er weer op brengt.
Aldus zou de afdoening van het begrootingstwaalfde voor Februari vergemakkelijkt worden.
(Le Temps) (Vorig bericht blz. 660 E.)

C. ROTTERDAM. — Waarschuwende woorden van wethouder mr. A. de Jong in den gemeenteraad. — „Ik ben van meening, dat, als we niet goed oppassen, de stad te gronda gaat. Ik sta aan het eind van mijn leven; ik ben de politiek ingegaan, en heb daarin niet gevonden wat ik verwachtte. Ik vond veel onedels, veel onwaardigs, veel leugenachtigs. Ik ben 22 jaar wethouder en mijn levenswerk is geweest mij te wijden aan Rotterdam. En wanneer men dan ziet, dat een groote, prachtige havenstad de ruine nabij is, dan is dat tragisch."
Het waren deze woorden, die wethouder mr. A. de Jong sprak aan het slot van zijn uitvoerige rede op 24 Jan. '33, waarmede hij als eerste lid van het college antwoordde op de algemeene beschouwingen over de begrooting in den gemeenteraad.

D. NEDERLAND. — Spoorwegen - Loonsverlaging. — Ten opzichte van het na de onderhandelingen tusschen spoorwegdirectie en Personeelraad ten slotte door de directie geformuleerde voorstel, dat in de plaats treedt van de oorspronkelijk aangekondigde nieuwe loonsverlaging van 5%, stelde de Ned. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel haar standpunt in een op 24 Jan. '33 gehouden buitengewoon-congres vast.-
Na besprekingen, waarbij door een aantal afgevaardigden sterk den nadruk werd gelegd op de omstandigheid, dat de loonen van het personeel thans in voldoende mate zijn verlaagd en de arbeidsvoorwaarden reeds ernstig zijn benadeeld, met welke opvatting alle afgevaardigden zich accoord verklaarden, werd ten slotte, gezien de bestaande omstandigheden, het advies van het hoofdbestuur tot aanvaarding der voorliggende voorstellen met groote meerderheid van stemmen goedgekeurd.
Vóór het advies van het hoofdbestuur werden uitgebracht 1095 stemmen, tegen waren 327 stemmen, terwijl 18 stemmen blanco werden uitgebracht.
Dit nader geformuleerde voorstel der directie strekt er, naar men weet, in hoofdzaak toe om de oorspronkelijk voorgenomen verlaging der loonen met 10% — waarop thans reeds een korting met 5% werd toegepast — terug te brengen op 8%.
Deze loonsverlaging gaat in op 1 April 1933.
(Vorig bericht blz. 639 G.)

E. NEDERLAND. - Nederlandsch-Zuid-Amerikaansch Instituut. — Te 's-Gravenhage is onder groote belangstelling het Nederlandsch-Zuid-Amerikaansch Instituut officieel geïnstalleerd. Dit instituut stelt zich ten doel de betrekkingen tusschen Nederland en de landen van Zuid-Amerika te bevorderen en uit te breiden. President van het Instituut is dr. E. Heldring uit Amsterdam, vice-president de heer Keus, terwijl verder in het bestuur zitting hebben de heeren prof. Van Dam, mr. Van Balen, mr. Molenaar, mr. Rost Onnes, mr. Steenberghe, mr. Van Spaendonck, M. Lam Jr., mr. K. P. v. d. Mandele, E. Henny, mr. Dijckmeester, De Beaufort en Goudriaan.

27 JANUARI 1933

F. ECONOMISCHE KRONIEK. — 13 Juli 1932—30 December 1932. — In vervolg op onze Kroniek der Wereldcrisis van 28 Juli 1932, blz. 434 A., geven wij onderstaande Economische Kroniek, die wij aan het Bank-Nummer van het Algemeen Handelablad van 21 Januari 1933 hebben ontleend.

13 Juli. Fransch-Engelsche overeenkomst gepubliceerd ter bevestiging van de Europeesche vredesbeweging. Duitschland, België en Italië uitgenoodigd toe te treden.
14 Juli. Italië sluit zich bij de Fransch-Engelsche overeenkomst aan.
15 Juli. Invoerbeperkingen voor suiker, steenkool, petroleum, hout, graan enz. in Zwitserland,
16 Juli. Door den Volkenbond is een nieuwe leening goedgekeurd aan Oostenrijk ten bedrage van 300 millioen Sch. — De Oostenrijksche regeering kondigt een transfermoratorium af. — Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden neemt de Wagner-Garner Bill aan, ter bestrijding van de werkloosheid.
17 Juli. De internationale suikerconferentie te Brussel geëindigd, zonder definitieve resultaten.
18 Juli. Turkije tijdens een buitengewone Volkenbondsvergadering in den Volkenbond opgenomen. — Conventie van Ouchy geteekend door Nederland, België en Luxemburg.
21 Juli. Denemarken stelt den Nederlandschen import op 2.4% van den totalen invoer vast. — Pruisen onder toezicht van het Rijk gesteld. Von Papen Rijkscommissaris. Staat van beleg in Berlijn en de provincie Brandenburg. — Opening van de Conferentie van Ottawa.
24 Juli. Nieuwe 4% leening Amsterdam aangekondigd ad f 10 millioen. — De internationale petroleumovereenkomst te Parijs gesloten. Rusland bleef buiten de overeenkomst.
25 Juli. Duitschland sluit zich bij de Fransch-Engelsche overeenkomst aan.
26 Juli. Poolsch-Russisch non-agressie pact geteekend. — President Hoover onderteekent de Glass-Borah Bill, ter verruiming van den geldomloop.
27 Juli. Mobilisatie in Bolivia en Paraguay.
31 Juli. Amerika bereid deel te nemen aan de economische wereldconferentie. — Nieuwe Duitsche rijksdagverkiezingen. Geen absolute meerderheid voor Hitler.
4 Augustus. Internationale overeenkomst in de stikstofindustrie.
5 Aug. De firma Scheurleer & Zn. vraagt faillissement aan.
6 Aug. Contingenteering van fruit naar Frankrijk door Nederland.

7 Aug. Wet tot contingenteering van den invoer van boter in werking getreden.
12 Aug. De ,,Ned. Spitsbergen Comp." te Spitsbergen door de Sovjet Unie overgenomen. — Hoover verklaart zich tegen de schrapping der oorlogsschulden. — Contingenteeringsmaatregelen door de Nederlandsche regeering voor porselein, aardewerk, wollen en halfwollen stoffen.
15 Aug. President Hoover roept als voorbereiding voor de economische wereldconferentie een crisisconferentie bijeen.
17 Aug. De Oostenrijksche Nationale Raad neemt het leeningsverdrag van Lausanne aan.
18 Aug. Amsterdam geeft weer een leening uit van f 5 millioen, die vele malen wordt overteekend.
22 Aug. Uit de te Ottawa gesloten economische overeenkomsten blijkt, dat de Engelsche regeering heeft toegezegd de rechten voor buitenlandsche boter, eieren, kaas en andere melkproducten aanzienlijk te verhoogen.
24 Aug. Conferentie der Midden-Europeesche landbouwstaten te Stresa geopend. — Contingenteering van kousen, sokken, servetten enz. in Nederland.
27 Aug. Staking in de Engelsche katoenweverijen.
30 Aug. Staking in de Nederlandsche Scheepvaart.
31 Aug. De Duitsche Rijksdag weder ontbonden.
2 September. Verlenging van de opschorting van den gouden standaard in Zweden.
13 Sept. Internationale cacao-conferentie te Brussel geopend.
15 Sept. De Parijsche petroleumovereenkomst door Roemenië geratificeerd, — Staking bij de Nederl. scheepvaart geëindigd.
18 Sept. De verkiezingen in Zweden brengen groote winsten voor de sociaal-democraten.
19 Sept. Aankondiging Fransche conversieleening.
21 Sept. Discontoverlaging in Duitschland van 5 tot 4%.
26 Sept. De Duitsche regeering verlaagt den rentevoet der landbouwhypotheken en neemt maatregelen ter bescherming van de landbouwers tegen executoriale verkoopen.
27 Sept. Einde der katoenstaking in Lancashire. — Oprichting van de ,,N.V. Mij. tot Behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen".
28 Sept. Nieuwe 5% leening Amsterdam ad f 5 millioen. — De liberale ministers treden uit het Engelsche kabinet.
29 Sept. Noodverordening ter vermindering van den rentelast van den landbouw in Duitschland gepubliceerd. — De steden Keulen en Frankfurt a.M. stellen de verschuldigde aflossing uit.
30 Sept. Verplichtingen van Duitschland aan Amerika n.l. de Mixclaims vorderingen en de vorderingen voor de Amerik. bezettingskosten voor resp. 2 en 2½ jaar verlengd. — Op de 5% Engelsche oorlogsleening werd volgens het officieele communiqué der schatkist f: 1.920 millioen voor conversie aangemeld, zoodat f 165 millioen of 8% op 1 Dec. in contanten moeten worden uitbetaald.
1 October. Java-Japan vrachten conferentie gevormd. — Nieuwe 5% Indische leening van f 40.800.000 tegen een koers van 97½%. — Het Braziliaansche moratorium voor de buitenlandsche leeningen verlengd tot 31 Oct. 1933. — Het embargo op de Engelsche kapitaalmarkt gedeeltelijk opgeheven. — Staat van beleg afgekondigd in Chili.
2 October. De Duitsche ,,tomaten-commissie" bereikt te Brussel een overeenkomst.
3 October. Rapport-Lytton gepubliceerd. — Parijsche conversieleening geplaatst in Nederland.
4 October. Internationale suikerconferentie te Brussel. Verhooging der Cubaansche contingenten. — Nieuwe regeling der Turksche staatsschulden. — Internationale Wolconferentie geopend te Amsterdam. — De Nederlandsch-Duitsche onderhandelingen i.z. de contingenteeringsmaatregelen loopen op niets uit. — Irak treedt tot den Volkenbond toe.
5 October. Van de Fransche conversieleening van fr. 85 milliard moet fr. 1.585 mill. worden afgelost.
7 October. Het aantal bij de Philipsfabrieken werkzame arbeiders bedraagt weer 11.000.
10 Oct. Nieuw douanetarief in Polen.
11 Oct. Vetcontingenteering treedt in werking. — Disconto in Denemarken verlaagd van 4 tot 3½%.
13 Oct. Ottawa-accoorden gepubliceerd. — Nieuwe valutawet in Denemarken. — Advies van het departement aan de Indische regeering tot de oprichting van een centrale suikerverkooporganisatie. — Nieuwe Indische leening sterk overteekend.
14 Oct. Moratorium in Bolivia voor staats- en particuliere schulden.
15 Oct. Vischuitvoer naar Frankrijk gecontingenteerd.
16 Oct. Engelsch-Iersche onderhandelingen opnieuw mislukt.
17 Oct. Verlaging disconto in Hongarije van 5 tot 4½%. — Bankiers weigeren de stad New York nieuwe credieten te verstrekken, voordat groote bezuinigingen zullen zijn doorgevoerd. — Moratorium afgekondigd in Brazilië voor den tijd van 60 dagen.
18 Oct. Engeland zegt het handelsverdrag met Rusland op.
19 Oct. Belgische kabinetscrisis. — Eerste scherpe koersdaling van het £.
21 Oct. Het parlement van Nieuw-Zeeland ratificeert de overeenkomst van Ottawa.
22 Oct. Engelsche ijzer- en staaltarieven voor den tijd van 2 jaar verlengd. — Roosevelt verklaart zich voor opheffing van het drankverbod. — Verlaging disconto in Spanje van 6½ tot 6%. — Opening der Balkan-conferentie. — Nieuw kabinet in België onder leiding van de Broqueville.
23 Oct, De Kon. Petroleum Mij. keert geen interim-dividend uit.
24 Oct. Moratorium voor de Bulgaarsche leeningen verlengd tot 16 Nov.
25 Oct. Instelling bedrijfsraden aangenomen. — De invoerrechten in Finland verhoogd.
27 Oct. Internationale cellulose-overeenkomst verlengd. — De behandeling van het wetsontwerp i. z. de verhooging der Invoerrechten in Nederland in de Tweede Kamer verdaagd. — Argentinie neemt het initiatief tot de beperking der graanproductie.
28 Oct. Het Lagerhuis neemt de overeenkomst van Ottawa aan.
29 Oct. President Machado teekent het decreet ter beperking der Cubaansche suikerproductie.
31 Oct. Reis van Herriot naar Spanje.
1 November. Overeenstemming bereikt op de Java-Japan vrachtenconferentie. — Broodinvoer gecontingenteerd.
2 Nov. Aankondiging nieuwe Engelsche emissie, ter aflossing der 4½% War Loan en de niet geconverteerde obl. der 5% War Loan. — Engeland zal niet toetreden tot het verdrag van Ouchy. — Moratorium afgekondigd voor Nevada.
5 Nov. De Canadeesche regeering verwerpt het voorstel tot afschaffing van den gouden standaard. — Staking in de katoenindustrie in Lancashire geëindigd.
7 Nov. Nieuwe Rijksdagverkiezingen in Duitschland. — Verlies voor de Nat.-Socialisten.
9 Nov. Roosevelt tot president der Ver. Staten gekozen.
10 Nov. Groote stormschade aan den Cubaanschen suikeroogst.
13 Nov. Afkondiging van een aflossingsmoratorium voor alle hypotheken in Duitschland.
15 Nov. Nieuwe regeling van den boterinvoer in Duitschland.
16 Nov. Overeenkomst van Ottawa door Engeland geratificeerd. — Voorstellen der Fransche regeering tot opheffing van het bankgeheim.
22 Nov. Fransche invoerrechten voor enkele graansoorten verhoogd. — Hitler kabinetsformateur.
24 Nov. President Hoover eischt betaling der oorlogsschulden. — Verhooging der invoerrechten na wijziging in de Tweede Kamer aangenomen.
25 Nov. Roemenië besluit in principe tot de invoering van een contingenteeringssysteem.
26 Nov. De Noord-Atlantische conferentie besluit tot verhooging van enkele passagierstarieven.
27 Nov. Hoogte-record van den goudprijs, en laagte-record van het £.
28 Nov. De Perzische regeering zegt de d'Arcy-concessie van de Anglo Persian Oil Co. op.
29 Nov. Bankmoratorium van Nevada voor drie weken verlengd. — Fransch-Russisch non-agressiepact geteekend. — Japan wijst het rapport-Lytton af.
2 December. Von Schleicher kabinetsformateur.
3 Dec. Overeenstemming bereikt op de internationale suikerconferentie te 's-Gravenhage.
4 Dec. Kabinet Von Schleicher gevormd.
6 Dec. Het 18e amendement in de Ver. Staten nog niet opgeheven. — Overeenstemming bereikt tusschen Nederlandsche en Engelsche theeproducenten.
8 Dec. De Lloyd Triestino opent een nieuwen dienst op Oost-Indië. — Memorie van toelichting op de suikerontwerpen. Instelling van de N.I.V.A.S. als ,,single seller". — Internationale Petroleumconferentie leidt tot bevredigend resultaat.
9 Dec. De Intern. Kunstzijde-onderhandelingen te Berlijn krijgen haar beslag. — De Engelsche regeering verklaart de oor-

logsschulden in goud te zullen betalen. — De Braziliaansche regeering verbiedt den aanplant van koffie voor den tijd van 3 jaar.

10 Dec. Nieuwe leening Amsterdam ad ƒ 5 millioen ruim overteekend. — Op de internationale koperconferentie te New York wordt geen overeenstemming bereikt.

12 Dec. Eisch van Duitschland tot rechtsgelijkheid erkend. De ontwapeningsconferentie wordt voortgezet. — Contingenteering van katoenen stoffen en manufacturen van 1 Dec. tot 1 Sept. '33.

13 Dec. Scheepvaartovereenkomst gesloten tusschen Duitsche, Amerikaansche en andere Mijen, omtrent de vaart op den Noord-Atlantischen Oceaan. — De Ver. v. Theecultuur in Ned.-Indië verleent het bestuur machtiging tot het aangaan van overeenkomsten welke ten doel hebben tot restrictie te komen.

14 Dec. België weigert de oorlogsschulden te betalen. — Frankrijk weigert te betalen. Val van het kabinet-Herriot.

15 Dec. Overeenstemming bereikt aangaande de La Plata-vrachtenconferentie.

16 Dec. Rijkskanselier v. Schleicher ontvouwt zijn economisch programma. Hoofdpunt is de werkverschaffing.

19 Dec. Nieuw Fransch kabinet onder Paul-Boncour.

20 Dec. De commissie-Bruins spreekt zich uit tegen de contingenteering van textiel in Ned.-Indië. — Nieuwe leening Amsterdam, groot ƒ 6 millioen, aangekondigd.

21 Dec. Aantal werkloozen in Nederland gestegen tot 314.116 geheel en 19.567 gedeeltelijk werkloozen.

22 Dec. De Deensche regeering stelt een moratorium voor van drie jaar voor de scheepswerf Burmeister en Wain. — De Eerste Kamer keurt de verhooging der invoerrechten goed. — Invoerrechten op varkens, vleesch enz. in Duitschland verhoogd. — Oneenigheid tusschen de Britsch-Indische theeplanters i.z. de theerestrictie.

24 Dec. De Volksraad neemt de ordonnantie op de stichting van een centrale verkoopsorganisatie aan.

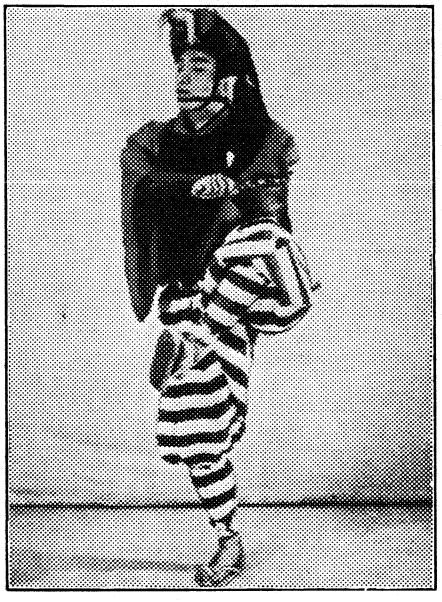
30 Dec. Officieele verklaring, dat Zuid-Afrika den gouden standaard heeft afgeschaft. (Algemeen Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 434 A.)

A. **JAPAN. — Rede van den minister van Oorlog Araki.** — De Japansche minister van Oorlog, Araki, heeft in het Hoogerhuis een rede gehouden, die groot opzien heeft gebaard. Hij sprak over het eventueele oorlogsgevaar met de Sovjet-Unie, dat het gevolg zou kunnen zijn van de Japansche militaire actie in Mandsjoerije. Ook in de Sovjet-Unie houdt men met deze mogelijkheid rekening, wat Araki bewees door te herinneren aan een uitlating van Stalin, dat de uitvoering van het eerste Russische vijfjaren-plan belemmerd was door de noodzakelijk geworden oorlogsvoorbereidingen, wat volgens Araki beteekende, dat Rusland een Japanschen aanval verwacht of voornemens is Japan aan te vallen. Japan behoeft zich echter niet ongerust te maken, want de Japansche krijgsmacht is op alle eventualiteiten voorbereid. De Japansche luchtmacht vooral is in de laatste jaren aanzienlijk uitgebreid en Japan zal er naar streven een luchtvloot te bouwen, die gelijkwaardig is aan die van de Sovjet-Unie. Voorts worden overal militaire trainingskampen voor de Japansche jeugd ingericht, zoodat in de toekomst de Japansche verdediging aan alle aanvallen het hoofd zal kunnen bieden. Wat China betreft dient vroeg of laat een einde aan den strijd te komen, aldus Araki. Wanneer China troepen naar Jehol zendt, zal Japan beslissende stappen moeten doen en zal de regeering zich wellicht tot een geheel nieuwe politiek gedwongen zien.
(Journal de Genève) **(Vor. ber. 522 B.; 316 H.)**

28 JANUARI 1933

B. **JAPANSCHE DANSKUNST.** — Onder de auspiciën van de „Vereeniging van Vrienden der Aziatische Kunst", zullen hier te lande Japansche dansers optreden. Rikuhei Umemoto en zijn echtgenoote Toshiko dansen op 31 Jan. te Amsterdam (Conservatorium) en 2 Februari te 's-Gravenhage (Pulchri).
Japansche danskunst is, voor zoover wij konden nagaan, in ons land nog nooit ten tooneele gebracht. Er is omtrent dezen vorm van Aziatische kunst hier ook weinig bekend, maar evenals de Javaansche danskunst heeft de dans in Japan een belangrijke cultuurfunctie en de traditie — meer dan duizend jaar oud — speelt daarbij een nog grootere rol dan in Europa. De beoefening van de danskunst staat bij den Japanner in hoog aanzien. De dansscholen in Japan gaan van vader op zoon over en wanneer er geen rechtstreeksche afstammeling is, wordt de beste leerling erfgenaam; de school blijft evenwel den naam van den stichter dragen. Victor Dandré vertelt, dat hij te Tokio een school bezocht heeft, die meer dan zes eeuwen oud is.

Rikuhei Umemoto.

De dansplastiek der Japanners heeft een symbolische beteekenis, welke voor den Europeaan niet altijd gemakkelijk te volgen is. Ieder gebaar van hoofd of handen, iedere beweging met den waaier heeft een functie in de pantomime, die door den Japanschen toeschouwer met spanning gevolgd wordt. De dansbeweging is een taal die hij zeer goed verstaat.
De school, waartoe Umemoto behoort, is, naar men ons meedeelt, een der belangrijkste van de zes groote dansscholen van Japan. Reeds Umemoto's grootvader beoefende de danskunst. Hij stond in dienst van keizer Ninko en heeft vele bekende tooneelspelers onderricht gegeven. Later gaf hij danslessen aan het Kabuki-theater. Ook Umemoto's vader was als leeraar in de danskunst aan dit theater verbonden. Hij heeft verscheidene danscomposities nagelaten en heeft in niet onbelangrijke mate tot de ontwikkeling van de Japansche danskunst bijgedragen.
De waaier heeft een symbolische beteekenis. De greep van den waaier vereenigt alle stralen, en uit dien greep ontvouwt zich het geheel, zooals het leven zich ontwikkelt uit zijn kiem.

C. **NEDERLAND. — Staking Kleedingindustrie geëindigd.** — De staking bij de confectiefabrieken De Vries en Susan, Van de Heyden, J. Gazan, „Necofa" en Hollandia-fabrieken is geëindigd, nadat partijen tot overeenstemming waren gekomen. Over de voorwaarden vernemen wij nader:
Overeengekomen is o.a. de collectieve arbeidsovereenkomsten te verlengen tot 31 December 1933, met dien verstande, dat een loonsverlaging van vier procent zal worden toegepast. De reeds in 1932 gegeven loonsverlagingen zullen hierop in mindering worden gebracht. Mochten ten deze geschillen ontstaan, dan zullen zij uiteindelijk door arbitrage worden beslecht.
Wij brengen nog in herinnering, dat de patroons eerst hadden voorgesteld een loonsverlaging van 15%

in te voeren: 10% op 1 Januari en 5% op 1 Juli 1933. De rijksbemiddelaar prof. Aalberse deed een eerste bemiddelingsvoorstel, waarbij hij de verlagingspercentages stelde op resp. 7½ en 2½%. Daar de arbeiders dit niet aanvaardden, deed hij een tweede voorstel, neerkomende op een verlaging van 5%. De patroons aanvaardden, de arbeiders verwierpen het. Daarna hebben de partijen verder onderhandeld met bovengenoemd resultaat. (Vorig bericht blz. 642 K.)

A. DUITSCHLAND. — Ministerie - Kabinet-Von Schleicher afgetreden. — Rijkskanselier Von Schleicher heeft tijdens zijn bezoek aan president von Hi burg meegedeeld, ε de rijksregeering als „Praesidialregierung" t dan in t at › ziin om in den Rijksdag voor haar programma en opvattingen op te komen, als de rijkspresident hem volmacht tot ontbinding zou geven.
President von Hindenburg verklaarde, dat hij aan dit voorstel, gezien den toestand van het oogenblik, geen gevolg kon geven.
Hierop bood von Schleicher hem het ontslag der regeering aan, wat de rijkspresident aanvaardde. Hij verzocht von Schleicher om de loopende zaken af te doen.
Ten slotte bedankte hij von Schleicher voor de diensten door hem en de andere leden der regeering aan het vaderland bewezen.
Aan het bezoek van den rijkskanselier aan von Hindenburg ging een kabinetszitting vooraf, waarin den rijkskanselier de volmacht was gegeven om het ontslag der regeering aan te bieden, voor geval hij van von Hindenburg niet de volmacht tot rijksdagontbinding kreeg. (Vorig bericht blz. 609 El.)

B. FRANKRIJK. — Ministerie - Kabinetscrisis op 28 Januari. — De regeering-Paul-Boncour is bij de stemming over het regeeringsvoorstel tot verhooging der inkomsten uit de directe belastingen met 5%, ten val gebracht, daar zij met deze stemming, waaraan de premier de kwestie van vertrouwen had verbonden, met 390 tegen 170 stemmen in de minderheid is gebleven. Deze uitslag is een gevolg van het feit, dat de socialisten geweigerd hebben, zich bij de stemming over dit regeeringsvoorstel bij de radicalen en republikeinsch-socialisten aan te sluiten.
(Le Temps) (Vorig bericht blz. 618 F.)

29 JANUARI 1933

C. NEDERLAND. — Dr. Colijn's meening omtrent de crisis. — Dr. H. Colijn heeft met den hoofdredacteur van de „Zakenwereld" gesproken over de wereld-depressie. Wij ontleenen hieraan zijn slotbemerkingen:
„Mijn overtuiging is wel", zeide dr. Colijn, „dat wij wat men noemt den bodem van de crisis bereikt hebben, maar tevens, dat de lijn van dit dieptepunt uit voor de eerstvolgende jaren een horizontale richting zal blijven volgen, m.a.w. dat wij voorloopig op dit niveau zullen blijven. Men zal zich die lijn echter niet hebben te denken als getrokken langs een lineaal, doch met de noodige fluctuaties naar boven en naar beneden, welker gemiddelde echter een horizontale lijn zal vormen.
Wij zullen nog wel het een en ander beleven, dat zeer ernstig lijkt. Maar erger zal dat den toestand toch in wezen niet maken.
Voor de positie van den gulden of voor de mogelijkheid, dat de staat der Nederlanden op den duur rente en aflossing der staatsschulden niet meer zou kunnen betalen, was dr. Colijn niet bevreesd.
Bij een wijs financieel beleid hield hij zulks voor uitgesloten, m.a.w. wanneer men de tering naar de nering zal weten te zetten. En dat is mogelijk, want op de staatshuishouding kan nog heel wat meer bezuinigd worden dan tot nu toe geschiedde." (263 O.)

D. VEILIGHEIDSTOESTEL VOOR ONDERZEEERS. — Met den onjuisten naam „parachute" duidt de „Ill. London News" in haar jongste nummer (21 Januari) een hulpmiddel aan, waarmee de bemanning van een gezonken onderzeeër, die niet meer naar boven kan komen, aan het vaartuig en daarmee aan den dood kan ontsnappen.
De Engelsche onderzeebooten zijn of worden alle van deze inrichting voorzien. Zij bestaat in hoofdzaak uit een soort kist die door een waterdicht luik verbonden is met het inwendige van de boot, terwijl een bovenluik uitgang kan geven naar buiten.
De manschappen kunnen een voor een ontsnappen De man kleedt zich daartoe in een eenvoudig soort duikerpak, „Davis escape apparatus". Dit is o.m. voorzien van een uittrekbare klep, die de opstijging in schuine richting leidt, om te voorkomen dat de man te snel in een anderen atmosferischen druk komt.
Als de man in de kist heeft plaats genomen wordt deze met water gevuld, waarna hij door het bovenluik naar buiten klimt.
Zoodra binnen de boot wordt waargenomen dat de man de boot verlaten heeft, wordt het bovenluik gesloten en het water uit de kist verwijderd. Daarna ia het toestel gereed een volgenden man toe te laten om uit den onderzeeër te ontsnappen.
(„Ill. London News")

E. AMSTERDAM. — Nieuwe leening f 10 millioen. — De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 27 Januari 1933 besloten een nieuwe leening van f 10 millioen aan te gaan, rentende 4½% en tegen den koers van 98¼. De opbrengst dezer leening zal bestemd worden ter bestrijding van reeds gedane kapitaalsuitgaven.
(Vorig bericht blz. 618 D.)

F. SPANJE. — Verandering in het Catalaansche Kabinet. — Ten gevolge van meeningsverschillen over het Statuut van Catalonië is het kabinet afgetreden, Op 25 Januari 1933 is een nieuw kabinet gevormd, waarin uitsluitend aanhangers van president Macia's politiek zitting hebben genomen (El Mati)
(Vorig bericht blz. 610 B.)

G. NEDERLAND. — Indische begrooting 1932. — In de M. v. A. op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over de Indische begrooting, deelt de Minister mede, dat het tekort op het dienstjaar 1932 blijkens gegevens tot medio Januari 1933 moet worden geschat op f 139.300.000. Het tekort op den gewonen dienst zal f 152.500.000 bedragen; op den buitengewonen dienst wordt een voordeelig saldo van f 13.200.000 geraamd. (Vor. ber. Begrooting 621 D.; Ned. O.-Indië: Financiën 650 L.; Begrooting 562 D.)

H. IERLAND. — Einduitslag der verkiezingen. — De einduitslag der verkiezingen voor den Ierschen Vrijstaat luidt als volgt:

De Valera	77	zetels
Cosgrave	48	„
Onafhankelijken	8	„
Centrum	11	„
Arbeiderspartij	8	„
Onafh. arbeiderspartij	1	„
Totaal	153	„

De republikeinsche partij van De Valera heeft met een stem de meerderheid gekregen boven alle andere partijen samen, en dat is de stem van den voorzitter van de Dail (Iersche Tweede Kamer). De positie van De Valera is zeer versterkt.
Deze republikeinsche zege heeft in Engeland groote ontsteltenis verwekt. (Irish Times) (V. b. 635 B.)

30 JANUARI 1933

I. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Aflossing Ned.-Indische pond sterlingleeningen. — Ingediend is een wetsontwerp-wijziging van de wet van 25 Juli 1932, strekkende tot voorziening in de behoefte aan geld-

middelen in verband met de aflossing van de Nederlandsch-Indische pond sterling-leeningen 1921 C en 1923 B.
Bij de bekende contracten met de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank van 14 en 16 Januari 1932 heeft de minister van Koloniën ten behoeve van den (rente en) aflossingsdienst der beide bovengenoemde leeningen van die banken ponden sterling overgenomen tot een bedrag van ten hoogste f 10.764.000 tegen een prijs, welke niet hooger zou zijn dan f 9.45 en niet lager dan f 9.25 per pond sterling.
Bij de wet van 25 Juli 1932 is daarop de minister van Financiën gemachtigd om aan den minister van Koloniën een afzonderlijk crediet te openen, ten einde in 1933 — of daarna — de betaling van de aldus verkregen ponden sterling mogelijk te maken. Bovendien werd bij die wet machtiging verleend om voor de financiering van bedoeld crediet schatkistpapier ten laste van het rijk uit te geven of te beleenen.
De thans ingediende wetsvoordracht heeft ten doel, de wet van 25 Juli 1932 in dien zin te wijzigen, dat de minister van Financiën mede schatkistpapier ten laste van het rijk zal kunnen afgeven om tot onderpand te strekken van een door den minister van Koloniën bij de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank te sluiten beleening in verband met de aflossing van genoemde leeningen. Daarenboven zal deze wetswijziging het mogelijk maken, het in het eerste lid van art. 1 der wet van 25 Juli 1932 bedoelde crediet mede te doen dienstbaar zijn aan de aflossing van de schuld van Nederlandsch-Indië, bij de circulatiebanken.
De minister van Koloniën is, onder voorbehoud van bekrachtiging van het wetsvoorstel, met de circulatiebanken overeengekomen, dat deze Nederlandsch-Indië in staat zullen stellen, de van de banken gekochte ponden sterling af te nemen tegen den laagst overeengekomen koers van f 9.25, ten einde daarmede reeds in 1933 — het eerste jaar, waarin dit mogelijk zal zijn — tot algeheele aflossing van de Nederlandsch-Indische pondenleeningen te kunnen overgaan.
De hiervoor benoodigde gelden zullen door de banken, ieder voor haar aandeel in de vorige transactie, aan Nederlandsch-Indië in leen worden verstrekt op onderpand van schatkistpapier van het rijk tegen een rente van 3½% 's jaars, terwijl deze schuld in ten hoogste 29 jaar zal worden afgelost. (N.R.Crt.)

(Zie Ned. **Oost-Indië: Pondenleening 532** H.)

A. DENEMARKEN. — Verbod van staking en uitsluiting. — De Deensche regeering heeft een wetsontwerp ingediend, dat reeds in eerste lezing door het Folketing is aangenomen, waarbij in verband met de op 1 Februari 1933 ingaande groote uitsluiting, alle arbeidsovereenkomsten tot 1 Februari 1934 worden verlengd en stakingen en uitsluitingen verboden worden. (Berlingske Tidende)

(Vor. ber. Loonconflict 659 D.)

B. [illegible] — De heer G. J Lindemans heeft te Rotterdam voor de Theosofische Club gesproken over Dood en Hiernamaals, Ten opzichte van het probleem van den dood ziet mes veelvuldig twee tegenovergestelde houdingen: een, die dit probleem opzettelijk negeert, er niet over wenscht te spreken, en een andere houding, die een overmatige belangstelling demonstreert. Hier vindt men dus ter eene zijde een ziekelijke vrees, ter ande[illegible] een even ziekelijke nieuwsgierigheid [illegible] spreker [illegible] een [illegible] ste[illegible] us deze beide uitersten in: men moet namelijk allereerst beseffen, dat dood en leven onafscheidelijk zijn en zich vervolgens rekenschap probeeren te geven van wat de beteekenis dier beide polen is. Deze normale belangstelling acht spreker in de toekomst noodig, niet voor een enkel individu, doch voor de menschheid in haar geheel, want meer en meer zal in den komenden tijd de kennis omtrent dood en voortbestaan zich ontwikkelen.
De Theosofie — het hedendaagsche kleed der Oude Wijsheid — kan op de vragen betreffende bovengenoemde problemen antwoorden.
Oude Indische wijsheid noemde den slinger, zich bewegend tusschen de mysterieuse nulpunten aan weerskanten, waarin de tijd tot stilstand komt, het symbool van de eeuwige beweging, waarvan het geboren worden en het sterven polen zijn de principes van belichaming en ontlichaming, die elkaars spiegelbeeld zijn. De leer der reïncarnatie. van het steeds weer geboren worden en sterven, ligt hierin besloten. Het menschelijk ego is het brandpunt van krachten. waardoor alles tot–werking kan komen en waardoor de ervaringen in het stoffelijk gebied vrucht kunnen dragen voor den geest. Bij het sterven moet alles achterblijven wat niet vergeestelijkt is kunnen worden.
Spreker besprak daarna uitvoerig de zevenvoudigheid van den mensch, die overeenstemt met de zeven beginselen van den kosmos; het denken is het verbindend beginsel in ons, het verbindt stof en geest. De Theosofie leert, dat het bewustzijn na den dood verschillende stadiën doormaakt, zij noemt dit de reis naar het Devachan. Men zou dezen uiteindelijken toestand den meest gezuiverden droomtoestand kunnen noemen; het is het gebied der scheppende verbeeldingskrachten, waardoor kunstenaars geïnspireerd worden.
Na bespreking dezer theosofische gebieden en begrippen, wees de heer Lindemans nog op de twee momenten van geboorte en dood, waarin het ego als in een flits zijn leven ziet en begrijpt. In het moment van den dood doorvoelt hij de rechtvaardigheid van alles wat hij heeft moeten ervaren, terwijl hij door den flits bij het begin van zijn leven de hoop en den moed ontvangt zijn taak af te werken.

C. SCHAATSENRIJDEN. — **Kampioenschap van** Nederland. — De wedstrijden om het Ned. Kampioenschap te Heerenveen, die 2 dagen hebben geduurd, hebben de overwinning gebracht aan Dolf van der Scheer uit Zutfen.
Tweede in het algemeen klassement werd de Hagenaar L. Dijkstra, terwijl Keetman uit Winkel den derden prijs veroverde. S. Heiden trok zich tijdens de wedstrijden terug.
Wij geven onderstaand het eindklassement:

	500 M.	5000 M.	1500 M.	10.000 M.	*Aantal*
	sec.	*min.*	*min.*	*min.*	*punten.*
1. v. d. Scheer	47	9:52,4	2:40,3	19:30,7	218.208
2. Dijkstra .	48,7	9:55	2:38,8	19:45,2	220.393
3. Langendijk	50,4	9:51,9	2:46	19:45,6	222.203
4. Blaisse .	49,4	10:14,4	2:40,4	20:29,2	225.767
5. v. d. Ruit .	50,4	10: 9,7	2:46,8	19:43	226.12
6. Koops . .	52,4	10:24,4	2:46	19:51	229.723
7. Keetman .	50,4	10:21	2:48,8	21:18	232.666
8. Kaan . .	54	10:34,5	3: 2,1	21:44,3	243.365

(Vorig bericht blz. 221 H.)

D. VOLKENBOND. — Conflict tusschen Peru en Columbia. — De consul der Ver. Staten te Genève heeft op 27 Jan. den secretaris-generaal van den Volkenbond den tekst van een uitvoerig telegram medegedeeld, dat minister Stimson op 23 Januari aan de regeering van Peru heeft gezonden in verband met het Leticia-geschil. In dit telegram wordt er aan herinnerd, dat de bezetting van Leticia in strijd is met art. 2 van het Kellogg-pact. Stimson verklaart zeer verstoord te zijn door de mededeeling der Peruaansche regeering, als zouden de militaire maatregelen der Peruaansche regeering uitgelokt zijn door maatregelen van de regeering van Columbia, om de door Peru afgezette autoriteiten te Leticia in hun functies te herstellen.
Sommige verklaringen der Peruaansche regeering kunnen naar het oordeel van Stimson worden uitgelegd, als zou zij tot de wapenen haar toevlucht nemen om de regeering van Columbia te beletten haar autoriteit in Leticia te herstellen.

Stimson besluit zijn telegram met te verwijzen naar een drietal voorstellen, die de regeering van Brazilië heeft gedaan om het conflict op eervolle wijze bij te leggen. Deze voorstellen komen hierop neer, dat Peru al zijn invloed aanwendt om het betwiste gebied voorloopig te doen beheeren door de Braziliaansche regeering, terwijl de strijdende partijen te Rio de Janeiro liet geschil komen bespreken. De regeering van Columbia heeft dit voorstel reeds aanvaard.

(Vorig bericht blz. 651 B.)

A. DUITSCHLAND. — Het nieuwe kabinet. - Adolf Hitler rijkskanselier. — Rijkspresident von Hindenburg heeft op 30 Januari '33, na Von Papen en den nationaal-socialisten-leider, Adolf Hitler, in audiëntie te hebben ontvangen, Adolf Hitler tot rijkskanselier benoemd. Op voorstel van Hitler is de rijksregeering als volgt samengesteld:
Rijkskanselier: Adolf Hitler.
Waarnemend-Rijkskanselier en Rijkscommissaris voor het land Pruisen: Von Papen.
Rijksminister van Buitenlandsche Zaken: Freiherr von Neurath.
Rijksminister van Binnenl. Zaken: Dr. Frick.
Rijksweerminister: Luit.-Gen. Freiherr Von Blomberg.
Rijksminister van Financiën: Graaf Schwerin von Krosigk.
Rijksminister voor Economische Zaken en Voedselvoorziening: Dr. Hugenberg.
Rijksminister van Arbeid: Franz Seldte.
Rijksminister voor Posterijen en Verkeerswezen: Freiherr Eltz von Ruebenach.
Rijksminister zonder portefeuille en Rijkscommissaris voor de Luchtvaart: H. W. Goering, die tevens wordt belast met de waarneming van het Pruisische Ministerie van Binnenlandsche Zaken.
Rijksminister voor de Werkverschaffing: Dr. Gereke.
De bezetting van het Rijksministerie van Justitia staat nog niet vast.
Rijkskanselier Adolf Hitler en de leden der nieuwe regeering hebben den door de wet voorgeschreven eed in handen van rijkspresident von Hindenburg afgelegd.

Dr. Hugenberg.

(Vor. ber. 668 A.; photo Rijkskanselier Hitler 265 I.)

B. DUITSCHLAND. — Betooging voor de nieuwe regeering. — De nationaal-socialisten gezamenlijk met de Stahlhelm te Berlijn hebben een grootsche demonstratie in de Wilhelmstrasse gehouden ter eere van Rijkspresident von Hindenburg en Rijkskanselier Adolf Hitler. Een dichte menigte juichte den Rijkspresident en verscheidene deden der nieuwe regeering urenlang toe. De nieuwbenoemde regeerings-perschef en minister Frick ontvingen de buitenlandsche pers, maar lieten niet veel los over de te volgen politiek, behalve dat zij verzekerden geen experimenten te zullen beginnen.
Bij de ontvangst van de Duitsche pers verklaarde dr. Frick, dat de S. A. niet bij de openbare macht zal ingelijfd worden, de communistische partij niet verboden zal worden en de grondwetsherzieningsplannen van Von Papen niet weder opgenomen zullen worden.

(Vorig bericht blz. 670 A.)

31 JANUARI 1933

C. JOHN GALSWORTHY OVERLEDEN. — De bekende Engelsche schrijver John Galsworthy is op 31 Jan. 1933 te Londen overleden.
Galsworthy werd 14 Aug. 1867 geboren. Hij studeerde te Oxford in de rechten en maakte, na zijn studies te hebben voltooid, lange reizen naar alle Britsche koloniën en ook naar Amerika, Rusland en West-Europa.
Eerst vrij laat, op veertigjarigen leeftijd, heeft Galsworthy plotseling naam gemaakt met zijn roman „The Man of Property", welke het eerste deel is geworden van den vermaarden Forsyte Saga-Cyclus en door zijn tooneelstuk „The Silver Box".
In zijn „Forsyte Saga" heeft Galsworthy de deftige en welgestelde Engelsche burgerij, het milieu waaruit hij zelf is voortgekomen, geteekend. Hij hekelt in deze romans vooral het zelfzuchtige materialisme en het bekrompen fatsoen, dat doodsbang is voor alles wat niet als conventioneel kan worden beschouwd.
„In Changery" en „To Let" zijn de titels der vervolgromans van den Forsyte Saga, daarbij sluiten zich aan „An Indian Summer", „The White Monkey" (1924), „The Silver Spoon" (1926) en „The Swan Song" (1928).
Verder schreef hij nog vele andere romans.
Ook als tooneelschrijver heeft Galsworthy naam gemaakt.
Enkele zijner stukken zijn door Nederlandsche gezelschappen gespeeld. Wij herinneren aan de opvoeringen van „Loyalties" („Een van ons"), „The silver Box" („De zilveren doos"), „Escape" („De Vlucht") en „The Pigeon" („Wilde en Tamme vogels"), opgevoerd door T.U.S.A.
Galsworthy, die te Londen gevestigd was, is als voorzitter van de P.E.N.-club, wier internationale congressen — o.a. dat in Den Haag — hij pleegde te presideeren, in geheel Europa een bekende literaire figuur geworden.
In November 1932 ontving Galsworthy den Nobelprijs voor letterkunde.

D. FRANKRIJK. — Het nieuwe kabinet Daladier. — Het kabinet-Daladier is gevormd en als volgt samengesteld:
Daladier, Premier en Oorlog.
Paul-Boncour, Buitenlandsche Zaken.
Chautemps, Binnenl. Zaken.
Georges Bonnet, Financiën.
Lamoureux, Begrooting.
Leygues, Marine.
Frot, Koopvaardij.
De Monzie, Onderwijs.
François Albert, Arbeid.
Pierre Cot, Luchtvaart
Miellet, Pensioenen.
Daniélou, Openbare gezondheid.
Laurent-Eynac, Posterijen.
Serre, Handel.
Paganon, Openb. werken.
Queuille, Landbouw.
Penancier, Justitie.
Sarraut, Koloniën.

(Vorig bericht blz. 668 B.)

A. **THEE.** — **Uitvoer** uit de verschillende productie-landen. —

(in **duizenden K.G.**)

Landen.	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	
N. Britsch-Indië .	158.600	138.140	140.602	151.186	148.427	155.619	147.113	146.274	139.539	(Jan./Nov.)
Z. Britsch-Indië .		19.935	20.141	21.597	22.066	33.716	21.517	23.225	19.686	(Jan./Oct.)
Ceylon	90.400	95.025	98.016	103.007	107.265	114.089	109.509	112.084	106.143	(Jan./Nov.)
Java	55.900	42.850	53.963	57.581	50.977	62.026	61.416	65.920	64.188	(Jan./Dec.)
Suniatra . . .		7.595	7.633	8.062	8.771	10.424	10.603	12.822	13.044	(Jan./Nov.)
Japan	38.000	12.714	10.785	10.570	10.802	10.731	9.215	11.526	11.786	(Jan./Nov.)
Formosa . . .	10.200	9.733	10.366	10.344	8.890	8.386	8.409	8.351	5.304	(Jan./Oct.)
China	9.300	50.358	50.739	52.726	55.981	57.320	41.459	43.395	28.319	(Jan./Sept.)
Totaal . . .	362.400	376.350	392.245	415.073	423.179	442.311	409.241	423.597	388.009	

(Ver. v. d. Theecult. in Ned.-Indië). (Vorig bericht Ned. Oost-Indië **604** **E.**)

B. **DUITSCHLAND.** — **Persopinies** over Hitler's ministerie. —

Duitschland: „Tag" (dr. Hugenberg's orgaan): „De geboorte van een nieuw Duitschland".
„Vossische Zeitung": „Een gevaarlijk experiment."
„Vorwärts": „Von Hindenburg heeft door de benoeming van dit kabinet een vreeselijke verantwoording op zich geladen."
Frankrijk: „Le Temps": „Het begin van een avontuur."
„Debats": „Duitschland's ware gezicht toont zich."
„Figaro": „Hitler's kabinet beteekent een ernstig gevaar."
Engeland: De „Times" schrijft: „Ook in Engeland ziet men evenals in Frankrijk de gevolgen der regeeringswisseling op de Duitsche vertegenwoordiging ter Ontwapeningsconferentie met eenige zorg tegemoet, doch men dient rechtvaardig te zijn tegenover de nationaal-socialisten en toe te geven, dat zij in werkelijkheid ten aanzien van de gevolgen voor Duitschland van den vrede van Versailles weinig meer hebben gezegd dan de streng eonstitutioneele partijen, alleen hebben zij het luider gedaan."
„News Chronicle" acht Hitler's benoeming in het geheel genomen goed en noodzakelijk.
Italië: „Giornale d'Italia" juicht de benoeming van Hitler geestdriftig toe.
(Vor. **ber. Ministerie** 670 B.; **Persuitlatingen 574** E.)

C. AMSTERDAM. — Financiën. - Uiteenzetting van wethouder **Ed.** Polak. — Voor de Maatschappij voor Nijverheid en Handel (Departement Amsterdam) en de Industrieele Club heeft op **31** Jan. '**33** de heer Ed. Polak, wethouder voor de financien, gesproken over den financieelen toestand van Amsterdam. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Het voorgeslacht heeft ons een mooie stad nagelaten, een schoone traditie en een roemrijke historie, zeide spreker, maar daarbij slechts heel lang loopende leeningen, waarvan wij vandaag nog de rente en aflossing betalen. Wij leenen alleen voor objecten, welker nuttigheid zich over een lange reeks van jaren uitstrekt en voor objecten, die rendabel zijn.
In den loop der jaren heeft Amsterdam **400** millioen gulden geleend. Ik slaap er gerust op, zegt spr., want **300** millioen gulden is rendabel belegd en brengt behalve rente en aflossing een zoet winstje op van **12** millioen gulden 's jaars. Men mag die leeningen dan ook niet voor de gemeente een blok aan het been noemen. Honderd millioen is niet rendabel belegd en zeker, dat maakt wel een blok aan het been uit.
Maar de wet wil nu eenmaal, dat de gemeente zorgt voor een voldoende aantal scholen. De gemeente moet bruggen bouwen, ziekenhuizen op de hoogte van den tijd houden, een eigen universiteit met een tekort van 1½ millioen gulden jaarlijks onderhouden. Daar zijn de geleende **100** millioen voor improductieve uitgaven gebleven en de rente en aflossing van die iinproductieve **100** millioen gulden vinden wij in de opbrengst van de productieve **300** millioen gulden. De belastingbetalende burgerij behoeft die rente en aflossing dus niet op te brengen. De bedrijfstarieven zijn daarbij lager, dan waar ook in het land.
De gemeente heeft verder een snel aangroeiend bezit aan grond, dat vrij is, omdat het zijn rente en aflossing opbrengt. Dit grondbezit beloopt **60** millioen gulden, een kapitaal, dat jaarlijks aangroeit.
De leeningspolitiek is dus gezond; tegenover de schulden staan waardevolle objecten en de gevolgde grondpolitiek is niet minder gezond. Het geld, dat de belegger in handen van het gemeentebestuur stelt in goed vertrouwen, wordt goed en eerlijk beheerd.
Tegenover de garanties, welke de gemeente heeft loopen, staan waarden, namelijk de gebouwde huizen. Zeker, deze leveren niet allemaal rente en aflossing op. Rijk en gemeente betalen voor bepaalde woningen een bijslag en deze komt uit de gewone middelen. De garanties zijn dus volkomen bevredigend gedekt.
Spr. komt thans tot den gewonen dienst. De begrooting **1933** toont een eindcijfer van ruim **114** millioen gulden. Dat is niet het bedrag, dat de belastingbetaler moet opbrengen. Er zijn dertig millioen gulden overschrijvingsposten bij: uitgaven bijv. voor onderwijs, welke het rijk terugbetaalt. Tegenover de uitgaven staan ook inkomsten: het bedrag, dat de burgerij heeft op te brengen is vijftig millioen gulden en daarbij zijn belastingen, die men alleen heeft te betalen, als men profiteert van de prestatie, waarvoor de gemeente ze heft.
De belastingen zijn in Amsterdam niet buitensporig. Men vergelijke ze met belastingen te Londen en te Berlijn. Men betaalt hier aan inkomstenbelasting nog altijd aanzienlijk minder dan eenige jaren geleden, onder den vermenigvuldigingsfactor van **0.6,** tenzij men tot de zeer hoog aangeslagenen uit hoofde van een zeer hoog inkomen behoort.
Tot vandaag hebben wij de gewone uitgaven gedekt uit de gewone inkomsten. Ook de begrooting **1933** sluit, al wil spr. niet ontkennen, dat er enkele zwakke plekken in voorkomen. Zeker, we hebben de laatste **12** jaren leelijk ingeteerd, maar we hadden het geld ook om in te teren.
Maar naast dat opgebruiken van onze reserves hebben we nog iets anders gedaan. De belastingbetalende burgerij hebben we ontlast van de belastingen tot een gezamenlijk bedrag van **110** millioen in denzelfden tijd, waarin we ons reservefonds hebben opgebruikt.
Een andere zwakke plek is de financiering van den crisisdienst. Voor een deel dekken wij de crisisuitgaven uit den gewonen dienst, voor een deel uit de bijdragen der regeering. En dan blijft er **12** millioen ongedekt, die zullen gedekt moeten worden uit leeningsgeld.
Van het gemeente-giro-kantoor zegt spr. dat het bezwaar er tegen is, dat het niet liquide is; tegenover de saldi staan geen direct grijpbare middelen. De gelden heeft de gemeente belegd in verschillende objecten.
Spr. besluit met het uitspreken van den wensch, er in geslaagd te zijn, aan te toonen, dat Amsterdam goed beheerd wordt.
Wat de toekomst betreft, het zuiver-belastbaar inkomen is in de laatste jaren betrekkelijk weinig gedaald, maar daarom wordt voor de toekomst ook de opbrengst der belastingen zeer voorzichtig geraamd.
(Vorig **bericht blz.** 566 **D.)**

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrechten. - Bevordering van de Textielnijverheid. — Ter voldoening aan het desbetreffende voorschrift van de Indische Staatsregeling is bij de Tweede Kamer te Den Haag een wetsontwerp ingediend ter bekrachtiging van de door den gouverneur-generaal van Nederl.-Indië vastgestelde ordonnantie, strekkende tot nadere wijziging en aanvulling van het tarief van invoerrechten in Indië en tot buiten werkingstelling van art. *16* der Indische Comptabiliteitswet ten opzichte van de uit bedoelde wijziging en aanvulling voortvloeiende verlaging van belasting.
Met die ordonnantie wordt in de eerste plaats beoogd afschaffing van het invoerrecht op ongeverfde katoenen en kunstzijden weefgarens, terwijl daarbij tevens eenige hiermede samenhangende regelingen van ondergeschikten aard worden getroffen. Ten aanzien van de weefgarens, andere dan die van zijde, brengt de minister in herinnering dat het invoerrecht bij een wet van April **1927** van 10% op 5% der waarde werd teruggebracht, ten einde de belemmering weg te nemen, die voor de ontwikkeling van de Indische weef- en textielnijverheid gelegen was in de omstandigheid, dat de hoogte van het recht up de weefgarens en de daaruit vervaardigde eindfabrikaten toenmaals dezelfde was.
De thans tot stand gekomen maatregel beteekent een doorgaan op den in **1927** ingeslagen weg, terwijl daaraan eveneens het oogmerk ten grondslag ligt de uitbreiding van de in Indië bestaande textielnijverheid en de vestiging van nieuwe textielbedrijven te bevorderen. (V. b. **Invoerr. 593 F.**; Textiel **407** H.)

B. NEDERLAND. — Een fabriek van kunsthaar te Volendam. — Op **31** Jan. '**33** is te Volendam de Eerste Nederlandsche Kunsthaarspinnerij, een nieuwe fabriek ter bereiding van kunsthaar, officieel in bedrijf gesteld. Deze gebeurtenis ontleent haar beteekenis aan het feit, dat zij met regeeringssteun als object van werkverschaffing voor de door de afsluiting van de Zuiderzee werkloos geworden visschers, is gesticht.

1 FEBRUARI 1933

***C.* DUITSCHLAND.** — Ministerie. - **Rijksminister** van Justitie benoemd. — Op voorstel van rijkskanselier Hitler heeft de rijkspresident dr. Gurtner, die minister van Justitie was in de regeering-von Schleicher, wederom tot minister van Justitie benoemd.
(Vor. **ber. 671** B.; v. b. **Ministerie 670** B.)

D. NEDEELAND. — Eerste Kamer over het regeeringsbeleid. — Verschenen zijn de algemeene beschouwingen der Eerste Kamer over de Rijksbegrooting voor **1933.** Het volgende is er o.a. aan ontleend:
Enkele leden hadden in het bijzonder bezwaar tegen de verhooging van de opcenten op de vermogensbelasting.
Het aangewezen middel om uit de financieele moeilijkheden te geraken en ook de noodige middelen te verkrijgen voor het ondernemen van groote werken, achtten verschillende leden een heffing ineens van de vermogens, die dan natuurlijk progressief zou moeten zijn.
Met de regeering achtten andere leden een heffing ineens in dezen tijd van vermogensvermindering en steriliteit van groote deelen van het vermogen, een onredelijkheid.
Verscheidene leden bepleitten het doen uitvoeren op groote schaal van openbare werken, hetgeen in zijn moreel effect op de werkloozen een veel doeltreffender zorg zou zijn dan het uitgeven van 120 à 130 millioen jaarlijks aan ondersteuning.
Eetoogd werd, dat, indien de regeering in de afgeloopen twee jaren een krachtiger beschermende politiek zou hebben gevoerd, de werkloosheid, die de financiën van Rijk en gemeenten meer en meer ontwricht, niet den omvang zou hebben aangenomen, welken zij thans heeft. Daardoor is over ons volk een ontstellende economische en moreele ellende gebracht.
Volgens deze leden was de toepassing der contingenteeringen veel te slap, vooral waar de waarde van schier alle goederen zoo sterk is gedaald.

E. DUITSCHLAND. — Rijksdag ontbonden. - Nieuwe verkiezingen op 5 **Maart 1933.** — Nadat de Rijkskanselier en de Rijksvicekanselier aan Rijkspresident Von Hindenburg verslag hadden uitgebracht over de onderhandelingen met het Centrum, heeft de Rijkspresident de volgende, op **1** Februari gedateerde verordening betreffende ontbinding van den Rijksdag uitgevaardigd:
Daar gebleken is dat vorming van een meerderheid die tot werken in staat is, onmogelijk is, ontbind ik op grond van art. 25 van de Rijksgrondwet den Rijksdag, opdat het Duitsche volk door verkiezing van een nieuwen Rijksdag blijk geve van zijn standpunt tegenover de nieuw samengestelde regeering van nationale aaneensluiting.
Tegelijkertijd is door een tweede verordening, eveneens van **1** Februari, door Rijkspresident Von Hindenburg 5 Maart **1933** aangewezen als verkiezingsdag.
(V. **b.** Rijksdag **600 F.**; Rijksdagontbinding **493 A.)**

F. DUITSCHLAND. — Rijkskanselier Adolf Hitler's proclamatie **aan** het **Duitsche** volk. — In de op **1** Februari '**33** gehouden zitting van het kabinet heeft rijkskanselier Hitler een proclamatie aan het Duitsche volk voor de radio voorgelezen, welke door alle rijksministers werd goedgekeurd.
Deze oproep heeft den volgenden tekst:
,,Meer dan veertien jaar zijn voorbijgegaan sinds den onzaligen dag, waarop het Duitsche volk, door binnenlandsche en huitenlandsche beloften verblind, de hoogste goederen van ons verleden, de eer en de vrijheid van het rijk vergat, en daarbij alles verloor. Sinds dezen dag van het verraad heeft **de** Almachtige ons volk zijn zegen onthouden. Tweedracht en haat deden hun intocht. Met de grootste droefheid zien millioenen van de beste Duitsche mannen en vrouwen uit alle standen der samenleving de eenheid van het Duitsche volk wegsmelten en zich ontbinden in een gewirwar van politiek-zelfzuchtige meeningen, economische belangen en tegengestelde wereldbeschouwingen.
,,Zooals zoo vaak in onze geschiedenis biedt Duitschland sinds dezen dag der revolutie het schouwspel van een hartverscheurende verdeeldheid. De beloofde gelijkheid en broederschap gewerden ons niet; de vrijheid echter hebben wij verloren. Want op de ineenstorting van de cultureele- en de wilseenlieid van ons volk in het binnenland volgde het teloor gaan van zijn politieke positie in de wereld.
,,Vurig doordrongen van de overtuiging, dat het Dnitsche volk in het jaar 1914 in den grooten strijd trok zonder eenige gedachte aan een eigen schuld en slechts doordrongen van den zorgelijken plicht, het aangevallen rijk, de vrijheid en liet bestaan van den Duitschen mensch te moeten verdedigen, zien wij in het ontzettende lot, dat ons sinds November 1918 achtervolgt, sleclits het teeken van ons binnenlandsch verval.
De crisis. — ,,Doch ook de overige wereld wordt sinds dien in niet mindere mate door zware crises geteisterd. Het historisch gestabiliseerde evenwicht der krachten, dat vroeger niet weinig bijdroeg tot het besef der noodzakelijkheid van een innerlijke solidariteit der naties, met alle daaruit voortvloeiende heuglijke economische gevolgen, is verdwenen.
,,Het waandenkbeeld van overwinnaars en overwonnenen vernietigt het vertrouwen van volk tot volk en daardoor tevens het economische leven der wereld.
,,De ellende van ons volk echter is ontzettend. Nadat het millioenenproletariaat der industrie werkloos is geworden en aan den lionger is prijsgegeven, breidt de misère zich thans ook uit tot den geheelen midden- en handwerksstand. Strekt dit verval zich ook definitief tot de Duitsche boeren uit, dan staan wij voor een catastrophe van onafzienbaren omvang. Dan toch gaat niet sleclits een rijk ten onder, doch een tweeduizend jaar oud erfgoed van hetgeen het beste is in de cultuur en de beschaving der menschheid.
,,Dreigend kondigen de syniptomen ons de nadering van dien ondergang aan. In een ongehoorde opzweeping van energie en geweld poogt de waanzinnige leer van het communisme het

tot in zijn innerlijkste geschokte en ontwortelde volk voorgoed te vergiftigen en tot ontbinding te brengen, om het een tijdperk tegemoet te voeren, dat in verhouding tot de beloften der communistische woordvoerders van thans nog erger zou zijn dan de tijd die achter ons ligt in verhouding tot de beloften derzelfde apostelen in November 1918. Beginnend bij het gezin, alle begrippen van eer en trouw, volk en vaderland, cultuur en economie terzijde schuivend, tot in het eeuwige fundament van onze moraal en van ons geloof, blijft niets verschoond voor deze alles ontkennende, alles vernielende idee.

,,Veertien jaar Marxisme hebben Duitschland geruïneerd. Een jaar bolsjewisme zou Duitschland vernietigen. De cultuurgebieden, die thans'de rijkste en schoonste der wereld zijn, zouden in een chaos en een puinhoop herschapen worden. Zelfs het leed van de jongste anderhalve decade zou niet te vergelijken zijn met de ellende van een Europa. in welks hart de roode vaan der vernietiging zou worden geheschen. De duizenden gewonden, de tallooze dooden, die deze binnenlandsche oorlog Duitschland thans reeds kost, kunnen beschouwd worden als een bliksemstraal, die voor den storm waarschuwt.

,,In deze uren van overstelpende zorgen voor het bestaan en de toekomst van het Duitsche volk heeft de grijze aanvoerder uit den wereldoorlog ons, de mannen der nationale partijen en bonden, opgeroepen, nog eenmaal, zooals destijds aan de fronten, thans in het vaderland in eenheid en trouw tezamen met hem voor de redding van het rijk te strijden.

„Nu de eerwaardige heer rijkspresident ons in dezen grootschen zin de handen tot een gemeenschappelijk verbond ineen heeft doen slaan, willen wij als nationale leiders God, ons geweten en ons volk de gelofte doen, de ons opgedragen taak als nationale regeering vastberaden en onverzettelijk te vervullen.

Politieke geloofsbelijdenis. — ,,Het erfdeel, dat wij aanvaarden, is ontzettend. De taak, die wij moeten vervullen, is de zwaarste, die sinds menschenheugenis ooit aan Duitsche staatslieden ten deel viel. Het vertrouwen, dat wij allen koesteren, is echter onbegrensd, want wij gelooven aan ons volk en aan zijn onvergankelijke waarden. Boeren, arbeiders en burgers, allen moeten gemeenschappelijk de bouwsteenen leveren voor het nieuwe rijk.

,,De nationale regeering zal het derhalve als haar hoogste en eerste taak beschouwen, de cultureele- en wilseenheid van ons volk te herstellen. Zij zal de fundamenten, waarop de kracht van ons volk berust, handhaven en verdedigen. Zij zal het christendom als grondslag voor ons aller moraal, het gezin als kiemcel van ons volks- en staatsgeheel in hechte bescherming nemen.

,,Zij zal met voorbijzien van klassen en standen ons volk weer tot het bewustzijn van zijn volks- en politieke eenheid en de daaruit voortvloeiende plichten brengen. Zij zal den eerbied voor ons grootsch verleden, den trots op onze oude tradities tot grondslag maken voor de opvoeding der Duitsche jeugd. Zij zal daarom met de cultureele, politieke en geestelijke nihilisatie een onbarmhartigen strijd voeren. Duitschland kan en mag niet in een anarchistisch communisme ten onder gaan.

,,Zij zal in plaats van de woelige instincten weer de nationale discipline tot leidend beginsel van ons leven verheffen. Zij zal daarbij de grootste zorg dragen voor alle instellingen welke de echte waarborgen voor de kracht van ons volk zijn.

Twee vierjaars-plannen. — ,,De nationale regeering zal het groote doel der reorganisatie van ons volk verwezenlijken met behulp van twee groote vierjaarsplannen: Redding van den Duitschen boer voor het behoud van de voedselvoorziening en zoodoende van de levensvatbaarheid van het volk; redding van den Duitschen arbeider, door een geweldigen en breed opgezetten aanval op de werkloosheid.

,,In veertien jaar hebben de November-partijen den Duitschen boerenstand geruïneerd. In veertien jaren hebben zij een leger van millioenen werkloozen geschapen. De nationale regeering zal met ijzeren vastberadenheid en taaie volharding het volgende plan ten uitvoer brengen:

,,Binnen vier jaar moet de Duitsche boer aan den ondergang onttrokken zijn. Binnen vier jaar moet de werkloosheid definitief overwonnen zijn. Parallel daarmede ontstaan de voorwaarden voor het tot bloei komen van de overige takken van het economische leven. Mei deze gigantische taak der saneering van ons economisch leven zal de nationale regeering de taak verbinden eener saneering van het rijk, de landen en de gemeenten in administratief en belastingtechnisch opzicht. Eerst daarmede zal het denkbeeld der federatieve instandhouding van het rijk een volbloedige, levende werkelijkheid worden. Tot de grondslagen van dit program behoort het denkbeeld van den arbeidsdienstplicht en de kolonisatiepolitiek.

,,De zorg voor het dagelijksch brood zal echter gepaard gaan met de zorg voor de vervulling der sociale plichten bij ziekte en ouderdom. In de zuinigheid bij het bestuur, de bevordering van den arbeid, de instandhouding van onze boeren en het ten nutte maken van het particulier initiatief is de beste waarborg gelegen voor het vermijden van elk experiment, dat onze valuta in gevaar zou kunnen brengen.

Buitenlandsche politiek. — ,,Wat de buitenlandsche politiek betreft zal de nationale regeering de handhaving der vitale rechten en zoodoende ook het herwinnen der vrijheid van ons volk als haar hoogste taak beschouwen. Door haar vast voornemen, een einde te maken aan de chaotische toestanden in Duitschland, zal zij er toe bijdragen, in de gemeenschap der andere staten een staat van dezelfde waarden en derhalve ook met dezelfde rechten te doen toetreden.

,,Zij is daarbij doordrongen van de beteekenis van haren plicht, met dit vrije, gelijkgerechtigde volk op de bres te staan voor de handhaving en de consolidatie van den vrede, waaraan de wereld meer dan ooit te voren behoefte heeft. Moge ook door alle andere staten begrip hiervoor worden getoond, opdat deze. onze meest oprechte wensch tot welzijn van Europa, ja van de wereld, vervuld zal worden.

Ontwapeningskwestie. — ,,Hoe groot onze liefde ook is voor ons leger, als drager van onze wapenen en symbool van ons grootsch verleden, zouden wij ons toch gelukkig achten, wanneer de wereld door een beperking harer bewapening een uitbreiding van onze eigen weermacht nooit meer noodig zou doen zijn.

,,Wil Duitschland echter deze politieke en economische opleving werkelijkheid doen worden en zijn verplichtingen tegenover andere volken conscientieus vervullen, dan is voor dien beslissenden dag de overwinning over de communistische ontwrichting van Duitschland de voorwaarde.

,,Wij, de mannen dezer regeering, gevoelen ons voor de Duitsche geschiedenis verantwoordelijk, voor het herstel van een geordend volksgeheel en daarmede tevens voor de definitieve overwinning van den klassewaanzin en den klassenstrijd. Niet een stand zien wij, maar het Duitsche volk, de millioenen zijner boeren, burgers en arbeiders, die hetzij gezamenlijk de zorgen van dezen tijd zullen overwinnen, hetzij gezamenlijk ten onder gaan.

,,Vastberaden en trouw aan onzen eed zullen wij, gezien *het* feit, dat de Rijksdag niet bij machte was, dit werk te steunen, het Duitsche volk zelf uitspraak laten doen over de taak, welke wij vertegenwoordigen. De rijkspresident, generaal-veldmaarschalk von Hindenburg, heeft een beroep op ons gedaan, met het bevel, door onze eensgezindheid het Duitsche volk weer arbeid, brood en hinnenlandschen vrede te verschaffen. Wij doen daarom thans een beroep op het Duitsche volk, deze daad van verzoening zelf te bezegelen.

,,De regeering der nationale opheffing wil arbeiden. en zij zhl arbeiden. Zij heeft niet veertien jaar lang het Duitsche volk te gronde gericht; zij wil het integendeel weer omhoog brengen. Zij is vastbesloten, in vier jaar tijds de schuld van veertien jaar weer goed te maken.

,,Zij kan het werk van het herstel echter niet onderwerpen aan de goedkeuring dergenen, die schuld dragen aan de catastrophe. De partijen van het Marxisme en haar meeloopers hebben veertien jaar lang tijd gehad, te bewijzen wat zij kunnen. Het resultaat is een puinhoop.

,,Welnu, Duitsch volk, geef ons vier jaar tijd en oordeel dan over ons!

,,Gehoorzamend aan het bevel van den generaal-veldmaarschalk willen wij beginnen. Moge de Almachtige God onzen arbeid in zijn genade nemen, onzen wil rechtschapen doen zijn, ons inzicht zegenen en ons gelukkig maken met het vertrouwen van ons volk.

,,Want wij willen niet strijden voor ons, maar voor Duitschland!''

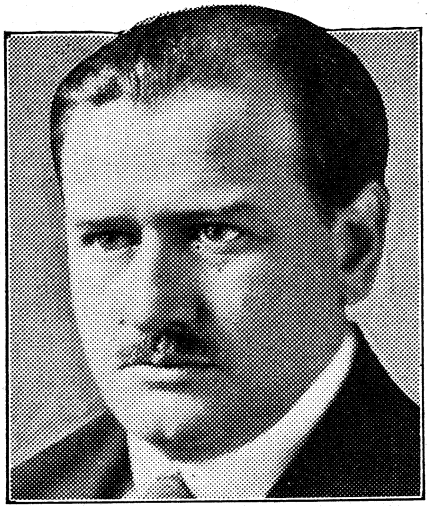
(get.) Adolf Hitler, von Papen, baron von Neurath, dr. Frick, graaf Schwerin von Krosigk, dr. Hugenberg, Seldte, dr. Gurtner, von Blomberg, Eltz von Rubenach, Göring, dr. Gereke.

(Vor. ber. Ministerie 672 C.; Rijkskanselier 670 **A.)**

A. FRANKRIJK. — Het 92ste ministerie. — In de Matin schrijft Louis Forest naar aanleiding van de ministerieele crisis het volgende:
Het ministerie-Daladier is het zes-en-twintigste sedert den vrede; het twee-en-negentigste sedert de stichting van de Republiek. Deze statistische opmerking is op zichzelf een verpletterende kritiek. Er is geen kruidenier, geen bakker, geen landbouwer, die niet begrijpt, dat geen enkele onderneming bestand is tegen het wisselen van patroon, elke zeven maanden.
Dit stelsel, of liever, dit ontbreken van stelsel, was nog te dragen toen het land rijk was, toen liberale wetten een ieder vrij lieten am zijn zaken te behartigen op zijn manier, zonder inmenging van den staat in al zijn daden. De zaken van den staat gingen slecht; maar die van de particulieren gingen vrij goed. De tweede maakten de eerste goed; de rijkdom herstelde zich en breidde zich uit.
Maar tegenwoordig komt de verwarde patroon zich op onsamenhangende en veranderlijke manier bemoeien met alles wat men doet; hij maakt het alle particuliere ondernemingen moeilijk en de rijkdom herstelt zich niet. Het land wordt bloedarm; het vertrouwen gaat verloren en met woorden zal men het niet herstellen.
Zes-en-twintig ministeries sedert den vrede! Het is onbegrijpelijk, dat de ernstige Senatoren en Kamerleden nooit hebben ingezien, dat er aan deze wanorde een eind moet komen, wanneer men onze instellingen wil redden voor de toenemende walging, waarin zij dreigen te verzinken.
De middelen tot herstel van den toestand zijn overbekend; de beginselen zijn zoo oud als de wereld. Maar men moet willen en zich ontdoen van bezorgdheid voor de verkiezingen, die den staat vervalschen. Wij herhalen: het is noodig, dat het parlement zich van binnen uit radicaal herziet, zoo het niet wil, dat die hervorming het op een dag van buiten af wordt opgelegd.
Frankrijk, heeft Chéron (de minister van Financiën in het afgetreden kabinet-Paul-Boncour) gezegd, verliest op het oogenblik, omdat het politieke „stelsel" niets bereikt, één millioen, 311,000 frank per uur! Nooit heeft een regeeringsvorm in de ergste perioden van de verkwistende koningen zooveel gekost. — Past op! (Le Matin) (Vorig bericht blz. 670 D.)

B. WANNEER WAS DE IJSTIJD? — Een ingenieur van de Zweedsche staatsspoorwegen, Ragnar Lidén, heeft naar „Svenska Dagbladet" meedeelt, twee maanden verlof gekregen voor de beëindiging van een zeer belangrijk geologisch onderzoek in het dal van de Angerman-elf in Norrland. Door gedetailleerde metingen van de jaarlagen in dit dal is ingenieur Lidén er in geslaagd de lengte te bepalen van zoo goed als het geheele tijdperk van den ijstijd tot onzen tijd. Volgens prof. De Geer is het hier de eenige plaats op aarde waar een dergelijke berekening kan worden gemaakt.
Ir. Lidén, die reeds als student, toen hij de colleges van prof. De Geer volgde, met zijn onderzoekingen is begonnen, deelde aan het blad mede te hebben kunnen constateeren, dat er 8500 jaar zijn verloopen sinds het ijs wegsmolt in Angermanland.
(Svenska Dagbladet)

C. EDOUARD DALADIER. — De nieuwe Fransche minister-president Edouard Daladier, die 49 jaar oud is, behoort tot die politieke generatie, welke haar loopbaan eerst na den oorlog begonnen is. Aanvankelijk historicus en leeraar aan het Lycée Condorcet te Parijs, daarna burgemeester van zijn geboortestad Carpentras bij Avignon, werd hij in 1919 als radicale afgevaardigde van zijn departement naar het Palais Bourbon gezonden.
Toen in 1924 de linksche partijen over het Bloc National zegevierden, werd Daladier in het eerste kabinet Herriot minister van Koloniën, later onder Painlevé minister van Oorlog en onder Briand van Juni 1926 tot Juli 1926 minister van Onderwijs.

Daladier.

Toen Herriot in het concentratiekabinet Poincaré trad, werd Daladier zijn opvolger als voorzitter der radicale partij.
In November 1929 slaagde hij erin, de na het aftreden van Poincaré door Briand geleide concentratie uiteen te doen vallen, maar faalde zelf bij de poging, om tezamen met de socialisten een linksch kabinet te vormen, zooals dit ook thans weer het geval was.
Ook van de beide links georiënteerde kortstondige regeeringen Chautemps (Februari 1931) en Steeg (December-Januari 1930-31) maakte Daladier deel uit. Evenals in deze beide kabinetten was Daladier sinds Juni 1932 onder Herriot minister voor Openbare Werken.
In het kabinet, dat Paul-Boncour den 16den December vormde, werd hij diens opvolger als minister van Oorlog. (Vor. ber. Ministerie 674 A.)

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Kieswet. — Bij de behandeling in de Tweede Kamer inzake het voorstel tot technische herziening van de Kieswet, heeft de heer Van den Bergh zijn amendement tot het invoeren van een voorstemming ingetrokken. Het amendement-Beumer tot afschaffing van een opkomstplicht is verworpen.
Minister Ruys de Beerenbrouck zeide o.a., dat van de regeering geen voorstel is te verwachten, om den stemplicht af te schaffen. (Vor. ber. blz. 661 K.)

E. DENEMARKEN. — Verbod van staking en uitsluiting. — Na het Folketing heeft ook het Landsting de wet inzake den arbeidsvrede in Denemarken aangenomen, krachtens welke tot 1 Februari 1934 noch stakingen noch uitsluitingen mogen plaats vinden.
Daar thans beide Huizen van het parlement hun goedkeuring aan het wetsontwerp hebben gehecht, is ook de aangekondigde uitsluiting, waardoor 100.000 arbeiders zouden zijn getroffen, afgelast.
(Berlingske Tidende). (Vorig bericht blz. 669 A.)

2 FEBRUARI 1933

F. FRANKRIJK. — Invoer van zeevisch uit Nederland. — Het Fransche „Journal Officiel" maakt ten behoeve van de importeurs bekend dat het driemaandelijkache contingent voor de periode van 1 Januari 1933 tot 31 Maart 1933 voor den invoer van versche zeevisch, afkomstig uit Nederland, uitgeput is.
(Journal Officiel). (Vor. ber. Contingenteering 643 E.; Vischuitvoer 533 E.)

G. JAPAN. — Bevolking. — Volgens juist gepubliceerde officieele statistieken is de bevolking van

Japan sinds Januari 1932 met bijna een millioen zielen toegenomen.
Het totale bevolkingscijfer van Japan was eind 1932 66.296.000, waarvan 33.321.000 mannen en 32.975.000 vrouwen.
De bevolking van Tokio bedroeg bijna 5½ millioen inwoners, die van Osaka ruim 2½ millioen.

A. LUCHTVAART. — Gustav Lilienthal overleden. — Terwijl hij aan het werk was aan het vliegtuigmodel, waaraan hij reeds eenige jaren bezig was, is Gustav Lilienthal, de broer van den bekenden Otto Lilienthal, op 84-jarigen leeftijd in een hangar van het Duitsche studie-instituut voor de luchtvaart te Adlershof tengevolge van een hartverlamming overleden.
Lilienthal was de zoon van een koopman uit Anklam. Nadat hij aanvankelijk de architectuur had beoefend, legde hij samen met zijn broer de grondslagen voor de moderne luchtvaart. Een van zijn voornaamste bedoelingen was den wind dienstbaar te maken aan het motorloos vliegen. Toen zijn experimenten aanvankelijk mislukten, trok hij zich geruimen tijd terug. In 1910 deed hij voor de motorluchtvaart belangrijke ontdekkingen inzake het profiel der draag- en stuurvlakken. Later bestudeerde Lilienthal vooral de vlucht der vogels om het principe daarvan toe te passen voor de luchtvaart.

B. NEDERLA D. — Weeldeverteringsbelasting. — De Kamer van Koophandel te Amsterdam heeft aan de Tweede Kamer een adres gericht inzake het gewijzigde ontwerp van wet tot heffing eener weeldeverteringsbelasting.
De K. v. K. schreef reeds in haar adres van 22 Juni 1926, dat deze voor het bedrijfsleven gevaarlijke belasting niet tot stand behoort te komen, en zulks te minder, omdat zij naar haar inhoud toch nooit anders dan gebrekkig zal kunnen zijn en in haar werking willekeur niet zal kunnen vermijden.
De bezwaren der K. v. K. tegen de voorgestelde heffing van het gewijzigde ontwerp zijn nog klemmender dan in 1926 en zij verzoekt de Tweede Kamer aan dit ontwerp van wet de goedkeuring te onthouden.

C. NEDERLAND. — Interparlementaire Unie. — De Nederlandsche groep der Interparlementaire Unie benoemde tot haar voorzitter dr. H. Colijn en tot lid van haar bestuur mr. C. M. J. F. Goseling.

D. NOORWEGEN. — Het Peter I-eiland onder Noorsche souvereiniteit. — De Noorsche regeering heeft bij het Storting een wetsvoorstel ingediend, ten doel hebbende om het Peter I-eiland onder Noorsche souvereiniteit te plaatsen.
Tevens houdt het voorstel in, dat de wetten, die thans van toepassing zijn op het Bouvet-eiland, ook zullen gelden voor het Peter I-eiland.
Het Peter I-eiland ligt op 70 gr. Z.B. en 88 gr. W.L. Het Bouvet-eiland ligt op 55 gr. Z.B. en 5 gr. O.L. Beide eilanden zijn voor Noorwegen bezet door Noorsche wetenschappelijke expedities.
Het zijn slechts kleine, kale eilanden, maar toch voor Noorwegen niet zonder beteekenis, in verband met de groote Noorsche belangen in de Zuidelijke IJszee wegens de walvischvangst. (Aftenposten, Oslo)

E. ENGELAND. — Spoorwegstaking in Noord-Ierland. — De staking der spoorwegarbeiders in Ierland is op 31 Jan. '33, na het mislukken der conferentie met de bemiddelaars inzake de loonsverlaging van 10%, in vollen omvang ingezet. Met uitzondering van eenige door studenten en ingenieurs gereden hulptreinen, was het geheele spoorwegverkeer in Ulster, en ten deele ook in het Noorden van den Ierschen Vrijstaat, stilgelegd. In het geheel zijn 6000 à 7000 arbeiders bij de staking betrokken.

F. KOREA. — Goudmijnen. — De goldrush naar Korea is in vollen gang onder leiding van de Mitsoei mijnbouwonderneming. Firma's uit Soemitomo en Asano hebben goudvelden aangekocht om deze op groote schaal te exploreeren. (Vor. ber. blz. 3 H.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Maatregelen tegen zuivel-invoer. — Italië, Frankrijk en Zwitserland hebben vertoogen gericht tot den Amerikaanschen minister van Buitenl. Zaken ter zake de Davis Bill. De Davis Bill is thans in behandeling bij de Landbouw-commissie van het Huis van Afgevaardigden en verbiedt den invoer van zuivelproducten en kaas, tenzij een verklaring kan worden overgelegd, dat deze producten afkomstig zijn van tuberculosevrij vee. Het vee moet zijn onderzocht door Amerikaansche veeartsen. In de nota's, die ter kennis zijn gebracht van de Landbouw-commissie, wordt gezegd, dat de wet een invoerverbod beteekent onder het mom v a. een sanitairen maatregel. (De Telegraaf)
(Vor. ber. 431 E.; In- en Uitvoer 321 C.)

H. ONTWAPENING. — Britsche voorstellen. — De tekst der Britsche voorstellen tot bespoediging van den arbeid der ontwapeningsconferentie, welke einde der vorige week aan den voorzitter Henderson en de vertegenwoordigers der vijf groote mogendheden zijn overhandigd, is thans te Londen gepubliceerd.
De voorstellen bevatten o.m. het plan der vorming eener commissie der mogendheden van het vasteland van Europa. Deze commissie zou de mogelijkheid moeten onderzoeken van het sluiten van politieke overeenkomsten, waarin zou worden bepaald, onder welke omstandigheden elk dier staten het recht zou hebben op den steun der andere continentale mogendheden.
Wat de eigenlijke ontwapening betreft zou het bureau der ontwapeningsconferentie terstond een aanvang moeten maken met de volgende werkzaamheden:
1. Het vaststellen der sterkte van het z.g. „politiecontingent" der landlegers van elken staat, zoowel voor het moederland als voor de kolonien, overeenkomstig de wijze van berekening der legersterkte, zooals die in het Hoover-plan is uiteengezet.
2. Het vaststellen van het percentage, waarmede het z.g. „verdedigings-contingent" van elken staat zal worden verminderd, en van de tijdstippen, waarop dit zal geschieden.
3. Het vaststellen van de etappen en de methoden, volgens welke de legers der mogendheden van het Europeesche vasteland in overeenstemming kunnen worden gebracht met een algemeen te aanvaarden systeem van organisatie.
Wat het materiaal der landmacht betreft, zal het volgende moeten geschieden:
1e. Vaststellen van de maximum tonnage voor tanks.
2e. Vaststellen van het maximum kaliber voor verplaatsbare kanonnen der landmacht.
3e. Beslissen, of er voor deze wapens ook een limiet voor de aantallen dient te worden bepaald.
Wat de zeemacht betreft. zou het bureau de maximum tonnenmaat en het maximum geschutkaliber moeten vaststellen voor slagschepen en -kruisers. vliegtuigmoederschepen (wanneer deze geoorloofd blijven), kruisers, torpedojagers en duikbooten (wanneer ook deze laatste niet worden afgeschaft).
(Vor. ber. Ontwapeningsconf. 661 B.)

I. RUSLAND. — Verbouw van groenten onder electrisch licht. — De proefnemingen met den verbouw van groenten onder electrisch licht in het Academisch laboratorium te Leningrad zijn beëindigd. In den volgenden winter zullen op het Franz Josephsland, op Nova Zembla en andere plaatsen verschillende soorten groenten op den grondslag van deze proefnemingen gekweekt worden. (Pravda)

K. NEDERLAND. — Arbeid in broodbakkerijen. — De drie vakbonden in het bakkersbedrijf — moderne, r.k. en chr. bond — hebben aan de Tweede Kamer

der Staten-Generaal een adres gericht, waarin zij ernstige bezwaren tegen het wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen der Arbeidswet 1919 betreffende arbeid in broodbakkerijen, bij Koninklijk Besluit van 1 December 1932 bij de Tweede Kamer ingediend, ontwikkelen.
Dit wetsontwerp, alsmede de consequenties van de Memorie van Toelichting, die het wetsontwerp vergezelt, achten zij nadeelig voor de ontwikkeling van de verhoudingen in het bakkersbedrijf.
Het wetsontwerp achten zij in strijd met de gronden, waarop de werkgevers- en werknemersorganisaties in het bakkersbedrijf in 1930 tot overeenstemming zijn gekomen, terwijl zij op grond van die overeenstemming en de toezeggingen van den minister van Economische Zaken en Arbeid (destijds Arbeid, Handel en Nijverheid) andere voorstellen mochten verwachten dan in dit wetsontwerp zijn belichaamd.
Zij zijn derhalve zeer teleurgesteld omtrent de voorstellen, die dit wetsontwerp thans bevat en verzoeken de Tweede Kamer der Staten-Generaal dit wetsontwerp niet aan te nemen.
Het adres is vergezeld van een gedocumenteerde memorie van toelichting. (Vor. ber. blz. 589 F.)

A. DANZIG. — Het mandaat van Rosting verlengd Sot 15 October. — De Volkenbondsraad heeft in een geheime zitting het mandaat van den voorloopigen Volkenbondscommissaris, den Deen Helmer Rosting, voorloopig verlengd tot 15 October 1933.
(Journal de Genève). (Vorig bericht blz. 535 F.)

B. ZUID-AFRIKA. — Motie van generaal Smuts verworpen. — De Kamer heeft met 83 tegen 63 stemmen de motie van generaal Smuts, waarin het aftreden van generaal Hertzog geëischt wend, benevens de vorming van een nationale regeering, verworpen.

C. NEDERLAND. — Wijziging der Kieswet. - Wetsontwerp door Tweede Kamer aanvaard. — De Tweede Kamer heeft op 2 Febr. '33 het amendement-Van den Bergh, dat er toe strekt het stelsel der gemiddelden volledig in te voeren bij de verdeding van rest-zetels (stelsel d'Hondt) aangenomen met 46 tegen 40 stemmen (vóór S.D.A.P. en R.K.).
Hiermede is een belangrijke wijziging gebracht in het stelsel van toekenning van zetels. Het oude stelsel was een stelsel van grootste overschotten, getemperd door gemiddelden. Thans wordt het stelsel van gemiddelden geheel doorgevoerd. Het wetsontwerp werd daarna aangenomen met 46 tegen 41 stemmen. Ook ditmaal stemden S.D.A.P. en R.K. vóór. (674 D.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Begin van het tweede jaar. — De langverbeide opening der ontwapeningsconferentie op 2 Februari 1932, vandaag een jaar geleden, werd overschaduwd door een plotselinge scherpe wending in het Chineesch-Japansch conflict. Op hetzelfde oogenblik dat de landen der wereld in Genève plechtig bijeenkwamen om de sedert een tiental jaren bestudeerde ontwapeningsmogelijkheden in daden om te zetten, bombardeerden de Japanners Nanking, en stuurden de Amerikanen voorzichtigheidshalve een eskader naar de Hawai-eilanden en de Chineesche wateren, terwijl de Engelschen hun basis in Singapore versterkten. Zoo ooit. dan werd [illegible] openingsdag der [illegible] het verschil tusschen de goedbedoelde theorie en de harde praktijk schrijnend gedemonstreerd, en de openingsrede van den voorzitter, Henderson, droeg er de sporen van. De belangstelling in Genève lag veel meer bij het smeulende Aziatische conflict met al zijn mogelijke consequenties, dan bij het voorloopig nog wel erg academische ontwapeningswerk. De remmende samenhang der vraagstukken: ontwapening, politieke stabiliteit, veiligheid, economische vrede, beschermingswaarborgen, werd door dit alles scherp in het licht gesteld. Terwijl Japan in Mandsjoerije gewapenderhand zijn wil doorzette, en de rest van de wereld onwillig of onmachtig was om daaraan paai en perk te stellen; terwijl de volkenbond heil zocht in voorzichtige resoluties welke men in Tokio eenvoudig naast zich neer legde, omdat men daar nationale levensbelangen in het spel achtte te zijn waarvoor het internationalisme van Genève moest wijken; terwijl deze staat van zaken zich ontwikkelde, werden in de ontwapeningsconferentie velerlei plannen ontvouwd (ook door „outsiders" als Amerika en Rusland), voor vermindering van bewapening, sommige meer, andere minder oprecht gemeend. Een ruime sorteering: afschaffing van offensieve wapenen, organisatie van een volkenbondsweermacht, verbod van inhumane methoden (gifgas, duikbootoorlog enz.), beperking van wapens en schepen in aantal en maat, alles in zooveel nuances als er staten met bijzondere belangen waren, en meestal zoodanig ontworpen, dat men bij zijn buurman de gevaarlijkste krachten probeerde uit te schakelen. Een verklaarbaar verschijnsel, dat tijdens de vele jaren van voorbereiding in Genève reeds uit den treure was waargenomen. Een verschijnsel berustend op een ongestabiliseerden politieken staat van zaken in de wereld, die door de vredesverdragen niet zoodanig was hervormd dat men op duurzame berusting of tevredenheid bij alle partijen mocht hopen. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 675 H.)

3 FEBRUARI 1933

E. NEDERLAND. — Rechterlijke indeeling. - Nota van wijzigingen. — ingediend is een nota van wijziging inzake het wetsontwerp tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten.
De wijzigingen strekken om eenige gemeenten overeenkomstig haar wensch bij een ander kanton in te deelen.
De gemeenten Reek, Zeeland, Uden en Boekel gaan van Boxmeer naar 's-Hertogenbosch.
De gemeenten Sprang, Capelle en Waspik gaan van Breda naar 's-Hertogenbosch.
De gemeente Nuth gaat van Sittard naar Heerlen.
De gemeente Budel gaat van Eindhoven naar Roermond.
De gemeenten Heteren en Hemmen gaan van Arnhem naar Wageningen.
De gemeente Lienden gaat van Wageningen naar Tiel.
De gemeente Staphorst gaat van Meppel naar Zwolle.
(Vorig bericht blz. 599 E.)

F. NEDERLAND. — Militairen in weerbaarheidsorganisaties. - Verbod van deelneming. — Binnenkort is een legerorder te verwachten, bevattende een ministerieele beschikking betreffende verbod van deelneming aan z.g. weerbaarheidsorganisaties.
Hierin wordt, op grond van het bepaalde in art. 17, aanhef en sub b, van het reglement betreffende de krijgstucht bekend gemaakt, dat het, als strijdig met de belangen van de krijgstucht, den militair verboden is, deel te nemen, leiding te geven of eenigerlei medewerking te verleenen aan eenige zoogenaamde weerbaarheidsorganisatie als die, welke in den laatsten tijd in het leven zijn geroepen en welke plegen te worden aangeduid als „frontstrijdersbond", „garde", „militie", „wacht", „weer", e.d. bijv. arbeiders-vredeswacht zoomede de weerbaarheidsvereenigingen, verbonden aan:
a. de Algemeene Nederlandsche Fascistenbonden;
b. de Communistische Partij Holland;
c. de Nationaal Socialistische Beweging;
d. de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij;
e. de Nationaal Socialistische Partij;
f. de Onafhankelijk Socialistische Partij;
g. het Verbond van Nationalisten;
h. het Verbond van Nationaal Socialisten in Nederland; en dergelijke.

Het bovenbedoelde verbod geldt uit den aard der zaak niet ten aanzien van die weerbaarheidsvereenigingen, welke van Rijkswege, op grond van het Koninklijk Besluit van 12 Maart 1919 en van het ter uitvoering van dat besluit vastgestelde boekwerk nr. 86 „Weerbaarheidsvoorschrift", medewerking ontvangen of worden gesteund. (Vorig bericht blz. 594 A.)

A. VEREENIGDE STATEN. — In- en Uitvoer. — De Amerikaansche uitvoer naar Europa in 1932 heeft $ 785 millioen tegen $ 1187 in 1931 bedragen. De invoer bedroeg $ 389 tegen $ 640 millioen in dezelfde jaren. Canada en Engeland bleven de beste afnemers der Vereenigde Staten. (Vorig bericht blz. 675 G.)

B. EEN **NIET-WEERKAATSENDE** WINKELRUIT. — Een eenvoudige vinding van den Engelschen architect Gerald Brown voorkomt het storende weerspiegelen van etalageruiten.
Een eerste proef was door de fabrikanten te Londen genomen in Regent Street bij de Ford Motor Company, en het resultaat was niet alleen, dat men inderdaad een niet-reflecteerende etalage ter beschikking kreeg en duidelijk tot achter in de etalage alles kon zien zonder eenige „verteekening", maar het feit, dat de weerspiegeling, waaraan wij nu eenmaal gewend zijn, ontbrak, liet onwillekeurig alle voorbijgangers stilstaan, zoodat het in gebruik stellen van de nieuwe ruit een verkeersopstopping veroorzaakte.
De vinding berust op het reeds lang bekende principe, dat horizontaal concaaf gebogen glas z66 geplaatst kan worden, dat alle invallende lichtstralen door het ruit-oppervlak voor het oog van den beschouwer vóór de ruit onzichtbaar worden teruggeworpen.
Er is echter een zeer nauwgezette berekening voor noodig, om het gewenschte resultaat bij winkeletalages te bereiken. Voor den constructeur vereischt elk geval zelfs een afzonderlijke berekening. Aan de boven-, onder- en zijkanten van de ruit moet bovendien een speciaal geconstrueerde omlijsting worden aangebracht, welke medewerkt aan het opheffen der weerspiegeling van het glas.
Bij een firma in Den Haag is een dergelijke ruit geplaatst. Het effect was verrassend. Op het eerste gezicht lijkt het, alsof er in 't geheel geen ruit is.

C. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Goedkeuring van verdragen. - Genève, Turkije, Zwitserland. — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming aangenomen de wetsontwerpen tot goedkeuring van:
1e. het ontwerp-verdrag betreffende den gedwongen arbeid (Genève 1930);
2e. het handels- en scheepvaartverdrag met Turkije;
3e. het handelsverdrag met Zwitserland.
De beide laatste verdragen gaven den heer Van Citters (a.-r.) aanleiding de vraag te stellen of bij een inwerkingtreding dezer verdragen een juiste toepassing van het verdrag van Ouchy niet zou kunnen worden belemmerd, daarbij wijzend op het feit, dat de uitzonderingsbepalingen betreffende de meestbegunstiging beperkter zijn dan die in het Geneefsche verdrag.
Minister Beelaerts van Blokland wees er op, dat wij leven in een tijdperk van veranderingen op politiek-economisch terrein. De bewuste verdragen dateeren nog uit den tijd vóór Ouchy. In dit kader moeten zij worden gezien. De regeering houdt echter rekening met de zich voltrekkende veranderingen, zoowel bij het sluiten van nieuwe verdragen als bij de ratificatie daarvan. De meest-begiinstigingscirculaire heeft ons groote diensten bewezen; zij vormt den hoeksteen onzer handelspolitiek. Naarmate de tijden zich wijzigen zal een minder strenge interpretatie dezer clausule echter wenschelijk kunnen blijken.
(Vorig bericht Turkije 309 M.)

D. IERLAND. — **Handelsbalans in** 1932. — De handelsbalans over 1932 van den Ierschen Vrijstaat toont, dat in 1932 de waarde van den totalen invoer in den Vrijstaat £ 42.572.000 bedroeg tegen £ 50.457.000 in 1931. De totale uitvoer daalde van £ 32.276.000 in 1931 tut £ 25.798.000 in 1932. De totale invoer van Groot-Brittannië in den Ierschen Vrijstaat beliep f 28.868.000 en de uitvoer van den Ierschen Vrijstaat naar Groot-Brittannië £ 21.914.000. Ook de handel tusschen den Ierschen Vrijstaat en Noord-Ierland liep in het afgeloopen jaar terug.

E. EGYPTE. — **Begrooting** voor 1933-'34. — De begrooting voor 1933-'34 sluit in inkomaten en uitgaven met Egypt. f 32.06 millioen (v. j. 37.309.639).
De vermindering van het totaal is het gevolg van de afvoering van de balans van de posten betreffende spoorwegen, telegraaf en telefoon, welker gezamenlijke begrooting een totaal van £ 5.42 millioen aanwijst. De regeering wil de uitgaven dezer bedrijven door de eigen ontvangsten laten dekken en bovendien 4% rente trekken van het in deze bedrijven belegde kapitaal van £ 32 millioen.
De regeering verklaart, dat verdere bezuinigingen niet mogelijk, doch nieuwe belastingen noodzakelijk zijn.
Met betrekking tot de gerechtelijke uitspraak, krachtens welke de leeningsdienst in goudponden dient te geschieden, merkt de regeering op, dat deze aangelegenheid langs diplomatieken weg moet worden geregeld. Voor den rentedienst van buitenlandsche leeningen is £ 4.19 millioen noodig tegen £ 4.30 millioen vorig jaar.

F. NEDERLAND. — De Geldschieterswet treedt 1 Maart 1933 In werking. — In het Staatsblad is afgekondigd een K. B. ter uitvoering van de artikelen 31, 32, tweede lid, en 38 der Geldschieterswet, welke wet op 1 Maart a.s. in werking treedt.
Hierbij wordt bepaald, dat aan informatiekosten, voorzoover deze kosten zijn gemaakt, maximaal in rekening mag worden gebracht twee ten honderd van het bedrag der uitgeleende geldsom of van de ter beschikking gestelde geldswaarde, doch niet meer dan f 2.— in totaal; indien evenwel meer dan één borg wordt gesteld, mag aan informatie ten hoogste f 3.— in rekening worden gebracht, met dien verstande, dat ook in zoodanig geval ten hoogste twee ten honderd van het bedrag der uitgeleende geldsom of van de ter beschikking gestelde geldswaarde worde gevorderd.
Indien de ter beschikkingstelling geschiedt door een geldschieter, die aflossing en interest aan de woningen der geldleeners pleegt op te halen of te doen ophalen, mag aan informatiekosten maximaal in rekening worden gebracht een bedrag van een ten hondead van de ter beschikking gestelde geldswaarde.
De geldschieter is niet verplicht van een aflossing en van een betaling van interest een kwijtingsbewijs af te geven, indien de aflossing of de betaling van interest heeft plaats gehad per postwissel of door tusschenkomst van den Post-chèque- en Girodienst of door een gemeentelijk Girokantoor.
Aan het K. B. zijn als bijlagen toegevoegd verschillende tabellen van maximum interestbedragen.

G. **DUITSCHLAND.** — **Demonstratieverbod** voor de **Communisten** in geheel Pruisen. — Rijksminister Gbring heeft in zijn functie van Rijkscommissaris voor het Pruisische Ministerie van Binnenlaadsche Zaken op 2 Jan. '33 een demonstratieverbod voor de Communistische partij en haar neven-organisaties in geheel Pruisen uitgevaardigd, dat terstond in werking treedt. (Vor. ber. Communisme 105 F.; 79 N.)

H. FRANKRIJK . — Kabinet-Daladier. — De Fransche Kamer heeft na het einde der debatten over de algemeene politiek haar vertrouwen in de nieuwe regeering-Daladier met 370 tegen 200 stemmen uitgesproken. (V. b. Daladier 674 C.; Ministerie 674 A.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Op **2** Februari weder begonnen. — De Ontwapeningsconferentie is op 2 Febr. '33 begonnen met de algemeene beschouwingen over de Fransche voorstellen tot het scheppen van een internationale strijdmacht van den Volkenbond. De Italiaansche gedelegeerde Aloisi heeft scherpe critiek geleverd; hij kon niet inzien dat uit aanneming van de voorstellen vermindering van bewapening zou voortvloeien en meende dat zij tot verhoogde bewapeningsuitgaven zouden leiden. Aloisi zeide verder dat de voorstellen waren geboren uit een geest van wantrouwen. De Duitscher Nadolny nam een conciliante houding tegenover de voorstellen aan en zeide, dat Duitschland de Fransche voorstellen niet a priori van de hand wilde wijzen, doch daaraan verschillende voorwaarden zou verbinden, o.a. dat de Volkenbondsstrijdkrachten zoo sterk moeten worden, dat zij met succes tegen iederen staat zouden kunnen optreden. (Vorig bericht blz. **676** D.)

B. BEWAPENING. — Militaire uitgaven **in** verschillende landen. - **Duitsch** standpunt. — De Hamburger Ill. Zeitung heeft dezer dagen een nummer gewijd aan de veiligheid van Duitschland ter zee. Deze wordt uit verschillende gezichtspunten beschouwd en nadrukkelijk ontkend: boven water, onder water, in de lucht, aan de kusten, in aanval of verdediging, in alles is Duitschland weerloos. En dan wordt voor den nieuwen Franschen slagkruiser „Dunkerque" de veel zwakkere „Deutschland" nog als voorwendsel gegeven.
In het artikel worden eenige interessante vergelijkingsgetallen gegeven over militaire uitgaven in Europa. In millioenen guldens besteedt Frankrijk er voor marine **300,** Duitschland **110.** Duitschland betaalt daarvoor per man f **1.70,** Italië **f 4.93,** Frankrijk **f 7.37.** Voor het bouwen van nieuwe oorlogsbodems betaalde in **1932** in millioenen guldens Engeland er **64,** de Vereenigde Staten **70.8,** Japan **78,** Italië **94.8,** Frankrijk **171** tegen Duitschland **45.**
In procenten van het heele staatsbudget bedroegen de militaire uitgaven in Engeland **15,** in de Vereenigde Staten **19,** in Italië **28,** in Japan **29,** in Frankrijk 34,5 tegen Duitschland 5,6.
Het arme Polen wapent zich met koortsachtige haast en besteedde in **1932** meer dan een derde **(37%)** van het staatsbudget aan militaire uitgaven.
(Hamburger 111. Zeitung). (Vor. ber. Kosten per land **492** P)., Kosten totaal **1908-1931 374** A.)

C. **BELGIE.** — Kazerneverbod voor het sociaal-democratische dagblad **„Le** Peuple" door de Kamer goedgekeurd. — De Kamer nam met **84** tegen **69** stemmen en twee blanco's een motie van vertrouwen aan als besluit van de interpellatie der socialisten naar aanleiding van het besluit van den minister van nationale verdediging, waarbij de bezorging over de post van het sociaal-democratische dagblad „Le Peuple" in de kazernes wordt verboden.

D. VATICAAN. — Het Heilige Jaar. - Drie pauselijke bullen. — De reeds aangekondigde drie pauselijke bullen met de aanvullende bepalingen betreffende het heilige jaar zullen binnenkort worden gepubliceerd. De inhoud daarvan kan als volgt worden geresumeerd:
In de eerste bul „Nullo non temporo" roept de paus de geloovigen der geheele wereld nogmaals vaderlijk op, zich naar de heilige stad te begeven om de bijzondere genade van het Heilige Jaar deelachtig te worden, het graf van den apostel te bezoeken en dan gesterkt in het geloof weer huiswaarts te keeren. Z.H. de Paus verwijst naar de verordeningen van zijn voorgangers betreffende het feit, dat tijdens het Heilige Jaar alle aflaten buiten Rome zijn opgeheven, waarbij echter eenige uitzonderingen zijn toegestaan.
In de tweede bul „In dicto a nobis" geeft de Paus den boetelingen van Rome voor het Heilige Jaar zeer uitgebreide volmachten met betrekking tot de vergeving van zonden.
In de derde bul „Qui umbratile" bepaalt de Paus zelf welke personen buiten Rome den jubileumsaflaat ook zonder bezoek aan de heilige stad kunnen verkrijgen. Dit zijn hoofdzakelijk leden van geestelijke orden, voor zoover deze verplicht zijn tot afzondering, benevens diegenen, die verhinderd zijn naar Rome te reizen. Het spreekt van zelf, dat deze personen moeten biechten en communiceeren en absolutie moeten verkrijgen van hun biechtvader. (Vor. ber. **649** I.)

E. NEDERLAND. — Vervoervergunningen **Crisis-**Zuivelcentrale. — De Crisis Zuivelcentrale maakt bekend, dat in verband met het bepaalde in de beschikking van den minister van Economische Zaken en Arbeid, voortaan een vervoervergunning noodig zal zijn voor de volgende artikelen: melkpoeder, gecondenseerde melk (al of niet gesuikerd), room, melkchocolade, kindermeel en hopjes. Vervoervergunningen kunnen worden aangevraagd door middel van een door de Crisis Zuivelcentrale, Laan van Meerdervoort **84,** Den Haag, kosteloos te verstrekken aanvraagformulier. (Vorig bericht blz. **525** E.)

F. NEDERLAND. — Wijziging Winkelsluitingswet. — Op de vragen van den heer van Hellenberg Hubar betreffende de resultaten van een door den Minister van Economische Zaken en Arbeid ingesteld onderzoek naar de werking der Winkelsluitingswet, heeft Minister Verschuur geantwoord, dat het door hem ingestelde onderzoek naar de werking der winkelsluitingswet is beëindigd.
De overweging van de resultaten van het gehouden onderzoek heeft er toe geleid, dat een wijziging van de winkelsluitingswet **1930** is voorbereid, welke in hoofdzaak een verruiming beoogt van verkoopmogelijkheid in sommige bedrijven (consumptiezaken) op Zondag. Het desbetreffende ontwerp van wet zal, naar de Minister vertrouwt, binnenkort bij de Staten-Generaal kunnen worden ingediend. (Vor. ber. **658 A.)**

4 Februari **1933.**

G. ZWEDEN. — **In-** en Uitvoer. — Men meldt ons uit Stockholm:
Uit de thans gepubliceerde gegevens over den buitenlandschen handel van Zweden in **1932** blijkt, dat de waarde van den uitvoer **944** millioen kronen **(1122)** bedroeg en die van den uitvoer **1147** millioen (1427), zoodat er een importsurplus is van ruim **200** millioen tegen een van ruim **300** millioen in **1931.**
De exportwaarde van geweven stoffen is gestegen van **14.8** tot **17** millioen, die van wapens en ammunitie van **11** tot **17** en die van plantaardige stoffen van **5** tot **7** millioen. Voor vrijwel alle andere belangrijke groepen is de exportwaarde gedaald; die van cellulose en papier daalde van **347** in **1931** tot **291** millioen in het vorige jaar, die van houtwaren van **172** tot **151,** die van veeteeltproducten van **86** tot **64** en die van mineralen van **78** tot **46,** terwijl de uitvoer-waarde voor de metaalgroep vrijwel onveranderd op **140** millioen bleef.
Van de importartikelen is vooral de waarde van onedele metalen gedaald, namelijk van **147** tot 95 millioen, die van machines daalde van **102** tot **69,** die van geweven goederen van **257** tot **210** en die van planten en plantaardige stoffen van **210** tot **190** millioen kronen. (Stockholms Tidningen). **(450** C.)

H. **ANGLO-PERSIAN** OIL **CY.** — Conflict voorloopig bijgelegd. — Het conflict tusschen de Engelsche en de Perzische regeering inzake de d'Arcy-concessie aan de Anglo-Persian Oil Cy. is op 3 Febr. '33 voorloopig bijgelegd.
De Engelsche en de Perzische regeering zijn overeengekomen, om de behandeling van het conflict voor den Volkenbondsraad uit te stellen tot de Mei-zitting, en indien noodig nog langer.
Inmiddels zullen onverwijld onderhandelingen worden geopend over het verleenen van een nieuwe concessie aan de Anglo-Persian. Zoowel Perzië als Engeland handhaven hun rechtsstandpunt. Mochten deze onder-

handelingen zonder resultaat verloopen, dan zou de Volkenbondsraad zich opnieuw met de kwestie bezig houden. (Vorig bericht blz. **643** I.)

A. NEDERLAND. — **Onafh.** Soc. Partij. — In de O. S. P. is verdeeldheid gekomen. Een **50-tal** O. S. P.-ëra hebben, naar men ons meldt, in een te Amsterdam gehouden vergadering besloten een eigen orgaan uit te geven, genaamd De Socialist, onder redactie van P. Buwalda, B. Luza en J. Suikerman. Deze menschen vinden de leiding van de O. S. P. nog te reformistisch, te S. D. **A.** P.-achtig, en zullen dus wel met de ,,massa-actie buiten het parlement", welke zij voorstaan, meer in het zog der communisten en van N. A. S. en Rev. Soc. Partij varen. (N. R. C.). (Vorig bericht blz. 622 B.)

B. SPOORWEGEN. — Loonsverlaging. — Naar wij vernemen heeft de Personeelraad aan de Directie der Nederlandsche Spoorwegen een schrijven gezonden waarin wordt medegedeeld, dat de Raad, na kennis genomen te hebben van de beslissingen van de congressen der organisaties, inzake de voorstellen tot loonsverlaging ingaande **1** April **1933,** besloten heeft de overeenkomst met de directie te aanvaarden.
De directie zal thans de overeenkomst ter goedkeuring aan den minister van Waterstaat voorleggen. (Vorig bericht blz. **665** D.)

C. NEDERLAND. — **Weeldeverteringsbelasting.** — Bezwaren. — De Kon. Nederl. Middenstandsbond, zoomede het verbond van Nederlandsche werkgevers, de algemeene r.k. werkgeversvereeniging, de vereeniging van christelijke werkgevers en groothandelaren in Nederland en de Nederlandsche maatschappij voor nijverheid en handel hebben, met betrekking tot het wetsontwerp tot heffing van een weeldeverteringsbelasting aan de Tweede Kamer een adres gezonden, waarin de bezwaren tegen de voorgestelde heffing worden ontwikkeld. (Vorig bericht blz. **675** B.)

D. NEDERLAND. — **Aardappelenvoorraad** op **15** Januari **'33.** — Onderstaande cijfers geven een overzicht van de grootte van den voorraad kleiaardappelen in alle inventarisatiegebieden tezamen. Hierbij zij er nog in het bijzonder de aandacht op gevestigd, dat deze cijfers, evenals in vorige jaren, betrekking hebben op de gemeenten, waar aanmerkelijke overschotten van aardappelen kunnen worden verwacht.

	Voorraad kleiaardappelen pct. van den oogst	**1000** H.L.
15 Januari **1929**	**43**	**5.342**
1930	**42**	**6.203**
1931	**27**	**2.956**
1932	**28**	**3.226**
1933	**50**	**8.476**

De voorraad zand- en veenaardappelen bedroeg 5.686.000 H.L. tegen **2.973.000** H.L. op **15** Januari **1932,** achtereenvolgens overeenkomende met **31** pct. en **19** pct. van den oogst der zand- en veenaardappelen in **1931** en **1930.**
Tenslotte zij nog opgemerkt, dat de deelneming aan de inventarisatie iets grooter was dan vorige jaren, zoodat de voorraadcijfers in vergelijking met vroegere opgaven eenigszins te hoog zijn. Deze afwijking is echter van geringe beteekenis. (Directie v. d. Landb.)
(Vor. **ber. Aardappelmeelindustrie 277 G.)**

E. NEDERLAND. — **Binnenvaart.** - Voorgestelde **vrachtverdeeling.** — Het comité van actie, gevormd uit tal van industrieele- en scheepvaartkringen, tegen de door de regeering voorgestelde regeling van de vrachtverdeeling voor de binnenvaart heeft op **3** Febr. te 's-Gravenhage een bijeenkomst belegd, waarvoor als sprekers waren uitgenoodigd de heeren mr. C. C. Gischler, oud-hoofdbestuurslid van het Centraal-Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart, ir. **A.** Plate, voorzitter van de Scheepvaartvereeniging Zuid, en H. P. Gelderman C.Mzn., voorzitter van het Verbond van Ned. Werkgevers.
De sprekers waren o.a. van meening, dat de minister het wetsontwerp onvoldoende heeft voorbereid en verklaarden met klem de noodzakelijkheid onze volksvertegenwoordiging te verzoeken het aanhangige ontwerp niet te aanvaarden. (Vor. ber. blz. **491** F.)

5 FEBRUARI **1933**

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Muiterij op het **pant**serschip ,,De Zeven **Provinciën".** — Uit Nederl. Oost-Indië wordt geseind, dat het pantserschip ,,De Zeven Provinciën" de haven van Oleh-Leh zonder den commandant heeft verlaten en in zee is gestoomd. Negentien officieren zijn door de muiters in arrest gesteld. De oorlogsbodem vaart in de richting van Soerabaja. Het Indische eskader vaart ,,De Zeven Provinciën" tegemoet.

G. LETLAND. — De regeering afgetreden. — Het wetsontwerp van den Letlandschen minister van Onderwijs, waarin een lettificeering van de scholen voor de minderheden was opgenomen, is door het parlement met **64** tegen **24** stemmen verworpen. Het geheele kabinet-Skoejeniek is daarop afgetreden.

H. CANADA. — Emigratie naar Canada. - Beperkt aantal plaatsen in Nova Scotia. — De Stichting Landverhuizing Nederland schrijft:
De Stichting Landverhuizing Nederland heeft de mededeeling ontvangen, dat de Canadeesche regeering wederom bereid is in het a.s. voorjaar een beperkt aantal Nederlandsche gezinnen in Canada toe te laten voor vestiging in de provincie Nova Scotia. Voor toelating komen in aanmerking bona fide landbouwersgezinnen die een goede gezondheid genieten en bereid en in staat zijn direct na aankomst in Canada een landbouwbedrijf op te nemen; behalve over de reiskosten, moeten deze gezinnen beschikken over minstens **$ 1000** (ca. **f 2250).**
De provincie Nova Scotia is de meest Oostelijke provincie van Canada, gelegen aan den Atlantischen Oceaan. Behalve de zeepassage (ca. f **230** derde klasse voor personen van 10 jaar en ouder) behoeven practisch geen reiskosten meer te worden betaald.
De provincie heeft een zeeklimaat, hetwelk veel overeenkomst heeft met het onze. De zomers zijn warmer en de winters kouder; men treft soms groote temperatuursverschillen aan. De regenval is regelmatig verdeeld, waardoor misoogsten weinig voorkomen. Het voorjaar is vrij laat, ongeveer een maand later dan in ons land.
De bevolking is Engelsch-sprekend en in hoofdzaak van Engelsche en Schotsche afkomst. De laatste jaren hebben zich verschillende Denen en Duitschers in deze provincie gevestigd, die over het algemeen tevreden zijn over de verkregen resultaten.
Voor vestiging leenen zich het beste de noordelijke districten en de Annapolis Vallei. Men treft er in hoofdzaak gemengde bedrijven aan, melkvee, varkens, pluimvee, het bouwbedrijf, voornamelijk voor veevoeder en aardappels. In de omstreken van de grootere plaatsen komen groentebedrijven voor, terwijl veel aan fruitteelt wordt gedaan, vooral in de Annapolis Vallei. (Vorig bericht blz. **191** B.)

6 FEBRUARI **1933**

I. DUITSOHLAND. — Ontbinding van den **Pruisischen** Landdag. — De volgende ,,Verordening tot het scheppen van geordende regeeringstoestanden in Pruisen" is op **6** Febr. '**33** gepubliceerd:
Op grond van art. **48** sub **1** van de rijksgrondwet verorden ik: **1.** Door de houding van het land Pruisen tegenover het vonnis van het staatsgerechtshof voor het Duitsche rijk van **25** October **1932** is een verwarring in het staataleven ingetreden, die het staats-

leven in gevaar brengt. Ik draag derhalve tot nader order den rijkscommissaris voor het land Pruisen en zijn gevolmachtigden de bevoegdheden over, die volgens genoemd vonnis aan het Pruisische staatsministerie en zijn leden werden toegekend.
2. Met de uitvoering van deze verordening belast ik den rijkscommissaris voor het land Pruisen.
3. De verordening treedt op den dag harer afkondiging in werking.

Berlijn, 6 Febr. 1933. De rijkspresident
Von Hindenburg.

Voor den rijkskanselier is de verordening geteekend door Von Papen, plaatsvervangend rijkskanselier.
Van bevoegde zijde wordt verklaard, dat met de nieuwe verordening van den rijkspresident de Pruisische regeering-Braun is verdwenen. Het nieuwe college van drie is als volgt samengesteld: Kerrl, Adenauer en Von Papen. Er bestaat geen twijfel, dat in deze zitting zal worden besloten den Pruisischen Landdag te ontbinden.
Men mag aannemen, dat de regeering-Braun stappen zal doen om te laten constateeren, dat zulk een wijze van doen in strijd is met de grondwet.
In een rede te Münster verklaarde de nat.-soc. Landdagvoorzitter, Kerrl, dat de Pruisische premier Braun hem in de commissie van drie had voorgesteld, in Pruisen voorloopig zonder nieuwe verkiezingen door te gaan en eerst nieuwe verkiezingen uit te schrijven, wanneer nat.-socialisten en Duitsch-nationalen er in slagen in het Rijk de meerderheid te krijgen. Hierop had spr. geantwoord, dat na den vijfden Maart in het geheel niet meer zal worden gekozen. **(471 E.)**

A. **VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Niet-erkenning Mandsjoekwo. —** Uit Genève wordt gemeld, dat de leden der Commissie van Negentien zich vrijwel algemeen hebben uitgesproken in dien zin, dat het rapport aan de Volkenbondsvergadering de juridische en feitelijke niet-erkenning van Mandsjoekwo moet behelzen en dat den staten-leden van den Volkenbond zelfs zal worden verzocht, met den nieuwen staat niet samen te werken.
Door den Volkenbond is in het bijzonder den Vereenigde Staten en den Sovjets verzocht, zich bij de houding van den Volkenbond aan te sluiten. **(661 H.)**

B. **PRUISEN. — Plaatsvervangers rijkscommissaris Von Papen worden dr. Hugenberg en Rust. —** De rijkscommissaris voor Pruisen, Von Papen, heeft rijksminister dr. Hugenberg tot zijn plaatsvervanger benoemd voor de leiding der Pruisische ministeries van landbouw, domeinen, arbeid en econ. zaken, en „Studienrat" Rust tot zijn waarnemer bij het ministerie van Kunsten en Wetenschappen en Onderwijs. **(Vorig bericht blz. 546 C.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Faillissements- en bankwet door het Huis van Afgevaardigden te Washington goedgekeurd. —** Met 201 tegen 43 stemmen heeft het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden het wetsontwerp tot wijziging van de bestaande faillissementswet goedgekeurd. Het voorstel gaat thans naar den Senaat in de hoop, dat deze het zoo spoedig mogelijk zal behandelen. Het wetsontwerp, dat door president Hoover krachtig verdedigd werd, vereenigde zoowel de stemmen der meeste Democratische als Republikeinsche afgevaardigden, hoewel men het van bijna revolutionnaire ingrijpendheid achtte. Zooals bekend is worden de faillissementsbepalingen er aanzienlijk door verzacht en de nieuwe wet heeft dan ook ten doel, tegemoet te komen aan de nooden van de door faillissement bedreigde spoorwegmaatschappijen, die ontzettend van de crisis te lijden hebben, landbouwers, die door de daling van de prijzen der landbouwproducten in nood verkeeren en particulieren, die door werkloosheid of daling van de opbrengst van hun bezit niet meer aan hun verplichtingen kunnen voldoen. **(Vor. ber. Faillissementen 640 D.; vor. ber. Bankwezen 478 B.)**

D. **FRANKRIJK. — Minister-president Daladier in de Kamer. - Regeeringsverklaring. —** De nieuwe Fransche regeering heeft zich op 3 Februari '33 in Kamer en Senaat voorgesteld. De regeeringsverklaring, welke in de Kamer werd voorgelezen door Daladier, was slechts kort en bevatte geen nauwkeurige aanwijzing voor de bedoelingen der nieuwe regeering. Zij beperkte zich er veeleer toe te wijzen op de noodzakelijkheid het evenwicht op de begrooting en de autoriteit van den staat te herstellen. Tegelijkertijd werd het leedwezen uitgesproken over het feit, dat de socialisten er niet toe te bewegen zijn geweest mede de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Ook de buitenlandsche politieke kwesties zijn slechts in het kort aangeroerd. **(Vorig bericht blz. 677 H.)**

E. **PRIJSVRAGEN. — Landbouwkunde. —** Gedeputeerde Staten van Friesland hebben, ter voldoening aan de bepalingen omtrent het door wijlen dr. L. A. Buma aan die provincie vermaakte legaat ten dienste van de landbouwkunde, de volgende prijsvraag uitgeschreven:
„Een beschrijving van het verband, dat tusschen landbouw en veeteelt in Friesland en de fabriekmatige zuivelbereiding in hare verschillende vormen bestaat, en van den invloed, dien de verplaatsing van het zuivelbedrijf van de boerderij naar de fabriek op de ontwikkeling van landbouw en veeteelt in deze provincie heeft uitgeoefend".
Voor het bekroonde antwoord bedraagt de prijs *f* 500; de antwoorden (ten minste 7 vel druks beslaande) moeten zijn ingekomen vóór 1 Februari 1934.
(Zie rubiek: Prijsvragen.)

F. **FRANKRIJK. — Begrooting. - Financieele positie. —** De departementen van Financiën en Begrooting hebben een communiqué gepubliceerd, waarin wordt medegedeeld, dat de begrooting zal worden verlaagd met ongeveer 5566 millioen francs, als gevolg van de genomen maatregelen. Hiervan komt 2417 millioen francs voor rekening van aangebrachte bezuinigingen, 1325 millioen francs wordt verkregen door fiscale maatregelen, terwijl het resteerende bedrag verkregen wordt door de bestrijding van fraude en door buitengewone ontvangsten, welke niet op de belastingbetalers drukken. **(Vorig bericht blz. 630 H.)**

7 FEBRUARI 1933

G. **BELGIE. — Steenkolenmijnen 1931-1932. —** De productie der Belgische steenkolen, 27 millioen ton bedragende, is ongeveer gelijk aan die van het vorige jaar en dit ondanks de toename der productie-capaciteit van het bekken van de Kempen. Het in October 1931 uitgevonden stelsel van invoervergunningen voor den import van steenkolen en steenkool-agglomeraten, heeft niet de resultaten opgeleverd welke men daarvan verwacht had. Verder zijn de plannen, die achtereenvolgens gemaakt werden om evenwicht te brengen tusschen productie en invoer eenerzijds en tusschen verbruik en uitvoer anderzijds, het eene na het andere verijdeld door de daling van het verbruik, die telkens vlugger in haar werk ging en belangrijker was, dan men verwacht had. Het jaar 1930 bracht t.o.v. 1929 een minder verbruik van 4½ millioen ton; over 1931 was de afname 7½ millioen ton en over 1932 was deze al tot ongeveer 11 millioen ton gestegen. Hier dient echter geconstateerd, dat ondanks de sterke vermindering van het verbruik, dit nog een tonnenmaat vertegenwoordigt, die nagenoeg gelijk is aan de productie. Door de staking van Juli 1932 onderging de productie een afname van ruim 4 millioen ton. De voorraden, die toen 3.300.000 ton bedroegen, namen echter met 1.790.000 ton af. De moeilijkheden, waarmede men in 1932 te kampen had, drukken loodzwaar op de financieele resultaten der steenkoolmaatschappijen en deze zouden er nog slechter aan toe geweest zijn, indien men niet met het streng doorvoeren van de politiek om het z.g. nuttig effect te vergrooten, den kostprijs nog aanmerkelijk had kunnen verminderen.
(Vor. ber. Steenkolen-invoer 585 C).

A. JURISPRUDENTIE. — Het versche kadetje. — Het versche kadetje — thans weer een arrest van het Amsterdamsche gerechtshof, waarbij de directeur van hotel „Suisse" te Amsterdam is ontslagen van rechtsvervolging. Hem was ten laste gelegd dat hij versch brood voor het vastgestelde uur aan de hotelgasten afleverde, doch het Hof overwoog dat deze bepalingen gelden voor brood, dat in bakkerijen is bereid. En waar een hotelkeuken geen bakkerij is in den zin der wet, hetgeen ook reeds bij vonnis is uitgemaakt, was de hotel-directeur dus niet strafbaar.
(Vorig bericht blz. **370 C.)**

B. **DUITSCHLAND.** — Oproep van Socialistische partijen in het buitenland. - Actie tegen **Hitler.** — De socialistische partijen van Engeland, Noorwegen, Italië, Frankrijk, Nederland, Polen en Duitschland hebben aan de Socialistische Internationale en Communistische Internationale een telegram gezonden, waarbij zij met klem verzoeken gezamenlijke actie te voeren ten einde aan de „dictatuur van Hitler in Duitschland en het fascistische gevaar elders weerstand te bieden en ten spoedigste een conferentie bijeen te roepen."

C. PRUISEN. — Ontbinding van den Pruisischen Landdag. - **Staatsgerechtshof** te Leipzig. — Wat de klacht betreft die de afgezette Pruisische regeering-Eraun bij het staatsgerechtshof te Leipzig aanhangig zal maken, wordt vernomen, dat opheffing zal worden verzocht der jongste noodverordening, aangezien het kabinet-Braun deze in strijd acht met de rijksgrondwet en met de uitspraak van het hof van *25* November '**32.** Er wordt op gewezen, dat Pruisen heeft getracht, langs minnelijken weg tot overeenstemming te geraken. Het heeft daarbij een zoodanig geduld betracht, dat men het herhaaldelijk wegens zijn gereserveerde houding verwijten heeft gemaakt. Het verwijt van plichtsverzaking wijst het kabinet van de hand.
De regeering neemt aan, dat het staatsgerechtshof reeds binnen korten tijd een uitspraak zal kunnen doen, daar de aanhangig gemaakte aangelegenheid niet gecompliceerd is. (V. b. Landdag blz. **679 I.**; vor. ber. Staatsgerechtshof blz. 543 C.)

D. **PARENTERALE LEVERTOEDIENING** BIJ TROPISCHE SPRUW. — In het Ned. Tijdschrift voor Geneesk. van 14 Jan. '33 deelt Dr. **A.** van der Scheer goede resultaten mede van de behandeling van tropische spruw met subcutane of intramusculaire injecties van leverextract (inspuitbaar pernaemon uit de fabriek „Organon" te Oss). Meestal trad binnen enkele weken genezing op in gevallen, die aan een weken- tot jarenlang voortgezette behandeling met dieet weerstand hadden geboden.
Dit steunt de opvatting, dat spruw een deficientieziekte is. In West-Indië is deze deficientie het gevolg van ondoelmatige voeding, waardoor eerst later spruw ontstaat, in Oost-Indië daarentegen is het eerste spruwsymptoom een onvoldoende resorptie van vet in den dunnen darm, waarvan de oorzaak duister is. Later, vaak pas na een jarenlang verblijf in Europa, ontwikkelen zich de karakteristieke tongverschijnselen en hypo- of hyperchrome anaemie.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)

E. BELGIE. — **Invoervergunningen.** - Wijzigingen. - **Critiek** van **bekend** econoom. — Naar men weet is men in Belgische vrijhandelskringen weinig te spreken over het wetsontwerp betreffende de wijziging van het tegenwoordige stelsel der invoervergunningen, dat minister Sap bij de Kamer heeft ingediend. De liberale afgevaardigde Baels heeft het bij de behandeling in de Kamercommissie reeds scherp becritiseerd en volledigen terugkeer tot den vrijhandel geëischt.
Thans neemt de bekende econoom prof. George de Leener het wetsontwerp in „l'Independance Belge" onder de loupe en somt in een hoofdartikel ander den titel „Protectionistische virtuositeit" de vele en z.i. ernstige fouten op, die het ontwerp aankleven. Van groot gevaar acht prof. De Leener het b.v., dat dit wetsontwerp, tot wet verheven, de regeering in staat zou stellen, de prijzen der belangrijkste levensmiddelen op het tegenwoordige peil te doen verstarren, nog afgezien van het feit, dat dit de deur wagenwijd zal openen voor corruptie op groote schaal. Maar het ergste van al acht schrijver het, dat de mogelijkheid om met variabele rechten te manoeuvreeren, op niets anders zou neerkomen dan op een indirecte heffing van douanerechten. „Dit zou", zegt hij, „de wederinvoering van de beweeglijke schaal beteekenen, die vroeger reeds overal echec heeft geleden; haar toepassing ware te noodlottiger, omdat zij in lijnrechten strijd zou zijn met den geest van de conventie van Oslo en van de overeenkomst van Ouchy, nog afgezien van het feit, dat wij de buitenlandsche regeeringen door het gebruik maken van methoden. die zij terecht als oneerlijk zouden beschouwen, ernstig zouden ontstemmen. Men kan nog van geluk spreken, dat de minister van Buitenlandsche Zaken dit buitenissige wetsontwerp niet mede heeft onderteekend. Het verraadt een geestesgesteldheid, die de goede trouw van de Belgische douanepolitiek in het buitenland in discrediet dreigt te brengen."
(L'Indépendance Belge). (V. b. Invoerrechten **631** F.)

F. LUCHTVAART. — Revolutie **in** het vliegwezen. — Het Nationaal Luchtvaart Comité heeft een uitvinding in studie, welke een revolutie in het vliegwezen kan teweegbrengen. Het is een vliegtuig, dat in plaats van een propeller vier raderen op zij heeft, ongeveer gelijk aan die, welke een raderboot voortstuwen. Deze raderen snijden de lucht onder een bepaalden hoek, en het moet mogelijk zijn dit toestel stil te laten hangen in de lucht.
Reeds gedurende eenige jaren zijn met modellen en windtunnels proeven genomen en thans heeft het officieele regeeringslichaam de uitvinding in onderzoek. Deze Amerikaansche uitvinding berust op hetzelfde principe als de Duitsche Rohrbachradervliegtuigen, doch is geheel onafhankelijk hiervan uitgewerkt en geconstrueerd.

G. NEDERLAND. — Sociaal-Democratische Dagbladen verboden. — De minister van Defensie heeft de bladen, uitgegeven door de N.V. „De Arbeiderspers", n l.: „Het Volk", „Vooruit", „Voorwaarts", „Goudsch Volksblad", „Volksblad voor Friesland", „Volksblad voor Twente", „Volksblad Groningen en Drente", „Volksblad voor Gelderland" en „Volksblad" (Algemeen Volksnieuwsblad) doen opnemen in de lijst der geschriften, welke de militairen der zee- en landmacht niet in hun bezit mogen hebben en niet mogen verspreiden.
Volgens den minister van Defensie schrijven deze bladen op een toon, die in strijd is met de krijgstucht en hij kan niet toelaten, dat die in kazernes en op oorlogsschepen wordt ondermijnd.
Ook „De Zeven Provinciën" is verboden.

8 FEBRUARI 1933

H. ENGELAND. — Vlootbouw in versneld tempo. — De Britsche admiraliteit heeft besloten tot vlootbouw in versneld tempo in het belang van de werkgelegenheid op te werven. (Vorig bericht blz. **241 F.)**

I. RUSLAND. — Exploitatie van zeeboezem. — De zeeboezem van Karabugas aan de Kaspische Zee wordt op het oogenblik geëxploiteerd voor de productie van chemicaliën. Het ingesloten water, dat veel overeenkomst vertoont met dat van de „Doode Zee" in Palestina, heeft een oppervlakte van 21 vierkante K.M. Er leven geen visschen in en er is in het geheel geen plantengroei. Onder de heete zonnestralen verdainpt het water er zeer snel en daardoor is deze zeeboezem een geweldige natuurlijke zoutpan geworden.

Duizenden jaren geleden moet dit verdampingsproces reeds zijn begonnen en men schat het bezinksel waaruit chemicaliën kunnen worden gehaald op een hoeveelheid van zes milliard ton. Het bezinksel hoopt zich op den bodem op of wordt door de golven op de kust geworpen waar het snel droogt. Thans zal men met technische hulpmiddelen den zeeboezem gaan exploiteeren, waardoor reeds een groote industrie is ontstaan, terwijl bij het meer een stad is verrezen voor de 20.000 werklieden die hierbij te werk zijn gesteld. (Moskauer Rundschau)

A. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Tarwewet. — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot wijziging van de Tarwewet 1931 met de stemmen der sociaaldemocraten tegen, aangenomen. (Vor. ber. 620 1.)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van minister Beelaerts van Blokland. — Minister Beelaerts van Blokland heeft in een uitvoerige rede ter Ontwapeningsconferentie te Genève de Fransche ontwapeningsplannen behandeld. Hij verklaarde dat Nederland bereid is het veiligheidsvoorstel, in deze plannen vervat, te bespreken, ofschoon voor de Nederlandsche delegatie de bestaande veiligheidswaarborgen van het Volkenbondsverdrag voldoende zijn. Ten aanzien der bewapening meende hij dat het in voorraad houden van verboden oorlogsmateriaal onder internationaal toezicht een gevaar vormt. Ook meende onze minister, dat het ter beschikking van den Volkenbond stellen van speciale! legerafdeelingen tot bewapeningsvermeerdering zou kunnen leiden.
(Vorig bericht blz. 678 A.)

C. GRAAF ALBERT APPONM OVERLEDEN. — Graaf Apponyi, leider van de Hongaarsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, is op 7 Febr. '33 te Genève overleden.
Albert, graaf Apponyi van Nagy-Appony, was den 29en Mei 1846 te Weenen geboren en is dus bijna 87 jaar oud geworden. Tot het laatste toe heeft hij met helderheid van geest en een bewonderenswaardige geestkracht zijn land gediend.
In 1882 werd hij conservatief lid van het Hongaarsche Huis van Afgevaardigden. Later ging hij tot de oppositie over en werd haar leider, tot hij in 1899 tot het regeeringskamp terugkeerde. Van 1901 tot 1904 was hij voorzitter van het Huis, van 1906 tot '10 minister van eeredienst en onderwijs in het coalitiekabinet-Wekerle. Als zoodanig ontwierp hij een nieuwe onderwijswet, die weliswaar het onderwijs kosteloos maakte, doch die door de nationale minderheden werd verworpen als een magyrisatiewet.
In den wereldoorlog is Apponyi opnieuw korten tijd minister van onderwijs geweest in de ministeries-Esterházy en -Wekerle, doch het voornaamste terrein van zijn arbeid lag bij het Roode Kruis en vooral bij de zorg voor de krijgsgevangenen.
In 1920 zag Apponyi zich benoemd' tot hoofd van de Hongaarsche afvaardiging der vredesconferentie. Hij achtte de voorwaarden der geallieerden onaannemelijk en trad af voor het verdrag geteekend werd. In 1924 werd hij Hongarije's eerste vertegenwoordiger bij den Volkenbond.
In tal van internationale organisaties had Apponyi zitting en nog op hoogen leeftijd hield hij in Amerika lezingen ten dienste van zijn land.

D. NEDERLAND. — Tweede Hamer - Muiterij op heb pantserschip „De Zeven Provinciën". — De beraadslaging in de Tweede Kamer over de interpellatie van den heer W. Drop, waarin de verklaringen van den minister van Defensie over zijn beleid niet bevredigend worden genoemd, is heden gesloten. De motie-Drop werd met 53 tegen 20 stemmen verworpen. Voor: sociaal-democraten en communisten.
Minister Deckers repliceerde o.a., dat in de vergadering der technici te Soerabaja algemeen is erkend, dat de tweede korting niet van de baan was. Het is spr.'s innige overtuiging, dat van bepaalde zijde men een anderen indruk heeft gevestigd ter wille van een schijn-overwinning. Volgens den heer Albarda is elke tegenspraak van de verkeerde meening uitgebleven, maar in het Soerabajasch Handelsblad van 3 Januari stond de tegenspraak.
De minister betoogt, dat de heer Albarda hem niet moet verwijten, de C.A.M.B.0.-mannen (Comité tot behartiging van de algemeene belangen van het Marinepersoneel beneden den rang van Officier), niet te hebben ontvangen, terwijl zij hem hadden willen waarschuwen voor wat dreigde. Als de C.A.M.B.O.-mannen dit hadden willen doen, hadden zij spr. kunnen schrijven.
Als de Arbeiderspers schrijft, dat menig marineman in zijn vuistje lacht, als hij hoort, wat gebeurd is, zegt spr., dat het marinepersoneel van zulke elementen moet worden gezuiverd.
Spr. sluit zich aan bij den heer Aalberse. In zijn verklaring heeft hij gezegd, dat als de overgave niet dadelijk geschiedt, met geweld zal worden opgetreden. Dit is niet hetzelfde als: zonder beleid. Spr. vertrouwt, dat de commandant, die de opdracht heeft „De Zeven Provinciën" tot overgave te brengen, zal optreden desnoods met geweld, maar tevens met beleid. Wat betreft den commandant van „De Zeven Provinciën", als blijkt, dat waar is, wat volgens sommige telegrammen is geschied, met name dat hem een waarschuwing zou hebben bereikt, dan kan zijn beleid niet krachtig genoeg worden afgekeurd. Maar men kan van spr. niet vergen, dat hij alle bijzonderheden reeds kent. (Vorig bericht blz. 679 F.)

E. NEDERLAND. — Leveranties aan Polen. — De Directeur van 's Rijks Economischen voorlichtingsdienst deelt het volgende mede:
„Ter compensatie van eenige leveranties van Poolsche spoorrails heeft de Poolsche regeering zich bereid verklaard:
1e. voor uit Nederland ingevoerde, aan contingenteering onderworpen goederen, waarvan het contingent van invoer in Polen niet toereikend is, extra-invoervergunningen te verleenen;
2e. voor bepaalde uit Nederland ingevoerde vruchten en koloniale waren verlaging van invoerrecht volgens de daarvoor bestaande bepalingen toe te staan.
De export-certificaten, op grond waarvan dit compensatie-verkeer plaats heeft, worden door de Poolsche autoriteiten verstrekt aan den betrokken Poolschen exporteur. Mocht een en ander voor firma's in Uw district van belang zijn, zoo gelieven zij een aanvrage te richten tot de Nederlandsche vertegenwoordigster, de N.V. Handelmaatschappij S. Gokkes Jr., Vondelstraat 1, 's-Gravenhage."

F. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Tsjecho-Slowakije bedraagt thans 865.000.

G. TURKIJE. — Groeiende spanning inzake het lezen der gebeden in het Turksch. — Eenigen tijd geleden is een bevel aan de Turksche priesters uitgevaardigd, dat in elke moskee de gebeden in het Turksch moesten worden gezegd en niet meer in het Arabisch, zooals tot dusver is geschied. Naar aanleiding van dat bevel kwam het op verscheidene plaatsen in Turkije tot ernstige onlusten. (V. b. Geestel. Leven 189 K.)

H. ENGELAND. — De Valera weer president van den Ierschen Vrijstaat. — Op 8 Febr. '33 is te Dublin de nieuwgekozen achtste Landdag voor het eerst in zitting bijeen gekomen.
De Valera werd met 82 tegen 54 stemmen herbenoemd tot president van den Staatsraad. Vervolgens deelde De Valera mede, hoe zijn ministerie samengesteld is. (Vor. ber. Verkiezingen 668 H.)

I. BELGIE. — Verblijf van vreemdelingen - Verscherpte wetsbepaling. — De minister van Justitie,

mr. Janson, heeft een wetsontwerp ingediend waarbij het toezicht op ongewenschte vreemdelingen aanzienlijk wordt verscherpt. Gewijzigd wordt o.m. de wet van Februari 1897, betreffende de uitwijzing van vreemde elementen, in dien zin dat de uitgewezen vreemdeling, die na de uitwijzing binnen de grenzen van het koninkrijk wordt aangetroffen, voor dit feit tot 15 dagen a 6 maanden gevangenisstraf kan worden veroordeeld. Na zijn straf te hebben ondergaan zal hij nogmaals naar de grens worden geleid.
(Vorig bericht blz. 643 *C.)*

9 FEBRUARI 1933

A. ZUID-AFRIKA. — Nieuw initiatief van Generaal Smuts. — Generaal Smuts heeft het initiatief genomen tot het vormen van een coalitie- of nationale regeering met een verklaring aan de Zuid-Afrikaansche partij, waarin hij zegt dat het verlangen in het land zeer sterk uitgaat naar een nieuwe poging om tot een dergelijke regeering te komen. (676 B.)

B. **NEDERLAND.** — Verlenging van de **contingenteering** van den invoer van porselein, aardewerk en **wandtegels.** — Bij Kon. besluit van 27 Januari is bepaald, daar het in verband met de gebleken noodzaak gewenscht is, de tijdelijke beperking van den invoer van porselein, fijn en sanitair aardewerk en van muur- en wandtegels voort te zetten.
Gedurende een tijdvak van 6 maanden, aanvangende 31 Januari 1933 en eindigende 31 Juli 1933, is de invoer uit ieder land verboden van:
a. porselein (wit, gekleurd, gedecoreerd, bedrukt of beschilderd), voor zoover deze meer bedraagt dan 90 ten honderd van hetgeen gemiddeld per 6 maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend;
b. fijn aardewerk (wit, gekleurd, gedecoreerd, bedrukt of beschilderd, met uitzondering van sanitair aardewerk), voor zoover deze meer bedraagt dan 75 ten honderd van hetgeen gemiddeld per *6* maanden in de jaren 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend;
c. sanitair aardewerk, voor zoover deze meer bedraagt dan 85 ten honderd van hetgeen gemiddeld per 6 maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar het gewicht berekend;
d. muur- en wandtegels (verglaasd of met gekristalliseerde glazuren), voor zoover deze meer bedraagt dan 60 ten honderd van hetgeen gemiddeld per 6 maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend.
Men zie verder de St.ct. no. 22. **(Vor.** ber. **362 B.)**

C. ZENDINGEN. — De Hernhutters. — Viering van het ZOO-jarig bestaan. — Ter viering van haar 200-jarige bestaan heeft de Hernhutterszendingsvereeniging te Utrecht een druk bezochte samenkomst gehouden. Onder de talrijke aanwezigen bevonden zich dr. H. Th. s' Jacob, commissaris der Koningin in de provincie Utrecht.
Na een openingswoord door ds. E. van Meer, hervormd predikant te Utrecht, heeft mr. **A. J. A.** A. Baron van Heemstra, oud-gouverneur van Suriname, een toespraak gehouden. Spr. stelde in het licht, dat het moederland een eereschuld heeft tegenover land en bevolking van Suriname. Hij wees op de bijzondere bekoring, welke Suriname op ieder uitoefent, die land en volk kent, en zette uiteen, dat sinds het begin van de 18de eeuw de Moravische broeders zoo goed als ongestoord tot nu toe in Suriname onder zeer moeilijke omstandigheden en met vele groote opofferingen zendigsarbeid hebben verricht, en daar **als** geloofshouders werkzaam zijn geweest.
Suriname en dan ook Nederland, heeft, **zeide** spr., ontzaggelijk veel aan de Hernhutters te danken. **Hij** wekte tenslotte op om alle krachten in te spannen, niet alleen tot het materieele maar ook tot het geestelijk behoud van **Suriname,** en daartoe de **zending** van de Hernhutters **al t steunen** **(490 D.)**

D. **NEDERLAND.** — Nederlandsche Jaarbeurs - Een Belgische sectie. — Voor de eerste maal zal België op de Nederlandsche Jaarbeurs, welke van 14 tot en met 23 Maart 1933 te Utrecht wordt gehouden, vertegenwoordigd zijn met een nationale sectie. Het Belgische Ministerie van Nijverheid en Arbeid heeft zich voor de vorming van een collectieve inzending in het bijzonder gericht tot de klein-industrie en het handwerk. De invloed, uitgegaan van de Conventie te Oslo gesloten, de pogingen om tusschen de beide landen tot nauwe samenwerking op economisch gebied te geraken, de nabijheid van Nederland als afzetgebied voor Belgische artikelen en ten slotte de steun, door het Departement van Nijverheid en Arbeid aan de plannen tot het vormen eener Belgische sectie op de Nederlandsche Jaarbeurs verleend, hebben tot het gunstige resultaat geleid, dat 53 Belgische firma's voor deelneming hebben ingeschreven. Behalve exposities van meubelen, huishoudelijke en luxe artikelen, bijouterieën, kristal, aardewerk en modeartikelen zullen aan de Belgische sectie verbonden worden een afdeeling tourisme en een koloniala groep. In den officieelen stand van de Belgisch? Legatie, welke ditmaal een onderdeel zal uitmaken van de collectieve Belgische inzending, zullen vertegenwoordigd zijn het Office Commercial de l'Etat, het Office Colonial, het Office Belgo-Luxembourgois de Tourisme, de Brusselsche Jaarbeurs en de Brusselsche Wereldtentoonstelling 1935. (Vor. **ber.** 478 G.)

E. **PROF. DR. H. BOUWMAN OVERLEDEN.** — Op 8 Febr. 1933 is te Kampen overleden Prof. Dr. H. Bouwman, hoogleeraar aan de Theol. School der Gereformeerde Kerken.
Dr. Harm Bouwman werd 30 Aug. 1863 te Uithuizen geboren. Op 8 Juni 1892 legde hij zijn doctoraal examen in de theologie af aan de gem. universiteit te Amsterdam, aan welke onderwijs-inrichting hij 14 Maart 1899 tot doctor in de theologie promoveerde op een dissertatie over: „Het begrip gerechtigheid in het Oude Testament". In 1902 benoemde de Gen. Synode der Geref. Kerken hem tot hoogleeraar aan de Theol. School te Kampen.
Tal van geschriften zagen van zijn hand het licht. Prof. Bouwman, die vanaf 1908 redacteur was van „De Bazuin" en in de Chr. Encyclopaedie verscheidene artikelen verzorgde, schreef vele studies over de kerkgeschiedenis, speciaal over de Afscheiding. Wij noemen: Na 75 jaren, De Afscheiding te Ulrum, Het ambt der diakenen, een bundel meditaties „Onder de schaduw zijner vleugelen", De kerkelijke tucht naar Ger. kerkrecht, Amerika, Schetsen en herinneringen en het Handboek voor Ger. kerkrecht. Sommige werken werden in het Duitsch en in het Hongaarsch vertaald.
Prof. Bouwman was lid van het Historisch Genootschap te Utrecht. In 1923 werd hij benoemd tot ridder in de orde van den Ned. Leeuw.

F. ITALIE. — **Leening** van **1** milliard. — De uitgifte van de leening van de instelling voor den economischen wederopbouw in Italië van **1** milliard lire is een volledig succes geworden. De leening werd driemaal overteekend. (Vorig bericht Financiën **438 D.)**

G. NEDERLAND. — **Engeland** en onze melkproducten. — De Reorganisation Commission voor melk heeft thans haar rapport uitgebracht; zij beveelt o.a. aan: beperking van den invoer van vloeibare melk, desnoods met behulp van een beschermend recht.
Verder adviseert zij tot aanzienlijke **verhooging (substantial** increase) van de invoerrechten op room, gecondenseerde volle melk, melkpoeder en melksuiker.

Wat betreft boter en kaas is het rapport van oordeel, dat de Engelsche boeren weinig profijt zouden hebben van een verhooging der invoerrechten, doch het voegt er aan toe, dat een regeling van den invoer zoowel in het belang der exporteerende landen, als in dat van de Engelsche boeren wenschelijk kan worden. (Algemeen Handelsblad)
(Vor. ber. Zuivelbedrijf 375 *C.)*

A. DUITSCHLAND. — **Hoogere** invoerrechten voor levend vee, vleesch en reuzel - Nieuwe regeling begint 15 Februari 1933. — Op voorstel van den rijksminister voor Voedselvoorziening en Landbouw, Dr. Hugenberg, heeft de Duitsche regeering besloten, een aantal invoerrechten te verhoogen, speciaal met het doel, daardoor steun te verleenen aan de ernstig onder de depressie gebukt gaande veeteelt.
De nieuwe invoerrechten zullen reeds heden in den „Reichsanzeiger" worden gepubliceerd. Men heeft hierbij te doen met een versterking der douaneprotectie voor levend vee, vleesch en reuzel. De betreffende invoerrechten worden als volgt verhoogd:

	per 100 K.G.
Levend rundvee tot	50 mark
Schapen tot	45 mark
Levende varkens tot	50 mark
Versch vleesch tot	d00 mark
Vleesch, gewoon toebereid	150 mark
Fijne vleeschwaren	280 mark

De nieuwe invoerrechten treden op 15 Februari in werking. De Duitsche regeering is van oordeel, dat een invoerbehoefte voor de betrokken producten niet bestaat. De Duitsche veestapel is grooter dan vóór den oorlog en volstrekt voldoende, om in de eigen behoefte te voorzien. (Vor. ber. Invoerrechten 624 **A.)**

B. NEDERLAND. — Scheepvaart - Brandgevaar aan boord. — De heer M. C. Koning, directeur der Maatschappij „Nederland" en de heer Ruys Jr. van de „Rotterdamsche Lloyd", hebben de pers eenige mededeelingen gedaan om het publiek voor te lichten betreffende de beperking van het brandgevaar aan boord van schepen. Hun betoog komt hierop neder, dat op de bestaande schepen het niet mogelijk zal zijn de passagiers-inrichting zoodanig te veranderen, dat zij het brandvrije karakter zal dragen van de nieuw te bouwen schepen. Wel echter zullen de „Nederland" en de „Lloyd" trachten door het vermeerderen van de brandvrije schotten en het gebruiken van brandvrije verf in de passagiers-inrichtingen de veiligheid meer te verzekeren. (Vorig bericht blz. 568 B.)

C. FRANKRIJK. — **Hitler-vrees.** — In de „Ere Nouvelle" wijdt Herriot een overzicht aan den internationalen politieken toestand in het algemeen en aan de jongste gebeurtenissen in Duitschland in het bijzonder.
„Van de Duitsche nationaal-socialisten kan men alles vreezen.
Hitler probeert zijn tegenstanders door snel optreden te verslaan. Er valt niet aan te twijfelen, dat hij uit het buitenland wordt gesteund. Frankrijk heeft juist in dit opzicht eigenaardige inlichtingen ontvangen. Joego-Slavië en Polen zijn buitengewoon ongerust.
Het is derhalve niet overdreven, te beweren, dat de buitenlandsche politieke toestand op zijn minst genomen zeer ernstig is en dat de Fransche regeering en de publieke opinie zich met meer heeft bezig te houden dan alleen met den financieelen toestand."
(Ere Nouvelle) (Vorig bericht blz. 656 D.)

D. **KARDINAAL** FRUEHWIRTH OVERLEDEN. — Kardinaal Fruehwirth is te Rome op 88-jarigen leeftijd overleden. Hij was de oudste van het College van Kardinalen.
Andreas Fruehwirth werd 21 Augustus 1845 te St. Anna am Aigen in Stiermarken geboren. Na zijn studie te hebben beëindigd, trad hij toe tot de orde der Dominicanen, waarvan hij in 1891 Ordegeneraal werd. In 1910 werd hij door Paus Pius X als nuntius naar München gezonden. In 1915 werd Fruehwirth door Paus Benedictus XV tot kardinaal benoemd. Van 1918 tot 1927 bekleedde hij de waardigheid van Groot-Poenitentier, en in 1927 werd hem het eereambt van Kanselier van de Roomsche Kerk toevertrouwd. Kardinaal Fruehwirth heeft altijd groote belangstelling getoond voor den toestand der Duitsche minderheden.

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Java Suiker. - Oprichting van de N.I.V.A.S. — In een speciale bijeenkomst onder leiding van dr. Bernard, directeur van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, is op 2 Jan. '33 de N.I.V.A.S. (Nederl.-Indische Vereeniging voor den Afzet van Suiker) opgericht. De heer van Goor is tot voorzitter benoemd. De Factorij van de Nederl. Handel Mij. treedt als onder-voorzitter op. (Vorig bericht Suiker blz. 510 B.)

F. NEDERLAND. — De opheffing van rechtbanken. - Conflict tusschen regeering en Kamer. — Een conflict, waarvan in parlementaire kringen consequenties wordt verwacht, is op 9 Febr. '33 ontstaan tusschen minister Donner en de Tweede Knmer. De directe aanleiding tot dat conflict was de aanneming met 51 tegen 38 stemen van een motie-Boon tot schorsing van de behandeling van het wetsvoorstel tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels van rechtbanken en kantongerechten, zulks niettegenstaande het feit dat minister Donner de kabinetskwestie had gesteld en verklaard had de aanneming van een motie gelijk te stellen met een verwerping van het ontwerp. Tegen de motie stemden alleen de R.-K. en de A.-R. (Vorig bericht blz. 676 **E.)**

10 FEBRUARI 1933

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Muiterij op het pantserschip **„De** Zeven Provinciën". - Het schip overmeesterd. — Aan de mededeelingen, die door den Commandant van de Zeemacht in Nederl. Oost-Indië, schout-bij-nacht J. F. Osten, in de zitting van den Volksraad op 10 Febr. '33 zijn gedaan, ontleenen wij het volgende:
Op Zaterdag 4 Febr. '33 te ongeveer 10 uur 's avonds is de muiterij aan boord van Hr. Ms. „De Zeven Provinciën" uitgebroken. Het schip lag toen geankerd op de reede van Oleh-leh. De commandant en een deel van de officieren, onderofficieren en bemanning waren aan land, toen de schepelingen, die aan boord waren achtergebleven, bezit namen van de geweren, zich voorzagen van munitie en de officieren en onderofficieren overweldigden, nadat zij de lichten hadden uitgedraaid. De eerste berichten maakten er alleen melding van, dat de inlandsche schepelingen in muiterij waren gekomen, maar later kwam aan het licht, dat ook de Europeesche schepelingen aan de muiterij deelnamen. Het schip moet de reede van Oleh-leh te ongeveer 2 uur in den ochtend van 5 Febr. verlaten hebben en werd anderhalf uur later gevolgd door den gouvernementsstoomer „Aldebaran" aan boord waarvan zich de commandant van „De Zeven Provinciën", de kapitein-luitenant-ter-zee P. Eikeboom bevond, met verscheidene officieren en schepelingen, gewapend met karabijnen. Onmiddellijk daarna kwam de „Aldebaran" dicht genoeg bij „De Zeven Provinciën", dat verbinding door middel van vlagsignalen mogelijk was. De commandant van „De Zeven Provinciën" trachtte in verbinding te komen met zijn schip, dat echter absoluut weigerde, welke weigering begeleid werd door bedreigingen. Hierop heeft de „Aldebaran" den afstand met „De Zeven Provinciën" vergroot en zij vervolgde het schip langs de Westkust van Sumatra, gedurende al dien tijd de autoriteiten op de hoogte stellende van de positie.
De officieele rapporten houden in, dat zich aan boord van het muiterschip bevonden 16 officieren, 9 Europeesche en 3 inlandsche onderofficieren, 44 Europee-

sche korporaals en minderen en 184 inheemsche korporaals en minderen. Inmiddels waren de autoriteiten en scheepvaartmaatschappijen gewaarschuwd. De eakadercommandant, die zich met den kruiser „Java" en de torpedojagers „Evertsen" en „Piet Hein" op de reede van Bonthain (Celebes) bevond, kreeg order om zoo spoedig mogelijk naar Tandjong Priok te vertrekken. De commandant der marine te Soerabaja kreeg order om twee onderzeebooten uit te rusten met oorlogstorpedo's en deze beide schepen in gereedheid te houden voor uitvaren.

Tegelijkertijd kreeg de commandant order om drie Dornier-Wal-vliegbooten gereed te maken, geladen met bommen en deze naar Tandjong Priok te zenden.. Na besprekingen tusschen vlootvoogd en eskadercommandant verlieten de schepen, die op 8 Febr. in Tandjong Priok waren aangekomen, in den morgen van 9 Febr. de reede om naar Straat Soenda te varen. Het was op 10 Febr. om 9 uur 's morgens, dat Hr. Ms. kruiser „Java" de „Zeven Provinciën" voor Straat Soenda sommeerde om zich over te geven. De plaats van de ontmoeting van het eskader met de „Zeven Provinciën" is gelegen op 6° Z.B., 104° 30' O.L., ten Zuidwesten van Vlakkehoek, de Zuidwestelijke kaap van Sumatra.

De bemanning van „De Zeven Provinciën" heeft langs radiografischen weg de goede ontvangst van deze sommatie erkend, vervolgens hebben de muitelingen tot drie malen toe het antwoordtelegram uitgezonden inhoudende een proclamatie van hun voornemens, welke tekst gevolgd werd door de woorden: „Ons niet hinderen".

Deze proclamatie luidde, dat de muiters op weg waren naar Soerabaja, geen geweld in den zin hadden, enkel protesteerden tegen de salariskorting en de gevangenneming van protesteerenden te Soerabaja en bereid waren 24 uur vóór Soerabaja commandant en staf aan boord te ontvangen.

Na den voorgeschreven tijd, die na de sommatie moest verloopen, werd vervolgens een bom van 50 K.G. uit een Dornier-Wal-vliegboot op het schip geworpen. De ontploffing van het projectiel had tot resultaat dat 18 leden der bemanning werden gedood (hiervan zijn 15 Inheemsche leden der bemanning en drie Europeanen, n.l. de tamboer Eakker, de tamboer De Bree en de marinier Kroeskop) en 25 gewond. Aan de gewonden werd onmiddellijk geneeskundige hulp verleend door de omliggende marineschepen.

De inslag van de bom deed brand ontstaan aan boord van „De Zeven Provinciën". Deze werd blijkbaar gebluscht. De muitende bemanning is ontwapend en onder arrest gesteld. „De Zeven Provinciën" is thans wederom onder commando van de officieren. (682 D.)

A. PLUIMVEE. — **Eierproductie** door levertraan verhoogd. — In bull. 286 van het Minnesota-proefstation publiceert Edson de resultaten van zijn driejarige onderzoekingen, waarbij het effect van levertraan in de pluimveerantsoenen, in het bijzonder gedurende de wintermaanden, werd nagegaan, schrijft „Schakels".

Elk jaar werden drie toomen hoenders gevoederd met graan en ochtendvoer, waaraan géén, 1%, 2% of 3% levertraan werd toegevoegd. De toomen bestonden gedurende het eerste proefjaar uit 43, gedurende het 2e en 3e proefjaar elk uit 80 dieren. De levertraan bijvoedering begon in November en ging door tot April; in het derde jaar tot Mei.

De resultaten, die door onderzoeker hierbij werden verkregen, wezen uit, dat levertraan bij vastzittende dieren, toegediend gedurende de wintermaanden, de eierproductie verhoogt en daarmede den kostprijs van het ei verlaagt. Ook de broedresultaten werden op deze wijze verbeterd.

Bij het onderzoek bleek schrijver eveneens, dat 2% levertraan de beste resultaten gaf en bovendien het meest economische was, zoowel voor de eierproductie als ook ten opzichte van de verkregen broedresultaten.

(Schakels). (V. b. Nederland: Pluimvee 441 C.)

B. VOLKENBOND. — **Duitschland's** toetreding tot de facultatieve clausule **met** vijf **jaar** verlengd. — Van Duitsche zijde wordt officieel medegedeeld, dat de leider der Duitsche Volkenbondsdelegatie, gezant Von Keller, namens de Duitsche regeering op het Volkenbondssecretariaat een verklaring heeft onderteekend, waardoor Duitschland opnieuw voor vijf jaar toetreedt tot de z.g. facultatieve clausule van art. 36 van het Protocol van het Permanente Hof van Internationale Justitie te Den Haag. Hierdoor erkent Duitschland opnieuw bij juridische conflicten in de zin van het Permanent Hof van nationaal recht zonder buitengewone overeenkomsten tegenover staten, die dezelfde verplichting op zich hebben genomen, waardoor het bereid is ook met staten, waarmee Duitschland geen arbitrageverdragen heeft gesloten, eventueele conflicten langs vreedzamen weg te behandelen.

(Vor. ber. Facultatieve clausule: **166** 0.)

C. NEDERLAND. — Nederlandsohe Federatie van Beeldende **Kunstenaars** Vereenigingen. — Het Comité, ontstaan door het initiatief van de Nederlandsche Federatie van Beeldende Kunstenaars Vereenigingen, is op 20 Jan. '33 in het Stedelijk Museum te Amsterdam samengesteld en sindsdien zijn nog eenige autoriteiten toegetreden.

Uit dit comité is een bestuur gekozen, hetwelk als volgt is samengesteld:

Jhr. D. C. Roëll, onder-directeur van het Rijksmuseum, voorzitter; mr. A. E. von Saher, le secretaris; H. F. Boot, 2e secretaris; jhr. mr. Fr. van Lennep, penningmeester.

In het organisatie-comité namen zitting de heeren: jhr. D. C. Roëll, H. F. Boot, H. Schmidt Degener, directeur van het Rijksmuseum, prof. W. van der Pluym, mevr. mr. H. van Dam van Isselt, *C.* H. W. Baart, directeur van het Stedelijk Museum, L. J. Boogmans, directeur Bisschoppelijk Museum te Haarlem, mr. F. M. Cohen, Amsterdamsch Kunstverbond, L. Bron, bestuurslid Nederl. Federatie van Beeldende Kunstenaars Vereenigingen (Pulchri Studio), waarbij nog eenige leden zullen toetreden.

D. **BELGIE.** — Voorstellen van minister Devèze. - **In** de Kamer-afdeelingen verworpen. — De Kamerafdeelingen hebben de door minister Devèze ingediende wetsontwerpen in behandeling genomen. Het eerste ontwerp, waarbij strenge straffen worden voorzien ter beteugeling van de systematische actie voor dienstweigering en van alle propaganda welke de recruteering van het leger en de militaire tucht in gevaar kan brengen, werd verworpen met 59 tegen 55 stemmen en **1** onthouding. Het tweede ontwerp onderging hetzelfde lot met 60 tegen 57 stemmen en **1** onthouding. Dit tweede ontwerp betrof de bestraffing van woorden en daden die beleedigend zijn voor de officieren van het actieve leger. Het is dus geenszins zeker dat deze wetsontwerpen, bij de behandeling in de Kamer, een meerderheid zullen vinden. Mocht hij, op deze punten, verslagen worden, dan zou de minister van Landsverdediging, naar uit officieuze bron wordt verzekerd, ontslag nemen.

(Vor. ber. Leger 650 K.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Het leger in **1933.** — Bij het leger in Nederl.-Indië zijn thans de navolgende aantallen opper-, hoofd- en subalterne officieren in actieven dienst:

a. adjudanten van den gouverneur-generaal: **1** kapitein der artillerie van het Nederlandsche leger, tevens intendant van het Huis van den gouverneur-generaal, **1** eerste-luitenant der artillerie;

b. infanterie: **1** luitenant-generaal-legercommandant, **3** generaal-majoors (2 gaan dezer dagen met pensioen), 6 kolonels, 27 luitenant-kolonels (2 bij den generalen staf), 53 majoors (4 bij den generalen staf en 2 gaan dezer dagen met pensioen), 210 kapiteins (13 bij den generalen staf en **2** gaan dezer dagen met pensioen), **273** eerste- en 125 tweede-luitenants.

c. cavalerie: 2 luitenant-kolonels (1 inspecteur), 3 majoors (1 gaat met pensioen), 13 ritmeesters, 19 eerste- en 5 tweede-luitenants.
d. artillerie: 1 generaal-majoor (hoofd generale staf), 2 kolonels (1 gaat met pensioen), 1 kolonel-titulair, 6 luitenant-kolonels (1 bij den generalen staf), 16 majoors, 32 kapiteins (2 bij den generalen staf), 78 eerste- en 8 tweede-luitenants;
e. genie: 1 generaal-majoor, 3 luitenant-kolonels, 2 majoors, 20 kapiteins, 20 eerste- en 12 tweede-luitenants;
f. militaire administratie: 1 luitenant-kolonel, 5 majoors, 24 kapiteins, 15 eerste- en 9 tweede-luitenants;
g. intendance: 2 kolonels, 2 luitenant-kolonels, 3 majoors en 9 kapiteins;
h. geneeskundige dienst: 1 generaal-majoor, 2 kolonels, 7 dirigeerend-officieren van gezondheid 1e kl. (luit.-kol.), 8 der 2e kl. (majoor), 91 officieren van gezondheid 1e kl. (kapitein), 141 der 2e kl. (eerste-luitenant), 1 tijd. off. van gez. 2e kl., 1 dirigeerend-apotheker 1e kl. (luit.-kol.), 3 der 2e kl. (majoor), 9 apothekers 1e kl. (kapitein), 19 der 2e kl. (eerste-luitenant, 1 dirigeerend-paardenarts 1e kl. (luit.-kol.), 5 paardenartsen 1e kl. (kapitein), 3 der 2e kl. (eerste-luitenant):
i. topographische dienst: 1 kolonel, 2 luitenant-kolonels, 1 majoor en 5 kapiteins.
Hiervan zijn bij de Koloniale Reserve in Nederland gedetacheerd: 1 majoor, 3 eerste-luitenant; (1 adjudant) der infanterie, 1 eerste-luitenant der militaire administratie, 1 officier van gezondheid 1e kl. en 1 der 2e klasse. (Vorig bericht blz. 513 C.)

11 FEBRUARI 1933

A. DUITSCHLAND. — Internationale positie. - Hitler's eischen. — In een interview met de „Sunday Express" heeft rijkskanselier Hitler zijn standpunt ten aanzien van Duitschlands buitenlandsche politiek uiteengezet. Zijn eischen zijn: herziening van het verdrag van Versailles, ontwapening van- rankr rijk of sterker bewapening van Duitschland, teruggave van den Poolschen Corridor en van koloniën, uitroeiing van het communisme, geen herstel der Hohenzollern-monarchie.

B. BART KREEFT OVERLEDEN. — In den acteur Bart Kreeft, die nog zijn 79en verjaardag mocht beleven. doch op 10 Febr. '33, na een langdurige ziekte is overleden, verliest de oude garde onzer vaderlandsche tooneelspeelkunst een harer beste vertegenwoordigers.
De heer A. C. Kreeft werd 9 Febr. 1854 te Amsterdam geboren, waar hij zich aanvankelijk een levenspositie zocht als decoratie-schilder. In zijn jeugd was hij ook kerkzanger en gaf hij mede blijk van veel aanleg voor de tooneelspeelkunst, waarvan hij zich als liefhebberij-acteur een hartstochtelijk beoefenaar toonde. Uit dien tijd reeds dateert zijn bekendheid door de creatie van rollen als van Henri de Lagardière in „De Gebochelde", Lazaro in „Lazaro de Veehoeder" en dergelijke.
De hem aangeboren vis comica trok spoedig algemeene aandacht en hij vond weldra emplooi bij het gezelschap-Prot, dat met hem het operettegenre in eere bracht. Kreeft trad toen in een 45-tal operettes op en vervulde bovendien nog hoofdrollen in een aantal blijspelen.
In vereeniging met Jan Buderman richtte hij in 1892 den Artis-Schouwburg op, die echter na een paar jaar weer „van het tooneel" verdween. Daarna trad hij op bij de Gebr. van Lier, totdat hij zich — 43 jaar oud — als opvolger van Jacques de Boer als komiek verbond aan het Kon. Ned. Tooneel. Hij debuteerde op het Leidsche Plein (Stadsschouwburg te Amsterdam) in „Tooneelspelers thuis".
Na dit engagement zien we hem weer als mededirecteur, nu van het Rembrandt-theater te Amsterdam, waar hij zich intusschen als acteur geenszins onbetuigd liet.
Een tijd lang heeft hij vervolgens ook nog deel uitgemaakt van het Rotterdamsch Tooneel.
Kreeft wist zich steeds er voor te hoeden, zijn humoristisch talent aan grover effect dienstbaar te maken en was nooit gedwongen grappig maar altijd hoogst komisch. (Vorig bericht blz. 224 B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. - De muiterij op het pantserschip „De Zeven Provinciën". — De commandant van het pantserschip „De Zeven Provinciën", Kapt.-luit.-ter-zee J. E. Eikenboom, is van zijn functie ontheven.
Volgens „De Telegraaf" is commandant Eikenboom zelfs van twee zijden gewaarschuwd, dat het aan boord van „De Zeven Provinciën" niet pluis was. Ook den vlootvoogd, schout-bij-nacht Osten, was het bekend geworden, dat vermoedelijk ernstige dingen te gebeuren stonden en hij vond hierin aanleiding, den heer Eikenboom onmiddellijk te verwittigen. „Wees op uw hoede", seinde schout-bij-nacht Osten den commandant van „De Zeven Provinciën", doch ook deze goedgemeende waarschuwing trof geen doel. De heer Eikenboom vatte het geheele geval als een „canard" op. Hij achtte het ten eenenmale uitgesloten, dat de gisting op zijn oorlogsbodem zulke vorderingen zou hebben gemaakt, dat het inderdaad tot een open muiterij zou komen. Zoo kon het gebeuren, dat de commandant zich, ondanks de twee hem geworden waarschuwingen, toch aan land begaf en den schepelingen aan boord van zijn schip vrij spel liet. Als leider der muiters is na onderzoek aangewezen de Europeesche korporaal-machinist Boschart.
De doodenlijst der schepelingen van „De Zeven Provinciën" is tot 23 gestegen.
Het departement van Marine deelt mede, dat 28 Europeesche schepelingen van „De Zeven Provinciën" zijn gearresteerd en door de „Orion" te Batavia werden aangebracht, terwijl aan boord van de „Java" zich 184 Inlandsche schepelingen van „De Zeven Provinciën" bevinden.
Kapitein-ter-zee Coster is met het onderzoek in de muiterij belast. (Vorig bericht blz. 684 G.)

D. ENGELAND. — Uit steenkool vervaardigde olie voor de Britsche vloot. — De Britsche Admiraliteit heeft bij een Engelsche firma een contract gesloten voor levering gedurende twaalf maanden van uit steenkool vervaardigde olie. De Admiraliteit heeft de order geplaatst nadat het oorlogsschip „Westminster" geruimen tijd proeven met de nieuwe brandstof heeft genomen, die zeer bevredigend zijn verloopen.
(Vor. ber. Leger, Vloot: 681 H.)

E. POLEN. — Bank van Polen. - Verlaging van de gouddekking. — De algemeene vergadering van de Bank van Polen heeft op 9 Febr. '33 besloten de statuten der circulatiebank aldus te wijzigen, dat voortaan slechts goud als dekkingsmiddel voor de in omloop gebrachte bankbiljetten zal worden beschouwd, terwijl de dekkingsgrens, die tot nog toe 40 procent bedroeg, tot 30 procent wordt verlaagd. De terstond vervallende verplichtingen van de Bank hebben tot een bedrag van 100 millioen zloty geen dekking noodig.
Door deze wijziging kan de Bank van Polen haar bankbiljettencirculatie aanzienlijk vergrooten.
(Zie Staatsfinanciën: 57 I.)

12 FEBRUARI 1933

F. TURKIJE. — Turksche plaatsnamen. — De Turksche postadministratie vestigt er de aandacht op, dat nog steeds correspondentie wordt ontvangen, voorzien van onjuiste aanwijzingen als Armenië, Griekenland, Cilicië, Pontos, Klein-Azië, enz. Ook worden voor de plaatsen van bestemming meermalen nog de oude benamingen gebezigd. Het gevaar bestaat, dat on-

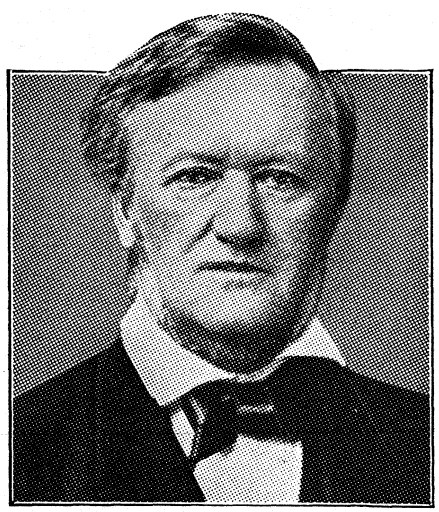
juist geadresseerde correspondentie niet wordt uitgereikt.
Van de voornaamste plaatsen luidt de nieuwe benaming: Istanboel (Constantinopel), Ankara (Angora), Izmir (Smyrna), Edirne (Adrianopel), Trabzou (Trebizonde), Bursa (Broessa), Ueskudar (Scutari), Gelibolu (Gallipoli). (Vorig bericht blz. 403 D.)

A. S.D.A.P. — Protestvergadering van de S.D.A.P.-federatie Amsterdam. - De gebeurtenissen in Indië. — Stampvol was de groote zaal van Carré te Amsterdam, waar de federatie Amsterdam van de S.D.A.P. op 12 Febr. '33 haar protestvergadering hield en waar ir. Albarda, dr. F. M. Wibaut en W. Drop spraken over de gebeurtenissen in Indonesië en protesteerden tegen het door den minister van Defensie uitgevaardigde verbod betreffende de bladen der „Arbeiderspers".
De voorzitter, de heer De Miranda, opende de vergadering met de opmerking, dat het doel van deze bijeenkomst was, verheldering te brengen in het gebeurde in Indië en een woord van protest te uiten tegen het karakter der gebeurtenissen. Twee en twintig jonge mannen, die als ze tot de kapitalistische klasse hadden behoord, nog op school- en collegebanken zouden zitten, zijn gedood. Spr. verzocht het gehoor zich een minuut van zijn plaats te verheffen om de dooden te herdenken.
Hierop was het woord aan ir. Albarda. Spr. begon met de erkenning dat muiters op een oorlogsschip door geen enkele regeering kunnen worden gedoogd. Nergens ter wereld heeft ooit een regeering muiterij lijdelijk aangezien. Maar erkenning van de noodzakelijkheid om het opstandige schip weder onder het normale bevel te brengen, gaat samen met het afkeuren van de wreede methode, die tegen de muiters is toegepast.
Ir. Albarda gaf een uitvoerige uiteenzetting van het gebeurde met „De Zeven Provinciën". In oorlogstijd, zoo zeide hij o.a., wordt eerst een waarschuwingsschot gegeven, hier was de eerste bom een voltreffer. Twee en twintig jonge mannen vonden den dood. Nederland kent de doodstraf niet, hier werd ze zonder vonnis of onderzoek uitgevoerd. Het beleid van de regeering in deze zaak noemde spr. dom en tactloos. Ir. Albarda zeide verder, dat de bourgeoisie bij de beoordeeling der feiten alle verhoudingen uit het oog verliest. Daartegenover moet uitdrukkelijk worden gezegd, dat de mannen van „De Zeven Provinciën" geen geweld in den zin hadden en dat zij ook geen geweld gebruikten. Niettemin is in de pers geroepen om uiterste geweldmiddelen, zoowel redactioneel als door middel van ingezonden stukken en de heer Colijn wenschte zelfs, dat het schip zou worden getorpedeerd. Tegen deze ophitsing hebben in de Kamer waarschuwende stemmen geklonken; ook, maar niet uitsluitend van onzen kant. Buiten de Kamer klonken eveneens waarschuwende geluiden; het blad der katholieke arbeiders. „De Volkskrant", schreef dat Colijn zich onaanvaardbaar had gemaakt als leider der toekomstige regeering.
Het heeft alles niet gebaat. Er zijn dooden en gewonden gevallen. Nog op 7 Februari keurde minister Beelaerts van Blokland te Genève het bommenwerpen in oorlogstijd af; maar op 10 Februari wierp men in vredestijd een bom op een schip vol Nederlandsche onderdanen, waarvoor de Nederlandsche regeering zich toch verantwoordelijk diende te gevoelen.
De volgende spreker, dr. F. M. Wibaut, zeide dat er sedert 10 Februari reden is voor rouw, ergernis en verontwaardiging. „Het jegens de opvarenden gebruikte misbruik van macht moet aan de kaak worden gesteld, evenals de verdierlijking, waartoe militaristisch gezagsfanatisme leidt."
Het Tweede-Kamer-lid de heer W. Drop besprak vervolgens hoofdzakelijk de positie en de taak van de organisaties van Marinepersoneel, in het bijzonder in verband met de salaris-actie van den laatsten tijd. De heer Drop vertrouwde, dat er recht zal worden gesproken met afweging ten volle van de voorgeschiedenis; „laat men daarbij ook bedenken," riep hij uit: „wanneer de meester wegloopt, doet de Was gekke dingen".
Als laatste sprak de Indonesiër L. N. Palar. Hij constateerde, dat de vloot „als machtsmiddel van de koloniale imperialisten onbruikbaar is gebleken", en noemde deze muiterij een ondubbelzinnig symptoom daarvan. Het gebeurde met „De Zeven Provinciën" zal een krachtige prikkel blijken voor de jonge nationalistische beweging, die 10 Februari 1933 nimmer zal vergeten. „Een kind kan men met een karwats temmen," besloot hij, „een volwassene kan men er mede tot razernij brengen!"
Ir. J. W. Albarda, lid van de Tweede Kamer en voorzitter der soc.-dem. Kamerfractie, heeft een interpellatie aangevraagd over het gebeurde op „De Zeven Provinciën". (Vorig bericht blz. 686 C.)

13 FEBRUARI 1933

B. **ROEMENIE.** — De communistische partij in Boekarest opgeheven. — De commandeerende generaal van het groote legerkorps en de militaire bevelhebber van Boekarest heeft met ingang van 11 Febr. '33 alle communistische organisaties verboden.

C. RICHARD WAGNER. — Op 13 Febr. 1933 was het 50 jaar geleden, dat de beroemde Duitsche componist Richard Wagner te Venetië overleed. Dit feit is in alle voorname muziekcentra van Europa door opvoeringen van zijn muzikaal-dramatische werken (ook in concertvorm) herdacht.

Richard Wagner.

Wij laten hieronder enkele biografische bijzonderheden uit Wagners veel bewogen leven volgen:

1813 22 Mei, geboren te Leipzig.
1833 Kapelmeester te Wurzburg.
1836 Huwelijk met Minna Planer.
1837 Werkzaam te Riga.
1839 Vlucht op een schip naar Parijs. — Bittere armoede. Houdt zich in het leven door het maken van krantenartikelen, arrangementen, potpourri's, copiïstenwerk, enz.
1849 Succes mat zijn opera „Rienzi" te Dresden en benoeming tot hofkapelmeester aldaar.
1843 Der Fliegende Hollander.
1845 Tannhauser.
1849 Verbannen wegens revolutionnaire gezindheid. Onderdak bij Liszt; gastvrijheid bij de familie Wesendonck. Liefdestragedie, die tot de „Tristan und Isolde" hem heeft geïnspireerd.
1850 Lohengrin.
1854 Das Rheingold.

1856 Die Walkure.
1859 Voltooiing van Tristan und Isolde.
1860—1864 Zwervend door Parijs, Venetië, Weenen en Rusland.
1864 Amnestie en beschermd door koning Ludwig II van Beieren, belast met de reorganisatie der Koninklijke Muziekacademie. — Wegens intriges verdreven en vestiging bij Luzern.
1867 Die Meistersinger von Nurnberg.
1871 Vestiging te Bayreuth. Siegfried.
1872 Stichting aldaar van het „Festspielhaus", dat geheel op de opvoering van Wagner's werken was ingesteld en als een pelgrimsoord door Wagnervereerdera uit alle deelen der wereld bezocht wordt.
1874 Götterdämmerung.
1882 Voltooiing der „Parsifal".
1883 13 Februari, gestorven in het Vendraminpaleis te Venetië. — 18 Februari begraven te Bayreuth in zijn villa „Wahnfried".
(V. b. **Wagner-Autogrammen: 201** D.)

A. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - **Mandsjoekwo** en **Jehol.** — In de commissie van XIX is het "antwoord van de Japansche regeering voorgelezen inzake de bezorgdheid, die de Volkenbond te kennen had gegeven over de militaire voorbereidingen door Japan in de provincie Jehol. Het antwoord luidt, dat Jehol tot Mandsjoekwo behoort en Japan op grond van het defensief verbond met de nieuwe republiek niet kan instaan voor de gevolgen van een niet-terugtrekken der Chineesche troepen. (V. b. **680 A.**)

B. FRANKRIJK. — De Kamer aanvaardt financieel regeeringsplan. — De Fransche Kamer heeft na een langdurige discussie de crisisbelasting met 327 tegen 255 stemmen aangenomen in de door de regeering voorgestelde redactie.
De regeering verwacht van deze belasting jaarlijksche inkomsten van 400 millioen francs.
Daarna nam de Fransche Kamer art. 89 van het financieel regeeringsplan aan, waardoor binnen een periode van vijf jaar het effectief van de cavalerie en het effectief van de officieren in vasten dienst verminderd zal worden. Minister-president Daladier legde de verklaring af dat deze bezuiniging het kader van het leger niet zal verzwakken.
Tenslotte nam de Kamer met 359 tegen 225 stemmen het financieel saneeringsplan der regeering aan. Het kabinet had de vraag van vertrouwen gesteld.
Het betreft hier het twaalfde deel der Fransche begrooting, geldend voor de maand Maart.
(Vor. ber. Begrooting **680** F.; Leger **532** B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij op het pantserschip **„De** Zeven Provinciën". — Op 12 Febr. 1933 werden honderd ongeboeide en vijftig geboeide Inlanders, benevens 28 geboeide en vier ongeboeide Nederlanders, die verdacht worden aan de muiterij te hebben deelgenomen, op het eiland Onrust afgezet en werden aldaar in barakken opgesloten. Het eiland Onrust staat nu onder militair commando.
Op 20 Febr. zal de Volksraad door den commandant van de zeemacht in Ned.-Indië worden ingelicht omtrent de eerste resultaten van het onderzoek met betrekking tot de gebeurtenissen aan boord van „De Zeven Provinciën". (Vorig bericht blz. **687** A.)

D. NEDERLAND. — Gouden Standaard. — De regeering deelt in de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag der Eerste Kamer over de rijksbegrooting mede, dat zij met groote kracht meent te moeten vasthouden aan den gouden standaard, zij acht dit een der voorwaarden, waaronder op den duur een gezonde wederopbouw van het economische leven mogelijk is. (Vorig bericht blz. **78** D.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Nieuwe leening **maximaal** groot f **350 millioen.** — Ingediend is een wetsontwerp om den minister van Financiën te machtigen tot het aangaan van een of meer geldleeningen ten laste van het rijk tot een bedrag van ten hoogste f 350.000.000. Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de bedoeling is, zoowel om vlottende schuld te consolideeren als om bestaande leeningen te converteeren. (Vor. ber. Financiën **652** C.)

14 FEBRUARI **1933**

F. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Rijksbegrooting 1933.** - Financieele toestand. — Aan de Memorie van Antwoord betreffende Hoofdstuk I (algemeene beschouwingen) ontleenen wij o.a. het volgende:
Inzake den financieelen toestand van het Land verwijst de regeering naar de Millioenen-nota. Sedert dien is de toestand zeker niet gunstiger geworden. Inderdaad vinden de verminderingen der annuiteiten welke de Staat aan de fondsen betaalt, haar rechtvaardiging in de aanwezigheid van reserves of van uitkomsten, welke boven de oorspronkelijke verwachting uitgaan; deze verminderingen zijn daarom uiteraard slechts als tijdelijke maatregelen te beschouwen. Hetzelfde geldt van de bijdrage uit het reservefonds **van** f 18 millioen. Het is niet juist dat voor 1933 de tegoedschrijving zuiver fictief zou zijn. Voor 1933 is een bedrag van f 18 millioen uit de batige saldi 1929-'30 beschikbaar.
Inderdaad zal de dienst 1932 een grooter tekort opleveren dan de geraamde 10,3 millioen; dit tekort zal echter eerst op de begrooting 1935 zijn invloed doen gelden.
De loop der crisisuitgaven in 1933 kan uiteraard nog niet worden bepaald. Indien voorshands een gelijk tekort als over 1932 wordt aangenomen, zullen inderdaad de gezamenlijke tekorten niet volledig kunnen gedekt worden door het nog in het Leeningfonds aanwezige saldo. Dit saldo bedroeg **1** Januari 1931 **f** 235175.000, op **1** Januari 1932 **f** 171886.000, op **1** Januari 1933 **f** 82.645.432. De bijdrage van gewonen dienst 1933 is f 41.054.893, de bijdrage crisisdienst 1933 is f 56 021.000, te zamen **f** 97.075893. Het nadeelig saldo **1** Januari 1934 is dus **f** 14.430.461.
Aangezien tegen **1** Januari 1934 alle heffingen voor het Leeningfonds 1914 komen te vervallen en, in verband hiermee, bepaald is, dat ook de bij die wet ingestelde „Crisisdienst" met **1** Januari 1934 zal vervallen, zal eerlang de dekking van de uitgaven van het Leeningfonds nader onder de oogen moeten worden gezien.
Wat den crisisdienst betreft wordt de navolgende berekening overgelegd omtrent den loop der crisisuitgaven in het jaar 1932.

Ondersteuning behoeftige Nederlanders in het buitenland	**f** 1.800.000
Werkverschaffing en steunverleening .	40.000.000
Subsidiën werkloozenkassen (100 pct. en meer dan 100 pct.)	11.200 000
Steun aan land- en tuinbouw	21.121.000
Crediet haringdrijfnetvisscherij . . .	2.500 000
	f 76.621.000
Ontvangsten (rond)	20.600.000
Tekort	**f** 56.021.000

Op de vraag van sommige leden, een opgaaf te mogen ontvangen van de bedragen, waarvoor in 1933 vermoedelijk zal moeten worden geleend, en van den vermoedelijken stand der vlottende schuld op **1** Jan. 1934, indien niet verder werd geleend, wordt geantwoord, dat het eerste bedrag niet vaststaat en dat het laatste bedrag kan worden gesteld op ruim f 700.000.000 **(Vor.** ber. Begrooting **500** A.; Suppletie **begr. 642** A.; Verhandelingen **668 G.)**

G. NEDERLAND. — Tarwewet. - **Maalpercentage** van **25** op **35** verhoogd. — Van bevoegde zijde wordt ons medegedeeld, dat in verband met de wijziging van de Tarwewet 1931 met ingang van 13 Februari 1933 het maalpercentage van 25 tot 35 is verhoogd.
(Vorig bericht blz. **682** A.)

A. VERDRAG VAN OUCHY. — Rede van dr. J. A. Nederbragt in de K. v. K. te Maastricht. — Dezer dagen had te Maastricht een vergadering plaats van de K. v. K., waar dr. J. A. Nederbragt, chef van de economische en consulaire directie bij het departement van Buitenlandsche Zaken, een rede hield over het onderwerp: ,,Rondom de conventie van Ouchy". Na een welkomstwoord van den voorzitter kreeg dr. Nederbragt het woord. Spr. zette in de eerste plaats uiteen, dat de gedachte om een conventie te sluiten tot bestrijding der handelsbelemmeringen niet toevallig is ontstaan bij de regeeringen van Nederland, België en Luxemburg, maar dat dit idee historisch te verklaren valt uit de geografisch-economische ontwikkeling der drie betrokken naties.
Spr. schetste vervolgens de geschiedenis van de onderhandelingen van het verdrag van Ouchy, die circa twee-en-een-half jaar min of meer actief zijn gevoerd, en die werden gekenmerkt door een oprecht streven naar economische samenwerking en naar wegneming van hinderlijke belemmeringen.
Tegenover dezen geest van samenwerking stelde spr. den geest van eenzelvigheid, die het verdrag van Ottawa kenmerkt.
Ouchy is een woning met wijd-geopende ramen en deuren, Ottawa is een gesloten huis. Ouchy laat formeel even de meestbegunstiging los om haar op een lager niveau te kunnen vastleggen, Ottawa geeft blijvend de meestbegunstiging prijs. Ouchy 'breekt handelsbelemmeringen af, Ottawa bouwt nieuwe op.
Drie reeksen van handelsbelemmeringen worden door de conventie van Ouchy aangetast: de overdreven, onoverkomelijke tarieven, de contingenteerings-maatregelen en de deviezen-beperkingen. Ieder van deze drie hindernissen maar vooral de gunsttarieven worden in belangrijke mate verlaagd.
Spr. ziet hierin een groot voordeel, maar ontveinst zich niet, dat er ook hier te lande tal van tegenstanders zijn van de gesloten maar nog niet geratificeerde conventie.
Maar niet alleen van den tegenstand in eigen land, veel meer van de houding der andere regeeringen hangt het lot van Ouchy af. Spr. verwacht niet veel verzet op grond der meestbegunstigings-clausule. Slechts één regeering, die spr. niet nader wenscht aan te duiden, schijnt over dit formeele bezwaar niet te willen heenstappen. Het beroep van Engeland op deze clausule gaat volgens spr. niet op, omdat zij niet onvoorwaardelijk maar slechts voorwaardelijk vermeld staat in het handelsverdrag met deze natie.
Het gevaarlijkst is de oppositie van die staten, welke met represailles dreigen, als de conventie van Ouchy mocht worden doorgezet: daarvoor zal Nederland wellicht op zij moeten gaan.
In zijn conclusie betoogde spr., dat de schuld van een mogelijke mislukking zal drukken op die Staten, welke in Genève mooie woorden spreken, maar niet tot daden kunnen komen en eindigen met de daden van anderen te vernietigen. Ondanks alles zal de voldoening blijven, dat de drie kleine landen, die voorheen in anderen vorm samengingen, dit principieele en veelbelovende werk samen verricht hebben.
(Vorig bericht blz. 646 H.)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. — Ultimo December 1932 waren bij de arbeidsbeurzen als werkzoekenden ingeschreven 3095 Europeanen, 9018 Inlanders en 743 Chineezen. (Deli Courant)
(Vorig bericht blz. 299 F.)

C. VEREENIGDE STATEN. — President Hoover over het valuta-vraagstuk. — In een rede voor de nationale Republikeinsche club te New York ter gelegenheid van Lincoln's Day heeft president Hoover op 13 Febr. '33 gezegd, dat de Ver. Staten genoodzaakt zullen zijn verdedigende maatregelen te nemen tegen den invoer uit landen met gedeprecieerde valuta.
Hoover drong aan op een internationale actie tot stabilisatie van de deviezen, teneinde een economischen oorlog te voorkomen.
Ten aanzien van het internationale herstel van den gouden standaard zei Hoover, dat het niet noodig is, dat de landen, die den gouden standaard hebben verlaten, hun valuta weer op de oude hoogte vaststellen; het is voldoende wanneer die valuta's op een bepaalde hoogte aan het goud gebonden worden.
Indien één of andere internationale actie noodzakelijk is om de centrale banken in staat te stellen tot samenwerking bij de stabilisatie, dan moeten de regeeringen daarvoor niet terugdeinzen.
Indien eenig gedeelte van de oorlogsschulden aan de Ver. Staten ter zijde gesteld zou kunnen worden, teneinde tijdelijk voor dit doel gebruikt te worden, zouden wij niet aarzelen daartoe over te gaan.
Tegelijkertijd moet de wereld een plaats vinden voor het zilver als bestanddeel van het monetaire systeem.
Ik hoop, aldus Hoover, dat het Amerikaansche volk niet op een dwaalspoor gebracht zal worden door de voortdurende propaganda uit het buitenland, die beweert, dat schrapping van de oorlogsschulden een internationale oplossing zou brengen. Dat is niet waar; de oorlogsschulden zijn slechts een gedeelte van het probleem; hun belang uit een oogpunt van wereldhandel wordt overdreven.
Indien men van de Ver. Staten offers vraagt, moeten zij de zekerheid hebben van een samenwerking, welke positief zal leiden tot monetaire stabiliteit en herstel van de welvaart in de wereld.
Hoover voorspelde, dat als men het niet eens zou kunnen worden over bovengenoemde vraagstukken, dat dan de Ver. Staten door binnenlandsche krachten steeds verder naar autarkie en isolatie gedreven zullen worden, hoe verwerpelijk voor de wereld en onbevredigend voor de Ver. Staten dit ook moge zijn.
(Vorig bericht Gouden Standaard 346 B.)

D. BIOLOGIE. — Het eerste leven. — Een oude kwestie is of het eerste leven op onze aarde is ontstaan of van elders hier naar toe is gebracht, dit ,,leven" dan natuurlijk bedoeld in den vorm van uiterst eenvoudige organische wezens, die dan naderhand door evolutie in den loop van duizenden eeuwen (of korter) aan andere meer gecompliceerde vormen het aanschijn zouden hebben gegeven. Men zat n.l. met de groote moeilijkheid van het vervoer van levende organismen op of aan brokken meteoorsteen, die wellicht door de interstellaire ruimte tot ons waren gekomen, doch die in onze atmosfeer een zóó enorme verhitting ondervonden door de wrijving van het brok met de dampkringslucht, dat de bedoelde kiemen daarin en daaraan zouden hebben moeten te gronde gaan. Thans heeft prof. Charles B. Lipman, hoogleeraar aan de universiteit van Californië, aan brokken meteoorsteen, afkomstig uit musea te Chicago en andere dergelijke musea, verrassende nieuwe dingen gevonden. Hij nam deze meteoorbrokken en behandelde ze met zeer krasse sterilisatiemiddelen, o.m. ook gloeiing, en maalde ze dan steriel fijn. Het poeder werd nu op mogelijke aanwezigheid van levende organismen onderzocht en in negen van 24 gevallen werden daaruit bolvormige micro-organismen gekweekt.
Bovendien vond Lipman in al de onderzochte meteoorbrokken sporen van organische stikstofverbindingen. Lipman heeft verder nog verklaard, dat het gloeiverschijnsel van meteoorbrokken in de atmosfeer volstrekt niet noodzakelijkerwijze alle organisch leven in het inwendige van deze brokken doodt. Het uitwendig gloeiende brok kan inwendig van zoo lage temperatuur zijn gebleven, dat het organische leven er niet door wordt vernietigd.
(,,Nature's Path", New York)

E. NEDERLAND. — Staking in de textiel-industrie te Almelo opgeheven. — Tegen veler verwachting in is op 13 Febr. '33 aan de staking in de textielindustrie een einde gekomen. Verreweg het grootste deel der arbeiders heeft den arbeid hervat of zich voor werkhervatting aangemeld. (Vorig bericht blz. 575 C.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Economische toestand. — Als eerste getuige voor de senaatscommissie, welke een onderzoek instelt naar de oorzaken der depressie, verklaarde Bernard Baruch (financieel adviseur van Roosevelt), dat een sluitende begrooting en een gezond geldwezen een eerste vereischte is voor het herstel. Hij sprak zich nadrukkelijk uit tegen annuleering der oorlogsschulden en oefende felle critiek uit op het Verdrag van Versailles, dat volgens hem de oorzaak is van de zware bewapening, waaronder de wereld gebukt gaat, en dat tevens oorzaak is van het grootste gedeelte der kunstmatige handelsbarrières, waaromtrent men reeds zooveel heeft gesproken. (De Telegraaf)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — „De Zeven Provinciën". Luitenant-ter-zee 1ste klasse T. K. baron van Asbeck is aangewezen als eerste officier aan boord van Hr. Ms. „De Zeven Provinciën".
(Vor. ber. Muiterij en Marine 688 C.)

C. AMSTERDAM. — Automaten-verordening nietig verklaard. — De Hooge Raad heeft arrest gewezen in de zaak van een Amsterdamschen winkelier, die door den kantonrechter, daarna door de Rechtbank wegens overtreding van de Amsterdamsche Automatenverordening tot een geldboete werd veroordeeld. De winkelier werd veroordeeld wegens het vullen van een automaat op uren, waarop de winkels gesloten moeten zijn.
De Hooge Raad heeft thans het vonnis van de Rechtbank vernietigd, de automatenverordening ten aanzien van het bijvul-verbod nietig verklaard en den winkelier ontslagen van rechtsvervolging. (570 D.)

D. MUZIEK. — Henri Duparc overleden. — Henri Duparc, componist, leerling van César Franck, overleed op 14 Febr. 1933 te Mont-de-Marsan in den ouderdom van 85 jaar. Zijn laatste optreden te Parijs dateert van 1911, waar hij een uitvoering van zijn „Chanson Triste" met het Lamoureux-orkest leidde. Zijn wereldvermaardheid dankte hij aan een klein aantal door hem gecomponeerde liederen, welke tot de beste behooren van de liederen-literatuur. Hiervan zijn het meest bekend: „Invitation au Voyage", „Chanson Triste", „Lénore", „Phydile", „Le Manoir de Rosamonde" en „La Vie-antérieure".
Hij componeerde voorts een symphonisch gedicht „Lénore" en twee of drie transcripties van werken van Bach en César Franck voor piano.

15 FEBRUARI 1933

E. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. — De buitengewone Assemblee voor de definitieve regeling van het Japansch-Chineesche conflict is bijeengeroepen voor 21 Februari '33.
De Commissie van Negentien heeft op 14 Febr. haar werk beëindigd. De commissie heeft besloten aan de Assemblée de volgende maatregelen voor te stellen ter oplossing van het probleem van het Verre Oosten:
1. Terugtrekking van de Japansche troepen uit Mandsjoerije tot aan de Japansche spoorwegzone.
2. Het scheppen van autonomie in de drie Oostelijke provinciën onder souvereiniteit van China, inrichting van het bestuur, instelling van internationale controle en van gendarmerie overeenkomstig de voorstellen van het Lyttonrapport.
Het principe van de Chineesche souvereiniteit in de drie Oostelijke provinciën wordt bovenaan de lijst van het advies geplaatst. De naam Mandsjoekwo wordt in het rapport in het geheel niet genoemd. De nadruk wordt er op gelegd, dat het terugtrekken der Japansche troepen een onmisbare voorwaarde is voor de schepping van een dragelijken toestand en voor de geheele regeling van het conflict.
De diplomatieke onderhandelingscommissie, aan welke verdere regeling tezamen met de beide regeeringen zou worden opgedragen, zou worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de staten, die het Negen Mogendhedenverdrag hebben geteekend en desgewenscht uit die van de staten, die zijn vertegenwoordigd in de Commissie van Negentien. Verder zouden Amerika en Sovjet-Rusland worden uitgenoodigd.
De Commissie van Negentien heeft in haar slotzitting kennis genomen van de antwoord-nota der Japansche regeering inzake de erkenning van de Chineesche souvereiniteit in Mandsjoerije en onmiddellijk haar meening hieromtrent aan de Japansche regeering medegedeeld. De commissie stelt vast, dat de Japansche nota geen basis voor verdere bemiddeling kan vormen en weigert de nota in details te bespreken. Echter wordt de Japansche regeering er met nadruk op opmerkzaam gemaakt, dat een nieuwe verscherping van het conflict door militaire maatregelen in de provincie Jehol tot een definitieve mislukking des onderhandelingen moet leiden. (Vor. ber. 688 A.)

F. DUITSCHLAND. — Kaasinvoer. - Verhooging der rechten. — De directie van den Landbouw te 's-Gravenhage deelt mede, dat het invoerrecht van Gouda- en Edammer- en alle harde kaassoorten in Duitschland met ingang van 15 Februari '33 verhoogd is van RM. 20.— op RM. 30.— per 100 K.G.
Invoer van beperkte hoeveelheden tegen het tarief van RM. 20.— per 100 K.G. zal voorloopig niet plaats kunnen vinden. (Vor. ber. Invoerrechten 684 A.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden in den staat Michigan. — De gouverneur voor den staat Michigan heeft, na een bespreking met de voornaamste bankiers, besloten een uitstel van betaling van voorloopig acht dagen af te kondigen voor den staat Michigan, die de reputatie heeft een der rijkste industrieele staten van Amerika te zijn.
Alleen de stad Detroit is reeds voor meer dan 650 millioen dollar bij het moratorium betrokken. Directe aanleiding tot den maatregel van den gouverneur zijn de betalingsmoeilijkheden bij de Union Guardian Trust Comp., welker ineenstorting het bankroet van talrijke particuliere banken heeft veroorzaakt.
Nader wordt gemeld, dat de Union Guardian Bank sedert het begin van 1932 door Ford als groot-aandeelhouder werd gecontroleerd. Zij vormde de ruggegraat van het bankwezen in den staat Michigan.
In de laatste weken kwam de bank in moeilijkheden. Sedert 11 Febr. '33 werden ononderbroken steeds nieuwe conferenties gehouden, waaraan werd deelgenomen door vertegenwoordigers van de Federal Reserve Banken, van het Ford-concern en van den grooten concurrent van Ford, Walter P. Chrysler.
Toen na afloop der conferenties geen andere uitweg meer overbleef, onderteekende de gouverneur het moratoriumbesluit.
Door het moratorium worden minstens 500 plaatselijke banken met een gezamenlijk kapitaal van ongeveer 1½ milliard dollar getroffen.
(Vorig berichb Ver. Staten 135 E.)

H. NEDERLAND. — Onderhandelingen Nederland-Duitschland. — Men verzoekt ons plaatsing van het volgende manifest:
Staande aan den vooravond van belangrijke handelspolitieke onderhandelingen tusschen Nederland en Duitschland, gevoelen een veertigtal onderteekenaars van dit manifest, vertegenwoordigende den geheelen Nederlandschen landbouw, tuinbouw, industrie, handel en middenstand, zich genoopt op het volgende de aandacht te vestigen.
Het geheele Nederlandsche bedrijfsleven wenscht vriendschappelijke verhoudingen mét den oostelijken buurstaat. omdat iedere schaduw op die verhoudingen beide landen ten zeerste zou schaden. De economische betrekkingen tusschen beide landen, welke ook op breeder terrein verhoudingen van samenwerking tot gevolg hebben, zijn voor beide staten van vitale beteekenis.
Aan beide kanten moet men gevoelen, dat die econo-

mische betrekkingen slechts op grond van wederkeerigheid gehandhaafd kunnen worden. Daarom zal dit beginsel–der wederkeerigheid uitdrukking moeten vinden in de overeenkomst welke het op 31 Dec. 1932 beëindigde, Nederlandsch-Duitsche douane- en credietverdrag zal moeten vervangen.
Wie niet verkoopt, kan ook niet koopen. Daarom kan noch Nederland noch Duitschland zich eenzijdig economisch voordeel verwerven ten koste van de genoemde wederkeerigheid.
Be onderteekenaars spreken den wensch uit dat de vorenbedoelde onderhandelingen door beide landen op dezen, den eenig mogelijken, grondslag zullen worden gevoerd, **(Handelsbetrekk. m. Duitschland 558 F.)**

A. NEDERLAND. — Werkloosheid. — In de week van 23 tot en met 28 Januari 1933 bedroeg de werkloosheid onder de tegen werkloosheid verzekerde arbeiders 40 procent. Dit la het hoogste cijfer dat ooit bereikt is sedert 1911. het jaar waarin men begon de werkloosheid geregeld na te gaan.
Sinds October 1932 ia dit cijfer van 27 procent tot het bovengenoemde percentage gestegen.
Bij 221 organen der openbare arbeidsbemiddeling in gemeenten met 5000 of meer inwoners waren op 28 Januari 1933 ingeschreven 309.100 werkzoekende mannen. **(Vorig bericht blz. 617 E.)**

B. ROTTERDAM. — Begrooting. — De Rotterdamsche gemeenteraad heeft op 14 Februari 1933 de begrooting met 22 tegen 16 stemmen aangenomen. Het kleine reorganisatievoorstel voor de tram ia aanvaard; het voorstel tot bezuiniging op het bewaarschool-onderwijs eveneens. Alle voorstellen tot verhooging van begrootingsposten werden afgewezen; ten aanzien van het Bureau voor rechtsbijstand ia de motie–Baars—Dutilh aangenomen. **(Ver. ber. blz. 542 D.)**

C. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen van 1 October 1932 tot 30 Januari 1933. —
1 Oct. Sluiting van de Amsterdam—Twent8 lijn der K.L.M.
6 Oct. Het Winkler raketvliegtuig wordt te Strauchbucht door ontploffing vernield.
10 Oct. De wereldvlieger von Gronau maakt in de Golf van Bengalen door koelerdefect een noodlanding. De vliegboot wordt door het s.s. „Garagola" naar Rangoon gesleept.
17 Oct. Von Gronau vertrekt met zijn Dornier „Wal" van Rangoon naar Akyab.
9 Nov. Von Gronau landt te Manzell bij Friedrichshafen en beëindigt zijn wereldviucht, die hij 22 Juli 1932 te Eist op Sylt aanving.
14 Nov. De Do-X landt te Altenrhein, van waar het toestel 5 November 1930 startte voor de vlucht naar Noord-Amerika. — Mevr. Amy Mollison-Johnson start te Lympne op Puss Moth voor een recordvlucht naar Kaapstad.
18 Nov. Amy Mollison-Johnson, die 14 November op Puss Moth te Lympne in Engeland startte, bereikt Kaapstad en slaat het Engeland-Kaapatad record van haar man van 4 dagen 17 uren 22 min., met ca. 11 uren.
24 Nov. De heer en mevrouw Van der Leeuw starten op Waalhaven met hun Puss Moth sportvliegtuig voor een vlucht naar Mombasa in Oost Afrika. Des middags wordt Marseille bereikt. — De 19-jarige vlieger V. Smith, die 12 November op Moth met Gipsy-motor uit Kaapstad vertrok, arriveert in Engeland.
6 Dec. De 22-jarige Italiaansche vliegster Gaby Angelini op Breda-sportvliegtuig op weg zijnde naar Britsch Indië, verongelukt na het vertrek van Benghazi in de woestijn.
10 Dec. Naar V. D. bericht, zal Dr. Eckener 30 December met de „Baloeran" naar Indië vertrekken om een klimatologische studie te maken van de Indië-route.
12 Dec. Bertram start met zijn begeleider Allen voor een snelle Port Darwin-Londen vlucht. Kort na het vertrek van Bima wordt een verstekeling aan boord ontdekt, die te Soerabaja aan de politie wordt overgeleverd. Bij den start te Soerabaja op 13 Dcc. komt Bertram met zijn Junkers in een greppel terecht en maakt breuk, — Detroyat vliegt met Morane-eendekker gedurende 28 min. onderete boven.
18 Dec. Amy Mollison-Johnson beëindigt te Croydon haar Kaapstad-Engeland thuisvlucht en slaat het record van 9½ dag van Capt. Barnard en de Hertogin van Bedford
19 Dec. Op Villacoublay maakt de invlieger van Lioré h Olivier, Pierre Martin, met een nieuw *type* door genoemde firma gebouwde autogiro een doodelijken val. Het is het eerste doodelijke ongeluk met een draagschroefvliegtuig. — Het echtpaar Van der Leeuw arriveert te Mombasa, het doel van de reis.
22 Dec. In „De Twee Steden Palace" te 's-Gravenhage, houden de heeren Bronsing en Van Tijen voor het „Koninkl. Instituut van Ingenieurs" leder een voordracht met lichtbeelden over resp. „De verbinding met Ned. Indië te water en door de lucht" en „Reizen met Zeppelin-luchtschepen".
30 Dec. Dr. Hugo Eckener vertrekt, vergezeld van den Heer J. E. van Tijen, met de „Baloeran" van Marseille naar Indië.
7 Jan. Bert Hinkler start te Harmondsworth, Engeland op Puss Moth „Karohi", met Gipsy Major motor, voor een poging sen nieuw record op de Engeland—Australië route te vestigen. Sedert zijn vertrek wordt niets meer van den vlieger gezien of gehoord.
PO Jan. Te Orly maakt het nieuwe 10.000 *W.* groote militaire Zodiac luchtschip E. 9 van het half stijve stelsel, zijn eerste vaart.
12 Jan. Het 3-motorig Couzinet vliegtuig „Arc en Ciel", met 7 personen aan boord, bestuurder Mermoz, start te Istres voor een vlucht. naar Zuld Amerika, via Senegal.
18 Jan. Te Ratcliffe, Engeland, overlijdt op 32-jar. leeftijd aan influenza de bekende Engelsche vliegster miss Winifred Spooner.
15 Jan. Lady Bailey verlaat Oran om over de Sahara te vliegen, maar moet door gebrek aan benzine een noodlanding maken. Vier dagen later wordt zij door een op zoek uitgevlogen Fransch vliegtuig gevonden, 20 K.M. ten Z. W. van Tahona in Nigerië.
16 Jan. De Couzinet eendekker „Arc en Ciel", met 7 man aan boord, vliegt onder besturing van Mermoz over den Atl. Oceaan van St. Louis in Senegal naar Natal in Zuid-Amerika. Duur der vlucht 14 uren 27 min.
17 Jan. De „Arc en Ciel" bereikt Rio de Janeiro.
18 Jan. De Italiaan Colaccichi vliegt op Breda 19 boven het Centocelle vliegveld te Rome gedurende 42 min. 37 sec. onderste boven en slaat het „record** van den Franschman Detroyat, die 12 December '32 op Morane 26 min. 2 sec. lang op zijn rug vloog.
22 Jan. De „Arc en Ciel" bereikt Buenos Aires.
25 Jan. Het echtpaar Van der Leeuw keert van zijn vlucht naar Mombasa op Waalhaven terug, waar het feestelijk wordt ontvangen.
30 Jan. Dr. Eckener komt te Batavia aan, waar hij een plaats voor een luchtschiphaven zal zoeken. Aan de pers verklaart hij, dat door hem drie routes naar Indië zijn bestudeerd. Hij acht het Roode Zee traject het moeilijkste. („Het Vliegveld")
(Vorige recapitulatie 530 H.)

D. LUCHTVAART. — Onderzoekingen. — Dr. ir. H. B. Wolff heeft voor het Gezelschap Leeghwater te Delft een voordracht gehouden over: Onderzoekingen op luchtvaartgebied
In een korte inleiding wees dr. Wolff er op dat de iluchtvaart een tak der techniek is, waarbij zeer verschillende gebieden zijn betrokken. Daarna behandelde hij eenige algemeene zaken waarvoor proefnemingen noodig zijn. Deze betroffen de materialen waaruit de luchtvaartuigen worden gemaakt; daarbij wordt in het bijzonder op groote sterkte bij laag gewicht gelet; de sterkte-berekening moet veelal in bijzonderheden worden doorgevoerd. Bovendien moe-

ten verschillende onbekende gebieden worden onderzocht en bestudeerd,
De uitwendige krachten die op luchtvaartuigen werken worden gedeeltelijk veroorzaakt door den toestand van de atmosfeer, verder door de stuurorganen en het voortbewegingsmechanisme. Van de studies op deze gebieden gaf spr. verschillende voorbeelden.
De ontwikkeling der lichte motoren heeft weder geheel andere problemen gesteld, terwijl de schroeven en hun vorm, in verband met de plaats en de functie die zij in een bepaald geval moeten vervullen, moeilijke vragen opwerpen.
Vervolgens besprak dr. Wolff, bij de ontwikkeling van het vliegtuig, de vormgeving van den vleugel en den invloed van wijzigingen daaraan, is het bijzonder met het doel grootere lift te krijgen.
Mede wees hij op de modelproeven in windtunnels en de moeilijkheden die zich daarbij voordoen. Voorts werden nog eenige problemen van het vliegen zelf besproken. (Vorig bericht blz. 681 F.)

A. NEDERLAND. — Ontbinding der Tweede Kamer — Op 15 Febr. '33 is in het Staatsblad afgekondigd het Koninklijk Besluit van dien datum (St.bl. no. 49) betreffende de sluiting van de tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal en de ontbinding van de Tweede Kamer met ingang van 8 Mei. De sluiting van de tegenwoordig? zitting der Staten-Generaal zal op Zaterdag 8 Mei geschieden, de eerste zitting der Kamers na de ontbinding op Dinsdag 9 Mei '33 plaats hebben.
De dag van de candidaatsstelling is bepaald op 15 Maart. De dag van de stemming is door den minister van Binnenlandsche Zaken op 26 April '33 vastgesteld.
De overwegingen, die tot het Koninklijk Besluit tot Kamerontbinding hebben geleid, zijn nog niet gepubliceerd. (Vorig bericht blz. 684 F.)

16 FEBRUARI 1933

B. CONFLICT COLUMBIA EN PERU. — De strijd is begonnen. — Vasques Cobo, de aanvoerder der Columbiaansche troepen, heeft op 15 Febr. '33 tot de Peruaansche troepen te Tarapaca een ultimatum gericht, waarin hij de teruggave m Leticia eischt.
Daar de Peruanen met een luchtaanval hebben geantwoord, zijn de Columbiaansche kanonneerboot Cordoba en vliegtuigen begonnen met het bombardeeren van Leticia.
Er zijn 800 man aan land gezet, die de Peruanen hebben aangevallen. Aan beide zijden werden zware verliezen geleden.
Drie Peruaansche vliegtuigen hebben het Columbiaansche s.s. Narino op de rivier de Potomayo gebombardeerd. (Vorig bericht blz. 669 D.)

C. KLEINE ENTENTE. — Nieuwe basis van samenwerking. - Permanente raad gevormd. — De drie ministers van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, Joegoslavië en Roemenië hebben hun besprekingen te Genève beëindigd. De overeenkomst over de aaneensluiting der drie staten op internationaal gebied tot één blok zal te Genève Onderteekend worden. Er zal een permanente raad gevormd worden, bestaande uit de drie ministers van Buitenlandsche Zaken. De coatracteerende mogendheden verplichten zich geen verdragen of overeenkomsten van welken aard ook met een andere mogendheid te sluiten zonder toestemming van dezen raad. Hierdoor wordt ook voor de verlenging van het over drie maanden afloopende Roemeensch-Italiaansche verdrag de goedkeuring van den nieuwen permanenten raad der Kleine Entente noodzakeiijk. Het pact houdt een reeks artikelen in, waarin de samenwerking tusschen de drie mogendheden na het sluiten van de nieuwe alliantie geregeld wordt. Op economisch gebied worden voor deze samenwerking slechts principieele richtlijnen voor gemeenschappelijk optreden der drie mogendheden aangegeven. (Národni Politika, Praha)

D. **LOURDES. — Diamanten jubelfeest.** — Wij ontleenen aan de Maasbode:
De groote jubelfeesten te Lourdes zijn op 11 Febr. '33 begonnen.
De H. Vader heeft een Legaat, Z E Kard Binet, gezonden; uit Frankrijk zijn kerkelijke hoogwaardigheidsbekleeders en eenvoudige leeken samengestroomd. De geheele wereld heeft vertegenwoordigers gezonden om het ontroerende en heerlijke oogenblik te herdenken, dat op 11 Februari, vijf en zeventig jaar geleden, de H. Maagd tusschen elf en twaalf uur in den morgen voor de eerste maal aan het herderinnetje Bernadette Soubirous verscheen.
Toen was Lourdes een geheel onbekend gehucht, nu is het een wereldberoemde bedevaartplaats, waas de Onbevlekt Ontvangene op geheel bijzondere wijze haar gunsten en gaven naar ziel en lichaam aan haar vereerders en vereersters schenkt, waar reeds tallozen, die door ongeneeslijke ziekten waren gekweld, lichamelijk heil en volle gezondheid hebben ervaren; waar tallooze zondaars den weg tot de Kerk en naar de heiligheid hebben teruggevonden; waar nog veel meer berusting is gekomen over hen, die hun lijden niet genezen zagen. (De Maasbode)

E. DUITSCHLAND. — Onderzoek naar Osthilfeschandaal. — Rijksminister dr. Hugenberg zal i zijn kwaliteit van Rijkscommissaris voor de Osthilfe een speciale commissie instellen, die een onderzoek zal doen naar de gegrondheid dar klachten die zijn binnengekomen over de distributie der geiden bij de Osthilfe. Deze zaak heeft veel opzien gebaard omdat de z.g. landjonkers millioenen te hunnen voordeele zouden hebben gebruikt.

F. BELGIE. — De regeering-De Broqueville neemt ontslag. - Koning Albert weigert ontslag te aanvaarden. - Kabinet blijft aan. — De regeering-De Broqueville heeft op 16 Febr. '33 haar ontslag ingediend. Aanleiding tot dezen stap was, dat de regeering bij een onbelangrijke stemming over de ongeldigverklaring van een gemeenteraadsverkiezing in de minderheid geraakte doos een samengaan van eenige liberalen met socialisten, fronters en communisten.
De minister van Binnenlandsche Zaken had een besluit vernietigd van de bestendige deputatie (ongeveer gelijkstaande met Gedeputeerde Staten te onzent) van de provincie Namen, waarbij de gemeenteraadsverkiezingen van Hastière (een dorp ten X van Dinant aan de Maas) nietig waren verklaard.
Een motie van afkeuring tegen den minister van Binnenlandsche Zaken werd met 82 tegen 92 stemmen aangenomen, doordat dertien liberalen vóórstemden.
Koning Albert heeft geweigerd het ontslag der regeering te aanvaarden.
De Broqueville vroeg 24 uur bedenktijd alvorens aan den wensch van den souverein om aan te blijven, gevolg te geven.
In den brief waarin het ontslag geweigerd wordt, verklaart de Koning, slat bet land Piet niet zou begrijpen, dat het l& was; een regeering, die zich tot taak heeft gesteld den financieelen en economischen toestand der natie te verbeteren, verbonden kan zijn aas de kwestie van de geldigverklaring van een verkiezing in een dorp. Onder deze omstandigheden kan de Koning het ontslag niet aanvaarden.
Overeenkomstig het verlangen van den Koning hebben de leden van de regeering besloten in functie te blijven. (Gazet van Antwerpen) (Vor. ber. 621 B.)

G. DUITSCHLAND. — Verkiezing van tweehonderdduizend afgevaardigden. — Een V. D.-bericht meldt, dat volgens berekening op de beide Zondagen 6 en 12 Maart 1933, in Duitschland niet minder dan tweehonderdduizend volksvertegenwoordigers moeten worden gekozen.
Op deze beide dagen moeten worden gekozen ongeveer zeshonderd leden van den Rijksdag, ongeveer

Landdag, en ongeveer elfduizend afgevaardigden voor provinciale landdagen en districtsraden in Pruisen.
Hierbij komen de gemeenteraden in Pruisen. In Pruisen zijn ongeveer 1100 steden, die gemiddeld twintig gemeenteraadsleden hebben (Berlijn 225). Gekozen moeten dus worden voor die gemeenteraden ongeveer 22.000 leden. In 80.000 andere Pruisische gemeenten moeten verder worden gekozen gemiddeld 5 tot 6 gemeenteraadsleden, in totaal dus 150.000 tot 180.000 gemeenteraadsleden.
Op de beide eerste Zondagen in Maart moeten in het Rijk en Pruisen dus ongeveer 200.000 volksvertegenwoordigers worden gekozen. (V. D.) (564 G.)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — „Nimmer geweld" verbintenis.** — De politieke commisele heeft op 15 Febr. '33 onder voorzitterschap van Henderson de kwestie der „nimmer geweld"-veihintenis voor de Europeesche staten besproken. Eden stelde namens de Britsche regeering voor, dat de Europeesche staten bij de onderteekening van de ontwapeningsconventie gelijktijdig de volgende verklaring onderteekenen zouden: De regeeringen van (volg-en de namen der Europeesche staten) wenschen de ontwapeningszaak te bevorderen door den geest van wederzijdsch vertrouwen tusschen de Europeesche volkeren te versterken; vast besloten de verplichtingen van het pact van Kellogg niet slechts naar de letter doch ook naar der, geest te vervullen, verbinden zij zich hierbij plechtig dat zij onder geen omstandigheid hun toevlucht tot geweld zullen nemen urn eenig tegenwoordig of toekomstig geschil tusschen elkaar op te lossen. Een lange reeks van sprekers, onder wie sok de gedelegeerden van Duitschland, Frankrijk, Italië, Nederland, Sovjet-Rusland, betuigden allen hun principieele instemming met het Engelsche voorstel. Paul-Boncour let echter niet na tevens op te merken, dat deze verbintenis, hoe nuttig ook, toch niet in de plaats van het door Frankrijk gewenschte Europeesche veiligheidspact zou kunnen treden. Frankrijk moet sok na het tot stand domen van deze verbintenis er op blijven aandringen, dat de staten zich tot bepaalde sanctiemaatregelen tegen de staten, die de verbintenis schenden zouden, zullen verbinden.
De commissie heeft besloten, dat de voorgestelde tekst der nimmer geweld-verbintenis een onderdeel van de ontwapeningsconventie zelf zal moeten uitmaken. (Nieuwe Rott. Crt.) (Vor. ber. 682 B.)

B. JAC. PH. CARO OVERLEDEN. — Op zeer tragische wijze is het op 15 Febr. 'SS gehouden abonnementsconcert van het Utrechtsch Stedelijk Orkest te Utrecht tot een einde gekomen. Wet tweede programmanummer was een-recitatief en aria uit Wagner's opera „Der Fliegende Holländer", hetwelk de bekende Utrechtsche zanger Jac. Ph. Caro ten gehoore zou brengen. Op volkomen rustige wijze ving Caro het lied van Der Hollander aan. Midden in de strofe „Nirgend ein Grab! Niemals der Tod", werd Caro plotseling onwel. Hij sloeg, tot ontzetting van het publiek, van het hooge orkestpodium af in de zaal. Doktoren waren spoedig aanwezig, doch do heer Caro bleek reeds te zijn overleden.
De op zoo tragische wijze gestorven zanger Jac. Philip Caro is in 1881 te Utrecht geboren, waar hij opgeleid werd voor onderwijzer. Reeds tijdens zijn studie trok zijn mooi sonoor basgeluid de aandacht en hij legde zich dan ook toe op muziekstudie. Toen hij eenmaal de hoofdacte had behaald ging hij Ies nemen en speciaal de Amsterdamsche zangleerares mevr. Wesselingh vormde hem tot een uitstekend onderlegd concertzanger, die vooral met groote voorliefde in oratoria optrad, maar ook in opera'e in concertvorm rollen creëerde als Warlaäm en Pimen in Boris Godounoff.
Voorts Reeft Caro Mahler's „Lieder eines fahrenden Gesellen" voor het eerst in ons land uitgevoerd met orkest te Haarlem onder leiding van Kriens.
Diepenbrock Beeft vaar hem „Vondel's Vaart" geheel nieuw bewerkt en voerde dit met het Concertgebouworkest uit. Onder Evert Cornelis had een herhaling plaats.
Als jurylid en lid van examencommissies voor onderwijzer, zangonderwijs enz. was Caro zeer bekend.
Een handig boekje „Noten lezen en zingen" werd veel gebruikt door onderwijzers.
In ons land en ook in Duitschland trad hij als concertzanger op.

C. VEREENIGDE STATEN. — De automobielfabrieken Willys-Overland failliet. — Uit Toledo in den staat Ohio wordt gemeld, dat Legen de bekende oude Amerikaansche automobielfabrieken Willys-Overland het faillissement is uitgesproken op aanvraag van de Monroe Equipment Company te Monroe in den staat Michigan. De fabriek, waarin ongeveer 8000 arbeiders werkzaam waren, had in 1929 nog een omzet van 60 milliloen dollar. De eigenaar John Willys was bot verleden jaar Amerikaansch ambassadeur te Warschau.
Tot curatoren zijn John Willys en Linwood H. Miller, president-commlesaris der maatschappij, benoemd.

D. VEREENIGDE STATEN. — Mislukte aanslag op Roosevelt. — Te Miami, waar de nieuwgekozen president der Vereenigde Staten, Roosevelt, tijdens zijn vacantiereis op de wateren van Florida verblijf hield, werden zes revolverschoten op Roosevelt gelost, toen hij uit zijn auto een rede hield in het aan de promenade gelegen park. Roosevelt zelf bleef ongedeerd, doch een zestal andere personen werd door de kogels getroffen, o.a. de burgemeester van Chicago, Cermak, die Roosevelt op zijn vacantietocht vergezelde en ernstig gewond werd, evenals de detective Brodnaux, die onmiddellijk *op* den dader toesprong en door een kogel in het hoofd werd getroffen. Van de overige vier gewonden uit het publiek zijn twee vrouwen er eveneens ernstig aan toe. De dader werd terstond gegrepen. Het bleek de 53-jarige Italiaansche metselaar Guiseppe Zangara te zijn.
Tot dusver heeft de dader een zeer onsamenhangende verklaring van zijn aanslag gegeven.
(Zie photo Roosevelt blz. 563 C.)

17 FEBRUARI 1933

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — W. H. Vliegen neemt ontslag als lid der Nederlandsche delegatie. — Het lid der Tweede Kamer de heer W. H. Vliegen heeft ontslag genomen als lid der Nederlandsche delegatie ter Ontwapeningsconferentie en is naar Nederland teruggekeerd. De ontslagname Is uitsluitend een gevolg van het voorgevallene met betrekking tot „De Zeven Provinciën".
De heer Vliegen, die de Nederlandsche regeering in bet bijzonder bij de besprekingen over de luchtvaart pleegt te vertegenwoordigen en den vorigen zomer als krachtig bestrijder van het luchtbombardement is opgetreden, zou Nederland ook in de op 16 Febr. door de algemeene commissie benoemde nieuwe luchtvaartcommissie vertegenwoordigd hebben. Naar aanleiding van zijn ontslagname als lid der Nederlandsche delegatie zal thans grof. Rutgers de Nederlandsche regeering in deze nieuwe commissie vertegenwoordigen, bijgestaan Boor kapitein Wilmar als plaatsvervanger. (Vorig bericht blz. 698 A.)

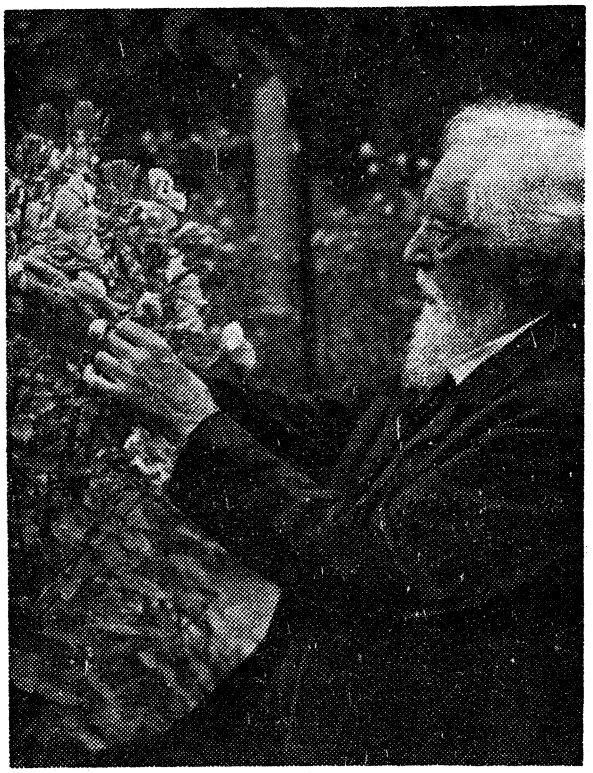
F. ROEMENIE. — Woelingen. - Rust hersteld. — Militaire troepen hebben op 16 Februari met geweld de door 4000 stakers bezette spoorwegwerkplaatsen ontruimd. Er vielen eenige dooden en het aantal gewonden is talrijk. De rust is weer hersteld.
(Vor. ber. Communisme 687 **B.)**

O. NEDERLAND. — **Liberale Staatspartij.** — De voor de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" in de Tweede Kamer zitting hebbende leden mr C. A. Boon en dr. I. H. J. Vos hebben in een op 16 Febr.

door de afdeeling Amsterdam van deze partij belegde openbare vergadering het woord gevoerd.
Mr. Boon wijdde zijn betoog aan de muiterij op „De Zeven Provinciën" en het conflict tusschen de Kamer en de Regeering, terwijl dr. Vos over het politieke perspectief het licht van zijn inzicht in *deze* materie deed schijnen. Eerstgenoemde gaf te kennen, dat er thans een regeering dient te kamen, op een basis van nationaal bewustzijn, een regeering ook, die de begrooting sluitend zal maken. Ook dr. Vos sprak in dezen geest en gaf uiting aan de hoop, dat de komende regeering van doortastendheid blijk zal geven.
(Vorig bericht blz. 579 E.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden in den staat Michigan. — De banken te Detroit zijn op 16 Febr. weer geopend. Er wordt voorloopig evenwel slechts 5% betaald van ieder saldo.
(Vorig bericht blz. 690 G.)

B. **PROF. DR. HUGO DE VRIES.** — Onder de Nederlandsche geleerden van internationale vermaardheid mag prof. dr. Hugo de Vries als ouderdomsdeken worden beschouwd. Deze beroemde plantkundige, bioloog en natuurkundige bereikte den 16den Febr. '33 den 85-jarigen leeftijd.

Prof. dr. Hugo de Vries.

Wij herinneren hier slechts aan zijn levenswerk, de twee Moeke deelen in 1901 bij Veit te Leipzig verschenen, „Mutationstheorie" waarin zooals bekend is, betoogd wordt dat de soorten in de natuur niet geleidelijk in elkander kunnen overgaan, zooals Lamarck en Darwin dat voor mogelijk hielden, maar dat de evolutie alleen door kleinere en grootere sprongen of mutaties kan hebben plaats gegrepen.

C. NEDERLAND. — De motieven der Kamerontbinding. — De Staatscourant van 17 Febr. '33 bevat het rapport inzake de ontbinding van de Tweede Kamer, dat de voorzitter van den ministerraad, jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, aan de Koningin heeft

„In aansluiting aan het onderhoud dat ik met Uwe Majesteit mocht hebben, veroorloof ik mij zeer eerbiedig het navolgende onder de aandacht van Uwe Majesteit te brengen.
In de vergadering der Tweede Kamer van 9 Febr. '33 heeft de minister van Justitie de mededeeling gedaan, dat van het kabinet niet is te verwachten, dat het in het gebrek aan medewerking dat zich in de ter zijde stelling van de wetsontwerpen betreffende de rechterlijke macht — al dan niet bij wijze van motie — zou betoonen, kan berusten. Daar nu beeft de Tweede Kamer op dienzelfden dag een motie van orde aangenomen van den volgenden inhoud:
„De Kamer, van oordeel, dat bezuiniging op de kosten der rechtspleging en rechterlijke organisaties noodzakelijk en mogelijk is; dat echter opheffing van vier rechtbanken en van een zoo groot aantal kantongerechten ongewenscht is, schorst de beraadslaging over de onderhavige wetsontwerpen."
Hierdoor is een conflict ontstaan tusschen het kabinet en de Tweede Kamer.
In dezen tijd van ongeëvenaard groote moeilijkheden van economischen en anderen aard acht het kabinet niet verantwoord Uwer Majesteit zijn portefeuilles ter beschikking te stellen.
De eenige uitweg is ontbinding van de Tweede Kamer, waardoor het terrein geëffend kan worden voor de vervroegde vorming van een parlementair kabinet, dat in ons huidig tijdsgewricht zeker niet minder dan onder normale omstandigheden als het meest in overeenstemming met ons staatsbestel moet worden geacht.
De buitengewone tijdsomstandigheden leiden er mede toe, dat de Kamer behoort te worden ontbonden op zoodanig tijdstip, dat de nieuw gekozen Kamer onmiddellijk in haar plaats kan treden. Op dezen zelfden grond behoort ook de zitting van de Staten-Generaal te worden gesloten op een tijdstip aan die ontbinding onmiddellijk voorafgaande.
Het is toch wenschelijk dat ieder oogenblik het kabinet met het oog op maatregelen waarvan de totstandkoming geen uitstel gedoogt, een beroep op de medewerking van de Volksvertegenwoordiging kan doen.
Op grond van het bovenstaande veroorlooft de Raad van Ministers zich zeer eerbiedig, ingevolge de machtiging op 14 Febr. j.l. door Uwe Majesteit mondeling aan zijn Voorzitter verleend, hierbij ter bekrachtiging aan te bieden een ontwerp-besluit, strekkende tot sluiting van de zitting van de Staten-Generaal op 6 Met a.s. alsmede tot ontbinding van de Tweede Kamer op 8 Mei e.k., onder vaststelling van den 15den Maart voor de candidaatsstelling van de verkiezing van de leden der Tweede Kamer en bepaling van den 9den Mei als den dag van de eerste samenkomst van de Eerste Kamer en de nieuw verkozen Tweede Kamer."

(w.g.) De minister van Staat,
minister van Binnenlandsche Zaken,
voorzitter van den Raad van Ministers:
RUYS DE BEERENBROUCK.
(Vor. ber. Tweede Kamer 692 A.)

D. NEDERLAND. — Verkiezingen. - R.& Staatspartij. - Oproep tot de partijleden en kiezers. — Aan een oproep van de R.K. Staatspartij tot haar partijleden en kiezers gericht, waarin zij haar partij-programma voor de a.s. verkiezingen der Tweede Kamer op 26 April 1933 publiceert, ontleenen wij o.a. het volgende:
De R.K. Staatspartij wil vóór alles opbouwenden arbeid blijven verrichten, opdat de Staat ook in dezen tijd zijn taak onder gezonde medewerking en ten bate van het geheele volk kan blijven vervullen. Zij wil met name, dat het steeds groeiende volksdeel, dat in landbouw, industrie en welhaast alle takken van volksbestaan lijdt onder den afschuwelijken geeste van werkloosheid of van vruchteloos werken, zoo

onderhoud door eigen loonenden arbeid. De crisis, met al haar internationale factoren, zal geheel afdoende voorzieningen belemmeren en beletten. Maar met des te meer kracht zal de R.K. Staatspartij zich werpen op de groote taak om, zooveel van haar kàn afhangen, de gevolgen van de crisis, zoowel zedelijk als stoffelijk, van het volk af te wenden. Voor de vervulling van die taak is evenwicht in de Staatsbegrooting zoo dringend noodig.
Om dit te bereiken, zal de R.K. Staatspartij met alle kracht streven naar een goed gefundeerde parlementaire samenwerking op den grondslag, waarop alleen meer duurzaam werk kan worden verricht. **(604 D.)**

A. **NEDERLAND. — Radio-politiek** der regeering. — **Aan het Voorloopig Verslag nopens** de **begrooting voor** het P.T.T.-bedriff voor **1933 ontleenen** wij **o.a. inzake** de radio-politiek der **regeering**, dat enkele leden der Eerste **Kamer** zich met bezorgdheid afvroegen, **waar** het heengaat, indien bezwaren tegen **bepaalde uitzendingen** door anderen worden opgeblazen **tot** vei**bodsbepalingen.** Verscheidene leden van verschillende partijen **drongen** aan op verwijdering van **alle politiek** uit den **aether.** Voorts bepleitten sommige leden maatregelen om ergerlijke feiten, a& het **afbreken van** Piet Wilhelmus na de rede van den Gouverneur-Generaal en van het uitzenden van de [illegible]lonale op Oudejaarsavond, te voorkomen.
(Vorig bericht blz. 559 F.)

B. FRANKRIJK. — Invoerrecht op boter verhoogd. — **De** directeur **van den Landbouw** te **'s-Gravenhage deelt mede, dat het** „Journal Officiel" van **17** Febr. **'33,** blijkens telefonisch **bericht** van den **rijksconsulent** te Parijs, een **bericht bevat,** volgens hetwelk het **invoerrecht** op **boter in** Frankrijk van 700 tot 850 frs. per 100 **K.G.** is verhoogd. **(Vor. ber. Boter 513** H.; **vor. ber. Invoerrechten** 677 B.)

C. JAPAN. — Een kogelvrij vest. — De militaire autoriteiten te Osaka hebben proeven genomen met een nieuw kogelvrij vest, dat de **manschappen** tevens **goed** tegen koude **beschermt.** Bit kogelvrije vest **is vervaardigd van** zijde-afval en het **is** uitgevonden **door** den **Japanner Kioetsji.**
Be eerste **proefnemingen hebben aangetoond,** dat het vest **aan** de **eischen voldoet** en het is thans opgezonden **naar** de militaire **kleedingafdeeling** te Tokio, **voor een** nader **onderzoek.**
Als het vest blijkt te voldoen, **zullen alle manschappen** van het **Japansche** leger ervan worden voorzien, Het **materiaal voor** het **vervaardigen dezer vesten kost** zeer **weinig,** daar zijde-afvat tot dusver werd **weggeworpen** en **groote** hoeveelheden beschikbaar **zijn.** (Mainichi). (Vor. ber. **Leger en Vloot 661 C.)**

. **DUITSCHLAND. — Rijksraad. — Onder** groote **belangstelling** k **op** 16 Febr. **'33** de rijksraad, onder voorzitterschap van **den rijksminister van Binnenlandsche** Zaken, dr. **Frick, bijeengekomen.** Voor de eerste maal **was** Pruisen vertegenwoordigd door de **gevolmachtigden, welke** door de **rijkscommissarissen waren** benoemd, **terwijl** de door de **regeering-Braun benoemde vertegenwoordigers niet** waren **verschenen. Voordat dr. Frick** de zitting opende, had een **levendige gedachtenwisseling** plaats met **den** voorzitter, **waaraan vooral** de **vertegenwoordigers** van **Zuid-Duitschland** deelnamen. **Over** het **algemeen** heerschte er een scherp verzet **tegen** de **nieuwe Pruisische** vertegenwoordiging. **(Berl. Tageblatt)**

E. VEREENIGDE STATEN. — Afschaffing van het **drankverbod. - Resolutie door Senaat** aangenomen. — De Senaat heeft een resolutie ten gunste **van** de **afschaffing van** het drankverbod met **63** tegen 23 **stemmen** aangenomen. Deze resolutie **voorziet** in een **bescherming** der „droge" **staten** tegen invoer van alcoholische **dranken** uit „**natte**" staten.
De **resolutie b** naar het Huis **van Afgevaardigden verzonden.** De **ratificatie** van de **afschaffing van** het **drankverbod moet** voor de **inwerkingtreding** worden **voorgelegd** aan de **goedkeuring** der 48 staten, die met dit doel **bijeenkomen.**
Ook in het **Huis van Afgevaardigden** is een meerder**heid** van tweederde noodig; voor de ratificatie door de **staten een** meerderheid **van** drievierde.
(Vor. ber. Drankwet 646 K.)

F. **ENGELAND. — Nieuwe partij** van **Lloyd** George. - **Welsh** Liberalen. — **In** het Lagerhuis heeft **Lloyd George zijn** nieuwe **oppositie-partij geconstitueerd, de** Welsh-Liberale **Partij.** Voorzitter is Lloyd George, **die** hierdoor weer **actief in** de **partijpolitiek terug**keert. De **groep** bestaat **uit** tien **Welshe afgevaardigden, waarvan** zes afkomstig zijn **uit** de **Samuel**groep, en drie uit de oorspronkelijke groep van **Lloyd George.** Be **deelneming** van zes Samuel-liberden is in **zooverre** van **beteekenis,** dat **hierdoor** Sir **Herbert Samuel** opnieuw zes leden aan de **oppositie** verliest, sedert zijn **groep onlangs** besloten heeft de **regeering voorloopig te blijven** steunen. **(Manch. Guardian)**

G. DUITSCHLAND. — Overbruggingscrediet. — De **Duitsche Handelsdienst** verneemt, dat het **Rijk den** op 15 Februari **vervallenden** termijn **van** 50 **millioen** RM. **van** het **overbruggingscrediet van begin** Juli '32 (125 **millioen** RM.), **dat** het bij de banken had opgenomen, in baar heeft terugbetaald.
De eerste **terugbetaling** van 25 **millioen** RM. **heeft** op 15 Januari '33 **plaats gehad.** De laatste termijn **vervalt** op 15 **Maart** '33. **(Vor. ber. blz.** 401 **B.)**

H. NEDERLAND. — Staatsloterij. — In de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer nopens de **begrooting** van het Departement van Financiën voor 1933 **zegt minister** De Geer, dat bij hem noch het voornemen tot afschaffing noch **tot** uitbreiding van de Staatsloterij bestaat. (Vor. **ber. blz. 659 k**)

18 FEBRUARI 1933.

Z. DUITSCHLAND. — Ambtenaren-politiek. — Een **groote personeelsverandering** heeft in **Pruisen** plaats. **Alle** sociaal-democratische ambtenaren worden **ontslagen.** Volgens **minister Göring** worden alleen **zulke** ambtenaren aangesteld, **die** een **nationale** opvatting hebben.

K NEDERLAND. — Regeeringssteun aan den tuinbouw. — De minister van **Econ. Zaken** en **Arbeid** deelt, **in antwoord op schriftelijke vragen van het** Tweede Kamerlid Kampschöer **betreffende** de **uitkeeringen ten** behoeve van **verbouwers** van **fruit en warmoezerijgewassen** over **1932** en het **daarvoor** be**schikbaar gestelde** bedrag van f 5 **millioen** o.a mede: Op **grond van** de tot heden verkregen gegevens **zijn** reeds voor bepaalde producten voorschotten op de **te verstrekken garantiegelden** gegeven. Hoewel het den **Minister niet ontgaan** is, dat die voorschotten **zeer** zeker de met **deze steunwet** Beoogde hulp hebben **gebracht,** laat de stand van zaken niet toe **in** te **gaan** op de vraag of de minister, wanneer de **berekeningen aantoonen** dat **met** een bedrag **van** 5 millioen gulden niet bereikt wordt wat **bedoeld** is om den **tuinbouw** te helpen, **dan** bereid is **voorstellen aan** de Kamer te doen tot **verhooging van** Bet **beschikbaar gestelde** bedrag. **(Vor. ber. Tuinbouw** 474 **E.)**

L. NEDERLAND. — Verkiezingen. — Anti-revolutionnaire partij. — Voor de **anti-revolutionnaire kiesvereeniging** te **'s-Gravenhage heeft** dr. **H. Colijn** op **17** Febr. een rede gehouden, waarin hij **o.a. sprak** over den inzet der **a.s.** verkiezingen,
Bet **anti-revolutionnaire** volk, **zeide** dr. Colijn, **zal** zijn stem uitbrengen om een volksvertegenwoordiging te verkrijgen met **wie** de regeering kan samenwerken om de gezagsondermijnende invloeden in ons **land** met klem tegen te gaan. **Een** Kamer **zal** moeten worden **gekozen, welke** bereid is samen te werken tot herstel **van** de ontredderde financiën **en** tot **opheffing van het vervallen economische leven. Voorts zal** er

een Kamer moeten komen die onder een krachtig bewind een krachtigen aanval zal doen op de grootste socialen plaag, welke ons volksleven teistert, de werkloosheid. (Vorig bericht blz. 342 A.)

A. DUITSCHLAND. — Stillhalte. — Bij op 30 Januari 1933 te Berlijn onder voorzitterschap van Albert H. Wiggin bijeengekomen Stillhalte-conferentie heeft op 17 Februari haar werkzaamheden beëindigd. Betreffende haar resultaat wordt een zeer uitvoerige officieele mededeeling gepubliceerd. De essentieele inhoud is: Het op 28 Febr. '33 expireerende Stillhalteverdrag zal vervangen worden door een op 1 Maart 9933 van kracht wordend en tot en met 28 Febr. 1934 geldend nieuw verdrag (Duitsch credietverdrag 1933).
In dit nieuwe verdrag zullen worden opgenomen de credietfaciliteiten van het Duitsche credietverdrag van 1932 tot een totaal bedrag van ongeveer 4 milliard en een bedrag van ongeveer 31 millioen RM. voor de in het volgende Stillhaltejaar vervallende termijnen van vroegere credieten.
Een korting met 5% heeft plaats door schrapping van niet gebruikte credieten, waartegenover staat een aanbeveling der crediteurencommissie aan haar leden in dezelfde mate nieuwe credieten toe te staan voor de financiering van Duitschen invoer en uitvoer buiten de Stillhaltung om. Eet verdrag, aldus wordt aan het slot van het officieele communiqué verklaard, duidt op de poging de conversie van valuta-credieten op korten termijn in andere voor het Duitsche bedrijfsleven te verstrekken gelden te bevorderen, waarmede tot op zekere hoogte een permanente regeling wordt nagestreefd.
Bij de onderhandelingen heeft de rentekwestie aanzienlijke moeilijkheden opgeleverd. Eerst na bigdurige besprekingen is de Duitsche eisch tot verlaging van den rentevoet ingewilligd. De rente voor leengelden en kasvoorschotten aan Duitsche banken en aan Duitsche handels- en industriedebiteuren Is in het algemeen met ¼% verlaagd, terwijl de maximumrente voor wisselcredieten is verlaagd met ½ tot ⅝%. (Vorig bericht blz. 518 K)

B. OVER DE VERTERING VAN „ROHKOST". — Heupke en Till hebben bij gezonde lieden met normale spijsverteringsorganen onderzocht, welk gedeelte van het gebruikte voedsel bij het eten van „Rohkost" het lichaam ten goede komt en welk deel het lichaam onverteerd verlaat.
Uit de proeven bleek, dat bet vet goed verteerd werd, hetgeen in het algemeen ook van de koolhydraten Bon worden gezegd, bij welke laatste de ongunstige factor van den grooten rijkdom aan onverteerbare cellulose van den „Rohkost" evenwel niet uit het oog mag worden verloren.
Zeer slecht echter was de vertering van het eiwit, en wel des te slechter, naarmate het voedsel rijker was aan rauwe cellulose.
Hieruit blijkt, hoe gevaarlijk het ia, om zonder contrôle de hoogst eiwitarme „Rohkost"-voeding wekenlang vol te houden. Een man van 70 K.G. moet bij die voeding op zijn minst 80—90 gram eiwit in zijn voedsel hebben, om van een nuttig effect van 55—60 gram verzekerd te zijn. Hiertoe ia vooral noodig het gebruik van bananen, druiven, gedroogde vruchten en noten, doch van slechts weinig celluloserijke voedingsmiddelen als groenten en bruinbrood.
Het toepassen van een rauwkost-dieet voor slechts korten tijd als behandelingsmethode bij daartoe in aanmerking komende ziektetoestanden is natuurlijk zonder bezwaar. (Ned. Tijdsch. v. Geneesk.

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Fransche voorstellen. - Uniformiseering der legertypen in Europa. — De Fransche minister van Luchtvaart Pierre Cot gaf ter ontwapeningsconferentie op 17 Febr. '33 een uiteenzetting van hst Fransche standpunt. Zijn rede culmineerde in een ontwerp-resolutie, waarin de hoofdcommissie wordt uitgenoodigd, te constateeren: 1e. dat slleen een militaire status van uitsluitend defensieven aard vereenigbaar is met de veiligheid; 2e. dat op het vasteland van Europa alleen het leger met korten diensttijd en gering effectief het type ia van een zuiver defensief en langzaam mobiliseerbaar militair systeem, en dat door de algemeene invoering van dit legertype een algemeene vermindering der effectieven verkregen wordt.
De Fransche gedelegeerde deed ten slotte de volgende drie voorstellen, waarbij wordt uitgegaan van de aanvaarding van hst beginsel der uniformiseering van het legertype:
1e. verkorting van den diensttijd tot acht à negen maanden, met inbegrip van de herhalingsoefeningen;
2e. p[illegible] van het aantal te oefenen manschappen bij alle groote mogendheden;
3e. tenuitvoerlegging der reorganisatie van de legertypen in twee étappen van drie à vier jaar elk.
De Duitsche gedelegeerde Nadolny was het met Pierre Cot niet in alle deelen eens en zal zijn regeering raadplegen,
Minister jhr. Beelaerts van Blokland verklaarde geen enkel bezwaar te hebben tegen de voorgestelde hvoering van een uniform legertype met korten dienstijd en beperkt effectief. Het Nederlandsche leger, aldus onze minister, beantwoordt aan deze eischen. (Vorig bericht blz. 693 E.)

19 FEBRUARI 1933

D. PRIJSVRAGEN. — Renaissanceprijs voor buitenlanders. — De Universiteit te Florence schrijft een prijsvraag uit voor buitenlandsche studenten. De prijsvraag betreft een monografie over het verband tusschen de historische Florentijnsche cultuur en die van andere landen. Er worden drie prijzen uitgeloofd, nl. een 1ste prijs van 10.000 Lire en twee 2de prijzen, welke bestaan in een verblijf van 100 dagen te Florence. Bijzonderheden aangaande dezen Renaissanceprijs zullen in de verschillende landen nog worden bekend gemaakt. (Giornale d'Italia)
(Zie rubriek Prijsvragen.)

E. KLEINE ENTENTE. — Nieuw verdrag. - Bongaarsche persstemmen. — De „Pesti Hirlap" verklaart, dat ten aanzien van Hongarije een nieuwe aaneensluiting der Kleine Entente onnoodig was, aangezien zij zonder dat Hongarije geen gerechtigheid gunde en een geweldige bewapende overmacht vormde. Thans wilde men nog slechts trachten de Duitsch-Italiaansche toenadering te voorkomen.
(Pesti Hirlap). (Vorig bericht blz. 692 C.)

F. **DENEMARKEN. — Aardappelmeel.** — Door de Deensche regeering worden wetsontwerpen uitgewerkt over de zelfverzorging van Denemarken met aardappelmeel. Overwogen wordt naast een invoerverbod, aan zes fabrieken een staatsconcessie toe te staan voor de productie van aardappelmeel. Bovendien zal een maximum verkoopsprijs worden bepaald. De regeling zal 10 jaar geldig zijn. Het Deensche verbruik aan aardappelmeel is op het oogenblik ongeveer 100.000 zakken per jaar, waarvan het grootste deel uit Duitschland wordt ingevoerd. (Politiken)
(Vgl. ber. Nederl. Aardappelmeel-industrie 277 Q.)

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Mantulatie van 29 April 1932—13 Februari 1958. — Bomaanslag op tribune tijdens parade Japansche troepen te Shanghai (323 C.). Bijeenkomst buitengewone Volkenbondsvergadering; resolutie van Shanghai overgenomen (324 E.). Eerste telegrafisch rapport Lord Lytton (327 D.). Chineesch-Japansche wapenstilstandsovereenkomst geteekend (330 D.). Japansche troepen ontruimen Shanghai (361 E.). Japansche actie in Jehol (424 C.). Samenstelling Chineesch vrijwilligersleger (440 D.). Kosten der Japansche militaire expedities in China (443 A.). Voorloopig rapport

Lytton (452 H.). China's boycot van Japansche goederen (458 A.). China prntesteert tegen de erkenning van Mandsjoerije door Japan (504 B). Japan's penetratie in Mandsjaekwo (515 G,). Japansche immigratie in Mandsjoekwo (527 E.). Japansche strafexpeditie tegen Chineesche bandieten in Mandsjoekwo (530 F.). Japansche verklaring inzake opmarsch der Japansche troepen in Mandsjoekwo (592 B.), Opdracht van de buitengewone Volkenbondsvergadering aan de commissie van XIX (601 F.). Rusland weigert het op Russisch gebied uitgeweken leger der Mandsjoerijsche vrijscharen aan Japan uit te leveren (604 L.). Japansche weigering tot deelneming aan verzoeningscommissie (604 O.). Verzoeningspogingen zonder resultaat (614 C.). Shanhaikwan door Japan bezet (636 C.). Japansch voorstel tot bijlegging conflict Shanhaikwan (638 F.). Japansch voorstel door China van de hand gewezen (642 G.). Chineesche tegenspraak van Japansch bericht ter zake van onderhandelingen (643 F.). Notawisseling (647 D.). Duitsche wapenlevering aan China (647 P.). Verklaring van de Chineesche delegatie bij d * Volkenbond (649 D.). ent 400.000 man Chineesche troe- 652 D.). Scherpe Chineesche verwijten aan de commissie van XIX (659 E.). Rede van den Japanschen minister van Buitenlandsche Zaken (659 F.), Pogingen Commissie van XIX mislukt (659 I.). Be Commissie van XIX benoemt een sub-commissie tot het opstellen van een rapport f681 H.). De Commissis van XIX concludeert tot niet-erkenning van Mandsjoekwo (680 A.). Japansch antwoord aan de Commissie van XIX inzake Jehol (688 A.).

(Vorige recapitulatie blz. 323 A.)

20 FEBRUARI 1933

A. GEESTELIJK LEVEN. — Geloofsbelijdenis Vrijzinnig Protestantisme. — Na het overlijden van prof. Roessingh hebben verschillende jongere theologen, die onder zijn leiding hadden gewerkt, in Januari 1926 zich aaneengesloten tot een Werkverband-Roessiazo, dat sindsdien tweemaal per jaar enkele dagen ia het Oolaardthuis bijeenkomt. Enkele dezer bijeenkomsten zijn mede gewijd geweest aan het opstellen van een dezer dagen gereedgekomen geloofabelijdenis, die bedoelt den op Vrijzinnig Protestantschen bodem begonnen arbeid der geloofsformuleering te ondersteunen; het stuk bevat vijf paragrafen: God, Openbaring, Jezus Christus, De nieuwe mensch, Het Koninkrijk Gods.

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Verbodsbepalingen bij de Zeemacht. — In verband met de ernstige gebeurtenissen der afgeloopen weken vaardipde de commandant van de zeemacht in Ned. Oost-Indië de navolgende verbodsbepalingen uit:
Voor alle militairen der zeemacht in deze gewesten is tot nader order verboden: 1. bijwoning van alle openbare en besloten vergaderingen van politieken aard en vergaderingen waarin de maatregelen van de overheid zullen worden besproken; 2. deelneming aan betoogingen van politieken aard; 3. bijwoning van bestuurs- of ledenvergaderingen eener organisatie van Europeesche of inlandsche militairen der zeemacht, tenzij de commandant der marine in Ned. Indië tot het houden van zulk een vergadering eventueel onder door hem te stellen voorwaarden toestemming heeft verleend. (Vor. ber. Marine 690 B.)

C. **BELGIE. — Steunactie.** — De oprichting van een crisis-bankinstelling in België wordt ons uit Brussel gemeld. Deze instelling met een kapitaal van frs. 600 mill., zal alleen credieten verstrekken aan die onderneming~?die, hoewel zij misschien tijdelijk in moeilijkheden verkeeren, bewijs hebben geleverd levensvatbaar te zijn. Aan de oprichting van de nieuwe credietinstelling zullen, behalve de Nationale Bank van België, tevens de Staatsspaarbank en de Caisse Générale des Retraites deelnemen. Be instelling zal de beschikking krijgen ever eenige honderden millioenen aan aandeelen der Association Nationale des Industriels et des Commerçants, ten einde de credietverleening van staatswege te garandeeren. De laatstgenoemde instelling werd in 1924 opgericht en ia de organisatie voor het herstel der oorlogsverwoestingen. De aandeelen dezer instelling, die op de Belgische beurzen genoteerd zijn, zullen op een nog nader te bepalen wijze worden gemobiliseerd.

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Pondenleeningen 1921 C en 1923 B. — In het voorloopig verslag der Tweede Kamer op het wetsontwerp strekkende tot voorziening in de behoefte aan geldmiddelen in verband met de aflossing van de Nederlandsch-Indische Pond-Sterlingleeningen 1921c en 1923b wordt o.a. het volgende opgemerkt.
De ontworpen regeling komt hierop neer dat ter aflossing van die leeningen geen beroep op de vrije markt wordt gedaan, doch dat de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank in de gelegenheid worden gesteld de vereischte bedragen tegen onderpand van Nederl. schatkistpapier aan Nederl.-Indië te leenen.

(Vorig bericht blz. 668 C)

E. MUZIEK. — Mr. Henri A. **Viotta overleden. — Op** 17 Febr. '33 is mr. H. A. Viotta te Montreux (Zwitserland). overleden.
Mr. Viotta werd In 1848 te Amsterdam geboren. Hij was aanvankelijk cellist en studeerde later aan de Universiteit te Leiden, waar hij in 1877 promoveerde tot doctor in de rechtswetenschappen.
Eenige jaren later, in 1880, keerde hij terug tot de muziek en kreeg les van Richard Hol (compositie) en Tr. Merlen (violoncel) te Amsterdam; voorts van F. Hiller (compositie) en Schmitt (violoncel) te Keulen.
In 1883 heeft hij in Amsterdam de Wagnervereeniging opgericht. In 1896 werd mr. Viotta benoemd tot directeur van het Kon. Conservatorium voor muziek te 's-Gravenhage. Toen in 1903 het Residentie-orkest werd opgericht, waartoe mr. Viotta het initiatief nam, trad hij als dirigent op. Tot 1918 bleef hij aan het Res. Orkest verbonden.
Vele publicaties zijn in den loop der jaren van zijn hand verschenen. Hij schreef over hedendaagsche toonkunstenaars (1895) en over de muziekgeschiedecis, Voorts bevatten de door hem geredigeerde tijdschriften als „Maandblad voor Muziek', „Caecilia", „Kunst" vele artikelen van zijn hand.
Ook schreef hij enkele composities.
In 1886 richtte Mr. Viotta nog de vereeniging „Excelsior" op en drie jaren later stichtte hij de Caeciliavereeniging te Amsterdam.

F. VEREENIGDE STATEN. — Aanslag **op Roosevelt - Zangara** tot 80 jaar **gevangenisstraf** veroordeeld. — Zangara, de Italiaan, die een mislukten revolveraanslag deed op het leven van president Roosevelt, en daarbij o.a. Cermak, den burgemeester van Chicago, raakte, is tot twintig jaar gevangenisstraf veroordeeld voor elk der vier beschuldigingen van poging tot moord, zoodat hij een gevangenisstraf van tachtig jaar achtereen zou moeten uitzitten.
Zangara verklaarde het te betreuren dat hij Roosevelt niet had kunnen dooden en lachte luidruchtig, waarop hij haastig werd weggeleid.
Aangezien de doktoren hadden verklaard dat Zangara gezond van geest was, pleitte het openbaar ministerie schuldigverklaring op alle beschuldigingen.
Zangara kan nog worden veroordeeld wegens moord, indien een der slachtoffers overlijdt.
Zangara riep bij het vernemen van zijn vonnis volgens V. D. uit; „Wat? Maar tachtig jaar? Wees niet zoo gierig. Geef mij meer!" Waarop de rechter atwoordde: „Dat kan!" (Vorig bericht blz. 693 D.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij. — In den Volksraad werd op 20 Febr. namens de regeering door den Commandant der Zeemacht, Schout-bij-nacht J. F. Osten een uiteenzetting gegeven inzake het voorgevallene op het pantserschip „De Zeven Provinciën" en wat daaraan voorafging. Deze uiteenzetting komt in hoofdzaak overeen met zijn verklaring, die hij op 10 Febr. (zie blz. 684 G.) in den Volksraad heeft afgelegd. De commandant der zeemacht verklaarde nog, dat de muiterij op „De Zeven Provinciën" reeds op 80 Januari was voorafgegaan door een muiterij op X. Mrs. „Java", „Evertsen" en „Piet Hein", waar aan het sein „aantreden" door de Europeesche korporaals *en* manschappen en ook door eenige inlandsche schepelingen geen gevolg werd gegeven.
Wat het werpen van de bom op „De Zeven Provinciën" betreft, wordt officieel medegedeeld, dat deze enkele bom, voorafgaande aan den eigenlijken bomaanval, als waarschuwing bedoeld was en gericht op den boeg van het schip. Maar de kans van treffen van het schip is daarbij allerminst uitgesloten en inderdaad werd het schip getroffen aan bakboord op het tentdek naast den voorschoorsteen. **(690 B.)**

B. JAPAN. — Beurssluiting. — De effectenbeurzen te Tokio en Osaka en van andere Japansche steden zijn eenige dagen gesloten geweest als gevolg van de sterke koersdaling in verband met de situatie te Genève. **(Vorig bericht blz. 351 G.)**

C. VIVISECTIE. — De Nationaal-Socialisten en de vivisectie. — Door de Nationaal-Socialistische fractie van den inmiddels ontbonden Pruisischen Landdag is voorgesteld, de vivisectie algemeen te verbieden on strafbaar te stellen. Een uitzondering zou alleen voor die wetenschappelijke instellingen moeten worden gemaakt, die door de regeering zouden worden aangewezen en waarvan de wijze van werken onder voortdurend openbaar toezicht zou moeten worden gesteld. **(Münch.** med. **Wochenschrift.** 3 Febr.)

D. FRANKRIJK. — Demonstratieve staking te Parijs. — Het geheele overheidspersoneel te Parijs en elders in Frankrijk heeft op 20 Febr. '33 een demonstratieve staking gehouden tegen de bezuinigingsvoorstellen der regeering. Tram, metro, posterijen, electriciteits- en gasbedrijven, binnen- en buitenlandsch telefoonverkeer zijn gedurende tien minuten A een uur stopgezet.

E. DUITSCHLAND. — Verhooging van invoerrechten. — De Duitsche „Reichsanzeiger" publiceert een nieuwe verordening betreffende Be douane-maatregelen, die 1 Maart '33 in werking zal treden. Zij bevat in het bijzonder maatregelen voor land- en tuinbouw, vee- en zuivelbedrijf, visscherij en bijenteelt.
Het invoerrecht voor roode-, savoye- en witte kool zal tot 8 M. per 100 K.G. worden verhoogd; dat voor roode kool bedraagt thans 8 M. Verder wordt voor tafelkaas het tarief gebracht van 40 op 90 M., voor melk in blik van 60 op 90 M., alles per 100 K.G. De rechten voor producten der zee- en binnenvisscherij worden opnieuw geregeld; het tarief voor bijenhoning wordt tot 80 M. verhoogd.
Op 1 Maart gaan ook de nieuwe rechten voor houtwaren in; die voor rond- en zaaghout zullen reeds op 22 Februari '33 van kracht zijn. **(Vor. ber. 690 F.)**

F. **LUCHTVAART. — Zeppelinverbinding met Indië. — Dr. Eckener's lezing te Batavia. —** Aan een lezing, welke dr. H. Eckener te Batavia heeft gehouden over „Transoceaanverkeer met luchtschepen", waarin de zeppelinvaarder ook een en ander heeft gezegd over het doel van zijn seis, wordt in de Indische bladen o.a. vermeld:
Bij de behandeling van de mogelijkheid van een Zeppelin-verbinding met Indië wees spr. *op* de problemen, welke zich daarbij voordoen: de vraag of bij Cairo of Aden wellicht nog moet worden geland; de weg, die gekozen moet worden in verband met weer en wind. Berlijn-Tokio kan in 4 dagen worden gehaald bij goede keuze der gunstigste route. Spreker kon slechts opmerken, dat op een verbinding van 4 tot 4½ dag moet worden aangestuurd. Er is nog meer studie noodig om den aard en grootte der luchtschepen nader te bepalen. Spreker wil, na volle voorbereiding, een voorstel indienen en hoopte over twee jaar aan boord van een luchtschip Batavia opnieuw te kunnen bezoeken.
(Vor. ber. Dr. Eckener 604 B.)

21 FEBRUARI 1933

G. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Interpellatie-Knottenbelt over de Kamerontbinding. — Mr. Knottenbelt (lib.) heeft op 20 Febr. '33 in de Tweede Kamer de volgende vier vragen gesteld in verband met het besluit tot ontbinding der Tweede Kamer van 15 Febr. '33 en omtrent de verhouding, die daardoor tusschen de Kamer en de Regeering is in het leven geroepen.
1. Waarom is de regeering, blijkens het rapport van den voorzitter van den raad van Ministers aan H.M. de Koningin d.d. 15 Febr. '33, van oordeel dat de eenige uitweg *uit* het conflict met de Tweede Kamer was ontbinding van dat lichaam?
2. Welk belang van zóó overwegenden aard, dat het de ontbinding der Tweede Kamer kan wettigen, acht de regeering gelegen in het effenen van het terrein van een met ongeveer twee maanden vervroegde vorming van een parlementair kabinet?
3. Is de regeering van oordeel, dat van art. 73 der Grondwet gebruik mag worden gemaakt teneinde een vervroegde vorming van een parlementair kabinet te bevorderen?
4. Is de regeering niet van meening, dat de verdere samenwerking tusschen haar en de Tweede Kamer door de ontbinding slechts kan worden bemoeilijkt?
De minister van Binnenlandsche Zaken, de heer Ruya de Beerenbrouck, gaf een objectief antwoord en zijn verklaring sluit zich in hoofdzaak aan bij het Koninklijk Besluit van den 17den Febr. '33. Verder zeide de minister nog:
De regeering heeft moeten toonen, niet uit den weg te gaan voor moeilijkheden, hst gezag betreffende. Vandaar haar advies, De groote lijst van onderwerpen, welks de regeering nog gaarne zou zien behandeld, *is* een bewijs van haar vertrouwen in deze Kamer. Van dictatuur kan hier in 't geheel geen sprake zijn. Laten we de komende weken de zaken rustig bespreken; het Nederlandsche parlement is het eenige, waar dat in dergelijke omstandigheden mogelijk is; laat het daar fier op wezen. De regeering wil zoo lang mogelijk met de Kamer samenwerken. Vandaar de ontbinding op termijn.
Mr. Knottenbelt achtte de ontbinding der Kamer niet voldoende gemotiveerd: het recht daartoe is zonder noodzaak toegepast. (V. b. **Kamerontbinding 694 C.)**

H. **NEDERLAND. — Uitvoer** van kaas naar Duitschland. — Het Crisis-Zuivelbureau maakt bekend, dat bet voor een eventueele regeling van den uitvoer naar Duitschland van de thans nog niet bekend zijnde hoeveelheid kaas, welke tengevolge van het Duitsch-Finsche handelsverdrag dit jaar tegen een invoerrecht van 20 RM. per 100 K.G. naar Duitschland zal kunnen worden uitgevoerd, de firma's, welke dit product in 1932 naar Duitschland hebben uitgevoerd, most kennen.
In verband hiermede noodigt het alle exporteurs, die zich met dezen uitvoer in het vorige jaar hebben beziggehouden, in hun eigen belang uit, hun juisten naam en adres zoo spoedig mogelijk op te geven aan zijn secretariaat: Laan van Meerdervoort 84, 's-Gravenhage. **(Vor. ber. Kaasinvoer: Duitschl. 690 F.; Nederl.: export kaas 651 B.; Kaas 460 H.)**

A. NEDERLAND. — Hahdelsverdrag met **Duitschland.** — Naar wij vernemen, kunnen de voorbesprekingen der Nederlandsche commissie onder leiding van dr. Hirschfeld, directeur-generaal van de afdeeling Economische Zaken te Berlijn gehouden, over een nieuw handelsverdrag tusschen Nederland en Duitschland, als mislukt worden beschouwd.
Die voorbesprekingen zijn gevoerd door een Nederlandsche en een Duitsche z.g. „technische" commissie. Die commissies moeten tezamen wel tot een bepaald resultaat gekomen zijn, doch de opdrachtgevers van de Duitsche commissie hebben het resultaat van de hand gewezen. Deze gang van zaken heeft in landbouwkringen ernstige bezorgdheid gewekt. Men ziet de toekomst donker in, vooral nu ook Frankrijk voor vele artikelen de maximum invoerrechten **gaat** eischen.
Men acht het niet uitgesloten dat deze gang van zaken ernstige economische conflicten zal uitlokken. Met name de gedachte aan een boycot-actie wordt in die kringen thans openlijk uitgesproken. **(690** H.)

B. **WAGNER-HERDENKING** TE AMSTERDAM. — Onder de vele Wagner-herdenkingen in alle muziekcentra der wereld waren de herdenkingsfeesten te Amsterdam bijzonder belangrijk. De Wagner-Vereeniging gaf verschillende uitvoeringen van „Parsifal" met allereerste krachten in hoofdzakelijk „Bayreuther"-bezetting. Muzikale leiding: Erich Kleiber uit Berlijn.
Op den sterfdag (13 Februari) vond in het Concertgebouw een plechtige gedachtenisviering plaats, waarbij de Duitsche schrijver Thomas Mann een rede uitsprak. Voorts waren nog drie concerten van het Concertgebouw-orkest onder leiding van Erich Kleiber geheel aan Wagner gewijd. Op één dezer concerten werd de groote Hollandsche Wagner-zanger, Jacques Urlus, geestdriftig gehuldigd.
(Vorig bericht en photo Wagner blz. 687 *C.)*

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij. - Het Inlandsche Bestuur en de Regeering. — In aansluiting aan ons bericht van 20 Febr. (698 A.) geven wij alsnog eenige uiteenzettingen van het Inlandsch Bestuur in den Volksraad:
De heer Wiranatakoesoema verklaart ten aanzien van de loyauteits-demonstratie, dat de muiterij ten zeerste wordt betreurd en afgekeurd, ongeacht het rasverschil. Spreker heeft vertrouwen in een ernstig en reclitvaardig onderzoek en hoopt dat de regeering zich niet zal laten leiden door sentiment, door de inheemschen van de vloot te weren.
Het Inlandsch Bestuur heeft door de eeuwen heen zijn loyauteit getoond en doet dit dag en nacht, ongewapend.
Spreker richt een waarschuwend woord tot de Regeering, n.l. dat elke opwinding van de Nederlandsche groep reactie wekt. De Regeering doe daarom een beroep op de Nederlanders om kalm te blijven en het oprichten van burgerwachten achterwege te laten.
Politiek gesproken staan wij op een vulkaan, die goed dient te worden geobserveerd. Het Inlandsch Bestuur zal steeds op zijn post staan; de Regeering kan er op rekenen.
De heer Sosrohadikoesoema vernam met ontzetting van de muiterij. Hij nam van den aanvang af aan dat niet alleen Inlanders daarin waren betrokken.
Spr. betreurt dat de ijzeren discipline door het gebeurde op „De Zeven Provinciën" is ondermijnd. Hij wijst er op, dat een vloot met onbetrouwbaar personeel een gevaar is voor den staat. Het incident mag zich nimmer meer kunnen herhalen. Sareker is er innig van overtuigd, dat de Regeering de situatie volkomen beheerscht. Hij memoreert de rnoeilijke taak der Regeering en smeekt wijsheid voor haar af.
(Vorig bericht **blz.** 698 **A.)**

D. TUBERCULOSE. — **Fransche** economische verliezen. — De heeren Brouardel en Arnaud, die gedurende eenige jaren een speciale studie hebben gemaakt van de tuberculose hebbsn heden hun rapport uitgebracht aan de Académie des Médecines. Uit dit rapport blijkt o.a., dat de tuberculose in Frankrijk het land op een jaarlijks terugkeerend verlies komt te staan van 10.000.000.000 francs. Jaarlijks sterven in Frankrijk aan tuberculose 95.000 personen, doch berekend wordt, dat zeker 45 maal zooveel personen zich door de ziekte in hun arbeidscapaciteit belemmerd zien. (Académie des Médecines). (504 D.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden. — In den Staat Michigan is de uitzonderingstoestand uitgeroepen. De gouverneur is gemachtigd, het moratorium voor de banken te verlengen en de terugtrekking van gelden te beperken, indien hij dit noodig acht. (Vorig bericht blz. 694 A.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Geen **korting** op de **Indische** pensioenen. — De ernst van Indië's financieelen toestand heeft de regeering ook aanleiding gegeven aan het Opperbestuur voor te stellen tijdelijk een „korting op de pensioenen" toe te passen, aldus de regeeringsgemachtigde van Financiën, de heer B. J. de Leeuw, op 8 Febr. '33 in den Volksraad. In de Memorie van Antwoord werd dit voornemen der regeering medegedeeld. Het Opperbestuur acht echter na rijp beraad den tijd voor het toepassen van zulk een rigoureuzen maatregel niet gekomen en meent, dat — hoe ernstig de stand van 's Lands financiën moge zijn — met de volledige uitbetaling der pensioenen ook thans nog moet worden voortgegaan, Van het toepassen van een korting op de pensioenen in 1933 en 1934 is derhalve afgezien.
(Vorig bericht blz. 567 M.)

G. ENGELAND. — Verkoop van zeven schepen aan Japan. — Naar de „Daily Express" meldt, zijn onlangs zeven oude Engelsche mailbooten aan Japan verkocht, w.o. de „Baltic", metende 23.884 ton, de „Caronia" van 19.785 ton, de „Megantic" van 14.878 ton en de „Arcadian", metende 12 015 ton.
Volgens de verkoopsovereenkomst zouden de schepen worden gesloopt, doch het blad oppert de veronderstelling, dat de autoriteiten te Tokio wellicht zullen besluiten, enkele dezer booten als troepentransportschepen te bezigen. Afgezien hiervan zal het metaal echter kunnen worden gebruikt voor de vervaardiging van geweren, enz. De gezagvoerders der door Japan gekochte schepen hebben opdracht, uiterlijk 29 **April** te Kobe te arriveeren.
Gemiddeld is voor de schepen één pond sterling per ton betaald; de „Baltic" b.v. bracht 20 000 pond op.
(Daily Express). (Vor. ber. **Scheepvaart** 649 C.)

H. VEREENIGDE STATEN. — **Drankwet.** — Het Huis van Afgevaardigden heeft met een tweederde meerderheid het door den Senaat reeds aangenomen voorstel-Blaine goedgekeurd, waarmede besloten is tot opheffing van het alcoholverbod in de Vereenigde Staten. Het voorstel houdt in:
1. Het herroepen van het achttiende amendement op de grondwet (Alcoholverbod);
2. De ratificatie van deze herroeping niet door de parlementen der afzonderlijke staten, maar door voor dit doel speciaal bijeengeroepen conventies der afzonderlijke staten; en
3. Federale bescherming voor die staten, die het alcoholverbod handhaven.
Het voorstel moet binnen zeven jaren door ten minste **36** staten worden geratificeerd. (Vor. ber. 695 E.)

I. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Bedrijfsraden**met. — Verschenen is de memorie van antwoord op het voorloopig verslag der Eerste Kamer over het wetsontwerp tot instelling van bedrijfsraden. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De Minister vreest niet, dat de invoering van bedrijfsraden zonder meer de ontwikkeling van onderne-

mingsraden in den weg zal staan. De regeering is er zich niet van bewust, dat zij niet voldoende met de wenschen der meest belanghebbenden heeft rekening gehouden.
Het is aan gegronden twijfel onderhevig of het beter ware geweest, alvorens de totstandkoming van bedrijfsraden te bevorderen, eerst de vereenvoudiging van de sociale verzekering ter hand te nemen en de uitvoering van een gedeelte Ongevallenwet en Invaliditeitsverzekering door de betrokken organisaties mogelijk te maken, zooals zulks reeds met de ziektewet is geschied. Door eerst den bedrijfsraad in te stellen wordt het orgaan geschapen, dat bij de uitvoering der sociale verzekering betrokken kan worden. Zulks schijnt verkieslijker dan het bevorderen van een herziening der sociale verzekering, zonder dat het orgaan, dat bij de gewijzigde uitvoering een groote rol moet gaan spelen, in het leven is geroepen.
De Minister betoogt ten slotte, dat de belangen van den consument door dit ontwerp niet benadeeld worden. Wordt in de toekomst verordenende bevoegdheid aan de bedrijfsraden gegeven, dan zal de overheid dit zeker niet doen zonder dat de waarborgen kunnen worden geacht aanwezig te zijn, die beoogen het belang van den consument te beschermen. De Minister ziet ook geen verschijnselen, die de vrees wettigen dat werkgevers en werknemers met succes zullen samenspannen ten koste van het algemeen belang.
(Vorig bericht **blz. 644** D.)

A. SCHADELIJKE BIJWERKING VAN GEJODEERD **KEUKENZOUT.** — Op grond van het toenemende aantal mededeelingen over schadelijke bijwerkingen van het z.g. „Vollsalz" heeft de leiding der Oostenrijksche staats-zoutmijnen besloten, voortaan dit zout slechts op bijzonder verlangen af te leveren in hoeveelheden van ten hoogste **1** K.G. en tegen belangrijk hoogeren prijs dan dien van het gewone keukenzout. Het algemeene gebruik op eigen gezag, ook zelfs door lieden, die niet eens aan krop lijden, van jodiumhoudend zout moet dus voortaan ten sterkste worden ontraden. Zelfs heeft dr. J. G. Remijnse in het klinische Genootschap te Rotterdam mededeeling gedaan van een door hem geopereerde patiënte, die reeds langen tijd een struma had en na het gebruik van Jozo-zout in het huishouden was gaan lijden aan de ziekte van Basedow.
Het gevaar schijnt hier te schuilen in het regelmatige gebruik van dagelijksche kleine hoeveelheden jodium.
(Ned. Tijdschr. v. Geneesk. van **18** Febr. **1933.)**

B. NEDERLAND. — Korps Rijdende Artillerie te Arnhem. — Op **21** Febr. '**33** is het **140** jaar geleden, dat het korps Rijdende Artillerie werd opgericht, een feit, dat aanleiding mag zijn om uit de geschiedenis van dit korps een en ander mede te deelen.
De Nederlandsche Rijdende Artillerie is opgericht door Prins Willem V op **21** Februari **1793,** welke dag telken jare feestelijk wordt herdacht.
Reeds in **1794** nam de Rijdende Artillerie deel aan den slag bij Fleurus tegen de Franschen, terwijl zij in datzelfde jaar in samenwerking met andere Nederlandsche troepen er in slaagde de Franschen bij Zevenbergen tegen te houden.
Daarna heeft de Rijdende Artillerie deelgenomen aan de volgende veldtochten:

1799 Inval der Engelschen en Russen in Noord-Holland, slagen bij Schoorldam, Bergen en Castricum.
1800 Veldtocht in Duitschland.
1805 Slag bij Ulm.
1807 Slag bij Friedland, belegering Stralsund.
1809 Inval der Engelschen in Zeeland.
Veldtocht in Spanje.
1812 Tocht naar Rusland.
1815 Slag bij Quatre-Bras en Waterloo, inname van Peronne.
1830 Inname Schaerbeeksche poort (Belgische opstand). Verdediging brug bij Waelhem.
1831 Slag bij Kermpt, Hasselt en Leuven (Tiendaagache Veldtocht).
1842 8 April. Koning Willem I1 schenkt de Rijdende Artillerie den dolman, zijnde de uniform die Zijne Majesteit droeg bij Waterloo.
(Vor. ber. Leger blz. **676** F.)

C. ECONOMISCHE SAMENWERKING. — Nieuw handels- en scheepvaartverdrag tusschen Nederland, België en Luxemburg. — Officieel wordt medegedeeld, dat de Nederlandsche minister van Buitenlandsche Zaken jhr. Beelaerts van Blokland, de Belgische minister van Buitenl. Zaken Hymans en de Luxemburgsche minister-president Beck op **21** Febr. een nieuw handels- en scheepvaartverdrag tusschen Nederland, België en Luxemburg hebben onderteekend, dat in de plaats treedt van de overeenkomst van **1863.**
De drie genoemde staten verleenen elkaar de onbeperkte en absolute meestbegunstiging en garandeeren elkaars handel het maximum aan faciliteiten. Het verdrag bevat geen douane-tarieven, doch de contracteerende mogendheden verklaren zich bereid om met elkaar in onderhandeling te treden, teneinde haar tarieven aan te passen aan de wederzijdsche behoeften van den handel. (Vorig bericht **blz. 609** A.)

D. SOCIALE WETTEN. — Nederland, België, Luxemburg. - Vestigings- en arbeidsverdrag; regeling van belastingkwesties. — De Nederlandsche en de Belgische ministers van Buitenlandsche Zaken hebben te Genève een vestigings- en arbeidsverdrag alsmede een overeenkomst tot vermijding van dubbele belastingheffing en tot regeling van andere belastingkwesties onderteekend.
Binnenkort zullen ook Nederland en Luxemburg een dergelijk verdrag sluiten. (Vorig bericht blz. **570** H.; **vor.** ber. Econ. Samenwerking **700 C.)**

22 FEBRUARI **1933**

E. **BEVOLKINGSTOENEMING** IN VERSCHILLENDE LANDEN. — Van de voornaamste Europeeache landen zijn thans de statistische gegevens bekend omtrent geboorte en sterfte in de eerste helft van **1932.** Daaruit blijkt, dat Nederland bijna alle andere landen aan geboortenoverschot overtreft. Voor Nederland bedroeg het geboortenoverschot per **1000** inwoners, op een vol jaar berekend, in **1932** 12,8 personen en in **1931** 11,5 personen. Wij worden in dit opzicht slechts overtroffen door Polen, waarvoor de cijfers gemiddeld 14,2 en 14,6 zijn, en door Portugal met 16,1 en 15,7. Van de andere landen vertoont Engeland een geboortenoverschot van resp. **2,7** en **2,6,** Duitschland van **4,4** en 5,0, Frankrijk van 0,1 en in **1931** een afneming van **0,8** en Italië een toeneming van resp. 9,0 en 10,8 personen per **1000** inwoners per jaar.
(Vor. ber. **404 C.; Bevolking** Nederland **651** A.)

F. ENGELAND. — **Leening** aan Oostenrijk. — Het Lagerhuis heeft op **20** Febr. '**33** in derde lezing het wetsontwerp behandeld inzake de garantie van een leening van **100** millioen schellingen aan Oostenrijk. Het wetsontwerp werd met **227** tegen **51** stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. **619 C.)**

G. FRANKRIJK. — Bewapening ter zee. — De Fransche minister van Marine Leygues heeft op de jaarvergadering van de Fransche Vloot-vereeniging een rede gehouden over de positie van de Fransche oorlogsmarine. Leygues verklaarde, dat voor de Fransche marine een nieuwe periode was aangebroken. De Fransche marine was een der voornaamste factoren in de wereld-politiek geworden. Sedert **1925** heeft zij bepaalde wijzigingen ondergaan, die haar verjongd en gesterkt hebben, waardoor zij zich kon aanpassen aan de behoeften van de tegenwoordige politiek. De verlagingen van de marine-begrootingen waren slechts van voorbijgaanden aard en zouden bovendien op geen enkele wijze den voortgang van

de uitvoering van het vlootbouwprogram belemmeren. De bouw van den 26.000 tons kruiser „Dunkerque" zou noch gestaakt, noch vertraagd worden. De regeering was voornemens alle eenheden van het bouwprogram van 1931 tot. 1932 zoo spoedig mogelijk op stapel te zetten. Voor het ministerie van Marine was standvastigheid van opvatting nog veel belangrijker dan voor eenig ander ministerie. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. 688 B.)

A. OORLOGSVERSCHRIKKINGEN. — 9.000.000 weezen en 5.000.000 weduwen. — Het Engelsche tijdschrift „New Leader" publiceert de volgende lijst, met betrekking tot de verliezen aan menschenlevens, die de wereldoorlog direct of indirect heeft gevergd. In totaal verloren 23.000.000 personen hun leven, t.w. 10 000.000 soldaten en 13.000.000 burgers. Dat wil zeggen, dat iedere minuut van den oorlog gemiddeld zes dooden eischte. Voorts geraakten 3.000.000 soldaten in krijgsgevangenschap.
Welke verschrikkelijke gevolgen de volkenstrijd voor de huidige generaties had, blijkt met treffende duidelijkheid uit het feit, dat 9.000.000 kinderen hun vader, 5.000.000 vrouwen haar mannen verloren.
Wil men nog een cijfer? Wanneer alle aan Britschen kant in den oorlog gesneuvelden eens uit hun graven zouden kunnen verrijzen en als een laatste aanklacht in gelederen van vier man zouden kunnen .voorbij marcheeren, dan zou dit macabre défilé... 92 uren aan één stuk duren, naar de gouverneur van den Londenschen Tower in een dezer dagen gehouden rede opmerkte. (New Leader) (V. b. blz. **17 C.)**

B. BELGIE. — Het fonds voor de groote **werken.** — De minister van Openbare Werken, Sap, heeft een wetsontwerp ingediend waarbij het bedrag, ter beschikking van het ,,Speciaal en tijdelijk fonds voor de groote werken" gesteld, aanzienlijk wordt verhoogd. Dit bedrag zal, indien de Kamer het wetsontwerp goedkeurt, van 1800 millioen op 3300 millioen francs worden gebracht en verdeeld worden als volgt over de hiernakomende begrootingsjaren: 1933: 400 millioen francs, 1934: 400 millioen, 1935: 350 millioen, 1936: 300 millioen, 1937: 200 millioen, 1938: 200 millioen, 1939: 150 millioen, 1940: 150 millioen, 1941: 73 millioen.
De werking van het Fonds voor de groote werken heeft, volgens de memorie van toelichting, bevrediging gegeven. Het in 1927 aangenomen programma omvatte de bevaarbaarmaking van het kanaal Brussel-Charleroi voor schepen van 600 ton, de normalisatie van de Beneden-Sambre, ten einde de overstroomingen aldaar onmogelijk te maken, de verbetering van den loop der Maas tusschen Hoei en Luik, de bevaarbaarmaking van de Zuid-Willemsvaart en de andere Kempische kanalen voor schepen van 600 ton en het graven van het Albertkanaal dat bevaarbaar moet zijn voor schepen van 1.350 ton. Sommige tracés moesten echter, sedert 1927. gewijzigd worden en ook om andere redenen nog bleek het toegestane bedrag ontoereikend te zijn. Het Albertkanaal zal 300 millioen meer kosten dan eerst voorzien was, het kanaal Brussel-Charleroi 92 millioen meer, de werken aan de Maas, 50 millioen, enz. De nieuwe ramingen leiden aldus tot een totaal van 3.300 millioen, wat 1.500 millioen francs meer is dan bij de oprichting van het fonds werd toegestaan. (Nieuwe Rott. Crt.)

C. OOSTENRIJK. — Wapenzending **uit** Italië. — De Italiaansche ambassadeur te Londen heeft den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken medegedeeld, dat de door Italië naar Oostenrijk ter reparatie gezonden wapens weder naar Italië zullen worden teruggezonden, zoodra de noodige reparatie in Oostenrijk is geschied. Deze wapenzending zou voor Hongarije bestemd zijn geweest.
De beroering, die zich in vele Europeesche kabinetten wegens die wapenzending van Italië naar Hongarije heeft meester gemaakt, zal, volgens den Engelschcn minister, door deze verklaring van Italiaansche zijde, worden gestild. (Giornale d'Italia)

D. PORTUGAL. — Financieele positie. - Een **begrootingsoverschot** voor **1932.** - Vermindering der Staatsschuld. — In het 30 Juni '32 geëindigde begrootingsjaar van Portugal bedroegen de inkomsten 2.02 mill. Contos (ongeveer f 156 mill.) en de uitgaven 1.87 mill. Contos, zoodat het begrootingsoverschot 0.15 mill. Contos groot was. De inkomsten hebben over het algemeen de raming overtroffen. De directe belastingen brachten 616.900 C. (vorig jaar 574.100 C.) en de indirecte belastingen 791.600 (v. j. 789.300 C.) op. De vlottende staatsschuld kon in het begrootingsjaar worden verminderd van 815.500 *C.* tot 610.000 C. De in omloop zijnde schatkistbiljetten bedroegen 761.000 C. (840.000 C.). (Diario de Lisboa)
(Vorig bericht blz. 85 *C.)*

E. DUITSCHLAND. — Instructie van minister Göring aan de politie. — Minister Göring heeft de Pruisische politie instructie gegeven nationale organisaties en partijen (S.S., S.A., Stahlhelm) zooveel mogelijk te beschermen en tegen de communistische actie meedoogenloos op te treden. Politiemannen, die verzuimen tijdig van de vuurwapens gebruik te maken, worden vervolgd; Göring zal daartegenover degenen, die te vroeg mochten hebben geschoten, in bescherming nemen. (Völk. Beobachter)

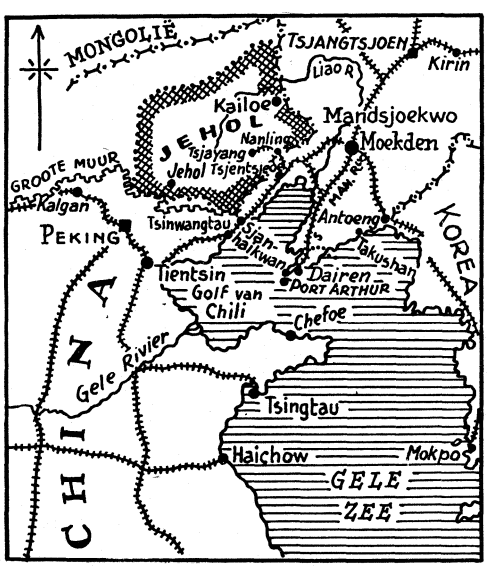
F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Publicatieverbod van troepen- en scheepsbewegingen. — De op 21 Febr. '33 verschenen Javasche Courant bevat een gouvernementsbesluit, steunend op de bevoegdheid, ontleend aan de ordonnanties van **24** Jan. 1905 en 5 April 1918, waarbij tot nader order wordt verboden het door middel van de drukpers verspreiden van berichten omtrent bewegingen van troepen of schepen behoorende tot de land- of zeemacht. (Javasche Crt.)
(Vor. ber. Marine **697** B.; Leger 685 E.)

G. POSITIEVE ELEGTRONEN. — Volgens een persbericht heeft Blackett, een jong Engelsch physicus werkend in het Cavendish laboratorium te Cambridge, mede namens lord Rutherford in de deze week gehouden vergadering van de Royal Society te Londen medegedeeld, dat hij er in geslaagd is het bestaan van ,,positieve electronen" aan te toonen.
Tot goed begrip zij er aan herinnerd, dat tot voor ongeveer een jaar als de meest elementaire bouwsteenen der materie positief geladen protonen en negatief geladen electronen werden beschouwd. Het proton zou daarbij een massa hebben, ongeveer 1800 maal zoo groot als dat van een electron.
In den loop van 1932 werd het echter duidelijk, dat het bestaan van een derde grootheid moest worden aangenomen, het neutron, electrisch neutraal en met een massa gelijk aan die van het proton.
Aan het eind van 1932 verscheen een mededeeling in het Amerikaansche tijdschrift Science van de hand van Andersson, waarin deze op de mogelijkheid wees van het bestaan van een vierden bouwsteen.
Bij het onderzoek van de absorptie van kosmische stralen in lood stuitte hij op verschijnselen, waarvoor hij met behulp van de tot nog toe aangenomen voorstellingen geen aannemelijlre verklaring wist te geven. Nam hij echter het bestaan van ,,positieve electronen" aan, (deeltjes met de massa van het electron, doch met de lading van het proton) dan volgde de verklaring ongedwongen.
Uit het bovengenoemde courantenbericht meenen wij te moeten opmerken, dat de metingen van Blackett en lord Rutherford de zienswijze van Andersson bevestigd hebben. (De Telegraaf)

H. **BELGIE.** — Regeering-De Broqueville. - **Vertrouwensvotum aangenomen.** — De uit haar asch herrezen regeering-De Broqueville is op 21 Febr. '33 voor de Kamer gekomen. De minister-president ver-

klaarde, dat ingevolge het verzoek van den Koning de regeering aan het bewind is gebleven, om haar taak tot economisch en financieel herstel van het land voort te zetten.
Na eenige debatten werd met **94** tegen 76 stemmen en één onthouding het vertrouwensvotum in de regeering goedgekeurd. (Vorig bericht blz. **692** F.)

A. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Het rapport der Commissie van Negentien door Japan afgewezen. — De Japansche regeering heeft den president der Buitengewone Assemblée en den grooten mogendheden direct na de zitting van **21** Febr. '**33** van de Assemblée een nota overhandigd, waarin Japan het rapport der commissie van **19** verwerpt. De nota vat in de volgende tien punten het principieele Japansche standpunt samen, zooals dit in de groote verklaring van **23** Febr. zal tot uiting komen:
1. De Japansche regeering betreurt het dat zij het rapport van de commissie van **19** niet kan aannemen;
2. Het Japansch-Chineesche geschil berust in de eerste plaats op het ontbreken van een sterke centrale regeering in China. De Volkenbond is overgegaan tot de veroordeeling van Japan zonder den toestand volledig te kennen;
3. De gebeurtenissen sinds het eerste incident hebben den leiders van het Mandsjoerijsche volk gelegenheid gegeven hun land onafhankelijk te verklaren;
4. De politiek van Japan in Mandsjoerije richt zich op de bescherming van zijn rechten en belangen, de handhaving der orde en de bescherming van het land tegen een aanval van buitenaf;
5. De Mandsjoerijsche Staat heeft sinds zijn stichting reeds essentieelen vooruitgang gemaakt op ieder gebied;
6. De provincie Jehol is een deel van Mandsjoekwo. Japan is bij verdrag verplicht dit tegen iederen aanval te beschermen;

JEHOL.

7. Het rapport der commissie van 19 bevat geen voorstel tot een effectieve oplossing van het geschil: De souvereiniteit in Mandsjoekwo berust uitsluitend bij het Mandsjoerijsche volk. Het voorstel een gendarmerie te organiseeren is absurd. Het terugtrekken van Japansche troepen zou anarchie en volkomen wanorde in Mandsjoerije beteekenen. Is de Volkenbond bereid de verantwoordelijkheid te dragen voor zoo'n toestand? Het betrekken van Sovjet-Rusland en de Vereenigde Staten bij de onderhandelingen der commissie ia een machtsovertreding van den Volkenbond;
8. Het rapport der commissie van **19** moedigt China aan vredesonderhandelingen te weigeren en zich te onttrekken aan een overeenstemming met Japan;
9. De verantwoordelijkheid voor den vrede in het Verre Oosten draagt Japan en geen andere natie;
10. Japan maakt den Volkenbond er opmerkzaam op dat de toestand buitengewoon ernstig is en verzoekt de Assemblée haar definitieve beslissing rijpelijk te willen overwegen. (V. b. Recapitulatie **696** G.; **690** E.)

B. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Nieuwe nota van Japan. — Eenige uren voor de bijeenkomst van de buitengewone Assemblée van den Volkenbond op **21** Febr. '**33** heeft Japan het secretariaat een nota doen toekomen, waarin de gronden voor de Japansche actie in de provincie Jehol worden uiteengezet en toegelicht op een begeleidende stafkaart. De officieele en ongeregelde Chineesche troepen ter verdediging van Jehol worden in de nota geschat op in totaal **478.000** man. De aanwezigheid der Chineesche troepen beteekent een buitengewoon gevaar voor den staat Mandsjoekwo. De Mandsjoerijsche regeering is derhalve gedwongen, militair op te treden tegen maarschalk Tsjang Ksue Liang. Volgens het Protocol van **15** December **1932** is Japan verplicht, de Mandsjoerijache regeering bij de verdediging van haar rechten te steunen. De Mandsjoerijsche en Japansche troepen zullen niet ten Zuiden van den Grooten Muur in de richting van Peking en Tientsin oprukken, tenzij de Chineesche troepenbewegingen daartoe zouden dwingen. De huidige militaire operaties moeten niet beschouwd worden als een opmarsch in China, doch als een verdediging van Mandsjoekwo. (Vorig bericht blz. **702 A.**)

C. VOLKENBOND. — **Chineesch-Japansch** conflict. - Plenaire zitting. — Ter gelegenheid van de opening der buitengewone Assemblée van den Volkenbond voor de behandeling van het conflict in het Verre Oosten, was op **21** Febr. '**33** in het gebouw van den Volkenbond een opgewonden stemming merkbaar. De delegatie onder leiding van Matsoeoka was au ra complet. In den tegenover liggenden hoek van d al l d de veel klei hi he delegatie plaats genomen onder leiding van gezant dr. Yen.
De president der Assemblée, de Belgische minister van Buitenlandsche Zaken Hymans, opent de debatten en leest zijn op schrift staand rapport aan de vergadering voor. Hymans schildert in groote lijnen de pogingen het geschil bij te leggen, welke sinds **21** Febr. **1931** zijn gevoerd en legt er daarbij den nadruk op dat de voorstellen der Japansche delegatie niet alleen voor China, maar ook voor den Volkenbond volkomen onaanvaardbaar zijn. Hij stelt dan nadrukkelijk vast, dat de pogingen der commissie van **19** om tot een vergelijk te komen tusschen Japan en China helaas als mislukt moeten worden beschouwd. Als belangrijkste kwestie beschouwt Hymans de houding tegenover den nieuwen staat Mandsjoerije, welks erkenning door Japan wordt geëischt, terwijl de commissie van 19 heeft voorgesteld een autonomen staat onder de souvereiniteit van China. Sindsdien zijn precies **17** maanden verstreken. Japan heeft zijn toezegging de troepen aan den Zuid-Mandsjoerijschen spoorweg terug te trekken niet gestand gedaan. De drie groote Oosteliike provincies van China zijn thans door Japan bezet. De linie van den Grooten Muur is overschreden, Shanhaikwan is bezet, nieuwe operaties hebben in Jehol plaats. Hymans besluit met het verzoek het rapport der commissie te bestudeeren, waarna de bijeenkomst werd verdaagd tot **23** Februari. Dan zullen de debatten aanvangen. (Vorig bericht blz. **702** B.)

D. **DUITSCHLAND.** — Oproep **van** Hitler aan alle **Nationaal-Socialisten.** — Rijkskanselier Hitler heeft den volgenden oproep aan alle Nationaal-socialisten gepubliceerd:

„Provoceerende elementen trachten onder den dekniantel der partij door verstoring in het bijzonder van Centrum-vergaderingen de Nationaal-Socialistische beweging te belasteren. Ik verwacht, dat alle Nationaal-socialisten zich met uiterste discipline tegen deze voornemens zullen keeren. De vijand, die op 5 Maart neergeslagen moet worden, is het Marxisme. Daarop moet de geheele propaganda en de geheele verkiezingsstrijd geconcentreerd worden. Wanneer het Centrum in dezen strijd door aanvallen tegen onze beweging het Marxisme steunt, zal ik zelf mij van geval tot geval hiermede bezig houden en de aanvallen afwijzen en onschadelijk maken. Overigens: bezoekt geen vergaderingen van tegenstanders, doch zorgt er voor, dat onze eigen vergaderingen tot geweldige betoogingen van de ontwakende natie worden.
Nationaal-Socialisten, sedert 14 jaar hebt gij de verheffing van Duitschland voorbereid, thans moet gij haar voltooien." (Vor. ber. Nationaal Socialisten 650 H.; Oproep **Hitler** 439 D.)

23 **FEBRUARI** 1933

A. **WERELDSCHEEPSBOUW** IN 1932. — De toestand van den wereldscheepsbouw spiegelde zich in 1932 af in dien van de scheepvaart; van lijn-, tramp- en tankvaart.
Onderstaande vergelijkende cijfers betreffende kielleggingen en tewaterlatingen in 1932 tegenover vorige jaren getuigen van nog verder aanzienlijk toegenomen ledige hellingen.

	Kielen gelegd voor:				Te water gelaten:			
	s.s.	m.s.	tot.	br.r.t.	s.s.	m.s.	tot.	br.r.t.
Groot Brittannië en Ierland	44	10	54	70.276	77	12	89	186.280
Japan	5	23	28	49.915	10	34	44	54.422
Nederland	—	7	7	21.115	—	30	30	26.232
Frankrijk	5	19	24	20.298	10	13	23	89.310
Denemarken	6	6	12	19.623	7	11	18	22.431
Italië	—	8	8	18.047	2	6	8	47.471
Spanje	2	3	5	17.660	—	3	3	11.132
Ver. Staten	2	1	3	16.300	14	3	17	142.759
Zweden	—	4	4	16.260	4	8	12	43.000
Noorwegen	2	3	5	8.475	2	6	8	11.129
Br. Domin.	5	3	8	6.650	5	11	16	4.760
Duitschland	2	23	25	5.325	3	12	15	80.799
België	—	1	1	3.200	—	7	7	1.537
Danzig	3	—	3	790	3	—	3	2.504
Uruguay		1	1	275	—	—	—	
Estland	1	—	1	120	—	—	—	
Portugal	—	—	—	—	1	—	1	400
Sumatra	—	—	—	—	1	—	1	159

	Totaal Aantal	*Br.* r.t.	Totaal Aantal	*Br.* r.t.
	77 s.s.	119.596	139 s.s.	455.597
	112 m.s.	154.733	156 m.s.	268.690
1932	189 sch.	274.329	295 sch.	724.287
1931	313 „	863.810	569 „	1.603.551
1930	724 „	2.294.542	991 „	2.835.476
1929	998 „	2.967.746	981 „	2.774.191
1928	716 „	2.283.981	809 „	2.660.321

Naar uit Helsingfors werd medegedeeld, werden in 1932 te Leningrad voor de Sovtorgflot drie stoomschepen van resp. 10.000, 9.000 en 3.000 ton d.w. te water gelaten. (Shipbuilding and Shipping Record) (Vorig bericht blz. 432 D.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Handelsbalans in 1932. — De voorloopige cijfers van de handelsbalans van Ned.-Indië over 1932 luiden: invoer f 409.200.000, uitvoer f 579.800.000, gouduitvoer per postpakket f 39.000 000, totaal uitvoer f 618.800.000.
Deze cijfers waren voor 1931: uitvoer van goud per postpakket f 20.000.000, totale uitvoer f 818.200.000. (**Vorig** bericht **blz.** 317 L).)

C. VEREENIQDE STATEN. — **Roosevelt** „dictator". — Na langdurige besprekingen tusschen de vertegenwoordigers van het Huis van Afgevaardigden en den Senaat, heeft het Congres besloten, aan den aanstaanden president Roosevelt zoogenaamd dictatoriale volmachten te verleenen voor het vaststellen der begrooting en het reorganiseeren van de regeering. (Vorig bericht blz. 563 C.)

D. **BELGIE.** — Memorie van Toelichting op de begrooting 1933. — De Memorie van Toelichting op de begrooting van ontvangsten en uftgaven voor het dienstjaar 1933, die op 21 Febr. 33 is verschenen, bevat de belangrijke uiteenzetting, hoe men de twee milliard, die voor het financieele herstel van het land noodzakelijk zijn, denkt te verkrijgen. De verscherping van de contrôle op de uitgaven, in het bijzonder voor de werkloozenondersteuning en voor de ouderdomspensioenen, zal een bedrag van fr. 200 millioen opleveren. Door de vermindering van de werkloosheid, als gevolg van het breed opgezette program van werkverschaffing, hoopt men twee millioen te kunnen bezuinigen, terwijl ten slotte de opbrengst van de nieuwe belastingen en van de belastingverhoogingen op fr. 1450 millioen wordt geraamd. Indien alles precies uitkwam, zooals men het heeft becijferd, zou het dienstjaar 1933 met een surplus van fr. 218 millioen sluiten.
Rekening houdende met de onvermijdelijke wijzigingen, die in de practijk plegen in te treden, heeft men echter de totale ontvangsten geraamd op 10.857 millioen en de totale uitgaven op 10.684 millioen, zoodat het surplus 173 millioen zou bedragen. De voor het loopende dienstjaar aangevraagde credieten zijn ruim 700 millioen lager dan die, welke verleden jaar door het parlement werden ingewilligd.
(Gazet van Antwerpen) (Vor. ber. blz. 433 **D.**)

E. **DUITSCHLAND.** — Werkloosheid. — Op 15 Febr. 1933 stonden bij de arbeidsbeurzen 6.047.000 werkloozen ingeschreven, d.i. 33.000 meer dan einde Januari '33. (Vorig bericht blz. 646 D.)

F. ZWOLLE. — Het Dominicanerklooster wordt herbouwd. — Naar wij vernemen is thans definitief besloten tot herbouw van het afgebrande Dominicanerklooster te Zwolle. De bouw is opgedragen aan het architectenbureau Eduard Cuypers te Amsterdam. (Vorig bericht blz. 636 **D.**)

G. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Begrooting van Suriname. — De Tweede Kamer heeft op 21 Febr. '33 de Surinaamsche begrooting zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

H. **SAARGEBIED.** — Nationaal-Socialistische organisaties blijven verboden. — De regeeringscommissie van het Saargebied heeft in haar laatste zitting een weder toelaten van S.A. en S S. der N.S D.A.P. voor het Saargebied afgewezen. Aan het secretariaat van den Volkenbond is een uitvoerig rapport over de organisatie der N.S.D.A.P. in het Saargebied toegezonden. (Saarbrucker Zeitung) (**Vor.** ber. 564 D.)

I. HET **WEZEN VAN** DEN GODSDIENST. — Prof. dr. A. H. de Hartog heeft voor „De Middaghoogte" te Amsterdam over „Volksbevrijding" gesproken.
Spr. betoogde eerst, dat op alle gebied van wetenschap de mechanische en de organische beschouwing, die elkaar aanvullen, veelal tegenover elkander worden gesteld. Waar eenige decenniën terug de mechanische beschouwing overmachtig was, wint thans de organische beschouwing, ook op het gebied van natuurwetenschap, zielkunde en maatschappij, meer veld. De totaliteit, de synthese, het karakter, het individu enz., komen onder de aandacht. Deze omkeer in de wereldbeschouwing is ook van groot belang voor de maatschappijbrschouwing. Het geheel wordt niet slechts gezien als een agglomeraat van losstaande individuen, die, als atomen, mechanisch slechts onder uiterlijken dwang worden geknecht, maar die mede als leden van het geheel organisch worden ingevoegd.

En daarbij is de godsdienst niet opium, „bedwelming", voor het volk; maar veeleer „bevrijding". Want godsdienst beleven, bekennen en bedenken is „Eenheid" erkennen. De hoogste zin van den godsdienst is daarom niet slechts uitredding, troost, zooals hij vaak ook voor en bij het volk, geloovig of ongeloovig, Godserkenner en Godsontkenner wordt geteekend als illusie (vergelijk Marx, Freud), maar godsdienst is allereerst en bovenal „roeping", roeping tot universeele eenheidsbeleving en beoefening, die mede het individu opeischt tot hooger, tot het hoogste Goed, ook voor de menschelijke gemeenschap. Godsdienst is hefboom en omzetter, wil men omschakelaar tot het Ideaal voor wereld, mensch, volk en menschheid. Zooals Berdiajero ergens zegt: de mensch is niet „aap" van de klasse, ook geen „ding", maar redelijk, zedelijk, vrij en nochtans verantwoordelijk gebonden lid van het groote geheel,

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Ontwerp-resolutie van Frankrijk aangenomen. — De hoofdcommissie van de ontwapeningsconferentie heeft met **21** stemmen het ontwerp-resolutie van Frankrijk aangenomen, waarin verklaard wordt dat een regiem van veiligheid alleen in overeenstemming te brengen is met een defensief militair statuut, dat beperkte effectieven, korten diensttijd en een termijn voor langzame mobilisatie met zich medebrengt.
Aan den aanvang van de zitting voerde de Duitsche gedelegeerde Nadolny het woord, ter verdediging van het Duitsche voorstel om de kwestie van het materiaal te bespreken voor de effectieven. Alleen Duitschland stemde echter voor dit voorstel. De Italiaansche gedelegeerde trachtte toen nog een bemiddelend voorstel aangenomen te doen krijgen, inhoudende, dat ingeval de hoofdcommissie het probleem der effectieven zou bestudeeren, niet zou worden overgegaan tot eenige stemming alvorens het probleem van het materiaal besproken zou zijn. Voor dit voorstel stemden echter alleen Oostenrijk, Hongarije, Italië, Zwitserland, Rusland en Uruguay.
Gesteund door Eden bracht Paul-Boncour naar voren, dat er twee duidelijk onderscheiden problemen zijn. Daar de hoofdcommissie reeds een besluit had genomen ten gunste van een voorgaande bespreking der effectieven, is het van belang, dat men in dit opzicht ook het eerst tastbare resultaten bereikt. Daarna komen dan de problemen van het materiaal en de koloniale strijdkrachten. Engeland, de Ver. Staten, België, Scandinavië, Spanje, de kleine Entente en eenige Zuid-Amerikaansche staten stemden voor het Fransche voorstel. Polen stemde blanco. **(696** C.)

24 FEBRUARI **1933**

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Rubber-uitvoer. —

(Tons van 1000 K.G.)

	Java en Madoera			Buitengewesten		
	1933	**1932**	**1931**	**1933**	**1932**	**1931**
Jan. .	**4.843**	**5.238**	**6.017**	**12.668**	**19.099**	**19.083**
Febr. .	—	**4.891**	**4.947**	—	**13.290**	**17.134**
Maart .		**5.025**	**5.521**	—	**14.342**	**19.491**
April .	—	**6.830**	**6.577**	—	**11.914**	**15.885**
Mei .	—	**6.657**	**7.049**	—	**12.959**	**19.834**
Juni .	—	**5.745**	**5.950**	—	**13.813**	**19.885**
Juli .	—	**5.902**	**6.779**	—	**12.943**	**19.618**
Aug. .	—	**4.901**	**6.500**	—	**13.369**	**16.026**
Sept. .	—	"**4.019**	**5.667**	—	*15.113	**16.815**
Oct. .	—	"**4.137**	**8.216**	—	"**17.152**	**18.637**
Nov. .		*4.511	**7.884**	—	*16.357	**17.533**
Dec. .		*4.791	**6.037**	—	"**16.933**	**19.517**
	4.843	**62.647**	**77.144**	**12.668**	**177.284**	**219.458**

* Voorloopige cijfers. (Vor. ber. blz. 452 **A.)**

C. DUITSCHLAND. — Onderwijs. - Afschaffing der **„wereldlijke"** school. — De officieele Pruisische persdienst meldt: de rijkscommissarissen voor Pruisen keurden in de op **22** Febr. **'33** gehouden zitting der staatsministers een voorstel goed van den rijkscommissaris voor Wetenschap, Kunst en Volksonderwijs om na Paschen **1933** over te gaan tot de geleidelijke afschaffing der z.g. „wereldlijke" scholen of „Sammelschulen".
Voorts verklaarden zij zich in beginsel accoord met het voorstel, dat het godsdienstonderwijs als gewoon leervak op de scholen voor voortgezet onderwijs en de beroepsscholen wordt ingevoerd.
De uitvoeringsbepalingen zijn in voorbereiding.
(Vorig bericht blz. 661 **F.)**

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Luchtvaartcommissie. — In de luchtvaartcommissie der ontwapeningsconferentie voor de contrôle en internationaliseering van de burgerlijke luchtvaart, hield de Fransche minister voor de luchtvaart, Pierre Cot, een uitvoerige rede, waarin hij het Fransche plan tot vorming van een internationale luchtvaartonderneming uiteenzette, die de volgende drie punten tot taak zou hebben:
1. Uitsluitende internationaliseering der groote verkeers- en transportluchtlijnen van algemeen belang;
2. Deelneming aan andere internationale luchtverbindingen;
3. Contrôle op de particuliere luchtlijnen.
De vertegenwoordiger van Nederland bestreed zeer scherp de plannen van Pierre Cot en verklaarde. dat het volmaakt voldoende was, een gecontroleerde reglementeering in te voeren. (Vor. ber. **704** A.)

E. OSLO-CONVENTIE. — Finland toegetreden. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat blijkens mededeeling van de Noorsche regeering Finland met toestemming van alle betrokken partijen, met ingang van 8 Febr. **'33** is toegetreden tot het verdrag van economische toenadering met bijbehoorend protocol, gesloten te Oslo op **22** Dec. **1930** tusschen België, Denemarken, Nederland, Noorwegen en Zweden. (Vorig bericht **blz. 650 C.)**

F. DUITSCHLAND. — Noodverordening voor **steunverleening** aan den landbouw. - **Graanmarkt, kaas,** hop. — De Rijkspreaident heeft op **23** Febr. **'33** op voorstel van de Rijksregeering de noodverordening tot steunverleening aan den landbouw onderteekend, waardoor in de eerste plaats de graanmarkt wordt beschermd en het verbruik van binnenlandsche kaas wordt bevorderd, terwijl de noodverordaning verder nog voorschriften bevat tot regeling van den verbouw van hop.
De Rijksminister voor den Landbouw wordt gemachtigd te verordenen tot welk percentage bij de vervaardiging van kaasproducten binnenlandsche kaas gebruikt moet worden. De hevig onder de crisis te lijden hebbende zuivelindustrie in den Allgau, in Oost-Pruisen en aan den Beneden-Rijn ging er den laatsten tijd meer en meer toe over, goedkoope en minderwaardige buitenlandsche kaas als grondstof te verwerken. Door den thans getroffen maatregel vindt de Duitsche kaas in deze industrieën althans een bepaald afzetgebied. De Duitsche kaasproductie bedroeg naar schatting in het laatste jaar **500 000** à **600 000** centenaar, of ongeveer de helft van den Duitschen invoer.
Voorts is de Rijksminister voor Landbouw gemachtigd de voor de hopcultuur beschikbare oppervlakte te regelen, waarmee aan een ouden wensch van de Dnitsche hopverbouwers is voldaan. (Der Reichsbote)
(Vorig bericht Noodverordening **629** G.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Katoen. - Productiebeperking. — De Landbouwcommissie van het Huis van Afgevaardigden heeft het wetsontwerp tot beperking der katoenproductie goedgekeurd
Het wetsontwerp bepaalt, dat drie millioen balen katoen, die thans onder contrôle zijn van den Federal Farm Board en andere staatsinstellingen, in een „pool" zullen worden ingebracht.
Producenten zouden bij deze „pool" katoen op crediet kunnen koopen tegen de thans geldende prijzen, op voorwaarde, dat zij den oogst van **1933** verminderen

met dezelfde hoeveelheid als zij bij de „pool" koopen. De koopers moeten zich verplichten de aldus gekochte katoen niet voor 15 Augustus a.s. te verkoopen.
(Vorig bericht Katoen 471 B.)

A. RUSLAND. — In- en uitvoer 1932. - **Staatsbegrooting 1933.** — De totale buitenlandsche handel van Rusland bedroeg in 1932 1.262.577.000 roebel. De uitvoer had een waarde van 563.884.000 roebel, terwijl de invoer 698.693.000 roebel bedroeg.
Het totaal der Russische begrooting voor 1933 bedraagt zoowel in ontvangsten als in uitgaven 35 milliard roebel. Dat de inkomsten van den staat zoo groot zijn, is een gevolg van den accijns op verschillende producten en van de leeningen, welke het karakter hebben van gedwongen leeningen in verband met de wijze, waarop deze geplaatst worden.
(Pravda) (Vor. ber. Begrooting **656 A.**)

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Jehol.** — Nadat het ultimatum van Japan, strekkende tot ontruiming van Jehol door de Chineesche troepen, door China was geweigerd, is de strijd tusschen Japansche en Chineesche troepen in Jehol begonnen.
(Vorig bericht blz. 702 C.)

C. JAPAN. — Mandatengebied. - **Beteekenis Zuidzee-eilanden** voor Japan. — De bladen publiceeren een verklaring van den Japanschen minister van Marine, waarin gezegd wordt, dat de Zuidzee-eilanden even noodzakelijk zijn voor Japan ter zee, als Mandsjoerije te land en dat Japan ze nooit zal opgeven.
(Vor. ber. **Zie** Kaart **657** D.)

D. ZWEDEN. — Gouden standaard. — De bankcommissie van den Zweedschen Rijksdag heeft het regeeringsvoorstel aanvaard, waardoor de Rijksbank ook verder en wel tot 20 Mei '33 wordt ontheven van de verplichting Zweedsche bankbiljetten tegen goud in te wisselen. (Vor. ber. Gouden Standaard **631** C.; Zweden **173 O.**)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging van de Drankwet. - Beteugeling van dansgevaar. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot wijziging van de Drankwet. Aan de memorie van toelichting ontleenen wij o.a.:
Verschenen is het rapport der regeeringscommissie inzake het dansvraagstuk. De commissie adviseert daarin de regeering om in artikel 56 der Drankwet een bepaling op te nemen, die haar de vrijheid geeft om in een algemeenen maatregel van bestuur de normen te stellen, die als minima in alle gemeenten zouden behooren te worden in acht genomen.
Blijkens haar toelichting is de commissie van oordeel, dat het dansgevaar zich alleen zal voordoen in localiteiten, waarvoor vergunning of verlof A is verleend. Zij acht daarom artikel 56 van de Drankwet de aangewezen plaats om een wettelijken grondslag voor een nieuw „eischenbesluit" te leggen. Daarvoor is naar haar meening nog een krachtig argument aan te voeren, n.l. dat een orgaan om op deze materie contrôle uit te oefenen, reeds aanwezig is in den dienst der volksgezondheid, speciaal de inspecteur belast met zaken rakende de drankbestrijding.
Met dit door de commissie ingenomen standpunt kan de minister van Binnenl. Zaken zich vereenigen.
Inzake de strekking van het voorgestelde artikel wordt opgemerkt:
Het verbod om in een voor het publiek toegankelijke localiteit, waarvoor een vergunning of een verlof A is verleend, zonder toestemming van den burgemeester gelegenheid tot .dansen te geven, is niet beperkt tot de gemeenten, door de kroon daarvoor aangewezen, maar zal krachtens het voorgestelde artikel voor alle gemeenten van toepassing zijn. Naar de meening van den minister verdient een uniforme regeling, welke zich over het geheele land uitstrekt, ten deze de voorkeur. Men kan niet zeggen, dat het kwaad tot enkele gemeenten beperkt blijft; de dansgewoonte heeft zich geleidelijk tot een veelheid van gemeenten uitgebreid. (Vorig bericht Drankwet 210 **F.**)

F. RECHTSHANDIGHEID, — In „Die Umschau" vinden wij een entrefilet over de rechtshandigheid bij den mensch.
Nauwgezette onderzoekingen — aldus de schrijver — hebben aangetoond dat bij alle apen, ook de menschapen, de twee handen gelijkwaardig zijn, terwijl bij den mensch doorgaans de rechterhand tiet best ontwikkeld is. Richard Kohler, die dat verschijnsel heeft nagegaan, is tot de overtuiging gekomen dat bij den mensch oorspronkelijk de linkerhand het meest werd gebruikt. Hij leidt dit af uit den vorm van praehistorische werktuigen, die bijna alle slechts in de linkerhand passen. De overgang naar de rechtshandigheid is later gekomen, vermoedelijk in den tijd dat de mensch de handen niet meer voor de voortbeweging ig en verdedigingswapenen ging g bruiken. In le ontwikkelingsgeschiedenis van den mensch is de rechtshandigheid dus een betrekkelijk jong verschijnsel en daaruit verklaart Kohler dat linkshandigheid nog vrij veelvuldig voorkomt. (Als men de gevallen van gelijkwaardigheid der handeri tot de linkshandigen rekent, schat hij het percentage op 28). Ook zou daaruit te verklaren zijn dat bij verlies van de rechterhand de mensch deze betrekkelijk gemakkelijk door de linkerhand weet te vervangen.
(Die Umschau)

G. DUITSCHLAND. — Pruisen en Beieren. — De Katholieke Beiersche minister-president Held heeft het volgende verklaard:
„Ik verwerp het streven der regeering om den eenheidsstaat met gewelddadige maatregelen te verkrijgen. Ik veroordeel het wegjagen om politieke redenen van talrijke Pruisische ambtenaren. Beieren is gewapend tegen alle mogelijke gewelddadige pogingen uit Berlijn. Een tweeden 8sten November 1923 (toen Hitler een opstand waagde) zal men niet weer beleven. Trouw aan de grondwet zal de Beiersche regeering de zelfstandigheid van Beieren handhaven, ook wanneer Berlijn met wapengeweld begint. Wij zijn sterk genoeg gewapend om dit te weerstaan. Nooit zal Beieren een Pruisischen prins als Rijksbestuurder of koning erkennen. Beieren wil geen Pruisische provincie worden. Het staat op zijn in 1870 verkregen rechten."

H. ZUID-AFRIKA. — Overeenstemming tusschen **Hertzog** en Smuts. — De voorwaarden voor het sluiten van een coalitie zijn thans in breede lijnen vastgesteld. Tot dusver is de verdeeling der kabinetszetels nog niet ter sprake gekomen.
Generaal Smuts en generaal Hertzog zijn overeengekomen, dat Zuid-Afrika's lidmaatschap van het Britsche gemeenebest geheel zal worden gehandhaafd. Ook de kleurlingen-kwestie is geregeld; met name is het speciale kiesrecht der inlanders van de Kaap gewaarborgd.
Het parlement zal waarschijnlijk volgende week worden ontbonden. De begrooting zal niet meer worden ingediend. De behandeling daarvan zal de eerste taak zijn van het nieuwe parlement, dat waarschijnlijk, nadat in Mei algemeene verkiezingen zijn gehouden, in Juli 1933 zal bijeenkomen.
Generaal Hertzog zal eerste minister in de coalitieregeering zijn en generaal Smuts krijgt een zetel in het kabinet. (Vorig bericht blz. **683 A.**)

I. FRANKRIJK. — F'inancieele ontwerpen. - Kamer en Senaat. — Twee groote verschilpunten bestaan thans nog tusschen de beide Kamers: de kwestie van de verlaging der militaire credieten, welke de Kamer heeft goedgekeurd en die door den Senaat werden verworpen, en die van de verlaging der ambtenarensalarissen. Het schijnt echter, dat de beide Huizen tot een accoord zullen kunnen komen, daar de Kamercommissie van financiën ten opzichte van het laatste punt een verzoenenden geest heeft getoond door de extra-crisisbelasting, welke oorspronkelijk door de Kamer werd aangenomen en energiek door den Senaat

werd verworpen, heeft uitgeschakeld en het beginsel eener verlaging der ambtenarensalarissen heeft aanvaard, doch op andere cijfers dan die, welke door den Senaat werden aangenomen.
Aan de toespraak van den minister van Financiën tot de senaatscommissie ontleenen wij het volgende:
„De normale behoeften van de schatkist zijn nu gedekt tot 1 Juni '33. De schatkist beschikt n.l. over de frs. 2 milliard van de leening van de posterijen, heeft verder vergunning tot uitgifte van frs. 4 milliard aan schatkistbons en beschikt ten slotte over frs. 200,000,000 voortkomende uit de leening van Algerië. Totaal frs. 6.2 milliard."
(La Journée Industrielle) (Vor. ber. blz. 665 B.)

A. RUSLAND. — Hyper snelle trein. — Een wetenschappelijk medewerker aan het commissariaat voor verkeerswezen heeft een hyper snellen trein uitgevonden, voorzien van electrische motoren, welke een snelheid van 400 K.M. per uur kan ontwikkelen. Deze trein loopt over een rail, op een hooge stellage, en men beweert, dat hij een verbetering is van den Amerikaanschen luchtspoorweg, daar hij een grootere snelheid kan ontwikkelen en er geen groote metalen constructies voor den aanleg noodig zouden zijn.
Er zijn reeds proeven genomen met den nieuwen trein, die een uitstekend resultaat heeten te hebben opgeleverd. (Pravda)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - „De Zeven Provinciën." - Tweede Kamer-ontbinding. — In de Eerste Kamer bij de algemeene beschouwingen over de Rijksbegrooting voor 1933 heeft mevr. Pothuis-Smit (S.D.A.P.) inzake „De Zeven Provinciën" iets willen zeggen, nu de soc.-dem. in verband met „De Zeven Provinciën" zoo alom zijn aangevallen, ja gehoond. Zij verafschuwt het geweld, dat strijdt met haar opvatting van zedelijkheid. Het vergoten bloed wreekt zich altijd. Zij herinnert aan de spreuk: „Het bloed der martelaren is het zaad der Kerk". Hier zal het zich in dien zin wreken, dat het inlandsche volk dit zal aannemen als een strijd; en wie nog niet revolutionnair is, zal het nu worden na hetgeen is geschied. De regeering heeft het gezag gehandhaafd met geweld. Hoe is dit overeen te brengen met de christelijke opvattingen?
De bemanning heeft intuïtief geen geweld willen gebruiken; zij heeft de Nederlandsche vlag laten waaien en iederen morgen en avond werd vlaggenparade gehouden met de gebruikelijke eerbewijzen.
De bom was bedoeld als een waarschuwing, maar niettemin werd het schip getroffen, terwijl er zooveel manschappen aan dek waren. Hier is sprake van een ontstellende onverantwoordelijkheid bij de Nederlandsche marine.
Waarom is aan eenige mindere marine-menschen niet toegestaan zich per vliegtuig naar „De Zeven Provinciën" te begeven om de bemanning te bewegen zich over te geven? Was dat niet militair?
De minister-president antwoordde hierop o.a. dat, allerlei verkeerde voorstellingen ten spijt, één feit vast staat: het gebeurde op „De Zeven Provinciën" was muiterij, zooals dit feit omschreven is in het Wetboek van Militair Strafrecht. Bij het komend onderzoek zal de verantwoordelijkheid van de officieren precies zoo worden nagegaan als die der minderen.
Over de ontbinding der Tweede Kamer zeide de minister-president o.a.: Er is gezegd, dat voor deze ontbinding geen deugdelijk argument kon worden aangevoerd. Er was geen zóó ernstig conflict, dat hier ontbinding noodig was. Wie hier alleen let op de onmiddellijke aanleiding: het wetsontwerp rechterlijke organisatie, ziet den ondergrond der dingen niet. Na het voorloopig verslag in de Tweede Kamer is de regeering gegaan tot de uiterste grens van tegemoetkomendheid. De regeering heeft zich vervolgens neergelegd bij uitstel van behandeling. Maar toen de motie-Boon over het ontwerp het doodvonnis uitsprak, liep de emmer over. De minister van Justitie had duidelijk doen uitkomen, dat bezuiniging op andere wijze en in afzienbaren tijd onmogelijk was. De motie-Boon hield bovendien iets positiefs in. Voor de regeering was het duidelijk, dat de Kamer haar niet verder wilde steunen in haar bezuinigingspolitiek. Samenwerking ter bereiking van een gemeenschappelijk doel was onmogelijk geworden. Nu kan men zeggen: het ging hier om een laatsten bezuinigingsmaatregel, maar dat is onjuist. Het was veeleer een der eerste maatregelen, waarvoor de medewerking der Staten-Generaal noodig was.
(Vor. ber. Muiterij 699 C.; Kamerontbinding 698 G.)

25 FEBRUARI 1933

C. NEDERLAND. — Organisatie-verbod voor W-taire ambtenaren. — In verband met de order van den minister van Defensie, waarbij aan de militaire ambtenaren der land- en zeemacht verboden is aangesloten te zijn bij of op eenigerlei wijze steun te verleenen aan groepen of vereenigingen van personen op sociaal-democratischen grondslag, wordt er aan herinnerd, dat volgens artikel 1. der wet van 19 Dec. 1931 (Staatsblad no. 519) houdende regelen betreffende den rechtstoestand van de militaire ambtenaren, onder militaire ambtenaren worden verstaan:
a. zij die zijn aangesteld in militairen openbaren dienst om bij de landmacht hier te lande of bij de zeemacht werkzaam te zijn;
b. zij die zijn aangesteld in militairen openbaren dienst om bij de landmacht in de overzeesche gebieden werkzaam te zijn, tijdelijk dienst verrichten bij de landmacht hier te lande, voor zoover de algemeen verbindende voorschriften, geldende voor de landmacht hier te lande op hen van toepassing zijn.
Blijkens het tweede lid van artikel 1, zijn onder militaire ambtenaren mede begrepen het personeel der Koninklijke marine reserve en het reservepersoneel der Koninklijke landmacht, hetwelk niet valt onder het voorgaande lid. (Vor. ber. Leger 700 B.)

D. ITALIE. — Opgravingen. - Prae-historische vondsten in de omgeving van Perugia. — Bij de opgravingen in de buurt van Perugia, zijn den laatsten tijd verscheidene interessante vondsten gedaan, welke duiden op een voorhistorische beschaving van ongeveer 2000 jaar voor Christus. Men heeft o.a. een aantal terra-cotta vazen gevonden, alsmede ongeveer 30 K.G. versteend graan en boonen, benevens lepels en andere gebruiksvoorwerpen, welke veel overeenkomst vertoonen met de door ons gebruikte modellen. Het schijnt dus, dat de holbewoners in deze streek, 4000 jaar geleden in sommige opzichten reeds goede manieren hadden. Tevens werden er beenen naalden en dolken gevonden en tot halskettingen aaneengeregen schelpen. (Il Secolo). (Vor. ber. blz. 577 H.)

E. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Het rapport door de Assemblée aangenomen. — Op 24 Febr. '33 is de Volkenbond bijeen gekomen teneinde een beslissing te nemen over het conflict in het Verre Oosten. De zitting werd door' den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, geopend met de mededeeling namens de commissie van negentien, waarin alle daarin vertegenwoordigde mogendheden verklaren, zich na zorgvuldig onderzoek geheel te vereenigen met het door de commissie uitgewerkte rapport, zoodat zij besloten hebben bij de thans beginnende discussies, geen nieuwe verklaringen meer af te leggen.
Na deze inleiding van den voorzitter kreeg de Chineesche gezant dr. Yen het woord. Namens de Chineesche regeering deelde dr. Yen mede, dat deze het rapport van de Commisise van Negentien onvoorwaardelijk aanvaardt. De Chineesche regeering vestigt de aandacht erop, dat wanneer Japan het rapport verwerpt, de rechten van China volgens artikel 15, alinea IV, onaangetast blijven. Dr. Yen verklaarde verder dat China zich verlicht en dankbaar gevoelt, omdat de Volkenbond thans eindelijk de schending van het

Volkenbondsverdrag door een machtig lid heeft veroordeeld. Japan is thans door zijn politiek van onbeperkt misbruik van geweld volkomen geïsoleerd. Het lijden van China in de laatste zeventien maanden is zonder weerga in de geschiedenis der menschheid. De Chineesche regeering neemt er nota van, dat het rapport eenstemmig de schending van de territoriale souvereiniteit van China door Japan heeft geconstateerd. De onbeperkte souvereiniteit van China in Mandsjoerije is door den Volkenbond plechtig erkend. Met voldoening neemt China er voorts kennis van dat alle staten die deel uitmaken van den Volkenbond eischen, dat Mandsjoerije niet erkend zal worden. De Chineesche regeering juicht de voorgestelde samenwerking met de Amerikaansche en de Russische Sovjet-regeering ten zeerste toe.

De Japansche gedelegeerde, Matsoeoka, legde daarna een uitvoerige verklaring af, waarin hij zijn leedwezen er over uitdrukte, dat de Commissie van Negentien niet in staat was geweest zich een juist beeld te vormen van de werkelijke verhoudingen in Oost-Azië. De aanbevelingen in het eind-rapport der commissie waren in strijd met de eischen, die de politieke verhoudingen en de binnenlandsrhe toestand in China noodzakelijk maakten. China verkeerde in een toestand van anarchisme en van een sterke centrale regeering kon in wezen niet gesproken worden. Japan was tegen zijn wil gedwongen met wapengeweld op te treden om zijn rechten en levensbelangen in Mandsjoerije te verdedigen. De commissie onder leiding van Lord Lytton had zich eveneens geen juist beeld van den toestand in Oost-Azië gevormd en de aanbevelingen in het eind-rapport zijn onder de huidige omstandigheden onuitvoerbaar. Japan is derhalve gedwongen het rapport te verwerpen en zal er naar streven, den bloei van den nieuwen Mandsjoerijschen staat in het belang van de orde en den vrede te beschermen en te versterken.

Na beëindiging der discussies heeft de Assemblée van den Volkenbond het rapport van de Commissie van Negentien, waarin de souvereiniteit van China over Mandsjoerije wordt erkend, de Japansche actie wordt veroordeeld en wordt uitgesproken, dat de staat Mandsjoekwo niet behoort te worden erkend, met algemeene stemmen aangenomen.

(Vor. ber. **Chin.-Jap. confl. 703** B.; **Volkenb. 702 C.)**

A. JOEGOSLAVIE. — **Godsdienststrijd.** — Het wetsontwerp, dat door dr. Otto Gavrancic en drie-en-vijftig andere afgevaardigden, onder wie de leiders van de pan-Servische „Narodna Odbrana", in de Skoeptsjina is ingediend, bevat een zevental artikelen, waarin iedere werkzaamheid der Jezuieten in Joegoslavië wordt verboden. Jezuieten, die Joegoslavisch staatsonderdaan zijn, zullen op het eiland Lissa worden geïnterneerd, evenals de overige leden van de orde, die 48 uren na de inwerkingtreding van de wet nog in het land worden aangetroffen. Bovendien zullen deze laatste nog veroordeeld worden tot een gevangenisstraf van dertig dagen.

De onroerende goederen der orde zullen in het openbaar worden geveild.

De nieuwe wet zal eveneens van toepassing zijn op de orde der Lazaristen, de congregatie van het Allerheiligste Hart van Jezus en op iedere andere mannelijke of vrouwelijke orde, welke met de Jezuieten in verbinding staat. (De Maasbode)

B. NOORWEGEN. — De regeering afgetreden. — Het Storting heeft in de zitting van 24 Febr. '33 de resolutie der radicalen ten gunste van een buitengewone directe en indirecte belasting voor ondersteuningswerken, welke de premier Hundseid had afgewezen, met 80 tegen 67 stemmen aangenomen. De minister-president verklaarde daarop, dat de regeering den koning een verzoek om ontslag zou overhandigen.

(Vorig bericht blz. 254 D.)

C. VOLKENBOND. — Chineesch-Japansch conflict. - Na de **beslissing van** de **Assemblée.** — Na de beslissing van de Assemblée van den Volkenbond verklaarde de voorzitter, de Belgische minister Hymans, dat thans de bepalingen van artikel 15, alinea IV in werking treden, waardoor alle leden-staten van den Volkenbond zich verplichten geen oorlog tegen China te voeren. Hymans keerde zich tot den Japanschen vertegenwoordiger en verklaarde dat hij hoopte, dat Japan geen overijlde stappen zal doen.

De Japansche vertegenwoordiger Matsoeoka antwoordde, dat de Japansche regeering met groote teleurstelling en diep leedwezen kennis nam van de aanvaarding van het rapport. Japan's politiek in het Verre Oosten wordt slechts bepaald door den wensch, vrede en veiligheid te waarborgen. Japan is thans gedwongen aan te nemen, dat zijn opvatting omtrent de wijze waarop dit doel moet worden bereikt, afwijkt van de opvatting der overige Volkenbondsmogendheden. De Japansche regeering acht daarmede de grens van de samenwerking tusschen Japan en den Volkenbond bereikt. De Japansche delegatie zag zich echter, gezien het resultaat van de stemming, genoodzaakt de zaal te verlaten.

(Vor. ber. **Volkenb. 706 E.; Chin.-Jap. confl. 705** B.)

26 FEBRUARI 1933

D. KLEINE ENTENTE. — Bewapening. — De „Agenzia di Roma" constateert, dat het blok der Kleine Entente over het volgende oorlogsmateriaal beschikt: 1500 batterijen, 2500 vliegtuigen, 3 millioen geweren, 50.000 machinegeweren, 8500 kanonnen en 300 pantserwagens en tanks. Een groote hoeveelheid van dit materiaal bestaat uit wapenen, welke volgens de interpretatie een zuiver offensief karakter dragen.

(Agenzia di Roma). (Vorig bericht blz. **696** E.)

E. ITALIE. — Eiereninvoer. — De Italiaansche regeering heeft bepaald, dat bij invoer van eieren uit het buitenland zoowel op de verpakking als op de eieren zelf in latijnsche letters het land van oorsprong moet worden vermeld. Voor transito-zendingen wordt een uitzondering gemaakt, mits deze van de noodige certificaten van oorsprong zijn voorzien. (I1 Popolo)

F. VOLKENBOND. — Instelling van permanente contrôle-commissie. — De buitengewone Assemblée heeft op 24 Febr. '33 met algemeene stemmen besloten ook verder het Japansch-Chineesche conflict te behandelen. De vergadering besloot:

1. De buitengewone Asaemblée blijft permanent en kan ieder oogenblik door den president worden bijeengeroepen;

2. Een adviseerende commissie, bestaande uit vertegenwoordigers der Commissie van Negentien, waaraan toegevoegd Nederland en Canada, krijgt opdracht de verdere ontwikkeling van den toestand in het Verre Oosten gade te slaan en de Volkenbondsvergadering, zoomede de afzonderlijke mogendheden bij de ten uitvoer legging van hun taak behulpzaam te zijn en een gemeenschappelijk optreden mogelijk te maken. De Sovjet-regeering en de regeering der Vereenigde Staten worden uitgenoodigd tot deze commissie toe te treden.

De commissie wordt gemachtigd de Volkenbondsvergadering, indien noodig rapport uit te brengen en voorstellen voor te leggen, welke ter kennis moeten worden gebracht van alle staten-leden en niet-leden van den Volkenbond.

Door een zoodanige actie wordt allereerst druk geoefend op de Japansche regeering en wordt bovendien den Volkenbond mogelijk gemaakt, ingeval van een verderen opmarsch der Japansche troepen in de provincie Jehol, gebruik te maken van de sanctiemiddelen van art. 16. De resolutie biedt den Volkenbond en China de mogelijkheid ieder oogenblik maatregelen te nemen. (Vor. ber. Volkenbond **707** C.; **Chin.-Jap. confl. 705** B.)

G. NEDERLAND. — **Omzetbelasting.** — De minister van Financiën, jhr. mr. D. **J.** de Geer, heeft bij **de**

Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot heffing van een omzetbelasting, waarvan de opbrengst op f 60 millioen per jaar wordt geraamd. Als voordeelen dezer heffing worden opgesomd, dat haar opbrengst zelfs bij heffing van een zeer matig percentage een aanzienlijk bedrag beloopt, dat haar algemeene werking gelijkelijk voor alle bedrijven geldt, dat haar druk over een groot oppervlak wordt uitgeoefend en voor niemand uitermate bezwaarlijk is; voorts dat de opbrengst een zekere stabiliteit heeft en dat de perceptiekosten in verhouding tot de opbrengst zeer laag zijn. De belasting zal n.l. voor iederen omzet 1% van den verkoopsprijs der goederen bedragen.

27 FEBRUARI 1933

A. NEDERLAND. — Algemeen Democratische Unie. — De dezer dagen opgerichte Algemeen Democratische Unie staat voorloopig onder leiding van dr. R. de Waard te Groningen. Het algemeen secretariaat berust bij mr. J. H. Schultz van Haegen, te Aerdenhout, en liet verkiezingsbureau is gevestigd bij J. de Wilde, in Den Haag.
Het urgentie-programma der Unie bevat o.m. het streven naar wereldvrede en ontwapening langs den weg van het nationale voorbeeld. Verwerping van elk revolutionnair streven. De Unie staat volkomen gewetensvrijheid voor. Zij wenscht een democratisch geconstrueerden Volkenbond, die de macht heeft, internationale geschillen door arbitrage te beslechten. Zij staat afschaffing van den dienstplicht voor en wil het militaire apparaat vervangen door een politiemacht. De Unie streeft krachtdadig naar vrijhandel en wil afschaffing van overheidssteun aan bedrijven. Verder wordt in het program gezegd: Aan werklooze gezinshoofden moet productieve arbeid worden verschaft onder instandhouding van het gezinsverband. Cumulatie van pensioenen en salarissen van ambtenaren in overheidsdienst dient te worden vermeden. In den nood der mobilisatieslachtoffers en gepensionneerde oud-Indische militairen moet afdoende worden voorzien. De Unie verklaart zich voor premievrij staatspensioen aan alle Nederlanders. Zij wenscht afschaffing van personcele belasting, voor zoover die drukt op winkel-, café-, restaurant- en hotelbedrijf, doch verklaart zich voor belasting op de goederen in de doode hand.
Ten aanzien van de overzeesche gewesten verklaart zij zich voor een politiek, die niet in strijd is met de belangen der inheemsche bevolking.

B. WATER ALS EXPLOSIE-MIDDEL. — Men maakt in den laatsten tijd in de Vereenigde Staten met succes gebruik van water als explosiemiddel in kolenmijnen. Daartoe wordt een betrekkelijk kleine hoeveelheid water met slangen in de boorgaten gebracht. Daarna brengt men door een kleine pomp dit water onder druk. In Colorado sloeg men bij een druk van 25—105 atmosfeer anthraciet en bruinkool uit elkaar. Daar de slangen 210 atm. uithouden, kan men deze eenige malen gebruiken.

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Japan blijft deelnemen aan de conferentie. — De Japansche ministers van Buitenlandsche Zaken, van Oorlog en van Marine hebben na gemeenschappelijk overleg besloten, dat Japan ook na zijn terugtrekking uit den Volkenbond zal blijven deelnemen aan de Ontwapeningsconferentie. (Vorig bericht blz. 704 D.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Banlcen in moeilijkheden in den staat Michigan. — Tengevolge van de wijziging in het moratoriumbesluit voor de banken in den staat Michigan door den gouverneur Comstock, waren 23 Febr. alle banken in den staat Michigan weer geopend. De werkzaamheden der banken werden echter nog gedrukt door de mededeelingen over de op handen zijnde reorganisatie van de First National Bank en de Guardian National Bank of Commerce. De First National Bank doet pogingen om bij de Reconstruction Finance Corporation een leening van 100 millioen dollar op te nemen. Gouverneur Comstock sprak als zijn meening uit, dat de toestand der banken in Michigan spoedig weer normaal zal zijn.
(Vorig bericht blz. 699 E.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden in den staat Maryland. — De gouverneur van Maryland heeft verklaard dat alle banken en financieele instellingen in den staat Maryland tot en met 28 Febr. '33 gesloten zullen blijven.
Verwacht wordt dat aan de deposanten na 28 Febr. zal worden toegestaan een beperkt bedrag van hun deposito's op te vragen. De afkondiging van deze maatregelen was noodzakelijk in verband met het aanhouden van de belangrijke opvragingen, waardoor het gevaar bestond dat twee kleinere banken in moeilijkheden zouden geraken. (Vor. ber. blz. 708 D.)

F. MR. C. O. SEGERS OVERLEDEN. — Na een korte ongesteldheid is op 26 Febr. te 's-Gravenhage overleden mr. C. O. Segers, vice-president van den Hoogen Raad der Nederlanden.
Mr. C. O. Segers werd in 1866 geboren en promoveerde op 6 Maart 1889 te Leiden. Het volgende jaar werd hij benoemd tot adjunct-commies aan het Departement van Financiën, terwijl hij in 1892 tot commies werd bevorderd. Van 1894 tot 1900 was de overledene inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen. In 1898 werd hij benoemd tot kantonrechter-plaatsvervanger te Den Haag, terwijl op 14 Juli 1900 zijn benoeming tot rechter in de arrondissements-rechtbank te Rotterdam afkwam. Op 25 Juli 1903 werd de heer Segers benoemd tot hoogleeraar in het Burgerlijk recht aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Ook fungeerde hij daar als rechter-plaatsvervanger in de rechtbank. Op 30 Augustus 1907 volgde zijn benoeming tot president der Bredasche rechtbank, terwijl hij op 5 November 1909 president der Utrechtsche rechtbank werd.
Op 14 Juli 1911 werd mr. Segers benoemd tot raadsheer in den Hoogen Raad, waarop op 2 Maart 1928 zijn benoeming volgde tot vice-president van dat college.

G. DUITSCNLAND. — Brandstichting in het Rijksdaggebouw. — In het gebouw van den Duitschen Rijksdag te Berlijn is inden avond van 27 Febr. '33 een groote brand uitgebroken. De groote zittingzaal is geheel vernield en talrijke andere vertrekken zijn zwaar geteisterd. De aangerichte schade is buitengewoon groot.
De brand bleek op vele plaatsen tegelijk gesticht te zijn en in het gebouw werd de Nederlandsche communist, Marinus van der Lubbe, gearresteerd, die reeds een volledige bekentenis heeft afgelegd.
Hij geeft als motief van zijn daad op ,,wraak op het internationale kapitalisme".
Een aantal communistische leiders is in voorloopige hechtenis genomen. (Vor. ber. Communisme 677 G.)

28 FEBRUARI 1933

H. VEREENIGDE STATEN. — Banlren in moeilijkheden. - Bankcrisis. — Achttien banken in den Staat Ohio, meerendeels gevestigd te Cleveland, Acron en Dayton, hebben haar betalingen gestaakt. Het totaal der deposito's dezer instellingen beloopt $815 millioen. De crisis in het bankwezen grijpt om zich heen. De toestand wordt ernstiger, aangezien het algemeene gevoel van wantrouwen onder het publiek steeds toeneemt en zich over het geheele land uitbreidt. Als een teeken voor het algemeene wantrouwen haalt men aan, dat Henry Ford tracht de contrôle over zekere bankgroepen in Detroit te krijgen.
(Vorig bericht blz. 708 E.)

A. VOLKENBOND. — Nota van Japan. — De Japansche regeering heeft op 26 Febr. allen bij den Volkenbond aangesloten mogendheden een nota doen toekomen. De Japansche regeering constateert, dat het optreden van het Japansche leger sedert het incident van 18 Sept. 1931 nooit de grenzen van de gerechtvaardigde nationale verdediging heeft overschreden en dat de Mandsjoerijsche staat uitsluitend uit den spontanen wil van het Mandsjoerijsche volk is geboren. Derhalve is noch de opmarsch der Japansche troepen in Mandsjoerije, noch het protocol tusschen Japan en Mandsjoekwo een inbreuk op eenige internationale overeenkomst. Gezien den abnormalen toestand in China is het onmogelijk, algemeene internationale formules op dit conflict toe te passen. Het is te betreuren, dat de Volkenbonds-Assemblée zich heeft beperkt tot het formuleeren van academische principes. De Mandsjoerijsche staat is het eenige bolwerk tegen het groeiende communistische gevaar in het Verre Oosten. In plaats van te steunen op academische doctrines kon de Volkenbcnd beter rekening houden met de krachten, die inderdaad voor de veiligstelling van den vrede in deze gebieden waken. Het protocol tusschen Japan en Mandsjoerije van 15 Febr. 1932 komt geheel overeen met de in het Volkenbondspact omschreven regionale verdragen.
(Vor. ber. **Volkenb. 707** F.; **Chin.-Jap. confl. 705** B.)

B. NEDERLAND. — De staking in de **Rijnvaart** opgeheven. — Op 24 Febr. '33 zijn onder leiding van den Centralen Bond van Transportarbeiders vergaderingen gehouden ter bespreking van den stand van zaken betreffende de staking in de Rijnvaart. De vergaderingen waren van oordeel dat door de bereidverklaring om tot overeenstemming te komen op de van werkgeverszijde voorgestelde regeling van 2 April 1932 reeds geheel tegemoet is gekomen aan de verlangens van de patroons en dat daarmede de verantwoordelijkheid voor het eventueel verdwijnen van de orde en regel in dit bedrijf voorloopig komt voor rekening van deze werkgevers.
Op grond van deze overwegingen werd door de vergaderingen besloten om de staking per heden op te heffen en den leden de vrijheid te geven den arbeid te hervatten. (Vor. ber. **Rijnvaart 414** A.; vor. ber. Staking **292** H.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden. - Bankcrisis. — Charles Edwin Mitchell is afgetreden als voorzitter van de National City Bank van New York. James H. Perkins, president van de City Bank Farmers Trust Co., de trustee van de National City Organisation, is als zijn opvolger benoemd. (Vorig bericht **blz. 708** H.)

D. DOM. J. C. JEANNIN OVERLEDEN. — Op 15 Febr. '33 is de bekende Fransche kenner van het Gregoriaansch, Pater Dom. J. C. Jeannin, in het Benedictijner klooster te Hautecombe in Savoye, waar hij organist was, overleden.
Dom. Jeannin werd 6 Febr. 1866 te Marseille geboren, waar hij muziek studeerde aan het conservatorium. In 1889 trad hij toe tot de orde der Benedictijnen.
Gedurende eenige reizen in Syrië en Mesopotamië verzamelde hij zeer belangrijke gegevens omtrent Syrische en Chaldeeuwsche muziek. Zijn groote bekendheid verwierf hij evenwel door zijn studies over het Gregoriaansche rhythme, die in vele opzichten afweken van het tevoren algemeen aanvaarde inzicht op dit gebied van Dom. Mocquereau. Zijn artikelen verschenen in talrijke tijdschriften en zijn verzameld in verschillende uitgaven.
Voor de ontwikkeling van de geschiedenis van het Gregoriaansch is zijn overlijden een groot verlies.
(Candide)

E. DUITSCHLAND. — Brandstichting in het **Rijksdaggebouw.** - Officieel **rapport.** — De officieele Pruisische persdienst meldt:
Het voorloopige resultaat van het officieele onderzoek naar de oorzaak van den brand in het Rijksdaggebouw is, dat vast staat dat ten minste tien personen deelgenomen moeten hebben aan het binnensmokkelen en verdeelen van het materiaal over de talrijke brandhaarden in het gebouw, terwijl ook ten minste tien personen noodig waren om den brand te stichten zooals dat gebeurd is, n.l. door gelijktijdig aansteken van de vele brandhaarden. Zonder eenigen twijfel zijn de brandstichters zoo goed op de hoogte geweest van de indeeling van het gebouw, dat zij zich er jarenlang vrij bewogen moeten kunnen hebben. Ernstige verdenking is toen gerezen tegen de communistische afgevaardigden, waarvan men zich thans pas realiseert dat zij den laatsten tijd opvallend veel fractievergaderingen in het Rijksdaggebouw hadden, zonder eenige naspeurlijke reden.
Het onderzoek heeft verder uitgewezen dat de Nederlandsche communist Van der Lubbe eenige uren voor den brand in de gangen van het gebouw gezien is in gezelschap van Törgler en Könen. De drie personen die zich dit herinneren, kunnen zich niet vergissen, omdat **Van** der Lubbe een zeer opvallend uiterlijk heeft. Hun getuigenissen wijken dan ook niet van elkander af, zonder dat zij tevoren wisten hoe de brandstichter er uit zag.
Tegen de twee leiders der communistische rijksdagfractie Törgler en Könen, welke zich met de andere leden der fractie in politiebewaring bevinden, is wegens ernstige verdenking een bevel tot voorloopige hechtenis uitgevaardigd. De andere communistische afgevaardigden blijven in politie-bureaux.
Bij een verder onderzoek in het Liebknechthaus zijn volgens de „Deutsche Zeitung" een groot aantal lijsten gevonden, waarop namen van bekende personen zouden staan, die gevangen zouden worden genomen en doodgeschoten.
Voorts zijn belangrijke opgaven gevonden betreffende de herkomst der gelden van de communistische partij en over hun betrekkingen tot het buitenland.
(Deutsche Zeitung). (Vor. ber. Brand in het **Rijksdaggebouw** en Communisme **708 G.)**

F. ESTLAND. — Financiën en handel in **1932.** - Begrooting **1933-'34.** — De buitenlandsche handel van Estland is in het afgeloopen jaar gedaald met 40%. De daling van het Engelsche £, welke voor den Estlandschen uitvoer naar Engeland noodlottige gevolgen had, was de voornaamste oorzaak van dezen achteruitgang. De salarissen van alle beambten zijn thans verlaagd met 20%. De voor den uitvoer werkende industrie heeft tien à twintig percent van haar arbeiders moeten ontslaan. Het totaal van de begrooting voor 1833-'34 bedraagt nog slechts 61.9 mill. Krooni tegen 118 mill. Krooni in het vorige jaar. De uitgaven voor militaire doeleinden zijn in het bijzonder zeer sterk verlaagd. Het hoofdstuk aflossing der schulden aan de Ver. Staten ontbreekt geheel in de nieuwe begrooting. (Päewaleht, Tallinn)

G. DUITSCHLAND. — Noodverordening ter bestrijding der communisten. — In de op 28 Febr. **'33** gehouden ministerraad is een noodverordening opgesteld ter bescherming van het Duitsche volk tegen het communistische gevaar. Deze noodverordening is door Rijkspresident von Hindenburg onderteekend. Aan den inhoud ervan ontleenen wij het volgende:
Op grond van artikel 48 lid 2 van de Duitsche grondwet wordt tot afweer van communistische daden van terreur die den staat in gevaar brengen het volgende bepaald:
1e. De artikelen 114, 115, 117, 118, 123, 124 en 153 van de grondwet van het Duitsche rijk worden tot nader order buiten werking gesteld. Daardoor wordt beperking mogelijk van de in die grondwetsartikelen vastgelegde vrijheid des persoons, van vrije meeningsuiting en pers, van het recht van vergadering en vereeniging, van het brief-, telegram- en telefoongeheim, van de bepalingen inzake huiszoekingen, beslagleggingen en beperking van den eigendom.

2e. Wanneer de noodzakelijke maatregelen niet getroffen worden, kan de Rijksregeering voorloopig de bevoegdheden waarnemen van de betrokken autoriteiten.
3e. De lagere autoriteiten moeten gevolg geven aan orders van de Rijksregeering.
4e. Wie deze orders niet opvolgt of daartoe opruit wordt, behoudens oplegging van straf wegens ander misdrijf, gestraft met minimaal een maand gevangenisstraf of geldboete van 150 tot 15.000 R.M. Wanneer hierdoor menschenlevens in gevaar worden gebracht bedraagt de straf minimaal zes maanden, wanneer hierdoor een menschenleven verloren gaat, wordt de overtreding gestraft met de doodstraf of lange tuchthuisstraf. Daarnaast is nog geldboete mogelijk. Opruiing tot deze misdrijven wordt met tuchthuis of langdurige gevangenisstraf bedreigd.
5e. Met de doodstraf worden bedreigd de misdrijven van hoogverraad, vergiftiging, brandstichting, veroorzaken van ontploffing, veroorzaken van overstrooming en beschadiging van spoorwegen (vroeger stond hierop levenslang tuchthuis).
Met de doodstraf c.q. levenslang tuchthuis of 15 jaar tuchthuis wordt bestraft:
a. Die den Rijkspresident, een lid der Rijksregeering, een commissaris der Rijksregeering of een lid van een landsregeering vermoordt, daartoe aanspoort, zich daartoe aanbiedt of daartoe samenzweert.
b. Die gewapend deelneemt aan daden van oproer of landvredebreuk of daartoe medewerkt.
c. Die een persoon gevangen neemt met de bedoeling hem als gijzelaar te gebruiken in den politieken strijd.
Slotbepaling. Deze verordening treedt onmiddellijk in werking. (Vor. ber. Communisme **709** E.; Noodverordening **704** F.)

A. **BELGIE.** — Oorlogsbegrooting. - Totaal bedrag **873.260.000** frs. — De Belgische begrooting van het departement van landsverdediging is op 25 Febr. '33 verschenen. Zij bedraagt in totaal 873.260.000 francs (v. j. 1.056.860.000 frs.), zoodat er in vergelijking met verleden jaar ruim 183.600.000 frs. is bezuinigd. De uitgaven voor tractementen en soldijen zijn met 89.700.000 frs. verminderd. Op den post bewapening, strijd- en paardetuig bezuinigt men 24.500.000 frs., op de militaire luchtvaart 4.750.000 frs., op de voeding en voeder enz. 8.250.000 frs. en op de vervoer- en transportkosten 3.000.000 frs.
De begrooting van het ministerie van maatschappelijke voorzorg, die eveneens op 25 Febr. '33 is verschenen, raamt de uitgaven op 1.525.790.000 francs, d.i. 21.820.000 frs. meer dan verleden jaar.
(Vor. ber. **Begrooting 703** D.; Leger **650** K.)

1 MAART 1933

B. NEDERLAND. — Woningbouw. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt de volgende cijfers mede omtrent den woningbouw in Nederland.

		I.	II.	III.	IV.
December	1932	3742	2429	347	2082
November	„	3123	2705	338	2367
October	„	2975	2941	267	2674
September	„	3105	3630	436	3194
Augustus	„	2678	3217	381	2836
Juli	„	2223	3326	410	2916
Juni	„	2467	3919	372	3547
Mei	„	2389	4746	485	4261
April	„	2854	4310	552	3758
Maart	„	3370	4175	773	3400
Februari	„	3046	4122	562	3560
Januari	„	2323	3150	438	2712
December	1931	2290	4710	600	4110

I. Met den bouw bezonnen.
II. Gereedgekomen woningen.
III. Onbewoonbaar verklaarde, gesloopte en aan haar bestemming onttrokken woningen.
IV. Netto vermeerdering. (Zie: Bouwvak **645** B.)

C. VACCINATIE. — Noodlottige **prophylactische** inentingen. — In een Fransch plaatsje zijn van gemeentewege de kinderen prophylactisch ingeënt tegen diphtherie. Bij 172 kinderen ontwikkelden zich op de plaats der inenting abcessen en één van hen is gestorven. (München. med. Wochenschrift, 3 Febr.)
(Vorig bericht blz. **574 D.**)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij op het pantserschip „De Zeven Provinciën". - Drie leden van den **état-major** geschorst. — De kapitein-luitenant-ter-zee Eikenboom, de luitenant-ter-zee 1e klasse C. Meyer en de luitenant-ter-zee 1e klasse W. F. J. Fels zijn met ingang van 24 Febr. '33 in hun betrekkingen geschorst op grond van het eerste lid van het art. 17 van het reglement op den rechtstoestand der militairen bij de zeemacht (Ned. Staatsblad 1931 nr. 377). Het eerste lid van art. 17 van bovengenoemd reglement luidt als volgt:
Onverminderd het bepaalde in de Wet op de Krijgstucht en bij de rechtspleging bij de Zeemacht, kan een militair in zijn betrekking geschorst worden, wanneer dit door het dienstbelang wordt gevorderd, in het bijzonder wanneer hij ernstig wordt verdacht zich te hebben schuldig gemaakt aan gedragingen, handelingen of tekortkomingen die aanleiding kunnen geven tot ontslag uit den dienst.
(Vor. ber. Marine **701** F.; Muiterij **699** C.)

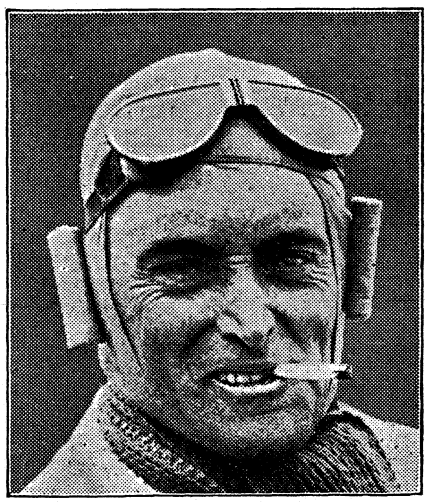
E. NEDERLAND. — Geen burgerbestuurders in marinebonden. - Eisch van den minister van Defensie. — Naar wij vernemen heeft de minister van Defensie in een op 28 Febr. '33 op het departement van Defensie gehouden bespreking met de besturen van de bij het C.A.M.B.O. aangesloten bonden den eisch gesteld, dat de burger-bestuurders zoowel van het C.A.M.B.O. als van de daarbij aangesloten bonden vóór 13 Maart 1933 als zoodanig moeten aftreden.
Later wordt nog gemeld, dat de minister als zijn uitdrukkelijk verlangen te kennen heeft gegeven dat aan de functies die de heeren De Neys, v. d. Vaart, Van Klaveren (momenteel in Indië) en Smit, bij een of meer van bovengenoemde bonden of bij het C.A.M.-B.O. en deszelfs orgaan „Het Algemeen Marine Weekblad" hebben, zoo spoedig mogelijk een einde dient te komen opdat elke, zoowel rechtstreeksche als zijdelingsche invloed van genoemde heeren in het vereenigingsleven in de Koninklijke Marine zal ophouden te bestaan.
(Vor. ber. Leger en vloot: Verbodsbepalingen **706** C.)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Britsch embargo op **wapenuitvoer.** — Het bericht van het Britsche embargo op den uitvoer van wapens naar China en Japan heeft in Japan niet veel emotie gewekt. Men gelooft dat zelfs als andere landen zich bij Engeland aansluiten, Japan er waarschijnlijk niet ernstig door getroffen zal worden, omdat het in groote mate in zijn eigen behoeften kan voorzien, daar het groote beschikbare voorraden heeft.
(Vor. ber. **705** B.; Volkenbond **709 A.**)

G. ENGELAND. — **Tusschentijdsche** verkiezing. - Succes der Arbeiderspartij. — De uitslag van de tusschentijdsche verkiezing voor Rotherham was dat de candidaat der arbeiderspartij Dobbie gekozen werd met 28.767 stemmen; de conservatieve candidaat Drummond Wolff kreeg er 12.893.
Bij de laatste verkiezing had de conservatief een meerderheid gehad van 762 stemmen. **(91 D.)**

H. AUTOMOBILISME. — Het **wereld-snelheidsrecord** van Sir **Malcolm** Campbell. — De Koninklijke Nederlandsche Automobiel Club schrijft ons:
Nu de bekende Engelsche coureur, Sir Malcolm Campbell er in geslaagd is, op het strand van Daytona zijn eigen wereldrecords te verbeteren en de grootste gemiddelde snelheid, welke ooit te land werd bereikt, te brengen op bijna 440 K.M. gemiddeld per uur, mag het interessant heeten een overzicht te geven van de geschiedenis van het wereld-snelheidsrecord met vlie-

genden start. Uit de gegevens komt op duidelijke wijze de groote vooruitgang der moderne techniek aan het licht en de daarmee vanzelfsprekend gepaard gaande vervolmaking van het zoo populair geworden vervoermiddel, alsmede de groei van het automobilisme.
Het kilometer-record werd in **1898** gevestigd door den Franschman graaf de Chasseloup-Laubat, die met een electrische Jeantaud op **18** December van dat jaar in **57** seconden den afstand met een gemiddelde van **63,157** K.M. per uur aflegde, welke recordpoging te Achères geschiedde. In den loop der jaren, vooral in **1899** ging het record reeds met een sprong in de hoogte, toen op **29** April **1899,** eveneens te Achères, Jenatzy met een electrische machine het wereldrecord bracht op **105,882** K.M. Van **1899** tot **1903** steeg het record met ongeveer **31** K.M., terwijl in de jaren **1904** en 1905 talrijke recordverbeteringen plaats vonden. Voor het eerst werd **200** K.M. overschreden door den coureur Hemery te Brooklans op **8** November **1909,** toen hij in zijn Benz het wereldrecord bracht op gemiddeld **202,691** KM. per uur. Hierna volgde een langdurige rustperiode en eerst in **1922** werden de pogingen weer voortgezet. Afwisselend kwam het record op naam van Campbell, Segrave, Thomas, Campbell, en zoo werd op **4** Februari **1927** door den laatste te Pendine Sands met een Napier het wereldrecord gebracht op **281,447** K.M. Tweemaal verbeterde Segrave daarop het wereldrecord van Campbell en wist het op te voeren tot boven de **300** K.M. Beide pogingen vonden te Detona Beach plaats, in **1927** en **1929,** en de laatste maal werd het gebracht op **372,478** K.M.
Op **5** Febr. **1931** was het Carnpbell echter weer, die met zijn speciaal gebouwde „Napier Campbell" het wereldrecord weer op zijn naam bracht door een snelheid te ontwikkelen van gemiddeld **396,040** K.M. per uur. In **1932** op **24** Maart, overschreed Campbell te Detona de **400** K.M. en bracht het wereldrecord op **404,416** K.M. En thans is het door den Engelschen coureur gebracht op **437,329** K.M.

Sir Malcolm Campbell.

Naar bekend is, kwamen Thomas en Segrave **op** treurige wijze om het leven. Opgemerkt zij nog dat na **1924** ook de snelheden over **1** Engelsche mijl als record werden erkend. Thans staat het eveneens op naam van Carnpbell met een gemiddelde snelheid **van 437,822** mijl per uur. (V. **b. Snelheidsrecord** 227 C.)

2 MAART 1933

A. NEDERLAND. — De arbeidsgeschillen in **1932.** — In de eerste aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek is een voorloopip overzicht opgenomen van de werkstakingen en uitsluitingen, welke in **1932** in Nederland zijn voorgekomen. Daaruit blijkt o.m., dat het verlies aan arbeidsdagen tengevolge van deze conflicten in het afgeloopen jaar aanmerkelijk grooter is geweest dan in eenig jaar nà **1924.** Het bedroeg in **1932** n.l. **1.627.000** voor de ondernemingen en 1.787.000 voor de rechtstreeks in de geschillen betrokken werknemers.
Evenals in **1924** was ook in **1932** de oorzaak van het groote verlies in hoofdzaak te zoeken bij de langdurige stopzetting van een groot deel van de textielnijverheid. Bij de eind **1931** uitgebroken en tot **5** April **1932** voortdurende geschillen in het Twentsche textielgebied gingen in **1931** ruim **265.000** en in **1932** nog ruim 1 millioen arbeidsdagen verloren.
Ook was van belang de van **1** Juli **1931** tot **2** Mei **1932** aanhoudende staking in de karton-industrie van de provincie Groningen, waarbij het verlies aan arbeidsdagen in **1931** op **235.000,** in **1932** op **162.000, in** totaal dus op **397.000** kwam te staan.
Verder worden in het verslag nog als belangrijk genoemd: de stakingen aan een scheepswerf en machinefabriek te Rotterdam, in het auto-taxibedrijf in Den Haag, in de Rijnsleepvaart en van zeelieden bij de groote scheepvaartmaatschappijen. **Al** deze geschillen kwamen in hoofdzaak voort uit het verzet der werknemers tegen dreigende vermindering van hun loonen. Dit verzet gaf in **1932** aanleiding tot **44** pct. van alle arbeidsconflicten, welke tezamen **84** pct. van alle in geschillen gewikkelde werknemers omvatten (voor **1931** waren de overeenkomstige percentages **22** en **74).**
Van de **198** in **1932** geëindigde geschillen was, voor zoover reeds bekend, **38** pct. gewonnen door de werknemers en **17** pct. door dezen verloren, terwijl **36** pct. werd geschikt. Echter was het aantal betrokken werknemers bij laatstgenoemde groep naar verhouding veel grooter dan **bij** de andere. Bij de door schikking tot een einde gebrachte geschillen bedroeg het aantal werknemers n.l. gemiddeld **364,** bij de gewonnen geschillen daarentegen **24** en bij de verloren geschillen **34.** (Maandschr. v. h. Centr. Bur. v. d. Stat.)

B. GOUDBEWEGING IN **1932.** — Onderstaande tabel, die wij aantroffen in de Engelsche Economist, toont de grootte van den goud- en deviezenvoorraad van elf centrale banken.

	(in millioenen dollars)		
GOUDVOORRAAD:	**1932**		**1933**
	9 Jan.	**7 Juli**	**7 Jan.**
Bank van Engeland . . .	**588**	**662**	**583**
Fed. Res. Banken	**2.986**	**2.578**	**3.173**
Bank van Frankrijk . . .	**2.714**	**3.231**	**3.243**
Duitsche Rijksbank . . .	**234**	**192**	**233**
Nederlandsche Bank . . .	**354**	**405**	**415**
Nat. Bank van België . .	**354**	**357**	**361**
Zwitsersche Nat. Bank . .	**464**	**503**	**477**
Bank van Zweden	**55**	**55**	**55**
Bank van Noorwegen . . .	**32**	**40**	**39**
Bank van Italië	**296**	**299**	**308**
Bank van Japan	**234**	**214**	**212*)**
Totaal	**8.311**	**8.536**	**9.099**
DEVIEZENVOORRAAD:			
Bank van Engeland . . .	—		—
Fed. Res. Banken		—	—
Bank van Frankrijk . . .	**825**	**383**	**175**
Duitsche Rijksbank . . .	**39**	**33**	**27**
Nederlandsche Bank . . .	**34**	**28**	**29**
Nat. Bank van België . .	—	—	
Zwitsersche Nat. Bank . .	**19**	**14**	**17**
Bank van Zweden	**16**	**37**	**58**
Bank van Noorwegen . . .	**4**	**1**	**8**
Bank van Italië	**111**	**74**	**69**
Bank van Japan	—	—	—

*) **24 December 1932.**

De datum van **7** Juli is gekozen omdat deze datum het eind beteekende van Amerika's groote goudverliezen en het begin van de terugvloeiing van edel

metaal naar de Ver. Staten. De beide tabellen behooren niet los van elkaar beschouwd te worden, want in tal van gevallen waren de goudtoevloeiingen naar de verschillende landen het gevolg van de omstandigheid dat hun centrale banken haar deviezenvoorraden liquideerden. (Economist)

A. FRANKRIJK. — De financieele regeeringsvoorstellen aangenomen. - Léon Blum treedt af als voorzitter der Soc. fractie. — Na langdurige onderhandelingen tusschen Kamer en Senaat omtrent het vinden van een compromis-formule voor de z.g. crisisbelasting op de salarissen der ambtenaren, is de regeering erin geslaagd een meerderheid voor haar financieele voorstellen te vinden.
Alle salarissen tot **12.000** francs zullen van de korting bevrijd blijven. Zoowel in de Kamer als in den Senaat heeft de regeering hierop de kwestie van vertrouwen gesteld.
De Kamer sprak zich met **334** tegen **250** stemmen voor het compromis uit en de Senaat met 182 tegen 89 stemmen. Ongeveer twintig socialisten stemden tegen de regeering.
Het geheele financieele saneeringsplan is daarop definitief door het parlement afgehandeld. De Kamer heeft het plan aangenomen met **360** tegen 204 stemmen, de Senaat met **200** tegen **83** stemmen. De verlichtingen in de begrooting, door dit plan teweeggebracht, bedragen **4.650.000.000** francs.
De toeslag op de inkomstenbelasting werd overeenkomstig den wensch van den Senaat vastgesteld op tien procent, nadat de Kamer oorspronkelijk twintig procent geëischt had.
De regeering-Daladier heeft dus na een strijd van tien weken het pleit gewonnen, doordat tenslotte tal van weerstrevende groepen toch nog concessies hebben gedaan om de regeeringscrisis te vermijden.
Vooral in de socialistische fractie heeft dit echter tot ernstige meeningsverschillen geleid. Léon Blum, die met de concessies, waartoe zijn fractie tenslotte besloot, niet accoord ging, heeft dan ook heden het voorzitterschap van de socialistische Kamerfractie neergelegd. Men gelooft, dat dit aftreden nog verdere gevolgen zal hebben.
Tenslotte dient niet te worden vergeten, dat deze overwinning van de regeering slechts geldt voor het derde twaalfde der begrooting en dat de regeering bij de behandeling van de begrooting voor de overige negen maanden nog een moeilijken strijd kan hebben. Het is ook de vraag, wat de ambtenaren tegenover de thans goedgekeurde salariskorting denken te doen. (Le Temps). (Financiën 705 I.; Léon Blum **196** E.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Persstemmen** over de gebeurtenissen in Duitschland. - Communisme en brandstichting. —
Frankrijk: De „Echo de Paris" schrijft, dat de Rijksregeering terecht de bewering van den gearresteerden brandstichter niet heeft geloofd, dat hij op eigen initiatief had gehandeld en tot de overtuiging is gekomen, dat de communisten mede verantwoordelijk zijn voor deze daad van terreur.
De „Oeuvre" wijst de veronderstelling, dat men hier met een geprovoceerde daad te doen zou hebben, beslist af.
De „Petit Parisien" is van meening, dat de brand van den Rijksdag slechts als voorwendsel moet dienen om de oppositie monddood te maken.
De radicaal-socialistische „Ere Nouvelle" schrijft, dat de „leider" zal probeeren Duitschland wijs te maken dat de Hollander het Rijksdaggebouw heeft aangestoken. Hij zal zich echter zoo weinig om de meening van het democratische Duitschland bekommeren, dat hij zich zelfs niet de moeite zal geven de waarheid te verbergen.
De „République" verklaart, dat de aanslag op het Rijksdaggebouw schijnt te zijn gedaan om Hitler's taak te vergemakkelijken. Hij is juist op tijd gekomen om de onderdrukking der socialistische en communistische pers mogelijk te maken.
De socialistische „Populaire" beschouwt den brand in het Rijksdaggebouw als een directe provocatie. Meer dan ooit moeten in dit uur van vreeselijke beproeving de Duitsche arbeiders de activiteit en broederlijke solidariteit der proletariërs en republikeinen aller landen om zich voelen.
Engeland: De „Times" schrijft, dat bij de huidige situatie in Europa een toestand van hooge spanning te Berlijn een gevaar voor den internationalen vrede is. Het blad stelt de vraag hoe de voorbereidingen voor de brandstichting in den Rijksdag konden ontgaan aan het oog der bewakers en Rijksdagbeambten. Naar aanleiding van de maatregelen van Göring geeft het blad toe, dat de communisten contra-maatregelen hebben uitgelokt. Het optreden tegen de sociaal-democraten wordt door de „Times" echter minder zachtmoedig beoordeeld. Waarschijnlijk gaat Duitschland de afschaffing van het parlementarisme en een dictatuur tegemoet. De regeeringsvorm is natuurlijk de eigen zaak van het Duitsche volk. Wat Engeland en de andere landen interesseert is de geest waarin de nieuwe Rijksregeering de verschillende moeilijkheden zal oplossen. Het dient openlijk gezegd te worden, dat de aanwijzingen die men tot nog toe had over de bedoelingen der Rijksregeering, niet al te geruststellend zijn. De geruchten omtrent een te verwachten zuivering van Berlijn door de nationaalsocialisten zijn waarschijnlijk ongegrond en misschien heeft men ook wel overdreven bij het beschrijven van de groeiende spanning tusschen de Rijksregeering en de Zuid-Duitsche landen.
De „Daily Telegraph" schrijft dat de Duitsche communisten thans slechts een betrekkelijk gering gedeelte ondergaan van de onderdrukkingsmaatregelen, waarmede zij zelf elke andere partij hebben bedreigd. De regeering heeft het volle recht maatregelen te harer bescherming te nemen, terwijl de ruïnes van den Rijksdag nog rooken.
De conservatieve „Morning Post" constateert, dat de positie der Nazi's in weinige weken gevestigd is.
De „Daily Express" schrijft dat de verordening tegen het communisme den triomf van Hitler over zijn tegenstanders volkomen maakt en een nieuwe periode in Duitschland inluidt.
De socialistische „Daily Herald" schrijft dat thans in Duitschland de terreur in volle kracht is losgebroken en roept alle arbeiders op om de Duitsche kameraden in dezen moeilijken tijd te steunen.
(Vor. ber. Noodverordening: **Communisme** 709 **G.**; Brandstichting rijksdaggebouw 709 E.)

C. DUITSCHLAND. — Textielindustrie. — De leden der verschillende werkgevers- en werknemersorganisaties in de textielindustrie zijn tot overeenstemming gekomen om in het belang van een rustige ontwikkeling van het bedrijf voor een vrij langdurige periode de huidige arbeidsvoorwaarden te stabiliaeeren.
In de getroffen overeenkomst werden de loontarieven en -overeenkomsten op zijn minst tot **31** Januari **1934,** de andere overeenkomsten tot **30** April **1934** verlengd.
In die districten waar thans nog geen tarieven zijn ingevoerd, zullen de geldende arbeidsvoorwaarden worden verheven tot overeenkomst.
De overeenkomst regelt de arbeidsvoorwaarden voor ongeveer **600.000** werknemers. (Textil-Ind., Berlin)

D. NEDERLAND. — Betere handhaving van de krijgstucht. - Commissie van onderzoek ingesteld. —
De minister van Defensie heeft een commissie geïnstalleerd, welke opdracht heeft te onderzoeken en den minister hieromtrent van advies te dienen of naast de middelen, welke ingevolge de bestaande bepalingen en voorschriften aan het gezag reeds nu ten dienste staan, er andere noodig zijn, al dan niet met wijziging van bestaande bepalingen, ter duurzame vestiging van den goeden geest in de weermacht en ter duurzame betere handhaving van de krijgstucht, waarbij o.m. de opleiding van de officieren en **de** aanneming alsmede de bevordering **van** het

vrijwillig dienend personeel punten van bespreking zullen moeten uitmaken.
Tot lid en voorzitter dezer commissie is benoemd mr. C. J. H. Schepel, president van het Hoog Militair Gerechtshof en raadsheer in den Hoogen Raad en tot lid en secretaris de heer A. Spruyt, 1e luitenant der artillerie, griffier bij het Hoog Militair Gerechtshof.
(Vor. ber. Leger en vloot **710 E.)**

A. NEDERLAND. — Vernieuwde **contingenteeringen.** — De ,,Staatscourant" publiceert de Koninklijke Besluiten en ministerieele beschikkingen betreffende de vernieuwing van verschillende contingenteeringen, welke **1** Maart zijn afgeloopen.
De invoer van kousen en sokken wordt beperkt tot 100% van het aantal dozijnen paren, dat gemiddeld in tien maanden van 1930 en 1931 is ingevoerd. Deze contingenteering loopt af 31 December 1933.
De contingenteering van den invoer van tafel- en servetgoed is ongewijzigd voor zes maanden vernieuwd.
De contingenteeringen van den invoer van naaigaren en tapijten zijn eveneens ongewijzigd vernieuwd, echter voor den tijd van tien maanden.
Bij vergelijking van de in bovenstaand bericht vermelde gegevens met de tot dusver geldende contingenteering van den invoer van kousen en sokken blijkt dat in deze contingenteering wijziging is gebracht. De afgeloopen contingenteering was 90% van de waarde, met 1930 en 1931 als basisjaren. Thans heeft men deze waarde-contingenteering veranderd in een hoeveelheidscontingenteering. Dit brengt een vermindering van het contingent mede. De waarde van de ingevoerde goederen was in 1932 gedaald, zoodat „90% van de waarde" in dat jaar een grootere hoeveelheid vertegenwoordigde dan de invoer in 1930 en 1931. Thans is hier een einde aan gemaakt en is het contingent bepaald op 100% van de hoeveelheid.
(Vor. ber. **Contingenteering:** Kousen en sokken, tafel- en servetgoed, naaigaren en tapijten **466** C.)

B. JURISPRUDENTIE. — **Verdrag** met Engeland inzake rechtsgedingen. — De commissie voor privaat- en strafrecht uit de Tweede Kamer heeft verslag uitgebracht over de wetsontwerpen tot goedkeuring van het op 31 Mei 1932 te Londen tusschen Nederland en Groot-Brittannië gesloten verdrag, houdende bepalingen tot het vergemakkelijken van het voeren van rechtsgedingen. Wij ontleenen er aan:
De commissie betreurt, dat Groot-Brittannië nog steeds niet bereid is toe te treden tot het collectieve verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering van 17 Juli 1905. In de gegeven omstandigheden acht zij het sluiten van een verdrag als het thans ter goedkeuring aangebodene de aangewezen oplossing. Nòch de tekst van het verdrag zelf, nòch die van het uitvoeringsontwerp geven der commissie aanleiding tot het maken van opmerkingen.
Het heeft haar echter eenigszins verwonderd, dat in de memorie van toelichting wordt opgemerkt, dat de vraag, of er aanleiding is het verdrag toepasselijk te verklaren op eenig overzeesch grondgebied, eerst later aan de orde komt. Zij wijst er op, dat de Nederl.-Indische regeering bij haar memorie van antwoord aan den Volksraad heeft verklaard, dat een toepasselijkverklaring op Nederl.-Indië en het schiereiland Malakka mag worden verwacht. Indien dit laatste inderdaad in de bedoeling ligt, dan had deze ook in de memorie van toelichting dienen te worden uitgesproken.

C. NEDERLAND. — De **loonen** in het bouwbedrijf. — Naar de „Volkskrant" mededeelt is op 25 Febr. '33 op uitnoodiging van de regeering te 's-Gravenhage een bijeenkomst gehouden van de interdepartementale bezuinigingscommissie met vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers in het bouwbedrijf
Uit de mededeeling van den heer Lietaert Peerbolte, die de bijeenkomst leidde, bleek, volgens de „Volkskrant", dat de regeering een nieuwe verlaging van de loonen in het bouwbedrijf noodig oordeelde. Er moest een verlaging van 15 pct. op de loonen van voor **1** October 1932, over de geheele linie, plaats vinden. Waar deze verlaging van 7.5 tot ca. 14 pct. had bedragen, beteekende dit, dat over de geheele linie opnieuw een tusschentijdsche wijziging moest plaats vinden. Bovendien moesten in die plaatsen waar z.g. geautoriseerde tarieven golden — dit is slechts voor een drie- of viertal plaatsen het geval — deze tarieven zoo worden herzien, dat niet meer dan 20 à 23 pct. boven de contrôleloonen verdiend kon worden.
Van werknemers- en werkgeversziide is een **tusschentijdsche** / **lg ng der** collectieve **arbeidsover- l t met beslistheid afgewezen. (645 B.)**

D. PORTUGAL. — **Nationaal-socialistische** beweging. — Een fascistische nationaal-socialistische beweging is te Lissabon opgericht, welker aanhangers zich nationaal-syndicalisten noemen. Partijleider is dr. Rolao Preto. De leden dragen blauwe hemden en hebben als insigne het Malthezer Kruis. Bij de oprichtingsplechtigheid waren ruim honderd officieren van het leger en de luchtmacht en verscheidene politie-autoriteiten aanwezig. De rede van den partijleider Preto werd draadloos uitgezonden. Hij wees op de gevaren der democratie en verklaarde dat het gewichtig was dat de belangen der natie boven die van personen en partijen werden gesteld.
(Diario de Lisboa)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — De kwestie der koloniale troepen. — De hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie heeft op 27 Febr. '33 met groote meerderheid van stemmen besloten alle koloniale troepen uit te sluiten van de door de hoofdcommissie reeds goedgekeurde unificatie der legers binnen een systeem met korten diensttijd en beperkte troepencontingenten. De koloniale legers zijn door dit besluit practisch vrijgesteld van alle toekomstige ontwapeningsmaatregelen.
De groote koloniale mogendheden Engeland, Frankrijk en Nederland hebben zich krachtig verzet tegen de opneming van koloniale legers in de unificatie der legerstelsels. (Vorig bericht blz. **708 C.)**

F. DUITSCHLAND. — Maatregelen tegen **communisten.** — Officieel wordt medegedeeld: De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft op grond van de verordening van den Rijkspresident tot bescherming van Volk en Staat d.d. 28 Febr. '33 tot alle landsregeeringen het verzoek gericht alle communistische periodieken tot nader order te verbieden, evenals alle vergaderingen en optochten der K.P.D., ook vergaderingen in besloten ruimten. Hij heeft voorts de landsregeeringen verzocht alle communistische drukwerken, met inbegrip van vlugschriften en plakkaten direct in beslag te nemen. (712 B.)

G. **BEIEREN.** — Uitvoering van de **noodverordening.** - Communisme. — Van bevoegde zijde wordt medegedeeld: Met het oog op den huidigen toestand heeft de Beiersche regeering de politie-autoriteiten per radio opdracht gegeven op scherpe wijze alle ter bestrijding van het communistische gevaar tot nu toe reeds uitgevaardigde decreten ten uitvoer te leggen. In het bijzonder wordt in dit radiobericht gewezen op: bescherming der openbare gebouwen en vitale bedrijven, versterking van de patrouilliediensten en dergelijke algemeene veiligheidsmaatregelen van politiewege. Voorts is bevolen communistische bladen te verbieden, communistische plakkaten en vlugschriften in beslag te nemen, communistische vergaderingen te verbieden en de in hechtenis stelling van communistische opruiers.
Hiermede heeft de Beiersche regeering, welke langen tijd alleen in Duitschland den strijd tegen het communisme op scherpe wijze had gevoerd, haar optreden nog meer verscherpt. Verwacht wordt, dat in Beieren ook verder de orde en de rust zullen kunnen worden gehandhaafd en daden van terreur zullen kunnen worden tegengegaan.

Door het geheele Duitsche rijk wordt met groote strengheid tegen de communisten opgetreden. Uit alle deelen van het land komen berichten van arrestaties, huiszoekingen en inbeslagnemingen.
(V. b. **Duitschland:** Communisme **712** B. en **709** G.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Het **kabinet-Roosevelt.** — Het kabinet, waarmee Franklin Roosevelt na zijn beëediging op 5 Maart '33 het bewind zal voeren, ziet er na de jongste benoemingen, welke het completeerden, als volgt uit:
Cordell Hull, Buitenlandsche Zaken.
Harold Ickes, Binnenlandsche Zaken.
George Dern, Oorlog.
Claude A. Swanson, Marine.
William Woodin, Financiën.
Daniel C. Roper, Handel.
Miss Frances Perkins, Arbeid.
Henry Wallace, Landbouw.
Cummings, Justitie.
James A. Farley, Posterijen.
(Vor. ber. Regeering **447** C.)

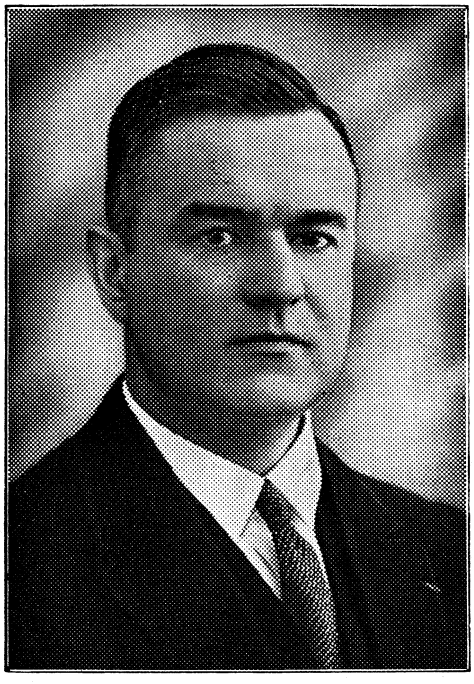
B. **DUITSCHLAND. — „Vorwärts"** voor goed verboden. — ,,Het Volk" deelt mede, dat het soc.-dem. dagblad „Vorwärts" voor altijd verboden is.
(Vor. ber. **Noodverordening 709** G. en **712 B.**)

C. DUITSCHLAND. — Nieuwe noodverordening tegen ,,verraad aan het Duitsche volk en **hoogverraderlijke** actie". — Op **1** Maart is de noodverordening van den Rijkspresident tegen verraad aan het Duitsche volk en hoogverraderlijke actie gepubliceerd.
Paragraaf **I** verscherpt de bepalingen tegen landverraad en verraad van militaire geheimen, zoodat voortaan verraad van militaire geheimen met den dood, landverraad volgens paragraaf 92 alinea **I** van het Strafwetboek, met den dood of met tuchthuis, bet publiek maken van militaire geheimen met den dood of levenslange tuchthuisstraf kan worden gestraft.
Volgens paragraaf **II** wordt het **vervalschen** van plannen, welker geheimhouding voor het welzijn van het rijk noodzakelijk is, wanneer zij bestemd zijn voor een buitenlandsche mogendheid, met 10 jaar tuchthuis gestraft. evenals het doen van valsche mededeelingen ovér dergelijke plannen.
Paragraaf **III** bepaalt, dat met gevangenisstraf wordt gestraft degene, die valsche of juiste berichten, welker geheimhouding voor het welzijn van het Rijk noodzakelijk zou zijn, aan het buitenland mededeelt, voordat het buitenland er langs officieelen weg van op de hoogte is gesteld.
In het tweede gedeelte der noodverordening worden de strafbepalingen tegen hoogverraad verscherpt. Die met hoogverraderlijke bedoelingen lid wordt van de Rijksweer of de politie, wordt bestraft met tuchthuisstraf. Voor het vervaardigen, verspreiden of in voorraad hebben van geschriften met hoogverraderlijken inhoud, of waarin wordt opgewekt tot staking in vitale bedrijven, algemeene staking of massastaking, kan men gestraft worden met drie jaar gevangenisstraf.
Het laatste gedeelte van de noodverordening regelt de nieuwe bevoegdheden der rechtbanken. De verordening treedt heden in werking.
(V. b. **Vorwärts 714** B.; Noodverord. **709** Q. en **712 B.**)

3 MAART 1933

D. NEDERLAND. — Radio. - Wering van politieke uitzendingen voor luisteraars in het buitenland. — De minister van Waterstaat heeft de Radio Contrôle Commissie uitgenoodigd om politieke uitzendingen, welke kennelijk bedoeld zijn voor luisteraars in het buitenland, zooveel mogelijk te weren. In het bijzonder dient dit te geschieden met uitzendingen, waarvan {bekendis dat zij in het land, waarvoor de uitzending bestemd is, niet zouden worden toegelaten.
(Vor. ber. Radio **559** F.)

E. K. H. **BROEKHOFF** — T ns g oo e egen kunnen wij dedeelen dat d heer K. H. hoff, Commissaris van Rijks- en Gemeentepolitie te Amsterdam, zich bereid verklaard heeft belangeloos de supervisie op zich te nemen van de rubriek Criminaliteit van Keesings Historisch Archief.
Mede namens onze lezers en lezeressen zeggen wij den heer Broekhoff hiervoor hartelijk dank, daar hierdoor de zekerheid bestaat, dat ook deze belangrijke afdeeling van onze historische uitgave volkomen deskundig zal worden behandeld.
Hieronder hebben wij het genoegen foto en levensbeschrijving van den heer K. H. Broekhoff te reproduceeren.

K. H. **Broekhoff.**

De heer Karel Henri Broekhoff, Commissaris van Rijks- en Gemeentepolitie te Amsterdam, is 28 April 1886 te Amsterdam geboren. Na in 1905 het eind-diploma der Openbare Handelsschool te Amsterdam te hebben behaald, trad de heer Broekhoff als surnumerair in dienst der Amsterdamsche politie, doorliep de rangen van Inspecteur 3e, 2e en 1ste klasse en dien van Hoofdinspecteur. In 1926 werd hij tot Commissaris van Rijkspolitie en in 1932 tevens tot Commissaris van Gemeentepolitie te Amsterdam benoemd.
De heer Broekhoff is sedert meer dan tien jaren met de dagelijksche leiding der „Nederlandsche Centrale inzake Falsificaten" en der „Nederlandsche Centrale inzake Internationale Misdadigers" (Nieuwe Doelenstraat 13 te Amsterdam) belast.
In 1929 was de heer Broekhoff toegevoegd gedelegeerde ter Volkenbondsconferentie te Genève voor vaststelling van een Internationale Conventie ter bestriidinn der valschmunterii en hij bekleedt thans de functie–van vice-president der „Commission Internationale de Police Criminelle", waarin hij tevens vertegenwoordiger van Nederland is.

F. VOLKENBOND. — Het conflict tusschen Peru en Columbia. — De Volkenbondsraad is op **1** Maart '33 bij ontstentenis van Japan in een plenaire avondzitting bijeenkomen. Aangenomen werd het rapport van de commissie van drie, die onderhandeld heeft over regeling van het geschil tusschen Columbia en Peru. In het rapport der commissie wordt geconstateerd, dat beide partijen de geldigheid erkennen van het verdrag van Salomon Lozano. Acte is genomen van

de verzekeringen van Peru met betrekking tot het terugtrekken van de Peruaansche troepen van Columbiaansch gebied als voorwaarde voor onderhandelingen. Voorgesteld is, dat de Volkenbond zich tijdelijk belast met het gebied Leticia en een mandaat daarover toevertrouwt aan de Columbiaansche troepen, die in dit opzicht zullen optreden als internationale troepen, die tijdens de onderhandelingen voor orde en rust zorg dragen. Het rapport deelt mede, dat Columbia dit voorstel heeft aanvaard, doch dat Peru een termijn van vier dagen heeft gevraagd voor de opstelling van een antwoord. In haar conclusie zegt de commissie, dat er geen twijfel bestaat aan de goede trouw van de partijen. De toestand blijft echter gespannen en snel handelen is noodzakelijk. Tenslotte spreekt het rapport nog de hoop uit, dat ook Peru de gedane voorstellen, die door niemand voor oneervol worden gehouden, zal aanvaarden. De vertegenwoordiger van Peru, Garcia Calderon, gaf vervolgens een uiteenzetting van het standpunt van zijn regeering, waarna de Columbiaansche vertegenwoordiger, Santos, hem van repliek diende. (692 B.)

A. NEDERLAND. — Maximum leeftijd voor **rechters.** - Het O. M. in burgerlijke zaken. — De wet van 3 December **1932** tot vaststelling van een leeftijdsgrens, bij het bereiken waarvan aan verschillende bij de rechtspraak betrokken ambtenaren ontslag wordt verleend, treedt, voor zoover zij niet reeds eerder in werking trad, ingevolge Kon. besluit van **17** Jan. **'33,** in werking met ingang van **1** Juni **1933.**
De wet van **3** December **1932** tot wijziging van de voorschriften betreffende het openbaar ministerie in burgerlijke zaken, treedt in werking met ingang van **1** April **1933.** (Var. ber. Rechtbanken 684 F.; **Max.** leeftijd rechters **590** D.)

E. DUITSOHLAND. — Militaire attaché's. — Per **1** April **'33** zijn officieel tot militaire attaché's benoemd: generaal-majoor Kuhlenthal te Parijs; generaal-majoor Von Böttischer te Washington; generaal-majoor Schindler te Warschau; overste Fischer te Rome en te Boedapest met standplaats Rome; overste Von Falkenhorst te Praag; overste Freiherr Geyr von Schweppenburg te Londen, Brussel en Den Haag met standplaats Londen en kapitein Hartmann te Moskou en Kowno met standplaats te Moskou. (646 G.)

C. **BELGIE. — Bouw** van een **groote** sluis bij Terneuzen. — De socialistische senator voor Gent, de Graeve, heeft aan den minister van Buitenlandsche Zaken de volgende vraag gesteld:
In het Nederlandsche parlement heeft de minister van Buitenlandsche Zaken, Beelaerts van Blokland, verklaard, dat de Nederlandsche regeering, mits tegen zekere vergoedingen, bereid was een nieuwe sluis te bouwen te Terneuzen, welke zeer noodig is voor de uitbreiding van de Gentsche haven.
Het zou van het hoogste belang zijn te weten, waarin deze vergoedingen zouden bestaan. Kan de minister zich niet in verbinding stellen met den heer Beelaerts van Blokland, om nadere inlichtingen te verkrijgen, die misschien aanleiding kunnen zijn tot het regelen van deze kwestie?
Minister Hymans heeft op deze vragen het volgende schriftelijke antwoord gegeven:
De Belgische regeering heeft reeds ruggespraak gehouden met de Nederlandsche regeering omtrent het 'bouwen van een nieuwe sluis te Terneuzen, zooals voorzien is in de Belgisch-Nederlandsche overeenkomst van **29** Juni **1895.** De onderhandelingen hebben tot geen resultaat geleid, daar de Belgische regeering de gevraagde compensaties, welke buiten het kader van de betrokken gewestelijke belangen vielen, niet kan toestaan. (Vor. ber. Gentsche haven 440 G.)

D. SPANJE. — Onderwijs. - Intern. Universiteit te Santander. - Prof. dr. Ernst **Cohen.** — Prof. dr. Ernst Cohen te Utrecht is door de Spaansche regeering uitgenoodigd zich beschikbaar te stellen voor de Internationale Universiteit, welke door die regeering gesticht is te Santander. De bedoeling is, daar geleerden uit verschillende landen van Europa te doen **bij**eenkomen, welke met hoogleeraren van verschillende Spaansche universiteiten zullen samenwerken ten einde de Europeesche cultuur in Spanje meer bekend te maken. De nieuwe universiteit zal reeds binnen enkele maanden haar werkzaamheden beginnen.
Professor Cohen heeft de uitnoodiging aangenomen.

E. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Begrootiig 1933. — De Eerste Kamer heeft op **1** Maart zonder hoofdelijke stemming aangenomen de **begrootings**hoofdstukken II (Hooge colleges van staat), IV (financiën) en V (justitie) alsmede de begrootingen van verschillende fondsen en bedrijven.
(Begrooting **500** A.; Suppl. 642 A.; **Verhand.** 688 F.)

F. ENGELAND. — Iersche kwestie. - Eed van trouw afgeschaft. — Het wetsontwerp, waarbij de eed van trouw wordt afgeschaft, is in de Dail met **75** tegen **49** stemmen aangenomen.
Het wetsontwerp zal opnieuw naar den Senaat worden gezonden en zal wet worden binnen zestig dagen, ondanks een mogelijke oppositie in den Senaat.
(Vor. ber. **655** D.; Eed van trouw 416 **A.)**

G. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Luchtvaart**commissie.** — Zonder discussie nam de commissie een resolutie aan, waarin wordt uitgesproken dat het huidige werk inzake de internationaliseering der civiele luchtvaart berust op het aanvaarden van de toekomstige volledige afschaffing van de militaire luchtvaart en van het werpen van bommen. Als de thans nog op te lossen vraagstukken worden beschouwd de internationaliseering van de civiele luchtvaart en de vorming van een luchtpolitie. In geval geen overeenkomst inzake de afschaffing der militaire luchtvaart wordt bereikt, worden de tijdens de debatten geuite meeningen en genomen beslissingen over de internationaliseering van de burgerlijke luchtvaart nietig verklaard. De commissie **zal** uiterlijk **11** Maart '33 met haar werk gereed zijn. **(713** E.)

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **„Nimmer geweld"** i — De itiel nissi de ontwapeningsconferentie heeft op 2 Maart '33 met **27** stemmen vóór aangenomen den gewijzigden tekst van het Britsche voorstel, dat de onderteekenaars van de overeenkomst plechtig zullen bevestigen, dat zij in geen geval hun toevlucht zullen nemen tot geweld als instrument van nationale politiek.
(V. b. **715** G.; „Nimmer-geweld" 693 A.)

I. SOCIALE WETTEN. — Verdrag Nederland-Belgiii. - Toepassing **invaliditeits-** en ouderdomsverzekering. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat op **28** Febr. '33 te 's-Gravenhage de uitwisseling heeft plaats gehad van de akte van bekrachtiging van het op 16 October 1931 alhier tusschen Nederland en België gesloten verdrag betreffende de gelijkstelling van elkanders onderdanen voor de t g der i wetgeving het punt der **invaliditeits-** en k en de gevolgen voor elkaars onderdanen van het naast elkaar werken dier wetgevingen. (Staatsblad **1932,** no. 661.)
Krachtens artikel **9** zal het verdrag op **1** April **1933** in werking treden. (Vor. ber. Soc. wetten **100** D.; **Inval.** en Ouderdomsverz. 425 K.)

K. KLEINE ENTENTE. — Verklaring van dr. **Benesj.** — In de commissie van Buitenlandsche Zaken van het Tsjecho-Slowaaksche parlement heeft de minister van Buitenlandsche Zaken, Benesj, een uiteenzetting gegeven betreffende het nieuwe pact der drie staten van de Kleine Entente. De stichting er van hangt samen met de gevaren, welke de afzonderlijke staten der Kleine Entente in het verleden hebben bedreigd en in de toekomst wegens de voortdurende ontreddering in Europa zullen bedreigen. De laatste aan-

sporing is geweest de kwestie van de wapensmokkelarij door Oostenrijk, welke volgens spreker ongetwijfeld bedoeld moet zijn geweest tegen de staatkundige eenheid van Zuid-Slavië. Midden-Europa aan de Midden-Europeanen, de Balkan aan de Balkanvolken! De tijden dat men gedroomd heeft van Pan-Slavisme en Pan-Germanisme of van een Italiaansche of Fransche hegemonie in Midden-Europa zijn voorbij. Met Duitschland is Tsjecho-Slowakije nog nooit in een ernstig conflict gewikkeld geweest en Benesj zeide, dat men ook met het huidige Duitschland op denzelfden vriendschappelijken voet zal staan als met het Duitschland van Stresemann. Hetzelfde is het geval met Sovjet-Rusland. De betrekkingen van Tsjecho-Slowakije met Polen zijn den laatsten tijd tot onze vreugde nog intiemer en hartelijker geworden. Maar het pact is ook niet gesloten tegen Hongarije. De Kleine Entente is evenmin als vazalstaat van Frankrijk opgericht. De Kleine Entente zal Frankrijk zooveel geven als het van Frankrijk ontvangt. Slechts een zoodanige vriendschap kan permanent blijven. Al wenschen wij ook geen gewapend conflict, toch gelooven wij, aldus Benesj, dat de gebeurtenissen, welke ons te wachten staan, ernstig zullen zijn. (Vorig bericht blz. 696 E.)

A. PROF. MR. DR. L. **TRIEBELS** OVERLEDEN. — Te zijnen huize aan den Canisiussingel te Nijmegen is op 28 Febr. '33 op 59-jarigen leeftijd overleden prof. mr. dr. L. Triebels, hoogleeraar in de bedrijfsleer, meer in het bijzonder de organisatie en techniek van onderneming en bedrijf, alsmede in de sociale wetgeving aan de R K. Handelshoogeschool te Tilburg. Door dit sterfgeval verliest de R.K. Handelshoogeschool voor de eerste maal een lid van haar docentencorps.
Den 15en Maart 1930 werd hij tot hoogleeraar in Tilburg benoemd, welke functie hij aanvaardde niet een rede over de beteekenis van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie in den geest van Leo XIII en Pius XI.
Ter gelegenheid van de Rerum Novarumherdenking trad hij in verscheidene plaatsen op officieele herdenkingsbijeenkomsten als redenaar op en laatstelijk publiceerde hij nog een beschouwing over de hoofdlijnen der encycliek „Quadragesimo Anno".
(Vor. ber. **Onderwijs** 631 **D.**)

4 MAART 1933

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. — Indische begrooting. - Onderwijsbegrooting aangenomen. — De Tweede Kamer en minister De Graaff zijn over de door den Volksraad verworpen afdeeling Onderwijs van de Indische begrooting geheel tot overeenstemming gekomen: de minister heeft belangrijke toezeggingen gedaan en de Kamer heeft de moties van den heer Ter Laan verworpen.
Het wetsontwerp tot goedkeuring dezer afdeeling werd ten slotte met 42—16 stemmen aangenomen.
(Vor. ber. Eegrooting 715 E.; Ned. O.-Indië: Onderwijs 516 I.)

C. LANDBOUW. — Steunmaatregelen. — In verband met de nieuwe steunmaatregelen voor den landbouw, waarvan de regeering op 1 Maart '33 de ontwerpen heeft afgekondigd, kan hier in een kort bestek opgegeven worden wat voor den landbouw gedaan is. Het orgaan van den Noord-Brabantschen Chr. Boerenbond geeft het volgende lijstje:
Steun aan de suikerbietenteelt (in 1931 7 millioen, in 1932 14 millioen gulden). Waar naast het wetje op het compenseerend invoerrecht op suiker, dat een verhooging van f 2.40 per 100 K.G. suiker voor den binnenlandschen suikerprijs gaf.
Steun aan de aardappelmeelindustrie (in 1931 een crediet van 4½ millioen tegen 2%, in 1932 f 2.400.000 steun. Voor 1933 is een nieuwe steunregeling door de regeering aangekondigd bij de behandeling van Hoofdstuk X der Rijksbegrooting 1933).
Een renteloos crediet voor de bollenkweekers (Breezand) ad f 50.000.
Een renteloos crediet van f 750.000 gulden voor den tuinbouw in Noord-Holland.
De Tarwewet-1931, neerkomend op een ateun van 10½ millioen aan den tarwebouw (in 1931).
De Crisis-Zuivelwet 1932, economisch te waardeeren op een steun van circa 60 millioen gulden voor de melkveehouderij.
De Crisis-Varkenswet, waarvan de prijs verhoogende, of wil men de prijsinzinking-tegengaande werking valt te schatten op circa 40 millioen gulden.
Garantieregeling ten behoeve van de kippenhouderij, tot een maximum bedrag van f 3.493.000.
Steun aan de vlasindustrie (f 960.000).
Steun aan den tuinbouw (garantieregeling van prijzen van tuinbouwproducten over 1932) ten bedrage van 5 millioen gulden.
Steun aan de Griendcultuur. in de Tweede Kamer aangenomen, ad f 100.000.
Wijziging van de Tarwewet-1931, door de Tweede Kamer aangenomen, zal bij een te vermalen oogst van 300.000 ton en een richtprijs van 12 gulden of 7 gulden boven den wereldmarktprijs, neerkomen op een steun van 21 millioen aan den tarwebouw.
Daarbij komen nog: Crisis-pachtwet-Ebels, vleeschcontingenteering en invoerrechtverhooging van rundvleesch en van aardappelen.
(Noord-Brab. Chr. Boerenbond)

D. NOORWEGEN. — Nieuwe regeering. — Mowinckel, die na het aftreden der Noorsche regeering belast was met de vorming van een nieuw kabinet, is hierin thans geslaagd. Hij is zelf premier en tevens minister van Buitenlandsche Zaken. Minister van Financiën is Lund en van Handel Meling.
Naar aanleiding van eenige perscommentaren heeft Mowinckel het volgende communiqué gepubliceerd: „De nieuwe regeering zal in elk opzicht de politiek van het vorige kabinet met betrekking tot de Groenland-kwestie, welke op het oogenblik voor het Internationale Hof te Den Haag wordt behandeld, voortzetten. De nieuwe regeering zal geen enkelen stap in deze kwestie doen, zoolang het Hof geen uitspraak heeft gedaan. Indien dit gebeurd is, zal de kwestie van onze toekomstige politiek, wat Groenland aangaat, natuurlijk aan het Storting voorgelegd worden."
Het kabinet is door den Koning beëedigd.
(Tidens Tegn). (Vor. bericht blz. 707 B.)

E. **VEREENIGDE** STATEN. — De ambtsaanvaarding van president Roosevelt. — Franklin Delano Roosevelt, de nieuw-gekozen Amerikaansche president heeft op 4 Maart '33 zijn ambt aanvaard. Uit alle deelen van het land waren vele duizenden belangstellenden naar Washington gekomen om getuige te zijn van de plechtige ambtsoverdracht voor het Capitool.
Precies te 13 uur (Amerik. tijd) verscheen op het platform het oude kabinet, Hoover, Stimson, Mills en de andere ministers. Vijf minuten later verscheen Franklin Roosevelt, die onmiddellijk door den hoogen bondsrechter op de grondwet werd beëedigd.
Daarna nam president Roosevelt het woord. Allereerst gaf hij een overzicht van den toestand dien men open en eerlijk onder de oogen moest zien. Verantwoordelijk voor den huidigen noodtoestand is de algemeene vrees, die door niets wordt gerechtvaardigd. Hulp is mogelijk door krachtige regeeringsmaatregelen, zooals die in oorlogstijd zijn genomen. Het land vraagt naar daden en wel zonder eenig verwijl.
Roosevelt sprak daarna over plannen tot het exploiteeren van de natuurlijke hulpbronnen van het land en wees maatregelen aan, die ten doel hebben de beheerskosten radicaal te verminderen. Verder verdedigde hij een principieele bankreorganisatie en de saneering der valuta. Een speciale zitting van het Congres zal zich met deze en andere zaken moeten bezig houden. De Amerikaansche regeering zal zorgdragen dat het geld niet meer in handen van specu-

lanten en gewetenlooze woekeraars komt. Ieder Amerikaansch burger moet weer iets van zijn geld hebben. Aan de buitenlandsche politiek wijdde Roosevelt naar verhouding slechts weinig woorden. Amerika wil de politiek van den goeden buur volgen. De verbetering van de internationale handelsbetrekkingen is weliswaar uiterst belangrijk, maar komt toch in verband met den binnenlandschen toestand eerst op de tweede plaats. Roosevelt legde daarna den nadruk op de heiligheid der internationale verdragen en de onderlinge onafhankelijkheid van de volkeren der wereld. Hij verklaarde, blijkbaar met het oog op de oorlogsschulden, dat Amerika niet alleen moet nemen, maar ook geven.

Tenslotte verklaarde de president dat Amerika zelf met eerbiediging van zijn democratische grondwet met het oog op den buitengewonen noodtoestand voorloopig van den normalen segeeringskoers moet afwijken, waarom hij het Congres om volmachten zou verzoeken, zooals die in geval van een vijandelijken inval noodig zijn.

De rede van Franklin Roosevelt heeft in het geheele land een diepen indruk gemaakt. Aigeineen wordt toegegeven dat buitengewone gebeurtenissen ook buitengewone maatregelen eischen. (**Vor.** ber. blz. 703 C.; **photo** pres. **Roosevelt** 563 C.)

A. VEREENIGDE STATEN. — **Faillissementswet** door den Senaat goedgekeurd. — De Senaat heeft de nieuwe faillissementswet goedgekeurd, die betrekking heeft op particulieren en op de spoorwegmaatschappijen. (Vorig bericht blz. 680 C.)

B. VEREENPGDE **STATEN.** — Bankcrisis — **Bank**sluiting in den Staat New York — **Beursvacantie** van drie dagen. — De gouverneur van den Staat New York heeft bijna den geheelen nacht geconfereerd met den gouverneur van de Federal Reserve Bank, waarna besloten is een bankinoratorium af te kondigen tot 6 Maart.

Men vermoedt dat de effectenbeurs en de andere markten automatisch hierdoor zullen worden getroffen.

De gouverneur van den staat New York verklaarde, dat het sluiten van de banken in de andere staten, New York zoodanig heeft overladen, dat deze radicale maatregel onvermijdelijk was.

Naar V.D. uit New York meldt, heeft de regeering voor de geheele Vereenigde Staten een „beursvacantie" van drie dagen afgekondigd. Naar verluidt is deze „beursvacantie" niet afgekondigd ter voorbereiding van de opheffing van den gouden standaard, doch slechts ter verdediging van den dollar. (V. b. 709 C.)

5 MAART 1933

C. VOETBAL, — **Nederland-Hongarije.** — Het Nederlandsche elftal heeft op 5 Maart '33 in het Stadion te Amsterdam een kranige prestatie geleverd, door met slechts 2—1 van Hongarije te verliezen. Maar wat nog meer zegt: tot het laatste oogenblik was de overwinning der technisch veel sterkere Hongaren in gevaar. (Vorig bericht blz. 659 G.)

D. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Provincie **Jehol** door Japansche troepen bezet. — Het Japansche oppercommando deelt mede, dat de voorhoede van de Japansche cavalerie de hoofdstad van Jehol, Tsjende, heeft bezet.

De Japanners namen 18000 Chineezen gevangen, onder wie zes generaals en vele andere hooge officieren.

De bevelhebber der Japansche troepen in Jehol, generaal Mogi, heeft naar het ministerie van oorlog getelegrafeerd, dat de geheele provincie Jehol zich thans in handen der Japanners bevindt. De Japansche troepen zuiveren nu de provincie van de laatste Chineesche troepen.

De Japansche troepen hebben de stad Ling-Yoen aan den Grooten Muur bezet. De Chineesche soldaten vluchten in wanorde. Vele soldaten werpen hun wapenen en uitrusting weg. (Vorig bericht blz. 710 **F.**)

E. DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. — Bij de op 5 Maart '33 gehouden nieuwe Rijksdagverkiezingen zijn volgens het officieele eindresultaat in totaal 39.289.854 stemmen uitgebracht (6 Nov. '32 35.379.011 geldige stemmen).

De officieele samenstelling van den nieuwen Rijksdag is de volgende:

PARTIJEN:	Verkiezing 5 Maart '33 Uitgebrachte stemmen 88,5 %.	Verkiezing 6 Nov. '32 Uitgebrachte stemmen 80 %.
Nat. Socialisten	288	196
Soc. Democraten	120	121
Communisten	81	100
Centrum	73	70
Duitsch-Nationalen	—	51
Duitsche Volkspartij	2	11
Economische Partij	—	1
Beiersche Volkspartij	19	20
Duitsche Staatspartij	5	2
Strijdfront Zw.-Wit-Rood *)	52	
Andere partijen	7	12
	647	584

*) Groep Hugenberg-v. Papen-Seldte.

De belangrijkste partijen kregen het volgende aantal stemmen:

PARTIJEN:	5 Maart '33	(%)	6 Nov. '32	(%)
Nat. Socialisten	17.264.323	(43,9)	11.705.256	(33,2)
Soc. Democraten	7.176.226	(18,3)	7.231.404	(20,7)
Communisten	4.746.034	(12,1)	5.970.833	(17)
Centrum	4.289.354	(10,9)	4.228.322	(11,9)
D.-Nationalen		(—)	3.061.626	(8,7)
Duitsche Volksp.	431.880	(1,1)	659,703	(1,8)
Econom. Partij	——	(—)	110.117	(0,3)
Duitsche Volksp.	431.880	(1,1)	659.703	(1,8)
Duitsche Staatsp.	335.259	(0,8)	337.871	(0,9)
Strijdfront Zw.-Wit-Rood	3.131.336	(8,0)	——	(—)
Andere partijen	709.149	(1,8)	——	(—)

(V. b. 692 G.; Verkiezingen 6 Nov. '32: 559 D.)

F. DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag. - Verkiezingen. — Voor den Pruisischen Landdag heeft op 5 Maart '33 86,3 pct. van het kiezerskorps gestemd en wel met den volgenden uitslag:

	Nieuw	(%)	Oud	(%)
Nat. Socialisten	10.309.000	(43,3)	8.007.384	(36,2)
Soc. Democraten	3.961.000	(16,6)	4.675.173	(21,2)
Communisten	3.136.000	(13,1)	2.819.763	(13,3)
Centrum	3.368.000	(14,1)	3.371.932	(15,3)
zwart-wit-Rood	2.110.000	(8,8)	1.524.230	(6,9)
Duitsche Volksp.	243.000	(1)	330.745	(1,5)
Chr. Soc.	215.000	(0,8)	255.267	(1,6)
Staatspartij	165.000	(0,7)	332.490	(1,5)
Totaal met kleine part.	23.850.000		22.065.427	

De verdeeling der Landdagzetels is als volgt:

	Nieuw	Oud.
Nationaal Socialisten	211	162
Sociaal-Democraten	80	93
Centrum	68	67
Communisten	63	57
Duitsch-Nationalen *)	43	31
Duitsche Volkspartij	3	7
Duitsche Staatspartij	3	2
Chr. Soc. Volksdienst	2	2
Duitsch-Hannoveranen	1	1
Sociaal-Republ. Partij	—	1
Totaal	474	423

*) Strijdfront Zwart-Wit-Rood. (Vor. ber. 681 **C.**; Landdagverkiezing **24** April '32: 317 **C.**)

6 MAART 1933

G. VEREENIGDE STATEN. — **Bankcrisis. - Embargo op** goud en zilver. — President Roosevelt heeft een proclamatie uitgevaardigd, waarbij een embargo

wordt ingesteld op den export van goud en zilver, terwijl het buitenlandschen naties verboden is goud te earmarken. President Roosevelt heeft verder de nationale „Bankholiday" verlengd tot 9 Maart 1933. De minister van Financiën Woodin heeft verklaard dat de maatregelen van Roosevelt geenszins beteekenen, dat nu ook de gouden standaard wordt opgeheven, en dat een zoodanige interpretatie een ernstige misvatting zou zijn. (Vorig bericht blz. 717 B.)

A. VEREENIGDE STATEN. — **Bankcrisis.** - Clearing-house-scrips (noodgeld). — De New Yorksche bankiers hebben een formeel plan opgesteld voor de uitgifte van clearing house certificaten, dat in werking zal treden, zoodra het door den minister van Financiën is goedgekeurd. De scrips zullen worden uitgegeven tegen de liquide activa der banken, welke thans op vergaderingen der plaatselijke bankiers worden getaxeerd.
Volgens de bestaande plannen zullen de banken, die aangesloten zijn bij het clearing house, b.v. te New York, staatsfondsen en andere onderpanden, welke thans bij de Federale Reserve Banken verdisconteerd kunnen worden, aan het clearing house zenden, waarna het clearing house op dit onderpand certificaten zal uitgeven.
Na aldus certificaten te hebben verkregen, zullen de banken scrips uitgeven, die de plaats van geld zullen innemen.
Gemeld wordt, dat de certificaten interest zullen dragen.
Chicago, Philadelphia, Detroit, San Francisco en alle andere groote financieele centra overwegen eveneens de uitgifte van certificaten en scrips.
De American Bank Note Company is dag en nacht bezig met het drukken van clearing house certificaten.
Clearing house certificaten en scrips der meeste steden moeten tegen elkaar inwisselbaar zijn.
De kwestie der clearing van scrips tusschen de verschillende leden door middel van het Federale Reserve Stelsel moet nog worden geregeld. De scrips zullen den druk op de Federale Reserve Banken verminderen.
(Vorig bericht blz. 717 G.)

7 MAART 1933

B. VERHOUDING TUSSCHEN JAPAN EN NEDERLAND. — **Nederl.** Oost-Indië. - Onderhoud met den heer Matsoeoka. — Op 6 Maart '33 is te Den Haag de heer Matsoeoka, het hoofd van de Japansche delegatie bij den volkenbond, aangekomen.
De heer Matsoeoka was zoo welwillend aan een aantal Nederlandsche journalisten een onderhoud toe te staan, dat in hoofdzaak betrekking had op de verhouding tusschen Japan en Nederland, meer in het bijzonder met het oog op Nederl.-Indië.
Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De eerste vraag, welke den heer Matsoeoka gesteld werd was, wat er juist is van de geruchten betreffende een non-agressie-verdrag tusschen Japan en Nederland, dat het doel zou zijn van het bezoek aan ons land.
De heer Matsoeoka antwoordde daarop, dat hij geen enkele officieele opdracht van zijn regeering heeft en de positie welke hij inneemt zijn regeering tot niets binden kan. Een andere kwestie is — zeide de heer Matsoeoka — dat ik wel steeds een bepaalde opinie heb gehad betreffende de ontwikkeling van den toestand in de Zuidzee en wel zeer in het bijzonder betreffende de wijze waarop Nederland en Japan met elkaar zullen samengaan. Ook voor Japan zijn daar groote belangen mee gemoeid. De heer Matsoeoka wees in dit verband op Nieuw Guinea, een reusachtig eiland, waarop tallooze menschen zich nog zouden kunnen vestigen. Dit is voor Japan met zijn enorme overbevolking van ontzaglijk gewicht.
Japan wil echter uitsluitend een regeling verkrijgen op een vreedzame wijze. De verzekering van vredelievende gezindheid moet voor Nederland voldoende zijn, daar zij van Japansche zijde zoo uitdrukkelijk mogelijk is gegeven. Wanneer men geen vertrouwen in ons heeft, dan helpt een non-agressie-verdrag toch ook niet.
Nog eens rechtstreeks gevraagd naar het doel van zijn komst, zeide de heer Matsoeoka dat hij van meening was, dat Japan iets doen moest, om Nederland te overtuigen van de absolute vredelievendheid van Japan. Niemand in Japan ducht van Nederlandsche zijde gevaar, terwijl men ook in Nederland moet beseffen, dat van Japansche zijde men slechts een vriendschappelijke politiek, gericht op onderlinge samenwerking heeft te verwachten.
Wat het Japansche optreden in Mandsjoerije betreft, — zoo ging de heer Matsoeoka verder, — dit moet geenszins aangemerkt worden als een algemeene karaktereigenschap van Japan, waar ook Nederland na eenigen tijd door getroffen zou worden. Als wij den Pacific hadden willen veroveren, was er reeds eeuwen lang gelegenheid voor geweest. Japan heeft dit echter nooit gedaan en daarom mag men met alle reden concludeeren, dat het Japansche volk den vrede wenscht. Ja, men mag zelfs als een der karakteristieke eigenschappen van Japan aanmerken, dat het nooit iets wegneemt, wat een ander toebehoort, tenzij het echter gedwongen wordt, want, voegde de heer Matsoeoka er aan toe, wanneer wij gedwongen worden om te vechten, dan kunnen wij ook vechten.
In verband met deze opmerking werd den heer Matsoeoka nog gevraagd, of, naar zijn meening, de mogelijkheid aanwezig was, dat Japan in de toekomst inderdaad door den loop der omstandigheden gedwongen zou worden tot een minder vredelievende verhouding, mede in verband met de oliehavens op N. O.-Borneo.
Hierop antwoordde de heer Matsoeoka, dat hij een dergelijk conflict op geen enkele wijze kon voorzien. Iets dergelijks zou alleen mogelijk zijn in geval van een oorlog tusschen Amerika en Japan. Deze mogelijkheid nu verwierp hij ten eenenmale. Er is geen enkele reden voor oorlog tusschen deze twee landen, integendeel, men heeft het grootste belang bij den vrede.
De heer Matsoeoka is jarenlang in Amerika geweest en hij is er stellig van overtuigd, dat geen enkele Amerikaan aan een agressieven oorlog met Japan denkt, en wat Japan zelve betreft, niemand zal in ernst gelooven, dat dit land Amerika zal aanvallen; een Pacific-conflict zooals dat reeds jaren lang wordt voorspeld, bestaat alleen maar in de verbeelding van sommige menschen. Zij die de sentimenten kennen en van de verhoudingen op de hoogte zijn, weten wel beter.
Met deze categorische ontkenning van de mogelijkheid van een Pacific-conflict, achtte de heer Matsoeoka tevens beantwoord de vraag of Japan ooit tot een ingrijpen op Borneo zou overgaan.
Wanneer men dit conflict imaginair acht, spreekt het vanzelf, dat men deze vraag ontkennend moet beantwoorden.

C. MR. **TRIP'S** VERKLARING INZAKE DEN GOUDEN **STANDAARD** EN DE GEBEURTENISSEN IN AMERIKA. — Mr. L. J. A. Trip, president der Nederlandsche Bank, verklaarde, dat door de Nederlandsche Bank geen speciale maatregelen worden genomen naar aanleiding van de gebeurtenissen in Amerika. De Nederlandsche Bank zet haar politiek van handhaving van den gouden standaard voort op de wijze zooals tot nu toe is geschied.
De omstandigheden, die in andere landen tot een opheffing van den gouden standaard hebben geleid, zijn hier niet in die mate als elders aanwezig.
Ons bankwezen is volkomen gezond.
(Vor. ber. Bankcrisis in de Ver. Staten **718 A.**; Nederland: Gouden standaard **688 D.**)

A. NEDERLAND. — Verbond van Nationaal Herstel. — Het Comité van Initiatief van het Verbond voor Nationaal Herstel, ontstaan door oproeping van generaal **C. J.** Snijders, heeft een manifest gepubliceerd waaraan wij eenige punten ontleenen, welke het doel van het verbond aangeven.

1e. Erkenning van het Christelijk karakter van ons volksleven als den historischen grondslag en den bezielenden geest onzer nationale beschaving.

2e. De nationale Staat als de staatkundige verwerkelijking van de historische vrijheidsgedachte op geestelijk en stoffelijk gebied.

3e. Trouw aan het Oranje-Huis.

4e. Versterking van het Overheidsgezag; géén treden van het Parlement op het terrein der uitvoerende macht. Volksvertegenwoordigers, die het nationaal belang boven het partij-, groeps- of klasse-belang stellen.

Grondwetswijziging in nationalen geest. Verandering van het kiesstelsel.

Uitsluiting uit overheidsambten en militairen dienst van personen, die zich hebben uitgesproken voor ondermijning en gewelddadige aantasting van het gezag en de openbare orde.

5e. Bevordering van de Rijkseenheidsgedachte: handhaving en versterking van den band tusschen de verschillende deelen van het Rijk.

Ge. Handhaving en verzorging van de weerbaarheid onzer Rijksgebieden tot wettige zelfverdediging tegen aanvallen van buiten.

7e. Handhaving van de individueele bestaansverantwoordelijkheid: de overheid zorge voor zoo gunstig mogelijke voorwaarden, waaronder men door arbeid, spaarzaamheid en goeden levenswandel tot bestaanszekerheid en welvaart kan komen.

Aanmoediging tot vorming en bescherming van kleine vermogens.

Bescherming in het bijzonder van de landbouwende bevolking als bron van onze nationale kracht.

8e. Bevordering van de nationale productie. Krachtige bestrijding der werkloosheid, echter op economischen grondslag.

9e. Eén algemeene Nederlandsche radio-omroep met bijzondere radio-omroepvergunning voor speciale doeleinden.

10e. Tegengaan van overmatige arbeidsbeperking (winkelsluiting).

11e. Hervorming der sociale verzekeringen zoodanig, dat deze ten bate komen van alle economisch zwakken, onverschillig, of zij al of niet in loondienst werkzaam zijn of geweest zijn.

Optreden tegen monopolistische en andere uitwassen zoowel van kapitaal als van arbeid.

12e. Gezonde internationale en interkoloniale samenwerking op basis van de Nationale Gedachte.

B. SCI-IAATSENRIJDEN. — Wereldrecords. — Nu de voornaamste internationale schaatsenwedstrijden achter den rug zijn, geven wij een opsomming van de wereldrecords in 1933. Zooals men uit onderstaand lijstje ziet, heeft Noorwegen niet minder dan 4 van de 6 wereldrecords op zijn naam.

500 M.: Engnestangen (Noorwegen) 42.5 sec.
1000 M.: Thunberg (Finland) 1 min. 27.4 sec.
1500 M.: Mathisen (Noorwegen) 2 min. 17.4 sec.
3000 M.: Staksrud (Noorwegen) 4 min. 59 sec.
5000 M.: Heiden (Nederland). 9 min. 19.2 sec.
10.000 M.: Ballangrud (Noorwegen) 16 min. 46.4 sec.

Bij de dames zijn de wereldrecords de volgende:

500 M.: Landbeck (Oostenrijk) 51.5 sec.
1000 M.: Landbeck (Oostenrijk) 1 min. 48.5 sec.
1500 M.: Potter (Canada) 2 min. 34 sec.
3000 M.: Nehringowa (Polen) 6 min. 52.8 sec.
5000 M.: Nehringowa (Polen) 11 min. 30.5 sec.

(Tidens Tegn). (Vorig bericht blz. **669** C.)

C. NEDERLAND. — Geen burgerbestuurders **in Marinebonden.** — Eisch van **Minister Deckers** aanvaard. — In de op 1 Maart gehouden vergadering van den bij C. A. M. B. O. aangesloten Bond van marine-onderofficieren, ia met algemeene stemmen besloten het advies van het hoofdbestuur, om den eisch van den minister van Defensie om de burgerbestuurders van het C.A.M.B.O., de H.H. v. d. Vaart, De Neys, Van Klaveren en Smit te ontslaan, te aanvaarden. Besloten is, dat dit ontslag binnen den kortst mogelijken termijn zal ingaan.

(Vor. ber. **Marinebonden 710** E.; Leger ***enz.* 712** D.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Aanslag op **president** Roosevelt. - **Cermak** overleden. — Cermak, de burgemeester van Chicago, die op 16 Febr. '33 bij den aanslag op president Roosevelt ernstig werd gewond, is op 6 Maart '33 overleden. (Vor. ber. blz. **697** F.)

E. JAPAN. — Aardbeving en vloedgolf. — Het Japansche ministerie van Binnenlandsche Zaken deelt mede dat de officieele telling van het aantal slachtoffers der aardbevings- en stormcatastrophe, waardoor het Noorden van het groote eiland Hondsjoe op 2 Maart 1933 werd geteisterd, nog niet beëindigd is. Zesenvijftigduizend menschen zijn volkomen dakloos. De materieele schade bedraagt ongeveer 14 millioen yen. Naar verder verluidt, zijn tot nu toe reeds meer dan 2000 lijken geborgen. Met inbegrip van de vermisten bedraagt het aantal slachtoffers dus 3000. Zesenveertighonderd huizen zijn volkomen vernield, terwijl negenduizend huizen zwaar beschadigd zijn. De Japansche Keizer heeft een millioen yen ter beschikking gesteld voor de leniging van den nood.

F. OCEANOGRAPHIE. — De diepte van de oceanen. — Een wetenschappelijke expeditie onder leiding van dr. Paul Bartsch heeft een nieuwe diepte vastgesteld van den Atlantischen Oceaan. De expeditie heeft op 75 mijl ten Noorden van Porto Rico bevonden, dat de Oceaan daar 9 mijl (bijna 14½ K.M.) diep is. Dit is de grootste diepte welke ooit is ontdekt voor een wereldzee.

De diepste plaats welke tot dusver bekend was, was vastgesteld door den Duitschen kruiser Emden in den Stillen Oceaan tusschen Nederl.-Indië en Japan, waar een diepte van 10 K.M. geconstateerd werd.

(Zie Diepzee-onderzoek blz. **528 G.)**

G. BANKEN **IN** MOEILIJKHEDEN. — Cuba en Porto **Rico.** — Op 6 Maart '33 is zoowel voor Cuba als voor Porto Rico een bankmoratorium van drie dagen uitgevaardigd.

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Voorzorg op Borneo. — Naar wij vernemen, schrijft „De Telegraaf", is een deel van de militie op Borneo onder de wapenen geroepen in verband met den gespannen toestand in het Verre Oosten. Dit wil niet zeggen dat onmiddellijk gevaar zou dreigen. De toestand wordt echter door de autoriteiten als van dusdanigen aard beschouwd, dat enkele buitengewone maatregelen niet achterwege kunnen blijven. (Vor. ber. blz. **718** B.)

I. DUITSCHLAND. — **Rijksdagverkiezingen.** - Persstemmen. — Frankrijk: De overwinning der nationaal-socialisten bij de verkiezingen in Duitschland heeft niet nagelaten indruk te maken op de Fransche openbare meening. De portée van het verkiezingsresultaat wordt door de Parijsche bladen onderstreept.

„l'Echo de Paris" spreekt van een triomf en een eclatante overwinning van Hitler. De linkerzijde, aldus het blad, is glorieus en definitief verslagen.

De Berlijnsche berichtgever van „Le Journal" verklaart o.m.: Duitschland toont ons vandaag een onopgesmukt gezicht en men moet werkelijk onbekwaam worden geacht de juiste beteekenis van deze verkiezing te begrijpen als men er zich geen rekenschap van zou geven, dat men staat tegenover een nationalistisch blok, dat bestaat uit verschillende volksdeelen, doch homogeen is, omdat het bezield is door dezelfde idealen.

Het „Petit Journal" zegt o.m.: De regeeringscoalitie heeft niet het groote succes geboekt, dat zij heeft

verwacht en daarom kan zij het constitutioneele probleem niet oplossen zonder steun te zoeken.
De „Petit Parisien" schrijft o.m.: Alles is gedaan om het verkiezingsresultaat ditmaal zoo effectief mogelijk te doen zijn. Onder deze omstandigheden laat de uitslag der verkiezingen geen twijfel over.
De socialistische „Populaire" spreekt van Rijksdagverkiezingen onder nationaal-socialistische terreur.

Engeland: De „Daily Express" schrijft: Een grooter Duitschland dan de wereld ooit heeft aanschou d zal worden opgebouwd.
De „Beaverbrook"-pers schrijft dat Duitschland bij een kiezersopkomst als nimmer tevoren, beslist heeft of het door Hitler en zijn bondgenooten zal worden geleid of niet.
De „Daily Mail" wijst in het bijzonder op de verovering van het sociaal-democratische en communistische bolwerk Hamburg. Dit feit is van een grootere beteekenis dan het geheele resultaat der verkiezingen.
In de berichten uit Berlijn wordt er op gewezen dat de nationale regeering thans een meerderheid van het Duitsche volk achter zich heeft en daarmede vast en onaantastbaar in het zadel zit.
Zelfs de bladen van links erkennen de overwinning der nationaal-socialisten en van het strijdfront Zwart-Wit-Rood.

Italië: Onder het opschrift „De overwinning van het nieuwe fascistische Duitschland" schrijft Gayda in den semi-officieelen „Giornale d'Italia", dat Weimar definitief dood is. De thans nog bestaande oppositie is verdeeld en overeenstemming tusschen sociaal-democraten en communisten eenerzijds en het katholieke centrum anderzijds is niet wel mogelijk te achten. Men moet integendeel verwachten, dat reeds een toenadering tusschen het Centrum en Rijkskanselier Hitler aan den gang is.
Voor ons, aldus vervolgt Gayda, is de weg der Europeesche cultuur duidelijk afgeteekend. De vriendschap en de samenwerking tusschen Italië en Duitschland worden heden versterkt door de naar voren gekomen verwantschap van geest en wil. Dit worden steeds beslissender factoren voor de oriënteering en den cultureelen vooruitgang in het onrustige Europa, dat rechtvaardigheid en eenheid zoekt.

Zweden: Terwijl een deel van de pers der linkerzijde, o.m. „Dagens Nyheter" spreekt van een ongeloofelijke verkiezingsterreur, beoordeelt men ter rechterzijde het resultaat volkomen zakelijk en sympathiek.
„Svenska Dagbladet" constateert in een hoofdartikel, dat de verkiezing bewijst, hoezeer de Duitsche arbeidersklasse toegankelijk is voor de nationale leuze. De nieuwe Rijksdag zal waarschijnlijk in hoofdzaak werken aan constitutioneele kwesties en het resultaat daarvan zou des te effectiever kunnen zijn, daar de sociaal-democraten en de communisten bij elkaar nog geen derde van het aantal mandaten bezitten. Het aan het bewind zijn van een kabinet Hitler-Von Papen-Hugenberg in ongewijzigden vorm, komt niet alleen overeen met de eischen van de formeele democratie, maar is de best mogelijke waarborg voor Duitschlands binnenlandsche rust en economische consolideering.

Oostenrijk: Het Christelijk-sociale „Wiener Tageblatt" schrijft onder den titel „overwinning der rechterzijde in Duitschland": Het Duitsche volk heeft geheel ondubbelzinnig rechts gestemd. Uit de verkiezingsresultaten blijkt dat de Marxistische partijen de meerderheid van tweederde tegen zich hebben, wanneer het principieele kwesties in deze richting betreft.
De nationaal-socialistische „Kampfruf" schrijft: De overwinning is aan ons. Bij deze verkiezing is gebleken dat eenige weken regeeren van Hitler voldoende waren om de meerderheid van het Duitsche volk te bewegen zich uit te spreken voor den nationaal-socialistischen koers.
In hetzelfde blad zet Frauenfeld, de leider van de Gouw Oostenrijk, zijn standpunt uiteen nopens het resultaat der verkiezingen. Hij zegt o.m.: Dit uur is voor Oostenrijk zeer ernstig. Mogen degenen die het lot nog krampachtig vasthouden en het grootsche historische gebeuren willen tegenhouden, dit erkennen. Onze lankmoedigheid is uitgeput en we waarschuwen de heeren. Oostenrijk kan de macht niet afzijdig staan. Het is de plicht der N.S.D.A.P. Oostenrijk te incorporeeren in de groote lotsgemeenschap.
(V. b. **Rijksdagverkiez. 717** E.; **Persuitlat. 560** B.)

8 MAART 1933

A. PETROLEUM. — Wereldproductie **in 1932.** — Volgens de officieele gegevens bedroeg de wereldproductie van ruwe olie in **1932 1.293.829.801** barrels tegen 1.355.385.512 barrels in **1931,** hetgeen een vermindering beteekent van **61.555.711** barrels of **4.75** pct. Van deze totale hoeveelheid werden geproduceerd door de Vereenigde Staten **60.51** pct. of **782.665.000** barrels tegen **850.275.000** barrels in **1931,** dus een daling van **67.610.000** barrels.
De pogingen om de productie meer aan het verminderde gebruik aan te passen had tot gevolg een lagere productie in de Vereenigde Staten, Venezuela, Columbia, Peru, Polen, Sarawak, Egypte, Ecuador en Canada. De daling in Rusland was aan andere oorzaken te wijten. Een hoogere productie werd verkregen in Perzië, Roemenië, Trinidad en Ned. Oost-Indië.
Onderstaande tabel, ontleend aan „World Petroleum", geeft een overzicht van de productie der voornaamste productielanden.

	1932 barrels	1931 barrels
Var. Staten	**782.665.000**	**850.275.000**
Rusland	149.719.700	**156.342.900**
Venezuela	**118.635.671**	**120.069.462**
Roemenië	**50.491.205**	**46.333.945**
Perzië	**45.122.455**	**40.253.486**
Mexico	**32.802.285**	**33.038.853**
Ned. Oost-Indië	39.584.027	32.818.346
Columbia	**16.384.956**	**18.237.190**
Argentinië	**13.166.900**	**11.709.759**
Peru	**9.899.266**	**10.102.116**
Trinidad	10.023.780	**9.743.763**
Eng.-Indië	8.436.864	**7.830.101**
Polen	3.905.230	**4.397.760**
Sarawak	**2.274.043**	**3.338.472**
Japan	**2.340.000**	1.884.285
Egypte	**1.742.370**	**1.845.938**
Ecuador	**1.573.857**	**1.750.633**
Canada	**1.054.373**	**1.583.339**
Duitschland	**1.824.019**	1.778.602
Irak	1.200.000	1.200.000
Frankrijk	**552.000**	**512.862**
Andere landen	**432.800**	**338.700**
Totaal	**1.293.829.801**	**1.355.385.512**

Van de wereldolieproductie in **1932** produceerden de Vereenigde Staten **60.51** pct., Zuid-Amerika **13.08** pct., Azië **7.56** pct., Europa **15.96** pct., Mexico **2.54** pct. en de rest **0.35** pct.
Het afgeloopen jaar werd volgens World Petroleum gekenmerkt door een beperking der productie in de Vereenigde Staten, verder door het feit dat Rusland niet in staat bleek de in het 5-jarenplan vastgestelde productie te bereiken en door een scherpe stijging der productie in Roemenië. De hoogere productie van Argentinië is te danken san het programma tot bevordering der eigen industrie, terwijl de stijging der Duitsche productie te danken is aan het openen van nieuwe velden in Thuringen. (World Petroleum)
(Vorig bericht **blz. 646** F.)

B. BEWAPENING. — **Groote** wapenleveranties. — De „Daily Express" meldt in een bijzonder bericht uit Le Creusot dat de Fransche wapenfabrikanten Schneider reusachtige hoeveelheden wapenen leveren naar Japan en andere staten. De Fransche wapenfabrieken, aldus de correspondent van het blad, wer-

ken dag en nacht. Zij hebben de grootste productie sinds den wereldoorlog.
De Hotchkiss-fabrieken zenden kanonnen naar China, Japan, Rusland en Argentinië. Uit Boulogne en Rouaan vertrekken groote zendingen machinegeweren naar Bolivia en Paraguay. Te Le Creusot zijn alle werkplaatsen waar gewoonlijk wielen voor tractors, locomotieven, rails en dergelijke worden vervaardigd, veranderd in munitiewerkplaatsen.
Een dergelijk bericht bevat ook de „Daily Express" welke uit Praag melding maakt van de activiteit der Skoda-werken, waar eveneens dag en nacht wapenen en munitie zouden worden aangemaakt. Thans zijn er meer dan **7000** man werkzaam, tegenover eenige maanden geleden **4000.** (Daily Express)
(V. b. Bewapening als winstbron 655 C.)

A. STALEN BOOSTERBESTRATING. — Te Weenen heeft men een proef genomen met staal als bestratingsmateriaal. Op het met grint afgedekte wegvlak worden roostervormige stalen bouwelementen ter grootte van **3** tot **4.5** M2. gelegd en door schroeven met elkaar verbonden. De roosters bestaan uit zigzagsgewijze op den kant geplaatste **2.5** tot **3** c.M. hooge ijzeren strippen met ongeveer 6 c.M. onderlingen afstand, gelascht op vlak liggende ijzers. De zigzagsgewijze loopende stalen strippen liggen in de breedterichting van de straat. De roosters worden met gewoon grint, split of slakkenzand tot ongeveer **1** c.M. boven bovenkant ijzer gevuld en het geheele straatoppervlak met koude asphaltemulsie gedrenkt. De vulmassa dringt door het verkeer in de tusschenruimte der ijzeren staven. Na eenige weken vormt zich een zwak golvende structuur aan het oppervlak, die verder behouden blijft. De straatribben verhinderen elke verdere afslijting van de vulmassa. Het ontstaan van golven, sporen of gaten moet uitgesloten zijn, terwijl het wegdek geroemd wordt om zijn stroefheid en het afwezig zijn van slipgevaar voor auto's door den zigzagvorm der staven. De aanlegkosten van de stalen roosterstraten moeten niet hooger zijn dan die voor klein plaveisel, baton en asphalt.

B. GRIEKENLAND. — **Regeering-Venizelos** afgetreden. - **Militaire dictatuur.** - Woelingen. — De verkiezingen voor het Parlement op **6** Maart hebben den rechtschen partijen een onverwachte meerderheid gebracht.
Generaal Plastiras, die reeds in **1922** heeft medegewerkt aan de instelling der dictatuur van generaal Pangalos, heeft de militaire dictatuur laten afkondigen, waarna de regeering-Venizelos is afgetreden.
Op 7 Maart werden echter generaal Plastiras en diens medewerkers gearresteerd. De militaire dictatuur van generaal Plastiras is daarmee ten einde.
Een dictatoriale regeering onder generaal Othonaios werd gevormd, welke weder door den leider van de volkspartij, Tsaldaris, is vervangen. (Ethnos, Athene)
(Vor. ber. **Regeering** blz. **662** F.)

C. **DUITSCHLAND.** — Maatregelen der regeering. - Bremen, Hessen, Lubeck, Hamburg, **Thüringen.** - Hakenkruis. - **S.P.D.** —
Bremen en Hessen: Daar de wegens het niet-aftreden der Marxistische senatoren onder de bevolking van Bremen veroorzaakte opwinding de vrees voor onlusten heeft doen ontstaan, heeft de rijksminister van Binnenl. Zaken op grond van de verordening ter bescherming van volk en staat voor de rijksregeering de bevoegdheden der hoogste landelijke autoriteiten op zich genomen, voor zoover dit ter handhaving der openbare rust en veiligheid noodzakelijk is.
Met de waarneming der zaken heeft zij tot nader order den plaatsverv. directeur van het arbeidsbureau te Bremen dr. Markert belast.
Om dezelfde reden heeft de rijksregeering in Hessen ingegrepen.
Met de waarneming der zaken in het kader der aangeduide bevoegdheden is regeeringsraad dr. Muller van het Finanzamt Alsfeld-Oberhessen belast.
Lubeck: Op bevel van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft de nat.-soc. Schroeder de leiding der politie in den staat Lubeck overgenomen.
Vier soc.-dem. senatoren en een senator, lid van de Staatspartij, zijn afgetreden.
Hamburg: De nationaal-socialisten hebben politieke macht genomen.
Thüringen: De regeering van Thuringen heeft ter bescherming van het Duitsche volk en zijn eer de centrale vereeniging van Duitsche staatsburgers van Joodsche geloofsbelijdenis ontbonden en verboden. Deze stap wordt gemotiveerd met het feit dat de werkzaamheid dezer vereeniging tot gevolg zou hebben gehad, dat het ,,nationale Duitschland, de nationale leider en de regeeringen op een onverantwoordelijke, „talmoedistische" en onwaarachtige wijze in het bijzonder in de buitenlandsche pers zouden zijn geschaad,"
Hakenkruis en **zwart-wit-roode** vlag: Op vele regeeringsgebouwen is de hakenkruis-vlag en het oude zwart-wit-rood geheschen.
Sociaal-democratische partij: Het bestuur der S.P.D. heeft een schrijven gericht aan vice-Kanselier von Papen, waarin er op gewezen wordt, dat het partijbestuur op **28** Februari heeft geprotesteerd tegen het verband, dat gelegd werd tusschen den brand in den Rijksdag en de S.P.D. Niettemin is in een circulaire van den Rijkscommissaris voor Pruisen van **3** Maart opnieuw hetzelfde verband gelegd tusschen S.P.D. en Communistische en anarchistische organisaties, waaruit men heeft geconcludeerd tot het recht van verscherpt politieoptreden tegen leden der Sociaal-Democratische organisaties. Het partijbestuur protesteert hier nogmaals tegen en verklaart tevens dat de S.P.D. zich, zoolang zij bestaat, tegen daden van terreur heeft verzet. De brief besluit met het verzoek te willen bewerkstelligen, dat de maatregelen die tegen de S.P.D. zijn genomen, worden ingetrokken, aangezien zij voor de bescherming van orde en veiligheid geenszins gerechtvaardigd zijn.

D. PALESTINA. — Economische toestand. - Het eenige **land** waar welvaart heerscht. — Op een op 2 Maart '**33** door de Jewish Agency voor Palestina te Londen gegeven diner, verklaarde sir Herbert Samuel, dat Palestina thans het eenige welvarende land ter wereld is. Werkloosheid bestaat er niet en de inkomsten overtreffen de uitgaven. Weizmann, die vervolgens het woord voerde, wees er op, dat de Zionisten ongeveer veertig millioen pond sterling in Palestina hebben belegd en dat het nationale tehuis voor het Joodsche volk thans op hechte wijze in den bodem is geworteld. Weizmann gaf voorts uiting aan de sympathie van alle Joden en van alle vrienden van vooruitgang en menschelijkheid met de Joodscke bevolking in Duitschland, welker positie, aldus spreker, steeds meer onhoudbaar wordt.
(Vor. ber. Econ. **structuur** blz. 545 B.)

E. DUITSCHLAND. — Eerste Rijksdagzitting. — De Rijksregeering heeft besloten, dat de nieuw gekozen Rijksdag van **21—22** Maart '**33** zal bijeenkomen.

F FRANKRIJK. — **Leening** van **10 milliard francs** goedgekeurd. — Na langdurige debatten heeft de Kamer het wetsontwerp goedgekeurd inzake de machtiging tot het aangaan van een binnenlandsche leening tot een bedrag van 10 rnilliard. De stemmenverhouding was **360** tegen **185.**
De minister wordt gemachtigd tot **10** milliard francs aan obligaties uit te geven ten laste van het ministerie, met langen of korten termijn, ter dekking van het deficit op de begrootingen **1930-'31, 1931-'32** en **1932.** Bij verordening zullen de voorwaarden der emissie worden bekend gemaakt. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. **712 A.)**

G. JAPAN. — **Beurssluiting.** — In opdracht van **het** Japansche ministerie van financiën waren **alle** beurzen in Japan tot 6 Maart gesloten.
Alle Japansche banken hebben besloten van 6 Maart

af de deviezentransacties te staken met het oog op de Amerikaansche bankcrisis. De overige bankzaken zullen op normale wijze worden afgewikkeld.
De staking der deviezentransacties zal waarschijnlijk duren tot de Arnerikaansche bankcrisis voorbij is.
(Vorig bericht blz. 698 B.)

A. **DUITSCHLAND.** — Invoer op eieren en kaas. — De directie van den landbouw te 's-Gravenhage deelt mede, dat Mijkens telefonisch bericht van den rijkslandbouw-consulent te Berlijn het autonome invoerrecht op eieren met ingang van 11 Maart is gebracht op 70 Mark per 100 kilogram. Dat op harde kaas is verhoogd tot 30 Mark per 100 kilogram, eveneens met ingang van 11 Maart '33. (V. b. Nederland: Eierhandel 651 D.; Kaasinvoer 698 H.)

B. NEDERLAND. — Mr. L. J. A. Trip over de wereldcrisis. —
Op 7 Maart '33 had te Rotterdam de jaarlijkschc receptie van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam plaats. Aanwezig waren de heeren mr. T. J. Verschuur, minister van Economische Zaken en Arbeid, mr. L. J. A. Trip, president van de directie der Ned. Rank, dr. L. J. A. Rutgers, directeur-generaal van den Rijkswaterstaat, ir. M. H. Damme, directeur-generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, dr. H. M. Hirschfeld, directeur-generaal van Handel en Nijverheid, dr. J. A. Nederbragt, chef van de economische en consulaire directie van het departement van Buitenlandsche Zaken, mr. P. Droogleever Fortuyn, burgemeester van Rotterdam en vele andere autoriteiten op verschillend gebied.
De voorzitter der Kamer begroette de aanwezigen, waarna mr. L. J. A. Trip, president der directie van de Ned. Bank, een rede heeft uitgesproken. Spreker begon met het geven van een overzicht van de huidige wereldsituatie, die hij niet aarzelde catastrophaal te noemen. Daarbij komen de moeilijkheden van het nationaal aanpassingsproces dat alle landen zelf moeten doormaken. Dit proces wordt te bezwaarlijker, naarmate de internationale samenwerking meer en meer in gebreke blijft.
In dit verband verwijst spreker naar de jongste ontwikkeling in Amerika. Omtrent het verloop dier ontwikkeling kan men zich thans nog geen gefundeerd oordeel vormen, maar wel moet aangenomen worden, dat bij de nieuwe regeering de vaste wil voorzit om de zaken in handen te nemen en dat de maatregelen, welke thans ten opzichte van het goud getroffen zijn, slechts een voorloopig karakter dragen.
De vraag, waarvoor de wereld thans staat, is deze: zullen wij den weg naar den afgrond blijven volgen, of zullen wij terugkeeren tot den weg van internationale samenwerking en wederopbouw? Deze vraag is te Lausanne door de aldaar vertegenwoordigde regeeringen in laatstgenoemden zin beantwoord.
De noodig geachte maatregelen zijn als volgt samen te vatten: 1e. een oplossing van de meest dringende politieke vraagstukken, met name van dat der oorlogsschulden; 2e. een terugkeer naar stabiele internationale muntverhoudingen, met name naar den vrijen gouden standaard; 3e. het voortzetten en door gezonde maatregelen versterken van een politiek, welke een betere aanpassing van kosten en prijzen ten doel heeft; 4e. het hervatten van een gezond internationaal crediet- en kapitaalverkeer en 5e. het herstel van een vrijer internationaal goederenverkeer.
Spreker treedt dan in bijzonderheden over elk dezer vijf groote punten, waarbij hij er in de eerste plaats op wijst, dat de regeling van de oorlogsschulden aan Amerika een machtigen invloed geeft op het lot der a.s. wereldconferentie te Londen.
Bij de behandeling van de monetaire politiek legde spreker den vollen nadruk op handhaving en volledig herstel van het goud, als basis voor het internationale betalingsverkeer.
Het laatste punt, herstel van een vrijer internationaal goederenverkeer is wel het belangrijkste te achten. Zonder een vrijer goederenverkeer kan er noch van een verbetering van het prijsniveau, noch van een bevredigende werking van den gouden standaard, noch van een hervatting van crediet- en kapitaalverkeer sprake zijn. Hier ligt het fundament van alle ter conferentie te behandelen problemen.
Is nu een dergelijke verbetering te verwachten? De ervaring, welke schier dagelijks wordt opgedaan, schijnt een bevestigend antwoord wel haast uit te sluiten. De wereldconferentie vormt de laatste kans, welke regeeringen en volken krijgen om den weg naar het wereldherstel te betreden. Wordt die kans niet benut, dan zal elk land op eigen krachten zijn aangewezen en zal de tijd gekomen zijn om in den economischen en financieelen strijd van allen tegen allen de uiterste krachten op zelfbehoud te concentreeren.
Doch hoe de conferentie ook moge afloopen, in geen geval zal Nederland kunnen ontkomen aan de maatregelen, noodig om de aanpassing in het eigen land tot stand te brengen. Behalve aan een verbetering van de internationale betrekkingen heeft elk land behoefte aan een geregelde eigen huishouding. Het in orde maken van deze huishouding zal de alles overheerschende taak zijn van de regeering welke na de voor de deur staande verkiezingen het roer in handen zal nemen. Deze taak zal moeilijk zijn, maar volkomen uitvoerbaar. Wij hebben in vergelijking met hetgeen elders is geschied in de achter ons liggende jaren een gezonde financieele politiek gevoerd. Onze reserves zijn belangrijk en ons bankwezen is liquide en sterk. Onze monetaire toestand is prachtig. Wij hebben een grooter weerstandsvermogen dan de meeste andere landen. Dit is gebleken en geeft ons tijd om de noodige maatregelen te treffen. Er kan dus geen enkele reden voor ongerustheid bestaan, wanneer wij de zaak kalm onder de oogen zien en wanneer wij doen wat ons gezond en nuchter verstand voorschrijft.
Twee eischen vragen om vervulling: de eerste bestaat in het creëeren en handhaven van een voldoende mate van elasticiteit in ons economisch systeem, zoodat de kosten van het productieproces zich kunnen aanpassen aan de resultaten welke het productie-apparaat afwerpt.
De tweede, welke de vervulling van een eersten grootendeels beheerscht, houdt in, dat de budgetten van Staat en andere openbare lichamen evenals van de Spoorwegen in evenwicht moeten zijn.
Aan deze eischen wordt op dit oogenblik niet voldaan. Spreker komt aan de hand van index-cijfers van groothandels- en detailprijzen en van een overzicht der staatsfinanciën tot de slotsom, dat de uitkomsten van de jaren 1931, 1932 en 1933 geen zorgen behoeven te baren. Na aftrek van de reserve, welke voor gedeeltelijke bestrijding van de tekorten op den gewonen en den crisisdienst dier jaren konden aangewend worden, blijft er naar raming per saldo een gezamenlijk tekort op den gewonen dienst van f 53.600.000 en op den crisisdienst van f 47.400.000, tezamen f 131.000.000.
Blijft het hierbij, dan behoeft dit tekort van f 131.000.000 in drie zulke zware crisisjaren niet zwaar te worden opgevat. Maar dan moet ook gezorgd worden dat het inderdaad hierbij blijft en dat tijdig voor 1934 de noodige maatregelen getroffen worden. Voor dat jaar toch zal geen reserve van beteekenis beschikbaar zijn, terwijl op een verdere daling van de opbrengst der middelen moet gerekend worden. Dan zal dekking gevonden moeten worden voor een tekort op den gewonen dienst, hetwelk spreker bij handhaving van alle huidige heffingen raamt op ongeveer f 87.000.000, terwijl daarnaast de crisisdienst een belangrijk tekort zal aanwijzen, hetwelk op de basis van 1933 te schatten is op omstreeks f 55.000.000.
Spreker herhaalt, dat de mogelijkheid om in een en ander te voorzien vaststaat. Maar dan moet ook bij het volk, bij de nieuwe regeering en bij liet nieuwe parlement de vaste en onverzettelijke wil bestaan, om de traditie van ons land te handhaven.
(V. b. 718 C.; photo mr. L. J. A. Trip 164 I.)

C. DOM DE GRUYTER OVERLEDEN. — De tooneelspeler Dom de Gruyter, verbonden aan het Gezelschap Saalborn, echtgenoot van Julia de Gruyter, is op 5 Maart '33 in den ouderdom van 51 jaar te Amsterdam overleden.
In de oorlogsjaren is hij uit Antwerpen naar ons land gekomen en vond hij engagement bij dr. Willem Royaards.
Dom de Gruyter, die zich weliswaar uitsluitend op het tweede plan bewoog, toonde zich vooral in het meer komische genre steeds een conscientieus en verdienstelijk acteur. Ook als bewerker van romans tot tooneelstukken, zooals „Joop ter Heul" en laatst „Een Zomerzotheid" verwierf hij zijn bekendheid.

9 MAART 1933

D. S.D.A.P. — 39ste congres te Nijmegen. — Evenals vier jaren geleden, werd te Nijmegen het verkiezingscongres der Soc.-Dem. Arb. Partij gehouden. Op 4 Maart '33 werd het geopend door den heer J. Oude-

geest. Op 5 Maart begon de politieke leider, de heer ir. J. W. Albarda, met het uitspreken van zijn politieke congres-rede, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

De heer Albarda wijdde allereerst een woord aan het feit, dat op dezen dag het Duitsche volk een oordeel zou uitspreken over het regiem-Hitler. Spr. stelde nogmaals vast, dat er geen kans bestaat voor een democratische Kamermeerderheid in **1933;** maar voor een nationaal kabinet zal de S.D.A.P. nimmer te vinden zijn, omdat er in deze tijden geen godsvrede met de burgerklasse kan bestaan.

De heer Albarda wees voorts op het fortuintje dat de burgerlijke partijen hebben gehaald uit de socialistische critiek op hetgeen inzake de muiterij is voorgevallen. De regeering neemt uit alle militaire handen de socialistische bladen. Maar laat toe, wat de officieren doen voor fascistische bewegingen. De militairen mogen geen lid meer zijn van de S.D.A.P., maar zelfs regeeringsambtenaren en hooge militairen mogen fascist zijn. Daartegen richtte spreker zijn krachtig protest.

De tot wanhoop geslagen boeren sturen met hun nieuwe organisaties aan op de autarchie, dat is: Nederland redden door Nederland. Voor een land dat het van den uitvoer moet hebben, zou dat zelfmoord beteekenen. Wil de boerenklasse uitredding, dan beeft ze die uitredding niet te zoeken tegen de arbeidersklasse in, doch met haar. Socialisatie van grond en bedrijven kan alleen uitzicht geven op mildere verhoudingen. Dat moge het platteland verstaan.

Spreker merkte verder op dat steeds meer menschen inzien dat het kapitalisme niet meer te handhaven **is.** En daarom zal de arbeidersbeweging groeien, ondanks dat de heer Colijn de dictatuur gaat bewonderen en haar verwacht.

Scherp richtte spreker zich tegen de communisten, die wel den mond vol hebben over de ,,eenheid", maar die het Moskou in heel de wereld nazeggen, dat de soc.-democratie de grootste vijand is. Toen het communisme in Duitschland zich had te verklaren, heeft het gezegd, liever onder Hitler, dan onder Bruning. Welnu, nu hebben ze Hitler die hen den dood injaagt en tot bloedens toe vervolgt.

De heer Albarda wijdde daarna eenige woorden aan het militaire vraagstuk. Alles wijst er op, dat men uitkomst van de wapenen verwacht.

In een slotwoord wekte de politieke leider op: den strijd voor het socialisme te voeren, nu de vrijheid van woord wordt geknot en de bezittende klassen de volkeren knellen in dwang. De vestiging van het socialisme zal een arbeid zijn van lange jaren. Maar er moet aan gebouwd worden. De bezittende klasse wil het socialisme en dus het volksgeluk niet. Maar zal zij voort kunnen langs de oude wegen met 25 millioen werkloozen over heel de wereld, met oude menschen in de bedrijven en jeugdige werkkrachten op de keien? (Zie rubriek S.D.A.P.)

A. **LETTERKUNDE. — Aischylos-teksten** gevonden. - Een klaagzang **uit** de **„Niobe". —** De Voss. Ztg. meldt dat prof. E. Breccia, de leider van het museum te Alexandrië, in het oude Oxyrhynchos, thans Behnesa in Midden-Egypte, bij het onderzoeken van een oud Arabisch heiligengraf, belangrijke vondsten heeft gedaan. Daaronder bevinden zich twee papyrusfragmenten uit de tweede eeuw na Christus, die tot nu toe onbekende teksten van Aischylos bevatten, te weten uit de tragedie „Niobe" en het saterspel „De Vischers".

In de „Kikvorschen" heeft Aristophanes bij monde van Euripides aan Aischylos verweten, dat deze in zijn „Niobe" de hoofdfiguur geen woord laat spreken; in een anonieme levensbeschrijving wordt echter gezegd, dat Niobe slechts tot het derde bedrijf zwijgt. De nieuwe papyrus-vondst bevestigt dus deze laatste lezing. De gevonden een en twintig versregels zijn een deel van Niobe's klacht aan het slot der tragedie. Prof. Vitelli, die den tekst publiceert, meent. er uit te kunnen afleiden, dat in dit vroege werk van den Griekschen meester slechts twee spelers optraden.

B. **NEDERLAND. — Dr. A. Colijn spreekt te Amsterdam. —** Voor de Centrale Kiesvereeniging „Nederland en Oranje" te Amsterdam heeft op **1** Maart **1933** dr. A. Colijn een rede gehouden naar aanleiding van het anti-revolutionnaire verkiezingsmanifest.

Met betrekking tot dit manifest zeide spreker, dat een eerste eisch is, dat er harmonie kome tusschen de totaliteit van het Nederlandsche volksinkomen en de publieke uitgaven. Deze eisch is van beteekenis, omdat de gevestigde verhouding van het oogenblik niet kan worden voortgezet. Wij moeten naar een verlaging van de uitgaven, waarbij men in de eerste plaats het probleem der werkloosheidsuitkeeringen onder de oogen zal hebben te zien.

Spreker betoogt verder, dat het gezag der Overheid de laatste kwart eeuw belangrijk heeft ingeboet. Niemand is in dezen vrij van schuld, daar is een soort van gemakzucht geweest wat betreft het scherp optreden tegen kleine afwijkingen. Maar de som van die kleine afwijkingen is een groote afwijking, getuige hetgeen in Indië is gebeurd. Men zal, wanneer men de invloeden, die aan dit gebeuren ten grondslag Liggen, onderkent, ook deze met kracht moeten weerstaan. Het is echter niet voldoende om een ,,halt!" te roepen, er moet ook een ,,terug!" op volgen. Terug naar de beginselen, die den Naderlandschen onderdaan een rustig leven waarborgen. (Vor. **ber.** blz. 695 L.)

C. NEDERLAND. — Wijziging van de **Crisispachtwet 1932. —** De heeren van Rappart c.s. hebben eenige amendementen ingediend op het wetsontwerp tot wijziging van de crisispachtwet **1932.**

Voorgesteld wordt aan artikel 4 een nieuw lid toe te voegen, luidende: Van elke niet-ontvankelijke verklaring van een verzoekschrift wordt aan den indiener daarvan door de Kamer van Crisispachtzaken onverwijld schriftelijk mededeeling gedaan.

In de toelichting wordt opgemerkt dat de wet in haar tegenwoordigen vorm den kantonrechter hiertoe niet verplicht. Dit heeft soms tengevolge gehad dat de aanvragers den termijn van hooger beroep bij de rechtbank hebben laten verloopen, daar zij van de beslissing van den kantonrechter onkundig waren.

Voorts is een amendement ingediend om tusschen V en VI van art. 5 het volgende lid in te voegen:

Het tweede lid van art. 8 wordt als volgt gelezen: Gedurende **14** dagen na de dagteekening dezer mededeeling staat beroep open bij de arrondissementsrechtbank. Op gelijke wijze als in het eerste lid gemeld, geschiedt mededeeling van de uitspraak der rechtbank; beroep in cassatie staat open gedurende drie weken na de dagteekening dezer mededeeling.

In de toelichting merken de voorstellers op dat de uitspraken van sommige Kamers voor Crisispachtzaken overtuigend bewezen hebben, dat hooger beroep gewenscht is. (Vorig bericht blz. **598 G.)**

D. THEE. — Regeling van den thee-uitvoer. — De economische commissie heeft aan de regeering advies uitgebracht inzake de regeling der thee-restrictie.

Door vertegenwoordigers van de Britsche en Nederlandsche belanghebbenden, welke tezamen 88 procent van de thee-cultuur. beheerschen, is overeenstemming bereikt ten aanzien van de grondslagen waarop voor den tijd van vijf jaren, ingaande **1** April **1933,** deze restrictie in Britsch-Indië, Ceylon, Ned.-Indië en, naar men hoopt ook in andere landen, zou kunnen worden ingevoerd.

De grondslagen bevatten in hoofdzaak de volgende bepalingen:

als basiscijfer voor de aan de thee-ondernemingen van elk der deelnemende landen toe te wijzen exportkwanta zal gelden de grootste uitvoer in een der jaren **1929, 1930** of **1931.** Voor Ned.-Indië zal dit

laatste jaar gelden. De restrictie, die 1 April 1933 begint, zal voorloopig worden vastgesteld op vijftien procent van het basis-cijfer. Gedurende den tijd van vijf jaar zal een verbod heerschen tot uitbreiding van de thee-oppervlakte, behoudens gevallen waarin uitbreiding met een half procent is toegestaan, hetgeen voor Java rond 500 H.A. beteekent.
Contractpartijen zullen op gelijke basis gelden bijeen brengen voor de bevordering van de propaganda voor het theeverbruik. Voor doorvoering van deze regeling wordt medewerking der betrokken regeeringen verzocht. De economische commissie adviseerde den Gouverneur-Generaal deze medewerking te verleenen. Zij acht de thee-restrictie onder de gegeven omstandigheden gewenscht en kan zich met de overeengekomen grondslagen vereenigen.
De commissie stemt in met de regeling, welke de Indische thee-ondernemingen troffen ter uitvoering van deze beperking.
Een der moeilijkste punten was de regeling van de restrictie van uit bevolkingsblad vervaardigde thee. Door een stelsel van dubbele licenties, eenerzijds voor den export van ondernemingsthee, anderzijds voos den export van bevolkingsthee, is deze moeilijkheid, naar de meening der economische commissie, zoowel voor de ondernemingen als voor de Inheemsche theeplanters op bevredigende wijze opgelost.
Dezer dagen vergaderen de directeuren der Departementen van Landbouw, Nijverheid en Handel en Binnenlandsch Bestuur met deskundigen en autoriteiten van het B.B. over de verdere uitwerking van dit deel der restrictie-maatregelen.
Spoedig zal een ontwerp eener thee-uitvoer-ordonnantie bij den Volksraad worden ingediend.
(Vor. ber. Thee-restrictie **604 E.**; -Uitvoer **671 A.**)

A. ONDERWIJS. — **Aantal** leerlingen per klas. — De grootte der klassen bij het lager onderwijs is in ons land nog steeds een vraagstuk van actueele beteekenis. Bij de gedachtenwisseling over dit onderwerp beroept men zich gaarne op het buitenland. Een staatje van het gemiddeld aantal leerlingen per leerkracht bij het lager onderwijs in een groot aantal landen is volgens ,,Gemeentebestuur.':

Albanië	34.8	Nederland	32.6
België	26.0	Noorwegen	26.0
Bulgarije	34.3	Oostenrijk	34.5
Denemarken	32.0	Polen	50.3
Duitschland	36.1	Portugal	37.6
Estland	23.0	Roemenië	45.0
Finland	31.3	Sovjet-Rusland	41.9
Frankrijk	27.7	Spanje	52.0
Griekenland	52.2	Tsj.-Slowakije	41.9
Hongarije	49.0	Turkije	30.8
Italië	44.0	Yougo-Slavië	46.0
Letland	22.0	Zweden	24.4
Litauen	38.9	Zwitserland	28.5

In vijftien van deze 26 landen was het gemiddelde aantal leerlingen per onderwijzer derhalve grooter, en in tien landen kleiner dan dat in Nederland. Letten wij op de belangrijkste landen zooals Frankrijk, Duitschland, Zwitserland, Italië, dan blijkt dat ons land, waar overigens het aantal leerlingen per klas een politiek shibbolet is, er ongeveer midden tusschen in staat, en in geen geval een indruk maakt van achterlijkheid. (Gemeentebestuur)

B. DANZIG. — Protest tegen Polen. — De Senaat van de vrije stad Danzig heeft aan de bevolking den volgenden oproep gepubliceerd:
De Poolsche regeering heeft ernstig inbreuk gemaakt op de vrije stad Danzig, door zonder toestemming van den Volkenbondscommissaris en onder schending van de bestaande verdragen op de Westerplatte een afdeeling troepen met zware wapenen te plaatsen.
Zoowel de Senaat als de Hooge Commissaris hebben onverwijld alle noodige maatregelen getroffen om tegen deze ernstige rechtsinbreuk te protesteeren.
Wij verwachten van de bezonnenheid der bevolking van Danzig, dat zij als tot dusver in dergelijke gevallen onvoorwaardelijk de rust en orde in dezen ernstigen toestand bewaart en uitspattingen vermijdt, die slechts ertoe zouden kunnen leiden aan de rechtvaardige zaak van Danzig afbreuk te doen.
Van officieuse Poolsche zijde wordt een uitvoerige verklaring gepubliceerd over de motieven, die voor de Poolsche regeering aanleiding waren de militaire wacht op de Westerplatte, het eilandje met Poolsche wapen- en munitie-voorraden op de reede van Danzig, te versterken met een, zooals nadrukkelijk wordt medegedeeld, afdeeling marinesoldaten, dus geen politie.
In de verklaring wordt de Hooge Commissaris van den Volkenbond te Danzig scherp aangevallen. De Poolsche regeering heeft in de laatste dagen volkomen betrouwbare en juiste inlichtingen gekregen omtrent de versterking der Nationaal-Socialistische strijdtroepen in den Vrijstaat Danzig en inzake het verblijf te Danzig van een aantal personen, wier oponthoud de veiligheid van de door de internationale verdragen gewaarborgde Poolsche belangen bedreigt. Deze inlichtingen duidden op het gevaar van een georganiseerden aanslag op de Poolsche depots op de Westerplatte, een belangrijke basis van de Poolsche Marine. Met het oog op dit gevaar had de Poolsche regeering de toestemming van den Volkenbonds-Commissaris niet kunnen afwachten. De Hooge Commissaris Rosting had, tegen beter weten in, inplaats van op het wezen der zaak in te gaan, zich tegenover de Poolsche regeering op een zuiver formeel standpunt gezet. Tegenover den Senaat van Danzig had hij niets ondernomen en zoowel tegenover den Volkenbond, dien hij vertegenwoordigt, als ook tegenover Polen, had hij zijn taak om op te treden tegen de directe actie van de zijde der in Danzig bestaande en gewapende strijdtroepen, verwaarloosd.
(Vor. ber. **Danzig-Polen** 585 E.)

10 MAART 1933

C. DISCONTOKOERSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	(%)		Sedert	(%)
Argentinië	23-2-'33	6	Nederl. Bank:		
België	13-1-'32	3½	Wisseldisconto	19-4-'32	2½
Br.-Indië	16-2-'33	3½	Prom. disconto	19-4-'32	3
Bulgarije	17-5-'32	8½	Bel. v. Effecten	19-4-'32	3
Chili	23-8-'32	4½	Bel. v. Goederen	19-4-'32	3
Columbia	18-9-'30	7	Voorsch. R.-Crt.	19-4-'32	3
Danzig	11-7-'32	4	New York Federal		
Denemarken	12-10-'32	3½	Res. Bank	2-3-'33	3½
Duitschland	21-9-'32	4	Noorwegen	31-8-'32	4
Engeland	30-6-'32	2	Oostenrijk	24-8-'32	6
Estland	28-1-'32	5½	Peru	1-8-'30	9
Finland	31-1-'33	6	Polen	20-10-'32	6
Frankrijk	9-10-'31	2½	Portugal	4-4-'32	6½
Griekenland	3-12-'32	9	Roemenië	4-3-'32	7
Hongarije	17-10-'32	4%	Spanje	23-10-'32	6
Ierland	22-4-'32	4	Tsj.-Slowakije	25-1-'33	3½
Italië	9-1-'33	4	Yougo-Slavië	21-7-'31	7½
Japan	17-8-'32	4.38	Zweden	31-8-'32	3½
Letland	10-12-'32	6	Zuid-Afrika	20-2-'33	4
Litauen	1-1-'33	6	Zwitserland	21-1-'31	2

(Vorig bericht **blz. 653 E.**)

D. NEDERLAND. — Advies aan de aardappelbouwers. - Kali-bemesting tegen ,,blauw". — Het ,,blauw[M] bij aardappelen, hier en daar ook wel het ,,zwart[V] of grauwvleezigheid genoemd, is in den oogst van het afgeloopen jaar weer waargenomen en soms zelfs in zeer sterke mate. Vandaar, dat de Plantenziektenkundige Dienst het raadzaam acht, de aandacht van de verbouwers te vestigen op de wijze, waarop het ,,blauw[O] geheel of grootendeels kan worden voorkomen. Uit onderzoekingen is gebleken, dat het ,,blauw[U] worden wordt tegengegaan door het toedienen van kali. In die gevallen dus, waarin optreden van ,,blauw[V] verwacht kan worden, late men de kalibemesting in geen geval achterwege. Alle kalimest-

stoffen oefenen in dezen denzelfden invloed uit. Wegens het naderen van den poottijd verdient aanwending van de chloorhoudende meststoffen met het oog op chloorvergiftiging geen aanbeveling.
Voor advies omtrent de aan te wenden meststoffen en de hoeveelheden wende men zich tot de rijksland- en tuinbouwconsulenten, die evenals de Plantenziektenkundige Dienst en de hierbij werkzame ambtenaren gaarne nadere inlichtingen omtrent het „blauw
ti . (Plantenziektenkundige Dienst)
(Zie Aardappelen blz. 679 D.)

A. ROTTERDAM. — Belastingopbrengsten **1931-1932.** — Blijkens de heden verschenen Statistiek voor Handel, Nijverheid en Verkeer, uitgegeven door de Kamer van Koophandel alhier, is de opbrengst van verschillende belastingen gedurende **1932** weder bij **1931** belangrijk ten achter gebleven. De voornaamste verschillen zijn in onderstaanden staat samengevat:

	1932	1931
Inkomstenbelasting . .	f 7.837.113	f 10.251.839
Statistiekrecht	505.281	731.256
Accijns op geslacht . .	580.553	758.813
Accijns op gedistill. . .	3.738.585	4.372.253
Accijns op bier	2.755.658	3.851.841
Accijns op suiker . . .	4.226.705	5.196.442
Loodsgelden	2.464.285	3.118.441
Registratierechten . . .	1.263.684	2.050.175
Andere zegelrechten . .	1.345.092	2.169.283

De opbrengst van de dividend- en tantièmebelasting is door bijzondere omstandigheden zeer gestegen. Zij bedroeg in **1932** f **5.168.345** en in **1931** f 2.862.544. Na de verhooging met 5% met ingang van **1** Januari **1932** is de opbrengst van de invoerrechten gestegen. In **1932** bedroeg zij **f 24.718.317** tegen **f 18.160.820** in **1931.** (Vorig bericht blz. **468** D.)

B. NED. WEST-INDIE. — Curaçao. - Inkomsten. — De inkomsten van Curaçao bedroegen over **1932** f **6.879.000.** De raming der ontvangsten bedroeg f **6.539.000.** Een voorloopige berekening van de uitgaven komt tot f 6.336.000. In het jaar **1932** werd op kasvoorschotten afbetaald f **1.100.000,** waardoor deze kasvoorschotten zijn gedaald tot f **6.915.000.**
(Amigo de Curaçao)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Interpellatie Ir. J. W. Albarda over de muiterij op De Zeven Provinciën. — Ir. J. W. Albarda (s. d.) heeft op **7** Maart in de Tweede Kamer een interpellatie gehouden over de gebeurtenissen met „De Zeven Provinciën". Wij ontleenen hieraan het volgende:
Spr. zegt, dat het voornaamste doel der interpellatie is, de feiten vast te stellen. Door de mededeelingen van den vlootvoogd in den Volksraad op **20** Februari zijn deze niet voldoende tot hun recht gekomen. Bovendien kan een gedachtenwisseling ten goede komen aan den inhoud van het witboek, dat de regeering te dezer zake voornemens is te doen verschijnen.
Om de gebeurtenissen te begrijpen, moet men de stemming der schepelingen kennen en de oorzaken, waardoor ze in die stemming zijn gekomen.
Tenslotte dringt spr. er op aan, dat bij de rechtspleging voor de muiters niet van het verouderde militaire strafrecht gebruik zal worden gemaakt en dat de desbetreffende wet tijdig gewijzigd en verbeterd wordt. Bovendien moeten de muiters door onpartijdige rechtskundigen worden bijgestaan. De officieren, die partij zijn, kunnen geen onbevangen getuigen zijn zonder hun positie in gevaar te brengen. De processen moeten waarborgen inhouden voor goede rechtspleging. Met een paar woorden is de noodige wetswijziging klaar.
Ir. Albarda heeft tenslotte een motie ingediend, waarin wordt aangedrongen op het zoo spoedig mogelijk tot stand brengen eener wijziging van de wet op de rechtspleging bij de zeemacht, opdat voortaan bij berechting door een krijgsraad buiten Europa ook de gelegenheid zal openstaan deskundigen rechtsbijstand te krijgen.
Deze motie werd verworpen.
Na zijn rede formuleerde de heer Albarda (s.d.) een zestiental vragen.
De Minister van Defensie, de heer Deckers, werpt o.a. het verwijt van zich af, dat hij de zaak eenzijdig zou bezien. Trouwens, de regeering zal deze kwestie in een witboek behandelen. Men heeft dan aan te nemen, dat zij dit breed zal doen.
Spr. komt voorts op tegen de kwalificaties, die bepaalde dagbladen hem toevoegden en zegt, dat de zaak nog in onderzoek is. Dat alleen reeds brengt mede, dat hij zeer voorzichtig moet zijn met zijn mededeelingen. Hij kan dus alleen zeggen, wat thans reeds officieel vaststaat.
De regeering kan in het voorgevallene geen demonstratie zien, maar alleen muiterij (Mil. Wetb. van Strafrecht). De overheidsplicht gebiedt, muiterij zoo spoedig mogelijk tot staan te brengen. Het aanbod van minderen om te trachten de bemanning tot rede te brengen kon niet worden aanvaard. Onderhandelingen met muiters mogen nooit plaats hebben. Met geweld is niet direct opgetreden. Er is herhaaldelijk gesommeerd en men had allen tijd, de witte vlag te hijschen. Hadden de muiters dit gedaan, dan was er geen druppel bloed gevloeid.
De regeling inzake de rechtspleging voor de zeemacht dateert niet van **1819,** maar is opgenomen in een Staatsblad van **1912.** De minister bewondert het daarin gelegde stelsel geenszins. De officieren, die ter verdediging moeten optreden moeten dit onpartijdig en vrij doen. Dat behoort bij hun taak. De regeering is bereid omtrent de mogelijkheid van wijziging van bedoeld wetsartikel in overleg te treden met de betreffende autoriteiten.
(V. b. Muiterij **710** D.; **Interpellatie** Drop **682** D.)

D. ARGENTINIE. — De Argentijnsche valuta op basis van den frank. — Naar uit Buenos Aires gemeld wordt heeft de Argentijnsche regeering in verband met de Amerikaansche bankcrisis besloten de Argentijnsche valuta te plaatsen op de basis van den Franschen frank. (Vorig bericht blz. **69** L.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Het **organisatierecht** van militairen - Interpellatie Vliegen. — De heer Vliegen (s. d.) heeft een interpellatie gehouden inzake het organisatierecht van militairen. De heer Vliegen stelde een aantal vragen waaronder:
Acht de minister zijn legerorder no. **59,** waarbij aan militaire ambtenaren der land- en zeemacht wordt verboden aangesloten te zijn bij of op eenigerlei wijze steun te verleenen aan groepen of vereenigingen op sociaal-democratischen grondslag in overeenstemming met den geest van art. **9** der grondwet?
en nog een vijftal andere vragen.
De minister van Defensie, de heer Deckers, verklaarde o.m. dat vakvereenigingen niet in het kader der weermacht passen. (Vorig bericht blz. **719 C.;** Organisatie-verbod blz. **706 C.)**

F. NEDERLAND. — **Spoorwegen. - Goederentarieven.** — De voorstellen tot herziening en verlaging der goederentarieven bij de Nederlandsche Spoorwegen zijn thans door den minister van Waterstaat goedgekeurd. Als datum van invoering is **1** Mei '**33** vastgesteld.
(Vorig bericht blz. **308** D.)

G. ENGELAND. — Werkloosheid. — Op **20** Februari **1933** waren er in totaal 2.856.638 werkloozen. (Daily Mail). (Vorig bericht blz. **594 C.)**

H. RUSLAND. — Rusland neemt geen deel aan besprekingen te Genève over **het** Verre Oosten. — De commissaris van buitenlandsche zaken, Litwinow, heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond een nota doen toekomen, waarin de Russische regeering de haar toegezonden uitnoodiging evenals de Vereenigde Staten deel te nemen aan de besprekingen inzake het conflict in het Verre Oosten, afwijst. Litwinow stelt vast, dat de Russische regeering principieel op het standpunt van de onaantastbaarheid van

buitenlandsche soevereiniteiten staat. Om deze redenen en in verband met den geheelen politieken toestand is de Sowjetregeering gedwongen de uitnodiging tot deelneming aan deze beraadslagingen over het conflict in het Verre Oosten af te wijzen. (V. b. **Volkenbond: Chin.-Jap.** conflict 717 D., 709 A.)

A. DUITSCHLAND. — Maatregelen der regeering. — **Karl Liebknechthuis:** Het Pruisische ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft bepaald, dat het Karl Liebknechthuis (zetel der communistische partij) met den geheelen inventaris door den staat zal worden beheerd. De vertrekken worden ter beschikking gesteld van de politieke politie voor haar nieuwe afdeeling, welke belast is met de bestrijding van het bolsjewisme.
Schaumburg-Lippe, Baden, Wurtemberg en Saksen: Minister Göring heeft rijkscommissarissen benoemd voor Schaumburg-Lippe, Baden, Wurtemberg en Saksen, aan wie hij de bevoegdheden der politie in die landen heeft overgedragen.
Joodsche winkeliers: Tal van warenhuizen, eenheidsprijswinkels en dergelijke zaken, welke in Joodsche handen zijn, zijn in verschillende steden van het Ruhrgebied en met name te Essen gesloten. Op de deuren der meeste zaken zijn gedrukte transparanten aangebracht, waarop staat: „Duitschers, koopt slechts in Duitsche zaken, Duitschers steunt den Duitschen middenstand".
Van officieel nationaal-socialistische zijde wordt naar aanleiding van deze gebeurtenissen medegedeeld, dat door geen enkele partij-instantie aan de S.A. of andere partij-groepeeringen opdracht tot deze actie is gegeven, die echter er op wijst, dat de nationaal gezinde bevolking zich klaarblijkelijk het voortbestaan van Joodsche warenhuizen en groote Joodsche zaken, niet meer laat welgevallen en derhalve sluiting van deze zaken eischt. (Vorig bericht blz. 721 C.)

B. KUNSTMATIGE VITAMINE C. — Aan professor Szentgyoergyi, van de universiteit van Szegedin (Hongarije), is het na tien jaren proefnemingen gelukt een vrij groote hoeveelheid Vitamine C. kunstmatig te vervaardigen. Bij zijn proefnemingen, die tot dit resultaat hebben geleid, heeft de professor gebruik gemaakt van paprika, waarvan hij in deze tien jaar niet minder dan 2000 kilo heeft gebruikt. De professor heeft nu uitgemaakt, dat in paprika viermaal zooveel Vitamine C zit als in sinaasappelen of citroenen.
De universiteit van Stockholm heeft den professor uitgenoodigd, lezingen over zijn uitvinding te komen houden. (Budapesti Hirlap). **(Vitamine „C"** 161 A.)

C. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Op 28 Febr. 1933 waren in Duitschland 6.002.000 personen werkloos, d.i. 45 minder dan op 15 Febr. '33. **(703** E.)

D. JAPAN. — Volkenbond. — Het Japansche kabinet heeft op 8 Maart formeel toestemming gegeven met betrekking tot de ontwerp-nota betreffende het uittreden van Japan uit den Volkenbond. Tevoren had de minister van Buitenlandsche Zaken, graaf Oesjieda, den inhoud van de nota aan den Japanschen keizer medegedeeld. De Japansche staatsraad zal de nota op 10 Maart behandelen en men verwacht, dat de formeele bekendmaking van het uittreden uit den Volkenbond op 20 Maart zal plaats vinden. (301 I.)

E. VEREENIGDE STATEN. — **Bankcrisis.** - President Roosevelt's boodschap aan het Congres. — Aan de boodschap, die Roosevelt op 9 Maart tot het Congres heeft gericht, is het volgende ontleend:
Op 3 Maart is ons banksysteem buiten werking getreden. Het is onze eerste plicht, alle gezonde banken weder te openen. Deze maatregel is een noodzakelijkheid voor de hierop aansluitende wetgeving tot hervorming van het bankwezen, welke de speculatie met de toevertrouwde gelden moet verhinderen en de andere overtredingen. waaraan de bekleeders van vertrouwensposten zich hebben schuldig gemaakt. Ik vraag aan het Congres de onmiddellijke behandeling en aanneming van een machtigingswet, welke mij de contrôle over de banken ter bescherming der deposanten geeft. Bovendien moet ik gemachtigd zijn, die banken zoo spoedig mogelijk te openen, welke aannemelijk hebben gemaakt, dat zij solvabel zijn.
Ook moet ik volmacht hebben ter reorganisatie en heropening van die banken waarvan bij onderzoek blijkt, dat een reorganisatie haar weer op gezonde grondslagen zal stellen.
Verder verzoek ik aanneming van aanvullingen der Federal Reserve Act, welke de uitgave van behoorlijk gedekt geld in zooverre toelaten als noodig is ter bevrediging van alle credietaanvragen.
Dit doel moet bereikt worden, zonder dat de ongedekte verplichtingen der regeering van de Ver. Staten vermeerderd worden.
De aanneming van dit ontwerp zal een einde maken aan den noodtoestand en ik hoop, dat het in korten tijd tot het weder opnemen van bet economische leven zal leiden. Binnenkort zal ik van het Congres toe[stemming vragen voor twee andere maatregelen, welke ik dringend noodzakelijk acht.
Zoodra deze maatregelen doorgevoerd zijn, zullen wij tot het onderzoek van een volledig programma tot nationaal herstel kunnen overgaan. (V. b. 718 A.)

F. NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen. — De Commissie voor de herziening der Handelsverdragen hield haar 107e, 108e en 109e vergadering onder voorzitterschap van dr. J. A. Nederbragt.
Besprekingen werden gewijd aan de handelspolitieke verhouding tot Duitschland, zoowel in verband met de wenschelijkheid, zekere urgente voorzieningen te dien aanzien te treffen, als wel met het oog op onderhandelingen, die binnenkort zullen moeten worden gevoerd over een meer blijvend verdrag ter vervanging van het douane- en credietverdrag van 1925, dat 31 December j.l. beëindigd is.
Voorts werd naar aanleiding van de zittingen van het voorbereidende comité voor de monetaire en economische conferentie, die te Londen gehouden zal worden, over de vooruitzichten van deze conferentie van gedachten gewisseld, waarbij tevens ter sprake kwam de conferentie van het comité van hoofdambtenaren van de Oslo-staten, die te 's-Gravenhage gehouden werd. (Vorig bericht blz. 401 D.)

G. NEDERLAND. — Comité voor Joodsche belangen. — Teneinde in de tegenwoordige omstandigheden voor Joodsche belangen te kunnen optreden, wanneer dit noodig mocht blijken, heeft zich een comité gevormd, dat bestaat uit de heeren A. Asscher, voorzitter van het Ned. Israëlietisch Kerkgenootschap, Amsterdam, voorzitter; prof. dr. D. Cohen, hoogleeraar aan de Gem. Universiteit te Amsterdam, secretaris; S. v. d. Bergh Jr., Wassenaar, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; prof. mr. A. C. Josephus Jitta, 's-Gravenhage, buitengewoon hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft; mr. L. E. Visser, lid van den Hoogen Raad der Nederlanden, 's-Gravenhage.

H. VEREENIGDE STATEN. — **Bankcrisis.** - Inhoud der wet op het bankwezen. - **Deviezencontrôle** door Huis van Afgevaardigden en Senaat aangenomen. — De wet op het bankwezen, voorgelegd aan het Congres, sanctionneert en verlengt de buitengewone bevoegdheid van den president op het gebied van het bankwezen en gelast concentratie van het goud in het geheele land bij de Fed. Res. banken. De wet laat toe, dat de banken tegen onderpand van schatkistpapier en staatsobligaties, handelswissels en bankaccepten zich van ruilmiddelen bij de Fed. Res.

banken voorzien door beleening voor den tijd van max. 90 dagen.
Het ontwerp staat den gezonden banken toe, onmiddellijk haar loketten te heropenen. Die, welke niet in staat zijn haar soliditeit te bewijzen, zullen onder toezicht van regeeringscommissarissen komen gedurende de reorganisatie.
Overtreding van de wet door banken wordt gestraft met boeten tot $ 10.000 of gevangenisstraf tot 10 jaren.
Gedurende den noodtoestand zal de president transacties in buitenlandsche betaalmiddelen en stortingen tusschen de banken onderling, uitvoer en oppotting van goud en munten kunnen regelen en verbieden en de afgifte van goud, hetzij in munten of in baren, van ieder persoon kunnen eischen.
Het Huis van Afgevaardigden heeft het ontwerp van wet op het bankwezen reeds aangenomen.
Ook de Senaat heeft het ontwerp goedgekeurd.
De banksituatie is ietwat opgehelderd. De meeste banken hebben haar zaken hervat, sommige in vollen omvang, andere op min of meer beperkte schaal, doch alle op de basis, welke het doen van alle essentieele zaken mogelijk maakt. (Vor. ber. blz. 726 E.)

11 MAART 1933

A. VOLKENBOND. — Japan's uittreden. — Van officieuse zijde wordt bevestigd, dat de keizer van Japan het kabinetsbesluit inzake het uittreden van Japan uit den Volkenbond, heeft bekrachtigd. (Vorig bericht blz. 726 D.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Maatregelen** der regeering. - Beieren. - **Karl-Liebknecht-huis.** —

Beieren: Met het oog op de onrust, gewekt onder de Beiersche bevolking en met het oog op het feit, dat de verdere handhaving der openbare veiligheid en orde in Beieren niet was gewaarborgd, heeft de rijksregeering van § 1 der verordening van den rijkspresident van 28 Febr. ter bescherming van volk en staat gebruik gemaakt en de bevoegdheden der hoogste landsautoriteiten, voor zoover zij de handhaving der openbare veiligheid en orde tot taak hebben, overgenomen en deze aan den gep. luitenant-generaal Ritter von Epp overgedragen.
De Beiersche minister-president dr. Held heeft aan rijkskanselier Hitler een telegram gezonden, waarin hij o.a. zegt:
In Beieren ontbreken de voorwaarden voor de toepassing der verordening ter bescherming van volk en staat volkomen, daar rust en orde alsmede bestrijding van communistische excessen met de machtsmiddelen van den staat zonder eenigen twijfel gewaarborgd zijn.

Karl-Liebknecht-huis: Het Karl-Liebknecht-huis, het bolwerk tot dusver van de Duitsche communistische partij, dat sedert eenige dagen ter beschikking is gesteld van de nieuwe afdeeling der politieke politie voor de bestrijding van het bolsjewisme, is in Horst-Wessel-huis herdoopt. (Vorig bericht blz. 126 A.)

C. NEDERLAND. — De herziening der Winkelsluitingswet. — Het algemeen bestuur van den Koninkl. Ned. Middenstandsbond heeft dezer dagen het volgende onder de aandacht van den minister van Economische Zaken en Arbeid gebracht:
In antwoord op de vragen, gesteld door het lid der Tweede Kamer, den heer mr. J. A. G. M. van Hellenberg Hubar, heeft Uwe Excellentie onlangs medegedeeld, dat een wetsontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet in voorbereiding is. Het heeft echter de aandacht getrokken, dat op de onlangs gepubliceerde lijst van wetsontwerpen, waarvan de behandeling met de Staten-Generaal door de Regeering, ook na het besluit tot Kamerontbinding op termijn, op prijs wordt gesteld, niet voorkomt het hier bedoelde wetsontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet.
Het algemeen bestuur van den Koninkl. Ned. Middenstandsbond is van meening, dat dit wetsontwerp, in verband met de gebleken zeer ernstige nadeelen voor bepaalde groepen uit het winkelbedrijf, dermate urgent is, dat een spoedige indiening en behandeling in de Staten-Generaal vóór de ontbinding gewenscht is. Het dringt derhalve bij Uwe Excellentie aan op het nemen van maatregelen, welke een spoedige wijziging der Winkelsluitingswet kunnen bevorderen en zou het op prijs stellen te mogen vernemen, of deze binnenkort te verwachten zijn. (Vor. ber. blz. 678 F.)

D. ENGELAND. — Iersche kwestie. - Iersche Vrijstaat beschikt over landannuïteiten. — De regeering van den Ierschen Vrijstaat heeft besloten om voor de normale behoeften van de schatkist te beschikken over de landannuïteiten enz., die achtergehouden waren in afwachting van arbitrage met de Britsche regeering. Het gaat om een bedrag van £ 4 2/3 millioen. (Vorig bericht blz. 115 F.)

E. NEDEKLAND. — Crisis-Varkenswet. — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft bepaald voor het tijdvak van 1 April 1933 tot en met 31 December 1933:
het totaal aantal der aan te brengen merken op 1.800.000 stuks, en het aantal merken, voor het gebied van elk der gewestelijke organisaties beschikbaar, vastgesteld als volgt: Groningen: 74.000; Friesland: 91.000; Drente: 192.000; Overijssel: 224.000; Gelderland: 371.000; Utrecht: 118.500; N.-Holland: 85.000; Z.-Holland: 191.500; Zeeland: 45.000; N.-Brabant: 270.000; Limburg: 138.000. (Vor. ber. 650 B.)

F. ZWEDEN. — **Zeeliedenstaking.** — In Zweden is een staking uitgebroken op de geheele Zweedsche handelsvloot. De langdurige onderhandelingen tusschen de reeders, die oorspronkelijk 15 pct. verlaging der gage hadden geëischt, en den Zeeliedenbond zijn mislukt.
De overeenkomst liep 31 Januari 1933 af, doch was in verband met de voortzetting der onderhandelingen voor onbepaalden tijd verlengd. (Dagens Nyheter)

G. ENGEL D. — Invoer van Bacon. — De Engelsche minister van Landbouw verklaarde heden in antwoord op een in het parlement gestelde vraag, dat na onderhandelingen met vertegenwoordigers van de voornaamste bacon-uitvoerende landen de invoer van bacon en ham in Engeland per maand met ingang van 22 Maart '33 zooveel mogelijk zal worden beperkt tot de volgende hoeveelheden: Argentinië 5900 cwt., Denemarken 493.300 cwt., Estland 7000 cwt., Finland 4300, Letland 4000, Litauen 39.000, Nederland 80.300, Polen 79.500, Zweden 37.600, Ver. Staten 51.500 en Sovjet-Rusland 4000 cwt. Deze cijfers bevatten een correctie in verband met seizoensfluctuaties. De onderhandelingen over den invoer voor de resteerende drie maanden van de periode per 22 Juni worden voortgezet. (V. b. Nederl.: Bacon 604 C.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Aanslag op president Roosevelt. - **Zangara** ter dood veroordeeld. — De Italiaan Zangara, die den aanslag had gepleegd op president Roosevelt, en reeds tot tachtig jaar gevangenisstraf was veroordeeld, is thans door de rechtbank ter dood veroordeeld. Dit vonnis is een gevolg van den dood van burgemeester Cermak, die overleed aan de verwondingen, welke hij bij den aanslag opliep. (Vorig bericht blz. 719 D.)

I. NEDERLAND. — Christelijk-Historische Nationale Vrouwendag. — Op 9 Maart '33 is te 's-Gravenhage de eerste Chr.-Historische Nationale Vrouwendag gehouden. De vergadering werd geopend door den heer J. ter Haar Jr., waarnemend voorzitter der Chr.-Hist. Unie.
Vervolgens was het woord aan mej. mr. *C.* Frida Katz, lid van de Tweede Kamer, die sprak over

„Waarom is politieke belangstelling plicht?" Mevr. A. L. A. Ringeling-Verhoef sprak over „de Chr.-Hist. Unie en de huisvrouw". Mevr. J. C. van Amstel-van Löben Sels over „De Chr.-Hist. Unie en de werkende vrouw" en Jkvr. mr. C. W. M. Wittewaal van Stoetwegen over „De Chr.-Hist. Unie en de jongeren".

A. NEDERLAND. — Nederlandsch fabrikaat. — Voor de eerste maal in de geschiedenis van onze industrie is op 10 Maart '33 een georganiseerde algemeene campagne begonnen ten gunste van het Nederlandsche fabrikaat, welke propaganda-actie financieel mogelijk is gemaakt door een rijkssubsidie. Aan partiëele en particuliere reclame-campagnes voor de Nederlandsche industrie heeft het de laatste jaren, onder den druk der omstandigheden, volstrekt niet ontbroken, — maar een eensgezinde, nationale veldtocht voor het beoogde doel, kenden we nog niet. En het is ongetwijfeld alweer de steeds sterker druk der nog steeds verder verontrustende tijdsomstandigheden geweest, die hiertoe tenslotte den stoot gegeven heeft. In de bladen, in de winkels, alom, zal straks het Nederlandsche volk opgewekt worden producten van eigen bodem te koopen. Door een serie interviews met gezaghebbende personen is deze campagne een week achtereen, dag na dag, ingeleid. (V. b. **425 G.**)

B. E GELAND. — Marine begrooting. — De marinebegrooting voor 1933 toont een netto totaal van £ 53.570.000, of f 3.093.700 meer dan vorig jaar. Van deze stijging wordt f 2.355.360 gebruikt voor nieuwen aanbouw, welke in 1932 werd stopgezet, en de rest voor diverse doeleinden. Op het programma voor nieuwen aanbouw komen voor vier kruisers, een flottilje-leider, acht torpedojagers, drie duikbooten en nog een aantal kleine schepen. Al deze nieuwe werken, die over verscheidene jaren verdeeld worden, geschieden in overeenstemming met het vlootverdrag van Londen. (Vor. ber. Leger, vloot enz. blz. 686 D.)

C. INTERNATIONALE ARBEIDSBEWEGING. — Sociaal-democratisch-Communistisch eenheidsfront. — Het bureau van de Socialistische Arbeiders Internationale (S.A.I.) had op 19 Febr. '33 een verklaring gepubliceerd over de bereidwilligheid van de soc.-dem. partijen, die tot deze internationale behooren, om met de communisten een eenheidsfront in den strijd tegen de fascistische reactie in Duitschland te vormen.
De Tribune (comm.) bevat nu het antwoord op deze uitnoodiging van het Executief Comité der Communistische Internationale (E.K.K.I.), waarin herinnerd wordt aan vorige aanbiedingen van dergelijken aard van communistische zijde, welke door de s.-d. werden afgeslagen.
Het Executief Comité der Comm. Internationale stelt voor, aan zulke overeenkomsten de volgende punten ten grondslag te leggen:
a. Communisten en sociaal-democraten beginnen dadelijk met de organisatie en doorvoering van den afweer tegen de aanvallen van het fascisme en de reactie op de politieke vakvereenigings-, coöperatieve- en andere arbeidersorganisaties, op de arbeiderspers, op de vrijheid van vergadering, demonstratie en staking. Zij organiseeren een gemeenschappelijke afweer tegen de gewapende overvallen van de fascistische benden door middel van massa-protesten, straatdemonstraties, politieke massa-stakingen. Zij zetten zich aan de organisatie van comité's van actie in de bedrijven, stempellokalen en arbeiderswijken, en van afweergroepen.
b. Communisten en sociaal-democraten beginnen dadelijk met de organisatie van het protest van de arbeiders, met behulp van meetings, demonstraties en stakingen, tegen aanslagen op de sociale verzekering, tegen verlaging van den werkloozensteun, tegen ontslagen uit de bedrijven.
c. Indien deze twee voorwaarden worden aangenomen en practisch doorgevoerd, houdt het E.K.K.I. het voor mogelijk, de communistische partijen aan te bevelen, zich voor den tijd van den gemeenschappelijken strijd tegen kapitaal en fascisme te onthouden van aanvallen op de sociaal-democratische organisaties.

D. NEDERLAND. — Verdere bemoeilijking van onzen boter-uitvoer naar Frankrijk. — Het begint er op te lijken, dat alle autarkische en protectionistische demonen thans gaan samenspannen tegen den Nederlandschen agrarischen export speciaal. Na de invoering van practisch prohibitieve rechten op aardappelen, boter, kaas en eieren in Duitschland, en de aankondiging van een forsch wetsontwerp tot steun aan den Engelschen landbouw, komt thans uit Frankrijk het bericht, dat dit land bij ministerieel decreet heeft opgeheven den toeslag, die tot dusver ten bedrage van 15% werd geheven op het botertarief voor landen met een gedeprecieerd betaalmiddel, zooals Denemarken, onzen grooten boter-concurrent.
Het gevolg hiervan is natuurlijk dat ons land op de Fransche botermarkt voortaan weer moet concurreeren met boter, die vanwege de valuta-depreciatie in het land van herkomst, lager in prijs is. De maatregel beteekent dan ook practisch gezien een tariefverlaging van 15% voor onze Scandinavische concurrenten. De Deensche boter zal dus ongeveer een franc (een dubbeltje) per K.G. goedkooper kunnen worden aangeboden in Frankrijk dan tot dusver.
(Algemeen Handelsblad). (Ver. ber. blz. 695 B.)

12 MAART **1933**

E. NEDERLAND. — Defensie tegen fascisme in het leger. — Te Amersfoort is op 11 Maart '33 in het geheele garnizoen de volgende order bekend gemaakt: Op last van den minister van Defensie wordt het bijwonen door militairen van de op 14 Maart a.s. of eventueel anderen datum te Amersfoort te houden vergadering van de Nationaal-socialistische beweging of andere organisaties op fascistischen grondslag verboden op grond van het bepaalde in artikel 17 aanhef en sub e van het reglement betreffende de krijgstucht.
In aansluiting aan het bovenstaande wordt gemeld, dat in de legerorders wordt opgenomen een beschikking van den minister van Defensie, waarbij ter kennis wordt gebracht, dat aansluiting bij of eenigerlei steunverleening aan groepen of vereenigingen van personen op fascistischen grondslag in strijd is met de plichten van den militairen ambtenaar en derhalve verboden. (Vor. ber. Organisatierecht **725** E.; Weerbaarheidsorgan. **676** F.; Fascisten **642** F.)

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Een echec verwacht. — Uit goed ingelichte Fransche kringen wordt op 11 Maart '33 medegedeeld, dat de Fransche en Engelsche ministers het er te Parijs over eens zijn geworden, dat de ontwapeningsconferentie geen uitzichten op een goed resultaat meer biedt, zoodat MacDonald en Paul-Boncour eer zullen komen, om de sluiting er van voor te bereiden.
Ook al zullen de Duitschers dan openlijk met herbewapening hunnerzijds dreigen, schijnen de Fransche en Engelsche regeeringen voor dit dreigement toch niet uit den weg te zullen gaan. (V. b. **715** H.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Bankcrisis. - Opening van **6000** banken. — President Roosevelt heeft een decreet geteekend, waarbij de secretaris van de schatkist gemachtigd wordt om licenties te verleenen voor de opening der loketten van 6000 banken, welke deel uitmaken van het Federal Reserve System en welke solide zijn. De banken in de verschillende staten, welke niet in het System zijn opgenomen, zullen machtiging moeten verkrijgen van de bank-autoriteiten.
Aan het decreet wordt toegevoegd, dat het embargo op goud absoluut van kracht blijft en dat geen enkele export van goud geoorloofd is, behalve wanneer deze geschiedt conform de reglementen van het secreta-

riaat van de schatkist of met licentie van den secretaris van de schatkist. De banken zullen geen goud uitbetalen en zullen geen transacties in vreemde deviezen verrichten, tenzij voor normale wettelijke commercieele behoeften, voor redelijke behoeften van menschen die reizen of ter voldoening van contracten, welke zijn afgesloten vóór **6** Maart.
President Roosevelt heeft zich met een boodschap tot het Congres gericht, waarin hij volledige vrijheid van handelen verlangt inzake de vaststelling van de uitgaven der regeering, inclusief de salarissen, pensioenen en soldij. (Vorig bericht blz. **726** H.)

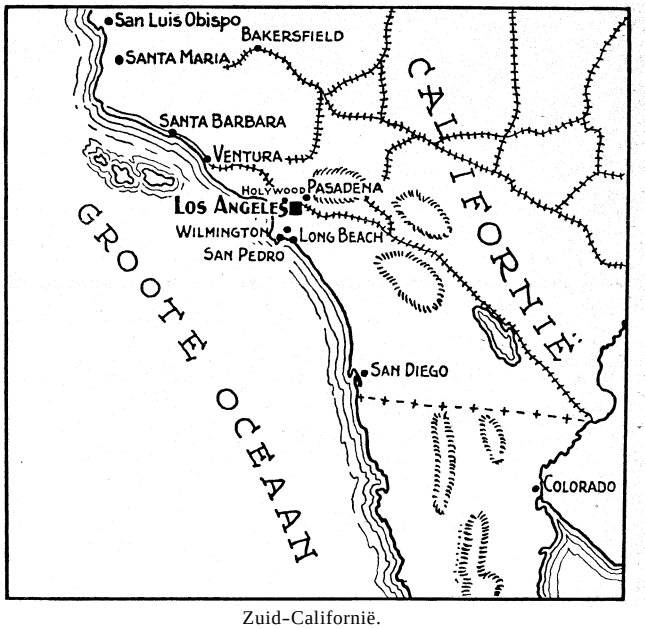
A. **DUITSCHLAND. — Minister Göring's** rede. — Aan de rede, die minister Göring op **10** Maart **'33** te Essen heeft gehouden, ontleenen wij o.a. bet volgende:
Ik wil er geen twijfel aan laten bestaan: ik ben p— begonnen met reinigen, het is nog lang niet klaar.
Ik herhaal, dat er voor ons twee volksdeelen bestaan, een dat vóór het volk is en waarvoor ook de staat is, en een ander, dat den staat wil vernietigen.
Ik dank mijn Schepper, dat ik niet weet wat objectief is. Ik ben subjectief. Ik kom uitsluitend voor mijn volk op, al het andere wijs ik van de hand.
Als men zegt: de bevolking verkeert in vreeselijke opwinding, omdat joodsche warenhuizen tijdelijk waren gesloten, zeg ik:
Is het niet natuurlijk, als wij Duitschers eindelijk verklaren: koopt niet bij de Joden, maar bij de Duitschers! Ik zal de politie zonder aanzien des persoons laten optreden, waar men het Duitsche volk benadeelt, maar ik wensch niet, dat de politie een troep ter bescherming van Joodsche warenhuizen is.
Eindelijk moet er eens een eind komen aan de „Unfug", dat elke gauwdief, als hij bij zijn bedrijf wordt betrapt, om de politie roept. De politie beschermt ieder, die in Duitschland eerlijk handel drijft, maar zij is er niet om de gauwdieven, struikroovers, woekeraars en verraders te beschermen. (V. b. **727** B.; Joodsche winkeliers **726** A.)

B. **DUITSCHLAND.** — Strijd tegen **het Centrum.** — De actie tegen het Oentrum in Duitschland wordt door de nieuwe Duitsche Hitler-regeering door het verbieden van vooraanstaande Centrum-bladen voortgezet. (Vorig bericht blz. **729 A.**)

C. **OOSTENRIJK. — Dictatuur. —** Bondskanselier dr. Dollfuss heeft op **7** Maart **'33** een formeel ontslag ingediend. Daarop heeft de bondspresident hem verzocht, aan het bewind te blijven.
De regeering heeft daarna, op grond van een wet, die nog uit den oorlogstijd dateert, een noodverordening uitgevaardigd, waardoor practisch alle vrijheidsrechten worden opgeheven.
Alle vergaderingen in Oostenrijk zijn verboden. De vrijheid van drukpers is volkomen opgeheven. De regeering beveelt, dat de 'bladen gedwongen kunnen worden, hun inhoud nag vóór hun verschijning aan den officier van justitie voor te leggen. De officier van justitie kan, zonder de rechtbank te hebben geraadpleegd, kranten in beslag doen nemen en verbieden, dat dezelfde uitgevers andere bladen uitgeven. De verordening schakelt het parlement uit. De regeering verklaart in een oproep, dat zij van plan is, zoolang zij dat noodig acht, zonder parlement te regeeren.

13 MAART 1933

D. **VEREENIGDE STATEN. — Aardbeving in Zuid-Californië.** — Een hevige aardbeving heeft te Los Angeles om **17.55** (Pacific tijd) op **11 Maart '33** plaats gehad. De aardbeving duurde verscheidene minuten en veroorzaakte een paniek. Ook in de naburige staten werden hevige aardschokken waargenomen, die tot middernacht duurden.
De gebouwen met een ijzerconstructie hebben vrij goed de aardschokken doorstaan. Ongeveer **2000** matrozen en soldaten zijn tot hulpverleening naar het aardbevingsgebied afgezonden, waar reeds meer dan **500** doktoren werkzaam zijn.
Het aardbevingsgebied is ongeveer **6000** vierkante mijlen groot.
Officieel wordt medegedeeld dat het aantal slachtoffers op **139** dooden en **4** & **5000** gewonden wordt geschat. De schade is enorm en bedraagt te Long Beach ± **25** millioen dollar. In totaal zijn **130** schokken waargenomen.

Zuid-Californië.

E. **AARDBEVINGSRAMPEN IN DE LAATSTE VIER EEUWEN.** —

Jaar.	Streek der ramp.	Aantal dooden
1556	China	**800.000**
1703	Japan	**200.000**
1724	(**28** Oct.) **Lima** (Peru)	**18.000**
1737	Britsch-Indië	**300.000**
1755	(**1** Nov.) Lissabon	**32.000**
1783	(**5** Febr.) Calabrië (Italië)	**30.000**
1797	(4 Febr.) Ecuador en **Peru**	**40.000**
1812	(**26** Maart) Caracas (Venezuela)	**20.000**
1868	(**13** Aug.) Tacna en Arica (**Z.-Am.**)	**10.000**
1880	(**3** April) Eiland Chios (Griekenl.)	**3.600**
1883	(**28** Juli) Eiland Ischia (Italië)	**2.400**
1891	(**28** Oct.) Centraal-Japan	**25.000**
1896	(**15** Juni) Japan	**27.000**
1902	(**30** Maart) Kaukasus	**1.000**
1902	(**16** Dec.) Turkestan	**4.200**
1905	(**4** April) Britsch-Indië	**10.600**
1905	(**8** Sept.) Calabrië	**2.500**
1906	(**31** Jan.) Columbia	**1.000**
1907	(**14** Jan.) Kingston (Jamaica)	**1.600**
1908	(28 Dec.) Messina en Calabrië	**83.000**
1920	(16 Dec.) Prov. Kansoe (China)	**4.000**
1923	(1 Sept.) Tokio	**200.000**
1928	(14 April) Bulgarije en Griekenland	**120**
1928	(1 Dec.) Chili	**120**
1930	(**23** Juli) Zuid-Italië	**2.500**
1930	(**26** Nov.) Japan	**250**
1931	(**3** Febr.) Nieuw-Zeeland	**260**
1931	(**9** Maart) Macedonië	**200**
1931	(**31** Maart) Nicaragua	**1.000**
1931	(**29** April) Trans-Kaukasië	**390**
1932	(**3** Juni) Mexico	**500**
1932	(**27** Sept.) Griekenland	**330**
1933	(**3** Maart) Japan	**3.000**
1933	(11 Maart) Zuid-Californië	**139**

A. **GRIEKENLAND.** — Nieuwe regeering Tsaldaris. — In Griekenland is een nieuwe regeering gevormd onder presidium van den leider der Kamermeerderheid, Tsaldaris. De president der Republiek heeft de nieuwe ministers reeds beëedigd. De portefeuilles zijn als volgt verdeeld:
Premier: P. Tsaldaris; Buitenlandsche Zaken: D. Maximos; Oorlog: Generaal Kondylis; Financiën: Spyridon Loverdos; Economische Zaken: Georg Pesmatzoglou.
Het ministerie van Buitenlandsche Zaken staat dus onder leiding van den bekenden Griekschen financier Maximos. De bedoeling is diplomatieke onderhandelingen te voeren om in het buitenland leeningen te kunnen opnemen. (Proïa, Athene). (Vor. ber. 721 B.)

B. **DUITSCHLAND.** — Vlaggen van het nieuwe bewind. — Blijkens een bericht van het W. B. te Berlijn heeft rijkspresident von Hindenburg op 11 Maart '33 het volgende besluit afgekondigd:
„Op den dag van heden, waarop in geheel Duitschland de oude zwart-wit-roode vlag ter eere van onze gesneuvelden halfstok waait, bepaal ik dat van morgen af tot aan de definitieve regeling der rijkskleuren, de zwart-wit-roode vlag en de Hakenkruisvlag gemeenschappelijk moeten worden geheschen. Deze vlaggen verbinden het roemrijke verleden van het Duitsche Rijk en de krachtige wedergeboorte der Duitsche natie. Vereenigd zullen zij de macht van den staat en het innerlijk verband van alle nationale kringen van het Duitsche volk belichamen.
Op de militaire gebouwen en op de schepen zal slechts de rijksoorlogsvlag worden ontplooid."
Op 12 Maart '33, om half een, zijn op het Pruisische ministerie Unter den Linden de beide vlaggen tijdens een plechtige vlaggenparade geheschen. (729 B.)

C. NEDERLAND. — Toelating van buitenlandsche musici. - Staatscommissie. — Op 10 Maart '33 werd op het departement van Binnenlandsche Zaken de Staatscommissie inzake toelating van buitenlandsche musici en artisten in Nederland en het verleenen van vergunningen, ingevolge de arbeidsbemiddelingswet 1930 tot het uitoefenen van arbeidsbemiddeling met winstoogmerk voor musici en artisten, ingesteld bij beschikking van den minister van Binnenlandsche Zaken op 17 Jan. '33, door haar voorzitter, den heer L. A. Roozen, geïnstalleerd.
De installatie en de vergadering werden bijgewoond door ir. R. A. Verweij, directeur van den rijksdienst der werkloosheidsverzekering en arbeidsbemiddeling en den heer Th. van Lier, referendaris bij dien rijksdienst.

D. NEDERLAND. — Eierhandel. - Tien millioen eieren uit de markt. — Wij vernemen, dat in verband met de door verschillende officieele personen gedane zeer pessimistische mededeelingen omtrent den weldra te verwachten eierprijs, de Vereeniging van Ned. Eierexporteurs in haar buitengewone vergadering van 11 Maart '33 te Amersfoort heeft besloten, zoo noodig steun aan de eiermarkt te verleenen, en wel door het voor haar risico uit de markt nemen van groote kwantums. Genoemde vereeniging heeft zich n.l. bereid verklaard, in de week van 13 tot 18 Maart '33 tien millioen eieren uit de markt te nemen, welke dan in de koelhuizen worden opgeslagen en in de kalkputten gelegd worden. (Vor. ber. blz. 722 A.)

E. DUITSCHLAND. — Gemeenteraadsverkiezingen. — Bij de gemeenteraadsverkiezingen, welke op 12 Maart in Pruisen gehouden werden, hebben in de meeste steden de nat.-socialisten met de groep Hugenberg (strijdfront zwart-wit-rood) de absolute meerderheid behaald. Slechts in enkele steden, zooals Dortmund en Aken, is voor het vormen van een meerderheid nog de hulp van het Centrum noodig.
Van belang is, dat thans voor het eerst sedert 1918 in den Berlijnschen gemeenteraad een rechtsche absolute meerderheid is.
In Berlijn zijn 2.572.063 stemmen uitgebracht, welke over de verschillende partijen als volgt verdeeld zijn:

Nat.-Socialisten	984.243
Sociaal-Democraten	565.943
Communisten	499.847
Centrum	119.939
Strijdfront Zwart-Wit-Rood . .	311.302
Duitsche Volkspartij	17.920
Christ. Soc. Volksdienst . . .	14.365
Staatspartij	52.671

F. DUITSCHLAND. — Dr. Goebbels rijksminister voor Volksvoorlichting en Propaganda. — De rijkspresident heeft dr. Goebbels benoemd tot rijksminister voor volksvoorlichting en propaganda en Walther Funck tot staatssecretaris bij dit departement.
(Vorig bericht blz. 730 B.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt's Boodschap aan het Congres. - Vijfhonderd millioen dollar bezuiniging. - Banken heropend. - Valuta-„dictator". —
In zijn Boodschap aan het Congres over bezuinigingen op de begrooting, verklaarde President Roosevelt o.a., dat het tekort op de begrooting der Vereenigde Staten aan het einde van het belastingjaar 1934 ongeveer 5 milliard dollar zal bedragen. Dit feit heeft bijgedragen zoowel tot de ineenstorting van het Amerikaansche banksysteem als tot vergrooting van de werkloosheid. Roosevelt hoopt niet minder dan 500 millioen dollar te kunnen bezuinigen.
Naar verluidt is een gedeelte van Roosevelt's program gewijd aan de instelling van een publieken arbeidsdienst voor de uitvoering van openbare werken ter vermindering der werkloosheid. Dit gedeelte bevat de volgende punten:
1. Een leening van 5 milliard dollar, waarvan 500 millioen terstond gebruikt wordt.
2. Het concentreeren van zich daartoe vrijwillig meldende werkloozen in semi-militaire werkkampen, waar de arbeiders verpleging en loon ontvangen en verplicht zijn daarvan hun gezinnen te onderhouden.
3. De technische leiding berust bij militaire ingenieurs, de recruteering geschiedt door het ministerie van Arbeid.
Vele banken hebben op 12 Maart hare loketten heropend en volgens Amerikaansche berichten schijnt het vertrouwen van het publiek terug te keeren. De stortingen waren grooter dan de uitbetalingen.
Frederick Kent is benoemd tot valuta-„dictator" in afwachting van het herstel van den normalen handel in buitenlandsche valuta. (Vorig bericht blz. 728 G.)

H. DUITSCHLAND. — Rijksdag en Landdag bijeengeroepen. — Op 11 Maart '33 zijn aan de leden van den nieuwen rijksdag en den nieuwen Pruisischen landdag de uitnoodigingen voor de openingszittingen op resp. 21 en 22 Maart toegezonden.
De communistische leden hebben geen convocaties ontvangen. (Vorig bericht blz. 721 E.)

14 MAART 1933

I. BEWAPENING. — Opheffing van het embargo Op wapens. — In antwoord op een vraag van Lansbury in het Engelsche Lagerhuis verklaarde Baldwin, dat de Engelsche regeering had besloten het embargo op den uitvoer van wapens op te heffen, omdat er ten aanzien van dit vraagstuk niet de geringste hoop bestaat op een internationale overeenkomst in de naaste toekomst en het niet het minste nut zou hebben, dat Gr.-Brittannië alleen een embargo handhaaft. Baldwin zeide verder, dat de Engelsche regeering de hoop koestert de besprekingen over deze kwestie voort te zetten wanneer zich daartoe de gelegenheid voordoet.
Nader wordt uit Londen gemeld, dat het embargo met ingang van 12 Maart '33 is opgeheven.
(Vor. ber. 720 B.; Britsch embargo 710 F.)

A. VATICAAN. — Geheim consistorie. - **Allocutie** van Z. H. **Paus Pius** XI. — Wij ontleenen aan de Maasbode het volgende:
Op 13 Maart '33 is in het Vaticaan het aangekondigde geheime consistorie gehouden, waarin de H. Vader in een allocutie allereerst een kort overzicht gaf van de gebeurtenissen, welke zich hebben afgespeeld sinds het laatste consistorie, dat in Juni 1930 plaats had.
Zijne Heiligheid besprak de beide laatste encyclieken, de gesloten concordaten, het Eucharistisch congres te Dublin, de plechtige viering van het Lourdesjubilé, de ontwikkeling der Missie, de bekeeringen in de verschillende landen en den ijver der in het Oosten arbeidende missionarissen.
Een uitvoerige beschouwing wijdde Z. H. aan het werk en de uitbreiding der Katholieke actie.
Na een toespeling op hetgeen in Italië tot stand gebracht is, gaf de H. Vader een overzicht over den treurigen internationalen toestand, die nog steeds critiek, onzeker, verward en verontrustend is door het gebrek aan wederzijdsch vertrouwen en door overdreven en onrechtvaardig nationalisme. Z. H. betreurde het, dat helaas zoowel in de oude als in de nieuwe wereld opnieuw het gekletter opklinkt der broedermoordende bewapeningen. Van de met bloed besmeurde en verwoeste aarde, zeide Z. H., stijgt de kreet van het bloed van den medebroeder ten hemel.
Een andere bron van droefenis noemde de H. Vader het voortduren in de geheele wereld van de economische crisis, waaronder de zwakken het zwaarst te lijden hebben en die tengevolge van de werkloosheid van millioenen arbeiders met al haar gevaren en verleidingen wordt uitgebuit door de vijanden van iedere politieke, maatschappelijke en godsdienstige orde.
Hetgeen sedert lang in Rusland, Mexico en Spanje en den laatsten tijd in groote en kleine landen van Centraal Europa gebeurt, zegt maar al te duidelijk, wat men kan en moet duchten overal, waar de propaganda der rampzalige ordeverstoorders doordringt.
En ondanks alles is het slechts de stem des Pausen, die waarschuwt tegen de groote gevaren, welke de christelijke beschaving in alle deelen der wereld bedreigen. (De Maasbode)
(Vor. ber. Allocutie en rede **621** A., **147 A.)**

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Wachtgelden. — Naar het ,,N. v. d. D. v. N.-I." vernam, bedroeg het aantal wachtgelders ultimo December 1932 in totaal 3300. Hieronder bevonden zich bijna 2500 ambtenaren uit den burgerlijken landsdienst, terwijl de overige 800 afkomstig waren van de militaire departementen en de landsbedrijven. Over December '32 werd een totaalbedrag van f 265.000 aan wachtgelden uitbetaald, en daar het ontslag van landsdienaren wegens overtolligheid nog altijd een stijgende tendens vertoont, is de verwachting gewettigd, dat het land gedurende het jaar 1933 minstens twaalfmaal het genoemde bedrag aan wachtgelden zal moeten betalen, derhalve een som van minstens f 3180.000. Dit cijfer is 2½ millioen hooger dan de raming.
(Nieuws v. d. Dag v. Ned.-Indië)

C, NEDERLAND. — **Nationaal-Socialisme.** - Rede van **ir. A. A. Mussert.** — Ir. A. A. Mussert, leider der Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland, heeft op 13 Maart '33 het woord gevoerd voor den Kring 's-Gravenhage.
De heer Mussert begon met een beschrijving van den nood der tijden. Wij merken op het nedergaan der natie, en dat nedergaan is onze ondergang.
Tegen het Marxisme wil spr. strijden, maar niet tegen de Marxisten, want zij zijn volksgenooten en binnen korten of langen tijd zullen velen van hen onder de vanen van het nationaal-socialisme staan.
Spr. ging het ontstaan van het Marxisme na en zeide eerbied te hebben voor hen. die volgens hun geweten voor het Marxisme hebben gestreden en geleden. Maar de leer is verouderd.
Zonder Mussolini en zonder Hitler zou geheel Europa thans communistisch zijn. De eenige werkelijke vijanden van Moskou zijn de nationaal-socialisten; de zg. rechtsche partijen doen Moskou geen kwaad.
Er is nu een coalitie ontstaan tegen de nationaal-socialisten, die loopt van Lou de Visser tot Duymaer van Twist. En er is een legerorder verschenen die militairen verbiedt lid te zijn van de nat.-soc. beweging.
Tijdens het debat werd o.m. gevraagd, hoe de heer Mussert denkt over de vrijheid in Duitschland, die hij zoo huldigt, maar die Hitler met voeten treedt; de Israëlietische zakenmenschen in Duitschland worden aangerand en ten doode opgeschreven, zeide de debater.
De heer Mussert antwoordde, dat ons niet aangaat, wat er in Duitschland gebeurt. **(Vor.** ber. **728** E.)

D. **DUITSCHLAND. —Kehl.** — Op 9 Maart '33 hebben ongeveer 400 Hitlerianen, van wie een tiende gewapend was, de kazernes aan den Rijn bij de brug van Kehl bezet.
De Fransche ambassadeur, François Poncet, heeft in verband met de gebeurtenissen te Kehl geprotesteerd overeenkomstig art. 43 van het verdrag van Versailles. De Rijksminister van Buitenlandsche Zaken heeft de protesten afgewezen, daar het gebeurde niet gerekend kan worden als een overtreding van de bepalingen van het verdrag van Versailles, daar slechts gedurende 36 uren een S.A.-bezetting aanwezig is geweest, van wie één op de tien man in het bezit van vuurwapenen was, terwijl het tenslotte een binnenlandsche kwestie wordt genoemd ter handhaving van orde en veiligheid.

E. ZUIDERZEE. — Eerste **Kamer. - Wieringermeergronden.** — Aan de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer over de begrooting voor het Zuiderzeefonds 1933, ontleenen wij o.a. het volgende:
In het voorloopig verslag werd verdere inpoldering vooreerst ontraden, omdat betwijfeld wordt of de verbouwers van den grond daarop een bestaan zullen vinden en omdat de landbouw door de huidige exportmoeilijkheden wordt gedwongen de productie te beperken, zoodat het in cultuur brengen van nieuw land daarmede volkomen in strijd zou zijn. Hierin moge onder de huidige crisisomstandigheden waarheid liggen, en zulks moge tot voorzichtigheid manen bij het nemen van een besluit tot voortzetting van den inpolderingsarbeid, doch niet mag uit het oog worden verloren, dat ook deze crisis in haar tegenwoordigen vorm niet van blijvenden aard is en dat onze landbouw, gelijk deze zulks bij herhaling deed door zich te voegen naar gewijzigde toestanden. zich zal weten te herstellen. Tegen dat tijdstip zal in verband met toenemende bevolking ook nieuwe behoefte aan cultuurgronden zich doen gevoelen.
Ten laste van de Waterstaatsbegrooting werden betaald — hierbij niet in aanmerking genomen de bijdrage van f 646.500 's jaars, wegens vervroegde droogmaking van den Noordwestpolder, noch de uitkeering ter uitvoering van de Zuiderzeesteunwet —: in 1926 f 6 525000; in 1927 **f** 7 000.000; in 1928 **f** 14.400.000; in 1929 **f** 20 610.000; in 1930 **f** 35.460 000 en in 1931 f 38.107.000; voor de jaren 1932 en 1933, welke nog niet zijn afgesloten, kunnen geen definitieve cijfers worden verstrekt.
(Vor. ber. **644 F.;** Kosten 545 **A.)**

F. VOLKENBOND. — Danzig-Polen. - Poolsche bezetting **van** de Westerplatte. — In de openbare zitting van den Volkenbond van 14 Maart '33 heeft de Poolsche minister van Buitenl. Zaken, Beck, een verklaring afgelegd over het onmiddellijke terugtrekken van de Poolsche troepen van de Westerplatte. Hij verklaarde zich bereid van versterking der gebruikelijke bezetting af te zien. De president van den Senaat van de stad Danzig, Ziehm, had van tevoren de verzekering gegeven dat de autoriteiten van Danzig de noodige

maatregelen zullen nemen om te voorkomen dat de orde en veiligheid in Danzig gestoord zouden worden. De rapporteur Sir John Simon sprak zijn voldoening er over uit, dat Polen zich door een geest van verzoeningsgezindheid had laten leiden en van verdere acties, die zonder toestemming van den Hoogen Commissaris van den Volkenbond niet gevoerd konden worden, had afgezien. (Vor. ber. blz. 724 B.)

A. SCHEEPVAART. — Nieuw **brandalarm** voor schepen. — Onder den indruk van de brandcatastrofen met de „Georges Philippar" en de „Atlantique" is een nieuw brandalarm uitgedacht voor schepen, waarmede de Fransche brandweerdeskundigen dezer dagen proeven hebben genomen.
Het apparaat heeft het model van een grooten eierdop en bestaat uit twee metalen vlakken, die kunnen ronddraaien op een in kwik gedompelde spil. Niettegenstaande de kleine afmetingen van het apparaat, kan dit een geluid voortbrengen sterker dan het zwaarste koperorkest.
Het is zoo gevoelig voor warmte, dat er wanneer de adem van een mensch op de metalen vlakken komt, reeds alarm geslagen wordt. Op de hitte van de zon of op de warmte in het vertrek reageert het apparaat niet, zoodat loos alarm is uitgesloten.
(Zie Nederland: Scheepvaart, brandgevaar 684 B.)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Memorie** van Antwoord op het Voorloopig Verslag over de Defensiebegrooting. — De minister van Defensie bestrijdt in de Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer op het Voorloopig Verslag over de begrooting van Defensie allereerst het denkbeeld van nationale ontwapening en is van meening dat een z.g. veiligheidswacht een weinig geslaagde poging is om de onveiligheid te bemantelen, waarin de afschaffing der weermacht ons zou brengen. Nederlegging ter Griffie van een staat betreffende de bewapening onzer landmacht zal geschieden.
Wat betreft de verdediging van de Belgische grens wordt opgemerkt:
De levendige belangstelling voor de defensie, welke zich o.m. in verschillende persorganen in de Zuidelijke provinciën heeft geopenbaard en de daaruit sprekende bezorgdheid in verband met den aanleg van verdedigingswerken nabij de Belgische grens, hebben uiteraard ook de aandacht der regeering getrokken. Alhoewel de minister het begrijpelijk acht, dat de aanleg dier versterkingen, mede gelet op het streven van bepaalde partijen om de weermacht tot een veiligheidswacht te verminderen, ongerustheid heeft doen ontstaan, vermeent hij, dat daarvoor onder de huidige omstandigheden geen bepaalde reden aanwezig is. (V. b. 716 B.; Begrooting 500 A., 642 A.)

C. THEE. — Restrictie. — Officieel is bekend gemaakt, dat belanghebbenden bij den theehandel rekening dienen te houden met de mogelijkheid dat na 1 April '33 de uitvoer van thee zonder uitvoervergunning niet langer mogelijk zal zijn. (723 D.)

D. DUITSCHLAND. — Diplomatie. — De Duitsche gezant te Washington, F. W. von Prittwitz und Gaffron, heeft zijn ontslag aangeboden, daar hij geen sympathie heeft voor het Hitler-régime. (715 B.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Bankcrisis. - De New Yorksche beurs weder geopend. — Op 14 Maart '33 werd definitief bekend gemaakt, dat de handel op de New Yorksche effectenbeurs op 15 Maart zal worden hervat.
Het aantal banken, dat heropend is, neemt geleidelijk toe. In den loop van den dag was het gestegen tot bijna tweeduizend.
De Amerikaansche minister van Financiën, Woodin, heeft in een verklaring aan de pers zijn voldoening uitgesproken over de wijze, waarop het volk thans met de regeering samenwerkt. „Van overal wordt gemeld — aldus de minister — dat de angstcrisis, die zoo duidelijk aan het licht getreden is vóór het bankmoratorium werd afgekondigd, thans voorbij is." (Vorig bericht blz. 730 *G.)*

F. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Ned.-Indische** Pondenleening. — De Eerste Kamer heeft op 14 Maart '33 de wijziging van de wet, strekkende tot voorziening in de behoefte aan geldmiddelen in verband met de aflossing van de Ned.-Indische pond sterling-leeningen 1921 c en 1923 b goedgekeurd met 34 tegen 4 stemmen. Vier sociaal-democraten stemden tegen. (Vorig bericht blz. 697 D.)

15 MAART 1933

G. NEDERLAND. — Dr. P. N. van Eyck over „Het **Wilhelmus".** — Op initiatief van de „Wilhelmus van Nassauwe-Commissie" te Amsterdam is op 11 Maart in de aula der Gemeentelijke universiteit een plechtige openbare bijeenkomst gehouden ter herdenking van de geboorte van Prins Willem van Oranje.
Het openingswoord werd gesproken door den rector-magnificus prof. I. H. Hijmans.
De eigenlijke rede over „Het Wilhelmus" werd daarna uitgesproken door dr. P. N. van Eyck. Spr. wees er op dat het algemeene karakter van het Wilhelmus niet gemakkelijk is vast te stellen; het heeft er verscheidene. Het kan beschouwd worden als een afscheids-, troost- en bemoedigingslied; berusting is er de grondtoon van, terwijl het ook als een zelfverdediging van Oranje gelezen kan worden en tevens een godsdienstigen grond aanvoert voor Oranje's recht tot opstand. Het Wilhelmus is als lied van den Nederlandschen opstand een document, dat Oranje schetst als geloofs-, vrijheids- en volksheld en tevens als zelfopofferend en edel mensch. Spr. teekende echter de figuur van Oranje als iemand, die staatkundig, zedelijk en godsdienstig lang niet in alle deelen in overeenstemming is met de ideale figuur, die het lied er van maakt. Het „In Godes vrees te leven, heb ik altijd betracht" is geschiedkundig het tegendeel van de waarheid gebleken en voor zoover het Wilhelmus Oranje schetst als den (door het geheele volk) begeerden volksbevrijder is hst onhoudbaar.
Als gedicht is het Wilhelmus ook allerminst volmaakt. Men kan er den invloed in bespeuren van de Rederijkers, van oude geschiedzangen, van den Bijbel, in het bijzonder de psalmen en van vertoogen en geschriften, die van den Prins zelf zijn uitgegaan. Het geeft den indruk dat men met een onbedreven dichter te doen heeft, die weinig uitdrukkingsmiddelen tot zijn beschikking had. Maar wel mag van den dichter gezegd worden dat hij het genie der vroomheid was; hij had het geloof in de waarheid van zijn Oranjevoorstelling; de rest raakte hem niet.
Komende tot de vraag, wie het Wilhelmus geschreven kan hebben, wees spr. er op dat genoemd worden Coornhert en Marnix van St. Aldegonde. De getuigenissen voor beider aanspraken zijn uiterst zwak. Noch aan den een, noch aan den ander kan men als dichter van het Wilhelmus denken. Marnix kan Oranje slechts gezien hebben als één, die uiterlijk Roomsch was. Spr. gelooft dat het Wilhelmus is de uiting van het geloof en de liefde in Oranje van een ons onbekend Nederlander, een eenvoudig man uit het volk; misschien een Zuid-Nederlander en waarschijnlijk een balling. Hij is de dichter geworden van een in elk opzicht mythisch volkslied.

H. NEDERLAND. — **Christ.-Historische** Unie. — In de te Amsterdam gehouden vergadering van de Chr.-Historische Unie hield minister jhr. mr. D. J. de Geer een rede, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen: Spr. schetste de waarde van de Chr.-Hist. beginselen in verband met de huidige tijden en verschillende gebeurtenissen der laatste weken. In dit verband wees spr. er op, dat er een streven bestaat tot handhaving van het gezag zonder de bron van dit gezag

te erkennen. Het gezag wordt vereenzelvigd met de macht. Het zal ten deel vallen aan wie de sterkste organisatie schept, of de grootste terreur oefent, of de bruutste kracht ontwikkelt. De rechtszekerheid, die ook aan de kleinste ordelievende minderheid, van wat stand of ras of nationaliteit ook, onder de hoede van het gezag toekomt, geraakt in gevaar. Wat wordt nagestreefd, is usurpatie van macht, door een deel van het volk met het hoofd van Staat als ornament, en een despoot als dictator. Een heerschappij zonder geloofsbrief en zonder eerbiediging van het beste wat het voorgeslacht ons heeft nagelaten.
Tegenover dit streven stelt spr. de nationale eenheid, de eisch om samen de werkelijkheid in het gezicht te zien en de oogen wijd open te houden voor het gemeenschappelijke belang dat wij hebben bij tijdig verzetten van de bakens, o.m. door vermindering van onze collectieve behoeften, waarin door overheidskassen moet worden voorzien. (Vor. ber. 290 C.)

A. NEDERLAND. — Bond van Marine-onderofficieren. — Het hoofdbestuur van den Bond van Marine-onderofficieren deelt o.a. het volgende mede:
Teneinde eventueele bestaande misvattingen over de houding ten aanzien van de gebeurtenissen in Oost-Indië weg te nemen, verklaart het hoofdbestuur uitdrukkelijk, dat die gebeurtenissen door het hoofdbestuur van den Bond van Marine Onderofficieren onvoorwaardelijk zijn en zullen worden afgekeurd. Onvoorwaardelijk stelt het hoofdbestuur zich op het standpunt, dat wij als onderofficieren den plicht hebben in alle omstandigheden het wettig gezag te steunen. Naast het intensief vervullen van onze plichten als militair, zullen wij trachten met inachtneming van alle wettelijke voorschriften, de uit de leden komende billijke verlangens ter kennis van de daartoe bevoegde autoriteiten te brengen. (Vor. ber. blz. 719 **C.**)

B. DUITSCHLAND. — **Handelsverkeer** mat Tsjecho-Slowakije. — Nadat op **13** Maart '**33** aan de Berlijnsche beurs het noteeren van de Tsjechische kroon is gestaakt, is het geheele betalingsverkeer met Tsjecho-Slowakije geblokkeerd. Betalingen of overschrijvingen van of naar Tsjecho-Slowakije zijn op het oogenblik niet mogelijk. De commissie voor de handelspolitiek van de Duitsche regeering komt op 15 Maart bijeen om over de thans ontstane situatie te spreken.

C. CHINA. — Muntwezen. - De Taël wordt afgeschaft. — Het ministerie van Financiën van China heeft besloten van **1** Maart '**33** af den Taël officieel af te schaffen. Er zal een overgangsperiode vastgesteld worden voor de vervanging door den officieelen zilverdollar. Van **1** Maart '33 af is de officieele wisselkoers voor **1** Taël = 1.40 Mex. $. De Circulatie Bank van China, alsmede de Bank van China en de Verkeers-'bank zullen met steun van de bankiers te Shanghai en der z.g. ,,Native Bankers" den Taël tegen den vastgestelden koers inwisselen.
(Sin Wan Pao, Shanghai) (Vor. ber. blz. 637 H.)

D. **NEDERL.** OOST-INDXE. — Banken **in** moeilijkheden. - De **Buitenlandsche** Bank voor Sumatra te **Medan** verzegeld. — De officier van justitie bij den Raad van Justitie te Medan besloot over te gaan tot verzegeling van de Buitenlandsche Bank voor Sumatra, welker directeur sinds **2** Maart '33 afwezig is. Belanghebbenden maken zich ernstig ongerust over de positie van de bank.
De Buitenlandsche Bank voor Sumatra, die haar zetel heeft te Amsterdam, heeft een kapitaal van f 500.000, waarvan geplaatst en volgestort is f 100.000. Het oude bestuur der instelling is sedert eenige jaren afgetreden, waarna de leiding in handen is gekomen van twee directeuren, beiden te Medan.

E. CHINA. — Christendom in China. — De bij den Nationalen Christelijken Raad van Kerken in China aangesloten kerken tellen thans 306.000 leden. De onderscheidene kerken zijn, naar getalsterkte gerangschikt, de volgende: De kerk van Christus 106.000 leden, de Britsch- en Amerikaansch-Methodistische kerk 101.000 leden, de Anglicaansche kerk 32.281, de Baptistische 28.000, de Congregationalistische 14.000. Voorts tellen de Bazeler missie 7000, de China-Inland-Mission 74.000 en de Luthersche zending 27.000 leden. Het totaal getal leden van Christelijke kerken in China is dus volgens deze becijfering ongeveer 400.000 leden. (Hongkong Weekly Press)

F. NEDERLAND. — Diesel-motortreinen. — Teneinde de spoorwegverbindingen in ons land te verbeteren, besloten de Nederl. Spoorwegen tot het invoeren op groote schaal van de Diesel-electrische tractie en wel op de volg-ende lijnen: Rotterdam — Utrecht; Den Haag — Utrecht; Amsterdam — Utrecht — Arnhem en Utrecht — Den Bosch — Eindhoven.
De bedoeling is op deze lijnen een uurdienst in te voeren met een snelheid, die voorloopig is vastgesteld op 100 K.M. per uur, en die dus overeenkomt met die onzer electrische treinen. Daar het aanzetvermogen even groot is als bij electrische tractie, wordt het tijdverlies door stoppen aan de stations tot een minimum beperkt en is een aanzienlijke verkorting van den reisduur mogelijk. Het verschil met de reeds bestaande geëlectrificeerde lijnen bestaat hierin, dat men dergelijke treinen zonder verdere kosten op alle baanvakken kan laten rijden, daar hiervoor immers geen onderstations noch electrische bovenleidingen noodig zijn.
De trein zal samengesteld zijn uit drie kortgekoppelde wagens op vier draaistellen met totaal 160 zitplaatsen, t.w. 48 voor tweede klas en 112 voor derde klas passagiers. Maakt druk vervoer zulks noodig, dan kunnen twee zulke stellen worden gecombineerd en is dus voor 320 personen accommodatie. De rijtuigen zijn volgens het stroomlijntype ontworpen, d.w.z. met vóór en achter sterk afgeplatte kanten, die den luchtdruk verminderen en met zoo weinig mogelijk uitstekende deelen. Gezorgd wordt voor comfort, ruime zitplaatsen en een rustigen zoo geruischloos mogelijken gang. Kunstmatige ventilatie in den zomer en verwarming door voorgewarmde lucht in den kouden tijd, alles geregeld door automatisch werkende temperatuurregelaars zullen de temperatuur in de wagons zoo prettig mogelijk houden. Warm en koud stroomend water zal eveneens aanwezig zijn.
Met dezen uitgebreiden Diesel-electrischen dienst zullen de Nederlandsche Spoorwegen op dit gebied een eerste plaats innemen onder de Europeesche collega's. In een dergelijken omvang, als waarmee onze spoorwegen in den zomer van 1934 den dienst zullen openen, bestaat deze nog nergens anders. ,,Een goed, welvarend spoorwegbedrijf is ieders belang", luidt de reclame hunnerzijds.

16 MAART 1933

G. POLEN. — Joodsche vluchtelingen uit **Duitschland.** — De toeloop van Joden naar Polen om te ontsnappen aan de Hitleriaansche terreur leidt tot een krachtige reactie bij de grensbevolking.
Tot 15 Maart bedraagt het aantal Joden dat op wettige wijze de Poolsche westgrens heeft overschreden 1500, om niet te spreken van het aantal overschrijdingen op illegale manier.
Bijna al deze vluchtelingen zijn berooid en zonder bagage of geld. De bevolking leent het oor aan agitators, die beweren, dat Polen **10%** aan Joden telt en moet weigeren er nog meer op te nemen.
Bij de ongeregeldheden te Zywieck in Teschen-Silezië betrof het een actie tegen nieuw aangekomen Joodsche vluchtelingen. Het aantal gewonden bij deze excessen bedraagt 15, terwijl vijf personen werden gedood.
De Joodsche afgevaardigden in den Poolschen Landdag hebben geprotesteerd tegen de vervolging der Joden in Duitschland. Zij doen een beroep op de be-

schaafde wereld en verklaren, dat het hier niet een binnenlandsche kwestie betreft, maar een internationale kwestie, terwijl zij er aan herinneren, dat Göring heeft gezegd, dat de Duitsche politie niet gehouden is Joodsche bezittingen te verdedigen. (V. D.)

A. RADIO. — Grootste zender der wereld. — Te Noginsk, op 60 K.M. van Moskou, is het grootste radiostation ter wereld gebouwd. Het heeft een capaciteit van **500** kilowatt en overtreft daarmede den Amerikaanschen zender Sachsenburg van **250** kilowatt en den zender te Leipzig van **150** kilowatt.
De zender van Noginsk heeft een antenne van **900** meter, die is bevestigd aan vier metalen masten, elk **200** meter hoog. De zender is geheel automatisch ingericht en wordt bediend door slechts vijf technici en ingenieurs. Hij is geheel van binnenlandsch materiaal vervaardigd en de bouwkosten bedragen **7.500.000** roebel.
Een **60** K.M. lange kabel verbindt den nieuwen zender met de radiostudio's te Moskou, vanwaar de programma's worden uitgezonden.
De zender van Noginsk werkt op een golflengte van **1481** meter. (Pravda) (V. b. Radio blz. **608** F.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De werkloosheid. - Een beroep op saamhoorigheidsgevoel en offervaardigheid der Nederlanders. — Welk een omvang de werkloosheid in Ned.-Indië heeft aangenomen, moge blijken uit de volgende cijfers: In Februari **1931** telde men **2400** werklooze Europeanen, in December **1931 3110,** in Juli **1932 3590** en in Febr. **1933 5520.** Met deze cijfers voor oogen behoeft het geen toelichting dat versterking van de middelen, om de ergste gevolgen der werkloosheid eenigermate te verzachten, dringend noodig is.
Het Crisissteuncomité voor Ned.-Indië (postgiro Nr. **198000)** te 's-Gravenhage doet daarom opnieuw een dringend beroep op het saamhoorigheidsgevoel en de offervaardigheid van de Nederlanders hier te lande en in het buitenland — inzonderheid van de Indische verlofgangers en gepensionneerden — tot leniging van den nood, ontstaan door de toenemende werkloosheid onder de verschillende groepen der bevolking van Ned.-Indië. Geldelijke bijdragen — liefst vaste maandelijksche bijdragen — zullen gaarne in ontvangst. worden genomen ter overmaking aan het Centraal Comité voor steun aan werkloozen te Batavia.
(V. b. Werkloosheid **689** B.; Crisis Comité **619** G.)

C. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Onderwijsbegrooting 1933.** — De Eerste Kamer heeft in haar zitting van **15** Maart '**33** de Onderwijsbegrooting **1933** zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
(V. b. Begrooting **732** B.; Onderwijs **716** A.)

D. NEDERLAND. — De Diesel-electrische tractie **bij** de Nederlandsche spoorwegen. — De bestellingen voor de nieuwe Diesel-electrische treinen der Nederlandsche Spoorwegen hebben thans plaats gehad. Deze belangrijke order blijft grootendeels in Nederland tengevolge van rechtstreeksche samenwerking en overleg tusschen Nederlandsche industrie en Nederlandsche Spoorwegen, waarbij aan beide zijden offers zijn gebracht.
De bestellingen zijn als volgt gedaan: de rijtuigen bij Werkspoor Beynes en Allan; de electrische uitrustingen bij Heemaf en E. T. I. Slikkerveer. Als motor is de Maybach dieselmotor gekozen (een Nederlandsche motor voor dit doel geschikt bestaat niet). De fa. Werkspoor bouwt als licenshoudster van deze motoren dat deel, waartoe deze fabriek in staat is; de fa. Stork te Hengelo wordt als licenshoudster van de Ganz Dieselmotor in staat gesteld, een aantal van deze motoren te leveren. (Vor. ber. blz. **733** F.; vor. ber. **Nederl.** Industrie **728 A., 348** D.)

E. DUITSCHLAND. — Vlaggen-verordening. - **Zwart**-wit-rood officieel. — Rijkspresident von Hindenburg heeft een verordening gepubliceerd, welke medeonderteekend is door rijkskanselier Hitler en rijksweerminister von Blomberg, waarbij wordt bepaald: De Duitsche oorlogsvlag is zwart-wit-rood met het ijzeren kruis in het midden, en met in den linkerbovenhoek zwart-rood-goud. De vlag van den rijksweerminister is dezelfde, met zwart-witten rand. De dienstvlag der autoriteiten ter zee is dezelfde, maar met den Rijksadelaar in plaats van het ijzeren kruis. De soldaten dragen voortaan slechts de zwart-witroode kskarde. In een oproep aan de weermacht verklaart de rijkspresident dat hierdoor ook uiterlijk de innerlijke verbondenheid van de Duitsche weermacht met de nationale krachten van het Duitsche volk wordt gedemonstreerd. Mogen deze uiterlijke teekenen het geheele volk steeds voor oogen houden, dat een betere toekomst niet zonder den wil tot verdediging van het vaderland kan veroverd worden.
(Vorig bericht blz. **730** B.)

F. DUITSCHLAND. — Dr. Otto **Braun's** weigering zijner mandaten. — De gewezen Pruisische minister-president, dr. Otto Braun, heeft aan de bureaux van den Rijksdag en van den Pruisischen Landdag medegedeeld, dat hij zijn mandaten in beide colleges weigert te aanvaarden.

G. NEDERLAND. — Utrechtsche Jaarbeurs. - Belgische sectie. — Sedert verscheidene jaren had de Belgische Legatie in Den Haag een informatie-stand op de Jaarbeurs te Utrecht. Thans echter heeft minister Van Isacker het initiatief genomen om ook de producten zelf van de Belgische industrie in een speciale Belgische sectie op de Utrechtsche Jaarbeurs ten toon te stellen.
De eigenlijke informatorische stand van de Legatie verstrekt, als gewoonlijk, alle gewenschte inlichtingen: de heer Vandesteene van de Belgische Legatie te 's-Gravenhage is in dezen stand aanwezig voor het verstrekken van inlichtingen. Rondom dezen officieelen stand voor algemeene voorlichting vindt men de inzendingen van industrieele producten, o.a. die der belangrijke fabrieken van biscuits en chocoladewerken. Daarnaast zijn de Conduites d'Eau uit Luik. Voorts de stad Knocke met haar moderne strand van de Zoute en Albert-Plage, met sport, mondain leven en concerten. Een vermakelijk intermezzo zijn de automatische spelen van het Etablissement Staar, die in de Belgische afdeeling een aardig en aantrekkelijk hoekje vormen. Onmiddellijk daaraan grenst een stand met een mooie keuze Vlaamsch aardewerk, industrieel en artistiek tuinaardewerk; dit is dikwijls uitgevoerd in een fleurigen, vaak humoristischen folkloristischen geest. In dit gedeelte van den stand begint een zeer aparte afdeeling: rechts gebruiksvoorwerpen en techniek, iinks kunst en wetenschap. In de stands voor decoratieve artikelen vindt de bezoeker meubelen en :oel ı tapijten, lichtkronen en luxe huishoudelijke rtikelen l kelijl goudsmidswerk, bronzen kunstvoorwerpen enz.; in het midden van deze afdeeling een étalage van schitterend kristal.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. **683** D.)

H. DUITSCHLAND. — De Duitsche katholieken **en** het **Hitler-régime.** — In ,,La Correspondenza", een blad dat nauwe betrekkingen met het Vaticaan onderhoudt, wordt een artikel gepubliceerd over de situatie in Duitschland, waarin o.a. wordt gezegd, dat na de verdwijning der eerste hardheden bij de nat.-soc. partij, deze een veel grootere beteekenis krijgt, ook wat de verhouding met het buitenland betreft. Het Duitsche episcopaat, dat wel op dwalingen en gevaren heeft gewezen, heeft niettemin elke verscherping der betrekkingen vermeden, die ook voor de belangen der kerk ernstige gevolgen had kunnen hebben. Het blad gelooft, dat deze gewijzigde houding der kerk tegenover de Hitler-beweging nog een verdere ontwikkeling zal ondergaan ten voordeele van het welzijn der natie. Het Centrum zal alleen bezwaren hebben tegen vijanden van religie en orde en

zal niet in onvruchtbare oppositie afzijdig blijven staan. De Duitsche katholieken mogen, aldus besluit het blad, op een zoo ernstig oogenblik niet ontbreken.
(La Correspondenza) (V. b. **Centrum 729 B.**)

A. NEDERLAND. — Verkiezingen Tweede Kamer. - 53 partijen en groepen hebben candidatenlijsten ingediend. — Het Persbureau Vaz Dias meldt:

Bij de op 15 Maart '33 gehouden candidaatstelling voor de verkiezingen van leden der Tweede Kamer, welke op 26 April 1933 zullen plaats vinden, is een record-aantal candidatenlijsten ingediend. Niet minder dan 53 partijen en groepen zullen bij de a.s. verkiezingen de stemmen van de kiezers vragen. Ingediend werden lijsten door de volgende partijen en groepen:

1. Roomsch-Katholieke Staatspartij; 2. Sociaal-Democratische Arbeiders Partij; 3. Anti-Revolutionnaire Partij; 4. Christelijk-Historisctie Unie; 5. Liberale Staatspartij ,,De Vrijheidsbond''; 6. Vrijzinnig-Democratische Bond; 7. Staatkundig Gereformeerde Partij; 8. Communistisclie Partij Holland; 9. Nationale Boeren, Tuinders en Middenstandspartij; 10. Hervormd Gereformeerde Staatspartij; 11. Christelijk Democratisclie Unie; 12. R.K. Arbeiderspartij; 13. Nederlandsche Christelijke Arbeiders Partij; 14. Algemeene Democratisclie Unie; 15. Verbond voor Nationaal Herstel; 16. Verbond van Nationalisten; 17. Nederlandsche Fascisten Unie; 18. Algenieene Nederlandsclie Fascisten Bond; 19. Onafhankelijk Socialistische Partij; 20. Revolutionnair Socialistisclie Partij; 21. Reclit en Vrijheid; 22. R.K. Volkspartij; 23. Vrije Christelijke Partij; 24. Partij voor den kleinen Handeldrijvenden en Industrieelen Midderistand; 25. Nationaal Verbond ,,Plicht, Orde en Reclit''; 26. R.K. Democratische Bond; 27. Nationaal Socialistisclie Partij; 28. Universeele Partij; 29. Opbouw en Verbroedering; 30. Anti-Crisispartij; 31. Onafhankelijke Zakenlui; 32. Lijst Triesscliijn; 33. Volkswelvaartpartij; 33. Volkspartij Hoofd- en Handarbeiders; 35. Bond van Belastiiigbetalers; 36. Centraal Democratische Arbeiderspartij; 37. Voor Algemeen Welzijn; 38. Nieuwe Socialistische Partij; 39. Lijst de Wit; 40. Lijst Wolswinkel; 41. R.K. Arbeiders Partij (tweede partij van dezen naam te A'dam); 42. Oranje-Fascisten; 43. Liinburgsclie Federatie; 44. Lijst Jacobs; 45. Proletarische Groep; 46. R.K. Bouwvakarbeiders; 47. Marktkooplui; 48. Zuideizeepartij; 49. Algemeeiie Nederlandsche Huurders Bond; 50. Nationaal Vrijzinnige Arbeidersbelangen; 51. Algemeene Arbeiders Bond; 52. Nationale Werklieden Partij; 53. Lijst Engels.

Bij vorige verkiezingen, sinds de invoering van de evenredige vertegenwoordiging, namen aan de verkiezingen deel:

In 1918: 32; in 1922: 48; in 1925: 33 en in 1929: 36 partijen of groepen. Vóór de invoering van de evenredige vertegenwoordiging bedroeg het aantal partijen, dat aan de verkiezingen deelnam, in 1913: 9 en in 1917: 15.

Van de 53 partijen en groepen, die thans lijsten hebben ingediend, hebben in de ontbonden Kamer slechts tien partijen 1 of meer vertegenwoordigers.

(Vorig bericht blz. 694 C.)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsche voorstellen. - Redevoering van MacDonald. —

De Engelsche premier, MacDonald, heeft in de hoofdcommissie der Ontwaperiingsconferentie de aangekondigde groote redevoering gehoudeii. In de zaal waren o.m. aanwezig Daladier, Paul-Boncour, Simon, Gibson, Nadolny en Beck.

MacDonald zeide o.m.: De conferentie is thans in haar laatste beslissende fase getreden. De ontwapening van meer dan 60 staten moet worden ten uitvoer gelegd. De Engelsche regeering heeft den moed de conferentie te willen helpen en haar openlijk te zeggen, wat gedaan moet worden. De mannen van goeden wil moeten tlians eens een besluit nemen en de verantwoordelijkheid op zich nemen. Een langjarige vriend, dien spreker zeer hoog schat, een getrouw dienaar van den internationalen vrede, dieh hij liet volle vertrouwen schenkt, lieeft hem gezegd: ,,òf Duitschland wordt gerechtigheid en vrijheid toegestaan òf Europa stort ineen''.

De Engelsche regeerirg heeft daarom een nieuw voorstel uitgewerkt, dat wel is waar niemand zal kunnen tevreden stellen, maar, aldus de eerste minister, wie aan de belangen van 60 naties wil tegemoet komen is een dwaas. Het gelieele probleem is het karakter der veiligheid te wijzigen. Het Engelsclie plan voorziet in een overgangsperiode voor bewapende en ontwapende staten. Het trekt voor niemand partij, doch houdt liet midden. De conferentie is een ontwapeningsconferentie, geen bewapeningsconferentie. Het nieuwe Engelsche ontwapeningsplan behandelt in het eerste deel de

Kwestie der veiligheid: Het verdrag berust op het Kellogg-pact. Iedere oorlog en schending van dit pact wordt verklaard tot een kwestie, welke alle staten betreft en beteekent een schending der verplichtingen jegens alle staten. Bij een schending of dreigende schending van het Kellogg-pact kan, indien vijf rnogendlieden, van wie een groote, dit eischen, de conferentie door den Volkenbond worden bijeengeroepen. De besluiten der conferentie moeten de toestemming hebben van alle groote mogendtieden en de meerderheid der overige staten. Deze conferentie behandelt de te treffen maatregelen en wijst den schuldige aan. Verdere bepalingen betreffende de kwestie der veiligheid worden in het ontwerp-verdrag niet behandeld.

Het ontwerp behandelt voorts in zijn belangrijkste deel in 96 artikelen de vermindering en beperking der bewapeningeti, in het bijzonder van liet oorlogsmateriaal. De militaire africhting voor de continentaal-Europeesche legers mag niet langer duren dan S maanden, doch in bepaalde gevallen kan een verlenging tot twaalf maanden worden toegestaan. De militaire scholing van alle organisaties. behalve die onder regeeringscontrôle staan, is verboden. De berekening der effectieven geschiedt volgens de tot nu toe goedgelteurde methodes. Het ontwerp. bevat hiervoor een tabel, waarin de niet te overschrijden maxima worden vastgesteld.

Het plan-MacDonald bevat cijfers zoowel voor de legers in het moederland als voor de totale effectieven, de koloniale inbegrepen. Zoo zou Duitschland 200.000 nian mogen behouden, Frankrijk 200.000 man Europeesche troepen en 200.000 man koloniale, Nederland 25.000 man Europeesche en 50.000 man koloniale troepen, België 60.000 man en 15.000 koloiiiale troepen; Sovjet Rusland 500.000 man; Italië 200.000 man Europeesche en 50.000 man koloniale, Polen 200.000 man, Tsjectio-Slowakije en Joegoslavië elk 100.000 man, Roemenië 150.000 man, Hongarije en Bulgarije elk 60.000 man.

Regeling van het oorlogsmateriaal: In het hoofdstuk betreffende de regeling van het oorlogsmateriaal wordt een maximum kaliber vastgesteld van 10,5 c.M. voor mobiel veldgescliut, voorloopig mag evenwel liet aanwezige geschut van een kaliber tot hoogstens 15 c.M. behouden blijven. Nieuw te vervaardigen geschut mag evenwel de grens van 10,5 c.M. niet overschrijden. De maximale tonnage van tanks wordt bepaald op 16 ton. Het verboden oorlogsmateriaal nioet voor een derde binnen een jaar, voor liet overige binnen drie jareii na liet van kracht worden van liet verdrag worden vernietigd.

Vlootbewapenifig: Het hoofdstuk betreffende de maritieme bewapening wijst op de reeds bereikte resultaten der conferenties van Londen en Washington, waarvan de bepalingen zullen worden uitgebreid tot Frankrijk en Italië. De vlootkrachten der overige mogendheden moeten op grond van de huidige cijfers worden gestabiliseerd. De nieuwbouw van oorlogsscliepen moet door alle staten worden gestaakt, met uitzondering van Italië, dat zal worden toegestaan een slagschip op stapel te zetten, zooals de Dunquerque. De bouw van kruisers met geschut boven 20 c.M. wordt verboden onder voorbehoud van de bepalingen van liet Londensche Vlootverdrag. Tot 31 Dec. 1936 mogen Frankrijk en Italië noch nieuwe onderzeeërs laten bouwen, noch onderzeeërs koopen. De geheele tonnage voor onderzeebooten blijft voorloopig vrij. De vlootpositie van Duitschland blijft ongewijzigd tot liet jaar 1937.

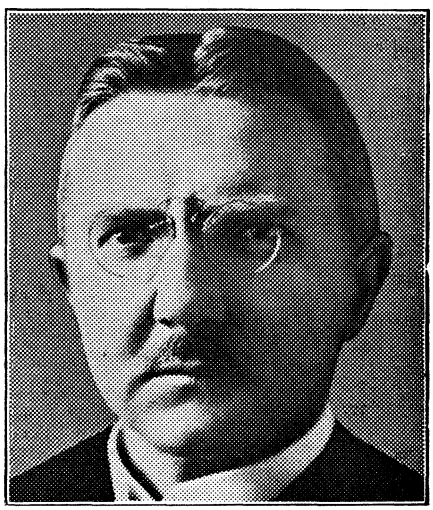
Luchtmacht: Op liet gebied der luchtstrijdkrachten wordt bepaald, dat de groote mogendheden Engeland, Frankrijk, Ver. Staten, Japan, Italië en Sovjet Rusland 500 niilitaire vliegtuigen mogen hebben, Polen, Spanje en Tsjeclio-Slowakije ten hoogste 200, België, Roenienië en Nederland ten hoogste 150, Zweden, Zwitserland en Noorwegen 75, Litauen, Letland en Denemarken 50.

Geen militair vliegtuig mag een eigen gewicht hebben van meer dan 3 ton.

Luchtschepen: Het bouwen of aankoopen van luchtschepen wordt verboden voor den geldigheidsduur van het verdrag. De militaire vliegtuigen, welke de maximumgrens overschrijden nioeten voor de eene helft vóór 30 Juni 1936, voor de andere helft vóór het expireeren van liet verdrag worden vernietigd. Alle mogendtieden moeten liet totaal aantal hunner civiele vliegtoestellen en de bijzonderhedeii betreffende hun burgerluchtvaart mededeelen aan de permanente ontwapeningscommissie. De uitgaven voor de burgerluchtvaart moeten den Volkenbond worden medegedeeld en worden gepubliceerd.

Permanente Ontwapeningscornmissie: Een permanente ontwapeningscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van alle mogendheden moet de noodzakelijke voorbereidingen treffen voor de tweede etappe der Ontwapeningsconferentie. De commissie heeft het recht van onderzoek ingeval van een schending van het Ontwapeningsverdrag ter plaatse, na een met 2/3 meerderheid aangenomen besluit.
Geldigheidsduur 5 jaren: Het verdrag heeft een geldigheidsduur van vijf jaren met uitzondering van de op 31 December 1936 afloopende bepalingen betreffende de maritieme strijdkrachten. Het verdrag voorziet er in, dat in geval van oorlog of bij bedreiging der nationale veiligheid iedere regeering voorloopig de bepalingen van het verdrag behalve dan het verboden bombardement uit de lucht en den chemischen en bacteriologischen oorlog kan intrekken. De betreffende staat moet later zijn bewapening weer terugbrengen tot het bij het verdrag vastgestelde niveau. Het verdrag zal geratificeerd worden door de constitutioneele organen.
Het laatste, 96ste, artikel van het verdrag bepaalt, dat de overeenkomst de huidige bepalingen der verdragen van Versailles, St. Germain, Trianon en Neuilly voor Duitschland, Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije vervangt. **(728 F.)**

A. DUITSCHLAND. — Dr. Luther treedt **af** als directeur der Rijksbank. - Dr. H. Schacht volgt hem op. — De president van de Rijksbank, dr. Luther, is afgetreden. Tot zijn opvolger is benoemd dr. Schacht.

Dr. H. Schacht.

De „Angriff" noemt het aftreden van dr. Luther een feit van ontzaglijke economische draagwijdte. Met de benoeming op deze vooraanstaande functie van een persoon uit de nationale kringen, komt tegelijkertijd een nieuwe geest in het Duitsche bedrijfsleven. Thans zal de eerste beslissende stap kunnen worden genomen tot uitroeiing van het economische liberalisme, aldus de „Angriff". (Vor. ber. blz. **322 G.)**

B. OOSTENRIJK. — Politieke woeiingen. — De N. Rott. Crt. schrijft het volgende:
De politieke atmosfeer in Oostenrijk was reeds lang geladen en bij een uitbarsting in het parlement heeft het heele presidium zijn hoofd verloren en is afgetreden. De regeering heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om het parlement op zij te zetten en met noodverordeningen de dingen door te drijven, waarvoor zij in het parlement geen meerderheid kon vinden.
Toen de oppositie, waartoe zoowel de socialistische voorzitter Renner als de Groot-Duitscher Straffner, de tweede vice-voorzitter, behooren, zag wat de gevolgen waren van het aftreden der drie voorzitters, heeft zij getracht de zaak ongedaan te maken. Straffner kwam op zijn besluit terug en riep den Nationalen Raad bijeen. De regeering verklaarde nu echter zijn handeling in strijd met de grondwet en heeft op **15** Maart door de politie het bijeenkomen van het parlement laten beletten.
De gouverneur van Tirol heeft den sociaal-democratischen Schutzbund in Tirol verboden, omdat gebleken is dat deze organisatie buiten de statutaire werkingssfeer ging. De Schutzbund heeft zich volgens den gouverneur, schuldig gemaakt aan hoogverraad en voorbereiding van opstand tegen het wettig gezag.
(Vorig bericht blz. **138** E.)

C. KARDINAAL FUMASONI BIONDI. — Benoemd tot opvolger van mgr. Van Rossum. — De nieuwbenoemde kardinaal Fumasoni Biondi is aangesteld tot prefect van de Propaganda Fide als opvolger van kardinaal Van Rossum. Hij is in **1872** geboren; sedert **1923** was kardinaal Fumasoni Biondi te Washington met den „rang" van nuntius eerste klasse. Hij is dus nu, na **17** jaren, als kardinaal en hoofd der Propaganda naar Rome, zijn vaderstad, teruggekeerd.
(Osservatore Romano)

D. DUITSCHLAND. — Beuthen. - Veroordeelden van Potempa vrijgelaten. — De vijf op **22** Aug. '**32** wegens het dooden van een communistischen Poolschen opstandeling door de speciale rechtbank te Beuthen in het z.g. potempa-proces veroordeelde nat.-socialisten, zijn op verzoek van den rijkskanselier in vrijheid gesteld.
De speciale rechtbank te Beuthen had in Aug. **1932** vijf nazi's wegens doodslag op een communist ter dood veroordeeld. Het rijkskabinet veranderde later deze straf in levenslange tuchthuisstraf. Vooral Hitler voerde een krachtige actie ten gunste van de veroordeelden en zond hun een telegram, waarin hij hun de verzekering gaf van de trouw der beweging. Er werd geconstateerd, dat de gedoode communist het heele dorp Potempa had geterroriseerd.
De vrijgelatenen zijn reeds te Berlijn aangekomen.
(Vorig bericht blz. **475** K.)

17 MAART 1933

E. ITALIE. — Werkloosheid. — Op **28** Februari '**33** waren in totaal **1.229.387** werkloozen ingeschreven.
(Il Secolo) (Vorig bericht blz. **460 A.)**

F. VEREENIGDE STATEN. — President **Roosevelt's** bezuinigingsprogram. — Na een debat van eenige dagen heeft de senaat op **15** Maart '**33** met **62** tegen **13** stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij Roosevelt gemachtigd wordt, de uitkeeringen aan de oud-strijders te verminderen en voor de niet-verminkten geheel te schrappen.
Verder wordt hij bij deze wet gemachtigd, de salarissen van officieren van leger en vloot en van burgerlijke beambten met hoogstens **15** pct. te verminderen. Hierdoor kan een half milliard dollar worden bespaard. (Zie begrooting, v. b. **662** E.)

G. FRANKRIJK. — Werkloosheid. — Het aantal ingeschreven werkloozen beliep op **4** Maart '**33 331.816,** waaronder **258.472** mannen en **73.344** vrouwen.
(Vorig bericht blz. **634** F.)

H. ENGELAND. — Iersche kwestie. - Eed van trouw aan Engeland afgeschaft. — In de op **15** Maart '**33** gehouden zitting heeft de Iersche Senaat de door den Dail goedgekeurde wet tot afschaffing van den eed van trouw aan de Engelsche kroon met **24** tegen 16 stemmen verworpen. Een voorstel om het wetsontwerp niet opnieuw aan de orde te stellen, alvorens het onderwerp was geweest van vriendschappelijke onderhandelingen tusschen de Iersche en de Engelsche regeering, werd daarentegen aangenomen.
Ondanks de verwerping door den Senaat, treedt de wet, nu zij reeds eenige malen door den Dail is goedgekeurd, binnen twintig dagen toch in werking.
(Vor. ber. **727** D.; Eed van trouw **715** F.)

I. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — **Jehol.** — Het Chineesche ministerie van Oorlog deelt mede:
Op 15 Maart '**33** hebben de Chineesche troepen het

offensief over het geheele front in de richting van den Grooten Muur ingezet en Tsanpingoean bezet. Ook tusschen Sjanhaikwan en Tsingwangtau beginnen de Chineezen een offensief op de Japansche stellingen. Het is hun gelukt op enkele plaatsen door het Japansche front heen te breken.
Het Japansche oppercommando heeft bevestigd dat de Chineezen aan den Grooten Muur het offensief hebben ingezet. (Vor. ber. Volkenbond **725** H.; **Chin.-Jap.** conflict **717** D.)

18 MAART **1933**

A. VEREENIGDE STATEN. — **Drankwet.** — De Senaat heeft op **15** Maart '**33** de wijziging van de drankwet, waarbij de verkoop van bier en wijn van 3,05 pct. weer wordt toegestaan, met groote meerderheid goedgekeurd. Hiermede is het laatste groote beletsel om den verkoop van drank in **23** staten van Amerika in het begin van April wettig te maken, verdwenen.
Het wetsontwerp moet thans terug naar het Huis, waar besloten was een alcoholsterkte van **3,2** pct. toe te staan.
De nieuwe drankwet treedt in werking veertien dagen nadat zij door den President zal zijn onderteekend. Zij werd met **43** tegen **30** stemmen aangenomen. Een en dertig democraten en twaalf republikeinen stemden voor de wet; dertien democraten en zeventien republikeinen stemden tegen. (Vor. ber. **699** H.)

B. **NEDERLAND.** — Een crisis-accountantsdienst. — Minister Verschuur heeft met ingang van **13** Maart **1933** een crisis-accountantsdienst ingesteld om contrôle op instellingen en fondsen uit te oefenen en gegevens te verzamelen voor een redelijke basis voor de uitkeeringen.

C. RUSLAND. — In- en **Export.** - Nederland. — Er worden tegenwoordig enorme zaken met Sovjet-Rusland gedaan, o.a. door Duitschland en Amerika. De volgende cijfers, ontleend aan de gegevens der Sovjet-Unie, geven daarvan een ,duidelijk beeld.

	in mill. gld. *) 1931	1930
Amerika's export naar Rusland . .	289 6	333.1
Amerika's import uit Rusland . .	28.7	51.5
Export saldo	260.9	281.6
Duitschland's export naar Rusland	517.3	316.0
Duitschland's import uit Rusland .	163.0	259.1
Export saldo	354.3	56.9
Nederlandsche export naar Rusland	4.5	4.2
Nederlandsche import uit Rusland	70.1	58.8
Import saldo	65.6	54.6

*) De roebel herleid tegen pl.m. f **1.26.** (Pravda)
(Vorig bericht **blz. 705 A.)**

19 MAART **1933**

D. DUITSCHLAND. — Een rede van dr. **Hj.** Schacht. — De nieuwe president der Rijksbank dr. Hj. Schacht, heeft een rede gehouden, waarin hij o.a. zeide, dat het buitenland er van verzekerd kan zijn dat Duitschland zijn handelsschulden ten volle zal betalen en ook dat de toekomstige monetaire politiek van Duitschland er op gericht zal blijven de waardevastheid der mark te behouden. **(Vor.** ber. blz. **736** A.)

E. ITALIE. — Onderhoud **Mussolini-MacDonald.** - Officieele mededeeling. — Officieel wordt medegedeeld: Het hoofd der Italiaansche regeering heeft zich op **17** en **18** Maart '**33** op de Britsche ambassade met den Britschen premier MacDonald en den minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, onderhouden.
Na een breedvoerige gedachtenwisseling omtrent den algemeenen toestand werd bij deze besprekingen een door het hoofd der Italiaansche regeering voorbereid plan tot overeenstemming inzake de belangrijkste politieke kwesties bestudeerd. Dit plan beoogt een samenwerking der vier groote Westersche mogendheden om Europa en de wereld in den geest van het Kellogg-pact en de verklaring van de niet-gebruikmaking-van-geweld een lange vredesperiode te verzekeren. (Vorig bericht blz. **728 F.)**

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De strijd om **Mand**sjoekwo. — Het gewapend conflict tusschen China en Japan begint hoe langer hoe meer op een formeelen oorlog te lijken, en het is begrijpelijk, schreef het ,,Nieuws" drie weken geleden, op **21** Febr., dat deze dreigende situatie ook haar invloed doet gelden in Nederlandsch-Indië.
De regeering is paraat en op alle eventualiteiten voorbereid, hetgeen tot uiting komt in de bedrijvigheid van leger en marine, die bezig zijn met het treffen van defensieve maatregelen, waarover uiteraard geen nadere mededeelingen kunnen worden gedaan.
De activiteit van onze marine blijkt in zooverre naar buiten, dat eenige bureaux van dat departement op **19** Febr. open waren.
Voorts kan het blad mededeelen, dat de regeering met de directie van de Kon. Paketvaart Mij. in overleg is getreden over het gereed houden van een aantal koopvaardijschepen voor militaire transport-doeleinden.
Oppervlakkig beschouwd, is het scheepvaart-verkeer zoowel in als buiten de Indische wateren nog normaal: alle lijndiensten op China en Japan worden nog op de gewone wijze onderhouden, doch de mogelijkheid bestaat, dat hierin elk oogenblik verandering kan komen. (Nieuws v. d. Dag v. Ned.-Indië)
(Vor. ber. Matsoeoka **718** B.)

G. BELGISCHE **CONGO.** — Goudproductie. - Productie der verschillende maatschappijen (in grammen):

	1931	1932
Kilo-Moto	5.287.751	6.063.259
Minières des Grands-Lacs . .	1.148.000	1.338 000
Minières Bafwaboli	257.051	246.676
Minières du Kindu	4.651	156.071
Begikaor	39.452	139 243
Colomines	72.936	136.474
Totaal	6.809.841	8.079.723

H. HARTOPERATIES. — Een merkwaardige operatie, voor zoover bekend de achtste van dezen aard, is dezer dagen in het ziekenhuis van Battersberg te Stockholm uitgevoerd. De patiente, een vrouw, had trombose in het hart, welke door een gewaagde en snelle operatie door dr. Clarence Crafoord, een jongen Zweedschen chirurg, verwijderd werd. Het hart werd blootgelegd en het slaan werd gedurende de **4** kritieke minuten verhinderd, zoodat de vrouw feitelijk in den doodstoestand verkeerde. De operatie is geslaagd en de patiente is thans weder geheel op weg naar herstel. De eerste operatie van dezen aard is ook in Zweden verricht. Twee soortgelijke operaties zijn voorts door den Zweedschen professor Gunnar Nyström te Upsala uitgevoerd, terwijl verder nog aan de medische wetenschap **3** dergelijke operaties bekend zijn, welke verricht werden door de Berlijnsche professoren Hirschner en Meyer.
(Upsala Nya Tidning) (V. b. **Kunstm.** hart **572** E.)

20 MAART **1933**

I. DUITSCHLAND. — Regeeringsmaatregelen. - Ontslag van Joodsche medici en rechters. — De staatscommissaris voor Berlijn, dr. Lippert, ontving een aantal commissoriale districtsburgemeesters, die rapport uitbrachten over de toestanden in de ziekenhuizen en er bezwaar tegen hadden, dat in de meeste stedelijke ziekenhuizen de geneesheeren voor 80 à

90 %, in sommige gevallen zelfs voor 100 % uit Joodsche communisten en soc.-democraten bestaan.
Lippert gaf last de contracten met al deze geneesheeren op den kortst mogelijken termijn op te zeggen. Ook bij de Pruisische rechtbanken zijn ingrijpende veranderingen op komst. Alle Joodsche strafrechters zullen naar de rechtbanken voor civiele zaken worden overgeplaatst. Ook bestaat het voornemen, alle Joodsche ambtenaren van het parket te verwijderen. Deze maatregelen zijn het gevolg van een stap van den Bond van nationaal-socialistische Juristen, die reeds sinds eenige weken in deze richting actief was. Ook bij de speciale rechtbanken en de kinderrechtbanken zullen van 1 April af uitsluitend niet-Joodsche rechters fungeeren, terwijl Joden ook geen rechter van instructie meer mogen zijn. Deze besluiten worden gemotiveerd met de bewering dat in vele rechtbanken meer dan de helft der rechters Joden zijn, die tot linksche partijen behooren. Te Berlijn zijn reeds maatregelen in deze richting genomen, o.m. door den Landgerichtsprasident Sölling, die eenige maanden geleden van de sociaal-democratische naar de Duitsch-Nationale partij is overgegaan.
(Vorig bericht blz. **730** F.)

A. DUITSCHLAND. — Wetgevende macht aan de regeering-Hitler geldend tot **1** April **1937.** — Als resultaat van een besluit van het Duitsche Rijksdagkabinet, welke beslissing op 20 Maart '33 is genomen, heeft de Duitsche regeering denzelfden dag den Rijksdag het volgende ontwerp doen toekomen van een wet ter verlichting van den nood van volk en Rijk:

ONTWERP VAN EEN WET TER VERLICHTING VAN **DEN** NOOD VAN VOLK EN RIJK.

De Rijksdag heeft de volgende wet aangenomen, welke met toestemming van den Rijksraad hierdoor wordt afgekondigd, nadat geconstateerd is dat aan de vereischten voor een wetgeving met wijziging van de grondwet, voldaan is:
Artikel **1.** Rijkswetten kunnen, behalve op de wijze waarin voorzien wordt door de Rijksgrondwet, ook door de Rijksregeering tot stand worden gebracht. Dit geldt ook voor de wetten genoemd in de artikelen 85 lid **2** en S7 van de Rijksgrondwet.
Artikel 2. De door de Rijksregeering tot stand gebrachte Rijkswetten kunnen van de Rijksgrondwet afwijken, voor zoover zij niet de inrichting van den Rijksdag en van den Rijksraad als zoodanig betreffen. De rechten van den Rijkspresident blijven onaangetast.
Artikel **3.** De door de Rijksregeering tot stand gebrachte Rijkswetten worden door den Rijkskanselier voor uitvaardiging gereed gemaakt en in het staatsblad afgekondigd. Zij treden, voor zoover zij niet anders bepalen, op den dag volgende op dien van afkondiging, in werking. De artikelen 68—77 van de Rijksgrondwet vinden op de door de Rijksregeering tot stand gebrachte wetten geen toepassing.
Artikel 4. Verdragen met vreemde mogendheden die betrekking hebben op voorwerpen van Rijkswetgeving, behoeven voor den geldingsduur van deze wet niet de toestemming van de, aan de wetgeving deelnemende, organismen. De Rijksregeering vaardigt de voorschriften uit benoodigd ter uitvoering van deze verdragen.
Artikel 5. Deze wet treedt op den dag van afkondiging in werking. Zij treedt op 1 April 1937 buiten werking; zij treedt voorts buiten werking wanneer de tegenwoordige Rijksregeering door een andere wordt vervangen. (Vorig bericht blz. **737** I.)

B. NEDERLAND. — **Bloembollencultuur.** — De Algemeene Vergadering van de Vereeniging van Bloembollencultuur sprak zich op 20 Maart '33 in een motie, voorgesteld door de afdeeling Schoten-Velsen in principe uit voor het saneeringsplan en droeg de uitwerking van het plan op aan de hoofdbesturen van de vakvereenigingen.
Het betreft het door het Centraal Bloembollen Comité bij de regeering ingediende saneeringsplan. waarvoor een regeeringscrediet van 6 millioen is gevraagd.
(Vorig bericht blz. **662** D.)

C. LETLAND. — Nationaal-Socialisten. — Het Letlandsche parlement behandelde een voorstel der sociaal-democraten om alle ,,aanhangers van Hitler en fascisten" uit Letland te verwijderen en alle nat.-socialistische en fascistische organisaties in Letland te ontbinden.
Met 41 tegen 14 stemmen werd het voorstel der soc.-democraten aangenomen. (Jaunakas Sinas, Riga)

D. IERLAND. — **Verhooging** van **Invoerrechten.** — De regeering van den Ierschen Vrijstaat heeft besloten de bestaande invoerrechten en tarieven opnieuw met 15 a 20% te verhoogen. De verhooging geldt speciaal voor laken, dameskleeding. ijzerwerk, tin, kinderwagens, e.a. In al deze gevallen worden voor Engeland speciale voorkeurrechten berekend.
(Vorig bericht blz. **337** I.)

E. NEDERLAND. — De clearing-overcenlromst met Duitschland. — Op 31 Dec. 1932 is een protocol onderteekend tot regeling van de betalingen van de verordening, voortspruitende uit het goederenverkeer tusschcn Nederland en Duitschland, hetwelk op 10 Jan. 1933 van kracht is geworden. Het doel van deze clearing-overeenkomst is de betalingen in het goederenverkeer te vergemakkelijken en door de faciliteiten, welke uit het protocol voortvloeien, de bezwaren, welke het gevolg waren van de algemeene deviezenbepalingen eenigszins te ondervangen.
De overeenkomst is geldig tot 31 Maart '33. Wanneer een der beide partijen het protocol niet 14 dagen voor dien datum had opgezegd, werd het stilzwijgend voor onbepaalden tijd verlengd.
Thans is de datum van 15 Maart verstreken, zonder dat de overeenkomst door een der beide partijen is opgezegd. Beide partijen hebben echter het recht, volgens het protocol, op den 1sten en op den 15den van elke maand de overeenkomst op te zeggen, waarna deze op den 15den of op den laatsten dag van dezelfde maand ophoudt te gelden.
(Vor. ber. **Clearing-wet** 427 ***G.)***

21 MAART 1933

F. ITALIE. — **Mussolini's plan. - Ontwapening.** — De „Daily Telegraph" meldt de volgende bijzonderheden omtrent het plan van Mussolini, dat uit de volgende vijf punten is samengesteld:
1. De conventie wordt gesloten voor een periode van tien jaar en zal, indien geen der deelnemers vóór afloop van den voorgeschreven termijn opzegt, automatisch voor een nieuwe periode van tien jaar verlengd worden.
2. In den geest van het Kellogg-pact zullen Engeland, Frankrijk, Italië en Duitschland voor handhaving van den vrede samenwerken.
3. Ook voor andere mogendheden bestaat de mogelijkheid, zich bij de conventie aan te sluiten.
4. Bijzondere verplichtingen: Frankrijk, Engeland en Italië verklaren, dat in December 1932 aan Duitschland volledige rechtsgelijkheid is toegekend en dat thans de tijd gekomen is, deze rechtsgelijkheid in de practijk om te zetten. Oostenrijk, Bulgarije en Hongarije worden op dezelfde wijze behandeld.
5. Men zal zich bezighouden met het vraagstuk van gelijke richtsnoeren inzake koloniale kwesties.
Van officieuze Fransche zijde verneemt United Press nog, dat de opzeggingstermijn, bedoeld onder punt 1, één jaar bedraagt. De andere mogendheden dan de vier genoemde zullen zich wel bij de conventie kunnen aansluiten, maar er niet als actieve leden aan kunnen deelnemen. Speciale oogmerken van de onderteekenende mogendheden, zooals herziening van de vredesverdragen, moeten in overeenstemming met het Volkenbondspact nagestreefd worden.
(Daily Telegraph). (Vorig bericht **blz. 737** E.)

A. NEDERLAND. — Steenkool. — Naar aanleiding van de berichten in enkele dagbladen omtrent samenwerking op de Nederlandsche kolenmarkt tusschen de Nederlandsche Steenkolen Mij. en de Steenkolen Handelsvereeniging te Utrecht — de vertegenwoordigster van het Rheinisch-Westfalisches Kolensyndikat — deelt het Corr. Bur. nog het volgende mede:
De gezamenlijke Limburgsche mijnen, waarvan geen enkel mijnbedrijf is uitgezonderd, zijn met de Steenkolen Handelsvereeniging tot overeenstemming gekomen omtrent de verdeeling van de Nederlandsche kolenmarkt.
De kwantiteiten welke het afgeloopen jaar door beide partijen in Nederland zijn geleverd, dienen als grondslag der verdeeling. Hierdoor heeft men van Duitsche zijde, wat betreft de Nederlandsche kolenmarkt, zijn hoeveelheden weten vast te leggen. Ditzelfde geldt voor de Nederlandsche mijnen. Men zou in dit geval kunnen spreken van een vrijwillige contingenteering.
Verschuiving der hoeveelheden kan practisch gesproken niet meer plaats hebben, zonder dat de benadeelde partij hierdoor schadeloos zal worden gesteld. Ook de prijzen zullen in onderling overleg vastgesteld worden.
De overeenkomst is aangegaan voor drie jaar.
(Zie Steenkool: Imp. en **exp.** België en Frankrijk.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Millionnairs.** — Volgens een bericht in de Duitsche bladen zijn er op het oogenblik in Duitschland 3174 personen, die een millioen mark of meer bezitten. Slechts 49 Duitschers bezitten een vermogen van meer dan 10 millioen mark.
(General Anzeiger)

C. IRAK. — Kabinetswisseling. — Het kabinet van Irak, dat op 20 Maart '33 is afgetreden, is door de volgende nieuwe regeering vervangen: Premier: Rasjid Ali; Buitenlandsche Zaken: Noeri Pasja Said; Financiën: Jasin Pasja; Binnenlandsche Zaken: Hikmat Soeleiman; Oorlog: Jalal Baban.
Het merkwaardige van deze nieuwe regeering is, dat Jasin Pasja, de leider der oppositie, zitting genomen heeft in een regeering, waarin ook Noeri Pasja zitting heeft, die premier was in het voorlaatste kabinet.

D. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Indische harsen en gommen. — De directeur van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel te Batavia is gemachtigd te beschikken over een bedrag van f 18.750 ten behoeve van de bevordering van de onderzoekingen naar de chemische en technische mogelijkheden voor het gebruik van Indische natuurharsen en gommen in de industrie.

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Beperking** van **rijst**invoer. — Het college van gedelegeerden keurde de antwoord-ordonnantie tot tijdelijke beperking van den invoer van rijst met ingang van **22** Maart **'33** goed. De regeering had een termijn van 3 maanden voorgesteld, gedurende welke het invoerverbod zal gelden, doch deze termijn werd bij amendement in 4 maanden gewijzigd.
Het ontwerp is bedoeld als een noodmaatregel in afwachting van het tot stand komen van een nadere regeling. Nadat het ontwerp was aangenomen, werd de ordonnantie door de regeering vastgesteld en dadelijk in het Staatsblad afgekondigd.

F. NARCOTICA. — Russell Pasja, de commandant van de politie te Caïro en leider van het centraal bureau tegen het gebruik van narcotische middelen, beeft in zijn jaarverslag een krachtig beroep gedaan op de regeeringen van Egypte en Bulgarije, om den handel in verdoovende middelen op meer afdoende wijze te bestrijden.
Hij verklaarde, dat de regeeringen van alle geciviliseerde landen er toe moesten overgaan, den handel en het vervoer van narcotische middelen onder internationale misdaden te rangschikken.
In zijn jaarverslag behandelt Russell Pasja voorts ook de „narcotica-baronnen van Europa" en hij verklaart dat de tijd daar is, om hun identiteit te onthullen. Als de tegenwoordige internationale samenwerking tusschen de regeeringen zeven jaar geleden al had bestaan, zou de wereld gespaard zijn gebleven voor veel ellende en zou men millioenen rijker zijn.
(Le Journal du Caire)

G. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Verhouding **tot** België. — Minister Beelaerts van Blokland zeide in de Eerste Kamer inzake de verhouding tusschen Nederland en België o.a. het volgende:
De verhouding tot België is van den meest vriendschappelijken aard. De beide regeeringen werken beter samen dan sinds eenige jaren het geval was. De bespreking over de herziening der verdragen van 1839 is niet meer opgevat. Daarvoor moet het juiste tijdstip gekozen worden. In verband met de beslommeringen door de economische crisis moet dit punt voorloopig blijven rusten. Een volgende regeering moet hier ook vrij staan en een element bij de verkiezingen mag deze kwestie niet uitmaken. Men moet niet te veel geloof hechten aan berichten over hetgeen gesproken zou worden in Belgische senaatscommissies. Deze commissies vergaderen met gesloten deuren. (Vorig bericht **blz. 685** A.)

H. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Nederl.** Staatsleeningen. — De Eerste Kamer heeft haar voorloopig verslag uitgebracht over het ontwerp van wet tot het aangaan van een of meer geldleeningen ten laste van het Rijk. Wij ontleenen er aan:
Bij het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp stelden eenige leden de vraag, waarom de Minister ter consolidatie van de vlottende schiild niet machtiging geeft tot het verkoopen van inschrijvingen in het Grootboek der 3% rentegevende Nationale Schuld, zooals indertijd bij de wet van 24 Dec. 1930 is toegestaan.
Zij meenden, dat daardoor allicht eenige rentebesparing zou kunnen worden verkregen en tevens voor verschillende lichamen en personen de mogelijkheid zou worden geopend om op aantrekkelijke wijze hun gelden te beleggen. (Vor. ber. Staatsschuld **587** H.)

I. ONTWAPENING. — **Mussolini's** plan. - **Britsch-**Fransche **besprekingen.** — Over de Britsch-Fransche ministerbesprekingen te Parijs is het volgende officieele communiqué gepubliceerd.
Op de terugreis uit Rome hebben de Engelsche premier en de minister van Buitenlandsche Zaken zich eenigen tijd te Parijs opgehouden, om de Fransche ministers van het onderhoud, dat zij met Mussolini gehad hebben, op de hoogte te stellen.
De Engelsche en Fransche ministers hebben een langdurig onderhoud met elkander gehad, waarop de Fransche ministers hun collega's dank hebben gebracht voor de hun gegeven inlichtingen, welke hen in staat zullen stellen de hun voorgelegde voorstellen aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.
De ministers van beide landen zullen zich binnenkort opnieuw met elkander in verbinding stellen. **(738** F.)

K. **VEREENIGDE** STATEN. — **Bankcrisis.** — Volgens een zoo juist gepubliceerd overzicht hebben thans 70 pct. van de Amerikaansche banken haar normale werkzaamheden hervat,
Van de overige 30 pct. hebben ongeveer de helft haar loketten weer geopend onder beperkende bepalingen voor het verrichten van bepaalde werkzaamheden. De bepalingen bestaan meestal hierin, dat de deposito's, welke opgenomen kunnen worden, tot een bepaald maximum kunnen loopen.
Ongeveer 10 pct. van de banken is nog gesloten, hetzij omdat men nog niet gereed is met een reorganisatie, hetzij omdat zij samengevoegd zullen worden met andere bankinstellingen, zoodat het bedrijf op een gezonde basis zal kunnen worden hervat.
(Vor. **ber.** Crisis **732** E,; **Bankopening 730 Q.)**

A. DUITSCHLAND. — Opening van den Rijksdag. - Plechtigheden in de Garnizoenskerk te Potsdam. —

De officieele plechtigheid in de Garnizoenskerk te Potsdam, die de opening van den nieuwen Rijksdag voorafging, is met grooten luister gevierd. De kerk was buitengewoon fraai versierd, in het bijzonder de vroegere loge van de Keizerin. Het schitterde van uniformen. In de loges zaten de voormalige Kroonprins met zijn familie, vele hooge militairen, de diplomaten en vertegenwoordigers van kunst en wetenschap. Rijkspresident von Hindenburg, Rijkskanselier Hitler en alle ministers waren aanwezig.

Rijkspresident von Hindenburg sprak de volgende rede uit:

Door mijn verordening van 1 Februari heb ik den Rijksdag ontbonden om het Duitsche volk de gelegenheid te geven zijn oordeel over de nieuwe regeering te vellen. Op 5 Maart heeft het volk deze, door mijn vertrouwen beroepen, regeering, bevestigd en de noodige grondslagen voor haar werk gegeven. Zwaar en moeilijk is het werk dat gij, heer rijkskanselier en gij, heeren ministers voor u ziet. Op binnen- en buitenlandsch gebied moeten moeilijke vraagstukken opgelost worden. Ik weet, dat kanselier en regeering met moed en ijver aan de oplossing van deze vraagstukken zullen beginnen, en ik hoop van u, dames en heeren leden van den nieuwen Rijksdag, dat gij u achter de regeering zult plaatsen, en ook van uwen kant alles zult doen om haar bij haar zware taak te steunen.

De plaats waar wij vandaag samengekomen zijn, is een aanmaning om een terugblik te slaan op het oude Pruisen dat in noesten arbeid en nooit versagende vaderlandsliefde groot geworden is en daardoor het Duitsche volk vereenigd heeft. Moge deze geest ons samenhouden tot heil van een vrij en trotscli Duitschland. Met dezen wensch begroet ik den nieuwen Rijksdag en geef nu het woord aan den heer rijkskanselier.

Hierna stond rijkskanselier Hitler op tot het afleggen van de volgende regeeringsverklaring:

,,Mijnheer de rijkspresident, afgevaardigden, mannen en vrouwen van den Rijksdag.

Zware zorgen drukken sinds jaren op ons volk. Ondanks vlijt en arbeidswil, ondanks energie en cultuur heeft menig Duitscher geen brood. De financiën zijn in de war, het economische leven is verlamd. De wereld laat zich bedriegen door den schijn dien onze groote steden nog opleveren; de armoede en ellende ziet zij niet. Sinds 2000 jaar wordt ons volk door een afwisselend lot begeleid. Op bloei volgde steeds weer verval. Hoe meer volk en rijk vervielen in de laatste jaren, hoe meer eenheid en saamhooriglieid noodig waren.

Dit innerlijke verval der natie is weer eenmaal gelijk zoo dikwijls, de aanleiding geweest voor de buitenwereld om ons aan te vallen en de revolutie in 1918 maakte een eind aan een strijd dien het Duitsche volk in de heilige overtuiging begonnen was om zijn vrijheid en levensrechten te beschermen. Noch de keizer, noch de regeering, noch het volk hebben dien oorlog gewild. Alleen het verval van de natie en de algemeene ineenstorting dwongen een zwak geslacht tegen beter weten en tegen de heiligste innerlijke overtuiging in de oorlogsschuld-leugen op zich te nemen. In ieder opzicht is ons volk na 1918 dieper en dieper gevallen. Het ergste was de vernietiging van het geloof in eigen kracht, de vernieling van onze tradities. Maar ook de andere wereld is door de uitschakeling van Duitschland als een der voornaamste schakels van het economische leven niet gelukkig geworden. Uit de verdwazing van een eeuwigen overwonnene en een eeuwig-overwinnaar is de waanzin van de herstelbetalingen geboren en als gevolg daarvan weer de ramp van den geheelen wereldhandel.

Maar nu is gelukkig weer het jonge Duitschland geboren, waarvan gij, mijnheer de rijkspresident, sinds 30 Januari 1933 mij de leiding hebt toevertrouwd. Wij mannen van deze nationale regeering hebben ons toen tot het volk gericht in de overtuiging dat het dit jonge Duitschland erkennen wil en wij zijn niet bedrogen uitgekomen.

in eenige weken heeft het Volk het huwelijk voltrokken tusschen de symbolen van de oude grootheid en de jonge kracht en zijn eigen eer hersteld.

Op het oogenblik dat de nieuwe nationale regeering voor de eerste maal voor den nieuwen Rijksdag treedt, betuigt zij haar vasten wil om het groote hervormingswerk van de complete reorganisatie van het Duitsche volk en rijk ter hand te nemen. De nationale regeering verwacht van de partijen der volksvertegenwoordiging dat zij na een noodperiode van 15 jaar zich mogen verheffen boven de enge grenzen van een doctrinair partijpolitiek denken, om zich ter beschikking te stellen van de ijzeren noodzakelijkheid die onze beweging deed geboren worden. Wij willen de eenheid van den geest en den wil van de Duitsche natie herstellen. Wij willen de eeuwige fundamenten, krachten en waarden van ons volkswezen handhaven. Wij willen de organisatie en de leiding van den staat weer aan die beginselen onderwerpen, die in alle tijden de voorwaarde van grootheid bij alle volken waren. Wij willen de tradities van ons volk en zijn cultuur in deemoedigen eerbied koesteren als onuitputtelijke bron van innerlijke kracht en als mogelijke vernieuwing in droeve tijden. Wij willen het vertrouwen in de gezonde en natuurlijke beginselen verbinden met een vastheid in de politieke ontwikkeling naar binnen en buiten.

Wij willen een hechte regeering vormen die aan ons volk weer een ongeschokte autoriteit zal geven. Wij willen ons economische leven herstellen, dat zijn nut bewezen heeft voor ons en andere volken. Wij willen het primaat der politiek herstellen die geroepen is den levensstrijd der natie te organiseeren en te leiden. Wij willen oprecht trachten allen bijeen te brengen die met ons van goeden wille zijn en diegenen onschadelijk te maken die mochten probeeren het volk te benadeelen. Wij willen een waarachtige gemeenschap opbouwen uit de stammen, standen en beroepen en zelfs uit de vroegere ,,klassen'' van het Duitsche volk. Uit boeren, burgers en arbeiders moet weer ontstaan een eensgezind volk dat weer geloof en vertrouwen stelt in zijn eigen cultuur, eer en vrijheid.

Tegenover de wereld willen wij, met in aanmerking neming van de offers die wij zelf gebracht hebben, oprechte vrienden zijn van den vrede die eindelijk de wonden zal heelen onder welke nu alle volken lijden.

De regeering van de nationale verheffing is besloten haar voor het aangezicht van het volk aanvaarde taak tot een goed einde te brengen. Daarom treedt zij heden voor den Rijksdag in de hoop in dit lichaam een steun te zullen vinden bij de vervulling van die taak. Moogt gij, mannen en vrouwen als vertegenwoordigers van het volk het teeken van den tijd herkennen en meehelpen aan het groote werk van de nationale verheffing.

In ons midden bevindt zich een grijsaard. Wij verheffen ons voor u van onze zetels, heer veldmaarschalk1 Driemaal hebt gij gestreden op het veld van eer voor het lot en de vrijheid van ons volk. Als jonge luitenant in den rok des konings, als bevelhebber in den >wereldoorlog en daarna.

U hebt de opkomst van het rijk beleefd na den grooten kanselier, gij hebt ons geleid in den grooten tijd dien het lot ons in fellen strijd heeft laten doorleven.

Vandaag wil de voorzienigheid dat gij opnieuw de beschermer zult zijn van de nieuwe verheffing van ons volk. Dit is voor ons allen een symbool voor de onverwoestbare levenskracht van ons volk.

Moge de voorzienigheid ons ook nu dien moed en volharding verleenen die tot herstel van onze eenheid noodig zijn. Dit willen wij beloven aan het graf van onzen grooten Koning.''

De katholieke rijksdagafgevaardigden begaven zich allen naar de Peters- en Pauluskerk, waar voor het begin van de rijksdagzitting een H. Mis werd opgedragen.

Von Papen, de vice-kanselier, was een der eersten, die zich naar het kerkgebouw begaf. De leden der centrum-fractie kwamen in een groep onder leiding van dr. Bruning en dr. Esser, de kerk binnen. Voorts zag men vele katholieke nationaal-socialistische afgevaardigden in uniform.

Aanwezig waren voorts de pauselijke nuntius mgr. Orsenigo, de gezanten van Italië, Ierland, Oostenrijk en verschillende Zuid-Amerikaansche staten, de staatscommissaris voor Beieren, generaal von Epp, de president van politie van München, Himmeler.

Onder de centrum-afgevaardigden zag men ook vele oud-ministers. De plechtigheid eindigde met het zingen van het ,,Te Deum''.

Rijkskanselier Hitler, hoewel katholiek, heeft de katholieke godsdienstoefening niet bijgewoond. Een officieele verklaring hieromtrent luidt:

,,De Katholieke bisschoppen van Duitschland hebben den laatsten tijd in een reeks verklaringen, volgens welke ook in de praktijk gehandeld werd, leiders en leden van de N.S.D.A.P. als afvalligen van de Kerk gekenmerkt, aan wie de Heilige Sacramenten niet mochten worden toegediend.

Deze verklaringen zijn tot dusver niet herroepen en ook van de zijde der Katholieke geestelijkheid blijft men hiernaar handelen.

Dientengevolge zag de rijkskanselier zich tot zijn leedwezen genoodzaakt, niet deel te nemen aan de Katholieke godsdienstoefening van hedenmorgen te Potsdam." (V. b. 672 E.)

A. **DUITSCHLAND. — Constitueering van** den nieuwen Rijksdag. —

De eerste vergadering van den nieuwen Duitschen Rijksdag op 21 Maart '33 in de Kroll-opera te Berlijn gehouden, voorafgegaan door groote plechtigheden te Potsdam, werd door Rijksdagpresident Göring geopend. In de diplomatieke loges had, behalve vele hoogwaardigheidsbekleeders, ook de gezant van Polen plaatsgenomen. Ex-kroonprins Wilhelm was eveneens tegenwoordig. De nationaal-socialistische afgevaardigde prins August Wilhelm, zoon van den ex-Keizer, bevond zich onder de afgevaardigden.

In zijn openingsrede wees voorzitter Göring er op dat volgens een besluit van het seniorenconvent de eerste vergadering niet meer geopend zal worden door het oudste lid, maar door den in den vorigen Rijksdag fungeerenden president.

Op voorstel van dr. Frick werd door mondelinge stemming met meerderheid van stemmen de oude Rijksdagpresident, minister Göring, wederom tot voorzitter gekozen. Eveneens door mondelinge stemming werd vervolgeris het presidium gekozen dat zal bestaan uit: eerste vice-president Esser (Centrum), tweede vicepresident Gräf (Duitsch-Nationaal) en derde vice-president Zörner (Nationaal-socialist). Alles bij stemonthouding van de linksche partijen. Al deze formaliteiten waren zoodoende binnen het kwartier afgeloopen.

Als griffiers werden zeven nationaal-socialisten, twee Duitsch-nationalen, twee Centrum-afgevaardigden en een lid van de Beiersche Volkspartij aangewezen.

Daarna kreeg Rijksdagpresident Göring het woord voor een rede, waarin hij o.a. zeide:

„Meine Damen und Herren, meine Kameraden!"

Door een afschuwelijke misdaad zijn wij gedwongen te vertrekken uit een gebouw dat eens voor het Duitsche volk was gebouwd. Deze aanslag zou een signaal zijn voor een anarchie en chaos in Duitschland op een oogenblik dat de eerste stappen voor een nieuwe ordening en wederopbouw van het Rijk waren genomen.

Wij staan thans in een grooten tijd. Binnen enkele weken heeft de heilige vlam der nationale revolutie het Duitsche volk aangetast en dat heeft getoond dat er nu een einde zal komen aan het verleden dat wij 14 jaar lang hebben bestreden.

Er is een nieuw parlement gekomen, voor de eerste maal zonder koehandel, zonder partijbelangen, zonder alles wat het parlement tot nog toe vernederd heeft in de oogen van het volk zelf, en dat nu werken zal en het lot van het Duitsche volk wil verbeteren.

Het is een merkwaardig voorteeken dat wij willen beschouwen als een goed omen, dat op denzelfden dag van heden, 21 Maart, in 1871 ook een nieuwe Rijksdag werd geopend, en wel de eerste Rijksdag van Duitschland, door Bismarck, die op dien dag voor de eerste maal de Duitsche stammen vereenigd zag.

Op dien dag werd het Duitsche Rijk geschapen, dat langzamerhand echter weer verbrokkeld is. Wij danken het den man die 14 jaar geleden begonnen is te werken voor een nieuw vereend Duitschland, dat het geheele Duitsche volk thans aan een nieuwe toekomst mag gelooven.

De door hem gevestigde beweging heeft zich doorgezet na een zeer zwaren arbeid, na een geweldige worsteling tegen terreur en onderdrukking. Veertien jaar van schande liggen achter ons. Een groot Rijk is verloren gegaan. In de plaats van een eensgezind volk zijn klasse- en belangentegenstellingen gekomen. Vandaag zien wij echter voor het eerst het aanbreken van een nieuwen tijd. De geest van Weimar zal verdwijnen voor den geest van Potsdam.

Gij ziet thans in den Duitschen Rijksdag nieuwe emblemen. Elk volk kiest zich de emblemen waaronder het strijden, werken en opbouwen wil. Wij hebben het republikeinsche zwart-rood-goud niet verdrongen: zij die dit embleem hebben gekozen hebben het zelf neergehaald. En wij hebben thans naast het roemrijke, historische zwart-wit-rood, het oeroude teeken van onze voorvaderen, dat toch eeuwig nieuw en verjongend is: het zonneteeken als symbool van opgang, als eereteeken."

(Vorig bericht blz. 740 A.)

B. DRAADLOOZE ONTSTEKING VAN BUSKRUIT. — De Gentsche ingenieur Vanderstegen is er op 18 Maart '33 in geslaagd door middel van een draadloozen zender een hoeveelheid buskruit, welke zich te Langerbrugge op een afstand van 12 kilometer bevond, tot ontvlamming te brengen. (N. R. Crt.)

22 MAART 1933

C. IRAK. — Order voor „Werkspoor N.V.". — De „Iraq Petroleum Company" bouwt een dubbele pijpleiding van haar olievelden in Oost-Irak naar twee havens aan de Middellandsche zee. Dit enorme project, waaraan door een leger arbeiders gedurende jaren wordt gewerkt, dient voor het vervoer van de ruwe olie naar de kust, vanwaar zij verscheept kan worden. De pijpleiding ligt over het grootste deel van haar lengte in de woestijnen van Irak en Transjordanië. De olie wordt door de pijpen geperst door groote plunjerpompen. Er zijn een vijftiental pompstations, in elk waarvan drie pompen zijn opgesteld. Elke pomp wordt via een tandwieloverbrenging aangedreven door een dieselmotor.

Deze vijfenveertig motoren werden, na een publieke inschrijving over drie firma's verdeeld. Eén van deze drie, die voor het forum der wereldtechniek gekozen waren als de bouwers van de betrouwbaarste motoren, is — naar wij vernemen — de Amsterdamsche fabriek Werkspoor N.V.; bij haar werden twaalf dezer motoren besteld.

D. METALLISEEREN. — Uit Weenen komt het bericht, dat een daar woonachtig chemicus, ingenieur Max Ow, een proces heeft gevonden, waarmee het mogelijk is allerlei electrisch niet geleidende stoffen met metaal te bedekken en ze zoo minder aantastbaar voor atmosferische invloeden en daardoor duurzamer te maken. Voor het metalliseeren van electrisch geleidende voorwerpen maakte men tot nog toe gebruik van het galvaniseeren, dat men echter voor stoffen als hout e.d. niet gebruiken kan. In de laatste jaren is het z.g. Schoapeeren, het door spuiten volgens het proces van Schoop met metaal bedekken, hoe langer hoe meer in gebruik gekomen. Hiermede worden goede resultaten bereikt, doch de verbinding tusschen het metaal en het te bedekken materiaal is niet zeer innig in de meeste gevallen.

Bij het nieuwe procédé wordt wederom gebruik gemaakt van de oude methode van het galvaniseeren en wel wordt daartoe de oppervlaktelaag van het te metalliseeren voorwerp electrisch geleidend gemaakt. Dit geschiedt langs chemischen weg, door een reeks van bewerkingen, waarbij men eerst de oppervlaktelaag doet opzwellen in een bepaalde oplossing, waarna men het voorwerp in een reeks van metaalzoutbaden brengt en tenslotte droogt. De metaallaag is zoo innig verbonden met het oorspronkelijke materiaal, dat men ze niet kan verwijderen zonder het voorwerp te beschadigen. Voor een werkelijk goed metalliseerproces, zooals het hier genoemde schijnt te zijn, is plaats op de wereld. De toepassingsmogelijkheden in tallooze bedrijven zijn zoo groot in aantal, dat wij ons niet aan een opsomming willen wagen, te meer waar nagenoeg elke organische stof, dus ook de velerlei kunstharsen, volgens het zeggen van den uitvinder, met deze methode gemetalliseerd kunnen worden. (Haagsche Post)

E. TSJECHO-SLOWAKIJE. - President Masaryk over het Fascisme. — President Masaryk heeft aan een Reuter-correspondent een interview toegestaan, waarin hij zich speciaal uitte over het fascisme en de woorden van Mussolini aanhaalde, dat bet fascisme „geen exportartikel" is.

Het fascisme, aldus Masaryk, draagt een zeker democratisch element in zich, doch om te slagen, moet het overeenstemmen met het publiek belang. Mussolini heeft het monarchisme op den achtergrond geschoven en in zekeren zin de republiek ingesteld.

Het fascisme streeft naar invoering van een zekere populaire regeering, doch neigt tevens naar de autocratie. Eén man alléén kan geen bevolking van 40 millioen menschen regeeren.

Masaryk ontkent, dat de kleine mogendheden zich

ongerust zouden kunnen maken over de gebeurtenissen in Duitschland, doch deze landen moeten met des te grooter ijver medewerken aan de internationale toenadering. Voor Tsjecho-Slowakije vreest Masaryk geen onrust van Duitsche zijde, want Duitschland heeft de handen vol aan zijn eigen problemen.
Masaryk zeide voorstander te zijn van de Vereenigde Staten van Europa, die door economische en politieke banden moesten worden verbonden. (660 C.)

A. A U PEOPLES ASSOCIATION. — Sir Evelyn Wrench in Nederland. — Sir Evelyn Wrench, stichter en voorzitter van de All Peoples Association, heeft te 's-Gravenhage voor de Nederlandsche groep dezer vereeniging een voordracht gehouden.
Onder de belangstellenden bevonden zich prinses Juliana en prins Hendrik.
Spr. vertelde hoe hij tot de oprichting der A. P. A. was gekomen. Het is ongeveer drie jaar geleden, dat de gedachte bij hem boven kwam op welke wijze hij zijn leven in de toekomst op de meest nuttige wijze zou kunnen besteden. Hij voelde, dat dit mogelijk was door een betere „feeling" tusschen de volkeren der aarde tot stand te brengen en te propageeren. Op dit terrein had sir Evelyn in de laatste twintig jaren eenige ervaring opgedaan. Hij stichtte de Overseas League om de vriendschap tusschen alle deelen van het Britsche Imperium te bevorderen.
Hebben wij allen als Europeanen onzen plicht gedaan? vroeg spr. In dit verband memoreerde sir Evelyn de kwestie van de Gleichberechtigung in Duitschland en merkte op, dat geen stabiele toestand mogelijk was op een basis van overwinnaar en overwonnene. Uitvoerig zette spr. vervolgens de ideeën der A. P. A. uiteen. Hij merkte op, dat hij de toekomstige wereldorganisatie als een continentale organisatie zag. In verband hiermede kon hij ook niet meegaan met de denkbeelden van Coudenhove-Kalergi inzake Pan-Europa. In het bijzonder wat het koloniale probleem betreft achtte sir Evelyn de oplossing van Pan-Europa niet juist. Hij hoopte, dat er een tijd zou komen dat een Nederlander tegenover Europa zou staan, zooals thans een inwoner van Zuid-Holland tegenover Nederland staat. Om dat te bereiken riep hij allen op, hun plaatsen in de gelederen in te nemen. Hij kon niet in een pessimisme gelooven, ondanks alle teleurstellingen was hij een optimist gebleven. De utopia van heden zal de werkelijkheid van morgen worden!
A. P. A. wil de mannen en vrouwen van verschillende landen tot elkaar brengen. A. P. A. vraagt niet of iemand communist of Nazi. Christen of Jood is. Wii maken geen afzonderlijke 'lichamen in Engeland of Nederland enz. Allen zijn onderdeelen van het groote wereldlichaam.

B. **DUITSCHLAND. — Verordening tegen provocatie.** — De Duitsche rijksregeering heeft president von Hindenburg eenige verordeningen ter onderteekening voorgelegd': waarin zeer scherpe strafbepalingen voorkomen ter bestrijding van provocatie, van beleediging der regeering of regeeringspartijen en waarin regels worden gegeven voor op te richten bijzondere rechtbanken.

C. **GEESTELIJK** LEVEN. — Een nieuw oud-christelijk document. — Sedert 1927 verschijnen de „Woodbrooke Studies", een zeer belangrijke publicatie op bet gebied van het Grieksch-Oostersch Christendom. Grondslag daarvoor vormen de belangrijke Oostersche bibliotheken van prof. dr. J. Rendel Harris en dr. Alph. Mingana. In het zoo juist verschenen VIIe deel heeft dr. Mingana een verloren dogmatisch geschrift van Theodorus van Mopsuestia (overl. 428) gepubliceerd, dat over den doop handelt en waarvan tot dusver slechts aanhalingen bekend waren. Theodorus was de grootste exegeet van zijn tijdperk en heeft — hoewel later als ketter geoordeeld — op het nageslacht blijvenden invloed geoefend. De Oostsyrische kerk, die in menig opzicht het dichtst van alle Oostersche kerken staat bij het Westersch Christendom en den geest der Reformatie, heeft de wijze, waarop hij in 553 (Synode te Konstantinopel) tezamen met niemand minder dan Origenes veroordeeld is, nimmer aanvaard. Zij hield hem integendeel in de hoogste eer. Het geschrift zelf is van bijzondere beteekenis voor onze kennis van een der klassieke perioden van het Grieksche theologische denken. Voor de geschiedenis van doop- en mis-liturgie geeft het een nieuw vast punt. Thans blijkt n.l., dat de liturgie, die de Oostsyrische kerk aan Theodorus toeschrijft, niet door hem is gebruikt of geregeld. Hij commentarieert n.l. in dit thans ontdekte geschrift „zeer oude" liturgieën van zijn diocees. Ook voor de tekstgeschiedenis van het Nieuwe Testament kan dit werk juist op thans actueele punten belangrijk blijken. (N. Rott. Crt.)

D. PORTUGAL. — Plebisciet over nieuwe Grondwet. — De Portugeesche Legatie te 's-Gravenhage deelt mede, dat het plebisciet tot goedkeuring van de nieuwe constitutie en tot verlenging van de aan den president der republiek verleende rechten, op 19 Maart '33 zonder eenig incident in het geheele land heeft plaats gehad.
Bij de stemopneming is gebleken, dat bijna 70% der ingeschreven kiezers heeft gestemd. Het percentage der tegenstemmers bedraagt nog geen 5. (359 E.)

E. SHANGHAI. — De internationale nederzetting. — De overeenkomst, welke in Februari 1930 was tot stand gekomen tusschen China, Engeland, Frankrijk, Amerika, Nederland, Noorwegen en Brazilië betreffende de reorganisatie van de voorloopige rechtbank in de internationale nederzetting te Shanghai is voor een periode van drie jaar verlennd.
De betreffende [illegible] uitgewisseld tusschen den [illegible] van [illegible] Zaki en de gezanten der betrokken mogendheden.
De overeenkomst bestaat uit tien artikelen en voorziet in een tijdelijke regeling, hangende de opheffing der extra-territorialiteit. (Shanghai Times).

F. DUITSCHLAND. — Plechtigheden te Potsdam. - Perscommentaren. — Frankrijk: Alle Parijsche bladen wijden veel ruimte aan de gebeurtenissen van 21 Maart '33 te Potsdam.
In de „Matin" vraagt Philippe Barrès of de geest van Potsdam die in Duitschland nog zeer levend is, de geest der restauratie beteekent. Tot dusverre wijzen de teekenen daar nog niet op. Het moreele prestige van Hitler in Duitschland geeft reden te betwijfelen, dat hij daar aan denkt. De aanwezigheid van talrijke delegaties der Centrumjeugd in witte hemden heeft eveneens te denken gegeven. Men zou daarin een bewijs kunnen zien, dat achter de ceremoniën de gedachte wakker is, waaraan het misschien zal gelukken het materiaal te verzamelen voor een hecht politiek gebouw der toekomst.
De „Liberté" en de „Temps" wijzen met zeer veel nadruk op de gevaren, die het nationalistische Duitschland oplevert.

Engeland: Van de Engelsche bladen, die commentaar leveren op de plechtigheid van den 21sten Maart te Potsdam, wijzen vooral de liberale „News Chronicle" en de „Times" op de buitenlandsche aspecten van de gebeurtenissen in Duitschland. Het liberale blad spreekt de hoop uit, dat Duitschland zal inzien, dat het op het oogenblik niet zijn belang is onmogelijke eischen te stellen, doch dat het moet streven naar vreedzame relaties met alle buurstaten. De „Times" schrijft, dat indien de Duitsche regeering er toe mocht overgaan in de buitenlandsche politiek op dezelfde wijze op te treden, als zij in de binnenlandsche politiek doet, Duitschland volkomen geïsoleerd zou worden en het buitenland zich gemeenschappelijk tegen Duitschland zou keeren.
Na er op gewezen te hebben, dat de Pruisische geest buiten Duitschland een slechten naam heeft, schrijft

de „Manchester Guardian", dat de wereld met spanning zal afwachten welke buitenlandsche politiek Hitler zal volgen. De methodes, waardoor hij zich de overwinning verzekerde en de methodes, volgens welke deze zege is gevierd, zijn even omineus, als de mannen, waardoor hij omringd is. En het blad eindigt met de vraag: Zal hij vrede of oorlog brengen? (Vor. ber. blz. **741** A; **740** A.)

A. DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag. — Na de opening van den Landdag door Generaal Litzmann is aan de orde de verkiezing van het presidium. Namens de nationaal-socialistische fractie stelt Kube voor, den president van den ontbonden Landdag, Dr. Kerrl, te herkiezen. In zijn rede ging Kube nogmaals in op de beteekenis van dezen dag, 22 Maart, den dag waarop de laatste groote vertegenwoordiger op den troon der Hohenzollerns, koning Wilhelm I van Pruisen, tezamen met Bismarck, Moltke en Roon het Rijk schiep.
De Duitsch-Nationale afgevaardigde Dr. Y. Winterfeld, als leider dezer fractie het woord voerend, zeide de hoop uit te spreken, dat eens de tijd zal komen, dat de Hohenzollern weer zullen regeeren over Pruisen — Duitschland.
Het presidium werd bij acclamatie gekozen. Het is thans als volgt samengesteld: voorzitter Kerrl (N. S. D. A. P.); vice-presidenten Haake (N. S. D. A. P.); Baumhoff (Centrum) en Dr. Kries (D.-Nationaal).
Het nieuwe reglement van orde werd goedgekeurd en direct van kracht verklaard. (Völk. Beobachter)
(Vorig bericht blz. **730** H.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Drankwet. — President Roosevelt heeft op 22 Maart de door het Congres goedgekeurde voorstellen betreffende het schenken van bier van 3.2%, van lichte wijnen e.d. onderteekend.
De toegelaten alcoholische dranken zullen nu van 7 April 1933 af geschonken kunnen worden. (**737** A.)

C. OOSTENRIJK. — Banken in moeilijkheden - Nieder-Oesterreichische Escompte Gesellschaft. — De Nieder-Oesterreichische Escompte Ges. te Weenen, met een kapitaal van 54 mill. sch., is door het bevriezen van credieten immobiel geworden. Reeds eenige dagen heeft de directie van de Nieder-Oesterreichische met die der Nationale Bank onderhandeld over een hulpactie. Er moet 800.000 sch. per jaar worden bezuinigd. Alle directeuren der Nieder-Oesterreichische hebben hun functies neergelegd. Op zijn post blijft alleen de directeur Kubie, die tot dusver lid van het bestuur was, en thans de leiding van de instelling op zich neemt. Zijn tractement zal echter tot 70% worden verlaagd.
De Oesterreichische Escompte Ges. is trustee van de gemeente Weenen en heeft een belangrijk deel der gelden der Wiener Zentrale Sparkasse onder haar beheer, die eigendom der gemeente is.
De moeilijkheden werden ontketend door het vervallen van 35 mill. Fransche wissels, die door de Escompte Ges., niet kunnen worden gehonoreerd.
(Vorig bericht blz. **204** H.)

23 MAART 1933

D. NEDERLAND. — Jaarbeurs te Utrecht - Bezoek van den Belgischen Minister Theunis. — De Koninklijke Nederlandsche Jaarbeurs heeft een groep Belgische autoriteiten en zakenmenschen, die een bezoek gebracht hadden aan de 28e Nederlandsche Jaarbeurs, een maaltijd aangeboden, ter gelegenheid van het feit, dat voor de eerste maal een Belgische sectie aan de Jaarbeurs deelneemt.
Nadat de voorzitter der Nederlandsche Jaarbeurs, de heer Fentener van Vlissingen, de gasten welkom geheeten had, sprak minister Verschuur zijn groote voldoening uit over het feit, dat temidden van de dwaasheid, die in de wereldeconomie heerscht, de twee landen, België en Nederland, die economisch op elkaar zijn aangewezen, een lichtend voorbeeld geven aan de overige naties, wat betreft een samenwerking op economisch gebied, welke beoogt de bevordering van de gemeenschappelijke belangen van beide landen, hierbij herinnerend aan de economische conferentie van 1927 onder voorzitterschap van Z.Exc. minister Theunis gehouden. Hierop antwoordde minister van Staat Theunis met een rede, waaraan wij o.a. ontleenen:
Ondertusschen dag welke de wereld doet is een manifestatie van het hooge belang van de Utrechtsche Jaarbeurs niet alleen een practische noodzakelijkheid, maar tevens een nieuw bewijs van de absolute noodzakelijkheid om tot een breeder opvatting van de economische en tarievenpolitiek der volken terug te keeren.
Ik weet, dat Nederland en België fier kunnen gaan op de gematigdheid van hun douane-tarieven en dat onze twee landen zich nauwelijks aan de gevaarlijke dwaling hebben overgegeven, welke door anderen bewust gewild wordt, n.l. het overdreven en ziekelijke protectionisme, dat ten slotte ook uitputtend werkt zelfs op de landen, welke dit middel willen gebruiken om genezing te vinden.
Het is voor mij steeds een werkelijke voldoening om in de internationale handelsinitiatieven gelijk die, welke ons heden bijeenbrengen, het getuigenis te zien, dat de economische realiteit toch begrepen wordt, tenminste door een elite. (Vorig bericht blz. **734 G.**)

E. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Defensiebegrooting **1933.** — De Eerste Kamer heeft in haar op 16 Maart gehouden zitting de Defensie-begrooting 1933 met 22—9 stemmen aangenomen.
(Vor. ber. **Begrooting 734** C.; Defensie **732** B.)

F. NEDERLAND. — Beperking van den Rundveestapel. — Naar wij vernemen, zijn de centrale landbouworganisaties en de Alg. Ned. Zuivelbond tot de slotsom gekomen, dat het noodzakelijk is, om op korten termijn 200.000 kennelijk drachtige of pas gekalfd hebbende koeien uit de markt te nemen en te slachten. Wat betreft de bestemming van het vleesch (50 à 60 millioen kilo), heerscht nog geen volledige eenstemmigheid; er gaan echter vele stemmen op, om het te verduurzamen.
De kosten zouden moeten worden gedekt uit de opbrengst van een accijns op het in het binnenland geconsumeerde rundvleesch. De regeling zou dan bovendien gepaard moeten gaan met een verplichte beperking der fokkerij. De regeering heeft het plan reeds in ernstige overweging; wellicht, dat men in het ministerieele antwoord op de vragen van het Tweede Kamerlid dr. Lovink meer definitiefs over een en ander zal kunnen vernemen.
Men wijst er op, dat onze rundveestapel ongeveer 2.352.000 stuks sterk is, waarvan ruim de helft melkvee. De beperking met 200.000 stuks zou dus neerkomen op ongeveer 15% van het aantal melkgevende koeien (200.000 van de 1.300.000).
(Zie Landbouw en Veeteelt **636** B.)

G. NEDERLAND. — Protest tegen terreur in Duitschland. — Op 18 en 19 Maart heeft te Amsterdam een vergadering plaats gehad van den bestuursraad van het Ned. Synd. Vakverbond, waar een motie werd aangenomen, waarin het verbond protesteert tegen de heerschende terreur in Duitschland en alle Nederlanders oproept om hiertegen te protesteeren en aan dit protest kracht bij te zetten door een systematischen boycot van Duitsche goederen.

H. **DUITSCHLAND.** — De Katholieke Kerk en de nationaal-socialisten. — Naar aanleiding van de verklaring van Adolf Hitler, waarom hij op 21 Maart niet aan den katholieken kerkdienst te Potsdam heeft deelgenomen, verneemt de „Bayrische Kurier" van vooraanstaande kerkelijke zijde:
„De bewering dat aanhangers van de nationaal-socia-

listische partij als afvalligen worden beschouwd, die niet van de Heilige Sacramenten kunnen worden voorzien, is in deze algemeenheid onjuist. In tallooze gevallen zijn zij evenals alle andere katholieken tot de Heilige Sacramenten toegelaten. De vraag van toelating of afwijzing wordt bij hen evenals bij alle andere katholieken niet beslist op grond van politieke overwegingen, doch wordt van geval tot geval beoordeeld. De uitdrukking „afvallig van de kerk" is dan ook geheel onjuist." (Vor. ber. Godsdienstoefening te Potsdam 740 A.)

A. DUITSCHLAND. — Regeeringsverklaring. —

Rijksdagpresident Göring opende op 23 Maart '33 de zitting van den Rijksdag in de Kroll-opera te Berlijn, met een korte toespraak, waarin hij ter gelegenheid van den verjaardag van Dietrich Eckart dezen dichter van de nationale vrijheidsbeweging herdenkt.

Nadat het eerste punt der agenda, de wijziging van het reglement van orde met de stenimen der socialisten tegen is aangenomen en de invrijheidstelling der gearresteerde socialistische Rijksdagleden is afgewezen, is het moment voor het afleggen der regeeringsverklaring gekomen.

Onder ademlooze stilte neemt dan rijkskanselier Adolf Hitler, die in bruin uniform is gekleed, het woord voor het houden zijner rede, die hij als volgt begint:

Mannen en vrouwen van den Duitschen Rijksdag,

In overeenstemming met de Rijksregeering hebben de nat.-socialistische en de Duitsch-nationale Volkspartij bij u een initiatief-wetsvoorstel ingediend, dat ten doel heeft een einde te maken aan den nood van het volk. De motieven voor dit wetsontwerp zijn de volgende:

In November 1918 hebben de marxistische organisaties door een revolutie het uitvoerende bewind aan zich getrokken, de monarchie onttroond, de autoriteiten van het rijk en de landen afgezet en aldus de grondwet geschonden. Doordat deze revolutie in materieel opzicht gelukte, waren de organisatoren van de revolutie gevrijwaard tegen vervolging door de justitie. Moreel verontschuldigden zij zich voor hun optreden door te beweren, dat Duitschland, resp. zijn regeering, schuldig was aan het uitbreken van den oorlog. Deze bewering was in elk opzicht valsch.

Alle beloften, die door de mannen van 1918 waren gedaan bleken illusionnair te zijn. Slechts voor een klein deel van de bevolking was de revolutie aanvaardbaar; voor de overgroote meerderheid waren de gevolgen zeer treurig.

Op elk gebied hebben de afgeloopen veertien jaar voor ons volk verval gebracht en de vraag wat er nog voor ergers had kunnen gebeuren op politiek en economisch gebied valt niet te beantwoorden. Het volk heeft zich echter van de mannen, die voor dien toestand verantwoordelijk zijn, afgewend en het aantal Duitsche burgers, dat nog op de grondwet van Weimar steunt, is nog slechts een klein onderdeel van de geheele natie. De nat.-socialistische beweging is er in geslaagd steeds meer Duitschers voor den afweerstrijd tegen het verval samen te brengen, en ten slotte zijn in enkele weken de machten van Noveniber 1918 opzijgeschoven en is het staatsgezag in de handen der nationale leiders gelegd.

Opbouw-program. — Thans is het program van den wederopbouw van volk en rijk aan de orde. Het zal moeten voortvloeien uit den grooten nood van ons zedelijk en economisch leven. Het volk is er van overtuigd, dat de ineenstorting het gevolg is van innerlijke gebreken. Het is ons doel, deze gebreken uit ons nationale leven weg te nemen, daar zij voor de toekomst alle herstel zouden verhinderen.

Het door de Marxistische dwaalleer veroorzaakte verval, zoo ging de Rijkskanselier voort, beteekent de vernietiging van de grondslagen van ons gemeenschapsleven, die door de ontbindende factoren reeds zijn aangetast. Uitgaande van het liberalisme, is men via de sociaal-democratie uiteraard beland bij den communistischen chaos, bij de propaganda tegen alle gezonde grondslagen onzer maatschappij. Deze misdadige actie is begonnen met straatroof en plundering en zij is uitgeloopen op moordaanslagen. Deze hebben de nationaal-socialistische beweging zeker 300 dooden en 10.000 gewonden gekost. De brandstichting in den Rijksdag heeft Europa geleerd wat het van deze duivelsche leer der vernietiging te wachten heeft.

Wanneer de nationale regeering niet met zooveel energie tegen het communisme opgetreden was, zou geheel Europa de catastrofale gevolgen van deze beweging hebben ondervonden. Wij moeten echter niet alleen acht slaan op de negatieve problemen, maar ook op de positieve. De Duitsche arbeider moet in den nationalen staat worden opgenomen.

Het uit den weg ruimen van het communisme is een Duitsche binnenlandsche aangelegenheid; hieronder behoeven onze betrekkingen tot de andere volken niet te lijden. De overige wereld heeft daarbij alleen in zooverre belang, dat het uitbreken van een communistischen chaos in Duitschland tot vreeselijke gevolgen voor het buitenland had kunnen leiden.

Rijk en landen. — Vervolgens sprak Hitler over de verhouding van het rijk tot de landen, waarbij hij er op wees, dat de taak der regeering niet zoodanig gezien moet worden, dat de organisch gegroeide krachten om een theoretisch principe van teugellooze unificeering uit den weg worden geruimd. De welvaart der gemeenten en landen hangt echter af van de kracht van het rijk.

De Rijksregeering is er niet op uit, door de machtigingswet de landen uit te schakelen, zij zal echter wel maatregelen nemen, waardoor de identiteit van de politieke opvattingen van Rijk en landen gewaarborgd wordt. Onder geen omstandigheden zal meer worden getolereerd, dat Duitsche ministers elkander ten overstaan van de openbare meening der wereld krenken.

Aan de wetgevende lichamen wordt alle waarde ontnomen, wanneer binnen het kader van een normale wetgevende periode het volk gedwongen wordt wel twintig maal naar de stembus te gaan. De Rijksregeering zal middelen vinden om binnen elke wetgevende periode de verhoudingen in de vertegenwoordigingen vast te stellen door één wilsuiting van het volk.

Herstel der monarchie niet aan de orde. — De nationale regeering beschouwt, gezien den thans onder het volk heerschenden nood, de kwestie van een herstel der monarchie als niet voor bespreking vatbaar. Zij zou elke poging, om dit probleem in afzonderlijke landen op eigen initiatief op te lossen, als een aanval op de Rijkseenheid beschouwen en haar houding daarnaar bepalen.

Niet slechts in politiek, ook in moreel opzicht wil de Rijksregeering het volk grondig saneeren. Theater, film, radio en pers zijn de hulpmiddelen hierbij. De kunst heeft thans tot taak uitdrukking te geven aan den geest des tijds. Bloed en ras staan thans alfesbeheerschend op den voorgrond. Daarbij moeten natuurlijk de tradities van het verleden worden geëerd.

Door deze politiek zal ook de behoefte van het godsdienstige leven worden bevredigd. De nationale regeering ziet in de twee Christelijke godsdiensten belangrijke factoren voor de instandhouding van onzen volksaard. Zij zal de verdragen, welke deze godsdiensten met de landen hebben gesloten, eerbiedigen. Zij zal allen anderen godsdiensten in objectieve rechtvaardigheden tegemoet komen, maar zij kan niet gedoogen, dat het behooren tot een bepaald ras of kerkelijke gemeenschap er aanspraak op doet maken, dat zekere dingen worden geduld.

In de scholen zal de medewerking der godsdienstige organisaties verzekerd en gewaarborgd worden. Ons rechtsleven moet in de eerste plaats in dienst staan van de handhaving der volksgemeenschap. Tegenover de onafzetbaarheid der rechters aan den eenen kant, moet aan den anderen kant het feit worden gesteld, dat niet de enkeling, doch het volk in het middelpunt staat.

Economische kwesties. — Over de economische taak der regeering zeide Hitler, dat er niet naar gestreefd zal worden de inmenging van den staat uit te breiden, doch dat het particuliere initiatief zal worden aangemoedigd. De regeering zal op het beheer zooveel mogelijk bezuinigen. Het probleem van de openbare financiën is niet in de laatste plaats een probleem van zuinig beheer. De algemeene onkosten moeten verlaagd worden, de belastingmolen moet in den stroom en niet aan de bron staan. De regeering zal principieel experimenten met de valuta vermijden.

De herziening van het belastingwezen is echter niet actueel. De regeering ziet zich thans in de eerste plaats voor twee hoofdtaken gesteld. De eerste is de redding van den Duitschen boer, onder alle omstandigheden. De rentabiliteit der landbouwbedrijven moet hersteld worden en al mogen de offers, die daarbij van den verbruiker geëischt worden, groot zijn, dat is niet te vergelijken met hetgeen er zou gebeuren wanneer de boer ten onder zou gaan.

Een herstel van de rentabiliteit kan slechts geschieden door bescherming tegen executie en een nieuwe regeling der landbouwschulden. Gelukt dat niet, dan zal de vernietiging van den boerenstand leiden tot een ineenstorting van het geheele Duitsche volk. Een gezonde boerenstand is niet alleen van belang

voor het binnenland en de industrie, maar ook voor den export. De nationale regeering is het er over eens, dat een einde moet worden gemaakt zoowel aan den nood in de steden als op het platteland en dat is in de eerste plaats afhankelijk van de inschakeling van de werkloozen in het productieproces.

De tweede taak is de bestrijding van de werkloosheid. Dit kan slechts geschieden door algemeenen politieken vrede. Bij de uitvoering van haar program zal de regeering krachtige maatregelen moeten nemen, ook wanneer zij daarbij niet op populariteit kan rekenen. Werkverschaffing zal slechts een onderdeel van de algemeene maatregelen zijn.

Tegenover den boeren- en den middenstand neemt de regeering hetzelfde standpunt in. De uitvoering der sociale wetten zal vereenvoudigd worden, echter onder handhaving dezer wetten. Het zou een waanzin en een misdaad zijn, nog langer milliarden werkkrachten ongebruikt te laten.

De handel. — Wij weten, vervolgde Hitler, dat Duitschland met zijn geringen voorraad grondstoffen zich niet geheel op autarkie kan baseeren en wij weten, dat millioenen arbeiders werk vinden door den export. Duitschland is gedwongen prestaties te verrichten zonder tegenprestaties daarvoor te ontvangen. Zoolang geen behoorlijke regeling der buitenlandsche schulden tot stand is gekomen, zijn wij verplicht tot een gedwongen deviezenverkeer. De regeering is verplicht maatregelen tegen kapitaalvlucht te nemen. De regeering acht het als haar voornaamste taak de mark te handhaven.

Ten aanzien van het verkeerswezen kondigde Hitler aan, dat de verkeersmiddelen gecoördineerd zullen worden; er zal een autobelasting worden ingesteld, terwijl er naar gestreefd moet worden, dat de rijksspoorwegen weer in het bezit van het rijk terugkeeren. Ook het luchtverkeer moet bevorderd worden.

Onder daverende toejuichingen van de aanwezigen bracht Hitler vervolgens hulde aan de rijksweer, die ondanks de beperkende bepalingen een instrument is geworden, waarop het Duitsche volk trotsch kan zijn. Duitschland, aldus spr., wil niet anders dan gelijke levensrechten en gelijke vrijheid. Met Duitsche volk wil medewerken aan het behoud van den vrede, doch het zal zich met alle kracht verzetten tegen de verdeeling der volken in overwinnaars en overwonnenen.

De nationale regeering is bereid elk volk de hand te reiken, dat over het treurige verleden wil zwijgen.

Aan den nood der wereld kan slechts een einde worden gemaakt, wanneer de volken elkaar vertrouwen. De regeering acht daarom het volgende van noodzakelijk belang:

1e. een onvoorwaardelijke autoriteit der politieke leiding in het binnenland, tot herstel van het vertrouwen in de stabiliteit der situatie;

2e. De waarborging van den vrede op langen termijn door de werkelijk groote naties tot herstel van het vertrouwen der volken onderling;

3e. De definitieve overwinning van het verstand in de organisatie en leiding van het economische leven, alsmede een algemeene internationale ontlasting van de herstelbetalingen en de onmogelijke schuldverplichtingen.

Ontwapeningskwestie. — Spr. ging daarna over tot de algemeene internationale politiek en betreurde het, dat de ontwapeningsconferentie nog niet tot een resultaat heeft geleid. Hij bracht hulde aan MacDonald's initiatief en verklaarde, dat de Duitsclie regeering elke poging om tot werkelijke ontwapening te komen zal steunen, mits rekening wordt gehouden met den Duitschen pariteitseisch.

Nog omvattender, vervolgde de rijkskanselier, is het plan van Mussolini om stabiliteit in de Europeesche politiek tot stand te brengen.

Wij zijn bereid mede te werken aan deze poging, om vreedzame politieke samenwerking tot stand te brengen tusschen de vier mogendheden Duitschland, Italië, Engeland en Frankrijk, waarvan het lot van geheel Europa kan afhangen.

In dit verband bracht Hitler onder daverende toejuichingen dank voor het begrip, dat er in Italië bestaat voor den nationalen opstand in Duitschland.

De rijkskanselier besprak de verhoudingen met de verschillende buitenlandsche staten. Met Frankrijk zijn vriendschappelijke relaties mogelijk, wanneer de regeeringen beiderzijds de hangende problemen willen behandelen. Samenwerking met Sovjet-Rusland zal gehandhaafd blijven, doch de nationale regeering laat geen inmenging toe in haar strijd tegen de Duitsche communisten.

De regeering zal haar aandacht blijven wijden aan den export, vooral in de groote overzeesclie gebieden, waarmede Duitschland reeds vele jaren relaties heeft. De rechten der Duitsche minderheden in het buitenland zullen beschermd worden.

De rijkskanselier ging vervolgens over tot bespreking van de economische wereldconferentie, aan welker spoedige bijeenroeping de nationale regeering haar medewerking zal verleenen. De schulden op langen en korten termijn moeten aangepast worden aan de veranderde omstandigheden, hetgeen in het belang is zoowel van den debiteur als van den crediteur.

Slechts door vertrouwen en samenwerking kan aan de gemeenschappelijke zorgen een einde worden gemaakt. Tien jaar van vrede zullen meer welvaart brengen dan dertig jaar van verdeeling der staten in overwinnaars en overwonnenen.

Voor de uitvoering van haar taak heeft de regeering de medewerking van den Rijksdag noodig en daarom is de machtigingswet ingediend. De regeering wil geen tijd verliezen door moeizame onderhandelingen over haar maatregelen en zij acht daarom een verdere bijeenkomst van den Rijksdag onder de huidige omstandigheden onmogelijk. De regeering zal van de machtiging slechts gebruik maken waar dit noodig is en aan de macht van den Rijksdag, den rijksraad en den president wordt niet getornd.

Hitler eindigde met het verzoek tot de partijen te richten, de gevraagde volmacht te verleenen, opdat een rustige ontwikkeling tot verzoening kan leiden. Gij hebt nu te beslissen over oorlog of vrede." (Vor. ber. blz. 742 F. en 741 A.)

A. DUITSCHLAND. — Machtigingswet aangenomen, — Op 23 Maart '33 om kwart over zeven, werd de rijksdagzitting hervat.

Rijksdagpresident Göring gaf allereerst het woord aan den socialistischen fractieleider Wels, die het beleid der regeering in de afgeloopen 14 jaar verdedigde en kritiek oefende op de methoden van het nationaal-socialisme.

Rijkskanselier Hitler beantwoordde hem in een scherpe rede, waarin hij opnieuw het marxisme veroordeelde.

Daarna nam namens het Centrum prelaat Kaas het woord, dle verklaarde kort te zullen zijn, omdat slechts een spoedige, opbouwende en reddende daad thans noodig is.

De regeeringsverklaring van hedenmiddag bevat vele woorden, die het Centrum onderschrijft, ook vele andere woorden, waarop in het belang van het oogenblik het beter is niet in te gaan. In de veronderstelling dat de door den rijkskanselier gegeven verklaringen de grondslagen en de practische richtlijnen voor de uitvoering van den te verwachten wetgevenden arbeid zullen zijn, hecht de Duitsche centrumpartij haar goedkeuring aan de wet.

Een overeenkomstige verklaring werd namens de Beiersche volkspartij afgelegd door den afgevaardigde Ritter von Lex.

Ook de woordvoerder der staatspartij keurde namens zijn partij de wet goed, die ten slotte met 441 tegen 94 stemmen, die der sociaal-democraten, aangenomen werd. (V. b. 738 A.)

B. POLEN. — Machtigingswet in den Sejm aangenomen. — De Poolsche Sejm heeft op 21 Maart met de stemmen van alle afgevaardigden der regeeringspartijen vóór, de door de regeering ingediende machtigingswet aangenomen.

Van te voren had Minister-president Prystor een korte rede gehouden, waarin hij er op wees dat Polen in de huidige economische crisis geheel op eigen krachten was aangewezen. Daarom moest het openbare leven in Polen op geheel nieuwe grondslagen worden opgebouwd.

Door de nieuwe machtigingswet krijgen de president der republiek en de regeering alle wetgevende bevoegdheden, met uitzondering van die tot wijziging van de grondwet.

C. NEDERLAND. — Protestvergadering van de S. D. A. P. tegen de toestanden in Duitschland. — Op 22 Maart had in de Diamantbeurs te Amsterdam een door de S.D.A.P. belegde bijeenkomst plaats, waarin geprotesteerd werd tegen de uitingen van het Hitlerregime in Duitschland.

Als sprekers traden op de heeren de Miranda, wethouder van Amsterdam; Ankersmit, hoofdredacteur van Het Volk; G. Kupers, voorzitter van het N.V.V. en dr. Henri Polak, lid der Eerste Kamer.

De heer Polak zeide, dat de sociaal-democratie de toeverlaat van de Joden was. Wat nu in Duitschland is gebeurd, moet gewroken worden aan hen, die dit over de menschheid en de beschaving hebben gebracht. Het fascisme heeft de rassenhaat weer aangewakkerd, alle ellende en tegenspoed van Duitschland werd op de schouders van de Joden geschoven. De massa werd door anti-semitische propaganda tegen de Joden in het harnas gejaagd, ofschoon het Joodsche volk nooit op een vijandelijke wijze tegen de Christenen optrad. De regeeringen en de pers van de andere landen moeten een krachtig protest doen hooren tegen wat thans in Duitschland gebeurt, temeer daar de Volkenbond zwijgt.
De gedachte, de geest van de sociaal-democratie is niet te verslaan en ook in Duitschland zal zij zich herstellen. Wij hebben een onvergetelijke les gehad. Met alle middelen moeten wij strijden, opdat het fascisme in ons land geen voortgang zal hebben.
(Zie Duitschland: Anti-semitisme 737 I.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Charles E. Mitchell vervolgd. — De onlangs afgetreden president van de National City Bank of New York, Charles E. Mitchell is op 21 Maart in zijn woning gearresteerd, verdacht van ontduiking der inkomstenbelasting over het jaar 1929 voor een bedrag van 657.000 dollar. Nadat Mitchell een borgstelling stortte van 10.000 dollar, werd hij voorloopig weer in vrijheid gesteld.

B. DUITSCHLAND. — Bonnen voor werkloozen. — De gemeenteraad van Heilbronn heeft besloten onder de steuntrekkenden van Heilbronn voor 25.000 Mark en te Böckingen voor 8000 Mark aan bonnen, die ingewisseld kunnen worden tegen waren, te distribueeren. De bonnen dragen den opdruk: „Geldt niet voor warenhuizen, eenheidsprijzen-magazijnen, coöperaties en Joodsche winkels." (V. b. blz. 745 C.)

24 MAART 1933

C. NEDERLAND. — Diamant. - Invoerrechten. — Alle diamanten zijn thans van de z.g. „vrije" lijst geschrapt. Tot nu toe waren niet-gezette diamanten van het algemeene invoerrecht vrijgesteld. Van 16 Maart '33 af zijn deze diamanten niet alleen onderworpen aan het algemeene invoerrecht van 10%, doch bovendien nog aan een extra tarief van 10%, aoodat in totaal 20% verschuldigd zal zijn. Het betreft hier niet-gezette, doch voor technische doeleinden gebruikte diamanten, die in de industrie worden (gebruikt. Gezette diamant, die voor hetzelfde doel werd gebruikt, was tot nu toe reeds aan een invoerrecht van 20% onderworpen.
(Vor. ber. Diamant 658 B.; Invoerrechten 634 D.)

D. DUITSCHLAND. — Diplomatie. - Dr. Luther ambassadeur te Washington. — Aan de Amerikaansche regeering is goedkeuring verzocht voor den oud-president van de Duitsche Rijksbank, dr. Luther, voor de benoeming als ambassadeur te Washington. De Amerikaansche regeering heeft deze goedkeuring reeds verleend. (Vor. bericht blz. 732 D.)

E. LUCHTAANVALLEN. — Bescherming van gebouwen. — In het tijdschrift „Gasschutz und Luftschutz", welks bestaan reeds wijst op de groote aandacht, die men elders aan het vraagstuk van luchtaanvallen wijdt, geeft ir. Peres eenige cijfers over het indringvermogen van bommen op betonplaten, welke zijn weergegeven in onderstaand staatje:

Gewicht in K.G.	Valhoogte in M.	Eindsnelheid in M. p. sec.	Trefenergie in K.G. p. M.	Indringdiepte in M.
135	1200	125	105,000	0.29
275	610	85	100,000	0.14

Voor een bom van 100 K.G. wordt de diepte van het in den aardbodem dringen berekend op 4.40 M. In Amerika werd de diepte van een trechter, gevormd door een bom van 45 K.G., gemeten op 2.10 M., een trechter gevormd door een bom van 1800 K.G. op 6.15 M. De diameter van de trechters bedroeg resp. 6.30 en 16.40 M. De grootte van de vernietigingszone is bij explosies natuurlijk afhankelijk van het materiaal en in de eerste plaats van de bovenste materiaallagen die de bom moet doordringen. Gering is de uitwerking van ladingen op beton. Voor de 1000 K.G. bom ontstaat een vernietigingszone van ongeveer 4 M. De op 0.59 M. berekende noodzakelijke dikte van een betonplaat tegen het indringen van een bom van 100 K.G. wordt als niet steeds afdoende beschouwd.
Hiermede is dus reeds aangetoond, dat aan een bescherming tegen luchtaanvallen van woonhuizen niet te denken valt. Mocht de noodzakelijkheid van deze bescherming blijken, dan zouden eventueel alleen de bovengenoemde bouwwerken daarvoor in aanmerking komen, terwijl de bevolking haar toevlucht zou moeten zoeken in speciaal gebouwde schuilplaatsen.
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. 15 K.)

F. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Handelspolitiek tegen Duitschland. — Minister Verschuur legde op 22 Maart '33 in de Eerste Kamer de volgende verklaring af over het standpunt der regeering inzake ons verweer tegen Duitschland:
De regeering is er zich van bewust, dat hetgeen onze Oostelijke naburen ons aandoen, voor ons een levenskwestie is; zij zal zich verweren met alle haar ten dienste staande wapenen.
De regeering is bereid tot elk krachtig optreden, dat doelmatig is. Er is echter geen moed voor noodig om Nederland in het verderf te storten, door een economischen oorlog met een zoo grooten nabuur. De regeering wil slechts middelen gebruiken, die het beoogde doel kunnen bereiken; velen zien de consequenties niet van hetgeen zij vragen.

G. NEDERLAND. — Nederlandsch-Duitsche handel. — Dr. F. E. Posthuma, minister b. d., schrijft in „Ruhr en Rhein" een artikel over de Nederlandsche handelsbetrekkingen met Duitschland, waaraan het volgende is ontleend:
Omvang dezer wederzijdsche handelsbeweging:

	Duitsche export naar Nederl.	Nederl. uitvoer n. Duitschl. (in millioen R.M.)	Duitsch uitvoersaldo
1927	1.119.2	698.3	420.9
1928	1.177.5	710.4	467.1
1929	1.355.2	700.9	654.3
1930	1.205.8	560.8	645.0
1931	954.6	383.6	571.0
1932	632.8	273.1	359.7

(Ruhr und Rhein). (Vorig bericht blz. 699 A.)

25 MAART 1933

H. PROF. DR. A. EEKHOF OVERLEDEN. — Op 23 Maart '33 is te zijnen huize te Oegstgeest overleden prof. dr. A. Eekhof.
De overledene werd geboren op 26 Juli 1884 te Steenwijk. Hij bezocht een lagere school in Noord-Amerika, daarna het gymnasium te Gouda en werd in 1903 ingeschreven als student in de theologie aan de Leidsche Universiteit.
In 1909 werd hij cum laude bevorderd tot doctor in de theologie op een proefschrift getiteld: „De questierders van den aflaat in de Noordelijke Nederlanden'.'
Van 1910—1913 was hij predikapt der Ned. Herv. Kerk te Diemen en Watergraafsmeer, van 1913—1914 te Ouderkerk a. d. Amstel. In 1914 werd hij benoemd tot buitengewoon hoogleeraar aan de Universiteit te Leiden in de geschiedenis van het Gereformeerde Protestantisme. In 1924 volgde zijn benoeming tot gewoon hoogleeraar in de geschiedenis van het Christendom en van de Leerstelling van den Christelijken Godsdienst, benevens geschiedenis van Gereformeerd Protestantisme.
Van zijn hand verschenen verschillende werken op

theologisch gebied. Professor Eekhof was doctor honoris causa van de Universiteit te Zürich en o.a. medewerker van het Nederlandsche Archief voor kerkgeschiedenis.

A. NEDERLAND. — Machtigingswet voor den landbouw. - Buitengewone maatregelen. — De regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij zij buitengewone bevoegdheden vraagt om het geheele landbouwbedrijf van hoogerhand te kunnen regelen. Vrijheid van teelt, bewerking en verhandeling van landbouwproducten zullen worden beperkt.
De regeering wenscht een algemeen steunfonds in te stellen, waarin alle baten der landbouwsteunwetten zullen vloeien om daaruit de verschillende bedrijfstakken naar behoefte te steunen.
Regeling van productie en centralisatie van regeeringsbemoeiing zijn in het ontwerp opgenomen.

Mr. T. J. Verschuur,
Minister van Economische Zaken en Arbeid.

De bedoeling van de instelling van het fonds is volgens art. 2:
1e. om den steun aan land- en tuinbouw zooveel mogelijk tot één geheel te maken. De voordeelen hiervan zijn:
a. productieve aanwending van de beschikbare gelden door de mogelijkheid van korting bij cumulatie van steun;
b. betere samenwerking van de verschillende organen, die thans ieder voor hun eigen product opkomen;
c. meer centralisatie in de leiding, waardoor gemakkelijker productieregelend kan worden opgetreden;
d. inperking van het groote aantal beheerende en adviseerende organen, die met de hun ten dienste staande apparaten veel geld kosten;
2e. vereenvoudiging van de totstandkoming der verschillende in het leven te roepen steunmaatregelen.
Na de vaststelling van deze wet kan alle steun aan land- en tuinbouw verder binnen de begrootingsgrenzen door de regeering worden geregeld. Eenmaal per jaar wordt de begrooting van het Crisisfonds vastgesteld.
Ook het Crisis-zuivel-fonds en het Stabilisatiefonds (crisis-Varkenswet) worden in het Algemeene Crisisfonds opgenomen, terwijl, om toch den steun van de Tarwewet 1931 voor een belangrijk deel aan den algemeenen landbouwsteun ten goede te doen komen, art. 12, sub 3, de gelegenheid schept een percentage van het bedrag, dat het karakter van steun draagt, in het algemeene steunfonds te doen vloeien.
(Vor. ber. Landbouw, veeteelt **743** F.)

B. DUITSCHLAND. — Vetverzorging. - Hoogere rechten op margarine, margarinekaas en kunstspijsvet. — Volgens een in de Reichsanzeiger van **24** Maart **1933** gepubliceerde verordening wordt het invoerrecht voor margarine enz. verhoogd van **30** tot **75** mark per 100 K.G. Het recht van **60** mark volgens het z.g. „Obertarif" vervalt hiermede. Ook het invoerrecht voor margarinekaas enz. wordt van **30** tot 75 mark per 100 K.G. verhoogd. Het invoerrecht voor kunstspijsvet zal voortaan 75 mark bedragen, in plaats van, zooals tot dusver, **12.50** mark. De verordening treedt op **29** Maart **1933** in werking.
(Vor. ber. Invoerrechten **698 E.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Madoera-zout naar Japan. — Het op Madoera gewonnen zout wordt thans ook aan het buitenland geleverd. Honderdduizend ton werd voorloopig naar Japan verkocht, hetgeen zeer belangrijk wordt geacht in verband met de noodzakelijkheid de zout-overschotten te reduceeren.
(Vor. ber. Zoutregie **645** H.)

26 MAART **1933**

D. VEREENIGDE STATEN, — Verdraagzaamheid. - Het Heilige jaar. — Naar aanleiding van het begin van het door den Paus ingestelde heilige jaar wordt op Zondag 2 April in het groote auditorium van Radion City te New York, een gemeenschappelijks godsdienstoefening van R.-Katholieken, Protestanten en Joden gehouden; sprekers kardinaal Hayes, dr. Cadsmann en rabbijn Lyons. President Roosevelt zal in het Witte Huis per radio de bijeenkomst te New York toespreken. (Vor. ber. Heilige jaar **678** D.)

E. DUITSCHLAND. — Regeeringsverklaring van rijkskanselier Hitler. - Persstemmen. — **Frankrijk:** e met i Daladier nauw gelieerde „République" schrijft, dat Frankrijk iet de minste bedoeling heeft het onderscheid tusschen overwinnaars en overwonnenen te vereeuwigen. Frankrijk wenscht oprecht de Duitsch-Fransche toenadering, Europeesche verstandhouding en gemeenschappelijken strijd tegen de economische crisis. Frankrijk is bereid tot een vèrgaande gecontroleerde ontwapening op voorwaarde, dat het een controleerbare garantie heeft dat het Duitsche Rijk zich niet opnieuw bewapent.
De correspondent van de „Matin" noemt als essentieel punt uit de rede, Hitler's verklaring, dat een herstel der Monarchie niet wordt voorbereid, en dat in buitenlandsch politiek opzicht, de rijkskanselier een stap gedaan heeft in de richting van normale diplomatie.
De nationalistische „Figaro" zegt, dat in de rede van den rijkskanselier wel veel over vrede gesproken is, doch is van meening, dat hiermede bedoeld is een vrede onder Duitsche hegemonie.
Engeland: In de Engelsche pers wordt Hitler's rede uitvoerig gepubliceerd, en de bevoegdheden worden besproken, die de Duitsche rijksregeering door de aangenomen machtigingswet heeft gekregen.
De pers is van meening, dat deze bevoegdheden van verder strekkenden aard zijn dan die van Mussolini.
De „Daily Telegraph" zegt: Hitler's woorden over de buitenlandsche aangelegenheden waren opmerkelijk en onderscheidden zich niet van hetgeen de knapste zijner voorgangers in eenzelfde situatie van het land had kunnen zeggen. (Regeeringsverkl. **744** A.)

B. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - Verklaring van rijksminister Göring. — In verband met de in het buitenland verschenen berichten over vervolgingen in Duitschland heeft minister Göring tegenover de vertegenwoordigers der buitenlandsche pers opnieuw een uitvoerige verklaring afgelegd, waarin hij de bedoelde berichten nogmaals met klem tegenspreekt. In tegenstelling tot de omwenteling van **1918,** betoogde de minister, is de nationale revolutie een revolutie der discipline. Ongetwijfeld hebben zich in het verloop er van enkele betreurenswaardige incidenten voorgedaan, maar thans voltrekt zich het herstel in kalmte en veiligheid. Leest men echter de wereldpers, dan zou men geneigd zijn te gelooven, dat men te Berlijn door het bloed waadt.

De berichten over het schenden van Joodsche kerkhoven en van andere plaatsen zijn slechts uitingen van een onbeteugelde ophitsing der openbare meening. Het eenige wat gebeurd is, was, dat een paar lieden hun voordeelige baantjes hebben verloren en dat de politie de hand heeft gelegd op een paar duizend communisten, die tijdens hun gevangenschap precies dezelfde behandeling genieten als die, welke anderen arrestanten ten deel valt.
Nooit zou de regeering toestaan, vervolgde spreker, dat iemand slechts daarom aan vervolgingen wordt blootgesteld, omdat hij Jood is. De Joodsche zakenman kan zich zonder angst aan zijn zaken wijden en Joodsche ambtenaren heeft men slechts ontslagen, omdat zij sociaal-democraten waren. Ook thans bevindt zich nog altijd een groot aantal Joden onder het personeel in openbaren dienst.

27 MAART 1933

A. NEDERLAND. — Salariskortingen. — Wij deelen alsnog het volgende mede:
Op 1 Januari '33 is in werking getreden een Kon. besluit van 24 December '32 tot wijziging van het Kon. besluit van 29 Dec. '32 tot vaststelling van een tijdelijke korting op de bezoldiging van de burgerlijke en militaire rijksambtenaren en van het personeel bij het lager-, nijverheids- en landbouwonderwijs, voor zoover dit bezoldigd wordt naar door of vanwege de Kroon vastgestelde regelen. (Vor. ber. 621 E.)

B. ANTI-SEMITISME. — Het buitenland en de jodenvervolging in Duitschland. — Groote protestvergaderingen hebben plaatsgevonden in New York, Londen, Warschau, Havre, Amsterdam en Batavia tegen de behandeling der Joden in Duitschland. Uit de berichten blijkt, dat vele joodsche handelshuizen geen verdere zaken met Duitschland zullen doen en hun orders hebben geannuleerd. De Britsche Joden zullen officieel geen boycot-actie voeren.
Van Duitsche zijde wordt verklaard, dat de Nat.-socialistische beweging reeds spoedig wettige tegenmaatregelen zal nemen, teneinde dan daarmee te treffen de intellectueele aanstichters van deze ,,Hetze", die volgens de Duitsche berichten hoofdzakelijk de vroeger in Duitschland woonachtige Joden in het buitenland voeren. (Vorig bericht 747 F.)

C. VOLKENBOND. — Japan's uittreden. — Op 27 Maart '33 heeft de secretaris-generaal van den Volkenbond officieel bericht van de Japansche regeering ontvangen inzake Japan's uittreden uit den Volkenbond. Overeenkomstig het volkenbondspact, dat voor de opzegging van het lidmaatschap een termijn van twee jaar vaststelt, zal Japan dus nog twee jaar lid van den Volkenbond en als zoodanig in het volle bezit van zijn rechten en verplichtingen blijven.
In verband met het uittreden van Japan uit den Volkenbond heeft de Japansche regeering de volgende instructies gegeven:
1e. De betalingen van de bijdragen van Japan aan den Volkenbond worden gestaakt.
2e. De Japansche delegatie te Genève wordt opgeheven.
3e. De behartiging van de Japansche belangen wordt opgedragen aan het gezantschap te Bern.
4e. Japan blijft vertegenwoordigd op de ontwapenings- en economische wereldconferentie op de wijze als die landen welke geen lid van den Volkenbond zijn. (Vorig bericht blz. 727 A.)

D. DUITSCHLAND. — De Stahlhelm in Brunswijk ontwapend. — De Brunswijksche minister van Binnenlandsche Zaken deelt mede, dat hij de Stahlhelm-hulppolitie van de landsgroep Brunswijk heeft laten ontwapenen, omdat de organisatie den laatsten tijd groote troepen nieuwe leden opnam, afkomstig uit ontbonden vereenigingen. Op 27 Maart '33 kwam het tot relletjes, omdat de Stahlhelm een dreigende houding aannam tegen nationaal-socialisten. Er is een zeer ernstige verdenking dat de Stahlhelm plannen koesterde voor een contra-revolutie. Tal van arrestaties hebben plaats gehad. (Vor. ber. blz. 477 F.)

E. NOORWEGEN. — Zaakgelastigde te 's-Gravenhage. — Het Storting van Noorwegen heeft eenstemmig het wetsontwerp aangenomen inzake de vestiging van een permanente legatie te 's-Gravenhage. De Noorsche diplomatieke vertegenwoordiger hier te lande zal den rang van zaakgelastigde krijgen.

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Resolutie-Benesj aangenomen. — De algemeene commissie der ontwapeningsconferentie is op 27 Maart '33 na sluiting van de algemeene debatten over het Britsche ontwapeningsontwerp tot 25 April '33 verdaagd.
Tevoren werd met algemeene stemmen een resolutie aangenomen welke was opgesteld door den rapporteur van de conferentie, Benesj, en die inhoudt dat het Britsche ontwapeningsvoorstel als basis voor de komende beraadslagingen der algemeene commissie bij de artikelsgewijze behandeling gelden zal. De delegaties hebben het recht tot 20 April '33 amendementen op het Britsche ontwerp in te dienen. Titulescu onderstreepte nadrukkelijk dat de conferentie alleen om technische redenen verdaagd zou worden. (Vorig bericht blz. 739 I.)

28 MAART 1933

G. LUCHTVAART. — Zeppelinverbinding met Indië. - Onderhoud met dr. Hugo Eckener. — Dr. Hugo Eckener heeft gedurende zijn verblijf te Amsterdam een en ander verteld omtrent de besprekingen met de directies van de Stoomvaartmaatschappij ,,Nederland" en den Rotterdamschen Lloyd over de Zeppelinverbinding met Indië.
Dr. Eckener verklaarde omtrent het postverkeer naar Indië o.a.: Wat er nu met de vliegtuigen meegaat, zal zeker per vliegtuig blijven gaan als het nieuwste plan om nieuwe, heel snelle post-vliegtuigen in gebruik te nemen, voortnang heeft. Maar voor de verzending van kranten g bijvoorbeeld de vliegtuigpost te duur, doch met een Zeppelin zouden de dagbladen speciale mail-edities in vijf dagen naar Indië kunnen zenden. De ,,nuttige draagkracht" hangt natuurlijk van de grootte van het schip af en wij overleggen nu dit alles.
Een tweede vraag is, hoe de dienst geregeld moet worden. Brandstoffen behoeven we niet in te nemen. En voorts: zullen de luchtschepen van Nederland uit moeten vertrekken? Daarbij zitten we met het vraagstuk van den mist; mist is het ergste wat er ivoor ons bestaat. Dus: van Nederland uit of van de Middellandsche Zee? Met groote of kleine luchtschepen? Het moet alles nog nader beslist worden.
Wat de route op Indië betreft, zeide dr. Eckener voorts, dat er de omstandigheden voor een Zeppelindienst zeer gunstig zijn. De Westmoesson in Indië vormt geen bezwaar, het luchtschip zal deswege 3 à 4 ton meer waterballast dan gewoonlijk moeten meenemen en het schip daarom in verhouding ongeveer 5% grooter moeten zijn dan op een andere route. Vallen dan in Indië de zware moessonregens, dan zal er gelegenheid zijn het luchtschip lichter te maken door den noodigen waterballast uit te werpen. Op de route naar Indië ontmoet men meest slechts zwakke winden, behalve in het Zuidelijk deel van de Roode Zee en bij Kaap Guardafui. In tegenstelling met de vliegtuigen, vaart de Zeppelin meest over zee ter vermijding van de vele hooge bergketens. Nauwkeurig wordt de route in verband met de verschillende seizoenen bestudeerd. En op den terugweg zal de route zoo gekozen worden, dat men den Westpassaat weet te ontloopen. We kunnen immers zoo noodig, 13.000 K.M. zonder stoppen afleggen! En voor de passagiers zal de Zeppelin-verbinding ideaal zijn, de nieuwe luchtschepen krijgen o.a. een promenade-dek van 60 M. lengte. (V. b. Luchtv.: dr. Eckener 698 F.)

A. JULIUS HOSTE OVERLEDEN. — Julius Hoste, die een belangrijk aandeel heeft gehad in den Vlaamschen taalstrijd, is op 28 Maart '33 in den ouderdom van 85 jaar, overleden.
Nu 65 jaar geleden heeft hij in Brussel in samenwerking met Henri Conscience, Em. Hiel, van Drogenbroeck e.a. een levendige Vlaamsche actie gevoerd. Hij was oprichter van ,,De Zweep", waaruit zich in 1887 ,,Het Laatste Nieuws" ontwikkelde, dat onder zijn leiding tot grooten bloei kwam en thans een der meest verspreide bladen van België is. Hoste nam ook deel aan de oprichting van den Kon. Vlaamschen schouwburg te Brussel en speelde bij de instandhouding daarvan een belangrijke rol. Hij zelf schreef volksstukken en romans, die op een oogenblik, toen het Vlaamsch te Briissel met uitroeiing bedreigd werd, steeds de belangstelling gaande hielden. Aan tal van vereenigingen tot verheffing van de volkscultuur o.a. het Willemsfonds verleende hij actieve en vruchtbare medewerking.
(Het Laatste Nieuws)

B. ZUID-AFRIKA. — Bevolking. — De resultaten der vijfde volkstelling van Zuid-Afrika, gehouden in Mei 1931, worden eerst thans gepubliceerd. Hoewel zij ditmaal uitsluitend betrekking had op de blanke bevolking, levert zij zeer belangrijke gegevens. De totale blanke bevolking bedroeg 1.828.175 tegen 1.676.660 in 1926 en 1.116.806 in 1904. Sinds 1904 bedroeg dus de toeneming 64%. Een buitengewoon merkwaardig feit is, dat in deze periode de mannelijke bevolking slechts met 46%, de vrouwelijke daarentegen met 86% toenam. Dit blijkt het inhalen van een achterstand te zijn. Men vermoedt, dat over enkele jaren de vrouwelijke bevolking de mannelijke zal overtreffen.
Hoewel de zwarte bevolking niet officieel is geteld, wordt haar aantal geschat op 6.251.000, hetgeen een toeneming sinds 1904 beteekent van 54%. De vrees, dat de zwarte bevolking in veel sterker mate zou toenemen dan de blanke, is dus niet bewaarheid.
(Die Burger, Kaapstad)

C. DUITSCHLAND. — De Stahlhelm in Brunswijk. — De Brunswijksche minister van Binnenlandsche Zaken, Klagges, heeft de volgende beschikking uitgevaardigd: Volgens door mij ontvangen berichten heeft de Stahlhelm in het geheele land Brunswijk volgens een vast plan in massa leden van Marxistische organisaties opgenomen. Zelfs heele plaatselijke groepen van de rijksbanier en de soc.-dem. partij zijn op grond van onderhandelingen en afspraken in haar geheel tot den Stahlhelm overgegaan. Het verder voortbestaan van deze thans overwegend Marxistische organisatie zou een ernstig gevaar voor het succes van de nationale opheffing beteekenen. Ik ontbind derhalve den Stahlhelm, bond van Frontsoldaten en al zijn neven-organisaties in den vrijstaat Brunswijk vanaf 28 Maart 1933. (Völk. Beobachter). (**Vor.** bcr. 748 D.)

D. NEDERLAND. — Paspoorten. — De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen zendt ons de volgende mededeeling:
Aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal.
De ondergeteekende, de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen, gevoelt de ernstige behoefte om de aandacht van Uwe Hooge Vergadering te vestigen op een bij U aanhangig wetsvoorstel, waarbij machtiging wordt gegeven tot het verhoogen van de kosten van een paspoort van f 1.— op f 5.— per twee jaar voor een enkel paspoort en tot f 7.50 per twee jaar voor een echtpaar of voor een gezin met kinderen beneden de 15 jaar.
Als reden voor deze verhooging wordt genoemd dat deze grootendeels zal worden opgebracht door het reizend publiek voor hetwelk de kosten van het paspoort slechts een gering onderdeel vormen van het totaal der reiskosten.
Het ,,reizend publiek" wordt echter, volgens de meening onzer Kamer, voor een groot gedeelte gevormd door:
1) bona fide handelsreizigers, die trachten om den toch reeds zoo gevallen exporthandel van Nederland uit te breiden of staande te houden;
2) een aantal in het buitenland gevestigde Nederlanders, die meestal op grond van nationale gevoelens hun Nederlanderschap wenschen te behouden en misschien eenmaal per jaar hun bloedverwanten opzoeken. Hieronder behoort een groot aantal Nederlandsche mindergegoeden, die bovendien in Engeland bijna 50% extra moeten betalen in verband met koersverschil en die te veel eergevoel hebben, om als onvermogenden een gratis paspoort aan te vragen.
Het zou te betreuren zijn, indien een tekort in de schatkist gedeeltelijk aangevuld zou worden uit het vergrooten van de zware lasten, die toch reeds in deze tijden op den veelbeproefden zakenman rusten en die bij voorbeeld voor een jongen zakenman geen onbelangrijk deel uitmaken van zijn reiskosten, temeer waar bij de voorgestelde] 5.— waarschijnlijk ook nog provinciale en-stedelijke leges komen.
Wij verzoeken daarom aan Uwe Hooge Vergadering om aan dit wetsontwerp Uwe goedkeuring te onthouden. (Kamer v. Koophandel, Londen.) (550 H.)

E. **NEDERLAND.** — Eerste Kamer. — Wijziging van drankwet en beteugeling van **dansgevaar.** — De Eerste Kamer heeft de wijziging van de Drankwet, o.m. een regeling betreffende het dansvraagstuk inhoudende, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
(Vorig bericht blz. 705 **E.)**

F. DUITSCHLAND. — Wet verbod **der S.P.D.-pers** verlengd. — Het op 28 Maart '33 expireerende verbod der sociaal-democratische pers in Pruisen is voor onbepaalden tijd verlengd. (Vor. ber. blz. 738 A.; **S.P.D.** blz. 721 C.)

G. LUCHTVAART. — Vliegongeluk **bij Dixmuiden.** — De GA-ACI, de ,,City of Liverpool" van de Imperia1 Airways was van Keulen en Brussel op weg naar Croydon toen bij Dixmuiden de benzinetanks in brand geraakten; deze ontploften toen het toestel op den bodem terecht kwam. Vier personen hebben getracht uit het toestel te springen. Hun lijken zijn op eenige meters van de plaats waar het toestel neerkwam, gevonden. Alle vijftien inzittenden zijn gedood.
(Gazet van Antwerpen)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Japansche goederen. — Een circulaire der Vereeniging Nederlandsch Fabrikaat aan de Nederlandsche industrie waarin het bestuur in overweging geeft een enquête te houden naar de mogelijkheid van een uitbreiding van den afzet van Nederlandsch product in Indië, geeft het Bat. Nieuwsblad o.m. de volgende opmerkingen in de pen:
„Veel woorden, veel papier.. . en over een jaar wordt de enquête gepubliceerd en besproken en is de Nederlandsche nijverheid nog precies zoo ver als thans. Wat dit betreft moge Japan het Westen iets leeren! Wanneer men zich in Nederland op de hoogte stelde van hetgeen de Japanners in dit opzicht reeds doen, zou het zéér bescheiden formaat van het initiatief der Vereeniging wel heel pijnlijk uitkomen.
De arbeid die dan verricht wordt door de Vereeniging van Zuidzeevrienden strekt zich veel verder uit: hij is gericht op het verzorgen van bepaalde takken van export geheel door Japansche bemiddeling, met uitschakeling van alle buitenlanders, óók de buitenlandsche banken, en óók de buitenlandsche scheepvaartmaatschappijen. Voor wat betreft de directe aanraking met den consument: deze wordt systematisch bevorderd door opleiding van daarvoor geschikte jongelui.
De resultaten daarvan blijken naar buiten soms op verrassende wijze: het is heelemaal niet zonderling Japanners te ontmoeten, die nooit in Indië zijn geweest, doch vloeiend Maleisch spreken! Is de opleiding voltooid dan zendt men deze menschen met een, soms vrij hooge, toelage naar Indië.
Natuurlijk zou zulk een kostbaar systeem — al betaalt

het zichzelf dan blijkbaar dubbel en dwars! — voor de Nederlandsche nijverheid te veel ,,bezwaar", in klinkende munt althans, opleveren, om in den stijl van den brief van Nederlandsch Fabrikaat te blijven. Maar iets zou men toch wel kunnen doen, behalve brieven schrijven.
Voorloopig blijft de ,,expansie van de Nederlandsche nijverheid in Indië", helaas, beperkt tot woorden! Maar met woorden is nog nooit een concurrent verslagen." (Bat. Nieuwsblad). (Vor. ber. blz. 576 G.)

A. DUITSCHLAND. — Boycot tegen Duitsche Joden.

Naar hieronder uitvoerig wordt gemeld, zal op Zaterdag 1 April 1933 te tien uur voormiddag een groote boycot-actie beginnen tegen de Duitsche Joden, uitgaande van de N.S.D.A.P.

De ,,Nationalsocialistische Parteikorrespondenz" publiceert een oproep van de partijleiding inzake de aangekondigde boycot-actie tegen de Duitsche Joden, welke gericht is aan alle partij-organisaties van de N.S.D.A.P. De oproep begint als volgt:

,,In de weken na den 30sten Januari heeft zich in Duitschland een nationale revolutie zonder precedent voltrokken. Trots lange onderdrukking en vervolging heeft de millioenenmassa die achter de regeering staat, in volstrekte rust en discipline deze regeering de legale basis gegeven ter reorganisatie van de Duitsche natie. Met jammerlijke lafheid hebben de joodsch-marxistische bonzen hun maclitsposities verlaten. Slechts aan weergalooze discipline hebben de aanstichters en profiteerders van ons ongeluk het te danken dat zij bijna zonder uitzondering er heelhuids van af gekomen zijn. Bijna geen haar werd hun gekrenkt."

Het partijpersbureau vergelijkt dan deze revolutie met die in Rusland en die in Duitschland van 1918 en 1919, waarbij bloed vloeide in stroomen en gaat dan voort:

,,Nu de vijanden van de natie onschadelijk gemaakt zijn, gebeurt wat wij reeds verwachtten: de communistische en marxistische misdadigers en hun joodscli-intellectueele aanstokers, die met hun kapitaal bijtijds naar het buitenland zijn gevlucht, ontplooien nu van daar uit een gewetenlooze, landsverraderlijke hetze-campagne tegen het Duitsche volk in het algemeen. De Duitsche waren, de Duitsche arbeid, moeten internationaal geboycot worden.

Wanneer men bij dit waanzinnig misdrijf langer zou toezien, zou men zich tot medepliclitige maken. De nationaal-socialistische partij zal den afweerstrijd tegen deze misdrijven van algemeenen aard met die middelen beginnen, die geschikt zijn om de schuldigen te treffen. Want de schuldigen zijn onder ons en misbruiken elken dag de gastvrijheid die het Duitsche volk hun verleent. In dezen tijd, nu millioenen menschen van ons niets te eten hebben en honderdduizenden Duitsche intellectueelen op straat zwerven, zitten die joodsclie intellectueelen en literatoren onder ons. Jarenlang heeft Duitschland die vreemdelingen zonder selectie in het land gelaten en als dank daarvoor hetzen zij de wereld tegen ons op. Dat is nu afgeloopen."

De boycot- en gruwelhetze mag en zal liet Duitsclie volk niet treffen, maar zal dat dubbel en dwars de Joden zelf doen. Daarom krijgen alle partijorganisaties het volgende

BEVEL:

1. In elke afdeeling van de N.S.D.A.P. worden terstond comité's van actie gevormd, voor practische, stelselmatige uitvoering van boycot van joodsche winkels, joodsche doktoren en joodsche advocaten. De comité's van actie zijn er voor verantwoordelijk dat de boycot geen onschuldigen, maar dubbel hard de schuldigen treft.

2. De comité's van actie zijn verantwoordelijk voor de volstrekte bescherming van alle buitenlanders, zonder aanzien des persoons, geloofsbelijdenis, afkomst of ras. Deze boycot is een zuivere verdedigingsmaatregel, die uitsluitend tegen het Duitsche jodendom is gericht,

3. De comité's van actie moeten onmiddellijk door propaganda de boycot populariseeren. Principe: ,,Geen Duitscher koopt nog bij een Jood of laat zich door hem of zijn tusschenpersonen waren aanprijzen." De boycot moet algemeen zijn. Zij moet uitgaan van het geheele volk en moet het jodendom op de gevoeligste plaats treffen.

4. In twijfelachtige gevallen moet van een boycot van zekere winkels zoolang afgezien worden totdat het centrale comité in München een nadere aanwijzing geeft. Voorzitter van dat centrale comité is p.g. Streicher.

5. De comité's van actie zien scherp toe op de kranten, in hoeverre deze deelnemen aan den veldtocht van voorlicliting tegen de joodsche gruwelhetze in het buitenland. Wanneer kranten dit niet of slechts in beperkten vorm doen, moeten de comité's er op toezien dat deze kranten dadelijk verwijderd worden uit elk huis waarin Duitschers wonen. Geen Duitscher en geen Duitsche firma behoort in die kranten nog advertenties te plaatsen. Zij moeten prijsgegeven worden aan de openbare verachting, geschreven door de joodsche rasgenooten, maar niet voor het Duitsche volk.

6. De comité's van actie moeten in samenwerking met de bedrijfscellen-organisatie van de partij de propaganda van voorlichting over de gevolgen van de joodsche gruwelhetze voor den Duitschen arbeid en daardoor voor den Duitschen arbeider in de bedrijven voeren en in het bijzonder de arbeiders voorlichten over de noodzakelijkheid van een nationale boycot als verdedigingsmaatregel ter bescherming van den Duitschen arbeid.

7. De comité's van actie nioeten werken tot in de kleinste boerendorpen om in liet bijzonder de joodsche handelaren op het platteland te treffen. Principieel moet de nadruk er Op gelegd worden dat het gaat om een opgedrongen verdedigingsmaatregel.

8. De boycot zet niet achtereenvolgens in, maar met één Slag; daarom moeten onmiddellijk voorbereidende werkzaamheden getroffen worden. Er worden bevelen uitgevaardigd aan de S.A. en S.S. om van het oogenblik af, dat de boycot begint, door posten de bevolking te waarschuwen voor het betreden van joodsche winkels. Het begin van de boycot wordt bekend gemaakt op alle mogelijke wijzen.

De boycot zet in niet één slag op Zaterdag 1 April, precies 10 uur voormiddag. De boycot wordt voortgezet, totdat de partijleiding de opheffing beveelt.

Numerus clausus voor middelbare en hooge scholen. —

9. De comité's van actie propageeren in vergaderingen, op de grootst mogelijke schaal in te richten, den eisch tot invoering van een evenredig getal voor de tewerkstelling van de Joden in alle beroepen, in evenredigheid n.l. met Iiun aantal in vergelijking met de Duitsche bevolking. Om de stootkraclit van de actie te verhoogen wordt die eisch vooreerst beperkt tot drie gebieden:

a. voor het bezoeken van de Duitsche middelbare en hooge scholen;

b. voor het beroep van arts;

c. voor het beroep van advocaat.

10. De comité's van actie hebben tot taak alle Duitschers die in connectie staan met het buitenland, ertoe te brengen dat zij op alle mogelijke wijzen de waarheid verbreiden dat in Duitschland rust en orde heerschen, dat het Duitsctie volk geen inniger wensch koestert dan in vrede te werken en in vrede met de wereld te leven en dat het den strijd tegen de joodsche gruwelhetze alleen voert als verdedigingsstrijd.

11. De comité's zijn er voor verantwoordelijk dat deze gezamenlijke strijd in volstrekte rust en volstrekte discipline wordt gevoerd. Krenkt ook verder geen Jood meer ook maar één haar! Wij overwinnen deze hetze alleen al door den snijdenden druk van deze maatregelen. Meer dan ooit tevoren is het noodzakelijk dat de gelieele partij in blinde gehoorzaamheid als één man achter de leiding staat.

De oproep eindigt als volgt:

Nationaal-socialisten1 Gij hebt het wonder volbracht in één enkelen stormloop den Novemberstaat onderste boven te rennen. Gij zult ook deze tweede taak precies zoo tot een oplossing brengen. Dan zal liet internationale wereldjodendom weten:

,,De regeering der nationale revolutie hangt niet in een luchtledige ruimte, zij is de vertegenwoordigster van het produceerende Duitsche volk. Die haar aanvalt, valt Duitschland aan! Die haar belastert, belastert de natie! Die haar bestrijdt, heeft 65 millioen menschen den oorlog verklaardl

Wij hebben afgerekend met de marxistische ophitsers in Duitschland. Zij zullen ons niet op de knieën krijgen, ook niet nu zij van uit het buitenland Iiun lands- en volksverraderlijk bedrijf voortzetten.

Nationaal-socialisten! Zaterdag precies 10 uur zal het Jodendom weten wien het den oorlog heeft verklaard!

(w.g.) de partijleiding der N.S.D.A.P.

(Zie rubriek Duitschland: Anti-semitisme.)

B. DUITSCHLAND. — Politieke gevangenen. — In het concentratiekamp te Stuttgart zijn 1500 politieke gevangenen ondergebracht. Zij zullen op het terrein zelf te werk worden gesteld bij den aanleg van wegen. (Vorig bericht blz. 749 F.)

29 MAART 1933

A. VEREENIGDE STATEN. — De zaak Mooney-Billings. — Thomas J. Mooney, een der meest genoemde politieke gevangenen ter wereld, zal na meer dan 16 jaar in de gevangenis te hebben doorgebracht, opnieuw voor het gerecht verschijnen, waardoor hij nogmaals een kans krijgt op vrijlating. (162 0.)

B. Dr. J. W. MEYER RANNEFT. — Bij K.B. is met ingang van 26 April '33 benoemd tot vice-president van den Raad van Ned.-Indië dr. J. W. Meyer Ranneft, thans voorzitter van den Volksraad van Ned.-Indië. De heer Meyer Ranneft is den 31sten October 1887 te Magelang geboren. In 1906 werd hij benoemd tot adspirant-controleur bij het B. B. In 1918 werd hij belast met de waarneming van de tijdelijke betrekking van adjunct-inspecteur voor de agrarische zaken, terwijl hem in 1921 de rang, benevens de titel, van assistent-resident bij het B. B. werd toegekend. Midden 1924 werd aan hem en dr. Huender de regeeringsopdracht verstrekt om nauwkeurige gegevens te verkrijgen omtrent den druk der belastingen op de inheemsche bevolking, waarover ernstige klachten tot uiting waren gekomen. Een opdracht, welke tevens een welvaartsonderzoek insloot.
In 1927 werd hem opgedragen om in overleg en in samenwerking met den gouverneur van West-Java een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de zich in de maand November 1926 in verschillende deelen van de residentie Bantam voorgedaan hebbende ongeregeldheden en ter zake, door tusschenkomst van dien gouverneur, een gemeenschappelijk rapport aan de regeering uit te brengen. In 1928 werd hem voor deze opdracht vanwege de regeering dank gebracht. Op 1 Juli 1928 werd de heer Meyer Ranneft benoemd tot resident en ter beschikking gesteld van den gouverneur van Midden-Java, terwijl hij in hetzelfde jaar tot officier in de orde van Oranje Nassau werd benoemd.
Den 25sten April 1929 volgde zijn benoeming tot lid, tevens voorzitter van den Volksraad. In 1931 werd de heer Meyer Ranneft benoemd tot ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw en in het jaar daarop, door den Senaat van de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, tot doctor honoris causa in de handelswetenschappen. Behalve door zijn medewerking aan het hierboven genoemde welvaartsrapport en het bekende Bantam-rapport, heeft hij zich ook onderscheiden als lid van de Hollandsch-Inlandsche Onderwijs-Commissie en een groote activiteit getoond als werkend lid van de afdeeling Staathuishoudkunde van het Koninklijk Bataviaasch Genootschap en als redactielid van het maandblad Koloniale Studiën.

C. JHR. MR. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND. — **Vice-president** van den Raad van State. — Met ingang van 20 April '33 is jhr. mr. E. Beelaerts van Blokland, minister van Buitenlandsche Zaken, bij K.B. tot vice-president van den Raad van State benoemd.
Met ingang van dienzelfden datum zal minister Ruys de Beerenbrouck ad interim als minister van Buitenlandsche Zaken optreden.
Jhr. E. Beelaerts van Blokland werd 21 Jan. 1872 te 's-Gravenhage geboren. Na het gymnasium in zijn geboorteplaats te hebben doorloopen studeerde hij te Leiden en promoveerde daar in 1895 in de rechten. Aanvankelijk vestigde hij zich als advocaat, maar al spoedig kwam hij als ambtenaar bij het Hoofdbestuur der Posterijen in Rijksdienst. In 1903 werd hij tot commies-griffier bij de Tweede Kamer benoemd.
Den 13den Maart 1909 volgde zijn benoeming tot minister-resident met den persoonlijken titel van buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Peking.
In Maart 1919 is de heer Beelaerts als gezant afgetreden en via Amerika naar Nederland teruggekeerd. De Chineesche regeering schonk hem de hoogste onderscheiding, n.l. de juweelen van de „Excellent Crop". Na zijn terugkeer bedankte jhr. Beelaerts van Blokland voor het hem aangeboden burgemeesterschap van Haarlem en werd gedetacheerd aan het departement van Buitenlandsche Zaken, tijdens een aan den secretaris-generaal, mr. R. J. H. Patijn, verleend verlof.
In 1921 werd hij met minister Van Karnebeek en dr. Moresco aangewezen als Nederlandsche vertegenwoordiger ter conferentie te Washington. In Maart 1922 — na het sluiten van het Negenmogendhedenverdrag dat thans naar aanleiding van het Japansch-Chineesch .conflict door Amerika weer ter tafel gebracht is — keerde hij op zijn post aan de afdeeling diplomatieke zaken terug.
Nadat op 26 October 1923 de Vlootwet verworpen was en het tweede ministerie-Ruys ontslag gevraagd had, ontving de heer Beelaerts, die intusschen chef van zijn afdeeling geworden was, opdracht tot vorming van een extra parlementair kabinet. Hij moest deze opdracht echter onverrichter zake teruggeven en toen het in Januari d.a.v. nog niet gelukt was eer, ministerie samen te stellen, heeft H.M. de Koningin het verzoek om ontslag niet ingewilligd en is het kabinet aangebleven.
Nadat de Eerste Kamer in 1927 het Nederlandsch-Belgisch Verdrag verworpen had en in verband daarmede de toenmalige minister van Buitenlandsche Zaken jhr. Van Karnebeek aftrad, werd jhr. Beelaerts van Blokland, die toen juist tot gezant te Brussel benoemd was, met de portefeuille van Buitenlandsche Zaken belast. Ook in het derde kabinet-Ruys berustte de leiding van Buitenlandsche Zaken bij den heer Beelaerts, die als zoodanig ons land ook te Genève vertegenwoordigde. Daar was hij een geziene persoonlijkheid door zijn rustipen. klaren kijk op de internationale verhoudingen en door zijn taaie verdediging van de internationale toenaderingsgedachte.
(Zie photo blz. 214 G.)

D. AMSTERDAM. — Mr. S. J. van Lier gemeentesecretaris. — De gemeenteraad heeft tot gemeentesecretaris benoemd mr. S. J. van Lier, chef van algemeene zaken ter secretarie, met 31 stemmen tegen 10 stemmen op dr. A. F. L. Stapel en vier stemmen op mr. H. A. van Beusekom. (Vor. ber. blz. 645 E.)

E. NEDERLAND. — **Weldadigheidszegels.** — Van de weldadigheidszegels, welke van 10 Dec. '32 tot en met 9 Jan. '33 verkrijgbaar waren, zijn volgens voorloopige opgave de volgende aantallen verkocht: 1½ ct. (toeslag 1½ ct.) 1.579.670, 5 ct. (toeslag 3 cent.) 948.895, 6 ct. (toeslag 4 cent) 1.594.852, 12½ ct. (toeslag 3½ ct.) 399.408. Totaal 4.522.825.
De bruto opbrengst ten bate van de kinderbescherming bedraagt rond f 125.000, tegen f 139.900 in het vorige jaar. (Vorig bericht blz. 182 D.)

F. **SCHEIKUNDE.** — Het element 61. — In de Academie des Sciences te Parijs is door Georges Urbain medegedeeld, dat twee Fransche chemici: Maurice Curie en Takvorium, het chemische element 61 van de tabel van Mendelejef hebben gevonden. De plaats van No. 61 ligt tusschen neodymium, atoomgewicht 144,27 en Samarium, atoomgewicht 150,43. Maurice Curie en Takvorium hebben, terwijl zij een mengsel van deze zeldzame aardmetalen onderzochten, een uiterst geringe hoeveelheid kunnen afzonderen van een substantie, die beta-stralen afzond.
De geheele tabel van Mendelejef omvat 92 nummers, waarvan waterstof, met atoomgewicht 1 No. een is en Uranium, atoomgewicht 238,17, No. 92. (Le Temps)

G. **DUITSCHLAND.** — Anti-semitisme. - Prof. Einstein. — Prof. Albert Einstein is op 27 Maart '33 uit New York te Le Havre aangekomen. Hij werd begroet door een delegatie van de Internationale Liga tegen het Anti-Semitisme. In een schriftelijke verklaring zegt prof. Einstein: „De brutale gewelddaden en de

onderdrukking van alle vrije geesten en vooral van de Joden, deze gewelddaden die in Duitschland zijn voorgekomen en thans nog voorkomen, hebben gelukkig in alle landen het geweten van hen, die de menschelijkheid en de politieke vrijheid zijn trouw gebleven, gewekt. Wij mogen hopen, dat het verzet sterk genoeg is om Europa er voor te behoeden, terug te vallen in het barbarisme van lang vervlogen eeuwen."

Na prof. Einstein's aankomst in België, terwijl hij zich nog aan boord bevond van de „Belgenland", heeft hij een brief gericht aan het Duitsche gezantschap te Brussel, waarin hij verzoekt om mededeeling van de stappen, welke hij moet doen om de Pruisische nationaliteit op te geven, die hij heeft verkregen door zijn benoeming bij de Pruisische academie van wetenschappen. Professor Einstein legt er in zijn schrijven den nadruk op, dat hij Zwitsersch staatsburger is. (Vor. ber. Anti-semitisme **750** A.)

A. ALUMINIUM. — **Wereldproductie.** — De wereldproductie van aluminium bedraagt in 1932 volgens een Amerikaansche schatting 152.795 (v. j. 230.433) ton. Hiervan produceerden de Ver. Staten 152.795 (v. j. 230.433) ton, Canada 17.800 (v. j. 30.950) ton, Frankrijk 14.110 (24.400) ton, Zwitserland 13.820 (16.000) ton, Duitschland 13.765 (26.750) ton, Noorwegen 19.590 (21.300) ton, Italië 13.200 (11.500) ton en Oostenrijk 3.200 (3.000) ton.

B. **AMSTERDAM.** — Leening van f **2.000.000.** — Na in geheime zitting geruimen tijd te hebben vergaderd, heeft de gemeenteraad zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd de voordracht van B. en W., om ten laste van de gemeente Amsterdam bij de coöp. vereeniging Centraal Beheer een geldleening aan te gaan tot een bedrag van f 2.000.000.
(Vor. ber. **Leening 668** E.)

C. DUITSCHLAND. — Algemeen verbod van ritueel slachten. — Het W. B. meldt, dat in den laatsten tijd in ettelijke Duitsche landen en gemeenten het slachten zonder voorafgaande verdooving en de bloedontrekking zonder voorafgaande verdooving (ritueel slachten) verboden is.

Om een algemeene regeling in deze kwestie te bereiken zal de Duitsche rijksregeering de methode van slachten en de verdooving der dieren bij rijkswet vaststellen. Deze nieuwe regeling zal waarschijnlijk reeds binnenkort geschieden. Het slachten zonder verdooving en het slachten volgens joodschen ritus zal dan voor het geheele Rijksgebied verboden worden.
(Vor. ber. Anti-semitisme 751 G.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Werkverschaffing. - Verlaging der tractementen en **loonen.** — De Senaat heeft op 28 Maart '**33** het voorstel van President Roosevelt om 250.000 werkloozen gedurende twee jaar te werk te stellen in het boschbedrijf, goedgekeurd.

De verlaging van 15% van alle tractementen en loonen der in regeeringsdienst zijnde ambtenaren en beambten, welke president Roosevelt heeft voorgeschreven, door welke verlaging ook het personeel van leger, marine en luchtvaart wordt getroffen, beteekent een bezuiniging op de uitgaven van $ 125.000.000.

In zijn desbetreffende verklaring zegt Roosevelt, dat de kosten van het levensonderhoud in de Ver. Staten sedert 1928 met 21.7% zijn verminderd.

30 MAART **1933**

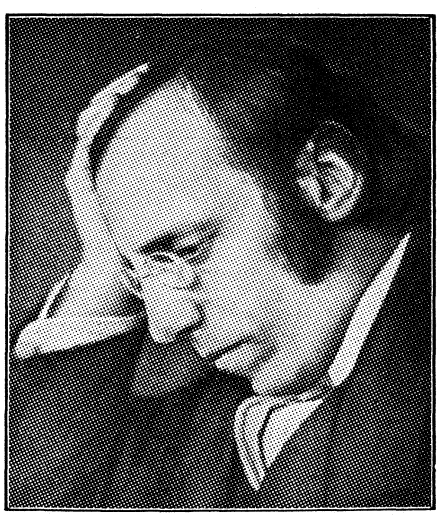
E. FRANKRIJK. — Begrooting. — Het ministerie van Financiën deelt in een communiqué mede, dat in de huidige wetgevende periode een deficit van 8700 millioen is gedekt. Het nog resteerende deficit op de begrooting van 1933 wordt op 5200 millioen geschat. Rekening houdend met de krachtsinspanning van het land sedert tien maanden, zal de segeering zich voor 1933 tevreden stellen met een nieuwe krachtsinspanning ten bedrage van 1630 millioen, waarvan 700 millioen bezuiniging door herziening der oorlogspensioenen.

Het communiqué voegt er aan toe, dat de resultaten van het financieele jaar 1933 zich gunstig schijnen te ontwikkelen, en dat het noodzakelijk is het evenwicht der begrooting voor 1934 definitief te herstellen, wanneer de eindresultaten van de begrooting 1933 bekend zullen zijn en de Economische Wereldconferentie de economische richtsnoeren zal hebben vastgesteld. (La Journée Industrielle) (V. b. **688** B.)

F. ALEXANDER SCHMULLER OVERLEDEN. — Op 29 Maart '33 is in den leeftijd van 52 jaar na een langdurige ziekte, te Amsterdam overleden de vermaarde violist Alexander Schmuller.

Toen Alexander Schmuller als 33-jarige, op een tijdstip, dat de politieke situatie hem als Rus zijn verblijf te Berlijn — waar hij sinds 1908 als leeraar aan het Sternsche Conservatorium gevestigd was — moeilijk maakte, gevolg gaf aan de uitnoodiging van het Amsterdamsche Conservatorium om als hoofdleeraar voor viool aan deze instelling naar ons land te komen, zou hij nauwelijks vermoed hebben, dat hij hier een tweede vaderland zou vinden.

Als uitvoerend kunstenaar zag hij zijn taak in de eerste plaats als een dienende; hij voelde zich voorlichter van zijn publiek. Daarbij bepaalde hij zich niet tot het introduceeren van nieuwe of vergeten werken zonder meer. Schmuller trachtte steeds opnieuw sympathieën te vinden voor Reger's oeuvre. De introductie van diens vioolconcert, dat hier nog nooit gespeeld was, behoorde tot een van Schmuller's eerste daden. Talloos zijn de werken, die hij bij zijn concerten met het Concertgebouw-orkest en op zijn eigen avonden voor de eerste maal ten gehoore bracht, zooals van Sibelius, Rudi Stephan, Karg Elert, Respighi, Rudolf Mengelberg, Hindemith, Strawinsky, Prokofieff, Milhaud en vele anderen.

Alexander Schmuller.

Schmuller's werkkracht kende echter geen grenzen. Er waren seizoenen, dat hij de eene belangrijke noviteit na de ander bracht. En daarnaast verwaarloosde hij het oude repertoire geenszins. Zijn uitvoeringen van concerten van Bach, Mozart, Mendelssohn, Glazounow, Tsjaikowsky, Goldmark, enz. zijn een ieder bekend. Niet minder belangrijk waren de kamermuziek-avonden die hij regelmatig gaf, o.m. de historische viool-cyclus van 1923, de Bach-cyclus in 1922, de Beethoven-cyclus in samenwerking met den pianist Leonid Kreutzer; zijn Paganini-avonden in samenwerking met Julius Röntgen in Salvatori.

Een tijdlang legde Schmuller zich ook op het dirigee-

ren toe. Hij leidde concerten te Amsterdam en Scheveningen.
De overledene werd tiidens het concert op 30 Maart in het Concertgebouw Önder leiding van Bruno Walter herdacht door een uitvoering van het andante uit de derde symphonie van Beethoven (Eroïca).

A. BELGIE. — Koning Albert over autarkie. — Koning Albert en de Koningin hebben op 29 Maart '33 in het paleis te Brussel een feestmaal aangeboden ter eere van don Julia Roca, vice-president der Argentijnsche republiek.
Aan het dessert heette de koning Roca welkom en prees hij de Argentijnsche republiek.

Z.M. Koning Albert.

Daarna over de economische crisis sprekende verklaarde de koning het volgende:
De crisis heeft geen enkele natie gespaard en het gemeenschappelijke ongeluk heeft de toenemende onderlinge afhankelijkheid van alle landen nog meer doen gevoelen.
Zij deed zien hoe ijdel de pogingen tot isoleering waren, door staten gedaan om hun nationaal economisch leven te onttrekken aan de gevolgen van de universeele depressie. Meer en meer heeft de wereld zich er van kunnen overtuigen dat de welvaart alleen zal terugkeeren met een stelsel van vrijer verkeer van kapitalen en goederen.
Economische autarkie is door de ervaring veroordeeld; zij schaadt zoowel den socialen vrede als den internationalen vrede.
Ik wensch vurig, dat men zal terugkeeren tot verstandiger denkbeelden. (L'Etoile Belge)
(Vor. ber. Koning Albert 384 H.)

B. ZUID-AFRIKA. — Nieuw kabinet gevormd. — Op 30 Maart '33 is de officieele samenstelling bekend gemaakt van de nieuwe nationale regeering.
Hertzog en Smuts hebben besloten, zooals reeds werd gemeld, een kabinet van kundige mannen te vormen, zonder te letten op de eischen der vier provinciën inzake evenredige vertegenwoordiging.
Het kabinet bevat zeven leden uit Transvaal, twee uit de Kaapkolonie, twee uit den Oranje-Vrijstaat, een uit Natal en is als volgt samengesteld:
Eerste minister: generaal Hertzog (Nationalist).
Justitie: generaal Smuts (Z.-Afrik. Partij).
Financiën: Havenga (Nationalist).
Mijnen en Industrie: Patrick Duncan (Z.-Afr. Partij).
Binnenl. Zaken: Hofmeyr (Z.-Afr. Partij).
Landwezen: Denys Reitz (Z.-Afr. Partij).
Inboorlingenzaken: Grobler (Nationalist).
Landbouw: generaal Kemp (Nationalist).
P. T. T.: Clarkson (Z.-Afr. Partij).
Spoorwegen: Pirow (Nationalist).
Arbeid: Fourie (Nationalist).
Minister zonder portefeuille: Richard Stuttaford (Z.-Afr. Partij). (Vorig bericht blz. 705 H.)

D. DUITSCHLAND. — Boycot tegen Duitsche Joden. — Het centrale comité voor den afweer van de Joodsche boycot in h@t buitenland, in verband met de vervolging van Joden in Duitschland, publiceert de volgende ordonnantie van den nationaal-socialist Julius Streicher:
1. De leiders der plaatselijke comité's tot afweer van de Joodsche „Hetze- en gruwelpropaganda" worden onverwijld benoemd door de bevoegde instanties der partij-organisatie.
Het verdient aanbeveling tot leiders der gouwcomité's te benoemen de gouwleiders van den strijdbond van den industrieelen middenstand, daar deze nationaal-socialistische organisatie over de noodzakelijke middelen en ondervinding beschikt voor de afweerbeweging.
2. De comité's van actie, welker leden geenerlei relatie met Joden mogen hebben, stellen direct vast, welke zaken, warenhuizen, e.d. zich in Joodsclie handen bevinden.
3. Het gaat hierbij natuurlijk om zaken, welke zich bevinden in handen van personen van het Joodsche ras. De religie speelt geen rol. Katholiek of protestantsch gedoopte lieden zijn in dezen zin eveneens Joden.
4. Firma's, waarbij Joden slechts financieel zijn betrokken, vallen onder een nog te treffen regeling.
5. Is de man van een niet-Joodsche eigenares van een zaak Jood, dan wordt zulk een zaak als Joodsch beschouwd. Hetzelfde is het geval, indien de eigenares Jodin is, de man daarentegen geen Jood is.
6. Eenheidsprijs-winkels, warenhuizen, bedrijven met veel filialen, welke zich in Duitsche handen bevinden, vallen niet onder deze boycot-actie. Evenmin vallen er onder de eenheidsprijswinkels van Woolworth. Deze firma is Amerikaansch en bovendien niet Joodsch. De z.g. „Wohlwert"-eenheidsprijszaken daarentegen zijn Joodsch en moeten daarom worden geboycot.
7. De comité's van actie geven de lijst der Joodsche zaken aan S.A. en S.S., opdat deze Zaterdag 1 April 1933 des ochtends om tien uur precies de wacht kunnen betrekken.
8. Deze wachten hebben tot taak het publiek bekend te maken, dat de geposte zaak Joodsch is. Zij moeten waarschuwen voor het koopen in zulk een zaak. Handtastelijk optreden is hun verboden. Verboden is ook de zaken te sluiten, de ruiten te vernielen of dergelijke materieele schade aan te richten.
9. Ten einde ter kennis te brengen, welke zaken Joodsch zijn, moeten aan de ingangen plakkaten of borden worden geplaatst met gele vlekken op zwarten achtergrond.
10. Er mag niet worden overgegaan tot het ontslag' van niet-Joodsche bedienden en arbeiders. Dienstbetrekkingen mogen niet worden opgezegd. Indien zulks reeds het geval is geweest, dan moeten deze ontslagen worden ingetrokken.
11. De comité's van actie beleggen op Vrijdag 31 Maart 1933 des avonds in alle plaatsen in overleg met de politieke leiding groote massa-bijeenkomsten en demonstratieve optochten. Daarbij moeten transparanten worden gedragen met de volgende opschriften:
a. „tot afweer van de Joodsche gruwel- en boycot-hetze";
b. „boycot van morgenochtend 10 uur af alle Joodsche zaken".
In groote steden moeten op zoo veel mogelijk openbare plaatsen betoogingen worden gehouden.
12. Zaterdagochtend uiterlijk tien uur moeten de plakkaten met den oproep tot de boycot op alle aanplakzuilen in de steden en dorpen zijn aangebracht. Tegelijkertijd moeten ook vrachtauto's of nog beter verhuiswagens met de volgende transparanten in de hier aangegeven volgorde door de straten worden gereden:
„Tot afweer van de Joodsche gruwel- en boycot-hetze".
„Boycot alle Joodsche zaken."
„Koopt niet in Joodsche warenhuizen".
„Gaat niet naar Joodsclie advocaten".
„Vermijdt Joodsche artsen".
„De Joden zijn ons ongeluk".
13. Voor de financiering van de afweerbeweging moeten de comité's collecten organiseeren bij de Duitsche zakenlieden.
14. Voor het overige geiden voor de comité's van afweer der Joodsche gruwel- en boycot-hetze de ordonnanties van de Rijksleiding der N.S.D.A.P. (proclamatie van 29 Maart 1933).
München, 30 Maart. Deze ordonnantie is geteekend door Streicher. (Vor. ber. Anti-semitisme 752 C.; Boycot tegen Duitsche Joden 750 A.)

A. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - De Politiepresident van Frankfort houdt een **rede.** — Op 21 Maart '33 heeft de politiespresident van Frankfort, von Westrem, een redevoering gehouden, waarvan men een verslag kan vinden in het ,,Frankfurter Volksblatt" van 22 Maart 1933.
De rede van den politie-president luidde o.a. aldus: Geen S.A.-man vergrijpt zich aan een Jood, omdat hij weet, dat de Jood zijns gelijke niet is. Wij wijzen bewust het Jodendom af, omdat wij zijn vernietigenden invloed op het Duitsche volk kennen. En omdat wij weten, dat de Jood de schimmelparasiet op de Duitsche volksziel is. Omdat wij weten, wat de Jood voor volk is. zullen wij geen individueele acties daartegen nl nemen, maar op wettige manier handelen. Hoe ntbindend de invloed van het Jod d i l ft de huiszoeking bij het Centraal Verbond van Duitsche staatsburgers van Joodsch geloof bewezen. (753 D.)

B. NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". — Mr. D. Fock heeft op de te Utrecht op 11 en 12 Maart gehouden jaarlijksche vergadering der liberale Staatspartij ,,De Vrijheidsbond" een redevoering gehouden, waaraan wij o.a. het volgende verkiezingsprogramma ontleenen:
le. In geen geval wordt medewerking verleend aan een ministerie, waarin sociaal-democraten zitting zullen hebben.
2e. Wij wenschen een hecht en sterk gezag, dat tevens over de hulpmiddelen, die voor een krachtige gezagsoefening noodig zijn, zal kunnen beschikken; wij wenschen, dat uit de weermacht alle bedenkelijke elementen zullen worden geweerd en dat de regeering op betrouwbare instrumenten voor de handhaving van haar gezag zal kunnen rekenen.
3e. Wij wenschen verder een sluitende begrooting, vooral door een stelselmatige bezuiniging op de uitgaven, zij het ook, dat misschien tevens nog belastingverhooging daarbij noodig zal zijn.
4e. Wij wenschen, dat de regeering met kracht zal streven naar het slechten van de tariefmuren, naar het doen verdwijnen van de handelsbelemmeringen en naar het herstel van een gezond, internationaal ruilverkeer.
5e. Wij wenschen in het algemeen een doortastend en volhardend optreden op de buitenlandsche conferentiën en overal waar het voor de goede samenwerking met het buitenland noodig en mogelijk is.
6e. Wij wenschen, dat de regeering zooveel als op haar weg ligt, landbouw, handel, industrie en scheepvaart door deze moeilijke tijden zal heenhelpen, teneinde onze volkskracht in stand te houden.
7e. Wij wenschen, dat de werkloosheid, die bron van stoffelijke, geestelijke en zedelijke ellende, met kracht wordt bestreden.
8e. Wij wenschen bovenal, dat het gevoel van saamhoorigheid bij ons volk wordt aangekweekt en versterkt, dat groeps- en partijbelangen zullen worden terzijde gesteld, omdat de nationale nood de nationale eenheid eischt van allen, die nationaal voelen. (693 *G.)*

C. DUITSCHLAND. — De Stahlhelm in de Palts. — Na Brunswijk is het thans ook in de Palts tot wrijving tusschen den Stahlhelm en de nat.-socialisten gekomen. Te Welterswoog en Germsheim zijn de kampementen van den arbeidsdienst van den Stahlhelm door de nat.-socialisten bezet. Voorts zijn verscheiden Stahlhelm-leiders te Spiers, Zweibrucken, Neustadt a. d. Haardt en Landstuhl gearresteerd.
(Vorig bericht blz. 749 C.)

D. NEDERLAND. — **Duitsch anti-Semitisme.** - Beeldende kunstenaars telegrafeeren Duitsche regeering. — De Amsterdamsche Federatie van Beeldende Kunstenaarsvereenigingen heeft een telegram gezonden aan den Duitschen Rijksminister van Kunsten en Wetenschappen te Berlijn, ,,waarin zij protesteert tegen de mishandeling van een groot deel der Duitsche kunstenaars, wier kunstprestaties boven alle politiek staan.
Zij verzoekt de Duitsche regeering afdoende maatregelen te nemen om het leven van deze Duitsche kunstenaars te beschermen, opdat cultuurafbraak voorkomen wordt." (Vorig bericht blz. 754 A.)

31 MAART 1933

E. OOSTENRIJK. — **Ontbinding Schutzbund.** — De sedert eenige dagen gevoerde beraadslagingen van het kabinet met vertegenwoordigers der regeeringspartijen hebben er toe geleid, dat men de beslissing over de ontbinding van den sepublikeinschen Schutzbund heeft overgelaten aan den bondskanselier.
Nader meldt Reuter, dat bondskanselier Dollfuss met volkomen instemming der regeering reeds op 31 Maart de ontbinding van den Schutzbund voor het geheele land heeft gelast.
In de motiveering wordt gewezen op de talrijke rustverstoringen en gewelddadigheden tegen de bevolking en den Staat, alsmede op de in Tirol in beslag genomen documenten, welke wijzen op gewapend verzet. Oppositie tegen deze verordening zal met alle ten dienste staande middelen worden onderdrukt. De bevolking wordt verzocht zooveel mogelijk orde en discipline te handhaven, de regeering te steunen en met alle middelen de veiligheid van den staat te verzekeren. (Neue Freie Presse). (Vor. ber. blz. 736 B.)

F. NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen. — In het district der Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Geldersche Vallei groeit het verzet tegen de maatregelen der Duitsche agrarische politiek, die vele belangen van dat district, met name den grooten eieruitvoer, enorm schaden. In Barneveld werd een opzienbarende protestvergadering gehouden. In Putten volgde men dit voorbeeld.
Deze week kwamen de burgemeesters der districtsgemeenten te Amersfoort bijeen op uitnoodiging der Kamer van Koophandel, om de situatie te bespreken en te overwegen, wat door gezamenlijke actie gedaan kan worden, daar vele gemeenten immers goederen tot dusver uit Duitschland betrekken, die zonder veel moeite ook elders zijn te bekomen. De besprekingen hadden een vertrouwelijk karakter.
(Vor. ber. Boycot Duitsche goederen 550 B.)

G. NEDERLAND. — **Werkverschaffing.** - Versnelde **bruggenbouw** voorgesteld. — Ingediend zijn twee wetsontwerpen tot:
le. het geven van vrijheid om een concessie tot tolheffing te verleenen aan de op te richten N.V. ,,Versnelde Bruggenbouw";
2e. wijziging en verhooging van het 7e hoofdstuk B der Rijksbegrooting voor 1933 (deelneming in het aandeelenkapitaal van en verlening van rentedragende voorschotten aan de N.V. Versneld Bruggenbouw).
Blijkens art. 1 van het eerste ontwerp geldt de bruggenbouw door de N.V. bruggen bij Rotterdam, Dordrecht, Moerdijk en Hendrik Ido Ambacht. De daartoe te verleenen concessie eindigt op een bij K.B. te bepalen tijdstip, doch uiterlijk op 31 Dec. 1947. Bij het eindigen der concessie worden de genoemde werken door het rijk in beheer en onderhoud overgenomen.
In het tweede wetsontwerp wordt voor deelneming in het aandeelenkepitaal der N.V. f 300.000 uitgetrokken, en voor rentedragende voorschotten ten behoeve dezer N.V. f 700.000.
Nadat in de Memorie van Toelichting nog eens uitvoerig de wenschelijkheid van een betere verbinding tusschen Noord- en Zuid-Nederland is uiteengezet, verklaart de regeering den bouw van vier bruggen, bij Moerdijk, Dordrecht en ten Oosten van Rotterdam, zoowel als van een brug over de Noord bij of ten Noorden van Hendrik Ido Ambacht, als een samenhangend geheel te beschouwen, dat zoo spoedig mogelijk tot stand moet worden gebracht.
(Vor. ber. 510 A.; **Kosten** werkverschaffing 239 **A.)**

A. NEDERLAND. — Anti-semitisme in Duitschland. - Joodsch protest. — Overweldigend groot was op 30 Maart '33 de belangstelling in het R.A.1.-gebouw te Amsterdam, waar het „Comité voor Bijzondere Joodsche Belangen" een openbare vergadering had belegd naar aanleiding van het nieuwste optreden in Duitschland tegen de Joden. Meer dan tienduizend toehoorders waren aanwezig. Aan de bestuurstafel had o.a. plaats genomen de opperrabbijn, de heer **A.** S. Onderwijzer. Voorts waren aanwezig vooraanstaande figuren uit alle Joodsche kringen. En ook verscheidene niet-Joden, o.a. een paar R.-K. geestelijken. Als sprekers traden op de heeren **A.** Asscher, dr. A. van Raalte, prof. mr. H. 'Frijda en prof. dr. D. Cohen. Nadat de sprekers den toestand der Duitsche Joden op kalme wijze hadden uitgelegd en den toehoorders vermaand hadden voorloopig kalm te blijven, noch Duitschers hier te lande een haar te krenken, werd door de vergadering de volgende resolutie aangenomen:

De groote openbare vergadering, gehouden naar aanleiding van den toestand der Joden in Duitschland; volkomen erkennende het recht van het Duitsche volk tot regeling zijner politiek naar eigen inzichten;

stelt vast:

dat de berichtgeving vaak te overdreven is en dat de regeering als zoodanig aan de voorgekomen daden niet schuldig kan worden geacht en dat in sommige gevallen ook hulp is verleend;

dat echter de in de pers verschenen berichten over de gebeurtenissen in Duitschland het gevolg zijn van de sinds jaren gevoerde anti-semitische agitatie, die op verschillende plaatsen in daden tot uiting is gekomen;

dat het daarom niet aangaat, die berichten als voorwendsel te gebruiken voor een boycot, die de Joden in Duitschland economisch en staatsrechtelijk zal vernietigen;

protesteert met nadruk tegen de aangekondigde boycot van Joodsche industrieelen, handelaren, juristen, medici enz.;

en verklaart:

dat haar protest geenszins een aan het Duitsche volk vijandig karakter draagt; en dat gerekend kan worden op een volledig uitblijven van Joodsche protesten tegen Duitschland in welken vorm ook, zoodra de Joden in dat land in hun volle menschen- en burgerrechten zijn hersteld.

(Vor. ber. Protest in Nederland **754** D. en **745 C.)**

B. DUITSCHLAND. — Boycot tegen Duitsche Joden. - **Numerus clausus bij** de advocaten. — Rijksminister Göbbels heeft verklaard dat in verband met het afnemen van de gruwelhetze in het buitenland, de boycot-actie tegen de Joden in Duitschland voorloopig alleen op Zaterdag **1** April '**33** zal worden uitgevoerd, waarna een pauze zal volgen tot **5** April 10 uur. Wanneer de hetze in het buitenland dan niet is opgehouden, wordt de boycot verscherpt uitgevoerd. Wanneer de hetze ophoudt verklaart de N.S.D.A.P. bereid te zijn tot herstel van den normalen toestand.

Behalve deze maatregelen betreffende de boycot-actie tegen de Joden is het volgende bepaald ter verzachting van de boycot: In Berlijn behoeven de Joodsche warenhuizen hun personeel niet twee maanden salaris vooruit te betalen en de banken behoeven op **1** April niet gesloten te worden.

Daarentegen heeft de Rijkscommissaris voor het Pruisische departement van Justitie bevolen dat geen Joden meer als rechters zullen optreden, terwijl bij de advocatuur de numerus clausus wordt ingevoerd.

(Vor. ber. **755** A.; Boycot **753** D.)

1 APRIL **1933**

C. **CH. J. J.** M. **WELTER.** — Mogelijkheden voor de Nederlandsche industrie in Ned. Oost-Indië. — De rede, welke oud-minister Welter op **30** Maart '**33** ter gelegenheid der jaarlijksche bijeenkomst van „De Industrieele Club" in Amsterdam heeft gehouden, verdient ook in ruimer kring belangstelling, niet slechts door de heldere uiteenzetting daarin van de brandende groote vraagstukken der Pacific, maar ook door de constructieve denkbeelden, welke de heer Welter in het tweede gedeelte van zijn verhandeling ontwikkelde.

Er zijn voor de Nederlandsche industrie nog groote mogelijkheden in het Verre Oosten, zorgt dat ge hiervan tijdig profiteert en daarbij van onze gelukkige positie in Indië gebruik maakt, niet slechts tot intensieve bewerking van de Ned.-Indische markt, maar ook om dit land met zijn gunstige ligging tusschen twee wereldzeeën te gebruiken als springplank voor het overige Verre Oosten.

Aldus de kern van de met tal van voorbeelden gestaafde aansporing van den heer Welter tot onze indiistrie, welk woord, met overtuiging en liefde voor Nederland zoo goed als voor Indië uitgesproken, onze zakenleiders tot grondige bestudeering van de aangeroerde vraagstukken moet brengen.

Hebben wij inderdaad, verdiept in de groote taak der ontginning van Indië's eigen rijkdommen, ons niet 266 sterk daarop toegelegd, dat de export van onze Nederlandsche producten naar Indië min of meer op den achtergrond is gedrongen? schrijft het Handelsblad.

D. ENGELAND. — Anti-semitisme in Duitschland. — In beide Huizen van het Britsche parlement zijn de Jodenvervolgingen in Duitschland ter sprake gekomen. In het Hoogerhuis werd scherpe critiek geoefend tegen de behandeling der Joden in Duitschland, door lord Cecil en lord Reading.

Lord Cecil zeide o.a.: Het is sedert vijftig jaar de gewoonte dat de behandeling der godsdienstige en ethnische minderheden de belangstelling wekt en optreden vraagt van de zijde der andere landen. Geen enkel land in Europa dringt krachtiger aan op een strikte toepassing van de bepalingen inzake de minderheden uit het verdrag van Versailles dan Duitschland te Genève. Men kan moeilijk staande houden dat het anti-semitisme in Duitschland volkomen wettig is en dat het anti-Germanisme in Polen een tyrannieke daad is. (Daily Telegraph)

(Vor. ber. Duitschland **755 B.)**

E. **FRANKRIJK.** — Mussolini's **ontwapeningsplan.** — „Excelsior" vat de houding der **Fransche regeering** tegenover het Italiaansche vier-mogendheden-plan in de volgende vijf punten samen:

1. Frankrijk zal zijn vrienden en geallieerden in Europa niet in den steek laten.

2. De Fransche regeering is MacDonald voor zijn bemiddeling te Genève en Rome zeer dankbaar. Frankrijk zal zich echter niettemin zijn diplomatieke vrijheid van handelen voorbehouden. De Fransche regeering zal er steeds naar streven in oprechte en vertrouwenwekkende samenwerking met de andere Europeesche regeeringen te blijven.

3. De Fransche regeering zal steeds met sympathie en den besten wil de vreedzame voorstellen, die haar gedaan worden, onderzoeken. Dit zal geschieden in den geest en binnen het kader van het Volkenbondspact, dat als hoofdpijler van de internationale politiek van Frankrijk moet worden beschouwd.

4. Een objectief onderzoek van deze voorstellen kan echter niet noodgedwongen het aanvaarden der voorstellen ten gevolge hebben, die voorloopig nog zeer ruim zijn geformuleerd en die van tevoren een grondige studie eischen. Het is niet mogelijk dat staatslieden van verschillende opvattingen dit werk in enkele dagen kunnen afdoen.

5. De Fransche regeering denkt er niet aan ook slechts van een enkel artikel van het Volkenbondspact afstand te doen, Art. 19 voorziet in een nieuw onderzoek van de onbruikbaar geworden clausules. Men kan dit artikel echter niet van den overigen tekst van het Volkenbondspact scheiden. (Le Temps)

(Vor. ber. **748** F.; **Mussolini's** plan 739 **I.)**

A. FRANKRIJK. — **Anti-semitisme** in Duitschland. — In Frankrijk wonende Joden hebben zich thans ook aaneengesloten voor een gemeenschappelijke boycot-beweging tegen Duitsche producten. Ook in Marokko is thans een campagne ingezet. Te Rabat is een commissie van Joden gevormd, welke alle Joodsche bewoners tegen **1** April heeft bijeengeroepen ter bespreking van middelen voor een boycot van Duitsche artikelen. (Vor. **ber. Duitschland 755 D.)**

B. NEDERLAND. — Beperking van de kaasproductie. — De Crisis-Zuivel-Centrale maakt bekend, dat ingaande **1** April '**33** een regeling in werking treedt, welke de strekking heeft om gedurende de maanden April, Mei en Juni de kaasproductie in fabrieken te beperken. De bedoeling is te komen tot een totale beperking van ca. **30** pct.
Een van de middelen ter bereiking van dit doel bestaat hierin, dat aan de bedrijven, welke aan deze productiebeperking medewerken, een toeslag zal worden uitgekeerd op de ondermelk, voor die hoeveelheden, welke aan de boerderijen worden teruggeleverd, boven hetgeen in de overeenkomstige maanden van **1931** van die bedrijven naar de boerderijen terug ging.
Het bedrag van den vorenbedoelden toeslag zal worden bepaald op grondslag van de kaaswaarde der ondermelk. **(Vor.** ber. Kaas **722 A,)**

C. **DUITSCHLAND.** — Ontbinding van alle parlementen. — De Rijksregeering heeft, naar het W. B. meldt, de voorloopige wet betreffende de verhouding tusschen Rijk en landen afgekondigd. De belangrijkste bepalingen zijn de volgende (in verkorten vorm):
§ 1. De landsregeeringen zijn gemachtigd wetten tot stand te brengen buiten de lands grondwet om.
§ 2. De inrichting van de wetgevende lichamen mag echter niet gewijzigd worden.
§ 3. Verdragen behoeven niet meer de toestemming der wetgevende lichamen.
§ 4. De volksvertegenwoordigingen van alle landen (met uitzondering van die welke dat reeds werden) moeten ontbonden worden. Zij worden opnieuw samengesteld in de verhouding van den rijksdag van 5 Maart. De communistische zetels worden niet toegewezen.
In de §§ 5, 6 en 7 worden de stemmencijfers aangegeven die noodig zijn om dit resultaat in de parlementen te bereiken.
§ 8. De nieuwe parlementen en raden zijn voor vier jaar gekozen. Een vroegere ontbinding is niet toegestaan.
§ 9. De nieuwe parlementen en raden moeten **15** April hervormd zijn.
§ **10.** Zetelverdeeling in andere verhouding dan van den Rijksdag is ongeldig.
§ 11. Ontbinding van den Rijksdag brengt direct ontbinding van de landsparlementen en raden mede.
§ 12. Ook de gemeentelijke parlementen en raden worden ontbonden op deze zelfde wijze, dus met een zetelverdeeling in de verhouding van den Rijksdag, opnieuw samengesteld. Ook hier geen communistische zetels.
§ 13 en **14** bepalen de stemmencijfers om die zetelverdeeling te krijgen.
§ 15. De nieuwe gemeenteraden zijn voor vier jaar gekozen.
§ 16. **30** April is deze hervorming afgeloopen.
§ 17. De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken kan aanwijzingen geven die buiten de wet gaan.
(Vor. ber. Regeeringsmaatregelen 750 B.)

D. NEDERLAND. — Het margarine-menggobod. — De Crisis-Zuivel-Centrale maakt bekend, dat tengevolge van wijzigingen, aangebracht in ministerieele beschikkingen, met ingang van **3** April '33 is bepaald:
1. dat de margarine moet zijn vermengd met **40** pct, boter (voorheen **25** pct.);
2. dat aan stichtingen enz., die bij de Centrale zijn ingeschreven, toegestaan kan worden per 6 personen een hoeveelheid van 2½ K.G. zelf-uitgesmolten vet in voorraad te hebben;
3. dat personen, aan wie huisslachting is toegestaan, zich tot de Centrale kunnen wenden, indien zij voornemens zijn daartoe over te gaan, onder opgave welke hoeveelheid van het uit die slachting verkregen vet zij willen smelten. Hun wordt dan toegestaan een grootere hoeveelheid dan 2½ K.G. zelf-gesmolten vet in voorraad te hebben;
4. dat de prijs van het merk voor margarine A nader is vastgesteld op **4** cents per K.G., die van het merk voor margarine B op **7** cents per K.G.; de prijs voor ritueele en plantaardige margarine blijft op 45 cents per K.G. bepaald;
5. dat de prijs van de invoervergunning voor margarine bepaald is op 25 cents per K.G.
(Vor. **ber.** Margarine **651** D.; Crisis-Zuivelwet **525** E.)

E. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme - Redevoering van Streicher. — Bij de massademonstratie, die hedenavond op den Koenigsplatz gehouden is tegen de gruwelpropaganda heeft ook de leider van het Centrale Comité tot Afweer van Joodsche Gruwel- en Boycot-opruïing afgevaardigde Streicher het woord gevoerd. Hij verklaarde, dat nog nooit een volk den strijd tegen het Jodendom gewaagd heeft. De dag zal echter komen, dat de menschheid zich definitief bevrijden zal van het Jodendom. Dan eerst zal de vrede der volkeren worden verwerkelijkt. Aangezien de Jood in Duitschland niet meer kan opruien, brengt hij de opruïing van het buitenland uit tegen het Duitsche volk. Een nieuw Duitschland is opgestaan dat opruiming houdt onder de Joodsche heerschappij. Reeds op den eersten dag van het instellen van het actiecomité is' een telegram uit Amerika ontvangen met het verzoek de boycotbeweging stop te zetten. Dat toont het best, dat het Duitsche volk zal overwinnen, wanneer het sterk blijft en niet toegeeft. Het gaat om een beslissingsstrijd van onafzienbare grootte. Streicher riep de massa ten slotte op, als antwoord op de buitenlandsche opruïing der Joden, in overeenstemming met de bepalingen alle Joodsche zaken te boycotten.
De commissariale Beiersche minister van Binnenlandsche Zaken, Adolf Wagner, riep de nationaal-socialisten op de bevelen in ijzeren discipline uit te voeren. Het is een afweerstrijd tegen leugen en laster. De Joden moeten ervaren, dat het nieuwe Duitschland zich niet zoo laat behandelen als het oude systeem. De afweer zal zich tot het uiterste ontplooien. Zooals tot dusverre nog iedere maatregel van den leider Adolf Hitler tot succes heeft geleid, zoo zal ook deze maatregel het volle succes brengen.
(Völk. Beobachter) (Vorig bericht **blz. 756 A.)**

F. JOEGOSLAVIE. — **Mislukte** poging tot muiterij op de vloot. — Naar verluidt is op de Joegoslavische vloot te Cattaro en Spalato een poging tot muiterij ondernomen. Op verscheidene schepen, het vlaggeschip „Dalmatia" inbegrepen, werden de Kroatische en de groene vlag van de Boeren-Internationale geheschen. De schepen probeerden uit te loopen, doch men wist hun den weg uit de bocht van Cattaro af te snijden. Een groot aantal Kroatische officieren, die de meerderheid van het officierscorps op de Joegoslavische vloot vormen, werd gearresteerd.
(Politika, Beograd)

2 APRIL **1933**

G. DUITSCHLAND. — **Boycot** tegen Duitsche Joden. — Uit vele deelen van het Duitsche Rijk wordt volgens Duitsche berichten medegedeeld, dat de boycot tegen de Duitsche joden op **1** April een rustig verloop had. Eenige incidenten hebben wel plaats gehad o.a. te Kiel, waar een joodsche advocaat en notaris is doodgeschoten, maar de boycot is goed gedisciplineerd ten uitvoer gebracht.
Evenwel houden de protesten uit het buitenland, o.a.

van Frankrijk, Engeland, Nederland, Zuid- en Noord-Amerika, tegen de Duitsche boycotmethode aan. De New York Times schrijft zelfs, dat de verklaringen van Dr. Goebbels c.s. ,,pure krankzinnigheid'' zijn.
Volgens de laatste Wolff-berichten is het volgende bepaald:
Het centraal comité tot afweer van de Joodsche gruwelcampagne heeft het volgende besluit genomen:
1. Krachtens beschikking van het nationaal-socialistische partijbestuur en het centraal comité wordt de boycot tegen Joodsche zaken, doctoren, advocaten enz. tot Woensdag a.s. uitgesteld. Daardoor is de vroegere toestand hersteld. Plakkaten, aanplakbiljetten enz., die verband houden met de boycot, moeten worden verwijderd.
2. De boycot mag pas dan weer beginnen, wanneer het centraal comité daartoe instructies geeft.
3. Niettemin moeten de comité's van actie de voorbereidingen zoo nemen, dat de boycot zoo noodig op den vastgestelden tijd opnieuw kan beginnen.
4. Om de actie eensgezind te kunnen toepassen, wordt voor het geval van wederinvoering bepaald, dat op Joodsche zaken biljetten moeten worden geplakt met het opschrift ,,Jood'' en op Diiitsche zaken biljetten met het opschrift ,,Duitsche zaak".
(Vor. ber. **756** E.; Boycot **755** B.)

A. SOCIALISTISCHE **ARBEIDERS** INTERNATIONALE. — De Tweede Internationale en de gebeurtenissen in Duitschland - Otto **Wels** treedt af. — Het orgaan der Fransche socialistische partij, de ,,Populaire'', publiceert twee resoluties, die de Socialistische Arbeiders Internationale in haar vergadering op 18 en 19 Maart te Zurich heeft aangenomen, in een waarvan zij de arbeiders oproept tot den strijd tegen het fascisme en het probleem van de eenheid in de arbeidersbeweging behandelt, terwijl de tweede betrekking heeft op de kwesties, die op het Congres der S.A.I. in Juni **1933** aan de orde zullen komen. Het bestuur had verder het bureau der S.A.I. opgedragen een aanvulling op den gepubliceerden oproep uit te werken, die door de opening van den Duitschen Rijksdag noodzakelijk was geworden. Tot dit doel kwam het Bureau **27** Maart te Parijs bijeen en besloot een protest te publiceeren tegen de verklaringen, die Rijksminister Goering op **25** Maart **1933** tegenover de buitenlandsche pers had afgelegd. Aan de zitting te Zurich hadden **35** vertegenwoordigers uit 17 verschillende landen, aan de bijeenkomst te Parijs 9 leden van het bureau deelgenomen. In beide gevallen was de S.P.D. niet vertegenwoordigd.
De ,,Populaire'' publiceert den tekst der aangenomen resoluties en den tekst van het antwoord aan Goering dat luidt:
,,In zijn op *25* Maart j.l. tegenover de buitenlandsche pers afgelegde verklaring heeft de Rijksdagpresident en Pruisisch Minister van Binnenlandsche Zaken verklaard, dat de sociaal-democratische pers in Duitschland niet zal verschijnen zoolang de socialistische pers in de overige landen haar aanvallen niet heeft gestaakt. Het Bureau der S.A.I., op **27** Maart te Parijs bijeen, protesteert in afwezigheid van den Duitschen vertegenwoordiger met verontwaardiging tegen deze onderdrukking. Het vestigt de aandacht der openbare meening op het feit, dat de huidige heerschers in Duitschland de sociaal-democraten als gijzelaars beschouwen, in de hoop op deze wijze de uitingen van het internationale geweten tot zwijgen te brengen. Deze manoeuvre zal echter vergeefsch zijn. De S.A.I. weigert, haar pers onder censuur van de heeren Hitler en Goering te brengen. Zij zal voortgaan, de daden van geweld en willekeur, die een negatie van de beginselen van elke beschaafde regeering zijn, te geeselen. De heeren Hitler en Goering bezitten een eenvoudig en zeker middel om te bereiken, dat de socialistische pers niet meer over misbruik van geweld spreekt: geen gewelddaden te begaan en geen gewelddaden uit te lokken."
Als gevolg van deze resolutie. heeft de Duitsche partij-voorzitter Otto Wels zijn functie als lid van het Bureau neergelegd. Hij verwijt het Bureau, het besluit zonder uitnoodiging aan en buiten aanwezigheid van de Duitsche partij te hebben aangenomen.
(Populaire) (Vorig bericht blz. **350** A.)

B. FRANKRIJK. — Bezuiniging op Legerbegrooting. — De Fransche Kamer behandelde op **31** Maart de begrooting van oorlog. De rapporteur Nogaro verklaarde dat de credieten voor de nationale defensie 12 milliard francs bedroegen, wat, vergeleken bij **1932** een bezuiniging beteekent van **2.058** millioen. De begrooting van oorlog bedraagt **6800** millioen, of wel 1075 millioen minder dan vorig jaar, waarvan **325** millioen bespaard is op het materiaal.
Daarna nam de Fransche Kamer de begrooting voor nationale defensie aan. (Le Temps)
(Vor. ber. Legerbegrooting 752 E.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Japansche **Houtconcessies** in Zuid-Oost-Borneo. — Het ,,Bat. Nieuwsblad'' meldt, dat de resident van de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo naar Batavia is opgeroepen voor een conferentie met verschillende autoriteiten in verband met de werkzaamheid van Japansche houtondernemers in zijn residentie. (Bat. Nieuwsblad) **(719** H.)

3 APRIL 1933

D. HET HEILIGE JAAR. — Opening van de Heilige Poort te Rome. — Wij ontleenen aan de Maasbode o.a. het volgende:
Het was op **1** April de groote dag voor Rome. Het lang verbeide moment dat de H. Poort geopend zou worden was aangebroken. De plechtigheid trok in de St. Pieter de meeste belangstelling.
Een geweldige emotie maakte zich van de duizenden en duizenden toeschouwers meester, toen de Pauselijke stoet door de St. Pieter trok naar het atrium van de grootste basiliek der Christenheid, naar de poort der Genade, die nu binnen enkele oogenblikken geopend zou worden, terwijl de Pauselijke zangers in twee koren, beurtelings het Veni Creator zongen om van den Hemel het bovennatuurlijk licht af te smeeken.
Het zoo plechtige moment bereikte zijn hoogtepunt, toen de stoet het portiek der Vaticaansche basiliek naderde en het oogenblik gekomen was, dat de H. Poort voor het menschdom zou geopend worden.
Het portiek zelf was als in een feestzaal omgetooverd, bekleed met damasten, fluweelen draperieën, met gouden franjes en artistieke arazzi, uit de Apostolische floreria afkomstig.
Een diepe stilte heerschte in het atrium der basiliek. Allen waren doordrongen van het plechtige van dit oogenblik.
,,Aperite mihi portas justitiae'', ,,opent de poorten der gerechtigheid'', zoo klinkt het nu met krachtige en heldere stem van 's Pausen lippen, terwijl hij den eersten slag op de Porta Santa gaf en de zangers antwoordden: ,,Ingressus in eas confitebor Domino''. ,,Daarin binnengetreden zal ik den Heer belijden''.
Dan volgden de tweede en derde slag, volgens het ceremonieel, met de daarbij voorgeschreven gezangen. Bij den derden klop viel de in een ijzeren band gevatte muur naar achteren, waarna hij werd weggedragen. Vervolgens werden de nog resteerende deelen verwijderd en werd de drempel van de H. Poort door de poenitenciers van de Basiliek gewasschen.
Nauwelijks had de Paus de woorden gesproken ,,Aperite mihi portas, quoniam nobiscum Deus'', ,,open mij de poorten, want de Heer is met ons,'' of de klokken van de Vaticaansche basiliek, tegelijk met die van de andere basilieken, waar tezelfder tijd deze plechtigheid plaats had en van alle kerken van Rome verkondigden juichend en feestbeierend de blijde mare over de Eeuwige Stad. (De Maasbode) **(747** D.)

A. **NEDERLAND.** — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" - Protest tegen Anti-semitisme. — Het volgende protest tegen het anti-semitisme heeft de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" in haar dezer dagen te Utrecht gehouden vergadering gepubliceerd:
„De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond", in Algemeene Vergadering te Utrecht bijeen, protesteert tegen de anti-semitische ophitsingen, zoowel van binnen- als buitenlandsche zijde in ons land; roept het Nederlandsche volk op, krachtig stelling te nemen tegen elke inbreuk op onze nationale, geestelijke en gewetensvrijheid". (Vor. ber. Anti-semitisme **756 G.**; Vrijheidsbond **754** B.)

B. SIAM. — Staatsgreep van den Koning. — Koning Prajadhipok heeft op **2** April **'33** een decreet uitgevaardigd, waarbij hij den staat van beleg afkondigt, de Siameesche regeering ontbindt en de grondwet voorloopig buiten werking stelt. Hij heeft een uit **20** personen bestaanden Raad gevormd, waarmee hij voorloopig zal regeeren.
In Juni **1932** ontstond een revolutionaire beweging In Siam, waardoor Koning Prajadhipok gedwongen werd een grondwet in te voeren en een constitutioneele regeering te aanvaarden. De leider van deze beweging, Luang Pradit, werd Minister-president van deze toen ingestelde en thans afgezette regeering.
(Vor. ber. Constitutie **616** E.)

C. DUITSCHLAND. — „Kruis en Adelaar". — Onder protectoraat van vice-kanselier Von Papen is een nieuwe katholieke vereeniging opgericht, „Kruis en Adelaar" geheeten, die het nationale bewustzijn bij de katholieke Duitschers wil versterken en den opbouw van het komende Rijk geestelijk in de hand wil werken. De vereeniging staat boven alle partijen.
(Der Angriff)

D. NEDERLAND. — Steenkool naar Zwitserland. — Naar wij vernemen heeft de Zwitsersche regeering met ingang van **1** April den koleninvoer uit Belgid en Nederland beperkt tot 75% van den invoer uit deze landen in 1931.
Als reden waarom slechts Nederland en België door dezen maatregel worden getroffen, wordt opgegeven dat Zwitserland met deze landen een passieve handelsbalans heeft. Waarbij echter niet in aanmerking wordt genomen de onzichtbare factor op deze balans van het vreemdelingenverkeer uit Nederland en België. (Vorig bericht blz. **739** A.)

E. DUITSCHLAND. — Visumdwang voor alle Duitschers. — Naar Wolff uit Berlijn meldt, zal in de volgende uitgave van het Reichsgesetzblatt de verordening verschijnen betreffende de invoering van den algemeenen visumdwang voor alle Duitschers, die zich naar het buitenland willen begeven. Tegelijkertijd moet de afkondiging van de Pruisische uitvoeringsbepalingen verwacht worden.
Het algemeene visum zal reeds op **3** April **1933** in werking treden, zoodat van dien datum af men nog slechts naar het buitenland kan gaan wanneer men in het bezit is van een visum voor het buitenland.
Het visum wordt kosteloos verstrekt door visumautoriteiten, voor Berlijn door den hoofdcommissaris van politie. (Vor. ber. **Regeeringsmaatregelen 756** C.)

F. **BRAZILIE.** — Koffievernietiging. — Volgens een circulaire van den Nationalen koffieraad van Brazilië — welke sindsdien is opgeheven — waren per ultimo **1932** niet minder dan **12.155.000** balen koffie vernietigd. Inmiddels heeft de nieuw benoemde minister van Landbouw zich doen kennen als tegenstander dezer grootscheepsche koffie-verbranding. Deze bewindsman pleit daarentegen voor de vernietiging van oude en geïnfeoteerde koffieplanten. (V. b. **577** E.)

G. RUSLAND. — Protest tegen Duitschland. — De Russische volkscommissaris voor Buitenl. Zaken, Litwinov, heeft bij den Duitschen ambassadeur te Moskou scherp geprotesteerd tegen de behandeling van Russische onderdanen in Duitschland.
„Za Indoestralizatsijoe", het toonaangevende blad der zware industrieën in Sovjet-Rusland, schrijft, dat de Sovjets met het oog op den gewijzigden toestand in Duitschland, hun handelsbetrekkingen zullen moeten herzien en omzien naar andere landen voor voorziening in Ruslands behoeften.
(Za Indoestralizatsijoe)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Wachtgelden. — Volgens de „Javabode" wordt overwogen een gedeeltelijke vermindering van wachtgeld van hoog bezoldigde, in Europa vertoevende ambtenaren. (Javabode)
(Vorig bericht blz. **731** B.)

I. CUBA. — Moratorium. — Het parlement van Cuba heeft besloten tot een moratorium van *2* jaar voor de spoorwegen, suikerfabrieken en plantages. Verder werd besloten tot renteverlagingen voor het stedelijk grondbezit. (Vorig bericht blz. **33** E.)

4 APRIL 1933

K. LUCHTVAART. — Het Amerikaansche luchtschip **„Akron"** in zee gestort. — Hedennacht om ongeveer half twee (Amerik. tijd) is het grootste in de vaart zijnde bestuurbare luchtschip, de „Akron", bij de kust van New Jersey in zee gevallen en totaal vernield.
Het departement van Marine heeft aan president Roosevelt medegedeeld, dat de „Akron" in een storm is geraakt, door den bliksem werd getroffen, in brand vloog en omlaag stortte.
De „Akron" had 77 man aan boord, waarvan slechts vier zijn gered. (Zie **constructie „Akron"** blz. **29** F.)

L. KANKER. — Genezing door slangengif. — In de Academie voor Medische Wetenschap te Parijs heeft de chirurg, prof. Gosset, verslag gedaan van belangwekkende resultaten van experimenten, die gedurende twee-en-een-half jaar door een Parijsch en een Amerikaansch geneesheer in de bekende kliniek Salpétrière zijn gedaan betreffende de bestrijding van kanker met behulp van slangengif van de cobra. Door injectie met een uit dit gif bereid serum heeft men bereikt, dat het kankergezwel tot stilstand kwam en dat het Jijden der patiënten werd verzacht. Bij de discussie, die op het referaat volgde, verklaarde prof. Calmette dat hij het van het hoogste belang achtte, dat de experimenten zouden worden voortgezet. Hij deelde mede dat hij ongeveer **32** jaar geleden door een cobra gebeten was. Na de eerste pijn was zijn arm in een toestand van anaesthesie gekomen zonder echter verlammingsverschijnselen te vertoonen.
(Academie v. Medische Wetenschap) (V. b. **663 D.**)

M. AMSTERDAM. — Katholieke plechtigheid in het Stadion. — Door de Vereeniging Katholiek Amsterdam zal ter gelegenheid van het Heilige Jaar op 18 Juni a.s. een grootsche plechtigheid plaats hebben, waaraan ruim drie duizend personen zullen medewerken.
Het Amsterdamsche Sacraments-Spel „Anno Sancto" staat onder artistieke leiding van Frank Luns en zal verschillende tafereelen uit de Nederlandsche Kerkgeschiedenis, waaronder een reconstructie van de Amsterdamsche Mirakel-Processie uit de XVe eeuw geven, terwijl Z.D. Exc. de Bisschop van Haarlem tot besluit der feestelijkheid een Pontificaal-Lof zal celebreeren.

N. COLUMBIA. — Moratorium. — De staat Columbia heeft een moraforium voor zijn buitenlandsche schulden afgekondigd, totdat overeenstemming met zijn crediteuren zal zijn bereikt. Columbia is voornamelijk door de kosten van het conflict met Peru tot dezen maatregel gedwongen.

A. DUITSCHLAND. — Boycot tegen Duitsche Joden afgelast. — Officieel wordt medegedeeld dat de Rijksregeering met bevrediging kennis ervan heeft genomen, dat de afweer-boycot tegen de anti-Duitsche hetze haar uitwerking in het buitenland niet heeft gemist. Afgezien van kleine overblijfselen van de gruwelcampagne tegen Duitschland is de ophitsing volkomen opgehouden. De Rijksregeering staat op het standpunt, dat het geen doel heeft tegen deze overblijfselen met het middel van de boycot verder op te treden, temeer omdat het hier een hetze is, die door de communisten is ontketend. De Duitsche afweer-boycot zal dus op 4 April niet hervat worden, aangezien zij overbodig is geworden. De Rijksregeering wijst er echter op, dat de afweer-organisatie der nationaal-socialistische partij nog gehandhaafd blijft, zoodat in geval de ophitsingscampagne zou opleven, de afweerstrijd te allen tijde hervat kan worden.
(Vor. ber. Anti-semitisme **758** A.;
(Boycot tegen Duitsche **Joden** *756* **G.)**

B. RIJNSCHEEPVAART. — Internationale onderhandelingen. — De internationale noodtoestand van de Rijnscheepvaart heeft de Duitsche en de Nederlandsche regeering aanleiding gegeven alle bij de Rijnscheepvaart betrokken regeeringen uit te noodigen voor regeeringsbesprekingen, teneinde te trachten een weg te vinden, volgens welke door regeeringsmaatregelen tegemoet kan worden gekomen aan den noodtoestand. De onderhandelingen zouden de volgende punten betreffen:

1. Aaneensluiting van alle schippers;

2. Internationale regeling van de verhouding tusschen reederijen en de particuliere Rijnschippers. De mogelijkheid een contrôle door te voeren;

3. Zondags- en nachtrust;

4. Bescherming tegen executorialen verkoop;

5. Verbod nieuwe schepen te bouwen.

(Vorig bericht blz. **709** B.)

C. **DUITSCHLAND.** — Grondstellingen voor **de** Duitsche Christenen. — Tijdens de slotzitting van de eerste rijksconferentie van de „geloofsbeweging van Duitsche Christenen" werd, na een slotwoord van dominee Hossenfelder, een besluit aangenomen, waarin de volgende grondstellingen voor den Duitschen Christen werden opgesteld:

„God heeft mij als Duitscher geschapen. Het Duitsch-zijn is een geschenk van God. God wil, dat ik voor mijn Duitsch-zijn strijd. Oorlogsdienst vormt in geen geval een inbreuk op het Christelijke geweten, maar beteekent gehoorzaamheid jegens God. De geloovige heeft tegenover een staat, die de machten der duisternis bevordert, het recht van revolutie. Dit recht heeft hij ook tegenover een kerk-overheid, welke de nationale verheffing niet zonder voorbehoud aanvaardt. De kerk is voor een Duitscher de gemeenschap van geloovigen, die verplicht tot den strijd voor een Christelijk Duitscher. Het doel van de „geloofsbeweging van Duitsche Christenen" is een evangelische Duitsche Rijkskerk. De staat van Adolf Hitler roept om de kerk, de kerk moet naar dezen roep luisteren." (Völk. Beobachter)

D. LUCHTVAART. — Engelsche **Mount Everest**-expeditie. — Op **3** April '**33** hebben de beide groote Westland-vliegtuigen der Mount Everest-expeditie vlak boven den geheel met gletschers bedekten, **8822** meter hoogen top van 's werelds hoogsten berg, den Mount Everest, gezweefd. Na afloop van den tocht, die drie uur duurde, daalden de vliegtuigen behouden op het vliegveld te Lalbalu, waar ook de start had plaats gehad.

Tot dusver is niemand er in geslaagd, te voet den granieten Mount Everest-top te bereiken. Mallory en Irvine, die in 1924 een poging daartoe deden en daarbij gebruik maakten van zuurstofapparaten, kwamen tot een hoogte van 8605 meter.

5 APRIL 1933

E. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen van **1** Februari **1933** tot **27** Februari **1933.** —

1 Febr. Te Berlijn overlijdt op 84-jarigen leeftijd Gustav Lilienthal, de broeder van den grooten luchtvaart-pionier Otto Lilienthal.

2 Febr. De heer A. Plesman, directeur der K.L.M., houdt voor de Royal Aeronautic Society te Londen een voordracht over de Amsterdam-Batavia luchtlijn.

3 Febr. Uit aan de zuidkust van Noorwegen gevonden vliegtuigresten maakt men op, dat de Noorsche vliegers Omsted en Aagenaes, die **22** Januari van Heston vertrokken om dwars over zee naar Oslo te vliegen, om het leven zijn gekomen.

6 Febr. Mollison start te Lympne, Engeland, op „The Heart's Content" voor een solovlucht naar Zuid-Amerika via Senegal. — De Engelsche legervliegers Gayford en Nicholetts starten te Cranwell op Fairey-Napier voor een vlucht ineens naar Zuid-Afrika.

8 Febr. Gayford en Nicholetts landen met hun Fairey-Napier te Walvisch Baai cn vestigen met 8550 K.M. een nieuw wereldrecord voor afstand.

9 Febr. Mollison vliegt van West-Afrika over den zuidelijken Atl. Oceaan naar Natal in Zuid-Amerika.

13 Febr. De Zwitsersche zweefvlieger Farner laat zich, met **51** K.G. post aan boord, door een Puss Moth van Zurich naar Milaan slepen. Bij de Klausenpas moesten twee bochten worden gevlogen om over de bergen te kunnen komen. Er werd een grootste hoogte bereikt van 3500 meter. Losgegooid werd op 2500 meter in de buurt van Milaan. Den volgenden dag werd teruggevlogen. Door den krachtigen Föhn, gelukte het den vliegers niet over de Lukmanier te komen. Er werd daarom bij Bellinzona geland.

19 Febr. De bladen berichten: De heer Van Hengel, een der directeuren van de „Nederland", deelt na een door den heer Van Tijen te Soerabaia gehouden lezing mede, dat het plan bestaat om onder Nederlandsche vlag met een Zeppelin op Zuid-Amerika te gaan varen, ter opleiding van een Nederlandsche bemanning voor een luchtschependienst op Indië.

21 Febr. In een te Arnhem gehouden bijeenkomst tusschen vertegenwoordigers van Waterstaat, Gedep. Staten, enkele Gemeenten en de K.L.M., worden plannen tot stichting van een vliegveld bij Elst of Nijmegen, besproken.

23 Febr. In Frankrijk overlijdt op 52-jarigen leeftijd Louis Peyret, die technisch medewerker is geweest van Kapt. Ferber, Louis Bleriot en andere luchtvaartpioniers.

27 Febr. Op het vliegveld Tempelhof te Berlijn wordt gedemonstreerd met een „automatischen piloot", vervaardigd in een Duitsche fabriek.

(Het Vliegveld) (Vorig bericht blz. **691 C.)**

F. KANKER. — Dr. **Bendien's** onderzoekingen. — Volgens een bericht in „The British Medical Journal" is het dr. E. Cronin Lowe te Southport en Liverpool gelukt in 98% van de gevallen met het proefserum van dr. Bendien de diagnose kanker of geen kanker te stellen.

Resultaat bleef uit, als de patiënt behalve aan kanker ook nog aan infectie leed, terwijl zelfs bij praecarcinomateuse toestanden succes werd verkregen.

Vroegere mislukkingen worden toegeschreven aan het niet gestandaardiseerd geweest zijn, nòch van het proefserum, nòch van de gebruikte buisjes. Ook beweert dr. Lowe, dat een juiste diagnose alleen te stellen is, wanneer gebruik gemaakt wordt van elk der drie door hem ingevoerde serieën van het serum: één onverwarmd, één gedurende een half uur verwarmd en de derde behandeld met aether.

Betreurd wordt slechts, dat dr. Bendien de samenstelling van zijn serum geheim houdt, waardoor de bereiding en dus ook het aantal der onderzochte patiënten beperkt blijft.

Niettemin wordt op voortzetting van het onderzoek aangedrongen: het vernietigende oordeel van het vorige jaar wordt onrijp geacht.

(The British Medical Journal) (Vor. ber. *758* L.)

A. WERKLOOSHEID. — statistiek. —

Uit de werkloosheidscijfers, die het Internationaal Arbeidsbureau over de maanden Januari, Februari en Maart 1933 heeft verzameld, blijkt, dat er over het algemeen nog een vrij aanzienlijke toename valt waar te nemen vergeleken bij dezelfde maanden van het afgeloopen jaar. Een vergelijking der cijfers voor de wintermaanden der laatste twee jaar toont aan, dat het aantal werkloozen in Chili met niet minder dan 116% is toegenomen, in Estland en Zweden met 77%, in Tsjechoslowakije met 61%, in België met 35%, in Denemarken met 30%, in Nederland met 26% en in Zwitserland niet 22%. Voor Ierland moet de toeneming zelfs de 199% hebben bereikt, doch dit cijfer komt ten deele voor rekening van een wijziging in de statistische methode.

Veel geringer was de toename in Oostenrijk (11%), in Finland (11%), in Frankrijk (9%), in Engeland (4%), in Italië (12%), in Nieuw-Zeeland (13%), in Noorwegen 11%), in het Saargebied (6%) en ten slotte in de vrije stad Danzig (10%).

In slechts vier landen ging de werkloosheid achteruit en wel in Duitschland, Australië, Canada en Polen. Dit verschijnsel moet echter voor wat Polen en ten deele voor wat Duitschland aangaat, worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat vele werkloozen geen recht meer op ondersteuning hebben en dientengevolge van de lijsten zijn afgevoerd. Voorts dient te worden opgemerkt, dat de cijfers van land tot land moeilijk te vergelijken zijn omdat het eene land de ondersteunde werkloozen opgeeft, terwijl andere het totaal ingeschreven werkloozen vermelden. In weer andere landen worden de werkloozen noch ondersteund noch ingeschreven, waardoor de statistieken doorgaans verre bij de realiteit ten achter blijven.

In vrijwel geen enkel land houden de statistieken rekening met de gedeeltelijke werklooslieid, ontstaan door het short-time-stelsel. Er zijn redenen om aan te nemen, dat dit stelsel in 1932 sterk is uitgebreid.

Ten slotte eenige cijfers: In Maart 1933 bedroeg in Duitschland het aantal werkloozen, ingeschreven bij de verplichte werkloosheidsverzekering 6.000.958, tegen 5.357.643 in December 1932 en 6.128.429 in Maart 1932. Voor Oostenrijk bedroegen deze cijfers resp. 401.321, 329,707 en 361.948. Voor Engeland en Noord-Ierland 2.914.914, 2.849.025 en 2.809.103.

De statistiek voor de facultatieve werkloosheidsverzekering vermeldt voor België 207.112 werkloozen in Februari 1933 tegen 331.168 in October 1932 en 153.925 in Februari 1932. Voor Nederland bedragen deze cijfers: 230.136 in Maart 1933 tegen 166.325 in December 1932 en 183.181 in Maart 1932, terwijl de cijfers voor Zwitserland zijn: 125.142, 91.037 en 102.867.

Het percentage der werklooze arbeiders bedraagt voor Duitschland op het oogenblik 33, voor Oostenrijk 32.1, voor Engeland 22.8. Van de aangeslotenen bij de facultatieve werkloosheidsverzekeringen zijn in Denemarken 42.8% zonder werk, in Nederland 38%, in Zwitserland 25.2%, in België 22.1% en in Tsjechoslowakije 20.7%.

Volgens de statistieken der vakbonden zou het percentage werkloozen in de Vereenigde Staten van Amerika 34% bedragen. De Amerikaansche Federatie van den Arbeid schatte in Januari 1933 het aantal werkloozen op 12.100.000 tegen 11.589.000 in November 1932. Voor laatstgenoemde maand zijn echter veel hoogere cijfers gepubliceerd. De ,,Business Week'' gaf een cijfer van 15.252.000 werkloozen en de ,,Labour Research Association'' 16.774.000. (Intern. Arbeidsbureau, Genève)

(Zie Werkloosheid vor. ber. blz. 612 A. en alle betreffende landen.)

B. ZIONISME. — Propagandavergadering te **Amsterdam.** — Duitsch Anti-semitisme. —

Meer dan 2000 personen hebben gehoor gegeven aan den oproep voor de propaganda-vergadering die op 3 April '33 in ,,Bellevue'' door de Amsterdamsche afdeelingen van den Nederlandschen Zionistenbond en de Nederlandsche Mizrachie was georganiseerd.

Het woord werd gevoerd door de heeren dr. A. van Raalte, Moré B. de Vries en mr. A. J. Herzberg over het onderwerp: ,,De bevrijding van het Joodsche Volk uit zijn noodtoestand''.

Dr. A. Lichtenstein, waarnemend voorzitter der afdeeling Amsterdam van den Ned. Zionistenbond, zeide in zijn inleidend woord, dat in deze vergadering niet gedemonstreerd wordt tegen iets of iemand, maar vóór iets, n.l. voor het zionistisch beginsel. Het Joodsche Volk moet zichzelf helpen, de tijden zijn daar rijp voor.

De eerste spreker van den avond, dr. A. van Raalte, zeide dat de toestanden, zooals die zich thans over onze Oostelijke grenzen demonstreeren, een gevolg zijn van het feit, dat het den Joden nog steeds niet is gelukt tot het eigen Centrum terug te keeren. Palestina dient weer de woonplaats van het Joodsche volk te worden.

De strijd in Duitscliland gaat niet slechts tegen den Jood, die een kaftan draagt, doch tegen eiken Jood, of hij zich als zoodanig voelt of niet. Gij allen, zoo riep spr. de vergadering toe, hebt de plicht U bij de Zionisten aan te sluiten. Wij willen, althans op één plaats op aarde een meerderheid vormen, dan zal het uit zijn met onze minderheidspositie. Uitvoerig ging spr. de positie van de Joden in de verschillende landen na. Indien ieder ons streven had gesteund, zouden thans de Duitsche vluchtelingen in Palestina een nieuw vaderland en een nieuwen werkkring hebben kunnen vinden.

Steun op andere wijze dan de Zionisten willen, is lapwerk. Radicaal is slechts de uitvoering van het program van Bazel. Palestina is het eenige land in de wereld waarheen de Joden nog kunnen emigreeren. Driemaal heeft men ons willen vernietigen — zoo zal men later zeggen — Farao, Haman en Hitler, en driemaal zijn wij ontkomen. Op één waardige wijze kan het Joodsche Volk zich wreken, n.l. door versterking van het Zionisme, door herstel van het Joodsche Volk en land.

Moré B. de Vries zeide in zijn rede: ,,Wij protesteeren hier niet, wij gedenken de gevallen Joden door alle eeuwen heen en wij willen U slechts toonen, hoe het Joodsche Volk te bevrijden is. Wij Zionisten eischen Uw geheele persoonlijkheid, dan kunnen wij U in Palestina de oplossing van het Joodsche vraagstuk geven.

Spr. betoogde, dat ook uit godsdienstig oogpunt het Joodsche rijk in Palestina noodzakelijk is. De Jood in Palestina is fier, zij zijn niet bang, zij voelen zich sterk en durven, wanneer zij bedreigd worden, zelfs aanvallend op te treden. Terugkeer naar Palestina zij ons parool.

Mr. Abel J. Herzberg, de derde spreker, wilde de aanwezigen slechts een eenvoudige vraag voorleggen: ,,wilt beseffen, wat het zeggen wil, wanneer een volk geen vaderland heeft''. Er zijn Joden in Duitschland gedood, die, wanneer men hen had gevraagd: ,,wie zijt gij?'' zouden hebben geantwoord: ,,wij zijn Duitschers, wij hebben met het Jodendpm niets te maken.'' Zij hadden Duitscliland lief, zij hebben aan de fronten voor hun Duitsche vaderland gestreden. Het noodlot heeft hen teruggeworpen in het Jodendom, zij leefden als Duitscliers en stierven als Joden. Men bedenke de ellende van de Duitsche Joodsche kinderen, die niets dan vijandschap om zich zien. Het Duitsche Jodendom is opgedreven en emigreert. Millioenen Joden zijn sedert 1880 geëmigreerd en..... met dat geld hadden zij zich in Palestina een eigen vaderland kunnen opbouwen. Wij hebben nu een bedelcomité opgericht voor de Duitsche Joden, want.... .. wij hebben geen eigen vaderland. Nòg ontvangt gij de vluchtelingen als broeders, maar..... als ze U gaan beconcurreeren, schrijft gij brochures tegen hen.

Bedenk toch, roept spr. uit, wat het zeggen wil geen vaderland te hebben. Alle ellende voor den Jood komt voort uit het feit, dat hij in een minderheidspositie verkeert, die zal blijven bestaan, tot het Joodsche Volk een vaderland heeft.

Doch er is nog een morgen, er is voor ons, aldus spr., Palestina nog, de normale woonplaats voor het Joodsche Volk. Wat wij noodig hebben is een nationale politiek, zooals die door ieder volk wordt gevoerd.

Met een krachtige opwekking tot aansluiting bij het Zionisme, als antwoord op Hitler's politiek, eindigde spreker.

(Vor. ber. Duitschland: Anti-semitisme 759 A.; vor. ber. Zionisme 629 B.)

C. PALESTINA. — Toelating van Joodsche uitgewekenen. — De Britsche minister van Koloniën, Sir Philip Cunliffe-Lister, heeft in het Engelsche Lagerhuis in antwoord op de vraag of met het oog op de maatregelen, welke in Duitschland tegen de Joden worden genomen, de emigratiebepalingen voor Palestina ten behoeve van de uitgewekenen zullen worden verzacht, medegedeeld, dat dit een aangelegenheid is, welke ter beoordeeling is van den Hoogen Commissaris tot wien men zich zou wenden. Er is evenwel geen sprake van dat van het principe zal worden afgeweken emigratie in Palestina slechts toe te staan voorzoover het land deze kan verwerken.

(Vor. ber. Duitsch anti-semitisme 760 B.)

A. DUITSCHLAND. — Het Schutzverband **Deutscher** Schriftstelier. — De Commissie voor het lidmaatschap van het Schutzverband Deutscher Schriftsteller, bestaande uit dr. Walter Bloem, Hans Richter, Hans Heinz Mantau-Sadila en Max Barthel, heeft een aantal als communistisch en links-radicaal beschouwde schrijvers van het lidmaatschap vervallen verklaard, o.a. de advocaat dr. Apfel, dr. Rudolf Arnheim, dr. Bels-Balasc, dr. Georg Alexander, Bernhard von Brontano, Walter Karsch, dr. Dreyfuss, dr. Hermann Duncker, dr. Axel Eggebracht, dr. Lion Feuchtwanger, dr. Bruno Frey, Manfred Georg, prof. Felix Halle, Otto Heller, dr. Magnus Hirschfeld, dr. Erich Kaestner, dr. Alfred Kerr, Egon Erwin Kisch, Peter Martin Lampel, Otto Lehmann-Russbüldt en Willy Munzenberg. (Völk. Beobachter)

B. NEDERLAND. — Moordzaak Eschauzier. — Het **Gerechtshof** te 's-Gravenhage oordeelde op 4 April **1933** de verdachten in de Haagsche moordzaak resp. tot twintig jaar gevangenisstraf en tot vijf jaar gevangenisstraf. De eisch luidde tegen den techniker levenslang en tegen den kantoorbediende acht jaar gevangenisstraf. De rechtbank had verdachten dezelfde straf opgelegd als het Hof thans. (222 B.)

C. **DUITSCHLAND.** — Anti-semitisme. - **Vluchtelingen** in Nederland en Denemarken. — Het aantal Joodsche vluchtelingen uit Duitschland — ofschoon de boycot tegen Duitsche Joden niet is hervat — neemt steeds toe. Vooral in Nederland en Denemarken komen dagelijks honderden vluchtelingen over de grenzen. Zij worden overal met groote hulpvaardigheid opgenomen. (Vorig bericht blz. **760** C.)

D. NEDERLAND. — Twente. - Japansche concurrentie. — Wij ontleenen aan de Telegraaf van 4 April **'33** het volgende:
Nòg belangrijker schijnt ons de critiek, die van meer dan één zijde op de eommercieele methoden der Twentsche fabrikanten wordt uitgeoefend. Zij werken in Indië op consignatie en op credietbasis, waardoor hun risico veel grooter is dan dat van den Japanner, die wel tegen lager prijs levert, maar contant. De geheele organisatie van productie en afzet schijnt daarginds (Japan) beter dan bij onze fabrikanten, die conservatief zijn gebleven en zich niet voldoende aan de gewijzigde omstandigheden hebben weten aan te passen. (De Telegraaf)

6 APRIL 1933

E. VEREENIGDE STATEN. — Wet tot bescherming van staatsgeheimen. — Zonder waarschuwing en volgens sommige leden onder geheimzinnige omstandigheden heeft het Huis van Afgevaardigden op **3** April **1933** min of meer bij verrassing een wet aangenomen, waarbij strenge straffen worden gesteld op de ongeoorloofde publicatie van staatsgeheimen.
Het reglement van orde werd buiten werking gesteld en slechts **40** minuten werden toegestaan voor debat. Sommige leden zagen pas nadat over het wetsontwerp was gestemd kans het document, dat zij niet eerder in handen hadden kunnen krijgen, te lezen. Niettemin werd het wetsontwerp met **290** tegen **29** stemmen goedgekeurd. Van de zijde der regeering weigerde men inlichtingen omtrent de bedoeling van dit alles. Medegedeeld werd slechts dat de uitvoerende macht meende een dergelijke bevoegdheid dringend noodig te hebben. Eenigszins spraakzamer werd men toen van enkele zijden krachtig tegen het voorstel werd geprotesteerd, omdat men er de meest drastische censuurmogelijkheid in vredestijd in zag sedert de aanneming van de Alien- and Sedition Laws van ruim een eeuw geleden. Naar aanleiding van deze protesten verklaarde de voorzitter van de Juridische Commissie, Summers, dat hij naar middelen zou zoeken om de pers tegen ongewenschte censuur te beschermen alvorens de wet in den Senaat zal komen.
Van de zijde van het Staatsdepartement werd verzekerd dat de wet niet bedoeld was als een muilkorf of censuur voor de pers, doch slechts als bescherming van staatsgeheimen en diplomatieke documenten, opdat de regeering niet zou kunnen overkomen wat eenige jaren geleden gebeurde toen een ambtenaar officieele documenten betreffende oliehoudende gronden aan belanghebbenden verkocht. Ook de andere departementen voelden dringend behoefte aan een dergelijken beschermingsmaatregel.

F. DUITSCHLAND. — Algemeen verbod van ritueel slachten. — De rijksregeering heeft tot de volgende wet besloten:
Warmbloedige dieren moeten bij het slachten verdoofd worden voordat er bloed aan onttrokken wordt. De rijksminister van Binnenlandsche Zaken kan bepalen, dat het voorschrift ook bij het slachten van andere dieren van toepassing is. Zoolang hij van deze bevoegdheid geen gebruik maakt, kunnen de landsregeeringen of de door deze aangewezen instanties dergelijke bepalingen uitvaardigen. Bij noodslachtingen blijven deze bepalingen, indien de omstandigheden geen verdooving toelaten, buiten toepassing.
De nadere bepalingen omtrent het slachten van de bij deze wet bedoelde dieren vaardigt de rijksminister van Binnenlandsche Zaken uit. Zoolang deze van deze bevoegdheid echter geen gebruik gemaakt heeft, kunnen de landsregeeringen of de door deze aangewezen instanties dat doen.
Opzettelijke of nalatige overtreding van deze wet wordt gestraft met gevangenisstraf tot zes maanden of boete.
Deze wet treedt **1** Mei **1933** in werking.
(Völk. Beobachter) (V. b. Anti-semitisme **761** C.; Ritueel slachten 752 C.)

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansch offensief in de provincie Tsjahar. — Volgens een mededeeling van het Japansche opperbevel hebben de Japansche troepen een offensief in het grensgebied tusschen Jehol en de provincie Tsjahar ingezet. De Japansche troepen rukken op in de richting van Dalanor, de hoofdstad van Tsjahar en hebben verscheidene steden en dorpen bezet.
De Japansche troepen zetten dus hun marsch in China voort. (Vorig bericht blz. **736** I.)

H. **OOST-GROENLAND.** — **Uitspraak** van het Permanente Hof van Internationale Justitie. — Onder buitengewoon groote belangstelling heeft het Permanente Hof van Internationale Justitie op 5 April **'33** uitspraak gedaan in de zaak betreffende het juridisch statuut van sommige deelen van Oost-Groenland waaromtrent tusschen Denemarken en Noorwegen verschil bestond.
Noorwegen had op **10** Juli **1931** verklaard te zijn overgegaan tot de inbezitneming van een bepaalds streek in Oost-Groenland. Naar aanleiding daarvan had Denemarken bij het Hof een vordering aanhangig gemaakt tot onwettigverklaring van de inbezitneming als zijnde een inbreuk op den bestaanden rechtstoestand.
Met twaalf stemmen tegen twee heeft het Hof beslist overeenkomstig de conclusies van de Deensche regeering en de conclusies van de Noorsche regeering, welke hiermede in strijd waren, verworpen.
De voorlezing van het omvangrijke arrest door den president, den heer Adatsji, duurde bijna drie uur. Daarna deelde hij mede, dat de heeren Anzilotti, rechter, en Vogt, Noorsch rechter ad hoc, hun afwijkende meening bij het arrest hadden gevoegd, terwijl de rechters Schücking en Wang eenige opmerkingen eraan hadden toegevoegd. Deze werden echter niet voorgelezen.
Daarna verklaarde de president de 26ste buitengewone zitting van het Permanente Hof van Internationale Justitie voor gesloten.
(Vor. ber. Oost-Groenland **443** B.; zie kaart **413** G.)

A. NEDERLAND. — De beteekenis van de margarine-industrie. — De heer A. Hartog, lid van de hoofddirectie van Unilever heeft o.a. de volgende mededeelingen verstrekt omtrent de beteekenis van de margarine-industrie in Nederland.

In zijn uiteenzetting wees de heer Hartog in het bijzonder op de beteekenis van de margarine-industrie voor de handels- en betalingsbelangen, voor de Nederlandsche Schatkist en voor Ned.-Indië. In 1932 werd uit ons Indië aan coprah, palmolie en kapokolie verscheept rond 660.000 ton met een waarde van rond f 75.000.000. De Nederlandsche margarine-industrie kocht hiervan rond 180.000 ton met een waarde van rond f 25.000.000, waarvan door Nederland werd doorgevoerd naar andere landen rond 120.000 ton. Tengevolge van de wettelijke mengverplichting was het in het jaar 1932 hier te lande gebleven contingent reeds kleiner dan in voorgaande jaren.

Van haast nog grootere beteekenis is de margarine-industrie voor de groote scheepvaart. In 1932 werden in totaal in Holland ingevoerd door de margarine-industrie meer dan 1.000.000 ton grondstoffen, hetgeen ruim 6% uitmaakt van den totalen aanvoer van overzee in onze havens. Hiervan werden doorgevoerd naar andere landen rond 700.000 ton. De overige 300.000 ton werden verwerkt voor de margarinebereiding of voor den handel in oliën en vetten. Bij vergelijking met het jaar 1931 treft reeds sterk de achteruitgang in grondstoffenbehoefte der margarine-industrie. In 1931 werden n.l. aangevoerd ruim 1.200.000 ton, waarvan werden doorgevoerd 750.000 ton, zoodat hier te lande in dat jaar werd verwerkt rond 450.000 ton. De grondstoffenbehoefte in 1932 hier te lande bleef derhalve reeds ruim 30% bij die van 1931 ten achter. Deze in- er, doorvoer in 1932 beteekent, dat aan zeevracht en opslag in Hollandsche havens in dat jaar volgens matige raming werd uitgegeven ruim f 40.000.000. Helaas werd niet alles aangevoerd met Hollandsche schepen, zoodat dit bedrag niet geheel ten goede kon komen aan onze Scheepvaartmaatschappijen, maar toch mag de bate, die aan de Nederlandsche scheepvaart en onze zeehavens ten goede is gekomen, zeker gesteld worden op f 10.000.000.

Tenslotte wees de heer Hartog op de zeer groote verkoopsorganisatie voor den groothandel van margarine en vetten, oliën, zeep en veevoeders. Schakelen wij de zeepindustrie met alles wat daarmede samenhangt uit, dan nog valt het moeilijk, met juistheid te becijferen, wat op dit oogenblik, voor de margarine- en vet-industrie direct en indirect in Nederland aan loonen ten goede komt aan arbeiders, administratief personeel en reizigers.

Spr. raamt dit bedrag aan den lagen kant op f 37.000.000 per jaar. (Vorig bericht blz. 756 D.)

B. TORNESIT. — Gechloreerde rubber. — Onder den naam tornesit wordt, als een grof, geelachtig poeder, gechloreerde rubber vervaardigd. Bij de tegenwoordige overproductie van rubber verdient dit materiaal met zijn vele toepassingsmogelijkheden alle aandacht. Tornesit lost gemakkelijk op in organische oplosmiddelen als benzol, aceton, lijnolie, zwavelkoolstof e.d.; moeilijk of niet in water, benzine en alcohol. Het is bestand tegen sterke zuren en basen, en weinig gevoelig voor daglicht en voor ultraviolet licht. Bij verhitting tot ongeveer 100 gr. Celsius verandert het niet.

Met dit tornesit worden verven vervaardigd, die roestwerend zijn en bestand tegen chemische invloeden. Voorts kunnen hiermede isolatie-materialen worden samengesteld. Opgelost in benzol en uitgegoten op gepolijst spiegelglas, wordt een tornesit-film verkregen, die door toevoeging van lijnolie of harsen een grootere elasticiteit krijgt. (Zie rubriek: Rubber.)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Beperking van rijstinvoer. — In een officieel communiqué van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel wordt verklaard, dat door de Regeering ten nauwste zal worden gewaakt, dat de ordonnantie ter tijdelijke beperking van den rijstinvoer niet door speculanten zal worden misbruikt om de détailprijzen op te drijven. In sommige gevallen zijn bij het inwerkingtreden van het invoerverbod de prijzen buiten verhouding opgeloopen, waaraan echter op afdoende wijze paal en perk zal worden gesteld.

De Regeering zal door toepassing van de aan den directeur van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel verleende bevoegdheid tot ontheffing van het invoerverbod, door ruime rijstverstrekking in de betrokken streken, door tusschenkomst van de Regeering of door vaststelling van maximum verkoopprijzen de speculatie bestrijden.

Aan den gouverneur van Sumatra's Oostkust en den resident van Menado wordt de bevoegdheid verleend om voor hun gewesten rijstinvoerlicenties te verstrekken. (Vorig bericht blz. 739 E.)

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Wijziging Crisispachtwet. — De Eerste Kamer heeft op 6 April '33 het wetsontwerp tot wijziging van de crisispachtwet 1932 zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.
(Vorig bericht blz. 723 C.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Rankcrisis - oud-embargo opgeheven. — President Roosevelt heeft op 5 April '33 een decreet onderteekend, waarbij de minister van Financiën gemachtigd wordt licenties af te geven voor den export van goud, hetzij in den vorm van munten of van baren, als gevolg van normale handelstransacties of voor den export voor „earmarked" goud — met dien verstande, dat hieronder verstaan wordt goud, dat gereserveerd is voor rekening van buitenlandsche regeeringen, buitenlandsche centrale banken of van de Bank voor Internationale Betalingen — en ook voor gevallen, waarin goud is geimporteerd met de bedoeling dit weer uit te voeren. Deze licenties zullen ook verstrekt mogen worden om te voldoen aan de gewone behoeften aan goud van de industrie en de kunstnijverheid.

Tegelijkertijd heeft president Roosevelt gelast, dat alle particulieren, die meer dan honderd dollars in goud of in goudcertificaten bezitten, dit bedrag moeten inleveren op straffe van een boete van maximaal tienduizend dollar of gevangenisstraf van ten hoogste tien jaar.

Afgezien van het licentie-systeem is het embargo op den gouduitvoer hierdoor opgeheven, maar de maatregelen tegen het hamsteren van geld en goud in het binnenland blijven gehandhaafd.

Naar verluidt is het algeheel vrijgeven van de goudtransacties uitgesteld tot de bijeenkomst van de economische wereldconferentie.
(Vor. ber. Bankcrisis 739 K.; Emb. op Goud 717 G.)

F. DUITSCHLAND. — Landbouwraad. — De landbouwraad heeft op 6 April '33 te Berlijn zijn algemeene vergadering gehouden. Aanwezig waren tal van autoriteiten, o. w. de ministers von Papen en Hugenberg en de gewezen minister v. Oldenburg.

De voorzitter van den raad, Brandes, heeft een uitvoerige openingsrede gehouden over „den opbouw van den nationalen landbouw". Hij wees op de noodzakelijkheid om het bedrijf weer loonend te maken en noemde als voornaamste voorwaarden daarvoor een verlaging van de hooge hypotheek- en leeningrenten, rationaliseering en verbetering van het landbouwonderwijs.

Het herstel van het bedrijf op loonenden grondslag zal van den Duitschen boer, naar spr. verzekerde, den „rocher de bronze" maken, waarop het economische leven van Duitschland veilig kan rusten.

Zoolang de basis voor de voedselvoorziening in het buitenland lag, zou van vrijheid op dit gebied geen sprake kunnen zijn. De prijzen zouden voorloopig van bovenaf vastgesteld moeten worden.

De handelspolitiek zou ook in de toekomst berusten op het systeem van directe meestbegunstiging en

tariefovereenkomsten. In verband met den toestand van den wereldhandel en de ontwrichting en labiliteit van wereldmarkt en valuta, heeft de landbouw autonome contingenten en invoerrechten noodig als eenig middel om te voorkomen dat de Duitsche markt door buitenlandsche goederen wordt overstroomd. Ben voorbeeld is de regeling van den boterinvoer. Wat de landbouwschulden betreft, bestonden er slechts twee middelen, n.l. conversie en overeenstemming met de crediteuren of gedwongen wettelijke renteverlaging. Het Rijkskabinet zal moeten beslissen welk middel toegepast moet worden. Dr. Brandes besloot zijn rede met te wijzen op de propaganda van het Jodendom tegen Duitschland en verklaarde dat ook dit verschijnsel toonde, hoe noodzakelijk een nationale economische politiek was. (Westdeutscher Beobachter)

A. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - Centraal bureau voor rassenkwesties. — Het Centraal Comité tot afweer van de Joodsche gruwel- en boycothetze is op **3** April **'33** onder voorzitterschap van het nationaal-socialistische Rijksdaglid Streicher bijeengekomen. Streicher gaf een overzicht van het verloop van de boycot in Duitschland. Bijzonder verheugend achtte hij de ijzeren discipline, waarmede de afweerstrijd in alle deelen van het Rijk was gevoerd en die ook door het buitenland werd erkend. Doch nog was het gevaar, dat Duitschland bedreigt, niet afgewend. Thans diende de bestormde stelling te worden opgebouwd en versterkt. Het Joodsche vraagstuk was de belangrijkste kwestie, die het Duitsche volk had op te lossen. Vanzelfsprekend zouden de verantwoordelijke autoriteiten voortgaan met hun voorlichting aan het Duitsche volk. Misschien zou reeds binnen zeer korten tijd een centraal bureau voor rassenkwesties worden ingesteld. Binnenkort zouden alle Duitsche zaken voorzien worden van een groot bord, waardoor zij als zoodanig kenbaar zouden zijn.
(Vor. ber. Anti-semitisme **761** F.)

B. DUITSOHLAND. — De Centrum-afgevaardigde Esser gearresteerd. - De „Westdeutscher Beobachter" deelt mede, dat de Centrum-afgevaardigde en eerste vice-president van den Rijksdag, Thomas Esser, is gearresteerd, evenals de president en de secretaris van de Ambachtskamer te Keulen, Welter en dr. Engels. Het onderzoek van de papieren van de Ambachtskamer zou groote onregelmatigheden aan het licht hebben gebracht en de boeken van dr. Engels zouden een tekort van een millioen Mark aanwijzen. Thomas Esser zou als voorzitter van den Raad van Toezicht een hem bevriende familie **34.000** Mark uit de kas van het economisch bureau hebben gegeven tegen een niet gedekte wissel als onderpand. De bescheiden van de Ambachtskamer zijn door de Justitie in beslag genomen. (Westdeutscher Beobachter)
(Vorig bericht Centrum **729** B.)

C. **BRITSCH-INDIE.** — De Wetgevende Vergadering wijst voorgestelde Federale Grondwet af. — De Wetgevende Vergadering van Indië heeft het door de Engelsche regeering voorgestelde ontwerp van een Indische Federale Constitutie, in een niet algemeene stemmen aangenomen resolutie als onbevredigend en onaanvaardbaar afgewezen. **(Onafh.** strijd **571** E.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Thee-restrictie. — Het „Bat. Nieuwsblad" publiceert een overzicht van de beginselen der regeering voor de invoering van de thee-restrictie, waarin wordt opgemerkt, dat de voor- en nadeelen, voortvloeiende uit deze restrictie, zoo geleidelijk mogelijk moeten worden verdeeld over de Europeesche ondernemingen en de Inheemsche bevolkingscultuur.
Gedurende de restrictiejaren zal de standaard-productie tusschen de **15.000** en **17.000** t. bedragen.
In elk regentschap zal een commissie worden ingesteld voor de contrôle op den opkoop van theeblad van de bevolking en het decideeren over andere kwesties.
De regeering liet het denkbeeld van een minimumprijsregeling voor opkoopblad in verband met onoverkomelijke moeilijkheden los. (Bat. Nieuwsblad)
(Vorig bericht blz. **732** C.)

E. SOCIALISTISCHE ARBEIDERS **INTERNATIONALE.** — Léon **Blum** tegen de Duitsche Nationaal-**Socialisten.** — In de socialistische „Populaire" bespreekt Léon Blum nogmaals het standpunt der Tweede Internationale, die weigert haar dagbladen, haar propaganda en haar opvattingen aan de censuur van Hitler of Göring te onderwerpen. Zij zal alles in het werk stellen om slechts de waarheid te zeggen, doch dan ook de geheele waarheid.Als er één middel is om een einde te maken aan het gruwelijke optreden der nationaal-socialisten, dan is het juist de opstand van de publieke opinie der geheele wereld. Geen macht ter wereld kon eeuwig in strijd tegen deze wereldmeening blijven handelen. In haar strijd tegen het geweld en het fanatisme der nationaal-socialisten verdedigde de Internationale evenals in haar strijd tegen de ongerechtigheden van het kapitalisme, het gezond verstand en de rechtvaardigheid. (Populaire)
(Vorig bericht blz. **757** A.)

7 APRIL 1933

F. NEDERLAND. — **Machtigingswet** voor den **landbouw.** - De Tweede Kamer weigert behandeling.
De Tweede Kamer heeft met **36** tegen **31** stemmen op voorstel van den heer Knottenbelt besloten de z.g. 'bevoegdheidswet inzake de landbouwsteunaangelegenheden–niet op de agenda te plaatsen. Een voorstel van den heer Snoeck Henkemans om deze bevoegdheidswet alsnog de volgende week te behandelen, werd verworpen met **37** tegen **31** stemmen. Hiermede is dus beslist dat deze Kamer dit ontwerp niet meer behandelen zal. (Vorig bericht blz. **747** A.)

G. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Toepassing der Vreemdelingenwet. — De heer Oudegeest (S.D.A.P.) hield op **6** April **'33** in de Eerste Kamer zijn aangekondigde interpellatie over de toepassing der Vreemdelingenwet, in verband met de Duitsche vluchtelingen. Spreker wees op de berichten dat de laatste dagen **1500** Duitsche vluchtelingen zijn aangekomen, voor het meerendeel gegoede middenstanders. Zij zijn blijkbaar in het bezit van de noodige papieren en voldoen aan de Vreemdelingenwet. Het is te vreezen, meent spreker, dat in de komende tijden een groot aantal Duitschers zal trachten onze grenzen te overschrijden, die niet voldoen aan de artikelen der Vreemdelingenwet. Art. 2 dezer wet maakt echter dispensatie mogelijk, en spreker drong aan op een ruime toepassing der wet, speciaal voor deze vluchtelingen, die zonder paspoort de grenzen overkomen.
De minister van Justitie, de heer Donner, antwoordde o.a.: De toestand van ons eigen volk is zoodanig, dat eenige reserve gewenscht is. De voorschriften bij de toelating moeten m.i. gehandhaafd blijven, behoudens concrete gevallen. Het resultaat is tot heden bevredigend geweest en op het oogenblik is er m.i. geen reden de tot nu toe gevolgde lijn te verlaten. Klachten zijn er nog niet genoemd.
Naar gelang van de omstandigheden zal de regeering handelen, waarbij uiteraard de eischen der humaniteit in aanmerking zullen komen. De regeering kan niet verder gaan dan zij tot heden gegaan is. Als er direct levensgevaar is voor een vluchteling, zal deze bij onze grens niet worden tegengehouden, zoo verklaarde de minister ten slotte op een vraag van den interpellant. De interpellatie werd hiermede gesloten.

H. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Bedrijfsradenontwerp goedgekeurd. — De Eerste Kamer heeft op 6 April **'33** het wetsontwerp tot instelling van bedrijfsraden met **29—11** stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de chr.-hist. en liberale fracties, benevens de heer Blomjous (r.-k.). (Vor. ber. blz. **699 I.**; Wat zijn bedrijfsraden? blz. **549** C.)

A. LUCHTVAART. — De grootste luchtschepen. - **Luchtschiprampen.** — Hieronder geven wij een interessant vergelijkend staatje betreffende de drie grootste luchtschepen, welke tot dusverre gebouwd zijn.

	Los Ang.	Gr. Zepp.	Akron
Nominaal gasvolume, kubieke voet . .	2.470.000	3.700.000	6.500.000
Lengte, voet . . .	658.3	776	785
Grootste doorsn. voelt	90.7	100	132.9
Hoogte, voet . . .	104.4	113	146.5
Bruto-gewicht in Engelsche ponden . .	153.000	258.000	403.000
Nuttig gewicht in Engelsche ponden .	60.000	—	182.000
Aantal machines . .	5	5	8
Paardekracht . . .	2.000	2.750	4.480
Maximum snelheid, mijlen per uur . .	73.1	80	83.8
Actie-radius met een kruissnelheid van 50 knoopen zonder brandstof in te nemen, landmijlen ,	4.000	6.125	10.580

Naar aanleiding van de jongste luchtcatastrofen geven wij hieronder een lijst van de voornaamste luchtschiprampen, welke sinds 1912 hebben plaats gehad:
Febr. 1932. — Goodyear luchtschip „Columbia" verongelukt in New York; een doode.
October 1930. — R-101 neergestort bij Beauvais; 48 dooden.
Mei 1928. — Den 24sten Mei startte de „Italia" onder leiding van Nobile, met een gezelschap geleerden naar de Noordpool. Het doel werd inderdaad bereikt. Op de terugreis echter verongelukte het luchtschip jammerlijk. Een deel der bemanning, waaronder Nobile zelf, werd later teruggevonden en gered.
Sept. 1925. — Amerikaansch luchtschip „Shenandoah" verongelukt in een storm bij Cambridge (Ohio); 14 dooden.
Juni 1923. — Amerikaansch marine-luchtschip TC. 1 verbrand; twee gewonden.
Dec. 1923. — De Fransche „Dixmude" in de Middellandsche zee verongelukt; 54 slachtoffers.
Febr. 1922. — Luchtschip „Roma" in brand gevlogen bij Hampton; 34 dooden.
October 1922. — Luchtschip C. 2 ontploft te San Antonio. Twee gewonden.
Aug. 1921. — Britsch luchtschip ZR. 2 neergestort boven Hull; 44 dooden.
Juli 1919. — Britsch luchtschip N.S.—11 verongelukt in de Noordzee. Zeven dooden.
Juni 1914. — Oostenrijksch luchtschip verongelukt. Negen dooden.
Sept. 1913. — Duitsche L 1 neergestort bij Helgoland; 15 dooden. In hetzelfde jaar Duitsche L 2 geëxplodeerd boven Berlijn; 28 dooden.
Juli 1912. — Luchtschip „Akron" ontploft in Atlantic City. Vijf dooden.
Tijdens den wereldoorlog werden voorts zeven en vijftig Duitsche Zeppelins vernield.
(New York Herald, Paris-Edition)

B. FEANKRIJK. — Anti-semitisme **in** Duitschland. — Na afloop van twee vergaderingen, door Joodsche organisaties georganiseerd en te Parijs gehouden, werd met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, waarin met verontwaardiging tegen de antisemietische gewelddaden in Duitschland wordt geprotesteerd.
Het bestuur van de radicaal-socialistische partij is Herriot enthousiast bijgevallen, toen deze een voorstel besprak om Einstein een eereplaats te geven in de ,,Grandes Ecoles". Vervolgens werd een motie aangenomen, waarin energiek wordt geprotesteerd tegen de Jodenvervolgingen in Duitschland en waarin wordt geëischt, dat maatregelen zullen worden genomen, opdat een bescherming van de Duitsche Joden in samenwerking met de landen, die trouw zijn gebleven aan den liberalen geest, zal worden nagestreeft.
(Vor. ber. **Duitschland** 763 A.; Frankrijk 756 A.)

C. FRANKRIJK. — Oproep van deh Aartsbisschop van Parijs. - Tegen het anti-semitisme. — De ,,Semaine Réligieuse" publiceert een communiqué van den aartsbisschop van Parijs, waarin deze bij de geestelijken en geloovigen van zijn diocees erop aandringt, uit naam van de Christelijke barmhartigheid en de eensgezindheid, welke alle kinderen van éénzelfden Vader dient te vereenigen, er voor te bidden, dat het leed, waaronder de Joden thans gebukt gaan, zal worden weggenomen. De gebeden voor onze ongelukkige broeders, aldus het communiqué, zullen een in waarheid Christelijk protest vormen liegen de onmenschelijke methoden, welke zoozeer in strijd zijn met de ware beschaving, en tegen den godsdienststrijd, welke zooveel afbreuk doet aan het geluk van onze arme menschheid. (Semaine Réligieuse)
(Vorig bericht blz. 764 B.)

D. ZWITSERLAND. — Anti-semitisme in Duitschland. — Het centrale comité van den bond van Zwitsersche Israëlietische gemeenten heeft besloten een oproep te richten tot alle Joodsche organisaties en Joden in Zwitserland, ten einde te geraken tot een gemeenschappelijke hulpactie ten gunste van de Duitsche Joodsche vluchtelingen. Een protest ging verder op tegen de wijze, waarop in Duitschland Duitsche Joden in hun natuurlijke menschelijke rechten bedreigd, en in hun waarde en eer aangetast worden.
De oproep eindigt met er aan te herinneren, dat deze niet alleen geschiedt namens de Zwitsersche Joden, maar namens alle humaan denkende menschen.
(Neue Zürcher Zeitung) (Vorig bericht blz. 764 C.)

E. FRANKRIJK. — Minister-president Daladier over de Fmnsche **ontwapeningspolitiek.** — Bij de debatten over de begrooting van Buitenlandsche Zaken in de Fransche Kamer van 6 April '33 hield minister-president Daladier een rede over de Fransche buitenlandsche politiek, waarin hij verklaarde het eens te zijn met het Britsche ontwapeningsontwerp, zij het met eenige belangrijke amendementen. Daladier was minder goed te spreken over een viermogendhedenalliantie, want Frankrijk zal den Volkenbond niet laten uitschakelen en verzet zich ook tegen verdragsherziening en grens~wijziging. Het Volkenbondsverdrag bepaalt daarover wel het een en ander, maar volgens minister-president Daladier is het zeer de vraag of de vrede in Europa gebaat is bij grenswijziging. Bij het debat stelde hij later de vraag van vertrouwen, hetgeen de Kamer met 430 tegen 107 stemmen in hem uitsprak. (V. b. Ontwapening 755 E.)

F. ENGELAND. — Britsch-Russisch conflict. — Bij de behandeling in het Lagerhuis op 6 April '33 van de artikelen van het wetsontwerp inzake verbod van invoer van Russische goederen, kondigde minister Runciman aan, dat de regeering voornemens was een amendement in te dienen, behelzende dat de uitvaardiging van de wet slechts voor den duur van drie maanden zal geschieden en waarbij wordt bepaald dat het parlement, indien het dit nuttig oordeelt, machtiging verleent voor verlenging van de wet voor een nieuwe periode. In antwoord op een vraag van Austin Chamberlain, ondersteund door Herbert Samuel, gaven de attorney-general en minister Walter Runciman de verzekering, dat het wetsontwerp uitsluitend ten doel heeft een behoorlijke behandeling te verzekeren aan de in Rusland van spionnage en sabotage beschuldigde Britten en dat het voor geen ander doel zal worden aangewend.
Het Lagerhuis nam zonder hoofdelijke stemming het amendement der regeering aan.
Het Huis nam het wetsontwerp ten slotte met 291 tegen 41 stemmen in derde lezing aan.
(Daily Telegraph)

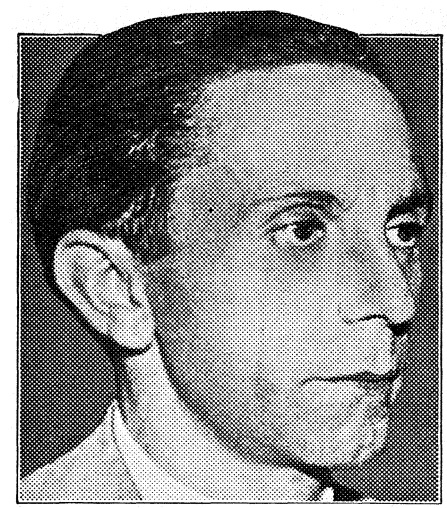
A. NEDERLAND. — **Uitvoer naar** Duitschland gecontingenteerd. — Bij K.B. zijn, gelet op de artikelen 2 en 3 der Crisisuitvoerwet, met ingang van 7 April 1933 regels gesteld voor den uitvoer van goederen naar Duitschland.
Op grond van dit K.B. is de minister bevoegd goederen aan te wijzen, waarvan de uitvoer naar Duitschland zonder daartoe door of vanwege den minister af te geven certificaat is verboden.
In afwijking hiervan kunnen door of vanwege den minister voor nader door dezen aan te wijzen goederen voor den uitvoer naar Duitschland certificaten worden afgegeven voor een zoodanige hoeveelheid dier goederen, als waarvan de invoer in dat land tot een beperkt invoerrecht is toegestaan.
Zulks geldt niet voor goederen, ten aanzien waarvan ten genoegen van ambtenaren der invoerrechten wordt aangetoond, dat de uit te voeren goederen niet voor invoer in het vrije verkeer in Duitschland bestemd zijn. (Zie rubriek: **Contingenteering.)**

B. NEDERLAND. — Uitvoer van boter en **kaas** naar Duitschland. — Uitvoer van boter. — Met ingang van 7 April '33 zullen certificaten worden afgegeven voor den uitvoer van boter naar Duitschland.
Als basis voor de berekening der hoeveelheid boter, toe te staan om naar Duitschland uit te voeren, geldt de hoeveelheid, uitgevoerd gedurende het tijdvak van 1 Juli 1930—1 Juli 1931.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten is vastgesteld op 2½ cent per 100 K.G. met een minimum van tien cent per zending.
Uitvoer van kaas. — Met ingang van 7 April '33 zullen certificaten worden afgegeven voor den uitvoer naar Duitschland van kaas, tot een zoodanige hoeveelheid als waarvan de invoer in dat land tot een beperkt invoerrecht is toegestaan.
Als basis voor de berekening der hoeveelheid kaas, welke toegestaan zal worden om naar Duitschland uit te voeren, geldt de hoeveelheid, uitgevoerd gedurende het tijdvak van 1 Januari 1932 tot 1 Januari 1933.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten, aan het afgeven van certificaten voor den uitvoer van kaas naar Duitschland verbonden, is vastgesteld op een cent per 100 K.G., met een minimum van tien cent per certificaat. (Uitvoer: boter 651 D.; **kaas** 756 B.)

C. **BELGIE.** — Staatsfinanciën. — De minister van Financiën, Jaspar, heeft op 6 April '33 in den Senaat een uiteenzetting gegeven van den financieelen toestand des lands.
De minister wees er op, dat de verscherping in de economische crisis de ramingen voor de begrooting van 1933 omver heeft geworpen, zoodat een deficit van 600 a 700 millioen francs moet worden tegemoet gezien.
Wat b.v. den steun aan de werkloozen betreft, had men becijferd, dat hiervoor maandelijks een bedrag van 40 millioen francs zou moeten worden uitgegeven. Inmiddels is de werkloozensteun echter reeds tot 60 millioen francs per maand gestegen.
Voorts wees spreker er op, dat de regeering er in is geslaagd, in de laatste drie maanden voor een bedrag van één milliard francs aan achterstallige belastingen te doen binnenkomen.
Tenslotte deelde Jaspar mee, dat de regeering geen leening zal aangaan voor delging van het deficit, doch nieuwe bezuinigingen zal invoeren.
(Vor. ber. Begrootuig 710 A.; Financiën 630 I.)

D. MOGENDHEDENCONFERENTIE TE WASHINGTON. — Het Amerikaansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft uitnoodigingen gericht aan de regeeringen van Engeland, Duitschland, Frankrijk en Italië om te Washington te komen onderhandelen over de voorbereiding van de economische wereldconferentie te Londen. Voorwerp van gesprek zal vooral zijn verlaging der tariefmuren. Ook Japan, China, Argentinië, Chili en Brazilië zijn uitgenoodigd.

E. DUITSCHLAND. — Minister **Göbbels** en de **buitenlandsche** pers. — In een vergadering van de vereeniging der buitenlandsche pers te Berlijn heeft o.m. dr. Göbbels als rijksminister voor de volksvoorlichting en propaganda een redevoering gehouden over de beteekenis van de pers.
„Wie de publieke opinie vormt, zei dr. Göbbels, heeft een groote verantwoordelijkheid. Binnen deze verantwoordelijkheid moet men goed begrijpen, wat men onder persvrijheid verstaat. Indien men daaronder verstaat handelen in strijd met de belangen van het volk, indien men van de pers wil maken een theater voor acrobatentoeren, dan kan van persvrijheid onder de nationale regeering geen sprake zijn. De pers heeft zonder twijfel het recht raad te geven, voor noodlottige besluiten te waarschuwen en zulk een openlijke critiek moet men niet beletten. Doch deze critiek moet zich onderwerpen aan een algemeene nationale discipline. In Engeland en Frankrijk is het natuurlijk, dat bij alle politieke meeningsverschillen in groote nationale problemen de openbare meening uniform wordt geleid. Het begrip van volstrekte pers-

Dr. Joseph Göbbels.

vrijheid stamt uit een liberale wereldbeschouwing, die wij bezig zijn te overwinnen. Wanneer wij aan de persvrijheid van het verleden denken, dan stijgt het bloed ons van schaamte naar het gezicht. De asphaltpers is het verschrikkelijke product geweest van dien geestelijken vervaltijd, die November 1918 in Duitschband begon. De tendenz, die ons bezielt, is de hervorming van het Duitsche volk in hart en nieren. Men heeft eenvoudig te zeggen ja of neen. Wie neen zegt zal moeten dulden, buiten de gemeenschap der constructieve krachten te worden gesloten. Wie aan deze zaak van de nationale revolutie wil meewerken, is van harte welkom. Zijn wij ons van die taak bewust, leeren wij de historische grootheid van dezen tijd verstaan, dan kunnen wij met den dichter zeggen: O eeuw, o wetenschappen, het is een lust om te leven." Rijkskanselier Hitler, die ook nog sprak, zei ongeveer hetzelfde. (Völk. Beobachter)

8 APRIL 1933

F. **FRANKRIJK.** — **Verklaring** van **Paul-Boncour** inzake Duitschland. — Paul-Boncour verklaarde in zijn slotredevoering inzake Frankrijks buitenlandsche politiek het volgende:
De Fransche regeering heeft met alle aandacht alle gebeurtenissen in Duitschland gevolgd. De verordening van Februari '33, welke de nationaal-socialistische afdeelingen ingeschakeld heeft in de hulppolitie vormt zonder twijfel een schending der verdragen en de regeering volgt deze aangelegenheid nauwkeurig. De regeering heeft de noodige diplomatieke stappen

gedaan en zal zoo noodig de vereischte maatregelen nemen. Paul-Boncour voegde hieraan toe, dat een herbewapening van Duitschland op geen enkele wijze geduld zal worden. Het streven is aan den dag getreden, aldus vervolgde spr., boven den Volkenbond een directorium te stellen. Dit streven is echter reeds overwonnen. Blijft nog een tweede punt, dat de regeering zal moeten trachten te doen verdwijnen. Uit den oorspronkelijken tekst van het voorstel kon worden begrepen, dat het doel hiervan een herziening der verdragen was. Dat zou een aanslag hebben beteekend op de Fransche politiek, hetgeen de regeering nooit zou hebben geduld. (Le Journal)

A. VEREENIGDE STATEN. — Drankwet opgeheven. — Op 6 April '33 te middernacht is in 19 staten het bierverbod opgeheven en in verscheidene andere staten wordt aan desbetreffende wetgevende maatregelen gewerkt.
In vele steden is de toelating van het bier met een alcoholgehalte van 3.2 procent feestelijk gevierd.
Te New York reden op 6 April klokslag twaalf uur de hoogopgestapelde vrachtauto's, die reeds den geheelen avond gereed stonden, de poorten der brouwerijen uit om zoo snel mogelijk hun bestellingen af te leveren. Op Broadway werd een optocht met muziek en een reusachtig biervat gehouden, waarbij op elken hoek van een straat een flesch bier werd leeggegoten. De meeste hotels, café's en nachtclubs hadden speciale feesten gearrangeerd om den terugkeer van het bier te vieren. Soortgelijke feesten werden gehouden te St. Louis, Chicago, Los Angeles en andere groote steden. (Vorig bericht blz. **743** B.)

B. DUITSCHLAND. — **Herdisconto-crediet.** — De verlenging van het op 4 Maart '33 vervallen z.g. herdisconto-crediet der Rijksbank van $ 70 millioen is in zooverre op moeilijkheden gestuit, dat de crediteurenbanken naar aanleiding van jongste bewegingen van den dollarkoers een speciale valutazekerheid door een versterkte goudclausule hebben verlangd, welks aanneming wederom moeilijkheden heeft ontmoet.
De Rijksbank heeft derhalve den crediteurenbanken aangeboden, van de wijziging der valuta-clausule af te zien, of de terugbetaling van het crediet tegemoet te zien. Nadat een der crediteurenbanken een beslissing ten gunste van de terugbetaling heeft genomen, moet er op worden gerekend, dat in de eerstvolgende dagen de overeenkomstige goudbewegingen zullen plaats vinden.
De Bank van Frankrijk heeft besloten de onmiddellijke aflossing te aanvaarden. (Vor. ber. blz. **296** F.)

C. **NEDERL.** OOST-PNDIE. — Steun voor de Indische cultures. — De indiening van de ontwerp-crisisordonnanties voor de thee-, kina-, koffie-, rubber- en cacaocultuur gaat vergezeld van een toelichtende memorie, waarin wordt medegedeeld, dat de ontwerpen een gevolg zijn van een verzoek van het Algemeen Landbouw Syndicaat, het Zuid- en West-Sumatra Syndicaat en den Bond van Eigenaren van Ned.-Indische Bergcultuur-ondernemingen.
De doelstelling is, de mogelijkheid te scheppen van de voortzetting van het wetenschappelijk onderzoek en van de voorlichting, welke door de particuliere proefstations worden verricht ten behoeve van de genoemde cultures en om onderzoekingen op te zetten en uit te voeren voor nieuwe toepassingen en afzetmogelijkheden voor rubber en latex, zoomede voor het voeren van propaganda voor het verbruik van thee.

D. WERELDBOND DER KERKEN. — Tegen het **anti**semitisme in Duitschland. — Het bestuur van de afd. Nederland van den Wereldbond der Kerken (voorzitter prof. dr. J. **A.** Cramer te Utrecht, secretaris dr. J. C. Wissing te Tiel), heeft in zijn vergadering van 5 April '33 de volgende motie aanvaard en telegrafisch aan het internationaal hoofdbestuur van den Wereldbond gezonden:
„De Ned. afdeeling van den Wereldbond enz., bewust van zijn doel om de vriendschappelijke verhouding tusschen de volken te bevorderen en overtuigd, dat deze ernstig geschaad wordt door de maatregelen in Duitschland genomen en uitgevoerd tegen de Joden, die mede verklaard kunnen worden als uiting van rassenhaat, verzoekt het dagelijksch bestuur om zich over deze maatregelen uit te spreken, en verder alles te doen wat in zijn vermogen is om in overeenstemming met de beginselen van den Wereldbond en zijn doel de spanning en de ergernis weg te nemen, die door die maatregelen in Nederland en in de geheele beschaafde wereld zijn gewekt, en om mede te werken tot het doen ontstaan van die verhouding die volgens het christelijk geweten tusschen de rassen moet bestaan." (V. b. Duitsch anti-semitisme **764** D.)

E. DUITSCHLAND. — Stadhouders in Duitsche landen. - Orden en titels weer ingesteld. — Het Duitsche Rijkskabinet is op 7 April '33 in zeer langdurige vergadering bijeen geweest. De agenda bevatte 12 punten, waarvan het voornaamste de z.g. „Gleichschaltung"-wet, een wet om administratie en bestuur in overeenstemming te brengen met die van het Rijk. Deze wet heeft de ministerraad na ampele bespreking goedgekeurd, hetgeen o.a. beteekent dat in de Duitsche landen Rijksstadhouders worden ingesteld. Rijkskanselier Hitler wordt stadhouder van Pruisen.
De Rijksstadhouders hebben de volgende vijf bevoegdheden inzake administratie en bestuur van het land:
1. Benoeming en ontslag van het hoofd der landsregeering en, op voorstel van dezen laatsten, ook van de andere leden der landsregeering.
2. Ontbinding van den landdag en uitschrijving van nieuwe verkiezingen, behoudens de regeling van § 8 van de voorloopige „overeenstemmings"-wet van **31** Maart '33. (Dit artikel bepaalt, dat de landdagen tegelijk met den Rijksdag worden ontbonden en gekozen.)
3. Uitvaardiging en afkondiging van de landwetten, inclusief van de wetten tot welke door de landsregeering wordt besloten op grond van artikel **1** van de voorloopige overeenstemmingswet. (Dit artikel bepaalt, dat de landsregeeringen buiten de landsgrondwet kunnen gaan. Dit geldt ook voor de begrooting enz.)
4. Op voorstel van de landsregeering de benoeming en ontslag van staatsambtenaren en rechters, voor zoover dit tot nog toe geschiedde door de opperste landsautoriteit.
5. Het recht van begenadiging.
Orden en titels worden weer ingesteld.
(Westdeutscher Beobachter)

9 APRIL 1933

F. DUITSCHLAND. — Onderzoek naar het **Osthilfe**schandaal. — De bijzondere commissie van onderzoek inzake de schandalen, die voorgevallen zouden zijn bij de steunverleening aan de Oost-Pruisische boeren heeft gerapporteerd dat zij 26 gevallen heeft onderzocht en bij geen van alle corruptie heeft geconstateerd, zoodat de beschuldigingen waardeloos zijn, meldt Wolff. (Vorig bericht blz. **692** E.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Dertig-urige werkweek. — De Amerikaansche Senaat heeft met **53** tegen 30 stemmen een voorstel aangenomen van den democratischen Senator voor Alabama, Hugo Black, tot invoering van een vijfdagenweek met zes-urigen werkdag, derhalve een 30-urige werkweek, teneinde de arbeiders te onttrekken aan de afstompende werking der machines en de werkgelegenheid voor een groot aantal werkloozen uit te breiden. Black gelooft dat door aanneming van zijn wetsontwerp ongeveer 6 millioen werkloozen of bijna de helft van het totaal aantal werkloozen in de Vereenigde Staten werk zal

kunnen vinden. Vóór het wetsontwerp stemden 41 democraten en 12 republikeinen, ertegen 8 democraten en 22 republikeinen.

A. **WILLEM** VAAT ORANJE. — Spaansche **herdenkingsavond.** — Dr. J. Brouwer hield op 7 April '33 voor het Genootschap Nederland-Spanje, in het Kon. Instituut van Ingenieurs te 's-Gravenhage, een lezing in de Spaansche taal over het onderwerp „Willem van Oranje, gezien door de Spanjaarden van de zestiende eeuw".
Spreker zei, dat er in de zestiende en in het begin van de zeventiende eeuw verscheidene werken over den strijd in de Nederlanden zijn geschreven. In al deze geschriften neemt de Prins van Oranje een groote plaats in. Zoo min echter als de Nederlanders den aard en de bedoelingen van Philips II hebben begrepen, zoo min konden de Spanjaarden een figuur als Willem van Oranje begrijpen.
Zoo donker en onrechtmatig als de wereld over Philips II heeft geoordeeld, tot onpartijdig onderzoek een nieuw geluid deed hooren, heeft het Spanje uit de zestiende eeuw niet over Willem van Oranje geoordeeld; en dat er Spanjaarden waren die hem wisten te eeren, toonde spr. aan door verscheidene Spanjaarden te noemen die in den dienst van Willem van Oranje zijn overgegaan en zeer belangrijke krijgsverrichtingen hebben gedaan voor „de opstandelingen".
Spr. besloot zijn rede met de mededeeling, dat hij in dit bij uitstek delicate onderwerp gezocht heeft naar datgene wat verbindt en samenbrengt. Nederland heeft aan het land van Cervantes, Velázquez, Murillo en Goya groote verplichtingen, en in Spanje zijn vele cultureele schatten opgehoopt, waar de groote menigte niet van weet, en die wij door een nauwere aansluiting slechts kunnen winnen.
Wij eeren onzen grooten grondlegger der vrijheid en zelfstandigheid het meest door voort te gaan met zijn constructief werk. (V. b. Gedenkpenning 641 B.)

B. VOETBAL. — **België-Nederland.** — Voor de derde maal in een jaar tijd is het Nederlandsch elftal er in geslaagd de Belgen op eigen bodem te verslaan. Met 3—1 moesten zij op 9 April te Antwerpen de meerderheid der Oranjehemden erkennen. (V. b. 717 C.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Actie tegen Jodenvervolging. — De Amerikaansche rabbijn Wise en de leider der Joodsche beweging, Bernard Deutsch, hebben volgens V. D. verklaard, dat het Joodsche Congres der Ver. Staten de officieele boycot tegen alle Duitsche goederen zal afkondigen, indien aan de uitzonderingspositie der Duitsche Joden geen einde komt. De Joodsche leider Aaron Sapiro heeft boycotmaatregelen georganiseerd, die gedeeltelijk reeds in werking zijn getreden. (V. b. Duitsch anti-sem. 766 D.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Tegen de Westersche geneeskunde. — Op 8 April '33 kwam bij den leider van den Dienst der Pestbestrijding een telefonisch bericht uit Djiwoeng (Tegal) binnen, meldende dat zich aldaar 800 personen hadden verzameld om te protesteeren tegen de miltpunctie.
Het gebied is daar bevolkt met een moeilijk te overtuigen bevolking. De indruk bestaat dat deze actie tegen de miltpunctie, die tot verzet leidde, een antigezagskarakter draagt.
Kortgeleden werd in deze streek bloedonderzoek, vaccinatie en de Westersche geneeskunde in het algemeen geweigerd. De pestbestrijding zoowel als de algemeene gezondheidsdienst staan hier onder leiding van Javanen.
De woningverbetering stuit in deze streek evenzeer op moeilijkheden.
Daar de miltpunctie niet kan worden toegepast, zal tot scherpe isolatie moeten worden overgegaan.

E. **NEDERLAND.** — Aardappelen-export naar **Duitschland.** — In verband met afspraak met Italië wordt het invoerrecht in Duitschland van oude aardappelen, geoogst vóór 1 Januari, met ingang van 15 April '33 verhoogd van 1.50 Mark op zes Mark per 100 K.G. (Vorig bericht blz. 679 D.)

F. ROTTERDAM. — **Duitschland's** anti-semitisme. — Op 7 April '33 zijn in twee zalen van het Vereenigingsgebouw aan het Stationsplein en de groote zaal van het Nut openbare vergaderingen gehouden naar aanleiding van het optreden tegen de Jaden in Duitschland.
Op deze vergadering, die onder leiding stond van jhr. mr. G. W. Vierssen Trip, hebben het woord gevoerd ds. Rutgers, dr. H. Gerversman, opperrabbijn A. B. N. Davids, mr. J. D. Veld, kapelaan A. Drost en kolonel H. C. van Capellen.
De vergadering, die was samengesteld uit menschen, onderling verschillend in opvatting over godsdienst en maatschappij, heeft haar gevoelens ten slotte uitgedrukt in een getuigenis, waarin o. m. wordt verklaard dat de vergadering zich moeilijk kan voorstellen dat het Duitsche volk, dat toch in meerderheid uit vreedzame menschen bestaat, niet met vreugde het afgelasten van de boycot zal hebben vernomen. Deze vergadering, aldus het {getuigenis, zou niets liever willen dan het Duitsche volk hoogachten. Zij vreest echter dat de groote meerderheid van het Nederlandsche volk ernstig belemmerd zal worden bij het koesteren van hoogachting voor het Duitsche volk, zoolang het Duitsche volk de Duitschers van Joodschen huize behandelt als burgers van den tweeden rang. Tenslotte wordt in het getuigenis gezegd, dat de vergadering meent dat zoowel Joodsche als niet-Joodsche Duitschers stoffelijk en naar den geest schade zullen lijden, indien in Duitschland de vijandige stemming jegens het Joodsche volk blijft voortbestaan. De vergaderingen waren zeer druk bezocht.
(Vor. ber. **Duitsch anti-semitisme** 767 C.)

10 APRIL **1933**

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Legeruitgaven.** - Vermindering **met zes millioen.** — Ingediend is de suppletoire begrooting van Ned.-Indië, ten doel hebbende de zuivere gewone legeruitgaven tot ongeveer f 50 millioen — zijnde 6 millioen minder dan het bedrag dier uitgaven op de hoofdbegrooting — terug te brengen met behoud van de krachtens de defensiegrondslagen aan het leger opgedragen taak. Deze ingrijpende bezuiniging kon, na de in de laatste jaren plaats gehad hebbende sterke besnoeiing van de legeruitgaven, slechts bereikt worden door een tot een inkrimping van het aantal beroepsmilitairen leidende reorganisatie van het Java-leger, alsmede voor hetzelfde doel beoogende herziening van de formatie der in de buitengewesten aan politie en leger aanwezige machtsmiddelen.
Deze personeelsinkrimping, ten gevolge waarvan de legersterkte met 71 officieren en onderluitenants en 2608 militairen beneden den rang van onderluitenant wordt verminderd, acht de regeering alleen verantwoord indien tegelijkertijd in de materieele uitrusting van het leger, welke in de laatste jaren niet op peil is gehouden, verbetering wordt gebracht. Met een aldus op bescheidener voet georganiseerd en nochtans materieel voldoende uitgerust leger wordt binnen de gestelde financieele grenzen zoo goed mogelijk 's lands in- en uitwendige veiligheid gewaarborgd.
(V. b. **Begrooting** 732 B.; Suppl. **begrooting** 642 A.)

H. DUITSCHLAND. — Voortaan „Arische" **ambte**na en. — De wet tot herstel van het beroepsambtenarenwezen is op 8 April '33 gepubliceerd en daardoor in werking getreden. Als ambtenaren worden beschouwd, aldus de tekst van het W. B., allen die in dienst staan van het rijk, de landen, de gemeenten enz. Ook op het personeel, dat werkzaam is bij de sociale verzekeringen is de wet van toepassing, voorzoover het den dienst en de plichten der ambtenaren

heeft. Verder vallen er de rechters, de hoogleeraren enz. onder.
Ambtenaren, die zonder speciale geschiktheid, maar uitsluitend op grond van het behooren tot een partij, zijn benoemd, worden ontslagen.
De wet geldt tot 30 December 1933.
§ 3 bepaalt, dat Duitschland voortaan alleen door Duitsche ambtenaren zal worden geregeerd. Overheidspersoneel, dat niet van „Arische" afkomst is, moet worden gepensionneerd. Dit slaat in de eerste plaats op Joodsche ambtenaren, die echter, voorzoover zij door vorige regeeringen zijn benoemd, eervol en met volledig pensioen moeten worden ontslagen.
Het begrip „Arisch" moet zoo worden opgevat, dat het onderzoek zich tot de grootouders uitstrekt. Was een of meer grootouders Joodsch, dan treedt de bepaling in werking.
Uitzonderingen worden gemaakt voor oude ambtenaren, die reeds op 1 Augustus 1914 in dienst waren, verder voor hen, die tijdens den wereldoorlog voor het Duitsche Rijk of zijn bondgenooten hebben gestreden, en tenslotte voor die ambtenaren, wier vader of zoon(s) in den wereldoorlog zijn gevallen.
(Vor. ber. Ambtenaren-politiek 695 I.)

A. POLEN. — Anti-Duitsche onlusten. — Volgens berichten uit Warschau via Duitschland zouden in tal van steden in Polen anti-Duitsche betoogingen hebben plaats gevonden, die te Lodz een ernstiger karakter hebben aangenomen. Betoogers trokken naar het Duitsche consulaat en beschadigden met steenen het Duitsche Rijksschild. In verband hiermede heeft de Wojwode van Lodz zijn leedwezen tegenover den Duitschen consul uitgesproken.
Voorts zouden Poolsche betoogers de redactie-gebouwen van de „Deutsche Freie Presse" en de „Lodzer Volkstag" alsmede het Duitsche gymnasium zijn binnengedrongen en aangezien er geen politie aanwezig was, alle ruiten en een deel der inventaris hebben vernield. Duitsche boeken en geschriften werden op een hoop geworpen en in brand gestoken.
Uit verschillende straatkiosken werden Duitsche bladen en tijdschriften met geweld weggenomen en verbrand. In eenige café's rukte men lezende bezoekers Duitsche kranten uit de hand en bij de twee Duitsche boekhandelaren te Lodz werden de winkels ernstig beschadigd.
Ook te Warschau hebben de studenten-vereenigingen een Duitsche boycot uitgeroepen en anti-Duitscho betoogingen voor heden aangekondigd. Te Berlijn gelooft men dat het den schijn heeft dat de Poolsche regeering de boycot-acties tegen Duitschland zal steunen. Een oproep tot boycot is geteekend door veertien organisaties van Poolsche oud-strijders. In dezen oproep wordt medegedeeld, dat in Duitschland de geheele Poolsche pers is vernietigd, de Poolsche scholen zijn gesloten en Poolsche arbeiders op straat worden gezet.
Uit Oppeln wordt gemeld, dat het Verbond van Polen in Duitsch Opper-Silezië een telegram heeft gericht tot den Secretaris-Generaal van den Volkenbond, waarin hem verzocht wordt in verband met de vervolging der Polen in Duitschland den Volkenbondsraad in buitengewone zitting bijeen te Toepen.

B. INSTITUTE OF PACIFIC RELATIONS. — Nederlandsche Nationale Raad gevormd. — Dezer dagen heeft zich voor Nederland en Ned.-Indië een, uit een Nederlandsche en een Indische afdeeling bestaande „Nationale Raad" gevormd voor het „Institute of Pacific Relations".
Terwijl als Indische afdeeling zal optreden de afdeeling voor internationale vraagstukken van het Bataviaasch Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen, bestaat de Nederlandsche afdeeling uit de heeren jhr. mr. A. C. D. de Graeff, voorzitter, als zoodanig aangewezen door de Koninklijke Academie van Wetenschappen, prof. dr. J. H. Boeke en prof. dr. J. Joh. Duyvendak, hoogleeraar te Leiden, aangewezen door het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië, G. A. Dunlop, directeur van de Ned.-Indische Handelsbank en mr. A. Neytzell de Wilde, oud-voorzitter van den Volksraad, aangewezen door het Indisch-Genootschap, prof. dr. L. Ph. de Cosquino de Bussy en prof. J. C. van Eerde, hoogleeraar te Amsterdam, aangewezen door het Koloniaal Instituut.

C. NEDERLAND. — Comnùssie voor de herziening der Handelsverdragen. — De Commissie voor de herziening der Handelsverdragen hield haar 110e vergadering onder voorzitterschap van dr. J. A. Nederbragt. Een uitvoerige bespreking werd gewijd aan de handelsrechtelijke verhouding krachtens het verdrag van 1837 tusschen Nederland en Engeland bestaande.
(Vorig bericht blz. 726 F.)

D. NEDERLAND. — Verweer tegen de vervolgingen en de terreur in Duitschland. — Het „Algemeen Comité van Verweer", voortgekomen uit het „Voorloopig Boycot-Comité" verspreidt in de pers van de geheele wereld den volgenden oproep:
Onder den indruk der gebeurtenissen in Duitschland heeft zich ook te Amsterdam een Comité gevormd, onafhankelijk van politieke- of godsdienstige organisaties, met het doel uitdrukking te geven aan de gevoelens van afschuw en verontwaardiging over de menschonwaardige vervolging en ontrechting van alle slachtoffers der Nationaal-Socialistische Terreur, ongeacht hun ras, geloof of politieke gezindheid.
Een moreele en materieele afzondering van Duitschland zal naar de meening van het Comité dit land duidelijk moeten maken, dat de Menschheid het optreden van het thans heerschende regime niet ongestraft zal dulden.
Het Comité beoogt bij het falen van andere middelen een systematische nationale en internationale boycot van alle Duitsche voortbrengselen tot stand te brengen. Soortgelijke elders reeds bestaande groepeeringen en personen, die met het bovenomschreven doel instemmen, worden verzocht zich met het Amsterdamsche Comité in verbinding te stellen. Adres: „Algemeen Comité van Verweer tegen Terreur en Vervolging", secr. N. Nathans, Postbox 137, Amsterdam. (V. b. Duitsch anti-semitisme 767 F.)

11 APRIL 1933

E. RUSLAND. — Anti-Duitsche beweging. — Het Moscousche regeeringsorgaan „Izwestija" geeft op de berichten van een reeks aanvallen op de Russische vertegenwoordigingen in Duitschland een buitengewoon scherp commentaar. Het blad zegt, dat dergelijke voorvallen bewijzen, dat de Duitsche politiek meer en meer een anti-Russische richting begint in te slaan. De benoeming van den gewezen Duitschen Rus Alfred Rosenberg tot adviseur op het gebied der buitenlandsche politiek voor de nationaal-socialistische partij, wordt in Rusland eveneens beschouwd als een teeken, dat de Duitsche regeering vijandige bedoelingen ten opzichte van Sovjet-Rusland heeft.
Dit alles, zegt de „Izwestija", bewijst, dat de verklaringen van rijkskanselier Hitler in den Rijksdag niet serieus en huichelachtig zijn. Wij zijn er vast van overtuigd, dat de Sovjet-regeering daaruit haar consequenties zal trekken, aldus de „Izwestija".
Het blad van de Russische zware industrie, „Za Indoestralizatsijoe", schrijft in een hoofdartikel over de aanvallen op Sovjet-burgers in Duitschland, dat de tijd gekomen is om zich, wat de leveranties van machines enz. betreft, van Duitschland af te keeren. De Russische fabrieken moeten de noodige machines in Frankrijk, Zweden, Tsjecho-Slowakije, Polen en andere landen gaan bestellen.
De Russische protesten betreffen, zooals blijkt, uitsluitend de vervolging van Sovjet-onderdanen, niet die van Duitsche communisten. (Izwestija)
(Za Indoestralizatsijoe) (V. b. Communisme 709 G.: vor. bcr. Russische handel 198 0.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche bedrijvigheid op Borneo. — Wij ontleenen aan de ,,Java Bode" o.a. de volgende mededeelingen over de werkzaamheid der Japanners op Borneo;.

Het eiland Tarakan — met zijn voor d8 Japansche vloot onmisbare oliebronnen — ligt voor de monding der groote Sesajap-rivier, welke een flink eind voor zeeschepen bevaarbaar is.

Het trekt zeer de aandacht, dat op den vasten wal, westelijk van het eiland Tarakan, en — zeer ruw aangeduid — van de Kajan (of rivier van Boeloengan) af naar het Noorden ongeveer acht flinke Japansche houtconcessies liggen, welke in exploitatie zijn.

Zelfs ligt één op een eiland, een weinig noord-oostelijk van Tarakan.

Hoewel de Sesajap-rivier geen haven is of heeft, opengesteld voor den buitenlandschen handel, kwamen daar reeds twee Japansche schepen om het gekapte hout te halen. Dit geschiedde met vergunning van den assistent-resident van Samarinda... die blijkbaar met de scheepvaart affaires niet zeer vertrouwd is. Er werden zelfs nog meer Japansche schepen verwacht.

Ook al wil men niet overal spoken zien, dan valt het toch zeer op, dat de Japanners in dat gebied, niet ver van een olieterrein van zeer groote internationale beteekenis als Tarakan, zooveel houtconcessies konden krijgen.

Aldus voltrekt zich het gestadige doordringen der Japanners in het Oostelijk deel van den archipel, waar zij zich langzamerhand met de kustvaart gaan bemoeien.

Deze is, voor schepen niet varend onder Hollandsche vlag, in Indië verboden, en er moet tijdig tegen worden gewaakt, dat dit voorschrift wordt genegeerd.

Het is schepen onder Hollandsche vlag niet geoorloofd in Japan, Australië en elders kustvaart uit te oefenen. Het ligt dus volkomen in de lijn, dat wij dit in dezen archipel evenmin aan vreemden toestaan.

(Java Bode) (Vorig bericht blz. 757 C.)

B. DENEMARKEN. — Fascisme. — In een besloten bijeenkomst te Kopenhagen is een Deensche fascistenorganisatie gesticht. De oprichting van deze nieuwe beweging zou in de laatste twee maanden zijn voorbereid door geheime bijeenkomsten in geheel Denemarken, en aan de bijeenkomst te Kopenhagen zou zijn deelgenomen door 150 vertegenwoordigers, die ongeveer 15.000 aanhangers zouden vertegenwoordigen. Het program der nieuwe organisatie keert zich tegen den partij- en klassestrijd en wil daarvoor in de plaats stellen de volksgemeenschap en een doelbewuste nationale leiding. De organisatie stelt zich op het standpunt van het privaat bezit. Tot voorzitter werd de margarine-fabrikant Andersen gekozen en op 21 April a.s. zal te Kopenhagen de eerste groote openbare vergadering worden gehouden. Tegenover de pers verklaarde Andersen, dat de beweging in engeren zin noch fascistisch, noch nationaal-socialistisch, doch zuiver Deensch was. Men wilde niemand imiteeren, doch zijn eigen weg gaan.

(Politiken, Kopenhagen)

C. LUCHTVAART. — Snelheidsrecord voor vliegtuigen verbeterd. — De onder-officier bij de Italiaansche luchtmacht, Agello, heeft op 10 April '33 op het Garda Meer bij Desenzano het absolute snelheidsrecord voor vliegtuigen gebroken. Het record werd door Agello met een snelvliegend marinetoestel van het type Macchi Casraldi Fiat 2 met Fiatmotoren van 2500 P.K. gevestigd op 692,529 K.M. per uur.

De gemiddelde uursnelheid bij proefnemingen door de Aero Club heeft bedragen 682,403 K.M.

Het oude wereldrecord staat op naam van den Engelschman Stainforth met een gemiddelde uursnelheid van 655 K.M. (Il Secolo) (Vorig bericht blz. 20 U.)

D. NEDERLAND. — Bouwvak. — Men verzoekt ons het volgende te publiceeren:

De Commissie inzake Werkverschaffing, samengesteld door:
den Nederlandschen Aannemersbond,
den Patroonsbond voor de Bouwbedrijven in Ned.,
den **R.K.** Bond van Bouwpatroons,
den Algem. Nederl. Bouwarbeidersbond,
den R.K. Bouwvakarbeidersbond ,,St. Joseph",
den Nederl. Christ. Bouwarbeidersbond,
den Chr. Nationalen Bouwvakarbeidersbond in Ned., vergaderde op 6 April '33 te Rotterdam, met bestuurders van bovengenoemde organisaties gevestigd in de provincie Zuid-Holland.

De vergadering stond onder leiding van den heer mr. B. Bouman, voorzitter der commissie.

Groote ontstemming ten aanzien van de werkverschaffingspolitiek der Regeering, waardoor het toch reeds zoo noodlijdende bouwbedrijf steeds erger wordt ontwricht, kwam tot uiting. Uit tal van ter vergadering medegedeelde feiten bleek, dat ook in Zuid-Holland vele normale werken in werkverschaffing zijn gemaakt of nog in uitvoering zijn.

Vastgesteld werd, dat, tengevolge daarvan, de toestand zoowel voor de werkgevers als voor de werknemers in het bouwbedrijf, meer en meer onhoudbaar wordt.

De vergadering besloot, de actie tegen deze, voor het bouwbedrijf en degenen die daarin hun bestaan moeten vinden, zoo funeste Regeeringsmaatregelen met kracht voort te zetten.

Te dien einde werden twee sub-commissies, welke de Landelijke Commissie in haar taak zullen bijstaan, gevormd. (Vorig bericht blz. 713 C.)

E. DISCONTOKOERSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op hst oogenblik als volgt:

	Sedert	%		Sedert	%
Argentinië	23-2-'33	6	Litauen	1-1-'33	6
België	13-1-'32	3½	Ned. Bank,		
Br.-Indië	16-2-'33	3½	Wisseldisconto	19-4-'32	2½
Bulgarije	17-5-'32	8½	Promessendisc.	19-4-'32	3
Chili	23-8-'32	4½	Bel. v. Effecten	19-4-'32	3
Colunibia	18-9-'30	7	Bel. v. Goederen	19-4-'32	3
Danzig	11-7-'32	4	Voorsch. R.-Crt.	19-4-'32	3
Denemarken	12-10-'32	3½	New York Fed.		
Duitschland	21-9-'32	4	Res. Rank	6-4-'33	3
Engeland	30-6-'32	2	Noorwegen	31-8-'32	4
Estland	28-1-'32	5½	Oostenrijk	23-3-'33	5
Finland	31-1-'33	6	Peru	1-8-'30	9
Frankrijk	9-10-'31	2½	Polen	20-10-'32	6
Griekenland	3-12-'32	9	Portugal	13-3-'33	6
Hongarije	17-10-'32	4½	Roemenië	5-4-'33	6
Ierland	22-4-'32	4	Spanje	23-10-'32	6
Italië	9-1-'33	4	Tsj.-Slowakije	25-1-'33	3½
Japan	17-8-'32	4.38	Zweden	31-8-'32	3½
Joego-Slavië	21-7-'31	7½	Zuid-Afrika	20-2-'33	4
Letland	10-12-'32	6	Zwitserland	21-1-'31	2

(Vorig bericht blz. 724 C.)

F. DUITSCHLAND. — Over nationale kunst. - Briefwisseling **Furtwängler—Göbbels.** — Generalmusikdirektor Furtwangler heeft op 6 April '33 tot Rijksminister Göbbels een schrijven gericht, waarin hij wijst op zijn jarenlange werkzaamheid in het Duitsche openbare leven, zijn verbondenheid met de Duitsche muziek en waarin hij het herstel der nationale waardigheid met vreugde begroet, juist omdat de kunst de beslissende scheidingslijn trekt tusschen goed en kwaad. Wanneer de strijd tegen het Jodendom zich ook richt tegen de werkelijke kunstenaars, is dat niet het belang van het kunstleven. Daarom moet openlijk worden uitgesproken, dat mannen zooals Walter, Klemperer, Reinhardt e.d. ook in de toekomst in Duitschland met hun kunst aan het woord moeten kunnen komen.

Rijksminister Göbbels herinnerde in een uitvoerig antwoordschrijven aan een door Hitler drie jaren geleden in het openbaar gesproken woord: ,,Wanneer de Duitsche kunstenaars zouden weten, wat wij eens voor hen zullen doen, zouden zij ons niet bestrijden, maar met ons medestrijden."

Göbbels zette voorts breedvoerig uiteen, dat ook de politiek een kunst, misschien de hoogste en meest omvattende is, welke bestaat. „Ik kan daarom als Duitsch politicus niet zoo maar door een scheidingslijn erkennen, wat U wenscht inzake goede en slechte kunst. De kunst moet niet alleen goed zijn, maar slechts een kunst welke uit het volle „volksdom" put kan ten slotte goed zijn en voor het volk, voor hetwelk zij geschapen is, iets beteekenen. Kunst in den absoluten zin, zooals de liberale democratie kent, mag niet bestaan. Te klagen over het feit, dat hier en daar mannen als Walter, Klemperer, Reinhardt e. d. concerten hebben moeten afzeggen, komt mij op het oogenblik van te minder belang; voor, daar werkelijk Duitsche kunstenaars in de afgeloopen veertien jaren in tal van gevallen geheel tot zwijgen waren veroordeeld. Ik ben in ieder geval van meening, dat iederen werkelijken kunstenaar bij ons het veld vrij zal worden gegeven voor ongehinderde werkzaamheid. Hij moet dan evenwel, zooals U zelf zegt, een opbouwend, scheppend mensch zijn. Kunstenaars die werkelijk iets presteeren en wier buiten de kunst liggende werkzaamheden niet indruischen tegen de elementaire normen van staat, politiek en maatschappij, zullen, zooals steeds in het verleden, ook in de toekomst bij ons op steun kunnen rekenen." (Völk. Beobachter)

A. NEDERLAND. — Onze uitvoer naar de Vereenigde Staten. — Onderstaand geven wij een overzicht van de voornaamste uitvoerartikelen naar de Vereenigde Staten:

UITVOER NAAR AMERIKA.

	1932 (in 1000 K.O.)	1931 (in 1000 K.O.)	1932 (in f 1000)	1931 (in f 1000)
Voortbrengselen van bloem-, bloembollen- en boomkweekerijen	5035	6058	2135	3826
Zaden, beh. groenten- en bloemzaden	7295	8304	1710	2016
Leder	178	198	1091	1831
Geneesmidd. en chemische voedingspreparaten .	123	145	1297	1820
Manufact., stoffen, weefsel	1129	1382	990	1756
Chemische producten . . .	3817	4908	1347	1582
Cacao	2075	2324	943	1440
Verfwaren, kleurstoffen, vernissen	5384	5569	977	1134
Visch, schaal-, schelpdieren	5938	6407	866	1016
Groentezaden	1480	1556	786	987

(Centraal Bureau voor de Statistiek)
(Vor. ber. In- en Uitvoer 657 C.)

12 APRIL 1933

B. NEDERLAND. — Onze handel met Duitschland. — Het „Algem. Handelsblad" deelt het volgende mede: Een lezer vraagt ons, of Nederland „nog steeds" zoo'n goede klant is van Duitschland als voorheen. Het antwoord daarop kan luiden: in 1932 was Nederland de beste klant van Duitschland, n.l. voor 633 mill. mark, terwijl in 1931 Engeland nog de grootste afnemer der Duitschers was. De Engelsche Tariefwet echter heeft den Duitschen export naar dat land in één jaar tijd met meer dan 60% doen verminderen, n.l. van 1134 op 446 millioen mark.
Van de 15 voornaamste landen, waarheen Duitschland exporteert, staat Nederland dus thans bovenaan met 633 millioen mark van de 4.490 millioen mark, dat is dus precies 13%.
In 1931 betrokken die zelfde 15 landen voor 7.490 millioen mark uit Duitschland, waarvan Nederland 955 millioen mark, dus iets meer dan 10%.
Dat Duitschland zijn allerbesten klant dienovereenkomstig behandelt, kan niet bepaald worden gezegd. Tenslotte nog onze uitvoer náár Duitschland, die volgens de Duitsche statistieken in het afgeloopen jaar 273 millioen mark en in het jaar daarvóór 384 millioen mark bedroeg.
Duitschland heeft ten aanzien van Nederland dus nog steeds een uitvoer-surplus van 360 millioen mark.
(Algemeen Handelsblad). (Vor. ber. blz. 746 G.)

C. DR. HENRY VAN DYKE OVERLEDEN. — Dr. Henry van Dyke, de bekende Amerikaansche theoloog en schrijver, is op 10 April '33, 81 jaar oud, overlede?. Hij was in moeilijke tijden (1913—1917) gezant in Den Haag, sprak (fier op zijn afkomst) gaarne onze taal en verwierf door karakter en daden, veler sympathie.

D. MEXICO. — Chineezen moeten hot land verlaten. — Volgens een door het Chineesche ministerie van Buitenlandsche Zaken te Nanking ontvangen mededeeling, heeft de Mexicaansche regeering aan alle personen van Chineesche nationaliteit gelast, vóór 1 Mei '33 Mexico te verlaten.
Het Chineesche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft een zeer krachtig protest aan de Mexicaansche regeering gezonden. Het staat te vreezen, dat dit niet zal helpen. (Vorig bericht blz. 54 A.)

E. ENGELAND. — Lord Reading treedt uit Engelsch-Duitsch Genootschap wegens Jodenvervolging in Duitschland. — Lord Reading heeft zijn lidmaatschap van het Engelsch-Duitsch Genootschap opgezegd in verband met de houding der Duitsche regeering tegenover de Joden. In een tot Bernard Morgan, de secretaris van het genootschap, gerichten brief zegt lord Reading: „Als lid van de Joodsche gemeente kan ik niet langer optreden als president van het genootschap of daarvan lid blijven." (Vor. ber. blz. 75 F.)

F. NEDERLAND. — Werlrloosheid. — De directeur van den Rijksdienst der Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling deelt mede, dat de werkloosheid onder de 606.500 leden van ingevolge het Werkloosheidsbesluit 1917 gesubsidieerde werkloozenkassen in de week van 20 tot en met 25 Maart 1933 bedroeg 29%, dat is 1% minder dan in de week 6—11 Maart. Het aantal ingeschreven werkzoekenden bedroeg bij 1025 organen der openbare arbeidsbemiddeling op 25 Maart 1933 376.987. Hiervan waren werkloos 343.968 personen. (Vorig bericht blz. 760 A.)

G. NEDERLAND. — Electriciteitsraad ingesteld. — De door den minister van Waterstaat beloofde electriciteitsraad is thans bij Koninklijk Besluit, behoudens nadere regeling bij de wet, voor den tijd van vijf jaren ingesteld.
Deze raad heeft tot taak den minister van Waterstaat, op verzoek, dan wel eigener beweging, van advies te dienen omtrent aangelegenheden betreffende de electriciteitsvoorziening. Voor het bedoelde tijdvak is tot lid en voorzitter van den raad benoemd prof. ir. G. J. v. Swaay, oud-minister van Waterstaat, te Delft; tot leden zijn benoemd de heeren H. P. J. Bloemers, burgemeester van Groningen; prof. mr. dr. G. W. J. Bruins, oud-hoogleeraar aan de Handelshoogeschool te Rotterdam; jhr. S. v. Citters, oud-commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, lid van de Eerste Kamer, en mr. J. F. Schönfeld, administrateur bij het departement van Waterstaat.
Aan den raad zal de minister van Waterstaat een secretaris toevoegen. De raad is bevoegd in het belang van de vervulling van zijn taak de medewerking in te roepen van openbare lichamen, colleges en autoriteiten. De minister zal bij den raad een bureau instellen. Dit bureau bereidt de behandeling van zaken in den raad voor en verschaft aan den raad de noodige voorlichting.

H. NEDERLAND. — Bloembollen. - Noodkreet. — De Telegraaf meldt het volgende: „Indien niet onmiddellijk na Paschen iets gedaan wordt voor het bloembollenbedrijf, beteekent dat een catastrophe

voor den export, waarvan de prijzen met 50% zullen dalen. De bollenstreek maakt dan zijn derde en grootste verliesjaar mede en een financieele débâcle zou niet meer af te wenden zijn."
Dit is het antwoord van den heer T. M. H. van Waveren, voorzitter van den Bond van Bloembollenhandelaren, toen wij hem vroegen naar de gevolgen, die voor het bedrijf voortspruiten uit het feit, dat de machtigingswet van de agenda der Tweede Kamer is afgevoerd. (Vorig bericht blz. 738 B.)

A. PORTUGAL. — Nieuwe grondwet in werking. — Op 11 April '33 komt officieel sen einde aan de militaire dictatuur in Portugal, die zeven jaar heeft geduurd, en treedt de nieuwe grondwet in werking. De president der republiek heeft den huidigen minister-president Oliveira Salazar verzocht een nieuw kabinet te vormen. Algemeen wordt verwacht, dat in het nieuwe kabinet de meeste ministers van het oude kabinet weer zitting zullen hebben. (V. b. 359 E.)

B. SCHILDERKUNST. — Umbrische kunst. — In de O. L. Vrouwekerk te Perugia heeft men thans 70 15de-eeuwsche wandschilderingen gerestaureerd. Het betrof hier in hoofdzaak werken uit de voornaamste Umbrische schilderscholen, o.a. van de hand van Pinturicchio en Perugino.
In het nabijgelegen stadje Todi heeft men intusschen in de S. Filippokerk een 14de-eeuwsch fresco ontdekt, dat in den loop der eeuwen meerdere malen overschilderd is, en geen hooge kunstwaarde meer bezit, maar dat uit ander oogpunt merkwaardig kan worden genoemd. Dit is namelijk — naar men thans heeft kunnen nagaan — de muurschildering, waarvoor eertijds de bewoners van Todi, eeuwenlang door onderlinge twisten verdeeld, eens per jaar bijeen plachten te komen, om met plechtigen eed broederschap te beloven. Het fresco stelt een vredesengel voor.
(Arte Christiana) (Vorig bericht blz. 631 E.)

C. ENGELAND. — Britsch-Russisch conflict. — De machtigingswet tot beperking van Russische invoeren is op f l April '33 ook door het Hoogerhuis aangenomen. (Vorig bericht blz. 764 F.)

D. DENEMARKEN. — Boycot van Duitsche goederen. — Te Kopenhagen hebben verschillende firma's aanplakbiljetten aangebracht, waarin wordt aangespoord tot de boycot van Duitsche goederen.

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Recapitulatie van 11 Mei 1932—1 April 1933. — Rapport Vlootcommissie (343 B). Prof. Einstein en Lord Ponsonby over de Ontw. Conf. (350 H). Kwalitatieve ontwapening (356 A). Diverse rapporten aan Algem. Commissie uitgebracht (369 G). Nieuwe Fransche delegatie (376 A). Fransche voorstellen aan Luchtvaart commissie (390 L). Japan niet accoord met ontwapeningsplan-Hoover (401 G). Voorstellen van Baldwin (407 F). Prof. Moresco voorzitter Vlootcommissie (424 D). De stand der onderhandelingen (20-7-'32) (424 E). Bewapeningsstilstand met vier maanden verlengd (429 A). Idem (467 C). Subcommissie vergadert zonder Duitschland (494 I). Duitsche nota (496 C). Antwoord op Duitsche nota (499 H). Opening ontwapeningsbureau (505 C). Brief van Litwinov (507 A). Vijf-mogendheden conferentie te Londen (522 A). Japan verwerpt Hoover's ontwerpvoorstel (539 K). Nieuw Fransch ontwapeningsplan (549 B). Bewapeningsvacantie (47 staten bereid) (557 C). Rede van Paul-Boncour (558 A). Chemische en bacteriologische oorlogsvoering (564 C). Het nieuwe Fransche plan (568 E). Verlenging Bewapeningsvacantie (570 A). Duitsche critiek op Fransch plan (571 F). Engeland's plan (572 C). Vijf-mogendheden conferentie te Genève (595 B). Idem; Von Neurath's verklaring (601 B). Idem; Pariteitsaccoord (601 G). Algemeene conferentie tot 31 Jan. '33 verdaagd (609 G). Duitsche vertegenwoordiging ter conferentie (625 G). Werkzaamheden bureau ontw.-conf. hervat (661 B). Britsche voorstellen (675 H). Beschouwing Alg. Handelsblad bij begin 2de jaar ontw.-conf. (676 D). Hervatting ontw.-conf. (678 A). Rede minister Beelaerts (682 B). ,,Nimmer Geweld"-verbintenis (693 A). W. H. Vliegen neemt ontslag als lid Ned. delegatie (693 E). Fransche uiteenzetting (696 C). Ontwerp-resolutie van Frankrijk aangenomen (704 A). Luchtvaartcommissie (704 D). Japan blijft deelnemen aan de conferentie (708 C). De kwestie der koloniale troepen (713 E). Luchtvaartcommissie (715 G). ,,Nimmer Geweld"-verbintenis (715 H). Mussolini's plan (737 E). Idem (738 F). Idem; Britsch-Fransche besprekingen (739 I). Resolutie-Benesj aangenomen (748 F). Mussolini's plan (755 E). (Vorige Recapitulatie: 345 D.; v. b. 764 E.)

F. DUITSCHLAND. — Rijksdag. - Lijst van Rijksdagleden zonder de communisten. — Thans is verschenen de officieele lijst met namen en gegevens van de Rijksdagleden. Zij bevat de namen van 566 afgevaardigden. L : ommu i ontbreken a in d ffici l lijst van le F Landdag.
(Vorig bericht blz. 741 A.)

G. ROEMENIE. — Boycot van Duitsche goederen. — De boycot van Duitsche goederen in Roemenië neemt toe.

H. DUITSCHLAND. — Rijksminister Göring benoemd tot premier van Pruisen. — Rijkskanselier Hitler heeft in zijn hoedanigheid van Rijksstadhouder voor Pruisen den Rijksminister en commissorialen minister van Binnenlandsche Zaken van Pruisen, Göring, benoemd tot Pruisisch premier.
Göring, die thans te Rome vertoeft, is telegrafisch op de hoogte gesteld van deze benoeming.
Vice-kanselier von Papen werd van zijn functie van rijkscommissaris voor Pruisen ontheven.
De ontheffing van von Papen van de functie van rijkscommissaris is geschied op grond van een door hem op 7 dezer aan rijkskanselier Hitler gericht schrijven. De vice-kanselier legt er in zijn missive den nadruk op, dat door de aanvaarding door het rijkskabinet van de wet inzake de reorganisatie van den bestuursvorni (de z.g. Gleichschaltung) een wetgevend werk is ingeluid, dat voor de politieke ontwikkeling van het Duitsche rijk van historische beteekenis zal zijn.
(Vorig bericht blz. 487 B.)

13 APRIL 1933

I. NEDERL. OOST-INDIE. — Petroleum op Nieuw-Guinea. — Dezer dagen verscheen in de Engelsche pers een bericht, dat de Royal Dutch belangen zou hebben op het eiland Nieuw-Guinea. De directie van de Bataafsche deelt dienaangaande mede, dat van haar zijde reeds sedert 1905 exploitatie-werkzaamheden op Nieuw-Guinea zijn verricht. De moeilijkheden, waarvoor de Bataafsche op Nieuw-Guinea echter kwam te staan, waren buitengewoon groot.
De Bataafsche heeft echter reeds in de twintiger jaren mijnbouwkundige vergunning verkregen van de Indische regeering en reeds sedert 1930 zijn er onderhandelingen loopende betreffende de afsluiting van z.g. 5A contracten.
De Bataafsche heeft gemeend met het oog op de groote moeilijkheden, waarvoor zij op Nieuw-Guinea zou komen te staan, niet een concurrentie met andere concerns te moeten beginnen, doch de exploitatie te doen geschieden op een basis van samenwerking, waarbij dan twee andere groote petroleum-maatschappijen gemoeid zouden zijn. en wel de Pacific en de Nederlandsche Koloniale Petroleum Mij.
Een en ander zal tengevolge hebben, dat wanneer de onderhandelingen tot een-gunstig resultaat leiden, een groote combinatie van Hollandsch-Engelsch-Amerikaansche kapitalen de olie-mogelijkheden op Nieuw-Guinea tot ontwikkeling zullen brengen.

De exploitatie gaat om den Vogelkop, alwaar een voorloopig onderzoek, dat jaren geleden werd ingesteld, de aanwezigheid aantoonde van verscheiden petroleumvindplaatsen. (V. b. Nieuw-Guinea 718 B.)

A. NEDERLAND. — Contingenteering van schoenen. — De Staatscourant van 31 Maart bevat een K.E. waarbij de contingenteering van schoenen, welke op 1 April afloopt, vernieuwd wordt.
De nieuwe contingenteering geldt voor een halfjaar en eindigt dus 1 October '33. Zoowel het percentage als de basis-jaren blijven ongewijzigd. (V. b. 627 C.)

B. BELGIE. — Veertiende Brusselsche Internationale Jaarbeurs. - Twee Nederlandsche dagen. — De eerste van de twee Nederlandsche dagen, gehouden ter gelegenheid van de 14de Brusselsche internationale Jaarbeurs, is op 10 April '33 ingezet met een maaltijd in Hotel Métropole, waarbij 75 genoodigden aanzaten. Naast burgemeester Max, voorzitter van het Brusselsche Jaarbeurscomité, zaten aan de eeretafel Hr. Ms. gezant jhr. van Nispen tot Sevenaer, de Belgische minister van Nijverheid en Arbeid, mr. dr. F. van Isacker, de heeren Heringa, hoofd der afdeeling handel aan het departement te 's-Gravenhage, Fentener van Vlissingen, voorzitter van het Utrechtsche Jaarbeurscomité, consul-generaal mr. H. van Romburgh, Gelderman, voorzitter van het Verbond van Nederlandsche Werkgevers, Graadt van Roggen, de Brusselsche wethouder Huisman van den Nest, en andere Nederlandsche en Belgische autoriteiten, terwijl verder de aanwezigheid werd opgemerkt van de heeren van der Lugt, vice-voorzitter van de Kamer van Koophandel te Rotterdam, Springer, voorzitter van de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Brussel, Jos. ten Berg en Terpstra, leden van den raad van beheer der Jaarbeurs te Utrecht, dr. Claringbould, Bern. J. Veldhuis, voorzitter van den raad van beheer van het Holland Huis te Brussel, Rijgersberg, voorzitter van den Bond van Nederl. Vereenigingen en Lichamen in België, vertegenwoordigers van de Belgische departementen van Buitenlandsche Zaken en Koloniën, van de Belgische en buitenlandsche journalistenvereenigingen, enz.
De burgemeester van Brussel, de Nederlandsche gezant en eenige andere vooraanstaande personen voerden het woord. Hierbij kwam de wensch tot samenwerking tusschen Nederland en België tot uiting.
(Gazet van Antwerpen)

C. HELIOSTAAT. — „Arthel". — Een geniale vinding van den Franschman Arthuys zal een uitkomst blijken voor die magazijnen, kantoren, winkels en andere inrichtingen, welke door het slechte licht dat zij van buiten ontvangen, meestal ook overdag zijn aangewezen op electrische of gasverlichting.
De heer Arthuys heeft namelijk een toestel samengesteld, een heliostaat, in verband met den naam van den uitvinder Arthel gedoopt, welke de zonnestralen automatisch opvangt en door een ingenieus samenstel van spiegels, lenzen en buizen in elke verlangde donkere ruimte kaatst, waardoor de duisternis er ten eenen male wordt weggevaagd en het volle daglicht er zijn intrede doet.
Een winkel te 's-Gravenhage is de eerste zaak in Nederland, welke de heliostaat op haar dak heeft laten aanbrengen en het was hier, dat wij met de wonderen ervan kennis maakten.
Achter in den winkel hangt een soort coupe van spiegelglas, welke de zonnestralen van het apparaat opvangt en den winkel inkaatst. Toen het even buiten werking werd gesteld heerschte in het geheele magazijn een vrij groote duisternis, welke het gebruik van electrisch licht absoluut noodzakelijk maakte. Bij inwerkingstelling van den heliostaat kwam plotseling het volle daglicht te voorschijn. Het was een egaal licht, dat zeer prettig aandeed. Met een korte pijpgeleiding had men ook een arm afgetapt naar den kelder, waar men anders geheel op kunstverlichting is aangewezen. Er was een spiegel opgesteld, welke de zonnestralen hier via de tube opving en ook in dit onderaardsche gewelf was het verrassend te zien, hoe genoegelijk plotseling de omgeving werd.
Daarna hebben wij den heliostaat boven op het dak bezichtigd. Het is een apparaat van circa 8 meter hoogte, waarbij een draaibare spiegel, welke zich steeds vanzelf naar de zon toedraait. Dit geschiedt door een vernuftige contact-inrichting met kwik en glazen bolletjes. De stralen worden in een lens opgevangen. Een groote spiegel, onderverdeeld in 99 afzonderlijke kleine spiegels, kaatst de opgevangen stralen in elke gewenschte richting terug.
(De Telegraaf)

D. OPIUM-CONVENTIE. — Op 9 Juli '33 zal de Volkenbondsconventie voor de fabrikatiebeperking der verdoovende middelen, die op 13 Juli 1931 te Genève werd geteekend, in werking treden, aangezien de daarvoor gestelde voorwaarde, dat op 10 April '33 25 staten zouden zijn toegetreden, vervuld is. Tot op heden hebben 28 staten medegedeeld, dat zij deze conventie geratificeerd hebben, terwijl nog vier andere staten hun ratificatie hebben aangekondigd. Onder de staten, die de conventie ratificeerden, bevinden zich alle groote mogendheden, de Vereenigde Staten van Amerika inbegrepen. Ook Zwitserland en Turkije, die bij de productie van verdoovende middelen een belangrijke rol spelen, hebben de conventie aanvaard. De Nederlandsche ratificatie laat nog op zich wachten.
(Vorig bericht blz. 14 I.)

E. DUITSCHLAND. — Göring over de Joden. — Tegenover een vertegenwoordiger van het Katholieke blad „Croix" heeft Göring o.m. verklaard: Men beschuldigt de Rijksregeering ervan, dat zij de Joden heeft vervolgd. Dit is niet het geval. Wèl willen zij een scheiding maken tusschen het Duitsche Volk en de Joden. Men wil de Joden niet verdrijven, doch hen heel eenvoudig verbieden deel te nemen aan de leiding van het Duitsche Volk;
Duitschland, aldus vervolgde Göring, bewijst ook Europa een grooten dienst. Later zal men begrijpen, dat Duitschland de Westersche cultuur heeft behouden op het oogenblik, dat deze in den afgrond zou storten. (V. b. Anti-semitisme 768 D.; Göring 747 F.)

F. RIJNSCHEEPVAART. — Het Centraal Bureau voor de Rijn- en binnenvaart meldt:
Vertegenwoordigers van de betrokken regeeringen, van de reederijen en van de particuliere schippers hebben op 1 April '33 te Duisburg vergaderd op uitnoodiging van de Duitsche en van de Nederlandsche regeering en onder voorzitterschap van Ministerialdirektor Klausner van het Reichsverkehrsministerium, ten einde den noodtoestand in de Rijnvaart te bespreken. De diepgaande besprekingen brachten in dezen zin overeenstemming dat grondslag voor alle te treffen maatregelen moeten zijn het principieele behoud van het vrije bedrijf en voorts vrijwillige overeenkomsten tusschen de Rijnvarenden in elk land en tusschen de betrokken landen onderling.
Men mag spreken over een algemeenen wil om die maatregelen te ontwerpen en in te voeren welke voor een leniging van de nooden der Rijnvarenden noodzakelijk zijn, hoewel de uitgesproken gedachten nog een grondig onderzoek noodig hebben. Dit onderzoek zal zoo snel mogelijk plaats hebben, zoodat een nieuwe vergadering mag worden verwacht tegen het einde van de maand Mei. (Vorig bericht blz. 759 B.)

G. INTERNATIONAAL VERBOND VAN VAKVEREENIGINGEN. — Het bestuur van het Internationaal Verbond van Vakvereenigingen heeft in de vergadering te Zürich, naar „Het Volk" meldt, met algemeene stemmen besloten den zetel van het I. V. V. onverwijld naar Parijs over te plaatsen, daar in Berlijn niet langer de mogelijkheid van ongestoord werken bestaat, zooals dat onvoorwaardelijk noodig is in het belang der internationale arbeidersbeweging.
(Vorig bericht blz. 309 G.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Phosphaat reserve in Cheribon. — In Cheribon is een, in dagbouw verwerkbare, hoeveelheid van ongeveer 100.000 ton phosphaten beschikbaar, terwijl de diepere lagen, door schachten te bereiken, nog geweldige kwantiteiten moeten bevatten. Hoewel een dergelijke schatting weinig exacte waarde heeft, is de mestfabriek „Java", welke de Cheribonsche phosphaten wint, van oordeel, dat, bij aanneming van de helft van het aanwezige kwantum, kan worden vastgesteld, dat de totale phosphaatconsumptie van Ned.-Indië daardoor voor honderden jaren is gedekt. (Varig bericht blz. 453 C.)

B. DUITSCHLAND. — Sport en anti-semitisme. — Het bestuur van den Duitschen bond heeft de namen van 8 spelers bekend gemaakt, die Duitschland in de aanstaande Davisbeker-wedstrijden zullen vertegenwoordigen. De naam van den Duitschen kampioen dr. David Prenn komt niet in het achttal voor omdat „deze verdienstelijke speler geen Puitscher maar een Jood is".
Aldus de toelichting der commissie. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 772 E.)

C. NEDERLAND. — Nederlanders in Duitschland. — Het Nationaal Comité tot steun van den Nederlandschen Bond in Duitschland, waarvan het dagelijksch bestuur bestaat uit de heeren jhr. E. J. M. Wittert, &uit.-generaalb. d., adjudant b. d. van H. M. de Koningin, Constant Boissevain, L. graaf Van Limburg Stirum en P. D. Schuller tot Peursum, vestigt nogmaals er de aandacht op, dat aan Rijn en Ruhr duizenden Nederlanders leven, die het materieel zéér slecht hebben. Een groot deel hunner heeft zich vereenigd in den „Nederlandschen Bond in Duitschland", met ruim 4000 leden.
De middelen van den Bond zijn echter zeer beperkt en met een weinig méér geld zou er heel veel meer kunnen worden gedaan in hun belang. Zij die deze Nederlanders in hun strijd om hun stoffelijk en zedelijk bestaan, in hun actie ter verlevendiging van hun stambewustzijn willen steunen, kunnen dit doen door een bijdrage te storten op postrekening No. 121942 van den Nederlandschen Bond in Duitschland.

D. ENGELAND. — Volkenbond en Joodsche kwestie. — In het Lagerhuis werd op 10 April '33 den minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, gevraagd of de Volkenbond voornemens was, maatregelen te nemen voor de bescherming van de Joodsche minderheid in Opper-Silezië (zulks op grond van artikel 11 van het Volkenbondsstatuut) en of de Joodsche minderheid krachtens de Duitsch-Poolsche conventie van 1922 geen volkomen gelijkgerechtigdheid was gewaarborgd.
De minister antwoordde hierop, dat de Volkenbondsraad heeft uitgemaakt, dat de in artikel 91 neergelegde procedure in het algemeen niet van toepassing is op gevallen welke betrekking hebben op de bescherming van minderheden wier status bij verdragen is geregeld, en dat deze procedure „slechts zou worden toegepast in ernstige gevallen, die den indruk wekken, dat omstandigheden bestaan, die wellicht op ernstige wijze de handhaving van den vrede tusschen de volken in gevaar zouden kunnen brengen."
Sir John Simon achtte het dan ook twijfelachtig dat art. 11 terecht in het geval der Joodsche minderheid in Silezië zou kunnen worden toegepast.
Het was den minister niet bekend, dat op den Volkenbondsraad een beroep was gedaan op grond van het feit, dat de bedoelde Joodsche minderheid van haar rechten zou zijn beroofd.
Voorts verklaarde de minister van Binnenlandsche Zaken, sir John Gilmour, dat de Londensche politie, bij wijze van voorzorgsmaatregel tegen ordeverstoringen, geadviseerd had, de Joodsche aanplakbiljetten, waarin tot het boycotten van Duitschland en Duitsche goederen wordt aangespoord, te doen verwijderen. Verder sprak hij als zijn meening uit, dat de Joden wel is waar gerechtigd waren dergelijke aanplakbiljetten aan te brengen, maar dat hij er van overtuigd was, dat het Lagerhuis het zeer zeker ongewenscht zou oordeelen, dat het publiek een actie zou voeren, welke de openbare meening zou kunnen verontrusten. (Vorig bericht blz. 773 B.)

E. NEDERLAND. — Het Nederlandsche zakenleven en de positie der Duitsche Joden. — De Koninklijke Nederl. Middenstandsbond te 's-Gravenhage zendt ons de volgende circulaire:
Een aantal Nederlandsche zakenlieden heeft gemeend het initiatief te moeten nemen tot het verzenden van een schrijven aan hun Duitsche relaties, waarin het volgende wordt opgemerkt:
„De tegenwoordige toestanden in Duitschland hebben de belangstelling van de geheele wereld en het kan niet anders of ieder weldenkend mensch zal zich verheugen indien voor het Duitsche volk verbetering van den tegenwoordigen toestand intreedt.
Ondergeteekende betreurt het evenwel, dat de Joden, die toch ook in Uw land meerendeels tot de behoorlijke landgenooten gerekend mogen worden en welke ongetwijfeld gaarne aan de verbetering der tegenwoordige economische toestanden van harte zullen medewerken, op het oogenblik onder anti-semietische uitingen bij voortduring te lijden hebben. Al mogen ook sommige couranten de gebeurtenissen overdrijven, verscheidene maatregelen kenmerken den tegenwoordigen geest.
Wij, Hollandsche zakenmenschen, zonder onderscheid van geloof, wenschen niet mede te werken aan de boycot van Duitsche producten, wijl dit de gemoederen onnoodig prikkelt en vde vriendschapsbanden verbreekt.
Wel willen wij om Uw geachte medewerking verzoeken, in woord en daad, opdat het anti-semitisme in Uw vriendenkring, bij arbeiders in Uw fabrieken en op Uw kantoren niet verbreid kan worden tot schande der menschheid en tot schade van een geheele volksgroep, welke in alle opzichten steeds Duitsch geweest is, steeds als goede staatsburgers gehandeld heeft en welke gedurende de oorlogsjaren haar plicht niet vergat, maar schouder aan schouder gestreden heeft met haar Christelijke landgenooten, tot heil van bun gemeenschappelijk vaderland.
Terwijl wij U nogmaals op onze vriendschappelijke relatie wijzen, verzoeken wij U dringend ons pogen op zoo krachtig mogelijke wijze te ondersteunen en door Uw vereenigingen en vakbonden niets te doen nalaten om Uw Regeering gunstig te beïnvloeden. Ondergeteekende en met hem vele duizenden danken U van harte voor iedere hulp in dit opzicht en houden zich voor eenige mededeeling betreffende de stappen, door U ondernomen, beleefd aanbevolen."
(Varig bericht blz. 773 D.)

F. NEDERLAND. — Uitvoer van varkens en varkensvleesch naar Duitschland. — De Ned. Varkenscentrale maakt bekend, dat met ingang van 10 April '33 de uitvoer naar Duitschland van varkens, varkensvleesch, spek en andere varkensvleeschproducten, met uitzondering van reuzel, zal zijn verboden, tenzij men in het bezit is van een door de Nederlandsche Varkenscentrale afgegeven bijzondere uitvoermachtiging.
(Vorig bericht blz. 727 E.)

14 APRIL 1933

G. ENGELAND. — Spoorwegstaking in Ierland. — Hoewel de toestand nog niet ten volle te overzien Is, mag men wel aannemen, dat de staking onder het personeel van den Ierschen Zuiderspoorweg, die te Dublin begonnen is, zich over een groot deel van het net verspreid heeft. Het eigenaardige is, dat deze staking is uitgebroken omdat de arbeiders van het Zuiden geen genoegen nemen met de regeling, die voor het Noorden is getroffen, doch dat de arbeiders van het Noorden deze wel aanvaarden en in grooten

getale het werk hervat hebben. Onder het Noorden valt hier niet uitsluitend Ulster te verstaan, doch het net van den Noorderspoorweg met de lijnen van de L. M. S. in Ierland. Het aantal arbeiders, dat zich daar voor het werk aangemeld heeft, omvat vrijwel alle stakers. (Vorig bericht blz. 675 E.)

A. MANDSJOEKWO. — Russisch conflict. — Volgens het officieuse Japansche blad „Charbin Times" is de sovjet-directeur van den Oost-Chineeschen spoorweg er voor verantwoordelijk gesteld, dat 102 locomotieven, 3800 goederenwagens en 990 passagierswagens, toebehoorende aan genoemde internationale maatschappij. op Russisch gebied worden vastgehouden. De Mandsjoerijsche autoriteiten hebben van den sovjet-Russischen consul-generaal de teruggave van dit materiaal geëischt, met de mededeeling, dat dit geschil tot een openlijk conflict zal uitgroeien, en dat de Russische invloed op den Oost-Chineeschen spoorweg aanmerkelijk zal moeten verminderd worden. (Vorig bericht blz. 604 L.)

B. DUITSCHLAND. — Het nieuwe Pruisische studentenrecht. — De Pruisische minister van Onderwijs en Eeredienst heeft op 12 April '33 een verordening uitgevaardigd betreffende de reorganisatie van de rechten der Pruisische studenten.
Volledig ingeschreven studenten van Duitsche afstamming en moedertaal vormen in de toekomst ongeacht hun nationaliteit de „Studentenschaft" van een hoogeschool. Iedere student moet op eerewoord een verklaring afleggen, waarin hij mededeelt of zijn ouders en grootouders van Duitsche afstamming zijn, op grond waarvan de leider der „Studentenschaft" over zijn toelating beslist. Partijpolitieke en confessioneele werkzaamheid binnen de „Studentenschaft" zijn niet toegestaan.
De „Studentenschaft" heeft de volgende taak:
a) Nakoming der plichten van de Studentenschaft jegens Volk, Staat en de Duitsche Hoogeschool;
b) Vertegenwoordiging van de studenten;
c) Waarneming van het zelfbestuur der Hoogeschool, In het bijzonder deelname aan de onderhandelingen van den senaat, de Kamer van discipline der Hoogeschool, Studentenweerbaarheid, medewerking aan de handhaving van de academische orde en tucht en medewerking aan sociale en economische instellingen.
De leider der Studentenschaft wordt door zijn voorganger met toestemming van de overige leiders voor een jaar benoemd. Hij wordt door twee senatoren ter zijde gestaan, van wie een voor hem als leider is opgetreden. Voorts bestaat de Studentenschaft uit een Hoofdleider en een „Bondskamer", bestaande uit vertegenwoordigers van iedere groep studenten, die speciaal is opgericht voor weer- en arbeidsdienst en lichaamsoefeningen. (General Anzeiger)
(Vor. ber. Onderwijs blz. 704 C.)

C. NEDERLAND. — Onze export van eieren in schaal. — Het onderstaande staatje geeft een overzicht van den uitvoer van eieren in schaal.

EXPORT VAN EIEREN IN SCHAAL.

	Totaal		Duitschland		Engeland	
	tons	f 1000	tons	f 1000	tons	f 1000
Versche eieren:						
1930 .	76073	53961	50888	34488	21260	16820
1931 .	77958	46626	52687	30683	22117	14098
1932 .	75020	31555	62667	26532	10223	4173
Koelhuiseieren:						
1930 .	6598	5522	3423	2826	3081	2620
1931 .	6586	4177	3516	2176	2801	1835
1932 .	3964	1982	2956	1482	908	452
Kalkeieren: *						
1930 .	2285	1763	918	665	1354	1089
1931 .	1655	963	698	376	936	572
1932 .	1076	450	881	373	177	70

* en op andere wijze geconserveerde eieren.
(Vor. ber. 730 D,; Uitv. Duitschland 722 A.)

D. AMSTERDAM. — Premieleening van f 5.000.000. — Na in geheime zitting beraadslaagd te hebben over het voorstel van B. en W. tot het aangaan van een 3% premieleening, groot f 5 millioen, waarvoor de gemeente 4.7% rente zal hebben te betalen, (van de opbrengst zal f 200.000 ten goede komen aan het Concertgebouw en f 100.000 aan Artis), heeft de Raad de voordracht met 29 tegen 4 stemmen (tegen de communisten en de a.-r. heer Baas) aangenomen.
(Vorig bericht blz. 752 B.)

E. RECHTZAKEN. — Veroordeeling van den heer H. Sneevliet. — De Vijfde Kamer der Amsterdamsche Rechtbank heeft den heer H. Sneevliet wegens opruïing — tot de feiten: muiterij en samenspanning tot ongehoorzaamheid — veroordeeld tot vijf maanden gevangenisstraf met aftrek van het geheele voorarrest (van 21 Febr. '33 af). De officier van Justitie, mr. B. Kist, had anderhalf jaar gevangenisstraf geeischt.

15 APRIL 1033

F. BULGARIJE. — Sobranje zonder communisten. — Na een tweedaagsch debat heeft de Bulgaarsche Sobranje op 12 April '33 het regeeringsvoorstel tot ontbinding van de fractie der communistische arbeiderspartij en ongeldigverklaring der communistische mandaten met groote meerderheid aangenomen. Ook de burgerlijke oppositie-partijen stemden voor het voorstel.
De Sobranje had tot nog toe 274 afgevaardigden. Door de uitsluiting der communisten ondergaan de meerderheids-verhoudingen een aanzienlijke wijziging. Tegen 150 afgevaardigden van het democratische boerenregeeringsblok staan 94 oppositie-afgevaardigden.

G. DENEMARKEN. — Uniformverbod. — De beide huizen van het parlement hebben een wet aangenomen, waarbij het dragen van uniformen voor politieke doeleinden verboden wordt. (Politiken)

H. FRANKRIJK. — Leerstoel voor prof. Einstein. — De Fransche Kamer heeft op voorstel van den minister van Onderwijs, De Monzie, besloten tot het instellen van een bijzonderen leerstoel voor wis- en natuurkunde aan het Collège de France voor professor Einstein.
In de toelichting op het wetsontwerp wordt er op gewezen, dat Frankrijk in 1840 ook een leerstoel voor Slavische talen en "literatuur had ingesteld om het opnemen van den Poolschen dichter Mickiewicz, die uit Polen was verdreven, mogelijk te maken.
(Vorig bericht blz. 751 G.)

I. MOGENDHEDENCONFERENTIE TE WASHINGTON. — Bij de voorbereiding van de economische conferentie te Washington zal de Amerikaanscha minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, die een voorstander is van vrijhandel, een leidende rol spelen.
De minister heeft zich reeds geruimen tijd bezighouden met de groote problemen, die op de aanstaande conferentie ter sprake moeten worden gebracht, en een arbeidsprogram opgesteld, dat uit de volgende hoofdpunten bestaat:
1e. Geld- en credietpolitiek.
2e. Prijspolitiek.
3e. Hervatting van het kapitaalverkeer.
4e. Opheffing van de beperkingen van den internationalen handel.
5e. Tarief- en handelspolitiek.
6e. Organisatie van de productie en den handel.
(V. b. 765 D.; Econ. Wereldconferentie 649 F.)

K. ENGELAND. — Duitsch-Engelsche handelsovereenkomst. — De minister van Handel heeft in hot Lagerhuis een verklaring afgelegd betreffende de totstandkoming van een Engelsch-Duitsch handels-

verdrag. De economische besprekingen tusschen de Duitsche en de Engelsche regeering, welke einde vorig jaar te Berlijn zijn begonnen, zijn onlangs te Londen hervat. Zij hebben thans tot een overeenkomst geleid. De Engelsche regeering verplicht zich bij deze overeenkomst de noodige maatregelen te nemen om een aantal douanerechten voor Duitsche producten te verlagen. Van de andere zijde wordt het contingent Engelsche kolen, dat in Duitschland zal worden toegelaten, verhoogd.
Het verdrag kan slechts van kracht worden wanneer de noodige besluiten door het Lagerhuis zullen zijn genomen.

A. DUITSCHLAND. — **Anti-semitisme.** - „Zuivering" der Pruisische Hoogescholen. — De Rijkscommissaris voor het Pruisische departement van onderwijs, Rust, is begonnen met de „zuivering" van de hoogescholen door voorloopig de volgende professoren met verlof te zenden: Bonn **Lederer** (Berlijn), Cohn (Breslau), Dehn (Halle), **Feiler** (Koningsbergen), **Heiler, Horkheimer, Löwe,** Mannheim, **Tillich** (Frankfort a. d. **Main),** Kantowwitsj (Kiel), Kelsen (Keulen) en nog eenige anderen. (Algemeen Handelsblad), (774 B.)

B. ENGELAND. — Felle uitlatingen in het Lagerhuis tegen Duitschland. — In het Lagerhuis is op **13** April **1933** een bewogen zitting gehouden over de verdragsherziening, het viermogendhedenpact, het bezoek van **MacDonald** aan Washington en den toestand der Joden **in** Duitschland. Sir **Austen** Chamberlain en Winston Churchill oefenden felle critiek uit op het huidige Duitschland en **deszelfs** regeering.
Uit de Engelsche bladen blijkt dat het debat in het **Lagerhuis** veel ingrijpender **is** geweest dan de telegrammen van Reuter deden vermoeden. Alle sprekers oefenden bittere critiek op de Duitsche politiek van den jongsten tijd en laakten in scherpe bewoordingen de Jodenvervolgingen.
Zoowel Sir **Austen** Chamberlain als Winston Churchill gaven duidelijk te verstaan dat aan een **Duitschland,** dat ,,bekrompen en agressief is", en ,,waar het een misdaad is om een Jood te zijn", geen concessies **behooren** te **worden** gedaan wat betreft de herziening van het vredesverdrag. Alvorens de mogendheden ontwapenen of bij anderen op ontwapening kunnen aandringen, dienen zij tegenover een Duitschland te staan, welks geest tot den vrede is bekeerd. Volgens het verslag in de „**Evening** Standard" **zeide** Sir **Austen** Chamberlain letterlijk: ,,Ik geloof dat de toestand in Europa, de staat der openbare meening en de actie der regeeringen op het oogenblik den vrede meer rechtstreeks bedreigen dan alles wat wij sedert het einde van den wereldoorlog hebben aanschouwd. De nieuwe geest van Duitsch nationalisme is de oude Pruisische met toevoeging van de bgrbaarschheid van rassentrots en exclusiviteit. Zouden wij met een dergelijke regeering over verdragsherziening gaan praten?"
Winston Churchill sprak in denzelfden geest, waarop Sir John Simon, de minister van Buitenlandsche Zaken, liet doorschemeren dat de debatten in het **Huis** op Duitschland misschien meer indruk zouden maken dan een **officieele** Britsche interventie, waarmede de belangen der Joden in Duitschland niet zouden zijn gediend. (**Daily** Telegraph)

C. DUITSCHLAND. — Protest tegen Lagerhuis-debat. — De in het Britsche Lagerhuis gehouden debatten over de **binnenlandsche verhoudingen** in t zijn ' de **Rijksregeering** aanleiding **geworden** haar ambassadeur te **Londen** op te **dragen** Onverwijld een vertoog tot de Engelsche regeering te richten.
(Vorig bericht blz. 775 B.)

D. PALESTINA. — Toelating van Duitsche Joden. — De Britsche Hooge Commissaris in Palestina heeft vergunning gegeven tot het bij vervroeging verstrekken van **1000 immigratiecertificaten** om te **distribueeren** onder de Joodsche arbeiders in Duitschland, geldig voor het aantal immigranten, die in de eerste helft van het op **1** April beginnende jaar worden toegelaten. (Vorig bericht blz. 714 **J?.)**

E. VOLKENBOND. — Conflict tusschen Columbia en Peru. — De Peruaansche regeering heeft het voorstel van den Volkenbond, om de omstreden stad Leticia **zoolang** de scheidsrechterlijke beslissing tusschen Columbia en Peru niet is gevallen, onder internationaal beheer te stellen, aangenomen. De houding van Columbia is nog niet bekend. (Vor. ber. blz. **714 F.)**

16 APRIL 1933

F. ITALIE. — Bezoek van **Göring** en Von Papen aan Rome. — De Pruisische minister-president Göring en vice-kanselier Von Papen hebben op 13 April **'33** de vertegenwoordigers der Italiaansche pers ontvangen. Von Papen verklaarde o.a., dat hij bij zijn particulier bezoek aan Rome gelegenheid had gehad, met den eminenten chef der Italiaansche regeering alle kwesties te bespreken, die de beide landen betreffen. Veel aandacht was besteed aan het viermogendhedenpact. Dit **geniale** denkbeeld van Mussolini werd door Duitschland van ganscher **harte** ondersteund.
De Duitschers hechten zeer veel aan de **revisiegedachte** en Göring en Von Papen zijn verheugd, dat zij te Rome een dergelijke geestesgesteldheid hebben aangetroffen. Uit het artikel van Mussolini over de Kleine Entente citeerde Von Papen nog de volgende zinswending: ,,De revisiegedachte wint veld en het broze bolwerk van een protocol zal haar niet kunnen tegenhouden."
Göring **zeide o.a.** dat zijn bezoek een officieel karakter draagt en de kwestie van het luchtverkeer **tusschen** Italië en Duitschland betreft. Het spreekt vanzelf, dat twee naties met zoo harmonische belangen na een tijd van voorbereiding dit verkeer willen uitbreiden.
Göring legde er nog den nadruk op, dat het **viermogendhedenpact** de eenige mogelijkheid biedt, om Europa voor eenige decennia den noodigen vrede te brengen. Voor Hitler en voor mij, aldus besloot Göring zijn verklaring, zijn de goede betrekkingen **tusschen** Duitschland en Italië niet een diplomatieke kwestie, maar zij beantwoorden aan een oprecht en innerlijk gevoel. (Völk. Beobachter)

G. **BRITSCH-INDIE.** — Order voor „Werkspoor" te Amsterdam en Stork ***te*** Hengelo. — Werkspoor te Amsterdam in samenwerking met Stork te Hengelo hebben in totaal de levering verkregen van tien suikerfabrieken in Britsch-Indië. Van deze fabrieken zijn verleden jaar reeds twee geleverd en dit jaar dris verzonden. Vijf zullen het volgend jaar nog afgeleverd worden. Van de tien installaties betreft één een uitbreiding van het reeds bestaande bedrijf.
(Vor. ber. Werkspoor 741 C.; Stork 181 D.; Suikerfabrieken 421 E.)

H. FRANKRIJK. — Begrooting 1933. — De Fransche Kamer heeft op **14** April **'33** de begrooting voor het jaar **1933** aangenomen met **514** tegen **67** stemmen (der uiterste rechterzijde en enkele socialisten).
De begrooting vermeldt aan uitgaven **50.092 millioen** francs, aan inkomsten slechts **45.914 millioen.** Het deficit bedraagt dus **4178 millioen** francs.
De Kamer is vervolgens op reces gegaan tot 16 Mei, ten einde den Senaat gelegenheid te geven de **begrooting** te behandelen.
De Senaat zal op **2** Mei **'33** bijeenkomen.
(La **Journée** Industrielle) (Vor. **ber.** blz. **757** B.)

17 APRIL 1933

I. JAPAN. — Meeningsverschil met Nederland inzake het arbitrageverdrag. — In verband met de tusschen Japan en Nederland gevoerde onderhandelingen over

het sluiten van een verdrag van arbitrage, wordt aan het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken gewezen op de mogelijkheid, dat Japan, na zijn uittreden uit den Volkenbond, zich ook zal terugtrekken uit het Permanente Hof van Internationale Justitie te Den Haag.
De onderhandelingen over het arbitrageverdrag naderen haar voltooiing. Het voornaamste verschil van meening is, dat Nederland het voorbehoud wenscht te maken, dat geschillen worden voorgelegd aan het Internationale Hof, terwijl Japan zulks afwijst, met het oog op de waarschijnlijkheid, dat het zich uit bet Hof zal terugtrekken, daar het een Bondsorgaan is. Er wordt op gewezen, dat het verdrag tusschen Japan en Nederland waarschijnlijk het voorbeeld zal zijn voor de verdragen, die Japan met de voornaamste wereldmachten hoopt af te sluiten om de isoleering, voortspruitende uit Japan's uittreden uit den Volkenbond, weer ongedaan te maken. Japan's arbeidersleiders streven er tevens naar, dat Japan uittreedt uit een ander Volkenbondsorgaan, n.l. het internationaal arbeidsbureau te Genève.

A. PRINS WILLEM VAN ORANJE. — Nationale volkshulde te Delft. — Delft was op 17 April '33 in feesttooi ter ontvangst van de vele duizenden, die daar de nagedachtenis van Willem den Zwijger kwamen eeren ter gelegenheid van de herdenking van zijn 400sten geboortedag. In totaal kan het aantal deelnemers op 25 à 30.000 worden geschat, waaronder meer dan 2000 Vlamingen.
Precies te één uur ving in de Nieuwe Kerk, waarin zich pl.m. 3000 genoodigden bevonden, de herdenkingsplechtigheid aan. Deze werd o.m. bijgewoond door ongeveer het voltallige Comité van Aanbeveling voor de herdenking en de hoofdbesturen van de drie samenwerkende vereenigingen: Dietsch Studenten Verbond, Algemeen Nederlandsch Verbond en Nationaal Jongeren Verbond, voorts door tal van burgemeesters uit den lande en andere autoriteiten.
Nadat de organist der Kerk, de heer J. H. Storm, het ,,Dankt nu allen God" ten gehoore had gebracht, hield ds. Stam zijn rede. De heer Bram v. d. Stap zong hierna ,,Neerland en Oranje", waarna de heer F. J. J. Besier, voorzitter van het Wilhelmus van Nassouwe Comité, namens dit comité een krans van lelies en seringen op het praalgraf van Willem den Zwijger legde.
Daarna besteeg Z.Exc. generaal C. J. Snijders het spreekgestoelte tot het uitspreken van zijn rede over: Prins Willem, Vader des Vaderlands, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
In de historische gestalte van Willem van Oranje wekken gelijkelijk onze bewondering de Mensch, de Krijgsoverste en de Staatsman.
De hoogstaande mensch weerspiegelt zich in zijn treffende karaktereigenschappen en zijn idealen.
Het waren zorgvolle tijden, waarin zijn diepgeworteld plichtsgevoel en zijn zelfbewuste drang naar daden zich krachtig in hem openbaarden. Want de heerschende troebelen waren niet alleen van politieken aard: de kerkhervorming, welke in Duitschland reeds vasten voet had verkregen en zich in andere landen snel uitbreidde, verwierf ook in de Nederlanden steeds grooteren aanhang.
Als krijgsoverste moge de Prins geen wereldroem geoogst hebben, zijn optreden als zoodanig was voor de zaak des vaderlands van het hoogste gewicht.
De invloed van Prins Willem als staatsman is een element van beteekenis in de wereldgeschiedenis en voor de toekomst van ons vaderland baanbrekend en beslissend geworden.
In eersten aanleg richtte zich zijn staatkunde tegen de Spaansche dwingelandij. Gedurende zijn veeljarige politieke en gewapende worsteling tegen Philips' machtsmisbruik ontwikkelde zich bij den Prins, gesteund door de veldwinnende vrijwording en het toenemende zelfbewustzijn der gewesten en steden, een hooger staatkundig beginsel, gericht op de samensmelting van alle Noord- en Zuid-Nederlandsche gewesten tot één staatkundige eenheid, in welker gezags- en bestuursverhoudingen de democratische gedachte tot uiting zou komen, voor zooveel men voor dien tijd van ,,democratisch" spreken kan.
Oranje keerde zich reeds sedert den eersten dag van verzet tegen de absolute monarchie, tegen de almacht der vorsten. Het volk is er niet ter wille van den vorst, zoo betoogt de Prins, doch omgekeerd, en de Staten-Generaal ontleenen hun macht aan het volk.
In dubbelen zin mag deze edele man en groot staatsburger aanspraak maken op den naam van Vader des Vaderlands. Hij was het immers, die in Nederlandsche hoofden en harten voor het eerst het te voren ongekende begrip van ,,vaderland" heeft gewekt, dat de landskinderen in eenheid en saamhoorigheid bijeenbracht tot gemeenschappelijken arbeid voor het gemeene belang. Hij was — wellicht nog onbewust — de grondlegger onzer nationale gedachte.
Laat ons daarom in deze donkere dagen, zoo besloot hij, waarin stoffelijke en zedelijke ondergang ons bedreigen, het oog met vertrouwen opheffen tot Haar, die zich reeds zoo dikwijls een waardige telg Harer voorzaten heeft getoond en die in Haar warm hart, Haar nobele inborst, groote waarde inbrengt in het onverbrekelijk verbond met Haar volk.
Ook Haar gelden de woorden, welke ons oude volkslied zijn Wilhelmus van Nassouwen in den mond legt:

,,U herder sal niet slapen,
Al sijt ghij nu verstrooit".

Zoo zij het!
Tenslotte voerde prof. dr. F. C. Gerretson nog het woord over: Gerechtigheid.
Onder leiding van ds. J. D. Domela Nieuwenhuys Nyegaard vond vervolgens de aflegging van den eed van trouw plaats, waarbij de deelnemers, met omhooggestrekte handen, den leider nazegden:

,,Wij heffen hart en handen,
Voor 't heil der Nederlanden
En zweren vast den eed:
Tot doodsbeproefde trouwe,
Wilhelmus van Nassouwe,
Met U te staan gereed."

De onthulling van den gedenksteen, geplaatst in het gebouwtje ter zijde van den ingang der Nieuwe Kerk, volgde. In dezen steen staan dezelfde woorden gegrift als bij den massalen eed van trouw afgelegd.
Tot slot van de grootsche huldebetooging defileerden de duizenden deelnemers met vaandels en banieren langs den gedenksteen en door de stad langs het Prinsenhof. (V. b. 767 A.; Gedenkpenning 641 B.)

18 APRIL 1933

B. MR. G. A. SERVATIUS. — Lid van den Hoogen Raad. — Blijkens de ,,Staatscourant" is benoemd tot lid van den Hoogen Raad mr. G. A. Servatius, vicepresident van de Arrondissements Rechtbank te Amsterdam.
Mr. Servatius, geboren in 1877, heeft aan de Universiteit te Groningen gestudeerd, waar hij 11 December 1901 promoveerde. Op 15 Juni 1907 werd hij benoemd tot substituut-griffier bij de Rechtbank te Amsterdam, waar hij sindsdien werkzaam is geweest. Drie jaar later werd hij bij deze rechtbank tot rechter benoemd en toen het instituut Politierechter werd ingesteld, heeft mr. Servatius, na mr. Wiarda, den eersten Politierechter, jarenlang die functie vervuld, tot hij op 24 December 1929 tot vice-president van de Amsterdamsche Rechtbank werd benoemd.

C. NEDERLAND. — Duitsch anti-semitisme. - Protest van het Vrijzinnig Protestantisme. — De Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme voelt zich gedrongen, om naar aanleiding van de gebeurtenissen in Duitschland o.a. uit te spreken, dat zij de hevige verguizing en uitstooting der Joden uit hun rechtsposities als door en door onchristelijk moet brandmerken. (V. b. Duitsch anti-semitisme 775 A.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Begrooting **1934.** — De „Java-Bode" meldt, dat de nadere beschouwingen over de voorloopige begrootingscijfers voor 1934, gehouden in vergaderingen van de Begrootingscommissie, het volgende resultaat opleverden:
De ontvangsten voor 1934 worden voorloopig geschat op 310.000.000 gulden, waaronder 30.000.000 gulden afkomstig van nieuwe heffingen.
Het tekort wordt voorloopig geraamd op 120.000.000 gulden. (Java-Bode) (Vorig bericht blz. **668** G.)

E. FRANKRIJK. — Sociaal-democratische partij. - Verdeeldheid. — Doordat de eenheid in de sociaal-democratische Kamerfractie o.a. bij de stemming over de militaire credieten is verbroken, is een speciaal congres gehouden.
De aanwezigen moesten zich uitspreken over twee belangrijke moties. De eene was ingediend door Léon Blum en Paul Faure, de andere motie was ingediend door Renaudel.
Gedurende de zitting slaagde men er niet in de beide richtingen met elkaar te vereenigen.
Het grootste aantal stemmen verkreeg de motie van Blum en Faure, namelijk 2807, tegen die van Renaudel 923, terwijl 313 stemmen verdeeld waren.
Terwijl Renaudel een voorstander is van deelneming aan het bewind, wenseht Blum zich aan de vorige besluiten der congressen te houden. Zijn motie zegt n.l., dat de socialistische partij een partij van den klassenstrijd is en niet een van hervormingen en dat de parlementaire actie slechts een van de strijdmiddelen der partij kan zijn. De socialistische Kamerfractie, aldus de motie, mag uit tactische overwegingen niet overgaan tot handelingen of wijzigingen, waardoor het karakter der partij verloochend wordt. Ten slotte wordt er aan herinnerd dat de geschreven regels en fundamenteele beginselen der partij onaantastbaar zijn, speciaal wat betreft de militaire credieten, de credieten voor koloniale veroveringen, geheime fondsen, en de begrooting in het algemeen.
(Le Journal) (Vorig bericht blz. **125** E.)

C. ITALIE. — Eerste exploitatie van olievelden. — Dezer dagen zal begonnen worden met de boringen op de nieuwste Europeesche olievelden, nl. nabij Piacenza in Noord-Italië. (Il Secolo).

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **„Psychopathenwet"** goedgekeurd. — De Eerste Kamer heeft op 18 April het wetsontwerp, houdende tijdelijke voorziening met betrekking tot het ter beschikking van de regeering stellen van personen, bij wie tijdens het begaan van een strafbaar feit, gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestvermogens bestond, de z.g. „psychopathenwet" met 26—13 stemmen aangenomen. Tegen stemden de sociaal- en vrijzinnig-democraten. (Vorig bericht **blz. 561** A.)

E. RUSLAND. — Britsch-Russisch conflict. - **Sabotage** proces. - Uitspraak. — In het sabotage-proces te Moskou is de Engelsche beklaagde Gregory vrijgesproken, MacDonald is veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf, Thornton tot drie jaar en de andere Engelschen tot deportatie binnen drie dagen.
De beklaagde Russen werden tot langdurige vrijheidsstraffen veroordeeld. In geen enkel geval heeft de rechtbank gevolg gegeven aan den eisch van het **O.** M. om doodvonnissen te vellen. (Vor. ber. 771 C.)

F. **RUSLAND.** — Protest tegen de Japansche actie aan den **Chineeschen** Ooster-Spoorweg. — Volgens een officieele mededeeling heeft de plaatsvervangenda commissaris van buitenlandsche zaken den Japanschen ambassadeur een nota doen toekomen, waarin wordt geprotesteerd tegen het schenden der Russische belangen. Verschillende gebeurtenissen van den laatsten tijd toonen aan, dat de toestand op den Oost-Chineeschen spoorweg toegespitst is. Zoo is een overlaadstation voor goederen van den Oost-Chineeschen spoorweg gesloten en de Russische leiding afgezet. Op het gebouw is de Japansche vlag geheschen.
Tegelijkertijd is daar een Japansche militaire post ingericht. Deze maatregel toont, dat niet de Mandsjoerijsche, maar de Japansche overheid de verantwoordelijkheid draagt. Door het verbreken van het directe spoorwegverkeer tusschen Rusland en het verre Oosten, is voor Sovjet-Rusland groote schade ontstaan. Russische transportgoederen zijn door de Japansche overheid in beslag genomen en Sovjet-Russische onderdanen zijn naar Japansche gevangenissen gebracht. Deze toestand moet gevaarlijk worden genoemd. Wat het conflict tusschen Mandsjoekwo en Rusland over het uitleveren van spoorwegmaterieel betreft, constateert de Sovjetregeering, dat de locomotieven Russisch eigendom zijn en daarom niet worden uitgeleverd aan Mandsjoekwo. (Prawda)
(Vor. ber. **Mandsjoekwo:** Russisch **confl.** 774 **A.)**

G. **DUITSCHLAND.** — **Roomsch-Katholieken** en **Nationaal-Socialisten.** — In aansluiting op het besluit van de Fuldaër bisschopsconferentie, waarbij de roomsch-katholieke bezwaren tegen de nationaal-socialistische beweging in Duitschland onder eenig voorbehoud zijn opgeheven, is thans, volgens het W. B., een rondschrijven met instructies gericht aan de geestelijkheid.
Lidmaatschap van de N. S. D A. P. is geen reden om iemand de sacramenten of de kerkelijke begrafenis te weigeren. Ook een groot aantal personen in partij-uniform inag het sacrament niet geweigerd worden. Het brengen van partij-vaandels in de kerk moet op vriendelijke wijze voorkomen worden. Wet opdragen van plechtige missen voor partijpolitieke organisaties is verboden, maar een uitzondering wordt gemaakt voor vaderlandsche vergaderingen. Bij begrafenissen mogen partijvlaggen meegevoerd worden. Partij-demonstraties aan het graf behooren te geschieden nadat de priesters vertrokken zijn. Ten laatste wordt gewezen op de religieuze vorming en de hooge taak van de katholieke vereenigingen.
(Westdeutscher Beobachter) (Vor. ber. **743** N.)

H. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japan bevrijder van het juk der **blanken.** — Mandsjoerijsche en Japansche troepen hebben den driehoek tusschen den Grooten Chineeschen Muur en de rivieren Luan en Hsi bezet. Bovendien hebben de Japansche troepen de steden Tsjing Wang-Tau en Pei Tai Ho bezet. Volgens een Japansche verklaring hebben deze troepenbewegingen ten doel de dreigende Chineesche aanvallen langs den Grooten Muur te voorkomen. Indien de Chineezen niet provoceeren, zullen de Mandsjoerijsche troepen niet verder oprukken in de richting van Tientsien of Peking.
Uit officieele Chineesche bron verluidt, dat Japansche vliegtuigen op 100 kilometer afstand van Peking manifesten naar beneden hebben geworpen, waarop te lezen stond:
„Japanners en Chineezen behooren tot het gele ras. De Chineezen zijn door de blanken onderdrukt geweest, doch de Japansche troepen komen om China van het juk der blanken te bevrijden".
Boven Tung-Tsjau, een voorstad van Peking, verschenen heden Japansche vliegtuigen, die bommen naai beneden wierpen, die buiten de stad terecht kwamen. Het Amerikaansche staatsdepartement volgt de gebeurtenissen in Noord-China met groote belangstelling. Men is niet voornemens de voor de bescherming der spoorwegen aan de lijn Tientsien-Peking gestationneerde Amerikaansche troepen terug te trekken.
(Vorig bericht blz. **761** G.)

I. NEDEBL. OOST-PNDIE. — **Beperking en** regeling van den rijstinvoer. — De regeering heeft aan den Volksraad een aanvullende memorie van toelichting aangebnden inzake de beperking en de regeling van den rijstinvoer, welke dient om de vragen te beantwoorden aangaande de ordonnantie letter B.

In deze memorie wordt een tabel gegeven van de rijstprijzen van 1922 tot 1929. Uit deze tabel blijkt een geleidelijke, steeds verder gaande daling.
De passarprijzen voor padi en bras zijn thans gedaald tot beneden 35% van het gemiddeld niveau der jaren 1922/1929.
In verband met de suikerrestrictie zou in het oogstjaar 1931 17.000 ton rijst aan de westmoessonproductie door het vrijkomend suikerareaal kunnen worden opgeleverd, in 1932 127.000, 1933 312.000 en 1934 262.000 ton.
Hierdoor is het niet onmogelijk dat Java en Madoera in de jaren 1933/34 in de eigen behoefte aan rijst zullen kunnen voorzien.
In het feit dat gevreesd wordt voor vorming van stijgende immobiele voorraden in het binnenland tengevolge van overstrooming met goedkoope buitenlandsche rijst, put de regeering het voornaamste argument tot bescherming van de binnenlandsche rijstmarkt.
In de buitengewesten zal de beperking van den invoer van rijst niet overal gelijkelijk kunnen worden ingevoerd.
Aan den commandant der Zeemacht in Ned.-Indië is verzocht na te gaan of door vrachtverlaging een betere rijstdistributie binnen Ned.-Indië kan worden bevorderd. (Vorig bericht blz. **762 C.**)

A. OOSTENRIJK. — Bondskanselier dr. **Dollfuss'** bezoek aan Rome. — Bondskanselier dr. Dollfuss is op 17 April weer te Weenen van zijn bezoek aan Mussolini teruggekeerd. In een voor de radio uitgesproken redevoering verklaarde de bondskanselier, dat hij zeer tevreden was over zijn bezoek aan Rome. Hij bracht den zegen van den Paus voor Oostenrijk over en deelde mede, dat de minister van justitie dr. Schuschnigg naar Rome was vertrokken om de onderhandelingen over het concordaat voort te zetten. Wat zijn bezoek aan Mussolini betreft, verklaarde hij dat Oostenrijk in Italië werkelijk begrip vindt en in het Zuiden thans een vriend heeft, waarop het bij de internationale onderhandelingen en bij zijn streven naar economische verbetering rekenen kan. De bondskanselier heeft een telegram gericht aan Mussolini, waarin hij hem dank zegt voor de vriendelijke ontvangst. (Neue Freie Presse).

B. VEREENIGDE STATEN. — Embargo op **wapen**uitvoer. — Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de president gemachtigd wordt een embargo te leggen op den uitvoer van wapenen en munitie uit de Vereenigde Staten naar een land dat aanvaller is in een oorlog.
De president kan dezen uitvoer verbieden nadat hij de medewerking heeft verkregen van die vreemde mogendheden welker medewerking hij noodzakelijk acht.
Overtreding van de embargo-wet wordt gestraft met ten hoogste twee jaar gevangenisstraf of $ 10.000 boete.
Het ontwerp is naar den senaat doorgezonden.
(Vor. ber. Wapentransport 207 D.)

C. ZWEMSPORT. — Nederlandsche zwemmers te Hopenhagen. — De uitslagen van de zwemwedstrijden tusschen Denemarken en Nederland luiden als volgt:
200 M. vrije slag dames: 1. Corry Laddé (Nederland) 2 min. 40 sec. (nieuw Europeesch record); 2. Puck Oversloot (Nederland) 2 min. 41.5 sec.
100 M. vrije slag heeren: Onbeslist. De Deen Christensen en de Nederlander Scheffer zwommen beiden den afstand in 1 min. 0.4 sec. De Deen maakte hierbij een nieuw Deensch record.
100 M. rugzwemmen heeren: 1. Scheffer (Nederland) 1 min. 21.2 sec.; 2. John Christensen 1 min. 21.8 sec.
200 M. schoolslag dames: 1. Jenny Kastein (Nederland) 3 min. 10.8 sec. 2. Else Jacobsen (Denemarken) 3 min. 11.1 sec.
100 M. rugzwemmen dames: 1. Puck Oversloot (Nederland) 1 min. 27.3 sec.; 2. Tool Nielsen (Denemarken) 1 min. 28.9 sec.
100 M. schoolslag heeren: 1. Malmstroem (Denemarken) 1 min. 21.3 sec.; 2. Korpershoek (Nederland) 1 min. 22.5 sec.
Schoonspringen dames: 1. T. Klapwijk (Nederland); 2. Inger Kragh (Denemarken).
Schoonspringen heeren: 1. Stotijn (Nederland); 2. Kai Larsen (Denemarken).
3×33⅓ M. wisselslag estafette: 1. Nederland 1 min. 10.7 sec.; 2. Kopenhagen 1 min. 12.3 sec.
De totale uitslag luidt: Nederland 28½ punt; Kopenhagen 22½ punt. (Vorig bericht blz. 534 D.)

19 APRIL 1933.

D. **BELGIE.** — Sancties tegen Duitschland geëischt. — De „Soir" bevat een artikel van de hand van oud-minister Jules Destrée onder den titel „Sancties tegen de barbaarschheid" en gericht tegen het huidige Duitsche regime. De oud-minister spreekt van een Nazikruistocht, welke in principe niet alleen tegen de Joden is gericht, maar tevens tegen den Christelijken godsdienst. Indien men tot de kern van de zaak doordringt dan zal men begrijpen, dat het Joodsche element in het Duitsche fanatisme, hoe tragisch ook van karakter, slechts secondair is. Hetgeen werkelijk op het spel staat, is het gevoel van menschelijkheid, zonder hetwelk geen enkele waarachtige vooruitgang mogelijk is.
Aan den oorlog tegen den godsdienst paart zich de oorlog tegen den geest in den vorm van het verwijderen der aanzienlijkste elementen op het gebied van kunsten en wetenschappen. Vervolgens voert Duitschland den oorlog tegen het recht. Evenals in 1914 heerscht thans weder in Duitschland het regime van het „vodje papier".
Destrée merkt in dit verband op dat Duitschland in zijn strijd tegen de Joden in conflict komt met het Volkenbondspact en artikel 13 van het Verdrag van Versailles, dat betrekking heeft op de bescherming der minderheden. De strijd, die thans is ontbrand, is dus niet alleen de strijd van het Jodendom tegen het Germanendom van Hitler.
De oud-minister is er van overtuigd, dat het internationale Jodendom middelen ten dienste staan zich tegen het Hitler-regime te verzetten en wel in den vorm van economische strijdmiddelen. Maar, vraagt Destrée, waarom kunnen deze niet worden toegepast door den Volkenbond en wel op den dag, waarop men zal bemerken, dat het Duitschland van Hitler, het voorbeeld van het Duitschland van Wilhelm II volgend, heilige verbintenissen heeft geschonden en de handteekening ontkent, die het onder de verdragen heeft gezet, welke de wereldbasis vormen na den grooten oorlog.
Deze dag, besluit Destrée, is niet ver meer verwijderd. (Soir) (V. b. **Duitschl.** Anti-semitisme **776 C.**)

E. NEDERLAND. — De winkelsluitingswet. - Voorloopig geen herziening. — Onlangs heeft het Algemeen Bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond zich met een adres tot den Minister van Economische Zaken en Arbeid gewend, waarin gevraagd werd, of de Minister zoo tijdig gevolg zal geven aan zijn aan het Kamerlid, den heer Mr. J. A. G. M. van Hellenberg Hubar, gedane toezegging, dat nog voor het uiteengaan der Staten-Generaal de zoo noodzakelijke herziening der Winkelsluitingswet zal kunnen tot stand komen. Daarbij werd gewezen op de omstandigheid, dat een wetsontwerp van deze strekking niet voorkwam in de opgave van wetsontwerpen, welke de regeering nog met de thans zittende Kamer denkt te behandelen.
In antwoord op dit d.d. 1 Maart gezonden schrijven heeft de Minister thans medegedeeld, dat hij tengevolge van de politieke crisis aan zijn voornemen inzake indiening van een wetsontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet onverwacht geen uitvoering kan geven. Er blijft dus voorshands voor gevallen, dat de reeds nu te constateeren aanpassing onvoldoende mocht blijken, niet anders over dan de bekende af-

wijkingsmogelijkheid op grond van plaatselijke bijzondere omstandigheden, voegt de Minister hieraan toe. (Vorig bericht blz. 727 C.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Gezagshandhaving. — De minister van Koloniën zegt in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer over de begrooting voor Nederlandsch-Indië, zich te mogen bepalen tot de verklaring dat naar zijn oordeel de Indische regeering over het algemeen in den loop der jaren er in is geslaagd de in de inheemsche samenlevingen tot openbaring en ontwikkeling gekomen geesstesstroomingen, welke door het Oostersche of Aziatische réveil zijn gewekt, in goede banen te leiden.

Aan het z.g. emancipatie-proces, dat sedert den wereldoorlog in verschillende, vaak kunstmatig verscherpte, vormen allerwegen tot uiting is gekomen, kan ongetwijfeld een universeele beteekenis niet worden ontzegd. Algemeene en bijzondere factoren van politieken en economischen aard Iiebben dientengevolge ingrijpende wijziging teweeggebracht in de opvattingen nopens de traditioneele gebondenheid en aanhankelijkheid aan het overheidsgezag.

De Indisclie regeering heeft krachtig stelling genomen tegenover de buitensporigheden, welke van een en ander veelal het gevolg waren.

Intusschen kan niet ontkend worden, dat paraatheid tot gezagshandhaving in de overheidsdiensten, als primaire eisch van bewindvoering, niet steeds op even krachtige wijze door de verantwoordelijke autoriteiten is betracht.

De verschijnselen, welke in de laatste jaren in de Indische maatschappij zich incidenteel hebben geopenbaard, wezen er op, eenerzijds dat ondermijnende invloeden al te vaak nog ongemerkt voortgang konden vinden, anderzijds dat paraatheid tot gezagshandhaving op beslissende oogenblikken somtijds ontbrak.

Tot de hierbedoelde verschijnselen kan, naar de minister meent, de muiterij op ,,De Zeven Provinciën" worden gerekend. Aan dit misdadig feit hebben inderdaad schepelingen zoowel van Europeeschen als van Inlandschen landaard, zich schuldig gemaakt.

De minister onderschrijft het oordeel van de leden, die het dringend noodig achten voor de handhaving van het gezag, dat leger, vloot en politie in goeden staat verkeeren. De minister houdt zich overtuigd, dat deze organen ondanks bezuinigingen alleszins in staat zijn gebleven om orde, rust en veiligheid onder de heterogene bevolking van Indië te verzekeren, ook tegen den demoraliseerenden invloed van revolutionnaire stroomingen van welken aard het zij.

Verlichting van de op de begrooting drukkende lasten der defensie door een billijker verdeeling van de vlootkosten tusschen Indië en het moederland is in voorbereiding.

B. **BELGIE.** — Ned.-Belgische conferentie te Brussel ter opheffing van handelsbelemmeringen. — Eenige maanden geleden heeft Z. M. Koning Albert, ter ijl men bezig was te Lausanne te confereeren, niet geaarzeld een alarmkreet te uiten. Zijn brief aan zijn Eersten minister klonk als bazuingeschal door de wereld, waarbij hij de menschheid wees op den waanzin van een ongebreideld protectionisme, dat de naties in een steeds engeren greep gevangen hield.

Deze woorden werden te Brussel geuit door den Belglschen minister van Staat, den heer Paul Segers, toen hij de openingsrede hield voor de vergadering in het Academiënpaleis, welke georganiseerd was door de studiecommissie voor de verlaging der tolbarrières en de afschaffing van de belemmeringen van liet ruilverkeer. De groote zaal was geheel met belangstellenden gevuld. Op het podium bevonden zich behalve de sprekers, de Belgische oud-premier en minister van Staat G. Theunis, oud-ondersecretaris van Staat bij het presidentschap van den Franschen raad Cl. Gignoux, mr. dr. Josephus Jitta, professor aan de Technische Hoogeschool te Delft. Verder zaten aan het bureau de bestuursleden van de Nederlandsche Kamer van Koophandel C. Springer, L. Rijgersberg, en J. B. Vink, van de Kamer van Koophandel van Brussel, van de Nationale Federatie van de Kamers van Koophandel en Industrie van België.

Onder de leden van het corps diplomatique bevonden zich jhr. O. F. A. hl. van Nispen tot Sevenaer, Nederlands gezant, en de diplomatieke vertegenwoordigers van Duitschland, Japan, Roemenië, Tsjechoslowakije, het Groot-Hertogdom Luxemburg, terwijl de Belgische regeering vertegenwoordigd was door de ministers P. Hymans, H. Carton de Wiart en P. Tschoffen. Verder bevonden zich onder de aanwezigen de heeren Van Langenhove, secretaris-generaal aan het ministerie van Buitenl. Zaken, Suetens, directeur der handelsaccoorden, dr. Nederbragt, directeur van liet departement van Economisclie Zaken bij het Nederlandsche ministerie van Buitenlandsche Zaken, de diverse Nederlandsche consuls uit Nederland en mr. L. J. van der Valk, secr. van de Ned. Pan-Europa-beweging.

Vrijwel de geheele Belgische industrie, ongeveer 380 afgevaardigden, waren vertegenwoordigd.

Aan de rede van Prof. Joseplius Jitta ontleenen wij o.a. het volgende:

In vele opzichten bevindt Nederland zich in dezelfde omstandigheden als België. België en Nederland zijn altijd op elkaar aangewezen geweest. Hun economische organisaties vullen elkaar op vele punten aan. Samen beschikken zij in Europa slechts over een beperkt grondgebied, maar hun koloniën hebben tezamen een omvang, die slechts door het koloniaal bezit van Engeland overtroffen wordt.

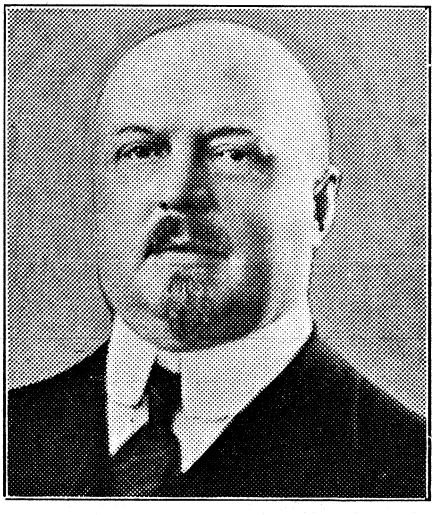
De gemeenschappelijke belangen van deze twee landen treden duidelijk op den voorgrond. Men denke aan de woorden van Sir Walter Layton en Sir Artliur Salter, die spr. ontmoet had en die hem gezegd hadden dat de methoden neergelegd in de verdragen van Oslo en Ouchy de eenige oplossing waren voor het herstel van de wereld.

Verschillende sprekers, waaronder de Belgische oud-premier Minister van Staat Theunis voerden daarna nog het woord.

Tenslotte werd de meening der vergadering in een motie neergelegd, waarbij men besloot om in de districten der Belgische Kamers van Koophandel voortdurend actie te voeren ter bevordering van een beweging voor vermindering der tariefmuren.

(Vor. ber. Handelsverkeer m. Nederl. 392 C.)

C. Z. K. H. PRINS HENDRIK. — Op de gebruikelijke wijze heeft de Paagsche burgerij op 19 April '33 den verjaardag van Z. K. H. Prins Hendrik gevierd. Het

Z. K. H. Prins Hendrik.

Haagsche Comité voor Volksfeesten had een aantal samenkomsten in verschillende kerkgebouwen georganiseerd, waar muziekuitvoeringen werden gegeven.

D. DUITSCHLAND. — Stillhalte. - Gemeenteschulden. — De onderhandelingen inzake de verlenging van de stillhalte-overeenkomst voor de schulden op korten termijn van de Duitsche landen en gemeenten, zijn op 3 Maart afgesloten met de onderteekening van een nieuwe overeenkomst. Bii de onderhandelingen waren vertegenwoordigd crediteuren van root-Brittannië, Holland, Zweden en Zwitserland.

De besprekingen hadden betrekking op RM. 200 millioen. De nieuwe overeenkomst loopt tot 15 Maart 1934. De bijzondere toestand, waarin zich de Duit-

sche openbare lichamen bevinden hebben er toe geleid, dat in het nieuwe stillhalte-jaar met een terugbetaling van slechts 5% zal worden genoegen genomen. Deze zal in twee termijnen geschieden, waarvan de eerste binnenkort en de tweede in October 1933 zal plaats vinden.
De rentevoet is van 6 tot 5% verlaagd. Voorts wordt den crediteuren een afsluitprovisie van een achtste procent per kwartaal vergoed. De overige bepalingen zijn in hoofdzaak gelijk aan de bepalingen vervat in de oude overeenkomst. (Börsen Courier)
(Vorig bericht blz. 696 A.)

A. PONTIFICALE PAASCHMIS. — Groot ceremonieel. - Eerste keer sinds 1870. — Op 16 April heeft Z. H. Paus Pius XI voor het eerst sinds 1870 met groot ceremonieel in de St. Pieter de pontificale Paaschmis opgedragen. Een 60.000 menschen waren in de basiliek aanwezig. Onder hen waren de leden van het corps diplomatique, de Zwitsersche Bondspresident Motta, de Duitsche vice-kanselier en mevr. Von Papen. de Oostenrijksche Bondskanselier Dollfuss, de ex-koning van Griekenland en vele andere autoriteiten. Toen Z. H. in zijn draagstoel de kerk werd binnengedragen, werd hij luide toegejuicht Na de mis besteeg de Paus opnieuw de sedes gestatoria, de stoet van prelaten en andere geestelijken zette zich opnieuw in beweging, en hield halt bij een der altaren, waar de Paus het vertoonen van een reliquie gadesloeg. Vandaar begaf de Paus zich naar zijn vertrekken in het Vaticaan, om echter terstond naar de loggia in de St. Pieter te gaan om „Urbi et Orbi" aan de stad Rome en de geheele wereld, publiek den zegen te schenken, zooals in 1870 voor het laatst was geschied.

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Handel met China. - in- en Uitvoer. — De belangrijkste artikelen, die uit Nederlandsch-Indië naar China zijn uitgevoerd en omgekeerd, worden opgesomd in de volgende tabel.

SOORTEN VAN GOEDEREN.	Waarde in duizenden gouden eenheden. (1 g.e. = omstr. f 1)	
invoer in China:	1932	1931
Suiker	22.122	18.824
Kerosine	10.392	13.651
Stookolie	3.332	5.776
Benzine, naphta enz.	3.692	3.299
Paraffine	1.766	2.809
Steenkool	521	1.133
Alcohol	1.014	710
Melasse	22	643
Smeerolie	298	606
Graan en meel n.e.g.	937	360
Chem. en art. v. d. pharm.	547	328
Hard hout	874	229
Kleurstoffen	130	209
Thee	280	106
Dierlijke producten en kruideniers-waren n.e.g.	85	86
Olie, gom, was, enz. n.e.g.	188	73
Essentieele oliën	75	44
Uitvoer uit China:		
Gele boonen	6.382	1.630
Katoenen garens	1.442	674
Katoenen manufacturen (shirtings en sheetings)	663	454
Erwten en boonen n.e.g.	253	197
Tabak	162	215
Zijde en cocons	512	16
Cement	44	0.5

n.e.g. = niet elders genoemd. (De Locomotief)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Machtigingswet. — De Tweede Kamer heeft op 19 April '33 de landbouw-machtigingswet, beperkt tot de drie producten bloembollen, rundvee en stroocarton, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Duur van de wet tot 1 Januari 1934. (Vorig bericht blz. 763 F.)

D. AUTOMATISCH VALSCHERM. — De „Haagsche Post" deelt het volgende mede:
Gelijk men weet zijn de tegenwoordige parachutes zoodanig ingericht, dat de gebruiker, die er mee uit een vliegtuig springt, een koord in de hand houdt; door aan dit koord te trekken opent de parachute zich dan onmiddellijk. Thans heeft men echter een inrichting geconstrueerd, waarmee dit openen automatisch kan gebeuren. Dit toestel is een soort van wekker, die na een bepaalden, van te voren regelbaren, tijd „afloopt" en daarbij het valscherm opent. Hoewel dit niet van zooveel belang is voor parachutespringers, is het een uitstekend hulpmiddel bij het gebruik van onbemande valschermen, waarmee pakketten uitgeworpen worden. Op deze wijze toch worden geregeld levensmiddelen gebracht naar plaatsen, die door de een of andere oorzaak van de buitenwereld afgesloten zijn. Het bezwaar daarbij is, dat het valscherm, waaraan het pakket bevestigd is, zich dadelijk na het uitwerpen opent, waardoor de wind er vat op krijgt en het dikwijls ver uit den koers drijft. Met de automatische inrichting kan dit vermeden worden. Wanneer men het pakket op b.v. 500 meter hoogte uitwerpt, kan de opener ingesteld worden om op een hoogte van b.v. 100 meter boven den grond het valscherm in werking te stellen, waardoor het pakket met grooter nauwkeurigheid kan worden neergeworpen. (Haagsche Post)

E. ENGELAND. — Britsch-Russisch conflict. - Embargo voor Sovjet-goederen. — De Britsche regeering heeft in aansluiting aan de beraadslagingen met den Privy Council tengevolge van het te Moskou gevelde vonnis, waarbij twee ingenieurs van Vickers tot gevangenisstraffen en drie anderen tot deportatie werden veroordeeld, een door den Koning onderteekende proclamatie inzake het verbod van invoer van Russische goederen uitgevaardigd.
De wet betreffende dit invoerverbod treft een groote verscheidenheid Russische producten, hetgeen practisch neerkomt op een verbod van ongeveer 80% van den totalen invoer uit Rusland in Groot-Brittannië, zooals boter, graan, ruwe katoen, petroleum en timmerhout.
De keuze van embargo op deze producten is daarom gedaan, omdat de uitvoering ervan veel gemakkelijker is dan een totaal invoerverbod. De wet treedt in werking op 26 April '33, omdat de Russische goederen, die thans nog onderweg zijn, als eigendom van de Britsche koopers, ingevoerd moeten kunnen worden.
(Manchester Guardian) (Vor. ber. blz. 777 E.)

20 APRIL 1933

F. VEREENIGDE STATEN. — Goud-embargo weder ingesteld. — President Roosevelt heeft 19 April '33 opnieuw een uitvoerverbod voor goud uit de Ver. Staten afgekondigd.
Deze maatregel heeft, aldus de president, ten doel, de prijzen der binnenlandsche verbruiksartikelen te verbeteren en vormt het begin van een actie voor het verkrijgen van een z.g. gecontroleerd prijsniveau en voor crediet-contrôle ten einde de deflatie tegen te gaan.
De gouverneurs der twaalf federale reserve banken zijn op het ministerie van Financiën bijeengekomen, ter bespreking van plannen inzake de toepassing der onlangs afgekondigde wet, die de federale reserve banken machtigt tot de uitgifte van eenige milliarden aan papieren geld, op onderpand van de bevroren activa, welke berusten bij de bankinstellingen, die bij het federale reserve systeem zijn aangesloten.
De op 19 April door het ministerie van Financiën gebezigde uitdrukking „gecontroleerde inflatie" achtte president Roosevelt misleidend, want de Ver. Staten beoogen geen inflatie in den zin, dat de regeering haar uitgaven met waardeloos papieren geld betaalt, dat speciaal voor dat doel wordt gedrukt. Amerika zal zich integendeel blijven houden aan het beginsel

van een gezonde financieele politiek en een gezonde valuta. Het doel van de huidige Amerikaansche geldpolitiek is, aldus Roosevelt, een stijging der binnenlandsche prijzen tot een redelijk niveau te bereiken. De minister van Financiën Woodin heeft medegedeeld, dat er bepalingen zullen worden gepubliceerd krachtens welke earmarked d.w.z. gereserveerd goud nog zal kunnen worden uitgevoerd. Hij erkende verder dat de Ver. Staten door de instelling van het embargo feitelijk den gouden standaard hebben verlaten, hetgeen niet-officieel reeds eenige maanden geleden was geschied. (Vor. ber. Goud-embargo **762** E.; Gouden standaard **689 C.)**

A. **NEDERLAND.** — Militaire belangenvereenigingen. — Bij resolutie van den minister van Defensie van den 18den April **'33** is vastgesteld een „Reglement, houdende beginselen nopens de werkzaamheid van militaire belangenvereenigingen, toegelaten voor militairen beneden den rang van officier".
Dit reglement is toegezonden aan de besturen der verschillende bonden beroepspersoneel [illegible] en [illegible] ht beneden den rang van officier. [illegible] in de gelegenheid gesteld vóór een bepaalden datum den minister de toelating te verzoeken van hun organisatie als militaire belangenvereeniging, onder overlegging van een exemplaar van de statuten, welke met de in het reglement neergelegde beginselen ten volle rekening moeten houden.
In afwachting hiervan wordt er op gerekend, dat de betrokken bonden zich bij hun arbeid zooveel mogelijk naar de in het reglement omschreven beginselen zullen gedragen. (Vorig bericht blz. **676** F.)

B. NEDERLAND, — Centraal Normalisatie Bureau, — Een dezer dagen is door ir. S. H. Stoffel, voorzitter van den raad van bestuur der hoofdcommissie voor de Normalisatie in Nederland geinstalleerd een door deze ingestelde commissie voor de normalisatie van gereedschap. Haar ontstaan is een gevolg van het in behandeling nemen van hetzelfde onderwerp door de International Federation of the National Standardizing Associations (I.S.A.), waarvan de nationale normalisatielichamen van **13** landen, o.a. die van Nederland. deel uitmaken. De taak van de commissie is in hoofdzaak de nationale meening te bepalen ten aanzien van die punten, die bij de I.S.A. in bespreking zullen komen, en waarvan de voorbereiding berust bij de Association Française de Normalisation, als secretariaat.
In de vergadering, die op de installatie volgde, werd besloten voorshands de volgende onderwerpen in studie te nemen: de hoofdafmetingen van de verschillende soorten van spiraalboren, de bevestiging van gereedschap door middel van conus en vierkant, de benamingen van beitels en de afmetingen van beitelstaal. Deze normalisatie beoogt vooral beperking te brengen in de groote verscheidenheid, die op dit gebied heerscht.
Voorzitter der commissie is prof. ir. P. Landberg te Delft. Het secretariaat berust bij het Centraal Normalisatie Bureau, Koningskade **23,** 's-Gravenhage.

C. NEDERLAND. — Prof. **dr.** L. v. **Itallie** bedankt voor **Duitsche vereenigingen.** — Prof. dr. L. van Italie te Leiden meldt, dat hij het eere-lidmaatschap heeft neergelegd van de Deutsche Apotheker Verein en van de Deutsche Pharmazeutische Gesellschaft, met de volgende motiveering: „De een beschaafd volk onwaardige achteruitzetting der Joodsche Duitschers, hun verwijdering uit openbare ambten en de verwoesting van hun bestaan in de vrije academische beroepen, nopen mij niet langer waarde te hechten aan het eere-lidmaatschap van uw vereeniging."
(Vorig ber, **Duitschland's** anti-semitisme **778** D.)

D. NEDERLAND. — Arbitrageverdrag met Japan. — Op **19** April **'33** is te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Japan een verdrag onderteekend tot beslechting van geschillen door conciliatie, rechtspraak en arbitrage, over welk verdrag de laatste maanden onderhandelingen zijn gevoerd, nadat reeds eenige jaren geleden over de sluiting van zoodanig verdrag in gedachtenwisseling is getreden.
Het verdrag, dat het eenige is van zoo algemeene strekking, tot nu toe door Japan gesloten, is een nieuwe bevestiging van de eeuwenoude vriendschappelijke betrekkingen tusschen de beide landen.
De regeling voorziet de instelling eener permanente conciliatie-commissie, samengesteld en functioneerende op dezelfde wijze als dergelijke commissies bij reeds vele door Nederland gesloten verdragen zijn ingesteld. Voor alle rechtsgeschillen is daarenboven, al naar partijen overeenkomen, hetzij het Permanente Hof van Internationale Justitie, hetzij een arbitrale rechtbank, en bij niet-overeenstemming genoemd Hof bevoegd. Geschillen worden door een in elk bijzonder geval door partijen te sluiten compromis aan een dezer instanties onderworpen. Het verdrag wijkt in dit opzicht af van de meeste, door Nederland in de laatste jaren gesloten verdragen. welke bij gebreke van overeenstemming tusschen partijen, het rechtstreeks brengen van een geschil voor het Hof door een der partijen mogelijk maakte. Het vertoont in dit opzicht meer gelijkenis met de oudere verdragen en met het in **1930** tusschen Nederland en de Ver. Staten van Amerika gesloten verdrag.
Daar de Japansche regeering bedacht wenscht te zijn op de mogelijkheid, dat het uittreden van Japan uit den Volkenbond verandering zou ten gevolge kunnen hebben met betrekking tot de rechtspositie van Japan tegenover het Permanente Hof van Intern. Justitie, is in een bij het verdrag gevoegd protocol voor dat geval een nader gemeenschappelijk overleg voorzien over de vraag, of er reden zou kunnen bestaan, om zekere bepalingen van het verdrag, die op het Permanente Hof betrekking hebben, te wijzigen.
(Vorig bericht blz. **775** I.)

E. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Begrootingen van Suriname en Curaçao goedgekeurd. — De Eerste Kamer heeft op **19** April **'33** de begrootingen van Suriname en Curaçao voor **1933** zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. (Vor. **ber. Begrooting 767 G.)**

F. BATAVIA. — **Ir.** E. A. Voorneman tot burgemeester benoemd. — Tot burgemeester van Batavia is benoemd de heer ir. E. A. Voorneman, thans burgemeester van Malang.
Ir. Voorneman is veertig jaar oud. Hij is in Indië — te Bindjei op Sumatra — geboren. Hij was ingenieur bij den Indischen Dienst van Waterkracht en Electriciteit en bij de Provinciale Werken van West-Java. In **1928** werd hij burgemeester van Magelang en een jaar later van Malang.
Ir. Voorneman volgt mr. Meyroos op, die sinds **1920** burgemeester van Batavia was. (V. b. 650 **E.)**

G. DENEMARKEN. — Minister-president Stauning over de grenskwestie tusschen Denemarken **en** Duitschland. — De Deensche minister-president Stauning deelt over de kwestie van de grens tusschen Denemarken en Duitschland het volgende mede:
De Zuidgrens van Denemarken is door een door het Vredesverdrag van Versailles bepaalde beslissing vastgesteld. Van het eerste oogenblik af heeft het Deensche volk zich op het standpunt van het zelfbestemmingsrecht geplaatst. In Denemarken bestond slechts de wensch, het naar geest en taal Deensche gedeelte van Zuid-Jutland, terug te krijgen. Stauning geloofde niet, dat de verantwoordelijke regeering in Duitschland eraan zou denken tegenover Denemarken geweld te gebruiken om de door de verantwoordelijke autoriteiten en den Duitschen Rijksdag erkende verhoudingen te wijzigen. Denemarken wilde tegenover Duitschland een eerlijke en lcyale houding aannemen. Het is ervan overtuigd, dat de verantwoordelijke personen in Duitschland ten opzichte van Denemarken een zelfde lijn sullen volgen. De in **1920** tusschen

Duitschland en Denemarken vastgestelde grens is de juiste. Zoowel met het oog op het vredesverdrag als op de volksstemming moet zij blijven bestaan.
(Politiken)

21 APRIL 1933

A. MR. **PIETER** JELLES TROELSTRA. — Gedenksteen te Stiens. — Op 20 April '33 is te Stiens, het plaatsje, waar Pieter Jelles Troelstra zijn eerste verzen heeft gemaakt en voorgedragen in de schuur van Ulke Terpstra, een gedenksteen voor dezen Frieschen dichter onthuld. Na de onthulling werd het Friesche volkslied aangeheven, waarna de heer Winkelman uit Amsterdam memoreerde welk een groot deel wijlen mr. Troelstra in de Friesche beweging als dichter en schrijver heeft gehad. Vervolgens verwijderde een oude vriend van mr. Troelstra, de heer B. Algra, het kleed van den steen, waarop de burgemeester der gemeente den steen namens het bestuur overnam.

Mr. P. J. Troelstra

B. DUITSCHLAND. — 10.000 arrestanten in **Pruisen.** — De rijkscommissaris voor het Pruisische ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft in een circulaire den politie-autoriteiten opdracht gegeven opgave te doen van het aantal arrestanten, die zich op 31 Maart '33 in handen der politie bevonden.
Van bevoegde zijde wordt medegedeeld, dat in Pruisen volgens de tot dusver ontvangen rapporten ca. 10.000 personen in arrest zijn gesteld.

C. VEREENIGDE **STATEN.** — **Dertig-urige werkweek.** — Het wetsontwerp inzake de dertig-urige werkweek, dat door den Amerikaanschen Senaat in behandeling is genomen, is op 18 April '33 met 52 tegen 32 stemmen verworpen. (V. b. blz. 766 G.)

D. **FRANKRIJK.** — Troepenverplaatsingen in den Elzas. — Naar aanleiding van een beschouwing over de gevolgen van het nationaal-socialisme in Duitschland voor de Fransche grensgebieden, schrijft de „Paris Midi", dat de Fransche legerleiding reeds voorzorgsmaatregelen heeft getroffen om eventueele domheden van nationaal-socialistische benden in het gebied van den Elzas te voorkomen. Eenige troepenverschuivingen hebben plaats gevonden, niet in de eerste plaats met het oog op de jongste incidenten, doch niettemin in verband met de ontwikkeling van den toestand in Duitschland. (Paris Midi)
(Vorig bericht blz. 757 B.)

E. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - Prof. dr. James Franck. — De Joodsche hoogleeraar prof. dr. James Franck, die in 1925 tezamen met prof. Gustav Herz den Nobelprijs voor natuurkunde heeft gekregen, heeft om zijn ontslag als hoogleeraar aan de universiteit van Göttingen verzocht.
In een brief aan den rector der universiteit heeft hij verklaard, dat hij geen gebruik wenscht te maken van de gunst aan Joodsche frontstrijders verleend, om in functie te blijven. De houding der rijksregeering jegens de Joden heeft hem tot dit besluit genoopt. Dr. Franck is van plan om, indien het hem niet onmogelijk wordt gemaakt, in Duitschland te blijven arbeiden. (V. b. blz. 781 C.)

F. LIECHTENSTEIN. — Wijzigfng in de bepalingen tot het verkrijgen van burgerrecht. — De regeering van het Vorstendom Liechtenstein heeft een wijziging aangekondigd in de bepalingen voor het verkrijgen van het burgerrecht voor Liechtenstein, daar gebleken is, dat verschillende personen den laatsten tijd het staatsburgerschap van Liechtenstein om twijfelachtige beweegredenen hebben aangevraagd en verkregen. Zoolang de nieuwe wet nog niet in werking getreden is, zal de regeering geen goedkeuring hechten aan vergunningen voor staatsburgerschap, welke door gemeenten in Liechtenstein worden verleend, zoodat tot nader order het verkrijgen van het staatsburgerschap van Liechtenstein is uitgesloten.
Sedert 1920 zijn 120 vreemdelingen Liechtensteinsch staatsburger geworden, waarvan ongeveer 25 procent Rijksduitschers en 25 procent buitenlandsche Duitschers.

G. ENGELAND. — De handel met **Rusland.** — Met betrekking tot het embargo op Russische goederen wordt medegedeeld, dat de invoer van Russische goederen in Engeland verleden jaar iets minder dan £ 20 millioen heeft bedragen, d. i. meer dan 30% van den geheelen Russischen uitvoer. De Britsche uitvoer naar Rusland heeft ongeveer £ 10½ millioen bedragen. De cijfers zijn gedetailleerd voor de belangrijkste artikelen als volgt: Petroleum £ 2.200.000, ruwe katoen £ 390.000, boter £ 1.235.000, tarwe £ 1.605.000 en hout £ 5.853.000. (Vorig ber. blz. 252 G.)

H. NEDERLAND. — Werkloosheid vermindert. — Blijkens de gegevens van het departement van Binnenlandsche Zaken inzake de werkloozenzorg, neemt het aantal geheel en gedeeltelijk werklooze arbeiders gedurende de laatste maanden af. Het aantal ingeschreven geheel werkloozen bij de organen der Arbeidsbemiddeling was in 1933 op 28 Januari 402.978; 25 Februari 382.950; 25 Maart 343.371. (Vor. ber. Werkloosheid 760 A.; Nederland: Werkloosh. 691 A.)

I. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - Regeling van het notariaat. — De Rijkscommissaris voor het Pruisische ministerie van Justitie, dr. Kerrl, deelt in een circulaire aan de presidenten der Landsgerechten mede, dat getracht zal worden Joodsche notarissen zoo spoedig mogelijk door niet-Joodsche notarissen te vervangen. (Vorig ber. blz. 782 E.)

K. VEREENIGDE STATEN. — **Inflatie.** — Senator Thomas (Oklahoma) heeft na de conferentie der economische en financieele deskundigen in het Witte Huis een wetsvoorstel ingediend, waarbij president Roosevelt wordt gemachtigd:
1e. $ 100 millioen aan zilver tegen een prijs van niet hooger dan $ 0.50 per ounce van eenigen vreemden staat, welken ook, te aanvaarden als betaling van schuld;
2e. een nieuwe waarde voor den gouden dollar vast te stellen, hetzij op eigen initiatief of in overeenstemming met andere staten;
3e. over te gaan tot uitgifte van biljetten van $ 1.
Dit ontwerp zal als amendement aan de Farm Bill worden toegevoegd.
Verder wordt medegedeeld: Het amendement van Thomas dat de monetaire voorstellen van president Roosevelt inhoudt, is bij het Huis van Afgevaardigden

ingediend, in den vorm van een afzonderlijk wetsontwerp.
President Roosevelt heeft instructies gegeven, dat de inflatievoorstellen van Thomas op snelle wijze zullen worden aangenomen. Indien noodzakelijk, zullen de debatten worden verkort, om zoodoende obstructie van de Republikeinen te ontgaan.
De Senaat heeft het amendement op het wetsontwerp tot hulpverleening aan de farmers, welk amendement een inflationistische strekking heeft, goedgekeurd.

22 APRIL 1933

A. NEDERLAND. — Moeilijkheden met den Amerik. dollar. - Positie van Nederlandsche beleggers. — „De Telegraaf" deelt mede:
Naar aanleiding van de moeilijkheden welke thans met den dollar bestaan, heeft het Corr. Bur. in welingelichte kringen geïnformeerd naar de gevolgen welke voor den Nederlandschen belegger eruit zouden kunnen voortvloeien, indien de dollar eventueel van het goud af zou gaan.
Uit een en ander blijkt, dat de positie van de houders van Dollarleeningen voor zoover in Nederland en Indië aanwezig, menschelijkerwijs gesproken, veilig is gesteld.
Wat het belang van den Nederlandschen belegger bij dollarleeningen betreft, moge opgemerkt worden, dat het totaal der uitgegeven Indische dollarleeningen 150 millioen dollar beloopt, waarvan op het oogenblik nog ongeveer 128 millioen dollar uitstaat. Deze leeningen zijn alleen in Amerika uitgegeven en de inschrijvingen zijn ook alleen daar te lande geopend. Een groote hoeveelheid is echter naar ons land gekomen; de juiste grootte van dit bedrag is evenwel niet met zekerheid te zeggen.
Zooals bekend is, bevatten de Indische Dollarleeningen de goudclausule. Het eenige betaalkantoor dezer leeningen was echter in New York, zoodat bij een eventueel embargo de Nederlandsche obligatiehouder niet in de gelegenheid zou zijn zijn goudwaarde te ontvangen. In verband daarmede is in October 1932 door den minister van Koloniën de regeling getroffen, welke in een destijds uitgegeven communiqué van de Vereeniging voor den Effectenhandel bekend werd gemaakt. Krachtens deze regeling zullen de houders van obligatiën der Nederl.-Indische dollarleeningen in de gelegenheid worden gesteld hun coupons op nader te bepalen dagen vóór den datum, waarop de rentebewijzen ingevolge de leeningsvoorwaarden te New York betaalbaar zijn, tegen reçu in te leveren bij een nader aan te wijzen inleveringskantoor in Nederland.
De betaling van de coupons zal alsdan op den vervaldatum geschieden, en wel met een door den minister van Koloniën telkenmale vast te stellen bedrag, overeenkomende met de tegenwaarde in guldens van het nominale bedrag dier coupons, omgerekend met inachtneming van het dan geldend theoretisch goud-uitvoerpiint van Noord-Amerika, verminderd met de kosten. Deze regeling geldt ook voor de uitgelote obligatiën der leeningen 1922 B en C, 1923 C en 1921 D. Voor uitgelote schuldbewijzen der leening 1922 A was het in verband met het leeningscontract niet mogelijk deze regeling van toepassing te doen zijn.
Ten vervolge op deze mededeeling lieeft op 23 Maart j.l. de minister van Koloniën bekend gemaakt, dat voor de coupon per 1 Mei 1933 van de 5½% Ned.-Indische Dollarleening 1923 C de gelegenheid tot verzilvering werd opengesteld. De coupons moesten daartoe vooraf op 19 April bij de Nederlandsche Handel Mij. te Amsterdam worden ingeleverd. De uitbetaling zal per 1 Mei ten kantore dier Bank plaats hebben, waarbij de Dollar berekend wordt tegen den koers van f 2,46½.
Op het departement van Koloniën deelde men mede, toen heden geïnformeerd werd naar het resultaat van deze regeling, dat meer dan 75% van het betrokken bedrag door Nederland en Indië is ingeleverd. (De Telegraaf)

(Zie Ned.-Indië: **Dollarleeningen** blz. **595 A.**)

B. NEDERLAND. — Hulp aan Joodsche studeerenden en afgestudeerden uit Duitschland. — Men meldt ons:
De in Duitschland ten opzichte van de Joden genomen maatregelen hebben vooral ook de studeerenden en academisch gevormden onder hen zwaar getroffen. Duizenden artsen, advocaten, functionarissen bij de rechterlijke macht, academische en andere docenten, onder wie velen, die hun beteekenis voor de wetenschap reeds hebben bewezen, zijn plotseling uit hun beroep gestooten en van hun bestaan beroofd. Reeds op grond van de feitelijke verhoudingen is het in den regel voor Joodsche intellectueelen niet meer mogelijk in Duitschland de studie aan univeristeit of hoogeschool aan te vangen of de reeds ondernomen studie ten einde te brengen. Onder deze omstandigheden zijn reeds zeer velen naar het buitenland uitgeweken, ten einde daar de studie voort te zetten of aan te vullen en langs dien weg de bevoegdheden te verwerven die kunnen leiden tot uitoefening van hun beroep op grond van de universitaire opleiding in het betreffende land.
Een sterke vermeerdering van het aantal studeerenden heeft intusschen gevolgen, die onder het oog moeten worden gezien. Reeds thans baart de toekomst van de studeerenden in ons land groote zorgen. Daarom dient uiteraard te worden voorkomen, dat de moeilijkheden voor dezen in den strijd om het bestaan onder den invloed van de gebeurtenissen in Duitschland nog zouden worden vergroot.
Een comité van hoogleeraren, verbonden aan Nederlandsche universiteiten en hoogescholen, heeft zich gevormd ten einde nochtans alles in het werk te stellen wat, met inachtneming van de belangen van de overeenkomstige groepen der eigen bevolking, kan worden gedaan om den nood der Joodsche intellectueelen uit Duitschland, voor zoover zij een universitaire opleiding hebben ontvangen of wenschen te ontvangen, te verlichten. Me: het oog hierop zal te Amsterdam een bureau worden gevestigd, dat, zoo mogelijk in samenwerking met gelijksoortige instellingen in andere landen, den uitgewekenen inlichtingen zal verschaffen omtrent de studie-mogelijkheden en vooruitzichten voor academisch opgeleiden om zich buiten Nederland te vestigen enz. Tegelijkertijd zal het Bureau nuttig werk kunnen doen indien het wijst op de consequenties, die voor velen aan een emigratie uit Duitschland, zelfs onder de gegeven omstandigheden, zijn verbonden. Tenslotte beoogt het comité den uitgewekenen, voor zooverre zij beoefenaren zijn van wetenschappelijke beroepen, tijdens hun verblijf hier ?e lande de gelegenheid te openen, met elkander in contact te komen en zich aan hun vakstudie te wijden.
Het comité is samengesteld uit de heeren: prof. dr. W. J. Aalders te Groningen; prof. dr. C. U. Ariëns Kapper, prof. dr. H. Burger, prof. dr. J. Clay te Amsterdam; prof. dr. M. J. H. Cobbenliagen te Tilburg; prof. dr. D. Cohen te Amsterdam; prof. dr. J. A. Cramer te Utrecht; prof. dr. J. v. Dam, prof. mr. P. A. Diepenhorst te Amsterdam; prof. dr. B. G. Esclier te Leiden; prof. dr. ir. C. Feldmann te Delft; prof. dr. H. Frijda en prof. K. R. Gallas te Amsterdam; prof. dr. L. E. Goester te Leiden; prof. dr. M. de Maas en prof. ir. J. Haringhuizen te Delft; prof. dr. A. H. de Hartog te Amsterdam; prof. j. van der Hoeve te Leiden; prof. dr. F. M. jaeger te Groningen; prof. mr. Ph. Kleintjes te Amsterdam; prof. dr. G. W. Kernkamp te Utrecht; prof. dr. Cornelia C. de Lange te Amsterdam; prof. dr. Th. M. van Leeuwen te Utrecht; prof. Th. Limperg te Amsterdam; prof. dr. ir. J. A. A. Mekel te Delft; prof. mr. E. M. Meyers te Leiden; prof. dr. G. Minderhoud te Wageningen; prof. dr. L. S. Ornstein te Utrecht; prof. dr. D. Plooy te Amsterdam; prof. mr. dr. Leo Polak en prof. dr. L. Polak Daniëis te Groningen; prof. dr. N. J. Polak te Rotterdam; prof. dr. H. J. Pos te Amsterdam; prof. mr. dr. C. W. van der Pot te Groningen; prof. mr. dr. Ch. Raaymakers S. J. te Nijmegen; prof. dr. C. Snouck Hungronje te Leiden; prof. A. M. Sprenger en prof. dr. M. J. van Uven te Wageningen; prof. mr. C. W. de Vries en prof. mr. F. de Vries te Rotterdam en prof. P. van den Wielen te Amsterdam.
Als voorzitter van het comité is aangewezen prof. P. van der Wielen, als secretaris prof. dr. H. Frijda te Amsterdam.

(**Duitschland's** anti-semitisme blz. **782 I.**)

C. **RUSLAND. — Engelsch-Russisch conflict. Rusland verbreekt handelsbetrekkingen met Engeland.** Het volkscommissariaat voor den buitenlandschen handel te Moskou heeft besloten, de handelsbetrekkingen met Engeland te verbreken. De buitenlandsche handelsorganisaties mogen in Engeland geen bestellingen meer doen, Russische onderdanen mogen geen Engelsche schepen meer bevrachten. Voor het Engelsch transitoverkeer wordt Sovjet-Rusland gesloten. Deze maatregelen blijven van kracht, zoolang Engeland het embargo op Russische goederen handhaaft.

(Vorig **bericht** blz. **780** E.)

23 APRIL 1933

A. NEDERLAND. — Statistiek der Godsdiensten (in procenten). —

	Rotterdam				's-Gravenhage				Utrecht				Groningen			
	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930
Nederd. Herv.	56.88	52.39	48.31	39.14	54.24	42.65	39.27	32.98	51.30	47.05	42.96	34.94	59.81	46.12	43.59	32.86
Geref. en Christ. Geref.	6.23	6.57	8.47	8.56	3.80	6.79	6.14	6.91	5.43	6.34	5.60	6.28	7.85	12.69	11.63	13.16
R.-Katholiek	26.70	25.28	24.71	23.00	30.65	29.75	28.43	28.20	35.35	34.83	35.18	35.20	12.74	11.73	10.11	9.64
Israëlitisch	2.78	2.41	1.89	1.78	2.65	2.37	2.57	2.34	0.82	0.73	0.73	0.71	3.96	3.62	2.59	2.23
Geen Godsd.	2.22	6.61	10.26	22.40	2.73	10.12	15.83	23.30	0.99	3.65	8.08	16.41	7.83	16.95	23.20	35.80
Andere Godsd. en onbekend	5.19	6.72	6.36	5.12	5.92	8.31	7.76	6.27	6.11	7.40	7.45	6.46	7.81	8.85	8.86	6.26
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

	Eindhoven				Maastricht				Heerlen				's-Hertogenbosch			
	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930
Nederd. Herv.	2.95	3.16	5.52	11.13	2.04	1.78	2.45	2.33	1.09	3.16	13.37	0.90	7.01	5.97	5.86	5.00
Geref. en Christ. Geref.	0.06	0.28	0.90	3.00	0.02	0.11	0.21	0.36	0.06	0.39	2.07	1.69	1.09	1.49	1.22	1.08
R.-Katholiek	91.83	90.84	90.84	78.16	96.27	96.54	95.49	94.89	97.50	90.78	75.84	87.12	89.89	89.95	90.78	91.31
Israëlitisch	4.67	4.07	0.66	0.44	1.09	0.83	0.55	0.40	0.81	0.37	0.15	0.17	1.04	1.25	0.94	0.92
Geen Godsd.	0.21	0.70	1.37	5.20	0.08	0.21	0.69	1.36	—	0.59	2.83	4.14	0.23	0.61	0.63	1.16
Andere Godsd. en onbekend	0.28	0.92	0.71	2.07	0.50	0.52	0.60	0.66	0.54	4.71	5.74	5.98	0.74	0.73	0.55	0.53
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

B. AMSTERDAM. — Statistiek der Godsdiensten. —

	31 Dec. 1920.		31 Dec. 1930.	
Ned. Herv.	201.514	29.5%	160.913	21.2%
R.-Katholiek	155.330	22.7%	166.526	22.0%
Ned. Israël.	63.699	9.3%	60.976	8.0%
Ev.-Luth.	33.535	4.9%	24.941	3.370
Geref. Kerk	34.997	5.1%	30.266	4.0%
H. Ev.-Luth.	10.868	1.6%	8.024	1.1%
Doopsgezind	10.528	1.5%	9.054	1.2%
Port.-Israël.	5.059	0.8%	4.547	0.6%
Remonstr.	4.572	0.7%	4.004	0.5%
Chr.-Geref.	3.538	0.5%	2.911	0.4%
W.-Herv.	2.853	0.4%	1.865	0.2%
O.-B. Clerezy	679	0.170	621	0.1%
Overige gez.	10.398	1.6%	18,735	2.5%
Geen kerk	145.590	21.2%	263.991	34.9%
Onbekend	6	0.0%	12	0.0%
Totaal	683.166	100 %	757.386	100 %

(centraal Bureau voor de Statistiek)

C. **MANDSJOEKWO.** — Russisch conflict. - Ultimatum aan Rusland. — De verhouding tusschen de Russische en de Mandsjoerijsche regeeringen tengevolge van het in beslag nemen door Sovjet-Rusland van een deel van het rollend materiaal van den Chineeschen Oosterspoorweg, waarvan Mandsjoekwo het beschuldigt, is verscherpt. De Mandsjoerijsche regeering eischt, naar uit Charbin gemeld wordt, thans categorisch dat de locomotieven en goederenwagens, die over de Russische grens zijn gebracht, uiterlijk 10 Mei zullen zijn teruggegeven. Anders zal Mandsjoekwo de Oostgrens van Mandsjoerije geheel voor Sovjet-Rusland sluiten.
(De regeering van Mandsjoekwo heeft intusschen te Progranitsnjaja reeds Sovjetgoederen in beslag doen nemen, die uit Wladiwostok via den Oosterspoorweg naar Sovjet-Rusland zouden worden gezonden.)
(Vorig bericht blz. 777 F.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij. - Commandant van de „Java" van het commandement ontheven. — De „Java-Bode" meldt, dat de kapitein-terzee T. J. A. J. Bruinsma, commandant van de „Java", die eerst sedert October 1932 in Ned.-Indië is, van het commandement is ontheven in verband met slap optreden tijdens de dienstweigering aan boord van zijn schip. (Java-Bode) (Muiterij: Schorsing 710 D.)

E. **DUITSCHLAND.** — Anti-semitisme. - intern. petitie aan Duitsche regeering. — In den loop van de eerstkomende weken zal een internationale petitie over de positie van de Joden in Duitschland aan de Duitsche regeering worden gezonden. Deze petitie zal onderschreven worden door boycotorganisaties in Amerika, Frankrijk, Polen, Nederland en Groot-Brittannië.
Kapitein Webber, het hoofd van de boycotorganisatie in Engeland, heeft gezegd: „Wij vragen Hitler om de zaak ernstig te overwegen; aan de Duitsche regeering wordt een bepaalde termijn toegestaan om te antwoorden; mocht dit antwoord in het geheel niet gegeven worden of ongunstig uitvallen, dan zal de boycot zoo verscherpt worden dat dit naar wij hopen, een economischen toestand in Duitschland teweeg zal brengen die zijn terugslag zal hebben op Hitler en zijn regeering." (Duitschl. Anti-semitisme 783 B.)

F. **HOCKEY.** — Nederland — Frankrijk 5—0. — De op 23 April '33 op Houtrust gespeelde hockey-landenwedstrijd Nederland — Frankrijk eindigde met een 5—0 overwinning onzer landgenooten, die bij de rust reeds een 3—0 voorsprong veroverd hadden.
(Vorig bericht blz. 344 B.)

G. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — Japansche opmarsch gestaakt. — De Japansche regeering heeft haar troepen in Noord-China bevel gegeven, de militaire operaties ten Zuiden van den Grooten Muur te staken, daar zij van meening is, dat geen acuut gevaar meer aan de grenzen van Jehol bestaat. De Chineesche troepen zijn over zulk een grooten afstand teruggeworpen, dat hun geschut den Grooten Muur niet meer kan bereiken.
Volgens den Japanschen generaal Moeto zouden Peking en Tientsin bezet worden. (Vor. ber. 777 H.)

H. PRUISEN. — Nieuw ministerie. — Officieel wordt medegedeeld: Nadat de Rijkskanselier op 11 April '33 den commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Buitenlandsche Zaken, rijksminister Hermann Göring had benoemd tot Pruisisch minister-president, is thans het volgende ministerie samengesteld:
Pruisisch premier: Hermann Göring, tegelijkertijd minister van Binnenlandsche Zaken:
Financiën: De commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Financiën, Popitz;
Justitie: De commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Justitie, Kerrl;
zoomede den Commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Onderwijs, Eeredienst en

Volksopvoeding, Rust, tot minister voor Wetenschap, Kunst en Volksopvoeding.
Betreffende de bezetting der Pruisische ministeries voor Economische Zaken en Arbeid, Landbouw, Domeinen en Bosschen worden nog onderhandelingen gevoerd tusschen minister-president Göring en rijksminister dr. Hugenberg. (Vor. ber. blz. **771** H.)

A. NEDERLAND. — Demonstratief congres van **h**r**.V.V.** en S.D.A.P. — In den Dierentuin te 's-Gravenhage is onder auspiciën van N.V.V. en S.D.A.P. op *22* April '**33** een demonstratief congres gehouden als protest tegen het optreden van den minister van Defensie ter zake het verbod van lidmaatschap van bepaalde organisaties, het verbod tegen de bladen van de Arbeiderspers en als protest tegen de plannen der regeering tot wijziging van het Rijksambtenarenreglement.
Aan de aangenomen resolutie ontleenen wij o.a., dat het congres het verbod aan gezinsleden van militairen, om lid van bepaalde organisaties te zijn, een ergerlijke aantasting van de Nederlandsche staatsburgers acht. (Vorig bericht blz. **676** F.)

B. CANADA. — Gouden standaard opgeheven. — De Canadeesche minister van Financiën, Rhodes, heeft bekend gemaakt, dat Canada bankbiljetten niet meer voor goud zal inwisselen. Deze maatregel wordt onmiddellijk van kracht, zoodat Canada dus officieel den gouden standaard heeft laten varen.

C. MOGENDHEDENCONFERENTIE TE WASHINGTON. — Het voorloopige **resultaat** van **MacDonald's besprekingen** met president Roosevelt. — Het voorloopige resultaat van de besprekingen van MacDonald, die zich te Washington bevindt, met president Roosevelt, wordt door den correspondent te Washington van de ,,Times" als volgt samengesteld:
1. Het door president Roosevelt gegeven algemeen overzicht van den toestand heeft bij de Engelsche delegatie de opvatting bevestigd, dat een breede basis voor overeenstemming in principe bestaat.
2. Buiten dit kader van een principieele overeenstemming liggen de kwesties der herzienina van de douanetarieven — in het bijzonder in verband met de overeenkomst van Ottawa — de stabilisatie der valuta en de oorlogsschulden.
3. President Roosevelt heeft klaarblijkelijk nog geen vaste lijn voor zijn valuta-politiek.
4. De kwestie der oorlogsschulden is nog niet besproken.
5. De ontwapening zal tijdens de besprekingen een belangrijke rol spelen.
6. President Roosevelt en zijn adviseurs zijn ervan overtuigd, dat het spoedig bijeenkomen der Economische Wereldconferentie, omstreeks tusschen 10 en *20* Juni 1933, noodzakelijk is.
7. President Roosevelt en MacDonald hebben besloten dat de deskundig-en, van Engelsche zijde Sir Frederick Leith Ross en van Amerikaansche zijde Overton, na het vertrek van MacDonald te Washington zullen blijven om hun werkzaamheden voort te zetten.
Volgens de ,,Daily Telegraph" heeft MacDonald zich stilzwijgend ermee accoord verklaard, dat de schuldenkwestie ondergeschikt zal worden gemaakt aan het tarieven- en valuta-vraagstuk, en dat de economische toestand in zijn geheel zal worden bekeken alvorens men tot de behandeling van onderdeelen ervan overgaat. (Vorig bericht **blz. 774 I.)**

D. **ENGELAND.** — Britsch-Russisch conflict. - **Sovjet-handelsattaché** verlaat Londen. — De leider van de Sovjet-handelsdelegatie, Ozersky, en zijn twee assistenten, Michael Charigonof en Sergej Dessonof, hebben, naar ,,United Press" van de Sovjet-ambassade te Londen verneemt, uit Moskou opdracht gekregen naar Moskou terug te keeren. Zij vertrekken op 24 April. Deze terugroeping, welke verband zou houden met het embargo op Russische goederen, geschiedt naar verluidt ,,ter consultatie". (Vor. ber. **783** C.)

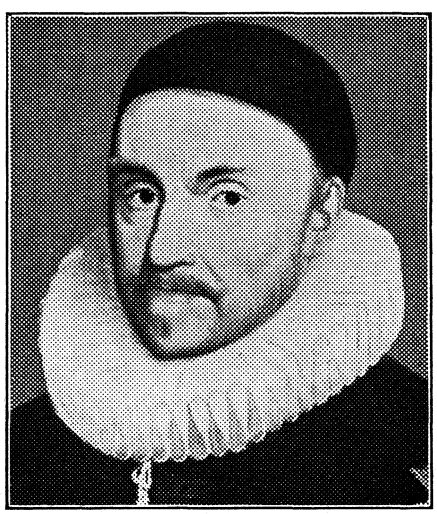
E. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerkenbond. — Van bevoegde kerkelijke zijde heeft het Wolff-bureau de volgende mededeeling ontvangen: ,,Het oogenblik vordert, zonder uitstel een herziening van de inrichting van het Duitsche Protestantisme tot stand te brengen. Het doel van die herziening is een Duitsch Evangelische kerkenbond, die opgericht is op den grondslag en met handhaving van de belijdenis.
Uit levenskrachtige landskerken gegroeid, moet de kerkenbond alle volmachten bezitten, welke hij voor de verzorging van het geheele Duitsche evangelisch-kerkelijke leven en van de betrekking tot volk en staat in het binnen- en buitenland noodig heeft.
Hiertoe heeft de president van den Duitsch Evangelischen kerkenbond, dr. Kapler, zich de hulp van een vooraanstaand Luthersch theoloog, n.l. bisschop Mahrarens, uit Hannover, en van een bekend gereformeerd theoloog, dr. D. Hesse, uit Elberfeld, verzekerd. In samenwerking met hen en met nog te benoemen leidende kerkelijke figuren zal ten spoedigste een nieuwe grondwet van het Duitsche protestantisme worden samengesteld.

F. **PRINS WILLEM** VAN ORANJE. - Nationale hulde. — Op 24 April '**33,** den dag, dat voor vier eeuwen Prins Willem van Oranje werd geboren, is te Amsterdam een herdenking gehouden, in tegenwoordigheid der Koninklijke Familie. De dag werd ingeluid met koraalmuziek op het platform van de Nieuwe Kerk, terwijl mede bazuinen schalden van de peristyle van den Stadsschouwburg en van den trans van den Westertoren. In de morgenuren hebben ongeveer 14.000 kinderen aan de Koningin, Prinses en Prins een treffende zanghulde gebracht op het Damplein, welke aubade gevolgd werd door een geestdriftig defilé met vele vlaggen, vaandels en banieren. De vorstelijke familie sloeg de Oranje-betooging gade, staande op het Paleisbalkon.
In den middag volgde de groote nationale herdenking in het Concertgebouw, ook bijgewoond door de Koninklijke Familie. Als sprekers traden op Jhr. mr. dr. A. Roëll, Commissaris der Koningin in Noord-Holland, voorzitter van het Herdenkingscomité, minister Jhr. Ruys de Beerenbrouck en oud-minister dr. H. Colijn.
Voor de aankomst van het Koninklijk gezin in het Concertgebouw was een uitgelezen gezelschap in de met tapijten en bloemen versierde zaal bijeengekomen. Onder deze zeer vele waren alle ministers, de commandant van het veldleger en de commandant van de Marine te Willemsoord, de vice-president van den Raad van State, vele leden van de Eerste en Tweede Kamer, de secretarissen-generaal van alle departementen, de presidenten en procureurs-generaal van alle gerechtshoven, de presidenten en officieren van Justitie van de rechtbanken in Arnsterdani, Den Haag, Rotterdam en Haarlem. De burgemeesters van alle provinciale hoofdsteden, zoomede die van Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Eindhoven, Dordrecht, Tilburg, Breda, Alkmaar en vele andere gemeenten. Voorts de presidenten van de Kamers van Koophandel van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.
Aanwezig waren ook de gezanten van 20 verschillende landen. Jhr. mr. dr. Roëll heeft als eerste spreker een woord van welkom gericht tot de Koninklijke Familie en de buitenlandsche gasten. Hij heeft daaraan — waar het kader van dit korte openingswoord hem geen gelegenheid gaf om uitvoeriger op de figuur van Willem den Zwijger in te gaan, — vastgeknoopt een herinnering aan het schilderij ,,Verheerlijking van Prins Willem II", van Pot, dat in het Haarlemsche Frans Hals-museum hangt, en waarop 's Prinsen leven kernachtig in één woord samengevat is: ,,Vastigheidt"!
Het was daarna dr. Colijn, die uitvoerig het tijdperk der groote beroeringen van de 16de eeuw, waarin het leven valt van den eersten Willem van Oranje, schetste.
Met het vertrek van Philips in **1559** begint de groei van Oranje tot grondvester van onze nationale onafhankelijkheid. Eerst toen. Niet daarvoor. Er werd tusschen **1555** en **1559** wel veel geklaagd, de uitingen van ontevredenheid over de bestuursmethoden van Philips werden niet teruggehouderi, maar de Nederlandcche grooten, óók Oranje, bleven zich aan hun vorst verbonden voelen. En nog beleden zij den Katholieken godsdienst.
De geleidelijke verandering bij Oranje begint omstreeks **1559** en is voornamelijk' tot een drietal oorzaken terug te brengen:

zijn bezwaar tegen het binnenlandsch bestuur; zijn bedenking tegen de buitenlandsche politiek van Philips; zijn groeiende afkeer van de geloofsvervolgingen.

Maar nòg had Oranje niet het woord gesproken, dat in 1564 door een bewonderend volk zou worden beluisterd: hoezeer ik aan het Katholieke geloof gehecht ben, ik kan niet goedkeuren, dat vorsten over het geweten hunner onderdanen willen heerschen en hun de vrijheid van geloof en godsdienst ontnemen. Daarom werd eerst nog getracht door hervorming van het bestuur en matiging der geloofsvervolging een verzoening te bewerken. Oranje had, na lange aarzeling, er in toegestemd de souvereiniteit over Holland en Zeeland te aanvaarden. Maar vóór de inhuldiging kon plaats grijpen, vonden de kogels uit het pistool van Gerards hun weg naar Iiet hart van hem, die in zijn bekende Apologie gezegd had: wat loon heb ik te wachten na mijn langdurige diensten en de bijkans volslagen schipbreuk van mijn wereldscti vermogen, tenzij dan den roem van, wellicht ten koste van mijn leven, U de vrijheid verworven te hebben?

Op die ontroerende vraag antwoorden wij op dezen dag, ruim 350 jaar nadat zij gedaan werd, nog altijd: de dankbaarheid van heel een volk, vanaf het kind, dat Uw naam voor het eerst leerde zeggen, tot den grijsaard, die naar Iiet graf neigt; de dankbaarheid van een volk, dat nooit vergeten zal wat Oranje voor Nederland deed en dat zich uit zijn rijke historie het best de woorden herinnert, die aan de stervende lippen van den eersten Willem van Oranje ontvloden: ,,Mijn God, erbarm U over mij en over dit arme volk".

Prins Willem van Oranje.

De tijdgenoot moest, in het licht der gebeurtenissen, wel twijfelen aan zijn inzicht. Het nageslaclit intusschen, dat de gscliiedenis rugwaarts ziet, ontdekt te midden eener grenzelooze verwarring, dat de basis voor de overwinning in den schijnbaar ongelijken kamp in 1584 toch reeds gelegd was. Een zelfstandige staat is dan reeds gesticht, die voortaan, onder alle moeilijkheden door, zijn plaats onder de volkeren met eere zal innemen. Daarin allereerst ligt 's Prinsen beteckenis, dat hij de grondvester onzer nationale onafhankelijkheid is geweest.

Oranje, de Staatsman, die, anderen ver vooruit, politieke vrijheid, gewetensvrijheid en Christelijke verdraagzaamheid als richtsnoer voor zijn beleid had gekozen en die slechts door omstandigheden welke hij niet meer beheerschen kon, tegen Iiet einde van zijn leven gedwongen werd, zich neer te leggen bij minder milde gedragslijn.

De verdraagzaamheid jegens andersdenkenden, waarvan Oranje de profeet was, ze gaat ook nu in de wereld nog wel eens schuil. Wat liefde tot en toewijding aan het vaderland in een menschlienleven beteekenen kunnen, van hem kunnen we het leeren, al is zijn conceptie van den omvang van het vaderland een andere geweest dan de onze thans nog zijn kan.

Maar evenzeer trekt de aandacht, hoezeer hij het recht der Staten, als vertegenwoordigers van het volk, steeds heeft erkend. Niet sleclits in de jaren 1559—1572 toen hij zich tegen het absolutisme van Philips verzette, maar óók in de jaren na 1572, toen hij méér dan eens in de positie was om zelf een absolutistisch bewind te voeren. Ook toen heeft hij saamwerking met de Staten ernstig gezocht, al zal de gedachte wel eens gerezen zijn, dat bij deze verhoudingen op den duur een machtsverschuiving naar den kant der Staten niet tot de onmogelijkheden gerekend moest worden.

Door het trekken van die twee lijnen: autoriteit bij de regeering en saamwerking met hen die het volk vertegenwoordigen, heeft de eerste Willem reeds den weg gegeven naar verhoudingen, die ook in latere eeuwen het meest geëigend zouden blijken het belang van land en volk het best te dienen.

Geen volk, door welke moeilijkheden ook omringd en door welke zorgen ook gedrukt, behoeft ooit in vertwijfeling neer te zitten en aan de uitkomst te wanhopen, zoolang de geest van Willem-Vader niet moedwillig wordt verzaakt.

De geest, die zich óók uit in de woorden van het aan hem gewijde lied:

Myn schilt ende betrouwen
Syt ghy, o Godt mijn Heer,
Op U soo wil ick bouwen,
Verlaet my nimmermeer!

,,leder volk", aldus ving de laatste spreker, jhr. Ruys de Beerenbrouck zijn rede aan, ,,doorleeft eenmaal een tijdsgewricht, waarin niet slechts zijn grootheid en zijn roem, maar waarin het volksbestaan zelf op het spel staat. In die oogenblikken van den hoogsten nood vindt het volk, als het in zich heeft de kracht om te leven, het beschermend genie in zijn midden! Zoo is het geweest met ons eigen volk, toen onze staatkundige vrijheid herboren werd, in den ongelijken kamp van de lage landen aan de zee tegen de Spaansche wereldmacht, was Oranje het genie, dat onzen voorouders den weg ter zege zou wijzen."

Staatsman was Oranje — zoo teekende jhr. Ruys prins Willem I — een staatsman van groote hoedanigheden, een man met moed, met gave om zijn plannen door te zetten, met een scherpen blik voor de keuze zijner medewerkers, maar boven alles met een ontembare energie, die hem als een rots van graniet temidden van een worstelende natie deed staan: ,,Wij mogen als volk van Nederland God danken voor wat hij ons in Oranje geschonken heeft".

De Fransche regeering heeft Prinses Juliana benoemd tot Grootkruis in de Orde van het Legioen van Eer. De Fransclie gezant, baron de Vitrolles, heeft namens zijn regeering aan de Prinses in Iiet Koninklijk Paleis te Amsterdam de versierselen der orde overhandigd.

Plechtige Willem de Zwijger-herderikingen hebben te Rotterdam, 's-Gravenhage, Utrecht en in andere steden plaats gehad.

(Vor. ber. 776 A.; Gedenkpenning 641 B.)

25 APRIL 1933

A. TEXTIEL. — Nederl. en Engelsche industrie. — Vier vertegenwoordigers van de Nederlandsche textielindustrie hebben op 21 April '33 een conferentie bijgewoond met de leiders van de katoenindustrie in Lancashire, ter bespreking van de problemen, welke de industrieën van beide landen gelijkelijk raken. De conferentie is bijeengeroepen door den president van de Kamer van Koophandel te Manchester, na de informeele besprekingen tusschen individueele Nederlandsche en Engelsche katoenfabrikanten, die het vorig jaar hebben plaats gevonden. Er namen vertegenwoordigers van elke branche der katoenindustrie van Lancashire aan de besprekingen deel. De besprekingen waren niet openbaar, maar officieel werd naderhand medegedeeld, dat elke deelnemende partij een rapport zal opstellen, dat wordt voorgelegd aan de verschillende organisaties en indien zij door deze organisaties worden goedgekeurd, aan de betrokken regeeringen.

De behandelde punten omvatten de fiscale politiek van het Ver. Koninkrijk en de landen van het Britsche Empire. De toestand inzake de tarieven in Nederland en zijn koloniën, de Oostersche concurrentie, de uitwerking van de meestbegunstigingsclausule op de handelsbetrekkingen der beide landen en de wenschelijliheid om den handel te regelen door middel van contingenteeringen.

In de officieele verklaring van de Kamer van Koophandel word: o.a. gezegd: Aangezien tariefonderhandelingen noodzakelijk zijn geworden door invoering van bescliermende rechten door Engeland, zoowel als door de algemeene wereldsituatie, kan het sleclits nuttig zijn, dat belangrijke exportbedrijven door direct contact tusschen de industrieën onderling onderhandelingen tusschen de regeeringen voorbereiden.

(Vor. ber. Textiel: Nederl. 689 E.; Engeland 329 D.)

A. SCHAKEN. — **Londensche—Amsterdamsche** Effectenbeurs. — Op **23** April '**33** is de schaakwedstrijd tusschen de ploegen van de Londensche en Amsterdamsche Effectenbeurs beeindigd. Het resultaat was, dat de Nederlanders met 10½—9½ de ontmoeting, die een zeer geanimeerd verloop had, wonnen.
(Vorig bericht blz. 642 H.)

B. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — Organisatiecornmissie bijeengeroepen. — Het Foreign Office (Engeland) maakt bekend dat Sir John Simon, voorzitter van de Commissie voor de organisatie van de economische wereldconferentie, op **25** April door bemiddeling van den secretaris-generaal van den Volkenbond zijn collega's in de commissie heeft uitgenoodigd, **29** April '**33** te Londen bijeen te komen. De commissie, welke bij besluit van den Volkenbondsraad van 26 Jan. '**33** is samengesteld, bestaat uit vertegenwoordigers van Engeland, Duitschland, Italië, België, Japan, Frankrijk, Noorwegen en de Vereenigde Staten.
De commissie heeft van den Volkenbondsraad de bevoegdheid gekregen, den datum vast te stelien voor de economische wereldconferentie en deze conferentie officieel bijeen te roepen. (Manchester Guardian)
(Vor. ber. **Mogendhedenconf. 785 G.**)

C. SPANJE. — Gemeenteraadsverkiezingen. — Het eindresultaat der Spaansche verkiezingen voor de gemeenteraden is een nederlaag voor de regeeringspartijen. Zij behaalden slechts **5048** zetels, tegen de oppositie **9717.** Bovendien hebben de communisten nog 26, de syndicalisten **58** en de partijloozen **1159** zetels behaald. (El Sol)

D. ITALIE. — **Mussolini** en de Duitsche Jodenvervolging. — Mussolini heeft den opperrabbijn van Rome, prof. Angelo Sacerdote, ontvangen, die hem een motie overhandigde van de Unie van Joodsche Gemeenten in Italië, waarin wordt gezegd dat de Joden in Italië dn deze droevige stonde broederlijke en hartelijke sympathie gevoelen voor de wreed behandelde Joden in Duitschland. Zij spreken hun vertrouwen uit dat de normale toestanden spoedig zullen worden hersteld en de onrechtvaardige beperkingen ten aanzien der Joodsche burgers zullen worden ingetrokken.
De motie besluit met den wensch uit te spreken dat alle beschaafde volken tot een internationale overeenstemming zullen geraken om elken terugkeer tot de brutale vormen van vervolging onmogelijk te maken en de Joden tegen verdrukking te beschermen.
De Duce gaf in antwoord op de toespraak van den Opperrabbijn uiting aan zijn vertrouwen dat de toestand, hoe betreurenswaardig ook, weer normaal zal worden.
Het feit dat de motie, die al eenige weken geleden werd aangenomen, thans pas openbaar is gemaakt, wordt te Rome beschouwd als een aanwijzing dat Mussolini's vertoogen over deze zaak tot de Duitsche staatslieden, die onlangs Rome hebben bezocht, zonder uitwerking zijn gebleven. (Il Secolo)
(Vor. ber. **Duitschland's** Anti-semitisme **784** E.)

E. REDDINGSAPPARAAT VOOR **ONDERZEE-BE**MANNING. — De oud-torpedist van de marine, de heer A. Stam te Bergen, heeft een reddingsapparaat voor de bemanning van onderzeebooten uitgedacht, dat door den machineconstructeur W. F. E. Heimann zoodanig is geconstrueerd, dat het practisch bruikbaar is. Daarop is van den Ned. Octrooiraad octrooi verkregen, terwijl voor verschillende landen octrooi is aangevraagd. Het apparaat, dat hoofdzakelijk is uitgedacht om te voorkomen, dat de bemanning van gezonken onderzeebooten den verstikkingsdood sterft, kan ook op oorlogsschepen en mail- en vrachtbooten worden aangebracht en is zoo geconstrueerd, dat het verdrinken van de bemanning, zelfs hij den hevigsten storm, uitgesloten geacht kan worden. Ook bij het in brand raken van schepen kan het als reddingsmiddel uitstekend worden gebruikt.
Inwendig biedt het toestel, dat een **5000** K.G. weegt, ruimte voor 12 personen, die daarin staande plaats kunnen nemen. Wanneer de bemanning in een dergelijk toestel heeft plaats genomen (het toestel is gemakkelijk zoo te construeeren, dat daarin ook meer personen kunnen staan) kan een man door een lichte handbeweging een ontladingsinrichting van saamgeperste lucht, die een spanning heeft van **52** atmosfeer, in werking stellen waardoor het reddingstoestel, dat in het schip is ingebouwd, los komt en met een snelheid van **40** M. in de twee minuten, in vertikale richting stijgt totdat het aan de oppervlakte blijft drijven. Boven op het toestel brandt een lamp waarmede met morse-teekens S.O.S.-seinen kunnen worden gegeven.
Het ligt in het voornemen van de uitvinders om het apparaat aan den Nederlandschen staat aan te bieden
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. **668 D.**)

F. **MOGENDHEDENCONFERENTIE** TE WASHINGTON. — President Roosevelt en MacDonald zijn overeergekomen, dat het pond sterling noch de dollar. gestabiliseerd kan worden voordat de economische wereldconferentie heeft plaats gehad. In de eerste plaats moet het standpunt der andere aan de conferentie deelnemende landen in aanmerking worden genomen, en ten tweede zullen er nog wel enkele weken moeten verstrijken alvorens duidelijk blijkt op welk niveau de dollar in overeenstemming met de economische omstandigheden zal blijven rusten. Eerst daarna kan aan stabilisatie gedacht worden.
Na afloop der bespreking met president Roosevelt verklaarde Herriot, de Fransche gedelegeerde, aan persvertegenwoordigers:
„Roosevelt heeft mij een volledig program voorgelegd, omvattend de stabilisatie der wereld op economisch gebied, de ontwapening en de herziening der oorlogsschulden. De president heeft al deze onderwerpen met mij besproken.
President Roosevelt bezit een algeheel begrip van Frankrijk en van de vraagstukken die Frankrijk betreffen. Ik ben zeer tevreden over onze eerste ontmoeting. Onze besprekingen waren buitengewoon hartelijk en in elk opzicht van algemeene strekking."
(Vorig bericht blz. **787** B.)

G. ENGELAND. — Nieuw handelsaccoord Engeland-Denemarken. — In het Foreign Office is op 24 April **1933** de nieuwe handelsovereenkomst tusschen Groot-Brittannië en Denemarken onderteekend. Dit accoord, dat door beide landen geratificeerd moet worden, garandeert de Engelsche kolenindustrie ongeveer 75% van den Deenschen koleninvoer.
Behalve op kolen heeft het verdrag nog betrekking op een groot aantal andere Engelsche producten, zooals van de ijzer- en staalindustrie en de textielindustrie, die belangrijke voordeelen verkrijgen. Daartegenover staat voor Denemarken een verhooging van het contingent landbouwproducten, dat naar Engeland kan worden uitgevoerd. Men betoogt in Britsche regeeringskringen, dat zorg zal worden gedragen, dat de Britsche landbouw hiervan geen nadeelen ondervindt. (Daily Telegraph)

H. JURISPRUDENTIE. — Het versche **cadetje.** — Voortaan mogen hotelhouders hun gasten des morgens aan het ontbijt versch brood opdienen. De Hooge Raad heeft zich n.l. vereenigd met het arrest van het Amsterdamsche Gerechtshof, hetwelk besliste dat het geen overtreding van de Arbeidswet was, indien 's morgens vóór **9** uur in de hotelkeuken opgewarmd brood wordt geserveerd. (Vorig bericht blz. **681 A.**)

I, **VEREENIGDE** STATEN. — Inflatie. - Opheffing gouden standaard. —
Zwitserland: De Zwitsersche Bondsraad heeft zich in zijn zitting van 25 April '**33** bezig gehouden met de opheffing van den gouden standaard door de Ver.

Staten. De besprekingen hebben uitgewezen, dat de Amerikaansche gebeurtenissen de valuta van Zwitserland op geenerlei wijze benadeelen en dat Zwitserland den gouden standaard zal handhaven.
Frankrijk: De Bank van Frankrijk deelt mede dat haar dollardeposito's zoo goed als nihil zijn, zoodat de depreciatie van den dollar haar geen direct nadeel bezorgt.
Sprekende over de internationale monetaire vraagstukken verklaarde minister-president Daladier o.a.: Onze franc heeft niets te vreezen van de fluctuatie der andere deviezen, want hij blijft de stevigst gedekte, de meest stabiele munt der geheele wereld.
Frankrijk heeft de smartelijke gevolgen van monetaire moeilijkheden van te nabij gekend om zoo maar te aanvaarden dat zij weer opdoemen. De regeerders moeten begrijpen dat het herstel van het internationale vertrouwen gewichtiger is voor het herstel van elk land dan de min of meer kunstmatige maatregelen, waarvan men heil verwacht.
Oostenrijk: De Nationale Bank van Oostenrijk heeft in verband met de opheffing van den gouden standaard in Amerika de noteering van een officieelen koers van den dollar gestaakt.
(Vor. ber. Inflatie 782 K.; Gouden standaard **780** F.)

A. **DUITSCHLAND.** — Anti-semitisme. - Onderwijs. — De „zuivering" der Duitsche hoogescholen wordt voortgezet. Een groot aantal hoogleeraren van Joodsche afkomst of Marxisten zijn weder met verlof gezonden. Verder is door het rijkskabinet een wet aangenomen tegen de „Ueberfremdung" van Duitsche scholen en hoogescholen, gericht tegen Duitschers van niet-arische afstamming, die slechts in zeer beperkte mate Duitsche onderwijsinrichtingen mogen bezoeken. (Völkischer Beobachter)
(Vor. ber. blz. **787** D.; Onderwijs **775** A.)

26 APRIL 1933

B. MANDSJOEKWO. — Tienjarenplan. — Volgens berichten uit Tsjangtsjoen heeft de Mandsjoerijsche regeering een tienjarenplan opgesteld voor Mandsjoekwo, dat het volgende program bevat:
Uitbreiding van het spoorwegnet met **3800** K.M. en van het wegennet met **57.000** K.M.; instelling van een luchtlijn van **3.300** K.M. lengte binnen drie jaar. Uitbreiding van de telefoonverbindingen naar alle belangrijke steden. Bouw van modelsteden te Hsinking, Moekden, Charbin, Kirin en Tsitsikar. Havenverbeteringen te Antoeng, Yingkoe en Hoeloetao. Te Moekden, Antoeng, Charbin en Kirin zullen fabrieks-wijken ontwikkeld worden. Industrie en landbouw zullen door credieten op langen termijn tegen lagen rentevoet gesteund worden. Tenslotte zullen de voornaamste industrieën onder staatscontrôle worden gebracht. (Vorig bericht blz. **717** D.)

C. KININE. — Wereldproductie. — De Volkenbond heeft — volgens de „Straits Times" — zeer onlangs een rapport gepubliceerd over het onderzoek naar de hoeveelheid kinine, welke in landen, waar malaria heerscht, noodig is. Gegevens zijn verstrekt door de administraties der gezondheidsdiensten van **93** landen, waarin deze ziekte voorkomt.
De voornaamste conclusies, waartoe men aan de hand hiervan is gekomen, zijn:
1e. dat slechts een zeer klein gedeelte malariapatienten wordt behandeld en
2e. dat de hoeveelheid kinine, welke noodig is om alle malariapatienten te genezen, tweemaal zoo groot is als de jaarlijksche wereldproductie.
Zij, die critiek op de Nederl.-Indische kinine-trust oefenen — aldus vervolgt het blad — verwelkomen dit Volkenbondsrapport vermoedelijk, omdat het geheel in hun lijn ligt, doch zij hebben toch ongelijk, tenzij zij kunnen bewijzen, dat de Nederlanders exorbitante winsten op hun kinaproduct maken. Hun productie wordt inderdaad niet berekend naar de mate, waarin de malaria heerscht, doch wel naar de koopkracht van de landen, waarin deze ziekte heerscht. Men kan moeilijk van de kinaplanters op Java verwachten, dat zij hun product beneden den kostprijs zullen verkoopen. Evenwel maakt de kostbaarheid van kinine een punt van overwegend belang uit en wij moeten er ons daarom over verheugen, dat de tijd, waarin algemeen gebruik zal worden gemaakt van veel goedkoopere en even doelmatige geneesmiddelen tegen malaria, niet ver meer af is.
(Straits Times) (Vorig bericht blz. **191** A.)

D. **DUITSCHLAND.** — Voor den **terugkeer** der **Hohenzollern.** — „In het herstel der monarchie onder de roemruchte regeering der Hohenzollern ziet de Nationale Bond van Duitsche officieren de bekroning van het opbouwingswerk, dat door de nationale regeering wordt verricht." Aldus verklaarden de rijksvertegenwoordigers van genoemden officierenbond in een motie, die op **23** April **'33** werd aangenomen op een vergadering in het Landwehrkasino. De Duitsche officieren spraken zich daarmede onverholen uit voor een terugkeer der Hohenzollern-dynastie.
Aan de bijeenkomst werd deelgenomen door vertegenwoordigers van tal van bevriende organisaties. Namens ex-keizer Wilhelm was prins Eitel Friedrich van Pruisen aanwezig. De voorzitter, luitenant-generaal Wester, hield een toespraak, waarin hij de genoemde motie motiveerde.

E. ENGELAND. — Begrootings-exposé van Neville **Chamberlain.** — In het Lagerhuis heeft de Britsche minister van Financiën, Neville Chamberlain, op **25** April **'33** zijn begrootingsexposé gehouden.
Hij verklaarde, dat het tekort van het vorige begrootingsjaar £ **32.678.989** bedraagt, hetgeen mede veroorzaakt is door de betaling van £ **28.900.000** aan de Ver. Staten en door een storting van **f 14.600.000** in het fonds voor amortisatie van de Staatsschuld.
Op de begrooting van dit jaar is geen bedrag uitgetrokken voor schuldbetaling aan de Ver. Staten en wordt onder de ontvangsten ook geen bedrag genoemd als betaling van Engelands buitenlandsche debiteuren. (Daily Telegraph) (Vor. ber. **Staatsfinanciën 642** L.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Copra-uitvoer.** — Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat in **1932** ruim **118.000** tons of **32%** meer copra werd geexporteerd dan in **1931.** De toegenomen uitvoer werd hoofdzakelijk afgezet in Noord-Amerika, waarheen in **1932 81.000** ton werden geëxporteerd tegen **38.000** ton in **1931.**
De helft der vermeerdering van den totalen copra-uitvoer komt voor rekening van Java.
Bijna **65%** van den totalen copra-uitvoer is voor Europa bestemd. (Centr. Kant. v. d. Statistiek)

G. DUITSCHLAND. — Tegen te **grooten toeloop** naar N.S.D.A.P. — Naar de „Nationalsozialistische Korrespondenz" volgens het W. B. meldt, heeft de rijkspenningmeester Schwarz een beschikking uitgevaardigd volgens welke de aandrang naar de N.S.D.A.P. na het grijpen van de macht door de beweging zoo buitengewoon groot is geworden, dat de rijkspartijleiding daarin, in overleg met den leider, aanleiding vindt om te bepalen dat met ingang van 1 Mei tot nader order geen nieuwe leden meer worden aangenomen.
Deze „Mitgliedersperre" geldt niet voor leden van de Hitlerjeugd-organisatie, die het **18e** levensjaar voltooid hebben en voor leden van de N.S.B.O. (Nat. Soz. bedrijfscellen-organisatie) en verder ook niet voor de bonden, die bij de S.A. of de S.S. dienst doen.
(Vorig bericht blz. **777** G.)

H. JAPAN. — **Anti-dumpingswet** in **Britsch-Indië.** — In verband met het aannemen van de anti-dumpingswet door de Britsch-Indische wetgeving is onder de Japansche katoenfabrikanten groote ongerustheid

ontstaan. In den textielhandel hoopt men nog, dat de economische conferenties van Washington en Londen Amerika er toe zullen brengen de tariefmuren te verlagen, zoodat dan een uitweg zal kunnen worden gevonden, vóórdat de Indische anti-dumpingswet van kracht zal worden, hetgeen over zes maanden zal geschieden. Men vreest echter, dat de pogingen om een nieuw afzetgebied te scheppen voor de Japansche textielproducten, groote moeilijkheden zullen ondervinden. (Osaka Times) (V. b. Ind. markt **475** E.)

A. **ESTLAND.** — De regeering afgetreden. — Het Estlandsche kabinet-Pats is op *26* April afgetreden. De kabinetscrisis is veroorzaakt door de ontevredenheid van de meerderheid in het parlement met de deflatie-politiek der regeering. (Vor. ber. **553** H.)

B. BIALARIABESTRIJDING IN NED. OOST-INDIE. — In de Ned. Vereen. voor tropische geneeskunde heeft prof. Walch, hoogleeraar aan de Geneesk. Hoogeschool te Batavia, een overzicht gegeven van de uitkomsten der malariabestrijding gedurende de laatste jaren.
Ned.-Indië herbergt elf gevaarlijke anophelinen-soorten, die evenwel een strenge keuze uitoefenen ten opzichte van hun broedplaatsen.
De goede uitkomsten der malariabestrijding, blijkend uit de daling van den milt-index (het aantal kinderen met vergroote milt op 100 onderzochte kinderen) zijn plaatselijk op zeer verschillende wijzen verkregen.
In Tegal is mechanische assaineering toegepast: demping van broedplaatsen, gepaard met drainage en normalisatie van een enkele rivier. Deze methode is echter kostbaar.
Een tweede wijze van gezondmaking is petrolisatie of toepassing van andere larvendoodende middelen, zooals Parijsch groen; doch hier is wekelijksche herhaling en scherp toezicht noodzakelijk.
Een derde methode tot het onschadelijk maken van broedplaatsen is de biologische. Hierbij worden de gevaarlijke waterverzamelingen, wier behoud om economische redenen evenwel vaak gewenscht is, door b.v. larvenetende vischjes of natuurkrachten als broedplaatsen ongeschikt gemaakt. In Batavia heeft men bij de aldus genoemde hygiënische exploitatie der vischvijvers (ook een biologische methode) de drijvende draadalgen, die beschutting boden aan de anopheleslarven, vervangen door bodemwieren. In Oost-Java heeft men de vischvijvers in directe verbinding gebracht met de zee; de afwisseling van eb en vloed maakt daarbij het leven der anopheleslarven onmogelijk. Maar er gaat visch verloren.
De Tjihsa-vlakte in het binnenland is een voorbeeld van bestrijding der Sawah-malaria. Sommige anophelessoorten broeden n.l. ook in stroomend water en maken aldus de Sawah-leidingen gevaarlijk. Men heeft nu den afvoer van het irrigatiewater verbeterd, de tertiaire irrigatieleidingen worden schoongehouden, er mag maar ééns per jaar worden geplant en het geheele gebied moet tegelijkertijd beplant worden (cultuurreglement). Hierdoor is naast de malariabestrijding tevens de rijstcultuur bevorderd.
Tenslotte besprak dr. Walch de assaineering der zoetwatervischvijvers. In Mandailing (Sumatra) heeft men ze ten koste van f 400.000 aan schadeloosstelling laten leegloopen en er sawah's van gemaakt. Elders heeft men in de zoetwatervischvijvers, nadat gebleken was, dat de goudvisch, die erin gekweekt wordt, de waterplanten, waartusschen de anopheleslarven hun veilige schuilplaats vinden, als voedsel niet noodig heeft, een visch ingevoerd met sterk vegetarische neigingen, n.l. de Tawes (Puntius javanicus). Deze proefnemingen schijnen tot nu toe geslaagd.
(Ned. Ver. v. Tropische Geneesk.)

C. NEDERLAND. — Ontslagaanvrage van het ministerie. — Het Kabinet heeft onder dagteekening van *25* April '**33** de portefeuilles ter beschikking van de Koningin gesteld.
De Koningin heeft de beschikbaarstelling in overweging genomen en den ministers verzocht zich inmiddels met de behandeling en afdoening zoo mogelijk van de loopende zaken te blijven belasten.

D. ENGELAND. — **Nieuwe** invoerrechten. — In zijn begrootingsrede deelde Neville Chamberlain mede, dat het invoerrecht op lucifers verhoogd zal worden van 4/4 tot 4/9 per gros doosjes.
Het bestaande invoerrecht van f 4 per cwt. op hop wordt voor een periode van 4 jaren verlengd. Een nieuw recht van **1** penny per gallon wordt vastgesteld voor zware hydrocarbonatische oliesoorten, met inbegrip van stookolie, gas- en dieselolie, en nog eenige andere oliesoorten.
Neville Chamberlain verklaarde verder, dat er maatregelen zouden worden genomen, waarbij de schatkist gemachtigd zou worden om gevolg te geven aan een aanbeveling van de tarievencommissie terzake van de bescherming der kunstzijde-industrie. Met betrekking tot het bovenstaande invoerrecht op zware oliesoorten verklaarde Chamberlain nog, dat een recht van **1** penny per gallon zou worden geheven op alle voorraden zware olie welke meer dan 10.000 gallons bedroegen.
Olie, gebruikt voor bunkeren enz. van naar het buitenland gaande schepen, zal vrij van het vastgestelde recht blijven.
Verder zullen de invoerrechten op zware wegvoertuigen aanzienlijk worden verhoogd.
Voorts worden de invoerrechten op „briquets mecaniques" nog verhoogd. (Vorig bericht blz. 604 C.)

E. DUITSCHLAND. — **Duitsch-nationalen** tegen Nationaal-socialisten. — Van Duitsch-nationale zijde wordt medegedeeld, dat bij de Duitsch-nationale leiding een steeds groeiend aantal protesten en bezwaren binnenkomt tegen willekeurige en onkameraadschappelijke handelingen door nationaal-socialistische instanties tegen Duitsch-nationale ambtenaren, rechters, onderwijzers en leeraren, jeugdorganisaties en andere instanties. Beantwoording van elk geval afzonderlijk is door het groote aantal van deze klachten niet mogelijk.
Daarom wordt bekend gemaakt dat tusschen dr. Hugenberg eenerzijds en den Rijkskanselier alsmede den Pruisischen minister-president anderzijds, onderhandelingen gaande zijn die ten doel hebben ook op het gebied der politieke practijk de gelijkgerechtigdheid te waarborgen van elk lid der Duitsch-Nationale beweging. **(Vor. ber. Nat.-Soc. 788 G.)**

F. VEREENIGDE STATEN. — Werkverschaffing. — Half **milliard** dollar. — De bankcommissie van den Senaat heeft de geamendeerde Wagner Lewis-wet goedgekeurd, waarbij aan de staten in totaal 500 millioen dollar wordt toegekend voor verlichting der werkloosheid. Het Huis van Afgevaardigden had een aantal onbelangrijke amendementen aangebracht, waardoor het noodzakelijk was, dat de wet naar den Senaat werd teruggezonden. (Vor. ber. blz. 752 D.)

G. DUITSCHLAND. — **Stahlhelm.** — Kolonel **Düsterberg** uit zijn functie ontheven. — Het bondsbureau van den Stahlhelm geeft het volgende officieele communiqué uit:
„Om de eenheid der leiding en de geslotenheid van den Stahlhelm, bond van Frontsoldaten, voor den grooten strijd om de toekomst, de vrijheid en de eenheid van het nieuwe Duitschland te verzekeren, heeft de eerste bondsvoorzitter van den Stahlhelm, kameraad rijksminister **Franz** Seldte, besloten de leiding van den bond alleen op zich te nemen. De noodzakelijke regelingen hebben plaats door bemiddeling van de Stahlhelm-instanties."
De tweede bondsvoorzitter van den Stahlhelm, kolonel Dusterberg, heeft de pers medegedeeld, dat hij al zijn functies in den Stahlhelm heeft neergelegd.
(Vor. ber. Stahlhelm **754** C.; Nat.-Soc. 789 E.)

A. TWEEDE KAMERVERKIEZING. — 26 April 1933. - Overzicht van den uitslag. —

PARTIJLIJSTEN	's-Bosch Kieskring I		Tilburg Kieskring II		Arnhem Kieskring III		Nijmegen Kieskring IV		Rotterdam Kieskring V		's-Gravenhage Kieskring VI		Leiden Kieskring VII		Dordrecht Kieskring VIII		Amsterdam Kieskring IX		Den Helder Kieskring X	
	Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen	
	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929
R.K. Staatspartij	163592	152117	131428	130212	30636	29945	86390	82716	40717	39592	40483	39410	50671	46584	30971	29492	56345	53047	47275	44637
S.D.A.P.	13728	11596	14146	11809	44001	41242	26757	23306	89268	94393	61802	54862	29065	26269	52927	48510	119511	134323	45298	45746
Anti-Rev. Partij	7215	5819	4333	3564	34697	25968	14875	12025	34195	31141	29789	18377	33004	24971	55710	48011	38036	21117	17661	12209
Chr.-Hist. Unie	6150	5076	5986	5731	35155	36895	14564	14794	16160	15463	15029	16531	28144	30594	31409	31392	18686	20177	7664	8165
Vrijheidsbond	1520	1488	2317	2330	16464	20332	11004	13907	27778	24000	24853	24811	13173	14059	22915	23092	38752	28844	10635	11260
Vrijz.-Dem. Bond	1972	2362	1501	1726	11331	13349	5789	7711	7938	10681	12418	15226	6540	7229	6897	7937	18876	23479	22803	25555
Comm. Partij	1206	399	748	474	4010	2563	1630	707	12090	11427	10195	5750	2287	954	4082	1560	38307	21179	6873	3416
St. Geref. Partij	1878	1605	3072	733	8885	7558	5434	4118	6828	5649	1821	1641	10262	7990	20928	17985	752	1041	1038	976
Rev. Soc. Partij	218	768	181	856	790	677	455	291	6438	1504	1873	1112	643	525	1838	1022	20571	7430	2378	806
Nat. Boerenbond	363	409	318	326	6517	1376	4927	2403	246	302	769	274	3266	1390	4132	4323	532	494	5775	2947
R.K. Volkspartij	1955	1898	11112	7094	590	—	3968	1860	812	621	506	851	826	373	265	398	1793	1934	1439	841
Christ. Dem. Unie ...	—	—	291	—	1325	—	2477	—	1059	—	767	—	1441	—	1205	—	4595	—	1504	—
Herv. Geref. Partij ...	623	651	534	543	2653	3215	555	886	2700	3092	8468	8706	3495	2853	2306	1992	3175	4198	609	503
Verb. Nat. Herstel ...	271	—	776	—	1945	—	855	—	2718	—	6625	—	2327	—	1311	—	2359	—	1457	—
Onafh. Soc. Partij ...	220	—	154	—	1287	—	517	—	4311	—	1182	—	1583	—	1510	—	3942	—	1290	—
R.K. Dem. Bond	1703	—	1619	—	327	—	886	—	1561	—	2175	—	551	—	1344	—	1559	—	285	—
Ned. Fasc. Bond	484	—	606	—	954	—	801	—	2538	—	2831	—	1495	—	2528	—	1297	—	230	—
Alg. Dem. Unie	601	—	465	—	795	—	525	—	733	—	560	—	320	—	620	—	995	—	473	—
C. O. R.	109	—	117	—	378	—	176	—	930	—	781	—	387	—	500	—	3962	—	457	—
Ned. Christ. Arb.partij	708	—	444	—	261	—	—	—	153	—	—	—	143	—	292	—	192	—	—	—
R.K. Arbeiderspartij ..	137	—	813	—	1167	—	—	—	426	—	1223	—	151	—	968	—	421	—	—	—
Verb. v. Nationalisten	146	111	198	118	—	—	191	136	295	301	346	287	103	142	335	178	441	477	197	—
Lijst-Meertens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	198	—	—	—
Recht en Vrijheid	25	—	81	—	188	—	—	—	126	—	125	—	102	—	194	—	443	—	108	—
Lijst-Kuypers	2487	—	631	—	—	—	—	—	—	—	85	—	—	—	—	—	440	—	—	—
Lijst-Wolswinkel	68	—	99	—	835	—	219	—	42	—	—	—	128	—	316	—	188	—	—	—
Lijst-Lampetje	—	—	—	—	—	—	—	—	529	—	—	—	—	—	—	—	1446	—	—	—
Nat. Soc. Partij	722	—	—	—	253	—	265	—	105	—	166	—	—	—	—	—	433	—	72	—
Fasc. Unie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	436	—	—	—	—	—	102	—	—	—
Lijst-Jacobs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Broos	—	—	1330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Bouterse	—	—	—	—	—	—	—	—	1223	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Eyking	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	562	—
Lijst-E. Westerman ...	71	—	—	—	135	—	—	—	114	—	—	—	322	—	—	—	229	—	—	—
Lijst-Van Dijk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Van Veen	—	—	—	—	—	—	306	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Groenewegen ...	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	—	—	82	—	—	—	353	—	—	—
Lijst-Engels	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	237	—	—	—
Lijst-Gijsen	—	—	—	—	—	—	—	—	551	—	—	—	—	—	—	—	142	—	—	—
Lijst-De Wit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240	—	233	—
Alg. Welzijn	—	—	—	—	59	—	—	—	29	—	57	—	—	—	—	—	143	—	—	—
Lijst-Den Helder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	209	—
Lijst-Van Zon	—	—	—	—	—	—	—	—	294	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Van Zijst	—	—	—	—	204	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Radix	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-v. d. Bogerd ...	—	—	—	—	—	—	—	—	227	—	—	—	—	—	—	—	891	—	—	—
Lijst-Koebrugge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Triesscheyn	—	—	—	—	—	—	—	—	49	—	—	—	—	—	—	—	118	—	—	—
Lijst-Emmelkamp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Baanders	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lijst-Pasch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
									97								182			

PARTIJLIJSTEN	Haarlem Kieskring X1		Middelburg Kieskring X11		Utrecht Kieskring XIII		Leeuwarden Kieskring XIV		Zwolle Kieskring XV		Groningen Kieskring XVI		Assen Kieskring XVII		Maastricht Kieskring XVIII		TOTALEN			
	Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Aantal stemmen		Percentages	
	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929	1933	1929
R.K. Staatspartij	50259	46079	21101	20716	48338	45084	12284	12112	57661	55939	8981	8566	3905	3843	156288	161498	1.037.325	1001589	27.87	29.64
I.D.A.P.	44754	41665	18048	16663	41881	37337	48716	54541	49074	55316	53352	60495	24427	26631	21914	20010	798.669	804714	21.46	23.81
inti-Rev. Partij	26841	16678	21794	17788	35036	29254	47550	42901	34461	28698	43949	36418	18690	15684	2052	1209	499.888	391832	13.44	11.60
Chr.-Hist. Unie	21050	23318	19805	20505	22308	24348	32946	35309	33062	34273	17426	17834	12030	12532	2177	1710	339.751	354548	9.13	10.49
Vrijheidsbond	16017	15613	11354	11344	15273	12740	10235	11705	12556	12854	12198	13966	10977	5525	777	1235	258.798	249105	6.96	7.37
Vrijz.-Dem. Bond	14047	12078	5613	7572	7803	8944	20010	17994	14125	13876	20725	19806	9201	12087	1281	1367	188.878	208979	5.08	6.18
Comm. Partij	6741	3007	647	621	1978	1384	5972	3097	6782	3701	10274	4929	1727	1010	2703	1102	118.222	67541	3.18	2.00
Lit. Geref. Partij	2451	2172	11101	9689	9147	7864	1214	1062	6759	5690	323	409	393	308	936	219	93.922	76709	2.51	2.27
Lev. Soc. Partij	1961	588	287	708	793	296	1348	1270	5827	1863	1995	816	383	310	402	970	48.381	21812	1.30	0.65
Lat. Boerenbond	674	420	1151	1226	1911	1005	1951	4014	4280	3030	3128	4175	7128	6341	591	344	47.659	34805	1.28	1.03
L.K. Volkspartij	3008	2068	266	334	2408	1338	496	438	5356	2151	369	358	256	208	5367	1039	40.792	23804	1.10	0.70
Christ. Dem. Unie ...	2406	—	347	—	1361	—	7960	—	6240	—	2672	—	1662	—	481	—	37.793	—	1.02	—
Herv. Geref. Partij ...	1219	1267	727	651	1674	1875	1383	1589	1585	1731	1719	1722	254	320	134	137	33.813	35931	0.91	1.18
Verb. Nat. Herstel ...	3240	—	560	—	1645	—	333	—	640	—	1344	—	249	—	1674	—	30.329	—	0.82	—
Onafh. Soc. Partij ...	2245	—	643	—	780	—	2301	—	3037	—	1042	—	993	—	409	—	27.443	—	0.74	—
ZK Dem. Bond	302	—	349	—	336	—	115	—	567	—	132	—	—	—	6667	—	20.478	—	0.55	—
Ned. Fasc. Bond	—	—	203	—	1174	—	207	—	—	—	1024	—	255		515	—	17.142	—	0.46	—
Chilg. Dem. Unie	504	—	486	—	398	—	971	—	629	—	3662	—	1022		789	—	14.548	—	0.39	—
S. O. R.	1274	—	379	—	447	—	204	—	456	—	288	—	186	—	146	—	11.177	—	0.30	—
Ned. Christ. Arb.partij	1548	—	—	—	998	—	749	—	288	—	823	—	—	—	221	—	6.820	—	0.18	—
ZK Arbeiderspartij ..	—	—	—	—	403	—	—	—	—	—	—	—	480	—	277	—	6.466	—	0.17	—
Verb. v. Nationalisten	246	211	2057	—	147	189	340	—	402	329	598	258	214	494	196	118	6.452	3685	0.17	0.11
Lijst-Meertens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6332	—	6.332	—	0.17	—
Zecht en Vrijheid	—	—	354	—	121	—	391	—	297	—	1372	—	308	—	101	—	4.336	—	0.12	—
Lijst-Kuypers	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.203	—	0.09	—
Lijst-Wolswinkel	36	—	—	—	826	—	—	—	182	—	—	—	158	—	—	—	3.097	—	0.08	—
Lijst-Lampetje	412	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.387	—	0.06	—
Nat. Soc. Partij	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.131	—	0.06	—
Fasc. Unie	174	—	—	—	379	—	—	—	693	—	—	—	—	—	—	—	1.784	—	0.05	—
Lijst-Jacobs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1629	—	1.629	—	0.04	—
Lijst-Broos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.330	—	0.04	—
Lijst-Bouterse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.223	—	0.03	—
Lijst-Eyking	585	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.147	—	0.03	—
Lijst-E. Westerman ...	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	941	—	0.03	—
Lijst-Van Dijk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	891	—	0.02	—
Lijst-Van Veen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	746	—	0.02	—
Lijst-Groenewegen ...	159	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	744	—	0.02	—
Lijst-Engels	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	725	—	0.02	—
Lijst-Gijsen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	551	—	0.01	—
Lijst-De Wit	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	537	—	0.01	—
Alg. Welzijn	—	—	—	—	81	—	75	—	—	—	65	—	—	—	—	—	509	—	0.01	—
Lijst-Den Helder	—	—	—	—	133	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	342	—	0.01	—
Lijst-Van Zon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	294	—	0.01	—
Lijst-Van Zijst	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	256	—	0.01	—
Lijst-Radix	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	237	—	0.01	—
Lijst-v. d. Bogerd ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	227	—	0.01	—
Lijst-Koebrugge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	198	—	0.01	—
Lijst-Triesscheyn	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	191	—	0.01	—
Lijst-Emmelkamp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185	—	—	—	185	—	—	—
Lijst-Baanders	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	182	—	—	—
Lijst-Pasch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	142	—	—	—
Lijst-Stüttjer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—	—
Lijst-Groothuis			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	—	—	—

(Vor. ber. Verkiezingen 735 A.)

A. TWEEDE KAMERVERKIEZING. — Nieuwe samenstelling. — Volgens de officieuse berekening, zal de nieuwe Tweede Kamer als volgt zijn samengesteld:

	1933	1929
R.K. Staatspartij	28 zetels	30 zetels
S.D.A.P.	22 „	24 „
Anti-Revolutionaire partij	14 „	12 „
Christelijk-Hist. partij	10 „	11 „
Vrijheidsbond	7 „	8 „
Vrijzinnig-Democratische Bond	6 „	7 „
Communistische Partij Holland	4 „	2 „
Staatk. Geref. partij	3 „	3 „
Verbond van Nation. Herstel	1 „	— „
Herv. Geref. Staatspartij	1 „	1 „
Nationale Boerenbond	1 „	1 „
R.K. Volkspartij	1 „	„
Rev. Socialistische Partij	1 „	—
Chr. Democr. Unie	1 „	—
Middenstandspartij	— „	1 „
	100 zetels	100 zetels

In totaal zijn uitgebracht 3.720.758 geldige stemmen (in 1929: 3.380.217), zoodat de kiesdeeler bedraagt 37208. 75% van den kiesdeeler is derhalve 27906. Het totaal aantal kiezers bedraagt 4.097.638, zoodat 376.910 kiesgerechtigden niet hebben gestemd of stemmen hebben uitgebracht, die van onwaarde zijn verklaard.

De samenstelling der nieuwe Tweede Kamer. — Gekozen zijn, onder voorbehoud, dat met den invloed van voorkeurstemmen geen rekening is gehouden:

R.K. Staatspartij: Prof. mr. P. J. M. Aalberse, Ch. L. van de Bilt, Ir. M. C. E. Bongaerts, Mr. dr. L. N. Deckers, Ir. dr. W. J. Droesen, A. H. J. Engels, Ir. L. J. M. Feber, A. N. F'leskens, Mr. C. M. J. F. Goseling, J. Groen Azn., J. A. G. M. van Hellenberg-Hubar, H. G. M. Hermans, G. W. Kampschöer, Dr. L. G. Kortenhorst, C. J. Kuiper, A. J. Loerakker, Mej. J. M. J. A. Meijer, Dr. H. W. E. Moller, M. J. M. van Poll, K. L. H. v. d. Putt, Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, Mr. J. R. H. van Schaik, J. G. Suring, W. Steinmetz, Mr. F. G. C. J. M. Teulings, Mr. T. J. Verschuur, L. F. J. M. Baron van Voorst tot Voorst, J. J. W. IJsselmuiden.

S.D.A.P.: Ir. J. W. Albarda, H. J. van Braambeek, J. Brautigam, Ir. Ch. G. Crarner, W. Drees, W. Drop, Mr. J. E. W. Duys, Mej. S. Groeneweg, Ds. A. van der Heide, P. Hiemstra, E. Kupers, J. ter Laan, K. ter Laan, Th. Thijssen, J. H. A. Schaper, W. van der Sluis, Dr. J. van den Tempel, W. H. Vliegen, Dr. Th. van der Waerden, A. W. IJzerman, J. H. F. van Zadelhoff, J. L. Faber.

Anti-Rev. Partij: H. Colijn, C. S. van Dobben de Bruyn, L. F. Duymaer van Twist, J. J. C. van Dijk, C. van den Heuvel, J. Schouten, C. Smeenk, J. Terpstra, Prof. dr. H. Visscher, Mr. J. A. de Wilde, C. v. d. Zaal, A. Zijlstra, H. Amelink, P. Wielinga.

Christ-Hist. Unie: J. Bakker, Jhr. mr. D. J. de Geer, Mej. Mr. C. F. Katz, A. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Dr. H. J. Lovink, Dr. J. R. Slotemaker de Bruine, J. R. Snoeck Henkemans, H. W. Tilanus, J. Weitkamp, Jhr. mr. F. Beelaerts van Blokland (die geen zitting zal nemen en in wiens plaats komt J. M. Krijger Jr.

Vrijheidsbond: Dr. S. E. B. Bierema, Mr. G. A. Boon, C. J. van Kempen, H. J. Knottenbelt. H. D. Louwes, Mr. A. G. A. van Rappard, Dr. I. H. J. Vos.

Vrijz.-Dem. Bond: Mevr. B. Bakker-Nort, F. E. H. Ebels, A. M. Joekes, Th. M. Ketelaar, Mr. H. P. Marchant, Mr. P. J. Oud.

Communistische Partij: L. L. H. de Visser, Alimin Prawiradirdja, D. Wijnkoop, Sardjono.

Staatk. Geref. Partij: Ir. C. N. van Dis, Ds. G. H. Kersten, Ds. P, Zandt.

Verbond van Nat. Herstel: Mr. W. M. Westerman.

Herv. Geref. Staatspartij: Ds. C. A. Lingbeek.

Nat. Boerenbond: Mr. C. Vervoorn.

R.K. Volkspartij: Mr. P. M. Arts.

Rev. Soc. Partij: H. J. F. M. Sneevliet.

Chr. Dem. Unie: H. van Houten.

Verdeeling van de Kamerzetels sinds **1901.**

Partij.	1901	1909	1918	1922	1925	1929	1933
R.K. Staatspartij	25	25	30	32	30	30	28
S.D.A.P.	6	7	22	20	24	24	22
A.-R. Partij	23	25	13	16	13	12	14
6.-H. Unie	1	10	7	11	11	11	10
Liberale Partij	26	24	10	11	9	8	7
Vrijz. Dem. Bond	9	9	5	5	7	7	6
Communisten	—	—	3	2	1	2	4
Andere partijen	10	—	10	3	5	6	9
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

(Vorig bericht blz. 790 **A.**)

B. BEETWOETELSUIKER. — Zich baseerend op de productiecijfers van het vorige seizoen komt de firma Czarnikow voor 1933 tot een totale Europeesche suikerproductie van 6.200.000 tons (excl. Rusland) of ongeveer 600.000 tons meer dan het v. j. Van deze 600.000 tons komen er alleen voor rekening van Duitschland reeds 360.000 tons. (Vor. ber. **364 F.**)

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — De werkzaamheden ter Ontwapeningsconferentie zijn op 25 April hervat onder voorzitterschap van president Henderson. Aan de orde was het door MacDonald ingediende ontwerp-verdrag der Engelsche regeering.
Aan de zitting werd deelgenomen door Norman Davis, Massigli, Eden, Dowgalewski. Er hadden geen algemeene beschouwingen plaats.
Norman Davis huldigde Henderson naar aanleiding van de hem vanwege het Carnegie-fonds ten deel gevallen onderscheiding, waarna direct het eerste deel van het Engelsche plan werd besproken, dat kwesties betreffende de veiligheid behandelt.
President Henderson beperkte zich er toe den vertegenwoordigers der naties, welke amendementen hebben ingediend het woord te verleenen. Men veronderstelt, dat na een korte bespreking de principieele debatten over het eerste gedeelte van het Engelsche ontwerp-verdrag (veiligheid) voor onbepaalden tijd zullen worden uitgesteld.
In het vervolg der zitting van de hoofdcommissie motiveerden de vertegenwoordigers van Polen, China, Sovjet Rusland, Noorwegen en Frankrijk de amendementen hunner regeeringen op het eerste deel van het Engelsche plan.
De onderhandelingen van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie die op 26 April zijn voortgezet, werden na een korte zitting verdaagd. Vooral in verband met het feit, dat het resultaat van de besprekingen te Washington moest worden afgewacht, kon verder niet zakelijk worden onderhandeld of beslist over de problemen der veiligheidspolitiek.
Nadolny legde een korte verklaring af volgens welke de Duitsche regeering art. 1 tot 5 van het Engelsche ontwerp, die het consultatieve pact betreffen, aanvaardt.
Uit de verklaringen van Massigli en Eden bleek, dat verdere beraadslagingen over de veiligheidskwestie voor het einde der besprekingen te Washington niet doelmatig werden geacht.
De Amerikaansche vertegenwoordiger Norman Davis legde in de hoofdcommissie een belangrijke schriftelijk geformuleerde verklaring af volgens welke de Amerikaansche regeering een bepaling voor een definitief standpunt inzake het veiligheidcvraagstuk afwijst tot aan de beslissing over de inaterieele ontwapeningsmaatregelen en voorstelt het eerste deel van het Engelsche ontwerp-overeenkomst (veilig-

heidsprobleem) uit te stellen tot de overige kwesties volledig besproken zijn.
In deze Amerikaansche verklaring wordt gezegd: De regeering is in toenemende mate tot de overtuiging gekomen dat de bewapeningen een bron vormen van politieke spanningen en onveiligheid en dat door een ontwapening vergaande veiligheidsmaatregelen zouden kunnen worden geschapen, die den staten de mogelijkheid zouden ontnemen elkander met succes aan te vallen.
Dit doel kan langs twee Wegen bereikt worden: Door het opgeven der aanvalswapenen en door het scheppen van een effectieve en voortdurende bewapeningscontrôle.
Norman Davis stelde voor, dat voor de definitieve beslissing over de in hoofdstuk I van het Engelsche ontwerp-accoord vervatte veiligheidsproblemen allereerst art. 94 zal worden behandeld, waarin de duur der ontwapeningsovereenkomst wordt vastgesteld op 5 jaren. Iedere beslissing hangt allereerst van deze kwestie af. Te zijner tijd zal de Amerikaansche regeering bereid zijn uitvoeriger mede te deelen, op welke wijze zij effectief kan medewerken aan de oplossing van deze kwestie. (Vor. ber. **blz.** 764 E.; **Recapitulatie blz. 771** E.)

A. DUITSCHLAND. — Von Papen's nieuwe functie. — Nu vice-kanselier von Papen als rijkscommissaris voor Pruisen is afgetreden, wacht hem een nieuwe belangrijke taak als plaatsvervanger van den rijkskanselier. Zijn voornaamste taak zal liggen in de vertegenwoordiging van Duitschland tegenover het buitenland, waarbij hij ook als gedelegeerde op internationale conferenties zal optreden.

27 APRIL 1933

B. NEDERLAND. — Het nieuwe Nederlandsch-Duitsche handelsverdrag. —
Dezer dagen zijn te Berlijn onderhandelingen gevoerd tot nadere regeling van het handelsverkeer met Duitscliland door een commissie onder leiding van Hr. Ms. gezant te Berlijn en verder bestaande uit de heeren dr. H. M. Hirsclifeld, directeur-generaal van Handel en Nijverheid; dr. J. A. Nederbragt, chef van de economische en consulaire directie van het departement van Buitenlandsche Zaken; mr. L. A. Ries, administrateur aan liet departement van Financiën; ir. R. P. Bonthuis, inspecteur van den Landbouw; dr. F. E. Posthuma, mr. M. P. L. Steenberghe en F. V. Valstar.
Met betrekking tot het resultaat der onderhandelingen kan het volgende worden medegedeeld.
De besprekingen hebben geleid tot een op 27 April onderteekend verdrag, dat geldt tot 31 December 1933 en van Duitsclie zijde zoo spoedig mogelijk, uiterlijk 10 Mei a.s., in werking zal worden gesteld. De volgende invoerrechtei? zijn daarbij vastgesteld, alle per 100 K.G. en in Rijksmarken.
Pootaardappelen, van 1 September tot 31 December 4 v.h. 4; Witte kool van l tot 31 Mei 4 v.h. S; Roode en Savoye koo!, van 1 tot 31 Mei 6 v.h. 8. (Ten aanzien van deze witte, roode en savoye kool is de invoer gecontingenteerd op 50 pct. van den invoer in de overeenkomstige periode van 1932.) Spruitkool 10 v.h. 20; Kropsla van 1 tot 31 Mei 15 v.h. 20; van 1 Juni—30 Sept. 10 v.h. 30.
Rhododendrons, Azalea's (met uitzondering van Azalea indica), niet kluit; Magnolia's, Laurieren, Buxus, Ilex, Aucuba's, Taxus, blauwe sparren en chamæcyparis met kluit 20 v.h. 40; Hyacinthen-, Tulpen- en Narcissenbollen 30 v.h. 30.
Kruisbessen, versch. 10 v.h. 20. Ten aanzien van Kruisbessen is overeengekomen, dat omtrent den prijs waarvoor zij in Duitscliland zullen worden geleverd, vooraf tusschen Nederlandsche en Duitsche belangengroepen overleg zal worden gepleegd.
Spek 20 v.h. 36. Ten aanzien van Spek is bepaald, dat liet invoerrecht van 20 mark slechts zal gelden voor een hoeveelheid, overeenkomende met 60 pct. van die, welke in de periode 1 Mei—31 December 1932 uit ons land in Duitscliland is ingevoerd.
Gezouten haringen geheel (unzerteilt) in hecle, halve, vierde of achtste tonnen, 65 pct. van het geldende invoerrecht per vat (dit is thans 9 M. per vat).
Harde kaas niet in afzonderlijke verpakkingen van 2½ K.G. bruto of minder, voor een hoeveellieid van 50 pct. van den gemiddelden invoer uit Nederland in Duitschland in de periode 1 Mei—31 Dec. der jaren 1931 en 1932, 20 v.h. 60; voor een hoeveelheid van 20 pct. van bovenstaande hoeveelheid 50 v.h. 50.
Eieren van kippen, voor een hoeveellieid van 60 pct. van de hoeveellieid, welke in de periode I Mei—31 Dec. 1932 uit Nederland in Duitscliland aan eieren van pluimvee en wild gevogelte is ingevoerd, mits zij aan de voorschriften der Duitsche eierverordening omtrent kwaliteit en gewicht der Iiandelsklassen G 1 S, G 1 A of G 1 B, in de periode van 1 Sept.—31 Dec. ook der handelsklasse G l C beantwoorden. Van 1 Mei—30 Sept. 40 v.h. 70; van 1 Oct.—31 Dec. 30 v.h. 70.
Eendeneieren, rauw, tot een hoeveelheid van 90 pct. van de hoeveelheid, welke overeenkomstig gemeenschappelijk overleg is vastgesteld, als zijnde de hoeveelheid, welke van 1 Mei—31 Dec. uit ons land in Duitschland is ingevoerd 30 v.h. 70.
Blokmelk, met ten minste 40 pct. suiker, in blokken van 10 K.G. of meer, ten behoeve van de bereiding van chocolade in eigen bedrijf, op invoervergunning en onder douanetoezicht wat betreft het verbruik 60 v.h. 90.
Glycerine, zuivere 4 v.h. 15.
Zout (cliloornatrium, kook-, steen- en zeezout) in een hoeveelheid van ten hoogste 4000 ton voor de periode 1 Mei—31 Dec. 1932, 1.25 v.h. 0.80.
Superfosfaat. Het invoerrecht van 0.90 m. per 100 K.G. 0.90 v.h. 1.50 geldt voor een hoeveelheid van 50 pct. van de gemiddelde hoeveelheden, welke uit ons land in Duitscliland zijn ingevoerd in de periodes 1 Mei—31 Dec. der jaren 1931—1932.
Kunsthoorn, uit saeine, (zonder vulstof), in ruwe, ongevormd* stukken, ruwe gesneden of getrokken bladen, blokken, platen, buizen of staven, in een hoeveellieid van 40.000 K.G. in den tijd van 1 Mei —31 December 1932, 35 v.h. 50.
Stroocarton 2.25 v.h. 3.50.
Kabels voor geleiding van electrischen stroom 14.40 v.h. 16.
Voorts is bepaald, dat ten aanzien van den invoer van steenkolen noch van Nederlandsche, noch van Duitsche zijde, maatregelen zullen worden getroffen, waardoor een ongunstiger toestand dan de thans bestaande in het leven zal worden geroepen.
Van Nederlandsche zijde Ieeft men zich echter de bevoegdheid voorbehouden den invoer te contingenteeren, waarbij ecliter aan Duitschland een invoer, gelijk aan dien van 1932, is gewaarborgd.
In het Verdrag, dat uit den aard der zaak de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft, is van Nederlandsche zijde toegezegd, dat de rentevoet van het crediet, groot f 140 millioen, door Nederland aan Duitscliland verleend bij verdrag van 11 Mei 1920, met ingang van I Juli 1933 zal worden verlaagd tot 4 pct. Mocht echter aan den Nederlandscheri Invoer in Duitschland van vorenstaande producten, over liet geheel genomen na 31 Dec. a.s. door maatregelen der Duitsche regeering, grootere moeilijkheden in den weg worden gelegd dan bij Iiet thans gesloten verdrag overeengekomen, dan treedt met ingang van 1 Juli 1934 de thans nog geldende rentevoet van 5½ pct. wederom in werking. In verband hiermede is bepaald, dat tijdelijk vóór 31 Dec. '33 opnieuw zal worden onderhandeld over een regeling van het Nederlandscli-Duitsche handelsverkeer na afloop van het thans tot stand gekomen verdrag.

C. DUITSCHLAND. — **Hitler's** plaatsvervanger. —
De Völkischer Beobachter publiceert het volgende besluit van Hitler:
Den leider der politieke centrale-commissie, p.g. Rudolf Hess, benoem ik tot mijn plaatsvervanger. Ik verleen hem volmacht om in alle kwesties betreffende het partijbestuur in mijn naam een beslissing te nemen.

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Muiterij - Soldij. —
In antwoord op desbetreffende vragen, op 15 Maart 1933, door het lid van den Volksraad, den heer Thamrin, ingediend, deelde de regeering o.a. mede, dat de geschorste commandant, eerste officier en divisie-chef van „De Zeven Provinciën" gedurende hun schorsing in het genot blijven van hun volle inkomsten, conform artikel 18 van de voorschriften betreffende de rechtspositie van het militaire personeel der Zeemacht, dat de officieren en schepelingen, die, naar wordt aangenomen, niet deelnamen aan de muiterij,

hun volle inkomsten blijven genieten, dat de van muiterij verdachte Europeesche en Inlandsche schepelingen in afwachting van de resultaten, c.q. berechting hunner strafzaak geenerlei inkomsten genieten, evenmin als de in arrest gestelde dienstweigeraars.
Op de vraag of de regeering in het belang der onschuldige gezinsleden van de in arrest gestelde schepelingen-kostwinners en van de bij de onderdrukking der muiterij gedoode militairen-kostwinners bereid is bij toepassing van de betrekkelijke bepalingen clementie te betrachten, antwoordde de regeering dat de betrekkelijke bepalingen uiteraard naar recht en billijkheid worden toegepast.
(Vor. ber. Muiterij **784** D.)

A. NEDERLAND. — Wijziging Crisispachtwet 1932. — Bij K.B. is bepaald, dat de wet van 6 April 1933 tot wijziging van de Crisispachtwet 1932 in werking treedt met ingang van **1** Mei 1933. (V. b. **762** D.)

B. NEDERLAND. — Spoorwegen - Conflict **in** Personeelraad opgelost. — Naar wij vernemen is er thans een oplossing gekomen in het conflict in den Personeelraad bij de Nederlandsche Spoorwegen.
De Bond van Ambtenaren in dienst bij de Nederlandsche Spoorwegen (B.A.N.S.) was door de vier andere organisaties van het overleg tusschen de directie en den Personeelraad uitgesloten, met welk standpunt de Spoorwegdirectie zich niet kon vereenigen. Na eenige onderhandelingen tusschen de directie en het hoofdbestuur van den B.A.N.S. is er thans overeenstemming verkregen over een voorloopige regeling, die er op neerkomt; dat aan de eene zijde de directie via den Personeelraad met de vier algemeene organisaties kan blijven onderhandelen, terwijl daarnaast voor algemeene zaken en zaken betreffende het middelbare personeel meer direct met den B.A.N.S. afzonderlijk overleg zal worden gevoerd. De maandelijksche besprekingen tusschen de directie en den Personeelraad zullen eveneens door een vertegenwoordiger van den B.A.N.S. worden bijgewoond.

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Achmad Djajadiningrat.** — Bij koninklijk besluit van 21 April is eervol ontslag verleend met ingang van 31 Juli 1933 aan het lid in den Raad van Ned.-Indië Raden Adipati Aria Achmad Djajadiningrat, onder dankbetuiging voor de den Lande bewezen diensten en onder toekenning van den titel van pangoran, met het recht den vergulden pajong te voeren.

D. **SIAM.** — Voedsel der Laos. — De aapachtige gewoonte om insecten te verorberen komt niet alleen nog steeds onder de meest primitieve menschenrassen, zooals de oorspronkelijke bewoners van Australië en de pygmeeën van Afrika voor, maar zelfs onder vele rassen, die reeds lang het landbouwstadium bereikt hebben. De Laos, een volksstam in Siam, wier gewoonte om insecten en andere invertebraten te eten, het onderwerp uitmaakt van een recent onderzoek door J. S. Bristowe (Entom. Soc. London, 1932), geven hiervan een merkwaardig voorbeeld.
De lijst van dieren, die de Laos als voedsel nuttigen, biedt een groote verscheidenheid. Als bijzondere delicatessen gelden o.a.: groote waterwantsen, groote spinnen, eieren van een krabsoort, die er uitzien als caviaar en een aardappelsmaak hebben; voorts: mestkevers en hun larven en poppen, een groote cicadesoort, enz.
Er is geen enkele reden te veronderstellen, dat de gewoonte der Laos om insecten te eten, verworven is door gebrek aan ander voedsel, aangezien de Siameezen, die onder dezelfde omstandigheden leven, zich niet in zóó'n mate aan insecten te goed doen. Vermeldenswaard is het echter, dat men aanneemt. dat de grooter uithoudingsvermogen bezitten en als harder werker bekend t dan le Siameezen: dit danken de Laos wellicht aan het extra-proteïnegehalte van hun dierlijk voedsel. In het gemiddelde diëet van een Siamees vormt visch feitelijk de eenige proteinebron, met een gehalte van **18—23** perc., terwijl dat van geroosterde spinnen ruim 63 perc. bedraagt.
(Entom. Soc., London 1932)

E. **NEDERL. OOST-INDIE.** — De Willem de Zwijgerherdenking. — De voorzitter van de Indische Commissie voor de Willem de Zwijgerherdenking zond op 24 April het volgende telegram aan H. M. de Koningin: „Diep onder den indruk van de geestdriftige en waardige hulde aan de nagedachtenis van Willem den Zwijger gebracht door alle bevolkingsgroepen, alom in den lande, moge het algemeen herdenkingscomité in Ned.-Indië bij Uwe Majesteit eerbiedig vertolken, de uit deze huldiging luid sprekende gevoelens van liefde en trouw jegens het Vorstenhuis, zoomede het besef van de onverbrekelijke banden, gelegd tusschen Oranje en volk voor verleden, heden en toekomst".
De Gouverneur-Generaal zond aan H. M. de Koningin de afzonderlijke betuigingen van trouw, hulde en verknochtheid, ontvangen namens alle bevolkingsgroepen in de Minahassa, Palembang en Bandjermasin, zoomede namens de Ned.-Indische Vrijmetselaarsloge.
(Vorig bericht en photo blz. **785** F.)

F. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Dr. Benesj over Buitenlandsche politiek. — De minister van Buitenl. Zaken, dr. Benesj, heeft op 25 April '33 voor de beide Kamers der Nationale Vergadering een rede gehouden over „De strijd om de democratie in de Europeesche en de wereldpolitiek". Hieraan ontleenen wij hetvolgende:
De Kleine Entente beschouwt het Viermogendhedenpact, zooals Italië dit heeft voorgesteld, als een grooten stap achterwaarts in de ontwikkeling van Europa. Wat de quaestie van de herziening der grenzen aangaat, welke in het viermogendhedenpact wordt geëntameerd, moet er op gewezen worden, dat deze niet voldoende overdacht is. Indien ergens een kleine correctie van de bepalingen in de vredesverdragen nopens de grenzen langs vreedzamen weg mogelijk zou zijn, dan moet deze slechts plaats hebben onder voorwaarde, dat daarbij geen druk van buiten wordt geoefend en dat zij slechts na een jarenlange kalme samenwerking der daarbij betrokken volken en tegen behoorlijke compensaties tot stand kan komen.
De verhouding tusschen Tsjecho-Slowakije en Duitschland zal ook verder goed blijven. Overigens is het steeds een netelige zaak, in zijn nabuurschap een staat te weten, die zich in een toestand van revolutionaire gisting bevindt. Intusschen is het te hopen, dat het niet tot conflicten zal komen.
Zouden zich in Oostenrijk dergelijke wijzigingen voltrekken als in Duitschland, dan hoopt men dat daardoor hier geen moeilijkheden ontstaan.
Met Polen is Tsjecho-Slowakije voornemens een verdrag te sluiten, dat een eeuwige of althans langdurige vriendschap ten doel heeft. (Lidovy Denik, Praha)
(Vorig bericht blz. **715** K.)

G. MOGENDHEDEN-CONFERENTIE TE WASHINGTON. — Besprekingen tusschen MacDonald en Pres. Roosevelt, — De besprekingen tusschen MacDonald en Roosevelt zijn thans definitief afgesloten. De beide staatslieden hebben een gemeenschappelijk communiqué uitgegeven, waarin zij verslag uitbrengen van de resultaten hunner beraadslagingen, waaraan wij het volgende ontleenen:
„Onze besprekingen over de kwesties, welke op de a.s. economische wereldconferentie behandeld zullen worden, hadden niet ten doel tot accoorden te geraken, hetgeen aan de conferentie zelf moet worden overgelaten. Onze beraadslagingen hebben echter wel geleerd, dat onze beide regeeringen wat de voornaamste onderwerpen der conferentie betreft dezelfde plannen nastreven en het eens zijn over de te volgen methoden. Zij zijn voorts doordrongen van de vitale noodzakelijkheid, dat internationale accoorden voor de oplossing van bedoelde vraagstukken in het belang

van alle landen zijn. De practische methoden om tot oplossing te geraken zijn gedurende de achter ons liggende besprekingen onderzocht en geanalyseerd.
Wij zijn tot het besef gekomen, dat een algemeene verhooging van het prijzenniveau van het allereerste belang is. Te dien einde moet een gelijktijdige actie ondernomen worden op economisch monetair terrein en moet een nieuwe orientatie worden gegeven aan de handelspolitiek.
Er moeten waarachtige pogingen in het werk worden gesteld om de verscheidene soorten beperkingen, die den handel belemmeren, te matigen." (V. b. **787 F.)**

A. DUITSCHLXND. — Evangelische Kerkenbond. — De rijkspropaganda-afdeeling van de geloofsbeweging van Duitsche Christenen meldt, dat Rijkskanselier Hitler als verbindingsman tusschen zich en de officieele instanties van de Evangelische Kerk, ds. Mueller te Koningsbergen heeft benoemd, die tot de Rijksleiding der geloofsbeweging behoort.
De Duitsch Evang. kerkelijke commissie, het hoogste lichaam van den Duitsch-Evang. Kerkenbond, is in buitengewone zitting te Berlijn bijeengekomen. Doordrongen van de noodzakelijkheid van een nieuwe constitutie voor het Duitsche protestantisme, met het doel een Duitsch Evang. Kerk te stichten op de basis der gevoerde besprekingen, heeft zij de door den president getroffen maatregelen goedgekeurd, in het bijzonder de benoeming van den Luth. bisschop dr. Marahrens te Hannover en van Pastor Hesse te Elberfeld. De commissie heeft den president de grootst mogelijke volmacht verleend om voor het Duitsche protestantisme te spreken en te handelen.
De Duitsch Evang. commissie bestaat uit **36** leden; de Duitsch-Evang. Kerkenbond is in 1920 tot stand gekomen als federatie der **28** Duitsche ,,landskerken".
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. **783** E.)

B. DUITSCHLAND. — **Stahlhelm. - Rijksminister** Franz **Seldte's toetreding** tot de N.S.D.A.P. — De bondsleider van den Stahlhelm, rijksminister Franz Seldte, deelde op **27** April in een radiorede zijn toetreding tot de nationaal-socialistische Duitsche arbeiderspartij mede. Hij voegde er bij, dat hij zichzelf en den Stahlhelm onder den leider Adolf Hitler stelde. De kameraden, die hem daarbij niet konden volgen, ontsloeg hij van hun eed op het vaandel. **(789 G.)**

C. DUITSCHLAND. — Vice-lranselier von Papen over den vrede. — ,,Het doel van da buitenlandsche politiek van Duitschland, dat meer dan eenige andere natie den vrede noodig heeft, is de verwezenlijking der volle rechtsgelijkheid langs vreedzamen weg", aldus sprak vice-kanselier von Papen tot Newton, lid van het Engelsche Hoogerhuis, met wien hij zich over de actueele politieke kwesties heeft onderhouden.
Von Papen legde nog eens den nadruk op de verklaring van Hitler, dat Duitschland den vrede wil. De wereld is thans vermoedelijk tot het inzicht gekomen, aldus de vice-kanselier, dat de economische chaos slechts het gevolg is van den politieken en economischen waanzin der regelingen van na den oorlog. Dit inzicht is nog niet te laat gekomen om de verantwoordelijke staatslieden eindelijk tot het besef te brengen, dat het hun plicht is, met deze dingen rekening te houden.
Vervolgens verklaarde von Papen, dat Duitschland ten volle instemt met Mussolini's pact van vier, om daarna uit te wijden over den dienst, welken Duitschland de wereld in de afgeloopen maanden heeft bewezen door, aldus von Papen, het bolsjewisme binnen zijn grenzen uit te roeien.
De nieuwe regeling binnen Duitschlands grenzen vormt een volkomen interne aangelegenheid, aldus de vice-kanselier, die de in verdragen en afspraken vastgelegde relaties met andere landen niet aantast.
Meermalen heeft de rijkskanselier er op gewezen, dat voor een groot en zelfbewust volk het herstel van de volle souvereiniteit naar binnen en naar buiten iets is, dat vanzelf spreekt. Het doel van de Duitsche politiek is de verwezenlijking der volle gelijkgerechtigdheid langs vreedzamen weg. Wie de Duitsche regeering iets anders in de schoenen schuift, ondermijnt de basis van vertrouwen, waarop alleen het nieuwe Europa opgebouwd kan worden.
(Deutsche Allgem. Zeitung)

D. EUROPA'S SCHULDEN AAN **AMERIKA.** — President Roosevelt over een nieuw moratorium. — President Roosevelt is van plan opnieuw een moratorium voor de oorlogsschulden, tot na de economische conferentie, uit te vaardigen. Hij bereidt thans een voorstel voor, waarbij hij door het Congres wordt gemachtigd een dergelijk moratorium te verleenen. **(658 F.)**

E. NEDEBL. OOST-INDIE. — Opening van de **patjal**werken. — De Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië is op **27** April naar het Bodjonegorosche vertrokken ter inwijding op dien dag van de Patjalwerken, schepping van Ir. B. Lieneman.
Niet minder dar, 20.000 bouws zullen door deze werken kunnen worden bevloeid. En niet alleen gedurende de regenlooze perioden in den westmoeson, doch ook in den oustmoeson zullen deze waterwerken de poliwidjo, de z.g. tweede gewassen, ten goede komen.
De wadoek (het reservoir) lijkt op het oog kleiner dan het in werkelijkheid is. Vermoedelijk komt dit doordat het niet een groot gemetseld reservoir, doch meer een door de natuur gevormde wadoek is, waarvan de (toch enorme) grootte niet zoo maar op het oog valt te bepalen.
De wadoek zal van water voorzien worden door de kali Patjal, d.i. de rivier waaraan de geheele irrigatiewerken ook hun naam ontleenen.
Het toelaten van water in de wadoek zal slechts langzamerhand geschieden. De dam moet geleidelijk ,,op kracht" komen. Wanneer men den enormen dam ziet, waarvan het bovenvlak nog een breedte vormt van ettelijke meters, zou men als leek denken, ,,laat het water nu maar komen". Ook hier echter is zorg en geleidelijkheid geboden.

28 APRIL 1933

F. OOSTENRIJK. — Communistisch partijbestuur van **Weenen** in arrest gesteld. — In den loop van de actie der politie tegen de Weensche communisten zijn reeds 16 arrestaties verricht. De politie bevestigt thans ook de arrestatie van den chefredacteur van de Rote Fahne. Bovendien is ook de secretaris van de rommunistische partij, Koplenig, en bijna het geheele overige gedeelte van het partijbestuur in arrest gesteld.

G. NEDERLAND. — Natuur- en Geneesk. Congres te Wageningen. - Biologie en Psychopathologie. — Aan de rede gehouden door Prof. Dr. L. Bouman te Utrecht ontleenen wij o.a. het volgende:
Volgens dezen geleerde overschrijdt de psychologie de grenzen der biologie daar, waar de sfeer der persoonlijkheid en de kern van het zieleleven van den mensch begint, terwijl men zich mag afvragen, of de verschijnselen der biologie, die niet door waarneming en experiment kunnen worden gecontroleerd, nog tot het gebied der wetenschap behooren. Benadering der hoogere psychische processen zal wel buiten ons bereik liggen.
Aan de hand van de encephalitis lethargica en haar naziekten wordt aangetoond, dat organische veranderingen aanleiding kunnen geven tot het wegvallen van componenten, noodig voor het normaal tot uitvoering brengen van handelingen (verminderde of vermeerderde bewegingsdrang, tics en dwangneurosen), maar van wijziging van het karakter als uiting van de geheele persoonlijkheid is daarbij, in eerste instantie althans, geen sprake.
Volgens spreker is nòch het physiologisch **nòch** het pathologisch anatomische onderzoek voldoende voor

de studie der psychopathologie; noodig blijft daarbij de studie van de subjectieve verschijnselen van het zieke zieleleven en van de begrijpende psychopathologie.

A. INTERNATIONAAL CONGRES VOOR GOEDERENRUIL. — Het internationaal congres voor goederenruil te Parijs heeft op 26 April de volgende aanbevelingen aangenomen:
1. De organisatie van een internationaal bureau voor de financiering der transacties.
2. Het nemen van juridische maatregelen waardoor de betrekkingen tusschen de kooplieden van verschillende landen veiliger tot stand kunnen worden gebracht.
3. Het nemen van maatregelen waardoor het vervoer per spoorweg en per schip vergemakkelijkt wordt.
4. Vereenvoudiging der douane-maatregelen ter bespoediging van het internationale goederenverkeer.
5. Het nemen van maatregelen voor samenwerking tusschen verschillende nationale bedrijfsgemeenschappen. (Le Temps)

B. DUITSCHLAND. — Duitsch-Nationalen. - Rede van dr. Hugenberg. — De Rijksdagfractie der Duitsch-Nationale partij is bijeengekomen in een zitting, welke werd ingeleid door een rapport van dr. Hugenberg over den politieken toestand. Spreker besloot zijn uiteenzettingen met de woorden:
„Rust en geloof in den rechtsstaat zijn de bases van het economische leven. De pogingen van ondergeschikte organen deze grondslagen in gevaar te brengen zullen volgens de verklaringen der toonaangevende leiders binnen zeer korten tijd worden gestopt. De ware Duitsch-nationaal die den harden strijd der laatste veertien jaren met het Marxistische systeem heeft doorstreden en weerstand heeft geboden aan alle pogingen om de Duitsch-nationale beweging in den zwart-rooden bond te trekken is hij, die met het oprechtste enthousiasme den ommekeer der dingen in Duitschland heeft begroet.
Des te meer heeft hij er ook recht op als gelijkgerechtigd strijder om de Duitsche toekomst te worden erkend en behandeld. Dat eisch ik vanzelfsprekend voor mijn vrienden op. In deze kwestie kan en zal niemand van mij een compromis verlangen. Het behoeft eigenlijk niet verzekerd te worden dat ik hiermede sta of val." (Vorig bericht blz. 789 E.)

C. BERLIJN. — Financiën. - Deficit van 313 millioen mark. — De commissarieele ontvanger dr. Steiniger verklaarde in de gemeenteraadszitting van 27 April 1933 dat het begrootingsontwerp sluit met een deficit van 133 millioen R.M. Daar komen dan bij het deficit over de jaren 1930-1932 van 180 millioen, zoodat in totaal een deficit van 313 millioen R.M. ontstaat. (Berliner Tageblatt)

D. BELGIE. — Regeering vraagt volmachten. — De Belgische binnenlandsche politiek neemt op het oogenblik een zeer belangrijke wending. De regeering zal, zooals men weet, het parlement nieuwe machtiging vragen om verdere bezuinigingen bij decreet in te voeren.
Tengevolge van de aanhoudende crisis en ondanks de in het begin van dit jaar in den vorm van krachtige belastingen en bezuinigingen ondernomen pogingen tot herstel van het budgetair evenwicht, is dit evenwicht nog steeds verbroken. Er zullen in dit belastingjaar 500 millioen tot een milliard francs moeten worden gevonden om het evenwicht te herstellen. Algemeen is men van oordeel dat de staat boven zijn middelen leeft en dat zijn levenspeil moet worden verlaagd. Om den toestand het hoofd te kunnen bieden, worden twee formules mogelijk geacht: of een uit drie partijen bestaande nationale regeering, of een regeering, welke beschikt over volmachten, om zoo noodig bepaalde organieke wetten te wijzigen teneinde misbruik te onderdrukken en de uitgaven te verminderen. De tweede oplossing was de eenige aangewezene, daar de vorming eener nationale regeering op het oogenblik niet mogelijk is.
Het heet nu dat de regeering absoluut eischt dat het parlement haar de verlangde volmachten verleent. Eenige leden hebben zelfs met aftreden gedreigd, o.a. Jaspar, Lippens, Sap en Devèze. Verwacht wordt dat het desbetreffende wetsontwerp op 3 Mei aan de Kamer zal worden voorgelegd. (Alg. Handelsblad)

E. ONTWAPENING. — Richtlijnen van president Roosevelt. — Naar volgens V. D. verluidt heeft president Roosevelt, zonder de Amerikaansche regeering aan een concreet ontwapeningsvoorstel te willen binden, de volgende richtlijnen opgesteld voor de algemeene houding der Ver. Staten bij de ontwapeningsbesprekingen:
1. De groote mogendheden stemmen er in toe, onder toezicht van een internationale contrôle-commissie geleidelijk te ontwapenen.
2. Op de wijze van het Verdrag van Locarno zullen zone-gewijs non-agressie-verdragen gesloten worden, ook in Zuid-Amerika en in het Verre Oosten.
3. In geval van oorlog zal de aanvallende natie als zoodanig gekenmerkt worden.
4. De Ver. Staten behouden zich hun vrijheid van handelen voor om te bepalen of zij zich bij strafmaatregelen in den vorm van een of andere actie zullen aansluiten.
5. Het Kellogg-pact dient door een consultatief pact te worden uitgebreid. (Vorig bericht blz. 792 C.)

29 APRIL 1933

F. DUITSCHLAND. — Verboden literatuur. — Eenigen tijd geleden werd te Berlijn een commissie gevormd van eenige nat.-soc. uitgevers, die tot taak had een lijst op te stellen van boeken, welke van alle stedelijke bibliotheken en openbare leesbibliotheken moesten worden verwijderd.
De correspondent te Berlijn van „Het Volk", meldt thans aan zijn blad, dat in een der eerstkomende weken, — genoemd wordt 10 Mei — in alle steden van Duitschland op de openbare pleinen groote brandstapels zullen worden opgericht, waar de boeken in een plechtig auto-da-fé zullen worden verbrand.
Op deze zwarte lijst staan de politieke werken van: Karl Marx, Max Adler, Aufhauser, L. Bauer, August Bebel, Eduard Bernstein, Bucharin, F. W. Förster, E. F. Cumbel, Hilferding, Karl Kautsky (behalve „Het bolsjewisme in het slop"), Helen Keller, Ferdinand Lassalle, Lenin (behalve „Het radicalisme, de kinderziekte van het Bolsjewisme"), Karl Liebknecht, Lunatscharsky, Thomas Mann, Hugo Preuss, Walther Rathenau.
Uit de geschiedkundige afdeelingen zullen alle pacifistische en defaitistische boeken worden gehaald en uit de afdeeling Rusland alle pro-bolsjewistische literatuur; overigens de boeken van Otto Bauer, Oskar Blum, Paul Hahn, F. Mehring en Muller — Franken. De werken van Marx, Bebel en Lassalle zullen voortaan alleen in de staatsbibliotheek ter beschikking staan van hen, die er uit hoofde van hun studie in moeten lezen.
Uit de roman-literatuur zullen de boeken van de volgende schrijvers worden verwijderd:
Schalom Asch, Henri Barbusse, Berthold Brecht, Max Brod, Alfred Doeblin, Ilja Ehrenburg, Albert Ehrenstein, Arthur E. Loesser, Lion Feuchtwanger, Iwan Goll, Jaroslav Hasek, Walther Hasenclever, Arthur Holitscher, Heinrich Eduard Jacob, Josef Kalinikof, Gina Kaus, Egon Erwin Kisch, Heinz Lipmann, Heinrich Mann, Klaus Mann, Robert Neumann, Ernst Ottwald, Kurt Pinthus, Theodor Plivir, Erich Maria Remarque, Ludwig Renn, Alfred Schirokauer, Arthur Schnitzler, Richard Beer — Hofman, Ernst

Toller, Kurt Tuscholsky, Arnold Zweig, Stephan Zweig en Adrianus Thomas, Glaeser, Peter Panter en A. Polgar en Upton Sinclair.

A. NEDERLAND. — Jo **Vincent** als buitenlandsche in Duitschland geweerd. — Naar wij vernemen heeft de Nederlandsche zangeres Jo Vincent, die op **18** en **19** Mei **'33** op de Brahms-concerten te Berlijn zou optreden, bericht ontvangen dat men van haar medewerking afziet, omdat zij een buitenlandsche is. Bovendien ontving zij uit Hamburg, waar zij op **12** Mei moet zingen, een verzoek om nadere inlichtingen omtrent het gerucht dat zij een Jodin zou zijn, in welk geval ook haar optreden te Hamburg niet zou kunnen doorgaan.

B. **VEREENIGDE** STATEN. — Senaat aanvaardt inflatie-ontwerp. — De Senaat heeft het wetsontwerp tot steun aan de farmers, alsmede het daaraan toegevoegde inflatie-amendement met 64 tegen **21** stemmen aangenomen.
Dit amendement machtigt den President het goudgehalte van den dollar te verlagen tot minimaal 50 percent, en de vrije aanmunting van zilver toe te staan, op basis van elke waardeverhouding tusschen goud en zilver, welke hij dienstig zal achten. Tevens wordt president Roosevelt gemachtigd de geldcirculatie met $ **3** milliard uit te breiden en het Federal Reserve-crediet te verhoogen door de uitgifte van $ **3** milliard Amerikaansche staatsfondsen.
Tevens verkrijgt hij de bevoegdheid om **$ 200** millioen zilver te accepteeren als gedeeltelijke betaling der oorlogsschulden. (Vorig **bericht** blz. **787 I.)**

C. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — De voorbereidende commissie voor de Economische Wereldconferentie te Londen gehouden, heeft op **29** April het volgende communiqué uitgegeven:
De commissie, ingesteld door den Volkenbondsraad voor de organisatie van een monetaire en economische wereldconferentie kwam op **29** April op het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Londen bijeen, onder voorzitterschap van sir John Simon. Besloten werd de conferentie op 12 Juni **'33** te Londen in het nieuwe geologische museum bijeen te roepen. Sir John Simon deelde mede, dat de Engelsche Koning zelf de conferentie zal openen.
De vertegenwoordiger van de Ver. Staten, Norman Davis, deelde aan de organisatie-commissie mede, dat de Amerikaansche delegatie voornemens is bij de opening van de conferentie een tarieven-bestand voor te stellen. De organisatie-commissie besloot den tekst van dit voorstel tegelijk met de uitnoodiging voor **12** Juni aan de uitgenoodigde staten ter kennisneming te doen toekomen.
Havas meldt: De Fransche regeering, ten zeerste voldaan over den hartelijken en vriendschappelijken geest, die bij de te Washington gevoerde besprekingen heeft geheerscht, zou vermoedelijk in het algemeen belang en op voorwaarde, dat de devaluatie van den dollar 15% van zijn goudwaarde niet zou overtreffen, bereid zijn, een internationaal accoord inzake een douane-bestand te aanvaarden.
(Manchester Guardian) (Vor. **ber. blz. 794 G.)**

D. NEDERLAND. — **Contingenteering** gloeilampen. — De Staatscourant van **28** April **'33** bevat een Kon. besluit, waarbij de contingenteering van den invoer van gloeilampen ongewijzigd voor den tijd van zes maanden wordt verlengd. De nieuwe bepalingen gelden dus tot **1** November **'33.** (V. b. Conting. 579 B.)

E. VOLKENBOND. — De **Jodenvervolging** in Duitschland. — De voorzitter van de Joodsche partij voor Tsjechoslowakije, dr. Margulies, die de Joodsche minderheid in het bestuur van het Europeesche minderhedencongres vertegenwoordigde, heeft medegedeeld dat een actie bij den Volkenbond tegen de vervolging en ontrechting der Duitsche Joden wordt voorbereid. Het in te dienen bezwaarschrift gaat er van uit, **dat** het beginsel der gelijkheid der wet, zonder aanzien van natie, afstamming of godsdienst, tot aanvaarding waarvan Duitschland zich nog uitdrukkelijk in de Poolsch-Duitsche overeenkomst van **15** Mei **1922** heeft verbonden, is geschonden. De indiening van dit bezwaarschrift zal gepaard gaan met de aanbieding van een wereldpetitie der Joden. (Vor. ber. **blz. 773** D.)

F. AMSTERDAM. — Aflossing der **Pondenleening.** — De gemeenteraad heeft op **28** April **'33** een voorstel van B. en W. goedgekeurd om in **1935** vervroegd af te lossen de in **1924** aangegane leening groot **£ 2.500.000** tegen een rente van **5½%** en met een consortium een overeenkomst aan te gaan, waardoor zekerheid wordt verkregen dat thans een bedrag in ponden wordt gekocht ter aflossing van **£ 2.360.000** in resto het bedrag der leening op dat oogenblik. Door deze overeenkomst wordt een voordeel **verkregen** van ongeveer 7 millioen gulden.

G. **FRANKRIJK.** — **Leening** van **30 millioen** pond. — Officieel wordt medegedeeld, dat de Fransche schatkist besloten heeft tot het aangaan van een leening van **30** millioen pond sterling bij Britsche bankiers voor den tijd van drie maanden, tegen een rente van **2½%,** ter conversie in franken, met het oog op een verzekeren van valuta-stabiliteit. Deze leening kan telkens voor drie maanden worden verlengd.
(La Journée Industrielle)

30 APRIL **1933**

H. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Duitsche** voorstellen. —
Op 28 April **'33** zijn door Nadolny, de Duitsche gedelegeerde, bij het presidium van de Ontwapeningsconferentie de Duitsche wijzigingsvoorstellen ingediend, die bestaan uit de volgende acht punten:
1. De Rijksregeering is van meening, dat de kwestie der uniforme legersystemen nog niet rijp is voor een onmiddellijke beslissing. De Duitsche delegatie stelt derhalve voor een nieuw artikel 15 op te nemen, dat inhoudt dat de in de conferentis voorziene permanente ontwapeningscommissie deze kwestie onmiddellijk in studie moet nemen.
2. Tegenover de in de Engelsche tabellen opgenomen numerieke sterkte der landstrijdkrachten voor Duitschland **van** 200.000 man staat de Rijksregeering op het standpunt, dat de definitieve vaststelling van het troepen-effectief voor Duitschland in verhouding tot de bewapening der overige staten en met waarborging van de Duitsche nationale veiligheid moet geschieden.
3. Tegenover de in de Engelsche voorstellen geheel ontbrekende bepaling der Duitsche militaire luchtvaart en van Duitsche onderzeebooten eischt de Rijksregeering principieel dezelfde wapencategorieën te mogen gebruiken die voor de verdediging van andere staten worden gebruikt.
4. Geoefende reservisten dienen bij het vaststellen van het definitieve troepen-effectief in tegenstelling tot het Engelsche plan te worden meegeteld. De particuliere afweer- en **sport**organisaties kunnen naar Duitsche meening niet als semimilitair worden beschouwd en behooren dan ook niet bij de legersterkte te worden meegeteld.
5. Politiekrachten kunnen bij de vaststelling der legersterkte slechts dan worden meegeteld, wanneer zij over een vergaande militair-technische opleiding en organisatie beschikken, **voorzoover** deze kan worden toegepast voor militaire doeleinden zonder voorafgaande mobilisatie.
6. De contracteerende mogendheden verplichten zich de in de koloniën liggende troepen slechts voor de handhaving van de orde in en de verdediging van de koloniën in de koloniën zelf te gebruiken.
7. De Duitschland toegekende gelijkgerechtigdheid dient In de Ontwapeningsconventie practisch verwezenlijkt te worden.
8. De zware aanvalswapenen dienen verboden en vernietigd te worden.
De Fransche gedelegeerde Massigli, noemde de Duitsche wijzigingsplannen het Duitsche plan tot herbewapening. Het richt

het Engelsche plan te gronde. Het is ontoelaatbaar dat de Duitsciie regeering tegelijkertijd wenscht te profiteeren van het verdrag van Versailles en aan de andere zijde nieuwe voordeelen wil behalen.
Eden verklaarde dat het Duitsche program nieuwe moeilijkheden voor de conferentie in zich bergt, indien het in zijn huidigen vorm zou worden gehandhaafd.
De Fransche en Duitsche gedelegeerden zijn tot dusverre tot geen enkele overeenkomst gekomen.
(Vorig bericht blz. 796 E.)

A. ENGELAND. — Verklaring van lord Grey tegen Duitschland. — Lord Grey of Alloden, die in den oorlog minister van Buitenlandsche Zaken was, is herkozen tot lid van den nationalen raad.
In een toespeling op de jongste gebeurtenissen in Duitschland zei lord Grey, dat de politieke mentaliteit in Duitschland de openbare meening in Engeland in beroering had gebracht. Duitschland kon in de naoorlogsjaren rekenen op de sympathie van Engeland, doch nu was het een land geworden, waar geweld 'boven recht ging. Nog maar enkele maanden geleden zou een redevoering, zooals Austen Chamberlain die kort geleden in het Lagerhuis had uitgesproken, niet de algemeene goedkeuring in Engeland hebben gevonden. De geheele Kamer, zei Grey, heeft deze verklaring goedgekeurd en ook ik persoonlijk sluit mij er bij aan. Wij kunnen geen concessies doen of de hand tot den vrede uitgestoken houden, tenzij dit gebaar wordt beantwoord.
(Vor. ber. Lagerhuisdebat: 775 B.)

E. PROF. MR. C. VAN VOELENHOVEN OVERLEDEN. — Op 29 April '33 is te Leiden na een korte ziekte plotseling overleden prof. mr. C. van Vollenhoven, hoogleeraar in het adat-recht van Nederl.-Indië en het staats- en administratief recht van Ned.-Indië, Suriname en Curaçao. Prof. van Vollenhoven was een uitnemend kenner van het international? recht. Ons land verliest in hem een geleerde van wereldvermaardheid.

C. PERU. — President vermoord. — De president van Peru, Cerro, is op 29 April '33 vermoord.
De president had een parade van 20.000 recruten bijgewoond en werd bij het verlaten van het terrein doodgeschoten. (Vorig bericht blz. 248 K.)

1 MEI 1933

D. DUITSCHLAND. — Rijltskanselier Hitler's 1 Meibelofte. — Millioenen Duitschers, zoowel in Berlijn als in de rest van het rijk, hebben op 1 Mei '33 geestdriftig aan het „feest van den nationalen arbeid" deelgenomen. Rijkskanselier Hitler heeft bij deze gelegenheid in een rede het programma van het eerste jaar van het Nationaal-socialistische vierjaarsplan uiteengezet. Dit programma kan als volgt worden samengevat:
Werkloosheidsbestrijding door particuliere werkverschaffing, in den vorm van herstelwerkzaamheden aan woningen, en door een groote reeks openbare werken, met name den aanleg van nieuwe wegen.
Arbeidsdienstplicht voor iedereen, hoog en laag, rijk en arm, geleerd en ongeletterd, opdat ieder eenmaal in zijn leven met handenarbeid kennis maakt.
Actie tegen de huidige rentelasten en verzekering eener gestadige productie, zonder den Duitschen landbouw te vernietigen.
Reorganisatie van het economische leven. te beginnen bij den boerenstand.

E. PERU. — Nieuwe president gekozen. — Het Nationale Congres heeft tot opvolger van Cerro als president van de republiek generaal Oscar R. de Benavides benoemd. (Vorig bericht blz. 798 C.)

F. ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Basis tot overeenstemming gevonden. — Naar verluidt heeft men bij de onderhandelingen over het olie-conflict tusschen de Perzische regeering en de Anglo Persian Oil Company een basis van overeenstemming gevonden. De Perzische regeering zal voortaan vier goudshilling per ton olie, die de maatschappij wint, ontvangen, terwijl de maatschappij jaarlijks ongeveer 5 millioen ton petroleum zal exploiteeren, zoodat de Perzische regeering een minimum ontvangst van een millioen pond goudsterling per jaar kan worden gegarandeerd, terwijl de Anglo-Persian Oil Company bovendien twee millioen pond sterling jaarlijks aan grondrechten, belastingen enz., aan de Perzische regeering betaalt.
(Vorig bericht blz. 678 H.)

G. GRAVIN ANNA DE NOAILLES OVERLEDEN. — De bekende schrijfster gravin Anna de Noailles, een als dichteres gevierde verschijning in artistieke kringen en een bekende figuur in de groote wereld te Parijs, is op 30 April '33 overleden. Van Roemeensche afkomst (familie Bibesco) werd zij te Parijs opgevoed.

2 MEI 1933

H. SINT LIDUINA. — Bedevaart na bedevaart is de afgeloopen week naar Schiedam getrokken om de armste maar tevens grootste burgeres te huldigen ter gelegenheid van den vijfhonderdsten terugkeer van haar sterfdag. De Schiedammers hadden nooit vermoed, dat hun heilige stadgenoote reeds in zoo wijden kring en met zoo intense vurigheid vereerd werd. En wie nu nog aan den grooten omvang van haar roem getwijfeld mocht hebben, zal op 30 April 1933 wel ten volle uit zijn waan zijn gewekt. De bloem van katholiek Nederland had zich voor haar beeltenis geplaatst, en niet alléén dat de maagd van Schiedam als een nationale heilige werd bejubeld, hooggeplaatste vreemdelingen kwamen door hun tegenwoordigheid getuigen, dat de naam van Liduina reeds in vele talen een vertrouwde klank is geworden. (De Maasbode)

I. ENGELAND. — Critiek op Duitsch protest. — Het protest van Duitschland tegen de debatten in het Lagerhuis, waarbij scherpe critiek op genoemd land werd uitgeoefend, is op 1 Mei '33 in het Britsche parlement ter sprake gebracht.
Op een desbetreffende vraag antwoordde minister Baldwin: De Duitsche zaakgelastigde had speciaal opdracht gekregen te protesteeren, omdat de minister van Buitenlandsche Zaken zich bij de andere sprekers had aangesloten, in plaats van hun verklaringen te bestrijden. Op dit protest is geenerlei commentaar geleverd en de minister van Buitenlandsche Zaken is van meening, dat eenigerlei actie zijnerzijds niet noodig was.
Een afgevaardigde stelde daarop de vraag, waarom de minister niet geweigerd heeft het protest in ontvangst te nemen en waarom hij de Duitsche regeering niet heeft geantwoord, dat men het Lagerhuis niet op dezelfde wijze laat behandelen als den Rijksdag. Baldwin antwoordde hierop: Omdat ik geloof, dat het soms mogelijk is de belangrijkheid van dergelijke dingen te overdrijven.
Een andere afgevaardigde vroeg tenslotte welk recht Duitschland heeft bij de Britsche regeering te protesteeren tegen redevoeringen, die in het Lagerhuis worden uitgesproken. (Vor. ber. Lord Grey 798 A.; Debatten en protest 775 B.)

K. DUITSCHLAND. — Stahlhelm blijft bestaan. — Uit een verklaring, die door de rijksleiding der nationaal-socialistische partij is uitgegeven, valt op te maken, dat de Stahlhelm-organisatie niet zonder meer in de partij van Hitler zal opgaan, maar veeleer als een soort onder-afdeeling zal worden beschouwd, die echter haar eigen organisatievorm blijft behouden. (Vorig bericht blz. 795 B.)

A. **RUSLAND.** — Vrees voor oorlog. — Op **1** Mei '**33** heeft de volkscommissaris van Oorlog, Worosjilov, als aanvoerder van de gezamenlijke strijdkrachten der Sovjet-Unie een manifest, gericht tot leger en vloot, uitgevaardigd, waarin hij de aandacht vestigt op het oorlogsgevaar, dat de Sovjet-Unie bedreigt.
De Sovjet-Unie is naar hij betoogt aan alle kanten door vijanden omringd. Derhalve moet de krijgsmacht ,,up to date'' zijn. Worosjilov herinnert dan aan de verklaring van Stalin, dat niemand een voetbreed Russische bodem zal worden afgestaan. De militaire krachten moeten op ieder gebied, te land, ter zee en in de lucht worden versterkt. (Pravda)

B. OOSTENRIJK. — Bondskanselier Dollfuss tegen ,,Anschluss''. — Op het congres van de Neder-Oostenrijksche christelijk-sociale partij heeft de partijleider, de Oostenrijksche minister van Oorlog, Vaugoin, een rede gehouden, waarin hij zich o.a. uitsprak tegen nieuwe verkiezingen. De christelijk-socialen hebben geen coalitie noodig. De tijd verricht voor hen het werk. Elke overeenkomst met de nationaalsocialisten moet men vermijden.
Bondskanselier Dollfuss hield een rede, waarin hij zeide, dat Oostenrijk zijn onafhankelijkheid naar alle kanten absoluut diende te handhaven.
Oostenrijk was zich bewust van de verbondenheid van zijn lot met dat van het geheele Duitsche volk, doch was er ook van overtuigd, dat het Duitsche vraagstuk nooit zou worden opgelost door vergrooting van het Duitsche rijk met een paar duizend vierkante kilometers.
Oostenrijk heeft altijd zijn bijzondere taak gehad en hoewel kanselier Dollfuss verklaarde, met vreugde een Duitscher te zijn, kon hij niet er aan toegeven met dit stamgevoel afgodendienst te bedrijven.
Het Duitsche volk in het rijk kan zijn toekomst vormen, zooals het wil en Oostenrijk is bereid om onvoorwaardelijk en vriendschappelijk met de rijksregeering samen te werken. Van Oostenrijksche zijde zou men een dergelijke verhouding nooit door een gekleurden partijbril bezien. (V. b. **blz. 617** B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Pest. - Stijgende sterftecijfers. — Blijkens de ontvangen berichten zijn in de periode 29 Januari tot **25** Februari **1933** in Ned.-Indië **1143** personen aan pest overleden tegen **503** in het overeenkomstige tijdperk van **1932.** **(593** D.)

D. DUITSGHLAND. — Anti-semitisme. - ,,Zuivering'' der Pruisische Hoogescholen. — Opnieuw is op **2** Mei **1933** aan **27** professoren en docenten in Pruisen, door den Pruisischen minister van Onderwijs, Rust, op staanden voet verlof verleend.
(Vor. ber. Anti-semitisme **798 I;** Onderwijs **788 A.)**

E. **LUCHTVAART. — K.L.M.-piloten nemen** ontslag per **1 Juli 1933.** — De leden der Nederlandsche Vereeniging van Verkeersvliegers, waarvan alle piloten der Koninklijke Nederlandsche Luchtvaart Maatschappij op twee na lid zijn, hebben in hun vergadering unaniem besloten met ingang van **1** Juli '**33** ontslag te nemen als vliegtuigbestuurders bij de K.L.M.
Het besluit van de verkeersvliegers is niet dan na lang beraad en ampele besprekingen, zoowel met de directie als onderling, genomen.
Van de zijde der piloten wordt het een en ander medegedeeld over de redenen, die tot een beslissing van zoo groote beteekenis hebben geleid.
Het huidige conflict is niet in de eerste plaats een gevolg van de economische omstandigheden, waaronder de piloten werken, doch van den algemeenen toestand van het bedrijf. De vliegtuigbestuurders en speciaal de Vereeniging van Verkeersvliegers, waarin ongeveer alle piloten in dienst van de N.V. Koninklijke Luchtvaart Maatschappij voor Nederland en Koloniën zijn georganiseerd, beklagen zich over het gebrek aan medewerking dat door de directie van de **K.L.M.** wordt betoond.

F. NEDERLAND. — **Drankwet.** - Dansgevaar. — In het Staatsblad is verschenen het Koninklijk Besluit van **27** April **1933** tot uitvoering van art. 56 lid 2 der Drankwet. Hierin wordt bepaald, dat de burgemeester toestemming geeft tot dansen in een voor het publiek toegankelijke lokaliteit, waarvoor een vergunning of een verlof A is verleend met daarbij opgenomen voorschriften.
Vooreerst zijn o.a. regelen vastgesteld voor het geval, dat het dansen geschiedt in een of meer lokaliteiten, welke kennelijk uitsluitend of in hoofdzaak als voor het publiek toegankelijke dansgelegenheid plegen te worden gebruikt. De dansvloer mag niet meer dansparen bevatten dan hij vierkante meters groot is. De lokaliteit moet gedurende den tijd, dat er publiek aanwezig is, steeds behoorlijk verlicht en van alle kanten goed te overzien zijn. Volledig van elkaar gescheiden toiletgelegenheden voor mannen en voor vrouwen afzonderlijk moeten aanwezig zijn. Personen beneden **18** jaar mogen gedurende den tijd, dat gedanst wordt, niet aanwezig zijn. terwijl evenmin aanwezig mogen zijn gemaskerde personen, alsmede personen van verdachte zeden of die zich als zoodanig voordoen.
Vrouwelijke personen, niet behoorende tot bezoekers van de inrichting, mogen gedurende den danstijd in de dansinrichting uitsluitend werkzaam worden gesteld in het buffet, voor den verkoop van plaatsbewijzen en voor het toezicht houden in garderobes en toiletten. Het dansen moet geleid worden door een daartoe door den burgemeester geschikt geacht persoon. **(Vor.** ber. **blz. 749** E.)

G. **DUITSCHLAND.** — Vakverbond onder Nationaal-Socialistische leiding. — Op **2** Mei '**33** heeft in het geheele Duitsche rijk een uniforme actie tegen de vrije vakvereenigingen plaats gehad. Alle gebouwen van het Duitsche vakverbond en van de daarbij aangesloten bonden en economische organisaties, zooals de arbeidersbanken, werden bezet.
Ter voltooiing van deze actie tegen de vrije vakvereenigingen zal op 10 Mei te Berlijn een groot arbeiderscongres worden gehouden, waarop men het eenheidsfront der Duitsche arbeiders wil vormen. Rijkskanselier Hitler zal het beschermheerschap van dit congres op zich nemen.
Intusschen zal de actie tot ,,gelijkschakeling'' van alle vakvereenigingen, worden voortgezet. De leider van het ,,comité van actie tot bescherming van den Duitschen arbeid'', dr. Ley, heeft in verband hiermede den Rijksdag-afgevaardigde Schumann benoemd tot commissaris voor de employé's en den Rijksdag-afgevaardigde Winnig tot commissaris voor de arbeiders. (Völkischer Beobachter) (V. b. 305 E.)

H. ZWITSERLAND. — Handelsbetrekkingen met Nederland. — De heer Walter Stucki, directeur van de handelsafdeeling van het Zwitsersche departement voor economische aangelegenheden, heeft een dezer dagen eenige vertegenwoordigers van de Nederlandsche pers te Bern ontvangen, waar hij een uiteenzetting heeft gegeven van den tegenwoordigen toestand der handelsbetrekkingen tusschen Zwitserland en Nederland.
De heer Stucki gaf daarbij o.a. zijn groote bezorgdheid te kennen over de wijze, waarop deze zich in het laatste jaar hebben ontwikkeld. Terwijl in vorige jaren tusschen Nederland en Zwitserland een levendige in- en uitvoer over en weer bestond, tot groot voordeel van beide landen, is in **1932** de Zwitsersche uitvoer naar Nederland in zeer sterke mate verminderd, terwijl de Nederlandsche uitvoer naar Zwitserland zelfs nog in vergelijking tot **1931** is toegenomen. Daardoor is een dergelijke onevenredigheid ontstaan, dat het noodzakelijk is naar nieuwe middelen en wegen te zoeken om de wederzijdsche betrekkingen opnieuw in harmonie met elkaar te brengen.
(Neue Zürcher Zeitung) (Vorig **ber. blz.** 447 F.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — De Duitsche politie. — De commissie voor de effectieven van de Ontwapeningsconferentie heeft op 1 Mei '33 met meerderheid van stemmen het militaire karakter en de oorlogsbruikbaarheid der Duitsche alarmpolitie vastgesteld op 34.000 man en der Duitsche politie-recruten op 4.000 man en daarmede geëischt dat deze 38.000 man bij de toekomstige vaststelling van de totale Duitsche legersterkte berekend zal worden. Voor de berekening der Duitsche alarmpolitie werd besloten met 13 stemmen tegen de stemmen van Italië, Vereenigde Staten en Hongarije; de berekening der politie-recruten werd aangenomen met 9 stemmen tegen die der Ver. Staten, Italië, Hongarije, Oostenrijk en Nederland. De Duitsche gedelegeerde gaf uiting aan de officieele reserve van Duitschland tegen dit besluit. Ook de Amerikaansche gedelegeerde maakte voorbehoud. (Vorig ber. blz. 797 H.)

B. **BRIDGE.** — Nederland — Engeland bridge-tournooi. — Op 30 April '33 vonden de twee laatste zittingen van den internationalen bridge-wedstrijd plaats. Engeland scoorde in totaal 17.360 punten; Nederland 13.670 punten. (Vorig bericht blz. **530** B.)

C. ENGELAND. — Handelsverdrag met Duitschland aangenomen. — Het Lagerhuis heeft op 1 Mei '33 beraadslaagd over het voorstel der regeering, hetwelk in een verlaging voorziet van bepaalde douanerechten met ingang van 8 Mei, teneinde uitvoering te geven aan het Britsch-Duitsche handelsverdrag.
Talrijke afgevaardigden oefenden critiek op het verdrag en Sir Austen Chamberlain stelde schorsing der beraadslagingen voor om het mogelijk te maken in contact te treden met de betrokken Britsche belangen. Het voorstel van Chamberlain werd daarop met 269 tegen 80 stemmen verworpen; dat der regeering met 285 tegen 33 aangenomen. De liberalen (Samuelisten) en tal van conservatieven onthielden zich van stemming; de Labour-afgevaardigden stemden tegen de regeering.
Blijkens een bericht is het verdrag ook in de commissie voor de middelen besproken. Runciman, de minister van Handel, zeide dat de overeenkomst Duitschland concessies verschaft voor bepaalde artikelen in ruil voor verzekeringen met betrekking tot de Britsche kolen. Hij schatte, dat de vermeerdering van den invoer van Britsche kolen in Duitschland krachtens het verdrag rechtstreeks werk aan 3800 mijnwerkers per jaar zou verschaffen, die anders werkloos zouden zijn. (Daily Telegraph. **(774** K.)

3 MEI 1933

D. PRIJSVRAGEN. — **„Nij-Frysk-Toaniel".** — Het bestuur van het „Nij-Frysk Toaniel" heeft een prijsvraag uitgeschreven voor een oorspronkelijk Friesch tooneelstuk.
Het stuk moet uit ten minste drie 'bedrijven bestaan en ten hoogste twintig rollen bevatten. Het bekroonde stuk, waaraan een prijs van f 100 zal worden toegekend, blijft het eigendom van den schrijver, onder voorbehoud, dat het „Nij-Frysk-Toaniel" voor den tijd van een jaar het uitsluitend opvoeringsrecht bezit, gedurende welken tijd het stuk niet in druk mag verschijnen.
De jury bestaat uit mej. S. Kloosterman en de heeren S. D. de Jong te Leeuwarden en *O.* Veenstra te Amersfoort. De stukken moeten vóór 15 October '33 worden ingezonden bij mej. S. Kloosterman, Ibisstr. 45 te Leeuwarden. (zie rubriek: Prijsvragen)

E. ENGELAND. — Nieuwe Britsche gezant te Den Haag. — Officieel wordt medegedeeld, dat de Koning van Engeland den onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Sir Charles Hubert Montgomery, heeft benoemd tot gezant te Den Haag, als opvolger van Sir Odo Russell, die binnenkort zal aftreden.
Sir Charles Montgomery kwam In 1900 aan het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken. Op verschillende tijdstippen tusschen 1907 en 1915 was hij particulier secretaris van Sir Edward Grey, thans Lord Grey of Fallodon.
Hij behoorde tot den staf van Lord Reading tijdens diens speciale missie naar de Ver. Staten in 1918.
In 1922 werd hij bevorderd tot assistent-onderstaatssecretaris en in 1930 werd hij onder-staatssecretarisafgevaardigde. (Diplomatie: **610** F.)

F. ENGELAND. — Bacon- en ham-importen. — De Britsche minister van Landbouw heeft in het Lagerhuis in antwoord op een desbetreffende vraag medegedeeld, dat de totale maxima ham en bacon, afkomstig van de voornaamste buitenlandsche staten, die naar het Vereenigd Koninkrijk exporteeren, voor de drie maanden, eindigend 22 Juni, ongeveer 17 procent lager zullen zijn dan die van het kwartaal Juni 1932. De meeste betrokken landen hebben dit aanvaard.
(Vorig bericht Bacon blz. **727 G.)**

G. ITALIE. — Het **„Institutum Neerlandicum"** (Nederlandsche Huis voor Kunsten en Wetenschappen). — Op 29 April '33 is te Rome met grooten luister het „Nederlandsche Huis voor Kunsten en Wetenschappen" ingewijd, welke plechtigheid werd bijgewoond door Mussolini, den Nederlandschen gezant bij het Quirinaal Z.Exc. J. **A.** N. Patijn, en verschillende andere autoriteiten. Deze stichting zal in de toekomst dienen om het Nederlandsch Historisch Instituut, opgericht in 1904 op initiatief van wijlen prof. dr. P. J. Blok, een waardig onderdak te verschaffen en tevens om den Nederlandschen „prix de Rome" huisvesting en werkgelegenheid in den vorm van ruime en goedgelegen ateliers aan te bieden. (Il Secolo)

H. **DUITSCHLAND.** — **„Duitsch-Nationaal** Front". — De **Duitsch-Nationale Volkspartij** herdoopt. — Het bestuur van de Duitsch-Nationale Volkspartij onder leiding van rijksminister Hugenberg te sirlijn-bijeen, heeft op 2 Mei '33 eenstemmig een motie aangenomen, waarin er op gewezen wordt dat de reusachtige taak van opbouw in het binnenland en de gevaren die Duitschland uit het buitenland dreigen, eischen, dat alle geledingen van het nationale front samenwerken op een basis van wederzijdsch vertrouwen. De Duitsch-Nationale Volkspartij eischt voor haar aanhangers en kameraden de natuurlijke aanspraak op volledige rechtsgelijkheid op alle gebied van politiek en economisch leven.
De motie besluit als volgt: Daar de partijenstaat van Weimar en zijn systeem tot het verleden behooren, noemt de Duitsch-Nationale Volkspartij zich voortaan — gelijk de partijleider dr. Hugenberg reeds in de bestuursvergadering van December voorstelde — „Duitsch-Nationaal Front".
(Vorig bericht **Duitsch-Nationalen** blz. **796** B.)

I. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Geelziekte **in** peper. — Op Banka ondervindt de pepercultuur veel nadeel van de z.g. „geelziekte", waar de bevolking haast machteloos tegenover staat, want is eenmaal de kebon aangetast, dan breidt de ziekte zich snel uit; de wortels worden aangetast, de teergroene blaadjes vergelen, vallen af, de ranken kwijnen en sterven.
Uit het onderzoek, dat een entomoloog had ingesteld, bleek dat in de peperwortels van vele zieke planten, die zelfs in goed onderhouden tuinen voorkwamen, een parasitair „aaltje" voortwoekerde, dat identiek was met het beruchte koffie-aaltje (tylengus similis). Op de conferentie, welke aan het departement van Landbouw gehouden werd en waaraan dr. Beumeé, hoofd van het Algemeen Proefstation, de heeren Bongers en Loos van Landbouw en dr. Leefmans van het Instituut van plantenziekten met den Landbouwconsulent van Banka, den heer Bregman, deelnamen, werd dit vraagstuk van phyto-pathologische en bodemkundige zijde besproken. Door een nauwkeurig onderzoek aan de verschillende afdeelingen van genoemd proefstation hoopt men een volledig inzicht

van alle factoren te krijgen en een rationeele bestrijdingsmethode te vinden.
Er schijnen aanwijzingen te zijn, dat een juiste bemesting het kwaad beperken kan, en men zal naast de gebruikelijke varkensmest en garnalenafval, proeven nemen met groenbemesting (leguminosen), hoewel de moeilijkheid zich echter voordoet, dat de schrale bodem zich daartoe minder eigent.
(Soerab. Handelsblad)

A. **ITALIE.** — Nederlandsche afdeeling van het **„Instituto Italiano di Studi Germanici".** — Professor Gabetti, directeur van het Italiaansche Instituut voor Germaansche studiën in de Villa Sciarra te Rome, heeft op 29 April '33 in een gloedvolle rede de Nederlandsche afdeeling van dit instituut ingewijd. In een jaar tijds werden **2.500** Nederlandsche boeken bijeengebracht.
Het gaat hier om een zeer prijzenswaardig initiatief, waarvan prof. Huizinga, dr. P. C. Molhuyzen, directeur der Koninklijke Bibliotheek, dr. G. J. Hoogewerff en den heer W. Munnix, de eer toekomt. (Il Secolo)

B. ENGELAND. — Iersche kwestie. - **Iersche** eed van trouw afgeschaft. — Het wetsontwerp, krachtens hetwelk de eed van trouw aan den koning van Engeland wordt afgeschaft, is op **3** Mei '**33** met **76** tegen **56** stemmen door het parlement van den Ierschen Vrijstaat definitief aangenomen.
(Vor. ber. Eed van trouw blz. **736** H.)

C. LUCHTVAART. — Drijvend vliegveld „Westfalen".
Het voormalige passagiersschip van den Norddeutschen Lloyd „Westfalen", dat thans is omgebouwd tot drijvend vliegveld, zoodat het gelegenheid biedt voor het landen en opstijgen van vliegtuigen, is op **3** Mei **1933** uit Kiel naar den Atlantischen Oceaan vertrokken.
De drijvende luchthaven is de eerste ter wereld, die in den Oceaan gestationneerd zal worden om een rustpunt te bieden voor vliegtuigen, die tevens hun voorraden zullen kunnen aanvullen. Met behulp van een sleeptouw zullen de vliegtuigen aan boord gebracht kunnen worden en een catapult-installatie maakt het starten van boord van de „Westfalen" mogelijk.
De „Westfalen" begeeft zich naar de ankerplaats in den Atlantischen Oceaan, zoodat verwacht kan worden, dat de vliegdienst Europa—Afrika—Zuid-Amerika met tusschenlanding in den Oceaan, spoedig zal aanvangen.

D. **VEREENIGDE STATEN.** — Inflatie-ontwerp aangenomen. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het inflatie-ontwerp der regeering, hetwelk in het reeds door den Senaat aangenomen wetsontwerp inzake den steun aan de landbouwers is ingelascht, aangenomen.
De aanneming van het ontwerp geschiedde met 307 tegen **86** stemmen. Er zal echter vergadering der beide Huizen noodig zijn om bepaalde meeningsverschillen over de clausules betreffende den landbouw in het ontwerp tot steun aan de boeren, op te lossen. Er bestaat echter geen enkel meeningsverschil over het inflatie-ontwerp zelf, dat aldus automatisch door de beide Huizen zou zijn aangenomen.
Men gelooft dat de meeningsverschillen binnen enkele dagen zullen zijn opgelost en het geheele ontwerp aan de onderteekening door president Roosevelt zal worden onderworpen. (Vor. ber. Inflatie blz. **797 B.)**

4 MEI 1933

E. **CHINEESCH**-JAPANSCH CONFLICT. — **Generaal Araki** over de Japansche operaties. — De Japansche minister van Oorlog, Araki heeft ten stelligste ontkend, dat het terugtrekken der Japansche troepen van de Loean een gevolg is van de onrust aan de grens van Mandsjoekwo en Siberië.
Over de actie der Japanners bezuiden den Grooten Muur zei Araki, dat het doel hiervan was geweest de grens van China en Jehol tegen Chineesche vijandelijkheden te beveiligen. Wij wilden de Chineesche basis vernietigen om tegenaanvallen langs den Grooten Muur te voorkomen. Toen de Chineezen terugtrokken, hebben de Japanners hun oude positie weer ingenomen, daar aij niet ten Zuiden van den Grooten Muur wilden doordringen. Het Japansche leger is er echter op voorbereid, het zwaard te trekken, zoo dikwijls ais dit „in zijn betrekkingen met China", noodig mocht zijn. (Vorig bericht blz **784** G.)

F. ZWEMSPORT. — Nieuw wereldrecord van **Willy** den Ouden. — Willy den Ouden van R.D.Z. heeft op **3** Mei '**33** op den clubavond van de vereeniging in het Oostelijk zwembad te Rotterdam het wereldrecord **200** M. vrije slag, dat op naam stond van Helen Madison, met **2** min. **34 3/5** sec., verbeterd met niet minder dan **6** sec. en aldus gebracht op **2** min. **28 3/5** sec.
(Vorig bericht blz. 778 **C.)**

G, **DUITSCHLAND.** — Concentratie van de Duitsche vakbonden. — Thans hebben alle vakvereenigingen in Duitschland zich onvoorwaardelijk onderworpen aan de N.S.D.A.P. en zich geplaatst onder leiding van Rijkskanselier Hitler. Rijksminister Hugenberg heeft twee Rijkscommissarissen benoemd die zorg moeten dragen voor den normalen, rustigen gang in het economische leven. Zij hebben verstrekkende bevoegdheden gekregen. (Vorig bericht blz. **799** G.)

H. ENGELAND. — Een rede van den **Britschen** minister van Oorlog. — Op de jaarvergadering van de Londensche Kamer van Koophandel heeft de Engelsche minister van Oorlog, lord Hailsham, een groote politieke rede gehouden. Hij zeide o.a., dat het doelloos was het feit te verheimelijken, dat de politieke toestand, speciaal in Europa, in den loop van de laatste maanden zeer ernstig was geworden, wat grootendeels het gevolg was van de vrees, die door de ontwikkeling in Duitschland is veroorzaakt. Hij hoopte, dat de Duitsche regeering spoedig zou kunnen bijdragen tot geruststelling van al degenen, die door de jongste gebeurtenissen met bezorgdheid zijn vervuld. (Manchester Guardian)

I. EGYPTE. — Toestemming tot vestiging van **Duitsch--Joodsche** dokters en advocaten. — De Egyptische regeering, aldus verneemt de „Times" uit Cairo, heeft besloten twee honderd Joodsche doctoren en advocaten, die gedwongen zijn geweest Duitschland te verlaten, toestemming te geven zich in Egypte te vestigen en er hun beroep uit te oefenen. (Times)
(Duitsch Anti-semitisme vor. ber. blz. **199** D.)

K. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — De Secretaris-Generaal van den Volkenbond, Sir Eric Drummond, heeft aan alle leden van den Volkenbond en ook aan de staten die geen lid zijn, een uitnoodiging gezonden tot bijwoning van de door de Organisatie-commissie op 12 Juni '**33** vastaestelde opening van de Economische wereldconferentie te Londen.
In een begeleidend schrijven deelt de Secretaris-Generaal mede, dat de vertegenwoordiger der Ver. Staten, Norman Davis, dadelijk na de opening der Conferentie een opwekking wil richten tot de deelnemende regeeringen o m terstond door onderling overleg een tarieven-wapenstilstand te sluiten. voor welks- duur de regeeringen zich verplichten, geen nieuwe tarieven in te voeren of bestaande tarieven belangrijk te verhoogen, geen nieuwe belemmeringen of beletselen voor den handel te verordenen en op geen enkele wijze de nationale productie te steunen ten koste van de productie in het buitenland. Voorts zouden de regeeringen zich overeenkomstig de bepalingen van de wapenstilstands-overeenkomst verplichten, geen directe of indirecte subsidies te verleenen voor de uitbreiding van den industrieelen uitvoer, noch op eenigerlei wijze dumpingsmaatregelen te nemen. (Vorig **bericht blz. 797** C.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuw Engelsch compromisvoorstel. — De Engelsche onderstaatssecretaris Anthony Eden heeft op 3 Mei '33 in de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie een verklaring afgelegd betreffende het resultaat der directe onderhandelingen met de Duitsche delegatie en medegedeeld, dat de Engelsche delegatie een nieuw compromisvoorstel heeft uitgewerkt voor de regeling der kwestie van het militaire karakter der politie. Volgens dit voorstel zal iedere mogendheid het recht hebben een bepaald percentage van alle legerstrijdkrachten als politie met zuiver militair karakter te onderhouden. Overschrijdt een natie evenwel dit bepaalde percentage, dan zullen de boven dit percentage uitgaande politiestrijdkrachten bij de vaststelling van de geheele legersterkte worden berekend.
De Duitsche gedelegeerde Nadolny legde een korte verklaring af, volgens welke Duitschland als bewijs voor zijn goeden wil en zijn bereidheid mede te werken, zijn wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de politie zal terugnemen, indien het Engelsche compromisvoorstel zal worden goedgekeurd.
De besprekingen over het nieuwe Engelsche compromisvoorstel werden uitgesteld tot de tekst zal zijn ingediend. (Vorig bericht blz. 800 A.)

B. DUITSCHLAND. — Werkgeversorganisatie. — Overeenkomstig het besluit van het presidium op 6 April '33 genomen, waarbij de voorzitter dr. Krupp v. Bohlen und Halbach met algemeene stemmen werd gemachtigd maatregelen tot vereenvoudiging en reorganisatie der industrieele organisaties voor te bereiden en ten uitvoer te leggen, zal de heer Von Bohlen de hem verstrekte buitengewone volmacht benutten om:
1. Op het gebied der industrieele organisaties het economisch gegevene in overeenstemming te brengen met het politiek noodzakelijke;
2. De nieuwe organisatie in overeenstemming te brengen met de politieke bedoelingen der Rijksregeering en deze tegelijk zoo rationeel en krachtig te maken, dat zij overeenkomstig de beteekenis der industrie een effectief instrument van het industrieele bedrijfsleven kan zijn binnen het kader van den nationalen, socialen en economischen wederopbouw.
(Westdeutscher Beobachter)

C. OOSTENRIJK. — „Putsch"-pogingen van Duitsch Nationaal-socialistische zijde. — De „Reichspost" brengt het bericht, dat uit ambtelijk onderzoek is gebleken, dat aan de Beiersch-Oostenrijksche grens van Nationaal-socialistische zijde stemming wordt gemaakt voor een Putsch tegen de souvereiniteit van Oostenrijk.
De vertegenwoordiger van de Nationaal-socialistische Partij te Kufstein zou reeds ver gaande bekentenissen hebben gedaan.
De Oostenrijksche autoriteiten moeten reeds maatregelen hebben getroffen.
Volgens de „Reichspost" zou dr. Dollfuss o.a. voornemens zijn in zijn actie tegen de staats-vijandelijke elementen den ambtenaren en beambten een nieuwen eed van trouw af te nemen. Zij moeten hierin verklaren trouw te zullen blijven aan de wettige regeering en de zelfstandigheid van Oostenrijk.
Zij, die dezen eed niet willen afleggen, zouden hiermede bewijzen meer prijs te stellen op een tegen den staat gerichte politieke actie, dan op het voortbestaan van hun dienstverband. (Reichspost)

D. FRANKRIJK. — Senaat. - Midden-Europeesche kwesties. - Leening aan Oostenrijk. — De minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, zette in het verloop der debatten o.a. uiteen, dat de Oostenrijksche leening afhankelijk gesteld was van financieele en politieke voorwaarden. Al zijn de financieele voorwaarden ook nagekomen, dit kan niet gezegd worden van de politieke. Bondskanselier Dollfuss heeft weliswaar te kennen gegeven af te zien van een Anschluss, doch sedertdien hebben zich in Oostenrijk gebeurtenissen voorgedaan, die Frankrijk aanleiding geven — zonder zich hiermede te willen mengen in de binnenlandsche politieke aangelegenheden van Oostenrijk — de waarborgen voor de Fransche gelden af te wachten. Bovendien heeft men er op gewezen, dat de reorganisatie van Midden-Europa niet zonder en nog minder tegen Italië kan worden doorgezet. Om deze reden heeft Boncour ook de Jouvenel naar Rome gezonden, opdat de meeningsverschillen zouden worden bijgelegd. Hoe meer zorg de gebeurtenissen in Duitschland hem baren, hoe meer hij aan zijn gedachte zal vasthouden Italië in te schakelen in de gemeenschap van de groote mogendheden Frankrijk, Engeland en Amerika. Het voorstel inzake het pact der vier mogendheden heeft Frankrijk met voldoening ontvangen, het is echter van meening, dat het (gevaarlijk is in het kader van dit pact op dit oogenblik voorstellen inzake gebied te behandelen. De Fransche regeering is daarom niet van meening, dat de huidige toestand eeuwig zoo moet blijven.
(Le Temps) (V. b. leening a. Oostenrijk 630 G.)

E. POLEN. — Poolsch-Duitsche ontspanning. — Het onderhoud, dat Rijkskanselier Hitler op 2 Mei '33 met den Poolschen minister Wysocki heeft gehad, heeft eenige ontspanning gebracht in de Poolsch-Duitsche betrekkingen.
De Poolsche minister van Buitenlandsche Zaken, Beck, heeft op 4 Mei den Duitschen gezant Von Moltke ontvangen. Hij verklaarde, dat de Poolsche regeering zich volledig aan de bestaande verdragen zal houden. Beck drukte den wensch uit, dat de beide landen hun gemeenschappelijke belangen zonder hartstocht zuilen behartigen. (Ostatnie Wiadomosci)

F. GEESTELIJK LEVEN. — Ned. Herv. Gemeente en Duitsche Protestantsche Kerken. — De Amsterdamsche Vereeniging van Hervormden heeft een brief gezonden aan het praesidium-college van den algemeenen kerkeraad van de Ned. Herv. Gemeente te Amsterdam en aan de Synodale Commissie der Ned. Herv. Kerk te 's-Gravenhage, waarin ze als haar meening te kennen geeft, dat het op den weg der Protestanten g om–voor de zelfstandigheid van de Pr t t t kerken, die in Duitschland dt bedreigd, te waken. Zij meent voorts dat de niet-Duitsche Protestanten dit het best kunnen doen door zich door middel van hun kerkelijke overheden tot de Duitsche kerkbesturen te wenden, waarom zij genoemden colleges vraagt de noodige stappen in deze te willen doen. (Vorig bericht blz. 455 D.)

G. AERO-TREIN. — Na de eerste bestudeering van het project van ingenieur Waldner inzake een aerotrein, heeft de Russische staatscommissie voor de reorganisatie van het verkeerswezen, naar de „Krasnaja Gazeta" meldt, aan het centraal instituut voor den aanleg van spoorwegen opgedragen een kosten-,berekening te maken voor den bouw van de eerste proeflijn van den aero-trein.
Waldner's aero-trein bestaat uit één of meer lange wagons met wielen niet aan beide zijden van de wagens, doch in het midden onder de wagons, die dan op één rail op een viaduct rijden. De eigenlijke passagiers- en goederenruimte hangt dan aan beide kanten van het betrekkelijk smalle viaduct neer. Als voordeelen van een dergelijke constructie worden een zeer groote snelheid genoemd, de opheffing van de belemmering van het overige verkeer, dat onder het viaduct doorgaat en de niet dure aanleg van de baan. Voorts zouden ontsporingen volkomen uitgesloten zijn.
(Krasnaja Gazeta)

H. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Wijziging van de Kieswet aangenomen. — Wij ontleenen aan de Telegraaf:
Als de door de Tweede Kamer tot stand gebrachte wijziging van de Kieswet vóór de jongste verkiezin-

gen ook door den Senaat zou zijn goedgekeurd, dan zou de nieuwe Tweede Kamer er eenigszins anders uitgezien hebben: dan zou b.v. de R.K.-fractie twee zetels grooter zijn geweest, de S.D.A.P.-fractie één, de heer Westerman zou niet gekozen zijn. De Eerste Kamer legde dan ook levendige belangstelling aan den dag voor de bij amendement in de wet gebrachte wijziging, waarbij voor de verdeeling van restzetels het stelsel der grootste gemiddelden is gekozen. Even-als aan de overzijde van het Binnenhof bleken de leden der groote partijen er vóórstanders van, de anderen, op een enkele uitzondering na, tegenstanders. Na verdediging door den minister werd het voorstel met **27** tegen **16** stemmen (vóór R.K., S.D.A.P. en d-Christ.-Hist. leden De Gijselaar en De Vos van Steenwijk) aangenomen. (De Telegraaf) **(V.** b. **676** C.)

A. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Vrachtverdeeling** in de Binnenscheepvaart. — De Eerste Kamer heeft het ontwerp inzake de vrachtverdeeling in da binnenscheepvaart aangenomen met **31** tegen **2** stemmen. Tegen stemden de heeren Ter Haar (Chr.-Hist.) en Fock (lib.). (Vor. ber. blz. **679** E.)

B. DENEMARKEN. — Mei-rede van premier Stauning. — Op een Meifeest der arbeiders te Aarhus heeft de socialistische premier Stauning een rede gehouden, waarin hij betoogde dat de Skandinavische arbeiders front maken tegen het fascisme, zoowel als tegen andere vormen van geweld-dictatuur.
Men poogt, zoo ging Stauning voort, de volken te verdeelen in burgers en uitgestootenen en roept over de grenzen, van land tot land, op tot strijd tegen de arbeidersklasse, die hier en daar tot een vijandin van de samenleving zonder vaderlandschen geest en nationale gevoelens wordt gemaakt. Deze oproep is in werkelijkheid een manoeuvre die wij kennen.
De arbeiders der Skandinavische landen zijn intusschen burgers evengoed als anderen. Wij zijn medeeigenaars van onze landen en voelen niet minder liefde voor het vaderland dan anderen. Wij zullen ons niet laten wegschuiven als uitgestootenen van volk en natie. (Berlingske Tidende) **(V.** b. **654** B.)

C. DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - Aftreden van prof. Haber. — De directeur van het Kaiser Wilhelm-Instituut voor chemie en electrochemie, de bekende Nobelprijswinnaar geheimraad prof. dr. Fritz Haber, heeft ontslag aangevraagd.
De Berlijnsche correspondent van de Times noemt bet de ironie van het lot dat de anti-Joodsche politiek der nat.-socialisten iemand tot heengaan noopt, die vermoedelijk het meest heeft bijgedragen om Duitschland in staat te stellen den wereldoorlog zoo lang vol te houden. Prof. Haber toch is de man, die het procédé tot bereiding in het groot van ammonia uit de lucht heeft gevonden. Toen de aanvoer van salpeter uit Chili tijdens den oorlog door de blokkade voor Duitschland onmogelijk was geworden heeft deze vinding het rijk in staat gesteld, desondanks sterkontplofbare stoffen te bereiden. Anders had Duitschland den strijd reeds veel eerder moeten staken.
Het procédé is ook van zeer groote waarde voor de bereiding van kunstmeststoffen voor den landbouw. De I. G. Farben bereidt in haar fabrieken te Meiseburg en Oppau zoo groote hoeveelheden van deze meststoffen dat Duitschland jaarlijks nog voor enkele millioenen £ ervan kan uitvoeren. Trouwens ook in Engeland en de Ver. Staten wordt het procédé van Haber tegenwoordig toegepast.
Prof. Haber had bij het begin van den wereldoorlog dienst genomen als vrijwilliger; hij werd weldra aan het hoofd gesteld van de afdeeling voor het onderzoek van strijdvoering met gifgassen en een methode om zich tegen vijandelijke gasaanvallen te beschermen. Na den oorlog heeft hij zich als pacifist doen kennen. Omdat hij oudgediende is heeft men hem in zijn ambt gehandhaafd; doch Haber heeft, evenmin als prof. Franck te Göttingen, van dit voorrecht gebruik willen maken. (Times). **(Vor.** ber. Onderwijs **799** D.)

5 MEI 1933

D. VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule. — President Roosevelt heeft verklaard, dat buitenlandsche houders van Amerikaansche staatsfondsen geen couponbetaling in goud zullen ontvangen. Zij zullen op denzelfden voet worden behandeld als Amerikaansche houders.

E. VEREENIGDE STATEN. — Handel met Engeland in **1932.** — De export van de Ver. Staten naar Engeland is van $ **5.241** millioen in **1929** tot $ **1.612** millioen in **1932** gedaald. De invoer van de Ver. Staten uit Engeland vertoont een daling van $ 4.400 millioen tot $ **3.123** millioen.

F. GOUDEN STANDAARD. — De volgende landen hebben sinds September **1931** den gouden standaard verlaten of een uitvoerverbod van goud uitgevaardigd (in chronologische volgorde):

Engeland	Britsch-Indië	Ierland
Columbië	Bolivia	Zweden
Egypte	Noorwegen	Finland
Denemarken	San Salvador	Japan
Rhodesië	Canada	Ecuador
Portugal	Nieuw Zeeland	Siam
Chili	Griekenland	Zuid-Afrika
Peru	Straits Settlements	Ver. Staten

(Zie vorig bericht blz. **631** C.)

G. NEDERLAND, — Eerste Kamer - Machtigingswet voor den Landbouw. — De Eerste Kamer heeft op 4 Mei zonder eenig debat en z. h. s. het zgn. bevoegdheidswetje ten aanzien van den landbouw, zooals het door de Tweede Kamer beperkt is, aangenomen. Verder nam de Kamer z. h. s. aan het bekende negental wetsontwerpjes tot steunverleening aan de verschillende takken van landbouw. (Vor. ber. blz. **780 C.)**

H. ROTTERDAM. — **Haventarieven.** — De gemeenteraad nam in zijn zitting van 4 Mei het voorstel tot invoering der verlaging der haventarieven met ingang van **1** Juli **1933** en tot aanwijzing der middelen tot dekking van de aanvankelijk te verwachten vermindering van inkomsten met 26 tegen 15 stemmen aan. Tegen stemden de S.D.A.P., de communist Reuderink en de R.S.P.'er Menist. **(Vor.** ber. blz. **612 G.)**

I. ENGELAND. — **MacDonald's bezoek** aan president Roosevelt. — MacDonald verklaarde op 4 Mei in het Lagerhuis over zijn bezoek bij president Roosevelt, dat het resultaat van de besprekingen en van de bestudeering der wereldproblemen buitengewoon bemoedigend is geweest.
Terwijl ik, zoo ging MacDonald verder, de gedachte van een wapenstilstand op het gebied der douanetarieven gaarne verwezenlijkt had gezien, heb ik duidelijk doen uitkomen, dat uitvoering er van ondergeschikt zou moeten worden gemaakt aan gerechtvaardigde maatregelen, die vereischt zijn door onze verschillende positie.
Op het gebied der ontwapening zijn wij tot een gemeenschappelijk standpunt gekomen, dat reeds te Genève tot uitdrukking is gekomen in een samengaan tusschen de Amerikaansche en Engelsche gedelegeerden.
De gedachtenwisseling over het schuldenprobleem was buitengewoon belangrijk, Ik kan nog geen bijzonderheden over deze quaestie mededeelen, want er is nog geen volledige overeenstemming bereikt.
In het algemeen kan ik van mijn bezoek zeggen, dat de wederzijdsche verstandhouding tusschen ons en de Amerikaansche regeering verbeterd is.
(Daily Telegraph) (V. b. **Mogenhedenconf. 794 G.)**

A. **NEDERLAND.** — De Joden-ontrechting in Duitschland. — Men schrijft ons:

De Ondergeteekenden, vertegenwoordigers der meest uiteenloopende niet-Joodsche kringen van het Nederlandsche volk, overtuigd, dat de ontrechting en verdrukking der Joden in Duitschland onverminderd voortduren en blijkens officieele uitingen in pers en radio niet zullen ophouden vóór het deel van het Duitsche volk, dat van Joodschen stam is, iedere mogelijkheid van voortbestaan zal zijn ontnomen.

Spreken hierbij hun diepgevoelde verontwaardiging uit over daden, die zij tot heden niet meer mogelijk hadden geacht, omdat deze een beangstigende en vernederende inzinking beteekenen van een met moeite gewonnen beschaving en Europa terugvoeren tot de achterlijkste en meest barbaarsche tijden.

Zij zijn van meening, dat deze daden niet alleen de meest bekrompen miskenning inhouden van de groote talenten en kwaliteiten van Joodsche medeburgers en hun verdiensten jegens hun vaderland, maar zelfs hun simpel recht op werken en leven opnieuw in gevaar brengen.

De ondergeteekenden zijn verder van oordeel, dat deze Jodenvervolging, zooal niet onmiddellijk door de Duitsche regeering bevolen dan toch met instemming door haar geduld, wel een der verwerpelijkste middelen beteekent, waarvan een overheid zich bedienen kan om zich den bijval en steun van een groot deel van het volk te verzekeren door op instincten van wrok en naijver te speculeeren.

Het is tegen deze officieele schennis van recht en moraal, begaan in het hart van Europa, voor ons gansche ras, voor de gansche menschheid even diep beschamend als beleedigend, dat zij — zonder eenige politieke bedoeling — protesteeren uib eigen naam en uit naam van de vele duizenden Nederlanders, die met hen instemmen in afkeer en droefheid om hetgeen een nabij cultuurvolk tot eigen ongeluk in verblinding thans gebeuren laat.

Prof. mr. G. André de la Porte, Leiden; dr. Peter van Anrooy, 's-Gravenhage; prof. dr. C. U. Ariens Kappers, Amsterdam; Hein Boeken, Amsterdam; mevr. Ina Boudier-Bakker, Utrecht; dr. J. C. Bruyn, Amsterdam; prof. dr. Gerard Brom, Nijmegen; M. J. Brusse, Rotterdam; Frans Coenen, Amsterdam; prof. dr. J. Clay, Amsterdam; prof. dr. J. D. M. Cornelissen, Nijmegen; ir. M. H. Damme, Amsterdam; prof. dr. A. I. Deelman, Groningen; Lodewijk van Deyssel, Haarlem; H. P. Doodeheefver, Amsterdam; F. C. Doodeheefver, id.; W. Dudok, Hilversum; Louise C. A. van Eeghen, Amsterdam; prof. dr. B. D. Eerdmans, Leiden; P. C. Eilers, Amsterdam; C. K. Elout, Den Haag; prof. dr. B. Faddegon, prof. K. R. Gallas, prof. mr. P. S. Gerbrandy, mr. dr. G. J. Goedhart, allen Amsterdam; G. D. Gratama, Haarlem; Jan Greshoff, dr. C. P. Gunning, prof. dr. A. H. de Hartog, mevr. prof. mr. Dra Hazewinkel-Suringa, allen Amsterdam; N. H. van Heek, Enschede; prof. dr. O. C. Heringa, Amsterdam; dr. D. van Hinloopen Labberton, Naarden; prof. dr. L. J. van Holk, Leiden; A. B. van Holkema, Amsterdam; ir. A. R. Hulshoff, Amsterdam; prof. dr. R. de Josselin de Jong, Utrecht; dr. Jan Kalf, Den Haag; prof. dr. P. Th. L. Kan, Wassenaar; prof. dr. G. W. Kernkamp, Utrecht; mej. E. C. Knappert, Amsterdam; dr. A. K. Kuiper, Amsterdam; pater B. Kruitwagen, Rotterdam; A. van Lennep, Amsterdam; ds. W. Mackenzie, Amsterdam; prof. dr. P. H. van Moerkerken, Anisterdam; prof. dr. M. C. van Mourilr Broekman, Utrecht; M. Th. Mijnlieff, Amsterdam; mr. J. Nolen, Amsterdam; mr. G.C. A. Oskam, Rotterdam; dr. A. Pit, Laren (N.-H.); Chr. Pluijgers, Amsterdam; prof. dr. H. J. Pos, Amsterdam; prof. mr. C. W. van der Pot, Groningen; dr. Louis Raemaekers, Brussel; mevr. Top van Rhijn — Naeff, Dordrecht; mr. A. G. A. ridder van Rappard, Tiel; prof. dr. C. G. van Riel; Amsterdam; dr. P. H. Ritter Jr., Utrecht; ds. A. R. Rutgers, Rotterdam; Herman Robbers, Schoorl (N.-H.); mej. dr. C. Serrurier, Leiden; prof. mr. F. G. Scheltema, Amsterdam; prof. dr. W. de Sitter, Leiden; ds. J. J. Stam, Rotterdam; W. G. van der Tak, Den Haag; Anton H. Tierie, Amsterdam; H. van Tongeren, Amsterdani; ds. P. van der Veer, Amsterdam; prof. dr. P. E. Verkade, Rotterdam; Balthazar Verhagen, Amsterdam; prof. mr. C. W. de Vries, Rotterdam; deken pastoor H. A. P. C. v. d. Waarden, Almelo; prof. dr. W. van der Woude, Leiden; J. J. van Wulfften Palthe, Almelo.

(Vor. ber. Duitsch Anti-semitisme **803** C.)

B. **ENGELAND.** — Iersche kwestie. - Afschaffing van den eed van trouw in Ierland. — In het Lagerhuis heeft minister Thomas gezegd, dat de Engelsche regeering de schrapping van den eed van trouw aan den Koning uit de Iersche grondwet beschouwde als sen ernstige inbreuk op het verdrag van **1921,** maar niet noodzakelijk als een daad van afscheiding. Volgens den inhoud van de Iersche grondwet staat het verdrag boven deze constitutie en als zoodanig komt het er feitelijk niet op aan, of de leden van het Iersche parlement den eed persoonlijk zweren. Door het verdrag blijven zij toch aan dien eed gebonden. Spr. wilde echter herhalen, dat de regeering de afschaffing van den eed als een inbreuk op het verdrag bleef beschouwen, waarover zij haar standpunt nog nader zou bepalen. (Times) (Vor. ber. blz. **801** B.)

C. **BELGIE.** — Duitsche afgezanten bij Antwerpsche juweliers. — Twee vertegenwoordigers van de Duitsche regeering hebben een bezoek aan Antwerpen gebracht ten einde te trachten de Antwerpsche juweliers te doen terugkomen op hun besluit om niet meer in Duitschland te laten werken. Deze Duitsche afgevaardigden hebben volgens de „Volksgazet" verklaard, dat, indien de Antwerpenaren opnieuw in Duitschland laten werken, de Joodsche advocaten, die te Hanau met uitsluiting worden bedreigd, niet verder zouden worden lastig gevallen. Mochten de Antwerpsche juweliers op dit voorstel niet ingaan, dan zou de Duitsche regeering, als tegenmaatregel tegen de Joodsche boycot, een crediet van **250** millioen mark ter beschikking stellen voor de vestiging van een eigen diamantnijverheid in Duitschland.

Het socialistische blad verneemt, dat de Duitsche onderhandelaars onverrichter zake hebben moeten terugkeeren. (Gazet van Antwerpen)

6 MEI 1933

D. NEDERLAND. — Tuinbouw. - Dalende omzet. — De toestand van den Nederlandschen tuinbouw wordt zeer duidelijk geïllustreerd door de volgende omzetcijfers der coöperatieve veilingen van groenten, fruit en bloemen, aangesloten bij het Centraal Bureau in Nederland.

(Veiling-omzetten in millioenen guldens)

Provincie	1928	1929	1930	1931	1932
Z.-Holland	52.2	48.6	49.6	46.7	36.3
N.-Holland	25.0	22.0	15.5	13.0	9.4
Gelderland	4.6	3.9	3.8	3.3	'3.6
Utrecht	2.4	2.3	2.4	2.3	2.3
Overijssel	0.9	0.8	0.9	0.9	0.8
N.-Brabant	4.4	5.5	4.2	3.5	3.8
Limburg	5.0	5.0	3.5	3.9	3.8
Zeeland	1.8	2.7	1.7	1.9	1.9
Friesland	2.2	2.4	2.4	2.6	1.5
Qron. en Drente	1.5	1.8	1.5	1.9	1.4
Totaal	100.—	95.—	85½	80.—	64.80

(Vorig bericht blz. 695 K.)

E. NEDERLAND. — Gouden Standaard. — In verband met de geruchten, welke op 6 Mei op de Amsterdamsche Effectenbeurs verspreid werden, dat de Nederlandsche Bank geen goud meer zou willen afgeven, heeft de president van De Nederlandsche Bank verklaard:

„Wij zijn geen muntvervalschers!" (V. b. **718** C.)

F. **IJSLAND.** — Het Nederlandsch Aerologisch station te Reykjavik. — Het vele, dat reeds door de waarnemingen met vliegtuigen op het Nederlandsch aerologisch station is bereikt, vormde het onderwerp van een lezing met lichtbeelden, die dr. H. G. Cannegieter (De Bilt) voor den Amsterdamschen Weer- en Sterrekundigen Kring te Amsterdam heeft gehouden.

Op IJsland komt mist naar alle waarschijnlijkheid zoo goed als niet voor, omdat de atmosfeer daar bijna voortdurend ook verticaal in sterke en voor Nederlandsche begrippen menigmaal ongekend heftige beweging is. Echter hebben, dank zij de bergen in de omgeving van Reykjavik, alleen de stormen met hun

vernielende windstooten, uit het Zuiderquadrant vrij spel. Daarbij komt de voor de vliegers gelukkige omstandigheid, dat het gebied, waarover orkaanachtige stormen tezelfder tijd waaien, gewoonlijk niet zoo uitgestrekt, noch zoo hoog is. Gevolg hiervan is, dat de stormen op de IJslandroute bij tijdige berichtgeving geen onoverkomelijk beletsel behoeven te vormen voor het luchtverkeer:.

Een verdere belangrijke bijzonderheid is, dat op IJsland de barometer veel verder kan dalen (tot beneden 700 M.) en vaak ook veel sneller dan in onze omgeving.

Uit den aard der zaak is de temperatuur in de bovenlucht — de zon komt daar in den winter slechts gedurende enkele uren per dag even boven den horizon — in het afgeloopen koude jaargetijde heel wat graden Celsius (ongeveer 6 à 8) lager geweest dan hier te lande zij het ook, dat de absolute minima „meevielen". Aan den grond daalt de thermometer echter zelden lager dan hier, omdat de lucht zoo goed als geen gelegenheid heeft redelijken tijd achtereen voldoende onbewogen te blijven om sterk te kunnen afkoelen.

Het zicht is over het algemeen buitengewoon goed, maar daar staat tegenover, dat soms geweldige sneeuwbuien kunnen opsteken, terwijl sterke, zij het dan ook gewoonlijk onvoorzienbare ijsafzetting, juist voor vliegtuigen meermalen hinderlijk kan zijn.

(Vorig bericht blz. 289 N.)

A. FINLAND. — Verbod politielre militaire organisaties. — Een verbod van politieke militaire organisaties en een uniformverbod is uitgevaardigd. Deze maatregel is tegen de Lappobeweging en de op te richten nationaal-socialistische partij gericht, die volgens de autoriteiten een revolutionnair karakter draagt. De bedoeling schijnt verder te zijn een door de Lappobeweging (beraamden opmarsch te verhinderen.

(Viikko Sanomat). (V. b. Lappo-beweging 576 I.)

B. NEDERLAND. — **Opperrabbijn** A. S. Onderwijzer's oproep tot zijn geloofsgenooten. — De heer A. S. Onderwijzer, opperrabbijn der Ned. Isr. Hoofdsynagoge te Amsterdam, richt in het Centr. bl. v. Isr. in Ned. van 5 dezer het volgende ,,ernstige woord" tot zijn geloofsgenooten:

,,Naar mij ter oore kwam, hebben tengevolge van de hier naar aanleiding van den toestand in Duitschland heerschende spanning, de laatste weken eenige malen ordeverstoringen plaats gehad, die door de politie moesten onderdrukt worden. Men deelde mij mede, dat ook geloofsgenooten aan deze relletjes hebben deelgenomen. Ik betreur dit ten zeerste.

Hoe verbitterd wij ook mogen zijn op hen, die in Duitschland ongerechtvaardigd met onmenschelijke wreedheid honderdduizenden Joden aan de diepste vernedering en economischen ondergang prijs geven, wij mogen ons niet tot excessen laten verleiden, die in strijd zijn met wet en recht. Langs legalen weg is het niet slechts geoorloofd, maar ook plicht, om het monster van antisemitisme af te weren.

Maar als wij door geweld dit trachten te bereiken, dan handelen wij onjoodsch en vervallen wij in de fouten, die wij bij onzen vijand afkeuren.

Geloofsgenooten, blijft onder alle omstandigheden waardig, en vertrouwt op God!"

(Centr. bl. v. Isr. in Ned.)

C. RUSLAND. — Verlenging van Duitsch-Russische verdragen. — Officieel wordt medegedeeld, dat de Duitsche ambassadeur Von Dirksen en de Russische Volkscommissaris voor Buitenlandsche Zaken Litwinov op 6 Mei te Moskou de ratificatie-oorkonden voor de inwerkingstelling van het op 24 Juni '31 te Moskou onderteekende protocol inzake de verlenging van het Berlijnsche verdrag van 24 April 1926 en de Duitsch-Russische arbitrage-overeenkomst van 25 Januari 1929 hebben uitgewisseld.

Zoowel in het belang der betrekkingen der beide landen als ook van den algemeenen vrede wordt met bijzondere voldoening geconstateerd dat het Berlijnsche Verdrag, dat met het Verdrag van Rapallo den grondslag der Duitsch-Russische betrekkingen vormt, door deze uitwisseling van ratificatieoorkonden opnieuw rechtsgeldig is geworden. (Pravda)

D. STATEN-GENEBAAL. — **Sluiting** op 6 **Mei.** — De minister van Binnenl. Zaken, jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, heeft op 6 Mei de zitting van de Staten-Generaal gesloten met de volgende rede:

„Gedurende deze zitting der Staten-Generaal zijn onderscheidene wettelijke maatregelen tot stand gekomen.

Bij de behandeling van de ontwerpen van wet tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten, behoorende tot de gerechtshoven te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden en houdende wettelijke bepalingen in verband met de nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten, nam de Tweede Kamer 9 Februari van dit jaar een motie aan tot schorsing van de beraadslaging. Hierdoor ontstond een conflict tusschen het Kabinet en de Tweede Kamer. Met het oog op dezen toestand heeft H.M. de Koningin besloten de Tweede Kamer te ontbinden.

De Eerste Kamer en de nieuw gekozen Tweede Kamer zullen op 9 Mei in vereenigde vergadering bijeen komen.

De Koningin heeft mij opgedragen u dank te zeggen voor den ijver en de toewijding door u betoond. In naam der Koningin en daartoe door Haar gemachtigd, verklaar ik de zitting van de Staten-Generaal te zijn gesloten."

E. MOGENDHEDENCONFERENTIE TE **WASHINGTON.** — De Fransche gedelegeerde Herriot heeft aan een vertegenwoordiger van Havas verklaard, dat hij te Washington vier vraagstukken met president Roosevelt uitvoerig heeft besproken.

1o. de economische wereld-conferentie;
20. de ontwapening en de veiligheid;
30. een tarieven-bestand van 28 April tot 12 Juni, den dag waarop de economische wereld-conferentie bijeenkomt;
40. het schulden-vraagstuk.

Over al deze vraagstukken heeft hij uitvoerige inlichtingen gekregen, doch Herriot zeide verplicht te zijn eerst aan de regeering verslag uit te brengen, daar hij niet als lid van het kabinet naar Washington was geweest. Daarom was het oogenblik nog niet gekomen aan de pers mededeelingen over zijn reis te doen. Herriot wil eerst den kabinetsraad en de Kamercommissie van Buitenlandsche Zaken op de hoogte stellen van zijn besprekingen. **(Vor.** b. **803** I.)

F. ROTTERDAM. — Haventarieven. - **Beteekenis** van het besluit. — De voorstellen, zooals die nu zullen worden ingevoerd, houden voor binnenschepen een verlaging van 2¾ tot 2½ cent per ton laadvermogen in. Voor zeeschepen een verlaging, neerkomende op een algemeene reductie van 16½% en daarenbovzn een verder gaande reductie van gemiddeld 13½% voor stukgoed vervoerende lijnschepen. Als nieuw tariefstelsel wordt, op het voetspoor van het indertijd door de Rotterdamsche stukgoedcommissie voorgestelde en in '31 door Amsterdam ingevoerde tarief aanbevolen, een combinatie van een naar de tonnage berekend en een van de hoeveelheid geladen en/of geloste goederen afhankelijk recht. Het zeehavengeld, dat thans bedraagt 3.4 ct. per **m3** bruto inhoud, zal dan worden 3 ct. per m3 bruto inhoud, benevens 5 cent per ton in de haven geladen en/of gelost goed, niet dien verstande, dat het totaal verschuldigde bedrag niet zal stijgen boven 4.5 ct. per m3 bruto inhoud, doch meer zal bedragen dan 2 ct. per m3 bruto inhoud, benevens 30 cent per ton van in de haven geladen en/of gelost goed.

Voorts zal aan in lijndienst varende zeeschepen, die de haven op de heenreis eenmaal aandoen om te los-

sen en eenmaal om te laden, bij het tweede bezoek een reductie van 25% worden verleend.
Daartegenover vervalt in het systeem de thans geldende reductie na het twaalfde bezoek van hetzelfde schip.
Bunkerschepen zullen met 1 ct. per m3 van den bruto inhoud getroffen worden. (Vor. ber. blz. 803 H.)

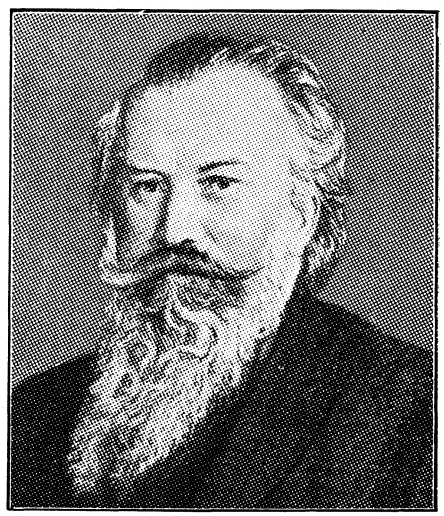
A. „LUTINE". — Hervatting der berging. — Het bergingsvaartuig van de firma Dros te Texel met de pulsinrichting aan boord heeft op 30 April niet minder dan 102 boringen gedaan. Men heeft tharis nauwkeurig kunnen nagaan waar het gezonken schip zich bevindt. Het wrak ligt ongeveer 13 Meter onder het zand, waarop weer 3 tot 5 Meter water staat, naar gelang het eb of vloed is. De pulsiririchting moet dus ongeveer 20 Meter pulsen. Door de pulsingen is verder komen vast te staan, dat de „Lutine" in haar geheel op den bodem van de klei ligt, welke kleibodem varieert van anderhalf tot 3 Meter dikte. Het wrak is thans geheel afgepaald. Het heeft een lengte van vijftig Meter en een breedte van tien Meter. Een en ander is volledig in kaart gebraclit. Gebleken is, dat het achterschip niet is weggesleept, zooals algemeen werd gedacht, doch alleen liet campagnedek weg is. Ook de munitielaag, welke is aangeboord door de puls, is in kaart gebraclit. Deze munitielaag heeft afmetingen van 12 bij 10 Meter. Vermoedelijk is de roestklomp, welke de muiiitielaag is geworden, vier en een halven Meter dik. Onder de munitielaag ligt de schatkamer.
De heer Becker uit Gennep, die de werkzaamheden leidt, heeft een conischen toren ontworpen, welke een oppervlakte zal bestrijken van 113 M2. Deze toren is thans gereed en ligt in de haven van Terschelling. Het wacliten is op gunstig weer om dezen toren op zijn plaats te brengen.
Tal van voorwerpen zijn reeds door de pulsinrichting naar boven gebracht, o.m. spijkers, welke Iiet type merk blijken te zijn van de „Lutine", stukken hout van verschillende deelen van Iiet schip, stukken munitie enz.
Het wachten is thans op eenige dagen goed weer om de verdere werkzaamheden te verrichten met den conischen toren. Nu de berging van de Lutine is hervat is het van belang om de geschiedenis van dit schip te geven.
Als Iiet fregat La Lutine behoorde de Lutine tot de Fransche vloot van 16 bodems welke in de haven van Toulon lag en tegen het einde van 1793 door de royalisten werd overgegeven aan admiraal Lord Hood. Ze voerde toen 36 kanonnen, welk aantal later verminderd werd tot 32. Haar lengte was boven 143 voet en 118 voet gemeten over de kiel, haar breedte was bijna 39 voet en haar waterverplaatsing 950 ton. Zes jaar later werd ze in de Britsclie vloot opgenomen en kreeg de opdracht via Cuxhaven naar New York te zeilen.
Toen Iiet schip uit Hamburg aankwam werd geconstateerd dat Iiet fregat het slaclitoffer was geworden van de gevaarlijke brekers op de Nederlandsclie kust bij Texel.
Wat het bedrag aangaat dat met de Lutine naar den kelder is gegaan, nien meent, dat er gouden en zilveren munt ter waarde van £ 125.000 tot £ 140.000 benevens gouden en zilveren staven ter waarde van £ 1.000.000 zijn gezonken. De vrachtbrief is evenwel betwist en er zijn getuigenverklaringen, dat de lading enkel uit E 1.400.000 in goud bestaan heeft. Spoedig na de ramp is er voor ruim £ 100.000 van de rijke lading geborgen, maar sedert zijn alle pogingen van Engelsche zoowel als Nederlandsche zijde om meer te bergen op niets uitgeloopen.

B. STATEN-GENERAAL. — Buitengewone zitting. — Bij Kon. Besluit van 5 dezer is bepaald, dat de buitengewone zitting van de Staten-Generaal op Dinsdag 9 Mei in een vereenigde vergadering der beide Kamers geopend wordt door den minister van Binnenlandsche Zaken.
Bij K.B. van 27 April 1933 is tot voorzitter van de Eerste Kamer gedurende de zitting die zal aanvangen op 9 Mei 1933 benoemd de heer mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk, lid van die Kamer. (V.b. 805 D.)

7 MEI 1933

C. FRANKRIJK. — Tariefbestand. — Frankrijk heeft de voorstellen van president Roosevelt inzake het tariefbestand aangenomen, zij het onder drieërlei voorbehoud: 1o. dat de mogelijkheid openstaat de invoerrechten te verhoogen ten einde een tegenwicht te vormen voor de daling van den dollar;
20. dat de overeenkomsten, die thans bij het parlement in behandeling zijn, niet onder de nieuwe overeenkomst vallen;
30. dat ook de voornaamste andere mogendheden het voorstel aanvaarden.
Vor. ber. Econ. Wereldconferentie 801 K.)

D. JOHANNES BRANMS. — 1833-1933. — De 100-jarige herdenkingsfeesten van den beroemden Duitschen componist, Johannes Brahms' geboortedag, zijn in West-Europa met veel luister gevierd.

Johannes Brahms

Johannes Brahms was de zoon van een musicus en werd op 7 Mei 1833 te Hamburg geboren. Hij genoot van Eduard Marxsen te Altona onderwijs in het klavierspel en de compositie. Van Joachim's aanbevelingen voorzien zette hij zijn studiën bij vooraanstaande musici voort. Na vele omzwervingen in Duitschland, Oostenrijk en Zwitserland waar hij vele belangrijke composities schiep en als dirigent fungeerde, overleed hij op 3 April 1897 te Weenen.
Sedert zijn „Deutsches Requiem" (op. 45, 1867) en zijn „Triumphlied" (op. 55, 1871) bekend werden, steeg zijn roem snel, ook als symphoniker en liederencomponist, soodat hij op het einde van zijn loopbaan zich een eerste plaats op het concertprogramma had verworven en haar voortdurend behield. Het Concertgebouw-orkest eerde zijn nagedachtenis door het geven van enkele Brahms-avonden onder leiding van dr. Willem Mengelberg.

E. ROTTERDAM. - Tunnel onder de Maas. - B. en W. hebben bij den Raad een voorstel aanhangig gemaakt om in beginsel te besluiten tot den bouw van een tunnel onder de Maas te Rotterdam, in de lijn Parkkade-Charlois, waarvan de kosten geraamd worden op 24 millioen gulden.
Deze tunnel zal uitsluitend bestemd zijn voor het snelverkeer en is geprojecteerd in aansluiting op bestaande en voorgenomen hoofdverbindingswegen tusschen Den Haag en Rotterdam, Hoek van Holland en Rotterdam, alsmede R'dam en het Zuiden des lands. Eerst na het nemen van dit beginselbesluit zal getracht worden met het rijk en de provincie tot overeenstemming te komen omtrent de bijdrage in de kosten en tevens over de vraag, of een en ander voor tolheffing in aanmerking komt.

F. DUITSCHLAND. — Centrum. - Dr. Bruning vervangt Mgr. Kaas als leider der Rijksdagfractie. — De voorzitter van de Duitsche Centrumpartij, mgr. Kaas, heeft zijn functie ter beschikking gesteld.

In een gemeenschappelijke vergadering van het bestuur der Rijksdagfractie en der Pruisische Landdagfractie van de Duitsche Centrumpartij is op 6 Mei oud-rijkskanselier Dr. Bruning tot leider van het Centrum gekozen. (Vorig bericht blz. 163 B.)

A. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Hieronder volgen de indexcijfers van de werkloosheid, zooals deze berekend zijn door het centrale bureau voor de statistiek. Deze cijfers, weergevende het percentage werkloosheidsdagen van het aantal dagen dat gewerkt had kunnen worden, indien geen werkloosheid ware voorgekomen, zijn in hoofdzaak berekend uit opgaven van gesubsidieerde werkloozenkassen.
Het totale aantal personen van wie de werkloosheid is nagegaan, bedroeg in Februari 1933 pl.m. 611.000 onder wie 603.000 leden van werkloozenkassen; het aantal werkloozen onder hen bedroeg pl.m. 232.800, onder wie 231.700 leden van weïkloozenkassen.

Beroepsgroepen:	Indexcijfers der werkloosheid Febr. '33	Febr. '32	Jan. '33
Aardewerkindustrie, enz.	25,9	22,1	60,2
Diamantindustrie	82,1	90,6	84,0
Drukkersbedrijven, enz.	15,5	10,2	14,8
Bouwbedrijven, enz.	52,9	42,0	61,2
Houtbewerking, enz.	48,6	35,9	49,3
Kleedingindustrie	20,1	12,9	26,6
Lederindustrie	16,5	11,3	19,4
Steenkolenmijnen	5,2	5,6	4,5
Metaalindustrie, scheepsbouw	41,4	35,0	40,9
Textielnijverheid	30,8*)	22,3*)	34,0*)
Voedings- en genotm.bedrijven	17,4	12,4	17,1
W.o. tabak- en sigarenindustrie	25,2	17,6	24,3
Landbouwbedrijven, veenderij	42,6	41,9	51,0
Visscherij	24,4	21,3	49,1
Handelsreizigers	1,3*)	1,1	1,2*)
verkeerswezen 1)*)	25,8	21,9	33,5
Handels- en kantoorbedienden	10,5	6,6	10,3
Toonkunstenaars	25,9	22,0	24,4
Overige groepen	28,6	23,5	32,6
Totaal	33,2	27,5	37,8
(Totaal excl. diamantindustrie)	(32,8)	(26,9)	(37,4)
(Totaal industrie)	(35,6)	(28,9)	(39,3)

*) Onvolledige opgaven. (Centr. Bur. v. d. Stat.)
1) Excl. Havenarbeidersreserve. (Vor. ber. 782 H.)

B. VOETBAL. — Nederland-België. — Voor de vijfde maal in successie boekte het Nederlandsch Elftal op 7 Mei in het Amsterdamsche Stadion een nederlaag, thans met 2—1 tegen de Belgen in den belangrijksten interlandwedstrijd van het jaar. (V. b. 767 B.)

C. JAPAN. — Nationaal-Socialistische beweging. — Door Japansche boeren en oud-militairen is een soort „nationaal-socialistische" beweging in het leven geroepen, die den naam draagt van „Kodokai".
Zij stelt zich o.a. ten doel: „wegneming van het onheil, dat veroorzaakt wordt door de gevestigde politieke partijen en door een bepaalde toepassing van het kapitalisme" en in de tweede plaats: „Waarborging van de kracht der nationale verdediging, door versterking van de bewapening en legeruitrusting".
Tot de leuzen der beweging behoort o.m.: „Dood aan het communisme"; „Weg met alle financieele belangen, die onvereenigbaar zijn met de welvaart des lands" en „Verzeker het volk een bestaan". (363 G.)

D. **DUITSCHLAND.** — Academie voor Kunsten. — De minister van Kunsten en Wetenschappen. Rust, heeft den volgenden Duitschen schrijvers het lidmaatschap der academie voor kunsten ontzegd: Doeblin, Frank, Fulda, Kaiser, Kellermann. Thomas Mann, Momberg, Pathé, Pannwitz, Schickler, von Unruh, Jakob Wassermann en Werfel.

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Verzet tegen de miltpunctie. — De aandacht der autoriteiten is gericht op een krachtige opleving van het verzet tegen de miltpunctie in het regentschap Garoet. Hier heeft de pest in den laatsten tijd ernstige afmetingen aangenomen, terwijl het verzet thans een ongekenden omvang aanneemt, zich uitende in clandestiene begravingen.
(Vorig bericht Pest blz. 199 C.)

8 MEI 1933.

F. DUITSCHLAND. — In- en uitvoer over het eerste kwartaal 1933. - Omzet der warenhuizen. — De Duitsche invoer is in 't eerste kwartaal van het loopende jaar vergeleken met dien in het eerste kwartaal van 1932 gedaald van M. 1214 mill. tot M. 1077 mill. of met 11%. Quantitatief bedroeg de daling ongeveer 8%. In het bijzonder daalde de invoer van levensmiddelen en fabricaten, terwijl de invoer van grondstoffen vrijwel onveranderd bleef. De invoer uit Europeesche landen daalde met ongeveer 15%, de invoer uit buiten-Europeesche landen met bijna 9%.
De uitvoer daalde van M. 1449 mill. in het eerste kwartaal van 1932 tot M. 1190 mill. in het eerste kwartaal van het loopende jaar. De uitvoer naar Europeesche staten daalde met bijna 21% en de uitvoer naar overzee met slechts 5.5%. Het Europeesche gedeelte van den Duitschen uitvoer daalde van 80.5% in het vierde kwartaal van 1932 tot 77.7% in het eerste kwartaal van 1933.
De handelsbalans sluit het eerste kwartaal van 1933 met een uitvoeroverschot van M. 113 mill. tegen M. 234 mill. in het vierde kwartaal en M. 362 mill. in het eerste kwartaal van 1932.
De waarde van den omzet der Duitsche warenhuizen was in Maart '33 16.6% geringer dan in Maart '32. De omzet in voedsel en genotmiddelen was ongeveer 27% lager, de omzet van kleeren en textielwaren 12.6% lager. (Berl. Tageblatt) (Vor. ber. 585 C.)

G. DUITSCHLAND. — Rijkskanselier Hitler spreekt te Kiel. — „Thans is het uur der afrekening aangebroken en zullen wij ijzig-koel de consequenties trekken", aldus Hitler in een rede, die hij op 7 Mei te Kiel voor de storm- en estafette-afdeelingen van Sleeswijk-Holstein hield, en waarin hij een fellen aanval deed op de leiders van de socialistische republiek. „Deze revolutie", vervolgde Hitler, „wordt uitgevoerd door de grootste politieke organisatie, welke Duitschland ooit heeft gezien. De meer dan 600.000 personen, die thans in het bruine hemd, of met de zwarte pet op achter het vaandel van de revolutie staan, vormen een onwrikbare garde, die de uiterste consequenties zal trekken uit den wil van het Duitsche volk. Het doel van de groote revolutie is de innerlijke en feitelijke uitwissching van November 1918, toen het vaandel vaq het verraad en het oproer werd opgeheven en Duitschland ineenzakte. Millioenen arbeiders zijn het slachtoffer geworden van die „misdaad", aldus Hitler, „acht millioen mannen, die, zonder verdienste en arbeid, geen levensdoel meer hebben. Wij verwijten den leiders van 1918, dat zij het Duitsche volk hebben gedemoraliseerd, dat zij het volk vernederden, dat zij ontzettende wantoestanden hebben gedoogd. Wij richten ons tegen hun streven om een groot volk te vernederen."

H. NEDERLAND. — Werkverschaffing. - Versnelde bruggenbouw. — De ministers van Waterstaat en van Financiën hebben — blijkens hun memorie van antwoord op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot het geven van vrijheid om een concessie tot tolheffing te verleenen aan de op te richten N.V. Versnelde Bruggenbouw en tot deelneming van regeeringswege in het aandeelenkapitaal van en verstrekking van rentedragende voorschotten aan de N.V. Versnelde Bruggenbouw — met waardeering kennis er van genomen, dat het voornemen der regeering om den bouw van vier bruggen bij Rotterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Moerdijk zooveel mogelijk te bespoedigen, algemeene instemming heeft.
De plaats van drie der vier bruggen is bepaald. Die

voor de brug te Moerdijk ligt reeds vast, namelijk pl.m. 600 m. beneden de spoorbrug aldaar. Hetzelfde geldt voor die te Dordrecht, waar een ligging onmiddellijk beneden de spoorbrug uit andere mogelijkheden is gekozen. terwijl die te Rotterdam volgde uit het spoorweg- en wegenplan, dat opgemaakt is door den dienst der stadsuitbreiding in samenwerking met de Ned. Spoorwegen.
De plaats van de brug over de Noord is nog niet definitief vastgesteld. (Vor. ber. blz. 754 G.)

A. ITALIE. — De opgravingen te Paestum. — Bij de voortgezette opgravingen te Paestum is thans een Romeinsche badinrichting aan het licht gekomen; een indrukwekkend gebouw, voorzien van uiterst vernuftige systemen voor waterleiding en verwarming, een geheel, dat duidt op de welvaart van Paestum gedurende den keizertijd. De marmeren voorgevel draagt een inscriptie, gewijd aan Cicero.
Overigens heeft men ongeveer te zelfder plaatse in den laatsten tijd ook belangwekkende beeldhouwwerken gevonden, o.a. een kop van Tiberius en een vrouwenfiguur, gezeten op een troon en voorzien van de attributen der godin Demeter; dit is waarschijnlijk een geidealiseerd portret van een Romeinsche keizerin. (Giornale d'Italia) (Vor. ber. 706 D.)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Muiterij. - Oorzaken der muiterij te Soerabaja. — Men meldt ons van bevoegde zijde:
De verdediger van de beschuldigden in de zaak van de dienstweigering te Soerabaja heeft, in de zitting van den Zeekrijgsraad van 18 April 1933 met grooten ernst gewezen op de invloeden die op de militairen hebben ingewerkt. Aan het slot zijner rede zeide hij: ,,Het doel van mijn algemeene beschouwing is, Uwen raad zoo duidelijk mogelijk voor oogen te stellen, hoe funest het roode gestook, begunstigd door de uiterst verdraagzame houding van de Regeering, is geweest voor het militaire besef der schepelingen.
Daarom gaat het thans niet aan, hen volledig militair toerekenbaar te achten en op grond daarvan zwaar te straffen. De hoofddaders gaan vrijuit met gratificaties, ten koste van deze beklaagden en hunne gezinnen." (Vorig bericht Muiterij 793 D.)

C. BELGIE. — Tariefbestand. — Volgens een mededeeling van den Belgischen ambassadeur te Washington, steunt België onvoorwaardelijk het voorstel van president Roosevelt inzake tarievenvrede.
(Vorig bericht Tariefbestand 806 C.)

D. SAARGEBIED. — Nat.-Soc. uniform in het Saargebied verboden. — In het belang van de rust en orde heeft de regeering van het Saargebied drie verordeningen uitgevaardigd. Krachtens de eerste kunnen vergaderingen, optochten en vereenigingen verboden of ontbonden worden en kan het dragen van uniformen en insignes van politieke partijen verboden worden. Dit is intusschen reeds geschied voor de nat.-socialistische S. A.-uniform. (Vor. ber. blz. 703 H).

E. JAPAN. — Tariefbestand. — De Japansche regeering heeft besloten het Amerikaansche voorstel inzake een douanebestand onder voorbehoud te aanvaarden. (Vor. ber. Tariefbestand blz. 808 C.)

F. DUITSCHLAND. — Duitsch-Finsch handelsverdrag. — Het Reichsgesetzblatt publiceert een aanvullende overeenkomst op het voorloopige handelsverdrag tusschen Duitschland en Finland. Volgens deze aanvulling ziet Finland af van het toegestane invoercontingent van 1910 ton Finsche kaas, waarvoor een verlaagd invoerrecht van 20 Mark per 200 K.G. was toegestaan. Hiervoor in de plaats is een nieuwe regeling voor den invoer van kaas getroffen, die hierop neerkomt dat voor den invoer, die meer bedraagt dan 50% van den gemiddelden invoer van 1931 en 1932, een invoerrecht van 50 Mark wordt geheven.
(Reichsgesetzblatt)

G. VEREENIGDE STATEN. — Boerenbevolking neemt toe. — De ,,terug-naar-het-land"-beweging in Amerika heeft de boerenbevolking in het afgeloopen jaar met meer dan een millioen doen toenemen. Hierdoor hebben de Vereenigde Staten thans een grootere boerenbevolking dan zij ooit gehad hebben.
Volgens een mededeeling van het Landbouwbureau bedraagt het aantal boeren thans 32.242.000, tegen 31.241.000in 1932.
Dit is de grootste toename, die sedert 1920 in één jaar heeft plaats gehad. (New York Times)

H. VEREENIGDE STATEN. — Radiorede van president Roosevelt over den economischen toestand van Amerika. — President Roosevelt heeft op 7 Mei een radiorede gehouden over den economischen toestand van Amerika en het program van opbouw der regeering. Hij gaf een overzicht van den catastrophalen toestand van drie maanden geleden en verklaarde, dat de hem tot nog toe verleende volmachten geheel in overeenstemming met de grondwet waren. Hij was niet voornemens het Congres ook maar van eenig recht te berooven.
President Roosevelt besprak de tot nog toe ten uitvoer gebrachte en de reeds ontworpen wetgeving. Hij waarschuwde voor herhaling van het verkeerde inzicht, dat productie en consumptie tot in het oneindige konden worden opgevoerd. De tot dusver genomen maatregelen beteekenden geen regeeringscontrôle, doch een soort deelgenootschap van regeering en particuliere ondernemers. De anti-trustwet zou gedeeltelijk opgeheven dienen te worden om uniforme productievoorwaarden te scheppen. President Roosevelt verdedigde de handhaving van het goud-uitvoerverbod en noemde het voornaamste doel der regeering de stijging van de prijzen der grondstoffen om den schuldenaren de terugbetaling van hun schulden mogelijk te maken tegen dezelfde dollarwaarde als waarin de schulden toen zij werden aangegaan, waren uitgedrukt.
Parallel met de binnenlandsche problemen waaraan de regeering voornamelijk haar aandacht zal schenken liepen de problemen der buitenlandsche politiek. De positie van Amerika is onverbrekelijk verbonden met de ontwikkeling van de rest van de wereld en een ingrijpende verbetering der Amerikaansche verhoudingen hangt af van den opbloei van de wereldwelvaart. De te Washington gevoerde besprekingen hadden ten doel, de bewapening te beperken, de tarieven te verlagen, de valuta te stabiliseeren en het vertrouwen tusschen de naties te herstellen. De toekomst der wereld eischt, dat de economische conferentie te Londen een succes wordt. (V. b. Econ. toestand 690 A.)

9 MEI 1933

I. KARDINAAL CERRETTI OVERLEDEN. — Naar een telegram uit Rome meldt, is Z. H. Em. Bonaventura kardinaal Cerretti op 8 Mei '33 overleden.
Z. H. Em. Bonaventura Kardinaal Cerretti werd den 17den Juni 1872 te Orvieto geboren.
Op 31 Maart 1895 werd hij tot priester gewijd. Later promoveerde hij tot doctor in de philosofie en de letterkunde.
In 1904 begon hij zijn diplomatieke loopbaan als secretaris bij de pauselijke delegatie in Mexico en vertoefde langen tijd in Washington en Australië.
In Augustus 1917 werd hij weer naar Rome teruggeroepen en tot secretaris der Congregatie voor buitengewone kerkelijke aangelegenheden aangesteld, als opvolger van den toen als nuntius naar München gezonden mgr. Pacelli.
Einde Mei 1921 werd hij tot nuntius in Parijs benoemd. Den 14den December 1925 werd hij kardinaal gecreëerd.
Hij maakte deel uit van verschillende Congregaties; voorts van de commissie voor het behoud des geloofs te Rome en van die voor de codificatie van het Oostersch recht. Ook was hij protector van tal van Zusters-Congregaties en godsdienstige broederschappen.
(De Maasbode)

A. PRINS WILLEM VAN ORANJE. — Boodschap van **H.M.** de Koningin tot het **Nederlandsche** volk. — Nu de herdenking van den 24sten April zoowel hier te lande als in het Rijk buiten Europa en bij onze landgenooten in den vreemde tot het verleden behoort, wensch Ik tot allen een enkel woord te richten.
Waar ontelbare scharen uit verschillende en uiteenloopende deelen der bevolking zich als leden van een groot gezin vereenigden om de figuur van den Vader des Vaderlands, is op treffende wijze gebleken dat hij voor ons allen geen nevelige historische persoon uit een ver verleden is, doch daadwerkelijk In ons hart voortleeft.
Deze aanhankelijkheid en vereering is onafscheidelijk verbonden met onze verknochtheid aan de beginselen van ons staatsbestel, waarvan hij zoo meesterlijk de grondslagen gelegd heeft, en welke in het heden zooals in het verleden zoo uitnemend bij onzen volksaard passen en een waarborg voor de toekomst vormen.
Tijdens de herdenking toefden mijne gedachten menigmaal bij den langen worstelstrijd met zijn zware beproevingen, zoowel door ieder persoonlijk als door ons geheele volk met zooveel offervaardigheid en taaie volharding gedragen. Beproevingen waarin de leider van onze onafhankelijkheidsbeweging steeds getoond heeft met vaderlijke bezorgdheid te deelen bouwende op den „Potentaat der Potentaten", onwrikbaar in zijn geloof aan uitredding en betere tijden.
Een moeilijke weg en ontberingen zijn niet te vermijden voor een volk in nood, dat zich voor een betere toekomst wil aangorden.
Met bezorgdheid denk Ik aan de ongunst der tijden waardoor alle deelen des Rijks getroffen zijn en Ik ben met deernis vervuld over den zwaren druk en de moeilijk te brengen offers, die een ieder opgelegd worden; een nood, welken het wereldgebeuren om ons buiten ons toedoen heeft in het leven geroepen. Ik voel de bezieling en de kracht, die er van dat verleden uitgaan om ons door aanpassen, taaie volharding en eensgezindheid, den greep van den tijd te doen trotseeren en met den ijver en de wilskracht die de omstandigheden gebieden, de handen in een te slaan en allen tezamen te offeren en te arbeiden voor. wat God geve, eenmaal een betere toekomst zal zijn.
Moge de viering die achter ons ligt en de daarbij opnieuw aan den dag getreden aanhankelijkheid aan de figuur van den Vader des Vaderlands en aan het werk dat hij heeft mogen tot stand brengen blijken een zegen voor ons allen te zijn geweest.

(V. b. Ned. O.-Indië **794** E; **Nationale Hulde 785** F.)

B. POLEN. — Prof. **Moscicki** herkozen **tot** president der republiek. — De Poolsche Nationale Vergadering, bestaande uit de vereenigde Huizen van Sejm en Senaat, heeft den candidaat van het regeeringsblok, den huidigen president prof. Moscicki, herkozen tot president der republiek. Van de 343 uitgebrachte stemmen kreeg prof. Moscicki 332. Elf biljetten waren ongeldig, waarvan 7 blanco waren ingeleverd, o.a. door de Duitsche afgevaardigden. (Gazeta Polska)

C. JAPAN. — Ontwapening ter zee. — De Japansche minister van Marine verklaarde te Osaka tegenover de Japansche pers. dat de kwestie der ontwapening ter zee voor Japan was opgelost. Japan zou er niet aan denken de Japansche strijdkrachten ter zee te verminderen en zou ondanks den moeilijken economischen toestand de uitbreiding van de Japansche marine blijven bevorderen. De Japansche regeering zou bij de komende internationale onderhandelingen gelijkgerechtigdineid voor Japan en gelijkheid der Japansche vloot met de Engelsche en Amerikaansche eischen. (Osaka Mainichi)
(Vorig bericht **Vlootcredieten 661 C.)**

D. PORTUGAL. — Handelsverdrag met **Frankrijk** o p gezegd. — De Portugeesche gezant te Parijs heeft de Fransche regeering medegedeeld dat de regeering van Portugal het Fransch-Portugeesche handelsverdrag van Juni 1932, dat op 3 Juni 1933 afloopt, wenscht op te zeggen. In de plaats van het handelsverdrag treedt nu een overeenkomst van het jaar 1923 in werking totdat nieuwe onderhandelingen tot een nieuw verdrag zullen leiden. De Portugeesche regeering motiveert de opzegging aldus, dat de Fransche Kamer het verdrag, dat o.a. een invoervergunning voor Portiigeesche wijnen, die gebruikt zouden worden voor het versnijden van Fransche wijnen inhoudt, nog steeds niet heeft goedgekeurd. (Diario de Noticias)

E. DUITSCHLAND. — Academie voor Kunsten - **Het** uittreden van Prof. **Max** Liebermann. — Het „Berliner Tageblatt" publiceert den tekst van den brief, waarmee Prof. Max Liebermann uit de Pruisische Academie voor Kunsten, waarvan hij tot 1932 president en daarna eere-voorzitter was, treedt:
„Ik heb gedurende mijn lange leven met al mijn krachten getracht de Duitsche kunst te dienen. Naar mijn overtuiging heeft kunst noch met politiek, noch met afstamming iets te maken. Ik kan daarom niet langer deel uitmaken van de Pruisische Academie voor Kunsten, waarvan ik sedert meer dan dertig jaar gewoon lid en twaalf jaar lang president ben geweest, aangezien dit standpunt daar niet meer gedeeld wordt. Tegelijkertijd leg ik het mij verleende eere-voorzitterschap der Academie neer."
(Berliner Tageblatt). (Vorig bericht **807** D.)

F. NEDERLAND. — Nawerking van de Muiterij bij de **Marine.** — Van bevoegde zijde wordt het volgende medegedeeld:
Aan de militairen is (zie het bericht op blz. 676 **F**) opgelegd een verbod van deelneming aan een aantal genoemde „Strijdorganisaties" en aan weerbaarheidsvereenigingen verbonden aan eenige, in de aanschrijving vermelde, bonden, enz. (van communistischen, socialistischen en fascistischen aard).
Voorts werd verlangd dat de, door partijbesturen afgevaardigde aclviseurs uit de besturen van de militaire bonden werden verwijderd, aan welk verlangen aanstonds is voldaan.
Wijders werden in elk van de hoofdbesturen, zoowel van den Bond van Marine-onderofficieren als van den Bond van Marine-schepelingen, een drietal leden uit den zeedienst verwijderd. Zij werden met **1** Mei 1933 eervol ontslagen, aangezien geen prijs meer op hun diensten werd gesteld.
Vervolgens heeft de Minister van Defensie getracht een oplossing te verkrijgen voor het moeilijke vraagstuk der „Militaire bonden", die reeds zoozeer met het leven van vele militairen waren samengegroeid en burgerrecht hadden gekregen. Door den Minister is nu uitgevaardigd een Regeling van het vereenigingsrecht bij de Zee- en Landmacht, waarmede gepoogd wordt aan het vereenigingsleven in de weermacht zoodanige leiding te geven, dat de gevaren voor het onderhouden van een goede krijgstucht worden vermeden. Aan de Commandeerende Officieren zijn ter zake bepaalde bevoegdheden gegeven en aan de vereenigingsbeaturen zijn bepaalde verplichtingen opgelegd.
(Vor. ber. Muiterij **808** B; **Milit.** Organ. **676** F.)

G. **STATEN-GENERAAL.** — Buitengewone zitting. — In de vereenigde vergadering van de beide Kamers der Staten-Generaal, op 9 Mei gehouden in de zittingszaal der Tweede Kamer, deed de voorzitter, baron De Vos van Steenwijk voorlezen het Kon. Besluit van zijn benoeming tot voorzitter der Eerste Kamer.
Daarna benoemde hij in de commissie, welke den Mi-

nister van Binnenlandsche Zaken in het gebouw zal ontvangen en uitgeleiden, de Eerste-Kamerleden Slingenberg, Ter Haar, Janssen de Limpens en de Tweede-Kamerleden Duymaer van Twist, Bongaerts, Van Dijk, dr. Vos en Slotemaker de Bruine.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, hield de volgende openingsrede:
„De Koningin heeft mij opgedragen deze buitengewone zitting van de Staten-Generaal te openen.
Den dag, aan de stemming voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voorafgaande, hebben de Ministers, Hoofden der Ministerieele Departementen, hunne portefeuilles ter beschikking van de Koningin gesteld.
De Koningin heeft hun verzoek in overweging genomen en de Ministers uitgenoodigd, zich inmiddels te blijven belasten met de behandeling en afdoening, zoo mogelijk, van de loopende zaken.
De Koningin hoopt, dat het u gegeven zij, in deze zitting, welke slechts kort van duur zal zijn, tot heil van ons Vaderland, onder Gods leiding, werkzaam te zijn.
In naam der Koningin verklaar ik de buitengewone zitting van de Staten-Generaal te zijn geopend."
Nadat de commissie van uitgeleide is teruggekeerd sluit de voorzitter de vergadering. (V. b. **806** B.)

A. SPANJE. — Syndicalistische algemeene staking in Spanje. — De door syndicalisten als protest tegen de onderdrukking der arbeidersbeweging afgekondigde algemeene staking is op **9** Mei begonnen. De staking heeft vooral te Barcelona, Sevilla, Valencia en Saragossa een grooten omvang aangenomen. De dagbladen der syndicalisten en communisten zijn voor onbepaalden tijd verboden.
Te Madrid en in tal van andere steden is op vele plaatsen sabotage gepleegd. De naar Madrid leidende hoogspanningsleiding is door bommen beschadigd. Ook te Bilbao werden aanslagen op de electrische hoofdleidingen gepleegd. Voorts constateerde de politie dat pogingen zijn gedaan om de spoorwegen naar Galicië, Asturië en Barcelona te vernielen.
(Vorig bericht Stakingen blz. 570 *C.)*

B. DUITSOHLAND. — Göbbels over de taak van het Duitsche theater. — De rijksminister voor volksvoorlichting en propaganda, dr. Göbbels, heeft op 8 Mei **1933** te Berlijn voor een vergadering van talrijke Duitsche schouwburgleiders, kunstenaars en kunstenaressen uit het geheele rijk een redevoering gehouden over „De taak van het Duitsche theater". Ook minister-president Göring en staatscommissaris Hinkler waren hierbij aanwezig. De rede van dr. Göbbels, waarin hij de Kunst in overeenstemming met de nationaal-socialistische gedachte trachtte te brengen, duurde ongeveer **2** uur.
In dit verband sprak Göbbels ook nog over de Joodsche kwestie en verklaarde: „Ik geloof, dat men Joden heelemaal niet wettelijk behoeft uit te schakelen. Het Duitsche volk zal hen langzamerhand zelf uitschakelen en dit aan ons volkswezen vreemde menschentype verdringen. De vrije concurrentie zal van zelf tot het gewenschte doel voeren. Wanneer er over wordt geklaagd, dat de Jood wordt verdrongen uit de openbare artistieke werkzaamheid, vind ik deze klacht ongepast, nu **14** jaar achter ons liggen, waarin hetzelfde lot den Duitscher was beschoren. Een kunst zal des te grooter internationale waarde hebben, hoe dieper zij aan het volkswezen ontspringt." (**3** S.)

C. NEDERLAND. — Positie van onzen gulden. - Justitie grijpt **in.** — De officier van justitie, mr. J. van Thiel, heeft aan de politie een diepgaand onderzoek opgedragen, in verband met den laatsten tijd opgedoken berichten, volgens welke door buitenlandsche elementen aanvallen worden ondernomen op de positie van onzen gulden.
Elementen, die zich met deze handelingen bezighouden, zullen onverbiddelijk uit het land gewezen worden. (Vor. ber. Gouden Standaard blz. **804** E.)

D. ONTWAPENING. — De **Ontwapeningsbesprekingen** te Genève. — Onder het opschrift „Duitschland te Genève" schrijft de „Times" in een hoofdartikel, dat een reis van MacDonald naar Genève niet noodzakelijk is, aangezien de moeilijkheden thans meer te Berlijn dan te Genève liggen. De Duitsche voorstellen zijn zoo zeer in strijd met den geest en de letter der Ontwapeningsconventie, dat het schijnt alsof zij de plannen willen vernielen. Hitler heeft herhaaldelijk verklaard, dat hij de jongemannen wil drillen om hen tegen vertwijfeling te beschermen en hun discipline te leeren. Doch een zijner onder-leiders heeft duidelijk gemaakt dat de opleiding in de arbeidsdienstkampen haar voltooiing in de militaire opleiding moet vinden.
Wil Duitschland dan zijn geheele bevolking in den wapenhandel oefenen en bovendien nog een leger bezitten dat binnen zijn beperkingen het beste beroepsleger ter wereld is? vraagt het blad. Indien dit het geval zou zijn, kon men beter dadelijk constateeren, dat de Ontwapeningsconferentie mislukt is. De verantwoordelijkheid hiervoor rust op de schouders van Duitschland, dat geheel geïsoleerd is. Niemand koestert den wensch, Duitschland te onderdrukken, zooals Hitler zich schijnt te verbeelden. Ook bestaat nergens de wensch Duitschland te isoleeren, doch klaarblijkelijk is Duitschland besloten, zichzelf te isoleeren.
(Times) (Vorig bericht blz. **802 A.**)

10 MEI **1933**

E. DUITSCHLAND. — Verbod van Fransche bladen. — De Fransche gzant François Poncet, heeft op 9 Mei met den Rijksminister van Buitenlandsche Zaken Von Neurath een onderhoud gehad naar aanleiding van het verbieden van bepaalde Fransche kranten in Duitschland. Freiherr Von Neurath heeft bij deze gelegenheid ook de verboden van Duitsche kranten in Frankrijk ter sprake gebracht, waarbij hij een voorstel deed tot het bereiken van een wederzijdsche overeenkomst over deze kwestie. De Fransche gezant heeft hieraan zijn goedkeuring gehecht.

F. RUSLAND. — Russisch-Italiaansch handelsverdrag geteekend. — Volgens een bericht uit Rome, is daar een Italiaansch-Russisch handelsverdrag onderteekend. Het accoord berust op de beginselen van gelijkgerechtigdheid en meestbegunstiging. Er wordt op gewezen, dat dit verdrag van bijzondere beteekenis is, nu de verhouding tusschen Rusland en Engeland zoo gespannen is. De Russische regeering beschouwt dit verdrag als een nieuwe stap op den weg van verbetering der betrekkingen tusschen Rusland en Italië.
(Corriere della Sera)

G. ENGELAND. — Leipzig geboycot. - Internationale bontveiling naar Londen verplaatst. — Te Londen is een bontveiling begonnen, waar voor een waarde van £ **4.000.000** te koop wordt aangeboden. Deze veiling, waarschijnlijk de grootste die ooit is gehouden, beteekent een internationale boycot van de markt te Leipzig.
De waarde van het bont, dat tengevolge van deze boycot per jaar in Engeland inplaats van in Duitschland ter markt wordt gebracht, schat men op £ **7.000.000.**
Koopers uit alle landen van Europa zaten op lange banken in de veilingzaal.
Naar schatting is **90%** van de internationale bontindustrie in handen der Joden en men verwacht dat de boycot van Leipzig de **100%** zal naderen.
De verkoop zal waarschijnlijk 4 of 5 weken duren.

H. VEREENIGDE STATEN. - Marine-bezuiniging. — Volgens een V.D.-bericht uit Washington heeft de Amerikaansche minister van Marine, Swanson, be-

kend gemaakt, dat de Amerikaansche begrooting van marine verlaagd wordt van 308 tot 270 millioen dollar. Tengevolge van deze bezuiniging zal ongeveer een derde deel van de Amerikaansche vloot overgaan naar de vlootreserve, d.w.z. dat zij zonder bemanning opgelegd wordt in de reservehaven. Verder zal de werving van manschappen tijdelijk worden gestaakt, terwijl tal van officieren zullen worden ontslagen.

A. **ENGELAND.** — Werkloosheid. — Op 24 April '33 waren er in totaal 2.697.634 werkloozen; dit was 159.004 minder dan op 20 Februari. (V. b. 725 G.)

B. **NEDERL.** WEST-INDIE. — **Curaçao.** - Toegang aan Peruaansche oorlogsschepen geweigerd. — Drie Peruaansche oorlogsschepen, de kruiser „Almirante Grau" en twee onderzeebooten, onderweg naar Leticia, via de Amazone, arriveerden op 8 Mei voor Wil-Semstad.
Aan deze oorlogsschepen werd de toegang geweigerd doch een verblijf van acht uren in de baai van Caracas toegestaan voor bunkeren en het innemen van provisie.

C. NEDERLAND. — Belastingen. — Onder dagteekening van 25 April '33 heeft de minister van Binnenlandsche Zaken een schrijven gezonden aan het bestuur der Ver. van Ned. Gemeenten, waarin hij mededeelt dat ook zijn ambtgenoot van Financiën van oordeel is, dat voor 1933 de eisch van 200 opcenten op de hoofdsom der personeele belasting voor de noodlijdende gemeenten niet kan worden losgelaten. Voor het jaar 1934 zal bedoelde eisch in het algemeen gehandhaafd moeten blijven. Echter kunnen zich in bepaalde gevallen omstandigheden voordoen, welke een minder aantal te heffen opcenten noodig maken. De regeering is bereid om, wanneer blijkt, dat 200 opcenten op de hoofdsom der personeele belasting leiden tot een overmatige belastingheffing, het aantal terug te brengen tot 175. (Vorig bericht blz. 593 **C.)**

D. **DUITSCHLAND.** — **Onderwijs** uit rasoogpunt. — „Geen individualistische opvoeding, maar vorming van den politieken mensch, die nauw verbonden is aan den staat; voorkeur voor het Duitsche in plaats van bet Latijnsche schrift; geschiedenisonderwijs, waarbij vooral de aandacht wordt besteed aan den wereldoorlog en Versailles en ten slotte: verscherping van het vermogen om zelfstandig rasverschillen op te merken — dit alles behoort tot de taak van de Duitsche school in het nationaal-socialistische Duitschland," zoo sprak rijksminister dr. Frick op 9 Mei '33 in een conferentie van ministers van Onderwijs der afzonderlijke landen. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Onderwijs **803** ***C.)***

E. **NEDERLAND.** — **Uitvoer** van kool en eieren naar Duitschland. — De St.crt. bevat de ministerieele beschikkingen houdende regeling van den uitvoer naar Duitschland van roode-, witte- en savoye-kool. Met ingang van 10 Mei zullen certificaten afgegeven worden, met de afgifte waarvan belast is mr. L. Niemöller te 's-Gravenhage. De heffing aan het uitgeven dezer certificaten verbonden is bepaald op 5 cent per 100 K.G. met een minimum van 50 cent per certificaat. Voorts zullen certificaten worden uitgegeven voor den uitvoer van kippen- en eendeneieren naar Duitschland. Deze certificaten worden slechts verleend voor kippeneieren die voldoen aan bepaalde qualiteits- en gewichtsvoorschriften van de Duitsche „Eier Verordnung". Met het afgeven der qualiteitsverklaring is belast ir. J, G. Tukker, hoofd van den Rijksvoorlichtingsdienst voor Pluimveeteelt te Beekbergen.
De kosten, aan het uitgeven der certificaten verbonden, zijn bepaald op 15 cent per 100 K.G. netto.
(Vor. ber. Eieren **774** C.)

F. **BRITSCH-INDIE.** — **Gandhi's vasten** en zijn vrijlating. — De conservatieve bladen betoogen min of meer met nadruk dat de vrijlating van Gandhi bij het begin van zijn vasten geen wijziging der Britsche politiek zal beteekenen. Het is geen concessie aan de z.g. burgerlijke ongehoorzaamheid, schrijft de Times, en wanneer Gandhi zijn vasten overleeft, en zijn vroegere onwettige agitatie weder opneemt, zal hij daarvoor uiteraard weder gestraft moeten worden. Gandhi is losgelaten op gronden van menschelijkheid en gezond verstand. Het zou onverstandig geweest zijn om het odium van zijn dood in de gevangenis te riskeeren. Bet zou ook onedelmoedig geweest zijn om hem gevangen te houden tijdens de moeilijke en gevaarlijke vervulling van wat hij zijn godsdienstige plicht noemt. (V. b. **Onafh.** strijd **763 C.; Gandhi** 516 C.)

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De theerestrictie aangenomen. — Het College van Gedelegeerden van den Volksraad heeft de theerestrictie-ontwerpen aangenomen. Vier nationalisten stemden tegen.
De motie-mr. Hart, waarin de regeering wordt uitgenoodigd met het opperbestuur in overleg te treden opdat de exorbitante invoerrechten op Ned.-Indische thee in Nederland ten spoedigste tot een minimum zullen worden teruggebracht, is zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
De beteekenis van de aanneming van het theerestrictie-ontwerp is, dat hiermede de beperking van den theeuitvoer voor Ned. Indië van 15% op basis van het exportjaar 1931, althans voor het eerste jaar, een feit is geworden. De datum van in werking treding van dit besluit moet nu nog door den gouverneur-generaal worden vastgesteld. (Theerestrictie **763** D.)

H. **FRANKRIJK.** — De Nederlandsch-Fransche handel. - Boycot van Duitsche artikelen. — De correspondent van de N. R. Crt. deelt het volgende mede: De Intransigeant meldt, dat vele Fransche exporteurs wel varen bij de boycot, die Joodsche importeurs over Duitsche artikelen uitgesproken hebben. Het comité ter verdediging van de in Duitschland vervolgde Joden deelt mee, dat vele buitenlandsche firma's hun in Duitschland geplaatste bestellingen ongedaan gemaakt hebben en zich tot Fransche fabrikanten wenden. Die orders betreffen vooral chemische, pharmaceutische en metaalproducten. De buitenlandsche Kamers van Koophandel te Parijs ontvangen eveneens vele aanvragen om voorlichting aangaande Fransche uitvoermogelijkheden.
Volgens het blad wordt vooral de Nederl. Kamer daardoor overstelpt. Ze vraagt niet beter dan de Fransche exporteurs rechtstreeks met de Nederlandsche firma's, die in Frankrijk willen inkoopen, wat ze voortaan niet meer door Duitschland geleverd willen hebben, in verbinding te brengen. En de Intransigeant voegt erbij, dat Nederlandsche handelaars lieten weten Fransche goederen te willen koopen, zelfs als ze 10% duurder zouden zijn dan de gelijksoortige Duitsche. Het betreft apothekers-, fotografische, optische, automobiel- en textiel-artikelen evenals allerlei machines.
En deze kansen bieden zich niet alleen in ons land voor den Franschen handel aan.
(V. b. Nederland: Boycot v. Duitsche goed. 754 **F.)**

I. **BELGIE.** — Machtigingswet ingediend. — Uit naam van den minister-president, die op 9 Mei nog niet aan de zitting deelnam, heeft de heer Hijmans, de minister van buitenlandsche zaken, het wetsontwerp betreffende de nieuwe volmachten bij de Kamer ingediend. Veel nieuws bevat het niet; vermeld zij alleen, dat de regeering volmacht voor drie maanden vraagt.
Na een kort debat, waaraan o.a. de heer Vandervelde deelnam, besloot de Kamer in overeenstemming met den wensch der regeering met 99 tegen 81 stemmen het ontwerp ter behandeling naar eenbijzondere commissie te verwijzen. (Vandervelde had verwijzing naar de afdeelingen der Kamer gevraagd).
(Handelsblad v. Antwerpen)

A. BANK VOOR **INTERNATIONALE BETALINGEN.** — Léon Fraser, de vice-president van de B. I. B., is in plaats van den afgetreden president MacGarrah tot president benoemd.
Verder werd de benoeming van prof. Beneduce en mr. L. J. A. Trip tot vice-presidenten bekrachtigd. De Zweedsche vertegenwoordiger Ivar Rooth is uit den raad van beheer getreden, terwijl de vertegenwoordiger voor Japan nog niet is benoemd.
(Vorig bericht Mr. Trip **164** I.)

B. GRIEKENLAND. — Venizelos aangeklaagd. — De Atheensche rechtbank heeft als haar oordeel uitgesproken, dat Venizelos berecht moet worden wegens medeplichtigheid aan den jongsten staatsgreep van generaal Plastiras. (Proia) (V. b. Woelingen **721** B.)

11 MEI 1933

C. RUSLAND. — Verkoop van den Chineeschen Oosterspoorweg. — De strategische en politieke consequenties van Ruslands aanbod om den Chineeschen Oosterspoorweg aan Japan of Mandsjoekwo te verkoopen zijn, naar de „Times"-correspondenten te Tokio en Sjanghai doen opmerken, zeer verstrekkend. De mogelijkheid, dat de lijn van eigenaar wisselt, is, hoe belangrijk ook, van minder beteekenis dan het enkele feit, dat Rusland bereid is haar, tegen welken prijs dan ook, te verkoopen.
De Chineesche Oosterspoorweg is voor Rusland nl. van het hoogste belang, daar hij de verbindingsschakel vormt tusschen het eigenlijke Rusland en zijn groote haven aan den Indischen Oceaan, Wladiwostok. Toen Rusland in het bezit was van de spoorlijn beheerschte het feitelijk noordelijk Mandsjoerije, zijn positie in het kustgebied was onaantastbaar. Zonder dezen spoorweg zou Rusland den Oceaan alleen kunnen bereiken langs den Amoer-spoorweg, die van noordelijk Mandsjoerije uit over een afstand van honderden kilometers zeer kwetsbaar en dus geen veilige verbindingslijn is.
De aansluiting van de lijn bij het Mandsjoerijsche net, waardoor zij dus onder contrôle komt van Japan, zou de positie van dit land in Mandsjoekwo geweldig versterken en die van Rusland in het kustgebied uiterst precair maken; Wladiwostock zou onverdedigbaar worden.
Het is teekenend voor de tegenwoordige toestanden in Rusland, dat dit land, hetwelk nog in 1929 tegen China oorlog voerde om den Oosterspoorweg, thans bereid is de lijn af te staan, waarmee het dus feitelijk erkent, dat het niet de macht bezit om zijn plaats aan den Indischen Oceaan te verdedigen. Door af te zien van zijn débouché aan dien oceaan geeft het te kennen, dat het zich neerlegt bij het tanen van zijn invloed in het verre oosten en opent het den weg naar nieuwe territoriale wijzigingen in dat gebied. (Times)

D. DE SOEFI BEWEGING. — **Lezing** van den heer Maheboob Khan. — Op 8 Mei heeft het intern. hoofd van de Soefi-orde, de heer Maheboob Khan, te Amsterdam over de Soefi-boodschap gesproken. Het woord Soefi beteekent wijsheid of reinheid. Zooals gekleurd water in den Oceaan weer rein wordt, zoo zijn ook de godsdienstvormen uitingen van één en dezelfde waarheid. De verschillen spruiten voort uit de perioden waarin zij zijn gegeven. De Soefi-boodschap is steeds dezelfde Boodschap, alleen aangepast aan den tijd waarin wij op dit oogenblik leven. De regen van het vorige jaar is van geen nut voor de planten en bloemen van dit jaar. De grootste behoefte van dezen tijd is geestelijke bewustwording, daar alle moeilijkheden van het materialisme der laatste jaren ontstaan zijn door het ontbreken van deze kennis. Het is het gebrek aan deze éénheid, waardoor de wereld heden ten dage gesplitst is in zooveel verschillende vereenigingen en gemeenschappen, waardoor deze moeilijkheden ontstaan zijn. Soefisme schrijft geen dogma voor, het brengt vrijheid van gedachten. De Soefi wil zich van het innerlijk leven bewust worden. Slechts weinigen beheerschen hun denkvermogen. Zij zijn zich niet bewust, dat dit de machine is, die zij hebben te besturen. Slechts door diepgaande ervaring slaagt men er in zijn innerlijk wezen weer te vinden en aldus den vrede te bereiken, waarnaar ten slotte ieder verlangt en zoekt. (Vor. ber. **649** B.)

E. **BELGIE.** — Baedeker veroordeeld. — In een al langen tijd hangend proces, dat de Belgische steden Aerschot en Dinant aanhangig hadden gemaakt tegen de gebroeders Baedeker te Leipzig, de uitgevers van de bekende reisgidsen, is op 10 Mei ten gunste van genoemde steden vonnis gewezen door de rechtbank te Brussel.
De rechtbank heeft namelijk den verkoop en het te koop aanbieden in België verboden van de Duitsche Baedeker-uitgave voor België van 1931 en de Engelsche van 1931, tenzij de geïncrimineerde passages worden gewijzigd. De gedaagden zijn voorts veroordeeld in de kosten van het geding.
In genoemde twee edities was blijkens enkele opmerkingen geloof gehecht aan „de legende der franc-tireur~"Zoo werd wat Aerschot betreft gezegd, dat de stad bij wijze van represaille in brand was gestoken, omdat de inwoners een Duitschen kolonel hadden doodgeschoten. (Le Soir) (Vor. ber. blz. **363** K.)

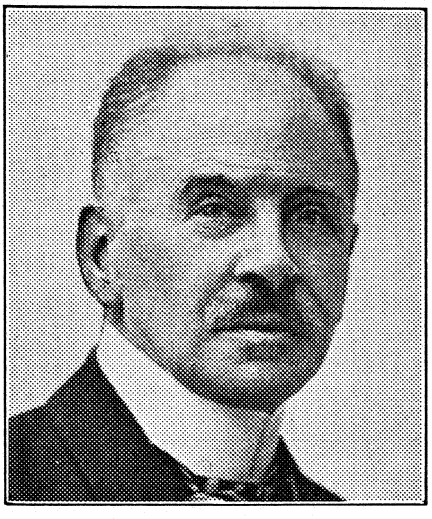
F. RADIO. — Politieke uitzendingen. — Bij Kon. Besluit van **22** April '33 Staatsblad 223, zijn thans de regelen vastgesteld welke gelden ten aanzien van de z.g. politieke radio-uitzendingen. Deze regelen zijn opgenomen in de wijziging van het radioreglement 1930. Bepaald is dat de uitzendingen niet mogen inhouden een rechtstreeksche dan wel zijdelingsche of bedekte ondermijning van godsdienst, zedelijkheid, gezag en volkskracht, noch kennelijk bestemd mogen zijn voor het buitenland, indien bekend is dat zij in een bevrienden staat niet zijn toegelaten.
Mededeelingen van politieken aard mogen bovendien niet anders inhouden dan een stellige uiteenzetting of toelichting van politieke beginselen.
In bepaalde gevallen en omstandigheden kan door den minister van Waterstaat worden toegestaan dat mededeelingen van politieken aard, welke niet aan deze eischen voldoen, worden uitgezonden. (**714** D.)

G. DUITSCHLAND. — S. P. D. en Reichsbanner. — Vermogen in beslag genomen. — In verband met het onderzoek naar corruptie-beschuldigingen tegen het sociaal-democratische Rijksdaglid Leipart en andere sociaal-democratische leiders, is op 10 Mei op bevel van de corruptie-afdeeling van het Pruisische ministerie van Justitie het geheele vermogen der Duitsche sociaal-democratische partij in beslag genomen, meldt Wulff.
Ook de bezittingen van de instellingen en organisaties, die met de sociaal-democratische partij in verbinding staan, zijn in beslag genomen. Hiertoe behooren in de eerste plaats de sociaal-democratische dagbladen en voorts de bezittingen van de organisatie-Reichsbanner Schwarz-Rot-Gold.
Nadat het bestuur van de vroegere sociaal-democratische vakvereenigingen en van de daarbij behorende arbeidersbanken door de nat.-socialistische partij was overgenomen, zijn door verschillende instanties dezer partij, zoo wordt verder medegedeeld, onderzoekingen ingesteld naar het beheer dezer instellingen. Dit onderzoek moet talrijke gevallen van verduistering aan het licht hebben gebracht, hetgeen heeft geleid tot het besluit der autoriteiten, om alle bezittingen der sociaal-democratische organisaties in beslag te nemen. (Vorig bericht blz. **749** F.)

H. NEDERLAND. — Export naar Duitschland. — In verband met het in werking treden van het met Duitschland gesloten verdrag zullen met ingang van 10 Mei o.a. voor den uitvoer naar Duitschland van zout, superfosfaat en kunsthoorn regelingen worden

getroffen op grond der crisisuitvoenvet. De desbetreffende ministerieele beschikkingen zullen eerstdaags worden afgekondigd.
In verband met de uitvoering dezer maatregelen en mede ten einde stagnatie te voorkomen, worden exporteurs der bovengenoemde artikelen naar Duitschland verzocht zich ten spoedigste te wenden tot het Crisis In- en Uitvoerbureau, Laan van Meerdervoort 84, Den Haag, waarbij voor de artikelen zout en kunsthoorn dient te worden opgegeven hetgeen door hen gedurende 1932 van die artikelen is geimporteerd. Voor superfosfaat dienen deze gegevens ook voor 1931 te worden verstrekt.Tevens zal moeten worden opgegeven, hetgeen van 1 Januari 1933 af tot 10 Mei door hen is uitgevoerd. Exporteurs, die zich niet voor 15 Mei a.s. hebben aangemeld, kunnen voor uitvoercertificaten niet meer in aanmerking komen.
(Vor. ber. Zout 213 B.; Siiperfosfaat 505 F.)

A. PROF. MR. A. VAN GIJN **OVERLEDEN.** — Op 11 Mei is te 's-Gravenhage op 66-jarigen leeftijd overleden prof. mr. Anton van Gijn, oud-minister van financiën.

Prof. mr. A. van Gijn.

Geboren den 17den September 1866 te Dordrecht, promoveerde hij in 1892 aan de universiteit te Leiden in de rechts- en de staatswetenschappen met een dissertatie over de grondbelasting. Daarna heeft hij verschillende rangen doorloopen aan de provinciale griffie van Zuid-Holland, terwijl hij van 1903 tot 1905 ook secretaris was van het college van bijstand bedoeld in de Woningwet en secretaris van de Haagsche Gezondheidscommissie.
In 1905 werd de provinciale griffie verwisseld voor de thesaurie van den lande, waar hij administrateur werd en in 1909 den titel kreeg van thesaurier-generaal.
De heer van Gijn was aanvankelijk vrijzinnig-democraat, maar in 1910 trad hij toe tot de Liberale Unie. Met dr. Kerkdijk had hij „Ons Huis", de bekende Toynbee-vereeniging in Den Haag, opgericht. Ook bewoog hij zich op het terrein van de drank- en woekerbestrijding.
Eerst in 1916 volgde mr. van Gijn — onder de bijzondere omstandigheden van den moeilijken oorlogstijd — een roep van de Koningin door als opvolger van mr. Treub de portefeuille van financiën te aanvaarden in hst kabinet-Cort van der Linden. Slechts één jaar zijn de teugels van financiën in zijn handen geweest. Een verschil met zijn ambtgenooten omtrent zijn verantwoordelijkheid in verband met de crisisuitgaven, noopte hem tot indiening van zijn ontslag.
In 1918 werd aan mr. van Gijn door den Leidschen Universiteitsraad het bijzonder hoogleeraarschap in de leer der financiën opgedragen, hetgeen hij ruim twee jaren heeft waargenomen, om daarna zijn colleges als privaat-docent te vervolgen. Zijn inaugurale rede behandelde het rente-probleem. Ook aan de Handelshoogeschool te Rotterdam heeft hij gedoceerd en ook daar vormde hij zich een kleine, trouwe schaar van volgelingen.
Hij was van 1913—1926 Koninklijk commissaris bij de Nederlandsche Bank (met een onderbreking gedurende zijn ministerschap) en is in 1919 ook president-commissaris van de Ned. Uitvoer Maatschappij geweest.
In 1922 stelde hij zich beschikbaar voor een zetel in de Tweede Kamer, waar hij tot 1929 de liberale partij heeft vertegenwoordigd en vice-voorzitter van zijn fractie was.
In 1924 was hij inmiddels als „Berater" bij de Oostenrijksche Nationale Bank naar Weenen geroepen, welke delicate functie hij tot 1926 heeft bekleed.
Prof. mr. A. van Gijn was ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw en commandeur in' de orde van Oranje Nassau.

B. DUITSCHLAND. — Verboden literatuur. - Het verbranden van „on-Duitsche" geschriften. — Bij de feestelijkheden op 10 Mei aan de Berlijnsche universiteit, waarvan de verbranding van boeken van een groot aantal auteurs het hoogtepunt vormde, werden de boeken door verschillende ,,sprekers" in het vuur geworpen, waarbij zij van tevoren vastgestelde leuzen uitriepen. Deze negen leuzen luidden:
„Tegen klassestrijd en materialisme, vóór volksgemeenschap en idealistische levenshouding. Ik geef den vlammen de geschriften van Marx en Kautzky over."
„Tegen decadentie en moreel verval. Vóór tucht en zedelijkheid in gezin en staat. Ik geef den vlammen de geschriften van Heinrich Mann, Ernst Glaeser en Erich Kaestner over".
„Tegen gevoelsvervalsching en politiek verraad, vóór overgave aan volk en staat. Ik geef den vlammen de geschriften van Friedrich Wilhelm Förster over".
„Tegen de zielvernietigende overschatting van de menschelijke complexen. Vóór den adel van de menschelijke ziel. Ik geef den vlammen de geschriften van Siegmund Freud over".
„Tegen vervalsching onzer geschiedenis en onteering onzer figuren. Vóór eerbied voor ons verleden. Ik geef den vlammen de geschriften van Emil Ludwig en Werner Hegemann".
„Tegen de volkvreemde journalistiek, democratische Joodsche vervalsching. Vóór medewerking en verantwoordelijkheid aan het werk van den nationalen opbouw, Ik geef den vlammen de geschriften van Theodor Wolff en Georg Bernhard over".
„Tegen het litteraire verraad aan de soldaten uit den wereldoorlog. Vóór opvoeding van het volk in den geest van weerbaarheid Ik geef den vlammen de geschriften van Erich Maria Remarque over".
„Tegen verminking van de Duitsche taal. Vóór het behoud van het kostbaarste goed van ons volk. Ik geef den vlammen de geschriften over van Alfred Kerr".
„Tegen onbeschaamdheid en aanmatiging. Vóór achting en eerbied voor den onsterfelijken Duitschen volksgeest. Verslindt, vlammen, ook de geschriften van Tucholsky en Ossietzky".
Rijksminister dr. Göbbels hield nog een toespraak waarin hij o.a. verklaarde, dat het tijdperk van een geraffineerd Joodsch intellectualisme ten einde was.
Gelijk te Berlijn zijn ook te München, Dresden, Neurenberg, Breslau en nog andere Duitsche steden „on-Duitsche geschriften" verbrand.
De correspondent van de N. R. Courant te Berlijn deelt o.a. nog mede:
De plechtige boekenverbranding, welke hedennacht op het plein voor de Opera tegenover de universiteit heeft plaats gehad, heeft nog een heele voorgeschiedenis.
De actie is begonnen met het openbaar aanplakken van 12 stellingen, gericht tegen den on-Duitschen geest.

Op dengeen, die nog niet voldoende van den Duitschen geest doordrongen is, maken deze stellingen een zonderlingen indruk, zoowel door hun inhoud als door hun vorm. In alle gevallen schreven de studenten, die het manifest voor de zuiverheid van de taal samenstelden, minder goed Duitsch dan de meeste schrijvers wier boeken nu op den index staan. Men weet, dat de rector van de Berlijnsche universiteit, prof. Kohlrausch, zich tegen de aanplakking der stellingen ad valvas academicas heeft verzet, omdat hij de volgende beweringen ,,overdreven" vond.
,,Als een Jood Duitsch schrijft, dan liegt hij." — ,,Wij eischen van de censuur: Joodsche werken moeten in het Hebreeuwsch verschijnen, verschijnen zij in het Duitsch, dan moeten zij als vertalingen worden gekenmerkt." Als men bedenkt dat de consequentie hiervan onder andere zou kunnen zijn, dat men bij het passeeren van de Lorelei op een Rijnreisje voortaan „Ich weiss nicht was soll es bedeuten" in het Hebreeuwsch zou moeten gaan zingen, mag men constateeren, dat professor Kohlrausch zich met het woord ,,overdreven" uiterst gematigd heeft uitgedrukt. Niettemin haalde hij zich met zijn critiek den toorn van de Studentenschaft op den hals, die verklaarde alleen zoodanige professoren te vereeren, die in den geest der S. A. doceerden. Deze alleen hadden het recht van critiek. Zij evenwel keurden de actie goed. De stellingen zijn aangeplakt gebleven en prof. Kohlrausch is als rector afgetreden. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. Verboden literatuur **796** F.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Mr. H. J. Spit voorzitter van den Volksraad. — Als opvolger van dr. J. W. Meyer Ranneft, die werd benoemd tot vice-president van den Raad van Indië, is door de Koningin tot voorzitter van den Volksraad aangewezen mr. H. J. Spit.

B. **NEDERL.** OOST-PNDIE. — **Begrooting** 1934. — Op 10 Mei ving ten paleize te Batavia de vergadering aan ter eerste bespreking van de begrooting voor het dienstjaar 1934 met den Raad van Ned.-Indië en de hoofden van departementen. Omtrent deze vergadering kan het volgende worden gemeld:
De vergadering werd voorgezeten door den vice-president van den Raad van Ned.-Indië en mede bijgewoond door den nieuw benoemden voorzitter van den Volksraad, mr. H. J. Spit, en den nieuw benoemden directeur van het departement van B. B., den heer van Lith.
In verband met de afwezigheid van den G.-G. werden geen definitieve beslissingen genomen.
De voorloopige opstelling van de ramingen der middelen komt tot een bedrag van f 289,000,000, waarin begrepen f 30,000,000 aan nieuwe heffingen.
De voorloopige opstelling der uitgaven wees een bedrag aan van f 403.000.000.
Verschillende maatregelen ter beperking van deze uitgaven werden besproken. De belangrijkste hiervan zijn: bezuiniging, te verkrijgen door de salarisherziening, korting op pensioenen, stopzetting van de uitkeeringen aan de eigen pensioenfondsen en andere pensioenfondsen en verschillende kleinere bezuinigingen, terwijl met de commandanten van land- en zeemacht eventueele terugbrenging van de militaire uitgaven werd besproken.
Over deze maatregelen zal uiteraard ook nog overleg met het opperbestuur noodig zijn.
Worden zij integraal verwezenlijkt dan zouden daardoor de uitgaven teruggebracht zijn tot een niveau van f 363.000 000 en de begrooting een tekort aanwijzen van f 74 000 000. Trekt men hiervan af het bedrag aan schuldaflossing, dat in de cijfers is begrepen, dan zou bij deze opstelling dus voor 1934 gerekend moeten worden op een toeneming der schuld van f 23 000.000, hetwelk nog te verminderen is met het voordeelig saldo van den buitengewonen dienst.
Aan het slot der vergadering sprak de voorzitter een woord van afscheid namens den raad tot den scheidenden directeur van het departement van B. B., den heer Muhlenfeld. (Algemeen Handelsblad).
(Vorig bericht **blz. 777 A.)**

C. IERLAND. — Begrooting. — In zijn begrootingsrede deelde de Ierssche minister van Financiën mede, dat Ierland een gunstige positie inneemt, hetgeen hij toeschreef aan de afscheiding van het Britsche rijk en het overwinnen van de moeilijkheden, die het gevolg waren van het conflict.
De inkomsten worden geraamd op f 29.990.000 en de uitgaven op f 28.849.000 hetgeen dus een overschot beteekent van £ 1.141.000.

D. PARAGUAY. — Oorlogsverklaring aan Bolivia. — Paraguay heeft op 10 Mei '33 Bolivia formeel den oorlog verklaard. (Vorig bericht blz. 618 E.)

E. **NEDERLAND.** — Onze handel met Zuid-Afrika. — De Nederlandsche uitvoer naar Zuid-Afrika bedroeg in 1932 in waarde f 5.621.526 en in gewicht 71.002.813 K.G. tegenover in het jaar 1931 in waarde f 9.108.136 en in gewicht 83.036.950 K.G.
De achteruitgang van onzen uitvoer naar Zuid-Afrika heeft ongeveer gelijken tred gehouden met den algemeenen teruggang in Zuid-Afrika's invoer, en steekt daarbij gedurende 1932 zelfs iets gunstiger af.
De Nederlandsche invoer uit Zuid-Afrika heeft in 1932 bedragen: in gewicht: 18.181.999 K.G. en in waarde f 1.280.062, terwijl de overeenkomstige cijfers voor 1931 waren: in gewicht: 16.638.321 K.G. en in waarde f 3.644.192.
De toeneming in gewicht is veroorzaakt door het maïs, waarvan in 1932 ruim 5 millioen K.G. meer geimporteerd werd dan in 1931. (Vor. ber. **447** D.)

F. POLEN. — Het **nieuwe** kabinet. — De president der republiek heeft de lijst van het nieuwe kabinet goedgekeurd. Behalve de minister-president en de minister van landbouw, keeren alle ministers van het vorige kabinet in het nieuwe terug.
Het nieuwe kabinet is als volgt samengesteld:
Minister-~residenten minister van Onderwijs: Jedrzejewicz; Oorlog: Pilsudski; Buitenlandsche Zaken: Beck; Binnenlandsche Zaken; Pieracki; Financiën: Zawadski: Handel: Zarzycki: Justitie: Michalowski; verkeerswezen: Budkiewicz; Arbeid: Hubicki; Posterijen: Kalinski; Landbouw: Bronislas Nakonieczni-koff-Klukowski, onderstaatssecretaris in het vorige kabinet. (Gazeta Polska)

G. **ENGELAND.** — Dr. Rosenberg's bezoek. — De minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, is op 10 Mei '33 in het Lagerhuis geïnterpelleerd over zijn onderhoud met dr. Rosenberg, Hitler's atgezant. De minister zeide, dat dr. Rosenberg naar Engeland was gekomen om de ministers en andere vooraanstaande personen op de hoogte te brengen van hetgeen in Duitschland gebeurt en de gevoelens van de Engelschen dienaangaande te vernemen. Sir John Simon had hem van de Engelsche opinie op de hoogte gebracht.
Toen verder werd gevraagd of dr. Rosenberg in naam der Britsche regeering was gezegd, dat men niet te spreken was over een eventueele Duitsche herbewapening, antwoordde de minister, dat de Duitsche regeering door de besprekingen te Genève voldoende onderricht was van de Engelsche houding te dien opzichte.
Een Lagerhuislid van de Arbeiderspartij wilde weten, of dr. Rosenberg te verstaan was gegeven, dat Engeland naast Frankrijk zou staan, wanneer het gold, de herbewapening van Duitschland te beletten. De minister gaf hierop geen rechtstreeksch antwoord evenmin als op de vraag van een ander Labourlid, of de regeering maatregelen zou nemen om dr. Rosenberg te beletten, in Engeland propaganda te voeren.
(Daily Telegraph)

H. AMSTERDAM. — **Spoorwegplannen** Oost. — De minister van Waterstaat heeft aan het gemeentebe-

stuur van Amsterdam medegedeeld, dat de regeering accoord gaat met de kostenverdeeling van de voor de verbetering der spoorwegtoestanden in Amsterdam-Oost noodige werken, zoodat thans algeheele overeenstemming is bereikt.

A. MINA BUDERMAN-VAN DIJK OVERLEDEN. — Mevrouw Mina Buderman-van Dijk, de eminente artiste, is op 10 Mei '33 in den ouderdom van 82 jaar te Amsterdam overleden.

Mevrouw Buderman-van Dijk werd te Rotterdam op 9 Januari 1851, als dochter van den tooneelspeler Kees van Dijk, geboren. Reeds als jong meisje gaf zij blijk, aanleg te bezitten voor het tooneel, hetgeen zij dan ook in kinderrollen bewees. Haar zangstem trok reeds vroeg de aandacht en daardoor kreag zij in 1877 haar eerste engagement aan de operette bij het gezelschap van Pierre de Boer in „Tivoli" in de Nes te Amsterdam.

Als Sophie Spoor-Geijtenbeek, de eerste Hollandsche operette-diva, het gezelschap van Prot verlaat. wordt zij haar opvolgster en met „De Mascotte" debuteert zij in 1881.

Zoo groot was oogenblikkelijk haar succes, dat heel Amsterdam uitliep, om deze jonge vrouw met haar mooie sopraan-stem en haar prachtig spel te bewonderen. En bij elke nieuwe rol steeg het succes.

In de 22 jaar, die zij aan den Frascati-schouwburg verbonden was, creëerde zij alle hoofdrollen in de nieuw uitgekomen operettes, zooals: „Girofle-Girofla", „Orpheus in de Onderwereld", „Het Leven te Parijs", „Ali-Baba", „Erminie", „Hart en Hand", „De Dochter van Madame Angot", „De 28 dagen van Clairette", om slechts enkele te noemen. Mede gaf zij prachtige herscheppingen van „De kleine Hertog", „De Klokken van Corneville", „De Geisha", „De Mikado", enz. In 1893, toen haar man Jan Buderman zich met Kreeft verbond en deze twee een nieuw operette-gezelschap in den Artis-Schouwburg oprichtten, was zij weer de diva en speelde o.a. in „De Vice-Admiraal", „De dochter van het Werkmansgild", enz. Maar na een twee-jarig bestaan failleerde deze zsak en voor Mina Buderman, verbonden bij de Van Liers, waar zij „De Operette-Koningin" creëerde, begon een gelukkig jaar; wel kwam zij terug bij Prot, waar zij met veel succes „De Geisha" speelde, maar jaren bracht zij door op tournee met het reisgezelschap Janmart. Daarna was zij verbonden aan het „Lyrisch Tooneel", dat het Paleis voor Volksvlijt bespeelde.

Toen in 1908 Pauwels, Kreeft en Heukeroth in het Rembrandt-Theater hun opera- en operette-gezelschap oprichtten, kreeg zij gelegenheid om daar de hoofdrollen te spelen in de nieuwe Duitsche operettes. In „De Fideele Boer", in „De Dollarprinses", in „Walsdroom" bleek, dat zij nog niets van haar buitengewoon talent had verloren en weer juichte het Amsterdamsche publiek haar bij elke nieuwe creatie toe. In 1915 echter verdwijnt ook dit gezelschap en op dat oogenblik was mede haar loopbaan als operette-diva ten einde. Wel was ze nog eenigen tijd weer op tournee met Rentmeester, maar in 1917 al wordt zij door Willem Royaards geëngageerd als tooneelspeelster en toen bleek dat zij ook als actrice veel talent had.

Met Royaards ging zij ook in September 1920 naar den Stadsschouwburg. Bij deze directie bleef mevr. Buderman tot 1924.

Als Royaards heengaat is zij nog één seizoen verbonden aan „Het Nieuwe Nederlandsch", onder leiding van Louis Saalborn, om dan na een vijf en vijftigjarige tooneelloopbaan afscheid van de planken te nemen om slechts in de enkele voorstellingen van „Het schoone Avontuur" bij het gezelschap van Louis de Bree nog eens voor het voetlicht te treden.

B. DUITSCHLAND. - ***Congres van het* Arbeidersfront.** — Ruim *400* vertegenwoordigers van vakvereenigingen waren op 10 Mei '33 in de zittingszaal van den Pruisischen staatsraad bijeen. Als eeregasten waren verschenen staatssecretaris dr. Meissner en kolonel Hindenburg namens den rijkspresident, de leden der rijksregeerirng, leden van het diplomatieke corps, de rijksstadhouders, de minister-presidenten der Duitsrhe landen, vertegenwoordigers van de weermacht, van belangrijke bedrijven, alle gouwleiders der N.S.D.A.P., arbeidersdelegaties uit het Saargebied, Danzig en Duitsch-Oostenrijk, delegaties van S.A., S.S. en Stalen Helm, zoomede andere vooraanstaande figuren uit het Duitsche politieke en ecoriotnische leven.

Dr. Ley wees op de beteckenis der staatsomwenteling. De vakvereenigingen zullen niet in haar voormaligen vorm terugkeeren. Arbeid moet een heilig begrip zijn, niet een last maar de eer van den mensch,

Daarna hield Rijkskanselier Hitler een groote rede over de vakbeweging.

Het Marxisme, aldus de Rijkskanselier, heeft met scherpen blik in de vakbeweging de mogelijkheid gezien den aanval tegen den staat en de maatschappij met een absoluut vernietigend wapen te voeren, niet om den arbeide: te helpen, want wat is voor deze internationale apostelen de arbeider van een of ander land? Heeleniaal niets. Want deze apostelen zijn geen arbeiders, het zijn van het volk vervreemde literators, van tiet volk vervreemd gepeupel. Hoever deze waanzin kon gaan, daarvoor hebben wij Duitschers een even vreeselijk als leerrijk voorbeeld: het voorbeeld van den grooten oorlog.

Het Marxisme, aldus Hitler, heeft nooit gestreden, wèl de Duitsche arbeiders.

De leiders hebben hun politieke werkzaamheid belangrijker geacht. Eindelijk zagen zij in de revolutie de vervulling. Men wachtte tot volk en rijk door de overmacht vermurwd den aanval niet langer konden doorstaan. Toen sloeg men los. Men heeft Duitschland geslagen en daarmede in de eerste plaats en het ergste den Duitschen arbeider. De November-misdadigers moeten zich over niets beklagen. Wij hebben niets vergolden. Hadden wij dit gedaan, dan zouden wij hen bij tienduizenden hebben moeten doodslaan.

Wij zullen de organisaties bevrijden van den invloed van hen die meenden in hen een laatsten ruggesteun te bezitten. Wij nemen hun deze organisaties af, niet om alles te concentreeren, maar om alles te redden, wat er aan spaarcenten in belegd is. Er zal geen staat worden gebouwd tegen den arbeider, met hem zal hij worden gebouwd. De bevolkingsklassen zullen elkander moeten begrijpen. Taak der regeering zal zijn de handen van hen die willen loslaten, weer samen te voegen.

De overwinnaar moet ons volk zijn. Het moet de overwinnaar zijn over klassen, standen en individueele belangen. Daarmede zullen wij vanzelf komen tot het begrip veredeling van den arbeider. Ook dit is iets, dat niet vandaag of morgen Is op te lossen. Er zullen eeuwen noodig zijn orn de begrippen weer in hun oorspronkelijkheid bij het volk bekend te doen worden. Ik ben tegen het aannemen van alle eeretitels. Ik zou op mijn grafsteen niets anders willen hebben dan mijn naam.

Ik ben nu eenmaal door mijn eigenaardigen levensweg in staat gesteld het wezen en het geheele leven van den Duitschen stam te begrijpen en te verstaan. Zoo heeft, geloof ik, het lot mij aangewezen om een eerlijk makelaar te zijn naar iedere zijde. Dit dappere volk is zeer zeker zwaartillend, in vele dingen zwaar van begrip. Het heeft trouw en standvastigheid. Ik zal in mijn leven geen grooter trots bezitten dan wanneer ik aan het einde van mijn dagen zal kunnen zeggen: „Ik heb voor het Duitsche Rijk de Duitsclie arbeiders bevochten."

Nadat rijksminister Seldte nog enkele woorden had gesproken, werd de bijeenkomst gesloten.

12 MEI 1933

C. OOSTENRIJK. — Wijzigingen *in* de *regeering*. — Volgens een officieele mededeeling hebben de Oostenrijksche ministers van Financiën, Weidenhoffer (chr.-soc.); van Handel, Jakoncig (Heimatbloc); Binnenlandsche Zaken, Bachinger (Landbond) en de staatssecretaris voor veiligheid Fey (Heimatschutz) hun ontslag ingediend, hetgeen door den bondspresident aanvaard werd. De bondspresident heeft daarop den landskapitein van Neder-Oostenrijk Buresch (chr.-soc.) tot minister van Financiën benoemd. Kommerzienrat Stockinger wordt minister van Handel. Ingenieur Schumy (Landbond) en de afgetreden staatssecretaris Fey werden tot bondsministers benoemd. Verder worden het lid van den Nationalen raad Neustaedter, Sturmer en de afgetreden minister Bachinger

staatssecretaris. Minister Schumy zal de werkzaamheden van den afgetreden minister Bachinger overnemen en verder de afdeeling economische politiek, die tot nu toe onder vice-kanselier Winkler ressorteerde. Bondsminister Fey behoudt het veiligheidswezen. (Vor. ber. Regeering **360 C.)**

A. DUITSCHLAND. — Werkverschaffing. - **1½** milliard Mark **noodig.** — Het bondsorgaan van den Stahlhelm doet, naar het W.B. meldt, uitvoerige mededeelingen omtrent de voorstellen van minister Seldte inzake een program van werkverschaffing, waarmee, zoo wordi gezegd, nog in 1933, het eerste jaar van het vierjarenplan, een krachtige aanval op de werkloosheid zal worden gedaan.
Men verwacht, dat bij een uitgaaf van ca. **1½** milliard Mark in dit jaar ca. 700.000 werkloozen een jaar lang te werk gesteld kunnen worden.
Volgens het plan zal ook een onderzoek worden ingesteld naar een wijziging van den leerplichtigen leeftijd en een verkorting van den werktijd.
De bcnoodigde gelden zouden door een binnenlandsche leening worden opgebracht. **(Vor.** ber. 621 *G.)*

B. VOLKENBOND. — Paraguay's oorlogsverklaring. — In Volkenbondskringen is men van meening, dat Paraguay's oorlogsverklaring aan Bolivia de mogelijkheid tot ingrijpen van den Volkenbond aanzienlijk vereenvoudigt, o a. doordat thans zoo spoedig mogelijk een tegen beide oorlogvoerende landen gericht embargo voor den wapenhandel kan worden afgekondigd.
Volgens Zuid-Amerikaansche vertegenwoordigers te Genève heeft Paraguay waarschijnlijk tot een officieele oorlogsverklaring besloten, om een einde te maken aan de taktiek van Chili om wapentransporten voor Bolivia over Chileensch gebied naar Bolivia te laten vervoeren.
Dit is de eerste „officieele" oorlog waarmee de Volkenbond sedert zijn oprichting te doen heeft. Men verwacht dat de Raad in buitengewone zitting zal worden bijeengeroepen. (Vorig bericht blz. **814** D.)

C. NEDERLAND. — Contingenteering. - Invoer van roggemeel en roggebloem. — De „Staatscourant" bevat een Kon. Eesluit, waarbij de invoer van roggemeel en roggebloem wordt gecontingenteerd.
Het percentage is vastgesteld op 100, terwijl als basisjaren gelden 1931 en 1932. De contingenteering geldt voor den tijd van 1 jaar. (1 April 1933 t/m 31 Maart 1934.) (Zie rubr. Nederland: Contingenteering)

D. TWEEDE KAMER. — Onderzoek van de geloofsbrieven. - **Mr.** F. G. C. J. M. van **Schaik** tot voorzitter gekozen. — In een op 10 Mei '33 gehouden zitting van de Tweede Kamer heeft de heer Bongaerts namens de commissie, belast met het onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw benoemde leden geadviseerd tot toelating van alle leden, die hun geloofsbrieven hadden ingezonden. Aldus werd besloten.
Daarna legden de toegelaten leden, voor zoover aanwezig, in handen van den voorzitter de voorgeschreven eeden en beloften af. Totaal 97 in getal.
Niet aanwezig waren de heeren Van der Eilt, Van Voorst tot Voorst, Kupers en Bakker. De beide Indonesische communisten Sardjono en Alimin, alsmede de heer Sneevliet hadden blijkbaar hun geloofsbrieven nog niet ingezonden.
Hierop werd overgegaan tot opmaken van een voordracht voor de vervulling van het voorzitterschap.
De Kamer verleende aan den tegenwoordigen president, mr. F. G. C. J. M. van Schaik, met 84 van de **92** stemmen de eerste plaats. Er werden acht stemmen in blanco uitgebracht. (V. b. Verkiezing **792** A.)

E. **DUITSCHLAND.** — Maatregelen betreffende de **„Schutzpolizei".** — De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken, Göring, heeft bepaald, dat leden der „Schutzpolizei" op hun uniform geen politiek herkenningsteeken, ook niet het hakenkruisteeken, mogen dragen.
Voorts is het den leden der Schutzpolizei, die zelf een zelfstandige „organisatie" is, verboden om lid te zijn van de S.S., S.A. of Stahlhelm, welke thans openlijk erkende organisaties geworden zijn, met eigen dienst- en strafbepalingen. (Völk. Beobachter)

13 MEI 1933

F. **NEDERL.** OOST-I DIE. — Dienstweigeraars bij de Marine. — De Zeekrijgsraad heeft wegens dienstweigering tot zes maanden gevangenisstraf onder aftrek van den tijd doorgebracht in preventieve hechtenis veroordeeld de matrozen Beun, Zwakman, Schorsy, Van Tricht, Hoekmeyer, Oele, Dirksen, Schutte en Edcius. Tot zes maanden gevangenisstraf, ander aftrek van den tijd doorgebracht in preventieve hechtenis benevens verwijdering uit den militairen dienst werden veroordeeld de matrozen Peppinck, de Ridder, van Waardenburg, Blikman en Willemse.
Tot acht maanden gevangenisstraf, onder aftrek van den tijd doorgebracht in preventieve hechtenis benevens verwijdering uit den militairen dienst, werden veroordeeld de matrozen Salverda en Kamp.
Tot 10 maanden gevangenisstraf, onder aftrek van den tijd doorgebracht in preventieve hechtenis benevens verwijdering uit den militairen dienst werd veroordeeld de matroos Cornelis.
De matroos Belgraven werd vrijgesproken:.
(Vor. ber. **Muiterij 809** F.)

G. NEDERLANDSCHE BANK. — Disconto verhoogd. — De directie der Nederlandsche Bank bericht, dat met ingang van 12 Mei '33 is vastgesteld:

Wisseldisconto	3½%
Promessendisconto	4 %
Beleening v. Effecten	*4 %*
Beleening op Goederen	*4 %*
Voorschotten in Rek.-Courant	*4 %*

(V. b. Discontokoersen **769** E.; Ned. Bank **646** C.)

H. ENGELAND. — Ontwapening. - Lord Hailsham waarschuwt Duitschland. — In het Hoogerhuis heeft lord Hailsham een duidelijke waarschuwing aan het adres van Duitschland doen hooren. Als Duitschland weigert aan de beraadslagingen over het Engelsche ontwerp voor een overeenkomst op de ontwapeningsconferentie deel te nemen of de conferentie zou verlaten, zal het de verantwoordelijkheid daarvoor te dragen hebben. Hij hoopte echter, dat Duitschland het ontwerp alsnog zal aannemen, wat in ieder geval de verstandigste weg zal zijn. Volgens zijn meening zou, indien Duitschland de conferentie verlaat, het juridische gevolg zijn, dat Duitschland dan door de bepalingen van het verdrag van Versailles gebonden zou zijn. Mocht het dan tot bewapening overgaan, dan zouden alle sancties van het verdrag in werking treden.
Onder deze omstandigheden zou het voor de nabuurstaten niet mogelijk zijn tot eenige ontwapening van beteekenis over te gaan. Hij zou tot de nabuurstaten de vraag willen stellen wat zij zouden doen, als Duitschland verklaarde, dat het niet wil ontwapenen, zich bij geen overeenkomst wil aansluiten en zijn eigen weg wil gaan. Lord Hailsham wees er daarbij op, dat hij hier zijn particuliere meening weergaf en niet als lid van het kabinet sprak. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. **801** H.)

I. DUITSCHLAND. — Erfrecht inzake boerderijen en grondeigendom. — Het nieuwe erfrecht ten opzichte van boerderijen en het recht op den grondeigendom zal in Pruisen in plaats van op het Romeinsch recht, dat den grond tot koopmansgoed heeft gemaakt, weer gebaseerd worden op het oude Germaansche recht, dat een vrijen verkoop van den grond verbiedt.
Een oude Duitsche bepaling in den Sachsenspiegel (het oudste Duitsche wetboek, dat tusschen 1198 en 1235 door Eike von Rapgow werd opgesteld) zegt:

,,Der Bauer hat nur ein Kind." Dat beteekent, dat slechts één kind de boerderij kan erven.
Dezen zin heeft men thans woordelijk in het nieuwe recht verwerkt. De nieuwe wet erkent slechts den eersten erfgenaam, terwijl in een register alle boerderijen worden opgenomen.
De boer mag slechts één boerderij hebben en slechts één kind kan eerste erfgenaam zijn en dus de boerderij erven. De inede-erfgenamen kunnen op de boerderij verzorgd worden. (Der Angriff)

A. ZWITSERLAND. — Dragen van partij-uniformen verboden. — De bondsraad heeft het dragen van partij-uniformen en insignes verboden.
Overtreding wordt gestraft met boete tot 1000 Zw. frs. Buitenlanders kunnen bovendien tot uitzetting voor den tijd van 10 jaar worden veroordeeld.
Het verbod treedt op 18 Mei in werking.
(Journal de Genève)

B. MANDSJOEKWO. — Russische **troepenconcentratie.** — De autoriteiten van den staat Mandsjoekwo deelen officieel het volgende mede:
De Sovjet-regeering heeft in de aan zee gelegen provincie van Siberië troepen geconcentreerd. Vijfduizend Russische soldaten zijn opgemarcheerd naar de grens van den staat Mandsjoekwo.
De Russische autoriteiten geven als reden voor de aanwezigheid dezer strijdkrachten op de noodzakelijkheid, om de ,,witte bandieten", dus de den bolsjewisten vijandig gezinde benden, te onderdrukken.
(Vorig bericht blz. **784** C.)

C. **DUITSCHLAND. — Anti-semitisme.** - Geen **subsidie** aan **Joodsche** kerkelijke gemeenten. — De officieele Pruisische persdienst deelt mede, dat de minister van Onderwijs en Eeredienst bepaald heeft, dat de Joodsche kerkelijke gemeenten over de boekjaren **1932** en **1933** geen subsidie zullen ontvangen.
(Vorig bericht blz. **811** D.)

D. FRANKRIJK. — Paul-Boncour over de politieke ontwikkeling. — In een onderhoud met de leden van de organisatie der diplomatieke pers heeft Paul-Boncour, de minister van Buitenlandsche Zaken, hulde gebracht aan de loyauteit, waarmede Engeland het volhardende streven van Frankrijk erkent om een échec der Ontwapeningsconferentie te vermijden. Hij legde den nadruk op den gewichtigen strijd, die binnen het kader van de commissie voor de effectieven is geleverd. Eden, de Engelsche gedelegeerde, heeft niet opgehouden den Franschen gedelegeerden den meest loyalen steun te geven, welke weerklank vond in het Hoogerhuis bij monde van Lord Hailsham en Lord Cecil,
Sprekende over het Viermogendhedenverdrag zeide P E r, dat de onderhandelingen met It in een gunstige atmosfeer worden voortgezet. De ministerraad heeft besloten den Franschen ambassadeur te Washington de noodige instructies te geven om de zoo hoopvol door Herriot begonnen besprekingen langs diplomatieken weg voort te zetten. (Le Soir)
(Vorig bericht blz. **765** F.)

E. BOLIVIA. — Para ay's oorlogsverklaring. — Van officieele zijde wordt verklaard, dat Bolivia den aanval van Paraguay niet met een officieele oorlogsverklaring zal beantwoorden. De regeering heeft echter de Centrale Bank van Bolivia verzocht, haar binnen 48 uur een bedrag van 14 millioen boliviano's of ongeveer 2 millioen dollar te verstrekken ten behoeve van de nationale verdediging. (V. b. **816** B.)

F. TARIEFBESTAND. — Algemeene toestemming. — Het tariefbestand is gesloten. De voorbereidende commissie der economische wereldconferentie heeft op **12** Mei '**33** daartoe met algemeene stemmen een besluit genomen. Wat de leden-staten der commissie zelve betreft, zal het bestand onmiddellijk van kracht kunnen worden. Zij zullen er tevens bij alle andere staten op aandringen zich aan te sluiten en zij spreken de hoop uit, dat alle andere regeeringen, die op de economische wereldconferentie vertegenwoordigd zullen zijn, in overeenstemming met den geest van deze afspraak zullen handelen. Duitschland is eveneens, zij het onder voorbehoud, toegetreden. **(808** E.)

G. **BELGIE.** — Machtigingswet **goedgekeurd.** — De Kamer heeft het wetsontwerp tot het verleenen van bijzondere bevoegdheden aan de regeering goedgekeurd met **96** tegen 82 stemmen en **3** blanco. De zitting duurde onafgebroken **29** uur.
Er waren drie amendementen op het ontwerp ingediend, waarvan er een werd ingetrokken en twee verworpen werden. De artikelen werden ongewijzigd goedgekeurd.
Na aanneming van het ontwerp besloot de Kamer met **97** tegen 82 stemmen en **2** blanco uiteen te gaan tot nadere bijeenroeping. (Le Soir) (V. b. **811 I.)**

H. DBITSCHLAND. — Inbeslagneming van Vakbondverniogens. — De op **9 Mei** bevolen inbeslagneming van het sociaal-democratische partijvermogen wordt thans aangevuld door een bevel van het **O.** M. van het eerste ,,Landgericht" te Berlijn, tot inbeslagneming ook van het vermogen van de moderne vakvereenigingen, dus ook van den bekenden A.D.G.B. (de algemeene bond) en alle daarbij aangesloten organisaties. (Vorig bericht blz. **801 G.)**

14 MEI **1933**

I. DUITSCHLAND. — Rijksdag bijeengeroepen. - Von Papen's inleidende rede te Munster. — Geheel onverwacht is de Rijksdag door den voorzitter, rijksminister Göring, na overleg met den rijkskanselier, voor Woensdag **17** Mei '**33** bijeengeroepen. Als eenig punt staat op de agenda het afleggen van een regeeringsverklaring over de ontwapeningsbesprekingen te Genève.
Vice-kanselier von Papen heeft op 13 Mei '**33** op een gemeenschappelijke betooging van de nat.-soc. partij en den Stahlhelm van Noord-Westfalen een rede gehouden, die als een inleiding kan worden beschouwd van de a.s. Rijksdagrede van Hitler.
Von Papen betoogde, dat Duitschland zal blijven voortgaan aanspraak te maken op gelijke veiligheid, hetgeen volgens hem wil zeggen ,,ontwapening van anderen en niets anders". Tevens heeft hij een scherpen aanval op het pacifisme gedaan, terwijl hij van de gelegenheid gebruik maakte, om er op te wijzen, dat de partijen, die het nationale bewind vormen, gelijke rechten hebben doch er naar moeten streven geestelijk één te worden.
(Zie rubrieken: Rijksdag en Von Papen)

K. HOCKEY. — Nederland — Duitschland. — De interland hockeywedstrijd Nederland — Duitschland, die op 14 Mei '**33** in het Stadion te Amsterdam plaats vond, eindigde na een spannenden strijd in een gelijk spel (4—4). (Vorig bericht blz. **784** F.)

L. OOSTENRIJK. — Duitsche Nazi's in **Weenen.** — Op **13** Mei '**33** zijn eenige bekende Duitsche nationaalsocialisten, waaronder de Beiersche minister van Justitie, dr. Frank en de Pruisische minister van Justitie, Kerrl, voor hun aangekondigd bezoek te Weenen gearriveerd. De Weensche onder-hoofdcommissaris van politie deelde den heeren mede dat hun bezoek ongewenscht was, maar dat de Oostenrijksche regeering toch de noodige veiligheidsmaatregelen had laten nemen. Dr. Frank bedankte ,,voor deze beleefde ontvangst". Hij legde een krans met swastika-linten bij het monument van den ,,leeuw van Aspern" en hield een rede waarbij hij Oostenrijk ,,een voorpost van het Duitsche volk" noemde.

M. DANZIG. — De Nazi's zijn actief. - Opheffing van vergaderverbod. — De gouwleiders van Danzig der N.S.D.A.P. zijn op dit oogenblik zeer actief. Zij onder-

vinden echter een krachtigen tegenstand van de sociaal-democraten.
Officieel wordt medegedeeld dat op voorwaarde, dat verstoring van politieke vergaderingen achterwege blijft, bepaald is, dat het verbod van openbare politiek* vergaderingen in zalen wordt opgeheven. Politieke betoogingen in de open lucht en politieke optochten blijven echter wegens het gevaar voor de openbare veiligheid verboden. In bepaalde gevallen kan het houden van vergaderingen in de open lucht, echter op plaatsen, die geheel afgesloten zijn, worden toegestaan.

15 MEI 1933

A. FORMOSA. — Melasse-productie. — Volgens de Taiwan Shinpo bedroeg de totale melasse-opbrengst van het vorige jaar 300,000,000 Kin (1 Kin = 600 gram). Door de geringe vraag naar melasse gedurende het eerste halfjaar, daalde de prijs tot Yen 0.30 per 100 Kin.
Sedert October echter is tengevolge van de stijging van den benzineprijs door den lagen yenkoers, de vraag naar methylalcohol als brandstof voor auto's toegenomen en derhalve de behoefte aan melasse geweldig gestegen. Hierdoor is vrijwel de geheele voorraad verbruikt en slechts 20,000,000 Kin overgebleven voor dit jaar. De raming voor de melasse-opbrengst van het nieuwe jaar is 200 millioen Kin; het verbruik wordt geschat op: 183,000,000 Kin voor alcohol en methylalcohol, 20,000,000 Kin voor uitvoer naar Korea, 30,000,000 Kin voor uitvoer naar Japan en 15,000,000 Kin voor saké-bereiding, totaal 248,000,000 Kin.
Aangezien de totale voorraad 220,000,000 Kin zal bedragen, voorziet men een tekort van 28,000,000 Kin en dientengevolge een prijsstijging tot Yen 2.50 per 100 Kin in Mei 1933. (Taiwan Shinpo)

B. S.D.A.P. — Arbeidersweer. — Het Volk meldt: Op 13 en 14 Mei vergaderde te Amsterdam de partijraad. Aan de orde was o.a. de bespreking van de door het partijcongres naar den partijraad verwezen behandeling van de arbeidersweer. Het onderwerp werd ingeleid door Zwertbroek pro, Vliegen contra. Na ampele bespreking vereenigde de partijraad zich op een voorstel, dat de oprichting van een arbeidersweer of den steun aan reeds bestaande organisaties, die kennelijk bedoelen de plaats van een arbeidersweer in te nemen, ontoelaatbaar oordeelde; de partijraad verbond aan deze uitspraak de verwachting, dat met alle kracht zou worden geijverd voor de aanneming van het initiatiefvoorstel-Albarda, strekkende om te komen tot een verbod van alle gewapende corpsen.

C. SPRAAK EN **TAAL.** — Prof. dr. Gerlach Royen O. F. M. deed o.a. de volgende mededeeling over spraak en taal in de bijeenkomst op 8 Mei van de afdeeling voor de geschied- en letterkundige wetenschappen der Kon. Akad. van Wetenschappen.
Het Nederlandsche spraakgebruik maakt geen scherp onderscheid tusschen de termen taal en spraak. Spreker verstond onder taal: het samenhangende geheel van phonemen, woordvormen en woordverbindingen, zooals dat ideëel in de menschelijke psyche aanwezig is; en onder spraak: de concretiseering en verbijzondering van die abstracte taalelementen door den „sprekenden" mensch.
Na te hebben vastgesteld, dat de mensch inzake spraak en taal bij zijn geboorte een tabula rasa is, en dat elke nieuwgeborene zich de spraak zelf moet eigen maken, ging spreker in bijzonderheden de verhouding na van spraak en taal in den eenling en in de gemeenschap. Hij schonk hierbij o.m. aandacht aan het algemeene en het geïsoleerde woordgebruik. aan bepaalde woordvormen, aan de beteekenis der woorden in abstracto en in concreto, om ten slotte iets langer stil te staan bij de phonemen.
Alles samenvattend noemde spr. taal onbestaanbaar zonder spraak. Taal is de abstractie uit de spraak van den eenling èn van de gemeenschap. Terwijl de realiseerings-elementjes verschillen, is de taal der onderscheiden personen van eenzelfde gemeenschap toch gelijk. Bij een algemeene grootere differentieering in een spraakgroep ontstaat dialectisch verschil van spraak en taal.
In eenzelfde spraakgemeenschap bespelen alle personen eenzelfde type lier, maar iedereen bespeelt die op zijn eigen manier. Ook hebben niet alle spelers evenveel snaren op hun instrument, en evenmin beschikken ze over dezelfde vaardigheid in het bespelen. Algemeenheid en gelijkheid inzake spraak en taal zijn altijd zeer betrekkelijk te verstaan.
Al moet men de concrete spraak beschouwen als de realiseering van de abstracte taal, de spraak van den vrijen en redelijken mensch is toch geen automatische reproductie van een gramofoonplaat. In werkelijkheld is de hiërarchische orde zoo, dat de taal in haar ontstaan en voortbestaan, in haar wording en verandering afinankelijk is van de spraak.
(Kon. Akad. van Wetenschappen)

16 MEI 1933

D. S.D.A.P. EN **N.V.V.** — Boycot van Duitsche goederen. — De Algemeene Raad uit S.D.A.P. en N.V.V. heeft op 15 Mei '33 besloten een boycot van Duitsche artikelen af te kondigen.
Onder alle verbruikers zal een intensieve propaganda worden gevoerd.

E. OOSTENRIJK. — Duitsch protest **inzake onvriendelijke** ontvangst der Duitsche Nazi's. — Naar het Wolffbureau verneemt, heeft het Duitsche gezantschap te Weenen op 15 Mei opdracht gekregen een scherp protest in te dienen bij de Oostenrijksche regeering, in verband met de voorvallen die zich tijdens het bezoek van dr. Frank en den Pruisischen minister van Justitie, Kerrl, hebben voorgedaan.
Dit protest heeft in de eerste plaats betrekking op de „onvriendelijke en ongewone ontvangst van de rijksduitsche heeren" op het vliegveld te Aspern.
Volgens een later bericht heeft de Duitsche gezant, dr. Dieth, het protest bij de Oostenrijksche regeering ingediend. (Vorig bericht blz. **817** L.)

F. ENGELAND. — Dr. Rosenberg's bezoek. - Commentaar van de „Times". — „Zijn met radde tong uitgesproken frases zijn er totaal niet in geslaagd indruk te maken op den geest van zijn Engelsche hoorders, die toch al instinctief afkeer en wantrouwen koesteren ten aanzien van propaganda als normaal werktuig van politiek", aldus de „Times" in een commentaar op het vertrek van Rosenberg.
Het blad voegt er aan toe, dat het 't best zou zijn om, alvorens over goede gezindheid in het buitenland te spreken, op te houden met het prediken van haat in het binnenland en, alvorens andere landen uit te dagen om te ontwapenen, zou het beter zijn om, indien dit mogelijk is, met bewijzen aan te toonen, dat een der hoofddoeleinden van het Hitlerisme niet is Duitschland voor te bereiden voor een revancheoorlog. (Times) (Vorig bericht blz. 814 **G.**)

G. VEREENIGDE STATEN. — Boycot **van Duitsche** goederen en schepen. — Na eenige redevoeringen te hebben aangehoord, o.a. van Gerard, den Amerikaanschen ambassadeur te Berlijn gedurende den oorlog, hebben de vertegenwoordigers van 288 Joodsche vereenigingen te Washington een boycot van alle Duitsche goederen en van alle goederenvervoer met Duitsche schepen aangenomen. **(Vor.** ber. blz. **767 C.)**

H. NEDERLAND. — Visch-uitvoer naar Frankrijk. — Er zij op gewezen, dat het Fransche driemaandelijksche invoer-contingent voor versche en door bevriezing of koeling geconserveerde zeevisch, voor zooverafkomstig uit Nederland, uitgeput is Dit houdt dus in dat tot **1** Juli '33 géén Nederlandsche zeevisch meer naar Frankrijk kan worden uitgevoerd.
(Vor. **ber. Vischuitvoer** 674 **F.)**

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Salariskorting.** — De „Java-Bode" publiceert over het nieuwe ontwerp voor een salarisregeling, dat in het algemeen de opvatting van het Bezoldigingsbesluit voor Landsdienaren 1925 ten aanzien van de bezoldiging wordt gehuldigd, terwijl men ten aanzien van de E-schalen de zienswijze van den minister van Koloniën aanvaardt, dat daarin ook vele Westersch georienteerde Inlanders thuis hooren.

Alleen Gouverneurs krijgen representatiekosten. Het vrije wonen wordt beperkt tot de voornaamste bestuursambtenaren en officieren, terwijl overigens maatregelen er in voorzien, dat niemand meer dan 25% in nominaal salaris achteruitgaat. Wie bij de nieuwe regeling meer salaris zou ontvangen, moet dio verhooging ten behoeve van de schatkist derven. Totaal denkt de salariscommissie 32 millioen te kunnen bezuinigen, respectievelijk 19.7% voor de A-, 23.2% voor de B- en 18% voor de C-schalen. Daar ook de wachtgelden en non-activiteitstractementen zullen dalen, wordt op een eindbesparing van ƒ 45.700.000 gerekend.

De tijd is nog niet gekomen, dat academische functies naar het zuiver Indische salarispeil kunnen worden overgebracht. Wel moet met de opleiding in Indië krachtig worden voortgegaan. Dc salariscommissie wil alleen een toelage voor schoolgaande kinderen, wanneer het salaris niet meer dan ƒ 500.— bedraagt, welke toelage tot den 19-jarigen leeftijd der kinderen doorloopt. —(Java Bode) (Vor. ber. blz. 664 E.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Walter Darré** voorzitter van den **Landbouwraad.** — De leider der agrarisch-politieke afdeeling der nat.-soc. partij, Walter Darré, is op 12 Mei tot voorzitter gekozen van den „Duitschen Landbouwraad".

Darré volgt Brandes op, die jarenlang het voorzitterschap heeft bekleed.

Darré is een der begaafdste persoonlijkheden uit de omgeving van Hitler. Hij is 37 jaar, heeft zijn opleiding op een lanribouwschool gehad en is na afloop van zijn studies als landbouwdeskundige bij verschillende gezantschappen werkzaam geweest. (762 F.)

C. **TELEFONISCHE OVERBRENGING VAN ORKESTMUZIEK.** — Onder de auspiciën van de National Academy of Sciences heeft op 27 April te Washington een demonstratie plaats gehad met het telefonisch overbrengen van een volledig concertprogramina, gegeven door het Philadelphia Symphony Orchestra. De dirigent Stokowski bediende in de Constitution Hall te Washington een regelinrichting, terwijl zijn orkest zich in een concertzaal te Philadelphia bevond, Dit is de eerste maal, dat orkestmuziek op deze wijze langs telefoonkabels, in dit geval 6, werd overgebracht. En hoogstwaarschijnlijk is deze gebeurtenis een belangrijke mijlpaal in de ontwikkeiing van de geluidsoverbrenging niet alleen, maar ook in die van de techniek der instrumentatie. In belangrijke mate toch wijkt deze geluidsoverbrenging af van die per radio. De onderzoekingen van het wetenschappelijk personeel der Bell Telephone Laboratories hebben tot deze belangrijke resultaten geleid. De verbeteringen ten opzichte van de radio zijn van drieërlei aard. In de eerste plaats zijn alle bijgeluiden hierbij overwonnen, wat wel het beste blijkt uit het feit, dat het bij dit systeem mogelijk is geworden ook volkomen stilte, die bij het voordragen van muziekstukken zoo'n belangrijke rol speelt, over te brengen. De hinderlijke bijgeluiden zijn volkomen geëlimineerd; een verbetering tegenover radio en gramophoon. Zelfs bij geluidsfilms is stilte nooit geheel mogelijk, de apparaten hier in gebruik maken 300 maal zooveel geluid als de nieuwe.

In de tweede plaats is het mogelijk, om wat men zou kunnen noemen perspectief in de geluidsoverbrenging te krijgen. Dit is vooral voor orkestmuziek van groote beteekenis, waar de geluidsbron een groote oppervlakte beslaat. Wanneer men naar een orkest luistert, komt het geluid van verschillende zijden tot ons, hetgeen een ondefinieerbaar effect maakt. Bij radio-overbrenging met een ontvanger gaat dit verloren. Daarom heeft men nu van twee microfoons, aan verschillende zijden van het podium opgesteld, gebruik gemaakt. Dit was echter niet voldoende. De microfoons zijn door de Bell Company nu voldoende gepei-fectionneerd.

Als derde groote verbetering komt nog, dat men zoowel het geheele klankvolume als dat van afzonderlijke orkeststemmen of van een zangstem met orkestbegeleiding versterkt kan weergeven, Dit opent geheel nieuwe mogelijkheden voor den dirigent en het is aan de musici, om hiervan gebruik te maken, om nieuwe schoonheidseffecten te bereiken. (N.R.Crt.)

(Zie rubriek: Telefonie.)

D. **VEREENIGDE STATEN.** — **President Roosevelt's** boodschap **aan 44** Staatshoofden, — Aan koning George van Engeland, de presidenten van de Fransche cn de Duitsche republiek. aan Kalinin. president der Unie van Sovjet-republieken en de staatshoofden van alle ander? landen, die op de economische conferentie vertegenwoordigd zullen zijn, heeft de president der Vereenigde Staten een dringenden oproep om medewerking gezonden, opdat de ontwapenings- en de economische conferentie zullen slagen. De volgende vier punten worden onder de aandacht der wereld gebracht:

1e. Ontwapening, overeenkomstig de voorstellen van den Britschen premier MacDonald.

2e. Het sluiten van een accoord over tijd en methoden voor de uitvoering van het ontwapeningsprogram.

3e. Het bereiken van een accoord, dat de bewapening niet vergroot wordt boven het door de verdragen vastgestelde maximum, zoolang geen besluit is genomen, overeenkomstig het sub 2 genoemde voorstel,

4e. Het sluiten door alle naties van een non-agressiepact. (Vor. ber. **MacDonald's Ontwapenings**voorstellen blz. 735 B.)

E. **FRANKRIJK.** — Invoer **van slachtpaarden,** schapen, **lammeren,** vleesch, gevogelte, vleeschconserven. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens bericht van den Rijkslandbouwconsulent te Parijs bij den invoer van onderstaande artikelen in Frankrijk voortaan de daarbij vernielde invoerbelasting zal worden geheven:

slachtpaarden 100 fr. per stuk;
schapen 50 fr. per 100 K.G. levend gewicht;
lammeren (tot een gewicht van 10 K.G.) 5 fr. p. stuk;
levend gevogelte 100 fr. per 100 K.G.;
versch schapen-, varkens- en rundvleesch 100 fr. per 100 K.G.;
geslacht gevogelte niet getruffeerd 200 fr. p. 100 K.G.;
geslacht gevogelte wèl getruffeerd 300 fr. p. 100 K.G.;
vleeschconserven 200 fr. per 100 K.G.

Deze belasting zal gelijktijdig met de verschuldigde invoerrechten aan de Fransche douane moeten worden voldaan.

Zij geldt niet voor het Saargebied.

(Vor. ber. Paarden **blz.** 418 H.)

F. **TWEEDE KAMER.** — Verkiezingen. - Geloofsbrieven. — De heer H. S, F. M. Sneevliet heeft zijn benoeming aangeno-men; zijn geloofsbrieven zijn accoord bevonden. Ook de heer Sardjono uit Digoel, lid der communistische partij, neemt zijn benoeming tot lid der Tweede Kamer aan,

De „Tribune" bevat het bericht, dat de heer Alimin Prawiradirdja aan de partijleiding van de C. P. H. heeft medegedeeld, dat hij — in verband met een opdracht, die hij van de Communistische Partij Indonesië heeft ontvangen — voorioopig niet in staat zal zijn het Kamerlidmaatschap te vervullen.

Door het bedanken van Alimin, zal de heer Schalker tot Kamerlid benoemd worden verklaard. Ook deze zal bedanken, waarna Roestam Effendi — die hier te lande aanwezig is — in de Tweede Kamer zal komen voor de C. P. H. (Vorig bericht blz. 816 D.)

A. **DUITSCHLAND.** — Invoer van Vetten. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens bericht van den Rijkslandbouwconsulent te Berlijn het invoerrecht op reuzel en reuzelachtige vetten met ingang van *16* Mei van *50* tot *75* RM. per 100 K.G. zal worden verhoogd.
De bepaling dat deze vetten ten behoeve van de margarinebereiding met speciale vergunning en onder controle op het gebruik tegen *10* RM. per *100* K.G. kunnen worden ingevoerd, blijft ongewijzigd bestaan.
(Vorig bericht blz. **747** B.)

B. NEDERLAND. — Onze Staatsschuld. — Het verslag van de directie van het Grootboek der Nationale Schuld over *1932* deelt het volgende mede omtrent het verloop der Staatsschuld:

Grootboekschuld	*1932*	*1931*
	(duizenden guldens)	
2½% Grootboek	*506.043*	*510.051*
3 % „	*291.582*	*296.605*
3½% „	*24.567*	*24.593*
Schuldbekentenissen		
3 % obl.	*108.840*	*110.768*
3½% „	*14.620*	*14.711*
4 % „ 1916	*118.619*	*119.169*
4 % „ 1929	*19.360*	*20.240*
4 % „ 1931	*272.024*	*277.600*
4 % „ 1932	*53.000*	———
4.4 % „ 1929	*17.600*	*17.623*
4.4 % „ 1932	*11.123*	———
4½% „ *1916*	*70.770*	*87.760*
4½% „ *1917*	*407.029*	*415.379*
4½% „ *1928*	*81.530*	*82.190*
5 % „ 1919	*30.063*	*10.711*
5 % „ *1932 1e*	*185.877*	———
5 % „ 1932 2e	*250.000*	———
6 % „ *1922* A, B . . .	———	*299.472*

De totale geconsolideerde schuld bedroeg *31* Dec. *1932* f *2.475.282.500* (v. j. *f* 2.386.000.000), de vlottende schuld *f 618.367.912 (f 527.264.733)* makende dus in totaal een schuld van *f 3.093.650.412 (f 2.913.264.733).*
Hierbij is inbegrepen in totaal *f 29.408.430* (f *33.273.172)* van de leeningen die in *1883* en *1898* aan Indië zijn verstrakt, terwijl tegenover de vlottende schuld een bedrag van *f426.893.002* (f 376.244.942) stond aan vorderingen, opgevoerd in den weekstaat van den stand der schatkist.
Aan certificaten van *2%* en 3% Nat. Schuld, uitgegeven door Admin.-kantoren was *31* Dec. in omloop: *f 62.158.000* (*f 62.998.700)* 2½% en *f* 32.656.000 (*f* 33.328.300) 3% schuld.'
Voor amortisatie was in *1932* beschikbaar f 66.739.375 (f 96.581.495), waarvan *f* 66.715.932 is besteed. Aan rente is betaald in *1932 f 91.186.701 (95.411.524).*
(V. b. **Staatsleen.** 739 H.; **Statist.** 587 H. en 255 C.)

17 MEI 1933

C. HET ABSOLUTE NULPUNT. — Proeven. — In het Kamerlingh Onnes-laboratorium te Leiden heeft sedert eenigen tijd de directeur van de 2de afdeeling van het laboratorium prof. dr. W. J. de Haas in samenwerking met den conservator dr. Wiersma en prof. dr. H. A. Kramers van de rijksuniversiteit te Utrecht proeven genomen om lagere temperaturen te bereiken dan tot nu toe gelukt was.
Terwijl met de gebruikelijke methode van het snelle afpompen van heliumdamp van de vloeistof prof. Kamerlingh Onnes een temperatuur wist te bereiken van *0.82* graad boven het absolute nulpunt en prof. Keesom er in is geslaagd om op die wijze *0.71* graad boven het nulpunt te bereiken, is nu op geheel andere wijze een veel lagere temperatuur verkregen.
Door serium fluoride, een zout van een der zeldzame aarden, gedurende langen tijd in een hoog magneetveld te brengen en dan plotseling dat veld sterk te doen afnemen, daalde de temperatuur tot beneden *0.27* graad boven het absolute nulpunt.
De proeven ter bereiking van het absolute nulpunt worden voortgezet.

D. DUITSCHLAND. — Transfer-conferentie, — Blijkens een mededeeling van de Rijksbank heeft het directorium van de Rijksbank de commissie voor de stilstandcredieten, alsmede de emissiehuizen en de trustees van Duitsche buitenlandsche leeningen in de voornaamste daarvoor in aanmerking komende staten uitgenoodigd tot een bespreking van het transferprobleem op *26* Mei *1933.*

E. NEDERLAND. — Sigaren, **sigaretten** en **tabaksverbruik in** 1932. —

	Hoeveelheid. × 1000	Verk.waarde. *X* f 1000
Sigaren (aantal)	*1.354.693*	*79.974*
Sigaretten (aantal) . . .	*3.655.425*	*49.088*
Tabak (in K.G.)	*12.914*	*27.183*

(**Vorig** bericht blz. 380 A.)

F. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Verklaring Roosevelt-Schacht.** — De besprekingen betreffende de economische wereldconferentie tusschen president Roosevelt en den Duitschen gedelegeerde Schacht te Washington, zijn beëindigd. Naar wordt vermeld, werd een „substantieel accoord" bereikt over de voornaamste problemen, zooals de stabiliseering der valuta's, de verwijdering der handelsbelemmeringen enz. Duitschland kan zich in beginsel vereenigen met een vermindering der invoerrechten en de aanvaarding van het douanebestand. (801 K.)

G. AMSTERDAM. — Belastingverhooging. — De Gemeenteraad van Amsterdam heeft na langdurige debatten de voordracht van B. en W. om *78* opcenten te heffen op de Gemeentefondsbelasting met *27* tegen *15* stemmen aangenomen. Het voorstel-Weiss om het aantal opcenten op *74* te bepalen werd verworpen met *34* tegen *8* stemmen. De voordracht tot verlaging van den factor van de brandverzekeringsbelasting van *0.9* op *0.85* werd met slechts de stemmen van de Middenstanders tegen goedgekeurd. (Vor. **ber.** 530 *C.)*

H. VEREENIGDE STATEN. — De **Farmwet** door president Roosevelt onderteekend. — President Roosevelt heeft op *12* Mei de Farmwet onderteekend, waardoor hij de verst-strekkende volmachten over finan-cieele en landbouwaangelegenheden krijgt, die ooit een Amerikaan heeft gehad. De wet voorziet in eventueele inflatie-maatregelen, steunverleening aan den landbouw en regeling der landbouw-hypotheken. Direct na de onderteekening nam Roosevelt maatregelen voor de uitvoering er van. Reeds vroeger heeft Roosevelt zich uitgelaten, dat hij zijn volmachten zou gebruiken om de prijzen te verhoogen en den dollar te stabiliseeren op een lager peil.
(Vor. ber. Landbouw 128 B.)

I. NEDERLAND. — Veeteelt - De ziekte van Aujesky. — Op initiatief van verschillende instellingen op het gebied van landbouw en veeteelt is te Bodegraven een vergadering gehouden, waarin namens de Rijksseruminrichting en den Veterinairen Dienst door Dr. Laurens, Dr. Vink en Dr. Hooft, mededeelingen zijn gedaan over de ziekte van Aujesky, welke zich het vorige jaar voor het eerst onder het vee in deze gemeente openbaarde.
Dr. Laurens gaf een uitvoerige uiteenzetting van het vermoedelijk ontstaan der ziekte, het verloop en de z. i. mogelijke bestrijding en voorkoming.
Gebleken was, dat het samenbrengen van varkens en rundvee in den stal een zeer ongunstigen factor vormde. Door verschillende proeven was uitgemaakt, dat de smetstof zeer hardnekkig is en dat hieraan niet door koude, warmte en sommige ontsmettingsstoffen de kracht is te ontnemen. Mede in dit verband drong spr. er op aan steeds waakzaam te blijven, want hoewel, misschien ook door den weidegang, thans geen ernstige gevallen zijn voorgekomen, is het volstrekt niet onmogelijk, dat de ziekte zich in den volgenden staltijd weer openbaart.
Hoewel omtrent de oorzaak der ziekte hier te lande

nog niets vaststaat, meende spr. toch reden te hebben het gebruik van handelsserum te ontraden, daar er een vermoeden bestaat, dat de ziekte door niet volkomen zuiver serum is veroorzaakt.
Tenslotte werd door Dr. Hooft nog eens de ernstige medewerking der veehouders ingeroepen en de volgende maatregelen ter bestrijding van de ziekte aanbevolen:
1e. Volledige scheiding, vooral bij de stalling van varkens en rundvee.
2e. Onmiddellijke kennisgeving van verdachte gevallen aan den veearts, vooral bij ziekte van varkens. De veearts verleent in een dergelijk geval kosteloos zijn medewerking.
3e. Bestrijding van vliegen, muggen en andere insecten.
4e. Verdelging van ratten en muizen.
5e. Grondige schoonmaak en daarna ontsmetting van de stallen, waarvoor de ingrediënten door het rijk beschikbaar worden gesteld. (Vor. ber. **309 D.)**

A. PRUISEN. — Aantal toegelaten advocaten. — Officieel wordt bekend gemaakt, dat in Pruisen tot dusverre 11.814 advocaten waren toegelaten, waarvan 8299 Ariers en 3515 Joden. Van deze Joden waren 735 frontstrijders. Tegen 923 Joden en 118 communisten zijn verboden tot vertegenwoordiging uitgevaardigd. In totaal zijn in den vervolge 2158 Joodsche advocaten toegelaten. (V. b. Anti-semitisme **817** C.)
Ontslag medici, rechters, **enz. 737** I.)

B. OOSTENRIJK. — Nationaal Front. — Bij het nationale eenheidsfront, dat onlangs door de nat.-socialistische partij en de Duitsch-Oostenrijksche (Stiermarksche) Heimatschutz werd gevormd, hebben zich thans ook de Groot-Duitschers aangesloten. (Vor. ber. Nat.-soc. **115 F.)**

C. ENGELAND. — Handelsverdrag met Noorwegen en Zweden. — Op 16 Mei zijn de handelsovereenkomsten met Noorwegen en Zweden op het ministerie van Buitenlandsche Zaken onderteekend. Noorwegen is, naar verluidt, verplicht om 70% van zijn steenkoleninvoer uit Engeland te betrekken. Zweden zal 48% van zijn steenkoolbehoefte van Engeland afnemen. Hierdoor zal de Engelsche steenkolenuitvoer met meer dan 1.5 millioen ton per jaar toenemen in vergelijking tot 1931.
De overeenkomst met Zweden bepaalt verder, dat Zweden zijn invoer van zekere soorten Engelsch staal zal vergrooten.
Noorwegen en Zweden zullen de invoerrechten op bepaalde artikelen verlagen. (Times)

D. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Naar een schatting van het Alexander Hamilton Instituut bedraagt het totaal aantal arbeiders in de V. *S.* in het huidige voorjaar 49.8 millioen, waarvan 32.8 millioen aan het werk zijn. Hieruit blijkt, dat dus het aantal werkloozen ca. 17 millioen bedraagt. In 1929 bedroeg het aantal werkloozen naar schatting 4.1 millioen, doch deze schatting wordt algemeen als te laag beschouwd.
Het gemiddelde inkomen der arbeiders is aanzienlijk verminderd. In 1929 bedroeg het gemiddelde jaarlijksche inkomen van een arbeider nog 1157 dollar, terwijl het in 1933 tot 640 dollar is teruggeloopen.
(Vorig bericht blz. 6-12 D.)

E. BELGIE. — Machtigingswet. — Met 91 stemmen (Katholieken en liberalen) tegen 63 (socialisten) en een onthouding (fronter) heeft op 16 Mei de senaat de wet aangenomen, waardoor aan de regeering speciale volmachten voor het herstel van 's lands financiën worden verleend.
De senaat werd hierna voor onbeperkten tijd verdaagd. (Vorig bericht blz. **817 G.)**

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — **China** vraagt wapenstilstand. — De tegenstand der Chineesche troepen vertoont teekenen, die er op wijzen, dat een volkomen ineenstorting verwacht kan worden. In dit verband is het bericht uit Tientsin van belang, dat de Chineezen een mondeling aanbod hebben gedaan tot het sluiten van een wapenstilstand, dat echter door de Japansche delegatie is verworpen. De Japansche troepen hebben hierna het offensief hervat en drie hunner vliegtuigen hebben de Chineezen bestookt, die van Tangsjau terugtrekken. **(801 E.)**

G. FRANKRIJK. — Soc.-Democratische Kamerfractie herkiest **Léon Blum.** — Volgens een mededeeling uit Parijs heeft de sociaal-democratische fractie in de Fransche Kamer met 64 tegen 36 stemmen Léon Blum als voorzitter en Vincent Auriol als secretaris-generaal herkozen.
Deze beiden hadden in Februari hun functies neergelegd. De aanhangers van Renaudel stemden tegen de herkiezing van Léon Blum en Vincent Auriol.
(Vor. **ber.** Soc.-dem. **777** B.; **Blum's** uittreden **712 A.)**

H. ZWITSERLAND. — **Invoerbeperkingen.** — De Zwitsersche regeering heeft wederom een reeks invoerbeperkende bepalingen en tariefsverhoogingen goedgekeurd, De invoer van hooi zal voortaan nog slechts geoorloofd zijn met uitdrukkelijke toestemming van de voedingsmiddelencentrale. Voorts zal de invoer worden gecontingenteerd van losse bloemen, levende planten, wollen garens, rijwielen, rijwielframes, fiets- en autobanden. Ten slotte wordt het invoerrecht op kunstwol met 10 en op stearine met frs. 15 per 10 K.G. verhoogd. De nieuwe besluiten treden 23 Mei in werking. (Journal de Genève)
(Vorig bericht blz. **423 C.)**

I. VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's boodschap - Persstemmen. —
Frankrijk: De commentaren der Fransche bladen kunnen als volgt worden samengevat:
In officieele kringen is de boodschap van president Roosevelt niet bijzonder gunstig ontvangen.
Het heeft eenige teleurstelling gewekt, dat Roosevelt in het geheel niet gesproken heeft over de mogelijkheid van het opgeven van Amerika's traditioneele neutraliteit.
Om 5 jaar na het afsluiten van het Briand-Kellogg-pact een nieuw non-agressie-pact voor te stellen, wordt hier doelloos geacht.
Het ministerie van buitenlandsche zaken tracht de boodschap van president Roosevelt van een gunstige zijde te bezien.
In kringen, die goede betrekkingen onderhouden met Daladier, wordt verklaard, dat Daladier, in verband met den tegenwoordigen toestand in Europa, zich verzetten zal tegen iederen maatregel, welke een verzwakking der Fransche landsverdediging tengevolge zou hebben.
Engeland: In hun commentaar op de boodschap van president Roosevelt prijzen de bladen eensgezind den geest, welke er uit spreekt, doch beoordeelen de waarde er van als beslissenden factor in den tegenwoordigen toestand van Europa verschillend.
Duitschland: Volgens de „Völk. Beobachter" heeft Roosevelt's boodschap een kalmeerenden invloed gehad. (Vorig bericht blz. **819 D.)**

K. DUITSCHLAND. — Adolf Hitler's **regeeringsverklaring.** —
Namens de rijksregeering, aldus begon rijkskanselier Hitler, heb ik den rijksdagvoorzitter verzocht, deze zitting bijeen te roepen, teneinde voor dit forum, het Duitsche standpunt toe te lichten ten aanzien van vraagstukken, die niet enkel ons volk, doch ook heel de wereld in spanning houden.
Als ik daarbij uitdrukking geef aan den wensch der Duitsche regeering, bij de behandeling van de zaak alle hartstochtelijkheid te mijden, dan geschiedt dat niet in de laatste plaats in het ons allen beheerschende bewustzijn, dat de crisis van den tegenwoordigen tijd haar diepsten grond vindt in de hartstochten, die na den oorlog het inzicht en het verstand der volkeren vertroebeld hebben.
Want de kern der problemen, welke de crisis veroorzaakt heb-

ben, ligt in de gebreken van het vredesverdrag, dat er niet in geslaagd is, de voornaamste en meest beslissende kwesties voor heel de verdere toekomst met overleg, duidelijk en verstandig op te lossen. Noch de nationale, noch de economische, noch de verdere aangelegenheden en eischen der volkeren zijn door dit verdrag zóó geregeld, dat zij tegenover de critiek en liet verstand van alle tijden kunnen stand houden.

Na het einde van den grooten oorlog, kon voor een werkelijke vredesconferentie geen hoogere taak zijn weggelegd, dan in duidelijk besef van het nationaliteiten-beginsel een nieuwe geleding van de Europeesclie staten ter hand te nemen, die dit begiiisel zooveel mogelijk tot zijn recht bracht.

In feite bracht hartstochtelijke haat oplossingen, die reeds door haar onlogischlieid en onbillijkheid de Ikiem in zich droegen van nieuwe conflicten.

Uitvoerig betoogt de kanselier, hoe de conferentie van Versailles gefaald heeft, niet slechts ten aanzien van de te regelen geografische vraagstukken, doch ook ten aanzien van de economische factoren, overbevolking van West-Europa, armoede aan grondstoffen in bepaalde gebieden enz.

Had men een pacificatie van Europa voor een menschelijk afzienbaren tijd tot stand willen brengen, dan had men er rekening mee moeten houden, dat slechte bestaansmogelijkheden steeds een bron van conflicten lusschen de volkeren geweest zijn.

De gedachte der schadevergoedingen en haar toepassing zal eens in de geschiedenis der volken een klassiek voorbeeld zijn van het feit, hoezeer de veronachtzaming van de internationale welvaart schadelijk kan zijn voor allen. Metterdaad kon de scliadevergoediug slechts uit Duitsche uitvoeroverschotten worden betaald.

De poging om aan een dergelijke ontwikkeling te ontkomen, door liet verleenen van credieten om de betalingen mogelijk te maken, was niet weldoordacht en leverde een verkeerd resultaat op.

Dit leidde tot een schuldendienst, waarvan de naleving dezelfde ongunstige resultaten moest opleveren. Het ergste was echter, dat de ontwikkeling van het binnenlandsche economische leven kunstmatig werd belemmerd en vernietigd.

De strijd op de wereldmarkt had een toespitsing der rationaliseeringsmaatregelen tengevolge. De millioenen van onze werkloozen zijn het laatste resultaat van deze ontwikkeling.

Inderdaad, het is de schuld van het verdrag van Versailles, een tijd te hebben ingeleid, in welken de financieele rekenkunst het economische verstand schijnt te hebben om hals gebracht.

Duitschland heeft desondanks deze aan het land opgelegde verplichtingen trouw nageleefd. De internationale economische crisis is het onwraakbare bewijs voor de juistheid van deze bewering.

De diskwalificatie van een groot volk tot natie van den tweeden rang werd afgekondigd op hetzelfde oogenblik, waarop de Volkenbond ten doop gehouden werd. Neen, verdragen hebben slechts dan innerlijken zin, wanneer zij uitgaan van werkelijke, duidelijk erkende gelijke rechten van alle verdragsluitende partijen. Toepassing van geweld zou den huidigen toestand van Europa noch in politiek noch in economisch opzicht verbeteren, integendeel. Een oorlog zou nieuwe offers vergen, nieuwe onzekerheid brengen; de economische nood zou slechts vergroot worden, en de uiteindelijke ineenstorting van staat en maatschappij zou er het rampzalig gevolg van zijn.

Het is de innigste wensch der nationale regeering van het Duitsche rijk, een dergelijke ontwikkeling der dingen door haar loyale en effectieve medewerking te verhinderen.

Het program onzer nationale revolutie is geenszins in strijd met de belangen der overige wereld.

Drie dingen heeft de nationale regeering zich voorgesteld, te volbrengen:

1e. Vernietiging van het communisme en oprichting van een volksstaat, die het begrip eigendom handhaaft als grondslag onzer cultuiir.

2e. Oplossing van het sociale probleem door inschakeling van het werkloozen-leger in het normale economische leven.

3e. Herstel van een stabiel staatsgezag, gedragen door het vertrouwen en den wil van het volk.

Wij hebben niet de mentaliteit van de vorige eeuw, die van de Franschen en Polen Duitschers wilde maken. Integendeel, wij verweren ons even krachtig tegen dien geest als wij verwachten, dat men ook omgekeerd ons wezen zal eerbiedigen.

Het recht, een herziening van het verdrag van Versailles te eischen, ligt in het document zelf opgesloten. De Duitsche regeering wenscht haar verlangen te dien aanzien niet anders te motiveereri, dan door te wijzen op de resultaten van dat verdrag en de ondubbelzinnige uitspraken van het gezond verstand. De ervaringen van de jongste veertien jaar, in politiek zoowel als in economisch opzicht, spreken terzake een duidelijke taal.

Wanneer Duitschland al jarenlang onwrikbaar zijn eischen stelt ten aanzien van de ontwapening der andere landen, dan doet het dat op de volgende gronden:

1e. Omdat de eisch van de rechtsgelijkheid een eisch is van moraal, van recht en verstand. In de vredesverdragen is trouwens erkend, dat Duitschlands ontwapening bedoeld was als uitgangspunt voor de ontwapening der wereld.

2e. Omdat de disqualificatie van een groot volk historisch niet te handhaven is, maar een einde vinden moet. Want hoe lang denkt men, dat een groot volk zulk een onrecht zal kunnen dulden?

Wat is een oogenblik tegenover de ontwikkeling van eeuwen? Het Duitsclie volk zal blijven, evenals het Fransche en ook, zooals de geschiedenis heeft geleerd, het Poolsche. Wat zijn de gevolgen van een voorbijgaande onderdrukking van een millioenenvolk tegenover de macht der feiten? Geen land is beter in staat de jonge Europeesche nationale staten te erkennen dan het Duitschland der nationale revolutie. Want dit Duitschland wil niets voor zich zelf, wat het ook niet anderen wil geven.

Wanneer Duitschland heden ten dage opnieuw den eisch stelt van een werkelijke gelijkberechtiging in den zin van ontwapening der andere volken, dan heeft het een moreel recht daartoe. wijl het zelf zijn verdragsplichten heeft vervuld. Duitschland heeft ontwapend; het heeft ontwapend onder de scherpste internationale controle.

Uitvoerig zet de kanselier vervolgens uiteen, hoe stuk voor stuk Duitschlands wapentuig werd uitgeleverd, vernietigd, afgebroken; hoe de vestingen werden geslecht, de dienstplicht, die een land geoefende reserves geeft, werd afgeschaft, Rijnland gedemilitariseerd.

Wanneer heden ten dage nog getracht wordt, deze geweldige feiten met armzalige uitvluchten tegen te gaan, wanneer thans beweerd wordt, dat Duitschland zijn verdragsverplichtingen niet is nagekomen of zelfs weder bewapend heeft, dan moet ik deze beweringen als onwaar en onwaardig van de hand wijzen.

Men wijst op onze S.A. en S.S., die militaire formaties zouden zijn. Die bewering is een onverantwoordelijke lichtvaardigheid. Als men aan den anderen kant de geoefende en bewapende reserves van de andere landen niet mee wil tellen, doch bij ons de ongeoefende manschappen en bonden wil meerekenen, dan moet ik tegen deze wijze van handelen ten scherpste protesteeren.

Uit naam van de Duitsche regeering en het Duitsche volk verklaar ik, dat het Duitsclie volk ontwapend is, aan zijn verplichtingen volgens de verdragen ver boven zijn krachten en zelfs ver boven het gezonde verstand uit, heeft voldaan. Zijn leger bestaat uit 100.000 man. De sterkte van zijn politie is normaal. De hulppolitie, die in de dagen der revolutie is ontstaan, heeft slechts een politiek karakter. Zij moest in de onrustige dagen de politie aanvullen en nu de onrustige dagen der revolutie voorbij zijn, is met haar vermindering reeds begonnen en nog voor het einde van het jaar zal zij geheel ontbonden zijn.

Duitschland heeft aan den anderen kant het moreele recht dat ook de andere mogendheden aan hun verplichtingen volgens het verdrag van Versailles voldoen.

Als van Fransche zijde een andere these wordt opgesteld dat vóór gelijke rechten de veiligheid gewaarborgd moet zijn, stel ik daartegenover twee andere punten: Duitschland heeft aan alle verplichtingen voor de veiligheid van Frankrijk voldaan, het pact van den Volkenbond, het Kellogg-pact, het Locarnoverdrag enz. onderteekend. Welke concrete waarborgen voor zijn veiligheid heeft echter Duitschland verkregen?

Toch is Duitschland bereid verdere waarborgen voor de internationale veiligheid te geven als ook andere volken dit doen. Duitschland is bereid zijn geheele militaire organisatie op te heffen, alle wapenen te vernietigen, als andere volken hetzelfde doen. Als echter de andere staten daartoe niet bereid zijn, en ook niet de verplichtingen van het vredesverdrag willen nakomen, dan moet Duitschland zijn eisch handhaven.

De Duitsche regeering ziet in het Engelsche plan een geschikten

grondslag voor een overeenkomst, moet echter verlangen, dat geen verdere vernietiging van wapenen of organisaties plaats heeft, zonder een kwalitatief gelijke behandeling.
De wijziging van de weerorganisatie, welke door het buitenland aan Diiitschland is opgedrongen, moet geleidelijk geschieden, stap voor stap, in overeenstemming met de organisaties in het buitenland. Duitschland gaat er mede accoord een overgangsperiode van 5 jaar voor de inrichting van zijn nationale veiligheid te aanvaarden, in de verwachting, dat in den tusschentijd de gelijkstelling met andere volken zal volgen.
Duitschland is bereid van aanvalswapenen af te zien, als binnen een bepaalden tijd de bewapende naties van hun kant deze aanvalswapenen afschaffen eil door een internationale conferentie liet gebruik daarvan verboden wordt.
Duitschland heeft slechts den wensch zijn onafhankelijkheid te bewaren en zijn grenzen te kunnen beschermen.
Ik begroet nogmaals uit naam van de Duitsche regeering het vooruitziende en veel omvattende plan van het hoofd der Italiaansche regeering om door een bijzonder pact een innig vertrouwen en nauwere samenwerking tusschen de vier groote Europeesche mogendheden, Engeland, Frankrijk, Italië en Duitschland tot stand te brengen. De opvatting van Mussolini, dat een brug kan worden geslagen om gemakkelijker tot duurzame overeenstemming te geraken, wordt door de Duitsche regeering met innige overtuiging gedeeld. De Duitsche regeering wil de uiterste tegemoetkoniirig tonnen, indien ook andere naties bereid zijn tegemoet te komen ter overwinning van moeilijkheden die zich eventueel nog zullen voordoen.
Het voorstel van den Amrriiíaanschen president Roosevelt, waarvan ik in den afgeloopen nacht kennis kreeg, verplicht de Duitsche regeeriiig tot warmen dank. De Duitsche regeerirg is bereid onbaatzuchtig mede te doen aan dit werk, om de politieke en ecoiiomische toestanden van de wereld in orde te brengen. Op het oogenblik bestaat er slechts één groote zaak, n.l. den wereldvrede te verzekeren.
Duitschland is bereid tot ieder plechtig pact van non-agressie toe te treden, want Duitschland denkt niet aan een aanval, doch slechts aan zijn veiligheid. Duitschland zou de in het voorstel van president Roosevelt aangeduide mogelijkheid dat de Ver. Staten zich voor het waarborgen van den vrede bij Europeesche aangelegenheden zouden laten betrekken, met instemming begroeten, daar dit voorstel een groote geruststelling beteekent voor allen, die aan het behoud van den vrede willen meewerken, Wij hebben geen vuriger wensch dan er toe bij te dragen, dat de wonden, door den oorlog en het verdrag van Versailles geslagen, definitief geheeld worden. Duitschland wil daarbij geen anderen weg begaan, dan dien, welke in het verdrag zelf als rechrvaardig wordt erkend.
De Duitsche regeering en het Duitsche volk zullen zich echter onder geen omstandigheden laten dwingen tot een onderteekening, welke de vereeuwiging van de disqualificatie van Duitcchland zou beteekenen.
Een poging om door bedreigingen invloed op regeering of volk te oefenen, zal niet in staat zijn om indruk te maken.
Het is denkbaar, dat aan Duitschland in strijd met ieder recht en met alle moraal geweld aangedaan zou worden, doch het is ondenkbaar en uitgesloten, dat een dergelijke zaak door onze eigen onderteekening rechtsgeldigheid zou verkrijgen. Iedere dergelijke poging, iedere poging, om Duitschland geweld aan te doen door een meerderheid te laten beslissen tegeii den duidelijken zin van de verdragen in, kan slechts ingegeven worden door de bedoeling om ons van de conferentie te verwijderen. Het Duitsche volk bezit echter tegenwoordig genoeg karakter, oni zijn medewerking niet aan andere volken te willen opdringen doch, zij het ook met een bezwaard nart, de eenig mogelijke gevolgtrekking daaruit te maken. Als een volk, dat voorgoed gebrandmerkt zou zijn, zou het ons ook zwaar vallen, nog verder tot den Volkenbond te behooren.
Als ons door de overige wereld thans wordt voorgehouden, dat men vroeger het Duitsche volk een zekere sympathie heeft betoond, dan moeten wij zeggen, dat wij de gevolgen en uitwerkingen van deze sympathie in Duitschland hebben leeren kennen! Van millioenen is het bestaan vernietigd, geheele beroepsstanden zijn geruïneerd, er is een ontzaglijk leger van werkloozen, er is een troostelooze jammer, waarvan de geheele omvang en diepte door de overige wereld beseft kan worden door dit eene feit: dat sedert den dag van de onderteekening van het verdrag, dat de grondsteen voor nieuwe en betere tijden voor alle volkeren moest zijn, zich in Duitschland, bijna uitsluitend uit nood en ellende, 224.900 mensclien vrijwillig het leven hebben benomen, mannen en vrouwen, grijsaards en kinderen.
Nadat de rijkskanselier zijn rede had uitgesproken, las de voorzitter Göring de volgende, door Nationaal-socialisten, Duitsch nationalen, Centrum en Beiersche volkspartij onderteekende motie voor:
,,De Duitsche rijksdag, als vertegenwoordiger van het Duitsche volk, keurt de verklaring van de rijksregeering goed en schaart zich in dit voor het leven van de natie beslissende vraagstuk van gelijke rechten voor het Duitsche volk aaneengesloten achter de rijksregeering."
De motie werd met algemeene stemmen aangenomen, met inbegrip van de Sociaal-democraten.

(Vor. ber. Hitler's regeeringsverklaring 744 A.)

A. PROF. HENRI PIRENNE. — Francqui-prijs toegewezen. — De prijs-Francqui, ten bedrage van een half miliioen francs, welke bestemd is om uitgereikt te worden voor wetenschappelijk werk, is op 13 Mei 1933 aan prof Henri Pirenne, den beroemden geschiedkundige, toegewezen voor zijn „Histoire de Belgique".
Op 15 Mei is prof. Pirenne door den voltalligen raad van beheer van de Francqui-stichting, in aanwezigheid van Koning Albert, ontvangen.
Minister van staat Francqui heette de aanwezigen welkom en wenschte den bekroonde geluk. Hij overhandigde hem een officieel document, waarin gewezen wordt op prof. Pirenne's nauwgezette kennis, zijn objectiviteit, weloverwogen oordeel en de helderheid van zijn geschriften. Ook koning Albert wenschte den professor geluk.
Bij de opening van den Senaat werd door den voorzitter hulde gebracht aan prof. Pirenne. De senatoren hoorden diens woorden staande aan.

(Gazet van Antwerpen)

18 MEI 1933

B. NEDERLAND. — Verweer tegen Terreur en Vervolging **in** Duitschland. - Het verbranden van **„on-**Duitsche" **geschriften.** — ,,Een geslaagde onderneming", aldus oordeelt het ,,Algemeen Comité van Verweer tegen Terreur en Vervolging in Duitschland" omtrent de tentoonstelling en imitatie-brandstapel welke het te Amsterdam voor het publiek van 9—15 Mei ter bezichtiging stelde.
Van 's morgens tot 's avonds hebben zich belangstellenden verdrongen voor de étalage met den brandstapel. De tentoonstelling binnen is bezocht door 13.579 personen, waarvan 4.125 door het plaatsen van hun handteekening instemming betuigden met het doel en streven van het Comité en door het verschaffen van gegevens medewerking verleenden, terwijl 1.188 bezoekers zulks ook deden door het storten van een financieele bijdrage. Het geheele financieele beheer staat onder contrôle van het accountantsbureau de Wolff-v. d. Velde.
Op verzoek van het inmiddels ook te Rotterdam gevormde sub-comité zal van 18 Mei af de tentoonstelling aldaar worden voortgezet. **(Vor. ber. 768 D.)**

C. GRIEKENLAND. — Koffie-invoer. — Bij decreet van 12 April '33 is door de Grieksche regeering de invoer van koffie geregeld, welke regeling op het volgende neerkomt:
De invoer van koffie in Griekenland is slechts mogelijk tegen aankoop van Grieksche producten, een en ander met toestemming van de Nationale Bank van Griekenland en van het Grieksche Ministerie van Nationale Economie.
Van belang voor den Nederlandschen koffiehandel is de bepaling, dat de aanvoer van koffie vanuit Nederland niet tegen ruil van Grieksche producten behoeft plaats te vinden, slechts is een vervoervergunning van de zijde van het Grieksche ministerie van Nationale Economie noodig.
De Grieksche Nationale Bank en de overige banken

mogen geen deviezen voor den invoer van koffie beschikbaar stellen, behalve voor koffie uit Nederland afkomstig, en op basis eener speciale machtiging van het Grieksche ministerie van Nationale Economie.
(Proia, Athene)

A. ZWEDEN. - Tegen omverwerping van den Staat. — Beide Kamers van den Zweedschen Rijksdag hebben zich dezer dagen bezig gehouden met de vraag of de bestaande machtsmiddelen voldoende zijn om op te treden tegen organisaties of personen die beoogen door geweld of langs onwettigen weg Zwedens staats- en rechtsorde omver te werpen of te veranderen.
Reeds verleden jaar was deze zaak aan de orde geweest op aandrang van conservatieve zijde. Het betrof toen speciaal de communisten, doch de Rijksdag besloot destijds een afwachtende houding aan te nemen.
Met vrijwel algemeene stemmen keurden beide Kamers van den Rijksdag het voorstel tot het instellen van een onderzoek goed. Tegen stemden enkele socialisten en de communisten, zoowel de aanhangers van Kilbom als van Sillén, welke laatsten door Moskou alleen als „echt" worden erkend.
(Stockholms Tidningen)

B. OOSTENRIJK. — Actie tegen de Nat.-socialisten. — Te Neusiedl am See in het Burgenland is de districtsleider der N.S.D.A.P., ir. Silbernagel, gearresteerd in verband met een op een S.A.-man bevonden order van ir. Silbernagel, die aanwijzingen bevatte voor het in de war sturen van een Heimwehr-demonstratie.
Het door de Heimwehren uitgegeven „Abendblatt" merkt op, dat de regeering alle Duitsche agitatoren over de grens zal zetten. De eerste zal zijn de „Landesinspektor" en gevolmachtigde van Hitler in Oostenrijk, afgevaardigde Theo Habicht.
Van nationaal-socialistische zijde is een aanklacht ingediend in verband met het feit, dat de Heimwehrafdeelingen, welke op 14 Mei in Weenen zijn opgemarcheerd, niet alleen vuurwapenen zouden hebben gedragen, waarvoor vergunningen noodig zijn, maar ook in het bezit waren van wapenen, welke geheel verboden zijn.
Er ziin binnen een week veertien keer nationaalsocialistische bladen in beslag genomen, terwijl de censuur op de „Deutsch-Oesterreichische Tageszeitung", het voornaamste orgaan der nationaal'-socialisten in Oostenrijk, voor onbepaalden tijd is verlengd.
(V. b. Nationaal Front 821 B.; Nazi's 115 F.)

C. NEDERLAND. — H.M. de Koningin antwoordt den President der Vereenigde Staten. —
De Koningin heeft onder dagteekening van 17 Mei '33 het volgende regeeringstelegram gericht tot den president van de Vereenigde Staten te Washington:
„Het is, mijnheer de president, een groote voldoening voor mij, dat het antwoord van Nederland op uw telegrafisch beroep terstond en zonder voorbehoud kan worden gegeven. Dit volk, uit naam waarvan ik spreek, verafschuwt den oorlog. Het zou natuurlijk een aanval weerstaan, maar het verafscliuwt den oorlog. Evenzeer als het uittarting en aanval tusschen burgers veroordeelt, veroordeelt het uittarting en aanval tusschen volken. Het meent, dat de tijden zijn aangebroken voor de volkengemeenschap om door daden te toonen, dat zij vast besloten is te breken met het recht van den sterkste als haar eventueele hoogste norm. Vreedzame regeling is de uitsluitende methode om nationale geschillen te beslechten. Mij is geen reden bekend, waarom vreedzame regeling niet de uitsluitende methode zou zijn om internationale geschillen te beslechten.
Mijn land is diep overtuigd dat, wil dit doel kunnen worden bereikt, vergaande ontwapening thans gebiedend noodzakelijk is; immers voortgezette bewapening leidt tot wedloop in bewapening en, gelijk pijnlijke, doch al te spoedig vergeten ondervinding bewijst, tot onvermijdelijken oorlog.
Nederland is bereid om met de andere volken der wereld de vier stappen te doen, welke gij voorstelt als eerste en belangrijke bijdrage tot daadwerkelijke ontwapening. Het maakt geenerlei voorbehoud bij deze verklaring. Wat een non-agressieverdrag betreft, ben ik het met u eens, dat het onder de tegenwoordige omstandigheden wellicht goed is, dat bestaande en geldige non-agressieverdragen en geldende verplichtingen om te ontwapenen, plechtig worden bevestigd, teneinde hun bindende kracht opnieuw aan het geweten der wereld voor te houden.
De aanstaande economische conferentie kan verzekerd zijn van den actieven en van ganscher harte gegeven steun van mijn regeering. De economische en financieele toestand vraagt onmiddellijke en doeltreffende maatregelen. Nationaal komt dit land op voor een gezond en geordend economisch en financieel leven. Internationaal komt het op voor onbelemmerd handelsverkeer, stabiele valuta en betere prijzen.
Nederland Iioopt, dat de Londensche conferentie een daadwerkelijke en duurzame verlichting ten gevolge zal hebben. Tevens vertrouwt het, dat deze conferentie en de daarin vertegenwoordigde regeeringen zich zullen laten leiden door de onveranderbare wetten van economische waarheid en geen acht zullen slaan op hetgeen oppervlakkige en kortzichtige meening en individueele belangen gaarne zouden zien aanvaard. Het algemeen belang moet hier, zoo ooit, overheerschen.
Met mijn regeering en volk deel ik ten volle in de hoop, dat de verwachtingen, waaraan gij uitdrukking hebt gegeven, in vervulling zullen komen."
(V. b. 821 I.; Roosevelt's boodschap 819 D.)

19 MEI 1933

D. PRUISEN. — Machtigingswet aangenomen. — De Pruisische Landdag heeft na een rede van rijksminister Göring op 18 Mei '33 de machtigingswet aangenomen. De soc.-democratische fractie stemde tegen. De spreker der soc.-dem. fractie legde een verklaring af, waarin hij tegen de machtigingswet opkwam en klaagde over het ontbreken van rechtsgelijkheid.
Kube, leider der nat.-soc. fractie, stelde hem de vraag, met welk recht de soc.-dem. het waagden van rechtsgelijkheid te spreken. Hij herinnerde aan de onderdrukking der nazi's onder de door Marxisten geleide regeeringen en zeide, dat de meerderheid van het huis niet van zins was zich een provocatie als deze rede van den soc.-dem. spreker nogmaals te laten welgevallen. Zich schamen en zwijgen, dat was nu de taak der S. P. D. (V. b. Duitschl. Machtigingswet 745 A.)

E. DUITSCHLAND. — Adolf Hitler's regeeringsverklaring. - Perssternmen. —

Duitschland: De „Völkischer Beobachter", „Vossische Zeitung", „Germania" e.a. Duitsche bladen zijn vol lof over Hitler's verklaring.

België: De meeste Belgische bladen publiceeren Hitler's verklaring vrijwel in extenso, doch onthouden zich op slechts enkele uitzonderingen na van commentaar. Zij zijn tevreden over het gematigd karakter van de regeeringsverklaring.

Engeland: De „Times" schrijft, dat men voor de eerste maal een indruk van Hitler als staatsman heeft gekregen. De goedkeuring der regeeringsverklaring door alle partijen beschouwt het blad niet als een bewijs van onderwerping aan het Hitlerregime, doch als een gevolg van het feit, dat Hitler inderdaad namens alle groepen in Duitschland heeft gesproken. Hitler's eisch van rechtsgelijkheid is onweerlegbaar. Men kan natuurlijk niet verwachten, dat de andere mogendheden hun voorsprong op Duitschland direct zullen opgeven en ook Hitler zelf heeft dat erkend. Het nivelleeringsproces moet zich geleidelijk voltrekken.
De „Times" schrijft verder, dat de Duitsche regeering tenminste bereid schijnt te zijn, op verstandiger wijze dan tot nog toe, te Onderhandelen over de afschaffing van de Rijksweer, met haar langen diensttijd. Summa summarum zal de rede van den Rijkskanselier te Genève een rustiger atmospheer scheppen.
De conservatieve „Daily Telegraph" schrijft, dat men geen krachtiger bewijzen voor den vredeswil van den rijkskanselier had kunnen verwachten. Een enkele rede zal het wantrouwen tegenover Duitschland echter niet kunnen wegnemen. Ongetwijfeld is echter thans de toestand minder gespannen.
In het algemeen willen de Engelsche bladen thans echter de

practische bewijzen zien van de dingen, die Hitler in zijn rede heeft aangekondigd en die bij het verdere verloop der ontwapeningsonderhandelingen te Geneve moeten blijken.

Frankrijk: De stemming in Frankrijk culmineert ongeveer in de ,,Journée Industrielle'', waarin Gignoux schrijft: ,,De wereld leeft onder een régime van aanhoudende misverstanden, waarvan zij, die met volharding bepaalde doeleinden nastreven, veel gemak hebben. Dit lukt te beter omdat de publieke opinie overal begeerig is naar een geruststellende verklaring. En nu Roosevelt een paar verheven principes heeft uitgesproken en Hitler zijn toon wat heeft laten zakken, gaat de passieve menigte van de opwinding der laatste dagen plotseling over tot een kalmte, die volstrekt niet gerechtvaardigd wordt door een verandering in de essentieele feiten.''
De algemeene opvatting is dus hier, dat de vos Hitler volstrekt niet minder gevaarlijk is geworden, doordat hij ditmaal een schaapsvacht heeft omgedaan, en dat de oorlogszuchtige en naar herbewapening strevende opvattingen in Duitschland daardoor niet veranderd zijn. — (Algemeen Handelsblad)

Vereenigde Staten: Te New York neemt men ten aanzien van Hitler's rede een meer afwachtende houding aan, dan te Washington, wat vooral duidelijk uit de eerste berichten blijkt. De ,,New York Herald Tribune'' schrijft, dat men na een diepgaand onderzoek van Roosevelt's Boodschap en Hitler's rede kon zeggen, dat behalve een schoonere phraseologie alles bij het oude was gebleven.
De ,,New York Times'' schrijft, dat thans eerst de practische resultaten te Genève de oprechtheid van de Duitsche houding kunnen bewijzen.

Italië: ,,Il Lavoro'' acht Hitler's toon gematigd en hoopt, dat de ongerustheid, welke in Engeland door de Duitsche politiek is gewekt, zal luwen.

Tsjecho-Slowakije: De rede van Hitler heeft in Tsjecho-Slowakije een geruststellenden indruk gewekt. Het feit dat alle partijen in den Rijksdag hun instemming met de rede hebben betuigd, heeft zijn uitwerking niet gemist en vooral aan sociaaldemocratisclie zijde toont men groote verbazing.

Oostenrijk: In de Oostenrijksche bladen heeft Hitler's rede, afgezien van de linksche bladen, een goede pers.
De ,,Reichspost'' zegt, dat Hitler's uitingen over oorlog en vrede en herzieningen van verdragen zeer geschikt zijn om de opwinding der laatste dagen te doen bedaren. Zijn voorwaarden voor Duitschland's verdere deelneming aan de ontwapeningsconferentie zijn zoo geformuleerd, dat de rijksregeering geen verantwoording te dragen zou hebben voor een afbreken der onderhandelingen.
Dit beteekent in ieder geval een ontspanning. Het zwaartepunt van de politieke crisis in Europa is van Berlijn weer naar Genève verlegd.

Roemenië: De indruk van Hitler's rede in Roemenië is zeer gunstig.
Het blad ,,Cuvantul'' brengt de rede onder het opschrift: ,,Hitler heeft in zijn rede Duitschland's vredeswil kenbaar gemaakt'' en legt er den nadruk op, dat Duitschland algemeene ontwapening voorstelt.

Polen: De Poolsche pers is wat sceptisch gestemd. De rede wordt echter sympathiek opgenomen.

Rusland: De geheele Russische pers bevat uitvoerige verslagen van de rede van Rijkskanselier Hitler, die men in politieke kringen als een belangrijke politieke gebeurtenis beschouwt. Er is uit gebleken, schrijft de ,,Pravda'', dat Duitschland in geen geval het principe der gelijkgerechtigdheid zal opgeven. Bovendien heeft de Rijkskanselier thans verklaard, dat Duitschland niet wil bewapenen, doch dat het ontwapening der overige landen verlangt, opdat tegemoet wordt gekomen aan het gevaar van een aanval tegen Duitschland. De rede van den Rijkskanselier zal in de komende onderhandelingen over het ontwapeningsvraagstuk een groote rol spelen, omdat zij een basis kan zijn voor overeenstemming tusschen Duitscliland en de andere mogendheden. Het eenstemmige besluit van den Rijksdag is een indrukwekkende demonstratie tegen de vertegenwoordigers van het systeem van Versailles.

Zweden: ,,Svenska Dagbladet'' (cons.) schrijft volgens Wolff over de rede van Hitler, dat daaruit de vurige wensch blijkt de tegenstellingen tusschen het nationaal-socialistische Duitschland en de verdere wereld te verzachten.

De ,,Socialdemokraten'', het blad van de regeering, uit zich gereserveerd en zegt, dat men het de menschheid buiten Duitschland moet vergeven als zij de vredesverklaringen van Hitler met een bitter en wantrouwend stilzwijgen ontvangt.

Nederland: De Nederlandsche pers is over het algemeen tevreden, maar men wacht op daden van Hitler, die in overeenstemming met zijn vredelievende verklaringen zijn.
(V. b. Hitler's Regeeringsverklaring 821 K.; Persstemmen 747 E.)

A. NON-AGRESSIE PACT. — Frankrijk-Rusland. — De Fransche Kamer heeft eenstemmig de uitwisseling van ratificaties van het Fransch-Russisch non-agressie pact goedgekeurd.
(Vor. ber. Frankrijk-Rusland 584 D.)

20 MEI 1933

B. SOCIALISTISCHE **ARBEIDERS-INTERNATIONALE.** — Het bestuur van de Socialistische Arbeiders-Internationale heeft te Parijs vergaderd. Geconstateerd wordt, dat het Duitsche fascisme met de herbewapening reeds een aanvang heeft gemaakt en daardoor een ernstig gevaar voor een nieuwen oorlog schept.
De houding van de zeventig sociaal-democraten, die in den Rijksdag voor de motie van vertrouwen hebben gestemd, wordt in tegenstelling met de beginselen van de S.A.I. geacht. (Vor. ber. blz. 763 E.)

C. ROTTERDAM. — Tunnel onder de Maas. — In zijn vergadering van 18 Mei '33 heeft de gemeenteraad zonder hoofdelijke stemming in beginsel besloten tot aanleg van een tunnel onder de Nieuwe Maas in de lijn Parkkade-Charlois. (Vor. ber. blz. 806 E.)

D. DUITSCHLAND. — Geestelijk leven. - Oude Germaansche heldenreligie. — Tegenwoordig gaat de strijd in Duitschland niet alleen maar om den toekomstigen vorm van de Protestantsche Kerk. Nadat het marxisme als vijand van de Kerk overwonnen schijnt, zijn het andere wereldbeschouwingen, die den strijd tegen het Christendom hebben opgenomen. Zoo bestaat er in Duitschland een wetenschappelijke groep welke overtuigd is, dat het Christendom aan het Duitsche volk is opgedrongen, zoodat het laatste zich weer van dezen vorm van religie moet losmaken, wanneer het zichzelf getrouw wil blijven. Niet het Christendom, maar de oude Germaansche heldenreligie is de wereldbeschouwing, welke aan den Duitschen geest beantwoordt. (Algem. Handelsblad)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitsche ooncessie. — In de algemeene commissie ter ontwapeningsconferentie te Genève, die op 19 Mei '33 is hervat, zeide, na een optimistische inleidende rede van voorzitter Henderson, de Duitsche gedelegeerde Nadolny, dat hij namens zijn regeering hier verklaren kon dat Duitschland het ontwerp-ontwapeningsplan-MacDonald niet slechts, zooals tot nu toe, als basis voor onderhandeling, maar als basis voor de te sluiten conventie aanneemt. Voor zoover Duitschland wijzigingen heeft voor te stellen, zullen deze in overeenstemming zijn met deze nieuwe houding. De oordeelvellingen over Roosevelt's boodschap en Hitler's redevoering waren algemeen vrij gunstig. De Fransche gedelegeerde Massigli legde een korte, zeer gereserveerde verklaring over de Duitsche gewijzigde houding af. (Vor. ber. Ontwapening 810 D.; MacDonald's voorstellen 735 B.)

F. **VEREENIGDE** STATEN. — President Roosevelt's boodschap. — De regeeringshoofden van Italië, Spanje, Zweden, Denemarken, Noorwegen, Duitschland, België, Nederland, Zwitserland, Letland, Rusland, Cuba, Nicaragua, Venezuela, Panama en Mexico, hebben toestemmend op Roosevelt's boodschap geantwoord. Engeland, Frankrijk en Oostenrijk hbeben alleen de ontvangst der boodschap bevestigd. Japan aanvaardt Roosevelt's boodschap met de noodige reserves.
(V. b. 824 C.; Roosevelt's boodschap 819 D.)

21 MEI 1933

A. NEDERLAND. — De Economische Raad. — Bij K. B. van 18 Mei '33 is bepaald, dat de wet op den Economischen Raad (Wet van 8 Juli 1932, Staatsblad 346) in werking treedt met ingang van 20 Mei 1933. Voor het tijdvak van 20 Mei 1933 tot en niet 19 Mei 1937 zijn benoemd tot leden van den Economischen Raad: mr. D. Beaufort, Utrecht; mr. H. Bijleveld, Amsterdam; prof. mr. W. A. Bonger, Amsterdam; prof. mr. G. W. J. Bruins, Wassenaar; prof. mr. P. A. Diepenhorst, Amsterdam; ir. A. Groothoff, Amersfoort; dr. E. Heldring, Amsterdam; prof. H. A. Kaag, Tilburg; mr. H. van Manen, Zeist; dr. F. E. Posthuma, 's-Gravenhage; J. A. Stokdijk, Rotterdam; mr. L. J. A. Trip, Amsterdam; prof. ir. I. P. De Vooys, Arnhem; prof. mr. F. de Vries, Rotterdam; Ch. J. I. M. Welter, 's-Gravenhage.
Voor den tijd van 20 Mei '33 tot en met 20 Mei 1934 is benoemd tot voorzitter van den Economischen Raad prof. ir. I. P. De Vooys te Arnhem. Met ingang van 20 Mei '33 is benoemd tot secretaris van dien raad dr. P. Lieftinck, 's-Gravenhage. (Vor. ber. 405 M.)

B. BELGIE. — Koning Albert's antwoord op president Roosevelt's boodschap. — De Belgische koning heeft aan pres. Roosevelt het volgende telegram gezonden: Ik dank u hartelijk voor uw telegrafische boodschap, welke ik heb doorgegeven aan mijn regeering, die zorgvuldig de voorstellen zal onderzoeken, welke zij inhoudt.
Uwe boodschap heeft mijn volle sympathie en ik stel er prijs op, U te zeggen, dat België zich reeds in menig opzicht beijverd heeft te handelen naar de verheven inzichten, welke er in worden aangegeven. Het heeft zeven jaar geleden zijn munt gestabiliseerd en het is vastbesloten, die munt op haar huidige goudbasis te handhaven. Mijn regeering heeft, in overeenstemming met het parlement, herhaaldelijk getoond, welk kapitaal belang de Belgen hechten aan een terugkeer der vrijheid van den internationalen handel.
Tenslotte heeft mijn land te veel geleden van een oorlog, waarin het werd meegesleurd, omdat het zijn grondgebied en zijn onafhankelijkheid moest verdedigen en zijn internationale verplichtingen nakomen, dan dat het niet vurig zou wenschen, dat alles in het werk wordt gesteld, om den vrede te verzekeren en een absoluut respect der garantie-pacten, waarmede het zijn instemming betuigde, te waarborgen.
Hieruit blijkt derhalve dat in België leeft die geest van solidariteit, waarvan Uw boodschap een zoo edele uitdrukking is. (Vor. ber. blz. 825 F.; Roosevelt's boodschap 819 D.)

C. ITALIE. — Mussolini's plan. - Vredespact. — Het door Mussolini voorgestelde viermogendheden-pact is volgens een bericht uit Rome thans door de vertegenwoordigers van alle vier de landen, die er bij betrokken zijn, Duitschland, Engeland, Frankrijk en Italië, aanvaard. Deze volkomen overeenstemming werd naar men verder meldt, op 20 Mei bereikt doordat rijksminister Göring voor Duitschland en de ambassadeur De Jouvenel voor Frankrijk hun goedkeuring hechtten aan het pact.
Mussolini heeft nu het ontwerp-verdrag, waarin de vier landen zich verplichten samen te werken om den vrede in Europa te handhaven, een overeenkomst die om te beginnen tien jaar van kracht zal zijn, naar Genève gezonden. Tevens is het naar de regeeringen te Berlijn, Londen, Parijs en Rome gestuurd ter officieele bekrachtiging. (V. b. Ontwapening 825 E.; Mussolini's plan 738 F.)

D. NEDERLAND. — Bezoek aan Duitsche Jeugdherbergen. — Het bestuur van de Nederlandsche Jeugdherberg Centrale heeft met groote bezorgdheid de ontwikkeling van het jeugdherbergwerk in Duitschland gevolgd. Teneinde met de toestanden die thans in de Duitsche Jeugdherbergen heerschen nader bekend te worden, bezochten twee leden in opdracht van het bestuur een aantal jeugdherbergen, die het meest door Nederlandsche trekkers worden bezocht. Op grond van het door hen aan het bestuur uitgebrachte rapport meent het bestuur ernstig in overweging te moeten geven vooralsnog geen plannen te maken voor een bezoek aan Duitsche Jeugdherbergen. Binnenkort zullen besprekingen tusschen het bestuur der N.J.H.C. en den nieuwbenoemden leider der Duitsche Jeugdherbergbeweging plaats vinden. Na afloop daarvan zal het bestuur in overleg met den Raad van Toezicht en Advies een besluit nemen omtrent de wederkeerigheids-overeenkomst, die vroeger met de Duitsche organisatie werd gesloten. Met het oog hierop meent het bestuur zich thans tot bovenstaand advies te moeten bepalen. (V. D.)

E. **BELGIE. — Manifest** der regeering in verband met de financieele moeilijkheden. — Door de regeering is op 20 Mei '33 in verband met haar financieele politiek een beroep op de natie gepubliceerd, door alle ministers onderteekend. De officieele Nederlandsche tekst van dit stuk luidt als volgt: Vast besloten niets onverlet te laten om te komen tot het financieel herstel en tot het in evenwicht brengen van de begrooting, richt de regeering een dringenden oproep tot het land. Ter overwinning van de moeilijkheden, die ons overstelpen zal de regeering onder geen voorwendsel overgaan tot het nemen van noodlottige maatregelen, zooals inflatie, waardevermindering van den frank, of gedwongen conversie der renten. Daarvan is geen sprake. Daarvan zal nooit sprake zijn. De regeering wendt zich tot alle Belgen, tot welke klasse zij ook behooren, om hun te vragen door eensgezinde krachtinspanning het welslagen van het ontworpen plan te verzekeren. Zij verzoekt de belastingschuldigen, hun belasting te willen betalen, zonder het verstrijken van den wettelijken termijn af te wachten. Zij zal op alle gebied het bedrog doen vervolgen en de misbruiken beteugelen, overal waar zij voorkomen. Zij, die bedriegen of misbruik plegen, eigenen zich andermans goed toe en doen het volk bezwijken onder de zwaarte der lasten. Het zij belastingen, pensioenen of toelagen, steeds verrijkt men zich ten koste van de belastingbetalers en ten nadeele van de oorlogs- of arbeidsinvaliden, de gepensionneerden, de werkloozen, de weezen, de ouden van dagen. Streng zullen de schuldigen gestraft worden. Evenmin als bij particulieren mogen bij den staat uitgaven grooter zijn dan inkomsten. Zij dienen dus besnoeid en deze vermindering moet aanzienlijk zijn. De regeering bezweert elkeen, ze moedig te aanvaarden. Eens te meer komen donkere dagen over het land, doch de regeering weet ook, dat zij mag rekenen op het doorzicht, de wilskracht en de eerlijkheid van het Belgische volk. Dank zij deze groote gaven zal België over de nieuwe beproeving zegevieren. (Handelsblad v. Antwerpen)

22 MEI 1933

F. NEDERLAND. — Rijlrsmiddelen. — De Rijksmiddelenstaat over April van dit jaar wordt pas interessant voor hem die de cijfers van vroegere jaren er naast legt. Wij laten ze hieronder volgen. Tevens vindt men er bij afgedrukt de opbrengsten van de Rijksmiddelen over de eerste 4 maanden van elk jaar.

Jaar	April	Eerste 4 mnd.
	(in millioenen guldens)	
1927	42.3	166.8
1928	42.4	162.8
1929	42.4	161.2
1930	44.1	169.2
1931	39.0	154.8
1932	35.4	139.3
1933	28.6	123.2

(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 652 C.)

A. **DUITSCHLAND.** — **Buitenlandsche** schulden. — Als gemeld, bedraagt het totaal der schulden tot 30 Sept. 1932 ± 20 milliard RM., waarvan 10.18 milliard niet voor 1 Oct. 1933 vervalt.

Met inbegrip van de buitenlandsche kapitaalbeleggingen in Duitschland kan de totale schuld van Duitschland aan het buitenland worden gesteld op 25 milliard RM. De grootste vorderingen hebben de Ver. Staten, n.l. 8.02 milliard, waarvan 2.9 op korten termijn. Op de Ver. Staten volgt Nederland met 3.43 milliard RM., waarvan 1.56 op korten termijn, Zwitserland met 2.71 milliard, waarvan 1.61 op korten termijn en Engeland met 2.23 milliard, waarvan 1.17 op korten termijn.

De schulden van industrie- en handelsfirma's aan het buitenland op langen termijn bedragen 4.7 milliard, op korten termijn 3.75 milliard.

Bij de banken is de verhouding 4.68 milliard op korten termijn en 1.41 milliard op langen termijn. Sedert de eerste opgave van de buitenlandsche schulden eind Juli 1931 zijn de Duitsche schulden aan het buitenland dus met ongeveer 4.3 milliard verminderd. Hiervan waren 3.8 milliard schulden op korten termijn en 0.5 milliard op langen termijn.

Van Febr. tot Sept. 1932 verminderden de schulden aan het buitenland met 1.1 milliard, waarvan 0.81 milliard op korten termijn.

De kapitaaldienst van de Duitsche buitenlandsche schulden voor den tijd van Oct. 1932 tot Sept. 1933 bedraagt 1.33 milliard RM.

De rentelast bedraagt 1.05 milliard, waarvan 0.61 ten laste van schulden op langen termijn.

Van den geheelen kapitaaldienst moeten 0.35 milliard door overheidsorganen en 0.98 milliard uit het particuliere bedrijfsleven worden opgebracht.

(Vorig bericht blz. 544 I.)

B. VATICAAN, — Kardinaal Gasparri benoemd tot prefect der „Opperste Rechtbank". — De Paus heeft kardinaal Pietro Gasparri tot prefect van de „Opperste Rechtbank der Signatura" te Rome benoemd, als opvolger van den dezer dagen overleden kardinaal Cerretti. De taak van dezen kerkelijken „Hoogen Raad" is o.m., kennis te nemen van cassatie-aanvragen tegen vonnissen van de Rota, het pauselijke gerechtshof. Kardinaal Gasparri is pauselijk staatssecretaris oftewel minister van Buitenlandsche Zaken van het Vaticaan geweest en wel van 1914 tot 1930. Hij is sinds 1907 kardinaal en heeft deze maand den leeftijd van 81 jaren bereikt. Het aanzien dat hij geniet is bijzonder groot.

Zijn opvolger als staatssecretaris is mgr. Pacelli, de vroegere nuntius te Berlijn. (L'Osservatore Romano)

(Vorig bericht blz. **610** D.)

C. NEDERLAND. — **Contingenteering.** - Gort-invoer. — De Staatscourant bevat een K. B., waarbij de invoer van gort wordt gecontingenteerd. De bepalingen gelden voor het tijdvak van 1 Mei '33 tot 1 Nov. '33. Het contingent is bepaald op 100% van het gemiddelde van den maandinvoer in 1931 en 1932.

D. NEDERLAND. — Bouwvak. - Statistiek. — Hieronder volgt een statistiek van de aannemingscijfers, die een duidelijk beeld geven van den toestand, waarin het bouwbedrijf thans verkeert:

1914	f 50.392.776	1924	f 133.529.080
1915	55.547.282	1925	114.633.626
1916	73.090.138	1926	135.926.269
1917	69.259.633	1927	132.787.951
1918	94.786.992	1928	160.178.176
1919	164.277.920	1929	178.041.743
1920	259.024.396	1930	185.066.650
1921	189.020.659	1931	151.893.063
1922	132.831.903	1932	89.326.051
1923	121.902.356		

Een vergelijking van de totalen van de aannemingscijfers der verschillende rubrieken over de jaren 1930, 1931 en 1932 geeft het volgende resultaat:

	1930	1931	1932
Particulieren	73.457.839	59.048.428	42.361.834
Gemeentebest.	50.849.403	35.386.757	11.356.814
Woningbouwver.	15.418.766	13.085.835	2.912.040
Rijk en Polderbesturen	41.739.712	40.654.640	30.890.456
Ned. Spoorwegen	3.600.930	3.717.403	1.804.907
Totaal	185.066.650	151.893.063	89.326.051

(Vorig bericht Bouwvak 769 **D.**)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bronzen **Boeddhabeeld** op Celebes gevonden. — De oudheidkundige dienst te Batavia is verrijkt met het grootste en oudste bronzen Boeddhabeeld, dat ooit in den Archipel werd gevonden. Het beeld is afkomstig van de Westkust van Celebes, waar tot dusverre nooit een oudheidkundige vondst uit de Hindoe-periode werd gedaan. Deze vondst werpt een geheel nieuw licht op de verbreiding en de chronologie van de Boeddhistische stroomingen in het oostelijk deel van Indonesië. De vondst wordt onder de belangrijkste ontdekkingen van den Laatsten tijd gerangschikt. (Java Bode)

F. NEDERLAND. — Leger. - Toelating als cadet tot de **Koninklijke Militaire** Academie. — Door den Minister van Defensie is in de Ned. Staatscourant van 27 April 1933, Nr. 82, o.a. bekend gemaakt, dat voor 1933 voor toelating als cadet tot de K. M. A. worden opengesteld:

Voor het leger in Nederland:
6 plaatsen voor de Genie;
Voor het leger in Nederl.-Indië:
17 plaatsen voor de Infanterie (waarvan 1 voor Inlandsche of daarmede gelijkgestelde jongelieden),
4 plaatsen voor de Artillerie,
2 „ „ „ Genie,
3 „ „ „ Militaire Administratie.

Alzoo worden voor de overige wapens en voor het dienstvak der Mil. Admin. van het Nederl. leger geen plaatsen opengesteld.

Voor verdere inlichtingen zie de Ned. Staatscourant van 27 April '33. (Vorig bericht blz. 719 C.)

G. **ROEMENIE.** — Suikermonopolie. — Ter bevordering van het suikerverbruik en ter voorkoming van den smokkelhandel in suiker naar Roemenië besloot de Roemeensche regeering tot de schepping van een suikermonopolie over te gaan, dat aan het spiritusmonopolie zal worden aangesloten. Op den invoer van saccharine zal een afzonderlijke accijns van 5000 lei per K.G. worden geheven. (Dimeneata, Boecarest)

(Vor. ber. Suikerindustrie 351 **A.**)

H. **NEDERL. OOST-INDIE.** — **Boedi Oetomo.** — Den 20sten Mei '33 heeft Boedi Oetomo — het schoone streven — de wel bekende gematigd nationalistische, tevens oudste politieke vereeniging in Ned.-Indië, haar 25-jarig bestaan herdacht.

De voorbereiding tot haar oprichting is gedaan door Mas Wahidi Soediro Hesodo en gepensionneerd gouvernements-arts, die in de jaren 1906 en 1907 verschillende plaatsen op Java heeft bezocht om daar bij de Inlandsche ambtenaren zijn denkbeelden te propageeren betreffende de opheffing van het Javaansche volk. Hij vond echter bij deze categorie der inheemsche samenleving geen gehoor; wel bij de studeerende jeugd. Met dit gevolg, dat de leerlingen der voormalige artsenschool te Batavia op den 20sten Mei 1908 besloten tot de oprichting van de thans jubileerende vereeniging. Al spoedig meldden alle inheemsche leerlingen van middelbare-, hoofden- en kweekscholen op Java zich als lid aan, terwijl ook vele intellectueelen door toetreding van hun belangstelling blijk gaven. Groot was de geestdrift in den aanvang. „Java Vooruit" werd het parool.

De eerste vijfjarige periode van B.O.'s bestaan kenmerkte zich door grooten bloei. „Zij was de eenige belangrijke organisatie, waarin de sociaal-politieke aspiraties van de Javaansche aristocratie van afkomst

en verstand tot uiting konden komen", zegt de heer J. Th. Petrus Blumberger in zijn bekend werk „De nationalistische beweging in Ned.-Indië".
Boedi Oetomo telde eind 1930 ongeveer 1800 leden, voor een groot deel ambtenaren van het Gouvernement en de Vorstenlanden. De vereeniging beoogde bij haar oprichting opheffing van het Javaansche volk uit zijn toestand van achterlijkheid op cultureel en maatschappelijk gebied, maar is door den invloed van andere inheemsche politieke vereenigingen en onder den drang van de extreem-nationalistisch gezinde jongeren in haar midden, allengs uitgegroeid tot een op het Indonesische nationalisme gefundeerde beweging.
(De Telegraaf)

A. NEDERLAND. — **Textielindustrie.** - Nijverdal. — Op het marktplein van Nijverdal, gemeente Hellendoorn, heeft op 20 Mei '33 een indrukwekkende bijeenkomst der geheele bevolking plaats gehad. Zij gaf uitdrukking aan den grooten nood, waaronder deze gemeente gebukt gaat in verband met de toenemende werkloosheid in de textielindustrie, de massa-ontslagen en de opnieuw dreigende ontslagen bij de Kon. Stoomweverij, welke de voornaamste bestaansbron van deze plaats uitmaakt.
(Vorig bericht blz. 786 A.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De **theerestrictie.** — Twee aankondigingen met betrekking tot de theerestrictie zijn gepubliceerd, waarbij wordt vastgesteld, welke autoriteiten zullen zijn gemachtigd tot het verstrekken van uitvoervergunningen en waarin de voorwaarden worden vastgelegd, welke voor het verkrijgen van een uitvoer-licentie moeten zijn vervuld. De autoriteiten, die de vergunningen verleenen zullen bestaan uit een comité, dat is samengesteld uit 11 vertegenwoordigers van de theecultures. De geheele uitvoer van Britsch-Indië zal jaarlijks door de regeering van Engelsch-Indië moeten worden goedgekeurd, zooals is overeengekomen met de vertegenwoordigende commissies van Britsch-Indië, Ceylon en Ned.-Indië. De hoeveelheid, welke Engelsch-Indië over zee zal uitvoeren, moet in dezelfde verhouding staan tot den totalen „standaard'-export als die over land. Deze „standaard"-uitvoer is de maximale hoeveelheid, die in elk der drie jaren 1929, 1930 en 1931 werd uitgevoerd. De regeering heeft het recht de beslissingen van het comité, dat de vergunningen verstrekt, te herzien. (Vorig bericht blz. 811 G.)

C. NEDERLAND. — **Onderwijs.** - Buitenlanders **aan** de **Nederl.** universiteiten. — De Medische Faculteits-vereeniging te Groningen heeft na een bespreking van de mogelijkheid, dat buitenlandsche studenten worden toegelaten tot de universiteit of in universiteitsklinieken enz. een plaats zullen krijgen als assistent, naar de Clercke Cronieke meldt een motie aangenomen, waarin zij er bij de faculteit ten sterkste op aandringt, den buitenlandschen studenten geen verdere concessies te doen, dan waartoe de wet op het hooger onderwijs haar noodzaakt. Zij verzoekt de faculteit dringend, er ten sterkste bij de regeering op aan te dringen dat het in den vervolge onmogelijk zal zijn dat:
a. Buitenlandsche studenten co-assistentschappen zullen vervullen aan academische klinieken hier te lande;
b. De geneeskundige praktijk binnen de grenzen van het rijk en zijne koloniën door anderen dan Nederlandsche staatsburgers zal kunnen worden uitgeoefend;
c. De Medische Faculteits-vereeniging — mede na het onderhoud dat het bestuur met den voorzitter van de faculteit mocht hebben — is ten volle overtuigd, dat de belangen van de Medische studenten bij de faculteit in veilige handen zijn,
besluit, ook langs anderen weg pogingen te zullen aanwenden om de regeering te overtuigen van de noodzakelijkheid van de bovengenoemde maatregelen en wel door nader contact te zoeken met de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, de bevriende vereenigingen van medische studenten en organisaties van andere faculteiten. (V. b. Onderwijs 734 C.)

D. RUSLAND. — **Zinovjev** en **Kamenev.** — De pers publiceert een verklaring zoowel van Zinovjev als van Kamenev, die met Trotzki, wegens verzet tegen de politiek van Stalin uit de Communistische Partij waren gezet, dat zij hun dwaling erkennen, hun strijd tegen het leiderschap van Stalin veroordeelen en verzoeken weder in de partij opgenomen te worden.
(Le Temps)

E. **DUITSCHLAND. — Militaire rechtspraak.** — In Duitschland zal de militaire rechtspraak, die sinds 1919 was opgeheven, weder worden ingevoerd.
(Der Angriff)

F. **VEREENIGDE** STATEN. — **Anti-Hitler-boycot** georganiseerd, - Duitsche films geboycot. — Om te protesteeren tegen het optreden van de machthebbers in Duitschland is te New York een anti-Hitler-boycot georganiseerd, door een geheime commissie van twaalf.
De leider van deze commissie heeft verklaard, dat zij reeds 25.000 aanhangers heeft. Het doel van de beweging is het boycotten van geïmporteerde Duitsche goederen. De commissie heeft zich verder ten doel gesteld de Amerikaansche zakenlieden te bewegen, geen Duitsche goederen te koopen, o.a. door er op te wijzen dat die producten ook in andere landen te koop zijn.
Uit rapporten van bioscoopdirecteuren te New York blijkt, dat onder invloed van het anti-Joodsche optreden der nieuwe bewindhebbers in Duitschland, Duitsche films te New York slechts de helft van de belangstelling t ekken van vroeger. Een der meest vooraanstaande bioscooptheaters heeft de Duitsche films volledig van het programma geschrapt, en zal beginnen met de vertooning van eenige Russische producten. In bioscoopkringen beschouwt men den toestand als zeer ernstig en den filmmaatschappijen in Duitschland is geadviseerd thans geen Duitsche films naar Amerika te verschepen.
(New York Herald, Parijs) (Vor. ber. blz. 818 G.)

G. NEDERLAND. — **Uitvoer** van rijst **naar Duitschland.** — De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft een regeling getroffen voor den uitvoer van rijst naar Duitschland.
Een commissie is ingesteld, tot leden waarvan zijn benoemd mr. A. N. Molenaar, A. Kolthoff, Den Haag; mr. C. M. van Sillevoldt, Wassenaar; H. van Schaardenburg, Rotterdam; A. V. Laan, Wormerveer; A. J. Haller, Amsterdam.
Als voorzitter dier commissie, tevens belast met de afgifte van certificaten voor den uitvoer van rijst naar Duitschland, is mr. A. N. Molenaar aangewezen.
De heffing ter bestrijding van de kosten aan de afgifte van de certificaten verbonden is vastgesteld op 10 ct. per 1000 K.G.

23 MEI 1935

H. **NEDERLAND. — Nederl. Dierkundige Vereeniging.** Op 20 Mei '33 i in het Zoölogisch I m te Leiden een wetenschappelijke vergadering plaats. Een der sprekers, dr. Fischel, had als onderwerp: „Die Geschichte der Biologie und der Psychologie in den Niederlanden". Wij ontleenen hieraan het volgende:
Aan het eind van de 18de eeuw nam Petrus Camper nog aan, dat alle dieren in hun tegenwoordige gedaante door God geschapen zouden zijn. Daarom behoefde hij als bioloog niet te vragen, waarom de giraffe een langen hals en de muis een grijs vel heeft. Pas een menschenleeftijd later heeft Lamarck aangenomen, dat alle dieren eerst door de ontwikkeling verschillend geworden zouden zijn. Donders was het ten deele met hem eens. Waarom zijn de dieren ech-

ter veranderd? Donders meent, dat de wil ze langzamerhand verschillend gemaakt heeft. In tegenstelling met Darwin en Lamarck ziet hij dus tenslotte in de ziel de oorzaken voor de ontwikkeling der levende wezens. Toen ter tijd heeft echter Donders' meening geen practische beteekenis gekregen, omdat kort daarna Darwin's leer van de selectie het ontstaan der soorten goed scheen te verklaren. En met het groote succes van deze leer verdwenen alle psychologische vragen uit de biologische publicaties. Een wetenschappelijke psychologie bestaat pas sedert het einde van de 19de eeuw, Nog in 1898 heeft Jelgersma in zijn werk over de hysterie geklaagd, dat er over de gezonde menschenziel weinig bekend was. Heymans en Wiersma hebben door hun enquête menschelijke typen vastgesteld en den samenhang tusschen type en beroep bestudeerd.
De ziel heeft zich waarschijnlijk uit primitieve beginstadia ontwikkeld. Processen in de ziel kunnen ook d [illegible] nt [illegible] van nieuwe [illegible] geweest zijn De dierpsychologie, die Buytendijk en Bierens de- aan in Nederland tot ontwikkeling hebben gebracht, geeft nieuwe mogelijkheden, om de gezonde en zieke menschenziel te begrijpen — en leidt tot nieuwe gedachten over de geschiedenis van de dierenwereld, zooals Donders deze voor het eerst opgesteld heeft. (Zie rubriek: Biologie.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Duitsche hulppolitie niet militair** gerekend. — In de commissie voor de effectieven van de ontwapeningsconferentie te Genève werd het Fransche voorstel om bij de berekening van de legerkracht rekening te houden met de Duitsche hulppolitie, definitief met 8 tegen *6* stemmen verworpen. Vóór het Fransche voorstel stemden o.a. Frankrijk, Polen, de Kleine Entente en België, tegen: o.a. Duitschland,' Oostenrijk, Nederland, Engeland, de Vereenigde Staten, Zweden en Hongarije.
(Vorig bericht blz. 826 C.)

B. **ALICE** NAHON OVERLEDEN. — De ook in Nederland en Zuid-Afrika zeer bekende Vlaamsche dichteres Alice Nahon is op 21 Mei '33, 37 jaar oud, aan de gevolgen van een langdurige slepende ziekte overleden.
Haar leven is er een geweest van veel toewijding en lijden. Op 17-jarigen leeftijd was zij reeds verpleegster in een ziekenhuis van haar geboortestad Antwerpen. Na twee jaar werd zij echter zwaar ziek, en moest in een sanatorium in de Kempen worden opgenomen, waar zij zes jaar is gebleven en eenige van haar innigste gedichtjes heeft geschreven. Later, steeds hopende op genezing, verbleef zij achtereenvolgens in Zwitserland, in Zuid-Frankrijk, in Nederland en toen weer in Vlaanderen, zonder het zoo vurig gewenschte herstel te vinden.
Alice Nahon heeft naast vele in tijdschriften verspreide gedichten, drie veel gelezen verzenbundels nagelaten: Vondelingskens (1920), Op zachte Vooizekens (1921) en Schaduw (1928). In minder dan tien jaar werden 50.000 exemplaren van de eerste twee bundels verkocht. Voor haar verstechniek had zij veel te danken aan Guido Gezelle en aan Pol de Mont. Haar poëzie was zacht, eenvoudig en muzikaal en getuigde van een ware lyrische ontroering. In den laatsten bundel van Alice Nahon viel echter een nieuwe wending te bespeuren en hoorde men reeds de eerste echo's weerklinken van den onrustigen geest van onzen tijd. Haar vroegtijdig verscheiden beteekent een waren rouw voor de Vlaamsche letteren.
(Nieuwe Rott. Crt.)

C. **UNILEVER.** — Verliest proces van **ca. £** 500.000. — Anderhalf jaar geleden hebben twee Noorsche maatschappijen, traanleveranciers van de Unilever, deze maatschappij een proces aangedaan wegens contractbreuk. De Unilever had namelijk geweigerd traan te ontvangen, die door deze maatschappijen in tankbooten was afgeleverd. Volgens de maatschappij was deze aflevering in strijd met het contract, weshalve zij bij haar weigering bleef volharden.
De Noorsche maatschappijen hebben daarop te Londen. een aanklacht wegens contractbreuk tegen de Unilever ingediend, doch zij hadden met het proces geen succes: zoowel de rechtbank (Court of Justice) als het Court of Appeal hebben den eisch afgewezen.
De maatschappijen hebben het echter daarbij niet gelaten en hebben haar zaak voorgelegd aan de hoogste instantie, het House of Lords.
Thans komt het verrassende bericht, dat de maatschappijen door deze hoogste instantie in het gelijk zijn gesteld.
Dit komt de Unilever op een zeer hoog bedrag te staan, hetgeen trouwens duidelijk is, als men bedenkt, dat bij het contract een prijs voor traan was overeengekomen van £ 25 per ton, terwijl de prijs thans gedaald is tot circa £ 14 per ton.
De Noorsche maatschappijen hebben een schadevergoeding geëischt van £ 448.000. Of dit bedrag ten volle zal worden toegewezen is door de uitspraak nog niet beslist. Doch in ieder geval zal de verliezende partij de niet geringe proceskosten moeten betalen, zoodat deze zaak, in Hollandsch geld tegen den tegenwoordigen pondenkoers omgerekend, de Unilever een millioen of vier zal kosten.
(N. Fin. en Kap.)

D. **VOLKENBOND.** - Joodsche minderheid in **Duitsch**-Opper-Sileziё. — Op 22 Mei '33 is de 72ste vergadering van den Volkenbondsraad, onder voorzitterschap ven den gedelegeerde van Mexico, Castillo Najera, geopend. De zitting werd o.a. bijgewoond door Sir John Simon en Paul-Boncour.
De Raad heeft zich beziggehouden met de klacht van den heer Bernheim over de behandeling van de Joodsche minderheid in Opper-Sileziё. De secretaris-generaal had beslist dat deze klacht dringend behandeld zou worden. De Duitsche afgevaardigde deelde echter mede, dat zijn regeering nog aanvullende inlichtingen noodig heeft. Op zijn verzoek werd daarom de behandeling tot de volgende vergadering verdaagd.
(Vorig bericht blz. 797 E.)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Duitsche Nazi's. — Het Bat. Nbl. meldt dat voor het Duitsche clubgebouw de swastika-vlag plechtig is onthuld, maar verzekert tegelijkertijd, dat de nazi's zich van actie naar buiten zullen onthouden. Hun tien geboden terzake, die ook voor Indië gelden, luiden ongeveer als volgt: Gedraag u naar de wetten van het land, waar gij gast zijt; houd u buiten de politiek van dat land; u is steeds verplicht te bekennen, dat gij nationaal-socialist zijt; draag door uw gedrag bij tot de eer der partij; zie in ieder Duitscher een landgenoot, afgescheiden van rang of stand; help landgenooten, die buiten eigen schuld in nood verkeeren; zet ieder op verzoek het doel der partij uiteen; lees het partijorgaan, partijboeken, enz.; wek partijgenooten ter plaatse op tot aaneensluiting en maak onderling geen oneenigheid. (Bat. Nieuwsblad)

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Duitsch** amendement **op plan-MacDonald ingetrokken.** — De Duitsche delegatie heeft den voorzitter Henderson medegedeeld, dat zij het amendement heeft ingetrokken, hetwelk veertien dagen geleden tot de zoo ernstige crisis der ontwapeningsconferentie leidde en schrapping beoogde van het geheele hoofdstuk van MacDonald's ontwerpconventie over de legerorganisaties.
In den toelichtenden brief tot de intrekking van het Duitsche amendement deelde de Duitsche gedelegeerde Nadolny mede, dat deze intrekking dus beteekent, dat de Duitsche delegatie zich er mede vereenigt, dat de ontwapeningsconventie bepalingen tot unificatie van legerinrichtingen zal inhouden. onder voorbehoud natuurlijk, dat de overeenkomst valt onder de overgangsbepalingen. (Völk. Beobachter) (829 A.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Het Amerikaansche standpunt. - Verklaring van Norman Davis. —

De buitengewone ambassadeur der Vereenigde Staten, Norman Davis, heeft op 22 Mei in de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie de aangekondigde verklaring der Amerikaansche regeering voorgelezen betreffende haar definitieve houding nopens het probleem der ontwapening en veiligheid.

In deze verklaring wordt het volgende gezegd:

De Amerikaansche regeering is bereid, op het gebied der ontwapening zoover te gaan als iedere andere staat. Het einddoel is de vermindering der bewapening etappegewijs, zoo snel mogelijk en tot het niveau der voor binnenlandsche politiedoeleinden noodzakelijke troepen.

De Anierikaansche regeering is bereid, als bijdrage tot de organisatie van den vrede bij een conflict met de overige mogendheden te beraadslagen, of de vrede in gevaar is. Ingeval de overige mogendheden na uitvoerige beraadslagingen besluiten, dat een staat den vrede in gevaar heeft gebracht door schending der internationale verplichtingen en ingeval dan een overeenstemming wordt verkregen tusschen de overige mogendheden betreffende den schuldigen en verantwoordelijken aanvaller, dan verplicht de Amerikaansche regeering zich, zich te onthouden van iedere handeling, welke het gemeenschappelijke optreden der overige mogendheden tot herstel van den vrede in gevaar zou kunnen brengen.

De Amerikaansche regeering verklaart zich bereid, tot een gemeenschappelijke automatische en permanente contrôle op de bewapeningen door een permanente ontwapeningscommissie.

Het definitieve doel moet volgens de opvatting der Amerikaansche regeering de volledige verwezenlijking der ontwapening in etappes zijn, evenwel moet de eerste definitieve stap direct worden genomen.

Norman Davis verklaarde verder, dat het einde der ontwapeningsconferentie thans in het vooruitzicht is.

Alle naties der wereld moeten thans toonen, of zij de bedoeling hebben, de voortschrijdende ontwapening ten uitvoer te leggen, of terug te keeren tot het systeem van voor den oorlog: onbegrensde bewapening, internationale verdenking en vrees.

Alle mogendheden der wereld moeten thans het door haar in 1919 aangegane ontwapeningssysteem ten uitvoer leggen of de wereld zal thans openlijk moeten toegeven aan den bewapeningswedloop. Dan zou evenwel het geheele zoo moeizaam opgetrokken mechanisme ineenstorten en de ontwikkeling zou leiden tot een nieuwen wereldoorlog. De bewapeningen moeten worden teruggebracht tot een zuiver verdedigingsniveau. Norman Davis wees er in het bijzonder op, dat president Hoover reeds zijn bereidheid heeft te kennen gegeven, de zware aanvalswapenen volledig af te schaffen.

De Amerikaansche regeering neemt bet Engelsche ontwapeningsplan aan.

Bij een toekomstig conflict zou als aanvaller kunnen worden beschouwd de staat, welks troepen door schending der verdragen een vreemd gebied bezetten.

Norman Davis wees er vervolgens met nadruk op, dat twee belangrijke hinderpalen de ontwapening in den weg staan:

Ten eerste de vrees dat Duitschland de bedoeling heeft, zich opnieuw te bewapenen.

Ten tweede de weigering der zwaar bewapende Europeesche staten bij den huidigen stand van zaken in de wereld een werkelijken stap te doen in de richting van ontwapening.

Wanneer evenwel op dit beslissende oogenblik een staat weigert concrete bewijzen te geven van zijn vredelievende bedoelingen en persisteert bij zijn recht op herbewapening, zelfs wanneer andere mogendheden belangrijke en effectieve ontwapeningsmaatregelen nemen, dan zal het grootste deel der verantwoordelijkheid voor het zonder resultaat blijven der conferentie met de onafzienbare gevolgen van dien, ten laste komen van deze natie.

Het is onmogelijk het ontwapeningsprobleem op te lossen, wanneer een natie er op staat, te herbewapenen, terwijl de andere naties ontwapenen.

Het onvermijdelijke gevolg zou slechts zijn, de hervatting van den bewapeningswedloop. De Amerikaansche regeering heeft een goed begrip van bepaalde politieke moeilijkheden, welke de overige Europeesche mogendheden verhinderen, de bewapeningen te verminderen.

Wij erkennen, zoo heet het verder in Norman Davis' verklaring, het legitieme recht van iederen staat op de handhaving van zijn veiligheid. Evenwel zijn wij er diep van doordrongen, dat op den duur de veiligheid beter kan worden verzekerd door een gecontroleerde ontwapening, welke te bereiken is door een voortgezette, etappegewijze vermindering der bewapening der zwaarbewapende staten tot het in de vredesverdragen vastgelegde niveau.

Eenige dagen geleden zijn op de conferentie bij de behandeling van het Engelsche plan zeer ernstige moeilijkheden ontstaan. Sindsdien heeft de situatie zich echter verbeterd.

De redevoering van den Duitschen rijkskanselier heeft bijzonderheden verschaft betreffende de houding en de politiek van Duitschland op het gebied der ontivapening. Zij is mede, doordat Duitschland tegelijkertijd de boodschap van president Roosevelt goedkeurde, van groot nut geweest. Deze redevoering, zoomede de verklaring van Nadolny betreffende het Engelsche ontwerpverdrag als basis voor het toekomstige ontwapeningsverdrag heeft de situatie zoodanig gewijzigd, dat wij thans opnieuw het plan in behandeling kunnen nemen, met de hoop fot resultaat te komen.

Teneinde de bespreking weer terug te brengen tot het concrete probleem der agenda, neemt de Amerikaansche delegatie het hoofdstuk inzake het materiaal aan.

Het is te hopen, dat de andere delegaties hiermede accoord zullen gaan en aldus de weg vrij zal komen voor een onverwijlde beslissing betreffende alle concrete voorstellen van dit hoofdstuk. **(Vorig bericht blz. 829 F.)**

B. NEDERLAND. — Middenstand. - Actie tegen warenhuizen te Maastricht. —

De Kon. Nederl. Middenstandsbond deelt ons het volgende mede:

„De Maastrichtsche Middenstand is een actie begonnen tegen de warenhuizen. Alle toegangen tot de groote winkelstraten zijn overspannen met spandoeken, waarop met kapitale letters den koopers verzocht wordt alleen bij middenstanders te koopen. De laatste paar jaren hebben de warenhuizen ter plaatse hun inriclitingeri enorm uitgebreid. Vrooni & Dreesmann heeft aan de Grootestraat een winkel laten bouwen, die de grootste van Limburg genoemd wordt. Hema, Haweko, e.a. doen den middenstanders eveneens concurrentie aan. Dit heeft hen blijkbaar balsturig gemaakt. Zelfs zijn er bij de geestelijke autoriteiten klachten binnengekomen. Een middenstander schilderde op de stoep van een openbaar gebouw met olieverf de woorden: „Leve Hitler".

Teekenen des tijds! De gebeurtenissen bij onze Oostelijke naburen maken blijkbaar ook hier te lande indruk en vinden navolging.

Wij kunnen ons daarmee vereenigen, voor zoover men er een aansporing in vindt tot krachtiger optreden van den middenstand in den concurrentiestrijd met geoorloofde middelen. Wij hopen echter voor excessen bewaard te blijven en waarschuwen bij voorbaat tegen het zoo gemakkelijk vervallen in uitersten, waarop blijkens veler neiging tot Hitleriaansche methoden op economisch terrein helaas kans bestaat.

Men bedenke, dat elke kunstmatige bevoorrechting zich op den duur wreekt en dat uitzonderingsmaatregelen, zooals men in Duitschland tegen het grootwinkelbedrijf neemt, naar Nederlandsche opvatting zonder rechtsgrond zijn en daarom niet mogen worden geduld. Wij vreezen trouwens, dat zoodra de politieke machtsfactoren, welke zoodanig rigoureus ingrijpen in normale bedrijfsverhoudingen mogelijk maken, eens zullen ophouden te werken, zal blijken, dat de weerkracht van het middenstandsbedrijf door deze protectionistische maatregelen eer verzwakt dan versterkt zal zijn.

Grooter activiteit van den middenstand in den concurrentiestrijd en vooral meer saamhoorigheid, collegialiteit en wederzijdsche begunstiging moedigen wij gaarne aan. Helaas koopen nog heel wat middenstanders — dikwijls onnadenkend — in warenhuizen, filiaalzaken en coöperatie-winkels. Vooral de vrouwen zondigen tegen het solidariteitsbeginsel en verliezen daarbij uit het oog: „Wat gij niet wilt, dat U geschiedt, doet dat dan ook een ander niet"!

Daartegen moeten wij te velde trekken met de leuze: „Middenstanders, koopt bij middenstanders"."

(Kon. Ned. Midd. Bond) **(V. b. Middenstand 455 F.)**

C. DUITSCHLAND. — Nieuwe rechtsbegrippen. —

Op het eerste rijkscongres van Duitsche juristen heeft dr. Frank, rijkscommissaris van Justitie, het woord gevoerd. Hij verklaarde o.a.:

Wij zijn anti-semieten, maar geen barbaren. Wij voeren den strijd tegen de Joden op een manier, die

in overeenstemming is met het cultuurpeil van het Duitsche volk. Ook door de gruwelcampagne zullen wij ons hiervan niet laten weerhouden.
Wat de bestrijding van de misdaad betreft, zei dr. Frank: Wij moeten een einde maken aan de decadente juristerij, aan de opvatting, dat alleen de misdadiger en niet het slachtoffer van de misdaad in het middelpunt van het rechtswezen staat. Wij zullen er voor zorgen, dat de misdadiger in Duitschland weer zal sidderen en dat de fatsoenlijke mensch zich veilig voelt.
De strijd tegen het Romeinsche recht, aldus dr. Frank, is geen beleediging van Rome, maar is een binnenlandsche Duitsche aangelegenheid en treft het Romeinsche recht slechts in den vervalschten vorm, waarin het in Duitschland is binnengeslopen. Wij willen ons recht in de Duitsche taal en volgens Duitsche opvatting opbouwen. (General Anzeiger)

A. BOTTERDAM. — Nieuwe Parksluizen geopend. — Met eenige plechtigheid zijn op 22 Mei '33 de nieuwe Parksluizen te Rotterdam en bijbehoorende werken in gebruik genomen.

B. NEDERLAND. — Rade van ir. J. A. **Kalff over Nederl.** Oost-Indië. — In de vergadering van de leden van den Ondernemersraad voor Ned.-Indië, welke op 19 Mei '33 werd gehouden, vroeg de voorzitter, ir. J. A. Kalff, de aandacht van de aanwezigen voor enkele punten, die voor het lot van Ned.-Indië van overwegend belang zijn, n.l. zijn financieelen toestand, de ontwikkeling van zijn economische mogelijkheden door samenwerking met Nederland en het vraagstuk der Europeesche werkloozen. Wij ontleenen aan zijn rede o.a. het volgende:
Komende tot de economische samenwerking van Nederland en Ned.-Indië, zeide ir. Kalff, dat in het handelsverkeer van Ned.-Indië, Nederland zoo noodig moet worden geplaatst in een afzonderlijke positie, in tegenstelling dus met de opendeur-politiek, die Indië tot groote ontwikkeling heeft gebracht. Spr. meende echter in dit opzicht te moeten waarschuwen, dat hoezeer echter ook de internationale verhoudingen en gedragingen in de richting van wijziging der handelspolitiek mogen dringen, men daartoe niet zonder nauwkeurige overweging en groote voorzichtigheid zal mogen overgaan.
Tenslotte wijdde de heer Kalff nog enkele woorden aan de Europeesche werkloosheid in Indië. Ten opzichte van de wijze, waarop de werkloozen zouden moeten worden gesteund, meende hij te moeten opkomen tegen de opvatting, dat op de werkgevers als zoodanig de plicht zou rusten tot steunverleening. Hetgeen thans van werkgevers mag worden verwacht, kan niet verder gaan dan dat zij als anderen hun plicht als staatsburgers nakomen. Wij mogen echter niet vergeten — zoo merkte spr. op — dat ieder, die zegt dat de steunverleening aan werkloozen plicht der gemeenschap is, daarmede tevens uitspreekt, dat het ook zijn plicht is. In verband hiermede wekte de heer Kalff de aanwezigen op om dien plicht niet te verzuimen.

C. **FRANKRIJK.** — Bezuiniging. — De Fransche senaat heeft de beraadslaging voortgezet over de financieele wet en een voorstel behandeld, dat een verlaging der uitgaven van alle ministeries met 5% ten doel heeft.
Senator Bourgeois diende een amendement in, waarbij het ministerie van Oorlog van deze bezuiniging zal worden vrijgesteld.
Minister-president Daladier steunde als minister van Oorlog dit voorstel.
Tenslotte keurde de Senaat de vermindering van de begrooting der ministeries met 5% goed met uitzondering van die van het ministerie van Oorlog, Luchtvaart en Marine. (La Journée Industrielle)
(Vor. ber. **Financiën 721** F.)

24 MEI **1933**

D. OOSTENRIJK. — **Minister Vaugoin tegen** de **Nazi's.** — De minister van Legerzaken, Vaugoin, heeft op 23 Mei '33 voor de radio een rede gehouden met als onderwerp de vraag: „Is Oostenrijk waard te worden gehandhaafd?"
Rampzalige invloeden, zeide spr. o.a., grootendeels van buiten, trachten ons volk van het belijden van zijn oud geloof en zijn nationaliteit af te brengen en zelfs aan de Oostenrijksche nationaliteit in het eigen land den oorlog te verklaren. Hoe sterker dit onpatriottische streven zich evenwel doet gelden, des te sterker sluiten de trouwe vaderlanders zich aaneen rondom de Oostenrijksche banier om de afvalligen en hoogverraders tol zwijgen te brengen.
Wat het leger betreft, dit staat nog boven alle partijen en klassen.
Oostenrijk is een Duitsche stam, die de Duitsche nationaliteit grootendeels mede heeft geschapen, het was reeds een bloeiende Duitsche staat, toen andere stammen, die thans op de Duitsche nationaliteit voor zichzelf alleen aanspraak maken, nog zelfs niet begrepen, wat Duitsch beteekent.
Oostenrijk heeft nooit andere Duitsche stammen aangevallen, wel hebben vele andere Duitsche stammen Oostenrijk overvallen en in een oorlog verwikkeld. Ook in de toekomst zal Oostenrijk slechts voor de bescherming van de geheele Duitsche nationaliteit werken en strijden. Vermaningen omtrent Nibelungentrouw zijn derhalve overal anders beter van toepassing dan bij ons Oostenrijkers.
De door de hakenkruisers gepropageerde nationale vernieuwing bestaat voor hen in het krachtig weder opwekken der Oostenrijksche nationaliteit en in de krachtige bestrijding van alle pogingen om ons te „veronoostenrijken".
Wij verklaren thans, ging spr. voort: Weg met de „veronoostenrijking!" Onze lankmoedigheid is ten einde tegenover de aanmatiging dergenen, die onder den naam van nationale eenheid Oostenrijk willen opslokken, en dergenen, die het willen verpletteren.
Het Oostenrijksche volk zal, als men het zijn aanspraken op gerechtigheid onthoudt, de middelen vinden om te toonen, dat een Duitsche stam uit Oostenrijksch hout niet kan worden geveld. Nibelungentrouw werd in Oostenrijk steeds begrepen, als het om het lot der geheele Duitsche nationaliteit ging. Terwijl Oostenrijk herhaaldelijk zijn bloed stortte aan de grenzen van het Duitsche rijk, bleven andere Duitsche staten òf neutraal, òf zij sloten een afzonderlijken vrede, òf zij liepen naar het vijandelijke kamp over. Er zijn Duitsche staten, die er geen bezwaar tegen hadden in verbond met andere mogendheden het Duitsche Oostenrijk aan te vallen.
In den wereldoorlog hebben Oostenrijksch-Hongaarsche legers Duitschlands rug tegen de Russische overmacht gedekt. Ja, wij hebben onze geheele machtspositie opgeofferd, opdat Duitschland behouden zon blijven.
De Oostenrijker is niet slap. Onze sterkte berust overigens niet in agressieve brutaliteiten en een onzinnig gebruik van macht, maar in een wezenlijke, met wijsheid, verstand en overleg gebruikte kracht.
Wij verdedigen onze positie ook zonder een afstootend radicalisme. Dat zijn de moreele eigenschappen van ons volk, welks hooge cultuur niets anders toelaat.
Het is niet de schuld van den Oostenrijker. als de Duitsche nationaliteit in de rij der wereldmogendheden niet meer die beteekenis heeft, welke het eens bezat. (Reichspost)
(Vorig bericht **blz. 824** B.)

E. ENGELAND. — Werkverschaffing door **buitenlanders.** — Sinds November 1931 zijn 254 nieuwe bedrijven in Groot-Brittannië opgericht door of met de hulp van buitenlandsche concerns. Het ministerie van Handel berekent, dat deze ondernemingen 11.000 werknemers in dienst hebben, doch dat dit aantal zal toenemen tot 17.000 wanneer de fabrieken op volle capaciteit zullen werken. (Sunday Express)
(Zie: **Nederl.** Industrieën **347** F.)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT.** — Wapenstilstand. — De berichten uit Peking bevestigen de tijding dat er een accoord tusschen China en Japan tot staking der vijandelijkheden tot stand is gekomen. De gevolmachtigde der Chineesche republiek, Koean Foe, heeft de Chineesche centrale regeering medege-

deeld, dat hij met het Japansche hoofdkwartier door bemiddeling van den Japanschen militairen attaché, kolonel Nagojama, een wapenstilstand op korten termijn heeft gesloten. Op grond van deze overeenkomst heeft hii van de Chineesche centrale regeering verdere voimachten verlangd voor het openen van Chineesch-Japansche onderhandelingen. (Vor. ber. blz. 821 F.)

A. **BELGIE.** — Betooging van Socialistische Burgemeesters. — Op 23 Mei hebben 327 socialistische burgemeesters uit Belgische steden en dorpen te Brussel een betooging gehouden ten gunste van het verleenen van rijksvoorschotten aan noodlijdende gemeenten. De politie belette hun de parlementswijk binnen te dringen. Slechts een deputatie werd door minister Poullet ontvangen. (Handelsblad v. Antwerpen)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Een betoog van prof. **Rutgers.** — In den loop der debatten heeft prof. Rutgers zijn critischen geest getoond door een opmerkelijk betoog over een leemte, die MacDonald's ontwerp-conventie bevat. Prof. Rutgers wees er op, dat de staat die kanonnen met een kaliber van meer dan 155 millimeter bezit, gemakkelijk aan de bij het ontwerp voorgeschreven vernietiging daarvan zou kunnen ontkomen door deze kanonnen eenvoudig bij de kustverdediging te plaatsen. Artikel 19 van MacDonald's ontwerp-conventie verbiedt toch alleen, dat beweeglijke kanonnen der landmacht een kaliber van meer dan 155 millimeter bezitten, terwijl daarentegen het kaliber der kanonnen voor de kustverdediging tot 406 millimeter zal mogen bedragen. Prof. Rutgers drong dus er op aan, dat maatregelen tegen ontduiking der bepalingen omtrent de beweeglijke kanonnen der landmacht zullen getroffen worden, bijv. door het opleggen van een kwantitatieve beperking aan de kanonnen der kustverdediging. Sandler, de Zweedsche minister van Buitenlandsche Zaken. ondersteunde het betoog van prof. Rutgers met kracht. Eden moest hierop toegeven, dat inderdaad hier een leemte in de conventie aanwezig is, die voordat de tweede lezing aan de orde zou komen, ernstig onder de oogen moet worden gezien. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 830 A.)

C. AMSTERDAM. — Dr. W. de Vlugt als burgemeester van Amsterdam herbenoemd. — De „Staatscourant" van 23 Mei bevat de herbenoeming van Dr. W, de Vlugt als burgemeester van de hoofdstad.
Dr. de Vlugt gaat thans zijn derde ambtsperiode in. Toen de heer de Vlugt, nu bijna twaalf jaar geleden, geroepen werd tot het burgemeesterschap van de hoofdstad, zei hij bij zijn installatie o.m.: „Ontkend kan niet worden, dat Amsterdam in de laatste jaren moeilijke tijden heeft doorgemaakt en nóg doormaakt. Intusschen — hem, die in dezen tijd geroepen wordt tot het zoo gewichtige ambt van burgemeester, voegt het niet, zich aan pessimistische overdenkingen over te geven. Aan moed, werkkracht en energie mag het in dezen tijd niemand, en zeker niet hem, ontbreken."
Woorden, die onveranderd ook op dezen tijd passeo, Aan moed, werkkracht en energie, maar ook aan liefde voor de hoofdstad heeft het den heer de Vlugt in de afgeloopen periode niet ontbroken.
Wij wenschen hem ook in het komende tijdvak die eigenschappen van ganscher harte toe.
(Alg. Handelsblad) (V. b. 612 D.; zie photo 139 D.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaring van Paul-Boncour. — De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, heeft in de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie op 23 Mei aan het einde der debatten een verklaring afgelegd. Paul-Boncour verklaarde onomwonden, dat de Fransche regeering een vermindering van het oorlogsmateriaal en de vernieling der aanvalswapenen slechts in overweging kon nemen onder twee beslissende voorwaarden, n.l. de instelling van internationale veiligheidsgaranties en van een automatisch functionneerende, buitengewoon scherpe contrôle der bewapeningen, welke eveneens betrekking moest hebben op de particuliere wapenindustrie en den wapenhandel.
Verder legde Paul-Boncour er den nadruk op, dat volgens de Fransche opvatting het verdrag onder geen omstandigheden een herbewapening van eenige mogendheid mogelijk mag maken. De voorgestelde uniformiseering van het oorlogsmateriaal is afhankelijk van de uniformiseering der legersystemen. Eerst wanneer deze beide problemen tot klaarheid zijn gebracht, zal Frankrijk zijn standpunt kunnen bepalen tot het Engelsche plan. Reeds thans kon spr. echter zeggen, dat voorbehoud zou worden gemaakt inzake een verandering van het voorgestelde kaliber en de tonnage. In het Engelsche plan is de contrôle-kwestie volkomen onvoldoende opgelost. Voor Frankrijk is het absoluut onmogelijk toe te stemmen in de voorgeslagen vermindering der artillerie, zoolang er geen contrôle bestaat over de in enkele landen nog voorhanden hoog ontwikkelde particuliere industrie. De vernieling van de zware aanvalswapenen zou feitelijk neerkomen op een afdanken van den volkenbond.
De verklaring van Paul-Boncour werd door de hoofdcommissie stilzwijgend aangehoord. (Vor. ber. 832 B.)

E. ITALIE. — Standpunt inzake ontwapening uiteengezet. — In plaats van Mussolini zette staatssecretaris Suvich het standpunt der Italiaansche regeering aan het einde der Kamerdebatten te Rome inzake de ontwapening en het economisch herstel uiteen. Wel heeft Mussolini de zitting van de Kamer bijgewoond. Italië, aldus Suvich, laat zich in zijn houding leiden door twee beginselen:
1e. De voornaamste fundamenteele voorwaarde voor ontwapening is vermindering van het materiaal; ontwapening moet vóór alles kwalitatieve ontwapening zijn, d.w.z. afzien van agressieve oorlogswapens; het overige is van secundair belang en is een logisch, onvermijdelijk gevolg van genoemd beginsel.
2e. De conferentie kan haar doeleinden niet bereiken, indien de kwestie van de ongelijkheid in rechten tusschen twee groepen mogendheden niet is opgelost.
Ten opzichte der Economische Wereldconferentie zeide Suvich o.a.:
Alle afzonderlijke maatregelen, die den laatsten tijd door de verschillende staten zijn genomen hebben den toestand slechts verergerd. Een welslagen der conferentie hangt in de eerste plaats af van de politieke omstandigheden en voor alles is terugkeer van het wederzijdsch vertrouwen noodig.
Spreker herinnerde er aan, dat Italië direct het douanebestand heeft aangenomen, en eindigde ten slotte met de mededeeling, dat Italië zijn steun zal verleenen aan alle voorstellen, welke een einde kunnen maken aan de huidige crisis. (Il Secolo)
(Vor. ber. **Ontwapening** 832 D.)

25 MEI 1933

F. **DUITSCHLAND.** — De ex-kroonprins en de Nazi's. — De ex-kroonprins is dezer dagen lid geworden van het nat.-soc. autocorps. (Vor. ber. Nat.-Soc. 798 K.; Kroonprins 526 I.)

G. **CONFLICT COLUMBIA—PERU.** — Vergelijk. — Uit Lima (Peru) komt bevestiging van het bericht dat er tusschen Peru en Columbia een vergelijk is tot stand gekomen. Leticia zal door de troepen, die het hadden bezet, worden ontruimd en worden bestuurd door een commissie, te benoemen door den Volkenbond. (Vorig bericht blz. 775 E.)

H. DUITSCHLAND. — Het bedrijfsleven gedoogt geen beknotting. — De rijkscommissaris voor Economische Zaken, dr. Wagener, blijft zich met kracht verzetten tegen de beknotting van het economische leven door op zichzelf staande groepjes. Nadat hij op 24 Mei een decreet had uitgevaardigd, waarbij alle „strijdbonden", die op economisch gebied waren ge-

vormd, werden ontbonden, heeft hij zich thans met een soortgelijk verzoek gewend tot den voorzitter van den Duitschen bond van gemeenten. Elke aantasting van het economische leven van de zijde der gemeenten, in den vorm van circulaires, waarin wordt gezegd welke ondernemingen als Duitsch moeten worden beschouwd, dient voortaan in het belang van het geheele Duitsche bedrijfsleven achterwege te blijven. (Völkischer Beobachter)

A. SCHEEPSBRANDEN. — Wet verbrande s.s. „Georges **Philippar".** — De assuradeuren van het verbrande s.s. „Georges Philippar" en van de lading hadden f 1.125.000 uitbetaald, onder voorwaarde dat zij de conclusies van de commissie van onderzoek zouden ontvangen.
Na veel démarches hebben zij een vertrouwelijk rapport verkregen, dat echter volgens hen bezwarend materiaal inhoudt, weshalve zij de Messageries Maritimes ten overstaan van den Franschen rechter willen aanspreken om volledige duidelijkheid te verkrijgen. (Vorig **bericht** blz. **349** B.)

B. RADIO. — Philips Hoogfrequent-Penthoden. — Men schrijft ons:
De penthode, van het oogenblik harer verschijning, nu eenige jaren geleden, af, de eindlamp bij uitnemendheid, biedt groote voordeelen ook voor toepassing in het hoogfrequentiegedeelte der ontvangtoestellen en nu de industrie er in geslaagd is een geschikte constructie voor de hoogfrequent-penthoden te vinden, lijdt het geen twijfel of binnen weinige jaren zullen deze lampen de tot nu toe voor hoogfrequentversterking algemeen gebruikelijke schermroosterlampen hebben vervangen.
Het verschil tusschen een schermroosterlamp en een penthode is in het kort het volgende. In de schermroosterlamp bevindt zich tusschen het stuurrooster en de anode een tweede rooster, het z.g. schermrooster, dat tot taak heeft den van de kathode komenden electronenstroom krachtig in de richting van de anode te trekken en aldus den invloed van het wisselend spanningsverlies in den luidspreker (bij hooge tonen meer spanningsverlies dan bij lage) op de electronen-emissie van de kathode te verminderen. Door de heftige botsing der electronen op de anode worden hier electronen vrij gemaakt, die zich als „secundaire electronenstroom" van de plaat af bewegen. Daar de spanningswisselingen op de anode blijven bestaan, kan het voorkomen, dat de aan het schermrooster gelegde positieve spanning grooter is dan de anodespanning, zoodat de secundaire electronen dan met kracht door het schermrooster worden aangetrokken, waardoor de anodestroom afneemt en zelfs negatief kan worden. Om dit gevaar te bezweren, is in de Philips hoogfrequent-penthoden als vijfde electrode een derde rooster aangebracht. Dit z.g. „vangrooster" bevindt zich vlak bij het oppervlak van de anode; daar het is verbonden met een electrisch neutraal punt van de lamp (aan de kathode) en derhalve een spanning „nul" heeft, wordt de van de anode komende secundaire electronenstroom er door opgevangen en naar de anode teruggedrongen en kan dus den anodestroom niet tegenwerken en verzwakken. (Zie rubriek: Radio.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Onderzoek tegen J. P. **Morgan.** — Op 23 Mei is voor de Valuta-Commissie van het Amerikaansche Congres de openbare behandeling tegen het wereldbekende bankiershuis John Pierpont Morgan begonnen. Na maandenlang aan de zaak te hebben gewerkt, schijnt deprocureur-generaal Pecora een reusachtige hoeveelheid materiaal bijeen te hebben gebracht waardoor onthuld zou worden, hoe het Amerikaansche bankwezen de volkomen contrôle heeft over industrie en wetgeving en hoe speciaal de Morgan-banken een machtigen invloed hierop in Amerika hadden. Een groote hoeveelheid boeken der Morgans werd in beslag genomen en tal van New Yorksche bankiers werden verhoord. Uitvoerig z[illegible] de buitenlands werkzaamheden van de firma Morgan ter sprake komen.
Als eerste getuige zal John Pierpont Morgan verhoord worden. De procureur-generaal Pecora, wien bij zijn onderzoek tal van gevallen van belastingontduiking onder het oog zijn gekomen. zal het onderzoek tevens uitbreiden tot de persoonlijke inkomens en belastingaangiften van de firmanten der Morganbanken.

D. HONGARIJE. — Geen Nazi-embleem. — In antwoord op de in de Kamer gehouden rede van den nationaal-socialist Mesko, verklaarde de minister van Binnenlandsche Zaken, Keresztes — Fischer, geen ontwijding van de Hongaarsche vlag door een of ander embleem te zullen dulden, noch gebruikmaking van emblemen, die het symbool voorstellen van een buitenlandsche natie.

E. ENGELAND. — **Melkproducten.** - Invoer beperkt. — Naar wij vernemen is op 23 Mei tusschen den minister van Landbouw en vertegenwoordigers der betrokken buitenlandsche naties in principe overeenstemming bereikt omtrent de vrijwillige contingenteering der invoeren in Groot-Brittannië van gefabriceerde melkproducten. De concept-regeling, waarin een beperking van den invoer met 20% is vastgelegd, is thans aan de betrokken buitenlandsche regeeringen, waaronder dus ook Nederland, voorgelegd, die haar nog zullen hebben te bekrachtigen. (Vorig bericht blz. **683** G.)

F. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Engelsche delegatie. — De Engelsche delegatie ter Economische Wereldconferentie zal naar MacDonald in het Lagerhuis mededeelde, bestaan uit de volgende leden der regeering:
Minister-president MacDonald; minister van Financiën Chamberlain; minister van Oorlog Lord Hailsham; minister van Buitenlandsche Zaken Sir John Simon; minister van Dominions Thomas; voorts de ministers voor Koloniën, Economische Zaken en Landbouw.
Leider der Engelsche delegatie is Chamberlain, aangezien MacDonald als president der conferentie niet regelmatig de zittingen der Engelsche delegatie zal kunnen bijwonen. (Vorig bericht blz. 820 **F.**)

G. ZUID-AFRIKA. — Overwinning voor **Coalitieregeering.** — De verkiezing is met een zegepraal voor de nationale coalitieregeering geëindigd.
De eindstand zal vermoedelijk als volgt zijn: Nationale partij 75, Zuid-Afrikaansche partij 62, arbeiderspartij (pro-coalitie) 2, arbeiderspartij 2, aanhangers van Roos 2, zelfbestuur 2, onafhankelijken 5. (705 H.)

26 MEI 1933

H. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — Nederlandsche delegatie. — Naar wij vernemen zal de Nederlandsche delegatie naar de internationale economische conferentie te Londen onder leiding staan van onzen nieuwen minister-president dr. H. Colijn. Eveneens zullen tot de delegatie behooren de president van de Nederlandsche Bank, mr. L. J. **A.** Trip en de heer Fentener van Vlissingen. (Vor. ber. blz. **833** F.)

I. ENGELAND. — Vakverbond. - Boycot **Duitsche** goederen. — Het bestuur van het vakvereenigingscongres (het Britsche vakverbond) heeft met algemeene stemmen besloten alle leden van de Engelsche vakvereenigingen, coöperatieve verbruiksvereenigingen en socialistische bonden op te roepen tot een boycot van Duitsche goederen en Duitsche diensten. Dit besluit wordt gemotiveerd met het optreden der Duitsche regeering tegen de Duitsche vakvereenigingen.

A. NEDERLAND. — Crisiskabinet-Colijn. — Dr. H. Colijn had op 1 Mei '33 van H.M. de Koningin o p dracht ontvangen, nadat de Koningin den gebruikelijken weg (raadpleging van voorzitters der beide Kamers en van fractie-leiders) had gevolgd, tot vorming van een parlementair kabinet. Op 16 Mei '33 bracht dr. Colijn rapport uit, dat hij zijn poging had moeten staken, naar verluidt door tegenstand van een deel der R.K.-fractie. H.M. droeg vervolgens dr. Colijn op een crisis-kabinet te vormen. Op 24 Mei heeft dr. Colijn zijn voordracht tot samenstelling van een crisis-kabinet aan H.M. de Koningin ingediend.
In verband daarmede bevat de Staatscourant van 24 Mei '33 de officieele mededeeling, dat het H.M. de Koningin heeft behaagd met ingang van 26 Mei '33 te benoemen tot:
Minister-president en minister van Koloniën: Dr. H. Colijn (Anti-Revolutionnair);
Minister van Buitenlandsche Zaken: Jhr. mr. A. C. D. de Graeff;
Minister van Justitie: Mr. J. R. H. van Schaik (R.K.);
Minister van Binnenlandsche Zaken: Mr. J. A. de Wilde (Anti-Rev.);
Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen: Mr. H. P. Marchant (V.-D.);
Minister van Financiën: Mr. P. J. Oud (V.-D.);
Minister van Defensie: Mr. dr. L. N. Deckers (R.-K.);
Minister van Waterstaat: Ir. J. A. Kalff (Lib.);
Minister van Economische Zaken en Arbeid: Mr. T J. Verschuur (R.-K.).
H.M. de Koningin heeft de nieuwe ministers op 26 Mei '33 beëedigd.
Het ligt in het voornemen om zoodra mogelijk een voorstel aanhangig te maken tot instelling van een Departement van Sociale Zaken. De benoeming van een minister voor dit departement kan echter slechts geschieden, wanneer aan dit voorstel gevolg zal zijn gegeven. Naar met zekerheid bekend is, zal dit departement komen onder leiding van prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruine.

LEVENSBESCHRIJVINGEN DER NIEUWE MINISTERS. —

Dr. H. COLIJN. — Minister-president en minister van Koloniën. Hendrikus Colijn werd geboren te Haarlemmermeer 22 Mei 1869. Aanvankelijk opgeleid voor onderwijzer kwam hij in 1886 bij het Instructie-bataljon te Kampen, vanwaar hij in 1890 overging naar den hoofdcursus te Kampen. In 1892 volgde zijn benoeming tot 2den luitenant van het N. I. L. In 1894 nam de jonge luitenant deel aan de expeditie tegen Lombok en verwierf de Militaire Willemsorde 4de klasse. In 1895 werd hij op zijn verzoek overgeplaatst naar Atjeh en van 1897 tot 1901 belast met het burgerlijk bestuur in enkele deelen van Atjeh. In 1901 volgde de benoeming tot kapitein bij keuze en tot adjudant van generaal van Heutz. Na een kort verblijf met generaal van Heutz hier te lande, bleef hij nog tot Maart 1905 in Atjeh. Vanaf dat jaar tot in 1907 bereiste hij de Buitenbezittingen ter voorbereiding van regelingen, betreffende het bestuur der pas onderworpen streken.
In laatstgenoemd jaar verliet hij het leger, nadat hem de rang van majoor was toegekend, om ais secretaris van het gouvernement van Ned.-Indië over te gaan in burgerlijken dienst. Toen in 1908 het nieuwe ambt van ,,adviseur voor de bestuursgeschillen der Buitenbezittingen'' werd ingesteld, werd de heer Colijn aanstonds als zoodanig benoemd.
In 1909 werd dr. Colijn gekozen tot lid der Tweede Kamer.
Den 4den Januari 1911 werd hij benoemd tot minister van Oorlog, als opvolger van generaal Cool. In Mei 1912 werd hij ad interim belast met de portefeuille van Marine, welke hij tot het aftreden van het kabinet-Heemskerk (29 Aug. 1913) voerde. Na een reis te hebben gemaakt door China en Indië, trad hij den lsten Maart 1914 op als'directeur der Bataafsche Petroleum Maatschappij en werd 15 September d.a.v. gekozen tot lid der Eerste Kamer voor de provincie Gelderland.
In 1920 werd hij als opvolger van dr. Kuyper benoemd tot voorzitter van het Centraal Comité van A.-R. Kiesvereenigingen in Nederland. Toen hij in ditzelfde jaar lid werd van de Tweede Kamer, nam hij ontslag als directeur der Bataafsche Petroleum Maatschappij om zich geheel aan de actieve politiek te kunnen wijden.
Op 1 Augustus 1923 trad de heer Colijn als opvolger van jhr. de Geer als minister van Financiën op.
Van Augustus 1925—Maart 1926 was hij minister-president. In 1926 werd hij opnieuw gekozen tot lid van de Eerste Kamer. In 1927 werd dr. Colijn afgevaardigd naar de Econ. Wereldconferentie te Genève. In 1928 benoemd tot vice-voorzitter van het Raadgevend Econ. Comité van den Volkenbond. Sinds 1929 is dr. Colijn minister van Staat en sedert 17 September van dat jaar lid van de Tweede Kamer; in 1930 werd hij benoemd tot doctor honoris causa aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

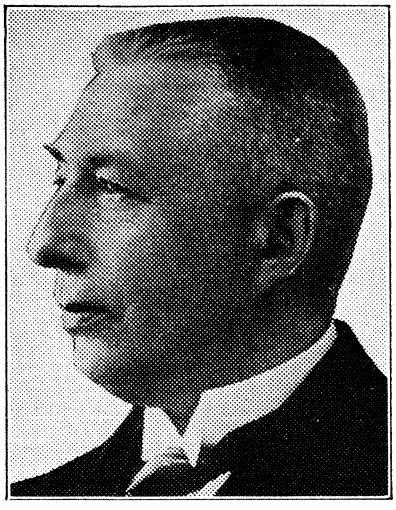
JHR. MR. A. C. D. DE GRAEFF. — Minister van Buitenl. Zaken. De loopbaan van den nieuwen minister van Buitenl. Zaken is grootendeels een koloniale geweest, maar heeft zich gedeeltelijk ook afgebogen op het terrein der diplomatie. Jhr. De Graeff is op 7 Augustus 1872 te 's-Gravenhage geboren, heeft te Leiden rechten gestudeerd en is na aflegging van het faculteitsexamen voor den Indischen dienst in 1894 werkzaam gesteld bij de Algemeene Secretarie te Buitenzorg, waar hij alle rangen doorloopen en zich door groote bekwaamheid onderscheiden heeft. Na eenige jaren algemeen secretaris van het gouvernement van Ned.-Indië te zijn geweest, is hij achtereenvolgens tot lid en vice-president van den Raad van Indië benoemd. Voorloopig werd hiermede zijn Indische carrière afgesloten.
In 1919, tijdens de landvoogdij-Van Limburg Stirum, werd jhr. De Graeff tot Hr. Ms. gezant te Tokio benoemd en drie jaren later op dezelfde post te Washington geplaatst. Van 1922 tot 1926 is jhr. De Graeff te Washington gebleven.
Van 1926 tot 1931 heeft jhr. De Graeff tiet bewind gevoerd over Ned.-Indië en in zijn beleid in het algerneen aanknooping gezocht bij de lijn, ingezet door gouverneur-generaal Van Limburg Stirum, met wien reeds op de academie geknoopte vriendschapsbanden hem verbonden. Na zijn terugkeer in het moederland is hij tot heden toe ambteloos gebleven.

MR. J. R. H. VAN SCHAIK. — Minister van Justitie.
Mr. Josephus Robertus Hendricus van Schaik is op 31 Januari 1882 te Breda geboren. Hij bezocht het gymnasium te 's-Hertogenbosch en studeerde vervolgens aan de rijksuniversiteit te Utrecht in de rechtswetenschap. Op 12 December 1905 promoveerde hij tot doctor in de rechten op een proefschrift, getiteld: De overheid tegenover de artikelen 1401 en vlg. B. W. Sinds 1919 is hij advocaat en procureur te 's-Gravenhage. Op 20 Februari 1917 is hij tot lid van de Tweede Kamer voor de R.K. Staatspartij benoemd. Hij is voorzitter van het centraal college voor de reclasseering en van den algemeenen raad voor psychopathenzorg, welke functies hij thans zal neerleggen, om in zijn nieuwe ambt echter dezelfde belangen te blijven behartigen.
In 1929 is de heer van Schaik tot voorzitter van de Tweede Kamer benoemd, als opvolger van jhr. Ruys de Beerenbrouck, die toen wederom als minister optrad.

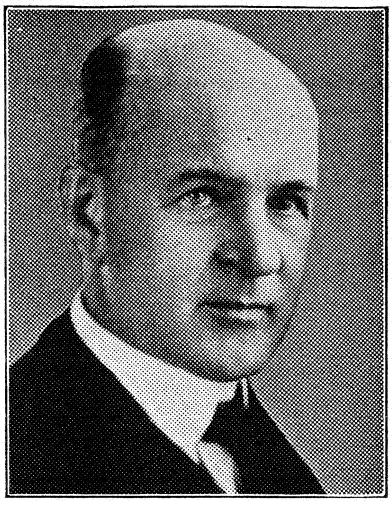
MR. J. A. DE WILDE. — Minister van Binnenlandsche Zaken. Mr. Jacob Adriaan de Wilde, de nieuwe minister van Binnenl. Zaken, behoort tot de anti-revolutionnaire partij. Hij is op 7 Januari 1879 te Goes geboren. Hij is leerling van het Haagsche gymnasium geweest en is vervolgens aan de Vrije Universiteit te Amsterdam klassieke letteren gaan studeeren. Na aflegging van het candidaatsexamen is hij overgegaan tot de rechtsstudie en in 1905 tot doctor in de rechtswetenschap gepromoveerd. In datzelfde jaar heeft hij zich te Goes gevestigd als advocaat en procureur, waarna hij, in 1909, zijn beroep in Den Haag is gaan uitoefenen.
Op voetspoor van zijn vader is hij de politieke loopbaan gaan volgen en in 1919 is hij wethouder voor de financiën van Den Haag geworden, welke functie hij in 1931 heeft neergelegd. In 1918 was hij tot lid van de Tweede Kamer gekozen.

MR. H. P. MARCHANT. — Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.
Mr. Hendrik Pieter Marchant werd den 12den Februari 1869 te Deventer geboren. Hij bezocht aldaar het gymnasium en ging daarna in Leiden rechten studeeren. In 1894 promoveerde hij op een proefschrift ,,Begrip en gevolg van beleediging naar Burgerlijk Recht'' en vestigde zich toen als advocaat in zijn geboortestad. In 1900 vaardigde het district Deventer hem af naar de Tweede Kamer en sindsdien heeft hij onafgebroken in het Parlement zitting gehad.
In 1901 werd te Utrecht de Vrijzinnig-Democratische Bond opgericht waarvan ook de heer Marchant lid werd en welker be-

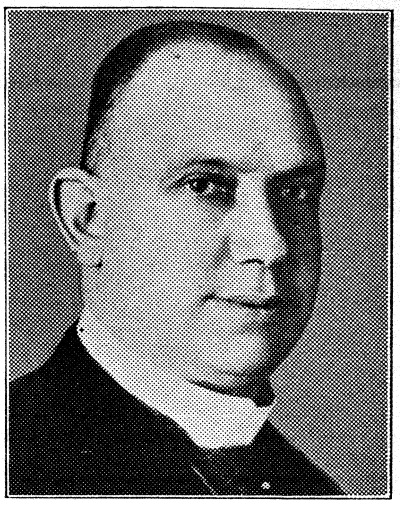
HET CRISISKABINET-COLIJN.

DR. H. COLIJN (A.-R.)
Minister-president en minister van Koloniën.

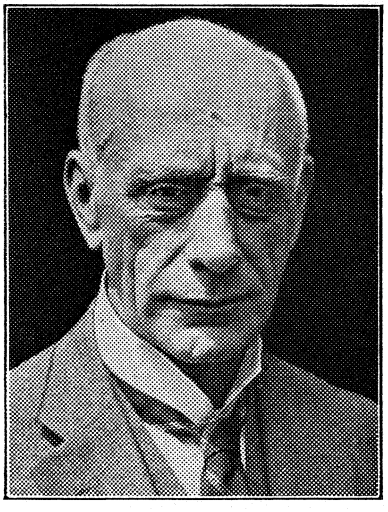
JHR. MR. A. C. D. DE GRAEFF
Minister van Buitenlandsche Zaken.

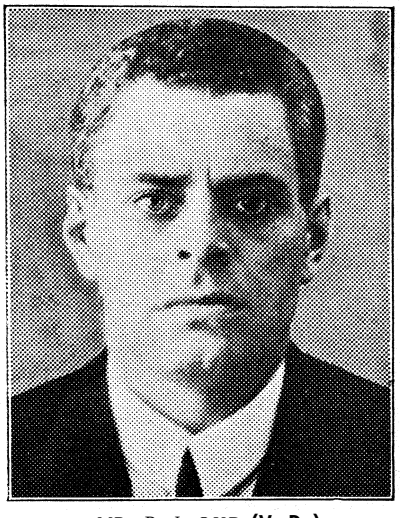
MR. J. H. R. VAN SCHAIK (R.-K.)
Minister van Justitie.

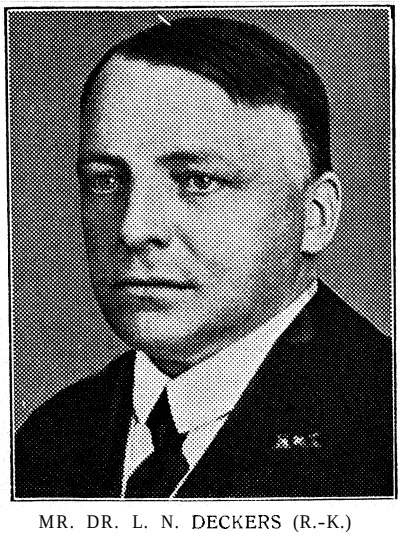
MR. J. A. DE WILDE (A.-R.)
Minister van Binnenlandsche Zaken.

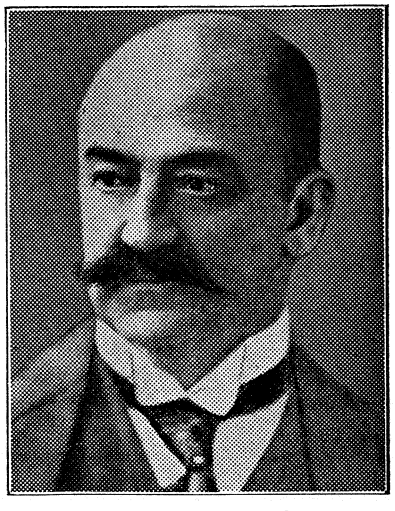
MR. H P. MARCHANT (V.-D.)
Min van Onderwijs, Kunsten en Wetensch.

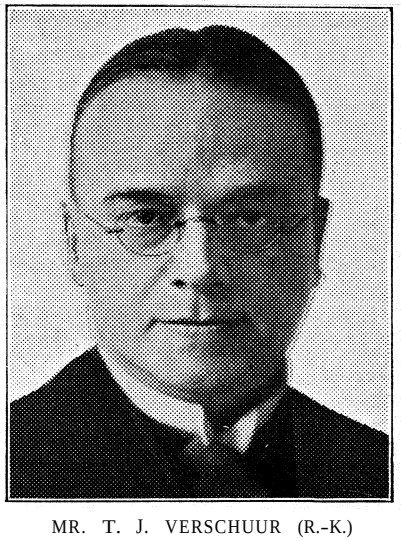
MR. P. J. OUD (V.-D.)
Minister van Financiën.

MR. DR. L. N. DECKERS (R.-K.)
Minister van Defensie.

IR. J. A. KALFF (Lib.)
Minister van Waterstaat.

MR. T. J. VERSCHUUR (R.-K.)
Minister van Economische Zaken en Arbeid.

ginselen hij in de Kamer voorstond. In het bijzonder trad hij op als militair specialist van zijn partij, hoewel hij zelf geen militaire carrière achter den rug had.
In 1917 werd mr. Marchant als opvolger van den overleden dr. Dirk Bos tot voorzitter van de Kamerfractie gekozen.
Toen in Nov. 1925 het kabinet-Colijn ontslag aanbood, werd mr. Marchant belast met de vorming van een nieuw ministerie. Hij slaagde daarin toen echter niet.
De heer Marchant, die kort na zijn verkiezing tot Kamerlid in Den Haag kwam te wonen, oefende er de advocatuur uit. Bovendien was hij sedert 1923 lid van den gemeenteraad. In 1931 werd hij, na loting met professor v. d. Bilt, benoemd tot wethouder van onderwijs als opvolger van dr. v. d. Meulen.

Mr. P. J. OUD. — Minister van Financiën.
Mr. Pieter Jacobus Oud is 5 December 1886 te Purmerend geboren. Na in 1904 eindexamen H.B.S. te hebben gedaan werd hij in 1907 candidaat-notaris en in 1909 surnumerair der registratie en domeinen, als hoedanig hij tot 1912 gedetacheerd was aan liet departement van Financiën. In dat jaar deed hij staatsexamen en ging rechten studeeren. Te Amsterdam promoveerde hij in 1917 in de rechtswetenschap. Hij was toen ontvanger in Ommeu en had deze functie eveneens reeds op Texel bekleed. In het jaar van zijn promotie, dus toen hij maar net dertig jaar was, werd de heer Oud door den Vrijz.-Dem. Bond candidaat gesteld voor de Tweede Kamer, van welk college hij sindsdien onafgebroken lid is. In 1921 werd hij bij zijn dienstvak bevorderd tot inspecteur, doch bleef nonactief.
Mr. Oud is lid der legercommissie en der vlootcommissie en ridder in de Orde van den Ned. Leeuw. Hij is de redacteur van de Vrijz.-Democraat, het weekblad van den Vrijzinnig-Democratischen Bond, waarvan hij secretaris is. Ook behoort hij tot de redactie van het tijdschrift De Opbouw. Zijn specialiteit zijn de financieele, vooral de belastingvraagstukken.

MR. DR. L. N. DECKERS. — Minister van Defensie.
Mr. dr. Laurentius h'icolaas Deckers is op 1.1 Februari 1883 te Heeze (N.-Br.) geboren en is dus thans 50 jaar oud. Hij heeft gestudeerd aan de katholieke universiteit te Leuven (België) waar hij tot doctor in de politieke en sociale wetenschappen promoveerde. Vervolgens heeft hij in de rechtswetenschappen gestudeerd aan de rijksuniversiteit te Leiden, waar hij den titel van meester in de rechten behaalde.
De heer Deckers heeft naam gemaakt door zijn bemoeiingen op landbouwgebied. Hij was secretaris van den R.K. Ned. Boeren- en Tuindersbond. Hij was lector in de sociale wetgeving aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg, lid van de centrale commissie voor de statistiek, lid van den Hoogen Raad van Arbeid en voorzitter van de centrale commissie voor ruilverkaveling. Sinds 27 September 1918 was hij lid van de Tweede Kamer voor de R.K. Staatspartij. In de R.K. fractie trad hij steeds meer op den voorgrond. Op 8 Augustus 1929 werd hij benoemd tot minister van Defensie in het thans afgetreden kabinet-Ruys de Beerenbrouck.

IR. J. A. KALFF. — Minister van Waterstaat.
Jacob Adriaan Kalff werd op 27 April 1869 te Zwolle geboren. Na zijn eindexamen H.B.S. studeerde hij aan de toenmalige Polytechnische School te Delft en behaalde daar in 1894 zijn diploma als civiel-ingenieur. Al spoedig trad hij in dienst bij de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij (H.IJ.S.M.). In 1906 nam hij als inspecteur van algemeenen dienst reeds een verantwoordelijke positie in; in 1911 werd hij bevorderd tot lid van den raad van administratie en in 1913 volgde zijn benoeming tot directeur, zoodat voortaan de leiding van de H.IJ.S.M. aan hem en zijn ambtgenoot mr. W. F. van der Wijck was opgedragen.
In de ingenieurswereld heeft ir. Kalff een goeden naam. Reeds in 1896 werd hij lid van het Koninklijk Instituut van ingenieurs. Sedert eenige jaren heeft hij zitting in de subcommissie voor het spoorwegwezen van de verkeersorganisatie van den Volkenbond en in 1928 werd hii benoemd tot lid der commissie van onderzoek naar den sluikhandel in wapens te Szent Gotthard aan de Hongaarsche grens.
Op 1 Juli 1929 nam ir. Kalff afscheid als directeur der spoorwegen en op 7 September van datzelfde jaar volgde zijn benoeming tot voorzitter van het Verbond van Ned. Werkgevers, welke functie hij 2 jaar lang vervulde. In November 1929 werd ir. Kalff tot lid van den Hoogen Raad van Arbeid benoemd. In Januari 1932 volgde hij mr. L. J. A. Trip als voorzitter van den Ondernemersraad van Ned.-Indië op.

MR. T. J. VERSCHUUR. — Minister van Econ. Zaken en Arbeid.
Mr. T. J. Verschuur behoudt in het kabinet-Colijn een portefeuille, waarmede hij nu reeds bijna vier jaren belast is geweest. In Augustus 1929 werd hij in het thans ontbonden ministerie-Ruys minister van Arbeid, Handel en Nijverheid, welk departement tijdens zijn bewind gewijzigd werd in ministerie van Economische Zaken en Arbeid.
Mr. Verschuur is 18 Maart 1886 te Utrecht geboren; hij studeerde aan het gymnasium en de universiteit van zijn geboortestad, en werd in 1910, na voltooiing van zijn studies, verbonden aan ,,De Maasbode", van welk orgaan hij parlementair redacteur werd. In 1919 werd hij benoemd tot voorzitter van den Raad van Arbeid te Breda, een functie die hij bekleed heeft tot 1929, in welk jaar hij minister werd. Van zijn publicistischen arbeid is vooral bekend ,,De sociaal-democratie, getoetst door den oorlog", en voorts werken over bedrijfspolitiek en bedrijfsorganisatie.

(Vor. ber. **Ministerie 789 C.**)

A. DUITSCHLAND. — Von Papen's rede te **Munster** over het **Pacifisme.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. 817 I., geven wij een nog meer volledigen tekst van de rede, die vice-kanselier von Papen op 13 Mei **1933** te Munster heeft gehouden. Von Papen zeide o.a.:
,,Er heeft zich een buitenlandsch-politieke ring om ons gevormd die volkomen gelijk is aan dien in Aug. **1914.** Het zou kinderlijk zijn en den tijd waarin wij thans leven onwaardig, wanneer wij uit zelfverheffing of uit zwakte de oogen zouden sluiten voor het gevaar dat ons nationale leven schijnt te bedreigen.
De minister van Oorlog van een vreemde mogendheid heeft dezer dagen gesproken van sancties. Het is wel eigenaardig dat na Lausanne iedereen mij en zichzelf feliciteerde dat de gedachte nu verlaten was dat men met militaire sancties betaling kon afdwingen.
Het is dien minister van Oorlog blijkbaar ontgaan, dat het eigenaardig is om van den Volkenbond sancties te eischen tegen staten die naar de wapens grepen en oorlog voerden. Wij zullen in dat verband niet anders doen dan ons recht op gelijke veiligheid eischen, d.w.z. ontwapening van de anderen op grond van het verdrag van Versailles en niets anders."
De vice-kanselier sprak daarna over het pacifisme. Hij verklaarde dat de strijd tegen het pacifisme niet gelijk te stellen is met den wil tot den oorlog. Uit het pacifisme is een onstrijdlustige levensbeschouwing gegroeid. De pacifistische literatuur heeft gedaan alsof hij, die op het veld van eer is gevallen, een onnatuurlijken dood is gestorven.
„Wat voor den man het slagveld is, is voor de vrouw het moederschap. Om het eeuwige leven te verkrijgen is het offer van het individueele noodig."
De geest van Langemarck (oorlogsterrein in België) en de geest der nationale revolutie zijn een en dezelfde.
Von Papen besloot zijn rede als volgt:
„Hitler zou er trotsch op zijn wanneer hij kon zeggen: ,,Ik heb het Duitsche soldatendom, met zijn onsterfelijke eigenschappen van plichtsbewustzijn, moed en onvoorwaardelijke overgave aan het land van Goethe, het land van onze voorouders, weder in het middelpunt van de gedachte van de Duitsche natie gebracht."
De vice-kanselier werd door de duizendkoppige schare van aanwezigen luide toegejuicht, waarna het Deutschlandlied werd gezongen. (Vor. ber. **817 I.**)

27 MEI 1933

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Op **24** Mei 1933 heeft de algemeene commissie met algemeene instemming kennis genomen van den gewijzigden tekst van Sir John Simon over de veiligheidsbepalingen van MacDonald's ontwerp-conventie. De nieuwe tekst brengt een aanpassing aan de verklaringen van Norman Davis van 22 Mei '33. Volgens den nieuwen tekst zullen in geval van oorlogsgevaar de volkenbondsraad en de volkenbondsvergadering aan de nietleden van den Volkenbond een gemeenschappelijk overleg in het belang van de handhaving van den

vrede kunnen voorstelien. Indien deze goede diensten tot handhaving of herstel van den vrede niet gelukken, zal een conferentie van den Volkenbond met de niet-leden van den Volkenbond vaststellen op welken staat de verantwoordelijkheid voor de vredesverstoring drukt. Norman Davis betuigde zijn instemming met deze regeling en legde daarbij de belofte af, dat de Amerikaansche regeering op het oogenblik van de ratificatie der ontwapeningsconventie zich plechtig zal verplichten, niets te doen, dat de sanctie-maatregelen van de Volkenbondsstaten tegen den aanvaller zou kunnen belemmeren. President Roosevelt zal aldus, wat hij op **22** Mei reeds door Norman Davis liet beloven, bij de ratificatie der conventie nogmaals bevestigen.

De tweede bijeenkomst had ook ten doel, het veiligheidsgevoel te versterken. Zij behandelde het rapport van den Griekschen gedelegeerde Politis over de aanwijzing van den staat-aanvaller. Een door Politis gepresideerde commissie stelde voor, dat de staten gelijktijdig met de ratificatie der ontwapeningsconventie een tweede acte zouden ratificeeren, waarbij zij zich zouden verplichten als staat-aanvaller te beschouwen den staat, die in geval van een geschil het eerst een der volgende vijf daden zou hebben verricht:

1. oorlogsverklaring;
2. bezetting van vreemd grondgebied;
3. aanval op strijdkrachten te land, van de vloot of de vliegtuigen van een ander land;
4. kustblokkade;
5. hulp aan gewapende benden, die een ander land zijn binnengevallen.

Op **25** Mei kwam de vlootbeperking ter sprake. Een meeningsverschil tusschen de Engelschen en andere mogendheden heeft de besprekingen vertraagd.

(Vorig bericht blz. **832** E.)

28 MEI **1933**

A. NEDERLAND. — Verweer tegen Terreur en Vervolging in Duitschland. - **Protestvergadering.** — In het Concertgebouw te Amsterdam werd op **23** Mei '**33** een bijeenkomst gehouden, die georganiseerd was door het „Algemeen Comité van Verweer tegen Terreur en Vervolging in Duitschland" en waar geprotesteerd werd tegen de Jodenvervolging in Duitschland.

Als sprekers voerden het woord ds. W. Banning uit Bentveld; J. J. Buskes, Geref. predikant in Hersteld Verband te Amsterdam; prof. Nolet, Amsterdam; G. A. de Ridder, voorganger van den Protestantenbond te Beilen en Capt. J. E. Sears uit Londen.

Als eerste spreker voerde Capt. Sears het woord. Spr. somde eenige treffende gevallen van Joden-mishandeling en vervolging op. Hitler's stelsel, aldus Sears, zal in de historie blijven voortleven als een periode van moordenaars, mishandeling, wreede represaille-maatregelen en plundering. Hitler heeft Duitschland moreel en politiek volkomen geïsoleerd. Zonder vrees voor tegenspraak kan spr. zeggen dat 90% van de Britsche natie scherp tegenover Hitler staat, Uitvoerig behandelde spr. het gebeurde tijdens het bezoek van dr. Rosenberg, toen spr. den krans, door Rosenberg namens den Rijkskanselier bij de Cenotaaph neergelegd, wegnam en in de Theems wierp. (Vorig bericht **823** B.)

B. CHINEESCH-JAPANSCH **CONFLICT.** — **Voorloopige wapenstilstand.** — De wapenstilstand tusschen Japan en China, waarover sinds enkele dagen werd onderhandeld, heeft thans zijn beslag gekregen. Een mondelinge overeenkomst is op **25** Mei '**33** te Mijoen tot stand gekomen tusschen den opperbevelhebber van het Japansche Kwantoeng-leger en een vertegenwoordiger van den Chineeschen minister van Oorlog, Hoy Ingtsjing. Op alle fronten is het vuren reeds gestaakt. (Vorig bericht blz. **831** F.)

C. **CHICAGO.** — **Wereldtentoonstelling geopend.** — Op 27 Mei is te Chicago de Wereldtentoonstelling geopend, die ter gelegenheid van het eeuwfeest der stad is georganiseerd. Zeventien landen zijn er met paviljoens met inzendingen vertegenwoordigd.

(Vorig bericht blz. **158** C.)

29 MEI **1933**

D. NEDERLAND. — Nieuw reglement voor rijksambtenaren. — In het Staatsblad is een Kon. Besluit opgenomen tot wijziging van het Algemeen **Rijksambtenarenreglement.** De voornaamste veranderingen zijn, dat aan een ambtenaar eervol ontslag kan worden verleend op grond van revolutionaire gezindheid, alsmede wanneer hij lid is van een vereeniging, waarvan de regeering heeft verklaard, dat zij de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, of wanneer hij zulk een vereeniging op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent.

Voorts moet de ambtenaar zich van het uitsteken of hijschen van andere dan nationale of oranje vlaggen onthouden. (Vorig bericht blz. **266** D.)

E. **DUITSCHLAND.** — Conflict met Oostenrijk. - Reisverkeer belemmerd. — De Duitsche regeering heeft door het uitvaardigen van een verordening het reisverkeer van Duitschland naar Oostenrijk practisch stilgelegd. In deze verordening wordt namelijk bepaald, dat iedere Duitscher, die de Oostenrijksche grens overschrijdt, hiervoor **1000** Mark heeft te betalen.

Dit besluit moet beschouwd worden als een represaillemaatregel tegen de weinig vriendelijke ontvangst van de Duitsche ministers in Oostenrijk. In verband hiermede is de bijeenkomst van de in het buitenland levende Duitschers, waarvoor uit alle deelen van de wereld Duitschers naar Oostenrijk zouden komen, verplaatst naar Passau.

Het orgaan van de Oostenrijksche regeering, de „Reichspost", kondigt op **28** Mei '**33** aan dat de Oostenrijksche regeering waarschijnlijk den invoer van Duitsche waren naar Oostenrijk zal doen stopzetten.

(Vorig bericht blz. **818** E.)

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** - Civiele luchtmacht. — In de algemeene commissie der ontwapeningsconferentie deelde Paul-Boncour mede, dat Frankrijk, indien de internationalisatie der burgerlijke luchtvaart niet wordt aanvaard, bereid is zich met een doeltreffende reglementeering en permanent toezicht op die luchtvaart tevreden te stellen.

(Vorig bericht blz. **836** B.)

G. DUITSCHLAND. — Geen maatregelen tegen Joodsche makelaars. — Een besluit is openbaar gemaakt, dat tegen Joodsche makelaars niet zal worden opgetreden, en de bepalingen, zooals ze voor Joodsche advocaten zijn gemaakt, niet op hen van toepassing zullen zijn.

H. DANZIG. — Parlementsverkiezingen. - Nazi succes. — De verkiezingen in Danzig voor den Volksdag (het parlement) hebben een overwinning voor de nationaal-socialisten opgeleverd.

Volgens het voorloopige niet-officieele eindresultaat werden de volgende stemmencijfers behaald:

	1933	1930
Nat.-socialisten	**107.619**	**32.457**
Soc.-Democraten	**38.210**	**49.965**
Communisten	**14.800**	**20.194**
Strijdfront Zwart-wit-rood	**13.601**	**25.938**
Centrum	**31.504**	**30.230**
Huisbezitters	**998**	**13.067**
Jongduitsche beweging	**1.677**	—
Vereenigde Polen	**6.726**	**6.377**

(General Anzeiger).

I. DUITSCHLAND. — Geestelijk leven. — **Duitsch Evangelische Rijksbisschop** benoemd. — De Duitsch-Evangelische Persdienst meldt:

De vertegenwoordigers van de Duitsch-Evangelische

landskerken hebben de richtlijnen vastgesteld voor de toekomstige inrichting der Duitsche Evangelische Kerk. Zij waren het er over eens, dat aan het hoofd van de Kerk een Rijksbisschop van Luthersche belijdenis moet staan. De gereformeerden hebben besloten, hiermede in te stemmen.
Ds. D. von Bodelschwingh is tot rijksbisschop benoemd. (Vorig bericht blz. 795 A.)

30 MEI 1933

A. NEDERLANDSCHE BANK. - Jaarverslag 1932/33.

— In het jaarverslag over 1932/33 schrijft de president, mr. L. J. A. Trip, o.a. het volgende:
De taak, over het afgeloopen boekjaar verslag uit te brengen, is weinig opwekkend. Het valt toch niet te ontkennen, dat de wereldtoestand een verderen, aanmerkelijken achteruitgang vertoonde. Dit beteekent, dat alle landen, zij het in onderling verschillende mate, een vermindering van werkgelegenheid, een verzwakking van hun bedrijfsleven, een intering op hun kapitaalbezit, kortom over de geheele lijn een inzinking van hun economische en financieele positie te constateeren hebben. Het aantal werkloozen steeg, naar schatting, van 25,5 millioen tot meer dan 30 millioen. De waarde van den wereldhandel daalde tot één derde van het overeenkomstige cijfer voor 1929, terwijl de dalende beweging zich nog steeds voortzet. De omvang van dien handel verminderde sedert 1929 met 25%. In deze vermindering komt de ernst van den bestaanden toestand wellicht het scherpst tot uitdrukking, daar bij het meerendeel der vorige crises de nadeelen van de prijsdaling althans ten deele werden opgevangen door de stijging van den omzet. Zooals uit het vorenstaande valt af te leiden, maakte in 1932 de prijsdaling verderen voortgang. Het indexcijfer der groothandelsprijzen vertoont een vermindering, welke zich voor het meerendeel der landen beweegt tusschen 5 en 15%.
Het volgende overzicht brengt de toenemende ontwrichting van den wereldhandel onder cijfers. Stelt men voor 1928 de waarde van den invoer en den uitvoer der na te noemen landen op 100, dan zijn de correspondeerende indexcijfers voor 1930, 1931 en 1932 de volgende:

	INVOER			UITVOER		
	1930	1931	1932	1930	1931	1932
Nederland	90	70	48	87	66	43
Ver. St. van Amerika	75	51	33	75	47	32
Frankrijk	98	78	56	83	59	38
Duitschland	75	48	33	98	78	47
België en Luxemburg	97	74	51	84	74	48
Zwitserland	95	85	66	83	64	38

Nog steeds is dit proces van ineenschrompeling niet ten einde. De eerste maanden van 1933 geven, in vergelijking met 1932, welhaast zonder uitzondering een verderen teruggang te zien, zooals blijkt uit de onderstaande, op basis van het maandgemiddelde voor 1928 berekende, indexcijfers:

	INVOER 1933			UITVOER 1933		
	Jan.	Febr.	Maart	Jan.	Febr.	Maart
Nederland	42	38	44	35	33	39
Ver. St. van Amerika	28	24	28	28	23	25
Frankrijk	57	60	58	35	36	35
Duitschland	32	30	31	38	36	41
België en Luxemburg	48	44	3	45	43	?
Zwitserland	51	55	65	36	41	40

Ook op monetair gebied was de ontwikkeling hoogst onbevredigend. Zulks blijkt reeds aanstonds uit den verderen voortgang van de depreciatie der van het goud losgeraakte valuta's. De volgende cijfers brengen dien voortgang in beeld:

	Waarde in Guldens	
	31 Maart 1932	31 Maart 1933
Pond Sterling	9,40½	8,50¼
Zuid-Afrikaansch Pond	11,85	8,50
Australisch Pond	7,52½	6,79
Nieuw-Zeelandsch Pond	8,57	6,78½
Japansche Yen	0,82	0,53½
Deensche Kroon (100 Kr.)	51,75	38,10
Noorsche Kroon (100 Kr.)	49,75	43,60
Zweedsche Kroon (100 Kr.)	50,75	45,10

In percenten uitgedrukt bedroeg de waardevermindering ten opzichte van het goud voor de hierboven genoemde valuta's onderscheidenlijk op

	31 Maart 1932	31 Maart 1933
Pond Sterling	22,23	29,78
Zuid-Afrikaansch Pond	2,12	29,79
Australisch Pond	37,86	43,92
Nieuw-Zeelandsch Pond	29,21	43,96
Japansche Yen	33,87	56,86
Deensche Kroon	22,38	42,86
Noorsche Kroon	25,38	34,60
Zweedsche Kroon	23,88	32,25

Omstreeks het midden van Februari 1933 maakte zich een ernstige ongerustheid kenbaar omtrent de positie van den Amerikaanschen dollar. Zij vond haar grond in de snel in omvang toenemende moeilijkheden, waarin het bankwezen kwam te verkeeren. Aanvankelijk van plaatselijken aard, verwekten deze moeilijkheden een zoodanige onrust bij het publiek, dat de geheele bankstructuur dreigde ineen te storten. Het opvragen van goud en bankbiljetten nam een massaal karakter aan. De Amerikaansche regeering achtte zich genoodzaakt tot het nemen van maatregelen, welke het sluiten, gedurende eenige dagen, van alle banken en een uitvoerverbod van goud omvatten. Reeds spoedig kon een groot aantal banken weder geopend worden. Het kan onder deze omstandigheden geen verwondering wekken, dat het vertrouwen opnieuw in zeer ernstige mate geschokt werd, toen de regeering plotseling op 20 April 1933 besloot den gouden standaard te verlaten. Dit besluit, genomen aan den vooravond van de besprekingen over de Economische en Financieele Wereldconferentie, welke den terugkeer naar gezonde monetaire verhoudingen tot een harer allervoornaamste doeleinden heeft, stelt de verwarring, waaraan de wereld ten prooi is, in een uiterst schel licht.
De vrije gouden standaard wordt thans slechts in een viertal landen gehandhaafd. In nagenoeg de helft van de landen der wereld is de gouden standaard verlaten, terwijl omstreeks 45 landen het betalingsverkeer met het buitenland aan beperkingen hebben onderworpen.
De schadelijke werking werd het duidelijkst gedemonstreerd in die gevallen, waarin het drukken van de buitenlandsche waarde van het ruilmiddel welbewust en met opzet plaats vond, ten einde tijdelijke voordeelen in het internationale handelsverkeer te verwerven. Deze gevallen stellen de groote gevaren boven twijfel, welke aan het loslaten van den gouden standaard verbonden zijn voor een wedloop in het deprecieeren der verschillende ruilmiddelen en voor het bezigen van de buitenlandsche waarde van het ruilmiddel als onderhandelingsobject bij het voeren van de binnenlandsche politiek.
Van een internationaal monetair systeem kan onder deze omstandigheden niet langer sprake zijn. Dank zij de onbeperkte handhaving van den gouden standaard in eenige landen, kon de goudproductie in 1932 ten volle reageeren op de waardestijging van het goud. Deze productie nam dan ook opnieuw toe. Dat deze stijging in 1932 ten achter bleef bij die van den monetairen wereld-goudvoorraad, is toe te schrijven aan het vormen van goudvoorraden door particuliere banken en aan het oppotten van goud door het publiek, dat aldus uiting gaf aan zijn wantrouwen in de valuta's der onderscheidene landen.
Het volgende staatje geeft een overzicht van de ontwikkeling der goudvoorraden van de voornaamste circulatiebanken. De bedragen hebben betrekking op den stand bij het einde der maand met uitzondering van September 1931, waarvoor de bedragen zijn genomen van den laatsten weekstaat vóór de opheffing van den gouden standaard in Engeland; zij zijn uitgedrukt in millioenen guldens.

	Sept. 1931	Dec. 1931	Maart 1932	Juni 1932	Sept. 1932	Dec. 1932	Maart 1933
Ver. St. v. Am.	8.672	7.308	7.508	6.417	7.161	7.833	8.052
Frankrijk . .	5.709	6.712	7.489	8.002	8.059	8.092	7.837
Engeland . .	1.641	1.462	1.463	1.648	1.688	1.450	2.080
Zwitserland . .	583	1.127	1.171	1.251	1.266	1.186	1.217
Nederland . .	665	887	879	980	1.035	1.033	949
België . . .	562	882	870	888	893	898	923
Italië . . .	708	736	737	741	758	764	823
Japan . . .	1.014	582	533	532	532	527	527
Duitschland . .	813	583	521	493	472	478	438

Het ware van beslissende beteekenis voor den verderen gang van zaken, wanneer Regeeringen en Volken bereid waren de voor de hand liggende conclusie te trekken, dat slechts ver-

sterking van de internationale betrekkingen op politiek, economisch, monetair en financieel gebied tot herstel kan leiden. Bij gebreke van zoodanige versterking zullen de individueele landen voortschrijden op den weg naar verarming en uitputting. Van dit laatste vormt de ontwikkeling van de Nederlandsche handelsbalans sedert 1929 een sprekend bewijs. Beliep in dat jaar de waarde onzer invoeren nog f 2.752,3 millioen tegen een waarde onzer uitvoeren van f 1.989,4 millioen, in 1932 waren

landen afhangen, of geschieden zal wat voor het wereldbelang en het wereldherstel, naar het algemeene inzicht, onafwijsbaar en in de eerste plaats noodzakelijk is.

Doch welke de uitkomst ook moge zijn, vast staat, dat het aanwenden van het in de tweede plaats hierboven genoemde geneesmiddel — het in orde brengen van de eigen huishouding — voor Nederland van de grootste urgentie en een besliste

Zulks wijst op een verdere toeneming van de liquiditeit van het Nederlandsche bank- en bedrijfsleven.

Dat de financieele positie van Nederland tegenover het buitenland nog altijd krachtig is, is voornamelijk aan twee omstandigheden toe te schrijven. Vooreerst is, zooals hierboven reeds werd vermeld, het nadeelig saldo van de handelsbalans sedert 1929 met rond ƒ 300 millioen teruggeloopen. Daarnaast is vrijwel een einde gekomen aan het beleggen van Nederlandsch kapitaal in buitenlandsche waarden. Het totaal der buitenlandsche emissies beliep in 1928 rond ƒ 300 millioen. Het mag, aan de hand van de gegevens, voorzoover deze beschikbaar zijn, worden aangenomen, dat de zooeven genoemde verminderingen, welke onze betalingsbalans ontlasten, ruimschoots opwegen tegen de verzwakking, welke die balans heeft ondergaan als gevolg van het achteruitloopen van ontvangsten uit buitenlandsche beleggingen, in het bijzonder uit de in Nederl.-Indië geïnvesteerde kapitalen, van de baten uit de scheepvaart, e. d. Het schijnt hier de plaats om met nadruk te waarschuwen tegen geheel onjuiste gevolgtrekkingen, welke van sommige zijden zijn gemaakt uit de krachtige positie van De Nederlandsche Bank en van het Nederlandsche ruilmiddel. Deze gevolgtrekkingen kunnen slechts in zooverre gunstig luiden als zij betreffen de huidige, technische positie van ons ruilmiddel en aantoonen, dat geen directe gevaren die positie bedreigen. Zij kunnen en mogen echter allerminst voeren tot de opvatting, dat Nederland zou kunnen voortgaan met op den tegenwoordigen voet te leven en dat geen aanleiding zou bestaan om de hierboven als urgent en onvermijdelijk bepleite maatregelen te treffen voor de aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden. Het teruggaan van onzen invoer staat in onmiddellijk verband met de vermindering van onzen uitvoer en beteekent inkrimping van werkgelegenheid en dus toeneming van werkloosheid. Het nagenoeg staken van de uitgifte hier te lande van buitenlandsche leeningen is niet uitsluitend toe te schrijven aan wantrouwen, doch wijst daarnaast op vermindering van kapitaalkracht. De groote liquiditeit op de geldmarkt vindt haar oorsprong hoofdzakelijk in de onmogelijkheid om gezonde, rentegevende beleggingen te vinden en in het noodgedwongen buiten gebruik laten van een deel der in vorige jaren in het Nederlandsche bedrijfsleven werkzame kapitalen.

BALANS.

	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1933	1932
Debet:		
Kassa	ƒ 121.237.132	ƒ 122.627.252
Tegoed bij giro-instellingen	26.815	354.850
Muntmateriaal	850.869.436	785.419.679
Binnenlandsche Wissels	37.490.993	62.065.934
Buitenlandsche Wissels	72.813.260	64.490.835
Beleening	39.051.070	59.536.670
Voorschotten in Rek.-Cour.	46.053.926	46.881.040
Beleggingen in fondsen	17.035.138	17.577.509
Beleggingen in andere waarden	4.212.177	4.054.763
Gebouwen en Meubelen	5.000.000	5.000.000
Rente van Beleeningen	175.335	270.059
Rente van Beleggingen	151.949	155.275
Rente van Voorschotten in Rekening-Courant	201.364	372.365
Provisie	68.645	97.305
Correspondenten in het Buitenl.	8.087.577	18.356.118
Aand. Bank for Intern. Settlements (25% gestort)	1.200.000	1.200.000
Staat der Nederlanden	18.331.195	19.331.195
	ƒ 1.222.006.012	ƒ 1.207.790.849
Credit:		
Kapitaal	ƒ 20.000.000	ƒ 20.000.000
Reservefonds	3.749.273	3.000.000
Bijzondere Reserve	5.000.000	5.000.000
Pensioenfonds	8.565.853	7.862.779
Bankbiljetten in omloop	989.728.145	1.006.411.780
Bankassignatiën	165.722	440.557
Rekening-Courant-saldo's	194.680.607	164.736.072
Rente van Binnenl. Wissels	36.195	78.375
Rente van Buitenl. Wissels	50.743	229.905
Onkosten-Rekening	—.—	1.000
Onafgehaalde Dividenden	14.752	17.851
Onverd. div. saldo boekj. '30/31	—.—	12.530
Winst-saldo	14.722	—.—
	ƒ 1.222.006.012	ƒ 1.207.790.849

WINST- EN VERLIESREKENING

	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1933	1932
Debet:		
Onkosten	ƒ 4.070.893	ƒ 5.059.338
Afschrijving op onbetaald gebleven disconto	505.456	262.012
Afschrijving op beleening met gebrekkig onderpand	33	518
Koersverlies op buitenlandsche wissels en saldi	—.—	30.209.806
Afschrijving op geb. en meub.	905	105.872
Storting in het pensioenfonds	598.412	612.520
Nog opgekomen reeds afgeschreven bankbiljetten	680	4.285
Netto-winst	1.004.202	—.—
	ƒ 6.180.581	ƒ 36.254.351
Credit:		
Disconto	ƒ 517.564	ƒ 1.161.492
Buitenlandsche wissels en saldi rente ƒ 1.063.685, koerswinst 32.303, totaal	1.095.988	4.218.951
Beleeningen	1.229.814	1.640.709
Beleggingen	553.591	702.324
Voorschotten in Rek.Courant	1.038.055	1.341.739
Verschillende provisiën	862.470	1.214.739
Winst op muntmateriaal	333.099	340.547
Toevoeging uit het Reservefonds	—.—	3.302.655
Toevoeging uit de Bijz. Reserve	—.—	3.000.000
Niet opgekomen bankbiljetten	550.000	—.—
Verliessaldo	—.—	19.331.195
	ƒ 6.180.581	ƒ 36.254.351

De netto-winst over 1932/33 bedraagt ƒ 1.004.202 (v. j. verliessaldo ƒ 19.331.195); hiervan komt in mindering van de vordering op den Staat der Nederlanden (volgens de Wet van 27 Mei 1932) ƒ 1.000.000, waarna een saldo resteert van ƒ 4.202. Daarvan is bestemd voor den Staat der Nederlanden ƒ 2.010. Voor de aandeelhouders resteert ƒ 2.192, waarbij gevoegd wordt het onverdeeld dividendsaldo 1930/31 ad ƒ 12.530. In totaal is dus ƒ 14.722 voor aandeelhouders beschikbaar, zoodat, evenals het vorige jaar, niet tot uitkeering van dividend kan worden overgegaan.

(Vor. ber. Nederl. Bank 816 G.; Jaarverslag 1931/32: 393 C. en 395 C.; Photo mr. L. J. A. Trip 164 I.)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule.** — Op verzoek van president Roosevelt is bij het Congres een wetsontwerp ingediend, hetwelk, naar degenen, die de wet ondersteunen, verklaarden, nieuwe termen voor de „economische onafhankelijkheid der Ver. Staten" vastlegt. De wet heeft ten doel het uitschakelen van de goudclausule voor alle openbare en particuliere verplichtingen in de Ver. Staten.

De president van de commissie van het Huis van Afgevaardigden voor het bank- en valuta-wezen, Steagall, verklaarde bij de indiening van het wetsontwerp, dat de wet een permanente intrekking van de Gold Standard Act in zich sluit. Krachtens de nieuwe wet worden alle schulden, onverschillig van welken aard, in „het geldende legale betaalmiddel" betaalbaar.

De buitenlandsche regeeringen zouden derhalve gerechtigd zijn hun oorlogsschulden in plaats van in goud, in deze legale valuta te betalen.

De tekst van het ontwerp luidt, dat alle munten of papiergeld, reeds uitgegeven, of nog uit te geven, wettig betaalmiddel zullen zijn voor alle openbare of particuliere schulden.

Ook de betaling der oorlogsschulden in geld van wettelijke koersen is in de wet uitdrukkelijk vastgelegd.

Verder sanctionneert de wet het opgeven van den gouden standaard. Dit was tot nu toe geschied op grond van een oude noodwet, dateerend van 1917.

(V. b. Goudclausule 803 D.; Gouden stand. 787 I.)

A. NEDERLAND. — **Uitvoer** van **radiotoestellen** en gloeilampen. — De uitvoer van radiotoestellen blijft afnemen; de daling heeft zich in April voortgezet, zooals blijkt uit de hieronder vermelde cijfers.
De daling van den uitvoer van lampen is een seizoenverschijnsel. De uitvoer was even el toch nog belangrijk hooger dan in April 1932. Hieronder volgt een overzicht:

	Luidsprekers, toestellen en onderdeelen (waarde in duizend gulden)			Metaaldraadgloeilampen (waarde in duizend gulden)		
	1933	1932	1931	1933	1932	1931
Januari .	4.706	4.077	6.808	804	612	1.408
Februari .	3.329	3.519	4.576	669	649	1.295
Maart . .	2.615	2.089	4.947	785	625	1.181
April . .	1.938	1.978	3.625	650	547	1.027
Mei . . .		2.075	2.735	—	434	1.434
Juni . .	—	2.180	2.084	—	585	1.294
Juli . . .	—	2.722	1.744	—	573	1.042
Aug. . . .	—	2.923	2.605	—	515	736
Sept. . .		3.485	3.906	—	733	901
Oct. . . .		3.726	4.479	—	702	973
Nov. . . .	—	4.286	5.725	—	740	1.062
Dec. . . .		5.374	5.325	—	761	949
Totaal . .	12.588	38.436	48.559	2.908	7.476	13.302

(Vorig bericht blz. 812 F.)

B. **DUITSCHLAND.** — Transfer-conferentie. — Op 29 Mei '33 (in plaats van 26 Mei) heeft de president van de Rijksbank, dr. Schacht, de transfer-conferentie geopend met een rede over de transfer-crisis. Deze conferentie heeft ten doel middelen te beramen ter oplossing van de moeilijkheden, waarmede Duitschland te kampen heeft als gevolg van de overmaking der valuta, noodig voor den dienst der buitenlandsche schulden, dus zoowel wat de rente als wat de aflossing dier schulden betreft.
De rede van dr. Schacht bracht de conferentie al terstond in het hart der moeilijkheden. Aan het slot van zijn betoog wees de Rijksbank-president er n.l. op, dat na aftrek van het op 1 Juli '33 vervallende crediet der goud-discontobank, de rijksbank-reserva zal zijn gedaald tot beneden de 300 millioen, zoodat de dekking dan tot 8% is gedaald. Het gevaar bestaat dus, dat de rijksbank-reserve tot nihil ineenschrompelt, aldus spreker, die met deze woorden eindigde: ,,Als wij de gebeurtenissen verder hun loop laten, ontstaat het gevaar, dat de rijksbank den verkoop van rijksmarken in het buitenland niet meer kan verhinderen, dat wil zeggen, dan ontstaat er een officieel disagio en beleven wij een nieuwe waardevermindering van de rijksmark. Dit zou een nog grootere catastrofe beteekenen dan de inflatie van 1923, een catastrofe, die de Rijksbank niet mag toelaten en niet voor haar verantwoording kan en wil nemen."
(Vorig bericht blz. 820 **D.**)

C. NEDERLAND. — Boter. - Inkrimping van den veestapel. — De voorzitter van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond (F. N. Z.), dr. F. E. Posthuma, deelde in de op 29 Mei '33 te Amsterdam gehouden vergadering mede, dat het overleg tusschen de vertegenwoordigers der centrale landbouworganisaties en het dagelijksch bestuur van den F. N. Z. tot de volgende gemeenschappelijke conclusies heeft geleid, welke ter kennis van den Minister van Economische Zaken en Arbeid zullen worden gebracht.
1e. Het is in verband met het huidige botervraagstuk noodzakelijk, dat de afzet van margarine in het binnenland beperkt wordt ter geheele of gedeeltelijke vervanging van het menggebod, teneinde het binnenlandsche verbruik van boter als zoodanig zooveel mogelijk te bevorderen.
2e. Vrijwillige inkrimping van den veestapel door middel van het stellen der mogelijkheid om het overtollige vee uit de markt te nemen is noodzakelijk. Tegelijkertijd dienen maatregelen genomen te worden om uitbreiding van den ingekrompen veestapel te voorkomen. (Vor. ber. zie rubriek Nederland, Boter; Veeteelt **blz. 743 F.**)

D. ENGELAND. — **Een aanval van** Lord Snowden op de Britsche **regeering.** — In het Hoogerhuis heeft Lord Snowden van de regeering een verklaring geëischt nopens haar politiek op de economische conferentie. Hij had een scherpen aanval op MacDonald, omdat deze niets over zijn politiek hnd medegedeeld en zeide, ,,dat het communiqué van Roosevelt en MacDonald te Washington niets anders bevat had, dan een herhaling van de gemeenplaatsen, die men reeds zoo vaak gehoord heeft".
Volgens een Wolff-telegram uit Londen. heeft Lord Snowden in zijn aanval op MacDonald o.a. zelfs gezegd, dat het een gevaar voor het land is, de zaken in handen van een man te laten, die telkens wanneer hij spreekt, zijn onwetendheid en ongeschiktheid bewijst. (Vorig bericht blz. 513 N.)

E. ITALIE. — **Twee** inillioen fascisten. — De groote fascistische raad is onder voorzitterschap van Mussolini bijeen geweest. Volgens ket rapport van den secretaris van de partij staan thans 2.045.792 personen ingeschreven bij de fascistische partij, hetgeen circa 775.000 meer is dan in Mei 1932. Mussolini bracht rapport uit over de binnenlandsche situatie, zoowel in politiek als in economisch opzicht. (I1 Secolo)
(Vor. ber. Fascisme 556 F, aantal 405 B.)

F. BRAZILIE. — Uitvoer van koffie. — Het nationale koffie-instituut heeft besloten, dat in de toekomst de uitvoer jaarlijks 40% van den oogst zal bedragen.
Den handelaren wordt toegestaan 30% van den oogst uit te voeren en 30% zullen niet mogen worden uitgevoerd. Het jaar voor den uitvoer zal worden gerekend van 1 Juli tot 30 Juni. De verschepingen naar kustplaatsen zullen slechts veroorloofd zijn van Juli tot Maart. Elke staat zal de contrôle over de eigen koffie moeten houden. (Jornal do Commercio)
(Vor. ber. Vernietiging **758 F, aanplant** 601 D.)

G. GEESTELIJK LEVEN. — Luther en de Christelijke staat. — Op 20 Mei '33 heeft prof. dr. Carl Stange uit Göttingen voor de Duitsche groep der Evang. Luth. Gem. te Amsterdam gesproken over ,,Luthers opvatting van den Christelijken Staat".
Een heldere uiting van Luthers meening op dit punt, aldus spr. na een inleiding, vinden wij in zijn verklaring van den 127sten psalm. Men heeft hem wel verweten, dat hij de verhouding van de Kerk tot den Staat te oppervlakkig behandeld heeft, maar hij heeft er zich, dat bewijzen zijn brieven juist, voortdurend mede bezig gehouden. Hij bestrijdt op dit punt in de eerste plaats de wijsgeeren, die z.i. te zeer over den staatsvorm en te weinig over den inhoud hebben nagedacht, d.w.z. over den grondslag en het doel van den Staat. De Staat, aldus Luther, is een instelling van God; de wijsgeeren noemen hem een middel om rust, vrede en geluk te waarborgen, maar welke staat heeft ooit dat doel bereikt? Volgens de wijsgeeren is het gelukkige toeval noodig om het doel tot stand te brengen; Luther antwoordt, dat Gods zegen noodig is, maar dat in het stelsel der wijsgeeren daarvoor geen plaats is gelaten. Aldus zijn critiek.
Wat Luthers positieve meening betreft: ook het Staatswezen moet de strekking hebben om ons tot God te leiden. Tusschen overmoed en angst slingert het gemoed, zooals tusschen tyrannie en democratie het staatswezen slingert. Tusschen overmoed en angst ligt de juiste plaats van den mensch, die, in God geloovend, ook voor de inrichting van den Staat het hem mogelijke doet, het leed aanvaardend en dankbaar voor het geluk. Het geloof schenkt ook hier een andere levenshouding en een nieuw innerlijk. En practisch beteekent deze meening van Luther, dat in de harten èn van regeerders èn van de geregeerden het Godsgeloof doordringen moet: wanneer ieder zich aan God verantwoordelijk gevoelt komt de Staat tot zijn recht. (Vor. ber. Luther (en photo) 220 A.)

A. VOLKENBOND. — Verdrag inzake verdoovende middelen. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat op 22 Mei '33 in het archief van den Volkenbond is nedergelegd de Nederlandsche akte van bekrachtiging van het verdrag van Genève van 13 Juli 1931 tot beperking van de vervaardiging en tot regeling van de distributie van verdoovende middelen met protocol van onderteekening, goedgekeurd bij de wet van 28 April 1933.
Bij de bekrachtiging is ingetrokken het voorbehoud ten aanzien van art. 22 lid 2, gemaakt bij de onderteekening van het verdrag.
Het verdrag met protocol, dat, overeenkomstig art. 31, op 20 Augustus 1933 voor Nederland, Nederl.-Indië, Suriname en Curaçao in werking zal treden, werd tevoren reeds bekrachtigd door de Ver. Staten van Amerika (28 April 1932), België (10 April 1933), Brazilië (5 April 1933), Britsch-Indië (14 November 1932), Canada (17 October 1932), Chili (31 Maart 1933, alleen het verdrag), Costa Rica (5 April 1933), Cuba (4 April 1933), Vrije Stad Danzig (18 April 1933), Dominicaansche republiek (8 April 1933, alleen het verdrag), Duitschland (10 April 1933), Egypte (10 April 1933), Frankrijk (10 April 1933), Groot-Brittannië en Noord-Ierland (1 April 1933), Guatemala (1 Mei 1933, alleen het verdrag), Italië (21 maart 1933), Litauen (10 April 1933), Mexico (13 Maart 1933), Monaco (16 Febr. 1933 het verdrag en 20 Maart 1933 het protocol), Perzië (28 Sept. 1932), Polen (11 April 1933), Portugal (17 Juni 1932), Roemenië (11 April 1933), Spanje (7 April 1933), Tsjechoslowakije (12 April 1933, alleen het verdrag), Uruguay (7 April 1933), Zweden (12 Aug. 1932) en Zwitserland (10 April 1933), terwijl zijn toegetreden Bulgarije (20 Maart 1933, alleen het verdrag), Haiti (4 Mei 1933, alleen het verdrag), Hongarije (10 April 1933), Iersche Vrijstaat (11 April 1933), Nicaragua (16 Maart 1932), Peru (20 Mei 1932), San Salvador (7 April 1933, alleen het verdrag), de Soedan (25 Aug. 1932 het verdrag, 18 Jan. 1933 het protocol), Tsjechoslowakije (13 April 1933, alleen het protocol), Turkije (3 April 1933).
Naast voorbehouden, gemaakt bij de onderteekening en niet teruggenomen bij de bekrachtiging, zijn alsnog bij de bekrachtiging, resp. bij de toetreding door België, Groot-Brittannië en Portugal voorbehouden gemaakt en door Mexico en San Salvador verklaringen afgelegd. (Vor. ber. 772 D.)

B. NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen. — De commissie voor de herziening der handelsverdragen hield dezer dagen onder voorzitterschap van dr. J. A. Nederbragt een buitengewone vergadering ter bespreking van de monetaire en economische conferentie die te Londen wordt gehouden.
De commissie is op voorstel van den minister van Koloniën uitgebreid met vier personen, die speciaal met koloniale aangelegenheden vertrouwd zijn en zich in de commissie met die aangelegenheden, voor zoover die bij handelsverdragen ter sprake komen, zouden kunnen bezighouden. Die leden zijn ir. J. A. Kalff, voorzitter van den Ondernemersraad voor Nederl.-Indië, G. J. Staal, oud-gouverneur van Suriname, A. J. Schabeek, oud-hoofd-inspecteur der in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederl.-Indië en W. P. Hillen, oud-lid van den Raad van Nederl.-Indië, welke heeren behalve eerstgenoemde ter vergadering aanwezig waren en door den voorzitter werden geïnstalleerd.
Daarbij wees deze er op, dat de koloniale belangen in den laatsten tijd voor wat betreft hun relaties met het vraagstuk van de handelsverdragen, zeer bijzonder naar voren gekomen zijn waarom het zeer is toe te juichen, dat deze uitbreiding der commissie heeft plaats gevonden, opdat door haar met te meer kennis van zaken over de betrokken onderwerpen kan worden geoordeeld.
Met het oog op het onderwerp der besprekingen namen op uitnoodiging der regeering eveneens aan de beraadslagingen deel mr. L. J. A. Trip, prof. mr. G. W. J. Bruins, dr. E. Heldring en de heeren J. B. van der Houwen van Oordt, J. Hardeman, mr. A. W. Hartman en mr. H. C. Hartevelt.
De vergadering was uitsluitend aan de monetaire en economische conferentie te Londen gewijd. De besprekingen zullen op 1 Juni in de gewone maandelijksche vergadering van de commissie worden voortgezet. (Vor. ber. 768 C.)

31 MEI 1933

C. **DUITSCHLAND.** — Tien geboden voor den Duitschen burger. — Luitenant-kolonel von Cochenhausen van het bataljon Jagers te Hirschberg, heeft tien geboden opgesteld, welke iederen Duitschen burger van middelmatige lichaamssterkte tot een goed soldaat moeten maken.
Deze „tien geboden" worden voorafgegaan door een inleiding welke zegt, dat elke Duitsche burger eens te wapen kan worden geroepen, doch dat zuiver militaire opleiding tot de bevoegdheid van de legerautoriteiten behoort.
Op de volgende wijze dienen de Duitsche burgers zich volgens den overste op dezen mogelijken oproep voor te bereiden.
1. In staat zijn 30 K.M. per dag zwaar bepakt te marcheeren.
2. Alvorens andere kleedingstukken aan te schaffen, zorgen dat men een soort uniform heeft, of tenminste een tegen alle weer bestand costuum en flinke schoenen.
3. Zichzelf oefenen in hardloopen, speerwerpen en schieten.
4. In staat zijn een auto te besturen en met paarden om te gaan.
5. Weten hoe een radiotoestel in elkaar te zetten en zendtoestellen te hanteeren.
6. Eens per jaar een boek lezen over krijgsgeschiedenis en geregeld een tijdschrift lezen over de nationale verdediging.
7. Zichzelf op de hoogte stellen van de belangrijkste militaire ontwikkelingen in de naburige landen.
8. Alvorens buitenlandsche reizen te maken, zichzelf goed vertrouwd maken met de ligging van het land in de Duitsche grensstreken.
9. In staat zijn kaarten te lezen en des nachts den weg weten te vinden met behulp van kaarten en een compas.
10. Zoo veelvuldig mogelijk legermanoeuvres in binnen- en buitenland bijwonen. (Genera1 Anzeiger).

D. VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule. — Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel inzake de goudclausule, waardoor alle door particuliere overeenkomsten ontstane betalingsverplichtingen in papieren dollars gelden, met 283 tegen 57 stemmen goedgekeurd.
Naar verluidt heeft president Roosevelt maatregelen getroffen, waardoor de oorlogsschuldenaren toestemming ontvangen van den vervallenden Juni-termijn van hun schulden slechts een gedeelte te betalen, om te voorkomen dat met het oog op de economische Wereldconferentie de oorlogsschuldenaars zich insolvent zullen verklaren. (Vorig ber. 840 A.)

E. DANZIG. — Parlementsverkiezingen. - Verklaring van dr. Rauschning. — Op grond van den voorloopigen officieelen verkiezingsuitslag is de zetelverdeeling in den Danziger Volksdag aldus:
Nationaal-socialisten 38 zetels: Sociaal-democraten 13 zetels; Communisten 5 zetels; Centrum 10 zetels; Zwart-wit-rood 4 zetels; Polen 2 zetels.
Bij de nadere berekening der restzetels is dus een zetel, die naar men dacht aan het Centrum zou komen, aan de nationaal-socialisten toegekend.
De president van den Danziger Landbund, dr. Rauschning, heeft voor de Duitsche pers een uiteenzetting

gegeven over den verkiezingsstrijd te Danzig en de nationaal-socialistische verkiezingsoverwinning.
Deze overwinning, aldus Rauschning, is bevochten tegen een gesloten front van Duitsch-nationalen tot communisten, waarbij het echter in hoofdzaak om de Danziger Duitsch-nationalen ging.
Een vergelijking met de cijfers van 1930 toont duidelijk, dat het marxisme, op enkele zijner burchten na, geheel verslagen is.
Omtrent de maatregelen, die een nieuwe nationale regeering zou hebben te nemen, verklaarde dr. Rauschning, dat de nieuwe meerderheid in Danzig tot elke redelijke oplossing van de bestaande problemen bereid is. (Vorig bericht 837 H.)

A. VOLKENBOND. - Joodsche minderheid **in Duitsch**-Opper-Silezië. —

De Volkenbondsraad heeft op 30 Mei '**33** beraadslaagd over de minderlieden-petitie, die de in Opper-Silezië wonende zakenman Franz Bernheim op 12 Mei '33 aan den raad heeft doen toekomen betreffende inbreuken, die de Duitsche regeering zou hebben gemaakt op de Opper-Silezische conventie van 15 Mei 1922. In zijn rapport over deze aangelegenheid kwam de rapporteur, de Ier Lester, op grond van de verklaring van von Keller van 26 Mei, tot de conclusie, dat de Duitsche regeering de Duitsche wetten, voor zoover zij in strijd zijn met de bepalingen dier conventie, niet in Duitsch-Opper-Silezië zou kunnen toepassen, terwijl de schade, die daardoor reeds aan de leden der minderheden zou zijn toegebracht, goed gemaakt zou moeten worden.
De Duitsche gedelegeerde, von Keller, die eenige dagen geleden een verklaring over deze aangelegenheid had afgelegd, waaruit volgde, dat Duitschland erkent, dat de wetten in Duitsch-Opper-Silezië niet in strijd mogen zijn met de verplichtingen, die voor Duitschland uit de internationale conventie voortvloeien, meende, dat de Volkenbondsraad niet bevoegd was om van deze petitie kennis te nemen, omdat de petitionaris nog slechts korten tijd in Opper-Silezië gevestigd was en voorts omdat hij slechts een klacht van algemeene strekking had ingediend. Hij verklaarde het rapport van Lester niet te kunnen aannemen. Het rapport werd gesteund door Eden (Engeland), Paul-Boncour (Frankrijk), Razinski (Polen), Osuski (Tsjecho-Slowakije), Lange (Noorwegen) en Mato (Guatemala).
Geen der sprekers heeft heden een scherp protest tegen Duitschlands houding ten opzichte van de Joden laten hooren, maar wel hebben de vertegenwoordigers van Frankrijk en Polen een waarschuwend woord tot de Duitsche regeering gericht en aan den plicht, dien de Volkenbond jegens de minderheden in Europa heeft, herinnerd. Beiden deden uitkomen, dat het minderhedenvraagstuk in zijn geheel binnen afzienbaren tijd door den Volkenbond opnieuw onder de oogen gezien kan worden en Razinski meende, dat dit tijdens de a.s. Volkenbondsvergadering kon geschieden. Paul-Boncour verklaarde overtuigd te zijn, dat de Volkenbond niet de rechten van een ras, dat over de geheele wereld verspreid is, zou willen negeeren. Hij herinnerde er aan, dat Frankrijk na de Fransche revolutie het eerste land is geweest, dat de Joden heeft geëmancipeerd en dat ook Frankrijk herhaaldelijk voor gelijke rechten voor het Joodsche ras op de bres heeft gestaan.
In zijn repliek merkte de Duitsche gedelegeerde, von Keller, op, dat tot op heden de Duitsche regeering geen klachten hadden bereikt. Hij verklaarde overtuigd te zijn, dat Duitschland zijn verdragsverplichtingen nauwgezet zou nakomen. Hij deed verder uitkomen, dat de raad zijn bemoeienissen tot den bestaanden toestand in Opper-Silezië moet bepalen. De eventueel geleden schade zou op grond van de bestaande locale procedure onderzocht kunnen worden. Von Keller merkte verder op, dat indien in vorige gevallen de Volkenbond evenveel ijver aan den dag had gelegd over de bescherming der minderheden, de Volkenbond minder gecritiseerd zou zijn geworden als beschermer der minderheden.
Een commissie van drie juristen, bestaande uit een Belg, een Spanjaard en een Zwitser, is thans opgedragen om adviezen uit te brengen over de Duitsche bezwaren tegen de ontvankelijkheid der petitie. Deze commissie zal vermoedelijk binnen een week rapport uitbrengen, zoodat de commissie de volgende week weer voor den raad kan komen. Von Keller liet zich met het benoemen van een juristen-commissie niet in en onthield zich van stemming. (Vorig bericht 829 D.)

B. STATEN-GENERAAL. — **Regeeringsverklaring van dr. H. Colijn.** —

Op 31 Mei '**33** heeft dr. H. Colijn in de Tweede Kamer en vervolgens in de Eerste Kamer de volgende ïegeeringsverklaring afgelegd:
Het den 26sten dezer maand opgetreden Kabinet heeft er prijs op gesteld zoo spoedig mogelijk voor de Kamer te verschijnen tot het doen van enkele mededeelingen met betrekking tot het te volgen regeeringsbeleid.
Het is de Kamer en U, Mijnheer de Voorzitter, erkentelijk voor de geboden gelegenheid om dit reeds enkele dagen na zijn optreden te kunnen doen.
De toestand hier te lande en in Nederl.-Indië biedt in menig opzicht een beeld van volkomen ontwrichting en vraagt dus om snel en krachtig ingrijpen. In beide gebiedsdeelen van het Koninkrijk doet de economische inzinking thans haar invloed in zoo bedenkelijke mate gevoelen op de algemeene volkswelvaart en op de daarmee verband houdende publieke geldmiddelen, dat wachten met verdere maatregelen tot een ineenstorting zou voeren.
De Regeering is dan ook diep doordrongen van den plicht alles te doen wat mogelijk is om verdere inzinking te voorkomen. Het is om die reden, dat zij zich verheugt over den door den President der Vereenigde Staten gepubliceerden oproep tot samenwerking der Regeeringen op de komende economische conferentie te Londen, waarmee Hare Majesteit de Koningin in ondubbelzinnige bewoordingen instemming heeft betuigd. De Regeering is dan ook voornemens door haar delegatie naar de conferentie in deze richting krachtig mede te werken.
Intusschen mag de actie, die men zelf ter hand nemen kan, daardoor niet achterwege blijven.
Eerste eisch is daarbij, dat het opnieuw verstoorde financieele evenwicht worde hersteld. Dit is reeds noodzakelijk, omdat iedere nalatigheid op dit punt liet intreden van een beteren toestand — economisch en sociaal — in zeer sterke mate zou vertragen.
Voor het financieele evenwicht is allereerst een belangrijke inperking der publieke uitgaven onafwijsbaar. Deze is niet te ontgaan, ook al zou het uiterste beproefd zijn om door belastingheffing het evenwicht te herstellen.
Bestendiging van de geldende tijdelijke heffingen of vervanging door een equivalent daarvan, zoomede invoering van nieuwe heffingen — waarbij in de eerste plaats gedacht wordt aan het reeds ingediende ontwerp op de omzetbelasting — zullen echter, naast sterke bezuiniging, althans voorshands onvermijdelijk blijken.
Om herstel van de welvaart voor te bereiden, zal ordening van het bedrijfsleven ter aanpassing aan de gewijzigde economische wereldstructuur van overheidswege moeten worden bevorderd.
Zonder hierover reeds in bijzonderheden te treden, wenscht de regeering vast te stellen, dat hierbij geen enkele maatregel reeds vooraf mag worden buitengesloten, dus ook niet een eventueele wijziging in onze handels-politieke methoden.
Voorts heeft het vraagstuk der werkloosheid de volle aandacht der regeering. Zij is er zich van bewust, dat een grondige verbetering in den tegenwoordigen toestand slechts denkbaar is door een krachtig herstel van het bedrijfsleven, dat ook om die reden onophoudelijk om belangstelling en inspanning van den kant der overheid vraagt.
Daarnaast moet evenwel niet minder aandacht worden geschonken aan verruiming van werkgelegenheid en aan de werkverschaffing.
De Regeering beschouwt het als haar plicht om, met inachtneming van de financieele mogelijkheden, de cultureele en sociale volksbelangen te blijven behartigen.
Zoowel om tegemoet te kornen aan de door de crisisomstandigheden zoozeer verzwaarde eischen met betrekking tot de volkswelvaart als ter wille van de door diezelfde omstandigheden in het leven geroepen werkloosleidszorg, heeft de Regeering het noodig geoordeeld, wijziging te brengen in de verdeeling van den departementalen arbeid.
De minister van Economische Zaken dient in de toekomst zijn onverdeelde aandacht te kunnen schenken aan de belangen van Landbouw, Handel en Nijverheid en dus ontheven te worden van zijn bemoeiingen met Arbeid en Abeidsverzekering.
Daarnevens is het der Regeering werisctielijk voorgekomen deze bemoeiingen te vereenigen met die betreffende de Werkloosheidsverzekering, Arbeidsbemiddeling, Werkverschaffing, Steunverleening en Volksgezondheid, welke alle tezamen onderge-

bracht behooren te worden in een Ministerie van Sociale Zaken. De Regeering verwacht van deze concentratie van verwante belangen een zoodanige besparing op de uitgaven, dat zij de beperkte kosten, die de vorming van een nieuw ministerie meebrengt, verre zal overtreffen.

Voorts zal de Minister van Financiën zich zoozeer hebben te concentreeren op het herstel van het financieele evenwicht, dat hij ontheven behoort te worden van de vaak veel tijd vorderende zorg voor de regelingen der ambtelijke salarissen en wachtgelden, terwijl de minister van Waterstaat, die in belangrijke mate betrokken zal worden bij het vraagstuk der werkgelegenheid en die zich meer dan ooit zal hebben bezig te houden met het ook uit financieel oogpunt zoo gewichtige vervoerwezen, zal moeten worden ontlast van het bestuur van het bedrijf van de Posterijen, de Telegrafie en de Telefonie.

De zorg voor de belangen die aan de Departementen van Financiën en Waterstaat zullen worden onttrokken zal kunnen worden overgedragen aan den minister van Binnenlandsche Zaken. Met deze regelingen hoopt de Regeering een administratieve indeeling te verkrijgen die bij de behoeften van het oogenblik past en voor vele vraagstukken een snellere oplossing waarborgt dan tot heden mogelijk was.

Dat het gezag zal worden hooggehouden stelt de Regeering met nadruk op den voorgrond. Tegen extremisme, van welke zijde dit zich ook openbaart, zal met beslistheid worden opgetreden. Het oefenen van terreur tegenover de ordelievende bevolking en het verwekken van onrust, zullen zonder aarzeling worden tegengegaan. De plaatselijke Overheid kan daarbij op den steun der Regeering rekenen.

De Kamer zal verstaan, dat het Kabinet, zoo kort na zijn optreden, zich moet bepalen tot mededeeling van de hoofdlijnen van zijn beleid en nog niet in staat is dit in onderdeelen aan te geven.

De Regeering doet een ernstig beroep op de medewerking der Staten-Generaal. De hachelijke toestand van ons volk eischt eendracht van allen om het door de moeilijkheden, die zich voordoen en die nog te wachten zijn, heen te helpen.

De Regeering ziet in de Christelijke volksaspiraties, die gelukkig een sterk en bestendig element in ons volksleven vormen, een bron van kracht. De erkenning daarvan zal spreken uit haar beleid. Zij zal echter het toespitsen van politieke en geestelijke tegenstellingen, ter wille van de noodzakelijke eendracht, vermijden.

De Staten-Generaal zullen ongetwijfeld met de Regeering beseffen, dat de ongekend moeilijke vraagstukken, waarvoor wij ons gesteld zien, niet tot oplossing kunnen komen, indien men voor het nemen van onaangename en voor velen harde maatregelen zou terugschrikken. Zonder schroom zal men de talloze problemen moeten aanvatten.

Ook, ja juist in dezen zwaren tijd, acht de Regeering een gestadige samenwerking en voortdurend overleg met de Staten-Generaal van het grootste gewicht.

Bouwende op Gods hulp vertrouwt zij, dat het doel, dat Regeering en Volksvertegenwoordiging beiden voor oogen staat, zal worden bereikt.

(Vor. ber. Crisiskabinet-Colijn 834 A.)

A. TWEEDE KAMER. — Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck tot voorzitter benoemd. — De Tweede Kamer heeft op 30 Mei '33 als nummer één op de voordracht aan H. M. de Koningin voor de benoeming van een nieuwen voorzitter geplaatst jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, ter vervanging van mr. J. R. H. van Schaik, die tot minister van Justitie is benoemd.

Uitgebracht werden 74 stemmen, waarvan 57 op den heer Ruys de Beerenbrouck, 14 blanco, 2 op den heer Goseling en 1 op den heer De Geer.

Nummer 2 op de voordracht werd weer de heer J. H. A. Schaper. Hij kreeg 54 van de 70 uitgebrachte stemmen. De heer J. J. C. Van Dijk werd nummer 3 met 60 van de 70 uitgebrachte stemmen.

Op 31 Mei werd de vergadering van de Tweede Kamer geopend onder voorzitterschap van den heer J. H. A. Schaper.

De griffier leest voor het Kon. besluit, waarbij jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck is benoemd tot voorzitter van de Tweede Kamer voor de huidige zittingsperiode.

De heer Schaper leidt den voorzitter met een enkel woord in, de hoop uitsprekend, dat de Kamer onder zijn leiding vlot en goed zal werken.

Hij verklaart den nieuwen voorzitter voor geïnstalleerd.

De heer Ruys de Beerenbrouck neemt de voorzittersplaats in en aanvaardt het voorzitterschap, waarbij hij de gebruikelijke rede hield.

(Vorig bericht Voorzitter 816 D, Jhr. mr. Ruys de Beerenbrouck 422 A.)

B. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Wapenstilstand geteekend. — Te Tangkoe nabij Tientsin is op 31 Mei '33 een wapenstilstand tusschen Japan en China geteekend. De voorwaarden van den wapenstilstand zijn de volgende:

1e. demilitarisatie van het gebied, dat begrensd wordt in t Noorden door den Grooten Chineeschen Muur, in het Oosten door den spoorweg Peking—Moekden en in het Westen door de spoorlijn Peking—Soeijoean;

2e. ontbinding van het corps Chineesche vrijwilligers in het onder 1e. omschreven gebied;

3e. hervatting van het verkeer op de spoorlijn Peking—Sjanhaikwan.

Voor Japan heeft generaal Okamoera, vice-chef van den staf van het Kwantoeng-leger, die de leiding had van de Japansche wapenstilstandsdelegatie, de overeenkomst onderteekend. Van Chineesche zijde geschiedde dit door generaal Hsi Oeng-ping, lid van den generalen staf van het Nanking-leger.

(Vorig bericht blz. 837 B.)

C. VOEDINGSMIDDELEN UIT HOUT. — In het Huis der Techniek te Essen heeft dr. Bergius uit Heidelberg een voordracht gehouden over nieuwe methoden tot het winnen van voedingsmiddelen uit hout.

Reeds in 1916 werden in het laboratorium van de Th. Goldschmidt A.G. te Essen proeven genomen om uit hout voedingsstoffen voor mensch en dier, eiwit en spiritus te winnen. Tijdens de oorlogsjaren werd de oplossing van het vraagstuk, om de productie van voedingsmiddelen te verhoogen, van steeds grooter beteekenis. Na den oorlog verminderde de belangstelling voor dit vraagstuk, maar de pogingen werden toch voortgezet en thans is de methode, om uit hout voedingsmiddelen te winnen, zoo ver volmaakt, dat de eerste fabriek in Duitschland te Mannheim-Rheinau is opgericht.

Door het nieuwe procédé wordt 2/3 van de droge substantie van het hout omgezet in verteerbare of voor gisting geschikte koolhydraten. Het overblijvende bestaat uit azijnzuren of lignin, dat ook voor verschillende doeleinden kan worden gebruikt. Door raffineering kan uit koolhydraat druivensuiker worden gewonnen. Voorts kan door de nieuwe voedingsmiddelen de eiwit- en vetproductie worden verhoogd. Een groot voordeel is, dat ook hout, dat voor handelsdoeleinden van weinig beteekenis is, kan worden gebruikt, waardoor de boschcultuur loonender kan worden.

1 JUNI 1933

D. OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland. — In den ministerraad heeft de Oostenrijksche regeering een verordening goedgekeurd, aldus het W. B. uit Weenen, waarbij een gedwongen visum wordt ingesteld voor Oostenrijkers die Duitschland bezoeken. Het visum kost vijf schilling. Deze bepaling is niet van toepassing op het gewone grensverkeer, wel op zaken- en vacantiereizen.

Officieel wordt verder medegedeeld dat door den Duitschen visumdwang groote kringen in dienst van het vreemdelingenverkeer in Oostenrijk ernstig worden getroffen. De regeering houdt het voor haar plicht om die schade te verzachten. Daarom wordt een verordening uitgevaardigd waardoor de valoriseering van de douanetarieven herzien wordt. De goudkroon (welke geldt als sleutel van de valoriseeringsverhouding) wordt niet meer berekend op 1.80 schilling, maar op 1.83 schilling. Hierdoor kan men op de be-

grooting van het loopende jaar rekenen op een actieve post van ongeveer 2 millioen schilling.
Bovendien werden nog maatregelen genomen met betrekking tot het vreemdelingenverkeer, o.a. verlaging van spoorwegtarieven en het verdeelen van 8 millioen schilling tusschen de bedrijven van het vreemdelingenverkeer, die door het sluiten der Duitsche grenzen schade zullen lijden. De ministerraad zal nog de details bepalen van de verdeeling van deze geldsom.
(Neue Freie Presse). (Vor. ber. blz. **837 E.)**

A. **BRAZILIE.** — Katoenoogst **1932-1933.** — De katoenoogst van Brazilië voor het oogstjaar 1932-1933 wordt officieel geschat op 75.367.350 K.G. of 346.879 balen van 478 lbs. netto.
Slechts in de jaren 1915-'16 en 1916-'17, toen maar onderscheidenlijk 73.428 en 73.772 ton werd geoogst, was de katoenproductie in Brazilië ongeveer zoo laag als dit jaar.
Dat de oogst ditmaal zoo gering is, is hoofdzakelijk te wijten aan de ongunstige weersgesteldheid in de Noordelijke staten, waar ook ziekten van de planten haar invloed hebben doen gelden.
In de Noordelijke staten is de opbrengst ongeveer tweemaal kleiner dan het jaar te voren, terwijl in eenige dier staten dit jaar de bebouwde oppervlakte slechts half zoo groot was.
(Mededeeling van Hr. Ms. Gezant te Rio de Jan.)

B. GODSDIENST. — **Aantal** Katholieken en Protestanten. — Blijkens de nieuwste statistiek, die opgesteld is door een Hongaarsch priester, bedraagt het aantal katholieken der geheele wereld thans 363.764.793.
Het officieele „Catholic Directory" vermeldt 334.664.791 katholieken en „Whitakers Almanak" schat hun aantal op 331.500.000.
De nieuwste cijfers van den Hongaarschen statisticus zijn door mgr. Jackman, den voormaligen redacteur van het „Catholic Directory" gepubliceerd in de „Holy Rood Chronicle". Zij luiden als volgt:

	Latijnsche ritus.	Andere ritussen.	Totaal.	Whitakers almanak.
Europa . . .	200.274.033	5.900.814	206.174.847	220.000.000
Azië	7.455.631	1.109.316	8.564.947	7.000.000
Afrika	5.735.548	62.137	5.797.685	2.000.000
Amerika .....,	129.829.068	708.378	130.537.446	101.000.000
Australië	12.689.868	—	12.689.868	1.500.000
Totaal	355.984.148	7.780 615	363.764.793	331.500.000

Naar aanleiding van bovenstaande statistieken schrijft de „Holy Rood Chronicle", dat de statistici hun cijfers zooveel mogelijk ontleend hebben aan de uitkomsten van de officieele volkstellingen. Voor zoover deze niet beschikbaar waren, hebben zij een schatting gemaakt, die aan den lagen kant gehouden is, teneinde het verwijt van partijdigheid te ontgaan.
De „Holy Rood Chronicle" publiceert ook een statistiek omtrent het aantal protestanten in de geheele wereld.
Hst totaal cijfer bedraagt 177.862.523, van wie 112.512.796 in Europa en 49.600.000 in Amerika.

C. FRANKRIJK. — **Internationale** Academie voor **uitgeweken** geleerden. — De Joodsche Perscommissie voor bijzondere berichtgeving deelt o.a. het volgende mede:
Op een vergadering van professoren, welke dezer dagen aan de Sorbonne te Parijs plaats vond, heeft prof. P. Rivet een voorstel gedaan tot oprichting van een internationaal college, bestemd tot het ontvangen van geleerden, die uit hun land verdreven zijn, zonder dat men daarbij zal letten op de politieke of andere richting van hen, die van de gastvrijheid van het college gebruik zouden maken. Dit lichaam zou den naam dragen van College International, zulks in analogie met het Collège de France.
De aard van het College sluit iedere inmenging van den staat bij zijn organisatie uit.
Op deze wijze zouden de geleerden van iedere richting hun arbeid kunnen voortzetten in een rustige en vredige omgeving en op grond van een officieele regeling, totdat de terugkeer naar het land van hun afkomst weer mogelijk zal zijn. Voor vele Joodsche geleerden uit Duitschland zou een dergelijke instelling thans een groote uitkomst beteekenen.
Het boven beschreven voorstel van prof. Rivet wordt beschouwd als grondobject voor een verdere uitvoering en het zal in studie worden gegeven aan een commissie, welke speciaal voor dit doel in het leven is geroepen.

D. **NEDERLAND.** — Betrekkingen met **China.** — Aan den jaarlijkschen maaltijd van de Nederlandsch-Chineesche Vereeniging heeft jhr. Beelaerts van Blokland medegedeeld, dat overeenstemming met China is bereikt omtrent de besteding van de z.g. Boxergelden.
De North China Daily News behelst den tekst van de overeenkomst, waaruit blijkt dat Nederland het volle bedrag der schadevergoeding na 1 Jan. 1926 ter beschikking van de Chineesche regeering stelt. Van dit bedrag zal 65% worden besteed voor waterstaatswerken in China en de rest voor cultureele doeleinden. Van het voor waterstaatswerken bestemde bedrag komt $ 400.000 aan het Survey and Research Institute te Nanking en de rest voor waterstaatswerken in deze stad. Het fonds daarvoor zal staan onder beheer van een comité van twee Chineesche leden en een Nederlandsch lid. De Chineesche regeering zal voor deze waterstaatswerken gebruik maken van de diensten van een Nederlandsch ingenieur.
Van de 35% voor cultureele doeleinden wordt een bedrag van f 400.000 gereserveerd voor een Nederlandsch fonds, onder beheer van den Chineeschen gezant te 's-Gravenhage, den voorzitter van de letterkundige afdeeling van de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam en den president-curator van de Leidsche Universiteit.
Van het jaarlijksche inkomen van dit fonds zal elk jaar 53% worden uitgekeerd aan de Academica Sinica in China, die 13% van dit bedrag zal besteden voor het werk der academica en de rest voor beurzen ten behoeve van de uitzending van Chineesche studenten naar Nederland. Omtrent de toewijzing der beurzen zal de Nederlandsche gezant in China worden gehoord.
De resteerende 47% uit het cultureele fonds wordt elk jaar toegewezen aan het Sinologisch Instituut te Leiden voor de bevordering van de cultureele betrekkingen tusschen China en Nederland.
(Vor. ber. **Leeningen** 202 **I.)**

E. BELGIE. — **Scheepvaart.** - De handelsvloot. — Op een vergadering van de Ligue Maritime Belge heeft oud-minister Dens een uiteenzetting gegeven over den toestand van de Belgische koopvaardij-vloot. Volgens spreker bevinden de reeders zich in een moeilijke situatie. Het grootste gedeelte van het kapitaal is verloren. Sommigen hebben 20% van hun vloot moeten verkoopen om schulden af te lossen. In 1929 telde de Belgische koopvaardijvloot 509.000 ton, terwijl in 1932 dit cijfer gedaald was tot 409.000 ton. Daarvan zijn slechts 270.000 ton in de vaart.
Het restant, n.l. 43%, is in de havens van Antwerpen opgelegd. De oud-minister betoogde, dat de regeering er toe zou moeten overgaan om het geld, dat in de Antwerpsrhe haven aan werkloozensteun wordt uitgekeerd, liever als subsidies aan de reeders te verleenen om meer schepen in de vaart te brengen en meer arbeiders werk te geven. (Ligue Marit. Belge)

F. TWEEDE KAMER. — **Regeeringsverklaring** van dr. **H. Colijn.** — De ontvangst, die aan het kabinet-Colijn en aan de regeeringsverklaring van dr. Colijn is ten deel gevallen mag over het algemeen als bevredigend worden beschouwd. De meeste fracties zegden hun loyalen steun toe. (Vor. ber. blz. 843 B.)

A. NEDERLAND. — Ministerie. - Briefwisseling dr. H. Colijn—prof. P. J. M. Aalberse. —
De leider van de R.K. Kamerfractie, prof. P. J. M. Aalberse, heeft in een schrijven — opgenomen in de Maasbode d.d. 12 Mei '33 — de gronden uiteengezet, waarom de R.K.-fractie aan de vorming van een parlementair kabinet, steunend op de vijf groote partijen (R.-K., A.-R., C.-H., V.-D. en V.B.) haar medewerking niet kon verleenen. Wel was de fractie bereid officieel zitting te nemen in een kabinet, dat uit vertegenwoordigers der vier eerstgenoemde partijen — derhalve met uitsluiting van den Vrijheidsbond — zou worden samengesteld. De R.K.-fractie was eenstemmig van meening, dat de kloof tusschen de R.-K. Staatspartij en den Vrijheidsbond van te principieelen aard was, om doeltreffende samenwerking mogelijk te maken.
Op grond hiervan, alsmede op de overweging „dat een kabinet gevormd uit de drie rechtsche partijen" noch naar getal (52) noch innerlijk sterk genoeg zou zijn om een taak van den vereischten omvang tot een goed einde te brengen, besloot dr. Colijn H. M. de Koningin ontheffing te vragen van de hem verleende opdracht tot vorming van een parlementair kabinet.
In een uitvoerig schrijven, gericht tot prof. Aalberse, zet dr. Colijn uiteen waarom hij het standpunt van de R.K.-fractie niet kan aanvaarden. De heer Colijn voert aan, dat in dezen critieken tijd de medewerking van allen aanvaard moet worden, met uitsluiting van hen die zichzelf à priori ongeneigd hadden getoond tot medewerking. Het als het ware opzettelijk in de oppositie dringen van parlementaire groepen die bereid waren mee de helpende hand ter redding uit te steken, kwam hem volstrekt ongelooflijk voor. Hij meende en meent nog, dat voor de thans te vervullen taak een beroep moet worden gedaan op de medewerking van allen die van goeden wille zijn. Die taak is toch een bij uitstek nationale.
Na verder te hebben uiteengezet, dat van een zuiver rechts kabinet, door gebrek aan homogeniteit, geen kracht kan uitgaan, betoogt dr. Colijn, dat een mislukking, wellicht reeds in dit najaar, niet slechts een mislukking zou beteekenen van de reddingspogingen, doch bovendien politieke gevolgen van verdere strekking dan de val van het kabinet alleen met zich zou sleepen. Dit risico meende de heer Colijn niet te mogen nemen, omdat z.i. de herstelarbeid moet slagen. De beste waarborg zou zijn een parlementair kabinet ad hoc, steunend op een breedst mogelijken grondslag.
Waar de R.K.-fractie hiertoe blijkbaar niet rechtstreeks wilde medewerken, meende de heer Colijn „uitvoering te moeten geven aan zijn voornemen om aan H. M. ontheffing te vragen van de hem verleende opdracht tot vorming van een parlementair kabinet". **(Vorig bericht blz. 845 F.)**

B. MANDSJOEKWO. — Russisch conflict. — Een paar uur na het sluiten van den wapenstilstand tusschen Japan en China heeft Japan zich door middel van Mandsjoekwo tegen de Sovjet-Unie gekeerd. Het heeft in de grensplaats Suifenho den Oost-Chineeschen spoorweg gesloten verklaard en aldus het verkeer naar Wladiwostok stopgezet. Als reden wordt opgegeven, dat de Sovjet-Unie wagons van deze spoorwegmaatschappij naar Russisch gebied heeft laten brengen en deze niet terug wenscht te geven.
(Vorig bericht blz. 817 B.)

C. AMSTERDAM. — S. D. A. P. - Loonsverlaging. — De federatie der S.D.A.P. te Amsterdam, bestaande uit de besturen van de Amsterdamsche afdeelingen dier partij, heeft met de soc.-dem. fractie in den raad en een deputatie van het hoofdbestuur van de S.D.A.P. vergaderd.
Aan de orde was de bespreking van de wijze, waarop het tekort op de gemeente-begrooting-1933 zal worden gedekt, en hoe het mogelijk zal zijn een sluitende begrooting voor het belastingjaar 1934 in te dienen. Wethouder Polak hield een inleiding, waarin hij den toestand van de gemeentelijke schatkist uiteenzette en waarbij als één der middelen om een sluitende begrooting voor 1933 en 1934 te verkrijgen, loonsverlaging van het gemeente-personeel in debat werd gebracht. Het lid van het hoofdbestuur der S.D.A.P. de heer J. W. Matthijsen hield na de inleiding van den heer Polak een redevoering, waarin hij stelling nam tegen het stemmen van de sociaal-democratische wethouders en raadsleden vóór loonsverlaging van het gemeente-personeel.
Ook anderen, onder wie de partijbestuurders Drees en Wibaut, namen deel aan de bespreking.
Het resultaat was, dat de federatie zich heeft verklaard tegen het steunen door sociaal-democratische vertegenwoordigers in het college van B. en W. en in den raad van eenig voorstel, dat salaris- en loonsvermindering van de geëmployeerden der gemeente ten doel heeft.
(Vor. ber. zie rubriek Nederland: S.D.A.P.)

D. NEDERLAND. — Import van slachtkoeien. — In het „Friesch Landbouwblad" werpt de heer N. H. B(link) o.a. de vraag op of de invoer in ons land van ongeveer 25.000 slachtkoeien per jaar gehandhaafd kan blijven.
In de eerste vier maanden van het loopende jaar bedroeg de invoer in ons land:

bevroren rundvleesch	797.000 K.G.
versch rundvleesch	1.550.000 K.G.
Tezamen	2.347.000 K.G.

Wordt aangenomen, dat de vleeschinvoer ook in de volgende maanden op dezelfde hoogte gehandhaafd blijft, dan volgt hieruit, dat de import per jaar ruim 7 millioen K.G. zal bedragen, wat met ongeveer 25.000 slachtkoeien gelijk gesteld kan worden.
De vraag dient te worden gesteld, of deze invoer onder de thans bestaande omstandigheden gehandhaafd kan blijven. Dat er in ons land veel, waarschijnlijk zelfs te veel vee aanwezig is, wordt algemeen erkend. Een hoog regeeringsambtenaar heeft onlangs de afslachting van 200.000 koeien openlijk verdedigd. Intusschen gaan wij echter door geregeld wekelijks een vijfhonderdtal slachtkoeien in te voeren. Hiermede rekening houdende kan bovenstaande vraag volgens den heer Blink niet anders dan ontkennend beantwoord worden. (Friesch Landbouwblad)
(Vorig bericht Veeteelt 841 C.)

E. NEDERLAND. — Werkloozensteun 57 millioen gulden in vier maanden. — Uit de gegevens van het departement van Binnenlandsche Zaken blijkt, dat in de eerste vier maanden van dit jaar aan werkloozensteun en werkverschaffingskosten door het rijk, de gemeenten en de werkloozenkassen ruim 57 mill. is uitbetaald: aan werkloozensteun hebben de gemeenten besteed: *f* 30.921.088, aan werkverschaffing *f* 9.368.620. Door de werkloozenkassen is uitbetaald een kleine 15 millioen en door het rijk bijna 2 millioen.
(Vor. ber. 522 G, Statistiek 472 A.)

F. BELGIE. — Bezuiniging circa 700 millioen francs. — De Belgische regeering heeft op 31 Mei de maatregelen bekend gemaakt, waardoor zij een bedrag van 700 millioen francs hoopt te bezuinigen en het tekort op de begrooting van 1933, dat iets minder bedraagt, geheel te dekken.
Door de genomen maatregelen worden alle klassen der bevolking getroffen. In de eerste plaats wordt de crisisbelasting, die zes maanden geleden door het parlement werd goedgekeurd, met een half procent verhoogd, zoodat van alle inkomsten boven de 35.000 francs 1.5 tot 4.5 procent zal worden geheven.
Alle tractementen en salarissen van het staatspersoneel, met inbegrip van dat der nationale maatschappij van spoorwegen, worden met ingang van 1 Juni met vijf procent verlaagd; hierdoor worden 200.000 personen getroffen, terwijl de verkregen bezuiniging 125 millioen francs bedraagt.
De tractementen van de rechterlijke macht, de geestelijkheid, officieren en het onderwijzend personeel, alsmede alle staatspensioenen worden eveneens met vijf procent verminderd.
Talrijke maatregelen worden vastgesteld, om een einde te maken aan de misbruiken, welke zijn voorgekomen bij de werkloosheidsuitkeering, de ouderdomspensioenen en de pensioenen aan invaliden. Het bedrag, dat aan eenzelfden persoon mag worden uitgekeerd op grond van de bezoldigingsbesluiten en de

oorlogspensioenen, wordt tot een bepaald maximum beperkt.
De wetgeving inzake den werkloozensteun wordt geheel gereorganiseerd. De werkloozen zullen in het vervolg verplicht worden arbeid te verrichten.
Wat de overige begrootingsposten betreft, wordt bepaald, dat alle verdere uitgaven met tien procent worden verminderd, terwijl de verlaging voor subsidies zelfs twintig procent kan bedragen.
Bovengenoemde maatregelen zijn door de regeering genomen op grond van de volmachten, welke zij na langdurige Kamerzittingen had verkregen.
(Vor. ber. Machtigingswet 821 E, Bezuiniging 796 D.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — **Banken-onderzoek. - J. P. Morgan.** — Een politieke storm schijnt in de Vereenigde Staten te zullen opsteken, als gevolg van de onthullingen, die tijdens het onderzoek naar het bankiershuis Morgan door de Senaatscommissie zijn gedaan en waarbij ook de **naam** van den huidigen minister van Financiën Woodin wordt genoemd.
Het is namelijk gebleken, dat een groot aantal vooraanstaande personen door de firma Morgan in de gelegenheid is gesteld in 1929 aandeelen in de Alleghany Corporation te koopen tegen den koers van twintig dollar (den aankoopkoers van Morgan), terwijl toentertijd die aandeelen aan de beurs 35 tot 37 dollar noteerden.

J. Pierpont Morgan.

Op een door de Senaatscommissie gepubliceerde lijst komen behalve de naam van minister Woodin, die duizend aandeelen heeft gekocht, ook die voor van senator MacAdoo met 500 stuks, van Owen Young, Lindbergh (die een schoonzoon is van een inmiddels overleden lid der firma), Thomas S. Lamont, Thomas W. L. Lamont, R. B. Mellon, een broer van den oud-minister van Financiën, en verder van Raskob, directeur van de Genera1 Motors, die president was van de nationale commissie der democratische partij, welke Roosevelt candidaat heeft gesteld voor het presidentschap. De lijst vermeldt tenslotte de namen van Julius en Henry Morgan, twee zonen van den bankier, van den oud-minister van Marine Adams en van generaal Pershing.
Naar aanleiding van het feit, dat ook Woodin's naam op de lijst voorkomt, zeide senator Borah: ,,Ik meen, dat het Amerikaansche volk er recht op heeft te verwachten, dat de minister van Financiën boven alle verdenking verheven is". (Vor. ber. **833 C.)**

2 JUNI 1933

B. D. J. DE VILLIERS OVERLEDEN. — Op 1 Juni 1933 is te 's-Gravenhage in den ouderdom van bijna zestig jaar plotseling overleden de heer D. J. de Villiers, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Zuid-Afrika daar ter stede.
Daniel J. de Villiers was in 1873 geboren in Oranje Vrijstaat. Bijzonder jong had hij reeds belang gesteld in openbare zaken.
Van beroep advocaat en notaris werd hij omstreeks 1904 lid van den stadsraad en burgemeester van F'icksburg, een ambt, dat de heer De Villiers verscheidene malen bekleed heeft. Omstreeks 1914 werd hij benoemd tot lid van den provincialen raad in Oranje Vrijstaat, en drie jaren later tot lid van het Uitvoerend Comité, dat met de Ged. Staten in Nederland te vergelijken is. Hij bleef die waardigheden vervullen tot zijn benoeming in Maart 1928 tot handelscommissaris van de regeering van Zuid-Afrika voor het vasteland van Europa.
De Villiers behoorde tot een oud geslacht van Hugenoten in Zuid-Afrika, bij wien de liefde voor Nederland en de Nederlandsche taal warm was. Hij volgde, reeds lang voor hij zijn ambt in Nederland aanvaardde met veel belangstelling alles wat de betrekkingen tusschen zijn land en het onze aanging.

C. FRANKRIJK. — Begrooting aangenomen. — De Kamer en de Senaat hebben den geheelen nacht van den lsten Juni vergaderd om de begrooting af te handelen.
Het voornaamste punt van geschil tusschen de beide Kamers was de quaestie van het petroleum-monopolie. De Kamer wenschte, op aandringen der socialisten, de invoering van het monopolie, dat de Senaat formeel afwees. Er werd een compromis-tekst opgesteld, volgens welke er een studie-commissie zou worden benoemd om binnen drie maanden de middelen aan te geven tot het organiseeren van een monopolie voor den invoer van petroleum, waarbij het parlement volledige vrijheid zou behouden om over de kern der quaestie zijn houding te bepalen.
Daladier stelde hierbij de quaestie van vertrouwen, welke in de Kamer met 359 tegen 203, in den Senaat met 167 tegen 121 stemmen werd goedgekeurd.
Er restten toen nog talrijke punten van geschil van minder belang, welke echter het heen en weer sturen der begrooting tusschen Kamer en Senaat nog verscheidene malen noodig maakten.
Om zeven uur 's ochtends keurde de Kamer de begrooting in zesde lezing met 385 tegen 150 stemmen goed, waarna deze naar den Senaat terugkeerde.
De politieke kant van dit heen en weer sturen der begrooting werd gekenmerkt door een splitsing der socialistische partij bij de stemming. Ondanks het besluit der fractie om vóór de begrooting te stemmen, stemden 26 afgevaardigden tegen.
Om 8 u. 45 nam ook de Senaat de begrooting definitief aan, welker cijfers zijn: 49.270.710.242 francs uitgaven; 45.645.851.502 francs ontvangsten, dus sen surplus aan uitgaven van 3.624.858.740 francs.
(La Journée Industrielle)
(Vor. ber. Financiën **831** C.; Begrooting 115 H.)

D. **FRANSCH-DUITSCHE** VERZOENINGSCOMMISSIE. — **Stimson** wordt voorzitter. — **Frankrijk** en Duitschland hebben aan Stimson, den voormaligen Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, het voorzitterschap aangeboden van de verzoeningscommissie, die is voorzien in de Fransch-Duitsche anbitrage-conventie, welke deel uitmaakt van de overeenkomsten van Locarno.

E. INTERNATIONALE FEDERATIE VAN JOURNALISTEN. — **Voorloopig** geen **betrekkingen** met Duitsche journalistenorganisatie. — Het uitvoerend comité van de Internationale Federatie van Journalisten, te Boedapest bijeen, heeft na lange debatten een motie aangenomen, die vervolgingen van de pers in Duitschland veroordeelt en waarin wordt verklaard, dat de betrekkingen met de Duitsche journalistenorganisatie voorloopig zullen worden verbroken. **(Pesti Hirlap).**

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Hoofdcommissie** vóór 3 Juli weer bijeen. — De hoofdcommissie van de ontwapeningsconferentie heeft op 1 Juni de besluiten van het bureau en den verderen gang van de werkzaamheden der conferentie besproken. Reeds terstond bij den aanvang der debatten bleek er een sterke oppositie te bestaan, speciaal bij die staten, die niet in het presidium zijn vertegenwoordigd.
Henderson stelde ten slotte een voorstel op, dat het resultaat der debatten samenvatte en eenstemmig werd aangenomen. Volgens dit voorstel worden de zittingen van de hoofdcommissie waarschijnlijk binnen enkele dagen verdaagd. Als uiterste termijn voor het weder bijeenkomen van de hoofdcommissie is de derde Juli vastgesteld. De technische commissies der conferentie zullen intusschen haar werkzaamheden voortzetten tot zij met haar arbeid gereed zijn. De beslissing, of het Engelsche ontwerp nu definitief als basis van de toekomstige conventie aanvaard wordt, zal eerst na afloop van de eerste lezing vallen.
(Vorig bericht blz. 837 F.)

B. OOSTENRIJK. — Rede van **Vaugoin** tegen het nationaal **socialisme.** — Tijdens een Christelijk sociale vergadering heeft de Christelijk sociale partijleider en minister van Oorlog Vaugoin op 1 Juni een redevoering uitgesproken tegen het nationaal socialisme met een scherpte, gelijk hij tot dusverre nog niet gebruikt had. Hij verklaarde o.a. dat deze partij een volkomen on-Oostenrijksche partij was. Wanneer Landsinspecteur Habicht beweert, dat de Oostenrijksche regeering bedelbezoeken gebracht had bij de nationaal socialisten, dan moet worden opgemerkt, dat het tegendeel waar is. Vanaf het oogenblik, waarop de nationaal socialisten inzagen, dat de Christelijk sociale partij en de regeering onder geen omstandigheden er aan denken met hen samen te gaan, hebben zij een strijd ingezet, die ongehoorde vormen aanneemt. Deze strijd is echter nog niet ten einde. „Voor dezen zomer nog de langste dag voorbij is," aldus Vaugoin ten slotte, „zal er orde heerschen. Wij hebben het met den Republikeinschen Schutzbund klaar gespeeld, wij zullen het ook met de Hakenkruisers klaar spelen." (V. D.) (Vor. ber. 831 D.)

C. VENEZUELA. — Arbitrageverdrag met Nederland goedgekeurd. — Het parlement van Venezuela heeft het op 5 April 11. te 's-Gravenhage gesloten arbitrage- en vriendschapsverdrag tusschen Nederland en Venezuela met algemeene stemmen goedgekeurd.

D. DUITSCHLAND. — Werkverschaffing - Een **milliard** mark voor werkplan. — Officieel wordt medegedeeld: Het rijkskabinet heeft zich op 31 Mei bezig gehouden met de problemen der werkverschaffing. Aangenomen werd een door het rijksministerie van Financiën ingediende wet tot vermindering van de werkloosheid, waardoor de riiksminister van Financiën gemachtigd wordt arbeids-schatkistbiljetten tot een totaalbedrag van een milliard Riiksmark uit te geven ten behoeve van werkzaamheden tot het instandhouden en voltooien van openbare gebouwen, werkzaamheden aan particuliere woongebouwen en woningen, kleine kolonisatie in de voorsteden, regulariseering van rivieren, gas-, water- en electriciteitsverzorging, ondergrondsche werken, en leveringen in natura aan hulpbehoevenden.
De wet bevat verder bepalingen inzake bevordering van het sluiten van huwelijken door hulp aan gehuwden en huwelijksleeningen.
De rijkskanselier stelde voor om behalve deze voorstellen eenige groote arbeidsprojecten ten spoedigste aan te vangen en wel in de eerste plaats een uitgebreid bouwprogram voor reparaties aan huizen en het herstellen van een gezond grond- en woningbedrijf, verder het aanleggen van een net van groote verkeerswegen, dat voldoet aan de eischen van het moderne autoverkeer en een productieve uitwerking heeft op de auto-industrieën. (Der Angriff).
(Vorig bericht blz. 816 A.)

E. VOLKENBOND. - Joodsche minderheid in Duitsch-Opper-Silezië. — De door den Volkenbondsraad benoemde juristencommissie, die er advies over moest uitbrengen of Bernheim het recht had zijn klachten over de behandeling van de Joden in Duitsch Opper-Silezië bij den Volkenbond in te dienen, heeft haar rapport bij den secretaris-generaal van den Volkenbond ingezonden.
Het rapport komt tot de slotsom, dat de klachten van Bernheim ontvankelijk zijn en dat dus de door Duitschland gemaakte reserves niet gegrond zijn. Het rapport zal op 6 Juni door den Volkenbondsraad worden besproken.
De juristencommissie bestond uit prof. Max Huber (Zwitserland), prof. Bourquin (België) en prof. Pedroso (Spanje). (Vor. ber. 843 A.)

F. NEDERLAND. — Economische raad. - Installatie. — In een der zalen van het Departement van Economische Zaken en Arbeid heeft minister Verschuur op 1 Juni den Economischen Raad geïnstalleerd.
De minister herinnerde er daarbij aan, dat toen het Departement werd ingericht, de regeering uitdrukking gaf aan haar meening, dat het economische leven het de regeering steeds meer onmogelijk maakt, zich van het bedrijfsleven afzijdig te houden. Het werd dan ook tijd, dat de toenemende regeeringstaak ten aanzien van het economische leven in een afzonderlijk departement werd verzorgd; de instelling van een zoo belangrijk college als de Economische Raad beschouwde mr. Verschuur als een weerslag op de vorming van het nieuwe Departement. Immers de regeering voelt steeds meer behoefte aan voorlichting op economisch terrein. (Vor. ber. blz. 826 A.)

3 JUNI 1933

G. **VIERMOGENDHEDENPACT. — Parafeering** vertraagd. — Inzake het hernieuwde uitstel van de parafeering van het viermogendhedenpact meent de diplomatieke medewerker van de „Daily Telegraph" te kunnen mededeelen, dat het daarbij meeningsverschillen over belangrijke politieke punten betreft.
De deelnemende juristen hadden zich daartoe tot hun regeeringen moeten wenden. Zoo zouden de jongste Fransche amendementen, die het pact aanneembaar maken voor de Kleine Entente, naar de meening van Mussolini de ware kern van het pact verstoord hebben omdat zij ertoe zouden leiden, elke herziening der vredesverdragen, niet slechts buiten, doch ook binnen het kader van den Volkenbond te verhinderen. Dientengevolge zou Rome hebben aangedrongen op een nieuwe samenstelling, welke een herziening der verdragen binnen het kader van den Volkenbond mogelijk maakt.
Thans is het de vraag, zoo vervolgt de Daily Telegraph, of de Kleine Entente bezwaren zal maken tegen deze nieuwe samenstelling. Ook zou de wijze, waarop in den Franschen tekst art. 16 van het Volkenbondspact (inzake sancties) vermeld wordt, opheldering eischen.
Verder zou er nog op zijn aangedrongen, dat de regeling van de quaestie der rechtsgelijkheid wordt overgelaten aan de ontwapeningsconferentie.
Afgezien van deze meeningsverschillen, zouden nog verschillen van kleiner karakter ontstaan zijn ten gevolge van het onderscheid in den tekst der Fransche, Engelsche, Italiaansche en Duitsche opstelling.
(Vos. ber. Ontwapening 848 A, MacDonald's voorstellen 735 B, Mussolini's voorstellen 738 F.)

H. DUITSCHLAND. — *S.* P. D. en Rijkskanselier **Hitler.** — De bekende Duitsche sociaal-democratische leider en oud-Rijksdagvoorzitter Paul Löbe verklaart dat de sociaal-democratische Rijksdagfractie, in tegenspraak met andersluidende beweringen, geheel

vrijwillig en uit zakelijke overwegingen vóór de regeeringsverklaring van Rijkskanselier Hitler over de buitenlandsche politiek stemde. (Völk. Beob.)
(Vorig bericht blz. 812 G.)

. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Directeur van den landbouw treedt af. — Aan den directeur van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel dr. C. J. Bernard, is per 27 Juni 1933 onder dankbetuiging voor de den Lande bewezen diensten eervol ontslag verleend.

B. TWEEDE KAMER. — Rede van dr. H. Colijn. — Na de beschouwingen over de regeeringsverklaring heeft dr. H. Colijn, voorzitter van den raad van ministers o.a. het volgende geantwoord:

Allereerst zeide dr. Colijn, dat de regeering moet afzien van een debat over de formatie van een kabinet, die niet gelukt is.

20. Het vraagstuk der cumulatie is in onderzoek;

30. De rentedienst (rente en aflossitig) der schuld van Ned.-Indië plus de pensioenen bedraagt 177 millioen. De primaire diensten van het bestuur, rechterlijke macht, gezagsorganen en belastingen, kosten 160 rnillioen. Samen 337 millioen. De inkomsten van Indië voor 1934 worden geraamd op 258 millioen. Met 31 millioen aan nieuwe heffingen wordt het 289 millioen. Dit beteekent een tekort van 50 millioen, zonder een cent nieuwe uitgaven.

4o. In Nederland zal de toestand niet veel beter blijken.

Aan het eind van dit jaar zal de vlottende schuld opgeloopen zijn tot 700 millioen en aan het eind van 1934 tot een milliard, als niet wordt geconverteerd. De leeningscapaciteit moet voor de conversie worden aangewend.

Aan een crisisheffing denkt de regeering geen oogenblik. Voor gewone uitgaven kan de regeering niet ook nog leenen. Het evenwicht moet worden verkregen door beperking van uitgaven en vermeerdering van belastingen. Het eerste sta voorop. Bij de inperking der uitgaven mogen geen heilige huisjes bestaan. Geen onderdeel van den staatsdienst mag buiten de bezuiniging worden gesteld. In menig onderdeel zal ernstige bezuiniging moeten worden doorgevoerd.

Nieuwe heffingen zijn onvermijdelijk, maar het streven moet zijn het herstel van een juiste verhouding tusschen het volksinkomen en het deel, dat de overheid zich daarvan toeëigent. Spr. kan op dit oogenblik niet zeggen, wat de verhouding zal zijn tusschen directe en indirecte heffingen. Het is de bedoeling der regeering, de weeldeverteringsbelasting in de omzetbelasting te verwerken.

5o. De regeering zal niet overgaan tot socialisatie en niet tot een Planwirtschaft, waarbij zijzelve de leiding der productie in handen zou nemen.

6o. De regeering is voornemens ernstig te onderzoeken het ondernenien van groote werken voor werkverschaffingen. Het resultaat van het onderzoek zal blijken bij de begrooting voor 1934.

7o. De inpoldering van het IJselmeer zal worden voortgezet.

80. De regeering is voornemens voor te stellen een verlichting van de belastingen op groote gezinnen.

90. Zij zal overwegen een verplichting van een steunregeling voor gemeenten en een regeling der toelating van buitenlandsche arbeidskrachten.

10o. De regeering zal zich bezighouden met een bevordering van de doorvoering van bedrijfsorganisatie. Voorts met een betere verdeeling van den arbeid over de beschikbare arbeidskrachten, een regeling van het pachtvraagstuk en de positie der gehuwde vrouw-niet-kostwinster in overheidsdienst. De regeering zal tegengaan het dubbele inkomen van man en vrouw in overheidsdienst.

11o. Wat betreft het hooghouden van het gezag, meent de regeering, dat, zoover dit practisch doenlijk is, van de organen van verdediging en ordebewaring moeten worden geweerd de elementen, op wie niet kan worden gebouwd in verband met hun beginselen en het optreden van de organisaties, waarbij zij zijn aangesloten. De maatregelen kunnen hun doel wel eens voorbij schieten, maar de regel zelf is onaantastbaar. Het is de bedoeling der regeering, met de maatregelen niet verder te gaan dan noodzakelijk is voor de hereiking van het doel. De heer Albarda en de zijnen hebben het zelf in de hand om het wantrouwen, dat ontstaan is, weg te nemen. Het voornemen der regeering geldt niet één bepaalde richting, maar alle extremisme. Organisaties als burgerwacht en vrijwillige landstorm moeten onvoorwaardelijk en volkomen ten dienste van de regeering zijn en anderzijds moeten particuliere gewapende corpsen worden verboden.

120. De regeering overweegt de invoering van een uniformverbod. Men heeft gezien, hoe het dragen van uniform in het buitenland de liartstochten opgewekt heeft.

13o. De heer Westerman wenschte een regeering van hoogstaande mannen, van politieke smetten vrij. Hij vergeet volgens spr. dat regeeren een staatkundig werk is en dat staatkunde, als alle werk, voorbereiding eischt. Wie geen politiek persoon is, biedt niet meer waarborg voor de deugdelijkheid van het werk, dan wie het wel is.

14o. Ten slotte zeide dr. Colijn: Misplaatst zijn vragen als die van den heer Albarda, of de heeren Marchant en Oud instemmen met de woorden over de christelijke volksaspiraties. Er is geen ministerspolitiek. Er is alleen kabinetspolitiek. De heeren Marchant en Oud hebben hun beginsel van eenzijdige ontwapening riiet verloochend, maar hebben er in berust, het ter wille van 's lands belang tijdelijk terzijde te stellen. Zoo ook verloochent spr. niet zijn beginsel, dat hem Gods woord doet zien als kenbron en richtsnoer, ook op staatkundig terrein.

In den boezem van het kabinet zullen zich wel eens verschillen voordoen bij de uitwerking van de hoofdlijnen, maar het kabinet is homogeen met betrekking tot de hoofdlijnen van liet beleid.
(Vorig bericht Regeeringsverklaring 843 B en 846 A.)

C. SPANJE. — **Wet** op religieuze orden. — President Zamora heeft op 2 Juni de wet op de godsdienstige orden geteekend, die bijna drie weken geleden door de Cortes werd aangenomen. De wet bepaalt o.a. dat alle eigendommen van godsdienstige orden worden geconfiskeerd en verbiedt het geven van onderwijs door vertegenwoordigers van de R.K. Kerk. De kerk zal echter het gebruik van haar eigendommen voor godsdienstige doeleinden behouden.

Daar de president zelf een geloovig katholiek is, vroegen velen zich af of hij niet liever zou aftreden dan de wet teekenen.

De Paus veroordeelde de wet als een groote misdaad tegen God. (L'Osservatore Romano)

4 JUNI 1933.

D. **DUITSCHLAND. — Onderwijs. — Oproep van** den **Duitschen** Studentenbond. — Dezer dagen hebben alle Joodsche studenten aan de Duitsche universiteiten een biljet ontvangen van den volgenden inhoud:

Aan alle Joodsche studeerenden.

Iedere Joodsche studeerende heeft eerst dan recht op een zitplaats in de gehoorzaal of in het practicum, wanneer alle Arische studenten van een plaats voorzien zijn.

De opvolging van dit bevel zal geregeld worden gecontroleerd.

(W.g.) Schylla:
Leider van den Studentenbond.
(Vor. ber. Onderwijs en Anti-semitisme 811 D.)

E. VATICAAN. — Encycliek tegen de wet op de religieuze orden in Spanje. — Zoowel de Paus te Rome als het Spaansche episcopaat hebben ten scherpste geprotesteerd tegen de onlangs door den Spaanschen president bekrachtigde wettelijke maatregelen tegen de religieuze orden in Spanje.

De Paus heeft aan de Spaansche geestelijkheid en aan het Spaansche volk een encycliek gericht, waarin herinnerd wordt aan het traditioneele katholieke geloof van de Spaansche natie. Er wordt voorts in gezegd dat deze wet een nieuwe, ernstige beleediging inhoudt niet alleen van de religie, maar ook van de principes van burgerlijke vrijheid, waarop volgens haar zeggen de nieuwe Spaansche regeering steunt. De geestelijkheid is bereid om de maatschappelijke orde en veiligheid in Spanje te bewaren, zoodat de strijd tegen de kerk niet gemotiveerd kan worden door de noodzakelijkheid om de republiek te beschermen. Terwijl de grondwet den burgers het recht van eigendom waarborgt, wordt de kerk van haar eigendommen beroofd. De Paus vertrouwt dat de vrijgevigheid van het Spaansche volk de geestelijkheid niet zonder hulp zal laten. Door de ontbinding van de religieuze orden wil men trachten met minder moeite het geloof en de christelijke moraal in het hart van het volk te onderdrukken. Wij protesteeren ten scherpste, aldus vervolgt de

encycliek, tegen deze wet en wij roepen onze Spaansche kinderen op om alle wettelijke middelen in het werk te stellen om de Wetgevende macht er toe te brengen deze besluiten te herzien door ze te vervangen door andere, die in overeenstemming zijn te brengen met het katholieke geloof.

Ook het Spaansche episcopaat heeft in een herderlijken brief protest aangeteekend tegen de wet op de religieuze orden, Den vaders in Spanje wordt aanbevolen hun kinderen alleen naar katholieke scholen te zenden; het schoolbezoek aan niet-katholieke, neutrale of gemengde scholen wordt streng verboden. In den brief staat dat door deze wet de kroon wordt gezet op het anti-katholielie werk der regeering, die eerst de plechtige verdragen met de kerk eenzijdig verbrak, daarna de kerkelijke begrooting schrapte, de wet op de echtsclieiding instelde, kerkelijke goederen seculariseerde en tenslotte deze wet brengt, welke een hevige beleediging inhoudt van het heilige recht van de kerk. Tenslotte wordt in den brief er op gewezen dat er als straf op een dergelijke handelwijze tegen de kerk excommunicatie staat.

(V. b. Wet religieuze orden **849 C,** Encycliek **344** A.)

5 JUNI 1933.

A. MUZIEK. — Bekende musici te Berlijn met verlof gezonden. — Arnold Schönberg en Franz Schreker van de Hochschule fur Musik te Berlijn zijn met verlof gezonden.

B. DUITSCHLAND. — Transfer-conferentie. — Nederlandsche belangen. — De Nederlandsche gedelegeerden, die ter bescherming van belanghebbenden bij Duitsche leeningen op langen termijn de transferbesprekingen met de Reichsbank te Berlijn hebben bijgewoond, deelen mede, dat deze besprekingen geen nuttig resultaat hebben opgeleverd.

De gegevens die hun werden verstrekt, zijn in een kleine commissie zooveel mogelijk onderzocht.

Naar aanleiding hiervan is zoowel in de plenaire zitting als door iedere delegatie afzonderlijk aan dr. Schacht met nadruk verklaard, dat er geen enkele aanleiding is om te verwachten dat door een transfer-moratorium het doel dat hij zich stelt, n.l. versterking van de positie der Reichsbank als circulatiebank en wederopbouw van haar reserve aan goud en deviezen, wordt bereikt. De gedelegeerden verklaarden dat zij zich met een transfer-moratorium niet zouden kunnen vereenigen.

Door de vertegenwoordigers der belanghebbenden bij Duitsche leeningen op langen termijn is besloten een vast comité te benoemen, bestaande uit twee leden voor ieder der vijf landen, die bij deze leeningen het meest geinteresseerd zijn, te weten Engeland, Nederland, de Vereenigde Staten, Zweden en Zwitserland. Bij het uiteengaan der Conferentie heeft de heer ter Meulen aan dr. Schacht namens de Nederlandsche delegatie verklaard, dat de Nederlandsche vertegenwoordigers geenerlei verantwoordelijkheid voor de maatregelen die de Reichsbank eenzijdig mocht nemen, wenschen te aanvaarden en dat zij zich voorbehielden tegen een transfer-moratorium ten sterkste te protesteeren. Dr. Schacht heeft de rechtvaardigheid van dit voorbehoud ten volle erkend en hij verklaarde dat hij zich bewust was dat de verantwoordelijkheid voor alle te nemen maatregelen uitsluitend op de Reichsbank rustte en dat protesten tegen eenzijdige maatregelen, welke de Reichsbank eventueel zou nemen, hem alleszins begrijpelijk voorkwamen.

Naar wij vernemen zijn als leden van de vaste commisste voor de Duitsche leeningen op langen termijn voor Nederland aangewezen de afgevaardigden van de Vereeniging voor den Effectenhandel en van de bankiers-emittenten. Deze waren te Berlijn vertegenwoordigd resp. door voorzitter en secretaris dier vereeniging, de heeren J. Stroeve en mr. W. Cnoop Koopmans, en door der. heer C. E. ter Meulen, lid der firma Hope & Co.

(Vorig bericht blz. **841** B.)

C. **NEDERL.-OOST-INDIE.** — Indische pensioeneh. — Volgens de Java Bode heeft de minister van koloniën zich in principe accoord verklaard met korting op de pensioenen, mits de uitwerking in overleg met hem geschiedt. (Vorig bericht **blz. 699 F.)**

D. INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL. — Men meldt ons uit Weenen, dat de heer F. H. Fentener van Vlissingen gekozen is tot president van de Internationale Kamer van Koophandel.

(Vorig bericht blz. **313** D.)

E. DUITSCHLAND. — Manifest van den nieuwen rijksbisschop. — De nieuwe rijksbisschop der Duitsch-Evangelische kerk, dr. Friedrich von Bodelschwingh, heeft in een manifest van zijn ambtsaanvaarding aan de Duitsche kerk mededeeling gedaan. Aan dit manifest ontleenen wij o.a. het volgende: ,,Ik heb dit bisschopsambt niet begeerd, maar ik ga den weg der gehoorzaamheid. Nu de verantwoordelijke mannen der kerk aan mij de opdracht gegeven hebben, teekent zich ook de weg voor mij die uit een arbeid voor armen en zieken kom (dr. Von Bodelschwingh was tot dusver directeur van de beroemde door zijn vader gestichte philantropische inrichtingen te Bethel bij Bielefeld), duidelijk af. Het is de weg der diaconie. Ging het naar mijn lust, zoo werd ik liever rijksdiaken dan rijksbisschop genoemd. Maar het ligt niet in den naam. De naam van het ambt zal leven door een wil, die niet te heerschen maar te dienen zoekt in de deemoedige navolging van Hem, die niet gekomen is om zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven tot een verlossing van velen te geven. Allen, wien deze dienst der kerk ter harte gaat, reik ik in dit uur met broederlijk vertrouwen de hand en verzoek hun, mij en mijn ambt in hun voorbede en door hun gebed te dragen". (,,Gen. Anzeiger").

(Vorig bericht **blz.** 837 I.)

F. MANDSJOEKWO. — Russisch conflict. — De vermelde sluiting van den Chineeschen Oosterspoorweg bij Suifenho (geheel in het Oosten van Mandsjoekwo bij de Sovjet-grens) heeft aanleiding gegeven tot een mondeling protest van de Sovjetregeering bij de autoriteiten van Mandsjoekwo, daar deze sluiting als een schending wordt beschouwd van het accoord van **1925** tusschen den Chineeschen Oosterspoorweg en den Oessoeri-spoorweg (die op Sovjetgebied bij den Oosterspoorweg aansluit).

De autoriteiten van Mandsjoekwo hebben tegenover dit protest een beslist weigerachtige houding aangenomen. (Vorig bericht blz. **846 B.)**

G. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japan's vredesvoorwaarden. — Naar verluidt zijn de onderhandelingen tusschen de Japansche officieele vertegenwoordigers der militaire autoriteiten en het ministerie van buitenlandsche zaken over het standpunt van Japan ten opzichte van de vredesvoorwaarden met China nog niet geëindigd.

De Japansche militaire autoriteiten stellen de volgende voorwaarden:

1. China mag slechts een beperkt aantal troepen in Noord-China houden.
2. Alle Chineesche troepenbewegingen in Noord-China moeten ter kennis van de Japansche autoriteiten worden gebracht.
3. Jehol wordt bij Mandsjoekwo gevoegd.
4. Het gebied van Sjanhaikwan en Tsingwantau wordt onder Japansch protectoraat gesteld.
5. China verplicht zich den staat Mandsjoekwo te erkennen.
6. De Chineesche regeering verplicht zich alle klachten tegen Genève in te trekken.
7. Alle versterkingen in het gebied Koepeikoe — Loean — Peking worden afgebroken.
8. China verplicht zich geen bondgenootschappen tegen Japan en Mandsjoekwo te sluiten. (Vorig bericht 844 B.)

6 JUNI 1933.

H. DUITSCHLAND. — Prins Wilhelms Eerstgeboorterecht. — De algemeene directie van het voormalige Pruisische koningshuis deelt volgens een W.B.-bericht mede, dat prins Wilhelm van Pruisen toen hij meerderjarig werd voor het geval van het aangaan van een huwelijk, hetwelk niet in overeenstemming is met de huiswet van het koninklijk huis, afstand heeft gedaan van alle uit zijn eerstgeboorte voortvloeiende rechten. Dit geval doet zich door zijn huwelijk met mej. von Salviati thans voor.

(Vorig ber. **Hohenzollern 788 D.)**

A. VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule. — De Senaat heeft op 4 Juni het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij de gouden standaard officieel wordt afgeschaft en waarbij machtiging wordt verleend de goudclausule buiten werking te stellen.
Hierna heeft ook President Roosevelt het wetsontwerp geteekend, dat hierdoor rechtsgeldig is geworden.
(Vorig bericht blz. **842** D.)

B. NEDERLAND. — Regeling der uitoefening van het militair gezag. — De bepalingen betreffende de uitoefening van het militair gezag in geval van oorlog of oorlogsgevaar en bij binnenlandsche onlusten zijn in een nieuw Kon. besluit samengevat.
Er wordt uitgegaan van drie verschillende toestanden, n.l.:
1. Wanneer oorlog of oorlogsgevaar is ontstaan;
2. Wanneer binnenlandsche onlusten de in- of uitwendige veiligheid van het Rijk of van een gedeelte daarvan in dringend gevaar brengen en geen oorlogsgevaar bestaat;
3. Wanneer binnenlandsche onlusten de in- of uitwendige veilighei? van het Rijk of vnn een gedeelte daarvan in dringend gevaar brengen nadat bevel is gegeven tot het voorbereiden van strategische voorzorgsmaatregelen en oorlog of oorlogsgevaar nog niet is ontstaan (m.a.w. in den tiid van mobilisatie-voorbereiding).
Voor de uitoefening van het militair gezag in het geheele in staat van oorlog of van beleg verklaarde gedeelte van het grondgebied des Rijks worden aangewezen:
In geval 1: De Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht;
In geval 2: De Commandant van het Veldleger;
In geval 3: De Chef van den Generalen Staf.
Voorts voor de verschillende landsgedeelten in elk dier gevallen de autoriteiten onder wier bevel gebiedsgedeelten bij Kon. besluit zijn gesteld (Stellingcommandanten, Bevelhebbers in de militaire afdeelingen en Territoriale bevelhebbers alsmede de Commandant der Marine te Willemsoord) en wijders de hoogst in rang zijnde troepencommandanten met rang van majoor en hooger in verschillende plaatsen.
(Vorig bericht Leger enz. **827** F.)

C. FRANKRIJK. — **Fusie** der **luchtvaartmaatschappijen.** — De Fransche minister van Luchtvaart, Cot, en de vertegenwoordigers der verschillende F'ransche luchtvaartmaatschappijen hebben een overeenkomst geteekend, waarbij alle Fransche luchtvaartmaatschappijen zich tot een enkele onderneming aaneensluiten. De definitieve fusie zal begin September '33 tot stand komen. De staat garandeert de nieuwe onderneming voor dit jaar een toelage van 155 millioen franks. De overeenkomst geldt voor den duur van vijftien jaar. (Le Temps)

D. INSECTEN. — Schijndood. — Meerdere insecten, maar vooral wandelende takken en schaatsenloopers vertoonen de eigenaardigheid, dat zij bij aanraking en bij andere prikkels in een toestand van schijndood overgaan. Ja, deze toestand van schijndood is niet zelden zoo diep, dat men het dier kan doorknippen, zonder dat het op dezen ingreep merkbaar reageert. Steiniger heeft de factoren waarmede deze toestand van schijndood optreedt uitvoerig bestudeerd. (Zeitschrift für Oekologie und Morphologie der Tiere, Mei 1933).
Hij zegt dat wandelende takken op belichting reageeren door zich schijndood te houden. Het opsteken van kunstlicht bij een terrarium waarin 's nachts een aantal wandelende takken druk aan het eten zijn, is voldoende om de dieren met een slag bewegingloos te maken.
Overdag zitten de wandelende takken allen bewegingloos tusschen de bladeren van hun voedsterplant; omkeer van dag en nacht, maakt dat de dieren nu overdag eten en 's nachts slapen.
Naast belichting speelt honger een rol. Honger heft den toestand van schijndood op. Dat gebeurt ook door verwarming tot 30 à 40 gr. C. Tijdens den toestand van schijndood blijven enkele reflexen mogelijk. Een wandelende tak die overdag schijndood in een struikje hangt, laat zich bij aanraking vallen, doch pakt zich als hij op zijn weg een ander takje ontmoet, daaraan vast; een bijzonuer effectieve manier om aan een vervolger te ontsnappen. Temperatuursverlaging maakt den toestand van schijndood dieper. Schaatsenloopers vertoonen iets dergelijks. Deze dieren wagen zich alleen op het watervlak als het niet te warm is, als het niet waait en niet regent. Anders zitten zij op het land en houden zich in het gras, in een toestand van schijndood schuil. Belichting wekt dezen toestand niet op, wel mechanische prikkels.
Bij beide diersoorten wordt de toestand van schijndood door het centrale zenuwstelsel, niet door het ruggemerg bepaald en is zelfs in een zeer bepaald gedeelte der hersenen gelocaliseerd.
(Zeitschrift fur Oekologie und Morphologie der Tiere)
(Zie rubriek Insecten.)

E. **NEDERLAND.** — Duitsche film-import. — Nederland wint als afzetgebied voor de Duitsche film-industrie sedert jaren aan beteekenis. De Duitsche uitvoer van belichte cinema-films naar Nederland is van 373.300 meter in 1926 tot 1.902.100 meter in 1932 gestegen en vertoont ook in het loopende jaar een verdere toename. Het aandeel van Nederland aan de totale uitvoer van belichte cinemafilms is van 2.6 pct. in 1929 tot 7.2 pct. in het loopende jaar gestegen. Het volgende staatje geeft hiervan een overzicht:

	Tot. uitvoer. Meter.	Naar Nederland. Meter	in %
1926	14.585.900	373.300	2.56
1927	21.141.300	602.500	2.85
1928	25.731.300	659.600	2.56
1929	27.796.900	724.300	2.61
1930	30.554000	1.198 300	3.92
1931	31.402.200	1.725.700	5.50
1932	29.634.300	1.902.100	6.42
1e kwartaal 1932	8.260.000	488.000	5.91
1e kwartaal 1933	7.501.600	538.800	7.18

F. NEDERLANDSCH VERBOND VAN **VAKVEREENIGINGEN.** — (N.V.V.). — **Crisisbestrijding.** — Het bestuur van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen heeft aan den voorzitter van den raad van Ministers een uitvoerig adres gezonden, naar aanleiding van den langen duur der economische depressie en de gevolgen hiervan voor het geheele volk.
Het bestuur wijst o.a. op den omvang van de werkloosheid, welke niet slechts het gevolg is van de crisis, maar vergroot wordt door de maatregelen van het buitenland ten aanzien der politiek, door den bevolkingsaanwas en door stopzetting van de emigratie. In dit verband wordt gewezen op het groote aantal buitenlandsche werkkrachten, dat nog steeds in Nederland werkzaam is, en wordt der regeering verzocht, eerst dan vreemde arbeidskrachten toe te laten, indien gebleken is, dat geen Nederlandsche arbeiders te krijgen zijn.
Het bestuur verzoekt der regeering om maatregelen tot steun van de Nederlandsche industrie, in het bijzonder wanneer buitenlandsche prijsaanbiedingen klaarblijkelijk ten doel hebben aan Nederlandsche ondernemingen het afzetgebied te ontnemen.
Aangedrongen wordt op krachtige bevordering van de ontwikkeling van het Nederlandsche bedrijfsleven door stimuleerend optreden.
Het N.V.V. dringt verder o.a. aan op verkorting van arbeidsduur, uitvoering van verschillende groote werken en stichting van een Industriebank en een Staatshypotheekbank. (Vorig bericht **blz. 477 C.)**

A. BRIDGE. — Internationaal tournooi te Londen. — De eindstand (3 Juni '33) van het te Londen gehouden Internationaal Bridge-Tournooi luidt als volgt: Oostenrijk 21 p., Nederland 17, Noorwegen 15, Denemarken 15, Engeland 14, België 8.
Wat de individueele paren betreft, waren de Nederlanders zeer ongelukkig. Oostenrijks Oost-West won nl. slechts met een half punt verschil den strijd. Dit paar behaalde nl. 481½ matchpunt. Hollands Oost-West (Einhorn — Bemmel Suyck) 481, Noorwegen (N.-Z.) 480. Nederland (N.-Z.) volgde daarop als vierde.
(Vorig bericht blz. 800 B.)

7 JUNI 1933.

B. NEDERL.-OOST-I DIE. — De invoer van manufacturen uit Japan. — De invoer van garens en manufacturen uit Japan naar Ned.-Indië geeft over de laatste 3 jaren de navolgende cijfers te zien:

Uitvoer	1932	1931	1930
		× 100 kin	
Katoenen garens	21.978	5.441	5.754
		× 1000 vierk. yard	
Kat. manufacturen	352.234	212.107	182.865
		Yen	
Zijden en kunstzijden goederen	14.365.958	8.910 038	8.882.628
		X 100 kin	
Katoenen dekens	6 333	4.131	5.596
		X dozijn	
Kat. handdoeken	527.489	206.773	310.858
Gebreide goederen	1.283.209	770.901	754.573

1 kin = 600 gram. (Indische Mercuur)
(Vorig bericht blz. 532 D.)

C. KLEINE ENTE TE. — Permanente raad. — In de gehouden laatste zitting van den permanenten raad der Kleine Entente werd besloten, dat de drie staten zich nauwer aaneen moeten sluiten. Om dit doel te bereiken, zal het de taak van den economischen raad der kleine Entente zijn een preferentieel-systeem tusschen de drie staten uit te werken Verder moet een plan over den in- en uitvoer en over de samenwerking op het gebied der industrieele productie ontworpen morden.
In elk der drie hoofdsteden moet een speciaal economisch instituut gesticht worden.
Bijzondere aandacht moet aan verkeersvraagstukken gewijd worden. Met de kwesties van de normaliseering op alle gebieden van het economische leven, met inbegrip van de wapenindustrie heeft zich een speciale tot dat doel in te stellen commissie bezig te houden.
De economische raad der Kleine Entente zal in overleg met de centrale emissiebanken voor een samenwerking van deze bankinstituten zorgen.
(Národni Listy, Praha).

D. RUSLAND. — Binnenlandsche leening 3 milliard roebel. — Een nieuwe vrijwillige binnenlandsche leening, groot 3.000.000.000 roebel, ten behoeve van het tweede vijfjaarsplan is uitgeschreven. (Pravda)
(Vorig bericht blz. 569 E.)

E. WETTELIJKE STERILISEERING. — In de „Aertzliche Mitteilungen", uitgegeven door het Verbond van Duitsche artsen, den z.g. Hartmann Bond, van den 20sten Mei is een opstel gepubliceerd van de hand van dr. L. Vellguth over wettelijke steriliseering. Ter bevordering van de rassen-hygiëne eischt deze schrijver de totstandkoming van een wet, die onder bepaalde omstandigheden de sterilisatie van menschen toestaat. Deze sterilisatie zou echter slechts in bepaalde gevallen mogen plaats vinden. De auteur schrijft:
„Tot dit doel zal in de volgende regels worden getracht groote groepen van minderwaardigen onder bepaalde, gemakkelijk waarneembare kenmerken, te vereenigen. Daarbij kan het best gebruik worden gemaakt van de indeeling welke mij bij registratie van de minderwaardigen uit mijn district goede diensten heeft bewezen. Het zijn de volgende zeven groepen:
1. zwakzinnigen, 2. geesteszieken, 3. epileptici, 4. onsociale „misdadige' elementen, 5. doofstommen, 6. lichamelijk zwakke „tuberculeusen", 7. personen van een vreemd ras".
In het verdere verloop van het artikel zet hij zijn meening ten aanzien van elk der genoemde groepen uiteen. In verband met punt zeven schrijft hij: „De vermenging van bloed van een vreemd ras in het organisme van ons volk willen wij zoo veel mogelijk verhinderen. Joden, negers, Mongolen, en dergelijke volken kunnen dus straffeloos en met hun eigen wil worden gesteriliseerd, om het even of zij gezond of ziek zijn".
Daar deze sterilisatie echter niet gedwongen kan plaats vinden, doch slechts met toestemming der in aanmerking komende personen, moet men haar, aldus de schrijver van het artikel, aan deze personen op de een of andere wijze „schmackhaft machen".
(Aertzliche Mitteilungen) (Vor. ber. blz. 15 I.)

F. TWEEDE KAMER. — Heffing van een omzetbelasting. — Bij de Tweede Kamer is ingediend een motie van wijziging op het ontwerp tot heffing van een omzetbelasting. Daarbij wordt voorgesteld het mede aanhangige wetsontwerp tot heffing van een weelde-verteringsbelasting met de omzetbelasting samen te smelten. (Vorig bericht blz. 707 G.)

G. ANDRE HUBERT FOURNET HEILIG VERKLAARD. — Op 6 Juni '33 heeft in den St. Pieter te Rome de eerste heiligverklaring in het Heilige Jaar plaats gehad. Zij betrof André Hubert Fournet uit het diocees Poitiers, den oprichter van de Congregatie der Dochters van het Heilige Kruis. Gedurende de indrukwekkende plechtigheid was de Paus omringd door het college van kardinalen. Op de gereserveerde tribune bevonden zich behalve talrijke andere autoriteiten ook de Oostenrijksche bondskanselier Dollfuss en de president van den Ierschen Vrijstaat, De Valera.
(Vor. ber. Heilig Jaar blz. 757 D.)

H. NEDERLAND. — Werktijdverkorting. — Een meerderheid van den Hoogen Raad van Arbeid heeft besloten aan den minister van Economische Zaken en Arbeid een oplossing in overweging te geven, waardoor van de zijde der Nederlandsche regeering een stap zou kunnen worden gedaan om in de practijk tot werktijdverkorting en daarmede gepaard gaande vermindering van het werkloozenleger te komen.
De groote meerderheid van den Raad heeft aanleiding gevonden om den minister te adviseeren niet tot een algemeene wettelijke regeling over te gaan. Dit standpunt sluit echter naar de meening van vele leden in geenen deele in, dat voor de Nederlandsche regeering te dezen aanzien geenerlei taak zou zijn weggelegd. De meerderheid van den raad meent, dat regelingen vanwege de regeering een bedrijfsgewijs karakter zullen moeten dragen. (De Telegraaf).

I. NEDERL.-OOST-INDIE. — Afvloeiïng van personeel in vasten dienst. — Naar aanleiding van een schriftelijke vraag van den heer H. H. Kan, heeft de regeering een vergelijkend overzicht overgelegd terzake van afvloeiing van personeel in vasten dienst in de jaren 1930, 1931 en 1932. Hieruit blijkt dat resp. f 57.217, f 115.943 en f 455.754 aan activiteitsbezoldiging maandelijks werd uitgegeven tegenover f 24.930, f 60.462 en f 195.975 aan wachtgeld, zoodat de besparing op de activiteitsbezoldiging maandelijks bedroeg f 32.287, f 55.481 en f 259.779 (over het geheele jaar 1933 bedroeg de besparing f 3117.356). Het aantal pensionneeringen gedurende dezelfde jaren bedroeg resp. 1500, 2304 en 4490, met bezoldigingen resp. van f 369.676, f 654.740 en f 1.267.902, terwijl de pensioenen bedroegen f 149 854, f 267.018 en f 528.147, alles maandelijks. Het jaarlijksche verschil tusschen bezoldiging en pensioen bedroeg in genoemde jaren f 2.637.864, f 4.652.664 en f 8.877.060.
(Bat. Nieuwsblad)

A. NEDERLAND. — **Rijwielnijverheid.** — Het Centraal Büreau voor de Statistiek, dat in de 5e aflevering van het Maandschrift een statistiek der Rijwielnijverheid over **1932** zal publiceeren, deelt thans reeds eenige der belangrijkste totaalcijfers mede.

	1929	1930	1931	1932
Aantal rijwielfabrieken met een productie van 500 of meer rijwielen	35	36	35	35
Aantal gebouwde rijwielen (× 1000 stuks)	215.2	209.9	179.4	145.7
Waarde daarv. (× f 1000)	11158	10517	8422	5868
Aantal verkochte rijwielframes (× 1000 st.)	87.0	79.0	51.1	63.4
Waarde daarv. (X f 1000)	1206	1009	605	619
Personeel op pl.m. 15 September	2343	2335	1937	1637
Aantal rijwielmontage-inrichtingen met één productie v. 500 of meer rijwielen	58	56	50	50
Aantal gemonteerde rijwielen (X 1000 stuks)	93.0	98.1	87.8	78.0
Waarde daarv. (× f 1000)	3828	3934	3246	2626

In de statistiek wordt naar de opgaven der ondernemingen met een productie van **200** of meer frames, zoo juist mogelijk berekend het aantal in Nederland vervaardigde rijwielen, dat voor binnenlandsch en buitenlandsch verbruik ter beschikking is gekomen t.w.:

1929	1930	1931	1932
403.300	396.700	320.500	295.900

(Centraal Bureau voor de Statistiek)
(V. b. **Wereldstatistiek 606** B.; Nederland **313** K.)

B. MUZIEK. — Toscanini en Bayreuth. — Uit Milaan wordt bericht, dat Toscanini, die eenigen tijd geleden tezamen met andere eminente musici van verschillende nationaliteit, Hitler een protest deed toekomen met betrekking tot de bejegening zijn collega's in Duitschland aangedaan, om redenen van politiek en godsdienst — nadat hem nimmer eenig antwoord op dat protest had bereikt — thans definitief het contract heeft verbroken, dat hem verplichtte te Bayreuth het Wagner-festival te leiden.
Hij zond aan mevrouw Winifred Wagner, de weduwe van Siegfried, het volgende telegram:
„De gebeurtenissen, die mij als mensch en kunstenaar zoo pijnlijk hebben getroffen, hebben nog onveranderd voortgang. Ik acht het mijn plicht heden het stilzwijgen te verbreken, dat ik mijzelf voor een termijn van twee maanden had opgelegd en u mede te deelen dat, om den vrede te bewaren met mijzelf, met u en met iedereen, het veel beter is, dat ik er niet langer over denk nog naar Bayreuth te gaan."
(Comoedia, Milano)

C. **ZWITSERLAND.** — Onlusten van **9** November **1932.** — In het proces betreffende de onlusten op **9** Nov. van het vorige jaar heeft de rechtbank den socialistischen leider Nicole tot zes maanden gevangenisstraf en **100** fr. geldboete veroordeeld. Twee maanden voorarrest worden in mindering gebracht.
De overige verdachten kregen straffen van twee tot vier maanden met aftrek van de preventieve hechtenis, en geldboeten tusschen de **30** en **50** fr.
(Journal de Genève) (Vorig bericht blz. **567 A.)**

D. TWEEDE KAMER. — Nieuwe **Kamerleden.** — De voorzitter van het centrale stembureau heeft benoemd verklaard tot leden der Tweede Kamer:
in de vacature-L. N. Deckers, den heer Th. F. M. Schaepman, te 's-Gravenhage;
in de vacature-T. J. Verschuur, den heer M. P. v. d. Weyden te Zevenhoven;
in de vacature-J. R. H. v. Schaik, den heer G. W. J, van Koeverden te Buren;
in de vacature-P. J. Oud, den heer D. Kooiman;
in de vacature-H. P. Marchant, den heer J. Schilthuis te 's-Gravenhage;
in de vacature-H. Colijn, den heer A. A. L. Rutgers te Paramaribo. (**Vor.** ber. **blz.** 816 **D.**; Samenstelling Mz. **792 A.)**

E. **VEREENIGDE** STATEN. — **„Duitschlands** Anti-**Semitisme** wekt **beroering."** — Ofschoon geen enkel officieel protest is ingediend, heeft de Amerikaansche regeering de Duitsche regeering in kennis gesteld van de beroering, welke de anti-Joodsche beweging in Duitschland hij het Amerikaansche volk heeft verwekt. (V. b. **Duitschland's** Anti-semitisme blz. 828 **F.)**

P. ONTWAPENING. — **Jouhaux** verdedigt de **Fransche meening.** — Jouhaux heeft op 6 Juni '**33** te Genève een groote rede gehouden in de algemeene commissie ter Ontwapeningsconfeientie, waar hij, als vertegenwoordiger der Fransche regeering het Fransche voorstel heeft toegelicht, dat aan het ontwerp-conventie van MacDonald een hoofdstuk over de wapenfabricage en den wapenhandel zal toevoegen.
Jouhaux zou het liefst de particuliere wapenfabricage geheel willen verbieden, zoodat machtige invloeden verdwijnen, die thans uit eigenbelang tusschen de volkeren stoken om zooveel mogelijk wapens te kunnen verkoopen. (Vorig bericht blz. 848 **G.)**

G. VOLKENBOND. - Joodsche minderheid in **Duitsch-Opper-Silezië.** — De Volkenbondsraad heeft zich op 6 Juni beziggehouden met de zaak-Bernheim en is tot de conclusie gekomen, dat de door de Duitsche regeering opgeworpen twijfel of deze Joodsche koopman in Opper-Silezië wel bevoegd is zich uit naam van een minderheid tot den Volkenbond te wenden, niet gemotiveerd is.
De Duitsche vertegenwoordiger, vun Keller, verklaarde door de motiveering niet overtuigd te zijn en zich bij de stemming over het rapport te zullen onthouden. Von Keller merkte op, dat bij aanvaarding van het rapport ook in de toekomst volgens de daarin opgenomen beginselen moet worden gehandeld.
De rapporteur verklaarde zich bereid eenige veranderingen aan te brengen, doch in het rapport wordt nog steeds de verwachting uitgesproken, dat het Duitsche raadslid te zijner tijd inlichtingen zal geven over de door de Duitsche regeering genomen maatregelen. Het rapport werd daarop aangenomen, waarbij Duitschland en Italië zich onthielden.
In diplomatieke kringen te Berlijn wordt er op gewezen, dat Duitschland het rapport zal eerbiedigen, doch dat dit in de practijk voor de behandeling van het geval-Bernheim geen beteekenis heeft.
Over de toepassing der wetten in Opper-Silezië is nog geen beslissing genomen en indien er inbreuk gepleegd is op internationale verdragen, dan is dat het gevolg van vergissingen van ondergeschikte instanties.
Het Wolff-Bureau hecht overigens aan het rapport groote juridische beteekenis. Thans is ondubbelzinnig vastgesteld, dat niet alleen de betrokken persoon zich tot den Volkenbondsraad kan wenden, doch dat ook anderen dit kunnen doen. Het is in de toekomst mogelijk, dat iemand. die niet benadeeld is voor een benadeeld lid der minderheid een klacht bij den Volkenbondsraad kan indienen, zonder dat de betrokkene zelf zich er in mengt. Tot nu toe was dit niet mogelijk. (Journal Soc. des Nations) (Vor. ber. 848 E.)

H. NEDERLAND. — R. K. Volkspartij. — Te 's-Hertogenbosch heeft op 6 Juni '**33** een bijeenkomst plaats gehad van leden der R. K. Volkspartij uit verschillende deelen des lands, speciaal uit Brabant en Limburg. Deze bijeenkomst werd gehouden in verband met geschillen in de R. K. V. P. na het congres te Utrecht, waardoor eenige afdeelingen, o.a. Tilburg en bloc uit de R. K. Volkspartij traden.
De heer Felix Donders, die zich als eerste tegen **de**

leiding van de R. K. Volkspartij had verklaard, gaf in de vergadering te Den Bosch een uiteenzetting van zijn standpunt.
De vergadering heeft met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, waarin besloten wordt tot stichting van de ,,Katholiek Democratische Partij".
In deze resolutie wordt voorop gesteld, dat het in geen geval de bedoeling is zelfstandig te blijven voortbestaan, doch dit verband slechts tijdelijk te aanvaarden, mede teneinde door middel van eigen vertrouwensmannen medezeggenschap te kunnen uitoefenen bij de fusie-pogingen der Katholiek Democratische groepen. (Vorig bericht blz. **631** H.)

A. DUITSCHEAND. — **Rijksminister** Göring over de Fransch-Duitsche betrekkingen. — De „Petit Journal" publiceert een interview van zijn specialen verslaggever met rijksminister Göring, waaraan wij het volgende ontleenen:
,,Wanneer Frankrijk en Duitschland met elkaar onderhandelen", aldus minister Göring, ,,dan zullen zij naar mijn vaste overtuiging een gemeenschappelijken weg vinden. Voorloopig is de atmosfeer hiervoor niet goed, maar ik zal mijn best doen, haar te verbeteren. Een samenwerking tusschen de beide regeeringen zou meer dan eenige andere den vrede en de welvaart van Europa beveiligen." (Petit Journal)

B. **VOLKENBOND.** — Sir Eric **Drummond** neemt afscheid. — Sir Eric Drummond, de secretaris-generaal van den Volkenbond, heeft op **6** Juni '**33** afscheid genomen van den Volkenbondsraad. (V. b. 509 G.)

C. OOSTENRIJK. — Concordaat met het Vaticaan. — De Oostenrijksche bondskanselier heeft in het Palazzo Venezia een onderhoud gehad met Mussolini.
Op 6 Juni is het concordaat tusschen Oostenrijk en het Vaticaan onderteekend. De onderteekening vond plaats in de appartementen van den Vaticaanschen staatssecretaris door den Oostenrijkschen bondskanselier, dr. Dollfuss eenerzijds en den staatssecretaris, kardinaal Pacelli, als gevolmachtigde van den Paus, anderzijds.
Het concordaat stelt de oprichting van het diocees Innsbruck in en bepaalt o.m. dat het kerkelijke huwelijk ook een civiel-rechtelijk gezag zal hebben.
Dr. Dollfuss en de Oostenrijksche minister van justitie, Schusschnig, zijn afzonderlijk door den Paus ontvangen, die hun elk een pauselijke onderscheiding heeft uitgereikt. (Il Secolo)

D. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Fransche delegatie. — In de zitting van het Fransche kabinet gaf na eenige mededeelingen van Daladier de Minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, een uiteenzetting van den gang van zaken ter Ontwapeningsconferentie. Het Kabinet keurde de gevolgde richtlijnen goed. Op voorstel van den Minister-President werden tot vertegenwoordigers ter Economische Wereldconferentie benoemd Minister-President Daladier; de Minister van Financiën Bonnet; de Minister van Buitenlandsche Zaken Paul-Boncour; de Minister van Koloniën Sarraut; de Minister van Landbouw Queuille; de Minister van Handel Serre; de Minister voor de Koopvaardij Froth en de Onderstaatssecretaris van het Ministerie voor Economische Zaken Patenôtre. (Le Journal) (Vorig bericht **blz. 833** H.)

8 JUNI **1933.**

E. NEDERLAND. — Katholiekenvervolging in **Spanje.** — Onder het opschrift ,,En wie protesteert", schrijft „de Maasbode" van 6 Juni het volgende:
Op den eersten Vrijdag van Juni — geen doodgewone dag voor een met zijn Kerk levend Katholiek — heeft, naar Reuter meldt, president Zamora van Spanje de wet geteekend, die de Paus van Rome brandmerkte als ,,een groote misdaad tegen God". Deze wet berooft de Katholieke Kerk in Spanje — haar alleen, geen andere secten of religieuze gemeenschappen — van haar wettig eigendom. Zij berooft bovendien nog een deel der Katholieken, n.l. hen, die in religieuze gemeenschap leven, van hun bezittingen. Zij berooft tenslotte deze burgers, hoe bekwaam zij overigens ook mogen zijn, alleen op grond van hun persoonlijken levensstaat, van het recht om onderwijs te geven.
Dit geschiedt in het land van Dominicus en de las Casas, van Ignatius en Franciscus Borgia, van Calderon, Lopez, Johannes van het Kruis, Theresia, Suarez en Vittoria. Het geschiedt door een minderheid, die slechts door machinaties in het parlement den formeelen schijn van wettigheid wist te geven aan deze in legislatieven vorm gepleegde dieverij en rechtsverkrachting op groote schaal.
Wij treden niet in het geweten van Zamora, die geloovig Katholiek heet. Maar waar zijn nu de verdedigers van vrijheid en recht? Waarom klinken nu niet de protesten? Dezelfde bladen, die vuur en vlam spuwen tegen de Jodenvervolgingen, zwijgen nu in alle talen. Waarmee de partijdigheid van een groot deel der pers onomstootelijk is bewezen. (De Maasbode)
(V. b. Spanje: **Wet** op religieuze orden, blz. **849** C.)

F. BESCHAVIE'G. — Prof. dr. *C.* W. **Volgraff** over **„Oostersche** invloeden op de Helleensche en moderne beschaving." — Voor de leden van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap hield prof. dr. C. W. Volgraff op **7** Juni een rede, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Het oude Oosten heeft een wereldbeschouwing gehuldigd, waarbij het heelal als een synthetische eenheid werd beschouwd, en wel zoo, dat er harmonie en wederzijdsche beantwoording bestaat tusschen ai wat aan den hemel en al wat op aarde is. Onze aardsche wereld is het zwakkere tegenbeeld van een hemelsche wereld daarboven. Er is ook een hemelsch babylon. Elke koningstroon weespiegelt een godentroon; de koning zelf is met zijn hofhouding een afschijn der godheid en van bovenaardsche ordeningen. Deze Oostersche denkbeelden nu, hebben invloed uilgeoefend op de Grieksche wijsgeeren zooals Anaxagoras, de Pythagoraeers en de Stoicijnen. Dat Plato in menig punt van Oostersche wijsheid afhankelijk is mag als bewezen worden beschouwd. Hetzelfde is wellicht nog niet betoogd ten opzichte van zijn ideeënleer. Klaarblijkelijk is Plato zuiver langs den weg der kencritische denkwijze er toe gekomen bovenzinnelijke begrippen aan te nemen, eerst op wiskundig, daarna op ethisch gebied. Zoo aanvaardt hij dan o.a. het bestaan van het begrip van het goede, het schoone, het ware; zulke begrippen zijn het waarlijk zijnde. Van deze praemisse is evenwel geen logisch en noodzakelijk uitvloeisel het geloof aan het objectief bestaan van ,,ideeën", die een eigen wereld vormen waarvan de ons omgevende werkelijkheid slechts een afschijnsel is. Derhalve schijnt Plato zich hier in zekeren zin gevangen te geven aan de Babylonische wereldbeschouwing. In de plaats van het stoffelijke hemelsche prototype treedt de z.g. intelligible wereld, maar in beide gevallen wordt de wereld der menschen gekenschetst als een afschaduwing van een anderen, meer van het goddelijke doordrongen kosmos. Na Plato is deze gedachte nimmer uitgestorven. Langs den weg van het neo-Platonisme, is zij opgenomen in de theorie van de Russische kerk en in de gedachtenwereld van haar leden, zooals onlangs op meesterlijke wijze is uiteengezet door Grondijs.
Overschatting van den invloed van het Oosten op de Helleensche beschaving zou een zwaarder fout zijn dan de tot nu toe heerschende miskenning. Onze bewondering voor de Grieken als onze geestelijke voorouders zal niet dalen door een rechtvaardiger ontleding van hun beschaving. Aan henzelve heeft Europa te danken, een kiem en meer dan een kiem, de letterkunde, de welsprekendheid, de dialectiek, de wijsbegeerte, de wetenschap, de volle ontplooiing van den mensch, welke o.a. geleid heeft tot de verheerlijking

van de menschelijke gestalte in de door hen met een onovertroffen gevoel voor rhythme geadelde beeldende kunst. In Hellas ontsprong de vrijheid. In Hellas heeft de rede waarlijk heerschappij gevoerd. Maar dit alles neemt toch niet weg, dat de Helleensche beschaving een synthese van jongere Westersche en oudere Oostersche bestanddeelen is. En een synthese is evenzeer de tegenwoordige beschaving van het blanke ras.

A. VIERMOGENDHEDENPACT. — Geparafeerd. — Op 7 Juni '33 is in het Palazzo Venezia te Rome het Pact van Vier door de gezanten van Duitschland, Groot-Brittannië en Frankrijk, benevens door Mussolini als chef der Italiaansche regeering, geparafeerd.

Tevoren was door Duitschland medegedeeld, dat het zijn laatste nog bestaande bezwaren, die nog slechts op een wijziging in de preambule van het pact neerkwamen, introk, waardoor aan de parafeering geenerlei hinderpaal meer in den weg stond.

Het thans geparafeerde pact van vier, dat tot titel draagt: ,,Verdrag van verzoening en samenwerking", luidt woordelijk als volgt:

De Duitsche rijkspresident, de president der Fransche republiek, Z. M, de koning van Groot-Brittannië, Ierland en de Britsche overzeesche gebieden, keizer van Indië en Z. M. de koning van Italië, zich bewust zijnde van de bijzondere verantwoordelijkheid die door het feit van hun permanente vertegenwoordiging in den Volkenbondsraad tegenover den Volkenbond zelf en zijn leden op hen rust en die tevens voortspruit uit hun gemeenschappelijke onderteekeriingen van het verdrag van Locarno;

Henry de Jouvenel.

Overtuigd, dat aan den toestand van onbehagen, waarin de wereld verkeert, slechts een einde kan worden gemaakt door een versteviging van hun solidariteit, die in Europa het vertrouwen in den vrede kan schragen;

Getrouw aan de verplichtingen, die zij op grond van het Volkenbondsstatuut, de verdragen van Locarno en het Briand-Kellogg-pact hebben aanvaard en zich refereerend aan de verklaring inzake het niet gebruik maken van geweld, die den grondslag vormt van de verklaring, welke op 11 December 1932 te Genève door hun gevolmachtigden ter ontwapeningsconferentie is onderteekend en op 2 Maart 1933 door de politieke commissie der genoemde conferentie werd aanvaard;

Er naar strevend, alle in het Volkenbondsstatuut neergelegde oogmerken ten volle tot hun recht te doen komen, met inachtneming van de methoden en procedures, die bedoeld statuut behelst en waarop zij geen inbreuk willen maken;

Eerbiedigend de rechten van alle staten, waarover niet zonder medewerking der betrokkenen kan worden beschikt;

Zijn overeengekomen, te dien einde een verdrag aan te gaan en hebben tot hun gevolmachtigden benoemd:

Den gezant von Hossell voor Duitschland, den gezant de Jouvenel voor Frankrijk, den gezant sir Ronald Graham voor Engeland en Mussolini voor Italië,

Die nadat zij wederkeerig kennis hebben genomen van de hun verstrekte volmachten en deze in orde hebben bevonden:

Zich met de volgende bepalingen accoord hebben verklaard:

Artikel *i*. De hooge verdragsluitende partijen zullen over alle kwesties, die hen raken, met elkaar in overleg treden.

Zij verplichten zich, alles in het werk te stellen, om binnen het kader van den Volkenbond een politiek van doeltreffende samenwerking tusschen alle mogendheden ter handhaving van den vrede tot toepassing te brengen.

Artikel II. Zich baseerend op het statuut van den Volkenbond en met name op de artikelen 10, 16 en 19, besluiten de hooge verdragsluitende partijen onder voorbehoud der door de normale organen van den Volkenbond te nemen besluiten, haar aandacht te wijden aan alle voorstellen betreffende de methoden en procedures, die de onderhavige bepalingen op deugdelijke wijze effectief kunnen maken.

Artikel III. De hooge verdragsluitende partijen verplichten zich alles in het werk te stellen, om de ontwapeningsconferentie met succes te bekronen; zij behouden zich het recht voor, om ingeval kwesties, die hen speciaal raken, bij beëindiging der conferentie open mochten zijn gebleven, dergelijke vraagstukken onder toepassing van het onderhavige verdrag onderling opnieuw te onderzoeken, ten einde de zekerheid te scheppen, dat zij op deugdelijke wijze worden opgelost.

Artikel IV. De hooge verdragsluitende partijen bevestigen haar oogmerk, om ter verkrijging van een binnen liet kader van den Volkenbond blijvende oplossing met elkaar overleg te plegen over alle kwesties van economisclien aard, welke voor Europa en speciaal voor het economisch herstel van gemeenschappelijk belang zijn.

Artikel V. Het onderhavige verdrag wordt gesloten voor een periode van tien jaar, te rekenen van den dag van het in werking treden af. Wanneer vóór het einde van liet achtste jaar geen der hooge verdragsluitende partijen de mede-onderteekenaars in kennis stelt van haar voornemen, het verdrag te beëindigen, dan wordt dit als verlengd beschouwd, waarna het zonder tijdbegrenzing van kracht blijft en elk der hooge verdragsluitende partijen het recht bezit, het met inachtneming van een periode van twee jaar op te zeggen.

Artikel VI. Het onderhavige verdrag, dat in de Duitsche, de Fransche, de Engelsche en de Italiaansche taal is opgesteld — waarbij ingeval van afwijkingen de Fransche tekst doorslaggevend is — zal worden geratificeerd en de ratificatie-oorkonden zullen te Rome worden gedeponeerd. De koninklijke Italiaansche regeering zal aan elk der hooge verdragsluitende partijen een gelegaliseerd afschrift doen toekomen over het protocol der deponeering.

Het verdrag treedt in werking, zoodra alle ratificatie-oorkonden zijn gedeponeerd.

Het zal in overeenstemming met de bepalingen van het Volkenbondsstatuut bij het secretariaat-generaal van den Volkenbond worden geregistreerd.

Gedaan te Rome, den 7den Juni 1932, in één exemplaar, dat gedeponeerd blijft in het archief der koninklijke Italiaansche regeering en waarvan aan elk der hooge verdragsluitende partijen een gelegaliseerd afschrift zal worden toegezonden.

Ter bekrachtiging van een en ander hebben de genoemde gevolmachtigden het onderhavige verdrag onderteekend.

(Vorig bericht blz. 848 G.)

B. ITALIE. — Mussolini's rede inzake het Viermogendhedenpact. — Onmiddellijk na het bekend worden van Duitschlands aanvaarding van het Viermogendhedenpact op 7 Juni, begaf Mussolini zich naar den Senaat, waar hij een rede hield over de voorgeschiedenis en het doel van het nieuwe pact.

Mussolini begon met een historisch overzicht te geven van het pact. Hij wees er op dat de oorspronkelijke tekst niet gehandhaafd kon blijven omdat het pact nu eenmaal het resultaat moest zijn van een samenwerking tusschen vier partijen. Daarna besprak hij den huidigen tekst van het pact van vier en de moeilijkheden die zich voorgedaan hadden voordat overeenstemming kon worden bereikt.

Mussolini bracht hulde aan de regeeringen die met hem hadden samengewerkt en in het bijzonder aan de Fransche regeering-Daladier, waarvan hij de loyale

en moedige houding prees. Mussolini verzekerde de vergadering, dat de wolken tusschen Frankrijk en Italië thans zijn weggevaagd. (Il Secolo)
(Vorig bericht blz. 855 A.)

A. **ZUID-AFRIKA.** — Diamantindustrie. — De minister van Mijnwezen heeft aangekondigd, dat een nieuwe diamantovereenkomst is gesloten tot stabiliseering van de markt en controleering van den afzet. Het hoofdprincipe der overeenkomst is een verkooppool, welke gecontroleerd wordt door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de Unie van Zuid-West Afrika en de producenten. Door de overeenkomst zullen de Zuid-Afrikaansche slijperijen in staat zijn te concurreeren met de overzeesche industrie. Het is niet mogelijk te zeggen wanneer de mijnen heropend zullen worden.
De minister verklaarde nog dat de Diamond Corporation ook tot de nieuwe overeenkomst is toegetreden. (De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 653 D.)

B. NEDERLAND. - Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. — Motie tegen rassenhaat. — In zijn vergadering van 7 Juni heeft het hoofdbestuur van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen een motie voorgesteld, waarin wordt gezegd, dat de geesteshouding in Duitschland, ten aanzien van het joodsche ras, strijdig is met de eerste beginselen van humaniteit en verdraagzaamheid. Met nadruk wordt verklaard, dat deze uitspraak alleen is gebaseerd op de uitlatingen en de handelingen van de (Duitsche) regeering of haar vertegenwoordigers zelf en niet op geruchten betreffende vervolgingen, welke de Maatschappij kan noch wil controleeren.
Aan het slot van de motie wekt de Maatschappij het geheele Nederlandsche volk op, er voor te waken, dat ooit een dergelijke geest van minachting van een ras, waaraan de wereld veel te danken heeft, over ons kome.
Nadat verschillende gezichtspunten naar voren waren gebracht, werd de motie ongewijzigd in stemming gebracht en met vrijwel algemeene stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. 345 C.)

C. **OLYMPISCHE** SPELEN **1936** TE BERLIJN. — Graaf De **Baillet Latour** tot president van het I. O. C. herkozen. — De op 7 Juni met groote feestelijkheden, in aanwezigheid van den Oostenrijkschen bondspresident, van den kanselier en van vele andere eere-gasten, gehouden openingszitting te Weenen van het Internationaal Olympisch Comité, heeft reeds onmiddellijk een beslissing gebracht betreffende het gewichtige vraagstuk, dat het I. O. C. te behandelen had, n.l. dat vastgehouden wordt aan het oorspronkelijke besluit om de Olympische Spelen van 1936 te Berlijn te houden.
Bij het begin van de werkzitting van het Internationaal Olympisch Comité richtte graaf De Baillet Latour, die eenstemmig tot president van het I. O. C. herkozen was, tot de Duitsche delegatie de vraag of zij de verzekering kon geven, dat bij de Olympische Spelen, welke te Berlijn in 1936 gehouden zullen worden alle bepalingen van het protocol der Olympische Spelen betreffende het organiseerend comité en betreffende de kwalificatie der deelnemers in acht zullen worden genomen.
Dr. Lewald antwoordde daarop uit naam van de drie Diiitsche gedelegeerden en in overeenstemming met de Duitsche regeering, dat het Duitsche Olympisch Comité het aan hem toevertrouwde mandaat aan een speciale organisatie-commissie heeft overgedragen.
Dr. Lewald is president van die organisatie-commissie, waartoe verder behooren Z. H. Hertog Adolf Friedrich von Mecklenburg-Schwerin, dr. Ritter von Halt, de burgemeester van Berlijn dr. Sahm, v. Tchammer-Osten, en dr. Diem, de secretaris-generaal van het Duitsche Olympisch Comité.
Dr. Lewald deed de toezegging, dat alle Olympische voorschriften in Berlijn nauwgezet in acht genomen zullen worden en dat in principe de Duitsche Joden niet uitgesloten zullen worden van de Duitsche deelneming aan de Olympische Spelen in 1936.
(Vor. ber. Los Angeles 454 B.)

D. INTERNATIONALE UNIE VAN VOLKENBONDSVEREENIGINGEN. — Jodenvervolging afgekeurd. — Het congres van de Intern. Unie van Volkenbondsvereenigingen te Montreux heeft op 7 Juni '33 een motie aangenomen, waarin wordt verklaard, dat de handhaving van de in Duitschland tegen de Joden getroffen maatregelen de goede verstandhouding tusschen de volken dreigt te verstoren en waarin de hoop wordt uitgesproken, dat de Duitsche Volkenbondsvereeniging alles in het werk zal stellen voor het herstel van de burgerlijke en politieke gelijkheid der Joden. De resolutie werd aangenomen door alle Volkenbondsvereenigingen, behalve de Duitsche, die zich van stemming onthield. Onze landgenoote mevrouw Bakker —van Bosse heeft als rapportrice over het vraagstuk der minderheden de motie toegelicht.
Lord Cecil heeft als voorzitter van de Internationale Unie in een schrijven aan de Duitsche Volkenbondsvereeniging de gevoelens der Internationale Unie nader vertolkt. De leider der Duitsche Volkenbondsvereeniging, dr. Schnee, heeft hierop geantwoord, dat de Internationale Unie niet het recht heeft zich in de binnenlandsche aangelegenheden van eenig land te mengen. (Journal de Genève)

E. SPANJE. — Gevolgen van de wet op de religieuze orden. — Meer dan een millioen schoolkinderen, 350.000 zieken, 18.000 krankzinnigen en 15.000 melaatschen, die thans door instellingen van de religieuze orden worden verzorgd, worden getroffen door de wet op de congregaties. Krachtens de nieuwe wet, die onlangs door president Zamora geteekend is, zullen al deze instellingen gesloten worden.
De vereeniging van gezinshoofden heeft bij de regeering krachtig tegen deze wet geprotesteerd, welke zij de meest openlijke schending noemt van de rechten van gezin en kerk buiten Rusland en Mexico.
(Le Soir) (Vorig bericht blz. 854 E.)

F. **DUITSCHLAND.** — Deficit over **1932. — 1880 millioen** Rijksmark. — Op 31 Mei 1933 is het begrootingsjaar 1932 afgesloten. Rekening houdende met de tekorten in de voorafgaande jaren was er op het einde van het begrootingsjaar een totaal tekort van 1880 (v. j. 1690) millioen rijksmark. In dit jaar is het tekort dus gestegen met 190 millioen. (V. b. 398 F.)

G. WERKLOOSHEID. — Eerste kwartaal van **1933.** — In zijn rapport aan de Internationale Arbeidsconferentie, constateert Harald Butler, de directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, dat de wereld den derden winter met een groote werkloosheid heeft doorgemaakt.
De ingekomen statistieken wijzen uit, dat de werkloosheid over het eerste kwartaal '33 nog eerder een stijgende dan een dalende richting vertoont, waardoor men in bijna alle landen ter wereld aanzienlijke middelen moet opbrengen tot ondersteuning van de werkloozen.
Deze reusachtige lasten, die een der meest karakteristieke kenmerken van de crisis zijn, hebben echter nog grootere omwentelingen verhinderd. Butler betoogt, dat de werkloosheid niet uitsluitend aan de crisis te wijten is, want in 1928, toen de wereld zich in den grootsten na-oorlogschen bloei verheugde, waren er niet minder aan tien millioen werkloozen. Ook na de oplossing van de crisis zal er nog een zeker aantal werkloozen overblijven, want de werkloosheid vindt haar diepere oorzaak in de structuur van de industrie zelf, zooals de verandering in de geografische verdeeling der verschillende industrieën, de toepassing van nieuwe uitvindingen en het voortschrijden der techniek, waardoor met een geringer aantal arbeiders meer kan worden geproduceerd.
Ook wijst Butler er op, dat de crisis de rationalisatie

bevorderd heeft, daar zij tot een vermindering der productiekosten geleid heeft.
Het rapport besluit, dat de voornaamste kwestie, die om een oplossing vraagt, deze is: het herstel van het evenwicht tusschen de productie en den verkoop, als het eenige radicale middel tegen de werkloosheid.
(Vorig bericht Statistiek 760 A.)

A. AANSLAG OP VENIZELOS. — Op den 70-jarigen Griekschen staatsman Venizelos, is op 6 Juni tijdens een autotocht een revolveraanslag gepleegd. Zijn echtgenoote, die hem vergezelde, werd zwaar gewond. De aanslag is om politieke redenen geschied. De daders zijn ontkomen. (Proia)

R. NEDEELL.-OOST-I DIE. — Japansche concurrentie. — De ,,Java-Bode" schrijft, dat de handelsbeweging Japan-Nederl.-Indië naar een nieuw stadium neigt, waarin overstrooming van de Indische markt meer nog dan de lage prijzen, de Indische industrie zoodanig drukt, dat verschillende bedrijven, wier voortbestaan als een belang voor Ned.-Indië wordt beschouwd op den duur te gronde zullen gaan. De toestand wordt geleidelijk dermate onhoudbaar, dat de regeering zich verplicht heeft gezien maatregelen daartegen te beramen.
In dit verband is in zeer voorloopige overweging een anti-dumping regeling, doch de regeering is niet voornemens deze toe te passen tegen Japan, aan welks handel men gaarne de vrije baan geeft. Men zou het liefst een regeling treffen op basis van wederkeerigheid, waarbij ook Ned.-Indië baat zou vinden. Dit resultaat zal men trachten te bereiken door een beroep op Japan's redelijkheid, waardoor maatregelen onnoodig zullen zijn. (Java Bode)
K **(Vorig** bericht blz. **749** H.)

C. NEDERLAND. — Wat is Duitschland ons schuldig? - Enquête van de Nederl. Bank. — De Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam deelt het volgende mede: In verband met de door vertegenwoordigers van buitenlandsche crediteuren van Duitschland met de Reichsbank gevoerde en nog te voeren besprekingen over de transfereering van de rente en de aflossing der buitenlandsche schulden van Duitschland, wordt door de Nederlandsche Bank een enquête ingesteld naar den aard en den omvang van de Nederlandsche vorderingen op Duitschland, voor zoover die vorderingen niet vallen onder de zoogenaamde „Stillhaltung" en niet rechtstreeks voortvloeien uit den uitvoer van goederen.
Om deze enquête te doen slagen, wordt de medewerking ingeroepen van alle in Nederland gevestigde personen, firma's en instellingen, die op 1 Juni '33 vorderingen van dien aard op in Duitschland gevestigde debiteuren hadden. Aan bedoelde personen, firma's en instellingen wordt dringend verzocht den omvang en de soort van hun in aanmerking komende vorderingen vóór 20 Juni '33 individueel aan de Nederlandsche Bank op te geven. (Nederl. Bank)

9 JUNI 1933

D. DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium afgekondigd. — Met ingang van 1 Juli '33 zal de Duitsche Rijksbank voorloopig de toewijzing van deviezen voor alle betalingen, die betrekking hebben op die verplichtingen, welke bij de bankcrisis op 15 Juli 1931 bestonden, stopzetten. Hiervan uitgezonderd zijn de vorderingen, die onder de thans geldende overeenkomst van stilstand vallen.
De Rijksregeering heeft van haar kant een wet uitgevaardigd, volgens welke de Duitsche schuldenaren verplicht worden, hun betalingen in rijksmarken voort te zetten. Deze markbedragen zullen in een speciale conversie-kas gestort worden, totdat er weer voldoende buitenlandsche betaalmiddelen ter beschikking staan om de achterstallige transfers te verrichten. (Vorig bericht blz. 850 B.)

E. VIERMOGENDIXEDENPACT. — Persstemmen, —
FRANKRIJK: De parafeering van het viermogendhedenpact wordt door de Fransche pers met voldoening ontvangen.
Het ,,Journal" is van meening, dat Duitschland op verzoek van Italië zijn voorbehouden heeft ingetrokken. Men mag aannemen, dn? Italië en Engeland zich hebben aangesloten bij de Fransche opvatting, dat een wijziging in den status quo van het tegenwoordige Europa groote verwarring ten gevolge zal hebben.
De ,,Echo de Paris" schrijft, dat de parafeering van het pact in Frankrijk groote voldoening heeft gewekt. Men kan er nauwelijks aan twijfelen of de Fransche Kamer zal het pact ratificeeren. Met Polen, dal zich tegenover Frankrijk afwijzend heeft uitgelaten, zullen nieuwe onderhandelingen worden gevoerd.
ITALIE: In Italië is het enthousiasnie over de onderteekening van het pact zeer groot.
De ,,Popolo di Roma" sclirijft, dat Mussolini Europa heeft gered voor tien jaar en dat deze tien jaar kunnen beteekenen: voor altijd.
Ook de ,,Messagero" schrijft, dat de vrede voor de toekomst verzekerd is. Tien jaar zijn slechts een kleine druppel van de eeuwigheid. Het is echter een voldoende rustpoos voor de menschen, die aan het werk willen gaan.
DUITSCHLAND: De Berlijnsche bladen wijzen op de groote politieke beteekenis van het pact, waardoor een belangrijke stap naar ontspanning is gedaan. In de ,,Völkischer Beobachter" spreekt Alfred Rosenberg van het belangrijkste verdrag, dat sedert 13 jaar is gesloten, Onder moeilijke omstandigheden is de basis voor verdere onderhandelingen nauwkeurig aangegeven.
Het ,,Berliner Tageblatt" verheugt zich er over, dat een isoleering van Duitschland is vermeden. De ,,Tag" schrijft, dat de nationale regeering een nieuw bewijs van haar vredeswil heeft gegeven. De ,,Deutsche Zeitung" verwacht, als gevolg van het pact, in de eerste plaats ontwapening.
ENGELAND: De Londensche pers toont zich in het algemeen tamelijk bevredigd over de totstandkoming van het Viermogendhedenpact. De ,,Daily Telegraph" constateert, dat de kwestie van de herziening der verdragen door de verwijzing naar art. 19 van het Volkenbondsstatuut er in is genoemd. Welke resultaten het pact zal hebben en of groote of kleine gevolgen er aan vast zitten, zal afhangen van de mate van eerlijkheid, waarmee de mogendheden het pact toepassen.
De socialistische ,,Daily Herald" concludeert uit de redactie van art. 3 van het pact, dat de mogendheden een mislukking der Ontwapeningsconferentie reeds zeker achten en dat zij daardoor den werkelijken toestand fiebben onthuld. Een ontwapeningsconventie van eenige beteekenis is nauwelijks nog te verwachten, wat een zware slag is voor het prestige van den Volkenbond. (Vorig bericht blz. 855 A.)

F. SPANJE. — Regeeringscrisis. — Het Spaansche kabinet-Azana heeft bij den president der republiek, Alcala Zamora, zijn demissie ingediend. (El Sol)

G. NEDERLAND. — Diamantindustrie. - Werkverruiming. — Naar wij vernemen, is thans overeenstemming tusschen werkgevers en werknemers in de Amsterdamsche diamantnijverheid, over uitbreiding van de werkgelegenheid, bereikt en wel op de volgende grondslagen:
1. De sorteeringgrens wordt verlegd van 60—4 tot en met 21—4.
2. Met handhaving van de in het plan-Douwes vastgestelde totaal-loonen wordt de van overheidswege verstrekte bijslag voor elke sorteering grover dan 30—4 telkenmale met 10 pct. verminderd, zoodat bij 20—4 de bijslag geheel is vervallen.
3. De A.J.V. waarborgt, dat iedere patroon naast elke twee werklieden, die met bijslag aan de sorteeringen 59—4 tot en met 21—4 te werk worden gesteld, één werkman zonder bijslag aan dezelfde sorteeringen en op dezelfde loonbasis plaatst.
4. De A.J.V. legt aan haar leden voor zooveel deze onder de steunregeling laten arbeiden de verplichting op, alle sorteeringen grover dan 21—4 of fantasieartikelen in Amsterdam te doen bewerken.
5. Deze regeling geldt voorloopig voor den tijd van zes maanden.
6. Er wordt een permanente commissie ingesteld, waarin ook het gemeentebestuur vertegenwoordigd zal

zijn, ter verdediging en bescherming van de Amsterdamsche diamantindustrie.
Burgemeester en wethouders van Amsterdam hebben de goedkeuring van de regeering op de bovenstaande uitbreiding van het werkverschaffingsplan gevraagd en naar „De Telegraaf" meldt, heeft de regeering deze regeling voorloopig voor drie maanden goedgekeurd.
(Vorig bericht blz. 658 B.)

A. DR. J. A. NEDERBRAGT. — Paritaire Danzig-Poolsche commissie. — Dr. J. A. Nederbragt, chef van de Economische en Consulaire directie van het Departement van Buitenlandsche Zaken en onze geachte medewerker, is door den Hoogen Commissaris voor Danzig, in overleg met beide partijen, benoemd als eenig neutraal lid, tevens voorzitter met beslissende stem, van de paritaire Danzig-Poolsche commissie voor regeling inzake geschillen tusschen Polen en Danzig betreffende het veredelingsverkeer.
Dr. Nederbragt, die reeds vroeger benoemd werd tot lid en voorzitter van een commissie van advies inzake eenige geschillen tusschen Polen en Danzig betreffende economische kwesties, heeft zich in verband met een en ander naar Danzig begeven. Hij zal van daar naar Londen vertrekken– als–lid der Nederlandsche delegatie op de economische en monetaire conferentie.
(Zie rubriek Dr. Nederbragt en photo 303 B.)

B. NEDERLAND. — Spoorwegen. - Regeeriig moet 17 millioen gulden bijpassen. — De rekening van gemeenschappelijke baten en lasten der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij wijst een nadeelig saldo aan van f 15.694.916 (v. j. f 972.777). Ingevolge de overeenkomst betreffende de belangengemeenschap bedraagt het aandeel van de S.S. en de H.IJ.S.M. in voormeld nadeelig saldo resp. *f* 6.975.518 (V. j. f 432.345) en f 8.719.397 (v. j. f 540.431).
De bijbetaling door den Staat der Nederlanden om tot een winstsaldo te komen van 4% van het op aandeelen aan toonder gestorte en niet terugbetaalde kapitaal bedraagt voor de S.S. f 7.695.518 (1.152.345) en voor de H.IJ.S.M. f 9.619.397 (1.440.431).
(Zie rubriek Nederland: Spoorwegen.)

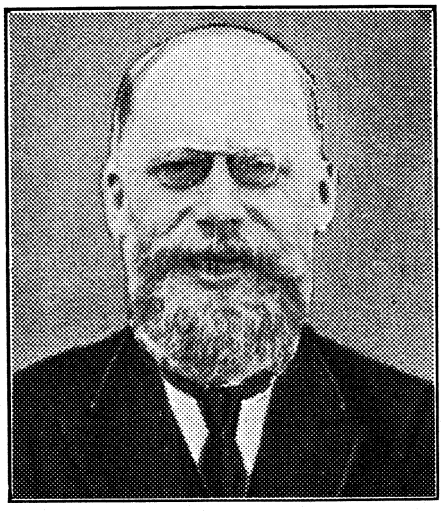
C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Algemeene Commissie der Ontwapeningsconferentie verdaagd. — De algemeene commissie der ontwapeningsconferentie heeft met algemeene stemmen besloten het ontwerpconventie van MacDonald van grondslag der discussie te verheffen tot grondslag der te sluiten ontwapeningsconferentie. Zij is daarna tot 3 Juli verdaagd.
(Vorig bericht blz. 853 F.)

D. NEDERLAND. — Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen. — De commissie ter herziening der Handelsverdragen hield op 1 Juni '33, onder voorzitterschap van dr. J. A. Nederbragt, haar 112e vergadering ter verdere bespreking van de a.s. monetaire en economische conferentie te Londen. Deze vergadering werd op uitnoodiging der Regeering wederom door eenige niet-leden bijgewoond, t.w. door de heeren: mr. L. J. A. Trip, prof. mr. G. W. J. Bruins, dr. E. Heldring, J. Hardeman, mr. A. W. Hartman en mr. H. C. Hartevelt, terwijl ditmaal voorts mede aanwezig was prof. I. P. de Vooys, benoemd voorzitter van den Economischen Raad.
Door den voorzitter werd bij deze gelegenheid mededeeling gedaan van de besprekingen, die te Stockholm hebben plaats gehad op de conferentie van het Permanente Comité van Hoofdambtenaren van Staten van de Oslo-groep, welke conferentie eveneens gehouden werd met het oog op de conferentie van Londen.
(Vorig bericht blz. 842 B.)

E. WERELDHANDEL. — **Vermindering.** — Het secretariaat van den Volkenbond deelt mede, dat in het eerste kwartaal van 1933 de wereldhandel 5381 millioen gouddollar heeft bedragen, d.i. 35% van den wereldhandel in begin 1929. (Vor. ber. blz. 50 N.)

10 JUNI 1933

F. NEDERLAND. — Ministerie. - Minister van Sociale Zaken. - Prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne. —
De Staatscourant van 9 Juni '33 bevat een Kon. besluit, waarbij een departement van Algemeen Bestuur wordt ingesteld, dat den naam zal dragen van Ministerie van Sociale Zaken.
Tevens is bij Kon. besluit bepaald, dat de naam van het ministerie van Economische Zaken en Arbeid gewijzigd wordt in ministerie van Economische Zaken.
Het besluit treedt in werking met ingang van 12 Juni '33.
Bij Kon. besluit van 8 Juni is tot minister van Sociale Zaken benoemd prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne, lid van de Tweede Kamer. De minister wordt 12 Juni beeedigd.

PROF. DR. J. R. SLOTEMAKER DE BRUINE,
Minister van Sociale Zaken.

Jan Rudolph Slotemaker de Bruïne werd op 6 Mei 1869 geboren te Sliedrecht, waar zijn vader notaris was. Hij bezocht het gymnasium te Haarlem, studeerde daarna aan de universiteit te Utrecht en promoveerde aldaar in 1894 tot dr. in de theologie op een proefschrift „De eschatologische voorstelling in I en II Corinthe". Van 1894—1916 was hij achtereenvolgens N.-H. predikant te Haulerwijk, Beilen, Middelburg, Nijmegen en Utrecht.
Toen in 1916 prof. Cannegieter te Utrecht, kerkelijk hoogleeraar in de leerstellige godgeleerdheid, de geschiedenis der N.-H. kerk en het Kerkrecht, zijn ambt neerlegde, werd dr. De Bruine door de Synode tot zijn opvolger benoemd. In 1931 was hij gedurende korten tijd hoofdredacteur van „De Nederlander" en tevens waarnemend voorzitter van het hoofdbestuur der Christelijk-Historische Unie. Ook kreeg hij zitting in de Provinciale Staten van Utrecht en in 1922 eveneens in de Eerste Kamer.
Op 8 Maart 1926 trad hij op als minister van Arbeid, Handel en Nijverheid in het extra-parlementaire kabinet-De Geer.
Prof. Slotemaker de Bruïne aanvaardde geen portefeuille In het 3de kabinet-Ruys de Beerenbrouck dat in Augustus 1929 optrad. Wel nam hij zijn benoeming tot lid der Tweede Kamer in datzelfde jaar aan.

De werkzaamheden van het nieuwe departement van Sociale Zaken zijn o.a. de volgende:
Aan het hoofd van dit departement wordt de zorg opgedragen betreffende de arbeidersverzekering, de arbeidersbescherming, de arbeidsgeschillen; de vervaardiging, het vervoer, den invoer en het ten verkoop voorhanden hebben van phosphorlucifers; het stoomwezen; de inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken; het instituut voor zuivering van afvalwater; de werkloosheidsverzekering; de arbeidsbemiddeling; de werkverschaffing en de steunverleening; de uitoefening der geneeskunde en der artsenijbereidkunde; het diploma voor ziekenverpleger en de opleiding van vroedvrouw; de bereiding en het in verkeer brengen van sera en vaccins, bestemd voor gebruik bij den mensch; den kleinhandel in alcoholhoudende

dranken; het opium en andere verdoovende middelen; het hebben van Röntgentoestellen en het in voorraad houden van radioactieve stoffen; de Nederlandsche pharmacopae; het staatstoezicht op de volksgezondheid; de beteugeling van besmettelijke ziekten; het weren van besmetting door uit zee komende schepen; het toepassen van middelen voor ontsmettings- of zuiveringsdoeleinden; keuring en aatiduiditig van waren; wering van vleesch en vleescliwaren, die voor de volksgezondheid schadelijk zijn; drinkwatervoorziening; volkshuisvestiug en verdere zaken betreffende de volksgezondheid.

(Vor. ber. **846 A.; Crisiskabinet Colijn** 834 **A.)**

A. DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium. - Persstemmen. —

NEDERLAND. Wij ontleenen aan het ,,Algemeen Handelsblad" van 9 Juni het volgende artikel onder het opschrift ,,Waar is de curator?":

Aan de vertegenwoordigers van Duitschlands crediteuren is de vorige week niedegedeeld, dat Duitschland niet meer kon betalen in vreemde valuta. Dr. Schaclit heeft hen hierbij een stapel statistieken en grafieken overhandigd, waaruit een en ander zou blijken.

Men heeft hem aangehoord en is heengegaan. Een week later wordt het faillissement aangekondigd. Maar waar is de curator? Het dunkt ons toch, dat de crediteuren minstens recht hebben op inzage van de boeken van den faillieten debiteur, hetgeen in dit geval wil zeggen, dat zij mogen controleeren, waar Duitsclilands deviezen blijven. Want nu er — zooals blijkt uit de afkondiging — van de vóór 1931 aangegane schulden totaal niets wordt getransfereerd, moet de Rijksbank over zeer groote bedragen in vreemde valuta de beschikking krijgen.

Wat zal hierniede geschieden? Zullen deze opnieuw gebruikt worden tot iiikoop van Duitsche obligaties ver beneden pari? Dr. Schacht zal, dunkt ons, zelf den schijn niet op zich willen laden, dat hij Duitsctiland op zulk een bedenkelijke wijze zou willen laten profiteeren van zijn eigen bankroet.

Het lijkt ons daarom èn in het belang van crediteuren en in tiet welbegrepen belang van Duitschland zelf, dat door de crediteuren een contrôle-commissie wordt benoemd, welke tot taak zal hebben, na te gaan hoe de deviezenpositie van Duitschland is.

Wij hopen, dat op de conferentie, welke dr. Schacht te Londen bijeen zal roepen, deze zaak ook van dezen kant bekeken zal worden en crediteuren met aandrang voor hun rechten zullen opkomen.

FRANKRIJK. De ,,Journée Industrielle" schrijft, dat het voornemen van den president van de Rijksbank om de particuliere belangen der crediteuren van Duitscliland op de economische conferentie te Londen te verbinden met de openbare belangen, onaanvaardbaar is. Dit voornemen bestaat echter, wanneer dr. Schacht de crediteuren van het Rijk opwekt, om hun vertegenwoordigers te Londen zoodanig te beïnvloeden, dat zij de Duitsche plannen zullen steunen. Deze Duitsche manoeuvre is des te onaanvaardbaarder, omdat er geen enkel bewijs voor de stelling van dr. Schacht aanwezig is, dat de ongunstige financieele positie van het Rijk veroorzaakt wordt door het buitenland. Het Rijk geeft ook geen enkele garantie voor het staken van zijn royale finaiicieele politiek, waarvan de verschillende begrootirigeii thans nog de sporen toonen. De plannen der Rijksregeering voor het formuleeren van een grootsch opgezet werkprogram geven eveneens een dergelijke garantie niet.

(Vorig bericht blz. **857** D.)

11 JUNI 1933

B. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. —

De zeventiende Internationale Arbeidsconferentie is op 8 Juni 1933 te Geneve begonnen. Van de 56 leden van het Arbeidsbureau zijn 47 staten vertegenwoordigd.

De Duitsche delegatie bestaat uit Engel, van het ministerie van Arbeid, voor de werkgevers is er Vogel en voor de arbeiders de leider van het Duitsche arbeidsfront, dr. Ley.

Met Stemoiithouding van de socialistische werknemersafgevaardigden is de Italiaansche Senator De Michelis tot voorzitter van de conferentie gekozen.

In de plenaire zitting van 10 Juni is met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, welke aan de economische wereldconferentie zal worden gezonden. De arbeidsconferentie vestigt de aandacht van de conferentie te Londen op de dringende noodzakelijkheid maatregelen te nemen tot stabilisatie van de monetaire situatie en zoowel nationaal als internationaal verdere maatregelen te treffen om in de toekomst de noodlottige prijsschomnielingeii te voorkomen. Aangedrongen wordt op opheffing van de handelsbeperkingen, en vervolgens wijst de arbeidsconferentie op de noodzakelijkheid, de koopkracht der massa's te vergrooten en een behoorlijken levensstandaard voor de arbeiders te handhaven. Tenslotte wordt aangedrongen op de uitvoering van internationale openbare werken om het doodliggende kapitaal weer in omloop te brengen.

Gedurende de conferentie kwam het tot heftige debatten tusschen den Franschen socialisteri-leider Jouhaux en dr. Ley. Jouhaux, die dr. Ley een vijand der arbeidersklasse noemde, verklaarde o.a. dat de Diiitsche en Italiaansche gedelegeerden nooit namens de arbeidersgroep zullen kunnen optreden en alleen namens zichzelf kunnen spreken.

Duitsche en Italiaansche arbeidersvertegenwoordigers werden bij de benoeming van bijzondere commissies bijna niet gekozen.

(Journal de Genève)

C. DUITSCHLAND. — Verbod van invoer van boter uit Letland als antwoord op boycot-maatregelen. — Officieel wordt medegedeeld dat volgens berichten uit Riga het Centraal Comité der Letlandsche Sociaaldemocratische Partij en een comité van Joodsche organisaties heeft besloten tot afkondiging van een algemeene boycot tegen Duitsche producten. Aangezien de Rijksregeering niet voornemens is dergelijke boycotafkondigingen te dulden, heeft zij besloten met ingang van 12 Juni '33 den invoer van boter uit Letland te verbieden. Het zal van de verdere ontwikkeling der gebeurtenissen afhangen of en zoo ja welke aanvullende maatregelen tegenover den Letlandschen handel genomen zullen worden om tegen de boycot op te treden. (Völkischer Beobachter)

D. DUITSCHLAND. — Katholiek gezellencongres te München. - Incidenten. — Ten gevolge van zeer ernstige incidenten, aldus meldt de „Daily Telegraph" uit München, is het groote katholieke gezellencongres, waaraan 35.000 gedelegeerden uit Duitschland en andere landen, o.a. Nederland, deelnamen, vervroegd gesloten.

Aanvankelijk was het congres verboden, doch later werd dit verbod door de Beiersche regeering ingetrokken. Van rijkskanselier Hitler en andere nationale leiders werden zelfs begroetingstelegrammen ontvangen.

De incidenten begonnen op 10 Juni tijdens de rede, die vice-kanselier Von Papen voor het congres hield en waarin hij de taak der katholieken in het nieuwe Duitschland uiteenzette. Nationaal-socialisten interrumpeerden den spreker herhaaldelijk met het gevolg, dat een aantal hunner uit de zaal moest worden gezet. In den loop van den avond en des nachts kwam het daarop tot botsingen in de stad tusschen congressisten en nazi's. Herhaaldelijk moest de politie ingrijpen en talrijke personen werden gearresteerd.

De politie deelde den leiders van het congres mede, dat zij, indien het congres zou worden voortgezet, niet voor de veiligheid der deelnemers kon instaan. Een uur later werd het gebouw, waar kardinaal Faulhaber een pontificale mis zou celebreeren, door een groot aantal nat.-socialisten omringd. De kardinaal besloot daarop de godsdienstoefening af te gelasten en tevens werd het congres gesloten.

De Zwitsersche, Amerikaansche en andere buitenlandsche consuls zullen bij de Beiersche regeering protesteeren.

E. VEREENIGDE STATEN. — Gezant te **Berlijn** benoemd. — Tot gezant van de Ver. Staten te Berlijn is benoemd William E. Dodd, hoogleeraar in de Amerikaansche geschiedenis aan de universiteit van Chicago.

Prof. Dodd, die zijn ambt te Chicago sedert 1908 uitoefent, is een persoonlijk vriend van president Roosevelt. Hij is de schrijver van het werk „Jefferson's (terugkeer tot de politiek", alsmede **van** „Woodrow Wilson en zijn werk".

12 JUNI 1933

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Opening. - Redevoeringen van den Engelschen Koning en den premier Ramsay MacDonald. —

Op 12 Juni '33 heeft de Koning van Engeland, George V, de economische wereldconferentie, die in het Geologisch Museum te Londen wordt gehouden, geopend. De door Z. M. uitgesproken rede luidt als volgt:

Mijne Heeren, In dit tijdsgewricht van economischen nood is het met een diep besef van verantwoordelijkheid, dat ik deze conferentie open. Ik geloof, dat dit de eerste maal is in de geschiedenis, dat een vorst de openingszitting eener conferentie van alle volken der wereld presideert. Ik wensch uiting te geven aan mijn voldoening over dit feit en aan het vertrouwen, dat deze conferentie zal leiden tot vruchtbare resultaten. Ik heet de vertegenwoordigers welkom van de staten-leden van den Volkenbond. Den arbeid van den Volkenbond heb ik steeds met de grootste waardeering en belangstelling gevolgd. De Volkenbond heeft deze conferentie bijeengeroepen, als gevolg van den nuttigen arbeid der coinmissie van deskundigen. Zonder den Bond en zonder de idealen, welke hij belichaamt, zou deze conferentie, naar ik geloof, niet bijeen zijn gekomen.

Ik roep ook een hartelijk welkom toe aan de vertegenwoordigers der staten, die geen lid zijn van den Volkenbond. Gaarne breng ik hulde aan den geest van samenwerking, die hen er toe bewogen heeft, aan deze beraadslagingen deel te nemen. In het bijzonder heet ik ook de vertegenwoordigers van mijn Dominions en van mijn Indisch rijk welkom.

Ik wensch den deelnemers aan deze conferentie te verzekeren, dat ik mij met diepe bewogenheid wend tot deze bijeenkomst, die reeds zoo grootsch is, en niettemin nog iets veel grooters vertegenwoordigt, n.l. de hoop en de wenschen van de geheele wereld.

De wereld verkeert thans in een toestand, die groote bezorgdheid inboezemt. Op degenen, die thans den arbeid van het herstel ondernomen hebben, rust een zware taak. Die taak kan slechts vervuld worden door goeden wil en ernstige samenwerking. Daarom roep ik nogmaals een hartelijk welkom toe aan de gedelegeerden op deze conferentie, en ik wensch van ganscher harte, dat hun werk zal leiden tot het succes en de goede resultaten, welke de wereld met zooveel ongeduld verbeidt.

Ik verheel mij geenszins den omvang van de taak, welke de conferentie wacht: Eén ding echter geeft mij hoop: het ernstige streven, dat aan den dag is getreden om een einde te maken aan het lijden der volken. Van dat leed geven de werkloosheidscijfers eeii doorslaand bewijs. De beteekenis van die cijfers en alles, wat op het menschelijk lijden betrekking heeft, heeft mijn voortdurende zorg, hetgeen eveneens geldt voor ieder uwer, die de reyeeringsverantwoordelijkheid draagt.

Ten overstaan van een crisis, welke door een ieder beseft en gevoeld wordt, bezweer ik u, samen te werken voor het welzijn van de geheele wereld. Ik kan niet gelooven, dat de mensch niet in staat zou zijn, de groote welvaartsbronnen, waarover de menschheid beschikt, te gebruiken ter verzekering van het materieele welzijn der beschaving. Deze bronnen zijn geenszins verminderd; integendeel, haar ontwikkeling, de nieuwe uitvindingen en het werk der organisatie, hebben haar vermenigvuldigd. De overvloed der productie heeft nieuwe problemen doen ontstaan.

Doch boven en behalve dezen buitengewonen vooruitgang dient een nieuw feit geconstateerd te worden: het besef van de onderlinge afhankelijkheid der volken en de waarde van samenwerking tusschen hen. Het zal zaak zijn, dit nieuwe bewustzijn ten goede te doen komen aan de bevordering van het algemeen belang.

Ik open deze conferentie in het vaste geloof, dat haar beraadslagingen den eersten stap vormen, die thans moet worden gedaan. Ik zal haar beraadslagingen volgen met de grootste aandacht en uit daarbij den wensch, dat haar arbeid den weg naar welvaart en ordelijken vooruitgang weer voor de wereld zal openen.

Rede van Ramsay MacDonald. —

Nadat de Koning zijn rede beëindigd had, werd hij door een delegatie onder leiding van Ramsay MacDonald naar den uitgang begeleid. De Britsclie premier keerde daarna naar het spreekgestoelte terug voor het uitspreken van de volgende rede:

In naam der Britsche regeering heet ik u allen hartelijk welkom. Ik hoop dat dit verblijf voor u aangenaam zal zijn en dat de conferentie resultaat zal mogen opleveren.

De premier dankte den koning voor zijn diepgevoelde woorden van welkom ter inleiding van de conferentie. Mij wees op het belang en de grootte van deze vergadering. Alle regeeringen hebben den invloed bemerkt van de alom heerschende crisis. De macht is er, de werkkracht is er, maar zij worden niet gebruikt. Hij wees op het verloop van de crisis, die sinds 1029 steeds verergerde, waarbij de productie steeds minder werd en het verkeer tusschen de naties meer werd bemoeilijkt.

De gouderi standaard is practisch verlaten, aldus MacDonald, de belemmeringen in het internatioriale verkeer zijn grooter geworden, de werkloosheid is gestegen.

Dit kan niet doorgaan. De stemming is wanhopig. Er zijn pogingen tot verbetering gedaan, maar een oplossing is nog niet gevonden. Er dient een definitieve oplossing gevonden te worderi.

MacDonald kwam daarna te spreken over de oorlogsschulden en herstelbetalingen. Hij bracht hulde aan de resultaten van Lausanne.

Welke uitzichten zijn er voor een nieuwe conferentie? De naties hebben gegrepen naar nationale maatregelen, die haar eenige tijdelijke verlichting hebben gebracht, maar men voelt reeds, dat dit niet voldoende is. De resultaten van de laatste jaren hebben trouwens bewezen, dat deze nationale hulp gaat ten koste van andere naties. Een uitweg biedt slechts wederzijdsche hulp en steun. Internationale opleving. Daarvoor zijn wij thans hier vergaderd, aldus MacDonald.

Op deze conferentie moeten de groote wegen aangegeven worden, waarvan de gedétailleerde uitwerking overgelaten zal worden aan de nationale regeeringen, ook in samenwerking met elkander. De verantwoordelijkheid van deze vergadering is groot, moge haar dat sterken in haar samenwerking.

MacDonald richtte daarna eenige woorden tot den secretarisgeneraal van den Volkenbond, Avenol, die ook secretarisgeneraal van deze conferentie is. De premier wees op het werk van den Volkenbond. Hij hoopte, dat deze conferentie werk zou verrichten zonder kibbelen over kleinigheden en dat de verwachtingen van de wereld niet beschaamd zullen worden. Ons werk mag niet mislukken.

Wij moeten de wereld toonen, dat wij willen slagen. Wij moeten het werk beginnen met soepele overtuiging. Wij moeten geen theorieën verkondigen, wij zijn hier, vertrouw ik, aldus MacDonald, voor practisch werk. Moge deze Londensche conferentie nieuwen moed en nieuw vertrouwen in de wereld brengen. Het is in onze macht, dat te bereiken."

(Vorig bericht blz. 854 D.)

E. SPANJE. — Nieuw kabinet. — De vroegere premier Azana heeft een nieuw kabinet gevormd. Het is als volgt samengesteld:

Minister-president en minister van Oorlog: Azana; Binnenl. Zaken: Casares; Buitenl. Zaken: Los Rios; Financiën: Vinuales; Onderwijs: Barnes; Justitie: Albornoz; Marine: Compalys; Arbeid: Caballero; Landbouw: Domingo; Openbare Werken: Prieto.

(Vorig bericht blz. 857 F.)

C. OOSTENRIJK. — Maatregelen tegen de **Nazi's.** — Op 12 Juni '33 is het Bruine Huis te Weenen bezet en gesloten.

Aan alle militairen is het lidmaatschap en deelneming aan de actie van de nationaal-socialistische partij verboden. (Vorig bericht blz. 848 B.)

13 JUNI 1933

D. NIEUW INSTRUMENT OP ONDERZEEËRS. — De Chileensche admiraliteit heeft besloten de onderzeeërs te voorzien van een nieuw instrument, dat door een Chileenschen marine-officier is uitgevonden, en dat het naderen van vijandelijke schepen, zelfs vanaf een groote diepte, nauwkeurig registreert.

Het nieuwe instrument signaleert niet alleen den afstand, dien het vijandelijk schip van den onderzeeër verwijderd is, doch ook de tonnenmaat en de snelheid van het naderende schip. De admiraliteit is van meening, dat het nieuwe instrument bij het torpedeeren van groot nut zal zijn. (Zie **rubriek Onderzeeërs.**)

A. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen van 4 Maart **1933** tot **29** April **1933.** —

4 Maart. De Raad van Texel besluit een terrein, groot 38 H.A., aan te koopen en te bestemmen voor vliegveld.

7 Maart. Een Moth-vliegtuig van de Rritish Air Transport Ltd., op weg naar Engeland, komt door motorstoring in het Kanaal neer. — Uit Tokio: De Japansche Admiraliteit bericht, dat 4 Japansche marinevliegtuigeri bij de Koerilen eilanden zijn verongelukt. Zes inzittenden werden gedood, twee werden door visschers gered.

8 Maart. In Iiet Muziek-Lyceum te Amsterdam organiseert de Amsterdanische Aero Club haar eersten propaganda-avond. De heer Van der Leeuw houdt dien avoiid een voordracht met lichtbeelden over zijn vlucht naar Oost-Afrika.

11 Maart. Te Akron wordt het nieuwe luchtschip ZR-5 ingewijd. Het luchtschip krijgt den naam ,,Macon''.

13 Maart. De IQ-jarige Britsche: vlieger Victor Smith, die 9 Maart Engeland verliet om in recordtijd naar Kaapstad te vliegen, maakt 160 mijl van Kaapstad een noodlanding door benzinegebrek en verspeelt de kans het record te verbeteren.

14 Maart. 40 K.M. van Mendoza wordt het sedert enkele dagen vermiste verkeersvliegtuig van de Panair, dat op weg was van Mendoza naar Santiago, gevonden met de verkoolde lijken van den bestuurder McMillan en den werktuigkundige Dymond.

20 Maart. Aan de kust voor IJmuiden wordt een demonstratie gegeven met een kabelvlieger, systeem Saaf, om dienst te doen als reddingsmiddel hij schipbreuk.

23 Maart. Een Pander van de N.L.S., bestuurder G. F. Creniers, passagier J. H. Muntinga, beiden leden van de D.S.A., valt te Rotterdam tengevolge van een te laag uitgevoerde manoeuvre, in de Waalhaven. De bestuurder wordt gedood.

26 Maart. Kingsford Smith, die 11 Januari 1933 met de ,,Southern Cross'' van Nieuw Zuid Wales naar Nieuw Zeeland vloog, vliegt in 13 uren 5 min. terug. Het is zijn 4de vlucht over de Tasman zee.

27 Maart. De Gemeenteraad van Groningen besluit met 60.000 gulden deel te nemen in het 275.000 gulden groote aandeelenkapitaal eener nieuw op te richten N.V. Luchtvaartterrein Noord Nederland (het vliegveld Eelde). Ook verklaart de Raad zich garant voor het eventueel exploitatietekort van den K.L.M.-zomerdienst op Groningen.

28 Maart. Het drie-motorig Armstrong Whitworth vliegtuig ,,City of Liverpool'' van de Imperial Airways, raakt, op weg van Brussel naar Londen, bij Dixmuiden in brand en valt. De bemanning en alle passagiers, 15 personen, vinden den dood.

29 Maart. Op een bijeenkomst van vertegenwoordigers der K.L.M. en van de Scheepvaart-maatschappijen Nederland en Rotterdamsche Lloyd, wordt de grondslag gelegd voor nauwe samenwerking op luchtvaartgebied tusschen deze beide groepen.

30 Maart. Uit Friedrichshafen: Van de zijde der L. Z. wordt medegedeeld, dat er buiten het instellen van een luchtschipdienst op Nederl.-Indië, ook onderhandeld wordt over een Europa-New York dienst.

3 April. De beide Westland vliegtuigen der Houston Mount Everest expeditie, vliegen boven den 8822 meter hoogen top van den Mount Everest. — Scotland Yard heeft gegronde aanwijzingen, dat het verongelukken van de ,,City of Liverpool'' veroorzaakt kan zijn door onvoorzichtigheid òf kwaadwilligheid van den passagier, die vlak vóór den val uit het vliegtuig is gesprongen.

4 April. Het 10.000 M³. groote half-starre Zodiac luchtschip der Fraiische Marine, de C. 9, dat 10 Januari zijn eerste vlucht maakte, valt door gasverlies bij Fort Nacaire en breekt doorniidden. Van de 12 opvarenden worden 2 licht gewond. — De beide Westland vliegtuigen der Houston Mount Everest expeditie. vliegen boven de Kanclienjunga (8586 M.).

6 April. Uit Batavia: De onderhandelingen tusschen de K.N.I.-L.M. en den Directeur van het Dept. v. Gouvernementsbedrijven, inzake verlenging van het contract tiisschen K.N.I.L.M. en Indische Regeering, leiden tot overeenstemming.

8 April. De Amsterdamsclie Aero Club houdt op Schiphol haar eerste vliegdemonstratie.

12 April. Bij den Harskamp raakt een Fokker C. 5 tijdens de schietoefeningen door een breuk in den motor in brand. De serg.-majoor Ruwalda slaagt er in, het brandende vliegtuig door slippen nog tijdig op den grond te brengen.

13 April. Denemarken heeft een Fokker C.V. gekocht en de bouwrechten voor dit type vliegtuig verworven.

17 April. Bertram, die verleden jaar, op weg zijnde van Ned.-Indië naar Australië, wekenlang zoek is geweest, keert met zijn vliegtuig te Berlijn terug. — Uit Rangoon: Niet ver van Chittagong, is het wrak van het vliegtuig gevonden van den Italiaan Robbiano, die 8 April Engeland verliet voor een recordvlucht naar Australië en die sedert 14 April, na zijn vertrek uit Calcutta, werd vermist.

18 April. Uit New York: Het wrak van de ,,Akron'' is gevonden. Het is in vele stukken gebroken.

19 April. De beide Westland vliegtuigen der Houston Mounl Evcrest expeditie, maken voor de tweede en laatste maal een vlucht boven den Mount Everest.

21 April. De ,,Macon'', het zusterschip van de ,,Akron'', maakt haar eerste vaart. Er zijn 105 man aan boord.

22 April. De vlieger Van Neyenhoff maakt op Schiphol op hel Mayer zweefvliegtuig PH 2 door middel van lierstart 5 zweefvluchten, waarbij één vlucht van 3 min. 48 sec. duur en 170 M. hoogte.

27 April, Op Hanworth geeft Juan de la Cierva een publieke demonstratie niet het nieuwe ,,direct-control''-type autogiro.

28 April. De sedert 23 April na haar vertrek van Corfu vermiste Fransclie C.A.M.S.-vliegboot der Air Orient van de lijn Marseille-Bagdad, wordt op een 1700 M. hoogen berg bij Scifarelli, gemeente Saracena in Calabrië, gevonden. Van de 8 inzittenden waren nog 3 personen in leven. — In een verlaten streelt in de Apennijnen, bij Arezzo, wordt bij diens vernielde Puss Moth vliegtuig, het lijk van den Britschen vlieger Bert Hinkler gevonden, die sedert 7 Januari werd vermist, toen hij voor een recordvluclit naar Australië uit Engeland vertrok.

29 April. De ook in Nederland bekende Luft Hansa vlieger Hans Wende, die o.a. bij de N.A.V.O. te Cuyk en later bij de K.L.M. in dienst is geweest, verongelukt te Traunstein bij de Chiemsee in Beieren met een voor de Eurasia bestemd Junkers W 34 vliegtuig. Ook de 3 andere inzittenden, o.w. directeur Schmidt der Eurasia, verliezen het leven. (Het Vliegveld)

(Vor. Recapitulatie 759 E.)

B. DISCONTOWOERSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%		Sedert	%
Argentinië	23-2-'33	6	Litauen	1-1-'33	6
België	13-1-'32	3½	Ned. Bank:		
Br.-Indië	16-2-'33	3½	Wisseldisconto	12-5-'33	3½
Bulgarije	'17-5-'32	8½	Promessendisc.	12-5-'33	4
Chili	23-8-'32	4½	Rel. v. Effecten	12-5-'33	4
Columbia	18-9-'30	7	Bel. v. Goederen	12-5-'33	4
Danzig	6-5-'33	3	Voorsch. R.-Crt.	12-5-'33	4
Denemarken	1-6-'33	3	New York Federal		
Duitschland	21-9-'32	4	Res. Bank	25-5-'33	2½
Engeland	30-6-'32	2	Noorwegen	25-5-'33	3½
Estland	28-1-'32	5½	Oostenrijk	23-3-'33	5
Finland	2-6-'33	5	Peru	1-8-'30	9
Frankrijk	9-10-'31	2½	Polen	20-10-'32	6
Griekenland	29-5-'33	7	Portugal	13-3-'33	6
Hongarije	17-10-'32	4½	Roemenië	5-4-'33	6
Ierland	22-4-'32	4	Spanje	23-10-'32	6
Italië	9-1-'33	4	Tsj.-Slowakije	25-1-'33	3½
Japan	17-8-'32	4.38	Zuid-Afrika	20-2-'33	4
Joego-Slavië	21-7-'31	7½	Zweden	1-6-'33	3
Letland	10-12-'32	6	Zwitserland	21-1-'31	2

(V. b. Ned. Bank 816 G.; Discontokoersen 769 E.)

C. VOEDINGSMIDDELEN. — Katoenzaad-tabletten. — Professor Kaspar Schmitt van de universiteit Heidelberg is er na vijf jaren proefnemingen in geslaagd een tablet samen te stellen, dat in gecomprimeerden vorm eenzelfde voedingswaarde heeft als een volledige maaltijd.

Het is een extract van katoenzaad en bevat alle vereischte vitaminen.

Patiënten, die met dit tablet werden gevoed, vertoonden na drie maanden een merkwaardige verbetering en in geen enkel geval had het tablet een ongunstige uitwerking. Het kan in water worden opgelost en volgens professor Schmitt zijn twee tabletten per dag voldoende, daar deze gelijk staan met drie maaltijden. Het kan voor de toekomst het ideale voedsel worden voor soldaten, ontdekkingsreizigers, Oceaanvliegers en ook voor de burgerbevolking in tijden van schaarschte.

Onder toezicht van de autoriteiten zullen binnenkort in den staat Baden de schoolkinderen met deze katoenzaadtabletten worden gevoed. Ook de Italiaansche regeering vertoont levendige belangstelling voor het product, met het oog op de exploitatie van haar koloniale katoenplantages.
In Egypte, waar prof. Schmitt zijn proefnemingen heeft voltooid, wordt het product reeds verkocht. Verder hebben zoowel de Chineesche als de Japansche regeeringen inlichtingen ingewonnen.
(Zie rubriek: Voedingsmiddelen.)

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Bureau voor de conferentie samengesteld. — De economische wereldconferentie beëindigde haar openingszitting, na de redevoering van MacDonald, met het nemen van eenige technische maatregelen. Eerst werd een commissie benoemd voor het in ontvangst nemen der geloofsbrieven, welke commissie na een korte pauze rapport uitbracht.
Op voorstel van den president der conferentie, MacDonald, werd daarop het bureau der conferentie samengesteld. Het bestaat uit een vertegenwoordiger van ieder der volgende staten: Argentinië, China, Hongarije, Italië, Japan, Mexico, Nederland, Spanje, Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, Duitschland, Engeland, Zweden, Amerika, Rusland en Canada.
MacDonald heeft een vertegenwoordiger van ieder der in het bureau opgenomen staten uitgenoodigd voor een particuliere zitting, welke onmiddellijk na de openingsbijeenkomst zou worden gehouden. (860 A.)

B. NEDERLAND. — De „Oranjetrein". - Tentoonstellingstrein. — Op 12 Juni '33 heeft te Utrecht de opening plaats gevonden van den Oranjetrein, den eersten Nederlandschen Tentoonstellingstrein. Deze trein heeft ten doel het Nederlandsche publiek op te wekken in deze moeilijke tijden den Nederlandschen handel en industrie te steunen. De idee is van België afkomstig, waar een dergelijke onderneming reeds veel succes heeft gehad.
Dr. H. Th. s'Jacob, Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht, hield de officieele openingsrede, waarbij hij wees op den vooruitgang van het snelverkeer. De menschheid weet nog niet voldoende hiervan te profiteeren. Spr. wenschte de onderneming veel succes toe en verklaarde den trein hierna voor geopend. Verschillende sprekers voerden hierna nog het woord. De aanwezigen, waaronder de directeur der Nederlandsche Spoorwegen, ir. E. C. W. van Dijk, verschillende chefs van diensten, prof. Carnoy, oud-minister van Binnenlandsche Zaken van België, bezichtigden daarna den tentoonstellingstrein.
De trein zal 70 plaatsen in Nederland bezoeken.

C. KORFBAL. — Nederland-België. — Het Nederlandsche Twaalftal heeft op 11 Juni '33 te Antwerpen weder zijn traditioneele zege op de Belgen kunnen behalen met 3—1.

D. DUITSCHLAND. — De zetel van het partijbestuur der S.P.D. te Praag. — De „Sozialdemokrat" te Praag publiceert een circulaire van het partijbestuur der S.P.D. waaruit blijkt, dat de zetel van dit bestuur voortaan te Praag zal gevestigd zijn. Het Duitsche sociaal-democratische blad de „Vorwärts" zal eveneens te Praag, wekelijks, verschijnen.
(Sozialdemokrat) (Vorig bericht blz. 848 H.)

E. NEDERLAND. — Het Duitsche Transfer-moratorium. — De beteekenis van het feit, dat Duitschland met den leeningsdienst in gebreke zal blijven, is voor ons land zoo groot, dat het wellicht niet direct in vollen omvang zal worden beseft. Niet alleen de individueele kapitalist, maar niet minder de Staat zal daarvan in zeer sterke mate de gevolgen ondervinden. Na Amerika is Nederland het land, dat het meeste kapitaal aan Duitschland ter beschikking heeft gesteld. Volgens „Wirtschaft und Statistik" bedraagt de totale buitenlandsche schuld van Duitschland per September 1932 RM. 24 à 25 milliard en zijn particuliere schulden aan het buitenland omstreeks RM. 20 milliard, waarvan ongeveer de helft schulden op korten termijn zijn.
De Ver. Staten hebben de grootste vorderingen, n.l. pl.m. RM. 8 milliard, waarvan bijna RM. 3 milliard op korten termijn. Daarop volgt Nederland met vorderingen van pl.m. 3½ milliard, waarvan pl.m. RM. 1½ milliard op korten termijn.
Vorderingen op Duitschland (in milliard R.M.):

	Totaal	Op korten termijn
Ver. Staten	8.02	2.9
Nederland	3.43	1.56
Zwitserland	2.71	1.61
Engeland	2.23	1.17

Op grond van deze cijfers zal Nederland dus, aannemende dat de leeningen op langen termijn gemiddeld 6% interest dragen, per jaar alleen aan rente 67 millioen gulden moeten missen. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 859 A.)

14 JUNI 1933

F. JAPAN. — Handelspolitiek. - Contrôle van den uitvoer op de wereldmarkt. — Het Japansche kabinet heeft op initiatief van de ministers van Handel en Financiën een wet goedgekeurd, die voorziet in het scheppen van een contrôle-instantie voor den Japanschen uitvoer op de wereldmarkt. Deze contrôle heeft ten doel, iederen grond te ontnemen aan de beschuldiging van dumping door Japansche firma's op de wereldmarkt. De wet zal in Juli '33 in werking treden.
(Osaka Mainichi)

G. NEDERLAND. — Opgravingen. - Urnen. — Op de Strijbeeksche heide deed men dezer dagen bij ontginningsarbeid een belangrijke vondst. Het bleken urnen te zijn. Dr. Holwerda te Leiden, de bekende oudheidkundige, werd hiervan direct in kennis gesteld, waarop hij ter plaatse een nader onderzoek heeft ingesteld. Hij deelde mede, dat de gevonden urnen dateeren van omstreeks 10 jaar vóór Christus. Men heeft derhalve een oude begraafplaats ontdekt.
(Vorig bericht blz. 563 B.)

H. NEDERL. OOST-INDIE. — Afvoervergunningen. - Thee, rubber latex, koffie, cacao, kina. — Het eenheidsbedrag voor de berekening der voor de theeafvoervergunningen verschuldigde bedragen is voor 1933 vastgesteld op 32 cents per 100 K.G. droog product voor Java en het z.g. Zuid- en West-Sumatragebied en op 16 cents per 100 K.G. droog product ten aanzien van buiten ondernemingen aangevoerd of verwerkt theeblad en op 9 cents per 100 K.G. droog product voor de overige gebiedsdeelen van Sumatra.
Het eenheidsbedrag voor de afvoervergunningen van rubber latex is voor 1933 vastgesteld op 29 cents per 100 K.G. droog product voor Java en het Zuid- en West-Sumatragebied en 15 cents per 100 K.G. voor de overige gebiedsdeelen van Sumatra.
Voor de koffie en cacao is het eenheidsbedrag per 100 K.G. koffie- en cacaoboonen in drogen vorm gesteld op 26 cents.
Ten behoeve van de koffie- en cacao-ondernemingen in Atjeh, Sumatra's Oostkust en Tapanoeli is van het afvoerverbod dispensatie verleend voor zoolang in den arbeid voor die cultuur zonder uitkeering uit het koffie- en cacaofonds kan worden voorzien.
Het eenheidsbedrag voor de afvoervergunningen voor kina is voor 1933 vastgesteld op 34 cents per 100 K.G. droge kinabast. (V. b. Thee 828 B.; Rubber 704 B.; Koffie 371 B.; Kina 371 B.)

I. JAPAN. — Waarschuwing aan Engeland. — De speaker van het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft aan de pers medegedeeld, dat Japan — hoewel het een politiek voert, die den vrede met alle landen garandeert — gedwongen zou zijn, represailles te nemen, wanneer Gr.-Brittannië door-

gaat met het nemen van tegen Japan gerichte tariefmaatregelen en het belemmeren van den invoer van grondstoffen in Japan. Het betreft hier voor Japan een levenskwestie. (Nichi Nichi)

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Recapitulatie van 1 Juni 1932 tot 12 Juni 1933. — De Ver. Staten nemen Britsch voorstel tot houden Econ. Wereldconferentie aan (362 E). Plan tot voorbereiding van Sir John Simon (417 B). Mr. L. J. A. Trip benoemd tot lid subcommissie financieele zaken (430 E). Ver. Staten nemen uitnoodiging aan (443 E). Mr. L. J. A. Trip voorzitter commissie v. voorbereiding Econ. Wereldconf. (551 K). Rede van Sir Josuah Stamp (615 F). Alg. beschouwingen voorbereidingscommissie geëindigd (643 L). Besluit econ. ondercommissie (648 E). Werkprogram (649 F). Mogendhedenconferentie te Washington (765 D). Arbeidsprogram Mogendhedenconferentie (774 I). Voorloopig [resultaat MacDonald's besprekingen met president Roosevelt (785 C). Organisatiecommissie bijeengeroepen (787 B). Overeenkomst Roosevelt/MacDonald (787 F). Communiqué Roosevelt/MacDonald (794 G). Communiqué voorbereidende commissie (797 C). Uitnoodiging v. Sir Eric Drummond (801 K). Verklaring Roosevelt/Schacht (820 F). Engelsche delegatie (833 F). Nederlandsche delegatie (833 H). Fransche delegatie (854 D). Redevoeringen van den Engelschen Koning en Ramsay MacDonald (860 A). (862 A.)

B. PALESTINA. — Universeele universiteit. — De rector van de Hebreeuwsche Universiteit te Jerusalem, dr. Magnus, stelt pogingen in het werk om een fonds te stichten van 250.000 pond sterling, teneinde mogelijkheden te scheppen voor de verdreven Duitsche professoren en intellectueelen.
In een oproep zegt dr. Magnus, dat een gift van 200.000 pond aan de Universiteit een onvergetelijke en historische daad zou zijn, die in de geheele wereld weerklank zou vinden. Dr. Magnus veroordeelt in zijn oproep ten sterkste de door de huidige Duitsche bewindvoerders tegen de Joden aangenomen houding en zegt, dat hun maatregelen zich in de eerste plaats richten tegen de professoren en intellectueelen.
Dr. Magnus stelt voor een universeele Joodsche academie te stichten, met de Hebreeuwsche universiteit van Jerusalem als middelpunt, wier taak zou zijn een systematische tegenactie te voeren tegen de „vergiftiging" van de jeugd door de anti-semitische propaganda.
Slechts een concentratie der Joodsche intellectueele en geestelijke krachten kan dit bewerkstelligen, aldus dr. Magnus.

C. 's-GRAVENHAGE. — **Vlagverbod.** — De Haagsche gemeenteraad heeft op 12 Juni '33 besloten den burgemeester de bevoegdheid te geven het uitsteken van vlaggen te verbieden, als hij verstoring van de openbare orde of bedreiging van de veiligheid vreest. Deze maatregel is gericht tegen het permanent uitsteken van aanstoot gevende vlaggen.
Een amendement van den soc.-democraat mr. Mobach om de bevoegdheid niet te verleenen aan den burgemeester, maar aan B. en W., is verworpen met 23 tegen 13 stemmen.
Ook heeft de raad een wijziging in de politieverordening aangebracht, waardoor niet alleen het houden van optochten, waarvoor geen vergunning is verleend, maar ook het deelnemen daaraan strafbaar wordt gesteld.

D. **NEDERLAND.** — De brochure van mr. J. E. W. Duys. — De „Zutphensche Courant" van 12 Juni '33 bevatte het volgende bericht:
„Heden verscheen bij de firma W. J. Thieme en Cie., de brochure „Ter Oriënteering naar aanleiding van enkele vragen van democratie", door het Kamerlid mr. J. E. W. Duys. Daarin worden aan de hand van stellingen behandeld: de verhouding der S.D.A.P. tot de communisten; de houding der partij tegenover het Koningshuis; de S.D.A.P. tegenover het wettig gezag; de eenzijdige ontwapening.
De heer Duys bepleit hierin de noodzaak voor de S.D.A.P. om te verklaren, dat zij onder geen enkele voorwaarde met de communisten kan samenwerken en dat een commissie worde benoemd om na te gaan of de communisten niet onder zoodanigen invloed staan van een buitenlandsche mogendheid, dat zij daardoor in een Nederlandsch parlement eigenlijk niet kunnen worden getolereerd.
Voorts betoogt hij dat de partij tegenover het Koningshuis hetzelfde loyale standpunt heeft in te nemen als haar zusterpartijen in Engeland, Denemarken, Zweden, enz.
Verder betoogt de schrijver dat de partij zich hierover moet uitspreken, dat zij haar doel niet anders dan met wettige middelen wenscht te bereiken, dat zij zich volkomen stelt op den bodem der legaliteit, dat zij het wettig gezag wenscht te eerbiedigen en dat zij, als ons land in gevaar mocht komen, onvoorwaardelijk achter de regeering staat.
Tenslotte wenscht hij dat de S.D.A.P. een commissie zal benoemen om te onderzoeken, of, gegeven de veranderde internationale omstandigheden, het standpunt van eenzijdige ontwapening nog wel juist mag worden genoemd. (Zutphensche Courant)
(Zie rubriek S.D.A.P.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Senatoren over den toestand in Duitschland. — Even nadat prof. William Dodds benoemd was tot ambassadeur der Ver. Staten in Berlijn, nam in den Senaat de democraat Robinson het woord over den toestand der Joden in Duitschland, waarbij hij de Duitsche regeering verweet de menschheid door haar politiek jegens de Joden van zich te verwijderen. Ook wanneer men afziet van overdreven voorstellingen, aldus Robinson, blijven nog ernstige feiten genoeg over. Spr. baseerde zich op uitlatingen van leden der Duitsche regeering, redevoeringen, artikelen, interviews door vooraanstaande nationaal-socialisten toegestaan, op nationaal-socialistische liederen, op de wetgeving en op het regeeringsprogram. Robinson haalde eenige passages aan uit Hitler's boek „Mein Kampf" en stelde tenslotte voor, dat Amerika zou probeeren de Duitsche binnenlandsche politiek te beinvloeden.
De voorzitter van den Senaat riep op dit oogenblik den spreker tot de orde.
Robinson vervolgde: Het resultaat zou zijn het verlies van het Duitsche prestige en de moreele reactie in Duitschland zelf en de schade voor de Duitsche handelsbetrekkingen. Spreker hoopt dat de wereldmeening Duitschland zal beïnvloeden. zoodat binnenkort de ijzeren geesel van den rassenhaat zal zijn verdwenen. De redevoering van Robinson vond bij beide partijen in den Senaat bijval.
De republikeinsche senator Metcalf, de democraat Copeland en de senatoren Walsh en Hatfield verklaarden in redevoeringen het eens te zijn met Robinson.
(V. b. **Duitschland's** anti-semitisme 853 E.)

F. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. - Veertig-uren werkweek. — De Internationale Arbeidsconferentie heeft op 13 Juni '33, na een debat van eenige dagen, de voorgestelde en door de Conferentie reeds voorbereide onmiddellijke invoering van de 40-uren week verworpen.
Met 69 tegen 55 stemmen verwierp de Conferentie n.l. een urgentie-voorstel voor de onmiddellijke uitwerking van een internationale conventie tot invoering van de 40-uren week.
Met 86 tegen 22 stemmen besloot de Conferentie op de gewone wijze door de commissie voor de werktijdverkorting een vragenlijst te doen uitwerken, die de verschillende regeeringen ter invulling zouden ontvangen en die de basis zou vormen voor de uitwerking van een internationale overeenkomst inzake de verkorting van den arbeidstijd, welk ontwerp-conventie de Conferentie van het volgende jaar ter behandeling zal krijgen. (V. b. 859 B.; **40-urige** werkweek 664 A.)

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Redevoeringen van de gedelegeerden van Frankrijk, Italië, Zuid-Afrika, Japan, Duitschland en vele andere staten. —

De zitting van de Economische Wereldconferentie begon Op 13 Juni met een vermaning van den president, Ramsay MacDonald, tot eenige gedelegeerden, die te laat kwamen. Hij verzocht hun in de toekomst een grootere stiptheid in acht te nemen.

FRANKRIJK. — Het woord was vervolgens aan den Franschen minister-president Daladier, die het Fransche standpunt betreffende de econoniische wereldproblemen uiteenzette.

Hij herinnerde er aan, dat er op de wereld meer dan dertig millioen werkloozen zijn. Over de economische wereldcrisis is reeds zooveel geschreven, dat zelfs de enorme ruimten van het geologisch museum, waarin de conferentie plaats vindt, niet voldoeride zijn om al deze verhandelingen onder te brengen. Men moet weer den mensch tot heerscher over de machines maken en mag niet toelaten, dat de machine de menschen beheerscht.

Daartoe is het noodzakelijk de problemen, die op het gebied van het geldwezen en de productie ontstaan zijn, op te lossen. Om internationale handelsovereenkomsten van duurzamen aard en overeenkomsten over de regeling der productie te kunnen sluiten, is het noodzakelijk het internationale geldverkeer in orde te brengen. In het bijzonder is het noodzakelijk groote openbare werken aan te besteden om de werkloozen in het productieproces terug te brengen.

Daladier verklaarde, dat men het vrije verkeer van het goud moet herstellen, want slechts op deze wijze zal het mogelijk zijn den strijd in het internationale geldverkeer te beëindigen. Een ontlasting van de arbeidsmarkt kan verzekerd worden, wanneer de veertig-uren-week internationaal wordt aangenomen.

ITALIE. — De Italiaansche gedelegeerde Jung merkte op, dat eerst het internationale schuldsnvraagstuk opgelost moet worden, voordat men kan denken aan een verhooging van het internationale prijsniveau en een beperking van de douane-belemmeringen. De verhooging van het prijsniveau mag slechts in verband met het valutaprobleem behandeld worden. Een verbetering van de internationale valutaverhoudingen kan slechts door een daadwerkelijke stabiliseering van de valuta's bereikt worden.

ZUID-AFRIKA. — De volgende spreker was de Zuid-Afrikaansche gedelegeerde generaal Smuts. Hij herinnerde er aan, dat hij een van de weinige deelnemers aan de conferentie van Versailles is, die thans hier aanwezig is. De conferentie van Lausanne, vervolgde hij, legde een groote verantwoordelijkheid op de Ver. Staten. Het is een essentieele voorwaarde de economische en financieele problemen te scheiden van de politieke. Smuts stelde voor, dat de technische commissies maatregelen zouden formuleeren voor het regelen van de economische en monetaire problemen. De commissies moeten te werk gaan volgens zuiver technische en niet volgens politieke richtlijnen.

JAPAN. — De Japansche gedelegeerde graaf Ishii, die daarna het spreekgestoelte besteeg, verklaarde, dat een mislukking van de conferentie de ineenstorting van de wereldeconomie zou beteekenen. De Japansche regeering is bereid maatregelen te bestudeeren om te voorzien in de fluctuatie van de valuta's in afwachting van den terugkeer van den gouden standaard.

Ook Ishii bepleitte de opheffing van de handelsbelemmeringen.

DUITSCHLAND. — Freiherr von Neurath, de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, zei o.m., dat internationale schulden slechts kunnen worden betaald door goederen- en dienstverrichtingen. Eerst zal men het eens moeten worden over de fundamenteele beginselen van de financieele en credietpolitiek, alvorens over econoniische en handelspolitiek te kunnen praten. De tegenstellingen zijn maar schijnbaar. De industrie kan niet leven als de landbouw niet leeft, de debiteur niet als de crediteur sterft, De volken moeten vreedzaam werken, indien men de politieke problemen wil oplossen. De Duitsche'regeering kan met de hand op het hart zeggen, dat zij haar deel heeft bijgedragen om het vertrouwen te herstellen. Spreker doelde daarbij op de Rijksdagrede van Hitler, waarvan men de beteekenis niet kon verzwakken, door te zeggen: dat zijn woorden, laat ons wachten op daden.

Laat ons niet vergeten, besloot Von Neurath, dat zonder oplossing van de groote politieke problemen de besprekingen dezer conferentie geen bevredigend resultaat kunnen hebben.

KLEINERE STATEN. — De gedelegeerden gaven hun persoonlijke zienswijze inzake de economische crisis en haar oplossing.

(Vorig bericht blz. 863 A.)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — De kolonistentrek naar Nieuw-Guinea. — De Ind. Crt. meldt ten aanzien van het 80-tal adspirant-kolonisten, dat per Van der Wijck van de K.P.M. naar Nieuw-Guinea vertrok, nader: Allen reizen derde klasse, eten en slapen aan dek. Alleen de vrouwen en kinderen zijn tweede ingedeeld. Het gehalte der kolonisten is sterk vooruitgegaan. De groep bestaat uit oudere menschen, waarvan sommigen in de suiker werkzaam zijn geweest, de meesten in het bezit van wachtgeld of een pensioentje. De kolonisten verwachten dat de gouverneur-generaal hun recht zal geven op den grond, die bewerkt wordt. Een kolonist, die reeds voor de tweede of derde maal de reis maakt, verklaarde dat Manokwari den laatsten tijd sterk is uitgebreid. Er is thans een pasangrahan, electrisch licht en een primitieve waterleiding, terwijl een lagere school in opkomst is.

In den loop der volgende maand zal een nieuwe groep kolonisten van 150 man derwaarts vertrekken. De aanvragen — zelfs uit Nederland — nemen toe. Drie boerenjongens, direct uit Holland gekomen, zijn reeds op Nieuw-Guinea gevestigd, waar zij het, naar omstandigheden, goed maken. (De Indische Courant)

(Vorig bericht blz. 718 B.)

C. GRIEKENLAND. — De „Akademeia". — In een openbare zitting van de Akademie te Athene is medegedeeld, dat de opgravingen van dit instituut uitgaande, hebben geleid tot het blootleggen van overblijfselen van Plato's Akademie. De grondvesten van een zuilenhal kwamen aan het licht en de inscripties, daarop voorkomend, lieten geen twijfel, of hier had het bouwwerk gestaan op den grond, ongeveer een kilometer buiten de Dipylonpoort, door Plato gekocht voor zijn school. (Proia)

15 JUNI 1933

D. HET INTERNATIONAAL KATOENCONGRES. —

Op de slotvergadering van het Internationaal Katoencongres, dat dezer dagen te Praag werd gehouden, is de volgende resolutie aangenomen.

1. Met betrekking tot het steeds meer voorkomende bedrog bij de verpakking van de Amerikaansche katoen, hetwelk aanleiding geeft tot ernstige moeilijkheden eti financieele verliezen, wordt de aandacht van het Amerikaansche departement van Landbouw hierop gevestigd, terwijl voorgesteld wordt de ijzeren banden welke op de balen worden gelegd te voorzien van een merk en een nummer, met behulp waarvan de oorsprong van het kwaad kan worden nagegaan.

2. Met betrekking tot de conferentie van Londen juicht het congres het toe, dat het vraagstuk van productie-beperking op de agenda is geplaatst, evenals de poging om tot verlaging der tarieven te geraken en het spreekt de overtuiging uit, dat een aanzienlijke stijging der grondstofprijzen een dringende noodzakelijkheid is. Voor de verwezenlijking hiervan is een spoedige stabilisatie der valuta over de geheele wereld onontbeerlijk.

3. Omtrent de termijnmarkten verwerpt het congres het gebruik daarvan voor zuiver speculatieve oogmerken. Het beveelt wijziging van de bepalingen aan voor den termijnhandel, zoodat tiet gewetenloozen schuldenaars onmogelijk zal worden gemaakt, zich aan de uit deze termijnzaken voortvloeiende verplichtingen te onttrekken.

4. Met betrekking tot de Egyptische sectie der spinners acht het congres het van groot belang, dat er, afgezien van de behoefte aan gedeeltelijk volwaardige soorten, een zoo groot mogelijke hoeveelheid katoen van niet zeer groote lengte wordt geplant, waarbij de lengte en sterkte der vezels zooveel mogelijk gelijk dient te zijn.

Met betrekking tot het vochtgehalte der Egyptische katoen wordt besloten de overeenkomst van Parijs van 1931 tot 1936 te verlengen.

5. Over de verpakking spreekt het congres als zijn meening uit, dat katoen daarvoor meer geschikt is dan jute.

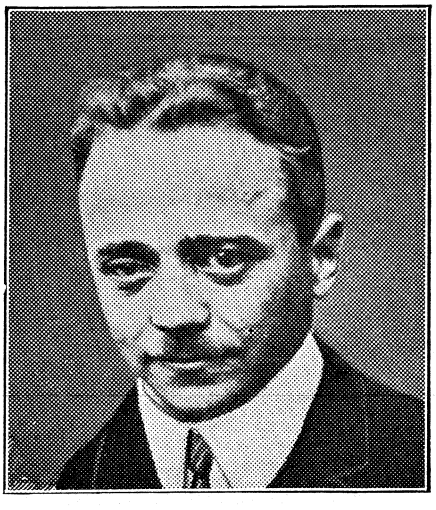
6. Omtrent het nieer-ploegen-stelsel werd geen besluit genomen. Vastgelegd is echter in het proces-verbaal, dat de meening is

uitgesproken, dat aan het 2- of 3-ploegen-stelsel geleidelijk een einde moet komen.
Een voor allen algemeen aanvaardbare oplossing is nog niet bereikt. Het congres houdt de zaak echter in het oog. Den aangesloten bonden wordt aanbevolen in den tusschentijd vóór men weer bijeenkomt, voorloopige maatregelen te nemen, die het evenwicht tusschen vraag en aanbod helpen handhaven.

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Redevoeringen van de gedelegeerden van Oostenrijk, Engeland, België, Nederland, Vereenigde Staten, Rusland en Tsjecho-Slowakije. —

Op 14 Juni werd de zitting van de Economische Wereldconferentie heropend.
MacDonald deelde mede, dat de delegatie der Ver. Staten heeft verklaard, dat zij in den loop der conferentie een resolutie over de vraagstukken van het tarievenbestand aan de orde wil stellen. MacDonald voegde hieraan toe, dat men van meening is, dat de reeds gesloten tolvrede in ieder geval tot 31 Juli geldig blijft. He? is dus niet noodzakelijk ?hans een besluit te nemen om hem te verlengen. Wanneer een dergelijke beslissing echter noodzakelijk wordt geacht, zou men er over kunnen beraadslagen. MacDonald noodigde de staten, die de overeenkomst over den douanewapenstilstand nog niet hebben onderteekend, uit, dit zoo spoedig mogelijk te doen.
Nadat de Belgische gedelegeerde Paul Hymans met algemeene stemmen tot vice-president der conferentie was gekozen, nam bondskanselier Dollfuss het woord.

OOSTENRIJK. — In zijn korte rede verklaarde Dollfuss zich nadrukkelijk tegen iedere depreciatie en inflatie en drong Iiij aan op het regelen der productie en van den uitvoer als voorwaarde voor verlaging der tarieven. Verder deelde hij mede dat Oostenrijk voor het douanebestand is.

Bondskanselier dr. Dollfuss.

Dollfuss besloot zijn rede met de woorden:
,,Es kann der Frommste nicht im Frieden leben,
Wenn es dem boesen Nachbarn nicht gefaellt."

ENGELAND. — Na Dollfuss kreeg onder enorme spanning de Britsche kanselier van de Schatkist, Neville Cliamberlain, het woord. Hij merkte op, dat Groot-Brittannië zich al te optimistisch in 1924 er op heeft toegelegd de vooroorlogsche toestanden te herstellen en daarom terugkeerde tot den gouden standaard. Niets verzette zich tegen een dergelijken stap. Integendeel heeft men er veel succes van verwacht.
Het was toenmaals nog niet bekend hoever de noodzakelijke voorwaarden voor de werking van den gouden standaard gewijzigd waren. Het onvermijdelijke resultaat is een val van het prijsniveau geweest.
Chamberlain zcide verder, dat een definitieve regeling van het vraagstuk der oorlogsschiilden niet op het program der conferentie staat. Maar een dergelijke regeling moet plaats hebben, willen de op andere gebieden getroffen maatregelen uitwerking hebben. Een definitieve regeling van de oorlogsschulden is noodzakelijk, willen de andere maatregelen tot oplossing van de crisis resultaten hebben.
De centrale banken moeten rijkelijk geld op gunstige voorwaarden ter beschikking stellen om de noodzakelijke voorwaarden van het prijsniveau te scheppen.
Groot-Brittannië is bereid middelen te bestudeeren om door regeeringsuitgaven de werkloosheid te bestrijden. De stabilisatie van den wisselkoers zou in twee etappes plaats moeten hebben:
1. De valuta's der voornaamste landen moeten bij benadering in evenwicht worden gebracht;
2. Einddoel moet zijn het herstel van den gouden standaard, waarbij de voorwaarden, die tot een opheffing van den gouden standaard geleid hebben, dienen te niet te worden gedaan.
3. De schommelingen in de koopkracht van het goud dienen zoovcel mogelijk verhinderd te worden.
Chamberlain noodigde de conferentiedeelnemers uit zich bezig te houden met bet vraagstuk van de deviezenbeperking. Het herstel van het normale internationale geldverkeer moet besproken worden. Alle overdreven hooge douanetarieven moeten worden verminderd. Dit doel bereikt men het best door een aantal wederkeerige verdragen. Dergelijke overeenkomsten kunnen echter slechts een goed resultaat hebben wanneer zij de clausule van de meesthegunstigste natie bevatten, Willekeurige contingenteeringen moeten uit den weg worden geruimd. Regeeringspremies, zooals b.v. uitvoer- en scheepvaartpremies, moeten langzamerhand verminderd worden en tenslotte door internationale overeenkomsten worden vervangen. Engeland is bereid met andere landen hierover te praten.

BELGIE. — De volgende spreker was Paul Hymans, België's minister van Buitenlandsche Zaken, die verklaarde, dat de geldproblemen de beraadslagingen der conferentie beheerschen. België beschouwt de stabilisatie van het geldwezen als een essentieele voorwaarde voor het herstel van den internationalen gouden standaard.
Met betrekking tot de douanetarieven, stelde Hymans de tusschen België, Luxemburg en Nederland gesloten overeenkomst als voorbeeld van een concrete oplossing van het probleem. De goede wil van de kleine mogendheden is echter niet voldoende. Op de groote mogendheden rust de verantwoordelijkheid van groote maatregelen. De kleine landen hebben den vrijhandel noodig.

NEDERLAND. — De redevoering, welke de Nederlandsche minister-president Z.Exc. dr. H. Colijn op de economische wereldconferentie heeft uitgesproken, heeft den volgenden inhoud: Een radicale genezing van de ernstige monetaire kwaal zou zijn de onmiddellijke terugkeer tot den gouden standaard, maar spr. twijfelde er aan, of zulk een genezing onder de huidige omstandigheden mogelijk zou zijn. Er moet gezocht worden naar de beste oplossing, ondersteld, dat men zou trachten de middelen te vinden om de schommelingen der valuta binnen zekere nauwere grenzen te houden. Na een zekeren tijd zou eventueel een uiteindelijke stabilisatie kunnen worden bereikt, Een overijlde stabilisatie zou nieuwe wanorde kunnen brengen, hetgeen zou kunnen leiden tot een volkomen ineenstorting. Dit staat eveneens te vreezen, indien niets zou worden gedaan om de handelsbelemmeringen op te heffen. Iedere stabilisatie van de valuta lijdt tot een mislukking, tenzij zij vergezeld gaat van een vrijer goederenverkeer dan thans bestaat. Dr. Colijn voegde hieraan toe, dat hoewel Nederland de meening deelt, dat men een onderzoek behoort in te stellen naar de mogelijkheid van een betere verdeeling van het bestaande aantal arbeiders over de beschikbare werkgelegenheid, de werkelijke oplossing der werkloosheid lag in een vermeerdering van de hoeveelheid te verrichten werk. Dit kan alleen tot stand worden gebracht door een stijging van den omvang van den internationalen handel. Een billijke algemeene ontwikkeling van landbouw, industrie en handel is eveneens een eerste vereischte. Spr. bepleitte een afschaffing van de subsidieering van de scheepvaart; de afschaffing of tenminste een aanzienlijke verlaging van de handelsbelemmeringen over de geheele wereld is noodzakelijk voor een economisch herstel. Nederland is er zich van bewust, dat een algemeene opheffing of verlaging niet verwacht wordt tengevolge van de bestaande omstandigheden, weshalve hij het principe van de handelsovereenkomst tusschen Nederland en België, die doelde op algemeene verlaging der tarieven en afschaffing der andere handelsbelemmeringen, aanbeval.

VEREENIGDE STATEN. — De Amerikaansche staatssecretaris Hull heeft bij den aanvang van de middagzitting der economische wereldconferentie een redevoering gehouden, welke geen tastbare voorstellen bevatte. Hull verklaarde o.m., dat volgens zijn meening de conferentie volkomen capabel is om den toestand te zuiveren. Het zou een catastrophe zijn, wanneer de conferentie zou mislukken en de sinds den oorlog gevolgde economische politiek zou worden voortgezet, welke de naties vernietigt en de wereld aan den rand van den afgrond heeft gebracht. De staten zijn wederzijds afhankelijk van elkander in economisch opzicht. Internationale samenwerking is daarom thans een principieele noodzaak.
Hull eischte tenslotte de stabiliseering der valuta, zonder een tastbaar voorstel te doen, zoomede etappegewijze en effectieve opruiming der overtollige tariefmuren en andere handelsbelemmeringen. Tenslotte eischte hij, dat de conferentie de taak van een permanente valuta-stabiliseering zal aanvatten en het juiste functionneeren van goud en zilver bij een nieuwen standaard zal vastleggen.

RUSLAND. — Litwinof, hierna het woord nemende, zei, dat dank zij het bijzondere economische systeem de voortdurende ontwikkeling van het economische leven in Rusland niet aangetast is door de wereldcrisis. Desondanks heeft de crisis ook op den Russischen buitenlandschen handel een ongunstige uitwerking gehad. Rusland verzet zich ondanks zijn voortdurend toenemende industrieele productie niet tegen invoer van buitenlandsche goederen en wil geen autarkie. In den regel voert Rusland zijn goederen in, rekening houdende met zijn uitvoer-mogelijkheden en de toegestane credietfaciliteiten. De Russische delegatie kan zich echter voorstellen, dat door credieten een zoo groote uitbreiding van den Russischen invoer zou ontstaan, dat daardoor een aanzienlijke vermindering van de economische wereldcrisis zou intreden. Volgens de berekeningen der Russische delegatie zou de Sovjet-regeering op deze wijze opdrachten ten bedrage van een milliard dollar in het buitenland kunnen plaatsen. De beteekenis van deze opdrachten blijkt, wanneer men weet, dat dit bedrag ongeveer 25 pct. uitmaakt van de tegenwoordige goudvoorraden. Litwinof herhaalde vervolgens zijn bekende voorstellen inzake economische ontwapening en een economisch niet-aanvals-verdrag.

TSJECHO-SLOWAKIJE. — De Tsjechische minister van Buitenlandsche Zaken, Benesj, sprak uit naam van de Kleine Entente. Spreker verdedigde o.a. spoedige regeling der schulden en vroeg tariefconcessies voor de landbouwproducten der Kleine Entente. In dit kader eischte hij een spoedig van kracht worden van preferenties voor de staten van Midden- en Oost-Europa.
(Vorig bericht blz. **863** A.)

A. TWEEDE KAMER. — **Weeldeverteringsbelasting.** — Mr. P. J. Oud, minister van Financiën, heeft aan de Tweede Kamer medegedeeld, dat hij, daartoe door de Koningin gemachtigd, het bij Koninklijke boodschap van **28** Mei **1926** aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet betreffende heffing eener weeldeverteringsbelasting, intrekt.
(Zie rubriek **Nederland:** Tweede Kamer.)

B. INTERNATIONALE SOCIALISTISCHE **ANTI**-OORLOGS-LIGA. - Men deelt ons het volgende mede: Op **3, 4** en **5** Juni '**33** werd te Antwerpen onder voorzitterschap van den heer W. A. Wolff, het eerste internationale congres der Internationale Socialistische Anti-Oorlogs Liga gehouden.
De Internationale, gesticht op **7** Augustus **1932,** telt momenteel **4** aangesloten landelijke organisaties.
In zijn openingsrede memoreerde de voorzitter de sterke stijging van het ledental der organisaties.
Doel der Liga is sterk verzet tegen oorlog en fascisme, waartegen alle krachten der arbeidersklasse mobiel moeten worden gemankt. Het congres was voornamelijk gewijd aan besprekingen omtrent het Internationaal Statuut, hetwelk de opheffing der autonomie der landelijke organisaties beteekent en hetwelk na uitvoerige discussies met algemeene stemmen werd aangenomen. Uiteraard rekening houdend met behaalde landelijke belangen staan hiermede de landelijke ,,takken" der I.S.A.O.L. thans onder direct bestuur van de Internationale.
Een wijdingsbijeenkomst te Deurne en een fakkeldemonstratie door Antwerpen bezegelden dit congresbesluit.
Als leden van het Internationaal Bureel werden bij acclamatie benoemd de heeren W. A. Wolff, Breda, als voorzitter, M. Naessens, Antwerpen, als secretaris en A. H. D. Rijlaarsdam, Amsterdam, als penningmeester. (Vorig bericht **blz. 470** D.)

C. NEDERLAND. — Kosten van het levensonderhoud. — Op de algemeene vergadering der vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat" heeft ir. Jos. Regout een opstelling gegeven der kosten van het levensonderhoud in de verschillende staten. Wij leven het duurst van de geheele wereld. De vergelijkende index-cijfers van het levensonderhoud, die wij hieronder laten volgen, maken iederen twijfel onmogelijk:

Nederland . . .	**138%**	Zweden. . . .	**103%**
Zwitserland . .	**133%**	Denemarken . .	**99%**
Duitschland . .	**117%**	Gr.-Brittannië .	**97%**
Ver. Staten	**100—105%**	Noorwegen . .	**96%**
Frankrijk . . .	**104%**	Japan	**62%**

(De Telegraaf)

D. **BRITSCH-INDIE.** — Rechten op katoenen stoffen op **75** % gebracht. — De regeering heeft alle Britsch-Indische douanekantoren doen weten, dat de invoerrechten op niet-Britsche grijs katoenen stoffen gebracht worden op 75% ad valorem of 6¾ annas per pond gewicht. De invoerrechten op andere katoenen stoffen, van niet-Britsche herkomst, worden eveneens gebracht op 75% ad valorem. (Daily Telegraph)

E. OOSTENRIJK. — Maatregelen tegen de Nazi's. — De Oostenrijksche regeering neemt strenge maatregelen tegen de Nazi's. De Duitsche Nationaal-socialisten worden bij honderden gearresteerd en velen zijn uitgewezen. Dr. Habicht, een der voormannen van de Duitsche Nazi's, persattaché van de Duitsche legatie te Weenen, is over de grens gebracht. De Oostenrijksche pers-attaché te Berlijn, dr. Wasserback, werd als represaille-maatregel door de Duitsche regeering gearresteerd, maar weder vrijgelaten. Hij is echter uitgewezen.
De laatste dagen hebben eenige bomaanslagen te Weenen plaats gehad. Men verdenkt er de Nazi's van deze aanslagen te hebben gepleegd.
De Oostenrijksche ministerraad heeft een aantal veiligheidsdirecteuren benoemd. (Neue Freie Presse)
(Vorig bericht blz. **860 C.**)

F. NEDERL.-INDIE BIJ EEN CONFLICT IN DEN **GROOTEN** OCEAAN. — Men deelt ons van bevoegde zijde mede: In het Haagsch Maandblad van April '**33,** geeft de gep. vice-Admiraal mr. **J.** C. Jager, vroeger Chef van den Marinestaf, een duidelijk overzicht van de belangentegenstellingen der aan den Grooten Oceaan grenzende mogendheden. In het biizonder worden beschouwd de verhoudingen der "rivalen (Noord-Amerika en Japan), die beiden doordrongen zijn van de beteekenis der dreigende gevaren en die geen van beiden blind zijn voor het feit, dat de spanning geleidelijk toeneemt.
Eenerzijds getuigt daarvan de uitbreiding der Japansche marine tot het maximum, dat bij de bestaande verdragen mogelijk is. Voorts de omstandigheid dat de Japansche manoeuvres der marine worden gehouden bij de Marianen- en Carolinen-eilanden en dat op die eilandengroepen havenverbeteringen op groote schaal (ten behoeve van de handelsvloot!) worden uitgevoerd; waaruit duidelijk zich afteekent dat Japan's marinebasis bij een eventueelen oorlog in, of bij, die eilandengroepen zal zijn gelegen.
Anderzijds is het zeer beteekenisvol, dat de Atlantische Oceaanvloot van Noord-Amerika (voor manoeuvres!) naar den Grooten Oceaan is overgebracht en daar — voorloopig — nog een jaar zal blijven.
De schrijver bespreekt de waarde, welke door Oorlogsmarines moet worden gehecht aan de tijdige verzekering van een behoorlijken voorraad zware stookolie en aan de mogelijkheid van een geregelde aanvulling daarvan in oorlogstijd.

Ten duidelijkste spreekt het, dat Japan in evenbedoeld opzicht veel meer bezwaren zal hebben te overwinnen dan Noord-Amerika. De schrijver toont zulks aan door een overzicht van de olievoorraden en olievindplaatsen in dat deel der wereld.
De Ver. Staten kunnen uit Mexico, Venezuela en elders in Noord- en Zuid-Amerika alles aanvoeren wat noodig is; en zulks geheel ongehinderd door de actie eener vijandelijke vloot. Japan daarentegen, dat evenzeer — zelfs in nog sterker mate — op aanvoeren uit den vreemde is aangewezen, zal die moeten betrekken uit veel meer blootgestelde havengebieden. In verband met een en ander treedt de bijzondere beteekenis van de petroleum-havens (Tarakan en Balikpapan) in Nederl. Oost-Indië hoe langer hoe meer naar voren. Met die wassende beteekenis groeien ook de gevaren, welke daaruit voor Nederland kunnen (wel moeten) voortvloeien. (Vor. ber. **blz.** 718 B.)

A. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** — **Sudeten-Duitschers** protesteeren. — Het Wolffbureau meldt uit Praag: De Sudeten-Duitsche nationaal-socialistische partij organiseerde te Momotau een partijdag, waar het woord gevoerd werd door den partijleider, afgevaardigde Jung.
Hij betoogde, dat de nationaal-socialisten in Tsjecho-Slowakije nooit aangestuurd hadden op een scheiding en hij verzette zich er tegen, dat de partij zonder eenig bewijs als staatsvijandig behandeld wordt. De Sudeten-Duitsche Nationaal-Socialistische partij is bereid, aldus Jung, met alle Duitsche oppositie-partijen van het parlement een eenheidsfront te vormen.

B. **DENEMARKEN.** — Verdediging der Zuidgrens. — De Deensche regeering heeft besloten de zuidgrens te versterken door de garnizoenen in Noord-Sleeswijk permanent te doen bezetten in plaats van alleen des zomers.
Deze maatregel heeft in officieele Duitsche kringen groote bezorgdheid gewekt. De bladen vragen zich af wat Duitschland nog meer kan doen om zijn buren zoowel in het Noorden als in het Zuiden te overtuigen dat zijn streven naar een binnenlandsche heropbeuring en naar rechtsgelijkheid tusschen de naties geen bedreiging voor de buitenwereld omvat. Zij wijzen er op dat de rijkskanselier twee vredelievende redevoeringen heeft gehouden. (Politiken)
(Var. ber. Leger en vloot 645 F.)

C. DUITSCHLAND. — Rijksleiding der N.S.D.A.P. — Bij beschikking van 2 Juni '33 heeft de leider bepaald, dat de volgende personen, tot dusver „Amtsleiter" der N.S.D.A.P., voortaan den titel rijksleider voeren en de opperste rijksleiding vormen: Rudolf Hess, leider der centrale commissie voor politiek; Ernst Röhm, chef van den staf der S. A.; Heinrich Himmler, rijksleider der S. S.; Franz Xavier Schwarz, rijkspenningmeester; Philipp Bouhler, leider der zaken in het rijk; Walter Buch, Wilhelm Grimm, Robert Ley, Walter Darré, Josef Göbbels, Hans Frank II, Otto Dietrich, Max Amann, Alfred Rosenberg, Balbur v. Schirach en Karl Fiehler. (832 F.)

D. **NEDERLAND.** — Katholieke gezellencongres te Munchen. — Wij ontleenen aan het Alg. Handelsblad van 14 Juni '33 nog eenige bijzonderheden van de incidenten te Munchen, die door kapelaan de Rooy, als leider der katholieke gezellen, bij zijn terugkomst uit Munchen zijn medegedeeld.
Op 10 Juni in den ochtend bleef het vrij rustig, maar tegen den avond kwamen de bruinhemden weer uit alle hoeken en stegen en verschillende malen is er op geslagen. Wij Nederlanders hebben echter geen vechtpartijen gehad.
Zelfs jongens van een jaar of zeven liepen met een, hakenkruis om den arm en commandeerden: doorloopen. En wie niet onmiddellijk aan zoo'n bevel voldeed, maakte kennis met de vuisten der volwassen S. A.-ers, die er op stonden te wachten.. ..
Dien avond waren er zeker wel 40.000 congressisten in de stad, de andere dagen ± 25.000. Van de Duitsche gezellen waren velen in oranje-hemden gekleed en dat mocht van 9 Juni af ineens niet meer, terwijl de dagen tevoren van overtreding van het uniformverbod zelfs niet gerept was. In hoofdzaak ging de actie dan ook tegen de Duitsche gezellen, en tegen onze insignes.
Duidelijk was, dat men te Munchen de zaak heeft willen provoceeren. Op 9 Juni 's avonds was het er bepaald angstig op straat, duizenden S. A.-mannen liepen er met knuppels en revolvers.. ..
Wij hebben nog het Bruine Huis opgebeld en daar zei men, dat ten onrechte tegen ons werd opgetreden en dat we ons maar tot de politie moesten wenden. De politie gaf echter niet thuis, deed alsof zij er niets van begreep en stond klaarblijkelijk machteloos. Niets heeft de politie ter bescherming van de gezellen gedaan. (Vorig bericht blz. **859** D.)

16 JUNI 1933

E. POLEN. — Nationaal-democraten tegen de Joden. — De Nationaal-democratische partij heeft een motie aangenomen, waarin gewezen wordt op de noodzakelijkheid, den Poolschen staat door inwendige hervormingen een krachtiger positie te geven.
Tot dit doel moet in de eerste plaats, zoo luidt de motie, het „Joodsche gevaar" overwonnen worden, daar het Joodsche intellect zich belangrijk sneller uitbreidt dan het zuiver Poolsche. De Nationaal-democraten verlangen derhalve, dat de universiteiten beschermd worden voor een te grooten toeloop van Joodsche studenten en dat een numerus clausus wordt ingesteld voor de Joden in de verschillende beroepen. Verder dienden de Joden te worden buitengesloten van officieele functies, waardoor zij invloed kunnen uitoefenen op de Poolsche politiek.
Indien dit voornemen niet tot uitvoer wordt gebracht, zoo besluit de motie, dan dreigt Polen een ernstig gevaar.
De Nationaal-democratische „Gazeta Warszawska" is wegens deze verklaring van haar partij in beslag genomen. (Gazeta Polska)

F. MAATSCHAPPIJ DER **NEDERLANDSCHE** LETTERKUNDE. — „C. W. van der **Hoogt**"- en „**Mei**"-prijs. — Het bestuur der Maatschappij der Nederl. Letterkunde heeft op advies van de commissie voor schoone letteren, voor het vereenigingsjaar 1932/33, den prijs van aanmoediging, geheeten „C. W. van der Hoogt-prijs", toegekend aan het werk: „Dichters der Contra-Reformatie", door Anton van Duinkerken.
De jaarlijksche Mei-prijs werd ditmaal niet toegekend. (Vorig bericht **blz. 370 E.**)

G. TWEEDE KAMER. — Wetsontwerp inzake invordering van 's Rijks directe belastingen. — Het eerste wetsontwerp van het nieuwe kabinet heeft op 11 Juni de Tweede Kamer bereikt. Het is afkomstig van het departement van Financiën en betreft een wijziging en aanvulling van de wet van 22 Mei 1845 op de invordering van 's Rijks directe belastingen.
In de memorie van toelichting zegt minister Oud o.a., dat behalve eenige op zich zelf staande wijzigingen van genoemde wet, het thans ingediende ontwerp bepalingen bevat omtrent bespoediging van executie, uitstel van betaling en lijfsdwang.
(Zie rubriek Nederland: Tweede Kamer.)

H. **ITALIE.** — **Staatsfinanciën.** — De Italiaansche minister van Financiën, Jung, heeft in de Kamer van Afgevaardigden medegedeeld, dat het budget voor 1932/'33, dat tot 30 Juni '33 loopt, een deficit zal opleveren van L. 4.000.000.000. Het deficit voor 1933/'34 wordt geschat op L. 2.900.000.000. Jung herhaalde de verzekering, dat de regeering niet haar toevlucht zal nemen tot een gedwongen conversie van staatsleeningen. (I1 Popolo d'Italia)
(V. b. Financiën **683** F.; **Begrooting 338 G.)**

A. SLECHTHOORENDEN. — Technische hulp. — De technische hulp aan slechthoorenden gaat in twee richtingen, die van de geluidsversterking en die der beengeleiding.
Op het gebied der geluidsversterking met behulp van lampversterking is door ir. Balbi een instrument uitgevonden, waarvan de versterkingskromme kan worden gevarieerd. Daardoor kan het worden ingesteld op dàt toonhoogte-gebied, dat in elk afzonderlijk geval van slechthoorendheid voor versterking in aanmerking komt.
Op het gebied der beengeleiding, die natuurlijk uitsluitend dienst kan doen bij middenoor-doofheid en waarbij geluidsversterking overbodig is, is een nieuw toestel van Amerikaanschen oorsprong in den handel gebracht. Het neemt het geluid met behulp van een kleine, draagbare microfoon op. Deze geleidt de hierdoor verkregen electrische trillingen naar een klein rechthoekig blokje, waarop aan een der zijden een plaatje van zuiver goud is aangebracht (oscillator). Deze oscillator wordt, met het plaatje tegen het rotsbeen gedrukt, achter het oor gebracht.
(De Telegraaf) (Zie rubriek: Geneeskunde.)

B. HOOGE RAAD DER NEDERLANDEN. — Nieuwe president en vice-presidenten. — Naar wij vernemen zal mr. A. Fentener van Vlissingen, die op 28 Juni '33 zal aftreden als president van den Hoogen Raad der Nederlanden, volgens ancienniteit worden opgevolgd door jhr. mr. Rheinvis Feith.
In de dan ontstane vacatures van eersten en tweeden vice-president (de andere vice-president mr. C. O. Segers is onlangs overleden) zal worden voorzien door de benoeming van dr. L. E. Koster tot eersten en mr. J. Kosters tot tweeden vice-president.
Blijft dan nog een vacature in het college van raadsheeren, waarin voorzien wordt door een benoeming door de Koningin op voordracht van de Tweede Kamer.

C. RUSLAND. — Zuiveringsactie der Communistische partij. — De zuiveringsactie, welke sinds 1 Juni '33 wordt doorgevoerd binnen de Communistische partij, heeft tot gevolg gehad, dat reeds 12.000 personen uit de partij zijn gezet. Er zouden nog duizenden leden worden geroyeerd, daar hun aanwezigheid de communistische dictatuur in Rusland zou verzwakken.
De partij-instanties verklaren, dat de zuiveringsactie met groote scherpte is gevoerd. (Pravda)

D. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Conferentie-commissies. — Het bureau der Economische Conferentie te Londen is tot overeenstemming gekomen betreffende de voorzitters en de leden der beide conferentie-commissies. MacDonald deelde na afloop van de zitting van 15 Juni van het bureau mede, dat benoemd is tot president van de Commissie voor Industrie en Handel de Nederlandsche minister-president dr. H. Colijn.
Tot president van de monetaire commissie is benoemd de Amerikaansche gedelegeerde Cox.
De conferentie bevestigde deze benoemingen. (865 A.)

17 JUNI 1933

E. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. — Protest tegen den Duitschen gedelegeerde dr. Ley. — De arbeidersgroep der intern. arbeidsconferentie te Genève, vertegenwoordigende 34 landen (waarbij niet Duitschland en Italië) en omvattende ook de christelijke vertegenwoordigers, heeft met algemeene stemmen en zonder één enkele onthouding een motie aangenomen, waarin zij vol verachting protesteert tegen de lage, door dr. Ley in een persgesprek geuite beleedigingen aan het adres van een aantal leden der arbeidersgroep, welke beleedigingen „de thans in Duitschland heerschende zeden der nazi's in een nog helderder licht plaatsen". De groep besloot voortaan iedere aanraking met de Duitschers, die haar hebben beleedigd, te vermijden. (Journal de Genève)
(Vorig bericht blz. 863 F.)

F. NEDERL. OOST-INDIE. — Opening van den Volksraad. - Begrooting 1934. — Bij de opening van den Volksraad op 15 Juni '33 heeft Z.Exc. de Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, jhr. mr. B. C. de Jonge, een redevoering gehouden, waarin hij o.a. zeide, dat wanneer men een blik terug slaat op het afgeloopen jaar of vooruitziet op het komende jaar, noch voor noch achter ons veel kan worden ontdekt, dat bevredigen kan. Niemand zal het afgeloopen jaar terug wenschen, niemand zal het nieuwe jaar opgewekt tegemoet gean.
De Gouverneur-Generaal gaf vervolgens een beschouwing over de financiën des lands, welker toestand ook in het afgeloopen jaar zorgwekkend bleef. De daling der inkomsten bleef voortduren. Hiermede werd bij de samenstelling van de begrooting voor 1934 rekening gehouden, terwijl bovendien pogingen om de uitgaven te drukken, niet ontbraken.
Op zichzelf mag als het belangrijkste resultaat worden beschouwd, dat de stand van de zuivere gewone uitgaven des lands van f 524 millioen in 1930 kan worden teruggebracht tot een in het ontwerp der begrooting voor 1934 geraamd bedrag van f 369 millioen. Neemt men de inkomsten over 1929, welke f 524 millioen bedroegen, en stelt men daartegenover de raming voor 1934, op dezelfde basis berekend, dan komt men tot een bedrag van slechts f 214 millioen, derhalve een teruggang van 5 op 2 of 60%.
Hiertegen is geen bezuinigingsarbeid opgewassen, noch kan een verzwaring van de lasten afdoende helpen. Tegenover de geraamde uitgaven van f 369 millioen kan ook niet meer dan f 285 millioen aan inkomsten voor 1934 worden gesteld, hetgeen een tekort laat van f 84 millioen. Wil men er mede rekening houden, dat van deze f 84 millioen ongeveer f 50 millioen bestemd is voor aflossing van schulden, welk bedrag dus onze schuldenlast niet verzwaart en uit dien hoofde als gedekt kan worden beschouwd, dan nog blijft een bedrag van f 34 millioen als ongedekt tekort.
In een financieele nota, gevoegd bij het ontwerp-begrooting voor 1934, deelt de Indische regeering mede, dat de eindcijfers luiden:

Uitgaven gewone dienst	f 547.357.592
Ontvangsten gewone dienst	„ 423.967.208
Uitgaven buitengewone dienst . . .	„ 13.544.448
Ontvangsten buitengewone dienst . .	„ 22.019.004

De totale landsontvangsten worden geraamd op f 267.000.000. De regeering is voornemens deze ontvangsten te verhoogen door:

1. verhooging invoerrecht op luxe-artikelen (opbr. f 7 millioen).
2. invoering van suikeraccijns (opbr. f 7 millioen).
3. loonbelasting (opbr. f 5 millioen).
4. wijziging tarief-inkomstenbelasting en crisisheffing (opbr. f 8 millioen).

De voornaamste bezuinigingen zijn een algemeene salarisherziening en een tijdelijke korting op de pensioenen, waardoor de uitgaven resp. met f 12 millioen en f 7½ millioen worden verminderd.
(Vor. ber. Opening 1932 blz. 379 E.)

18 JUNI 1933

G. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Termijn van 15 Juni 1933. — De Vereenigde Staten ontvingen op 15 Juni als oorlogsschuld-betalingen $ 11.303.948 of minder dan 8% van het totaal bedrag ($ 143,60 millioen), dat dertien landen aan Amerika schuldig waren. Alle betalingen geschiedden volgens een vooraf gevoerde telegramwisseling met president Roosevelt, in zilver.
Betalingen zijn geschied door:

Groot-Brittannië	$ 10.000.000	(618 A.)
Italië	1.000.000	(611 G.)
Finland (onverkort) . . .	148.592	(611 G.)
Tsjecho-Slowakije	149.408	(611 G.)
Letland	5.948	(611 G.)
Roemenië zal betalen . . .	29.100	(411 B.)

De volgende landen hebben niet betaald: Frankrijk (638 E.), Polen, Estland, Hongarije, Litauen, België (611 G.), Joego-Slavië (411 B.). (V. b. 795 D.)

A. DUITSCHLAND. — **Stillhalte. - Verlaging van rente.** — Op 16 Juni '33 is een officieel communiqué te Londen gepubliceerd over de onderhandelingen betreffende de stilstand-credieten, welke gevoerd zijn tusschen de vertegenwoordigers van het buitenlandsche bankierscomité en het Duitsche comité tezamen met de vertegenwoordigers der Duitsche Rijksbank. Over het resultaat der besprekingen meldt dit communiqué o.a. het volgende:

,,De discussies hadden betrekking op zekere wijzigingen van de overeenkomst, welke de Rijksbank den vertegenwoordigers der crediteuren verzoekt te aanvaarden.

Het principe, dat bij de discussies werd gevolgd, was, dat met het oog op de gewijzigde omstandigheden alle aflossingen van kapitaal krachtens de bestaande overeenkomst tijdelijk uitgesteld moesten worden.

In overeenstemming met dit principe werd besloten, dat zekere terugbetalingen van kapitaal door de Deutsche Golddiscontbank ten bedrage van circa 75 millioen Mark, welke krachtens de bepalingen van de bestaande overeenkomst vóór 28 Februari 1934 zouden moeten plaats vinden, tot dien datum zullen worden uitgesteld.

Dit besluit is rechtsgeldig onderteekend en verbindt derhalve alle partijen.

Op verlangen van den president der Rijksbank zal de commissie van advies aan de verschillende crediteurencommissies mededeelen, een verlaging van de thans geldende interest-niveau's aan te bevelen. (779 D.)

19 JUNI 1933

B. NEDERLAND. — Werkloosheid. - Dalende cijfers. — De volgende officieele cijfers, verstrekt door het ministerie van Sociale Zaken, geven een statistiek van de dalende werkloosheid. In 1933 waren op onderstaande datums ingeschreven:

	Geheel werkloozen	Gedeeltelijk werkloozen	Bij werkverschaffing	Gesteund ingevolge regeling
28 Jan. . .	403.637	24.338	47.657	139.795
25 Febr. .	383.970	23.390	53.746	165.945
25 Maart .	347.252	21.620	58.057	155.479
29 April .	311.549	19.841	53.434	144.353
27 Mei . .	289.618	19 819	50.123	135.612

(Vorig bericht blz. 807 **A.**)

C. VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt ,,dictator". — Het Amerikaansche Congres is sinds 16 Juni tot het begin van het volgende jaar verdaagd, nadat het de laatste voorstellen. zooals president Roosevelt deze wenschte, had aangenomen.

President Roosevelt is hiermede voor de eerstvolgende zes maanden feitelijk dictator van het Amerikaansche economische leven. (Vorig bericht blz. 703 *C.)*

D. DUITSCHLAND. — Dr. Gereke veroordeeld. — Onder algemeene spanning werd op 16 Juni '33 in het proces tegen dr. Gereke, den gewezen rijkscommissaris voor de werkverschaffing, het volgende vonnis gewezen:

Beklaagde dr. Gereke wordt wegens fraude, meermalen gepleegd, veroordeeld tot 2½ jaar gevangenisstraf en 100.000 mark boete, subsidiair één dag gevangenisstraf voor elke 1000 mark boete. De preventieve hechtenis zal in aftrek worden gebracht. Het arrestatie-bevel tegen dr. Gereke blijft van kracht.

(Völkischer Beobachter)

E. **P.E.N.-CLUB.** — Nederlandsche motie. — Op de op 17 juni '33 gehouden bijeenkomst van het Nederlandsche P.E.N.-centrum hebben de afgevaardigden naar het congres te Dubrovnic, mevrouw Jo van Ammers—Küller en mr. dr. W. M. Westerman een verklaring gegeven van hun houding op dit congres, waar zij met de Duitsche delegatie in protest de' zaal verlieten.

Zij zetten uiteen, dat hieruit geenszins een sympathie mag worden afgeleid voor liet verdrukken van der Duitsche regeering onwelgevallige schrijvers en het vernietigen van ontoelaatbaar geachte literatuur. De delegatie wenschte slechts te protesteeren tegen de leiding van den voorzitter H. G. Wells, dle den Duitschen communist Ernst Toller het woord verleende, hoewel dit de ondernomen verzoeningspogingen vruchteloos moest maken.

Na uitvoerige discussie werd de volgende bestuursmotie aangenomen:

,,De Letterkundige Kring, P.E.N.-Centrum voor Nederland, gehoord hebbende het verslag der gedelegeerden op het congres te Dubrovnik, neemt volkomen aan:

dat dezen gedelegeerden alle politieke- of rasvooroordeelen vreemd zijn geweest en dat ten onrechte gemeend is dat, blijkens de dagbladberichten, hun optreden een goedkeuring inhoudt van het verbranden van letterkundige werken en het uitbarinen van schrijvers.

Niettemin betreurt zij, dat de houding der gedelegeerden den indruk gemaakt heeft, als zou in genoemd opzicht de Nederlandsche P.E.N.-club aan de Duitsche zijde staan, en dat zij niet uitdrukkelijk tegen dezen schijn hebben gewaakt.

Het Nederlandsche centrum protesteert tegen het gedrag der Duitsche centra, die mededeleden, op gronden, die met kunst noch letteren verband houden, uit het lidmaatscliap hebben ontzet en betuigt zijn afkeer van het verbranden van boeken, waaronder geschriften zijn, die den Duitschen geest eer aandoen. Zij bejammert de gebleken onmacht der Duitschers om tegen dezen maatregel op te treden.

Het Nederlandsche centrum erkent de beginselen van humaniteit en geestelijke vrijheid als onaantastbare waarden van het menschelijk bestaan."

Verder werd een voorstel van dr. Boutens met algemeene stemmen aangenomen om zich tot het hoofdcentrum te Londen te richten in dezen zin:

,,dat volgens onze beschouwingen ieder centrum in zijn eigen land zoo nationaal mogelijk moet zijn, dat het P.E.N.-centrum, wanneer wij er internationaal mee moeten samenwerketi, behoort een representatie te zijn van zijn eigen literatuur, zoodat dus via Londen aan het Duitsche P.E.N.-centrum moet worden medegedeeld, dat dit centrum op dit oogenblik niet meer de vertegenwoordiging is van de Duitsche literatuur, maar dat wij het moeten beschouwen als te zijn gedesorganiseerd en dat het de kracht zal moeten vinden om zich te reorganiseeren. Dit centrum zal zich dus geheel moeten reorganiseeren, wanneer het dit zal inzien, daar dit de eenige manier is om dit centrum in het P.E.N.-verband te behouden." (V. b. 325 B.)

F. SUIKERZIEKTE. — Nazorg. — In een te Utrecht in het Jaarbeursgebouw gehouden vergadering, bijeengeroepen door een comité, bestaande uit de hoogleeraren in de inwendige geneeskunde aan alle Nederlandsche universiteiten, is het besluit genomen tot oprichting van een Vereeniging ter bestudeering van het geheele vraagstuk van de nazorg bij diabetes.

Men was het er over eens, dat de resultaten van de behandeling der suikerziekte te wenschen lieten, deels tengevolge van den aard der ziekte zelf, deels tengevolge van het feit, dat de patiënten zich over het algemeen onvoldoende laten controleeren.

(Zie rubriek: Geneeskunde.)

G. DUITSCHLAND. — Dr. Hugenberg's rede te Londen. — Men deelt ons mede, dat in een bijeenkomst van de Duitsche delegatie op dr. Hugenberg scherpe critiek is geoefend wegens het door hem ingediende memorandum, waarin hij vraagt Duitschland zijn koloniën in Afrika terug te geven. Het memorandum vertolkt niet de meening van de andere leden der delegatie, doch slechts de persoonlijke meening van dr. Hugenberg. Dr. Bang, de financieele expert der Duitschers, zal voorloopig dr. Hugenberg's plaats in de delegatie innemen. (Vorig bericht blz. 868 D.)

A. NEDERLAND. — **Filmindustrie.** — Volgens het jaarverslag der Philips Fabrieken, zijn te Eindhoven maatregelen getroffen tot het inrichten van een complete Philips geluidsfilm-studio met daarbij behoorende outillage, welke aan filmproducenten ter beschikking zal worden gesteld.
Door gebruik te maken van deze aan alle technische en acoustische eischen voldoende studio en de daarin aanwezige opname-apparatuur, die in het buitenland reeds een zeer goeden naam heeft verworven, zal het mogelijk zijn Nederlandsche films op te nemen, die in kwaliteit niet voor de producten van het buitenland behoeven onder te doen.
Tevens bestaat ook de mogelijkheid, reeds opgenomen zwijgende films, na te synchroniseeren, resp. van begeleidende muziek te voorzien, opdat deze films voor vertooningen in bioscopen met geluidsfilm-apparaten in aanmerking kunnen komen.
Begin Juli a.s. zal te Eindhoven, in opdracht van een Comité van Initiatief een aanvang worden gemaakt met het opnemen van „Willem de Zwijger", een historische film, onder regie van G. J. Teunissen, volgens een door hem ontworpen scenario. (851 E.)

B. **EUROPA'S** SCHULDEN **AAN** AMERIKA. — Nota aan Frankrijk en alle achterstallige debiteuren. — De Amerikaansche regeering heeft een nota gericht tot Frankrijk, waarin het volgende wordt gezegd:
„De regeering der Ver. Staten bevestigt de ontvangst van de nota der Fransche regeering, waarin deze haar standpunt uiteenzet aangaande de schuldverplichtingen, waaraan op 15 Juni voldaan moest worden. Zij constateert, dat de Fransche regeering in gebreke is gebleven den schuldentermijn, die op grond van de bestaande overeenkomst tusschen Frankrijk en Amerika, betaald moest worden, geheel of gedeeltelijk te voldoen. De Amerikaansche regeering moet in openhartigheid de aandacht vestigen op de problemen, die zijn opgeworpen doordat de Fransche regeering in gebreke bleef den schuldentermijn van 15 Dec. **1932** te voldoen, welke problemen nog niet zijn opgelost en door de twee landen zelfs nog niet zijn besproken."
Een nota, overeenkomstig die aan Frankrijk, is o.a. gezonden aan België en Polen. (V. b. 868 **G.**)

C. POLEN. — Duitsch-Poolsch **spoorwegverdrag.** — Op 16 Juni '33 zijn op het Poolsche ministerie van Buitenlandsche Zaken te Warschau door den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken **Beck** en den Duitschen gezant von Moltke de ratificatie-oorkonden uitgewisseld van het Duitsch-Poolsche verdrag van 21 November **1930,** waarbij het spoorwegverkeer tusschen Oost-Pruisen en andere staten via Polen, den Vrijstaat Danzig en het Duitsche Rijk wordt geregeld.
De Poolsche bladen wijzen er op dat deze overeenkomst beschouwd moet worden als een positieve stap op den weg naar normale Duitsch-Poolsche betrekkingen. (Gazeta Polska)

D. **BELGIE.** — Omzetbelasting. - Kaas. - **Radio-artikelen.** — In de Belgische Staatscourant zijn twee K. B. verschenen, waarin bepaald wordt, dat de omzetbelasting van 5%, die van bepaalde importartikelen bij den invoer wordt geheven, met ingang van **13** Juni '**33** uitgestrekt wordt tot een aantal producten waaronder harde en halfzachte kaas. Voorts wordt de weeldebelasting van 9% in het vervolg ook geheven van radiotoestellen en onderdeelen.
(Vor. ber. Invoerrechten 631 F.)

E. OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialistische partij verboden. — Volgens een mededeeling van den officieelen berichtendienst zijn, ingevolge besluit van den ministerraad, de nationaal-socialistische S.A.- en S.S.-formaties, samengevat in den zoogenaamden „Vaterlandischen Schutzbund", ontbonden. De ministerraad besloot voorts, de „nationaal-socialistische Duitsche Arbeiderspartij" in Oostenrijk en in het bijzonder ook de vorming van eenige partij-organisatie, te verbieden.
Aanleiding hiertoe was een aanslag te Krems a. d. Donau, waar op 19 Juni drie handgranaten werden geworpen naar een afdeeling hulppolitie, die van een oefening terugkeerde. Twee er van ontploften, de derde kon onschadelijk worden gemaakt. Twaalf leden van de hulppolitie werden zwaar, acht licht gewond. De daders zijn onbekend in een nabij gelegen bosch ontkomen. De politie heeft direct buitengewone maatregelen getroffen. Voorts zijn militaire en politieversterkingen van Weenen naar Krems gezonden.
S.S.- en S.A.-mannen worden beschuldigd den aanslag te hebben gepleegd. (Vorig bericht blz. 866 E.)

F. AMSTERDAM. — Katholieke plechtigheid in het Stadion. — De Vereeniging Katholiek Amsterdam heeft op 18 Juni ter gelegenheid van het Heilige Jaar in het Stadion het Amsterdamsche sacramentsspel „Anno Sancto", onder leiding van Frank Luns, opgevoerd. Dit sacramentsspel bestaat uit twee deelen, van welke het eerste de Paus (Rome en het Heilige Jaar), het tweede de reconstructie van Amsterdams mirakelprocessie tot grondslag had. Z. D. H. de bisschop van Haarlem, mgr. J. D. J. Aengenent, celebreerde een Pontificaal-Lof. (Vor. ber. blz. 758 **M.**)

G. **INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.** — Duitsche delegatie verlaat de conferentie. — De Duitsche delegatie heeft de internationale arbeidsconferentie verlaten, blijkens een afgelegde verklaring wegens beleedigingen aan haar adres in de arbeidersgroep. (Vorig bericht blz. 868 E.)

20 JUNI 1933

H. KLEINE ENTENTE. — Dr. Benesj over **toetreding** van Oostenrijk. — Een vertegenwoordiger van een der Praagsche dagbladen had te Londen een interview met den Tsjechischen minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Benesj, die krachtig pleitte voor toetreding van Oostenrijk tot de Kleine Entente.
Dr. Benesj verklaarde o.a., dat Oostenrijk thans eindelijk de politiek was gaan volgen, die in overeenstemming was met de ware missie van Oostenrijk in de Donau-landen. De economische belangen der Donaustaten staan niet tegenover elkaar. De oude monarchie was economisch een zeer gezond en goed gefundeerd bolwerk. Dr. Benesj was er van overtuigd, dat men binnen korten of langen tijd de consequenties van deze verbondenheid zou moeten trekken, wanneer men weer voorwaarts wilde komen. De Kleine Entente was te allen tijde bereid, haar bond met nieuwe vrienden uit te breiden. Oostenrijk had de gelegenheid, mede te werken aan een economisch geheel, dat op zijn manier ook een groote mogendheid was, zonder het eigenlijk te zijn. Daardoor zou Oostenrijk medewerken aan de oplossing der Midden-Europeesche problemen en de politieke vriendschap en het vertrouwen helpen herstellen. (Vorig bericht blz. 852 C.)

I. TWEEDE KAMER. — Nieuwe Kamerleden. — De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft, aangezien de op **29** April '**33** tot lid van de Tweede Kamer benoemde leden, de heeren Alimin Prawiradirdja en Sardjono, niet binnen den gestelden termijn hun geloofsbrieven hebben ingezonden, zoodat hun plaatsen geacht worden opnieuw te zijn opengevallen, benoemd verklaard de heeren C. J. Schalker te Amsterdam en R. Effendi te 's-Gravenhage. Verder werd benoemd jhr. mr. J. W. H. Rutgers van Rozenburg als opvolger van prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne.
(Vorig bericht blz. 853 **D.**)

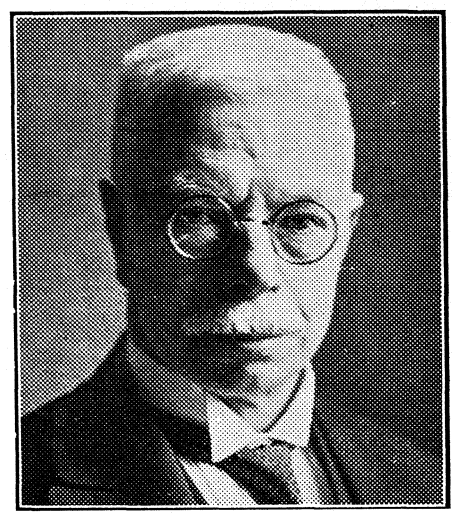
K. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerk. - Rijksbisschop niet officieel erkend. — De gevolmachtigde van Hitler voor protest.-kerkelijke zaken, Pfarrer Muller, heeft aan de protestantsche kerkgenootschappen medegedeeld, dat de Rijkskanselier en de Rijkspresident den gekozen Rijksbisschop Fr. Von Bodelschwingh niet kunnen ontvangen en dat het ambt van Rijksbisschop nog niet officieel bestaat. (850 **E.**)

A. VEREENIGDE STATEN. — $ **3.612 millioen** voor werkverschaffing. — De Senaat heeft op **15** Juni '**33** zijn goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp, waarbij een bedrag van $ **3.612** millioen wordt toegestaan voor de uitvoering van werken van openbaar nut, w.o. het in cultuur brengen van het dal van de Tennessee en de bouw van een electrische centrale in het Muscle Shoals-gebied. De wet is inmiddels ook door president Roosevelt onderteekend en bekrachtigd.
(Vorig bericht blz. 789 F.)

B. HONGARIJE. — Verklaring van minister-president Gömbös inzake zijn reis naar Berlijn. — In de op **20** Juni '**33** gehouden zitting van het Huis van Afgevaardigden heeft minister-president Gömbös het woord genomen om breedvoerig verslag te geven van zijn reis naar Berlijn.
Hij verklaarde de reis naar Berlijn, waarheen Rijkskanselier Hitler hem had uitgenoodigd, om drie redenen te hebben gemaakt: met het oog op de oplossing van den economischen noodtoestand, om zich op de hoogte te stellen van de binnenlandsche politiek van het Duitsche rijk en om de positie van het land vast te stellen binnen het kader van de Europeesche politiek. Bovendien, aldus Gömbös, is het gemakkelijker een gunstige atmosfeer tusschen twee staten te scheppen, wanneer de leiders in direct contact met elkander treden.
Over den Duitschen binnenlandschen politieken toestand wenscht Gömbös zich niet uit te laten. Hij zeide, dat het Duitsche wezen een wedergeboorte doormaakt. Het Duitsche rijk noemde hij een factor, waarmede de geheele wereld rekening moet houden. Hitler en de nat.-soc. beweging hebben de geheele menschheid een dienst van wereld-historische beteekenis bewezen door aan het communistische gevaar in Duitschland een einde te maken.
Wat de rechtsgelijkheid betreft, stemt Gömbös' opvatting met die van Hitler overeen.
De reis naar Berlijn heeft geenszins betrekking gehad op de Oostenrijksch-Hongaarsche vriendschap. Aan den anderen kant is het niet onverschillig of de Duitsche politiek pro- of anti-Hongaarsch is.
De onafhankelijkheid van Oostenrijk is geen Duitsche, maar een Europeesche kwestie. Deze onafhankelijkheid acht Gömbös niet bedreigd, zoolang de Duitsche politiek naar den vrede streeft.
(Pesti Hirlap)

C. NEDERLAND. — Nederlandsche belangen en het Duitsche Transfer-moratorium. — De minister van Economische Zaken, mr. T. J. Verschuur, gaf op de schriftelijke vragen van het Tweede Kamerlid dr. L. G. Kortenhorst betreffende het nemen van maatregelen van Regeeringswege tot verdediging van de Nederlandsche belangen in verband met het door Duitschland ingestelde betalingsmoratorium, het volgende antwoord:
Met betrekking tot het standpunt van de Regeering ten aanzien van het door Duitschland ingestelde betalingsmoratorium moge worden verwezen naar de op **11 Juni** in de bladen verschenen mededeelingen, waaruit blijkt, dat de **Nederlandsche Regeering** ten volle doordrongen is van den ernst der schade, welke uitvoering der plannen van de Duitsche Regeering Nederland zou berokkenen, dat, gelijk trouwens vanzelf spreekt, deze aangelegenheid de voortdurende aandacht der Regeering heeft en binnen de grenzen van het mogelijke niets doeltreffends zal worden nagelaten, waardoor de betrokken Nederlandsche belangen zouden kunnen worden beschermd.
Inderdaad is ook de Regeering van oordeel, dat de door Duitschland getroffen maatregel de mogelijkheid opent tot een concurrentie op de Nederlandsche markt, die het karakter van valuta-dumping zal dragen, indien en voor zoover betaling van den Duitschen export met gedeprecieerde Sperrmarken mogelijk zal worden.
Waar op het oogenblik het besluit van de Rijksbank het onderwerp uitmaakt van internationale besprekingen, is de Regeering van meening, dat de ontwikkeling van deze besprekingen af te wachten is, alvorens kan worden beslist, op welke wijze de Nederlandsche belangen tegen de door Duitschland ten dezen gevolgde politiek op de meest doeltreffende wijze kunnen worden verdedigd.
(Vor. ber. Nederland: Transfer-Moratorium **862** E.)

D. PROF. DR. P. ZEEMAN. — De Fransche Academie van Wetenschappen te Parijs heeft prof. dr. P. Zeeman te Amsterdam met **49** stemmen tegen **één** aangewezen ter vervulling van den buitenlandschen zetel, die was opengevallen tengevolge van het overlijden van Sir Edwin Ray Lankester.

Prof. **dr.** P. Zeeman.

Naar aanleiding van deze verkiezing is het volgende van belang:
Er zijn slechts **12** buitenlandsche leden der academie. Zij worden gekozen uit alle verschillende vakken der natuurwetenschap.
In de laatste **25** jaren waren de professoren Van der Waals, Lorentz en Kamerlingh Onnes in deze groep; gelijktijdig echter waren nooit meer dan twee hunner opgenomen.
Een lijstje van de Nederlanders, die achtereenvolgens buitengewoon lid der Parijsche Academie waren, is belangwekkend, omdat er uit blijkt, dat na Petrus Camper meer dan een eeuw moest voorbij gaan, voordat Van der Waals een plaats kon innemen.

	Jaar der verkiezing.		Jaar **der** verkiezing.
C. Huygens . . .	**1666**	Camper	**1785**
Hartsoeker . . .	**1699**	Van der Waals . ,	**1910**
Ruysch	**1727**	Lorentz	**1910**
Boerhaave . . .	**1730**	Kamerlingh Onnes	1925
Van Swieten . . .	**1750**	P. Zeeman . . .	**1933**

(Vorig ber. blz. **614** A.)

E. RUSLAND. — Bezuiniging. — In de officieele „Iswestija" van **14** Juni '**33** komt een artikel voor over „Bezuiniging op regeeringsuitgaven" waaruit blijkt, dat de Sovjet-regeering zich genoodzaakt ziet haar uitgaven met ongeveer een *milliard* roebel in te krimpen; **350** millioen roebel waren reeds op het goedgekeurde budget voor dit jaar bezuinigd, doch thans wordt aan de verschillende Volkscommissariaten (ministeries) bevolen nieuwe bezuinigingen in te voeren en over de uitvoering van dit besluit op den 1sten Augustus '**33** het Sofnarkom (d.i. de ministerraad) te verwittigen. (Iswestija)

F. **CHINEESCH-JAPANSCH** CONFLICT. — President van China keurt den wapenstilstand goed. — De President van China heeft den wapenstilstand met Japan goedgekeurd.

Ook de politieke afdeeling van de Kwomintang heeft zich uitgesproken voor onderhandelingen met Japan over een gemeenschappelijken strijd tegen het communisme, (Vorig ber. blz. 850 G.)

A. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — **Amerikaansch** en Engelsch voorstel. - **Algemeene onderhandelingen.** —
De Amerikaansche senator Pittmann heeft in de tweede subcommissie der valutacommissie van de Economische Wereldconterentie een resolutie ingediend, waarin de volgende verplichtingen worden voorgesteld, die de aan de conferentie deelnemende staten op zich zouden nemen:
1) Spoedig herstel van de stabiliteit der valuta;
2) Herstel van het goud als valutastandaard;
3) Het gebruik van goud zal beperkt worden tot de dekking der bankbiljettencirculatie en de regeling van de internationale betalingsbalans;
4) Standaardiseering van de wettelijke gouddekking, welke lager moet zijn dan de huidige gemiddelde dekking;
5) Uitnoodiging aan de centrale circulatiebanken direct bijeen te komen ter bespreking van de kwestie der metaalreserve. Hiervoor wordt voorgesteld 25%.
6) Met het oog op de belangrijkheid van het zilver en de noodzakelijkheid het vertrouwen in dit metaal in het Verre Oosten te herstellen, wordt voorgesteld, dat
a) de landen, welke het meeste zilver voortbrengen, den verkoop van zilver beperken;
b) de staten zich verplichten een devalorisatie van het zilver te verhinderen;
c) de staten er toe over gaan zilver weer te gebruiken voor valuta-doeleinden;
d) den centralen circulatiebanken wordt aanbevolen 80% van haar valutadekking in goud te houden en de overige 20% naar verkiezing in goud of zilver, dat tegen lageren prijs dan den algemeenen prijsstand van dit metaal moet worden gekocht.
In conferentiekringen heerscht algemeen de indruk, dat het niveau der onderhandelingen ter Economische wereldconferentie lager is dan men op internationale conferenties gewend is. Langzaam worden de onderhandelingen in de sub-commissies slepende gehouden. De openbare belangstelling is buitengewoon gering. De Economische commissie heeft 20 Juni deel II van het werkprogram behandeld (co-ordinatie van productie en beheer) zonder dat eenig tastbaar voorstel werd afgehandeld.
In de eerste sub-commissie voor financieele kwesties diende de Engelsche minister van Financiën, Chamberlain, het volgende voorstel in:
1. Een voldoende herstel van de groothandelsprijzen, teneinde den producent een economisch rendement te verzekeren en het evenwicht te herstellen tusschen de productiekosten en de prijzen.
2. Omdat een actie met betrekking tot de valuta een der belangrijkste factoren is om een verbetering der prijzen te bereiken, moeten principieele valuta-voorwaarden worden geschapen voor een herstel der prijzen, dus een deflatie worden tegengegaan, en goedkoop en overvloedig crediet worden verleend;
3. Verplichting der centrale bankinstellingen in de voornaamste staten samen te werken ter bereiking van het gestelde doel.
De tweede sub-commissie voor financieele aangelegenheden behandelde het voorstel-Pittmann betreffende het herstel van den gouden standaard. Besloten werd eenige detailkwesties in verdere sub-commissies te behandelen.
Namens de Duitsche Rijksbank verklaarde Vocke, dat hij de voorstellen onvoorwaardelijk goedkeurt. Hij sprak den wensch uit, dat de conferentie zich voor de voorstellen van Pittmann zal verklaren.
De Amerikaansche bankier Warburg gaf een uitvoerige toelichting op het voorstel van Pittmann.
De Engelsche vertegenwoordiger stelde een amendement voor op de verklaring van Pittmann, waarbij ieder land de van kracht verklaring dezer plannen wordt overgelaten tot een geschikt tijdstip. (Vorig bericht blz. **869 G.**)

21 JUNI 1933

B. **DUITSCHLAND.** — Nieuw bestuur der **S.P.D.** —
De Duitsche sociaal-democratische partij heeft op 19 Juni een uit zes leden samengesteld nieuw bestuur gekregen, bestaande uit de leden Westphal, Stelling, Rinner en Künstler en de voorzitters van de fracties van den Rijksdag en den Pruisischen Landdag, Loebe en Scillat.
De zes leden, waaruit het nieuwe partijbestuur bestaat, bezitten allen gelijke rechten, zoodat de Duitsche sociaal-democratische partij tot nader order geen algemeen partijvoorzitter heeft.
Het nieuwe partijbestuur heeft onmiddellijk na zijn verkiezing de volgende verklaring gepubliceerd:
„Het nieuwgekozrn partijbestuur te Berlijn heeft uitsluitend de verantwoordelijke leiding van de partij. Duitsche partijgenooten, die zich naar het buitenland hebben begeven, kunnen geen enkele verklaring namens de partij afleggen. Voor al hun uitlatingen wijst de partij elke verantwoordelijkheid van de hand."
(Berliner Tageblatt) (Vorig ber. blz. **862 D.**)

C. DXNZIG. — Nieuwe regeering. — De Volksdag van Danzig is op 20 Juni '33 voor de eerste maal bijeengekomen. Tot president van den Senaat werd dr. Rauschning gekozen. Met de stemmen der Nat.-Socialisten en het Centrum werden de volgende senatoren gekozen:
Voorloopig vice-president en senator van Binnenlandsche kwesties: Arthur Greiser (N.S.D.A.P.): Onderwijs: Boeck (N.S.D.A.P.); Bedrijven: Huth (N.S.D.A.P.); Financiën: Dr. Hoppenrath (N.S.D.A.P.); Bouwaangelegenheden: Hoeppner (N.S.D.A.P.); Sociale Zaken: Hohnfeldt (N.S.D.A.P.); Volksgezondheid: Dr. Kluck; Justitie: Dr. Wiereinski Keiser (Centrum); Bijzondere aangelegenheden: v. Wunck (N.S.D.A.P.); Bertling (N.S.D.A.P.) en Prelaat Sawatzki (Centrum).
De vertegenwoordiger van het Duitsch Nationale Front, Weise, verklaarde vooraf dat het Duitsch Nationale Front zich bij de verkiezing der senatoren van stemming zou onthouden.
(Danziger Allgemeine Zeitung)

D. **KLARA ZETKIN OVERLEDEN.** — Klara Zetkin-Eissner werd op 5 Juli 1857 geboren. Zij was eerst onderwijzeres, doch op grond van haar Marxistische wereldbeschouwing gaf zij deze carrière op. Zij begaf zich naar Parijs, waar zij den Russischen socialist Ossip Zetkin leerde kennen. Na den dood van haar man vestigde zij zich te Stuttgart, waar zij de leiding op zich nam van het vrouwenorgaan der partij. Hieraan werkte zij mede tot 1916.
In Stuttgart huwde zij in 1899 den welgestelden kunstschilder Zundel. Door haar groot redenaarstalent verschafte zij zich grooten invloed in de S.P.D. Sedert 1892 speelde zij op het partijcongres een belangrijke rol.
Tegen het einde van den oorlog werd zij gearresteerd. Steeds meer voerde haar weg naar links. Als lid van de U.S.P.D. werd zij na de revolutie gekozen in den Wurtembergschen Landdag, waar zij zich bij de communisten aansloot. Van 1920 tot midden 1932 was zij onafgebroken lid van den Rijksdag, hoewel zij sinds het voorjaar 1924 bijna uitsluitend in Moskou woonde. Zooals zij eerst secretaresse was van de Tweede zoo werd zij later secretaresse van de Derde Internationale. Haar 75sten verjaardag werd met grooten luister gevierd. Zij werd beschouwd als een der grootste figuren van de Duitsche en internationale revolutionnaire arbeidersbeweging. Op 30 Augustus 1932 heeft zij als ouderdomspresidente den Duitschen Rijksdag geopend. Zij is op 20 Juni '33 in een herstellingsoord bij Moskou overleden.

E. **NEDERLAND.** — Congres van den R.K. **Middenstandsbond. - Crisishulp** voor den **winkelier.** — Onder voorzitterschap van den heer C. J. G. Struyken hield de R.K. Middenstandsbond op 13 Juni '33 in Hotel l'Europe te Utrecht een congres, dat geheel gewijd was aan de besprekingen over een crisiscrediethulp van den middenstand.
Na een kort openingswoord van den voorzitter, hield de heer mr. J. A. G. M. van Hellenberg Hubar, lid van de Tweede Kamer en directeur van het bureau van den N. R. K. M., een inleiding over het onderwerp

van het congres. Hij zette o.a. uiteen, hoe de slechte toestand zich voor de middenstanders ontwikkeld heeft en na gewezen te hebben op het gebrek aan cijfers en gegevens, waardoor men de moeilijkheden duidelijk zou kunnen aantoonen, vroeg spr zich af, op welke wijze de middenstand te helpen is.
Nadat door enkele personen gedebatteerd was, werd door de vergadering een resolutie aangenomen, waarin zij haar teleurstelling er over uitsprak, dat tot dusver door de regeering nog geen beslissing is genomen op het door de Ned. Middenstandsbonden gedane verzoek om rechtstreeksche crisishulp voor den middenstand, i beschikbaarstelling, met gara t e van het Rijk, van crediethulp voor gezonde middenstandsondernemingen, die door de crisis in moeilijkheden zijn geraakt, en waarin zij constateerde, dat de regeering toch blijkbaar van oordeel is, dat niets mag worden nagelaten om gezonde bedrijven die door de crisis worden bedreigd, te ondersteunen, zoodat zij verwachtte, dat ook aan den middenstand de rechtstreeksche crisishulp niet zal worden onthouden.
(Vorig bericht blz. 637 E.)

A **DUITSCHLAND.** — Bijlegging van het Duitsch-Letsche geschil. — Naar Wolff verneemt heeft minister von Neurath te Londen met zijn Letschen collega besprekingen gevoerd over een bijlegging van het geschil, dat geleid heeft tot afkondiging van het invoerverbod van boter uit Letland naar Duitschland. Het overleg heeft een bevredigenden loop gehad, zoodat bijlegging van het geschil zoo goed als zeker is. De Letsche minister van Buitenlandscbe Zaken heeft aan zijn Duitschen collega te Londen, von Neurath, de bindende verklaring gegeven, dat de Letsche regeering met alle haar ter beschikking staande middelen elke boycot tegen Duitsche goederen en propaganda zal verhinderen. Voorts heeft de Letsche regeering maatregelen toegezegd tegen de leiders van de-vergadering van Joodsche organisaties, waarin het boycot-besluit genomen is. De Duitsche regeering zal nu den invoer van Letsche boter weer toelaten.
(Vorig bericht blz. 859 C.)

B. KANKER. — Naar het einddoel bij de kankerbestrijding? — Acht jaar geleden reeds is een reagens bereid, waarvan men hoopte, dat het de kwaadaardige kankercellen zou vernietigen zonder de gezonde cellen te schaden.
Bij proeven op buiten het lichaam gekweekte kankerelementen en gezonde cellen bleek het serum de eerste inderdaad te dooden, terwijl de tweede in leven bleven. Proeven op aan kanker lijdende ratten mislukten aanvankelijk, doordat het serum in het lichaam van den rat te veel verdund werd. Na verkrijging evenwel van de vereischte concentratie gelukte het bij ratten en muizen, zoowel overgeplanten als spontanen kanker tot volkomen genezing te brengen, zonder dat het mogelijk was, bij deze dieren daarna nog tumoren te implanteeren en tot groei te brengen.
Thans zal moeten worden nagegaan of het serum dezelfde uitwerking heeft op het menschelijke lichaam.
(Morning Post). (Vorig bericht blz. 759 F.)

C. S.D.A.P. — Communiqué inzake tactiek der partij. — De volgende mededeeling wordt in ,,Het Volk" van 21 Juni '33 gepubliceerd:
In het communiqué van de vergadering van het Partijbestuur van Zaterdag 10 Juni maakten wij reeds bekend, dat het Partijbestuur onmiddelliik na de verkiezingen den uitslag hiervan besprak," waarna deze discussies in de vergadering van den Partiiraad werden voortgezet. Vanzelfsprekend kwam daarbij in discussie de vraag, of de door de Partij gevolgde tactiek juist is geweest.
De conclusies der besprekingen leidden er toe, dat besloten werd tot het instellen eener commissie, welke voor den lsten October '33 aan het Partijbestuur verslag zal uitbrengen over de vraag, of, en zoo ja welke veranderingen in verband met de gewijzigde economische en politieke omstandigheden in binnen- en buitenland in programs, besluiten en tactiek der Partij aanbeveling verdienen. Deze commissie zal op zeer korten termijn onder leiding van p.g. Albarda worden geinstalleerd en bestaat uit de volgende partijgenooten: ir. J. W. Albarda, voorzitter; J. F. Ankersmit, W. Banning, E. Boekman, S. Groeneweg, E. Kupers, J. W. Matthijsen, J. Oudegeest, J. E. Stokvis, J. in 't Veld, K. Vorrink, J. v. d. Wijk en G. v. d. Bergh, lid-secretaris.
(Vorig ber. zie Nederland, rubriek S.D.A.P.)

22 JUNI 1933

D. **DUITSCHLAND.** — De Stahlhelm sluit zich aan bij de Nat.-soc. beweging. — Het Rijkspersbureau der N.S.D.A.P. deelt mede:
In een bespreking, welke op 21 Juni '33 heeft plaats gevonden tusschen den Rijkskanselier, den Rijksminister van Arbeid, den Rijksminister voor de Weerbaarheid en vice-kanselier v. Papen, werd overeengekomen:
Ter verzekering van de ten uitvoer legging der nationaal-socialistische revolutie sluit de Stahlhelm, Bond van Frontsoldaten, zich op de volgende wijze bij de nat.-socialistische beweging aan:
a) De kern van den Stahlhelm blijft onder de leiding van den bondsleider;
b) De bondsleider verbiedt van stonde af aan den leden van den Stahlhelm lid te zijn van een andere partij dan de N.S.D.A.P.;
c) De leider der N.S.D.A.P., Adolf Hitler, laat de leden van den Stahlhelm toe tot de N.S.D.A.P.;
d) De Jungstahlhelm komt naast S.A. en S.S. en onder leiding van den oppersten leider der S.A. De „Scharnhorst" wordt opgenomen in de Hitler-jeugd;
e) De leider van den Jungstahlhelm, v. Morozowicz, treedt toe tot den staf van den oppersten leider der S.A.
Berlijn, 21 Juni '33. (w.g.) Adolf Hitler, Franz Seldte.
(Vor. ber. blz. 867 C; Stahlhelm 798 K.)

E. **DUITSCHLAND.** — Verbod van de Duitsch-nationale strijdorganisaties (Kampfringe en Kampfstaffeln). — Het verbod der strijdkringen van het D.-N.-front en van de Bismarck-jeugd is op 21 Juni '33 in geheel Pruisen door de geheime staatspolitie in samenwerking met Schupo uitgevoerd. De Pruisische premier heeft zich, naar Wolff meldt, tot dezen maatregel te meer genoodzaakt gezien, daar de leiding der Kampfstaffeln een ongelooflijk gebrek aan inzicht aan den dag heeft gelegd en geen einde heeft gemaakt aan ondragelijke toestanden.
In het Rijk is de overeenkomstige maatregel op gelijke wijze gevolgd. De aanwijzing daartoe is uitgegaan via de Rijksstadhouders van de centrale instantie. De uit het Rijk ontvangen rapporten toonen aan, dat overal een vergaande communistische ondermijning heeft plaats gevonden. De Bismarckbond, welke zich heeft vrij gehouden van deze ondermijning, is verboden, omdat de onderstelling gerechtvaardigd scheen, dat hij als toevluchtsoord zou worden gebruikt voor de in gevaar gebrachte Kampfstaffel.
De leider van den Reichskampfring, v. Bismarck, zal voor een verhoor worden ontboden. Hij weigert toe te geven, dat communisten zouden zijn toegelaten tot de Kampfstaffeln. In toonaangevende kringen heeft men niet den indruk gekregen, dat het ernstig zijn bedoeling was de Kampfstaffeln te reorganiseeren.
(Völkischer Beobachter). (Vor. ber. blz. 800 H.)

F. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Tariefbestand. — Het tariefbestand is thans voor geheel Europa van kracht. De laatste achterblijver, Joegoslavië, is eveneens, zij het met zekere reserves, toegetreden. In ieder geval heeft men dur bereikt, dat tijdens den duur der conferentie geen nieuwe of hoogere handelsbarrières zullen worden opgeworpen.

De conferentie zou dus kunnen overgaan tot het uitwerken van practische maatregelen tot het neerhalen van deze hinderpalen voor den internationalen handel. (V. b. Eeon. **Wereldconf. 872** A; Tariefbestand **817** F.)

A. NEDERLAND. — Landbouwgewassen. - Overzicht van de beteelde oppervlalrte. — Het onderstaande overzicht van de oppervlakten, met verschillende gewassen beteeld, is samengesteld naar gegevens, die burgemeesters met medewerking van de commissies van bijstand voor de landbouwstatistiek verzameld hebben en dat aan de ,,Staatscourant" is ontleend.
In onderstaande tabel zijn, naast de voorloopige cijfers voor het jaar **1933,** vermeld de definitieve cijfers, aangevend de oppervlakten, in **1932** met de onderscheidene gewassen beteeld, terwijl ter vergelijking zijn opgenomen de overeenkomstige gemiddelden in het tijdvak **1922—1931.**

Beteeld met:	1933 H.A.	1932 H.A.	1922-1931 H.A.
Wintertarwe	113.282	101.906	51.656
Zomertarwe	20.876	18.165	6.340
Rogge	164.482	165.727	197.138
Wintergerst	7.041	6.658	9.328
Zomergerst	10.618	13,313	18.340
Haver	136.574	141.811	152.844
Boekweit	555	427	1.708
Totaal granen	453.428	448.007	437.354
Veldboonen	9.764	9.497	14.059
Erwten	42.528	38.489	38.395
Stamboonen	6.973	6.848	7.837
Totaal peulvruchten	59.265	54.834	60.291
Koolzaad	1.495	1.402	2.116
Bruin mosterdzaad	405	271	297
Geel mosterdzaad	2.731	1.116	2.088
Karwijzaad	5.202	7.545	5.433
Blauwmaanzaad	5.201	1.694	3.002
Vlas	4.702	1.995	12.888
Kanariezaad	251	582	3.084
Andere handelsgewassen	6.174	5.686	5.803
Totaal handelsgewassen	26.161	20.291	34.711
Land- en tuinbouwzaden	7.008	6.087	6.105
Consumptie-aardappelen	128.423	148.295	139.028
Fabrieksaardappelen	24.986	27.823	33.085
Suikerbieten	47.333	40.173	61.033
Mangelwortels en voederbieten	44.551	44.006	38.819
Koolrapen en knollen	11.174	11.662	12.016
Gele wortelen of paardenpeen	1.516	1.710	2.087
Cichorei	358	510	760
Ajuin of uien	4.617	4.128	3.782
Andere knol- en wortelgewassen	234	339	527
Totaal knol-, wortel- en bolgewassen	263.192	278.646	291.137
Klavers	28.225	30.674	33.332
Kunstweiden	26.051	18.881	15.604
Andere groenvoedergew.	6.329	5.691	7.964
Totaal groenvoedergew.	60.605	55.246	56.900
Algeheel totaal	869.659	863.111	886.498

(Vorig bericht blz. **780** C.)

B. SIAM. — Nieuwe liberale staatsgreep. — Terwijl koning Prajadhipok uit Bangkok naar zijn zomerresidentie vertrokken was en zijn paleis te Hoeahin aan de kust had betrokken, hebben de leiders der liberale partij op **20** Juni '**33** in den loop van den nacht, naar V.D. uit Bangkok meldt, den tweeden staatsgreep in het afgeloopen jaar voltrokken en wel op even resolute en vreedzame wijze als de vorige maal.
Terwijl Bangkok sliep, bezetten soldaten en matrozen alle regeeringsgebouwen en de belangrijkste strategische punten der stad. De president van den Staatsraad, Phya Manopakaratoa, die met twee andere ministers werd gearresteerd, legde zijn functie neer, waarna de geheele raad van state aftrad. De staatsgreep, die voltrokken werd zonder dat ergens een schot werd gelost, stond onder leiding van kolonel Phya Bahol Bolabayoeha, die juist een dag tevoren, op **19** Juni, was afgetreden als opperbevelhebber van het Siameesche leger.
Phya Bahol Bolabayoeha was eveneens een der leiders van den liberalen staatsgreep, juist een jaar geleden, waardoor koning Prajadhipok gedwongen werd zijn positie als absoluut monarch op te geven en een grondwet te aanvaarden met een sterk parlementair karakter en vrij vèr gaande ministerieele verantwoordelijkheid. Deze grondwet werd op **28** Juni van het vorige jaar door den koning onderteekend en trad in December in werking. Toen de leider der tegelijkertijd aan het bewind gekomen liberale partij, Loeang Pradit, echter naar de meening des konings te radicaal politieke en economische plannen wilde verwezenlijken, deed de koning op **2** April '**33** een staatsgreep, zette de regeering af en stelde de grondwet buiten werking, waarna een conservatieve koers werd ingeslagen.
De liberale elementen zaten echter niet stil en maakten gebruik van de groeiende ontevredenheid om thans dezen nieuwen staatsgreep uit te voeren. Het is nog niet bekend, hoe de koning hierop zal reageeren.

(Vorig bericht Staatsgreep blz. **758** B.)

C. DUITSCHLAND. — Maatregelen tegen de Beiersche Volkspartij. — De politie te München deelt mede: Gedurende den laatsten tijd zijn de verdenkingen tegen leidende personen der Beiersche Volkspartij in verband met de jongste gebeurtenissen in Oostenrijk, in het bijzonder met het eenige dagen geleden aldaar afgekondigde verbod der N.S.D.A.P., zoodanig toegenomen, dat geconcludeerd moest worden tot het bestaan van verbindingen tusschen de Beiersche Volkspartij en de Christelijk-Socialen alsmede de Heimatwehr in Oostenrijk.
De Beiersche politieke politie heeft derhalve een actie ingezet tegen de functionarissen der Beiersche Volkspartij in geheel Beieren. (Der Angriff)

D. NEDERLAND EN **BELGIE.** — Interview met jhr. de Graeff. — De „Nation Belge" publiceert een onderhoud van zijn specialen correspondent in Nederland, den heer J. de Geynst met jhr. de Graeff, den Nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken. Over de Nederlandsch-Belgische betrekkingen komt daarin de volgende passage voor:
„Verder zou ik Uwe Excellentie willen vragen of U zich voorstelt de besprekingen met België te hervatten om te komen tot herziening van de verdragen van 1839."
Jhr. de Graeff antwoordde daarop: „Ik ben pas sinds enkele weken aan het departement van Buitenlandsche Zaken en heb de zoo gecompliceerde kwesties van die verdragen nog niet kunnen bestudeeren. Bovendien heeft de Nederlandsche regeering, alvorens zich met deze aangelegenheid, waarvan ik de belangrijkheid ten volle erken, bezig te houden, tot taak orde te stellen op de financiën en de staatsbegrooting in evenwicht te brengen.
Deze taak maakt eenheid van allen noodig. Wij hopen, dat die eenheid er ook zal zijn wanneer het er om zal gaan de kwesties te regelen, welke voor onze beide landen van belang zijn.
Het verdrag van Ouchy is een bewijs van den goeden wil van Nederland, van België en van Luxemburg. Wanneer het verloop der Londensche conferentie daartoe aanleiding zou geven, is er niets, dat Nederland en België belet te trachten het aantal onderteekenaars van dat verdrag te vergrooten.
Wat onze beide landen betreft, zij hebben zooveel

belangen gemeen, dat alles moet worden beproefd om de vriendschapsbanden, die hen binden, nauwer aan te halen. Ik voor mij zal op mijn departement niets nalaten om de toenadering tusschen Nederland en België te vergemakkelijken." (Nation Belge) (739 G.)

A, DUITSCHLAND. — Preiherr v. **Neurath** over de **gebeurtenissen** in Oostenrijk. — Uit Londen wordt aan de bladen gemeld, dat de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, Freiherr v. Neurath, in een onderhoud aan Engelsche persvertegenwoordigers betreffende het optreden van Oostenrijk tegen de nationaal-socialistische partij het volgende heeft verklaard:

„Wij denken er niet aan ons te mengen in de aangelegenheden van Oostenrijk. Natuurlijk volgen wij van buiten af de ontwikkeling, doch wij zijn niet voornemens te intervenieeren. Onze sympathieën zijn geheel bij het Oostenrijksche volk, doch het betreft een aangelegenheid, welke de Oostenrijkers zelf met hun regeering hebben af te handelen." (844 D.)

B. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mr. Trip contra Sir **Neville** Chamberlain. — Mr. Trip, president der Nederlandsche Bank, verklaarde op 21 Juni '33 voor de eerste monetaire sub-commissie, dat hij zich niet geheel kon vereenigen met de resolutie, welke door den Engelschen kanselier van de schatkist was voorgelegd.

De essentieele factor voor een wereldherstel is het herstel van vertrouwen. Zoo zijn op het oogenblik leeningen op langen termijn practisch onmogelijk te sluiten, daar de beleggers geen vertrouwen hebben in de stabiliteit van de economische toekomst der wereld. De vraag is thans, of getracht moet worden het vertrouwen te herstellen door een gezonde monetaire en financieele politiek, of dat toevlucht genomen moet worden tot valuta-maatregelen, welke z.i. nooit het gewenschte doel zouden kunnen bereiken.

Mr. Chamberlain heeft er den nadruk op gelegd, dat de deflatie moet ophouden, doch, zoo vraagt mr. Trip, wil dit zeggen, dat de regeeringen haar begrootingen niet langer in evenwicht dienen te brengen en dat de centrale banken tot inflatie zouden moeten overgaan? Chamberlain's resolutie vraagt van de centrale banken, dat zij samenwerken om goedkoop en overvloedig crediet beschikbaar te stellen. Doch naar mr. Trip's opvatting bestaat de voornaamste taak van een centrale bank in de handhaving van de waarde van haar valuta en het in evenwicht houden van de betalingsbalans in het eigen land. Mr. Chamberlain's plannen voor de centrale banken verdienen alleen gesteund te worden, voor zoover zij niet in strijd zijn met de primaire taak der centrale banken.

De gouverneur van de centrale bank van Tsjecho-Slowakije verklaarde volkomen in te stemmen met de opmerkingen van mr. Trip. Samenwerking van de centrale banken zou kunnen leiden tot een grooteren omvang van het totaal beschikbare crediet, doch dit wil nog niet zeggen, dat van de ruimere credietvoorzieningen ook inderdaad gebruik gemaakt zou worden.
(Vorig bericht blz. 873 F.)

C. BIJNIER. — Velerlei werkingen. — Proeven hebben aangetoond, dat injecties met een extract uit de schors van de bijnier het arbeidsvermogen belangrijk doen toenemen. Na aanwending van het extract bij de Addison'sche ziekte keerde de normale spierkracht terug.

Hetzelfde gedeelte van de bijnier staat met de geslachtskenmerken in verband. Bijniertumoren bij de vrouw hebben deze vaak mannelijke karaktereigenschappen verleend; ziekten van de bijnier bij jonge mannen hebben bij dezen vrouwelijke eigenschappen tot ontwikkeling doen komen.

Ook met het vitamine C schijnt de schors van de bijnier in verband te staan en driemaal krachtiger te werken tot het voorkomen van scheurbuik dan sinaasappelsap. (Zie rubriek Geneeskunde)

D. NEDERLAND. — Duitsche fondsen in ons land. — Het jongste nummer van „De Kroniek van dr. A. Sternheim" bevat een groepsgewijs overzicht van de Duitsche leeningen, welke in de jaren 1925—1933 in Nederland werden uitgegeven. Sinds 1931 zijn echter geen leeningen meer ter beurze aangeboden. Hierbij komt men tot een bedrag van aandeelen van f 42 millioen en van obligaties van *f* 535 millioen reëele bedragen, beneyens nom. f 69 millioen religieuse leeningen, waarbij de volgende factoren in aanmerking genomen moeten worden:

1e. Er hebben op obligatieleeningen aflossingen plaats gehad, waarmede geen rekening gehouden is; over het algemeen hebben overigens in de eerste jaren weinig aflossingen plaats gehad.

2e. Het is volstrekt niet zeker, dat de emissies, officieel aangeboden, alle in Nederland geplaatst zijn, daarentegen kan in sommige gevallen meer in Nederlandsche trommels terecht zijn gekomen dan aanvankelijk het geval is geweest, wegens arbitrage.

3e. Buiten de officieel geëmitteerde fondsen zijn er nog talrijke introducties geweest, waardoor het belang bij den Duitschen handel en industrie grooter kan zijn, dan uit officieele emissiecijfers is op te maken.

Voorts zij aangeteekend, dat de groep Staats- en Gemeenteleeningen sterk is beïnvloed door de Dawes- en Young-leeningen, tezamen f 93 millioen.

Een recapitulatie der groepen volgt:

	Reëel bedrag. (In duiz. gld.)
AANDEELEN:	
Banken	7.953.000
Industrie	26.458.000
Electr., gas en water	7.766.000
	42.177.000
OBLIGATIES:	
Staats- en Gemeenteleeningen .	147.041.000
Banken en Credietinstellingen .	121.686.000
Industrie	143.683.000
Electr., gas en water	56.943.000
Mijnbouw	23.046.000
Diversen	42.529.000
	534.928.000

Opgemerkt moet nog worden, dat bij de omrekening in guldens de dollar op de bij de uitgifte nog geldende pariteit is aangenomen.
(Kroniek van dr. A. Sternheim) (Vor. ber. 871 *C.)*

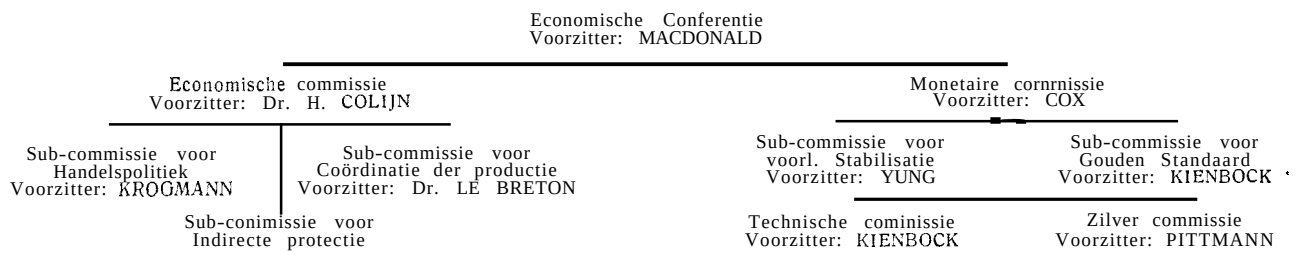
E. RUSLAND. — Het memorandum van dr. Hugenberg. — De „Prawda", commentaar leverend op her memorandum van Hugenberg, waarschuwt Duitschland zijn handen van Sovjetgrondgebied af te houden en dreigt met drastische maatregelen van weerwraak, indien Duitschland deze waarschuwing niet in acht neemt. Volgens de „Prawda" vermeldt Hugenbergs nota openlijk de fundamenteele punten der buitenlandsche avontuurpolitiek van het fascisme. Hugenberg heeft slechts naar buiten gebracht wat de heerschers van Duitschland droomen en waarnaar zij streven. De heeren, die alle gevoel voor proportie verloren hebben, moeten met de kracht der Sovjets rekening houden en moeten weten dat de Sovjets in staat zijn zich te verdedigen en een stevigen slag toe te brengen aan degenen, die praten over en droomen van het bezetten van grondgebied der Sovjets. De fascisten dienen niet te vergeten, dat de Sovjets middelen zullen vinden tot het organiseeren van een tegenblok waardoor zij niet slechts hun verdediging zullen verzekeren, doch waarvan het gevolg ook zal zijn dat gebied, dat thans toebehoort aan degenen, die pogen door een rooversaanval op het grondgebied der Sovjets inbreuk te maken, zich in de handen der Sovjets zal bevinden. (Prawda)
(Vorig bericht Econ. Wereldconf. blz. 869 G.)

F. LUCHTVAART. — Drijvende vliegtuigen. — Teneinde op de vliegtuigmoederschepen te kunnen landen bezitten de vliegtuigen meestal uitsluitend een landingstoestel als in gebruik bij landvliegtuigen. Zij

zijn daarom ook gewoonlijk verloren, wanneer zij een noodlanding op het water moeten maken. Wel wordt soms een combinatie van landingstoestel en drijvers aangebracht hetgeen echter ten koste gaat van den nuttigen last en ook heeft men reeds proeven genomen om met behulp van drijvers op 't landingsdek van het vliegtuigmoederschip te landen, maar regel zal toch voorloopig wel blijven, dat de vliegtuigen met een landingstoestel voor landvliegtuigen worden uitgerust.
Het is dus van het grootste belang de vliegtuigen dor vliegtuigmoederschepen zoo te vervaardigen, dat er zoo weinig mogelijk kans bestaat, dat. zij verloren gaan. In verband hiermede heeft men bij het Engelsche vliegtuig Fairey Seal (zoowel te gebruiken als bombardeer-, jacht-, waarnemings- en verkenningsvliegtuig; het behoort tot het zware type) luchtzakken in romp en vleugels aangebracht om het bij landing op het water voor zinken te kunnen behoeden, Lichte geweldproeven zijn met deze constructie genomen. Het vliegtuig werd geramd, er werd over heen gevaren, doch het bleef drijven. De resultaten zijn dus zeer bevredigend. Tot het vliegtuig behoort verder een opvouwbare riibberboot. (Air and Airways)

(Zie **rubriek Luchtvaart)**

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Commissies en sub-Commissies. — De Maasbode geeft onderstaand schema van de samenstelling der commissies en sub-commissies ter Economische Wereldconferentie.

(Vorig bericht blz. 875 E.)

23 JUNI 1933

B. DUITSCHLAND. — Sociaal Democratische Partij verboden. —

Gebeurtenissen van den jongsten tijd, aldus een Wolffbericht uit Berlijn, hebben het onweerlegbare bewijs geleverd, dat de Duitsche soc.-democratie voor hoog- en landverraderlijke ondernemingen tegen Duitschland en zijn rechtmatige regeering niet terugschrikt.
Leidende personen in de S.P.D., zooals Wels, Breitscheid, Stampfer en Vogel, bevinden zich reeds sedert weken te Praag, om van daar uit den strijd tegen de nationale regeering in Duitschland te voeren.
Wels heeft een verklaring gepubliceerd, dat zijn uittreding uit het bureau der Tweede Internationale slechts gefingeerd is geweest. Hij heeft tot den voorzitter der arbeidersgroep op de intern. arbeidsconferentie te Genève een telegram gericht, waarin hij op lasterlijke wijze — het is nog steeds het W. B., dat aan het woord is — de arbeiders der overige landen tegen de nationale Duitsche regeering tracht op te zetten.
Het uitgebreide partijbestuur der S.P.D. heeft zich in de voor eenige dagen te Berlijn gehouden vergadering slechts voor het uiterlijk van deze lieden, zooals Wels, Breitscheid, enz., gedistancieerd, maar, hetgeen kenschetsend is, nagelaten die personen wegens hun landverraderlijke houding werkelijk af te schudden en uit de partij te zetten.
Integendeel is in een door de politie verraste geheime vergadering van soc.-dem. leiders te Hamburg eveneens landverraderlijk materiaal gevonden.
Dit alles dwingt tot de conclusie, dat de soc.-dem. partij in Duitschland als een den staat en het volk vijandig gezinde partij moet worden beschouwd, die op geen andere behandeling meer aanspraak kan maken, dan op de communistische partij is toegepast.
De rijksminister van binnenl. zaken heeft derhalve den regeeringen der landen verzoclit op grond van de verordening van den rijkspresident ter bescherming van volk en staat van 28 Febr. 1933 de noodzakelijke maatregelen tegen de S.P.D. te treffen.
Met name moeten alle leden der soc.-dem. partij, die thans nog deel uitmaken van de volksvertegenwoordigingen en gemeenteraden, terstond van de verdere uitoefening van hun functie worden ontheven.
De vergoeding zal hun, zooals van zelf spreekt, niet meer worden uitbetaald.
De soc.-democratie kan ook niet meer in staat worden gesteld op eenigerlei wijze propagandistische actie te voeren.
Vergaderingen van de soc.-dem. partij, van haar neven- en ,,Ersatz"-organisaties zullen niet meer worden toegestaan.
Evenzoo mogen soc.-dem. bladen en tijdschriften niet meer worden uitgegeven.
Het vermogen van de S.P.D. en haar organisaties wordt, voor zoover het niet reeds in verband met de ontbinding der vrije vakvereenigingen is geconfiskeerd, in beslag genomen.
Met het landverraderlijke karakter van de S.P.D. — zoo eindigt het bericht — is het lidmaatscliap van deze partij van ambtenaren, beambten en arbeiders, die uit openbare middelen salaris, loon of pensioen ontvangen, natuurlijk ouvereenigbaar. (Völkischer Reobachter) **(Vor. ber. blz. 872 B.)**

C. DUITSCHLAND. - Opheffing van alle vakbonden. -

De leider van het Duitsche ,,arbeidsfront" dr. Ley heeft naar het W.B. meldt een bekendmaking gepubliceerd, waarin hij zegt:
Bij de vorming van het Duitsche arbeidsfront moet worden opgetreden tegen de talrijkheid der werknemers- en werkgeversorganisaties.
Niet alleen moet daarmee de laatste schuilhoek van het Marxisme worden opgeruimd, maar ook de rampzalige verdeeldheid der Duitsche werkende klasse moet worden opgeheven. Kleingeestige en verwaande lieden zullen deze groote revolutionnaire daad niet erkennen en trachten met eigen organisaties dit werk te verzwakken.
Het is de wil van den leider, dat buiten het Duitsche arbeidsfront geen organisaties, noch van werknemers, noch van werkgevers, meer bestaan. Uitgezonderd zijn die organisaties, welke uitsluitend de vergrooting der vakbekwaamheid ten doel hebben.
Alle andere vereenigingen, ook z.g. katholieke en evangelische arbeidersvereenigingen, moeten als vijanden van den staat worden beschouwd, daar zij den grooten opbouw hinderen en remmen. Tegen hen gaat derhalve onze strijd, het is hoog tijd, dat zij verdwijnen.
Het nat.-socialisnie handelt, zijn sterkte kennende, edelmoedig. Dit wordt door somniigen zijner kleine tegenstanders echter als zwakte beschouwd. Zoo meende het nat.-socialisme ook tegenover christelijke vakvereenigingen e.a. burgerlijke groepen edelmoedig te kunnen zijn. Deze daad werd met ondank en deloyauteit beloond.
Daarbij komt, dat in bovengenoemde organisaties de grootste corruptie in verband met kas- en economische aangelegenheden aan den dag is gekomen.
Naar aanleiding hiervan, aldus dr. Ley, bepaal ik het volgende: Alle bureaux der christelijke vakvereenigingen en beambtenorganisaties moeten met nat.-socialisten worden bezet.
De volgende leden van de groote arbeidsconventie van het Duitsciie arbeidsfront: Otte, Baltrus, Brauer, Behrens, alsmede de chr. vakvereenigingsleiders Stegerwald, Imbusch, e.a., wor-

den door mij uit het Duitsche arbeidsfront gestooten. Zij mogen geenerlei handelingen nieer verrichten en aan alle instanties van het arbeidsfront wordt hiermede verhodeti onderhandelingen, welke ook, tnet deze lieden te voeren.
(Der Angriff) (**Vorig** ber. blz. **817** R.)

A. **BELGIE.** — **Sla,** bloemkool en **meloen** niet gecontingenteerd. — Met betrekking tot den uitvoer naar België van groenten en fruit deelt de commissie inzake de contingenteering mede, dat van de Belgische regeering nader bericht is ontvangen, dat de invoer in België van sla, bloemkool en meloenen niet aan beperkende bepalingen zal worden onderworpen.
(Vorig bericht **Contingenteering blz. 509** I.)

B. INTERNATIONALE **ARBEIDSCONFERENTIE.** - Engol en de Geneefsche **Arbeidsconferentie.** — „Ministerialdirektor" Engel heeft op **21** Juni, naar het W. B. uit Berlijn meldt, voor persvertegenwoordigers een uiteenzetting gegeven van de motieven die de Duitsche delegatie er toe hebben gebracht, de Geneefsche internationale arbeidsconferentie te verlaten. (Engel was naast dr. Ley een der delegatie-leiders.) In de groep van de arbeidersvertegenwoordigers. aldus Engel, heerschte al direct een animositeit tegenover de Duitsche delegatie, welke op verschillende vergaderingen tot uiting kwam door scheldwoorden als „cipiers van den Duitschen arbeider" etc. Aan het verzoek van de Duitschers om deze scheldwoorden weer in te trekken werd geen gevolg gegeven. De Duitsche delegatie heeft daarom de conferentie moeten verlaten. Het ligt in elk geval aan Genève, aldus Engel, om naar een verzoening met de Duitschers te zoeken. (Vorig bericht blz. **870** G.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Pest. - Stijgende cijfers. — In het tijdvak van **26** Maart tot **22** April '**33** zijn in Ned.-Indië **4757** personen aan pest overleden tegen **1748** in het overeenkomstige tijdvak van **1932.**
(Vorig bericht blz. **799 C.)**

D. **INTERNATIONAAL MUZIEKFEEST** TE **AMSTERDAM.** — Van **9** tot 15 Juni vond te Amsterdam het 11e Internationale Muziekfeest der International Society for Contemporary Music plaats. Vele buiterilandsche gasten vertoefden ter gelegenheid van dit feest in de hoofdstad. Op Vrijdag **9** Juni had een officieele ontvangst door het gemeentebestuur in het Paviljoen Vondelpark plaats. Bij die gelegenheid vond, bijgewoond door een talrijk publiek, door een groot, gemengd koor, onder leiding van Sem Dresden een openlucht-uitvoering plaats van het „Carmen Sæculare" van Alphons Diepenbrock.
Er werden twee orkestconcerten, één koorconcert en Pén kamermuziekavond gegeven van de werken, door de Jury gekozen, en voorts nog een concert met oude en nieuwe Nederlandsche a-capella muziek.
In het kader van dit muziekfeest bracht de Wagner-Vereeniging voor het eerst ten gehoore het symphonisch drama „Halewijn", muziek van Willem Pijper, tekst van Emmy van Lokhorst, naar een gedicht van M. Nijhoff. De muzikale leiding berustte bij Pierre Monteux, de regie bij Johan de Meester. Het belangrijke initiatief van de Wagner-Vereeniging, door wie de opdracht voor dit oorspronkelijke Nederlandsche muziekdramatische werk werd gegeven, heeft algemeen de aandacht getrokken en is inet groot succes bekroond.
Het muziekfeest werd besloten met een koor- en orkestuitvoering in het Concertgebouw onder leiding van Dr. Willem Mengelberg. Het Toonkunstkoor en het Concertgebouw-orkest brachten Igor Strawinsky's „Symphonie de Psaumes" en Rudolf Mengelberg's „Missa pro Pace" ten gehoore.

E. FRANKRIJK. — Sociaal-Democratie. - Wijziging. — Een aantal socialistische afgevaardigden, die trouw zijn gebleven aan de S(ection) F(rançaise) de l'I(nternationale) O(uvrière) en die zich ongerust maken over de dreigende splitsing in de partij, zijn op **21** Juni in het Kamergebouw bijeengekomen om een motie op te stellen, welke moet dienen als tegenmotie tegenover de motie, welke de linksche vleugel der partij op het a.s. congres zal indienen.
De motie, die een gematigd karakter draagt, is een beroep op de partij om de eenheid te handhaven. Zij spreekt haar leedwezen uit over de stemming der parlementaire fractie op **24** Mei '**33,** waarbij deze ondanks het genomen besluit toch vóór de begrooting stemde.
De motie is door tien Kamerleden onderteekend.
(Le Matin) (Vorig bericht **blz. 821** G.)

F. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — **Communiqué van** de **Amerikaansche** delegatie. — De Amerikaansche delegatie ter wereldconferentie heeft het volgende perscommuniqué gepubliceerd:
Men heeft te groot gewicht gelegd op de besprekingen van het plan voor een tijdelijke de facto stabilisatie der valuta's. Het is een feit, dat de Amerikaansche delegatie met deze besprekingen niets te maken heeft. Zij werden gevoerd door de vertegenwoordigers van de ministeries van Financiën en de centrale banken van de V. S., Engeland en Frankrijk.
De Amerikaansche regeering te Washington is van oordeel, dat tijdelijke stabilisatie thans te vroegtijdig zou zijn, omdat zij van meening is dat haar pogingen, ingesteld tot verhooging van het prijzenpeil, de belangrijkste bijdrage vormen, die de Vereenigde Staten voor de economische wereldconferentie kunnen leveren. Maatregelen, die er toe zouden kunnen leiden, dat de stijging van de prijzen zou worden onderbroken of een prijsdaling zou intreden, zouden de conferentie meer schade dan voordeel brengen.
(Vorig bericht **blz. 876** A.)

24 JUNI **1933**

G. VEREEN'IGDE STATEN. — Charles E. **Mitchell** vrijgesproken. — De bekende financier Charles E. Mitchell is op **22** Juni vrijgesproken van de beschuldiging, dat hij in **1929** de inkomstenbelasting zou hebben ontdoken. Deze verdenking was opgekomen gedurende het onderzoek der Senaatscommissie naar de transacties van verschillende bankinstellingen.
(Vorig bericht blz. **746** A.)

H. OOSTENRIJK. — Oproep der Nazi's. — De leider van de nazi- (Hitler) beweging in Oostenrijk heeft in een oproep alle leiders en functionarissen der N.S.D.-A.P. van hun verplichtingen ontheven. De beweging, zegt hij, leeft en was nimmer zoo sterk als thans. Het doel der beweging blijft het ten val brengen van de regeering-Dollfuss met alle geëigende middelen.
(Vorig bericht blz. **870** E.)

I. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid - Vermindering. — Het aantal werkloozen in de Ver. Staten hetwelk einde Maart '**33** met **13.36** mill. een hoogterecord had bereikt, is gedurende April en Mei gedaald tot **11.73** mill. of met ongeveer 12%, terwijl in de maanden April en Mei **1932** het aantal werkloozen nog met 5% was gestegen. Einde Mei '**33 was** het aantal werkloozen intusschen nog bijna **750.000** hooger dan een jaar geleden. (Vor. ber. **blz.** 821 **D.)**

K. **DUITSCHLAND.** — **Buitenlandsche** vliegtuigen. **boven** Berlijn. — Onder het opschrift „Roode vliegerpest boven Berlijn" seint het Wolff-bureau het volgende:
Vanmiddag verschenen boven Berlijn buitenlandsche vliegtuigen van een in Duitschland onbekend type en wierpen boven de regeeringswijk en het Oosten van de stad vlugschriften naar beneden met een voor **de** rijksregeering beleedigenden inhoud. Daar de onmiddellijk gewaarschuwde luchtpolitie niet over afweergeschut beschikt en de sportvliegtuigen, die op het vliegterrein aanwezig waren, niet de snelheid hadden van de buitenlandsche toestellen, konden deze ontkomen zonder herkend te zijn.

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Meening van dr. H. Colijn. — Tengevolge van de Amerikaansche verklaring inzake de stabilisatie zijn er, volgens dr. H. Colijn drie mogelijkheden'.
1o. Men kan de conferentie verdagen tot bij tijd en wijle Amerika tot stabilisatie zal willen overgaan.
20. Men kan trachten met inbegrip van Engeland om zonder Amerika te komen tot een economische samenwerking. De vraag blijft open of Engeland zich met de overige Europeesche landen solidair zou willen verklaren.
30. Men kan eventueel doorgaan met de conferentie volgens het principe zooals reeds bij den aanvang aangegeven n.l. dat op ieder der beide gebieden (monetair en economisch) afzonderlijk en onafhankelijk van elkaar zal worden doorgewerkt, en in de overtuiging dat men op ieder dezer beide gebieden tot resultaten komt. (De Telegraaf) (Vor. ber. **871** F.)

25 JUNI **1933**

B. SIAM. — Staatsgreep. — De Siameesche Koning heeft het ontslag van het ministerie aanvaard en den Senaat bijeen geroepen.
Kolonel Phya, de nieuwe machthebber, heeft verklaard dat de nieuwe richting die aan de gebeurtenissen gegeven is, ten doel heeft, een strikte toepassing van de constitutie te verzekeren. Hij heeft den Koning zijn trouw betuigd. (Vorig bericht **874** B.)

C. DUITSCHLAND. — Aanleg uitgebreid autowegennet in Duitschland. — De Duitsche regeering heeft op initiatief van Rijkskanselier Hitler besloten tot den aanleg van een uitgebreid autowegennet over het geheele rijk.
Een inspecteur met uitgebreide volmachten wordt benoemd en er zullen onteigeningen op groote schaal plaats hebben. Behalve werkverschaffing is het doel ook uitbreiding der Duitsche productie. (**848** D.)

26 JUNI **1933**

D. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. — Op de internationale Arbeidsconferentie hebben eenige [illegible] o.a. het Nederlandsche [illegible] Kamerlid [illegible] itiek geoefend op het optreden van Duitschland. (Vor. her.-877 B.)

E. NEDERLAND. — Transfer-Moratorium. - Onze vorderingen. — De Nederlandsche Bank te Amsterdam deelt het volgende mede:
Tot en met Donderdag 22 Juni hadden ruim 43.600 hier te lande gevestigde personen, firma's en instellingen aan de Ned. Bank opgave gedaan van hun vorderingen op en belangen in Duitschland.
Op grond van deze opgaven zijn door de Bank totaalcijfers berekend, gerubriceerd naar de verschillende soorten van vorderingen en belangen, waarvan opgave was gevraagd. (Nederl. Bank) (Vor. ber. **875** D.)

F. **DUITSCHLAND.** — Paul Loebe gearresteerd. - De S.P.D. te Praag. — Paul Loebe, de oud-president van den Rijksdag en leider der sociaal-democratische Rijksdagfractie is op *23* Juni door de geheime staatspolitie in hechtenis (z.g. „Schutzhaft") genomen.
De S.P.D. te Praag kondigt een verbitterden strijd tegen de Hitler-regeering aan.
(**Vor.** ber. blz. **876** B; **Praag S.P.D. 862** D.)

G. OOSTENRIJK. — Nazi-mandaten in **Neder-Oostenrijk ingetrokken.** — In den Landdag van Neder-Oostenrijk, hebben de christelijk-socialen en de sociaal-democraten samen een middel gevonden om direct de nat.-socialisten van de zittingen uit te sluiten. Deze uitsluiting is formeel in een speciale wet neergelegd. De nazi-mandaten zijn ingetrokken. (**877** H.)

H. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerk. — De Rijksbisschop geeft zijn opdracht terug. — De Kanselarij van Rijksbisschop Fr. von Bodelschwingh deelt mede, dat de Rijksbisschop in de op 24 Juni gehouden vergadering van de Evangelische Kerkcommissie te Eisenach de volgende verklaring heeft afgelegd:
„ Door de aanstelling van een Staatscommissaris voor de geheele Landskerk in Pruisen is mij de mogelijkheid ontnomen, de mij opgedragen taak uit te voeren. Dit noodzaakt mij, de mij door den Duitschen Bond van Evangelische Kerken gegeven opdracht terug te geven."
Minister Rust heeft den leider van de Kerkafdeeling in het Pruisische Ministerie van Kunsten en Wetenschappen, Jaeger, tot commissaris voor alle Evangelische Landskerken benoemd. (Vor. ber. blz. **810** K.)

I. OOSTENRIJK. — Nazi-gouwleider Frauenfeld gearresteerd. — De gouwleider van de N.S.D.A.P. te Weenen, Frauenfeld, die na de uitwijzing van Habicht de functie van landsinspecteur heeft overgenomen, is op 24 Juni in de nabijheid van de Italiaansche grens bij Villach aangehouden en naar Weenen overgebracht. (Vorig bericht blz. **878 G.)**

K. SCHAKEN. — Internationale Landenwedstrijd. — Het resultaat van den te Folkestone gespeelden landenwedstrijd was als volgt:
Vereenigde Staten 43 pt.; Tsjecho-Slowakije 41½ pt.; Zweden 38 pt.; Polen 38 pt.; Hongarije 38 pt.; Letland 38 pt.; Oostenrijk 37½ pt.; Litauen 34½ pt.; Frankrijk 32 pt.; Engeland 31 pt.; Italië 28½ pt.; Denemarken 26½ pt.; België 21 pt.; IJsland 21 pt.; Schotland 18 pt.
Van de bekende schaakmeesters won Aljechin 80.8% van de door hem gespeelde partijen, Kashdan 73.3, Flohr 66.7, Tartakower 66.7, Mikenas 60, Grunfeld 57.7, Stahlberg 56 en Sultan Kahn 53.3%.
De eindstand van den wedstrijd om het wereldkampioenschap voor dames was: Miss Menchik 14 pt.; Miss Price 9 pt.; Miss Gilchrist 8½ pt.; Mrs. Michell 8 pt.; Frl. Schwartzman 5½ pt. en Mlle d'Autremont 5 pt. (Vorig bericht blz. **787** A.)

L. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Aardbeving in Z. W. Sumatra. — Een hevige aardbeving werd op 25 Juni vroeg in den morgen in Zuid-Benkoelen gevoeld. Tot dusverre is bekend geworden dat in 't Ranausche 67 personen zijn gedood, allen inlanders. Als gevolg van de aardschokken is in Palembang een kamponghuis ingestort. In het Ranausche zijn veertig kamponghuizen vernield, waardoor branden uitbraken tusschen Moeara Doewa en Simpangan en een groote aardschuiving plaats had. Het verkeer is gestremd. Te Kota Agoeng zijn 270 woningen ingestort. Veertig personen werden gewond en negen gedood. In totaal zijn dus thans **76** personen om het leven gekomen. De schade in Kota Agoeng bedraagt f 80.000 Ook te Batavia werd een kleine serie scherpe schokken waargenomen. (Zie Ned. O.-Indië: Aardbevingen)

27 JUNI **1933**

M. RUSLAND. — Oorlogsindustrie. — Het „Militaer Wochenblatt" van **11** Juni, deelt het volgende mede inzake Rusland's oorlogsindustrie.
De productie in 1932 is gestegen in vergelijking met 1913 in millioenen tonnen voor: Kolen van 35 2 tot 62, olie van 9.2 tot 25.4, ijzer van 4.6 tot 6 2, staal van 5 tot 6 2, koper van 12 (in '25) tot 48.
De oorlogsindustrie van Putschov in Leningrad werkte in 1930 met 12 000 arbeiders.
De tractorenfabrieken in Charkov, Stalingrad en Tscheljabinsk hebben haar productie opgevoerd van 4500 in '29 tot 56.000 in '31.
Rusland heeft thans 15 vliegtuigfabrieken (waarvan 5 militaire) en **1** motorenfabriek.
Voor zoover er in het vijfjaarsplan achterstand is, schrijft Stalin dezen toe aan de zorg voor de defensieve industrie, waardoor Rusland thans in staat geraakt om geheel in zijn eigen militaire behoeften te voorzien. (Militaer Wochenblatt)

A. **NEDERLAND.** — De positie van den gulden. - **Sir** M. **Deterding** en **Mr. Beijon.** — Aan een schrijven van Sir H. Deterding, voorgelezen in de vergadering van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel, ontleenen wij het volgende:
Onze deficiten nemen toe, niettegenstaande onze valuta gezonder is dan vele jaren. Doch onze handel gaat juist daardoor achteruit: omdat de meeste landen „unsound currency" hebben en ons dus niet in de onze betalen kunnen, moeten wij handel en nijverheid boven goud stellen. Wij moeten ons bij de meerderheid voegen. Die meerderheid kan slechts kijken naar het goud, dat zoo goed opgeborgen is, dat het niet meer als een zuivere maatstaf kan worden gebruikt. Volgt in Nederland den currency maatstaf van de meerderheid der handeldrijvenden, neemt den dollar à f 2.50 of het pond sterling à f 10 of stelt uw goud op f 2000 per K.G. Ja, ik ga nog verder: maakt uw standaard in Ned.-Indië op het peil van dien van het verre Oosten, zooals gij dien in Nederland op het peil van het verre Westen brengt, en laat uw Ned.-Ind. gulden dezelfde plaats innemen als vroeger de British Indian Rupee (in 1892 op zilver).
In aansluiting hieraan wees Sir Deterding op zijn voorwoord voor het boek van den heer H. Dunlop: „Facts and Figures about the Crisis", waarin hij eenige maanden geleden reeds openbaarheid heeft gegeven aan zijn denkbeelden omtrent de wenschelijkheid en de noodzakelijkheid van algemeene invoering van een zilveren standaard.
Mr. Beijen, directeur van de Rotterd. Bankver., bestreed de beschouwingen van Sir H. Deterding:
De conclusies van Sir Henry zijn onjuist: den doorslag moet geven de waarde van den goederenexport. Men wage geen nieuwe deflatieproefnemingen en bedenke ook dat b.v. Amerika, waar de zilververdedigers wonen, een der belangrijkste zilverproducenten is. Men wil thans ongewenschte schommelingen in den zilverprijs voorkomen en dat is ook noodig. Spreker achtte in dit verband stopzetting van verdere democratiseering van het zilver ongewenscht. Alles wat gaat in de richting van een bi-metallistisch stelsel of van opdrijving van den zilverprijs, is ongetwijfeld niet in het belang van het economische wereldherstel.
(Vorig bericht blz. **810 C.**)

B. **NEDERLAND.** — Gouden Standaard. - **Verklaringen** van **Mr.** P. J. Oud en Mr. L. J. **A.** Trip. — Onze minister van financiën, mr. P. J. Oud, heeft door een vertegenwoordiger van de Times in dit Engelsche blad een verklaring doen publiceeren nopens het handhaven van den gouden standaard hier te lande. De jongste geruchten, aldus de minister, dat Nederland den gouden standaard zou loslaten zijn zonder eenigen grond. De Nederlandsche regeering en de Nederlandsche Bank zijn integendeel vast besloten, den gouden standaard te handhaven.
De president van de Nederlandsche Bank heeft het volgende verklaard aan een persvertegenwoordiger te Londen:
Er is niets veranderd in onze opvattingen. Wij blijven er vast van overtuigd, dat de gouden standaard gehandhaafd moet blijven en dat de positie van den gulden, zooals ik die in mijn jaarverslag heb uiteengezet, geheel gezond is en tot geen enkele bezorgdheid aanleiding kan geven. **(Vor.** ber. blz. **804** E.)

C. GOUDEN **STANDAARD.** — Gehandhaafd door **Nederland, Zwitserland,** Frankrijk en Duitschland. — In de conferentiezaal te Londen heeft op 27 Juni '33 een belangrijke geheime zitting plaats gehad van **de** centrale banken der Europeesche landen, welker valuta nog op den gouden standaard gebaseerd is. Na de gebeurtenissen van 26 Juni, d.i. na den aanval op den gulden, op de Londensche wisselmarkt, waren uitnoodigingen voor deze bijeenkomst verzonden aan de vertegenwoordigers der Centrale banken van Nederland, Zwitserland, Frankrijk en Duitschland. In deze conferentie is de positie van den gouden standaard in Europa besproken, speciaal met betrekking tot de ontwikkeling der munteenheden op goudbasis, zooals deze zich in den laatsten tijd vertoont.
Eenstemmig werd besloten, dat er geen sprake van mag zijn, dat een van de vier bovengenoemde landen van den gouden standaard afgaat.
Verder werd aan den Franschen vertegenwoordiger verzocht, zich tot MacDonald te willen wenden, om hem dringend te verzoeken, zich nadrukkelijk uit te spreken tegen een verder prijsgeven van den gouden standaard, waardoor de handel in Europa ernstig benadeeld zou worden. (Vorig bericht blz. **803** F.)

D. RUSLAND. — **Chineesche** Oosterspoorweg. — Te Tokio is de Russisch-Japansch-Mandsjoerijsche conferentie betreffende den verkoop van den Chineeschen Oosterspoorweg door Rusland aan Mandsjoekwo geopend. De vertegenwoordiger van Mandsjoekwo deelde mede, dat zijn land bereid is den spoorweg te koopen, als Rusland geen onoverkomelijke eischen stelt.
(Nichi Nichi) (Vorig **bericht** blz. **812 C.**)

28 JUNI 1933

E. LUCHTVAART. — **Vliegmachine** met beweegbare vleugels. — In Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, Engeland, Amerika en Canada is patent verstrekt op een nieuw soort vliegtuig, uitgevonden door een Boheemsch mecanicien. Dit vliegtuig heeft beweegbare vleugels, die evenals bij een vogel op en neer kunnen gaan, en het zou op een heel klein stuk grond reeds kunnen dalen.
De uitvinder heeft nooit een school bezocht en heeft zijn technische kennis voornamelijk geput uit encyclopaedieën.
Tot zijn onderzoekingen werd hij geïnspireerd door het lezen van de experimenten, welke Leonardo da Vinci in 1552 heeft verricht.
(Zie rubriek Luchtvaart; v. b. blz. 275 A.)

F. DUITSCHLAND. — Ministerie. - Dr. Hugenberg afgetreden. — De rijksminister van economie, dr. Hugenberg, heeft ap 27 Juni bij den rijkspresident zijn verzoek om ontslag ingediend, hetgeen hem door den rijkspresident op 28 Juni is verleend.
(Vor. ber. Ministerie **730** F.)

G. **HOOGE** RAAD DER NEDERLANDEN. — Nieuwe president en vice-president. — De „Staatscourant" van 26 Juni bevat de benoeming van jhr. mr. Rh. Feith tot president van den Hoogen Raad en van mr. J. Kosters tot vice-president.
(Vor. ber. Hooge Raad **868** B.)

H. BELGIE. — Koloniale politiek. — Op 23 Juni '33 heeft de opening plaats gevonden van het congres van „koloniale landbouwdagen", georganiseerd door de landbouwinstituten van Gembloux, Leuven en Gent. De gezanten van Nederland, Polen, Portugal, Zwitserland en Chili, alsmede verschillende persoonlijkheden op politiek en koloniaal gebied waren aanwezig.
Prins Leopold, die het voorzitterschap op zich heeft genomen, hield de openingsrede, waarin hij op het wetenschappelijke aspect van de landbouwuitbreiding in de koloniën wees. Terwijl in alle tropische koloniën de uitvoer van landbouwproducten meer dan 90% bedraagt van den totalen uitvoer, is het percentage in 1931 voor den Congo slechts 25% geweest. Alleen een meer wetenschappelijke exploitatie kan verbetering in dezen toestand brengen. De prins wees verder op de noodlottige ontbossching, welke hij persoonlijk in den Congo heeft kunnen constateeren.
De inrichting van de proefstations, die hij alle bezocht had, zou verbeterd dienen te worden, vooral wat betreft de productie van palmolie, een product, dat een groote rol kan spelen in de economische ontwikkeling van den Congo. Nieuwe proefstations zouden moeten worden opgericht, terwijl verder een nauwere samenwerking noodig is tusschen de directie van deze

proefstations, de territoriale administratie en den kolonialen landbouwdienst.
Na den prins hield de minister van Landbouw, Tschoffen, een korte toespraak, waarin hij wees op de studiereizen van den prins naar verschillende koloniën, in het bijzonder naar Nederl.-Indië — zooals hij het noemde ,,bij de onderwijzers van den kolonialen landbouw" — op welke reizen de prins materiaal heeft verzameld, dat van groot nut zal kunnen zijn voor den landbouw in den Congo. (Hbld. v. Antwerpen)

A. **DUITSCHLAND. — Begrootingsontwerp 1933/'34 afgehandeld.** — Het rijkskabinet heeft op 27 Juni naar het W. B. meldt-het rijksbegrootingsontwerp voor 1933/34 afgehandeld.
Het ontwerp sluit in inkomsten en uitgaven met ca. 5.9 milliard mark en is dus in evenwicht.
Voor het kwartaal 1 April—30 Juni 1933 was de begrooting-1932 verlengd, daar de nationale regeering nog te kort in functie was om een nieuw begrootingsplan volledig voor te bereiden.

Samenstelling van het budget.

De begrootingen der afzonderlijke rijksdepartementen luiden (in duizenden marken):

	ink.	uitg.	uitg. in eens
rijkspresident	5	568	—.—
rijkskanselarij	10	1.204	231
buitenl. zaken	3.341	49.630	462
binnenl. zaken	3.417	29.170	27.877
propaganda	10.737	13.528	729
economie	3.550	17.885	151.154
arbeid	19.065	1.397.529	—.—
rijksweer	13.836	584.196	86.918
justitie	15.794	13.054	60
landbouw	92.242	76.104	139.622
verkeer	24.901	70.880	47.739
schuldendienst	1.253	519.269	—.—
financiën	66.728	399.864	13.233
luchtvaart	27	73.674	4.674
alg. fin. beheer	5.353.492	460.393	—.—
rijkspost	237.394	28.000	—.—
oorlogslasten	81.668	425.785	—.—

Bij de begrooting voor het algemeen financieel beheer zijn de inkomsten als volgt samengesteld: 5.221 millioen uit belastingen en invoerrechten, 18 mill. als winstaandeel der rijksbank, 13 mill. uit rijksaandeelen en 100 mill. uit den verkoop van pref. aand. rijksspoorwegen. Van deze uitgaven is o.a. 190 mill. bestemd voor de schupo der landen en 139 mill. voor overdracht van belastingen aan de landen.
(Völk. Beobachter) (Vorig bericht blz. **856** F.)

B. EUROPA'S SCHULDEN AAN **AMERIKA.** — Termijn van 15 Juni 1933. — Litauen, dat op 15 Juni 132.091 dollar oorlogsschulden aan de Vereenigde Staten moest betalen, heeft het departement van Buitenlandsche Zaken te Washington medegedeeld, dat het slechts 10.000 dollar in zilver zal voldoen.
(Vor. ber. **870** B.; **Litauen 868** G.)

C. DUITSCHLAND. — Duitsch Nationaal Front ontbonden. — Na ruggespraak met rijkskanselier Hitler en na het sluiten van een vriendschapsverdrag met den leider der N.S.D.A.P., besloot het dagelijksch bestuur van het Duitsch-nationale front tot ontbinding der partij.
Volgens het W. B. bericht, is dr. Hugenberg's verzoek om ontslag {hij is chef van de Duitsch-nationale Volkspartij, die in den laatsten tijd Duitsch-nationaal front werd genoemd) daartoe de aanleiding.
(Vor. ber. blz. **879** F. en **800** H.)

D. ZUID-AFRIKA. — Een Afrikaansche tooneelschool. — De laatste jaren is de tooneelspeelkunst in Zuid-Afrika sterk ontwikkeld. Tal van amateurs spelen Afrikaansche stukken. Daarbij ontbreekt het dikwijls aan opleiding voor verdienstelijke Afrikaners.
De behoefte aan een Afrikaansche tooneelschool werd reeds lang gevoeld. De Afrikaansche Kunstvereeniging heeft aan deze aangelegenheid haar aandacht gewijd en nu zal onder leiding van den Nederlandschen tooneelspeler Paul de Groot, die al vele jaren in Zuid-Afrika woont en daar pionierswerk heeft verricht, te Johannesburg een tooneelschool worden opgericht.
In een vergadering van belangstellenden, die te Johannesburg bijeen zijn geweest, hebben de leiders van de Kunstvereeniging de hoop uitgesproken, dat de plaatselijke tooneelvereenigingen op den Witwatersrand gebruik zullen maken van de gelegenheid om haar beste krachten voor verdere ontwikkeling naar de nieuwe tooneelschool te zenden.
(Die Volkstem, Pretoria)

E. **ENGELAND.** — Tegen de Jodenvervolging in Duitschland. — In de Queens Hall te Londen is op 27 Juni een betooging gehouden tegen de vervolging der Joden in Duitschland. Voorzitter was Lord Bukmaster, terwijl op het podium o.a. lord Reading en sir Herbert Samuel hadden plaats genomen. De aartsbisschop van Canterbury protesteerde tegen de behandeling der Joden in Duitschland. Hij stelde een motie voor, welke met algemeene stemmen is aangenomen en waarin de vergadering zegt, niet tusschenbeide te willen komen in de binnenlandsche zaken van Duitschland, doch het anti-semitische onderscheid strijdig te moeten verklaren met de grondbeginselen van verdraagzaamheid en gelijkheid.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **798** I.)

F. NEDERLAND. — Gouden standaard. - Verklaring van dr. H. **Colijn.** — Dr. Colijn heeft verklaard, dat Nederland geenszins van plan is den gouden standaard op te geven en dat er geen schijn van waarheid is in verklaringen, die daarop betrekking hebben.
(Vorig bericht blz. **879** B.)

G. AMSTERDAM. — Salarissen en loonen van het gemeentepersoneel. - Het Georganiseerd Overleg verwerpt de **voorstellen.** — Op 28 Juni is het Georganiseerd Overleg bijeen gekomen om te stemmen over het laatste voorstel van B. en W. luidende:
Verhooging van de pensioenpremie van 5½ op 8½%;
voor salarissen beneden de f 2100 een verlaging van 2½% voor de eerste f 1000 en 7% voor de rest;
voor salarissen boven de f 2100 een verlaging van 3½% voor de eerste f 1000 en 7% voor de rest;
voor salarissen der jeugdigen eveneens een korting van 3½% op de eerste f 1000 en 7% voor de rest.
Deze overeenkomst zou worden aangegaan tot Maart 1934.
In het ambtenaren-overleg is het voorstel verworpen met 19 tegen 7 stemmen. Voor hebben gestemd de vertegenwoordigers van de Vereeniging van Hoogere Ambtenaren en die van den Chr. Ambtenaarsbond.
In het werklieden-overleg is het voorstel van B. en W. verworpen met 21 tegen 3 stemmen. Voor stemden alleen de vertegenwoordigers van den Neutralen Bond (Bond van der Knaap).
In het politie-overleg is het voorstel van B. en W. verworpen met 16 tegen 2 stemmen. Alleen de Bond van hooger politiepersoneel stemde voor.
De verlaging van de loonen van het gemeentepersoneel komt thans begin Juli '33 in den gemeenteraad.
(Vorig bericht blz. 364 B.)

H. INSECTEN. — Vernietiging door ultra-violette stralen. — Dezer dagen zijn in den omtrek van Parijs en bij Marseille aan de kust van de Middellandsche Zee proeven genomen aangaande de vernietiging van insecten door middel van het geluid van ultra-violette stralen, waarbij de golflengten naar believen worden geregeld.
Ze geschiedden met twee in elkanders nabijheid opgestelde toestellen op verschillende golflengten, waarbij bevestigd werd, dat het eene muggen, het andere vlinders aantrok. Dit bewijst naar het oordeel van de

Fransche uitvindster mej. Gourdon, dat de dieren niet of niet in de eerste plaats door het licht, maar door verschillende toonsoorten aangetrokken worden.
Voor de openbare gezondheid is deze uitvinding van groot belang. (Le Temps) (Zie rubriek: Insecten.)

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Recapitulatie van 7 April **1933—9** Juni **1933.** — Daladier over Fransche ontwapeningspolitiek (764 E). Hervatting werkzaamheden conferentie (792 C). Richtlijnen van president Roosevelt (796 E). Duitsche voorstellen (797 H). Duitsche politie (800 A). Nieuw Engelsch compromisvoorstel (802 A). Artikel van de „Times' over „Duitschland te Genève" (810 D). Duitsche concessie (825 E). Mussolini's pact aanvaard (826 C). Duitsche hulppolitie niet militair gerekend (829 A). Duitsch amendement op plan MacDonald ingetrokken (829 F). Verklaring van Norman Davis (830 A). Betoog van prof. Rutgers (832 B). Verklaring van Paul-Boncour (832 D). Italië's standpunt uiteengezet (832 E). Conventie MacDonald: rapport Politis (836 B). Civiele luchtmacht (837 F). Vlootcomniissie vóór 3 Juli bijeen (848 A). Parafeering Viermogendhedenpact vertraagd. (848 G). Jouhaux verdedigt de Fransche meening (853 F). Viermogendhedenpact geparafeerd (855 A). Algenieene commissie verdaagd (858 C). (Vorige recapitulatie 771 E.)

29 JUNI **1933**

B. DUITSCHLAND. — Dalend geboortecijfer. — In de op 28 Juni gehouden eerste zitting der commissie van deskundigen van bevolkings- en rassenpolitiek heeft de rijksminister van Binnenlandsche Zaken, dr. Frick, een rede gehouden, waarin hij o.a. het volgende betoogt:
Duitschland is het land, dat zoowel gedurende den oorlog, als na den oorlog de bedenkelijkste vermindering in geboorten vertoont. Terwijl wij bij het begin dezer eeuw nog ca. twee millioen geboorten per jaar hadden, bedraagt dit aantal thans nog slechts 975.000. Het Duitsche volk is tot het één-, ja zelfs tot het geen-kinderstelsel overgegaan en de verlaging van het sterftecijfer is niet meer voldoende om de bevolking op peil te houden. Slechts de landelijke gemeenten hebben nog een klein geboorteoverschot, dat echter niet toereikend is om het verlies in de Duitsche steden te vergoeden. (Berliner Tageblatt)

C. GOUDEN STANDAARD. — **Opheffing** in Estland. — Het Estlandsche parlement heeft na een nachtzitting op 28 Juni '33, het regeeringsvoorstel, waarbij Estland den gouden standaard loslaat, goedgekeurd. (Vor. ber. **879 C.;** Opheffing **803 F.)**

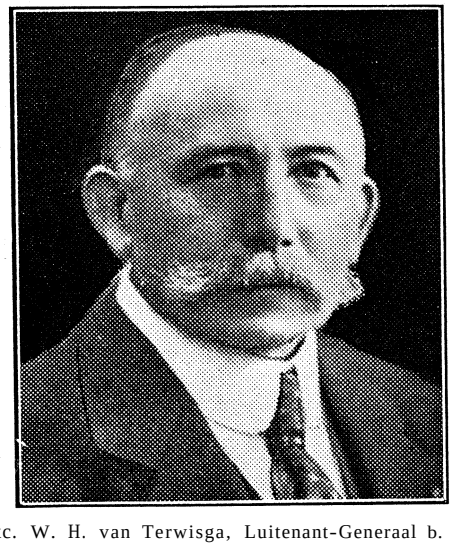
D. **A.** N. W. B. — 50-jarig bestaan. — De herdenking van het 50-jarig bestaan van den A.N.W.B., Toeristenbond voor Nederland, is op 28 Juni '33 te Utrecht op van piëteit getuigende wijze ingezet met een eenvoudige plechtigheid, op de plek zelve, waar vijftig jaar geleden de Bond tot stand kwam. In het gebouw Maliebaan 81, waar op 1 Juli 1883 de oprichtingsvergadering van den A.N.W.B. gehouden werd — het vroegere „Buitenlust", thans kantoorgebouw van de Amsterdamsche Superfosfaat-fabriek en de Vereenigde Chemische Fabrieken — is in tegenwoordigheid van een kleinen kring genoodigden, een in den gevel geplaatste gedenksteen onthuld, den Bond aangeboden door de leden van het algemeen bestuur. Bij de plechtigheid was o.m. tegenwoordig de burgemeester van Utrecht, dr. J. P. Fockema Andreae, terwijl mede genoodigd waren de nog in leven zijnde oprichters van den Bond, alsmede de directie van de Ver. Chemische Fabrieken, die toestemming had gegeven tot de plaatsing van den gedenksteen in den gevel van haar gebouw.
Namens het algemeen bestuur sprak de heer E. Pool een van groote waardeering en hartelijke genegenheid jegens den Bond getuigend woord. Spr. bracht hulde aan de hoogstaande mannen die den Bond hebben geleid en die zich geheel hebben gegeven aan de hun toevertrouwde organisatie en huldigde in het bijzonder den voorzitter Edo Bergsma, die met onverzwakte kracht, geboren uit onbaatzuchtige overgave, zich wijdt aan het werk ter bereiking van het ideaal van den A.N.W.B. (Vorig bericht blz. 664 ***C.)***

E. DUITSCHLAND. — Dr. Hugenberg's **ontslag.** — De Telegraaf van 28 Juni schrijft o.a. het volgende:
De grijze partijleider dr. Hugenberg werd verrast door de snelheid, waarmede de maatregelen der nationaal-socialistische regeering in een nog nooit beleefden climax op elkaar volgden. Hij had er altijd mede gerekend aan het bewind te komen tezamen met een bondgenoot, die ook in numeriek opzicht op zijn hulp zou zijn aangewezen. Het tijdstip van Hitler's machtsaanvaarding kwam echter later dan Hugenberg had gewild en in dien tusschentijd was de numerieke kracht der nationaal-socialisten ver boven het peil gestegen, waarop Hugenberg zijn kansberekeningen had gebaseerd.
Reeds onmiddellijk na de constellatie der nationaal-socialistische regeering traden de zwakke punten van het bondgenootschap aan den dag. Hugenberg en de zijnen waren ondanks de revolutie conservatief gebleven. Ondanks hun strijd tegen parlementarisme en partijwezen bleven zij vasthouden aan vormen en begrippen, welke tegelijk met dat parlementarisme en dat partijensysteem hadden te verdwijnen. Hugenberg, die zelf aan het hoofd stond van machtige industrieele concerns en zijn partij, tot wier leden de voornaamste leiders van het Duitsche bedrijfsleven behoorden, zwegen maar huldigden in hun hart de overtuiging, welke lijnrecht indruischte tegen de sociale idealen der Hitlerianen. Deze en tal van andere tegenstellingen waren voor den ouden partijleider niet verborgen, maar hij begreep blijkbaar niet dadelijk, dat de vruchten van zijn jarenlangen arbeid en de resultaten van zijn denken en voelen in onbeperkte mate opgeofferd moesten worden aan de ontwikkeling van een jonge, onrijpe en traditielooze beweging.
Het zal nu moeten blijken, of inderdaad het nieuwe regime in Duitschland in staat is den deskundigen Geheimrat te vervangen en aan het hoofd van die ministeries, welke door haar internationale en juist in dezen tijd zoo buitengewoon groote verantwoordelijkheid tot de belangrijkste ressorts der Duitsche politiek behooren, uit haar eigen rijen een man te plaatsen, die de moeilijke en ondankbare taak zal kunnen vervullen. (De Tel.) (V. b. **880 C. en 879 F.)**

F. INTERNATIONALE **VROUWENRAAD.** — Congres te Stockholm. — Te Stockholm wordt in de Borgerskola op het oogenblik het congres van den Internationalen Vrouwenraad gehouden. Niet minder dan 28 landen, waaronder Nederland, zijn vertegenwoordigd. Duitschland is niet aanwezig.
Op 26 Juni begon het congres met commissievergaderingen, waarna des avonds in tegenwoordigheid van Kroonprinses Louise van Zweden, den minister van buitenlandsche zaken, Sandler, en den waarnemenden burgemeester van Stockholm de plechtige opening plaats had.
Namens den Nationalen Zweedschen Vrouwenraad heette mej. Kerstin Hesselgren de gedelegeerden welkom. Lady Aberdeen, de presidente van den Internationalen Vrouwenraad, hield vervolgens de openingsrede, waarin ze haar leedwezen er over uitsprak, dat Duitschland niet vertegenwoordigd was.
Daarna spraken de presidenten van de vertegenwoordigde landen. Voor Nederland sprak mej. *C.* Frida Katz. De Nederlandsche delegatie bestaat behalve de leidster uit mej. E. H. Piepers, secretaresse van den Nationalen Vrouwenraad, dr. Ch. Bader, mevr. B. Binger-Cantor, mej. Lefebvre, mej. dr. *C.* M. Laman Trip, mej. dr. *C,* van der Pijl en mevr. van Rijn-van Alkemade. (Stockholms Tidningen)

A. **FRANKRIJK.** — Optocht van 2000 werkloozen. — Te St. Nazaire en in de gemeenten in de buurt is de werkloosheid zeer groot. Te Trignac zijn de metaalfabrieken gesloten en op de scheepswerven van Penhoët en Loire werkt slechts een zeer klein deel van het gebruikelijke aantal arbeiders. Te St. Nazaire zijn volgens de Petit Parisien, meer dan 2000 steuntrekkende werkloozen. Het aantal is niet geringer voor de groep gemeenten Trignac, St. Joachim, St. Malo de Guersac en Montoir.
Op 27 Juni is een stoet van meer dan 2000 arbeiders uit St. Nazaire met een adres op weg gegaan naar Nantes, om het den prefect van het departement der Beneden Loire te overhandigen.
Het Kamerlid François Blancho, burgemeester van St. Nazaire ging met de burgemeesters van gemeenten uit het door werkloosheid geteisterde gebied aan het hoofd van den stoet. (Petit Parisien) **(736** G.)

B. Z. EXC. W. H. VAN **TERWISGA.** — Gap. Luitenant-Generaal. — Wij kunnen tot ons groot genoegen mededeelen, dat Z. Exc. W. H. van Tenvisga, Luitenant-Generaal b.d., zich bereid verklaard heeft belangeloos de supervisie op zich te nemen van de rubriek Militaire Zaken van Keesings Historisch Archief.
Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken, als wij Z. Exc. van Terwisga hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid en wij zijn er van overtuigd, dat zijn deskundige supervisie de betreffende afdeeling van onze uitgave ten goede zal komen. Hieronder hebben wij het voorrecht een korte levensbeschrijving van Z. Exc. W. H. van Terwisga te geven en tevens zijn foto te reproduceeren.

Z.Exc. W. H. van Terwisga, Luitenant-Generaal b. **d.**

W. H. van Terwisga is in 1861 geboren, bezocht de H.B.S. met 5-jar. cursus te Roermond, vervolgens de Kon. Mil. Academie te Breda en werd op 2 Juli 1879 tot 2den luitenant bij het 1e Regt. Infanterie benoemd. Na een eervolle militaire loopbaan, werd hij bij het begin van de mobilisatie commandant van de Divisiegroep Noord-Brabant en ap 8 Dec. 1915 volgde zijn benoeming tot Luitenant-Generaal, Commandant van het Veldleger. Op 11 Nov. 1918 na de bekendmaking van de demobilisatie diende Luit.-Gen. van Terwisga zijn ontslag in, werd echter door het Ministerie van Oorlog aangezocht om nog in dienst te blijven. Op 16 Dec. 1918 volgde echter op zijn verzoek zijn eervol ontslag uit den militairen dienst. met biizondere dankbetuiging.
Z.Exc. van Terwisga is door H.M. de Koningin eenige malen onderscheiden, heeft o.a. een onderscheidingsteeken wegens langdurigen dienst als officier, is officier in de orde van Oranje-Nassau, m/d Zwaarden, Ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, is begiftigd met het Mobilisatiekruis en werd ook eenige malen door vreemde mogendheden hoog onderscheiden. Van de hand van Z.E. v. Terwisga verschenen eenige publicaties: o.a. De Nederlandsche Infanterie, Een en Ander over Oefenen en Oefentijd etc. etc. Verder zij nog vermeld, dat Z. Exc. v. Terwisga 5 jaren voorzitter v. d. Kon. Ned. Ver. voor Luchtvaart was en nog vele vooraanstaande functies bekleedt.

C. ENGELAND. — Begrooting. — Het Lagerhuis heeft met 290 tegen 42 stemmen in zijn op 23 Juni gehouden zitting de begrooting in derde lezing aangenomen. (Vorig **bericht** blz. 588 E.)

D. **NEDERLAND.** — Kosten van paspoorten. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken brengt ter algemeene kennis, dat met ingang van 15 Juni '33 van rijkswege de navolgende bedragen worden geheven ter zake van de afgifte en de verlenging van buitenlandsche paspoorten:
voor de afgifte van een paspoort voor één persoon f 5.— en van een paspoort voor een echtpaar of voor een persoon af een echtpaar met kinderen beneden 15 jaar f 7.50;
voor het verlengen van een paspoort voor één persoon f 5.— en van een paspoort voor een echtpaar of voor een persoon of een echtpaar met kinderen beneden 15 jaar f 7.50. (Vor. ber. blz. **749** D.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Uitstel** tot **16** October. — De hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie heeft op 29 Juni met slechts de stem van Duitschland tegen en stemonthouding van Hongarije het voorstel van den voorzitter der Ontwapeningsconferentie aangenomen, om de conferentie te verdagen tot 16 October '33. De verdaging geschiedt onder het voorbehoud, dat vóór 16 Oct. '33 de thans tusschen de regeeringen beginnende particuliere besprekingen tot practische resultaten moeten hebben geleid.
(Vor. Recapitulatie **881 A.** en v. b. **858** C.)

F. **NEDERLANDSCHE** BANK. — **Disconto** verhoogd. — Met ingang van 29 Juni heeft de Directie der Nederlandsche Bank het volgende vastgesteld:
Wisseldisconto 4½%; Promessendisconto 5%; Beleening v. Effecten 5%: Beleening op Goederen 5%; Voorschotten in Rek.-Courant 5%.
(Vor. ber. Discontokoersen **861** B.; Ned. Bank **816 G.)**

G. INTERNATIONALE ARBEIDSGONFERENTIE. — De tewerkstelling: der uit **Duitschland** verdreven Joden. — De Internationale Arbeidsconferentie heeft op 28 Juni '33 met 80 tegen twee stemmen een door de afgevaardigden van Nederland (het Tweede Kamerlid Kupers), België, Frankrijk en Zwitserland ingediende resolutie aangenomen, welke betrekking heeft op de door de recente gebeurtenissen uit Duitschland gevluchte Joden en de daardoor ontstane verscherping der werkloosheid in de om Duitschland liggende landen.
In de resolutie wordt de Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau, zonder zich te mengen in Duitsche binnenlandsche aangelegenheden, opgewekt de noodige onderzoekingen in te stellen, ten einde de Duitsche vluchtelingen in de aangrenzende landen onder te brengen, zonder dat hierdoor schade wordt berokkend aan het bedrijfsleven in deze landen.
(Vorig bericht blz. **878** D.)

H. NEDERLAND. — Dr. F. E. **Posthuma** en de F. N. Z. — Dr. F. E. Posthuma heeft voor zijn functie als voorzitter van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond, die hij op 15 Juli 1933 12½ jaar zal hebben vervuld, bedankt. (Vorig bericht blz. **639** B.)

I. ZWEDEN. — Bevolking op **1 Januari 1933.** — De bevolking van Zweden telde volgens het rapport der laatste officieele volkstelling op **1** Jan. '33 6.190.364 zielen. (Vorig bericht **blz. 429** B.)

A. RADIO. — Vonken **van** een **millioen** volt **spanning.** — Op **28** Juni heeft het Radio Research Station te Slough in Buckinghamshire proefnemingen gedaan, die in het. Nationaal Natuurkundig Laboratorium te Paddington werden gevolgd door tweeduizend voor-aanstaande personen op wetenschappelijk en industrieel gebied, die een officieel bezoek aan het laboratorium brachten. Er werden geluids- en radioproeven gedaan. De laatste ook met de bedoeling, eventueel met de opgewekte energie door den ether Mars te bereiken. Met pauzes van een halve minuut werden gedurende eenigen tijd vonken den ether ingeslingerd van een millioen volt spanning. Elke halve minuut schoot een krachtige bliksemstraal van de zendantenne weg, hetgeen gepaard ging met een hevigen knal. In de dertig seconden pauze vulden zich de enorme condensators weer met voldoende electrische energie, die door een generator van groote capaciteit werd opgewekt. (Radio Research Station)
(Zie rubriek **Radio.**)

B. NEDERLAND. — **Aardappelen naar Duitschland.** — De Directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens telefonisch bericht van den rijkslandbouwconsulent te Berlijn het Duitsche „Zollblatt" van **28** Juni '**33** het besluit bevatte, waarbij de hoeveelheid aardappelen, welke gedurende Juli tegen een invoerrecht van 1½ rijksmark per **100** K.G. in Duitschland mag worden ingevoerd, beperkt wordt tot 60% van het gemiddelde der invoeren in de maanden Juli **1931** en **1932.** Voor Nederland bedraagt het contingent **3231** ton. De aardappelen, welke boven die hoeveelheid worden ingevoerd, zullen worden belast met een invoerrecht van ***6*** rijksmark. Met de regeeringen der invoerende landen zal overleg worden gepleegd omtrent een regeling van den invoer der aardappelen, welke tegen 1½ R.M. ter invoer zullen worden toegelaten. In afwachting van de totstandkoming dier regeling zullen voorloopig (van **1** Juli a.s. af) alle aardappelen met een invoerrecht van ***6*** R.M. worden belast. (Vorig bericht **blz. 767** E.)

C. ENGELAND. — De Duitsche luchtbescherming. — In het Engelsche Lagerhuis is de vraag gesteld of de minister van buitenl. zaken afwist van een beslissing van de Duitsche regeering op **24** Juni, om tegen de bepalingen van het verdrag van Versailles in twee bewapende politievliegtuigen te doen bouwen. En wat de minister dacht te doen om duidelijk te doen uitkomen, dat een herbewapening van Duitschland onder geen omstandigheden door eenzijdig optreden met verbreking van het verdrag zal worden toegelaten. De minister antwoordde, dat het bedoelde gerucht nog niet bevestigd was en verwees wat de herbewapening van Duitschland betreft, naar een vroegere verklaring der Engelsche regeering.
(Daily Mail) (Vorig bericht **blz. 877** K.)

30 JUNI **1933**

D. JAPAN. — **Azië** voor de Aziaten. — Het Japansche dagblad „Iomioeri" publiceert een met instemming door een aantal invloedrijke Japansche bladen overgenomen sensationeel artikel, dat uit de algemeene internationale wereldsituatie de conclusie trekt, dat Japan zijn politiek moet heroriënteeren en geheel op Azië moet richten.
De boycot van Japansche waren door Engeland, het aannemen van een groot vlootbouw-program door de Vereenigde Staten, de slechte vooruitzichten van de conferentie te Londen en de ontwapeningsonderhandelingen te Genève, doen de vraag rijzen, of Japan niet een einde moet maken aan een politiek, die haar zwaartepunt zoekt in conferenties en overeenkomsten met Europa en zich integendeel moet bezighouden met de versterking van een blok, gevormd door Japan, Mandsjoekwo en China, om het verzet voor te bereiden tegen den inval der blanke mogendheden in Azië. Hier ligt een taak voor het gele ras, dat zich dan ook zoo spoedig mogelijk moet aaneensluiten.
In dit verband wordt medegedeeld, dat de Aziatische afdeeling van het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken binnenkort onderhandelingen zal openen met de Chineesche regeering en dat de geheime voorbesprekingen, o.a. door bemiddeling van de Japansche consuls in steden als Peking, Nanking, Canton en Hankau, reeds in gang zijn. (Iomioeri)

E. **DUITSCHLAND.** — Ex-Rijkskanselier **Bauer** gearresteerd. — De gewezen rijkskanselier Bauer, lid van de sociaal-democratische partij, en dr. Schallenberg, oud-leider van de maatschappij voor woningbouw, zijn gearresteerd.
Zij worden, volgens W. B., er van beschuldigd ***gel***den ten behoeve van den woningbouw te hebben verduisterd.

F. ANTWERPEN. — De **werkloosheid.** — Volgens een officieele opgave is het aantal steuntrekkende werkloozen in de Antwerpsche agglomeratie (Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Merksem, Hoboken en Wilrijk) sedert eenige weken aan het afnemen. Op **17** Juni '**33** telde men er **22.958** tegen **23,357** in de tweede helft van Mei en **27,354** in April. Deze vermindering zou vooral te danken zijn **aan** een lichte werkhervatting in de diamant-industrie en een grootere activiteit in de bouwnijverheid. (Gazet v. Antw.)

G. BERLIJN. — **Bevolking** op **16** Juni **1933.** — Het stedelijke bureau voor statistiek deelt mede, dat het voorloopige resultaat der volkstelling van **16** Juni '**33** is, dat te Berlijn wonen **1.936.860** mannen en **2.265.190** vrouwen, totaal **4.202.050** personen. **(Vor. ber. 173** I.)

H. DUITSCHLAND. — Nazi-off**icieren naar** concentratiekamp. — Het persbureau der N.S.D.A.P. deelt uit Berlijn mede:
De vroegere partijgenooten Hauptmann, Cordemann, Von Marwitz, Wolf en Zucker, allen te Berlijn woonachtig, hebben door telefonische en telegrafische berichten getracht, Rijkskanselier Hitler de vrijheid te ontnemen om noodzakelijke besluiten te nemen. Zij zijn op bevel van den leider onmiddellijk van al hun functies ontheven en uit de partij gestooten, voorts op Hitlers bevel onmiddellijk in hechtenis genomen en naar een concentratie-kamp gestuurd.

I. **DUITSCHLAND.** — **Ministerie.** - Dr. **Hugenberg's** opvolgers. - Dr. Walther **Darré** en Dr. Kurt **Schmitt.** — Rijkspresident v. Hindenburg heeft op voorstel van rijkskanselier Hitler den rijksminister van voedselvoorziening, landbouw en economie dr. Hugenberg, zooals wij reeds meldden, de gevraagde ontheffing uit zijn functies verleend en op **29** Juni in zijn plaats benoemd het rijksdaglid dr. Walther Darré tot rijksminister van voedselvoorziening en landbouw en den directeur-generaal van de Allianz-Versicherungs A.G., dr. Kurt Schmitt, tot rijksminister van economische zaken.
De rijkspresident heeft voorts den staatssecretaris in het rijksdept. van landbouw dr. Bang voorloopig op non-activiteit gesteld en tot staatssecretaris in het rijksministerie van landbouw het rijksdaglid ir. dr. Gottfried Feder benoemd. (Vor. ber. **881** E.)

K. DUITSCHLAND. — Het Centrum en dr. **Goebbels.** — Rijksminister Dr. Goebbels heeft op **28** Juni de Wurtembergsche pers ontvangen. Hij zeide daarbij o.m.:
Het krachtcentrum der natie moet worden opgebouwd op een gemeenschappelijke wereldbeschouwing. Wanneer het Duitsch Nationale Front zich zelf heeft ontbonden, dan is het slechts een logische ontwikkeling der gebeurtenissen en wanneer ik het Centrum een goeden raad zou mogen geven, zou ik zeggen: „Ik geloof, dat het er zeer goed aan zou doen, wanneer het zijn partijwinkel zelf zou dichtmaken."
(Vorig bericht **blz.** 806 F.)

A. ZUID-AFRIKA. — Mijnindustrie: goud, diamant, steenkool, koper, zilver en platina. — Volgens het verslag van den Staatsmijningenieur van Zuid-Afrika bedroeg de productie der voornaamste Zuid-Afrikaansche mineralen:

	1932	1931
Goud	£ 49.766.321	£ 46.205.858
Diamant	1.680.000	4.183.000
Steenkool	2.733.000	3.032 000
Koper	254.300	387.500
Zilver	66.000	69.700
Platina	42.000	218.000

De totale goudproductie sinds den aanvang van de exploitatie der Afrik. goudmijnen bedraagt thans £ 1.191.408.705.

De productiekosten der goudmijnen daalden van 19 sh. 4 d. per ton in 1931 tot 19 sh. in 1932. Op een uitgegeven kapitaal der goudmijnmaatschappijen van £ 43.720.000 werd over 1932 £ 8.589.674 aan dividend betaald of 19.6%.

Een sterke daling vertoonde de gemiddelde verkoopprijs van diamant. Mijndiamanten daalden van 28 sh. 8 d. per karaat in 1931 tot 20 sh. 9 d. in 1932, alluviale diamanten van 50 sh. 6 d. tot 45 sh. 3 d.

De platina-industrie, die omstreeks 1925 aanving en een geweldige „boom" in het leven riep, is in 1932, waarschijnlijk voor goed, stopgezet.

(Vor. ber. Goud 453 I.; Diamant 856 A.)

B. UTRECHT. — Opgravingen op het Domplein. — De onder leiding van prof. dr. C. W. Vollgraf te Utrecht gedane opgravingen op het Domplein aldaar, blijken in ieder opzicht een succes te zullen worden. Nadat reeds spoedig de fundeeringen van de H. Kruiskapel en de St. Salvatorkerk door de spade blootgelegd waren, bij welk ontgravingswerk tal van fragmenten van Middeleeuwsche architectuur opgedolven werden — in diepere lagen gevolgd door scherven van terra sigillata, romeinsche dakpannen met legioenstempel en fibulae, — werden op 29 Juni niet minder dan 50 gouden munten uit den Romeinschen keizertijd door een der werklieden gevonden. Het beursje, waarin de munten bewaard waren, was geheel vergaan, maar de munten zelf, met den beeldenaar van Romeinsche keizers, o.a. van Nero, blonken als fonkelnieuw. (N. R. Crt.)

C. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. - Rede van het Tweede Kamer-lid Kupers, inzake erkverschaffing aan Duitsche Joodsche vluchtelingen. — Op de internationale arbeidsconferentie te Genève bestond groote belangstelling voor de rede van het Nederlandsche Tweede Kamerlid Kupers tot toelichting van zijn resolutie over de werkverschaffing aan Duitsche Joodsche vluchtelingen. Kupers begon met de verzekering, dat noch hij noch de mede-onderteekenaars van de resolutie Jouliaux, Mertens en Schürch Joden zijn, noch een Joodschen grootvader of grootmoeder hebben gehad. Alle vier zijn voor honderd procent Ariërs hetgeen ecliter gelukkig niet het bezit van menscbelijke gevoelens uitsluit. Kupers besprak hierop de opvatting, dat de behandeling der Joden in Duitschland uitsluitend de Duitsche regeering zou aangaan en dat degenen, die het voorrecht hebben niet tot het Derde Rijk te behooren zich daarmede niet bezig hebben te houden. Kupers kon deze opvatting niet aanvaarden. Een privaat persoon heeft ook niet het recht lijdelijk toe te zien wanneer hij ziet dat een krankzinnig geworden vader zijn kinderen of stiefkinderen plotseling aanvalt en wil doodslaan. Het is hier niet de plaats dieper op deze kwestie in te gaan. Kupers meende de hoop van ongetwijfeld millioenen uit te spreken wanneer hij den wensch uitte, dat de Volkenbond spoedig het geheele vraagstuk van de behandeling der Joden in Duitschland zou bespreken.

Nederland zal stellig aan Goebbels een teleurstelling bezorgen door zijn raad de Joden te dooden niet op te volgen. De Joden in Nederland en evenmin in andere landen waarheen zij gevlucht zijn zullen niet over de grens van het land worden teruggejaagd en weer aan de genade van het Derde Rijk worden overgeleverd. De resolutie van Kupers dringt er daarom op aan, dat het internationaal arbeidsbureau, dat reeds nuttig werk heeft gedaan voor de Russische en Armeensche vluchtelingen, thans zal nagaan wat gedaan kan worden om deze Duitsche vluchtelingen aan werk te helpen zonder daarbij de arbeiders van het land waarheen zij de wijk genomen hebben te benadeelen. (Zooals reeds vermeld is de motie van Kupers met 80—2 stemmen aangenomen.) (N. R. Crt.) (V. b. 882 G.)

1 JULI 1933

D. NEDERLAND. — Salarissen voor Overheidspersoneel. - Uniformiteit. — De minister van Binnenlandsche Zaken, mr. J. A. de Wilde, heeft op 30 Juni aan zijn Departement de Commissie voor de vaststelling van de salarisnormen voor het personeel in publiekrechtelijken dienst geïnstalleerd. De minister deelde o.m. mede, dat de regeering is te rade gegaan om de gewenschte gelijkvormigheid op bezoldigingsgebied te bevorderen. Een daartoe strekkend ontwerp van wet heeft het departement reeds verlaten en zal, naar verwacht mag worden, nog in den loop van dezen zomer de Tweede Kamer bereiken.

Wil echter het wapen, dat de Regeering daarmede krijgt, niet leiden tot een stelselloos ingrijpen, dat den stempel van willekeur draagt, dan moet het centrale gezag de bezoldigingsregelingen van de lagere organen kunnen toetsen aan normen, die met groote zaakkennis zijn opgesteld. Dit is de taak, die U wacht, zoo wendde de minister zich tot de leden der commissie. (Vorig bericht blz. 748 A.)

E. DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium. — Het Wolffbureau seint het volgende uit Berlijn:

De wet van 9 Juni inzake het transfer-moratorium treedt 1 Juli in werking.

Om de gevolgen hiervan voor de buitenlandsche crediteuren zooveel mogelijk te verzachten hebben onderhandelingen met de crediteuren plaats gevonden, welke overeenstemming („Einigung") inzake een gedeeltelijke transfereering hebben opgeleverd.

Onder beding van een ongestoorde ontwikkeling van den handel meent de Rijksbank het percentage der rantsoeneering op 50 te kunnen stellen. Dienovereenkomstig zal de Rijksbank van 1 Juli tot 31 Dec. 1933 het volgende transfereeren:

De bedragen voor den dienst der Dawes- en Youngleeningen worden geheel getransfereerd, doch de aflossingsbedragen voor de Youngleening en alle overige in dien tijd vervallende aflossingen worden niet getransfereerd.

Op alle vervallen coupons en dividendbetalingen wordt de helft, doch maximum 4% per jaar getransfereerd.

De niet-getransfereerde en overeenkomstig de wettelijke bepalingen bij de Conversiekas gestorte bedragen worden als volgt behandeld:

Voor niet-getransfereerde rente- en dividendbedragen worden aan de crediteuren schuldbewijzen der Conversiekas beschikbaar gesteld tot nominale bedragen van 30, 40 of 50 mark of een veelvoud hiervan.

De uit aflossing ontsproten bedragen in Rijksmarken worden door de Conversiekas op de rekening van den crediteur gecrediteerd.

Omtrent de gebruiksmogelijkheid van dit saldo zullen nadere bepalingen getroffen worden.

Om zooveel mogelijk op deviezen te besparen zullen maatregelen genomen worden, dat Duitsche houders slechts betaling in marken krijgen.

(Vor. ber. Nederland 878 E.; Duitschl. 857 D.)

F. DUITSCHLAND. — Goebbels over het fascisme. — Minister Goebbels heeft bij de opening van het zomersemester van de Duitsche hoogeschool voor politiek o.a. gezegd:

Het fascisme is een verschijnsel dat met Mussolini voor de eerste maal opgetreden is. Het fascisme kreeg door Mussolini niet alleen idee maar ook vorm en organisatie. Mussolini zelf is als een phenomeen van wil en idee te beschouwen. Hij heeft voor het eerst het marxisme als politieke factor uit de wereld der feiten weggeruimd en hij heeft het bewijs geleverd dat het als arbeiders-beweging overwonnen kan worden, niet met reactionnaire middelen maar door nieuwe sociale denkbeelden. Het fascisme is voorts het eerste pro-

test geweest tegen het liberalisme. Ik ben er van overtuigd dat de politieke richting die wij thans in Italië met het woord fascisme en die wij in Duitschland met het woord nationaal-socialisme kenschetsen, langzamerhand geheel Europa zal veroveren.
De opmarsch naar Rome is de eerste poging geweest om de liberale, democratische geesteswereld te vernietigen en in haar plaats een nieuw begrip van corporatief denken te plaatsen. (Völk. Beobachter)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De werkloosheid. — Het Kantoor van Arbeid meldt inzake de werkloosheid over de maand Mei, dat in totaal **14.422** werkzoekenden bij de arbeidsbeurzen waren ingeschreven. Ongeacht de bedragen uitgekeerd aan het Leger des Heils en het werk van de A.M.V.J. werd een totaalbedrag van f 53.761,38 uitbetaald, verdeeld over **3055** steuntrekkers. (Vorig bericht blz. 734 B.)

B. **JAVASCHE BANK.** — Discontolioersen. — De Javasche Bank heeft met ingang van **1** Juli '**33** haar rentetarieven als volgt verhoogd:
Voor disconteeringen met ½% tot 5%.
Voor beleeningen en voorschotten op goud en zilver met 1% tot **570.**
Voor alle andere beleeningen en voorschotten uitgezonderd die op onderpand van promessen met ½%.
De rente op voorschotten in rekening-courant tegen onderpand van effecten blijft onveranderd op 6½%.
(V. b. **Discontokoersen 882** F.; **Jav.** Bank **408** A.)

2 JULI **1933**

C. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Goud-vraagstuk. — De delegaties der goud-landen, alsmede de Britsche delegatie, hebben eenstemmig den tekst eener verklaring inzake het goud-vraagstuk goedgekeurd. President Roosevelt's vertegenwoordiger, prof. Moley, die zich eveneens met de resolutie accoord verklaarde, heeft zijn instemming echter afhankelijk gesteld van Roosevelt's bevestiging. De verklaring is op **30** Juni aan den Amerikaanschen president getelegrafeerd.
Hoewel de tekst nog niet gepubliceerd is, kan de inhoud, naar vernomen wordt, in de volgende drie punten worden samengevat:
1e. het is noodzakelijk, dat de goud-landen aan den gouden standaard vasthouden;
2e. de landen, die den gouden standaard hebben verlaten, zullen dien standaard, indien mogelijk, weer invoeren;
3e. de centrale banken der betrokken landen zullen stappen doen om speculaties op groote schaal tegen te gaan.
President Roosevelt heeft op **1** Juli '**33** aan Hull, den leider van de Amerikaansche delegatie ter Londensche wereldconferentie, geantwoord dat hij het gemeenschappelijke voorstel van de goud-landen in zijn tegenwoordigen vorm verwerpt. (Vor. ber. **878** A.)

D, ENGELAND. — Britsch-Russisch conflict bijgelegd. - Invoerverboden opgeheven. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft een communiqué gepubliceerd, waarin verklaard wordt, dat de Sovjet-Russische ambassade den staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken heeft medegedeeld, dat het petitionnement van Thornton en MacDonald, de Britsche onderdanen, die bij het Vickers-proces te Moskou in April '**33** respectievelijk tot drie en twee jaar gevangenisstraf waren veroordeeld, op **1** Juli door het presidium van het executieve comité der Sovjets is behandeld en dat het vonnis is gewijzigd in dien zin, dat de twee mannen thans vrij zijn, het Sovjet-gebied onmiddellijk te verlaten. Zij zijn reeds op vrije voeten gesteld.
Tegelijkertijd heeft de Russische volkscommissaris van handel het embargo op den Britschen invoer opgeheven.
Het supplement van de „London Gazette" bevatte het Koninklijk besluit, gedateerd op **1** Juli, waarbij het embargo dat op **19** April '**33** op den invoer van zekere Russische producten was gelegd, wordt opgeheven.
Het communiqué voegt hieraan nog toe, dat thans terstond de onderhandelingen over een Britsch-Russische handelsovereenkomst zullen worden hervat op het punt, waarop zij werden afgebroken na de arrestatie der Metro-Vickers-ingenieurs. (Times)
(Vorig bericht blz. **785** D.)

E, **NEDERL.** OOST-INDE. — Aardbeving in Z.W.-Sumatra. — Het departement van Koloniën ontving op **1** Juli '**33** van den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië het volgende telegram:
Resident Benkoelen **30** Juni:
„Ben heden aangekomen Kroë. Aantal dooden als volgt: Margas Soekau **35,** Batoe Berak **35,** Kembahang 27, Liwa **171,** Kenali **91,** Soeweh **22,** Poegoengmelaja **1,** Pegoengpenengahan **3,** Goenoeng Kemala **3,** Pedda **2,** Waysindi **6,** Chineezen 5, totaal **401.**
Voorloopig bekend zware en lichtgewonden: Margas Liwa **86,** Kembahang 13, Waysindi **23,** Pahar Kroe **10.** Ingestort dan wel onbewoonbaar beschadigde huizen: Margas Soekau **403,** Batoe Berak **250,** Kembahang **92,** Liwa **741,** Kenali **124,** Soeweh **42,** Goenoeng Kemala **79,** andere Pesisimargas tezamen 60, Pasar Kroë **73,** totaal **1864."** (Vor. ber. blz. **878** L.)

F. NEDERLAND. — Transfer-moratorium. - Onze vorderingen. — De Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam deelt het volgende mede:
De enquête naar de Nederlandsche vorderingen op Duitschland kan thans als afgesloten worden beschouwd. In totaal hebben ruim **47.500** hier te lande gevestigde personen, firma's en instellingen hun vorderingen op en belangen in Duitschland aan De Nederlandsche Bank opgegeven. Volgens deze opgaven bedroeg op **1** Juni '**33** de totale nominale waarde der Duitsche obligaties in Nederlandsch bezit f **430.6** millioen (vreemde valuta omgerekend naar de koersen op **1** Juni j.l.). Hieronder was begrepen f 12.1 millioen aan obligaties Dawes-leening en f **30.4** millioen aan obligaties Young-leening.
Het totaal der niet in obligaties belichaamde vorderingen beliep f **613.4** millioen. Obligaties en niet in obligaties belichaamde vorderingen tezamen bereikten dus een totaal van f **1.044.000.000.**
Daarnevens wezen de bij de Bank ingekomen opgaven nog een totaalbezit van Duitsche aandeelen aan ten bedrage van nominaal f **263.8** millioen. Aan andere deelnemingen en aan eigendommen in Duitschland werd in totaal respectievelijk f **101** millioen en f **35.1** millioen opgegeven.
(Vor. ber. Duitschland **884** E.; Nederland **878** E.)

G. NEDERLAND. — Transfer-moratorium. - **Vereeniging** voor den Effectenhandel. — De Vereeniging voor den Effectenhandel deelt naar aanleiding van de thans gepubliceerde transfer-bepalingen betreffende de Duitsche schulden, mede, dat deze maatregelen niet krachtens een overeenkomst tusschen de Rijksbank en de vertegenwoordigers der houders zijn genomen, doch dat deze bepalingen eerst na de besprekingen door de Rijksbank zijn vastgesteld.
De vertegenwoordigers der houders hebben zich bij de besprekingen met dr. Schacht met verschillende der door hem voorgenomen punten geenszins vereenigd. (**Vor.** ber. Nederland **885** F.)

3 JULI **1933**

H. OOSTENRIJK. — Nazi-beweging. — In den Weenschen landdag is op **30** Juni '**33** het voorstel, om de mandaten der nationaal-socialisten in te trekken, aangenomen. (Vorig bericht blz. **878** I.)

I. NEDERLAND. — Retorsie-maatregelen. — In een op **1** Juli ingediend wetsontwerp vraagt de regeering groote bevoegdheden op het gebied van de handelspolitiek.
Het ontwerp beoogt de regeering middelen in handen te geven, waarmede een staat, die Nederland ongun-

stiger dan andere landen behandelt, of die optreedt op een wijze, welke in strijd is met de levensbelangen des lands, ernstig rekening zal moeten houden. Daardoor komt onze handelspolitieke positie in gevallen, waarin een handelsverdrag niet bestaat, dan wel opzegging van de zijde der tegenpartij dreigt of opzegging onzerzijds in aanmerking zal dienen te komen, sterker te staan.

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — President **Roosevelt's** antwoord. - **Verklaring** van minister Cordell **Hull.** —

Staatssecretaris Cordell Hull heeft op 3 Juli '33 medegedeeld, dat hij een verklaring had ontvangen van president Roosevelt, waaruit het standpunt blijkt der Amerikaansche regeering met betrekking tot de voorstellen over internationale maatregelen Op het gebied der valuta-politiek.

Roosevelt heeft zijn verklaring in ongeveer de volgende bewoordingen afgelegd:

,,Ik zou het een ramp achten en gelijk aan een wereldtragedie, indien de wereld-conferentie, die werd bijeengeroepen teneinde grootere welvaart te scheppen voor alle landen, zich door een experiment dat slechts de valuta betreft van enkele landen, van haar taak zou laten afleiden.

Het gezcnde innerlijke economische leven van een land is een belangrijker factor voor de welvaart dan de stand van zijn valuta en de wisselende verhouding tot de standaardmunten van andere landen.

De Ver. Staten trachten een dollar te scheppen, die zelfs nog na het leven van een geslacht dezelfde koopkracht zal hebben als de dollar, dien wij in de naaste toekomst hopen te bezitten. Dit doel beteekent meer voor het welzijn van andere landen dan een voor een of twee maanden vastgestelde koers van den franc of het pond sterling. Ons voornaamste doel is de duurzame stabilisatie van de standaardmunten van alle landen.

Wanneer de wereld in staat is in de meeste landen een eendrachtige politiek te voeren, waardoor de begrootingen in evenwicht worden gebracht, kunnen de eigenlijke besprekingen beginnen over een juiste verdeeling van de wereldvoorraden goud en zilver teneinde een reserve te vormen die als basis voor het nationale betaalmiddel kan dienen. De bestaande handelsbelemmeringen zullen tenslotte eveneens uit den weg geruimd moeten worden om den ruil van goederen gemakkelijker te maken.

Ook voor den wereldhandel is de tijdelijke vaststelling van een bepaalde waarde van valuta niet het juiste antwoord. De oude fetichen der z.g. internationale bankiers zijn vervangen door de pogingen tot het scheppen van nationale standaardmunten met het doel aan deze munten een voortdurende koopkracht te geven welke weinig verschilt omgerekend in goederenprijzen en de behoefte der moderne samenleving.

Goud of goud en zilver kunnen wel tot dekking der biljetten blijven dienen, en het is thans niet het oogenblik, de goudreserve geheel en al af te schaffen. Ik herhaal, dat de conferentie is bijeengeroepen tot het verbeteren van den toestand en wellicht tot het genezen van de economische kwalen, waaraan de wereld lijdt. Zij mag dus niet afdwalen van den haar voorgeschreven weg."

(Vorig bericht blz. 885 C.)

B. ECONOMISCHE **WERELDCONFERENTIE.** — Verklaring der zes goud-landen. —

Op 3 Juli '33 heeft de publicatie plaats gevonden van de verklaring der goud-landen inzake de onverzwakte handhaving van den gouden standaard. Zij luidt als volgt:

,,In de overtuiging, dat de handhaving der valuta's voor het economisch en financieel herstel der wereld, voor het herstel van het credietwezen en voor het waarborgen van den in haar landen bereikten socialen vooruitgang van principieele beteekenis is, en onder officieele bevestiging van haar wil, een onbelemmerd functionneeren van den gouden standaard in haar landen op de thans geldende goudpariteiten en in het kader van de bestaande geldkoersen te handhaven, verzoeken de ondergeteekende regeeringen haar centralen banken, in nauw contact met elkander te blijven en aan de onderhavige verklaring een zoo effectief mogelijke werkzaamheid te verleenen."

Deze verklaring is onderteekend door de vertegenwoordigers van Nederland, Frankrijk, België, Italië, Zwitserland en Polen.

(Vor. ber. 886 A.; Gaud-vraagstuk 885 C.)

C. NON-AGRESSIE CONVENTIE. — **Rusland** en zeven **randstaten.** —

Op 3 Juli '33 is op de ambassade van de Sovjet-Unie te Londen een conventie geteekend tnssclien de Sovjet-Unie, Afghanistan, Estland, Letland, Perzië, Polen, Roemenië en Turkije, waarin het begrip aanval wordt gedefinieerd.

Artikel 2 van deze conventie zegt, dat als aanvaller zal worden erkend de staat, die het eerst een der volgende daden pleegt:

1. een oorlogsverklaring tegen een anderen staat;
2. een inval met gewapende troepen op het grondgebied van een anderen staat ook zonder oorlogsverklaring;
3. een aanval door zijn militaire, zee- of luchtstrijdkrachten ook zonder oorlogsverklaring op het grondgebied, de schepen of vliegtuigen van een anderen staat;
4. een maritieme blokkade van de kusten of havens van een anderen staat;
5. steun verleent aan gewapende benden, die georganiseerd op zijn grondgebied, het gebied van een anderen staat binnenvallen, of weigering om in weerwil van een verzoek van den staat in welks grondgebied deze gewapende benden binnenvallen, op zijn eigen grondgebied de gepaste maatregelen in zijn vermogen te nemen om genoemde benden te berooven van alle hulp of bescherming.

Artikel 3 van de conventie zegt, dat geen enkele overweging van politieken aard of van welken anderen aard ook zal dienen als verontschuldiging of als rechtvaardiging voor een aanval gelijk omschreven in artikel 2.

De grondslagen van het pact worden, aldus wordt uit Moskou gemeld, gevormd door het pnct van Kellogg en het protocol van Litwinov.

Na de teekening van de non-agressie conventie verklaarde Litwinov, dat de Sovjet-Unie bereid is een soortgelijke conventie te teekenen met alle andere staten ongeacht hun geografische positie en hun betrekkingen met de Sovjet-Unie.

De ten opzichte van Bessarabië gevonden formule voorziet in algemeenen zin, dat beide landen (Rusland en Roemenië) deze kwestie tot nader order zullen laten rusten.

(V. b. **Estland 331 G.;** Polen **583 C.;** Roemenië **581** F.)

D. LUCHTVAART. — Generaal Balbo's transatlantische vlucht Orbetello — Chicago. —

De 23 vliegtuigen die de vlucht over den Atlantischen Oceaan gaan ondernenien, zijn op 1 Juli tusschen 5.39 en 6.00 's ochtends van Orbetello (Italië) naar Amsterdam vertrokken. Om 5.10 ging generaal Balbo aan boord van zijn toestel en riep uit: ,,Voor koning en vaderland", en in koor werd deze uitroep door de 115 jongemannen, die aan den tocht deelnemen, beantwoord.

Het parcours is te verdeelen in drie verschillende stukken, n.l. een Europeesch, een Atlantisch en een Amerikaansch traject. Wij geven hier een overzicht van de verscliillende trajecten:

	K.M.		K.M.
Orbetello — Amsterdam .	1400	Sliediac — Montreal . .	800
A'dam — Londonderry .	1000	Montreal — Chicago . .	1400
Londonderry-Reykjavik	1500	Chicago — New York . .	1600
Reykjavik — Cartwriglit	2400		
Cartwright — Shediac .	1200		11300

Het Balbo-eskader heeft op 1 Juli de eerste etappe volbracht: om 1.05 's middags zijn de 25 vliegtuigeii in Schellingwoude geland. Een der machines, de Idini, is bij het neerkomen over den kop geslagen, waarbij één der inzittenden om het leven is gekomen.

De tocht is op 2 Juli voortgezet en het eskader is om halfeen 's middags te Londonderry (Ierland) geland. De landing had zonder incidenten plaats. De afstand van duizend kilometer werd afgelegd in vier uur en vijftig minuten.

(Zie rubriek Luchtvaart.)

4 JULI 1933

E. **NEDERLAND.** — Het margarine-menggebod. — Met ingang van 3 Juli '33 is het percentage boter, dat door de margarine moet zijn vermengd, teruggebracht van veertig op vijf-en-twintig procent. Op een K.G. van deze 25%-mélange moet worden betaald: voor de boter één vierde deel van een gulden en voor de margarine drie-vierde deel van 32 cents, dat is dus 25 f 24 = 49 cents crisis-accijns.

(Vor. ber. Margarine en menggebod blz. 756 D.)

.. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer. - Wetsontwerp tot wijziging van de **Landbouw Crisiswet 1933.** — Bij de Tweede Kamer is op 1 Juli '33 ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Landbouw Crisiswet d933 (de z.g. Machtigingswet). De toenemende crisismoeilijkheden maken het noodzakelijk de bevoegdheden van de regeering uit te breiden.
De nieuw aan te wijzen crisisproducten, waarvoor de regeering regelingsbevoegdheid vraagt, zijn: melk, melk- en zuivelproducten, margarine, varkens, varkensvleesch, visch, slachtpaarden, schapen, paarden- en schapenvleesch, rund- en kalfsvleesch en dierlijke vetten; granen, tarwe, andere granen, zaden, fabrieksaardappelen en aardappelmeel, consumptieaardappelen, suikerbieten, griendhout en riet, vlas, kippen- en eendeneieren, fruit, zuidvruchten en warmoezerij-gewassen, producten van de bloementeelt en producten van de boomkweekerij.
De regeering vraagt volmacht om naar eigen inzicht en al naar de omstandigheden het noodig maken, de maatregelen te treffen die haar ten aanzien van deze en andere producten noodzakelijk voorkomen.
De wet wordt niet langer tot een bepaalden tijd beperkt. (Vorig bericht blz. **780 C.)**

B. VOLKENBOND. — Paraguay-Bolivia - Enquêtecommissie. — De Volkenbondsraad kwam op 3 Juli 1933 in buitengewane zitting bijeen om kennis te nemen van den eersten stap, die gedaan is met betrekking tot de oplossing van het sinds jaren bestaande conflict tusschen Paraguay en Bolivia over den Chaco, dat feitelijk reeds dateert van het jaar 1850. Beide partijen hebben er thans in toegestemd, dat een Volkenbonds-commissie ter plaatse gezonden zal worden, daar een voorafgaande wapenstilstand, zooals volgens de Volkenbondsbeginselen betamelijk is, niet gesloten kan worden, aangezien men hierbij op tegenstand van Bolivia stuit. De Volkenbondscommissie zal dan ook zeer ver strekkende bevoegdheden hebben; zij zal zelf moeten beslissen of zij. een enquête naar de oorzaken van het geschil zal instellen. Verder zal zij een besluit moeten nemen over den datum voor de staking der vijandelijkheden en tenslotte zal zij met de partijen over de definitieve oplossing moeten onderhandelen.
(Vor. ber. **blz. 817** E.; Volkenbond **816** B.)

C. **FRANKRIJK.** — Rechteloosheid der Fransche vrouw. — In den Senaat zal het voorstel tot het verleenen van het kiesrecht aan vrouwen voorloopig nog niet aan de orde komen.
Volgens de Code Napoleon hebben de gehuwde Fransche vrouwen nagenoeg in het geheel geen rechten. Zij zijn aan haar echtgenooten onvoorwaardelijk gehoorzaamheid verschuldigd en kunnen niets ondernemen zonder hun toestemming.
Zij kunnen geen testament maken, geen bankrekening openen, zelfs geen examen doen of een pas aanvragen.
Onder de vrouwen is evenwel een krachtige beweging ontstaan om haar Middeleeuwsche positie te verbeteren.
Er is dan ook een wetsvoorstel ingediend, om de rechten van gehuwde vrouwen uit te breiden, dat zal worden toegelicht door senator René Renault.
(Le Semps) (Vorig bericht blz. **286 L.**)

D. **NEDERLAND.** — Katholieke Valiverbonden in Limburg tegen Nationaal-Socialisten. —
Onder voorzitterschap van het oud-Eerste-Kamerlid J. Maenen vond op 2 Juli een buitengewoon congres plaats der bestuurders van den Limburgschen Werklieden Bond en aangesloten vakorganisaties, voor welk congres van katholieke vakorganisaties ook van buitenlandsche zijde zeer veel belangstelling bestond. De directe oorzaak van dit congres was het aanvankelijke officieele gebod van Duitsch nationaal-socialistische zijde, om den ,,Kettlerbund'' in Nederland op te heffen en dezen onder te brengen in de z.g. Deutsche Kolonie. Zeer scherp laakte de heer Maenen in zijn openingsrede dit gebod van Duitsche zijde, welk gebod eerst na groote pressie bij de hoogste instanties werd opgeheven. Spr. ontkende, dat vreemdelingen ook maar eenig recht zouden kunnen doen gelden om beslissingen te nemen tegen het gezag in Nederland en hij protesteerde onder levendig applaus der aanwezigen tegen ,,een terreur'', die volgens spr. den laatsten tijd door vreemdelingen in Nederland op politiek gebied werd uitgeoefend.
Spreker eischte dat deze hetze diende op te houden en anders de vreemdelingen over de grens dienden te worden gezet. Men wenscht in Nederland geen aanhangsel te worden van de Russische Radenrepubliek, noch op den duur gelijkgeschakeld te worden opgenomen in het Duitsche nationaal-socialistische verband.
De volgende spreker was Pater Jacobs, die het optreden van de nationaal-socialisten tegen de vak- en jeugd-organisaties en ,,het om hals brengen van de Centrumpartij'' in Duitschland brandmerkte en zeide, dat dit een waarschuwing was voor Nederland. Het in beslag nemen van de vakvereenigings- en andere gelden was, aldus spreker, niet minder dan stelen.
De voorzitter van den Katholieken Mijnwerkersbond waarschuwde o.m. de mijndirecties er voor, dat verschillende leden van het opzicht hebbende personeel in de mijnen de nationaal-socialistische denkbeelden huldigen en hun ondergeschikten intimideeren om deze over te nemen.
,,Wanneer de mijndirecties niet spoedig zouden besluiten deze elementen over de grens te zetten, dan zouden de arbeiders dit doen'', zeide spreker.
De Bondsadviseur, Mgr. dr. Poels, hield vervolgens een met spanning tegemoet geziene rede, waarin hij de bezwaren, die er voor katholieken waren tot aansluiting bij nationaal-socialistische of fascistische organisaties uitvoerig omschreef. De vorming van katholieke stands- en vakorganisaties in Nederland wees elke mogelijkheid tot samengaan of opgenomen worden in eenig nationaal-socialistisch verband af.
Spreker ontzegde aan elken staat het recht om een katholiek te verbieden op staatkundig terrein in afzonderlijke groepen samen te werken en aldus, hetzij een staatkundige partij van katholieken, hetzij een Ifatholieke staatspartij te vormen.

E. VEREENIGDE STATEN. — Bankenonderzoek - **Belastingontduiking.** — De commissie uit den Senaat, die een onderzoek instelt naar de manipulaties op de effectenbeurs, zet haar werkzaamheden voort en heeft eenige mededeelingen over haar werk verstrekt. In dit rapport is opgenomen een lijst van vooraanstaande zakenmenschen in Amerika, die ,,bijzondere gunsten'' hebben ontvangen van de firma Kuhn, Loeb and Company. De meesten van hen moeten effecten in hun bezit hebben gekregen zonder daarvoor iets te betalen en daarop een behoorlijke winst gemaakt hebben. Ket oudste lid van de firma, de heer Otto Kuhn, heeft bij zijn verhoor medegedeeld, dat tot hen, die in deze gunsten deelden, behooren o.a. Mitchell, de vroegere directeur van de National City Bank, Frederick Ecker, president van de Metropolitan Life Insurance Company, Percy Rockefeller en anderen.
(Vorig bericht blz. **847 A.)**

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Muiterij ,,De Zeven Provinciën'' - 182 beschuldigden. — Het aantal naar den Zeekrijgsraad verwezenen als gevolg van het gebeurde aan boord van ,,De Zeven Provinciën'' is gestegen tot totaal 182, nu alsnog 23 Europeesche schepelingen zonder rang beschuldigd van overtreding der artikelen 117 tot 120 militair W. v. S. naar den krijgsraad zijn verwezen. Een tweetal hiervan wordt beschuldigd van het uitschelden, beschimpen of beleedigen van een meerdere in rang. (Vor. ber. **816** F.)

5 JULI 1933

G. A'EDERLAND. — **Onderwijs** - Wetsontwerp tot beperking van de uitgaven voor het Lager Onderwijs. — De regeering heeft een wetsvoorstel ingediend dat bedoelt de uitgaven welke voor de openbare kassen kunnen voortvloeien uit de uitvoering der Lager Onderwijswet, te verminderen. De strekking van het ontwerp is in hoofdzaak, dat de stichting van nieuwe scholen of schoollokalen, ten laste van de openbare kassen, zal worden beperkt tot gevallen van objectieve noodzakelijkheid.

Daartoe worden bepaalde gemeenteraadsbesluiten en besluiten van Ged. Staten onderworpen aan de goedkeuring der Kroon.
Voorts worden de voorwaarden tot verkrijging van subsidie voor stichting van bijzondere scholen verzwaard, doordat de aantallen leerlingen, welke zijn vereischt voor subsidie, op het dubbele van de thans in art. 73 der L. O.-wet genoemde aantallen worden gesteld. (Vorig bericht Onderwijs 828 C.)

A. **RUSLAND.** — **Kanaal Witte** Zee-Oostzee voltooid. — De aanleg van een kanaal, dat de Witte Zee met de Oostzee verbindt en dat eep lengte heeft van 227 kilometer is geheel voltooid en gereed om in gebruik te worden genomen In het kanaal zijn in her geheel 19 sluizen, 15 stuwdammen, 12 reservoirs en 40 dijken. Over een afstand van 40 K.M. is het kanaal gegraven door rotsen, die moeilijk te doorboren waren. Het kanaal heeft een groote economische beteekenis, vooral voor de industrieele ontwikkeling van de Noordelijke gebieden van Rusland, daar er een korte en weinig kostbare weg werd gevonden voor het vervoer van producten zoosls steenkolen, petroleum, hout en bont naar de industrie-centra. In aen loop van dit jaar zal meer dan een millioen ton aan scheepsladingen u-orden getransporreern. Op het oogenblik is men bezig met de voorbereidselen voor een nieuw groot kanaal van de Wolga naar Moskou, waarvan de aanleg gevolgd zal worden door dien van andere waterwegen zooals van de Wolga naar de Don, naar de Kama en de Petsjora.
Aan telegrammen uit Moskou aan de Engelsche bladen ontleenen wij nog, dat het Kanaal geheel door tot dwangarbeid veroordeelde personen werd aangelegd onder de rechtstreeksche leiding van de G.P.Oe. Deze personen waren gedeeltelijk burgerlijke professoren, saboteurs, koelakken en andere boeren, veroordeeld wegens het ontvreemden van levenriniddelen van staats- en collectieve boerderijen.
Het nieuwe Kanaal begint te Povenetz, aan het Oneganieer, en eindigt bij Soroki, aan de Witte Zee. Langs de geheele route van het Kanaal zijn eerebogen, obelisken en andere monumenten opgericht.
(Iswestjia)

B. **NEDERLAND.** — Invoer **van** schoeisel en **leestklaar schoenwerk.** — De Minister van Economische Zaken heeft de hoeveelheid, waarvoor bij den invoer van schoeisel en leestklaar schoenwerk alsnog toewijzing zal worden verstrekt, vastgesteld op 20% van de hoeveelheid, waarop de aanvrager overeenkomstig de gestelde regelen ten hoogste aanspraak kan maken. (Vorig **bericht blz. 772 A.**)

C. **NEDERL. OOST-INDIE.** — **Fascisme** - De begin**selverklaring** der N. **I. F. O.** — De uit negen punten bestaande beginselverklaring van de **N. I. F.** O. luiden als volgt:
1e. De Nederlandsch-Indische Fascisten Organisatie is de gedisciplineerde wil om te bereiken: een harmonische, krachtige en goed functionneerende maatschappij.
2e. Naar fascistisch inzicht kan dit doel alleen bereikt worden, wanneer de geheele maatschappij wordt gesteld onder een krachtig en centraal gezag.
3e. De N.I.F.O. wil stimuleeren elk individueel en collectief streven, dat tot haar doel bevorderlijk is; wil versterken alle materieele factoren, die opbouwend kunnen werken en zal krachtig bestrijden alles wat een harmonische en goed functionneerende maatschappij kan schaden.
4e. De N.I.F.O. is tegen communisme, Marxisme, ver doorgevoerd liberalisme en democratie.
De N.I.F.O. is tegen versplintering, tegen het beginsel van de meerderheid, tegen algemeen kiesrecht en parlementarisme.
De N.I.F.O. is tegen iedere gezagsvernederende of -ondermijnende actie en daad.
5e. De N.I.F.O. aanvaardt de basis, welke de historie gelegd heeft voor de ontwikkeling van Nederland en Nederlandsch-Indië en wil daarop voortbouwen volgens haar beginselen.
6e. De N.I.F.O. is een sterk nationale, loyale en Oranje-gezinde beweging.
Nederlandsch-Indië moet. blijven onder Nederland en Oranje.
7e. De middelen van de N.I.F.O. zullen te allen tijde blijven binnen de grenzen van de wet en de behoorlijkheid.
De N.I.F.O. wil niet de revolutionnaire daad, doch de evolutie.
Deze evolutie moet beginnen in de mentaliteit van ieder lid der samenleving.
Me De N.I.F.O. mil samenwerken met. alle loyale bewoners en groepen van Nederland en Nederlandsch-Indië.
9e. De belijdenis en deze beginselen zullen worden uitgewerkt in een program. (Vor. ber. blz. 151 A.)

D. **ARGENTINIE.** — **Oud-president Irigoyen** overleden. — Uit Buenos Aires wordt gemeld, dat de oud-President van Argentinië, Dr. Hyppolite Irigoyen, op ruim 80-jarigen leeftijd na een langdurige ziekte is overleden. (Vorig bericht blz. 612 H.)

E. **DUITSCHLAND.** — **Bevolking.** — Volgens het voorloopige resultaat der volkstelling is de bevolking van het Rijk in de verschillende landen als volgt verdeeld:

Pruisen	39.958.073	personen
(19.448.340 manneii en 20.509.733 vrouwen)		
Beieren	7.703.997	personen
Saksen	5.196.381	„
Wurtemberg	3.713.150	„
Eaden	2.429.977	„
Thuringen	1.676.759	„
Hessen	1.426.830	„
Hamburg	1.184.548	„
Mecklenburg Schwerin . . .	708.077	„
Oldenburg	581.296	„
Brunswijk	518.736	„
Anhalt	363.824	„
Bremen	366.425	„
Lippe Detmold	179.305	„
Lübeck	136.469	„
Mecklenburg Strelitz	112.809	„
Schaumburg-Lippe	50.469	„

(Berl. Tageblatt) (**Vurig** ber. blz. 180 A.)

F. **DUITSCHLAND.** — **Ontbinding** der **Beiersche Volkspartij.** — Eugen graaf Quadt publiceert een mededeeling, waarin hij in overleg met de Beiersche Staatspartij als gevolmachtigde der Beiersche Volkspartij verklaart, dat van 4 Juli af iedere activiteit der Beiersche Volkspartij heeft opgehouden en dat de leiders van de trouw aan hun partij zijn ontslagen. Het is een ieder verboden in den vervolge onder de benaming Beiersche Voikspartij of in den geest van haar program, voorzoover dit in strijd is met het program der N.S.D.A.P.. politiek werkzaam te zijn. (Vorig bericht **blz. 874 C.**)

G. **BOEDDHISTENZENDING.** — De 23 Boeddhisten, gekleed in gele gewaden, die een voetreis rondom de wereld willen doen om het evangelie van Boeddha te prediken en troost en vrede te brengen aan de wereld, verscheurd door oorlog en verzonken in haat en wellust. zijn te Benares aangekomen, na op 1 Januari 1933 vanuit Rangoon vertrokken te zijn.
Langs de golf van Bengalen en via Calcutta hebben zij den weg afgelegd, slapende langs den kant van den weg, slechts eenmaal per dag etende en geheel vertrouwende op de aalmoezen die men hun zal geven.
Zij willen vier jaar in **Britsch-Indië** blijven, teneinde Indië weer te **bekeeren** tot het Boeddhisme.
In dien tijd bestudeeren zij vreemde talen en diverse wetenschappen om zich voor te bereiden op hun **ver-**

deren tocht om de wereld, welke 8 jaar moet duren. De herbekeering van Britsch-Indië tot het Boeddhisme, zoo zeide het gezelschap bij zijn aankomst te Benares, zou de rneeste vraagstukken oplossen, waarvoor Indië zich thans ziet geplaatst.
De verdeeldheid tusschen de kasten zou er door worden opgeheven, de vrouwen geëmancipeerd en door het evangelie der liefde zou een eind gemaakt worden aan godsaienstig fanatisme en wederzijdschen naijver. (Straits Times) **(Vor.** bes. blz. **637 I.)**

6 JULI 1933

A, **NEDERLAND. — Nederlandsch-Belgische Overeenkomst. - Oprichting van een Nederlandsche federatie.** — Teneinde eensgezindheid in Nederland tot stand te brengen tusschen de verschillende stroomingen en belangen, die betrokken zijn bij de herziening van de verdragen van 1839, in het bijzonder wat betreft de verhouding tot onze zuidelijke buren, is opgericht de Nederlandsche federatie inzake een Nederlandsch-Belgische overeenkomst. Bij deze federatie zijn aangesloten: het Nationaal Comité inzake een Nederlandsch-Belgische Overeenkomst, de Nationale Unie en het Westbrabantsche Kanaal-Comité. Contact met de Kamers van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam en Rotterdam is verzekerd, doordat vanwege deze lichamen eenige hunner leden als lid van de Federatie zijn aangewezen. Van de Federatie maken deel uit de volgende personen: ir. M. C. E. Bongaerts, voorzitter i's-Gravenhage); mr. J. Luden, plv.-voorzitter (Amsterdam); mr. J. Zaayer, secretaris (Leeuwarden); E. A. van Wely, secretaris-penningmeester (Rotterdam); voorts: mr. Walter W. P. Raars, mr. dr. P. A. F. Blom, H. A. R. van den Broeck, mr. D. A. Delprat, mr. A. Dirven, prof. F, C. Gerretson, dr. mr. G. M. Greup, L. A. van Gunsteren, J. Harberts, M. C. Koning, ir. E. van Konijnenburg, ir. J. F. L. Krugers, ir. A. Plate, dr. Alb. van de Poel, prof. jhr. mr. B. C. de Savornin Lohman, Jan Schilthuis, mr. A. J. van Vessein en prof. L. van Vuren.
Zeer verschillende groepen en personen zijn hier samengebracht in de genieenschappelijke overtuiging dat voor Nederland, naast een vriendschzppelijke verhouding tot België, eensgezind optreden naar buiten eisch is en dat op het algemeene Nederlandsche belang, hetwelk trouwens in overeenstemming is met voorname algemeene Europeesche belangen, het volle gewicht moet liggen. (Ned.-Belg. **betrekkingen 874 D.**)

B. **SCHEEPVAART. — Scheepvaartverkeer van den Nieuwen Waterweg,** Rotterdam, **Hamburg** en **Antwerpen.** — De cijfers van de havenbeweging over het eerste halfjaar van **1933** en 1932 zijn (met herleiding van de Antwerpsche cijfers om ze vergelijkbaar te maken):

	Hamburg		Antwerpen	
	Schepen	Ton	Schepen	Ton
1933 . .	8672	8.812.386	4769	8.468.179
1932 . .	9277	9.115.928	4606	8.260.148
Verschil .	— 605	— 303.542	+ 163	+ 208.031
	Nieuwe Waterweg		Rotterdam	
	Schepen	Ton	Schepen	Ton
1933 . .	**5630**	**9.220.621**	**4544**	6.823.029
1932 . .	5747	9.700.059	4746	7.065.550
Verschil .	— 117	— 479.438	— 202	— 242.521

Over het eerste halfjaar van 1933 heeft dus de havenbeweging van den Nieuwen Waterweg die van Antwerpen met **752.442** ton overtroffen. Het verschil ten nadeele van Rotterdam bedroeg 1.645.150 ton.
(V. b. **Rotterdam,** Hamburg en **Antwerpen** 481 E.)

C. **NEDERLAND. — Montessori-Onderwijs.** — De heer H. Jordan Jr. uit Utrecht, leeraar aan het Montessori Lyceum te Amsterdam, heeft op 1 Juli '33 ter gelegenheid van de jaarlijksche vergadering der Ned. Montessorivereeniging, te Bussum een lezing gehouden over ,,Ervaringen bij het onderwijs in de biologie aan het Montessori Lyceum".
Deze ervaringen strekken zich nog slechts over een tijdsbestek van drie jaren uit, doch spr. meende reeds eenige inededeelingen te kunnen doen. Het spreekt van zelf dat reeds eenvoudige vragen als b.v. „hoe komt het dat het water kookt", tot diepzinnige beschouwingen zouden kunnen leiden, b.v. over de moleculair theorie, Spr. schrikt hiervoor niet terug, want het is tenslotte belangrijker om de eenheid van inzicht te bevorderen, dan de theorieën als ,,sluitsteenen" te beschouwen.
De werking van de ademhaling wordt uitgelegd met proer-n waarbij een kaars onder een stolp wordt gezet en bij gebrek aan zuurstof uitgaat, Zoo komen zij tot bet inzicht van de uitwisseling van koolzuur en zuurstof, van het verbrandingsproces.
Spr. tracht de eenheid tusschcn natuur- ex scheikunde duidelijk te maken. Ouders vragen wel eens, wat doceert u nu eigenlijk, scheikunde, plantkunde, biologie? Spr. antwoordt dan steeds: hne minder onderscheid er tusschen is, hoe beter.
In een samenvattend lesje legt spr. de onderlinge betrekking nader uit. Op de algemeene lessen vertellen de leerlingen van hun opdrachten. Spr. ondervindt veel hulp van den heer Portielje, die Artis beschikhaar stelt voor de eigen waarnemingen der kinderen.
De jongens neigen meer naar den physiologischen, de meisjes naar den biologischen kant.
Spr. vertelt nog van de studieopdrachten, die hij den leerlingen in de hoogere klassen geeft en welke er toe moeten strekken om zelf tot oplossing van problemen te komen. **(Vor. ber. Onderwijs blz.** 887 G.)

D. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — President Roosevelt heeft aan de Amerikaansche delegatie te Londen nieuwe instructies gezonden, welke ten doel hebben een mislukking der economische conferentie Ie voorkomen.
Aan de verklaring van President Roosevelt ontleenen wij het volgende:
President Roosevelt zet duidelijk uiteen, dat hij niet het minste nut ziet in een directe voorloopige stabilisztie tusschen de valuta's der landen, welker behoeften en politiek niet noodzakeiijkerwijze dezelfde zijn. Een dergelijke stabilisatie zou kunstmatig en niet reëel zijn en de afzonderlijke landen kunnen hinderen in de ve wezenlijking van hun essentieele politiek ten aanzien van hun binneniandsche problemen.
Als voornaamste taak der conferentie beschouwt hij de verzachting en de genezing der economische kwalen, waarvoor de wereld zich ziet geplaatst. De kwestie der valuta-stabilisatie is naar Amerikaansche opvatting van secundair belang en de Ver. Staten wenscben zich volkomen vrijheid van handelen voor te behouden, wat betreft het tijdstip der stabilisatie en de pariteit. waarop deze zal geschieden.
Nadrukkelijk wijst de president er op, dat Amerika's politiek niet is gericht tegen de belangen van eenig ander land.
Tenslotte geeft President Roosevelt uiting aan zijn overtuiging, dat voortzetting der onderhandelingen zeer wel mogelijk is. **(Vor. ber.** Mz. 886 R,; President **Roosevelt 886 A.)**

E. **NEDERLAND. — Kasplanten** naar Frankrijk. — De commissie voor den uitvoer van kasplanten naar Frankrijk maakt bekend dat in Juli mag worden uitgevoerd een hoeveelheid van **1500** K.G., in Aug. eveneens een hoeveelheid van **1500** K.G. en in September **4000 K.G.**

F. **PORTUGAL.** — Begrooting. — De regeeringsraad welke door generaal Carmona gepresideerd werd, heeft de begrooting van het moederland en de koloniën goedgekeurd.
De inkomsten van de Portugeesche begrooting worden geschat op **2.214.000.000** escudos en de uitgaven op **2.212.000.000** escudos, zoodat er een overschot is van twee millioen.
In de begrooting wordt verder medegedeeld, **dat** de

personeele belasting met 10% wordt verlaagd en dat gelden zijn uitgetrokken voor het bouwen van groote ziekenhuizen te Lissabon en Oporto.
De begrootingen der Portugeesche koloniën zijn eveneens zeer gunstig. Terwijl die van San Thomé, Angola, Macau en Timor in evenwicht zijn, toonen de begrootingscijfers van de Kaap Verdische eilanden, Portugeesch Guinea en Mozambique een overschot aan. (Diario de Lisboa) (Vor. ber. **blz. 701 *D.)***

A. LUGHTVAART. — Valscherm-stoelen. — In de gewone verkeersvliegtuigen plaagt men den luchtreiziger gewoonlijk niet met het aandoen van een parachute. Om te beginnen bestaan hiertegen psychologische bezwaren; men acht het niet gewenscht, dat degeen, die gebruik maakt van een vliegtuig, herinnerd wordt aan de daaraan verbonden gevaren. Bovendien ziet men op tegen het extra gewicht, dat het geregelde gebruik van valschermen zou meebrengen en dat de betalende lading zou doen verminderen. Een Amerikaansche parachutefabriek heeft er thans echter iets anders op gevonden. Zij combineert het valscherm met de rugleuning van den stoel, w-aarop de reiziger is gezeten. Deze krijgt over zijn kleeding een paar losse zeelen van zachte linnen stof, waaraan twee metalen ringen zitten. In deze ringen bevestigt hij, zoodat hij is gaan zitten, de twee haken, die hij verbonden aan de rugleuning van zijn stoel vindt. Dit bevestigen van de parachute neemt slechts een paar seconden en kan desnoods uitgesteld worden tot het werkelijk noodig is. Staat de reiziger van zijn stoel op, dan blijft de parachute automatisch voor het gebruik gereed aan zijn rug verbonden. De complete stoelen wegen slechts zeven kilo meer dan de normale. (Haagsche Post)
(Vor. ber. Luchtvaart: Valscherm **780 D.**)

B. **DUITSCHLAND. — Ontbindingsbesluit** van het Centrum. — Het ontbindingsbesluit van het Centrum luidt als volgt:
De politieke omwenteling heeft het Duitsche staatsleven op een volkomen nieuwe basis geplaatst, die geen ruimte meer laat voor een tot voor kort mogelijke partij-politieke activiteit. De Duitsche Centrumpartij ontbindt zich derhalve onmiddellijk, in overeenstemming met rijkskanselier Hitler.
Met deze ontbinding wordt echter aan haar aanhangers de mogelijkheid geboden hun krachten en ervaringen zonder voorbehoud ter beschikking te stellen van het onder leiding van den rijkskanselier staande Nationale Front, in positieve medewerking in de beteekenis van versterking van onze nationale, sociale, economische en cultureele verhoudingen en tot medewerking aan den opbouw van een nieuwe orde in den rechtsstaat.
Den afgevaardigden in rijksdag, landdagen en gemeenteraden is met betrekking tot de handhaving hunner mandaten volkomen vrijheid van besluit gegeven.
De leden van de voormalige Centrumfracties treden dus niet gesloten als hospitanten in de fracties der N.S.D.A.P., maar blijven vooreerst zonder fractie en houden alleen door verbindingsmannen voeling met de fracties der N.S.D.A.P. (Völk. Beobachter)
(Vorig bericht blz. **883** K.)

C. NEDERLAND. — **Werkverschaffing. - Productieve** werken. — Naar wij vernemen, is onze regeering van plan een forsche poging te doen, om tot een gedeeltelijke oplossing van het werkloosheidsvraagstuk te geraken.
In beginsel is zij bereid een aanzienlijk bedrag beschikbaar te stellen tot uitvoering van productieve werken, d.w.z. van werken, wier uitvoering zij economisch verantwoord acht. Dit sluit in, dat zooveel mogelijk zal worden gebroken inet alle niet-productieve werkverschaffing.
Op het werkverschaffingsprogram der regeering staat een reeks van groote plannen, op wier uitvoering ons land sedert lang wacht. Daartoe zouden behooren:
Inpoldering van den Noordoostelijken Zuiderzeepolder;
Aanleg van tunnels onder de Maas te Rotterdam, onder het IJ te Amsterdam, en onder het Noordzeekanaal te Velsen;
Verbetering van de spoorwegtoestanden rondom Rotterdam en Amsterdam;
Verbetering van het vaarwater Groningen—de Lemmer, e.d. (Vorig bericht **blz. 807 H.)**

D. **NON-AGRESSIE** CONVENTIE, — **Toetreding** der **Kleine** Entente. — Tusschen de Sovjet-Unie, Roemenië, Zuid-Slavie, Tsjecho-Slowakije en Turkije is een pact geteekend, waarin het begrip „aanval" wordt omschreven De tekst van dit pact is dezelfde als die, welke op **3** Juli '**33** is geteekend. Roemenië heeft opnieuw geteekend als lid van de Kleine Entente. In tegenstelling met het pact van **3** Juli '**33.** dat zich beperkt tot de nabuurstaten, staat het heden geteekende pact voor alle staten open. Het is een uitbreiding van het op **3** Juli geteekende pact en komt hierop neer. dat door tusschenkomst van haar diplomatieke vertegenwoordigers thans een bevolking van 300 millioen zielen, de Sovjet-Unie inbegrepen, het eens is over het begrip „aanval". (Vor. ber. 886 C.)

E. **ONTWAPENING. — Arthur Henderson zal** hoofdsteden bezoeken. — Arthur Menclerson, de voorzitter der Ontwapeningsconferentie, is uit Genève vertrokken, om zijn reis naar verschillende Europeesche hoofdsteden te ondernemen, waar hij door rechtstreeksch contact met de verschillende regeeringen, de tegenstellingen ter Ontwapeningsconferentie hoopt te kunnen overbruggen.
De hoofdcommissie had Henderson naar aanleiding van de jongste onvruchtbare onderhandelingen opgedragen, te probeeren de verschillende belanghebbende mogendheden tot overeenstemming te brengen en de behandeling in tweede en laatste lezing van de Engelsche ontwapeningsvoorstellen, waarmee op 16 October a.s. zal worden begonnen, voor te bereiden.
(Vorig bericht blz. 882 E.)

7 JULI 1933

F. **AMSTERDAM.** — Salarissen en **loonen** van het Gemeentepersoneel verlaagd. — De gemeenteraad van Amsterdarn heeft op **7** Juli '**33** de voordracht tot korting der loonen aangenomen met 24—20 stemmen.
Tegen stemden 14 sociaal-democraten en de *6* communisten (inbegrepen de heer Kitsz).
De motie-Woudenberg (bestendiging van den vacantietoeslag) werd verworpen met 24—20 stemmen.
Het voorstel-Seegers (afkeuring van het beleid van B. en W. in het G. O.) werd verworpen met 38—6 stemmen. (Vorig bericht blz. **880 G.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Nieuw-Guinea** geen **land** voor eniigratie. - **Officieele mededeeling.** — Vanwege het ininisterie van Koloniën wordt met den meesten ernst gewaarschuwd tegen de in den laatsten tijd ondernomen pogingen om emigratie van Nederlanders naar Nieuw-Guinea te bevorderen. Met nadruk wordt er de aandacht: op gevestigd, dat de bevoegde autoriteiteri hier te lande en in Ned.-Indië van een zoodanige emigratie slechts mislukking verwachten, gepaard aan gevaren voor geld en gezondheid der emigranten.
Aangezien bovendien de beoogde kolonisatie-pogingen dreigen te leiden tot vergrooting van het aantal Europeesche werkloozen in Indië, is het zeer twijfelachtig, of de aspirant-kolonisten, die aldaar feitelijk zonder middel van bestaan aankomen, daar te lande zullen worden toegelaten.
Emigratie van Nederlanders naar Nieuw-Guinea wordt derhalve sterk ontraden. **(Vor.** ber. **864** B.)

H. LUCHTVAART. — Generaal **Balbo's transatlantische** vlucht **Orbetello—Chicago.** — Het Italiaansche vliegtuigen-eskader onder leiding van generaal Balbo is op *5* Juli '**33** om *5* minuten voor 5 te Reykjavik aangekomen. (Vorig bericht blz. **886 D.)**

A. NEDERLAND. — Positie van den gulden. - Prof. dr. W. W. C. Bordewijk's meening. —

Wij ontleeiien aan de N. Rott. Crt. van 4 Juli '33 van de hand van prof. dr. H. W. C. Bordewijk het volgende bekorte artikel:
Wat voor recht hebben wij nog, ons te beklagen over de depreciatie-politiek der voormalige goudlanden, over Stillhalte en Transfer-Moratorium, wanneer wij, om eigen moeilijkheden te boven te komen, voortaan onzen binnen- en buitenlandschen schuldeischers minderwaardige guldens in de maag stoppen en de Staat der Nederlanden met zijn rentedienst daarvan grootelijks profiteert!
Ilet is een economisch en moreel minderwaardige politiek, die wij thans in Amerika gevolgd zien. Het land niet den grootsten goudvoorrand manipuleert zijn dollar voor doeleitiden, die, wat men er verder van moge denken, met een goed geldwezen niets en nog eens niets hebben uit te staan. Men kan niet zeggen, dat de monetaire toestand, gelijk Engeland op dien 21sten Septeniber 1931, ook Amerika gedwongen heett zijn geldeenheid te devalueeren. Amerika is altijd het land geweest van de ellendigste practijken op het gebied van de geldpolitiek. Zoo heeft het in de jaren 1878—1893 zijn dollar opgeofferd aan de belangen van" zijn zilverproductie, en zich, wat nergens anders gebeurd is, terwille daarvan moedwillig in een toestand van linkenden gouden standaard begeven. Ook nu is zijn geldpolitiek dienstbaar aan alles, behalve aan het geld zelf.
Moet het wereldherstel komen van een gezindheid, die alle heil verwacht van: huilen met de wolven in liet bosch? Kan orde ontstaan in de wereld uit vergrooting, nu onzerzijds, van de bestaande verwarring? Kan de crisis door kunstmiddelen worden overwonnen? Of verscherneri wij misschien. door ons op het hellende vlak der devaluatie te begeven, hij de andere landen niet nog meer de neiging, aan wat ons aan uitvoer rest den voet dwars ti zetten? Een opleving, aldus uitgelokt, is aan een stroovuur gelijk. Eenmaal ontketend, zal de gelddepreciatie alleen door haar voortschrijden den prikkel gaande houden, waarom liet den voorstanders is te doen. Immers, zoodra een zekere graad van depreciatie is uitgewerkt eri loonen en prijzen in liet binnenland zich hebben aangepast aan den koers van onzen gulden op de buitenlandsche wisselmarkt, zijn wij verder van huis dan ooit, door het vastloopen van alle bedrijven, die door de inflatie tijdelijk waren geholpen, of nieuw zijn ontstaan. De crisis herleeft dan en met grooter kracht. Dezelfde kreten en klachten, die zicii nu tegen onzen goud-gulden richten, zouden dan worden gelioord, zoodra en zoolang de depreciatie niet verder voortgang maakt.
Het is uitgesloten, dat niaatschappijen, die thans haar kapitaal grootendeels hebben verloren, dit verlies op deze ongezonde manier zouden kunnen inhalen. Want, wanneer iets inflatie kenmerkt, dan zijn het wel de begrippen interen van kapitaal en schijnwinst. Het is verwonderlijk, dat dit na 10 jaar weer gezegd moet worden. Niet te ontkennen valt, dat vaste scliulderi, vooral die op langen termijn, als hypotheken, levensverzekeringen, enz. thans heel zwaar drukken. Wie ecliter tot verlichting van deze lasten inflatie zou willen, heeft blijkbaar geen oog voor de even groote en even respectabele belangen der geld-crediteuren, die, terwijl zij voor hun eigen belang opkomen, de grondslagen van heel iiet credietwezen verdedigen. Misschien denkt meri evenals in de jaren vlak na den wereldooilog, dat een matige inflatie of hoe men het noemen wil niet zuike gevaren oproept, als hierboven werden gesignaleerd. Dit is onjuist, gelijk de heftige schommelingen van den dollarkoers nog onlangs deden zicii. Men weet nu eenmaal niet, waaraan men met een papieren valuta toe is, wanneer het goud is losgelaten om redenen, die buiten liet geld zelf zijn gelegen. De speculatie vindt in hierbedoelde onzekerheid een vruchtbaar veld voor haar actie, en liet eenige resultaat is, dat winst en verlies hij in- en uitvoer tot een zuivere loterij worden. Gaat in het binnenland het prijspeil langzaam omhoog, dan wordt liet steeds moeilijker de openbare begrootingen te dcen sluiten en wordt de drang, om na den eersten stap voort te gaan op den weg der intiatie, onweerstaanbaar. Ik ben overtuigd van het onschatbare belang van vastheid van wisselkoersen, doch vc r mij staat één ding vast: wanneer wij gingen infleeren, is de kans, om tot vastheid van gulden tegenover b.v. pond en dollar te geraken, voor goed verkeken. Vastheid van koers, zonder goud, is alleen mogelijk op den grondslag eener a-metallistisclie geldunie. Daarvoor is deze tijd allerminst rijp. Bij inflatie eciiter gaat elk land zijn eigen weg, n.l. den weg der valuta-dumping, met als eenig gevolg: een internationalen morietairen chaos. Wie in dezen tijd vastheid van wisselkoersen wil, kan de goudbasis niet missen en rnoet pleiten voor haar herstel in de wereld.
De goudpositie onzer circulatiebank is, ondanks de goudafgiften zeer sterk. Daarom geef ik mijn landgenooten dei; raad: houd/ het hoofd koel en wacht u. bij het vormen van uw oordeel, voor de overwoekering van het groote algemeene belang der gaafheid van den gulden door groeps-particularisme. Recht en econoniie wijzen met nadruk in één en dezelfde richting: geen inflatie!

(V. b. Nederl.: Gulden 879 A.; Prof. Bordewijk 658 D.)

B. NEDERLAND. — Gouden standaard en mr. L. J. A. Trip's meening. —

Aan een interview van liet Alg. Handelsblad met mr. L. J. A. Trip ontleenen wij het volgende:
De lieer Trip zeide in antwoord op onze vraag of de gouden standaard in Tederland gehandhaafd zal blijven, dat hierover geen twijfel kan bestaan. Dit is niet alleen van de Nederlandsche Bank, doch ook van de Nederlandsche regeering, een ,,clear cut" standpunt, waarover niet rneer gesproken behoeft te worden.
Vervolgens vroegen wii. in verband met liet bericht, dat de goudlanden besloten hadden, over te gaan tot nauwe samenwerking ter verdediging van den stand der valuta's; op welke wijze dit besluit moest worden opgevat. Zouden, ter verdediging van een bepaalde valuta bepaalde maatregelen worden overwogen?
,,Zoo moet U dit niet opvatten", — aldus de heer Trip. ,,Dit zou weer een zekeren indruk wekken, alsof de valuta van de landen, waarvoor die samenwerking op touw wordt gezet in gevaar verkeerde. Op het oogenblik is de toestand zoo, dat'het meeste gevaar bij de speculatie schuilt. Men streeft er thans naar, door samenwerking deze speculatie meer afdoende te bestrijden dan zou kunnen geschieden, wanneer elk land afzonderlijk bleef werken."
Met betrekking tot liet verleenen van credieten kon de lieer Trip zich niet uitlaten. Bovendien zal hierover nog een conferentie te Parijs worden gehouden. Men zal elkander slechts zooveel mogelijk tegemoet komen. Wat nu de landen individueel doen, zal men dan gemeenschappelijk doen.
Frankrijk, België, Zwitserland Nederland, Italië en Polen (Duitschland niet) zullen aan de' bedoelde conferentie deelnemen. In liet algemeen 'zullen de maatregelen der circulatiebanken gericht zijn op het tegengaan van transacties, die ten doel hebben de valuta te doen vallen.
Zoowel bij de regeering als bij De Nederlandsche Bank bestaat de vaste overtuiging, dat zoowel de economische als de financieele toestand eischen, dat de gulden op pariteit blijft, en wanneer er ooit nog iets van een internationale samenwerking tot stand kan komen, dan moet deze gebaseerd zijn op den nuclius van de landen, die den gouden standaard hebben gehandhaafd. De thans niet veel moeite lot stand gebrachte verlaging der productiekosten zou niet gehandhaafd kunnen blijven, wanneer het binnenlandsche prijsniveau zou stijgen. De menschen staren zich blind op Engeland. Dit verkeerde ecliter in de bijzondere omstandigheid dat een prijsstijging voorkomen is door de prijsdaling in de goudlanden. Dit geval doet zich tlians niet meer voor. De heer Trip zeide van meening te zijn, dat een devaluatie liet verbruik niet kan doen stijgen. ,,Ook in Amerika zal het daartoe niet komen. De Amerikaansclie politiek zal zeer zeker op een teleurstelling uitloopen. Men drijft' de menschen door een soort schrik uit de ruilmiddelen naar de goederen. Dat kan men ecliter niet voortzetten. Evenals in 1929 zal de hausse-beweging op een gegeven moment een einde moeten rienieri. Men wekt den schijn, alsof het inderdaad beter gaat. Wanneer de speculatiewinsten wegvallen, valt de zaak weer in elkaar."
Vervolgens brachten wij het bericht ter sprake, volgens hetwelk de goudlanden besloten zouden hebben, om geen goud meer af te staan aan landen, die zelf geen goud uitvoeren.
,,Dat besluit is niet genomen", — antwoordde de heer Trip. ,,Ik geloof ook niet, dat dit besloten zal worden."
In verband met de vraag, of de goudprijs op de open markt zicii onafliankclijk van die van de circulatiebanken zou gaan ontwikkelen, wierpen wij de kwestie op, dat Engeland mogelijk op groote schaal goud zou gaan onttrelcken aan de tegenwoordige goudlanden.
,,Dat gevaar acht ik niet zoo groot, want samenwerking met de Bank van Engeland is zeer goed mogelijk. Wat de circulatiebanken doen, drukt zich iiit in de wisselkoersen, en die worden gehandhaafd door het over en weer sturen van goud door de goudlanden. Als de handel maar tot dezelfde prijzen de buitenlandsche wissels kan krijgen, die hij noodig heeft dan doet het er niet toe, hoe die goudprijs zich op de open 'markt ontwikkelt. De goudonttrekking door Engeland gaat niet ten koste van de circulatiebanken, wanneer dezelfde politiek die wii volgen, door de andere goudlanden wordt gevolgd."
,,Ik zal het een voordeel vinden, als Frankrijk onze politiek volgt en controleert, dat het goud alleen gaat naar de circulatie! banken van landen, die ook goud afgeven."
Sprekende over den toestand op de geldmarkt, merkte de heer Trip op, dat de vaste stemming, die liier op het oogenbliic valt waar te nemen, liet gevolg is van de jongste goudonttrekkingen. ,,Wij zorgen er zooveel mogelijk voor, aat het goud aan de Bank betaald wordt en dat er niet een vermeerdering van haar creclietgeving tegenover staat."
Onze vraag, of de politiek wordt voortgezet, volgens welke aan particuliere banken, die zelf nog belangrijke goudvoorraden hebben, geen credietfaciliteiten worden verleend, beantwoordde de heer Trip bevestigend. Hij meende overigens, dat deze voorraden op liet oogenblik niet zeer belangrijk zijn. ,,De menschen hebben zicii, wat het goudbezit der banken betreft, overdreven voorstellingen gemaakt."
,,Meent u," — vroegen wij vervolgens, — ,,dat binnen afzienbare tijd het rijk en de gemeenten weer leerlitigen zullen kunnen opnemen?"
,,Dit hangt geheel af van het herstel van vertrouwen. Het geld, om te kunnen leenen, is er. Als de regeering zoodanig het huis in orde maakt, dat nien zegt: Nederland is op den goeden weg, en er ook internationaal meer vertrouwen komt, dan zal de belegger weer iangloopeiide beleggingen willen nemen. In Amerika redeneert men, da? als de beleggers niet meer bereid zijn, hun gelden af te staan trn behoeve van de investeeringen, de regeering liet zal doen. Dit is ecliter niet de juiste weg. De eenige manier, om liet geld uit de gaatjes te voorschijn te brengen is, den menschen, die de uitgaven kunnen doen, liet vertrouwen in de toekomst te hergeven."
Tenslotte brachten wij de mislukking der Londensclie conferentie ter sprake. ,,Hebt u eenige voorstelling, op welke basis de besprekingen in Londen verder kunnen worden gevoerd?" vroegen wij.
,,Neen, er is geen basis. Een voortzetting van de conferentie zou meer kwaad dan goed doen, onidat dit slechts de zenuwachtigheid zou vergrooten. Zoolang Amerika niet op zijn weg terugkeert, is er geen basis voor ëen conferentie. Bij de voorbereiding ban de agenda was Amerika het hoopvolle punt, daar dit 'and alles in handen had: oorlogsschulden, tariefpolitiek, en valuta. Deze drie punten ziin alle weggevallen."
,,Wat heeft naar uw meening aanleiding gegeven tot de gewijzigde houding van Arnerika?"
,,Overwegingen van binnenlandsclien politieken aard. Kenners zeggen, dat men zich dit moet voorstellen als een soort revolutie, die misschien een werkelijke revolutie heeft voorkomen,

omdat men liet Amerikaansche publiek weer een lichtpunt heeft willen geven. Hetzelfde lichtpunt had men kunnen verkrijgen, als men tic politiek had gevolgd. om den schuldenlast geleidelijk te verminderen. Dan was het vertrouwen hersteld en versterkt, zooals i:?! vertrouwen reeds weer aan hel terugkeeren was.
President Rooseveit was ectiter niet opgewassen tegen de strooming in het congres, een strooming, die zich richt op een stijging van de goederenprijzen. Amerika deinst voor geen enkele daad terug, om deze prijsstijging te krijgen. Dat is het gevaarlijke in den tegenwoordigen toestand. Her antwoord van President Roosevelt op de verklaring der goudlanden was zuiver voor intern gebruik bedoeld, ter versterkling van zijn autoriteit. Iiierin moet men. naar mijn meening, ook een teeken van de slapheid van onzen tijd zien. Iets dergelijks heeft men in Engeland gehad. Zoodra een verlaging der productiekosten langs een normalen weg niet mogelijk is, gaat men knoeien met anders middelen."
Op onze vraag of mr. Trip meende, ..dat van de krachtige politie!< van de goudlanden een invloed ten gunste van stabilisatie za! uitgaan," antwoordde hij, dat men eenmaal op een punt zal komen, dat men ook in Amerika realiseert, dat men moet stabiliseeren, tenzij er een algemeene chaos mocht ontstaan.
(Alg. Handelsblad) (Vor. bes. blz. 879 B.;
rubrieken **Mr. L. J. A.** Trip en Gouden standaard.)

A. **BELGIE. — Beauraing als** bedevaartoord. — Nu de hooge geestelijke overheid, vertegenwoordigd door mgr. Heylen, bisschop van Namen, de voorzichtige en afwachtende houding welke zij tot dusver ten opzichte van de gebeurtenissen (verschijningen van de Heilige Maagd) te Beauraing aannam, heeft laten varen, begint men het al meer en meer waarschijnlijk te achten dat het, tot vóór enkele maanden vrijwel onbekende dorp in de Ardennen geroepen is om een Belgisch Lourdes te worden. Reeds zijn aldaar. ook door Nederlanders, heele stukken bouwgrond aangekocht met het doel er hotels, café's of winkels te bouwen.
Intusschen zamelen de pastoor-deken en de kloosterzusters van Beauraing geld in voor het bouwen van een Waria-kerk. (Gazet v. Antwerpen)

B. **ENGELAND. — Duitsche politiek. - Lagerhuis** debatten. - Lansbury en Sir **Austen** Chamberlain. — Lansbury, de leider der Arbeidersoppositie, sprak in het Lagerhuis over den toestand in Duitschland, waar, zeide hij, een reusachtige opleving van den oorlogsgeest viel wnar te nemen. Hij verlangde met nadruk een onderzoek met betrekking naar de bewapening in Duitschland, daar volgens zijn oordeel Duitschland in belangrijke rnate herbewapende. Sprekende over de meedoogenlooze vervolgingen in Duitschland vroeg Lansbury of het nog mogelijk was krachtens artikel **11** van het Volkenbondsverdrag de acties van de Duitsche regeering ter kennis te brengen van den Volkenbond.
Evenals Lansbary sprak ook Sir Austen Chamberlain uitvoerig over de Duitsche binnenlandsche politiek. Ofschoon ook hij de noodzakelijkheid inzag van met groote voorzichtigheid te moeten spreken over de binnenlandrche zaken van een ander land, meende Chamberlain toch, dat het voor Engeland moeilijk was in werkelijk vriendschappelijke verhoudingen te leven met een volk, dat uit zijn politiek ieder beginsel had geschrapt, dat fundamenteel was voor de Britsche politiek. Chamberlain gispte heftig de houding van de Duitsche regeering ten aanzien van de Joden
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **798 I.**)

8 **JULI** 1933

C. **NEDERLAND.** — Belasting op **volle** melkpoeder. —- De Crisis-Zuivel-Centrale brengt ter kennis van bolanghebbenden, dat ingaande 9 Juli **1933** alle hier t? lande geproduceerde volle melkpoeder met een vetgehalte van **24** tin? 29% vet in de waar, welke in het binnenland wordt geplaatst, wordt belast met eex hef fing van **25** ct. per **K.G.**
Voor poeder met een hooger vetgehalte dan 29% zal de heffing worden vastgesteld op basis van het werkelijke vetgehalte en de heffing op boter.
De regeling, ingevolge welke bij export van poeder als vorenbedoeld een heffing van 8½ ct. per K.G. was verschuldigd, is vervallen en wel met terugwerkende kracht vanaf **15** Juni **1933**
(Vor. ber. **Crisis-Zuivelwet** 886 E.)

D. **NEDERLAND.** — Geen **politieke actie** door buitenlanders. — Naar wij vernemen heeft de minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, fungeerend directeuren van politie, opdracht gegeven ten scherpste toe te zien op iedere politieke organisatie, actie of werkzaamheid, op welke wijze en in welken vorm ook, door hier te lande vertoevende vreemdelingen en daar legen in te gaan.
Vreemdelingen, die zich niet strikt van elke politieke gedraging onthouden, moeten als ongewenschte vreemdelingen worden beschouwd, aan wie verder verblijf in ons land zal dienen te worden ontzegd.

E. **FRANKRIJK.** — Nieuwe **invoerrechten** op **vruchten, granen** en **vetten.** — De Fransche Kamer heeft een wetsontwerp aangenomen op grond waarvan invoerrechten geheven zullen worden op vruchten, granen, olieachtige stoffen, vetten en hun bijproducten.
(**Vor.** bar. Vruchten **641** A.)

F. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Voortzetting** van de werkzaamheden der monetaire **commissie.** — Het Britsche voorstel om de werkzaamheden der moneisire commissie der wereldconferentie volledig voort te zetten, is op 7 Juli aangenomen met 25 tegen 15 stemmen. De afgevaardigde van Rusland onthield zich van stemming, terwijl de vertegenwoordigers van 25 naties de zitting nier hebben bijgewoond.
(Vorig bericht **blz.** 889 D.)

G. **DUITSCHLAND. — Geen** actie der **Nazi's tegen** de **warenhuizen.** — De plaatsvervanger van Hitler maakt bekend, dat de N.S D.A P. voorloopig met het oog op den economischen toestand geen naatregeien zal nemen om de warennuizen te gronde te richten, daar de honderdduizenden bedienden dan op straat zouden komen. (Frankfurter Zeitung)

9 **JULI** 1933

H. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — Conferentie der Goudlanden te Parijs. — In het gebouw der Banque de France heeft op *8* Juli de aangekondigde vergadering van de leiders der nationale banken van die staten, welke vasthouden aan den gouden stardaard, plaats gehad. Na afloop is het volgende communiqué verstrekt:
In aansluiting aan de verklaring van 3 Juli van haar respectieve regeeringen hebben de centrale banken van België, Frankrijk, Italië, Nederland, Polen en Zwitserland op 8 Juli een vergadering gehouden in een lokaal der Banque de France, waaraan werd deelgenomen door de heeren Franck, president van de Belgische nationale bank, Moret, gouverneur der Banque de France, Azzolini. gouverneur van de Italiaansche nationale bank, Trip, president van de Nederlandsche Eank, Wrobieski, president van de Poolsche nationale bank, Bachmann, president en Weber, lid der hoofd-directie van de Zwitsersche nationale bank.
De besprekingen hebben geleid tot een algeheel accoord over de maatregelen, die genomen moeten worden om aan de verklaringen der regeeringen ten gunste van de integrale handhaving van den gouden standaard op de huidige pariteiten, haar volle practische werking te geven, De centrale banken der aanwezige landen zullen onmiddellijk de technische maatregelen in werking doen treden, waarvan de aard en het karakter in den loop der besprekingen zijn vastgesteld. De heer Frazer, president van de bank voor internationale betalingen te Bazel heeft de besprekingen bijgewoond. (Vor. ber. Econ. Conf. 892 **F.**; Goudlanden 886 B.)

I. **TENNIS.** — De uitslagen te **Wimbledon.** — De uitslagen van de eindstrijden te Wimbledon luiden:
Damesenkelspel: mrs. Moody Wills sl. miss Round 6-–4, 6—8, 6-–3.
Heerendubbelspel: Borotra en Brugnon sl. Nunoi en Satoh 4—6, 6—3, 6—3, 7—5.

Damesdubbelspel: Mad. Mathieu en Miss Ryan sl. Miss James en Miss Yorke 6—2, 9 –11, 6—4.
Gemengd dubbelspel: von Cramm en Frl. Krahwinkel sl. Farquharson en Miss Heeley, 7—5, 8—6.
(Vorig bericht **blz. 81 A.)**

A. **NEDERLAND. — Transfer-moratorium. - Verklaring van de Vereeniging voor den Effectenhandel. —** In verband met de gestelde vragen en ter vermijding van misverstand omtrent de rentebetaling op Duitsche leeningen, heeft het bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel zich om nadere inlichtingen gewend tot de directie der Reichsbank.
Uit de ontvangen mededeeiingen blijkt. dat de bepaling omtrent transfer van de halve rente beteekent, dat de helft van het op de coupons vermelde bedrag wordt betaald, doch dat niet meer wordt betaald dan hoogstens 4% per jaar. Dit beteekent, dat bijvoorbeeld voor 6% oblig. ieder half jaar de coupon wordt betaald met 1½%, dus in totaal per jaar 3%. Voor 8% oblig. wordt ieder half jaar de coupon betaald met 2%, dus in totaal 4% per jaar. Daar dit het maximum is, worden derhalve oblig., welke meer dan 8% rente dragen, behandeld alsof zij 8% oblig, waren. Voor leeningen, die niet In den vorm van oblig. zijn uitgegeven, geldt hetzelfde ten aanzien van de rente. De bepaling omtrent transfer van de helft heeft ook betrekking op huren en pachten, verschuldigd door Duitschers aan buitenlandsche eigenaren. (V. **b. 885 G.)**

E. **DUITSCHLAND. — Concordaat met het Vaticaan.** — Het concordaat tusschen het Vaticaan en Duitschland is gisteravond door den kardinaal-staatssecretaris Pacelli en vice-kanselier von Papen geparafeerd. Het concordaat omvat *33* artikelen en ie in groote mate geïnspireerd door de Lateraanverdragen, welke tusschen het Vaticaan en tie Italiaansche regeering zijn gesloten.
De katholieken zouden afstand doen van het recht zich politiek te organiseeren en de groepen dei katholieke actie, welke uitsluitend een godsdienstig karakter dragen, zouden onder contrôle van den staat worden geplaatst. De kerkelijke eigendommen worden integraal do:>de Duitsche regeering erkend. De zuiver confessioneele vereenigingen zouden toegestaan worden. Inzake het Onderwijs enz. zou de katholieke kerk zekere vrijheden krijgen.
In het nieuwe concordaat zouden niet alleen de reeds met Beieren, Pruisen en Baden bestaande concordaten worden opgenomen, maar het zou deze zelfs vervangen, daar de inhoud der bestaande concordaten opgenomen is i, het concordaat met het rijk. De verschillende diplomatieke vertegenwoordigingen zouden vereenigd worden in een enkele ambassade van het Duitsche rijk. (De Maasbode)

10 JULI 1933

C. **TELEFONIE. —** Conferentde-Telefoon. **- Nieuwe uitvinding. —** Op de wereldkrachtconferentie, die op het oogenblik te Stockholm wordt gehouden, is een pakkende technische nieuwigheid ingevoerd, welke het publiek op een conferentie in slaat stelt, om naar de voordrachtan in verschillende talen te luisteren waarbij men zich in de zaal kan bewegen en ook geen gevaar loopt door geluiden of door gepraat van omstanders gestoord te worden.
Deze nieuwe uitvinding, die de conferentie-telefoon is genoemd. is geconstrueerd door de Ericsson Telephone maatschappij. Het is een draagbaar draadloos ontvangtoestel van kleine afmetingen, bestaande uit een antennespoel, die over den schouder wordt gelegd, een kleine doos met een ontvangtoestel, welke aan het knoopsgat kan worden vastgemaakt of in den zak gestoken kan worden en een koptelefoon. De zendantenne wordt langs de wanden van de conferentiezaal gespannen, zoodat de drager van het ontvangapparaat overal in de zaal kan staan en zich ook bewegen kan, terwijl hij naar de voordrachten luistert.
Een ander groot voordeel is de mogelijkheid dat de voordracht met de vertaling in verschillende talen kan worden gehoord. Terwijl de spreker aan het woord is, zitten de vertalers in een naburige zaal en hun vertalingen worden met verschillende golflengten uitgezonden. De luisteraar heeft dus zijn toestel. slechts af te stemmen op de golflengte van de taal, welke hij wenscht te hooren.
Een groot voordeel van het nieuwe toestel is, dat daardoor op internationale conferenties het tijdroovende van het voorlezen var, vertalingen vervalt.
(Zie **rubriek:** Telefonie.)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. —** De **handel in eetbare vogelnestjes. —** Gelijk bekend, staan de kustplaatsen van de voormalige residentie Rembang bekend oni haar uitvoer van eetbare vogelnestjes. Daaronder behoort ook Toeban. Het halen van eetbare vogelnestjes (product van de gierzwaluw, salanganan), vormt. in dit regentschap dan ook een belangrijk middel van bestaan. Vooral in de jaren '29 en '30 weiden met dit bedrijf schatten verdiend; in dien tijd bracht n.l. een katti „sarang boeroeng" f 25 à f 30 op, aldus de Ind. Crt.
In den regel huizen de vogel:; in donkere kalkgrotten. Ook de zclders van de huizen, mits goed donker, zijn een geliefkoosde woonplaats voor de dieren. Het wekt dan ook geen verwondering, dat, toen de eetbare vogelnestjes hooge prijzen maakten, velen moeite deden om een „sarang hoeroeng" in hun huis te krijgen. Speciale gebouwen werden opgericht, terwijl men zelfs reeds bewoonde huizen, welke geregeld door de vogels werden bezocht, verliet en tot „vogelhuizen" verbouwde.
Bok de regentschapsraad boekte in die dagen met den verkoop van eetbare vogelnestjes groote bedragen. Een der vogelnestgrotten, welke tot het eigendom van den raad behooren, is o.a. de grot van Teroes — district Singgahan — welke in 1929 voor *f* 12.009 's jaars verpacht. werd. Naar men het blad mededeelde, zou echter de prijs van „sarang boeroeng" tegenwoordig aanmerkelijk zijn gedaald. Dit zou n.l. zijn oorzaak vinden in het heerschende geldgebrek in China, naar welk land de vogelnestjes worden uitgevoerd. (Indische Mercuur)

E. **ATHLETIEK. — A.A.A.-Kampioenschappen. —** Chr Berger heeft bij de A A A-kampioenschappen te Londen op 8 Juli den kampioenstitel gewonnen door een schitterende zege in de finale van de *220* yards en bovendien werd nij tweede op de 100 yards achter Saunders, doch voor den Duitscher Jonath, dien hij dus voor de tweede maal klopte.
De A V. 1923 behaalde een tweeden prijs in de estafette 4 × 110 yards en Kaan ward derde in de 110 ysrds horden. Nederland behaalde dus bij deze kampioenschappen twee eerste prijzen, twee tweede prijzen en een derde en dat zijn inderdaad fraaie resultacen
Bovendien won Blankers het A.A.A.-kampioenschap hink-stap-sprong door een sprong van 14.69 M.
(Vorig bericht blz. 375 D.)

F. **DUITSCHLAND. — Waarschuwing aan Rusland. - Joden als gijzelaars. —** De anti-Joodsche agitatie van de Nazi's kwam op een massa-meeting te München op scherpe wijze tot uiting, meldt de „Daily Telegraph". De nazi-leider in Opper-Beieren, Nippold, die in rang onmiddellijk na den minister van Binnenlandsche zaken, Wagner, komt, hield een vurige rede, waarin hij zei, dat hij van meening was dat het Joodsche element in den Sovjet-staat verantwoordelijk was voor het hongerlijden der duizenden Duitsche kolonisten in Rusland. Er zijn in Duitschland, zoo ging hij verder, nog 1.000.000 Joden die, wanneer de Russen de zaak te vèr drijven, gemakkelijk als gijzelaars kunnen worden gevangen genomen. De dag zou kunnen komen, waarop het Duitsche volk zal verklaren, dat voor iederen Duitschen onderdaan, die bezwijkt

door de Russische toestanden, tien Joden aan de Duitsche galg zullen worden gehangen. Deze verklaring werd door ongeveer 5000 toehoorders enthousiast toegejuicht. (Daily Telegraph)

A. **OOSTENRIJK.** — Bedrijvigheid der Duitsche nazi's. — De Beiersche radio heeft de Weensche vakbladen er van verwittigd, dat voortaan voor den Beierschen omroep uit Oostenrijk gezette nazi's aan het woord zullen komen, om mededeelingen te doen over den strijd der nationaal-socialisten in Oostenrijk. De eerste redevoering van dezen aard werd op 7 Juli door den nazi-landinspecteur Habicht, Duitsch rijksdagafgevaardigde, die door de regeering-Dollfuss uit Oostenrijk werd gewezen, gehouden.
Deze rede, die van beleedigingen en aanvallen op Oostenrijk en de Oostenrijksche regeering wemelde, wordt in Weenen als een ongehoorde brutaliteit beschouwd. De Oostenrijksche regeering heeft besloten tegenmaatregelen te nemen. (Neue Freie Presse)
(Vorig bericht blz. 885 H.)

B. PORTUGAL. — **Fransch-Portugeesche** tarievenoorlog. — De president der republiek, generaal Carmona, heeft een decreet geteekend, waarbij het invoerrecht op uit Frankrijk ingevoerde artikelen met 20 procent wordt verhoogd. Portugal is tot dezen maatregel overgegaan, daar Frankrijk het invoerrecht op Portugeesche goederen heeft verhoogd.
(O Seculo, Lisboa)

C. NEDERLAND. — Bijzonderheden der **Clearingwet.**
— Het Staatsblad bevat een Kon. besluit van 5 Juli '33 tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 2 der Wet van 25 Juli 1932 (Clearingwet).
In artikel 1 wordt bepaald, dat liet doen te niet gaan van schulden, ontstaan in verband niet invoer van bij Kon. besluit aan te wijzen goederen uit gebiedsdeelen van bij Kori. besluit aan te wijzen vreenide mogendheden, welke beperkende bepalingen hebben getroffen ten aanzien van het internationale betalingsverkeer, slechts geoorloofd is door storting van het verschuldigde bedrag in Nederlandsche guldens bij de Nederlandsche Bank.
Onder schulden ontstaan in verband met invoer van goederen, worden ten deze verstaan de voor in Nederland ingevoerde goederen verschuldigde koopprijzen, of indien de poederen bij den invoer nog niet zijn verkocht, de uit den eersten verkoop in Nederland verschuldigde koopprijzen.
Artikel 2 bepaalt dat een aanwijzing haar kracht behoudt, totdat zij bij Kon. besluit wordt itigetrokken.
Dit besluit tot intrekking geeft even de overgangsvoorzieningen, welke noodig mochten blijken. Elke aanwijzing en elke intrekking van een aanwijzing wordt bekend gemaakt in de Nederlandsclie Staatscourant.
Artikel 3 bepaalt dat een aanwijzing van goederen kan luiden algemeen voor de gehiedsdeeien van alle aangewezen of nog aan te wijzen vreenide mogendheden of bijzonder voor de gebiedsdeelen van alle aangewezen of nog aan te wijzen vreemde mogendheden of bijzonder voor de gebiedsdeelen van een of meer dezer mogendheden.
Het in artikel 1 vervatte verbod geldt ten aanzien van de schulden, ontstaan in verband met invoer, welke plaats vindt op of na den dag, waarop het besluit der aanwijzing in werking treedt.
Voorts wordt in artikel 4 bepaald dat aangewezen goederen, ten aanzien waarvan niet ten genoege van den minister van Financiën wcrdt bewezen, dat zij niet worden ingevoerd uit een gebiedsdeel van een vreenide mogendheid, waarvoor de aanwijzing dier goederen geldt, geacht worden uit een zoodanig gebiedsdeel te worden ingevoerd.
Volgens artikel 5 zal de grootte der te storten bedragen, voor zoover de in artikel 1 bedoelde schulden niet in Nederlandsch courant luiden, worden bepaald door omrekening in Nederlandsch courant naar een telkens door de Nederlandsche Bank vast te stellen koers.
De gelden, die ter voldoening van koopprijzen van goederen uit gebiedsdeelen van een aangewezen vreemde mogendheid gestort worden bij de Nederlandccbe Rank, zullen, aldus bepaal? ar?. G, volgens regelen door de ministers van Financiën en van Economische Zaken, in overleg niet de Nederlandsche Bank te stellen, kunnen worden aangewend ten behoeve van in Nederland gevestigde personen, firma's en instellingen. wier vorderingen getroffen worden door de beperkende bepalingen, welke door de desbetreffende mogendheid ten aanzien van het internationale betalingsverkeer, zijn genomen.
Daarbij wordt in acht genomen, dat de personen, firma's en instellingen, die op deze wijze betaling ontvangen van de aanspraken, welke zij terzake in het buitenland hebben, afstand doen ten behoeve van de schuldeischers, wier vorderingen, ingevolge artikel I, zijn vereffend.
In artikel 7 behoudt de Kroon zich voor in bijzondere gevallen vrijstelling te verleenen van het in artikel 1 vervatte verbod.
Dit Kon. besluit treedt in werking met ingang van F Juli '33.
(Vorig bericht blz. 427 G.)

D. **FRANKRIJK.** — Verklaring van den minister-president Daladier. — „Frankrijk is vast besloten, den franc te verdedigen; het zal niet toelaten, dat aan zijn nationaal betaalmiddel afbreuk wordt gedaan", verklaarde de premier Daladier o.a. in een rede op 9 Juli '33 te Vaucluse gehouden ter gelegenheid van een banket der radicaal-socialistische federatie.
De premier wees er op, dat de reeds genomen maatregelen den toestand der schatkist hebben verbeterd, waarvoor de Fransche spaarder de regeering ongetwijfeld dankbaar zou zijn. Het in October '33 bij het parlement in te dienen wetsontwerp, dat de maatregelen voor een definitief financieel herstel zal behelzen, zal den arbeid der regeering moeten bekronen. Frankrijk zal het ter hand nemen van groote internationale werken voorstellen, benevens de aanvaarding der 40-urige werkweek.
Wat Frankrijk's economische politiek betreft, streeft de regeering noch naar een gesloten volkshuishouding, noch naar autarkie. Haar doel is o.m. het met elkaar doen harmonieeren van de productie van het moederland en die van de koloniën.
Ten aanzien van de buitenlandsche politiek staat de regeering op het standpunt, dat zij niet het recht bezit zich te mengen in de binnenlandsche aangelegenheden van een anderen staat. Wanneer echter problemen tot internationale afmetingen uitdijen, dan heeft de regeering, getrouw aan den geest van vrijheid en rechtvaardigheid, steeds haar stem doen weerklinken en zij zal dit te allen tijde blijven doen.
(Zie rubriek Frankrijk: **Daladier.**)

E. **ZWEMSPORT.** — **Willy** den Ouden verbetert een **wereldrecord.** — Het groote feit van den Antwerpen-Rotterdam wedstrijd om den Scheldebeker was de recordverbetering door de Rotterdamsche zwemster Willy den Ouden. Zij bracht het wereldrecord over 100 M. op haar naam met 1 min. 6 sec. en verbeterde dus het bestaande (van Helen Madison) met 0.6 sec.
(Vorig bericht blz. 801 F.)

F. **NEDERLAND.** — Stichting „De **Cruquius".** — Het Kon. Inst. v. Ingenieurs heeft het initiatief genomen tot het oprichten van de Stichting „De Cruquius", welke ten doel heeft het monumentale stoomgemaal van dien naam voor het nageslacht te bewaren, en in te richten tot een Historisch-technisch-museum van Nederland op het gebied van polderbemaling en hetgeen daarmede samenhangt. Het gemaal, dat van 1 April 1849 af in bedrijf was, is het eenige dat tot dusverre ongerept is gebleven.
De constructie van deze balansmachine is zeer bijzonder, met haar in elkander gebouwden hoogen en lagen druk cylinder, en haar ringvormigen lagen druk zuiger, alsmede door het vernuftige kleppenmechanisme. Zij drijft 8 pompen met een slag van 3000, en een zuigerdiameter van 1850 m.M. Het totale gewicht, dat op en neer bewogen wordt bedraagt 85.000 à 86.000 K.G.

11 JULI 1933

G. **NEDERLAND.** — Visscherijbedrijf te IJmuiden. - Conflict beëindigd. — In een op 10 Juli gehouden vergadering van de IJmuider Vischhandel Vereeniging werd besloten het door den Rijksbemiddelaar opgestelde voorstel ter beslechting van het geschil met de IJmuider Federatie, afdeeling van den Centralen Bond van Transportarbeiders, te aanvaarden.
In de daarop volgende vergadering van het bestuur der IJmuider Federatie werd besloten met ingang van Dinsdag 11 Juli:
a. De staking voor zeelieden, havenarbeiders en kolenwerkers op te heffen.
b. De boycot van de door IJmuider trawlers aangebrachte visch stop te zetten.
De Federatie heeft tevens het werkverbod voor de vischknechts opgeheven. De IJmuider Vischhandel Vereeniging trekt tegelijk alle tegen de leden der IJmuider Federatie gerichte maatregelen in (636 A.)

A. JAPAN. — Suiker. —
In een weekbericht van Lamborn wordt er op gewezen. dat Japan van een suiker-importeerend land geleidelijk tot een exportland is overgegaan. Bovendien raffineert Japan ook nog importsuiker van Java en voert die naar China uit, thans ook naar Mandsjoekwo.
De suikerproductie bedroeg in 1928 693.000 ton en in 1931-32 1.137.000 ton voor Japan en Formosa. De consumptie is te stellen op ongeveer 1.000.000 ton.
Import en export van Japan in tons:

	Import	Export
1930	241.627	230.548
1931	196.743	165.964
1932	39.764	88.073.

Door drastische restrictie is de suikerpositie in Japan thans verbeterd. Door overproductie in vorige jaren waren de voorraden sterk opgeloopen, doch het laat zich aanzien, dat thans consumptie en productie weer in evenwicht komen. Japan importeert het tekort uit Java. In r931 werd van Java 195.685 ton ingevoerd. in 1932 slechts 38.202.
Volgens de jongste berichten uit Java heeft Japan in den loop van 1933 al ruini 100.000 ton op Java gekocht. (Lamborn's Weekbericht)

B. NEDERLAND. — Rapport der Commissie-Patijn. - Geldbelegging der Rijksfondsen. — Verschenen is het rapport der in 1931 ingestelde Commissie-Patijn over de geldbelegging der Rijksfondsen-instellingen.
Het rapport komt tot de conclusie, dat bij de belegging der gelden in de eerste plaats moet worden gelet op soliditeit en vervolgens op het rendement.
In verband hiermede gaat het na of gemeenteleeningen wel aan den eisch van soliditeit voldoen. Door de Rijksfondsen is een bedrag van f 559.2 mill. direct of indirect aan gemeenten verstrekt of 33.87% der beleggingen. Het rapport geeft uiting aan bezorgdheid t.a.v. de belegging in gemeente-obligaties. Blijft de huidige toestand bestendigd, dan acht de commissie het bezwaarlijk aan gemeenten op ruime schaal crediet te verleenen.
Het rapport ontraadt het denkbeeld van oprichting van een Hypotheekbank der Rijksfondsen om verschillende redenen, welke de commissie uitvoerig motiveert.
Zij is van oordeel, dat buitenlandsche effecten niet thuis behooren onder de beleggingsobjecten. Een minderheid wil belegging in Nederlandsche aandeelen niet geheel verbieden.
Daarentegen bepleit zij uitbreiding van de belegging in staatsfondsen.
Wat de kwestie kapitaaldekkingsstelsel of omslagstelsel betreft, acht de grootst mogelijke meerderheid dit laatste alleen mogelijk indien het stelsel der Invaliditeitswet niet of slechts langzaam veranderende lasten medebrengt.

C. VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe groote hangbruggen. — In het Westen van de Ver. Staten nabij Xan Francisco, is thans een brug in aanbouw, de Golden Gatebrug, die met een spanning van 1280 M. die van de Hudsonbrug te New York met 213 M. overtreft. De kosten zullen volgens den uitslag van de aanbesteding 23.8 millioen dollar bedragen. Hiervan worden 10.49 millioen besteed voor de staalconstructie, 5.86 millioen voor de kabels, 2.94 millioen voor de hoofdpijlers, 1.86 millioen voor de verankeringen en de opritpijlers, 0.93 millioen voor de staalconstructie van een der opritten, 1.06 millioen voor aansluiting aan de wegen, 0.56 millioen voor de gewapend betonnen brugdekplaten en 0.15 millioen voor de electrische installaties. Uit deze cijfers valt af te leiden, dat men hier te doen heeft met een gigantisch bouwwerk, dat in een tijd, waarin ook ten onzent verschillende bruggen in aanbouw zijn, stellig de aandacht trekt.
Behalve genoemde brug wordt in het gebied van San Francisco nog een andere groote verkeersbrug aangelegd, die de verbinding zal vormen over de baai van San Francisco, de San Francisco-Oaklandbaaibrug. Deze brug heeft o.a. twee direct aan elkaar aansluitende hangbruggen, die met 704 M. overspanning alle andere dergelijke bouwwerken overtreffen, met uitzondering van de Hudsonbrug en de in aanbouw zijnde Golden Gatebrug.
(Engineering News Record, New York)

D. **P.E.N.-CLUB.** — Mevrouw Jo van Ammers-Küller en mr. dr. W. M. Westerman, Nederlandsche gedelegeerden op het P.E.N.-congres te Dubrovnic, verzoeken ons een rectificatie te willen aanbrengen in het overzicht, hetwelk wij op pagina 869 E., met betrekking tot het gebeurde op bovengenoemd congres, gaven. In het bedoelde overzicht staat vermeld, dat de Nederlandsche delegatie tezamen met de Duitsche de congreszaal in protest verliet. Deze mededeeling is niet in overeenstemming met de feiten, aangezien mr. dr. Westerman de zaal in het geheel niet heeft verlaten, doch de zitting tot het einde toe bijwoonde, terwijl mevr. van Ammers-Küller eerst later, na de redevoering van den Oostenrijker Felix Salten, is heengegaan.
De Nederlandsche delegatie heeft zich geenszins, zooals ten onrechte uit enkele onjuiste persberichten zou kunnen worden afgeleid, met de Duitsche solidair verklaard, doch alleen geprotesteerd tegen de willekeurige leiding van den voorzitter Wells, welke zij niet in het belang van de P.E.N.-club achtte.
(Vorig bericht blz. **869** E.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Marine. - Suppletoire begrooting. — President Roosevelt heeft de suppletoire begrooting voor de Amerikaansche vloot ten bedrage van 72 millioen dollars goedgekeurd.
(Vor. ber. Leger etc. **810** H.; **Begrooting 736** F.)

F. CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Recapitulatie van 14 Februari **1933—Z0 Juni 1933.** — De buitengewone Assemblée van den Volkenbond bijeengeroepen (690 E). Rapport der Commissie van XIX door Japan afgewezen (702 A). Nieuwe Nota van Japan (702 B). Plenaire zitting van de Assemblée (702 C). De strijd in Jehol begonnen (705 B). Rapport door de Assemblée aangenomen (706 E). Na de beslissing van de Assemblée (707 C). Instelling permanente contrôle-commissie (707 F). Nota van Japan (709 A). Britsch embargo op wapenuitvoer (710 F). Provincie Jehol door Japansche troepen bezet (717 D). Chineesch offensief in Jehol (736 I). Japansch offensief in Tsjahar (761 G). ,,Japan bevrijder van het juk der blanken" (777 H). Japansche opmarsch gestaakt (784 G). Generaal Araki over de Japansche operaties (801 E). China vraagt wapenstilstand (821 F). Wapenstilstand: accoord tot staking vijandelijkheden (831 F). Voorloopige wapenstilstand tot stand gekomen (837 B). Wapenstilstand geteekend (844 B). Japan's vredesvoorwaarden (850 *G*). Chineesche President keurt wapenstilstand goed (871 F).
(Vorige recapitulatie **696 G.**)

G. **NEDERLAND.** — **Economische** zaken. - Wijziging en **verhooging** der **Rijksbegrooting 1932.** — Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging en verhooging van het tiende hoofdstuk (Economische Zaken) der Rijksbegrooting voor het jaar 1932. De belangrijkste verhoogingen zijn: f 500.000 aan kasvoorschotten Koninklijke Hollandsche Lloyd voor het eerste half jaar 1932 (voor de tweede helft van 1932 en volgende jaren worden zij niet meer verstrekt); f 50.000 voor de varkensfokkerij om een betere soort bacon te verkrijgen; f 13.500.000 aan uitkeeringen ten behoeve van verbouwers van suikerbieten over den oogst 1932; f 55.000 voor commissies inzake de Landbouwsteunwet en f 50.000 voor kosten der Crisispachtwet.
Tengevolge van de voorgestelde wijzigingen wordt het eindcijfer van het tiende hoofdstuk (Economische Zaken) der Rijksbegrooting voor 1932 in totaal ver-

hoogd met f 15.412.082; ten laste van den kapitaaldienst komt f 1.529.640, zoodat de gewone dienst wordt verhoogd met f 13.882.442.
Van deze verhooging blijft na zoo groot mogelijke compensatie tenslotte f 96.800 ongedekt, welk bedrag vermoedelijk op verschillende artikelen van het tiende hoofdstuk, dienst 1932, zal kunnen worden overgehouden. (Vorig bericht Begrooting 1932 61 F.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. —
Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt dat per 30 April 335 rubberondernemingen den tap geheel hadden stopgezet en 133 gedeeltelijk. Het areaal van de eerste groep bedraagt 51.413 H.A., dat van de tweede groep 22.672 H.A. Een en ander vertegenwoordigt 18.8% van het totaal areaal op ult. 1932.
(Vorig bericht Tap blz. 533 C.)

12 JULI 1933

B. RASSENBIOLOGIE. — Stichting van een Nederlandsch Instituut voor Erfelijkheidsonderzoek bij den mensch en voor rassenbiologie. — Geleid door de algemeen t de belangstelling in erfelijkheidsverschijnselen bij den mensch, heeft de Eugenetische Federatie, waarin een aantal verwante vereenigingen samenwerken, eenigen tijd geleden een poging ondernomen om het onderzoek in deze richting in ons land te centraliseeren. Als gevolg daarvan is thans tot stand gekomen een stichting ,,Het Nederlandsch Instituut voor erfelijkheidsonderzoek bij den mensch en voor rassenbiologie", welke stichting tot doel heeft ,,in Nederland en zijn overzeesche gewesten wetenschappelijke onderzoekingen met betrekking tot de erfelijkheid bij den mensch en tot de biologie der aldaar voorkomende menschenrassen te doen verrichten, te steunen, met elkaar in verband te brengen en op alle wettige wijzen te bevorderen."
In het curatorium dezer stichting hebben naast den voorzitter, dr. M. J. Sirks, Wageningen, en de secretaresse, mej. dr. M. A. van Henverden, Utrecht, zitting, een vertegenwoordiger der Koninklijke Akademie van Wetenschappen (prof. dr. J. Boeke), van het Nederlandsch Nationaal Bureau voor Anthropologie (prof. dr. J. Kleiweg de Zwaan, tevens penningmeester), van de Eugenetische Federatie (dr. G. P. Frets), en van de Nederlandsche Genetische Vereeniging (dr. A. L. Hagedoorn) en voorts mej. prof. dr. T. Tammes, jhr. dr. E. van Beresteyn, prof. dr. E. Gorter, prof. dr. H. W. Methorst, en dr. P. J. Waardenburg (tevens ondervoorzitter).
Voorloopig zal het instituut drie afdeelingen omvatten: één voor biogenealogie, (directeur prof. dr. J. F. van Bemmelen), één voor medisch-statistisch erfelijkheidsonderzoek (directeur dr. J. Sanders), en één voor anthropologisch rassenonderzoek (directeur dr. H. J. T. Bylmer).

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Javasche Bank. - Jaarverslag 1932/1933. —
Aan het jaarverslag van den president der Javasche Bank mr. dr. G, G. van Buttingha Wichers, ontleenen wij het volgende:
Gaf de algemeene economische situatie over de geheele wereld een verderen belangrijken terugloop te zien, van groot belang schijnt nochtans de als abstracto winst aanmerkbare omstandigheid, dat eenige voor de toekomst beteekenisvolle economische leuzen aan den toetssteen van de harde practijk zijn getest.
Als zoodanige leuzen merkt het verslag aan: autarkie en ,,managed currency".
Gewezen wordt o.m. op de handelspolitieke hanteering van het geldwezen, zoodra dit los van het goud is waaruit de volgende conclusie wordt getrokken: ,,Omtrent de practische onuitvoerbaarheid van het systeem van landsvaluta, waarin de afzonderlijke, eenheden, ofschoon los van goud, niettemin door in achtneming van een gemeenschappelijk beginsel op een vast bepaalde onderlinge waardeverhouding worden gehandhaafd, is thans geen twijfel meer mogelijk."
Het verslag toont vervolgens aan, dat de door de aanhangers van de los-van-het-goud" beweging gewenschte en verwachte resultaten zelfs niet bij benadering zijn gerealiseerd en daarentegen aan het economische wereldbestel belangrijke schade is toegebracht.
Een verdere prijsdaling en verzwaring van den druk der geldschulden trad op, evenals verdere inschrompeling en toeneming van werkloosheid en grootere afsluiting van den handel dit alles zoowel in de goudlanden als, in mindere mate, in de 'niet-goudlanden.
Het verslag wijst er op dat de in de theorie van de managed currency aangenomen mogelijkheid tot automatische beïnvloeding van het prijsniveau door regeling van de geld- en crediethoeveelheid, geheel onvoldoende rekening houdt met niet monetaire factoren, welke het economische initiatief en het verloop van de conjunctuur beheerschen.
De schepping van een groote overmaat beschikbaar crediet dient gepaard te gaan aan reëele vraag daarnaar, anders blijft ook het goedkoopste crediet, evenals de menscheri en de machines, van de productie uitgeschakeld.
Resumeerend zegt het verslag, ,,dat alle in de afgeloopen periode bedreven valuta-experimenten de wereld over de geheele linie dieper in het moeras hebben gewerkt". De toestand van thans toont veel gelijkenis met die van de jaren 192011922.
De minder juiste distributie van den wereld-goudvoorraad dient niet te worden beschouwd als gevolg van aan den gouden standaard inliaerente gebreken, doch als consequentie van de economische en internationale politiek van diverse landen. De devaluatie-maatregelen moeten Uitsluitend worden beschouwd als een svmptoom van bestrijding, de werkelijke oorzaken, onder welke gebrek aan vertrouwen en het ontbreken van particulier Initiatief een overlieerschende rol spelen, onaangetast latend. Het is nioeilijk in te zien hoe zonder internationale samenwerking herstel van de normale bedrijvigheid is te bereiken.
De uitvoer van Ned.-Indië nam kwantitatief toe, het exportsaldo handhaafde zich op het niveau van 1931 en de prijzen der invoer-artikelen vertoonden voor de eerste maal een sterkere daling dan die der uitvoerproducten.
De valuta-depreciatie in het buitenland was gunstig voor den Ned.-Indischen ruilvoet, aangezien hierdoor de invoer van industrie-artikelen aanzienlijk goedkooper is geworden.
Het verslag wijst vervolgens op het in sterke mate voortgeschreden aanpassingsproces, zoowel in het Westersche bedrijfsleven als in de inheemsche sfeer. In de groote bedrijven passen de loopende uitgaven zich meer en meer aan de inkomsten aan, waardoor met zoo gering mogelijke kapitaalsverliezen betere tijden worden afgewacht.
De kostprijs var meerdere ondernemingsproducten is thans zoo laag, dat bij eenigermate aantrekken van de prijzen der producten de rentabiliteit van het Indische prodiictie-apparaat grootendeels hersteld is.
In de fnheemsche sfeer valt eveneens een sterke aanpassing waar te nemen. hetgeen o.a. blijkt uit de aanzienlijke uitbreiding van den aaiiplant van Inheemsche voedingsgewassen.
Ten aanzien van den gouvernementsdienst viel niet dezelfde aanpassing te constateeren als in den particuliere. In deze dagen wreekt zich de in vroeger, gunstiger tijden buiten verhouding tot de draagkracht opgezette omvangrijke uitbouw van het gouvernementsapparaat, waardoor de huidige en toekomstige generatie voor volkomen disproportioneele lasten worden geplaatst.
De opheffing van de momenteele wanverhouding tusschen het volksinkomeri uit materieel productieve werkzaamheid en de kosten der huidige staatswerkzaamheid door middel van guldendevaluatie, moet als volkomen illusoir worden aangemerkt. Het momenteele evenwicht in de Engelsche begrootingen is geen gevolg van het verlaten van den-gouden ständaard, doch uitsluitend verkregen uit de ingevoerde krachtige bezuiniging en de opvoering van belastingen en invoerrechten. Niet de prijs waartegen Ned.-Indië kan leveren bepaalt de situatie, doch de mate waarin het buitenland onze goederen wil accepteeren.
Het export-saldo van de handelsbalans over 1932 bedraagt f 207.000.000 tegen in 1931 f 195.000.000. Dit saldo is verbeterd door den uitvoer van bevolkingsgoud.
Deze uitschakelende is er echter slechts een te verwaarloozen vermindering.
Den Indischen gulden dreigden uit hoofde van het reëele betalingsverkeer geen gevaren.–
Uit de wijze waarop de uitvoercijfers van de Inheemsche rubber op de prijzen van dit product reageeren, wordt geconcludeerd, dat ook in de toekomst de bevolkingsrubber een sterken. den prijs stabiliseerenden, invloed zal blijven uitoefenen.
Ook in de ondernemingscultuur werd bij de prijsstijging met enkele centen de tap hervat.
In de destinatie van den Ned.-Indisclien thee-export voltrok zich een belangrijke wijziging. Londeii verloor in sterke mate aan beteekenis, waartegenover de rechtstreeksche uitvoer naar Australië, de Ver. Staten, Zuid-Afrika en het Nabije Oosten, toenam, hetgeen nog gestimuleerd werd door de op 20 April 1932 van kracht geworden preferentieele rechten op den thee-invoer van Groot-Brittannië.
Er bestaat geen reden voor de veronderstelling dat door deze heffing belangrijk afbreuk zal worden gedaan' aan de Ned.-Indische theecultuur.
Ten aanzien van het tin wordt gereleveerd de betere verhouding tusschen productie en consumptie, waarnaast de pool werkzaam is ten behoeve van de verdere stabilisatie van de markt.
De analyse van den Ned.-Indischen invoer in 1932 toont aan, dat de consumptieve invoer ten behoeve van de Europeesche bevolking in het afgeloopen jaar voor het eerst een belangrijke daling van de hoeveelheid vertoonde terwijl zich tevens vervanging van buitenlandsch fabrikaat 'door binnenlandsch fabrikaat o.a. ten opzichte van bier, manifesteerde. De hoeveelheid ingevoerde manufacturen was in 1932 grooter dan in 1931 hetgeen wordt verklaard uit ae vervanging van duurdere' door goedkoopere stoffen. De stilstand van alle nieuwe productie blijkt uit den verderen teruggang van den import van metalen, machines en werktuigen.
Ten aanzien van 's lands financieelen toestand wordt o.m. opgemerkt, dat krachtig voortgezette versobering geboden blijft om de verdere toeneming van den snel stijgenden staatsschuld en daaruit voortvloeiende verzwaring van rente en aflossingsverplichtingen te voorkomen.
De winst van de bank bedroeg f 1.150.660 (v. j. f 538.600). Het dividend bedraagt 8½% (v. j. 6%).
De bedrijfsbaten, beïnvloed door: 1e. vermindering van de

credietverleening in Ned.-Indi& en 2e. den lagen rentestand in het buitenland liepen terug van f 5.316.793 tot f 3.444.837, waartegenover 'de bedrijfslasten met f 354.000 verminderden. Belangrijke verliezen op debiteuren kwamen niet voor en de positie van de bank is krachtig.
Tegenover de afneming van de circuiatie stond vermindering van het hinnenlandsche crediet en vermeerdering van den goudvoorraad en de saldi in het buitenland.
Het dekkingspercentage liep op van 58,49 op 26 Maart 1932 tot 65,50 op 25 Maart 1933.
Betreffende de verder gaande inkrimping van de circulatie wordt opgemerkt, dat de indruk is gevestigd dat de daling thans aan kracht verliest.
(Vor. ber. Jaarverslag 1931 **408** A; Disconto 885 B.)

A. **DUITSCHLAND. — Rijkskanselier Hitler** over de Naticuiaal-socialistische taak. — In een uitvoerige rede, welke Rijkskanselier Hitler blijkens een telegram van het W. B. te Dortmund heeft gehouden voor een bijeenkomst van de S. A. uit het industriegebied, heeft de leider herinnerd aan hetgeen de nat.-soc. beweging tot stand heeft gebracht, n.l. de verovering van de macht op elk gebied en overwinning op het particularisme der partijen. Wie had ooit gedacht, zoo verklaarde Hitler o.a., dat vijf maanden na het verkrijgen van de macht door de nat.-soc. beweging, het centrum het politieke tooneel zou verlaten.
Hitler sprak vervolgens zijn vreugde uit over het tot stand komen van het concordaat, waarmede de politieke strijd om de macht is beëindigd.
Thans staat de beweging voor de zwaarste taak, n.l. om de burgers op te voeden tot den nat.-soc. staat en het Duitsche volk voor honderd procent te winnen voor haar idee.
Naast deze taak moet met even groote volharding thans de werkloosheid worden bestreden. Hitler betoogde, dat het aantal werkloozen in zes maanden tijds met twee millioen was verminderd en deed tenslotte een beroep op allen, om zich geheel en al te wijden aan de vervulling van deze dubbele taak.
(Vorig bericht blz. 883 H.)

B. **DUITSCHLAND. — Ariërparagraaf** voor **blinden.** — De reeds zeventien jaar bestaande „Vereeniging van Blinde Academici in Duitschland", welke haar zetel te Marburg heeft, heeft in de eerste dagen van Juli aan haar gewone en buitengewone blinde leden een uitnoodiging verzonden tot bijwoning van haar tiende gewone ledenvergadering.
Als punt 3a. op de agenda prijkt een voorstel tot opname van het „Ariër-principe" in de statuten der Vereeniging.
Na voorts uit Breslau wordt gemeld, werd dr. phil. Ludwig Cohn, die sedert zijn jeugd zelf blind is en meer dan 25 jaar als blindenverzorger in Neder-Silezië werkzaam was, op grond van de Ariërparagraaf uit zijn ambt ontzet. Tijdens de vergadering, waarin dit besluit werd genomen, werd zeer duidelijk naar voren gebracht, dat dr. Cohn zich jegens de door hem verzorgde Minden groote verdiensten had verworven.
Het feit, dat de rassentegenstellingen worden gebracht in kringen van lieden, die door een gemeenschappelijk lot getroffen, van nature een gemeenschap vormen, kan door alle ware menschenvrienden slechts ten diepste worden betreurd. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht **Anti-Semitisme** blz. 849 D.)

C. STRATOSFEER. — Onderzoek met de Radiosonde. — Wij ontleenen aan de N. Rotterd. Courant een door dr. N. G. Cannegieter verstrekte mededeeling omtrent de radiosonde:
Het ingenieuze instrument met zijn miniatuur radiozender wordt opgehangen aan een met waterstof gevulden gummi ballon en begint aldus zijn reis naar de stratosfeer. Drijft de bovenwind den ballon naar de zee, dan moet het instrument worden opgeofferd. Bij landwind wordt echter onder den ballon een valscherm bevestigd, waardoor het instrument, na het springen van den ballon, niet vrij valt en bij terugkomst op de aarde te pletter valt, doch rustig zwevend terug komt en, naar gehoopt wordt, zal worden gevonden en teruggebracht.
Hieronder volgt een verkorte beschrijving van de radiosonde van Moltchanoff, het instrument, dat bij de onderzoekingen op IJsland dienst zal moeten doen. Het instrument bevat een barometer en een thermometer en geeft dus alleen luchtdruk en temperatuur aan. Het heeft den vorm van een rechthoekige doos, die verdeeld is in drie compartimenten, waarvan het eene het radiozendstation bevat, het tweede bestemd is voor de hoogspanningsbatterij en den accumulator voor den gloeistroom en het derde het meteorologisch gedeelte bevat. Het gewicht van het geheel bedraagt 160 gram. De veranderingen van den luchtdruk en de temperatuur doen twee hefboomen, die de vormveranderingen van de barometerdoos en van een metaalthermometer vergroot aangeven, over een reeks van metaalcontacten glijden, die de tanden vormen van een of meer kammen, die in het instrument geplaatst zijn. Bij contact tusschen den hefboom en de tanden der kammen wordt de anodestroom van het zendstation gesloten en dus de zender in werking gesteld. De tanden van den kam, waarover de barometerhefboom glijdt, zijn acht in getal en zijn op regelmatige afstanden geplaatst. Bij vermindering van den luchtdruk geeft de zender dus tusschen bepaalde grenzen van de waarde van den luchtdruk bepaalde signalen, die met een ontvanger kunnen worden opgenomen, b.v. van 750 tot 730 m.M., van 670 tot 650 m.M., van 590 tot 570 m.M., van 510 tot 490 m.M., enz.
(Vorig bericht Stratosfeer blz. **663 G.**)

D. **NEDERL.** OOST-INBIE. — Het **rijstinvoerverbod.** — De regeeringsgemachtigde voor Landbouw deelde in den Volksraad bij de behandeling van het rijstinvoerverbod mede, dat gemeend wordt, dat met een heffing van 1/3 procent van den huidigen rijstprijs of 2 cent per 100 K.G. zal kunnen worden volstaan ten behoeve van de rijstimportlicenties, waarop de Volksraad een amendement-Blaauw heeft aangenomen tot heffing van 5 cent per 100 K.G.
De regeering handhaaft haar standpunt, dat tegen een invoerrecht bezwaren bestaan. Zij acht zich in staat belangrijke fluctuaties op de rijstmarkt te voorkomen. Mr. Hart acht dit een boute uitspraak. De regeering laat zooveel mogelijk het particulier initiatief vrij. Met het denkbeeld om den prijs op een bepaald bedrag te stabiliseeren kan de regeering niet meegaan. Het ontwerp-ordonnantie, houdende een invoerverbod van rijst met een licentiestelsel, is vervolgens aangenomen met 42 tegen 12 stemmen.
(Vorig bericht blz. 777 **I.**)

E. NEDERLAND. — Dertigste Nationaal **Middenstandscongres.** — Op 5 en 6 Juli '33 heeft te Vlissingen het dertigste nationaal congres van den **Koninklijken** Nederlandschen **Middenstandsbond** plaats gevonden.
Het congres werd geopend met een rede van den Bondsvoorzitter, den heer Ed. G. Schürmann uit Rotterdam. Hierna begon de behandeling van het praeadvies van den heer W. Lubberink, leeraar M.O. Staatswetenschappen te Haarlem, over „De arbeidsduur in verband met de werkloosheid". De conclusies van den prae-adviseur luiden als volgt:
1. De invoering van een wettelijke veertigurige werkweek biedt niet de zekerheid, dat het aantal crisiswerkloozen er door zal verminderen en schept de kans, dat men in de periode van den economischen opbloei ten achter zal komen.
3. Met geen steekhoudende argumenten kan worden aangetoond, dat de tegenwoordige maatschappelijke orde niet de mogelijkheden biedt. dat arbeiders. die tengevolge van de ontwikkeling van de techniek' uitgestooten worden, opnieuw in het voortbrengingsproces worden opgenomen.
3. Arbeid is plicht. Arbeid tot het uiterste is niet alleen plicht, maar ook onafwijsbare voorwaarde voor werkelijke volkswelvaart, in een nog niet tot ondergaan gedoemd zijnd beschavingsgebied.
Verder werden nog behandeld het prae-advies van mr. dr. Van Lier e.a. **(Vorig** bericht **blz. 830** B.)

A. RIJNVAART. — Goederenvervoer op den Rijn (in tons van 1000 K.G.), Lobith. —

	ROTTERDAM			AMSTERDAM			SCHIEDAM		
	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergwaarts	daiwaarts	totaal
1932 . .	7.723.258	7.504.141	15.227.399	480.247	940.930	1.421.177	84.140	31.268	115.408
1931 . .	10.091.075	11.575.701	21.666.776	551.796	1.517.930	2.069.726	77.250	39.857	117.107
1930 . .	15.818.346	12.422.662	28.241008	618.288	1.644.127	2.262.415	170.010	59.241	229.251

	VLAARDINGEN			DORDRECHT			ANDERE NEDERL. HAVENS		
	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergwaaris	dalwaarts	totaal	bergwaarts	dalwaarts	totaal
1932 . .	623.805	149.839	773.644	139.365	167.643	307.008	941.192	4.509.215	5.450.407
1931 . .	1.257.867	166.968	1.424.835	105.972	309.989	415.961	558.178	5.699.224	6.257.402
1930 . .	2.176.969	365.187	2.157.231	77.094	254.945	332.039	734.211	5.991.016	6.725.227

	NEDERLAND totaal			ANTWERPEN			BELGIE totaal		
	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergwaarts	dalwaarts	totaal
1932 . .	9.992.007	13.303.036	23.295 043	2.215.046	2.088.526	4.303.572	2.970.936	5.494.021	8.464.957
1931 . .	12.642.138	19.309.669	31.951.807	2.136.532	2.961.811	5.097.843	2.814.755	7.165.661	9.980.416
1930 . .	19.209.993	20.737.178	39.947.171	1.689.773	3.381.930	5.071.703	2.414.076	7.989.190	10.403.266

	FRANKRIJK totaal			RIJN-ZEEVERKEER totaal			TOTAAL GENERAAL		
	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergwaarts	dalwaarts	totaal	bergaaarts	dalwaarts	totaal
1932 . .	20.319	296.193	316.512	315.167	349.233	664.400	13.298.429	19.442.483	32.740.912
1931 . .	12.449	248.135	260.584	346.055	385.293	731.348	15.815.397	27.108.858	42 924.255
1930 . .	8.893	290.242	299.135	305.847	368.059	673.906	21.938.809	29.384.669	51.323.478

(Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart)

(Vorig bericht blz. 772 F.)

J3 JULI 1933

B. DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium. - Deviezenverkeer. —

In aansluiting aan haar vorige mededeelingen inzake het Duitsche *transfermoratorium* bericht de Vereeniging voor den Effectenhandel, in overleg met de Amsterdamsclie Bankiersvereeniging, liet volgende:

De maatregelen welke krachtens het ,,Gesetz betreffend Zahlungsverbindlichkeiten gegenuber dem Ausland vom 9. Juni 1933" zijn vastgesteld en waarvan de nadere uitvoering door de Rijksbank op 1 Juli werd gepubliceerd, zijn, zooals reeds door de Ver. voor den Effectenhandel in haar communiqiié van 1 Juli werd medegedeeld, niet opgenonien op grond van een overeenkomst tusschen de Rijksbank en de vertegenwoordigers der houders, doch deze zijn eenzijdig door de Duitsche regeering en de Rijksbank vastgesteld, waarbij met verschillende aangevoerde bezwaren geen rekening is gehouden.
Bij de laatst geliouden besprekingen omtrent de nadere uitvoering der transferbepalingen, welke door een sub-commissie der vertegenwoordigers van de voornaamste crediteuren-landen te Berlijn werden gevoerd, werden die vraagstukken uitvoerig besnroken. welke zich met betrekking tot de betaling van rente en aflossing der Duitsche buitenlandsche schulden voordoen ingevolge de ,,wet betreffende betalingsverplichtingen ten opzichte van het buitenland" dd. 9 *Juni* 1933.
De Rijksbank kon er niet in toestemmen het in de genoemde wet vastgelegde principe los te laten, dat de debiteur 'hoor betaling van bedragen in Rijksmarken van zijn verbintenis tot betaling van vreemde valuta wordt ontslagen, doch heeft niet het oog op de ongunstige uitwerking van deze bepaling en met het doel haar te verzachten, de navolgende regeling getroffen. De Rijksbank verklaart, dat deze regeling slechts voorloopig tot 31 Dec. 1933 zal gelden en in geen enkel opzicht verbindend zal zijn voor toekomstige onderhandelingen tusschen de crediteuren en de Rijksbank.
De leden van het sub-comite hebben ten sterkste geprotesteerd tegen het in de Duitsche Transferuitstel-wet neergelegde principe, dat een betaling in *Rijksmarken* een debiteur Iran ontslaan van zijn verplichting uit hoofde van een oorspronkelijlc in buitenlandsche valuta aangegane schuldbekentenis.
Het communiqué door de Rijksbank opgesteld na de laatstgehouden besprekingen te Berlijn luidt als volgt:

1. Voor zoover overeenkomstig de leeningsverdragen de amortisatie door uitloting van stukken moet geschieden, zal de Rijksbank voor dit doel een dienovereenkomstig bedrag in vreemde valuta reserveeren en zal de ,,Konversionskasse" zorg dragen voor de voortzetting van den rentedienst — tot het overeenkomstig het transferuitstel bepaalde percentage — van de niet uitgelote stukken. waarvan de tegenwaarde in Riiksmarken door den debiteur zal zijn gestort.

2. Voor zoover de leeningsovereenkomsten een amortisatie door middel van inkoop van obligatiën voorschrijven of zoodanige aflossing toelaten, zal de amortisatie door middel van ter beschikkingstelling van obligatien worden voortgezet, uitgaande van de veronderstelling dat het aantal af te lossen obligatiën althans in de eerstvolgende zes maanden verkregen zal kunnen worden.

3. Voor zoover individueele schuldverbintenissen tusschen crediteuren en debiteuren bestaan, wordt het aan partijen overgelaten aangaande een voortzetting van de credietrelatie tot overeenstemming te geraken. Indien een zoodanige overeenstemming niet tot stand komt, zal de crediteur gerechtigd zijn het door de storting van den debiteur aan de ,,Konversionskasse" ontstane tegoed in Rijksmarken in Duitschland opnieuw te beleggen. Voor de belegging komen in aanmerking:

a. het verstrekken van valuta-leeningen op langen termijn, welke door de Rijksbank moeten worden goedgekeurd;

b. aankoop van de in art. 10 lid 6 van het ,,Deutsche Kreditabkommen von 1933" bedoelde 4% valuta-obligatiën van het Duitsche Rijk;

c. aankoop van op Duitsche beurzen genoteerde en in Duitsche valuta luidende obligatiën en aandeelen:

d. andere beleggingsmogelijkheden voor zoover de Rijksbank daartoe toestemming verleent: De Rijksbank verklaart echter, dat gezien de transfer-moeilijkheden deze bepaling slechts in zeer beperkten omvang toepasselijk zal zijn.
Voor hei niet-getransfereerde deel van de rentebetalingen zullen in Rijksmarken luidende rentelooze schuldbewijzen der ,,Konversionskasse" ter beschikking van de crediteuren worden gesteld. Ter vergemakkelijking van de verhandelbaarheid dier schuldbewijzen werd liet noodzakelijk geacht daarvoor een markt in de crediteurlanden te scheppen. De Rijksbank verklaarde, dat zij zooveel als in haar vermogen is aan het tot stand konien van zoodanige markt zal medewerken.
Onder de vorengenoemde omstandigheden zal de Ver. voor den Effectenhandel er zich van onthouden. eenige aanbeveling aan de houders te doen. omtrent de door Duitschland ten opzichte van zijn schulden genomen maatregelen, het daarbij aan de houders overlatend of zij de gedeeltelijke betaling al dan niet wenschen te aanvaarden;
De Rijksbank heeft medegedeeld, dat de overmaking van de helft der op 1 Juli vervallen coupons en rentetermijnen zal geschieden zoodra de scrips voor het niet getransfereerde gedeelte gereed zullen ziin. Hiermede zullen nog wel eenige weken gemoeid zijn.
Aan een overzicht ter beschouwing van de verschillende gevallen der rente en amortisatiediensten ontleenen wij liet volgende:

A. Voor bijzonderheden betreffende coupons van obligatieleeningen en andere vorderingen (in vreemde valuta en in Rijksmarken)
De bepaling omtrent transfer van de helft heeft ook betrekking op huren en pachten, verscliuldigd door Duitschers aan buitenlandsche eigenaren.

B. Aflossing van obligatieleeningen in vreemde valuta:
a, indien de voorwaarden verplichte uitloting voorschrijven: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.
b. indien de voorwaarden aflossing door uitloting of inkoop voorschrijven: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.

C. Aflossing van obligatieleeningen in Rijksmarken:
a. bij verplichte uitloting: hiervoor zijn nog geen afzonderlijke bepalingen vastgesteld,
b. bij aflossing der uitloting of inkoop: Iiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.

D. Aflossing van andere leeningen in vreemde valuta of in Marken, welke niet in den vorm van obligatiën zijn uitgegeven en waarbij dus geen loting of inkoop van stukken kan voorkomen: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.

(Vorig bericht blz. 893 A.)

C. AGRANULOCYTOSE. — Een nieuwe ziekte. —
Bij de autopsie van een overleden Londensche fabrieksarbeidster van omstreeks 35 jaar is gewag gemaakt van een eerst in de laatste 10 jaar ontdekte ziekte, de z.g. agranulocytose.
'Zij tast hoofdzakelijk vrouwen aan van ongeveer 35 jaar en is bij kinderen nooit waargenomen.
De ziekte is gekenmerkt door een belangrijke ver.

mindering van het aantal witte bloedlichaampjes en gaat gewoonlijk gepaard met heftige keelpijn en ulceratieve processen van den pharynx. De meerderheid der gevallen verloopt doodelijk.

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Goudlanden. — Uit Londen wordt gemeld, dat Hongarije zou hebben besloten de groep der goudlanden te steunen.
Blijkens een verder bericht eindigde de op 11 Juli '33 gehouden zitting van het bureau der conferentie zonder beslissende-stemming, doch met de algemeene goedkeuring van het besluit, dat de zilvercommissie haar arbeid kan voortzetten en dat de voorzitter de rapporten der verschillende subcommissies zal afwachten om deze dan aan de leden van het bureau voor te leggen.
Daarop werd het bureau verdaagd zonder een tijdstip voor zijn eerstvolgende bijeenkomst te bepalen.
Naar verluidt zou op 26 Juli de slotzitting der conferentie plaats vinden.
(Vor. ber. Eeon. Conf. 892 H.; **Goudlanden 886** B.)

B. NEDERLAND. — **Uitvoering** Clearingwet. - Nadere bepalingen. — Op voordracht van de ministers van Financiën, van Economische Zaken en van Buitenlandsche Zaken is thans bij Kon. besluit het volgende bepaald:
Invoer in Nederland uit gebiedsdeelen van een vreemde Mogendheid, waarvoor krachtens aanwijzing, de algemeene maatregel van bestuur, bedoeld in art. 2 van de wet van 25 Juli 1932 (Staatsblad no. 375), geldt, mag alleen plaats hebben onder overlegging aan de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen van de nagemelde documenten:
1e. een verklaring van dengene, die de goederen ten invoer aangeeft — opslag volgens art. 7 daaronder begrepen — vermeldende naam en woonplaats van den leverancier (afzender) en van den ontbieder (geadresseerde).
2e. een verklaring van den ontbieder houdende een verbintenis om hetgeen hij met betrekking tot de ingevoerde goederen aan den leverancier verschuldigd is of mocht worden, af te dragen aan De Nederlandsche Bank, zonder zich op schuldvergelijking of andere kwijting te beroepen.
3e. een door den leverancier onderteekende copiefactuur of ander stuk, vermeldende het bedrag van zijn vordering, den vervaldatum of de vervaldata en verdere betalingscondities of, zoo nog geen vordering is ontstaan, de omstandigheden en voorwaarden waaronder de levering der goederen plaats heeft.
4e. indien de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen dit verlangen een verklaring van den ontbieder, bevestigende de door den leverancier vermelde, op de betaling en/of levering der goederen betrekking hebbende gegevens.
5e. indien en voor zooverre de minister van Financiën dit noodig acht, een verklaring van een hiertoe door dien minister toegelaten bank of andere instelling en opgemaakt overeenkomstig de door genoemden minister gegeven voorschriften, houdende een borgstelling ter verzekering van de nakoming door den ontbieder van de door hem met betrekking tot deze wet aangegane verplichtingen. **(Vor.** ber. blz. 894 **C.)**

C. AMSTERDAM. — Vijftigjarig bestaan der Vereeniging **„Rembrandt".** — In de op 10 Juli '33 onder groote belangstelling uit officieele kringen gehouden herdenkingsbijeenkomst ter gelegenheid van het vijftigjarige bestaan der vereeniging „Rembrandt", heeft de burgemeester, dr. W. de Vlugt, namens het Gemeentebestuur der hoofdstad, den voorzitter der vereeniging, dr. E. Heldring, voor de groote verdiensten, die hij voor het behouden en verwerven van Nederlandsche en andere kunstwerken heeft gehad, de gouden medaille der stad Amsterdam aangeboden.

D. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerk. - Leiding. — De staatscommissaris voor de Evangelische Landskerken in Pruisen, Jaeger, heeft aan alle gevolmachtigden der Evangelische Ldndskerk van de oud-Pruisische Unie en de andere Evangelische Landskerken in Pruisen op 7 Juli '33 het volgende bevel, dat in het Kerkelijke blad gepubliceerd wordt, doen toekomen:
le. De bij mij vergaderde gevolmachtigden uit geheel Pruisen rapporteeren unaniem den geweldigen weerklank, dien het werk van de staatshulp voor den zelfopbouw van de kerk bij het volk gevonden heeft.
2e. Bij de voortzetting van den gezamenlijken arbeid van alle bij den wederopbouw van de Duitsche Evangelische Kerk betrokken krachten draag ik het recht van de opperste kerkleiding van de Evangelische Landskerk in de oud-Pruisische Unie over op den gevolmachtigde van den Rijkskanselier, ds. Muller.
(Vorig bericht blz. **878** H en **795** A.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — **Nieuwe** Indische munt van ¼ cent. — In opdracht van de regeering moet worden onderzocht, of de noodzakelijkheid zou kunnen bestaan tot het doen aanmaken en invoeren van een munt ter waarde van ¼ cent.
Tegenwoordig krijgt de Inlandsche bevolking, voor wie deze maatregel speciaal zou worden genomen, voor ½ cent in de desa van enkele ingrediënten meer dan noodig is voor het dagelijksche gebruik.
Indien de ¼ cent wordt ingevoerd, zou men aan de hand van de tegenwoordige productenprijzen, speciaal in de desa, die ¼ cent zeer goed als betaalmiddel kunnen gebruiken.
Men is den laatsten tijd bezig met voor honderden guldens aan halve centen in de desa's in omloop te brengen.
Door het B.B. is aan hen, die in verband met hun werkzaamheden nogal veel in de desa komen, o.a. landbouw-consulenten en administrateurs der Volksbanken, verzocht te willen nagaan, of de wenschelijkheid tot invoering der ¼ cent bestaat.
(Soerab. Handelsblad) (Vor. ber. 332 J).)

F. **BELGIE.** — Bevolking. — De „Moniteur" van 12 Juli '33 geeft de volgende statistiek der Belgische bevolking op 31 Dec. 1932:

Mannen	4.067.056
Vrouwen	4.146.393
Totaal	8.213.449

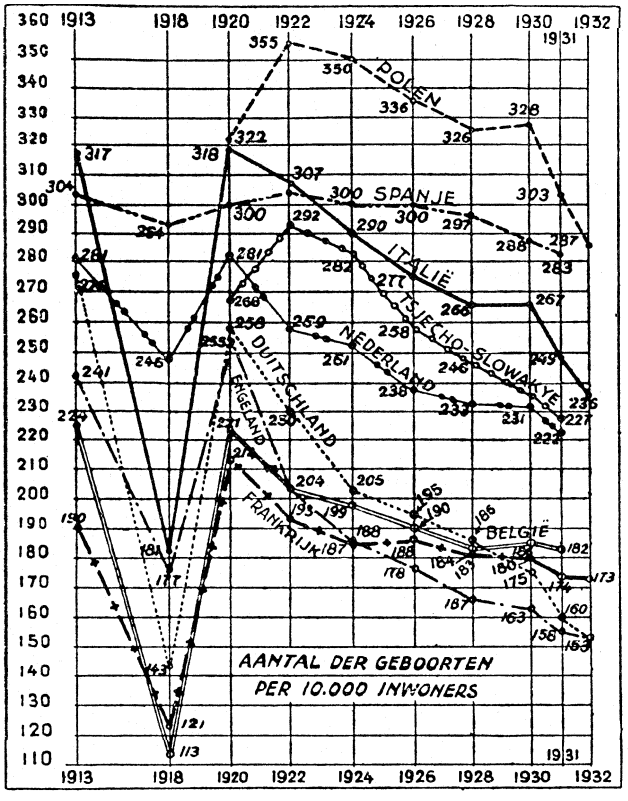
(Vorig bericht blz. **341** E.)

14 JULI 1933

G. NEDERLAND. — Uitvoer van **rugspek.** — De Ned. Varkenscentrale maakt bekend, dat met ingang van Maandag 17 Juli '33, de uitvoer van rugspek, ook naar andere landen dan Duitschland, door haar zal geschieden.
Belanghebbenden bij den export van dit artikel naar andere landen dan Duitschland, kunnen zich nu reeds om inlichtingen wenden tot de Nederlandsche Varkenscentrale. (Vorig **bericht** blz. 625 D.)

H. NEDERLAND. — **Begrooting** 1934. — Op de departementen te 's-Gravenhage is de voorbereiding der Rijksbegrooting 1934 in vollen gang. Minister-president dr. Colijn, rekening houdende met den ernst van den tijd, verlangt nadrukkelijk, dat de nieuwe begrooting sluitend zal zijn en hij wenscht dit resultaat te bereiken in de eerste plaats door radicale bezuinigingen.
De omzetbelasting, waarin opgenomen is de weeldeverteringsbelasting, zal circa 80 millioen gulden opleveren. Zooals bekend heeft dr. Colijn het deficit voor 1934 op 260 millioen gulden geraamd, zoodat tot uitvoering van zijn plan, althans wanneer dit tekort inderdaad bestaat, bezuinigingen van circa 180 millioen gulden noodzakelijk zijn.
(Zie Nederland, **rubriek Begrootingen 1932/1933)**

A. GEBOORTECIJFERS. — Wij geven hieronder een grafiek van de geboorten in verschillende landen van het jaar 1913 af tot en met **1932.**

Tot **1918** wordt een daling van het geboortecijfer geconstateerd, zelfs in zulke landen, die geen deel aan den grooten oorlog **(1914—1918)** hebben genomen, zooals Nederland en Spanje. Na den oorlog vond een stijging plaats die tot **1922** duurde, waarna weder een achteruitgang wordt waargenomen. (Excelsior)

E. DUITSCHLAND. — Beperking van spekinvoer **uit** Nederland. — In de Duitsch-Nederlandsche douane-overeenkomst van **27** April **1933** is aan Nederland toegestaan, 60% van de hoeveelheid spek, welke volgens de officieele Duitsche invoerstatuten in den tijd van **1** Mei tot **31** December **1932** uit Nederland naar Duitschland is ingevoerd, gedurende denzelfden tijd van het jaar **1933** tegen een gesloten tarief van Mk. **20** per centenaar in te voeren. De nadere voorwaarden waaronder deze invoer zal plaats hebben, worden in een gemengde Duitsch-Nederlandsche commissie elke vier weken vastgesteld.

De commissie heeft den 8sten Juli te Berlijn vergaderd en o.a. het volgende besloten:

1. Nederlandsch gezouten vet spek van de Nederlandsche kwaliteit III, (gewicht **18** tot **23.9** K.G. per zij), resp. de z.g. Geldersche prima kwaliteit, mag voorloopig uit Nederland niet onder den prijs van f 41 per **100** K.G. naar Duitschland worden verkocht. De prijzen voor de betere Nederlandsche kwaliteiten moeten overeenkomstig hooger zijn.

2. Nederland verplicht zich, tot en met **14** Augustus **1333** geen spek naar Duitschland te verkoopen van een mindere kwaliteit dan de genoemde. Ook na **15** Augustus mag de invoer van mindere kwaliteiten uit Nederland in geen geval meer dan 25% bedragen van den dan nog overblijvenden totalen invoer, aangezien Duitschland zijn behoefte aan deze spekkwaliteit uit eigen productie voldoende kan dekken.

3. Nederland verplicht zich, gerookt spek in de toekomst principieel niet meer naar Duitschland te verkoopen. (De Telegraaf) (Vor. her. **blz.** 899 G.)

C. DE GEHEIMEN VAN DEN SLAAP EN HET **DROOMEN.** — Zooals er aanwijzingen zijn voor een chemische slaapregulatie (Zondek), zoo zijn er ook feiten, die doen-vermoeden, dat het droomen in hoogs mate afhankelijk is van de chemische samenstelling van het bloed.

Daar eenigen tijd na het middagmaal het alcoholgehalte van het bloed duidelijk is verhoogd, hetgeen misschien als oorzaak kan worden beschouwd van de behoefte aan het middagdutje, is het niet onmogelijk, dat alcohol of andere stoffen, die in kleine hoeveelheden opwekkend op de fantasie en op de ontvankelijkheid voor hallucinaties werken, het droomen te voorschijn roepen.

Verdere onderzoekingen in deze richting zullen evenwel moeten uitwijzen, of langs dezen weg het geheim van slaap en droom kan worden ontsluierd.

(Vorig **bericht** blz. 615 **G.**)

D. ARNHEM. — Zeven honderd jaar vrije stad. — Mr. S. Baron van Heemstra, Commissaris der Koningin in de Provincie Gelderland heeft het volgende communiqué gepubliceerd:

Gelderland's hoofdstad maakt zich op, om op feestelijke wijze het feit te herdenken, dat Graaf Otto II van Gelre en Zutphen op **13** Juli **1233** zijn oppidum Arnhem tot eene vrije stad verhief. En de vroedschap heeft wijd de stadspoorten open gezet, om alle goede burgers uit Gelre en de Nederlanden gastvrij te ontvangen en deelgenoot aan de feestvreugde te maken. Want, de tijden mogen somber zijn en voor feestvieren weinig geëigend, voor dankbaarheid bestaat alle aanleiding, wanneer wij de ontwikkeling onzer stad gedurende de achter ons liggende 7 eeuwen gade slaan en aan die dankbaarheid wenschen wij uiting te geven. Met vertrouwen mogen we verwachten, dat de donkere wolken, welke zich in dezen crisistijd ook boven Arnhem samenpakken en welke door zoovele stormen zijn voorafgegaan, eenmaal voor zonniger tijden zullen plaats maken.

Laat ons daarom op waardige wijze feestvieren, met dankbaarheid voor Gods weldaden in het verleden, met moed en met vertrouwen in Zijne genade, voor een blijder toekomst. De vrije stad Arnhem leve, groeie en bloeie tot in lengte van dagen.

(Zie rubriek Arnhem)

E. **DUITSCHLAND.** — Dr. Frick's mededeeling **aan** de **Rijksstadhouders.** - Evolutie. —

De rijksmiiiister van binnenlandsche zaken, dr. Frick heeft aan alle riiksstadhouders en alle landsregeeringen het volgende rondschrijven gericht:

In zijn laatste toespraken tot de S.A.-leiders en rijksstadhouders heeft de rijkskanselier duidelijk geconstateerd, dat de Duitsche revolutie thans is afgesloten. De nationaal-socialistische arbeiderspartij is thans de eenige draagster geworden van den staat. Alle macht van dezen staat berust thans in de handen van de door den rijkskanselier geleide rijksregeering, waarin alle belangrijke functies met betrouwbare nationaal-socialisten zijn bezet. Daarmede is de zegevierende Duitsche revolutie in het stadium van de evolutie, d.w.z. van wettigen constructieven arbeid gekomen. Het is thans de gewichtige taak der rijkcregeering de in haar vereenigde totale macht economisch te consolideeren. Deze taak wordt echter zeer ernstig in gevaar gebracht, als in het vervolg nog van een voortzetting der revolutie of van een tweede revolutie gesproken wordt. Wie thans nog zoo spreekt, moet wel begrijpen, dat hij zich daardoor tegen den „Fuehrer" zelf verzet en dieiiovereenkomstig behandeld zal worden.

Dergelijke uitingen zijn eenvoudig een sabotage van de nationale revolutie en schaden het Duitsche economische leven, dat eerst dan het vraagstuk der werkloosheid kan oplossen, wanneer nieuwe onrust uit blijft.

Elke poging tot sabotage van de Duitsche revolutie moet met strenge straimaatregelen worden bestreden.

Het is de taak der rijksstadhouders en der landsregeeringen, om met alle mogelijke middelen te verhinderen, dat voortaan eenige organisatie of partijautoriteit zich regeeringsbevoegdheid aanmatigt.

Aan den anderen kant bestaat het gevaar, dat de tegenstanders van het nationaal-socialisme, in het bijzonder communisten en Marxisten, zullen trachten in de N.S.B.O. of het Duitsche arbeidsfront of andere organisaties binnen te dringen, om aldus de nationale evolutie te bemoeilijken.

In bijzondere opdracht van den rijkskanselier verzoek ik daarom den rijksstadhouders en den landsregeeringen, het gezag van den staat op elk gebied te handhaven. (Völkischer Beobachter)

15 JULI 1933

A. **RUSLAND.** — Rede van **Volkscommissaris Koeibys'jew.** — De redevoering door Koeibys'jew, den volkscommissaris voor de zware industrie, uitgesproken op 6 Juli bij de herdenking van het 10-jarig bestaan van de grond et, is thans gepubliceerd.
Koeibys'jew bespreekt in deze redevoering den geheelen politieken toestand in de Sovjet-Unie. Stalin heeft — aldus spr. — in den laatsten tijd het toenemen van zekere contra-revolutionnaire elementen moeten constateeren. Deze hebben gepoogd, de industrie en den landbouw te vernielen, teneinde weer hun klein-kapitalistische regiem te kunnen herwinnen. Het gaat hier vooral om boeren, die iedere gelegenheid aangrijpen om de Sovjet-Unie schade toe te brengen. De boeren trachten den nieuwen oogst aan den staat te onttrekken, teneinde daardoor de graanpolitiek te saboteeren. Men moet er rekening mede houden, dat zekere buitenlandsche politieke gebeurtenissen hun uitwerking hebben doen gevoelen op den binnenlandschen toestand des lands.
Vervolgens besprak Koeibys'jew den buitenlandschen politieken toestand. In den laatsten tijd is de wereld in twee deelen verdeeld, een kapitalistisch en een socialistisch gedeelte. De strijd tusschen de beide wereldopvattingen komt thans tot uitdrukking. De Sovjetregeering doet de grootste moeite om een conflict te vermijden. Desondanks moet Rusland alles doen om zijn veiligheid en zijn weermacht te versterken.
(Iswestjia)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Tijdelijke verlaging van verlofstractenienten, — De regeering diende bij den Volksraad een ontwerp-ordonnantie in, beoogende om met ingang van 1 Augustus 1933 de korting op de verlofstractementen op 17% te brengen, waardoor een besparing van *f* 200.000 wordt verkregen. De bedoeling is deze korting bij de invoering der nieuwe salarisregelingen te laten vervallen. In hoeverre dan het degressieve tarief voor de berekening van de verlofssalarissen zal moeten worden gewijzigd, maakt nog een punt van overweging uit, (Vor. ber. **819 A.**)

C. ENGELAND. — Vermindering der **werkloosheid.** — Er waren op 26 Juni 1933 533.000 ingeschreven arbeiders meer aan het werk dan eind Januari, 135.000 meer dan eind Mei 1933 en 461.000 meer dan een jaar geleden.
Het aantal werkloozen is sinds einde Januari 1933 verminderd met een half millioen. Vijf maanden lang duurt de verbetering op de arbeidsmarkt thans voort. De cijfers waren op:

	Meer aan het werk	Minder werkloos
22 Februari	38.000	27.238
21 Maart	146.000	138.841
24 April	91.000	87.550
22 Mei	123.000	114.755
26 Juni	135.000	144.771
Totaal	533.000	513.155

Het totaal aantal werkloozen bedroeg op 26 Juni 2.438.108, tegen 2.747.343 op 27 Juni 1932.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **811 A.**)

16 JULI 1933

D. VEREENIGDE STATEN. — Een superkabinet ter overwinning van de crisis. —

President Roosevelt heeft op 11 Juli een nieuwen stap gedaan op den weg, die naar hij hoopt, zal leiden tot nationaal herstel van de Amerikaansche industrie en uit de crisis. die ook de Vereenigde Staten teistert. De leden van het Kabinet zullen tezamen met deskundigen op verschillend gebied, o.a. vertegenwoordigers van de top-organisaties van landbouw en industrie, onder voorzitterschap van President Roosevelt een "super-kabinet" vormen, dat vergeleken wordt met de liidens den oorloe door Woodrow Wilson ingestelde Nationale Commissie voor verdediging, en dat ten minste den geheelen zomer zal blijven functionneeren. De departementsdirecteuren Lewis Douglas, Henry Morgenthau Jr., George Peek en Harry Hopkins, maken eveneens deel uit van de nieuwe instantie als deskundigen op het gebied der begrooting. Het super-kabinet" zal waarschijnlijk minstens eenmaal per week' en wel op Dinsdag bijeenkomen. Tot uitvoerend secretaris zal benoemd worden Frank C. Walker.
In zijn eerste zitting heeft het nieuwe orgaan besloten tot de uitvoering van een grootsch opgezet werkverschaffingsprogram, waarvoor een milliard dollar besciiikbaar zal worden gesteld. Hiervan zal vierhonderd millioen dollar gebruikt worden voor wegenaanleg, tweehonderd acht en dertig—millioen voor de uitbreiding van de koopvaardijvloot en de rest voor andere doeleinden van openbaar belang.
Op wensch van Roosevelt zal in het super-kabinet getracht word& de meeningsverschiilen tusschen de verschillende departementen uit den weg te ruimen. Voorts zullen ingrijpende maatregelen worden uitgetverkt tot reorganisatie van de industrie en ten derde zal men trachten te kometitot invoering van een 35-urige werkweek met een minimum-loon van 14 dollar.
Er schijnen reeds ernstige meeningsverschillen te bestaan tusschen den directeur voor de begrootingen Lewis Douglas en het commissariaal voor de uitvoering van openbare werken onder leiding van generaal Johnson, aangezien Douglas uitgaven, die hij niet doeltreffend acht, niet wil toestaan. Naar verluidt zou President Roosevelt echter het standpunt van Generaal Johnson deelen.
De vertegenwoordiger der centrale Inndbouworganisaties deelde mede, dat het super-kabinet in zijn eerste zitting een tijdstip had vastgesteld, waarvoor de industrie voorstellen kan indienen tot voorkoming van prijsdaiing. De staal-, olie-, kolen- en houtindustrie hebben zich reeds dadelijk bereid verklaard zoo spoedig mogelijk ingrijpende voorstellen in te dienen,
Den burgemeesters van 49 steden werd telegrafisch mede=edeeld, dat cis regeering met alle middelen zou optreden tegen ongerechtvaardigde verhooging van den broodprijs.

E. **DUITSCHLAND.** - Verlaging rentevoet **buitenlandsche gemeenleeeningen.** — In Martin's Bank te Londen werd op 11 Juli een aanvullend verdrag onderteekend met de crediteuren van Duitsche gemeenteleeeningen op korten termijn, Van de crediteuren waren vertegenwoordigd Zwitserland, Nederland, Zweden en Engeland. Van Duitsche zijde werd het verdrag geteekend door den nat.-soc.-burgenleester van Hamburg, Krogmann en door Stroelin en Ruppel. De rentevoet, welke gemiddeld 5% heeft bedragen, is verminderd tot 4½%. De aflossing zal worden opgeschort tot 15 Maart 1934; dan zal het verdrag expireeren.
De Duitsche landen en gemeenten hebben hiermede een lagere rentevoet bereikt dan in Duitschland algemeen gebruikelijk is.

F. **NEDERL. OOST-INDIE.** — **Jaarlijksche uitvoer** in tonnen van **Ned.-Ind.** tabak uit Nederland. —

	1909-'13	1927-'31			1932		
	Tot.	Tot.	Deli	Java	Tot.	Deli	Java
Duitschland *)	33283	34344	9583	24761	26608	8514	18094
België en Luxemburg	2326	5377	686	4691	6304	527	5777
Frankrijk	1523	3503	306	3197	2057	200	1857
V.S. Amerika	1081	2866	2295	571	1258	1116	142
Spanje	3948	1137	55	1082	729	—	729
Oostenrijk	†)	1375	251	1124	237	—	237
Denemarken	526	1342	501	841	1609	722	887
Zwitserland	†)	1017	145	872	1073	142	931
Alg. en Tunis	133	370	39	331	512	—	512
Gr.-Brittannië.	977	220	71	149	119	119	—
Tot. uitvoer	44429	55238	15187	40051	42729	12144	30585

*) Samengevoegd de uitvoeren naar Pruisen, Bremen, Hamburg, Mecklenburg en Lübeck.
†) De uitvoer naar Oostenrijk en Zwitserland ontbreekt, daar deze onder den uitvoer via Duitschland en België voorkomt.
(De Planter) (Zie **rubriek** Tabak)

G. **WALVISCHVANGST.** — Volgens de Noorsche bladen is het vraagstuk van het productieve gebruik van walvischvleesch thans opgelost.
Tot dusver werd van de in de Zuidelijke IJszee gevangen walvisschen practisch alleen de traan gebruikt, daar het vervoer van de reusachtige hoeveelheden walvischvleesch vanuit het Zuidpool-gebied naar Naorwegen te veel moeilijkheden opleverde.
Thans is een stelsel uitgedacht, volgens hetwelk het walvischvleescb aan boord van de vaartuigen vermalen wordt tot een soort vleeschmeel.
Dit meel wordt naar Noorwegen vervoerd en daar wordt er een zeer fijn vleesch-extract van geproduceerd.
De genomen proeven zouden reeds een uitstekend

resultaat hebben opgeleverd en indien alle verwachtingen worden vervuld, zal het nieuwe product van even groote waarde voor Noorwegen blijken te zijn als de walvischtraan. (Tidens Tegn, Oslo)
(Vorig bericht blz. 157 C.)

A. LUCHTVAART. — Generaal Balbo's transatlantische vlucht. - Orbetelio-Chicago in 46 vlieguren. — Het Balbo-eskader is op 15 Juli te Chicago aangekomen. De schitterende prestatie van Generaal Balbo en zijn eskader blijkt uit het volgende overzicht:
1 Juli: Orbetello-Amsterdam, 1400 K.M., in ca. 7½ uur.
2 Juli: Amsterdam-Londonderry, 1000 K.M. in ca. 4 uur.
5 Juli: Londonderry-Reykjavik, 1500 K.M., in ca. 5½ uur.
12 Juli: Reykjavik-Cartwright, 2400 K.M. in ca. 12 uur.
13 Juli: Cartwright-Shediac, 1200 K.M. in ca. 6 uur.
14 Juli: Shediac-Montreal, 800 K.M. in ca. 3½ uur.
15 Juli: Montreal-Chicago, 1400 K.M., in ca. 7½ uur.
(Vorig bericht blz. 890 H.)

B. VIERMOGENDHEDENPACT. — Geteekend. — Het Viermogendhedenpact is op 15 Juli te Rome geteekend. (Vor. ber. Mz. 857 E. en 855 X.)

17 JULI 1933

C. BELGIE. — Duitsch-Belgische markenovereenkomst. - Duitschland weigert betaling der annuiteiten. — De minister van Buitenlandsche Zaken heeft in een vergadering van het kabinet medegedeeld, dat de Duitsche regeering heeft laten weten geen transferbetalingen te kunnen doen aan België ter uitvoering van de markenovereenkomst. De Belgische regeering zal voor verdere betalingen worden gecrediteerd; deze bedragen zullen worden gestort in de conversiekas, ingesteld bij de wet van 9 Mei 1933, die een moratorium afkondigde voor de transferbetalingen.
De Belgische regeering heeft onmiddellijk geprotesteerd en aangedrongen op stipte uitvoering van de markenovereenkomst. (Belga)

D. VEREENIGDE STATEN. — Bevolking. — Volgens de laatste gegevens bedraagt de bevolking der Vereenigde Staten 123 millioen inwoners, waaronder 12.5 millioen Negers, 250.000 Indianen en 110.000 Japanners. (United States Review, Philadelphia)

E. NEDERLAND. — IVe Nederlandsche Landbouweek te Wageningen (3—7 Juli 1933). — Deze Landbouwweek, die evenals de drie voorafgaande werd georganiseerd door een, door een aantal vooraanstaande vereenigingen op landbouwgebied, benoemde permanente regelingscommissie (Voorzitter: de heer T. A. C. Schoevers te Wageningen, secretaris: Ir. J. A. van der Loeff te Bennekom) kan als goed geslaagd worden beschouwd. Ongeveer 550 personen uit alle deelen des lands, waaronder ruim 100 uit Wageningen, woonden de voordrachten bij.
De Landbouwweek is in 1930 ontstaan door een samensmelting van de daarvoor gehouden Landbouwdagen, welke uitgegaan waren van het Ned. Genootschap voor Landbouwwetenschap, het Centraal Comité voor Keuring van Gewassen en enkele andere organisaties. Deze samensmelting geschiedde op initiatief van het Ned. Genootschap voor Landbouwweienschap en had ten doel het effect dezer ter voorlichting en bespreking bedoelde dagen te verhoogen en den deelnemers onnoodige reizen te besparen.
Als belangrijke dagen der IVe Landbouwweek kunnen genoemd worden:
De Groenvoederdag (gehouden vanwege het Nationaal Comité voor Voederbouw (NaCoVo), de Tarwedag (vanwege den Kweekersbond en de Technische Tarwe Commissie met medewerking van het Rijkslandbouwproefstation te Groningen en het Instituut voor Veredeling van Landbouwgewassen der Landbouw-Hoogeschool te Wageningen) met de daarbij aansluitende voordrachten, gehouden vanwege de Genetische Vereeniging, de Plantenziektenkundige Vereeniging, de Commissie voor Phytopathologie van de Ned. Botanische Vereeniging en de Phaenologische Vereeniging, terwijl de Fruitteeltdag, gehouden vanwege het Ned. Genootschap voor Landbouwwetenschap en de Plantenziektenkundige Vereeniging ook druk bezocht werd.
Wij laten nog de namen van enkele sprekers volgen: Prof. Ir. C. Broekema, Prof. dr. O. de Vries, Prof. dr. H. M. Quanjer, Dr. E. Brouwer, Dr. ir. C. K. van Daalen, Jan Schilthuis, Dr. P. J. H. van Ginneken, Dr. A. L. Hagedoorn, Ir. W. C. van der Meer, Ir. P. G. Meijers, Ir. J. Wind, Ir. H. G. A. Leignes Bakhoven, Ir. A. W. v. d. Plassche, T. A. C. Schoevers, Ir. N. van Poeteren, Ir. P. Hus, Dr. ir. H. N. Kluijver, L. van Giersbergen, Ir. J. D. Koeslag, Mej. H. L. G. de Bruijn.
Regelingscommissie v. d. Nederl. Landbouwweek, Bennekom.
(Zie rubriek Landbouw etc.)

F. NEDERLAND. — Waarschuwing van den Marine-Commandant. - „Het Anker." — De commandant der marine te Willemsoord richt naar aanleiding van het verschijnen van „Het Anker" een waarschuwend woord tot diegenen onder zijn personeel, die geneigd mochten zijn te vertrouwen op de wijze van behartiging van hun belangen, als in dat blaadje aangegeven. (Vorig ber. Leger en vloot 851 B.)

G. NEDERLANDSCHE BANK. — Disconto verlaagd. — De directie van de Nederlandsche Bank N.V. heeft op 14 Juli den rentestand als volgt vastgesteld:
Wisseldisconto, verlaagd tot 4%.
Promecsendisconto, verlaagd tot 4½%.
Eeleening van effecten, verlaagd tot 4½%.
Beleening van goederen, verlaagd tot 4½%.
Voorschotten in rekening-courant, verlaagd tot 4½%.
De discontoverlaging gaat 15 Juli in.
(Vor. ber. Discontokoersen 885 B.; Ned. Bank 882 F.)

18 JULI 1933

H. DUITSCHLAND. — Hulde aan moordenaars van minister Rathenau. — Op den burcht Saaleck is in den toren een gedenksteen onthuld ter herdenking van het feit, dat hier 11 jaar geleden de moordenaars van Rathenau, Fischer en Kern, de hand aan zich zelve sloegen om niet in handen te vallen van hun achtervolgers.
Kapitein Ehrhardt hield bij deze gelegenheid een toespraak. De gedenksteen, die hierop door Ehrhardt werd onthuld, draagt het opschrift:
„Hier stierven op 17 Juli 1922 in den strijd om Duitschland onze kameraden, eerste luitenant ter zee b.d. Kern en luitenant b.d. Hermann Fischer, Brigade Ehrhardt."
Op het kleine kerkhof van Saaleck, bij het graf van Fischer en Kern werd een herdenkingsplechtigheid gehouden. In een korte toespraak werd uiteengezet, dat zonder de daad der beide thans herdachten, Duitschland nu onder het bolsjewisme had moeten leven. Men moet tot het inzicht komen, aldus spreker, dat eigen en vreemd leven niet verschoond kan worden, wanneer het om het vaderland gaat. Roehm, de chef van den staf der S.S., verklaarde, dat de beide dooden voorvechters der S.A. en S.S. zijn geweest.
(Der Angriff)

I. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Exportcijfer van graan voor de Donaustaten vastgesteld. — De vertegenwoordigers der Vereenigde Staten van Australië, Argentinië en Canada hebben op 17 Juli geconfereerd met de vertegenwoordigers der Donaustaten.
Overeengekomen werd, dat de graanuitvoer der Donaustaten 50 millioen schepel per jaar zal bedragen, ongeacht de opbrengst van den oogst. (899 A.)

A. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Zilvervraagstuk. —
De sub-commissie voor het tinvraagstuk koos Cunliffe Lister, staatssecretaris van koloniën, tot haar voorzitter en Campbell tot onder-voorzitter.
De Amerikaansche delegatie ter economische ereldconferentie heeft bij de sub-commissie voor zilver een nieuw voorstel ingediend, welke de volgende punten omvat:
1. Alle aan de conferentie deelnemende landen zullen een nieuwe depreciatie of omsmelting van hun zilvergeld, behalve voor hermunting, beletten.
2. Alle bedoelde landen zullen overgaan tot een ommunting van hun geld, met inachtneming van hun alliage van minstens 80011000, in overeenstemming met hun begrootingsproblemen.
3. De regeeringen zullen het papiergeld zoo spoedig mogelijk door zilvergeld vervangen.
4. De landen, die een invoerrecht op zilver heffen, zullen de voorwaarden nagaan, waaronder deze belemmering voor den vrijen invoer van zilver kan worden verminclerd of verwijderd De landen, waar geen invoerrecht op zilver wordt geheven, zullen dezen toestand zooveel mogelijk handhaven. terwijl zij onder geen beding rechten zullen gaan heffen, hooger dan die, welke in de groote zilver-produceerende of zilververbruikende landen worden geheven.
5. De regeeringen zullen haar centralen banken aanbevelen, de mogelijkheid onder het oog te zien, om een deel van haar wettelijke reserve door zilver te doen vormen, ten einde dit te gebruiken als dekking voor de geldcirculatie of voor het verrichten van internationale betalingen.
6. Alle landen met uitzondering van Britsch-Indië en Spanje stemmen er in toe, vóór **1** Januari 1938 geen uit omgeniunt geld verkregen zilver te verkoopen. Wat Britsch-Indië en Spanje aangaat, die over groote zilvervoorraden beschikken, zal -– wanneer zij tot verkooperi mochten wenschen over te gaan — worden getracht tot een accoord te komen tusschen deze landen en de groote zilverproduceerende staten, ten einde in onderling overleg het maximum dezer verkoopen vast te stellen. (V. b. Econ. Conf. **902 I.)**

B. ABSOLUTE NULPUNT. — Proeven. — Juist twee maanden geleden vermeldden wij het laatste koude-record, dat door den Leidschen hoogleeraar, prof. dr. W. J. de Haas, werd behaald. Het bedroeg 0.27 graad boven het absolute nulpunt en daarmede had deze hoogleeraar, die bij zijn proefnemingen een geheel andere methode volgt dan prof. Keesom, een veel lager temperatuur verkregen dan laatstgenoemde hoogleeraar, die op 18 Maart 1932 een temperatuur van 0.71 graad Kelvin bereikte. Thans is prof. dr. W. J. de Haas met 1/800 gr. Kelvin, wederom veel dichter tot het absolute nulpunt genaderd. (V. b. **820 C.)**

C. DUITSCHLAND. — Economische raad. — Ten einde bij den arbeid op economisch gebied profijt te kunnen trekken van de ervaringen van menschen uit de practijk, heeft rijkskanselier Hitler een algemeenen economischen raad benoemd, welks leden de rijksregeering in alle economische kwesties van advies moeten dienen.
Tot dezen raad behooren o.a. prof. dr. Carl Bosch te Heidelberg, ir. Boehringer van de Maximilianshutte, Diehm van het Duitsche Kalisyndicaat, de burgemeester van Hamburg, Krogmann, dr. Krupp von Bohlen und Halbach, de leider van het Arbeidsfront dr. Robert Ley, K. F. von Siemens te Berlijn, dr. Fritz Thyssen te Mülheim en dr. Albert Vögler te Dortmund. (Völkischer Beobachter)
(Vor. ber. Econ. program **468** B. en **470** B.)

D. DUITSCHLAND. — Evangelische landskerken. — **Dr.** Jager ontslagen. — Het Wolffbureau meldt uit Berlijn: Nadat de constitutie van de Duitsche evangelische kerk tot. stand gekomen was, heeft de minister van wetenschap, kunst en volksopvoeding van Pruisen met ingang van 14 Juli, het commissariaat over de evangelische landskerken voor geëindigd verklaard en mitsdien dr. Jager van zijn functie ontheven.
Dr. Jager heeft de volmachten van de commissarissen over de landskerken ingetrokken. (V. b. **899 D.)**

E. **DANZIG.** — Besprekingen met Polen. — Officieel wordt medegedeeld, dat het programma voor de besprekingen tusschen Danzig en Polen de volgende punten bevat:
1. De rechten der Poolsche bevolking, zooals deze zijn vastgelegd in artikel **33** van de overeenkomst tusschen beide landen.
2. Het gebruik van de haven van Danzig door Polen.
3. Economische kwesties, die beide landen betreffen.
4. Belastingvraagstukken.
5. Verschillende kwesties met betrekking tot het leiden van de buitenlandsehe politiek van Danzig.
6. Hangende vraagstukken met betrekking tot het beheer van de haven.
Zes commissies, die hiervoor zijn benoemd, zullen binnenkort met het onderzoeken van deze punten beginnen. (Gazeta Gdánska) (Vorig bericht **blz. '731 F.)**

F. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — In het ontwerp der productieregeling van koffie door Brazilië bij de economische conferentie ingediend, wordt de wensch geuit, dat alle produceerende en uitvoerende landen gedurende vijf jaren geen toeneming der oogsten zullen veroorloven.
De koffie-uitvoerende landen zouden de mogelijkheid moeten overwegen, of practisch het aanbod in drie jaren kan worden beperkt, vanaf het tijdstip, waarop de event. overeenkomst in werking kan treden. Een inkrimping van het aanbod zou niet noodig zijn, indien het verbruik zich mocht uitbreiden of de prijs van de koffie stijgen. Alle landen, die thans koffie produceeren, doch niet uitvoeren, zouden zich verbinden, geen koffie naar het buitenland te verkoopen tijdens den duur der overeenkomst. Alle landen, die thans geen koffie produceeren, moeten zich verplichten, het openen van den aanplant op welke wijze ook niet aan te moedigen of te bevorderen zoolang de overeenkomst bestaat, in hun eigen gebied of gebieden die onder hun bestuur of jurisdictie staan.
(Vorig bericht blz. **903 A.)**

G. WICHELROEDE. — De wichelroede is een houten of metalen roede, waarmede het middeleeuwsche bijgeloof onder den grond verborgen schatten meende te kunnen vinden. De houten wichelroede bestond uit een tak met een gaffelverdeeling, gesneden van een hazelnotenboom, in den nacht van St. Jan, tusschen **11** en 12 uur onder het uitspreken van een bepaald formulier. Wanneer men de uiteinden van de gaffel in de hand hield en den tak horizontaal voor zich uitstrekte, dan boog zich de roede op de plaats, waar het gezochte lag, naar beneden. Deze beweging noemt men den „slag". Vooral in de laatste jaren wordt de wichelroede weer druk gebruikt, vooral bij het zoeken naar water, en dikwijls met merkwaardig succes. Zoo was in 1925 op het station Siershahn een installatie noodig voor het winnen van water voor de locomotieven. Onderzoek met de wichelroede door een thans overleden roedelooper, wees op onderaardsche wateraders. Een bepaald punt werd door hem aangewezen. Reeds op 6 M. diepte kreeg men zulk een waterdrang, dat men meende voor jaren te zijn gedekt. Men bouwde de nieuwe installatie en de oude, die te weinig water leverde, werd verpacht aan de gemeente.
In 1928 hield de watervloed plotseling op. In droge maanden had men watergebrek. Een andere roedelooper werd erbij gehaald; deze bevestigde de resultaten van den gestorvene, doch verzekerde, dat onder den vroeger aangeboorden waterloop nog een tweede

moest liggen, die voldoende water zou geven. Men behoefde daartoe alleen wat dieper te boren. Na 2 M. dieper te hebben geboord, stuitte men op een vaste, droge leemlaag. De boorder van de bron en de bedrijfsleiding vonden verder werken nutteloos, en adviseerden het boren te staken. Nogmaals werd de roedelooper ontboden. Deze bleef bij zijn vroegere bewering, en ried aan, nog 5 M. dieper te boren. Op deze diepte werd werkelijk de waterloop aangeboord en een sterke waterdrang geconstateerd. (N. R. Crt.)

19 JULI 1933

A. PALESTINA. — Engelsch Lagerhuis-debat. - Arabische kwestie. - Financieele positie bevredigend. —

Gedurende een Lagerhuis-debat over koloniale kwesties heeft de Britsche minister van Koloniën, Sir Philip Cunliffe Lister, uitvoerig gesproken over den toestand in Palestina. Hij herdacht in de eerste plaats den op 22 Juni vermoorden Zionistenleider Arlosorof, dien hij prees als een man van wijsheid en inzicht, die groote diensten heeft bewezen aan de Zionistische beweging en Palestina in zijn geheel.

Er kan in Palestina, zoo zeide de minister verder, heel veel gedaan worden voor den landbouw, doch hij zou het een groote fout achten indien Palestina zich uitsluitend concentreerde op de cultuur van sinaasappelen. De oogst van andere producten moet aanzienlijk verbeterd worden, opdat de bevolking meer kan leven van hetgeen het land opbrengt. Na zorgvuldige overweging van de aanbevelingen, die de hooge commissaris heeft gedaan na kennis te hebben genomen van de opmerkingen der Arabische executive en de Jewish Agency, heeft de Britsche regeering deze aanbevelingen goedgekeurd en dienovereenkomstig maatregelen genomen.

Wat het probleem der onteigende Arabieren aangaat houdt de regeering zich aan de beslissing van de rechtbank; de regeering van Palestina is gemachtigd maatregelen te nemen voor de hernieuwde vestiging dezer Arabieren, in overeenstemmitig met de bevindingen der rechtbank. Voorts heeft de regeering den hoogen commissaris gemachtigd de termen der cultiveeringsordonnantie te verbeteren, ten einde volledige waarborgen te verschaffen aan de grondbezitters.

Met betrekking tot de kwestie eener leening voor het ontwikkelen van het land zeide Cunliffe Lister, dat het de Britsche regeering onmogelijk is gelden te verschaffen ten laste van de Britsche schatkist. De financieele positie van Palestina is bevredigend genoeg zoodat het land zijn eigen behoeften kan financieren. Daarom was voorgesteld, dat Palestina's program voor openbare werken en voor de herkolonisatie der Arabieren voor een groot deel zou worden gefinancierd met behulp van een leening van twee millioen pond sterling. De Britsche regeering is er van overtuigd, dat Palestina's financieele hulpbronnen voldoende zijn voor den dienst der leening en een genoegzamen waarborg vormen voor het vereischte kapitaal. De leening zou de formeele garantie ontvangen van de Britsche regeering; de noodige wetsmaatregelen zullen binnenkort worden genomen.

Minister Cunliffe Lister drong ten slotte bij alle betrokkenen aan op samenwerking voor het gemeenschappelijke belang.

(Manchester Guardian) (V. b. Econ. toestand '33: 721 D.)

B. JOODSCHE PROBLEMEN. — Strijd der Joden voor de Joden in Duitschland. —

Een verslaggever van de Sunday Express heeft te Londen een onderhoud gehad met mr. Samuel Unterniayer, een bekend advocaat In de Vereenigde Staten en leider van de Amerikaansche Joden in hun actie tegen de terreur in Duitschland.

Ik ben niet van plan, aldus mr. Untermayer, om Hitler op te zoeken hoewel men daarop aandringt.

Het is' een hoofdbestanddeel van Hitler's programma, dat de Jood in Duitschland zal worden vervolgd, totdat het ras is uitgestorven. Maar de strijdlust van de Ieren is nog niets, vergeleken bij die van de Joden, nu zij moeten vechten voor hun geloofsgenooten, die met den rug tegen den muur staan.

En het Hitler-regime, ging Untermayer voort, heeft zich niet beperkt tot de Joden in Duitschland. Zijn laatste manoeuvre treft ook de Joden in Amerika.

Hitler heeft n.l. bevolen, naar ik heb vernomen, dat in Duitschland geen films meer vertoond zullen worden, die gemaakt zijn door Joden in de Vereenigde Staten. Nu is practisch gesproken de heele Amerikaansche filmproductie in handen van Joden. En zoo heeft Hitler dus ook Amerikaansche burgers eetroffen.

Misschien zal de regeering van mijn land stappen-hiertegen nemen, zooals ook de Engelsche regeering stappen nam, toen er in Rusland Engelschen onschuldig veroordeeld werden. Ons wapen zal zijn een boycot van alle Duitsche goederen, zoo ver gaande, dat zelfs Duitsche schepen er door getroffen zullen worden.

Het is mijn zelf gekozen roeping, aie wereldboycot van Duitsche goederen te organiseeren. In Amerika is die boycot er reeds. Hetzelfde moet gebeuren in alle landen. Dat zal misschien een jaar duren, maar misschien zijn wij al eerder klaar. Als het gelukt, zal de Duitsche export nog maar een fractie zijn van den tegenwoordige.

Dit is niet alleen een Joodsche kwestie, het is een wereldprobleem. De menschheid vraagt rechtvaardigheid, ongeacht ras of geloof. Het is een strijd om uit te maken of de beschaving van heden zal blijven bestaan of dat de volken zullen terugkeeren tot de middeleeuwsche toestanden, wat zou beteekenen een verwoesting van al onze idealen.

In Amerika hebben mannen van alle lagen en standen den strijd aanvaard. Het laatste feit is het protest van 1200 geestelijken van verschillende kerken. Ook onze vakvereenigingen hebben reeds aan den strijd deelgenomen.

Hitler en de zijnen zullen ondervinden dat bij dezen terugkeer naar het barbarendom, zijzelven zullen ten onder gaan.

Er zijn aan het gebeuren in Duitschland verschillende aspecten, die men tot nog toe niet voldoende bekeken heeft. Dat zal nu ook veranderen.-

Hitler heeft het Verdrag van Versailles op verschillende punten geweld aangedaan. Een van de artikelen van tiet verdrag staat bijvoorbeeld op het wezen der vakvereenigingeii. Het is zelfs eeii van de voornaamste artikelen.

Dit artikel bepaalt onder meer, dat er geen uitsluiting mag zijn in de vakvereenigingen op grond van afkomst of geloof. Hitler nu heeft de Joden zeer duidelijk uitgesloten van lidmaatschap van alle vakvereenigingen.

Hiervoor zal hij ter verantwoording geroepen worden door den Volkenbond. Ook heeft hij *gezondigd* tegen de zeer uitdrukkelijk omschreven recht van de minderheden (Sunday Express)

(Zie rubriek Duitschland: Anti-semitisme.)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — De Sisalproductie. —

Het is voor Nederland van groot belang op te merken, dat sinds 1932 Ned.-Indië vooraan staat in de rij der sisal-produceerende landen:

	Export (in 1000 ton).				
	1928	1929	1930	1931	1932
Br. Oost-Afrika	53,9	62,6	67,2	72,1	75,9
Ned.-Indië	50,5	58,9	65,9	70,6	92,4
Mexico	138	113,9	59,4	66,2	—
Mozambique	6	1,3	11,4	13,6	—
Philippijnen	16,9	15,8	1 3,3	6,8	—

De wereldexport bedroeg in 1928 269.800 ton en in 1931 230.800 ton.

Sisal wordt tot dusver Iioofdzakelijk benut voor het vervaardigen van een bepaald soort touw, matten, bezems, zakken. De depressie in de sisalindustrie, die tegelijk met die der andere koloniale producten inzette, heeft er toe geleid, dat men een onderzoek is gaan instellen naar een uitbreiding der verbruiksmogelijkheden. Bij dit onderzoek is gebleken, dat de beste vezel geproduceerd wordt in Ned.-Indië en Oost-Afrika, daar de vezel hier blanker, langer en dikker is dan die uit andere productielanden. Bovendien is de Ned.-Indische en Oost-Afrikaansche sisal meer gelijkvormig, een belangrijke voorwaarde voor een regelmatige afname, soeciaal waar het betreft dun paktouw. Aangezien evenwel de 'consumptie van dun touw en ruw koord (voor het samenbinden bijv. van korenschoven) voortdurend afneemt, heeft men naar andere consumptie-mogelijkheden gezocht en men meent deze thans te hebben gevonden in het scheepstouw.

Na grondig experimenteeren heeft men namelijk een sisalscheeostouw kunnen vervaardigen. dat door de Engelsche Roval Navy' is goedgekeurd en waardóor het mogelijk-zal wordén, voor 50% van het belangrijkste touw dat op de Engelsche oorlogsvloot wordt gebruikt, voortaan sisal als grondstof te nemen.

D. DUITSCHLAND. — De statuten van de Duitsche Evangelische Kerk. - De wet afgekondigd. —

De door de rijksregeering aangenomen en tegelijkertijd bekend gemaakte wet inzake de statuten der Duitsche Evangelische Kerk luidt als volgt:

1. Aan de Duitsche Evangelische Kerk zijn op 11 Juli 1933 statuten gegeven die met de invoeringsverordening van rijkswege erkend en in de bijlage gepubliceerd worden.
2. De Duitsche Evangelische Kerk is een rechtspersoon van het openbaar recht in het Rijk. De rechten en plichten van den Duitschen Evangelischen Kerkbond gaan over op de Duitsche Evangelische Kerk.
3. Wanneer de bevoegde organen van een landskerk weigeren omslagen van de Duitsche Evangelische Kerk op het budget te brengen, moet op verzoek van de rijksregeering de bevoegde landsregeering maatregelen nemen tot het op het budget brengen hiervan.
4. Bij formeel disciplinair optreden tegen kerkelijke functionarissen zijn de kerkelijke disciplinaire overheden gerechtigd getuigen en deskundigen te heëedigen en de gerechtshoven verplicht een onderzoek om gerechtelijke hulp van de kerkelijke disciplinaire overheden op te volgen.
5. De in de Duitsche Evangelische Kerken aaneengesloten landskerken houden op 23 Juli 1933 verkiezingen voor die kerkelijke organen, die volgens geldend landelijk kerkrecht gevormd worden door rechtstreeksche verkiezing door de kerkelijke gemeenteleden, Voor zoover volgens landelijk kerkrecht verdere organen door rechtstreeksche verkiezing moeten worden gevormd, moeten deze verkiezingen voor 31 Augustus gehouden zijn. De hoogste bestuursoverheden der landskerk zijn gemachtigd de ter uitvoering van de verkiezingen vereischte bepalingen in den vorm van bestuursbeschikking uit te vaardigen. Daarbij wordt het den van hun plaatselijke kerk afwezigen mogelijk gemaakt te stemmen bij gevolmachtigde. Voor zoover tot dit doel of tot het in acht nemen van de in dit artikel voorgeschreven termijnen noodzakelijk is, kan van de voorschriften' van de kerkstatuten en kerkbepalingen inzake de verkiezingen worden afgeweken.
6. De rijksminister van binnenlandsche zaken wordt belast met de uitvoering van deze wet.
7. De wet wordt van kracht op den dag van afkondiging.

(Völkischer Beobacfiter) **(Vorig bericht blz. 903 D.)**

E. ASTHMA. — Injecties tegen asthma. — Evenals hooikoorts en sommige huidziekten behoort ook het asthma tot de allergische ziekten, waarbij overgevoe-

ligheid van den betrokken persoon bestaat voor de aanwezigheid van een bepaald proteïne.
De overgevoeligheid kan hierbij bestaan voor sommige haar- of vedersoorten in peluws of kussens, het stof van bepaalde producten of het een of andere bestanddeel van bepaalde gerechten.
Bij nauwkeurig en langdurig onderzoek is het in tal van gevallen mogelijk, den schadelijk werkenden invloed te ontdekken en bij terzijdestelling daarvan onmiddellijk genezing te bewerkstelligen.
Daar de opsporing van den boosdoener vaak echter ook zeer moeilijk is, beproeft men het weerstandsvermogen der patiënten tegen proteïne-prikkeling in het algemeen te verhoogen, waarbij tot nu toe veelbelovende resultaten zijn bereikt.
Een grooten vooruitgang echter in de directe bestrijding van den asthma-aanval vormt de injectie van een kleine hoeveelheid adrenaline bij het begin van den aanval. (Zie rubriek: **Geneeskunde.**)

A. NEDERLAND. — Invoer van Spaansche **Kalizouten**. — Sedert het begin van het jaar 1933 is te Rotterdam nu reeds in totaal 35.000 ton Spaansche kali aangevoerd en van daaruit naar elders gedistribueerd. De bedoeling is, dat dit jaar in totaal via Rotterdam 70,000, benevens via Terneuzen en Delfzijl 30.000, in het geheel dus 100.000 ton Spaansche kali zal worden ingevoerd. Daarvan is dus tot dusver reeds 35% geïmporteerd. De verdeeling over kalizouten is ongeveer 14—16, 20—22 en 40—42%. (Vor. ber. blz. 463 ***G.***)

B. FRANKRIJK. — Handelsbalans. - **Nadeelig** saldo. — De Fransche handelsbalans over de eerste helft van 1933 geeft een nadeelig saldo aan van rond 6 milliard francs. (Le Temps)

C. ENGELAND. — Benzine uit Steenkool. — De plannen der regeering, om de bereiding van benzine uit steenkool met 4 d. per gallon te subsidieeren, wordt in de pers vrij algemeen met instemming begroet. Verschillende bladen hopen, dat dit de drie diensten van defensie onafhankelijk zal maken van het invoeren van olie uit het buitenland. De vliegtuigen" van Groot-Brittannië's vijanden zullen daarom in geval van oorlog aan deze oliefabrieken hun beste aandacht besteden.
Een enkel blad troost zich voor zijn vrees, dat de natuurlijke oliebedrijven schade zullen lijden, met de overweging, dat in de eerste jaren slechts 3% van de hier benoodigde olie uit steenkool bereid zal kunnen worden, hetgeen te weinig zal zijn om die andere oliôbelangen noemenswaardige schade te berokkenen. De Manchester Guardian spreekt de vrees uit, dat het nieuwe bedrijf noodlijdend zal blijven, en dat daar dan dezelfde onbevredigende stand van zaken zal ontstaan als bij de gesubsidieerde suikerindustrie.
De verwachting wordt uitgesproken, dat het bedrijf zelf door ervaring en onderzoek in staat zal blijken de hooge productiekosten te doen dalen. Zooals de zaken thans staan, kan de kunstmatige olie niet lager dan 7 d. per gallon verkocht worden, terwijl natuurlijke olie hier tegen 3 d. per gallon geleverd wordt. (N. R. Crt.) (Vorig bericht blz. **190** K.)

D. NEDERLAND. — **Contingenteering** van **rund-**, kalfs-, schapen- en paardenvleesch. — De Staatscourant van 16 Juli bevat een Kon. besluit, waarbij de invoer van: versch, gekoeld, bevroren, gezouten, gerookt en/of gedroogd, en/of op andere wijze bewerkt of geconserveerd rund- en kalfsvleesch; versch, gekoeld, bevroren, gezouten, gerookt en/of gedroogd, en/of op andere wijze bewerkt of geconserveerd schapen- en paardenvleesch; alsmede van levende schapen en slachtpaarden, voor den tijd van 6 maanden wordt gecontingenteerd (**16** Juli '33—16 Jan. 1934). Het percentage van den toegestanen invoer is vastgesteld op 100 van de gemiddeld ingevoerde hoeveelheden in de tijdvakken: 16 Juli 1931—16 Januari 1932 en 16 Juli 1932—16 Januari 1933, behalve voor den invoer van versch, gekoeld of bevroren rund- en kalfsvleesch, welke gecontingenteerd blijft op 60% van den gemiddelden invoer per 6 maanden in 1929, 1930 en 1931.
De invoer van de genoemde artikelen zal met ingang van **16** Juli slechts zijn toegestaan aan een door den minister van economische zaken aan te wijzen centrale.
Als zoodanig zal worden aangewezen de Crisis-Rundvee-Centrale, gevestigd te 's-Gravenhage, **2e** van den Boschstraat No. *2*. (V. b. **Conting.** Vleesch 659 B.)

E. GENERAAL DE WITTE OVERLEDEN. — Op 76-jarigen leeftijd is op zijn buitengoed te **Meir**, bij Hoogstraten, in de Antwerpsche Kempen, overleden generaal baron de Witte de Haelen. Met hem verdwijnt alweer een der meest bekende figuren uit het begin van den Duitschen inval in België. Het was generaal de Witte, die in Augustus 1914, te **Haelen**, bij Diest, met twee Belgische ruiterijbrigades en eenige batterijen veldartillerie een voor het achter het riviertje de Geete opgestelde Belgische veldleger zeer gevaarlijke beweging van de Duitsche cavalerie wist te stuiten. Generaal de Witte, die persoonlijk zeer dapper was, aarzelde niet, met zijn troepen den aanval der zes brigades van generaal von Marwitz af te wachten en wist zoo behendig te manoeuvreeren, dat de Duitsche troepen met zeer zware verliezen tot den aftocht werden gedwongen. Generaal de Witte bleef verder den heelen oorlog door aan den IJzer en nam aan het hoofd van een ruiterijdivisie deel aan het laatste offensief in 1918.

F. NEDERLAND. — De nieuwe **Rijnvaart-acte.** — Het Dagblad van Noord-Brabant publiceert onder het opschrift: „Het geheim van Zuid-Beveland", o.a. het volgende:
Na vergeefsche pogingen te hebben aangewend om in Nederland te weten te komen, hoe de tekst er uit ziet van de nieuwe Rijnvaart-acte, welke in November van het vorige jaar in eerste lezing vastgesteld is door de Rijnvaartcommissie, zooals deze sinds het verdrag van Versailles is samengesteld, zijn wij er in geslaagd in het buitenland inzage te verkrijgen van het belangrijke officieele „Projet".
De inhoud van dit merkwaardige stuk overtreft nog wat de meest argwanende Nederlanders van de annexatie-plannen der huidige Rijnvaartcommissie hebben gevreesd.
Zie hier de letterlijke tekst van het begin van het ontwerp:

Ontwerp van de herziene conventie voor de scheepvaart van den Rijn, in eerste lezing aangenomen.

1. Terrein van toepassing.

De huidige Conventie is van toepassing, onder voorbehoud der beschikkingen van alinea 2 hiernavolgend:

1e. op den Rijn stroomopwaarts vanaf de haven van Bazel (kil. 1.9 terrein der Pont Central) tot aan Gorinchem (kil. 949.5) te eener zijde en Krimpen (kil. 131.181) te anderer zijde, de Lek en de Waal beschouwd als deel uitmakende van den Rijn;

2e. op al de scheepvaartwegen die gewoonlijk gebruikt worden door de Rijnscheepvaart vanaf Gorinchem en Krimpen tot aan de open zee;

3e. op de scheepvaartwegen, Gorinchem met de Westerschelde verbindend, die gewoonlijk gebruikt worden door de Rijnscheepvaart om naar Antwerpen te gaan of van daar te komen.

Aan het slot van dit eerste artikel, in de tweede **alinea** wordt dan gemeld, dat een aantal beschikkingen van de nieuwe Rijnvaartacte niet van toepassing zijn op de waterwegen vermeld onder **2e.** en **3e.**, niet van toepassing dus op het Rijnmondingsgebied dat nooit tot den conventioneelen Rijn heeft behoord en op het Tusschenwatergebied, waartoe de kanalen van Vlissingen naar Veere en van Hansweert naar Wemeldinge behooren.
Daarentegen vermeldt het slotprotocol op pag. 28 van het nieuwe Rijnvaartacte-ontwerp letterlijk:

Ad. art. **43, 43bis** en **44** (van de ontwerpconventie): De Oeverstaat is er toe verplicht de scheepvaartwegen bedoeld onder 2e. en 3e. van de eerste alinea van het eerste artikel, te houden in een zoodanigen staat dat hij beantwoordt, op ieder oogenblik, aan de behoeften der scheepvaart. (Dagbl. v. N.-Brabant)

A. INFLUENZA. — Haar oorzaak. — Volgens „The Lancet" hebben onderzoekers in het nationale instituut voor medische laboratoria Mill Hill de ontdekking gedaan, dat fretten te infecteeren waren met behulp van het afstrijksel uit de keel van menschelijke lijders aan influenza.
Daar het infectieuse materiaal echter geen gewone bacteriën bevatte, kwamen zij tot de conclusie, dat hier een onzichtbaar virus in het spel moest zijn.
Dieren, die een aanval van deze influenza hadden doorgemaakt, waren gedurende drie maanden op geen enkele wijze verder met de ziekte te infecteeren.
Niet minder belangrijk is de vondst, dat het bloedserum van reconvalescenten van influenza fretten tegen infectie behoedt. Dit serum schijnt dus antistoffen te bevatten.
Niet onwaarschijnlijk is het evenwel, dat het bedoelde virus niet het eenige infecteerende agens is, maar infectie daarmede in bepaalde gevallen de invasie vergemakkelijkt van het lichaam met zichtbare bacteriën, die dan aanleiding geven tot het optreden van verschillende complicaties. (The Lancet)
(Zie rubriek: Geneeskunde.)

B. DUITSCHLAND. — Zelfmoorden-statistiek. — Men leest tegenwoordig telkens berichten over de toeneming van het aantal zelfmoorden in Duitschland. In dit verband schijnt het niet zonder belang er op te wijzen, dat ook in de jaren aan de jongste revolutie voorafgaande het cijfer der zelfmoorden, zoowel absoluut als in verhouding tot de bevolking, in niet on- (belangrijke mate stijgende is geweest. Aan de desbetreffende statistiek, welke dezer dagen over de jaren **1931** en vroeger is verschenen, ontleenen wij daarom de volgende cijfers. Het absolute cijfer der zelfmoorden, dat voor de mannen in **1925 10,982** en voor de vrouwen **4291** was geweest, is met schommeling-en voor de eersten tot **13,134** en voor de laatsten tot **5491** in **1931** opgeloopen.
De verhoudingscijfers (per **100,000** levenden) waren voor beide geslachten in de laatste vijf jaren:

	mannen	vrouwen
1927	**37,0**	**14,2**
1928	**36,4**	**14,6**
1929	**38,1**	**14,6**
1930	**40,6**	**15,7**
1931	**41,9**	**16,5**

In **1913** waren deze cijfers onderscheidenlijk: 35,3 en 11,9. Het zal belangrijk zijn de verdere ontwikkeling dezer cijfers te zijner tijd over **1932** en **1933** na te gaan.

C. KONINKLIJK INSTITUUT VAN INGENIEURS. — Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana heeft op 2 Mei **1933** het Honorair-Lidmaatschap van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs te Den Haag aanvaard. Sinds de oprichting, **31** Augustus **1847,** heeft het Instituut zich in de belangstelling van de leden van het Koninklijk Huis mogen verheugen, welke zich in de eerste plaats uitte door het verleenen van een Koninklijke titel door Z. M. Koning Willem II, vervolgens door het bekleeden van het Beschermheerschap en het Honorair-Presidium door Z.K.H., den toenmaligen Prins van Oranje. Z.M. Koning Willem III bleef tot zijn overlijden Beschermheer en Honorair-President. **17** Februari **1899** aanvaardde H.M. Koningin Wilhelmina het Beschermvrouwschap, waarna in **1902** Z.K.H., de Prins der Nederlanden volgde met het Beschermheerschap. In den loop der jaren traden voorts van het Koninklijk Huis nog als Honorair-Leden toe: Willem Frederik Karel, Prins der Nederlanden, benoemd in **1848;** Willem Frederik Hendrik, Prins der Nederlanden, benoemd in **1848;** Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, Prins van Oranje, benoemd **13** Juni **1867;** Willem Alexander Karel Hendrik Frederik, Prins van Oranje, benoemd 29 Juni 1882; Karel Bernard, Hertog van Saksen-Weimar, benoemd 12 Juni **1849.**
(Ingenieur **1933** No. **19)**

20 JULI **1933**

D. **DUITSCHLAND.** — Hitler-groet en Horst Wessel-lied. — De rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft het volgende rondschrijven aan de rijksstadhouders en de landsregeeringen gericht.
Het is algemeen usance geworden, bij het zingen van het Duitschland-lied en van het Horst Wessel-lied den Hitler-groet te brengen, onverschillig of men lid van de N.S.D.A.P. is of niet.
Wie niet er van verdacht wil worden, een bewust afwijzende houding aan te nemen, zal daarom den Hitler-groet brengen.
Na de vernietiging van den partijstaat is de Hitlergroet de groet van alle Duitschers geworden.
(Völkischer Beobachter)

E. TURKIJE. — Het metrieke stelsel. — De Turksche regeering heeft besloten, met ingang van **1** Januari **1934** het metrieke stelsel in te voeren.
(Akcham, Istanboel)

F. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Gandhi. -** Verklaring in het Lagerhuis. — Naar aanleiding van het afwijzen van Gandhi's verzoek om een onderhoud door den vice-koning van Britsch-Indië verklaarde Sir Samuel Hoare in het Engelsche Lagerhuis, dat deze stap de volkomen goedkeuring van de Britsche regeering heeft.
De handhaving van orde en wet in Indië wordt met den dag krachtiger en berichten uit de Indische bladen bewijzen, dat in kringen van het congres een sterke strooming bestaat tegen de voortzetting van het ongrondwettige programma. De regeering heeft slechts één mogelijkheid. Er kan geen sprake van zijn, dat een „koopje" met het congres wordt gesloten, dat zich dan bereid zou verklaren, de normale plichten van ordelijke burgers op zich te nemen. Het antwoord van Lord Willingdon luidde:
„Indien de omstandigheden anders waren, zou ik U gaarne ontvangen, maar het schijnt, dat gij U verzet tegen de staking der ongehoorzaamheidscampagne, tenzij op zekere voorwaarden en dat het onderhoud, waarom gij verzoekt, ten doel heeft het openen van onderhandelingen met de regeering over deze voorwaarden. Verder schijnt te zijn beslist, dat de ongehoorzaamheidscampagne op den 1sten Augustus zal worden hervat, als het congres geen overeenstemming met de regeering bereikt." (Vor. ber. blz. **811** F.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Het Super-kabinet. — De door president Roosevelt benoemde raad voor het nationaal herstel, het z.g. „super-kabinet", is op **18** Juli '**33** bijeengekomen ter vaststelling van een verordening, die zal worden uitgevaardigd tegen de industrieën, die niet vrijwillig den werktijd verkorten, de loonen verhoogen en werkloozen in dienst nemen.
Ten einde de verwezenlijking van het regeeringsprogram te verzekeren, overweegt het „super-kabinet" de uitvaardiging van een proclamatie, waarin het publiek zou worden aangespoord, de producten te boycotten van fabrieken en ondernemingen, die zich verzetten tegen de doeleinden der regeering, loonsverhooging en werktijdverkorting.
De minister van Arbeid, miss Perkins, heeft medegedeeld, dat in de maand Juni '**33** meer dan een half millioen werkloozen in de Ver. Staten arbeid hebben gevonden. (Vorig bericht blz. **901** D.)

A. NEDERLAND. — Katholieke Democratische **Partij** opgericht. — De Katholieke Democratische Bond heeft op **15** Juli te 's-Hertogenbosch een congres gehouden, waarop met algemeene stemmen is besloten tot fusie met de R. K. Volkspartij onder voorwaarden die bij vroegere besprekingen zijn overeengekomen.
Gevormd is thans de Katholieke Democratische Partij, waarvan de voornaamste bestuursfuncties als volgt zijn verdeeld:
Voorzitter: Prof. dr. J. A. Veraart; Vice-voorzitter: Houtsma; Eerste-secretaris: C. D. Wesseling; Eerste-penningmeester: F. Evers.
De overige elf leden van het hoofdbestuur zullen nader door beide fusionneerende partijen worden aangewezen.
Het weekblad „Onze Vaan" zal voorloopig door de nieuwe partij worden overgenomen en staan onder verantwoordelijke leiding van Prof. Dr. J. A. Veraart, terwijl als redacteuren zullen optreden de heeren C. D. Wesseling en mr. A. Peters.
De nieuwe partij aanvaardt het programma van den Katholieken Democratischen Bond. Zij zal haar eerste congres houden op **23** en **24** September a.s. te 's-Gravenhage, (Vorig bericht blz. ***853*** H.)

B. **NEDERLAND.** — Werkloosheidscijfers blijven dalen. — Het ministerie van Sociale Zaken heeft weer eenige nadere gegevens verstrekt inzake de werkloozenzorg.
Het werkloozencijfer loopt nog steeds terug. Bij de organen der Openbare Arbeidsbemiddeling waren in **1933** als geheel werkloos ingeschreven, op **28** Januari **403.697, 25** Februari **384.030, 25** Maart **347.310, 29** April **312.119, 27** Mei **294.249,** en **28** Juni **270.936** personen.
Op de gemelde datums waren resp. als gedeeltelijk werkloos ingeschreven **24.349, 23.401, 21.631, 19.913, 20.077** en **18.408** personen.
Einde Juni waren er bij de werkverschaffingen geplaatst **43.498** personen. Op dit tijdstip bedroeg het aantal gesteunden, volgens een steunregeling, **129.296,** tegen **139.795** einde Januari en **155.479** ult. Maart.
De aandacht wordt er op gevestigd, dat het cijfer van het aantal werkloozen niet in alle opzichten een juist beeld van de werkelijkheid geeft. (V. b. ***869*** B.)

C. **FRANKRIJK.** — Congres der Fransche socialisten. — Het congres der Fransche socialisten te Parijs is op **17** Juli geëindigd, zonder dat de scheuring in de partij openlijk een feit is geworden. Met de verwachte groote meerderheid, nl. **2197** stemmen tegen **971** op de verzoenende motie van Vincent Auriol, **732** op de motie der rechtergroep van Renaudel en **94** op de motie der uiterst linksche groep, heeft het congres de motie-Faure aangenomen en daarmede zijn scherpe afkeuring over de houding der Kamergroep uitgesproken.
Naar aanleiding van het zoo juist geëindigde socialistische congres te Parijs, waar men eigenlijk niet tot een definitieve beslissing is gekomen en de groepen, die vóór en tegen deelneming en steun aan een burgerlijke regeering zijn, nog even ver van elkaar verwijderd staan, wijst het „Journal des Débats" er op, dat het dispuut tusschen de „beginselvasten" en de „opportunisten" al duurt sedert er congressen zijn. In **1900** werd er te Parijs een socialistisch congres gehouden, welks voornaamste onderwerp de strijd tusschen de „zuiveren" en de voorstanders van ministerieele deelneming was. De eersten wonnen het toen. In **1904** was er te Amsterdam een congres, waarin Bebel het van Jaurès won; in **1907** vereenigde zich een congres te Stuttgart, waar het opportunisme der Fransche socialisten poogde zijn revanche voor te bereiden op de door de Duitschers geleide doctrinairen; in **1910** werd te Kopenhagen vergaderd en een vaag compromis bereikt. (Vor. ber. ***877*** E.)

D. BIOLOGIE. — **Geslachtshormonen** bij planten. — Verleden jaar hebben twee Duitsche geleerden, dr. Butenandt en dr. Jacobi, op een biologisch congres te Wiesbaden mededeeling gedaan van hun ontdekking, dat in planten dezelfde geslachtshormonen zouden werken als in dierlijke lichamen.
Volgens de Duitsche bladen is de chemicus dr. Butenandt, privaat-docent aan de universiteit te Göttingen, er thans in geslaagd deze plantaardige hormonen voor een nader onderzoek te isoleeren.
(Zie rubriek: Biologie.)

E. CH. E. H. BOISSEVAIN **EERE-DOCTOR.** — Ter gelegenheid van het Internationale congres voor handelsonderwijs, dat te Rome wordt gehouden, is op 19 Juli '**33** de heer Ch. E, H. Boissevain, die afgetreden is als voorzitter van de Vereeniging „Handelsonderwijs", benoemd tot eere-voorzitter der vereeniging.
De Goethe-universiteit te Frankfort aan de Main benoemde den heer Boissevain tot eeredoctor.
De heer Boissevain is door de Italiaansche regeering benoemd tot commandeur van de Italiaansche kroonorde.
Professor Castellino werd als opvolger van den heer Boissevain tot voorzitter van de Vereeniging benoemd, waarvan de zetel in Italië gevestigd is.

F. GEESTELIJK LEVEN. — Herderlijk schrijven van het Gezamenlijk Episcopaat in Nederland. — Het is op zich zelf een merkwaardig feit, schrijft o.a. de Maasbode, dat het gezamenlijk Episcopaat op een Zondag, die overigens daartoe geen bijzondere aanleiding biedt, zich met een herderlijk schrijven tot de geloovigen wendt.
De ernst van de tijden was daartoe de aanleiding, al zijn onze Bisschoppen niet blind voor de lichtzijden: „een streven naar geestelijke vernieuwing en naar een betere sociale orde".
Met de rust, die het optreden van de Kerkelijke overheid zoo weldadig kenmerkt, tegenover de drukke agitatie, waarmede elders dikwijls ook de nobelste idealen worden gediend, geven de Bisschoppen dan de middelen aan, waarmede deze geestelijke hernieuwing het best kan worden gediend, maar ook de gevaren, waarop elke poging om den waren geest van Christus in ons te versterken, kan stranden.
Ons katholieke volk is dankbaar voor dit diep-ernstig woord, dat bij de overgroote meerderheid van de geloovigen een zeer leerzaam hart zal vinden.
(De Maasbode)

G. **DUITSCHLAND.** — Reorganisatie der **S.A.** — De uitbreiding der nat.-soc. Sturm-Abteilung, sedert 30 Januari **1933,** maakte sinds eenigen tijd een reorganisatie noodzakelijk. Tot voor twee jaren waren er in Duitschland zeven groepen, daarna zijn er ondergroepen gevormd, waardoor de toestand onoverzichtelijk werd.
Thans zijn er acht „Obergruppen" gevormd, waarvan zeven in Duitschland en een in Oostenrijk.
Oost-Pruisen vormt o.a. een groep, ook Beieren, enz.
Voorts zijn bij de S.A. een aantal nieuwe rangen ingesteld, hetgeen tengevolge van de uitbreiding, eveneens noodzakelijk was. Voor de curiositeit laten wij hier de namen volgen van alle rangen, die een S.A. man kan bekleeden.
Hij begint als recruut of Anwarter en wordt na zes maanden S.A.-Mann. Hij kan achtereenvolgens opklimmen tot Sturmmann, Rottenfuhrer, Scharführer, Oberscharführer, Truppfuhrer, Obertruppführer, Sturmfuhrer, Obersturmfuhrer, Sturmhauptführer, Sturmbannführer, Obersturmbannführer, Standartenführer, Oberführer, Brigadeführer, Gruppenführer, Obergruppenfuhrer, en boven die allen staat de chef van den staf der Angriff. (V. b. Nat.-Soc. 897 **A.)**

H. LOUIS **ZIMMERMANN.** — Naar wij vernemen is Louis Zimmermann, de concertmeester van het Concertgebouw te Amsterdam, ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. (Zie **rubriek:** Muziek.)

A. NEDERLAND. — Uitvoer. — Onderstaand geven wij een staat van den uitvoer van enkele voorname producten der Nederlandsche industrie:

Soort van goed: / Tijdvak	katoenen manuf.	wollen manuf.	kunstzijden garens	prod. mach.-ind.	radio-art.	met.dr. gloeil.	papier-waren	kunst-mest	mar-garine	zuivel-prod.
					(× 1000 gld.)					
1932										
1e kwartaal . .	**7.657**	**700**	**4.285**	**4.118**	**9.685**	**1.888**	**5.118**	**10.407**	**1.894**	**21.251**
2e kwartaal . .	**5.771**	**495**	**4.109**	**4.103**	**6.234**	**1.567**	**5.547**	**6.594**	**1.231**	**22.471**
3e kwartaal . .	**5.284**	**645**	**3.962**	**4.721**	**9.134**	**1.822**	**5.500**	**6.208**	**1.087**	**20.075**
4e kwartaal . .	**4.958**	**666**	**4.452**	**4.096**	**13.387**	**2.205**	**5.111**	**7.781**	**1.368**	**22.905**
Totaal . .	**23.670**	**2.506**	**16.808**	**17.038**	**38.440**	**7.482**	**21.276**	**30.990**	**5.580**	**86.702**
1933										
1e kwartaal . .	**3.816**	**506**	**4.064**	**4.262**	**10.651**	**2.260**	**3.986**	**7.297**	**1.021**	**18.394**
2e kwartaal . .	**3.255**	**445**	**4.074**	**4.664**	**6.585**	**1.960**	**3.975**	**5.143**	**798**	**20.272**

(Vor. ber. **In-** en Uitvoer **770** A.; Statistiek **197** B.)

21 JULI 1933

B. NEDERLAND. — Duitsche Nazi's uitgewezen. — Den Duitschen Nat.-Socialisten Blumrath, Tyfker, Grosse, Stollenberg, Cramer en Martin is door den commissaris van politie te Heerlen aangezegd het land te verlaten.
Politieke actie van buitenlanders in Nederland wordt volgens een ministerieel schrijven van **8** Juli '**33** niet meer geduld.

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Retorsie-maatregelen. — Het wetsontwerp tot verleening van enkele retorsiebevoegdheden is op **20** Juli '**33** met **70** tegen **3** stemmen (communisten) aangenomen.
Op de betoogen van de heeren Westerman (N. H.), Kortenhorst (R.-K.), Vliegen (S.D.A.P.) en Wijnkoop (Comm.) vooraf gehouden, antwoordde de minister van Economische Zaken, mr. T. J. Verschuur, o.a.:
Dit wetsontwerp is geen zwenking onzer handelspolitiek. Er is geen sprake van tegenstelling tusschen vrijhandel en bescherming. Het ontwerp is bedoeld om effect te hebben jegens het buitenland; zeer tegen onzen zin zullen we meermalen een hooger tarief moeten handhaven.
De retorsie heeft in het bijzonder een psychologische werking. De bedoeling van de regeering is niet, ooit zelf te beginnen; de retorsie is verweermiddel. Van de preventieve kracht van deze wet verwacht spr. wel wat; overigens zal de retorsie slechts bij uiterste noodzaak en met omzichtigheid worden gehanteerd. Het beleid van den minister van Buitenlandsche Zaken zal bij de toepassing der wet zeker betrokken zijn. (Vorig bericht blz. 885 **I.**)

D. DUITSCHLAND. — N. S. B. O. — Officieel wordt medegedeeld, dat het lid van den Rijksdag, de Pruisische Staatsraad Walther Schurnann. als leider van de Nationaal-Socialistische Bedrijfscellen Organisatie aan alle N.S.B.0.-instanties elk ingrijpen in het bedrijfsleven en in de organisaties van het Arbeidsfront, heeft verboden. Teneinde verstoring van het planmatige opbouwwerk van de leiding der N.S.B.O. en van de arbeiders-organisaties te voorkomen. zal overtreding van dit verbod met onmiddellijke uitsluiting uit de N.S.B.O. worden gestraft. Het lidmaatschap van aile Duitsche arbeiders in de organisaties van het Arbeidsfront, moet een vanzelfsprekende eereplicht voor elken Duitschen arbeider zijn. Dwang tot toetreding zal echter niet worden uitgeoefend, vooral niet wanneer dit in strijd met de goede zeden zou zijn. Voormalige Marxistische functionnarissen zijn van het lidmaatschap uitgesloten. De Duitsche arbeiders zijn daardoor voorgoed tegen deze elementen beschermd. (Vorig bericht blz. **907** *G.)*

E. LUCHTVAART. — Generaal Balbo's terugreis. — Generaal Balbo is voornemens den terugtocht met het Italiaansche luchteskader over den Atlantischen Oceaan in de volgende étappes af te leggen:
1. Chicago — New York;
2. New York — Shediac;
3. Shediac — Shoal Harbor;
4. Shoal Harbor — Valentia (Ierland),
Wanneer de weersomstandigheden echter hiertoe aanleiding geven, bestaat ook de mogelijkheid, de terugreis over de Azoren te maken.

Generaal Balbo.

Vermoedelijk zal generaal Balbo met zijn eskader na zijn aankomst te Valentia (Ierland) nog verschillende Europeesche hoofdsteden, o.a. Londen, Parijs en Berlijn, bezoeken. (Vorig bericht blz. **902 A.)**

F, GOUDBEWEGING. — Goudvoorraden van zeven centrale banken. —

(× 1.000)	1933. 3e week April	laatste week Mei	2e week Juni	2e week Juli
Nederlandsche Bank (f)	**956.226**	**836.929**	**831.643**	**736.909**
Banque de France (frs.)	**80.834.643**	**80.950.776**	**81.180.812**	**81.264.492**
Bank of England (£)	**185.938**	**186.332**	**187.121**	**189.690**
Belgische Nationaalbank (frs.)	**2.671.247**	2.671.266	**2.672.005**	**2.680.416**
Banque Nationale Suisse (frs.)	**2.213.423**	**1.781.950**	1.691.725	1.536.597
Deutsche Reichsbank (Mk.)	**407.075**	**372.329**	**263.871**	**194.056**
Federal Reserve Banks ($)	**3.365.590**	**3.519.900**	3.532.790	3.545.840

(Vorig bericht blz. **711** B.)

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Duitsch-Tsjechisch Clearing-verkeer. — De Tsjechoslovaaksche Nationale Bank heeft op **18** Juli een besluit uitgevaardigd, waardoor de clearing in het geldverkeer met Duitschland, welke tot dusver beperkt was tot de betalingen voor geleverde goederen, tot vrijwel alle andere betalingen wordt uitgebreid. Te dien einde wordt, naar de „Frankfurter Zeitung" uit Praag verneemt, sen speciale „Duitsche conversie-rekening" bij de Nationale Bank geschapen.

Het voornaamste doel van dezen maatregel is, te bereiken, dat de vorderingen van Tsjechische bezitters van Duitsche effecten en schuldbekentenissen worden geind. Blijkens den tekst der verordening mogen alle betalingen (uitgezonderd die welke betrekking hebben op geleverde goederen), welke aan Duitsche crediteuren moeten worden verricht, uitsluitend op de Duitsche conversie-rekening bij de Nationale Bank geschieden. Dit geldt ook voor betalingen, welke door Duitsche crediteuren zijn overgedaan aan personen of firma's in andere staten. De clearing i.z. betalingen voor geleverde goederen, op **12** April geregeld, blijft onveranderd bestaan.

De banken zullen voortaan den Duitschen crediteur mededeelen, door welken Tsjecliischen debiteur een betaling aan hem is verricht, om welke reden en tot welk bedrag. De Nationale Bank bepaalt dan, op welke wijze het bedrag aan den Duitschen crediteur wordt overgemaakt. (Frankf. Zeitung) **(733** B.)

B. SAARGEBPED. — Proclamatie der **Saarregeering. - Kerkelijke verkiezingen** verboden. — De Saarregeering heeft de volgende proclamatie uitgevaardigd:

De bevolking van het Saargebied zal door een stemming haar wil moeten kenbaar maken over drie door het Vredesverdrag aangegeven punten. Deze stemming moet zonder dwang geschieden, waaruit voortvloeit, dat ieder het recht heeft, voor zijn overtuiging op te komen. Het spreekt dus vanzelf, dat iedere politieke actie, welke binnen de grenzen van de wet blijft, gelijkelijk recht van bestaan heeft en onder bescherming van het staatsgezag staat. Er mag dus niet naar onwettige strijdmiddelen worden gegrepen, zooals laster, smaad en vooral bedreiging. Het is bijv. ontoelaatbaar, dat iemand als landverrader wordt gebrandmerkt, omdat hij een of andere politieke overtuiging heeft.

De regeeringscommissie als vertegenwoordigster van den Volkenbond grijpt noch ten gunste van de eene partij, noch ten gunste van de andere partij in den politieken strijd in. Evenzoo moeten de rechters en andere ambtenaren diezelfde neutraliteit nauwkeurig in acht nemen. De regeeringscommissie is verplicht in te grijpen, als de door het Vredesverdrag gewaarborgde rechten worden bedreigd en zij is dan ook besloten, in dit opzicht alle noodige maatregelen te treffen.

De regeeringscommissie heeft verder bekend gemaakt, dat de nieuwe verkiezingen voor de Evangelische Kerk in het Saargebied niet kunnen worden gehouden, zoolang de kwestie niet wettelijk is geregeld. Zij stelt vast, dat de verkiezingen zijn uitgeschreven op grond van de Rijkswet over de constitutie der Duitsche Evangelische Kerken en dat deze wet in het Saargebied niet geldig is.

C. ONDERWIJS. — De gemeenteraad van Amsterdam heeft benoemd: tot gewoon hoogleeraar in de sociale aardrijkskunde dr. N. ter Veen, thans lector; tot gewoon hoogleeraar in de Nederlandsche taal en letterkunde dr. A. A. Verdenius en tot buitengewoon hoogleeraar in de Engelsche taal en letterkunde den heer A. G. van Kranendonk.

Verder heeft de gemeenteraad van Amsterdam de stichting tot bevordering van de studie van het arbeidsrecht en de rechtssociologie in Nederland verlof gegeven een bijzondere leerstoel in de rechtssociologie aan de universiteit te stichten. Prof. dr. Hugo Sinzheimer zal deze plaats bekleeden.

(Vor. ber. Nederland: **Onderwijs** blz. **889** C.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Japan's invoer **in 1932.** — Volgens de Nederl. Indische Invoer-Statistie$ zijn de totalen van Japan's invoer in **1932** de volgende:

Maand in 1932	Java en Madoera	Buitenge-westen	Totaal Ned.-Indië
Januari . .	f 2.171.864	*f* **481.714**	**f** 2.653.078
Februari .	**2.931.713**	**662.758**	3.594.471
Maart . .	**3.686.128**	**787.766**	**4.473.894**
April . .	4.429.766	**780.704**	**5.210.470**
Mei . . .	**4.741.261**	**1.078.574**	5.819.835
Juni . .	4.914.877	1.278.047	**6.192.924**
Juli . . .	4.867.429	**1.014.021**	**5.881.450**
Augustus .	**5.078.796**	1.084.548	6.163.344
September .	**5.190.344**	**1.064.243**	**6.254.587**
October .	4.908.277	**1.100.671**	**6.008.948**
November .	**6.409.868**	**1.467.025**	7.876.893
December .	**6.290.211**	**1.523.232**	**7.813.443**
	f 55.620.034	**f 12.323.303**	**f 67.943.337**

(Vor. ber. **866** F.; Concurrentie **857** B.)

E. NEDERLAND. — Rijnvaart-acte. — In verband met hetgeen wij aan het „Dagblad van N.-Brabant" ontleenden over de Rijnvaart-acte heeft de „N. R. Crt." zich om inlichtingen gewend tot het Ministerie van Buitenlandsche Zaken. Daar deelde men het blad over deze aangelegenheid o.a. het volgende mede:

De zakelijke inhoud van het eerste gedeelte van het stuk, de tekst van het ontwerp (er kan geen nadruk genoeg op gelegd worden, dat het geen enkele andere beteekenis dan die van een ontwerp heeft) is, zoo werd ons bevestigd, juist. Deze tekst was al sedert eenige weken geen geheim meer, want wel zijn de onderhandelingen in de commissie van vertrouwelijk karakter, maar het ontwerp is, na de eerste lezing gepasseerd te zijn, nu onlangs aan verschillende lichamen hier te lande, kamers van koophandel en dergelijke, rondgezonden om er hun advies over te hooren.

Men verzekerde ons, dat de regeering in het minst niet van plan is op dit punt ook maar eenigszins toe te geven, wat beteekent dat het ontwerp, dat onzerzijds door een tractaat bekrachtigd zou moeten worden, in dezen vorm nimmer van kracht zal kunnen worden. Aldus was ook het standpunt van de vorige regeering geweest tegenover de reeds geruimen tijd in gang zijnde pogingen om het Rijnrégime in den zin van uitbreiding van den z.g. conventioneelen Rijn buiten zijn tegenwoordig gebied te verwringen.

(N. R. Crt.) (Vorig bericht blz. **905 F.)**

F. VOLKENBOND. — Eerstvolgende vergadering **op 25** September **1933.** — De secretaris-generaal van den Volkenbond, Avenol, heeft in een brief aan alle regeeringen der bij den Volkenbond aangesloten mogendheden medegedeeld, dat overeenkomstig het voorstel van den Volkenbondsraad de oorspronkelijk op **4** September **1933** vastgestelde opening der jaarlijksche vergadering is uitgesteld tot **25** September.

(Zie rubriek: Volkenbond.)

***G.* DUITSCHLAND.** — Concordaat met het Vaticaan onderteekend. — Op **20** Juli is in het gebouw van de Vaticaansche Kanselarij het concordaat tusschen den Heiligen Stoel en het Duitsche Rijk onderteekend door den Kardinaal-Staatssecretaris Pacelli en den Duitschen vice-kanselier Von Papen, (V. b. **893** B.)

22 JULI 1933

H. **NEDERLAND.** — **Tweede** Kamer. - Wetsontwerp tot beperking der Lager-Onderwijsuitgaven aangenomen. — Nadat minister Marchant nog eenige concessies aan de Tweede Kamer had gedaan, is op **21** Juli zijn ontwerp tot beperking der lager-onderwijsuitgaven aangenomen met **72** tegen **3** stemmen. Tegen stemden alleen de communisten.

Aan de Kamerdebatten ontleenen wij o.a. het volgende:

Minister Marchant wees er op, dat er wèl financieele gelijkstelling, maar daarom nog geen gelijkheid is

van openbare en bijzondere school. Gelijke waardeering en beoordeeling is echter zeer wel mogelijk: er is geen enkele reden voor achterdocht, of voor de vrees dat het de bedoeling zou zijn het bijzonder onderwijs te fnuiken ten gunste van het openbare.
De tegenstelling openbaar en bijzonder onderwijs moet men hier niet maken: de regeering, die gestreefd heeft naar vermijding van moeilijkheden en bronnen van gevaar, vraagt vertrouwen, het vertrouwen dat leidt naar onderling overleg. De regeering is tot concessies bereid, mits het doel van het ontwerp niet wordt aangetast.
Nadat hij had uiteengezet, dat het ontwerp z. i, niet in strijd is met de Grondwet, betoogde mr. Marchant, dat het ontwerp principieel aan de wijze waarop een bijzondere school wordt gesticht, niets verandert. Alléén de getallen voor het aantal voorgeschreven leerlingen worden wat hooger. Men zal alleen wat langer moeten sparen. Is er daarom reden over dit wetje verbitterd te zijn? Allen moeten offers brengen. Bovendien werken aanzienlijke bevolkingstoename zoowel als ,,andere gewichtige omstandigheden" als veiligheidsklep. Wat wil men nog meer? Als men dit wetje afwijst berokkent men reëele schade aan het onderwijs om fictieve schade te vermijden.
Minister Marchant nam een amendement-Zijlstra over, waardoor voor stichting van een bijzondere school wel zullen worden medegeteld kinderen, die op een gelijksoortige school gaan in een andere gemeente of buiten den kring van 5 K.M. Hij nam een lid van artikel 7 terug, zoodat nu geen rekening gehouden wordt met de mogelijkheid, dat bijzondere scholen niet toe zullen komen met de vergoedingen voor leermiddelen, enz. naar den maatstaf van de onkosten per leerling van het openbaar onderwijs.
Artikel 7 werd met 77 tegen 6 stemmen aangenomen. De minister bracht een wijziging aan in artikel 8, waardoor de uitzonderingen op den regel, dat scholen 1 Juli '33 moeten zijn aanbesteed om te worden goedgekeurd, vervallen. (Vorig bericht blz. 887 G.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Landbouw-Crisiswet. — De Tweede Kamer heeft op 21 Juli '33 zonder hoofdelijke stemming het wetsontwerp tot wijziging van de Landbouw-crisiswet aangenomen. (Zie Crisis-Zuivelwet blz. 892 C.)

23 JULI 1933

B. AMSTERDAM. — Tarief personeele belasting. — Nu de kohieren van de Personeele Belasting een sterke daling vertoonen, stellen B. en W. den Raad een herziening van de hoofdsom voor, welke naar zij hopen, een hoogere opbrengst zal brengen van f 820.000, waardoor echter de totaal opbrengst nog f 200.000 beneden 1932 zal blijven. (V. b. 820 G.)

C. DUITSCHLAND. — Rijksminister Göring's wetsontwerp. - Doodstraf wordt op ruimer schaal toegepast. — Het ontwerp, dat de Pruisische regeering aan de rijksregeering heeft voorgelegd, luidt als volgt:
,,Tot afweer van de voor het volk schadelijke elementen kondigt de rijksregeering de volgende wet af:
Paragraaf 1. Met den dood of, voor zoover tot nu toe met geen zwaardere straf wordt bedreigd, met levenslange tuchthuisstraf of met tuchthuis tot een maximum van vijftien jaar wordt gestraft:
1. Hij, die een beambte van het openbaar ministerie of van de politie of een lid der stormafdeelingen (de Stalen Helm hieronder begrepen) der N.S.D.A.P. met voorbedachten rade doodt, of hiertoe een poging doet, of een ander hiertoe opwekt, aanbiedingen doet of deze aanvaardt, of met anderen hiertoe een afspraak maakt;
2. Hij, die met voorbedachten rade drukwerk met politieken inhoud uit het buitenland invoert of poogt in te voeren, wanneer hierdoor hoogverraad of een vergrijp tegen de voorschriften omtrent verboden vereenigingen of verboden drukwerk ontstaat,
Overtreding van dit voorschrift brengt het ophouden van iedere verplichting van het rijk, de landen en de gemeenten jegens den veroordeelde en zijn inwonende familieleden met zich mede.
Paragraaf 2. Bevoegd tot het berechten van de in paragraaf 1 genoemde misdrijven zijn de bijzondere rechtbanken, bij verordening van 21 Maart 1933 ingesteld." (Völkischer Beobachter)

24 JULI 1933

D. BRIDGE. — Engeland — Amerika. — Het eindresultaat op 23 Juli '33 van de bridgematch om den Schwab-beker tusschen het Engelsche team onder leiding van col. Beasley en het Culbertson-team was, dat de Amerikanen met een meerderheid van 10.900 punten wonnen. Het Amerikaansche team won 104.080 punten in totaal, het Engelsche team 93.180 punten. (Vorig bericht blz. 852 A.)

E. NEDERLAND. — Douaneverdrag met Duitschland. — Bij de Staten Generaal is een wetsontwerp ingediend tot goedkeuring van het Nederlandsch-Duitsche Douaneverdrag en van het verdrag tot wijziging van het Nederlandsch-Duitsche Douane- en Credietverdrag van 26 Nov. 1925, beide op 27 April '33 te Berlijn tusschen Nederland en Duitschland gesloten. (793 B.)

F. LUCHTVAART. — Wiley Post's wereldvlucht. — De wereldvlieger Wiley Post is op 22 Juli '33 om 11 uur 59 met zijn vliegtuig „Winni Mae" te New York teruggekeerd.
Den tocht om de wereld heeft hij volbracht in den tijd van 7 dagen, 18 uur, 49 minuten. De eigenlijke vliegtijd bedroeg 186 uur 50 min.
Door deze prestatie heeft Post twee records op zijn naam weten te brengen. In de eerste plaats heeft hij het record voor een vlucht om de wereld, dat hij in 1931 samen met zijn vriend Harold Gatty, eveneens met de „Winni Mae", veroverde, met 20 uur 26 min. verbeterd. In de tweede plaats heeft hij thans een record gevestigd voor een solovlucht om de wereld. Onderstaand geven wij de étappes van Post's wereldvlucht:

15 Juli 5.10 van New York.
16 „ 11.55 te Berlijn.
16 „ noodlanding te Koningsbergen.
17 „ 14.20 te Moskou.
18 „ 6.19 te Novosibirsk.
18 „ 15.35 te Irkoetsk.
19 „ noodlanding te Roechlowo.
20 „ 3.35 te Chabarofsk.
21 „ noodlanding te Flat (Alaska).
21 „ 10.43 te Fairbanks.
22 „ 9.13 te Edmonton.
22 „ 23.59 te New York.

(Zie Luchtvaart: Post en Gatty blz. 1 N.)

25 JULI 1933

G. SCHAKEN. — Dr. Euwe kampioen van Nederland, — Het kampioenschap van Nederland werd op 23 Juli 1933 voor de vijfde maal in successie door dr. Euwe behaald. Hij beëindigde het tournooi met de cijfers: 8 punten uit 9 partijen. In de achtste ronde maakte hij tegen van den Bosch remise, terwijl hij in de laatste ronde van Rassers won. (V. b. 878 H.)

H. ZWEDEN. — Uniformverbod 1 Augustus 1933 van kracht. — Volgens een besluit van den kroonraad wordt de wet, waarbij het dragen van politieke uniformen wordt verboden, op 1 Augustus '33 van kracht.

I. VEREENIGDE STATEN. — De Blankctt Code door president Roosevelt goedgekeurd. — President Roosevelt heeft de Blankett Code, de noodverordening die hem bevoegdheid geeft tot verkorting van den arbeidstijd en verhooging van de grondloonen in alle industrieën en contrôle op beursmanipulaties, goedgekeurd. Tegelijkertijd heeft president Roosevelt een oproep aan de bevolking gepubliceerd, waarin hij de grootst mogelijke ondersteuning voor het noodprogram vraagt.

A. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Zilvervraagstuk. - Overeenliomst tusschen acht staten. — De vertegenwoordigers van acht aan de Economische Wereldconferentie deelnemende staten hebben op 22 Juli te Londen een belangrijke internationale zilver-overeenkomst geteekend, welke ontworpen is door den Amerikaanscheri senator Pittman. De acht onderteekenende mogendheden zijn Indië, Spanje, China, die een zilvervaluta hebben, en Canada, Mexico, de Vereenigde Staten, Australië en Peru als zilver-produceerende landen.

De overeenkomst luidt als volgt:

1. De voornaamste zilver-produceerende en zilver-bezittende staten sluiten een overeenkomst tot beperking van de schommelingen in den zilverprijs. De andere staten onthouden zich van maatregelen. die een ongunstigen invloed op de zilvermarkt kunnen uitoefenen.
2. De regeeringen onthouden zich van nieuwe wettelijke maatregelen, die een devalorisatie van het muntzilver beneden 80% met zich zouden kunnen brengen.
3. De regeeringen vervangen papieren geld van lagere waarde door zilveren munten, voor zoover de begrooting en de plaatselijke omstandigheden dat toelaten.
4. De andere punten treden op **1** April 1934 buiten werking, indien het onder **1** voorgestelde accoord op dat tijdstip nog niet tot stand is gekomen en zullen in geen geval tot na **1** Januari 1938 van kracht blijven. De regeeringen kunnen de maatregelen nemen, die haar noodig voorkomen, om de desorganisatie harer zilveren valuta's door het stijgen van den barenprijs boven de pariteit te vermijden.

Inzake de voorstellen van senator Pittman tot het beperken van zilververkoop op de wereldmarkt kan geen overeenstemming bereikt worden door het verzet van China, Spanje en Britsch-Indië.

(Vor. ber. Econ. **Wereldconf. 903** F; Zilvervraagstuk **903 A.)**

B. **THEE.** — **Wereldproductie,** -uitvoer, -verbruik. — De productie van thee is in 1932 meer geweest dan in het voorafgaande jaar, hetgeen ook in de uitvoercijfers tot uiting komt. Slechts Java en China geven een minderen uitvoer te zien dan in 1931. De uitvoer in vergelijking met het voorafgaande jaar bedroeg:

Java — 1.732.000 kg, Sumatra **f** 1.757.000 kg, Britsch-Indië + 10.526.000 kg, Ceylon **f** 2.592.000 kg, Japan en Formosa **f** 451.000 kg, China — 3.946.000 kg, totaal + 9.648.000 kg.

Het verbruik (voor zoover uit de beschikbare gegevens valt na te gaan)nam in het afgeloopen jaar toe en wel met 6 millioen kg of ca. 1.6 % tegenover:

2.500.000	K.G.	= ca.	0.6	%	in 1931
— 23.000	„	= „	—	%	„ 1930
+ 11 500.000	„	= „	3	%	„ 1929
+ 15.500.000	„	= „	4	%	„ 1928
+ 7.000.000	„	= „	2	%	„ 1927

C. **IERLAND.** — Fascistische organisatie opgericht. — Te Dublin zijn ongeveer 300 vertegenwoordigers bijeen gekomen van de door den voornialigen politiechef Generaal O'Duffy geleide oud-frontstrijdersorganisatie, die zich den laatsten tijd in steeds reactionnairder richting heeft ontwikkeld. In de gehouden bijeenkomst werd besloten, van de organisatia een zuiver fascistische vereeniging te maken onder den naam van Nationale Garde. De leden dezer nieuwe organisatie zullen een blauw hemd als uniform dragen en O'Duffy werd tot leider gekozen. De Nationale Garde stelt zich ten doel de afschaffing van het parlementaire stelsel, bestrijding van het communisine, opheffing van stakingen en uitsluitingen en het instellen van scheidsgerechten tot regeling van arbeicisconflicten, organisatie van den landbouw en bestrijding der werkloosheid door bijzondere maatregelen. De organisatie wil zich voorloopig beperken tot een ledental van 25.000. In de graafschappen Cork, Limmerick en Tipperary zou zij reeds een zeer grooten aanhang hebben.

(Irish Times)

D. OOSTENRIJK. — **Persverordeningen.** — In den Oostenrijkschen ministerraad is besloten tot het uitvaardigen van een verordening tegen misbruiken in de pers. Bepaald wordt in deze verordening o.a. dat in dagbladen en vlugschriften opschriften en tusscherischriften in overeenstemming moeten zijn met den inhoud.

Verder is een verordening aangenomen waardoor aan de Oesterreichische Druck- und Verlagsgesellschaft G.m.b.H. de bedrijfslicentie wordt ontnomen wegens het publiceeren van een verkapt nat. soc. blad.

(Neue Freie Presse).

E. ZUID-AFRIKA, — **10 millioen** schapen gestorven. — Ruim tien millioen schapen zijn om het leven gekomen ais gevolg van de langdurige droogte, die gedurende verscheiden maanden in enkele deelen van Zuid-Afrika heeft geheerscht.

Dit is de schatting van deskundigen, die een bezoek gebracht hebben aan de door droogte geteisterde gebieden van het noordwestelijke deel van Kaapland en Oranjevrijstaat. Het geschatte verlies bedraagt ongeveer 20% van het totale aantal schapen in de Zuid-Afrikaansche Unie.

F. **SCHAKEN.** — Dr. **A.** G. Olland overleden. — Tijdens het spelen van zijn partij tegen Hamming voor het kampioenschap van Nederland, is de bekende schaker dr. **A.** G. Olland plotseling overleden.

(Vor. ber. Schaken **910** G.)

G. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Zittingen gesloten. — Met de zitting der valutacommissie zijn de werkzittingen der conferentie definitief gesloten.

In een vergadering werden de volgende resoluties der valutacommissie zonder debatten aangenomen.

1. Organisatie der internationale schuldenonderhandelingen.
2. Een resolutie, waarin de terugkeer tot de valutastabilisatie, het aanvaarden van het goud als de internationale valutastandaard en het gebruik van het goud voor valutadoeleinden en de wettelijke valutadekking der bankbiljetten als gewenscht wordt aangegeven.
3. Oprichting van centrale banken in landen, waar die nog niet bestaan.
4. Nauwe samenwerking der centrale banken met steun van de B. **I.** B.
5. Aanpassing van de centrale banken der voornaamste landbouwlanden aan de economische voorwaarden dezer landen.
6. Aanbeveling van een internationale overeenkomst betreffende maatregelen voor de stabilisatie van den zilverprijs.

(Vorig bericht blz. **911 A.)**

H. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE.** — Voorstellen voor een **nieuwen douanewapenstilstand.** — De door Staatssecretaris Hull aangekondigde nieuwe Amerikaansche voorstellen voor een nieuwen douanewapenstilstand werden op 20 Juli gepubliceerd. De voorstellen hebben ten doel geleidelijk tot een vermindering van de bestaande handelsbeperkingen te komen en geen nieuwe handelsbeperkingen te doen ontstaan. De tot de overeenkomst toe te treden regeeringen worden uitgenoodigd zoo spoedig mogelijk overeen te komen, geen directe of indirecte nieuwe handelsbelemmeringen in te voeren, ongeacht of deze onder bestaande wetten of nieuwe wetten vallen. Uitzonderingen zijn toegestaan voor:

1. Aanvullende invoerrechten op als dumping bedoelde invoeren.
2. Aanvullende invoerrechten op goederen uit die lan-

den, die weigeren aan de overeenkomst mede te werken.
3. Nieuwe en aanvullende invoerrechten en beperkingen als noodmaatregel in verband met prijsverhooging door verkorting van den arbeidstijd, verbetering der arbeidsvoorwaarden en loonsverhoogingen.
Verder wordt voorgesteld, dat de regeeringen overleg zullen plegen over verdere beperking der handelsbelemmeringen en vermindering der invoerrechten. **(Vor. ber. Econ. Wereldconf. 911 G.; Tariefbestand 873 F.)**

A. **MAROKKO. — Een gebied van 60 K.M. in brand.** — In de streek van Petit Jean nabij Koenitra (niet ver van Casablanca) vatte eensklaps een tractor, die in de nabijheid van een hooiberg stond, vlam, met het noodlottige gevolg, dat de steekvlammen uit den motor het hooi in brand staken, zoodat spoedig ook de boerderij, die het eigendom was van een Europeeschen kolonist, in brand stond. Aangewakkerd door een fellen sirocco tastte het vuur daarop ook het te velde staande gewas en een aantal omliggende gebouwen aan en na korten tijd stond een strook van 60 K.M. lengte in lichtelaaie.
Verscheidene in het gebied van den brand gelegen boerderijen en nederzettingen van inboorlingen werden in de asch gelegd.
De schade wordt tot dusver op 25 millioen francs geraamd.

B. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche handel. - Uitvoer belangrijk gedaald. —**
De Duitsche handelsbalans sluit in Juni met een uitvoeroverschot van 29 millioen Mark tegen 89 millioen Mark in de vorige maand. De invoer is met 23 millioen Mark, d.i. met bijna 7%, tot 356 millioen Mark gestegen. De stijging berust gedeeltelijk op een verhooging van de gemiddelde waarde met 1½%. De gemiddelde waarde van de ingevoerde levensmiddelen is met bijna 4% gestegen; de stijging van de gemiddelde waarde van ingevoerde grondstoffen bedroeg minder. Door de verhooging van de gemiddelde waarde is de totale waarde van den invoer met bijna vijf millioen Mark gestegen. Overigens is de verhooging van den invoer toe te schrijven aan een grooten invoer van grondstoffen.
De invoer van grondstoffen en halffabrikaten steeg van 190 tot 212 millioen Mark, de invoer van afgewerkte fabrikaten van 54 tot 58 millioen Mark, terwijl de invoer van levensmiddelen en dranken van 88 tot 83 millioen Mark gedaald is. Toegenomen is de invoer uit Groot-Brittannië, Italië, Nederland en Nederl.-Indië. Een belangrijke vermindering van den invoer valt slechts te constateeren bij den invoer uit China (oliehoudende vruchten). De uitvoer is van 422 millioen Mark in de maand Mei tot 385 millioen Mark in de maand Juni gedaald.
Het belangrijkste gedeelte hiervan betreft afgewerkte producten, waarvan de uitvoer van 333 tot 299 millioen Mark verminderde. Bij grondstoffen en halffabrikaten verminderde de uitvoer van 76 tot 72 millioen Mark. De uitvoer van levensmiddelen is met ongeveer 12 millioen Mark onveranderd gebleven.
Omtrent de oorzaken van de vermindering van den uitvoer wordt medegedeeld, dat de vorige maand de uitvoer tengevolge van grootere noteeringen op die maand van reeds vroeger geleverde machines extra hoog was. Overigens staat de achteruitgang in verband met het seizoen. De grootste vermindering van den uitvoer betreft den export naar Rusland, welke door de hierboven genoemde grootere noteeringen de vorige maand extra hoog was.
Belangrijk verminderd is verder de uitvoer naar Frankrijk, Nederland, België, Luxemburg, Noorwegen en Britsch-Indië. Vergeleken met dezelfde maand van het vorige jaar is de uitvoer naar Rusland met ongeveer één derde verminderd, naar Frankrijk met ongeveer 25%. Ook naar Zweden, Zwitserland en Tsjecho-Slowakije is de uitvoer gedaald.
In het eerste halfjaar 1933 bedroeg de invoer 2.087 millioen Mark, de uitvoer 2.378 millioen Mark en het uitvoeroverschot dus 291 millioen Mark. Vergeleken met het eerste halfjaar 1932 is de waarde van den invoer met 13%, die van den uitvoer met ongeveer 20% en het uitvoeroverschot met meer dan 50% gedaald. **(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. 807 F.)**

26 JULI 1933

C. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Uniformverbod voorgesteld.** — Bij de Tweede Kamer is een ontwerp van wet ingediend tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht.
Het aanvullende artikel (art. 435a) luidt:
Hij die in het openbaar kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen draagt of voert, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden.

D. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mussolini's meening over conferenties.** — In een artikel in de „Morning Post" schrijft Mussolini, dat het einde der Economische Wereldconferentie heeft bewezen, dat internationale conferenties verouderd zijn. De tegenwoordige conferenties zijn niet voldoende voorbereid.
Het is de eeuwige conventioneele vergissing, die de democratische gelijkheid bewierookt, hoewel noch in de natuur, noch in de historie democratische gelijkheid bestaat. Men had beter gedaan de landen van wereldbeteekenis, bij elkaar niet meer dan een dozijn, bijeen te roepen. Waren deze landen tot overeenstemming gekomen, dan had men 75% der wereldbevolking haar economische vrijheid geschonken, wat vanzelf den noodigen invloed op de kleinere staten had gehad. Zoowel de Londensche als de Geneefsche conferentie waren zieltogende, zoodat men van twee gevaarlijke vergissingen in de Europeesche politiek kon spreken. Slechts het Viermogendheden-pact gaf Europa gelegenheid tien jaar lang rustig adem te halen. Het woord „conferentie" diende binnen eenige jaren uit het woordenboek der internationale politiek te verdwijnen. De democratie kan slechts spreken en leven van woorden, doch in tijden van crisis moeten de volken bevelen krijgen. (Morning Post)
(Vor. bericht Econ. Wereldconf. 911 H.)

E. **MAX VON SCHILLINGS OVERLEDEN. —**
De Duitsche dirigent en componist prof. dr. Max von Schillings, intendant van de Stedelijke Opera te Berlijn, is 25 Juli '33 op 65-jarigen leeftijd tengevolge van embolie overleden.
Schillings werd in 1868 te Düren in het Rijnland geboren. Hij studeerde te Bonn en te München, o.a. bij Brambach en Königslöw. In 1892 was hij als repetitie-leider te Bayreuth werkzaam. Zijn eerste opera „Ingwelde", werd onder leiding van Mottl in 1894 voor de eerste maal met veel succes te Karlsruhe uitgevoerd. Daarop volgden de opera's „Der Pfeifertag" (1899), „Moloch", op een tekst naar Hebbel (1906) en „Mona Lisa", met een tekst van Beatrice Dowsky (1915), welke laatste opera te Amsterdam in 1918 werd opgevoerd. Voorts schreef hij o.a. muziek voor het eerste deel van Goethe's „Faust", een symphonische proloog voor „Oedipus", muziek voor de Orestie van Aeschylus en vele liederen-composities. Ook zijn vioolconcert werd in ons land gespeeld door Felix Berber.
Vooral bekend zijn Max von Schillings' recitatieve begeleidingen geworden, o. w. „Das Hexenlied", het vermaarde repertoirestuk van Wüllner, met tekst van Wildenbruch, alsook „Kassandra", „Eleusisches Fest" en „Jung Olaf" (te Amsterdam gedeclameerd door G. Brettani).
In 1908 werd hij benoemd tot kapelmeester aan het Hoftheater te Stuttgart en nadat hem in 1911 het eeredoctoraat van de Heidelbergsche Universiteit was verleend, kreeg Max Schillings een jaar later zijn „von".
In 1919 werd hij als opvolger van Richard Strauss tot dirigent van de Staatsopera te Berlijn benoemd, uit welke functie hij in 1925 werd ontslagen. Dit ontslag geschiedde zonder eenigen vorm van proces, hetgeen destijds aanleiding heeft gegeven tot een fellen strijd in de Duitsche pers en tot interpellaties in den Pruisischen Landdag.
Von Schillings was gehuwd met de bekende zangeres Barbara Kemp. Hij was voorzitter van de „Allgemeine deutsche Musikverein" en van de „Genossenschaft deutscher Tonsetzer", van

welker muziekfilm-studio hij de leiding had. Verleden jaar werd hem de Beethoven-prijs van den Pruisischen Staat toegekend. Sedert November 1932 was hij president van de Pruisische Academie der **Kunsten.**
Vier maanden geleden werd Max von Schillings belast met de leiding van de Stedelijke Opera te Berlijn.
(Zie rubriek: Muziek.)

A. **LEIDEN.** — De **St. Petruskerk** afgebrand. — Op **25** Juli '33 is de groote en monumentaal-gebouwde St. Petruskerk aan de Lange Brug te Leiden in vlammen opgegaan. Het ruim honderd jaar oude gebouw was verzekerd bij de Kerkelijke Verzekering-Maatschappij ,,St. Donatus''. De schade wordt geraamd op f 150.000.
Wat de geschiedenis der verwoeste kerk aangaat, mogen hier enkele bijzonderheden volgen:
Onder leiding van pastoor P. A. Kervel, landdeken van Rijnland, werd in het jaar 1832 een open ruimte aan de Breestraat aangekocht, waar het logement ,,De Gouden Leeuw'' stond. Dit logement werd ingericht voor noodkerk, terwijl de Leidsche bouwmeester T. Molkenboer opdracht kreeg tot den bouw van een kerk, waarvan **op 2** Maart 1835 de eerste steen werd gelegd. De bouw van de kerk **eischte** ruim een jaar en in Juli 1836 werd de kerk ingewijd door den bisschop van Currium, mgr. baron van Wijckerslooth, Heer van Schalckwijk. Tien jaar lang stond pastoor Kervel aan het hoofd van zijn kerk. Tot 1912 bleef de kerk in haar oorspronkelijken vorm bestaan. Onder leiding van den toenmaligen pastoor **C.** Hafkenscheidt werd de mogelijkheid van uitbreiding onder het oog gezien, waarvoor eenige huizen aan de Ketelboetersteeg werden aangekocht.
De architect **C.** H. Slinger kreeg opdracht de kerk te vergrooten, hetgeen nog in hetzelfde jaar geschiedde door het wegbreken van een gedeelte der zijmuren en het bouwen van twee zijbeuken met doopkapel. De kunstschilder G. W. F. Janssen uit Den Haag kreeg twee jaar geleden opdracht het nieuwe gedeelte der kerk te polychromeeren.

B. **DIABETES** EN **CHAUFFEEREN.** — Voor diabetici, die niet met insuline worden behandeld, levert het chauffeeren geen bezwaar op. Maar insulinegebruikers zijn als chauffeur gevaarlijk, omdat bij velen hunner voorbijgaande stoornissen van het bewustzijn optreden.
Jeugdige diabeteslijders moeten dus niet het vak van chauffeur kiezen, daar zij allen vroeg of laat insuline noodig hebben. (Hospitaltidende van 18 Mei)

C. ITALIE. — **Mussolini** neemt de **leiding van** het **ministerie** van Oorlog. — Generaal Gazzera, die sedert langer dan 5 jaar minister van Oorlog is geweest, heeft ontslag uit zijn functie vei-zocht. Op voorstel van Mussolini heeft de koning dit verzoek ingewilligd. Mussolini heeft zelf de leiding van het ministerie **van** Oorlog op zich genomen. **(Vor.** ber. blz. **424 F.)**

D. **VEREENIGDE** STATEN. — President Roosevelt's oproep tot het **Amerikaansche** volk. —
Pres. Roosevelt heeft opnieuw een radiorede gehouden voor een conferentie van regeeringsleiders te San Francisco. Hij verklaarde, dat een der grootste problemen der Ver. Staten was, een besluit te treffen ten aanzien van de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de federale- en de staatsregeeringen bij het uitvoeren van de vele moeilijke opgaven van thans.
De petroleum-productie b.v. moet worden nagegaan en geregeld van het standpunt der totale nationale productie en consumptie, met inachtneming van het ruimere en meer doeltreffende gebruik van land in wijde gebieden van Tennessee, Arkansas, Missouri, Columbia en de valleien aan den bovenstroom van den Mississippi.
Ten aanzien van Roosevelt's oproep aan de werkgevers om het algemeene arbeidscharter te teekenen, heeft generaal Johnson, de voorzitter van den Raad van Herstel, medegedeeld, dat meer dan 10.000 werkgevers hebben beloofd president Roosevelt's economisch program te steunen. Hierdoor zullen **vóór 1** September a.s. vijf à zes millioen werkloozen werk kunnen vinden.
President Roosevelt heeft besloten, alle onderhandelingen over de oorlogsschulden te laten rusten tot na de uitvoering van het saneeringsprogram en de Stabilisatie der grondstoffenprijzen op bevredigende hoogte.

E. NEDERLAND. — De **Duitsche Nationaal-socialisten in Limburg.** —
De Federatie van R.K. Werkliedenvereenigingen in de gemeente Kerkrade heeft een motie aangenomen, waarin wordt geconstateerd:
dat de vele hier woonachtige Duitsche staatsburgers zich practisch niets aantrekken van de ministerieele beschikking inzake het zich onthouden van elke politieke actie en/of werkzaamheden,
dat er van uit Duitschland een staf van leiders is aangewezen — in Nederland woonachtig — om de leiding op zich te nemen van de ,,National Sozialistische Deutsche Arbeiter Partei Gau-Holland'',
dat een sterke actie gevoerd is en nog steeds wordt om alle Duitsche staatsburgers lid van deze buitenlandschr politieke partij te doen worden,
dat uit correspondentie gebleken is, dat de gevormde Duitsche kolonie, Holland, eveneens onder leiding stond van de Duitsche Nationaal Socialisten (in den beginne onder leiding van den politischen Führer'' Tyfker),
dat de aard van het Nederlandsche volk zich sterk verzet tegen een buitenlandsche politieke partij, die in Nederland, door middel van vreemdelingen, een zekere onrust onder ons volk teweeg brengt.
Verzocht wordt:
a. dat door de Regeering maatregelen worden genomen, die leiden tot een algeheel verbod, voor de hier woonachtige Duitsche staatsburgers om lid te zijn van een buitenlandsche politieke partij,
b. dat den Duitschen staatsburger eveneens verboden wordt lid te zijn of te worden van de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partij, wier rijksleider Albert de Joode (alias Alb. van Waterland) zelf verklaarde, dat zij geen anderen algemeeneri leider erkenden dan den Duitschen Rijkskanselier Ad. Hitler.
c. dat er maatregelen genomen worden om te voorkomen, dat nog langer propaganda gemaakt kan worden door middel van Duitsclie Nationaal-Socialistische lectuur en kranten,
Deze motie is ter kennis gebracht van de Regeering en van de overige in aanmerking komende autoriteiten.
(Vorig **bericht blz. 908** B.)

27 JULI 1933

F. RUSLAND. — **Bevolking. - 190** nationaliteiten. —
Volgens de jongste volkstelling wordt de Sovjet-Unie bewoond door 190 verschillende nationaliteiten, waaronder een paar, die nauwelijks 1000 en andere, die nauwelijks 100 leden tellen, b.v. Gagausen, met 844 zielen.
Van de nationaliteit der Wods zijn er slechts 705, van de Sajaten **229,** van de zwarte Tartaren 12 en van de Batzbi **7.**
Ruim 52 procent van de bevolking is Russisch, daarna komen de Oekrainers met 22 procent, de Wit-Russen met **3** procent (ongeveer 5 millioen) en de Joden met 1.7 procent (ongeveer 2½ millioen).
Verder zijn er Tartaren, Armeniërs, Kozakken, Georgiërs en velerlei andere volksstarnmen. In het uiterste Noorden leven 15.462 Samojeden, 1630 Ostjak-Samojeden, 240.000 Jakoeten en 38.000 Toengoezen. Er woont in de Sovjet-Unie ook nog een betrekkelijk groot aantal Hollanders, n.l. 1500. De Duitschers leveren een contingent van niet minder dan l?/, millioen. Verder zijn er vele Zweden, Italianen, Franschen, Albaniërs en enkele Indiërs. (Prawda)
(Vor. ber. Bevolking blz. 467 E.)

G. **OPIUM-CONVENTIE.** — Op 9 **Juli 1933 in** werking getreden. — De internationale conventie ter beperking van de fabricage van en den handel in opium, die in 1931 te Genève is geteekend, is op 9 Juli '33 in werking getreden. Dertig staten hebben de conventie al geratificeerd, terwijl nog acht ratificaties

worden verwacht. Tot deze 38 staten behooren de voornaamste producenten van verdoovende middelen. De conventie gaat uit van het standpunt, dat geen land meer narcotica mag fabriceeren dan voor medische of wetenschappelijke doeleinden noodig is. Landen, die zelf geen bedwelmende middelen vervaardigen, mogen slechts zooveel invoeren als zij voor hun behoeften noodig hebben. (Vor. ber. blz. 842 A.)

A. **DUITSCHLAND.** — **Sterilisatiewet** aangenomen. — Het Rijkskabinet heeft in zijn laatste vergadering goedgekeurd een wet tot voorkoming van erfelijkbelaste nakomelingschap. De inhoud is in korte trekken de volgende:
Hij, die erfelijk belast is, kan door chirurgisch ingrijpen steriel worden gemaakt, wanneer volgens de ervaringen der erfelijkheidswetenschap met groote waarschijnlijkheid te verwachten is, dat zijn nakomelingen zullen lijden aan ernstige lichamelijke of geestelijke erfelijke ziekten. Erfelijke ziekten in den zin van de wet zijn aangeboren zwakzinnigheid, schizofrenie, vallende ziekte, erfelijke bleekzucht, erfelijke blindheid en doofheid, zware erfelijke lichamelijke misvorming en zwaar alcoholisme.
De sterilisatie kan worden voorgesteld door dengene, die voor sterilisatie in aanmerking komt, verder door den arts en den leider van een ziekenhuis voor de patiënten. Bevoegd is het „Erbgesundheitsgericht". Getuigen en deskundigen kunnen worden gehoord. Het gerecht beslist volgens vrije overtuiging, met meerderheid van stemmen.
De sterilisatie kan ook tegen den wil van dengene, die gesteriliseerd zal worden, worden uitgevoerd. Onmiddellijke dwang kan zoo noodig worden uitgeoefend. Alle betrokken personen moeten het stilzwijgen bewaren. De uitvoering van deze wet ligt bij de landsregeeringen. De rijksminister van Binnenlandsche Zaken vaardigt in overleg met den minister van Justitie de noodige uitvoeringsbepalingen uit.
De wet treedt 1 Januari 1934 in werking. (852 E.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Graanhandel. — De administrateurs, die belast zijn met de tenuitvoerlegging van de Landbouw Herstelwet, en de vertegenwoordigers der graanbeurzen zijn overeengekomen om bij wijze van proef de dagelijksche fluctuaties in de noteeringen van tarwe te beperken tot 5 dollarcents per bushel. De bedoeling is, dat deze maatregel van blijvenden aard zal zijn. Voor de andere graansoorten zijn eveneens limieten vastgesteld.

C. **BELGIE.** — Kamer. - **Vertrouwensvotum.** — De Belgische Kamer heeft op 25 Juli '33 over de moties gestemd, die waren ingediend ten besluite van de socialistische interpellatie over het gebruik, dat de regeering heeft gemaakt van de speciale bevoegdheden, welke haar waren verleend.
De motie van vertrouwen in de regeering werd aangenomen met 97 tegen 79 stemmen en 6 onthoudingen. Alle socialisten hebben tegen gestemd, alle katholieken vóór, benevens alle liberalen op drie na, die zich van stemming hebben onthouden. De andere drie blanco-stemmers waren Kamerleden, die een afspraak in dezen zin hadden gemaakt met afgevaardigden, die verhinderd waren te komen.

D. **AMSTERDAM.** — Begrooting. — De gemeenteraad heeft op 26 Juli met 21 tegen 16 stemmen zijn goedkeuring gehecht aan het storten van f 2 millioen uit het Crisisfoncls naar „gewoon" teneinde de begrooting 1933 door Ged. Staten goedgekeurd te krijgen, Deze twee millioen zullen gevonden worden in het bedrag, dat verkregen wordt uit de tijdelijke korting op de salarissen en loonen van het gemeentepersoneel en een bedrag van f 805.296, dat bestemd was voor de aflossing van geldleeningen ten behoeve van de grondexploitatie en dat op den kapitaaldienst zal worden overgeschreven. (V. b. **Begrooting 601** C.)

E. **WERELDHANDELSVLOOT.** — Onderstaand staatje geeft het verloop der wereldhandelstonnage over een aantal jaren:

	Aantal schepen.	Bruto tons.
1913	30.514	46.953.228
1924	33.493	65.158.271
1931	32.344	70.131.040
1932	32.247	69.734.310
1933	31.700	67.920.185

De totale stoom- en motortonnage der wereld was op 30 Juni '33 als volgt over de verschillende landen verdeeld. (De zeiltonnage is hierbij verwaarloosd in verband met de geringe hoeveelheid.)

	1933. br. tons.		Verschil tusschen 1923 en 1914 br. tons.		1933 en 1923 br. tons.
Gr.-Brittannië en Ierland	18.592.000	+	223.000	—	523.000
Eng. Dom. .	2.983.000	+	948.000	+	403.000
Denemarken	1.160.000	+	168.000	+	222.000
Frankrijk .	3.470.000	+	1.531.000	+	17.000
Duitschland	3.888.000	—	2.625.000	+	1.378.000
Griekenland	1.417.000	—	74.000	+	670.000
Nederland .	2.759.000	+	1.135.000	+	152.000
Italië . .	3.093.000	+	1.451.000	+	212.000
Japan. . .	4.258.000	+	1.896.000	+	654.000
Noorwegen	4.078.000	+	419.000	+	1.702.000
Spanje . .	1.218.000	+	315.000	+	19.000
Zweden . .	1.658.000	+	121.000	+	522.000
Ver. Staten (zee) . .	10.088.000	+	11.399.000	—	3.338.000
(meren) .	2.474.000	—	63.000	+	277.000
And. landen	5.492.000	+	87.000	+	1.926.000
Totaal . .	66.628.000	+	16.931.000	+	4.293.000

Het percentage der stoom- en motor-tonnage van de geheele wereldhandelsvloot is voor de voornaamste zeevaartlanden als volgt:

	1901	1914	1933
Engeland . .	50.2%	41.6%	27.9%
Ver. Staten .	4.2	4.5	15.1
Japan . . .	2.2	3.8	6.4
Noorwegen .	3.4	4.3	6.1
Duitschland .	10.1	11.3	5.8
Frankrijk . .	4.4	4.2	5.2
Italië . . .	2.7	3.1	4.6
Nederland .	2.1	3.2	4.1

(Lloyd's Register) (Vorig bericht blz. 425 H.)

F. DUITSCNLAND. — Razzia. — Op bevel van de geheime staatspolitie werden, naar het Wolffbureau uit Berlijn meldt, op 25 Juli '33 's middags om 12 uur in Pruisen en in de andere landen op alle hoofd- en zijlijnen van de spoorwegen en in alle straten die doorgang verleenen aan autoverkeer, personen en goederen aan een nauwkeurige contróle onderworpen. Alle Duitsche landsregeeringen hadden zich op aansporing van de geheime staatspolitie gelijktijdig bij de actie aangesloten Alle personen die naar aanleiding van dit onderzoek verdacht werden den staat vijandig te zijn, werden voorloopig gearresteerd.
Om deze grootsch opgezette onderzoekingsactie uit te voeren verleenden alle politie-organen van het rijk, evenals de hulppolitie en gedeeltelijk ook S.A.- en S.S.-mannen hun medewerking.
Ook de spoorwegbewaking nam deel aan de actie. Bij het uitvoeren van de maatregelen werd er voor gezorgd, dat het verkeer slechts heel weinig gestremd werd. Het doorzoeken der treinen was in het geheele rijk om 12.40 geëindigd.
Deze actie was door de politie op touw gezet om met alle kracht een einde te maken aan de communistische of andere staatsgevaarlijke activiteit, welke nog overal in het rijk merkbaar is.
Steeds nog reizen personen met opdrachten van staatsgevaarlijke organisaties door Duitschland.
Daar in de laatste maanden een groot aantal auto's gestolen zijn, werd de opsporing van deze wagens aan deze actie verbonden.

A. OOSTENRIJK. — Protest tegen Duitsche **luchtpropaganda.** — De Oostenrijksche gezanten te Londen, Parijs en Rome hebben de aandacht der regeeringen, bij welke zij geaccrediteerd zijn, gevestigd op het feit, dat herhaaldelijk door Duitsche vliegtuigen boven Oostenrijksch grondgebied pamfletten worden uitgeworpen, waarin de Oostenrijksche regeering wordt aangevallen.
De Engelsche bladen oefenen scherpe critiek uit op de Duitsche regeering, die deze pogingen om Oostenrijks onafhankelijkheid te ondermijnen, oogluikend toelaat. (Vor. ber. **Duitsch** Nat.-Soc. 844 D.)

B. **ENGELAND.** — Geen boycot **van** Duitsche goederen door **Britsche** Joden. — De president van de Joodsche Board of Deputies, Neville Laski, heeft medegedeeld, dat een resolutie ten gunste van een officieele afkondiging van de boycot van Duitsche goederen en diensten door de Engelsche Joden, met groote meerderheid is verworpen.
Naar verluidt, werden 101 stemmen tegen de resolutie uitgebracht en slechts 27 er voor.
(**Vor.** ber. Duitsch **anti-semitisme** 892 B.)

C. **SPERRMARKEN.** — Instelling en gebruik. —
De Duitsclie deviezenwetgeving, die haar oorsprong had in de bankcrisis van Juli 1931, kan thans terugzien op een bestaan van reeds twee jaar. Zij was oorspronkelijk slechts gedacht als een overgangsregeling, die een verdere afvloeiing van buitenlandsche saldi moest verhinderen. In werkelijkheid is zij echter uitgegroeid tot een juridisch instituut van min of meer permanent karakter, dat in den loop van den tijd hoe langer hoe gecompliceerder is geworden. De moeilijkheid die de contrôle over den export van deviezen opleverde, lag vooral in het feit dat de vorderingen van het buitenland dikwijls op geheel verschillende economische basis berustten. Zoo waren er vorderingen voortspruitend uit goederenieveranties, uit bankcredieten op korten termijn, uit opgeloopen interest, uit den verkoop van effecten enz. Aangezien de deviezencontrôle zich achtereenvolgens met elk van deze soorten vorderingen is gaan bezighouden, is een geheele reeks overeenltomstige soorten ,,Sperrmarken" ontstaan. Het kan zijn nut hebben van deze soorten, die voor liet doorsriee-publiek geleidelijk zijn aangegroeid tot een waar labyrintli., liieronder een overzicht te laten volgen.
De z.g. ,,Altguthaben" zijn Markenvorderingen van buitenlanders, ontstaan vóór 16 Juli 1931 en niet onder de stilstandovereenkomst vallende, dus in wezen vorderingen van particulieren. Volgens § 13, hoofdstuk 3 der deviezenverordening is voor de beschikking over deze soort vorderingen noodig de toestemming der ,,Devisenbewirtschaftungsstelle" (D.B.S.). Gelijkgesteld met ,,Altguthaben" zijn vorderingen van personen, die na 3 Augustus 1931 buitenlander zijn geworden of naar het buitenland zijn vertrokken, de z.g. ,,Auswandererguthaben"
,,Kreditsperrmarken" zijn markensaldi van buitenlanders, die door liquidatie van Duitsclie vermogensbestanddeelen, vooral van grond of goederen, die tot een erfdeel behooren, na 19 Februari 1932 zijn ontstaan. Onder Kreditsperrmarken vallen ook alle saldi, die na den 3den Augustus 1931 ontstaan zijn, wanneer de D.B.S. (Devisenbewirtschaftungsstelle) zich bij het ontstaan daarvan haar goedkeuring heeft voorbehouden. Dit zijn vooral bedragen voortvloeiend uit de aflossing van credieten, hypotheken enz. aan buitenlariders (die niet een batikinstelling vertegenwoordigen).
De ,,Notensperrmark" is ontstaan uit vorderingen van buitenlanders, die na 19 Februari 1932 Duitsche betalingsmiddelen of bankbiljetten in Marken naar Duitschland hebben overgemaakt.
,,Effektensperrmarken" zijn vorderingen die na 11 November 1931 door verkoop van maardepapieren of door het vervallen daarvan zijn oiitstaaii. Ook worden in de toekomst als Effektenmarken behandeld de saldi van buitenlanders, die uit niet-transfereerbare rente- en andere opbrengsten ontstaan. voor het geval zij niet bij de conversiekas worden betaald. Effektensperrmarken ontstaan vooral dan, wanneer iiit liet buitenland aldaar verhandelde Liuitsclie waardepapieren naar Duitschland worden gezonden en in Duitschland worden verkocht z.g. op ,,Effektensperrmark-Konto". Het verschil tusschen cicn koers van liet betrokken fonds in Duitschland en in het buitenland, geeft de z.g. ,,Effektensperrmarksatz"
De bovengenoemde soorten Sperrmarken hebben voor het grootste gedeelte gelijke gebruiksmogelijkheden. De beschikking over deze Sperrmarken moet door de betrokken instantie der D.B.S. worden goedgekeurd. Over het algemeen geldt, dat alle beleggingen, die er mede worden verricht, na eventueele liquidatie weer worden goedgeschreven in de vroegere categorie marken. Wanneer iemand met Eifekterisperrmarken dus aankoopen verricht en liet aangekochte van de hand doet, wordt de opbrengst van den verkoop weer beschouwd als Effektensperrmarken. Voor ,,Altguthaben" en voor ,,Notensperrmarken" geldt een minimum van M. 200 per maand, waarover de eigenaar mag beschikken.
De ,,Altguthaben", de ,,Kreditsperrmarken", de ,,Effektensperrmarken" en de ,,Notensperrmarken" mogen met toestemniinp der D.B.S. in hypotheken of Duitsch onroerend goed, voor den aankoop van Duitsciie onroerende goederen, voor credieten aan Duitschers en voor deelnemingen aan Duitsche ondernemingen worden gebruikt, ten minste indien de belegging voor een tijd van 5 jaar geschiedt. Waardepapieren kunnen uit ,,Altguthaben" en ,,Kreditsperrmarken" slechts met toestemming tier D.B.S. verkregen wordeii en moeten 5 jaar in ,,Sperrdepot" blijven. Daarentegen kunnen met ,,Effektensperrmarken" en ,,Notensperrmarken" effecten zonder toestemming wordeii gekocht. Ter betaling van goederenaankoopen mogen ,,Effektensperrmarken" niet of slechts in uitzonderingsgevallen worden gebruikt. De andere genoemde ,,Sperrmarken" kunnen onder bepaalde voorwaarden–ter betaling van buitenlandsche goederenaankoopen benut worden en hierdoor wordt ook hun veel geringer disagio in het verkeer veroorzaakt, dat momenteel 28% à 29% bedraagt. De toestemming tot betaling van goederen wordt over tiet algemeen dan verleend, wanneer de oorspronkelijke bezitter der ,,Sperrmarken" de buitenlandsche goederenschulderiaar is. Verder worden de Sperrmarksoorten vooral voor betaling van den z.g. ,,zusätzlichen Export" toegewezen, d.i. voor export, die onder normale voorwaarden niet mogelijk zou zijn geweest.
Op een geheel andere basis dan de vorengenoemde soorten Sperrmarken berust de ,,Registermark", die in den laatsten tijd in toenemende mate wordt gebruikt, vooral door Amerikanen. Deze is ontstaan door de credietovereenkomst van 1933, waarbij de buitenlandsche stilstandcrediteuren, dus de banken, het recht kregen onder bepaalde voorwaarden terugstorting hunner credieten op een niet-rentedragende rekening bij de Duitsche Rijksbank te eischen.
In tegenstelling tor de andere ,,Sperrmarken" berust de contrôle over 'de registermark hij de Kijksbank. De aanwendingsmogelijkheden zijn zeer veelzijdig. Doordat steeds meer van deze marken ontstaan en de banken de eerste bezitters zijn. heeft er zich ook een bepaalde handel in ontwikkeld. De noteering bedraagt tegenwoordig ongeveer 23 a 24%. Vooral in het–reisverkeer der buitenlariders worden thans registermarken gebruikt. De hcniitting van registersaldi ook door derden ter betaling van reiskosten en reisverblijf in Duitschland is tot een bedrag van M. 3000 per persoon en per niaand zonder toestemming der D.K.S. toegestaan.
Zonder toestemming mogen met reeistermarken eveneens Duitsche waardepapieren gekocht worden, die aan een Diiitsche beurs wordeii verhandeld. Rij den aankoop van andere waardepapieren heeft de Rijksbank een vetorecht. De waardepapieren moeteri in een speciaal depot bij de Rijksbank of bij bepaalde uitgekozen banken blijven liggen. Binnenlandsche hypotheken kunnen zonder toestemming met registermarken worden afgesloten.
De z.g. ,,Konversionssperrmark" is de nieuwste soort ,,Sperrmark". Deze is ontstaan ingevolge liet transferinoratorium van 1 Juli 1933. Zooals bekend, wordt de interest op buitenlandsclie leeningen met langen looptijd slechts voor de helft van het bedrag getransfereerd. De andere helft blijft bij de ,,Konversionskasse für Deutsche Auslandsschulden", evenals de afgeloste obligaties. De aanwendingsmogelijkheid der ,,Konversionssperrmarken" staat nog niet vast. Het is het plan, deze o.m. voor ,,zusätzliche" exporten te gebruiken. In Zwitserland is reeds een consortium gevormd, dat een aanwending van ,,Konversionssperrmarken" tot minstens 50% van het bedrag mogeliik maakt en wel door bemiddeling van scrips, die door den Duitschen exporteiir in betaling genomen worden en dan bij de conversiekas in Berlijn wordeii ingewisseld.
Niet tot de ,,Sperrmarken" behoort de z.g. ,,Exportvaluta", die op gelijke wijze als de ,,Sperrmarken" wordt gebruikt. De ,,Exportvaluta" vertegenwoordigt hei recht van een Duitschen exporteur om voor een deel van de opbrengst van zijn export, die echter moet voortspruiten uit een z.g. ,,zusätzliche Export", in het buitenland Duitsche buitenlandsche obligaties tegen de lage koersen aldaar op te koopen, en die dan aan de emittenten of anderen weer in Duitschland zelf te verlioopen tegen een hoogeren koers. De exportvaluta is liet verschil tusschen deze koersen. De exporteur kan zijn reclit ook aan banken verkoopen en daarom wordt ,,Exportvaluta" levendig verhandeld.
(Frankfurter Zeitung, Ochtendblad 23 Juli 1933)

28 JULI 1933.

D. **ECONOMISCHE** WERELDCONFERENTIE. — Slotzitting. - Dr. **Colijn.** - President **Roosevelt's boodschap.** —
De economische wereldconferentie is, althans voorloopig, ten einde. Op 26 Juli werd zij door den Britschen premier MacDonald gesloten, nadat zij tevoren nog niet algemeene stemmen de rapporten der economische en financieele commissie had aangenomen.
In de plenaire slotzittirig van de economische en monetaire wereldconferentie zeide dr. Colijn o.a.:
,,Wanneer ik terugzie op het werk, in de afgeloopen zes weken verricht, dan is er naar mijn meening zeker geen reden om ons geluk te wenschen met de verkregen resultaten.
Ongetwijfeld is dit teleurstellend en tevens gevaarlijk, daar de situatie nog gemakkelijk een slechten keer kan nemen in sommige landen, waar tot dusver de regeeringen de neiging om een zuivere nationale economie le volgen, hebben tegengegaan."
Spr. wees er op, dat na de conferentie van Lausanne zekere naties bereid waren geweest een afwachtende houding aan te nemen om te zien wat deze conferentie als resultaat zou brengen. Gedurende deze periode hebben zij de maatregelen van economische defensie al dien tijd tegengegaan, in de hoop, dat het niet noodig zou zijn, deel te nemen aan dezen krankzinnigen wedloop van contingenteeringen, tarieven en andere middelen waardoor de handel wordt verstikt. Doch thans nioet de vraag gesteld worden, of liet gevaar niet bestaat, dar deze naties zich zullen overgeven aan een gevoel van wanhoop en een politiek van overdreven nationale economie zullen volgen, weike opnieuw in andere landen tegenacties zal uitloklien.
Zoolang de valuta's wild fluctueeren zal iiet niet mogelijk zijn de besprekingen onder gunstiger auspiciën re liervattcn. Dit is

eerst doenlijk, wanneer zich redelijke stabiliteit op monetair terrein afteekent. Dr. Colijn acht het niet noodig te wachten totdat men de plenaire conferentie-zittingen weer kan hervatten. in dien tusschentijd kunnen de rapporten der economische commissie betreffende de productie en afzet van producten worden besproken en kan men voortgaan op de voorstellen, hierin vervat.

Aan een boodschap van president Roosevelt, gericht aan MacDonald, den voorzitter der conferentie, ontleenen wij:

„Ik gevoel, dat de naties van de wereld kunnen voortgaan, haar wederzijdsche problemen openhartig en sans rancune te bespreken. De resultaten worden niet steeds afgemeten in termen van formeele overeenkomsten. Zij kunnen geleidelijk komen, na een vrije uiteenzetting van de moeilijlijheden van elke natie en van de methoden welke de naties volgen om aan haar individueele behoeften te voldoen.

Wij, in de Ver. Staten, begrijpen de problemen van andere naties thans beter dan voordat de conferentie bijeen kwam en wij vertrouwen, dat de andere naties in denzelfden geest van goeden wil de Amerikaansche politiek zullen beschouwen. welke ten doel heeft de economische'crisis in het binnenland te overwinnen. Een dergelijke uitwisseling, in het bijzonder wanneer zij tot resultaat heeft een volledige discussie van alle uroblemen en niet alleen van enkele, maakt vooruitgang in de' toekomst meer en niet minder mogelijk. Daaroni beschouw ik de economische conferentie niet als een mislukking. Nieuwe regelingen zijn noodig om oplossingen te vinden voor wereldproblemen en problemen van nationalen aard, die nooit te voren in de historie hebben bestaan.

Gij kunt op onze voortdurende krachtsinspanning rekenen in de richting van een wereldherstel. omdat wij er van overtuigd zijn, dat het voortdureti van de economische wereldconferentie tot resultaat zal hebben, dat practisch op menig terrein door onderlinge samenwerking veel goed wordt gedaan."

(Vorig bericht **blz. 912** D.)

A. S.D.A.P. EN **N.V.V.** — Economisch **Urgentieprogram.** — De besturen van de S.D.A.P. en het N.V.V. hebben een „economisch urgentieprogram" samengesteld dat de basis zal vormen voor het streven dezer organisaties naar het behoud der democratische staatsinstellingen. Het program luidt aldus:

5. Uitbreiding van het onteigeningsrecht voor de socialisatie van particuliere bedrijven en van landbouwgronden.

2. Credietvoorziening voor industrie, handel en landbouw door een circulatiebank in gemeenschapsbeheer. Staatstoezicht op het particuliere bankwezen. Stichting van een industriebank voor werkverruiming.

3. Staatstoezicht op prijsovereenkomsten tusschen ondernemers en op kartellen.

4. Organisatie van het vervoerwezen in een vervoerschap.

5. Bevordering van huurdaling van volkswoningen. Verlaging van de rente van woningwetvoorschotten. Instelling van wettelijke huurcommissies.

6. Scherp verweer tegen belemmeringen van den Nederlandschen export. Handelspolitiek, gericht op vereffening van in- en uitvoer. Bevordering van het gebruik van Nederlandsch fabrikaat, ook door publiekrechtelijke en semi-officieele lichamen.

7. Crisissteun aan land- en tuinbouw en veeteelt, met waarborgen, dat deze steun vooral aan de kleine boeren en de landarbeiders ten goede komt.

8. Uitvoering van groote werken. Verdeeling van werkgelegenheid door werktijdverkorting .

9. Handhaving van de steunnormen en waar noodig, uitbreiding van de werkloozenzorg, ook voor jeugdige personen.

10. Voor Ned.-Indië: Versterking van het inheemsche productievermogen. Krachtig verweer tegen buitenlandsche belemmeringen van den productenuitvoer. Ontwikkeling van de industrie. Stelselmatige behartiging van de wederzijdsche economische belangen van Nederland en Indië.

B. CHINA. — Hongersnood langs de Gele Rivier. — Blijkens een V.D.-bericht deelt het Chineesche ministerie van Binnenlandsche Zaken mede dat er in uitgestrekte gebieden van China, vooral in de streken langs de Gele Rivier, die kort geleden door overstroomingen werden geteisterd, een ontzettende sprinkhanenplaag heerscht. De velden zijn verwoest, de oogst is vernield; vele duizenden boeren bezitten geen graan of andere levensmiddelen.

De Chineesche regeering heeft uitgebreide maatregelen genomen om de boeren voor den hongerdood te bewaren.

C. ECONOMISCHE WEEELDCONFERENTIE. — **Nederlandsche afgevaardigden.** — Bij Kon. besluit zijn tot afgevaardigden van de Nederlandsche regeering ter economische en monetaire conferentie te Londen benoemd prof. mr. G. W. J. Bruins, koninklijk commissaris van de Nederlandsche Bank, en mr. J. W. Beyen, directeur der Rotterdamsche Bankvereeniging, thans plaatsvervangend afgevaardigde.

(Vorig bericht **blz. 915** D.)

D. SPANJE. — Complot **ontdekt. - 1200** personen gearresteerd. — De buitengewone veiligheidsmaatregelen, waartoe de regeering op *26* Juli is overgegaan, blijken hun oorsprong te hebben in het ontdekken van een nieuw complot. De minister van binnenlandsche zaken werd eenige dagen geleden in kennis gesteld van een heimelijke verstandhouding tusschen bepaalde rechtsche en uiterst linksche elementen, die een complot tegen de veiligheid van den staat smeedden. De beweging zou einde Juli of begin Augustus moeten uitbreken.

Op **22** Juli gaf de minister order aan de gouverneurs der provincies om tot arrestatie der traditionalisten of anarchistische syndicalisten over te gaan. Tot dusver zijn in het geheele land meer dan 1200 personen in hechtenis genomen. (El Sol)

29 JULI **1933.**

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Contingenteering.** — Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-crisis-invoerordonnantie.

Hierdoor kan door middel van een verordening aer regeering worden bepaald, dat overmatige goederen-invoer uit het buitenland in het tolgebied van Ned.-Indië zal zijn verboden voorzoover de totale waarde dan wel de totale hoeveelheid daarvan hooger is dan een bedrag, dat daarvoor in elk geval afzonderlijk zal worden bepaald.

Deze ordonnantie beoogt de vrije contingenteering in Ned.-Indië toepasselijk te verklaren.

De bedoelde Regeeringsverordening houdt op van kracht te zijn tien maanden na de inwerkingtreding.

Voor de toepassing dezer ordonnantie kunnen door aen directeur van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel bepalingen worden vastgesteld betreffende levering van het bewijs van herkomst der ten invoer aangeboden goederen.

In de Memorie van Toelichting wordt gezegd, dat bescherming van het Ned.-Indische bedrijfsleven in zijn geheel het eenige doel dezer ordonnantie is.

In de ten behoeve van Ned.-Indië gesloten handelsverdragen komen geen bepalingen voor, die zich tegen deze afweerbepalingen in deze bijzondere en abnormale tijdsomstandigheden verzetten.

De ordonnantie schept de mogelijkheid, den invoer tot bepaalde havens te beperken en zoodoende de controle op de naleving te vergemakkelijken.

De termijn voor indiening van het verzoek tot voorbehoud eindigt 29 Juli a.s. (Aneta).

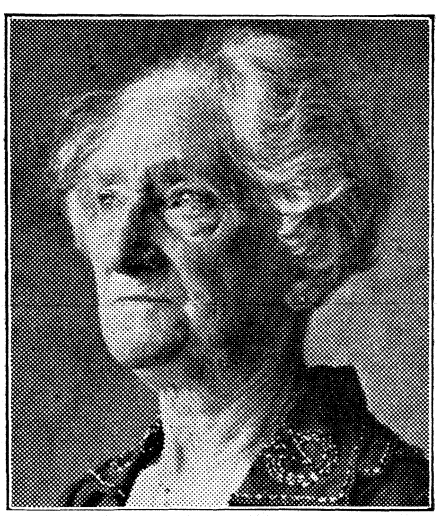
F. ONTWAPENING. — **Henderson's** bezoek aan de hoofdsteden. — Arthur Henderson is van zijn Europeesche tournee te Londen teruggekeerd. In een interview verklaarde hij, dat de besprekingen in het algemeen de bereidheid tot het sluiten van een Ontwapeningsconventie hadden getoond. Hij meende, dat, hoewel een algemeen succes nog niet te verwachten was, overeenstemming mogelijk zou zijn ten aanzien van de volgende kwesties: geen toevlucht nemen tot geweldmaatregelen, een definitie van een aanvaller, contrôle en toezicht op de effectieven en de standaardiseering van de Europeesche legers, gecontroleerde beperking der begrootingen en contrôle op den wapenhandel en de wapenindustrie.

Grootere moeilijkheden zou men echter ondervinden om te komen tot vaststelling van den duur der ont-

wapeningsovereenkomst, afschaffing en vernietiging van aanvalswapenen, en de kwestie in hoeverre de ontwapening ter zee in de ontwapeningsconventie diende te worden opgenomen. Indien geen vriendschappelijke overeenstemming over den duur der overeenkomst voor het eerste ontwapeningsstadium en voor de afschaffing der aanvalswapenen, alsmede voor de wijze, waarop deze vernietigd dienden te worden, zou kunnen worden bereikt, zou het totstandkomen van een ontwapeningsconventie zeer moeilijk zijn.
(Vorig bericht blz. **890 E.)**

. **DUITSCHLAND.** — militaire vliegmachines voor **politie-doeleinden.** — Het antwoord der Engelsche regeering is overhandigd aan kapitein Göring, Pruisisch premier en rijksminister van luchtvaart, die onlangs den Eritschen attaché voor luchtvaart te Berlijn om inlichtingen verzocht omtrent het bericht, dat Oostenrijk eenige Britsche militaire vliegmachines voor politie-doeleinden had verkregen, waarbij hij de mogelijkheid bepleitte, dat ook Duitschland vliegmachines van soortgelijk type voor dezelfde doeleinden zou verkrijgen.
De Britsche regeering deelde Göring mede, dat geen vliegmachines van het aangeduide type aan de Oostenrijksche regeering waren verschaft en dat de Britsche regeering niet voornemens was, oogluikend schending toe te laten van de luchtvaartovereenkomst van Parijs van 1926, waarbij 50 leden van het Duitsche politiecorps werd toegestaan vliegopleiding te krijgen. Deze macht mocht echter geen dienst doen in de lucht noch vliegmachines bezitten.
(Daily Telegraph) **(Vorig** bericht **blz. 877** K.)

B. **ESTHER DE BOER-VAN RIJK TACHTIG JAAR.** — Mevrouw Esther de Boer-van Rijk, de populaire tooneelspeelster, heeft op 29 Juli 1933 onder groote belangstelling, ook van officieele zijde, haar tachtigsten verjaardag gevierd.

Mevr. Esther de Boer—van Rijk.

Als vertolkster van de markante vrouwenrollen in vrijwel alle stukken van Herman Heyermans zal ej in de geschiedenis van het Nederlandsche tooneel een groote plaats blijven innemen.

30 JULI 1933

C. **SPANJE.** — Rusland erkend. — De president van de Spaansche Republiek beeft het decreet onderteekend, waarbij Spanje Sovjet-Rusland erkent. De formaliteiten tot het herstel der diplomatieke betrekkingen zullen, naar verluidt, door Dowgalewski worden verricht. (Heraldo de Madrid)

D. **FRANKRIJK.** — Scheuring in de Fransche **S.D.A.P.** — De door den rechtervleugel der Fransche S.D.A.P. aangekondigde scheuringspolitiek, onder leiding van Renaudel, heeft thans reeds een aanvang genomen. De bladen van 24 Juli melden, dat Marquet en vijf andere soc.-dem. Kamerleden uit het departement Gironde hun zetel ter beschikking hebben gesteld van hun federatie, in verband met de afkeuring, welks op hst jongste partijcongres over de houding der Kamerfractie was uitgesproken. **(Vor. ber. 907 C.)**

E. ATTILA'S GXAF. — Nabij Budweis aan de Moldau is een ijzeren doodkist opgegraven, waarin een geraamte lag, dat het hoofd naar het Oosten had gekeerd.
De kist dateert uit de vijfde eeuw na Christus en was omringd met wapenuitrustingen, gouden platen en ringen, schilden en munten van Byzantijnsch maaksel, terwijl sommige stukken het kenmerk dragen door Hunnen te zijn vervaardigd.
Bij de kist werd nok een schitterend gedreven bokaal gevonden.
Deze vondst komt overeen met de beschrijving van een oude kerkelijke kroniek, waarin melding wordt gemaakt van het graf van Attila, den Hunnen-koning, die omstreeks 450 regeerde en den stoot gaf aan de Groote Volksverhuizing. (Prager Tagblatt)

31 JULI 1933

F. **TENNIS. — Davis** Gup. — Engeland won de Davis Cup van Frankrijk met 3—2.
Onderstaand geven wij de Davis Cup-historie in cijfers:

1900	Boston: Amerika — Engeland	5—0
1902	New York: Amerika — Engeland	3—2
1903	Boston: Engeland — Amerika	4—1
1904	Wimbledon: Engeland — België	5—0
1905	Wimbledon: Engeland — Amerika	5—0
1906	Wimbledon: England — Amerika	5—0
1907	Wimbledon: Australië — Engeland	3—2
1908	Melbourne: Australië — Amerika	3—2
1909	Sydney: Australië — Amerika	5—0
1911	Christchurch: Australië — Engeland	3—2
1912	Melbourne: England — Australië	3—2
1913	Wimbledon: Amerika — Engeland	3—2
1914	New York: Australië — Amerika	3—2
1919	Sydney: Australië — Engeland	4—1
1920	Auckland: Amerika — Australië	5—0
1921	New York: Amerika — Japan	5—0
1922	New York: Amerika — Australië	4—1
1923	New York: Amerika — Australië	4—1
1924	Philadelphia: Amerika — Australië	5—0
1925	New York: Amerika — Frankrijk	5—0
1926	New York: Amerika — Frankrijk	4—1
1927	Philadelphia: Frankrijk — Amerika	3—2
1928	Parijs: Frankrijk — Amerika	4—1
1929	Parijs: Frankrijk — Amerika	3—2
1930	Parijs: Frankrijk — Amerika	4—1
1931	Parijs: Frankrijk — Engeland	3—2
1932	Parijs: Frankrijk — Amerika	3—2
1933	Parijs: Engeland — Frankrijk	3—2

In 1901, 1910 en 1915-1918 werden geen Davis Cup-wedstrijden gespeeld.
Amerika won derhalve de Davis Cup 10 maal tegenover Engeland, Australië en Frankrijk elk 6 maal.
(Vor. ber. Tennis **892 I.)**

G. **NEDERLAND.** — Nieuwe **bepalingen voor ambtenaren.** —
Onderstaande brief van minister-president Colijn aan de ministers van de verschillende departementen is door ..Het Volk'' gepubliceerd:
Bij K. B. van **22** Mei 1933 Staatsbl. No. 294 zijn enkele wijzigingen aangebracht in het Algemeen Rijksambtenaren Reglement. Ter uitvoering van de artikelen 50, derde lid en 97 b, tweede lid van genoemd reglement zijn door mij de hierbij in afschrift gaande beschikkingen genomen.
Ik moge Uwe Excellentie verzoeken, de in het Algemeen Rijksambtenaren Reglement aangebrachte wijzigingen en den inhoud van mijn hierbij gaande beschikkingen ter kennis van de onder Haar departement ressorteerende ambtenaren te brengen. Daarbij

ware nadrukkelijk de aandacht er op te vestigen, dat de ambtenaar, die van een vereeniging, waarvan door mij is verklaard, dat zij de behoorlijke vervuiling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, lid blijft of wordt, of die op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent aan een zoodanige vereeniging of aan van haar uitgaande actie, er op moet rekenen, dat hem ontslag uit den dienst zal worden verleend.
Voorts waren de hoofden van dienst uit te noodigen, dergelijke ambtenareii alsmede ambtenaren, die op grond van het eerste lid van artikel 97 b voor verwijdering uit den dienst in aanmerking komen aan Uwe Excellentie voor ontslag voor te dragen. Ik wijs'in dit verband op het bepaalde in het derde lid van evengenoemd artikel.
Voor sommige categorieën van ambteiiaren, door of vanwege het rijk aangesteld, geldt niet het Algemeen Rijksambtenaren Reglement, doch zijn afzonderlijk in hoofdzaak gelijkluidende ambtenarenreglementen vastgesteld
Het zal aanbeveling verdienen, dat bedoelde reglementen thans aangepast worden aan het gewijzigde Algemeen Rijksambtenaren Reglement.
Ook indien de herziening van evengenoemd reglement wijziging of aanvulling van dienstreglementen enz. noodig of wenschelijk maakt, gelieve Uwe Excellentie voor zooveel haar departement aangaat, daartoe het noodige te verrichten.
Verboden organisaties voor alle departementen. — De minister van staat, voorzitter van den raad van ministers, gelet op artikel 97 b, tweede lid van liet Algemeen Rijksambtenaren Reglement, verklaart:
1. dat de na te noemen vereenigingen, t.w.:
a) de Cornmunistisclie Partij Holland met den Commuiiistisclieii Jeiigdbond, den Revolutionnair Socialistischeii Vrouwenbond en alle communistisclie z.g. mantel-organisaties;
b) het Landelijk Verhnnd vaii Sociaal Anarchisten, de Alarmgroepen en het landelijk verband van die groepen, alsmede de Kond van Anarclio-Socialisten;
c) het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond met de daarbij aangesloten vakgroepen en zijn arbeidersjeugdorganisatie;
d) de Onafhankelijk Socialistisclie Partij niet haar jeugdverbond en arbeidersweer;
e) het Nederlandsch Arbeids Secretariaat (N.A.S.) en daarbij aangesloten vakgroepen. de N.A.S.-Jeugdbond, de N.A.S.-Vrouwenbond, de Vereeniging voor Volksontwikkeling, het Antifo, alsmede de Revolutionnair Socialistisclie Partij;
f) de Nationaal-socialistisclie Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. Amsterdam);
g) de Nationaal-Socialisticche Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. groep Smit en Haighton, Den Haag):
h) de Algemeene Nederlandsche Fascistenbond (groep Raars);
i) Verbond van Nationaal Solidaristen in tiet Rijk der Nederlanden (groep Sinclair de Rocheniont);
j) Verbond van Nationalisten (groep dr. v. d. Myle);
om de doeleinden die zij nastreven, of de middelen die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in rijksdienst van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.
2. dat de na te noemen vereenigingen, te weten:
de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij en de organisaties, aangesloten bij het Nederlandsche Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.);
om de doeleinden die zij nastreven of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den onder het departement van Defensie ressorteerenden ambtenaar van zijn plicht als ambtenaar kiinnen in gevaar brengen of schaden.
De N. Rott. Courant voegt hieraan het volgende toe:
Van de bestaande fascistisclie groepen is niet verboden de Nationaal-socialistische beweging van ir. Mussert. Ook zijn blijkbaar voor Defensie nu niet meer verboden het Instituut voor Arbeiders-Ontwikkeling, de Arbeiders-Sportbond, de A.J.C., de V.A.R.A. en de verschillende socialistisclie coöperaties.

A. PROF. DR. W. STORM VAN **LEEUWEN** OVERLEDEN. —
Op 30 Juli '33 is op 50-jarigen leeftijd te Leiden overleden de hoogleeraar in de pharmocodynamie aan de universiteit aldaar, professor dr. W. Storm van Leeuwen.
Willem Storm van Leeuwen werd 7 December 1882 te Kampen geboren. In 1904 ging hij ais officier bij de cavalerie naar Ned.-Indië en keerde in 1907 wegens ziekte terug naar Nederland. Nadat hij in 1909 eindexamen H.B.S. had gedaan was hii gereed de studie in de geneeskunde te beginnen; in 1914 werd hij tot arts bevorderd. Van 1911—1914 was hij assistent; van 1914—1920 conservator van prof. Magnus aan het Pharmacologisch Instituiit te Utrecht.
In 1915 vestigde hij zich te Utrecht als specialist voor maag-, ingewands- en stofwisselingsziekten. Van 1914 tot 1916 was hij vrijwillig tijdelijk Officier van Gezondheid en van 1915 tot 1917 waarnemend directeur in het laboratorium van prof. Magnus, die in die jaren in Duitschland verblijf hield.
Op 11 Maart 1919 promoveerde hij aan de Utreclitsche universiteit tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift over „Physiologische waardebepalingen van geneesmiddelen en mithoden tct liet onderzoek van de werkzaamheid van mengsels van narcotica en van locaal-anaesthetica". Kort na zijn promotie maakte hij vanwege liet Dondersfonds een studiereis naar de Vereenigde Staten, waarvan hij de resultaten publiceerde in „Indrukken van een studiereis naar Amerika. Personen, nieuwe onderzoekingen, medische laboratoria en klinieken".
In Februari 1920 wei-d hij naar Leiden geroepen om prof. Van Leersum op te volgen als hoogleeraar. Hij aanvaardde het ambt den 3den Maart van dat jaar met een rede over: „De invloed van colloïdale stoffen op de werking van geneesmiddelen in het lichaam".
Als tioogleeraar te Leiden zette hij zijn studie der allergische ziekten voort en zijn onderzoek ter behandeling van diabetes en vetzucht; ook dat over de z.g. proteizetherapie van chronische ziekten, als rheumatisme, enz. Daarnaast deed hij een aantal onderzoekingen op theoretisch-pharmacologisch gebied. Storm van Leeuwen streefde vooral naar het bereiken van een rationeele behandeling van ziekten; hij trachtte de ervaringen van het laboratoriiim toe te passen op de behandeling van ziekten. Vooral in ons land was, naar zijn meenlng, de belangstelling voor medicamenteuse behandeling van zieken te gering. Een goede diagnose helpt den patient niet, indien daarop geen goede therapie volgt.
De hoogleeraar schreef in 1919 een „Leerboek der Pharmacologie"; „Gronabegrippen der algemeene pharmacologie"; „Diagnose en therapie van asthma, bronchitis e.a. allergische ziekten (urticaria, migraine, epilepsie)."
Prof. Storm van Leeuwen was correspondeerend lid van de Munchener Artsenvereeniging. De laatste jaren leidde hij de bekende Leidsclie artsenvacantie-cursussen.

B. ANTWERPEN. — Socialistische betooging tegen oorlog en fascisme. — Ter gelegenheid van het I.V.V.-congres te Antwerpen had op 30 Juni '33 een socialistische betooging plaats „tegen oorlog en fascisme". Er waren ongeveer vijftigduizend deelnemers, onder wie twintigduizend .Nederlanders, die met zestien speciale treinen uit Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Zuid-Nederland gekomen waren.
In den voormiddag kwamen de afgevaardigden van België, Nederland, Frankrijk, Engeland en Oostenrijk bijeen in een congres, dat door Citrine geopend werd. Des namiddags werden drie optochten door de stad gehouden, gevolgd door een betooging en een openlucht-meeting op het Arsenaal Plein. Sprekers waren de heeren Koos Vorrink en Evert Kupers voor Nederland, Vandevelde en Eekelers voor België en Jouhaux voor Frankrijk. Ordemaatregelen waren getroffen door Antwerpens burgemeester Camille Huysmans.
Den avond te voren had een concert in de Handelsbeurs plaats, waar het woord werd gevoerd door ir. J. W. Albarda. (Zie rubriek: Anti-Oorlog.)

1 AUGUSTUS 1933

C. DUITSCHLAND. — Actie tegen **Communisten.** — In talrijke streken van het Duitsche rijk heeft de politie zich genoodzaakt gezien, doortastend op te treden tegen nieuwe wijdvertakte communistische organisaties. Zoowel in het gebied van Leipzig, als in Schaurnburg-Lippe, Westfalen en Silezië bleken de communisten zich opnieuw te hebben aaneengesloten. Honderden hunner zijn intusschen gearresteerd, waarvan o.a. te Leipzig **300.** (Vorig bericht blz. **768** E.)

D. JAPAN. — Strijd op de **wereldmarkt.** — Door de verhooging der invoerrechten in Eng.-Indië en Eng. West-Afrika alsmede in China, moesten de Japanners nieuwe afzetgebieden zoeken. Als zoodanig noemt men in Japan, Centraal- en Zuid-Amerika, Oost- en ZuidAfrika, Indo-China, de Balkanstaten, Arabië, Perzië en de Philippijnen. Men heeft reeds het besluit genomen om onmiddellijk een commissie naar Centraal- en Zuid-Amerika te zenden, teneinde de marktpositie aldaar te bestudeeren.
Voor de Europeesche industrie zullen door deze nieuwe concurrentie van Japan nieuwe moeilijkheden ontstaan, waaraan slechts door een intensieve bewerking van deze landen het hoofd kan worden geboden.
Een tweede plan tot verbetering der Japansche textielindustrie bestaat daarin, dat men in de katoenspinnerijen de fabricage van andere textielproducten zal beginnen, voornamelijk van kunstziide en wol.
In China zijn de katoenfabrieken in Shanghai, tengevolge der nieuwe Chineesche invoerrechten, thans zeer veel goedkooper dan de Japansche fabricken cn de koopers in de voornaamste handelscentra van Noord-China, die tot dusverre groote afnemers waren van Japansche producten, zullen in de toekomst te Shanghai koopen. In den handel met Mandsjoerije is in de laatste maanden reeds een groote opleving ingetreden. Ook de verdere vraag is zeer levendig Op de Zuidzee-markten is een scherpe daling in de voorraden, vooral van fabrikaten, ingetreden.
(Vor. ber. **Handelspolitiek 862** F.)

A. RELGIE. — Prins Leopold over den **Congo.** —
Prins Leopold die, ingevolge een bepaling van de Grondwet, lid is van den Senaat, heeft op 25 Juli '33 bij de behandeling van de buitengewone begrooting van de Congo-kolonie en de mandaatgebieden Roeada-Oerocndi, vóór den minister van Kolonién, Tschoffen, het woord genomen.
,,Wat ik u wensch te zeggen, mijne heeren," aldus zijn aanhef, ..zal ik u mededeelen in alle oprechtheid en objectiviteit, zooals het trouwens past in een zoo hooge vergadering als deze."
Na herinnerd te hebben aan zijn eerste reis in de Congo-kolonie, ondernomen in 1926, met het doel liet vraagstuk der arbeidskrachten te bestiideeren, weidde de prins uit over zijn tweede reis, ondernomen in gezelschap van prinses Astrid, welke ruim een half jaar heeft geduurd. Ditmaal was het de ontwikkeling en de toekomst van den landbouw die de volle aandacht van den prins hadden. Naar zijn oordeel vormt de inlander de basis der kolonie en moet de verbetering van zijn levensvoorwaarden als de eerste taak worden beschouwd, welke liet koloniseerende land dient te vervuilen.
De prins wees verder o.a. op de groote fout door België, inzake koloniale politiek, sedert de oprichting van den Congo-Vrijstaat, begaan. Het is verkeerd geweest, zeide hij, het geheele, schier onmetelijke koloniale gebied open te stellen voor de activiteit onzer landgenooten. Het gemis aan methode heeft de rationeele evolutie van de kolonie belemmerd.
In Nederlandsch Oost-Indis zijn, na 300 jaar, nog altijd zeer uitgestrekte gebieden ongeëxploiteerd gebleven. Ruiten Sumatra, waar ook cultuurondernemingen bestaan, hebben de Nederlanders hun activiteit vooral op Java geconcentreerd, welk eiland 2j3 van de bevolking van Nederlandsch-Indië en bijna de totaliteit der cultures bevat. Dank zij deze verstandige politiek is het Nederlandsche gezag er in geslaagd den inboorlingen een welstand en ontwikkeling te bezorgen die anders nimmer bereikt zouden zijn. De methodische geest waarvan de Nederlanders in Indië blijk geven, verdient onze bewondering.
In den Congo, aldus de samenvatting van de prinselijke rede, is het tegenovergestelde gebeurd. Men heeft onmiddellijk het geheele gebied willen bezetten en in exploitatie brengen. De kapitalistisclie ondernemingen, die daarbij te pas kwamen, hebben steeds den inlander als een productiewerktuig beschouwd. De prins is niet blind voor het vele goede dat deze ondernemingen in de Congo-kolonie tot stand hebben gebracht, maar het komt er nu op aan de niisbruikeii, die uit de omstandigheden zijn gegroeid, te doen verdwijnen. Indien ik mij verstout de Congoleesche toestanden op duidelijke wijze uiteen te zetten zeide de prins verder, dan is het omdat ik van oordeel ben dai de geestelijke en stoffelijke positie van den inlander geen gelijken tred heeft gehouden met de economische ontwikkeling van de kolonie. Ook de administratieve organisatie heeft zich niet geheel weten aan te passen. (Etoile Belge)
(Vorig bericht **blz. 631 I.**)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Ir. Soekarno gearresteerd. — Ir. Soekarno is in den nacht van 31 Juli '33 gearresteerd. Het vergaderrecht van de Partai Indonesia en de Pendidikan Nasional Indonesia is beperkt. De regeeringsgemachtigde voor de politie, mr. Vonk, legde op 1 Aug. '33 in den Volksraad een verklaring af. De hoofdinhoud van deze regeeringsverklaring luidt als volgt:
,,In overeenstemming met den Raad van Ned.-Indi6 is bij besluit van den gouverneur-generaal van 1 Aug. 1933 goedgevonden en verstaan:
1e. dat in geheel Ned.-Indië de vergaderrechten van de vereenigingen P. I. en P. N. I. onderworpen worden aan de volgende beperkingen: Art. 5 van het Kon. Besluit afgekondigd in het Staatsblad voor Ned.-Indië 1919 Nr. 27 is van toepassing op alle voor het publiek toegankelijke vergaderingen alsmede op vergaderingen, gehouden op plaatsen, welke als regel voor het publiek toegankelijk zijn;
2e. deze vergaderingen worden niet toegelaten tenzij tenminste vijf dagen van tevoren hiervan is kennis gegeven aan het hoofd van plaatselijk bestuur, die bevoegd is het houden dezer vergaderingen te verbieden;
3e. van toepassing zal zijn het bepaalde in artikel 6 en 7 van bovengenoemd Kon. Besluit."
Tevens deelt de regeering mede, dat de leider van de P. I., ir. Soekarno, is gearresteerd in verband met het misdrijf, strafbaar gesteld bij artikel 153 bis van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd in het verspreiden van een brochure, getiteld: „Mentjapai Indonesia Merdika". Door de regeering wordt de interneering van den heer Soekarno in overweging genomen.
(Vorig bericht **blz. 141 G.**)

C. ONDERWIJS. — Kosten van het Lager Onderwijs. — In het jaar 1929 legden het rijk en de gemeenten tezamen f 135,8 millioen aan de lagere scholen ten koste. De personeelsuitgaven omvatten f 102 millioen (75%), de materieele uitgaven f 34 millioen (25%).
Per inwoner besteedt Nederland voor de lagere scholen f 17,30. De kosten per leerling zijn f 111,50, waarvan f 83,40 voor salarissen en pensioen en f 27,90 voor materieele exploitatiekosten.
Aan de openbare scholen valt f 61,8 millioen ten deel en aan de bijzondere scholen f 73 millioen. De salarissen nemen bij het openbaar onderwijs onder de uitgaven een grootere plaats in dan bij het bijzonder onderwijs. De personeelsuitgaven van het openbaar onderwijs omvatten 77%, die van het bijzonder onderwijs 73% der uitgaven.
Per leerling berekend verschillen de uitgaven voor openbare en bijzondere scholen aanzienlijk. Een leerling van een openbare school kost f 128,60, een leerling van een bijzondere school f 100,40. De statistiek stelt een nauwkeurig onderzoek in naar dit verschil in gemiddelde kosten. Van de'daar genoemde oorzaken vermelden wij o.a.: dat het gemiddeld aantal leerlingen per onderwijzer bij de bijzondere scholen hooger is dan bij de openbare; dat bij de leerkrachten der openbare scholen 52% gehuwd is en bij de leerkrachten der bijzondere scholen — men denke aan de roornsch-katholieke religieuzen — slechts 45%; dat er bij liet openbaar onderwiis naar verhouding meer onderwijzers zijn met akten, die bij de salarisberekening in aanmerking komen (40% der openbare onderwijzers bezit de hoofdakte, bij de bijzondere onderwijzers slechts 29%); dat het minder intensief gebruik van de lokalen der openbare scholen in ongunstigen zin op de gemiddelde kosten per leerling dezer scholen moet hebben ingewerkt (bij de openbare scholen staat 10% der lokalen leeg, bij de bijzondere scliolen slechts 4%).
De tabellen der statistiek vermelden in details de preciese bestemming der geldsommen, welke wij hierboven bespraken hebben. Voor den lezer, die in een paar cijfers van de voornaamste dezer getallen wil kennis nemen. is het wellicht dienstig onderstaan& samenvatting te raadplegen, waarin de totale bruto-uitgaven van rijk en gemeenten tezamen, voor openbaar en bijzonder onderwijs afzonderlijk naar de voornaamste uitgaafposten zijn samengevat. De absolute cijfers zijn in millioenen guldens, de cijfers per leerling in guldens opgegeven.

	Openbaar		Bijzonder		Totaal	
	abso- luut	per leerl.	abso- luut	per leerl.	abso- luut	per leert.
Salarissen van:						
verplicht personeel	36,5	75,8	45,6	61,8	82,1	67,3
onverplicht personeel ...	7,9	16,5	3,8	5,1	11,7	9,6
wachtgelden	0,7	1,5	0,4	0,5	1,1	0,9
Pensioenen	2,5	5,2	4,3	5,8	6,8	5,6
Exploitatie-uitgaven ...	8,6	17,8	14,2	19,3	22,8	18.7
Rente, afl. en annuiteiten van geldleeningen	5,4	11,3	4,9	6,6	10 3	8,5
Rente v. waarb.sommen			0,8	1,1	0,8	0,6
Overigeuitgaven	0,2	0,5	0,1	0,2	0,3	0,3
Totaal	61,8	128,6	74,1	100,4	135,9	111,5

Duidelijk blijkt hieruit dat het verschil in kosten tusschen een leerling van een openbare en van een bijzondere school voornamelijk in de salarissen schuilt. Bijzonder sterk spreekt daarbij het bedrag! dat voor onverpliclit personeel (boventallige- en vakonderwijzers) wordt uitgegeven. Per leerling van een openbare school komt dit bedrag op f 16,50, per leerling eener bijzondere school slechts op f 5,10.
Van de totale bruto-uitgaven draagt het Rijk f 89,9 millioen of 66%. Voor openbare scholen is daarvan f 39,7 millioen, voor bijzondere scholen f 50,2 millioen bestemd.
De gemeenten besteden in totaal f 45,9 millioen en wel f 22,2 millioen voor openbare en f 23,7 millioen voor bijzondere scholen.
De uitgaven per leerling vatten wij hieronder samen:

	Rijk	Gemeentelijke uitgaven per leerling	Totalen
Openbaar	f 82,50	f 46,10	f 128,60
Bijzonder	f 68,10	f 32,20	f 100,30
Totaal gem.	f 73,80	f 37,70	f 111,50

Met een enkel woord maken we thans van de inkomsten vanwege de lagere scholen melding. In totaal bedragen deze f 14,8 millioen. Hierin is f 6 9 millioen wegens schoolgelden begrepen. Per leerling zijn de' inkomsten f 12,10, waarvan f 5,70 aan schoolgelden. Vanwege de openbare scholen bedragen de inkomsten f 5,8 millioen, vanwege de bijzondere scholen f 9 millioen. De totale inkomsten dekken 10,9% van de bruto-uitgaven. De schoolgelden alléén vormen 5% van de briito-uitgaven. (N. R. C.)
(Vorig bericht blz. **909 H.**)

D. TEXTIEL. — **Nederl.** en **Engelsche** industrie. — De conferentie tusschen vertegenwoordigers der Nederlandsche en Britsche katoen-industrie, welke in April j.l. te Manchester een aanvang nam, is op 25 Juli te Londen hervat.
De bijeenkomst werd voorgezeten door Richard Bond, president van de Kamer van Koophandel te Manchester. Den geheelen dag werd vergaderd. De Nederlandsche belangen waren vertegenwoordigd door de heeren Joan Gelderman, Steenberge, F'entener van Vlissingen, Wisselink, Molenaar en Van der Muelen.
De conferentie ging de mogelijkheid na van maatregelen, door de Engelsche en Nederlandsche regeeringen te nemen met betrekking tot den uitvoer van katoen en aanverwante artikelen, maatregelen, die voor beide partijen voordeelig dienen te zijn. Bepaalde plannen, die betrekking hebben op verschillende markten, o.a. Ned. Oost-Indië, werden nauwkeurig technisch bekeken. Flinke vorderingen werden ge-

maakt; de beide groepen slaagden er in het eens te worden over de vertoogen, die elk harer tot haar regeering zal richten.
Men is voornemens de besprekingen weldra voort te zetten, hetzij in Engeland, hetzij in Nederland.
(Vorig bericht blz. 786 A.)

A. NEDERLAND. — Alg. R.K. Werkgeversvereeniging. - Sociaal-economisch urgentie-program. — De besturen der Alg. R.K. Werkgeversvereeniging, mede namens het R.K. Verbond van Werkgevers-vakvereenigingen, van den Kath. Nederlandschen Boeren- en Tuindersbond, van den Nederlandschen R.K. Middenstandsbond en van het R.K. Werkliedenverbond in Nederland hebben zich voor een urgentieprogram uitgesproken, dat gericht is op het behoud en de uitbreiding van werkgelegenheid voor de bevolking.
(Vorig bericht blz. 335 A.)

2 AUGUSTUS 1933

B. IERLAND. — Verbod van dragen van wapenen. — Minister-president De Valera heeft in den Ierschen Dail medegeaeeld, dat de regeering de ontbinding van het Iersche republikeinsche leger, den radicalen vleugel der Iersche onafhankelijkheidsbeweging, beoogt. Sedert de afschaffing van den eed van trouw aan de Engelsche kroon is er geen reden meer voor het bestaan van deze groep.
De Valera verklaarde, dat er geen openbare parades van geuniformeerde organisaties meer gehouden zouden mogen worden en dat niemand buiten de overheid het recht heeft geweld te gebruiken of over wapens te beschikken.
In aansluiting hierop deelde de minister van justitie mede, dat alle wapenvergunningen voor het dragen van revolvers of geweren zullen worden ingetrokken.
(Vorig bericht Fascisme 911 *C.)*

C. IEBLAND. — Fascisme. — Minister-president De Valera heeft een krachtige actie ingezet tegen de pas opgerichte Iersche fascisten-organisatie der Blauwe Hemden. Een leger van geheime politie heeft op 30 Juli de meeste leden dezer organisatie thuis opgezocht en afgifte van hun wapens geëischt. Indien vergunningen tot het dragen van wapens werden getoond, werden deze terstond ingetrokken. Tot de leden der fascistenorganisatie, die uitlevering van hun wapens weigerden, behoorden o.a. de oud-vicepresident van het Iersche kabinet en oud-minister van financiën Blythe, oud-generaal O'Sullivan en de oud-minister van nijverheid McGissigan. Alleen de leider der Blauwe Hemden, Generaal O'Duffy, werd niet door geheime politie bezocht. O'Duffy heeft er over geklaagd, dat de regeering ten aanzien van de wapenafgifte slechts optrad tegen de blauwhemden en niet tegen het in nauwe relatie met den minister-president staande Republikeinsche Leger.
(Irish Times) (Vor. ber. Fascisme 920 B.)

D. ANTI-SLAVERNIJ GENOOTSCHAP. — In een plechtige zitting van het Italiaansche Anti-Slavernij Genootschap te Rome is dezer dagen aan den president van de republiek Liberia, Edwin Barclay, het eere-lidmaatschap van het genootschap toegekend.
Aan Z. Ex. Grimes, minister van buitenlandsche zaken van Liberia, die vergezeld was van de heeren Bosman van Oudkarspel en Von Matt, resp. gevolmachtigd minister bij den Heiligen Stoel en zaakgelastigde bij het Quirinaal, werd het diplonia dezer benoeming onder waardeerende bewoordingen overhandigd, waarbij de voorzitter, prins Massimo, deed uitkomen dat eerst na een ingesteld onderzoek in Liberia, omtrent de afschaffing der slavernij aldaar, deze hooge onderscheiding werd verleend. Alleen de Keizer van Abessinië is nog eere-lid. (Il Secolo)

E. FRANKRIJK. — Militaire luchtvaart. — De poging van sen Fransch militair eskader om het Italiaansche eskader van Generaal Balbo tijdens de vlucht over Fransch gebied op de eerste étappe van zijn vlucht naar Chicago te begeleiden, mislukte tengevolge van de geringe snelheid der Fransche vliegtuigen.
Verder kon men bij de viering van den 14en Juli, toen de eskaders boven Parijs kruisten, opmerken, dat de toestellen nooit de snelheid bereikten, die men billijkerwijs van militaire vliegtuigen zou mogen verwachten. Sedert 1 October 1928 heeft men niet minder dan 191 millioen francs voor experimenten en proefvliegtuigen uitgegeven, welke echter niet het verwachte succes hebben gehad.
Echter heeft de Fransche militaire luchtvaart onlangs weer geheel nieuwe typen in gebruik genomen, die met de beste buitenlandsche machines kunnen concurreeren. (Petit Journal)
(Vor. ber. Leger, vloot, luchtmacht 782 D.)

F. HET STRAPERLOSPEL. — Ministerieel schrijven. — Het ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft aan de burgemeesters een schrijven gericht met betrekking tot het z.g. Straperlospel, dat in onze badplaatsen in toenemende mate wordt beoefend.
Vooropstellende, dat nog geenszins vaststaat dat het karakter van behendigheidsspel eens en vooral zou moeten worden aanvaard — een onderzoek ter zake is nog gaande — wijst de Minister er op, dat de regeering geenszins met instemming het toenemen van het aantal gelegenheden tot beoefening daarvan aanziet. Zij acht het haar plicht, te wijzen op de groote moreele gevaren, verbonden aan het aanwakkeren van de speelzucht onder het publiek, waarbij vooral het gevaar voor de jeugd niet mag worden over het hoofd gezien.
Het zou haar dan ook aangenaam zijn, indien ernstig wordt nagegaan of het houden van deze speelbanken zich wel verdraagt met hetgeen ten deze in ons land als maatstaf wordt aangenomen, en indien wordt overwogen of de plaatselijke overheid mag bijdragen ter bevordering van een moreel afkeurenswaardig verschijnsel.

G. ZUID-WEST-AFRIKA. — Nationaal-Socialistische Propaganda. — In den Wetgevenden Raad van Zuid-West-Afrika heeft een lid een motie ingediend om de regeering uit te noodigen maatregelen te treffen tegen de uitwassen van de Nazi-propaganda, o.a. verbod van het dragen van uniformen zonder vergunning en van het boycotten van een speciaal ras of van een speciale gemeente in het zakenleven. Uit Duitschland hebben de Nazi-Duitschers daarop bevel gekregen er voor te zorgen, dat de betrekkingen met de andere groepen der bevolking niet worden verstoord. Een verzoek van de Duitschers om de motie in te trekken, werd van de hand gewezen.

H. NEDERLAND. — H.M. de Koningin-Moeder 75 jaar. — In het park Soestdijk vond een grootsche bloemenhulde plaats ter eere van den 75en verjaardag van H. M. de Koningin-Moeder op 2 Aug. Bij den stoet van honderden schoolkinderen hadden zich duizenden volwassenen aangesloten. Ket felicitatieregister werd den geheelen dag druk geteekend.

I. JAPAN. — Nieuw Vlootprogram. — Het nieuwe vlootprogram dat ter goedkeuring aan het Ministerie van Marine is voorgelegd, loopt tot 1938. Er zullen o.a. 2 lichte kruisers, 2 vliegtuig-moederschepen, 1 mijnenlegger, 14 torpedojagers en 6 duikbooten worden gebouwd, terwijl na afloop van de Londensche vlootovereenkomst (1936) nog 4 torpedojagers en 4 duikbooten volgen. Ook zullen ten behoeve van de Marine 8 nieuwe luchteskaders worden gevormd.
(Nichi Nichi) (Vor. ber. Leger en vloot 695 *C.)*

K. SCHAKEN. — Eerewedstrijd te Scheveningen. — De slotstand van dit op 1 Aug. geëindigde tournooi luidt: 1 Flohr (6 p.); 2 en 3 Bogoljubow en Maroczy (elk 5½ p.); 4, 5 en 6 Felderhof, v. Hoorn en Landau (elk 2½ p.); 7 Hamming (2 p.); en 8 Mulder (1½ p.). (Vorig bericht blz. 911 F.)

A. JAPAN. — In- en Uitvoer. — De waarde van den Japanschen uitvoer in het eerste halfjaar van 1933 bedroeg Yen 829.000.000 en van den invoer Yen 1.015.000.000, zoodat de invoer den uitvoer met Yen 186.000.000 heeft overtroffen. Vergeleken met het vorige jaar is de export met 50.9% en de import met 24.4% toegenomen, terwijl het invoersaldo met 30% is verminderd.
De export naar China gedurende Mei bedroeg Yen 9 millioen en de import Yen 5.000.000. Het exportsaldo naar China beliep gedurende de eerste 5 maanden van 1933 Yen 19.000.000 en is ten opzichte van dezelfde periode in 1932 met 22% gedaald.
(Ind. Mercuur) (Vorig bericht blz. **461** G.)

B. AMSTERDAM. — Wethouderscrisis. — In de op 1 Aug. gehouden bijeenkomst van de Amsterdamsche afdeelingen der S.D.A.P. is met 134 stemmen voor en 19 tegen besloten dat de Amsterdamsche wethouders, E. Boekman, S. R. de Miranda en E. Polak hun mandaat zullen neerleggen.

C. **BRITSCH-INDIE.** — Gandhi. — Kort voor het begin van zijn nieuwen protest-marsch werd Gandhi op 31 Juli te Ssbarmati opnieuw gearresteerd. De arrestatie werd ditmaal door de Indische nationalistische kringen opvallend rustig opgenomen.
Van Sabarmati werd Gandhi naar Poona getransporteerd en evenals vroeger ondergebracht in de Yerawda gevangenis.
Van Gandhi wordt geëischt, dat hij zijn lijdelijk verzet zal opgeven. (Vorig bericht blz. **906** F.)

D. **AMSTERDAM.** — Opgelegde schepen. — Op 1 Aug. waren in Amsterdam opgelegd 30 schepen, waarvan 28 van Nederlandsche. 1 van Italiaansche en 1 van Engelsche nationaliteit. (Vorig bericht **blz. 631** H.)

E. **IJSLAND.** — Verkiezingen voor het **Alting.** — De officieele resultaten van de parlementsverkiezingen op IJsland melden een overwinning van de conservatieve autonome partij en een nederlaag van de agrarisch-liberale radicale partij, die tot nu toe de leiding had.
De conservatieve partij behaalde ruim 48% van het aantal uitgebrachte stemmen, de radicale 25%, sociaal-democraten 9%, communisten 7½%.

F. **ROEMENIE.** — Uitvoerverbod. — De Roemeensche regeering heeft den export van goud en zilver in iederen vorm, alsmede van goud- en zilvererts, streng verboden.
Door deze verordening hoopt de regeering onder alle omstandigheden de valuta-stabilisatie te handhaven.
(Vor. **ber. Valutabepalingen 149** P.)

G. ENGELAND. — Het grootste droogdok ter wereld te Southampton. — Het grootste droogdok ter wereld is te Southampton officieel ingewijd.
Het droogdok is geen drijvend droogdok maar een reusachtige, in den wal gemetselde bak, waar het water, nadat het schip dat gedokt moet worden is binnengevaren, kan worden uitgepompt. Het dok is eigendom van de Southern Railway. Voor het metselen van de wanden is niet minder dan 20 millioen ton bouwmateriaal gebruikt en wel 7 millioen ton zachte klei, 3 millioen ton grind en 10 millioen ton zand en cement, voor een deel gebaggerd uit de haven van Southampton.
Het dok heeft een lengte van 1200 voet, is bij den ingang 135 voet breed en 59 voet diep, zoodat het een inhoud van 260.000 ton heeft. Indien ooit schepen van dezen inhoud zouden worden gebouwd, zou het zeekasteelen van 100.000 ton kunnen dokken. Het dok is uitgegraven in een gedeelte van de haven, dat eerst was drooggelegd. (Daily Telegraph)

H. GENEESKUNDE. — Kankeronderzoek. — In do, onder voorzitterschap van den hertog van York, gehouden tiende jaarlijksche bijeenkomst van het Britsche Kankergenootschap, deelde Sir William Wilcox mede, dat het aantal met radium behandelde gevallen in het laatste jaar viermaal zoo groot is geweest als drie jaar geleden en het aantal genezingen zesmaal zoo groot.
Verder deed hij mededeeling van het feit, dat het genootschap besloten had, een subsidie te verleenen ter voltooiing van het werk van Dr. T. Lumsden, die zich bezig hield met het uitwerken van methoden ter aanwending van anti-kanker-serum bij des mensch.
Het jaarlijksche rapport van het genootschap legt den nadruk op drie punten:
1o. op de noodzakelijkheid van voortzetting dei massabehandeling met radium, die bij juiste toepassing ongevaarlijk is, zoowel voor de patiënten als voor de behandelende medici;
20. dat bij het optreden van carcinoom waarschijnlijk ook een hereditaire factor in het spel is en
30. op het bovengenoemde werk van Dr. Lumsden.
(Vorig bericht blz. **873** B.)

3 AUGUSTUS **1933.**

I. **CATHARINA VAN RENNES 75 JAAR.** — De bekende componiste en muziek-paedagoge, Catharina van Rennes, vierde op 2 Aug. haar 75en verjaardag. Iedere Nederlander kent haar kinderliederen, die gevolgd werden door cantates, duetten, kwartetten en gemengde koren. De door haar te Utrecht opgerichte muziekschool geniet bekendheid door het geheele land.

K. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Staatsfinanciën.** — In de Memorie van Antwoord op het afdeelingsverslag van den Volksraad inzake de afdeeling Financiën van de begrooting voor het dienstjaar 1934, verklaart de regeering o.a., dat zij afwijzend blijft staan tegenover een omzetbelasting, terwijl zij eveneens niet medegaat met het denkbeeld van heffing van een couponbelasting en uitbreiding van de werkingssfeer der vermogensbelasting tot rechtspersonen. Ingevolge de bepalingen van de bieraccijnsordonnantie 1931 zal de accijns per 16 Dec. 1933 *f* 5.— per Hectolite bedragen, doch in verband met de verhooging van de opcenten op invoerrechten tot 50 is een voorstel aanhangig gemaakt om den bieraccijns eveneens rvoor verdere verhooging in aanmerking te doen komen.
Daar de pensioenbijdragen ad 2% van het genoten tractement de pensioenkosten slechts zeer ten deele bestrijden, kan niet worden gedacht aan wijziging der bestaande bepalingen.
Opheffing van het luchtverkeer zou niet alleen voor de interinsulaire verbindingen, maar ook voor Java ernstig verlies beteekenen, hetgeen tot uiting komt in de mededeeling, dat de binnenlandsche luchtpost in 1932 circa 1.300.000 brieven omvatte.
(Vor. ber. **814** B.; Financiën **668 G.)**

L. VEREENIGDE STATEN. — **Vlootbouw.** — President Roosevelt heeft op 3 Aug. zijn goedkeuring gehecht aan de plannen van het ministerie van Marine voor den aanbouw van 21 nieuwe oorlogsschepen, waardoor aan duizenden arbeiders op de regeerings- en de particuliere werven werk zal worden verschaft. In totaal zullen gedurende drie jaar $ 238 millioen voor dit doel worden besteed. De bouw van deze oorlogsschepen vormt een deel van het plan voor openbare werken, waarvoor de regeering 3.3 milliard wil uittrekken.
Van officieele zijde wordt verklaard dat het vlootprogramma ten doel heeft de Amerikaansche vloot. te brengen op de sterkte, die zij op grond der bestaande verdragen mag bezitten. De aankondiging van dit vlootprogramma volgt kort op de mededeeling, dat Japan voornemens is zijn vloot uit te breiden. (Vorig bericht blz. **895** E.)

M. ANGLO PERSIAN OIL CO. — In de algemeene vergadering verklaarde de voorzitter, dat de overeenkomst met de Perzische regeering bindend was voor beide partijen. Zij geeft aan de Perzische regee-

ring een minder veranderlijke basis en aan de maatschappij een nieuwe concessie welke 32 jaar langer loopt dan de oude. Hij is er van overtuigd, dat men door het cumulatief karakter van de overeenkomst een billijke regeling verkrijgt.

De industrie wordt nog steeds ongunstig beïnvloed door de groote productie en de hooge belasting. De positie kan alleen verbeterd worden wanneer de overproductie in de Ver. Staten onder effectieve contrôle wordt gebracht.

Afgescheiden van het bedrag ad £ 2.645.130, dat aan de Perzische regeering voor 1932 moest worden afgedragen, kon bovendien nog £ 1.844.888 worden betaald, waardoor alle vorderingen der Perzische regeering tot 31 Dec. 1932 waren voldaan. (798 F.)

A. NEDERLANDSCHE BANK. — Disconto verlaagd. — De directie van de Nederlandsche Bank N.V. heeft op 29 Juli den rentestand als volgt vastgesteld:
Wisseldisconto, verlaagd tot 3½%.
Promessendisconto, verlaagd tot 4%.
Beleening van effecten, verlaagd tot 4%.
Beleening van goederen, verlaagd tot 4%.
Voorschotten in rekening-courant, verlaagd tot 4%.
(Vorig bericht blz. 902 G.)

B. EIEREN. — Wereldhandel. — Het volgende staatje geeft de uitvoercijfers in 1000 K.G. van enkele der grootste exporteerende landen, gepubliceerd door het internationale landbouwinstituut te Rome.

	1932	1931	1930
Nederland	80.000	86.000	85.000
Denemarken	69.000	60.000	53.000
Polen	37.000	48.000	55.000
België	37.000	35.000	51.000
Iersche Vrijstaat . . .	27.000	32.000	33.000.

Wij laten hieronder nog de invoercijfers van Engeland en Duitschland volgen in 1000 K.G.

	1932	1931	1930
Engeland	149.000	194.400	199.000
Duitschland	143.000	143.000	160.000

C. NEDERLAND. — Rijksmiddelen. —

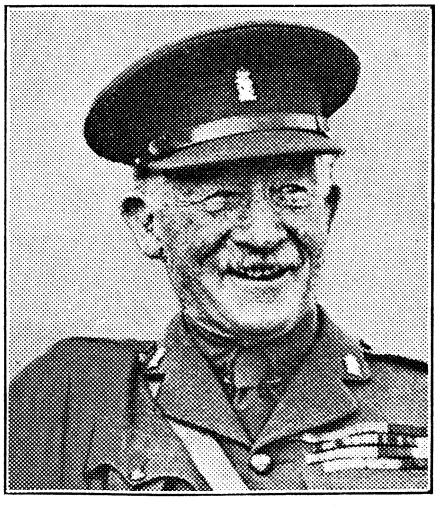
	Opbrengst Rijksmiddelen.		Opbrengst ten bate v. h. Leeningsf. 1914.	
	1933	1932	1933	1932
Januari ...	f 30.752.842	f 31.433.723	f 4.697.647	f 4.664.654
Februari ...	31.227.160	37.970.646	4.480.327	4.670.496
Maart	32.653.905	34.702.447	4.559.812	4.698.710
April	28.635.420	35.450.188	4.500.155	5.750.680
Mei	35.819.914	37.740.701	6.203.876	7.493.947
Juni	28.727.905	30.888.649	4.011.015	4.796.968
Juli		25.910.018	—	3.476.304
Augustus .	—	31.838.124	—	4.932.984
September .		29.932.869	—	3.956.848
October ...		38.093.974	—	4.126.235
November .	—	32.995.672		5.255.219
December .	—	33.568.429	—	5.356.982
	f 187.817.146	f 400.525.440	f 28.452.832	f 59.180.027

(Vorig bericht blz. 826 F.)

D. NEDERLAND. — Nederl.-Belgisch handelsverdrag.
Wij ontleenen aan de N. R. Crt. het volgende:
De katholieke Waalsche afgevaardigde Sinzot, door de Kamercommissie voor Buitenlandsche Zaken aangesteld als rapporteur voor het wetsontwerp tot ratificatie van het Nederlandsch-Belgische handelsverdrag, dat 20 Februari 1933 te Genève werd gesloten, heeft aan een redacteur van de katholieke courant „Le Vingtième Siècle" medegedeeld, dat hij door de feiten gedwongen wordt zijn collega's den raad te geven de ratificatie van deze overeenkomst met Nederland af te wijzen.
Sinzot beweert, dat het Nederlandsch-Belgische handelsverdrag voor België geen zeer bijzondere voordeelen bevat. Ook zou, naar het oordeel van den rapporteur, de onvoorwaardelijke en onbegrensde clausule der meestbegunstigde natie, welke in artikel 1 is opgenomen, geen practische beteekenis hebben, daar men deze clausule zeer gemakkelijk kan ontduiken. In dit verband is het voldoende, zeide hij, te wijzen op wat zich voordoet inzake contingenteeriiig. Artikel 2 van het verdrag houdt, volgens Sinzot, evenmin steek. Dit artikel slaat op de prohibities en restricties, welke de partijen tegenover elkaar niet zullen toepassen. Op deze bepaling zijn echter talrijke wijzigingen voorzien.
De ernstigste afwijking van het beginsel is wel, dat ieder der cotitracteerende staten het recht behoudt naar goeddunken alle beperkingen of prohibities van den handel in goud en zilver, muntwaarden, papiergeld en effecten toe te passen. Wat heeft een handelsverdrag nog te beteekenen, aldus ging Sinzot verder, indien een ruilmiddel als het geld aan zijn actie ontsnapt?
Ook beweert Sinzot dat de overeenkomst van Ouchy dit verdrag volkomen overbodig niaakt, en dat, volgens een statistiek over het jaar 1931 door den Belgischen boerenbond gepubliceerd, de Nederlandsche invoer in België 757 millioeti francs bedroeg tegen slechts 92 millioen francs Belgische import in Nederland. De heer Sinzot bedoelt hier vermoedelijk den invoer van landbouwproducten.
De geestdrift der Nederlanders voor de bepaling van artikel 2 valt licht te begrijpen, daar alle maatregelen, strekkend tot het verbieden van beperkingen en prohibities of inzake stabilisatie van de douanerechten den Nederlandschen landbouw ten koste van den Belgischen landbouw moeten bevoordeelen.
Op het oogenblik, dat de Belgische steenkolenindustrie on de economische crisis gebukt gaat, is liet vreemd te moeten constateeren, dat de uitvoer van Nederlandsche steenkolen gestegen is van 1.810.000 ton in 1930 tot 2.004.792 ton in 1932, en voor de cokes van 287.312 ton tot 334.080 ton.
De uitlatingen van den afgevaardigde Sirizot blijken er op te wijzen, dat ook dit Waalsche Karnerlid evenals zekere Waalsche socialisten en liberalen een economische overeenkomst met Nederland en de Scandinavische staten niet genegen is en eerder voorstander zou zijn van een Fransch-Belgische tolunie. Van een dergelijke tolunie, welke de politieke zelfstandigheid van België zeer ernstig in gevaar zou brengen, willen de Vlamingen echter niet weten. Het zal in dit geval interessant zijn om na te gaan welke houding de Belgische regeering ten opzichte van het binnenkort te verwachten rapport van den heer Sinzot zal aannemen. (N. R. Crt.)

(Vorig bericht blz. 468 A.)

E. PADVINDERS. — Wereldjamboree in Hongarije. — Lord Baden Powell, de stichter der padvindersbeweging, is te Goedoelloe in Hongarije aangekomen, om deel te nemen aan de groote wereldjamboree, welke daar op 2 Augustus is geopend.
Dertigduizend padvinders uit alle deelen der wereld zijn voor deze jamboree, die twee weken zal duren, samengekomen.
In de nabijheid van het kamp is een groot vliegveld aangelegd voor acht vliegtuigen en 24 zweefvliegtuigen.
Lord Baden Powell zal tot 12 Augustus te Goedoelloe blijven, waarna hij 600 verkenners en akela's zal medenemen voor een kruistocht naar Scandinavië.

Lord Baden Powell.

In een interview verklaarde de oude leider, dat sinds de oprichting van de beweging, 25 jaar geleden, de Britsche verkenners het leven van 2.229 personen hadden gered, in 327.000 gevallen de eerste hulp bij ongelukken hadden verleend en 140.000 branden hadden geblusclit.
De padvinders, aldus Lord Baden Powell, werken voor'den wereldvrede. De wereldconferenties van volwassen mannen, welke den laatsten tijd plaats vonden, zijn mislukt, thans moet de jeugd toonen, of zij slagen kan. (Vorig bericht blz. 457 D.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Suiker. — Staatsfinanciën. — In de Memorie van Toelichting inzake den suikeraccijns wordt medegedeeld, dat het practisch te bezwaarlijk wordt geacht om de op inlandsche wijze bereide suikers in de belasting te betrekken, terwijl het accijnsbedrag voor binnen het tolgebied vervaardigde en in consumptie gebrachte suiker 2 cent per K.G. zal bedragen, waardoor een jaarlijksche opbrengst van f 7.000.000 wordt verwacht.
De accijns voor saccharine en dergelijke surrogaten zal in evenredigheid tot het hoogere zoetend vermogen van suiker worden gesteld op f 10 per K.G.
(Vor. ber. **Staatsfinanciën 921** K.; Suiker **684 E.)**

4 AUGUSTUS **1933**

E. GRIEKENLAND. — Italianen bezetten Grieksche eilanden. — De drie verlaten eilanden Kynaros, Navriagarou en Dyadi, in de Grieksche territoriale wateren ten Oosten van Amorgo (Cycladen) gelegen, werden op 28 Juli '33 door Italianen bezet. Deze verklaarden dat zij er oceanografische studiën wilden maken. Zij hebben de Italiaansche vlag geheschen. De Grieksche premier Tsaldaris verklaarde, dat de Italiaansche autoriteiten reeds enkele dagen geleden toestemming hebben gevraagd, om studies op de bedoelde eilanden te verrichten.

C. NEDERLAND. — Diplomatie. — Jhr. mr. *O.* F. A. M. van Nispen tot Sevenaer, Nederlandsch gezant te Brussel, is op zijn verzoek eervol ontslag verleend uit den diplomatieken dienst.
(Vor. **ber. Diplomatie 800** E.)

D. LEPRA. — **Ontdekking** van twee Japansche **hoogleeraren.** — Volgens het blad „Asahi" hebben dr. Matsoemoto en dr. Horiba, beiden hoogleeraar aan de Keizerlijke Universiteit te Kyoto, een geneesmiddel voor melaatschheid gevonden.
Een speciaal instituut zal worden gebouwd voor de behandeling der aangetasten volgens de door beide doktoren uitgevonden methode.
Dr. Horiba verklaarde goede hoop te hebben melaatschen, die nog niet lang door de ziekte zijn aangetast, te kunnen genezen door behandeling met zijn medicijn, dat uit goud en een speciale olie is samengesteld. (Vorig bericht blz. 581 E.)

E. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Lager Onderwijs et aangenomen. — De Eerste Kamer heeft op **3** Aug. '33 het wetsontwerp tot wijziging van de Lager Onderwijswet zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (Vorig **bericht** blz. **909** H.)

F. NEDERLANDSCH-INDIE. — Staatsfinanciën. — De opbrengst van de landsmiddelen bedroeg:

	1933	1932
Januari	f 32.100.000	f 37.100.000
Februari	26.200.000	31.300.000
Maart	30.300.000	32.000.000
April	28.100.000	31.700.000
Mei	32.700.000	32.100.000
	f 149.400.000	f 164.200.000

(Vorig bericht **blz. 923 A.)**

G. **FRANKRIJK.** — Spoorwegen. — Uit de resultaten gedurende de eerste helft van 1933 blijkt, dat de totale inkomsten met fr. 360.754.000 zijn gedaald tot fr. 5.496 mill. in vergelijking met de overeenkomstige periode van 1932. Deze terugslag moet hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de concurrentie van het automobielverkeer. Het aantal wagonladingen bedroeg 8.265.921 (v. j. 8.573.556). **(Vor.** ber. blz. **296** G.)

H. PORTUGAL. — Kabinetswijziging. — De ministers van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs, Handel en Landbouw zijn afgetreden.
Kapitein Gomes Pereira, civiele gouverneur van Evora, is tot minister van Binnenlandsche Zaken benoemd; dr. Sousa Piato, hoogleeraar aan de universiteit van Oporto, tot minister van Onderwijs; Sebastio Ramirez behoudt de portefeuille van Handel; Franco de Sousa krijgt Landbouw.
Reeds hebben de ministers den eed in handen van president Carmona afgelegd.
Het betreft geen crisis met een normaal verloop, maar een officieele hervorming van het kabinet, welke door de belanghebbenden is uitgelokt of aanvaard. (Vorig bericht **blz.** 406 D.)

I. NEDERLAND. — Hooge Raad. - Benoeming **oud**minister Donner. — De „Staatscourant" van 3 Aug. bevat de benoeming van oud-minister mr. dr. J. Donner tot raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden.
De heer Donner, die na zijn promoties hoofdcommiesredacteur ter gemeente-secretarie te Rotterdam werd en daarna directeur van het Centraal Bureau van voorbereiding in Ambtenarenzaken aldaar; is in 1922 benoemd tot raad-adviseur aan het departement van Justitie en heeft verder geen justitieele loopbaan gevolgd. Van 1926 tot begin 1933 was de heer Donner minister van Justitie. (Varig bericht blz. **879** G.)

K. NEDERLAND. — **Contingenteering** van gloeilampen. — Ingediend is een wetsontwerp tot regeling van den invoer van metaaldraadgloeilampen.
De toelichting zegt o.m., dat uit de resultaten van het onderzoek, ter zake van deze contingenteering ingesteld, het naar de meening van den minister is komen vast te staan, dat, gezien het belang van het behoud der bestaande werkgelegenheid in de gloeilampenindustrie, een voortzetting van de onderhavige contingenteering wenschelijk is.
Er kan op worden gewezen, dat de rentabiliteit van het Nederlandsche bedrijf een zeer nadeeligen invloed moet ondervinden van den abnormalen invoer en zijn binnenlandsch afzetgebied daarvoor moet worden veilig gesteld, temeer daar de decentralisatie de productie en rentabiliteit in ongunstigen zin beïnvloedt.
Bij het nader onderzoek heeft de minister de overtuiging gekregen, dat deze decentralisatie onvermijdelijk is tengevolge van invoer-belemmerende maatregelen in het buitenland.
(Vor. ber. **Conting.** Gloeilampen blz. **797** D.)

L. NEDERLAND. — Diplomatie. - **Nieuwe** gezant van Zuid-Afrika in Den Haag. — De op 3 Aug. aangekomen nieuwe Zuid-Afrikaansche gezant, dr. H. D. van Broekhuizen, is in Holland geen onbekende. Tijdens den boerenoorlog bracht hij zijn ballingschap in Den Haag door, waar hij zijn vrouw, een kleindochter van Paul Krüger, leerde kennen.
Ook later bezocht hij ons land nog eenige malen. Zoo promoveerde hij in 1922 te Leiden tot doctor in de theologie. (Vor. **ber.** Diplomatie **923** C.)

M. **FRANKRIJK.** — **Duitsch-Oostenrijksche** spanning. — De minister van Buitenlandsche Zaken. Paul-Boncour, houdt zich sedert verscheidene weken bezig met de tusschen de Duitsche en de Oostenrijksche regeeringen bestaande gespannen verhouding. De opmerkzaamheid van den minister is daarbij speciaal gevestigd op de verschillende incidenten, die zich den laatsten tijd hebben voorgedaan, zooals het feit dat vliegtuigen van slecht te herkennen oorsprong over Oostenrijksch gebied hebben gevlogen en manifesten omlaag wierpen, gericht tegen den Bondskanselier dr. Dollfuss, alsmede de uitzendingen van Duitsche radio-stations, waarin de huidige regeering te Weenen werd aangevallen.
Minister Paul-Boncour heeft zekere regeeringen met nadruk gewezen op den ernst en de gevaren, welke zulke gebeurtenissen inhouden en hij heeft met hen van gedachten gewisseld over de Wegen en middelen eener mogelijke gemeenschappelijke actie, teneinde een herhaling van dergelijke gebeurtenissen te voorkomen. (Vorig bericht blz. **875** A.)

A. VEREENIGDE STATEN. — **Wetten** van 4 Maart 1933—einde **Juhi '33** uitgevaardigd. —

Mede in verband met de besclouwingeii. reeds herhaalde malen aan het Amerikaanscliе experiment gewijd, volge hier een overzicht van de wetten, door het Amerikaansche congres in zijn zitting van 4 Maart tot einde Juni '33 aangenomen. Deze opsomming, ontleend aan een uitvoerig artikel in Handelsberichten, geeft wel een indruk van het karakter der Amerikaansche economische politiek.

1) De inflatie-wet. Deze machtigt tot mééruitgifte van $ 3 milliard papieren geld en tot een daling der dollar-goudwaarde niet ten hoogste 50%. Opmerkelijk is hierbij, dat de bankbiljetten-circulatie in liet begin van Juli niet grooter maar kleiner was dan in Mei '33, n.l. $ 3.115 millioen op 6 Juli tegen $ 3.396 millioen begin Mei.

2) De bezuinlgingswet. Deze wet bevat bepalingen omtrent de uitkeerinnen aan oorlogsveteranen, die met 10% verlaagd zullen worden, terwijl ook de mogelijkheid wordt reopend van verlaging der ambtenaarssalarissen, zulks in verband met de beweging van tiet indexcijfer der kosten voor levensonderhoud. Voorioopig is deze verlaging vastgesteld op 15%. Het totaal der bezuinigingen wordt geschat op $ 500 millioen per jaar.

3) De **boerenhulpwet.** Deze machtigt tot liet invoeren van accijnzen op landbouwproducten, waarvan de opbrengst onder de landbouwers verdeeld wordt. wanneer deze de productie der gesteunde artikelen met 20 a 25% verlagen.

4) De emissiewet (Federal Securities Act). Deze regelt de voorwaarden, waarop nieuwe emissies aan het publiek mogen worden aanbevolen: alle prospectussen worden door een commissie gecontroleerd; de uitgifte kanworden geweigerd op grond van onjuiste mededeelingen, terwijl de onderteekenaars aansprakelijk zijn voor alle nadeelen. ontstaan door oniuiste mededeelingen in de prospectussen.

5) De goudclaustile-wet. Deze verklaart, dat alle bepalingen in contracten, dat betaling in goud of in munt, herleid op goudpariteit moet geschieden, niet meer van kracht zijn op grond van liet feit, dat zulke bepalingen in strijd zijn met het algeineen belang.

6) De spoorwegrvet (Emergency Railroad Transportation Act). Deze voorziet in de benoeming van een federalen „coördinator", die volmaclit verkrijgt het spoorwegwezen te reorganiseeren, zwakke maatschappijen te combineeren, onderlinge concurrentie uit te schakelen enz. De te treffen maatregelen mogen niet tot ontslag van personeel leiden.

7) De Muscle Shoals Power-Wet. Hierbij wordt $ 50 millioen toegestaan voor groote federale werken in de Tennessee-rivier, 81 De Wagner Direct Relief Act. Deze stelt $ 500 millioen beschikbaar–voor steundoeleinden.

0) De bankwet. Deze schept een nieuwe instelling. de Federal Deposit Insurance Co.; dit is een verzekeringsinstituut, dat depositohouders bij eventueele bankfaillissementen schade vergoedt. De Amerikaansche schatkist draagt in het kapitaal met S 300 millioen bij, terwijl alle leden — de banken — geleidelijk ½% van hun deposito's als aandeel in het kapitaal moeten storten.

10) Steunwetten voor hypotheekboeren en huiseigenaren. Een bedrag van $ 2 milliard aan landbouwhvnotlieken zal door den staat worden overgenomen; de overgenomen hypotheken zouden 570 rente betalen. Dit komt neer op een conversie der hypotheekschulden, waarvoor de rente meestal meer dan 5% bedraagt. De regeling is in de Farm Relief Bill opgenomen. Ook' is een wetsvoorstel ingediend tot herfinanciering van hypotheken op huizen.

11) De wet tot herstel der nationale industrie (National Industrial Recovery Act). Deze zeer diep ingrijpende wet heeft als algenieenen titel: „an act to encourage national industrial recovery, to foster fair competition and to provide for the construction of certain useful public works and for other purposes, as agreed to in conference". Het eerste artikel der wet geeft de algemeene doelstelling in de volgende, duidelijke termen, die geen twijfel laten aan den ernst, waarmede de Amerikaansche regeering den economischen toestand beschouwt: Er bestaat een nationale noodtoestand van industrieele desorganisatie en wijd verbreide werkloosheid, die den binnen- en buitenlandschen handel bedreiet. de onenbare welvaart aantast en den levensstandaard van het Amerikaansche volk ondermijnt. Er wordt hierbij verklaard, dat de politiek van liet Congres zal zijn de beletselen, die den binnen- en buitenlandschen handel belemmeren en verkleinen, uit den weg te ruimen; de algenieene welvaart te bevorderen door liet organiseeren van de industrie, teneinde de verschillende handelsgroepeii tot samenwerking te brengen; een vereenigd optreden van arbeiders en bedrijfsleiders in het leven te roepen en te handhaven met behulp van doeltreffende overheidsmaatregelen en -toezicht; oneerlijke concurrentie uit te schakelen; het volledigst mogelijk gebruik van de industrieele capaciteit te bevorderen; onnoodige productiebeperkingen te vermijden (behalve waar deze tijdelijk noodig zullen zijn); de consumptie van industrieele en agrarische producten te bevorderen door het vergrooten van de koopkracht, de werkloosheid te verminderen en te verlichten: het peil van den arbeid te verheffen en in liet algemeen de industrie te herstellen en de nationale hulpbronnen te bewaren."

(Handelsberichten)

(Vor. ber. Bankwet **680** C.)

B. DUITSCHLAND. — Nieuw Pruisisch strafrecht. —

In het nieuwe Pruisische strafrecht zullen bepalingen betreffende het strafgevangeniswezen en de reglementen voor de strafgevangenen voornamelijk gericht zijn op het afschrikwekkend element bij het ondergaan van de straf. Het regime in de gevangenissen zal zoo hard zijn, dat ontslagen gevangenen alle moeite zullen doen om verder buiten de gevangenis te blijven.

De Pruisische minister van Justitie, Kerrl, en staatssecretaris Freisler, die de leider is van de nieuwe strafrechtelijke organisatie, gericht tegen land- en hoogverraad, hebben op 2 Aug. '33 persvertegenwoordigers bij zich ontvangeii om mededeelingen te doen over liet nieuwe straireclit, in liet bijzonder over de beoalinzen betreffende tiet gevangeniswezen en het regime in de' gevangenissen.

De doodstraf wordt voortaan in Pruisen behalve wanneer de rijksregeering anders bepaalt, met de bij voltrokken. De guillotine wordt afgescliaft. De strafgevangenis-reglementen worden bijzonder verscherpt. Den laatsten tijd werden de strafgevangenen behandeld op een manier die boven den levensstandaard van een arbeide? ging. Dat was zeen straf meer. Er is voortaan maar één wijze van ondergaan–van de opgelegde straf, n.l. die welke den strafgevangene op de duidelijkste wijze doet begrijpen dat hij liever nooit nieer in zoo'n gevangenis terug zou willen. Het is voortaan uit met een behoorlijke verzorging in een gratis hotel. Ontslagen stratgevangenen zullen er voor zorgen dat ze niet meer in de gevangenis terugkomen. Voor liet tuclithuis worden de speciale reglementen eveneens scherper toegepast. De vervlakking van de grens tusschen gewone gevangenis en tuchtliiiis zal verdwijnen en het zal voortaan niet nieer mogelijk zijn, dat tot tuchtliiuis veroordeelden een deel van hun straf in de gewone gevangenis uitzitten.

Het z.g. verbeteringssysteem van de laatste jaren heeft practiscli bewezeri niet goed te werken, aangezien de criminaliteit niet is verminderd. Bijzondere overgangsinaatregelen zullen voortaan alleen niogelijk zijn bij veroordeelderi waarbij een goede kans bestaat. dat zij niet tot de categorie der geboren misdadigers behooren.

De nieuwe Pruisische strafwet bevat o.a. de volgende bepalingen:

§ 6. Door de voltrekking van de straf behoort den strafgevangene duidelijk gemaakt te worden dat hij zijn misdrijf tezenover de rechtsorde van den staat door een-als- voelbaar onaangenaam te ondervinden vrijheids-onttrekking moet boeten. De schuwheid om nogniaals veroordeeld te worden, behoort in hem door de executie van de straf zoo levendig gehouden te worden, dat deze ook bij innerliik niet te verbeteren misdadigers een vrees opwekt om nieuwe misdaden te begaan. Daarvoor is in de gevangenis noodig: doelbewuste handhaving van tuclit en orde doen wennen aan arbeid en plichtsbetrachting en beïnvloeding' op religieus, zedelijk en geestelijk gebied. Getracht moet worden dit doel met onverbiddelijke gestrengheid te bereiken.

§ 16 regelt den aroeid in strafgevangenissen. Deze is voor de gevangenen verplicht en wordt opgelegd naar bekwaamheid en lichamelijke kracht. Bij de keuze van arbeid moet het vrije productieleven niet benadeeld worden. In het bijzonder rnoet de aandacht gevestind worden op ontginning van land. terwijl binnen de gevangenissen handenarbeid op den voorgrond moet staan. Vrouwelijke gevangenen moeten in het huishouden bekwaamd worden. De opbrengst van den arbeid komt deels ten goede aan de schatkist als vergoeding voor de gevangeniskosten, deels aan de gevangenen, die echter geen reclit verkrijger~op uitbetaling.

§ 22 regelt de verdeeling in klassen voor gevangenen, die zich goed gedragen en die dan na zekeren tiid bevorderd kunnen worden. Deze verdeeling in klassen begint echter pas na 9 maanden gevangenisstraf.

§ 23 bepaalt dat gunstbewijzen uitzondering zijn en slechts door bijzonder goed gedrag verdiend kunnen worden. De gunstbewijzen verzachten de straf niet, maar zijn gericht op verbetering van de levensomstandighederi vaii den gevangene, wanneer hij ontslagen wordt. Genotmiddelen worden niet toegestaan als gunstbewijzen.

§ 24 zegt dat de tuchthuisstraf de zwaarste vrijheidsstraf is. Tuclithuisgevangenen moeten zorgvuldig worden gescheiden van de andere gevangenen. Zij worden op bijzondere wijze gekleed en kunnen worden gebruikt voor de uitvoering van werkzaamheden buiten de inrichting, of zij willen of niet. Zij zullen dan ook gesclieiden gehouden worden van de vrije arbeiders. De duur van den arbeidstijd moet voor hen langer zijn dan voor de andere gevangenen. Eigen beziglieden zijn hun niet veroorloofd.

Rij tuchthuisgevangenen is geen verdeeling in klassen. Bij misdraging is streng arrest mogelijk, d.w.z. water en brood in een cel zonder bed.

§ 32 handelt over de jeugdige gevangenen, die een goede karakter-opvoeding moeten krijgen en in de sport bedreven moeten worden. Al liet onderwijs dat zij ontvangen, moet er op gericht zijn hen voor volk en staat te wiiirien.

Minister Kerrl heeft medegedeeld, dat de kosten van het gevangeniswezen in Pruisen per jaar 36 millioen mark bedragen, waartegenover 10 millioen mark aan inkomsten staan. In het jaar 1932 waren er ongeveer 37.982 gevangenen in de Pruisische gevangenissen, die 1.40 mark per dag aan onderhoud kostten. Staatssecretaris Freisler heeft medegedeeld, dat binnenkort nieuwe reglementen zouden verscliijneri voor de handhaving der waardigheid van de gereciitshoven, in het bijzonder bij de burgerlijke kamers, want de procedure bij civiele zaken was de laatste jaren volgens Freisler, gaan lijken op een beurshandel. De bestaande reglementen van orde zijn niet voldoende en daarom zal de wetgever binnenkort de geheele procedure voor den rechter, in het bijzonder den burgerlijken rechter, opnieuw reglementeeren.

5 AUGUSTUS 1933

C. LUCHTVAART. — Zweefvlucht. — De zeilvlieger Kurt Schmidt is op 4 **Aug.** '33 om 19 uur 49 op het terrein te Korschenruh gedaald, na **36** uur **37** min. in de lucht te zijn gebleven. Rij heeft het wereld-

duurrecord, dat met **21** uur **34** min. op naam stond van den Amerikaanschen officier-vlieger Cocke, met ruim **15** uur verbeterd.
Schmidt's nieuwe record kan worden erkend, daar zijn geheele vlucht van start tot landing officieel was gecontroleerd met de voorgeschreven meet-apparaten.
(**Vor.** ber, Luchtvaart: Zweefvluchten 338 H.)

A. **BELGIE. — Marken-overeenkomst.** — Daar de pogingen van de Belgische regeering, Duitschland te bewegen zijn betalingen, waartoe het op grond van de Marken-overeenkomst verplicht is, te hervatten, niet het minste effect hebben gesorteerd, heeft de Belgische regeering besloten, een Duitsch-Belgische clearingkas op te richten. Inmiddels worden de onderhandelingen met Duitschland voortgezet. (902 C.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Gas-aanval op de New Yorksche beurs. — De politie te Boston heeft vier mannen gearresteerd, die er van verdacht worden op 4 Aug. '**33** in de beurs te New York traangasbommen te hebben geworpen.
De arrestanten behooren tot de zoopenaamde ,.Internationale Partij",
Verder heeft de politie, naar verklaard wordt, drie helsche machines ontdekt, die afzonderlijk waren ingepakt en geadresseerd waren aan president Roosevelt, oud-president Hoover en Norman Thomas, den gewezen candidaat voor het presidentschap.

C. **BRITSCH-INDIE.** — **Onafhankelijkheidsstrijd.** - Gandhi. — Gandhi is op 4 Aug. in vrijheid gesteld, doch spoedig daarop weer gearresteerd omdat hij weigerde te beloven te Poona te blijven en zich van politieke activiteit te onthouden.
Hij is tot **12** maanden gevangenisstraf veroordeeld.
(Vorig bericht blz. **921** C.)

D. **NEDERLAND.** — **Rijksbegrooting** voor **1934.** — Naar wij vernemen, heeft het ontwerp-rijksbegrooting voor **1934** het departement van Financiën verlaten. In verband hiermede wordt medegedeeld, dat het herstel van het budgetair evenwicht is verzekerd, wanneer verschillende door de Regeering gelijktijdig met de begrooting in te dienen maatregelen door de Staten-Generaal zullen zijn aangenomen.
(**Vor.** ber. Begrooting '**33: 500 A.**)

E. **NEDERLAND.** — Eerste Kamer. - **Landbouwcrisis**wet en retorsie-maatregelen **aangenomen.** — De Eerste Kamer heeft op **4** Aug. '**33** het wetsontwerp tot wijziging van de landbouwcrisiswet **1933** en het ontwerp tot verleening van enkele retorsie-bevoegdheden zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
(V. b. Landb.-crisiswet 910 A.; Retorsie-maatr. 908 C.)

F. VEBEENIGDE **STATEN.** — Internationaal Politiecongres. — Op het Internationale Politie-congres, dat op **5** Aug. '**33** is geëindigd, zijn plannen besproken voor een nauwere samenwerking tusschen de politieautoriteiten in de geheele wereld.
Tot de landen, die op dit congres vertegenwoordigd waren, behooren Nederland (commissaris K. H. Broekhoff), Italië, Roemenië, Polen, Denemarken en Duitschland.

G. **DUITSCHLAND.** — **Paul** Löbe in een concentratiekamp te Breslau. — Op 4 Aug. '**33** is de vroegere voorzitter van den Rijksdag, Paul Löbe, in het concentratiekamp te Breslau binnengebracht.
Tegelijk met Löbe werden naar het kamp gebracht mevrouw Lüdemann, — wier man, oud-president van Neder-Silezië zich ook in het kamp bevindt, — wegens verbreiding van onware berichten over het concentratiekamp, en de journalist Frits Kunde, de vroegere redacteur van het thans verboden blad ,,Der Greifer".
Paul Löbe behoorde tot die groep der soc.-democraten, die een modus vivendi met de regeering Hitler probeerde te vinden en het juister achtte om de regeering niet noodeloos dwars te zitten, maar voor krachtige oppositie betere tijden af te wachten.
In de Rijksdagfractie zaten vele vertegenwoordigers van deze groep en zij waren het, die onder de leus ,,Alles voor Duitschland", in de Rijksdagzitting van Mei vóór de buitenlandsche politiek van Hitler stemden.
Löbe, wien het lot gearresteerd te worden, reeds lang boven het hoofd hing, wilde niet, ook niet na opheffing der soc.-dem. partij, het voorbeeld van de leiders der linksche groep, ais Breitscheid, Wels, Stampfer e.a. volgen en naar het buitenland uitwijken. **Hij** meende dat zijn plaats in Duitschland was.
(Algemeen Handelsblad)

H. OOSTENRIJK. — **Duitsche represaille-maatregelen.** — Volgend op de arrestatie van verschillende Duitsche journalisten en eenige andere personen te Weenen, is de geheime Duitsche staatspolitie er toe overgegaan een aantal Oostenrijkers, die zich aldaar als ongewenschte vreemdelingen hebben gedragen, het verblijf in Duitschland te ontzeggen. (V. b. **923** M.)

I. STRATOSFEER. — Kapitein Settle's tocht. — De srratosfeertocht van den Amerikaanschen marineofficier, kapitein Settle, is voor het oogenblik op een mislukking uitgeloopen. In den nacht van **4** op 5 Aug. '**33,** om vier uur plaatselijken tijd, is de ballon opgestegen, doch na korten tijd is hij weer gedaald in een straat, op korten afstand van het landingspunt. Door den val is de gondel licht beschadigd.
(Vor. ber. Stratosfeer **897 C.**)

6 AUGUSTUS **1933**

K. DUITSCHLAND. — Conflict met **Oostenrijk.** - Engelsch-Fransche démarches. — De Engelsche ambassadeur te Berlijn heeft van zijn regeering opdracht gekregen om samen met de regeeringen van Frankrijk en Italië op vriendschappelijke wijze een vertoog tot de Duitsche regeering te richten in verband met de provoceerende actie van de nationaal-socialisten tegen Oostenrijk. Intusschen heeft de Italiaansche regeering reeds op eigen gelegenheid te Berlijn een démarche ondernomen, hetgeen Parijs onaangenaam verrast zou hebben. De Italiaansche regeering zou zich namelijk op het standpunt stellen, dat het Viermogendhedenpact overleg tusschen drie der onderteekenaars verhindert tegen den vierde. Deze opvatting zou noch te Parijs noch te Londen worden gehuldigd.
Nader wordt gemeld, dat Frankrijk aan de démarche van Engeland heeft deelgenomen.
(Vor. ber. **925** H.; **Frankrijk 923** M.)

L. **BELGIE.** — **Staatsfinanciën.** — In de Belgische ,,Staatscourant" van **5** Aug. '**33** is een **K.** B. verschenen, waarbij de regeering wordt gemachtigd, het tekort van de begrootingsjaren **1931** en **1932** alsmede het tekort van de buitengewone begrooting van **1933,** door leeningen te dekken. De uit te geven schatkistbiljetten moeten uiterlijk binnen vijf jaar worden afgelost. De leeningen mogen zoowel in het binnen- als in het buitenland worden afgesloten.
(Vor. ber. **Begrooting** 765 ***C.)***

M. **JOODSCHE PROBLEMEN.** — Voorstel tot interventie door den Volkenbond. — In Joodsche kringen stellen bevoegde personen een onderzoek in naar de mogelijkheid, de tussehenkomst van den Volkenbond te verkrijgen ten gunste van de Duitsche Joden. Lévy Bruhl, hoogleeraar in het recht aan de Universiteit te Parijs, betoogt in een artikel, getiteld: ,,Een geheele bevolking ter dood of tot zelfmoord veroordeeld", het nut van een dergelijke tusschenkomst, omdat het vonnis, dat de Volkenbond zou moeten uitspreken, de beteekenis zou hebben van een daad geschikt om de wereld in opstand te brengen.
De Alliance Israélite Universelle zou te gelijk met andere groote organisaties zooals de Ligue des Droits de l'Homme naar Genève een smeekschrift kunnen

zenden met een uiteenzetting van de feiten. Het zou echter de voorkeur verdienen, indien de een of andere staat op zich neemt, te Genève een verzoek te formuleeren voor een waarborg voor de Joodsche minderheid. (Vor. ber. Volkenbond 853 G.)

A. **OOSTENRIJK. — uitsl Nationaal-Socialisme. - Bruinboek gepubliceerd. —** Het door de regeering-Dollfuss reeds Sedert geruimen tijd aangekondigde „Bruinboek", nopens het onmiddellijke verband tusschen de leiding der N.S.D.A.P. in Oostenrijk en de in de afgeloopen zes maanden in Oostenrijk bedreven daden van terreur. is in druk verschenen.
Het Bruinboek geeft een opsomming van de bekende gebeurtenissen en daden van terreur, die naar gebleken is, alle door nationaal-socialisten zijn gepleegd. In de eerste plaats wordt genoemd de bomaanslag op het warenhuis Gerngross op 26 December 1932 en de poging tot een bomaanslag op de goederenbeurs te Weenen op den 2den Juni van dit jaar. Verder wordt als een aanslag van de nationaal-socialisten genoemd de bom-ontploffing in de Herbeckstrasze, alsmede de aanslagen te Bodendorf in Karinthië, terwijl de Nazi's eveneens schuldig zijn gebleken aan het in brand steken van het Passiespel-theater te Erl. In het Bruinboek wordt gezegd dat alle genoemde misdrijven volgens de bekentenis van de gearresteerden, bedreven zijn door nationaal-socialisten. Tenslotte verklaart de Oostenrijksche regeering in het Bruinboek, dat onloochenbaar is komen vast te staan, dat de Oostenrijksche nationaal-socialisten deze actie met geldelijken steun van hun Duitsche partijgenooten gevoerd hebben. (Vorig bericht blz. 925 K.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Godsvrede in arbeidsgeschillen. — President Roosevelt heeft een moratorium afgekondigd voor stakingen, uitsluitingen en andere arbeidsgeschillen, waardoor het welslagen van de maatregelen voor het nationaal herstel worden belemmerd.
De president wenscht, dat er een wapenstilstand wordt gesioten tusschen kapitaal en arbeid, totdat alle coden voor het nationale herstel zijn opgesteld.
Tot dit doel heeft de president een uit zeven personen bestaanden raad benoemd, welke onder voorzitterschap zal staan van senator Wagner, terwijl er voorts deel van zullen uitmaken Green, Lewis, Teagle, president van de Standard Oil Comp. of New Jersey en Swope, president van de Genera1 Electric Comp.

7 AUGUSTUS 1933

C. ZILVER. — Wereldproductie. — De volgende tabel toont de zilverproductie der voornaamste productielanden gedurende de afgeloopen 3 jaar aan, vergeleken met de cijfers van 1912, het vóóroorlogsche recordjaar. De cijfers luiden in duizenden onzen fijn:

	1912	1930	1931	1932
Mexico . . .	75.000	105.000	86.000	72.000
Ver. Staten . .	64.000	51.000	31.000	23.000
Canada . . .	32.000	26.000	21.000	18.000
Andere landen .	60.000	66.000	55.000	47.000
Wereldtotaal .	231.000	248.000	193.000	160.000

(Vorig bericht blz. 187 A.)

D. **PRIJSVRAGEN. — Kon.** Vlaamsche Academie. — De Koninklijke Vlaamsche Academie heeft de volgende prijsvragen voor 1936 uitgeschreven:

I. De poëtische techniek bij Karel van de Woestijne (2000 fr.).

II. Een verhandeling over de bronnen voor de studie van de Middelnederlandsche rechtstaal in de XVIe eeuw (3000 fr.).

III. De klank- en vormleer van het dialect van Mechelen, met een taalgeographisch onderzoek van ten minste twintig omliggende plaatsen (2000 fr.).

IV. Een studie over het leven en het werk van Peter Benoit.
Het leven van den grooten Vlaming dient naar alle zijden belicht en zijn werk critisch en muzikaal-technisch beoordeeld (3000 fr.).
(Het ligt in de bedoeling der Koninklijke Vlaamsche Academie een standaard-werk over Benoit uit te geven ter gelegenheid van de honderdste verjaring van zijn geboorte.)

V. De bibliographie van het vertaalde Vlaamsche letterkundige werk verschenen in tijdschriften, tot eind 1935 (2000 Ir.).

E. **OOSTENRIJK.** — Conflict met Duitschland. - **Engelsch-Fransche** démarches. — De Fransche gezant te Berlijn, François-Poncet, heeft op 7 Aug. in het ministerie van Buitenlandsche Zaken, onder referte aan het viermogendhedenpact, ter sprake gebracht, dat volgens opvatting der Fransche regeering, de Duitsche propaganda, wat Oostenrijk betreft, in zekere in den laatsten tijd voorgekomen gevallen, niet vereenigbaar is met de bestaande verdragsverplichtingen.
Den gezant werd geantwoord, dat het de rijksregeering voorkomt, dat een toepassing van het viermogendhedenpact, in dien vorm, niet op zijn plaats is, dat aan Duitsche zijde verdrag-schendingen van den een of anderen aard niet hebben plaats gehad en dat Duitschland daarom deze inmenging in de Duitsch-Oostenrijksche uiteenzetting niet als toelaatbaar beschouwt.
De Engelsche zaakgelastigde, die in verband met dezelfde kwestie een bezoek aan het ministerie bracht. heeft een gelijk antwoord ontvangen. (V. **b. 926** A.)

F. LUCHTVAART. — Lange-afstand-record **Codos** en **Rossi.** — De Fransche vliegers Codos en Rossi zijn, naar United Press meldt, op 7 Aug. om 6.10 (Greenwichtijd) nabij Rajak (Syrië) geland. Volgens een niet-officieele raming hebben zij het wereldrecord voor lange-afstandvluchten, dat met 8.544,000 K.M. op naam van de Engelsche vliegers Gayford en Nicholetts stond, met 919,543 K.M. gebroken en dus van New York af een afstand van 9.463,543 K.M. zonder tusschenlanding afgelegd.
Rajak is gelegen ten Westen van Beiroet en ten Noorden van Damascus aan de splitsing van de spoorlijnen Beiroet—Aleppo en Beiroet—Damascus.

8 AUGUSTUS 1933

G. CUBA. — Onlusten. — Naar aanleiding van de algemeene werkstaking ten gevolge van den hongersnood heeft op 7 Aug. het in spoedzitting bijeengeroepen congres aan president Machado machtiging verleend den staat van beleg af te kondigen, voorloopig voor den tijd van dertig dagen. Onmiddellijk na dit besluit is de stad door militaire troepen bezet.
Ook hebben de leiders der politieke partijen op 7 Aug. een vergadering gehouden in de Amerikaansche ambassade, waarbij zij het er over eens werden, dat het noodzakelijk is, dat president Machado zoo spoedig mogelijk aftreedt. (Vorig bericht blz. **31** E.)

R. **BRITSCH-INDIE.** — Opgravingen. - Graan uit zaad **van** 5000 jaar oud. — Opgravingen bij Mohenjo Daro in Sind, die overblijfselen aan het licht hebben gebracht, welke wijzen op een Indische beschaving, die voor de Egyptische en Assyrische van ongeveer 4000 tot 3000 v. Chr. niet behoeft onder te doen, hebben nog tot iets zeer merkwaardigs geleid. In een graf heeft men een korenaar gevonden, die men in oude tijden vaak de dooden als leeftocht meegaf voor het hiernamaals. Deze aar is uitgezaaid op het proefveld van een missieschool en het zaad is opgekomen. Het leverde een graansoort op, die afwijkt van de thans bekende soorten, maar die heel vruchtbaar schijnt en zwaar is van korrel.

A. KEGELEN. — Intern. Bowling Association. — Den 18en Juli '33 werd te Frankfurt a/M. de 2e vergadering gehouden van de International Bowling Association. Vertegenwoordigd waren: de Vereenigde Staten, Duitschland, Zweden, Nederland (J. Laarman), Zwitserland en Zuid-Afrika.
Met algemeene stemmen werden de ontwerp-statuten aangenomen, waarvan de belangrijkste bepalingen zijn:
Doel en strekking: Vereeniging van alle landen, die de Amateur-Kegelsport beoefenen, in één Wereldorganisatie.
Getracht zal worden door eenheid te brengen in materiaal en spelregels de kegelsport te doen opnemen in de Wereld-Olympiade.

B. NEDERLAND. — Ned. Hervormde Kerk. — De algemeene synode der Ned. Hervormde Kerk heeft op 5 Aug. '33 te 's-Gravenhage haar zestiende zitting gehouden.
In deze zitting heeft dr. **A.** Bloemsma namens de desbetreffende commissie rapport uitgebracht over de schriftelijke kerkvisitatie. Blijkens de gegevens behooren tot de Ned. Herv. Kerk 3.038.146 personen, waaronder 834.736 lidmaten.
Deze cijfers bewijzen, dat een groot deel van het Nederlandsche volk zich nog altijd in eigen kerk thuis gevoelt. (Vorig bericht blz. **802** F.)

C. FRIESLAND. — Het Friesch in de rechtszaal. — Naar aanleiding van de weigering van een Frieschen student om op 10 Juni '33 voor den politierechter te Leeuwarden anders dan in de Friesche taal te spreken, en de daarop gevolgde verwijdering van dezen student uit de rechtszaal en opsluiting voor den duur der behandeling, heeft het Tweede Kamerlid van Houten eenige vragen tot den minister van Justitie gericht, waarin het gebruik van het Friesch in de rechtszaal bepleit wordt.
In zijn antwoord zegt de minister, dat het bij de rechtbank te Leeuwarden gebruikelijk is, aan personen, die zich minder gemakkelijk in het Hollandsch uitdrukken, toe te staan Friesch te spreken.
Een wetswijziging in dit opzicht acht de minister echter overbodig, omdat, indien noodig, toegestaan wordt Friesch te spreken, en onwenschelijk, omdat aan het gebruik van taalvormen, die van het officieele Nederlandsch afwijken, steeds het bezwaar verbonden is, dat zij, die deze gebruiken, door anderen wellicht niet verstaan worden. (Vorig bericht blz. 653 C.)

D. NEDERLAND. — Duitsche Nationaal-Socialisten in Limburg. — Volgens de Duitsche pers hebben de uitzettingen van Duitschers uit het Nederlandsche mijndistrict haar oorsprong in tendentieuze berichten van de Nederl. pers en moet worden geconstateerd, dat de beweringen van de Nederlandsche kranten geheel in strijd zijn met de feiten.
De werkelijke toestand is dat de kring Limburg van de N.S.D.A.P. reeds eenige weken geleden is ontbonden, vanwege de misverstanden en bezorgdheid bij de Nederlandsche regeering ontstaan. Er hebben geen oefeningen en geen officieele samenkomsten meer plaats. Zelfs de overschrijding van de grens tot deelneming aan oefeningen en samenkomsten op Duitsch gebied, is aan vroegere leden van den kring Limburg der N.S.D.A.P. verboden.
Voorts is het een verzinsel, wanneer wordt beweerd dat de vroegere kringleider eenige bevoegdheid of opdracht bezit om van Aken uit zijn vroegere werkzaamheid voort te zetten.
Van Duitsche zijde is dus alles geschied om de indertijd ontstane spanning weg te nemen. Men moet thans de verwachting uiten dat men ook aan Nederlandsche zijde niet kunstmatig nieuwe wrijvingen zal verwekken. (Vorig bericht blz. **913** E.)

E. FINLAND. — Opgravingen. - Viking-graf. — Te Makyla aan de Zuid-West kust van Finland heeft een arbeider, die greppels aan het graven was, een ouden zilveren drinkbeker, een speerpunt, een primitief type weegtoestel en gewichten gevonden.
Verdere uitgravingen brachten het geraamte van een vrouw te voorschijn, bronzen en zilveren armbanden, zilveren gespen en een oude sikkel, welke voorwerpen vermoedelijk alle met het lijk begraven waren.
Men gelooft een begraafplaats van de Vikings dateerend van 1000 jaar voor Chr. te hebben ontdekt.

F. ENGELAND. — Vloot-Uitbreiding. — De „Sunday Dispatch' meldt, dat de Engelsche minister van marine een belangrijke uitbreiding van de Engelsche vloot wil voorstellen. O.a. zouden er plannen bestaan voor den bouw van talrijke kruisers, torpedojagers en onderzeeërs. De Engelsche admiraliteit is van opvatting, dat deze uitbreiding der Engelsche vloot noodzakelijk is ter beveiliging van de voorziening van Engeland met levensmiddelen. Deze nieuwe schepen zouden niet onder het Londensche vlootverdrag vallen, daar zij weliswaar voor 1936 op stapel gezet, maar eerst na 1936 afgeleverd zullen worden.
(Sunday Dispatch) (Vorig bericht blz. **728** B.)
(Zie ook de recente berichten **920** I. en **921** L.)

G. NEDERLAND. — Handel met Rusland. — De bestellingen en orders, die Sovjet-Rusland in het eerste halfjaar van 1933 in Nederland plaatste, beliepen ongeveer f 7.4 millioen, d.w.z. een maandgemiddelde van ongeveer f 1.230.000, terwijl de Nederlandsche uitvoer naar de Sovjet-Unie in 1932 volgens de statistiek van den Nederlandschen buitenlandschen handel een maandgemiddelae van circa f 380.000 bereikte.
De orders en bestellingen in Juli 1933 hadden een totale waarde van circa f 1.400.000, zoodat in de eerste zeven maanden van 1933 een totaal bedrag van ongeveer f 8.8 millioen werd bereikt.
Hiervan werden aangekocht voor ongeveer f 1.56 millioen tin, terwijl de rest besteed werd aan kinine, sisa!, thee, cacaoboonen, lompen en machines.
In de afgeloopen weken zijn in Nederland eenige producten aangekocht, die de Sovjet-Unie in de laatste jaren niet meer invoerde. Gekocht werden in Nederland ongeveer 300.000 K.G. varkens, ongeveer 350.000 K.G. spek en 3500 vaten haring.
Ook de bevrachting van Nederlandsche scheepsruimte is verder toegenomen en bereikte in het eerste halfjaar van 1933 een totaal van 302.000 Engelsche ton, tegen 233.000 Eng. ton in het geheele jaar 1932.
(Vorig bericht blz. **737** C.)

H. **NEDERLAND.** — Twente en Japan. —
De Heer Joan Gelderman geeft in de Econ. Stat. Ber. een overzicht van de Nederlandsche katoenindustrie in 1931-'32, waarin hij ten opzichte van de Japansche concurrentie o.m. zegt:
De handelsbelemmeringen schijnen in plaats van minder steeds heviger te worden en het prijsverschil met verschillende Japansche manufacturen is van dien aard, dat de concurrentie daartegen vrijwel hopeloos lijkt.
Het is echter zeer de vraag of deze toestand duurzaam is. Men kan aannemen, dat in Japan de aanpassing aan den verlaagden Yen-koers nog niet geheel heeft plaats gevonden en men mag verder rekening houden met het feit, dat bij een stijging van katoenprijzen het verschil in fabricatiekosten relatief kleiner wordt. Ook kan de Japansche industrie nog lang niet alle markten, die manufacturen importeeren, voorzien en wordt van de productie dezer Japansche fabrieken ruim de helft in het land zelve geconsumeerd.
De groote druk op de andere Oostersche markten, speciaal Nederl.-Indië, is waarschijnlijk ook te wijten aan het feit, dat Japan moest exporteeren om grondstoffen te kunnen koopen en dat de uitvoer naar een onbeschermde markt met lage invoerrechten, waar bovendien vlotte betaling kon worden verkregen, wel buitengewoon aanlokkelijk was. Het is volstrekt niet uitgesloten, dat bij meer normale omstandigheden in China en Mandsjoerije, Japan zich weer meer op die markten zal toeleggen, terwijl ook in Europa de verlaging der productiekosten steeds verderen voortgang maakt. Men ziet thans reeds, dat in verschillende fancy-goederen, waarbij niet alleen de prijs, doch ook de kleuren en de dessins meespreken, Manchester weer tegen Japan kan concurreeren en ook voor enkele andere goederen lijkt zulks op den duur niet onmogelijk. Al deze factoren werken echter niet onmiddellijk en de export-industrie is door de eroote verliezen der laatste jaren reeds zoo verzwakt. dat zij daarop misschien niet zal kunnen wachten.
Het is dus zeker wel wenschelijk, om te trachten door verschillende maatregelen de industrie ten minste tijdelijk eenigen steun

te geven en op dit gebied is er voor onze regeering nog wel wat te doen, zoowel hier te lande als in Nederl.-Indië.
Een eenzijdige oriënteering op den Japanschen leverancier heeft groote bezwaren, zoowel politiek als economisch, terwijl de verkoop van Indische producten naar Europa toch ook verband houdt met de exportmogelijkheden van Europa naar Nederl.-Indië. Het belang van den inlandschen consument alleen mag niet den doorslag geven.

(Vorig bericht Textiel blz. 828 A.)

A. **NEDERLAND.** — Nieuwe industrie te Winterswijk. — De bodem in den Oosthoek van Gelderland heeft de laatste tientallen jaren wèl bewezen zéér rijk aan delfstoffen te zijn, gezien de gunstige resultaten inzake het aanboren van zout, steenkoo: en olie. De ongunstige tijdsomstandigheden zijn oorzaak, dat nog niet tot exploitatie van deze kostbare producten kon worden overgegaan. Behalve het verrichten van de noodige boringen van Rijkswege naar bovenstaande mineralen zijn in den loop dezer en het eind der vorige eeuw boringen verricht door Winterswijksche ingezetenen.
Evenals in Overijsel en Zuid-Limburg vertoont deze bodem in de omgeving van Winterswijk aan of bij de oppervlakte producten van zéér oude formaties. De wordingsgeschiedenis van dit deel en meer speciaal die der oudere lagen van den rotsgrond, staat in nauw verband met die van het Westen van Duitschland. Het gebied van Winterswijk vormt een deel van den westelijken hoogen rand van het z.g. bekken van Munster. De oudste vorming uit de triasformatie welke hier en daar aan of bij de oppervlakte verschijnt, is' de bovenste bontzandsteen of Röt. Men treft deze aan in de „Willinkbeek", o.a. van de laatste brug op Nederlandsch gebied tot de Rijksgrens. Het is een donkerroode en groengestekte leem, welke dieper in de aardkorst meestal harder wordt. Op deze bontzandsteen treft men in een deel van het „Vossenveld" z.g. Muschelkalk. Zij is van iets jongeren datum, doch nog uit de triasformatie. Deze z.g. muschelkalk is op grooter diepte verhard tot Dolomitisch gesteente. Aan de hand van gegevens der in 1931—1932 verrichte boringen werd nogmaals een uitgebreid onderzoek ingesteld op en bij genoemde terreinen. niet met het doel ertsen-of delfstoffen op te sporen, doch om te zien of het gesteente, hetwelk aangeboord werd, bruikbaar kon zijn als fundeeringsmateriaal voor wegen. Het resultaat was zeer bevredigend. Proefboringen en ontgravingen werden verricht om de juiste plaats en dikte van den af te graven grond te bepalen.
Bepaald werd op welke terreinen de steenbank op niet meer dan vier à vijf meter beneden de oppervlakte lag. Den 15en November 1932 werd de eerste spade in den grond gestoken voor een groeve van ± 3600 M². oppervlakte bij een afgraafdiepte van C 3 M. De geweldige hoeveelheid leem en muschelkalk, ± 21.000 M²., werd geheel met de hand afgegraven. Begonnen werd met den aanleg van een weg ter lengte van ± 3 K.M., loopende van het dorp Winterswijk naar de groeve. Dit materiaal is een van grijs tot blauw-groene kleur Dolomitisch gesteente. Volgens het jongste laboratorium-onderzoek is de drukweerstand ruim 2200 K.G. per cM². dus ruimschoots voldoende volgens de rijksvoorschriften van 1000—1200 K.G. oer cM². Het gesteente is gelaagd en volgens deskundigen zeer 'geschikt als fundeeringsmateriaal. Vooral voor wegen, waarop een gesloten wegdek aangebracht wordt, b.v. van asphaltbeton, teersteenslag of slakken, is het, naar gebleken is, een goed fundeeringsmateriaal. De fundeering draait zich volkomen dicht, hetwelk door de moderne wegtechniek meer en meer gewenscht wordt.
Zoo is onze Nederlandsche nijverheid een bedrijf rijker geworden. En wel het eerste van dezen aard. Voor den Gelderschen Achterhoek kan dit van zeer groot belang blijken te zijn. Momenteel. nu het bedrijf aanvangt, geeft het reeds aan 35 arbeiders loonenden arbeid.
Over een oppervlakte van ± 3600 M². wordt het Dolomitische gesteente opgegraven.
Op 4 Aug. '33 werd de steengroeve officieel door den burgemeester van Winterswijk, den Heer Bosma, geopend.

B. **NEDERLAND.** — **Beurskoersen** en **goederenprijzen.** —

FONDSEN.	JANUARI		FEBRUARI		MAART		APRIL		MEI		JUNI		JULI	
	H.	L.	H.	L.	H.	L.	H.	L.	H.	L.	H.	L.	H.	L.
Philips' Gloeil. . .	136½	127%	129%	09%	119%	X03	129	108½	172	132	180	158½	185	162%
Unilever	116	107½	113%	93	105%	84½	88	81%	101 ex.	87	110½	95	108	94
Amst. Rubber . .	67	59%	61¼	49	58%	50¾	69%	51	91½	67	95	77	111	84
Rubberprijs:														
Londen	2⅞d.	2⁹/₁₆d.	2⅝ d.	2⁹/₁₆d.	2⅞d.	2¹/₁₆d.	2%d.	2¹/₁₆d.	3⅞d.	2¹⁵/₁₆d.	4 d.	3⅝d.	4⅞d.	3¹⁵/₁₆d.
Handelsver. A'dam .	184¾	168%	176	163	190	168	191	175½	244¾	196	248	221	243 ex.	215¼
Suikerprijs:														
New York ($ct.) .	2.80	2.68	2.85	2.65	3.05	2.85	3.37	2.95	3.48	3.27	3.53	3.40	3.65	3.48
Koninklijke . . .	164	150	153¾	133¾	150	134	155½	133¼	171½	152½	190%	163	198 ex.	169½
Petroleumprijs:														
New York . . .	$1.22	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.97	0.77	1.07	0.90	1.47	1.07
Deli Maatschappij .	140	125	126¾	114	135	113	121	103	148	116	159	133	156	137

9 AUGUSTUS 1933.

C. **NEDERLAND.** — **Bloembollensaneeringsplan 1933.** — Het besluit van 28 Juli '33 tot toepassing van art. 9 der Landbouwcrisiswet op bloembollen bepaalt, dat gedurende het tijdvak van de inwerkingtreding van dit besluit tot 31 Juli 1934, het telen van bloembollen is verboden, tenzij met een door den minister verleende vergunning.
De vergunning kan uitsluitend worden verleend aan een aangeslotene voor den duur van een plantjaar. De vergunning geldt uitsluitend voor de perceelen vermeld in het bewijs van de vergunning en voor den persoon van den aangeslotene.
Het besluit bevat verdere bepalingen over hetgeen de vergunning moet inhouden, o.m. welk percentage van den grond mag worden beteeld. De minister is bevoegd van een en ander af te wijken, in het bijzonder van het percentage. Ook kan de vergunning geheel of gedeeltelijk worden overgeschreven op naam van een anderen aangeslotene. Ter verkrijging van een vergunning moet worden overgelegd een schriftelijk bewijs, dat door den betrokkene een nader door den minister vast te stellen percentage van den in het vorige plantjaar gewonnen oogst hetzij is ingeleverd, hetzij is gereserveerd.
De minister is bevoegd het percentage verschillend vast te stellen, al naar het betreft leverbaar of plantgoed en de onderscheidene soorten, kwaliteiten, variëteiten en maten der bloembollen. Het besluit krijgt den naam van Bloembollensaneeringsplan 1933.

(Vorig bericht Bloembollen 770 H.)

D. FRANKRIJK. — **Onderwijzerscongres.** - Algemeene staking in geval van oorlog. — Het Congres van den Franschen Onderwijzersbond heeft op 7 Aug. '33 met groote meerderheid een resolutie aangenomen, waarin verklaard wordt, dat ingeval van oorlog tot algemeene staking zal worden overgegaan.
Een ander voorstel, om ingeval van oorlog de aanwijzingen der internationale organisaties, i.c. het I.V.V. te volgen, werd verworpen met 669 tegen 61 stemmen. Verscheidene sprekers wezen op de noodzakelijkheid om niet aan het mobilisatiebevel te voldoen, zoodat, indien de aangesloten leden zich werkelijk achter de aangenomen resolutie scharen 600.000 mobilisatiebevelen onbeantwoord zouden blijven. Het verzet tegen de mobilisatie diende voorbereid te worden zoodat men ingeval van oorlog terstond tot tegen-mobilisatie zou kunnen overgaan en men handelend diende op te treden tegen munitiefabrieken, electriciteitscentrales, vliegvelden enz. ten einde op daze wijze den oorlog te saboteeren en onmogelijk te maken.

A. UITVINDINGE . — Echometer. — De beroemde uitvinder Marconi houdt zich op het oogenblik bezig met de verbetering van zijn echometer, een instrument dat een totalen ommekeer zal veroorzaken op het gebied aan zee- en luchtvaart. Door middel van dit toestel kan men onmiddellijk aflezen hoe ver de zeebodem onder de oppervlakte van het water ligt, alsmede den afstand bepalen tusschen een vliegmachine en de aarde. In de oorlogsschepen van de Italiaansche marine zijn de instrumenten reeds aangebracht.
Vervolgens werkt Marconi nog steeds aan de verbetering der radiotoestellen voor microgolven, met een lengte van een tiende millimeter.

B. FRANKRIJK. — Staatsloterij. — De Fransche regeering heeft de staatsloterij, welke 21 Mei 1836 verboden was, weer ingesteld en de minister van Financiën heeft haar gereorganiseerd.
Er zullen voor de staatsloterij tien millioen loten van 100 frs. uitgegeven worden. Er is één prijs van 5 millioen frs. en er zijn 15 van één millioen. Daarnaast vele lagere prijzen, tot aan 200 frs. Deze bedragen zullen aan de winnaars uitgekeerd worden zonder eenigen aftrek van belastingen. De eerste trekking zal waarschijnlijk 11 November a.s. plaats hebben. Deze trekking geschiedt volgens een eigenaardig systeem n.l. aldus, dat er voor den laagsten prijs, frs. 200, slechts één nummer getrokken wordt, b.v. 5. Op alle loten die een nummer hebben, eindigend op een 5 valt dan frs. 200. Voor de serie van prijzen frs. 10.000 worden twee cijfers getrokken, b.v. 23. Alle houders van loten met nummers eindigend op 23 krijgen dan dien prijs. Voor de prijzen hooger dan frs. 10.000 worden telkens getallen getrokken met een cijfer meer. Wanneer iemand dus een boekje koopt met 10 loten aan opeenvolgende nummers krijgt hij beslist een prijs van frs. 200. Het voordeel van deze methode van trekken, aldus de Fransche kranten, is, dat zij gemakkelijk geschiedt en dat de aankondiging van den uitslag in enkele regels is weer te geven, n.l. de getallen die getrokken zijn. Elke houder van loten kan dan ook zelf nagaan hoeveel prijzen hij getrokken heeft.

C. ANDORRA. — Politieke moeilijkheden. — In de republiek Andorra, in de Oostelijke Pyreneeën, met een oppervlakte van 452 K.M.² en een bevolking van 5200 zielen, heerschen politieke moeilijkheden.
Het „Tribunal des Corps" kwam in Juni bijeen, ontbond den algemeenen raad en ontzette den president van den raad voor een jaar uit zijn macht. De onlangs daaruit voortkomende agitatie, en het plotselinge opduiken van drie nieuwe politieke partijen zouden geheel het werk van den afgezetten president en zijn partijgenooten zijn, die onder den dekmantel van een volksbeweging hun verloren macht trachtten te herwinnen. Tot de algemeene verkiezingen van September zal er dus geen regeerende autoriteit in Andorra zijn, behalve de Fransche en Spaansche vertegenwoordigers van de regenten. (El Heraldo de Madrid)

D. ENGELAND. — Economische Wereldconferentie. — De delegaties van het Britsche Rijk ter Econ. Conferentie hebben op 25 Juli '33 een verklaring gepubliceerd, geteekend door alle gedelegeerden met uitzondering van de Ieren.
O.m. bevat deze verklaring de volgende punten:
Een vermindering of opheffing van de belemmeringen tusschen de landen, gelijk te Ottawa werd overeengekomen, zal niet alleen den goederenhandel tusschen deze landen vergemakkelijken, maar ook den wereldhandel ten goede komen. De delegaties meenen dat de regeeringen moeten volharden bij een politiek, gericht op bet doen stijgen der prijzen totdat het evenwicht hersteld is. De aldus bereikte toestand zal dan gestabiliseerd dienen te worden. Het uiteindelijk doel van de monetaire politiek behoort te zijn: terugkeer tot een bevredigenden internationalen gouden standaard.
De delegaties erkennen het belang van stabiliteit der valuta tusschen de landen van het Rijk. Het toetreden van andere landen tot een politiek van gelijke richtlijnen zou het mogelijk maken, valuta-stabiliteit over een nog grooter gebied te bereiken. Dit laatste besluit komt echter neer op de schepping van een groot sterling-blok, waartoe ook andere landen kunnen toetreden. (Vor. ber. Econ. Wereldconf. 916 *C.)*

E. OPGRAVINGEN. — Romeinsche beschaving in de Sahara. — Een Fransche expeditie, onder leiding van prof. Maurice Reygasse, den directeur van het ethnografisch museum te Algiers, heeft midden in de Sahara, n.l. op de hoogvlakte van Ahaggar, belangwekkende overblijfselen van Romeinsche cultuur aangetroffen.
Het was reeds eerder bekend, dat zich hier op dit plateau een antieke graftombe bevindt, welke, naar verluidt, het stoffelijk overschot bevat van Tin Hinan, de eerste koningin der Toearegs, de hamietische Berberbevolking der Sahara. Deze koningin was afkomstig uit de omgeving van het voormalige Carthago. Een ander onderzoek ter plaatse heeft onlangs aangetoond, dat zich in deze graftombe een vrouwenskelet bevindt, hetwelk getooid was met vele fraaie sieraden van edel metaal. Bovendien werd hier nog een schaal gevonden, geheel gevuld met Romeinsche munten uit den tijd van Konstantijn den Grooten.
De geheele bouwstijl is echter geenszins Berbersch, doch typisch Romeinsch. Er zijn velerlei metalen gebruiksvoorwerpen in de verschillende zalen gevonden. Deze recente vondsten zijn vooral daarom zoozeer belangrijk, omdat zij een nieuw licht werpen op het probleem der Romeinsche invloeden in de Sahara.

10 AUGUSTUS **1933**

F. IERLAND. — Fascisme. - **Program** der „blauwhemden." — Generaal O'Duffy, de leider der Iersche fascistische „Nationale Garde", die ook wel „Blauwhemden-organisatie" wordt genoemd, heeft op 8 Aug. te Dublin een verklaring over zijn politieke plannen afgelegd, die hij in de volgende drie punten samenvatte:
1o. Nationale vereeniging der bevolking.
20. Het doen verdwijnen van de verschillende politieke partijen.
30. Vastberaden strijd tegen het communisme.
Een dergelijke politiek is naar de meening van den generaal ook het best geschikt om een vreedzame vereeniging tusschen Noord- en Zuid-Ierland tot stand te brengen. **(Vorig** bericht blz. **920 C.)**

G. **DUITSCHLAND.** — Rechtsgelijkheid. — Freiherr von Rheinhaben, die sedert 2 Febr. '33 Duitschland vertegenwoordigd heeft bij de ontwapeningsbesprekingen te Genève, heeft volgens Wolff voor de radio een rede gehouden over het onderwerp: „Geen ware vrede zonder Duitsche rechtsgelijkheid." Hij betoogde, dat de groote mogendheden den 11den December 1932 uitdrukkelijk Duitschlands fundamenteele aanspraken op rechtsgelijkheid binnen een systeem van veiligheid hebben erkend. Als Frankrijk zich met kwalitatieve rechtsgelijkheid tevreden stelt en er zelfs van afziet de kwestie der demilitarisatie van het Rijnland op te werpen, aldus spreker, dan beteekent dat een verregaande tegemoetkoming en de bereidheid om naar een overeenstemming te zoeken. Toch worden door Frankrijk aan de ontwapening ook moeilijkheden in den weg gelegd. Het door Frankrijk voorgestane systeem van een vierjarige internationale contrble op de thans reeds bestaande wapenvoorraden beteekent een welbewuste verloochening van eenstemmig verkregen conferentie-besluiten. Von Rheinbaben achtte echter overeenstemming mogelijk in het kader van het vier-mogendhedenpact. Zulk een accoord zou echter ook in hooge mate afhankelijk zijn van Engeland-gevoel van verantwoordelijkheid.
(Vor. **ber. Gelijkgerechtigdheid** 523 E.)

A. TOKIO. — Bevolking. — Uit de in Tokio gehouden volkstelling is gebleken dat er **5.837.319** personen wonen. De bevolkingsdichtheid bedraagt 3346 per vierkanten kilometer.

B. OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland. - **Italiaansche démarches.** — Het Stefani-agentschap publiceert de volgende mededeeling: In verantwoordelijke Romeinsche kringen geeft men eenige bijzonderheden over de jongste interventie te Berlijn naar aanleiding van de Duitsch-Oostenrijksche betrekkingen.

Toen von Papen in Juli j.l. naar Rome kwam, heeft Mussolini zijn aandacht gevestigd op den toestand in geheel Europa, de Italiaansch-Duitsche betrekkingen en op de noodzakelijkheid van ontspanning tusschen Oostenrijk en Duitschland, in het belang van de relaties tusschen deze twee landen en tusschen die landen en de andere naties.

Von Papen heeft daarop verklaard, dat hij Hitler op de hoogte zou stellen, hetgeen inderdaad door hem is geschied. De besprekingen over dit onderwerp werden voortgezet tusschen de vertegenwoordigers der beide regeeringen en waren steeds van den meest discreten en vriendschappelijken aard.

Men is in Romeinsche kringen van meening, dat het in de toekomst absoluut noodzakelijk is, dat een einde komt aan de opeenvolgende incidenten, opdat spoedig de normale betrekkingen tusschen Weenen en Berlijn worden hersteld. (Vorig bericht **blz. 926** E.)

C. **BELGIE. — Markenovereenkomst. -** Compensatiekas gevormd. — De onderhandelingen, die tusschen België en Duitschland gevoerd zijn na de beslissing der rijksregeering om de bedragen der, volgens de overeenkomst van **1929** verschuldigde, maandelijksche betalingen als vergoeding der tijdens den wapenstilstand in België achtergelaten marken, niet meer naar België over te maken. hebben niet tot een accoord mogen leiden.

De Belgische regeering had de Duitsche regeering tot den 10en Augustus den tijd gegeven te antwoorden op haar voorstellen betreffende het aangaan eener nieuwe overeenkomst.

Aangezien echter tot op **9** Augustus geen antwoord van de Duitsche regeering is ontvangen, zal de Belgische regeering thans overgaan tot het vormen eener compensatie-kas. Deze maatregel zal ten spoedigste ten uitvoer worden gebracht, aangezien de markenovereenkomst van **1929** een betaling op **15** Augustus voorziet. (Vorig bericht blz. **925 A.)**

D. DUITSCHLAND. — Dalende werkloosheid.. — Het aantal bij de arbeidsbureaux ingeschreven werkloozen is, meldt Wolff's bureau, met **358.500** tot **4.468.500** op **31** Juli **1933** gedaald. Gedeeltelijk moet deze belangrijke daling worden verklaard door het feit, dat thans voor de eerste maal de bij den vrijwilligen arbeidsdienst te werk gestelden niet meer bij de werkloozen zijn gerekend. Hierdoor is het aantal werkloozen met ca. **150.000** gedaald. Aan den anderen kant is het cijfer echter weer gestegen, doordat een groote schare ,,onzichtbare" werkloozen zich in verband met de toegenomen werkgelegenheid weer heeft laten inschrijven. In Februari werd op de **1000** inwoners het recordaantal van 96,2 werkloozen geteld, den 31sten Juli was dit cijfer nog slechts 71,6. Dit gemiddelde geldt echter voor het geheele rijk; in verschillende dichtbevolkte streken, zooals Saksen en Brandenburg, is het veel hooger, n.l. in Saksen **111** op **31** Juli tegen 143,2 in Februari en resp. 102,2 tegen 127,3 in Brandenburg. In Oost-Pruisen is het gemiddelde resp. 12,7 tegen 58,1, terwijl ook in Pommeren, Beieren en Zuidwest-Duitschland de cijfers beneden het rijksgemiddelde blijven. In alle beroepen is een verruiming van de werkgelegenheid merkbaar. **(Vor. ber. 726 C.)**

E. NEDERLAND. — **Huurverlaging.** — ,,De verhouding tusschen huur en inkomen is algemeen in ongunstigen zin gewijzigd, ten gevolge van het feit, dat de inkomens gedaald zijn, terwijl de huren in de meeste gevallen niet, of niet in evenredigheid gedaald zijn," aldus een der conclusies van een enquête, welke het ,,Ned. Instituut voor Volkshuisvesting en Stedebouw" heeft ingesteld naar de urgentie van huurverlaging en de, in verband daarmede te treffen maatregelen. O.m. wordt noodig geacht, dat het nieuwe huurpeil. der woningwet-woningen overeenkomt met den gematigden marktprijs. De huurbepaling der particuliere woningen dient vrij gelaten te worden. De rente der woningwet-voorschotten moet verlaagd worden.

De commissie, welke het thans gepubliceerde rapport uitbracht over de urgentie van huurverlaging en de te treffen maatregelen, bestond uit jhr. M. J. I. de Jonge van Ellemeet en mr. D. Hudig namens het Instituut, dr. C. van den Berg (Ver. van Ned. Gemeenten), J. Bommer (Nat. Woningraad) en P. H. het Lam (Ned. Bond van Huis- en Grondeigenaren en Bouwondernemers). Secretaris was drs. J. W. Spaargaren Jr.

F. ECONOMISCHE KRONIEK. — **1** Januari **1933—1 Juli 1933. — In** vervolg op onze Economische Kroniek van **27** Januari **1933** (blz. **665 F.)** geven wij onderstaande Economische Kroniek, die wij aan het Bank-nummer van het Algemeen Handelsblad van Juli **1933** hebben ontleend.

1 Jan. Oprichting der N.I.V.A.S.
2 Jan. Deviezenregeling tusschen Nederland en Duitschland tot stand gekomen. — Inschrijving geopend op f 239 mill. 4% staatsleening 1933. — Besluit tot liquidatie der Cosach.
7 Jan. Vleeschinvoer in België beperkt.
8 Jan. Disconto in Italië verlaagd van 5 tot 4%.
10 Jan. Aansluiting der Fransche Viscose-zijdefabrieken bij het Duitsche verkoopssyndicaat.
12 Jan. De 4% Ned. Staatsleening 1933 volteekend.
13 Jan. Het Huis van Afgevaardigden in de Ver. Staten neemt het ,,allotment-plan" aan.
14 Jan. Landbouwblok in de Ver. Staten dient een inflatievoorstel in. — Uitgifte in Nederland der Comp. des Chemins de Fer du midi ad frs. **100** mill. — De Banque Renaud staakt de betalingen.
15 Jan. De ,,Stillhalte'l-besprekingen te Londen beëindigd. Geen difinitieve besluiten genomen. — Moratorium van **3 jaar** voor de buitenlandsche schulden van Zuid-Slavië.
22 Jan. Frankrijk verdubbelt het invoerrecht op aardappelen.
27 Jan. Sluiting Fordfabrieken in verband met looncnflict.
28 Jan. Kabinet-von Schleicher in Duitschland afgetreden. — Val van het kabinet-Boncour. — 95% der Engelsche thee-ondernemingen verklaren zich voorstanders van het Theerestrictie-plan.
29 Jan. De Valera behaalt de meerderheid bij de verkiezingen in Ierland.
30 Jan. Hitler benoemd tot Rijkskanselier van Duitschland. — Nieuwe leening Amsterdam ad ƒ 10 mill.
31 Jan. Daladier kabinetsformateur in Frankrijk.
1 Febr. De productie van carrosserieën bij Ford hervat. — Uitgebreid crisisprogramma door de Deensche regeering afgekondigd.
2 Febr. Duitsche Rijksdag ontbonden. — Principieele overeenstemming bereikt in het conflict tusschen de Anglo Persian Oil Cy. en de Perzische regeering.
3 Febr. Loonsverlaging bij de Ned. Spoorwegen aanvaard.
4 Febr. De ,,Vorwärts" in Duitschland verboden. — Inschrijvingen op de 4½% leening Amsterdam ad f 10 mill. ten volle toegewezen.
5 Febr. Staat van beleg in Roemenië.
6 Febr. Muiterij op ,,De Zeven Provinciën". — Pruisische regeering afgezet,
7 Febr. Pruisische landdag ontbonden.
10 Febr. ,,De Zeven Provinciën" geeft zich over. — Herstel gouden standaard in Polen.
14 Febr. Fransche Kamer aanvaardt het begrootingsplan. — Ontwerp ingediend tot machtiging van den minister van Financiën omtrent uitgifte van ten hoogste f 350 mill. voor consolidatie en conversie — Dr. Luther verklaart, dat Duitschland geen valuta-experimenten zal ondernemen. — Bankmoratorium afgekondigd in den staat Michigan. Ineenstorting der Union Guardian Trust Co.
15 Febr. Tweede Kamer ontbonden. — Nederl. Syndicaat neemt f **60** mill. 3-maands promessen der Fransche staatsspoorwegen over.
16 Febr. Belgisch Kabinet afgetreden. — Terugbetaling Duitsch overbruggingscrediet. — Enkele banken in Michigan heropend. Toestand rustig. — Mislukte aanslag op president Roosevelt.
17 Febr. Senaat der Ver. Staten neemt resolutie aan tot afschaffing van het drankverbod. — Resultaten der nieuwe ,,Stillhalte"-onderhandelingen: verlaging rentevoet en vermindering der credieten.
18 Febr. Gouverneur van Michigan gemachtigd tot verlenging van het moratorium.
19 Febr. Verhooging Duitsche invoerrechten voor landbouwproducten en visch. — Senaat der Ver. Staten keurt het plan tot beperking der katoenproductie goed.

20 Febr. Demonstratieve staking te Parijs tegen bezuinigingsvoorstellen der regeering.
21 Febr. Nieuw Handels- en Scheepvaartverdrag tusschen Nederland, België en Luxemburg.
22 Febr. Bankmoratorium in Michigan verlengd. Gedeeltelijke uitbetaling der ,,Deposits".
23 Febr. Finland toegetreden tot de Conventie van Oslo. — Verdere opschorting gouden standaard in Zweden. — Theerestrictie bij de regeering aanhangig gemaakt.
25 Febr. Noorsche regeering treedt af. — Wet op de bankcontrble in Indiana (Ver. Staten) van kracht. — Banksluiting in Maryland.
26 Febr. Wet aangenomen inzake contróle op staats- en nationale banken in de Ver. Staten.
27 Febr. Nationaal-Socialistische partij opgericht in Portugal.
28 Febr. Rijksdaggebouw te Berlijn afgebrand. — Conferentie hlussoiini-Hitler.
1 Maart. Noodverordening tegen terreur afgekondigd in Duitschland. — Transfer voor den dienst op de Intern. Oostenrijksche leening wederom gestaakt.
2 Maart. Uitbreiding Amerikaansch bankmoratorium.
3 Maart. Nieuwe overeenkomst onderteekend inzake schulden der Duitsche landen en gemeeiiten. — Federal Reserve Rank te New York verhoogt hel disconto van 2½ tot 3½%. — Bankmoratorium voor den staat Washington, — Verlenging Duitsch Herdiscontocrediet. Verlaging van den rentevoet.
4 Maart. Amerikaansclie Faillissementswet door Hoover onderteekend. — Nieuwe Beiersche leening overteekend. — Beurssluiting in geheel Amerika Bankmoratorium in den staat New York. — Ambtsaanvaarding van president Roosevelt.
5 Maart. President Roosevelt vraagt in zijn inauguratierede volmachten gelijk in oorlogstijd. — Vaiiitahandel in de Ver. Staten opgeschort. Vrees voor inflatie.
6 Maart. De Duitsche verkiezingen een succes voor Hitler. Centrum verliest sleutelpositie. — Embargo in de Ver. Staten op den uitvoer van goud en zilver. Algemeerie Bank-hoiiday. — Nieuwe Pruisische Landdag. Meerderheid voor de regeering. — Goedereninarkten in de Ver. Staten eveneens gesloten. — Invoerrecht op eieren in Duitschland vertienvoudigd. Kaasinvoerrechten verdubbeld.
7 Maart. Voorstel inzake uitgifte van noodgeld en clearing-house-certificaten in de Ver. Staten.
8 Maart. Uitgifte Fransche consolidatieleening goedgekeurd. — Vele banken in de Ver. Staten heropend. Echter beperkte uitbetaling der ,,deposits". — Verlaging spoorwegtarieven in Nederland goedgekeurd. — Het program Roosevelt. Handhaving van den gouden standaard. Geen uitgifte van noodgeld.
9 Maart. Scheiding der bank- en etfectenafdeeling der National City Bank. — In de Ver. Staten geen staatsgarantie voor ,,deposits". Federal Reserve Banken hervatten disconteering. Verbod voor kapitaaiuitvoer.
10 Maart. Betooging tegen Joodsche warenhuizen in Duitschland. — President Roosevelt dient machtigingswet in. Heropening gezonde banken. Contróle op het geheele bankwezen. Congres neemt bankwet aan. — President Roosevelt onderteekent bankwet. Woodin verwerpt inflatie.
11 Maart. Bezuinigingsprogram van president Roosevelt.
13 Maart. Samenwerking tusschen de Federai Reserve Banken en de circulatiebanken van Engeland en Frankrijk.
14 Maart. Heropening der banken in de Ver. Staten. Kalme stemming. Stortingen overtreffen uitbetalingen. Valuta-dictator benoemd.
15 Maart. Heropening beurzen en een aantal goederenmarkten in de Ver. Staten. Geen gebruik meer van staatscrediet voor zwakke banken. — Wet op licht bier in de Ver. Staten door liet Huis van Afgevaardigden goedgekeurd. — Het plan-Jager inzake de saneering der Rijnscheepvaart definitief verworpen. — Beyrs te New York bij heropening willig gestemd.
16 Maart. Maatregelen van president Roosevelt ter controleering van den tarwe-oogst. — Uitnoodiging voor de gouverneurs ter bespreking van de beperking der Amerikaansche petroleumproductie.
17 Maart. Dr. Luther afgetreden als president van de Duitsche Rijksbank. Dr. Sciiacht opvolger.
18 Maart. Uitgifte 2½% conversieieening in Engeland.
19 Maart. Chamberlain verklaart, dat Engeland niet meer tot den vrijhandel zal terugkeeren. — Dr. Schacht verklaart dat Duitschland zijn handelsschulden zal erkennen en dat de Mark zal worden gehandhaafd.
20 Maart. Overeenstemming bij het werkcomité inzake de theerestrictie. — Nieuwe bankmoeilijkheden in Oostenrijk.
22 Maart. De meeste banken in de Ver. Staten heropend. — Inschrijvingen op f 50 mill. schatkistbiljetten tot een bedrag van f 101.915.000.
23 Maart. Hitler's regeeringsverklaring. Bevordering particulier initiatief. Geen valuta-experimenten.
24 Maart. Duitsche machtigingswet aangenomen. — Moratorium afgekondigd op Cuba. Verlaging van den rentevoet.
25 Maart. Ontwerp ,,Machtigingswet" ingediend bij de Tweede Kamer ten behoeve van den landbouw.
27 Maart. Japan treedt uit den Volkenbond.
28 Maart. Fransche Consolidatieleening sterk overteekend. — Petroleumconferentie in Amerika. Contrôle overwogen.
29 Maart. Belangrijke salarisverlaging der Amerikaansche ambtenaren.
30 Maart. Geen verhooging der belastingen en verlaging der salarissen in Frankrijk. Geen strengere contrôle der bankrekeningen. — President Roosevelt dient een ontwerp in inzake contrôle van nieuwe uitgiften. — 3-Jarig moratorium voor de Landesbank der Rheinprovinz. — Moratorium voor de buitenlandsche schulden van Columbia.
31 Maart. Senaat der Ver. Staten keurt fondsvorming goed ter bestrijding der werkloosheid.
1 April. Joderiboycot in Duitschland begonnen. — Ontbinding van alle Duitsche parlementen. — Moratorium op Cuba. — Tekort begrootingsjaar in Engeland ruim £ 3 mill.
3 April. Amerikaansche actie tot boycot van Duitsche goederen. — Huis van Afgevaardigden der Ver. Staten keurt wetsontwerp inzdke dertieuriee arbeidsweek goed. — President Roosevelt dient wetsontwerp in- inzake verlaging der invoerrechten.
5 April. Terugbetaling Herdisconto-crediet der Duitsche Rijksbank. — Nieuwe regeling der Turksche schulden. — Amerikaansche emissie schatkistbiljetteri sterk overteekend.
6 April. Gouduitvoer voor handels- en andere doeleinden in de Ver. Staten wederom toegestaan bij bijzondere vergunning.
7 April. Disconto te New York met ½% verlaagd.
8 April. Rijksstadhouders in Duitschland aangesteld.
10 April. Mr. L. J. A, Trip benoemd tot vice-president der Bank voor Intern. Betalingen.
11 April. Göring minister-president van Pruisen.
13 April. Cordell Hull stelt een program voor de Economische Wereldconferentie op.
14 April. Huis van Afgevaardigden keurt wetsontwerp goed inzake herfinanciering van landbouw-hypotheken.
18 April. Nieuwe onrust over monetairen toestand der Ver. Staten.
19 April. Britsch embargo op Russische goederen.
20 April. Ver. Staten schaffen den gouden standaard af. Daling van den dollarkoers. — President Kooseveit's verklaring. Stijging der goederenprijzen beoogd. Machtiging gevraagd tot devaluatie van den dollar cri wederaanmunting van zilver.
21 April. Machtigingswet ingediend om president Roosevelt te belasten met het instellen van een nieuwe valuta.
22 April. MacDonald te New York aangekomen. — Inflatieamendement op de landbouwwet als afzonderlijk wetsontwerp ingediend. - Ver. v. d. Effectenhandel vormt commissie voor de goudclausule — Engelsch-Russische handelsbetrekkingen verbroken.
24 April. Herriot te Washington aangekomen. — Engelsche en Amerikaansche deskundigen besluiten tot gelijktijdige stabilisatie van S en $. — Overeenkomst tusschen Oesterreichische Credit Anstalt en buitenlandsche crediteuren gesloten. — Canada geeft gouden standaard geheel prijs.
26 April. Ontslagaanvrage van het ministerie-Ruys. — Nieuwe premieleening (C & D-leening) Amsterdam ten volle toegewezen.
27 April. Verdere verbetering der Amerikaansche staalindustrie — Verkiezing der Tweede Kamer. De A.-R. partij wint 2 zetels, de S.D.A.P. verliest er 2.
28 April. Douane- en credietverdrag met Duitschland officieus bekend gemaakt.
29 April. Tariefbestand voor de geheele wereld voorgesteld. — Engelsche banken verstrekken crediet op korten termijn aan de Fransche Schatkist.
30 April. Coupons dollarieeningen der Fransche steden worden in goud betaald.
2 Mei. Betaling Amerikaansche coupons in papier. — Dr. H. Colijn kabinetsformateur.
4 Mei Couponbetaling Amerik. Staatsfonden op papier-basis. — Amerikaansch inflatie-ontwerp door Huis van Afgevaardigden aangenomen.
5 Mei. Uitbreiding Engelsch valuta-egalisatiefonds — Wet inzake reorganisatie der spoorwegen bij den Amerik. Senaat ingediend.
6 Mei. Mr. Trip geeft een nieuwe geruststellende verklaring omtrent de positie van den gulden.
7 Mei. De Fransche regeering verklaart wederom den gouden standaard te zullen handhaven.
10 Mei. Overeenstemming bereikt inzake verlaging van den rentevoet in Duitschland. — Prof. dr. A. v. Gijn overleden. — Twee commissarissen der Ver. Gianzstoff gearresteerd.
11 Mei. Paraguay verklaart Bolivia den oorlog. — Amerik. Senaat keurt wetsontwerp inzake inflatie en steun aan den landbouw goed. — Aantal onuitgevoerde orders der U. S. Steel voor het eerst sedert Nov. 1932 toegenomen.
12 Mei. De Nederlandsche Bank verhoogt het disconto met 1%.
13 Mei. Organisatie-commissie der Econ. Wereldconferentie aanvaardt tarievenbestand. — President Roosevelt onderteekent het wetsontwerp inzake steun aan den landbouw en de inflatte. — Ruim 10.000 oetroleumbronnen in Texas gesloten wegens te lage prijzen. — 'De couponbetalingen der Youngleening in landen niet gedeprecieerde valuta op papier-basis.
15 Mei. Dr. Schacht zal een conferentie biieenroeoen van buitenlandsche obligatiehouders. — Ook de coupons' der Daweslceening worden betaald op papier-basis.
17 Mei. Opdracht aan Dr. Colijn tot vorming van een crisiskabinet. — De Vredesboodschap van president Roosevelt.
18 Mei. Gematigde rede van Hitier inzake de buitenlandsche politiek. — President Roosevelt verzoekt machtiging tot uitgave van $ 3,3 milliard ter bestrijding der werkloosheid.
19 Mei. Invoerbeperkingen van snijbloemen en levende planten in Zwitserland. — Theerestrictie in Br.-Indië 26 Mei van kracht.
20 Mei. Wetsontwerp ingediend inzake regeeringscontrble der oetroieumindustrie in de Ver. Staten. — Nieuwe besprekingen inzake een rubberrestrictie aangevangen.
23 Mei. Het nieuwe ministerie-Colijn gevormd.
24 Mei. Wapenstilstand tusschen China en Japan. — Begin bankonderzoek in de Ver. Staten. Mededeelingen van Morgan.
26 Mei. Amerik. Senaat neemt voorstel inzake regeeringswaarborg der bankdeposito's aan. — De Federal Reserve Bank te New York verlaagt het disconto van 3 tot 2½%.
27 Mei. President Roosevelt dient wetsontwerp in tot nietigverklaring der goudclausule. — Braziliaansche koffie-uitvoer vastgesteld op 70% van den totalen oogst.
30 Mei. Uiteenzetting van Dr. Schacht op de Berlijnsche Transferconferentie.
31 Mei. Regeeringsverklaring van Dr. Colijn.
1 Juni. Juni-coupon der 5% dollarleening Antwerpen wordt betaald op papier-basis.
3 Juni. De Duitsche crediteuren-conferentie lieeft geen nuttig resultaat opgeleverd.
4 Juni. Tekort der Amerik. Schatkist gedaald van $ 2.680 tot $ 1.684 mill.

6 Juni. President Roosevelt teekent wetsontwerp tot afschaffin der goudclausule. — De Refico verstrekt een leening van $ 5% mill. aan China, waarvan $ 40 mill. voor den aankoop van Amerikaansche katoen en $ 10 mill. voor graan.
8 Juni. Overeenkomst inzake stabilisatie en contrôle op de Zuid-Afrikaansche diamantmarkt. — Vier-mogendiiedenpact onderteekend. — Transfer-moratorium afgekondigd voor de Duitsche buitenlandsche schulden. — Enquête der Nederl. Bank inzake Nederlandsche vorderingen op Duitschland ingesteld.
9 Juni. Rijksbank deelt aan de Duitsche regeering mede, dat zij op 1 Juli voorloopig de toewijzing van deviezen moet staken voor alle betalingen uit hoofde van schulden voor 1 Juli 1931 aangegaan. De „Stillhalte"-schulden worden uitgezonderd. De schuldenaren moeten de betalingen voortzetten in marken, welke betalingen worden gestort in een Conversie-kas.
11 Juni. Aantal onuitgevoerde orders der U. S. Steel verder gestegen. — Japansche wet inzake contrôle van den uitvoer goedgekeurd.
12 juni. De Economische Wereldconferentie te Londen geopend.
13 Juni. De Refico verlaagt den rentevoet der leeningen met 1½%.
15 Juni. Volgens het rapport van de financieele commissie van den Volkenbond is de economische oositie van Oostenriik verbeterd.
16 Juni. Dr. Colijn benoemd tot voorzitter der Economische Commissie der Wereldconferentie. — Door de verdaging van het Congres is president Roosevelt voor 6 maanden dictator geworden. — Belangrijke valutabesprekingen te Londen. Pariteit der stsbilisatie leidt tot meeningsverschillen.
17 Juni. Opzienbarende nota van Hugenherg te Londen. Eisch tot het verkrijgen van koloniën door Duitschland. — Nieuwe prijsverhooging in de Ver. Staten van petroleum.
20 Juni. Amerikaansch voorstel ingediend inzake een internationaal herstel van den gouden standaard.
22 Juni. De Economische Wereldconferentie spreekt zich uit tegen een subsidieering van de scheepvaart.
23 Juni. Kritiek stadium der economische conferentie. De Amerikaansche delegatie acht een valutastabilisatie overbodie. — In de Ver. Staten is een congres geopend ter bespreking vän de concurrentie in de petroleumindustrie.
24 Juni. Een brief van Sir Deterding aan het bestuur der Mij. v. Nijverheid ten gunste van een inflatie in Nederland.
27 Juni. Een nieuwe geruststellende verklaring van Mr. Trip en minister Oud. Gemeenschappelijk front der vier goudlanden.
28 Juni. Dr. Schacht verklaart zich bereid tot rantsoeneering van het transfer voor den dienst der buitenlandsche leeningen. De crediteuren blijven echter protesteeren.

(Algemeen Handelsblad)

(Vorige **Recapitulatie** blz. 665 F.)

11 AUGUSTUS 1933

A. NEDERLAND. — Begrooting 1934 - **Omzetbelasting.** — De minister van Financiën, mr. Oud, heeft op 28 Juli '33 bij de behandeling van het wetsontwerp tot heffing van een omzetbelasting, eenige mededeelingen gedaan over plannen der regeering op financieel gebied.
Kort samengevat komen deze hierop neer: Onomstootelijk staat vast, dat bij handhaving van alle bestaande tijdelijke heffingen reeds op een tekort van omstreeks f 100 millioen op de begrooting 1934 zal zijn te rekenen. Daarnaast zal de crisisdienst aan die begrooting zeer zware eischen gaan stellen, omdat de financiering van deze uitgaven nu ten laste van het gewone budget komt.
Opbrengst der omzetbelasting, inclusief weeldeverteringsbelasting, wordt voor 1934 geraamd op f 85 millioen. De Regeering overweegt:
1e. maatregelen om het spoorwegtekort zoo spoedig mogelijk te doen verdwijnen;
2e. heffing van een crisisinkomstenbelasting;
3e. invoering van een couponbelasting;
4e. verdere bezuiniging op den Staatsdienst (o.m. op salarissen).
Aan het vraagstuk der belasting van het vermogen in de doode hand wordt mede aandacht geschonken. Een voorstel tot heffing-in-eens over te gaan is van de regeering niet te verwachten.

(V. **b. Begrooting** 1934: 925 D.; Omzetbel. 852 F.)

B. ONDERWIJS. — **Montessori.** — Te Amsterdam werd op 29 Juli '33 het 3de internationale Montessoricongres geopend. Dr. Montessori, die persoonlijk aanwezig was en van wie een bezielenden invloed uitging, verklaarde, dat deze bijeenkomst eigenlijk het eerste onafhankelijke Monte' ori-congres kon worden genoemd.
In het congresgebouw was een tentoonstelling georganiseerd van werk van Montessori-leerlingen uit tal van landen. Van het Montessori-leermiddelhuis was een afdeeling ingericht.
Dr. Montessori hield eenige voordrachten, terwijl van de verschillende demonstraties die van Mevr. Joosten met rekenmateriaal en die van Mevr. Braun (Weenen) betreffende rythme en muziek bijzondere belangstelling trokken.
Ook de bezoeken aan de gemeentelijke Montessorischolen en de Amsterdamsche Montessorischool waren voor de buitenlandsche deelnemers zeer interessant. Volgens dr. Montessori zelf, is haar methode in Nederland het best begrepen.
Ook het Montessori-lyceum, een inrichting eenig in haar soort, werd bezocht. Deze eerste proefneming met voortgezet onderwijs trok de bijzondere aandacht der congressisten. Verschillende van de op het lyceum werkzame vakdocenten gaven uitleg van de wijze waarop zij hun leerstof hebben ingericht, om de zelfwerkzaamheid der leerlingen zooveel mogelijk te bevorderen. (V. **b.** Onderwijs 919 **C.**; Montessori 889 ***C.***)

C. **AMSTERDAM.** — **Begrooting.** — Ged. Staten van Noord-Holland hebben de bearootina van Amsterdam goedgekeurd, nu de Gemeenteraad aan de door hun college geuite verlangens ten aanzien van die begrooting heeft voldaan. (**Vorig** bericht blz. 914 D.)

D. TSJECHO-SLOWAKIJE. — **Duitsch** protest. — De Duitsche zaakgelastigde te Praag, gezantschapsraad Holzhausen, heeft op 9 Aug. '33 bij het Tsjecho-Slowaaksche ministerie van Buitenlandsche Zaken geprotesteerd tegen de jongste uitlatingen van den plaatsvervanger van den Tsjecho-Slowaakschen minister-president, den minister van Spoorwegen Bechyne, geuit op het Tsjecho-Slowaaksche spoorwegcongres.
Minister Bechyne had beweerd, dat het Duitsche volk tot het nationalistische militarisme en den revancheoorlog werd opgevoed.

E. FRANKRIJK. — Troepen **nasi** den Rijn. — Detachementen van het garnizoen van Mulhouse in den Elzas zijn naar drie punten aan den Rijn: Huningue, Kembs en Chalampe gezonden en hebben er de verdedigingswerken aan den Rijn bezet; zij bewaken er de bnuggen en den spoorweg.
Het betreft een gewone maatregel van grenspolitie. Het zenden der troepen geeft voldoening aan de plaatselijke bevolking, die als gevolg van incidenten, uitgelokt door Hitlerianen op de brug van Huningue, bescherming eischte De verdragen verbieden, dat er op 20 K.M. van Huningue versterkingen worden aangelegd. Zoo noodig zullen er op andere punten eveneens maatregelen van grenspolitie worden genomen.

(Vor. ber. Leger, vloot 920 **E.**)

F. NEDERLAND. — **Brug** over het Merwedekanaal. — De vaste brug, welke de oude draaibrug over het Merwedekanaal van den grooten verkeersweg Amsterdam—'t Gooi moet vervangen, is in de afgeloopen week op de pijlers gezet.
De brug heeft een overspanning van 80 Meter, een vrije doorvaarthoogte van 8½ M. en heeft drie banen voor autoverkeer, een voor tramverkeer, twee voor wielrijders en voetgangers. De trottoirs zijn buiten het vakwerk gebouwd.
De brug is gebouwd door de Ned. Dok Maatschappij te Amsterdam. Zij weegt 1500 ton. Zij is door de firma zelf verscheept met sleepbooten van de firma Goedkoop, onder leiding van ir. A. Groeneveld, ing. van den Rijkswaterstaat, en ir. W. v. d. Laan, in van de Ned. Dok Mij.
De verscheping van de brug vond den 31sten Juli '33 op twee pontons plaats. Het geheel moest geschut worden in de dubbele sluiskolk van de Zeeburgersluis, alwaar de brug over de twee basculebruggen van de sluis moest geheven worden. Daar dit een gevaarlijk punt was en de duisternis inviel, werd gewacht tot den volgenden dag. Toen echter leverde het naar elkaar toeschuiven van de pontons moeilijkheden op, omdat het vet intueschen hard was geworden.

In den avond van den 1sten Aug. bereikte de brug haar bestemming, waarop direct met het neerlaten begonnen werd. Zij moest 4 Meter zakken, hetgeen door middel van zandpotten geschiedde. Dit zijn vierkante kokers met fijn zand gevuld, waaruit men het zand door openingen aan de onderzijde laat wegstroomen. De druk op het zand bedroeg circa 90 K.G. per cM².

12 AUGUSTUS 1933

A. **NEDERLAND.** — Lager-Onderwijswet-1920. — De voortgaande achteruitgang van den financieelen toestand des Rijks heeft den minister van Onderwijs, mr. Marchant, genoopt nogmaals een wetsontwerp tot wijziging der Lager-Onderwijswet-1920 bij de Staten-Generaal aanhangig te maken.
In dit ontwerp wordt een vermindering van het aantal onderwijzers, dat ten laste van het Rijk komt, met ruim 2500 voorgesteld, waardoor de minister het budget van zijn departement met f 5.200.000 hoopt te verlichten.
Voorts worden eenige wijzigingen van meer organisatorischen aard voorgesteld.
(Vor. ber. 932 B.; Lager-Onderwijswet 630 L.)

B. **AMSTERDAM.** — Gemeente-rekening 1932. — De Gemeente-rekening 1932 sluit met een tekort van f 1.257.744,30, hetwelk naar B. en W. bij de indiening van deze rekening aan den Raad mededeelen, ten laste van de begrooting voor 1934 behoort te komen.
(Zie rubriek: Amsterdam, Begrooting.)

C. GENEESKUNDE. — Auscultatie door de telefoon. — Een patiënt van een Londensch medicus was lijdende aan een hartkwaal en moest elken dag eenige malen met behulp van een stethoscoop onderzocht worden. Dit was den dokter te lastig en hij riep daarom de hulp van de Marconi Co. in. Thans belt hij zijn patiënt op en gebruikt zijn telefoon in combinatie met een speciale microfoon die op de hartstreek van den patiënt wordt geplaatst. Een versterker zorgt er voor, dat het geluid aanmerkelijk krachtiger is dan bij het gewone onderzoek.

D. **LUCHTVAART.** — Generaal Balbo's transatlantische vlucht Orbetello—Chicago en Chicago—Ostia. - 100 vlieguren. — Onder de luide toejuichingen van een menigte van 200.000 personen heeft generaal Balbo op 12 Aug. '33 zijn tweede transatlantische eskadervlucht beëindigd en is te Ostia (Italië) geland.
Welk een schitterende prestatie generaal Balbo en zijn eskader op vlieggebied hebben geleverd kan blijken uit het volgende overzicht van den tocht Orbetello—Chicago en Chicago--Ostio.
1 Juli: Orbetello-Amsterdam. 1400 K.M.. in circa 7½ uur.
2 Juli: Amsterdam-Londonderry, 1000 K.M., in circa 4 uur.
5 Juli: Londonderry-Reykjavik, 1500 K.M., in circa 5½ uur.
12 Juli: Reykjavik-Cartwright, 2400 K.M., in circa 12 uur.
13 Juli: Cartwright-Shediac, 1200 K.M., in ca. 6 uur.
14 Juli: Shediac-Montreal, 800 K.M., in ca. 3½ uur.
15 Juli: Montreal-Chicago, 1400 K.M., in ca. 7½ uur.
19 Juli: Chicago-New York, 1280 K.M., in ca. 9½ uur.
25 Juli: New York-Shediac (Nieuw Brunswijk), 1000 K.M., in circa 10 uur.
26 Juli: Shediac-Shoal Harbour (New Foundland), 500 K.M., in circa 3 uur.
8 Aug.: Shoal Harbour-Azoren, 2100 K.M., in circa 12 uur.
9 Aug.: Azoren-Lissabon, 1200 K.M., in ca. 7½ uur.
12 Aug.: Lissabon-Ostia, 2100 K.M., in ca. 12 uur.
(Vorig bericht blz. 908 E.)

E. **IJSLAND.** — Centrale verwarming van Reykjavik. — Op IJsland wordt op velerlei manieren profijt getrokken van de warme bronnen. Blijkens een telegram aan Aftenposten heeft nu het gemeentebestuur van Reykjavik besloten verschillende groepen warme bronnen tusschen de hoofdstad en Tingvalla aan te koopen en hiervan water te betrekken voor centrale verwarming van alle gebouwen en woningen in de hoofdstad. Thans leveren deze bronnen circa 108 liter warm water per seconde op, maar door het slaan van pompen zal de capaciteit waarschijnlijk tot ongeveer 200 liter per seconde verhoogd kunnen worden. Men hoopt in 1937 de geheele installatie gereed te hebben. Het water zou, nadat het de radiatoren is gepasseerd, nog een temperatuur hebben van ongeveer 40 graden Celcius en dan als waschwater gebruikt kunnen worden. De verwarming met dit natuurlijke warme water wordt aanmerkelijk goedkooper dan wanneer zij met steenkolen of hout geschiedt zooals thans het geval is. Bovendien zou de IJslandsche betalingsbalans een niet onbelangrijke verbetering ondergaan, wanneer de invoer van brandstoffen sterk beperkt kan worden. Het ligt in de bedoeling mettertijd ook andere plaatsen op IJsland een dergelijk verwarmingsstelsel te verschaffen.

13 AUGUSTUS 1933

F. NEDERLAND. — Crisisuitvoerwet 1931. — De minister van Economische Zaken heeft met ingang van 14 Augustus '33 het bedrag ter bestrijding van de kosten, aan het afgeven van certificaten voor den uitvoer van kaas naar Duitschland verbonden, vastgesteld op 25 cent per 100 K.G. netto en met ingang van genoemden datum het bedrag ter bestrijding van de kosten, aan het afgeven der certificaten verbonden, vastgesteld voor:
room op 100 cent per 100 K.G. netto;
gecondenseerde volle melk op 10 cent per 100 K.G. netto;
geconcìenseerde magere melk op 5 cent per 100 K.G. netto;
volle melkpoeder op 20 cent per 100 K.G. netto;
magere melkpoeder op 10 cent per 100 K.G. netto;
voor boter naar Duitschland op 25 cent per 100 K.G. netto;
en voor uitvoer naar Frankrijk:
kaas op 25 cent per 100 K.G. bruto;
gecondenseerde melk met suiker op 5 cent per 100 K.G. netto;
blokmelk op 7½ cent per 100 K.G. netto;
gecondenseerde melk zonder suiker op 5 cent per 100 K.G. netto;
volle melkpoeder op 10 cent per 100 K.G. netto;
halfvette melkpoeder op 7½ cent per 100 K.G. netto;
magere melkpoeder op 5 cent per 100 K.G. netto.
(Vorig bericht blz. 765 A.)

G. **ELBURG.** — Zevenhonderd jaar vrije stad. — De oude Hanzestad Elburg herdacht op 10, 11 en 12 Aug. 1933 dat zij zevenhonderd jaar geleden van Otto II van Gelre stadsrechten kreeg.
De oorsprong van het stadje dateert van omstreeks 750, misschien nog vroeger. Het lag oorspronkelijk noordelijker, maar na het ontstaan van de Zuiderzee in 1170 moest de bevolking steeds meer landwaarts vluchten. Zoodoende is van de oudste gebouwen weinig overgebleven. In 1393 werd het stadje definitief verplaatst. Van het oudere Elburg is alleen het oude raadhuis overgebleven, dat het oudste stadhuis van ons land is (vermoedelijk ca. 1250 gebouwd). Van oude gebouwen zijn nog te vermelden de Vischpoort, de St. Nicolaaskerk en het Feithenhof (de tegenwoordige burgemeester van Elburg, jhr. R. Feith, behoort tot hetzelfde geslacht, dat dit gebouw stichtte).
Beroemd was Elburgs Latijnsche school, aan welks glorie de wet op het hooger onderwijs van 1876 een einde maakte.
Het jubileum werd o.a. met een folkloristische optocht en een openluchtspel „Aleid van Putten" gevierd.

14 AUGUSTUS 1933

A. WIELERSPORT. — **J. v. Egmond wereldkampioen 1933.** — De Nederlandsche amateursprinter J. van Egmond heeft op 13 Aug. '33 op de Parc des Princes-baan het wereldkampioenschap veroverd. Hij is de vijfde Nederlander wien deze eer — sedert deze wedstrijden zijn ingesteld — te beurt viel.
Bij de profs zegevierde de Belg Scherens, die thans voor de tweede maal in successie de kampioenstrui veroverde.
De eerelijst der amateur-wereldkampioenen luidt als volgt:

1893	Zimmerniann (Amerika)	1911	Bailey (Engeland)
1894	Lehr (Duitschland)	1912	Dougall (Amerika)
1895	Jaap Eden (Nederland)	1913	Bailey (Engeland)
1896	Reynolds (Ierland)	1920	Peeters (Nederland)
1897	Sclirader (Denemarken)	1921	Andersen (Denemarken)
1898	Albert (Duitschland)	1922	Johnson (Engeland)
1899	Summersgill (Engeland)	1923	Michard (Frankrijk)
1900	Didier-Nauts (België)	1924	Michard (Frankrijk)
1901	Maitro (Frankrijk)	1925	J. Meyer (Nederland)
1902	Piard (Frankrijk)	1926	Martinetti (Italië)
1903	Reed (Engeland)	1927	Engel (Duitschland)
1904	Hurley (Amerika)	1928	W. Falck Hansen (Denemarken)
1905	Benyon (Engeland)		
1906	Verri (Italië)	1929	Mazairac (Nederland)
1907	Devoissoux (Frankrijk)	1930	Gérardin (Frankrijk)
1958	Johnson (Engeland)	1931	Harder (Denemarken)
1909	Bailey (Engeland	1932	Martano (Italië)
1910	Bailey (Engeland]	1933	J. van Egmond (Nederl.)

(Vorig bericht blz. 582 B.)

B. CUBA. — President gevlucht. — Generaal Gerardo Machado y Morales is afgetreden als president. Hij heeft van zijn aftreden reeds mededeeling gedaan aan het Cubaansche Congres en is inmiddels gevlucht. Tot voorloopig staatspresident is gekozen Cespedes y Ortoz.

Generaal Machado y Morales.

(Vor. ber. Onlusten 926 G.)

C. NEDERLAND. — Invoer-monopolie voor graan. — Bij de wijziging van de Landbouw-Crisiswet 1933 is gewezen op de noodzakelijkheid den inlandschen graanbouw te steunen. Tegelijkertijd is daarbij medegedeeld, dat dit niet zou gaan zonder de buitenlandsclie granen op eenigerlei wijze te belasten. Het ligt in de bedoelitig deze voornemens tot uitvoering te brenen door het treffen van maatregelen, als gevolg waarvan voergranen niet zullen kunnen worden ingevoerd zonder dat daarvoor wordt betaald een bedrag van f 1,— per 100 K.G., met uitzondering van haver, waarvoor een bedrag van f 3,— per 100 K.G. is vastgesteld.
Ten aanzien van de granen, welke voor menschelijke consumptie zijn bestemd, is gedacht aan het brengen van de prijzen op vóóroorlogspeil. Met deze gelden zullen de in Nederland verbouwde voedergranen worden gesteund.
Ter voorkoming van de onbeperkte en kostelooze invoering van buitenlandsche tarwe enz. in het overgangstijdperk (1 à 1½ maand) is bepaald. dat met ingang van 14 Aug. '33 tarwe. gerst, rogge, haver en ook de daarmede in concurrentie tredende producten maïs en rijst niet zullen kunnen worden ingevoerd dan door de „Stichting Tijdelijke Graancentrale", gevestigd Rioiiwstraat 176/178, 's-Gravenhage.
De genoemde monopoliehondster zal tarwe, gerst, rogge maïs en rijst niet invoeren dan tegen een monopoliewinst van f 1,— per 100 K.G. Op haver wordt een bedrag gelegd van f 3,— per 100 K.O. Overeenkotnstige tarieven zullen gelden voor verschillende uit deze granen bereide producten, waarvoor de tijdelijke graancentrale eveneens als monopoliehoudster zal optreden. Met het oog op de steunmaatregelen voor rogge zal tegelijkertijd de rogge, welke op deze wijze zal worden ingevoerd, moeten worden gedenatureerd, terwijl om dezelfde reden zij, die ongedenatureerde buitenlandsche rogge wenschen te koopen, hiervoor een monopoliewinst van f 4,— per 100 K.G. zullen hebben te betalen. Den landbouwers, niet vallende onder den roggesteiin 1933, en den verbouwers van gerst wordt in hun eigen belang geraden met den verkoop te wachten tot de definitieve regeling gereed zal zijn.

(Vor. ber. Landbouwcrisiswet 925 E.)

D. **ROEMENIE.** — Transfer-opschorting. — In den op 14 Aug. '33 gehouden Roemeenschen ministerraad is besloten de schuldbetalingen aan het buitenland, met ingang van 15 Augustus op te schorten.
Deze opschorting van de transfer van alle aan het buitenland verschuldigde bedragen heeft zoowel betrekking op de bedragen, die door den Roemeenschen staat moeten worden voldaan als op de bedragen, die door het z.g. autonome fonds betaald moeten worden. Met ingang van 15 Augustus '33 zullen de aan het buitenland verschuldigde bedragen in lei gedeponeerd worden bij de Bank van Roemenië. Daardoor acht de staat zich bevrijd van elke verplichting ten opzichte van de buitenlandsche crediteuren, totdat de betrokken landen Roemenië de gelegenheid zullen hebben gegeven langs den weg van een verbetering der commercieele betrekkingen zich de buitenlandsche valuta te verschaffen, die het noodig heeft voor de betaling der verschuldigde bedragen.

E. DUITSCHLAND. — Bewapening. — Met welk een felheid de campagne tegen bewapeningsbeperking gevoerd wordt, onder den druk van de gebeurtenissen in Duitschland, blijkt o.a. uit een hoofdartikel van het „Journal des Débats", waarin o.a. wordt geconstateerd, dat Duitschland alles heeft hersteld wat het verdrag van Versailles had vernietigd en dat het alles aanmaakt wat het vredesverdrag had verboden. Het heeft een generalen staf, het heeft gewone staven, verder reserves, kaders, enz. Het laat vliegtuigen, tanks, zwaar geschut in het eigen land of elders vervaardigen. En met instemming haalt het blad de woorden aan van den rapporteur over de begrooting van buitenlandsche zaken Daraie (behoorende tot de linkerzijde): De feiten vallen niet langer te ontkennen. Het pangermanisme van vóór den oorlog werd pas onderteekend door de groote massa toen de oorlog was uitgebroken. Zal het nieuwe pangermanisme onder het hakenkruis op een goeden dag ook een openbaring zijn? Het ware onvergeeflijk om aan Genève de zorg over te laten voor onze veiligheid."
Het blad maakt vervolgens melding van een waarschuwing van kapitein Liddell Hart in de „Daily Telegraph", waarin deze zijn landgenooten poogt duidelijk te maken, dat Duitschland thans over strijdkrachten beschikt die geheel afwijken van hetgeen bet vredesverdrag het rijk heeft toegestaan, waarna hij tot de conclusie komt, dat de eenige behoorlijke vredeswaarborg de entente is tusschen de westelijke mogendheden en de daarmee bevriende landen, welker samenwerking en materieele krachten alleen in staat zijn het germanisme binnen de perken te houden.

(Journal des Débats) (Vorig bericht blz. 929 G.)

15 AUGUSTUS 1933

F. NEDERLANDSCHE BANK. — Disconto verlaagd. — De rentetarieven der Nederlandsche Bank N.V. zijn met ingang van 15 Aug. '33 als volgt vastgesteld:

Wisseldisconto	3 %
Promessendisconto	3½%
Beleening van Effecten	3½%
Beleening van Goederen	3½%
Voorschotten in Rekening-courant	3½%

(Vorig bericht blz. 922 A.)

A. INTERNATIONAAL **BEURSINDEXCIJFER.** — Het door de „B. B. **C.**" per **12** Aug. '**33** gepubliceerde indexcijfer voor de verschillende groote beurzen der wereld was, vergeleken met begin **1929, 22, 29** Juli en **5** Augustus '**33,** als volgt:

Eind '27 = 100%	begin 1929	22/7 1933	29/7 1933	5/8 1933	12/8 1933
Berlijn	**113.6**	**30.9**	**30.8**	**30.4**	**29.4**
Parijs	**156.8**	**67.2**	**66.2**	**66.7**	**66.8**
Londen	**102.6**	**67.0**	**69.1**	**68.6**	**67.5**
Brussel	**133.8**	**34.3**	**33.2**	**33.3**	**32.9**
Amsterdam. . .	**104.5**	**35.4**	**34.7**	**34.7**	**34.7**
Stockholm . . .	**109.5**	**11.6**	**11.5**	**11.3**	**11.3**
Zürich	**101.0**	**47.9**	**47.6**	**47.5**	**47.8**
Weenen	**91.4**	**34.1**	**33.9**	**32.6**	**32.4**
Praag	**108.3**	**57.2**	**55.4**	**56**	**56.2**
New York . . .	**137.3**	**53.2**	**57.4**	**56.1**	**58.8**
Gemiddeld . . .	**115.9**	**43.9**	**44.0**	**43.7**	**43.8**

(Berl. Börsen Courier)
(Vorig **bericht** blz. **230 K.)**

B. ZUID-AFRIKA. — **Coalitieregeering.** — De algeheele uitwissching van rasveeten en republicanisme is in Zuid-Afrika een stap dichterbij gekomen Op het congres van de Transvaalsche nationalistische partij is met **591** tegen **9** stemmen een resolutie aangenomen ten gunste van de samensmelting van de nationalistische en de Zuid-Afrikaansche partijen. **(833 G.)**

C. KOELTECHNIEK. — Toepassing der vrijkomende warmte. — Een koelkastenfabriek is op het idee gekomen de in een koelkast vrijkomende warmte nuttig te gebruiken. Het koelen in een dergelijke kast berust daarop, dat men warmte onttrekt aan een of andere circuleervloeistof, bij een hoogere temperatuur dan die men tot nu toe liet uitstralen naar de omringende In het koelsysteem komt dus ergens warmte vrij, die men tot nu toe liet uitstralen naar de omringende lucht. In de nieuwe kasten wordt deze warmte echter gebruikt ter verwarming van een aparte afdeeling van de kast. In dit vak, dat natuurlijk goed geïsoleerd is van de rest van de kast, kan men dus spijzen warm houden en borden verwarmen. Het ligt niet voor de hand, maar het is toch zeer begrijpelijk, dat men in een koelkast de dingen behalve koud ook warm kan houden, tenslotte immers voeren wij via het stopcontact steeds energie toe, die toch ergens heen moet.
(Haagsche Post)

D. **NEDERLAND.** - **Nederlandsche** Nazi's uit **Duitschland.** — Op **12** Aug. '**33** zijn te Nijmegen met een extra-tram uit Kleef ongeveer honderd Nederlandsche nationaal-socialisten, allen met het hakenkruis op den mouw, aangekomen. Onder hen waren **62** Duitsche nazi's. Hun doel was luister bij te zetten aan een in de Harmonie te Nijmegen te houden openbare vergadering, uitgaande van de groep van dr. Rappard.
Met een muziekkorps, dat het Horst Wessel-lied speelde, marcheerde het gezelschap van het eindpunt van de tram naar de grens. De Nederiandsehe douane viaiteerden hen daar met assistentie van marechaussee, rijks- en gemeentepolitie op wapens, maar geen van hen had deze bij zich.
De eerste woordvoerder was dr. van Rappard, die zijn teleurstelling uitte over de geringe opkomst voor deze vergadering. Na hem hebben gesproken de heer Peters uit Arnhem en de heer v. d. Vorle uit Goch.
(Vorig bericht blz. **927** D.)

E. VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia. - Samenstelling enquêtecommissie. — Na moeizame onderhandelingen is de raadscommissie van drie, gevormd uit de raadsleden van Ierland, Mexico en Spanje, er **in** geslaagd de volkenbondscommissie samen te stellen, die overeenkomstig het besluit van den **volkenbondsraad** van **3** Juli en met toestemming van de beide oorlogvoerende partijen zich naar **het Chaco**gebied zal begeven, om daar den toestand te bestudeeren en met de regeeringen van Bolivia en Paraguay onderhandelingen te voeren, die gericht **zullen** zijn op een gelijktijdige staking der vijandelijkheden en het sluiten van een arbitrage-compromis tot definitieve regeling van het Chaco-geschil langs vreedzamen weg. De commissie is samengesteld uit: maj.-generaal Robertson (Engeland); J. Alvarez del Vayo, ambassadeur van Spanje in Mexico; brigadier-generaal Fagalde (Frankrijk); graaf Aldrovandi, gewezen lid van de Lytton-commissie in Mandsjoerije (Italië) en de majoor van de genie Rivera Flandes (Mexico).
Twee ambtenaren van het Volkenbondssecretariaat (M. Franschman van de [illegible] en de J. **Nogueira** van de **informatie-afdeeling)** zullen het secretariaat dezer commissie vervullen:
(Journal de Genève) (Vorig bericht blz. **887** B.)

F. **WIELERSPORT.** — Wereldkampioenschappen. — De kampioenslijst der prof-sprinters luidt als volgt:

1895	Probin (België).	1912	Kramer (Amerika).
1896	Bourillon (Frankrijk).	1913	Rutt (Duitschland).
1897	Arend (Duitschland).	1920	Spears (Australië).
1898	Banker (Amerika),	1921	Moeskops (Nederland).
1899	Major Taylor (Amerika).	1922	Moeskops (Nederland).
1900	Jacquelin (Frankrijk).	1023	Moeskops (Nederland).
1901	Ellegaard (Denemarken).	1923	Moeskops (Nederland).
1902	Ellegaard (Denemarken).	1925	Kaufmann (Zwitserland).
1903	Ellegaard (Denemarken).	1926	Moeskops (Nederland).
1904	Lawson (Amerika).	1927	Michard (Frankrijk).
1905	Poulain (Frankrijk).	1928	Michard (Frankrijk).
1906	Ellegaard (Dencmarken).	1929	Michard (Frankrijk).
1907	Friol (Frankrijk).	1930	Michard (Frankrijk).
1908	Ellegaard (Denemarken).	1931	W. Falck Hansen (Denemarken).
1909	Dupré (Frankrijk).		
1910	Friol (Frankrijk)	1932	Scherens (België).
1911	Ellegaard (Denemarken).	1933	Sclierens (België).

(Vorig bericht **934** Aj

G. **DUITSCHLAND.** — Rijksmaalgebod. - Minstens **97%** inlandsche **tarwe.** — De Duitsche rijksminister voor Voedselvoorziening en Landbouw heeft thans de aangekondigde regeling van den tarwemaaldwang getroffen. De molens moeten in den tijd van **16** Aug. tot **30** Sept. **1933,** in alle maanden van October **1933** tot Juli **1934** en in den tijd van **1** tot **15** Aug. **1934** minstens **97%** inlandsche tarwe vermalen.
(Deutsche Allg. Zeitung)

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Dollarleening 1921 D** en **1922 B/C.** — De minister van Staat, minister van Koloniën, maakt bekend, dat de gelegenheid tot verkoop aan Ned.-Indië van de coupons per **1** September '**33** der 5½% Ned.-Indische dollarleening **1921** D, en der 6% Ned.-Indische dollarleening **1922** B/C wordt opengesteld op den navolgenden voet:
I. de coupons moeten vóór of op 21 Aug. **1933,** voor zooveel mogelijk vergezeld van nummerlijsten, worden ingeleverd bij de Ned. Handel-Mij., te Amsterdam, tegen door die bank af te geven ontvangstbewijzen, zullende na genoemden datum aangeboden coupons onder geen beding kunnen worden aanvaard.
II. de koopprijs bedraagt het op de coupons vermelde nom. bedrag, den dollar omgerekend in Ned, Courant tegen den koers van *f* **2.46.** zijnde dit het theoretische gouduitvoerpunt van Noord-Amerika, na aftrek van de op den verkoop vallende kosten.
III. de betaling heeft plaats van **1** Sept. **1933** af — zonder aftrek van eenige verdere provisie — ten kantore van genoemde bankinstelling te Amsterdam, tegen inlevering van de bovengenoemde ontvangstbewijzen.
Met betrekking tot de verwisseling van de recepissen der **5%** Ned.-Indische Guldensleening **1932** tegen definitieve stukken, maakt de minister van Staat, minister van Koloniën, bekend, dat de gelegenheid tot bovenvermelde verwisseling van **18** Aug. **1933** af zal worden gesloten, doch weder zal worden opengesteld van **6** Sept. **1933** af ten kantore van den agent van het ministerie van Financiën te Amsterdam, **elken** Woensdag v.m. van **9** tot **12** uur. (Vor. ber. **595** A.)

I. RADIO. — Ontvangtoestel voor onderzeeërs. — De **Société** Française **Radio-électrique** heeft een **radio**ontvangtoestel voor onderzeeërs geconstrueerd. Tengevolge van de groote absorptie en demping **van**

radiogolven in zeewater wordt gebruik gemaakt van golflengten van 3.000—20.000 meter, en een raamantenne welke in den vorm van een goed geïsoleerden kabel om den romp heen is aangebracht. Het toestel bevat drie hoogfrequent-kringen en een laagfrequentversterker, welke naar keuze kunnen worden in- of uitgeschakeld, en is van het heterodyne-type en geheel afgeschermd. De benoodigde batterijen zijn: een 4-volts gloeistroomaccumulator, een 120-volts droge batterij voor plaatspanning, een 60-volts batterij voor schermroosterspanning en een 1.5-voltscel voor negatieve roosterspanning.

A. STERRENKUNDE. — Saturnus. — Prof. dr. A. A. Nijland te Utrecht schrijft aan de N. Rott. Crt. het volgende:
De groote witte vlek op de planeet Saturnus is op de Sterrewacht te Utrecht in den nacht van 8 op 9 Aug. 1933 onder betrekkelijk gunstige omstandigheden waargenomen. De lucht was nogal rustig, maar de planeet stond vrij laag. De breedte der helder witte vlek werd geschat op een achtste, de lengte misschien wel op de helft van de middellijn der schijf. De vlek ging te ongeveer 13 uur 32 min. midd. astr. tijd van Greenwich over den centralen meridiaan, en werd toen vlak ten Noorden van den op de planeet geprojecteerden ring gezien; zij leek wat scheef te staan, en het was alsof het Oostelijke uiteinde iets meer naar het Noorden stond dan het Westelijke en dus verder van den ring af. De gebruikte vergrootingen waren 164, 195 en 243. Deze waarneming levert in verband met een Berlijnsche waarneming van 3 Aug. den omwentelingstijd 10 uren, 15 minuten op.
De vlek kan voor het verdere verloop op den centralen meridiaan van de schijf worden verwacht:
18, 21 en 24 Aug. te 22 uur; 27 en 30 Aug. te 21 uur; 12, 15 en 18 Sept. te 2 uur; 21, 24 en 27 Sept. te 1 uur; en 30 Sept. te 0 uur, alles in Amsterdamschen zomertijd. (Vor. ber. Sterrenkunde 599 G.)

16 AUGUSTUS 1933

B. IERLAND. — Fascisme. — De politieke toestand in Ierland blijft gespannen. De Valera heeft besloten een militaire rechtbank in te stellen, die alle gevallen van oproer of andere tegen de regeering gerichte delicten zal behandelen. Op grond van de Anti-Terreur-Wet heeft deze rechtbank de bevoegdheid de doodstraf uit te spreken. Beroep van de vonnissen van deze rechtbank is niet mogelijk. Voorloopig worden aan politie en militairen nog geen verloven toegestaan.
Een aantal Blauwhemden (Fascisten) blijft weigeren hun wapens, die De Valera had verzocht uit te leveren, af te geven. O'Duffy verwacht, dat de regeering zijn orgsnisatie (Fascisten) zal verbieden.
(Irish Times) (Vorig bericht blz. 929 F.)

C. BASKISCHE PROVINCIES. — Autonomie. - Baskisch statuut. — Te Vittoria is in het begin van Aug. een bijeenkomst gehouden, waarin bijna alle gemeentebesturen van de Spaansche provincies Alava, Biscaye en Guipuzoa waren vertegenwoordigd en waar met groote meerderheid een ontwerp voor een Baskisch statuut werd goedgekeurd, dat thans bij de Cortes zal worden ingediend. Het statuut omschrijft de regeling van de autonomie der vier Baskische provincies. (El Heraldo de Madrid)

D. ONGEVALLENWET. — Roodvonk een ongeval in den zin van de **Ongevallenwet.** — Een assistent-geneesheer van het St. Josephs-ziekenhuis te Heerlen heeft destijds roodvonk gekregen tijdens zijn werkzaamheid op de roodvonk-afdeeling van dit ziekenhuis. De Rijksverzekeringsbank weigerde uitkeering krachtens de ongevallenwet, omdat het bestuur van meening was, dat geen sprake was van een ongeval of van een letsel in betrekkelijk korten tijd ontstaan, terwijl deze besmettelijke ziekte evenmin opgenomen is onder de beroepsziekten, die ook in de ongevallenwet zijn opgenomen. In hooger beroep heeft echter de centrale raad van beroep zoowel de gelijkluidende uitspraak van den Raad van Beroep te Roermond als de beslissing van het bankbestuur vernietigd en dezen arts alsnog schadeloosstelling toegekend, waarbij in het midden gelaten werd of de bacillen plotseling of gedurende betrekkelijk korten tijd waren binnengedrongen, terwijl in ieder geval het binnendringen van ziektekiemen aanvaard werd als letsel in verband met de dienstbetrekking. Behalve artsen zijn dus voortaan ook verplegenden verzekerd tegen de gevolgen van besmetting met eenigerlei besmettelijke ziekte, in verband met de dienstbetrekking hun overkomen.

E. JAVASGHE BANK. — Disconto. — De Javasche Bank heeft met ingang van 16 Aug. '33 haar rentetarieven als volgt verlaagd:
Voor disconteering met ½ tot 4½%.
Voor beleeningen en voorschotten op goud en zilver met ½ tot 4½%.
Voor alle andere beleeningen en voorschotten, uitgezonderd die op onderpand van promessen met ½%.
De rente op voorschotten tegen onderpand van promessen blijft onveranderd op 6½%.
(Vor. ber. Discontokoersen 934 F.; Jav. Bank 885 B)

F. ZIONISME. — Het congres van de Zionistische vrouwen te Praag. — Dezer dagen is in het Gemeentehuis te Praag de conferentie der Zionistische vrouwen geopend. Nederland is vertegenwoordigd door drie gedelegeerden. In het geheel zijn er 110 officieele afgevaardigden. Het sterkst is Engeland vertegenwoordigd; met 14 gedelegeerden.
Namens het dagelijksch bestuur hield dr. Vera Weizmann uit Londen de openingsrede, waaraan wij het volgende ontleenen:
Ik geloof niet, aldus dr. Weizmann, dat de geschiedenis van het Zionisme, of zelfs de geschiedenis van het Jodendom sinds de diaspora ernstiger en duisterder tijden heeft gekend dan die van thans. Het antisemitisme van het middeleeuwsche Spanje en het Tzaristische Rusland verbleekt vergeleken met de Jodenvervolgingen in Duitschland. In Rusland hadden wij tenminste de troost te weten, dat de anti-semitische uitbarstingen hun oorzaak vonden in een despotische oligarchie, waarvan ook het lot van het geheele Russische volk afhing. Dit volk zelf, voor zoover het zich door een Tolstoi of een Gorki kon uiten, schaarde zich steeds aan de zijde van de onderdrukten, doch in het geciviliseerde Duitschland van onze dagen is geen enkele stem voor onze verdediging opgegaan. Het Duitsche geweten zwijgt. De beweging van Hitler is geen beweging van een kleine groep. Twintig millioen Duitsche staatsburgers hebben Hitler de macht in handen gegeven en zoo is ons dan ook zelfs niet de zwakke troost gebleven, die wij in Rusland hadden. Wanneer in vroegere tijden een zondebok moest gevonden worden, waren het steeds de Joden, die het moesten ontgelden, doch toen waren de poorten der andere landen nog open en de Joden trokken daarheen. De wereld is voor de Joden in twee deelen gesplitst, in landen, die zij niet meer mogen en in landen, die zij niet kunnen betreden. Palestina blijft hei eenige land, dat een groot aantal Duitsche Joden toevlucht kan bieden, waarin de Joden van rechtswege welkome burgers zijn en niet slechts getolereerd worden. Palestina is niet bang voor een nieuwen toevloed, maar protesteert er tegen, dat er niet genoeg Joden heenkomen. Het kan in de volgende twee jaar vele honderdduizenden Joden opnemen, die uit Duitschland moeten worden bevrijd. Een onvergeeflijke kortzichtigheid ware het de Joodsche kwestie in Duitschland als van plaatselijken aard te beschouwen. Het is een vraagstuk van veel grootere beteelrenis, waarbij het geheele Jodendom gemoeid is, daar het de aankondiging van den strijd tegen het geheele Joodsche volk beduidt. (Nieuwe Rott. Crt.) (760 B.)

A. SCHEEPVAART. — Verhoogde vaarsnelheid. — Een Nederlandsche **vinding.** — Aangemoedigd door de resultaten bij de gehouden proeven in het Nederlandsch Scheepsbouwkundig Proefstation te Wageningen verkregen, heeft de heer **C. J. Stoete** te Zandvoort octrooi aangevraagd voor de constructie en exploitatie van een vaartuig, waarbij door de aangebrachte vernuftige voortbewegingsconstructie het nuttige effect van het stuwvermogen belangrijk kan worden vergroot. Zulks komt neer op een economischer krachtverbruik en de mogelijkheid om de vaarsnelheid belangrijk op te voeren.
Pogingen worden ingesteld tot den bouw van een modelvaartuig, met de bedoeling daarmede in de binnenwateren of langs de kust te demonstreeren. Kunnen daarbij resultaten verkregen worden evenredig aan des uitvinders verwachtingen daaromtrent, dan staat een revolutie in den scheepsbouw voor de deur. (Zie rubriek: **Scheepvaart**)

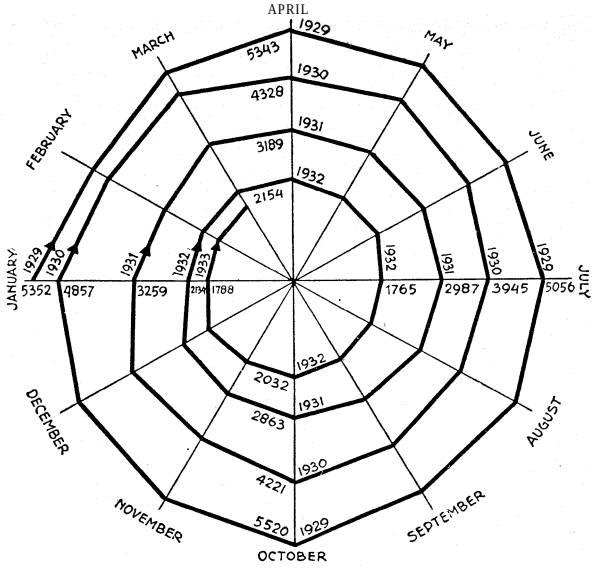
B. JAPAN. — Anti-Britsche actie van Indische Nationalisten.
Een nieuw tijdschrift, dat in het Engelsch en in het Japansch wordt gepubliceerd, is het nieuwste propagandamiddel van een kleine, maar actieve groep van in Japan wonende Indische nationalisten.
Sedert eenige jaren reeds doen deze hun best de sympatliie en den steun te winnen der Japanners in hun ,,strijd voor de Indische vrijheid", door het Britsche bestuur in Indië in zwarte kleuren af te schilderen. Door lezingen, artikelen in Japansche bladen en tijdschriften en door pamfletten tracht men dit te bereiken.
Het nieuwe, in het Engelsch en in het Japansch uitgegeven orgaan ,,Het Nieuwe Azië" noemt zichzelf het orgaan van de vereeniging voor een nieuw Azië, dat opkomt voor Azië's volledige onafhankelijkheid.
In het jongste nummer wordt gezegd, dat het grootste kwaad datgene is, dat zich met wettige vormen dekt, waarbij wordt gewezen op den grooten uitvoer van goud uit Indië naar Engeland de laatste maanden, hetgeen een berooving beteekent van het Indische volk.
Verder wordt betoogd, dat Engeland de zaken verkeerd voorstelt door de wereld te vertellen, dat Groot-Brittannië en Indië het eens zijn geworden over een grondwet, die binnenkort in \werking zal treden, en de klacht wordt geuit, dat ondanks uiterlijken schijn, Indië nooit vertegenwoordigd is geweest te Genève of op eenige internationale of rijksconferentie.
Azië, zoo wordt verder verklaard. moet van de lijfeigenschap bevrijd worden en dat kan pas gebeuren wanneer Engeland uit Indië is verjaagd, want door de gewelddadige militaire bezetting van Indië beheerscht Brittannië ook Egypte, Arabië, Perzië, Afghanistan, Nepal en andere deelen van Azië, waarbij Japan moet helpen de Britten te verdrijven.
Vervolgens wordt uiteengezet, dat het Engelands traditioneele politiek is geweest de macht van dat land te kortwieken, welks positie zoodanig is geworden, dat hel een bedreiging wordt voor Engelands wereld-suprematie.
Evenals Engeland Frankrijk, Rusland en Duitschland bestreden heeft, is het thans besloten Japan schaakmat te zetten.
De Mandsjoerijsche kwestie en Japans uittreden uit den Volkenbond hebben Engeland daartoe een geschikt wapen gegeven.
Handelsbelemmeringen tegen Japan worden opgericht in Afrika, Egypte, Indië en Malakka en in China, Amerika, Indië en de Britsche koloniën wordt een stroom van anti-Japansche propaganda losgelaten.
Het herstel van normale betrekkingen tusschen Londen en Moskou wordt voorgesteld als een middel om de vriendschap van Rusland te herwinnen, teneinde de Sovjets tegen Japan op te zetten.
Het artikel eindigt met een oproep tot de Japanners om vriendschappelijke betrekkingen aan te kweeken met Amerika, China en Rusland, teneinde de ,,verfoeilijke tactiek van Groot-Brittannië" te vernietigen. (Het Nieuwe Azië)
(Vorig bericht Handelsconflict 862 I.)

17 AUGUSTUS 1933

C. **KANSSPEL.** — Wij ontleenen aan ,,De Telegraaf":
Er is dezen zomer in Nederland druk gespeeld. Het aantal gelegenheden daartoe heeft zich gedurende de laatste maanden met een opzienbarende, om niet te zeggen ontzettende, snelheid uitgebreid. Men speelt Straperlo, Spiralo, Mialette, om de vele andere systemen niét eens te noemen en alle hebben het twijfelachtige voordeel dat zij het de Overheid zoo goed als onmogelijk maken,' op grond der bestaande bepalingen, in te grijpen.
Het valt niet in twijfel te trekken, dat de groote meerderheid van ons volk het hazardspel veroordeelt, maar eveneens staat het vast, dat alle maatregelen die de Regeering in den loop der jaren heeft genomen, om de speelzucht te beteugelen, op een onmiskenbare mislukking zijn uitgeloopen. Men verbood het wedden bij paardencourses, met het resultaat, dat de Nederlandsche paardensport een onbeteekenende aangelegenheid werd, maar gewed werd er toch, zij het dan ook hoofdzakelijk op buitenlandsche courses. Men heeft het houden van loterijen tot het uiterste beperkt, met het ongewenschte gevolg, dat thans bij voorkeur wordt gespeeld bij buitenlandsche loterijen en dat buitenlanders millioenen guldens tegen vodjes papier uit ons land wegsleepeii. Men verbood in Nederland de roulette, onze badplaatsen hebben er groot nadeel van en nien kon overal in het buitenland, waar dit spel wel geoorloofd was, Nederlanders rondom de speeltafels zien zitten. Hoe weinig de maatregelen van onze Regeering de natuur van hen, die wenschen te spelen, konden veranderen, blijkt uit het iiitbundige succes, dat op het oogenblik Straperlo en andere systemen bij een gedeelte van het uiteaande publiek hebben. (De Telegraaf)
(Vorig bericht **Straperlospel 920 F.**)

D. **VEREENIGDE** STATEN. — Symbool van den Blauwen Adelaar. — Onder het teeken van den blauwen adelaar, het symbool van het door president Roosevelt's regeering nagestreefde nationale herstel, worden op het oogenblik uitgebreide acties gevoerd tot het scheppen van meer arbeid. Overal in de wereld behooren onderscheidingen tot de krachtigste prikkels, waarnaar de mensch ter volbrenging van dergelijke opdrachten pleegt te luisteren. En zoo is te Cleveland op een plein een groote eere-steen opgesteld, waarin de namen van de werkgevers gehouwen worden, die nieuwe arbeiders te werk hebben gesteld.
(Vorig bericht blz. **924 A.**)

E. DE WERELDHANDEL. —

Een interessant beeld van de geleidelijke inkrimping van den wereldhandel (in millioenen dollars).
(Politiken, Kopenhagen en Econ. berichten, Volkenbond)
(Vorig bericht blz. **858** E.)

F. **CUBA.** — Nieuwe **regeering.** — President Cespedes y Ortoz heeft de volgende lijst van ministers der nieuwe regeering gepubliceerd:
Binnenlandsche Zaken: **Frederico Laredobru**; Oorlog: kapitein **Demetrio** Pockorni; Verkeer: Nicasio **Silverio**; Openbare gezondheid: José Presno; Publieke Werken: Eduardo Chibas; Financiën: Joaquin **Martinez** Saenz; Justitie: Carlos Saladrigas; Presidentieel staatssecretaris: **Raul** Cardenas; Landbouw: **Rafael Santos** Jiminez; Onderwijs: **Guillermo** Belt.
(Vorig bericht Onlusten **934** B.)

G. NEDERLAND. — **Financiën.** - Schatkistpapier. — Op **22** Aug. **'33** wordt, ten kantore van den Agent van het ministerie van Financiën te Amsterdam en bij de Nederlandsche Bank. Rotterdam en 's-Grave age. de inschrijving opengesteld op **schatkistpromessen en** 4% **schatkistbiljetten** tot een totaal bedrag van ten hoogste f **80** millioen. nh
De promessen, groot f **10.000,** f **50.000** en **f 100.000,** hebben een looptijd van drie of zes maanden en zijn op **1** Dec. **1933,** resp. **1** Maart **1934** betaalbaar. De biljetten van f **1000,** f **5000** en **f 25.000** hebben een looptijd van één jaar en zullen op **1** Sept. **1934** worden afgelost. De toewijzing wordt uiterlijk **24** Aug. ter kennis van de betrokkenen gebracht. De storting moet geschieden **op 1** Sept. **1933** vóór half één n.m.
(Vorig bericht blz. **688** E.)

A. BRAZILIE. — Koffievernietiging. — Tot **31** Juli **1933** werden in totaal **19.687.749** zakken koffie vernietigd, waarvan **10.583.200** zakken San Paulo-koffie, **6.503.040** zakken Santos en andere soorten.
(Berl. Börsen Courier) (Vorig bericht blz. *758* **F.**)

B. **DUITSCHLAND. — Scheepvaart. •** Passage- en **vrachtprijzen. —** [illegible] van [illegible] Duitschen maatregel, waarbij Duitsche onderdanen gedwongen worden passage uitsluitend op Duitsche schepen te boeken, hebben de Engelsche en Amerikaansche consulaten te Berlijn opdracht gekregen nadere inlichtingen te verkrijgen, ten einde, in geval van eenig nadeel voor de Engelsche en Amerikaansche scheepvaart, repressaille-maatregelen te nemen.
Ook bij de Nederlandsche regeering wordt er op aangedrongen krachtig op te treden.
Het transfer der vrachtprijzen voor buitenlandsche schepen is door de Devisen-Genehmigungsstelle tot M. **200** beperkt. Ook hiertegen zullen Engeland en Amerika protesteeren. (Vorig bericht blz. *528* **F.**)

18 AUGUSTUS **1933**

C. **BRITSCH-INDIE. —** Gandhi - **Onafhankelijkheids**strijd. — Gandhi is op 16 Aug. met vasten begonneu totdat de dood er op volgt.
Hij is ontevreden, omdat hij zijn artikelen niet vlug genoeg kan voortzetten, daar men hem verlof zou hebben geweigerd om deze week zijn verslaggever te spreken.
In een verklaring, die hij na zijn gevangenneming aan de regeering te Bombay heeft toegezonden, zeide Gandhi: ,,Ik kan evengoed dood zijn als ik geen vergunning krijg mijn werk voort te zetten, dat mijn leven is." (Vorig bericht **blz. 925 C**)

D. INTERNATIONAAL **BETALINGSVERKEER. — Gouden** standaard. — Hieronder volgt een beknopte opgave van de beperkingen in het betalingsverkeer van een aantal landen, bijgewerkt tot **1** Juli **1933.**

A. Landen, die den gouden standaard officieel hebben verlaten.

Argentinië
Bolivia
Brazilië
Britsche Rijk (66 G. en H.)
Chili (blz. 301 **G.**)
Columbia
Costa Rica
Denemarken (blz. 71 L.)
Ecuador (blz. 208 C.)
Egypte
Estland (blz. 881 C.)
Finland (blz 323 **G.**)
Griekenland (blz. 320 H.)
Honduras
Japan, Formosa en Korea (blz. 134 **I.**)
Mexico (zilveren standaard aanvaard 27 Juli 1931)
Nicaragua
Soorwegen (blz. 71 K.)
Palestina
Paraguay
Peru (blz. 344 **E.**)
Perzië
Portugal en Koloniën (153 K.)
Salvador
Siarn (blz. 339 I.)
Spanje
Uruguay
Ver. Staten van Noord-Anierika (blz. 780 F.)
Zweden (blz. 71 G.)

B. Landen, die den gouden standaard niet officieel hebben afgeschaft, maar deze feitelijk niet meer ten volle handhaven.

Bulgarije
Duitschland
Hongarije
Letland
Oostenrijk
Roemenië
Tsjecho-Slowakije
Turkije
Venezuela
Zuid-Slavië.

In Rusland is de handel in goud en buitenlandsche betaalmiddelen gemonopoliseerd. (Vorig bericht Gouden Standaard 881 C.)

C. Opgave der beperkende bepalingen voor het betalingsverkeer en den handel in vreemde valuta.

1. De landen onder A genoemd.

ARGENTINIE. Contrôle van de Valuta-coritrôle-commissie ingesteld in Oct. 1931. De toestemming der commissie is vereischt voor het verwerven van vreemde valuta. Saldi in pesos van buitenlanders, ontstaan vóór 13 Oct. 1931, zijn geblokkeerd. Later verworven saldi mogen niet worden overgedragen aan een anderen buitenlander. De beschikking er over hangt steeds af van de guedkeuring der Valuta-contrôle-comrnissie. Van een wissel in vreemde valuta waarvoor betaling in pesos wordt aangeboden is protest van non-betaling niet mogelijk. De leden van de ,,clearing" (banken enz.) mogen valuta-transacties aangaan, doch dienen hun valuta-voorraad in de eerste plaats te gebruiken voor de betaling van geaccepteerde wissel's.
In April 1933 is medegedeeld, dat het bedrag aan deviezen, hetwelk beschikbaar zal worden gesteld, dit jaar 300 mill. pesos kleiner zal ziin dan in 1932 Daarom zullen deviezen alleen worden toegeivezrn in gevallen, waarbij is gebleken, dat dit ,,strikt noodzakelijk" is.

BOLIVIA. De Centrale Bank oefent de contrôle over den valutahandel. Zij heeft het monopolie van den valuta-handel. Aanvragen om buitenlandsche betaalmiddelen moeten gericht worden tot het bestuur der bank, die deze zal verstrekken al naar den aard van den invoer, ter betaling waarvan ze worden aangevraagd.

BRAZILIE. De Banco de Brazil heeft het monopolie voor den valutahandel. De banken mogen echter voor kleine bedragen op het buitenland trekken. Practisch bestaat een algemeen moratorium voor buitenlandsche verplichtingen. Officieel is 31 Dec. 1932 het moratorium echter niet verlened. Men tracht nu met de verschillende groepen bnitenlandsche belanghebbenden regelingen te treffen. Dergelijke regelingen zijn al tot stand gekomen met Amerikaansche crediteuren, terwijl voor Engelsche crediteuren een crediet-arrangement met de fa. Rothschild te Londen is getroffen.

BRITSCHE RIJK.

a. Groot-Brittannië en Noord-Ierland. Beperkende bepalingen betreffende aan- of verkoop van vreemde valuta zijn er niet.

b. Iersche Vrijstaat. Geen wettelijke beperkingen. De banken oefenen echter een strenge contrôle uit en verkoopen slechts vreemde valuta aan haar cliënten voor zuivere handelsdoeleinden of persoonlijk gebruik.

c. Australië en Nieuw Zeeland. De banken rantsoeneeren de aanvragen voor vreemde valuta.

d. Britscb-Indië. De Imperial Bank of India en enkele aangewezen banken zijn de eenige, die in vreemde valuta mogen handelen.

e. Zuid-Afrika. Geen wettelijke beperkingen in het valutaverkeer.

f. Canada. Geen officieele restricties. De banken oefenen echter een contrôle uit over den aankoop van vreemde valuta. De gouduitvoer is verboden, behalve aan de banken, die hiervoor toestemming hebben. 10 April 1933 is den banken ontheffing verleend van de verplichting tot omwisseling van ,,dominion notes" in goud.

g. Overige Dominions en Koloniën. Geen beperkende bepalingen.

CHILI. Slechts de Banco de Chili mag vrij in vreemde valuta handelen. Voor 1932 was bij decreet bepaald, dat zij niet meer dan 15 mill. goud pes. uit haar eigen deviezenvoorraad mocht verkoopen. Alle overige valutahandel staat onder contrôle der Commissie voor Valuta-contrôle. Deze kan anderen banken toestaan in valuta te handelen. Aanvragen voor valuta moeten tot de commissie worden gericht.
Valuta wordt officieel slechts toegewezen voor de ,,werkelijke behoefte" van den handel. In Mei 1933 zijn de voorwaarden, waaronder goederen mogen worden ingevoerd, wederom verzwaard. Importeurs moeten namelijk aangeven, op welke wijze zij de import-documenten denken in te lossen en wel:

a. door middel van door de Commissie verstrekte deviezen (wissels tegen den officieelen koers, tegen goud of exportwissels); of

b. door middel van door de Commissie goedgekeurde ruiltransactie; of

c. door middel van eigen gelden van den importeur (meestal bestaande in op de clandestiene markt aangekochte buitenlandsche wissels en gelden).

Op deze wijze tracht de Commissie den invoer verder te beperken tot de allerrioodzakelijkste artikelen en grondstoffen. De importeurs zijn namelijk verplicht aan de banken of aan de Commissie hun tegoed bij buitenlandsche banken op te geven alsmede welke soort waren zij wenschen in te voeren (incl. alle reeds hangende verzoeken).
Wissels in vreeemde valuta mogen betaald worden in pesos; deze mogen gebruikt worden voor binnenlandsche betalingen.

COLUMBIA. Contrôle door het Wissel-contrôle-bureau, dat ook de feitelijke contrble over den invoer heeft. De uitvoer staat onder controle van het bureau. Ieder, die iets uitvoert moet een certificaat van dit bureau overleggen.
Verplichtingen van particulieren in vreemde valuta worden in gedeelten van maximum 20% van het bedrag terugbetaald.
Bij decreet van 23 April 1933 is een compensatiehandel toegestaan, n.l. invoer van goederen tegenover bepaalden uitvoer, zonder dat liet land hiervoor deviezen heeft af te staan.

COSTA RICA. Een Wissel-contrôle-Commissie oefent met de Banco Internacional de Costa Rica contrôle over de valutatransacties. Debiteuren moeten hun buitenlandsche crediteuren betalen door storting bij genoemde bank in colon tegen den officieelen wisselkoers. Het geld zal dan aan den crediteur ,,zoo spoedig mogelijk" worden overgemaakt.

DENEMARKEN. Contrôle door National-Banken. Cheques, luidende in Deensche kronen en gedateerd later dan 19 Nov. 1931 mogen zonder toestemming van National-Banken niet naar het buitenland worden verzonden. Cheques, waarvoor deze toestemmirig is verleend moeten een dienovereenkomstige verklaring bevatten van de betrokken bank. De wet van 18 Nov. 1931 machtigt de regeering exportfirma's te dwingen haar buitenlandsche saldi in kronen om te zetten; maatregelen te nemen tegen verkoop van Deensche fondsen voor buitenlandsche rekening en uitvoer van kronen te verbieden.
Deensche importeurs moeten een z.g. valuta-vergunning hebben, voor een aantal goederen, die gespecificeerd opgegeven moeten worden.

De nieuwe wet tot bescherming der valuta van 1 Jan. 1933, machtigt den minister van Handel den geheelen invoer te regelen. De valuta-attesten, welke de National-Banken afgeven, zullen (zoo mogelijk) den importeurs in staat stellen minstens 45% van de waarde van hun invoer in 1931 in den vervolge te importeeren.

ECUADOR. Contrôle van het deviezenverkeer door de Banco Central del Ecuador. Buitenlandsche wissels mogen in sucres worden betaald. Van de uitvoer-deviezen moet minstens 80% worden afgestaan aan de Banco Central, behoudens bijzondere gevallen.

EGYPTE. Bijzondere maatregelen zijn niet bekend.

ESTLAND. Een verordening van 28 Juni 1933 draagt aan de Estlandsche Bank op den koers van de Estlandsche kroon op een peil te houden, dat niet lager is dan de laagst gangbare koers van de. eveneens de goudpariteit verlaten hebbende, Zweedsche kroon.
Voortaan koopt en verkoopt de Esti-Bank en de door haar gevolmachtigde credietinstituten buitenlandsche deviezen volgens-de loopende koersnoteering. Onder deviezen in dezen zin worden verstaan: buitenlandsch-papiergeld banknoten, waardepapieren, cheques, goud en zilver in baren en buitenlandsch metaalgeld. De bestaande deviezenvoorschriften zullen voorloopig blijven gelden. in zooverre zii niet door deze verordening worden opgeheven of veranderd-geworden zijn.

FINLAND. Alle beperkende bepalingen zijn 31 Dec. 1931 opgeheven. Daarvoor was de aan- en verkoop van vreemde valuta beperkt en onder contrôle der Finsche Bank gesteld. De banken zullen 15% der te harer beschikking komende vreemde valuta aan de Finsche bank afstaan ten behoeve der regeering.

GRIEKENLAND. Voor liandelsschulden is een moratorium afgekondigd. Vóór 26 April 1932 (opheffing van den gouden standaard) reeds bestaande verplichtingen mogen worden betaald met 10% per 6 maanden. Voor schulden in Engeland wil men echter 50% beschikbaar stellen. De Nationale Bank oefent met de Wissel-contrôle-Commissie de contrôle over de deviezenmarkt uit. Aanvragen voor vreemde valuta worden slechts toegewezen voor invoer, welke de Bank noodzakelijk acht. De toegewezen quota worden door de Kamers van Koophandel verdeeld. Alle exporteurs zijn verplicht hun deviezen uit export aan de Bank te rerkoopen.

HONDURAS. Naar aanleiding van het bankmoratorium in de Ver. Staten van 4 Maart is bij decreten van 7 en 11 Maart 1933 ook een banknioratorium afgekondigd. Dit is 30 Maart '33 ingetrokken. De regeering is echter bevoegd regelingen te geven betreffende liet bankwezen.

JAPAN, FORMOSA en KOREA. 1 Juli 1932 is een deviezencontrôle ingevoerd. Deze werd op 24 Nov. nog verscherpt. De kapitaaluitroer is verboden, De regeering is gemachtigd bij de wet van 30 Juni 1932 bezitters van deviezen en buitenlandsche effecten ter waarde van meer dan 1000 Yen te gelasten deze aan de Bank van Japan te verkoopen.

MEXICO. 27 Juli 1931 is de zilveren standaard ingevoerd. Op 1 Sept, 1932 is de invoer van vreemd geld verboden. Aan de Banco de Mexico en de daarmede verbonden banken is toegestaan operaties in vreemde valuta uit te voeren. Ook de invoer van Mexicaansch geld behalve goud is verboden. De uitvoer van vreemde valuta en Mexicaansch geld is vrij.

NICARAGUA. Bij de Commissie ter contrôle van Wissel-transacties moeten aanvragen voor vreemde valuta worden ingediend. Buitenlandsche exporteurs naar Nicaragua moeten een extra-exemplaar eener consulaire verklaring bij de commissie met hun aanvrage indienen. Bij decreet van 10 Sept. 1932 zijn nieuwe bepalingen gegeven.

NOORWEGEN. De banken houden den handel in vreemde valuta onder contrôle. Importeurs moeten, alvorens hun opdrachten in het buitenland te plaatsen, hun bankrelatie hiervan in kennis stellen. Deze deelt daarop mede of vreemde valuta beschikbaar is.

PARAGUAY. De gouden standaard is opgeheven, Er is pen deviezen-contrôle-commissie gevormd, aan welke alle deviezen moeten worden afgeleverd en die deviezen afgeeft.

PERU. Een moratorium is afgekondigd voor buitenlandsche verplichtingen. Bijzondere bepalingen betreffende het betalingsverkeer zijn niet bekend.

PERZIE. De Valuta-contrôle-commissie controleert den geheelen valutahandel. De buitenlandsche handel is een monopolie der regeering.

PORTUGAL EN KOLONIEN. Contrôle door een valuta-contrôleconiniissie. Remises naar het buitenland anders dan voor zuivere handelsdoeleinden zijn beperkt. In Angola bestaat een soortgelijke regeling.

SALVADOR. De maximum koers van den dollar is bepaald op 205 colones per U. S. dollar. De goudvoorraden der banken zijn verzegeld. Buitenlandsche valuta mag niet worden verkocht voor improductieve doeleinden of voor goederen of diensten, die niet noodzakelijk zijn voor het economische leven des lands.

SPANJE. Het Bureau voor Valuta-contrôle wijst vreemde valuta toe, mits documenten worden overgelegd, waaruit blijkt dat de aanvrage geschiedt voor goedereninvoer. Overlegging van de origineele douane-documenten is noodzakelijk. De uitvoer van peseta's en de omwisseling van peseta's in buitenlandsche valuta bij de Bank van Spanje voor particulieren is beperkt tot een bedrag van Pes. 50.000. De toewijzing duurt gewoonlijk echter verscheidene wekeri.
In- en uitvoer van effecten, bezit van deviezen door particulieren, goud- en zitveruitvoer, postwisselverkeer boven bedragen van 1000 pes. en goud-deviezengarantie bij peseta-credieten zijn verboden.

URUGUAY. De tegenwaarde van te betalen buitenlandsche wissels mag worden gestort in Uruguaansche pesos bij een bank. Het risico van den wisselkoers blijft in dit geval voor rekening van den betrokkene, totdat de dëfinitieve betaling in vreemde valuta plaats vindt. Wanneer de regeering heeft bepaald, dat een buitenlandsche wissel kan worden betaald door een deposito in pesos, dan kan wisselprotest achterwege blijven. De douane mag slechts den uitvoer toestaan, indien gebleken is, dat de hiervoor te ontvangen vreemde valuta is afgegeven.
Maatschappijen in Uruguay gevestigd, werkende met buitenlandsch kaoitaal. mogen van 31 Dec. 1931 af geen remisen meer maken ter betaling van rente of dividend. Met toestemming van de Staatsbank zal 25% per maand mogen worden geremitteerd. Officieel is een buitenlandscli moratorium tot 31 Dec. 1932 afgekondigd.
Ter liquidatie van bevroren saldi van buitenlanders is een Amortisatiekas opgericht die daarvoor 6% obligaties uitgeeft, die binnen 5 jaren moeten worden afgelost.

VER. STATEN VAN NOORD-AMERIKA. Op 4 Maart 1933 is een algemeen bankmoratorium afgekondigd. De banken mogen slechts heropenen na toestemming van den minister van Financiën. De algemeene bank-holiday werd 13 Maart opgeheven.
Op 10 Maart 1933 is de gouden standaard feitelijk, en op 19 April wettelijk afgeschaft.

ZWEDEN. Geen beperkende bepalingen. De Rijksbank rantsoeneert zoo noodig de aanvragen voor buitenlandsche betaalmidde'en.
De uitvcer van obligaties en coupons betaalbaar gesteld in Zweedsche en buitenlandsche munt, is'echter verboden.

2. De landen onder B genoemd.

BULGARIJE. De Nationale Bank oefent contrôle uit over aanen verkoopen van vreemde valuta. Aanvragen moeten bij haar worden ingediend, vergezeld van documenten, waaruit blijkt waarvoor de valiita benoodigd is. Wissels, luidende in vreemde valuta. mogen worden betaald in leva en gestort bij de Bulg. Landbouw: baak. Het koersrisico is voor den buitenlander. Er is toestemming noodig van de Nationale Bank om buitenlanders in leva te crediteeren.
De buitenlandsche exporteur ontvangt gewoonlijk slechts betaling na ten minste drie maanden. Deviezen worden niet verstrekt voor invoer van luxe-goederen.
Voor vervallen accepten wordt slechts 20 à 30% deviezen toegewezen, de rest minstens 1 a 2 maanden geprolongeerd.

DUITSCHLAND. Omtrent de betaling van uit Duitschland ingevoerde goederen met „Auslandbonds" is in den Duitschen „Reichsanzeiger" van 18 Mei 1933, opgenomen de Vierte Veroiduung zur Durchführung der Verordnung über die Devisenbewirtschaftung" van 9 Mei 1933. Tevens wordt daarbij gepubliceerd een lijst van binnenlandsche waardepapieren (in Rijksmarken of goudmarken), welke uitsluitend bestemd zijn voor den handel en afzet in het buitenland.
De voornaamste bepalingen van deze nieuwe verordening zijn de volgende. Een in Duitschland gevestigd persoon moet toestemming hebben om waardepapieren, voorkomende op bedoelde lijst, te verkrijgen. Aankoop van waardepapieren uit het buitenland kan alleen door bemiddeling van een deviezenbank plaats vinden. In het reizigersverkeer wordt in verband met deze bepalingen een strengere contrôle dan tot dusver reeds plaats vond, ingesteld. (Zie ook bericht 915 C.)

HONGARIJE. Contrôle van de Nationale Bank. Deze mag vreemde valuta verkoopen aan Hongaarsche onderdanen ter betaling van toegestanen invoer. Wissels in vreemde valuta luidende mogen worden betaald in pengö. Buitenlanders mogen te hunner beschikking staande bedragen in pengö slechts besteden tot aankoop van goederen in Hongarije. Voor alle vóór 1 Febr. 1932 ontstane buitenlandsclie schulden is een transfer-moratorium van 1 jaar afgekondigd. Op oude handelsschulden mag worden afbetaald als-voor een even groot bedrag nieuwe goederen worden ingevoerd. Voor Hongaren bestaat de verplichting de opbrengst van export eri buitenlandsche valuta en effecten aan te geven. De buitenlandsche handel geschiedt ten deele als compensatiehandel, d.w.z. de invoer wordt bewilligd in verband met den uitvoer. De betaling geschiedt dan met een bepaalde waarde in goederen (z.g. „goederenpengö).

LETLAND. Contrôle van de Bank van Letland en de Commissie voor Vreemde Valuta. Vreemde valuta worden slechts beschikbaar gesteld voor invoer, welke noodzakelijk geacht wordt. Wissels in vreemde valuta mogen in lats worden betaald. Het tegoed van buitenlanders in Letland mag slechts worden besteed voor binnenlandsche betalingen. leder, die de grens overschrijdt en in het bezit is van vreemde valuta of geldswaardige papieren dient deze aan te geven ter verificatie. Uitvoer van eenzelfde bedrag is alsdan toegestaan.

OOSTENRIJK. Contrôle van de Nationale Bank. Wissels in buitenlandsche valuta mogeri in schillingen worden betaald. Dit bedrag wordt op „Sperr"-rekening geboeht. Het tegoed van buitenlanders, dat ontstaan is uit invoer van goederen of diensten, met dien verstande, dat de prijs der daarvoor gekochte

goederen meer (en wel maximaal 12%) is dan het vrij gegeven schillingbedrag, mag worden besteed voor aankoopen in Oostenrijk.
Slechts voor „lebensnotwendige" importen (in de eerste plaats grondstoffen) worden deviezen beschikbaar gesteld.
In het „Bundesgesetzblatt" van 24 Maart '33 zijn twee verordeningen der Bondsregeering opgenomen, getiteld „Goldklauselverordnung" en „Ooldschuldenerleichterungsverordnung".
De totstandkoming van genoemde verordeningen, noodzakelijk geworden door het sedert geruimen tijd ingetreden disagio van den schillingkoers, is bevorderd door een recente uitspraak van het Oostenrijksche Opperste Gerechtshof, welk hoog college in beginsel voor sommige gevallen liet aanwenden der valuta- en goudclausule erkent.
Ook de Oostenrijksche regeering stelt zich thans op het standpunt, dat goud en valuta dienen te blijven.
De eerste der beide verordeningen wordt gekenmerkt door de bijzonderheid, dat deze uitsluitend betrekking heeft op verplichtingen, welke niet effectief in vreemde valuta of in goud moeten worden voldaan. Deze verordening is intusschen van groote beteekenis voor het crediet- en handelsverkeer, daar zij zich zoowel uitstrekt tot verplichtingen in vreemde valuta, wel: ker betaling in Oostenrijksch geld toelaatbaar is, als wel tot alle soorten van goudclausules.
Tot aan den dag van inwerkingtreding kunnen valutaschulden zonder meer tegen de officieele koersen der Nationale Rank worden betaald en schulden in goud luidend, tegen de nominale waarden, eveneens. Schulden op deze wijze voldaan, vóór de inwerkingtreding, blijven gedelgd.

ROEMENIE. 12 Mei 1932 is een verordening afgekondigd, waarbij verboden is vreemde valuta in- en uit te voeren en lei's uit te voeren. Ten hoogste wordt 100.000 lei in deviezen tegelijk afgegeven. Reizigers mogen maximaal 20.000 lei aan vreemde valuta importeeren.
Voor alle vreemde valuta zijn officieele koersen vastgesteld. Bij de Nationale Bank is een deviezencentrale gevormd die voor betaling van den invoer deviezen afgeeft. Zij geeft slechts deviezen af, 90 dagen nadat de betreffende invoer is uitgeklaard. Voorwaarden als „cash against documents" worden voldaan door betaling in lei, welke pas na toestemming mag worden getransfereerd.
In bepaalde omstandigheden kan compensatiehandel van in- en uitvoer plaats hebben, mits de waarde van den uitvoer uit dezen hoofde 25% hooger is dan den invoer. Deze 25% moeten betaald worden in vrije deviezen.
Rembourszendingen uit het buitenland zijn van 15 Nov. 1932 af verboden.

TSJECHO-SLOWAKIJE. Contrôle van de Valuta-commissie en Nationale Bank van Tsjeciio-Slowakije.
Betalingen vaii meer dan kr. Tsj. 200 per dag voor rekening van één oersoon aan het buitenland. in welken vorm ook. vereischen een permit van de Bank.
Het provenu van uitgevoerde goederen en ander tegoed in vreemde valuta moeten worden overgedragen aan de Bank. Compensatie van in- en uitvoer mag slechts plaats hebben na toestemming van den minister van Handel. (Voor een aantal artikelen is de betaling vrij.)
Voor buitenlandsche postwissels gelden dezelfde bepalingen als voor het andere valutaverkeer.

TURKIJE. Contrôle door de regeering. De douane mag geen ingevoerde goederen uitklaren, tenzij de goederen voorkomen op de door de regeering gepubliceerde lijsten en niet boven de vastgestelde hoeveelheden. Van 1 Januari 1932 af wordt elke twee maanden een nieuwe lijst gepubliceerd.
Bij decreet van 2 Maart 1933 zijn de deviezenbepalingen verscherpt en het maximum bedrag aan deviezen, dat een particulier mag remitteeren op T£ 200 bepaald.
Voor remise van deviezen voor handeisdoeleinden wordt onderscheid gemaakt tusschen landen, die een ongunstige handelsbalans met Turkije hebben, die den Turkschen invoer belemmeren of de betaling daarvan beperken.

VENEZUELA. Rij regeeeringsdecreet is bepaald, dat debiteuren hun verplichtingen in buitenlandsche valuta, mogen voldoen in bolivares of de tegenwaarde in bolivares mogen deponeeren bij een bank. Het risico van den wisselkoers blijft, in dit laatste geval, voor rekening van den debiteur.

ZUID-SLAVIE. Contrôle van de Nationale Bank. Uitvoer is slechts toegestaan indien de exporteur waarborgen geeft, dat binnen een bepaalden tijd de tegenwaarde in valuta ter beschikking der Nationale Bank staat. Betaling en crediteerine van buitenlanders of voos buitenlandsche rekening en betaling van cheques, door Zuid-Slavische onderdanen getrokken aan buitenlanders mag slechts geschieden na toestemming van de Bank. Alle buitenlandsche verplichtingen, ontstaan uit invoer van goederen, worden omgezet' in dinars tegen den officieelen koers en op een „voorloopig" geblokkeerde rekening van de buitenlandsche schuldeischers bii Zuid-Slavische banken gecrediteerd, tenzij met het land van den crediteur een clearing-overeenkomst bestaat. Deze dinars mogen gebruikt worden voor aankoop van goederen. Voor omzetting van dergelijke saldi in vreemde valuta moet de Nationale Rank toestemming verleenen en deviezen beschikbaar stellen. Postwisselverkeer met het buitenland is stopgezet. Het disagio van den dinar is vastgesteld op 28½%.

ITALIE. De Banca d'Italia is bij Kon. decreet gemachtigd om den handel in vreemde valuta te beperken. Totnogtoe is geen beperking ingevoerd, doch de banken geven slechts vreemde valuta af boven 5000 lire, na overlegging van factuur of andere documenten, wsaruit blijkt waarvoor de valuta noodig is.
(Banknummer Juli 1933, Algemeen Handelsblad)

19 AUGUSTUS 1933

A. VEREENIGDE STATEN. — National Industrial Recovery Act (Nira). — President Roosevelt is voornemens de codes voor de staal-, steenkool- en olieindustrie voor te schrijven, nu de onderhandelingen van de Nira met de vertegenwoordigers dezer industrieën op het doode punt zijn gekomen. Generaal Johnson, de leider van de Nira, heeft reeds een ontwerp-code voor de petroleumindustrie opgesteld en aan den president voorgelegd. Deze code regelt, naar men gelooft, de productie en de prijzen. Daar de industrieelen halsstarrig blijven, kan president Roosevelt bij decreet de codes van kracht verklaren.
(Vorig bericht blz. 937 D.)

B. GASMASKERS. — De „Daily Herald" meldt, dat eenige Engelsche technici en natuurkundigen een nieuw gasmasker hebben vervaardigd, dat een uur lang blijkt te beschermen tegen het nieuwste en gevaarlijkste gifgas, dat vervaardigd wordt, het z.g „pepergas".
Reeds is begonnen met de massale productie van deze gasmaskers. Tot nog toe zouden de technici in andere landen er slechts in geslaagd zijn gasmaskers te vervaardigen, die den drager tegen pepergas niet langer dan vijf minuten bescherming bieden. (Daily Herald)

C. DUITSCHLAND. — Vivisectie in Pruisen verboden. — Officieel wordt gemeld, dat door een verordening van den Pruisischen minister-president Göring voor het geheele Pruisische staatsgebied de vivisectie op dieren van alle soort is verboden. Göring heeft de betrokken instanties bevolen hem binnen den kortsten tijd een wetsontwerp betreffende deze quaestie voor te leggen. Tot het tijdstip van afkondiging van die wet zullen personen, die het verbod van vivisectie overtreden, naar een concentratiekamp worden overgebracht.

D. VEREENIGDE STATEN. — Graanmarkten. — Het bestuur van de graanbeurs te Chicago heeft besloten de minimumprijzen, welke voor de transacties in granen gelden, met ingang van 16 Aug. '33 vanaf de opening der keurs weder op te heffen.
Tot nader order zijn op de graanmarkt te Winnipeg (Canada) minimum-prijzen vastgesteld voor alle transacties. Deze prijzen Zijn de noteeringen die golden toen de markt 14 Aug. gesloten werd.

De Amerikaansche minister van Landbouw, Wallace, heeft gedreigd het Amerikaansche tarwe-overschot op de Oostersche markten tegen dumping-prijzen te verkoopen, wanneer de andere tarwe produceerende en tarwe verbruikende landen op de a.s. Londensche conferentie het niet omtrent een beperking van de productie eens kunnen worden.
Wallace verklaarde, dat de Ver. Staten elk redelijk Europeesch plan zouden aanvaarden, volgens hetwelk de productie zou worden verminderd in een omvang. die ook Canada, Australië en Argentinië zou voldoen.
(Vorig bericht blz. 914 B.)

20 AUGUSTUS 1933

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Verdediging Mijnenmagazijnen. — In het afdeelingsverslag van den Volksraad betreffende de suppletoire begrooting voor den bouw van mijnenmagazijnen wordt o.m. het volgende gezegd:
Eenige leden hadden er bezwaar tegen, dat de bouw van kostbare mijnenmagazijnen, waarvan in 1930 in verband met den zorgwekkenden toestand van 's lands financiën werd afgezien, thans, nu het met de financiën zooveel ongunstiger staat, zal worden geëntameerd. Te meer achtten zij de uitgaaf niet verantwoord, omdat h.i. de noodzaak ervan niet is komen vast te staan.
Verscheidene andere leden hadden echter den indruk gekregen, dat de beoogde voorziening onmisbaar is. Gezien de in den laatsten tijd toegenomen spanning in en om den Pacific zou het h.i. onverantwoordelijk

zijn de noodige versterkingen van de oliehavens langer uit te stellen. Bovendien wezen zij ar op, dat het bedrag der uitgaaf verre wordt overschreden door de bezuinigingen, welke blijkens het desbetreffende ontwerp eener aanvullende begrooting voor 1934 op andere posten der marine worden aangebracht.
De memorie van antwoord zegt:
De noodzakelijkheid van den bouw van mijnenmagazijnen voor de verdediging van Balikpapan en Tarakan staat voor de regeering vast. De toenemende onzekerheid in den politieken toestand om den Pacific gedoogt geen verder uitstel van dezen maatregel. De mijnen behooren ter plaatse aanwezig te zijn en voor dit kostbaar materiaal dient in bergruimte voorzien te worden. (Vorig bericht Begrooting **921** K.; **Legerbegrooting 767 G.)**

A. DUITSCHLAND. — Hoe de werkloosheid verdwijnt. — Uit alle deelen van Duitschland komen berichten, dat in steden en dorpen geen werkloozen meer zijn of althans hun aantal van geen beteekenis meer is.
Dat echter de werkloosheid lang niet altijd langs natuurlijken en geleidelijken weg verdwijnt, daarvan geeft de Berlijnsche correspondent van de „Times" eenige staaltjes.
Een zeer gebruikelijke methode is om de werkgevers te dwingen tot korteren arbeidstijd, tot het ontslaan van vrouwelijke werkkrachten, en het ontslaan — ten behoeve van hun vaders, die in hun plaats komen — van jonge werkkrachten, die dan in het vrijwillige arbeiderscorps worden opgenomen en dus niet op de werkloozenlijst voorkomen.
In twee districten van Pommeren werd een dezer dagen den werkgevers van hooger hand bevolen om aan 6000 werkloozen werk te verschaffen. In Merseburg heeft de districtsleider zijn ambtenaren opgedragen om met de werkgevers te onderhandelen ten einde het aantal fabrieksgeëmployeerden met 15% te verhoogen, vergeleken bij het aantal op 1 Mei. De 40-urige arbeidsweek moet daar worden ingevoerd, terwijl geen vrouwen in de fabrieken werkzaam mogen zijn. Als deze maatregelen niet worden genomen, zullen districtscornmissarissen met de uitvoering daarvan worden belast.
In Schöningen heeft een fabriek zijn jonge arbeiders ontslagen; in hun plaatsen zijn oudere werkloozen benoemd. De jonge arbeiders zijn in het vrijwillige arbeiderscorps opgenomen.
Op deze wijze vermindert het leger werkloozen met duizenden tegelijk. (Times) **(Vor.** ber. **930** D.)

B. DUITSCHLAND. — Scheepvaart - Passagetarieven. — De onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers der buitenlandsche reederijen en de Duitsche regeering hebben tot resultaat gehad, dat de transferbepalingen voor de passage-gelden, welke de Duitsche regeering had afgekondigd, opgeheven zijn en de vroegere toestand in vollen omvang is hersteld.
Het Duitsche Ministerie heeft een regeling voorgesteld, die volkomen met de belangen der buitenlandsche maatschappijen rekening houdt, zonder dat de Duitsche deviezenpositie daardoor wordt geschaad.
(Vorig bericht blz. **938 B.)**

C. VEREENIGDE STATEN. — Nira. — Generaal Johnson is er in geslaagd met de werknemers in de staalindustrie tot een accoord te komen over de code, welke voor deze industrie zal gelden. President Roosevelt heeft de code reeds goedgekeurd. De code zal voorloopig gedurende negentig dagen van kracht zijn.
De gemiddelde werkweek wordt vastgesteld op 40 uur; maximaal mogen de arbeiders in de staalfabrieken acht uur per dag en gedurende zes dagen per week werken. Als op 1 November '33 of eerder de productie 60% van de capaciteit zal hebben bereikt, wordt voor het geheele personeel, betrokken bij de staalindustrie, een maximum-werktijd van acht uur per dag ingesteld.
Aan de arbeiders wordt het recht gegeven zich zonder eenige restrictie te organiseeren.
In de petroleumindustrie hebben de onderhandelingen niet het bevredigende resultaat opgeleverd. President Roosevelt heeft daarom besloten zichzelf te benoemen tot leider van het bureau voor de toepassing van de petroleumcode, waarover geen overeenstemming met de werkgevers kon worden bereikt.
Generaal Johnson is er evenmin in geslaagd tot overeenstemming met de steenkoolmagnaten te komen over den tekst der code. Generaal Johnson is nu van plan de 29 ontwerpen voor de steenkoolcode, die hij heeft ontvangen, samen te voegen tot een enkel ontwerp, dat hij president Roosevelt ter goedkeuring zal voorleggen. (Vorig bericht **blz. 940 A.)**

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrechten. —
Bij den Volksraad is een wetsontwerp tot verhooging van de invoerrechten ingediend. Het doel van deze verhooging is versterking van de schatkist. Voorgesteld wordt de weelde-artikelen te belasten met 20% met handhaving van de thans reeds geheven 50 opcenten. Voor alle andere artikelen wordt gestreefd naar nivelleering op basis van een grondtarief van 12% plus 50 opcenten.
Dit betreft hoofdzakelijk artikelen als katoenen manufacturen, aardewerk, tarwemeel en dergelijke, welke thans aan een recht van 10% zijn onderworpen.
Een uitzondering, wat de opcenten betreft, vormen de in het ontwerp gespecificeerde katoenen stoffen, waarop 20 in plaats van 50 opcenten worden geheven.
De datum van inwerkingtreding van het nieuwe tarief zal nader door den Gouverneur-Generaal worden bepaald.
Als luxe artikelen worden in beginsel o.a. beschouwd alle consumptiegoederen, welke min of meer het karakter van overbodigheid dragen en welke thans gemeenlijk worden belast met 12% van de waarde. De materialen, waaruit luxe artikelen worden vervaardigd, zullen worden belast met 12% van de waarde plus de opcenten tegenover thans algemeen 6% plus opcenten.
Aan de voorgestelde verhooging zijn geen ernstige bezwaren van economischen of anderen aard verbonden. De opcenten uitgezonderd, wordt uit de tariefsherziening een hoogere opbrengst van f 6.300.000 verwacht.
Aan den Volksraad is verzocht een beslissing te nemen vóór sluiting van de zitting. (Vor. ber. **672 A.)**

21 AUGUSTUS 1933

E. **NEDERLAND. — X.-K.** Staatspartij. — De Maasbode deelt het volgende mede:
Het Dagelijksch Bestuur der R.-K. Staatspartij heeft aan de besturen van de Rijkskieskringorganisaties een krachtig en warm gestemd schrijven gericht ter opwekking van een frissche en krachtige politieke activiteit.
In heel dit schrijven klinken frischheid en optimisme, welke — het kan niet anders — bij heel het Katholieke volk optimisme en activiteit zal losslaan.
De Partij moet leven en ook tot de massa spreken, dàt is het algemeene doel en de plaatselijke kernvorming het hoofdpunt van het werkplan. (694 **D.)**

F. **HENRI BREMOND OVERLEDEN.** — Pastoor Henri Brémond, lid van de Académie Française, is op zijn landgoed „Arthez" overleden.
Brémond heeft in Frankrijk bekendheid gekregen wegens zijn godsdienstig-geschiedkundige werken.
Henri Brémond is in 1858 geboren te Aix-en-Provence. Toen hij zeventien jaar werd en het college afgeloopen had, trad hij in het noviciaat der Jezuieten, toentertijd in Engeland gevestigd.
Na acht jaar in de Sociëteit van Jezus te hebben doorgebracht, ging hij over naar de seculiere geestelijkheid. Sindsdien vindt men zijn naam in alle toonaangevende Fransche tijdschriften.
Op 19 April 1923 werd hij tot lid der Académie ge-

kozen als opvolger van mgr. Duchesne. Voor dien tijd was hij weinig bekend, omdat hij het goedkoope succes verachtte.
De zes deelen zijner „Histoire littéraire du Sentiment religieux en France depuis les guerres de religion jusqu'à nos jours" zijn het standaardwerk over de geschiedenis der mystiek in Frankrijk.
De godsdienstige psychologie bleef het hoofdveld zijner literaire bedrijvigheid.

A. SURINAME. — Nieuwe Gouverneur. - Prof. **dr. J. C. Kielstra.** — Bij Kon. besluit d.d. **16** Aug. **1933** no. **52** is de heer dr. J. C. Kielstra, hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, benoemd tot Gouverneur van Suriname.
Johannes Coenraad Kielstra werd **13** November **1878** te Zwartsluis geboren. Hij doorliep het gymnasium te Middelburg en studeerde daarna aan de Universiteit te Leiden in de rechtswetenschap, waar hij op stellingen promoveerde. In **1903** werd hij Indisch rechterlijk ambtenaar en vertrok in dat zelfde jaar naar Ned.-Indië, waar hij verschillende ambten heeft vervuld. In **1918** werd hij benoemd tot hoogleeraar in koloniaal staatsrecht, koloniaal strafrecht, Indische landhuishoudkunde en Indisch agrarisch recht aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen. In **1926** werd prof. Kielstra tevens bijzonder hoogleeraar aan de Universiteit te Utrecht in tropische staatshuishoudkunde.
Verschillende werken zijn van zijn hand verschenen, o.a. „Proeve eener inleiding tot de koloniale staatshuishoudkunde" in **1908;** „De suikerindustrie op Java en hare behoefte aan grond" in **1919** en „Het koloniale vraagstuk van dezen tijd" in **1928,** terwijl hij **in** verschillende tijdschriften artikelen publiceerde.
Prof. Kielstra, die den rang heeft van reserve-majoor, is voorzitter van de Vereeniging van Verlofsofficieren.

B. NEDERLAND. — Wijziging in onze **contingenteeringspolitiek.** — De regeeriag heeft den Staten-Generaal gevraagd haar de bevoegdheid toe te kennen boven de algemeene contingenten, die vastgesteld worden ingevolge Kon. besluiten tot beperking van den invoer van bepaalde goederen, bijzondere contingenten vast te stellen. Zij hoopt dan vruchtbare besprekingen met andere landen te kunnen houden door voor het toekennen van dergelijke contingenten contraprestaties te verlangen. Nu de economische conferentie te Londen mislukt is, acht de regeering verlenging van de Crisis-invoerwet tot **1938** tevens wenschelijlr. **(Zie rubriek: Contingenteeringen)**

C. **ZWEMSPORT.** — In het Stadion van Tourelles hebben op **21** Aug. '**33** twee landenwedstrijden plaats gehad, n.l. Frankrijk — Nederland dames en Frankrijk — Nederland heeren juniores, waarbij de Nederlandsche dames met **34—14** punten wonnen, terwijl de juniores den strijd verloren met **30** tegen **33** punten. In den waterpolowedstrijd won Nederland met 3—1.
(Vorig bericht blz. **894 E.**)

D. BELGIE. — Verblijfrechten voor **vreemdelingen.** - Nieuwe verplichtingen. —
Tot de laatste besluit-wetten der regeering op grond van de machtigingswet behoort een verhooging van de door vreemdelingen,, verschuldigde rechten. Men verwacht er een verhooging der rijksinkomsten van met ongeveer 10 millioen frs.
Aan „Het Laatste Nieuws" ontleenen wij omtrent de nieuwe bepalingen het volgende:
De vreemdeling, die in het Rijk aankomt om er meer dan acht dagen te verblijven, moet binnen acht en veertig uren na zijn aankomst hiervan kennis geven aan liet gemeentebestiiur van zijn verblijfplaats en den duur van zijn verblijf aanduiden. Hij mag niet meer dan vijftien dagen in het Rijk vertoeven, zoo hij bij het gemeentebestuur zijner verblijfplaats geen bewijs van inschrijving in het vreemdeiingenregister aangevraagd en dit niet bekomen heeft. Dit bewijs geldt als identiteitsstuk en verblijfvergunning; het is geldig voor den duur van zes maanden; het wordt. behoudens verzet van den minister van Justitie, telkens met zes maanden verletigd zoolang de vreemdeling de identiteitskaart niet heeft bekomen,.
De vreemdeling, die ten volle 15 jaar oud is, mag in het Rijk niet meer dan zes maanden verblijven, zoo hij bij het gemeentebestuur van zijn verblijfplaats de identiteitskaart niet heeft aangevraagd.
Deze bepalingen zijn alleen toepasselijk op de toeristen, op hen die „Op lustverblijf zijn op den buiten", en op de personen, die op studie- of zakenreis zijn, wanneer zij gedurende dertig achtereenvolgende dagen in het Rijk verblijven.
Op het inschrijvingsbewijs en de akte van verlenging is een zegelrecht van 30 fr. toepasselijk.
De identiteitskaart vervangt, voor de vreemdelingen, die, welke voorgeschreven is bij besluit van 6 Februari 1919.
Zij wordt afgeleverd door het gemeentebestuur op machtiging van den minister van Justitie en moet om de twee jaar vernieuwd worden.
Op de identiteitskaart is een zegelrecht van 80 fr. toepasselijk. Onverminderd het zegelrecht, dat ten behoeve van den staat wordt geheven heffen de gemeenten ten haren behoeve een som gelijk aan' een vierde van genoemd zegelrecht.
De in het Rijk gevestigde vreemdelingen, in de bevolkingsregisters ingeschreven, zijn gehouden zich binnen de drie maanden de voorgeschreven identiteitskaart te laten afleveren.
(Het Laatste Nieuws)
(Vor. ber. Vreemdelingenwet **682 I.**)

E. VEREENIGDE STATEN. — Militaire luchtvaart. — De „Daily Express" meldt, dat te Ancosta in de nabijheid van Washington in het geheim proeven worden genomen met een nieuwe reusachtige Amerikaansche bombardementsvliegboot, die met twee ton munitie aan boord, bij een snelheid van ruim **230** K.M. per uur over den Atlantischen of Stillen Oceaan zou kunnen vliegen.
Amerika zou meer vliegbooten van dit type, die per stuk ongeveer **250.000** dollar kosten, willen bou en en met een tegenbezoek aan Rome van dit eskader, dat de grootste actie-radius ter wereld heeft, het bezoek van het eskader van generaal Balbo willen beantwoorden. (Daily Express) (Vor. ber. **921** L.)

22 AUGUSTUS **1933**

F. **OOSTENRIJK.** — Dr. **Dollfuss bij Mussolini.** — De Oostenrijksche Bondskanselier dr. Dollfuss heeft in de badplaats Riccione aan de Adriatische Zee een bezoek aan Mussolini gebracht.
Officieel wordt hieromtrent meegedeeld, dat dr. Dollfuss en Mussolini den algemeenen politieken toestand, in het bijzonder met betrekking tot Oostenrijk, hebben besproken. Mussolini gaf een overzicht van het Italiaansche standpunt inzake de toekomst van Oostenrijk.
Voorts werden de Donau-problemen besproken en de verdere kwesties, welke volgens Mussolini slechts door het functionneeren van het pact-van-vier kunnen worden opgelost.
Bondskanselier Dollfuss bepaalde zich tot den binnen- en buitenlandsch-politieken toestand van Oostenrijk. Uitgaande van het principe der Oostenrijksche onafhankelijkheid, verklaarde hij, dat hij een politiek van vrede en samenwerking met alle buurstaten wil voeren, in het bijzonder met Italië en Hongarije, maar ook met Duitschland, zoodra dit mogelijk is.
De beide staatslieden stelden aan het eind van hun onderhoud, dat anderhalf uur duurde, vast, dat tusschen hen volkomen overeenstemming heerscht over de besproken kwesties.
Naar uit Londen wordt gemeld, weet de Romeinsche correspondent van de „Daily Telegraph" nog mede te deelen, dat Mussolini aan zijn overtuiging heeft vastgehouden, het best te kunnen helpen door middel van vriendschappelijke raadgevingen aan Duitschland. Voor het oogenblik althans zou Italië een voorstel van Frankrijk of Engeland, om een beroep te doen op den Volkenbond, niet steunen. Evenmin zou Italië op dit oogenblik deelnemen aan een démarche de' mogendheden te Berlijn. **(Vor.** ber. Conflict m. Duitschland **930** B.; **Dollfuss** te Rome **778** A.)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Werkloosheid.** — De minister van Arbeid maakt bekend, dat op grond van de laatste maatregelen in de afgeloopen vier maanden ruim één millioen werkloozen weer werk hebben gevonden.
De prijs der levensmiddelen is gestegen met 8½%.
(Vorig bericht blz. 877 **I.**)

A. MONGOLIE. — **Japan's** opmarsch. — Japan is een opmarsch begonnen in Binnen-Mongolië, ten westen van de provincie Jehol, waar de Chineesche „christen"-generaal Feng onlangs een anti-Japansche actie zou hebben gevoerd. De Japansche militaire leiders achten dezen opmarsch ter beveiliging van Jehol en Mandsjoekwo, noodzakelijk.

B. CARAIBISCHE EILANDEN. — Nieuwe kolonie. — Een commissie, benoemd ter bestudeering van een nauwer verband tusschen de Engelsche koloniën in de West, heeft haar rapport ingediend. Zij stelt voor de eilanden onder en boven den wind, die thans twee kolonies vormen, met St. John's, Antigua, en St. Georges, Granada, als hoofdsteden, te vereenigen tot één kolonie onder den naam Britsche Caraïbische eilanden (British Caribbean Islands). De regeering acht St. Lucia (hoofdstad Castries) het beste geschikt om den zetel van het bestuur te vormen. Bij de opdracht aan de commissie was ook in overweging gegeven Trinidad en Tobago in de combinatie op te nemen. Trinidad heeft echter door de vereeniging met Tobago in 1889 ernstig financieel nadeel geleden en verzet zich met kracht tegen nieuwe proeven van vereeniging met andere eilanden. Voor dit verzet is de commissie bezweken. Zij heeft Trinidad met Tobago buiten haar voorstel gelaten. (Daily Mail)

C. NEDERLAND. — Uitvoer van oud-hollandsch papier naar Frankrijk. — Met ingang van 21 Aug. '33 is de uitvoer naar Frankrijk van oud-hollandsch, geschept, machinaal of met de hand vervaardigd papier, (al of niet nader bewerkt) verboden.
De uitvoer zal slechts zijn toegestaan op vertoon van een daartoe strekkend certificaat, dat aangevraagd moet worden bij het Crisis In- en Uitvoerbureau, Laan van Meerdervoort 84, Den Haag. De aanvraag moet worden ingediend vóór 25 Augustus, onder opgaven van de uitgevoerde hoeveelheden van bovengenoemd papier in het jaar 1931 en van 1 Juli 1933 af tot 21 Aug., in K.G. netto.

D. NEDERLAND. — Boycot van Duitsche goederen. — Het Tweede Kamerlid Lovink heeft tot den minister van Buitenlandsche Zaken de volgende schriftelijke vragen gericht:
1. Is het der regeering bekend, dat hier te lande reeds sedert eenigen tijd propaganda wordt gemaakt voor een boycot van Duitsche goederen?
2. Zoo ja, vindt de regeering dan vrijheid om eenige inlichting te geven over haar standpunt met betrekking tot zulke propaganda? (Vor. ber. blz. **811** H.)

E. DUITSCHLAND. — Arische artsen. — De artsencommissaris dr. Wagner heeft nieuwe verordeningen uitgevaardigd, waarin o.a. bepaald wordt:
Arische artsen mogen zich slechts door Arische artsen laten vervangen.
Arische artsen moeten hun Arische patiënten naar Arische specialisten, Arische ziekenhuis-, sanatoriumartsen enz. verwijzen en omgekeerd.
Arische artsen, inzonderheid ziekenhuis-artsen, mogen verwijzingen naar niet-Arische artsen aanvaarden, waar plaatselijke omstandigheden het noodig doen blijken.
Een gemeenschappelijke praktijk van Arische en niet-Arische artsen is verboden. (Anti-semitisme 737 **I.**)

F. **ITALIE.** — **Electrische** energie door geysers. — Onlangs is nabij Livorno in de Val di Cecina een nieuwe geyser, een z.g. „soffione", ontstaan. In verband hiermede overweegt men de mogelijkheid om de energie van dezen geyser, tezamen met de geysers, die in 1931 en 1932 zijn ontstaan, te gebruiken voor het opwekken van electrischen stroom ten behoeve der spoorwegen.
De nieuwe geyser heeft een doorsnede van 25 c.M. en zou stoom uitstooten met een druk van 4 atmospheren en een temperatuur van 190 graden Celsius.
Uit nauwkeurige waarnemingen heeft men geleerd, dat deze energie in verschillende jaargetijden practisch constant blijft.
De drie geysers zouden derhalve tezamen in staat zijn 20.000 K.W. electrische energie te leveren, wat voldoende zou zijn voor de stroomvoorziening van den spoorweg Florence—Rome.
(Il Corriere della Sera)

G. GRANEN. — De Londensche **tarwe-conferentie.** — In een communiqué der op 21 Aug. j.l. te Londen begonnen Tarweconferentie wordt medegedeeld, dat thans door de vergadering de middelen worden onderzocht, welke de importeerende landen in staat zullen stellen om op de meest doeltreffende wijze hun medewerking te verleenen, waarvan de exportlanden het van kracht worden van het accoord, dat zij met elkaar hebben aangegaan, afhankelijk hebben gesteld.
In de ontwerp-resolutie welke als basis der discussies zal dienen, geven de importlanden den wensch te kennen met de exportlanden samen te werken om het evenwicht tusschen de productie en het verbruik van graan te herstellen.
De exportlanden hebben voorgesteld, dat de conferentie zal vaststellen, dat een belangrijke stijging der graanprijzen een verlaging der douane-barrières ten gevolge zal hebben, wanneer de internationale tarweprijs gedurende een gespecificeerde periode een gemiddelden nog vast te stellen prijs bereikt en op dit peil gehandhaafd blijft. Hoewel de hoogte van het invoerrecht in de verschillende landen zal kunnen varieeren, dient dit toch niet zoo hoog te zijn, dat de boeren in deze landen hierdoor aangemoedigd worden om de door hen met tarwe bebouwde oppervlakte te vergrooten.
Tevens wordt voorgesteld, dat de importlanden in principe de wenschelijkheid zullen erkennen van een wijziging van het algemeene systeem der quantitatieve restricties van den graanimport, in verband met de genoemde verlaging der invoerrechten.
Twee subcommissies zijn ingesteld. De eerste is belast met het onderzoek van de technische kwesties, welke verband houden met een verlaging der invoerrechten, terwijl de tweede zich bezighoudt met het onderzoek van het vraagstuk van de instelling van een internationaal advies-comité. (Vor. ber. 71 *C.*)

H. RUSLAND. — Oproep van den **aartsbisschop** te **Weenen.** — De aartsbisschop van Weenen, Z. Em. Kardinaal dr. Theodor Innitzer, heeft den volgenden oproep uitgevaardigd:
In het uur, waarin het verantwoordelijkheidsbesef der beschaafde menschheid wordt wakker geroepen, is het mijn plicht, de wereld op te roepen tot een huloactie. Geen dementeerende berichten kunnen bet feit loochenen dat in de laatste maanden honderdduizenden. ia, millioenen' menschen in Sovjet-Rusland door honger te gronde zijn gegaan. Honderden aangrijpende brieven uit het gebied van den honeersnood. vooral uit de Oekraine en den noordelijken Kaukasus, berichten daarover. Ontzettend zijn de details van de tragedie, die zich in Rusland afspeelt. Ik verwijs hier naar den oproep van den vorst-metropoliet, Andreas Sjeptyckyj, waarin het verschrikkelijke lijden van de bevolking der Oekraïne roerend wordt geschilderd. De Engelschman Garreth Jones bevestigt dit, en stelt vast, dat in sommige districten der Soviet-Unie reeds een vierde deel der bevolking door den honger is bezweken.
In een memorandum, dat berust op authentieke inlichtingen uit de kringen der verschillende in Rusland levende nationaliteiten, bericht de secretaris-generaal van het Europeesche Nationaliteitencongres, dr. Ewald Amende, dat door de hongercatastrophe naast de Russen en de bewoners der Oekraïne ook de leden van andere in de Sovjet-Unie levende volksgroepen op ontzettende wijze worden getroffen.
Reeds thans staat vast, dat de catastrophe ook nu, in den tijd van den nieuwen oogst, zal blijven voortduren. Om de verzoldging der industriecentra mogelijk te maken, wordt, naar de Sovjet-pers openlijk toegeeft, onder toepassing van allerlei dwangmiddelen, den boeren in de Oekraïne, den Kaukasus en elders de oogst ontnomen. De honeersnood zal daardoor binnen weinige maanden een nieuw hoogtépunt hebben bereikt en opnieuw zullen millioenen menschen te gronde gaan.
In het belang van de eeuwig-geldende wetten van menschelijkheid en naastenliefde verheft ondergeteekende daarom zijn stem en doet een beroep op allen, speciaal op die organisaties en kringen, welker arbeid in dienst staat van humaniteit en gerechtigheid. opdat zij. voor het te laat wordt. een algemeene hulpactie inleiden voor hen, die in Rusland met'den hongerdood worden bedreigd, zonder aanzien van natie en confessie. Deze oproep geldt vooral het internationale Roode Kruis en zijn or-

ganisaties, die thans onderhandelen over het uitbreiden der economische betrekkingen met Rusland, opdat het principe worde gehandhaafd, dat deze onderhandelingen worden afhankelijk gemaakt van een uitgebreide opheldering over den toestand in de verschillende streken van Rusland en van het aannemen van een z.g. humaniteitsclausule door de Sovjet-Unie.
Om deze hulpactie ook vanuit Weenen te bevorderen, zal ik vertegenwoordigers der verschillende confessies uitnoodigen tot het vormen van een comité. Deze uitnoodiging zal reeds in de eerstvolgende dagen plaats hebben. Op tot een gemeenschappelijke daad van broederliefde, voor het te laat is! God wil het!
THEODOR KARD. INNITZER.

23 AUGUSTUS 1933

A. BELGIE. — Het 8ste eeuwfeest van de Abdij van Tongerloo. — De Premonstratenser Abdij van Tongerloo heeft op 20 Aug. '33 op waardige wijze haar achtste eeuwfeest gevierd.
Z. H. Em. van Roey, de kardinaal-aartsbisschop van Mechelen, droeg 'smorgens in de kerk van de Abdij de pontificale hoogmis op, welke behalve door een groote schare geloovigen, waaronder prins Ghika, gezant van Roemenië, staatsminister dr. Frans van Cauwelaert, de prinses de Mérode en andere hooge persoonlijkheden, bijgewoond werd door een vertegenwoordiger van den koning, generaal de Jonghe d'Ardoye en tal van bisschoppen en prelaten, H.H. Exc. mgr. Heijlen, bisschop van Namen, mgr. Legraive, wij-bisschop van Mechelen, mgr. Hopmans, bisschop van Breda, mgr. Lamy, prelaat der abdij van Tongerloo, mgr. Crets, abt-generaal der Premonstratensers, mgr. Nols, prelaat der abdij van Park en nog anderen.
Na de H. Mis had op het eereplein een plechtige zitting plaats, waarin het woord gevoerd werd door mgr. Lamy, dr. van Cauwelaert en Z. H. Exc. mgr. Heijlen.
Een banket en een pontificaal Lof besloten den dag.
(De Maasbode)

B. DUITSCHLAND. — Reichsbank. — De Reichsbank heeft van begin 1931 tot midden 1933 goudverliezen van iets meer dan R.M. 2 milliard geleden. Dit goud is voornamelijk afgestaan aan Frankrijk, Nederland, Engeland, Zwitserland en de Ver. Staten.
Goudbeweging met deze landen (in mill. Mark):

	Gouduitvoer naar:	Goudinvoer uit:	Netto-uitvoer
Frankrijk	996.09	11.15	984.94
Nederland	628.32	110.63	517.69
Engeland	363.79	60.61	303.8
Zwitserland	309.59	8.16	301.43
Ver. Staten	155.01	11.03	143.98

De gouduitvoer naar deze landen is reeds grooter dan het totale goudverlies. Dit komt doordat aanzienlijke bedragen goud uit Rusland zijn ingevoerd, waardoor weder een deel der verliezen is gedekt. (527 C.)

C. NEDERLAND. — Bloembollensaneeringsplan 1933 (export). — Op 19 Aug. '33 is afgekondigd het Kon. besluit genaamd „Bloembollensaneeringsplan 1933 (export)", houdende regeling van den uitvoer van bloembollen, door de Landbouw-crisiswet 1933 in het leven geroepen.
Daar dit besluit den tweeden dag na afkondiging in werking treedt, zal dus van 21 Aug. 1933 af de uitvoer van bloembollen slechts zijn toegestaan met vergunning van de Nederlandsche Bloembollen Exporteurs Centrale, gevestigd te Haarlem, Wilhelminastraat 41.
Met ingang van dien datum vervalt het tijdelijk Kon. besluit, houdende het algeheele verbod van uitvoer van bloembollen, zooals dat sedert begin Juli 1933 van kracht is geweest. (Vorig bericht blz. 928 C.)

D. SCHEIKUNDE. — Nieuw derivaat van wonderolie. — Met de benaming van Butylacetylricinoleaat duidt men een nieuw derivaat van wonder- (ricinus) olie aan, dat wellicht groote beteekenis zal krijgen. De Commercial Solvents Corporation, die het artikel op de markt brengt, weet er n.l. allerlei gunstige eigenschappen van op te sommen. Zoo zou het voor nitrocellulose-lakken een veel grooter plasticeervermogen bezitten dan ricinusolie zelf. Dat wil dus zeggen, dat ze een taaier, soepeler film geven. Bovendien blijft het beter in de film, d.w.z. geeft geen aanleiding tot z.g. „zweeten". Tenslotte zou het ook voor waschmiddelen en als smeermiddel zeer gunstige eigenschappen vertoonen.
Butylacetylricinoleaat is mengbaar met de meeste organische oplosmiddelen; in water lost het niet op.
(Commercial Solvents Corp.)

E. **IERLAND. — Fascisme.** — De ministerraad van den Ierschen Vrijstaat heeft mededeeling gedaan van zijn besluit de fascistische organisatie der blauwhemden buiten de wet te stellen. Tevens is tot de vorming eener militaire rechtbank krachtens de wet op de openbare veiligheid, thans definitief besloten.
(Irish Times) (Vorig bericht blz. 936 B.)

F. WERELDHANDEL. — Eerste halfjaar **1933.** —
Volgens de berekening van het Duitsche Rijksbureau voor de Statistiek is de wereldhandel van het eerste op het tweede kwartaal 1933 in waarde eenigszins gedaald, welke daling echter als een seizoenverscliijnsel kan worden beschouwd, veroorzaakt door het feit dat de overzeesche graanverschepingen grootendeels geëindigd zijn. De daling is zelfs kleiner dan in vorige laren. De op goudbasis berekende waarde van den buitenlandschen handel van 52 landen, voor wier rekening ongeveer 9/10 van den geheelen wereldhandel komt, verminderde in het betrokken kwartaal met 2% (6% in 1932 en 5% als gemiddelde van de jaren 1925 tot 1928). Aangezien de prijzen nog iets waren gedaald, bestaat de mogelijkheid dat de omgezette hoeveelheden niet verminderd zijn. Het Rijksbureau leidt hieruit af, dat het conjunctuur-laagtepunt overwonnen schijnt te zijn.

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN 52 LANDEN.

(in milliarden Mark)		2e kw. 1932	1e kw. 1933	2e kw. 1933
52 Landen:	Omzet	26.0	22.5	22.0
	Invoer	14.2	12.0	11.8
26 Europeesche landen	Invoer	9.1	7.8	7.8
	Uitvoer	6.9	5.9	6.0
26 Niet-Europ. landen:	Invoer	5.1	4.2	4.0
	Uitvoer	5.0	4.6	4.2

In de Eurooeesche landen tezamen zijn in het tweede kwartaal 1933 in- en uitvoer zelfs eenigszins toegenomen. Stijging van den invoer deed zich vooral voor in Groot-Brittannië, Nederland en Zwitserland. Zij heeft voornamelijk betrekking op grondstoffen en is gedeeltelijk veroorzaakt door de verbetering van den economischen toesiand, gedeeltelijk door de tendens tot prijsstijging van belangrijke producteii. De invoer van Duitschland daalde minder sterk dan in 1932. De Fransche invoer nam daarentegen sterk toe.
In den exporthandel schijnt de invloed van de depreciatie der Engelsche valuta aan beteekenis te hebben verloren. De Engelsche uitvoer toonde de gebruikelijke seizoendaling, terwijl de Duitsche bijna onveranderd bleef. Terwijl de Engelsche uitvoer vergeleken met 1932 met 8% toenam, daalde de Duitsche echter met 14%. Niet ongunstig ontwikkelde zich de uitvoer van Frankrijk, Zwitserland, Tsjecho-Slowakije en de Scandinavische landen. Zooals gewoonlijk in dit seizoen was in de niet-Europeesche landen zoowel in- als uitvoer in het tweede kwartaal lager dan in het eerste. Ondanks de deureciatie van den dollar is de invoer der Ver. Staten nauwelijks afgenomen terwijl de uitvoer half zoo veel is gedaald als gemiddeld in de laatste vier jaar. In eenige andere overzeesche landen ontwikkelt de buitenlandsche handel zich wel is waar nog niet gunstig, doch ook daar schijnt aan de conjunctuurdaling een einde te zijn gekomen.

INVOER (in milliarden Mark)

		52 landen	Duitschland	Frankrijk	Groot-Britt.	Ver. Staten
1932	1e kwartaal	14.7	1.24	1.22	2.61	1.64
	2e kwartaal	14.2	1.14	1.32	2.39	1.43
	3e kwartaal	12.1	1.06	1.14	2.21	1.10
	4e kwartaal	13.2	1.21	1.26	2.39	1.26
1933	1e kwartaal	12.0	1.08	1.29	2.11	1.13
	2e kwartaal	11.8	1.01	1.21	2.15	1.12

UITVOER (in milliarden Mark)

		52 landen	Duitschland	Frankrijk	Groot-Britt.	Ver. Staten
1932	1e kwartaal	12.8	1.61	0.88	1.36	1.89
	2e kwartaal	11.8	1.38	0.80	1.47	1.56
	3e kwartaal	10.7	1.30	0.74	1.24	1.44
	4e kwartaal	12.1	1.45	0.85	1.31	1.75
1933	1e kwartaal	10.5	1.19	0.75	1.29	1.36
	2e kwartaal	10.2	1.19	0.73	1.23	1.25

(Duitsch Rijksbureau v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. 858 E.)

A. EGYPTE. — Nieuwe Hooge **Commissaris** benoemd. —De koning van Engeland heeft zijn goedkeuring gehecht aan de benoeming van Sir **Miles** Locker **Lampson**, gevolmachtigd minister te Peking, tot Hooge Commissaris voor Egypte en Soedan.

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Vennootschapsbelasting. — De zorgelijke toestand van 's Lands financiën heeft het, naar het oordeel der regeering, dringend noodzakelijk gemaakt het aantal opcenten op de vennootschapsbelasting, dat in de ontwerp-begroeting voor 1934 op 40 is gehandhaafd, tot 100 te verhoogen. In de tweede nota van wijziging van de begrooting van Financiën lezen wij hierover nog het volgende: Ten volle beseffend, dat een belasting van 20% van de winsten der vennootschappen, gelijk thans wordt voorgesteld, een zeer zwaren druk op de bedrijven beteekent, een druk, die op den duur wellicht niet verantwoord zou zijn, meent de regeering, dat er, gezien het belangrijke begrootingstekort, dat ook voor 1934 is geraamd, niet aan valt te ontkomen op deze wijze de middelen tijdelijk te versterken. De verhooging van het aantal opcenten tot honderd is ook hierom gerechtvaardigd, wijl — naast verschillende nieuwe heffingen — de overige bestaande belastingen belangrijk zijn verhoogd of een belangrijk hoogeren druk op het economische leven leggen.
Gezien de groote bezwaren tegen een hoog opgevoerd heffingspercentage, staat het tijdelijk karakter dezer opcentenverhooging voor de regeering op den voorgrond. Een verlaging van het aantal opcenten, zoodra de omstandigheden dit ook maar eenigszins toelaten, ligt dan ook stellig in de bedoeling.
Het bedrag, dat deze verhooging zal opleveren, wordt geraamd op f 2.100.000. (Vorig bericht blz. 479 ***C.)***

C. **GUSTAV** VON **CEDERSTROEM** OVEELEDEN. — Op 88-jarigen leeftijd is op 21 Aug. '33 te Stockholm overleden de bekende Zweedsche schilder, die jarenlang directeur was van de Zweedsche Kunst-Hoogeschool, Gustav von Cederström.
Zijn bekendheid dankt hij aan zijn reusachtig schilderij in het Nationale Museum te Stockholm: ,,Het lijk van Karel XII wordt door soldaten over het Noorsche Hooggebergte gedragen".
Von Cederström wordt door de bladen als de grootste nationale kunstenaar van Zweden beschouwd. Hij zelf verklaarde, dat het altijd zijn streven was wapens voor zijn vaderland te smeden, waarmede hij de liefde voor zijn land, zooals hij zich dat droomde, zou kunnen wekken.
Von Cederström ontving zijn eerste schildersopleiding te Dusseldorf en reeds 60 jaar geleden verwierf hij bekendheid door een grootsch opgezet historisch schilderij. (Dagens Nyheter)

D. **JOEGO-SLAVIE.** — Eeorganisatie der **Servische** radicale partij. — De ,,Politika" meldt, dat zich in de binnenlandsche politiek van Joegoslavië een gebeurtenis van groote beteekenis heeft voltrokken. De Servische radicale partij heeft op grond van de nieuwe wet op de politieke partijen medegedeeld, dat zij in gereorganiseerden vorm opnieuw gesticht is.
Door de staatsgreep van 6 Januari 1929 was de partij tegelijk met alle andere parlementaire partijen verboden.
In het nieuwe partijprogram verklaarden de radicalen zich voor den monarchistischen staatsvorm onder de dynastie Karageorgewitsj en voor de politieke en staatkundige eenheid van Joegoslavië. Ten aanzien van de buitenlandsche politiek is de partij tegen herziening der verdragen. (Politika, Belgrado)

E. FRANKRIJK. — Een redevoering van maarschalk Lyautey. — Tijdens de wijding van een vaandel te Nancy heeft maarschalk Lyautey een redevoering gehouden, die scherp gericht was tegen het nieuwe Duitschland. Hij verklaarde o.a. dat de bewoners van Oost-Frankrijk het beste wisten wat een oorlog kost, want juist daar waren, de geheele geschiedenis door, de dorpen verbrand en grijsaards, vrouwen en kinderen gemassacreerd. Men zou met blindheid geslagen moeten zijn wanneer men niet zag, dat alle activiteit in Duitschland gericht was op de voorbereiding van een vergeldingsoorlog. Lyautey verklaarde, dat hij altijd had gehandeld naar het beginsel, dat men zijn macht moet toonen, teneinde haar niet te behoeven gebruiken. (Le Temps)

F. DUITSCHLAND. — Geen Hitlergroet voor buitenlanders. — De plaatsvervanger van Adolf Hitler, Hess, maakt bekend:
,,Het is in alle landen gebruik, dat bij het zingen der volksliederen, het groeten der vlaggen enz., buitenlanders het land, dat zij bezoeken, eeren door zich van hun plaatsen te verheffen, resp. den hoed af te nemen. Dit is een vanzelfsprekende plicht van internationale beleefdheid, welker inachtneming evenzeer verwacht wordt van iederen in hst buitenland vertoevenden Duitscher als van iederen buitenlander, die zich in Duitschland bevindt.
Van een buitenlander kan men niet verwachten, dat hij een In zijn land niet gebruikelijken groet brengt, zooals b.v. den „Duitschen groet" door het opheffen van den rechterarm, evenmin als b.v. van een Protestant verlangd wordt, dat hij bij het betreden van een Katholieke kerk een kruis maakt." **(906** D.)

G. CHINA. — **Typhoon. - 10 millioen dakloozen.** — In Noord-China heeft een typhoon van buitengewone kracht gewoed, die gepaard ging met hevigen regenval. Ruim 10 millioen menschen zijn dakloos geworden. Een groot deel van den oogst is vernield.

H. ONDERZEEERS. — Een éénpersoons onderzeeboot. — Een leerling van de technische school te Wilna heeft een kleine onderzeeboot uitgevonden voor één persoon. Tijdens een proeftocht op de rivier Wilja dook de jongen met de boot onder en bleef een uur lang onder water.

24 AUGUSTUS **1933**

I. SURINAME. — **Exportcultuur** van bacoven. — Het antwoord van den gouverneur dr. Rutgers op het ingediend plan van de heeren Waller c.s. inzake de bacovencultuur, bestaat uit een afschrift van een nota ter zake door Z. E. den minister van Koloniën gezonden aan het opperbestuur.
Deze nota is door de bladen Suriname en De West in brochure-vorm uitgegeven. De conclusie luidt:
le. dat een cultuur van Congobacoven op bestaande plantages een goede kans van slagen heeft, terwijl bij slaging vergrooting van den export door het invoeren van bacoven als catchcrop bij koffie en door deelneming van den klein-landbouw met zekerheid te verwachten is;
2e. dat in verschillende opzichten in de eerste jaren leergeld betaald zal moeten worden, terwijl het risico, speciaal waar het Suriname geldt, te groot en de te becijferen winst te klein is, om bij den huidigen stand van onze kennis en ervaring deze cultuur op zuiver commercieele basis ter hand te kunnen nemen;
3e. dat de kans van slagen groot genoeg is en de beteekenis van een geslaagde cultuur voor de economische ontwikkeling van Suriname van zoo buitengewoon gewicht, dat er alle aanleiding bestaat, het leergeld en het risico voor rekening van den lande te nemen en met gouvernementssteun, hetzij door kapitaalsdeelneming of door subsidie, een proefbedrijf op particuliere leest geschoeid te beginnen van zoodanige afmetingen, dat geregelde verschepingen mogelijk worden, waarvoor van gouvernementswege een bedrag van f 500.000 over 2 jaren verdeeld. beschikbaar ware te stellen ten laste van de rijksbijdrage ter bevordering van de welvaart van Suriname op het XIde hoofdstuk der rijksbegrooting.
(Vor. ber. Toekomst van Suriname blz. 413 H.)

A. IRAK. — **Assyrische** Christenen. — De patriarch der Assyrische Christenen, Mar Sjimoem, die door de regeering van Irak is verbannen, is, in gezelschap van zijn vader en broer, met een Engelsch vliegtuig op Cyprus aangekomen.

Na aankomst verklaarde hij, dat de toestand der Assyrische Christenen wanhopig is. Meer dan **800** van zijn stamgenooten zijn in hun dorpen, aan de grens van Irak, vermoord en hij stelde het leger van Irak hiervoor aansprakelijk. Tot de regeering van Irak richtte hij de beschuldiging, dat zij dit bloedbad zou hebben gebillijkt. De patriarch zeide verder, dat de regeering aan twee leiders der Koerden gratie zou hebben verleend en hen tegen de Assyrische Christenen heeft laten optrekken; de aanvallen duren nog steeds voort. Ten slotte zeide Mar Sjimoem, dat ook de Assyriërs in Bagdad in gevaar verkeeren.

Naar uit Londen wordt gemeld, is deze lezing van den patriarch niet geheel in overeenstemming met de feiten. De commandant van de troepen in Noord-Irak, Bekir Sidki Beg, die de leiding had bij de gevechten met de Assyriërs, is door koning Feisjal ontslagen. Hij zou o.a. veertien ongewapende gevangenen zonder vorm van proces hebben laten doodschieten en de koning overweegt een gestreng onderzoek in te stellen naar de gebeurtenissen aan de grens. De koning heeft zijn plan, om voor herstel zijner gezondheid naar Zwitserland te gaan, opgegeven en zal zich geheel wijden aan het onderzoek, opdat hij den Britschen gezant, sir Francis Humphrys, die van Londen op weg is naar Bagdad, de verzekering kan geven, dat niets is nagelaten om de schuldigen te straffen.

(Vorig bericht blz. **613** F.)

B. AMSTERDAM — Begrooting voor het jaar **1934.** —

Aan een uiteenzetting van den heer E. J. Abrahams als waarnemend wethouder van Financiën over het ontwerp-gemeentebegrooting voor 1934, ontleenen wij:

Het eindcijfer voor 1934 beloopt f 114.552.218 (v. j. f 114.035.100), oorspronkelijk vastgesteld door den gemeenteraad.

Dat het eindcijfer der nieuwe begrooting ondanks bezuinigingen hooger is, wordt verklaard uit de volgende oorzaken:

De rekening 1932 leverde een nadeelig saldo op van f 1.257.000, welk nadeelig saldo in 1934 in uitgaaf voorkomt. Voorts zijn er hoogere uitgaven voor rente van leeningen ad f 1.897.000 en voor aflossin en ad f 1.108.000. Hiertegenover staan lagere uitgaven voor afschrijving op gedane buitengewone uitgaven waarvoor nog niet is geleend f 562.000, lagere raming voor rente van tijdelijk op te nemen gelden f 1.546.000. Er is een hoogere bijdrage aan het Pensioenfonds van f 285.000, een id. raming vaa het verlies op de tram van f 465.000 en van dat op de Handelsinrichtingen van f 733.000. Door al deze omstandigheden zijn de uitgaven per saldo f 3.637.000 hooger.

Voor hen, die hadden verwacht, dat de met 1 Juli '33 ingegane tijdelijke korting op salarissen en loonen, welke f 2.400.000 oplevert. tengevolge zou hebben. dat de beerooting met eenzelfde bedrag na& beneden zou gaan, herinnerde de wethouder er aan, dat die korting deels bestaat uit een verhooging van pensioenverhaal, deels uit verlaging van salaris. Bovendien heeft bedoelde korting, voor zoover het de bedrijven aangaat, welke een winstuitkeering aan de gemeente doen, dit gevolg, dat die uitkeeringen hooger worden en dus de ontvangsten in de gemeentebegrootine stijgen. Alleen bij bedriiven. die verliezen opleveren, welke door de gemeente worden gedekt, beteekent die korting verlaging van uitgaven in de gemeentebegrooting.

Bij de samenstelling der begrooting moest verder rekening gehouden worden met de volgende feiten:

1. dat het Reservefonds voor bijzondere doeleinden was uitgeput, terwijl dit bij de begrooting 1933 nog een bijdrage van f 3.365.000 heeft geleverd; 2. dat de belastingen lager moesten worden geraamd ongeveer f 1.500.000; 3. een altijd aanwezig natuurlijk accres van uitgaven; 4. de invloed van de conjunctuur op de bedrijven.

De lagere raming der belastingen betreft hoofdzakelijk: hoofdsom personeele belasting f 200.000, opcenten personeele belasting f 152.000, opcenten fondsenbelasting f 700.000, dividend- en tantièmebelasting f 350.000, vermakelijkheidsbelasting f 115.000.

Van het eerste ontwerp van de begrooting hebben B. en W. niet minder dan dertien en een half millioen moeten afhalen.

De meerderheid van B. en W. stelt ,de volgende maatregelen voor, waardoor de begrooting (afgezien van het crisis-tekort) ten slotte sluitend is gemaakt: vermindering van uitgaven door sterke bezuiniging, waarvan in de voordracht ten geleide der begrooting nader mededeeling wordt gedaan; vermindering van het totaal der subsidies met ± 15%; wijziging in de arbeidsvoorwaarden van het gemeentepersoneel (hergroepeering); overbrenging van de aflossingen van de leeningen voor grondexploitatie van den gewonen dienst naar den kapitaaldienst, waaruit men acht ton denkt te halen: beschikking over een deel der reserve van het Fonds tot dekking van Brandschade, hetgeen voor 1934 1¼ millioen kan opleveren; wijziging in de afschrijvingen bij eenige bedrijven (Electriciteitswerken, Gasfabrieken en Telefoon; bij laatstgenoemd bedrijf ter opvanging van de lagere inkomsten wegens de tariefsverlaging die in Mei is ingegaan); samen een millioen; door vermindering van de bijdragen aan den kapitaaldienst, voor zoover zij uitgaven betreffen, die over een aantal jaren worden verdeeld tot 50% van de aanvankelijk voorgenomen bedragen, zoodat de afschrijving bijv. over zes in plaats van over vijf jaar wordt gedaan.

Wat de bedrijven aangaat zijn de winstuitkeeringen aan de gemeente en de verliesdekkingen door de gemeente per saldo f 1.202.901 nadeeliger.

Hooger zijn o.a. geraamd de uitkeeringen van: Electriciteitswerken f 117.000, Waterleidingen f 121.000, Telefoon f 53.000, Girokantoor f 63.000.

Lagere winstuitkeering is geraamd bij de Gasfabrieken f 361.000. Van de verliesdekkingen door de gemeente zijn hooger: Tram f 465.000, Handelsinrichtingen f 733.000.

Er is voorts aangenomen, dat het nieuwe bedrijf der Centrale Markt 1 October 1934 in exploitatie komt.

Voor onvoorziene uitgaven is geraamd f 340.885, d.i. f 36.428 lager dan voor 1933.

De begrooting bevat geen bijdrage aan het Crisisfonds; becijferd is voor 1934 een tekort van 9½ millioen, waardoor het totale tekort wegens de steunverleening aan werkloozen bij het einde van 1934 zou zijn opgeloopen tot ongeveer 23 millioen.

(Zie rubriek: **Amsterdam, Begrooting.**)

C. MEXICO. — Zesjaren-plan. — Onder leiding van generaal Calles (oud-president van Mexico) is een zesjaren-plan opgesteld om de hulpbronnen van Mexico volledig te gaan benutten, teneinde een herstel teweeg te brengen in het economische leven des lands. Het plan omvat o.a. de mogelijkheid van het aangaan eener handelsovereenkomst met de Ver. Staten, ter voorbereiding van wat Calles voorspelt als een „economische staat van oorlog tusschen de continenten". (New York Times)

D. **DUITSCHLAND.** — De nieuwe groep van niet-Arische geïsoleerden. —

De Joodsche perscommissie voor bijzondere berichtgeving schrijft ons:

Door de wetten, welke in het Derde Rijk in zoo veelvuldige mate zijn uitgevaardigd is het den niet-Arischen bewoners telkens in meerdere mate 'onmogelijk geworden, hun vroegere bezigheid onbeperkt te blijven uitoefenen. Onder deze lieden bevinden zich echter ook een groot aantal personen, die noch den Joodschen godsdienst belijden, noch met het Joodsche leven in eenig verband staan. Het eenige, dat hun belet hun arbeid op de normale wijze te verrichten, is, dat ergens hun stamboom door een Joodschen voorouder is bezoedeld.

Teneinde nu de nadeelen van dit kennelijk afstammingsgebrek zoo mogelijk te verminderen, hebben de op deze wijze gedupeerden zich — zooals bekend — eenigen tijd geleden aaneengesloten tot het „Rijksverbond van Christelijk-Duitsche Staatsburgers van niet-Arische en niet zuiver-Arische afstammine". De overheidsinstanties hebben zich er reeds van overtuigd, dat de personen, die als voorloopig bestuur de actie van het Verbond leiden, geen aanleiding tot eenigerlei bedenkingen geven. In welken toestand deze personen verkeeren, blijkt wel zeer duidelijk uit het feit, dat het doel der Vereeniging als volgt wordt omschreven: „Op basis van het positieve Christendom en met behulp der Christelijke kerken, den getroffenen het gevoel der isoleerine te ontnemen". Onderlinge bespreking van den toestand zal het leed van velen kunnen verzachten en misschien ook de mogelijkheid scheppen een uitweg uit den huidigen nood te vinden.

Vervolgens — zoo meldt de Frankfurter Zeitung van 18 Aug. '33 — hoopt men algemeen, dat de kinderen der leden zullen kunnen worden ingelijfd bij de Duitsche jeugdorganisaties.

Hoevelen in Duitschland, behalve de Joden, ook nog worden getroffen door het feit, dat hun afstamming niet zuiver-Arisch is, kan blijken uit de duizenden brieven, die bij het secretariaat der vereeniging te Berlijn binnenkomen en welker afzenders zich meestal als lid der vereeniging opgeven.

E. **ZUID-AFRIKA.** — Belemmering van den invoer uit Japan. — De regeering van Zuid-Afrika heeft scherpe maatregelen genomen tegen den Japanschen invoer, dien zij als dumping beschouwt. Hooge tarieven zijn ingesteld op den invoer van hoeden, vleschen, aardewerk, kruiken, schilderwerk, verfstoffen en lucifers. Al deze producten worden In Zuid-Afrika zelf eveneens vervaardigd, doch de Japansche fabrikanten waren den laatsten tijd in een buitengewoon gunstige positie gekomen door de depreciatie van de yen.

F. VEBEENIGDE STATEN. — Joodsche boycot van Duitsche goederen. — Het bestuur van het Joodsche Congres in de Vereenigde Staten heeft op 22 Aug. '33 zijn goedkeuring gehecht aan de actie tot boycot van Duitsche goederen. (Vorig bericht blz. **828** F.)

G. PORTUGAL. — **Taalzuivering in** Portugal **en Brazilië.** — De regeeringen van Portugal en van Brazilië hebben gelijktijdig een decreet gepubliceerd, waarbij

de bewoners van beide landen genoodzaakt worden de spelling van de Portugeesche taal te gebruiken volgens de overeenkomst gesloten tusschen de Academie van Wetenschappen te Lissabon en de Letterkundige Academie van Rio de Janeiro.
(Het Portugeesch, ofschoon in Brazilië de landstaal, heeft aldaar in de spelling verschillende veranderingen ondergaan. Door dit decreet aanvaardt Brazilië, dat **20** maal grooter is dan Portugal, de spelling van het vroegere moederland.) (Diario de Lisboa)

A. **DUITSCHLAND.** — Werkvarschaffing. - Bouw van gas- en bomvrije schuilplaatsen. — Op voorstel van den rijksminister van Luchtvaart, Göring, heeft de minister van Arbeid besloten, dat de uitvoering van de werken tot uitbreiding van de gas- en bomvrije schuilplaatsen tegen luchtaanvallen, als werkverschaffing zal geschieden. (Vorig bericht blz. **878** C.)

25 AUGUSTUS 1933

B. **DUITSCHLAND.** — De brandstichting in het **Rijksdaggebouw.** —
De Fransche schrijver Romain Rolland heeft op den open brief van „Oberreichsanwalt" dr Werner om het door hem en dr. George Branting verzamelde' materiaal betreffende den Rijksdagbrand op te sturen, geantwoord.
Hij stelt vast, dat zich een internationale enquête-commissie heeft gevormd, bestaande uit de volgende personen: D. N. Pritt, Engeland; Arthur Hays en Clarence Darrow, Vereenigde Staten; Vermeijlen, België dr. Vald Huid, Denemarken; Luis Jemenes de Asua, Spanje; Gaston Bergery, Frankrijk; de Moro-Giaffari, Italië mevr. mr. Bakker—Nort, Nederland dr. G. Branting, Zweden en dr. Johannes Huber, Zwitserland.
De documenten die zich in handen dezer commissie hebben bevonden, worden ter beschikking gesteld van het Reichsgericht en de getuigen genoemd. zoodra principieele garantie is verleend voor een vrije, onafhankelijke verdediging, alsmede voor openbaarheid der behandeling. De garanties worden dan in den brief nader omschreven. Zij hebben betrekking op vrije keuze der verdediging, op vrijgeleide voor verdedigers en getuigen en op het doen toekomen van de dagvaarding aan de internationale enquête-commissie.
Ook dr. George Branting heeft waarborgen voor een juist gebruik van eventueel toe te zenden materiaal gesteld. Deze zijn:
1. Vrije keuze van verdedigers door de beschuldigden.
2. Toelating van de door de beschuldigden verlangde buitenlandsche verdedigers.
3. Onbeperkte inzage van de dossiers door de verdedigers en toezending van de beschuldiging aan de buitenlandsche verdedigers.
4. Volledig recht van de beschuldigden zich met de verdedigers te verstaan zonder aanwezigheid van derden.
5. Openbaarheid tijdens den geheelen duur van het proces.
6. Menschwaardige behandeling der beschuldigden.
7. Vrijgeleide en veiligheid voor de eetuieen. die door de verdediging of de commissie van onderzoek–zuilen worden opgeroepen. Vrijheid van spreken voor hen.
8. Veiligheid voor de verdedigers en ongehinderde verdediging.
9. Uitnoodiging der door de verdediging aangewezen of nog aan te wijzen getuigen.
Branting wacht het antwoord van den procureur-generaal af.
(Vorig bericht blz. 712 B.)

C. KANKER. — Toenemende sterfte **in Nederland.** — Oproep van Fonds **1918.** —
Het bestuur van Fonds 1918 ter bestrijding van kanker verzoekt ons plaatsing van het onderstaande:
Ieder, die maar eenigszins beseft wat het zeggen wil, dat in een klein land als het onze in één jaar duizenden menschen aan kanker sterven en dat het aantal slachtoffers van deze ziekte onrustbarend toeneemt, zal niet aarzelen elke poging te steunen, die aangewend wordt om voor deze patiënten iets te doen, waardoor hun lijden wordt verzacht of waardoor zij kunnen genezen.
De toeneming der sterfte klom in de jaren 1920—1930 van 7.700 tot 11 700 personen. In totaal stierven in deze jaren ruim 87.000 menschen, waarvan 3.500 vrouwen meer dan mannen.
Vergeleken bij de belangstelling, die de tuberculoselijders mogen ondervinden, konien de kankerlijders in menig opzicht veel te kort. Het is daarom dat het Fonds 1918 zich in het bijzonder is gaan wijden aan 'de kankerbestrijding.
In verband hiermede komen wij, denkende aan de macht van het kleine", thans tot U met het verzoek, om vooral nu de tijden zoo uitermate zorgelijk zijn, te willen mede helpen om de onen minvermogende lijders aan deze vreeselijke ziekte te steunen en te voorkomen dat onze inkomsten terugloopen. U kunt dit doen door U als'lid of donateur op te geven aan onzen secretaris en door bovendien Uw familieleden, vrienden en kennissen te vragen, eveneens door deze daad, hun naastenliefde tot hun medeburgers te toonen. Een lid betaalt jaarlijks een contributie van minstens één gulden en een donateur een bijdrage ineens van minstens twee honderd en vijftig gulden.
Men stort op Girorekening nummer drie en zestig duizend zeven honderd dertig. Zonder kwitantie mag aan niemand geld worden afgedragen.
Thans is liet mogelijk om aan een beperkt aantal aanvragen om een bijdrage in de kosten van verpleging van on- en minvermogende lijders aan kanker, tegemoet te komen. Een daartoe strekkend verzoek, door den behandelenden geneesheer in te dienen, wordt bij onzen secretaris, den heer J. W. van Aken, burgemeester van Hardinxveld, ingewacht. Penningmeester is ds. H. Janssen, Huygensstraat 3 te 's-Gravenhage.
(Vorig bericht blz. 921 H.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Verlaging der Indische pensioenen. — Bij den Volksraad is thans een wetsontwerp ingediend tot korting op de Indische pensioenen.
Volgens het ontwerp blijven in Ned.-Indië de eerste tweehonderd gulden van de pensioenen tot en **met 2100** gulden kortingsvrij (buiten Ned.-Indië is dit het geval met de eerste vijfhonderd gulden), doch alle hoogere pensioenen worden integraal **17%** gekort.
De pensioenen van **300** tot **2100** gulden worden gekort met 18% van het belastbare deel (buiten Ned.-Indië met **22%).** Een verlichting is aangebracht door middel van kindertoeslag.
De korting treedt in werking met ingang van **1** Jan. **1934** en blijft van kracht tot **1** Januari **1936** met bepaling, dat van **1** Januari **1934** tot **1** April **1934** de korting slechts voor drievijfde deel zal worden toegepast. Het onderzoek in de afdeelingen in zake het ontwerp vindt plaats op **24** Augustus. Aan den Volksraad is verzocht vóór **12** September **1933** advies uit te brengen. (Vorig bericht **blz.** 850 *C.)*

E. **BELGIE.** — Transito-handel. — Van **1928** tot **1932** noteeren wij de volgende transito-cijfers:

Jaar	1000 ton	millioenen frs.	frs. per inwoner
1928	**17.612**	**32.552**	**3.939**
1929	**13.473**	**40.798**	**5.100**
1930	**19.346**	**34.555**	**4.319**
1931	**15.410**	**28.028**	**3.503**
1932	**12.426**	**17.068**	**2.107**

Rekening houdende met de daling der prijzen, was het vorige jaar de doorvoer-handel gedaald tot het peil van **1924** en **1925,** welke vermindering proportioneel belangrijker is dan die van den gewonen buitenlandschen handel.
Uit onderstaande tabel blijkt, dat bij het binnenkomen van transito-goederen in België, Duitschland de laatste jaren aan het hoofd stond, gevolgd door Frankrijk, Engeland en Nederland. Bij het uitgaan was Frankrijk eerste; in **1931** classeerde Engeland zich vóór Duitschland, maar in **1931** kwam het op de derde plaats, gevolgd door Nederland:

	Inkomend		Uitgaand	
	1931	1932	1931	1932
	In pct. van het totaal			
Duitschland	**32.9**	**24.6**	**15.6**	**13.4**
Frankrijk	**17.5**	**17.2**	**35.2**	**31.2**
Engeland	**12.8**	**16.5**	**16.7**	**10.3**
Nederland	**8.5**	**11.4**	**7.-**	**9.7**

Over **1929** heeft de Leuvensche hoogleeraar Baudhuin berekend, dat de transito-waarde bij het binnenkomen in het land **1.266** millioen francs bedroeg, die een winst zou nagelaten hebben van **65** papierfrancs per ton, tegen 10 goudfrancs vóór den oorlog. Indien men deze zelfde schatting zou toepassen op de tonnenmaat van den doorvoerhandel van **1932,** dan zouden de inkomsten van den doorvoerhandel het vorige jaar maar ongeveer 808 millioen papierfrancs hebben bedragen. De spoorwegen hebben andermaal het meest van deze handelsbeweging geprofiteerd. Deze blijven dan ook de aanmoedigende politiek volgen voor het verleenen van gunsttarieven voor buitenlandsche doorvoertransporten naar de havens van Antwerpen, Brugge en Gent.
Geschat wordt, dat Antwerpen gemiddeld elk jaar **350** millioen papierfrancs aan inkomsten van den doorvoerhandel opstrijkt; het Rijnverkeer en den doorvoer van kali uit den Elzas leveren hiervan het grootste percentage. (Handelsberichten)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Suppletoire **begrooting** Afdeeling **Landbouw,** Nijverheid en **Handel.** — In de memorie van toelichting op een tweetal suppletoire begrootingen voor de Afdeeling Landbouw, Nijverheid en Handel, waarin voor **1933** voorshands

f 20.000 en voor 1934 f 50.000 wordt aangevraagd, wordt medegedeeld, dat een combinatie van Nederlandsche ondernemers te kennen gaf voornemens te zijn een deskundige commissie naar Indië te zenden voor het instellen van een onderzoek naar de mogelijkheid van de oprichting van een groote textielfabriek, indien op medewerking van de Ned.-Indische regeering kan worden gerekend.
De regeering is bereid een derde gedeelte van de kosten van dit onderzoek tot een maximum van f 10.000 te dragen, op voorwaarde, dat technische ambtenaren van Ned.-Indië aan dit onderzoek medewerken, terwijl de regeering bereid is de consequenties te aanvaarden van de eventueele handelspolitieke maatregelen, die zullen dienen te worden genomen tot bescherming van de fabriek, indien de uitkomsten van het onderzoek en de resultaten van het proefbedrijf zulks rechtvaardigen.
In aansluiting hierop verneemt de „Java-Bode", dat als leden van bovengenoemde commissie zullen optreden de heeren Menko, Gelderman en dr. Wisselink.
(Vorig bericht blz. **940** E.)

A. ROEMENIE. — Transfer-opschorting - Fransch protest. — De Fransche gezant te Boekarest heeft bij de Roemeensche regeering formeel geprotesteerd tegen de afkondiging van een transfer-moratorium voor alle buitenlandsche schulden. Frankrijk is verreweg de grootste crediteur van Roemenië.
Inzonderheid protesteerde de gezant tegen het feit, dat de regeering niet gewacht heeft op de onderhandelingen met de buitenlandsche crediteuren van Roemenië, welke op 5 September zouden aanvangen.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **934** D.)

B. DUITSCHLAND. — Verkrijging van burgerschap. — In verband met de Rijkswet betreffende het ontnemen van het staatsburgerschap in bepaalde gevallen en de herroeping van reeds verkregen staatsburgerschap, heeft thans de minister van binnenlandscha zaken van Baden de „richtsnoeren" bekend gemaakt, die voor het staatsburgerschap in dat land van kracht zijn.
Dienovereenkomstig wordt de verleening van het staatsburgerrecht afhankelijk gesteld van de Arische afstamming.
De aanvrager moet plechtig verklaren, dat zijn grootouders van Arische afkomst zijn. Ook indien hij in ver verwijderden graad van Joodsche afstamming is, is dat een reden tot weigering van burgerschap.
Lieden van vreemde afstamming mogen niet worden genaturaliseerd. Uitzonderingen op dezen regel zijn slechts toegelaten, indien de aanvrager bijzondere verdiensten jegens de hernieuwing van Duitschland heeft of aan de zijde van Duitschland of zijn bondgenooten in den oorlog heeft meegevochten.
Indien de aanvrager is gehuwd met iemand van een vreemd ras, in het bijzonder van het Joodsche ras, moet het verzoek om naturaliseering worden geweigerd. (Völk. Beobachter)

C. LOCHEM. — Zeven eeuwen stad. — Op 9 Juli 1233 verleende Graaf Otto II aan Lochem stadsrechten, de plaats Lochem bestaat evenwel veel langer. Het eerst vindt men van Lochem gewag gemaakt in een oorkonde van het jaar 1059, toen Graaf Godschalk van den Utrechtschen Bisschop de tienden alhier verkreeg.
Met een reeks van feestelijkheden, die vier dagen duurden, en wel van 19 tot en met 22 Augustus, heeft Lochem het feit van zijn 700-jarig bestaan als stad gevierd.

26 AUGUSTUS **1933.**

D. SLAAPZIEKTE. — Te St. Louis in Missouri is de gevreesde slaapziekte uitgebroken. Gedurende de laatste twee weken zijn **23** personen overleden.
Verder wordt gemeld, dat 149 personen aan de ziekte lijdende zijn.
De autoriteiten hebben maatregelen genomen om uitbreiding van de epidemie te voorkomen.

E. DUITSCHLAND. — **Trier.** - De Heilige **Rok.** — Groote pelgrimscharen komen naar Trier om een bezoek te brengen aan de Heilige Rok, de reliquie, welke reeds meer dan vier weken bedevaartgangers trekt. In totaal zijn thans meer dan 1.160.000 bedevaartgangers naar Trier gekomen.

F. BRITSCH-INDIE. — Gandhi in vrijheid gesteld. — De Indische regeering heeft Gandhi op 23 Aug. '33 de rest van zijn straf onvoorwaardelijk kwijtgescholden en hem reeds uit de gevangenis ontslagen.
(Vorig bericht blz. **938** C.)

G. RUSLAND. — Chineesche Oosterspoorweg. — Uit Chabarowsk wordt gemeld, dat de waarnemende Russische directeur van den Chineeschen Oosterspoorweg na een conferentie met de overige directie van den Oosterspoorweg en Mandsjoerijsche autoriteiten overeenstemming heeft bereikt, waardoor het spoorwegverkeer langs den Russischen tak van den Oosterspoorweg, via Pogranitsjnaja naar Wladiwostok zal worden hervat, nadat het onrechtmatig door de Mandsjoerijsche autoriteiten aan de grens van Mandsjoekwo was stopgezet. (Vor. ber. **blz. 879** D.)

H. JAPAN. — Marxisme. — Het Japansche ministerie van Binnenlandsche Zaken maakt bekend, dat de vorming of stichting van nieuwe marxistische partijen of organisaties in Japan verboden is. (Mainichi)

27 AUGUSTUS **1933.**

I. ZIONISTEN. — Congres te Praag. — Het Zionistencongres, dat dezer dagen te Praag werd gehouden, heeft de besprekingen over den toestand der Joden in Duitschland op 25 Aug. '33 beëindigd en een door de resolutie-commis si^ opgestelde resolutie met overweldigende meerderheid aangenomen.
Het congres beschouwt het als een plicht van alle beschaafde volken, en vooral van den Volkenbond, om het Joodsche volk bij te staan in zijn strijd voor de rechten der Joden in Duitschland. Het is de plicht van Engeland als mandaatmogendheid, aldus de motie, de poorten van Palestina te openen voor d8 Joodsche uitgewekenen uit Duitschland, hun vestiging te vergemakkelijken en hulp te verleenen bij de bespoediging van de inrichting van het Joodsche Tehuis.
In een oproep tot het Joodsche volk wordt gezegd, dat de assimilatie-theorieën gefaald hebben en dat alleen het Zionisme de oplossing kan brengen in den huidigen nood van het Joodsche volk. Er wordt een beroep gedaan op de solidariteit van allen, om te blijven strijden, totdat den Joden in Duitschland recht zal zijn wedervaren.
Onafhankelijk van deze algemeene resolutie stelden de revisionisten en de democratische revisionisten eigen moties voor, die echter werden verworpen. De resolutie der revisionisten richt zich tot Groot-Brittannië, als mandaatsmogendheid in Palestina, tot den Volkenbond en de openbare meening van de geheele beschaafde wereld en verlangt voor de emigratie naaï Palestina de verleening van een internationale leening aan de Jewish Agency. De beide afgewezen resoluties der minderheid bevatten bovendien een boycotclausule. (Vorig bericht blz. **936** F.)

K. SOCIALISTISCHE **ARBEIDERS-INTERNATIONALE.** — Congres te Parijs. — Op 21 Aug. '33 werd te Parijs de internationale socialistische conferentie geopend, die de mogelijkheid zal bestudeeren van een socialistische actie tegen de ontwikkeling van fascistische denkbeelden in de wereld. Er waren op die eerste vergadering meer dan 150 gedelegeerden aan-

wezig. Uit Nederland zijn o.a. tegenwoordig de heeren Wibaut, Albarda, Oudegeest en Woudenberg. Nadat Adler een rede had gehouden over de methodes, die geschikt zijn om de verdediging van de werkende klasse te verzekeren, spraken Vandervelde, België, Abramowitsch, Rusland, Winter, Tsjecho-Slowakije, Nenni (Italiaan in ballingschap) e.a. Renaudel, Frankrijk, bepleitte het standpunt der Fransche partijminderheid, die in een manifest haar houding heeft uiteengezet en daarin o.a. verklaart, dat de natie als feit moet worden aanvaard.

Dalton, Engeland, gaf een beschouwing over den toestand van het socialisme, dat in sommige landen wel slagen heeft gekregen, zoodat er twee donkere vlekken zijn, de Duitsche catastrofe en het naderend oorlogsgevaar, maar in Spanje heeft, volgens hem, de democratie gezegevierd. In Finland wijkt het binnenlandsche fascisme terug, in België, Frankrijk, Engeland, Nederland en de Scandinavische rijken gaat het socialisme vooruit, zijn er geen dictaturen en zijn die er ook niet te wachten.

Léon Blum, Frankrijk, sluit zich bij de voorstellen van Dalton aan, volgens wien de Volkenbond zich met de Oostenrijksche kwestie moet bezighouden en met de kwestie van de geheime bewapening door Duitschland, en tevens bij diens voorstel betreffende de algemeene ontwapening.

Hij toonde de tegenspraak aan tusschen de ineenstortende kapitalistische maatschappij en den achteruitgang van het socialisme. Dit komt, zegt hij, doordat het fascisme de laatste stuiptrekking is van het kapitalisme. Hij acht den strijd tegen de crisis de beste bestrijding van het fascisme. In zake het terugtrekken binnen nationaal kader, oordeelt hij met Adler noodig meer internationalisme te geven. Het vraagstuk der middenklassen is niet nieuw, vervolgt hij, het proletariaat dient de middenklasse echter tot zich te trekken. Het omgekeerde mag niet het geval zijn. De burgerlijke democratie is geen doel maar middel ter verwezenlijking der socialistische democratie.

Men moet de verovering van de macht niet verwarren met de uitoefening van de macht. Deze laatste is geen revolutionnaire verovering, als zij niet tot de verandering van de kapitalistische maatschappij in een socialistische leidt. Blum bepleit dan een nieuwe uitnoodiging van de Moscousche Internationale tot de eenheid, die niet van land tot land, maar van Zurich tot Moscou moet worden tot stand gebracht.

(Vorig bericht blz. 825 B.)

A. ITALIE. — Rede van **Mussolini.** — De groote legermanoeuvres, welke op het oogenblik in Italië gehouden worden en welke naar schatting door een menigte van meer dan **100.000** personen worden gevolgd, zijn een dag gestaakt, op welken dag Mussolini, die de manoeuvres bijwoont, een bezoek heeft gebracht aan de stad Cuneo, waar de Duce in het publiek op **25** Aug. een groote redevoering tot de verzamelde menigte heeft gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:

Op deze plaats, in het hart van uw krachtigen staat, wil ik door middel van U aan het Italiaansche volk laten weten, dat **6000** jaren wereldgeschiedenis ons een duidelijke les hebben gegeven, n.l., dat een volk sterk moet zijn, zoowel in vredes- als in oorlogstijd. Sterke volken hebben vrienden, zoowel bij hun nabuurstaten als bij de veraf gelegen landen. Sterke volken zijn gevreesd in den oorlog.

Zwakke volken staan in vredestijd alleen en verwaarloosd, en in den oorlog loopen zij gevaar onderdrukt en vernietigd te worden. Wij moeten sterk zijn, vooral in aantal, want als de wiegen leeg zijn, wordt het land oud.

Wij moeten sterk zijn in moed; nooit achterwaarts zien wanneer een besluit genomen is, doch altijd voorwaarts gaan.

Wij moeten sterk zijn in karakter. Onze koelbloedigheid mag niet wijken wanneer het land door de zon bestraald wordt, en evenmin wanneer het door onverdiende slagen van het noodlot getroffen wordt. Ik mag zoo spreken, want niemand kan betwisten, dat de Italiaansche regeering en het Italiaansche volk oprecht den vrede wenschen en dat wij daarvoor bewijzen gegeven hebben.

Het fascistische Italië, zooals het zich thans in het midden van de 20e eeuw vertoont, is het eenige land, dat aan alle beschaafde volken der aarde een zegenen levensboodschap te geven heeft.

Mussolini eindigde zijn betoog met zijn toehoorders op te wekken een eerbiedige gedachte te wijden aan den koning.

Des avonds had in de stad een groote fakkeloptocht van jeugdige fascisten plaats.

Herhaaldelijk moest de Duce op het balkon verschijnen van het regeeringsgebouw, waar hij een geestdriftige hulde van de onafzienbare menschenmenigte in ontvangst had te nemen. (Il Secolo).

(Zie rubriek: Italië, Mussolini.)

B. RUSLAND. — Petroleum-industrie. — De Koninklijke Shell heeft besloten direct noch indirect Russische petroleum af te nemen, terwijl de Standard Oil de sedert lang gevoerde onderhandelingen met de vertegenwoordigers der Sovjets heeft afgebroken.

In de toekomst zal Rusland niet langer in staat zijn de Amerikaansche groep tegen de Engelsch-Nederlandsche groep uit te spelen en omgekeerd. Volgens een deskundige berekening zal de beslissing der Koninklijke Shell en de Standard Oil voor de Sovjetregeering een verlies met zich medebrengen van ongeveer 5 millioen goudponden per jaar.

Vergeleken bij verleden jaar geeft de Russische petroleumuitvoer reeds een afneming te zien van 20%, terwijl de totale netto-opbrengst van de Russische petroleumindustrie gedaald is met ongeveer 35%, doordat de Sovjet-regeering groote verliezen heeft geleden in Engeland, Zuid-Afrika, China en verschillende andere markten, waar zij getracht heeft een agressieve politiek te voeren.

In de laatste 6 à 7 maanden is de Russische petroleum-productie zeer sterk gedaald. De Russische organisatie is 40% ten achter bij het oorspronkelijke plan. (Kon. Shell)

C. FRANKRIJK. — Annexatie van eilandengroep in de Zuid-Chineesche Zee. — De hoop, die men te Parijs gekoesterd heeft, dat Japan de Fransche bezetting van eenige onbeheerde eilandjes (Thi-Tou, Loaita, Amboyne enz.) in de Zuid-Chineesche Zee, door de Fransche oorlogsschepen onlangs ten uitvoer gebracht, zonder meer zou accepteeren, is gebleken ijdel te zijn. In het eerst had het er allen schijn van, dat Japan het bij eenige informeele protesten in de Japansche pers zou laten. Daar er thans echter toch een Japansche protestnota te Parijs is ingediend, zijn er nieuwe, zij het ook niet onoverkomelijke geschilpunten gerezen.

D. IJZER EN STAAL. — Productie. —

	Ruw-ijzer		Staal	
	1933 1e half j.	1932	1933 1e half j.	1932
	(in duizenden tons)			
Ver. Staten . .	4.442	5.169	8.989	7.568
Frankrijk . . .	3.038	2.758	3.268	2.721
Duitschland . .	2.344	1.998	3.378	2.891
Engeland . . .	1.900	1.932	3.182	2.682
België	1.410	1.443	1.442	1.442
Luxemburg . . .	994	917	986	924
Saargebied . . .	734	674	782	726
	14.862	14.891	22.027	18.954

(Vor. ber. Ver. Staten blz. 157 F.)

A. OOSTENRIJK. — „National-ständische Front". — Het nieuwe „national-ständische Front" in Oostenrijk, dat door Winkler, den vice-kanselier, is gesticht, heeft zijn programma gepubliceerd, dat met een nationaal-socialistisch programma en een oorlogsverklaring aan Dollfuss gelijk staat. (Vor. ber. 821 B.)

B. NEDERLAND. — Vreemdelingen in uniform. — Naar de Tel. verneemt, heeft de minister van Justitie in een brief allen commissarissen van politie en den hoofden van rijks- en gemeentepolitie instructies gegeven omtrent het optreden tegen vreemdelingen in uniform en op uniform gelijkende kleederdrachten.
In dezen brief wordt er aan herinnerd, dat een algeheel uniform-verbod binnenkort zal worden uitgevaardigd. Ten aanzien van vreemdelingen echter beveelt de minister reeds nu maatregelen aan. Bedoeld worden vreemdelingen die een zoogenaamde uniform dragen, of op uniform gelijkende kleeding of speciale kenteekenen. Deze moeten worden aangehouden, al kunnen zij niet strafrechtelijk vervolgd worden.
Wanneer mocht blijken, dat zij nog niet op de hoogte zijn van dit verbod, zal hun een waarschuwing gegeven worden. Voldoen zij hieraan niet en worden zij ten tweeden male aangehouden, dan moeten zij over de grens worden gezet. De politie heeft tevens opdracht gekregen een kaartsysteem bij te houden van de vreemdelingen, die gewaarschuwd zijn of die uit het land zijn gewezen. (Vorig bericht blz. 912 C.)

C. DUITSCHLAND. — Staatsburgerschap aan bekende personen ontnomen. — Op grond van artikel II van de wet van 14 Juli '33 betreffende herroeping van en ontzetting uit het Duitsche staatsburgerschap, heeft de rijksminister van Binnenlandsche Zaken in overleg met den rijksminister van Buitenlandsche Zaken een verordening afgekondigd, waarbij een aantal in het buitenland vertoevende Duitsche onderdanen hun staatsburgerschap wordt ontnomen, omdat zij door hun optreden, in strijd met de plicht van trouw aan volk en rijk, de Duitsche belangen geschaad hebben. De lijst vermeldt de volgende namen:
Dr. Alfred Apfel, Georg Bernhard, dr. Rudolf Breitscheid, prof. Albert Einstein, Eugen Eppstein, Alfred Falk, Leon Feuchtwanger, dr. Friedrich Wilhelm Forster, Helmuth von Gerlach, Elfriede Gohlke genaamd Ruth Fischer, Kurt Groszmann, Albert Grzesinski, Emil Gumbel, Wilhelm Hansmann, Friedrich Heckert, Max Hoelz, dr. Alfred Kerr, Otto Lehmann-Ruszbueldt, Heinrich Mann, Theodor Maslowski, Wilhelm Muenzenberg, Heinz Werner Neumann, Wilhelm Pieck, Berthold Salomon Philippe Scheidemann. Schwarzschild, Max Gievers, Friedrich Stampfer, Ernst Toller, dr. Kurt Tucholski, Bernhard Weisz, Robert Weiszmann, Otto Wels, Johannes Werthauer.
Het vermogen van deze uitgewekenen is in beslag genomen. (Vorig bericht blz. 948 B.)

D. SOCIALISTISCHE ARBEIDERS-INTERNATIONALE. — Op het socialistische congres te Parijs heeft de Fransche afgevaardigde Marquet een lang betoog gehouden. Hij constateerde het échec van de socialistische experimenten in vier landen, Duitschland, Engeland, Italië en Rusland. De oorzaak zoekt hij in een fundamenteele tegenstrijdigheid van het socialisme. Wat moet de partij, aldus vroeg hij, tegen de rassenidee en tegen den oorlog doen? Een onderscheid makend tusschen bet fascisme en de Duitsche rassenidee, constateerde hij, dat als het Derde Rijk, dat het beginsel van ras boven dat van nationaliteiten stelt, het zou winnen, Europa in een lange periode van oorlogen zou geraken. Hij putte daaruit de conclusie, dat men tot elken prijs het nationaliteitenbeginsel moet handhaven en daaruit de consequenties trekken.
(Le Journal) (Vorig bericht blz. 948 K.)

E. GRANEN. — De Londensche Tarwe-conferentie. — De conferentie is tot overeenstemming gekomen en wel op de basis van het ontwerpverdrag, zooals dat in het begin van de conferentie door de tarwe-uitvoerlanden is voorgesteld.
De internationale tarweprijs is voor de eerstvolgende vier maanden vastgelegd en met deze basis zal een afbreken van de handelsbelemmeringen voor tarwe wederzijds worden overwogen.
De prijs bedraagt 12 goudfrancs per quintaal of 63.02 $-cents (goud) per bushel, hetgeen dus zeggen wil, dat men het midden gekozen heeft tusschen de eischen van de tarwe-invoerlanden en die der uitvoerlanden, die resp. 68 en 60 $-cents bedroegen. De invoerlanden hebben een paragraaf aan het ontwerpverdrag toegevoegd, inhoudende, dat de invoerlanden geen voordeel zullen trekken van de vrijwillige uitvoer- of productie-restricties van de uitvoerlanden, doordien zij in hun binnenlandsche politiek zich er van zullen onthouden, maatregelen te nemen tegen de uitvoerlanden.
Voor het seizoen 1933—1934 zullen de uitvoerlanden onderling een uitvoercontingent van 560 mill. bushel verdeelen, voor 1934—1935 zullen de tarwe-uitvoerlanden met uitzondering van de Donaulanden en Sovjet-Rusland, hun productie met 15% beperken.
De geldigheidsduur van de overeenkomst bedraagt twee jaar.
Slechts de vertegenwoordigers van Frankrijk, Duitschland en Zwitserland hebben den prijs van 12 goudfrancs geaccepteerd. De vertegenwoordiger van Rusland zeide, dat hij het accoord zou teekenen in dier voege, dat Rusland zich zou verplichten, niet zijn productie, maar zijn export te beperken. De vertegenwoordigers der Donaulanden namen eenzelfde houding aan.
De graan-invoerende landen hebben toegegeven, dat, teneinde den wereldgraanhandel weer te herstellen, naast een verlaging der invoerrechten ook een wijziging diende te worden aangebracht in het systeem der contingenteeringen. Zij aanvaardden principieel de wenschelijkheid van een dergelijke wijziging.
Het doel van deze wijziging zal zijn vraag en aanbod in evenwicht te brengen en zoodoende het volume van den internationalen graanhandel te doen toenemen.
(Manchester Guardian) (Vorig bericht blz. 943 G.)

28 AUGUSTUS 1933

F. IERLAND. — Fascisme. — Hoewel generaal O'Duffy had aangekondigd te Beal-na-Boath een blauwhemdendemonstratie te zullen houden tegen het verbod der regeering, kwamen de blauwhemden niet in deze plaats, doch in verschillende deelen van Ierland bijeen, en wel in de bergen. Generaal O'Duffy

Generaal O'Duffy.

zelf inspeoteerde te Bandon zijn troepen ten getale van 5000 man, zonder dat de politie er iets tegen kon ondernemen. De regeering had namelijk haar troepen te Beal-na-Boath geconcentreerd. (Var. ber. 944 E.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Scheepvaart. — Blijkens de statistiek van de scheepvaart van Ned.-Indië zet de in **1930** aangevangen vermindering van het Indische scheepvaartverkeer zich nog steeds voort, zij het ook, dat de achteruitgang in **1932** niet zoo sterk geweest is als in **1931.** De totaalcijfers der aangekomen schepen zijn

Jaar.	Aantal.	Netto-inhoud.	Jaar.	Aantal.	Netto-inhoud.
1923	**17.560**	19.371.003	**1928**	**21.062**	31.490.485
1924	**17.939**	**21.827.133**	**1929**	**21.086**	**34.965.056**
1925	**19.974**	**23.742.579**	1930	**19.965**	**34.188.320**
1926	**29.446**	**26.095.728**	**1931**	**17.547**	**30.089.660**
1927	**20.777**	**27.199.316**	**1932**	**14.471**	**28.508.555**

De navolgende natie-vlaggen hadden procentsgewijze het volgende aandeel in het totaal verkeer met het buitenland:

	Nederl.	Gr.-Br.	Duitsch-land	Japan	Ver. Staten	Noorwegen Zweden en Denem.
1913 . . .	**38**	**41**	**12**	**4**	—	**3.4**
1916 . . .	**48**	**41**	—	**4**	—	—
1918 . . .	**47**	**30**	—	**14**	**0.6**	—
1920 . . .	**41**	**33**	—	**12**	**5**	—
1922 . . .	**46**	**36**	**1.5**	**6**	**4**	**4.3**
1923 . . .	**44**	**35**	**4**	**5**	**3**	—
1924 . . .	**45**	**34**	**5**	**5**	**3**	—
1925 . . .	**45**	**34**	**5**	**5**	**2**	**3.3**
1926 . . .	**46**	**35**	**6,3**	**4,2**	**2,4**	**3,1**
1927 . . .	**46,8**	**35**	**6.8**	**3,2**	**1,6**	**3,2**
1928 . . .	**43,9**	**35,5**	**7,5**	**3,3**	**2,3**	**4,3**
1929 . . .	**44,2**	**34,9**	**5,7**	**3,5**	**2**	**6,0**
1930 . . .	**45,9**	**31,8**	**5,5**	**4,7**	**1,7**	**7,0**
1931 . . .	**49,8**	**26,2**	**4,8**	**6,4**	**1,4**	**7,9**
1932 . . .	**48,2**	**28,8**	**4,0**	**7,2**	**1,2**	**8,4**

B. NEDERLAND. — Motorrijtuigen in **1932.** — In aansluiting aan ons bericht op blz. **554A** geven wij hieronder een statistiek van het aantal motorrijtuigen in **1932.**

Motorrijwielen	**37.694**
Personenauto's	**81.277**
Motorbussen	**3.783**
Vrachtauto's	**48.494**
	171.248

(Centraal Bureau voor de Statistiek) (V. b. **554** A.)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Onderstaatssecretaris** Moley afgetreden. — De plaatsvervangende minister van Buitenlandsche Zaken der Vereenigde Staten, onderstaatssecretaris Moley is afgetreden.
Prof. Moley heeft president Roosevelt schriftelijk ontslag uit zijn functie verzocht onder mededeeling, dat hij zich weer wil wijden aan de politieke journalistiek en de studie.
President Roosevelt heeft de ontslagaanvrage aanvaard en Moley schriftelijk bedankt voor zijn belangrijke diensten bij den wederopbouw. Bovendien heeft Roosevelt hem de verzekering gegeven van zijn persoonlijke vriendschap.
Het aftreden van Moley wordt in politieke kringen te Washington indirect in verband gebracht met den invloed van staatssecretaris Hull, met wien Moley sedert de conferentie van Londen ernstige politieke meeningsverschillen heeft gehad.

D. FRANKRIJK. — Begrooting **1934.** — De minister voor de begrooting Lamoureux heeft op **27 Aug.** te Boussac het [illegible] gevoerd over d[illegible] algemeenen financieelen t[illegible] van [illegible]s verklaard, dat het deficit op de volgende begrooting waarschijnlijk **6** milliard francs zal bedragen. (Le Matin)
(Vorig bericht blz. **847** C.)

E. TENNIS. — Helen Jacobs slaat Helen Wills-Moody. — In de finale van de Amerikaansche dameskampioenschappen te Forest Hill heeft Helen Jacobs een verrassende overwinning behaald door Helen Wills-Moody te slaan. Zij won daarmede voor de tweede maal den titel, dien zij het vorige jaar door afwezigheid van Helen Wills-Moody eveneens had veroverd. Helen Jacobs won de eerste set met **8—6,** verloor de tweede met **3—6,** terwijl zij in de derde set een voorsprong had van 3—0, toen Mrs. Wills-Moody opgaf.
(Vorig bericht Mz. **917** F.)

F. ROEISPORT. — **Europeesche** kampioenschappen. — De Europeesche kampioenschappen, waarvan op **27** Aug. '**33** de finales verroeid zijn, hebben geen Nederlandsch succes opgeleverd. De Hoop-twee werd geslagen door Hongarije en Zwitserland en bezette de derde plaats in dit nummer. De Njord-vier, die zich op **26** Aug. in de herkansingen voor de finale geplaatst had, werd tweede achter Denemarken.
Hongarije won niet minder dan drie kampioenschappen, n.l. twee zonder stuurman, twee met stuurman en achten, waardoor het in het bezit kwam van de Coupe Glandaz. (Vorig bericht blz. **480** B.)

G, RUSLAND. — Hongersnood. — De Sovjetregeering heeft het Moskousche corps diplomatique uitgenoodigd, een bezoek te brengen aan de graangebieden der Sovjet-Unie, ten einde zelf een onderzoek in te stellen naar de al of niet juistheid der onlangs verspreide geruchten, volgens welke in het land der Zwarte Aarde hongersnood zou heerschen. (Prawda)
(Vorig bericht blz. **943** H.)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Werkloosheid. — Het verslag van het Kantoor van Arbeid over de maand Juli inzake de werkloosheid geeft aan, dat in totaal **14.766** werkzoekenden bii de arbeidsbeurzen stonden ingeschreven.
De plaatselijke comité's keerden in den loop van de maand Juli totaal f **64.046.43** uit. verdeeld over **3767** steuntrekkers. (Vorig bericht blz. **885** A.)

I. FRANKRIJK. — Fransch standpunt **inzake Oostenrijk.** — De Fransche premier Daladier heeft in een onderhoud met een vertegenwoordiger van de „Petit Parisien" het volgende verklaard:
„Wij moeten er voor waken, dat de besluiten, genomen door den Volkenbond en het Haagsche Hof van Internationale Justitie, welke de politieke en economische onafhankelijkheid van Oostenrijk hebben afgekondigd en omlijnd, worden opgevolgd en gehandhaafd.
Wij zijn vastbesloten, die onafhankelijkheid te waarborgen. De kleine staten en zwakke volken van Europa hebben evenveel recht op vrijheid als die volken, welke grooter zijn en over een uitgestrekter grondgebied beschikken." (Petit Parisien).

K. PHILIPPIJNEN. — Japansche belangen. — Er wordt op de Philippijnen groote beteekenis gehecht aan een onlangs afgelegd Japansch bezoek. Onder leiding van dr. Jasoesji Hijikata is een Japansche commissie, bestaande uit 10 leden van het Hoogerhuis, op de terugreis van de Japansche mandaatsgebieden in den Stillen Oceaan, op de Philippijnen aan land gegaan om een onderzoek in te stellen naar den handel tusschen Japan en de Philippijnen, benevens naar de Japansche immigratie-mogelijkheden aldaar.
Groot opzien heeft een verklaring van Hijikata verwekt. Deze zeide o.a.: „Ik zie groote toekomstmogelijkheden voor de Philippijnen. Evenwel is ons, bij ons bezoek aan Davao, het centrum der hennep-industrie, en bij den aanblik der vele, nog braakliggende vruchtbare streken, gebleken, dat de Philippijnen voor de opkomst hunner landbouw en voor hun verdere economische ontwikkeling groot gebrek aan geschoolde arbeidskrachten hebben. Deze arbeidskrachten kan Japan hun verschaffen. Een goederenruil tusschen de hoofdzakelijk op landbouw ingestelde Philippijnen en het industrieele Japan zou in het belang van beide landen zijn." (La Vanguardia, Manila)

A. NEDERLAND. — **Monopoliseering** van den invoer van **fruit.** —

Met ingang van 28 Aug. '33 treedt in werking het Kon. besluit inzake den invoer van de hieronder met name genoemde versche en op eenigerlei wijze toebereide vruchten. Dit besluit berust op de Landbouwcrisiswet 1933 en monopoliseert den invoer van genoemde producten.

Met de uitvoering van het monopolie is belast de stichting Nederlandsche Groenten- en Fruitcentrale, opgericht bij acte van 24 Aug. 1933 onder goedkeuring van den minister van Economische Zaken. Het kantoor der Nederlandsche Groenten- en Fruitcentrale is gevestigd te 's-Gravenhage, Laan Copes van Cattenburg 62, directeur F. V. Valstar. Voor interlocale gesprekken is de Nederlandsche Groenten- en Fruitceiitrale aangesloten onder de letterlijnen P. P. 1 en P. P. 2, voor locale gesprekken onder het nummer 117503.

De regeling zal in hoofdtrekken als volgt werken:

De invoer van vruchten, versch zoowel als gedroogd of op eenigerlei wijze ingemaakt, zal sleclits kunnen geschieden na overlegging aan de douariekantoren van een machtiging tot invoer, verleend door de Nederl. Groenten- en Fruitcentrale.

Genoemde machtigingen worden sleclits verstrekt na betaling van de door den minister van Economische Zaken ten behoeve van het Landbouw-Crisisfonds vastgestelde bedragen, welke zijn:

Sinaasappelen à 2 cts. per K.G. bruto.
Mandarijnen à 2 cts. per K.G. bruto.
Citroerien à 2 cts. per K.G. bruto.
Bananen à 5 cts. per K.G. netto.
Appelen verpakt à 4 cts. per K.G. bruto.
Appelen onverpakt à 2 cts. per K.G. bruto.
Peren verpakt à 4 cts. per K.G. bruto
Peren onverpakt à 2 cts. per K.G. bruto.
Pruimen à 7½ cts. per K.G. bruto.
Abrikozen à 7½ cts. Der K.G. bruto.
Perziken à 7½ cts. per K.G. bruto
Druiven à 7½ cts. per K.G. bruto.
Gedroogde appelen à 6 cts. per K.G. bruto.
Gedroogde pruimen à 6 cts. per K.G. bruto.
Gedroogde abrikozen à 6 cts. per K.G. bruto.
Gedroogde perziken à 6 cts. per K.G. bruto en resp. mengsels hiervan ook niet andere producten.

Toebereide vruchten: in verpakking tot en met 1.2 K.G. à f 0.10 per K.G. netto in verpakking boven 1.2 tot en met 5 K.G. à f 0.05 per K.G. netto; in verpakking boven 5 K.G. à f 0.04 per K.G. netto.

Restitutie der betaalde bedragen kan verkregen worden indien genoemde goederen al dan niet verwerkt, opnieuw worden uitgevoerd.

Ten einde een vlotte afdoening der zaken te bereiken, kunnen importeurs ten behoeve en volgens voorschrift van de Nederlandsche Groenten- en Fruitcentraie een bankgarantie stellen of een depôt storten. Aan de Nederlandsche Groenten- en Fruitcentrale verschuldigde bedragen kunnen gestort worden op haar rekening bij de Twentsche Bank N.V. te 's-Gravenhage of op postrekening no. 221314.

De importeurs moeten bij de Centrale een opgave indienen omtrent de door hen in de jaren 1930 tot 1933 ingevoerde partijen. Formulierer waarop deze opgave kan worden verstrekt, worden op verzoek door de centrale toegezonden.

(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. 770 A.)

29 AUGUSTUS 1933

B. **DUITSCHLAND.** — De brandstichting in het **Rijksdaggebouw.** —

Ik bevestig, aldus schrijft de procureur-generaal aan dr. George Brantirig, wiens voorwaarden voor toezending der documenten wij op 25 Aug. '33 (blz. 947 B.) publiceerden, de ontvangst van uw schrijven d.d. 18 dezer. Uw opvatting, dat mijn verzoek om toezending van het bewijsmateriaal, dat zich bevindt in het bezit der commissie, de conclusie rechtvaardigt, dat ik het aanwezige materiaal tegen de verdachten onvoldoende acht, is onjuist. Na de ontvangen mededeelingen over het doel der commissie, heb ik niet verwacht en ook niet kunnen verwachten, dat ik materiaal zou ontvangen, dat de door mij vervolgde personen nog ernstiger zou beschuldigen. Bij mijn verzoek ben ik veeleer uitgegaan van het standpunt, dat van oudsher door alle ambtenaren van het openbaar ministerie in Duitschland is gehuldigd en volgens hetwelk zooveel mogelijk de feiten, derhalve ook die, welke ten voordeele van de verdachten pleiten, ter kennis van het gerecht moeten worden gebracht.

Bovendien moest ik na de berichten in de pers kunnen verwachten, dat ik materiaal zou ontvangen, dat verdenking zou doen rijzen tegen personen, welke nog niet vervolgd zijn. Ik meende, dat de zin van mijn woorden niet kon worden misverstaan. Zeer duidelijk is dit in ieder geval op te maken uit mijn schrijven aan den heer Romain Rolland, welks inhoud u bekend is. Gijzelf kenmerkt bet zich in het bezit der commissie bevindende materiaal als geschikt tot versterking van de aanklacht. Overigens constateef ik met voldoening, dat u het met mij eens bent, dat al het materiaal, dat inlichtingen kan verschaffen, aan het Reichsgericht moet worden voorgelegd. Wanneer u daarbij verklaart, dat u het juist acht. dit materiaal aan het gerecht te doen voorleggen niet door de vervolgende autoriteiten, maar door de verdediging, dan merk ik op, dat de weg, waarlangs het materiaal het gerecht bereikt, voor mij van ondergeschikt belang is. Ik heb er in het geheel geen bezwaar tegen, dat het materiaal door bemiddeling van de verdediging ter kennis van het gerecht wordt gebracht.

(Vorig bericht blz. 947 B.)

C. **DUITSCHLAND.** — Nationale herdenking van den **slag** bij Tannenberg. —

Onder groote belangstelling van de bevolking en in aanwezigheid van Rijkspresident Von Hindenburg en zijn familie, vele ministers van de rijks- en van de landsregeeringen en vele andere autoriteiten is op 27 Aug. '33 bij het Tannenberg-monument de slag bij Tannenberg herdacht.

Oberpresident huldigde den Generaal-veldmaarschalk Von Hindenburg als de overwinnaar van Tannenberg en verklaarde, dat de Provinciale Landdag den wensch had gekoesterd, den naam van het geslacht Von Hindenburg voor de toekonist ten nauwste verbonden te weten aan de provincie Oost-Pruisen.

Vervolgens hield de Pruisische minister-president Göring een rede, waarin hij o.a. verklaarde, dat Oost-Pruisen zich ten tweeden male gered voelde door Rijkspresident Von Hindenburg, nu hij het Pruisische volk tot een eenheid had weten te maken. De Provinciale Landdag van Oost-Pruisen had daaraan uiting willen geven door den naam Von Hindenburg te verbinden aan het land in het belang van het geheele volk. Daarom verzoekt hij den Rijkspresident als schenking te willen aanvaarden de domeinen Langenau en Horst Preussenwall, om met het aangrenzende oude bezit Neudeck een Hindenburg-huisbezit te vormen, Hindenburg-Neudeck met Preussenwall.

Na deze plechtigheid nam Rijkspresident Von Hindenburg het woord: „Als ik mij den zooeven genoemden tijd herinner, herdenk ik tegelijkertijd met eerbied. trouw en dankbaarheid mijn Keizer, Koning en Heer, wiens vertrouwen en wiens bevel mij eens hierheen riepen, en verder al mijn strijdgenooten, van de oudste generaals tot de oudste musketiers, die bereid waren tot liet offer voor het vaderland."

Von Hindenburg verklaarde verder, indertijd slechts zijn plicht te hebben gedaan en na allen, die hem geluidigd hadden, dank te hebben gebracht, besloot hij zijn rede met den ouden soldatenroep, die eens over het slagveld klonk: „Duitschland hoera, hoera, hoera!"

D. **DUITSCHLAND. — Saarland-betooging.** —

Er was een zeer groote toeloop voor de plechtigheden der Saarland-betooging bij tiet Niederwald-monument. Voor de Rijksregeering waren verschenen de vice-kanselier Von Papen en de Riiksweerminister Von Blomberg. Namens de Priiisisclie autoriteiten waren aanwezig de minister van Onderwijs, Rust, Opperpresident Von Luesing en vele anderen. Ook de leider van het Duitsclie arbeidsfront, dr. Ley, woonde de plechtigheden bij.

Nadat eenige toespraken waren gehouden, arriveerde Rijkskanselier Hitler, die direct. het woord nam tot het uitspreken van de volgende redevoering:

Ik bren.s den groet over van een provincie, welke in het Verre Oosten in onwankelbare trouw jegens Duitschland staat. Van de „*Heimat*" gescheideii staan 2 *millioen* Duitschers en zij handiiaven de brug, die men heeft afgebroken om te laten zien, wat van ons is. Tot de rechten van den teeenwoordigen tijd, welke wij verdedigen, behoort ook de terugkeer van het Saargebied tot het Rijk. De slag van Tannenberg was een teeken van ongehoorde kracht van een natie. Toen het Saargebied verloren ging, was dat een teeken der verloren eenheid.–

Een volk van 65 millioen menschen geeft te kennen, dat het niets meer te doen wil hebben met het verleden en zijn leven wil laten bepalen door Duitsche belangen en Duitschen wil. Aan de andere zijde der grens wordt gelogen, dat het volk wordt overweldigd. Ik ben op ieder oogenblik bereid opnieuw een beroep ie doen op het volk en dan zullen meer dan vijf zesden achter ons staan.

Toen het Saargebied ons werd ontnomen, aldus Rijkskanselier Hitler, verklaarde meri plechtig, dat Frankrijk het bezit der mijnen slechts economisch zou garandeeren. docti dat het bestuur van het Saargebied zou worden toevertrouwd aan den Volkenbond. Die tijd is thans spoedig voorbij. Er zijn drie versies: De eerste eischt, dat het Saargebied Frankrijk ten deel valt. de tweede dat he: gebied autonoom zal worden. Er bestaát slechts een derde versie die den wil van Duitschland weergeeft: Terug tot Duitschland, aldus Hitler.

Wij hebben honderden malen verklaard, dat wij geen oorlog willen met de overige wereld. Wii willen ook niets vreemdsoortigs bij ons inlijven, doch wanneer verdragen heilig zijn, dan zijn zij dat niet alleen voor ons. doch ook voor onze tegenstanders. Het Saarvolk zal zelf zijn lot bepalen en ik weet, dat een ieder zijn stem voor Duitschland zal geven. Wij willen oris op ieder punt met Frankrijk verstaan, doch nimmer zal Duitschland afstand doen van het Saargebied en het Saargebied nimmer van Duitschland.

E. ITALIE. — Opgravingen. — In de nabijheid van den Etna is een aantal zeer fraaie antiquiteiten aan het licht gekonien. Deze kunstvoorwerpen zijn ongetwijfeld afkomstig uit het voormalige Centuripae, destijds volgens Cicero's beschrijving een bij uitstek welvarende stad.

Ongeveer zeven jaar geleden werden in deze zelfde streek een Grieksche tempel en verscheidene beeldhouwwerken gevonden. Ongeveer 100 M. van de plaats waar de tempel is opgegraven, heeft men thans eenige Corinthische zuilen gevonden, alsmede verschillende fragmenten van beeldhouwwerk, o.a. een hoorn van overvloed, welke op zeer fraaie wijze bewerkt is en vermoedelijk deel uitmaakte van een beeld van Ceres, de godin, die eertijds in het bijzonder op Sicilië vereerd werd.

Men neemt thans aan, dat zich hier nog meer resten uit het oude Centuripae moeten bevinden. In het kleine stadje, dat, nadat het eeuwenlang Centorbi heeft geheeten, sedert kort weer den klassieken naam Centuripae draagt, is een archaeologisch museum van bescheiden formaat ingericht, in een deel van het stadhuis. Hier bevinden zich o.m. een kop van Hadrianus, uit de 2de eeuw van onze jaartelling en een kop van Tiberius, welke men als de fraaiste beeltenis van dezen keizer beschouwt. Aan den ingang van het museum is een inscriptie aangebracht; deze vermeldt de woorden, waarmee eens Cicero deze stad karakteriseerde: „Totius Siciliae maxima et locupletissima civitas". (Il Secolo) **(Vorig bericht blz. 808 A.)**

A. **RUSLAND. — Bezoek van oud-premier Herriot. —** De Fransche oud-premier Herriot is te Odessa aangekomen en heeft in een toespraak den wensch uitgesproken van toenadering tusschen Frankrijk en Rusland.

B. **DUITSCHLAND. — Hakenkruisvlag in katholieke kerken. —** De Germania meldt uit Freiburg, dat het aartsbisschoppelijk Ordinariaat een besluit heeft gepubliceerd volgens hetwelk er geen kerkelijke bezwaren bestaan om de vaandels en symbolen der nationaal-socialistische partij in de katholieke kerken toe te laten en de opstelling er van in kerken te veroorlooven. De geestelijkheid heeft opdracht gekregen dengenen, die dergelijke partijteekenen naar een godsdienstoefening meebrengen, geen moeilijkheden in den weg te leggen. (Germania) **(V. b. 730 B.)**

C. **SOCIALISTISCHE ARBEIDERS INTERNATIONALE. - Slotzitting. - Motie. —** Het congres van de Socialistische Internationale heeft in een voltallige zitting een motie aangenomen, waarin gezegd wordt, dat de huidige crisis het failliet van het kapitalisme beteekent. De motie raadt de volksrevolutie aan in de landen waar het fascisme heeft overwonnen en de verdediging van de individueele en collectieve vrijheid en het algemeen kiesrecht voor de democratische landen. Het congres besluit in de week van 9 November, den verjaardag van de Duitsche revolutie, een betooging tegen het fascisme en het Hitlerisme te houden, waartegen het een materieele boycot zal organiseeren. Aan de democratische regeeringen zal worden verzocht de vraagstukken, die door de overwinning van het Hitlerisme aan de orde zijn gekomen, op de agenda van den Volkenbond te plaatsen. De Internationale zal zich tegen elke versterking van het Duitsche oorlogs-apparaat verzetten.
Het congres heeft voorts met 283 tegen 19 stemmen en 22 onthoudingen een motie van de gemengde ontwapeningscommissie aangenomen, waarin tot aanvaller wordt verklaard het land, dat zou weigeren internationale arbitrage te aanvaarden. Op het grondgebied van dat land moet de algemeene staking worden ontketend en het moet aan boycot worden onderworpen. **(Vorig bericht blz. 950 D.)**

D. **ENGELAND. — Nieuwe bepalingen op den invoer van visch. —** De Engelsche regeering heeft thans in het kader van de nieuwe Visscherijwet een verordening uitgevaardigd, waarbij voor den invoer van door buitenlandsche vaartuigen gevangen visch in Engeland, een invoervergunning noodig zal zijn. Deze moet telkens opnieuw bij het binnenloopen van den trawler bij de haven- en douane-autoriteiten worden aangevraagd.
De verordening heeft ten doel, te garandeeren dat overeenkomstig de jongste internationale overeenkomsten de buitenlandsche vischinvoer wordt verlaagd tot 90% van het gemiddelde in de jaren 1930/'32.
(Vor. ber. Invoerbeperking blz. 166 A.)

E. **BRAZILIE. — Betaling van oorlogsschepen in koffie. —** De Braziliaansche regeering heeft in Japan dertig oorlogsschepen besteld, die binnen een termijn van tien jaar geleverd moeten worden. De betalingskwestie vormt bij deze reusachtige order een moeilijkheid, aangezien Brazilië als voorwaarde stelt dat de helft van het bedrag, zijnde 200 millioen yen, in koffie mag worden voldaan. **(Vor. ber. blz. 286 B.)**

30 AUGUSTUS 1933.

F. **VEREENIGDE STATEN. — Nira. - Codes. —** Reeds 80% der Amerikaansche industrie heeft de Nira-codes aanvaard. Voor de staalindustrie bedraagt dit percentage zelfs 97. In weerwil van het feit, dat de loonuitgaven met vijf millioen dollar per maand zijn gestegen, heeft de industrie besloten de huidige prijzen te handhaven. **(Vor. ber. Nira blz. 941 C.; Blankett Code blz. 910 I.)**

G. **AUSTRALIE. — Versterking van Port Darwin. —** Uit Sydney zijn de eerste dertig officieren en manschappen vertrokken voor het nieuw te vormen garnizoen van Port Darwin in Noord-Australië. Port Darwin is voorzien van de noodige militaire versterkingen die deel uitmaken van de verleden jaar goedgekeurde militaire plannen en o.a. dienen ter bescherming van de olietanks, die aldaar zijn gebouwd als oliedepôt voor de Koninklijke Australische marine. Op verschillende punten langs de kust en tegenover de haven, die den haveningang beheerschen, zijn versterkingen aangelegd en betonnen vloeren gebouwd voor de opstelling van geschut.
(The Australasian, Melbourne)

H. **VEREENIGDE STATEN. — Gouduitvoer. —** President Roosevelt heeft den minister van Financiën gemachtigd, goud, dat uit de Amerikaansche goudmijnen afkomstig is in consignatie te nemen. Hierdoor stelt Pres. Roosevelt de Amerikaansche producenten in de gelegenheid, goud te verkoopen tegen de hooge buitenlandsche prijzen. De president heeft verder de bepalingen tegen het goudhamsteren verscherpt en verklaard, dat opgave van goudbezit binnen veertien dagen moet worden verstrekt. De president heeft hiermede een vrije markt geschapen voor het in Amerika geproduceerde goud en zijn goedkeuring verleend tot verkoop aan het buitenland.
In verband met dit besluit inzake den gouduitvoer, verwacht men, dat de jaarlijksche winsten van de goudmijnen met $ 15 mill. zullen stijgen en dat de bedrijvigheid in de goudmijnbouw-industrie zal toenemen.
De opheffing van de beperkende bepalingen inzake den gouduitvoer treedt onmiddellijk in werking. De verkoopsprijs zal worden vastgesteld door den minister van financiën en de verkoopen zullen door tusschenkomst der schatkist plaats vinden. Voor den aankoop van goud zal een licentie noodig zijn; dit geldt echter niet voor de Federale Reserve banken. Niemand zal na verloop van 30 dagen nog goud mogen bezitten, in welken vorm dan ook, terwijl de schatkist de noodige maatregelen mag treffen, teneinde de uitvoering van deze bepaling te verzekeren. Behalve door de Federale Reserve Banken kan de verkoop van goud ook geschieden door agenten, die hiertoe door de schatkist zijn aangewezen. **(Vor. ber. blz. 924 A.)**

I. **BELGIE. — Financieele positie. —** Op 28 Aug. werd de halfjaarlijksche algemeene vergadering van de Nationale Bank van België gehouden. De heer Louis Franck, minister van Staat, president van de Bank, presideerde en gaf een breedvoerige uiteenzetting over de huidige monetaire en financieele problemen. De monetaire toestand van België is bevredigend, aldus de president. De belga is steeds volkomen stabiel gebleven en de goud-reserve werd aanzienlijk verhoogd. Hierdoor wordt bewezen, dat de maatregelen, die in 1926 werden genomen en waarbij de onafhankelijkheid van het emissie-instituut gewaarborgd werd, terwijl de bankbiljetten in omloop een stevige

garantie ontvingen, goed waren. In geen ander land heerscht een zoo groote eensgezindheid over de te volgen muntpolitiek. De Belgische arbeiders zoowel als de burgers zien het belang in van een gezonde munt, zonder welke hun loonen, hun spaargelden en het geld hunner ondernemingen bedreigd zouden worden. (Le Soir) (Vorig bericht blz. 826 E.)

A. ENGELAND. — Reorganisatie der marine. — De marine-deskundige van de „Daily Telegraph" schrijft, dat de Britsche admiraliteit verstrekkende plannen voor de interne reorganisatie der Engelsche marine heeft voorbereid, die tegelijkertijd met den aanbouw van nieuwe schepen zal worden voltrokken. De admiraliteit zou de plannen voor de personeele en materieele uitbreiding en versterking van de Engelsche vloot tot in alle details gereed hebben. De plannen zullen worden uitgevoerd indien de andere mogendheden de huidige uitbreiding van hun vloot niet staken of verminderen. Voor een deel hebben deze plannen betrekking op de officiersopleiding en de vermeerdering van het personeel-effectief, gepaard gaande met een verkorting van den diensttijd, waardoor een grootere reserve gekweekt wordt.
Ondanks alle bedenkingen zal het Middellandsche Zee-eskader gehandhaafd blijven, omdat van de Middellandsche Zee uit sneller versterking naar den Stillen Oceaan gedirigeerd kan worden.
De admiraliteit zal terugkeeren tot het beginsel van voor den oorlog, dat elk Engelsch schip van een bepaalde klasse minstens gelijkwaardig en zoo mogelijk sterker moet zijn dan elk schip van dezelfde klasse van een andere mogendheid. Dit beginsel zal voor alle scheepscategorieën worden toegepast, met uitzondering van de onderzee-booten. De plannen voor den bouw van de **22.000** en **25.000** tons linieschepen zijn gereed. Zoo noodig zal de Engelsche marine deze plannen wijzigen, indien de andere mogendheden vasthouden aan linie-schepen van **35.000** ton. De bouw van kleinere en zwakkere kruisers, waartoe de Engelsche marine tengevolge van de beperking der totale kruisertonnage gedwongen was, zal stopgezet worden, en de **10.000** tons kruisers zullen zwaarder bepantserd worden en voorzien van pantsertorens en beter geschut.
Ook de plannen voor het invoeren van nieuw geschut en verbetering der torpedo's en andere munitie zijn thans gereed. Bovendien is een nieuw scheepstype ontworpen, dat dienst zal doen als convooi-vaartuig, waarvan thans een exemplaar in aanbouw is.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **927 F.**)

B. 'S-GRAVENHAGE. — **Begrooting 1934.** —
De begrooting voor **1934** sluit met een totaal-bedrag aan gewone inkomsten en uitgaven van f **71.123.865** met een tekort van slechts vier ton, welk bedrag B. en W. alsnog door enkele bezuinigingen en besparingen hopen te vinden. Belastingverhooging zal niet noodig zijn, al is ook voor Maatsch. Hulpbetoon een bedrag geraamd voor **1934** van bijna **f 11 mill.**, tegenover f 6 millioen welke in **1931** werden uitgekeerd. (Vorig bericht blz. 135 **O.**)

C. OOSTENRIJK. — De **versterking** der weermacht. — Binnen enkele dagen zal tusschen de regeeringen van Engeland, Frankrijk en Italië een overeenkomst worden gesloten aangaande de voorwaarden, waarop de mogendheden zullen toestemmen in het door de Oostenrijksche regeering gedane verzoek tot het versterken van de weermacht voor den tijd van een jaar met **8000** man. De regeeringen der Kleine Entente worden geacht te zijn geraadpleegd en haar toestemming te hebben gegeven.
In het vredesverdrag van Saint-Germain werd Oostenrijk een leger van **30.000** man toegestaan, maar bet Oostenrijksche leger is nooit op volle sterkte geweest. De afwijking van het verdrag bestaat in het oproepen van recruten voor een korteren dan den normalen diensttijd. Vastgesteld is, dat deze diensttijd niet korter dan **5** en niet langer dan 6 maanden zal zijn. Dn duur van de overeenkomst is beperkt. De overeenkomst schept geen precedent en geeft geen aanwijzing wat betreft de toekomstige politiek.
(Il Corriere della Sera)

D. WIELERSPORT. — Wereld-uurrecord. — De Eindhovenaar **J.** van Hout heeft op **25** Aug. op de wielerbaan te Roermond een prestatie geleverd door het werelduurrecord van Oscar Egg, dat ca. 19 jaar geleden gevestigd werd en waarop tot op dien datum alle aanvallen van diverse wereldberoemde renners strandden, met **341** meter te verbeteren.
De Fransche renner Maurice Richard uit Nancy, verbeterde op **29** Aug. op de baan te St. Truiden het werelduurrecord van Van Hout. Richard bracht het onder officieele contrôle op **44,777** K.M.
Wij geven hieronder de geschiedenis van het uurrecord:

Datum:	Afst. in K.M.	Renner
11- 5-1893	35.325	Desgrange (Frankrijk) amat.
31-10-1894	38.220	Dubois (Frankrijk) prof.
30- 7-1897	39.240	Maurice (België) prof.
9- 7-1898	40.781	Hamilton (Amerika) prof.
24- 8-1905	41.110	Petit-Breton (Frankr.) prof.
20- 6-1907	41.520	Berthet (Frankrijk) amat.
22- 8-1912	42.122	Egg (Zwitserland) prof.
27- 7-1913	42.306	Weise (Duitschland) prof.
7- 8-1913	42.741	Berthet (Frankrijk) prof.
21- 8-1913	43.525	Egg (Zwitserland) prof.
20- 9-1913	43.775	Berthet (Frankrijk) prof.
18- 6-1914	44.247	Egg (Zwitserland) prof.
25- 8-1933	44.588	Van Hout (Nederland) prof.
29- 8-1933	44.777	Richard (Frankrijk) prof.

(**Vorig** bericht **blz. 935 F.**)

31 AUGUSTUS **1933**

E. BELGIE. — Tegen **Hitleriaansche** propaganda. — Wegens de uitdagende Hitleriaansche propaganda in het genaaste gebied Malmédy, Eupen en St.-Vith, heeft de gouverneur van de provincie Luik, na zijn onderhoud met den minister van Binnenlandsche Zaken, den heer Poullet, maatregelen genomen om deze propaganda tegen te gaan. (N. R. Crt.)

F. CHINA. — De godsdienst van den Chinees. — Prof. Kiang Kang-hu, hoofd van het „Department of Chinese studies" aan de McGill University in Canada, heeft onlangs in een Indisch tijdschrift over de godsdienstige opvattingen der volksmassa in China geschreven. De Chineezen zijn volgens schr. in het algemeen misschien het minst godsdienstige volk ter wereld; zij hebben zelden een bepaalde godsdienstige opvatting. Wel is de grondslag van hun dagelijksch leven religieus, maar die grondslag komt voort uit een mengeling van leerstukken en voorschriften van allerlei religies: het confucianisme, het taoisme en het boeddhisme. Deze drie zijn zoo nauw aan elkaar verbonden geraakt, dat men de denkbeelden niet meer uit elkander weet te houden en de meeste Chineezen beschouwen Confucius, Lao Tzoe en Boeddha als gelijkwaardig. De leer van Confucius wordt geraadpleegd wanneer men een maatschappelijk vraagstuk heeft op te lossen, of een vraagstuk betreffende betrekkingen tusschen bloedverwanten; het persoonlijk leven van den enkeling wordt door de beginselen van Lao Tzoe beheerscht; het ritueel, dat bij begrafenissen of verjaardagen gebruikt wordt, is boeddhistisch. In ieder huisgezin worden Amitabha en Koean Yin geëerbiedigd; deze stellen boeddhistische denkbeelden voor; het aanbidden van eigen voorvaderen behoort tot het confucianisme, terwijl de alom verbreide idee van een „keuken-god" of beschermgeest zijn oorsprong vindt in de leer van Tao. Deze drievoudige basis van hun godsdienst is weer duidelijk te bespeuren in de volksfeesten, waarin het verschil van begrip voortdurend tot uiting komt.
(Prajamitra Kesari, Bombay)

A. NEDERLAND. — Generale Synode **Geref.** kerken. — Dr. W. **A.** van Es, lid der synode, schrijft aan het Chr. Persbureau het volgende:
De voornaamste punten van het agendum van den 2den en 3den dag van de zittingen der Gen. Synode der Geref. kerken, die zoo goed als afgedaan vverdeii, waren de vaststelling van de orde der liturgie en van het leerboek voor de catechisaties. Beide punten waren nog altijd onafgedaan sinds de synode van Leeuwarden (1920) en dus reeds dertien jaar aan de orde. Vooral liet eerste, de volgorde der onderscheiden bestanddeelen van de gewone Zondagsche morgen- en avondgodsdienstoefeningen, typeert de wijze waarop dit invoering van dergelijke regelingen in de Geref kerken alleen kans op slagen heeft. Misschien zal men geneigd zijn liet nu verkregen resultaat vrij mager te noemen. Doch dit ligt dan daaraan, dat men de eigenaardigheid van liet inwendige leven der Gereformeerde kerken niet kent. Men paart in deze kerken een zucht naar vrijheid en zelfstandigheid der plaatselijke kerken aan een groote waardeering van de leiding der meerdere vergaderingen en in het bijzonder van de generale synode. Het is dan de kunst om onder zulk een leiding zichzelf te worden. Wie met het leven der Geref. kerken op de hoogte is, weet, welk een chaos er ten aanzien van de liturgische orde in deze kerken voor een 15 jaar heersclite. Iedere kerk richtte de godsdienstoefening vrijwel willekeurig naar eigen verkiezing in. Onder invloed van synodale besluiten kwam er meer en rneer eenvormigheid. Nu was het ook de tijd om deze vrijwel algemeen ingevoerde orde vast te stellen, terwijl men nog altijd veel aan de vrijheid der kerken overlaat. Tegen de algemeene invoering van wat de synode nu vaststelde, zal dan ook wel niet veel bezwaar bestaan. Met de opstelling van een leerboek voor de catecliisaties ging het echter juist in tegrriovergestelde richting. Misschien dat de synode in 1923 daarbij door zelf zulk een leerboek op te stellen met wat te vaste hand heeft willen ingrijpen. Successievelijk moest de synode dezen greep loslaten. Er werd nu zelfs een voorstel gedaan, om van alle synodale bemoeieiiissen af te zien en de opstelling geheel aan het narticuliere initiatief over te laten. Dit voorstel kon echter geen' meerderheid verkrijgen, zoodat ook nu de synode nog wensclit voort te gaan niet het uitschrijven van een soort prijsvraag.
(Vorig bericht blz. **600** B.)

1 SEPTEMBER 1933

B. NEDERLAND. — De Nederlandsche **rundveestapel.** — De Crisis Rundveecentrale meldt:
Uit de thans bewerkte gegevens, geput uit de door de Crisis Rundveecentrale uitgevoerde telling van den Nederlandschen rundveestapel blijkt, dat deze veestapel op 1 Juli '33 bestond uit:

39.832	stieren	ouder dan 1 jaar		
335.348	melk- en kalfkoeien	1e	kalf	
283.594	,, ,, ,,	2e	,,	
258.492	,, ,, ,,	3e	,,	
574.877	,, ,, ,,	ouder		
367.562	stuks drachtig jongvee,	ouder	dan 1	jaar
244.097	,, gust	,,	,, ,,	,,
95.651	,, mannelijk ,,	jonger	,, ,,	,,
516.391	,, vrouwelijk ,,	,,	,, ,,	,,
50.909	,, mestkalveren			
110.477	,, vee, bestemd om vet te maken en niet vernield in andere rubrieken.			

De rundveestapel telde op genoemden datum dus 2.877.230 dieren. Het aantal melkkoeien bleek 113.865 stuks grooter dan volgens de in Juni 1932 vanwege de Crisiszuivelcentrale gehouden melkveetelling. Deze gaf een totaal van 1.338.446 melkrunderen, de thans gehoudene daarentegen van 1.452.311 stuks. Een vergelijking met de door in 1910, 1921 en 1930 plaats gehad hebbende tellingen verkregen resultaten geeft het volgende beeld, waaruit blijkt in hoe sterke mate de Nederlandsche rundveestapel in liet bijzonder tussclien 1930 en 1933 in aantal is toegenomen. Bij gelijke afzetmogelijkheid van zuivelproducten zou dus reeds een teveel aan melkvee vastgesteld moeten worden, in het licht van de zeer beperkte afzetmogelijkheid is een inkrimping van den melkveestapel ten zeerste geboden.

	1910	1921	1930	1933	Toeneming 1930/'33 in %	Toeneming 1930/'33 aantal
Totale veestapel	2.026.943	2.062.771	2.366.066	2.877.230	21,6	511.164
Springstieren	23.309	25.785	26.453	39.832	50.58	13.379
Melk- en kalfkoeien	1.068.361	1.085.713	1.298.736	1.452.311	11,83	153.575
Mestkalveren	47.086	19.597	38.548	50.909	32,07	12.361
Mestvee	97.688	63.432	80.879	110.477	36,60	29.598
Jongvee ouder dan 1 jaar	389.339	371.436	419.417	611.659	45,84	192.242
Jongvee jonger dan 1 jaar	401.160	496.808	502.033	612.042	21,91	110.009

(Crisis Rundveecentrale)

C. GENEESKUNDE. — Een merkwaardige nier-operatie. — In de „Izwestija" doen prof. **A.** Belts en het lid van de academie van wetenschappen, F. N. Meljnikof-Razwedenkof verslag van een merkwaardige operatie, uitgevoerd door dokter J. J. Woronoj, in de kliniek van het Oekrainsche Instituut voor spoedeischende chirurgie en bloedtransfusie, waarvan Belts directeur is, n.l. de overbrenging van een nier uit het lichaam van een pas gestorvene in dat van een zieke, die leed aan een volledige afwezigheid van afscheiding van urine. nadat zij bij een poging tot zelfmoord een groote dosis sublimaat had ingenomen.
De overgebrachte nier, zoo lezen we, leefde en functionneerde gedurende twee etmalen, scheidde urine af en gaf daardoor verlichting aan de stervende zieke, daar zij voor eenigen tijd bevrijd werd van brakingen, krampen en de subjectieve pijngevoelens verminderden. De al te groote dosis van het vergif, die voldoende was voor veertig personen, vergiftigde wel is waar ook de nieuwe nier, maar uit de microscopische analyse van beide nieren bleek, dat voordien de eigen nieren van de zieke reeds eenige beterschap waren gaan vertoonen en het regeneratieproces reeds begonnen was.
De professoren, die het verslag uitbrengen, meenen daaruit te kunnen concludeeren, dat bij een minder zware, zij het evenzeer doodelijke vergiftiging, het leven van de patiënt gered had kunnen worden.
Woronoj is al lang met zijn onderzoekingen in deze richting bezig. Reeds drie jaar geleden bracht hij een nier over in den hals van een hond, die daar langer dan twee jaar geleefd en gefunctionneerd heeft.
(Izwestija)

D. OOSTENRIJK. — **Dollfuss'** bezoek te Riccione. — Engelsche **regeering** ingelicht. — De Engelsche regeering is thans officieel door haar diplomatieke vertegenwoordigers te Weenen en Rome ingelicht over den inhoud van de besprekingen te Riccione. De mededeelingen dragen een algemeen karakter en houden in, dat in hoofdzaak twee kwesties zijn besproken, n.l. het openen van Triest voor den Oostenrijkschen handel en het uitbreiden van de Italiaansch-Oostenrijksche handelsbetrekkingen. (Vor. ber. blz. 942 F.)

E. NEDERLAND. — R.K. Staatspartij. — Naar „De R.K. Staatspartij" mededeelt, is een commissie ingesteld die tot taak zal hebben de samenstelling van een staatkundig beginselprogram naar Katholieke opvatting voor te bereiden en een zoodanig program van een toelichting voorzien, aan het Partijbestuur voor te leggen.
Nu van de zijde der uitgenoodigde personen zonder uitzondering een gunstig en instemmend antwoord is ontvangen, kan de samenstelling der commissie worden openbaar gemaakt. Deze is als volgt:
Prof. mr. P. J. M. Aalberse, voorzitter van de Katholieke fractie van de Tweede Kamer en van den Partijraad der R.K. Staatspartij, voorzitter der commissie.
Mr. C. M. J. F. Goseling, lid der Tweede Kamer, voorzitter van het bestuur der R.K. Staatspartij, ondervoorzitter der commissie.
Prof. Mag. dr. J. B. Kors O.P., hoogleeraar aan de Keizer Karel-Universiteit te Nijmegen.
Prof. J. H. Niekel, professor aan het Philosophicum te Warmond.
Prof. mr. W. Pompe, hoogleeraar in het Strafrecht aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.
Prof. mr. P. W. Kamphuisen, hoogleeraar in het Staats- en Administratierecht aan de Keizer Karel-Universiteit te Nijmegen.
Pater dr. D. Beaufort O. F. M., directeur van de Ontwikkelingscentrale van het R.K. Werkliedenverbond te Utrecht. (Vor. ber. blz. 941 E.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Anti-trustwetten, — De staat New York heeft de anti-trustwetten opgeheven, teneinde een volledige functionneering van het herstelprogramma in den Staat te verzekeren. De opheffing is geschied met toestemming van president Roosevelt en zal gelden tijdens den duur van de uitvoering van het herstel-programma.
(Vorig bericht blz. 102 C.)

A. MR. H. VAN DER VEGTE OVERLEDEN. — Op 29 Aug. '33 is te 's-Gravenhage overleden mr. Hendrik van der Vegte, oud-minister van Waterstaat en oud-lid van Ged. Staten van Overijsel.

Op 15 Aug. 1868 werd Hendrik van der Vegte te Zwolle geboren, bezocht het gymnasium te Assen, studeerde te Leiden en vestigde zich, na in 1893 op een proefschrift over „De verzekering der arbeiders tegen invaliditeit en den ouden dag, in Duitschland" te zijn gepromoveerd, ais advocaat en procureur in zijn geboorteplaats, waar hij in het openbare leven aldra een belangrijke plaats innam.

Kleinzoon van ds. H. de Cock, die zich in 1834 van de Ned. Herv. kerk afscheidde en de Chr. Geref. kerk stichtte, werd hij in 1895 voor de A.-R. partij lid van den gemeenteraad van Zwolle, waar hij reeds het volgende jaar wethouder was. Van 1907 tot 1926, het jaar waarin hij minister werd, was mr. Van der Vegte Gedeputeerde van Overijsel, in het bijzonder belast met de afdeeling Waterstaat. Daarom ook liet minister De Geer het oog op hem vallen voor de portefeuille van Waterstaat in het 5 Maart 1926 opgetreden extra-parlementaire kabinet.

B. NEDERLAND. — **Philips gloeilampen** en Japansche concurrentie. — Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven hebben op het gebied van gloeilampen een ernstige concurrentie te duchten van Japan.

GLOEILAMPENINVOER IN NED.INDIE.

	Uit Nederland	Uit Japan
1929 . . .	4.086.568	627.480
1930 . . .	3.216.111	1.597.151
1931 . . .	**2.043.948**	**1.640.871**
1932 . . .	**1.222.937**	**3.519.200**
1933 5 mnd..	538.115	2.323.964

In 1932 bedroeg de import uit Nederland gedurende: de eerste 5 maanden, totaal . . . . . 604.148 st.
Dezelfde periode in 1933 geeft aan . . 538.115 st.
Voor den import van Japan zijn deze cijfers:
voor de eerste 5 maanden 1932 . . . . 348.787 st.
voor dienzelfden termijn 1933 . . . . 875.923 st.
Hieruit blijkt, dat Nederland met dien import ruim 10% achteruit is gegaan, terwijl Japan's import over dienzelfden termijn met 150% is toegenomen.

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Regeling invoer overhemden en zakdoeken. — Ingediend is een wetsontwerp tot regeling van den invoer van overhemden en zakdoeken, Aan de memorie van toelichting is het volgende ontleend:

De in de wet van 6 April 1933 voor de contingenteering van overhemden en zakdoeken gestelde termijn liep af op 1 Juli j.l. Teneinde deze contingenteering voort te zetten, werd wederom van de in art. 2 der Crisis Invoerwet 1931 verleende bevoegdheid gebruik gemaakt en bij Kon. Besluit van 28 Juni 1933 werd de invoer dezer artikelen voor den duur van twaalf maanden beperkt. Ingevolge het bepaalde in art. 3 der Crisis Invoerwet is dus thans indiening van het onderhavige wetsontwerp noodzakelijk.

D. NEDERLAND. — Contingenteering van katoenen stoffen, manufacturen, tafel- en **servetgoed, huishoudgoed.** — De Staatscourant bevat een Kon. Besluit. waarbij de invoer van gebleekte en ongebleekte katoenen manufacturen wordt gecontingenteerd.

Deze contingenteering is vastgesteld voor den tijd van vier maanden, aanvangende 1 Augustus en eindigende 1 December 1933. Voor ongebleekte katoenen manufacturen is het percentage bepaald op 85 van de waarde van hetgeen gemiddeld in vier maanden van de jaren 1931 en 1932 werd ingevoerd. Voor gebleekte katoenen manufacturen bedraagt het percentage 75 met dezelfde basisjaren.

Voorts zal de Staatscourant twee Kon. Besluiten bevatten ter voortzetting van de contingenteering van geverfde, bedrukte en bontgeweven-manufacruren, alsmede van tafel- en servetgoed en ander huishoudgoed, zoowel afgepast als aan het stuk en van beddelakens en sloopen. Eerstgenoemde contingenteering wordt ongewijzigd voor den tijd van drie maanden verlengd, terwijl voor tafel- en servetgoed het percentage van 70 op 60 is teruggebracht.

(V. b. Katoen 602 C.; Tafel- en Servetgoed 713 A.)

E. NEDERLAND. — Koninklijke onderscheidingen. — De Staatscourant van 30 Aug. '33 bevat vele onderscheidingen ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. de Koningin.

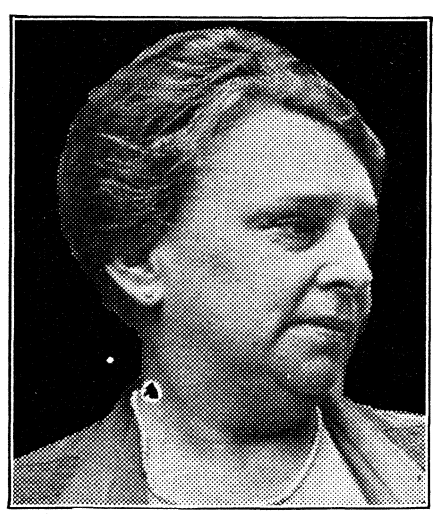
De hoogste onderscheiding is verleend aan jhr. mr. D. J. de Geer, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en oud-minister van Financiën, die bij Kon. Besluit benoemd is tot Minister van Staat.

Tot commandeur in de Orde van den Nederlandschen Leeuw werden benoemd: mr. W. L. Baron de Vos van Steenwijk, voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en de heer S. de Graaff, oud-minister van Koloniën, te 's-Gravenhage.

Het Grootkruis in de Orde van Oranje-Nassau werd verleend aan: prof. dr. C. Snouck Hurgronje, adviseur voor Indische en Arabische zaken en oud-hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden; voorts aan jhr. mr. O. F. A. M. van Nispen tot Sevenaer, gezant te Brussel; en mr. J. P. graaf van Limburg Stirum, gezant te Berlijn.

Uit de kunstwereld werden benoemd: tot officier in de Orde van Oranje-Nassau mevrouw J. A. Simons—Mees, letterkundige, te 's-Gravenhage en de heeren J. C. B. (Jan) Sluyters, kunstschilder te Amsterdam; J. A. Radecker, beeldhouwer te Amsterdam en Arth. van Schendel, letterkundige, te Sestri Levante (Italië).

Tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau zijn benoemd mevrouw M. G. Ruys—Barbiers (Tilly Lus), tooneelspeelster, te 's-Gravenhage en de heeren J. F. Buziau, revue-artist, te Rijswijk (Z.-H.) en J. M. S. Heuckeroth, toonkunstenaar te Amsterdam.

Mevrouw C. de Vlugt—Flentrop.

Mevrouw C. de Vlugt—Flentrop, echtgenoote van Amsterdams burgemeester, dr. TV. de Vlugt, werd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau benoemd.

(Vorig bericht blz. 474 G.)

F. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Regeling van den invoer van bladzink. — Ingediend is een wetsontwerp tot regeling van den invoer van bladzink. Aan de Mem. van Toel. is het volgende ontleend:

Bij Kon. Besluit van 29 Juni '33 is bepaald, op grond van art. 2 der Crisisinvoerwet 1931, dat de invoer van bladzink gedurende een tijdvak van 6 maanden, aanvangende 1 Juni 1933, zal zijn verboden voor zoover deze meer zou bedragen dan 80 pct. van den gemiddelden invoer van bladzink per 6 maanden gedurende 1931 en 1932.

Ingevolge art. **3** van genoemde wet is dus thans de indiening van een wetsontwerp tot voorziening in dat verbod van invoer noodzakelijk.

2 SEPTEMBER 1933.

A. **HENRP BOREL OVERLEDEN.** — Op **31** Aug. '33 is te 's-Gravenhage overleden de heer Henri Borel, de kunstcriticus van Het Vaderland, en daarvóór verscheidene jaren tooneelcriticus en medewerker van De Telegraaf, in den ouderdom van 63 jaar. Borels beteekenis lag op drieërlei gebied: hij was, als ambtenaar voor Chineesche zaken, een bekend sinoloog, wat ook in verscheiden werken over China en de Chineesche wijsbegeerte tot uiting kwam; hij schreef een aantal romans en andere boeken van letterkundigen aard, waarvan „Het Jongetje" het bekendst werd, en wijdde zich in het laatste deel van zijn leven bijna geheel aan journalistieken arbeid, vooral als tooneel- en letterkundig criticus. Naar de Maasbode meldt is Henri Eorel op zijn sterfbed in de Katholieke Kerk opgenomen.

B. **ENGELAND.** — Supplementair recht van **10% ad valorem** op **haverproducten** van het buitenland. — Bij decreet van het ministerie van Financien zal een supplementair recht van 10% ad valorem worden geheven op haver en haverproducten van buitenlandschen oorsprong, waardoor het totale recht 20% zal bedragen. Het nieuwe recht treedt op *5* September in werking.
Met ingang van denzelfden datum worden eveneens de invoerrechten op diverse andere producten gewijzigd, met name voor sommige katoen-, leder-, ijzer-, houtzagerijproducten, aluminiumlegeeringen, ammoniak, soda, kali, parelgerst, bepaalde banketbakkersproducten en suikerwerken, benevens planten.
Vervolgens heeft het departement aan de lijst artikelen, welke vrijgesteld zijn van invoerrechten, met ingang van *2* September toegevoegd: bepaalde alliages van nikkel en koper, ruw tin en koperen- en wasmatrijzen voor de reproductie van gramofoonplaten.
(Daily Telegraph) (V. b. Invoerrechten **789 D.**)

C. **ENGELAND.** — Invoer van **Aardappelen.** — De minister van landbouw heeft onderhandeld met vertegenwoordigers der aardappelen uitvoerende landen in verband met de noodzakelijkheid van het tot stand komen van een regeling van den aardappelen-invoer.
Thans is overeengekomen, dat gedurende de maan. den September, October en November de invoer uit Nederland niet meer dan S000 ton zal bedragen, die uit België niet meer dan *250* ton. Anderen landen, die gewoonlijk geen aardappelen naar het Vereenigd Koninkrijk uitvoeren, is verzocht, gedurende de rest van het jaar niet in te voeren.
(V. **b.** Invoerbeperking **953 D.; Aardappelen 430 G.)**

D. **MR. DK. VAN ROYEN OVERLEDEN.** — Na een ongesteldheid van slechts enkele dagen is op 31 Aug. 1933 te 's-Gravenhage overleden, mr. dr. J. H. van Royen, gezant van Nederland te Washington, tevens geaccrediteerd bij de republiek Cuba.
De heer van Royen, die den leeftijd heeft bereikt van *62* jaar, vertoefde dezen zomer voor twee maanden met verlof in ons land. Hij was voornemens begin October weer naar zijn post te Washington terug te keeren.

E. **DUITSCHLAND.** — De brandstichting in het **Rijksdaggebouw.** — Het Secretariaat van het Nederlandsche Comité van kunstenaars en intellectueelen voor den strijd tegen de Duitsche terreur deelt aan V.D. den tekst mede van het antwoord van Dr. Branting op den brief van den procureur-generaal van het rijksgerechtshof te Leipzig. Wij ontleenen hieraan het volgende:
„Is het u niet bekend, dat in de geheele wereldpers reeds begin Maart met groote zekerheid werd verklaard, dat de brandstichting in den Duitschen rijksdag geen werk van communisten was? Is het u niet bekend, dat in de geheele wereldpers reeds begin Maart beweerd werd, dat de brandstichting den tegenwoordigen Pruisischen minister-president Göring tot auctor had? Het leek ons in het buitenland vanzelfsprekend, dat minister-president Göring tegen tenminste één der groote wereldbladen, die deze bewering uitten, een aanklacht zou indienen. Hij heeft het niet gedaan.
Nog kort geleden heeft de bekende advocaat Moro-Giafferi zelfs woordelijk verklaard: „Ik beoordeel de zaak streng van uit beroepsstandpunt en spreek tot u als advocaat, die eenvoudig de stukken heeft bestudeerd. Bij mijn ziel en bij mijn geweten verklaar ik: „Göring heeft het gedaan, Göring heeft bevel gegeven, het rijksdaggebouw in brand te steken." Ook tegen Moro-Giafferi is geen aanklacht ingediend."
(Vorig bericht blz. **952** B,)

F. **DUITSCHLAND.** — Scrips. — Voor de buitenlandsche houders van Duitsche vorderingen hebben zich in den laatsten tijd belangrijke feiten voorgedaan. Een der belangrijkste is de invoering van de scrip. Aan een beschouwing van de „Maasbode" d.d. **26** Aug. betreffende het doel der Duitsche scrips, ontleenen wij het volgende:
De scrips mogen niet in Duitschland als kapitaalbelegging worden aangewend, doch dienen slechts ter financiering van een Duitschen extra export, den z.g. zusatzexport. Hierbij hebben de buitenlandsche crediteuren daarom belang, omdat ten slotte allereerst de 50% blijvende betaling van de interest in deviezenvorm en daarna een extra deviezenbetaling boven de 50% of zelfs een toekomstige delging slechts bij een stijging van den Duitschen export mogelijk zal kunnen worden. Praktisch zal zich de bevordering van den uitvoer als volgt afspelen: Duitsche industrieelen of exporteurs moeten de Golddiskontbank, waar de scriphandel waarschijnlijk geconcentreerd zal worden, aantoonen, dat zij slechts bij het verkrijgen van een hoogeren prijs dan die bij normalen uitvoer zou worden ontvangen, in staat zijn uit te voeren. Dan kan de Golddiskontbank de door de buitenlandsche crediteuren aangeboden scrips met een disagio van ongeveer *50%* van deze buitenlandsche crediteuren aankoopen (waarbij de Golddiskontbank natuurlijk in deviezen betaalt) en aan de Duitsche exporteurs verkoopen, die eenerzijds de tot den aankoop van de scrips door de Golddiskontbank vereischte deviezen uit zijn uitvoertransactie verkrijgt en de scrip bij de Konversationkasse voor het volle nominale bedrag in marken inwisselt.
Eenigszins anders staan de zaken bij de behandeling der Duitsche bezitters van buitenlandsche obligatiën. Zij zullen n.l. op dezelfde wijze behandeld worden als de buitenlandsche crediteuren, hoewel het gezichtspunt van een toeneming der deviezen voor de Reichsbank hierbij geen rol speelt, aangezien de Duitsche bezitters slechts R.M. bedragen uitbetaald krijgen. Wanneer zij echter door het ontvangen der scrips eveneens een deel van hun rente moeten verliezen, dan geschiedt dit hoofdzakelijk om deze personen niet te bevoordeelen boven de buitenlandsche crediteuren. Het disagio van 50% staat echter nog niet absoluut vast. (Vor. ber. Spexrmarken **915 C.)**

3 SEPTEMBER 1933

G. **LUCHTVAART.** — Vliegongeluk **te Batavia.** — Een vliegtuig, terugkeerend van de parade op het Waterlooplein te Batavia, welke werd gehouden ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. de Koningin, viel bij een nooddaling in het meer bij Tjiboeroej, nabij Padalarang.
De kapitein der infanterie a la suite, dr. ir. C. P. M. M. Bogaerts en de luitenant der infanterie J. C. Pols werden gedood. Van het toestel werd de romp afgerukt. (Vorig bericht blz. **309** C.)

A. DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialistische partijdag te Neurenberg. — Het partijcongres der N.S.D.-A.P., dat **3** dagen heeft geduurd, is op **3** September gesloten. De opening van den partijdag had op **1** Sept. plaats met een rede van Rudolf Hess, leider van het politieke centrale comité der N.S.D.A.P.
Rijkskanselier Hitler vaardigde een proclamatie uit, waarin hij den zin van den nationaal-socialistischen partijdag schetste en welke o.a. inhield:
1. den leider de mogelijkheid te bieden, tot de geheele partijleiding in persoonlijk contact te treden;
2. de partijgenooten opnieuw met hun leiding in contact te brengen;
3. allen opnieuw in hun vertrouwen in de overwinning te sterken;
4. de groote impulsen te wekken in geestelijk en psychologisch opzicht voor de voortzetting van den strijd.
Dr. Göbbels hield op den laatsten dag van het congres een rede, waarin hij zijn bekend standpunt tegen de Joden uiteen zette. (Vorig bericht blz. **908 D.**)

B. BIER EN WIJN. — Verbruik. — De Engelsche en Noorsche regeeringen hebben tezamen een vergelijkend onderzoek ingesteld naar het gebruik van bier en wijn. Op grond van officieele statistieken publiceeren zij thans de resultaten van hun onderzoek, dat zich uitstrekte over **28** landen.
De resultaten zijn als volgt: Frankrijk verbruikt per hoofd **145** liter wijn, Italië **92,** Spanje **88,** Zwitserland **45,** Griekenland **36,** Hongarije **32,** Bulgarije **22,** Roemenië en Oostenrijk ieder **15** liter per hoofd. Duitschland blijft thans beneden de grens van 10 liter.
Per hoofd wordt het meeste bier gedronken in België, n.l. **185** liter, dan volgt Groot-Brittannië met **77,** Oostenrijk met **72,** en Duitschland met **68** liter per hoofd.
Voor de overige landen zijn de cijfers als volgt: Argentinië, Canada, Denemarken ieder **62,** Australië **51,** Zwitserland **46,** Frankrijk en Ierland ieder **42,** Zweden **38,** Nederland en Noorwegen ieder **19** liter per hoofd.
(Tidens Tegn, Oslo)

4 SEPTEMBER 1933

C. FRANKRIJK. — Paul-Eoncour's rede te Trebeurden. — Bij de onthulling van een gedenksteen voor Aristide Briand te Trebeurden hield op **3** Sept. '33 Paul-Boncour, de Fransche minister van Buitenl. Zaken, een rede waaraan wij het volgende ontleenen:
Indien ons geduld een gevolg was van onze zwakheid, dan zou dit zeer ernstig zijn, doch de zaak staat anders. Frankrijk weet, dat het sterk genoeg is om weerstand te bieden aan geweldplegingen, en het informeele bezoek, dat de premier heeft gebracht aan de verdedigingswerken in het Oosten, was het gepaste antwoord op een houding, waarvan men op z'n minst kan zeggen, dat zij diepgaand de vredesatmosfeer vertroebelt, welke zoo noodig is voor het herstel van Europa. Frankrijk heeft eensgezind het hoofd zijner regeering op zijn inspectietocht vergezeld. (**817** D.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bieraccijns wordt verhoogd. — Bij den Volksraad is een ontwerp-besluit tot het heffen in **1934** van vijftig opcenten op den bieraccijns ingediend, ten einde een billijker verhouding te scheppen ten aanzien van het importbier, dat door de nieuwe invoerrechten eveneens zwaarder zal worden belast.
De meer-opbrengst van den bieraccijns wordt getaxeerd op f **87.500.**

E. IERLAND. — Fusie Iersche oppositie-partijen. — In eenige te Dublin gehouden bestuursvergaderingen van de oppositie-partij van Cosgrave, de Middenpartij van MacDermott en de Blauwhemdenorganisatie van generaal O'Duffy, ia men definitief tot overeenstemming gekomen over de samensmelting dezer groepen tot één nieuwe nationale Iersche partij.
Het bestuur der nieuwe partij zal bestaan uit twaalf leden. Generaal O'Duffy wordt voorzitter, terwijl Cosgrave, MacDermott en Dillon als vice-voorzitters der nieuwe partij zullen fungeeren. (Irish Indep.)

F. GRANEN. — **Wereldhandel tarwe.** —
George Broomhall, een vooraanstaand deskundige op het gebied van den internationalen tarwehandel, schat den export van tarwe over het oogstseizoen 1933-'34, dat 1 Aug. is aangevangen, op slechts 552.000.000 bushels. Dit zou ongeveer 112 millioen minder zijn dan in het zoo juist beëindigde seizoen. Europa zou dit jaar slechts 400 millioen bushels uit de markt nemen (v. j. 480 millioen).
Volgens Broomhall zal, ten gevolge van den goeden tarwe- en rijstoogst in dezen zomer, het Oosten slechts 152 millioen bushels tarwe noodig hebben tegen 184 millioen in het afgeloopen jaar. Het Amerikaansche surplus, dat voor export beschikbaar is, zou 160 millioen bushels bedragen, terwijl slechts circa 32 millioen bushels hiervan verkocht zouden worden.
Internationale verschepingen van tarwe en bloem en de raming van Broomhall over het loopende seizoen in bushels:

Oogstjaar	Naar Europa	Niet-Europ. landen	Totaal
1933—34*	400.000.000	152.000.000	552.000.000
1932—33	480.000.000	184.000.000	664.000.000
1931—32	582.000.000	188.000.000	770.000.000
1930—31	608.000.000	179.000.000	787.000.000
1929—30	483.000.000	130.000.000	613.000.000
1928—29	†703.000.000	†225.000.000	†928.000.000
1927—28	662.000.000	131.000.000	793.000.000
1926—27	686.000.000	132.000.000	818.000.000
1925—26	532.000.000	135.000.000	667.000.000
1924—25	640.000.000	76.000.000	716.000.000
1923—24	†626.000.000	†149.000.000	†775.000.000
1922—23	586.000.000	90.000.000	676.000.000
1921—22	547.000.000	100.000.000	647.000.000

*) Voorl. schatting. †) 53 weken.
De voorraad tarwe, beschikbaar voor export in de geheele wereld, raamt Broomhall op 1 Augustus op ongeveer 916 millioen bushels, waarbij rekening is gehouden met het mogelijke surplus uit den nieuwen oogst van Argentinië en Australië en de bestaande voorraden uit den ouden oogst van deze landen. Volgens deze ramingen zou er een overschot ontstaan van 364 millioen bushels na aftrek der exporten van het seizoen.
In onderstaande tabel geeft Broomhall een raming van het surplus, dat elk produceerend land boven zijn eigen-behoefte heeft en de vermoedelijke verscheping in dit seizoen.

	Export-surplus	Verwachte verschep.
Ver. Staten	160.000.000	32.000.000
Canada	336.000.000	192.000.000
Argentinië	184.000.000	144.000.000
Australië	136.000.000	104.000.000
Rusland	40.000.000	40.000.000
Donau-Staten en Frankrijk	60.000.000	40.000.000
Totaal	916.000.000	552.000.000

(Zie rubriek: Granen.)

G. GOUD. — Voorraden bij circulatiebanken. — De goudvoorraden bij de centrale banken, die in de eerste helft van **1933** in totaal een sterke vermindering te zien gaven in verband met de algemeene goudoppottingen, hebben sinds medio Juli weer gedeeltelijk een krachtig herstel te zien gegeven.

GOUDVOORRAAD DER CIRCULATIEBANKEN

(in millioenen R.M.)	Medio Juli	Medio Augustus	3e week v. Aug.
Frankrijk	13.367,9	13.502,7	13.504,3
Engeland	3.875,4	3.885,0	3.885,2
Italië	1.501,7	1.549,3	—
Zwitserland	1.473,1	1.473,9	1.473,9
Nederland	1.250,4	1.355,7	1.376,4
Duitschland	218,3	270,5	286,8
Zweden	242,8	281,6	281,9
Totaal	21.929,6	22.318,7	—

(Vorig bericht blz. **908** F.)

5 SEPTEMBER 1933

H. **NEDERLAND.** — Boycot van **Duitsche** goederen. - Verklaring van den minister van **Buitenl.** Zaken. — In antwoord op de schriftelijke vragen van het Tweede Kamerlid dr. Lovink betreffende het standpunt der regeering inzake de hier te lande gevoerde propaganda voor de boycot van Duitsche goederen, heeft de minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. De Graeff, medegedeeld, dat de regeering zich er toe wenscht te beperken te verklaren, dat zij een zoodanige boycot afkeurt, omdat daardoor zoowel economische belangen van Nederland als de goede verhouding tot een bevriende natie zouden kunnen worden geschaad. Rechtstreeksche maatregelen tegen boycot van vreemde goederen liggen volgens den minister echter buiten het vermogen der regeering.
(Vorig bericht blz. **943** D.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Java-suiker - N.I.V.A.S. — Omtrent de werkzaamheden en de ervaringen van de h.I.V.A.S. gedurende het eerste halfjaar, ontleenen wij aan de Indische bladen o.a. het volgende:
Bij de voorbereidingen voor de oprichting van de Nivas werd rekening gehouden met een jaarlijkschen Java-export van 1.50C.000 tons als bescheiden minimum. Doch rfgaande op den totalen export over het eerste halfjaar van 1933 van 558.453 tons moet de uitvoer over 1933 belangrijk beneden deze matige raming blijven.
De medewerkers aan het Chadbourne-plan hebben zich in hun ramingen ten opzichte van de exportmogelijkheden van Java nog sterker vergist. Java's quotum voor het seizoen 1933—1934, helt derde Chadbournejaar, bedraagt 2.500.000 tons. De Java-uitvoeren over het eerste kwartaal van dit derde jaar bedragen slechts 291.765 tons en verwacht moet worden, dat. Java niet de helft van het toegestane quotum zal kunnen halen.
Bij het einde van het eerste halfjaar Nivas-activiteit, bedroegen de gezamenlijke verkoopen, incl. de voor verkoopen, 1.009.104 tons. Hiervan werd in de eerst2 vier maanden van 1933 828.000 ton verkocht, De verkoopen hebben de laatste twee maanden dus gehokt.
De voormalige niet bij de V.J.P. aangesloten fabrieken kunnen nog niet alle haar volle instemming betuigen met de door de regeering afgedwongen vrijheidsbeperking. Zij hebben getracht deze vrijheid te herwinnen door te streven naar de bereiding van een mooier product. Slechts de s.f. Pandji heeft vergun.. ning verkregen voor de installatie van een raffinaderij welke 10.000 tons van de Pandji-productie zal moges verkoopen buiten het Nivas-verband gedurende het jaar 1934. Het staat thans vast, dat Br. Indië zich binnen afzienbaren tijd zelf zal kunnen bedruipen met fabriekssuiker. De uitlatingen van minister Soeng te Londen wijzen er op, dat China niets liever wenscht dan zelf te produceeren. Java zal daarom hebben uit te zien naar nieuwe afnemers. Er wordt betwijfeld of dit mogelijk zal zijn, tenzij de Java-industrie kan mededingen met de kwaliteiten welke door de Europeesche en Ainerikaansche raffinaderijen aan de markt worden gebracht. (Vor. ber. blz. 684 E.)

B. NEDERLAND. — Tariefbestand opgezegd. — De Nederlandsche regeering heeft het tariefbestand, gesloten in verband met de Economische Conferentie, opgezegd, daar het haars inziens niet heeft beantwoord aan het gestelde doel: stabilisatie der monetaire verhoudingen en vermindering der handelsbelemmeringen. (Vor. ber. blz. 873 F.)

C. **NEDERLAND.** — Demonstratie van den **Bosschen R.K. Werkliedenbond** te **Eindhoven.** — De Bossche Diocesane werkliedenbond heeft op 3 Sept. '33 te Eindhoven gedemonstreerd: „Voor sociaal en geestelijk herstel".
De voorzitter, de heer v. Rien heette allereerst welkom mgr. Diepen en zeide o.a. het volgende:
Wij willen op dezen Bondsdag tot alle Katholieke arbeiders met nadruk zeggen:
Bij al het gestook en al het gewroet:
Bij al de critiek en het wantrouwen zaaien tegen de Overheid en ook tegen de organisaties en haar leiders'
Blijft één — en hebt vertrouwen!
Blijft één in sociaal en ook in politiek opzicht.
Duitschland zij in deze een les.
Blijft vertrouwen in Uw Katholieke Organisatie en haar leiders, die hun plicht en hun verantwoordelijkheid in alle omstandigheden trouw zullen blijven.
Voor sociaal en geestelijk herstel betoogen we vandaag als inzet voor onze komende winteractie en ons winterwerk.
De bisschop van Den Bosch, mgr. Diepen betrad vervolgens het spreekgestoelte en dankte God voor dezen dag en allen, die er aan mee hebben gewerkt. Spr. uitte een gelukwensch voor het arbeiderscorps, voor wat heden gedaan is en voor de actie, welke in den winter zal worden voortgezet.
Deze zorgvolle tijden vorderen van de katholieke arbeiders, dat zij niet van verre blijven staan, maar dat allen samenwerken met liefde voor God en de geestelijke hervorming der wereld. (V. b. **624 F.**)

D. ONDERZEEERS. — Contact **met** gezonken duikboot. — Indien een duikboot gezonken is en niet door eigen kracht weer naar boven kan komen, is de bemanning verlorec, tenzij men zeer tijdig de plaats kan vinden waar de boot op den bodem ligt en dan op de een of andere wijze het vaartuig naar boven kan worden gehaald. Maar hoe de gezonken boot te vinden? Daarvoor heeft een ingenieus uitvinder iets bedacht. Hij maakt aan voorsteven en achtersteven van de duikboot een boei vast, die door een handgreep van binnen kan worden losgemaakt, zoodat de boei naar de oppervlakte stijgt. Het drijvende metalen toestel blijft echter door een draad, die tevens een telefoongeleider vormt, in verbinding met de gezonken boot. Wordt nu naar de boot gezocht, dan kunnen de boeien spoedig worden opgemerkt en tevens door het openen van een afsluiting gebruikt worden voor telefonische communicatie met de gevangenen onder water. Op de boef is een aanduiding aangebracht: „Hier ligt een gezonken duikboot".
(Zie rubriek: Onderzeeërs.)

E. **NEDERLAND.** — Groothandelsindexcijfer. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede, betreffende de indexcijfers van groothandelsprijzen over Juli 1933.

	Algemeen indexcijfer 48 art.		Indexcrjter voedingsmidd. 28 art	
	190111910	1913	1901/1910	1913
	100	100	100	100
1913	112	100	112	100
1919	338	304	326	296
1920	319	292	277	252
1921	199	182	206	187
1922	174	160	174	160
1923	165	151	159	143
1924	171	156	173	156
1925	173	155	174	155
1926	162	145	163	144
1927	165	148	172	153
1928	167	149	176	157
1929	159	142	167	149
1930	131	117	134	119
1931	108	97	112	101
1932	87	79	93	84
1932 Juni	86	78	95	86
Juli	83	76	90	81
1933 Juni	81	73	80	72
Juli	81	73	81	73

(Vorig bericht blz. **456 E.**)

F. AZIE. — Groot-Aziatische **jeugdliga.** — Als gevolg van een bezoek aan Mandsjoerije van 1200 studenten van Japansche universiteiten, is een nieuwe politieke organisatie opgericht, genaamd de Groot-Aziatisciie Jeugdliga. Talrijke jeugdige personen uit Mandsjoekwo zijn lid van deze nieuwe vereeniging geworden, wier leuze is: „Azië voor de Aziaten".
Het doel der vereeniging is:
1o. Het verbreken van de internationale politieke constellatie die door de mogendheden van Europa en Amerika tot stand is gebracht.
20. Het teeken te geven voor den „opstand van Azië tegen Europa en Amerika, welke de ware menschelijke natuur hebben verstikt en onlusten en complicaties in elk deel der wereld hebben verwekt".
30. Te werken voor den wereldvrede en de wedergeboorte van Azië.
Hidejiro Nagata, oud-burgemeester van Tokio en leider der Japansche studentendelegatie, heeft in een rede gewezen op de beteekenis van de financieele hulp van Amerika en de Europeesche landen. Deze

buitenlandsche hulp legt aan China nieuwe buitenlandsche verplichtingen op en belemmert de ontwikkeling van het nationale gevoel, aldus betoogde de oud-burgemeester. Daarom kan Japan hiertegenover niet onverschillig blijven. Het is noodzakelijk de aandacht van de intellectueele Chineezen te vestigen op de gevaren van een internationale controle op hun land. De jeugd van Japan, China en Mandsjoekwo moet zich daarom aaneensluiten, ten einde geestelijke en economische banden tusschen de drie landen te vestigen. (Mainichi).

A. NON-AGRESSIE PACT. — Russisch-Italiaansch verdrag. —

De door de Italiaansche pers gepubliceerde officieele tekst van het op 2 Sept. '33 onderteekende Italiaanscli-Russische vriendscliaps-, non-agressie- en neutralitritsverdrag luidt:

Art. 1. ieder der contracteerende partijen verplicht zich, in geen geval iets tegen de andere partij te ondernemen, geen isolenient te bewerken, of een verbintenis met eeii derde of meer andere mogendheden aan te gaan, aan ren oorlog of een aanval te land, ter zee of in de lucht niet deel te nemen en de onschendbaarheid van het onder de souvereiniteit van de andere partij staande gebied te erkennen.

Art. 2. Wanneer een der partijen het doel van den aanval van erri derde mogendheid wordt, verplicht zich de andere partij, haar neutraliteit gedurende den ganschen duur van liet conflict te bewaren.

Wanneer een der partijen een derde mogendheid aanvalt, kan de andere partij zonder aarikondiging het verdrag opzeggen.

Art. 3. Ieder der partijen verplicht zich, aan geeii internationale overeenkomst deel te nemen, die den inkoop of verkoop van goederen der andere partij zou kunnen verhinderen of liet crediet van de andere partij zou kunnen schaden, en geen maatregelen te nemen om liet deelnemen aan den buitenlandschen handel van de andere partij te verhinderen.

Art. 4. Ieder der partijen verplicht zich, geen politieke of economische overeenkomst aan te gaan, die tegen de andere partij gericht is.

Art. 5. De in voorgaande bepalingen vastgelegde verplichtingen kunnen op geen enkele wijze de uit overeenkomsten voortspruitende verplichtingen en rechten der andere partij beperken, wanneer die overeenkomst is gesloten voor het onderhavige verdrag.

Ieder der partijen verklaart echter, dat zij geen verdrag heeft gesloten, dat verplicht tot deelneminn aan eeii tenen de andere partij gerichten aanval.

Art. 6. De partijen verplichten zich alle eventueel ontstaaiide meeningsverschillen, die niet langs gewonen diplomatieken weg zijri uit te maken, aan een scheidsgerecht te onderwerpen.

Art. 7. Het verdrag, dat gesteld is in de Italiaansche en Russische talen en dat te Moskou zal worden geratificeerd. treedt met den datum van zijn ratificatie in werking en blijft van kracht tot 1 jaar na de opzegging door een der contractanten. Deze opzegging kan echter niet geschieden vóór het verloopen van 5 jaar, gerekend van den dag van in werking treding.

Het verdrag is geteekend door Mussolini en den Russischen ambassadeur Potenikin. (Vorig bericht blz. 890 D.)

B. FRANKRIJK. — Minister Leygues overleden. — De Fransche minister van Marine. G. J. C. Leygues. is op 2 Sept. overleden. (V. b. Ministerie blz. 680 D.)

C. OOSTENRIJK. — Weermacht. - De mogendheden keuren de legerorganisatie goed. — Op 2 Sept. is te Rome, te Parijs en te Londen. het Oostenrijksche verzoek betreffende oprichting van een militair hulpcorps gepubliceerd. De antwoord-nota's van de Italiaansche en Fransche ministeriën van buitenlandsche zaken komen overeen met het accoord van den Engelschen minister van buitenlandsche zaken. (954 C.)

D. VEREENIGDE STATEN. — De uitbreiding der vloot. — De Minister van Marine Swanson heeft thans de opdrachten tot het bouwen van een grooten kruiser, acht torpedojagers van elk 1800 ton. 6 torpedojagers van elk 1500 ton en 2 onderzeeërs onderteekend. Het door Roosevelt goedgekeurde bouwprogram, tot een totaal bedrag van 238 millioen dollar, wordt hiermee voorloopig beëindigd. (942 E.)

6 SEPTEMBER 1833

E. VATICAAN. — Z.H. de Paus en de Duitsche Jodenvervolging. — Naar „Central News" uit Rome mededeelt, heeft de paus in het openbaar zijn afkeuring omtrent de anti-Joodsche beweging in Duitschland te kennen gegeven. Hij had de berichten over he: aanhouden van de vervolging der Duitsche Joden ontvangen en hij verklaarde, dat deze behandeling een bewijs van armoede is voor de beschaving van een groot volk. Hij herinnerde er aan, dat Jezus Christus, de Moeder Gods en Hun familie, de Apostelen, de Profeten en vele Heiligen van het Joodsche ras waren, en dat de Bijbel een Hebreeuwsche schepping is. De Arische rassen — zoo verklaarde hij ten slotte — hebben geen enkel recht op superioriteit boven de Semieten.

F. DISCONTOKOERSEN. —

De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
Argentinië	23- 2-'33	6
België	13- 1-'32	3½
Britsch-Indië	16- 2-'33	3½
Bulgarije	17- 5-'32	8½
Chili	23- 8-'32	4½
Columbia	18- 9-'30	7
Danzig	6- 5-'33	3
Denemarken	1- 6-'33	3
Duitschland	21- 9-'32	4
Engeland	30- 6-'32	2
Estland	28- 1-'32	5½
Finland	4- 9-'33	5
Frankrijk	9-10-'31	2½
Griekenland	29- 5-'33	7
Hongarije	17-10-'32	4½
Ierland	22- 4-'32	4
Italië	4- 9-'33	3½
Japan	3- 7-'33	3.65
Joego-Slavië	21- 7-'31	7½
Letland	10-12-'32	6
Litauen	1- 1-'33	6

	Sedert	%
Ned. Bank:		
Wisseldisc.	15- 8-'33	3
Promessendisc.	15- 8-'33	3½
Bel. v. Eff.	15-8-'33	3½
Bel. v. Goed.	15- 8-'33	3½
Voorsch. R.-C.	15- 8-33	3½
New York Fed. Res. Bank	25- 5-'33	2½
Ned.-Indië	16- 8-'33	4½
Noorwegen	24- 5-'33	3½
Oostenrijk	23- 3-'33	5
Peru	1- 8-'30	9
Polen	20-10-'32	6
Portugal	13- 3-33	6
Roemenië	5- 4-'33	6
Spanje	23-10-'32	6
Tsj.-Slowakije	25- 1-'33	3½
Zweden	31- 8-'33	2½
Zuid-Afrika	20- 2-'33	4
Zwitserland	21- 1-'31	

(Vorig bericht blz. 936 E.)

G. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche inspectietocht. —

De Volksraadsledcn Sandkuyl, De Haag en Hart hebben schriftelijke vragen gesteld omtrent het Japansche visschersvaartuig, dat thans de Indonesische wateren doorkruist voor „inspectiedoeleinden" In het met de luchtmail ontvangen „Bat. Nieuwsblad" van 22 Aug. '33 lezen wii omtrent dit vaartuig de navolgende bijzonderheden:

Maandagmiddag is in de haven van Tandjong Priok binnengevallen het Japansche gouvernementsvisschersvaartuig „Shonan Maru", metende 420 bruto ton. Gezagvoerder is de kapitein K. Imaisumi Taikoku. Het schip, dat gewoonlijk te Formosa is gestationneerd, heeft elf officieren en 24 manschappen, zoomede twee visscherij-ambtenaren als passagiers aan boord. Op 8 Juli van Keelung on Formosa vertrokken, verliet het Singapore 31 Juli d.a.v. op weg naar Batavia. Het heeft hierbij echter niet de reclitstreekschc gebruikelijke route gevolgd, maar daarbij een grooten oinweg gemaakt, ten einde de verschillende Japansche vrssclierij-stations en centra in dezen archipel te bezoeken. De „Shonan Maru" voer namelijk eerst door straat Karimata, dan langs de zuidkust van Borneo tot en met Hoek Slatan. Vandaar door de Kdngean-eilanden, toen om de west, benoorden Java, via Bawean en Noord-Java tot voorbij en door Straat Soeiida en ten slotte terug door Straat Soenda naar Batavia, waar het na drie weken reizen arriveerde. Twee dagen blijft de „Shonan Maru" in Priok, om dan te vertrekken naar Bali — dit toovereiland oefent dus ook zelfs aantrekkingskracht uit op Japansche visscherij-beambten op inspectie! —, Maliassar, terug naar Batavia, vervolgens via Padang de noordkust van Sumatra, Singapore, weer huistoe.

De passagiers zijn de heeren Okkuma en Kumada, beiden ambtenaren van den dienst der zeevisscherij van Formosa. De heer Kumada ontscheept zich te Makassar voor een kort verblijf, terwijl de heer Okkuma doorreist.

De lapansche visscherij, aldus besluit het blad, wordt langzamerhand een zaak, die de allerscherpste aandacht verdient. Meer willen wij er thans niet van zeggen. (Bat. Nieuwsblad)

(Vor. ber. Japansche visscherij 198 H.)

H. NEDERLAND. — Duitsche boeken in Nederlandsche uitgave. — Van een groot aantal Duitsche auteurs, wier werk in Duitschland verboden is, zullen weldra uitgaven beginnen te verschijnen bij een Amsterdamschen uitgever.

In de eerste plaats verschijnt een reeks „Novellen Deutscher Dichter der Gegenwart die Juden sind", onder redactie van Hermann Kesten. Deze reeks, die als algemeene titel „Der Scheiterhaufen" draagt, bevat werk van Max Brod, Alfred Döblin, Lion Feuchtwanger, Bruno Frank, Paul Frischauer, Georg Hermann, Heinrich Eduard Jacob, Alfred Kerr, Hermann Kesten, Robert Neumann, Joseph Roth, Felix Salten, Ernst Toller, Jacob Wassermann, Ernst Weiss, Franz Werfel, Arnold en Stefan Zweig.

Onder de nieuwe romans, die bij denzelfden Nederlandschen uitgever het licht zullen zien, noemen wij Bert Brecht's „Dreigroschenoper", Georg Hermann's „Eine Zeit stirbt" en „Das Buch Ruth", Gina Kaus' „Die Schwestern Klee", een boek van Hermann Kesten, waarvan de titel nog niet vaststaat, romans van

Egon Erwin Kisch „Ghetto"; Theodor Plivier „St. Paul"; Alfred Polgar „Briefe an Verlorenes"; Josepli Roth „Die Juden und Antisemieten" en een volksuitgave van Roth's roman „Hiob".

A. NEDERLAND. — Omzetbelasting. — De Maasbode van 4 Sept. '33 publiceert drie hoofdbezwareii tegen de omzetbelasting, waaraan wij het volgende ontleenen:
Het eerste bezwaar is in het algemeen het bezwaar, dat steeds tegen verhooging van indirecte belastingen wordt aangevoerd, en wel inzonderheid de druk, dien de groote gezinnen daarvan ondervinden.
Een ander bezwaar is dit: alle zaken gaan slecht; is het nu niet zeer ongewenscht, door deze nieuwe belasting weer een nieuwen druk op het bedrijfslevei: te leggen? Als alle grijzen met 4% stijgen, dan wil dit zeggen, dat de koopkracht van ons volk met 1/25 daalt. En de crisis is juist: het verbroken evenwicht tusschen koopkracht en productie.
Het derde bezwaar is de omzetbelasting van 1% te heffen bij eiken omzet van een artikel.
Stel een fabrikant verkoopt een kachel aan een grossier; de grossier verkoopt haar aan een winkelier; de winkelier aan een klant. Dan wordt er drie keer 1% van den verkoopprijs betaald. Maar, daar bij elken omzet die kachel een hooger verkoopprijs had, is het bedrag van 1% ook telkens grooter.
(Maasbode). (Vor. ber. blz. **932 A.**)

B. VEREENIGDE STATEN. — Plannen voor een kanaal door Florida. - Een werk van **150 millioen** dollar. — Het Ministerie voor de Uitvoering van Openbare Werken heeft dezer dagen een plan gereed gemaakt voor het graven van een kanaal dwars door Florida. Het plan is thans ter bestudeering voorgelegd aan den Staatssecretaris voor Binnenlandsche Zaken Ickes, die het in een conferentie met president Roosevelt heeft besproken.
Het kanaal, dat 125 mijl lang zou worden, zou voor de schepen die van de Oostkust naar de Golf van Mexico varen, een groote tijdsbesparing beteekenen, doordat een omweg van 600 mijl er door wordt afgesneden. Het kanaal zou loopen van de Swanee-Rivier naar de St. Johns. De kosten worden geraamd op 150 millioen dollar. (American, New York)

C. ENGELAND. — Engelsch rapport over **Duitschland's** handel. — In een rapport, opgesteld door den commercieelen adviseur van de Britsche ambassade te Berlijn, J. W. F. Thelwall, vertelt de rapporteur, dat het de politiek der nationaal-socialisten is, te bevorderen, dat uitsluitend Duitsche producten zoowel door openbare lichamen als door particulieren zullen worden gebruikt. Men wil het geheele land zoodanig organiseeren, dat het onafhankelijk van het buitenland zal worden. Thelwall citeert de verklaring van Daitz, een van de leiders van het buitenlandsche departement der nazipartij, welke als volgt luidde: „Ieder land heeft het recht zijn huishouding zoodanig te regelen, dat het een kasteel wordt, waarin zijn bevolking niet uitgehongerd kan worden in geval van financieele of militaire complicaties."
De toestand van Duitschland, aldus het rapport, is zoo ernstig als gevolg van deze politiek, die gepaard gaat met de economische depressie, dat het onmogelijk is de economische ontwikkeling voor de komende twaalf maanden te voorspellen. Thelwall is van meening, dat Duitschland, ondanks zijn tegenovergestelde verklaringen, gedwongen zal worden tot inflatie over te gaan, ten einde de economische plannen van Hitler te kunnen financieren.
De groote werkloosheid duurt voort, de buitenlandsche handelsbetrekkingen zijn slecht. Als gevolg van de handelsdepressie en de nazipolitiek moest de levensstandaard op ü c wijze w verlaagd. ergeleken met d j geleden, is het emiddel bruto-inkomen der industrie-arbeiders met 30 procent gedaald. Het netto-inkomen is zelfs gedaald met 34 procent. (Vor. ber. blz. 912 B.)

D. NEDERLAND. — Verbond van vrienden van Duitschland. — Men deelt ons mede, dat de oprichting heeft plaats gehad van het „Verbond van Vrienden van Duitschland", een aaneensluiting van personen van allerlei politieke en godsdienstige richting, die zich door een band van stamverwantschap en cultureele belangstelling als Nederlanders en Vlamingen met het Duitsche volk verbonden voelen. De kennisgeving vermeldt den heer Joh. Hepp te Soest als secretaris. Zonder dat zij zich homogeen gevoelen met de huidige regeeringsrichting in Duitschland, zien zij met zorg en leedwezen in den laatsten tijd in Noord- en Zuid-Nederland zoowel als in vele andere landen een anti-Duitsche stemmingmakerij steeds toenemen, die met eenzijdige en onware voorstellingen, onjuiste berichten en, helaas, soms ook met ophitsing. de goede verstandhouding tusschen het volk van Noord- en Zuid-Nederland en het Duitsche volk dreigt te verstoren en een sfeer schept, die gevaarlijk is voor den vrede. Het verbond zal een goede verstandhouding tusschen de beide Germaansche volkeren nastreven. Alle partijpolitieke, anti-semitische en annexionistische bedoelingen worden volstrekt afgewezen.

E. AUSTRALIE. — Export. — Voor Australië is de buitenlandsche handel van zeer groot belang. In 1931 b.v. was de invoer per hoofd der bevolking $ 45½, de uitvoer $ 64. Voor de Ver. Staten waren deze bedragen $ 16.60 en $ 19.20. Men heeft den uitvoer van de voornaamste exportartikelen in 1931/32 weten te stimuleeren.

	1931/32 (in duizenden f)	1930/31
Wol	32.086	32.003
Tarwe en meel	22.972	18.25%
Boter	9.813	8.120
Schapenvleesch	2.994	2.106
Versche vruchten	2.088	1.583
Suiker	2.515	1.805

(The Argus, Melbourne)

7 SEPTEMBER 1933

F. JAPAN. — Reconstructie van het Kabinet. — De twee groote Japansche partijen Minseito en Seiyoekai zijn tot overeenstemming gekomen over reconstructie van de regeering, waarbij uitschakeling van het parlement en versterking van de weermacht op den voorgrond staat. (Vor. ber. blz. **481 A.**)

G. NEDERLAND. — Kerkgenootschappen - Statistiek. — Volgens de elfde algemeene volkstelling, die op 31 Dec. 1930 gehouden werd en waarover in Augustus 1933 het derde deel is verschenen, geven wij hieronder een statistiek van de vier voornaamste kerkgenootschappen in Nederland.

Jaartal.	Katholieken	Ned. Hervormden	Gereformeerden	Israëlieten
1870 . .	1.307.765	1.956.852		68.003
1880 . .	1.439.137	2.186.869		81.793
1890 . .	1.596.482	2.194.649	181.017	97.324
1900 . .	1.790.161	2.471.021	361.129	103.973
1910 . .	2.053.021	2 588.261	491.431	106.409
1920 . .	2.444.583	2.826.633	571.834	115.223
1930 . .	2.890.022	2.732.333	638.372	111.917

H. CHILI. — **Typhus-epidemie.** — In geheel Chili heerscht een ernstige typhiis-epidemie, die op hst oogenblik reeds 400 dooden heeft geëischt. Meer dan 2000 personen zijn nog ziek.

I. DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialistische partijdag te Neurenberg - Commentaar van **Alfred Rosenberg.** — Onder het opschrift „Doel van den toekomstigen arbeid in den nieuwen staat" publiceert Alfred Rosenberg een nabeschouwing over het Neurenbergsche partijcongres. Hij zet uiteen, dat de leider in zijn drie redevoeringen een juiste omschrijving van de

nat.-soc. opvattingen heeft gegeven, vooral toen hij er op wees, dat het nieuwe rijk niet uit landen ei stammen, maar uit de nat.-soc. beweging bestaat, welke er voor moet zorgen, dat haar wereldbeschouwing voor alle Duitschers geldt.
In zijn rede over de cultuur heeft de rijkskanselier zich scherp gewend tegen de kunstenaars der laatste tien, twintig jaar, die in den nieuwen staat geeu rol meer zullen kunnen spelen. De derde rede van Hitler was vooral een vermaning aan de leiders, die vooruit moeten zien, om den begonnen strijd voort te zetten. Het congres, aldus Rosenberg, was een rijksdag der Duitsche natie en heeft de fundamenten van het geheele gebouw verstevigd.
(Volk. Beobachter) (Vor. ber. **blz. 958** A.)

A. **CUBA.** — Nieuwe regeering. — Op Cuba is de regeering van Cespedes afgetreden. Hij heeft plaats nioeten maken voor vijf door een revolutionnaire junta aangewezen commissarissen, die zich met het voorloopig bewind hebben belast. De nieuwe regeering heeft het corps diplomatique mededeeling gedaan van de regeeringswisseling. De Amerikaansche regeering heeft oorlogsschepen naar Cuba gezonden, waar reeds twee kruisers zijn aangekomen.
(Vorig bericht **blz. 937 F.**)

B. NEDERLAND. — Onderwijs. - Wering van **buitenlandsche studenten.** — Ten gevolge van de toestanden in het buitenland zijn in de laatste maanden een aantal personen, niet van Nederlandsche nationaliteit in ons land gekomen, van wie verschillende zich in universiteitssteden hebben gevestigd met het kennelijke doel de colleges te volgen. De mogelijkheid bestaat, dat, tenzij hiertegen van regeeringswege maatregelen worden getroffen, dit aantal in de toekomst belangrijk vergroot zal worden.
De minister van Onderwijs heeft daarom een wetsontwerp ingediend, dat tot strekking heeft, bezwaren, welke aan deze toeneming van vreemdelingen aan de rijksuniversiteiten en Technische Hoogeschool verbonden zouden zijn, te ondervangen. De minister wijst er op, dat een sterke toeneming van het aantal studenten de kosten van hooger onderwijs, inzonderheid waar laboratoriumarbeid verricht moet worden, doet toenemen. (Vorig bericht blz. 828 C.)

C. **NEDERLAND.** — Onlterlrelijkheid. - Statistiek. — Wij geven hieronder eenige statistieken van de onkerkelijkheid in Nederland en van eenige groote steden in Nederland.
Percentage onkerkelijkheid onder mannen en vrouwen:

	m.	v.
1899	**2.6**	**2.0**
1909	**5.6**	**4.4**
1920	**8.6**	**7.0**
1930	**15.6**	**13.3**

% der bevolking, niet behoorend tot een kerk. gezindte

	1920	**1930**
Amsterdam	21.3%	34.9%
Rotterdam	**10.2**	**22.1**
's-Gravenhage	**15.8**	**23.3**
Utrecht	**8.1**	**16.4**
Groningen	**23.2**	**35.9**
Haarlem	**17.3**	**31.2**

Invloed van den leeftijd op de onkerkelijkheid in Amsterdam:

	% onkerkelijkheid			
	1930		**1899**	
	m.	v.	m.	v.
—10 jaar	**42.7%**	**42.4%**	**8.4%**	**8.5%**
10—19	**39.1**	**37.0**	**6.8**	**6.2**
20—29	**40.2**	**33.9**	**8.5**	**4.9**
30—39	**42.1**	**33.5**	**7.6**	**4.1**
40—49	**38.5**	**28.2**	**5.6**	**2.7**
50—59	**32.1**	**21.8**	**3.6**	**1.9**
60—69	**23.5**	**15.8**	**2.5**	**1.3**
70—79	**16.0**	**1C.9**	**1.6**	**1.0**
80 en meer	**10.7**	**7.9**	**1.6**	**1.0**

D. NEDERLAND. — **Dr.** H, **Colijn** over de **toestanden** in Ned.-Indië. — De minister van Koloniën, dr. H. Colijn, heeft thans beantwoord de vragen van den heer W. H. Vliegen, lid van de Tweede Kamer, over het toepassen in Nederlandsch-Indië van aan de z.g. exorbitante rechten ontleende bevoegdheden tegenover leiders van de nationale volksbeweging in Nederlandsch-Indië; over het verhinderen van vergaderingen van toegelaten politieke vereenigingen; betreffende de weigering van de Indische regeering om de door den Volksraad toegestane interpellatie van den heer Thamrin te beantwoorden en de tegenover ir. Soekarno genomen maatregelen. Hij zegt:
Van stelselmatige toepassing der z.g. exorbitante rechten tegenover leiders van de nationale volksbeweging in Nederlandsch-Indië is geen sprake. De regeering past deze buitengewone maatregelen slechts toe ten aanzien van personen, wier actie gevaarlijk wordt geacht voor de openbare orde, rust en veiligheid, in verband waarmede niet gezegd kan worden, dat bedoelde maatregelen een belemmering vormen voor een normale politieke ontwikkeling.
De minister houdt zich overtuigd, dat de door de Indische regeering genomen maatregelen tot beperking van het recht van vereeniging en vergadering, naast bescherming van de openbare rust en orde, juist ten doel hebben te voorkomen, dat de volksbeweging in verkeerde richting wordt geleid.
Het standpunt, door de Indische regeeïing ingenomen ten aanzien van de interpellatie van het lid van den Volksraad den heer Thamrin, acht de minister alleszins juist. De in verband daarmede door den heer Thamrin gestelde vragen zijn door de Indische regeering alle volledig beantwoord.
De minister is bereid aan de Staten-Generaal de verlangde inlichtingen over de ten aanzien van ir. Soekarno getroffen maatregelen te verstrekken, zoodra hij van de Indische regeering de daartoe benoodigde gegevens zal hebben ontvangen.
(Zie **rubriek** Nederland: dr. **Colijn**).

E. DUITSCHLAND. — Breuk in **Altpreussische Union.** - Dertien **bisdommen** geschapen. —
Op de eerste bijeenkomst van de nieuwe algemeene synode der Altpreussisclie Union is liet op 5 Sept. '33 tot een breuk gekomen met de groep Evangelie en Kerk", wier opvattingen ingaan tegen die van de „Duitsche Christenen", die thans in liet Duitsche protestantisme den toon aangeven.
In liet verdere verloop der zitting koos de synode den advocaat dr. Friedrich Werner tot presideiit. Tegen liet einde der bijeenkomst legde praeses Koch namens de groep „Evangelie en Kerk" de verklaring af, dat zijn groep ter synode was getogen in de hoop, dat een eindstreep onder de gebeurtenissen der jongste maanden zou worden getrokken en dat een broederlijke samenwerking gewaarborgd zou zijn. In deze verwachting is hij echter teleurgesteld. Bij belangrijke verkiezingen heeft men liet beginsel der evenredi~lieidniet toegepast. Pas aan den vooravond der synode is sprekers groep op de hoogte gesteld van tiet ontwerp inzake de bisdommen, dat op beslissende wijze ingrijpt in dcii opbouw van de oud-Pruisische landskerk. Voorts rijst bij de verordening inzake de kerkelijke functionarissen, waarbij de beginselen van het ambtenaarsrecht van den staat ook op de kerk worden overgebracht, de vraag, of hierdoor niet art. 3 van de geloofsbelijdenis wordt geschonden.
Na deze verklaring verliet de groep „Evangelie en Kerk" en bloc de zaal.
Het nieuwe reglement inzake de bisdommen, benevens de ambtenareii-verordening, werden daarop met de vereischte 2/3 meerderheid aangenomen. Het ambt van bisschop is bij bedoeld reglement in liet leven geroepen en de volgende bisdommen zijn geschapen: Brandenburg, Cammin, Berlijn, Danzig, Koningsbergen, Rreslau, Keulen, Aken, Münster, Maagdenburg, Halberstadt, Merseburg en Naumburg. Aan het hoofd van de Pruisische kerk komt een landsbisschop te staan, wiens permanente vertegenwoordiger de bisschop van Brandenburg is. Tot Oberkirchenrat zal iemand worden benoemd, die rechterlijke bevoegdheid heeft. Door de invoering der bisdoinmen is de functie van Generalsuperintendent opgeheven.
De ambtenaren-verordening bevat dezelfde Ariër-bepalingen als ook in de Pruisische landswetten voorkomen.
(Vor. ber. blz. **904** D.; bisschoppen **878 H.**)

F. JOODSCH WERELDCONGRES. — Te Genève is bijeengekomen de uitvoerende commissie voor de organisatie van een Joodsch wereldcongres. Dr. Stephen Wise wees in zijn openingsrede op de groote verdeeldheid onder de Joden, zelfs nog in deze kritieke tijden. (Vor. ber. blz. 474 **C.**)

A. NEDERLAND. — Zoutindustrie. — De Kon. Nederl. Zoutindustrie heeft in het loopende jaar tot dusver de volgende hoeveelheden zout afgeleverd:

(in K G., bruto)	1933	1932
Januari	4.796.000	4.374.984
Februari	3.910.000	3.826.117
Maart	4.773.000	3.950.858
April	3.842.000	4.798.957
Mei	4.456.000	4.231.708
Juni	5.018.000	7.065.726
Juli	4.720.000	5.761.855
	31.515.000	34.010.205

(Vorig bericht **blz.** 812 H.)

8 SEPTEMBER 1933

B. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen van 1 Mei 1933 tot 30 Juni 1933. —

Y Mei. Alle vliegers der K.L.M., op eiikeleii na, hebben tegen 1 juli ontslag aangeboden.

6 Mei. Bij Herbault, Frankrijk, verongelukt Louis Duc op een in Frankrijk door Weymann gebouwde autogiro. Oorzaak: waarschijnlijk loslaten der bekleeding van een de? draagschroefbladen.

8 Mei. De Pool Skarzynski, die te St. Louis in Senegal startte on R.W.D. met Gipsy *3.* landt na 19½ uur te Maceio. Brazilië.

13 **Mei.** Tc Maidstone, Engeland, verongelukt op B.A.C.-„Drone" met 6 P.K. Douglas-motor, de ontwerper van de bekende drukschroefmotor-sportvliegtuigies C. Lowe Wylde. Oorzaak, naar algemeen wordt aangenomen, slechte physieke conditie van den bestuurder.

14 Mei. De Italiaansche luitenant Bacola vliegt te Rome 1 uur 6 min. onderste boven.

15 Mei. De Couzinet „Arc en Ciel". waarmede Mermoz 16 Januari van West-Afrika naar Zuid-Amerika vloog, vliegt, weer met 7 personen, terug van Natal naar Dakar, \Vest-Afrika.

21 Mei. De Couzinet „Arc en Ciel" keert op Bourret terug.

23 Mei. Luitenant Jhr. H. van Asch van Wijck bereikt te Soesterberg op Fokker D. 16 „Jaguar" een hoogte van 9210 meter (ongecorrigeerd), en slaat tevens het vorige Nederlandsche hoogterecord van P016 meter van wijlen adj. Baklienes

27 Mei. Uit de dagbladen: de K.L.M.-vliegers hebben besloten, zonder bepaalde voorwaarden te stellen, hun ontslag-aanvragen van 5 Mei in te trekken.

28 Mei. Bij de landing die Marga von Etzdorf, op weg zijnde naar Australië, te Moesmilich in Klein-Azië maakt, wordt haar Klemm vernield. De vliegster overleed kort daarna.

23 Mei. Te Etariines wordt de Coupe Deutsch de la Meurthe vervlogen. Van de 7 ingeschreven machines, verschijnen er 6 aan den start, 5 vertrekken en *3* leggen het geheele 2000 K.M. lange parcours af. Détré op Potez wint met een gemiddelde van 228.5 K.M./h.

31 Mei. Te Parijs wordt een o\-ereenkomst onderteekend, waarbij alle Fransche luchtvaartmaatschappijen tot één enkele worden samengesmolten. De staat garandeert de nieuwe maatschappij voor 1933 155 millioen francs subsidie. De overeenkomst is aangegaan voor 15 jaar.

3 **Juni.** Frank Hawks vliegt op Northrop „Sky Chief" in 13 uur 27 min. van Los Angeles naar New York en vestigt een nieuw trans-continentaal record.

4 **Juni.** Heden vóór 150 jaar werd te Annonay in Frankrijk door de Montgolfiers, de eerste luchtballon opgelaten.

5 Juni. Op Maaldrift behaalt mej. Popken als eerste Nederlandsche liet A-brevet glijvliegen.

6 Juni. De Amerikaan Mattern die *3* Juni te New York solo startte voor ecii recordvlucht oni de wereld, landde 4 juni des avonds bij Skagerö aan de Noorsche kust, 5 Juni 4.20 v.m. te Oslo en 4.05 n.m. te Moskou. Hij vertrok 1.20 v.m. van Moskou.

7 **Juni.** De provincie Groningen besluit met 12 vóór en 3 stemmen tegen, deel te nenien in liet maatschappelijk kapitaal der N.?'. Luchtvaartterrein v. Noord-Nederland'.' — De Duitscher Riedel zweeft op „Fafnir" van Darmstadt naar Rambervillers in Frankrijk, een afstand van 250 K.M. Het wereldrecord is 280 K.M. — Uit Rerlijn: De Dornier „Val" D. 2069 bereikt Natal, Brazilië, komende van Bathurst, West-Afrika, na een tusschenlanding bij, en start door katapult vanaf het in den Oceaan gelegen vliegtuigschip „Westfalen".

8 Juni. Luitenant-vlieger Jhr. H. van Asch van Wijck stijgt te Soesterberg op Fokker D. '16 met Armstrong Siddeley „Panther" tot 9587 Al. (gecorrigeerd) en vestigt een nieuw Nederlandsch hoogterecord. — Uit Moskou: Mattern, die op 7 Juni uit Omsk was vertrokken, heeft bij Prokofjeskoje een noodlanding gemaakt. Hij raakte bedwelmd door een lekkende benzineleiding.

10 Juni. Uit Batavia: De nieuwe overeenkonist tusschen de Nederlandsch-Indische Regeering en de K.N.I.L.M. wordt aangegaan voor *3* jaren, met een jaarlijksclie subsidie van f 500.000.

12 Juni. De Spaansche vliegers Collar en Barberan. die 10 Juni te Sevilla op Breguet-Hispano startten, arriveeren te Camarguay (Cuba) na een vlucht van 41 uur 10 min. Ze legden 7210 K.M. non-stop boven 7ee af.

13 Juni. Uit Norfolk: Hier is een maatschappij opgericlit voor het aanleggen van drijvende vliegvelden, „seadromes", in den Oceaan.

19 **Juni.** De K.L.M. opent heden een telegraafdienst met haar vliegtuigen.

24 Juni. In een bijeenkomst van leerlingen van Middelbare Scholen wordt opgericht de Amsterdamsche Luchtvaart Club.

29 Juni. Ulm, Taylor en Allan, die 21 Juni op Avro Ten Sydney verlieten voor een recordvluclit Australië—Engeland, worden sedert hun vertrek uit Karachi vermist. (Het Vliegveld)

(Vorige recapitulatie 861 A.)

C. FRANKRIJK. — Nieuwe ministers. — De Fransche ministerraad, die op 6 Sept. onder voorzitterschap van den president bijeengekomen is, heeft den minister van Koloniën, Sarraut, met de portefeuille van Marine belast. Tot minister van Koloniën is de radicaal-socialist Dalimier benoemd. (Vor. ber. **blz.** 960 B.)

D. SYPHILIS. — Oorsprong. — Vroeger gold algemeen de meening, dat deze ziekte tegen het einde der 15de eeuw door de tochtgenooten van Columbus van uit Amerika naar Europa was overgebracht.
Dr. W. F. R. Essed betoogt evenwel in zijn dissertatie, dat zij altijd in Europa heeft geheerscht en dat de pandemie van het einde der 15de eeuw niet aan syphilis, doch aan fambroesia te wijten was.
Met groote genialiteit brengt hij de uit de literatuur van de z.g. syphilisepidemie der 16de eeuw bekende bijzondere verschijnselen tot de fambroesia terug, een ziekte, die hem als tropenarts van nabij bekend is.

E. SLAAPZIEKTE. — De slaapziekte te St. Louis (Missouri) neemt langzaam maar zeker grooterr uitbreiding aan. De doodenlijst is intusschen gestegen tot 98, waarbij zes gevallen te Kansas City zijn inedegerekend. Het totaal aantal personen, dat door deze ziekte is aangetast, bedraagt thans 890 en de vrees bestaat, dat spoedig de duizend bereikt zal zijn
Een opvallende eigenaardigheid hierbij is, dat de meeste slachtoffers reeds den middelbaren leeftijd zijn gepasseerd. Men heeft tot nu toe nog geen vorderingen gemaakt in het bestrijden van deze gevreesde ziekte. (Vorig bericht **blz.** 948 D.)

F. S.D.A.P. EN **N.V.V.** — Bijeenkomst tegen het Fascisme. —

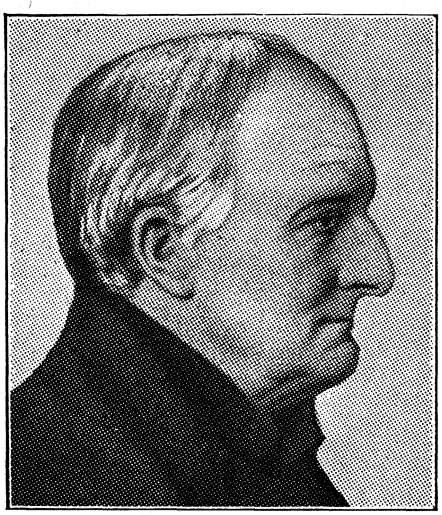
Het plaatselijk bureau van actie en propaganda tegen communisrne en fascisnie heeft op 7 Sept. '*33* een bijeenkornst belegd te Amsterdam om tegen liet fascisme te demonstreeren.
De bijeenkomst werd geopend door dei? heer Henk Meyer. De eerste spreker, de heer E. Kupers, voorzitter van liet N.V.V., werd met de Internationale begroet.
In felle kleuren schilderde spr. de gevolgen van tiet fascistisch bestuur. De parlementaire regeeringsvorm wordt uiteengerukt, de arbeidersklasse wordt terneergeslagen, liet is gedaan niet vrijheid van drukpers, vereenigen en vergaderen..... Dictatuur beteekent oorlog; Duitschland wapent zich koortsaclitig. Met klem waarschuwde spr. tegen liet dreigende gevaar van het Mussert-fascisme. Aan allen. die de vrijheid lieliebben, vragen wij: „Sta pal voor Je democratie, vecht tegen liet kapitalisme, vecht voor liet sociaiisme!", aldus eindigde spr.
De heer M. Sluyzer, leider van liet bureau van actie en propaganda tegen conimiinisnie en fascisnie, besprak de verschillende middelen om tiet fascisnie te bestrijden. Wij zullen den strijd tegen liet fascisme niet kunnen winnen — aldus spr. — wanneer wij niet schouder aan schouder staan in onze actie.
De voorzitter van de A.J.C., de heer Koos Vorrink, was de derde spreker. Hij besprak hoofdzakelijk de gevolgen voor de jeugd van het régime-Hitler. Zoo wees hij er op, dat liet prachtige jeugdherbergwerk in Duitschland volkomen is vernield.
Als laatste spreker betrad de heer mr. M. Mendels, lid van de Eerste Kamer, het podiiini. De vrijheid van gedachtenuiting, van opvatting, van gevoelens wordt geknecht en geketend door tiet fascisme. Acliter de fascisten, de groep van Mussert o.a., staan de kapitalisten; zij zien er liun voordeel in op deze wijze den arbeider te onderdrukken. De onbeschaamdheid van Hitler c.s. stijgt ten top, wanneer zij zich nog de strijders voor de democratie durven te noemen. De verkiezing in Duitschland was eeii farce, de vrijheid van drukpers, vergaderen enz. bestaat daar niet nieer, en dat nornit men democratie! Ook in Italië heerscht een gewelddictatuur, waar van rechten van den arbeider geen sprake is. Hij de bestrijding van het fascisine in Nederland moeten wij rekening houden niet de regeering en de reactie, die reeds is aangevangen en die zich o.a. demonstreert in salarisverlaging van ambtenaren en arbeiders, de houding van de regeering tegen de Indonesische bevolking enz. Men denke niet: „de fascisten durven niet", zij durven alles, hun brutaiiteit is grenzenloos.
Met klem drong spr. aan op een eeiiheidsfront tegen het fascisme.

(Zie rubriek Nederland: S.D.A.P. en **N.V.V.**)

G. ZWEDEN. — Boycot van Duitsche producten. — De Landelijke organisatie der Zweedsche Vakvereenigingen heeft naar het dagblad „Social Democraten" meldt, de boycot van Duitsche waren afgekondigd.
In een proclamatie worden de Zweedsche arbeiders opgewekt geen Duitsche producten te koopen.

(Social Democraten)

A. LORD GREY OF FALLODON OVERLEDEN. — Lord Grey of Fallodon is op zijn landgoed Fallodon Hall in North Humberland op **7** Sept. '**33** overleden. Hij werd in het jaar **1862** geboren. Gedurende zijn geheele politieke werkzaamheid als liberaal Lagerhuislid heeft hij zich uitsluitend gewijd aan de buitenlandsche politiek van zijn land. Van **1892** tot **1895** was hij onderstaats-secretaris voor Buitenlandsche Zaken. In **1905** werd hij minister van Buitenlandsche Zaken, welke functie hij bekleedde tot zijn aftreden in **1915.**

Lord Grey of Fallodon.

Langen tijd voor den wereldoorlog, overzag Lord Grey reeds den gevaarlijken toestand in Europa en de geheele Britsche invloed werd onder zijn leiding aangewend om verbetering tot stand te brengen in de betrekkingen met en tusschen de continentale mogendheden. Na den moord van Sarajewo, toen donkere wolken boven Europa samentrokken, wendde Lord Grey al zijn middelen aan om een catastrophe te voorkomen. Niettemin, toen de tragische oorlogsperiode intrad, kon hij op dat oogenblik niet toestaan, dat Groot-Brittannië anders zou doen dan de neutraliteit van België te verdedigen. In zijn autobiographie staat, hoe hij den avond van den 4en Augustus **1914** in zijn kamer op het Foreign Office stond en de parade gade sloeg van de horse guards, die het duistere tijdperk van den oorlog intraden. Het was een donker oogenblik voor hem, de mislukking van jarenlange pogingen, het vervliegen van al zijn hoop, welke plaats maakte voor ernstige vrees en bezorgdheid. Van dat oogenblik af begon zijn gezondheid te lijden door de ondergane teleurstelling.

B. ZWITSERLAND. — Maatregelen tegen warenhuizen en eenheidsprijs-zaken. — De Bondsraad heeft, Dinsdag het door het Departement van Nijverheid en Handel ingediende wetsontwerp betreffende de warenhuizen en eenheidsprijs-magazijnen aangenomen, zoomede het urgente Bondsbesluit, dat tot einde **1935** principieel de opening van nieuwe en de uitbreiding van bestaande warenhuizen, eenheidsprijs-magazijnen en bazars verbiedt.
De kantons zijn bevoegd voor warenhuizen en bazars bij uitzondering dispensatie te verleenen. Voor eenheidsprijs-magazijnen is zulks evenwel niet mogelijk. Voor de van kracht wording der voorgeschreven maatregelen is een referendum noodig voor de wijziging van art. **31** van de federale constitutie betreffende de vrijheid van handel en bedrijf.

C. NEDERLAND. — Synode der Chr. **Geref.** Kerken. — De Synode der Chr. Geref. Kerk behandelde dezer dagen het rapport, uitgebracht over de kwestie-ds. **A.** M. Berkhoff. Na breedvoerige discussie werden de zes conclusies, o.m. inhoudende dat het propageeren van de leer van het Duizendjarig Rijk in de Chr. Geref. Kerk niet kan worden toegestaan, met een kleine wijziging aangenomen met op een na algemeene stemmen en een stem blanco.
Toen deze beslissing gevallen was, vroeg ds. Berkhoff het woord en zeide: „Nu is dan het oogenblik gekomen, dat ik niet langer in de Chr. Geref. kerk kan blijven. Hier scheiden voor immer onze wegen" Hierop verliet hij het kerkgebouw. (Vor. ber. **955** A.)

D. ITALIE. — Goudmijnen in Noord-Italië. — Uit Varallo, in Piemont, wordt gemeld, dat de onderzoekingen betreffende goudmijnen in dit gebied, met name in Cravagliana en Rimella, thans op groote schaal worden voortgezet. Reeds voor den oorlog zijn hier door een Fransche maatschappij nasporingen gedaan; de arbeid wordt thans door Italianen verder verricht en er zijn inmiddels reeds goudaders in zwavelkiezel aangetroffen. In het naburige plaatsje Pestarena heeft men reeds in **1881, 15** K.G. goud gewonnen uit **5286** ton mineralen. (Il Secolo)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Contingenteering. — De Volksraad heeft met **29** tegen **18** stemmen hel ontwerp-crisis-invoerordonnantie (contingenteering) aangenomen, nadat de fracties der Nationalisten en van de P. P R B. verklaard hadden te sullen tegenstemmen, omdat aan een door den heer Soeroso ingediende motie geen aandacht werd besteed, weshalve geen zekerheid bestaat dat prijsopdrijving in het binnenland zal worden belet. (Vor. ber. blz. **916** E.)

F. NATIONAAL-SOCIALISME. — Bijeenkomst onder leiding **van** Ir. A. A. **Mussert.** —
In de proote zaal van het Concertgebouw te Amsterdam heeft op 8 Sept. '**33** de Nationaal-Socialistische Beweging in Nederland onder leiding van den heer ir. **A. A.** Mussert, een openbare vergadering gehouden.
Onder herhaald „Hou zee'-geroep verscheen ir. Mussert boven aan een der trappen van het podium. In zijn rede keerde spreker zich fel tegen het stelsel der evenredige vertegenwoordiging en tegen het verpolitiekte volksleven. De eerste daad van den nieuwen minister-president was, dat hij in zijn kabinet opnam twee sociaal-democraten in builengewonen dienst; dit alles was een gevolg van ons nolitieke stelsel en dat stelsel is tiet. dat moet worden vernietigd.
Spreker gaf vervolgens een uiteenzetting van het fascistische stelsel van den corporatieven staat, waarin deskundige persoonlijke verantwoordelijkheid regeert en niet het parlernent, dat afstamt van liet woord *parler*, praten..,
Spreker behandelde vervolgens den strijd tegen het liberalisme om er vervolgens op te wijzen, dat het- regeeren van den staat zaak moet zijn van de bekwaamsten en meest karaktervollen onder ons. Maar nooit zal dit mogen geschiieden te eigeii behoeve. De consequentie van liberalisme en democratie was liet marxisme, met weer als uiterste consequentie het comniunisme, In Duitschland zijn de marxisten heengegaan, achter zicli latend een ruïne. Tegenover dit marxisme stellen wij ons socialisme, gegrondvest op de idee: één voor allen en allen voor *een.* Dit socialisme is solidarisme.
Men zegt: fascisme beteeltent oorlogsgevaar; wapens neer beteekent evenwel bij deze lieden de wapens hier. Het werkelijke oorlogsgevaar bedreigt het land. dat te vadsig en lamlendig is. Een volk, dat zich niet verdedigt, gaat te gronde. Wat de boycotactie aangaat van dr. Untermayer & Co., wij willen ook met liet nieuwe Duitschland vrede en vriendscliap. Heel Europa kan Mussolini en Hitler dankbaar zijn, dat liet communisnie niet verder komt,,
Ons nationaiisme — aldus spr. — is gegrond op idealisme en op een gezond inaterialisme. Het nationaal-socialisme en niet een rechtsch ministerie is liet, dat een bedreiging is van de marxisten en dat weten de laatsten maar al te goed. Noch rechtsche. noch linksche nartijen zijn in staat het volk een toekomst'te verzekeren, dat kan alleen — zoo zeide spr. — de fascistisclie gedachte, die slechts één volk kent.
Wat het wetsontwerp betreft inzake het uniformverbod, zeide spr. dat de partijbonzen van heden in staat zijn de rechterlijke macht op het nationaal-socialisme af te sturen, maar, zeide hij, wij kunnen ook strijden zonder zwart hemd. Wij zullen den strijd tegen het marxisme voeren tot het in Nederland vernietigd is.
Na de pauze heeft de heer G. van Duyl nog tiet woord gevoerd.
(Vorig bericht blz. 731 *C.*)

G. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Indische **begrooting 1933.** — De Tweede Kamer heeft op **6** Sept. **1933** de wetsontwerpen tot wijziging van de Indische begrooting **1933** aangenomen. (Vor. ber. **716** B.)

A. NATIONAAL HULDEBETOON AAN H.M. DE KONINGIN. —

De viering van het 35-jarig regeeringsjubileum va? H.M. de Koningin op 9 September 1933 is te Amsterdam een grootsche manifestatie geworden. Van half vier tot kwart over acht defileerde een onafgebroken rij van Oranje-gezinden langs de eeretribune in het stadion waar H.M. de Koningin zich bevond. Naar schatting hebben ruim honderdduizend personen aan deze huldiging deelgenomen.

Te dezer gelegenheid sprak H.M. de Koningin voor de microfoon de volgende woorden tot het Nederlandsche Volk:

Mijnheer de voorzitter,

Wet is mijn wensch persoonlijk Neerlands Jongeren, die de voorbereiding van deze grootsche, indrukwekkende betooging op zich namen, en allen die zich opmaakten daaraan deel te nemen, mijn hartgrondigen dank te betuigen voor dit blijk van hun aanhankelijkheid en trouw, nu ik *35* jaren zoo nauw aan mijn Volk verbonden ben geweest.

Hierbij gedenk ik ook de talloos velen, die deze ure uit de verte met ons medeleven zoo in het Vaderland als in Nederland onder de keerkringen, en breng hun daarvoor mijn bijzondere erkentelijkheid.

Als ik op dit tijdperk terugzie, dan is het met een hart vol dankbaarheid voor al het schoone en goede, dat ik van mijn Volk heb mogen ondervinden, dan word ik steeds opnieuw getroffen door de bewijzen van verknochtheid en den steun mij, niet het minst in moeilijke en zorgvolle dagen ten deel gevallen en welke ik thans, in deze ure andermaal op ondubbelzinnige wijze ondervind.

H. M. koningin Wilhelmina. (Photo Ziegler)

Pogen mijn plicht te vervullc tegenover het Vaderland is mij in donkere tijden meer dan ooit een voorrecht en bron van blijdschap, waar ik mij gedragen weet door Uwe trouw en medeleven.

De Nationale gedachte bindt ons hier allen tezamen. Wij willen ons zelf zijn en blijven.

Wij willen voortbouwen op de grondslagen door onze Vaderen gelegd, ons bewust van onze roeping tegenover ons zelf en in het groote gezin der Volkeren. Wij willen putten uit de schatten ons door een groot Voorgeslacht nagelaten, overtuigd daarin te allen tijde overvloedig te vinden hetgeen wij behoeven om met taaie volharding en zich steeds weer vernieuwende kracht te streven naar de aanpassing bij gewijzigde wereldomstandigheden, welke onder Gods zegen ons weer een gelukkige toekomst brengen kan.

Ik bid God om wijsheid en sterkte om U in den tijd die vóór ons ligt, vastberaden daarin voor te gaan.

Mij thans in het bijzonder richtend tot de Jongeren, wensch ik tot hen een woord van oprechte waardeering te spreken voor den ijver en de voortvarendheid, welke zij hebben aan den dag gelegd bij de voorbereiding van deze voor mij onvergetelijke ure en voor hun trouw en toewijding aan mij en mijn Huis. Een schoone toekomst zij voor hen weggelegd indien zij langs de beproefde wegen, zooeven door mij aangeduid, straks hunne krachten gaan wijden aan den opbouw van het tijdperk dat voor ons ligt. Waar zij in de groote figuren, die Nederland heeft voortgebracht, de idealen verpersoonlijkt zien, welke ook zij nastreven, zullen zij er krachtig toe kunnen bijdragen het schoonste uit onze historie in heden en toekomst te doen voortleven in zich steeds vernieuwenden en verjongenden vorm.

Ten besluite richt ik mij tot U allen, ouderen en jongeren tezamen, ja tot de bevolking van geheel het Rijk, om als één ondeelbaar Volk de handen ineen te slaan, ten einde eendrachtig samen te werken om dezen zorgvollen tiid te boven te komen.

Als vanzelf gaat ons aller blik naar onze fiere driekleur, symbool van ons willen en kunnen, zinnebeeld bovenal van ons dierbaar Vaderland. Zij waaie steeds over de Wereldzeeën tot in de verste landen en doe daar kond van onze eendracht en onze wilskracht.

Leve het Vaderland. Hoezee!

(Vorig **bericht** blz. **498 A.)**

10 SEPTEMBER 1933

B. BELGIE. — Koning Albert en de dienstweigeraars. — Het Brusselsche weekblad „Le Rouge et le Noir" publiceert den tekst van twee brieven, die tusschen den „Bond van Dienstweigeraars wegens gemoedsbezwaren" en koning Albert in Juli 11 gewisseld zijn. De Bond had den Koning verzocht om clementie ten aanzien van Marcel Dieu en Leo Campion, de beide dienstweigeraars, die zich in de gevangenis bevinden. De secretaris des Konings antwoordde, dat Z. M. dit verzoek niet kon inwilligen. „Als grondwettelijk bewaker van nationale onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van het grondgebied, tot welks handhaving, zonder falen, hij zich bij eede heeft verbonden, weigert de Koning der Belgen zich aan te sluiten, onder welken vorm ook, bij een beweging, die, onder voorwendsel een onrechtvaardigen aanvals- en veroveringsoorlog te bannen, er niets meer of minder op is gericht de passieve onderwerping aan den aanvaller aan te bevelen, door de weigering om het vaderland te dienen als een moreele en loffelijke daad voor te stellen."

„Gij zijt van oordeel" — aldus de brief — „dat de

resultaten van den oorlog den Belgen ,,de ijdelheid en dwaasheid" van hun ,,stoïcisme en hun vermogen tot lijden" hebben aangetoond. Deze misdadige woorden zijn een misdaad tegenover de herinnering aan de dapperen, wier edelmoedig aanvaarde opoffering de onafhankelijkheid en de vrijheid van het Belgische volk heeft gered. Zij wekken een wanbegrip van den geest van den Belgischen vaderlander, die, Gode zij dank, steeds trouw blijft aan het devies ,,Potius mori quam faedari"." (Le Rouge et le Noir)
(Vor. ber. Dienstweigering **685 D.)**

A. RUSLAND. — **Nederlandsche** bloembollen. — Naar het Handelsblad aan Wetsjernjaja Moskwa ontleent, heeft de Nederlandsche firma Lefeber met een trust te Moskou een overeenkomst gesloten betreffende de levering van twee millioen bloembollen (hyacinthen, tulpen en narcissen).
De bollen worden geleverd in ruil voor Russische goederen; 500.000 bollen zullen in de Moskousche parken geplant worden, 500.000 bollen gaan naar de Moskousche kassen, terwijl een millioen bollen aan Leningrad afgestaan worden.
In de bloemenwinkels van Moskou en Leningrad, die aan de trust toebehooren, zullen de inwoners in Januari 1934 versche narcissen en tulpen kunnen koopen, hetgeen in Rusland in de laatste 16 à 17 jaar onmogelijk was. (V. b. **Nederl.:** Bloembollen **944 C.)**

B. **HERMAN** POORT OVERLEDEN. — Op 7 Sept. '33 is in den ouderdom van 47 jaar de letterkundige Herman Poort, criticus aan de Prov. Gron. Crt. en voordrachtskunstenaar, overleden.
Hermanus Wilhelmus Poort werd in 1886 te Stadskanaal geboren. Hij is aanvankelijk bij het onderwijs werkzaam geweest en heeft daarna aan de Groningsche universiteit de Nederlandsche taal en letterkunde bestudeerd. Na een grondige studie trad hij op als criticus zoowel op het gebied der letterkunde als op dat van het tooneel en wist zich een grooten naam te verwerven met zijn letterkundige bijdragen in de Provinciale Groninger Courant en later ook in het Groninger Volksdagblad.
Ook in België is Herman Poort geen onbekende gebleven. Hij heeft daar eenige malen voordrachten gehouden over Nederlandsche literatuur. Hij schreef onder andere Enkele Verzen in 1909, in datzelfde jaar in samenwerking met David Molenaar Nederlandsche Verskunst, in 1918 verschenen van zijn hand Literatuur, vier lezingen en G. A. Breedero; in 1925 heeft hij uitgegeven Bloeiende Bongerd in samenwerking met mevr. Wittop Koning-Rengers Hora Siccama. In 1933, dus dit jaar, verscheen De Bottende Bongerd, eveneens in samenwerking met mevrouw Wittop Koning.

C. TUBERCULOSE. — De sterfte aan tuberculose is de laatste halve eeuw buitengewoon sterk gedaald. In 1901 bedroeg de sterfte per 10.000 inwoners in Nederland 19, in 1931 iets meer dan 7. Voor longtuberculose was dit in 1919 bijna 14, in 1931 ruim 5. Van 1856—1900 was in Amsterdam de sterfte aan longtering zelfs ongeveer **25** per 10.000.
(Ned. Tijdschr. v. Geneesk.) (Vor. ber. blz. **699 D.)**

11 SEPTEMBER 1933

D. **W. H. VLIEGEN.** — **50** jaar socialist. — De heer W. H. Vliegen is op 9 Sept. '33 in Den Haag door de arbeidersbeweging wegens zijn vijftigjarigen arbeid in haar dienst gehuldigd.
Vliegen is geen man, die in zijn leven de populariteit gezocht heeft. Maar hij heeft desondanks door zijn arbeid de waardeering en den eerbied verworven van zijn partijgenooten.
De leider der Tweede Kamerfractie, de heer ir. J. W. Albarda, hield een rede waarin hij o.a. zeide:
,,Er komen verschillen voor in de fractie, maar volkomen één zijn allen in de overtuiging, dat Vliegen behoort tot de allerbesten, de allersterksten, de allerkrachtigsten, dat hij is een gids, een steun, een hulp, een vriend. Hij streefde niet naar een positie, maar hij kreeg ze door den ernst zijner persoonlijkheid, de zuiverheid van zijn bedoelen."
(Vor. ber. en photo blz. **278 K.)**

E. CUBA. — Nieuwe president benoemd. — De revolutionnaire junta van Cuba heeft een nieuwen president der republiek, Gran San Martin, benoemd. Na de officieele installatie hadden er te Havanna manifestaties plaats tegen Amerika. President Gran San Martin verklaarde dat de nieuwe Cubaansche regeering de buitenlandsche schulden zal erkennen en in het bijzonder met Amerika goede betrekkingen wenscht te onderhouden.
De regeering van Argentinië heeft achterdocht te kennen gegeven tegen de Amerikaansche vlootdemonstratie in de Cubaansche wateren. Nog negen Amerikaansche destroyers zijn op weg naar Cuba.
(**Vorig** bericht blz. **962** A.)

F. ZENDINGEN. — **Missie-leed in** Mandsjoekwo. — In een schrijven wijst pater dr. Theodor Breher O. S. B. Apostolisch prefect van Yenki, (Mandsjoekwo) op de verschrikkelijke rampen, welke zijn missie hebben geteisterd.
In het afgeloopen jaar heeft de missie Yenki vier jonge missionarissen verloren.
De pro-prefect pater Conrad, van wien de H. Vader heeft verklaard: ,,Pater Conrad heeft in de martelaarsboeken der H. Kerk een glorierijke bladzijde geschreven", viel door moordenaarshanden.
Talrijke rooversbenden hebben de missie herhaaldelijk gebrandschat en driekwart van de bloeiende staties in de grootste ellende gestort.
In totaal werken zestien missionarissen in het missiegebied, dat elf missiestaties omvat en 157 hulpstaties en waarin 14.000 christenen leven.
Op heldhaftige wijze worden de paters bijgestaan door Zwitsersche missie-zusters. Aan alles heerscht echter gebrek. (De Maasbode)

G. FRANKRIJK. — **Herdenking** slag aan de Marne. - Ontwapening. — Op 10 Sept. '33 is te Longwy, Nancy en Meaux de jaardag van den slag aan de Marne herdacht. Maarschalk Pétain, generaal Weygand en de minister van Pensioenen, Miellet, hebben het woord gevoerd en gewezen op de noodzakelijkheid dat Frankrijk, in verband met Duitschlands houding, geen stap meer toegeeft in het vraagstuk der ontwapening.

12 SEPTEMBER 1033

H. **OOSTENRIJK.** — Nieuwe Staatsvorm. — In een ter gelegenheid van den katholiekendag te Weenen gehouden rede, heeft de Oostenrijksche bondskanselier Dollfuss den nieuwen staatsvorm aangekondigd. Hij verklaarde o.a. dat de sociale christelijke staat op den grondslag der vakgroepen zal worden geplaatst.
Dr. Dollfuss verklaarde zich verder tegen gelijkschakeling, tegen marxisme en tegen het bruine socialisme. De Oostenrijkers zijn een Duitsch volk. Duitsche deugden en het Deutschtum zullen worden aangekweekt.

I. RUSLAND. — Het resultaat van het **bezoek** van oud-premier **Herriot.** — Naar de Prawda meldt is de politieke bespreking tusschen Herriot en de Sovjetregeering thans geëindigd. Ten aanzien van verschillende problemen zou het gelukt zijn tot overeenstemming te komen, in het bijzonder betreffende de onmiddellijke politieke toenadering tusschen Sovjet-Rusland en Frankrijk. Op economisch gebied heeft Herriot getracht de betrekkingen nauwer aan te halen en van de Russen concessies te verkrijgen betreffende de schulden van voor den oorlog. Op dit gebied heeft Herriot geen resultaat kunnen boeken.
(Prawda) (Vorig bericht blz. **953 A.)**

A. IRAK. — **Koning** Feisal overleden. — Koning Feisal van Irak is op 8 Sept. tengevolge van een hartaandoening te Bern overleden.
Feisal Al Hoesein werd in het jaar 1885 te Taif geboren als derde zoon van Sheriff Hoesein. Feisal stamt af van Fatimah. Sinds 23 Augustus 1921 is hij Koning van Irak geweest.
Hoewel Feisal Arabisch vorst was, ging hij volgens Westersche mode gekleed. In zijn uitgestrekt land tusschen den Euphraat en den Tigris heeft hij vele moderniseeringen aangebracht. Hij kende de waarde van Westersche denkbeelclen, van Westersche machines en instrumenten, vooral van oorlogsinstrumenten. Gedurende den oorlog werd hem de leiding gegeven van den opstand in Arabië, waar hij vastbesloten tegen de Turken streed.
In 1932 hebben de Engelschen afgezien van hun mandaat en werd Irak een souvereine staat.

B. IRAK. — Ghazi de Eerste. — Op 8 Sept. '33 is de vierde zoon van den overleden koning, Emir Ghazi, met den naam van Ghazi I tot koning van Irak gekroond. (Vorig bericht blz. 967 **A.)**

C. ENGELAND. — Congres der Britsche **Vakvereenigingen.** — In de dezer dagen gehouden zittingen van het Vakvereenigingscongres werd het fascisme en iedere dictatuur scherp veroordeeld. De afgevaardigden kwamen op voor het recht van vrije, meeningsuiting, terwijl er met nadruk op werd gewezen dat de vakvereenigingen zich moeten verzetten tegen iedere dictatuur, hetzij van rechts, hetzij van links. Voorts werd er op gewezen, dat onder een dictatuur geen industrieele democratie kan bestaan en dat, tenzij de vakvereenigingen zich schrap zouden zetten tegen dictatuur, de strijd en de opofferingen van de pioniers vergeefs zouden zijn geweest. Het Congres nam tevens met algemeene stemmen een resolutie aan ten gunste van de 40-urige werkweek.
(Manchester Guardian)

D. DUITSCHLAND. — Concordaat met het Vaticaan geratificeerd. — In verband hiermede wordt officieel medegedeeld:
Het op 20 Juli onderteekende concordaat tusschen den Heiligen Stoel en het Duitsche Rijk is op 10 September in het Vaticaan geratificeerd. Voor de ratificatie heeft de Heilige Stoel mondeling en schriftelijk de Rijksregeering gewezen op een aantal punten, welke betrekking hebben op de interpretatie van het Concordaat en de voorloopige handhaving er van. Zij betreffen in het bijzonder de werkzaamheid en de bescherming der Katholieke organisaties, zoomede de vrijheid der Duitsche Katholieken ook in de katholieke pers de principes der Katholieke geloofs- en zedenleer te verkonden en te verduidelijken. De Rijksregeering heeft zich tegenover den Heiligen Stoel bereid verklaard betreffende de aangeroerde kwesties zoo spoedig mogelijk te onderhandelen ten einde te geraken tot een wederzijdsche overeenstemming overeenkomstig den tekst en den geest van het Concordaat. (Il Secolo) (Vorig bericht blz. 909 ***G.)***

E. JOODSCH WERELDCONGRES. — Na onderhandelingen, welke 3½ dag hebben geduurd is het Joodsche Wereldcongres op 8 Sept. '33 onder leiding van den opperrabbijn van New York, Stephan S. Wise, met gebed gesloten. Met algemeene stemmen werclen drie resoluties aangenomen. In de eerste resolutie wordt verklaard dat de bijeenroeping van het Wereldcongres meer dan ooit noodig is en dat het Joodsche volk door het Duitsche anti-semitisme een strijd op leven en dood wordt opgedrongen. De conferentie wordt bijeen geroepen in de maand Maart 1934. De zetel der conferentie zal door de Executieve nader worden bepaald.
In de tweede resolutie wordt geconstateerd, dat het Joodsche vraagstuk een internationaal probleem is en wordt de hoop uitgesproken dat de Volkenbond als hoogste instantie der georganiseerde volkengemeenschap het als zijn plicht en taak zal beschouwen, het herstel der Duitsche Joden in hun burgerrechten ten volle te bewerken.
Voorts wordt de hoop uitgesproken dat de Palestijnsche mandaatsregeering alles zal doen opdat Palestina, waarop zich thans de hoop en het verlangen van het Joodsche volk ricnt, een tehuis zal kunnen worden voor tienduizenden uit Duitschland afkomstige Joden.
Ten aanzien van de kwestie van boycot van Duitsche waren wordt geconstateerd, dat het Joodsche volk instinctief en spontaan het sterkste hem ten dienste staande middel voor zijn zelfverdediging, de moreele en economische boycot, heeft aangegrepen.
(Vorig bericht blz. 962 F.)

F. DUITSCHLAND. - ,,Strijd tegen honger en koude.'' - De plannen van **dr.** Goebbels. — Dr. Goebbels heeft in het Rijksministerie voor Volksvoorlichting en Propaganda een redevoering gehouden ter inleiding van de campagne in den ,,strijd tegen honger en koude'', waarin hij o.a. er op wees, dat er op gerekend moet worden, dat ook in den volgenden winter nog millioenen volksgenooten werkloos zullen moeten blijven. Dit winter-hulpwerk, dat georganiseerd wordt onder de leuze ,,strijd tegen honger en koude'', staat in tegenstelling met de op dit gebied in vroegere jaren getroffen maatregelen. De leider, aldus dr. Goebbels, heeft mij opgedragen dit hulpwerk ten uitvoer te leggen. Het Duitsche volk is een groote gemeenschap. De belemmeringen, welke burgers en proletariërs van elkander scheiden, zijn opgeheven. Aan dit hulpwerk nemen alle standen en alle beroepen van het Duitsche volk deel. De geheele natie stelt zich ten doel met deze actie er voor te zorgen, dat in dezen winter geen enkel persoon zal behoeven te verhongeren of koude te lijden. Hierbij brengen wij een nauwe verbinding tusschen volks- en christelijke levensopvatting tot stand. De christelijke levensopvatting ligt in de actieve naastenliefde, welke met de daad begint. De eerste Zondag van iedere maand zal aan de noodlijdenden gewijd zijn. Het is een hulpwerk der geheele natie; dragers dezer werkzaamheden zijn alle organisaties der N.S.D.A.P. (Völk. Beobachter)

G. NEDERLAND. — Visch-uitvoer naar Frankrijk. — De aandacht van belanghebbenden wordt er op gevestigd, dat van **1** October 1933 af de uitvoer naar Frankrijk, met inbegrip van het Saargebied, in beperkte mate zal zijn toegestaan van gedroogde, gezouten of gerookte visch, andere dan kabeljauw, schelvisch, klipvisch, stokvisch, haring en heilbot. Voor deze uitvoerregeling komen dus o.a. in aanmerking: gerookte aal of paling, gerookte zalm, gerookte spiering, gezouten ansjovis, enz.
De bovengenoemde uitvoer zal echter slechts zijn toegestaan, indien daarbij een certificaat wordt overgelegd. Voor het verkrijgen dier certificaten komen in aanmerking zij, die vóór 14 September aan den Inspecteur der Visscherijen, belast met de afgifte van certificaten, Heerengracht no. 2 te 's-Gravenhage, zullen hebben opgegeven hoeveel kilogram netto en bruto, hier te lande, gedroogde, gezouten of gerookte visch, behoorende tot die soorten, waarvoor de bovengenoemde uitvoerregeling zal gelden, zij in het tijdvak van **1** Januari 1931 tot **1** Januari 1933 naar Frankrijk hebben uitgevoerd. De juistheid der opgaven zal desverlangd met bewijzen moeten worden gestaafd. (Vorig bericht blz. 818 H.)

13 SEPTEMBER 1933

H. **BELGIE.** — Gentsche Zeehaven. - De zeesluis te Terneuzen. — De burgemeester van Gent, ir. Vandersteegen komt in een door de Brusselsche Soir geplaatst artikel nogmaals op voor den bouw van een nieuwe zeesluis te Terneuzen. Het jongste defect aan de bestaande sluis in herinnering brengend, laat de

burgemeester zich in vleiende bewoordingen uit over de bekwaamheid van de ingenieurs van den Nederlandschen waterstaat, die met den meesten spoed de beschadigde sluisdeur wisten te herstellen. Hij is echter minder goed te spreken over het feit, dat Nederland den bouw van een nieuwe zeesluis — de oude is sedert lang ontoereikend gebleken — afhankelijk maakt van zekere compensaties, die naar het oordeel van den Gentschen burgemeester, niets gemeen hebben met de Belgisch-Nederlandsche overeenkomst van **1894** betreffende de zeesluizen te Terneuzen. Ir. Vanderstegen geeft toe, dat men na den oorlog de kwestie van de sluis te Terneuzen in het ensemble van de te regelen Nederlandsch-Belgische vraagstukken heeft opgenomen. Het verwachte verdrag werd evenwel in **1926** door de Nederlandsche Eerste Kamer verworpen en sedertdien is de sluizenkwestie hangende gebleven. Het ligt, meent hij, op den weg van de Belgische regeering om nu, waar de Belgisch-Nederlandsche onderhandelingen op het doode punt zijn gekomen en niet toelaten een positief resultaat te verwachten, van Nederland de uitvoering van artikel **13** van de overeenkomst van **1894** te eischen. Mocht de Nederlandsche regeering in haar weigerende houding volharden, dan zou geen andere mogelijkheid meer open blijven dan het brengen van het geschil voor het Permanente Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage. (Le Soir) (Vorig bericht blz. **715 C.**)

A. **HONGARIJE.** — **Hakenkruis** verboden. — De minister van buitenlandsche zaken heeft een verordening uitgevaardigd, waarin wordt bepaald, dat het hakenkruisteeken in iederen vorm is verboden, daar het tot het officieele teeken van een vreemden staat is geworden. Een Hongaarsche wet van **1874** verbiedt namelijk het gebruik van buitenlandsche wapens en emblemen. (Az Est)

B. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Koffie. — Robustakoffieuitvoeren van Ned.-Indië naar het buitenland:

	1932 ton	1931 ton	1930 ton
Java en Madoera . . .	**38.914**	**15.900**	**15.016**
Buitengewesten	**67.530**	**43.844**	**36.718**
Totaal	106.444	**59.744**	**51.734**

Neemt men in aanmerking, dat een deel van de in de Buitengewesten geproduceerde koffie via Java naar het buitenland wordt geëxporteerd, dan wordt de groepeering een weinig gewijzigd.
Naar Java werden n.l. verscheept: in **1930 16.872** ton; in **1931 12.849** ton en in **1932 6.950** ton.
Java bleek in verband met den eigen goeden oogst in **1932** belangrijk minder koffie uit de Buitengewesten te hebben betrokken, waardoor de vermeerderde Java-uitvoer in **1932** in een nog gunstiger licht komt te staan.

UITVOERHOEVEELHEDEN VAN ROBUSTA KOFFIE

Gewesten: (gedurende 1932 (in K.G. netto))	Naar Java en Madoera	Naar het buitenland
Tapanoeli		**2.955.417**
Sumatra's Westkust . . .	**137.440**	**14.644.889**
Palembang	**3.213.301**	**27.112.056**
Lampongsche Distr. . . .	**2.263.975**	8.430.834
Benkoelen	**895.037**	**11.866.781**
Overige gewesten	440.373	2.519.823
Totaal **1932**	**6.950.126**	67.529.800
Totaal **1931**	12.848.736	**43.844.401**

In 1932 hebben, vergeleken met **1931,** alle gewesten in meerdere mate bijgedragen aan den vermeerderden uitvoer.
Robusta koffie vindt volgens de internationale statistieken een zeer ruime verspreiding, vooral naar de V. S. van Noord-Amerika. De uitvoer daarheen bedroeg in **1932 24.831** ton.
Van Europeesche bestemmingen traden Nederland met **23.276** ton en Frankrijk met **22.446** ton op den voorgrond. Voor bovengenoemde landen was reeds 66% van den totalen uitvoer bestemd.
(Vorig bericht blz. **862 H.**)

C. **AMSTERDAM.** — **Wethouderscrisis.** — De motie-Weiss waarbij de drie thans zitting hebbende wethouders, de heeren Abrahams, Kropman en Douwes u-orden uitgenoodigd hun zetels ter beschikking te stellen, werd met **22** tegen **17** stemmen aangenomen. Deze drie wethouders zullen dus aftreden. Op **18** September zal de raad opnieuw bijeenkomen ter verkiezing van een geheel nieuw college. (Vor. **ber. 921** B.)

D. **RUSLAND.** — De hongersnood. - Protestantscha oproep tot steun. — De Europeesche Centrale voor kerkelijke hulpacties, die te Kopenhagen een internationale conferentie houdt, vaardigt sen oproep uit aan de Christenheid der wereld, waarin onder andere wordt gezegd:
„In Rusland heerscht hongersnood. Hij treft ook de Christenen in Rusland zwaar. Wij zijn niet in staat, hun sterven werkeloos aan te zien en roepen daarom de Evangelische Kerken der wereld met klem tot hulp op. De Europeesche Centrale, in welker internationaal comité de kerken van Europa en Amerika, alsmede de afzonderlijke kerken officieel vertegenwoordigd zijn, heeft reeds sedert **1929** Evangelischen en Orthodoxen Christenen in Rusland hulp gebracht en einde **1932** reeds een hulpconferentie van Evangelische en Orthodoxe kerken en steunvereenigingen bijeengeroepen. Wij hebben betrouwbare documenten, die bewijzen, dat onze zendingen de noodlijdenden bereikten. De Eucumenische Hulpcommissie voor Rusland roept de Evangelische en Orthodoxe kerken dringend op tot het verleenen van steun. Wij noodigen hen uit, in hun landen onverwijld inzamelingen te doen. Wij vragen U terwille van de Christelijke solidariteit, erbarming te hebben met de hongerlijdenden in Rusland en hen den troost te verschaffen, dat Christenen elkaar helpen. (Vor. ber. **blz. 951 G.**)

E. JAPAN. — Nieuwe richtlijnen voor de buitenland, sche politiek. — Het blad Mijako dat nauwe betrekkingen onderhoudt met den Japanschen minister-president Saito, beweert dat de Japansche buitenlandsche politiek naar de volgende nieuwe richtlijnen gevoerd moet worden:
1) Japan sluit een niet-aanvalsverdrag met Rusland;
2) Volkomen onthouding van de Europeesche politiek;
3) Azië voor **de** Aziaten;
4) Aaneensluiting der volken van Mongolië, China, Japan en Mandsjoerije;
5) De hegemonie van Japan op den Stillen Oceaan en
6) Japan wijzigt zijn politiek tegenover Amerika en Frankrijk. (Mijako)

F. SPANJE. — Nieuw Kabinet. — De regeering-Azana heeft op 8 Sept. **1933** den President der republiek haar ontslag ingediend, dat door Zamora onmiddellijk werd aanvaard.
Een nieuw kabinet onder leiding van den radicalen leider Lerroux is gevormd. Hij heeft de volgende lijst van zijn ministerie bekend gemaakt. De voornaamste leden zijn:
Lerroux, premier; Claudio Albornoz, Buitenlandsche Zaken; Juan Rocha, Oorlog; Vicente Uranzo, Marine; Antonio Lara, Financiën; Ramon Feced, Landbouw; Diego Barrios, Binnenlandsche Zaken; Ricardo Samper, Arbeid; Juan Asensi, Justitie; Laureano Paratcha, Nijverheid; Domingo Barnes, Onderwijs; Guerra del Rio, Openbare Werken; Santalo, Verkeer.
(Vorig bericht blz. **860** B.)

14 SEPTEMBER 1933

A. **OOSTENRIJK.** — Algemeene **Duitsche Katholiekendag** te **Weenen.** —
Als inleiding tot den Algemeenen Duitschen Katlioliekendag is op 7 Sept. '33 in den dom van St. Stephanus te Weenen een plechtige dienst gehouden die door kardinaal Innitzer persoonlijk werd geleid. Daarbij' hield de kardinaal vanaf het hoogaltaar een predikatie. Het plechtige uur, aldus sprak hij, dat ons den aanvang brengt van den Algemeenen Duitsclien Katholiekeiidag is gekomen. Het luiden der klokken moge heil en zegen doen uitstroomen over het Christelijke avondland. De katholiekendag wil niet slechts een religieuze feestelijkheid zijn, hij wil en moge zijn een religieuze vernieuwing, een religieuze verheffing van ons katholieke Duitsche volk. Wii moeten erkennen, dat wij onze kracht weer in den geest en de volheid van het Christelijke geloof moeten aanwenden opdat weder de vrede van Christus in het avondland terugkeert, weer een Christelijke ordening der maatschappelijke betrekkingen in Europa wordt opgericht. Moge de katholiekendag blijvend enthousiasme wekken om onze volle kracht aan te wenden voor onze katholieke overtuiging. De katholiekendag moge ons opwekken tot een waarachtig katholieke actie, die datgene in het particuliere en het openbare leven werkzaam moge doen worden, mat onze harten vervult. Hij moge helpen liet rijk van Christus op te richten, Christus weer tot heer en koning te maken over alle onze levensomstandigheden. Al ons doen en laten moge weder enkel en alleen gericht zijn op het groote bovenaardsche doel. Met vertrouwen vangen wij het groote werk aan, dat een werk van heil en van vrede moge worden.
Met de uitstelling van het allerheiligste stemde het domkoor Tantum ergo in, waarop de kardinaal in plechtigen optocht den Dom verliet.
Aan den katholiekendag werd deelgenomen door 4 kardinalen, 5 aartsbisschoppen en 20 bisschoppen. 3500 priesters zullen dagelijks aan de altaren der Weeiische kerken de mis lezen. Rond 100 extra-treinen brengen de ongeveer 40.000 tot dusverre aangemelde buitenlanders, waaronder Tsjecho-Slowakije het sterkst, met 18.000 deelnemers, vertegenwoordigd is benevens de rond 50.000 deelnemers uit de bondslanden, naar Weenen. Behalve de zuiver kerkeliike plechtigheden worden een groot aantal corporatieve vergaderingen gehouden, deels van zuiver Oostenrijkschen, deels echter ook van algemeenen aard.
In totaal zullen 1107 vergaderingen worden gehouden, welker voorbereiding 12.000 werkuren heeft geëischt.

B. FRANKRIJK. — Wijnexport verminderd. — Frankrijk heeft gedurende de eerste zes maanden van **1933** minder wijn uitgevoerd dan in eenige overeenkomstige periode gedurende meer dan een eeuw. Er zijn slechts 6.820.000 gallons geëxporteerd, tegenover **8.096.000** in **1932.** Dit is 50% van den export in **1929.** (La Journée Industrielle) (Vor. ber. blz. **635** C.)

C. **VOLKENBOND.** — Assyrische aanklacht voor den Raad. — Op verzoek van de vertegenwoordigers van Ierland, Mexico en Noorwegen, die de kwestie van de vervolgingen der Assyrische minderheid in Irak hebben onderzocht. heeft de secr.-generaal van den Volkenbond deze kwestie op de voorloopige agenda van de Septembervergadering van den Volkenbondsraad geplaatst. (Vorig bericht blz. **946 A.)**

D. KANKER. — **Cobragif** bij Kanker. — In de Académie des Sciences te Parijs heeft Prof. Calmette mededeeling gedaan van zijn ervaringen, in samenwerking met Dr. Saenz en Dr. Costil opgedaan bij de aanwending van cobragif bij muizenkanker.
Bij inspuiting van een voor den mensch doodelijke gift in het gezwel lost dit op en breekt de vloeibare inhoud naar buiten door. Wordt tienmaal een tiende deel van de voor het dier zelf doodelijke gift ingespoten, dan wordt het gezwel geresorbeerd. Bij muizen dus een duidelijke geneeskrachtige werking.
Maar Calmette, die uitsluitend bij muizen had geëxperimenteerd, waarschuwde terstond, dat dit nog niet wilde zeggen, dat deze therapeutische werking ook zou optreden bij den mensch, bij wien de verhoudingen zooveel gecompliceerder zijn. In die richting moeten de onderzoekingen nog pas beginnen.
Bij de inspuitingen van kleine hoeveelheden cobragif bij kankerpatienten door den Amerikaanschen chirurg Monaelesser en Dr. Taquet uit Parijs groeiden sommige gezwellen weliswaar niet verder, maar het voornaamste resultaat was toch slechts, dat de pijnen verdwenen of minder werden.
Voorloopig kan er dus nog geen sprake zijn van een eigenlijke behandeling van kanker met cobragif.
(Vorig bericht blz. 947 ***C.)***

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Java-Suiker. —
Aan een beschouwing van dr. H. C. Prinsen Geerligs in de „Tel." ontleenen wij:
Op **31** Aug. was op Java de aanplant voor den rietsuikeroogst voor **1934** in den grond en nu kunnen wij opgeven welke ondernemingen in **1933** hebben aangeplant.

AANTAL ONDERNEMINGEN.

Residentie:	1931	Geplant '33	Werk. '34 (waarschijnlijk)
Cheribon	11	2	2
Pekalongan	17	3	3
Kedoe	2	0	0
Banjoemas	5	0	0
Djokjakarta	17	2	2
Soerakarta	15	8	5
Semarang	10	2	2
Madioen	6	3	3
Kediri	21	8	7
Soerabaja	35	11	7
Pasoeroean	27	7	6
Besoeki	12	3	3
Totaal	178	49	40

Er zullen dus in het geheele Westen in **1934** slechts 5 van de **35** in **1931** arbeidende fabrieken werken. In Midden-Java werken er dan **9** van de **42** en in het Oosten **26** van de **1011.**
De oogst van **1931** bedroeg **2.842.642** ton en men berekent zeer voorloopig dien van **1934** op **560.000** ton tel quel.

VERKOOP VAN JAVA-SUIKER SEDERT 1 JANUARI **1933.**
(Tonnen van **1000** K.G.)

Getaxeerde voorraad op **1** Januari	**2.894.094**
Daarvan was verkocht	**92.447**
en dus nog in eerste hand	**2.801.647**
Verkoop van **1** Jan.—31 Aug.	**1.222.760**
Restant oude oogsten op **31** Aug.	**1.578.887**
Taxatie van dan totalen oogst **1933**	**1.377.573**
Op **31** Aug. in eerste hand *)	**2.956.460**

*) Inclusief de suiker die in September en October geproduceerd zal worden. (**Vor.** bericht blz. 923 A.)

F. AUTOMOBILISME. — Campari, Borzacchini en Graaf Czaylrowski gedood. — Een ontzettend ongeluk heeft op **10** Sept. plaats gehad tijdens de autorennen om den grooten prijs van Monza.
Drie der bekendste coureurs de ..lanen Campari, ..rzacchini en de Franschman ..af Czaykowski zijn het slachtoffer van hun beroep geworden en gedood. (Corriere della Sera)

G. NEDERLAND. — Verdrag **inzake in-** en uitvoerverboden. — De minister van Buitenlandsche Zaken heeft bij schrijven van 11 September **1933,** ter kennis van den secretaris-generaal van den Volkenbond gebracht, dat Nederland na **30** Juni **1934** de verplichtingen wenscht te beëindigen, voortvloeiende uit het protocol van Parijs van **20** December **1929,** betreffende de inwerkingtreding van het verdrag van **8** November **1927** tot afschaffing van in- en uitvoerverboden en beperkingen en de aanvullende overeenkomst van 11 Juli **1928** (staatsblad **1298,** no. 333), zulks overeenkomstig de bevoegdheid, in artikel 6 van genoemd protocol toegekend.
Van de partijen bij dit protocol waren, na **30** Juni **1933,** nog slechts Nederland en Japan overgebleven. Onder deze omstandigheden wenscht de regeering gebruik te maken van de bevoegdheid, haar verplichtingen ingevolge dit protocol na **30** Juni **1934** niet langer te bestendigen.

H. ANTWERPEN. — **De tunnels** onder de Schelde ingewijd. — Op **10** Sept. **1933** heeft de officieele opening en ingebruikneming van de geheel voltooide tunnels

onder de Schelde plaats gehad. Koning Albert hield een rede waarin hij o.a. zeide:

„Een dag als wij thans beleven, is niet alleen zwaar aan beteekenis voor Antwerpen, maar voor het geheele land. De tunnels onder de Schelde zijn geroepen om de economische structuur van een aanzienlijk gebied te wijzigen en dit gebied uit zijn geografische afzondering te redden. In een tijd die al te veel belang hecht aan de phraseologie der redevoeringen en de ideologische betwistingen welke sommige lichamen bezig houden, spreekt een werk, als hier is tot stand gebracht, luid genoeg voor zichzelf om het niet verder te moeten roemen."

(Handelsblad van Antwerpen)

A. NEDERLAND. — Leger en vloot. — **Staatscommissie ingesteld.** —

De minister van Koloniën en de minister van Defensie hebben 1°. ingesteld een commissie met de opdracht:

a. een organisatie te ontwerpen van de weermaciit in Nederland en in Nederlandsch-Indië, welke — met handhaving van haar tegenwoordige doelstelling — leiden kan tot aanzienlijke besparingen zoowel op de rijksbegrooting als op die van Nederlandsch-Indië;

b. een nieuwe regeling te ontwerpen voor de administratieve verdeeling der kosten van de maritieme weermiddelen tusschen de begrootingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië.

2'. in die commissie benoemd tot:

lid en voorzitter den minister van staat A. W. F. Idenburg, oud-gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië;

lid en secretaris den oud-kolonel van den generalen staf van het leger in Nederlandsch-Indië A. J. C. Jonquière;

leden: P. J. M. Cikot, luitenant ter zee 1e klasse; H. A. Cramer, oud-luitenant-generaal, commandant van het leger in Nederlandsch-Indië: G. van Ginkel, hoofd van de 6e afdeeling van het departement van koloniën; J. Hardenian, hoofd van de 2e afdeeling van het departement van koloniën; C. E. L. Helfrich, kapitein-luitenant ter zee, I. H. Reijnders, kolonel der infanterie; C. Ringeling, administrateur bij het departement van defensie; J. C. Roelofsen, bezuinigingsinspecteur bij het departement van financiën; D. v. Voorst Evekink, kapitein van den generalen staf.

3". bepaald dat.

de commissie zich zal kunnen laten voorlichten door alle landsdienaren, die zij daartoe wenselit op te roepen, en hetzij in haar geheel, hetzij in sub-commissies ook buiten s-Graverihage onderzoekingen zal kunnen instellen en besprekingen voeren;

de uit deze beschikking voortvloeiende uitgaven voor de helft zullen komen ten laste van het VIIIste hoofdstuk der rijksbegrooting en voor de wederhelft ten laste van het XIde hoofdstuk van die begrooting.

In de rede, waarmee minister Colijn deze commissie heeft geïnstalleerd, wees de minister er op, dat de defensie-uitgaven, zoowel hier te lande als in Indië. noodgedwongen opnieuw behooren te worden verlaagd.

De regeering oordeelt, dat in totaal een bedrag van 25 à 30 millioen op de gezamenlijke uitgaven voor de weermacht volgens de ramingen voor 1933 behoort te worden bespaard, met dien verstande, dat de druk der defensie-uitgaven op de Indische begrooting met minstens 15 millioen behoort te worden verlicht. terwijl ook het eindciifer der staatsbeerooting met ten minste 12 millioen moet worden verlaagd.

Een en ander buiten verminderingen voortvloeiende uit algemeene maatregelen op het gebied van salarissen en pensioenen.

(Vorig bericht blz. **902** F.)

B. NEDERLAND. — Onderwijs. - **Wering** van buitenlandsche studenten. — Na vele debatten heeft de Tweede Kamer op **12** Sept. '**33** met **41** tegen **16** stemmen (tegen de S.D.A.P. en de communistische groepen) het wetsontwerp aangenomen, dat door een aanvulling van de Hooger Onderwijswet beoogt tegen te gaan, dat Nederlandsche studenten door buitenlanders geen plaats kunnen vinden in laboratoria en collegezalen. (Vorig bericht blz. **962** B.)

C. **FRANKRIJK.** — Minister Cot naar Moskou. — De minister van Luchtvaart, Pierre Cot, is op 12 Sept. '**33** gestart voor zijn vlucht naar Moskou.

De kabinetschef van Cot wees er tegenover de pers op, dat het bezoek slechts een vriendschappelijk karakter draagt. Ook op technisch gebied heeft de vlucht echter beteekenis. De groote Europeesche luchtlijnen eindigen voor het meerendeel bij de Poolsche grenzen. Het is dus duidelijk, welk belang er in het spel is, wanneer deze luchtlijnen zouden kunnen worden verlengd tot over de grenzen van Sovjet-Rusland.

(V. b. Leger, vloot enz. **932** E.; **Herriot's** bezoek **966** I.)

D. NEDERLAND. — Uniformverbod aangenomen. — Het wetsontwerp inzake het uniformverbod is op 12 Sept. '**33** aangenomen met **56** tegen **24** stemmen. Tegen stemden de sociaal-democraten, de communisten Schalker en Roestam Effendi en de r.-s. Sneevliet. Een amendement-Albarda werd verworpen met **56** tegen **26** stemmen. Voor stemden de sociaal-democraten en de leden Van Straten, Arts, Schalker, Roestam Effendi en Sneevliet.

Het nieuwe artikel, waarmede door de aanneming van minister Van Schaik's ontwerp het Wetboek van Strafrecht is aangevuld, luidt als volgt:

Hij, die in het openbaar kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen draagt of voert, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van ten hoogste f **150.—**.

(Vorig bericht blz. **950** B.)

15 SEPTEMBER **1933**

E. NEDERLAND. — **Monopoliseering** van den invoer van groenten. —

Krachtens het K.B. van 9 Sept. '33 treedt het crisis-tuinbouwbesluit 1933 I met ingang van 12 Sept. l.l. in werking ten aanzien van ananas en warmoezerijgewassen. Van dien datum af is de Invoer van genoemde producten slechts aan de Nederlandsche Groenten- en Fruitcentrale toegestaan.

De regeling zal werken op dezelfde wijze als de regeling, die sedert 28 Augustus geldt voor den invoer van fruit. Invoer zal slechts kunnen geschiedeti na overlegging aan de douanekantoren van een machtiging tot invoer, verleend door de Ned. Groenten- en Fruitcentrale.

Deze machtigingen worden slechts verstrekt na betaling van de door den minister van Economische Zaken ten behoeve van het Landbouw-crisisfonds vastgestelde bedragen, n.l. voor ananas, versch en in blik, f 0.07% per K.G. netto en voor versche witte-, savoye- of roodekool f 1 per 100 K.G. netto; bloemkool en sla f 2 per 100 K.G. bruto tomaten f 4 per 100 K.G. bruto uien, sjalotten en knoflook, zoomede peen f 1 per 100 K.G. bruto; spruitkool f 2 per 100 K.G. bruto; doperwten, capucijners, snij- en princesseboonen en andere dergelijke peulvruchten, in de peul, f 2 per 100 K.G. bruto; doperwten, capucijners, snij- en princesseboonen en andere dergelijke peulvruchten, gepeld, f 4 per 100 K.G. bruto; asperges f 5 per 100 K.G. bruto; witlof f 4 per 100 K.G. bruto; augurken, komkommers, paddestoelen, kappers, prei en alle andere groenten f 1 per 100 K.G. bruto; gedroogde groenten, andere dan erwten en boonen, f 10 per 100 K.G. netto: ingemaakte doperwten, capucijners, snii- en princesseboonen e n andere dergelijke peulvruchten, al dan niet in de peul, in verpakking t/m 1,2 K.G. 10 cts. per K.G. netto, 1,2 tot 5 K.G. 5 cts. per K.G. netto, boven 5 K.G. 3 cts. per K.G. netto, asperges t/m 1,2 K.G. 15 cts. per K.G. netto, boven 1,2 K.G. 10 cts. per K.G. netto; tomatenpuré, alle verpakkingen, 15 cts. per K.G. netto zuurkool 2 cts. per K.G. netto; augurken, komkommers. paddestoelen, kappers, prei en alle andere groenten 5 cts. oer' K.G. netto.

Restitutie der betaalde bedragen kan worden verkregen, indien de goederen, al dan niet verwerkt, opnieuw worden uitgevoerd. Ten einde een vlotte afdoening der zaken te bereiken, kunnen importeurs ten behoeve en volgens voorschrift van de Nederl. Groenten- en Fruitcentrale een bankgarantie stellen of een depôt storten. Aan de Nederl. Groenten- en Fruitcentrale verschuldigde bedragen kunnen worden gestort op haar rekening bij de Twentsche Bank N.V. te Den Haag of op postrekening nr. 224314.

De importeurs moeten bij de Centrale een opgave indienen omtrent de door hen in de jaren 1930 tot 1933 ingevoerde partiien. Formulieren, waarop deze opgave kan worden verstrekt, Gorden op aanvrage door de Centrale toegezonden.

(Vor. bericht Fruit **952 A.**) ,

,F. **GEESTELIJK** LEVEN. — Lutherfeest te **Wittenberg.** —

Op 10 Sept. '33 is te Wittenberg Luther's geboorte in het jaar 1483 herdacht. Na de godsdienstoefening in de Slotkerk, onder leiding van den nienwen Pruisischen landsbisschoo Ludwig Muller. hield d e bisschop een rede en zeide o.a.:

„Ik begrijp volkomen, dat onze evangelische geloofsbroeders in andere landen soms met bezorgdheid vernemen wat ons vervult. Eén ding echter kan ik u met zekerheid zeggen, n.l. dat wat hier in Duitschland groeit, geboren is uit een waarachtigen wil, en gedragen wordt door een diep christelijk gevoel van verantwoordelijkheid." Daarna den Rijksminister dr. Frick toesprekend, gaf spr. nogmaals de verzekering van den steun, dien de kerk aan den vernieuwden staat wil geven.

De minister beantwoordde deze redevoering. Luther's persoonlijkheid, zoo zeide hij in een hartstochtelijke rede, is een wereldmacht geworden, maar kon dat slechts worden, omdat hij in elken vezel zijns harten en iederen trek van zijn wezen een Duitscher was. Vergeet niet, volk der Reformatie, wat Duitschland u gaf! Volk van Duitschland, zie dan toch in dezen man weer uw eigen aangezicht en de grondtrekken van uw eigen natiiur denk aan zijn sterkte en zijn zwakheden, zijn opbruisenden toorn en daarbij onbegrijpelijke wiisheid des harten, zijn onvoorwaardelijken wil om oprecht te zijn tegenover zichzelf en anderen, den innerlijken ootmoed in deze strijdersnatuur van ongekende kracht, zijn verwerpen van elk compromis in de grootc antithesen, zijn kracht tot een grootsche eenzijdigheid, die reeds zoo dikwijls de bron van Duitsche kracht is geworden — dat alles is Luther, dat zijt gij zelf, volk van Duitschland, zoolang uw eigen geest niet vervreemd is! (Zie rubriek: Luther.)

A. BRUINBOEK OVER DEN BRAND IN HET RIJKSDAGGEBOUW. — Wie zijn de ware brandstichters van het Duitsche Rijksdaggebouw? Aan dit onderwerp wijdt het Eruinboek vele bladzijden, aan het eind waarvan het den Rijksminister Göring als den dader aanwijst. (Vorig bericht blz. 957 E.)

B. ITALIE. — Handel met **Nederland.** — In het jaarverslag van de Nederlandsche Kamer van Koophandel in Italië wordt er op gewezen, dat de groote stabiliteit van de Italiaansche lire en die van den Nederlandschen gulden het goede verloop der handelsbetrekkingen tusschen beide landen in hooge mate heeft bevorderd en wel in dien zin dat men van beide zijden er naar streeft het aantal en de belangrijkheid der handelsrelaties uit te breiden.
Een factor welke zijn invloed doet gelden op de cijfers van de Italiaansch-Nederlandsche handelsbalans (zulks zal vooral blijken uit de cijfers over 1933, indien zooals men hoopt de crisis haar hoogste punt bereikt heeft), is de Duitsche politiek. Verschillende producten welke van Nederland naar Duitschland werden geëxporteerd, en voornamelijk in Nederland geïmporteerd uit Duitschland, ondervonden moeilijkheden van verschillendcn aard, met dat gevolg, dat een niet gering deel van dezen handel tusschen Duitschland en Nederland hervatting gevonden heeft met de Italiaansche markt. (Vor. ber. **454** C.)

C. VERLICHTINGSTECHNIEK. — Door de N.V. Philips is op 1 Sept. '33 een nieuwe lamp op de markt gebracht, welke als voornaamste kenmerk een dubbelgespiraliseerde gloeidraad bezit, uit Wolfram vervaardigd. Tengevolge van deze dubbele spiraliseering wordt het rendement aanzienlijk verbeterd, volgens opgave 25%. De ballon is inwendig gesatineerd en met argon gevuld. Als bijzonderheid zij nog opgemerkt dat deze z.g. Bi-Arlita-lamp behalve met het Wattverbruik ook bestempeld is met den afgegeven lichtstroom, uitgedrukt in decalumen.
(Zie **rubriek** Nederland: Philips.)

D. **DUITSCHLAND.** — Buitenlandsche **schulden.** — In „Wirtschaft und Statistik" wordt een overzicht gepubliceerd betreffende de Duitsche buitenlandsche schulden per 28 Februari 1933, waarin niet begrepen is de terugbetaling van het herdisconto-crediet der Reichsbank en van het Golddiskontbank-crediet, waardoor de buitenlandsche schuld met R.M. 552 millioen verminderd is.
De schulden op langen termijn vervallende na 28 Februari 1934 bedragen R.M. 10.265 millioen, terwijl de schulden op korten termijn (vervallend voor 28 Februari 1934) R.M. 8702 millioen bedragen. De totale Duitsche buitenlandsche schuld bedraagt dus R.M. 18.967 millioen, waarin begrepen de verplichtingen aan het buitenland, voorzoover zij een bedrag van minstens R.M. 5000 uitmaken.
De waarde van de directe buitenlandsche kapitaalbeleggingen wordt geraamd op R.M. 4 milliard en het totaal der buitenlandsche kapitaalbeleggingen zou ongeveer R.M. 23,3 milliard bedragen.
Bij de berekeningen is niet in aanmerking genomen de dollardepreciatie, die eerst na 28 Februari is ingetreden. Vergeleken met 30 Sept. 1932 zijn de Duitsche buitenlandsche schulden met R.M. 561 millioen gedaald. Voor de periode van eind Febr. 1933 tot eind Februari 1934 bedraagt de kapitaaldienst volgens de leeningsvoorwaarden R.M. 1299 millioen, waarvan R M. 1.004 millioen aan rente. (V. **b.** Statistiek **544 I.)**

E. **INTERNATIONALE SOCIALISTISCHE** ANTI-**OORLOGS-LIGA.** — Tegen **oorlog** en fascisme. — Op 12 Sept. '33 belegde de Intern. Soc. Anti-Oorlogs-Liga, tak Nederland, een vergadering te Amsterdam, waar de heeren G. J. Zwertbroek, secretaris van de V.A.R.A. en Edo Fimmen, secretaris van de **I.T.F.,** het woord voerden.
De heer Fimmen richtte zich tegen het fascisme en wees op het steeds meer dreigende oorlogsgevaar. Ondanks den Volkenbond is er geen sprake van ontwapening, integendeel, de bewapening is grooter dan ooit. Het oorlogsgevaar kan alleen, volgens spr., door de arbeidersbeweging worden afgewend, als deze alle middelen, wettige en onwettige, u-eet toe te passen. De leuzen „Weg met den oorlog" en „Nooit meer oorlog" zijn zinledig, als de arbeidersklasse daaruit niet de consequentie weet te trekken, n.l. de systematische voorbereiding van de revolutionnaire massa-actie. De heer Zwertbroek wees er op, dat de arbeidersklasse zeker van geweld gebruik zal moeten maken, als dat eveneens tegen haar wordt gebruikt. Maar het aanwenden van geweld houdt een langdurige en grondige voorbereiding in. Deze voorbereiding is een Laak voor de Liga. De Liga, zeide spr., onderschrijft de beginselen van S.D.A.P. en N.V.V. De militante leden van de Liga zijn allen lid van de S.D.A.P.
(Vor. ber. **866** B. en rubriek Anti-oorlog.)

F. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Omzetbelasting. — De Tweede Kamer nam op 14 Sept, '33 met 68 tegen 6 stemmen het wetsontwerp aan tot heffing van een omzetbelasting. Tevoren had minister Oud zich bereid verklaard de lijst der vrijstellingen uit te breiden met bloembollen, boeken, straatverlichting, geneesmiddelen op recept en electriciteit voor bemalingsdoeleinden. Bovendien zullen beeldhouwwerken met kunstwaarde en linoleum tot een dikte van 4 millimeter niet onder de weelde-artikelen worden gerangschikt. (Vorig bericht blz. **961 A.)**

G. DUITSCHLAND. — **Buitenlandsche** politiek. - **Freiherr von** Neurath. —
De rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Freiherr von Neurath, ontving op 15 Sept. '33 de vertegenwoordigers der buitenlandsthe pers te Berlijn. Ook dr. Goebbels was aanwezig.
De minister besprak den buitenlandscti-politieken toestand. Daarbij roerde hij den stand der ontwapeningskwestie aan, die volgens hem uiterst sceptisch moet stemmen. Zekere teekenen schijnen er op te wijzen, dat de bereidwilligheid der zwaarbewapende staten om hun ontwapeningsverplichtingen te vervullen thans geringer is dan ooit.
Von Neurath sprak verder over de vrees voor oorlog. Slechts in het buitenland spreekt men van oorlog, in Duitschland denkt niemand aan oorlogsverwikkelingen. Duitschland verlangt veiligheid en gelijkheid van rechten. Het wenscht niets anders. dan zijn onafhankelijkheid te bewaren en zijn grenzen te beschefmen. Het Duitsclie volk weet, niet het minst uit de ervaringen van den na-oorlogstijd, dat de oorlog ook den overwinnaar geen waar nut. geen blijvend voordeel brengt.
Men nioet het ontwapeningsprobleem zelf ter hand nemen. Er is tenslotte slechts een alternatief: verwezenlijking der gelijkberechtiging, of ineenstorting van de heele ontwapenings-idee.
Vervolgens behandelde von Neurath de Duitsch-Oostenrijksche betrekkingen. Niemand kan van ons verwachten, aldus de minister, dat wij de ontwikkeling der dingen in Oostenrijk onverschillig aanzien. De riiksregeering denkt er niet aan. zich in de binnenlandsche politieke verhoudingen van Oostenrijk' te mengen. Wij moeten echter eischen, dat zonder recht ondernomen inmenging van andere landen in de aangelegenheden, tusschen Duitschland en Oostenrijk behandeld. achterwege blijven
Alsdan roerde von Neurath de Jodenkwestie aan. Het buitenland zal, aldus spreker, ophouden het oor te leenen aan de leugenberichten van Duitsche emigranten. Men zal het Duitschland van lieden leeren kennen gelijk het werkelijk is.
Over samenwerking niet' andere landen sprekende, zeide von Neurath er van overtuigd te zijn, dat Duitsclilands vriendschappelijke betrekkingen niet Sovjet-Rusland zich verder zullen ontwikkelen. Hetzelfde geldt voor de verhouding van Duitschland jegens al de andere landen, die van goeden wil zijn.
Zoo zal in het buitenland eindelijk algemeen de opvatting van Mussolini instemming vinden, die hij in zijn rede over het viermogendheden-pact uitsprak:
„Duitschland is daar in het hart van Europa met zijn geweldige bevolking van 65 millioen menschen, niet zijn geschiedenis, zijn cultuur, zijn noodzakelijkheden. Een waarlijk Europeesche politiek met het doel: vestiging van den vrede kan men niet zonder en nog minder tegen Duitschland voeren".
(Vor. ber. **blz. 591** E. en photo.)

16 SEPTEMBER 1933

H. ZWITSERLAND. — Een politieke rede van president Schulthess. — Schulthess, de president van de Bwitsersche confederatie, heeft te Lausanne een groote politieke rede gehouden, waarin hij zich o.a. bezig hield met de betrekkingen met het buitenland. Onze groote plicht is, aldus spreker, om onze Zwitsersche kenmerken te bewaren. De eenheid en aaneensluiting van ons land in een actieve en vastbesloten

nationale gemeenschap is de eenige weg om stand te houden tegenover de politieke onrust van onzen tijd en om de economische vraagstukken op te lossen. Wij zijn eveneens vast besloten onze nationale verdediging te handhaven, die op het oogenblik noodzakelijker lijkt dan ooit. Evenals gedurende den oorlog Zwitserland, ingesloten door strijdlanden, een oase van vrede vormde, zal het nu de vrijheid en de democratie handhaven, die ondanks alles de toekomst der menschheid zullen leiden.
Fransch-Zwitserland heeft zich als één man verzet tegen pogingen om in het land buitenlandsche gewoonten in te voeren en bewegingen na te doen, die niet te vereenigen zijn met onze tradities. Ik dank het daarvoor, maar ik kan het verzekeren, dat in Duitsch-Zwitserland al deze tendenzen niet dan kortstondig zullen zijn. (Neue Zurcher Zeitung)

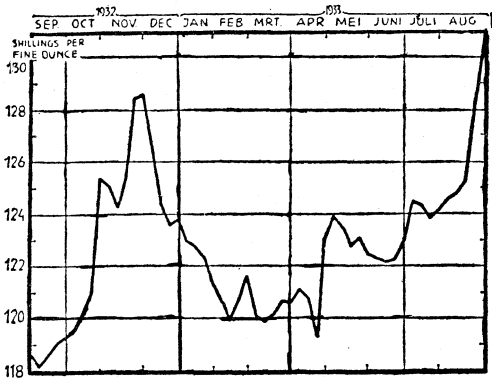
A. **NEDERLAND.** — Eerste **Kamer. - Onderwijs. -** Wering **van buitenlandsche** studenten. — De Eerste Kamer heeft op 16 Sept. '**33** met **25** tegen **9** stemmen (soc.-democraten) aangenomen het wetsontwerp tot aanvulling van de Hooger Onderwijswet (tot beperking van de toelating van buitenlandsche studenten aan onze universiteiten. Belgische en Zuid-Afrikaansche studenten vallen er buiten. De wet treedt op 17 Sept. '**33** in werking. (Vorig bericht blz. **970** B.)

B. **DUITSCHLAND. — Bankwezen.** — Voor de tweede maal sinds den oorlog wordt in Duitschland een banken-enquête gehouden.
De eerste enquête duurde van **1927—1930.**
De voor deze Banken-enquête gevormde commissie is samengesteld uit den president van de Rijksbank, dr. Schacht, den vice-president Dreyse, Geheimer Finanzrat dr. Friedrich, staatssecretaris Reinhard, staatssecretaris Posse, rijkscommissaris voor het bankwezen dr. Ernst, vertegenwoordiger van den rijkskanselier voor economische vraagstukken Keppler, staatssecretaris Feder, president van het rijksbureau voor de statistiek dr. Reichardt, dr. Kleen, te Dresden, prof. dr. Jessen, te Kiel, burgemeester Krogmann, van Hamburg, dr. Luer, te Frankfort a. d. Main, Herbert Backe, te Berlijn en dr. Voegler, te Dortmund.
Voor de eerste maal is deze commissie van onderzoek bijeengekomen onder voorzitterschap van Dr. Schacht. Aan de mededeelingen van Dr. Schacht ontleenen wij het volgende:
De Rijksbank vormt met haar bankbiljetten-drukkerij thans de eenig werkelijk beschikbare noodreserve voor het credietsysteem van het Duitsche bedrijfsleven. De zorgvuldige handhaving der bankbiljettenpers evenwel is beslissend voor iedere economische politiek op het gebied der loonen en der prijzen, evenals voor de openbare en particuliere begrootingen. Deze relaties hebben dikwijls aanleiding gegeven tot het stellen van den eisch het geheele bankwezen tot staatsbedrijf te maken. Een feit is, dat de autoriteiten eerst vrijwillig, maar later zich ook gedwongen in toenemende mate op het gebied van bankwezen hebben bewogen. De quaestie zal moeten worden onderzocht. of het opnemen en verstrekken van kapitaal en het bemiddeling verleenen bij crediet-transacties principieel aan particulieren moet worden ontzegd en of allen die hun geld zouden willen uitleenen of credieten zouden willen opnemen, hierbij door den staat zouden zijn gebonden
Wanneer het onderzoek tot het resultaat zou leiden, dat het particuliere bankwezen niet principieel behoeft te worden uitgesloten, doch dat aan den anderen kant ook een invloed van staatswege niet te ontberen is, dan zuilen de grenzen tusschen beide factoren ondubbelzinnig moeten worden afgebakend. De taak van de nationaal-socialistische politiek zal moeten zijn ook het bankwezen weer te oriënteeren volgens de meest innerlijke levensnoodzakeliikheden van iederen individueelen volksgenoot zoowel "als van het geheele volk. Er zal nauwkeurig moeten worden onderzocht, hoe het geheele systeem der winstmarge langs den weg van concentratie, fusie en expansie in een verstandige mate kan worden beinvloed.
Behalve de genoemde problemen moet rekening worden gehouden met een aantal andere belangrijke quaesties, rentevoet, credietverdeeling, enz., evenals met problemen, het werkprogram betreffende.
(Vor. ber. Banken 225 B.)

C. NEDERLAND. — **Eerste** Kamer. - Het uniformverbod aanvaard. — De Eerste Kamer heeft op **15** Sept. '**33** het z.g. Uniformverbod zonder hoofdelijke stemming, doch met aanteekening dat de S.D.A.P. geacht wil worden tegen te zijn, aangenomen.
Het Uniformverbod treedt op **19** Sept. '**33** in werking.
(Vorig bericht blz. **970 D.**)

D. HEFBRUG VOOR SPIJKENISSE. — Deze brug is gebouwd door de firma Penn en Bauduin te Dordrecht en heeft een gewicht van **500** ton. De trottoirs liggen buiten het vakwerk. Nadat de brug op de werf op pontons geplaatst was, kon men met de verscheping beginnen. **29** Augustus vertrok de sleep naar de plaats van bestemming. De leiding berustte bij de H.H. ir. **A.** Groeneveld, Ing. bij de Rijkswaterstaat en H. P. en N. de Wit. **30** Augustus werd de brug bij Barendrecht gepasseerd. Daar de doorvaart kleiner was dan de lengte van de op transport zijnde brug, moest een dubbele zwenking uitgevoerd worden. Deze manoeuvre was zeer moeilijk, doch had een vlot verloop. Denzelfden avond werd de plaats van bestemming bereikt en den volgenden dag met de plaatsing begonnen.

E. POND STERLING. — Fluctuaties. — In de Maasbode d.d. **9** Sept. '**33** treffen we het volgende bericht aan:
Nu de Amerikaansche schatkist den eersten officieelen goudprijs in dollars heeft vastgesteld op $ **29.62,** is het interessant te zien, aan welke fluctuaties de goudprijs in ponden sterling uitgedrukt, of zoo men wil het pond sterling in goud uitgedrukt, het laatste jaar onderhevig is geweest.

Grafische voorstelling van de fluctuaties van het Pond Sterling.

F. **BRITSCH-INDIE. — Protestvergadering** tegen den **Joodschen** invloed **in** Palestina. — Ongeveer veertig Moharnmedaansche organisaties hebben te Bombay een groote openbare vergadering gehouden om te protesteeren tegen de sterke toeneming van den invloed der Joden in Palestina. Deze bijeenkomst was g organisee d het Pan Kalifaatscomité, het Mohammedaansche comité e1 de .rabische be volking van Bombay. Onder de sprekers waren de Indische Mohammedaansche leider Maulana Sjaukat Ali, de Groot-Moefti van Palestina en Mohamed Ali Pasja uit Egypte.
Alle sprekers legden er den nadruk op, dat het „de heilige plicht was van de geheele Mohammedaansche wereld om de onschendbaarheid van het Heilige Land te handhaven". Maulana Sjaukat Ali verklaarde. dat de „Joodsche intriges en financieele invloed" zoo sterk waren, dat alle pogingen der Mohammedanen tot mislukken gedoemd waren. Hij zeide verder, dat Engeland

groote verantwoordelijkheid heeft tegenover meer dan 100 millioen Mohammedanen en dat geen financieele of andere overwegingen Engeland er toe mogen brengen de beloften te schenden, in het begin van den grooten oorlog gegeven.
De bijeenkomst nam een resolutie aan, waarin de Engelsche regeering wordt herinnerd aan haar herhaalde beloften, dat de onschendbaarheid van de Hellige Plaatsen van den Islam zal worden geëerbiedigd en dat de status quo gehandhaafd zal blijven. Verder wordt gezegd, dat de bijeenkomst van meening blijft, dat geen waarde kan worden gehecht aan de Balfour-verklaring, welke is opgesteld met het doel om de Joden ter wille te zijn in strijd met de aan de Mohammedanen in Indië en Arabië gedane plechtige beloften. (Bombay Chronicle)

17 SEPTEMBER 1933

A. **JAPAN. — Ministerie. - Mutaties.** — Koki Hirota, de vroegere ambassadeur te Moskou, is als opvolger van graaf Oesjida. die wegens slechten gezondheidstoestand is afgetreden, tot minister van Buitenlandsche Zaken benoemd. (Vorig bericht blz. 961 F.)

B. **BEWAPENING. —**
Onze geachte medewerker, Z. Exc. W. H. v. Terwisga, Luit.-Generaal b. d., schrijft ons het volncnde:
De ontwapeningsconferenties hebben steeds meer aan belangrijkheid ingeboet, totdat zij nagenoeg alle beteekenis hebben verloren. Hoewel optimisten nog niet alle hoop op eenig nuttig effect opgeven, zoo valt op dit oogenblik niet op een, zelfs maar matig, resultaat te rekenen.
Middelerwijl is het bewapeningsvraagstuk duidelijker naar voren gekomen.
Verschillende mogendheden. met name de maritieme. hebben reeds., in afwachting van de mogelijkheid der liquidatie van verdragen, overeenkomsten of/en afspraken, plannen ontworpen tot aanzienlijke uitbreiding van zee- en luchtmacht (aanvankelijk aangekondigd als noodzakelijke vervanging van verouderd materieel), voor welke uitbreiding niet onaanzienlijke bedragen werden (worden) aangevraagd.
Over de versterkingen aan de grenzen (Frankrijk en België) werd in dit overzicht meermalen gewaagd. In hoeverre, naast de afwerende kracht, aan die versterkingen ook bijzondere beteekenis moet worden toegekend als steun voor agressief o ~ - tredende legerinachten, maakt een onderwerp uit van discussie in de vakpers.
Het meest belangrijke bericht, dat ons in den laatsten tijd bereikte, is wel dat betreffende de uitbreiding van de legersterkte waartoe Engeland, Frankrijk en Italië blijkbaar aan Oostenrijk vergunning verleenden. Het gaat thans om een toestemming voor één jaar en voor een aantal van 8.000 aan te werven recruten, aan wie een oefening van niet minder dan 5 en niet meer dan 6 maanden zal worden gegeven. Alzoo om het oefenen van twee (2) opvolgende groepen van 8.000 man.
De gevolgen van die toestemming zullen wellicht van veel ingrijpender aard blijken te zijn dan op 't oogenblik wel bedoeld wordt. De oefening toch van opvolgende groepen manschappen schept de mogelijkheid tot aanvulling (versterking) van het leger. Wel is waar is de toestemming thans slechts voor één jaar gegeven, doch het is de vraag of — nu eenmaal een pas op dien weg is gedaan — het mogelijk zal wezen om het vormen van kaderlegers op den duur tegen te houden.
De beteekenis van deze zaak spreekt het duidelijkst indien men even een blik in de historie slaat.
Meer dan een eeuw geleden was, bij den tusschen Frankrijk en Pruisen gesloten vrede van Tilsit bepaald, dat Pruisen niet meer dan 42.000 man op de been mocht hebben. Het was toen in den tijd der „staande" legers. Omtrent den duur van het verblijf onder de wapenen was niets bepaald. Door telkens, na betrekkelijk korte oefening, het gros van die 42.000 man af te lossen, de geoefenden tot naderen oproep in hun woonsteden te doen terugkeeren, wist Pruisen de beschikking te verkrijgen over een leger van zoodanige sterkte, dat het, onder aanvoering van Blücher, op het lot van Napoleon en van Frankrijk in 1813/1815 grooten invloed heeft kunnen uitoefenen.
De bedoeling van de dwingende bepaling van den vrede van Tilsit is alzoo niet tot haar recht gekomen.
Met die ervaring rekening houdende, werd in de vredesverdragen na het einde van den grooten wereldoorlog aan verschillende overwonnen (centrale) mogendheden, bij het opleggen van een beperking der legermachten, vastgesteld, dat de manschappen een dienstverband van twaalf jaar moeten hebben. Zulks om te voorkomen, dat, door een militiesysteem. toch een sterk leger zou kunnen worden gevormd.
Meermalen werd van de zijde der vroegere geallieerden, die op de naleving van de verschillende bepalingen der vredesverdragen (speciaal de hiervorenbedoelde) scherp toezicht houden, gesproken over ontduiking der bepalingen door sport- en andere organisaties naast de weermacht in welke organisaties de militaire opleiding werd voorbereid zoo al niet op bedekte wijze gegeven. Van de andere zijde werd zulks met beslistheid tegengesproken. Officieel werd aan de verschillende organisaties verboden militaire oefeningen te houden. Intusschen zal het wel altijd moeilijk blijven om eventueele overtredingen van de bedoelingen der bepalingen te constateeren. Melding wordt gemaakt van de arrestatie van een Zwitsersch reserve-officier, die zeer gewichtige documenten in handen zou hebben weten te krijgen, waaruit zou blijken, dat de Hitlerformaties in Zuid-Duitschland een bepaald militair karakter hebben.
Hoe dit zij, het verleenen van toestemming tot het oefenen (korter dan de vooraeschievei! 12 jaar) van personeel dat in het leger intreden zal, stelt — al wordt het niet gewenscht — een precedent en kan er roe leiden, dat het personeel van de (bij het vredesverdrag toegestane) weermacht ten volle tot kader wordt opgeleid, waardoor een verrassend snelle formatie van sterke legers kan worden verkregen door het in dat kader voegen van alle geoefenden.
Zooals bekend wordt o.a. in Duitschland een vrij hooge eisch gesteld van intellectueele ontwikkeling voor dienstnemen in de Reichswehr. Dit, in verband met het langdurig verblijf onder de wapenen (12 jaar) zal ongetwijfeld de mogelijkheid tot vorming van een talrijk uitstekend onderlegd kader kunnen verzekeren.

C. **NEDERLAND. —** Tweede Kamer. - Wetsontwerp inzake regeling van arbeid in loondienst voor vreemdelingen. —
De regeering heeft bij de Staten-Generaal een wetsontwerp ingediend tot regeling van het verrichten van arbeid in loondienst door vreemdelingen. Krachtens dit wetsontwerp kan bij K. B. morden bepaald, dat de werkgevers geen arbeid in loondienst mogen doen verrichten door vreemdelingen zonder schriftelijke vergunning van den minister.
Aan de vergunning kunnen voorwaarden worden verbonden. Zij is geldig voor een in de vergunning zelve bepaald tijdvak en voor verlenging vatbaar. Bij niet naleving der voorwaarden kan de vergunning tusschentijds worden ingetrokken.
Van een verbod, als hier bedoeld, kan bij K. B. vrijstelling worden verleend ten aanzien van het doen verrichten van arbeid in loondienst in bij K. B aan te wijzen beroepen of bedrijven wanneer bij K. B. niet' nadrukkelijk is bepaald, voor welke beroepen of bedrijven het verbod geldt.
Uit het onderzoek van een interdenartementale commissie. die werd ingesteld, blijkt dat volgens' de voorloopige uitkomsten van de beroepstelling 1930 op 31 December van dat jaar 43.148 mannen en 42.825 vrouwen van niet-Nederlandsche nationaliteit in Nederland als arbeiders in loondienst werkzaam waren, tegen 29.170 mannen en 17.217 vrouwen in 1920.
Bovendien waren in 1930 in ons land 2228 mannen en 200 vrouwen van niet-Nederlandsche nationaliteit in betrekkingen, met toezicht belast, in loondienst werkzaam, tegen 1459 mannen en 95 vrouwen in 1920.
Het schijnt niet onbedenkelijk dat het aantal vreemde arbeiders in de laatste jaren is toegenomen, hoewel de werkgelegenheid in Nederland belangrijk is ingekrompen. Verdere ontwikkeling in deze richting zou er toe kunnen leiden, dat de werkloosheid in andere landen voor een deel wordt afgewenteld op de Nederlandsche arbeidsmarkt.

18 SEPTEMBER X933

D. **TENNIS. — Nederland-België. —** Holland heeft op 17 Sept. '33 den twintigsten tenniswedstrijd tegen België met 15—9 gewonnen, na een verdienstelijken inzet van den tweeden dag door Karsten en Weber, die de afgebroken partij tegen Lacroix en De Borman wonnen en na een serie goede enkelspelen.
Daarmee heeft onze ploeg ook zonder Timmer de traditie gehandhaafd en sinds de hervatting van de wedstrijden na den oorlog nog geen enkele nederlaag op eigen terrein geleden. (Vorig bericht blz. 951 E.)

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. —** Conflict tusschen de regeering en den Pauselijken nuntius. — In een buitengewonen ministerraad is besloten, de proclamatie van den Pauselijken nuntius te Praag, Ciriaci, die hij aan den voorzitter van de Slowaaksche Katholieke Volkspartij, pater Hlinka, heeft gezonden, terug te wijzen en den Heiligen Stoel te verzoeken, den nuntius naar Rome te ontbieden tot het afleggen van een officieele verklaring. (Národni Listy)

F. **AMSTERDAM. — Wethouderscrisis. -** Benoemingen. — Nadat het voorstel-Romme om het aantal wethouders van zes op vijf te brengen met 20 tegen 22 stemmen verworpen was, heeft de Gemeenteraad op 18 Sept. '33 tot wethouder gekozen de heeren E. J. Abrahams (v.-d.), mr. G. C. J. D. Kropman (r.-k.), G. Baas Kzn. (a.-r.), Walrave Boissevain (v.-b.) en Jac. Rustige (c.-h.).
In de zesde vacature werd tot tweemaal gekozen de heer S. R. de Miranda (s.-d.), die echter beide keeren bedankte.
De vervulling in deze vacature is daarop aangehouden tot 20 Sept, '33. (Vorig bericht blz. 968 C.)

19 SEPTEMBER 1933

A. NEDERLAND. — De Troonrede. — H. M. de Koningin heeft op 19 September 1933 de zitting der Staten-Generaal met de volgende rede geopend:

Leden der Staten-Generaal,

Mij wederom in Uw midden bevindende, gevoel Ik Mij allereerst gedrongen uiting te geven aan Mijne gevoelens van medeleven in de moeilijke omstandigheden, waarin ons volk nog steeds verkeert.

Voortbrenging, handel en verkeer bieden over de geheele wereld nog een beeld van grondige verwarring, waaronder, óók ten onzent, de volkswelvaart ernstig lijdt. Bij de productie zoowel als bij den ruil van goederen openbaren zich voorts overal verschuivingen, die in menig opzicht een blijvend karakter schijnen te dragen.

Onze Landbouw en Nijverheid worden evenzeer als onze Handel en Scheepvaart door deze wijzigingen in de economische wereldstructuur, voor eischen van aanpassing gesteld, waarbij leiding, hulp, zelfs drang van de zijde der Regeering, in toenemende mate noodzakelijk zullen blijken.

Met vermijding van gewaagde proefnemingen op monetair en economisch gebied, zullen, nu ook de Londensche conferentie niets tot stand kon brengen tot het verkrijgen van redelijke verhoudingen in het 'goederenverkeer, verder gaande maatregelen moeten worden genomen in het belang van den afzet onzer producten binnen de eigen grenzen. Tevens zal aan de bevordering van onzen uitvoer — naast andere in die richting werkende middelen — onze invoer dienstbaar moeten worden gemaakt.

De reeds jaren aanhoudende afbrokkeling onzer welvaart doet ook in sterke mate haar invloed gelden op den toestand der publieke geldmiddelen en heeft het evenwicht tusschen uitgaven en inkomsten op verontrustende wijze verstoord.

De Regeering zal daarom in het komende zittingjaar in de allereerste plaats Uw aandacht vragen voor een reeks van maatregelen, die onmisbaar zijn voor het financieel herstel. Het streven is er vóór alles op gericht dit herstel te bereiken door aanzienlijke beperking der uitgaven. Die beperking zal ten deele worden verkregen door een redelijke verlaging van de salarissen en loonen van het Rijkspersoneel. Een nieuwe salarisregeling, die op 1 Januari 1935 in werking zal dienen te treden, is in voorbereiding.

Verdere inkrimping der uitgaven zal vooral moeten worden bereikt door doelmatiger organisatie en door besnoeiing van verschillende diensten.

Ondanks de reeds aangebrachte en de op korten termijn nog te verwachten verdere besparingen op de uitgaven is een nadere versterking der middelen onmisbaar gebleken. Daartoe strekkende voorstellen zullen onverwijld worden ingediend.

Aan het misbruik, dat in steeds toenemende mate wordt gemaakt van den rechtsvorm der naamlooze vennootschap, ten einde de betaling van belasting te ontgaan, zal paal en perk worden gesteld. Voorstellen te dier zake zijn in voorbereiding.

Met het doel den overgang van de eerste naar de tweede vijfjarige uitkeeringsperiode meer geleidelijk te doen plaats hebben, zal het vraagstuk der financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten opnieuw in onderzoek worden genomen. In afwachting van de resultaten van dit onderzoek zal op de uitkeeringen uit het gemeentefonds over het jaar 1934/35 een korting moeten worden toegepast, welke verband zal houden met de gemeentelijke draagkracht. Een daartoe strekkend wetsontwerp zal U dezer dagen bereiken.

De geldelijke toestand van verscheidene gemeenten maakt voorts een verscherpt toezicht op het financieel beleid der gemeenten noodzakelijk. Dit brengt mede een versterking van den invloed van het centraal gezag op de locale bezoldigingsregelen van personeel in publieken dienst, mede met het doel uitwassen af te snijden en niet te rechtvaardigen verschillen in de belooning van overheidspersoneel weg te nemen.

Voorstellen tot wettelijke regeling van de afbetalingsovereenkomst, mitsgaders tot herziening van het in het Wetboek van Koophandel vervatte binnenvaartrecht zullen U worden aangeboden.

Op het gebied van het executierecht worden voorzieningen voorbereid, welke in de bijzondere tijdsomstandigheden geboden zijn. Daarbij zal, voor zooveel noodig door bijzondere middelen, er voor worden gewaakt. dat schuldeischers niet onredelijk worden benadeeld.

Zoodra het evenwicht in de Rijksbegrooting zal zijn verzekerd, zullen U voorstellen worden aangeboden ten doel hebbende, door uitvoering op ruime schaal van productieve publieke werken, werkverruiming in het leven te roepen teneinde de ellende der werkloosheid te lenigen. Bevordering van woningbouw tegen verlaagde kosten zal van deze plannen een deel uitmaken om voor arbeiders woningen te verkrijgen, waarvan de huurprijs meer in overeenstemming is met het loonpeil. Daarnevens zullen maatregelen worden getroffen om voor bestaande woningen geleidelijk huurverlaging mogelijk te maken.

Zoolang werkverschaffing nog niet kan worden gemist, moet er naar worden gestreefd het particulier bedrijf daarbij zooveel mogelijk in te schakelen.

De economische omstandigheden en, in verband daarmede, de financieele toestand in Nederlandsch-Indië blijven groote zorg eischen. Het budgetair evenwicht is er vooralsnog niet verzekerd. In verband met den reeds zoo uitputtenden belastingdruk, zal, na de laatstelijk aanhangig gemaakte voorstellen tot nieuwe heffingen, van belastingverhooging nauwelijks meer eenig resultaat te verwachten zijn en zal het financieel evenwicht in Indië dus slechts door voortgaande beperking der uitgaven zijn te herstellen.

De ontwikkeling der politieke verhoudingen aldaar vereischt voortdurende aandacht en waakzaamheid. In het algemeen belang der bevolking zijn nadere maatregelen getroffen ter beteugeling van het misbruik, dat door sommige volksleiders wordt gemaakt van de vrijheid van vereeniging en vergadering.

Suriname heeft nog bij voortduring met economische moeilijkheden te kampen. Zoowel van Overheidswege als van particuliere zijde wordt het mogelijke gedaan om de gevolgen van de crisis te verzachten.

Het stemt tot dankbaarheid, dat de economische toestand in Curaçao, althans tot dusver en de tijdsomstandigheden in aanmerking genomen, vrij bevredigend te noemen is.

De moeilijkheden in het begin dezes jaars ondervonden met een deel van het personeel der zeemacht, hebben ingrijpende maatregelen noodig gemaakt om te verkrijgen, dat onder alle omstandigheden zal kunnen worden gerekend op trouw aan de Overheid en gehoorzaamheid aan het wettig gezag.

Mochten zich ook elders teekenen voordoen die wijzen op verzwakking of ondergraving van juiste gezagsverhoudingen, dan zal de Regeering het Overheidsgezag met gelijke klem handhaven.

Hoewel het huidige tijdsgewricht niet bevorderlijk is aan de ontplooiing der internationale samenwerking en het uitgroeien van den Volkenbond, blijf Ik hopen, dat de ontwikkeling van de organisatie der Statengemeenschap zich eerlang weer in opgaande lijn zal gaan bewegen. Het stemt tot voldoening, dat de diepgaande veranderingen, welke op het gebied van het internationaal zijn inzetreden, geen jüngste gebracht de vriendschappelijke verhouding van Nederland tot de andere mogendheden.

Met de bede, dat God Mijn Volk in deze moeilijke tijden moge sterken, en levend in het vertrouwen, dat het in staat zal blijken onder verhoogde krachtsinspanning moedig en waardig te dragen hetgeen onvermijdelijk is, verklaar Ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend. (Var. ber. blz. 498 **A. en photo van** H. M. de **Koningin 965 A.)**

A. CHINA. — **Werkloosheid.** — Volgens de jongste statistieken over de werkloosheid is China het eenige land ter wereld, waar ongeveer de helft der bevolking zonder werk is.
China's bevolking bedraagt ca. 400 millioen en het aantal werkloozen wordt aangegeven met 200 millioen. De regeering te Nanking wil zich thans met dit vraagstuk bezig houden.
Men moet echter in het oog houden, dat de werkloosheid in China altijd zeer groot geweest is en ook wel zal blijven, als gevolg van het eigenaardige familiestelsel, waaronder de Chineesche bevolking leeft.
(Shanghai Times).

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Sterfte der Europeanen. — In het Ned. Tijdschr. v. Geneesk. van 16 Sept. '33 bewijst dr. Ch. W. F. Winckel, oud-inspecteur van den dienst der Volksgezondheid voor West-Java, aan de hand van statistieken:
1e. dat het gestandaardiseerde sterftecijfer der Europeanen in Ned.-Indië ongeveer anderhalf maal zoo groot is als in het moederland;
2e. dat deze verhoogde sterfte veroorzaakt wordt door malaria en eenige buikinfecties;
3e. dat dank zij de zorg voor de volksgezondheid gedurende de laatste decennia de toestand van thans ideaal is te noemen, vergeleken bij vroegere tijden, toen in de tropen inderdaad angstwekkende toestanden heerschten, al blijft verdere verbetering der openbare gezondheid geboden.
In elk geval kan nu reeds worden gezegd, dat de Ned.-Indische Archipel zijn schrikwekkendheid heeft verloren. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

C. OUD-MINISTER **PICHON** OVERLEDEN. — De vroegere Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Pichon, is overleden.
Pichon werd in 1857 in het departement Côte d'Or geboren. Van 1883—'85 was hij lid van den Parijschen gemeenteraad, daarna werd hij afgevaardigde voor het Seine-departement, Later trad hij in diplomatieken dienst en begaf zich in 1897 als gezant van Frankrijk naar Peking. In 1901 werd hij benoemd tot resident-generaal van Tunis. In 1906 werd hij tot senator gekozen. Hij maakte deel uit van het eerste kabinet-Clemenceau van 1906—'09, waarin hij als minister van Buitenlandsche Zaken optrad. Ook in de twee eerste kabinetten van Briand (1909—'11) en in het kabinet-Barthou (1913) was hij minister van Buitenlandsche Zaken. In het oorlogskabinet van Clemenceau had hij van 1917—'21 opnieuw de portefeuille van Buitenlandsche Zaken.
Pichon trad ook op de vredesconferentie op, als gevolmachtigd minister van Frankrijk. (Le Temps)

D. VATICAAN. — **Kardinaal Scapinelli** overleden. — Kardinaal Scapinelli is op 17 Sept. '33 in het San Camillo-ziekenhuis te Rome overleden.
Hij stond aan het hoofd der Apostolische Datarie.

E. **NEDERLANDSCHE** BANK. — Disconto verlaagd. — De rentestand is door de Directie der Nederlandsche Bank met ingang van 19 Sept. '33 vastgesteld als volgt:

Wisseldisconto	2½%
Promessendisconto	3 %
Beleening van Effecten	3 %
Beleening van Goederen	3 %
Voorschotten in rekening-courant . .	3 %

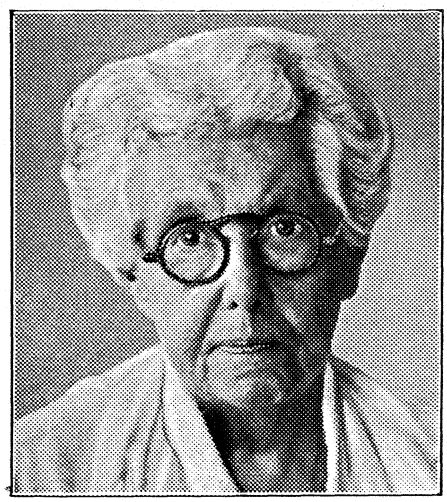
(Vorig bericht *934* F.; Discontokoersen **960** F.)

F. NEDERLAND. — Diplomatie. - Nieuwe gezant te **Brussel.** — Jhr. mr. **A.** W. L. Tjarda van Starkenborg Stachouwer, de tegenwoordige Commissaris der Koningin in de provincie Groningen, wordt tot H.M.'s gezant te Brussel benoemd.
(Vor. ber. Diplomatie **923** L.)

20 SEPTEMBER **1933**

C. S.D.A.P. EN **N.V.V.** — S.-D. **Jeugddemonstratie** te Amsterdam. — Aan de sociaal-democratische jeugddemonstratie te Amsterdam, georganiseerd door den Ned. Arbeiders Sportbond, de A.J.C. en den jeugdraad van het N.V.V., hebben op 17 Sept. **'33** ongeveer 12 à 13.000 meisjes en jongens deelgenomen, van wie 6000 uit andere plaatsen.
De heeren C. van der Lende, bestuurder van het N.V.V., **A. F.** Muller, bestuurslid van den Ned. Arbeiders Sportbond en Koos Vorrink, voorzitter van de A.J.C., spraken de meisjes en jongens toe.
(Zie rubriek **S.D.A.P.** en **N.V.V.**)

H. **DR. ANNIE BESANT** OVERLEDEN. —
Dr. Annie Besant, de bekende theosofe, is op 20 Sept. '33 Op bijna 86-jarigen leeftijd te Adyar (Britsch-Indië) overleden.
Annie Besant werd den 1sten October 1847 te Londen geboren. Zij huwde in 1867 met den Anglicaanschen geestelijke Frank Besant, van wien zij zich echter in 1873 liet scheiden.
Intusschen sloot zij zich bij de vrijdenkers- en politiel<-radicale beweging aan, door Charles Bradlaugh geleid. Later zagen het Fabisch genootschap en de soc. democratische federatie haar als lid toetreden.
Haar Contact met de Russische mystica mevrouw Blavatsky voerde haar binnen :n de theosofische beweging. Zij stelde zich geheel in dienst van het theosofische genootschap, in welker opdracht zij de heele wereld bereisde. Sinds 1907 was zij daarvan presidente.

Dr. Annie Besant.

Intusschen verlegde zij het zwaartepunt van haar actie naar-Indië, waar in 1898 re Benares een centraal Hindoe-college werd opgericht. In het nationaal Indisch congres speelde zij eveneens een belangrijke rol; ook daarvan werd zij presidente.
Later verbrak zij tiaar relaties met het congres.
Sinds 1911 was zij bijzonder levendig in de ,,Messias-beweging'' werkzaam Eén harer aanhangers stichtte n.l. de ,,orde van de ster van 'het Oosten'', als wegbereiding voor den ,,nieuwen Messias''. Deze, Krishnamurti geheeten, werd in 1896 als zoon van een Indisch bestuursamb'teiiaar geboren. Hij werd door Annie Besant geadopteerd en opgevoed en trad reeds op 15-jarigen leeftijd met geschriften over theosofische kwesties voor het forum. Op 13 Juni 1926 werd hij plechtig ais ,,nieuwe Messias'' uitgeroepen. Een van zijn 12 apostelen was Annie Besant. Ook drie Anglicaansche bisschoppen behoorden tot de apostelenschaar. Krishnamurti heeft echter voor eeniee jaren de orde opgehevan en trerdt niet meer als Messias,'' doch slechts als spreker en leeraar op.
Zijn aanhangers vergaderen nog jaarlijks in ons land en wel in het bekende Sterkanin te Ommen. Ook in Indië en Californië komen zij ieder jaar bijeen.
In Californië bezat dr. Annie Besant een farm, waar zij ,,geestelijk en lichamelijk hoogontwikkelde menschen'' poogde te vereenigen voor liet aangaan van ,,huwelijken van oppermenschen''.

I. NEDERLAND. — Overdracht der Rectoraten. — Aan de verschillende universiteiten en hoogescholen heeft op 18 Sept. **'33** de gebruikelijke overdracht van het rectoraat plaats gehad Aan de Rijksuniversiteit te Leiden geschiedde dit door prof. dr. J. Huizinga aan prof. mr D van Blom; aan de Rijksuniversiteit te Utrecht door prof. dr. C. G. N. de Vooys aan prof. mr. C W Star Busmann; aan de Rijksuniversiteit te Groningen door prof. mr. H. van Goudoever aan

prof. mr. dr. H. W. C. Bordewijk; aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam door prof. mr. I. H. Hymans aan prof. dr. B. A. van Bakel; aan de Technische Hoogeschool te Delft door prof. ir. J. A. Grutterink aan prof. dr. J. G. Rutgers; aan de Handelshoogeschool te Rotterdam door prof. dr. Z. W. Sneller aan prof. W. E. Boerman; aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen door prof. ir. H. K. H. A. Mayer Gmelin aan prof. dr. J. A. Honing; aan de R.K. Universiteit te Nijmegen door prof. dr. T. Brandsma aan prof. mr. E. J. J. van der Heyden; aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg door prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen aan prof. H. A. Kaag; aan de Vrije Universiteit te Amsterdam door prof. dr. D. H. Th. Vollenhoven aan prof. dr. V. H. Rutgers.

(Vorig bericht Onderwijs 972 A.; Rectoraten 499 G.)

A. NEDERLAND. — Het Uniformverbod. - Nadere omschrijving door den minister van Justitie in verband met de toepassing dar wet. —

De minister van Justitie heeft op 16 Sept. '33 een aanschrijving betreffende het z.g. „Uniformverbod" gericht tot de procureurs-generaal bii de Gerechtshoven, waaraan het volgende is ontleend:
Be wet verbiedt het „in het openbaar dragen of voeren van kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven."
Voor mat de afzonderlijke elementen van deze omschrijving betreft, zij, aan de hand mede van de parlementaire behandeling van de wet, het volgende aangeteekend:

„In liet openbaar" heeft, als ook elders in het Wetboek van Strafrecht de beteekenis van: „ten aanschouwe (of ten aanhoore) ván het publiek". Onder het artikel valt dus ook het ten aanschouwe van het publiek op den openbaren weg, op eigen erf of in eigen huis dragen van kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven.

„Dragen" schijnt een op zichzelf duidelijk begrip. Het omvat de handeling van hem, die te midden van een groep personen een vlag of vaandel „draagt", hetwelk onderscheidingsteeken is voor-de geheele groep.

Voeren" ziet bijv. op vlaggetjes op fietsen en mascottes op auto's. Voorts vlaggen en andere onderscheidingsteekenen, welke door een groep personen worden „gevoerd", zij het, dat zij door enkele personen voor die groep worden „gedragen".

Kleedingstukken" omvat alles wat men ter bekleeding draagt, dus ook bijv. een das, een sjaal of handschoenen; niet echter horloges, ringen, insignes, enz.

Opzichtig" wil zeggen door vorm, kleur, afmetingen of bijv. door de wijze van dragen bijzonder in het oog vallend.

„Onderscheidingsteekenen" zijn alle teekenen, welke hetzij bevestigd aan de kleeding, hetzij daarvan afgescheiden ter onderscheiding worden gedragen of gevoerd.

Uitdrukking zijn van" duidt tweeërlei aan. Ten eerste, dat het hier gaat om de objectieve beteekenis, welke de kleedingstukken en onderscheidingsteekenen in het verkeer als blijk van bepaald staatkundig streven bezitten, dus niet om de wellicht afwijkende subjectieve bedoeling van hem, die de kleedingstukken of onderscheidingsteekenen draagt of voert. Dan, dat het gaat om de algemeene, de in het verkeer vaststaande beteekenis van die kleedingstukken en onderscheidingsteekenen, welke tot embleem, tot symbool van een bepaald staatkundig streven moeten zijn geworden. „Uitdrukking zijn van" staat hier dus bijv. tegenover „uitdrukking geven aan" of „uiting zijn van". He? praedicaat „uitdrukking" wijst op het symbolisch karakter van de kleedingstukken en onderscheidingsteekenen.

„Staatkundig" sluit o.a. de uniformen en onderscheidingsteekenen van organisaties uit, welke niet werkzaam zijn op staatkundig gebied. Als voorbeelden kunnen genoemd worden de Graal, het Leger des Heils en soortgelijke organisaties.

„Bepaald" duidt aan dat de uniformen en onderscheidingsteekenen kenmerkend 'moeten zijn voor een bepaalde richting, in tegenstelling met andere. Daarmede vallen dus buiten het artikel de uniformen van de Overheidsorganen en van de, met de overheid in verband staande, aan deze dienstige organisaties (officieel erkende weerbaarheidsvereenigingen, vrijwillige burgerwachten, enz.). Ook het dragen van de vaderlandsche kleuren — voor zoover niet onder bepaalde omstandigheden tot uitdrukking gemaakt van bepaald staatkundig streven. Ook „streven" wijst in deze richting.

(Vorig bericht blz. 972 C.)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Verlaging der Indische pensioenen.

Wij ontleenen aan het Algemeen Handelsblad van 8 Sept. 1933:
De Volksraad heeft met 33 tegen 12 stemmen bij de behandeling der pensioenkorting aangenomen de motie-Soejono, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken dat het kortingsvrij pensioen zoowel voor in als buiten Ned.-Indië verblijfhoudenden gesteld wordt op f 500, nadat de gemachtigde der regeering voor de afdeeling Financiën verklaard had, dat hoofdzakelijk financieele bezwaren tenen dit voorstel bestaan. aaneezien hierdoor 38.000 Inheemschen-buiten de korting zouden vallen.
De motie-Soejono, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken, dat ten aanzien van de vermindering der korting voor hen, die kinderen te hunnen laste hebben geen onderscheid zal worden gemaakt tusschen in Ned.-Indië of daarbuiten verblijvende gepensionneerden, werd aangenomen met 47 tegen 7 stemmen.
Vervolgens kwam aan de orde de motie tot buiten korting laten van minimaal gepensionneerden, welke werd aangenomen met 38 tegen 13 stemmen.
De motie-Pastor tot invoering van de pensioenkorting in twee keeren n.l. per 1 Januari 1934 en per 1 April 1931, werd aangenomen met 35 tegen 17 stemmen, waarna de Volksraad met 49 tegen 3 stemmen besloot te adviseeren tot aanneming van de wet op de pensioenkorting.
Met bijna algemeene stemmen, 49 van de 52. heeft de Volksraad dus besloten te adviseereri tot aanneming'van de wet op de pensioenkorting. Niet vreemd aan deze uitkomst is ongetwijfeld de aanneming van de te voren aan de orde gestelde moties-Soejono. Vooral die waarbij het kortingsvrij nensioen in plaats van op f 200 op f 500 wordt gesteld. hei minimum voor de buiten Ned.-Indië verblijf houdende gepensionneerden. Daardoor zouden n.l. 38.000 Inheemscheri buiten de korting vallen. De Volksraad heeft zich blijkbaar op hetzelfde standpunt gesteld als de regeering, dat een regeling bij de wet de rechtsgeldigheid der korting boven twijfel stelt. (Algemeen Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 947 D.)

C. NEDERLAND. — Staatsbegrooting 1934. — De minister van Financiën, mr. P. J. Oud, heeft bij de Staten-Generaal de Staatsbegrooting voor 1934, vergezeld van de jaarlijksche Millioenennota ingediend.

De definitieve cijfers zijn als volgt:

Dienstjaar 1930.

Gewone clienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 608.387.093	Uitgaven	f 112.225.642
Middelen	f 636.330.080	Middelen	f 68.669.326
Voord. saldo	f 27.942.987	Nad. saldo	f 43.556.316

Dienstjaar 1931.

De cijfers, opgenomen in de goedgekeurde algemeene rekening van het dienstjaar 1931, zijn als volgt:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 603.157.159	Uitgaven	f 235.692.523
Middelen	f 557.557.492	Middelen	f 144.496.987
Nad. saldo	f 45.599.667	Nad. saldo	f 91.195.536

Het tekort op den gewonen dienst werd in de vorige nota gesteld op f 49.581.650. Thans blijkt een tekort aanwezig van f 45.599.667.
De opbrengst der gewone middelen vertoont, in vergelijking met het bedrag, ten vorigen jare als voorloopige uitkomst vermeld, een stijging van f 669.499.

Dienstjaar 1932.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 593.141.693	Uitgaven	f 486.053.991
Middelen	f 515.836.981	Middelen	f 658.622.385
Nad. saldo	f 77.304.712	Voord. saldo	f 172.568.394

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrootingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 588.072.941 en aan gewone middelen f 544.268.092. Aanvankelijk werd dus een nadeelig saldo verwacht van f 43.804.849. Onder de uitgaven van hoofdstuk V is een post opgenomen ad f 960.000, welke naar den Crisisdienst moet worden overgebracht, waarmede het nadeelig saldo moet worden verminderd tot f 42.844.849. Dit nadeelig saldo is te verhoogen met f 20 millioen, waarmede de raming der middelen moest worden verminderd.

Dienstjaar 1933.

De begmoting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld:

Gewone dienst		**Kapitaaldienst**	
Uitgaven	f 572.643.737	Uitgaven	f 69.375.230
Middelen	f 518.223.483	Middelen	f 22.603.093
Nad. saldo	f 54.420.254	Nad. saldo	f 46.772.137

In tegenstelling met hetgeen voor het dienstjaar 1932 was geschied, is voor het jaar 1933 bij de raming der middelen reeds rekening gehouden met de opbrengst der door de regeering bij de indiening der begrooting aangekondigde nieuwe of versterkte heffingen. Dientengevolge was in het gemelde cijfer van f 518.223.483 reeds begrepen f 26 millioen wegens heffing van opcenten op alle invoerrechten en den accijns op bier en een bedrag van f 10 millioen voor de weeldeverteringsbelasting. Doordat, in verband met gedurende de behandeling in de Tweede Kamer in het desbetreffend ontwerp aangebrachte wijzigingen, eerstgemelde opcentenheffing niet voor het volle bedrag werd verwezenlijkt en de weeldeverteringsbelasting tot. dusver niet tot stand is gekomen, moet het cijfer van f 518.223.483 met f 13.200.000 worden verminderd.
Ter dekking van een deel van het geraamd nadeelig saldo van *f* 54.420.254 had de ambtsvoorganger van den tegenwoordigen minister van Financiën aangekondigd een salarisverlaging van f 14.5 millioen en een tegoedschrijving uit het Reservefonds van f 18 millioen. Deze beide maatregelen zouden het tekort moeten doen dalen tot f 54.420.254 — (f 14.500.000 + f 18.OC0.000) = f 21.920.254. Aangezien de salariskorting ten slotte tot *f* 11.5 mill. werd beperkt, moet laatstgemeld saldo met 3 mill. worden verhoogd, hetgeen, gevoegd bij de hierboven vermelde mindere versterking. der middelen ad f 13.200.000, levert een totale vermeerdering van het nadeelig saldo met f 16.200.000.
Op grond van de begrootingscijfers, zooals zij in verband met het bovenstaande moeten worden gewijzigd, bedraagt dus het geraamd nadeelig saldo over het dienstjaar 1933 f 21.920.254 + f 16.200.000 = f 38.120.254.

Reservefonds.

Omtrent de evengenoemde tegoedschrijving uit het Reservefonds van f 18 millioen kan nog het volgende worden medegedeeld.
Het Reservefonds is gevormd uit:

het batig saldo van den gewonen dienst 1929	f 58.207.905
het batig saldo van den gewonen dienst 1930	f 27.942.986
zoodat in totaal in het Fonds beschikbaar was	f 86.150.891

Na aftrek van het geraamd nadeelig saldo van den dienst 1931 was de verwachting, dat in dit Fonds eea batig saldo zou beschikbaar blijven van rond f 54 millioen, welk saldo in staat zou stellen daaruit f 18 millioen ten goede te doen komen aan elk der diensten 1932, 1933 en 1934.
Deze verwachting is echter niet verwezenlijkt.
Het nadeelig saldo van het jaar 1931 heeft in werkelijkheid bedragen f 45.599.667, zoodat na afboeking van dit saldo nog slechts f 40.551.224 in het Reservefonds beschikbaar blijft. Na aftrek van de f 36 millioen, dat ten goede moet worden geschreven aan de diensten 1932 en 1933, is dus in het Reservefonds nog over f 4.551.224.
Aangezien de tekorten, die op de genoemde diensteu overblijven, na aftrek van de gemelde f 36 millioen, belangrijk grooter zijn dan het saldo in het Reservefonds, zou het geen zin hebben dit saldo aan den dienst 1934 ten goede te schrijven. De minister geeft er de voorkeur aan het Reservefonds op te heffen en tot een andere wijze van afboeking der saldi over te gaan.

Begrooting 1934.

Over vroegere dienstjaren is niet altijd dezelfde regel gevolgd met betrekking tot hetgeen bij de indiening der begrooting reeds in de cijfers daarvan moet worden verwerkt en hetgeen moet worden opgenomen in het dekkingsplan. Zoo zijn de voornemens der Regeering tot vermindering der uitgaven in den regel niet in de begrootingscijfers tot uitdrukking gebracnt, terwijl ten aanzien van de voorstellen tot middelenversterking nu eens de raming is opgemaakt, alsof die middelenversterking reeds was tot stand gekomen (1933), dan weder zonder met de voorgenomen versterking rekening te houden (1932). Het komt den minister gewenscht voor zoowel ten aanzien van de middelenversterking als van de uitgavenverlaging een zelfde systeem te volgen. Daarbij acht hij het meest, juist hst systeem, waarbij de begrooting wordt opgemaakt overeenkomstig den toestand, die bestaat ten dage harer indiening. Dit beteekent. dat met voorstellen tot middelenversterking, die nog niet tot wet zijn verheven, evenmin rekening wordt gehouden als met voornemens tot vermindering van uitgaven, die nog wettelijke sanctie behoeven. Van dergelijke voorstellen en voornemens en van den invloed, dien zij op de begrootingscijfers zullen uitoefenen, behoort in het dekkingsplan melding te worden gemaakt.
Het opmaken van de begrooting volgens dit systeem heeft voor het dienstjaar 1934 een zeer bijzondere beteekenis. Grootendeels met ingang van 1 Januari 1334 en voor een klein gedeelte met ingang van 1 Mei 1934 vervalt een aantal tijdelijke heffingen, n.l.: le. de heffingen, die worden geheven ten bate van het Leeningfonds 1914, 2e. de alleen voor het jaar 1923 toegestane heffingen van opcenten op eenige invoerrechten en accijnzen, en 3e. de alleen voor het belastingjaar 1933-34 toegestane heffing van opcenten op de gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting. Worden deze heffingen overeenkomstig de daartoe ingediende voorstellen verlengd, dan zullen zij de geraamde opbrengst der middelen — het algemeen budget en helt gemeentefonds te zamen genomen — voor 1934 met f 76.398.000 verhoogen. Wanneer het onderstaande tekortcijfer dus wordt beschouwd met het oog op den bij de indiening der begrooting bestaanden belastingdruk, kan het aanstonds met dit bedrag worden verminderd. Niettemin behooren ook deze heffingen bij het opmaken van het totaal tekortcijfer, buiten beschouwing te blijven. Zekerheid, dat zij alle zonder uitzondering zullen worden verlengd, bestaat immers niet.
De naar het gewijzigd systeem opgemaakte begrooting voor 1934 wijst nu aan:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 730.534.792	Uitgaven	f 73.382.526
Inkomsten	f 463.446.818	Ontvangsten	f 22.475.622
Nad, saldo	f 267.087.974	Nad. saldo	f 50.906.904

Ten einde een juiste vergelijking te verkrijgen met de begrootingscijfers van het vorig jaar, meent de minister op dit bedrag aanstonds in mindering te moeten brengen het bovengemeld bedrag van *f* 76.398.000 wegens de afloopende heffingen.
Bij handhaving van den bestaanden belastingdruk zal dus het nadeelig saldo op den dienst 1934 bedragen f 190.689.974. Dit cijfer is f 136.269.720 hooger dan het saldo van f 54.420.254 der begrooting voor 1933, zooals deze oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld. Dat dit het geval is, is in de eerste plaats een gevolg van den loop van zaken met betrekking tot het Leeningfonds 1914. Dit Fonds, aanvankelijk uitsluitend bestemd voor de financiering van de rente en aflossing der in verband met den oorlogstoestand aangegane geldleeningen, dat gevoed werd door een groot aantal bijzondere heffingen, is tot 31 December 1933 mede bestemd voor de financiering der tegenwoordige

crisisuitgaven. Er was ten dage van de totstandkoming van deze wet een overschot in het Fonds, terwijl voorts zijn inkomsten werden versterkt door eenige nieuwe crisisheffingen. Hiermede werd bereikt, dat de crisisuitgaven werden gehouden buiten de gewone begrooting.

Deze taak kan het Leeningfonds thans niet langer vervullen. Het in het Fonds aanwezig batig saldo is door de geweldige stijging der crisisuitgaven in een nadeelig saldo verkeerd. Dientengevolge is het noodzakelijk deze crisisuitgaven op andere wijze te financieren.

Wat deze andere wijze van financiering betreft, heeft de Regeering gemeend een onderscheid te moeten maken tusschen de uitgaven ten bate van den steun aan den landbouw en de overige crisisuitgaven, in hoofdzaak strekkende tot bestrijding der werkloosheid. De steunmaatregelen voor den landbouw zullen worden gefinancierd met behulp van het krachtens de Landbouwcrisiswet ingesteld Landbouwcrisisfonds, dat zijne inkomsten zal verkrijgen uit speciale heffingen, krachtens die wet of vroegere Landbouwcrisiswetten ingevoerd of in te voeren. Tusschen deze heffingen en de door het Fonds te bekostigen uitgaven zal evenwicht moeten bestaan.

Anders staat het met de overige crisis-uitgaven, waaronder die tot bestrijding van de gevolgen der werkloosheid. Deze zullen moeten worden gebracht ten laste van de gewone begrooting. Een andere politiek zou bij de bestaande volkomen onzekerheid omtrent den duur en het verdere verloop der economische crisis, nu het saldo in het Leeningfonds is opgeteerd, niet te verantwoorden zijn. De Regeering zal, in het bijzonder door het wegnemen van langzamerhand ingeslopen misstanden, deze uitgaven aanmerkelijk kunnen beperken. De door haar genomen en nog te nemen maatregelen zullen mede ten goede komen aan de gemeentelijke budgetten. Niettegenstaande deze beperking der uitgaven heeft een en ander er toe geleid, dat de raming van Hoofdstuk Sociale Zaken voor bovengenoemde doeleinden met f 52.191.331 verhoogd moest worden.

Is het Leeningfonds niet meer in staat de crisisuitgaven te financieren, zijn middelen zijn ook ontoereikend voor het financieren van de rente en de aflossing der ten laste van het Fonds gebrachte leeningen. Bij bestendiging van alle ten bate van het Fonds geheven belastingen — die voor den crisisdienst daaronder begrepen — zou het voor het jaar 1934 nog een tekort opleveren van f 15.990.718.

Aanzienlijk hoogere eischen worden voorts aan het budget gesteld door dat deel van den dienst der Staatsschuld, dat niet tot het Leeningfonds behoort. De zwaardere last daarvan, op het budget voor 1934 drukkend, bedraagt f 23.800.000.

f 13.330.000 moest meer worden uitgetrokken wegens verhooging van het spoorwegtekort.

Het tekort in het Gemeentefonds zal, bij bestendiging der tijdelijke opcentenheffing, niettemin f 6.736.312 meer bedragen dan het vorig jaar.

Hoogere ramingen, resp. van f 1.425.000 en f 2.970.000 (de uitgaven voor dit doel werden op de vorige begrooting als crisisuitgaven aangemerkt), vorderden voorts de posten wegens onderstand aan noodlijdende gemeenten en steun aan behoeftige Nederlanders in het buitenland.

Ten slotte moesten de middelen, die zonder nadere voorziening na 1 Januari, resp. 1 Mei 1934 kunnen blijven geheven, f 35.546.665 lager worden geraamd.

Met de begrooting voor 1933 bestaat dus een nadeelig verschil van	f 151.990.026
Het verschil tusschen het nadeelig saldo der begr. v. 1933 en dat der ontwerp-begrooting voor 1934 bedraagt, gelijk hierboven uiteengezet	f 136.269.720
	f 15.720.306

Op laatstgemeld bedrag zijn de uitgaven in de ontwerp-begrooting lager geraamd. Deze lagere raming is mede het gevolg van de met ingang van 1933 ingevoerde salariskorting van f 11½ millioen. Intusschon hebben de besparingen zich geenszins beperkt tot hes verschil tusschen evengenoemde lagere raming en de in 1933 ingevoerde salariskorting. Integendeel hebben reeds zeer aanmerkelijke bezuinigingen plaats gehad, die echter hebben gestrekt om het zoogenaamde automatisch accres op de begrooting, waarvoor men ten minste f 10 millioen pleegt aan te nemen, op te vangen.

Maatregelen tot dekking van het tekort.

De volgende heffingen (alle geraamde opbrengsten) komen op 1 Januari resp. 1 Mei 1934 te vervallen:

A. Geheven ten bate van de algemeene middelen: opcenten op de invoerrechten, 15 opcenten op den accijns op bier, waarvan reeds opgenomen onder de middelen voor 1934 en 20 opcenten op den accijns op suiker, totaal f 19.230.000;

B. Geheven ten bate van den gewonen dienst van het Leeningfonds 1914 totaal f 27.758.000.

C. Geheven ten bate van den Crisisdienst van hel. Leeningfonds: totaal f 13.150.000.

D. Geheven ten bate van het Gemeentefonds: totaal f 16.260.000.

Indien de heffing van deze belastingen inderdaad werd beëindigd, zou derhalve het tekort op den dienst 1934 worden vergroot met f 19.230.000 + f 27.758.000 + + f 13.150.000 + f 16.260.000 = f 76.398.000.

Het is derhalve onvermijdelijk deze heffingen te verlengen.

De minister meent echter tevens deze gelegenheid te moeten aangrijpen om ettelijke der bestaande heffingen samen te voegen. Ten einde dit te bevorderen, wordt in de eerste plaats een wetsontwerp ingediend tot liquidatie, met 1 Januari 1934, van het Leeningfonds.

De tot dusver ten bate van het Leeningfonds geheven belastingen kunnen daardoor naar den gewonen dienst worden overgeheveld.

Voorts wordt het sterk gestegen nadeelig slot van het Gemeentefonds, dat op het Rijksbudget drukt, verminderd door de ten bate van dit Fonds over het jaar 1933-34 geheven crisisopcenten voor één jaar te verlengen. Ook hiertoe wordt een wetsontwerp ingediend.

Ten gevolge van een en ander wordt het tekort teruggebracht tot f 190.689.974, hetwelk als het door nieuwe maatregelen te dekken tekort voor het dienstjaar 1934 is te beschouwen.

Het spreekt wel vanzelf, dat helt volstrekt onmogelijk zou zijn een zoo geweldig tekort in één enkel jaar te overbruggen. De minister is echter van oordeel, dat een dergelijke eisch ook niet behoeft te worden gesteld. Waar het in de tegenwoordige omstandigheden op aankomt is, dat de middelen worden aangewezen en aanvaard, waardoor het vast komt te staan, dat binnen enkele jaren het begrootingsevenwicht zal zijn verzekerd. Is eenmaal die zekerheid, menschelijkerwijze gesproken, aanwezig, dan mogen voor het overbruggingstijdperk maatregelen worden genomen, die op zich zelf geen vermindering van uitgaven of vermeerdering van inkomsten beteekenen, doch die wel den gewonen dienst tijdelijk ontlasten. Het nemen van dergelijke maatregelen maakt het evenwel volstrekt noodzakelijk voorzieningen te treffen om aan deze wijze van overbrugging zoo snel mogelijk sen einde te maken.

Naar het oordeel der Regeering zal het tekort van ruim f 190 millioen opgeheven kunnen worden door de volgende dekkingsmaatregelen:

Middelen.

Wetsontwerp tot heffing eener omzetbelasting, inmiddels door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanvaard	f 85.000.000
Wetsontwerp tot heffing eener couponbelasting	6.400.000
Wetsontwerpen tot heffing eener belasting op het vermogen in de doode hand, tot heffing eener crisisinkomstenbelasting, tot verhooging van den tabaksaccijns, tot heffing van een accijns op gebrande koffie	13.600.000
Wetsontwerp tot wijziging van het tarief der inkomstenbelasting, waarvan (met inbegrip der heffing van 20 opcenten) meer wordt verwacht . .	1.519.000
Totaal	f 106.519.000

Door bezuiniging worden de volgende bedragen bespaard:

Op Onderwijs, K. en W.	f 15.500.000
Op Defensie (reorganisatie weermacht)	12.000.000
Op Waterstaat (instelling verkeersfonds, besparing op spoorweguitgaven, gewijzigde financiering van den bruggenbouw en temporiseering wegenaanleg, hoogere opbrengst van heffingen	32.500.000
Vermindering van uitkeeringen aan de gemeenten	8.400.000
Salariskorting	15.750.000
Totaal	f 84.150.000

Er is dus een totale verbetering verkregen van f 190.669.000.

Besparing **spoorweguitgaven.**

De regeering heeft zich genoodzaakt gezien, voor het deel van het tekort over 1933 ad f 20 millioen, dat voor volgende jaren zal worden verminderd door besparingen op de spoorweguitgaven, een bijzonderen maatregel te nemen. Het zal n.l. voor f 9.140.000 worden opgevangen door het tijdelijk stopzetten van de betaling der annuiteit aan het spoorwegpensioenfonds, waarvoor een wetsontwerp wordt ingediend, terwijl het dan nog resteerend bedrag van f 10.860.000 tijdelijk ten laste van den kapitaaldienst van het Verkeersfonds zal worden gebracht. Laatstgemeld bedrag zal zoo spoedig mogelijk moeten worden geamortiseerd. Die amortisatie zal worden verkregen door, nadat de besparing van f 20 millioen zal zijn aangebracht, de betaling der gemelde annuiteit ad f 9.140.000 aan het Spoorwegpensioenfonds nog gedurende korten tijd niet te doen plaats hebben.
Het zal voorts noodzakelijk zijn, het Verkeersfonds nog verder te ontlasten. De regeering stelt zich voor, dit te bereiken door den bruggenbouw op een andere wijze te financieren en den wegenaanleg eenigszins te temporiseeren.
Wanneer wordt aangenomen, zegt de minister, dat de tijdelijke heffingen zullen worden verlengd, bedraagt het tekort op de begrooting f 190.689.974. Dit moet echter verhoogd worden met het bedrag van het automatisch accres van f 10.000.000, dat is opgevangen door reeds in de begrooting aangebrachte besparingen. Voorts moet er rekening mede worden gehouden, dat ten gevolge van door de regeering genomen en nog te nemen maatregelen een aanmerkelijke bezuiniging zal worden aangebracht op de crisisuitgaven (landbouw uitgezonderd).
Voor 1934 zal op deze uitgaven worden bespaard rond f 25 millioen. Zonder deze lagere raming zou dus het tekort hooger zijn geweest f 25.000.000. Het totaal van het tekort zou derhalve, indien niet reeds belangrijke besparingen hadden plaats gehad, hebben bedragen f 225.689.974.

Hiervan zal worden gedekt door nieuwe heffingen: a. Ten bate van het algemeen budget f 106.519.000 en b. Ten bate van het Verkeersfonds f 9.000.000. Samen f 115.519.000. Blijft over voor besparing f 110.170.974.
Van deze f 110.170.974 zijn aanstonds in de begrooting verwerkt: De besparingen tot vervanging van het automatisch accres f 10.000.000 en de besparing op de crisisuitgaven f 25.000.000.
Over het dienstjaar 1934 zullen ten volle haar werking kunnen doen gevoelen de navolgende besparingen: Verlaging uitkeering Gemeentefonds f 8.400.000, Salariskorting Rijkspersoneel f 15.750.000, Bruggenbouw en temporiseering wegenaanleg f 3.500.000, te zamen f 27.650.000.
De financiering van het spoorwegtekort geschiedt zoodanig, dat het budget 1934 wordt ontlast met f 20.000.000.
De op de hoofdstukken Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en Defensie aan te brengen besparingen zullen in den loop van 1934 en enkele daarop volgende jaren worden geëffectueerd. In afwachting daarvan zal de gewone dienst van het budget kunnen worden ontlast door de aflossingen op de leeningen van het Leeningfonds tijdelijk tot een bedrag, overeenkomende met de nog niet in het budget verwerkte besparingen op de hoofdstukken Onderwijs en Defensie te brengen ten laste van den kapitaaldienst tot een maximumbedrag van f 27.500.000, f 47.500.000, totaal, alles te zamen f 110.150.000.
Na aftrek van voornoemd bedrag van f 27.500.000 zal, afgezien van de normale aflossing op de geconsolideerde Staatsschuld, welke van f 21.431.145 ongewijzigd op hoofdstuk Nationale Schuld voorkomt, op de schuld van het Leeningfonds nog worden afgelost ten laste van den gewonen dienst van het Rijksbudget een bedrag van f 7.135.000.

Overwegingen der Regeering.

Aan de overwegingen der regeering ontleenen wij:
Het groote probleem waarvoor wij ons gesteld zien is, dat de economische omstandigheden ons dwingen tot aanpassing aan geheel gewijzigde toestanden.
De Regeering is ervan overtuigd, dat het noodzakelijk is, dat de waarde van onze munteenheid wordt gehandhaafd.
Experimenten, als men hier en daar met het ruilmiddel heeft zien ondernemen, verwerpt de Regeering met de meeste beslistheid.
Handhaving van den gouden standaard maakt het echter dwingend noodzakelijk, dat wij ons instellen op een lager niveau.
Rechtstreekschen invloed op de loonen in het particuliere bedrijf kan en moet de overheid niet oefenen. Zij mag aan den anderen kant echter evenmin een politiek voeren, die de economisch noodzakelijke loondaling tegenhoudt. Het zou geheel onjuist zijn hieruit af te leiden, dat de Regeering zou gedreven worden door den wensch de welvaart voor breede groepen van het volk naar beneden te drukken. Zij aanvaardt slechts de onvermijdelijke consequentie van de algemeene daling der waarden van de goederen en diensten in het maatschappelijk verkeer.
Die daling veroorzaakt, dat wij allen ons leven moeten inrichten op een meer bescheiden voet.
Voor zoover het in het vermogen der Regeering ligt, zal deze zich met alle kracht beijveren, om bij het doormaken van dit aanpassingsproces onbillijkheden te vermijden.
Haar politiek zal er daarom vooral op gericht zijn, dat normale bedrijfsleven weer in beweging te brengen. Daarnaast zal zij zelf door het ondernemen van openbare werken de werkgelegenheid moeten trachten te vergrooten. Om dit doel te kunnen bereiken, zal een beroep op de kapitaalmarkt moeten worden gedaan.
Groote veranderingen zullen moeten worden gebracht in de economische structuiir van ons land, om van de veranderingen in onze overzeesche gebieden met haar

groote gevolgen voor de welvaart, ook in Nederland, nog geheel te zwijgen.

Stand van 's Rijks Kas.

Aan het slot van de Millioenennota doet de Minister nog eenige mededeelingen omtrent den stand der kas op 15 September j.l., waaruit blijkt dat het totaal aan uitstaand schatkistpapier bedroeg f 523.347.000.

De gewone diensten 1934 en 1933 onderling vergeleken.

		Uitgaven		Ontvangsten	
		1934	1933	1934	1933
I	Huis der Koningin	f 1.850.000	f 1.850.000	f 1.200	Memorie
II	Hooge Colleges van Staat	1.932.089	1.965.789	57.340	59.050
III	Buitenlandsche Zaken	3.622.933	3.829.259	610.885	328.965
IV	Justitie	26.255.769	27.102.424	5.400.450	5.730.680
V	Binnenlandsche Zaken	13.186.504	9.417.527	16.225.578	15.744.903
VI	Onderwijs, K. en W.	154.310.930	159.616.685	14.285.770	14.207.395
VII	A. Nationale Schuld	97.372.201	77.737.550	60.279.702	54.641.255
VII	B. Financiën	143.075.705	63.876.307	9.682.753	11.958.283
VIII	Defensie	87.887.483	88.469.145	9.423.980	9.742.785
IX	Waterstaat	75.341.751	64.552.596	8.494.954	8.512.352
X	Economische Zaken	11.790.269	13.095.261	4.409.283	4.295.326
X	A. Sociale Zaken	109.164.740	55.634.638	8.711.215	4.189.036
XI	Koloniën	4.714.418	5.446.556	688.708	971.453
XII	Onvoorzien	30.000	50.000	Memorie	Memorie
	Belastingen			325.175.000	387.842.000
	Totaal	f 730.534.792	f 572.643.737	f 463.446.818	f 518.223.483

De afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 is in het volgend overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisisontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren	Voor- of nadeelige saldi van den gew. dienst [2]	Voor- of nadeelige saldi v. d. buitengew. dienst [2]	Voor- of nadeelige saldi van den geheelen dienst
1913—1922	— f 4.273.617	— f 899.360.623	— f 903.634.240
1923	— 14.182.084	— 78.186.161	— 92.368.245
1924	+ 2.674.020	— 59.285.121	— 56.611.101
1925	+ 44.280.128	— 31.455.234	+ 12.824.893
1926	+ 66.374.410	— 26.064.646	+ 40.309.763
1927	+ 75.259.938	— 10.336.656	+ 64.923.282
1928	+ 57.196.298	— 178.092.766	— 120.896.468
1929	+ 58.207.905[1]	— 116.773.136	— 58.565.232
1930	+ 27.942.986[1]	— 43.556.316	— 15.613.330
1931	— 45.599.667	— 91.195.537	— 136.795.204
1932	— 59.304.712	+ 172.568.394	+ 113.263.682
1912—1932	+ f 208.575.605	— f 1.361.737.805	— f 1.153.162.200

[1]) Bestemd voor het Reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 December 1931.

[2]) In de saldi van den buitengewonen dienst en van den geheelen dienst van de jaren 1928 en 1929 zijn onder de uitgaven medegerekend de gelden, besteed tot aflossing met gedeeltelijke conversie van een tweetal 6% leeningen en onder de ontvangsten de N.U.M.-uitkeering, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde en wat den dienst 1929 betreft, zijn onder de uitgaven medegerekend de gelden, besteed tot aflossing met gedeeltelijke conversies van een 6% leening ad $ 40 millioen en onder de middelen de gelden, verkregen uit een leening, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

(Begrooting: 1934 932 A.; 1933 500 A.; 1932 61 F.)

A. DUITSCHLAND. — Pruisische Staatsraad geopend. — Ter gelegenheid van de opening van den Pruisischen Staatsraad heeft minister-president Göring verklaard, dat het systeem van het parlementarisme en van het pacifisme vernietigd is.

B. NEDERLAND. — Tweede Kainer-voorzitters gekozen. — De Minister van Staat Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck werd op 19 Sept. '33 als voorzitter herkozen rnet 74 stemmen.
De heer J. H. Schaper (S.D.A.P.) werd met 67 stemmen herkozen als tweede voorzitter.
Derde voorzitter werd de heer J. J. C. van Dijk (A. R.) met 68 stemmen. (Vor. ber. blz. 844 **A.)**

21 SEPTEMBER 1933

C. ZWITSERLAND. — Contingenteering van bloembollen. — De directie van den Landbouw te 's-Gravenhage deelt mede, dat blijkens bericht van H.M.'s gezant te Bern de Bondsraad heeft besloten, den invoer van bloembollen te contingenteeren. Dit besluit is den 18en Sept. in werking getreden.
(Vorig bericht Nederland: **Bloembollen 966 A.)**

D. AMSTERDAM. — **Wethouderscrisis** opgelost. — De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 20 Sept. 1933 bij een tweede vrije stemming Dr. I. H. J. Vos (Vrijheidsbond), tot zesden wethouder benoemd. Dr. Vos nam deze benoeming aan.
Na afloop van de Raadsvergadering heeft het nieuwgekozen College van B. en W. de functies als volgt verdeeld:
E. J. Abrahams: financiën (behalve de gemeentelijke inspectie, die bij den burgemeester blijft), belastingen, handelsinrichtingen en onderwijs.
G. Baas Kzn.: Maatschappelijk Steun, Bevolkingsregister en Burgerlijke Stand.
Walrave Boissevain: Publieke Werken, volkshuisvesting en kunstzaken.
Mr. G. C. J. D. Kropman: arbeidszaken, levensmiddelen, met inbegrip van de wasch- schoonmaak- baden zweminrichtingen en statistiek.
Jac. Rustige: gemeentebedrijven en brandweer.
Dr. I. H. J. Vos: openbare gezondheid en ziekenhuiswezen.
Als waarnemend burgemeester zal optreden Mr. G. C. J. D. Kropman. (Vorig bericht blz. 973 F.)

E. NEDERLAND. — Baconuitvoer naar Engeland. — Naar wij vernemen, is het invoer-contingent, dat door Engeland aan Nederland voor bacon is toegestaan, vastgesteld op 57.170 cwts. per periode van 4 weken. Deze overeenkomst geldt tot 28 Febr. 1934.
Ons vorig contingent bedroeg 65.000 cwt., zoodat de vermindering ongeveer 12 pct. bedraagt. **(800 F.)**

F. DUITSCHIAND. — De brandstichting in het **Rijksdaggebouw.** - De conclusies der Internationale Commissie te Londen. — Op 20 Sept. '33 heeft de Internationale Commissie van Juristen te Londen inzake de brandstichting in het Rijksdaggebouw haar conclusies bekend gemaakt. Deze conclusies zijn de volgende:

De Commissie heeft bevonden, dat Van der Lubbe geen lid is van de communistische partij, maar veeleer een tegenstander.
Geen enkel verband kan worden aangetoond tusschen de communistische partij en den brand in het Rijksdaggebouw. Torgler, Dimitrov, Popov en Tanev moeten als onschuldig worden beschouwd.
De documenten geven aanleiding tot de meening, dat Van der Lubbe de misdaad niet alleen kan hebben uitgevoerd. Het is zeer waarschijnlijk, dat de brandstichters gebruik hebben gemaakt van onderaardsche gangen, die van het Rijksdaggebouw naar het huis van den Rijksdagpresident leiden.
Er bestaan ernstige gronden om aan te nemen, dat de brand is gesticht door of ten behoeve van leidende persoonlijkheden der nationaal-socialistische beweging. (Vorig bericht blz. **971** A.)

22 SEPTEMBER **1933**

A. NEDERLAND. — **Begrooting 1934. - Eenige** persstenunen. —
De „Nieuwe Rotterdamsche Courant" acht het tableau van den toestand, dien liet nieuwe kabinet aantrof, niet vieiend. Uit de nota, die men den lof niet mag onthouden tenminste duidelijk t& zijn in welke richting de regeering wenscht te sturen en waarin veel goeds steekt, haalt liet blad niet instemming aan, dat handhaving van den gouden standaard het drineend noodzakeliik maakt. dat wii ons instellen op een lager niveau, en dat dit proces niet gemakkelijk verloopt.
Het „Algemeen Handeisblad" wijst er op, dat alle reserves zijn uitgeput, waardoor het tekort nog grooter is geworden dan het bij tijdig ingrijpen had kunnen zijn.
„De Telegraaf" is zeer teleurgesteld door de maatregelen die worden voorgesteld, zoowel wat de verhouding tussclien heffingen en bezuinieinaen betreft, als wat den aard der heffingen en den omvang van de bezuinigingen aangaat.
„Het Volk" schrijft, dat waar de begrooting op een uitgaventotaal van 600 millioen is geraamd, het nieuwe tekort van 225 millioen op rond een derde deel dezer beerootine komt te staan. Het is verbijsterend.
Het „Vaderland" schrijft:
Uit deze Millioenennota blijkt in elk geval een veel sterkere wil, ook bij de andere departementshoofden, om tot aanzienlijke besparing bij de uitgaven te geraken. Daarbij is weliswaar nog veel toekomstmuziek, maar in het bijzonder de minister van onderwijs heeft reeds getoond voor ingrijpende maatreeelen niet terug te schrikken.
„De Maasbode" meent:
Als wij in het nachtelijk uur deze beschouwing sluiten na zoo ernstig en eerlijk mogelijk onderzoek van de begrooting, kan onze conclusie uiteraard geen andere zijn dan deze dat „voorzichtig varen" de leuze moet zijn en alle hens aan' dek moeten om te helpen. Het is nu geen tiid voor groote woorden, ondoordachte leuzen en steriele oppositie.
„De Standaard" schrijft:
De nota stelt duidelijk in het licht, dat de regeering zich bewust is van de zware en in menig ouzicht onaangename taak. waarvoor zij staat.

(Vorig bericht blz. **976 C.)**

23 SEPTEMBER **1933**

B. OOSTENRIJK. — Reorganisatie van het Kabinet. — De Oostenriiksche bondskanselier dr. Dollfuss heeft zijn kabinet gereorganiseerd. Dit is thans als volgt samengesteld:
Dr. Dollfuss: Bondskanselier, Buitenlandsche Zaken, Leger en Veiligheid; Fey: Vice-kanselier; Buresch: Fin iër Stockinger: Hai el; Schuschnigg: O i wijs; Ender: Grondwetsherziening; Schmitz: Sociale Zaken; Dr. Kerber: Binnenlandsche Zaken.
In het nieuwe kabinet hebben voorts een groot aantal staatssecretarissen zitting. (Vor. ber. **blz. 815** C.)

C. NEDERLAND. — De omzetbelasting in de practijk.
Wij laten hieronder eenige bepalingen volgen van de op 19 Sept. 1933 door de Tweede Kamer aangenomen Omzetbelasting, dewelke wij aan „Het Volk" ontleenen:
Onder den naam Omzetbelasting wordt een belasting geheven waaraan zijn onderworpen de leveringen hier te lande door fabrikanten van in het vrije verkeer — entrepot van binnenlandsche goederen daaronder begrepen — zijnde goederen krachtens overeenkomst van koop en verkoop.
De huurkoop wordt ten deze met een overeenkomst van koop en verkoop gelijkgesteld. Eveneens liet beschikken door fabrikanten voor eigen gebruik, voor zichzelf of hun gezinnen, over eoederen uit hun bedriifsvoorraad.
De belasting bedraagt 4 pct. van den verkoopprijs der goederen. Onder verkoopprijs wordt verstaan de zuivere prijs, die den kooper in rekenine wordt gebracht. verhoogd met de kosten. die 'de kooper aan-den verkooper voldoet, echter zonder kosten van verpakking, voor zoover deze tegen den in rekening gebrachten prijs wordt teruggenomen. Voor zoover in den verkoopprijs kosten van vracht en/of assurantie zijn begrepen, kunnen deze voor de berekening van de belasting in mindering worden gebracht. In den verkoopprijs wordt de omzetbelasting niet begrepen, evenmin een eventueele accijns.
Aan de wet is een tabel toegevoegd (tabel B) van goederen, die van deze heffing zijn vrijgesteld. Daaronder bevinden zich aardappelen, brood,- eieren, granen, waaronder boekweit en rijst, versche en gezouten groenten, klompen, margarine, veische en gedrooede oeulvruchten. rund- en varkensvet. versch- en gezouten spek; water, nieel en bloem van granen, versche en geharnde melk, alsmede aardappelmeel, boeken en geneesmiddelen op recept.
Een tweede tabel (tabel **A)** vermeldt de goederen, die als weelde-artikelen worden aangemerkt, waarvoor de belasting 10 pct. bedraagt.
Als weelde-artikelen worden o.m. beschouwd:
Serviezen boven een bepaalden prijs; siervoorwerpen; electrische kook-apparaten; electrische klokken; spreekmachines met toebehooren; foto-toestellen, platen en films, mits niet grooter dan 9 × 12,
Haarden, met uitzondering van vulhaarden en gashaarden; handschoenen met uitzondering van wanten, wollen, halfwollen, katoen, asbest en gurnmi handschoenen; duurdere karpetten, kleeden, tapijten en loopers; electrisch kinderspeelgoed;
Kleeding (boven- en onderkleeding), geheel of gedeeltelijk vervaardigd van natuurzijde, tenzij de natuurzijde uitsluitend als voering is gebezigd; voorts de uit natuurbont vervaardigde of daarmee gevoerde kleedingstukken en hoofddeksels.
Lederen koffers? lederen cigarenkokers, zakportefeuilles, vervaardigd uit ieder van krokodiilen, hagedissen, slangen of andere reptielen; benevens toilet-garnituren, reisnecessaires en damestasschen.
Luidsprekers of hoofddeelen hiervan; radio-, versterker- en gelijkrichtlampen, al dan niet in radiotoestellen of in andere voorwerpen gemonteerd; met uitzondering van zendlampen. Radiotoestellen niet in- of aangebouwde gramofoons of luidsprekers en de kasten hiervoor.
Meubelen, geheel of grootendeels vervaardigd uit palissanderhout. cederhout. ebbenhout. notenhout, wortelnotenhout of rozenhout, alsmede ingelegde meubelen.
Duurdere parapluies, parasols en wandelstokken; toilet-, reuk-, mond- en tandwateren. Verschillende toiletartikelen; vulpenhouders en vulpotiooden van zilver en goud.
Voor een volledige opsomming zie men t.z.t. de wet. De opbrengst dezer weeldebelasting wordt geraamd op f 5 millioen, die vin de omzetbelastin op f 80 millioen. Deskundigen meenen echter, dat beide heffingen samen wel f 100 millioen aan de schatkist zullen opbrengen.
De belasting wordt betaald door den fabrikant, die echter verplicht is, haar aan den kooper in rekening te brengen. Daartoe hecht de fabrikant een plakzegel op de factuur, welker uitreiking eveneens verplichtend is gesteld. Evenals zulks bij de posterijen het geval is, kan het zegelen door stempelen worden vervangen.
Voor de voldoening van de belasting, wanneer fabrikanten voor eigen gebruik willen beschikken over goederen uit hun bedriifsvoorraad. of. wanneer de goederen door den fabrikant rechtstreeks geleverd worden aan anderen dan groot- en kleinhandelaren, is een speciale regeling getroffen.
De omzet- en weelde-belasting worden ook geheven van buitenlaridsche goederen. die bovendien nog worden getroffen door een extra-invoerrecht van 1 resp. 2-pct. al naär gelang het gewone artikelen, dan wel weelde-artikelen betreft.
Op vergunning van den minister kan een fabrikant grond- en hulpstoffen., brandstof, electrische energie en verpakkingsmiddelen hieronder begrepen — die hij bij de verwerking van goederen in zijn bedrijf noodig heeft, inslaan, zonder dat wegens de levering of den invoer daarvan omzetbelasting of invoerrecht ingevolge deze wet wordt betaald.
Op overeenkomstige wijze kan een handelaar de voor zijn bedrijf benoodigde koopwaren en verpakkingsmiddelen zonder betaling van omzetbelastine of invoerrecht inslaan. De handelaar wordt dan in den zin vän de onderwerpelijke wet als de fabrikant van de aldus ingeslagen goederen beschouwd.
De nieuwe belasting treedt op een nog nader te bepalen dag in werking, echter uiterlijk 1 Januari 1934. Zij vervalt 1 Jan. 1939.

(Vorig bericht blz. 971 F.)

24 SEPTEMBER **1933**

D. **BRAZILIE.** — Diamant van **2000** Karaat. — Volgens berichten uit Bello Horizonte in den Braziliaanschen staat Minas Geraes, zijn in de bedding van de Bento-rivier geweldige diamantvondsten gedaan. O.a. werd een diamant van 2000 karaat gevonden, een der grootsten, die na de Cullinan — die in 1905 in Transvaal in de Premier-mijn werd gevonden — ooit gevonden is. De overige diamanten zijn meest tusschen 18 en 35 karaat groot. (V.D.)

(Zie rubriek Diamant)

E. NEDERLAND. — Kon. **Nederl.** Middenstandsbond.
Op 20 Sept. '33 is vanwege den Koninklijken Nederlandschen Middenstandsbond in den Dierentuin te 's-Gravenhage een nationale demonstratieve vergadering gehouden.
In een resolutie werd het bestuur opgedragen, de eischen van den middenstand aan de regeering kenbaar te maken. De grieven betroffen o.a. de winkelsluitineswet en het uitbliiven van een steunregeling.
De resolutie luidt als volgt:
„De vergaderingen in het gebouw van den Dierentuin, enz., spreken als haar oordeel uit, dat regeering en openbare meening blijken niet doordrongen te zijn van den ernstigen toe-

stand, waarin talrijke middenstanders ten gevolge van de crisis zijn komen te verkeeren;
maken ernstig bezwaar tegen het feit, dat den middenstand steeds nieuwe lasten worden opgelegd, zonder dat eenige compensatie daartegenover staat;
achten het tegenover duizenden nijvere burgers een niet te rechtvaardigen daad, dat zoowel ten aanzien van het verleenen van buitengewone credieten aan door de crisis getroffen middenstandsbedrijven als ten opzichte van de herziening der winkelsluitingswet ten behoeve van sommige bedrijfsgroepen, door de regeering gedane toezeggingen niet gereedelijk worden nagekomen, waardoor talloozen in groote moeilijkheden zijn komen te verkeeren;
betreuren het, dat evenmin iets gedaan is om noodlijdende middenstanders, hetzij door een buitengewone steunverleening, hetzij door het verschaffen van opdrachten van overheidswege, voor den ondergang te behoeden. en achten het te veroordeelen, dat dergelijke personen worden verwezen naar armenzorg of werkverschaffing;
stellen vast. dat tal van redeliike en rechtmatige verlangens van den middenstand op het gebied van de wetgeving — inzonderheid waar het de bescherming tegen de bedrijven ondermijnende euvelen betreft — ondanks herhaalden aandrang der organisaties eveneens onvervuld blijven.
concludeeren, dat deze toestand onhoudbaar is en derhalve spoedige verbetering door ingrijpende maatregelen vereischt is; dragen het bestuur van den K.N.M.B. op, deze verlangens met kracht en klem onder de aandacht van regeering, pers en openbare meening te brengen."

(Vorig bericht blz. 897 E.)

25 SEPTEMBER 1933

A. NEDERIAND. — Verbond van Nederlandsche Werkgevers. —
Het Verbond van Nederlandsche Werkgevers hield op 15 Sept. 1933 zijn algemeene ledenvergadering. De heer H. P. Gelderman CMzn. hield een uitvoerige rede over den toestand van het Nederlandsche bedriifsleven. waaraan wii o.a. het volgende ontleenen:
Het afgeloopen jaar heeft voor het Nederlandsche bedrijfsleven zeker niet die opleving gebracht, waarop wij allen gehoopt hadden. Op internationaal politiek gebied is de algemeene toestand helaas niet verbeterd. Duitschland, dat een communistische overheersching vreesde, schaarde zich voor een groot gedeelte achter Hitler, die, eenmaal aan het bewind gekomen zijnde, een politiek voert, die weinig sympathie in het buitenland geniet. Daar dit echter aangelegenheden zijn van binnenlandschen politieken aard, moet men zich hiermede in ons land niet bemoeien. Een boycotactie in dit verband om politieke redenen tegen Duitschland afgekondigd, is dan ook principieel onjuist. Dergelijke acties kan men bovendien in haar consequenties niet geheel overzien en kunnen ons land misschien zwaarder treffen dan Duitschland.
De dumping-praktijken van Duitschland door middel van de z.g. sperrmarken en scrips is voor onze industrie een groot gevaar. Niet alleen dat de Duitsche uitvoer door onze scrips gestimuleerd moet worden. maar zelfs schijnt het niet uitgesloten, dat onze industrie met' buitenlandsche scrips wordt beconcurreerd. Laat onze regeering hiertegen met kracht optreden en ook in het aanstaande nieuwe handelsverdrne haar eischen niet te laag stellen.
Spreker wijdt vervolgens een beschouwing aan den economlschen toestand van Nederland.

(Vorig bericht blz. 537 E.)

B. DUITSCHLAND. — De brandstichting in het Rijksdaggebouw. - Proces begonnen. — Op 21 September '33 is het proces tegen Van der Lubbe, Torgler en de drie Bulgaren, die beschuldigd worden van het stichten van den brand in den Rijksdag, begonnen. (Vorig bericht blz. 980 F.)

C. NEDERLAND. — Contingenteering van sierplanten, — De Staatscourant bevat een Kon. besluit, houdende een regeling van den invoer van niet-houtvormende siergewassen alsmede van azalea indica en hortensia met of zonder potten of kuipen. Het contingent is bepaald op 100 pct. van den gemiddelden invoer in de jaren 1931 en 1932.
De contingenteering geldt van 1 September af en is voor 12 maanden vastgesteld.

D. BIOLOGIE. — De muskusrat. —
In ,,Der Biologe" van September 1933 publiceert K. Smolvan een artikel over de muskusrat, het knaagdier, dat na verwant is met de woelmuis en aanvankelijk louter voor jachtgenoegen door den vorst van Colloredo-Mannsfeld in 1905 in Bohemen werd ingevoerd.
In Amerika is het dier gezocht om zijn bont. Het uitscheidingsproduct van zijn muskuskiieren wordt wel in parfums verwerkt. Een tijd lang heeft men er ook aan gedacht hier te lande de bizamrat voor bontwinning in te voeren. maar per slot van rekening is men daar om het groote gevaar voor dijken en wateikeeringen van teruggekomen.
De muskusrat wordt in zijn vaderland min of meer door klimatologische omstandigheden in toom gehouden. Daar werpen de wijfjes ten hoogste 1 of 2 maal per jaar en brengen per worp maar weinig jongen voort. In Bohemen met zijn veel milder klimaat — hetzelfde geldt voor heel midden-Europa — wordt 3—4 niaal gepaard en worden bij den eersten worp in April 3—4 jongen ter wereld gebracht, bij elk der 3 volgende worpen respectievelijk in Juni, de tweede helft van Augustus en het begin van den winter worden gemiddeld 7—8 jongen geworpen. zoodat per jaar maximaal 36 nakorneliiigen van 1 ouderpaar ter wereld komen. De dieren nestelen in dijken en waterlieeringen. maken zomers nesten van 20—60 c.M. in diameter bij eën hoogte van 20—35 c.M., terwijl voor den winter een groote voorraadscliuur van 2 M. in doorsnede wordt gemaakt.
Als het water stijgt, wordt op de oorspronkelijke woning een étage gezet, wat natuurlijk de schade nog vergroot. De dieren zijn vegetariërs, eten gewoonlijk onkruid maar vreten als zij de kans sciioon zien, ook veldvruchten en ooft. Visch'eten zij alleen als de nood nijpt.
In 1905 werden 3 wijfjes en 2 mannetjes ingevoerd. In 1917 was Bohemen reeds bijna vergeven van de muskusratten. Daarna nam de plaag zienderoogen in sterkte toe, naar 't Noorden, Zuiden, Westen en Oosten, zoodat men alle mogelijke middelen ter bestrijding aanwendt, tot nog toe zonder al te veel siicces en zonder in staat te zijn een verdere uitbreiding van de plaag tegen te gaan, wat niet te verwonderen is, als men de enorme vermeerdering der dieren in aanmerking neemt.
(Der Biologe)

E. NEDERLAND. — Brug over het Merwedekanaal. — Onder groote belangstelling werd op 15 Sept. '33 de brug over het Merwedekanaal geopend. (932 F.)

F. ELECTRICITEITSVOORZIENING. — Op 22 Sept. 1933 stelde minister Kalff de 150 kV. luchtleiding van de P.N.E.M. in bedrijf. Deze transmissie is geschikt voor een vermogen van 200.000 kW. De spanning is gekozen op verzoek van het Departement van Waterstaat in verband met de bestaande plannen over de koppeling van de Nederlandsche Electriciteitsbedrijven. De luchtleiding transporteert de electrische energie van de centrale te Geertruidenberg naar het transformator station te Eindhoven. De leiding is de eerste in Nederland welke met een dergelijk hooge transmissiespanning in bedrijf is gesteld. De geleidingen bestaan uit gevlochten koperdraad met een totaal koperdoorsnede van 150 mM². en zijn opgehangen aan kettingisolatoren. De masten hebben een hoogte van 30 tot 51,5 meter; de onderlinge afstand bedraagt gemiddeld 250 meter.
De onderstations aan de einden der transmissieleiding zijn als openluchtstations uitgevoerd, met afstandsbediening. De contrôle is automatisch; de geheele uitvoering uiterst modern. De bouw duurde twee jaar. De lengte der geleiding bedraagt 55 K.M. Voorloopig zal de bedrijfsspanning 110 kV. bedragen.

26 SEPTEMBER 1933

G. VEREENIGDE STATEN. — Nationalistische partij opgericht. — Een nieuwe politieke organisatie is opgericht, die der „Zilverhemden". Deze organisatie, die eenige punten uit het program der Ku Klux-Klan heeft overgenomen, is anti-katholiek en anti-semietisch. Zij is tegenstandster van de politiek van president Roosevelt en bewondert Adolf Hitler.
De leider dezer organisatie, die door zijn aanhangers ,,commandant" wordt genoemd, is de schrijver William Dudley Pelley; zijn volgelingen, die zich ,,stormtroepen" noemen, dragen een zilverkleurig hemd en een bombazijnen broek.
De partij geeft ook een weekblad uit, waarin de leider onder het hoofd „Liberation" schrijft, dat hij het een groote eer acht, het vertrouwen te genieten van de hoogste Nazi-autoriteiten in de Vereenigde Staten en iets te weten van hun toekomst-plannen.

H. SPANJE. — Vee-invoer uit Nederland verboden. — Het Spaansche staatsblad publiceert een decreet, waarbij tijdelijk de invoer van vee uit Nederland in verband met het heerschen van mond- en klauwzeer, aldaar verboden wordt. Alle verleende invoervergunningen zijn ingetrokken. Reeds afgezonden vee zal een nauwkeurig geneeskundig onderzoek ondergaan bij de aankomst in Spanje.

A. NEDERLAND. — Emigratie van tuinders naar **Canada.** — Op de Rijksbegrooting voor 1934 wordt een bedrag van f 19.000 uitgetrokken ter uitvoering van plannen, die reeds in vergevorderden staat van voorbereiding zijn, om tuinders naar Canada te doen emigreeren. (Vorig bericht blz. 191 B.)

B. CUBA. — Onlusten. - Amerikaansche **regeeringstroepen** geland. — De binnenlandsche toestand op Cuba werd op 22 Sept. '33 door de Amerikaansche autoriteiten van zoodanigen aard geacht, dat de meeste oorlogsschepen gedirigeerd werden naar plaatsen aan de kust, waar een landing gemakkelijk kon geschieden indien de omstandigheden dit noodzakelijk zouden maken. De achtduizend beschikbare Cubaansche soldaten worden door de Amerikanen ontoereikend geacht om voldoende bescherming te kunnen bieden aan de vreemdelingen en de verschillende fabrieken en ondernemingen. Ter bescherming van de Amerikaansche onderdanen is derhalve op 24 Sept. een detachement Amerikaansche marine-troepen geland. (V. **b. Regeering 966** E.; Onlusten 934 B.)

C. **BRITSCH-INDIE.** — Bevolking. — De Commissaris voor de volkstelling te Bombay meldt een toeneming der bevolking met 34 millioen zielen in de laatste tien jaar, welke aanwas overeenkomt met de geheele bevolking van Frankrijk of Italië, waardoor Indië met bijna 353 millioen zielen aan het hoofd komt te staan van alle landen, China niet uitgezonderd.
De Commissaris acht het noodig dat stappen zullen worden genomen om aanwijzingen te geven op het gebied van geboortebeperking en kindersterfte. De Directeur-Generaal van den Medischen Dienst zet uiteen, dat slechts 39 procent van de bevolking behoorlijk wordt gevoed. (Bombay Chronicle) (64 **G.)**

D. ZURICH. — Socialistische meerderheid in den gemeenteraad. — Bij de verkiezingen voor den gemeenteraad van Zurich op 24 Sept. '33 behaalden de sociaal-democraten 64 zetels en de communisten 2 zetels. Alle burgerlijke partijen behaalden tezamen 59 zetels, waarvan het nieuwe ,,Nationale Front" 10 zetels. De socialistische meerderheid in den gemeenteraad, die 125 zetels telt, is dus gehandhaafd.
Reuter meldt nog dat de sociaal-democratische burgemeester van Zürich herkozen is met 40.000 stemmen tegen 30.000 stemmen op zijn burgerlijken tegenstander. (Neue Zürcher Zeitung)

E. **VEREENIGDE** STATEN. — Vakverbond boycot **Duitsche goederen.** — De voorzitter van de American Federation of Labour, William Green, verklaarde op 24 Sept. '33 dat de vernietiging van de vakbeweging in Duitschland geen andere mogelijkheid overliet tot bestrijding van de Duitsche tyrannie dan de boycot van alle Duitsche goederen. Het Vakverbond zal voortaan deze boycot propageeren en toepassen. ,,Dit is de eenige manier," aldus Green, ,,om den Duitschen tyrannen den afschuw te toonen dien de wereld koestert voor hun regime." (Vor. ber. 580 **A.)**

F. VOLKENBOND. — De **Assemblée.** — De Volkenbond is op 25 Sept. '33 in plenaire zitting bijeengekomen om kennis te nemen van de vorming der vijf groote commissies.
President van de eerste commissie (die voor juridische en constitutioneele kwesties) is Motta (Zwitserland); van de tweede commissie (die voor economische en financieele kwesties) Carton de Wiart (België); van de vierde commissie (die voor het financieele beheer van den Volkenbond en de reorganisatie van het secretariaat) Votisch (Joego-Slavië); presidente van de vijfde commissie (die voor sociale aangelegenheden) is mej. Hesselgren (Zweden); president van de zesde commissie (politiek) prof. Madariaga (Spanje).
De derde commissie, die voor de ontwapening, is **ook** dit jaar niet samengesteld in verband met de ontwapeningsconferentie.
Bij geheime stemming werden tot vice-presidenten gekozen: v. Neurath met 40 stemmen, Daladier met 42 stemmen, Sir John Simon met 43 stemmen, de chef de cabinet van Mussolini baron Aloisi met 44 stemmen; de vertegenwoordigers van Mexico, Castillo Najera, en van Perzië, Foroughi, behaalden ieder 39 stemmen.
Met 30 van de *53* uitgebrachte stemmen koos de Volkenbonds-Assemblée den Zuid-Afrikaanschen gedelegeerde Charles Te Water, hooge commissaris der Zuid-Afrikaansche Unie te Londen, tot president van de 14de Assemblée. (Zie rubriek: Volkenbond.)

G. MEVROUW E. DE BOER-VAN RIJK. — Zestigjarig tooneeljubileum. — Op 25 Sept. '33 vierde de populaire tooneelspeelster Mevr. E. de Boer—van **Rijk** haar 60-jarig tooneeljubileum in den Amsterdamschen Stadsschouwburg met een speciaal voor deze gelegenheid geschreven stuk van den tooneelspeler Jaap van der Poll ,,Levensavond".
Uit de verschillende huldigingen, ook van officieele zijde, die haar dien avond zijn gebracht, bleek wel duidelijk, hoe populair deze actrice bij alle lagen der bevolking is. (Vorig bericht en photo **917** B.)

H. DUITSCHLAND. — Wet tot bescherming van den uitvoer. — De Rijksregeering heeft besloten een wet af te kondigen omtrent de handelspolitiek,
Volgens deze wet wordt de invoer beperkt uit landen, die eveneens den invoer van Duitsche goederen aan banden leggen. Een uitzondering wordt gemaakt voor den invoer uit die landen, die beperking van den invoer van Duitsche goederen hebben vastgesteld, welke in de bestaande handelsverdragen en overeenkomsten is voorbehouden.
Bij het vaststellen van de in te voeren hoeveelheid uit een land, moet worden overwogen, of de invoer van Duitsche goederen ongunstiger wordt behandeld dan die uit een ander land. De desbetreffende regeeringsinstanties worden gemachtigd den invoer zoo noodig te beperken.
De wet treedt in werking op den dag volgende op dien, waarop zij is afgekondigd.
De regeering kenmerkt de wet als een middel tot verdediging op het gebied der handelspolitiek. In den laatsten tijd heeft een steeds grooter aantal landen gemeend den invoer te moeten beperken. Dit bedreigt vooral Duitschland met zijn groote uitvoerbelangen. De nieuwe wet schept nu de mogelijkheid, invoerbeperking in het buitenland met gelijke maatregelen te beantwoorden. (Zie rubriek: In- en Uitvoer; vorig bericht Invoer 747 B.)

I. NEDERLAND. — Staatsfinanciën. —
In plaats van het normale accres vertoonde de opbrengst der gemeentefondsbelasting schrikbarende dalingen. De regeering was daarom genoodzaakt, voor het begrootingsjaar 1933-34 de indiening te bevorderen van een wetsontwerp tot versterking der inkomsten van het gemeentefonds, welk ontwerp de instemming der Staten-Generaal heeft verworven.
Niettegenstaande deze middelenversterking vertoonde de Fondsbegrooting voor het jaar 1933-34 een nadeelig slot van f 15.231.310, hetwelk ten laste van de Rijksbegrooting voor twee-derde gedeelten voor het dienstjaar 1933 en voor het restant voor het dienstjaar 1934 moest worden gedekt.
Ter toelichting van het wetsontwerp tot vermindering van de uitkeering aan de gemeenten uit liet Fonds, schrijft de minister o.m.: de met stelligheid *te* verwachten verdere daling in de opbrengst der middelen van het gemeentefonds eenerzijds en de stijging der uitgaven wegens het bevolkingsaccres anderzijds zullen veroorzaken, dat — indien daartegen geen maatregelen zouden worden getroffen — het tekort-voor de dienstjaren 1934-35 en 1935-36 nog aanmerkelijk zal stijgen.
Aan dezen toestand zal in het jaar 1936-37 een einde komen. Met dat jaar vangt de tweede vijfjarige periode aan. Het Rijk zal over het jaar 1936-37 geen tekort in het Fonds hebben bij te passen en het tekort over de volgende vier jaren zal naar menschelijke berekening binnen zeer enge grenzen beperkt blijven. De begrooting van het Gemeentefonds wijst voor het dienstjaar 1934-35 een nadeelig slot aan van *f* 24.685.777, dat ten laste der Rijksbegrooting zou moeten komen. In aanmerking nemende, dat het nadeelig saldoslot 1933-34 f 15.231.310 zal bedragen, zou dus voor het jaar 1934-35 een bedrag van rond f 9.500.000 méér uit de algemeene Rijksmiddelen moeten worden bijgepast dan voor het jaar 1933-34 zal moeten plaats hebben.
De regeering acht het noodzakelijk. dat. in afwachtine van eventueel nader voor volgende jaren te treffen maatregelen, de

Rijksbegrooting voor 1934 van een deel van dien last wordt ontheven door op de uitkeeringen aan de gemeenten, ten laste van het Fonds, in het jaar 1934-35 een zoodanige korting toe te passen, dat het bedrag van het nadeelig saldoslot voor 1934-35 wordt teruggebracht tot ongeveer de helft van het tekort van 21.6 millioen.
Daarvoor is noodig een korting op de uitkeeririg aan de gemeenten tot ongeveer 13 millioen. Het Rijksbudget voor 1931 verkrijgt dan een verlichting van lasten ter zake van bijpassing van het nadeelig slot 1934-35 ten beloope van f 13.000.000, zijnde f 8.666.666, terwijl dit budget wordt verzwaard ten gevolge van de intrekking van de Kortingswet 1932, met f 400.000, zijnde f 266.666, zoodat de uiteindelijke verlichting voor het Rijksbudget, voortvloeiende uit dit wetsontwerp, per resro f 8.400.000 zal beloopen, welke laatste uitgavenvermindering in het dekkingsplan der Rijksbegrooting 1934 is opgeiiomeri.
Het verdient aanbeveling een kortingsregeling te treffen, welke met de uiteenloopende draagkracht der gemeenten rekening houdt.
Zij meent dat als maatstaf voor de draagkracht der gemeenten moet worden genomen de belastingcapaciteit, gemeten naar de opbrengst van de belangrijkste algenieen gelieven plaatselijke belastingen, bij heffing tot het wetteiijk maximuni, waaraan verder is toe te voegen de Rijksuitkeering van ¾ gedeelte van de hoofdsom der grondbelasting.
Voorts kunnen naar de meening van de regeering voor de vergelijking van de draagkracht der gemeenten niet worden uitgeschakeld de winsten van bepaalde productiebedrijven, welke in vele geineenten ten gevolge van de hoogte, waartoe zij worden opgevoerd, als verteringsbelasting voor een belangrijk deel de plaats innemen van andere belastingen.
Vrijgesteld zijn de genieenten, waarvan de draagkracht, gerekend per inwoner, minder dan 30% beloopt van de draagkracht, gerekend per inwoner, van alle gemeenten des Rijks.
Tegelijk niet de invoering van deze regeiing zal worden overgegaan tot intrekking der wet betreffende de tijdelijke korting op de uitkeeringen uit het gemeentefonds.
(Vor. ber. **Begrooting 1934: 976 C.; Staatsfin. 937 G.)**

27 SEPTEMBER 1933

A. NEDERLAND. — Staten-Generaal. - Nieuwe Kamerleden. — In de op 25 Sept. '33 gehouden zitting van het Centraal Stembureau voor de verkiezing van de leden der Eerste Kamer is in de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer Koster, tot lid van deze Kamer benoemd verklaard mr. H. J. Knottenbelt te 's-Gravenhage, thans lid der Tweede Kamer.
Opvolger van den heer Knottenbelt in de Tweede Kamer is mr. W. **C.** Wendelaar, burgemeester van Alkmaar. (Vorig bericht blz. 870 **I.**)

B. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer. - **Verhooging** tabaksaccijns. — Ingediend is een wetsvoorstel, waarbij de accijns voor sigaren en rook- en pruimtabak, voor snuif en voor cigaretten wordt verhoogd; voor sigaren en gekorven tabak tot 22½% en voor cigaretten tot 37½% van den kleinhandelsprijs.
Bij de raming van de opbrengst is uitgegaan van de volgende gegevens. Gedurende het jaar 1932 zijn uitgegeven zegels tot een accijnsbedrag van f 24.726.318. Hierbij moet gevoegd worden voor opcentenzegels f 30.174.051.
De verhoogde accijns over een vol jaar berekend zou een hoogere opbrengst kunnen leveren van f 14.000.000.
Er echter rekening mede houdende dat de verhoogde accijns niet dadelijk bij het in werking treden van de wet zal drukken op de tabaksfabrikaten, die bereids in het vrije verkeer zijn gebracht, en dat de als gevolg van de tijdsomstandigheden bestaande neiging om rookartikelen van lageren prijs te gaan rooken, zich door de voorgestelde verhooging zal voortzetten, meent de minister, dat voor 1934 uit de verhooging een bate van niet meer dan f 10.000.000 zal mogen worden verwacht.
In bedoelde verhooging is dan inbegrepen hetgeen feitelijk als omzetbelasting, resp. als bijzonder invoerrecht, van tabaksfabrikaten zou moeten worden geheven, waarvan het bedrag, becijferd over 9 maanden, op f 3.500.000 is te stellen. Als tabaksaccijns als zoodanig zou dus het voorstel tot verhooging over 1934 een bate kunnen leveren van pl.m. f 6.500.000.
Voor wat betreft de heffing van den verhoogden accijns op sigaren, wordt medegedeeld, dat eerst van de op **1** April 1934 nog bij debitanten in het vrije verkeer voorhanden sigaren de verhoogde accijns verschuldigd zal zijn.
Met betrekking tot rook- en pruimtabak, snuif en cigaretten is van navordering afgezien.

C. NEDERLAND. — Algemeene Militaire **Pensioen**bond. — De openbare vergadering, uitgeschreven door de afdeeling Amsterdam van den Algemeenen Militairen Pensioenbond op 23 Sept. '33 in het gebouw „De Harmonie" te Amsterdam heeft als haar meening uitgesproken:
dat een korting op de reeds verleende pensioenen een daad zoude zijn, strijdig met de desbetreffende Wetten en de daarop berustende Koninklijke Besluiten;
en heeft besloten deze motie aan den Ministerraad, den minister van Koloniën, de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, het Algemeen Bestuur en de Pers te zenden.

D. **VOLKENBOND.** — **Nederlandsch** voorstel **inzake** Duitsche vluchtelingen. — De Nederlandsche regeering heeft bij het presidium van de Volkenbondsvergadering het voorstel ingediend den Volkenbondsraad op te dragen onverwijld de kwestie der Duitsche vluchtelingen te behandelen in economisch, financieel en sociaal opzicht. De Nederlandsche regeering wijst er in een kort voorstel op, dat door de emigratie der Duitsche vluchtelingen naar Nederland een toestand is geschapen, welke zekere maatregelen vanwege den Volkenbond noodzakelijk maken.
Thans wordt overwogen of het voorstel der Nederlandsche regeering ter behandeling zal worden gegeven aan een der groote commissies van de Volkenbondsvergadering. De Nederlandsche regeering heeft reeds eenigen tijd geleden de regeeringen te Berlijn, Parijs, Brussel en Praag langs diplomatieken weg van haar voornemen op de hoogte gesteld de kwestie der Duitsche vluchtelingen in den Volkenbond ter behandeling voor te stellen. Zij heeft er evenwel met nadruk op gewezen, dat zij deze kwestie slechts van de technische zijde wil laten behandelen, onafhankelijk van alle politieke overwegingen, aangezien juist met het oog op de groote werkloosheid de Duitsche vluchtelingen voor de betreffende landen een nieuwe ernstige belasting beteekenen.

E. RUSLAND. — Troepenconcentratie. — De Sovjetregeering heeft thans 140.000 man troepen, die aan de Siberische grens zijn geconcentreerd, westwaarts verplaatst. De geleidelijke terugneming van Sovjettroepen uit het Verre Oosten wordt in verband gebracht met den gespannen toestand, welke tusschen Duitschland en de Sovjet-Unie bestaat, evenals met den toestand in de Oekraine. (Vor. ber. 306 **G.**)

F. NEDERLAND. — **Weldadigheidszegels** brachten 135.000 gulden **op.** — Na verkregen goedkeuring van den minister van Binnenlandsche Zaken heeft de centrale propaganda-commissie de uitkeeringen uit de opbrengst der weldadigheidspostzegels en prentbriefkaarten voor het kind 1932/33 doen toekomen aan de vereenigingen, die daarvoor in aanmerking komen. Uitgedeeld werd:
aan 21 instellingen voor achterlijke kinderen tezamen f 11.121,55;
aan 83 instellingen voor zieke en zwakke kinderen tezamen f 28.241,21;
aan 239 instellingen voor verwaarloosde kinderen tezamen f 88.900,55;
aan 11 instellingen voor doofstonime en gebrekkige kinderen tezamen f 6.796,37.
In totaal is dus f 135.059,68 uitgekeerd. Verleden jaar bedroeg het totaal der uitkeeringen f 146.939,07.
(Vorig bericht blz. 751 E.)

G. GELE KOORTS-VACCINS. — Blijkens een mededeeling in de „Archives de l'Institut Pasteur de Tunis" worden aldaar thans twee soorten vaccin bereid tegen de gele koorts. Het eene van deze twee behoudt onder daarvoor gunstige voorwaarden zeker honderd

dagen lang zijn kracht en is dus voor vrij ver verwijderde streken bruikbaar.
De voorafgaande onderzoekingen vóór de bereiding zijn gedaan door den officier van gezondheid Laigret, die gedetacheerd is bij het instituut te Tunis en door dr. Sellards, die te Dakar met dr. Laigret nasporingen heeft gedaan met betrekking tot deze ziekte en later te Tunis met hem heeft samengewerkt. Sellards is hoogleeraar aan de Harvard-universiteit.
(Archives de l'Institut Pasteur, Tunis)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Ontwerp Couponbelasting. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot heffing van een couponbelasting.
In de Memorie van Toelichting schrijft minister Oud, dat ten aanzien van de binnenlandsche effecten is uitgegaan van het beginsel, dat aan de belasting Onderworpen zullen zijn de opbrengsten van alle effecten, uitgegeven door hier te lande gevestigde lichamen, behalve van die, welker opbrengst reeds door ae Dividend- en Tantièmebelasting is getroffen. In hoofdzaak zijn dus vrijgesteld de binnenlandsche aandeelen, belast de binnenlandsche obligaties. zonder onderscheid, wie eigenaar is.
De heffing van binnenlandsche obligaties is vrij eenvoudig te regelen. Zij kan geschieden bij de bron; degene die de opbrengst (in hoofdzaak dus de obligatierente) moet uitbetalen, wordt tot schuldenaar van de belasting verklaard met het recht om de belasting af te houden bij de uitbetaling van de opbrengst aan de daarop rechthebbenden.
De opbrengst van de buitenlandsche fondsen is aan de belasting onderworpen verklaard, indien zij toekomt aan een persoon, die hier te lande woont of aan een lichaam, dat hier te lande is gevestigd. In den regel zal hij, die (als eigenaar, vruchtgebruiker of anderszins) recht heeft op de opbrengst, zijn coupons en diviciendbewijzen wel verzilveren bij een bankier hier te lande, bij welke verzilvering de voldoening der belasting kan geschieaen door zegeling der coupon-nota. Echter moet ook rekening worden gehouden met de mogelijkheid, dat de eoupons en dividendbewijzen naar het buitenland zouden worden gezonden, ten einde die aldaar te laten innen. Daarom kan met een belastingheffing bij het verzilveren van coupons, enz. hier te lande niet worden volstaan, maar moet aan den rechthebbende op de opbrengst de verplichting worden opgelegd van het opvorderbaar worden van die opbrengst aangifte te doen, voor zoover deze niet door hem door verzilvering van de coupons, enz. hier te lande is geïnd. Deze aangifte behoeft eerst te geschieden een jaar na afloop van het jaar, waarin de coupons enz. voor invordering vatbaar zijn geworden, zoodat de bezitter van buitenlandsche effecten alle gelegenheid heeft op de normale wijze de belasting te voldoen. (Zie rubriek: Belasting.)

B. RUSLAND. — Journalistieke betrekkingen met Duitschland verbrolren. — Alle Duitsche dagbladcorrespondenten te Moskou zijn uit Rusland uitgewezen en -moeten binnen drie dagen het land hebben verlaten. Tegelijkertijd werden alle Sovjet-Russische correspondenten, die in Duitschland werkzaam zijn, naar Rusland teruggeroepen.
Dit telegram staat in verband met het feit, dat te Leipzig door de Duitsche autoriteiten twee Russische journalisten gevangen waren genomen, die inmiddels weer zijn vrijgelaten.

C. PROF. DR. P. EMRENFEST OVERLEDEN. — In het Paedologisch Instituut in de Vossiusstraat te Amsterdam heeft op **25** Sept. '**33** dr. P. Ehrenfest, hoogleeraar in de theoretische natuurkunde aan de universiteit te Leiden, die zijn 16-jarigen zoon kwam bezoeken -- die daar ziek lag —, in een vlaag van verstandsverbijstering een schot op den jongen gelost en zich vervolgens van het leven beroofd.
Prof. Ehrenfest was een geleerde, die onder zijn collega's in binnen- en buitenland groote vermaardheid bezat. Een zijner grootste vrienden was prof. Einstein. Paulus Ehrenfest is geboren te Weenen in **1880.** Hij bezocht daar het gymnasium en had reeds toen groote belangstelling voor de theoretische natuurkunde. Hij blonk reeds op het gymnasium uit door zijn groote begaafdheid. Na Weenen studeerde hij te Göttingen, waarna hij zich naar St. Petersburg begaf. Van 1910 tot **1911** heeft hij een werk geschreven, getiteld: Begriffliche Grundlagen der statistischen Auffassung in der Mechanik. In **1912** werd hij als opvolger van prof. Lorentz benoemd tot hoogleeraar in de theoretische natuurkunde aan de Leiclsche universiteit. Hij aanvaardde dit ambt met het uitspreken van een inaugureele rede op 4 December **1912,** getiteld: Lichtaetherhypothesen. Een van zijn bekendste werken uit lateren tijd is Adiabatenhypothesen.
Bij de wet van **24** Maart **1922** is prof. Ehrenfest Nederlander geworden.
Op uitnoodiging van de California Institute of Technology heeft hij in **1924** een rede gehouden. In hetzelfde jaar heeft hij op uitnoodiging van de Russische regeering deelgenomen aan het Al-Russische congres van natuurkundigen.
Prof Ehrenfest was lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen. In **1927** is hij benoemd tot Korrespondierendes Mitglied der Gesellschaft der Wissenschaft te Göttingen In **1926** is hij benoemd tot eerelid van het natuurkundig genootschap te Groningen. Verder was hij lid-consultant van het Bataafsch genootschap der proefondervindelijke wijsbegeerte te Rotterdam en honorary member of the Royal Institute.

28 SEPTEMBER 1933

D. NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van schoenen. - Ongewijzigde verlenging. — In de Staatscourant is een Koninklijk besluit gepubliceerd, waarbij de contingenteering van schoenen voor den tijd van **7** maanden ongewijzigd wordt verlengd. Deze bepalingen worden van kracht **1** October **1933.** De contingenteering heeft betrekking op schoenen, laarzen en pantoffels geheel of grootendeels van leer; schoenen, laarzen en pantoffels, zonder of niet voor het grootste gedeelte van leer, caoutchouc, gomelastiek of rubber; schoenen, laarzen en pantoffels geheel of voor het grootste gedeelte van caoutchouc, gomelastiek of rubber; leestklaar schoenwerk.
(Vorig bericht blz. 888 B.)

E. NEDERLAND. — Katholiek-democratische Partij. — De Katholiek-democratische Partij, tot stand gekomen door fusie van den Katholiek-democratischen Bond en de R.K. Volkspartij in Nederland, heeft op **23** en **24** Sept. '**33** te 's-Gravenhage haar oprichtingscongres gehouden. Prof. dr. J. A. Veraart, de leider van de nieuwe organisatie, hield daarop zijn aangekondigde rede over: De taak der Katholiek-democratische Partij. (Vorig bericht blz. **907 A.)**

F. DUXTSCHLAND. — Contingenteering van koudbloedpaarden. — De directie van den Landbouw deelt mede, dat blijkens bericht van den rijkslandbouwconsulent te Berlijn de Duitsche regeering besloten heeft den invoer van koudbloedpaarden te contingenteeren.
Deze contingenteering zal **1** October '**33** in werking treden.
Het contingent bedraagt voor de periode van **1** Oct. **1933—30** Sept. **1934: 70** pct. van den invoer in de periode **1** Juli 1932—30 Juni **1933.**
Voor Nederland beteekent dat een aantal van **1879** stuks.

G. **BELGIE.** — De versterking der Oostergrens. — De technische militaire commissie voor de versterking van de Oostergrens heeft in het departement van landsverdediging een nieuwe bijeenkomst gehouden met minister Devèze, die van zijn kant een paar dagen tevoren met koning Albert over het militaire

vraagstuk had geconfereerd. De commissie blijkt het eens te zijn geworden over het gebruik dat zal worden gemaakt van de nieuwe militaire credieten, die op de buitengewone begrooting van 1934 en 1935 zullen worden gebracht. Het totale bedrag is nog niet vastgesteld, maar men verwacht dat het ongeveer 600 à 700 millioen francs zal bereiken. Generaal Nuyten, de chef van den legerstaf, woonde deze bijeenkomst bij, wat er op zou wijzen dat, dank zij de tusschenkomst van een zeer hooggeplaatste autoriteit, het geschil tusschen den generalen staf en de generaals van de technische commissie zoo niet geheel, dan toch grootendeels is bijgelegd. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 710 A.)

A. ZIEKTE VAN WEIL. — Dr. A. W. J. Hoitink beschrijft in het Ned. Tijdschrift voor Geneesk. van 16 Sept. '33 een geval van de ziekte van Weil, waarvan de diagnose door het serologische onderzoek is bevestigd, waarbij de besmetting zeer waarschijnlijk heeft plaats gehad door de beschadigde huid als gevolg van de aanraking van juist gevangen visch en dus niet door baden of zwemmen.
(Ned Tijdschr. v. Geneeskunde) (V. b. 590 C.)

B. NEDERLAND. — Bevolking. — Het aantal inwoners van Nederland is blijkens mededeelingen in het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek, gedurende het eerste halfjaar van 1933 gestegen van 8.182.806 op 1 Januari 1933 tot 8.227.166 op 1 Juli 1933. De toeneming bedraagt dus 0.54 pct., hetgeen lager is dan de vermeerdering ad 0.67 pct. over het eerste halfjaar van 1932.
(V. b. Aanwas 700 E.; Bevolking hfed. 651 A.)

C. NEDERLAND. — Studievereeniging voor luchtbescherming. —
Als gevolg van een daartoe in breede kringen te kennen gegeven verlangen is hier te lande opgericht een Studie-vereenigtng voor Luchtbescherming, welke zich ten doel stelt:
1e. bestudeering van de volkenrecliteiijke beschermingsmiddelen tegen den luchtoorlog in aansluiting aan de ontwiklieling van de internationale rechtsgedachte in en door den Volkenbond.
2e. bestudeering van de middelen, welke het Nederlandsclie volk meerdere bekendheid kunnen verscliaffen omtrent de wijze, waarop de gevaren van luchtaanvallen kunnen worden voorkomen of beperkt.
Zij ziet in de technische ontwikkeling en de geweldige toeneming van het aantal oorlogs- en verkeersvliegtuigen een gevaar, dat in tijd van oorlog zulke ongedachte afmetingen kan aannemen, dat liiervoor in vredestijd de oogen niet mogen worden gesloten. Zij is van meening, dat het niet geoorloofd is, zich te onttrekken aan de vraag: welke is de taak, die ieder voor zich reeds tlians ten opzichte van dit gevaar heeft te vervullen? Deze taak is tweeledig, berustend op de tweeërlei doelstelling. Eenerzijds is het de plicht van een ieder om te streven naar een duurzamen vrede. welke hopelijk eens kan worden verwezenliikt. nadat de internationale rechtsgedachte verdere ontwikkeling- en verbreiding heeft gevonden. Het werk van den volkenbond dient derhalve door ieder bij voortduring te worden gesteund.
Anderzijds is het de plicht van elken Nederlander kennis te nemen van en nauwgezet mede te werken aan de uitvoering der maatregelen, die zijn of worden genomen, om de gevolgen van de aanvallen uit de lucht tot de meest geringe afmetingen terug te brengen.
De veiligheid der vreedzame burgerbevolking mag niet eenzijdig worden behartigd; onverminderd het vertrouwen op een eenmaal duurzamen vrede, dienen maatregelen te worden genomen, om die burgerbevolking voor luchtgevaar te behoeden. De Nederlandsche burgerij mag niet zonder meer aan het luchtgevaar worden overgeleverd. Door zijn centrale ligging, zijn dichte bevolking, zijn talrijke strategische punten, zijn belangrijke industrieën kan Nederland bij internationale conflicten, zelfs wanneer het er niet rechtstreeks bij is betrokken, de gevolgen van een luchtoorlog ondervinden. ieder, die eenige verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving of van zijn gezin heeft te dragen, is zedelijk verpiiicht het vraagstuk der bescherming tegen de gevolgen van aanvallen uit de lucht bewust en met open oogen tegemoet te treden.
Een krachtige organisatie over het geheele land dient te worden opgebouwd, een groot aantal leden behoort het hier beschreven doei te steunen.
Als voorzitter van de vereeniging is opgetreden de heer P. L. de Gaay Fortman, burgemeester van Dordrecht, secretaris is de heer A. Duiker, penningmeester mr. Th. G. Donner, beiden te 's-Gravenhage.
Het adres der vereeniging is Hooistraat 7, 's-Gravenhage.
(Vorig bericht blz. 330 B.)

D. NEDERLAND. — Graancentrale opgericht. — Van bevoegde zijde is ons verzocht het volgende mede te deelen:
Dezer dagen is de Nederlandsche Graancentrale opgericht. De leiding van deze stichting is opgedragen aan het bestuur der Centrale Tarwe-organisatie, zoodat hierdoor alle graan-organisaties onder een en hetzelfde bestuur vereenigd zijn.
Het bestuur heeft inmiddels den directeur der tarwe- en roggecentrale, ir. C. C. C. van Stolk tot directeur der Nederlandsche Graancentrale benoemd. Door deze stichting zal onder meer worden geregeld de steun aan de in Nederland verbouwde granen voorzoover deze niet vallen onder de tarwewet of de roggesteunwet. Het ligt in de bedoeling zoo weinig mogelijk in te grijpen in de gewone wijze van verkoop van die granen. (Vorig bericht blz. 934 C.)

E. JAPAN. — De moordenaars van premier Inoekai veroordeeld. — Het hoogste gerechtshof heeft op 19 Sept. '33 de moordenaars van den voormaligen Japanschen premier Inoekai veroordeeld tot ieder 4 jaar gevangenisstraf en verbanning. Het vonnis is in de nationale kringen van Japan met groote genoegdoening ontvangen. Men verwacht de begenadiging der veroordeelden. (Vorig bericht blz. 342 B.)

F. FRANKRIJK. — Opgravingen. — De archeologen die thans bezig zijn uitgravingen te doen in de omgeving van Lyon, hebben het amphitheater ontdekt, waar de H.H. Pothinus en Blandina, de eerste Christenen van Gallië, in 177 werden gemarteld.
De H. Blandina, een jeugdige maagd, werd in een leeuwenkuil geworpen, vervolgens neergelegd op een gloeienden rooster en tenslotte onthoofd. (Le Temps)

G. PERZIE. — Nieuw kabinet. — Na het aftreden van de regeering Sidky Pasja is het nieuwe kabinet als volgt samengesteld:
Premier: Ali Khan Farughi; Oorlog: Gholi Khan: Buitenlandsche Zaken: Bagher Khan Kazemi; Financiën: Akbar Khan Davar; Binnenlandsche Zaken: Khan Jam; Verkeer: Khan Mansur; Justitie: Muhsin Khan Sadr; Handel: Akbar Khan Bahman; Posterijen: Mirza Dowlat Shahi; Nijverheid en Landbouw: Gholi Khan Bayat.
De minister-president heeft verklaard dat de politiek van het nieuwe kabinet dezelfde zal zijn als die van zijn voorganger, n.l. de handhaving van hartelijke buitenlandsche betrekkingen, de oprichting van verschillende fabrieken, de ontwikkeling van den landbouw en de verdeeling van land onder de boeren, de exploitatie van mijnen, wegenbouw en de verbetering van openbare gezondheid en opvoeding. Een van de eerste stappen van het nieuwe kabinet is het beëindigen van den tol-oorlog met Sovjet-Rusland.
(Vorig bericht blz. 624 D.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Nira. - Naleving der codes verplicht. — De N.I.R.A. heeft op 28 Sept. '33 besloten, dat de naleving van alle arbeidscharters verplicht zal worden gesteld, ook als zij niet door de werkgevers onderteekend zijn. (Vor. ber. blz. 953 F.)

I. INTERNATIONALE SAMENWERKING. — Vereenigde Staten van Europa. — Graaf Coudenhove-Kalergi, de leider der Pan-Europa Beweging, heeft voor het orgaan dezer organisatie een artikel geschreven over ,,het blok der kleine staten". Hij betoogt daarin dat de twee jongste pacten, het Viermogendhedenpact en het z.g. Litwinov-pact, werden gesloten om het oorlogsgevaar te verminderen. Geen van beide echter werkt in den zin van het Pan-Europa. Terwijl het Viermogendhedenpact van Mussolini de Europeesche groote mogendheden nauwer aan Engeland bindt, bindt het pact tusschen Rusland en de Randstaten de Oost-Europeesche middel-groote en kleine staten nauwer aan Rusland. Dit pact beteekent dan ook het weder toetreden van Rusland tot het Europeesche spel van krachten, geheel in tegenstelling tot de conceptie: Pan-Europa. Aldus hebben beide pacten er toe bijgedragen om de gren-

zen van Europa op het oogenblik, waarop zij zich duidelijk begonnen af te teekenen, wederom te vervagen, hetgeen het gevaar met zich brengt van een toekomstige scheuring van Europa in een Britsche en een Russische invloedzône. (Pan-Europa) (535 K.)

A. **TELE-KINEMATOGRAFIE.** — A. F. Stoynowski schrijft in het „Journ. Soc. Motion Picture Engineers":
Terwijl de directe televisie nog steeds in het stadium van het experiment verkeert, is de tele-kinematografie, d.w.z. de televisie van kino-films reeds in een veel verder stadium en kan nu uitstekend als vervangingsmiddel voor de directe televisie dienst doen. De schrijver bespreekt het volgende practisch uitgewerkte procédé: de film wordt met de normale filmcamera opgenomen met een snelheid van 25 beeldjes per seconde. Vanuit de camera komt de film direct in een lichtdichte ruimte, waarin de verdere afwerking plaats vindt. Het is gelukt den tijd van ontwikkeling en fixage tot 10 seconden terug te brengen.
Na het fixeeren blaast men de vloeistofdruppeltjes weg van de film, die nog nat in actie wordt gesteld, zoodat men haar op het ontvangscherm te zien krijgt. Na aldus voor televisie te zijn gebruikt, wordt de film in een spoelinrichting gelegd en gedroogd en dan kan zij verder als gewoon filmnegatief dienst doen. (Journ. Soc. Motion Picture Engineers) (381 B.)

B. VOLKENBOND. — Redevoeringen van Sir John Simon en dr. Dollfuss. — Op 27 Sept. '33 zijn de algemeene beschouwingen in de Volkenbondsvergadering begonnen.
Sir John Simon zeide o.a. inzake de ontwapening, dat daarin nog geen vooruitgang was te constateeren. Sir John zinspeelde aan het einde van zijn rede zelfs uitdrukkelijk op de mogelijkheid, dat op 16 October, wanneer de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie haar werk weer zal hervatten, de overeenstemming tusschen de groote mogendheden nog niet verkregen zou zijn.
Na Simon sprak de Oostenrijksche bondskanselier dr. Dollfuss. Hij zeide slechts, dat Oostenrijk een politieke en een economische grondwet zal krijgen in overeenstemming met de eigen behoeften van het land. Van een gelijkstelling met de Duitsche toestanden wil Dollfuss niets weten. Ieder land moet de door den tijd noodig geworden veranderingen bewerkstelligen in overeenstemming met eigen karakter en geschiedenis. Uniformiteit te willen opleggen zou in strijd zijn met de natuurwet en geheel onmogelijk. Dr. Dollfuss eindigde met de verzekering, dat Oostenrijk vaster dan ooit besloten is, zijn eigen vrijheid en onafhankelijkheid te behouden, niet slechts omdat het door de verdragen hiertoe verplicht is, doch vooral ook door den vrijen wil van de Oostenrijksche bevolking zelf. Oostenrijk, dat door Dollfuss genoemd werd „het kleine Duitsche land", wil een nuttig lid der volkerengemeenschap zijn en blijven.
(Zie rubriek: Volkenbond.)

29 SEPTEMBER 1933

C. DUITSCNLAND. — Anti-semitisme. - **Houding** tegenover de Joden gewijzigd. — Het Algemeen Handelsblad van 28 Sept. '33 meldt:
De rijksminister van Economische Zaken heeft een verordening uitgevaardigd, waarin hij doet opmerken, dat in het bedrijfsleven het maken van onderscheid tusschen arische en niet-arische of niet geheel arische firma's en dit speciaal bij het aanknoopen van commercieele betrekkingen, niet is door te voeren. Het maken van een dergelijk onderscheid met het doel niet-arische firma's te boycotten, zou noodzakelijkerwijs tot ernstige storingen van het economische herstel aanleiding geven, wat een ongunstigen invloed op de arbeidsmarkt zou oefenen.
De minister voegt er aan toe, dat zoowel volgens zijn meening als volgens die van den rijksminister van propaganda geen reden bestaat handelend op te treden tegen een firma, zoolang deze niet tegen de wettelijke bepalingen handelt of zoolang haar houding niet in strijd is met de eer van den koopman.
(Vor. ber. Anti-semitisme 897 B.)

D. NEDERLAND. — Handel met **Nederl.** Oost-Indië. — Volgens de Nederlandsche Statistiek geven wij de volgende staatjes:

UITVOER VAN NEDERLAND NAAR NEDERL.-INDIE:

	In millioenen guldens	In percenten van den totaal-uitvoer van Nederland:
1928	175	8,8
1929	172	8,7
1930	136	7,9
1931	89	6,8
1932	47	5,5
1933 eerste helft	15	4,2

UITVOER VAN INDIE NAAR NEDERLAND:

	In millioenen guldens	In percenten van den totaal-uitvoer van Indië:
1928	140	9
1929	138	9,6
1930	92	8
1931	72	9,3
1932	60	11,1
1933 eerste helft	22	11,3

(V. b. In- en Uitvoer: Nederland 970 E.; **Nederl.** Oost-Indië 532 D.)

E. NEDERLAND. — Boterinvoer-contingent van België verhoogd. — De „Libre Belgique" schrijft, dat de Belgische regeering heeft besloten het invoercontingent voor boter, dat tot dusver 600.000 K.G. per maand bedroeg, uit te breiden tot 900,000 K.G. per maand. Tegelijkertijd zal het invoerrecht van 9 frs. tot fr's. 7.50 per K.G. worden verlaagd.
Deze maatregelen worden noodzakelijk geacht om te verhinderen, dat de binnenlandsche boterprijs, die den laatsten tijd een stijgende tendenz vertoont, boven 20 frs. per K.G. komt, daar in dit geval een toeneming van het margarineverbruik ten nadeele van den boterafzet te duchten zou zijn. (Libre Belg.) (509 I.)

F. DUITSCHLAND. — **Journalistieke** betrekkingen met Rusland. - Tegen-protest. — Duitschland heeft te Moskou geprotesteerd tegen de uitwijzing der dagblad-correspondenten, waarop de Russische minister Litwinov geantwoord heeft, dat dit een gevolg is van het optreden van Duitsche autoriteiten tegen Russische persvertegenwoordigers. De Russische regeering wil niet overgaan tot represailles en heeft daarom de Duitsche journalisten gelast het land te verlaten. (Vorig bericht blz. 985 B.)

G. CULTUURPLANTEN. — De jeugdige plantkundige professor Wawilow heeft een studie gemaakt van de vraag, welk land het land van afkomst is van de meeste cultuurplanten. Daartoe heeft hij in den loop van tien jaar 40 landen bezocht. In Abessinië heeft hij 146 soorten van de daar geteelde tarwe ontdekt. In Spanje achterhaalde hij de afstamming van haver. In Syrië vond hij den wilden vertegenwoordiger van verschillende in de Sovjet-Unie geteelde tarwesoorten. Door 1183 maïs-soorten te onderzoeken, kwam professor Wawilow tot de conclusie, dat Mexico het vaderland van de maïs is; Columbia is het land van oorsprong van de rubber.
In de Sovjet-Unie zijn slechts 2 of 3 aardappelsoorten bekend, in Peru en Chili, de landen van oorsprong van den aardappel, wel 50, waaronder zich soorten bevinden, die zonder eenigen regen gedijen, daar zij het vocht van den nevel absorbeeren.
Prof. Wawilow heeft uit alle landen monsters meegebracht en in verschillende deelen van Rusland uitgezaaid, om de mogelijkheid na te gaan nieuwe soorten planten aan te kweeken. (Prawda)
(Zie Biologie en Botanie.)

H. **AUSTRALIE.** — **Uitbreiding** der bewapening. — In een rede te Sydney heeft de Australische minister

van Defensie Pearce een uiteenzetting gegeven van de nieuwe Australische bewapeningsmaatregelen. In de eerste plaats zullen vier nieuwe kruisers in dienst worden gesteld, naast de uitbreiding van de marine-luchtstrijdkrachten en den bouw van vijf torpedo-jagers en mijnenleggers, terwijl voorts de verschillende marine-steunpunten zullen worden versterkt en eenige depots voor brandstof zullen worden aangelegd. Voorts zal het landleger versterkt worden en zal op de belangrijkste strategische punten zwaar geschut worden opgesteld. Minister Pearce deelde verder mede, dat de Australische fabrieken reeds beginnen met de productie van pantserauto's en machinegeweren en dat in de toekomst de lichte cavalerie zal worden vervangen door regimenten, die zijn uitgerust met pantserwagens. Richtsnoer voor de Australische bewapeningspolitiek blijft de samenwerking met Groot-Brittannië en Nieuw Zeeland. (V. b. **953** G.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Beperkte **vlootbouw** geweigerd. — In een te Washington gepubliceerde officieele verklaring wordt gezegd: In antwoord op het door de Britsche regeering geuite denkbeeld, dat het op stapel zetten van kruisers bewapend met tienduimskanonnen, grooter dan de reeds bestaande, zou kunnen worden verdaagd gedurende de zittingen der ontwapeningsconferentie, of althans in afwachting van nieuwe besprekingen inzake qualitatieve beperkingen ten aanzien van de toekomstige oorlogsschepen, heeft de regeering der Vereenigde Staten te kennen gegeven, dat zij het niet mogelijk achtte haar reeds vertraagd vlootbouwprogram te wijzigen of het op stapel zetten van reeds geprojecteerde oorlogsschepen, welke ook, op te schorten. (V. b. **960** D.)

B. **NEDERLAND.** — Wandel met Palestina. - **Comité** opgericht. — Naar wij vernemen zijn thans in kringen van handel, industrie en scheepvaart besprekingen gaande tot het vormen van een comité ter bevordering van den handel tusschen Nederland en Palestina.
Indien deze plannen zich verwezenlijken, zal dit comité tevens belast worden met de vertegenwoordiging van de ,,Levant-fair''. Dit is de belangrijkste jaarbeurs in het nabije Oosten, welke in April 1934 te Tel-Aviv wederom voor het publiek opengesteld wordt. Naar men ons mededeelt, zijn tot nu toe de volgende heeren uitgenoodigd, om in dit Nederlandsch-Palestijnsch comité zitting te nemen: A. Asscher (firma I. J. Asscher, Amsterdam), S. van den Bergh Jr. (lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal , Wassenaar), J. J. Jonckheer (Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, Amsterdam), J. H. Kann (bankierskantoor van Lissa & Kann N.V., 's-Gravenhage), B. H. M. Lips (N.V. Lips Brandkasten- en Slotenfabrieken te Dordrecht), Mr. A. N. Molenaar (Verbond van Nederlandsche Werkgevers, 's-Gravenhage), terwijl het in de bedoeling ligt, dat de heer E. Henny ('s-Gravenhage) als secretaris van dit comité zal fungeeren.

C. BELGIE. — Premieleening groot 1½ milliard francs. — De emissie van de premieleening, groot 1½ milliard francs, is belangrijk overteekend.
Op de 5% premieleening werd voor frs. 1.600.000.000 ingeschreven, terwijl voorzien was, dat de inschrijving tot 27 Oct. zou openstaan. (L'Information).
(Vor. ber. Leening **412** A.)

D. **NEDERLAND.** — **Staatsfinanciën. - Begrooting** voor Sociale Zaken. — In de begrooting voor Sociale Zaken vraagt minister Slotemaker de Bruïne voor werkverschaffing f 21.000.000; voor steunverleening f 25.000.000; voor moreelen steun f 200.000 en als subsidie voor het Nationaal Crisis Comité f 750.000. Deze bedragen strekken tot vervanging van het artikel, waarop voor de eerste twee punten over 1933 f 3.754.580 is toegestaan. Dit bedrag blijft zeer ver beneden het benoodigde, gelijk reeds daaruit blijkt, dat bij suppletoire begrooting het artikel met f 42 millioen is verhoogd. Ten einde een zuiver inzicht te bevorderen van de eischen, die aan de schatkist worden gesteld, worden voor 1934 de bedragen aangevraagd, die volgens raming noodig zullen zijn.
De raming van de begrooting bedraagt voor den gewonen dienst f 109.164.740 en voor den kapitaaldienst nihil. (Vor. bes. Staatsfinanciën **983** I.; **Begrooting 1934: 976** C.)

E. UNIFICATIE VAN HET STRAFRECHT. — De eerste commissie hield zich op 28 Sept. te Genève bezig met de bespreking van een rapport over de wenschelijkheid van een geleidelijke unificatie van het strafrecht en een nauwere samenwerking tusschen de regeeringen om de criminaliteit te voorkomen.

F. NEDERLAND. — Begrooting **1934** en Financiën. - Radiorede van Minister mr. **P. J.** Oud. — Op 28 September '33 heeft de minister van financiën, mr. P. J. Oud voor de radio een causerie gehouden over de Staatsbegrooting en de Staatsfinanciën. De minister begon met een bespreking, hoe de begrooting elk jaar tot stand komt en wijdde daarna een beschouing aan de middelen, die reeds meerendeels in do begrooting 1934 zijn gepubliceerd. Wij memoreeren echter nog het volgende uit zijn rede:
Wij hebben in dezen tijd aan één ding voor alles behoefte, dat wij allen tezamen de handen ineen slaan om ons volk heen te loodsen door den gevaarlijken tijd, waarin wij leven. In het Kabinet hebben zich mannen van de meest uiteenloopende richting vereenigd, om zonder iets van eigen overtuiging of beginsel prijs te geven, tezamen dezen arbeid te verrichten. Het Kabinet zal zijn taak alleen kunnen vervullen, indien het zich gedragen zal weten door het bewustzijn, dat ons volk beseft, dat het zoo eenmaal moet en niet anders kan. Wie zich goed rekenschap geeft van den bestaanden toestand, zal zich matigen in zijn critiek. Hij zal begrijpen, dat de omstandigheden van het tegenwoordige nu eenmaal niet gedoogen, dat harde maatregelen achterwege worden gelaten. Hij zal ook begrijpen, dat de stuurmanskunst in onze dagen moeilijker is dan ooit, en dat protesteeren gemakkelijker is dan een beteren weg te wijzen.
Wanneer het zoo algemeen wordt ingezien, dan behoeven wij in Nederland niet te wanhopen. Dan zal ons volk de kracht hebben, om ook dezen tijd te doorstaan en dan zullen wij straks, wanneer wij weer zullen zijn aangeland op vasten bodem, al moge deze dan lager liggen dan voorheen, onzen arbeid tot verhooging van het welvaartspeil weer kunnen hervatten. (Vor. ber. **988** D.; Begrooting **1934: 976 C.)**

G. BELGIE. — Het Albertkanaal. - Militaire beteekenis. — Tijdens het bezoek, op 25 Sept., door de Ieden der commissies van landsverdediging, openbare werken en financiën, van den Senaat, aan de werken van het Albertkanaal, in Belgisch-Limburg, gebracht, heeft een gedelegeerde van den generalen staf, commandant Geerts, uitleg verstrekt over de militaire beteekenis van dezen nieuwen waterweg. Bij de brug te Ternaaien vestigde hij de aandacht van de Senatoren op de mogelijkheid van een Duitschen inval door Nederlandsch-Limburg en het schenden van de Belgische grens bij de Maastrichter bocht. Het Albertkanaal, dat trouwens onmiddellijk na zijn voltooiing in staat van verdediging zal worden gebracht, is bestemd om een dergelijken inval onmogelijk te maken. De Senatoren bezochten ook het nieuwe fort te Eben-Emael, bij Maastricht, dat de hoeksteen van de verlenging naar het Noord-Westen toe, van de Belgische defensielinie op de Duitsche grens, moet worden. Het vuur van dit volgens de allermodernste opvattingen gebouwde fort, zal de geheele streek, zoowel naar het Noorden als naar het Zuiden en het Oosten toe, over een afstand van meer dan 20 K.M. bestrijken. (N. Rott. Crt.) (V. b. **423 H.)**

30 SEPTEMBER 1933

A. NEDERLAND. — **Nederl.** R.K. **Middenstandsbond.** — Dezer dagen werd te Breda een vergadering gehouden van den Nederl. R.K. Middenstandsbond. Na het uitspreken van de openingsrede door den voorzitter, bracht mr. J. van Hellenberg Hubar, directeur van het Bondsbureau het verslag over de werkzaamheden sinds het vorige congres in 1931 uit.
Het verslag opent met een overzicht van de groote lijnen die de actie van den Nederlandschen R.K. Middenstandsbond hebben beheerscht. Behandeld worden de bevordering der publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, de vernieuwing van het beginsel- en werkprogram, het streven naar wettelijke bescherming van het kleinbedrijf en der wettelijke pensioenverzekering van kleine zelfstandigen, In de volgende paragraaf worden de crisiszorgen der organisatie belicht. Aparte paragrafen zijn gewijd aan de bemoeiingen voor de verkrijging van crisis-crediethulp en van wijziging der winkelsluitingswet.
De paragraaf middenstand, wetgever en regeering sluit met een krachtige aansporing tot betere inrichting en outillage van het Bureau Middenstand aan het Departement van Economische Zaken.
Na dit verslag, dat tot geen discussie aanleiding gaf, kwam aan de orde het beginsel- en werkprogram van den Nederlandschen R.K. Middenstandsbond, zooals dit is samengesteld door dr. J. v. Beurden. (872 E.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Arbeid** voor **werklooze** ederlanders. — De Duitsche regeering heeft zich in beginsel bereid verklaard met de Ned. Vereeniging voor Auto-Snelwegen een overeenkomst te treffen, w-aarbij 20 à 30 000 werklooze noodlijdende Nederlanders in West-Duitschland wonende, bij den aanleg van de hoofdaders voor snelverkeer in Duitschland te werk zouden worden gesteld. De Nederlandsche regeering overweegt thans de plannen. (941 **A.)**

C. NEDERLAND. — Onderwijs. - Opheffing van openbare scholen. — In verband met het wetsvoorstel tot vervroegde invoering van de nieuwe leerlingenschaal en opheffing van honderden openbare scholen in ons land, hebben vanwege het comité van actie voor het openbaar onderwijs op tal van plaatsen protestvergaderingen plaats gehad.
(**Vor.** ber. Lager Onderwijs 933 **A.)**

D. **VOLKENBOND.** — Dr. Goebbels' redevoering voor de **Volkenbondsjournalisten.** —
De Rijksminister voor de propaganda, dr. Goebbels, heeft op 27 Sept, '33 de geheele internationale pers ontvangen. Meer dan 200 journalisten uit alle landen waren persoonlijk uitgenoodigd de bijeenkomst bij te wonen.
Goebbels verklaarde, dat het Duitsche volk iiiet sniart en ontgoocheling in de afgeloopen môandcn heeft waargenomen, dat liet worden van den nationaal-socialisticcheii staat en zijn positieve terugslag op de economische en politieke organisatie der Duitsche natie in de wereld veelal verkeerd begrip, wantrouwen en zelfs afkeuring heeft gevonden. De minister 'acht het derhalve zijn belangrijkste taak voor dit forum der wereldpubliciteit het ,,worden'' van den nationaal-socialistischen staat te verduidelijken, zijn uitwerking op de practische binnen- en buitenlandsche politiek in korte trekken uiteen te zetten en op die wijze ten minste een zeker begrip te wekken, voor hetgeen zicli in Duitscliland heeft afgespeeld.
Dr. Goebbels verklaarde, dat de nationaal-socialistische beweging voor zij aan de maclit kwam reeds lang de grootste en meest invloedrijke partii van het parlementaire Duitschland was. Zij werd legaal voor de verantwoordelijkheid geroepen en zij heeft verder legaal haar machtspositie opgebouwd.
Het overnemen van de macht geschiedde op het tiidstip der grootste werkloosheid, waarin het bolsjewisme dreigend voor de poorten van liet Rijk stond en de door de wereld aanschouwde crisis van tiet Duitsche volk reeds geleid had tot de verscheuring van ieder nationaal verband.
Het nationaal-socialisme staat zooals iedere echte politieke beweging van den wil op het standpunt der totaliteit. Het heeft de geheele macht en de geheele verantwoordelijkheid op zich genomen. De overwinniiig van liet veel-nartijen-svsteem heeft de regeering verzekerd van de volgzaamheid van liet geheele volk.
De Joodsche kwestie besprekend, verklaarde dr. Goebbels: Wanneer de Diiitsche regeering de behandeling der loodsche kwestie langs wettigen weg ter hand iiam, dan verkoos het daarbij de meest humane en loyale methode. Het nationaal-socialisme is van niets meer wars dan van het nemen van eoedkoone wraak. Het zou niet alleen het Duitsche volk, maar de geheele wereld ten zegen strekken, wanneer de critiek op de gebeurtenissen in Duitschland zich tot het werkelijk feitelijke zou-beperken en van den beginne af iedere stemmingmakende antipathie zou uitschakelen.
Ten slotte verklaarde Goebbels: Wat heeft het jonge Duitschland de wereld te bieden: Het garandeert een stabielen toestand in het binnenland niet een sterk centraal bestuur, dat bereid is te onderhandelen en in staat is te onderhandelen. Het heeft bolsjewistische brandstoffen welke geheel Europa in gevaar brachten, doen verdwijnen.' De wal, welke Duitschland lieeft opgebouwd tegen de anarchie, is onverwoestbaar. Dit Duitschland kan geen verdragen onderteekenen, welke niet te vervullen zijn. Verdragen evenwel, welke het onderteekent onidat zij na te komen zijn, zal het nakortien. Dit Duitscliland is een eerlijke contractant iii de handhaving der belangen ter wereldmarkt, indien men het het recht op zijn eer en liet recht op zijn dagelijksch brood geeft.
Dr. Goebbels besloot: Duitschland is van ganscher harte bereid mede te werken aan den vrede van Europa.

1 OCTOBER 1933

E. STRATOSFEER. — De **„U.R.S.S."** - Commandant **Prokofief's** hoogterecord. — Op 30 Sept. '33 om **8.43** is de Russische ballon „U.R.S.S." opgestegen voor een tocht naar de stratosfeer. Na een vlucht, waarbij een hoogte van 19.000 meter werd bereikt (Piccard's record is 16 201 meter) is de ballon om 5 uur 's middag gedaald in de nabijheid van de Kolomna-fabriek op 115 K.M. afstand van Moskou. Aan boord bevonden zich drie militaire experts, onder wie commandant Prokofief, bij wien de leiding der expeditie berustte. (Vorig bericht blz. 925 I.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — De voorzitter van de American Federation of Labour, William Green, verklaarde, dat sedert Maart '33 ongeveer 2,8 millioen arbeiders weer te werk zijn gesteld. Niettemin bedraagt het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten op het oogenblik nog ongeveer elf millioen.
In Augustus '33 waren 3½ millioen gezinnen op ondersteuning aangewezen en het is te vreezen, dat dit aantal in den komenden winter zal aangroeien tot 4½ millioen. (Vorig bericht blz. 942 G.)

G. **NEDERLAND.** — Invoer van **bloembollen** e.d. in Frankrijk. — Op 28 Sept. '33 zijn de officieele cijfers gepubliceerd van de invoercontingenten voor bloembollen, bolgewassen, hyacinthen, tulpen en dergelijke in het laatste kwartaal van 1933. In rusttoestand mogen 375.000 K.G. worden ingevoerd en als bloeiende planten niets. (Vorig bericht blz. **643** E.)

H. DUITSCHLAND. — De brandstichting in het **Rijksdaggebouw.** — De president van de rechtbank, dr. Bunger, ging op 29 Sept. '33 er toe over, Van der Lubbe zelf te hooren over de voornaamste kwestie, de brandstichting in den Rijksdag.
Van der Lubbe verklaarde zich bereid, directe antwoorden te geven op de vragen van den president. Als dr. Bünger hem vraagt: „Van der Lubbe, hebt ge op 27 Februari het Rijksdaggebouw in brand gestoken en bekent ge, dat ge schuldig zijt?" antwoordt Van der Lubbe: „ja". (Vorig bericht blz. 982 B.)

I. JAPAN. — Vrees voor Rusland. - Eegercrediet. — In een verklaring van het Japansche ministerie van Oorlog wordt gezegd, dat Sovjet-Rusland zijn militaire voorbereidingen in het Verre Oosten uitbreidt en er o.a. een sterke luchtmacht heeft met tientallen krachtige bombardementsvliegtuigen, in staat in geval van oorlog de Japansche hoofdstad aan te vallen. In deze verklaring wordt ontkend dat Japan van plan zou zijn de in 1925 opgeheven vier legerdevisies opnieuw in het leven te roepen.
Uiteengezet wordt echter dat er groote credieten vereischt zijn om het leger te moderniseeren, teneinde Mandsjoekwo en Japan tegen een bedreiging te beschermen. (Vorig bericht Leger 920 I.;
Verhouding tot Rusland **667 A.)**

K. NEDERLAND. — Mobilisatieslachtoffers. - Vermindering der **uitkeering.** — In het Staatsblad is opgenomen een Kon. Besluit, waarbij uit overweging, dat het — met het oog op den toestand van 's Lands

financiën en daarbij lettende op de sedert ingetreden daling van den levens- en den loonstandaard — wenschelijk is over te gaan tot herziening van de bepalingen van het K. B. van 13 Januari 1932, verminderingen worden aangebracht in de geldelijke uitkeeringen aan de z.g. mobilisatie-slachtoffers.

(Vorig bericht blz. 596 B.)

2 OCTOBEE 1933

A. NEDERLAND. — **Werkloosheid.** — Hieronder volgen de indexcijfers van de werkloosheid, zooals deze berekend zijn door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze cijfers, weergevende het percentage werkloosheidsdagen van het aantal dagen, dat gewerkt had kunnen worden, indien geen werkloosheid ware voorgekomen, zijn in hoofdzaak berekend uit opgaven nopens georganiseerde, tegen werkloosheid verzekerde, personen; de ongeorganiseerden vallen bijna allen buiten het onderzoek.

Het totaal aantal personen, van wie de werkloosheid is nagegaan, bedroeg in Juli 1933 rond 528.000, waaronder 521.000 tegen werkloosheid verzekerden; het aantal werkloozen onder hen bedroeg rond 146.500, waaronder 145.500 verzekerden.

Bedrijfsklassen.	Indexcijfer der werkloosh. Juli '33	Juli '32	Juni '33
Aardewerkindustrie, enz.	24,2	—[1])	—[1])
Diamantindustrie	62,2	88,4	72,9
Drukkersbedrijven, enz.	16,5	14,1	16,2
Bouwbedrijven, enz.	27,0	32,5	25,0
Houtbewerking, enz.	33,6	33,7	33,0
Kleedingindustrie	15,1	14,5	10,2
Lederindustrie	16,0	16,2	10,8
Steenkolenmijnen	13,7	6,7	14,0
Metaalindustrie, scheepsbouw	33,3	35,1	34,8
Textielnijverheid	26,7	31,7	21,4
Voedings- en genotm.bedrijven	15,2	14,8	16,4
w.o. tabak- en sigarenindustrie	22,0	21,5	24,2
Visscherij	16,3	23,9	21,3
Handelsreizigers	1,7	1,1	1,8
Verkeerswezen [2])	24,2	22,7	27,0
Handels- en Kantoorbedienden	10,8	9,1	10,7
Toonkunstenaars	20,8	21,2	24,3
Overige kl. (vnl. fabrieksarb.)	21,9	22,4	20,9
Totaal	23,9	25,3	23,7
(Totaal excl. Diamantindustrie)	(23,5)	(24,7)	(23,2)
(Totaal industrie)	(25,6)	(27,9)	(24,8)

[1]) Onvolledige opgaven.
[2]) Excl. Havenarbeidersreserve.

(Vorig bericht blz. 907 B.)

B. DUITSCHLAND. — Feest van den oogst. — Op den Buckeberg, in het Weserdal, is op 1 October '33 de oogstgedenkdag gevierd. Rijkskanselier Hitler en minister Darré hebben in toespraken de beteekenis van den boerenstand voor het Rijk uiteengezet. Ongeveer een half millioen menschen namen aan de plechtigheid deel.

3 OCTOBER 1933

C. AANSLAG OP DR. DOLLFUSS. — In het Oostenrijksche Parlement te Weenen is op 3 Oct. '33 een revolveraanslag gepleegd op den Oostenrijkschen bondskanselier dr. Dollfuss, die door 2 schoten aan den arm is gewond. De 22-jarige dader, Dertil genaamd, is gearresteerd.

(Zie photo dr. Dollfuss 865 A.)

D. JAPAN. — Eischen der Seiyoekai. — De Seiyoekai, een der beide groote politieke partijen van Japan, heeft op 1 Oct. '33 haar jaarlijksch partijcongres gehouden. Er werden, naar V. D. meldt, eenige resoluties aangenomen, waarin wordt geëischt:

1. Een program voor de totstandbrenging van vriendschappelijke betrekkingen met de nabuurstaten;
2. Vervolmaking der maatregelen voor de landsverdediging ten einde den internationalen toestand het hoofd te kunnen bieden;
3. Industrieele reorganisatie in verband met den internationalen economischen oorlog;
4. Aanvaarding van een geheel nieuw systeem voor de credietverschaffing;
5. Hoogere prijzen voor de producten;
6. Grondige reorganisatie van het bestuursapparaat en van het onderwijs.

De voorzitter der partij eischte in zijn redevoering de herziening der vlootverdragen van Washington en van Londen en voorts de instelling van een verdedigingslinie in en op de eilanden van het zuidelijke deel van den Stillen Oceaan.

(Vorig bericht Seiyoekai 961 F.)

E. MAASSLUIS. — Zelfstandigheid. - Ds. Johannes Fenacolius. — Onder groote belangstelling is op 23 Sept. '33 te Maassluis een monument onthuld voor ds. Johannes Fenacolius, den grondvester van Maassluis' zelfstandigheid in 1614.

Oud-burgemeester C. P. J. Dommisse, voorzitter der commissie, stelde daarbij in het licht, wat ds. Fenacolius gedaan heeft om Maassluis tot een zelfstandige gemeente te maken.

Hierna onthulde mevr. Dommisse het monument.

Burgemeester Schwartz aanvaardde het monument namens het gemeentebestuur. Hij oordeelde het nu een geschikt moment om dit gedenkteeken te stichten, omdat thans, in dit moeilijke tijdsgewricht, vele aanslagen op de zelfstandigheid der gemeenten worden gedaan, vooral op plaatsen als Maassluis.

Vervolgens hield dr. C. Veltenaar een historische beschouwing over den grondvester van de zelfstandigheid van Maassluis.

De vervaardiger, de heer G. Keuzenkamp uit Den Haag, was mede aanwezig.

Ds. Johannes Fenacolius was niet alleen theoloog, historicus en letterkundige maar ook een buitengewoon bekwaam bestuursman, die voor het College der Visscherij en de Overheidszaken open oog en hart had.

F. MAX REINHARDT. — Max Reinhardt (Goldmann) de bekende Duitsche regisseur, sinds eenigen tijd te Weenen gevestigd, komt met zijn ensemble naar ons land om in den Stadsschouwburg te Amsterdam eenige voorstellingen te geven.

Max Reinhsrdt

Zijn Shakespeare-vertooningen — hij bracht er in den loop der jaren twee-en-twintig — zijn wereldberoemd.

A. WERKLOOSHEID. — **Langzame** daling. — Het Internationaal Arbeidsbureau publiceert een rapport over de internationale werkloosheid.
De statistische gegevens uit de verschillende landen toonen aan, dat in de maanden Augustus en September 1933 de reeds in het eerste halfjaar ingetreden verbetering voortduurde. Vergeleken met 1932 wordt een vermindering der werkloosheid vastgesteld in Australië, België, Canada, Chili, Denemarken, Duitschland, Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië, Portugal en Roemenië. De werkloosheid in Oostenrijk, Bulgarije, Tsjecho-Slowakije en Joego-Slavië is, vergeleken met het vorige jaar, toegenomen. De cijfers voor Nederland, Zwitserland en Zweden geven weinig verandering te zien. (Vor. ber. blz. 856 **G.**)

B. **AUSTRALIE.** — Wol. — Het wolseizoen 1932—1933 heeft voor Australië een nieuw record gevestigd wat de productie betreft.
De prijzen waren echter weder onvoldoende om de productiekosten te dekken. In de vier laatste seizoenen zijn in totaal 10.675.145 balen verkocht tegen een gemiddelde opbrengst per jaar van f 31.195.844, terwijl de opbrengst gedurende de drie voorafgaande seizoenjaren gemiddeld £ 57.603.000 per jaar bedroeg. Ca gemiddelde prijs bedroeg in de genoemde perioden resp. f 23.1.3 en f 11.13.9, hetgeen een daling beteekent met f 11.7.6 per baal.
Hier volgt een overzicht van het aantal verkochte balen, de opbrengst en den gemiddelden prijs per baal vette wol.

Seizoen	Aantal verkochte balen (vette en ontvette)	Opbrengst Totaal	Gemid. per lb. vette wol
1926-'27 . . .	2.467.806	55.502.796	16.86
1927-'28 . . .	2.399.746	60.585.815	19.50
1928-'29 . . .	2.525.061	56.720.505	16.44
1929-'30 . . .	2.471.596	32.808.256	10.29
1930-'31 . . .	2.521.361	28.203.633	8.59
1931-'32 . . .	2.682.113	29.363.156	8.46
1932-'33 . . .	3.000.075	34.410.321	8.72

Voornaamste landen waarheen de Australische wol dit seizoen, vergeleken met het vorige. werd verscheept.

Land:	Seizoen 1931/32	1932133
	(in balen)	
Ver. Koninkrijk	983.474	937.733
Japan	627.255	651.369
Frankrijk	391.117	435.505
Duitschland	274.701	387.503
België	223.417	320.142
Italië	189.207	213.962
Polen	854	21.501
Ver. Staten	33.900	19.785
Spanje	6.369	8.829
Nederland	2.531	8.411
Zwitserland	— —	7.970
Br.-Indië	3.621	6.585
Canada	2.116	5.895
Zweden	6.674	5.267
Tsjecho-Slowakije	1.610	2.894
Alle andere landen	1.443	2.719
Totaal	2.748.289	3.036.063

(Sydney Mail) (Vorig bericht blz. 961 E.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Contingenteering. — In de Memorie van Antwoord aan den Volksraad inzake de crisis-uitvoer-ordonnantie wordt betoogd, dat deze ordonnantie geenszins poogt buiten voorkennis en medewerking van den Volksraad vergaande restrictiemaatregelen ten aanzien van rubber, kinine en andere producten toe te passen. Met restrictie, bevordering van den compensatie-handel, e.d., zijn te groote belangen gemoeid, dan dat zij eenzijdig door de regeering zouden mogen worden vastgesteld. De bedoeling van het voorstel is, den uitvoer uit het tolgebied en het vervoer binnen het tol-gebied van Ned.-Indië tijdelijk te kunnen verbieden, waarna zoodanige verbodsbepalingen, zoodra zij een meer definitief karakter gaan dragen, aan de goedkeuring van den Volksraad zullen worden onderworpen. De bestaande ordonnantie, zooals die aangaande den thee- en suikeruitvoer, zal niet bij regeeringsverordening kunnen worden gewijzigd.
In de Memorie van Antwoord wordt verder verklaard, dat de suggestie om den termijn van tien maanden voor den werkelijken duur terug te brengen tot zes maanden, wordt aangenomen, (Vor. ber. blz. 964 **E.**)

D. SPANJE. — Kabinet-Lerroux afgetreden. — Het Spaansche parlement heeft op 3 Oct. '33 een motie van wantrouwen in de nieuwe regeering-Lerroux aangenomen met 189 tegen 91 stemmen; de premier heeft daarop definitief besloten het ontslag der regeering aan te bieden en zich deswege naar den president begeven, die het ontslag heeft aanvaard. (El Sol)
(Vorig bericht blz. 968 **F.**)

E. KANKER. — Methode **Bendien.** — In het Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde van 1932 heeft dr. J. H. Schönfeld mededeeling gedaan van een geval van carcinoom van den endeldarm met metastases. Na gedurende vier maanden volgens de methode van dr. Bendien te zijn behandeld, was bij onderzoek bij den patiënt niets "abnormaals meer te vinden. De behandeling werd daarom op 19 Nov. 1931 gestaakt.
Einde Febr. 1932 begon patiënt zich weer minder goed te gevoelen en einde April werd een nieuw kankergezwel ontdekt, dezen keer van den afdalenden tak van den dikken darm en van eenigszins anderen bouw dan het voorgaande.
Daar patiënt zich niet wilde laten opereeren, werd hij opnieuw met injecties volgens dr. Bendien behandeld, echter zonder succes.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde) (Vor. ber. 947 C.)

F. **BELGIE.** — Taalkwestie. — De gemeenteraad van Antwerpen heeft na een langdurig debat het voorstel van B. en W. om een van de drie stadsschouwburgen aan ondernemers te verhuren, die een Fransche operette willen opvoeren, met 20 tegen 19 stemmen verworpen. Tegen stemden alle katholieken, 2 Vlaamsch-nationalisten, 3 socialisten en een liberaal.
(Algemeen Handelsblad) (Vorig bericht blz. 493 C.)

G. RUSLAND. — **Nieuwe** steden. — De laatste 5 jaar is de bevolking der Russische steden, naar het telegraaf-agentschap der Sovjet-Unie meldt, met 7½ millioen inwoners vermeerderd. Van Moermansk tot Bakoe, van Kiew tot Irkoetsk zijn in deze jaren 257 nieuwe steden met twee millioen inwoners verrezen. Aan den bouw van nieuwe steden op het gebied der Sovjet-Unie ligt de hervorming van de economische geografie des lands ten gronde.
Steden worden ook daar gebouwd, waar vroeger geen menschen woonden, n.l. in het oerwoud, in de toendra en in de woestijn. Midden op het schiereiland Kola is de stad Chibiongerak verrezen, de jongste en vreemdsoortigste stad ter wereld. In Januari 1930 woonden in deze stad slechts 200 menschen, thans reeds 37.000. Het land is zeer rijk aan zeldzame delfstoffen. Duizend kilometer verder ligt een andere nieuwe stad, Stalinsk, de hoofdstad van het Siberische industriegebied.
Ook aan de Aziatische grens zijn steden ontstaan, zooals Kemerowo met 100.000 inwoners, Leninsk, Propopjewsk, Magnitogorsk e.a. Al deze steden bezitten groote gaarkeukens, schouwburgen, bibliotheken, ziekenhuizen enz. Elke stad is van speciale beteekenis voor de industrie; zoo levert Stalingrad tractoren, Awtostroi automobielen, Nishni-Tagil spoorwegwagons.
In den Kaukasus en aan de Kaspische Zee zijn door de ontginning der petroleumbronnen vele nieuwe ste-

den ontstaan, en verder in alle gebieden, waar nieuwe industrieën of de ontginning van den bodem werkkrachten naar zich toetrokken.

A. LUCHTVAART. — Voornaamste gebeurtenissen van 1 Juli 1933—27 Juli 1933. —

1 Juli. Ter viering van het 20-jarig bestaan der L.V.A., maken 60 militaire Fokker-vliegtuigen een eskadervlucht boven het westelijke gedeelte van ons land. — Generaal Balbo vliegt met zijn eskader van 2 dubbel-motorige vliegbooten, de eerste etappe Orbetello-Schellingwoude, van de vlucht naar Chicago. Bij het neerkomen in het Buiten-IJ capoteert één der vliegbooten, waarbij de motorwacht Quintavalle het leven laat.
2 Juli. Balbo's eskader vliegt van Amsterdam naar Londonderry.
5 Juli. Balbo vliegt van Londonderry naar Reykjavik.
7 Juli. De wereldvlieger Mattern, die sedert zijn vertrek uit Siberie twee weken zoek was, wordt in goeden welstand bij Chukotski gevonden.
8 Juli. Cant. Geoffrey De Havilland wint op D. H. Leopard Moth de Kings Cup race.
10 Juli. Het 5 Juni '33 door Jhr. H. van Asch van Wijck gemaakte Nederlandsche hoogterecord van 9587 meter, wordt officieel erkend. — De Australiër Ulm, die 24 Juni op 3-motorige Avro Ten (licence Fokker) Sydney verliet, om in recordtijd naar Engeland te vliegen, landt te Heston, Londen. — De parachutiste Lola Schröter, die een paar honderd valschermsprongen maakte, valt te Hirschberg met een zweefvliegtuig en breekt beide beenen.
12 Juli. Balbo vliegt van Reykjavik naar Cartwright, 2400 K.M. in 12 uren. — Het echtpaar Lindbergh landt te St. Johns, New Foundland.
13 Juli.—Balbo vliegt van Cartwright naar Shediac.
14 Juli. Balbo vliegt van Shediac naar Montreal. — De Lindberghs bereiken Cartwright.
15 Juli. De zweefclub Soesterberg houdt haar eerste zweefoefeningen. — Begin van de vliegweek te Overasselt, waarbij eerste optreden van het Nederlandsche kunstvliegerteam „De vliegende Hollanders". — Balbo bereikt, komende van Montreal, met zijn 24 vliegbooten Chicago, het doel van den tocht. — Wiley Post start te New York voor een solo-recordvlucht om de wereld. — Het vliegtuig „Lituanica" start te New York voor één non-stop vlucht naar Litauen. — Het vliegtuigschip „Westfalen" van de Luft Hansa, dat tien weken op den Oceaan gestationneerd was, als steunpunt voor postvliegbooten vliegende tusschen Afrika en Zuid-Amerika, keert te Bremerhaven terug.
16 Juli. Post vliegt in 25 uur 40 min. non-stop van New York naar Berlijn. Des avonds landt hij te Koningsbergen.
17 Juli. De Litausche vliegers kapt. Darius en Itn. Girenas, die op 15 Juli '33 te New York startten, komen kort na middernacht niet ver van Berlijn, klaarblijkelijk door storm en regen tot laagvliegen genoopt, met hun vliegtuig in aanraking met de boomen. Het toestel, een Bellanca, wordt geheel vernield, de vliegers komen om het leven.
19 Juli. Het Balbo-eskader vliegt van Chicago naar New York. — Post maakt een noodlanding, zonder breuk. bij Roeklowo.
22 Juli. Te Orly starten 57 sportvliegtuigen voor de „Tour de France". — De Lindbergh's landen te Gothaab, Groenland. — De Mollisons starten op D. H. Dragon van de Pendine Sands (Carmarthenshire), Engeland, naar New York.
24 Juli. Overdracht door de bouwers, van het clubgebouw der Amsterdamsche Aero Club op Schiphol. — Post keert, kort na middernacht. te New York terug, vestigt met 7 dagen 18 uur 49 min. een nieuw record voor een vlucht om de wereld en verbetert daardoor met bijna 21 uur zijn eigen, met Gatty gevestigd record van 8 dagen 15 uur 51 min. — Het echtpaar Mollison landt kort na middernacht tengevolge van benzinegebrek te Bridgeport (Conn.). Het vliegtuig slaat bij het landen over den kop. De Mollisons worden gewond. — Men is nog altijd zonder bericht van den Duitschen vlieger Gunther Wirtschaft, die 21 Juli, op Klemm L. 26 met Siemens 13a motor, uit Thies (West Afrika) vertrok, om naar Brazilië te vliegen. — Guttsche vestigt op Sylt een nieuw Duitsch duur-zweefrecord van 16 uur 47 min.
25 Juli. Balbo's eskader verlaat New York en landt te Shediac. Twee vliegbooten maken een noodlanding.
26 Juli. Balbo vliegt van Shediac naar Shoal Harbour (New Foundland). Eén der booten maakt een noodlanding.
27 Juli. Bij het vliegfeest te Grijpskerk botst de Groningsche zweefvlieger Stoll met zijn zweefvliegtuig tegen een schuur. De vlieger bezwiikt aan zijn verwondingen. (Het Vliegveld)

(Vorige Recapitulatie 963 B.)

B. DUITSOHLAND. — Het Duitsche juristencongres. — Bij de opening van het Duitsche Juristencongres heeft de rijksminister van Justitie dr. Gürtner een toespraak gehouden, waarin hij o.a. zeide:
„Ook het recht moet worden gereorganiseerd. Van groot belang is het strafrecht, Het deel van het strafrecht, waarin de rechten der gemeenschap tegenover het individu in beginsel anders worden bepaald, is de bescherming van het volk tegen den gewoonte-misdadiger, die naar onze opvatting niet slechts voor een misdaad heeft te boeten, maar ook onschadelijk moet worden gemaakt.
De Rijksregeering heeft besloten, dit deel van het strafrecht reeds in het begin van 1934 in werking te doen treden. Op het gebied van de strafvordering moet principieel worden gebroken met de opvatting, dat het hier betreft een proces tusschen de twee partijen, n.l. den overtreder en het staatsgezag. Het civiele proces mag er niet toe leiden, dat de functies van het staatsgezag een speelbal in de hand van partijen wordt. Op het gebied van het handelsrecht, waarbij de hervorming van het vennootschapsrecht op den voorgrond staat, moet een einde worden gemaakt aan de ongehinderde najaging van egoïstische belangen. (Völkischer Beobachter)

C. ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mededeelingen van dr. Colijn. — Minister Colijn is naar Londen en Genève gereisd teneinde de mogelijkheid eener gedeeltelijke voortzetting der Londensche Economische Conferentie te onderzoeken. Hij is tot de conclusie gekomen, dat er op het gebied der algemeene handelspolitiek op het oogenblik geen verdere stappen gedaan kunnen worden, die uitzicht bieden op eenig succes.
Wat de overige werkzaamheden der conferentie betreft, zijn vooral de besprekingen van belang, die er gevoerd zijn over de aanpassing der productie aan de consumptie. De producten, waarover men te Londen onderhandeld heeft, zijn „zuivere" producten, n.l. suiker, wijn, koffie, cacao, steenkool, hout, koper en tin. In verband met deze onderhandelingen heeft minister Colijn in Juli schriftelijke vragen gericht tot verschillende landen, met het verzoek nog in den loop van September gegevens te willen verstrekken en hun inzichten mede te willen deelen.
Van de 22 brieven die er geschreven waren met versoek om inlichtingen betreffende de zuivelproducten, waren er slechts drie antwoorden binnengekomen, n.l. van Zwitserland, van Letland en van Nederland.
Op de correspondentie betreffende andere producten, zooals koffie en cacao, is geen antwoord ontvangen. Er blijft dan ook niet veel anders over dan de onderzoekingen betreffende deze economie verder voort te zetten, waarbij nog opgemerkt dient te worden, dat daarbij tin kan worden uitgeschakeld, omdat er geredelijk uitzicht op bestaat, dat de hoofdproducenten binnen enkele dagen onder elkaar nog tot overeenstemming zullen komen.
De Londensche conferentie is dus, althans voorloopig, van de baan. (Vorig bericht blz. 929 D.)

D. VOLKENBOND. — Duitschland en het Joodsche vraagstuk. — In de minderhedencommissie van den Volkenbond heeft de Duitsche gedelegeerde Von Keller op 3 Oct. '33 een uiteenzetting gegeven van de Joodsche kwestie en het minderhedenvraagstuk. Hij betwistte dat de Joden in Duitschland een nationale minderheid vormen. Het betreft een rassenkwestie en het Joodsche vraagstuk kan niet met dat der minderheden verbonden worden. (Vor. ber. blz. 984 J).; Minderheden 193 I.)

E. RUSLAND. — Journalistieke betrekkingen met Duitschland verbroken. — De vertegenwoordigers der Duitsche pers zijn op 30 Sept. '33 uit Moskou vertrokken. De vertegenwoordiger van het Wolff-bureau, Baum, heeft zijn functie neergelegd en blijft als particulier te Moskou.
De vertegenwoordigers der Russische pers te Berlijn zijn naar Moskou vertrokken.
De Russische bladen „Iswestia" en „Prawda" zijn in Duitschland verboden. (Vorig bericht blz. 987 F.)

F. NEDERLAND. — Onderwijs. - Minister Marchant tegen het Comité van Actie. — De minister van Onderwijs, mr. H. P. Marchant, heeft op 30 Sept. '33, bij de opening van de Ambachtsschool te Jubbega in een redevoering zijn meening gezegd over de actie, die er tegen de bezuiniging op het O. L. onderwijs wordt gevoerd. Hij verklaarde o.m.:
„In dezen tijd, nu wij midden in een economische, sociale en politieke revolutie verkeeren, heeft ons volk aan twee dingen behoefte: vooreerst moeten wij de naakte en harde werkelijkheid koelbloedig onder het

oog zien. De werkelijkheid in haar geheel Deze voorwaarde, die moet worden vervuld om door de moeilijkheden heen te komen, is nog lang niet algemeen vervuld. Ook menschen, van wier intellect en ontwikkeling men iets anders zou hebben verwacht, schieten tekort en stellen teleur. Zelfs het feit, dat wij staan voor een ongekend tekort van bijna 200 millioen, Is niet voldoende gebleken voor het wakker roepen van nuchter inzicht. Velen zijn zich van de treurige werkelijkheid nog niet bewust." (Vor. ber. blz. 989 C.)

A. NEDERLAND. — Protestvergadering van den Centralen Bond van Nederl. P.T.T.-personeel. — In verband met de door de regeering aangekondigde derde loonsverlaging hielden de afdeelingen van Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht van den Centralen Bond van Nederlandsch Post-, Telegraaf- en Telefoonpersoneel op 1 Oct. '33 een spoed-protestvergadering.
Een motie werd aangenomen, waarin de vergadering verklaarde overtuigd te zijn van de noodzaak, dat elke Nederlander naar draagkracht heeft mede te werken tot het in evenwicht brengen van de staatsontvangsten en -uitgaven, Zij vestigt er de aandacht op, dat door scherpe rationalisatie, strenge bezuiniging op de personeels-uitgaven en ingrijpende besnoeiing van de dienstvoorwaarden, het P.T.T.-bedrijf (zulks in tegenstelling met vele particuliere bedrijven) op gezonde basis rust en zelfs een batig saldo van enkele millioenen per jaar aan de schatkist afdraagt. Zij constateert, dat de regeering geen op alle Nederlanders toepasselijke vrijgezellen-belasting invoert, maar wel een extraheffing van tien procent vordert van de ongehuwde rijksambtenaren, wat geheel in strijd is met de door de regeering per radio gepropageerde gelijke verdeeling van lasten. Zij is van meening, dat de nieuwe regeeringsplannen de draagkracht van de werknemers in 's Rijks dienst met zoogenaamde vaste doch lage loonen, dusdanig zullen aantasten, dat van een redelijk bestaan vergeleken met andere arbeidende bevolkingsgroepen niet meer gesproken kan worden. Tenslotte doet zij een ernstig beroep op regeering en volksvertegenwoordiging en verzoekt dringend van de ambtenaren geen derde crisisoffer te vorderen. (Vorig bericht blz. 595 F.)

4 OCTOBER 1933

B. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerkbond. - Proclamatie van den Rijksbisschop. — Rijksbisschop Ludwig Muller heeft op 27 Sept. '33 een proclamatie gericht tot het evangelische kerkvolk, waarin o.a. wordt gezegd:
De evangelische kerk is in zooverre een spiegelbeeld van het Duitsche karakter als onze kerk in tegenstelling tot de geslotenheid van de Roomsche van den aanvang af leed onder heillooze versplintering. Sinds de dagen der contra-reformatie tot op den huidigen dag is deze versplintering steeds weer bejammerd door allen die onze kerk liefhadden. Vanaf heden nu begint een nieuwe historische periode. De gedachte van de samenvatting der krachten van onze kerk had reeds voor jaren geleid tot de stichting van den Duitschen evangelischen kerkbond. De nieuwe kerk heeft veelzijdige geledingen volgens den aard van het werk, maar vormt een gesloten eenheid in de totale leiding. De geheele Duitsche vrijheidsbeweging onder leiding van onzen kanselier wordt door ons gevoeld als een geschenk van God. (Vor. ber. blz. 962 E.)

C. UITVINDINGEN. — Revolutie op scheepsbouwgebied. — De heer C. J. Stoete heeft kort geleden octrooi aangevraagd voor de exploitatie van een vaartuig, dat inplaats van door een nchroef zal worden voortbewogen met behulp van een door hem uitgevonden constructie. De uitvinder stelt daarbij voorop dat het vaartuig vlugger op gang zal zijn en veel grooter snelheid zal kunnen bereiken dan de scheepsbouwers van de huidige generatie zich in hun stoutste droomen hebben durven voorstellen.
Het principe, dat aan deze vinding ten grondslag ligt en waarvan de heer Stoete mededeeling heeft gedaan aan het Departement van Defensie, komt in het kort hierop neer, dat de groote weerstand van het water, welke vooral door snelvarende schepen overwonnen moet worden, alsmede het slipverlies der voortstuwingswerktuigen belangrijk wordt gereduceerd. De chef van het bureau Scheepsbouw van de IVde afdeeling A. van het Departement van Defensie, ir. G. 't Hooft, die over deze vinding aan het ministerie verslag heeft uitgebracht, zegt daarin woordelijk ,,dat de beginselen, waarop de vinding berust, volkomen gezond zija en de mogelijkheid om hiernaar een onder gunstige omstandigheden practisch bruikbaar apparaat te vervaardigen geenszins uitgesloten moet worden geacht".

D. NEDERLAND. — Contingenteering. - Invoer van ongesmolten dierlijk vet. — De Staatscourant van 2 Oct. '33 bevatte een Kon. besluit, waarbij de contingenteering van den invoer van ongesmolten dierlijk vet ongewijzigd voor den tijd van 3 maanden (ingaande 1 October) wordt verlengd.
(Zie rubriek Contingenteering)

E. ZWEDEN. — Opzegging arbeidsovereenkomsten. — Op 30 Sept. '33 eindigde de opzeggingstermijn voor de collectieve arbeidsovereenkomsten voor de meeste groote en ook voor vele kleine industrieën, welke met het nieuwe jaar afloopen. In het geheel zijn hierbij ongeveer 200.000 arbeiders betrokken. De grootste industriegroep voor welke de opzeggingstermijn afgeloopen was, was de ijzer- en metaalindustrie met 73.000 arbeiders. (Svenska Dagbladet)

F. NEDERLAND. — Herziening van de steunregeling. — De Regeering heeft besloten om de — alleen in de vier grootste steden bestaande — z.g. franje van de steunregeling af te schaffen.
Volgens de overal elders geldende steunregeling zullen nu ook in de vier grootste steden de „uitgetrokkenen" van de werkloozenkassen (d.w.z. zij die geen reglementaire uitkeering uit die kassen meer ontvangen) na 26 weken ,,dubbel uitgetrokken" worden en als zoodanig f 12.50 per week ontvangen voor man en vrouw plus f 1.35 per kind.
Ter vergelijking diene, dat zij tot dusver als „uitgetrokkenen" ontvingen f 13.50 per week plus f 1.50 per kind; en bovendien nog f 1 voor het eerste en f *0.50* voor elk volgende werkende kind.
Dit betreft dus de georganiseerden. De ongeorganiseerden (niet-verzekerden) krijgen ten minste f *0.50* per week minder, d.w.z. als maximum f 12 per week. Verder wordt voortaan in de vier grootste steden van de geheele verdienste van de vrouw 2/3 op de uitkeering in mindering gebracht, terwijl daarbij tot nog toe de eerste f 5 buiten beschouwing werden gelaten. Dit is dezelfde franje, die het kabinet-Ruys de Beerenbrouck had willen laten vervallen, op welk voornemen de vorige regeering echter na het verzet in arbeiderskringen in October 1932 is teruggekomen, nadat daaromtrent van socialistische zijde ook een interpellatie in de Tweede Kamer was aangekondigd. (Nieuwe Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. 440 H.)

G. KLEINE ENTENTE. — Nauwer contact. — De correspondent te Rome van de „Matin" schrijft dat hij nadere bijzonderheden kan mededeelen over de besprekingen van den Raad der Kleine Entente, welke onlangs te Sinaia (Roemenië) bijeen is geweest. Deze conferentie heeft succes behaald vooral op economisch gebied. Benesj, de Tsjechische minister van Buitenlandsche Zaken, zou een vijf-jaren-plan ter tafel hebben gebracht dat inhoudt een organisatie van de drie betrokken staten in een economischen raad, bestaande uit vijf leden van elken staat. Deze

raad zou zich bezig houden met de algemeene handelsbelangen van de Kleine Entente op de basis van een eenheidspolitiek. De emissie-banken van de drie landen zouden vereenigd worden.
De eerste bijeenkomst van dezen economischen raad zou 10 Maart 1934 te Praag gehouden worden en daar zou geconfereerd worden over een preferentie-systeem en over alle andere problemen, die samenhangen met de tariefsystemen, welke alle opgelost zouden moeten worden op de basis van een midden-Europeesche tarief-unie. Men zou rekening houden met toetreding van Hongarije, op deze wijze, dat Hongarije zijn landbouwproducten te zelfder tijd op de wereldmarkt zal brengen als Roemenië en Joego-Slavië. (Matin)
(Vorig bericht blz. 852 C.)

A. CUBA. — Onlusten. - Burgeroorlog. — Het hotel National te Havana is bij een belegering in den nacht van 2 op 3 Oct. '33 totaal verwoest en leeggeplunderd. Er zijn honderden dooden en gewonden.
Waar president San Martin is, weet men niet. De menigte heeft den voormaligen sergeant, thans kolonel Batista tot ,,kleinen Napoleon van Cuba" geproclameerd. (Vorig bericht Onlusten 983 B.; Regeering 966 E.)

B. NEDERLAND. — **Overeenstemming** in de bouwbedrijven. — Nadat de onderhandelingen inzake het collectief contract voor de bouwbedrijven niet tot een resultaat hadden geleid, hebben — aangezien het verschil zeer gering was, n.l. één cent per uur — de hoofdbesturen van den Patroonsbond voor de bouwbedrijven in Nederland en van den Nederlandschen R.K. Bond van bouwpatroons zich beraden en besloten alsnog over het verschil heen te stappen en het aanbod van de arbeidersbonden te aanvaarden.
De volgende wijzigingen en aanvullingen zullen thans, behoudens goedkeuring van de respectieve ledenvergaderingen, in de collectieve arbeidsovereenkomst worden aangebracht:
Uurloon: een verlaging zóó, dat de uurloonen in de onderscheidene klassen worden als volgt: hoofdklasse geschoolden 70 ct., geoefenden 65 ct., klasse I onderscheidenlijk 65 en 60 ct., klasse II 60 en 52 ct. en voor ongeschoolden 45 ct.; klasse IIIa onderscheidenlijk 55, 46 en 38 ct., klasse III 53, 44 en 36 ct., klasse IV 47, 37 en 32 ct., klasse V 43, 34 en 30 ct.
De contractduur is zeventien maanden, maar in September 1934 zal onder het oog worden gezien of het bestaande loon dan kan worden gehandhaafd. Wordt men het daar niet over eens, dan loopt de C.A.O. tusschentijds af.
Overige arbeidsvoorwaarden worden gewijzigd overeenkomstig de wijzigingen in het landelijk contract.
(Vorig bericht blz. 827 D.)

C. LUCHTVAART. — **Herdenking** der **dooden** van de R-101. — Bij de onthulling van een te Allonne in Frankrijk opgericht monument ter nagedachtenis van de drie jaar geleden bij den brand van de R-101 omgekomen Engelschen, hebben Daladier en MacDonald het woord gevoerd.
Een van de plechtigheid terugkeerend particulier vliegtuig is boven Kent neergestort.

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Zakken-industrie, — In een hoofdartikel bespreekt de Indische Courant de mogelijkheid van het oude vraagstuk van een zakken-industrie voor Indië. Men heeft indertijd reeds proeven genomen met vele vezels. Enkele proeven zijn mislukt. Anders was het gesteld ten aanzien van de roselle, welke de grondstof levert voor de enorme Britsch-Indische industrie van „goeniezakken", door nagenoeg de gansche wereld geregeld benoodigd voor de verpakking van suiker, rijst, koffie, copra, kina, katoen, kapok e.d. De wereldafzet van dit schitterende en practische product is nog steeds reusachtig en ook Java neemt formidabele quanta geregeld af. Die roselle wordt onttrokken aan een éenjarig gewas, behoorende tot de familie der Malvaceae. Het is inheemsch in Voor-Indië en enkele regionen van tropisch Afrika. Op Java kent men twee zaad-variëteiten, de roode en de groene, met verscheidene afwijkingen.
De heer Van der Meulen, directeur van enkele ondernemingen in West-Java, hield in 1925 een voordracht te Amsterdam en brak, zeer enthousiast een lans voor dit vezelgewas. Zijn stem is echter geweest die van den roepende in de woestijn. Wij zijn nu 8 jaren verder en ook op dit punt niets gevorderd.. ..
(Indische Courant)

E. NEDE LAND. — Crisisgraanbesluit-l933 gewijzigd. — Blijkens Staatsblad 495, dat op 30 Sept. '33 afgekondigd is, zijn verschillende artikelen van het Crisisgraanbesluit-l933 gewijzigd.
Art. 3 van dit besluit wordt gelezen als volgt:
De invoer van tarwe, rogge, mals, gerst, haver, rijst, boekweit, darie (ook genaamd kafferkoren) en milletzaad, is slechts toegestaan aan een door den minister aan te wijzen crisis-organisatie.
Voorts is, blijkens het gewijzigde art. 7, de invoer van aardappelmeel, sago, tapioca, arrowroot en andere soorten zetmeel, benevens hieruit of uit de in art. 3 genoemde producten geheel of gedeeltelijk bereid meel, bloem, stijfsel, glucose, dextrine, havermout, gort, grutten, macaroni, vermicelli, biscuit, beschuit, gebak, mout, molenafvallen en bakkerij-afvallen slechts toegestaan aan een door den minister aan te wijzen crisisorganisatie.
Dit besluit trad op 2 Oct. '33 in werking.
(Vorig bericht blz. 986 D.)

F. **DUITSCHLAND.** — Financiering van den export en **scrips.** —
De rijksminister voor Economische Zaken heeft de richtsnoeren bekend gemaakt, welke vanaf 1 October '33 zullen gelden voor de financiering van den z.g. ,,zusätzlichen'' export.
Tegelijk met de regeling van het gebruik van scrips wordt ook een regeling getroffen voor de verschillende Marken-soorten, in het bijzonder voor de Sperr- en Registermarken. Het systeem, hetwelk tot nu toe werd toegepasl bij de betaling van den ,,zusatzlichen'' export uit Duitschland met Sperr- en Registermarken. drukt, volgens Duitsch standpunt, de Duitsche prijzen omlaag en beteekent voor de Duitsche verkoopers een ongewenschte vertraging. Thans zullen de verschillende betalingsmethoden op een uniforme basis worden gebracht.
De rechtstreeksche betaling van Duitsche goederen met de een of andere soort geblokkeerde Marken is in de toekomst niet meer geoorloofd. Alle betalingen van ,,zusätzliche'' leveringen zullen worden geregeld vanuit het scrip-procédé. door bemiddeling van de conversie-kas.
De mogelijkheden voor het gebruik van Sperr- en Registermarken in het reisverkeer en bij kapitaalsbelegging op langen termijn zullen door de nieuwe bepalingen niet getrofferi worden. Voorts zullen evenals vroeger 'de buitenlandsche bezitters van genoemde ark-rekening en de door hen zelf gekochte Duitsche eoedtren voor 25% der totale kooosom in Sperr- of Registerharken kunnen voldoen.
De buitenlandsche koopers van ,,zusätzlichen'' export moeten echter hun rekeningen, waaruit zij dien ,,zusätzlichen'' export willen betalen. laten overschrijven 'oo de Conversie-kas.
Naar keuze van de crediteuren zal de Conversie-kas daarvoor scrips uitgeven of overeenkomstige rekeningen openen. De Duitsche export-firma's kunnen met goedkeuring door de deviezen-distributie-bureaux, in ruil tegen een deel van de uit den ,,zusatzlichen'' export ontvangen deviezen, deze scrips aankoopen of hiin vorderingen uit de rekeningen bij de Conversie-kas laten vereffenen.
Van Duitsche zijde beschouwt men deze nieuwe regeling als een vereenvoudiging van het vroegere gecompliceerde betalings- en verrekenings-systeem.
Men tracht den buitenlandschen crediteur te troosten met de verzekering, dat hij bij een eventueelen verkoop van zijn scrips 25% meer ontvangt dan hij op grond van de Duitsche deviezenverordening kan verwachten want zoo vervolgt men, als hij inplaats van de volle 100% 'slechts' 75% van de rentevordering krijgt,. dan is dat nog een zeer aannemelijke betaling, vooral als hij bedenkt dat de in vroegere jaren vastgelegde rentevoet voor buitenlandsche leeningen — aldus de Duitsche ininister — bijzonder hoog was.
In verband met de nieuwe regeling van de betaling van den Duitschen export meldt het Wolff-bureau nog het volgende betreffende de betaling van crediteuren van Duitschland in scrips:
De buitenlandsche crediteuren van Duitschland, wier rentevorderingen onder tiet transfermoratorium vallen, zullen 50% van de rente in deviezen en 50% in scrios met een nor niet vasteestelden vervaldatum ontvangen.
Door het gebruik maken van-scrips worden de crediteuren in staat gesteld om deze scrips door bemiddeling van de Duitsche Gouddiscontobank tegen een koers te verkoopen, die niet door provisie van tusschenhandelaren verminderd wordt en die bij ca. 50% van de waarde van de scrip een zekere stabiliteit bezit.
Deze scrips worden als betaling voor den aankoop van Duitsche

goederen aangenomen, zoodat de buitenlandsche importeur als gevolg van de daardoor ontstaande prijsverlaging Duitsciie artikelen tegen even lage prijzen kan betrekken als goederen uit andere landen.
Voor de buitenlandsche producenten verdwijnt het gevaar van dumping, doordat evenals vroeger ook thans elke exporttransactie door de deviezen-distributiebureaux zorgvuldig wordt onderzocht en zoodoende elke ruïneuze prijs-onderbieding verhinderd wordt.
(Vor. ber. Export 983 H.; Scrips 957 F.)

A. OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten. — Een koerier der nationaal-socialisten is door zijn onnadenkendheid oorzaak geweest van de ontdekking van een spionnagecomplot, waarbij een oud-majoor, een generaal en een journalist betrokken zijn. De koerier, die belast was met het overbrengen van een aantal belangrijke documenten, gericht aan nationaal-socialistische leiders in de grensstreek, beging de fout een herberg binnen te treden, waar talrijke Heimwehrlieden bijeen waren.
Hij werd herkend als nationaal-socialist en onmiddellijk in hechtenis genomen, waarbij de hem toevertrouwde documenten in handen vielen van de politie. Onder deze papieren bevond zich een plan van Habicht, den uitgewezen nationaal-socialistischen leider voor Oostenrijk, om een inlichtingendienst op te richten voor het verzamelen van mededeelingen over de sterkte van politietroepen aan de grens. (894 A.)

5 OCTOBER 1933

B. GEESTELIJK LEVEN. — De Maronieten. — De Maronieten zullen ongeveer ten getale van 300.000 over Syrië, Palestina, Cyprus en Egypte verspreid zijn. Het grootste deel (260.000) woont in het gebied van den Libanon. Ze zijn een vertakking in de R.-K. Kerk, orthodox van leer, onderworpen aan het geestelijk gezag van den Paus te Rome; het kenmerkend onderscheid met de Latijnsche Roomschen is, dat hun priesters mogen trouwen. Vooral den laatsten tijd breidt het aantal der Maronieten, naar men zegt, zich sterk uit, zoodat velen naar Frankrijk en vooral naar Amerika emigreeren. Wanneer ze later in welstand naar den Libanon terugkeeren, heeft vaak religieuze onverschilligheid bij hen de plaats ingenomen van de gehechtheid aan hun kerk, die ze vroeger toonden.
(Algemeen Handelsblad)

C. VOLKENBOND. — Nieuwe leden gekozen. — In de plenaire zitting van de Volkenbonds-assemblée op 2 Oct. '33 werden in de plaats van de drie aftredende Raadsleden (Noorwegen, Ierland en Guatemala) gekozen Denemarken met 52 stemmen, Argentinië met 49 stemmen en Australië met 47 stemmen. Deze drie mogendheden zullen dus gedurende de volgende drie jaren in den Volkenbondsraad zijn vertegenwoordigd. De machtsverhoudingen in den Raad blijven ongewijzigd. De verkiezing voor den nieuwen, vijftienden raadszetel, zal binnenkort worden gehouden.

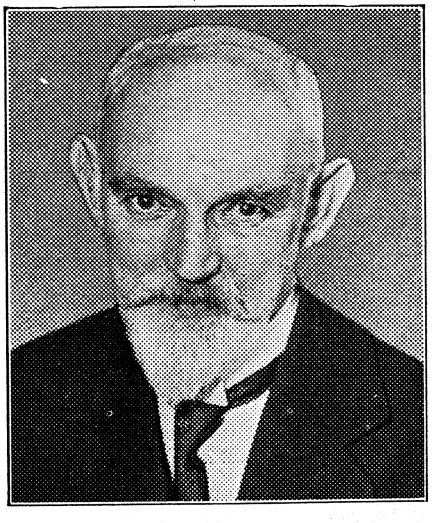
D. NEDERLAND. - Indische pensioenen en Weduwen- en Weezenfonds. — Ingediend zijn twee wetsontwerpen en wel tot tijdelijke staking van de jaarlijksche uitkeeringen ten laste van de Indische geldmiddelen aan bij de wet van 25 Juli 1918 voorgeschreven pensioenfondsen voor Europeesche en Indische burgerlijke en militaire landsdienaren in Nederlandsch-Indië, en tot buitenwerkingstelling van de wet van 30 December 1905, houdende o.m. vaststelling van de bijdrage aan het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië. (Vor. ber. 976 B.)

E. NEDERLAND. — Pootaardappelen-export naar België. — Het secretariaat van den N.A.K. deelt naar aanleiding van een onderhoud, dat onder-voorzitter en secretaris van den N.A.K. hebben gehad met een der ambtenaren van het departement van Landbouw te Brussel over de Belgische maatregelen betreffende de pootaardappelen. het navolgende mede:
1. Alleen aan Belgische koopers kan door de Belgische regeering (contingenteeringsdienst, Wetstraat 32, Brussel) een vergunning tot invoer van pootaardappelen worden afgegeven;
2. Deze koopers zullen een bewijs moeten overleggen, dat ze in Nederland reeds een bepaalde hoeveelheid pootaardappelen, oogst 1933, hebben aangekocht;
3. Het is niet noodig een certificaat of verklaring van den N.A.K. over te leggen bij de aanvrage;
4. Er zal voortaan voor iedere zending pootaardappelen, die naar België uitgevoerd wordt, vanwege den N.A.K. een z.g. selectieverklaring worden uitgereikt, die aan den Belgischen contingenteeringsdienst zal worden gezonden. Deze zullen verkrijgbaar zijn bij de ambtenaren van den Plantenziektenkundigen Dienst. (Vor. ber. Pootaardappelen 522 D.)

F. WERELDHANDEL. — Volume stijgt. — De economische commissie der Assemblée te Genève heeft op 2 Oct. '33 het rapport besproken van den Estlandschen minister van Buitenlandsche Zaken over de economische conferentie. Hierbij trok vooral de aandacht de opmerking van den rapporteur, dat langzamerhand een verbetering in den algemeenen economischen toestand geconstateerd kan worden.
Volgens mededeeling van den directeur der financieele afdeeling van den Volkenbond, bedraagt de toeneming der industrieele productie vergeleken met het vorige jaar in de Ver. Staten 70%, in Frankrijk 22%, in Duitschland 18%, in Canada 11% en in Japan 8%. Voor het eerst sedert jaren is er een toeneming te constateeren van het volume van den wereldhandel en wel met 10% vergeleken met het vorige jaar. Ook wat aangaat de inschakeling van werkloozen in het arbeidsproces is een verbetering waar te nemen.
(Vorig bericht blz. 944 F.)

6 OCTOBER 1933

G. LEIDEN. — Het derde eeuwfeest van de Leidsche Sterrenwacht. — Het is driehonderd jaar geleden, dat de Leidsche sterrenwacht door Golius werd gesticht. Te dezer gelegenheid werd op 6 Oct. '33 in een plechtige zitting van den Senaat van de Leidsche Universiteit het driehonderdjarig bestaan herdacht.
Prof. dr. W. de Sitter, die sinds 1919 directeur van het observatorium is, hield na den rector-magnificus prof. mr. D. van Blom, een herdenkingsrede.

Prof. dr. W. de Sitter.

H. VOLKENBOND. — Duitschland en het Joodsche vraagstuk. — De onder-commissie, bestaande uit Nederland, Engeland, Italië, Frankrijk, Tsjecho-Slowakije, België, Hongarije en Zweden, van de tweede commissie der Volkenbondsvergadering, die de Nederlandsche resolutie, ingediend door onzen minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. de Graeff, om-

trent de Duitsche vluchtelingen nader moest bespreken, heeft de begonnen discussie ten einde gebracht en is tot algeheele overeenstemming gekomen inzake de benoeming van een hoogen commissaris.
De onder-commissie is het er bovendien over eens geworden dat het op Nederlandsch initiatief te stichten nieuwe autonome orgaan voor de Duitsche vluchtelingen zich niet alleen het lot der vluchtelingen zal hebben aan te trekken, die Duitsche staatsburgers zijn, doch ook op uit Duitschland uitgewekenen zonder nationaliteit betrekking zal hebben.
Tijdens de discussies werd door de vertegenwoordigers van Engeland, Tsjecho-Slowakije, Frankrijk e.a. scherpe critiek op de Duitsche rassentheorie uitgeoefend. (Vorig bericht blz. **992** D.)

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. - Nationaal-Socialistische partij verboden. — Naar het W. B. uit Praag meldt is van officieele zijde het verbod gericht aan de centrale der nationaal-socialistische arbeiderspartij in Tsjecho-Slowakije, evenals aan alle plaatselijke-, district~-gewestelijke- en landsorganisaties, verder nog actief op te treden. In de motiveering van dit verbod staat o.a. dat reeds het streven der partij om alle Duitschers te vereenigen, op zichzelf de tactiek van het geweld in zich sluit. Voorts beteekent volgens de motiveering van het verbod het streven der partij een schending van de strafwet en van de grondwet (behoud van openbare orde en rust).
Met dezelfde motiveering is ook de Duitsch-nationale partij in Tsjecho-Slowakije elke activiteit verboden.

B. **AANSLAG** OP DR. **DOLLFUSS.** — Dader een Nationaal-Socialist. — Volgens een officieel communiqué van de politie is op 4 October '33 de dader van den aanslag op dr. Dollfuss, Rudolf Dertil, in gewone hechtenis geplaatst.
Verder wordt in het communiqué medegedeeld, dat een reeks verklaringen, welke Dertil in het hem tot dusverre afgenomen verhoor heeft afgelegd, onjuist zijn gebleken. Dertil is lid der N.S.D.A.P. geweest en beeft op 2 Februari een voorloopige lidmaatschapskaart ontvangen. Zijn verklaring, dat hij na een half jaar weer uit de partij is getreden, wordt nog onderzocht. (Vorig bericht blz. **990** C.)

C. **ITALIE.** — Critiek op de Duitsche rassentheorie. — De hoofdredacteur van de Tribuna, Forges-Davanzati, betoogt in een artikel, dat de leer van een uitverkoren ras in hoofdzaak van Joodschen oorsprong is. Deze leer is echter ineengestort door de komst van Jezus, die den apostelen beval alle volken te bekeeren. Derhalve heeft de eeredienst der superioriteit van het ras geen religieuzen grondslag en behelst deze geen bovennatuurlijke waarheden. Het uiteindelijke resultaat er van moet zijn een dorre conceptie der menschheid, aan wie het mysterie van haar goddelijken oorsprong is ontnomen.
Deze leer is volstrekt irreligieus en houdt verband met ideeën, waartegen het fascisme onder leiding van den Duce zich steeds met kracht heeft verzet.
Tenslotte veroordeelt de schrijver de eugenetische principes, die thans in Duitschland zullen worden toegepast. Hij bestempelt deze principes als een typische afdwaling van het internationalisme en zij zijn volgens hem gebaseerd op opvattingen, welke het fascisme steeds van de hand heeft gewezen. (Tribuna)

D. JHR. MR. **A. C.** D. DE **GRAEFF** OVER **HITLERISME.** — De Nederlandsche minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. De Graeff, heeft te Genève een onderhoud toegestaan aan den specialen correspondent van de ,,Figaro", die hem diverse vragen stelde in verband met zijn bekende voorstel omtrent Volkenbondshulp ten behoeve der Joodsche en andere uitgewekenen uit Duitschland.
Op de algemeene vraag van den correspondent, die als volgt luidde: ,,U heeft, Excellentie, in uw prachtige rede blijk gegeven van een zeker optimisme. Gelooft u inderdaad, dat onze oude beschaving stand kan houden tegen de omringende barbaarschheid, bolsjewisme en Hitlerisme?", antwoordde Jhr. De Graeff:
,,Daarvan ben ik overtuigd. Wij moeten tegen alle funeste invloeden strijden en hen weerstaan. Het Hitler-régime bijvoorbeeld, dat ik in Duitschland niet wil beoordeelen, zou in Nederland een ware ramp zijn. Neen, het sociale en zedelijke erfdeel der gemeenschap verliest niet van den eenen op den anderen dag zijn waarde. Tijdelijke opvattingen kunnen een poos lang de eeuwige waarheden verduisteren, onttronen kunnen zij ze niet." (Vor. ber. Jhr. de Graeff 834 **A.**)

7 OCTOBER 1933

E. **NEDERLAND.** — Inkrimping van den veestapel. — Het bestuur van de Vereenigde Amsterdamsche slagers is voorstander van het verwerken van het vleesch van de 200,000 koeien, waarmee de veestapel moet worden ingekrompen, tot corned beef.
(**Vor. ber.** Statistiek **955** B.; Inkrimping **841 C.**)

F. **APATIT.** — In de Chibinitoendra zijn enorme voorraden apatit (natuurlijke phosforzure kalksteen) gevonden. De Sovjet-regeering heeft een apatit-trust georganiseerd voor de exploitatie van deze bodemrijkdommen.
Behalve dat apatit een goede meststof, n.l. superphosfaat geeft, wordt uit apatit ook phosfor gemaakt voor de luciferindustrie. De voorraden apatit worden geschat op 500 millioen ton en op de plek waar de expeditie met haar onderzoekingen begonnen is, bevindt zich thans een stad, genaamd Chibinogorsk, met een bevolking van 45.000 menschen.
In het eerste jaar van de apatit-trust, n.l. in 1930, bedroeg de productie een waarde van 3 millioen roebel; dit jaar zal zij 30 millioen bedragen en het volgende jaar 70 millioen. Men verwacht, dat in 1936 de productie gestegen zal zijn tot een waarde van 300 millioen roebel.
In Chibinogorsk wonen in een speciaal daartoe gebouwd huis 800 ingenieurs en technici. Er zijn tien scholen met bijna 5000 leerlingen. Verder zijn er verschillende nuttige openbare instellingen en een bioscoop voor 1500 personen.

G. NEDERLAND. — Verhooging van den accijns op sigaren. — Dezer dagen werd te 's-Hertogenbosch een gecombineerde vergadering gehouden van het Noordelijk Verbond van Sigarenfabrikanten ter bespreking van het ingediende wetsontwerp tot verhooging van den accijns op sigaren van 10 tot 22½%.
Na uitvoerige debatten concludeerde de vergadering, dat de sigaren-industrie geen nieuwe heffing meer kan dragen, zeker niet na de op te leggen 2½% als compensatie der omzetbelasting.
Aan het bestuur werd volmacht gegeven zijn actie te richten op intrekking van het wetsontwerp, op voorlichting der Kamerleden en de actie te steunen door een beroep op de publieke opinie. Er werd besloten het volgende telegram aan den minister van Financiën te zenden:
„Vereenigde sigarenfabrikanten uit alle deelen van het land, in vergadering bijeen ter bespreking accijnsverhooging, waarschuwen tegen funeste gevolgen voor sigarenindustrie. Voorgestelde verhooging zal onontkoombaar leiden tot ontwrichting bedrijven, schade Indische tabakscultuur en werkloosheid van zeker 10.000 of meer arbeiders. Indirecte nadeelen overtreffen directe voordeelen. Verzoeken dringend conferentie." (Vor. ber. **984** B.)

H. VOLKENBOND. — Duitschland en het Joodsche vraagstuk. — Bij het minderhedendebat te Genève heeft de Fransche vertegenwoordiger, Bérenger, voorgesteld te bepalen dat alle Volkenbondsleden gehouden zijn aan hun minderheden van ras, taal of godsdienst tenminste dezelfde bescherming te verleenen die de minderhedenverdragen aan de daaronder vallende minderheden waarborgen.

Dit voorstel werd door Italië, Noorwegen en Canada niet ten volle aangenomen.
Een subcommissie, waarin twaalf staten vertegenwoordigd zijn, werd ingesteld en zal trachten de verstrekkende voorstellen der Fransche regeering tot principieele erkenning van de verplichting tot bescherming der minderheden in alle landen, in overeenstemming te brengen met het Poolsche voorstel tot uitbreiding der minderhedenverplichting en tot alle staten en verder met alle overige ingediende voorstellen. Van Duitsche zijde wijst men het Fransche voorstel als een tegen Duitschland bedoelden maatregel af. (Vorig bericht **blz. 995** H.)

A. **RUSSISCH-JAPANSCHE** VERHOUDING. — De Nieuwe Rotterdamsche Courant van **2** Oct. '**33** schrijft:
Rusland was een jaar geleden nog vast overtuigd dat een Russisch conflict met Japan voor het Westen aanleiding zou zijn om het naar het Oosten gewende Sovjetrijk in den rug te vallen. Daarom is Rusland al zoo lang bezig geweest om zijn buren door verdragen van non-agressie tot een neutrale houding te verplichten. Sedert Polen en de kleine Entente het Duitsche gevaar zagen herleven, heeft Rusland groot succes gehad met zijn streven. Opeens vond liet weer vrienden waar het heel lang als vijand was beschouwd, en waar het zelf niets anders dan doodelijke vijandschap vermoed had.
Rusland heeft nieuwe vrienden gevonden of in ieder geval de zekerheid verkregen dat het van–oude vijanden voorloopig niets meer te duchten heeft, aangezien die er nu alle belang bij hebben Rusland van Duitschland los te maken. Tot geruststelling van die oude vijanden — stellig meer dan uit overwegingen van sentimenteelen aard — maakt Rusland op het oogenblik heel ostentatief een einde aan de vriendschap met Berlijn. Het doet al zijn best om naar het Westen een zoo duidelijk mogelijken toestand te scheppen. Daardoor krijgt het meer vrijheid van handelen in oostelijke richting. Of het neiging heeft daar werkelijk tot daden over te gaan lijkt nog twijfelachtig. Maar het feit dat Rusland op het oogenblik in zijn rug niets meer te duchten en onder de groote mogendheden in Europa, die gevaar kunnen opleveren, slechts vrienden heeft, moet op zich zelf reeds te Tokio indruk maken. De aanval van een Russische luchtvloot op Tokio is niet slechts een dreigmiddel waarniede de Japansche regeering een gunstige stemming wil wekken voor militaire credieten, maar een gevaar waarvoor men te Tokio reeds lang ernstig beducht is. Het is zeer wel mogelijk dat de toon van Moskou tegenover Tokio nu het zich over zijn Europeesche buren niet meer ongerust'hoeft te maken, heel wat zelfbewuster wordt. Dit zal te waarschijnlijker worden naarmate het contact der Russen met Washington verbetert.
Japan echteï kan niet meer terug. Het Japansche volk verkeert in bitter moeilijke omstandigheden en is voor desperate daden rijp, als het daarvan opluchting of afleiding kan verwachten.
Heel onsctiuldig is het gekibbel tusschen Moskou en Tokio dus niet. Aan den anderen kant zijn beide partijen er reeds zoo aan gewoon geraakt, dat de voortzetting op zich zelf nog niet veel hoeft te beteekenen. De verandering der omstandigheden zal men er echter niet bij uit het oog moeten verliezen.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (**Vorig** bericht blz. **989** I.)

8 OCTOBER **1933**

B. DUITSCHLAND. — Nieuwe wet op het redacteurschap. —
De rijkspresident heeft een nieuwe verordening uitgevaardigd inzake de leiding van Duitsche kranten, tijdschriften en dergelijke.
In het vervolg zijn hiervoor verantwoordelijk de ,,Schriftleiter'', die Duitsche staatsburgers, van Arische afstamming. niet gehuwd me: een niet-Arische vrouw, ouder dan 21 jaar en voldoende opgeleid moeten zijn.
Niets mag worden opgenomen, dat niet door de ,,Schriftleiter'' is goedgekeurd.
Zij moeten zorg dragen, dat de opgenomen artikelen overeenkomstig de waarheid en naar beste weten behandeld zijn. Zij mogen niets doorlaten, wat orde en rust van het Duitsche rijk in- of uitwendig kan storen, of rijk en weermacht verachtelijk maakt, den goeden naam van anderen schaadt of tegen de goede zeden is.
De ,,Schriftleiter'' is verplicht zijn beroep volgens zijn geweten uit te oefenen.
Bij kranten moet een hoofd-Schriftleiter worden aangesteld, die verantwoordelijk is voor het geheel. Hij moet zorgen, dat slechts die stukken worden opgenomen, die door een ,,Schriftleiter'' zijn opgesteld of goedgekeurd. Zijn naam en adres moeten op de krant vermeld staan. Alle ,,Schriftleiter'' maken deel uit van het Reichsverband der Deutschen Presse.
De leider van dit verband wordt benoemd door den rijkaminister van propaganda en volksvoorlichting. Het Reichsverband heeft te zorgen voor de opleidine van Schriftleiter en moet verder hun tijdelijke belangen behartigen.
Een beroeps-rechtbank voor ,,Schriftleiter'' zal worden ingesteld, welke zal oordeelen over beroem-misdrijven van de ,,Schriftleiter''.
Een uitgever kan een ,,Schriftleiter'' slechts om zijn geestesrichting ontslaan, indien deze zich niet houdt aan bovengenoemde richtsnoeren.
Indien een ,,Schriftleiter'' zijn plichten als zoodanig niet nakomt, kan het beroeps- erecht hem straffen met een waarschuwing, met een boete ofwel hem uit zijn ambt ontzetten. Onafhankelijk van de beroepsrechtbanken kan de minister van propaganda en volksvoorlichting een Schriftleiter'' uit dit beroep ontzetten, indien hij dit noodig 'Oordeelt.
Degene, die zonder op de beroepslijst'' van Schriftleiter te staan toch dit beroep uitoefent, kan gestraft worden met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar.
Een uitgever, die een dergelijk iemand in zijn dienst neemt als ,,Schriftleiter'' kan gestraft worden met drie maanden gevangenisstraf.
Degene die een ,,Schriftleiter'' door bedreigingen tracht af te houden'van zijn plicht, wordt eveneens gestraft met gevangenis of boete.
Deze wet zal op een nader door den minister van propaganda en volksvoorlichting te bepalen tijdstip in werking treden.
(**Völk.** Beobachter)

C. VOLKENBOND. — **Duitschland** en het Joodsche vraagst.uk. — In de tweede commissie der Volkenbondsvergadering heeft de Duitsche delegatie op **7** Oct. medegedeeld, dat zij overeenkomstig de uit Berlijn ontvangen instructies tegen de resolutie inzake de vluchtelingen zal stemmen. (Vor. ber. **996** H.)

9 OCTOBER 1933

D. **ZWEMSPORT.** — Nieuw wereldrecord van **Willy** den Ouden. — Tijdens de zwemwedstrijden welke op 8 Oct. '**33** in het Oostelijk Zwembad te Rotterdam zijn gehouden, heeft Willy den Ouden een met succes bekroonden aanval gedaan op het Europeesche en wereldrecord 300 meter vrijen slag.
Het wereldrecord, dat ten name stond van de Amerikaansche zwemster Helen Madison, met een tijd van 3 min. 59.5 sec., heeft Willy den Ouden met 1.5 sec. verbeterd. Haar tijd was 3 min. 58 sec. **(942** C.)

E. **NATIONAAL-SOCIALISME.** — Landdag van de N. S. B. — Op 7 Oct. '**33** heeft de **N.** S. B. in Utrecht haar tweeden landdag gehouden, waaraan naar schatting ruim **6000** rnenschen hebben deelgenomen.
Het woord werd gevoerd door een viertal sprekers: de heeren G. Vlekke, C. van Geelkerken, G. van Duijl en ir. Mussert.
Ir. Mussert wilde van de gelegenheid gebruik maken om een ernstig woord te richten tot ons geheele volk, want de strijd gaat volgens spreker, voor de geheele natie. En aan deze natie wil de N. S. B. haar krachten bewijzen, om haar te leeren, vertrouwen in de N. S. B. te stellen.
De N. S. B. zal strijden voor haar ideaal, maar, zegt hij: ,,Wij strijden, doch wij plegen geen terreur''. Zoolang ik aan het hoofd der N. S. B. sta, sta ik er borg voor, dat geen enkele tegenstander van ons terteur te vreezen heeft.
Daarentegen zal de N. S. B. zich met alle kracht verzetten tegen terreur van rood of rose.
Met alle middelen wordt de actie tegen de N. S. B. gevoerd en het is aan het aandringen van Albarda c.s. te wijten, dat de regeering zich ten deele in deze met de bestrijders van het Nationaal-socialisme solidair verklaart. (Vorig bericht **blz. 964** F.)

F. ONTWAPENING. — Minister-president **Daladier** over ontwapening. — Ter gelegenheid van een maaltijd, die het congres van de Fransche sociaal-radicale partij afsloot, heeft minister-president Daladier op 8 October een rede gehouden, waaraan het volgende is ontleend.
De geheele wereld, zei Daladier, kent onze liefde voor den vrede. Wij bedreigen, noch vernederen een volk, welk ook het regeerstelsel moge zijn, hetwelk dit volk zich heeft gegeven. Daarom zijn wij vastbesloten geen nieuwe vermindering van onze strijdkrachten te gedoogen zonder een eerlijke en loyale internationale overeenkomst, die een geleidelijke ontwapening organiseert en die wordt gewaarborgd door een voortdurende en automatische contrôle.
Een vierjarige contrôle-periode, gedurende welke de verschillende legerstelsels geleidelijk moeten worden hervormd tot een leger met korten diensttijd, ontbinding van de militaire vereenigingen, verbod aan alle staten, die op het oogenblik nog vrijheid van bewapening hebben, om nieuw, zwaar oorlogsmateriaal

te maken, vernietiging, na een doeltreffend gebleken contrôle van het in de toekomst voor alle staten verboden oorlogsmateriaal, — dat zijn, zei Daladier, de voornaamste punten van een ontwapeningsvoorstel, hetwelk thans de goedkeuring heeft van Engeland, de Vereenigde Staten, Italië, Rusland en nog tal van andere landen.

Europa gaat den ondergang tegemoet, wanneer de wedloop in bewapening andermaal begint. Europa kan zeker zijn van een grondige vernietiging en van een overwinning der barbaarschheid, wanneer het opnieuw het oorlogspad opgaat.

Maar mag ik één vraag stellen. Wat wil Duitschland? In het verleden zijn alle pogingen om beide volken met elkaar te verzoenen mislukt. Niemand bestrijdt het recht van Duitschland op zijn bestaan als eigen natie. Niemand wil Duitschland vernederen. Wij hooren zijn regeering uiting geven aan haar vredeswil en, langs diplomatieken weg, aan haar wensch om mede te werken aan een toenadering tusschen beide volken. Maar waarom dan, aan gene zijde van den Rijn, het opvoeden van de jeugd tot den strijd? Waarom deze herhaalde demonstraties van in het gelid marclieerende massa's? Waarom een weigering van deze eerste étappe, die ons naar ontwapening moet brengen? Waarom de eisch thans een kostbaar oorlogsmateriaal te vervaardigen, dat toch weer moet worden vernietigd, wanneer de ontwapeningsovereenkomst is geteekend?

Wij stellen ons deze vragen. Niemand zal Frankrijk kwalijk nemen des te vastberadener aan zijn wapening te werken, daar het herhaaldelijk waarborgen heeft gegeven van zijn ontwapening en vredesliefde. Daladier besloot met een beroep op alle republikeinsche en democratische elementen van het land om gesloten achter de regeering te staan. (Le Figaro)

(Vorig bericht blz. 916 F.)

A. SPANJE. — Kabinet. — Na het aftreden van het kabinet Lerroux, heeft Martinez Barrios een nieuw kabinet gevormd, dat als volgt is samengesteld:
Barrios: Minister-president; Rico Abello: Binnenlandsche Zaken; Sanchez Albornoz: Buitenlandsche Zaken; Iranzo: Oorlog; Gordon Ordas: Handel en Industrie; Cirillo del Rio: Landbouw; Lara: Financiën; Guerra del Rio: Openbare Werken; Py y Suner: Arbeid; Pita Romero: Marine; Asensi: Justitie; Palomo: Verkeerswezen; Barnes: Onderwijs. (El Sol) **(991 D.)**

B. UITVINDINGEN. — Nieuw **kookgas.** — Bij de door de Leunawerke te Halle ingestelde proefnemingen tot vervaardiging van synthetische benzine heeft men ook een methode gevonden tot het vervaardigen als bijproduct van propaangas, dat zeer veel warmtevermogen bezit en dat tot dusverre zeer weinig bekend was. Het is een zwak riekend, kleurloos, brandbaar gas, dat een veel hooger soortelijk gewicht heeft dan het gewone kookgas en dat onder een druk van ongeveer 10 atmosfeeren in stalen flesschen in vloeibaren vorm kan worden bewaard. Voor het gebruik wordt het dan ontspannen tot 1 atmosfeer, waarna het evenals gewoon kookgas gebruikt kan worden. Eén flesch bevat een brandwaarde van ongeveer 50 kubieke meter gewoon kookgas, hetgeen dus voldoende zou zijn voor het verbruik van een gezin in 1 tot 3 maanden.

Men meent, dat hier een mogelijkheid ligt tot gebruik van dit gas in die plaatsen, waar gewoon kookgas niet met loonende middelen naar toe kan worden geleid, vooral in landelijke streken.

C. ONTWAPENING. — **Britsch** kabinet. — Nadat de Fransche minister-president Daladier op 8 Oct. in zijn rede te Vichy het Fransche standpunt vertolkte, werd op 9 Oct. '33 na een zitting van het Britsche kabinet de Engelsche opvatting nog eens gepreciseerd. Deze wordt het treffendst gekarakteriseerd in de zinsnede: de Britsche regeering zal nimmer toestaan, dat het ontwapeningsplan wordt omgezet in een bewapenings-conventie. Engelands politiek blijft voorts: gelijkheid, mits er veiligheid heerscht; en verder, voorafgaand aan de ontwapening, een proefperiode voor het herstellen van het vertrouwen. Tenslotte wordt de nadruk gelegd op de goede harmonie, die er bestaat tusschen Engeland, Frankrijk en Italië.

(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 997 F.)

D. JAN VAN ZUTPHEN ZEVENTIG JAAR. — Op 7 Oct. '33 heeft in de gebouwen van „Zonnestraal" te Hilversum een grootsche huldiging plaats gehad van Jan van Zutphen, ter eere van zijn 70sten verjaardag. Een lange rij van sprekers heeft het woord gevoerd, w.o. vertegenwoordigers van den A.N.D.B., den Antwerpschen Diamantbewerkersbond, van de Zonnestraal-comité's en van vereenigingen op het gebied van bestrijding der t.b.c. H.M. de Koningin-Moeder heeft in een brief, welke vergezeld ging van een gift, van haar groote erkentelijkheid voor den persoon en het werk van den jubilaris getuigd. Zijn philantropische natuur richt zich voornamelijk op het beschutten van de arme bevolking tegen de tuberculose.

E. NEDERLAND. — 4% **Nederlandsche Staatsleening 1933.** — De inschrijving op de 4% tweede Nederlandsche Staatsleening **1933** ad f 200 millioen, welke wordt uitgegeven tegen **99½%,** zal 17 Oct. '**33** worden opengesteld. **(Vorig** bericht blz. **688** E.)

10 OCTOBER **1933**

F. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Henderson's** opvattingen over den stand van zaken. —

Het bureau der ontwapeningsconferentie is op 9 October '33 weer onder voorzitterschap van Henderson bijeengekomen. Henderson hield een openingsrede, waarin hij verzekerde, dat de besprekingen, die hij in Juli en September met verschillende regeeringen gehouden heeft, volstrekt niet als mislukt rriogen worden beschouwd, want ten aanzien van de meeste punten is daarbij gebleken, dat geen ernstige moeilijkheden een overeenstemming in den weg staan. Deze punten, waaromtrent een accoiird betrekkelijk gemakkelijk te bereiken schijnt, zijn de volgende:

1e. het instellen van het nimmer-geweld-voorschrift op een universeelen grondslag;
2e. de aanwijzing van den aanvaller;
3e. de organisatie van het internationale toezicht;
4e. de unificatie van de Europresche legerinrichting met inbegrip van de kwesties der geoefende reservetroepen en der koloniale strijdmachten;
5e. het toezicht op de militaire begrootingen;
6e. luchtbombardemeiiten;
7e. de snelle schepping der permanente ontwapeningscommissie;
Re. de vlootvraagstukken.

Daarentegen schijnt Henderson de oplossing van de moeilijkheden ten aanzien van de volgende zes punten veel bezwaarlijker:

1e. de geldigheidsduur van de ontwapeningsconventie;
2e. de maximum-grootte der geoorloofd blijvende tanks en zware kanonnen;
3e. de vraag of het oorlogsmateriaal der landmacht zal vernietigd, dan wel geïnternationaliseerd worden;
4e. de fabricage en de handel in wapenen;
5e. de militaire vliegtuigen, die niet voor bombardement dienen;
6e. de sanctie tegen de schending van de conventie.

Als voorbeeld van de bestaande moeilijkheden wees Henderson op de meeningsverschillen over den duur van de conventie. Sommigen willen een vijfjarige conventie gedurende welke periode de vernietiging van het verboden materiaal en de rechtsgelijkheid in Ptappes zal moeten worden verwezenlijkt. Anderen willen een achtjarige conventie, in welk geval de eerste vier jaren als een proeftijd zouden zijn te beschouwen, terwijl de overeengekomen wapeningsvermindering eerst na afloop van deze vier jaren zou voltrokken worden, indien de permanente ontwapeningscommissie over de ervaringen van de eerste vier jaren voldaan zal zijn. Wat deze permanente ontwapeningscommissie betreft, gaf Henderson in overweging, dat zij reeds zal bijeenkomen zoodra twintig staten de ontwapeningsconventie zouden hebben onderteekend, opdat aldus alle voorbereidende werk reeds door de permanente ontwapeningscommissie zal kunnen zijn verricht op het oogenblik van de in krachttreding van de conventie door een voldoende aantal ratificaties en aldus geen nieuw tijdverlies zal ontstaan. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 998 C.)

G. PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. - Geen plebisciet. — De Senaat der Philippijnen heeft op 6 Oct. '**33** met 15 tegen 4 stemmen besloten geen plebisciet te houden over het voorstel van het Amerikaansche Congres inzake de onafhankelijkheid der Philippijnen. (Vorig bericht **blz. 654** C.)

A. VOLKENBOND. — Portugal in den Raad. — De Volkenbondsvergadering koos op 9 Oct. '33 Portugal tot lid van den Volkenbondsraad voor den nieuwen vijftienden zetel, die bij wijze van proef drie jaar zal bestaan. Portugal kreeg 30 stemmen tegen Turkije 20. Voortaan zal de Raad dus bestaan uit tien niet-permanente en vijf permanente raadsleden, van wie Japan echter niet meer in den Raad verschijnt.

B. AUSTRALIE. — Invoerrechten. — Het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel ontving bericht van den Nederlandschen consul te Sydney, dat het invoerrecht voor thee in Australië met één penny, en dat voor rubber met twee pence per pond is verminderd, terwijl de primage duty voor thee is afgeschaft. Voorts wordt nog bericht, dat andere verminderingen zullen volgen.

C. NEDERLAND. — Bond van Jonge Liberalen. — De Bond van Jonge Liberalen vergaderde op 9 Oct. '33 te Amsterdam als inzet van de wintercampagne.
Als eerste spreker trad op ds. J. Luchies, hervormd predikant te Valthermond, die — onder den titel: „Liberalisme juist nu!" — o.a. critiek oefende, niet op fascisme in den zin van het regelmatig streven naar orde en tucht, doch tegen het fascisme in de uiting van Jodenvervolgingen en andere vrijheidsbeknotting. Wat er goed is in het fascisme, vindt spr. ook terug in andere gezagspartijen, Wel degelijk kan in het fascisme een waardevolle gedachte schuilen.
Aan de hierop volgende rede van het Tweede Kamerlid mr. *G.* A. Boon onder den titel: „Buitenlandsche naäperij? — Neen, Nederland wil zichzelf blijven!" — is het volgende ontleend:
Ieder land neme den staatsvorm, dien het zelf verkiest, maar Duitschland moet goed begrijpen, dat het de geheele beschaafde wereld tegen zich houdt, zoolang aan de smadelijke behandeling der kleine Joodsche minderheid geen einde is gekomen.
Het Nederlandsche Nationaal Socialisme te peilen en in zijn desiderata na te gaan, is in zooverre niet eenvoudig, omdat zij, die ons de nationale eenheid zullen brengen, zich hebben gesplitst in een groot aantal elkander op veel punten bestrijdende groepen. Maar welke groep men ook neemt, een oorspronkelijke gedachte zal men er tevergeefs zoeken. Alle denkbeelden zijn zonder variant terug te vinden bij Gottfried Feder, Strasser, Rosenberg en andere schrijvers van het Derde Rijk.
Het ergerlijkste is echter het gesol met het Oranjehuis. Is er een grootere vernedering denkbaar voor het Koningshuis dan een dictatuur? Het koningschap wordt verlaagd en vernederd tot een mascotte. Is het moeilijk te begrijpen, hoe een fiere telg van het Huis van Oranje moet staan tegenover dergelijke bewegingen?
Wij hebben een nationaal ministerie, dat het vertrouwen heeft van de groote meerderheid van het Nederlandsche volk en dat wij moeten steunen, waar wij kunnen. Vrede, vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid zijn goederen, die wij ons niet zullen laten ontnemen en als de fascisten zeggen, dat hun tijd ook in Nederland zal komen, dan zegt spr. met groote zekerheid: dat oogenblik zal niét aanbreken. Waarom niet? Toen in 1918 overal revoluties uitbraken, vroeg Troelstra, waarom de revolutie aan onze grens zou ophouden. En het nuchtere antwoord luidde: omdat bij Zevenaar Nederland begint.
En als men thans vraagt, waarom het fascisme bij onze grens halt zou houden, dan zal evenzeer het antwoord luiden: omdat bij Zevenaar Nederland begint.
(Vor. ber. Liberale Staatspartij 758 **A.)**

D. SPANJE. — Nieuwe regeering van Catalonië. — President Macia heeft een nieuwe autonome regeering van Catalonië gevormd. Minister-president is Michel Santalo, oud-minister van verkeer uit het kabinet-Lerroux. (Vorig bericht blz. 668 **F.)**

E. JAPAN. — Nederlandsch handelswaarnemerschap. — De regeering gaat in op het aanbod van den Nederlandschen gezant te Tokio, generaal **J. *C.*** Pabst, om dit gezantschap te belasten met het handelswaarnemerschap, bij wijze van proef voor een half jaar. Na deze periode zal verder worden beslist.

F. **RUSSISCH-JAPANSCHE** VERHOUDING. — De Russische ambassadeur te Tokio heeft den Japanschen minister van Buitenlandsche Zaken een memorandum overhandigd, waarin concrete feiten worden vermeld inzake de plannen van het Japansche opperbevel met betrekking tot de uitschakeling van den Russischen invloed op den Oost-Chineeschen spoorweg. Japan wordt beschuldigd de volkomen onteigening van den spoorweg ten gunste van Mandsjoekwo te bewerken. De Russische nota eischt op scherpen toon opheldering over deze feiten.
Het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken publiceert een verklaring, waarin wordt ontkend, dat de Japansche ambassadeur in Mandsjoekwo geheime rapporten over de spoorwegkwestie naar Japan zou hebben gezonden, zooals beweerd wordt in het jongste Russische memorandum. Wat het memorandum mededeelt over den inhoud dezer rapporten wordt van Japansche zijde voor vervalscht verklaard. Het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de in het Russische memorandum bedoelde rapporten nooit ontvangen. (Vorig bericht blz. **997 A.)**

G. FRANKRIJK. — Verzet der ambtenaren tegen de salarisverlaging. — Volgens de Fransche pers kan de hangende salarisverlaging der rijksambtenaren een begrootingscrisis te weeg brengen. Ofschoon een deel der ambtenaren wel bereid is genoegen te nemen met een verlaging van hun tractement, hebben vertegenwoordigers van den ambtenarenbond, die 984.000 leden heeft, verklaard, dat zij zich tegen iedere loonsverlaging zullen verzetten.
Reeds wordt gedreigd met het afkondigen van een algemeene staking als de salarisverlaging wordt uitgevoerd. Hierdoor zou het werk in alle regeeringsdepartementen, bij de posterijen, de telefoon, en de belasting komen stil te liggen.

H. SPANJE. — Ontbinding der Cortes. — Martinez Barrios; de nieuwe minister-president (die minister van Binnenlandsche Zaken was in het afgetreden kabinet-Lerroux) heeft verklaard, dat de overeenstemming over de ontbinding van de Cortes en het beroep op de kiezers met algemeene stemmen werd bereikt.
De verkiezingen zullen op 19 November worden gehouden; de Cortes zou op 8 December bijeenkomen.
(Vorig bericht blz. 138 D.)

I. NEDERLAND. — Fascisme. - Corporatieve concentratie. — In een dezer dagen te Utrecht gehouden vergadering heeft, na korte inleiding van de heeren J. A. Baars en Jos. Mineur, prof. C. Gerretson het „Charter van het Nederlandsche Fascisme", naar de opvatting der Corporatieve Concentratie nader beschouwd.
Het fascisme is de hervormingsbeweging der Europeesche jeugd, die zich van een onherroepelijk verleden naar een nieuwe toekomst keert; haar groot élan rechtvaardigt dat reeds thans met haar eischen wordt rekening gehouden; daartoe moet zij een positief program formuleeren. Spr. volgt, bij zijn poging daartoe, de leiding die de Koningin heeft gegeven, toen zij in het Stadion het parool uitsprak: Wij willen onszelf blijven. Dit nationale is het kenmerk van het echte fascisme, dat geen dood stelsel is, maar een levende politieke gedachte. Het fascisme bedoelt de synthese van de tegenstellingen (antithesen) waarin een vorig tijdperk is vastgeloopen; die tegenstellingen zijn bij elk volk verschillend; dus moet ook bij elk volk de synthese anders zijn. De waarde van een Nederlandsch Fascisme wordt niet bepaald

door zijn congruentie met het Italiaansche stelsel, maar naar de mate waarin het de overleefde tegenstellingen, waarin het Nederlandsche staats- en maatschappij-leven is vastgeloopen, oplost.
Spr. omschrijft nu de twee grondslagen van het Nederlandsche fascisme:
1e. de staatsidee, identiek met de Oranjegedachte; onze staat is geboren uit Oranje's verzet tegen het staatsabsolutisme; met dien grondslag staat en valt hij; de machtsstaat en Oranje zijn een contradictio in terminis; hij verwerpt elk staats-absolutisme, dat, volgens spr. ten onrechte aan het fascisme inhaerent geoordeeld wordt.
2e. het christelijk volkskarakter, oorsprong van ons recht, onze zeden en idealen.

A. STERRENKUNDE. — De sterrenregen. —
Omtrent den sterrenregen in den avond van 9 October '33 ontleenen wij aan de mededeeling, die drs. A. de Sitter, zoon en assistent van prof. W. de Sitter. aan het Algemeen Handelsblad van 10 Oct. heeft gedaan, het volgende:
In de eerste plaats verdient vermelding, dat de veronderstelling, dat wij op 9 October een sterrenregen van den z.g. Leonidenzwerm gezien zouden hebben, onjuist is. Volgens de waarnemingen bestaat er bij dezen sterrenregen een periodiciteit van 33 jaar en had dit verschijnsel verleden jaar moeten plaats hebben. Verleden jaar bleef deze dichte sterrenregen echter uit.
Weliswaar liet zich deze Leonideri-zwerm ook in 1899 niet waarnemen en leek het alsof er van een vertraging sprake was toen 'n 1901 de frequentie plotseling weer rijker was dan andere jaren, doch de sterrenregen van 9 Oct. is zeker de Leonidenzwerm niet geweest, omdat deze alleen tusschen 13 en 17 November zichtbaar is en omdat hei centrum van de meteoren zich bij een andere plaats aan den hemel bevond. Een sterrenregen heeft een eigen centrum, van waaruit bij waarnemingen vanaf de aarde de meteoren in allerlei richtingen schijnen te vallen. Dit vallen in verschillende richting is een optisch bedrog, dat door tiet perspectief ontstaat: de meteoren vallen in werkelijkheid evenwijdig.
De sterrenregen van 9 Oct. is, volgens de thans algemeen aanvaarde theorie, waarschijnlijk ook weer afkomstig van een staart van een komeet. Algemeen wordt in de astronomie aangenomen, dat sterrenregens meteoren zijn, afkomstig van kometen.
De meteoren beschrijven een baan rondom de zon en wanneer hun baan de aardbaan kruist en den dampkring raakt, nemen wij het verschijnsel waar, dat wij sterrenregen noemen, aldus de heer De Sitter.
Van welke komeet de meteoren van 9 Oct. afkomstig waren, kon de heer De Sitter niet zeggen. Hoogstwaarschijnlijk is het geen bekende komeet. Het centrum van den sterrenregen lag echter niet in het sterrenbeeld Leo (het kenmerkende centrum van een Leoniden-zwerm), doch in den Draak. De sterrenregen was vooral merkwaardig. om de zeer groote hoeveelheid meteoren, aldus de heer De Sitter. Soms zag men ook zes en meer vallende sterren tegelijk, hetgeen een zeer bijzonder verschijnsel is. Voor het overgroote deel waren het echter geen zeer heldere meteoren en waarschijnlijk is ook de beroemde Leoniden-zwerm van 1866 in dit opzicht veel markanter geweest.
De sterrenregen van 9 Oct. is volgens den heer De Sitter te identificeeren met een heel zwak meteoorverschijnsel. dat in vorige jaren ook op 9 October is waargenomen aan dezelfde plek aan den hemel. Alleen was het verschijnsel op dezen 9den Oct. veel intensiever, want, terwijl er andere jaren gemiddeld uit dat centrum 14 meteoren per uur vielen, schat men het aantal dat dezen keer viel, op 400 per minuut.
Daardoor is deze sterrenregen even rijk geworden als de beroemde sterrenregen van 1866. De snelheid waarmede de meteoren zich ten opzichte van de aarde bewegen is naar schatting 25 K.M. per seconde, althans tusschen de 10 en 40 K.M. per seconde. De snelheid ten opzichte van de zon is naar schatting 40 tot 70 K.M. per seconde geweest. Het verschijnsel, dat men de meteoren nadat ze schijnbaar waren uitgedoofd, in een verder punt 'van haar baan weer zag oplichten, is alleen toe te schrijven aan een gedeeltelijke bewolking van den hemel.

11 OCTOBER 1933

B. **DUITSCHLAND.** — Protest van 2000 Duitsche predikanten. —
Het te Genève gevestigde bureau van den „Weltbund der Chr. Jungemännervereine", de Young Men Christian Association, zendt een mededeeling rond, waarin een protest of verklaring van twee duizend Duitsche predikanten wordt vermeld. Dit stuk, gedateerd Berlijn 27 September, was „namens tweeduizend geestelijken" aan' de Nationale Synode te Wittenberg gericht, en luidde na een inleiding verder als volgt:
„Opdat de Kerk niet met een verborgen schuld haar weg begint, leggen wij ter wille van de waarheid en de liefde de volgende verklaring af:
„1. De wijze, waarop nieuwe ordeningen in de Kerk werden ingevoerd en toegepast, heeft over tallooze ernstige Christenen zwaren innerlijken nood gebracht. Op beslissend-gewichtige synoden heeft de tegenwoordige meerderheid aan de vertegenwoordigers der minderheid een principieele beraadslaging en het vrije woord onthouden, ook ten aanz'en van die vraagstukken, welke het innerlijkste wezen der Kerk en hare taak betreffen. Het kerkelijke leven staat sedert eenige maanden onder den druk van het geweld eener kerkelijke groep. Het mag echter niet zijn, dat de Kerk van Jezus Christus onder verloochening der broederlijke liefde door de heerschappij van het geweld tot een rijk dezer wereld wordt gemaakt.
„2. Onder stilzwijgende goedkeuring van het nieuwe kerkelijke bestuur zijn op landssynoden wetten aangenomen en in werking gesteld, die met de H. Schrift en de belijdenis der Kerk in tegenspraak zijn. Hier moet in het bijzonder de „Ariër-paragraaf" genoemd worden. Wij constateeren, dat men met de invoering van zulke wetten in de landskerken op de rijkswetgeving der Duitsche Kerk vooruitgeloopen is en wij eischen van de Nat. Synode, dat zij zelf zulke wetten der landskerken, als in strijd met de belijdenis, opheft. Het mag niet zijn, dat het evangelie door menschelijke wetten begrensd of zelfs krachteloos gemaakt wordt.
„3. Het kerkelijke ambt is in hooge mate in gevaar gebracht door het feit, dat geestelijken en kerkelijke beambten vervolgd worden, omdat zij de thans in de kerk heerschende groep niet kunnen volgen. Hierdoor wordt het ambt zóódanig aan menschelijken druk onderworpen, dat de dienaars des Woords gevaar loopen het gebod: „Men moet Gode meer gehoorzamen dan de menschen" te overtreden en een menschen-kerk te worden. Wij eischen van de Synode dat zij door duidelijke besluite~de volle vrijheid van de prediking en van haar dragers veilig stelt. Het mag niet zijn, dat de kerkelijke prediking zich buigt voor menschelijke eischen.
„In deze ernstige ure, waarin wij uit zwaarsten gewetensnood dit protest moeten uitspreken, beloven wij voor God, al onze krachten in te spannen, opdat de heilsboodschao zuiver en rein onder ons verkondigd wordt als de openbaring van den levenden God in Christus.
„Wij beloven deze onze taak als dienaars des Woords alleen in de binding aan de H. Schrift volgens de in de belijdenisschriften aangegeven opvatting te vervullen.
„Wij beloven, in onze Kerk voor den geest der waarheid en der liefde naar ons beste vermogen den weg te banen; alle onwaarheid en liefdeloosheid openlijk te bestrijden, en door onzen dienst als zielsverzorgers voor ons en onze gemeenten de broederschap te verwezenlijken van hen, die Christus toebehooren.
„Wij zullen dus niet ophouden al datgene te bestrijden, wat de Kerk in haar wezen verwoest. Wij zullen niet ophouden luid en duidelijk te protesteeren tegen elke aanranding van onze belijdenis.
„Wij zullen niet ophouden in trouwe gehoorzaamheid aan onze ordinatie-gelofte onverstoord te arbeiden aan den opbouw van de Duitsche Evangelische Kerk.
„Wij stellen ons vertrouwen op den Heer en de Kerk, en bidden Hem, dat Hij aan onze Kerk nieuw leven uit Zijnen Geest en Zijnen vrede schenken moge!"
(Volgen de handteekeningen van twintig predikanten.)
(Vorig bericht blz. 993 B.)

C. NEDERLAND. — Opgravingen. - Vondst van een voorhistorische cultuurplek te Witten. — In de zandgraverij der gebroeders Bartels te Witten onder Assen werd dezer dagen de grondslag van een voorhistorisch gebouwtje aangetroffen; in het profiel der afgraving verschenen onder de akkerlaag paalgaten en houtskoollagen. Bij de ontgraving die op 7 October onder leiding van kapitein H. J. Bellen plaats had, bleek de grondslag ellipsvormig te zijn met doorsneden van ruim 4 en omstreeks 2,5 M.; de ruimte leverde tot een diepte van ± 20 cM. verschillende fragmenten van voorhistorisch aardewerk op. In het westelijk brandpunt der ellips bevond zich een kuil die behalve enkele urnscherven, ook bevatte een onbeschadigd spinsteentje van fraaien vorm. Het geheel doet denken aan een Germaansch priesteressentempeltje uit de laatste eeuwen voor de invoering van het Christendom. (Vorig bericht blz. 862 G.)

D. OOSTENRIJK. — Maatregelen tegen de Sociaal-Democraten. — De regeering heeft eenige stappen ondernomen tegen de sociaal-democraten. De „Arbeiter Zeitung" werd gedurende de laatste drie dagen in beslag genomen.
De Bondskanselier heeft bepaald, dat de verspreiding der „Arbeiter Zeitung" en de verkoop op straat evenals de bezorging aan huis voor den tijd van een maand niet meer mogen geschieden. De krant mag uitsluitend per post aan de abonné's worden gezonden. Dit verbod berust op een verordening van 10 Juni van dit jaar en treedt heden in werking.
Verder heeft de commissaris van politie een sociaal-democratische arbeiderszangvereeniging ontbonden wegens het houden van een demonstratie in het Stadion, waarbij politieke redevoeringen werden gehouden.
Deze maatregelen hebben in sociaal-democratische kringen groote opwinding verwekt en worden beschouwd als een oorlogsverklaring aan de sociaal-democratie.

11 OCTOBER **1933**

A. ENGELAND. — Het conservatieve partij-congres. — Na de rede van Lord Lloyd is op het conservatieve congres, dat dezer dagen gehouden werd, de Indische politiek der regeering besproken, waarbij verscheidene afgevaardigden hun ongerustheid deden blijken nopens de drie punten van de financiën, de landsverdediging en de politie.
Na een vrij scherp debat werd een motie, die in wezen tegen de regeering was gericht, verworpen en een officieel amendement met 737 tegen 344 stemmen aangenomen. (Vorig bericht blz. **42** N.)

B. DONAU-STATEN. — Italiaansch Memorandum. — De tekst van het Italiaansche memorandum inzake een betere organisatie van de economische toestanden in de Donaulanden is gepubliceerd. Het doel van Mussolini is volgens deze publicatie het scheppen van gunstige buitenlandsche markten voor de Donaulanden, in het bijzonder Oostenrijk en Hongarije. De voornaamste, door dit memorandum bepleite maatregelen zijn **1.** bilaterale overeenkomsten, 2. preferentieele behandeling van alle landbouwproducten uit de Donaulanden en de industrieele producten uit Oostenrijk; 3. verbetering van de handelsbalansen, 4. gebruik van de ,,natuurlijke uitlaten" Triest en Fiume voor den uitvoer uit deze landen. (Vor. ber. **386** C.)

C. VOLKENBOND. — Duitschland en het Joodsche vraagstuk. — Dei voltallige Volkenbondsvergadering heeft op 10 Oct. zonder eenige verdere discussie de Nederlandsche resolutie over de hulp aan de Duitsche vluchtelingen in den gewijzigden vorm, dien de tweede commissie er den vorigen dag aan had gegeven, definitief aangenomen.
Het rapport, waarin op het laatste oogenblik nog eenige redactie-wijzigingen werden aangebracht, komt thans hierop neer, dat de Volkenbondsraad een hoogen commissaris zal benoemen, benevens een administratfef lichaam, dat hem in zijn werkzaamheden zal bijstaan.
In dit administratieve lichaam zullen zitting nemen die staten, welke het best in staat zijn den vluchtelingen hulp te verleenen, terwijl ook de mogelijkheid wordt opengelaten, dat particuliere organisaties er in vertegenwoordigd zullen zijn. De kosten dezer hulpverleeningsactie zullen worden opgebracht uit particuliere en andere bronnen, terwijl de Volkenbond een voorloopig voorschot zal verstrekken van frs. 25.000, ter bestrijding van de eerste onkosten.
De hooge commissaris zal voorts geregeld verslag moeten uitbrengen aan het te benoemen administratieve lichaam, hetwelk deze verslagen aan al de staten, welke bij de hulpverleeningsactie geinteresseerd zijn, zal doorgeven.
Het rapport eindigt met het vaste vertrouwen uit te spreken, dat alle regeeringen den hoogen commissaris bij zijn hulpverleeningswerk haar medewerking zullen geven. Het rapport zal op **11** Oct. '33 aan de Assemblée ter goedkeuring worden voorgelegd.
Men had verwacht, dat althans de Franschen een hoofdelijke stemming over de tweede resolutie zouden aanvragen, die ten doel heeft uit te spreken, dat de Joden als een minderheid te beschouwen zijn, die aanspraak heeft op dei minderhedenbescherming.
Nadat echter Von Keller met enkele woorden had herhaald, dat de Duitschers tegen de tweede resolutie zouden stemmen, heeft niemand zelfs meer een stemming verlangd en legde de geheele Volkenbondsvergadering zich er bij neer, dat de voorzitter, Te Water, eenvoudig vaststelde, dat de resolutie ten gevolge van den Duitschen tegenstand niet was aangenomen.
(Vor. ber. Minderheden blz. **997** C.)

D. BELGIE. — Verdediging. — De minister van Defensie, Devèze, heeft op **11** Oct. '**33** zijn plannen aan den onder voorzitterschap van den Belgischen koning gehouden kabinetsraad voorgelegd.
Deze plannen zijn met algemeene stemmen goedgekeurd.
Zij betreffen in hoofdzaak verdedigingswerken aan de Duitsche grens en op de hoogvlakte van Hervé bij Luik, uitbreiding der eskaders jacht- en bombardementsvliegtuigen, versterking der zware artillerie, aanmaak van munitie en de opvoering van het aantal der automatische wapenen. De kosten zullen ongeveer 750 millioen francs bedragen. De plannen zullen binnenkort aan de Kamer worden voorgelegd.
(Vorig bericht blz. 985 G.)

E. NON-AGRESSIE PACT. — Zuid-Amerika. — Op 10 October 1933 heeft op het departement van Buitenlandsche Zaken te Rio de Janeiro door de gevolmachtigden de aangekondigde onderteekening plaats gehad van het non-agressie pact tusschen Argentinië, Brazilië, Chili, Mexico, Uruguay en Paraguay.

12 OCTOBER **1933**

F. WERELDKUNSTZIJDE-PRODUCTIE IN **1933.** — In het eerste halfjaar van 1933 kwam Japan als kunstzijdeproducent op de tweede plaats. De Ver. Staten stonden weer op de eerste plaats. Het vorige jaar kwam Japan als derde op de lijst voor.
De productie van kunstzijde van de afzonderlijke landen over het 1e halfjaar van 1932 en 1933 luidde:

(per 1000 h. kg.)

	1e halfjaar 1933	1932
Ver. Staten	31.720	25.770
Japan	18.335	12.865
Italië	17.765	17.245
Duitschland	17.090	12.115
Engeland	16.820	17.295
Frankrijk	10.860	8.765
Nederland	5.320	3.770
Zwitserland	2.660	2.580
Andere landen	8.020	7.900
Totaal	128.590	108.305

De productie van Japan steeg niet 50% als gevolg van de verwezenlijking van de uitbreidingsprogramma's. (Vorig bericht blz. **455 I.**)

G. ENGELAND. — Luchtmacht. — In tegenwoordigheid van een aantal hooge ambtenaren van het Britsche Ministerie voor Luchtvaart, marine-autoriteiten en eenige buitenlandsche marine-attachés is in de fabrieken der Blackburn Aircraft Comp. te Brough in Yorkshire aan het Ministerie voor de Luchtvaart overgedragen de aldaar gebouwde reuzenvliegboot ,,Perth", een vliegboot van een nieuw type, waarvan vier gebouwd zullen worden en de eerste thans is opgeleverd.
De Perth is voorzien van drie Rolls Royce-motoren van elk 900 P.K.; het vliegtuig heeft een actie-radius van 1500 zeemijl en een gemiddelde uursnelheid van 132 mijl. Het is uitgerust met een in gunstige positie opgesteld snelvuurkanon van 3.75 c.m. kaliber, dat honderd granaten per minuut kan afvuren, en verder met drie machinegeweren, terwijl het een bommenlading van ongeveer 1000 K.G. kan meenemen. Het heeft een bemanning van 5 koppen. Na de doopplechtigheid werd een demonstratie gegeven met het snelvuurkanon, waarbij de schietschijf een duikboot voorstelde. (Vorig bericht **blz. 954 A.)**

H. **ITALIE.** — „Europa, ontwaak". — De directeur der „Tribuna" en lid van den grooten fascistischen raad, Forges Davanzati, schrijft onder den titel ,,Europa ontwaak" een hoofdartikel, waarin hij verklaart, dat men het heden en de toekomst van Europa niet mag verbinden met dei uitrusting met zware kanonnen, pantserwagens of eskaders jachtvliegtuigen. De ontwapening, welke ook de door de vredesverdragen geschapen ongelijkheid moet corrigeeren, is ongetwijfeld het reddingbrengende middel, aldus

Davanzati, waarop ook de verzoeningspolitiek moet worden gebaseerd.
Europa heeft intusschen een streng onderzoek naar zijn geweten noodig.
Indien men den verschrikkelijken achteruitgang van het aantal geboorten in de cultuurstaten van Europa en ook in de Vereenigde Staten beziet en tegelijkertijd leest, dat Japan met een nog ongekende geboorte-coefficient een jaarlijksch accres van meer dan een millioen aanwijst, dan komt men tot de overtuiging, dat het een der tragische zijden van de kortzichtigheid van West Europa is te meenen, dat rang en kracht der staten in het heden en in de toekomst onherroepelijk bepaald zouden kunnen worden door een differentie in de bewapening met zware artillerie of tanks of bombardements-vliegtuigen. (Tribuna)

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Maatregelen ter bescherming van den Staat. — De regeering heeft met ingang van 10 Oct. een verordening uitgevaardigd, waarbij de toestand van noodzakelijke verhooging der staatsbescherming wordt geproclameerd.
Dit beteekent, dat voor de ambtenaren en beambten verscherpte dienstvoorschriften gelden. Beambten, die zich schuldig maken aan staatsvijandige acties of aangesloten zijn bij partijen, die acties tegen den staat ondernemen, kunnen onmiddellijk zonder recht op pensioen ontslagen worden. (Lidove Listy)

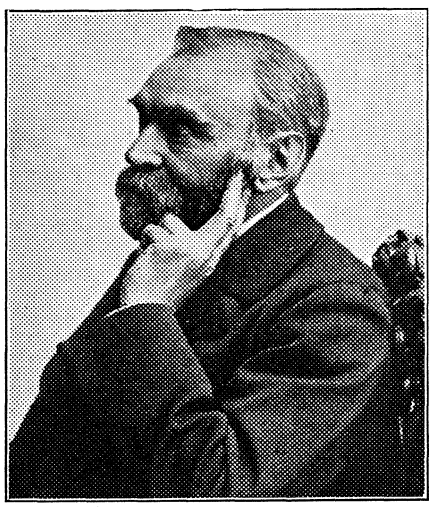
B. ENGELAND. — Financiën. — Volgens het laatste rapport van het ministerie van Financiën bedroegen de gewone inkomsten over het loopende financieele jaar tot 7 October £ 287.228.723, over het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar bedroegen zij *f* 280.725.641. De gewone uitgaven voor het loopende begrootingsjaar bedragen £ 350.670.238, d.i. £ 33½ millioen minder dan verleden jaar. (Vor. ber. **882** C.)

C. VLIEGONGELUK. — Vier Nederlandsche **vliegers** gedood. — Op 12 October '33 omstreeks half elf in den ochtend zijn boven de gemeente Lienden, bij Kesteren, twee militaire vliegtuigen van Soesterberg tegen elkaar gebotst en daarna omlaag gestort. Alle leden der bemanning van de beide vliegtuigen (de 304 en de 325) in totaal vier personen, werden op slag gedood.
Deze toestellen waren bemand met luitenant jhr. H. J. M. van Asch van Wyck, vlieger; luit. jhr. A. J. M. van Coehoorn van Sminia, vlieger en de sergeants-waarnemers W. C. van Hardeveld en A. G. Vermeulen.
Omtrent de slachtoffers melden wij nog de volgende bijzonderheden:
Luit. jhr. H. J. M. van Asch van Wijck behaalde zijn vliegbrevet op 9 Maart 1929; hij was een der meest op den voorgrond tredende vliegers van de L. V. A. Nog maar heel kort geleden deed hij van zich spreken doordat hij het Nederlandsche hoogterecord op zijn naam bracht met 9587 M. op een Fokker D. XVI met Armstrong Siddeley „Panther".
Luit. jhr. A. J. M. van Coehoorn van Sminia, die zijn brevet kreeg op 23 Aug. 1932 was eveneens, ondanks zijn korte praktijk, een der bekende vliegers der L. V. A.
Sergeant W. C. van Hardeveld vloog reeds lang; werd 9 Juni 1924 gebreveteerd en had als vlieger een zeer mooien staat van dienst; het vierde slachtoffer was A. G. Vermeulen, opzichter **3e** klasse, die als waarnemer bij luit. v. Asch van Wijck in het toestel zat.
Jhr. Coehoorn van Sminia zat als waarnemer bij sergt. v. Hardeveld. (Vor. ber. Nederland 26 F.)

13 OCTOBER **1933**

D. ZUID-AFRIKA. — Droogte. - Zes **millioen** schapen omgekomen. — De Daily Telegraph meldt, dat tot dusver zes millioen schapen ten offer zijn gevallen aan de droogte, die in uitgestrekte gebieden van Zuid-Afrika heerscht. In enkele streken is sedert drie jaar geen regen gevallen. Sommige districten van den voormaligen Oranje Vrijstaat, Transvaal en Limpopo, zijn gedeeltelijk uitgedroogd. In het district Heilbron dreigt 75% der boerenbevolking geheel te verarmen en is gedwongen haar bezittingen te verlaten omdat er geen water meer is. Tengevolge van de sterfte onder de schapen zal de wolproductie ten minste 90.000 balen minder zijn dan het vorige jaar. (Daily Telegraph)

E. **ALFRED** NOBEL. — Met bijzondere plechtigheid zal dit jaar, op 21 October, een krans worden gelegd op het graf van den Zweedschen ingenieur Alfred Nobel, die op dien dag een eeuw geleden geboren werd en wiens naam onwrikbaar vereenzelvigd is met de begrippen beschaving en wereldvrede.

Alfred Nobel.

Enorme bedragen zijn reeds uit het Nobelfonds toegekend ten dienste van het wetenschappelijk onderzoek en den wereldvrede.
Inclusief de prijzen van 1932 bedraagt de totaal uitgekeerde som 19.237.725 Zweedsche Kronen.
De 166 Nobel-prijsdragers zijn vertegenwoordigers van 15 verschillende landen, aldus verdeeld:

Nederland: 8.	Oostenrijk: 5.
Duitschland: 39.	Italië: 5.
Gr.-Brittannië: 27	België 4.
Frankrijk: 26.	Noorwegen: 4.
Amerika: 15	Spanje: 3.
Zweden: 12.	Polen: 2.
Denemarken: 7	Rusland: 1.
Zwitserland: 6	

Rangschikt men mevrouw Curie-Sklodowska bij Polen, wat haar oorspronkelijke nationaliteit is, dan heeft dit land 4 prijzen. Mevr. Curie heeft nl. in 1903 den prijs voor Natuurkunde en in 1911 den prijs voor Scheikunde behaald.
Bovendien kregen drie instellingen den vredesprijs, nl. Het Instituut voor Internationaal Recht te Gent; Het Permanent Internationaal Vredesbureau te Bern: Het Internationaal Roode Kruis Comité te Genève.
Vier prijzen worden steeds toegekend: voor Letterkunde, Natuurkunde, Scheikunde en Geneeskunde.
Bovendien verleent het Noorsche Storting een prijs als belooning voor internationaal vredeswerk.
(Zie rubriek: Nobelprijzen.)

F. VOLKENEOND. — Commissaris voor Danzig treedt af. — De Volkenbondscommissaris voor Danzig, Rosting, heeft op 11 Oct. den regeeringen van Danzig en Polen medegedeeld, dat hij tot zijn diep leedwezen geen gevolg kan geven aan het aanbod der regeeringen langer te Danzig in functie te blijven. Ook van Duitsche zijde wordt dit besluit van Rosting betreurd. (Vorig bericht blz. 676 A.)

A. FRANKRIJK. — De bewapening ter zee. — De marine-medewerker van de Daily Telegraph wijst in een uitvoerig artikel op den geweldigen omvang van de Fransche bewapening ter zee. De Dunkerque zal voor ten minste acht jaar het modernste linieschip ter wereld zijn. De sedert den oorlog gebouwde Fransche kruisers zijn moderner dan de schepen uit dezelfde categorie der Engelsche vloot. Bij den bouw van oorlogsschepen staat Frankrijk aan de spits. Frankrijk heeft zeven kruisers in aanbouw, waartegenover de Ver. Staten slechts zes en Japan vier. De correspondent herinnert voorts er aan, dat de Fransche kruisers nog worden versterkt door een vloot van machtige „flottille-leiders", die volgens het Londensche vlootverdrag nog als kruisers beschouwd moeten worden, aangezien de in dit verdrag bepaalde grootte voor flottille-leiders slechts 1850 ton bedraagt. Frankrijk heeft 13 schepen in gebruik als flottille-leiders van ongeveer 2500 ton, 6 zijn in dienst gesteld van 2100 ton en 12 zijn in aanbouw. Al deze schepen zijn uitgerust met 13.7 c.M. geschut. Geen andere mogendheid bezit torpedojagers of flottille-leiders, uitgerust met zoo zwaar geschut. Voorts hebben de Fransche schepen in het algemeen een groote snelheid. Ten aanzien van de onderzeeërs bestaat geen twijfel, dat Frankrijk op het oogenblik de sterkste duikbootvloot ter wereld bezit. Frankrijk heeft 84 duikbooten in dienst en 25 in aanbouw, Amerika slechts 81 en 2, Japan **63** en 9 en Engeland 50 en 10. Men moet toegeven dat Frankrijk zich een eerste klas weermacht ter zee heeft geschapen.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 970 C.)

B. PROF. DR. **JULES** PERSYN OVERLEDEN. — Sedert een paar dagen werd de bekende letterkundige en criticus Prof. Dr. Jules Persyn, o.m. leeraar aan de hoogeschool van Gent vermist.
Men heeft op 12 Oct. zijn lijk uit den vijver van zijn tuin opgevischt.
Dr. Jules Persyn was in 1878 te Wachtebeke (West Vlaanderen) geboren. Hij schreef critische werken over de Nederlandsche schrijvers Dr. Schaepman, v. Deyssel en verder over Vlaamsche letterkunde en Noorsche literatuur, o.a. een boek „Hendrik Ibsen".

C. PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. — Het Huis van Afgevaardigden heeft met 58 tegen *22* stemmen de actie van den Senaat tegen de onafhankelijkverklaring van de Philippijnen goedgekeurd.
(Vorig bericht blz. 998 G.)

D. ONTWAPENING. — Volgens den correspondent van de „Matin" te Genève, is tusschen Engeland, Frankrijk en Amerika slechts op twee punten overeenstemming bereikt, waarmee bovendien ook Italië accoord gaat:
1. Elke uitbreiding der bewapening van Duitschland is ontoelaatbaar.
2. Zoolang Duitschland met dit principe niet accoord gaat, zal in de algemeene ontwapeningscommissie niet met de algemeene beschouwingen begonnen worden.
Het blad ziet mogelijkheden om onderhandelingen te openen over de kwestie van de verkorting van den overgangstijd en in de kwestie van het toestaan aan Duitschland van eenige tot nog toe verboden wapencategorieën. (Matin) (Vorig bericht blz. 998 F.)

14 OCTOBER 1933

E. VOLKENBOND. — De financieele toestand van Oostenrijk. — De Volkenbondsraad heeft op **14** Oct. 1933 in openbare zitting het rapport van de financieele commissie inzake den financieelen toestand van Oostenrijk behandeld. Dit rapport is uitgebracht door den vertegenwoordiger van Australië en houdt in, dat de in het protocol van Lausanne van Juli **1933** omschreven buitenlandsche leening van Oostenrijk met succes is geplaatst in Engeland, Frankrijk, Italië met Zwitserland.
De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk en Italië voerden het woord. Eden verklaarde, dat de Oostenrijksche regeering vastbesloten is de draconische maatregelen tot herstel van het begrootingsevenwicht ten uitvoer te leggen. De laatste steen in dit werk van den wederopbouw van het land is een binnenlandsche leening. De Engelsche regeering hoopt op een volledig succes van dit groote door de Oostenrijksche regeering aangevatte werk der saneering. Massigli bracht namens de Fransche regeering de gelukwenschen over voor het financieele herstel en sprak de hoop uit, dat noch binnen- noch buitenslands iets zou worden ondernomen, dat het succes der binnenlandsche leening in gevaar zou brengen. De Italiaansche vertegenwoordiger sprak de hoop uit, dat de Oostenrijksche regeering alle moeilijkheden zal overwinnen. (Vor. ber. Staatsfinanciën **218** E.)

F. ARGENTINIE EN DE WERELDCRISIS. —
Op 12 Oct. '**33** hebben het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap, het Genootschap „Spanje-Spaanscli Amerika" en het Nederlandsch Luid-Amerikaanscli Instituut een bijeenkomst georganiseerd in het Koloniaal Instituut onder leiding van prof. dr. C. F. A. van Dam. Daar de avond tevens bedoeld was als een viering van het Fiesta de la Raza (Het Feest van het Ras) dat ieder jaar op 12 October in de geheele Spaanschsprekende wereld wordt gevierd, waren er verscheidene officieele vertegenwoordigers van de Spaanscli-sprekende landen aanwezig. Onder lieri werden opgemerkt de gezant van Spanje, de heer Justo Gomez Ocerin, de zaakgelastigde van Argentinië, de heer Alberto Castro Gache, de heer Enrique Beltran y Manrique, corisul van Spanje te Amsterdam en verschillende andere leden van het corps consulaire.
Nadat deze heeren in de Spaansche taal door den voorzitter waren begroet, gaf deze het woord aan dr. Walter Schuck, docent aan de Handelslioogeschool te Berlijn, die een rede hield over „Argentiniens Bedeutung im Rahmen der sud-amerikanischen Krisenuberwindung", waaraan het volgende zij oiitleend:
De wereldcrisis heeft ook Spaansch-Amerika niet gespaard. Men kan zich wellicht eenige voorstelling van de economische moeilijkheden maken als men weet, dat de export van de acht voornaarriste landen van dit werelddeel van 2538 millioen dollar in 1929 tot 890 millioen in het jaar 1932 is gedaald. Hoe deze vermindering zich in Noord-Amerika en de Europeesche industrielanden weerspiegelde, blijkt uit de importcijfers: 2110 millioen dollar in 1929, tegenover 522 millioen in 1932.
Dat Spaarisch-Amerika op het oogenblik het laagtepunt der economische moeilijkheden reeds heeft bereikt, is in de eerste plaats te danken aan de volharding, waarmede Argentinië, ook onder de moeilijkste omstandigheden, aan zijn traditioneele oolitiek in ieder oozicht heeft vastgeliouden. Dit geldt zoowel boor zijn binnenlandsclie als voor zijn buitenlandsche politiek. Op dit laatste gebied heeft Argentinië zich de grootste verdiensteri verworven door het herstel van de z.g. Paz Iberica, die door den oorlog tusschen Paraguay en Bolivia verstoord was. Nog duidelijker blijkt de weg op het terrein der economische politiek in Argentinië afgebakend, hetgeen spr. met tal van voorbeelden nader toelichtte. Spr. betoogde, dat het principe van vriihandel ook in de binnenlandsche economie wordt toegepast.-Dank zij het principe van non-interventie van den staat kan men de crisis in Argentinië als overwonnen beschouwen. De grondslagen der Argentijnsche politiek waren strikte nakoming der binnen- en buitenlandsche verplichtingen met een beroep op het binnenlandsche kapitaal, máar met voorkoming van inflatie. Voorts een zoo weinig mogelijk ingrijpen van den staat in het natuurlijke productieproces eii voor alles een gezond evenwicht tusschen de belangen-van landbouw en industrie en tenslotte een voorkeur voor goedkoopere importartikelen boven kunstmatig dure iiidustrieproducten uit het eigen land.
Een gezonde economische toestand iii Areentinië kan ook Nederland ten goede komen. Tot nog toe waren de betrekkingen zeer eenzijdig, want Nederland koopt veel van Argentinië, maar voert er heel weinig in. Voor een vergrooting van den Hollandschen invoer zijn de kansen, aldus spr., niet slecht. Zij zou ook aan de scheepvaart van ons land en de banken ten goede komen. Een grondig onderzoek van die van de overige Zuid-Amerikaansche landen, wier beteekenis als koopers in komende jaren slechts groeien kan, zou waarde hebben. Een crisis als de tegenwoordige beteekent voor zulke jonge landen geenszins een zoo hevige catastrophe als voor Europa en de Vereeniede Staten. Evenmin als tien jaar geleden een even overdreven als vaag optimisme ten opzichte van Spaansch-Amerika gerechtvaardigd was, zou thans een te groot pessimisme gegrond zijn. Dit laatste niag zeker Nederland niet van een gebied verre houden, dat met een natuurlijk steeds onvermijdelijk risico toch zeker gunstige kansen op handelsgebied in uitzicht stelt.

G. VOLKENBOND. — Duitschland uitgetreden. — Namens den Rijkskanselier Adolf Hitler, heeft de Duitsche rijksminister voor propaganda, dr. Goebbels, aan de persvertegenwoordigers medegedeeld, dat Duitschland uit den Volkenbond treedt en de ontwapeningsconferentie verlaat. De Rijksdag is ontbonden. Op 12 November '**33** worden nieuwe verkiezingen gehouden om het Duitsche volk gelegenheid te geven

zijn houding te bepalen tegenover deze besluiten der rijksregeering, welke zij motiveert met de weigering der groote mogendheden om Duitschland op het gebied der bewapening rechtsgelijkheid toe te staan. Het verlaat Genève tot deze werkelijke rechtsgelijkheid het volk niet meer wordt onthouden. In een manifest van Rijkskanselier Hitler wordt o.a. verklaard: De Rijksregeering legt haar besluit, tezamen met een hernieuwde belijdenis van een oprechte vredespolitiek en bereidwilligheid, om tot overeenstemming te komen, aan het Duitsche volk voor, opdat dit er zich over uitspreke en zij verwacht van het volk een manifestatie van eenzelfde vredesliefde en vredeswil, maar ook van eenzelfde opvatting van eergevoel en van eenzelfde vastberadenheid.

Ik heb derhalve als kanselier van het Duitsche rijk den heer rijkspresident voorgesteld, als zichtbare uiting van den eensgezinden wil van regeering en volk deze politiek der rijksregeering aan de natie voor een volksstemming voor te leggen en den Duitschen Rijksdag te ontbinden, ten einde het Duitsche volk daardoor in de gelegenheid te stellen, die afgevaardigden te kiezen, die als beëedigde vertegenwoordigers van deze politiek van vrede en zelfbewustzijn aan het volk de garantie van een onversaagde verdediging van zijn belangen in dezen zin kunnen geven.

Als kanselier van het Duitsche volk en leider der nationaal-socialistische beweging ben ik er van overtuigd, dat heel de natie als één man zich zal scharen achter deze belijdenis en dit besluit, die evenzeer een gevolg zijn van de liefde tot ons volk en het hooghouden van zijn eer, als ook van het besef, dat de voor allen zoo noodzakelijke uiteindelijke pacificatie der wereld slechts kan worden bereikt, wanneer de begrippen overwinnaar en overwonnenen zullen zijn vervangen door het begio van gelijke levensrechten voor allen.

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitschland verlaat de ontwapeningsconferentie. — Duitschland's minister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, heeft namens de Duitsche regeering aan den voorzitter der ontwapeningsconferentie, Henderson, het volgende telegram gericht: Mijnheer de voorzitter, namens de Duitsche rijksregeering heb ik de eer U het volgende mede te deelen: Na het verloop, dat de jongste beraadslagingen over de ontwapeningskwestie hebben gehad, staat thans definitief vast, dat de ontwapeningsconferentie haar eenige opgave, het doorvoeren van de algemeene ontwapening, niet kan vervullen. Tevens staat vast, dat deze mislukking der ontwapeningsconferentie alleen moet worden geweten aan den ontbrekenden wil der zwaar-bewapende staten om hun verdragsverplichtingen tot ont apening thans na te komen.

Daarmede is ook de verwezenlijking van Duitschlands erkende aanspraken op rechtsgelijkheid onmogelijk gemaakt en is de voorwaarde komen te vervallen, onder welke de Duitsche regeering zich begin van dit jaar heeft bereid verklaard, weer aan de werkzaamheden der conferentie deel te nemen. De Duitsche regeering ziet zich derhalve gedwongen de ontwapeningsconferentie te verlaten.

Dit telegram werd door het secretariaat van den Volkenbond gepubliceerd, tegelijk met het antwoord van Henderson, dat als volgt luidt:

,,Ik heb de eer, de ontvangst van uw telegram van 14 October te bevestigen. Ik zal de hoofdcommissie der conferentie voor de beperking en vermindering der bewapening met den inhoud er van in kennis stellen." (Vorig bericht blz. **1003 D.**)

B. DUITSCHLAND. — Manifest der Rijksregeering. — Wolff publiceert het volgende manifest der rijksregeering aan het Duitsche volk:

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk zijn eensgezind in het verlangen een politiek des vredes, der verzoening en der overeenstemming te voeren als grondslag van alle besluiten en handelingen.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk verwerpen derhalve het geweld als een onbruikbaar middel tot opheffing der bestaande geschillen binnen de Europeesche statengemeenschap.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk hernieuwen de gelofte, tot elke wezenlijke ontwapening der wereld met vreugde hun instemming te zullen geven met de verzekering van hun bereidwilligheid om ook het laatste Duitsche machinegeweer te vernietigen en den laatsten man uit het leger te ontslaan, voor zoover de andere volken tot hetzelfde besluiten.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk koesteren samen den oprechten wensch met de andere naties, met inbegrip van al onze vroegere tegenstanders, in den geest van overwinning van de oorlogspsychose en tot uiteindelijk herstel van oprechte betrekkingen met elkaar alle hangende vraagstukken zonder hartstocht langs den weg van besprekingen te willen onderzoeken en oplossen.

De Duitsche' rijksregeering en het Duitsche volk verklaren zich daarom te allen tijde bereid door het sluiten van continentale non-agressie-verdragen on zeer langen termiin den vrede in Europa te garandeeren, de economische welvaart te dienen en in het algemeen aan den cultureelen wederopbouw deel te nemen.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk zijn vervuld door dezelfde opvatting, ingegeven door eer, dat het toestemmen in de gelijkgerechtigdheid van Duitschland de onvermijdelijke zedelijke en zakelijke voorwaarde is voor eenige deelnemine van ons volk en zijn regeering aan internationale instituten en verdragen.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk zijn daarom eensgezind in het besluit de ontwapeningsconferentie te verlaten en uit den Volkenbond te treden tot de werkelijke gelijkgerechtigdheid van ons volk ons niet langer wordt onthouden.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk zijn besloten liever iederen nood, iedere vervolging en iederen druk op zich te nemen dan in de toekomst verdragen te onderteekenen die voor iederen man van eer en voor ieder volk dat zijn eer liefheeft, onaannemelijk moeten zijn, maar in hun gevolgen slechts tot een besteridigine van den nood en de ellende van den toestand, door het verdrag van Versailles geschapen en daarmede tot een ineenstorting van de beschaafde Statengemeenschap zouden leiden.

De Duitsche rijksregeering en het Duitsche volk koesteren niet den wensch, deel te nemen aan een bewapeningswedloop van andere naties, zij eischen slechts die mate van veiligheid, welke het volk de rust en de vrijheid van den vreedzamen arbeid waarborgt. De Duitsche regeering en het Duitsche volk zijn bereid om deze gerechtvaardigde eischen van de Duitsche natie langs den weg van onderhandelingen en door verdragen te waarborgen.

De Duitsche regeering richt de volgende vraag tot het Duitsche volk:

Keurt het Duitsche volk deze politiek van zijn rijksregeering goed en is het bereid, om deze tot de uitdrukking van zijn eigen opvatting en zijn eigen wil te verklaren en deze plechtig te onderschrijven?

(V. b. Ontwapening **1004 A.;** Volkenbond **1003 G.**)

C. DUITSCHLAND. — Rijkskanselier Hitler's rede inzake Volkenbond en Ontwapeningsconferentie. — In een toespraak, die in vier talen is uitgezonden, heeft rijkskanselier Hitler het besluit der Duitsche regeering verdedigd, om uit den Volkenbond te treden en de ontwapetiingesconterentie te verlaten.

Rijkskanselier Hitler zeide het volgende:

,,Toen in November 1918 het Duitsche volk de wapens neerlegde, in vertrouwen op de beloften, vervat in de 14 punten van president Wilson, kwam er een eind aan een onzaligen strijd, waarvoor wel staatslieden, maar zeker niet de volken verantwoordelijk gesteld kunnen worden. Het Duitsche volk heeft zoo heldlaftig gestreden, omdat het heilig overtuigd was, ten onrechte aangevallen te zijn en dus met recht ten strijde te trekken. Van den omvang der offers, die het land bijna geheel op zichzelf aangewezen, heeft moeten brengen, 'hadden de andere landen nauwelijks een denkbeeld. Wanneer de wereld in die maanden den verslagen tegenstander op faire wijze de hand had gegeven, zou de menschheid veel leed besnaard zijn gebleven.

Het Duitsclie volk is diep overtuigd van zijn onschuld aan den oorlog. De andere deelnemers aan dit tragische ongeluk mogen zonder meer dezelfde opvatting koesteren. Maar als allen overtuigd zijn van hun onschuld, dan is het te meer noodzakelijk, er voor te zorgen, dat die overtuiging niet tot blijvende vijandschap wordt en dat de herinneringen aan deze ramp niet kunstmatig worden bewaard. Dat niet door een onnatuurlijke vereeuwiging der begrippen overwinnaars en overwonnenen een eeuwige rechts-ongelijkheid ontstaat die de eenen met begrijpelijken hoogmoed, de anderen echte; met bitteren wrok vervult.

Werkloosheid. — De gevolgen konden niet uitblijven. Op het economische verval is een niet minder dreigende algemeen-politieke ineenstorting gevolgd. Wat had de wereldoorlog echter voor zin, als de gevolgen, niet alleen voor de overwonnenen, maar ook voor de overwinnaars alleen blijken in een eindelooze reeks economische catastrofes?

De welvaart der volkeren is niet grooter en hun politiel< geluk en hun menschelijke tevredenheid zijn niet inniger en dieper geworden. Werkloozen-legers ontwikkelden zich tot een nieuwen maatschappelijken stand. En zooals in economisch opzicht de constellatie der naties wordt geschokt, zoo begint ook haar maatschappelijk bestel geleidelijk Op losse schroeven te geraken. Van de gevolgen van het vredesverdrag heeft Duitschland het meest te lijden. Het aantal werkloozen steeg enorm, dat wil zeggen dat in Duitschland rond 20 millioen menschen van de 65 millioen zonder bestaan een uitzichtlooze toekomst tegemoet gaan.

Het was slechts een kwestie van tijd, dat dit leger van economisch onterfden moest worden tot een leger van fanatici, die politiek en maatschappelijk van de wereld vervreemden. Een van de oudste cultuurlanden der huidige beschaafde menschheid

stond met meer dan 6 millioen communisten aan den rand van den ondergang. Als het roode oproer als een brand over Duitschland had geraasd, dan zou men in de westelijke cultuurlanden wel hebben leeren inzien, dat het niet onverschillig is, of aan den Rijn en aan de Noordzee de voorposten staan van een Duitsch-revolutionnair-expansief Aziatisch wereldrijk, dan wel vreedzame Duitsche boeren en arbeiders, die met de andere volken onzer Europeesche cultuur willen sanienwerken en hun brood willen verdienen.
Doordat de nationaal-socialistische beweging van Duitscliland deze dreigende ramp heeft voorkomeri, redde zij niet alleen het Uuitsche volk, maar heeft zij zich ook historische verdiensten verworven voor het overige Europa.

Wat bereikt werd. — En deze nationaal-socialistische revolutie had slechts één doel: herstel der orde in ons eigen volk, het scheppen van arbeid en brood voor onze hongerende massa's, proclamatie der begrippen van eer, trouw en fatsoen op basis van een moraal, die andere volken geen schade kan doen, doch hoogstens kan baten. Alles wat zich aan eerlooze gezindheid, aan bedrog en corruptie in ons volk had opgehoopt sedert het verdrag van Versailles, werd door ons aangevallen en bestreden. Deze beweging verplichtte zich, zonder aanzien des persoons, trouw, geloot en fatsoen weer in eer te herstellen. Sedert acht maanden voeren wij een heroïschen kamp tegen de communistische bedreiging van ons volk, de verwoesting onzer cultuur, onzer kunst en de vergiftiging onzer opeiibare moraal. Aan de verloochening van God, aan het beleedigen der religie hebben wij een eirid gemaakt. Wij zijn de Voorzienigheid dankbaar, dat zij onzen strijd tegen den nood der werkloosheid en voor de redding der boeren met succes heeft bekroond. Op grond van een program, voor welks uitvoering wij vier jaar berekenden, zijn in nauwelijks acht maanden van de zes millioen werkloozen ruim 2¼ millioen weer in het productie-proces geschakeld.
De beste getuige voor deze enorme prestatie is het Duitsche volk zelf. Het zal de wereld bewijzen, hoezeer het achter een bewind staat. dat geen ander doel kent dan met vreedzamen arbeid mede te helpen aan den opbouw eener thans ongelukkige wereld: Deze wereld echter, die wij geen kwaad doen en waarvan wij slechts verlangen, dat zij ons vreedzaam laat werken, vervolgt ons sedert maanden met een vloed van leugens en verdachtmakingen. Terwijl zich in Duitschland een revolutie voltrok, die niet zooals de Fransche of Russische hecatomben aan menschen slachtte. gijzelaars vermoordde of cultuurmonumenten vernielde, maar waarbij geen étalage is verbrijzeld, geen winkel geplunderd en geen huis beschadigd werd, verbreidden gewetenlooze ophitsers een vloed van gruwelberichten. Tienduizenden Amerikanen, Engelschen en Franschen zijn in deze maanden in Duitschland' geweest; zij konden er zich met eigen oogen van overtuigen dat in geen land ter wereld meer rust en orde heerscht dan in het huidige Duitschland, dat in geen land de oersoon eri liet bezit meer geresoecteerd worden dan in Duitschiand. Maar ook, dat misschien in geen land ter wereld een scherper strijd wordt gevoerd tegen degenen, die als misdadige elementen meerien hun lage instincten ten koste hunner medemensclien vrij te kunnen uitleven. Deze elementen en hun communistisctie medeplichtigen zijn het, die thans als emigranten trachten eerlijke en fatsoenlijke volken tegen elkaar op te hitsen.
Ik beschouw het als een teekeri eener edeler opvatting, dat de Fransche minister-president Daladier in zijn jongste rede woorden heeft gesproken, die getuigden van persoonlijk begrijpen, woorden waarvoor talrijke millioenen Duitschers hem innerlijk dankbaar zijn. Het nationaal-socialistische Duitschland heeft geen anderen wensch dan den wedloop der Europeesclie volken weer te richten op gebieden, die de wereld verrijken en schooner maken.
Hoopvol en ontroerd hebben wij kennis genomen van de verzekering, dat de Fransche regeering onder haar huidigen leider niet voornemens is het Duitsche volk te krenken of te vernederen. Wij zijn ontroerd door de opmerking over de, helaas treurige waarheid, dat deze beide groote volken zoo vaak in de historie het bloed hunner beste zonen op het slagveld hebben geofferd.
Ik snreek namens het geheele Duitsche volk als ik verzeker, dat wij 'allen vervuld zijn–van het oprechte verlangen een vijandschap te vernietigen, welker offers niet in verhouding staan tot een mogelijke winst. Het Duitsche volk is overtuigd, dat zijn wapen-eer in duizend slagen en eevechten zuiver en onbesmet is gebleven, precies zooals wij inden Fransclien soldaat slechts onzen ouden maar roemrijken tegenstander zien. Wij allen zouden gelukkig zijn bij de gedachte. den kinderen en kindskinderen datgene te besparen, wat wijzelf als mannen van eer in bittere jaren aan leed en ellende moesten aanzien en zelf doorstaan. De geschiedenis der laatste 150 jaar moet den beiden volken geleerd hebben, dat belangrijke duurzame veranderingen ondanks alle bloedvergieten niet meer mogelijk zijn. Het zou een geweldige gebeurtenis zijn voor de geheele menschheid als de beide volken voor immer het geweld uit hun gemeenschappelijk leven verbanden. Het Duitsche volk is daartoe bereid!
Terwijl wij vrijmoedig de rechten doen gelden, die de verdragen ons toestaan, wil ik echter even vrijmoedig verklaren, dat, buiten die rechten, tusschen de beide landen geen territoriale conflicten meer voor Duitschland bestaan. Na den terugkeer van liet Saargebied bij Duitschland zou slechts een waanzinnige kunnen denken aan de mogelijkheid van een oorlog tusschen de beide staten; van onzen kant zou daarvoor geen–moreel of verstandelijk te rechtvaardigen reden meer aanwezig zijn. Want niemand kan verlangen dat, om een grenswijziging van problematischen omvaiig en waarde te verkrijgen, millioenen bloeiende menschenlevens worden vernietigd.

Tegen het communisme. — Als de Fransche premier echter vraagt, waarom de Duitsche jeugd marcheert en in het gelid loopt, dan antwoord ik: niet om tegen Frankrijk te demonstreeren, maar om de politieke wilsvorming te vergrooten en te documenteereii, welke noodig was en is ter vernietiging van het communisme. Er is in Duitschland slechts één wapendrager en dat is het leger. En omgekeerd is er voor de nationaal-socialistische organisaties slechts één vijand en dat is het communisme. Het Duitsche volk moet echter voor zijn inwendige organisatie ter bescherming tegen dit gevaar de vormen kiezen, die succes garandeeren. Als de rest der wereld zich in onverwoestbare vestingen verschanst, enorme vliegtuig-eskaders bouwt, reuzentanks construeert, zwaar geschut vervaardigt, dan kan zii niet over bedreiging praten, omdat de Duitsche nationaalsocialisten geheel ongewapend in het gelid marcheeren en daardoor zichtbaar uitdrukking geven aan de Duitsche volksgemeenschap en die beschermen.
Indien echter de Fransche premier Daladier later de vraag stelt, waarom Duitschland dan waoens eischt, die toch later verwijderd moeten worden, dan is'er een vergissing in het spel. Het Duitsche volk en de Duitsche regeering hebben in het geheel geen wapens, maar rechtsgelijkheid geëischt.
Als de wereld besluit, dat alle wapens tot het laatste machinegeweer uit den weg geruimd moeten worden: welnu, wij zijn bereid direct tot zulk een conventie toe te treden.
Als de wereld besluit, dat bepaalde wapens vernietigd moeten worden: wij zijn bereid er bij voorbaat afstand van te doen.
Als echter de wereld bepaalde wapens aan elk volk toestaat, zijn wij niet bereid ons principieel als volk-met-minder-rechten daarvan te laten uitsluiten.
Niets is noodiger dan te komen uit een atmosfeer ais de huidige. De geest der conferentie moet die van oprechte verzoening zijn, doch het begin der pogingen is al tot mislukking gedoemd.
Nu wij uit de verklaringen der officieele vertegenwoordigers van een reeks groote landen hebben vernomen, dat zij thans niet denken aan een werkelijke rechtsgelijkheid van Duitschland, is het dit Duitschland ook niet monelijk zicii verder in een zoo onwaardige positie aan andere volken op te dringen.
Bedreigingen met geweld kunnen slechts nadeelige gevolgen hebben. De Duitsche regeering is er diep van overtuigd, dat haar beroep op de zeheele Duitsche natie de wereld zal bewijzen, dat-de vredelievendheid der regeering en haar opvatting van eer, even eerlijk zijn als de vredelievendheid en de opvatting van eer van het Duitsche volk.
Ik heb besloten, ten bewijze dezer bewering, den rijkspresident te vragen den Rijksdag te ontbinden en door nieuwe verkiezingen, verbonden niet een volksstemming, het Duitsche volk gelegenheid te geven een historisch getuigenis te geven.
Moge de wereld hierdoor de overtuiging krijgen dat het Duitsche volk zich in dezen strijd om zijn rechtsgelijkheid en eer onvoorwaardelijk identiek verklaart met zijn regeering, dat beide echter in den grond der zaak door geen anderen wensch zijn bezield, dan mede te helpen een menschenleeftijd van tragische dwalingen, betreurenswaardigen haat en strijd te beëindigen tusschen hen, die als bewoners van het in cultureel opzicht belangrijkste continent ook in de toekomst voor de geheele menschheid een gemeenschappelijke taak te vervullen hebben.
Moge deze geweldige demonstratie van vrede en eer van het Duitsche volk er toe leiden, dat de voorwaarde wordt vervuld noodig voor het beëindigen van een eeuwenlangen haat en strijd en voor den opbouw eener betere gemeenschap: de erkenning van een hoogere gemeenschappelijke plicht op grond van gemeenschappelijke gelijke rechten."

(Vorig bericht blz. 1004 B.)

15 OCTOBER 1933

A. VOLKENBOND. — Duitschland uitgetreden. — Wereldindrukken. —

VEREENIGDE STATEN. — Het uittreden van Duitschland uit" den Volkenbond heeft in ambtelijke kringen gewerkt als een bliksemstraal uit helderen hemel. Op de gezichten van de ambtenaren der departementen was zichtbare verrassing en bezorgdheid te lezen. Zij weigerden echter zich over de gebeurtenissen te uiten.

FRANKRIJK. — De tijding van het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond en de daarmee samenhangende gebeurtenissen hadden in politieke kringen de uitwerking van een bom en die Francche vooraanstaande persoonlijkheden die zich over deze maatregelen wilden uiten — zij droegen echter geen ambtelijk karakter — toonen zich des te meer verrast daar men reeds met de mogelijkheid rekening had gehouden. dat Duitschland in Geneve zou pogen de ontwapeningsonderhandelingen in het raam van het vier-mogendheden pact te brengen. Deze stap van Duitschland had men echter in geenen deele verwacht.

ENGELAND. — De Duitsche stap kwam voor de Engelschen volkomen onverwacht. De diplomatieke medewerkers van de Erigelsche bladen wilden aanvankelijk aan de tijding nauwelijks geloof schenken. De Duitsche persvertegenwoordigers werden met telefoon-aanvragen overstroomd. De kranten brachten de tijding als een zeer groote sensatie. Op groote plakkaten las men de woorden: „De Bom van Hitler". In sommige publicaties komen opmerkingen voor als „Duitschland werpt de wereld de strijdbijl toe en heeft een bom in de Ontwapeningsconferentie geworpen." In het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de tijding eveneens uiterst alarmeerend gewerkt.

ITALIE. — Het verlaten van den Volkenbond en de ontwapeningsconferentie door Duitschland heeft ontsteltenis en verwarring verwekt, nu alle verzoeningspogingen van Mussolini vergeefsch zijn geweest.

(Vor. ber. Volkenbond 1003 G.)

16 OCTOBER 1933

B. NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". —

In de groote zaal van het Jaarbeursgebouw te Utrecht is op 13 Oct. '33 een buitengewone partijvergadering gehouden van

de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". Deze bijeenkomst was belegd oni een voorzitter te kiezen, die den minister van staat, mr. D. Fock, zou opvolgen.
Het bleek, dat er voor de vacature van voorzitter geen andere candidaat was gesteld dan mr. W. C, Wendelaar, burgemeester van Alkmaar en lid van de Tweede Kamer. Mr. Wendelaar werd daarop bij acclamatie tot nieuwen leider van de partij gekozen. Mr. Fock heeft den nieuwen functionaris met gelukwenschen begroet. Deze eelukwensciien richtte hij ook tot de partij, die een voorzitter krijgt die met de gaven van zijn geest en hart de partij krachtig zal leiden. Gij aanvaardt liet voorzitterschap niet onder aangename oriistandigheden en in een moeilijk tijdsgewricht, waarin de financieele omstandigheden ongunstig zijn en waarin in de wereld veel ellende wordt geleden. Velen zoeken naar iets nieuws en zijn van meening, dat de toestanden wel verbeteren zullen als ook maar op staatkundig gebied liet nieuwe aanvaard wordt. Er zijn er die gelooven dat, als wij het nationaal socialisme met zijn bombast, dwaas gegroet en theatraal vertoon maar biiineri halen, de wereld gered zal zijn. Het is aan onze partij, oni aan te toonen dat fascisme en nationaal-socialisrrie niet tot heil, maar tot willekeur dictatuur en terreur voeren. Wij willen de vrijlieid, die niet tot ongebondenheid voert en een sterk gezag helpen handhaven. Mr. Fock sprak den wensch uit, dat de nieuwe voorzitter de partij tot grooten bloei zou mogen brengen en nam daarna afscheid, al was dat dan een afscheid van zijn plaats en niet van de partij. Hij sprak daarbij woordeii vaii dank en erkentelijklieid tot allen, die hem tijdens zijn voorzitterscliap hadden gesteund, in liet bijzonder tot tiet secretariaat, mr. Boon, mr. Rink en de partijtractie, die hem altijd zoo welwillend en vriendelijk liad ontvangen. Tal van aideelingen toonen een krachtig initiatief. Spr. voelde behoefte om speciaal de vrouwengroepen en de Indisclie groepen atzonderlijk te noemen. Nu de politiek van de overzeesclie gewesten van het grootste belang is en de economische toestanden daar bijna nog ongunstiger zijn dan hier is liet van liet grootste belang dat wij beschikken over mannen: die Indië door en door kennen. Groote sympathie voelt spr. voor den Hond van Jonge liberalen die de liberale beginselen doen voortbestaan. Mr. Fock richtte zich daarna niet een dankwoord tot de liberale journalisten en vond gelegenlieid dsaraan een gelukwensch te verbinden aan tiet adres van den Nederlatidschen Journalistenkring, die op 14 Oct. '33 liet gouden feest viert. Hij sprak den wensch uit, dat deze vereeniging nog vele jaren zal mogen voortbestaan.
Ik zal U wel niet uiteen belioeven te zetten, zoo vervolgde spr., waarom ik heen ga. Als rrien 75 jaar is, moet men geen leider nieer zijn van een partij. Het verheugt mij, dat tiet leiderschap in goede handen overgaat. In de partij, zooals ik haar overdraag, is geest en kracht. Is liet niet belacheiijk, dat een gewezen vrijzinnig-democraat op een nationaal-socialistisclie vergadering uitroept: Wij zullen dc koningin een volk geven, waarop de koningin trotsch kan zijn.
Ons volk lieeft jaren lang getoond. dat het iets presteereri kan en dat het bij geen ander volk behoeft achter te blijven. Wij zullen toonen dat wij een volk zijn dat waardig is geregeerd te worden door een vorstiii uit liet huis van Oranje. Mr. Fock eindigde met den wensch dat de liberale mannen en vrouwen eendrachtig onder de nieuwe leiding zullen arbeiden. Onder een tot een ovatie aanzwellend applaus gaf mr. Fock daarna den hamer aan den nieuwen voorzitter mr. W. C. Wendelaar over. Deze heeft daarna zijn dank aan de partij betuigd voor het groote vertrouwen dat zij in hem heeft gesteld. Nog voelde hij een aarzeling opkomen om liet commando onder deze moeilijke tijdsoriistandigheden te aanvaarden, maar een onverwoestbaar geloot, dat God de rnoedigen heipt, deed hem die aarzeling overwinnen. Spr. wcnsclite vervolgens de eerste woorden te wijden aan Haar, die ons aller souverein is. Hij getuigde van de groote liefde en aanhankelijkheid van de partij aan het Vorstenhuis in liet algemeen en aan Koiiiiigin Wilhelmina in liet bijzonder. Spr. stelde voor aan Hare Majesteit een telegram te sturen waarin de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond" als eerste daad onder nieuwe leiding haar belofte van hou en trou vernieuwt. De vergadering stemde liierrriee in door een luid applaus en liet zingen van het Wilhelmus, dat door een driewerf Leve de Koningin werd gevolgd.
Mr. Wendelaar bracht daarop mr. Fock dank voor zijn vriendelijke woorden en namens de partij voor alles wat hij voor den Vrijheidsbond had gedaan. Eeristemniig besloot de vergadering den scliieideiiden voorzitter tot eere-voorzitter te benoenien. Na zich voor aller hulp en medewerking te hebben aanbevolen, hield nir. Wendelaar een politieke redevoering.
Mr. Wendelaar gaf eerst een uitvoerige uiteeiizetting van den groei van het liberalisnie. waarbij hij de groote beteekenis en de positieve taak van de Kroon in onze staatsregeling schetste. In ons staatsbestel is de Vorst — aldus spr. — geen marionet en wij liberalen zullen er niet toe medewerken om Koningin Wilhelmina daartoe te verlarren. Na uitvoerie de liberale staatsgedachte te hebben gesclietst, zeide spr. dat het Nederlandsche volk in de naaste toekomst te kiezen of te deelen heeft. Of de persoonlijke verantwoordelijkheid mèt de vrijheid, of de staatsverantwoordelijkheid niet den dwang. Wij liberalen hebben ons steeds verzet tegen de uitbreiding van de staatsbemoeiing en van de overheidstaak, omdat met elk overbrengen van een maatschappelijke taak naar de overheid een gedeelte van de persoonlijke en geestelijke vrijheid verloren gaat. Wanneer men ziet de Staat kan dit de Staat kan dat, de Staat steunt dezen en de Staat steunt genen, dan is liet volkomen logisch dat men gaat zeggen de Staat kan ook mii helpen, en vervolgens de Staat kan niij nog meer steunen, eii wat geldt voor den Staat, geldt in verhoogde mate voor de gemeenten. De vraag of de tegenwoordige vorm van de liberale staatsgedachte ook voor dezen tijd nog past, moet ontliennend beantwoord worden. Meri heeft in de jaren na den wereldoorlog wel de raak van de overheid veranderd, maar verzuimd de daarbij passende veranderingen in onze staatsinrichting aan te brengen. Men heeft thans tevens de vraag te beantwoorden, of de tegenwoordige, onder socialistischen invloed tot stand gekomen uitgebreidheid van de overheidsbemoeiing niet alleen om financieele redenen. maar ook principieel niet dient te verdwijiien otn plaats te maken voor een betere regeling van de sociale verlioudingen in de maatschappij, waarbij dan aan den Staat de taak toekomt orn de algemeene voorwaarden te sclieppen, waaronder een gezonde ontwikkeling van die verhoudingen mogelijk wordt. Wij vragen opnieuw dat de regeering met spoed en met kracht de voorbereidende maatregelen zal treffen om de verschillende problemen tot oplossing te brengen. Laat ons elkaar — zoo eindigde spr. — in dit uur beloven dat wij krachtig en moedig vol vuur en toewijding ons in dienst zullen stellen van ons ideaal: voor Vrijheid, Vorstin en Vaderland!

(Vorig bericht **blz. 999** C.)

17 OCTOBER 1933

A. DUITSCALAND. — **Freiherr** van **Neurath's** rede. - **Duitschlands** houding inzake ontwapening. — De Duitsche rijksminister van Buitenlandsche Zaken heeft op 16 Oct. '33 gesproken voor vertegenwoordigers van de buitenlandsche pers en daarbij o.m. het volgende gezegd:
Het deed mij genoegen te mogen constateeren, dat bij de jongste onderhandelingen de vertegenwoordigers van Italië en de Vereenigde Staten alles hadden gedaan om nog te bemiddelen. Die pogingen waren echter afgestuit op het streven van andere mogendheden om tegen Duitschland een eenheidsfront tot stand te brengen. Men had Duitschland verdacht gemaakt, o.m. door de Duitsche instructies voor Genève verkeerd naar Amerika door te seinen, waardoor de indruk werd gewekt, dat Duitschland nieuwe en gevaarlijke eischen had gesteld. Hiervan was weer het gevolg geweest, dat Washington stappen deed in Berlijn. Niet wij, zei Von Neurath, hebben andere eischen gesteld, doch de tegenpartij van Duitschland. Zij zijn, met toestemming van Frankrijk en de Vereenigde Staten, met een ander plan gekomen dan dat van MacDonald.
Volgens dit nieuwe plan zou de ontwapening der zwaar bewapende staten vier jaar worden uitgesteld en na die vier jaar stond ook nog niets met zekerheid vast, want alles werd afhankelijk gemaakt van het slagen der contrôle-periode. Practisch gold de contrôle alleen voor Duitschland, omdat alleen Duitschland gedurende de komende jaren aan beperkende bepalingen onderhevig was. De andere staten hadden het in hun hand niet te ontwapenen, zich beroepende op het niet goed functionneeren van de contrôle of op zoogenaamde Duitsche overtredingen der conventie. De hervorming van de rijksweer tot een militieleger met korten diensttijd was geen concessie aan, maar een concessie van Duitschland. De vervanging van de voortreffelijk uitgeruste 100.000 man van de rijksweer door 200.000 miliciens met korten diensttijd was een verdere verzwakking van de Duitsche legersterkte, daar de ons toegestane wapens alleen voor die 200.000 man zouden gelden en niet voor de verlofgangers. Duitschland zou dus maar 200.000 geweren hebben, tegenover acht millioen Fransche geweren. Dat plan was voor Duitschland onmogelijk te aanvaarden en toen daarbij nog de verklaring van den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon kwam, bleef voor ons niets anders meer over dan uit den Volkenbond te treden.
Duitschland blijft intusschen bereid ieder ontwapeningsplan te overwegen, mits het rekening houdt met den Duitschen eisch van rechtsgelijkheid.

(Vor. ber. **1004** B.; **Buitenl.** politiek **971 G.)**

B. FRANKRIJK. — Nieuw doodelijk gifgas. — Naar verluidt zouden eenige Fransche professoren te Clermont-Ferrand een nieuw gifgas hebben ontdekt. dat alle tot nog toe gedane ontdekkingen op dit gebied in de schaduw stelt. Tegen dit gas zou volgens de meening van de samenstellers geen bescherming bestaan, aangezien het door de kleeding direct in de huid dringt en dan reeds doodelijk werkt.
Experimenten die met zeer geringe hoeveelheden vloeibaar gas van dezelfde samenstelling op dieren zijn gedaan, zouden resultaten hebben opgeleverd, die geen twijfel overlaten aan de werking van het gas.

A. JAPAN. — Minister van Oorlog **Araki** over Duitschlands uittreden uit den Volkenbond. — De Japansche Minister van Oorlog Araki verklaarde dat hij Duitschlands uittreden uit den Volkenbond als een groote politieke gebeurtenis beschouwde, niet slechts voor Europa, doch ook voor het Verre Oosten, aangezien daar over de werkzaamheden van den Volkenbond dezelfde opvatting heerscht als in Duitschland. De Volkenbond heeft gefaald en is niet berekend op eenige taak, die den vrede kan dienen.
In een persconferentie van het Japansche Ministerie van Marine werd verklaard, dat de Volkenbond door het uittreden van Japan zijn beteekenis voor de wereld had verloren en nog slechts een vereeniging van Europeesche naties was geweest. Thans, na het uittreden van Duitschland, had de Volkenbond ook deze beteekenis verloren.
Van de zijde van het Japansche Departement van Buitenlandsche Zaken wordt met nadruk een bericht tegengesproken, dat in de buitenlandsche gers de ronde schijnt ie doen, n.l. dat Duitschland Japan zou hebben geraadpleegd alvorens zijn besluit tot uittreding uit den Volkenbond bekend te maken. Dit gerucht wordt een dwaze insinuatie genoemd, aangezien de Japansche buitenlandsche politiek geen enkelen invloed ondergaat van eenige wijziging in den Europeeschen toestand. (Vor. ber. Voikenbond **1005** A.)

B. DUITSCHLAND, — Dr. Goebbels over Duitschlands vredelievendheid. — Ter gelegenheid van de onthulling van een gedenkteeken voor de strijders tegen het separatisme heeft Rijksminister dr. Goebbels op 15 Oct. op de Aegidienberg bij Honnef, voor een groot aantal belangstellenden en vaandeldelegaties een rede gehouden, waarin hij degenen herdacht, die zijn gestorven voor de eenheid van het Rijk.
De regeering en het volk, aldus de minister, zijn dezen martelaren dank verschuldigd voor hetgeen zij gedaan hebben. Thans zouden zij in ons werk de verwezenlijking kunnen zien van dat, waarvoor zij stierven. Overgaande op den toestand waarin het Duitsche rijk zich thans bevindt, zeide Goebbels:
Op het oogenblik staat het Rijk weer voor een der moeilijkste beslissingen, maar wij zijn vol vertrouwen, omdat de mannen, die Duitschland thans regeeren niets tekort laten doen aan de eer der natie en het levensrecht van het volk. Tot ieder, die hooren wil roepen wij over de oevers van den Rijn: ,,Wij willen geen oorlog; wij willen vrede. Wij willen een eerevrede, omdat deze de eenige is, die van langen duur kan zijn. Wij willen niemand vernederen maar wenschen ook niet vernederd te worden. Wij zijn bereid, een streep onder het verleden te zetten, maar wenschen, dat de anderen ook daartoe bereid zullen zijn.
(Deutsche Allgem. Zeitung)

C. **BELGIE.** — Referendum over algemeene mijnstaking. — Volgens de ,,Peuple" heeft het referendum der stakers over de algemeene staking tot dusver in de Borinage meer dan 90% opgeleverd ten gunste der staking in geval van opzegging der loonovereenstemming.
Ook in het Naamsche heeft het nazien der stembiljetten blijkens de eerste berichten, een overgroote meerderheid ten gunste der algemeene staking opgeleverd. (Le Peuple) (Vorig bericht blz. 484 D.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Het antwoord der conferentie inzake bet uittreden van Duitschland. — Het presidium der Ontwapeningsconferentie heeft in een zitting op 16 Oct. **1933** den tekst goedgekeurd van de antwoordnota, die de Duitsche regeering zal worden gezonden naar aanleiding van de op 14 Oct. door haar overhandigde mededeeling van haar uittreden uit de Ontwapeningsconferentie. Dr door president Henderson onderteekende nota is gericht aan den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken Von Neurath en luidt als volgt:
,,Ik heb de hoofdcommissie het telegram van Uw Excellentie van 14 October, waarin het besluit der Duitsche regeering wordt medegedeeld, om af te zien van elke verdere deelneming aan de werkzaamheden der Ontwapeningsconferentie en waarin de aanleiding tot deze beslissing wordt uiteengezet, doen toekomen. De Duitsche regeering heeft dezen maatregel genomen op een oogenblik, dat het presidium en de hoofdcommissie zich juist met een vast omlijnde ontwapeningsovereenkomst bezig hielden. Dit program, dat binnen een vastgestelde periode uitgevoerd zou worden, zou op progressieve wijze overeenkomstig de door de conferentie met deelneming van Duitschland aangenomen besluiten de uitvoering van de vermindering der bewapeningen mogelijk maken op een wijze, als was voorzien in het aan de hoofdcommissie voorgestelde ontwerp. Dit program werd tevens vergezeld van voldoende veiligheidsmaatregelen, die de verwezenlijking der gelijkgerechtigdheid waarborgen, die de Duitsche regeering steeds bij haar eischen op den voorgrond heeft gesteld. Onder deze omstandigheden betreur ik het, dat Uw regeering deze belangrijke besluiten heeft genomen uit overwegingen, die ik niet als gegrond kan beschouwen".
(w.g.) Arthur Henderson.
Het presidium heeft voorts besloten de hoofdcommissie voor te stellen de conferentiewerkzaamheden te verdagen tot **26** October. Het presidium zou reeds op 25 Oct. bijeenkomen. Beide voorstellen kwamen in de onmiddellijk hierop aansluitende zitting van de hoofdcommissie in behandeling en zijn aangenomen.
(V. b. **1006** A.; Duitschlands uittreden **1004** A.)

E. NON-AGRESSIE PACT. — Zuid-Amerika. — Op voorstel van Brazilië is het non-agressieverdrag tusschen de staten van Zuid-Amerika in dien zin gewijzigd, dat de toetreding ook voor andere landen is opengesteld. (Vorig bericht blz. **1001** E.)

F. SIAM. — Onlusten. — Uit Bangkok wordt gemeld, dat een militaire revolutie is uitgebroken. De vloot heeft zich aan de zijde der opstandelingen geschaard.
(Vor. ber. Staatsgreep 878 B.)

G. DUITSCHLAND. — De komende **Rijksdagverkiezing**. — Van bevoegde zijde wordt meegedeeld, dat over de komende Rijksdagverkiezing in een deel van de pers verwarring-wekkende berichten zijn verschenen. Aangezien de vorming van partijen verboden en strafbaar is, zal op het stembiljet voor de Rijksdagverkiezing van **12** November slechts één partij, n.l. de N.S.D.A.P. voorkomen. In den achter den naam der partij staanden cirkel, moet door degenen, die voor de Nationaal-Socialistische partij willen stemmen, een kruis worden gezet. Zij die geen kruis op het stembiljet invullen, maken het stembiljet ongeldig.
Op het biljet voor de volksstemming moet daarentegen het woord ,,ja" of ,,neen" aangekruist worden.
(Völk. Beobachter) (Vorig bericht blz. 717 E.)

H. JOEGOSLAVIE. — Kabinet afgetreden. — In verband met meeningsverschillen tusschen den Ministerpresident Sjersjkitsj en den minister van Financiën over het beschikbaar stellen van buitengewone credieten voor werkverschaffing, heeft de regeering besloten den Koning het ontslag van het geheele kabinet aan te bieden. (Vreme, Beograd) (Vor. ber. **562** G.)

I. ONDERWIJS. — Viering van het tweede lustrum der R.K. Universiteit te Nijmegen. — Ter gelegenheid van de viering van het tweede lustrum der R.K. Universiteit te Nijmegen werd op **17** Oct. **'33** een feestelijke academische zitting gehouden, waarvoor groote belangstelling bestond van de zijde der regeering.
Aanwezig waren o.m. de Aartsbisschop Mgr. J. Jansen en de bisschoppen Mgr. **A.** Diepen en Mgr. Aengenent, de minister van Onderwijs Mr. H. P. Marchant, de minister van Justitie Mr. Van Schaik en de minister van Economische Zaken, Mr. Verschuur.
Na de rectorale rede werd het woord gevoerd door Mgr. J. Jansen, die met groote waardeering gewag

maakte van de groote gift, welke de Diocesane Bossche Werklieden Bond had gegeven in den vorm van **10.000** gulden voor het stichtingsfonds der R.K. Universiteit.
Mgr. Jansen huldigde de professoren voor hun groote verdiensten in de afgeloopen tien jaar voor het Katholieke cultureele leven van Nederland. Spr. wees de studenten op hun plicht jegens de Katholieke gemeenschap.
Ook werd het woord gevoerd door minister Marchant, die in een waardeerende rede de groote beteekenis schetste van de R.K. Universiteit voor de cultureele ontwikkeling van Nederland.
De minister betoogde, dat de Universiteit van Nijmegen bewezen heeft, dat de godsdienst met de wetenschap zeer nuttig kunnen samenwerken voor de geestelijke en sociale ontwikkeling van een volk.
De academische zitting werd besloten met een algemeen dankwoord van den rector-magnificus, prof. Mr. E. v. d. Heijden. (Vorig bericht blz. 975 **I.**)

A. OOSTENRIJII. — Het congres der sociaal-democraten. — Het congres der sociaal-democraten dat dezer dagen te Weenen gehouden werd, heeft op **16** Oct. een resolutie aangenomen, waarin geëischt wordt de wederbijeenroeping van het parlement; het herstel van de coalitievrijheld en de vrijheid van vergaderen en drukpers voor alle democratische partijen en de ontbinding en ontwapening der fascistische formaties. De partij kondigt een versterkte activiteit aan.
(Vorig bericht **blz. 1000** D.)

18 OCTOBER **1933**

B. VEREENIGDE STATEN. — **Vakvereenigingen** boycotten Duitschland. — Op de jaarvergadering der Amerikaansche vakvereenigingen is een resolutie aangenomen, waarin geëischt wordt alle Duitsche producten zóó lang te boycotten tot de Duitsche regeering den Duitschen arbeider het recht toekent zich volgens zijn eigen wil in vakvereenigingen te organiseeren en totdat Duitschland de vervolgingen der Joden zal hebben gestaakt. (Vorig bericht blz. **983** E.)

C. JURISPRUDENTIE. — Ambtenarengerecht - Eed van trouw aan het gezag. — Het ambtenaren-gerecht te 's-Gravenhage deed uitspraak in de zaak van F. v. Doorn, arbeider bij het departement van Defensie, werkzaam op de wapenkamer van het regiment Jagers, die lid is van de S.D.A.P. en geweigerd heeft één van de bekende verklaringen te teekenen, om welke reden hij ontslagen is.
Het gerecht overwoog, dat van klager geen andere verklaring is gevraagd, dan dat hij onder alle omstandigheden achter de regeering zou staan;
dat een dergelijke verklaring van iederen staatsambtenaar mag en kan worden gevorderd, opdat geen twijfel besta, dat de ambtenaar ook in kritieke omstandigheden aan de regeering trouw zal blijven;
dat het teekenen van een dergelijke verklaring geen nadere overweging vordert en dat aarzeling van den betrokkene reeds diens ongeschiktheid bewijst.
Op deze gronden is het beroep ongegrond verklaard.

D. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Conflict tusschen de regeering en den Pauselijken Nuntius. — De pauselijke nuntius te Praag, Ciriacci, heeft een verklaring gepubliceerd, waarin hij zich op zeer afkeurende wijze tegen de regeering van Tsjecho-Slowakije uitspreekt. Hij verklaart, dat het een voordeel voor hem is, dat hij niet verplicht is als deken van het corps diplomatique een redevoering te houden bij de plechtige herdenking van het 15-jarig bestaan der republiek. Hij is er over verheugd eenige dagen tevoren met verlof te gaan.
De nuntius heeft zich eenige weken geleden reeds op overeenkomstige wijze geuit, reden waarom de Tsjecho-Slowaaksche regeering tot den Paus een verstoog heeft gericht en geëischt heeft, dat de nuntius naar Rome zou worden ontboden, om daar zijn houding te rechtvaardigen. (Lidovy Listy) **(973** E.)

E. NEDERLAND. — Zuid-Afrikaansche cultuur, letterkunde, enz. — Aan het jaarverslag der Stichting tot bevordering van de studie van taal, letterkunde, cultuur en geschiedenis van Zuid-Afrika, uitgebracht in de op 14 Oct. te Amsterdam gehouden jaarvergadering is het volgende ontleend:
Op het in Maart **1931** te Groningen gehouden Dietsche Studenten-Congres hebben Prof. Besselaar en Mej. Conradi de wenschelijkheid uiteengezet van een lectoraat in Zuid-Afrikaansclie taal- en letterkunde aan een Nederlandsche universiteit.
Het Dietsch Studenten Verbond en de Zuid-Afrikaansche Vereeniging te Amsterdam hebben sindsdien voor dit denkbeeld warme propaganda gevoerd, met het gevolg, dat op **14** November **1932** bovengenoemde Stichling is opgericht. Zij vond volledige instemming bij de letterkundige faculteit der Universiteit van Amsterdam.
23 Mei **1933** besloot de Gemeenteraad van Amsterdam, de Stichting tot het vestigen van een leerstoel toe te laten. Met steun van verschillende lichamen en enkele particulieren kon tot stichting van den leerstoel worden besloten en prof. G. Besselaar tot bijzonder hoogleeraar worden benoemd. Het curatorium van den leerstoel bestaat uit de heeren Dr. W. J. Leyds, voorzitter; prof. H. Burger, secretaris; P. J. de Kanter; prof. J. Prinsen en prof. J. H. Scholte.
(Zie rubriek: Nederland, Zuid-Afrika.)

F. ENGELAND. — Sir John **Simons** antwoord aan Freiherr von **Neurath.** — Sir John Simon, de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, heeft op **17** Oct. voor de radio de laatste rede van zijn Duitschen collega Von Neurath beantwoord. Hij zeide o.a., dat Engeland Duitschlands aanspraken op rechtsgelijkheid blijft erkennen, maar dat de door de jongste gebeurtenissen veroorzaakte ongerustheid wijziging brengt in de uitvoering. Er bestaat geen twijfel aan, dat Duitschland met zijn eischen ter ontwapeningsconferentie een herbewapening op het oog had. Sir John noemt Duitschlands bewering, dat het zich wegens zijn op 14 Oct. '**33** te Genève afgelegde verklaring — welke werd onderschreven door een toonaangevend Amerikaansch vertegenwoordiger — van de conferentie zou hebben teruggetrokken, eenvoudig absurd en Engeland kan deze motiveering van Duitschlands stap dan ook niet aanvaarden.
(Daily Telegraph) (Vor. ber. Ontwapening **1007** D.)

G. DENEMARKEN. — Groot kolenbekken **op** de Farer-eilanden. — De Deensche regeering heeft een rapport ontvangen betreffende het voorkomen van kolen op de Farør-eilanden, waaruit blijkt, dat de kolenrijkdom der eilanden berekend moet worden op ongeveer **100** millioen ton. De kwaliteit der kolen komt niet overeen met die der Engelsche kolen. De productie is mogelijk tegen concurreerende prijzen, d.w.z. tegen **91/2—10** kronen per ton. Het mijnbedrijf zal van aanleg anderhalf millioen kronen kosten. Ook de benzine-productie belooft succes. Een deskundige heeft tegenover de pers verklaard, dat de exploitatie voor Denemarken van ontzaglijke beteekenis is.
(Politiken)

H. FRANKRIJK. — **Minister-president** Daladier **in** de Kamer. - Antwoord aan Duitschland. —
De Fransctie Kamer is op 17 Oct. '**33** voor de eerste maal weer bijeeiigekomen. Nadat de president der Kamer de tijdens het reces Overleden afgevaardigden had herdacht, nam minister-president Daladier het woord voor tiet afleggen van een verklaring. Nadat afgevaardigde Delbos vervolgens namens de radicaal-socialisten een verklaring van vertrouwen in de regeering had afgelegd, besteeg Daladier opnieuw de sprekerstribune, teneinde de regeeringsvoorstellen tot het sluitend maken van de staatsbegrooting in te dienen. Hij legde er den nadruk op, dat het aanblijven van de regeering 'afhankelijk is van de goedkeuring der hegrooting. Daladier eischte directe behandeling van tiet voorstel, waarmede de Kamer met 470 tegen 120 stemmen instemde.

Minister-president Daladier verklaarde, dat de Kamer bijeengeroepen is, niet alleen omdat de regeering haar woord wilde houden, maar omdat het gevaarlijk zou zijn het sluitend maken der begrooting nog langer uit te stellen. Ook de recente gebeurtenissen maken het noodzakelijk de financiën op peil te brengen, omdat anders een vaste politiek op langen termijn onmogelijk zou zijn. De begrooting moet in tie eerste plaats sluitend worden gemaakt. Daladier legde voorts den nadruk op zijn wil de stabiliteit van den franc te handhaven; dit is evenwel sleclits denkbaar, wanneer het deficit op de begrooting verdwijnt. Men moet niet meenen, dat de speculanten van de wereld zijn verdwenen.

Het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond besprekende, verklaarde Daladier, dat dit een nieuwe situatie heeft geschapen, waarvan de regeeringen de consequenties moeten bestudeeren. De regeering is zich er van bewust, dat zij steeds opnieuw de politiek der samenwerking heeft bevorderd, welke de veiligheid eri de waardigheid van alle volken in gelijke mate heeft gewaarborgd. Wij zijn voor geen enkel woord doof, doch wij zijn evenmin blind voor de feiten.

Vervolgens besprak Daladier de vraag, waarom Duitschland het te Genève voorbereide werkelijke ontwapeningsplan niet heeft willen goedkeureri indien het bereid is het laatste machinegeweer te vernietigen en den laatsten soldaat te ontslaan.

Frankrijk zal trouw blijven aan de politiek der samenwerking en in dezen geest den toestand onderzoeken, welke niet alleen Duitschland en Frankrijk interesseert, doch alle volken.

Frankrijk zal, zooals is aangekondigd, deelnemen aan de op 26 Octoher te Genève te houden zitting Na de financieele debatten zal inen zich breedvoerig kunnen uitspreken over den toestand. Daladier heeft thans het woord willen nemen om onnoodige geruchten te voorkomen, Frankrijk is allerniinst geisoleerd. Sedrrr het einde van den oorlog heeft het nimmer meer vriendschappen gehad dan thans. Van alle zijden ontvangt het bewijzen van vertrouwen. De regeering is vastbesloten een voorbeeld te geven van rust en koelbloedigheid. Zij is zich er van bewust, dat de verdediging van het grondgebied en van de vrijheid van Frankrijk is gewaarborgd.

(V. b. Ontwapening 1008 F.; Volkenbond 1007 A.)

A. NEDERLAND. — Sociaal-democratische betooging.

De Federatie Amsterdam van de S.D.A.P. en de Amsterdamsclie Uestiiurdersbond hadden op 17 Oct. *'33* de arbeiders en de werkloozen van Amsterdam bijeengeroepen in de groote tentoonstellingshal van het R.A.1.-gebouw om te protesteeren tegen de maatregelen van de regeering tot verlaging van den werkloozensteun. Ook was deze monsterbetooging, waaraan vermoedelijk tiisschen de 20.000 en 25.000 merischen hebben deelgenomen, gewijd aan de bestrijding van het fascisnie en liet nationaal-socialisme en was zij gericht tegen de bedreiging van deze zijde met een nieuwen oorlog. zooals die tlians weer tot uiting komt in het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond.

Voorzitter van de vergadering was de heer S. R. de Miranda, die in zijn openingswoord den wensch uitsprak, dat deze massale bijeenkomst niet zou nalaten indruk te maken op de Tweede Kamer bij de behandeling van de interpellatie van den heer Kupers over de verlaging 'ban den werkloozensteun.

De eerste spreker. de lieer H. Meyer, zeide in zijn rede, dat deze monsterbetooging moest dienen om te voorkomen, dat duizenden, die nu op den raiid van den atgrond van het pauperisme verkeeren, in dien afgrond neer storten. Zij roept de regeering toe: handen af van de uitkeeringen! Deze betooging moet verder de inzet zijn van een ongekenden aanval op allen, die de arbeiders belagen, opdat de strijdkreet „Hou Zee!" veranclere in de smeekbede „Hou Op!" Spr. besloot met den oproep: In naam van socialisme voor onze vrouwen en Ikiiideren, aanvallen!

De volgende sprekers waren de heeren van der Walle en Oudegeest. De eerste zeide onder nieer, dat uit de ontbinding van liet kapitalisme en den daarvan opstijgenden stank het fascisme is geboren en duistere machten zijii opgestaan, die de menschheid opnieuw in den oorlog willen drijven. De bezittende klasse tracht zicli staande te houden op het fascisme; heefr de Koningin in liet stadion een beroep gedaan op de saamhoorigheid vaii de natie, wij, aldus spr., 'doen een beroep op 'de saamhoorigheid van de arbeiders tegen de oorzaken der tegenwoordige ellende: het kapitalisme en liet fascisme.

De heer Oudegeest richtte zich in riin rede meer iii het bijzonder tegen liet fascisme, waarbii hij deed uitkomen, dat de sterke mannen in Italië en Duitschland er niet in geslaagd zijn en er niet iii ziillen slagen de sociale wanorde door sociale orde te vervangen. De onderling kijvende sterke mannen, die het fascisme in ons land lieeft voortgebracht, zijn nog lang geen Miissolini's of Hitier's; daardoor loopt de invloed van het fascisme in ons land weer terug. Ons volk is te nuchter. zich hij den neus te laten nemen met programpunten, welke de voorstanders er van niet durven verdedigen tegenover mannen met politiek begrip. Rij de burgerlijke democratie is nog altijd meer waarborg voor gelijke rechten en meer kans op billijke verdeeling van het bezit, dan bij liet fascisme; liet stelsel, dat spr. overigens schetste als het grootste oorlogsgevaar van dezen tijd.

Laatste woordvoerder was de lieer W. H, Vliegen, die het een verheugend verschijnsel noemde. dat de arbeidersklasse niet langer in ellende wil leven. Het zedelijk veroordeelde stelsel dat niet anders heeft kiinnen brengen dan dat, zoekt in zijii ondergang redding in liet fascisme, dat de democratie wil vernietigen. Dat dit het fascisme in Duitschland gelukt is, is de schuld van het communisme, dat de arbeiders verdeeld heeft. Angst voor liet communisme heeft Duitschland in de armen van het fascisme gedreven. Doel van het fascisme zoowel als van het communisme is de democratie te vernietigen, welke wij sociaal-democraten noodig hebben, willen we het socialisme brengen.

(Vor. ber. Werkloozensteun 846 E.)

19 OCTOBER 1933

B. NEDERLAND. — Manifest van de E.K. Staatspartij. —

De K.K. Staatspartij heeft zich in een manifest, opgenomen in de katholieke bladen van 16 Oct. '33, tot alle medestanders, in liet bijzonder tot alle katholieke Nederlanders gewend, opdat ieder zal weten, „hoe zij haar plaats bepaalt in het staatkundig leven in Nederland. en aan welke beginselen zij onvoorwaardelijk zal vasthouden."

Aan dit manifest is het volgende ontleend:

De Katholieke partij lioudt vast aan de altijd door haar beleden waarlieid, dat de wettige Overheid met macht bekleed is en gehoorzaamheid kan en moet eischen van allen, omdat haar gezag uit God is.

In de lijn van een groote traditie erkent de Katholieke Staatspartij de souvereine rechten van liet Huis van Oranie en de eigen taak van het Koningschap, dat zij beschouwt. als ons hoogste nationale bezit en welks eigen recht zij wil zien geeerbiedigd. Zij heeft dat altijd gewild en ook metterdaad getoond.

Voor de Katholieke Partij is souvereiniteit echter geen absolutisme. Zij beseft, dat de ministerieele verantwoordelijkheid een weldaad is voor de Kroon, die geen werktuig in handen van ministers is, maar integendeel hun controleererid geweten.

Omdat, zeker in Nederland, de taak der overheid niet behoorlijk kan worden vervuld zonder gezonden volksinvloed, wil de Katholieke Partij vasthouden aan een vertegenwoordiging des volks. De samenwerking van Overheid en volk, toegepast met wijze beperking, moet verzekeren een goed geordend medezeggenschap en de openbare behandeling der openbare zaak. Juist om deze groote volksgoederen in hun wezenlijke beteekenis te behouden, zullen iii praktijk en wetgeving de wijzigingen moeten worden gebracht, waardoor uitwassen worden afgesneden en het waarachtig volksbelang wordt gedierid.

Een regeeringsvorm echter, waarin elke parlementaire zelfstandigheid als verzet wordt beschouwd, verwerpt de Katholieke Partij, als volkomen in strijd met de geschiedenis en den aard van ons volk. Zulk een regeeringsvorm is een gevaar .voor gezag en vrijheid beide.

Daarom stelt de Katholieke Partij zich met beslistheid te weer tegen elken vorm van dictatuur.

Ook in liet licht der aan al te velen onbekende geschiedenis is het aan geen redelijken twijfel onderlievig, dat ondermijning van deze grondslagen onzer staatkundige instellingen sleclits kan leiden tot een bloedarme verzwakking — zoo niet algeheele uitschakeling — van den heilzamen invloed, welke de katholieken kunnen en niocten oefenen ten bate van Nederland.

Zeer bijzonder in dezen bewogen tijd vordert het landsbelang een zoo krachtig niogelijk steunen van het zware werk der regeering. Die steun mag in Nederland nimmer bestaan in een gelijkgeschakeld niedejuichen. Hij moet zijn opbouwerid en stuwend niedewerken. Daarom stelt de partijleiding, in volledige overeenstemming met de fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, thans voorop een aantal maatregelen, die aan het program-1933 concrete uitvoering geven. Voor de verwezenlijking daarvan vraagt zij de leiding der regeering en de medewerking van liet Parlement.

Een economisch beleid. met name een handelspolitiek, welke met het oog on den landbouw, de iiijverheid en den handel ook in de tegenwoordige omstandigheden de volkswelvaart zooveel mogelijk verzekert, zoowel door het binnenlandsch verbruik steeds meer in te stellen op de eigen nrnductie. als door het toepassen van wederkeerigheid bij de regeling der internationale handelsbetrekking. Werkbeiiioud en werkverruiming behooren in elk opzicht voorop te staan, omdat de volkskracht alleen kan worden gered door werk, vooral voor de jeugd. Daartoe strekkende maatregelen mogen niet wordeii uitgesteld noch vertraagd totdat in teite een sluitende begrooting is verkregen.

Een maatschappelijke opbouw die naar de wijze &zichten. ontvouwd in de encycliek „Quadragesimo Anno", de huidige individualistische wanorde beëindigt ei? een orde in het leven roept, welke voor goed den klassestrijd terzijde stelt. den overbelasten Staat verlicht en den beroepsstanden hun plaats geeft in een corporatieve maatschappij.

Steun aan den middenstand in zijn moeilijken strijd om in de vergroeide maatschappelijke verhoudingen eigen plaats en taak te behouden, mede door liet treffen van voorzieningen tegen ontoelaatbare praktijlken en van maatregelen tot verlichting van lasten.

Handhaving van het gezag, dat niet beleidvolle kracht elk optreden in woord en daad onderdrukt zoo dit een aanranding beteekent van onze grondwettelijke instellingen, in het bijzonder voor de positie van oiis nationale koningschap.

Beveiliging van de Christelijke grondslagen van ons vollisleven, door een krachtige gezinspolitiek, welke tot uiting behoort te komen in belasting- cn schoolgeld-regelingen, welke rekening houden niet de gezinsgrootte; iii een verbod van den arbeid van gehuwde vrouwen iiiet-kostwinsters; in de nornien voor steiin aan de door werkloosheid getroffenen.

Daarnaast worde de krachtigste bestrijding ter hand genomen van de opeiibare zedenverwildering en van alles wat deze in de hand werkt.

Aanvullen van de regeling inzake he: cumiileeren van inkomsten iiit operibare ambten, niet name in dier voege, dat aansluiting word; verkregen tusschen de regeling in het rijk. de gebiedsdeelen overzee. en provinciën en genieenten, — cri dat voor die pensioenen, welke in feite liet karakter van wachtgeld dragen, ook een daarmede overeenkomende regeling wordt getroffen.

Tegengaan van elke niet beslist noodzakelijke vervulling van ambten.

Nadat de taak voor den eerstkomenden tijd aldus is afgebakend, kan de partijleiding in eigen gelederen geen verzwakking of halfslachtigheid dulden.

Zij moeten eischen: sterke aaneensluiting.
Daaruit volgt, dat zich buiten het werk der partij stellen:
1°. zij, die op eenigerlei wijze — zij het formeel binnen het partijverband — actie voeren in en door middel van andere 'organen dan die welke het partijreglement kent of het partijbestuur aanwijst';
2°. zij, die openlijk doen blijken, dat zij hun staatkundig streven gronden op eenige andere beweging — al dan niet in den vorm eener partij-organisatie.
Natuurlijk beteekent dit niet doodende gelijkschakeling of het onderdrukken van opbouwende gedachtenwisseling. Sterke aaneensluiting is onafwijsbare eisch voor doelbewust werk, in een zwaren tijd met groote verantwoordelijkheid.
(Vorig bericht blz. 955 E.)

A. SINGAPORE. — Verdediging. — Volgens de ,,Star" wordt de bewapening van de Britsche vlootbasis te Singapore in den laatsten tijd belangrijk versterkt. Er zouden eenige politiebarakken zijn gebouwd, die in werkelijkheid dienst zullen doen als militaire kazernes. Voorts komt te Singapore regelmatig zwaar geschut aan, dat op de daartoe geëigende plaatsen wordt opgesteld. Tenslotte zijn eenige vliegvelden aangelegd en is een verordening uitgevaardigd, waarbij alle Engelsche onderdanen tusschen 18 en 50 jaar moeten toetreden tot een vrijwilligerscorps. (,,Star")

B. DENEMARKEN. — Verbetering van het leger. — De opperbevelhebber van het Deensche leger heeft nieuwe voorstellen ingediend voor de ontwikkeling en verbetering van het leger, teneinde dit tot een doelmatige en up-to-date eenheid te maken, waardoor tevens de werkloosheid in Denemarken zou verdwijnen.
Het socialistische parlementslid Hans Nielsen, tot dusver bekend om zijn pacifistisch streven, heeft zeer onverwachts deze voorstellen goedgekeurd.
Nielsen, die de militaire deskundige van de socialistische fractie was, en steeds algemeene ontwapening heeft geëischt, heeft thans in een interview verklaard, dat hij de voorstellen tot verbetering van het leger zeer belangrijk acht.
Nielsen verklaarde zich voorts voorstander van een verbond met de Scandinavische landen en alle andere democratische landen, teneinde weerstand te kunnen bieden aan de communistische en fascistische bedreiging. (Berlingske Tidende) (Vor. ber. 867 B.)

C. RUSLAND. — Industrieele Ontwikkeling. — In de eerste 9 maanden van 1933 bedroeg de steenkolenproductie in Rusland 51.718.000 t., of 67% meer dan was geraamd. In dezelfde periode van het vorige jaar bedroeg de productie slechts 52.5% der raming. Het Donetz-bekken leverde in deze periode 70.5% van de hoeveelheid, welke in het geheele jaar moet worden voortgebracht. De cokesproductie was in de eerste drie kwartalen van het loopende jaar 19 4% grooter dan in de overeenkomstige periode van 1932. De ruwijzerproductie beliep in de zelfde periode 5.136.000 t. of 13.4% meer dan in het vorige jaar, terwijl de staalproductie t. o. v. die van 1932 110% bedroeg.
In September was de voortbrenging van staal zelfs 39.2% grooter dan in September 1932. De walswerken leverden 10.4% meer dan in de eerste drie kwartalen van 1932 en in September zelfs 35.4% meer dan in September 1932. De koperproductie was in September 7.4% grooter dan in Augustus en 27.270 hooger dan in September 1932. De gemiddelde dagelijksche petroleumproductie bedroeg in Sept. 10.3% meer dan in Augustus en 26.2% meer dan in September 1932. De productie van locomotieven bedroeg sedert Januari 694 stuks of 95 meer dan in de overeenkomstige periode van 1932. (Iswestija) (Vor. ber. 130 E.)

D. CHINA. — ,,Koopt Chineesche goederen". — Het pas gevormde Chineesche Nationale Comité heeft een manifest gepubliceerd met als kern de leuze: ,,Koopt Chineesche goederen". De nadruk wordt gelegd op het belang van de ontwikkeling der Chineesche katoenindustrie. Er wordt op gewezen, dat China buitenlandsche katoenen goederen moet koopen, omdat de Chineesche fabrieken niet in staat zijn aan de vraag te voldoen. Daarom zal een nationaal katoencomité worden opgericht, dat contrôle moet oefenen op de ontwikkeling van de Chineesche katoenindustrie. Tenslotte wekt het manifest het Chineesche volk op zijn uiterste kracht in te spannen, om de herstelplannen der regeering eendrachtig te steunen. (Sin Pau)

20 OCTOBER 1933

E. **BELGIE.** — Verbod van Militaire Organisaties. — In de circulaire, welke de minister van Binnenlandsche Zaken Poullet aan de gouverneurs der vijf Vlaamsche provincies heeft gericht inzake het uniformverbod, wordt o.a. gezegd:
,,Er gaat geen dag voorbij of er wordt door de pers gemeld dat particuliere groepen met een bepaalds politieke strekking, oefeningen houden om hun leden wapens te leeren gebruiken, leden die dan meestal een uniform dragen. Deze praktijken zijn gevaarlijk voor de openbare orde, zelfs als de betrokken groepen bezield zijn door de volmaaktste loyauteit ten opzichte van onze nationale instellingen.
Weldra zal de regeering aan de Kamer maatregelen voorstellen om daar een einde aan te maken.
In afwachting dat zij van kracht worden, is het noodzakelijk van nu af aan deze praktijken te verbieden aan de groepen, welke, naar zij zelf erkennen, ijveren om onze nationale instellingen omver te werpen en den staat ten onder te brengen.
De groep der Dinaso's bevindt zich onbetwistbaar in dit geval.
Gij zult dan ook wel onmiddellijk een besluit willen nemen, waardoor op het gebied van uw provincie aan alle Dinaso-groepen verboden wordt zich militair te oefenen, in de open lucht of in openbare plaatsen opleidingsmarschen te houden, manoeuvres of gezamenlijke oefeningen, ongeacht of de deelnemers al dan niet een uniform dragen. De rijkswacht zal opdracht krijgen, elke samenscholing, elke vergadering of elke betooging van dien aard te verbieden.
Gij zult ook wel de burgemeesters van steden en belangrijke gemeenten willen uitnoodigen, maatregelen te nemen, opdat de plaatselijke politie haar medewerking kan verleenen ter uitvoering van het algemeene verbod.
De minister adviseert den gouverneurs het besluit na te komen, dat destijds werd genomen bij gelegenheid van den revolutionnairen, communistischen ,,hongermarsch".
De gouverneurs worden ook verzocht, verslag uit te brengen over de uitvoering van deze order en over het resultaat, dat werd bereikt. (Le Soir)

F. NEDERLAND. — Tweede Hamer - Wering van buitenlandsche studenten. — Ingediend is een wetsontwerp tot tijdelijke beperking van de bevoegdheid van hen, die niet de Nederlandsche nationaliteit of het Nederlandsche onderdaanschap bezitten, tot het afleggen van examens aan de Technische Hoogeschool te Delft, van universitaire examens en van andere examens, die de bevoegdheid tot het bekleeden van ambten en bedieningen verleencn, alsmede tot het verkrijgen van het recht deze ambten en bedieningen uit te oefenen. (Vorig bericht blz. 972 A.)

G. NOORWEGEN. — Verkiezing voor het Storting. — Naar uit Oslo wordt gemeld zijn bij de verkiezingen voor het Storting gekozen: Arbeiderspartij 69 zetels (winst 22), Conservatieven 31 (verlies 10), Liberalen 24 (verlies 9), Boerenbond 22 (verlies 3), Liberale Volkspartij 1 (verlies 2), Radicale Volkspartij 1 (gelijk); de kleine onafhankelijke groepen hebben twee zetels gekregen (winst 2). (Aftenposten)

A. DUITSCHLAND. — Waarschuwing van Minister Goering tegen molestatie van buitenlanders. — De officieele Pruisische persdienst deelt mede, dat de Pruisische Minister van Binnenlandsche Zaken per radio een oproep heeft gericht tot de bevoegde autoriteiten, waarin het wordt voorgesteld, alsof de molestatie, waaraan buitenlanders somtijds bloot staan, het werk is van Marxistische of Communistische provocateurs, die het Duitsche prestige willen schaden en Duitschland in diplomatieke moeilijkheden willen wikkelen, en waarin deze autoriteiten opdracht krijgen alles te doen, waardoor dergelijke incidenten vermeden worden. De Minister wijst nogmaals op den plicht der betrokken autoriteiten en ambtenaren alles te doen voor de bescherming van buitenlandsche staatsburgers en indien politioneel ingrijpen noodzakelijk is, met reserve, voorzichtigheid en hoffelijkheid op te treden. De plaatselijke autoriteiten moeten zich dan ook met S.A., S.S. en Stahlhelm in verbinding stellen om met alle middelen dergelijke molestaties te bestrijden in de gemeenschappelijke overtuiging, dat het de vanzelfsprekende plicht van elken nat.-socialist is, de gastvrijheid te beschermen en te eerbiedigen.

E. DUITSCHLAND. — De brandstichting in het Rijksdaggebouw. — In de zitting van het Rijksdagbrandproces van 17 Oct. '33 heeft de president medegedeeld, dat de ministers Goering en Goebbels binnenkort als getuigen zullen worden gehoord in verband met beschuldigingen in het Bruinboek geuit, als zou van S.A.-zijde gebruik zijn gemaakt van den onderaardschen gang om het Rijksdaggebouw in brand te steken. (Vorig bericht blz. 989 H.)

C. OOSTENRIJK. — Samenwerking tusschen Vaderlandsch Front en Meimatschutz. — Bondskanselier dr. Dollfuss heeft met den leider van den „Heimatschutz", Starhemberg, een langdurig onderhoud gehad over de door Starhemberg destijds aangekondigde samenwerking tusschen den „Heimatschutz" en het vaderlandsche front.
Dollfuss heeft, als leider van het vaderlandsche front, kennis genomen van de toetreding van den geheelen „Heimatschutz" tot deze organisatie en Starhemberg benoemd tot zijn plaatsvervanger als leider van het vaderlandsche front.

D. VEKEENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Steun in natura. — De plannen tot steunverleening in natura aan de werkloozen worden met spoed ten uitvoer gelegd. Reeds worden aan meer dan 15 millioen personen levensbehoeften verstrekt. Er is o.a. 100 millioen pond varkensvleesch gedistribueerd en het uitdeelen van boter wordt voorbereid.
Voor het bijeenbrengen der vereischte $ 30.000.000 overweegt men het invoeren van een belasting op boter en margarine. (Vorig bericht blz. 989 F.)

E. DUITSCHLAND. — Geloofsvrijheid voor Nationaal-Socialisten. — De plaatsvervanger van Rijkskanselier Hitler, Hess, heeft de volgende beschikking uitgevaardigd:
In aansluiting op de verklaring van Rijksbisschop Muller, dat geen predikant er schade van mag ondervinden, dat hij niet behoort tot de geloofsbeweging der Deutsche Christen, beschik ik:
Geen nat.-soc. mag er eenig nadeel van ondervinden, dat hij niet behoort tot een bepaalde geloofsbeweging of confessie of omdat hij in het geheel geen kerkelijke gezindheid heeft. Het geloof is een hoogst individueele zaak, die ieder slechts voor zijn geweten heeft te verantwoorden. Gewetensdwang mag niet worden uitgeoefend. (Der Angriff)

F. NEDERLAND. — De broodprijzen. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft in de zoo juist verschenen aflevering van Prijzen en kosten van levensonderhoud, aflevering 2, 12e jaargang, October 1933, o.m. een overzicht gepubliceerd van de gemiddelde broodprijzen in elk der gemeenten van 10,000 en meer inwoners en in elke provincie afzonderlijk in het 1e halfjaar 1933. In dit overzicht zijn 131 gemeenten betrokken, terwijl de opgaven afkomstig zijn van 329 bakkerijen.
Bij berekening der prijzen, uitgedrukt in cents per K.G., zijn de dividenden enz. in mindering gebracht. De gemiddelde prijzen van wittebrood en tarwebrood voor alle hierbovenbedoelde gemeenten tezamen, benevens de verhoudingscijfers met basis 1e halfjaar 1913 = 100, blijken uit het volgende overzicht.

		Gebuild tarwebrood Melkbrood In cts. p. K.G.	Verh. cijfers	Waterbrood In cts. p. K.G.	Verh. cijfers	Ongeb. tarwebr. In cts. p. K.G.	Verh. cijfers
1e halfj.	1913	17.35	100	14.70	100	14.20	100
1e „	1926	32.30	186	25.99	177	23.13	163
1e „	1927	31.81	183	25.90	176	23.29	164
1e „	1928	31.50	182	25.45	173	22.97	162
1e „	1929	29.37	169	23.53	160	21.74	153
1e „	1930	28.72	166	22.85	155	21.11	149
Ir „	1931	25.16	145	19.59	133	18.51	130
1e „	1932	23.15	133	18.15	123	17.41	123
2e „	1932	22.82	132	18.15	123	17.47	123
1e „	1933	23.20	134	18.59	126	17.87	126

Voorts wordt in bedoelde aflevering nog een overzicht aangetroffen van de gemiddelde prijzen van roggebrood in elk der provinciën, sedert het 1e halfjaar van 1925.
De gemiddelde werkelijke prijs van 1 K.G. roggebrood in het 1e halfjaar was voor Noord-Brabant 12.90 cent (tegen 12.57 cent in het 2e halfjaar 1932), Gelderland 11.09 (11.31), Zuid-Holland 22.26 (22.72), Noord-Holland 20.67 (20.73), Utrecht 16.57 (16.56), Friesland 9.88 (10.14), Overijssel 9.38 (9.47), Groningen 7.36 (7.38), Drente 8 04 (8.06) en Limburg 10.76 cents (10.85). De prijsverschillen in de onderscheidene provinciën zijn voornamelijk gevolg van kwaliteitsverschillen; in sommige provinciën wordt het roggebrood geconsumeerd ais luxebrood, in de meeste andere als gewoon volksbrood, dat belangrijk goedkooper is. Uit de gemeenten in Zeeland werden geen prijsopgaven van roggebrood ontvangen.

G. BESMETTELIJKE ZIEKTEN. —
In de wijze van het voorkomen van de verspreiding van besmettelijke ziekten is in de laatste twintig jaren een volledige verandering gekomen. Behalve bij ziekten als pokken, mazelen, enz., vreest men niet zoo zeer meer, zooals vroeger, de luchtinfectie. Een goede twintig jaar geleden zou men er niet aan denken quarantaine-inrichtingen te plaatsen in of dichtbij bewoonde centra. In vergelijking met de huidige opvattingen werd een veel te groote waarde aan ontsmetting en isoleering gehecht; het is nop niet zoo lang geleden dat ontsmettingsbrigades van den Gezondheidsdienst door de stad rondgingen om hun ontsmettingswerk te verrichten. De gemeente Amsterdam had toen zelfs honderd ontsiiietters in dienst; tegenwoordig zijn er nog maar tien. Het feit, dat er in sonimige gemeenten nog zoo veel ontsmet wordt, is de schuld van een nog altijd van kracht zijnde regeling met het Rijk, dat bijdragen per ontsmetting verleent. Ook ten aanzien van isoleering van lijders aan besmettelijke ziekten is men langzamerhand in een andere richting gegaan; onveriiiinderd wordt zij gehandhaafd bij ziekten, bij wie zij zin heeft en effect sorteert (typhus) of waarbij de verpleging haar noodzakelijk maakt (diphteritis). Met name bij roodvonk echter is nien van de noodzakelijkheid er van teruggekomen; althans heeft de ervaring geleerd dat voor het voorkomen van verspreiding opneming in een ziekenhuis geen beteekenis heeft. De ontwikkeling der wetenschap heeft geleerd dat om elken lijder aan een besmettelijke ziekte een groot aantal ziektekiemdragers gezond en wel rondloopt, zonder dat zich bij dezen klinische verschijnselen voordoen. Begrijpelijk is dan dat ontsmetting en isoleering in ziekenhuizen niet helpt, aangezien liet een practische onmogelijkheid zou zijn al die bacillendragers op te sporen en stelsclniatig in behandeling te nemen.

H. **NEDERLAND.** — Psychologie van het Nederlandsche volk. —
De Revue des Deux Mondes drukt de belangwekkende beschouwing af, die een uitnemend kenner van Nederland, Henry Asselin, voor eenige maanden onder den titel Psychologie van het Nederlandsche volk, in de Academie van de moreele en politieke wetenschappen te Parijs heeft laten voorlezen. De schrijver, die al lange jaren in ons land woont. is getroffen door het verschil, dat de massa bij ons en in latijnsche landen vertoont evenals door de woninginrichting. „Hoe langer men onder de Nederlanders woont, des te minder kent men hen." Hij gaat de verscheidenheid van de oorsprongen en de geschiedenis na ter

staving van de stelling, dat het volkskarakter vooral bestaat uit verzet tegen elk soort dwingelandij. Het bij uitstek democratische karakter en de onderlinge naijver, vooral van de havensteden, wordt in tiet licht gesteld. Onder liet juk ontwaakt liet nationale gevoel en wordt de ware eenheid gesmeed. Als de druk van buiten zwicht, verscheurt het volk zich zelf in godsdieiisttwisten.
Het goede gedrag der Nederlanders bestaat uit kennis, inzicht en gelijkmoedigheid. Nergens in Europa hebben de sociale wetten misschien vermeteler vordrringen gemaakt. De schrijver vergelijkt de regeering met een bestuursraad van een vennootschap. Voor tiet overige zijn de Nederlanders bedilziek. In tegenstelling met de Franscheri hebben ze nauwelijks zin voor politieke ideolcgie, nog niinder in politieke discussie. En verder signaleert de schrijver natuurlijk den trek naar wat er in liet buitenland onigaat en de reislust.
De omstandigheden. waarin, in 1927, het Belgische verdrag door de Eerste Kamer verworpen werd, hebben diepen indruk op liem gemaakt. De gemiddelde Nederlander heeft niet veel fantasie en die van anderen wekt zijn wantrouwen, vooral in de politiek. Hij wil zich in geen geval compromitteeren. Deze ingeboren voorzichtigheid heeft sinds 1914 alle daden van den staat ingegeven ten aanzien van de buitenlandsche politiek.
Het nationale individualisme en particularisme worden met karakteristieke voorbeelden toegeliclit. Met dat al is de Nederlander aan zijn grond, zijn moreele en materieele patrimoniiim gehecht. Naast de stoffelijke hekommerin.sen mogen de idealistische, wetenschappelijke en andere, niet verwaarloosd worden. Er is een hang naar mystiek, wat niet uitsluit, dat de Nederlander geneigd is anderen de les te lezen. De ironie is hem vreemd. Tenslotte spreekt de beschouwing van den kastegeest in liet gezelschapsleveii en de verscheidenheid van titels evenals over de kolonisatiemethoden. (Revue des deux mondes)

21 OCTOBER 1933

A. VOLKENBOND. — **Duitschlands** uittreden. — Naar wij vernemen, heeft de Rijksregeering op **19** October '33 de officieele kennisgeving gezonden aan den Volkenbond, waarbij Duitschland verklaart uit den Volkenbond te treden. (Vor. ber. **1008** H.; Uittreden **1003 G.)**

B. JAPAN. — Uitvindingen op oorlogsgebied. — Van de **678** uitvindingen welke sedert een jaar in Japan zijn geregistreerd, betreffen 350 oorlogstuig en munitie. De Japansche bladen wijzen er op, dat dit een aanduiding is voor de toenemende mogelijkheden van oorlog, waarvoor Japan in de volgende jaren zal komen te staan. (Mainichi) (Vor. ber. **989 I.)**

C. **FRANKRIJK.** — De financieele voorstellen. — De financieele voorstellen van de regeering zijn bij de Fransche Kamer ingediend. In de preambule herinnert de regeering er aan, dat in de tegenwoordige wetgevende periode reeds een financieel herstel is bereikt, doordat het deficit op de begrooting van 19 tot 6 milliard is verminderd. De regeering spreekt zich uit tegen elke inflatie; zij verklaart het evenwicht op de begrooting definitief te zullen herstellen.
Onder de voorgestelde maatregelen wordt allereerst onderdrukking van de fiscale fraude genoemd; verder intrekking van de fiscale privileges voor gas- en 'electriciteitsbedrijven; herzieningen ten aanzien van verschillende toestanden, die het karakter van een monopolie hebben, o.a. door het instellen van een belasting voor de importeurs van petroleum; instelling van een monopolie voor wapenen en bepaalde staalsoorten uit overwegingen van publiek belang; schrapping van den accijns op automobielen en vervanging door een algemeene belasting op benzine; vervanging van de algemeene belasting door een recht op den oinzet voor den handel in voedingsmiddelen en dranken.
Voorts wordt voor 3600 millioen bezuinigd, te weten 1600 op de credieten voor de ministeries; 1300 op sslarissen en pensioenen, waarvan 350 op de pensioenen der oudstrijders; 500 op wachtgelden voor ambtenaren; 200 door een hervorming van de sociale verzekeringen.
Daladier heeft op wensch van de socialisten toegestemd in wijziging van een aantal maatregelen, die een bezuiniging van 500 millioen moesten opbrengen, maar in totaal beteekenen de financieele voorstellen een vermindering der uitgaven van ongeveer 8 milliard, waardoor de regeering het tekort definitief zal kunnen wegwerken en de nationale geldeenheid zal kunnen handhaven. (Le Journal) (Vor. ber. **847** C.)

D. **BELGIE.** — Speciale **belasting** op kolen-invoer **in** België. — Op **18** Oct. '33 werd in het kabinet van den eersten minister, Graaf de Broqueville, een vergadering gehouden, waarbij de ministers van Financiën, van Buitenlandsche Zaken en van Nijverheid en Arbeid, benevens diverse hoofdambtenaren aanwezig waren. Een delegatie van steenkoolproducenten werd ontvangen en er werd van gedachten gewisseld over het regeeringsvoorstel betreffende de invoering van een speciaal recht ten bedrage van frs. 10 per ton, dat op den invoer van steenkolen zou worden geheven. Deze belasting zou ca. frs. 20.000.000 opbrengen. De helft hiervan zou onder de steenkoolmijnen worden verdeeld, de andere helft zou in de schatkist worden gestort. In de contingenteering zou geen verandering worden gebracht en zij zou derhalve op 47½% worden gehandhaafd. Deze regeling zou tot het einde van het jaar worden toegepast. De werkgevers betuigden hun instemming met dit voorstel en verbonden zich de opzegging der loonovereenkomst in te trekken. Hiermede zou dus het dreigende conflict in de steenkoolindustrie worden afgewend.
(Vor. ber. **Invoervergunning 585 C.)**

22 OCTOBER 1933

E. DUITSCHLAND. — Het Katholicisme. — In het katholieke Duitsche dagblad „Germania" schrijft kardinaal Bertram over de–betoogingen der Duitsche bisschoppen, de ratificatie van het concordaat o.m. het volgende:
„Nog vele andere zorgen en problemen uit den jongsten tijd wachten op een openhartig beleerend woord der bisschoppen, dat wordt voorbereid en dat te zijner tijd gesproken zal worden, in volslagen uitvoering van de pauselijke encyclieken. Hieruit moge in het bijzonder genoemd worden de volheid der taken der katholieke actie, die een kernstuk in het program der glorierijke werken van onzen rustloos arbeidenden Heiligen Vader vormt.
Nog een andere buitengewoon ernstige en zware zorg drukt op vele duizenden trouwe katholieke christenen: de bezorgdheid om diegenen, die in den vroegeren partijstaat die leiders volgden, die uit religieus plichtsgevoel den geestelijken strijd tegen marxisme en bolsjewisme in vormen trachtten te bewerkstelligen, die zich aanpasten bij den vroegeren staat. Deze mannen, die het welzijn van volk en staat, van religie en kerk, naar beste kunnen en in plichtsgetrouwe gehoorzaamheid jegens de bestaande overheid, nastreefden te dienen, staan ook thans gereed den nieuwen staat om der wille van het volk oprecht en trouw en in eerlijke harmonie met de bestaande regeering hunne krachten en capaciteiten te geven voor het gemeenschappelijke reddingswerk. De eisch is verre van ons menschen te onttrekken aan een onomkoopbare rechtvaardigheid tegenover werkelijk strafbare handelingen, een gerechtigheid. die tegenstanders en vrienden met gelijke maat meet en die geen willekeurige uitzonderingen kent. Ons deelnemend herderlijk woord heeft betrekking op die talrijke mannen en vrouwen, die van zuiver karakter en van besten loyalen wil waren en zijn. Tot de leidende instanties in rijk en staat richten wij het dringende verzoek, genomen harde maatregelen aan een ernstige, welwillende en bespoedigde herziening te onderwerpen."
De kardinaal besluit dit artikel met in het licht te stellen, dat hij zich in al het hierboven gezegde eensgezind weet met den Opperherder aller Duitsche diocesen. (Germania) (Vorig bericht **blz. 777 G.)**

F. **EUROPA'S** SCHULDEN AAN **AMERIKA.** — Tsjecho-Slowakije **staakt** de betalingen. — De Tsjechische gezant te Washington heeft aan staatssecretaris Hull medegedeeld, dat Tsjecho-Slowakije niet meer in staat is, zijn schuldverplichtingen aan Amerika na te komen. Tevens verzocht hij de Amerikaansche regeering, een belangrijke vermindering der schulden te willen toestaan. **(Vor.** ber. **868 G.;** Grafiek **592** A.; Overzicht **411** B.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — Petroleumproductie onder **regeeringscontrôle.** — In het kader van de National Recovery Act heeft de Amerikaansche minister van Binnenlandsche Zaken een beschikking uitgevaardigd, inhoudende, dat de geheele Amerikaansche petroleumproductie onder regeeringscontrôle wordt gesteld. Deze maatregel heeft ten doel een contrôle op de productie en een gezonde prijsvorming. De groote petroleumindustrie heeft haar goedkeuring verleend. (Vorig bericht blz. **986** W.)

B. ZWITSERLAND. — Werkloosheid. — Volgens mededeeling van het Ministerie van Industrie. Handel en Arbeid waren bij de arbeidsbeurzen einde 'september 49.140 werkzoekenden ingeschreven tegenover 50.207 einde Augustus 1933 en 49.532 einde Sept. 1932. Het aantal gemelde vacatures bedroeg einde Sept. 2122 tegenover 2783 einde Augustus '33 en 1719 einde September 1932. Gedurende de maand September is in de meeste kantons en in de meeste vakgroepen het aantal werkloozen verminderd.
Met 49.140 werkloozen Is het aantal werkloozen voor het eerst in dit jaar beneden het aantal in de overeenkomstige maand van het vorige jaar gebleven. Gedurende de maand September is de werkloosheid voornamelijk verminderd in de metaal-, machine- en electro-technische industrie (— 625). In het hotelbedrijf is tengevolge van het beëindigen van het seizoen het aantal werkloozen in September met **411** gestegen. (Vorig bericht blz. **173 A.)**

C. TWEEDE **KAMER.** — Fractie-voorzitters. —

Prof. Mr. P. J. M. Aalberse,	R.K. Staatspartij.
Ir. J. W. Albarda,	S. D. A. P.
Dr. S. E. B. Bierema,	Vrijheidsbond.
Jhr. Mr. D. J. de Geer,	Christ. Hist. Unie.
Mr. A. M. Joekes,	Vrijz. Dem. Bond.
J. Schouten,	Ant. Rev. Partij.
L. L. H. de Visser,	Commun. Partij.

D. **MEXICO.** — Vernieuwing van de oorlogsvloot. — Mexico is thans bezig met de volledige vernieuwing van zijn kleine oorlogsvloot, die weliswaar nauwelijks een voldoende bescherming kan bieden voor aanvallen van uit zee, doch die toch bijzonder goede diensten kan doen voor den kustwachtdienst.
Op Spaansche werven zijn op het oogenblik twee kruisers, vier transportschepen en 14 lichte kanonneerbooten voor Mexicaansche rekening in aanbouw. Zij zullen in de eerste helft van 1934 gereed komen en dan onmiddellijk in dienst worden genonien.
(La Prensa, Mexico-City)

E. **RASSENKUNDE.** — Onder den titel ,,Rassenkunde", is in het weekblad ,,Der National-Sozialistische Erzieher", een artikel opgenomen van de hand van dr. Friedrich Jesz, waarin de beteekenis van het rassenprincipe voor den wederopbouw van Duitschland wordt uiteengezet.
Bij elk der Europeesche volken -- aldus de schrijver — overweegt een bepaald ras, dat derhalve voor het belangrijkste deel het volkskarakter bepaalt. In Duitschland overweegt het Noordsche ras tezamen met het sterk verwante Saksische ras, met een percentage van 60 pct. ,,Terwijl wij het ons allen gemeenzame bloed erkennen en ons bezinnen op de bijzondere waarde daarvan. ...., leggen wij den hoeksteen voor de ware volksgemeenschap." De opwekking: ,,Deutschland erwache" bedoelde slechts de opwekking van het gemeenschappelijke Noordsche bloedbewustzijn.
In verband met algemeene beschouwingen oor deelt le schrijver het wenschelijk, het Joodsche vraagstuk aan te roeren, en er den nadruk op te leggen, ,,dat de Hebreeërs met het Europeesche rassenmengsel bijna niets uitstaande hebben en derhalve voor ons als „volksgenooten" nooit in aanmerking kunnen komen. Slechts zeer weinig Duitschers weten, dat de Joden alles behalve „reinrassig" zijn. Hun vermenging is zelfs oorspronkelijk veel sterker dan de onze, ofschoon ook bij hen twee rassen als de hoofdrassen kunnen worden aangemerkt. Deze zijn het Voor-Aziatische en het Orientaalsche; het eerste overweegt bij de Oost-Joden, het laatste bij de Joden in West-Europa. De Voor-Aziaten hebben kortere schedels, een breeder gezicht, vleezige neuzen en dik ijls breedere ooren; de Oriëntalen, ook Sefardim genoemd, hebben een langeren schedel en smaller gezicht met een fijnere neusvorming. Zij zijn verwant aan de Bedouinen. Bovendien vinden wij in het Jodendom vele bloedvermengingen, o.a. Dinarisch en Negerbloed en misschien nog resten Noordsch bloed. In ieder geval overweegt het buiten-Europeesche bloed zoo zeer, dat de Jood voor ons als „Europafremd" moet gelden."
De genoemde feiten doen, volgens den schrijver, het Joodsche vraagstuk ontstaan. ,,Wij nationaal-socialisten zijn thans van meening, dat dit vraagstuk slechts kan worden opgelost door een zoo volledig mogelijke afscheiding van deze vreemde groep."
(Der Nat. Soz. Erzieher)

23 OCTOBER **1933**

F. **KANSSPEL.** — Ministerieel schrijven. — De minister van Justitie heeft een schrijven tot de procureurs-generaal gericht, hetwelk als volgt luidt:
,,Het zal U Edel Grootachtbaren bekend zijn, dat de zoogenaamde behendigheidsspelen „Straperlo", „Spiralo", „Romatjo" en dergelijke over het geheele land hand over hand toenemen. Deels worden deze spelen georganiseerd in z.g. gesloten sociëteiten, die in werkelijkheid, door de gemakkelijke voorwaarden waarop men als „lid" kan toetreden, voor het publiek toegankelijk zijn.
Van de zijde van het betrokken parket bereikt mij zooeven de mededeeling, dat in het Haagsche proefproces ernstige aanwijzingen zijn verkregen in de richting van hazardspel.
Ik moge U Edel Grootachtbaren in verband daarmede bij deze opdracht verleenen, den ondernemers van de bovenbedoelde „behendigheidsspelen" in uw ressort, daaronder begrepen die, welke georganiseerd zijn in zoogenaamde gesloten sociëteiten, zoo spoedig mogelijk te doen aanzeggen, dat, indien die spelen niet met ingang van den dag na dien van aanzegging worden gestaakt, ten minste tot in het Haagsche proces een uitspraak in hoogste instantie zal zijn verkregen, ook tegen hen en wel onmiddellijk een strafvervolging zal worden ingesteld, met inbeslagneming uiteraard van de tafels en het overige betrokken materiaal.
Tot de betrokken vervolgingen in geval van eventueel niet-staken verleen ik gelijktijdig opdracht."
(Vorig bericht blz. **937** C.)

G. NOBELPRIJS. — Voor medicijnen. — Het collegium van het Carolinische instituut van de Zweedsche Academie heeft den Nobelprijs 1933 voor medicijnen toegekend aan prof. Thomas Hunt Morgan van het Californische instituut voor technologie te Pasadena wegens zijn ontdekkingen inzake de functies der chromosomen ten opzichte van de erfelijkheid.
Thomas Hunt Morgan is den 25sten September 1866 te Lexington (Kentucky) geboren en thans dus **67** jaar oud. Hij studeerde aan het staatscollege van Kentucky en de John Hopkins universiteit. In 1891 werd hij lector en in 1894 hoogleeraar in de experimenteele zoölogie aan de Columbia-universiteit. Daar voerde hij, samen met zijn leerlingen, een lange reeks experimenteele studiën uit over de wetten en het mechanisme van de erfelijkheid, welke leidden tot theoretische bijdragen van de hoogste aeteekenis over dit onderwerp. Zijn waarnemingen vormden den grondslag voor een samengestelde theorie van gepaarde elementen, ,,factoren" of „genes" binnen het chromosoom, welke verantwoordelijk zijn voor de erfelijke eenheid-karakters van het individu. Met McChung, Wilson en anderen ontdekte hij de X en Y chromosomen en in **1910** stelde hij de theorie op,

dat de gepaarde sexe-genes gedragen werden door het X chromosoom. Deze theorie toetste hij met zijn leerlingen op groote schaal op Drosophila, waarbij Bridges, H, J. Muller en Sturtevant zijn voornaamste medewerkers waren.
De aard van de gepaarde genes, hun schikking in het chromosoom, hun onderlinge betrekkingen en hun gedrag bij normale erfelijkheid, zoowel als bij mutaties vormden het voornaamste deel van zijn onderzoek, Hij droeg er veel toe bij, dat de chromosoom-theorie algemeen aanvaard werd.
Hij is lid van tal van wetenschappelijke genootschappen.
Van zijn werken noemen wij: The Development of the Frog's Egg, 1897; Regeneration 1901; Evolution and Adaptation 1903; Experimental Zoölogy 1907; Heredity and Sex 1913; Mechanism of Mendelian Heredity 1915; Critique of the Theory of Evolution 1916; The Physical Bases of Heredity 1919; The Theory of the Gene 1926.
(Vor. ber. Nobelprijs medicijnen **548 C.**)

A. RUSLAND. — Russisch-Amerikaansche onderhandelingen. — De voorzitter van de Executieve van de Sovjet-Unie, Kalinin, heeft een boodschap ontvangen van president Roosevelt, waarin deze o.m. zegt:

„Na het aanvaarden van het presidentschap der Vereenigde Staten heb ik mij overtuigd van de noodzakelijkheid der normaliseering van de betrekkingen tusschen de Vereenigde Staten en Rusland. Uitgaande van dit inzicht ben ik bereid met de vertegenwoordigers van uw land over de opheldering van verschillende politieke en economische problemen te onderhandelen, welke voor de welvaart van beide landen van belang zijn. Ik verzoek U mij de vertegenwoordigers te noemen, die U tot dit doel een opdracht wilt geven." (w.g.) Roosevelt.

De voorzitter van de Executieve van de Sovjet-Unie, Kalinin, heeft president Roosevelt een antwoordtelegram doen toekomen, waarin o.a. gezegd wordt:

„De regeering der Sovjet-Unie is bezield van den wensch vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden met de Vereenigde Staten. In opdracht der regeering der Sovjet-Unie benoem ik den volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Litwinof, tot gevolmachtigde, die opdracht heeft met U te Washington te onderhandelen over de opheldering der politieke en economische problemen. Ik hoop, dat het zal gelukken bij deze besprekingen een basis te vinden, teneinde eindelijk de vrietidschapsverhouding tusschen de beide volkeren te stabiliseeren."
(w.g.) Kalinin.

Naar uit Moskou wordt gemeld, heeft onder voorzitterschap van Stalin een gemeenschappelijke zitting plaats gehad van het politieke bureau en de Sovjet-regeering, waarin Litwinof rapport uitbracht over het geheel der Amerikaansch-Russische problemen. In deze zitting werden de volgende richtlijnen voor de onderhandelingen van Litwinof te Washington vastgelegd:
1. De hervatting van de Russisch-Amerikaansche betrekkingen.
2. De inleiding van Russisch-Amerikaansche onderhandelingen over een handelsverdrag.
3. Het sluiten van een vriendschapsverdrag.
4. Duidelijke uiteenzetting van het standpunt der beide landen inzake den toestand in het Verre Oosten.
5. De behandeling der Russische vóór-oorlogsche schulden aan Amerika en de Russische eischen inzake de Amerikaansche interventie in het Verre Oosten.
Bovendien zal nog de kwestie van het sluiten van een Russisch-Amerikaansch non-agressiepact worden uiteengezet.

B. NEDERLAND. — **Luchtbeschermingsdienst.** — **Op** 19 Oct. '33 heeft te Winterswijk de eerste oefening in ons land plaats gehad van den luchtbeschermingsdienst. (Vorig bericht blz. **330** B.)

C. AMSTERDAM. — Werkloosheid. — Te Amsterdam waren eind Juni 1933 41.021 werkloozen tegen 41.489 in Mei 1933 en 38.889 eind Juni 1932.
(Vorig bericht blz. **663 A.**)

D. ROTTERDAM. — Werkloosheid. — Te Rotterdam waren einde Juni 1933 43.073 werkloozen tegen 44.296 einde Mei 1933. (Vorig bericht blz. **468** D.)

24 OCTOBER **1933**

E. **GUGLIELMO** MARCONI. — Op 2 October '33 is te Chicago een Marconi-dag gehouden ter eere van den wereldvermaarden uitvinder Guglielmo Marconi.

Guglielmo Marconi

Te Bologna (Italië) in 1874 geboren, begon Marconi reeds in 1895 met proeven van draadlooze telegrafie. Talrijke uitvindingen op het gebied van telegrafie en telefonie staan op zijn naam.

F, ZWITSERLAND. — **Invoer** van Nederlandsche kolen. — De Zwitsersche regeering heeft besloten, den invoer van Nederlandsche kolen te beperken tot op 1/3 van de hoeveelheid, welke Nederland in het jaar 1931 naar Zwitserland heeft uitgevoerd.
De invoer van de, het contingent overschrijdende, kolen is slechts veroorloofd, indien Nederland voor een gelijke waarde aan orders aan de Zwitsersche machine-industrie verstrekt. De nieuwe regeling treedt onmiddellijk in werking.
De Nederlandsche kolenuitvoer naar Zwitserland bedroeg van Juni 1926 tot 1930 gemiddeld 914.000 ton; hij daalde in 1931 tot 197.000 ton, om in 1932 weder te stijgen tot 274.000 ton. (Vor. ber. blz. **758** D.)

G. FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier afgetreden. — Na lange beraadslagingen heeft het Fransche parlement in een nachtelijke zitting, die enkele malen werd onderbroken, ten einde te trachten nog een compromis te vinden, geweigerd Daladier's voorstellen tot saneering der financiën. in het bijzonder wat betreft art. 37 (op de salarissen der ambtenaren), goed te keuren. De socialistische ti bleef zich tegen genoemde heffing verzetten met het gevolg, dat ook een compromis-voorstel van Lasalle, aan welks aanvaarding de premier de kwestie van vertrouwen had verbonden, werd verworpen.
Bij deze beslissende stemming over artikel 37 van het financieele wetsontwerp is het kabinet-Daladier met 329 tegen 241 stemmen ten val gebracht.
(Vorig bericht blz. **963** C.)

A. ENGELAND. — **Ramsay MacDonalds** beroep op Duitschland. — ,,Heeft Duitschland zijn laatste woord gesproken? De woorden van Duitschlands kanselier: ,,Ik ben voor den vrede!" aanvaard ik ook thans nog", aldus MacDonald in een op **23** Oct. **1933** te Crawley in het graafschap Sussex gehouden rede.
„Maar", vroeg de Britsche premier zich af, ,,is Duitschlands handelwijze, waardoor het de overige wereld alleen met alle moeilijkheden Liet worstelen, een methode om den vrede te verkrijgen en in Europa het vertrouwen te doen weerkeeren? Neen!"
„Ik koester de hoop," vervolgde spr., ,,dat Duitschland de eerste de beste gelegenheid zal aangrijpen, om door daden te bewijzen, dat het een vredespolitiek voert en dat het niets liever wenscht, dan met de overige volken weer te komen tot een zoodanige samenwerking, dat noch aan Duitschlands eer noch aan zijn zelfrespect te kort wordt gedaan."
(**Vor. ber.** Volkenbond: Duitschland **1008** H.)

B. E. A. **ZEILINGA** OVERLEDEN. — Op **21** Oct. '**33** is te Merano in den ouderdom van 68 jaar overleden, de heer E. A. Zeilinga, oud-president van de Javasche Bank en oud-directeur van de Nederlandsch-Indische Escompto Mij.
De heer Zeilinga volgde in **1912** mr. G. Vissering op als president van de Javasche Bank en behield deze functie tot **1924;** toen werd mr. L. **J. A.** Trip tot president van deze instelling benoemd.
Zijn groote beteekenis voor Indië en het Indische zakenleven is hierin gelegen, dat hij een der weinigen was, die bij het uitbreken van den oorlog het hoofd koel wist te houden en een vaderlijk raadsman was voor de mannen van zaken te Batavia.
Sommigen zien in hem zelfs den man, die, zakelijk beschouwd, Indië in **1914** heeft gered. Hij was een patriarchale figuur, ook in zijn verhouding tot Chineezen en inlanders. Hij droeg land en volk groote genegenheid toe. In **1921** is de heer Zeilinga degene geweest, die bij de toen uitbrekende crisis de Cultuurhulpbank heeft opgericht.

C. DUITSCHLAND. — Hitlers rede te Kelheim. — Voor de ,,Befreiungshalle" op den Michaelsberg te Kelheim hebben de S.A.-mannen uit de Beiersche Ostmark op **23** Oct. '**33** een betooging van trouw voor den rijkskanselier gehouden.
Nadat Röhm, de chef van den S.A.-staf, er aan herinnerd had, dat 70 jaar geleden een echte Duitsche koning de Befreiungshalle had gesticht als symbool van de eenheid van het Duitsche volk, legde Hitler een krans in de Halle met de woorden ,,Den Gefallenen" en begaf zich vervolgens naar buiten, om de verzamelde menigte toe te spreken.
,,Wanneer wij dit herinneringsfeest vieren", aldus Hitler, ,,zijn wij ons bewust, hoeveel bloed er eens moest vloeien, om tot eenheid te komen. De herinnering aan die groote offers moet ons weerhouden van een oppervlakkig hoera-patriotisme. Wij, die zelf 4½ jaar lang aan den oorlog hebben deelgenomen, weten hoe ontzettend en zwaar de eischen zijn, die aan een volk worden gestald en wij zijn misschien in de eerste plaats geroepen dit soort patriotisme en werkelijk innig medeleven met het eigen volk van elkaar te scheiden.
Des te meer recht hebben wij echter, op te komen voor het levensrecht van ons volk. De wereld heeft zich er aan gewend het Duitsche volk verkeerd te zien. Het is niet gemakkelijk dit verkeerde beeld te doen verdwijnen. Het Duitsche volk is niet oorlogszuchtig, integendeel, omdat het den vrede liefheeft, strijdt het voor zijn levensrecht en zijn bestaan. Duitschland en het Duitsche volk hebben geen reden een oorlog te wenschen, om de eer van zijn mannen en soldaten te herstellen. Ons doel is ons volk weer gelukkig te maken, het weer van brood te voorzien en de wereld moet ons daarbij met rust laten.
Wij willen niets anders dan onze rust en onzen vrede, om te kunnen werken en de wereld moet weten, dat voor dit werk het geheele volk pal staat. Wij gaan een zwaren tijd tegemoet en het is noodzakelijk, dat iedere Duitscher zich daarvan bewust is. Wanneer wij ons volk willen voeden, blijft ons geen andere weg dan de gevolgde. Er moest iemand in Duitschland komen, die zeide, wij willen den vrede, maar verwerpen vernedering.
Ondubbelzinnig zeggen wij tot de wereld, wanneer gij ons op uw internationale conferenties wilt zien, wanneer gij ons in uw Volkenbond wilt hebben, dan is dat slechts mogelijk wanneer gij ons volk erkent. Wij zijn te allen tijde bereid verdragen te onderteekenen, wanneer zij uitvoerbaar en dragelijk voor ons rechtsgevoel zijn. Anders teekenen wij niet. Wij willen den vrede, maar de wereld moet ook weten, dat wij op den duur die eeuwige discriminatie en vernedering niet verdragen. De tijd is voorbij, dat men Duitschers met Duitschers kon verslaan.
Het is onze levenstaak een organisatie te stichten, die waarborgt, dat de eenheid nooit weer verloren gaat. Er bestaat geen betere waarborg voor den vrede dan de sterke eenheid van het Duitsche volk."
(Völk. Beobachter) (Zie Duitschland: Hitler.)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsch Witboek. — Te Londen is een Witboek gepubliceerd over de gebeurtenissen van 14 October te Genève op de ontwapeningsconferentie, naar aanleiding waarvan Duitschland de conferentie verliet en beweerde dat de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, een valsche voorstelling van zaken had gegeven inzake het Duitsche standpunt. Uit het Witboek blijkt dat de andere groote mogendheden op de vergadering verklaarden het eens te zijn met het door Simon uiteengezette programma. (Daily Telegraph)
(V. b. **1015** A.; Ontwap. Conferentie **1008** H.)

E. BRITSCH-INDIE. — Vithalbhai **J. Patel** overleden. — Vithalbhai J. Patel, bekend lid van het Indisch Nationaal Congres en oud-voorzitter van de Indische Wetgevende Vergadering, is op **22** Oct. **1933** overleden. (Daily News)

F. AESTHETICA. — Invloed van de kleur op het gevoel. — Voor den kring Rotterdam van den Bond van Nederl. Architecten en voor de afdeeling Rotterdam van de Vereeniging ,,Bouwkunst en Vriendschap", heeft op **11** Oct. **1933** dr. F. **W.** Zeijlmans van Emmichoven een voordracht gehouden over ,,De invloed van de kleur op het gevoel".
Na een korte inleiding van den voorzitter van den Bond van Nederl. Architecten, den heer Buskens, begon spr. met er zijn vreugde over uit te spreken, dat er den laatsten tijd wel belangstelling bestaat voor de kleuren. Er wordt echter nog te weinig gestreefd naar het begrijpen van het wezen der kleuren, zoo noodig om ze bewust toe te passen.
Wel is er een zekere aesthetica, doch deze is zoowel in strekking als in opbouw bij velen theoretisch. Men moet niet alleen rekening houden met de uiterlijke verschijnselen, maar zich ook bezig houden met d0 diepere waarden.
Aan de hand van Goethe's Farbenlehre behandelde spr. de vraag of en waarom bepaalde kleuren een bepaalden invloed uitoefenen op het ziels- en gemoedsleven. Zoolang de mensch oogen heeft, leeft hij in een wereld van kleuren. En die kleuren werken iedere minuut op hem in. Kleuren zijn echter buitengemeen vluchtig, vergankelijk, wisselend en erg beweeglijk. Kleuren zijn er alleen, wanneer het licht er is. Volgens Goethe worden de kleuren geboren, waar de strijd begint tusschen licht en donker. Deze vondst, zoo vervolgde spr., is over te brengen op het ontstaan van de gemoedstoestanden van den mensch.
Spr. kwam dan aan het begrip „Steigerung", hetgeen doelt op de intensiveering van de hoogste punten. Ontmoeten deze hoogste punten elkander, dan ontstaat wat men noemt het ,,steigerende element" als rood, rein rood of zooals Goetha dit noemt: purper. Goethe

redeneerde volgens het oude voorschrift, dat het gelijke slechts uit het gelijke kan worden gekend. En hiervan uitgaande, kwam hij tot de verbinding van het licht buiten en het licht in den mensch. Zoo ontdekte hij het samentrekken en uitzetten van het netvlies en constateerde hij het streven van het oog naar totaliteit. Hierdoor ontstond de grondslag voor het begrip harmonie.

A. WERKLOOZENSTEUN. — Motie Kupers verworpen. — Naar aanleiding van de interpellatie van den heer E. Kupers heeft de Tweede Kamer op 23 Oct. 1933 uitvoerige besprekingen gehouden over den toestand der werkloosheid hier te lande en de maatregelen der regeering te dien aanzien. Zij heeft tenslotte de motie van den heer Kupers — waarin de Kamer zou hebben moeten uitspreken, dat de door den minister van Sociale Zaken voorgeschreven veranderingen in de steunregeling niet behooren te worden ingevoerd — verworpen met 56 tegen 28 stemmen. (Vorig bericht blz. 1009 A.)

B. VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelts rede over den binnenlandschen economischen toestand. — Op 22 Oct. '33 heeft president Roosevelt een radiorede gehouden, waaraan wij het volgende ontleenen:
In de lente van 1933 waren er in de Ver. Staten in het geheel naar evenredigheid meer werkloozen dan in eenig ander land ter wereld, n.l. 12 a 13 millioen. ,,Ik ben er van overtuigd," aldus de president, ,,dat hiervan ten minste vier millioen werk gevonden hebben."
President Roosevelt kondigde voorts aan, dat de regeering een „regeeringsmarkt" voor goud zou organiseeren, en de ongemakken van het goud-embargo zou verlichten. Hij beloofde ,,sound currency" en zeide, dat de dollar moet worden gerevalueerd na herstel van het prijsniveau.
Vervolgens stond Roosevelt stil bij het nationale herstelprogramma. Hij verzekerde, dat er een stijging in de landbouwprijzen zou komen.
De „regeeringsmarkt" voor nieuw geproduceerd goud zal onder beheer der Refico staan. Indien het noodig is, zullen wij, aldus de president, ook goud koopen of verkoopen op de wereldmarkt, maar niet als politiek, slechts als hulpmiddel. De huidige geldpolitiek bedoelt niet slechts de tijdelijke daling der prijzen te neutraliseeren, maar is een beweging voorwaarts naar ,,managed currency". Mijn doel is, dezen stap vast te leggen en een aanhoudende contróle op het prijsniveau te oefenen.
Het staatscrediet moet worden gehandhaafd en een gezond geldwezen moet de stijging van de Amerikaansche goederenprijzen vergezellen.
De president heeft verder de Refico gemachtigd om nieuw geproduceerd goud in de Ver. Staten aan te koopen tegen prijzen, van tijd tot tijd te bepalen na overleg met den minister van Financiën en den president.
Natuurlijk kan, door honderden verschillende omstandigheden bij oogsten en industrieele ondernemingen, in dit reusachtige territoir, het nationale doel niet worden bereikt in enkele maanden, maar het kan twee of drie jaar eischen.
De president verklaarde voorts, dat de boer gemiddeld één derde meer geld voor zijn oogsten zou ontvangen dan in 1932. (New York Herald, Paris)
(Vorig bericht blz. 808 H.)

C. SIAM. — Onlusten. — De Siameesche regeering deelt mede, dat haar troepen op alle fronten een beslissende overwinning op de opstandelingen hebben behaald. De rust is hersteld. (Vor. ber. blz. 1007 F.)

D. NEDERLAND. — Ambtenaar en Overheid. — Onderstaand publiceeren wij een afschrift van een besluit van den ministerraad.
De Raad van Ministers, overwegende dat in de tegenwoordige tijden de ambtelijke plicht medebrengt, dat de ambtenaar de overheid in haar zware taak steunt en haar geen moeilijkheden berokkent noch in, noch buiten de uitoefening zijner bediening,
besluit dat de ambtenaar zich zal hebben te onthouden van elke openbare actie tegen de overheid en haar beleid.
(w.g.) ,,De Minister van Staat,
Voorzitter van den Raad van Ministers, H. Colijn."
(Vorig bericht blz. 917 G.)

25 OCTOBER 1933

E. RUSLAND. — Gouduitvoer naar de Vereenigde Staten. — De Sovjet-regeering heeft hst embargo op den Russischen gouduitvoer naar de Vereenigde Staten opgeheven. (Prawda)

F. JAPAN. — De toestand. — De N. Rott. Crt. van 23 October 1933 schrijft onder het hoofd ,,Japan ziet de dingen ernstig in" o.a. het volgende:
In Japan schijnt het pleit nu beslecht. De minister van Financiën is er een oogenblik sterk op den voorgrond getreden als bestrijder van de verregaande eischen van oorlog en marine. Nu vernemen wij officieus uit Tokio, dat de Keizer de ministers van Oorlog en van Buitenlandsche Zaken ontvangen heeft; tevens wordt medegedeeld als resultaat van dit gesprek dat de nationale verdediging zonder beperking moet worden uitgebreid daar de toestand in Azië en in den Stillen Oceaan het instandhouden van een sterke weermacht eischt.
,,Zonder beperking", dat is een krachtig, ja haast angstwekkend woord. Wij zullen voorloopig mogen blijven hopen dat de beteekenis er van niet ,,zonder beperking" is. Er bestaan, wat de vloot betreft, immers nog altijd twee verdragen, die van Washington en Londen, die beperking daarvoor voorschrijven. Wij weten dat Japan reeds blijk heeft gegeven die verdragen niet meer in den tegenwoordigen vorm te willen voortzetten zoodra zij zijn afgeloopen, maar een andere verhouding in sterkte tot de vloten van Amerika en Engeland zal eischen. Zoover is het echter nog niet. En het is toch niet zeer waarschijnlijk dat Japan nu die verdragen als vodjes papier zou willen beschouwen. Een aanstaande oorlog in de Stille Zuidzee ware daarmede zoo goed als gewaarborgd. Er zou onmiddellijk een wedstrijd in maritieme bewapening beginnen van het gevaarlijkste soort. Amerika zou de versterking van Guam als vlootbasis, als op het hart van Japan gericht ,,pistool", weer ter hand nemen. En het is niet waarschijnlijk dat Japan zou afwachten tot de Amerikanen dit pistool in elkaar gezet en geladen hadden.
Hiermede hebben wij slechts een van de onmiddellijk dreigende gevaren aangegeven, maar in ieder geval het onmiddellijkste en het moeilijkst vermijdbare. ,,Zonder beperking" zal dus in hoofdzaak nog wel tot het leger beperkt blijven. Dat Japan alles ging bouwen waarop het volgens het verdrag van Londen van 1930 recht heeft — dat wisten wij reeds. De Amerikanen hebben het daarin ook onmiddellijk nagevolgd.
(N. Rott. Crt.)

G. [redacted]ND. — **De kolenmijnen in Limburg** - Arbeiders. — Het totaal aantal arbeiders der gezamenlijke steenkoolmijnen in Limburg bedroeg op 1 October: ondergronds 22701, bovengronds 10806.

H. JAPAN. — Japanners in Duitschland niet beschouwd als kleurlingen. — Officieel wordt in Japan thans gepubliceerd het bericht van den Japanschen ambassadeur te Berlijn Nagai over zijn onderhoud met den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken Von Neurath naar aanleiding van de molestaties van Japanners in Duitschland en vooral naar aanleiding van de discrimineerende behandeling, die Japansche schoolmeisjes op Duitsche scholen ondergingen, evenals Joodsche en andere gekleurde leerlingen. Von Neurath verzekerde den Japanschen ambassadeur, dat de Japanners officieel in Duitschland niet

beschouwd worden als kleurlingen en ook niet vallen onder de rassenwetgeving, waardoor o.a. huwelijken van Duitschers met Joden of kleurlingen strafbaar worden gesteld. Von Neurath betuigde nogmaals zijn leedwezen over het gebeurde en verklaarde alle maatregelen te zullen nemen ter voorkoming van soortgelijke incidenten in de toekomst.
Hieraan wordt toegevoegd dat Nagai den Rijksminister van Buitenlandsche Zaken had medegedeeld, dat men hem bij een bezoek over dezelfde aangelegenheid aan het Rijksministerie van Binnenlandsche Zaken had verklaard, dat ook de Japanners als kleurlingen werden beschouwd en onder de rassenwetgeving vielen.

A. Dr. **HEIN** BOEKEN OVERLEDEN. — In den ouderdom van 71 jaar is op 19 October 1933 de bekende dichter en essayist Hein Boeken overleden.
Hendrik Jan Boeken is 2 December 1861 te Amsterdam geboren. Hij studeerde in de klassieke letteren en promoveerde in 1899 op een proefschrift over Apuleius. Daarna werd hij achtereenvolgens te Amsterdam en te Hilversum leeraar in de oude talen. Van kort na de oprichting af tot zijn overlijden is Boeken redacteur geweest van De Nieuwe Gids.
Hein Boeken heeft verschillende bundels poëzie in het licht gegeven. Wij noemen: Goden en Menschen (1895), De Historie van Floris en Blanchefloer (1898), Helena (1902), Aan mijne Vrouw (1902), Verzen (bloemlezing 1920). Voorts gaf hij verschillende vertalingen, van welke vooral bekend zijn ge orden die van Dante's Divina Comedia (1922) in proza (uitgave van de Wereldbibliotheek), en Herscheppinge of de gouden ezel, van Apuleius.
Behalve in De Nieuwe Gids schreef Boeken ook in De Twintigste Eeuw. In Mannen van Beteekenis publiceerde hij in 1908 een monografie over Carduzzi, in 1909 over Gabriele d'Annunzio en in 1911 over Frédéric Mistral, den Provençaalschen dichter.
In De Nieuwe Gids heeft Boeken tal van grootere en kleinere essayistische bijdragen, tusschen zijn tot het laatst toe poëtische productie door, gepubliceerd. Wij vermelden b.v. uitvoerige studies over Goethe en over Houston Stewart Chamberlain.

B. **FINLAND.** — Het Duitsch-Finsche handelsverdrag opgezegd. — De Duitsche gezant te Helsingfors heeft op 24 Oct. 1933 in opdracht der Duitsche regeering het Duitsch-Binsche handelsverdrag van 1926 evenals de aanvullende verdragen van 1930 en 1932 opgezegd. Het verdrag loopt 31 December 1933 af. De Duitsche regeering heeft medegedeeld, dat zij tijdens den opzegtermijn bereid was te onderhandelen over het afsluiten van een nieuw handelsverdrag.
(Viiko Sanomat) (Vor. ber. blz. 808 F.)

C. NEDERLAND. — Verbond van **Nederl.** Werkgevers. — Het Verbond van Ned. Werkgevers heeft op 12 Oct. 1933 in de aula van het Kolon. Instituut te Amsterdam onder voorzitterschap van den algemeenen voorzitter, den heer H. P. Gelderman C.Mzn. een zeer drukbezochte buitengewone algemeene ledenvergadering gehouden ter voortzetting van de op de algemeene vergadering te Rotterdam op 15 September j.l. aangevangen besprekingen over de economische en sociale politiek der regeering en het bestuursbeleid. Aan het slot der besprekingen vereenigde de vergadering zich bij acclamatie met de volgende door het bestuur voorgestelde motie:
De algemeene ledenvergadering enz.;
gezien den zorgwekkenden toestand, waarin het bedrijfsleven verkeert;
overwegende, dat, waar de bestaansmogelijkheid van onze bevolking staat en valt met de mogelijkheid van den export van onze industrie- en landbouwproducten, een verlaging van het prijzen- en kostenpeil noodzakelijk is;
overwegende, dat deze verlaging bevorderd behoort te worden door een krachtig ingrijpen der regeering over de geheele lijn, waarbij o.m. de volgende punten bijzondere aandacht verdienen:
1. verlaging van de kosten van overheidsdiensten en overheidsbedrijven,
2. verlaging van de kosten van levensonderhoud,
3. verlaging van het huurpeil van arbeiderswoningen,
4. verlaging der steunuitkeeringen bij werkloosheid,
5. afschaffing van zakelijke belastingen, zooals de zakelijke bedrijfsbelasting,

overwegende, dat het voorts noodzakelijk is dat de regeering door onderhandelingen met het buitenland den export stimuleert;
overwegende, dat het onvermijdelijk is, dat de regeering over exceptioneele bevoegdheden beschikt, ten einde
den goederenruil voor verderen teruggang te behoeden, de betaling van vorderingen op buitenlandsche debiteuren te beveiligen en
oneerlijke concurrentie op de eigen markt o.m. door middel van valuta-manipulaties af te werpen.
stelt vast, dat de nood zoo hoog is gestegen, dat op een snel en doortastend beleid in nauw overleg met de centrale industrieele organisaties moet worden aangedrongen en
draagt aan het bestuur op de wenschen, in deze motie neergelegd, opnieuw ter kennis van de regeering te brengen. (Vorig bericht blz. **982 A.**)

D. ENGELAND. — Lord **Beatty eischt** versterking van de vloot. — De voormalige opperbevelhebber van de Engelsche vloot in de jaren 1916—1919, Lord Beatty, verklaarde in een vergadering van de Engelsche vlootliga ter gelegenheid van den verjaardag van den slag bij Trafalgar, dat de sterkte der Engelsche vloot op het oogenblik onvoldoende is. Zonder een sterke vloot kan Engeland nooit zijn rol als groote mogendheid spelen. Bovendien was de Engelsche vloot zelfs onvoldoende, om de Engelsche scheepvaart het vrije gebruik van de zee te garandeeren, dat het alpha en omega van de veiligheid van het Britsche wereldrijk is.
Uitvoerig zette Lord Beatty uiteen, dat het aantal Engelsche kruisers, dat door het Londensche vlootverdrag tot 50 was beperkt, minstens weer tot 70 moest worden verhoogd. De reserve-aanbouw voor slagschepen, die door het Londensche vlootverdrag was uitgesteld, diende eveneens onmiddellijk te worden uitgevoerd, waarbij een vermindering der tonnage per schip aan te bevelen was. Ook andere scheepstypen als vliegtuigmoederschepen en verdedigingsschepen tegen duikbooten, moesten worden uitgebreid. Lord Beatty becritiseerde voorts het feit, dat het personeel der Engelsche vloot in de laatste jaren met ongeveer 12.000 man was verminderd. De marinebegrooting diende belangrijk te worden verhoogd.
(Vorig bericht blz. **1001 G.**)

E. NEDERLAND. — De organisatie van de Ned. Herv. kerk.
In een op 20 Oct. '33 gehouden bijeenkomst van de afdeeling Utrecht van de Vereeniging „Kerkopbouw" heeft dr. J. F. Beerens, predikant der Ned. Herv. gemeente te Utreclit, gesproken over de organisatie der Ned. Herv. Kerk.
Hoe is de Ned. Herv. kerk tot stand gekomen? Spreker gaf een kort geschiedkundig overzicht van de eerste dagen der hervorming, die in ons land oorspronkelijk misschien nationaal gekleurd was, maar die langzamerhand door het Calvinisme is overvleugeld. Onze kerk is van begin af aan een martelarenkerk geweest. In deze benarde tijden werden in de vluchtelingengemeenten de grondslagen voor de kerk gelegd. Toen de organisatie een feit kon worden was zij eigenlijk reeds gereed. Twee feiten zijn voor de Herv. Kerk van groot belang geweest. Het waren de overgang van den Prins van Oranje en de stichting van de Leidsche Universiteit, die de vorming van predikanten bevorderde. Spoedig werden de eerste provinciale Classes gehouden. Het ontsiaan van de organisatie bracht met zich mee een strijd over de verhouding van Kerk en Staat.
Maar naast den strijd om de kerkorde, ontstond een worsteling om de kerkleer. Deze strijd werd voor beide conflicten beëindigd op de Synode van Dordrecht in 1618, waar de kerkorde werd vastgesteld. waaronder de kerk tot het einde van de 18de eeuw geleefd heeft. De revolutie bracht een scheiding tiisschen kerk en staat en groot was de nood in dien tijd in de predikantengezinnen en heel wat domineeskinderen hebben langs de straten gebedeld. Groot was de nood, maar de profetie van Bilderdijk

werd werkelijkheid. Het eerste wat Oranje deed was de Kerk weer op te heffen uit den druk. De eerste stappen daartoe deed hij reeds binnen tien dagen. Zes Januari 1816 werd het nieuwe reglement voor de kerk door den Koning goedgekeurd. En met enkele wijzigingen is dat nog het reglement waaronder we leven. Dadelijk bestonden er groote bezwaren tegen dit reglement, waarbij men van oordeel was, dat de Koning veel te eigenmachtig was opgetreden. Hoewel er toen en nu terecht bezwaren tegen ingebracht konden worden, mag men toch zeggen, dat liet optreden van Willem I een zegen voor de kerk is geweest, waarvoor wij hem niet dankbaar genoeg kunnen zijn.
In dat reglement missen we echter het Christus-belijdend karakter van de kerk in de eerste artikelen.
Veel bezwaren zijn tegen de huidige organisatie ingebracht en velen zien daarin de oorzaak van de inzinking eii de ellende van de kerk. Een reeks van pogingen in de laatste dertig à veertig jaren zijn gedaan om verbetering in de organisatie te brengen. Er zijn onder hen, die de reorganisatie zoeken in de richting van de belijdenis — er bestaan stroomingen die streven naar een strakkere; andere die zoeken naar een vrijere belijdenis — terwijl weer anderen die reorganisatie zien in een betere vertegcriwoordiging.
„Kerkopbouw" heeft eveneens bezwaren in de organisatie bespeurd. Niet al te zeer kan natuurlijk worden vooruitgeloopen op het reorganisatie-rapport van de vereeniging. „Kerkopbouw" is van meening, dat de Synode geen juiste vertegenwoordiging van de heele kerk vormt. Een tweede bezwaar ziet men in de vaste besturen, die veel te veel in de kerk bestaan en die door vergaderingen dienen te worden vervangen. Verder bestaan er grieven tegen het kerkelijk opzicht en de tuclit. Een vierde kwestie die behandeld wordt is het vraagstuk van het recht der minderheden, waarvoor men een oplossing heeft gezocht door de mogelijkheid van het stichten van huisgemeenten. Maar ook de beste organisatie kan hei alleen niet doen. De oowekkine van de kerk zal moeten beginnen met de opwekking van'oris zelf:

(Vorig bericht blz. 927 B.)

26 OCTOBER 1933

A. NEDEELAND. — Tweede Kamer. - De zware versterkingen aan de Belgische grens. —
In het voorloopig verslag der Tweede Kamer inzake hoofdstuk I der rijksbegrooting 1934 wordt aan de regeering gevraagd of zij haar ernstige aandacht geeft aan de gevaren, welke voor ons land voortvloeien uit den aanleg van zware versterkingen aan de Noord- en Noord-Oosterens van België en uit den aanleg van het Albertkanaal. Naar het gevoelen van eenige leden heeft het tot stand komen van deze werken tot gevolg, dat bij een eventueelen aanval van Duitschland op Frankrijk of België de Duitsche legers hun weg door Brabant zullen moeten nemen en daarom is hun vraag aan de regeering of deze voornemens is hiertegen maatregelen van afweer te treffen. Zou, zoo vragen zij, tot die maatregelen ook kunnen behooren een inundatie van de Peel?„
Waarschijnlijk was het de vragende Tweede Kamer-leden onbekend, dat de Fransche generaal Culmann, schrijver van naam, in een recent werk „Reichsheer et Milices" zich eveneens lieeft afgevraagd of er bij de omvatting van den Franschen linkervleugel door de Duitschers kans is, dat deze ons land zullen binnenvallen, teneinde op die wijze een aanval op de sterke Belgische Maaslinie te vermijden en bovendien de omvatting verder dan in 1914 te kunnen uithalen. Naast het antwoord van de regeering op hun vragen zal hun zeker ook de meening van dezen bij uitstek deskundige interesseeren.
Generaal Culmann dan acht een inval van de Duitschers in ons land weinig waarschijnlijk. De Duitschers zouden verplicht zijn zich minstens 60 K.M. verder Noordwaarts uit te breiden. Derhalve zouden zij de strijdkrachten van hun rechtervleugel nog meer dan in 1914 moeten versterken. Hoe is dit mogelijk, vraagt hij, waar zij veel minder niaiischappen dan bij liet uitbreken van den wereldoorlog op de been kunnen brengen. En waar halen de Duitschers de enorme hoeveelheden technische hulpmiddelen vandaan om deze omvatting te doen gelukken? In 1914 was er reeds een tekort en toen beperkte de omvatting zich tot België. Daarenboven is sinds 1914 de afstootende kracht van den verdediger door het vuur zeer toegenomen, dank zij de invoering van allerlei moderne wapenen, welke enorme vuursnelheden kunnen ontwikkelen.
Ook moet niet uit het oog verloren worden, zegt generaal Culniann, dat een aanval door ons land allerlei moeilijkheden met zich mede brengt, nog daar gelaten, dat Duitschland zich een vijand meer op den hals zou halen. Een opmarsch door de kale Peel met zijn weinige goede wegen en zijn moerassen kan den Duitschers weinig aanlokkelijks bieden.
En na de pontverandering moet dan nog het met mitrailleurkazematten versterkte Albertkanaal worden overgetrokken. Een overtocht van dit kanaal is verre van gemakkelijk. Dergelijke hindernissen hebben de legers in het laatst van den oorlog dagenlang opgehouden, deelt generaal Culmann mede. De schrijver komt dan ook tot de conclusie, dat het al zeer onwaarschijnlijk is„ dat Duitsche troepen Nederlandsch Limburg zullen schenden bij een aanval op het Fransche leger.
Nu wij toch niet deze kwestie bezig zijn is het eerste wat men zich afvraagt welke maatregelen Nederland in 1914 heeft genomen. Toenmaals had ons land met het oog op-een Duitschen inval de noodige vernielingen voorbereid, werden de spoorwegen bewaakt en sterke troepenafdeelingen in gereedheid gehouden. Onze minister van Biiitenlandsche Zaken jhr. Loudon deed dit ook de Belgische regeering weten.
Vermoedelijk zal ons legerbestuur tegen een mogelijke Duitsche omvatting weer dezelfde maatregelen ais in 1914 treffen. Ook het legerbestuur zal het overigens wel zeer onwaarschijnlijk achten, dat de Duitschers daartoe hun toevlucht zullen nemen. Van den aanleg van grensversterkingen in den geest als de Belgische zal wel geen sprake zijn. De eerste tegenstand zou aan de Maas geboden moeten worden en vervolgens zijn de Zuid-Wilfemsvaart en het Julianakanaal, daarna het Wilhelminakanaal bij uitstek geschikt om den vijand een halt toe te roepen. Bovendien is een opmarsch door de Peel al bijzonder ongunstig. Het is de vraag oi tiet bij zuik een ongunstig opmarschterrein nog noodig is aldaar eeii inundatie te stellen. Daarenboven heeft een inundatie liet groote nadeel, dat zij een offensief gebruik van ons veldleger ten zeerste zou belemmeren. Vermoedelijk zal ons legerbestuur in een verder onbegaaribaar maken van de Peel geen heil zien. Wij kennen de reel precies, de tegenstander kent die minder. Wij zullen dus in staat zijn om een zooveel mogelijk begaanbaar terrein te kiezen. terwijl wij den vijand door- ongunstig terrein laten oprukken.'

(Nieuwe Rott. Courant)

(Zie **België**: Defensie en **Nederland** 555 W.)

B. SPANJE. — Economische toestand. — De stilstand in zaken, welke ieder jaar in Spanje in de zomermaanden intreedt, heeft dit jaar een verontrustend karakter aangenomen. De export is van maand tot maand, zoowel wat de waarde als het gewicht aangaat, sterk verminderd, terwijl ook de afzet op de binrienlandsche markt steeds grootere moeilijkheden ondervindt, welke door sommigen aan de op sociaal gebied ondoelnzatige binnenlandsche politiek worden geweten. Speciaal de landbouwhervormingen hebben noch de grondbezitters, noch de pachters tevreden gesteld, terwijl de landbouw snel verarmt.
Als gevolg van dezen moeilijken toestand daalt de afzet van industrieproducten en het bouwbedrijf is geheel tot stilstand gekomen. Vergeleken met de cijfers van **1931** daalde de invoer in het eerste halfj. van **1933** van 682 mill. goudpeseta's tot **387.9** mill. goudpeseta's en de uitvoer van 545.1 mill. tot **348.6** mill. goudpeseta's. (De Telegraaf)

C. **HONGKONG.** — Versterking der verdedigingswerken. — De Engelsche militaire autoriteiten hebben maatregelen genomen ter versterking van de verdediginswerken van Hongkong. De marine- en luchtstrijdkrachten worden uitgebreid en versterkt. De Engelsche luchtrnaarschalk, Sir John Higgings is te Hongkong aangekomen, om een luchtvaartschool te openen. Het personeel en de uitrusting voor een groote batterij luchtdoelartillerie zullen uit Engeland worden gezonden. Voorts ligt de vorming van een vrijwilligerscorps voor de marine in het voornemen. Het vliegtuigmoederschip Eagle is te Hongkong binnengeloopen.

D. **N.V.V.** — **Werkloosheidsverzekering** en **Werkloozenzorg.** — Door het Ned. Verbond van Vakvereenigingen is op 20 Oct. **1933** in Bellevue te Amsterdam een demonstratief congres gehouden inzake Werkloosheidsverzekering en Werkloozenzorg. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Het Congres acht het tot de taak der regeering te behooren, om door een planmatige werkverruiming de abnormaal groote werkloosheid te bestrijden en, in samenwerking met de provinciale en gemeentelijke overheden, noodzakelijk uit te voeren werken te laten verrichten en tot bespoediging van andere werken — zoogenaamde vervroegde uitvoering — over te gaan.
De werkgelegenheid kan krachtig worden bevorderd door een snelle uitvoering van groote openbare werken, zooals:

a. de verbetering van ons wegeqnet;
b. de bruggenbouw in verband met de noodzakelijke verbetering der verbindingswegen over de groote rivieren;
c. bevordering van den arbeiderswoningbouw;
d. voortzetting der Ziiiderzee-werkzaamheden in onverminderden omvang en zoo mogelijk, in srieller tempo;
e. ontwaterings- en indijkingswerken, ontginning en verdere cultiveering van woeste gronden en dergelijke.

De arbeidsvoorwaarden bij deze werken dienen in overeenstemming te zijn met hetgeen daaromtrent voor soortgelijken arbeid in de collectieve contracten is bepaald. (Vorig bericht blz. 851 F.)

A. NEDERLAND. — De **nationaliteit van** de **gehuwde vrouw.** —

De Nationale Vrouwenraad van Nederland heeft het volgende reyuest gezonden aan den minister van Justitie.

De Nationale Vrouwenraad van Nederland heeft in zijn j.l. gehouden algemeene vergadering te Wassenaar met algemeene stemmen het besluit genomen, zich tot Uwe Excellentie te wenden me? liet verzoek ten spoedigste de wijziging van de wet op 'het Nederlanderschap 1892 ter hand te nemen (St.bl. 268) teneinde deze in overeenstemming te brengen met de door de Nederlandsche regeering geteekende Haagsche Conventie, In zooverre deze bepalingen bevat omtrent de nationaliteit der gehuwde vrouw.

Deze conventie toch bevat op belangrijke punten groote verbeteringen voor de Nederlandsche vrouw. die met een vreemdeling huwt, vergeleken met de bepalingen van de wet op het Nederlanderschap 1892. De laatstgenoemde wet gaat toch uit van liet principe, dat de vrouw tijdens het huwelijk met een vreemdeling het Nederlaiiderschap verliest, zelfs indien zij volgens de nationale wet van tiaar eclitgenoot diens nationaliteit niet verkrijgt en dus in de ongelukkige positie komt van staatloos te zijn.

In dit opzicht zou wijziging van de wet op het Nederlanderschap in overeenstemming niet de Haagsche Conveiitie verbetering brengen. Artikel S dezer Conventie bepaalt toch. dat verlies van eigen nationaliteit van de vrouw, die niet een vreemdeling huwt, alleen plaats vindt, indien ze het staatsburgerschap van haar echtgenoot verkrijgt.

Verder is — aldus het verzoekschrift — de Nederlandsche met zeer onbillijk jegens de vrouw. daar deze bepaalt, dat een naturalisatie aan den man verleend, zich van rechtswege uitstrekt tot de vrouw, zelfs indien deze verandering van staatsburgerschap tegen haar wil en belang geschied is.

Ook op dit punt brengt de Haagsche Conventie verbetering door in artikel 10 te bepalen, dat naturalisatie van den echtgenoot voor de vrouw zonder haar toesteniiing geen verandering van nationaliteit zal brengen.

Daar dus wijziging van de Nederlandsche wetgeving in overeenstemming met de ook door de Nederlandsche regeering geteekende Haagsche Conventie van 1930 van iiiterst groot belang is voor tal van Nederlandsche vrouwen. die thans hetzii staatloos worden en dus beroofd worden van de bescherming van de regeering, of door naturalisatie van haar echtgenoot tegen haar wil en belang haar eigen nationaliteit verliezen, dringt het Algemeen Bestuu: van den Nationaien Vrouwenraac! van Nederland er bij Uwe Excellentie op aan:

ten spoedigste de wet op liet Nederlanderschap 1892 in overeenstemming te brengen met de Haagsche Conventie va!? 1930 in zooverre deze de nationaliteit van de gehuwde vrouw betreft.

B. NEDERLA&-D. — **Tweede Kamer** - Indische pensioenen. — Een wetsontwerp tot tijdelijke korting de? pensioenen, onderstanden en gagementen van gewezen Indische landsdienaren, locale ambtenaren en bijzondere leerkrachten, welke hetzij direct, hetzij indirect op de Indische begrooting drukken, is bij de Staten-Generaal ingediend. (Vorig bericht blz. 995 D.)

C. **BELGIE. — Financiën** - Begrooting **1934.** — De inkomsten der begrooting 1934 beloopen fr. 10.553.7 mill., de uitgaven f?. 10.384.2 mill. De begrooting 1933 bedroeg fr. 10.484 mill., in uitgaven, en fr. 10.512 mill. in ontvangsten.

De fiscale lasten zullen in 1934 fr. 157.4 mill. minder zijn dan in 1933. De raming der middelen is voor 1934 zeer conservatief gehouden.

De staatsschuld bedroeg 30 Sept. '33 fr. 57.627 mill. of fr. 1.775 mill. meer dan 31 Dec. 1932. De consolidatie der vlottende schuld heeft nog niet geheel plaats gehad. Er blijft nog als kortloopende schuld Zw. fr. 23 mill. schatkistbiljetten, uitgegeven 16 Oct. 1933, benevens het vroeger uitgegeven schatkistpapier. Op 20 Nov. zal de binnenlandsche vlottende schuld met fr. 40, de buitenlandsche vlottende schuld met fr. 160 mill. zijn verminderd. De fr. 500 mill. in Frankrijk geplaatste schatkistbiljetten zullen geconsolideerd worden in de naaste toekomst. De totale vlottende schuld zal op 31 Dec. 1933 tot fr. 620 mill. zijn teruggebracht. (V. **b.** Financiën en **Begrooting 925** L.)

D. PRIJSVRAAG. — Stichting Centrale Vereeniging tot Bestrijding der Tuberculose in Nederl.-Indië te Batavia. - Reclameplaat. —

Voorwaarden van mededinging aan de prijsvraag uitgeschreven door de Stichting Centrale Vereeniging tot Bestrijding der Tuberctilose in Nederlandsch-Indië te Batavia.

1. Doel. Een pakkende, gekleurde reclameplaat die ten doel heeft dat diegene, welke verschijnselen van t.b.c. vertoont (hoesten), zich aan een geneeskundig onderzoek onderwerpe. Hierbij worde in het oog gehouden, dat de plaat ook tot analphabeten moet spreken, zoodat een verklarende tekst tot een minimum kan worden beperkt.

2. Deelnemers. leder inwoner van Nederlandsch-Indië heeft het recht voor deze prijsvraag in te zenden.

3. Tijd en wijze van inzending. Inzendingen dienen vóór 1 December 1933 in het bezit te zijn van het bestuur der S.C.V.T. De platen dienen te worden verzonden aan den Secretaris der Stichting, de Heer N. Hoekstra p/a Factory Batavia-Stad.

4. Ingezonden platen blijven het eigendom van de S.C.V.T. Het bestuur houdt zich tiet recht voor de platen ten toon te stellen tegen entree, dat ten faveure van de S.C.V.T. komt.

5. Bijzoridere aanwijzingen. Uit de plaat zal zoo mogelijk moeten blijken:

a. dat de S.C.V.T. geen onderscheid maakt tusschen rassen;

b. dat het nut heeft om zich door een medicus te laren onderzoeken.

6. Jury. De Jury zal bestaan uit personen die geen lid van liet bestuur der S.C.V.T. zijn.

7. Prijzen. De S.C.V.T. stelt beschikbaar: één prijs van f 100.— en 3 prijzen van *f* 50.— eik.

8. Aantal **kleuren.** Het aantal kleuren ware te beperken tot vier.

9. Formaat. In verband niet tiet eventueel tentoonstellen der platen, is het wenschelijk een formaat te kiezen dat niet te veel afwijkt van 50×65 c.M.

E. **NEDERLAND. — Radio** - Verboden Socialistische muziek. — Aan de Vara is het uitzenden van de ,,Internationale" en den Socialistenmarsch niet onmiddellijke van kracht wording van dit besluit verboden. Dit verbod is, naar het hoofdbestuur van de Vara heeft medegedeeld, een besluit van de Radio-contrôlecommissie, dat werd genomen onder de opmerking, dat de Regeering de uitzonderingsparagraaf in casu niet zal toepassen, hetgeen dus inhoudt dat de Regeering in deze volkomen achter de Radio-contrôlecommissie staat.

In een nadere verklaring is aan de Vara medegedeeld, dat de ,,Internationale" wordt beschouwd, niet als een uiting van persoonlijke gevoelens, doch als het ware als een collectieve uiting van ideeën, welke beschouwd moeten worden strijdig te zijn niet de veiligheid van den staat. (Zie Nederland: **Radio.)**

27 OCTOBER 1933

F. **INTERNATIONAAL ARBEIDSBUREAU. — Interpellatie** Jouhaux in **Raad van Beheer** Arbeidsbureau. — In den raad van beheer van het internationale arbeidsbureau te Genève heeft Jouhaux op 24 October '33 geïnterpelleerd over de gevangenneming van den Duitschen arbeidersgedelegeerde Leuschner na diens terugkeer uit Genève. Er werd een resolutie aangenomen waarin de onafhankelijkheid wordt geconstateerd van de werkgevers- en werknemers-gedelegeerden van hun regeeringen en acte wordt genomen van de verklaring der Duitsche regeering, dat Leuschners gevangenneming geen verband hield met zijn optreden te Genève. **(Vor. ber. blz.** 664 **A.)**

G. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer - Belasting instellingen van de **doode** hand. — Ingediend is een wetsontwerp tot heffing van een belasting naar het vermogen van Instellingen van de doode hand. Art. 1 van het ontwerp luidt: Onder den naam van ,,Belasting van de doode hand" wordt een directe belasting geheven naar:

a. het zuiver vermogen van de binnen het rijk gevestigde instellingen van de doode hand;

b. het zuiver vermogen van buiten het rijk gevestigde instellingen van de doode hand, voor zoover dat beschouwd kan worden als in het bijzonder te behooren bij een binnen het rijk gevestigd niet zelfstandig onderdeel van zoodanige instellingen en voor zoover het niet valt onder art. 9 bis der wet op de vermogensbelasting 1892.

Instellingen van de doode hand in den zin van deze wet zijn stichtingen, coöperatieve en andere, al dan niet rechtspersoonlijkheid hebbende vereenigingen, zedelijke lichamen en alle hier vóór niet afzonderlijk genoemde rechtspersonen met uitzondering van vennootschappen en vereenigingen welker kapitaal geheel of ten deele in aandeelen is verdeeld. Als instellingen van de doode hand worden niet beschouwd:

a. Publiekrechtelijke lichamen; b. Rechtspersonen ingesteld of opgericht bij of krachtens de wet of eenig ander wettelijk voorschrift; c. instellingen van weldadigheid bedoeld in art. 2, lid **1,** lett. a, der Armen-

wet, welke niet reeds vallen onder lett. b.; d. de Carnegie-stichting.
Of een instelling van de doode hand binnen het Rijk is gevestigd, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.
Art. 5 luidt: Indien de belastbare som minder bedraagt dan f 11.000 is geen belasting verschuldigd. Bedraagt zij f 11.000 of meer doch minder dan f 30.000 dan is verschuldigd f 3 van elke geheele som van f 1000 waarmede de belastbare som f 10.000 te boven gaat. Is de belastbare som f 30.000 of meer, dan is de belasting f 2 van elke geheele som van f 1000. (Zie Nederland: Belasting.)

A. NEDERLAND. — Douaneverdrag met Duitschland. — De Tweede Kamer heeft op 24 Oct. '33 z. h. s. aangenomen het wetsontwerp tot goedkeuring van het Nederlandsch-Duitsche Douaneverdrag met bijlage en daarbij behoorend slotprotocol en van het verdrag tot wijziging van het Ned.-Duitsche Douane- en Credietverdrag van 26 November 1925, met daarbij behoorend protocol, beide op 27 April 1932 te Berlijn tusschen Nederland en Duitschland gesloten. . (910 E.)

B. VOLKENBOND. — Het uittreden van Duitschland uit het Internationaal Arbeidsbureau. — Na het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond, is thans ook een officiëele mededeeling gezonden aan het Internationaal Arbeidsbureau te Genève, waarin het uittreden van Duitschland uit het Internationaal Arbeidsbureau wordt bekend gemaakt. (V. b. 1019 F.)

C. NEDERLAND. — Protest van den Bond van Personeel in Openbaren Dienst. — Op 24 Oct. 1933 verzond de Nederlandsche Federatieve Bond van Personeel in Openbaren Dienst, het volgende telegram aan den voorzitter van den Raad van Ministers:
,,Het Hoofdbestuur van den Nederlandschen Federatieven Bond van Personeel in Openbaren Dienst, middels de dagbladen kennis genomen hebbende van het besluit van den Ministerraad, dat de ambtenaar zich zal hebben te onthouden van elke openbare actie tegeu de overheid en haar beleid, protesteert met klem tegen dezen nieuwen aanslag op de persoonlijke vrijheid van den ambtenaar en zijn recht op vergaderingbezoek.
Naar de meening van voornoemd bestuur, beoogt deze maatregel van den Ministerraad een verder doortrekken van het reeds ingevoerde verbod van organisatie; het ambtenarencorps wordt hiermede elke critiek op de in zijn positie van regeeringswege voorgestelde en aangebrachte verslechteringen ontnomen en aldus tot tweede-rangs staatsburgers teruggezet.
Het Hoofdbestuur voornoemd, dringt er derhalve bij Uwen Raad op aan, genoemd besluit te herroepen."
(Vorig bericht blz. 1016 D.)

D. **JOEGO-SLAVIE.** — Een gedeeltelijk moratorium in Zuid-Slavië. — De Zuidslavische regeering deelt mede, dat zij zich door den ongunstigen economischen toestand en het gebrek aan deviezen genoopt ziet van de volle betaling van haar buitenlandsche schulden af te zien. (Vreme) (Vor. ber. blz. 440 E.)

E. FRANKRIJK. — De ministerieele crisis. — De Telegraaf van 24 Oct. '33 schrijft het volgende over de Fransche crisis:
Het verloop, dat de Kamerdebatten te Parijs hebben genomen, zal in alle landen, die voor dezelfde politieke, economische en financieele problemen als Frankrijk staan, slechts teleurstelling kunnen verwekken. Als eenige groote mogendheid staat Frankrijk aan het hoofd der groep van staten, die met behoud van den gouden standaard door de tegenwoordige crisis beproeven heen te komen. Frankrijk heeft vaak in moeilijke situaties den uitweg gewezen en het zou daarom overeenkomstig de Fransche traditie zijn geweest, indien Parijs een voorbeeld hadde gegeven, dat in andere hoofdsteden gevolgd had kunnen worden. Het tegendeel daarvan is gebeurd. Men heeft een minister-president ten val gebracht, die klaar en duidelijk inzag wat de toestand vereischte. Men heeft hem naar huis gezonden, zonder tegenover zijn program een andere positieve oplossing te stellen. Overal ter wereld had de Fransche premier Daladier, die rustig en resoluut zijn zware taak volbracht, sympathie verworven. Nu hij in een conflict met de Kamer het onderspit heeft gedolven, zal men nergens geneigd zijn, de houding van het Fransche parlement te verdedigen. (De Telegraaf) (Vor. ber. blz. 1014 G.)

F. ZUID-AFRIKA. — Legerversterking. — Tijdens een parade te Pretoria hield de Zuid-Afrikaansche minister van Defensie een rede, waarin hij mededeelde, dat de regeering van de Unie plannen gereed had tot versterking en uitbreiding van het leger. Hij achtte de vorming van een staand leger noodzakelijk. Dit leger zou geheel gemoderniseerd moeten worden, en bestaan uit 24 regimenten met machinegeweerafdeelingen, loopgraafmortieren, enz. De luchtstrijdkrachten zouden met eenige eskaders bombardementsvliegtuigen uitgebreid moeten worden. Ook de kustverdediging was onvoldoende en diende te worden versterkt. (Daily Telegraph)

G. **IJSLAND.** — Drankverbod - Volksstemming. — Naar uit Reykjavik wordt gemeld, doen de reeds bekende uitslagen der volksstemming over de opheffing van het drankverbod op IJsland een groote meerderheid voor de opheffing er van blijken.
Te Reykjavik zelf zijn 6972 stemmen tegen en 2762 voor het verbod uitgebracht. Aangezien de andere steden zich met slechts 4 stemmen meerderheid voor de handhaving van het alcoholverbod hebben uitgesproken, zou het resultaat dus reeds vaststaan.
(Politiken) (Vorig bericht blz. 293 B.)

H. DIEPZEE-ONDERZOEK. — Duikboot als duikerklok. — De studie van levende wezens op groote diepte in zee heeft van oudsher vele biologen aangetrokken. Het was echter zeer moeilijk tot diepten van meer dan 100 M. af te dalen en daar te fotografeeren. Naar wij in ,,Die Umschau", het Duitsche weekblad voor wetenschap en techniek, lezen, is het thans echter gelukt een vaartuig te bouwen, dat het midden houdt tusschen duikboot en duikerklok. Enkele maanden geleden zijn hiermede de eerste proeven genomen en deze zijn volkomen geslaagd.
De boot is 6.60 M. lang, weegt 7½ ton en kan tot 200 M. diepte duiken. Zij verschilt van een gewone duikboot door het feit, dat zij met een moederschip samenwerkt, dat haar van lucht en electrischen stroom voorziet. De duiker kan de boot door een luik in den bodem verlaten, zoodra de lucht in de boot onder even zwaren druk staat als het water op den bodem. In de wanden zijn verscheidene vensters van sterk dik glas aangebracht, die het mogelijk maken flora en fauna te fotografeeren en te filmen, bij het schijnsel dat sterke zoeklichten verspreiden.
(Die Umschau) (Zie rubr.: Diepzee onderz. en Duiken)

I. DENEMARKEN. — Vernietiging van vee. — Naar van officieele zijde gemeld wordt, zijn er tot 1 October in totaal 117.000 stuks slachtvee en 12.600 stuks geslacht vee vernietigd. De regeering heeft tevens besloten de volgende week nogmaals 10.000 stuks vee te laten vernietigen. Door deze destructie heeft men de vleeschprijzen met 6—7 öre kunnen verhoogen.
Terwijl het wekelijksche aanbod van varkens tot nu toe 150.000 stuks bedroeg, kunnen thans slechts 100.000 stuks verhandeld worden. De uitvoer naar Engeland bedroeg tot dusver circa 67.000 stuks per week en de consumptie in Denemarken zelf 13.000. Wanneer Engeland het invoercontingent van 1 November af sterk verlaagt, blijft meer dan een derde van de varkensproductie onverkoopbaar.
(Berlingske Tidende) (Vor. ber. blz. 556 E.)

A. ONDERWIJS. — Het Voorbereidend Hooger- en Middelbaar Onderwijs in het jaar 1932. *) — Wij ontleenen het volgende aan „Mededeeling No. 25" van het Centraal Bureau voor de Statistiek, afd. Onderwijsstatistiek, bevattende de voorloopige cijfers betreffende de aantallen scholen en leerlingen bij het Voorbereidend Hooger- en Middelbaar Onderwijs naar den toestand op 31 December 1932.

Uit deze cijfers blijkt, dat er op genoemden datum waren: 54 (56) gymnasia, 139 (139) hoogere burgerscholen, waaronder 11 (11) met 3-jarigen cursus en een gelijk aantal (11) literair-economische, 44 (42) lycea, 20 (21) middelbare meisjesscholen en 46 (45) handelsdagscholen van uiteenloopende constructie. In totaal 303 (303) scholen.

De verandering in de aantallen scholen in 1932 moet eenerzijds uit een gewijzigde indeeling van enkele scholen, anderzijds door opening, opheffing, splitsing of combinatie van scholen worden verklaard.

In totaal werden de scholen op 31 December 1932 door 33.369 (31.894) jongens en 15.872 (14.994) meisjes, samen 49.241 (46.888) leerlingen bezocht. Dit wijst op een toename in 1932 met 1.475 (1.340) jongens en 878 (358) meisjes, totaal 2.353 (1.698) leerlingen of 5% (3.8%). De toename bedroeg bij de gymnasia 283 leerlingen of 3.6% (2.9%), bij de H.B.S.en 1.165 leerlingen of 4.8% (3.7%), bij de lycea 808 leerlingen of 8.7% (6.2%), bij de middelbare meisjesscholen 21 leerlingen of 0.9% (1.7%) en bij de handelsscholen 76 leerlingen of 2.5% (1.1%).

Het aantal leerlingen, dat gymnasiaal onderwijs geniet, steeg met 297 leerlingen of 3% (2.3%); de H.B.S.B-klassen telden 1213 leerlingen meer of 5.1% (4.770); de H.B.S.A-klassen namen toe met 177 leerlingen of 4.7% (0.4%); de onderbouw van lycea of m.m.s.en met afd. H.B.S. telde 535 leerlingen meer of 11.1% (7.3%); de klassen m.m.s. 55 leerlingen of 3.5% (2.3%) en de handelsklassen 76 leerlingen of 2.5% (1.1%).

Er waren op 31 December 1932 130 (133) handelsavondscholen. In 1932 werden een R.K. school te Enschede en een neutrale te Drachten geopend. Een gemeentelijke school (Beek) en 4 neutrale (te Joure, Kollum, Medemblik en Oud-Beijerland) werden opgeheven.

Het aantal leerlingen bedroeg 10.263 (10.602) mannelijke en 4.240 (4.363) vrouwelijke, samen 14.503 (14.965). De teruggang bedroeg dus 462 leerlingen of 3.1% (+ 7.6%).

*) De tusschen ( ) geplaatste cijfers betreffen steeds den toestand op 31 Dec. 1931. (Vor. ber. 1007 I.)

B. FRANKRIJK. — Nederlandsch Studentenhuis te Parijs. — In een der zalen van het Departement van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage heeft op 24 Oct, '33 de installatie plaats gehad van het Nationale Comité, dat zich gevormd heeft om gelden bijeen te brengen, ongeveer f 400.000, welke benoodigd zijn voor de voltooiing en inrichting van het Nederlandsche Huis in de Cité Universitaire te Parijs.

Het Nederlandsche Huis, dat nog niet gereed is, verkeert in financieele moeilijkheden, welke in hoofdzaak het gevolg zijn van het uitblijven der particuliere bijdragen, waarop gerekend was. Tengevolge van de wereldcrisis is deze bron van inkomsten zoo goed als geheel stopgezet en zoo komt het, dat het Nederlandsche Huis in de Cité Universitaire onafgebouwd zal moeten blijven, temidden van 18 andere nationale huizen, welke in den loop der laatste jaren door de verschillende landen zijn voltooid.

Onze gezant te Parijs, jhr. dr. J. Loudon, die steeds zijn sympathie voor deze instelling heeft betoond en er zich veel moeite voor heeft getroost, meende dat alle krachten in het werk gesteld moeten worden om deze Nederlandsche schepping in het hart van Parijs af te bouwen en in gebruik te nemen. De heer Loudon heeft daarom het initiatief genomen tot de stichting van een groot nationaal comité, bestaande uit een honderdtal der meest vooraanstaande persoonlijkheden in den lande.

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging van Crisisinvoerwet. — De Tweede Kamer heeft na korte behandeling het wetsontwerp tot wijziging van de Crisisinvoerwet zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, onder aanteekening, dat de communisten en de heer Sneevliet geacht willen worden te hebben tegen gestemd.

Geheel zonder wijziging is het ontwerp van de regeering echter niet gebleven. Een der voorgestelde wijzigingen beoogde n.l. de uitschakeling van de bekrachtiging door de wet van de contingenteeringsmaatregelen. Deze wijziging, vervat in art. 3 van het wijzigingsontwerp, heeft de Kamer verworpen met 50 tegen 29 stemmen, dat wil dus zeggen, dat in het vervolg, zooals tot nu toe, de contingenteeringsmaatregelen zullen worden gevolgd door een wetsvoorstel aan de Kamer. (Zie Nederland: **Contingenteeringen**)

D. FRANKRIJK. — **Kabinet-Sarraut.** — Na den val van het kabinet-Daladier heeft Albert Sarraut in zijn hoedanigheid van kabinetsformateur, op 27 Oct. 1933 de samenstelling van zijn ministerie bekend gemaakt. De officieele ministerlijst ziet er als volgt uit:

Sarraut: premier en Marine; Dalimier: vice-premier en Justitie; Paul-Boncour: Buitenlandsche Zaken; Chautemps: Binnenlandsche Zaken: Daladier: Oorlog; Jacques Stern: Koopvaardij; Pierre Cot: Luchtvaart; Bonnet: Financiën; Frot: Arbeid; Paganon: Openbare Werken; Piétri: Koloniën; Gardey: Budget; Queuille: Landbouw; Laurent-Eynac: Handel en Nijverheid; Mistler: P. T. T.; De Monzie: Onderwijs; Lisbonne: Volksgezondheid; Ducos: Pensioenen.

Alle bovengenoemde ministers behooren tot de radicale partij behalve Paul-Boncour (onafhankelijk), Stern (links-republikein), Frot (onafhankelijk), Piétri (Centrum), Laurent-Eynac (links-radicaal), De Monzie (Fransch socialist).

Albert Sarraut.

De nieuwe Fransche premier, Albert Sarraut, die in 1872 te Bordeaux werd geboren, werd in 1902 voor het eerst in de Kamer gekozen, waarna hij ononderbroken tot 1924 daarin zitting had. Van 1906 tot 1909 ging hij als onderstaatssecretaris over naar het ministerie van Oorlog, onder Briand. In 1911 ging hij als gouverneur-generaal naar Indo-China; in aansluiting hierop werd hij in het kabinet-Viviani benoemd tot minister van Openbaar Onderwijs, waarna hij van 1916 tot 1919 naar Indo-China terugkeerde. Van 1920 tot 1924 maakte Sarraut als minister van Koloniën deel uit van de regeering Briand, Leygues en Poin-

caré. In 1926 werd hij in den senaat gekozen en nam hij in het kabinet-Poincaré het ministerie van Binnenlandsche Zaken op zich. Na den radicaal-socialistischen landdag van Angers diende hij zijn verzoek om ontslag in en aanvaardde eerst weer een portefeuille in de radicaal-socialistische regeeringen van Chautemps en Steeg. Herriot en later Paul-Boncour benoemden hem eveneens in hun kabinetten, waarin hij het ministerie van Koloniën leidde. In dezelfde functie had Sarraut zitting in de regeering Daladier. Na den dood van Leygues, die jaren lang minister van Oorlogsmarine was geweest, werd Sarraut kort geleden tot zijn opvolger aangewezen. In den senaat behoor: Sarraut tot de linksche democraten, die op een lijn staan met de radicaal-socialistische fractie in de Kamer. (Le Temps) (Vorig bericht blz. **1020** E.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Opheffing **van Rechtbanken.** — De Tweede Kamer heeft op 24 Oct. 1933 het wetsontwerp tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten enz., met het wetsontwerp houdende bepalingen in verband met de nieuwe vaststelling, met slechts eenige stemmen tegen aangenomen.
Twee rechtbanken (Tiel en Winschoten) en 38 kantongerechten komen te vervallen. **(Vor.** ber. 715 **A.)**

B. NEDERLAND. — Eerste **Kamer - Omzetbelasting.** — Na korte debatten heeft op 25 Oct. '**33** de Eerste Kamer zonder hoofdelijke stemming het ontwerp tot heffiag eener Omzetbelasting aangenomen. Uit de behandeling is gebleken, dat deze aanneming is geschied in het volle bewustzijn van de zware lasten, die daarmede op volk en bedrijf worden gelegd. De overweging, dat deze belasting echter noodzakelijk is om de begrooting in evenwicht te brengen, heeft bij alle partijen den doorslag gegeven. **(Vor.** ber. **Omzetbel.** in de **practijk 981 C.;** Tweede Kamer **971** F.)

28 **OCTOBER** 1933

C. NEDERLAND. — Zoutontginning **in Overijsel.** — Bij Kon. Besluit is aan de N.V. Koninklijke Nederlandsche Zoutindustrie, gevestigd te Boekelo, onder de benaming „T enthe-Rijn" concessie verleend voor de ontginning van steenzout en de winning van zout uit zouthoudend bodemwater over een oppervlakte van ongeveer 4745 H.A., gelegen onder de gemeenten Hengelo en Lonneker in de provincie Overijsel.
(Vorig bericht blz. **963 A.)**

D. **NEDERLAND.** — Vakbeweging. — Het bestuur van de Nederlandsche Vakcentrale heeft tot de besturen van het Ned. Verbond van Vakvereenigingen, het R.K. Werkliedenverbond en het Christ. Nat. Vakverbond een uitnoodiging tot een bespreking gericht om te komen tot eenheid in de vakbeweging.
De bedoeling van het bestuur van de Ned. Vakcentrale is, dat deze bespreking zal leiden tot een besluit tot stichting van een algemeenen raad, waaraan wordt opgedragen de bescherming van de algemeene belangen van de Nederlandsche vakbeweging.
(Vorig bericht **blz. 538** A.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tot 4 December **1933** verdaagd. — In haar op 26 Oct. '**33** gehouden plenaire zitting heeft de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie overeenkomstig de voorstellen van het bureau besloten, de beraadslagingen der commissie voorloopig tot 4 December 1933 te verdagen en aan het bureau opdracht te geven, intusschen een gewijzigd ontwerp eener ontwapeningsconventie op te stellen. Dit nieuwe ontwerp zal dan op 4 December aan de plenaire zitting der hoofdcommissie worden voorgelegd.
Naar Henderson meedeelde, zal het bureau enkele dagen vóór 4 December bijeenkomen. Mocht men er dan nog niet in zijn geslaagd, een nieuw ontwerp op te stellen, dan zal machtiging worden gevraagd, de bijeenkomst der hoofdcommissie eventueel opnieuw te verdagen. (Vorig bericht **blz.** 1015 D.)

F. NEDERLAND. — **Ondernemersraad** voor **Ned.**-Indië. — Naar wij vernemen zal met ingang van **1** Nov. '**33** als voorzitter van den Ondernemersraad voor Ned.-Indië optreden de heer Ch. J. I. M. Welter, oud-minister van Koloniën en oud-vice-president van den Raad van Ned.-Indië.
De heer Welter volgt in het presidium van den Ondernemersraad ir. Kalff, den tegenwoordigen minister van Waterstaat, op. (Zie rubriek: **Welter.)**

G. FRANKRIJK. — **Tariefbestand** opgezegd. — Frankrijk heeft het douanebestand, dat destijds ter gelegenheid van de economische wereldconferentie werd gesloten, opgezegd. (La Journée Industrielle)
(Vorig bericht blz. **806 C.)**

H. **VOLKENBOND.** — **Volkenbondscommissaris** voor de Duitsche **vluchtelingen** - Benoeming van **Prof. James MacDonald.** — Als gevolg van het besluit van de Volkenbonds-assemblée heeft de waarnemende President van den Volkenbondsraad op 28 Oct. '**33** een Hoogen Commissaris voor de Duitsche vluchtelingen benoemd. In overleg met verschillende regeeringen is benoemd de Amerikaansche prof. James MacDonald. Het commissariaat is volgens de jongste besluiten van de Volkenbonds-assemblée een van den Volkenbond onafhankelijk orgaan. De commissaris wordt bijgestaan door een Raad van Beheer, waarin vertegenwoordigd zijn de regeeringen van Engeland, Frankrijk, België, Nederland, Polen, Tsjecho-Slowakije, Argentinië, Brazilië en de Vereenigde Staten. De Volkenbond is verder niet betrokken bij het vluchtelingenwerk.
Het werk van den vluchtelingencommissaris zal zich voornamelijk beperken tot de zorg voor de onderbrenging, paspoorten enz. voor de vluchtelingen en de regeling met de verschillende regeeringen voor de technische verzorging der vluchtelingenkwesties. Het werk draagt in geen enkel opzicht een politiek karakter.
Prof. James MacDonald is geen actief politicus, doch reeds geruimen tijd voorzitter van de groote American Society for Foreign Affairs. (Vor. ber. **1001 C.)**

29 OCTOBER **1933**

I. BELGIE. — Het **Belgische verdedigingsstelsel.** — De Nieuwe Rotterdamsche Courant van 27 Oct. '**33** deelt het volgende mede:
Nu in België het algemeeiie defensieplan, dat in de jaren 1931 en 1932 werd opgesteld, staat te worden uitgevoerd is het, meen ik. wel interessant daarover eenige bijzonderheden mee te deelen en daaraan enkele beschouwingen vast te knoopen. Het gemohiliseerde Belgische leger bestaat uit 8 actieve divisies (6 infanteriedivisies en 2 cavaleriedivisies) en 8 reservedivisies, tezamen 350.000 man sterk (in 1914 180.000).
Daar de Belgische Generale Staf het aantal beschikbare troepen bij het begin van een mobilisatie niet talrijk genoeg acht om Duitschland reeds aan de grens een krachtig halt te kunnen toeroepen, wordt de eerste hardnekkige weerstand aan de Maas geboden. Van de Maaslinie maken de fortificaties van Namen en Liiik het integreerende deel uit.
Bit wil echter niet zeggen, dat het Walenland van huis uit zal worden prijs gegeven. Teneinde 's vijands nadering tot de Maaslinie zooveel mogelijk te bemoeilijken en hem zoo vroegtijdig doenlijk verliezen te kunnen toebrengen, zullen dekkingstroepen stelling nemen in de lijn Arlon—Bastogne—Gouvy—Havelot, welke over het plateau van Herve bij de fortificaties van Luik aansluit. On de belangrijkste toegangswegen zullen kanon- of mitrailleur-kazematten worden aangelegd zonder dat nochtans van een aaneengesloten vuurfront onder beton sprake is. Dergelijke versterkingen zullen zeer geschikt zijn om raids van motorvoertuigen langs de wegen te beletten. terwijl zij tevens kunnen dienen om de uitvoering van in tijd van vrede voorbereide vernielingen te beschermen. Veel meer zal van zulke plaatselijke verdedigingswerken echter ook niet mogen worden verlangd. Aanvallende infanterie zal, al of niet met behulp van vechtwagens met rupsbanden. door de manoeuvre in het tusscheiierrein snel de geïsoleerde steunpunten kunnen doen vallen, *tenzij een voldoende hoeveelheid bezettingstroepen aanwezig* is om, zij het dan ook niet onder beton, een aaneengesloten vuurfront te kunnen vormen en reserves te kunnen afzonderen voor den tegenaanval.
Volgens mededeelingen van den minister van nationale verdediging zullen maatregelen worden genomen, opdat bij het uitbreken van een conflict een genoegzaam aantal geoefende troepen vnor de bezetting van de grens beschikbaar zijn. Hiertoe behoort tevens de oprichting van- een korps Ardensche jagers, gerecriiteerd uit de streek en volkomen bekend met het moeilijk doorschrijdbare terrein der Ardennen en van de Hohe Veiiiie, en van een behoorlijk sterke motormacht, voorbereid voor haar taak en toegerust met alle middelen van actie. Het mag even-

wel worden betwijfeld of deze dekkingstroepen sterk genoeg zullen blijken tot het vormen van ern aaneengesloten vuurfront. Ininiers is het te dekken front ± 200 **K.M.** lang, zoodat het gelieele Belgische leger daartoe nauwelijks voldoende zou zijn. Zou België inderdaad aan de grens krachtigen weerstand willen bieden, dan zou Frankrijk België te hulp moeten koriien. Dit zou trouwens ook in het belang van Frankrijk zelf zijn, want het Belgische trorit is heel wat gemakkelijker te verdedigen dan liet bijna dubbel zoo lange Fransche front, dat zich van Duinkerken tot Longwy uitstrekt. Bovendien zal Frankrijk, wanneer het niet aan de verdediging der Belgische grens deelneemt en het Belgische leger dus spoedig gedwongen zal wordrn achter de Maas terug te gaan tot aan Charleville en Givet, dus over een lengte van 150 **K.M.** ongedekt zijn. Het staat echter te bezien of Frankrijk er in zal kunnen slagen tijdig de noodige troepen ter plaatse te krijgen.

Van de Maaspositie is het uitgebreide bruggenhoofd van Luik op den rechter Maasoever het sleutelpunt. Zijn fortiiicaties met de daarvoor gelegen versterkingen op bet hoogland van Herve dekken liet centrum van liet land, de voornsaiiiste mobilisatie- en concentratiecentra, liet belangrijkste deel der bevolking en iiet dichtste gedeelte van tiet spoorwegnet. Met den val van Luik zou België een gewichtig economisch middelpunt verliezen. Dank zij de annexatie van iiet kanton Eupen ligt Verviers en omgeving maar niet meer zoo voor liet grijpen voor een vijand uit het Oosten als dit vroeger het geval was; het 15 K.M. lange industriebekken in het dal van de Maas, tussciien Herstal en Seraing, kan door de Duitsclie kanonnen van groot vermogen niet meer onder vuur genomen worden. Daarentegen liggen Aken en zelfs het belangrijke knooppunt van spoorwegen Düren binnen het bereik van het Belgische geschut.

De Forten van Luik liggen o;) twee concentrische cirkels, *8* K.M. van elkaar verwijderd. De binnenste gordel bevat de reeds gemoderniseerde of nog te moderniseeren oude werken, de buitensle gordel bevat de nieuwe werken. Tusscben beide gordels bestaat een innige samenwerking. De restauratie der oude werken lieeit betrekking op de versterking van beton en pantser, op de beschermirig regen strijdgassen en de giftige verbrandingsgassen, welke gevormd worden bij het eigen vuur in gesloten geschuten mitrailleur-opstellingen, en op aeii aanleg van nieuwe ondergrondsche kazernes. In de intervallen tussciien de forten worden gebetcrineerde mitrailleurkazematten gebouwd.

De nieuwe torteneordel zal bestaan uit twee groote en drie middelbare forten: Het eene groote fort wordt aangelegd te Eben-Eymaal, 14 K.M. ten Noorden van Luik, nabij het défilé van Lixhe en het Zuidwestpunt van Hollandsch Limburg, het andere in den ointrek van Battice, 16 **K.M.** ten Oosten van Luik. Verder zal ook liet Albertkanaal door mitrailleurkazematten worden verdedigd.

Oostelijk van deze fortificaties ligt een lijn van vooruitgeschoven werken, welke tiet gelieele terrein nabij de grens doniiiieert (12 K.M. van Aken verwijderd). Het voorterrein zal worden vernield. De fortificaties van Namen zullen op dezelfde wijze als die van Luik worden verbeterd. Mocht Luik vallen dan is het de bedoeling van den Belgischen Generalen Staf de verdediging verder te voeren achter het riviertje de Geete in de lijn Namen—Tienen —Diest. Op die wijze worden in elk geval nog gedekt Brussel, het Bekken van Cliarleroi en liet industriecentrum tusschen Maubeuge en Rijssel, terwijl nog eeri uitgestrekt bruggenhoofd beschikbaar is voor landende Engelsche trocpeii. Gereedscliappen en materialen voor het inrichten van deze stelling worden verkregrri uit materieel-depôts, liet ligt niet in de bedoeling deze linie i-eeds in tijd van vrede in orde te maken.

Tenslotte heeft de Belgische Generale Staf nog een nationaal réduit geprojecteerd in het Noord-Westen des lands, aan de Oostzijde begrensd door de Schelde. Gedeeltelijk kunnen inundaties worden gesteld en wel voor de Schelde van Gent tot Antwerpen en bij den Ijzer. Het ligt in de bedoeling bij Gent een bruggenhoofd in te richten, waarvoor reeds een eerste crediet werd toegestaan. Verder zullen eenige Antwerpsche forten gemoderniseerd worden. Het is echter de vraag of dit réduit België wel erg te stade zal komen. Wanneer het Belgische leger daaruit gemakkelijk zou kunnen deboucheeren zou het wat anders zijn, niaar nu heeft liet meer van een muizenval, zooals trouwens reeds in den wereldoorlog is gebleken, toen de Belgische troepen ternauwernood aan de tang zijn ontsnapt. Bovendien zal de vijand er alles op zetten Franschen en Belgen te scheiden, welk vooruitziclit het voor de Engelsctien niet aanlokkelijk zal maken zich in dit ondiepe bruggenhoofd te wagen. De Belgen kunnen dan ook beter den laatsten hardnekkigen tegenstand bieden achter de Geete, waar zij ook veel meer kans zullen hebben door geallieerden te worden geholpen.

(Nieuwe Rott. Coufant)

(V. **b.** Nederland: **Belgische** versterking **1018** A.)

A. **NEDERLAND. — Contingenteering.** — De Staatscourant van **26** Oct. **'33** bevat Kon. Besluiten houdende contingenteering van den invoer van pluche, fluweel, trijp en andere stoffen met opstaande pool, alsmede van voorwerpen, daarvan vervaardigd;
meubelen van hout, al of niet bekleed en onderdeelen van deze meubelen;
meubelen van bamboe, rotting, riet, teen of twijgen, al dan niet bekleed.

De contingenteering van den invoer dezer artikelen zal van kracht zijn voor den tijd van vijf maanden ingaande **1** October **1933.** Het percentage van den toegestanen invoer is bepaald op **75** van de waarde van den gemiddelden invoer per vijf maanden in de jaren **1931** en **1932.** (Zie rubriek: **Contingenteeringen.)**

B. VOLKENBOND. — **Danzig. - Benoeming bondscommissaris.** — De Volkenbondsraad heeft op **26** Oct. **1933** in geheime zitting op voorstel van den raadsvoorzitter Amador (Panama) besloten Sean Lester, den permanenten vertegenwoordiger van Ierland bij den Volkenbond. tot Volkenbondscommissaris voor Danzig te benoemen voor den tijd van drie jaar. De nieuwe commissaris treedt 15 Januari **1934** in functie.

(Vorig bericht blz. **1002** F.)

C. NEDERLAND. — Werkloosheid. — Volgens het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek van **30** Sept. **'33** bedroeg het aantal werkloozen onder de bij de organen der openbare arbeidsbemiddeling ingeschreven werkzoekenden, op het einde van Augustus **1933** in totaal **274.859 (265.005** mannen en **9854** vrouwen). (Vor. ber. blz. **907** B.)

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezing - Candidaten.** — De eenheidslijst voor de verschillende kieskringen is thans opgesteld. Zij bevat tien namen, die in alle **35** kieskringen boven aan de lijst van candidaten voor de Rijksdagverkiezingen komen te staan. Het zijn de volgende personen: Adolf Hitler, Rudolf Hess, dr. Frick, ministers Göring, Göbbels, Darré en Seldte, „Stabsschef" Rohm, vice-kanselier von Papen en dr. Alfred Hugenberg. (Der Angriff) **(1007 G.)**

30 OCTOBER 1933

E. VOLKENBOND. — **Duitschland** en het Permanente Hof van Internationale Justitie. — De Duitsche rijksregeering heeft aan het Permanente Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage in verband met het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond doen mededeelen, dat zij niet voornemens is de door haar bij het Hof aanhangig gemaakte klachtzaken verder voort te zetten. Het betreft hier de beide door Duitschland als lid van den raad tegen Polen ingediende klachten over de toepassing der Poolsche agrarische hervorming op de Duitsche minderheid en over het beheer van de bezittingen van den vorst van Pless.

(Algemeen Handelsblad)

F. PALESTINA. — Onlusten. — Arabische demonstraties, gericht tegen de immigratie van de Joden in Palestina, waren door den hoogen commissaris verboden. Niettemin waren de Arabieren in grooten getale naar Jaffa gekomen. Ondanks de door de regeering genomen maatregelen kwam het tot botsingen. Arabieren schoten op agenten, die het vuur beantwoordden. Pas nadat de politie versterkingen kreeg, gelukte het de menigte uiteen te drijven. In het district Jaffa is de staat van beleg afgekondigd. Er zijn vele dooden en gewonden. Ook te Jerusalem zijn erntige onlusten uitgebroken.

G. **AMSTERDAM. — Begrooting 1934.** — B. en W. zijn er in geslaagd, na ingrijpende bezuinigingen en besprekingen met de regeering, de gemeente-begrooting **1934** sluitend te maken. Tot de maatregelen, welke noodig blijken, behoort o.a. belastingverhooging tot **100** opcenten op de gemeentefondsbelasting, ingaande **1** Mei **1934,** een loonsverlaging en hergroepeering voor het gemeentepersoneel, bezuiniging op het onderwijs en de opheffing van het bureau voor beroepskeuze, de sluiting van de Quarantaine-inrichting, opheffing van de tandheelkundige verzorging en het instellen van een tarief voor de auto's op de veren.

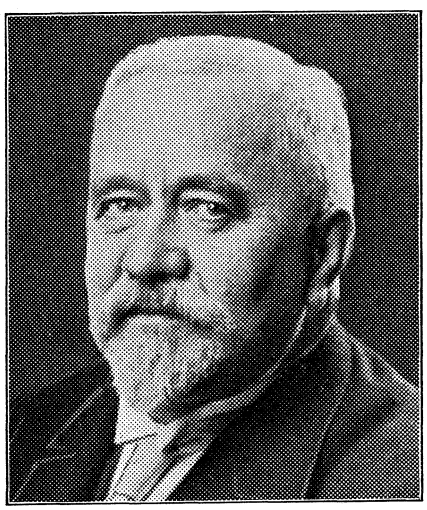
(V. b. **Begrooting 1934: 946** B.)

H. PAUL **PAINLEVE** OVERLEDEN. — Painlevé is op **29** October **'33** te zijnen huize op bijna 70-jarigen leeftijd overleden.

Paul Painlevé, professor in de wiskunde te Parijs, lid van de Academie van Wetenschappen, is op **5** December **1863** te Parijs geboren. Van **1910-'28** was hij afgevaardigde voor het departement van de Seine, later voor Ain. In **1915** werd hij minister van Onderwijs in het kabinet Briand, vervolgens minister **van**

Oorlog in het kabinet Ribot (1917), dien hij in hetzelfde jaar als minister-president opvolgde. In Mei 1924 werd hij president van de Kamer. In April 1925 werd de thans ontslapene voor de tweede maal belast met de vorming van een regeering, waarin hij achtereenvolgens de portefeuilles van Oorlog en Financiën bezette. In de daaropvolgende regeering Briand bleef Painlevé aan het hoofd van het departement van Oorlog, zoo ook in de regeeringen Herriot (1926), Poincaré (1926-'29) en Briand (1929). Ook in het kabinet Steeg werd Painlevé, die republikeinsch socialist was, minister van Oorlog.
Paul Painlevé, die ook in wetenschappelijke kringen een groote vermaardheid genoot, o.m. als kenner van de relativiteitstheorie van Einstein, waarover hij tal van lezingen heeft gehouden, heeft in het jaar 1925 het ministerie voor de uitvindingen ingesteld.
(Le Petit Parisien)

A. PROF. DR. **ALBERT CALMETTE** OVERLEDEN. — Professor Calmette. onder-directeur van het Instituut Pasteur en uitvinder van het bekende B.C.G.-vaccin, is op 29 Oct. '33 overleden.
Prof. dr. Albert Calmette, die 70 jaar is geworden, verwierf een wereldvermaardheid als vader van de prae-tuberculose-inenting op kinderen en als samensteller van het vermaarde B.C.G-vaccin.
Met Calmette is een groot weldoener der lijdende menschheid heengegaan.

Prof. dr. Albert Calmette.

Sedert 1917, het jaar waarin hij uit Rijssel, alwaar hij door de Duitsche bezetting als hoofd van het filiaal van het Instituut Pasteur, als gijzelaar werd vastgehouden, tot onder-directeur van het hoofd-Instituut werd benoemd, zijn alleen in Frankrijk 500.000 kinderen met zijn anti-t.b.c.-vaccin ingeënt en meer dan een millioen kinderen in de geheele wereld.
Samen met dr. Guérin zocht Calmette te Rijssel naar den verwekker der tuberculose. Jarenlang experimenteerde hij met t.b.c. op rundvee en stelde tenslotte vast, dat immuniteit verkregen wordt bij inenting met microben van verminderde virulentie en dat alleen het levende vaccin, genomen van zieke sujetten, werkelijke terapeutische kwaliteiten had en dat hij het mocht toepassen op levende organismen, die de ziekteverschijnselen nog niet vertoonden.
Den laatsten tijd hield Calmette zich bezig met cobragift ter bestrijding van bepaalde typen kanker.
(Le Temps) (Vorig bericht blz. 203 A.)

B. GOUD. — Oordeel van prof. Gustav Cassel. - Een tekort aan goud. — Er is een gebrek aan goud op de wereld en al het gepraat over een goudsurplus is een mythe, verklaart de Zweedsche econoom prof. Gustav Cassel in het kwartaaloverzicht van de Skandinaviska Kredit Aktiebolaget. De professor toont aan, dat een normale goudproductie overeen zou moeten komen met 3% van den wereldgoudvoorraad. Aan het einde van het jaar 1931 bedroeg de goudvoorraad 84.6 millioen mark of schellingen. Dus zou de normale productie van goud in 1932 ongeveer 2.540 millioen marken moeten zijn geweest, doch zij bedroeg slechts 2.064 millioen, d.i. een jaarlijksch tekort van ongeveer 500 millioen. De goudvoorraad der centrale bankinstellingen en der regeeringen bedroeg in het tijdvak 1928—1932 1.870 millioen dollars, d.w.z., dat de goudreserves ter wereld niet alleen de geproduceerde hoeveelheid goud absorbeerden, maar daarenboven $ 84 millioen. Dit tekort aan goud is het resultaat van de abnormaal toegenomen vraag naar goud, en de daling van het prijsniveau voor de producten is een positief bewijs, van het feit, dat de goudgeldvoorraad ter wereld niet berekend is op de enorm toegenomen vraag. Dit heeft de waarde van het goud op abnormale wijze doen stijgen, zoodat in landen, waar de gouden standaard is afgeschaft, de goudprijs met 50% of meer is gestegen.

C. NEDERLAND. — Contingenteering. - Electrische geleidingen, leder. — De Staatscourant bevat een Kon. Besluit tot contingenteering van den invoer van:
1. geisoleerde electrische geleidingen zonder loodmantel: a. koperdraad of koperkabel, gevoerd met caoutchouc; b. koperdraad met geïmpregneerde katoenen omvlechting (z.g. zuur of weerbestendig draad);
2. geïsoleerde electrische geleidingen met loodmantel en caoutchouc. De invoer van deze artikelen is slechts toegelaten tot 75% van den gemiddelden 3-maandelijkschen invoer in de jaren 1931 en 1932. De contingenteering zal voor 3 maanden van kracht zijn met ingang van 1 October '33.
Voorts zal de Staatscourant een Kon. Besluit bevatten tot contingenteering van den invoer van: zoolleder, tuig-, zadel- en drijfriemleder.
Deze contingenteering geldt voor 7 maanden, te rekenen vanaf 1 October. Het percentage van den toegelaten invoer is vastgesteld op 90 van het gewicht van den gemiddelden 7-maandelijkschen invoer in 1930 en 1931. Voor overleder en ander leder, inclusief zeemleder, is het percentage bepaald op 100 van het gewicht van den gemiddelden invoer in bovenbedoelde periode. (Zie rubriek: Contingenteeringen.)

31 OCTOBER 1933

D. DUITSCHLAND. — Scrips. - Nederl. schuldeischers. — De onderhandelingen tusschen de Nederlandsche en Duitsche gedelegeerden hebben geleid tot de onderteekening te 's-Gravenhage van een protocol, op grond waarvan de scrips van Nederlandsche schuldeischers, welke scrips voortvloeien uit coupons en andere schuldvorderingen, waarvan de vervaldag in het tweede halfjaar van 1933 ligt, tot hun volle waarde in valuta getransfereerd worden. Deze regeling is mogelijk geworden, doordat zekere voor Duitschland bestaande mogelijkheden tot extra-uitvoer in dienst konden worden gesteld van de transferregeling. Aangezien de inschakeling van een bank-consortium, dat voor de volle betaling een voorschot zou geven, niet plaats vindt, zal aan de aanspraken op rente van de Nederlandsche schuldeischers in het algemeen in twee termijnen voldaan worden. De slotbetaling zal namelijk eerst dan geschieden, wanneer is vastgesteld, dat de schuldeischer, welke rechten ontleent aan scrips, als Nederlandsch schuldeischer beschouwd moet worden. Op het oogenblik worden tusschen de bevoegde instanties met betrekking tot de technische uitvoering van het protocol nog onderhandelingen gevoerd, waarvan de afsluiting binnen weinige dagen verwacht kan worden. Na beëindiging van deze onderhandelingen zullen nadere mededeelingen gedaan kunnen worden betreffende de technische bijzonderheden van de regeling. (Vorig bericht blz. 994 F.)

A. **DUITSCHLAND. — Een Germaansche** kalender. — De Westfaalsche boerenbond heeft een kalender uitgegeven, waarin alle Latijnsche namen zijn verdwenen en welke alleen woorden bevat van zuiver Germaansche afleiding.

De namen der maanden luiden op dezen kalender als volgt:

Hartung	— Januari	Heuert	— Juli.
Hornung	— Februari	Ernting	— Augustus.
Lenzing	— Maart	Scheidung	— September.
Ostermond	— April	Gilbhard	— October.
Wonnemond	— Mei	Nebelung	— November.
Brachet	— Juni	Felmond	— December.

(Hamburger Nachrichten)

B. ASTHROPOLOGIE. — Vondst van een **diluvialen menschenschedel bij** Arnhem. — In het voorjaar van dit jaar werden bij het uitgraven van nieuwe wegen voor stadsuitbreiding der gemeente Arnhem op één der hoogste punten van den Veluwezoom (Sterrenberg) vele brokstukken van een menschelijken schedel gevonden. De vondst werd voor verder onderzoek te Arnhem gereconstrueerd en anthropologisch gemeten, terwijl ook de geologische gegevens uitvoerig en nauwkeurig werden uitgewerkt. Uit deze onderzoekingen, welke worden verricht door den heer Broekman, tandarts te Arnhem, kan thans reeds worden vastgesteld, dat het een diluviale schedel is, die veel overeenkomst vertoont met het Aurignac-type.

Wat nu den schedel betreft: deze is gevonden in een terrein dat 75 M. boven A.P. ligt, ongeveer 1.20 M. onder den grond in een diluviale laag. Hij bestond uit 31 fragmenten en er is twee maanden aan gewerkt om er weer een geheel van te maken en dit op te meten. Toen kon het Aurignac-type worden vastgesteld.

Ook is de vondst uit geologisch oogpunt onderzocht. De heer Broekman verzamelde de steenen, welke zich bevonden in den kubieken meter aarde, waarvan de schedei het middelpunt uitmaakte. Daardoor kon worden vastgesteld, dat de schedel lag in Zuidelijk diluvium en dat de ouderdom moet liggen tusschen 10.000 en 4000 jaar vóór Chr.

Ofschoon reeds lang werd aangenomen dat de praehistorische mensch van het Aurignac-type (het type dat volgt op den Neanderdaler) ook in onze streken leefde, werden nog nooit bewijsstukken daarvan gevonden. De vondst op den Sterrenberg is dus wel van beteekenis.

C. **ZUID-AFRIKA. —** Nationaal-socialisme. - **Grijshemden. —** De Times meldt, dat sedert eenigen tijd te Kaapstad onder den naam van Grijshemden een organisatie bestaat, die nationsal-socialistische propaganda voert en de publieke aandacht op zich begint te vestigen door haar toenemende anti-Joodsche propaganda in de laatste weken, Deze propaganda bestaat o.a. uit het aanplakken van biljetten met antisernietischen inhoud en soortgelijke maatregelen.

(Times)

D. **JAPAN. — Amerikaansch-Japansch** incident. - **Guam. —** Op 28 Oct. '33 is op het Japansche departement van Buiterilandsche Zaken een rapport ontvangen van Deboetsji, den Japanschen ambassadeur te Washington, waarin hij verklaart bij het Amerikaansche ministerie van Buitenlandsche Zaken te hebben geprotesteerd tegen het feit, dat de Amerikaansche autoriteiten op het eiland. Guam grond hebben geconfisceerd toebehoorende aan Isjizo Sjimitsoe, een Japsnsch onderdaan, en verboden hebben dat schepen van Sjimitsoe de haven van Guam binnenvaren of vandaar vertrekken.

Het Amerikaansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft Deboetsji geantwoord, dat aan het departement van Marine zal worden opgedragen, een onderzoek in te stellen, waarna de zaak verder zal worden behandeld.

Guam ligt midden in het Japansche mandaatgebied in den Stillen Oceaan, tusschen Hawaii en de Philippijnen, en heeft voor de Vereenigde Staten een bijzonder groote strategische beteekenis.

(New York Herald, Paris)

E. NEDERLAND. — Algemeene **Nederl.** Zuivelbond (**F. N.** Z.). - **Nieuwe** voorzitter. — Dr. **F. E.** Posthumrt heeft afscheid genomen als voorzitter van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond (F. N. Z.). In de bestuursvergadering van 25 Oct. '**33** is de heer C. **F.** Britzel tot opvolger van den heer Posthuma benoemd. (Vorig bericht **blz. 882** H.)

F. NEDERLAND. — Commissie voor overleg inzake handelsverdragen **Nederland-Duitschland. —** Met het oog op de onderhandelingen inzake het nieuwe douane- en credietverdrag met Duitschland is, in overleg met de regeering, door het Centraal Instituut Nederland-Duitschland, waarvan Dr. **F. E.** Posthuma voorzitter is, een speciale commissie gevormd. Deze commissie, welke samengesteld is uit de heeren Mr. A. **N.** Molenaar, voorzitter, G. **J.** Blink, **J.** Ereukers, **J.** A. Geluk, Mr. H. van Raastert, Jac. Smits en E. Henny, secretaris, heeft zich tot taak gesteld om de belangen van het bedrijfsleven, wat onze handelsbeweging met Duitschland betreft, te behartigen.

De hieronder genoemde organisaties zijn aangesloten bij het Centraal Instituut Nederland-Duitschland: Alg. Ned. Zuivelbond (F. N. Z.); Alg. R. K. Werkgeversvereeniging; Bond van Kaasproducenten; Bureau tot Economisch Verweer der Paardenfokkerij (warmbloed); Chr. Boeren- en Tuindersbond in Nederland; Chr. Werkgeversvereeniging; Kamer van Koophandel en Fabrieken voor het gebied Utrecht; Kamer van Koophandel voor Rijnland; Kath. Ned. Boeren- en Tuindersbond; Kon. Ned. Landbouwcomité; Ned. Industrie en Handelsraad voor Land- en Tuinbouw; Ned. Kamer van Koophandel voor Duitschland; Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel; Ned. Pluimvee Federatie; Ned. Tuinbouwraad en het Verbond van Nederlandsche Werkgevers.

Degenen, die niet bij het Centraal Instituut Nederland-Cuitschland zijn aangesloten, kunnen zich tot genoemde organisatie wenden. Het kantoor is gevestigd Hugo de Grootstraat 15, Den Haag.

(Vor. ber. Douaneverdrag **1020 A.**)

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De waarde der Indische olie. —

Velen zijn van meening dat, indien het tot een oorlog in den Pacific zou komen, Ned.-Indië noodwendig daarin zal worden betrokken. De reden daarvan is gelegen in de talrijke zich hier in den Archipel bevindende aardolie-winplaatsen, schrijft de „Sin Pau".

Op Borneo wordt, zooals bekend, de meeste olie gewonnen, doch ook op Sumatra (Atjeh's Oostkust, Langkat, Djambi en Palembang), Riouw, Java (Japara-Rembang, Bodjonegoro, Soerabaja), Madoera en Ceram bevinden zich boorterreinen.

Op lava, vooral te Batavia, Semarang en Kediri zijn olie-concessies, iets wat velen niet bekend is.

De oppervlakten der thans in exploitatie zijnde olieterreinen zijn als volgt: 110.000 H.A. op Java, 230.000 H.A. op Borneo en 450 000 H.A. op Sumatra.

De oliebronnen vormen een waardevol obiect ter bestrijding der economische moeilijkheden.

Vroeger wekte een totale lengte aan pijpleidingen van 150 K.M. groote verwondering, thans heeft men exploitatieterreinen niet een totale lengte aan leidingen van 350 K.M., zooals van Tempino naar Pladjoe (Sumatra).

Van de 14 petroleum-raffinaderijen in Ned.-Indië zijn thans 11 in exploitatie, n.l. te Pangkalan Brandan, Pladjoe, Soerabaja, Soeban Djerigi, Wonokromo, Tjepoe, Kapoean, Klantoeng, Soengei Gerong, Balikpapan en Boela (Ceram).

De geschiedenis der aardolie-winning is reeds van eerbiedwaardigen ouderdom. De oudste berichten melden, dat de Chineezen zich reeds hierop toelegden. In het jaar 971 werd van Criwidjaja (Palembang) een gezantschap naar den keizer van China gezonden met geschenken; een deel dezer geschenken bestond uit . . . petroleum.

De productie van petroleum in Ned.-Indië narn geleidelijk toe. Tusschen de jaren 1886 en 1889 werd gewonnen 255 ton. In 1890 steeg de opbrengst tot 1230 ton, in 1891 bedroeg deze 3637 ton, in 1892 15.402 ton en in 1899 werd niet minder dan 278.863 ton gewonnen. In 1900 was de opbrengst gestegen fot 411.746 ton. In 1905 werd voor het eerst het millioen overschreden, n.l. 1.126.821 ton. In 1919 was de opbrengst voor het eerst rneer dan twee millioen, n.l. 2.098.815 ton. Tien jaren Inter werd het respectabel cijfer bereikt van 5.0S5.427 ton, doch in 1931 kwam een daling tot 4.520.151 ton.

Zooals bekend, zijn in de olie-exploitatie enorme kapitalen gestoken. De groolste aandeelen der wereld zijn die van de B. P. M. Vroeger waren deze groot f 28.000.000 per stuk, thans is elk B. P. M.-aandeel groot f 60.000.000!
De olie is vaii groot internationaal belang. Vooral in tijden van oorlog is zij een der belangrijkste benoodigdlieden voor de belligerenten.
En juist door de groote waarde welke zij dan vooral heeft, is liet gevaar niet gering, dat, daar de oorlogvoerenden zich genoodzaakt zullen zien, desnoods met geweld, zich van de noodige voorraden olie alhier te voorzien, ook Ned.-Indië nolens volens in den strijd zal worden betrokken. (De Iridische Mercuur)

(Vorig bericht blz. 866 F.)

A. NEDERLAND. — Iets over het werk van den Octrooiraad. —

Over het werk van den Octrooiraad te 's-Gravenliage vertelde mr. Alingh Prins, den verslaggever van het Algemeen Handelsblad, tiet volgende:
Ongeveer 75% van de aanvragen om octrooi komen uit het buitenland. Van elke twee aanvragen wordt er gewoonlijk één verleend. Vijftig procent wordt dus afgewezen.
Hij liet verleenen van octrooien worden in de verschillende landen twee systemen toegepast. in België, Frankrijk, Spanje en Italië bijv. kent men alleen de registratie, d. w. z. elke uitviiidiiig wordt geregistreerd. Aiidere landen daarentegen, zooals Duitschland. Oostenrijk, Engeland en Nederland. verleenen alleen dan octrooi na een onderzoek te hebben ineesteld omtrent de nieuwheid en de vraag of het een uitvinding–op het gebied der nijverheid is. Is de aanvrage ingediend, dan wordt ze ingesctireven in een onderafdeeling van een der 89 klassen, waarin de geheele techniek is verdeeld. Vervolgens gaat de aanvrage naar den vooronderzoeker (in totaal 64, bijna allen ingenieur of chemici met universitaire opleiding) en deze onderzoekt of de aanvrage nieuw is. Hij heeft daartoe de beschikking over de Nederlandsche, Fransctie, Duitsche, Engelsche en Amerikaansche octrooischrifteii op zijn gebied betrekking tiebbende, benevens over een vakbibliotheek. In totaal beschikt de Octrooiraad over ongeveer 5½ millioen octrooischriften, terwijl geregeld 400 technische tijdschriften inkomen.
De vooronderzoeker betiandelt de aanvrage geheel zelfstandig. onderliandelt met den aanvrager of met diens eemachtigde ivoor liet buitenland is een gemachtigde verplicht)–en adviseert tenslotte aan het betrokken lid van den Octrooiraad omtrent de al of niet-operibaarrnaking der aanvrage. Na den aanvrager te hebben gehoord, besluit dit lid tot al of niet-openbaarmaking, van welk besluit eventueel beroep openstaat.
Wordt de aanvrage openbaar gemaakt, dan wordt zij gedurende vier maanden ter visie gelegd; voorts wordt zij gedrukt verkrijgbaar gesteld en in het door den Octrooiraad uitgegeven blad ,,De Industrieele Eigendom" aangekondigd. Binnen genoemden termijn kan tegen de aaiivrage bezwaar worden gemaakt. waartegen de uitvinder zich kan verweren. Tenslotte wordt' het octrooi verleend, gedeeltelijk verleend, of niet verleend, van welk besluit weer beroep open staat.
Is het octrooi eenmaal verleend, dan ikan liet hoogstens 18 jaar stand houden, waarvoor cijnzen moeten worden betaald, opklimmende van f 60 tot f 160. Deze vormen ook de belangrijkste iiikomsten van den Octrooiraad, imniers er zijn op tiet oogenblik ongeveer 10.000 levende octrooien. waarvan cijnzen worden ontvangen.
De verleende octrooien zijn ook van kracht in onze overzeesclie gebieden. (Algemeen Handelsblad)

1 NOVEMBER 1933

B. **NEDERLANDSCH** VERBOND VAN **VAKVEREENIGINGEN**. — Congres. — In het N.V.-Huis te Utrecht hield op 27 en 28 Oct. '33 het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen een congres inzake het vraagstuk van den arbeidstijd.
Aanwezig waren o.m. de heer J. Oudegeest, voorzitter van de S.D.A.P., tevens de Eerste Kamer-fractie vertegenwoordigende, de Tweede Kamer-leden J. H. Schaper, W. Drop en H. J. van Eraambeek, de heer P. Moltmaker, lid van de Eerste Kamer en voorzitter van de Ned. Ver. van Spoor- en Tramwegpersoneel. De heer E. Kupers, voorzitter van het N.V.V., releveerde de ontzaglijke werkloosheid. die momenteel ook in ons land op hevige wijze heerscht. Vele sprekers voerden nog het woord.
Het congres nam vervolgens een resolutie aan, waarin werd aangedrongen op uitvoering van de 40-urige werkweek.
Tenslotte werd aan het einde van het congres nog de volgende resolutie aangenomen:
Het Congres van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen inzake het vraagstuk van den arbeidstijd, gehouden op 27 en **28** October te Utrecht,
gehoord de inleidingen en de discussies,
constateert met verontwaardiging, dat in Nederland nog steeds zeer lange werktijden voorkomen, welke vaak zelfs tot onmenschwaardige toestanden leiden, van oordeel, dat de abnormale werkloosheid, welke ook in ons land nog bestaat, verkorting van den arbeidstijd dringend noodzakelijk maakt, om daardoor tot vermindering der werkloosheid te komen,
dringt er bij de Regeering en het Parlement op aan, voor alle groepen van arbeiders, die ten aanzien van den arbeidstijd nog onbeschermd zijn, of voor welke de wettelijke regeling arbeidstijden toelaat van langer dan 48 uur per week, onverwijld wettelijke regelingen tot stand te brengen, waardoor de arbeidstijd in geen geval de 48 uren overschrijdt, zulks als overgang naar de 40-urige werkweek. (Vor. ber. blz. 1018 **D.**)

C. SIAM. — Onlusten. - Nederl.-Indische belangen. — „De Rijkseenheid" bevat een artikel van de Siameesche specialiteit dr. J. G. Loohuis, waarin een en ander wordt verhaald van den politieken en economischen toestand in Siam. Natuurlijk in verband met de huidige gebeurtenissen.
De schrijver merkt tenslotte op:
De Britsche pers volgt met kolossale belangstelling de gebeurtenissen in Siam. Critiek wordt niet gespaard en in min of meer bedekte termen wordt een enkele maal reeds gewezen op de mogelijkheid van interventie. Deze zou, zoo al niet te billijken, dan toch begrijpelijk zijn. Men bedenke toch, welk een enorm gevaar voor de omliggende koloniale gebieden een extremistisch Siam zou kunnen gaan worden. Indien het revolutionnaire sentiment bij de, ongetwijfeld extreem-links georiënteerde, Jong-Siameezen de overhand zou krijgen en het gezonde verstand op den achtergrond zou worden gedrongen, zou dit, al ware het alleen maar door het voorbeeld in de Zuidoost-Aziatische koloniale gebieden, een ernstigen terugslag kunnen hebben. Ook in Nederlandsch-Indië! Daarom is het voor Nederland zaak nauwkeurig het gebeuren in Siam gade te slaan en geinformeerd te blijven omtrent al, wat daar plaats vindt.
(De Rijkseenheid) (Vorig bericht blz. 1016 **C.**)

D. NEDERLAND. — Werkloozensteun. — Omtrent het gemiddelde steunbedrag per week uitgekeerd, geven de volgende cijfers eenig inzicht:

	3e week Jan. '33	4e week April '33	3e week Juli '33
	(in guldens)		
Afz. levenden	7.4	7.4	6.9
Gez. van 2 pers.	11.6	10.8	10 3
Gez. van 3 pers.	12 7	12.0	11.2
Gez. van 4 pers.	13.5	12 9	12 3
Gez. van 5–6 pers.	14.0	13.6	13.4
Gez. van 7–9 pers.	14 6	14.0	13.9
Gez. van 10 en meer pers. . .	14.6	13.8	13.9

(Vorig bericht blz. 1016 **A.**)

E. **IRAK.** — Kabinet **afgetreden.** — Het nationale kabinet is op 29 October '33 afgetreden. In zijn ontslagaanvrage aan den Koning stelt de premier voor algemeene verkiezingen te doen houden, waarop de Koning geantwoord heeft, dat hij den ministers verzocht hun werkzaamheden te blijven verrichten tot het nieuwe kabinet zou zijn geconstitueerd. **(739 *C.*)**

F. MOTORRIJWIELEN. — Wereldrecords. — Twee Duitsche motorrijders hebben te Boedapest tezamen acht nieuwe wereldrecords gevestigd, waarvan tot dusver vier door Engeland en vier door Frankrijk gehouden werden.
In de 250 cub. cM. klasse legde de Duitscher Geiss den l-mijl afstand bij vliegenden start af met een snelheid van 161.37 K.M. per uur en bij staanden start met een snelheid van 130.35 K.M. per uur.
De l-kilometer afstand legde hij bij vliegenden start af met een snelheid van 161.46½ K.M. per uur en bij staanden start met een snelheid van 120.70½ K.M. per uur.
De oude records, welke gehouden werden door den Engelschman Workers, waren voor den mijl-afstand bij vliegenden start 143.89 en bij staanden start 113. Voor den kilometerafstand resp. 144.75 en 104.83 K.M.
De Duitscher Wallfried Winkler brak twee records, die tot dusver gehouden werden door den Franschman Latour, in de 175 cub. cM. klasse.

Zijn snelheden waren als volgt:
De één-mijl afstand vliegende start **144.64** K.M., staande start **120.56** K.M.
De kilometer-afstand vliegende start **144.58** K.M.
De oude cijfers waren voor den mijl-afstand **136.22** en **105.80** K.M., voor den kilometer-afstand **139** en **97.77** K.M. (Pester Lloyd) **(Vor.** ber. blz. 460 *Gr.)*

A. ZWITSERLA D. — De invoer van bloembollen uit Nederland, — Dezer dagen zijn de bepalingen betreffende de uitvoering van de nieuwe contingenteering van den invoer van bloembollen, welke getroffen zijn ter bescherming van de binnenlandsche tuinderijen en den tot nu toe gevoerden regelmatigen handel, vastgesteld.
Het contingent bedraagt tot nader order 100% van den invoer in het jaar **1931.** De Zwitsersche autoriteiten zijn van meening hiermede een voor Nederland niet ongunstig basisjaar gekozen te hebben, daar de invoer uit Nederland sinds **1929** verdubbeld is.
De invoer bedroeg:

Jaar N	Hoeveelheid (Quintaal = 100 K.G.)
1913	**907**
1929	**2288**
1931	**3909**
1932	**4375**

(Journal de Genève) **(Vorig bericht** blz. **980 C.)**

B. NEDERLAND. — **„Institut Français" (Maison** Descartes). — Op **27** Oct. '**33** heeft te Amsterdam, in aanwezigheid van H.K.H. Prinses Juliana, de plechtige opening plaats gehad van het „Institut Français" (Maison Descartes), hetwelk de bestemming heeft, Fransche studenten en jonge professoren, die een beurs hebben ontvangen en er prijs op stellen de verschillende zijden van de Nederlandsche beschaving te bestudeeren, in de gelegenheid te stellen hier ter stede de noodige studiën te verrichten. Bovendien zullen in dit gebouw Fransche geleerden de resultaten van hun wetenschappelijke onderzoekingen uiteenzetten.

C. **OOSTENRIJK.** — Nationaal-Socialisten. - Tegen provocaties. — De Oostenrijksche autoriteiten te Kufstein aan de Beiersche grens hebben bepaald, dat wanneer in de bergen wederom „hakenkruisvuren" zullen worden aangestoken, of wanneer de nationaal-socialisten andere provocaties begaan en de daders niet worden opgespoord, een leider of een andere invloedrijke persoonlijkheid der nationaal-socialistische partij voor den duur van een jaar in een concentratiekamp zal worden opgesloten. (Vor. ber. 995 **A.)**

D. ROTTERDAM. — **Begrooting 1934.** — B. en W. hebben thans het ontwerp-begrooting **1934** en de afzonderlijke begrootingen van de in artikel **253** der Gemeentewet bedoelde takken van dienst den raad aangeboden. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Toen het eerste concept van de begrooting gereed lag, stonden B. en W. voor een tekort van rond f **7.000.000.** Dit tekort was in hooge mate teleurstellend. Na al hetgeen gedurende de laatste jaren tot verbetering van de financieele positie van de gemeente werd verricht, is het feit, dat de voorloopige opzet van den dienst **1934,** afgezien van de crisisuitgaven, aanzienlijk ongunstiger was dan het tekort, dat aanvankelijk op de begrooting voor **1933** was becijferd, opnieuw een aanwijzing hoe fel de crisis onze gemeente in haar geheele financieele bestel treft. Dit feit spreekt nog meer als in aanmerking wordt genomen, dat in het ontwerp-begroeting voor **1934** reeds was verwerkt de plaatsing van. de gemeente in een andere klasse ten aanzien van de personeele belasting, waardoor het tekort dus reeds met –' f **450.000** was verlaagd.
B. en W. verklaren dit tekort o.a. als volgt:
Zij wijzen er allereerst op, dat ten laste van de begrooting voor **1934** moest worden gebracht het netto nadeelige saldo van de rekening **1932** ad f 1.997.248. Tegenover het voordeelige saldo van **1931** ad f **1.716.330,** dat aan den dienst **1933** ten goede kwam, geeft dit, vergeleken bij de begrooting voor het loopende dienstjaar, reeds een nadeelig verschil van f 3.713.578. Met betrekking tot de bedrijven viel voorts een nadeelig verschil te constateeren van in totaal f **2.488.500,** voornamelijk als gevolg van de omstandigheid, dat de batige saldi van het Electriciteitsbedrijf en van de Drinkwaterleiding respectievelijk f **1.357.500** en **f 239400** lager en het tekort op de begrooting der Rotterdamsche electrische tram f **725.300** hooger moesten worden geraamd. Voorts moest naar de toen 'beschikbare gegevens de opbrengst van de voornaamste belastingen in totaal f **570.000** lager worden gesteld en was er op gerekend, dat aan zee- en binnenhavengeld f **700.000** minder zou worden ontvangen. De hier genoemde bedragen geven, in vergelijking met de begrooting voor het loopende dienstjaar, in totaal reeds een nadeelig verschil van f **7.472 078.** Hoewel nog andere ongunstige factoren hun invloed hadden doen gelden, bleek het tekort ten gevolge van den gunstigen invloed van doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen, zooals gezegd, op rond f **7.000.000** te moeten worden gesteld.
(Vorig bericht blz. **691** B.)

E. DUITSCHLAND. — Werkloosheid. — Naar het Wolffbureau verneemt, is het aantal werkloozen in Duitschland met meer dan twee millioen afgenomen. Deze teruggang viel in alle beroepen te constateeren. Zoo is bijv. het aantal werklooze landarbeiders verminderd met **209.457,** of **73.5%** van den hoogsten stand der werkloosheid. In de steenindustrie bedroeg dit cijfer **118.000** of bijna **56%.** In totaal waren er einde September '**33** nog **3 353.411** werkloozen, waarvan **2.733.776** mannen en **619.635** vrouwen. Het hoogste aantal werklooze arbeiders bedroeg in **1933** 5.412.764. Het getal werklooze employé's bedroeg op **30** September nog **495.811** tegen **588.194** bij den hoogsten stand. (Vorig bericht blz. **989** B.)

F. **BELGIE.** — Verbod van lidmaatschap voor ambtenaren van tegen den Staat gerichte partijen. — De Belgische regeering heeft den ambtenaren het lidmaatschap verboden van organisaties, wier actie tegen den Staat gericht is. Deze maatregel richt zich voornamelijk tegen de Vlaamsche Nationaal-Socialisten, de z.g. Dinaso's en de Communisten. (V. D.)

G. DUITSCHLAND. — Journalistieke betrekkingen met Rusland hervat. — Nadat het persconflict tusschen Duitschland en de Sovjet-Unie den laatsten tijd voortdurend onderwerp van diplomatieke gedachtenwisseling was geweest, heeft nu een bespreking tusschen Freiherr von Neurath en den Russischen ambassadeur, Tsjintsjoek, plaats gehad, als gevolg waarvan het conflict is bijgelegd. Uitgangspunt van deze overeenstemming is de overweging, dat op de betrekkingen tusschen de beide landen het verschil in regeeringssysteem geen invloed mag oefenen. De journalisten der Sovjet-Unie zullen hun werkzaamheid in Duitschland hervatten en de Duitsche journalisten die in Rusland. Op bevel van den president van het Rijksgerecht zullen aan den vertegenwoordiger van het agentschap Tass en aan de journaliste van de Iswestija kaarten voor het proces inzake den Rijksdagbrand worden uitgereikt. (Der Angriff)
(Vorig bericht blz. 992 E.)

H. SPANJE. — Fascisme. — Op **29** Oct. '**33** heeft te Madrid een vergadering van de Spaansche fascisten plaats gehad. Deze fascistische beweging voert den naam „Nationaal-Socialistische Offensief-Junta".
Een zoon van Primo de Rivera, José Antonio Primo de Rivera hield een toespraak, waarin hij zich tegen het parlementaire systeem keerde en verklaarde, dat de Spaansche fascisten zoo noodig tot geweld zullen overgaan. Op het oogenblik bestaan geen andere argumenten meer dan de revolver.

Hij verklaarde verder zich wel bewust te zijn, dat bij de komende verkiezingen nog geen succes geboekt zal worden, doch ook in Spanje heeft thans het fascisme zijn vanen ontplooid. (El Heraldo de Madrid)

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. — 15-jarig bestaan der republieli. — Ter eere van het 15-jarig bestaan der republiek Tsjecho-Slowakije werd op 28 Oct. '33 door de Vereeniging „Nederland-Tsjecho-Slowakije" een receptie gehouden te Amsterdam.
Prof. dr. N. van Wijk hield een herdenkingsrede.

B. TURKIJE. — 10-jarig bestaan der republiek. — Op 29 Oct. '33 vierde de Turksche republiek haar tienden verjaardag.
Ghazi Moestafa Kemal, de eerste president der republiek, heeft te Angora, de nieuwe hoofdstad, de troepen in een monster-parade voor zich doen defileeren. Drie voorname staatslieden der Sovjets, Molotov, Litwinov en Worosjilov waren eeregasten. Over het geheele land werden bijzondere feesten georganiseerd, terwijl het parlement een wet tot gratie voor vele politieke gevangenen en enkele ballingen heeft aangenomen. (La Gazette d'Orient)

2 NOVEMBER 1933

C. LUCHTVAART. — Radiobaken. —
Bij het luclitvaartterrein Schiphol is sinds korten tijd een radiobaken ter vergemakkelijking vaii liet landen bij mist ingericht. Van dit baken, dat door de Nederlandsche Seintoestellen Fabriek te Hilversum naar aanwijzingen van den Rijksluchtvaartdienst werd gebouwd, geven wij de volgende technische bijzonderheden: Het radiobaken berust op de gecombineerde uitzending door een gerichte raamantenne en een ongerichte verticale antenne. Het stralingsdiagram dezer combinatie is een hartvormige figuur. Door de phase van den raamantenne-stroom om te keeren wordt een draaiing van 180° van dit stralingsdiagram verkregen, liet diagram wordt als het ware omgeklapt volgens een-snijlijn, waarop de sterkte der uitzending aan zichzelf gelijk blijft. De richting van liet raam is zoodanig gekozen, dat deze snijlijn samenvalt mrt de gunstigste koerslijn om op het luchtvaartterrein aan te vliegen.
Het onikeereii van de phase der raamantenne gescliiedt zoo, dat aan de eene zijde van de koerslijn steeds strepcri, aan de andere zijde steeds punten worden gelioord. Door regeling van de energie vaii de ongerichte antenne is het mogelijk de scherpte, waarmede de koerslijn wordt aangegeven, te veranderen.
De baltenzender wordt rnet een kristal gestuurd voor het volkomen constant houden van de golflengte. Ondanks de gemeenschappelijke h.f. bron oefenen de stroomen in de ongerichte antenne en in liet raam geen invloed op elkander uit. Deze zorgvuldige scheiding van raam en ongerichte antciine biedt de mogelijkheid tot het uiterst nauwkeurig instellen van de phaseverhouding der stroonien in antenne en raam. Voor een gemakkelijke bepaling van de juiste phase is een inrichting aanwezig, welke metingen in liet stralingsveld van het baken overbodig maakt.

D. NEDERLAND. — Nederlandsch-Poolsche Kamer van **Koophandel** opgericht. — Op 30 Oct. '33 heeft op de Poolsche legatie te Den Haag de oprichting plaats gehad van de Nederlandsch-Poolsche Kamer van Koophandel, welke gevestigd wordt te Amsterdam en tevens een afdeeling zal hebben te Rotterdam.

E. FRANKRIJK. - Douanemaatregelen tegen **Brazilië.** — Het Journal Officie1 publiceert een wet die gericht is tegen de Braziliaansche handelspolitiek. De Fransche exporteurs voelen zich benadeeld door de Braziliaansche deviezenvoorschriften, daar het hun niet gelukt is hun sedert drie jaren vervallen saldi te innen. De nieuwe wet, die onmiddellijk van kracht wordt, bepaalt, dat alle goederen uit Brazilië behalve de gewone rechten een extra-tarief zullen moeten opbrengen, dat het dubbele van het gewone tarief bedraagt.

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Opiumverbruik. —
Aan het uitvoerige verslag van den Dienst der Opiumregie over het jaar 1932 ontleenen wij de volgende bijzonderheden:
De Opiumregie verkocht in het verslagjaar in geheel Nederlandsch-Indië 632.836 thail (1 thail is 39 Gram) opium of 31.74% minder dsn in het jaar te voren. De bruto opbrengst daalde van f 25.311.829 in 1931 tot f 17.347.676 in 1932, dus met 31.46%.
Als voornaamste oorzaak van deze daling dient te worden aangewezen de steeds voortschrijdende achteruitgang van den economischen toestand. De toeneming van het aantal aanhalingen van sluikopium — van 423 in 1931 tot 609 in het verslagjaar — wettigt het vermoeden, dat meer schuivers als gevolg van de malaise afnemers zijn geworden van het zooveel goedkoopere clandestiene product.
In 1932 was het gebruik van regie-opium per geregistreerden Chineeschen schuiver 10.35 thail (12.66 thail) en per geregistreerden Inlandschen schuiver 2.58 thail (3.13 thail). Per hoofd van de bevolking werd in genoemd jaar gemiddeld aan regie-opium besteed op Java en Madoera f 0.21 (f 0.30), in de Buitengewesten f 0.45 (f 0.67) en in geheel Nederl.-Indië f 0.29 (f 0.42).
De tusschen ( ) geplaatste cijfers gelden voor 1931.
Van het totale aantal gebruikslicentiehouders hadden op ultimo van het verslagjaar naar schatting slechts 485 dsn leeftijd van 30 jaar nog niet bereikt, waaruit valt te concludeeren, dat het opium-gebruik onder de jongere generatie weinig voorkomt. (V. b. 191 **I.**)

G. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - **Tijdelijke** opcenten op de invoerrechten in **Nederl.** Oost-Indië. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot bestendiging voor het jaar 1932 van de tijdelijke opcenten op de invoerrechten in Nederl.-Indië.
In de toelichting wordt er aan herinnerd, dat bij de wet van 24 Dec. 1932 is voorzien in de heffing van opcenten gedurende het loopende Jaar op de volgens het thans geldende tarief in Ned-Indië geheven invoerrechten. Het voornemen bestaat eerlang bij de Staten-Generaal een wetsvoorstel aanhangig te maken, strekkende tot vervanging van het bestaande tarief door een nieuw en tot regeling van de heffing van opcenten op dat nieuwe tarief.
Aangezien niet de zekerheid bestaat, dat dit tarief zoo tijdig het Staatsblad zal bereiken, dat de inwerkingtreding op 1 Januari 1934 zal kunnen plaats vinden, dient voorzien te worden in de noodzakelijkheid van bestendiging van de opcentenheffing op het bestaande tarief zoolang het nieuwe tarief nog niet werkt. Hiertoe strekt het thans ingediende wetsontwerp. De redactie is zoo gekozen, dat zoodra het vigeerende tarief van invoerrechten door het nieuwe zal zijn vervangen, de opcentenheffing op eerstgenoemd tarief automatisch vervalt, zoodat dubbele heffing van opcenten wordt vermeden.
Met het oog op het spoedeischend karakter van het wetsontwerp bestond geen gelegenheid den Volksraad daarover te hooren. Intusschen heeft het college zich door de aanneming van afd. 111 der begrooting voor 1934 reeds in beginsel met het heffen van de opcenten op het bestaande tarief vereenigd. (V. b. 941 D.)

H. **NEDERLAND.** — Loonsverlaging in het **boekdrukkersbedrijf.** — Het referendum in den Algemeenen Nederlandschen Typografenbond, gehouden over de al of niet-aanvaarding van de vernieuwde collectieve arbeidsovereenkomst, die o.a. een loonsverlaging van vier en vijf cents mogelijk maakt, heeft het volgende resultaat gehad: voor aanvaarding stemden 2656 bondsleden; tegen 2125, terwijl 259 stemmen van onwaarde werden uitgebracht. Daar voor verwerping twee derde der uitgebrachte stemmen noodig is, heeft zich dus een vrij groote meerderheid voor aanvaarding uitgesprolcen.
Volgens een communiqué van de Federatie van Werkgeversbonden in het boekdrukkersbedrijf heeft de algemeene vergadering te Utrecht onder voorzitterschap van den heer H. H. Korthuis gehouden, na een inleiding van den voorzitter der onderhandelingscommissie, den heer J. H. van Lonkhuizen en ecnige discussie, de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst aanvaard. (Vorig bericht **blz.** 436 F.)

3 NOVEMBER 1933

A. TIN. — De internationale Tin-overeenkomst. — De internationale Tin-commissie heeft omtrent haar Londensche besprekingen liet volgende officieele communiqué uitgegeven:
De vertegenwoordigers van Bolivia, Malakka, Ned.-Indië, Nigeria en Siam hebben een overeenkomst geteekend, krachtens welke de contrôle over de productie en den uitvoer van tin zal worden voortgezet.
De nieuwe overeenkomst behelst een nieuw contrôleplan, dat in de kern niet afwijkt van liet van kracht zijnde plan. Hrt nieuwe plan zal I Januari 1934 van kracht worden en voor den duur van drie jaár gelden.
Omtrent de volgende standaard-hoeveeliieden voor het nieuwe plan is men tot overeenstemming gekomen:
Bolivia 46.490 long tons, Malakka 71.940 long tons, Ned.-Indië 36.330 long tons, Nigeria 10.890 long tons, tezaineri 165.650 long tons.
Voor Siam heeft men het uitvoercontingent op 9.800 long tons p.a. bepaald; liet gemiddelde tingehalte der ertsen werd hierbij op 72% aangenomen. Dit uitvoercontingent zal zoolang onveranderd blijven totdat de contingenten der áiidere landen tot 65% der standaardhoeveelheden zullen zijn vertioogd. Eerst dan zal liet contingent van Siam evenredig niet de contingenten der andere landen worden verhoogd.
De regeeringen vaii Bolivia, Malakka, Ned.-Indië en Nigeria hebben op advies vaii de internationale Tin-commissie goedgekeurd, dat met ingang vaii 1 Jan, 1934 de uitvoercontingenten op 40% der standaardhoeveelheden worden vastgesteld (vroeger 33⅓%). Behalve de normale uitvoercontingenten die van tijd tot tijd worden vastgesteld, zal bovendien voor 1934 een extra contingent van 4% der standaardhoeveelheden worden toegestaan.
Dm de uitvoercontingenten die voor 1934 gelden te bepalen, dienen de onderscheidene regeeringen de hoeveelheden die sinds het van kracht worden van het thans nog geldende plan te veel zijn uitgevoerd, van de voor 1934 toegestane contingenten af te trekken. De commissie raamt dat de extra geoorloofde uitvoer vaii 4% gelijk staat met ca. 360 ton per maand (voor 1934).
De eerstvolgende zitting van liet internationale Tin-comité zal op 7 Dec. '33 te Parijs worden geliouden.
(Vorig bericht blz. 344 **C.**)

B. TSSECHO-SLOWAKIJE. — **Minister** Benesj over de **buitenlandsche** politiek. —
In zijn voor de commissies van Buitenlandsclie Zaken uit liet Huis van Afgevaardigden en den Senaat uitgebrachte rapport besprak minister Benesj liet uittredeii van Duitschland uit Volkenbond en Ontwapeningsconferentie, alsmede den terugslag van deze gebeurtenissen op den internationalen toestand.
Daar Duitschlands besluit een geleidelijke wijziging in de geheele Europeesche continentale politiek en een ernstige crisis in den Volkenbond beteekent, heeft liet grooten invloed op de ontwikkeling der Europeesche politiek.
De Duitsche nationaal-socialistische revolutie heeft de geleidelijke ontwikkeling, welke op een nieuwe op gelijkheid en veiligheid van alle stateii gebaseerde vredesorganisatie van Europa was gericht, vernietigd.
Uit tiet verzet van geheel Europa zal Duitschland weldra inzien, dat de practisclie uitvoering van zijn tegenwoordige buitenlandsche politiek niët niet succes kan worden verwezenlijkt, zegt Benesj.
De binnenlandsche ontwikkeling van Duitschland heeft noodzakelijkerwijs tot tiet conflict in de Ontwapeningsconferentie, in den Volkenbond en tot liet conflict met een aanzienlijk deel der internationale openbare meening moeten leiden. Het betreft hier de heele verdere ontwikkeling vaii Duitscliland en Europa.
De verklaring van Hitler, dat Duitschland niet in den Volkenbond zal terugkeeren, zoolang men liet niet de boeien heeft afgenomen, die liet eeii staat van den tweeden rang maken, beteekent in de practijk, dat Duitscliland er naar streeft den Volkenbond op een zijlijn te schuiven en een gemeenschap der groote mogendheden als voornaamste instantie voor de internationale politiek in het leven te roepen.
Maar, zon gaat Benesj voort, beslissingen van slechts eenige stoten kunnen wij niet aanvaarden ais bindend voor ons.
Overigens zien wij in het tegenwoordige gedrag van Duitschland niets. dat een noodlottige crisis zou kunnen veroorzaken.
In den nieuwen toestand, waarbij de Europeesche staten zich pogen aan te passer?, kan nien ook zekere voordeelen zien. Het ontwapeningsprobleem is thans duidelijker gesteld, de politiek van eenige staten of stateilgroepen wordt doelbewuster en er komt weer lijn in.
Zoo is het begrijpelijk, dat b.v. de Kleine Enteiite streeft naar politieke en economische eenheid. De Tsjecho-Slowaaksche buitenlandsche politiek wijzigt evenwel in geen enkel opzicht haar sedert 15 jaar gevolgden politieken koers. Wij veranderen niets aan onze goede en vriendschappelijke veriiouding tot onzen buurstaat Duitschland en wij hopen dit ook van de andere zijde. In di: binnenlandsche aangelegenheden van welke buurstaten ook mengen wij nns niet.
Wij zullen de politiek van den staat zóó voeren, dat wij ons geloof en onze toewijding aan de zaak des vredes bewaren, maar ook zóó, dat onze staat aan alle zijden op de moeilijke tijden is voorbereid. (Prager Presse)
(Vorig bericht blz. **794 F.**)

C. PALESTINA. — **Onlusten.** — Het Engelsche ministerie van Koloniën maakt bekend, dat bij de ongeregeldheden in Palestina 24 personen om het leven zijn gekomen, 134 personen gewond in ziekenhuizen moesten worden opgenomen en 87 personen minder ernstig zijn gekwetst.
De Britsche minister van Koloniën, Sir Philipp Cunliffe Lister, heeft een telegram gezonden aan den Hoogen Commissaris. waarin hij scherpe vermaningen richt tot de bevolking van Palestina. De orde en de rust zullen met alle middelen worden gehandhaafd.
Het mandaat over Palestina brengt voor Engeland mede gelijke plichten jegens Joden en Arabieren. Het mandaat voorziet in de vergemakkelijking van de stichting van een Nationaal Tehuis voor de Joden in Palestina. Thans zijn plannen in studie, welke voor alle deelen der bevolking materieele voordeelen zullen brengen. (Vorig bericht **blz. 1023 F.**)

D. VEREENTGDE STATEN. — **Politieke** wapenstilstand verbroken. — De politieke wapenstilstand, die in de Vereenigde Staten heerschte sinds president Roosevelt aan het hoofd van de regeering is gekomen, is door het nationale comité van de republikeinsche partij verbroken. Het heeft een document gepubliceerd, waarin de president er van wordt beschuldigd. vele beloften te hebben geschonden die hij afgelegd heeft tijdens de verkiezingscampagne, o.a.: een gezond muntwezen, een internationale monetaire conferentie, een kloppende begrooting en een vermindering van de federale uitgaven.

E. GEESTELIJK LEVEN. — Oer-Germaansch **Godsgeloof** in Duitschland. — In Duitschland heeft men de „geloofsbeweging der Duitsche Christenen" en de „Duitsche geloofsbeweging". Deze twee worden vaak verward. De eerste is de groote leidende beweging waartoe ook de rijksbissrhop behoort, de tweede is een beweging, welke het Christendom wil vervangen door een oer-germaansch Godsgeloof.
Een der leiders dezer beweging, prof. Bergmann te Leipzig, deelde dezer dagen in een rede te Berlijn mede, dat zijn beweging 100.000 leden telt en er naar streeft de nationale revolutie door een religieuze revolutie te laten volgen, welke het Christendom afschaft en door de Noordsch-germaansche religie vervangt. (Allg. Deutsche Zeitung) (**Vor.** bcr. **825** D.)

F. VEREEWIGDE STATEN. — Nira. - **Reorganisatie.** — Door generaal Johnson is een algeheele reorganisatie aangekondigd van de National Recovery Administration. Er zal een blijvend orgaan worden gevormd ter handhaving van de Nira-codes. De Nira zal in zes afdeelingen worden verdeeld; de eerste daarvan is belast met het handhaven der codes, de tweede met het maken van plannen tot de organisatie der industrie. terwijl de andere vier aan de codes zullen werken, die nog geen definitieven vorm hebben gekregen. De industrie zal in vier groepen worden verdeeld, welke groepen elk onder een eigen administrateur zullen staan. (New York Herald, Paris)

G. **JAPAN.** — Internationale **vredesconferentie** te Tokio. — Het Japansche kabinet heeft op voorstel van den minister van Oorlog. Araki, besloten. een internationale vredesconferentie te Tokio bijeen te roepen. Verdere bijzonderheden zuilen in de volgende maanden bekend worden. (Oriental Times)

H. RXALTA. — Het nationale ministerie **afgezet.** — Het onder leiding van Sir Ugo Mifsud staande nationale ministerie van Malta is op 2 Nov. '33 door den Engelschen gouverneiir-generaal Sir David Campbell wegens meeningsverschillen over de taalkwestie afgezet. De afzetting geschiedde. nadat het kabinet had verklaard. dat het de in het jaar 1932 ingevoerde bepaling volgens welke in de Maltezer volksscholen slechts Engelsch en Malteesch zal worden onderwezen, niet kan nakomen.
Het kabinet streefde in overeenstemming met een groot gedeelte der bevolking naar de wederinvoering van de thans slechts in de scholen voor middelbaar onderwijs onderwezen Italiaansche taal op de volksscholen. (Daily Malta Chronicle) (**Vor.** ber. **284** A.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - **Begrooting 1934.** — In haar antwoord op het verslag der Tweede Kamer over de rijksbegrooting (alg. beschouwingen) heeft de regeering haar plannen voor de naaste toekomst bekend gemaakt. O.m. worden aangekondigd: Een wetsontwerp tot steun aan ten gevolge van de crisis in liquiditeitsmoeilijlrheden geraakte middenstandsbedrijven, alsmede een voor-ontwerp betreffende het euvel der uitverkoopen; voorts een ontwerp tot voorkoming van executie van landelijke eigendommen. Verder is te verwachten de verlaging van de rente voor woningbouwvoorschotten.
Teneinde de werkgelegenheid te verruimen zullen groote werken worden uitgevoerd, zooals bruggenbouw, wegenbouw, droogmaking van den N.O. Zuiderzeepolder, aanleg van kanalen en vliegvelden e.d., tezamen tot een bedrag, dat voor 1934 op f 60 millioen is geraamd.
Tenslotte zal een wetsontwerp, beoogende scherpere repressie van ontoelaatbare uitingen in het openbaar, de Kamer weldra bereiken.
(Vor. ber. Begrooting **1934: 976 C.)**

4 NOVEMBER **1933**

B. NEDERLAND. — Contingenteering. - **Electrische** stofzuigers. — De ,,Staatscourant" bevat een K. B., waarbij de invoer van electrische stofzuigers en onderdeelen daarvan wordt gecontingenteerd voor den tijd van zes maanden, te rekenen van **1** October af. Het percentage van den toegestanen invoer is bepaald op 100 van het aantal stofzuigers, dat gemiddeld per zes maanden in de jaren 1930—1931 en 1932 **is** ingevoerd. (Zie **rubriek** Contingenteeringen.)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — **Europeesche** bevolking. — Het kantoor voor de Volkstelling te Batavia heeft op **1** Nov. '33 de uitkomsten gepubliceerd van de telling der Europeanen in Ned.-Indië.
Uit deze publicatie blijkt, dat sedert 1880, toen 60.000 Europeanen in Ned.-Indië woonden, dat aantal in 1930 tot 240.000 was gestegen.
Juiste gegevens omtrent blijvers en trekkers zijn nog niet verkregen, doch getaxeerd wordt, dat onder de 240.000 Europeanen de helft tot de blijvers kan worden gerekend.
De telling wees voorts uit, dat de helft van de in Ned.-Indië aanwezige Europeanen tusschen de 20 en 50 jaar oud zijn. Dat typeert het trek-karakter van de Europeesche bevolking van Ned.-Indië.
Omtrent de buitenlanders, die gerekend worden tot de Europeanen, wees de telling uit, dat de grootste groep bestaat uit Japanners, waarvan er 7195 werden geteld. Hierna volgen de Duitschers met 6867 en de Engelschen met 2440 zielen.
Opmerkelijk is, dat het vreemde element in sterker mate toenam dan het Nederlandsche deel der Europeesche bevolking, n.l. met bijna 100% tegenover **35%.**
De helft der getelde Europeanen gaf op, den Protestantschen godsdienst te belijden. Een derde deel is Roomsch-Katholiek. (Kant. v. Volkstelling)

D. NEDERLAND. — Contingenteering. - Broodsoorten en deeg. — De ,,Staatscourant" bevat een K. B., waarbij de invoer van alle broodsoorten en deeg voor den tijd van twaalf maanden, aanvangende **1** Nov. 1933, wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering is vastgesteld op 100% van het gewicht van den gemiddelden invoer per twaalf maanden in de periode **1** November 1930—1 November 1932.
In verband met deze laatste contingenteering vestigen wij de aandacht er op, dat de thans afloopende contingenteeringsbepalingen voor brood slechts betrekking hadden op tarwebrood en deeg van tarwebloem en tarwemeel. (Vor. ber. blz. **550** D.)

E. PAUL **PAINLEVE** ALS GELEERDE, —
De dood van Painlevé, oud-premier en vijftien maal minister van Frankrijk, beteekent voor de wetenschap een groot verlies. In de eerste klas van het lyceum ging liij met alle zeven wiskundeprijzen strijken, die onder de leerlingen van alle zes leerjaren waren uitgcloofd. Op 23-jarigen leeftijd was liij reeds hoogleeraar aan de ,,faculté des sciences" te Rijssel. In den ouderdom van 28 jaar (in 1891) werd hij berioenid tot ,maître de conference" aan de Sorbonne. Drie jaar later werd hij door de Zweedsche regeering met den leerstoel in de theoretische wiskunde aan de universiteit te Stockfiolni belast.
Maar wat hem van de meeste professoren in de wiskundige vakken onderscheidde, was een soort erperinienteele durf, die hem later ook naar de politieke activiteit zou drijven. Hij begaf zich in nasporingen, waarvoor zijn leermeesters, o.a. de groote *Henri* Poincaré en *Emille* Picard, hem waarschuwden, dat zij ,,tegen een muur moesten vastloopen", n.l. de differentieele vergelijkingen.
Painlevé zette door en deed een der belangrijkste ontdekkingen op het gebied der wiskundige analyses, welke naar hem de ,,functies van Painlevé" is genoemd. Henri Poincaré heeft deze vondst gekenschetst als een der schitterendste successen der Fransche exacte wetenschappen.

Paul Painlevé.

Painlevé was op zijn 37ste jaar, d.w.z. in 1900, tot wereldbekendheid gestegen — liij was toen lid van 10 buitenlandsche academies — toen hij besloot definitief den weg der politiek te kiezen. Zijn vele regeeringspliciiten zouden hem sedertdien slechts met groote tusschenpoozen gelegenheid tot wetenschappelijken arbeid overlaten. Toch had de zuivere wetenschap altijd zijn actieve belangstelling.
Hij is het geweest, die in Frankrijk in een brochure en door lezingen de relativiteitsleer van professor Einstein voor het groote publiek toegankelijk fieeft gemaakt en tot 1924 toe, toen hij president van de Kamer was, zag hij kans. twee maal per week aan de Sorbonne een cursus te" geven over de mechaniek der vloeistoffen. Zijn baanbrekende nasporingen op het gebied der differentialen hebben hem ook den weg gewezen naar een nieuwe verovering der techniek.
In 1906 verkondigde Painlevé uitsluitend op grond van zijn berekeningen de mogelijkheid, om niet toestellen zwaarder dan de lucht te vliegen. Als minister moedigde hij dan ook de eerste vliegproeven aan.
Hij geloofde steeds aan de toekomst van de vliegmachine als instrument der nationaie verdediging en eischte reeds in 1910 den bouw van een Frnnsche luchtvloot van 1000 toestellen. Geen wonder, dat men liem verscheidene keeren het ministerie van Luchtvaart toevertrouwde.
Painlevé laat slechts weinig geschriften na, behalve de teboekstellingen van zijn colleges. Wat hij sclireef is meest gebundeld na zijn intrede in de Academie des Scierices in 1900. Het zijn voornamelijk drie werken op het gebied der hoogere mechanica, een band over de organisatie van het vliegtuigbouw in Frankrijk, en een werkje, getiteld ,,L'Aviation". (Le Temps)
(Vorig bericht blz. **1023** H.)

F. ZUID-AFRIKA. — Financiën. - Overschot. — Tengevolge van den ,,boom" in de goudmijn-industrie en de extra-belastingen op betalingen, bevindt de Zuid-Afrikaaniche schatkist zich in een opmerkelijk goede positie; er is zelfs een overschot.
(Die Burger, Kaapstad)

G. WERELDSCHEEPSBOUW IN **1933.** — Over **9** maanden. — Op alle werven der wereld waren volgens de kwartaalstatistiek van Lloyd's Register of Shipping per ult. Sept. **'33** in aanbouw aan schepen van 100 bruto register ton en daarboven 216 schepen, in totaal metende 756.752 bruto reg.ton tegen 209

schepen met 732.495 bruto reg. ton aan het einde van het voorafgaande kwartaal.
Over de verschillende landen is de in aanbouw zijnde tonnage te verdeelen als volgt:

	Ult. Juni '33		Ult. Sept. '33	
	Aantal	Bruto reg. ton	Aantal	Bruto reg. ton
België	1	3.200	1	3.200
Brazilië	1	125	1	125
Br. Dominions	3	4.917	3	5.830
Danzig	—		1	180
Denemarken	10	27.183	9	31.970
Duitschland	10	49.855	7	30.309
Estland	1	120	1	120
Frankrijk	28	92.406	27	95.838
Cr. Britt. en Ierland	84	287.502	87	303.762
Italië	4	27.076	4	27.076
Japan	12	82 280	15	85.570
Litauen	3	1.155	3	1.155
Nederland	13	31.723	12	40.862
Noorwegen	5	9 410	6	11.310
Portugal	1	486	1	486
Spanje	12	33.512	13	31.924
Uruguay	1	275	—	—
Vereenigde Staten	3	3.038	9	14.654
Zweden	17	78.232	14	71.440
Overige landen	—		2	950
Totaal	209	732.495	216	756.752

(Vorig bericht blz. 703 A.)

A. BUPS **BALLOT.** — Voor Nederlands beroemden meteoroloog Buys Ballot is te De Bilt vóór het hoofdgebouw van het Meteorologisch Instituut een eenvoudig gedenkteeken geplaatst.
Ch. H. D. Buys Ballot werd in 1817 te Kloetinge geboren, werd in 1844 lector in de geologie en mineralogie, in 1847 hoogleeraar in de wiskunde. Hij was de stichter van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituur, waarvan hij van 1854 tot 1859 directeur was. Buys Ballot was de ontdekker van de naar hem genoeinde wet en grondlegger van de moderne meteorologie. Hij stierf in 1890 te Utrecht.

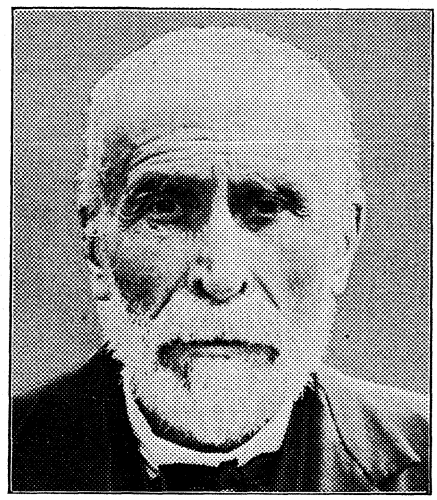
B. **FRANKRIJK. — Sarraut's** regeeringsverklaring. — Op 3 Nov. '33 heeft de Fransche minister-president Sarraut de regeeringsverklaring in de Kamer voorgelezen. Zij bevat mededeelingen over het financieel en economisch herstel, over de noodzakelijkheid van beschermings- en contingenteeringsmaatregelen, en legt den nadruk op de continuïteit der buitenlandsche politiek, krachtens welke Frankrijk de uit de internationale overeenkomsten voortvloeiende verplichtingen zal nakomen en eerbiediging der verdragen eischt. De Kamer nam met 320 tegen 32 stemmen bij groote stemonthouding, een motie van vertrouwen in het kabinet aan. (Vorig bericht blz. 1021 D.)

C. ENGELAND. — Gemeenteraadsverkiezingen. — De totale uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen is, dat de arbeiderspartij netto 177 zetels gewonnen heeft en wel 106 op de conservatieven, 43 op de onafhankelijken en 28 op de liberalen. (V. b. 95 D.)

D. NEDERLAND. — Contingenteering. - Gort. — De ,,Staatscourant" bevat een K. B. tot voortzetting gedurende drie maanden — van 1 Nov. 1933 tot en met 31 Januari 1934 — van de tijdelijke beperking van den invoer van gort in alle soorten, n.l. 100% van de hoeveelheid, welke gemiddeld per drie maanden in de jaren 1931 en 1932 is ingevoerd. (827 C.)

E. **A.** WERUMEUS BUNPNG; OVERLEDEN. — Op 87-jarigen leeftijd is te 's-Gravenhage overleden de oud-zeeofficier Arnold Werumeus Buning.
Te Uithuizen op 21 Januari 1846 geboren, werd de heer Werumeus Buning in 1867 zeeofficier en later directeur van de modelkamer van het departement van marine en van het museum voor land- en volkenkunde en het maritiem museum ,,Prins Hendrik" te Rotterdam. Het meest bekend is hij echter als schrijver van de marineschetsen, die in 1880 het licht zagen en waarvan later in nieuwen vorm zes deelen (1912) werden uitgegeven. De heer Werumeus Buning was tot zeer hoogen leeftijd geregeld-medewerker van verschillende weekbladen.
De thans overledene was ridder in de orde van Oranje-Nassau.

F. DE. E. ROUX OVERLEDEN. — De bekende bacterioloog en seroloog dr. Roux van het Institut Pasteur is op bijna 80-jarigen leeftijd overleden.

Dr. E. Roux.

Emile Roux werd den 17den December 1853 te Confolens geboren. Hij studeerde te Clermont-Ferrand en werd daarna praeparateur van het clinisch laboratorium van het Hôtel Dieu te Parijs. In 1877 werd hij Pasteur's assistent aan het laboratiurn van de hoogere normaalschool. Met Chamberland bestudeerde hij er het miltvuur.
In 1895 werd Roux onder-directeur van het Institut Pasteur, waaraan hij van den beginne af verbonden is geweest. In 1904 werd hij directeur van de instelling.
In het wetenschappelijk en voor het onderwijs bestemde deel van het Institut was een afdeeling, van welke Metchnikoff de leiding kreeg; een laboraloriurn voor het onderwijs in de bacteriologie, waarvan Roux het hoofd werd en een werkplaats voor de scheikundige onderzoekingen onder Duclaux. De praktijk der inrichting betrof de inentingen tegen de hondsdolheid en het vervaardigen van vaccins tegen miltvuur en andere ziekten.
De onderzoekingen, die Roux omtrent diphterie heeft gedaan, hebben hem wereldberoemd gemaakt. De vele verbeteringen van de bacteriologische techniek zijn aan Roux te danken. (Bulletin Médical, Paris)

5 NOVEMBER 1933

G. OOSTENRIJK. — **Dr. Richard Steidle** tot **commissaris** voor propaganda benoemd. — Bondskanselier dr. Dollfuss heeft den veiligneidscommissaris voor Tirol, dr. Richard Steidle, tot bondscommissaris voor propaganda benoemd. (Vor. ber. Kabinet 981 B.)

H. POLEN. — **Oorlogsbegrooting** 1934-1935. — In de Sejmzitting van 3 Nov. '33 werd de oorlogsbegrooting voor het jaar 1934-'35 in eerste lezing behandeld.
Het totaal dezer begrooting bedraagt voor legeruitgaven 761.7 millioen zloty of ruim 32% van de totale begrooting. De begrooting voorziet in een effectief van 7905 officieren voor het leger, 37.000 beroepssoldaten en 211.110 militie-soldaten.

De marine bestaat uit **421** officieren, **1843** beroepsen **3357** militiemanschapperi. Voor materiaalvernieuwing wordt uitgegeven **144.3** millioen zloty, voor onderhoud van oorlogsmateriaal **28.7** millioen, voor wapenen en munitie 24 millioen, voor ontplofbare stoffen **5.8** millioen, voor verdedigingsmiddelen tegen gasaanvallen 2 millioen, voor vliegtuigen **9.4** millioen, voor vliegtuigmotoren en motoronderdeelen **13.7** millioen, voor nieuwe automobielen **7.7** millioen en voor levensmiddelen **25.3** millioen zloty, voor onvoorziene uitgaven en aanvullingsmateriaal 15.5 millioen zloty en voor het aanleggen van voorraden **10.4** millioen zloty.
Bovendien bevat de begrooting voor Buitenlandsche Zaken een post van **104.5** millioen zloty voor politietroepen, bestaande uit **774** officieren en **28.592** manschappen. (Gazeta Polska) (Vor. ber. Leger 84 B.)

A. **ZWITSERLAND.** — Leger. - 82 **millioen** francs voor verdediging. — De bondsraad vraagt **82** millioen francs voor aanvullende bewapeningen en uitrusting van het leger. (Journal de Genève)
(Vorig bericht Leger **blz. 119 A.)**

B. **A.** VAN **COLLEM** OVERLEDEN. — Op 4 Nov. **'33** is in den ouderdom van **75** jaar, de dichter A. van Collem te Heemstede overleden.
Van Collem publiceerde zijn eersten bundel in **1891,** ,,Russische Melodieën". Daarna volgde ,,Van Stad en Land" **(1907).** Tien jaar later, toen het communisme een nieuwe geestdrift in hem losbarsten deed, publiceerde hij een reeks van bundels, die van zijn beste werkmomenten getuigen: ,,Liederen van Huisvlijt" **(1917);** ,,Liederen der Gemeenschap" (drie bundels, **1918, '20** en **22);** ,,Opstandige Liederen" **(1918);** ,,Van God en de Natuur" **(1921);** ,,Van de nieuwe gemeenschap der menschen" **(1921);** ,,De Soldaten", een visioen **(1927)** en de dichtbundel ,,God", welke in **1930** verscheen.
A. van Collem was een dichter, die zijn talent eerst op lateren leeftijd ontwikkelde. Zijn socialistische of communistische overtuiging was hem van nature eigen.

6 NOVEMBER 1933

C. **LORENTZ.** — Monument. — In intiemen kring, zonder officieel vertoon en volkomen in den geest van Lorentz, is een eenvoudig Lorentz-monument onthuld in den gevel van de leeskamer Bosscha aan de Langebrug te Leiden, de plaats waar deze groote natuurkundige vooral werkte.
Prof. dr. H. A. Lorentz werd in 1853 te Arnhem geboren en promoveerde te Leiden, was van **1878—1912** gewoon hoogleeraar en van **1912—1923** buitengewoon hoogleeraar te Leiden. I-Iij ontving den nobelprijs voor natuurkunde in **1903.** Lorentz was de grondlegger en een der voornaamste onderzoekers der electronentheorie en der moderne lichttheorie. Hij stierf in **1928** te Haarlem.

D. **BELGIE.** — Leger. - **Begrooting.** — De Belgische parlementsleden hebben de begrooting van landsverdediging ontvangen. Voor 1934 worden credieten aangevraagd ten bedrage van **869** millioen francs, tegen 893 millioen in **1933.** (V. b. **Begrooting 1019** C.; Leger **1001** D.)

E. DGITSCHLAND. — De **brandstichting** in het **Rijksdaggebouw.** — Minister-president Gûring heeft op **4** Nov. **'33** als getuige een verklaring afgelegd, waarin hij de beschuldigingen in het Bruinboek grotesk noemt en niet waard om weerlegd te worden. Voor de vernietiging van het communisme, aldus de minister, hadden de nationaal-socialisten werkelijk niet een rijksdagbrand noodig. (Vor. ber. blz. **1011** B.)

F. LEPRA. — Behandeling van **melaatschen** met een aniline-product. — Dr. Heiser, directeur voor het Verre Oosten van de Rockefeller Stichting en voorzitter van de Internationale Vereeniging tegen de Melaatschheid, heeft een gunstig rapport uitgebracht over een nieuwe behandeling van melaatschen met een aniline-product, dat ook op lijders aan tuberculose zou kunnen worden toegepast.
Eenige minuten nadat den patiënten een injectie met de verfstof is toegediend, zegt dr. Heiser, wordt het geheele lichaam blauw en na eenige maanden zijn in een groot aantal gevallen alle uiterlijke teekenen van melaatschheid verdwenen.
Zes weken nadat de laatste der **6** injecties is toegediend, verdwijnt de blauwe kleur.
,,Natuurlijk", aldus dr. Heiser, ,,valt nog niet te voorspellen, of deze uiterlijke genezingen van blijvenden aard zijn." (Rockefeller Stichting)
(Vorig bericht blz. 923 D.)

G. DR. **J. MENDES** DA **COSTA.** — Op 4 Nov. **'33** vierde dr. J. Mendes da Costa, de bekende Nederlandsche beeldhouwer, zijn zeventigsten verjaardag. Te Amsterdam in **1864** geboren, werd hij in **1914** door de Groningsche Universiteit tot doctor honoris causa bevorderd. Zijn werken, bestaande uit veel klein plastiek en monumentaal beeldhouwwerk (o.a. monumenten van president Steyn en generaal de Wet), zijn op vele tentoonstellingen bekroond geworden.

H. BRITSCHE RIJK. — Captain Eden over den toestand. - Wet Verdrag **van Locarno.** —
De parlementaire onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Anthony Eden, heeft op **3** Nov. '33 te Skipton een toespraak gehouden, waarin hij refereerde aan den toestand in Europa. Hij zeide, dat liet niet verrassend is, dat Duitschlands uittreden uit den Volkenbond en het verlaten van de Ontwapeningsconferentie eenige bezorgdheid en een zekere onbehaaglijkheid in Europa heeft teweeggebraclit. Er is evenwel geen reden oni te alarmeeren. De toestand zal ongetwijfeld kunnen worden gered. Om aldus te doen moeten wij het hoofd en onze verplichtingen houden. Hij noemde het Verdrag van Locarno een der meest etfectieve middelen om den vrede in \\:est-Europa te handhaven. Het belangrijkste instrunierit in die overeenkomst is liet verdrag der wederzijdsche garantie. Dit is geen verbond tusslien Frankrijk en Engeland tegen Duitschland — verre van dien. Het vormt eeii onderdeel van een overeenkomst, waarbij Duitschland, België, Frankrijk, Groot-Brittannië allen partijen zijn. De schikkingen zijn zuiver defensief en zij zijn eeii aanvulling op liet Volkenbondsstatuut. Zij vormen in geen enkel opzicht een verbond tusschen Engeland en zekere landen, dat gericht is tegen andere landen. Door dit verdrag van wederzijdsche garantie hebben de staten-onderteekenaars onderling en collectief den territorialen status quo gegarandeerd, zoomede de onschendbaarheid der grenzen en de demilitariseering van Rijnland.
Wij laten nog er11 korte samenstelling van het Verdrag van Locarno volgen:
Van 5 tot 16 Octoher 1925 kwam te Locarno tusschen Duitschland en de Geallieerden liet Verdrag van Locarno tot stand, feitelijk twee verdragen, n.l. lier zoogenaamde Rijnpact, een pacificatie- en garantieverdrag tusschen Duitschland, België, Frankrijk, Engeland en Italië. en een Arbitrageverdrag van Duitschland met België, Frankrijk, Polen en Tsjecho-Slowakije.

7 NOVEMBER 1933

I. **DUITSCHLAND. — Freiherr von Neurath** over **den Volkenbond.** — De Diiitsche minister van Buitenlandsche Zaken von Neurath heeft op 6 Nov. **'33** in de Deutsche Club te Berlijn een rede gehouden, waarin hij. na een scherpe critiek op den Volkenbond en alles, wat deze sedert zijn oprichting heeft gedaan, te kennen gaf, dat Duitschland niet voornemens is zich aan samenwerking met andere landen te onttrekken, al zal die samenwerking buiten den huidigen Volkenbond moeten plaats hebben.
,,Het doel", aldus von Neurath, ,,dat de rijksregeeririg zich met haar uittreden uit den Cond heeft gesteld, is niet den rug toe te keeren aan de vredespolitiek, maar integendeel, aan een ware en vruchtbare vredespolitiek een nieuwen impuls te geven. Zij hoopt niet haar stap zoo niet den Volkenbond van Genève dan toch de Volkenbondsgedachte een dienst te bewijzen, zij gaat van den bestaanden Volkenbond bij een beteren Volkenbond in hooger beroep." (V. b. **1006 A.)**

K. **NEDERLAND.** — **Bacon** naar Engeland. — Met ingang van **1** November **'33** is de import van Bacon in Engeland met 16% verminderd. (Vor. bcr. **980 E.)**

A. FRANKRIJK. — Aanvallen op president **Roosevelt's goudpolitiek.** — De Temps richt scherpe verwijten aan het adres van president Roosevelt in verband met diens financieele politiek. In een artikel onder den titel ,,De experimenten van den heer Roosevelt" wordt verklaard, dat het behoort bij de verwarring der geesten van onzen tijd, dat de verantwoordelijke leiders van een natie tot zulke opvattingen komen en er naar streven ze officieel aan te bevelen als werkzaam middel voor het overwinnen van de crisis. Het is niet overdreven te zeggen, dat de economische en financieele politiek, welke zich thans in de Vereenigde Staten ontwikkelt, meer bijdraagt tot de ondermijning en vernieling der kapitalistische ordening dan alle openlijke revolutionnaire pogingen, welke tot nu toe de verklaarde vijanden der maatschappij hebben ondernomen.
Van president Roosevelt wordt dan verder gezegd: Het is moeilijk te begrijpen, dat hij onder het mom van uitgebreide volmachten, welke het Congres hem heeft verleend, heeft besloten zijn toevlucht te nemen tot middelen, welke meer herinneren aan zuivere demagogie dan aan een werkelijke economische en financieele leer. Niet een der omvangrijke problemen zal kunnen worden opgelost, wanneer een der belangrijkste mogendheden der wereld opzettelijk wanorde en onzekerheid schept op financieel en economisch gebied. (Le Temps) (Vorig bericht blz. **1016** B.)

B. **NEDERLANDSCH** VERBOND VAN **VAKVER**EENIGINGEN. — Resolutie tegen Fascisme en Communisme. — In de dezer dagen gehouden vergadering van de hoofdbesturen der bij het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen aangesloten organisaties, zijn met overgroote meerderheid van stemmen twee resoluties aangenomen.
In de eerste wordt verklaard, dat doel en methoden van het fascisme in flagranten strijd zijn met de belangen der arbeidersklasse en dat de ,,Communistische Partij Holland" op bevel van en in overeenstemming met de communistische partij in Rusland, de moderne vakbeweging tracht te vernietigen en tegen haar een ononderbroken lastercampagne voert en dat er daarom met klem bij de aangesloten organisaties op wordt aangedrongen het lidmaatschap van fascistische organisaties, van de C. P. H. en van haar nevenorganisaties onvereenigbaar te verklaren mat dat der moderne vakbeweging.
In de tweede resolutie is besloten, dat leden van fascistische organisaties, van de C. P. H. of nevenorganisaties der C. P. H., niet kunnen optreden als vertegenwoordigers der nationale of plaatselijke moderne vakbeweging en dus ook niet verkiesbaar zijn als bestuurder van een Bestuurdersbond.
(Het Volk) (Vorig bericht blz. **1026** B.)

C. **FRANKRIJK.** — **Socialistische** partij. - Splitsing. — Ingevolge het besluit van den Nationalen Raad der S.F.I.O. zijn zoowel de neo-socialisten (Renaudel e.a.) en de leden der uiterst linksche Action Socialiste uit de partij gezet. De neo-socialisten zijn voornemens bij de Internationale tegen dit besluit in beroep te gaan. (Le Journal) (V. b. Scheuring **917** D.)

D. NEDERLAND. — Diplomatie. - De **nieuwe Nederlandsche** gezant te Washington. — Bij Kon. Besluit is jhr. H. M. van Haersma de With, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Praag, als zoodanig benoemd te Washington.
Omtrent de diplomatieke loopbaan van jhr. mr. H. M. van Haersma de With kan het volgende worden medegedeeld:
De heer van Haersma de With werd **15** Juni **1884** te Utrecht geboren. Hij ving zijn diplomatieke loopbaan aan als gezantschapsattaché te Weenen. Achtereenvolgens was hij daarna gezantschapssecretaris te St. Petersburg, zaakgelastigde te Boekarest en gezantschapssecretaris te Weenen. Vervolgens werd hij secretaris van den minister van Buitenlandsche Zaken jhr. mr. dr. H. **A.** van Karnebeek. Daarna was hij gezantschapsraad te Kopenhagen en zaakgelastigde in Noorwegen en gezant in Portugal. Op zijn verzoek werd hij in Juni **1930** ter beschikking gesteld.
Jhr. van Haersma de With werd in Januari **1932** benoemd tot gezant te Praag als opvolger van dr. Muller.
(Vor. ber. Diplomatie **975** F.)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Oprichting van **Algemeenen Rijstbond.** — In een te Semarang gehouden vergadering, die o.a. werd bijgewoond door D. F. Blokhuis, hoofd van de afdeeling handel van het departement van L., N. en H., en lid van de voedingsmiddelencommissie, en den heer Schimmel, hoofd van de provinciale landsvoorlichting, alsmede vertegenwoordigers van de Kon. Paketvaart-Mij., de N.I.S. en den handel, werd principieel besloten tot de oprichting van een algemeenen rijstbond. Een voorloopig bestuur werd gekozen. (Vor. ber. Rijst **897** D.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Militaire dienst. — Bij Kon. Besluit van **19** Januari **1928** werd een regeling vastgesteld voor het aangaan bij het leger hier te lande van een vrijwillige verbintenis op korten termijn door jongelieden, die voornemens zijn zich in Ned.-Indië te vestigen. Tot **1928** waren namelijk zij die om een of andere reden hier te lande waren vrijgesteld van actieven militairen dienst, in Ned.-Indië nog dienstplichtig, waardoor hun kans om naar de Oost te worden uitgezonden door een handelsfirma kleiner was. Door nu vrijwillig eenige maanden te gaan dienen bij het leger hier te lande, konden zij zich vrijstellen van militairen dienst in Indië.
Thans is echter het bedoelde besluit van **19** Januari **1928** ingetrokken. Jongelui, die zich in Ned.-Indië willen vestigen en hier te lande vrij waren van militairen dienst, zullen dus, behoudens afkeuring, hun dienstplicht in Indië moeten vervullen.
Voorts is bepaald, dat de jongelieden, die reeds krachtens bovenbedoelde regeling een verbintenis hebben gesloten, dit verband mogen uitdienen en dat de jongelieden, te wier behoeve de minister van Defensie reeds machtiging heeft verleend tot het aangaan van deze verbintenis, alsnog voor het sluiten van dat verband in aanmerking mogen komen.
(De Staatscourant) (Vorig bericht blz. **940** E.)

G. ZWITSERLXKD. — Invoer uit Nederland. — Uit Nederland werden in Zwitserland ingevoerd (in millioenen Zwitsersche francs):

	1928	1929	1930	1931	1932
Groenten	2,5	2,6	2.7	3,1	3.8
Aardappelen	2,2	1,9	1.8	0.8	0.7
Cacaoboter	6.0	4,3	4,2	2,7	1,0
Suiker	1,7	4,9	2,9	0.7	1,4
Reuzel en margarine .	1.9	2,3	1,0	0.6	0,2
Turfstrooisel	1,2	0,9	0.9	0,8	0,7
Vischvoeder	0,2	0.7	0.5	0.04	0,04
Kunstzijde	2.4	2.0	1.7	1.8	1.6
Steenkolen	9.2	10.3	10,6	11.8	13.8
Instrumenten en appar.	1.6	6,1	6.2	3,0	5,2
Chemische producten .	3,6	2,3	2.2	1.7	1,4
Lijn- en raapolie . .	4,0	3,9	3.5	2.3	1.7
Gloeilampen	1.5	1,6	1,8	1,0	1,0

(Journal de Genève) (Vorig bericht blz. **799** H.)

H. VEREENIGDE STATEN. — Nirn. - Voorstel van Swope c.s. — De electriciteitsmagnaat, Gerard Swope, heeft met steun van generaal Johnson, den leider der N. R. **A.** en van Harriman, den voorzitter der Kamer van Koophandel, aanbevolen, dat het beheer van en de contrôle op de zaken en de nijverheid weer in handen zal komen van de groote zakenbelangen.
De regeering zou slechts de bevoegdheid behouden, haar veto uit te spreken en voor het openbaar belang zou president Roosevelt de beslissende arbiter blijven. Indien president Roosevelt en het Congres deze wijziging goedkeuren, zouden alle zaken en industrieën ,,van de sfeer der codes" samengevoegd worden tot een nationale kamer van koophandel en nijverheid, die haar eigen reglementen zou hebben.
(The New York Herald, Paris) (Vor. ber. blz. **1029** F.)

A. RUSSISCH-JAPANSCHE VERHOUDING. — Op een vergadering ter herdenking van den zestienden verjaardag der Russische revolutie zeide Molotof, de voorzitter van den raad van volkscommissarissen, dat Rusland geheel is voorbereid op de mogelijkheid van een plotselingen aanval van Japan. (Prawda)
(Vorig bericht blz. 999 F.)

B. DUITSCHLAND. — Betalingsverkeer. —
In verband met de vele mogelijkheden waarop betalingen in Duitschland met laag genoteerde Marken kunnen geschieden, heeft de Rotterdamsche Bankvereeniging een overzicht samengesteld van deze verschillende betalingswijzen. Van deze laag genoteerde Marken kan gebruik worden gemaakt door een ieder, die zijn vaste woonplaats buiten Duitschland heeft, dus ook door personen van Duitsche nationaliteit, die in Nederland woonachtig zijn.

a) Betaling van schulden in het algemeen. In Marken luidende schulden aan in Duitschland woonachtige personen, firma's, enz., kunnen door remitteering van Duitsch bankpapier vereffend worden, behalve in het geval genoemd sub i. Remises aan een bank in Duitschland voor rekening van een buitenlander mogen echter niet in Duitsch bankpapier geschieden. De koers van Duitsch bankpapier is dikwijls lager dan de chèque-koers.

b) Ondersteuningen. In den regel wordt toesteniing gegeven om Registermarken te gebruiken voor liet verleenen van ondersteuning voor éénmaal of periodiek aan familieleden of andere in Duitschland woonachtige personen (ook indien deze van Nederlandsche nationaliteit zijn).
Ook voor vrijwillige bijdragen aan instellingen van socialen-, religieuzen aard. enz. kan toestemming worden verleend om betaling daarvan met Registermarken te doen plaats vinden. Voorts kan toestemming worden gegeven om bovengenoemde ondersteuningen te betalen met het provenu van aan een der Duitsche beurzen verliochte of aflosbaar gestelde, in Marken luidende effecten, mits de aanvrager kan bewijzen dat de betreffende! effecten sedert 15 April 1932 zijn eigendom waren.

c) **Verblijfkosten** van tijdelijk' in **Duitschland woonachtige** personen. In den regel word! na aanvraag toestemming verleend om de verblijfkosten in Duitschland van aldaar voor studie, opleiding. enz. tijdelijk woonachtige personen niet Registermarken te betalen. Voor de betaling dezer kosten met liet provenu van in Duitschland verkochte of aflosbaar gestelde effecten gelden dezelfde bepalingen als onder b genoemd.

d) Reis- en verblijfkosten. Reis- en verblijfkosten kunnen worden voldaan met:
1. Registermarken. Dispositie kan geschieden bij de kantoren der Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft, alsmede bij de „Wechselstuben der Deutsche Verkehrs-Kredit-Bank A.G.", die in de belangrijkste spoorwegstations gevestigd zijn.
2. Reismarken voor speciale doeleinden. In het algemeen mag M. 250.— à M. 300.— oer week per persoon worden opgenomen.

e) Aankoop van **Effecten.** In Marken liiidende fondsen kunnen aan Duitsche beurzen worden aangekocht met Effekten-Sperrmarken.

f) Aankoop van huizen, landerijen, enz. De koopsom van onroerende goederen mag onder bepaalde voorwaarden, na verkregen toestemming van de Duitsche autoriteiten, niet laag genoteerde Marken worden betaald, behalve met Effekten-Sperrmarken.

g) Verleenen van gedekte en ongedekte credieten, hypotheken, enz. Te verleenen credieten, hypotheken enz. mogen, na verkregen toestemming van de Diiitsche autoriteiten, met laag genoteerde Marken worden betaald, belialve met Effekten-Sperrmarken.

h) Transito-vervoer. In bijzondere gevallen wordt toestemming verleend oni den vrachtprijs van door Duitschland te vervoeren goederen met Registermarken te betalen.

j) Betaling van goederen. Het is een Nederlandsch importeur niet meer toegestaan schulden, ontstaan uit aankoop van goederen, te voldoen met Sperr- of Registermarken, tenzij deze in het bezit is van een „Genehmigung", verstrekt op grond van de tot 26 Sept. 1933 geldende bepalingen. Volgens de nieuwe regeling kan een Duitsche leverancier in de gelegenheid gesteld worden, door een transactie in „scrips" met de Golddiskontbank, zijn prijzen in overeenstemming te brengen met die der buitenlandsche concurrenten, indien hij bewijzen kan, dat anders de export niet kan plaats vinden. De genoemde transactie gaat geheel buiten den Nederlandschen importeur om; deze zal het resultaat alleen kunnen constateeren door een verlaging der hem door den Duitschen leverancier te berekenen prijzen. Betaling van het (gereduceerde) factuurbedrag moet in een dergelijk geval met volwaardige Marken of met vreemde valuta geschieden; het remitteeren van Duitsch bankpapier is niet toegestaan.

k) Gebruik van geblokkeerd tegoed voor eigen rekening. Houders van een geblokkeerd tegoed, kunnen hiermede. na verkregen toestemming van de deviezen-autoriteiten, 25% van het factuurbedrag van voor eigen rekening in Duitschland te koopen goederen betalen, mits dit tegoed is ontstaan op een der volgende wijzen: blokkeering van saldi van vóór 16 Juli 1931 bij een bank of spaarbank; verkoop van huizen of andere onroerende goeiieren: aflossing van verleende hypotheken of credieten. *) terugbetaling van commanditaire of andere deelnemingen: *) erfenissen; verkoop vóór 15 April 1932 van in Marken luidende effecten verkoop nà 15 April 1932 van in Marken luidende effecten,' mits deze zich vóór dien datum in liet bezit van den aanvrager bevonden; aflossing van in Marken luidende obligatiën, indien deze zich reeds vóór 15 April 1932 in het bezit van den aanvrager bevonden.
Behalve voor gedeeltelijke betaling van goederen, kan een dergelijk geblokkeerd tegoed ook gebruikt worden voor de volgende betalingen in Duitschland voor eigen rekening: ondersteuningen en studiekosten; reis- en verblijfkosten; aankoop van effecten en onroerende goederen; verleenen van credieten, enz. Voor elk geval moet speciale toestemming worden aangevraagd, die als regel alleen onder bepaalde voorwaarden wordt gegeven.

l) Stortingen bij de Konversions-Kasse. De aan buitenlanders verschuldigde rente, huren, enz. moeten door de Duitsche debiteuren in de „Konversions-Kasse" worden gestort.

*) De bij het aangaan eener geldleening reeds overeengeltomen periodieke aflossingen worden in de Konversions-KasSe gestort. Dergelijke bedragen kunnen niet gebruikt worden voor goederenaankoopen voor eigen rekening. (Rotterd. Bankvereeniging)
(V. b. Scrips 1024 D. en 994 F.; Sperrmarken 915 C.)

C. ZWEDEN. — Handelsbalans 1933. — De handelsbalans van Zweden is in Sept. sterk verbeterd; er was een uitvoer-overschot van 19½ mill. kr., het hoogste in de Septembermaanden nà den oorlog, zooals in een beschouwing in „Svenska Dagbladet" wordt in herinnering gebracht. In de eerste negen maanden des jaars samen is de handelsbalans met niet minder dan 158 mill. kr. verbeterd; het invoer-overschot kon tot slechts 22,3 mill. kr. verlaagd worden.
De groote ommekeer in de Zweedsche handelsbalans berust in de eerste plaats op den sterk gestegen uitvoer van de Zweedsche stapelartikelen. Daarbij komt, dat de invoerbehoefte laag kon gehouden worden, dank zij den goeden oogst. Tot beperking van den invoer van grondstoffen heeft ook de omstandigheid bijgedragen, dat de Zweedsche kwaliteitsindustrieën nog niet in hoogere mate dan het geval was de conjunctuurverbetering gevoeld hebben.
(Svenska Dagbladet)

D. TELEGRAFIE. — Typedruk-telegrafie op radioverbindingen. — Ir. H. C. A. van Duuren, ingenieur der telegrafie en telefonie en de electrotechnische ambtenaar der telegrafie en telefonie, Bakker, hebben een nieuw systeem ontworpen van typedruk-telegrafie op radio-verbindingen. Tot nu toe wordt hier te lande in het radiotelegraafverkeer van het typedruksysteem geen gebruik gemaakt. De voordeelen zijn le. geheimhouding, 2e. gemakkelijker en sneller bediening. Het vertalen van het telegram vervalt geheel. 3e. het navragen van verminkte gedeelten van het telegram geschiedt automatisch.

E. **PALESTINA.** — Onlusten. — Te Jeruzalem is het thans volkomen rustig, hoewel de toestand zeer gespannen is. Het vrijwilligerscorps, gevormd in verband met den door de Arabieren verwekten ongeregelden toestand, is weer ontbonden.
De meeste Arabische bladen, die gedurende eenige dagen niet zijn uitgekomen, verschijnen weer.
(Vorig bericht blz. 1029 C.)

8 NOVEMBER 1933

F. ITALIE. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen beliep in September 1933 907.463. In September 1932 waren 938.508 personen werkloos.
(Il Corriere della Sera) (Vorig bericht blz. 736 E.)

G. ITALPE. — Kabinetsreconstructie. — Een decreet is gepubliceerd, waarbij Mussolini de leiding op zich neemt van de geheele nationale verdediging door zoowel de portefeuille voor Marine als voor Luchtvaart over te nemen, terwijl hij tot nog toe reeds aan het hoofd van het ministerie van Oorlog stond.
De aftredende minister voor de Luchtvaart, Italo Balbo, is benoemd tot gouverneur van Lybië en de aftredende minister van Marine, Sirianni, wordt president en directeur van de onderneming Cogne, een der grootste bedrijven op het gebied der zware industrie.
In het ministerie van Marine wordt de Staatssecretaris Russo vervangen door Admiraal Cavagnari en de Staatssecretaris van het departement voor Luchtvaart, Ricardi, door den tot eskader-generaal bevorderden Chef van den Staf, generaal Valle.
(Il Secolo) (Vorig bericht blz. 913 C.)

A. PALESTINA. — De nieuwe haven van Waifa. — De Hooge Commissaris van Palestina, Sir Arthur Wauchope, heeft dezer dagen de nieuwe haven van Haifa in gebruik gesteld. Deze haven heeft 1¼ millioen pond gekost. Het havenbekken heeft een oppervlakte van 160 H.A. Schepen tot 30.000 ton kunnen de haven aandoen. (Journal d'Orient)

B. NEDERLAND. — Onze zeepnijverheid in **1932.** — Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt mede, dat in 1932 62 ondernemingen (in 1931 57), welke zich op de vervaardiging van zeep of zeeppoeder toelegden, meer dan 10.000 K.G. oliën, vetten of vetzuren hebben verwerkt. Het totale verbruik van deze grondstoffen bedroeg 39.4 millioen K.G. (37.3); de totale personeelsterkte op 15 September 2390 (2570). Wat de verschillende producten dezer industrie betreft, kan vermeid worden, dat de binnenlandsche afzet van zachte zeep bedroeg 50 5 millioen K.G. (47.2) ter waarde van f 5.4 millioen (6 5) door 28 (28) ondernemingen, die van toiletzeep e.d. 2.60 millioen K.G. (2.20) voor f 1.93 millioen (1 96) door 22 (20) ondernemingen, die van harde huishoudzeep e.d. 13.3 millioen K.G. (12.4) voor f 6 millioen (7.1) door 35 (32) ondernemingen, die van zeeppoeder met tenminste 30 pct. vetzuur 13 2 millioen K.G. (12.6) voor f 4.6 millioen (4.4) door 30 (30) ondernemingen en die van waschpoeder 7.6 millioen K.G. (7.4) voor f 0.83 millioen (0.97) door 27 (27) ondernemingen. Het totaie binnenlandsche verbruik van zeep en zeeppoeder was in 1932 11.5 K.G. per hoofd der bevolking tegen 11.1 K.G. in 1931. Voor de verschillende producten zijn deze cijfers resp. zachte zeep 6.24 K.G. (5.90), toiletzeep e.d. 0.58 K G. (0.52), harde huishoudzeep e.d. 1.67 K.G. (1.57), zeeppoeder (30+) 2 K.G. (2.2) en waschpoeder 0.94 K.G. (0.93).
(Centr. Bur. voor de Statistiek) (Vor. ber. **509** E.)

C. **FILMKUNST.** — Een nieuw **systeem** voor **geluid**filmopnemingen. — Naast de vele systemen, die **door** middel van een lichtstreep het geluidspoor van een geluidfilm fotografisch opnemen, komt thans een Fransche fabriek Nublat met een procédé, dat principieel anders werkt, namelijk zuiver mechanisch. Als materiaal dient een moeilijk brandbare film, welke met chemische middelen door de geheele dikte gekleurd is en daardoor volkomen ondoorzichtig is geworden. De dikte is belangrijk kleiner dan van de gewone smalfilm, namelijk 0.05 tegenover 0.16 mM. De geluid-opnemer werkt met een kleine naald met diamanten punt, welke door den microfoonstroom, na versterking, in trilling wordt gebracht. Er ontstaat aldus een transversaal-opneming, doch een mechanische, want de naald snijdt de dunne opname-film in tweeën. Op deze wijze zijn onmiddellijk na de opname twee exemplaren voor het geluidspoor gereed, die ook dadelijk worden vertoond. De projectie is principieel niet verschillend van die van de gebruikelijke lichtgeluidfilm en geschiedt eveneens met licht, fotocel, versterker, enz. Er is echter één belangrijk verschil: de zig-zag-grens van het geluidspoor vormt tegelijk de rand van de overigens volkomen ondoorzichtige filmbaan, zoodat de fouten door sluier in het lichte deel, of door ongelijkmatige zwarting van het donkere deel **bij** dit systeem vermeden worden. Als nadeel staat daar tegenover de onbeschermde rand, welke het geluidspoor vormt en welke licht beschadigd kan worden. Echter zijn de afmetingen zoo gering, dat dit gevaar nauwelijks zal optreden: het geheele geluidspoor van het systeem „Nublat" heeft een breedte van circa een tiende millimeter tegenover 2 5 mM. bij de normsle film.
Het **geluidspoor kan fotografisch gecopieerd worden.** Dit **geschiedt niet** door **contactbelichting** :l optisch en wel met gelijke verteekening in de dwarsrichting, waardoor de amplituden worden vergroot. Ook bij deze copieën is het contrast tusschen het donkere en het lichte deel veel grooter dan bij licht-geluidfilms.
De fabrikant van dit systeem vervaardigt een reeks van bijbehoorende toestellen: opneemtoestel, projectoren en copieermachines. Het systeem moet blijkbaar zoowel ter vervanging van de gramofoonplaat als van de licht-geluidfilm dienen. Voor dit laatste geval zijn projectoren van 16 en 17.2 mM.-film geconstrueerd. —(Ciné-Magazine, Paris) **(648 A.)**

D. GEESTELIJK LEVEN. — Bisschopswijding **Mgr.** G. Brandsma. —
Op 7 Nov. '**33,** feestdag vsn den H. Willebrordus, is in de St. Bonifaciuskerk te Leeuwarden nigr. G. Brandsma gewijd tot apostolisch vicaris van Kisumu (Oeganda, Afrika).
Als consecrator trad op mgr. J. H. G. Jansen, aartsbisschop van Utrecht, els ceremoniarius dr. J. A. Geerdink, secretaris van den riartsbissciiop, als tweede mede-consecrator rrigr. J. Biermans, sup. gen. der St. Jozefs Congregatie van Mill t-lil], als ceremoniarius Father H. Knuwer, missionaris van Mill Hill te Roozendaal, als tweede mede-consecrator rrigr. dr. G. Lemmens, bisschop van Roermond, als ceremoniarius I. L. Moneii, secretaris van dit bisdom.
De plechtigheid werd bijgewoond door den commissaris der Koningin mr. P. A. F. baron Van Harinxma thoe Slooten, burgemeester en mevrouw jhr. rir. J. M. van Beima, father Schoenmaker, algem. procurator van Roozendaal, mgr. Meriot uit Parijs en vele andere geestelijke en wereldlijke autoriteiten.
Mgr. Brandsma werd in 1874 te Sneek geboren. Na volbrachte stiidie werd hij op 23 September 1899 tot priester gewijd. Met vijf confraters vertrok liij in November van hetzelfde jaar nog naar het vicariaat van den Boven-Nijl. Op 9 Maart 1902 werd de heer Brandsma benoemd tot pastoor van Nazigo, een statie, het jaar te voren gesticht. Hier bleef liij tot 1904, toen liij overgeplaatst werd naar Kamuli, op een na de oudste statie in Oesoga. In 1906 is liij berioerrid in Mumias, ten Noordwesten van Kisumu.
Zeven jaar lieeft liij in dat land doorgebracht en daarna nog een jaar in Oeganda, ven waar liij in 1914 naar Europa terugkeerde voor lier algemeene kapittel der congregatie, dat te Mill-Hili gehouden werd. De derde overste der Congo-missie, pater Oonirn, vroeg in liet begin van 1914 ontslag en pater Hrandsma werd aangewezen als zijn opvolger. In Aug. 1915 bereikte hij de hoofdstatie Bosonkusu. Tot 1924 lieeft hij daar gearbeid. In 1924 vertrok liij weer naar Europa ter bijwoning van het kapittel. Het volgende jaar trol~liij naar Mill-Hill, waar hij op 6 December werd aangesteld tot apostolisch prefect van Kavirondo. Op 26 April 1932 werd de prefectuur van Kavirondo verheven tot een apostolisch vicariaat en mgr. Brandsma op 1 Juli d.a.v. benoemd tot apostolisch vicaris aldaar.
(De Maasbode)

E. **DANZIG.** — Conflict - Beroep op den Volkenbond. — De Hooge Commissaris van den Volkenbond te Danzig, Rosting, heeft op 5 Nov. '33 een verzoek tot den Volkenbond gericht om den Raad te doen bijeenroepen. De kwestie waar het om gaat, is de volgende: De „Danziger Landeszeitung" (centrumorgaan) en de „Danziger Volksstimme" (socialistisch), die door de politie te Danzig zijn verboden (het eerste blad voor acht dagen, het tweede voor twee maanden), wegens het publiceeren van een verslag van een rede van den vice-president van den senaat, Greiser, waarin deze de Danziger politie te kennen gaf, dat er geen andere meeningen dan die der nationaal-socialisten mogen worden geduld, hebben zich tot den Hoogen Commissaris van den Volkenbond gewend met een protest tegen de schorsing, welke zij anti-constitutioneel achten.
Rosting richtte zich tot den voorzitter van den senaat, Rauschning, en stelde hem voor den maatregel in te trekken, doch hij stuitte op de weigering van Rauschning, die verklaarde, dat hij bovendien nog order zou geven, de personen, die zich bij den Hoogen Commissaris hadden beklaagd, te arresteeren. Als reden gaf hij op de „veiligheid der Vrije Stad".
Daarop heeft de Hooge Commissaris een verslag van het gebeurde naar den Volkenbond gezonden met het verzoek den Raad te doen bijeenroepen, om uit te maken, of de maatregelen van den senaat in overeenstemming zijn met de grondwet van Danzig, welker garant de Volkenbond is. (Gazeta Gdanska) **(1023** B.)

F. NEDERLAND. — Radiorede van Minister **Ver**schuur. — De op 7 Nov. gehouden radiorede van minister Verschuur is als volgt samen te vatten:
„Slechts één advies weten sommigen nog te geven om Nederland uit de crisis te helpen: de sprong in het duister, de inflatie, het verlagen van de waarde van den gulden. Doch de regeering, aldus minister Verschuur, wil dezen sprong niet, mag niet en zal hem niet maken."
Wat er nog aan vertrouwen in het bedrijfsleven over

is, vertrouwen dat noodig is, wil men zaken kunnen doen, zou door inflatie of plannen tot inflatie worden stukgeslagen." (Zie rubriek: Mr. T. J. Verschuur)

A. ENGELAND. — Sir John Simon over Duitschlands houding inzake Ontwapeningsconferentie en Volkenbond. — „Wij moeten elke gelegenheid te baat nemen om opnieuw met Duitschland in contact te komen en te blijven", zeide de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, op 7 Nov. in zijn rede in het Lagerhuis, dat voor het eerst na het reces bijeen kwam. Minister Simon gispte in krachtige bewoordingen Duitschlands besluit om Genève te verlaten, een besluit, dat den ontwapeningsarbeid ten zeerste belemmert; hij sprak evenwel de hoop uit, dat het ten slotte toch nog in een of anderen vorm tot samenwerking met Duitschland zal komen, eventueel buiten den Volkenbond om, al beschouwt Simon Duitschlands uittreden uit den Volkenbond nog niet als een voldongen feit. (Daily Telegraph) (1015 D.)

B. ENGELAND. — Uitbreiding Engelsche Luchtbewapening geëischt. — In de „Daily Mail" zet Lord Rothermere de actie, welke door hem gevoerd wordt voor uitbreiding der Engelsche luchtmacht voort, met een artikel, waarin hij een luchtvloot van 5000 militaire vliegtuigen eischt. Frankrijk zou op het oogenblik Engeland kunnen veroveren, zonder een enkelen soldaat op Engelsch grondgebied te laten landen en zonder strijd te moeten voeren met de Engelsche vloot. Op dezelfde wijze zou een Duitsche luchtvloot in enkele uren boven Londen kunnen zijn.
De admiraal Mark Kerr steunt den eisch van Lord Rothermere en verklaart: „Ik weet, dat een groote mogendheid in het bezit van een zuur is, waarvan drie druppels, die men uit de lucht laat vallen, een ieder, die er mee in aanraking komt, kunnen dooden. Ik ben niet in staat den naam van deze mogendheid te noemen, maar de mededeeling is betrouwbaar, want zij is mij gedaan door een hoogen ambtenaar van dien staat". (Daily Mail) (V. b. Leger en Vloot 1017 D.)

C. DUITSCHLAND. — De brand in het Rijksdaggebouw - Dr. Göbbels getuigt. — Minister Göbbels heeft op 7 Nov. als getuige verschillende vragen beantwoord en het Bruinboek bestreden. Volgens Dr. Göbbels heeft de communistische partij den rijksdagbrand op haar geweten.
Scherpe critiek oefende hij op het karakter van Torgler.
Na afloop van zijn verhoor stelden Dimitrof en Torgler den minister verschillende vragen, welke beantwoord werden.
De minister sprak de verwachting uit, dat de buitenlandsche pers een nauwkeurig verslag zou geven van zijn weerlegging van het Bruinboek. (1032 E.)

9 NOVEMBER 1933

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Contingenteering - Japansch commentaar. — Het te Batavia verschijnende Japansche blad Nichiran Shogyo schreef op den dag der aanneming van de crisisinvoerordonnantie:
Heden is de crisisinvoerordonnantie door den Volksraad aangenomen met 29 stemmen voor en 18 tegen. In het debat, voorafgaande aan de stemming, deden de leden der nationalistische partij en van de P.P.B.B. van hun verzet tegen het ontwerp blijken. De heer Soeroso meende, dat niet ontkend kan worden, dat de marktprijzen daardoor zullen stijgen. De heer Hart betoogde, dat genoemd ontwerp schadelijk is voor de economische wereld in deze gewesten en dat het geen verwondering behoeft te wekken, dat tal van Volksraadsleden zich er tegen hebben verklaard.
De Regeeringsgemachtigde trok zich bij de stemming terug.
Het mag opmerkelijk heeten, dat er 18 stemmen tegen het ontwerp zijn uitgebracht. (Nichiran Shogyo)
(Vorig bericht blz. 991 *C.*)

E. VEREENIGDE STATEN. — Drankverbod geëindigd. — De Amerikaansche staten Pennsylvania, Ohio en Utah hebben op 7 Nov. vóór de intrekking der drankwet gestemd, waarmee de vereischte drievierde meerderheid, 36 van de 48 staten, voor de definitieve afschaffing van het drankverbod is bereikt. (766 A.)

F. OOSTENRIJK. — Begrooting 1934. — De Oostenrijksche ministerraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan de begrooting voor 1934. Het gewone budget is met een totaal van 1.3 milliard schilling in evenwicht. Op de buitengewone begrooting is voor werkverschaffing en beleggingen een som van 114 millioen schilling uitgetrokken, die door de opbrengst der premieleening zal worden gedekt. (Wiener Zeitung)

G. ENGELAND. — Werkloosheid. — Uit de cijfers van het Ministerie van Arbeid over October blijkt, dat de werkloosheid blijft afnemen. Sinds Januari is het aantal werkloozen met 600.245 verminderd. Het totaal aantal ingeschreven werkloozen bedroeg in October 1933 2.298.753, hetgeen tegenover de vorige maand een vermindering beteekent van 37.974 en tegenover het vorige jaar een vermindering van 448.253. (901 C.)

H. FRANKRIJK. — De neo-socialisten vormen een groep Jean Jaurès genaamd. — De neo-socialisten onder leiding van Renaudel hebben op 7 Nov. 1933 vergaderd en definitief besloten de nieuw te stichten groep den naam Jean Jaurès te geven. Voorloopig zal de Kamerfractie uit 25 à 30 voormalige leden der S. F. I. O. S. bestaan, doch men verwacht dat nog meer leden uit de partij van Léon Blum c.s. zullen treden, omdat zij niet bereid zijn opnieuw een schriftelijke belofte van trouw aan de partij te doen. (Peuple)
(Vorig bericht blz. 1033 C.)

I. DUITSCHLAND. — Bond van niet-Arische Christenen. — Onder voorzitterschap van Dr. Günther Katz is de eerste openbare vergadering gehouden van de „Liga van Christelijke Duitsche burgers, die niet-Ariërs of van niet zuiver Arische afstamming zijn." Dr. Katz wees op de noodzaak, een eenheidsfront te vormen van niet-Ariërs, ten einde de regeering er op te wijzen, dat een groot aantal burgers buiten de wet is gesteld.
Wij zijn Duitschers en Christenen, betoogde Dr. Katz, en wij allen steunen de regeering in haar strijd tegen alles, wat niet Duitsch is, tegen het extreme intellectualisme, pacifisme en communisme. Wij trekken de verdienste der regeering, Duitschland gevrijwaard te hebben voor het bolsjewisme, niet in twijfel.
Wat is Duitsch? vroeg Dr. Katz. Zijn mannen als Manfred von Richthofen, baron von Huehnefeld en andereq geen Duitschers, omdat zij volgens den geest van de wet niet-Ariërs zijn? Wij wenschen met niemand een controverse over rassenkwesties, maar wij verklaren, dat er niet slechts een gemeenschap des bloeds, maar ook een gemeenschap des volks bestaat, welke geboren is uit een gemeenschappelijk lot, gemeenschappelijke ervaringen en een gemeenschappelijk gevoel.
Namens de katholieken gaf mgr. Lichtenberg uiting aan zijn voldoening over het feit, dat de regeering geen bezwaar had gemaakt tegen de vorming van deze Liga, waardoor, naar hij zeide, wordt aangetoond, dat de regeering de hardste bepalingen van de Ariër-paragraaf wil schrappen. Namens de protestantsche geestelijken sloot Ds. Draeger zich hierbij aan. (Nieuwsblad v. h. Noorden) (Vor. ber. 946 D.)

K. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engeland betaalt 7½ millioen dollar. — In het op 7 Nov. 1933 weder bijeengekomen parlement heeft Neville Chamberlain, de kanselier van de schatkist, medegedeeld dat de Britsche regeering aan de Vereenigde Staten 7½ millioen dollar heeft aangeboden als storting op den vervaltermijn van 15 December. Roosevelt

heeft dit aanbod aanvaard en beschouwt de Britsche regeering niet als in gebreke te zijn gebleven.
De 7½ millioen dollar die Groot-Brittannië zal betalen, vormen slechts een klein deel van het verschuldigde bedrag van bijna **118** millioen dollar of 23½ millioen pond. Het is niet meer dan ongeveer 6%.
(Vor. ber. Europa's schulden **880** B.; Engeland **868** Q.; Statistiek **411** B.)

A. TARIEFBESTAND. — Engelands uittreden. — De Britsche minister van Handel, Runciman, heeft medegedeeld, dat de Britsche regeering met ingang van 7 December uit het tariefbestand zal treden.
(Zie rubriek: Tariefbestand)

B. **ALBERT** VOGEL OVERLEDEN. —
Op 8 Nov. '**33** is op 59-jarigen leeftijd te 's-Gravenhage overleden de voordrachtkunstenaar Louis Albert Anthing Vogel.
De heer Vogel werd den 18den Juni 1874 te Bergen op Zoom geboren, Na de H.B.S. te Haarlem en Leiden te hebben bezocht, volgde hij aan den Hoofdcursus te Kampen de opleiding voor officier. Na zeven laren actieven dienst ging de thans ontslapene over naar de reserve, waarbij hij laatstelijk den rang van luitenant-kolonel bekleedde.

Albert Vogel.

De heer Vogel was leeraar in welsprekendheid aan de hoogere krijgsschool en aan de universiteiten te Leiden, Groningen en Leuven. Voorts was hij kamerrecitator van wijlen Koningin Elizabeth van Roemenië (Carmen Sylva), terwijl hij stichter en algemeen voorzitter was van de Maatschappij van Woordkunst. Van zijn hand verschenen werken over het Japansche tooneel, boeken over voordractitkunst en een boek voor leger en volk.
Wat zijn artistieke carrière betreft, zoo debuteerde hij — zonder voorafgaande opleiding — in het jaar 1900 te Rotterdam met Starkadd, drama van Hegenscheidt. Tot 1906 was hij gelijktijdig officier en declamator. daarna maakte hij gedurende 2 jaren reizen door Ned.- en Engelsch-Indië, China, Japan en Egypte. Hierop volgde een studie van zes maanden in Berlijn, waar hij o.a. critieken verkreeg van Felix Dahn, Ernst von Wildenbruch professor Tobler, professor von Willanowitz-Moellendorff, wie; eigen werk hij voordroeg.
Zijn voornaamste creaties zijn: Manfred (van Byron), Koning Oedipus (van Sophocles), Antigone (van Sophocles), Coriolanus (van Sliakespeare), Julius Caesar (van Shakespeare) Salomé (van Oscar Wilde), Koning Svend (van Van de Wal. 'hem opgedragen door den schrijver). Cvrano de Bergerac (van Rostand), verder Seideravond (van Carry-van Bruggen), de Maecenas (van Johan de Meester), beide laatste speciaal voor hern geschreven en zeer vele melodrama's als Hexenlied. Lenore, Jung Olaf, Archibald Douglas enz. De coniponisten Koeberg en Landré droegen hem ieder een melodramatische compositie op.
Albert Vogel was lid van de Maatschappij voor Letterkunde.

C. S.D.A.P. — Het **herzieningsrapport.** - Over het Koningschap. —
Ir. j. W. Albarda wijdt in ,,Het Volk" een eerste artikel aan het thans bij het partijbestuur van de S.D.A.P. ingediende rapDort van de commissie. die is samengesteld om van advies te dienen omtrent de vraag of en zoo ja, welke veranderingen in program, besluiten en tactiek der partij aanbeveling verdienen zulks in verband met de gewijzigde economische en politiek; omstandigheden in binnen- en buitenland.
De commissie werd als volgt samengesteld: J. W. Albarda, voorzitter; G. v. d. Bergh, secretaris; J. F. Ankersmit, W. Banning, E. Boekman, Suze Groeneweg, E. Kupers, J. W. Mattiijsen, J Oudegeest, C. Pothuis-Sniit, J. E. Stokvis, J. in 't Veld, K. Vorrink en J. v. d. Wijk.
Het partijbestuur vereenigde zich op 4 Nov. '**33** met de conclusies der commissie.
Het verslag van de ,,herzieningscommissie" bestaat behalve uit een voorwoord eii een aanhangsel, dat een drietal ontwerpresoluties bevat, uit negen hoofdstukken, achtereenvolgens getiteld: I. Herziening van liet beginselprogram? II. De democratie, III. Koningschap en nationale gedachte, IV. Kiezers en gekozenen, V. Deelneming aan de regeering, VI. De oiitwapening, VII. Houding bij oorlogsgevaar, VIII. Het koloniaal program, IX. Slotbeschouwingen.
De vraag of een herziening van het beginselprogram der Partij urgent is, wordt in het eerste tioofdstuk eenstemmig ontkennend beantwoord.
In tiet hoofdstuk over Koningschap en nationale gedachte maakt de commissie vooreerst duidelijk, waarom de S.D.A.P. evenmin als haar zusterpartijen in de Scandinavische landen, België en Engeland, een actie tegen het Koningschap behoeft te voeren. ,,Evenals in andere landen, waar liet Koningschap de volksrechten niet aantast en de ontplooiing der deoiocratie niet belemmert, kan ook in Nederland de sociaal-democratie de monarchie erkennen als den grondwettigcn staatsvorm, steunend op de gezindheid van de meerderheid des volks."
Sociaal-democraten zijn afkeerig van een nationalisme, dat de tegenstellingen tusschen de volken verscherpt, zich aanblazen laat tot chauvinisme, militarisme bevordert en oorlogsgevaren kan opleveren.
Dat wil niet zeggen, dat aan sociaal-democraten nationaal gevoel vreemd moet zijn. Internationale gezindheid is geen antinationale of a-nationale gezindheid. ,,Ook de sociaal-democraat gevoelt zich deel van het volk, dat in den loop der geschliedenis tot een geheel is geworden en dat in het lieden, ondanks zijn inwendige tegenstellingen, een lotsgemeenschap is." Zijn deel van de internationale taak der sociaal-democratie heeft de Nederlandsche sociaal-democraat in de eerste plaats in zijn volk, niet zijn volk en voor zijn volk te vervullen. ,,Hij rekent zich tot de volksgemeerischao en hij wil niet door anderen worden gestooten Uit die gemeenschap, waarin hij ook voor zijn beginselen en zijn idealen vrijheid en plaats mag eischen."
Hoewel de ,,Herzieningscommissie der S.D.A.P." in geen enkel program verandering onmiddellijk noodig oordeelt, wil dat niet zeggen, zoo zegt de commissie in haar slotbeschouwing, dat er voor de Partij geen reden zou bestaan zich over haar tactiek zeer ernstig te bezinnen. De Partij komc tot het inzicht en erkenne, dat de crisis niet alleen de arbeidersbevolking treft.
(Het Volk) (Zie rubriek: Nederland S.D.A.P.)

D. AFGHANISTAN. — De Koning vermoord. — Mohammed Nadir Sjah Ghazi, de koning van Afghanistan, is op **8** Nov. '**33** vermoord. De zoon van den vermoorde is tot koning uitgeroepen.
Mohammed Nadir Sjah Ghazi kwam 16 October **1929** op den troon in de plaats van koning Aman Oelah. Aman Oelah had zich doen kennen als een vooruitstrevend vorst, die op het voorbeeld van den Ghazi van Turkije zijn land de zegeningen wilde brengen van de moderne techniek. Tegen dit modernisme kwamen de moellahs, die het in strijd achtten met de heilige religieuze tradities des lands, in verzet. Ook persoonlijke veeten tusschen de toonaangevende figuren spraken een woord van belang mede. Aman Oelah slaagde er niet in, het verzet te breken. Hij moest wijken voor Mohammed Nadir en zijn land verlaten. Hij vertoeft in Italië. Thans is Mohammed Nadir het slachtoffer geworden van een moordenaar.
(Algemeen Handelsblad) (Zie rubriek: Aanslagen)

10 NOVEMBER **1933**

E. NEW YORK. — Fiorello la **Guardia** tot burgemeester gekozen. — De onafhankelijke candidaat La Guardia is bij de New Yorksche burgemeestersverkiezingen met een meerderheid van bijna een kwart millioen stemmen gekozen.
Dit beteekent niet alleen een nederlaag voor den door president Roosevelt gesteunden candidaat McKee, maar ook voor de machtige partij van Tammany Hall, wier candidaat, de aftredende waarnemende burgemeester O'Brien, eveneens verslagen werd.
De candidaat Fiorello la Guardia, een Italiaan van geboorte, die bij deze verkiezingen de stemmen van bijna alle democratische en radicale elementen op zich verzamelde, en o.a. gesteund werd door den leider der bekende commissie van onderzoek naar de wantoestanden in de New Yorksche gemeente-administratie, den rechter Seabury, verkreeg **858.551** stemmen, terwijl McKee **604.045** stemmen en O'Brien **586.100** stemmen behaalde. **(V. D.)**
(Vorig bericht blz. 476 **F.**)

A. VEWEENIGDE STATEN. — President **Roosevelt's** nieuwe goudpolitiek. —

Van een zijde, welke geacht kan worden op de hoogte te zijn. ontvangen wij de volgende uiteenzetting omtrent de bedoeling van president Roosevelt's goudpolitieli:

Mcii is tot de politiek van goud-aankoopen, zoowel wat betreft binnenslands geproduceerd goud als aaiikoopeii op de buitenlandsche markten, gekomen als eeii verderen stap in de ontwikkeling van de Amerikaansche politiek, welke ten doel heeft liet prijspeil en liet inlioinen der Ver. Staten te verbeteren. Directe nioiietaire maatregelen zijn slechts één element in het program van den president en de goudaankooppolitiek is sleclits weer een onderdeel van liet monetaire program.

Deze phase van dat program wordt met spoed ter hand genomen, omdat liet wenschelijk is te tracliten de prijzen van landbouwproducten eeii steun te geven orn aldus liet inkomen der boereii gedurende deze periode, waarin een groot deel der Amerikaansche oogsten aan de markt komt, te verhoogen. De noodzakelijkheid om het inkomen der boeren te verhoogen is ten deele een gevolg van de nadrukkelijk een oplossing eischende situatie der hypotheken op landelijke eigendommen.

Er is geen verlangen of voornemen deze goudaankooppolitiek a in te wenden om de monetaire positie van andere landen te verstoren. De Amerikaansche regeering zal al liet mogelijke in liet werk stellen om eenig storend effect in de ontwikkeling van haar eigen program tot een minimum terug te brengen. De goudaankoopen zullen worden geëffectueerd door liet Federal Reserve System, hetwelk zal opereeren met volle medeweten van de centrale bank van het land of de landen, waarin de goudaankoopen worden gedaan en zoover mogelijk met haar medewerking. In eenige mate verwacht men, dat deze banken zullen dierien als agent voor liet Federal Reserve Systern.

Deze goudaankoopen vormen sleclits één phase van de Amerikaansche monetaire politiek, waarvan andere elementen zijn: de wetgeving op hypotheken, zoowel landelijke ais stedelijke, de politiek der Reconstriiction Finance Corporation tot opkoopen van voorraden. de betalingen door de regeering voor het liquide maken van banli-deposito's. liet groote program voor openbare uitgaven. ondernoriieii door de ,,Administratie van Openbare Werken'' en liet Federale Herstelprogramma, (Alg. Handelsblad)

(Vor. ber. **Goudpolitiek 1033** A.; Goudinvoer **1016** B.)

E. EGYPTE. — Financiën. — De minister van Financiën van Egypte heeft verklaard, dat de regeering den dienst van haar leeningen slechts in papier-sterling zal betalen, zelfs indien het Hof van Appèl tot een betaling in goud zou beslissen. (Vor. ber. **38** O.)

C. **BULGARIJE.** — Andreas Ljaptsjef overleden. —

Andreas Ljaptsjef, de Bulgaarsche oud-minister-president, is op 8 Nov. '33 overleden.

Hij was den 30sten November 1866 te Ressen in Macedonië (thans Zuid-Slavisch gebied) geboren. Hij heeft te Zurich, Berlijn en Parijs in de economie gestudeerd.

In het kabinet-Malinof van 1908, dat de onafhankelijkheid van Bulgarije uitriep, werd Ljaptsjef eerst minister van Handel en Landbouw, later van Financiën. Aan zijn energie was het te danken, dat Bulgarije bij het uitbreken van de Jong-Turksche revolutie dadelijk het Bulgaarsche deel van de Turksche spoorwegen bezette, die het later afkocht, waarop ten slotte het onafhankelijkheidsverdrag volgde, dat zijn handteekening draagt.

In het kabinet-Malinof van 1918 was Ljaptsjef weer minister van Financiën. In September 1918 werd hij naar het front gezonden om zich van den toestand aldaar op de hoogte te stellen; op grond van zijn rapport werd hij belast met de onderhandelingen over een wapenstilstand, die hij te Saloniki tot een goed einde bracht. De voorwaarden, die hij bedongen had, werd-n echter later bij het verdrag van Neuilly niet gehandhaaf d. (Possledna Poschta, Sofia)

D. NEDERLAND. — Crisis-arhitragereglement. - Crisis-arbitragecommissie. — De minister van Economische Zaken heeft vastgesteld een crisis-arbitragereglement.

Ingesteld wordt een commissie, bestaande uit een lidvoorzitter, een of meer leden-ondervoorzitters en een door den minister van Economische Zaken te bepalen aantal leden, die allen door den minister voor een door dezen te bepalen tijdsduur worden benoemd. Deze commissie zal den naam dragen van crisis-arbitrage-commissie. Zij wordt bijgestaan door een secretaris. Geschillen als bedoeld in artikel 3a onder 5e van het crisis-organisatie-besluit 1933, welke bij de statuten eener crisis-organisatie ter beslissing worden opgedragen aan scheidslieden, worden berecht door deze commissie. De commissie wordt verdeeld in een aantal Kamers, elk bestaande uit een lid-voorzitter en twee andere leden.

De met de behandeling van de zaak belaste Kamer bepaalt welk bedrag door den aanvrager tot dekking van de arbitragekosten moet worden gestort. Deze kosten komen ten goede aan het landbouw-crisisfonds. Zij worden gebracht ten laste van de partij, die in het ongelijk is gesteld.

E. NEDERLAND. — Contingenteering. - Huishoudelijk **glaswerk.** — De ,,Staatscourant" bevat een K. B. waarbij de invoer van huishoudelijk glaswerk wordt gecontingenteerd voor den tijd van drie maanden, te rekenen van 1 November af.

Het contingent van den toegestanen invoer is bepaald op 85% van de waarde van den gemiddelden driemaandelijkschen invoer in de jaren 1931 en 1932.

(Zie rubriek: Contingenteeringen)

F. ENGELAND. — Ramsay **MacDonald's** rede inzake Duitschlands **ontwapeningsvraagstuk.** — Aan het jaarlijksche diner in Guild Hall, bij de installatie van den lord-mayor van Londen, heeft MacDonald een rede uitgesproken, waarin hij Duitschland rechtstreeks uitnoodigt weer tot het internationale overleg inzake het ontwapeningsvraagstuk terug te keeren en zijn zaak aan de groote mogendheden voor te leggen. Hij heeft verklaard dat de voorstellen, die Freiherr von Neurath in zijn dezer dagen gehouden rede zeide te willen doen, bij de mogendheden een gunstig oor zouden vinden en met de meeste onpartijdigheid zouden worden overwogen. (**Vor.** ber. Ontwapening **1008** H.; Duitschlands **uittreden** uit de Ontwapeningsconferentie **1004 A.)**

G. RELGIE. — **Internationale** toestand.' - Verdrag van **Ouehy.** —

Voor de commissies van Buitenlandsche Zaken van Kamer en Senaat lieeft de Belgische ministei van Buitenlandsche Zaken, Hymans, een uiteenzetting gegeven over den interiiationalen toestand, waaraan wij liet volgende ontleeiien.

De Belgische franc moet onverminderd veilig staan en derhalve is het absoluut noodig, dat lage productielioslen gehandhaafd blijven. Orn aan de bevolking werk te verscliaffen, nioet België over buitenlandsche markten beschikken. Daarom was de Belgische handelspolitiek er steeds op gericht, alle aantrekking van het protectionisme tegen te gaan en een ruim handelsverkeer ie bevorderen. België stelde dan ook in 1929 voor een douanebestand te sluiten,–terwijl later de Conventie van Ouchy werd geteekend. Deze politiek werd gevoerd in verband met de bezorgdheid over de onmiddelliike toekomst. De hoop mocht worden gekoesterd, dat Engeland den protectionistisclieii weg niet zou inslaan en toen dit toch gedaan was, kon men van de gevolgde politieli verwachten, dat zij de nadeelige gevolgen van liet Engelsche nrotectionisme zou verzacliten.

België heeit er nimnier aan gedacht, evenmin als Nederland, het Verdrag van Oucliy toe te passen tegen den wil der groote belanghebbende staten in. De houding van Engeland jegens het Verdrag van Oucliy houdt echter de conventie liangende. In den loop van dezen zomer konden sommige verkeerde persberiehtcn de meening doen ontstaan, dat Nederland liet Verdrag van Ouchy had opgezegd. Nederland nochtans heeft zijn houding niet gewijzigd.

In de toekomst, aldus de minister, kan de gedachte van Ouchy wellicht uitkomst bieden. Thans echter zijn de omstandigheden er niet naar. een onmiddellijke kans van welslagen te bieden en betere tijden zullen moeten worden afgewaclit eer tot realiseering kan worden overgegaan. Het zou dan ook thans weinig zin hebben, overhaast de goedkeuring van tiet parlenient te vragen. Voor liet oogenblik moet naar methoden worden gezocht, die reeds in de naaste toekomst vrucht kunnen dragen. De conventie van Ouchy berust op de grondgedachte, dat zij aanvankelijk door een kleine groep staten zou worden afgesloten, maar voor derden zou openstaan, terwijl de clausule van de meestbegunstigde natie er geen vat op zou hebben. Deze gedachte heeft bij verschieidene landen instemming gevonden. Te Londen hebben Polen en de Ver. Staten er hun instemming mede betuigd. Frankrijk zoomin als Relgië verlangen een tol-linie: veeleer is een economische toenadering met Frankrijk langs den bovenbedoelden weg te vinden. De Fransche regeering lieeft zich immers te Londen uitgesproken voor een formule van open accoord, dat zou worden bewerkstelligd tussclien landen mel eenzelfde economie. Sindsdien hebben rele gezaghebbende persoonlijkheden zich in denzelfden zin uitgesproken. Sommige landen werden reeds iiiigesloten en kunnen niet deelnemen aan openbare aanbestedinoen in België. Temen andere, zooals bijv. Australië, worden maatregelen genomen betreffende den invoer van vleesch. Soortgelijke maatregelen zijn hangende gebleven tegenover een groep landen, met welke besprekingen worden gevoerd. Indien deze onderhandelingen biiinen afzienbaren tijd niet tot resultaten leiden, zullen eveneens maatregelen worden toegepast. België wil een actieve wederkeerigheids- en herstelpolitiek voeren met de landen, waarmee het goede vrienden is. (Le Soir)

(**Vor.** ber. Verdrag v. Ouchy **689 A.)**

A. LUTHER'S LEVEN EN **WERKEN.** — **1483—10** November-1933. —

Het is lieden 450 jaar geleden, dat in een klein huisje aan de Lange Gasse te Eisleben aan het echtpaar Luther-Ziegler een tweede zoon geboren werd. Ruim 62 jaar later blies deze zoon in hetzelfde rustige stadie den laatsten adem uit. Maarten Lutlier had geleefd en was gestorven, maar niet dan nadat hij gestreden had. Gestreden met zichzelf en gestreden met de kerk. Maarten Liither had geleefd, maar zijn werk leefde na hem voort en het leeft nog!

Nieniand kan liet woord Kerkhervorming uitspreken, of hij moet aan deren zoon uit het eenvoudige mijnwerkersgezin, dat later tot zekeren welstand kwam, denken, of hij moet zich den Augustijner monnik voor den eeest roepen, die zijns vaders eerzucht trotseerde en in plaats van „magister" kloosterling werd, den ijverigen Bijbelonderzoeker, die dag en nacht over diepzinnige teksten gebogen zat en die zijn kloosterbroeders weldra door zijn veelomvattende kennis van liet Boek der hoeken tot verbazing bracht. Niemaiid kan liet woord Protestantisme op de lippen nenien, of hij moet zich de daad van den docent aan Wittenbergs hoogeschool herinneren, die op den historischen 31en October van het jaar 1517 zijn 95 stellingen aan de hoofddeur van de slotkapel bevestigde en daarmede de Reformatie inleidde.

Na zijn verblijf te Eisenach kwam hij in 1501 te Erfurt, waar hij philosophie stiideerde en zich door zijn opgewektheid en muzikale gaven bij zijn mede-studenten zeer bemind maakte. Vier jaar later nam zijn levensloon eeii eenigszins onverwachte wending. De doctor in de philosophie werd monnik. Men kent verder de feiten: 1507: Luther wordt tot priester gewijd; 1508: benoemd tot docent aan de hoogeschool te Wittenberg; 1510: reis naar Rome; 1517: de 95 stellingen aangeplakt. De monnik is dan kerkhervormer geworden; ten deele zijns ondanks. Hij moet zijn dwalingen herroepen, niaar hij weigert beslist. Verweerschriften volgen elkaar nu snel op. Een gerucht verbreidt zich, eeii beweging ontstaat en plant zich voort mrt overrompelende snelheid. Steeds scherper wordt de tegenstelling tusschen kerk en weerstrever. De banvloek treft den ketter, maar deze verbrandt den pauselijken bul. Hij moèt herroepen, moèt terug. De rijksdag te Worms eischt verloochening van zijn afwijkende gevoelens. Maar Lutlier kan niet terug en weerstaat. Zijn overtuiging, zijn besclioiiwing van liet Cliristendom, zijn opvdtting van den Bijbel zijn zoozecr zijn persoonlijk bezit geworden, dat hij daarmede staat of valt en..... hij heeft den moed te blijven staan. Het conflict is nu breuk geworden.

Op den Wartburg, waar de Hervormer een toevluchtsoord vond, ving hij zijn beroeinde bijbelvertaling aan. Hij wenschte niets liever dan de Heilige Schriftuur in lianden vaii het volk te brengen. Voor hemzelf vertegenwoordigde de Bijbel liet Woord Gods en als zoodanig het Opperste Gezag. Ook voor het volk moest het dit gaan beteekenen. Hiermede had Lutlier een zware taak op zich genomen. Onverpoosd werkte hij voort aan het schier onbegonnen werk. Vaak was hij er wanhopig onder. Toch zette hij door, o.a. geholpen door zijn vriend Melanchton. Soms vorderde de arbeid nauwelijks. Drie regels uit het boek Job kostten eens vier dagen arbeid. Maar in 1534 is de Duitsche Bijbel toch gereed. Het werk was met een godsdienstig doel ondernomen. Een Duitsch taalmonument was mede het resultaat! De basis voor het Duitscli was tevens gelegd en eeuwenlang zou Luther's Bijbelvertaling haar invloed ook als taalvormende factor doen gelden. In zijn vrouw, Catharina von Bora, heeft de doctor, die o.a. ook wel eens moedeloos en prikkelbaar was, een sterken steun gevonden. Zij hielp hem tegen de moeilijkheden optornen. Tegen de moeilijkheden, want die zijn er voor Luther steeds gebleven. Zijn leven lang heeft hij moeten strijden en van zijn geloof moeten getuigen, ondanks tegenwerking en vervolging. Zijn strijd was eerst volstreden op den 18en Februari 1546. In dien levensstrijd is echter het Protestantisme geboren.

(De Telegraaf)

(Vor. ber. blz. **970** F.; Zie Luther's photo blz. **220** A.)

11 NOVEMBER **1933**

B. BASKISCHE PROVINCIES. — De bevolking van drie der vier Baskische provincies — Alava, Guipuzcoa en Bizcaya — heeft zich op 5 Nov. **1933** in een referendum vóór het ontwerp-statuut uitgesproken, dat aan het Baskische land een federaal statuut verschaft. Alleen de provincie Navarre keurde het af.

(Vorig bericht blz. **936** C.)

C. FRANKRIJK. — Interpellatie inzake Albert Sar**rauts** buitenlandsche politiek. — Onder groote belangstelling is op 9 Nov. in de Fransche Kamer het tweedaagsche debat begonnen over de interpellaties betreffende de buitenlandsche politiek der regeering Sarraut.

Verreweg den grootsten indruk maakte de rede van den rechtschen interpellant, Georges Mandel, de vroegere rechterhand van Clemenceau. Mandel heeft in hoofdzaak betoogd, dat de regeering eindelijk moet besluiten te Genève het dossier over de Duitsche bewapening, waarvan hij een gedocumenteerde uiteenzetting gaf, open te werpen en daarmede voor het wereldforum openlijk als beschuldiger op te treden. Georges Mandel laakte het in Paul-Boncour, dat deze tot dusver niets anders gedaan heeft, dan de door zijn voorgangers gevolgde politiek voort te zetten; de politiek van likwidatie der overwinning. Duitschland heeft, zoo zeide hij, slechts één doel: de verdragen te ontmantelen. opdat de vroegere Duitsche gebieden weer Duitsch worden.

Maar, zoo vervolgde Mandel, wat is de oplossing? Moeten wij een preventieve expeditie op touw zetten? Neen, duizendmaal neen. Frankrijk heeft respect voor verdragen en laat het aan anderen over, die te verbreken. Voor Frankrijk kan oorlog in geen enkel geval een middel van politiek zijn. Het heeft maar één weg: een beroep te doen op de gezamenlijke mogendheden. (Figaro) (Vor. ber. **Ministerie 1031** B.)

D. NOBELPRIJZEN. — Voor Natuurkunde en Literatuur. — De Zweedsche Academie van Wetenschappen te Stockholm heeft een beslissing genomen inzake de toekenning van Nobelprijzen voor de Natuurkunde. De prijs voor de Natuurkunde voor **1932** krijgt prof. **W.** Heisenberg uit Leipzig. De prijs voor **1033** wordt verdeeld tusschen prof. Erwin Schrödinger, thans hoogleeraar te Oxford (vroeger te Berlijn) en prof. Paul Dirac uit Cambridge voor zijn ontdekkingen op het gebied der atoomtheorie. Prof. Dirac, die in 1902 te Bristol is geboren en prof. Werner Heisenberg, die in **1901** is geboren, behooren tot de jongsten die ooit den Nobelprijs gekregen hebben.

De winnaars hebben zich alle drie in het bijzonder onderscheiden door hun studie en ontwikkeling van de golfmechanica.

De Nobelprijs voor de letterkunde voor het jaar **1933** is door genoemde Academie toegekend aan den Russischen schrijver Iwan Bunin, die te Grasse in Frankrijk woont. (Vor. ber. Natuurkunde **103** B.; Literatuur 567 H.)

E. SAARGEBIED. — Nationaal-Socialisten. — De regeeringscommissie van het Saargebied heeft den Volkenbond een zeer ongunstig rapport uitgebracht over de politieke situatie in het Saargebied. Wanneer de politieke toestand door optreden van de nationaal-socialisten niet onhoudbaar wil worden, moet de commissie zonder verwijl overgaan tot het uitvaardigen van uitzonderingsmaatregelen. **(808 D.)**

F. OOSTENRIJK. — Afkondiging van het standrecht. In een communiqué wordt bekend gemaakt, dat de Oostenrijksche bondskanselier in overeenstemming met den minister van Justitie besloten heeft, om rekening te houden met een lang uitgesproken wensch der arbeidende bevolking naar voldoende bescherming en derhalve het standrecht af te kondigen voor het geheele bondsgebied, voor de misdaden: moord, brandstichting en openbare geweldpleging door boosaardige beschadiging van vreemden eigendom. Het standrecht wordt tegelijk met de bekendmaking van kracht. De bewegingsvrijheid wordt niet beperkt.

Tegelijkertijd wordt door verordening met wetswijzigende kracht de strafprocesorde in zoo verre veranderd, dat de uitvoering van het standrechtelijke proces voor het geheele bondsgebied wordt opgedragen aan het Straflandesgericht I in Weenen.

Het standrecht beteekent, dat de in het Oostenrijksche recht afgeschafte doodsstraf voor de genoemde misdaden weer wordt ingevoerd. (V. D.)

G. NEDERLAND. — Dr. **Colijn** over de vragen van den dag. - Minister Oud's betoog. —

Onder groote belangstelling heeft minister Colijn Op 10 Nov. '33 de algemeene beschouwingen der Tweede Kamer over de begrooting beantwoord. Wij ontleenen hieraan liet volgende:

De heer Colijn noemde de klachten over de cumulatie van salarissen schromelijk overdreven. De salarissen en pensioenen van de hoogere ambtenaren zijn hier over liet algemeen lager dan in het buitenland. Tegen de cumulatie van salari met salaris waakt de regeerine zooveel mogelijk, nu zoovelen geen werk kunnen vinden.

Cumulatie van salaris en pensioen is door een korting. die dan plaats heeft, goedkooper dan een pensioen aan den een en een

salaris aan den ander. Ten aanzien van de cumulatie van pensioen met pensioen is inderdaad nog wat te bereiken, een wetsontwerp is in voorbereiding.
De minister ging daarna over tot de behandeling van wat hij noeiiide de vijf centrale punten. De financiën zal Iiij aan den heer Oud overlaten op één onderdeel na.
De heer Albarda lieeft gevraagd of de regeering een belieersclite devaluatie wil overwegen.
De iiiinister merkte op, dat men de zaak niet zoo mag stellen: bf een gave vulden, of steun en hulp aan de armen. Juist voor de verarmde; is liet noodig de gulden gaaf te houden.
Wat is bovendien een ,,beheerschte devaluatie"? Zij is nog nooit voorgekonien: in Duitschland niet, in Frankrijk niet, ook in Engeland niet. Beheersching der depreciatie is overal een mislukking gebleken en de lieer Colijn is er zeker van, dat zij dat ook hier zou zijn. Reeds iiu is liet voor Nederland niet gemakkelijk zijn geldbehoetten te rekken. Als de gulden was losgeslagen zou het uit zijn in Nederland met de *mogelijkheid van* dekking en consolidatie van vlottende schuld. Dan zou geen andere weg overblijven dan papier te gaan drukken. Dan nioet Nederland, dat rneer invoeren moet dan uitvoeren, alles zooveel duurder betalen, dan zoudeii spaargelden worden vernietigd.
De nadeelen van depreciatie zijn groot, de voordeelen twijfelachtig. Daarom houdt de regeering vast aan den gouden standaard.
Na deze duidelijke verklaring ging de heer Colijn over op de economische nooden. Nog eens weer zette Iiij zijn standpunt uiteen, dat deze crisis een striictiirecle is.
Een ander punt, waaraan de lieer Colijn in zijn voortgezette begrootingsrede zijn aandacht wijdde, betrof de werkloosheidsbestrijding.
De troonrede heeft voor groote werken de voorwaarde gesteld, dat een sluitende begrooting verzekerd zou zijn.
De regeering bedoelt daarmede, zoo legde de lieer Colijn uit, dat een beroep op de leeningmarkt zal worden gedaan, indien de door haar ingediende voorstelien door de Kamer zijn aanvaard. De regeering denkt 6 millioen uit te trekken en hoopt daarmede 40 à 50.000 menschen direct en indirect aan het werk te kunnen stellen. Daaronder is ook begrepen een begin niet den M. O. polder.
Uitvoerig stond de heer Colijn stil bij de vraagstukken welke liet gezag en zijn handhaving raken.
Men geeft een verkeerde voorstelling als men denkt dat de regeering Iiaar maatregelen tegen de S.D.A.P. niet genoegen neemt. Zoolang wij een weermacht hebben, moeten Iiaar dienaren zich echter niet alleen niet hun verstand, maar ook rnet hun hart aan hun plicht wijden.
De regeering heeft echter de deur open gelaten: in liet herzieningsrapport van de S.D.A.P. is voor de regeering aanleiding den gang van zaken met aandacht te volgen.
Onbeperkte vrijheid voor den ambtenaar was nooit aanwezig. De regeering heeft niet anders gedaan dan den ambtenaren waarschuwen voor een gebondenlicid, waarvan liet besef verzwakt was. Een katechismus voor de ambtenaren is niet te geven; de minister is echter bereid in zijn circulaire het woord actie te vervangen door agitatie.
Alen heeft bijna algenieen aan de regeering gevraagd, of de regeering niet opnieuw wilde overwegen om den N.S.R. te plaatsen op de lijst van voor ambtenaren verboden vereeiiigingen.
Het zou *onvriendelijk* zijn om aan dat *verzoek* niet te voldoen. Zoo eenvoudig als men denkt is de zaak echter niet. Als men op grorid van liet program den N.S.R. op de lijst zou moeten zetten, zou men liet de S.D.A.P. ook moeten doen. Buiten Iiaar program kan nien den N.S.B. nog niet veel verwijten. ,,Zij zou," zoo zeide de niinister, ,,twee mijner zeer geachte ambtgenooten met het concentratiekamp hebben bedreigd, niaar dat is ook niet vast."
Minister Oud vulde het betoog van den nreinier met zijn financieele besclioiiwingen aan. De gemeenten vergeten maar al te zeer, zoo zeide minister Oud, dat ook liet rijk niet uit den hoorn des overvloeds lian scliudden. De circulaire aan de gemeenten beteekent overigens niet, dat liet rijk aan de gemeenten plotseling weer eenige tientallen millioenen gaat onthouden. In 1933 zijn n.l. die uitkeeringen bijzonder hoog geweest; thans is een waarschuwing gezonden, dat men voor een volgend jaar niet meer op zulke groote bedragen mag rekenen.
De *gemeenten moeten*, dat is de *bedoeling* van de circulaire, uit den gewonen dienst halen, wat er uit te halen is. Eerst als dat gebeurd is, kunnen wij samen verder zien.
Onjuist is liet dus te meenen, dat de werkloozensteun nu ook met een evenredig deel omlaag gaat.
Uitvoerig verdedigde de lieer Oud de opheffing van liet Leeningfonds. Wat de bezuiniging betreft: die nioet n u eenmaal ook in perspectief geschieden; men kan niet alles inééns bereiken: De salarisverlaging is een pijnlijke maatregel, maar zij is noodzakelijk. De heer Oud beriep zich nog eens weer op de indexcijfers cri liet lager levensniveau.
Met lietgeen op dit oogenblik geheven wordt van inkomen en vermogen is vrijwel de iiiterste grens bereikt. Een verzwaring kan de minister niet voor zijn verantwoording nemen, doch evenmi.. een vermindering: dus Pen grooter kinderaftrek voor groote gezinnen. Aan de denkheclden van den heer Fleskens zal Iiij niettemin zijn aandacht schenken.
De minister voelt de bezwaren verbonden aan den verhoogden suikeraccijns. Hij zegde dan ook toe, dat de eerste maatregel, die genomen zal worden, als eenige meevaller dat zal toelaten, dien accijns zal betreffen.
Sluit net budget? vroeg de lieer Oud zichzelf ten slotte af. De regeering heeft een ernstige en eerlijke poging gedaan nm er zoo spoedig mogelijk toe te geraken. Zekerheid is er natuurlijk niet. De lieer Oud durft echter het vertroiiwen uit te spreken, dat er, als de Staten-Generaal meewerken, geen reden voor pessimisme zal zijn.

(Vor. ber. Begrooting **1934 976** C.: Nederland: **rubriek** Dr. **Colijn; Nederland:** rubriek Mr. Oud **988** F.)

A. NEDERLAND. — Begrooting **1934** van Buitenlandsche Zaken. —

De minister van Buitenlandsche Zaken verklaart in de Memorie van Antwoord van zijn begrooting van Buitenlandsche Zaken, in verband met de vele opmerkingen over den Volkenbond, dat Iiij van meening is dat zij', die zich op den bodem van gehoorzaamheid aan Gods woord stellen, doel en streven van den Volkenbond met alle krachten moeten bevorderen.
Wat de Relgisclie kwestie betreft, deelt de minister mede, dat sinds de gevoerde besprekingen in Maart 1932 zijn onderbroken, geen dergelijke onderhandelingen voor een lierziening van het verdrag van 1839 meer hebben plaats gevonden. De zaak is blijven rusten. De minister blijft hopen, dat te eeniger tijd een regeling zal tot stand komen welke voor beide landen aannemelijk zal zijn.
De ininister sluit zich — en niet hem de regeering — aan bij de meening van die leden, die betoogen dat België's reclit om verdedigingswerken aan te leggen, buiten elk verband staat met liet verdrag van 1839. Niet kan worden volgehouden dat de Helgisclie neutraliteit met den aanleg dezer werken is afgeschaft.
Wat de invloed van liet Duitsche nat.-socialisme op de positie van in Duitschland wonende Nederlanders aaiigaat. merkt de minister op, dat onze gezant te Berlijn herhaaldelijk krachtdadig bij de Duitsche regeering voor deze belangen is opgekomen:
Wat de klachten aangaat over een aantal gevallen van mishandelingen en gevangennemingen van *landgenooten* in Duitschland, heeft het gezantschap eveneens de Duitsche regeering op het bedenkelijke dezer feiten gewezen en bestraffing der schuldigen gevraagd. Wat den Nederlander uit Nijmegen betreft, die reeds lang gevangen zit, is aangedrongen op een spoedige berechting.
De regeering beschikt, wat den boycot aangaat, op liet oogenblik niet over rechtstreeksche middelen om zoodanigen boycot van particulieren tegen te gaan.
Met het oog op de verliouding van Duitschland tot derde landen, kan liet protocol betreffende de uitvoering van liet Duitsche traiisfermoratorium niet openbaar worden gemaakt. De tusschcn beide landen tot stand gekomen regeling zal voor de Nederlandsche nijverheid geen nadeelige gevolgen hebben.
Wat do verliouding tot Rusland aangaat, staat de regeering nog op het standpunt van 1921. ook wat betreft de Russische vóóroorlogsche schulden. Of het aanknoopen van nauwere relaties met de Sovjet-Unie nieuwe mogelijklieden voor den Nederlandschen export zou bieden, is nog in onderzoek.
Wat liet liandelsverdrag met Duitschland aangaat wordt opgemerkt, dat besprekingen worden gevoerd ter regeling van den toestand die na 31 Dec. 1933 tusschen beide landen zal ontstaan.
Ten aanzien van de Rijnvaart wordt gezegd dat stappen bij de Duitsche regeering worden gedaan om een einde te maken aan de onbevredigende toestanden voor de Nederlandsclie Rijnschippers inzake de bevrachtingen in Duitschland.
Inzake het verbod van wapenfabricage verwiist de minister naar de mcrnorie op hoofdstuk I en het verslag. der Nederlandsclie delegatie ter conferentie van Genève.
Wat de berichtgeving omtrent Nederland in het buitenland betreft en de stichting van een persdienst zal door de instelling van een regeeringspersdienst de mogelijkheid vergroot worden om onjuiste berichtgeving tegen te gaan. De minister heeft aan de consulaire ambtenaren van ; land i Duitschland laten weten, dat zij de paspoorten gratis moeten afgeven of verlengen ten behoeve van de Nederlanders in Duitschland, die een bewijs van onvermogen kunnen overleggen. De minister deelt niet de opvatting, dat de Nederlandsclie vertegenwoordiging in liet buitenland behoort te worden versoberd.
Tenslotte deelt de minister mede, dat over het vorig jaar 21 landen hun verplichtingen ten opzichte van den Volkenbond niet hebben voldaan. Tot op 31 Augustus j.l. was 82 percent betaald van de verplichte contributie voor den Volkenbond; de laatste jaren zijn tal van bezuinigingen bij dezen bond doorgevoerd.

(Vor. ber. blz. **1039** *G.;* Begrooting **1934 976 C.)**

12 NOVEMBER 1933

B. DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezing en Referendum. — De eind-uitslagen van de op 12 November 1933 in Duitschland gehouden stemmingen zijn, volgens de telling van het Wolff-bureau:

RIJKSDAG:

Uitgebrachte stemmen: 42 975.007, waarvan
Nationaal-socialisten: 39.626.646 (92.2%);
Ongeldig: 3.348.361 (7.8%).

REFERENDUM:

Uitgebrachte stemmen: 43.439.046, waarvan
Ja: 40.588.804 (93.5%);
Neen: 2.100.181 (4.7%);
Ongeldig: 750 061 (1.8%).
Het aantal stemgerechtigden bedroeg 45.127.669.
De vraag, die bij het referendum is gesteld en welke met ja of neen beantwoord moest worden luidde:
,,Keurt gij, Duitsche man. en gij, Duitsche vrouw, de politiek van uw rijksregeering goed en zijt ge bereid te verklaren, dat deze de uitdrukking van uw eigen opvatting en van uw eigen wil is en u plechtig daarvoor uit te spreken?"
Wat de Rijksdagverkiezingen betreft, is er slechts één lijst ingediend, n.l. die der Nat. Socialistischa Duitsche Arbeiderspartij.

(Vor. ber. Rijksdagverkiezing 1023 **D.; Hitler** 1004 C.)

A. NEDERLAND. — De militaire uitgaven. — Minister Deckers heeft in zijn Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer de eindcijfers van onze militaire begrootingen sinds het einde van den wereld-oorlog nog eens gepubliceerd.

Aldus:

1919	f 249.261.349
1920	**142.129.811**
1921	138.626.033
1922	130.679.746
1923	**111.365.549**
1924	**110.006.372**
1925	105.440.374
1926	103.270.264
1927	**99.965.536**
1928	**98.900.650**
1929	**103.608.399**
1930	**102.528.947**
1931	**102.358.907**
1932	**96.492.309**
1933	88.720.145
1934	**88.050.483**

In dit eindcijfer zijn begrepen de uitgaven voor pensioenen, wachtgelden, non-activiteits-tractementen enz., die op rond **21** millioen kunnen worden gesteld. De regeering heeft nu beslist, dat er van het cijfer voor **1934** nog **12** millioen af moet. Het wordt dus 76 millioen. (De Avondpost)

(Vor. ber. Leger, Vloot en Luchtmacht **902** F.)

B. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer - Leening ten behoeve van Oostenrijk. — De Tweede Kamer heeft op 10 Nov. **1933** het wetsontwerp tot goedkeuring van het Oostenrijksche protocol van **5** Juli **1932** (deelneming aan de leening ten behoeve van Oostenrijk), na bestrijding van Ir. Albarda, met **54** tegen **26** stemmen aangenomen. (Vor. ber. **492** G.; Volkenbond **445** C.)

13 NOVEMBER 1933

C. KOOLOXYDE-VERGIFTIGING. —

Op den tweeden voordrachtsavond in het Veiligheidsmuseum te Amsterdam, werd het belangrijke vraagstuk van de kooloxyde-vergiftiging, belangrijk door de vele mogelijkheden, waardoor dit gif zijn werking kan uitoefenen, hetgeen ook de vergiftigingen, welke in de laatste weken zijn voorgekomen beoogen, door dr. W. R. H. Kranenburg, medisch-adviseur bij de Arbeidsinspectie, behandeld.

Na' een uiteenzetting van het wezen van de kooloxyde-vergiftiging, welke neerkomt op een binding van de kooloxyde aan de roode bloedkleurstof, waardoor de opneming van de voor het leven noodiee zuurstof wordt belet en in mindere of meerdere mate een-zuurstoftekort wordt veroorzaakt, werden nagegaan de verschillende omstandigheden, waarbij dit gifgas ontstaat, in het algemeen overal, waar onvolkomen verbranding voorkomt.

Bij het naderen van den winter wordt het van belang geacht te waarschuwen in de garages den motor niet te laten draaien bij gesloten deuren, daar de uitlaatgassen zeer gevaarlijk zijn door hun niet gering gehalte aan kooloxyde. zelfs tot 14 pct. Gewezen werd op het gevaar van de aanwezigheid van dit gas niet merkbaar door reuk, smaak of kleur, iets lichter dan lucht en vermengd er mede, komend overal, waar de bewogen lucht heen gaat.

De ziekteverschijnselen na inademing van kooloxyde werden besproken, in het bijzonder de hoofdpijnen, bij een bepaalde bloedbinding optredende, welke een ernstige waarschuwing vormen wanneer de hoofdpijn bij verschillende personen tegelijk zich gaat voordoen.

Typische gevallen van acute en chronische vergiftiging werden genoemd, het niet herkennen en de moeilijkheden van het herkennen bij niet typische ziektebeelden., zich niet zelden voordoende en reden tot treurige toestanden in het huisgezin.

De behandeling van den met kooloxyde vergiftigde, den bewusteloze en schijndoode werd nagegaan; aangedrongen op het leeren van kunstmatige ademhaling, in dezen tijd noodig voor iedereen, waar gasvergiftigde, drenkeling en electrisch getroffene volle aandacht vragen, uit een oogpunt van levensredding. In het bijzonder werd de waarde bezien van de toediening van een mengsel van koolzuur en zuurstof (5 pct. koolzuur en 95 pct .zuurstof), de beteekenis voor de redding van het leven en voor den terugkeer tot een goeden gezondheidstoestand.

Tenslotte werden behandeld de verschillende vormen van be-
1 van den mensch tege de inademing van dit gas, de
1 et het draagbare zuurstofreddingsapparaat.

(Het Centrum)

D. NEDERLAND. - Vergelijking tusschen het Belgische en het Nederlandsche leger op vredes-voet. — Het Ochtendblad van de Avondpost van 7 November meldt o.a. het volgende:

Ten einde een goede vergelijking te kunnen maken tusschen de vredes-sterkte van het Belgische leger en het Nederlandsche leger, geven wij onderstaand staatje, waarvan de gegevens betreffende het Belgische leger ontleend zijn aan de N. Rotterd. Courant, en de gegevens betreffende het Nederlandsche leger door ons Departement van Defensie zijn verstrekt:

	België	Nederland
Soldaten	**45.007**	**24.679**
Generaals	**63**	**15**
Kolonels	**115**	**27**
Luit.-kolonels	**141**	**86**
Majoors	**326**	**114**
Kapiteins	**1.851**	**475**
Luitenants	**1.699**	**733**
Adj.-Onderoff.	**1.883**	**548**
Serg.-majoors	**1.492**	**933**
Fouriers	**614**	**158**
Sergeanten	**4.922**	**2.359**

Het Nederlandsche leger telt dan bovendien nog **135** muzikanten, **31** tamboers en trompetters en **69** hoefsmeden.

Bij bovenstaande cijfers moet dan, wat Nederland betreft, nog worden aangeteekend, dat de **15** generaals verdeeld kunnen worden in **4** luitenants-generaal en **11** generaal-majoors; dat de **733** luitenants bestaan **uit 586** eerste- en **147** tweede-luitenants en dat bij de **24.679** soldaten zijn inbegrepen **1679** beroeps-korporaals en beroeps-soldaten.

Met dit alles rekening houdend, komt men in totaal voor het Belgische leger tot een vredes-sterkte van **58.113** en voor het Nederlandsche leger tot **30.362.** Neemt men dan verder in acht, dat beide landen een ongeveer even groote bevolking hebben, dan ziet men, hoe veel verder Nederland reeds is op den weg der ontwapening. Het Belgische vredesleger is bijna dubbel zoo sterk. (De Avondpost)

(Vor. ber. Nederland Leger 1041 A.; België **1032** D.)

E. **CHINA.** — Invoerstatistiek. — De invoer in de eerste helft van **1933** is gestegen vergeleken met hetzelfde tijdvak van **1932.** Dit blijkt uit het volgende overzicht:

Artikelen.	**1932** 1e halfjr. (in $)	**1933** 1e halfjr. (in $1
Gedrukte katoenen goederen	**11.028.091**	**11.137.343**
Wollen stoffen	**11.845.629**	**12.125.866**
Voertuigen en schepen	**15.855.451**	16.180.787
Diverse metalen, fabrikaten	27.508.760	**33.023.970**
Kleurstoffen, verven en vernissen	**20.131.013**	**21.521.882**
Kaarsen. zeep, oliën, vetten, gom, was, hars	76.142.666	99.745.395
Hout	**14.360.484**	16.018.743
Bamboe, rottan, vezels, stroo, etc.	6.361.046	**6.384.623**
Kool, brandstof, pek en teer	**10.448.677**	15.263.363

(Chinese Customs, Shanghai)

F. PAARDENSPORT. — Toevallig op den 46sten verjaardag van Fred Archers dood, heeft Gordon Richards het onaantastbaar geachte record van dien prins der jockeys geslagen en het meteen op **248** gewonnen rennen in één seizoen gebracht.

G. ROEMENIE. — Aftreden van het kabinet. — Ministerpresident Vajda heeft op **12** Nov. **1933** den Roemeenschen koning het ontslag van het kabinet aangeboden. Dit ontslag werd aanvaard. **(649** H.)

H. BELGIE. — De verschijningen - Uitspraak van het Episcopaat. — Het Belgische episcopaat publiceert een verklaring inzake de bekende verschijningen van de H. Maagd, die volgens verklaringen van een aantal personen zouden hebben plaats gehad in verschillende deelen van het land, waarvan het bekendste geval van den laatsten tijd wel dat van Beauraing is. De bisschoppen wijzen er op, dat deze z.g. verschijningen nooit zijn erkend of aanbevolen. Den geestelijken

wordt aanbevolen deze plaatsen niet meer te bezoeken en geen bedevaarten er heen te organiseeren.
Den katholieken bladen wordt verboden mededeelingen over de verschijningen te doen zonder goedkeuring der kerkelijke autoriteiten, terwijl ook boeken en brochures over het onderwerp, die niet door de geestelijkheid zijn goedgekeurd, verboden worden.
(De Tijd) (Vorig bericht blz. 892 A.)

A. DUITSCMLAND. — Rijksdagverkiezingen en Referendum. - **Manifest van Rijkskanselier Hitler.** — De rijkskanselier heeft tot de nationaal-socialisten den volgenden oproep gericht:
Partijgenooten Een onvergelijkelijke overwinning is behaald. Het Duitsche volk dankt haar in dg eerste plaats aan uw trouw en onvermoeiden arbeid. Mannen van onze organisatie, van onze propaganda van de S.A., de S.S. en de St., gij hebt, gesteund door de activiteit van onze jeugd, van onze vrouwen, tallooze partijgenooten en onze pers, in nauwelijks vier weken buitengewoon werk geleverd. De buitengewone grootte van het succes is voor u allen de grootste erkenning, de redding van het vaderland zal echter in de eerste plaats uw dank zijn. Duitsche volksgenooten. Vijftien jaar lang heb ik, vervuld van een onverwoestbaar vertrouwen op de innerlijke waarde van het Duitsche volk, vol vertrouwen in zijn toekomst, gestreden. Heden dank ik de millioenen Duitsche landgenooten van ganscher harte voor de historische belijdenis eener waarachtige liefde voor den vrede, doch ook een belijdenis voor onze eer en voor onze eeuwige gelijke rechten. Mijn medewerkers en ik echter zullen, daardoor gesterkt, moedig en onverdroten onzen plicht vervullen. (De Standaard) (V. b. 1040 B.)

14 NOVEMBER 1933

B. DUITSCHLAND. — **Rijksdagverkiezing** en Referendum. - Persstemmen. —
NEDERLAND. — Het Algemeen Handelsblad: Het Duitsche volk heeft in overweldigende-meerderheid zijn goedkeuring gehecht aan tiet regeeringsbeleid van Hitler. Daarmede is de macht van het triumviraat, hetwelk sinds 30 Januari over Duitscliland regeert geconsolideerd tot een onbeperkt gezag, grooter dan wellicht 'ooit een nionarcii heeft bezeten. De volkstribuun Hitler is, met zijn paladijnen Göring en Göbbels, thans volstrekt alleenlieersclier over een volk van ruim 60 millioen zielen, hetwelk hij niet weergaloos doorzettingsvermogen aaneensriieedt tot een lioniogene massa, die sleclits één wil heeft, n.l. den zijne. Van oppositie of van, althans eenigszins beteekenrnde, verdeeldheid, welke zoo sterk in het vroegere Duitscliland naar voren trad en vaak het succes van de beste bedoelingen verlamde, is weinig te bemerken — waarbij de vraag aciiterwege kan blijven, hoe die eenheid verkregen is. De twaalfde November lieeft liet feit bevestigd van de vestiging door Hitler van den eenlieidsstaat Duitschland. Met dit onloochenbare resultaat van den arbeid der nationaal-socialistische partij zal de wereld rekening moeten houden bij de verdere ontwikkeling van haar betrekkingen met liet Derde Rijk.
De Nieuwe Kotterdamsche Courant: De uitslag van het referenduin. hetwelk op 12 Nov. in Duitschland is gehouden, stond bij voorbaat vast. Weliswaar was die vraag, waarop de kiezer met Ja of Neen moest antwoorden, niet beperkt gebleven tot de zaak die den stoot had gegeven tot de stemming, maar uitgebreid tot de algemeene (buiten- en binnenlandsche) politiek van de regeering-Hitler, doch in het volksbewustzijn gold zij toch in hoofdzaak: instemniing te betuigen met liet bedanken voor den Volkenbond en het verlaten van de Ontwapeningsconferentie. De grootsclieepsche officieele propaganda had er boveridien voor gezorgd dat bedenkingen tegen de binnenlandsche politiek, welke vele Duitschers, die tengevolge van den nieuwen koers in liet gedrang zijn geraakt, moeten koesteren op den achtergrond waren gedrongen. Die propaganda had den kiezers ingescherpt dat het thans ging om de eer en het recht van het Duitsche volk, welke te Genève zoozeer waren miskend dat een breuk de eenige uitweg was.
De Maasbode: Uit de nuchtere cijfers der Rijksdagverkiezing en tiet Referenoiim zal Duitscliland, maar evenzeer liet buitenland zijn conclusies moeten trekken. En al zijn die cijfers zoo doodeenvoudig als ze wellicht nooit bij een stemming geweest zijn, liet is wellicht nog nooit zoo moeilijk geweest ze te doorzien en er gevolgtrekkingen uit op te diepen.
Natuurlijk zijn er heel velen, die aan dezen uitslag elke innerlijke beteekenis looclienen: anderen daarentegen zullen zicli op de millioenen-tallen doodstaren. De gelijkgeschakelde Duitsche pers zal er een lyrische hymne over aanlieffen en een eenstemmig commentaar leveren, dat elken twijfel aan de volkomen innerlijke aaneengeslotenheid van het Duitsche volk buitensliiit. Het buitenland zal herinneren aan de terreur. welke door liet nationaal-socialisme wordt uitgeoefend — elke neen- of ongeldigsteninier werd bij voorbaat als een landverrader uitgekreten —, en aan de angst, welke zich van de bevolking heeft meester gemaakt en daarmede elke diepere waarde aan het Duitsclie gebeuren op 12 Nov. ontkennen. Beide opvattingen zullen, vooral om propagandistische redenen, met het uiterste extremisme verdedigd wordeii; en gelijk liet in dergelijke gevallen steeds gaat, leidt elk extreinisme tot een onjuiste beoordeeling der werkelijke situatie.
De Telegraaf: Het resultaat van de volksstemming en van de Rijksdagverkiezing is geen groote sensatie gewordeii. Van te voren stond liet vast, dat een noenienswaardige oppositie niet aan den dag zou treden. Dat er in liet geheel geen oppositie in Duitschland meer bestaat, zullen zelfs de nationaal-socialisten niet gelooven, maar de tegenstanders van tiet Derde Rijk durven zich niet meer openlijk te vertoonen, zij wagen zelfs niet in het verborgene van liet stemhokje een geschreven stern tegen het lieerschende systeem uit te breiigen.
Het geweldig hooge percentage der uitgebrachte stemmen hangt voor een deel samen met deze algemeene angst-stemming, maar ook het feit, dat van deze uitgebrachte stemnieri slechts enkele van ontevredenheid en tegenstand getuigeti, is deels het gevolg van vrees voor onaangename gevolgen. Of deze vrees gerechtvaardigd is, nioge een vraag zijn, waarop men kan antwoorden, naar gelang van zijn opvatting over de methoden van tiet nat.-socialisme, maar dat deze vrees bestond, is een onlooclienbaar feit en dat zij op de verkiezingscijfers invloed heeft uitgeoefend, is eveneens niet te ontkennen. Niettemin beteekent de 12de November voor Hitler en de zijnen een overwinriing en het ware voor de tegeiistariders der nationaal-socialisten, zoowel in Duitschland als daarbuiten struisvogelpolitiek, indien zij dat niet wilden erkennen.
ENGELAND. — De News Chronicle schrijft, dat de uitslag van de verkiezingen Hitler voor langen tijd den onaangevochten heersclier van Duitscliland maakt. Het referendum geett zonder twijfel de weloverwogen overtuiging van liet Duitsche volk weer. De Daily Herald schrijft, dat Hitler den buitenlandsch-politieken toestand heeft gebruikt voor binnenlandsche propaganda.
De Times nieldt, dat Hitler en zijn onder-aanvoerders thans de onbestreden heerschers van Duitschland ziin. De andere landen zullen tlians met een nationaal-socialistisch Duitscliland te maken hebben en het is nu zaak, te trachten inzicht te krijgen in wat de nationaal-socialisten willen.
BELGIE. — De **Nation Belge** betoogt, dat men, gezien de omstandigheden waaronder de verkiezing plaats had, een groote meerderheid voor Hitler kon verwactiten, maar dat de uitkonist de ergste verwaclitingen nog heeft overtroffen.
Le Peuple noemt de heele verkiezing een farce en betoogt dat de kiezers uit angst voor de wraakoefeniiigen der S.A. niet anders dan met „ja" hebben durven stemmen.
FRANKRIJK. — Het Journal acht het praclitig, dat ongeveer 2 millioen menschen hun leven en positie op liet spel hebben durven zetten, om volgens hun vrije meeningsuiting tegen de regeeriiig te stemmen.
De Petit **Parisien** schrijft daarentegen, dat het geheele Duitsche volk zich met den leider solidair heeft verklaard.
De Echo de **Paris** schrijft, dat het verdrag van Versailles tlians de laatste beschermende niuur is voor de instellingen eri de overleveringen van Europa en men moet zich afvragen of Mac-Donald tlians nog evenals vroeger bereid is te verklaren, dat Engeland riooit oorlog zal voereri om tot naleving van het verdrag te dwingen.
De radicaal socialistische République schrijft o.a., dat men tegenover de verkiezingsoverwinning van Hitler niet het gesloten en vereenigd front der niogendheden die den vrede wensclien en die toenadering tusschen de volkeri verwachten, als oppositie mag stellen.
De socialistische Populaire wijdt een uitvoerige beschouwing aan de 2 miliioen kiezers, die den moed hadden „neen" te stemmen.
OOSTENRIJK. — Verschillende Weensche ochtendbladen schrijven naar aanleiding van den Duitschen verkiezingsuitslag, dat het volgens particuliere inlichtingen uit Duitschland vaststaat, dat in gevai van werkelijk vrij en geheime verkiezingen de lijst van Hitler nog niet de helft van liet totaal aantal uitgebrachte stemmen op zich vereeiiigd zou hebben.
Het Cliristelijk-sociale Wiener Montagsblatt schrijft, dat Duitschland niet langer als een staat met minder rechten rnag worden beschouwd'en behandeld. Het resultaat en de uitwerking van de verkiezingen op de interne verlioudingen in Duitscliland zal voornamelijk worden bepaald door de vraag, of Hitler tlians zijn vroegeren tegenstanders de hand wil reiken.
POLEN. — De Kurjer **Warszawski** schrijft o.a., dat de verkiezingsuitslag bewijst, dat Hitler's buitenlandsclie politiek, niet sleciits ten aanzien van he: verkrijgen van gelijkgerechtigdheid op liet gebied der bewapening, dus ter bewapening van Duitschland, doch dat ook zijn binnenlandsche politiek een overwinning lieeft behaald. De mate van deze overwinniiig heeft alle verwactitingen overtroffen.
De Nationaal-democratisclte **Gazeta** Warszawska noemt Hitler's overwinning imponeerend en concludeert dat het heele Duitsche volk voor Hitler is.
DUITSCHLAND. — De Deutsche Allgemeine Zeitung schrijft: „Deze eeiisternmige wil van een natie is in liet spel der buitenlandsche politiek ren machtsfactor van groote beteekenis. Duitschland heeft thans zijn vredeswil gedemonstreerd op een wijze, als nog nooit een andere natie voor dit of voor een ander doel heeft kunnen doen. Het fantastisclie succes der Nationaalsocialistische beweging is niet meer het succes van een partij, docli het succes der natie. Duitscliland heeft zicli uitgesproken voor het één-partij-systeem. Duitsciiland is Nationaal-socialistisch. Dat is op liet gebied der binnenlandsche politiek tiet verrassende feit. Als Hitler zich lieeft voorgenomen vooral de Duitsche arbeiders weer naar de natie terug te leiden, dan is dit liistorisclie feit, dat een onmogelijkheid en een utopie sctieen, tlians werkelijkheid geworden."
De Diiitsche bladen „Völkischer Reohachter", „Der Angriff", „Der Montag" e.a. geven een eensluidend commentaar.
(Vor. ber. Hitler's manifest 1042 A; Rijksdagverltiezingen en Referendum 1040 B.)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij op de Zeven **Provinciën.** - Uitspraak van den **Zeekrijgsraad** te Soerabaja. — De Zeekrijgsraad te Soerabaja heeft op 14 November 1933 de eerste groep van 19 Inlandsche beklaagden inzake de muiterij op de Zeven Provinciën gevangenisstraffen van 6 tot 18 jaar opgelegd. De beide hoofdmuiters zijn tot 18 en 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Alle beklaagden hebben hooger beroep aangeteekend.
De overwegingen van de vonnissen bevatten dat beklaagden de aan boord zijnde officieren en onderofficieren beroofd hebben van hun vrijheid tot handelen, hen opzettelijk hebben verhinderd om hun dienst te verrichten en gedwongen zich uitsluitend op te houden op het achterschip, welke toestand geschapen werd door twee door de opstandige schepelingen gelijktijdig verrichte complexen van handelingen, namelijk ten eerste het onder stoom gaan met het schip, benevens ten tweede het vermeesteren van wapens en munitie.
Alle beklaagden — aldus zegt het vonnis — hebben handelingen verricht. welke moeten worden beschouwd als rechtstreeksche medewerking.
Het verweer van de raadslieden tegen verzwarende omstandigheden betreffende onmiddellijke hulp (de ten laste legging stelde dat ter plaatse geen onmiddellijke hulp te verkrijgen was) heeft de Zeekrijgsraad niet tot een andere zienswijze gebracht.
Overwegende omtrent de soort en de maat van de straf dat de ernst van het misdrijf en de omstandigheden onder welke het werd gepleegd in aanmerking genomen de ernstigste bestraffing vordert, kan evenwel worden volstaan met de oplegging van een vrijheidsstraf als hoofdstraf. (Aneta) (Vor. ber. **887 F.)**

B. GEESTELIJK LEVEN. — **Mgr.** H. Leven tot bisschop gewijd. — Op 12 Nov. 1933 werd Mgr. Henricus Leven in de parochiale koepelkerk te Uden tot Apostolisch Vicaris van de kleine Soenda-eilanden gewijd. In een plechtige processie, waaraan o.a. deelnamen de bisschoppen van 's-Hertogenbosch, Breda en Roermond, werd de wijdeling naar de Sint Petrus kerk geleid. Bij het binnentreden van de kerk hief een zesstemmig koor het „Ecce Sacerdos" van Perosi aan. Als consecrator fungeerde Mgr. A. F. Diepen, bisschop van 's-Hertogenbosch, als assistent consecratoren mgr. Hopmans, bisschop van Breda en mgr. Lemmens, bisschop van Roermond. (De Maasbode)

C. **VLEKTYPHUSVACCIN.** — Blanc, Nourry, Baltazard en Barnéoud hebben in de Académie de Médecine mededeelingen gedaan van de gunstige uitkomsten van hun proeven op het gebied van de bereiding van een nieuw levend vlektyphusvaccin, dat de nadeelen van het bekende vaccin van Nicolle zou missen. Zij gaan uit van een constant goedaardig muizenvirus, afkomstig van ratten uit Casablanca dat bij inspuiting bij den mensch slechts lichte ziekteverschijnselen veroorzaakt en na verzwakking in het geheel geen reactie, terwijl toch een uitgesproken onvatbaarheid voor de ziekte zelf zou worden verkreqen. zonder dat er kans bestaat, dat de geënten virusdragers worden.
(Mededeeling in de Académie de Médecine, Paris)
(Vorig **bericht** Typhus 193 H.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Financiën. — Voor het dienstjaar 1933 wordt voorloopig een tekort op den gewonen dienst verwacht van ruim f 153.000.000 op basis van een totaal aan Landsuitgaven van f 396 000.000.
De buitengewone dienst vertoont een groot voordeelig saldo, hetgeen wordt veroorzaakt door terugvloeiing van f 26 000 000 van bij den Pandhuisdienst uitstaande leensommen. (Aneta) (Vor. ber. 921 K.)

E. **NEDERLAND.** — **Inaugureele** rede van Prof. Dr. **H.** N. ter Veen - De **industrialiseering** van Japan. — Prof. dr. H, N. ter Veen heeft op 13 Nov. '**33** zijn ambt van gewoon hoogleeraar **in** de sociale aardrijkskunde en do vergelijkende volkenkunde aan de universiteit van Amsterdam aanvaard met het uitsprekeii van een inaiigureele rede over: De maatschappelijke beteekenis der industrialiseering van Japan. Wij orttleenen hieraan o.a. het volgende:
De Japansche fabriekindustrie, aldus spreker, is niet de natuurlijke vrucht van een langzame technische en economische ontwikkeling, maar door de Japansclie politici in liet leven geroepen, teneinde binnen de landsgrenzen over de hulomiddelen te kunnen heschikken, noodig voor de verdediging van het land en voorts om het land economisch te oiitwikkclen. Het autarkisch ideaal wordt dus bij de opensluiting van het land in het midden der 19e eeuw niet opgegeven. Kenmerkend voor de industrieele ontwikkeling daar te lande is — het hangt sanieii met den oorsprong der industrie — de nauwe samenhang tusschen den Staat en het nieuwe bestaaiismiddel. Industrialiseering is een staatsbelang.
De maatschappelijke waarde der fabrieksnijverheid is in den loop der jaren nog toegenomen. Sedert de Restauratie n.l. is de bevolkingsgroei zóó snel, dat het niet mogelijk is, allen bij den landbouw betrokkenen, tot nu toe het belangrijkste bestaansmiddel in Japan, een bestaan te verzekeren. De bergachtige natiiiir van het land belemmert iiitbreiding van tiet bouwlandoppervlak; de landbouw zelf wordt zóó intensief uitgeoefend, dat ook de iritensificatie daarvan nauwelijks plaats voor meer zou bieden.
Twee wegen staan open om de overbevolking te plaatsen: emigratie eri industrialisatie. Slechts weinig japanners emigreeren: politieke, maatschappelijke en economische oorzaken houden de emigratiebeweging tegen. In het nabije Oosten ondervinden ze concurrentie van den nóg slechter betaalden Chinees of Koreaanschen koelie: in het verre Oosten en Zuiden houdt men de poorten gesloten voor de Japanners. Industrialiseering biedt daardoor de beste mogelijkheid den bevolkingsdriik te verlichten.
Spreker ging nu na in hoeverre de Japansche industrie aan de maatschappelijk verwachtingen heeft voldaan.
Ongetwijfeld heeft ze den bevolkingsdruk verlicht, getuige het toenemend aantal arbeiders en de groei der steden. Maar toch is de groei der industrie niet zoo sterk als verwacht werd. Toegeschreven moet dat o.m. worden aan het gebrek aan grondstoffen en de eenzijdigheid van den afzet, die vooral steunt op den verkoop van gesponnen zijde en katoenen stoffen op slechts weinige markten: de Vereenigde Staten, China en tot voor kort Britsch-Indië. In dit oozicht heeft de Japansche industrie dus geen onafhankelijkheid' pebracht, maar de welvaart van het volk juist veel meer verbonderi met de verhoudingen buiten het rijk. Japan moge in militair opzicht inderdaad onafhankelijk zijn, mede dank zij zijn industrie, in economisch opzicht is het meer dan vroeger gebonden. Deze econoinische afhankelijkheid is voor dit steeds naar autarkie strevende volk moeilijk te aanvaarden. Het tracht nu door uitbreiding van zijn Staatsmacht over die gebieden, welke als grondstoffenleverancier of als markt in aanmerking komen, zijn autarkisch ideaal te bereiken. De kapitalistische aard van bet economisch leven, het Japansche volkskarakter, traditie en nationale solidariteit vergemakkelijken het betreden van dezen imperialistischen weg.
Toch zijn er teekenen, dat de nationale eenheid van het Japansche volk verzwakt, doordat, vooral onder den invloed der industrie, zich nieuwe maatschappelijke klassen gevormd hebben, wier tegenstrijdige belangen sociale conflicten oproepen, vroeger onbekend. (Persbur. V. D.)
(Vorig bericht Onderwijs 1021 **A.)**

F. AMSTERDAM. — Aantal vreemdelingen. — Te Amsterdam zijn thans meer dan 30 000 vreemdelingen gevestigd, waarvan ruim 19.000 Duitschers, te weten 14.000 vrouwen, meest dienstboden, en 5350 mannen, meest met hun gezinnen.
Van de overige vreemdelingen zijn o.m.: 1000 Belgen, 1700 Oostenrijkers, 600 Engelschen, 500 Hongaren, 450 Tsjechen.
In verband hiermede is de quaestie van de huisvesting en van de woningmarkt in het algemeen acuut geworden. (Algemeen Handelsbladi

G. VEREENIGDE STATEN. — Alcohol-invoer. - Maandelijks 1.125.000 Liter. — Naar het „Journal of Commerce" meldt wordt in Witte Huiskringen bevestigd, dat het contingent van alcoholische dranken, welke door het buitenland mag worden ingevoerd op 1.123 000 liter per maand zal worden bepaald.
(Journal of Commerce) (Vor. ber. blz. 1036 E.)

H. FRANKRIJK. — Versche groenten uit Nederland gecontingenteerd. — Het „Journal Officiel" van 9 Nov. bevat een regeeringsdecreet, waarbij voor den invoer van versche groenten uit Nederland naar Frankrijk tot en met **31** Dec. '**33** contingenten worden vastgesteld. (Journal Officiel) (Vor. **ber.** blz. 641 A.)

I. ITALIE. — Tariefbestand opgezegd. — Italië heeft thans ook het doiianebestand opgezegd.
(Corriere della Sera) (Vorig bericht **blz. 873 F.)**

A. KOELTECHNIEK. — Het grootste koelhuis van Europa in Italië. — Het grootste koelhuis van Europa is een bewonderenswaardig werk van Italiaansch fascisme; dit koelhuis staat in Verona en werd in verbazingwekkend korten tijd gebouwd. De in de vrieskamers opgestelde machines zijn voor een capaciteit van 1,600,000 vriesuren berekend. Het koelhuis dient om vruchten, groenten en andere levensmiddelen zeer lang te kunnen bewaren. Dit van groote beteekenis voor de export van Italiaansche producten.
De afmeting van dit koelhuis is zoo geweldig, dat geheele oogsten daarin opgeborgen kunnen worden, zoodat de Italiaansche vruchten en groenten steeds in verschen toestand gedurende het geheele jaar naar alle oorden van Europa kunnen worden uitgevoerd.
Onderstaande cijfers illustreeren duidelijk de enorme beteekenis van dit koelhuis voor het land Italië.
Goederenopslag in tons:

1928	1929	1930	1931	1932
13800	26000	32700	64100	94300

Aantal waggonladingen vruchten:

1928	1929	1930	1931	1932
122	622	1368	2549	3012

(Die Landware, Fach-Organ des Deutschen Landhandelsbundes.)

B. NEDERLAND. — Vakbeweging - Omvang op 1 Januari **1933.** — Aan het door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde Overzicht van den omvang der Vakbeweging in Nederland, op 1 Januari 1933, ontleenen wij, dat het totaal aantal georganiseerden in 1932 met 49.300 is gestegen, d.i. met 6%, tegen 15½% in 1931, 8% in 1930 en 13% in 1929.
De drie grootste vakcentrales, het N.V.V., het R.-K. Werklieden Verbond en het Chr. Nat. Vakverbond, gingen in 1932 resp. met 21.100 (6½%), 16.000 (9½%) en 13.550 (13%) vooruit.
Het aantal georganiseerden op 1 Juli 1933 bedroeg voor het N. A. S. 22.000, N. V. V. 337.550, C. N. V. 118.500 en R.K.W. 198 300.
Het percentage aangeslotenen bij vakcentrales steeg in 1932 van 84.88 tot 86.66.
Niet onbelangrijk is ook het aantal bezoldigde bestuurders en propagandisten, die in dit jaar bij de verschillende vakbonden werkzaam waren. Dit bedroeg bij het N. A. S. 24. bij het N. V. V. 248, bij het Chr. Nat. Vakverbond 100, bij het R. K. W. 164 en bij de Ned. Vakcentrale 16.
(Centr. Bur. voor de Statistiek) (Vor. ber. **1022** D.)

15 NOVEMBER 1933

C. ROEMENIE. — **Kabinet-Duca** gevormd. — De nieuwe regeering is op 14 Nov. 1933 gevormd en als volgt samengesteld:
Duca, minister-president; Titulescu, Buitenl. Zaken; Gen. Uica, Oorlog; Incule, Binnenl. Zaken; Dinu Bratianu, Financiën; Antonescu, Justitie; Ciopoianu, Landbouw; Franasovici, Verkeer; Dimitriu, Arbeid; Tatarescu, Handel; Dr. Angelescu, Onderwijs; Gen. Angelescu, Militaire uitrusting.
Het parlement, dat oorspronkelijk op 14 Nov. '33 zou bijeenkomen, wordt ontbonden en er worden nieuwe verkiezingen uitgeschreven (V. D.) (Vor. ber. **1041** G.)

D. FRANKRIJK. — Buitenlandsehe politiek - Rede van Paril-Boncour. — Het groote debat over de buitenlandsche politiek van Frankrijk is op 15 Nov. '33 geëindigd. De minister van Euitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, verklaarde o.a. het volgende: Het gebeurde op 12 Nov. (de Duitsche stemmingsdagl verrastte ons niet, maar is niet geschikt om het standpunt van Frankrijk te wijzigen.
Indien Duitschland herbewapent, dan zal Frankrijk zich nog sterker wapenen, hetgeen er toe leidt, dat wij allen in den afgrond storten.
De Fransche regeering is van oordeel, dat de eenige waarborg tegen bewapening van Duitschland is het sluiten van een algemeene ontwapeningsovereenkomst. Frankrijk heeft de keus tusschen machtspolitiek en een politiek van internationale samenwerking. Frankrijk heeft dezen tweeden weg gekozen. De Fransche regeering twijfelt er niet aan, dat Duitschland voorbereidingen treft tot wapening. Zij is bereid met de Duitsche regeering direct te onderhandelen, doch onder het belangrijke voorbehoud, dat zij niets zal doen buiten de Engelsche en Italiaansche regeeringen en den Volkenbond.
Frankrijk is het volkomen eens met Italië en Tsjecho-Slowakije wat betreft de onafhankelijkheid van Oostenrijk als wezenlijk bestanddeel voor den Europeeschen vrede. Dit geldt eveneens voor de Kleine Entente.
Wat het Saargebied betreft is Frankrijk niet tegen directe onderhandelingen met Duitschland. Frankrijk heeft een gezant in Berlijn, Duitschland heeft er een te Parijs. Ieder voorstel zal worden onderzocht in denzelfden geest, die Frankrijk steeds heeft bezield voor den vrede. Ieder accoord tusschen Frankrijk en Duitschland moet uitloopen in den Volkenbond.
Hitler heeft gezegd, dat niets ons scheidt, behalve het Saargebied. Boncour wenschte nog verder te gaan en zei: zelfs het Saargebied scheidt ons niet. Het Saargebied heeft zelfbeschikkingsrecht, doch thans is het nog een internationaal gebied onder contrôle van den Volkenbond.
De Kamer heeft de motie van vertrouwen in de regeering goedgekeurd met 395 tegen 194 stemmen.
(Havas) (V. b. Sarraut's **Buitenl.** politiek **1039 C.**)

E. FRANKRIJK. — Verdediging der N.-O.-Grens. — De „Intransigeant" begint een reeks artikelen over de Fransche vestingwerken aan de N.O.-grens, die volgens de meening van den correspondent alles in de schaduw stellen, wat tot dusverre in deze richting is gepresteerd. Deze werken, die deels rond, deels vie-kant zijn of in trapeziumvorm zijn gebouwd en welker muren door pantserplaten tegen de zwaarste artillerie zijn beschermd, duiken op de meest onverwachte plaatsen op. De geschutbatterijen zijn zoo ingericht, dat het vuur van twee vestingen kruist, zoodat de grootst mogelijke ruimte wordt bestreken. Iedere afzonderlijke vesting wordt bovendien beschermd door prikkeldraadversperringen, die electrisch geladen zijn. Het onzichtbaarmaken, dat reeds bij den aanleg zoo veel mogelijk is nagestreefd, zal thans door den aanplant van boomen en dergelijke nog worden vervolmaakt. De vestingwerken zijn omgeven door een breede en diepe gracht waarvan de toegang bewaakt wordt door gepantserde en onder krachtigen stroom staande blokhuizen.
Onder den grond loopt een groot net van gangen, die voor een deel ruim 100 M. diep liggen. Teneinde een zoo snel mogelijk transport der troepen van het eene fort naar het andere te kunnen tot stand brengen is een electrische ondergrondsche tram aangelegd.
Voor het onderbrengen der troepen is in alle opzichten gezorgd door geventileerde kasematten. Een heel systeem van luchtfilters verversch voortdurend de lucht, terwijl een bijzondere installatie door het instellen van een hoogeren druk in de kasematten het binnendringen van gifgassen moet verhinderen. De munitietoevoer geschiedt langs onderaardschen weg uit groote munitiedepôts. Andere ondergrondsche gangen leiden van de vestingwerken uit vaak kilometers ver naar het Westen. Deze zijn bestemd voor het transport van gewonden, voor zoover een operatie in de daartoe aanwezige operatiezalen niet uitgevoerd kan worden. Door artesische putten is voor watertoevoer gezorgd.
Over het algemeen moet vastgesteld worden, dat in vier jaar werken aan de Fransche Oostgrenzen een verdedigingsstelsel geschapen is, dat Frankrijk in staat stelt den vrede van Europa tegen Duitschland te beveiligen. Deze verdedigingswerken, die zich op ongeveer 30 K.M. van Metz bevinden, vormen slechts een schakel in den keten, die Frankrijk moet beschermen tegen alle aanvallen (Intransigeant)
(Vor. ber. Leger enz. **1003 A.**)

A. FRANKRIJK. — Albert Sarraut's verklaring inzake do houding jegens Duitschland. — In den loop van de nachtzitting van de Kamer hield de premier Albert Sarraut een belangrijke rede, waarin hij zich rechtstreeks tot, de Duitsche regeering wendde. Sarraut heeft in deze rede twee gewichtige punten aangeroerd:
1e. deelneming van Duitschland aan de exploitatie van de Fransche koloniën in Afrika;
2e. afwijzing van rechtsgelijkheid, wanneer die niet gepaard gaat met veiligheid voor alle naties, blijkende uit het aanvaarden van een ontwapeningsconventie. (De Telegraaf)
(Vor. ber. **Buitenl. politiek 1044** D.; **Sarraut 1039 C.)**

B. LENINISME EN **KEMALISME.** — Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Turksche republiek werd in het Turksche blad Hakymiyeti Milliye dat te Ankara verschijnt, den Russischen gedelegeerden op de volgende wijze welkom geheeten:
Wij begroeten de helden der revolutie die heden de stad van Moestafa Kemal betreden hebben. Ismet Pacha, de medewerker van Moestafa Pacha heeft kortgeleden bij zijn bezoek aan Moskou kunnen constateeren, dat de vriendschap die voor Turkije bestaat, een traditie van het Leninisme is. De gedelegeerden van den grooten revolutionairen leider Stalin zullen alras tot de overtuiging komen, dat de Turksche vriendschap voor de Russische Sovjet-republiek in het Kemalisme ligt. Deze vriendschap is door Lenin en Moestafa Kemal begonnen en nu bevestigd.
(Hakymiyeti Milliye, Ankara) **(Vor.** ber. **1028** B.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Aanklacht tegen **Albert Wiggin** en 135 bank-directeuren. — Tegen Albert H. Wiggin, den voormaligen president van de Chase National Bank en **135** directeuren van de bank, is bij het Hooggerechtshof van den staat New York door een aantal aandeelhouders een eisch tot schadeloosstelling ingediend ten beloope van 100 millioen dollar. Wiggin en de andere directeuren worden beschuldigd van individueele en collectieve nalatigheid, wanbeheer en verspilling van fondsen der bank. Volgens de New Yorksche advocaten, die voor de eischers optreden, moeten leidende beambten der bank een aantal handelingen hebben verricht in hun persoonlijk voordeel, welke tot gevolg hebben gehad, dat zeer groote verliezen voor de aandeelhouders zijn ontstaan.
(Daily Telegraph)

D. JAPAN. — Geboorten - **Sterften** - Huwelijken - Echtscheidingen. — Volgens de officieele statistieken over **1932** neemt de bevolking in Japan. nog steeds sterk toe, ofschoon sedert **1920** een langzame doch gestadige daling van het geboorte-overschot valt te constateeren.
In **1932** bedroeg het totale aantal geboorten 2.182.742 of **5980** per dag of **32.92** per **1000** inwoners. In **1920** bereikte het geboortecijfer met **36.19** het hoogtepunt. Ondanks de intusschen ingetreden daling is het n3 het Britsch-Indische nog altijd het hoogste ter wereld. Het totale aantal sterfgevallen bedroeg in **1952** in Japan **1.175.344** of **3215** per dag of 17.75 per **1000** inwoners.
In 1932 werden in Japan **515 270** huwelijken gesloten, d.w.z. 7.77 per **1000** inwoners, een percentage, dat niet slechts door dat van **1920 (9.76** per 1000), maar ook door het huidige huwelijkscijfer in enkele Europeesche landen (België, Denemarken, Duitschland en Zwitserland) wordt overtroffen. Hiertegenover staat een voor een land als Japan met zijn sterkontwikkelden familiezin verbazingwekkend hoog aantal echtscheidingen: niet minder dan **51.437** huwelijken werden in **1932** ontbonden. Dit **echtscheidingspercentago** van bijna 10% van het aantal gesloten huwelijken wordt in de geheele wereld nog slechts door Australië overtroffen.
Bovengenoemde cijfers hebben op het eigenlijke Japan betrekking. Rekent men de tot het Japansche keizerrijk behoorende andere gebieden, Korea, Formosa, het pachtgebied van Kwantoeng, de zich in Japansch bezit bevindende of onder Japansch mandaatsbestuur staande Zuidzee-eilanden, er bij, dan komt men tot de volgende totalen: geboorten **2.932.590,** sterfgevallen **1.200.635,** huwelijken **521.067** en echtscheidingen **51.968.** (United Press)

E. DUITSCHLAND. — **Bedrijfsleven.** —
Wij ontleenen aan ,,Het Vaderland'' liet volgende:
Als men samenvat in welke opzichten de Duitsclie ondernemer niet meer vrij is naar eigen inzicht zijn bedrijf te leiden, dan krijgt mien deze lijst:
1. Hij kan zijn waren niet meer verkoopen naar eigen inzicht. De prijzen en verkoopsvoorwaarden worden meestal door kartels voorgeschreven. De prijzen staan onder staatscontrôle.
2. Hij kan niet nieer producceren wat hij wil. De kartels stellen normen vast.
3. Hij kan niet nieer de hoeveelheid produceeren, die hij wil. De kartels stellen de hoeveelheden vast.
3. Hij kan niet de grondstoffen gebruiken die hij wil. De Staat schrijft hem door middel der kartels voor aan bepaalde produceriten van grondstoffen de voorkeur te geven.
5. Hij kan niet vrij de productievoorwaarden bepalen. De duur van den arbeidsdag, de ploegenwisseling en het gebruik van machines ziin aan regels gebonden, welke de kartels of de Staat stellen.
6. Hij kan den omvang van het bedrijf niet vrij bepalen. De Staat verplicht tot bepaalde beleggingen cn uitbreiding van bedrijf.
7. Hij is niet vrij bij het kiezen van zijn personeel. Bij de Gleichschaltung heeft hij heel wat ,,onbetrouwbare'' arbeiders en beambten moeten ontslaan en vervangen door bruinhemden.
N. Hij kan niet zelf de loonen bepalen. De Staat stelt bepaalde normen.

De handel is nog meer in zijn vrijheid beperkt dan de industrie. Voor deze komen bij de 8 genoemde punten nog:
9. De handelsomvang wordt voor de meeste waren door de kartels vastgesteld.
10. De wijze van reclamemaken is aan voor aarden onderworpen. Het cadeaustelsel is verboden. Men mag niet perrnanerit ,,uitverkoop'' houden ,,opruimen'' mag mrn alleen gedurende korten tijd en na verkregen toestemming. De wijze van adverteeren is aan regels gebonden.
11. Men is niet vrij bij het inkoopen van waren. De Saksische hoedenwinkels zijn b.v. verplicht bij elke bestelling minstens 10 procent ,,Markenhüte'' te koopen.
12. Men is niet vrij in liet openen van zaken. Er mogen geen nieitwe winkels niet ,,eenheidsprijzen'' geopend worden. Oedurende twee jaar mogen geen nieuwe winkels geopend worden. In warenhuizen mogen geen eetgelegenheden meer zijn, enz.
(Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 832 H.)

F. NEDERLAND. — Contingenteering. - Omzetbelasting en invoer. —
De Staatscotirnnt van 13 Nov. '33 bevat een Kon. Besl., waarbij de invoer van de volgende artikelen tot de daarbij genoenide percentages wordt gecontingenteerd voor den tijd van 1 November 1933 tot 1 Januari 1931.
I. a. phonografen, gramofonen en hiermede gelijk te stellen toestellen, alsmede hun toebehooren. zooals muziekrollen en bladen; h. radioversterkers en gelijkrichtlampen, al dan niet in radiotoestellen of in andere voorwerpen gemonteerd; c. luidsprekers en hoofddeelen daarvan; d. alle linoleums; e. parapliiies, parasols, wandelstokken; f. haarden met uitzondering van vulhaarden en gashaarden; g. voor installaties van centrale verwarming benoodigde onderdeelen, t.w. ketels, reservoirs, branders cn radiatoren; h. electrisclie kookapparaten en broodroosters. De contingenteering betreft den invoer. voor zooveel deze meer bedraagt dan 90 ten 100 vnn hetgeen gemiddeld van elk dier artikelen in de maanden November en December van de jaren 1931 en 1932 is Ingevoerd. tiaar de waarde berekend.
II. a. radiotoestellen met in- of aangebouwde grnmofonen of luirisprekers cn klisten hiervoor; h. vleugelpiano's, pianola's, phonola's en andere mechanische piano's, voor zoover de invoer meer bedraagt dan 100 ten 100 vnn tiet aantal stuks van die artikelen, die gemiddeld in de maanden November en December van de jaren 1931 en 19.12 zijn ingevoerd.
III. brandkasten, kluisdeuren en safeloketten, voor zoover de invoer meer bedraagt dan 100 ten 100 van hei gewicht, dat gemiddeld in de maanden November en December van de jaren 1931 en 1932 aan die goederen is ingevoerd.
De maatreeel dient slechts om te voorkomen, dat de invoer der genoemde artikelen, welke alle genoemd worden op de hij de eerlang in werking te stellen wet op de Omzetbelasting gevoegde tabel A, in overiatige hoeveelheden zou plaats vinden voor liet inwerkingtreden der Omzetbelasting, tot groot nadeel der betrokken Nederlandsche bedrijven.
De contingenteering zal dan ook slechts gelden tot 1 Januari a.s. of zooveel eerder of Inter als de wet op de Omzetbelasting in werking zal zijn getreden en nn dien niet worden verlengd.
De uitvoering dezer contingenteering zal op de gebruikelijke wijze plaats vinden, zoodat ook hier belanghebbenden, ter verkrijging der rioodige formulieren en inlichtingen, zich kunnen wenden tot de Kamers van Koophandel en Fabrieken.
Voor de onder één genoemde artikelen zijn de kosten. verbonden aan de afgifte van een invoervergiinninq, vastgesteld op ½% van liet bedrag der uit te reiken vergunningen, met een minimum van 25 ct.: voor radiotoestellen enz. is dit bedrag hepaald op 25 ct. per stuk en voor vleugelpiano's op f 2.50 per

stuk; voor brandkasten, kluisdeuren en safe-loketten is verschuldigd 10 ct. per 100 K.G. met een minimum van 10 ct. Bedoelde vergunningen worden afgegeven door het Crisis Inen Uitvoerbureau. (De Staatscourant)

(Vor. ber. Omzetbelasting 1022 B. en rubriek: Contingenteering)

A. ENGELAND. — Vloot wordt uitgebreid. — Na bestudeering van de programma's der andere naties in zake den bouw van kruisers, aldus verklaarde do minister, en ingevolge de ongerustheid, welke er bestaat, is de Britsche admiraliteit, zeer tot haar leedwezen, van plan het vlootpiograin van 1933 te herzien en nog twee kruisers van het nieuwe type, van ca. 9000 ton en met grootere bewapening, alsmede een kruiser van 5200.ton te laten bouwen.

De Engelsche regeering zal er naar streven door middel van overeenkomsten het aantal schepen van grootere tonnage zooveel mogelijk te beperken en ook de maximumtonnage van de te bouwen kruisers te verlagen. (Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1036 B.)

E. DIASTASE. — Herdenking van de Ontdekking in 1833. — Van 8 tot 10 November heeft in hel Institut Pasteur te Parijs het 4e Congres de Chimie biologique plaats gehad, ter herdenking van de ontdekking der diastase door Payen en Persoz, thans 100 jaar geleden. Diastase of Amylase is het enzym, dat in kiemende gerstkorrels de omzetting van zetmeel in maltose teweegbrengt. Men spreekt verder van diastase in alle gevallen, dat zetmeel in suiker wordt veranderd.

Op het congres zijn algemeene voordrachten gehouden door prof. P. Fleury: „De la „diastase" de Payen aux diastases actuelles"; prof. J. Duclaux: „Quelques aspects physicochimiques du probleme des diastases" en dr. H. Pénau: „Utilisation des diastases dans l'industrie".

Voorts werden nog ongeveer vijftien persoonlijke mededeelingeri gedaan, alle op hetzelfde onderwerp betrekking hebbende en een tweetal fabrieken bezocht. De handelingen van dit congres zullen later verschijnen. Eenige honderden biochemici uit veertien landen namen aan de bijeenkomsten deel. Uit ons land was ir. dr. E. Elion uit Den Haag tegenwoordig; hij werd uitgenoodigd in het congresbureau zitting te nemen. (Algemeen Handelsblad)

C. ITALIE. — Kamer wordt ontbonden. — Op 14 November heeft Mussolini in den Nationalen Raad der Corporaties zijn aangekondigde rede gehouden. De Duce deelde mede, dat de Kamer de in behandeling zijnde wetsontwerpen zal afdoen en daarna zal worden ontbonden. De Raad voor de Corporaties komt er voor in de plaats.

Mussolini herinnerde er aan, dat hij verleden jaar October zich vaak heeft afgevraagd of de economische crisis periodiek, d.w.z. normaal is, dan wel een crisis van het systeem. Thans kan hij antwoorden. dat de crisis zoo diep in het systeem is binnengedrongen, dat zij een crisis van het systeem is geworden. Het gaat hier niet meer om een tijdelijke ver onding, doch om een constitutioneele ziekte.

Vervolgens besprak Mussolini uitvoerig de geschiedenis en de ontwikkeling van het kapitalisme.

De crisis is Europeesch en zeer typisch Europeesch. Europa is niet meer het continent. dat aan het hoofd der menschelijke cultuur staat. Japan schrijdt voorwaarts. De Volkenbond heeft zijn geheele beteekenis verloren. Zijn principes klinken heel mooi. maar in de practijk zijn zij absurd gebleken. Locarno heeft niets neer te maken me? Ontwapening. Om het Pact van Vier heerscht een groot zwijgen. Niemand spreekt er over, maar allen denken er aan.

Het vraagstuk van het Italiaansche bedrijfsleven besprekend zeide Mussolini, dat Italië noch een kapitalistisch land kan zijn. noch dit wil. Hij zette aan de hand van cijfers uiteen, dat Italië een landbouwvolk moet blijven.

Omtrent de toekomst van de Kamer van Afgevaardigden zeide Mussolini, dat zij volgens het oude systeem zal worden gekozen, doch dan zelf zal moeten beslissen over haar lot en haar overgang in het corporatieve stelsel. (Persb. V. D.)

16 NOVEMBER 1933

D. IJSLAND. — Drankverbod ingetrokken. — Na 18 jaar alcohol-verbod heeft IJsland op 12 Nov. 1933 dit verbod ingetrokken tengevolge van het resultaat van de op 21 October gehouden volksstemming. Uitgebracht werden 15.834 stemmen vóór en 11.624 stemmen tegen intrekking. Vier van de zes steden stemden in meerderheid „nat" terwijl 9 van de 11 plattelands-districten „droog" stemden. (Politiken)
(Vorig bericht blz. 1020 G.)

E. DUITSCHLAND. - De Evang. kerk en Joden-Christenen. — De geloofsgemeenschap van Duitsche Christenen heeft te Berlijn een ledenvergadering gehouden, en een motie aangenomen, waarin wordt betoogd, dat een duurzame vrede tusschen gemeenten en geestelijken slechts kan worden tot stand gebracht door overplaatsing of ontslag uit hun functie van alle geestelijken, die niet leidend kunnen of willen medewerken uit den geest van het nationaal-socialisme aan de religieuze vernieuwing van het Duitsche volk en de voltooiing van de Duitsclie reformatie. Van de landskerk wordt vei-wacht, dat zij de „Ariërparagraaf" ten spoedigste zonder beperking invoert, dat zij bovendien alle evang. Christenen van vreemden bloede in afzonderlijke gemeenten van eigen soort bijeenbrengt, en zorg draagt voor de stichting van een Joden-Christenkerk, dat de Landskerk als een Duitsche volkskerk zich van al het onduitsche in dienst en confessie vrij maakt; ten slotte, dat de Duitsche volkskerk ernst maakt met het stellen van een heroische Jezusgestalte als basis van een aangepast Christendom, waarin in plaats van de gebroken slavenziel de trotsche mensch treedt.

De motie besluit met de clausule, dat de eenige werkelijke godsdienst voor de geloofsgemeenschap de dienst van de nationale gemeenschap is.
(Nieuwsbl. v. h. Noorden) (Vor. ber. Niet-Arische Christenen 1036 I.; Evang. Kerk 1000 B.)

F. SPANJE. — Tegen het Marxisme. — Het Katholieke Spaansche blad El Debate, publiceert een uittreksel van een rede door José Maria Gil Roblès, een der voorvechters van het rechtsche blok, te Madrid gehouden. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:

Wij hebben slechts één doel, een enkele tactiek t.w. de vorming van een vereenigd anti-marxistisch front dat in staat zal zijn het socialisme in welken vorm ook te vernietigen.

De socialisten zijn schuld aan alle ongelukken, die over ons land zijn gekomen.

Wij wenschen een nieuwen staat te vormen en wij verlangen de algeheele macht in dien nieuwen staat. Het parlement moet zich dan aan ons onderwerpen, of anders zullen wij het afschaffen. Wij wenschen Spanje vrij te maken van Joodsche vrijmetselaars.
(El Debate, Madrid)

G. BRAZILIE. — Koffievernietiging. — In Brazilië zijn tot dusverre in totaal 3.050.124.000 pond koffie vernietigd. Deze hoeveelheid komt ongeveer overeen met de geiniddelde jaarlijksche wereld-consumptie. De waarde van deze hoeveelheid, berekend tegen de huidige New-Yorksche prijzen, bedraagt ongeveer $ 200 millioen.

Sinds Juli 1931, toen door de Braziliaansche regeering begonnen werd met de vernietiging van koffie, werden verbrand, in den Oceaan geworpen enz. in totaal 23.107 000 zakken koffie. In 1932 bedroeg het wereldkoffieverbruik 22.850.234 zakken.

De opgeslagen koffie-voorraad in Brazilië bedraagt momenteel in totaal 15.500 000 zakken, tegen 25.048.000 zakken op het overeenkomstige tijdstip van 1932. (De Maasbode) (Vorig bericht blz. 938 A.)

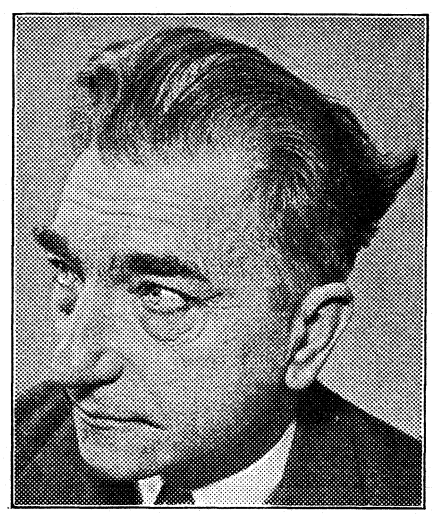
A. **CHINA.** — **Wantrouwen** jegens Japan. — De Sin Wan Pao, Shanghai, verklaart in een artikel, dat geen enkele verstandige Chinees geloof hecht aan de hypocriete vriendschapsbetuigingen voor China, die door den Japanschen Minister van Ruitenlandsche Zaken Hirota zijn geformuleerd. Immers tegelijkertijd met zijn verklaring dringt hij bij zijn landgenooten er op aan alle hulpmiddelen van Mandsjoekwo te gebruiken ten einde op alle mogelijkheden van verzet tegen de groote mogendheden in 1935 voorbereid te zijn. Ook wanneer Hirota spreekt van zijn bedoeling om de relaties tusscheri Japan en Amerika, Groot-Brittannië en de Sovjet te verbeteren, is deze verklaring slechts gedaan om zijn ware doeleinden te verbergen.
Sinds Japan begonnen is zich op een tweeden oorlog in het Verre Oosten voor te bereiden die in 1936 zou uitbreken, is het noodzakelijk, dat niemand de dupe wordt van Japansche vriendelijkheden. Japan ondervindt belangrijke moeilijkheden voor zijn export en het is juist deze factor die Japan heeft doen brsluiten China als afzetgebied te gebruiken. Het Chineesche volk moet op zijn hoede zijn voor het lieflijke gefluit van zijn vijand. (Sin Wan Pao)

B. VEBEENIGDE STATEN. — Staatssecretaris **Woodin** afgetreden. — Het Witte Huis maakt bekend, dat de staatssecretaris van Financiën, Woodin, ontslag heeft genomen. Voorts heeft onderstaatssecretaris Dean Achison ontslag aangevraagd.
Met de waarneming der werkzaamheden van het departement van Financiën heeft Roosevelt benoemd Henry Morgenthau, die tot nu toe de leiding heeft gehad van de afdeeling Landbouw.
In het Witte Huis wordt het ontslag van Woodiii gemotiveerd met diens keelziekte. Er wordt nog bekend, dat Woodin reeds op 31 October ontslag heeft gevraagd, doch dat Roosevelt hem toen heeft verzocht pas later af te treden.
Wallstreet beschouwt het aftreden van Achison als een slag voor de conservatieve bankierspolitiek en als een concessie aan de voorstanders van inflatie. (V.D.)
(Vorig bericht blz. 714 **A.**)

C. ENGELAND. — Iersche kwestie - Verklaring van minister Thomas. — In het Lagerhuis heeft de minister voor de Dominions een verklaring afgelegd over de houding der regeering van het Veieenigd Koninkrijk nopens de recente ontwikkeling in den Ierschen Vrijstaat en in het bijzonder met het oog op de drie wetsontwerpen welke thans bij het Iersche parlement zijn ingediend ter amendeering van de constitutie van den Ierschen Vrijstaat. Thomas zeide: Deze wetgeving is in belangrijke mate in strijd met het verdrag van 1931 en heeft ten doel Ierland verder los te maken van het moederland. De door de Valera gedane voorstellen, dat Ierland zou worden gemaakt tot een rewubliek met losse verbinding met Engeland, is voor Engeland veelal onaannemelijk. De werkzaamheid van de Valera zal tot resultaat hebben, dat Ierland de vérgaande rechten zal verliezen, welke het geniet als vrij lid van het Britsche gemeenebest. Indien Ierland de opgelegde verantwoordelijkheid van de hand wijst, kan het niet verwachten verder de toegestane privileges te mogen genieten. Thomas voegde hieraan toe, dat het geschil Groot Brittannië en Ierland betreft en buiten de Dominions omgaat. (Manchester Guardian) (V. b. **803 B.**)

D. ONTWAPENING. — Mededeeling van Henderson. — De president der Ontwapeningsconferentie, Henderson, heeft op 15 Nov. '33 aan alle leden der Ontwapeningsconferentie een officieele mededeeling doen toekomen over den huidigen stand der onderhandelingen. De mededeeling heeft den volgenden tekst:
„De president der Ontwapeningsconferentie, Henderson, heeft de eer na breedvoerige bespreking met den vice-president Politis en den rapporteur Benesj de volgende mededeeling toe te zenden aan de leden der hoofdcommissie:
In de zitting van 11 November had het presidium der conferentie bepaalde afzonderlijke taken opgedragen aan de rapporteurs met het verzoek hun rapporten eenigen tijd voor het wederbijeenkomen der hoofdcommissie te overhandigen aan den president. De rapporteurs moesten evenwel toen zij hun taak ter hand nsmen constateeren, dat thans een aantal moeilijkheden bestaat, welke zonder voorafgaande oplossing van bepaalde politieke kwesiies niet konden worden geregeld. De rapporteurs zullen derhalve hun rapporten sleclits bij het presidium kunnen indienen, wanneer zij in contact zijn getreden met de leiders der verschillende delegaties. De vice-president Politis en de algemeene rapporteur Benesj hebben zich bereid verklaard op wensch van president Henderson naar Genhve te komen, zoodra voor hen de mogelijkheid bestaat de leiders der delegaties te treffen."
Deze officieele mededeeling is aan alle leden van de hoofdcommissie gezonden, ook aan de Duitsche regeering. (Morning Post). (V. b. **1022 E.**)

E. **JAN** MUSCH. — Met de première van Hans Sassmann's tragi-komisch spel „Brand in de stad" heeft de populaire tooneelspeler Jan Musch op 15 November 1933 zijn veertig-jarig jubileum gevierd. In 1875 te Amsterdam geboren, was Jan Musch na 1891 aan verschillende gezelschappen verbonden. Hij maakte in 1908 een tournée door Nederl. Oost-Indië en richtte later een eigen gezelschap „Het Schouwtooneel" op. De geschiedenis van ons nationaal Tooneel zal dezen bekenden acteur niet voorbij gaan. Jan Musch heeft die historie tot stand helpen brengen.
(Red. K. H. **A.**)

Jan **Musch.**

F. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Opheffing van Rechtbanken. — De Eeiste Kamer heeft het wetsontwerp, houdende opheffing van twee rechtbanken en 39 kantongerechten, z.h.s. aangenomen. (N. Rott. C.)
(Vorig bericht blz. 1022 **A.**)

G. DUITSCHLAND. — Algemeene amnestie aangekondigd. - Tevredenheid met actie tegen de **Joden.** — De leider van het Duitsche rechtsfront, de rijkscommissaris van Justitie staatsminister Dr. Frank, heeft in een rede o.a. het volgende gezegd: Tegenover de politieke tegenstanders van' vroeger zullen wij ons op een breed standpunt stellen. De stemming van 12 Nov. niaakt dit mogelijk, daar zij den volkomen afkeer van het Duitsche volk van het Marxisme heeft bewezen.
Er zal een algemeene groote amnestie worden afgekondigd.
De hervorming van 't recht zal met kracht worden aangepakt en in nationaal-socialistischen geest worden uitgevoerd. In overleg met de Akademie voor Duitsch Recht heeft spr. commissies ingesteld, die volgende week hun werk beginnen. Beginsel van het

Duitsche recht zal zijn: Algemeen belang gaat vóór eigen belang.
De Duitsche juristen zijn antisemieten en zullen dit blijven, niet uit haat tegen de Joden, maar uit liefde voor het Duitsche volk.
Met hetgeen men tegen de Joden heeft bereikt, zal men zich overigens tevreden stellen en daarom den leider volgen, ofschoon in de toekomst een Jood eigenlijk niet meer als Duitsch burger kan gelden.
Krachtige bescherming van het individu tegen den misdadiger is noodzakelijk. De Duitscher moet leeren een beslissing door een dienaar van het recht, ook al is zij ongunstig voor hem, zonder innerlijk verzet te aanvaarden. (Völk. Beobachter)
(Vor. ber. Amnestie **616 A.**; Anti-semitisme **987 C.**)

17 NOVEMBER **1933**

A. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Ambtenarenwet. — Het wetsontwerp tot wijziging en aanvulling van de artikelen **125** en **126** der Ambtenarenwet, rakende het loon- en salarisvraagstuk, heeft de Eerste Kamer met **26** tegen 11 stemmen aangenomen. (N. R. Crt.)
(Vor. ber. **Salarisvraagstuk 884** D.)

B. **NEDERL.** OOST-TNDIE. — **Suiker.** — Naar wij vernemen zullen **17** fabrieken op Soerabaja, **12** fabrieken op Semarang, **5** fabrieken op Pasoeroean, **3** fabrieken op Probolingo, **3** fabrieken op Panaroekan, **3** fabrieken op Tegal en **2** fabrieken op Cheribon in **1934** suiker afvoeren.
De fabrieken die afvoeren op Tjilatjap, Pekalongan, Besoeki, Djangkar en Banjoewangi zullen in **1934** geen van alle malen.
De **45** genoemde fabrieken verwerken de aanplant-**1933** welke in totaal **34.978** H.A. groot is, tegen het vorige jaar **84.980** H.A. De oogst van dit laatstgenoemde totaal-areaal wordt getaxeerd op **550.000** tons suiker. De vorige oogst bedroeg **1.396.066** tons.
De **17** fabrieken die op Soerabaja afvoeren zijn de volgende: Poppoh, Kremboeng, Toelangan, Sentanenlor, Gempolkrep, Somobito, Djombang, Kenongo, Soemberdadi, Ngadiredjo, Pesantren, Meritjan, Kawarassan, Tegowangi, Redjo-Agoeng, Redjo-sari en Soedhono. De 12 op Semarang afvoerende fabrieken zijn: Modjo, Tasikmadoe, Tjolomadoe, Tjokrotoeloeng, Gedaren, Karanganom, Gondangwinangoen, Prambanan, Gondanglipoero, Medari, Petjangaan en Tjepiring. De twee op Cheribon afvoerende fabrieken zijn: Loewoenggadjah en Kedipaten. De **3** op Tegal afvoerende fabrieken zijn: Petaroekan. Djatibarang, Bandjaratma. De 5 op Pasoeroean afvoerende fabrieken zijn: Kedawoeng, Pleret, Kebonagoeng. Krebet en Garoem. De **3** op Probolingo afvoerende fabrieken zijn: Maron, Gending en Semboro. De **3** op Panaroekan afvoerende fabrieken zijn: Pandji, Olean en Pradjekan. (Aneta) (Vorig bericht blz. **969** E.)

C. STERRENKUNDE. — De Sterrenregen op **9 October 1933.** — In Hemel en Dampkring van November geeft Dr. A. C. de Kok een samenvattend bericht over den sterrenregen van **9** October. Wij nemen daarvan het volgende over:
De sterrenregen van **9** Oct., waarover men in de dagbladen meer of minder deskundige beschrijvingen gelezen heeft, is met groote waarschijnlijkheid veroorzaakt door meteoren, die zich bewogen in de baan van Giacobini II—Zinner, welke een oniloopstijd van **6.60** jaar heeft, in 1900 ontdekt werd en in 1913 en 1926 werd teruggezien. Den 23sten April van dit jaar werd de komeet teruggevonden door prof. Schorr te Bergedorf.
In **1920** en **1926** schijnt de komeet eveneens op den 9den of 10den October aanleiding gegeven te hebben tot een meer dan normaal aantal vallende sterren. Het verschijnsel was toen echter niet zoo buitengewoon dat de aandacht er speciaal op gevallen is. Gememoreerd moet echter worden, dat de Engelsche astronoom Crommelin een regen van vallende sterren op den avond van 10 Oct. **1926** aankondigde.
Op verschillende gronden kan het zeker worden geacht, dat de sterrenregen van **9** Oct. veroorzaakt werd door deeltjes, welke door de komeet van Giacobini in haar baan achtergelaten waren. Op 9 Oct. sneed de Aarde de kometenbaan in den dalenden knoop; de komeet was die plek op **20** Juli '**33** gepasseerd. (Hemel en Dampkring) (Vor. ber. **1000** A.)

D. **P.E.N.-CLUB.** — De Duitsche Pen-club is uit het internationaal executief comité getreden. Zij zal zich opnieuw constitueeren en dan met nationaal-bewust* dichters en schrijvers in andere landen contact zoeken. (Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **895** D.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Het nieuwe vlootbouwprogram. — De Marine-medewerker van de „Daily Telegraph" heeft van officieele Amerikaansche zijde de volgende bijzonderheden vernomen over het nieuwe vlootbouwprogram der Vereenigde Staten.
Volgens dit program, dat in het begin van **1937** geheel uitgevoerd moet zijn, zullen nieuw worden gebouwd:
twee vliegtuigmoederschepen, de „Yorktown" en de „Enterprise", elk metende twintigduizend ton; twee kruisers elk van tienduizend ton, elk uitgerust met negen stukken geschut van **20** c.M.; vier kruisers van tienduizend ton, elk met twaalf of meer stukken **15** c.M. geschut: acht flotille-leiders, elk van **1850** ton en uitgerust met zwaar geschut; vier en twintig torpedojagers elk van **1500** ton; vier duikbooten, elk van **1500** ton; twee groote kanonneerbooten.
Bij deze tonnage moet worden opgeteld de tonnage van een aantal schepen van oudere programs, die op het oogenblik nog in aanbouw zijn. Voorts wordt de geheele uit vijftien dreadnoughts bestaande Amerikaansche slagvloot geheel gemoderniseerd, waarbij voor elk schip een bedrag van ruim **12** millioen dollar wordt uitgegeven.
Volgens den schrijver in de „Daily Telegraph" zal Amerika in het begin van **1937** een sterkere vloot, dan die van eenige andere natie bezitten, met een tonneninhoud van een kwart millioen, met de modernste slagschepen, het grootste personeel en de grootste marineluchtvloot. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. **988** A.)

F. NON-AGRESSIE VERKLARING. — **Duitsch-Poolsche** bespreking. — Rijkskanselier Hitler heeft op **15** Nov. '**33** den Poolschen gezant te Berlijn ontvangen, die zich kwam voorstellen. In een bespreking van de Duitsch-Poolsche betrekkingen bleek overeenstemming te bestaan over de noodzakelijkheid, dat de kwesties, die beide staten betreffen, langs den weg van onmiddelliike onderhandelingen moeten worden aangesneden. Beide heeren waren ook van meening, dat ter bevestiging van den Europeeschen vrede de beide landen in hun onderlinge betrekkingen van ieder geweld moeten afzien. (Angriff)

G. **DUITSCHLAND.** — Von Papen tot gevolmachtigde **voor** de Saarlrwesties **benoemd.** — Teneinde de verschillende in het Rijk, in Beieren en in Pruisen verrichte werkzaamheden betreffende de Saarkwestie, tot een uniforme politieke actie te brengen is baron von Papen tot gevolmachtigde voor de Saarkwesties benoemd. (Vaz Dias)

H. **SPANJE.** — **Buitenlandsche** saldi. — De regeering heeft besloten het verbod tot export van buitenlandsche saldi, die zich in Spanje bevinden, op te heffen.
(Agence Econ. et Financière)

I. TARIEFBESTAND. — Opzegging door België en Finland. — Het Finsche Kabinet heeft besloten het douane-bestand op te zeggen. Ook België heeft het Tariefbestand opgezegd. (Het Vaderland!
(Tariefbest. **1043 I.**; België **808 C.**; Finland **873 F.**)

18 NOVEMBER **1933**

A. VEREENIGDE STATEN. — Erkennen Rusland. — De onderhandelingen tusschen president Roosevelt ell Litwinov, te Washington gevoerd, hebben tot een voor beide partijen bevredigend resultaat geleid.
President Roosevelt heeft op 17 Nov. '**33** officieel medegedeeld, dat de Ver. Staten er in hebben toegestemd, de normale betrekkingen met Sovjet-Rusland te hervatten. Beide regeeringen zullen eerlang hun ambassadeurs benoemen.
De eerste gezant van Amerika te Moskou wordt W. C. Bullit.
Gevolg gevend aan den wensch van president Roosevelt, die alle voor- en na-oorlogsche kwesties, welke voor vereffening in aanmerking komen, ten spoedigste wil geregeld zien, heeft Litwinov besloten, nog ongeveer een week in Washington te blijven.
Hij zal met de beambten van het Amerikaansche staatsdepartement de akten van de vroegere Russische legatie onderzoeken, o.a. dus ook de documenten over de verplichtingen jegens Amerika van ae tsarenregeering en van het Kerenski-bewind,
Het Witte Huis is op **17** Nov. '**33** in telefonische verbinding geweest met Moskou.
Volgens een bericht uit Washington zou tusschen president Roosevelt en Litwinov in hoofdzaak reeds overeenstemming zijn verkregen omtrent de vraagstukken der godsdienstvrijheid, der propaganda en der handelsbetrekkingen.
De leider van de afdeeling Oost-Europa van het Amerikaansche departement van Buitenlandsche Zaken, Harry F. Payer, is belast met de waarneming van de afdeeling buitenlandsche handel van de Finance Reconstruction Cy. Men neemt aan, dat deze benoeming is geschiedt met het oog op het verleenen van credieten aan Sovjet-Rusland.
(Ned. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. blz. **1014** A.)

B. NEDERLAND. — Geen diplomatieke betrekkingen met Rusland. — De regeering heeft geen voornemens om diplomatieke betrekkingen met Sovjet-Rusland aan te knoopen, aldus minister De Graeff op 17 Nov. **1933** bij de behandeling van de begrooting van Buitenlandsche Zaken in de Tweede Kamer.
Het is in strijd met de waardigheid van ons land betrekkingen te gaan onderhouden met een land dat Nederlandsche bezittingen heeft geconfiskeerd en schulden heeft geschrapt. Bovendien zijn de Russische gezantschappen en consulaten — dat is elders duidelijk gebleken — broeinesten van ongewenschte propaganda. Voor handelsbetrekkingen weten particulieren elkaar wel te vinden Overigens is de regeering wel bereid dit streven te steunen.
(De Telegraaf)

C. ENGELAND. — Iersche **kwestie.** — In antwoord op de verwijten, die de Britsche minister voor de Dominions, J. H. Thomas, in het Lagerhuis heeft geuit tegen den president van den Ierschen Vrijstaat De Valera, heeft De Valera te Dublin onmiddellijk een verklaring afgelegd, waarin hij van de Engelsche regeering een definitieve uitspraak verlangt om te komen tot opheldering van de tusschen Engeland en Ierland bestaande grondwettelijke verhouding.
De Valera verklaarde o.a. dat de Engelsche minister diende te weten, dat de opvattingen van het Iersche volk niet met de Engelsche opvattingen overeenstemmen. Zoolang de Engelsche regeering het recht der Ieren ontkent om zelf hun constitutioneele aangelegenheden te kunnen regelen, is het doelloos zoo te spreken als Mr. Thomas gedaan heeft. De Valera richt nogmaals tot de Engelsche regeering de vraag, of zij thans bereid is te verklaren: „De vorm der regeering — republiek of monarchie -— is een zaak, waarover alleen het Iersche volk te beslissen heeft. De Engelsche regeering zal met de Ieren niet twisten over de door hun te nemen beslissing. hoe deze ook mag uitvallen. Het Iersche volk moet dan echter ook begrijpen, dat het dan geen lid van het Britsche wereldrijk meer kan blijven en de daaraan verbonden rechten en voordeelen niet kan genieten, wanneer het zich voor een republiek uitspreekt."
Een dergelijke verklaring behoort Engeland, volgens De Valera, af te leggen en daardoor zou de situatie principieel gewijzigd worden. De Valera zelf, twijfelt er niet aan, hoe de beslissing van het Iersche volk zou uitvallen. (Vaz Dias) **(Vor.** ber. blz. **1047 C.)**

D. LUCHTVAART. — Militaire vliegtuigen. - **Statistiek.** —

	In actieven dienst	Totaal (met inbegrip van de reserve)
Frankrijk	**1851**	**4500**
Engeland	**1096**	**2400**
Italië	**1135**	**1500**
Polen	**545**	1000
Tsjecho-Slowakije	**432**	**950**
Rusland	**1958**	**2700**
Denemarken	**117**	150
België	**192**	**400**
Nederland	**170**	**250**
Zwitserland	**132**	**175**
Vereenigde Staten	**2050**	**3200**
Japan	**1939**	**2000**

In Frankrijk, België, Polen en Tsjecho-Slowakije wordt in het bijzonder de sterkte der bombardementsvliegtuigen steeds verder uitgebreid. Polen en Tsjecho-Slowakije laten sedert eenigen tijd de 3-motorige Fokker F VII in seriebouw aanmaken bij de Skodafabrieken te Warschau, resp. te Praag. België heeft tot soortgelijk doel een dochterfabriek van Fairey in het eigen land gekregen.
(October-aflevering van „Die Luftwacht")
(Zie rubriek: **Wereldbewapening.)**

E. JAPAN. — Textiel-industrie. — Volgens hier gepubliceerde officieele cijfers, is Japan thans het grootste export-land ter wereld van katoenen goederen.
In de eerste acht maanden van dit jaar heeft Japan ruim **113** millioen vierkante meter katoen geëxporteerd, hetgeen meer is dan welk ander land ter wereld ook.
In **1928** was de katoen-export van Engeland ruim 2½ maal zoo groot als die van Japan.
(Ned. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. blz. **561** B.)

F. NEDERLAND. — Defensie-begrooting **1934** aangenomen. - Motie-Ter Laan verworpen. — Bij den aanvang der vergadering op **17** Nov. '**33** van de Tweede Kamer kwam in stemming de door K. ter Laan ingediende motie, luidende:
„De Kamer, van oordeel, dat er geen voldoende aanleiding bestond, voor de vermindering van de bedragen der uitkeerinpen aan de mobilisatie-invaliden en hun nabestaanden,
verzoekt de regeering om medewerking, ten einde te bereiken, dat het Koninklijk Besluit van 23 Sept. '**33** (Staatsblad **486)** wordt ingetrokken en wordt vervangen door een nieuwe regeling, die meer rekening houdt met de rechtmatige aanspraken van belanghebbenden,
en gaat over tot de orde van den dag."
De motie werd verworpen met 49 tegen 18 stemmen.
Vóór: de sociaal-democraten, de communisten, alsmede de heeren Sneevliet (rev.-soc.), Westerman (fascist), Lingbeek (Herv. geref.) en Arts (Kath. Volksp.).
Hierop kwam de Defensie-begrooting in stemming. De begrooting werd aangenomen met **50** tegen **17** stemmen. Tegen: de sociaal-democraten, de communisten, alsmede de heeren Van Houten (chr. dem.) en Sneevliet. (Het Volk) **(Vor.** ber. blz. **1039 G.;** Begrooting **1934: 976** C.; **Mobil.** slachtoffers **989** K.)

19 NOVEMBER 1933

G. BRUG BIJ **ZALTBOMMEL.** — Op **18** Nov. '**33** vond de plechtige opening plaats van de nieuwe brug over de Waal bij Zaltbommel. Tallooze autoriteiten, o.w. de minister van Waterstaat, ir. J. A. Kalff, die

de openingsplechtigheid zou verrichten, waren aanwezig.

De brug, die, met zijn schitterend geoutilleerde toegangswegen. tezamen meer dan vier kilometer lang is en aansluiting geeft op den Rijksstraatweg Den Bosch—Zaltbommel en den Rijksstraatweg in de richting Utrecht, bestaat uit twee verschillende onderdeelen. Deze worden gevormd door de overbrugging over het zomerbed van de Waal en die over de uiterwaarden aan de noordzijde van de rivier. In de eerste bevinden zich drie openingen, elk ongeveer 120 meter wijd; in de laatste acht openingen, elk met een wijdte van ongeveer 55 meter.

De overbrugging van het zomerbed is een enkele doorgaande vakwerkbrug met een lengte van 380 M. Zij is de grootste vakwerkligger op vier pijlers, die ons land kent. De overbrugging van de uiterwaarden wordt gevormd door vier vakwerkbruggen, die eik 120 meter lang zijn en elk op drie pijlers rusten.

Op 17 Dec. 1930 is met den bouw begonnen. Het geheel kost f 3.897000. De brug is lang 913 M. en breed 12 M. Twaalfhonderd en vijftig werklieden hebben er aan gearbeid. In totaal zit 8.672.000 K.G. ijzer in deze brug en 12.862.000 K.G. cement.

(Red. K. H. A.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting 1934. —

Verschenen is de begrooting van Nederlandsch-Indië voor liet dienstjaar 1934. Zij sluit met een tekort voor den geheelen dienst van f 115.455.014.

Aan de memorie van toelichting ontleenen wij:

Blijkens den gewijzigden, aan deze memorie toegevoegden herdruk van de nota betreffende den toestand van 's Lands financiën vertoonen de uitliomsteii van de dienstjaren 1931 en 1932 liet volgende beeld:

1931	Geheele dienst	Gewone dienst	Buitengew. dienst
Uitgaven	f 766.347.000	f 735.613 000	f 30 704.000
Middelen	650.416.000	632.784.000	17.632.000
Tekort	f 115.931.000	f 102.859.000	f 13.072.000
1932			
Uitgaven	f 629.007 000	f 604.753 000	f 24.254.000
Middelen	499.387 000	468 100.000	31.287.000
Tekort	f 129.620.000	f 136.653.000	—
Overschot	—	—	f 7.033.000

Volgens de verwachtingen op medio Oct. '33 zal dienstjaar 1933 een tekort opleveren van f 114.228.000 op den geheelen dienst, zijnde het verschil tusschen een tekort op den gewonen dienst ad f 150.853.000 en een overschot op den buitengewonen dienst ad f 36.625.000. Dit overscliot is voor f 26 millioen veroorzaakt door een teruggang vaii de uitstaande voorschotten van den Pandhuisdienst en voor ruim f 8 millioen door de betere resultaten van liet Banka-tinbedrijf.

De ontwerp-begrooting voor 1934 vertoonde na de behandeling in den Volksraad de onderstaande eindcijfers:

1934	Geheele dienst	Gewone dienst	Ruitenaew. dienst
Uitgaven	f 563.427.205	f 549.768.337	f 13.658.868
Middelen	447.972.161	425.953.157	22.019.004
Overschot	—	—	f 8.360.136
Tekort	f 115.455.044	f 123.815.180	—

Tengevolge van maatregelen, die reeds ten deele de instemming van den Volksraad hebben verworven, wordt het saldo van het totale tekort f 15.850.000 gunstiger door de pensioenkorting, salarisverlaging en overscliot op den buitengewonen dienst. zoodat na een correctie op liet cijfer der middelen op den gelieeien dienst een tekort blijft van f 79.700.000.

De minister is van meening dat liet door de Indische regeering aangenomen cijfer van f 300 millioen als evenwichtsbasis vonr den gewonen dienst voorshands mag worden aangehouden als hypothetische werkbasis voor liet *uitstippelen van een financieele* politiek, die op een eenigszins verwijderde toekomst liet oog gericht houdt, zulks omdat dit bedrag niet belangrijk boven liet huidig middelenniveau uitsteekt en iii een toekomstbeschouwing *eenigermate* rciinite mag worden gelaten voor *een verhefling* van den economischen toestand boven liet uiterst lage peil vaii liet oogenblik.

Aanvaarding van deze werkbasis voor bepaling van de draagkracht der Indische *samenleving brengt dan* ecliter tevens de consequentie mede, dat liet evenwicht in de Landshuishouding alleen hersteld kan worden door de uitgaven zoover terug te brengen, dat zij In een lange reeks van jaren iiet peil van f 300 *millioen* niet te *boven gaan.*

Bij een verdubbeling van den druk van 's Lands schuldverplichtingen, als sedert het uitbreken van de crisis heeft plaats gegrepen, is ile taak, die de Regeering zich voor oogen stelt, *alleen uitvoerbaar* door de uitgaven *voor* regelmatige aflossing van vaste scliiild voorshands ongedekt te laten. Het eerst noodige Is. dat op kiirteri ternijn aan de benauwende schuldtoeneming een einde komt. Waiinecr dit uitzicht kan worden ge*opend* zal *het tijdelijk* opnieuw leenen voor de aflossing van scliiild in de gegeven omstandigheden minder bezwaar ontmoeten. Alsdan zal het echter noodzakelijk zijn. dat de zuivere gewone uitgaven zoo spoedig mogelijk — uiterlijk iii 1935 — teruggebracht worden tol ten hoogste f 342 millioen.

Er dient dan nog gevonden te worden een bedrag van f 35 millioen. Daartoe denkt de regeering in de eerste plaats met hulp van liet Rijk zoo spoedig mogelijk over te gaan tot conversie der Indische schuld, nadat de vlottende schuld door consolidatie tot eeii redelijke hoogte zal *zijn teruggebracht.* Door bezuiniging op de uitgaven voor de defensie hoopt de minister f 15 millioen ten bate van het Indische budget te kunnen vinden, met welke besparing voorzichtigheidshalve voor 1935 geen rekening moet worden gehouden.

Het genoemde bedrag zal dus in zijn geheel moeten worden verkregen door verdere bezuiniging op de uitgaven, andere dan die voor leeningen en defensie. Bereids is de minister met de Indische r i overleg getreden nopens de in de naaste toekomst te volgen financieele politiek, waarbij derhalve — het zij in het kort herhaald — de volgende richtlijnen zullen zijn te volgen:

I. Als eerste *étappe:* een in 1935 te hereilien *budget,* dat geen toeneming van schulden nieer vertoont.

II. Als einddoel: een uitgavenbudget van f 300 niillioen. of zooveel minder nis met het bedrag aan inkomsten zal blijken overeen te *stemmen; aan* dit laatste bedrag dient ie worden vastgehouden tot liet gelukt is den schuldenlast merkbaar te verlichten.

(Het Vaderland)

(Vorig bericht Begrooting **1933-'34: 947 F.**)

E. NEDERLAND. — Prof. mr. dr. G. M. Verrijn Stuart over het bedrijfsleven en inflatie. —

Voor iet departement Amsterdam van de Ned. Mij. voor Nijverheid eii Handel heeft op 16 Nov. '33 *mr.* dr. G. M. Verrijn Stuart, hoogleeraar aan de Ned. Handelshoogeschool te Rotterdam, gesproken over: „de doorbreking van den vicieusen cirkel." Wij ontleerien hieraan o.a. liet volgende:

Spr. meent, dat liet *mogelijk* is oni *van de twee methoden:* aanpassing van alle prijzen bij den deflatietoestand door een neerwaartschen druk, en: verruiming van de geldcirculatie totdat zij op een redelijk stabilisatiepunt aanlandt, de juiste elementen te vereenigen. Elk dezer heide methoden op zichzelf stuit op bezwaren, inzonderheid de eerste. Aanpassing langs den weg der vrije economische krachten is bij een zoo lievige deflatie ais wij thans hebben nauwelijks meer mogelijk. Overheids*ingrijpen* is *daarom noodzakelijk.* Deze politiek eischt drastische verlaging van liet loonpeil, van alle vaste lasten 'en krimping der overlieidsiiitgaven. Bij de deflatie van thans zou dit systeem in Nederland een dictatoriale macht eischen, die niet aanwezig is. *Bovendien* leidt tiet stelsel tot groote moeilijkheden als sociale onrust, verstoririg van liet credietverkeer en ondermijning van het vertrouwen. De volledige aanpassing bij de tegenwoordige deflatie is hovendien irrationeel: een groot gedeelte van de noodige aanpassing wordt veroorzaakt niet door factoren, bij het bedrijfsleven zelf gelegen, maar bij liet waarde-onvaste geld.

Het eerst-rioodige is een aaiipassing van onderdeelen die buiten proportie lot de rest staan.

Voor het verruimen van de geldcirculatie acht spr. liet loslaten van den gouden standaard voorwaarde. Het zou ook een eind maken aan liet deflatorisch werkende geld-oppotten, dat zoo storend werkt op liet economisch leven. Werkgelegenheid in uitvoerbedrijven en scheepvaart zoii toenemen, en er zou gelegenheid komen voor een ruimere credietverleeiiing voor overheid en bedrijfsleven. Dit zou liet algemeene prijsiiiveau in herstel doen komen en een betere verhouding brengen tusschen voortbrenging en afzet.

Naast dezen nionetairen maatregel blijft een aanpassingsproces van verschillende prijzen en loonen en balanceering van het staatsbudget noodig. Net is daarom liet beste beide stelsels te combineeren in dien zin, dat men uit de aanpassingspolitiek overneemt het streven naar loon-aanpassing. afschrijving vaii schulden op volkomen ongezonde bedrijven en balanceerirg van liet overheidsbudget.

Het bezwaar tegen een zekere mate van monetaire conjunctuurpolitiek kan spr. niet deelen.

Zulk een politiek beteekent geenszins een matelooze inflatie. Weliswaar zal bij liet intreden van een zeker prijslerstel de koopkracht van liet geld weder een weinig gaan dalen, doch in de eerste plaats wijst spr. er op. dat juist door de loonstarheid de prijsstijging in liet binnenlandsch verkeer slechts geriiig zal behoeven te zijn, wanneer overigens een verstandige monetaire politiek wordt gevoerd. zooals dat over liet geheel in de sterlinglanden is geschied. En bovendien, al verliezen spaarders en obligatiehouders eeii deel van hun koopkracht, zoo is dat toch niet anders dan liet ontgaan vaii een crisiswinst, die zij reeds te lang hebben genoten en die op hun debiteur een al te zwaren druk uitoefent.

Dat het verlaten van den gouden standaard het internationale verkeer nog verder zou storen, kan spr. niet een ernstig bezwaar achten. Hij verwijst in dit verband naar de in andere landen opgedane ervaringen.

Ook liet denkbeeld dat liet verlaten van den gouden standaard muntvervalsching zoii heteeltenen, rnor! spr. verwerpen. Het geld is thans minder waardevast dan ooit, liet is reeds „vervalscht" en spr. wil slechts gestreefd zien *naar* een waardevast en betrouwbaar ruilmiddel.

Bovendien, muntvervalsching brteekent het inbreuk maken op contracten Doch doet men dat niet! wanneer men krachtens de *aanpassingspolitiek huren,* pachten, *hypotheken* en zelfs pensioenen gaat verlagen?

Dat men eene devaluatie van den gulden met retorsie-maatregelen zou beantwoorden, is geenszins bewezen, en zeker niet is bewezen, dat de daaruit ontstaande moeilijkheden de voordeelen van een devaluatiepolitiek zouden overtreffen.

Tenslotte wijst spr. op liet gevaar, dat uit handhaving van den gouden standaard voor Nederland zou voortspruiten, wanneer de „papierlanden" op een verkeerd en vermoedelijk te laag goudpeil zouden gaan stabiliseeren.

(Vaz Dias)

(Vor. ber. Positie van **den Gulden 891 A.; Verklaring** van Mr. Trip **891** B.)

A. **JAPAN. — Fascisme.** — In den laatsten tijd is de activiteit van de Japansche fascistische organisaties verdubbeld onder de leuze: „Weg met de regeering-Saito". In Tokio, Osaka en andere groote centra hebben de fascisten betoogingen gehouden. Volgens een bericht van het telegraafagentschap „Dempo Tsoesin" heeft een vergadering van de fascistische organisatie Meirinkaya, welke vergadering gepresideerd werd door generaal Tanaka, een resolutie aangenomen, waarin het aftreden van de regeering-Saito wordt geëischt, aangezien de regeering niet in staat is geweest in den loop van anderhalf jaar de moeilijkheden te overwinnen, die zich aan het land hebben voorgedaan en daarmede het vertrouwen van de bevolking heeft verloren. (Dempo Tsoesin)

B. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer. - **Begrooting 1934 van Buitenlandsche Zaken.** — De Tweede Kamer heeft de brgrooting van Buitenlandsche Zaken met 56 tegen 3 stemmen aangenomen. De regeering zal overwegen, of de heer Vliegen als Nederlandsch gedelegeerde ter ontwapeningsconferentie is te handhaven. (V. b. **1049 F.; Begrooting 1934: 976 C.)**

C. POLEN. — Lage **loonen.** — De „Robotnik" te Warschau publiceert een statistiek van de gemiddelde ioonen van een Poolschen fabrieksarbeider. In Febr. 1933 verdiende hij 26 Zl. 86 gr. (f 7.38) per week, of ongeveer 15 cent per uur, bij een 48-urige werkweek. Van dit bedrag worden nog ziekteverzekering, pensioenfonds enz. afgetrokken. De Zloty is berekend a 27½ cent. (Robotnik, Warschau)

D. **AANSLAG** OP DE. **DOLLFUSS.** — Dader veroordeeld. — De rechtbank te Weenen heeft Dertil, den pleger van den aanslag op bondskanselier Dollfuss, veroordeeld tot 5 jaar gevangenisstraf. (V. b. **996** B.)

E. **JAPAN. — Begrooting 1934.** — Aan de „Times" wordt uit Tokio gemeld, dat het kabinet begonnen is met de behandeling van het ontwerp-begrooting, dat, ofschoon de uitgaven op 221 millioen yen minder zijn geraamd dan het vorig jaar, op één na de hoogste begrooting is voor vredestijd in de geschiedenis van Japan bekend. Het bedrag thans aangewezen voor bewapening, werd zelfs in 1921 niet overtroffen. toen Japan en de Vereenigde Staten zich elk bezighielden met een program voor den bouw van zestien slagschepen. De begrooting sluit met een bedrag van. 2.017 millioen yen tegen 2.238 millioen het vorig jaar, de gewone inkomsten worden geraamd op 1.246 millioen yen; het tekort van 701 millioen zal worden gedekt door leeningen. De legerbegrooting zooals door de schatkist herzien, sluit met een bedrag van 447 millioen yen, de marinebegrooting met 428 millioen, hetgeen neerkomt op een verhooging van 56 millioen tegen het vorig jaar. (Times)

(Vorig bericht **blz. 661 C.)**

20 NOVEMBER **1933**

F. **BELGIE. — Nederland** en **België.** - Uitlatingen van het Antwerpsche **Kamerlid** mr. Joris. — In de bijeenkomst van de Kamercommissie voor Buitenlandschc Zaken, heeft het Belgische liberale Kamerlid mr. Joris zich over de jongste memorie van antwoord van jhr. de Graeff aan de Tweede Kamer, uitgelaten. Wij ontleenen aan de „Etoile Belge" hierover het volgende:

Minister de Graeff beweert dat België, ten aanzien van Nederland, nog steeds neutraal is en van deze neutraliteit niet kan afzien zonder de instemming van Nederland! Dit is een overdreven bewering! Hij heeft trouwens moeten toegeven dat de vredesverdragen verklaren dat de Belgische neutraliteit aan de huidige verhoudingen niet meer beantwoordt. Zij is bovendien door de verschillende verdragen opgeheven De Belgische neutraliteit was ongetwijfeld een veiligheidswaarborg voor Nederland. Nu zij verdwenen is zoekt Nederland een compensatie. Het is niet aan België daarin te voorzien. Wil Nederland een politiek en militair accoord ?

Meer nog, de Belgische neutraliteit bestaat niet meer. Zij werd in 1914 door Duitschland vernietigd. Nederland heeft toen niet geprotesteerd en het is dus slecht geplaatst om het nu te doen. Nederland heeft voorzichtig gezwegen toen het noodig was en vergist zich nu van adres. Het is tot Berlijn dat het zich dient te wenden; wij wenschen met rust te worden gelaten.

(Etoile Belge) (Vor. ber. Rede van Jhr. de **Graeff 1040** A.; Nederland-België **739** *G.)*

G. NEDERLAND, — **Ontgroeningsincident.** —

Dezer dagen zijn de uitspraken aangeplakt over liet ontgroeningsincident, dat in den laatstleden groentijd, in October, is voorgevallen, meldt het Utrechtsch Dagblad.

De rector magnificus der Utrechtsche Universiteit heeft zeven tuchtzaken ingesteld tegen de studenten, die als schuldigen bij dil incident waren voorgeroepen.

Recht doende uit kracht van art. 117 lid 2 Hooger Onderwijswet heeft tie rector magnificus aan één der stud';-ritei? den toegang tot de universiteit ontzegd voor een tijdvak van eeii jaar en drie maanden, ingaande 16 November 1933.

Uit kracht van de art. 116 en 117 lid 1 H. O.-wet werden aan 5 studenten de straf van berisping en aan één der studenten de straf van waarschuwing opgelegd.

Al deze straffen staan voluit geschreven op groote folio's papier, die zijn aangeslagen aan beide zijden van de vestibule in het academiegebouw. Uit deze stukken nemen wij ten overvloede nog op de vermelding, dat de student, aan wie voor een jaar ei? drie maanden den toegang tot de universiteit is ontzegd, niet verschenen was, toen hij een uitnoodiging ontving van den rector magnificus om ter zake van het ontgroeningsincident door dezen te worden gehoord. Een bruiloft in een andere gemeente bleek hem (den student) bewogen te hebben aan deze bruiloft de voorkeur te geven boven het verhoor doiir den sector-iiiagriificus, die in zijn vonnis dan ook opmerkt, dat de betrokken student was weggebleven zonder opgaaf van geldige redenen.

Wij lazen verder in de vonnissen, dat bij het onderzoek is komen vast te staan, dat aan dei? ladder die bij liet ongeval betrokken is geweest, wel degelijk is gerukt en dat deze is achteruitgetrokken, zoodat de ladder in een stand kwam te staan, die groot gevaar opleverde, dat het gewicht dergenen, die zich op den ladder bevonden, niet kon worden gedragen. Dat geen der studenten iets heeft gedaan om aan dit dreigende gevaar (breken van den ladder) eeii eind te maken, wordt in de vonnissen ernstig gelaakt, terwijl iii deze vonnissen herhaaldelijk sprake is van de roekeloosheid, waarmede de betrokken studenten in den tuin van het perceel aan de Kromme Nieuwe Gracht zijn te werk gegaan. (Utrechtsch Dagblad)

(Vor. ber. Onderwijs **1023** E.)

H. JAPAN. — Aanslag op den Japanschen minister-president **Inukai. - Moordenaars** begenadigd. — De keizer van Japan heeft gratie verleend aan de Japansche marine-officieren, die wegens moord op den vroegeren Japanschen premier Inukai tot gevangenisstraffen waren veroordeeld. De gratie werd verleend op uitdrukkelijk verlangen van de Japansche nationalisten, daar de moord uit zuiver patriottische gezindheid was gepleegd. De marine-officieren werden in Jokosoeka onmiddellijk op vrije voeten gesteld en door een groote menschenmenigte hartelijk ontvangen. (Vaz Dias)

(Vorig bericht **blz. 936** E.)

I. **BELGIE.** — Krachtige **politiek** tegen Duitschland bepleit. — In de Kamercommissie van Buitenlandsche Zaken bepleitte de socialist Piérard een krachtige politiek tegenover Duitschland. Men moet de gevaren, die den vrede bedreigen, niet overschatten, betoogde hij, maar hij achtte het niettemin wenschelijk, dat statistisch zal worden vastgesteld wat Duitsrhland op het gebied van wapens en munitie heeft vernietigd, wat het over had op het oogenblik, dat het zijn intrede deed in den Volkenbond en wat het sedert 1930 op het gebied van de herbewapening heeft gedaan. Pas wanneer de wereld hiervan op de hoogte is, zal de mogelijkheid beslaan om vlug en doelmatig in te grijpen.

De heer Piérard zeide van oordeel te zijn dat er indien Duitschland zijn herbewapening niet wil staken, onmiddellijk sancties genomen moeten worden, eerst economische: opzegging van de handelsverdragen en boycot en indien dit niet voldoende mocht zijn zou deze sociaal democraat zelfs ge-en bezwaar tegen militaire sancties hebben.

Zijn opvatting werd bestreden door den katholieken afgevaardigde Sinzot, die betoogde dat de beste politiek tegenover Duitschland een behoorlijke inrichting van de grensverdediging zou zijn.
De Kamercommissie benoemde den heer Van Cauwelaert tot rapporteur.
Omtrent de verhouding tot Duitschland gaf de heer Van Cauwelaert als zijn meening te kennen, dat er voor den eerstkomenden tijd geen gewapend conflict te vreezen staat; hij achtte het echter noodig, dat België zich op alle eventualiteiten voorbereidt door zijn grensverdediging te verbeteren.
(Algemeen Handelsblad)

21 NOVEMBER 1933

A. SELMA LAGERLOEF **75 JAAR.** — De bekende Zweedsche schrijfster Selma Lagerlöf vierde op **20** November **1933** haar 75sten verjaardag.
Selma Lagerlöf werd op **20** November 1858 te Märbacka in Varmland (Zweden) geboren. Zij was van **1885** tot **1895** bij het onderwijs werkzaam, doch wijdde zich daarna geheel aan de literatuur. In **1909** ontving zij den Nobelprijs.
Haar meest bekende romans zijn o.a. „Gösta Eerlings saga", „En herregårdssagen", „Kristus legende", „Antikrists mirakler", „Jerusalem". Verder schreef zij sprookjes en ieundherinnerinpen uit het Värmland, die zij in haar-boeken verwerkte.
(Red. **K.** H. **A.)**

B. **TABAK.** — Oogsten **1932 en 1931.** — Officieele vergelijkende prijsopgave van de in **1933** en **1932** verkochte Sumatra- en Borneo-tabak.

SUMATRA TABAK.	Verkocht in 1933 pnd.	Prijzen ongev. cts. p. ½ K.G.	1932 pnd.	Prijzen ongev. cts. [l. ½ K.G.
Cultuur Mij. „De Oostkust"	3763	84	9450	68
Deli Batavia Mij.	26202	129	32461	144
Deli Maatschappij	54984	125	68887	131
Holland-Deli Comp.	1746	126	2200	89
Holl.-Sumatra Tabak Mij.	1671	87	1751*	77
Rimboen Tabak Mij.	2600	93	2477	59
Senembah Mij.	25717	135	3600	117
Serdang Cult. Mij.	3072	88	5318	99
Soengei Lipoet Cult. Mij	2231	85	2035	62
Tabakbau A G. „Tjinta Radja"	1731	147	1796	177
†) Tabak Mij. „Arendsburg"	13611	111	18444	126
Tabak Mij. „Sumatra-Danmark"	1274	73	1555	78

*) Bovendien **722** pakken in Indië verkocht.
†) Verkocht te Rotterdam.

Totale aanvoer in **1933 140.839** pnd., nog onverkocht **2237** pnd.

Verkocht in **1933 138.602** pnd. tot ongeveer 122½ ct. per ½ **K.G.,** in **1932 182.472** pnd. tot ongeveer **123** ct. per ½ **K.G.**

BORNEO TABAK.

New Darvel Bay (Born.) Tob Plantat.	3145	87	4456	85½

Verkocht in **1933 3145** pnd. tot ongeveer **87** ct. per ½ KG., in **1932 4456** pnd tot ongeveer 85½ ct. per ½ K.G.
(Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht **blz. 901 F.)**

C. NEDERLAND. — **Buitenlandsche werkkrachten** in het Hotel- en **Restaurantbedrijf.** — De Ned R.K. Bond van Hotel-, Café- en Restaurant geëmployeerden „Sint Antonius", heeft een adres gericht aan den minister van Sociale Zaken, waarin verzocht wordt aanstonds maatregelen te nemen tot wering van buitenlandsche arbeidskrachten. Er wordt op gewezen, dat ongeveer 25% buitenlandsche arbeidskrachten in dit bedrijf worden aangetroffen en zelfs wanneer alle buitenlandsche arbeidskrachten buiten onze landsgrenzen worden gezet, zullen er nog vele landgenooten werkloos blijven. Er zijn ongeveer **20.000** Nederlanders in Duitschland, waarvan meer dan de helft werkloos is. Daar staat tegenover, dat **70.000** a **80.000** Duitschers bijna allen hier werkzaam zijn. Tenslotte wordt er aan herinnerd dat de huidige regeering de gevraagde maatregelen bij haar optreden beloofd heeft.
(Maasbode)
(Vorig bericht Horecaf 467 IC.)

D. DUITSCHLAND. — Een Duitsche stem over het Joodsche ras. —
De Joodsche perscommissie schrijft ons:
In liet Duitsche Katholieke maandblad „Stimmen der Zeit" van November lieeft Gustav Leliniacher S.J. onder den titel „Rassenwerte" een beschouwing gegeven omtrent de beteekenis, welke liet ras van liet volk en de staatsgemeenschap heeft. Nadat de schrijver ue lichamelijke kenmerken van een aantal rassen aan een beschouwing heeft onderworpen, houdt hij zicli meer in tiet bijzonder bezig niet liet Nordische ras, waaromtrent hij opmerkt, dat liet eerst tot zijn hoogste praestaties is gekomen tengevolge van vreemde aansporing. Vele groote geesten zooals o.m. Michelangelo, Luther, Beethoven waren kennelijk van gemengde afstamming. Ook Goetlie was blijkbaar noch lichamelijk, noch wat zijn karakter aangaat van het zuiver Nordische type; te oordeelen naar de foto's—is waarschijnlijk de vreemde inslag vooral afkomstig van zijn grootmoeder van moeders' zijde, die uit de familie Lindheimer stamde.
Een verhandeling betreffende de Duitsche rasverhoiidingen — aldus de sclirijver — dient ook van de Joden melding te maken. Men heeft dikwijls door overdrijving van de slechte eigenschappen der Joden, evenals van de tegenstelling tegenover den Duitscher, van hem een verkeerden indruk gekregen. De stamgroep der Joden wordt n.l. mede gevoriiid door liet oer-semietische (Orientaalsche) en liet voor-Aziatisclie ras. Deze hebben, ieder op zich zelf of met elkaar vermengd groote volken voortgebracht; men denke aan de hoogbepaafde Babyloniërs en aan de dappere, gastvrije Arabieren.
Naar de auteur Lenz mededeelt, kunnen de karaktertrekken niet eenvoudig worden verklaard uit de kenmerkeri der rassen, uit welke de Joodsche gemeenscliap is ontstaan. Van diepgaanden invloed waren klaarblijkelijk de selectieve invloeden, welke gedurende de vele eeuwen, dat zij in de stedeii woonden en tengevolge van hun bijna uitsluitende beziglieid in den handel en aanverwante beroepen van kracht waren. Van de oer-productie der noodzakelijke levensmiddelen, niet alleen door eigen neiging, doch ook veelvuldig tengevolge van wettelijke beperkingen uitgesloten, konden hoofdzakelijk slechts die Joden een gezin vormen, wier bezigheid voor de leden van liun gastvolken van belang was. Zoo is tiet mogelijk, dat de Joden niet slechts door verstand en bewegelijkheid, vlijt en vasthoudendheid zich van anderen onderscheiden, doch vooral door liun capaciteit, zich in de gedacliten van andere mensclien te verplaatsen en zich overeenkomstig hun wenschen te gedragen. Neiging en capaciteiten leiden hen derhalve steeds weer tot werkzaamheden, welke het bewerken van de bij liet publiek aanwezige neigingen met zich brengen. Beroepen, aan welke zij zicli met voorliefde en succes wijden, zijn daarom bovenal tiet beroep van den koopman, handelaar, geldleener, van den journalist, sctirijver, politicus, acteur, niusicus, advocaat en arts. Op het gebied der geneeskunde en psychologie telt men onder de loden vele beroemde mannen. De groote schaakmeesters zijn bijna alle Joden... Misschien — zoo betoogt de schrijver — stelt Lenz de goede eigenschappen der Joden te veel op den voorgrond. Dat de Jood geen bruikbaar lid van het Duitsche volk zou kunnen zijn, is niet te bewijzen, en wordt door vele voorbeelden weerlegd... Moge niemand-vergeten — zoo eindigt Gustav Lehmacher zijn besclouwing — dat gerechtigheid de basis van het staatsleven is en dat behalve de geërfde raseigenscliappen ook de vrije wil, de opvoeding en de Goddelijke genade een woord, een krachtig woord meespreken.
(Joodsche Perscommissie)

E. STRATOSFEER. — Tocht van luitenant **Settle** en **majoor Fordney.** — Reuter meldde op **20** Nov. uit Akron: Luitenant Settle en majoor Fordney zijn heden om **9.27** plaatselijken tijd opgestegen voor een tocht naar den stratosfeer.
De stratosfeerballon bevond zich om **14 30** uur op ongeveer **16** K M. hoogte. De stijging duurde nog voort. Nadat de ballon ongeveer **17.700** meter bereikt had, begon hij snel te dalen. De luchtvaarders besloten om nog voor het ondergaan van de zon te dalen.
Het record van den Sovjet-ballon (19 000 meter) is niet verbeterd. (Ned. Telegraafagentsch. Reuter)
(Vorig bericht Stratosfeer **989** E.)

F. ITALIE. — **Vitterio Scialoja** overleden. — Op 19 November '**33** is de bekende Italiaansche jurist en kenner van het volkenrecht Vittorio Scialoja op den leeftijd van **77** jaar overleden. Hij heeft vele jaren Italië bij den Volkenbond vertegenwoordigd.
(Red. **K.** H. **A.)**

A. JAPAN. — Nieuwe **markten.** — Volgens de „Java Nippo" ontwikkelen de nieuwe markten van Japan in Midden-Amerika en Zuid-Amerika zich op uitstekende wijze.

Het Japansche departement van Handel en Industrie, heeft de noodzakelijkheid gevoeld van positieve stappen om deze prachtige ontwikkeling te steunen en dienovereenkomstig is den 10den October '33 tusschen Regeeringsvertegenwoordigers en zakenlieden een bespreking gehouden, waarop de volgende punten waren behandeld:

1. Wet vraagstuk van den gecontroleerden wisselkoers en de wederzijdsche handelspolitiek.

2. Verhooging van den invoer van grondstoffen uit Zuid-Amerika zooals wol en katoen.

3. De stichting van een Zuid-Amerikaansche handelsassociatie.

4. Actie tot verlaging van de vrachtprijzen van de booten der Zuid-Amerika lijn.

Aan deze bespreking werd deelgenomen door vertegenwoordigers van meer dan 50 niaatschappijen.

(Java Nippo) (Vorig bericht **blz. 862** F.)

R. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tot 15 Januari 1934 verdaagd.** — De bijeenkomst van de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie is tot 15 Januari verdaagd. (Vaz Dias) (Vor. ber. **1047** D.)

C. **SPANJE. — Verkiezingen.** — Na afloop van den ministerraad heeft de minister van Binnenlandsche Zaken bekend gemaakt, dat tot nu toe uit **31** kieskringen, d.i. de helft, nauwkeurige gegevens bekend zijn geworden. Reeds zijn **236** uitslagen bekend, welke als volgt over de partijen kunnen worden verdeeld: Agrariërs en Acción popular **92,** Basken **13,** Traditionisten S, Radicalen (Lerroux) 48, Sociaal-democraten 19, Conservatieve republikeinen (Maura) 6, Acción republican (Azana) 4, Communisten **1,** Catalaansche linkerzijde 30. Catalaansche liga (Cambo) 10, Catalaansche sociaal-democraten 5.

Hieruit blijkt, dat de partijen der rechterzijde groote successen hebben geboekt. De partij der agrariërs en volksactie, de Basken en de traditionalisten hebben reeds 113 zetels verworven, daarbij komen nog de 48 radicalen van Lerroux en de tien afgevaardigden van de Catalaansche liga. In het geheel zullen **471** afgevaardigden worden gekozen. (Vaz Dias)

D. **BELGIE. — Neutraliteit.** —

Onder den titel: „Wijlen de Belgische neutraliteit en Nederland", wijdt burggraaf Ch. Terlinden, hoogleeraar aan de Katliolieke Universiteit te Leuven, een als hoofdartikel geplaatste beschouwing in Le Vingtième Siècle van 19 Nov. **33** aan de besprekingen betreffende de Nederlandsch-Belgische betrekkingen, welke de vorige week, in de Nederlandsche Tweede Kamer hebben plaats gehad.

Prof. Terlinden verdedigt de opvatting dat de permanente neutraliteit van het koninkrijk België, vastgelegd in het protocol van 20 Januari 1831, op 4 Aueustus 1914 door een der garanten is vernietigd. Hij kan niet aannemen dat men „uit naam van dit kadaver" België liet recht zou durven ontzeggen in de nabijheid van de Nederlandsclie grens, vestingwerken aan te leggen. België is, aldus de redeneering van dezen historicus, tegeii zijn wil in den wereldoorlog medegesleept geworden. Zondoende lieeft de neiitraliteit opgehouden te bestaan. Om ze te herstellen zou een nieuwe formeele bepaling noodig zijn geweest. Het eindigen van den oorlog was niet voldoende om deze neutraliteit automatisch te herstellen. België, uit ervaring wijzer geworden, heeft iiet risico, aan een dergelijke hernieuwing verbonden, niet willen loopen. Reeds tijdens den oorlog gaf de regeeririg op duidelijke wijze uiting aan haren wil zooals blijkt uit het Belgische antwoord van 24 December 1917 op de pauselijke boodschap van 1 Augustus van hetzelfde jaar. In liet aan Parijs en Londen, op 18 Sept. 1918, door Jen minister van Buitenlandsche Zaken, Hijmans, overgemaakte memorandum verklaarde de Belgisciie regeering zich te verzetten tegen tiet herstel van tiet régime der permanente neutraliteit ,,dat. in het verleden, de vrijheid van handelen van liet land belemmerde zonder zijn veiligheid te verzekeren". De regeeringen te Parijs en te Londen betuigden onmiddellijk hunne instemming niet de Belgische denkwijze en besloten, dat de permanente neutraliteit van België niet zou worden hersteld. Zoo komt het dar de artikelen 31 van liet Verdrag van Versailles, S3 van liet Verdrag van Saint-Germain en 67 van het Verdrag van Trianon de tractaten van 19 April 1839 hebben afgeschaft. De uitvoering van zekere clausules van het Verdrag van Versailles was overigens onvereenigbaar met het régime der permanente neutraliteit.

De conclusie van prof. Terlinden is dan ook dat de Relgische neutraliteit zoowel ,,de jure" als ,,de facto" opgeheven is. Trouwens, jhr. van Karncbeek verklaarde zelf op 19 Mei 1919 dat de Nederlandsche regeering zich op geenerlei wijze tegen den door België uitgesproken wensch zou verzetten. Ook jhr. van Swiiidereii reide, in de vergadering van 20 Augustus 1919, gehouden door Je commissie van XIV voor de herziening der lractsten van 1839: ,,Eveneens voor wat de neutraliteit betrelt heeft Nederland, zooals de heer Van Karnebeek het trouwens reeds reide, geen bezwaren in liet midden te brengen".

Burggraaf Terlinden nieent, dat, wat hij vourstelt als zijnde eeii wijziging van het Nederlandsche standpunt, niets ande:~ is dan eeii ,,vulgaire manoeuvre de chantage", bestemd om, nu de Nederlandsche politiek van uitstel inzake de herziening van de tractaten van 1839 verkeerd dreigt uit te vallen, van België, in ruil van de Nederlandsche instemming niet de opheffing van de neutraliteit, nieuwe toegevingen af te dwingen. Houdt Nederland er absoluut aan vergoed te worden voor de schade, voortsuruitend uit liet tranisclie einde van de Belgische neutraliteit, 'dan nioet het zich maar tot den moordenaar wenden.

„Wij twijfelen er sterk aan, aldus Terlinden, of liet dit zou durven doen." (Nieuwe Rotterdamsche Courant)

(Neutraliteit **1051** F.; Rede v. **Jhr. de Graeff 1040** A.)

E. **NEDERLAND. — Handelspolitiek.** —

Voor de Anti-revolutionnaire Kiesvereeniging Nederland en Oraiije II te 's-Gravetihage, gaf dr. J. A. Nederbragt een uiteenzetting van de brandende internationale economische vraagstukken. waaraan het volgende wordt ontleend:

Spr. stelt zich voor om, zooals hem gevraagd is, aan de hand van begrippen en uitdrukkingen, die gangbaar zijn in onzen tijd, maar niet steeds voor ieder duidelijk, eenig inzicht te geven in de brandende handelspolitieke vraagstukken.

Het kader, waarin de' handelspolitiek moet werken, is de conjunctuur, die spr. opvat als het geheel van de omstandigheden, welke de wereldeconomie bepalen, en dan besclioiiwt als Gods economisch wereldbestuur, waaraan de mensch ten principale niets veranderen kan. He: omslaan van de conjunctuur, hetzij ten goede, hetzij ten kwade, noemen we crisis. We leven thans niet meer in een crisis. maar in een tijd van lage coniunctuur. We wachten op liet omslaan van de conjunctuur, op een crisis ten goede, waarbij echter de veranderingen, die de structuur van het economisch leven heeft ondergaan, niet uit het oog niogen worden verloren.

Vertrouwen op Gods wereldbestuur impliceert geen lijdelijkheid. Ook in tijden van lage conjunctuur of crisis moet ieder doen wat zijn hand vindt om te doen, ook eeii regeering. Dit klemt te meér, als in de lage conjunctuur een verdwazing der menschen een rol speelt, zich uitend in hyperprotectionisme, overdreven contingenteering van invoer en een rigoureuze deviezenpolitiek. Spr. verklaart deze termen en zet- uiteen, dat deze euvelen met name een gevolg zijn van een ongezond nationalisme, dat naar selfsufficiency streeft.

Teneinde het land althans eenigszins te beveiligen tegeii de funeste gevolgen van de politiek van andere landen, heeft de Nederlandsclie regeering eenige nieuwe elementen in haar handelspolitiek opgenoriien, die spr. aai? de hand van de nieuwere wetgeving op dit terrein nagaat: 1e. de mogelijkheid der bestrijding van dumping is in eeii speciaal wetsontwerp voorgesteld; 2e. eeii speciale wet bevat de bevoegdheid van retorsie tegeriover landen, niet wie Nederland geen handelsverdrag heeft; 3e. een speciale wet maakt voorts biletrale regeling en eenzijdige toepassing van clearing mogelijk; 4e. door een wijziging van de crisisinvoerwet wordt in deze wet ingevoegd het element van reciprociteit op dit gebied. Ook al deze begrippen licht spr. toe.

Spr. zet voorts het vraagstuk der autarchie uiteen, betoogende, dat de nieuwe elementen in onze handelspolitiek niet noodzakelijkerwijze autarcliie irnpliceeren. De meeningen over autarchie zijn hier te lande verdeeld. De regeering heeft zich ninirner voor autarchie verklaard. wel verklaarden gezaghebbende personen zich er tegen. Persoonlijk is spr. van meening, dat als autarcliie zoo zou worden opgevat en doorgevoerd, dat wereldhandel en scheepvaart er door tot een minimum zouden worden teruggebracht, autarchie voor Nederland als systeem slechts verarming kan beteekenen.

Tenslotte behandelt spr. de kwestie van de valuta, waarbij hij geen bepaald systeem aanbeveelt met uitsluiting van elk ander. Eenerzijds nieent hij, dat ten deze steeds gerekend moet worden met de geheel eenige plaats, die liet goud in het leven inneenit, krachtens zijn intrinsieke waarde, terwijl hij anderzijds van oordeel is, dat, in een geordende maatschappij, ie. aan de mant, ook de geldmaat, niet willekeurig veranderd mag worden, en 2e. ren gegeven belofte niet gebroken mag worden. Aan dien tweeledigen eisch, die in de christelijke levensopvatting bijzondere beteekeriis heeft, beantwoordt de politiek der regeering.

(**Vor.** ber. Dr. J. A. Nederbrugt **858** A.)

22 NOVEMBER 1933

F. **DUITSCHLAND.** — Nationaal-socialistische propaganda, — De „Ny Tid" vermeldt, dat Diiitschland vier machtige zenders bouwt met het oog op radiopropaganda in Zuid-Amerika, Afrika, Oost-Azië en Australië. Het voor Noord-Amerika bestemde station zou reeds werken. Verder wordt in de bladen er melming van gemaakt, dat Duitschland 10 millioen Mark beschikbaar heeft gesteld voor de verspreiding van nat.-socialistische propagandaliteratuur in 12 talen, welke som naderhand door particuliere bijdragen nog verdrievoudigd zou zijn. (Ny Tid, Göteborg)

(Zie **Duitschland:** Nationaal-Socialisme.)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Prof. Sprague afgetreden.** — Prof. Sprague, de financieele adviseur van de Schatkist, is als zoodanig afgetreden in verband met diepgaande meeningsverschillen inzake de politiek der goudaankoopen.
Prof. Sprague verklaarde, dat er geen andere verdediging bleef tegen een wegdrijven naar een onbeperkte inflatie dan het opwekken en organiseeren van de publieke opinie. Teneinde het mijne bij te dragen in die beweging verbreek ik mijn connectie met de Regeering. Ik ben tegenstander van het deprecieeren van den dollar door aankoopen van goud op buitenlandsche markten. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1047 B.)

B. **DANZIG EN POLEN.** — Par. 13 van bijlage II (douane) van de overeenkomst van Warschau regelt het veredelingsverkeer tusschen Danzig en het buitenlandsche douanegebied en stelt een commissie in, welke de gevallen, waarin van den kant van Danzig passief veredelingsverkeer is toegestaan, nader heeft te beoordeelen.
Aangezien het gebleken is, dat deze paritair uit Poolsche en Danziger leden samengestelde commissie deze aangelegenheden niet kon regelen, diende de Poolsche regeering bij den Hoogen Commissaris van den Volkenbond een verzoek in om in deze zaak te beslissen. De Hooge Commissaris heeft overeenkomstig de methode, welke voor dergelijke gevallen is voorgeschreven, een advies ingewonnen van een door den Volkenbond benoemden deskundige, in welk advies de algemeene richtlijnen worden aangegeven, volgens welke de commissie haar werkzaamheden had te volbrengen en waarin werd voorgesteld aan de commissie een neutraal lid als president met bevoegdheid van beslissing ingeval partijen het niet eens konden worden, toe te voegen. De Hooge Commissaris vereenigde zich met het advies en benoemde, nadat de Volkenbondsraad zijn beslissing had bekrachtigd, den heer dr. J. A. Nederbragt, administrateur, chef van de Economische en Consulaire Directie van het Departement van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage. Onder diens voorzitterschap heeft de Commissie in den loop der laatste 6 maanden, met tijdelijke onderbreking van haar werkzaamheden, vergaderd en op 16 dezer haar arbeid beëindigd. Alle aanhangige gevallen zijn afgedaan, voor het grootste deel doordat partijen tot overeenstemming kwamen, en de rest door beslissing van den president, op één geval na, dat later door den president zal worden beslist.
(V. b. 903 E.; Danzig-Polen Commissie 858 A.)

C. **JAPAN. — Amerika's erkenning van Rusland.** — Volgens een bericht van het Japansche blad „Asaki" te Tokio, dat een artikel wijdt aan het bezoek van Litwinov aan president Roosevelt en hetwelk voor de erkenning van Rusland door Amerika is gepubliceerd, is de algemeene opinie in Japan, dat een vernieuwing van de diplomatieke relaties tusschen Amerika en Rusland een grooten invloed zal uitoefenen op de Russisch-Japansche relaties. De Russische politiek zal minder toegevend jegens Japan worden en Rusland zal zich ongetwijfeld veiliger dan voorheen voelen. (Asaki, Tokio)
(Vorig bericht blz. 1049 A.)

D. **SPANJE. — Versterking van het leger.** — De Spaansche ministerraad heeft besloten tot een versterking van het Spaansche leger, dat gebracht zal worden op 145.000 man. (El Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht blz. 167 A.)

E. **NON-AGRESSIE VERKLARING. — Duitschland-Polen.** — De officieuse „Gazeta Polska" schrijft, dat de Fransche opvatting, die in de Fransche pers naar aanleiding van de Duitsch-Poolsche non-agressie verklaring tot uiting kwam, zoowel chaotisch als onrustig was. Chaotisch, omdat zij onderling vaak diametraal tegenover elkaar stond en onrustig omdat een deel der Fransche publicisten er de voorkeur aan hebben gegeven eigen veronderstellingen en beschouwingen in plaats van feiten en geruchten inplaats van commentaar op den tekst te publiceeren.
Het Poolsche blad is van meening, dat de Fransche pers door een gevoel van angst misleid is. De tijd voor vreedzame samenwerking tusschen Polen en Duitschland is aangebroken en thans moet alles gedaan worden om de handhaving van den vrede te verzekeren. (Gazeta Polska)
(Vorig bericht blz. 1048 F.)

F. **ENGELAND. — Nieuw „Dag- en Nacht-gevechtsvliegtuig".** — Zoo juist is gereed gekomen een nieuw Engelsch „Dag- en Nacht-gevechtsvliegtuig", dat zich ook buitengewoon schijnt te leenen voor operaties gedurende den nacht. Deze tweedekker is behalve met de normale bewapening nog uitgerust met twee machinegeweren en vier lichte bommen. De maximum snelheid is 385 K.M. per uur. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1046 A.)

G. **NEDERLAND. — Wolnijverheid. - In- en Uitvoer 1931—1932.** —

Benaming der goederen	1931 × 1000 K.G. bruto	1931 × 1000 guld.	1932 × 1000 K.G. bruto	1932 × 1000 guld.
INVOER:				
Ruwe wol (ongewasschen en ruggewasschen)	3.971	3.468	3.566	2.586
Ruwe wol (machinaal gew.)	3.439	4.576	3.970	3.875
Gekamde wol	980	2.117	827	1.343
Afval van wol en van wollen garens en kammeling, gekleurd of ongekleurd	2.191	1.974	1.482	1.077
Kunstwol	557	323	233	119
Lompen (wollen en halfwollen)	854	175	594	81
Garens van wol en/of van kunstwol totaal	3.928	12.083	4.453	10.746
w.o. ongetwijnd	954	2.524	1.425	2.891
,, tweedraads getwijnd	2.284	6.958	2.468	5.932
,, méér dan tweedraads getw.	690	2.601	560	1.923
Garens van wol met andere bestanddeelen	155	309	124	202
Wollen en halfwollen dekens	69	153	94	146
Manufacturen, stoffen en weefsels van wol of van halfwol, n.a.g.: totaal	4.976	30.518	3.876	18.762
w.o. laken	92	552	63	275
,, bukskin	2.416	14.219	2.050	9.615
,, flanel	46	192	34	107
,, andere	2.422	15.555	1.729	8.764
UITVOER:				
Ruwe wol (ongewasschen en ruggewasschen)	1.183	1.247	927	770
Ruwe wol (machinaal gew.)	206	272	429	433
Gekamde wol	27	34	14	17
Afval van wol en van wollen garens en kammeling, gekleurd of ongekleurd	441	250	403	164
Kunstwol	23	12	14	5
Lompen (wollen en halfwollen)	5.294	1.429	4.717	877
Garens van wol en/of van kunstwol	840	1.741	518	1.197
Garens van wol met andere bestanddeelen	20	76	23	73
Wollen en halfwollen dekens	134	323	46	95
Manufacturen, stoffen en weefsels van wol of van halfwol, n.a.g. totaal	*1.447	9.183	*453	2.505
w.o. laken	* 345	1.940	* 51	292
,, bukskin	* 736	5.027	*284	1.508
,, flanel	* 208	1.197	* 60	298
,, andere	* 158	1.019	* 77	408

*) Netto-gewicht. (Centraal Bureau voor de Statistiek)

H. **ITALIE. — Toenemende werkloosheid.** — Ondanks den velen werkverschaffingsarbeid, die door staat, provincie en gemeenten wordt uitgevoerd, blijft het aantal werkloozen in Italië voortdurend stijgen.
Volgens de officieele opgaven bedroeg het aantal werkloozen op 30 September '33 907.463, en eind October 962.868 '33, een stijging met 6511 vergeleken met hetzelfde tijdstip van het vorige jaar. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1034 F.)

I. **MEMELGEBIED. — Nieuwe gouverneur.** — De huidige directeur van het departement voor de veiligheid, dr. Navaskas is benoemd tot gouverneur van het Memelgebied. Hij zal zijn nieuwe functie reeds per 1 December aanvaarden. Dr. Navaskas geldt in Litauen als een der krachtigste figuren. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 452 B.)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Partai Indonesia.** - Ir. **Soekarno bedankt als l — H Hoofdbestuur** van de Partai Indonesia deelt mede van den heer ir. Soekarno een schrijven te hebben ontvangen waarin deze mededeelt, dat hij zich uit de politieke beweging terugtrekt en verzoekt hem af te boeken als lid. Aan dit verzoek is door het Hoofdbestuur voldaan.
Naar aanleiding van deze mutatie en het aftreden van den heer Gatot als lid van het Hoofdbestuur (niet als lid), had in het Hoofdbestuur der P. I. een opschuiving plaats waardoor de heer mr. Sartono voorzitter werd.
i-iet Hoofdbestuur van de P. I. deelt verder mede, dat het van den heer Soekarno geen enkel bericht heeft ontvangen omtrent diens neiging zitting te nemen in vertegenwoordigende colleges, zooals het gerucht wil. (Aneta) (Vurig bericht **blz. 919** U.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Invoer **1932.** — Door het ,,Economisch Weekblad voor Nederlandsch-Indië" is een overzicht gepubliceerd van de waarde van de voornaamste producten (met uitzondering van gemunt en ongemunt goud en zilver). in 1932 in Indië ingevoerd door particulieren en het gouvernement, gespecificeerd naar de belangrijkste landen van herkomst naar rangorde hunner belangrijkheid.
Vin den totalen invoer in 1932 ad *j* 384.154 000 laten wij hieronder de cijfers der voornaamste landen van herkomst volgen:

	(in f 1000)		(in f 1000)
Japan	78.339	België	5.725
Nederland . .	58 096	Fr. Indo China .	5.674
Singapore. . .	46.275	Dalny	4.191.
Engeland . .	**33.493**	Italië	3.930
Duitschland . .	28.374	Zweden	3.721
V. S.	24.560	Frankrijk . . .	3.679
Br.-Indi? . . .	17 323	Zwitserland . .	3.187
Australië . . .	12.126	Br. Oost Afr. . .	1.083
Siam	8.047	Canada	978
Hongkong . .	7.763	Egypte	891
Penang . . .	7.233	Br. Borneo . . .	771
China	6.010	Over. landen . .	5 278

(Economisch Weekblad voor Nederl-Indië)
(Vor. ber. In- en Uitvoer 987 D.)

C. NEDERLAND. — De **Katholieken** en het Fascisme. — Op een vergadering van de Kiesvereeniging Amsterdam der R.K. Staatspartij hebben op 17 Nov. '33 rector J. F. Bots en Mr. C. P. M. Romme het woord gevoerd over het onderwerp: ,,Het fascisme en wij, Katholieken".
Aanwezig was o.a. de voorzitter der R.K. Staatspartij Mr. Goseling.
Wij ontleenen aan de rede van Mr. C. P. M. Romme o.a. het volgende:
Het fascisme, of nationaal-socialisme, zooals het zich in ons land practisch voordoet, bevat, bij elk der vele groepen, waarin het zich uit, het streven naar volledige staatkundige eenheid der natie. Dit heeft beteekenis naar uiterlijken verschijningsvorm in de vernietiging der vele verdeelde politieke partijen, maar naar innerlijk wezer beteekent het de vernietiging van alle vrijheid om eigen levens- en wereldbeschouwing ten grondslag te leggen aan eigen politiek. Had men hier te doen met een vertolking van natuurlijken weerzin tegen peesteliike verdeeldheid, als een drang naar eenheid en saamhoorigheid, dan ware dit verblijdend te noemen. Doch beangstigend, volstrekt onaanvaardbaar is dit streven, zooals het practisch gericht is op onze gemeenschap, waarin de eenheid wordt gedwongen door uitschakeling der geestelijke overtuiging van minderheden en andersdenkenden.
Door de historie heeft de geestelijke eenheid plaat3 gemaakt voor den gemengden staat, waarin wij ons moeizaam de vrijheid hebben veroverd om te kunnen leven, zooals wij dat willen. nu gaat men weer streven naar eenvormigheid en vraagt onze medewerking oni ons te plaatsen in een geestelijk concentratiekamp.
Spr. vraagt, welke waarborgen de katholieken als minderheid zouden hebben, als Mussert aan het bewind kwam. Erkent hij rechten van individu, gezin en kerk, onafhankelijk van den Staat? In een persinterview heeft Ir. Mussert hierop bevestigend geantwoord. Dit verheugt spr. en hij hoopt dan ook, dat de heer Mussert het program en de toelichting van den N.S.B., in overeenstemming hiermee, zal vernietigen. (De Maasbode)
(Vor. ber. Fascisme 999 I.; Ir. **Mussert 997** E.)

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wetsontwerpen inzake steun **aan noodlijdende** gemeenten enz. **aangenomen.** — De Tweede Kamer heeft op 21 Nov. '33 de wetsontwerpen inzake steun aan noodlijdende gemeenten en vermindering van de uitkeeringen, aangenomen. (N. Rott. Cour.)

E. **NEDERLAND.** — Tweede **Kamer** - Wetsontwerpen tot **heffing** van **opcenten** op de **gemeentefonds-** en **vermogensbelasting** aangenomen. — De Tweede Kamer heeft op 21 Nov. '33 de wetsontwerpen tot heffing van opcenten op de gemeentefonds- en vermogensbelasting. (N. Rott. Crt.)

F. DENEMARKEN. — Politieke redevoering van minister **Munch.** — De Deensche minister van Buitenlandsche Zaken, Munch, heeft een gïoote politieke redevoering gehouden, waarin hij o.m. verklaarde, dat ook Denemarken wordt getroffen door de algemeene politieke onrust, aangezien het een vreemde minderheid (Duitschers) binnen zijn grenzen heeft. In het jaar 1920 heeft men er van Deensche zijde naar gestreefd, een zoo zuiver mogelijke grenslijn te trekken. (Berlingske Tidende)

23 NOVEMBER **1033**

G. RASSENKUNDE. — Het woord ,,Ras". — Wij lezen in Menschliche Auslese und Rassenhygiene von Dr. Fritz Lenz (4e Auflage 1932) Seite 254:
,,'t Is een ironie der geschiedenis, dat het woord ras een Semitischen oorsprong heeft. In het Arabisch beteekent ,,ras" hoofd, oorsprong, begin. Van daar is het woord in den vorm ,,raza" in he: Spaansch en Portugeesch overgenomen, verder als ,,rassa" in het Provençaalsch en als ,,race" in het Fransch en het Engelsch gekomen. Als Fransch vreemd woord in het Duitsch overgenomen. werd het woord ook bij ons omstreeks 1900 ,,race" geschreven en toen pas verduitscht als ,,Rasse" (Verg. L. Schemann: Die Rässe in den Geisterwissenschaften, München 1928, S. 29).
(Het Vaderland) (V. b. **Rassenkunde 1013 E.**)

H. PACIFISME. — Verklaring **van Hellmuth von Gerlach** - Oordeel over **Hitler.** — De bekende Duitsche pacifist Hellmuth von Gerlach heeft in de Union Coloniale te Brussel, op uitnoodiging van de Belgische Vereeniging voor de rechten van den mensch, een rede gehouden over het hitlerisme en zijn excessen. Na aan de hand van een aantal voorbeelden te hebben betoogd, dat Duitschland niet achter Hitler staat maar onder zijn hiel ligt, zeide von Gerlach o.m.: ,,Hitler, deze Duitscher van jongen datum, beweert mij mijn nationaliteit te hebben ontnomen. Net alsof men evengoed van nationaliteit ais van hemd kan veranderen. Ik ben en blijf een Duitscher en het is omdat ik Duitscher blijf dat ik Goethe, Kant en Einstein kan aanhalen en dat ik mij richt tegen de mannen die thans Duitschland besturen. Het huidige regime zal misschien jaren duren. Ik wil mijzelf niet verblinden en bij u geen illusies opwekken. Hitler kan vrij lang aan het bewind blijven maar verkeert in de onmogelijkheid de tegenstrijdige beloften, door hem aan de industrieelen en aan de arbeiders gedaan. te houden. Nu reeds zijn nazi's. zijn bruinhemden, in de concentratiekampen opgesloten. Ik herhaal het. deze toestand kan zekeren tijd duren. Het Duitsche volk is een koppig volk. In September 1914 zagen onze generaals dat de oorlog verloren was. Toch hebben zij hem willen voortzetten. Het Duitsche volk is koppig

en hardnekkig. vooral wanneer het zich op den verkeerden weg bevindt."
Von Gerlach verklaarde nog dat de in Europa gevreesde oorlog kan worden voorkomen indien de groote naties er in slagen een preventief eenheidsfront tegen Hitler tot stand te brengen en te behouden. Hij besloot zijn fel toegejuichte rede met een pacifistische geloofsbelijdenis.
Op voorstel van den socialistischen advocaat Mr. van Remoortel, die, samen met Paul Gille en de echtgenooten van oud-minister Vandervelde en senator François, de vergadering voorzat, werd een motie aangenomen, constateerende dat het hitleriaansche regime de rechten van den mensch in het gedrang brengt en de Belgische bevolking waarschuwende tegen alle fascistische pogingen, welken vorm zij ook mogen aannemen. (N. Rott. Crt.) **(Vor. ber.** 106 **D.)**

A. CHINA. — Foekien onafhankelijk verklaard. — De „Times" verneemt uit Hongkong: Een Chineesch bericht uit Amoy meldt, dat generaal Tsai Ting Kai, commandant van het 19de legercorps (de held van Shanghai), de onafhankelijkheid van de provincie Foekien heeft geproclameerd. De generaal verklaard2 dat hij gedwongen was dit besluit te nemen in verband met den onvoldoenden financieelen steun welken hij van de Nanking-regeering ontving.
In Amoy is de staat van beleg afgekondigd. (Times)

B. DUITSCHLAND. — Toenemende werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Duitschland is — zooals steeds in dezen tijd van het jaar, meldt Wolff — een weinig gestegen. Op 15 November waren bij de arbeidsbeurzen 3.776.000 werkloozen ingeschreven tegen 3.745 000 op 1 November. De stijging bedraagt derhalve 31.000 vergeleken met een stijging van 156.000 voor dezelfde periode van 1932, 224.000 voor 1931 en 232.000 voor 1930. In Westfalen en Silezië is de werkloosheid iets gedaald.
Volgens de becijferingen van het bureau voor ziekenfondsen is per 31 October 1933 het aantal te werk gestelden met 141.360 gestegen, vergeleken met 30 September. Ook uit deze statistiek — die geheel onafhankelijk is van de cijfers der arbeidsbeurzen — blijkt dat in de industrieele districten de arbeidstoeneming het grootst is. Men wijst er op. dat het aantal werkloozen van het hoogste punt der werkloosheid af tot op 31 October 1933 is gedaald met rond 2.255.000; hiertegenover staat echter, zooals reeds gezegd, een kleine toeneming in de eerste helft van November (Wolff) (Vorig bericht blz. 1027 E.)

C. NEDERLAND. — Opgravingen - Belangrijke veenvondst te **Klazienaveen.** — Op veenplaats no. 80 in het Klazienaveen (Smeulveen), in de nabijheid van de voor eenige jaren blootgelegde veenbrug, waarvan thans door de dalgrond-ontginning alle sporen zijn verdwenen, werden door de arbeiders, werkzaam bij het „toemaken". een tiental brandkuilen of vuurplaatsen ontdekt. De heer Kunzel stelde den wetenschappelijken adviseur van de Oudheidskamer te Emmen, Dr. A. E. van Giffen hiermede in kennis.
In tegenwoordigheid van het dagelijksch bestuur der genoemde oudheidskamer werden onderzoekingen verricht. De brandkuilen liggen 1½—2 M. onder het hoogveen, onmiddellijk onder de toendra-bank. In de nabijheid werden aangetroffen keurig aan de bovenzijde geretoucheerde schrabbers. gekrakaleerde vuursteenen voorwerpjes en andere waarschijnlijk mesolithische artefacten. De vindplaats dateert wellicht uit den tijd, dat hier mammouth en rendier over de ruime toendra vlakten zwierven, achtervolgd door de eerste menschelijke bewoners van dit landschap Hier zou dan een typisch kamp der rendierjagers zijn geweest: in die tijden was de mensch onverbrekelijk gebonden aan de rendierkudden, zooals nu nog de Lappen en andere arctische volksstammen.
(Nieuwsblad van het Noorden) (V. b. 1000 C.)

D. NEDERLAND. — Rapport van de commissie-Schouten. —
Aan het thans ingediende Rapport van de Commissie-Schouten, belast met het adviseeren omtrent toetsingsnormen voor de beoordeeling van de bezoldiging van hei personeel in dienst van Provinciën, Gemeenten, eiiz., ontleenen wij de volgende conclusies:
Uit het verzamelde materiaal is gebleken, dat tussclien de bezoldigingsregelingen van de onderscliieidene publiekrechtelijke lichamen groote verschillen bestaan, welke zeker in de tegenwoordige tijdsomstandigheden niet gerechtvaardigd rijn te achten.
Het krachtens de artikelen 125 en 126 der Ambtenarenwet 1929 uit te oefenen toezicht dient niet te worden gebruikt om starre uniformiteiten in de regelingen van de onderscheidene publiekrechtelijke lichamen te brengen, doch behoort zich te beperken tot liet weren van excessen.
Bij liet toetsen en liet vergelijken van liet salarispeil belioort volled.g rekening te worden gehouden niet alle iii de. bij de vergelijking betrokken. regelingen voorkomende factoren, als b.v. pensioenverhaal, crisiskortiiigeri. standplaatsaftrek, ongehuwdenaftrek, huwelijksbijslag, kinderbijslag, enz. Ter bepaling van liet salarispeil eener bezoldigingsregel is geenerlei algemeene formule te geven.
De volle aan het ambt verbonden aanvangswedde dient te worden toegekend aan de ambtenaren op 21-jarigen leeftijd, aan de werklieden op 23-jarigen leeftijd.
Verhoogingen behooren niet autornatiscli toegeliend te worden, doch slechts bij gebleken bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver.
De cumulatie van inkomens of van inkomen met pensioen behoort, voor zoover liet publiek belang zich daartegen niet verzet. te worden tegengegaan.
Voor de Regeering behooren de navolgende omstandigheden aanleiding te zijn in salarisregelingen van lagere publiekrechtelijke lichamen wijzigingen te bevorderen. c. q. deze zelf vast te stellen:
a) het bestaan van klaarblijkelijk onjuiste salerisverlioudiiib.cn binnen liet kader eeiier regeling, of van excessen op bepaalde punten bij vergelijking niet de daarvoor in aanmerking komende regelingen;
b) de aanweziglieid van een wanverhouding tussclien liet salarispeil van een bepaald publiekrechtelijk lichaam en dat van soortgelijke, in ongeveer gelijke omstandigheden verkeereiide organen, of tusschen dat van eeii zoodanig orgaan en het salarispeil van liet Rijk;
c) tie aanwezigheid van een wanverhouding tussclien het salarispeil van een lager publiekrechtelijk orgaan en den loon- en levensstandaard in dezelfde streek of plaats, blijkende o.a. uit de daar geldende loonen volgens de collectieve arbeidsovereenkomsten voor verschillende bedrijven of ondernemingen.
(De Standaard)

(Vorig bericht blz. 884 D.)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE: — Paleis-conferentie. —
Op 22 Nov. '33 is te Batavia de paleisconferentie gelioiiden, waaraan werd deelgenomen door den vice-president en de leden van den Raad van Netl.-Indië, den procureur-generaal en de bestuurslioofden in de Buitengewesten, met iiitzondering van de Iieeren Caron, gouverneur van Celebes, en Van Hruven, resident van Sumatra's Westkust.
De sfeer, waarin deze conferentie werd gelioiiden, schijnt, oppervlakkig bezien, niet bemoedigend, doch eenige interviews met de voornaamste deelnemers geven er blijk van, dat hoop op de toekomst niet ontbreekt.
Gouverneur Van Aken verklaarde, dat in Atjeh de politiek naar het tweede plan is gedrongen ter wille van de noodzakelijkheid, alle aandacht te coiicentreeren op de economische opheffing. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan de verbetering van de kwaliteit van de Atjeli-rijst, omdat Atjeh kan worden beschouwd als de aangewezen rijstschuur voor de koeliebevolking ter Sumatra's Oostkust. De veehandel uit Atjeh wordt eveneens sterk bevorderd. De rijstinvoer uit Rangoon en Siarn werd in Atjrh van 7000 ton per jaar tot de helft teriiggebractit, terwiil dit newest in 1934 waarschijnlijk geheel voor de buitenlandsche rijst zal worden gesloten.
Pogingen worden in het werk gesteld om den exporthandel van andere producten, die thans op Penang is gericlit, op Belawan en Sabang te concentreeren.
In de Gaioe-landen valt een economische opleving waar te nemen, welke is toe te schrijven aan liet welslagen van de aardappelcultuur, terwiil ook koffie, bruine boonen en kool werden verplant.
De Rataafsclie Petroleum Maatschappij en de Nederlandsche Koloniale Petroleum Maatschappij vatten intensief de boringen op de terreinen aan de Noordkust aan.
Politiek blijft liet in Atjeh noodzakelijk met diverse mogelijkheden rekening te houden, terwijl een sterke legermacht voorals nog noodzakelijk is om elke hoop op een geslaagden opstand bij vcorbaat den bodem in te slaan.
De gouverneur van Suniatra's Oostkust zette uiteen, dat in zijn gewest een omschakeling plaats vindt op economisch gebied, waarbij de particuliere maatschappijen de leiding hebben. Gestreefd wordt naar de productie van een goedkoopere kwaliteit tabak.
Ten aanzien van de pepercultuur op Banka verklaarde resident Hanierster. dat Banka er voor moet waken dat de witte Muntokpeper, die 80% van de geheele wereldprodiictie bedraagt, haar plaats op de wereldmarkt niet verliest, hetgeen bijzonder actueel is, nu uit Amerika klachten over de kwaliteit worden geuit, waaraan de grootste aandacht wordt besteed, o.a. door verscherping van de locale peperkeur.
De resident zette nog uiteen, dat een groote reorganisatie van het tinbedrijf per 1 Januari 1934 wordt ingezet waardoor van de ruini 60 mijnen slechts 18 in productie blijven. (Aneta)

A. ENGELAND. — Troonrede van Koning George V. — Op 21 Nov. '**33** heeft Koning George in het Hooger-huis de derde zittingsperiode van het parlement ge-opend met een troonrede, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Mijn betrekkingen tot de buitenlandsche mogend-heden zijn nog steeds vriendschappelijk. Het voor-naamste doel van mijn regeering in internationale politiek, is door alle tot haar macht staande midde-len, den vrede in de wereld te handhaven en te bevor-deren. Mijn regeering blijft ook voor de toekomst besloten, de internationale samenwerking door middel van de gemeenschappelijke actie van den Volkenbond te handhaven en op elke andere wijze, geschikt om de goede betrekkingen tusschen alle staten en volkeren te bevorderen."

In de troonrede wordt verder de hoop geuit, dat de nieuw benoemde commissie voor grondwetsherziening in Britsch-Indië in de komende parlementszitting de-finitieve voorstellen zal indienen.

Het parlement wordt gevraagd, onmiddellijk uitge-breide maatregelen te overwegen om het plan van de werkloosheidsverzekering op een gezonde basis te stellen, de woningtoestanden te verbeteren en de werktijden voor jeugdige personen te regelen.

Ook vermeldt de Troonrede nog de wet op wedrennen en hazardspel, de subsidie aan de beetwortelverbou-wers en de onwettige vischvangst.

(Ned. Telegr.-Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Troonrede **1932: 577** A.)

B. **COLUMBIA.** — Buitenlandsche schulden. — Het parlement van Columbia heeft het wetsvoorstel tot opschorting van den dienst op de buitenlandsche schulden aangenomen. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. **758** N.)

C. BRAZILIE. — Gouduitvoer. — Brazilië heeft den gouduitvoer vrijgegeven, doch de deviezenhandel bui-ten de banken om blijft verboden. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Moratorium **536 F.)**

D. **BELGIE.** — Taalkwestie. — De minister van Jus-titie, mr. Janson, gaf eenige dagen geleden in de Kamer toe dat het, na honderd jaar constitutioneele gelijkheid der Belgische staatsburgers, nog altijd mogelijk is dat een Vlaming, wonende in het Vlaam-sche land en geheel Fransch-onkundig zijnde, in het Fransch voor de civiele of de handelsrechtbank wordt gedaagd en in het Fransch wordt veroordeeld, zonder dat hij één woord van dit alles heeft begrepen. Daar de te verwachten wet, welke door de Kamer naar de commissie is teruggezonden, dergelijke schier onge-looflijke feiten in de toekomst onmogelijk wil maken, hebben toch nog een aantal in het Vlaarnsche land en te Brussel gevestigde „franskiljonsche" advocaten gemeend zich, zoogenaamd op grond van het vrij-heidsbeginsel, tegen de voorgestelde regeling van het gebruik der talen in rechtszaken te moeten verzetten.
(N. Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. **991 F.)**

E. STRIE. — Fransch-Syrisch verdrag. — Het ver-drag van vriendschap en bondgenootschap tusschen Frankrijk en Syrië werd op 16 Nov. '**33** geteekend en op 19 Nov. '**33** gepubliceerd.

Het bepaalt dat er een bondgenootschap zal worden gesloten tussihen de twee onafhankelijke en souve-reine staten Frankrijk en Syrië.

Beide partijen zullen elkaar volledig raadplegen over aangelegenheden van buitenlandsche politiek. hun beide landen betreffende en zullen alles vermijden om haar betrekkingen met andere mogendheden in gevaar te brengen.

Het verdrag zal een duur hebben van 25 jaar.
(Figaro)
(Vorig bericht blz. **159** L.)

F. DUITSCHLAND. — De brand in het **Rijksdagge-houw.** — De laatste faze van het proces inzake den rijksdagbrand is op **23** Nov. '33 te Leipzig begonnen. Reeds in het begin van de zitting verheft zich Van der Lubbe om te verklaren, dat hij niet tevreden is met den gang van zaken. Hij wil spoedig een vonnis, hetzij **20** jaar gevangenisstraf of de doodstraf.

Hij verklaart nogmaals, dat hij den brand alleen heeft gesticht. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht **blz. 1036 C.)**

G. **WAT** DE **WERELD** DRINKT. —

Uit een artikel van dr. Frank Thore in „Science News Letter", Washington, Septerriber '**33,** voorkomeiide in „De Kern" No. **11** van November '33, ontleenen wij o.a.:

Het drinken van gegiste dranken is even oud als de bescliaving zelve.

Dr. John Cooper (anthropoloog aan de universiteit te Washing-ton) heeft een „drankkaart" samengesteld over de drinkgewoon-ten aan liet begin onzer aera. Vergeleken niet de kaart der graanverbouwende en veeteelt-beoefende „beschaafde" volkeren, bleek zij vrijwel identiek.

Over het algemeen hebben de volken dus niet aan di Europea-nen hun „vuurwater" te danken.

Slechts de stammen die nog niet aan deze bescliavingsperiodr toe waren — bijv in de binnenlanden van Afrika rri Azië —. waren geheelonthouders vóór de ontdekking der Europeanen. Onder de overige volken waren bij uitzondering tiet gebied van de Ver. Staten en der Polynesiërs in de Zuidzee-eilanden „droog".

Voor het vervaardigen der alcoholhoudende drank wordt het inheemsche zetmeelhoudend gewas gebruikt, tarwe, gerst. maïs. rijst, of een suikerhoudend vruclitensap (druiven- en palmen-wijn, mede uit honing).

Het zetmeel moet eerst in suiker worden omgezet vóór liet tol gisten kan worden gebracht, hetgeen gebeurt door een enzym, of door de zaden te laten ontkiemen, Of door de zaden te kau-wen. zooals bii liet Japansche saké en Aziatisclie rijstwijnen geschiedt.

Merkwaardig is, dat één gistdrank van dierlijke oorsprong is, n.l. koemis, door nomadenstammen in Centraal Afrika gemaakt uit gegiste melk.

De uitvinding wordt bij alle vollieren steeds toegeschreven aan een god — die natuurlijk hoog in aanzien staat. Dit wijst op vóór-historischen oorsprong. Reeds de Babyloniërs en Egypte-naren kenden tientallen verschillende recepten voor bieren.

Eigenaardig is, dat liet distillatie-proces of vervaardiging van dranken met hooger alcoholgetialte nog niet lang bekend is Hij liet begin van den modernen tijd (1192) kende men dit nog niet. In den tijd der Stuart-koningen echter kon men zich eeii roes drinken aan „aqua vita". Whisky, rum, cognac en brande-wijn waren tevoren nog onbekend.

Het woord alcohol is uit liet Arabisch afgeleid. Hel is echter niet waarschijnlijk dat de Arabieren dit proces hebben uitge-vonden. (De Kern, Noveinber 1933)

H. ENGELAND. — **Fransch-Engelsche handelsbetrek-kingen.** - Opheffing van de **Fransche „surtaxe** de change" geëischt. — Naar de „Daily Herald" meldt, heeft de Enpelsche minister van Handel. Runciman. Frankrijk eeñ tarief-ultimatum aangeboden, welke in December tot een handelsoorlog zal leiden. indien men niet tot een overeenstemming zal geraken. Volgers verschillende dagbladen is het ultimatum reeds aan den Franschen ambassadeur. Corbin, aangeboden.

Naar verluidt zou Engeland van Frankrijk eischen, dat het de „surtaxe de change" (extra invoerrecht op goederen afkomstig uit landen met een gedeprecieerde valuta) van 15%, alsmede de „taxe d'importation" zal opheffen. De „Daily Herald" meent verder te weten, dat indien Frankrijk dit niet zal doen. Enge-land een vergeldingsrecht van 21% op den invoer van Fransche goederen zal heffen. (Daily Herald)

I **DUITSCHLAND. — Duitsche Christenen.** - Een aantal predikanten te Breslau ebl d Rijksbis-schop een adres gezonden, waarin zij verklaren dat het evangelie zonder het Oude Testament niet zuiver gehouden kan worden en dat het geloof in Jezus Christus niets te maken heeft met de vereering van een heldcngestalte; zij verzetten zich ook tegen de voorgestelde verzaking van het leerstuk der zonde dat volgens de Duitsche Christenen bij „slavenzielen" zou behooren. Ook tegen de Ariërs-paragraaf verzet zich dit adres. Ieder. die een „rassenkerk" wil stich-ten. aldus de adressanten. geeft de Duitsch-Evange-lische Kerk aan fanatisme. (Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht **blz.** 1046 E.)

A. **NEDERLAND.** — Vermogensbelasting **1920-'23-'29-'31.** —

Hoegrootheid van de vermogens	Aantal aangeslagenen 1920-'21	1923-'24	1929-'30	1931-'32	Absolute cijfers. Bedrag der vermogens. 1920-'21	1923-'21	1029-'30	1931-'32
						(in duizendtallen guldens)		
f 16.000—f 30 000 .	64.406	70.930	82.307	86.363	1.375044	1.506 874	1.755.115	1.834.080
30.000— 50 000 .	38.035	38 087	45.341	45.881	1.441.750	1.445.658	1.714.069	1.732.069
50.000— 100.000 .	30.795	29.814	35.582	34 939	2.116 523	2.045.525	2.443.417	2 390 652
100.000— 200.000 .	14.723	13.725	17.022	15.857	2 007.781	1873 514	2.338.877	2.175.678
200.000— 300.000 .	4.588	3 953	5.096	4.640	1.105.876	957.709	1.231.884	1.122.331
300 000— 500.000 .	3.396	2.876	3.795	3.390	1.287.608	1.088 626	1.447.416	1.290.450
500.000— 1.000 000 .	2.267	1.857	2.435	2.100	1.550.511	1253.989	1660.055	1.432.442
1.000 000 en hooger .	1.239	946	1.362	1.057	2.704.406	2.010.963	3.075.395	2.322.507

(Centraal Bureau voor de Statistiek) (Vorig bericht blz. 593 **C.**)

22 NOVEMBER **1933**

B. LUCHTVAART. — **Valstoel.** — Als de experimenten, die thans op Roosevelt Field bij New Tork worden gedaan, het beoogde resultaat hebben, zullen luchtreizigers in de toekomst op gevaarlijke momenten niet meer uit het toestel behoeven te springen, doch zullen zij door middel van een handle, die door den piloot bediend wordt, automatisch met stoel en al uit het vliegtuig worden geworpen.
Verscheiden parachute-springers en -springsters van beroep hadden zich voor de proefnemingen beschikbaar gesteld en zoo ging een verkeersvliegtuig de lucht in om de deugdelijlrheid van den val-stoel te beproeven. Op ongeveer 500 meter hoogte gekomen, haalde de piloot bij een snelheid van ca. 163 K.M. een handle over en op hetzelfde oogenblik vielen twee passagiers mèt hun zitplaatsen uit het toestel; kort daarna volgde nog een tweetal; allen kwamen behouden op den beganen grond terecht.
Zoodra de handle door den piloot is overgehaald, opent zich een kleine deur onder de zitplaats van den passagier. De metalen stoel van den passagier is op een draai-arm gemonteerd, zoodat bij het overhalen van de handle de passagier met stoel en al ruggelings door de opening draait en daarna in de ruimte verdwijnt. Het instrument zorgt er verder voor. dat de passagier. heel geriefelijk in zijn stoel gedoken, behouden op den grond komt. Om dan schok bij de landing tot een minimum te reduceeren, heeft men onder het zitvlak van den stoel een 8 cM. dikke rubbersponslaag aangebracht . (De Telegraaf)

(Vorig bericht blz. 890 A.)

C. **NEDERLAND.** — **Tweede Kamer.** - **Nieuwe** invoertarieven in **Nederl.** Oost-Indië. — De regeering heeft een wetsontwerp bij de Tweede Kamer ingediend tot wijziging van het tarief van invoerrechten in Ned.-Indië en bestendiging voor het jaar 1934 van de tijdelijke opcenten op het gewijzigde tarief.
Van deze tariefsherziening wordt (exclusief opcenten) een meerdere opbrengst van f 6.25 *millioen* verwacht.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1028 G.**)

D. **FRANKRIJK.** — Kabinet-Sarraut afgetreden. — Het kabinet-Sarraut is tengevolge van een voorstel van den neo-socialistischen afgevaardigde Gounin, ten val gebracht.
Gounin had een voorstel ingediend, volgens welke de salarissen der ambtenaren beneden de 12.000 frs, niet onder de korting zouden vallen. In het regeeringsontwerp gold dit pas voor de salarissen van 10.000 francs.
In net debat had Sarraut zich bereid verklaard met de uitzondering der salarissen beneden 11.000 frs., die dus van de korting verschoond zouden blijven, accoord te gaan.
Gounin stond echter op een minimum van 12 000 frs. en tegen zijn voorstel stelde de regeering de vertrouwenskwestie, waarop de Kamer met 321 tegen 247 tegen de regeering stemde.
Het kabinet trad daarop af.
(Nederl. Telegr.-Agentsch. Reuter) (V. b. **1039** C.)

E. **DIPHTERIE.** — Vaccinatie. - De **methode verbeterd.** — In de Fransche Academie van geneeskunde heeft dr. G. Ramon van het Institut Pasteur tezamen met dr. R. Debré een nieuwe verbetering medegedeeld van de methode der vaccinatie tegen diphterie door de anatoxine, ofschoon de toepassing in 99 op de 100 gevallen reeds succes hebben. Dank zij een sterkere concentratie van de anatoxine kan men voortaan het aantal injecties van drie tot twee verminderen. Ze moeten met drie weken tusschenruimte worden toegepast. Met deze nieuwe technische vereenvoudiging worden 99.5 pct. van de kinderen uitstekend gevaccineerd. Indien deze immuniteit echter zou verzwakken kan men den weerstand van de gevaccineerden versterken door zes maanden of een jaar later of nog langer erna opnieuw een inspuiting te geven.
(Fransche Academie van Geneeskunde)

F. FRANKRIJK. — Herriot over **algemeenen** toestand. — Herriot publiceert in ,,Les Annales" een artikel over den financieelen en economischen toestand van Frankrijk.
De voorzitter der radicaal-socialistische partij handhaaft zijn standpunt dat het evenwicht slechts door budgetaire deflatie kan worden verkregen.
Met betrekking tot een eventueele reductie van de credieten der nationale defensie verklaart Herriot: ,,Niemand beweert dat nieuwe bezuinigingen op details onmogelijk zouden zijn. Maar in zijn geheel zie ik niet welke Fransche minister-president in den tegenwoordigen toestand van Europa en de wereld in een belangrijke reductie zou kunnen toestemmen."
Herriot voegt er aan toe, dat middelen zouden moeten worden verkregen uit het onderdrukken van de fiscale fraude en de reorganisatie van het handelsverkeer met het buitenland volgens het beginsel der compensatie. (Les Annales)

G. OLYMPISCHE SPELEN **1936** TE BERLIJN. — **Amerikaansch** Comité **eischt** gelijkheid van **behandeling** voor Joodsche **deelnemers.** — Op 22 Nov. '33 heeft te Washington het Amerikaansch Olympisch Comité vergaderd, welke de resolutie heeft aangenomen van de American Athletic Union, waarin wordt uitgesproken, dat geen Amerikannsche ploegen voor de Olympiade 1935 naar Diiitschland zullen worden gestuurd, indien van Duitsche zijde niet alle beperkingen, die de Duitsche regeering heeft gemaakt voor Joodsche deelnemers aan de Olympiade, zullen worden opgeheven.
Practisch hebben de Vereenigde Staten daardoor besloten, niet aan de Olympiade-1936 te Berlijn en aan de Olympische Winterspelen te Garmisch-Partenkirchen deel te nemen. (Vaz Dias) (Vor. ber. **856** C.)

H. WIELERSPORT. — **Zesdaagsche** wielerwedstrijd. — De einduitslag van den 2den Amsterdamschen Zesdaagsche op 23 Nov. '33 is als volgt:
1. Pijnenburg-Wals 588 punten; 2. Guimbretière-Broccardo 215 p.; 3. Rausch-Hürtgen 161 p ; 4. Braspenninx-van Kempen 271 p.; 5. Guerra-Bresciani 175 p. 6. Aerts-Loncke 208 p.; 7. Vluggen-Muller 178 p.; 8. van Nek-van Hout 99 p.; 9. Adan-de Wolf 82 p.
(V. b. Wielersport **935** F.; **Zesdaagsche 582** B.)

A. **SPANJE.** — De verkiezingen. — Een vertegenwoordiger van „Le Journal" heeft den oud-prexlier Lerroux geïnterviewd over den uitslag der verkiezingen. Deze erkende, dat er ongetwijfeld van een beweging naar rechts was gebleken; iedereen had er op gerekend, maar hij voor zich had niet gedacht dat zij zoo geaccentueerd, zoo duidelijk zou zijn.
De voornaamste reden van deze uiting van de openbare meening was volgens hem het vrouwenkiesrecht. Voorts hebben wij ons, aldus Lerroux, te veel gehaast met het verwezenlijken van hervormingen, die de oudste tradities van het land omverwierpen: de agrarische hervorming, de onteigeningen zonder schadeloosstelling, de aantasting van de godsdienstige overtuigingen. Voor ae laatste zijn vooral de vrouwen gevoelig geweest. Wij hebben ten onrechie, zoo liet hij zich verder uit, in eenige maanden, onder pressie der socialisten, datgene willen verwezenlijken waarover het republikeinsche Frankrijk jaren heeft gedaan, waarmee hij doelde op de scheiding van Kerk en Staat.
Gevraagd. wat er nu verder zou gebeuren, zeide Lerroux, dat de wijsheid gebood de machine op „achteruit." te zetten, d.w.z. den arbeid van socialen vooruitgang opnieuw aan den gang te brengen met meer voorzichtigheid en gematigdheid dan tot dusver.
Als hem opnieuw de regeering werd opgedragen, zou hij verplicht zijn op de rechterzijde te steunen. Zelf behoort hij tot het linksche centrum maar de linksrepublikeinsche partij zal in den Cortes slechts door een weinig talrijke groep vertegenwoordigd zijn. Het spralr vanzelf, dat die rechterzijde dan binnen het kader van de republiek moest blijven. (Le Journal)
(Vorig bericht blz. **1053** C.)

B. **DUITSCHLAND.** — Niet-Arische Artsen niet meer toegelaten. — Een zoo juist gepubliceeide verordening vsn den rijkcminister van Arbeid over de toelating van artsen, tandartsen en tandtechnici bij ziekenfondsen treft nieuwe bepalingen. Volgens deze zullen tot nader order in steden met meer dan honderdduizend inwoners artsen van niet-Arische afstamming evenals artsen, wier echtgenooten van niet-Arische afstamming zijn niet meer bij wettelijke ziekenfondsen worden toegelaten.
Deze regeling is noodzakelijk geworden, omdat juist in de groote steden nog een groote wanverhouding tussehen Arische en niet-Arische artsen bij de ziekenfondsen bestaat.
Tot dusver konden niet-Arische artsen bij de ziekenfondsen worden toegelaten of blijven, wanneer hun vaders of zonen in den wereldoorlog gevallen waren. Uit billijkheidsoverwegingen bepaalt de nieuwe verordening, dat deze uitzondering ook geldt in gevallen, wanneer de echtgenoot van een niet-Arische vrouwelijke arts in den wereldoorlog gevallen is Ditzelfde geldt voor vrouwelijke tandartsen en tandtechnici.
(Angriff) **(Vor. ber.** Anti-semitisme **1047 G.;** Artsen **943** E.)

25 NOVEMBER 1933

C. VOLIIENBDND. — **Beteekenis.** — De Volkenbond werd na den wereldoorlog in 1919 opgericht op initiatief van den Amerikaanschen president Wilson, waarvan de statuten op zijn uitdrukkelijken wensch zijn opgenomen in de vredesverdragen van Versailles en Saint-Germain. De Bond is gebaseerd op een onderlinge overeenkomst van staten om geen oorlog te beginnen voordat zij de geschillen. die zij met elkaar hebben of met niet-leden aan een arbitrage hebben onderworpen en aan een uitstel van **3** tot **9** maanden. Iedere staat, die zich aan deze overeenkomst niet houdt, vindt onmiddellijk alle andere staten tegenover zich, terwijl deze verplicht zijn alle diplomatieke relaties met den overtreder te verbreken. Duitschland werd pas in **1926** opgenomen. Geen lid zijn, behalve eeniga kleinere staten: de Ver. Staten, Turkije en Rusland. Japan trad in **1933** uit den volkenbond naar aanleiding van een conflict met China. Duitschland verliet op 14 October **1933** den volkenbond en gaf als motief aan dat het geen rechtsgelijkheid met andere staten had. Elk lid van den Volkenbond kan zich terugtrekken na twee jaar vooraf zijn lidmaatschap te hebben opgezegd. Zetel van den volkenbond is te Genève. De uitgaven worden door de gezamenlijke Staten, die lid zijn bekostigd. (Red. K. H. **A.)**

D. FRANKRIJK. — Fransche **politiek.** — Wij ontleeneti aan het Algemeen Handelsblad van **24** Nov. '33 naar aanleiding van den val van het kabinet-Sarraut het volgende:
Het schouwspel, dat de Fransche Kamer in de afgeloopen dagen te zien heeft gegeven, is allerminst verheffend. Het feit, dat men zich onder de huidige benarde omstandigheden, niet tot een hooger plan heeft vermogen op te werken en dat opnieuw het geheele regeeringsraderwerk is stop gezet, omdat men her niet eens kan worden over een van algemeen standpunt bekeken toch zeer onbeteekenend punt als bezuiniging op salaricsen, teekent den heerschenden toestand van politiek wanbeleid.
Hier zit niet het streven voor om uitsluitend het algemeen belang te dienen, doch overheersclit kortzichtig groepsbelang.
Telkens weer worden door de achtereenvolgende regeeringen voorstellen ingediend om de hindernis van het deficit te nemen en om door deflatie tot gezonde financieele toestanden te komen, doch alle pogingen stuiten af op politieke intriges en op de belangen van bepaalde politieke groepen en groepjes.
(Alg. Handelsblad) (V. b. **Ministerie Sarraut 1058 D.)**

E. VEREENIGDE STATEN. — **Financieele politiek.** — Na Roosevelt's vertrek uit Washington naar Warmsprings is de lang verwachte strijd om de toekomstige Amerikaansche financieele politiek in volle hevigheid ontbrand, zoo wordt uit Amerika gemeld. De aanhangers van de politiek van den goudaankoop, die verdere depreciatie van den dollar wenschen, zooals Warren, één van Roosevelt's meest vertrouwd* adviseurs en Morgenthau, Woodin en professor Irvin Fisker. staan fel tegenover den financier Baruch, professor Sprague en de Amerikaanscke Kamer van Koophandel, die stabilisatie van den dollar bepleiten. Baruch, leider der z.g. Sound Moneygroep opende de caripagne tegen Roosevelt met een artikel in de veelgelezen „Saturday Evening Post", waarin hij de onmiddellijke stabilisatie van den dollar op goudbasis verdedigde.
De jaarvergadering van de Amerikaansche Kamer van Koophandel publiceerde een gelijkluidende resolutie, Sprague, voormalig adviseur van het departement. van de schatkist, is. naar bekend, in verband met deze kwestie onder protest, afgetreden. Woodin wees de bewering van Sprague terug dat de Amerikaansche leeningen ongezond zouden zijn. Morgenthau verklaarde, dat het Amerikaansche crediet heel stevig staat.
Roosevelt noemde gisteren in een radiorede de tegenstanders der regeeringspolitiek „gewichtig intolerant doende domkoppen". Algemeen is men er van overtuigd, dat de toekomstige Amerikaansche valutapolitiek afhangt van tiet resultaat van den strijd tusschen Woodin en Baruch. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vor. ber. **Financieele politiek 1051 A.)**

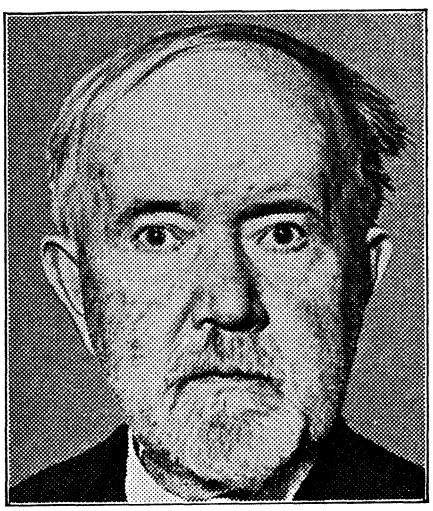
F. **DUITSCHLAND.** — **Interview** van een **Franschen** Journalist niet **Rijkskanselier Hitler.** — Het interview van den Franschen journalist De Brinon in de „Matin" met Rijkskanselier Adolf Hitler waarbij de kanselier zijn vredelievendheid tegenover Frankrijk betuigt, heeft naar de diplomatieke medewerker van de „Daily Telegraph" schrijft, te Londen diepen indruk gemaakt. Algemeen geeft men toe dat het interview de onmiddellijke onderhandelingen tusschen Frankrijk en Duitschland zal bevorderen en een betere atmosfeer zal scheppen dan men nog slechts eenige dagen geleden voor mogelijk hield.

De „Morning Post" schrijft, dat Hitlers voorstel om openlijk de moeilijkheden tusschen Duitschland en Frankrijk te bespreken een der duidelijkste uitnoodigingen is, die door de nationaal-socialistische regeering aan een buitenlandsche mogendheid zijn gedaan. Men ziet te Londen echter in dat het, door het ontbreken van een stabiele regeering te Parijs, Frankrijk op het oogenblik moeilijk moet vallen een antwoord te geven. Afgezien van de Saarkwestie, waar een krachtige houding noodzakelijk is om de minderheid niet aan de nationaal-socialisten uit te leveren, bestaat er tusschen beide landen geen conflict. dat in normale tijden als een gevaar voor den vrede beschouwd zou kunnen worden. (Vaz Dias)

(Zie Duitschland: Hitler)

26 NOVEMBER 1933

A. DR. **STEPHAN J. MAHER.** — Dr. Stephan J. Maher, een Amerikaansche arts, hield te Shelton (V. S.: ren voordracht voor een gehoor van achttienhonderd medici. In zijn rede verklaarde Maher een bacil ontdekt te hebben, die in staat zou zijn de zoo gevreesde tuberculose-bacillen te vernietigen. De medische wereld ziet de verder proefnemingen van dokter Maher met belangstelling tegemoet. (Het Volk)

Dr. Stephan J. Maher.

(Vor. ber. Tuberculose **966** C.)

B. ENGELAND. — Sir **John Simon** over Duitschland. — Tijdens de debatten over een door de labourpartij op de troonrede ingediende motie heeft de Eritschc minister van Buitenlandsche Zaken Sir John Simon in het lagerhuis een verklaring afgelegd over de ontwapeningspolitiek en een uiteenzetting gegeven van de politiek, welke de Engelsche regeering zich voorstelt te volgen.

Een V.D.-telegram uit Londen meldt hieromtrent nog het volgende:

De minister wees er in zijn rede op, dat Duitschland niet tot object van een dictaat. mag worden gemaakt. Diiiischland is partner bij de onderhandelingen.

De Engelsche politiek wil Simon in het kort in de volgende punten samenvatten.

De verdaging der ontwapeningsconferentie beteekent niet eventueel de verdaging der werkzaamheden voor de ontwapening. Zij beteekent juist het tegendeel.

De Engelsche regeering is voornemens den tijd der verdaging te benutten, om zonder dralen tusschen de afzonderlijke naties de basis voor te bereiden waarop de conferentie haar werkzaamheden zou kunnen hervatten. de basis welke thans door het uittreden van Duitschland zoo omineus gestoord is.

Hoe deze gedachtenwisseling op de beste wijze kan plaats vinden, zal afhangen van de omstandigheden.

Engeland juicht de verzekering door Hitler gegeven dat Duitschlands eenige wensch de vrede is en dat Duitschland niet de bedoeling heeft aan te vallen toe. Wij zijn van meening aldus Sir John, dat Duitschland nog zijn bijdrage moet verrichten om een algemeene ontwapening in de praktijk mogelijk te maken.

(Vaz Dias) (Vor. ber. **Ontwapeningsconferentie 1034 A.**; Volkenbond **1003** G.)

C. ENGELAND. — Herziening verdrag van Trianon gevraagd. — Volgens Reuter hebben honderd-acht-en-zestig leden van het Engelsche parlement een motie geteekend, waarin zij de regeering verzoeken bij den Volkenbond het vraagstuk van herziening van het verdrag van Trianon aanhangig te maken.

(In 1920 werd het vredesverdrag tusschen de Entente en Hongarije in Grand Trianon geteekend.)

(Red. K. H. A.)

D. NEDERLAND. — Omzetbelasting **1** Januari 1934 in **werking.** — In het Staatsblad is opgenomen een K.B. houdende bepaling van den dag van inwerkingtreding van de omzetbelasting op **1** Januari 1934.

(Staatsblad) (Vor. ber. blz. **1045 F.** en **1022** B.)

E. **IJSLAND.** — Coalitiekabinet afgetreden. — Het IJslandsche coalitiekabinet is op 16 Nov. 1933 afgetreden. (Politiken) (Vorig bericht blz. **620 E.**)

F. NEDERLAND. — Contingenteering Veekoeken. — Bij K. B. is de invoer van veekoeken voor den tijd van zes maanden gecontingenteerd.

Onder veekoeken vallen: lijnkoeken, raapkoeken, grondnotenkoeken, katoenzaadkoeken, sesanlkoeken, soyakoeken, cocoskoeken, palmpitkoeken en alle andere soorten veekoeken. Onder koeken wordt verstaan koeken, al dan niet gebroken. meel van koeken. schroot en schilvers, alles voor veevoeder.

De contingenteeringsbepalingen gelden van **1** November 1933 tot 30 April 1934. Het percentage van den toegestanen invoer is vastgesteld op 100 van de hoeveelheid welke van ieder artikel gemiddeld per zes maanden ingevoerd werd in het tijdvak **1** Juli 1931 t/m 30 Juli 1933. (Staatsblad)

(Zie rubriek: Contingenteeringen)

G. TELEVISIE. — Technische moeilijkheden. — De televisie beoogt de drie volgende doeleinden. Het eerste bestaat uit de uitschakeling van den tijd van de transmissie der beelden, evenals de taak van de telefonie bestond uit de uitschakeling van den tijd van de transmissie der geluiden Het gaat er om op langen afstand een beeld, een tekst of een foto weer te geven. Dit probleem is door de pantelegraaf van Caselli opgelost, op dit oogenblik is het de belinograaf die zich met juistheid en snelheid van die taak kwijt.

Het tweede doeleinde beoogt de transmissie van levende beelden eveneens in zwart en wit. En het derde doeleinde en het laatste zal worden opgelost zoocl-a men zal geraken tot de transmissie van scènes. zooals zij zich in werkelijkheid voordoen, d.i. in kleuren en relief, maar men zal slechts deze taak kunnen aanpskken wanneer het tweede doeleinde (de transmissie van levende beelden) zal zijn bereikt. Deze moeilijkheden zijn echter nog niet opgelost

(Gazeta Polska) (Vorig bericht blz. **381** B.)

H. **NEDERLAND.** — Tweede **Kamer** - Wijziging van het reglement van orde. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp van de heeren Aalberse c.s. ingediend tot wijziging van het reglement van orde voor de Kamer. Naar de meening der voorstellers bevat dat reglement een ernstige leemte, doordat verwijdering van een lid slechts kan plaats hebben, nadat de Kamer daartoe heeft besloten. De voorgestelde nieuwe bepalingen beoogen in de eerste plaats den voorzitter alleen deze bevoegdheid te geven. (Het Vaderland.

27 NOVEMBER **1933**

A. RUSLAND. — Erkenning door de Vereenigde Staten. — De overwinning is behaald door de Amerikaansche realistische politiek die zich rekening heef: gegeven van den buitengewonen internationalen factor welke ons land is geworden, schrijft de Pravda. Er is slechts één reden die verklaart, waarom Rusland een dier voornaamste factoren is geworden en wel onze macht zoowel op economisch, politiek als militair gebied. (Pravda) (Vor. ber. blz. **1049** A.)

B. FRANKRIJK. — Kabinet-Chautemps. — In den afgeloopen nacht is Chautemps die belast was met de vorming van zijn regeering daarin geslaagd. Deze is ais volgt samengesteld: Chautemps, premier en Binnenlandsche Zaken; Paul-Boncour, Buitenlandsche Zaken; Raynaldy, Justitie; Bonnet, Financiën; Marchandeau, Begrooting; Daladier, Oorlog; Sarraut, Marine; Cot, Luchtvaart: De Monzie Onderwiis; Paganon, Openbare Werken; Laurent-Eynac. Handel; Lamoureux, Arbeid; Queuille, Landbouw; Dalimier, Koloniën; Ducos, Pensioenen; Mistler, Posterijen; Israel, Volksgezondheid; Frot, Koopvaardij.

Camille Chautemps.

(V. **b. 1059** D.)

C. NEDERLAND. — Vrijzinnig-Democratische Bond. — In de vergadering van het congres van den Vrijzinnig-Democratischen Bond dezer dagen te Groningen gehouden, werd een motie aangenomen, waarin het zijn vertrouwen uitspreekt in het beleid van de zittende V.-D. ministers Marchant en Oud.
Het congres nam eveneens een motie aan. waarin de V. D. B. verklaart den strijd voor de nationale ontwapening onverzwakt te zullen handhaven. Bij de behandeling van deze motie verklaarde prof. Van Embden zich niet te kunnen vereenigen met het feit. dat de V. D. Tweede-Kamerfractie vóór de Defensiebegrooting heeft gestemd.
Het congres benoemde verder tot voorzitter van den V. D. Bond Prof. Mr. Kranenburg uit Leiden.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. **578** D.)

D. BOTANIE. — Een plantenhospitaal. — Te Canberra, de hoofdstad van Australië is een merkwaardig hospitaal en wel voor de behandeling van zieke planten. Volledig uitgerust met een operatiezaal, heelkundige, medische en isoleerafdeelingen enz. teneinde voor het land duizenden ponden per jaar te kunnen besparen.
De afdeelingen zijn beschermd tegen zomerzon en verwarmd tegen de wintersche vorst. In een liggen de anaemische planten. 's Nachts hebben deze hulp van kolossale electrische lampen noodig. Hun zieke cellen kunnen niet voldoende voedsel absorbeeren gedurende de daglichturen.
Door de glaswanden van een andere afdeeling kan men het ziekteproces op de bladen en de wortels van een aantal geinfecteerde planten in enorme buizen waarnemen.
In een afdeeling ernaast groeien granen in bedden voorzien van een ingewikkeld systeem van bodemverwarming.
In de operatiezaal worden knoppen. zaden en stammen onderzocht, tereinde te kunnen verklaren waarom fruit niet aanzet, waarom het schraal en misvormd is, of waarom de stelen te dun zijn. Verder is er een afdeeling waar de resultaten van verschillende bevruchtingen worden opgeteekend.
In de bacteriologische laboratoria worden culturen opgekweekt van kiemen welke planten aanvallen. Ook de resultaten van klimatologische variaties worden bestudeerd. (Vaz Dias) **(Zie rubriek:** Botanie.)

E. THEE. — Veilingen te Amsterdam. — De gemiddelde opbrengst van de op de **16** Nov. **'33** gehouden theeveiling verkochte hoeveelheid van **900.176** pond beliep **40** ct. per pond tegen voor de veiling van **2** Nov. 44¼ ct.
De gemiddelde prijs was sedert begin **1932:**

	1933	1932		1933	1932
Januari .	25½	32½	Juli . . .	34¾	23¼
Januari .	24%	31%	Augustus .	35¼	22¾
Februari .	26%	31	September .	36	23
Februari .	27	29	September .	37½	24½
Maart .	26%	30%	September .	——	26¾
Maart .	25%	31%	October . .	40%	26
April . .	27½	29	October . .	43%	30¾
April . .	27½	29%	November .	44%	30¾
Mei . .	26¼	30%	November .	40	——
Mei . .	26%	30	December .		28¾
Juni . .	29%	27%	December. .		27½
Juni . .	32¼	29%	Geheele jaar		28¼
Juli . .	33½	24			

(Financieel Weekblad)
(Vorig bericht blz. 570 F.)

F. TURKIJE. — De universiteit te Istamboel. — De geheel gereorganiseerde universiteit te Istamboel, de vroegere Darlufonoun, is dezer dagen geopend.
Niet minder dan **36** buitenlandsche hoogleeraren, meerendeels Duitschers, zullen op de universiteit colleges geven. De meeste dezer buitenlandsche professoren hebben een internationale reputatie, doch zij waren door het Hitler-regiem gedwongen Duitschland te verlaten.
De Turksche regeering heeft aan deze hoogleeraren een contract van 5 jaar gegeven, op voorwaarde dat zij binnen drie jaar de Turksche taal machtig zijn.
Hun salarissen varieeren van **500** tot 800 Turksche ponden per maand.
Deze hooge salarissen en andere daarmede verband houdende uitgaven hebben de uitgifte noodzakelijk gemaakt van een leening van **200.000** Turksche ponden door de Universiteit. Het aantal Turksche professoren is van meening dat hun buitenlandsche collega's te hoog worden betaald en zij dreigen met aftreden indien hun eigen geringe salarissen niet worden verhoogd. (N. Rott. Crt.)

28 NOVEMBER **1933**

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Japanners te Makassar. - Vreedzame penetratie. — Het Nieuws van den Dag van Ned. Indië schrijft:
Eenige jaren geleden was Makassar een plaats waar vrijwel geen Japanners woonden. Men had een toko „Abe", den fietsenreparateur Kita-Djima en een Japansche salon de coiffure waar vrijwel heel Makassar zich bij den neus liet nemen. In korten tijd heeft deze toestand zich gewijzigd. Thans zijn de Japanners ook hier vrij behoorlijk vertegenwoordigd. Makassar heeft

nu een Japansch Veem, Japansche im- en exporteurs en Japansche visschers. En nog niet zoo heel lang geleden werd de Japansche toko „Kaneko" geopend, die zich in den korten tijd van haar bestaan reeds genoodzaakt heeft gezien een tweede pand te huren.
De Japansche visschers wonen bij elkaar. Van tijd tot tijd keeren er eens enkelen naar het moederland terug, doch nooit voor lang. Deze eenvoudige visschers beschikken echter over een aantal zeekaarten, dat geweldig is en welke zij toch zeker niet noodig hebben voor de uitoefening van hun visschersbedrijf.
Onlangs liet het Japansche gouvernementsvaartuig „Shohan Maru" zijn ankers op de reede vallen. Dit scheepje, dat er zoo van verre uitziet als een flinke Nederlandsche sleepboot. doet speciaal dienst als onderzoekingsvaartuig voor de visscherij en is met alle instrumenten voor dat doel noodig uitgerust. Doch het heeft ook de meest moderne opnemingsinstrumenten en een zeer sterk station voor draadlooze telegrafie aan boord.
Een groot Japansch concern, de Mitsui Bussan Kaisha, dat zich met import en export bezighoudt, heeft onlangs te Makassar een kantoor gevestigd. Is de handel in Celebes, de overwal van Borneo. zoo belangrijk, dat een steeds grooter aantal Japanners hier zijn kostje kan ophalen om daardoor de toch al zoo dunne spoeling nog dunnei- te maken? *Of* zijn al die lieden niet wat zij lijken, rustige nijvere handelaren? Hei blad stelt die vraag bij de gedachte aan het bezoek van een Japansch oorlogsschip aan Malrassar, waarbij de eenvoudige rijwielhandelaar en reparateur Kita Djima met zooveel respect door de Japansche zeeofficieren werd begroet. Men boog, men knipte, alsof men een zeer hoog grootwnardigheidcbekleeder ontmoette. (Nieuws v. d. Dag van Ned.-Indië)
(V. b. Jap. concurrentie **857** B.; **Visscherij 963** G.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — Russische Ambassadeur te **Washington.** — Het presidium van de Executieve der Sovjet Unie heeft op 20 Nov. besloten den vroegeren ambassadeur te Tokio A. Trojanowski te benoemen tot buitengewoon ambassadeur der Sovjet Unie in de Vereenigde Staten. De benoeming werd door Kalinin bekrachtigd. (Krasnaja Gazeta)
(Vorig bericht blz. **1061 A.**)

B. NEDERLAND. — Kamerlid Vliegen niet **naar Genève.** — De minister van Buitenlandsche Zaken heeft den heer W. H. Vliegen doen weten. dat de regeering haar verzoek aan dit Kamerlid om terug te komen op zijn ontslagneming als lid van de Nederlandsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, terugneemt.
Jhr. De Graeff deelt dit mede in zijn antwoord op schriftelijke vragen van het Eerste-Kamerlid Van der Hoeven over deze aangelegenheid, De minister heeft thans het verzoek van den heer Vliegen om ontheffing uit bedoelde functie met gunstig advies aan de Koningin voorgelegd. (Het Vaderland)
(**Vor.** ber. **1051** B.; Ontslag **693** E.)

C. **ZWITSERLAND.** — Een **socialistische overwinning** in **het kanton Genève.** — In het kanton Genève zijn op 26 Nov. verkiezingen gehouden waarvan het resultaat een winst voor de sociaal-democraten te zien gaf. die thans 4 leden nsar den regeeringsraad afvaardigen, terwijl de andere partijen nog slechts 3 zetels bezetten. De docr de onltisten te Genève van November 1932 bekend geworden Léon Nicole was eerste op de lijst der sociaal-democraten. Genève heeft thans de eerste kantonale regeering met een socialistische meerderheid in Zwitserland. (Journal de Genève)

D. **ITALIE.** — Staatsfinanriën. — De minister van Financiën heeft in den ministerraad de cijfers medegedeeld over het dienstjaar 1932-'33, welke per einde Juni aantnonden aan inkomsten 17.66 mill. en aan uitgaven 21.934 mill., met een tekort van 3.938 mill. Bij het afsluiten der rekeningen is gebleken, dat het tekort is teruggebracht tot *3.549* mill.
(Giornale d'Italia) (Vorig bericht blz. **867** H.)

E. ENGELAND. — Gifgas. — De Engelsche Brigadegeneraal Grozier verklaarde in een rede te Londen, dat de Engelsche regeering in het bezit was van het gevaarlijkste gifgas, dat bestond. Er was nog een tweede groote mogendheid die in het bezit van een zelfde gas was. Technici en wetenschappelijke onderzoekers hebben vergeefs gepoogd een gasmasker tegen dit nieuwe gas te construeeren. (Daily Telegraph:
(Vorig **bericht** blz. **1052** F.)

F. DUITSCMLAND. — **Rijkskanselier Hitler ontvangt** den **Franschen Ambassadeur.** — He: bezoek van den Franschen Ambassadeur, François-Poncet, te Berlijn bij den Rijkclranselier en het bezoek van den Duitschen Ambassadeur te Parijs aan de Quai d'Orsay vindt in de Engelsche pers groote belangstelling.
De „Times" meldt uit Berlijn, dat bij deze bespreking door beide partijen werd toegegeven, dat een ontwapening-sovereenkomst op reusachtige moeilijkheden stuit. Men was echter van overtuiging, dat indien de besprekingen van 24 Nov. '33 het begin van een reeks Duitsch-Fransche besprekingen zouden zijn. de richtlijnen voor ern oplossing hiervan het resultaat zouden kunnen zijn. (Times) (Vor. ber. blz. 182 A.)

G. **BELGIE. — Rijnvaart.** —
In „De Standaard" (Brussel) van 7 Nov. '33 lezen wij:
In de Nederlandsche pers verscheen onlangs liet volgende bericht:
„In een rondschrijven van den minister vaii Justitie aan de „procureurs-generaal bij de gerechtshoven, opgenomen in het „Algemeen Politieblad van 5 October j.l., deelde deze minister „ingevolge een desbetreffende opmerking van den minister van „Economische Zaken mede, dat de vaart op den Rijn (w.o. in „deze mede te verstaan: Waal, Boven- eii Beneden-Merwede, „Noord, Lek, N. Maas en N. Waterweg) zoowel niet vreemde „schepen als met schepen onder Nederlandsche vlag voorhands „ongemoeid zal zijn te laten.
„Daar onitrent dit punt eenig misverstand schijnt te zijn ge„rezen, wijst de minister van Justitie er in liet Algemeen Politie„blad nader op, dat liet de bedoeling is. dut de schepen tijdens „de vaart op bovenbedoelde wateren niet aan contrôle worden „onderworpen, doch dat zij zich ooli op die wateren wat liet „inladen of in lading nemen betreft, aan de wet van 5 Mei 1933, „St. bl 251 zullen moeten houden."
De rechtzetting van liet misverstand door den Nederlandschen minister van Justitie is eene onmiskenbare schennis van artikel 1 der Conventie van Mannheim aangaande de vrije vaart op den Rijn.
Dit artikel luidt als volgt: „De scheepvaart op den Rijn en zijne mondingen van Bazel tot in de open zee zal zoowel opvarend als afvarend aan de vaartuigen vaii alle landen wordeii toegestaan voor liet vervoer van koopwaren en personen, onder inachtneming van de in deze conveiitie vastgelegde bepalingen eil van de maatregelen voorzien voor liet behoud der algemeene veiligheid."
Afgezien van deze voorscliriften zal er geen liiiidernis van welken aard ook aan de vrijheid der sclieenvaart in den weg warden gelegd.
Nu heeft de Nederlandsche wet van 5 Mei j.l. de bevrachtingen van transporten niet binnenschepen aan eene strenge regeling onderworpen, waarbij onder meer geen schipper aan de beurt kan komen zonder tusschenkomst vaii officieele bevrachtingsbureelen.
Ve minister van Justitie wil liet doen voorkomen alsof de lading niet zou begrepen zijn onder de benaming „vervoer".
De lading zou dus wel aan allerlei hindernissen mogen worden onderworpen en liet „vervoer" zou vrij blijven.
Een handiger kluchtspel schijnt ons moeilijk denkbaar en wij zijn zeer benieuwd ivat de Internationale Rijnvaartcommissie, die bijzonder over de vrijheid der scheepvaart lieeft te waken, van de Nederlandsche interpretatie vrn artikel 1 der Mannheimer conveiitie zal denken. (De Standaard. Brussel)
(Zie rubriek Nederland: Rijnvaart.)

H. **NEDERL.** OOST-I DIE. — **Export Landbouwgewassen 1932.** — De juist verschenen jaarlijksche publicatie van de export van landbouwgewassen over *1932,* toont aan, dat de geëxporteerde hoeveelheid oliepalmproducten sedert 1927 verviervoudigt is. Tevens blijkt uit deze publicatie dat Ned.-Indië zich ondanks dc lage prijzen kon handhaven als belangrijke producent van tropische landbouwprodiicten. Het aandeel van Ned.-Indië in de wereldexport van kina bedroeg in *1931* 91% en in 1932 92%, voor kapok bedroegen deze percentages resp. 80 en 79%, voor peper 69 en 69%, voor rubber *31* en 29%, voor cocablad 30 en 30%, voor agave 29 en 29%, voor klapperproducten *23* en 39%, voor thee 19 en 19%, voor suiker 10 en 10%, voor oliepalmproducten *10* en 13%, voor koffie 4 en 8% en voor cacao 0,2 en 0,3%. (Aneta)

A. NEDERLAND. — Onze uitvoer naar Engeland. —
Uitvoer van belangrijke Nederl. producten naar Engeland.

Eerste 10 maanden		Hoeveelheid			Waarde in £		
		1931	1932	1933	1931	1932	1933
Boter	Cwt.	88,251	39.720	140 321	544.145	208.413	553.049
Margarine	„	612.421	66.444	19.788	1.701.904	140.890	31.383
Eieren	„	3.360.372	1.326.876	908.158	1.911.834	610.257	365.411
Bacon	„	933.175	736.623	764.516	2.718.860	1.836.561	2.316.339
Kaas	„	129.261	145.611	98.730	430.715	385.508	219.136
Suiker	„	148.603	18.094	23.439	76.146	9.413	11.768
Groenten	„	2.641.531	4.222.672	615.815	751.557	1.155.714	122.454
Tomaten	„	714.672	458.178	244.309	1.057.170	834.396	452.612
Uien	balen	2.408.739	2.001.362	2.665.326	310.774	395.480	311.065
Druiven	Cwt.	65.941	26.135	24.165	176.010	91.248	106.617
Visch	„	92.846	64.453	54.063	222.099	138.790	105 950

(Centraal Bureau voor de Statistiek) **(Vor. ber. In- en Uitvoer 987 D.)**

B. DIABETES. — Bestrijding. — Aan den Hongaarschen scheikundige dr. Eugen Sági is het, volgens de „Az Est", na een met behulp van vier andere chemici en artsen driejarigen onderzoekingsarbeid, gelukt een opzienbarende ontdekking te doen op het gebied van de bestrijding der suikerziekte.

De hoofdzaak van de ontdekking bestaat hierin, dat het den vijf chemici gelukt is om uit verschillende zaden van vruchtboomen meel te produceeren, dat vrij is van koolhydraten.

Tot de vervaardiging hiervan werden verschillende soorten van vruchtboomen van de groep der Cesalpiniacea gebruikt. Deze zaden hebben een hoog gehalte eiwit en bezitten dezelfde eigenschappen als de gluton (de witte kleefstof uit graankorrels), zonder koolhydraten te bevatten.

De met de nieuwe meelsoort ondernomen proeven hebben aangetoond, dat het nieuwe meel het suikergehalte van het bloed niet verhoogt.

De nieuwe ontdekking maakt het voor suikerzieken dus mogelijk, om voortaan geregeld meelspijzen en brood te gebruiken. Van de uitvinding is reeds aangifte gedaan bij de buitenlandsche patent-bureaux.

(Az Est) **(Vorig bericht blz. 913 B.)**

C. OOSTENRIJK. — Verhouding tot Duitschland. - Verklaringen van Bondskanselier Dollfuss en oud-vice-kanselier Winkler. — Op 26 Nov. hebben de Bondskanselier Dr. Dollfuss te Amstetten en de Oud-Vice-kanselier Winkler te Villach redevoeringen gehouden, die door tal van ochtendbladen worden weergegeven met de opmerking, dat hierdoor op den duur ontspanning moet komen tusschen het Duitsche Rijk en Oostenrijk.

Bondskanselier Dr. Dollfuss zeide o.a.: „Men kan mij gelooven, dat wij nimmer een ongetwijfeld onvriendelijke verhouding met het Duitsche broederrijk bedoeld hebben. Men hoort thans verschillende geruchten over concrete onderhandelingen. Onbeteekenende en onverantwoordelijke persoonlijkheden probeeren zich daardoor den schijn te geven alsof zij de geschikte en geroepen bemiddelaars zouden zijn. Dergelijke bemiddelaars heb ik altijd afgewezen en zal ik ook in de toekomst afwijzen. Wij hebben altijd en overal verklaard: Wij willen en zullen Oostenrijk onafhankelijk houden, niet alleen als eigen staat, doch ook in de binnenlandsche politiek zullen wij geen inmenging dulden. Onder deze voorwaarden heb ik altijd verklaard dat wij bereid zijn alle misverstanden uit den weg te ruimen. Europa is heden ten dage zoo vol spanningen, dat elkeen het moet toejuichen wanneer een acute spanning overwonnen kan worden. Aan ons zal het niet liggen om alles, waarvoor wij gestreden hebben, veilig te stellen."

Oud- Vice-kanselier Winkler verklaarde, dat de Landbond spoedig weer in de regeering zou treden. Hij nam stelling tegen het legitimisme en zei o.a.: „Wij zijn voor den vrede met onze buren, met alle buren, waartoe in de eerste plaats het groote Duitsche Rijk behoort.

Ik geloof, dat wij van dezen vrede niet zoover verwijderd zijn als velen meenen. Wij zullen ons zeker spoedig er van kunnen overtuigen, dat zulk een vrede mogelijk is, en wel omdat in Oostenrijk de grondslagen der binnenlandsche politiek een wijziging hebben ondergaan. Het is mijn stellige overtuiging, dat wij met het Duitsche Rijk spoedig weer tot normale betrekkingen zullen komen, die niet alleen wij in Oostenrijk noodig hebben, doch ook het Duitsche Rijk."

Bondskanselier Dollfuss heeft den Landbond uitgenoodigd met hem te onderhandelen omdat hij prijsstelt op de medewerking van den Landbond. In de komende weken zullen belangrijke politieke besprekingen worden gehouden. (Neue Freie Presse)

(Vorig bericht blz. 942 F.)

D. STRATOSFEER. — Tocht van luitenant Settle en majoor Fordney. — Een nader bericht meldt:

De Amerikaansche stratosfeervliegers hebben, naar officieel is vastgesteld, een hoogte van 61.237 feet (ongeveer 21.000 M.) bereikt.

Amerikaansche vliegerkringen beschouwen de vlucht van Settle als een recordprestatie. (Vaz Dias)

(Vorig bericht blz. 1052 E.)

E. DUITSCHLAND. — Besprekingen Hitler—Poncet. — De Nieuwe Rotterdamsche Courant schrijft:

Hitler zet zijn offensief voor toenadering met kracht voort. Nu heeft hij een zeer langdurig en zeer vriendschappelijk gesprek gevoerd met François Poncet, den Franschen ambassadeur te Berlijn. Dergelijke gesprekken van Hitler plegen zeer eenzijdig te zijn; de ontboezeming komt van zijn kant, en als een storm gaat die dan over het geduldige hoofd van zijn toehoorder. Velen van zijn eigen landgenooten heeft hij daarmede bij overrompeling kunnen meesleepen; anderen heeft hij ermede verschrikt. Bij een diplomaat van het type van Poncet is echter noch het een, noch het ander te verwachten. Voor hem is Hitler's temperamentvolle welsprekendheid bijzonder nuttig. Hij luistert en observeert den spreker. Hij kan zich aldus een beter denkbeeld vormen van de bedoelingen en oprechtheid van den ander dan in een geregelde dialoog. Met een enkele tusschenwerping zal hij misschien trachten den stroom eenigszins te leiden, maar het gewichtigst zal voor hem zijn wat een man als Hitler in heet betoog uit zich zelf zegt. Na een dergelijk gesprek zullen de indrukken van een ervaren diplomaat in den regel niet van onzekeren aard zijn. Durft Poncet wat Hitler hem voorgesteld heeft, te Parijs aan te bevelen dan zal hij dat met groote stelligheid doen. Een dergelijk gesprek kan er dus zeer toe bijdragen, om Frankrijk meer vertrouwen te geven in toenaderingspogingen van Berlijn.

(Nieuwe Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 1062 F.)**

F. ITALIE. — Litwinov's bezoek aan Mussolini. — Litwinov, die zich aan boord van het s.s. „Conte di Savoia" naar Europa heeft ingescheept, zal op 2 December te Napels aankomen en zich daarna naar Rome begeven. Hij is door Mussolini voor een officieel bezoek uitgenoodigd. (Giornale d'Italia)

A. LUCHTVAART. — Proefvlucht van de **„Postjager".** — De „Postjager", die op 27 Nov. '33 rijn eerste groote proefvlucht boven ons land lieeft gemaakt, lieeft de volgende route gevlogen: Schiphol — Den Helder, langs de Noord-Hollandsche en Wadden-eilanden tot Borkum, Groningen—Enschede—Deventer—Arnhem—Nijmegen—Roermond—Breda—Bergen op Zoom—Vlissingen—Rotterdam—Den Haag—Leiden—Soesterberg—Amersfoort—Schiphol.

Naar schatting lieeft liet toestel in de zeven uur dat liet in de lucht was, een kleine 2000 K.M. afgelegd. Om beurt hebben de piloten Asjes en Geyssendorffer en ir. Van der Maas gestuurd. Ook Geyssendorffer toonde zich uiterst tevreden over het vliegen van de Postjager.

Ir. Van der Maas verklaarde, dat naar zijn meening liet toestel aan alle eischen, die er aan gesteld konden worden, voldeed. Natuurlijk vond men tijdens het vliegen altijd wel ecnige dingen, dit. verbeterd kunnen worden. De genomen proeveii hebben alle bevredigende resultaten gehad, hoewel de verzamelde gegevens natuurlijk nader uitgewerkt moeten worden. Het toestel was geladen met liet maximum gewicht vnii *5500* K.G. Het had de maximum-brandstofvoorraad van *2050* Liter benzine aan boord, waarvan nog een groote hoeveelheid — hoeveel precies kon niet onmiddellijk worden nagegaan — na de landing over was. Men heeft op verschillende hoogten proeveii genomen, ten aanzien van snelheid en brandstofverbruik. De snelheden waarmee gevlogen werd varieeren van *250* tot 360 K.M. per uur. De gemiddelde kruissnelheid kan zerekriid worden op 300 K.M. per uur De start had een vlot verloop. Het volbeladen toestel was in 22 secondeii los van den grond. De startbaan zal ruini 300 Meter zijn geweest.

De door de N.S.F. geleverde radio-installatie lieeft uitsteltend voldaan. Van den grond af heeft nien met verschillende buitenlandsche stations kunnen werken. Gedurende de geheele vlucht lieeft nien het toestel op Schiphol zeer duidelijk gelioord, terwijl de marconist Van Straeten niet alleen met alle Nederlandsche grondstations, maar ook met Croydon. Malmö, Hamburg en andere buitenlandsche stations heeft kunnen werken.

Algemeen neemt men aan, dat aan een vertrek van de Postjager naar Indië in het midden van de maand December, geen bezwaren meer in den weg zullen staan. (Vaz Dias)

(Zie rubriek: Luchtvaart.)

B. **RUSLAND.** — Buitenlandsche handel. — De handelsbalans van de Sovjet-Unie over de eerste 9 maanden toont aan, dat de uitvoer 357.364.000 roebel en de invoer 274.285.000 roebel bedroeg.

Voor den handel met Nederland en Koloniën zijn de cijfers onderscheidenlijk 18.597 000 en 10.077.000 r.

De handel met Duitschland is het grootst en de uit- en invoercijfers bedragen respectievelijk 67.676.000 en 131 483.000.

Vervolgens komt Groot-Brittannië met 75.347 000 en 29.303.000, daarna Mongolië, Italië, Nederland, Amerika, Frankrijk, België enz. (Pravda)

(Vorig bericht blz. **737 C.)**

C. ZWITSERLAND. — De redevoering van bondspresident Schulthess. — In zijn redevoering verklaarde de bondspresident Schulthess o.a. nog, dat het te meer noodzakelijk is thans zorg te dragen voor de defensie des lands, daar de illusies inzake internationale conferenties en congressen verdwenen zijn en men thans weet, dat men alleen op zich zelf kan rekenen, ook in het binnenland, daar thans twisten en tweedrachten kunnen leiden tot een oorlog van allen tegen allen, hetgeen noodzakelijkerwijze zou leiden tot den ondergang en de ontbinding van Zwitserland. Men moet energiek en zelfs meedoogenloos optreden tegen bewegingen, die niet voortkomen uit vaderlandslievende gedachten. (Journal de Genève)

(Vorig bericht **blz. 971** H.)

29 NOVEMBER **1933**

D. VOLKENBOND. — Japan wil slechts intellectueele actie. — Volgens verklaring van den zegsman van het departement van Buitenlandsche Zaken zou Japan weder lid van den Volkenbond worden. indien deze alle politieke werkzaamheid opgaf en zich bepaalde tot intellectueelen arbeid Thans zal Japan met den Volkenbond samenwerken in intellectueel opzicht, zeidc de zegsman, doch tenzij er een radicale verandering komt in de organisatie van den Volkenbond zal Japan er niet in terugkeeren. (Ned. Tel-Agentsch. Reuter)

(Vorig bericht blz. **748** C.)

E. ONDERWIJS. — Hoogleeraar in het Friesch. — Naar wij vernemen zal aan de Amsterdamsche universiteit op voorstel van de curatoren en na advies van de faculteit van de letteren de „Provinciaal Friesche Onderwijsraad" worden toegelaten tot het vestigen van een bijzoncleren leerstoel in de Friesrhe taal en letterkunde, buiten bezwaar van de gemeentekas. B. en W. zullen hiertoe als bijzonder hoogleeraar voordragen dr. G Gosses, thans leeraar in het Duitsch aan een H B.S. te 's-Gravenhage.

Alle Friezen zullen dit voorstel met vreugde vernemen. Deze leerstoel zal de eerste in het land zijn, daar tot dusver nog slechts een lectoraat (de heer P. Sipma) aan de Groningsche universiteit bestaat.

De „Provinciaal Friesche Onderwijsraad" is een instelling van het provinciaal bestuur in Friesland ter bevordering van het Friesch. Dr. Gosses heeft op het gebied van het Friesch belangrijke werken gepubliceerd. (De Telegraaf) (V. b. **Onderwijs** 1051 G.; Friesch **G53** C.)

F. MEXICO. — **Katholiekenvervolging.** —

Naar eenige Italiaansche bladen melden, volg: nien ten Vaticane met de uiterste bezorgdlieid de ontwikkeling der katholiekenvervolging in Mexico, welke den laatsten tijd vooral weer feller wordt.

Aanleidinz tot de verbolgenheid der Mexicaansche lieerscliers schijnt te zijn geweest de pelgrimstocht naar Rome van een groep Mexicaansclie katholieken, ter gelegenheid van liet Heilige Jaar. Speciaal Calles, wien de „uitroeiing der katholieken" veel te langzaam gaat, lieeft aan die daad van pieteit aanstoot genomen en er-hij de regeering op aangedrongen, dat strenger zal worden opgetreden tegen den cleriis.

Naar de „Oss. Roniano" meldt, is dan ook liet aantal priesters, dat iii Mexico nog vergunning lieeft. den katholieken eeredienst iiit te oefenen, tot een onmogelijk minimum gereduceerd.

In de stad Mexico zijn meer dan honderd kerken en kapellen gesloten, en de enkele colleges, welke nog oiider leiding van den cleriis stoiiden. zijn thans door troepen bezet.

Bevestigd wordt verder, dat mgr. Mnrtinez, hulpbisschop van Morelia, welks bisschop, de apnstolisclie delegaat, mgr. Ruiz y Flores, reeds geruimen tijd geleden iiit Mexico verbannen werd, thans ook onder militair geleide, over de grens is gezet. De prelaat nioet reeds op weg zijn naar Rome, waar hij spoedig verwacht wordt.

Mrii vreest. dal de Mexicaansclie regeering eerlang heel liet episcopaat des lands zal verjagen.

Tal vaii priesters zijn de laatste dagen gearresteerd, wijl zij in liet geheim de H. Mis hadden gelezen. (De Maasbode)

(Vor. ber. Godsdienststrijd 519 E.)

G. **BELGIE.** — Opheffing van België's neutraliteit. — Wij ontleenen aan liet Vaderland het volgende.

De leden van de Belgische Kamer hebben op *27* Nov. '33 den tekst ontvangen van liet verslag, uitgebracht door mr. dr. F. van Cauwelaert, rapporteur vnii de Kamercommissie voor buitenlandsche zaken. Met betrekking tot Nederland wordt in dit verslag liet volgende gezegd:

„Onze Knmer is eenparig bezield met liet verlangen zoo spoedig mogelijk de hartelijkste en vriendschappelijkste betrekkingen te zien tot stand komen, niet alleen tiissclien de Relgisclie en de Nederlandsche regeeringen, maar ook tiissclien de beide volkeren. Wij hebben er alle belang bij in de beste verstandhouding te leven en elkander te steunen, wat onder de huidige omstandigheden meer dan onit is geboden. Het blijft onze wensch, dat de lierziening van liet verdrag van 1839 zal geschieden in den geest rn op de grondslagen, welke in ons vorige verslag werden uiteengezet. Onze commissie lieeft veel gewicht gehecht aan de opmerkingen, welke in haar midden zijn gemaakt naar aanleiding van de verklaringen in de Nederlandsche Tweede Kamer betreffende de opheffing van de Belgische neiitraliteit. De opheffing vnn deze neiitraliteit kan niet ernstig worden betwist door de Nederlandsche regeering en deze laatste zal er bovendien geen stof voor compensatie in vinden. De Belgische neutraliteit, waarvan al de verplichtingen, welke 7ij ons onlegt, met nauwgezetheid ziin nageleefd, is te niet gedaan door de brutale schending vanwege een der garanten. België lieeft zich bij de vredesonderhandelingen kunnen beroepen op de aanspraken, voortspruitende iiit zijn vroegere neutraliteit en iiit de heldhaftige troiiw. waarmee het deze lieeft geëerbiedigd. De opheffing van deze neiitraliteit in de toekomst bleek voor al de medeonderteekenaars vnii liet verdrag van 1839 het natuurlijke gevolz te zijn van den wereldoorlog. Nederland zelf lieeft bij monde van zijn minister van Buitenlandsche Zaken en van ziin gedelegeerden de iuistheid erkend van deze zienswiize en lieeft geen enkele opmerking gemaakt. nnch een aanspraak laten gelden in verband niet den wensch dnnr België geiiit om in de toekomst vrij te worden vnn een statuut .dat zoo weinig vereenigbaar was met de tragische ervaring, welke liet zooiiist had opgedaan. Bovendien heeft Nederland nooit eenig voorbehoud gemaakt betreffende de voorwaarden, waarop België lid werd van den Volkenbond en deelnam ann de onderteekening van diverse internationale verdragrn. welke onvereenigbaar zijn met een verplichte neiitraliteit. zooals 7ii die gekend hebben. In ieder van deze gevallen lieeft Nederland impliciet erkend, dnt zoo liet verdrag vnii 1839 non niet gewiizigd was in ziin tekst en dit om bekende redenen. de kwestie van onze neutraliteit toch reeds opgelost was in rechte zoowel als in feite in de oogen van hen. die ze geteekend of gegarandeerd hadden. Trouwens wij kunnen niet gelooven, dnt deze niets ter zake doende kwestie aanleiding zou kunnen geven tot eenig misverstand tusschen België en Nederland. Het geschreven woord nioet, zooals minister Hymans zich uitdrukte alleen nog in overeenstemming worden gebracht met de werkelijkheid. (Het Vaderland)

(Vorig bericht blz. **1053 D.)**

A. JAPAN. — Interneering van communisten. — Volgens een bericht uit Tokio heeft het ministerie van binnenlandsche zaken een 3-jaren-plan uitgewerkt om het land van communisten te zuiveren. Onverbeterlijke elementen zullen op een eenzaam eiland worden geinterneerd. (Daily Telegraph) (Vor. ber. **657** A,)

B. AMSTERDAM. — Gemeenteraad - Loonvoordracht. — De loonvoordracht zonder kindertoeslag werd met 23—20 stemmen aangenomen. Tegen stemden de 18 soc.-democraten en 5 aanwezige communisten. Over den reeds op 24 Nov. '33 verworpen kindertoeslag wordt thans een beroep op de Kroon gedaan.
(Vorig bericht blz. 890 **F.**)

C. **VITAMINE „C".** — De Hongaarsche natuur-onderzoeker, dr. Szent-Györgyi, hoogleeraar aan de universiteit van Szeged, deelde in een te Boedapest gehouden lezing mede, dat in de naaste toekomst, met medewerking van alle vooraanstaande scheikundigen ter wereld, uitgebreide experimenten zullen worden verricht, voor de studie van de physiologische uitwerking van het vitamine C.
Deze experimenten hebben ten doel te constateeren, welke veranderingen in het menschelijk organisme optreden, wanneer het Vitamine C gedeeltelijk of geheel onttrokken wordt.
Bij de proeven zal de in totaal 5 kilogram wegende hoeveelheid Vitamine C gebruikt worden. die in het laboratorium van professor Szent-Györgyi uit verscheidene duizenden kilogrammen Paprika is gefabriceerd. (Pesti Napló, Boedapest)
(Vorig bericht blz. **726** B.)

D. **FRANSCHE SYNTHETISCHE** SALPETER. — Hoe belangrijk geleidelijk aan de concurrentie wordt, welke de kunstmatig bereide salpeter de natuurlijke Chili-salpeter aandoet, blijkt alleen reeds uit het momenteele productiecijfer der Staatsstikstoffabriek te Toulouse. Deze bereidt nu reeds 200 ton per dag en zal de productie nog opvoeren Men rekent voor 1933 op 50.000 ton productie; in 1932 bedroeg deze slechts ca. 18.000 ton. (La Journée Industrielle)

E. **SPANJE. — Verkiezingen.** — Volgens een statistiek over het resultaat van de eerste verkiezingen in Spanje hebben de rechtsche partijen tot op heden 149 zetels, de middenpartijen 101 en de linksche partijen 57 zetels veroverd. (El Sol) (Vor. **ber. 1059 A.)**

F. NEDERLAND. — **Crisisaccountantsdienst** ingesteld. — De minister van Economische Zaken heeft bij de Tweede Kamer een voorstel tot wijziging en verhooging van de rijksbegrooting-1934 voor Econ. Zakeri ingediend, in verband met de instelling van een crisisaccountantsdienst.
Voor de juiste toepassing der Crisissteunwetten is het noodig, dat een voortdurende contrôle op de financieele gestie der crisisorganen wordt gehouden en voorts dat bij de betrokken belanghebbenden, bijv. exporteurs, boekenonderzoek plaats heeft om te kunnen beoordeelen of de door hen verstrekte gegevens juist zijn. Gedeeltelijk geschiedt deze contrôle tot heden nog met gebruikmaking van de diensten van particuliere accountants, met de daaraan verbonden hooge kosten. In totaal wordt een bedrag van f 102.525 aangevraagd. (De Telegraaf) (Vor. ber. **737** B.)

G. FIRMIN GEMIER OVERLEDEN. — De bekende Fransche tooneelleider Firmin Gémier is op **26** Nov. 1933 plotseling te Parijs overleden.
Firmin heeft steeds groote waarde gehecht aan het tooneel als middel tot verbroedering tusschen de volkeren. Hij heeft veel gedaan voor de gastvoorstellingen van buitenlandsche acteurs, o.a. van Louis de Vries en van Karen Bramson.
In 1922 werd Firmin tot directeur van het „Théatre de l'Odéon" te Parijs benoemd. Hij is **53** jaar geworden. (Red. K. H. A.)

H. NEDERLAND. — Minister **Van Schaik** en **de** doodstraf. —
Bij de verdediging van zijn begrooting sprak de minister van Justitie, mr. Van Scliaik, ook over de doodstraf. Wij geven hierbij de betrokken passage in letterlijken tekst:
Mijnheer de Voorzitter! Aan de orde is geweest de doodstraf. Ik zal er niet heel veel van zeggen. De heer Zandt zelf is dezen keer ook heel kort geweest in de verdediging van de doodstraf. Ik hen het met dien geachten afgevaardigde niet eens, dat de invoering van de doodstraf een eisch zou zijn van Gods Woord, zooals hij dat uitdrukt. Ik respecteer natuurlijk volkomen zijn overtuiging, de rniijne is liet niet, dat tier een eisch zou zijn van Gods Woord, de doodstraf in te voeren. Ik stel mij op het standpunt, dat het de Overheid geoorloofd is de doodstraf in te voeren. Het strafrecht is op zichzelf een doelmatigheidsinstituut. Wanneer de handhaving van de rechtsorde, onderdrukking en voorkoming van misdrijven noodzakelijk zoude meebrengen de doodstraf in te voeren, zou het moeten gebeuren. Op het oogenblik zie ik daartoe geen enkele reden. Ik zie niet in, in hoeverre de reclitsorde. de belangen van de maatschappij daarbij op dit moment gebaat zouden zijn.
Ik zal nu niet ingaan op de, groote practische bezwaren, die aan de doodstraf verbonden zijn. Ze rijn niet gering. Het onderwerp is te diep oin dit bij deze gelegenheid tot zijn recht te doen komen. Uit wil ik nog slechts zeggen, dat men toch wel uitermate voorzichtig moet zijn vóór en aleer men er weer toe overgaat de mogelijkheid in het leven te roepen van iiet opleggen van een straf, waarvan men lang niet zeker is, dat zij eenig nuttig effect zal kunnen stichten en waarvan de gevaren onmiskenbaar zijn. Dit ligt biiiten den gezichtskring van den heer Zandt. Het gaat bij hem niet op iiet stichten van nut. Hij stelt zich op liet standpiint: liet is een eiscti van Gods Woord, maar daarom valt er voor mij dan ook nioeiiijk niet hem te redeneeren.
Mijnheer de Voorzitter! Het spreekt vanzelf, dat hieruit voortvloeit, dat ik niet geheel en al mee kan gaan met den heer Drop, die van nij de verklaring zou willen hebben, dat ik, onder welke omstandigheden ook. niet tot de invoering van de doodstraf zal medewerken.
Ik hoop, dat ik liet nooit zal behoeven te doen, maar daaromtrent kan ik geen volmaakte zekerheid geven. Dat zal van den tijd en van de omstandigheden afhangen. (De Maasbode)
(Vorig bericht Begrooting blz. **976** C.)

I. NEDERLAND. — R.-K. Staatspartij. - Rede van prof. Aalberse. —
In de vergadering te Rotterdam van den Partijraad der R.-K. Staatspartij heeft prof. Aalberse op **25** Nov. '33 een rede eehouden, waarin hij wees op den gevaarlijken toestand, die döor de ontevredenheid geschapen wordt. De vergelijking van jhr. De Geer is z. i. helaas juist: als de patiënt lang gesukkeld heeft en geen dokter heeft geholpen, is de' dag van den kwakzalver daar. Een uitgeput volk is geneigd iederen politieken kwakzalver na te loopen.
Nieuw is de critiek veelal niet. Over verschillende kwesties is al jaren geleden iieel wat degelijker geschreven door R.-K. en Anti-Rev., toen de heer Mussert nog schooljongen was.
Aan negatieve bestrijding van fascisme of nationalisme hecht spr. niet. Hij heeft vroeger ook nooit willen weten van liet hakken op socialisten. Maar wij moeten wel weten, wat onder deze bewegingen zit. Tusschen het fascisme en tiet nationaalsocialisme zijn groote verschillen. Maar beide streven naar den „totalen Staat" en willen in Staat en maatschappij de corporatieve gedachten tot uitvoering brengen. De totale Staat, die de heele menschheid absorbeert– is voor de Katholieken onaanvaardbaar.
Iets heel anders is de doorvoering der corporatieve gedachte, manr dat kan alleen geschieden als de wil tot samenwerking er is. Hoe treurig de crisis ook is, in deze richting kan nu veel worden gestuwd. Maar de regelingen zullen uit liet bedrijf moeten opkomen. Ook minister Verschuur denkt in deze richting en wil meewerken. Hij moet echter ook op steun uit de bedrijven kunnen rekenen.
Gaat deze maatschappelijke ontwikkeling door, dan zullen er nok de staatkundige consequenties uit volgen. Vandaar dat de fractie in de Kamer een Staatscommissie wilde zien ingesteld. Het Kabinet is er tot nu toe niet toe bereid. Als de Staatscommissie komt — en spr. is er zeiier van dat zij konit — moeten de R.-K. hun concrete plannen hebben.
Om misverstanden iiit den weg te ruimen, wil spreker nog eens spreken over de houding van de fractie tegetiover het Parlement. De liberale pers spreekt voortdiircrid van vijf regeeringspartijen. Dat is onjuist. Er is een extra-parlementair Kabinet. Onze houding is niet anders dan tegenover het Kabinet-Ruys de Beerenbrouck. Wij hebben dat Kabinet gesteund in liet belang des lands. Tegenover dit Kabinet staan wij precies zoo. Wij hebben ook den nationalen plicht dil Kaliinet zoo lang en goed mogelijk te steunen. Spr. wil wel zeggen, dat hij respecl heeft voor de mannen, die nu het ininister-arnbt aanvaarden, ofschoon zij weten weinig te kunnen doen, wat zij graag willen. Het is nu een bijna bovenmenschelijke taak. die met veel critiek wordt beloond. Spr. hoopt, dat er geen daden van het Kabinet zullen komen, die de fractie in de oppositie brengen.
(Nieuwsblad van liet Noorden)
(Vorig bericht blz. **1009** B.)

30 NOVEMBER **1933**

K. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer. - Wetsontwerp houdende nadere **voorziening** van de Openbare Orde. - Tegen rassen- en godsdiensthaat. —
Rij de Tweede Kamer is ingediend de door minister Van Schalk aangekondigde wijziging en aanvulling **van** het wetboek van

strafrecht betreffende nadere voorzieningen ter bescherming van de openbare orde. Deze wijzigingen en aanvullingen liebbeii betrekking op de volgende vijf punten:

Uitbreiding van de omschrijving van de misdrijven van opruiing en van eenige aanverwante delicten;

strafbaarsteiling van publieke beleediging van het openbaar gezng of van openbare iiciianen of insteilingen;

straibaarstelling van gelijke beleediging van een groep van de bevolking of een ten dcele tot de bevolking behoorende groep van personen;

liet openen van de mogelijkheid onder bepaalde omstandigheden klachtmisdrijven ook te vervolgen, indien geen klacht wordt ingediend:

uitbreiding van de omschrijving van de verspreidingsdelicten behoorende bij de bestaande niisdrijven van beleediging en verhooging van de strafsanctie van art. 271 van het wetboek van stratrecht.

Aan de memorie van toelichting wordt het volgende ontleend: De omschrijving van het eigenlijke misdrijf van opruiing laat in tweeërlei opzicht te weiischen over. Naast geschriften worden niet afzonderlijk afbeeldingen genoenid, waardoor twijfel kan ontstaan of opruiing door tniddel van afbeelding onder de wetsbepaling valt. Deze twijfel wordt door de nieuwe redactie weggenoriieii.

In verband met de verspreidingsartikelen wordt een nieuwe opzet van de betrokken artikelen voorgesteld, die zich in liet algemeen aansluit bij den opzet van liet reeds bestaande artikel 240, waarin verspreiding van eenig geschrift, of afbeelding of voorwerp, aanstootelijk voor de eerbaarlieid, wordt bestralt niet een gevangenisstraf van hoogstens één jaar of een geldboete van ten hoogste f 3000.

In de toelichting op liet tweede punt wordt voorgesteld in een nieuw artikel het in het openbaar op krenkende, kwetsende, of smadelijke wijze beleedigen van liet openbaar gezag of van openbare lichamen of instellingen, strafbaar te stellen. De woorden ,,over het openbaar gezag" zijn opgenomen niet het oog op gevallen, waarin een uitlating in beleedigenden vorm zich niet riclit tegen een bepaald aangewezen openbaar lichaam of instelling, docli bijv. tegen ,,de regeering", of ,,de heercn in Den Haag".

In den laatsten tijd komen hier te lande herhaaldelijk in het openbaar uitlatingen voor, die krenkend zijn voor groepen van de bevolking. Hier wordt o.m. gedacht aan recente uitlatingen betretfende onze Joodsclie medeburgers. Het zonder aanleiding naar beneden halen van bepaalde groepen van de bevolking wordt in strijd geacht met de ciiristeiijke naastenliefde. Het is ethisch ten eenenmale verwerpelijk, liet gaat in tegen de oudste vaderlandsclie traditie en liet brengt het saamliioorigheidsgevoel tusschen de deelen van de natie in gevaar.

Ook uit een oogpunt van positief staatsreclit is dit omlaag halen ontoelaatbaar, omdat liet op den duur tot ordeverstoring en relletjes moet leiden, terwijl het reeds plaatselijk tot verstoring van de orde heeft gevoerd. Naast anti-Joodsciie uitingen zullen ook eventueele aanvallen op andere groepen bijv. op de predikanten, de R.-K. geestelijkheid enz. onder de nieuwe voorschriften vallei?.

De woorden ,,of over een ten deele tot de bevolking behoorende groep van personen" zijn opgenomen met het oog op uitlatingen in beleedigenden vorm, die zich niet in liet bijzonder doch alleen mede tegen een groep van de Nederlandsche bevolking richten, bijv. uitlatingen gericht tegen de joden in het algemeen, de ,,geestelijkheid" en dergelijke uitingen.

Bij de klachtdelicten is in de practijk een moeilijkheid gebleken, omdat bij deze delicten de strafvervolging aan een klacht van den betrokkene gebonden is. In liet wetsontwerp wordt een regeling voorgesteld, die de mogelijkheid opent, dat bij klachtniisdrijven liet initiatief tot vervolging uit zal gaan van het O.M. De nieuwe wet voorgesteld voor de verspreidingsdelicten, behoorende bij de bestaande misdrijven van beleediging, komt overeen met die in liet eerste punt van tiet ontwerp, opgenomen voor de verspreidingsdelicten, behoorende bij het misdrijf van opruiing. (Het Volk)

A. VEREENIGDE STATEN. — Nira. - **143** codes goedgekeurd. — Na wederom 21 nieuwe codes der N.R.A. te hebben onderteekend, heeft president Roosevelt thans in totaal 143 verschillende codes, regelingen inhoudende voor tal van industrieën en handelsondernemingen, goedgekeurd. (New York Herald, Paris)
(Vor. ber. **Nira 1033** H.; Codes **953** F.)

B. JOEGOSLAVIE. — **Een** Nationale reliquie gevonden. - Wetboek van **1349.** — De Zuid-Slavische regeering heeft de hand kunnen leggen op een Servisch cultuur-historisch document, dat men reeds lang verloren waande' bet wetboek. dat op den rijksdag van Mei 1349 werd aangenomen, en als een nationale reliquie wordt beschouwd.

Omstreeks dien tijd beheerschte tsaar Doesjan de Geweldige, bijna den geheelen Balkan: Serviers, Grieken, Macedoniërs, Albaneezen, Thessaliërs en Epiroten waren door hem onderworpen. Het was een tijdperk van hoogen cultureelen bloei, waarin ook dit wetboek tot stand kwam. Deze codex, onder de Slavische geleerden algemeen als Zakonik bekend, tel!. 135 artikelen, en voorziet bijv. rechtbanken van gezworenen, welke laatsten steeds van denzelfden stand moeten zijn, als de beklaagde.

Het oorspronkelijke exemplaar van het wetboek werd tot het begin van den oorlog in de Nationale Bibliotheek te Belgrado bewaard. Na den oorlog bleek het werk verdwenen. („Jugoslovenski Dnevnik")

C. **BELGIE.** — **Minister Hijmans** voor de Kamer. - Belgische neutraliteit. - Nederland. — Bij de debatten over de begrooting van Buitenlandsche Zaken heeft minister Hijmans in de Belgische Kamer een groote rede gehouden over den internationalen toestand.

De ontwapeningsconferentie, aldus minister Hijmans, moet haar taak niet opgeven. België heeft er geen enkel bezwaar tegen, dat de groote mogendheden onder elkaar delibereeren, maar het verlangt, dat niets, dat België betreft, buiten België om besproken en geregeld wordt.

Tijdens die politieke conferenties heeft België echter jegens zich zelf en jegens Europa zijn plicht te doen. Het moet door daden zijn wil toonen en zijn capaciteit, om zich te verdedigen. België wil den vrede, uit liefde voor den vrede, en tevens uit verstandelijke overwegingen. Niemand zal het land van agressieve plannen verdenken. Het is echter noodig, dat de wereld wete, dat België vast besloten is, aan alle aanvallen en veroveringslusten van anderen weerstand te bieden.

Ook moet België zijn pogingen voegen bij die van Frankrijk en Engeland, om den volkenbond te handhaven. Het moet er naar streven, het Locarno-pact, dat ook na Duitschlands uittreden uit den bond intact bleef, en niet eenzijdig kan worden opgezegd, ook in de toekomst te doen handhaven, duurzaam en onaantastbaar.

Het pact van Locarno, dat door België, Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland onderteekend werd, constateert de opheffing van de Belgische neutraliteitsverdragen. Die verdragen werden vernietigd door den oorlog en België geniet sindsdien een volkomen, onvoorwaardelijke en onbeperkte souvereiniteit.

Bij de debatten, die op de rede van Hijmans volgden, constateerde afgevaardigde Joris, dat het verdrag van Ouchy failliet is. Spreker betreurde het, dat de onderhandelingen, om met Nederland tot een economisch accoord te geraken. waren afgebroken. Waarom, aldus Joris, blijft Nederland halsstarrig ons als een verplicht neutraal land beschouwen? Om van ons eenige compensatie te erlangen, voor het geval onze neutraliteit moet beschouwd worden als door Nederland te zijn opgeheven? Ik ben van oordeel, aldus spreker, dat België iedere compensatie moet weigeren.

Hijmans: ,,Ik meen zeer duidelijk te zijn geweest in mijn rede, toen ik sprak over de opheffing onzer neutraliteit".

Joris: ,,Inderdaad, en dat moet maar eens goed verstaan worden in Nederland."

Van Cauwelaert: ,,Ik vrees zeer, dat gij u vergist ten aanzien van hetgeen in Nederland over de Belgische neutraliteit is gezegd."

Joris: ,,Dat geloof ik niet." (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. **1064 G.)**

D. NON-AGRESSIE **PACT.** — Joegoslavië-Turkije. — Het Joeaoslavisch-Turksch verdrag van vriendschap, non-agressie en arbitrage is op 27 Nov. '**33** te Belgrado door de wederzijdsche ministers van Buitenlandsche Zaken onderteekend. (Vaz Dias)
(V. **b. Non-agressie** Kleine Entente **890 D.)**

E. **DUITSCHLAND.** — **Kerkelijk** ministerie afgetreden. — De evangelische persdienst deelt officieel volgens Wolff mede, dat het kerkbestuur („kerkelijk ministerie") van de Duitsche evangelische kerk is afgetreden. De rijksbisschop heeft het ontslag aanvaard en den leden van het bestuur verzocht hun functies te blijven waarnemen totdat een nieuw bestuur is benoemd. (Vorig bericht blz. **1057** I.)

A. ENGELAND. — Sterilisatie. — Een indertijd ingestelde commissie heeft dezer dagen aan den minister van Openbare Gezondheid een rapport uitgebracht, waarin de invoering van sterilisatie wordt aanbevolen. Zij meent daarin een middel te zien, om het aantal geesteszieken (en daarmede het aantal misdaden) te verminderen, waarvan liet percentage in 20 jaren steeg van 4 tot 8 per duizend in Engeland en Wales en waarvan er het vorig jaar 314.000 totaal waren.
(Manchester Guardian) (Vorig bericht blz. **15 I.**)

B. NEDERLAND. — **Uitvoerverbod** ongekeurde **pootaardappelen.** — De waarnemend directeur-generaal van den Landbouw brengt ter algemeene kennis, dat het in de bedoeling ligt, de tot dusverre toegestane uitzonderingen op het verbod tot uitvoer van ongekeurde pootaardappelen bedoeld in artikel 2 van het Pootaardappelbesluit 1932, na **1** blaart 1934 niet te bestendggen. (Staatscourant) **(Vor. ber.** blz. **995 E.)**

C. ENGELAND. — **Minister Baldwin** over Ontwapening. — Bij het debat in het lagerhuis over het labour-aniendeinent op het adres van antwoord op de troonrede. zeide Baldwin, dat er ten aanzien van de ontwapening drie mogelijkheden zijn:
1. Ontwapening van alle landen tot het Duitsche niveau.
2. Beperking der bewapening tot een punt, waarbij alle groote offensieve wapens zouden zijn uitgesloten, n.l. ontwapening der zwaargewapende landen tot een bepaald niveau en bewapening van Duitschland tot datzelfde niveau
3. De bewapeningswedloop.
Onder geen omstandigheden, aldus spreker, mag men het tot dit derde alternatief laten komen.
Groot-Brittannië huldigt niet de meening, dat men een ander land in een blijvende positie van inferioriteit op bewapeningsgebied kan houden.
Baldwin voegde eraan toe: Duitschland heeft vrede noodig. Wij en de Franschen en de Italianen moeten allen met Duitschland in direct contact komen en nagaan, op welke wijze wij kunnen hopen iets te bereiken.
Hij zag geen reden, waarom er geen definitieve regeling zou kunnen worden getroffen.
Wij en de Franschen en de erfgenamen en bezitters van een groote en oude beschaving, zoo besloot Baldwin zijn rede, hebben overeenkomstige belangen.
Onze vriendschap wordt beproefd en ik hoop, dat allen ons in dezen strijd voor den vrede zullen steunen.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **407 F.)**

D. **NEDERLAND.** — Stopzetting van de **zoutharing**visscherij. — De minister van oeconomische zaken heeft den aanvoer van pekel- en steurharing in Nederland met ingang van 5 December a.s. verboden, zoodat alle haringschepen moeten zorgen uiterlijk 4 December 1933 binnen te zijn. Wie later binnenkomt stelt zich bloot aan toepassing van de wettelijke strafbepaling. Bij deze beschikking is geen uitzondering gemaakt voor de schepen, varend onder Poolsche vlag. Een verbod inzake het verwerken aan den wal van versche haring tot steur- of pekelharing is in voorbereiding. (Vorig bericht blz. **967 *G.)***

E. ENGELAND. — Luchtmacht. - De bespreking **in** het **Hoogerhuis.** — In het I-loogerhuis heeft de Hertog van Sutherland de vraag gesteld of de regeering een verklaring kan afleggen over de huidige sterkte van de Britsche luchtvloot in verhouding tot die der andere Europeesche mogendheden en of de regeering voornemens is, in verband met den huidigen internationalen toestand de Britsche luchtvloot uit te breiden.
Spreker verklaarde dat als Londen door een luchtaanval verwoest wordt, geheel Engeland verwoest is, terwijl Frankrijk en Duitschland ook zonder hoofdsteden kunnen blijven voortleven.
Sedert het einde van den oorlog heeft Groot Britannië zijn luchtvaartbegrooting met 8 pct. verlaagd, terwijl Frankrijk en Amerika de hunne respectievelijk met 112 percent en 108 percent hebben verhoogd, terwijl Duitschland de beste handelsvliegtuigen ter wereld bezit.
Allen moeten samenwerken om een nieuwen oorlog te verhinderen, doch mocht er een nieuwe oorlog uitbreken, dan mag Engeland althans niet hulpeloos zijn.
De minister voor de luchtvaart, Lord Londonderry. verklaarde, dat het schijnt dat er landen zijn, die niet bereid zijn over te gaan tot afschaffing of beperking van hun militaire strijdkrachten in de lucht.
Als de vlootpariteit niet kan worden verkregen door vermindering, moet de pariteit bereikt worden door opvoering der bewapening,
De Britsche regeering heeft dus geen andere keuze dan te beginnen met het uitbreiden harer bewapening, doch terzelfder tijd zullen alle mogelijke pogingen in het werk worden gesteld om door een overeenkomst de pariteit tusschen de landen op het laagst mogelijke niveau vast te stellen, dat door de andere landen kan worden goedgekeurd.
De president der Vereenigde Staten heeft een verhooging van de Amerikaansche luchtvloot goedgekeurd.
Japan en Sovjet-Rusland hebben een uitgebreid program opgesteld tot verhooging van de hunne.
De minister gaf aan het Huis de verzekering dat de regeering den toestand opmerkzaam gadeslaat en dat bet optreden der andere regeeringen een reactie Op de Britsche politiek zal hebben.
De huidige betrekkelijke zwakte van Engeland in de lucht zal niet blijven bestaan. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. **1062** E.)

F. DISCONTOKOERSEN. — De verschillende disconto-koersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert			Sedert	
Argentinië	23- 2-'33	6 %	Nederlandsche Bank:		
België	13- 1-'32	3½ %	Wisseldisc.	19- 0-'33	2½ %
Br.-Indië	16- 2-'33	3½ %	Prom. disc.	19- 9-'33	3 %
Bulgarije	17- 5-'32	8½ %	Hel. v. Eff.	19- 9-'33	3 %
Chili	23- 8-'32	4½ %	Rel. van Goederen	19- 9-'33	3 %
Columbia	18- 9-'30	7 %	Voorsch. Rek.-Crt.	19- 9-'33	3 %
Danzig	6- 5-'33	3 %	New York		
Denemarken	30-11-'33	2½ %	Fed. Res. B.	20-10-'33	2 %
Duitschland	21- 9-'32	4 %	Ned.-Indië	16- 8-'33	4½ %
Engeland	30- 6-'32	2 %	Noorwegen	24- 5-'33	3½ %
Estland	28- 1-'32	5½ %	Oostenrijk	23- 3-'33	5 %
Finland	4- 9-'33	5 %	Peru	1- 8-'30	9 %
Frankrijk	9-10-'31	2½ %	Polen	26-10-'33	5 %
Griekenland	14-10-'33	7 %	Portugal	13- 3-'33	6 %
Hongarije	17-10-'32	4½ %	Roemenië	5- 4-'33	6 %
Ierland	22- 4-'32	4 %	Spanje	23-10-'32	6 %
Italië	4- 9-'33	3½ %	Tsj.-Slowakije	25- 1-'33	3½ %
Japan	3- 7-'33	3.65%	Zuid-Afrika	20- 2-'33	4 %
Joego-Slavië	27-11-'33	7 %	Zweden	29-11-'33	2½ %
Letland	10-12-'32	6 %	Zwitserland	21- 1-'31	2 %
Litauen	1- 1-'33	6 %			

(Keesings Financieel Archief) (Vorig bericht blz. **960 F.)**

G. **LUCHTVAART.** — Voornnamste gebeurtenissen van **1 Augustus '33—31 Augustus '33.** —
2 Aug. „Flugsport" bericht, dat voortaan de plannen betreffende door Duitsche vliegers te ondernemen lange-afstandvluchten. eerst door hel Rijks-luchtvaartministerie moeteii worden gekeurd, zulks naar aanleiding van de verdwijning van den Berlijnschen vlieg-instructeur Gunther Wirthschaft op een met een Klemm-sportvliegtuig ondernomen vlucht naar Zuid-Amerika.
4 Aug. De Duitscher Kurt Schmidt vestigt bij Koningsbergen met een eigen gebouwd toestel een nieuw wereld-duurrecord zweefvliegen van 36 uren 37 min., en slaat liet record van den Amerikaan Cocke van 21 uur en 31 min.
7 Aug. De Franschen Codos en Rossi, die 5 Aug. '33 op Blériot-Zappata met 650 P.K. Hispano te New York startten, landen te Rayak, Syrië, en vestigen niet 9104,7 K.M., een nieuw wereldrecord voor afstand in rechte lijn. Zij slaan het record van 8544 K.M. op 6—8 Febr. '33 gevestigd door de Engelsche legervliegers Gayford en Nicholetts door hun vlucht van Cranwell (Engeland) naar Walvisch Kaai (Zuid-Afrika).
8 Aug. Rij het zweefvliegen te Soesterberg vindt de 31-jarige R. Hiiizinga uit Murmerwoude (Fr.) bij een autolierstart, door het blijven haken der kabel, den dood. — Balbo's eskader vliegt van Shoal Harbour, New Foundland, naar de Azoren; **9** booten landen te Horta, 15 te Ponta Delgada.
9 Aug. Rij den start op de Azoren, wordt eeii van Balbo's vliegbooten gekraakt. De lilit.-vlieger Squaglia bezwijkt aan zijn verwondingen. 23 vliegbooten landen des middags op de Taag re Lissabon. — Uit Batavia: Rij herstemming wordt in den Volksraad het amendement-Van Baalen, om het K.N.I.L.M.-subsidie van f 500 000 op f 400000 te brengen, aangenomen niet 29 tegen 24 stemmen. De motie-Pruin, om bovengenoemde subsidie-regeling niet voor 3, doch telkens voor 1 jaar aan te gaan,

wordt verworpen met 39 tegen 13 stemmen.
11 Aug. Te Long Beach vliegt Burchman gedurende 1 uiir 47 minuten op z'n rug en slaat het rugvluchtrecord van den Italiaan Falconi van ca. 40 minuten.
12 Aug. Hedeiinaclit heeft de heer P. Hegener van de N.S.F. te Schiphol op den 30,7 meter golf, de ,,Snip" gelioord, terwijl deze, vliegende tusschen Calcutta en Allaliabad, het radio-station Malabar opriep. — De Lindberghs vliegen van Julianahaab naar Reykjavik. — Balbo's eskader van 23 vliegbooten vliegt van Lissabon naar Ostia (Roitie).
13 Aug. Settgast zweeft te Leba, Pontmeren. op Grunau Baby 17 uur 22 min. — De Zwitser Bohlen voert een parachute-sprong uit op 7500 meter hoogte.
14 Aug. Er is een overeenkomst gesloten tusschen de Maatschappij voor Vliegtuigbouw Aviolanda te Papendrecht en de Pander vliegtuigenfabriek te Den Haag, ten einde te komen tot een hechte samenwerking inzake de productie en verkoop van vliegtuigen en vliegtuigonderdeelen.
15 Aug. De Lindberghs bereiken Reykjavik, komende van Groenland.
17 Aug. Arndt zweeft in Rossitten 20 uren 20 min.
20 Aug. Einde der l-lde Rhönmeeting. De beste prestaties zijn: duur 13½ uur, afstand 176 K.M., hoogte 1445 meter. 45 zweefvliegtuigen maakten 495 starts.
23 Aug. De Lindberghs bereiken de Far Oer eilanden en vliegen den volgenden dag naar Lerwick, Shetlands eilanden.
24 Aug. Kegiii van de rondvlucht door Duitschland, met 150 ingeschreven vliegtuigen. Op 25.8 starten er 125, waarvan 83 Klemms. Einde der vliicht 27.8 te Berlijn met 74 vliegtuigen door de finish. — ,,Inter Avia" bericht, dat Air Commodore Sir Charles Kingsford Smitti 6 Sept. rnet de K.L.M. uit Batavia naar Europa vertrekt, in verband niet een nieuwe recordvluchtpoging op het Engeland-Australië traject, welke Kingsford Smith zal onderriemen op Percival ,,Gull".
25 Aug. Begin der 2de Nederlandsche Roiidvlucht. — Hawks vliegt op zijn Norttirop met 700 P.K. Wright ,,Cyclone" van Vancouver naar Quebec, 3300 mijl niet een moyenne van 320 K.M. per uur. Hij bereikt Quebec 26 Aug.
26 Aug. Tweede en laatste dag der Nederlandsche Rondvliicht. — De Duitscher Poss, die in de Europa-rondvluclit 2 maal 2de was, komt tijdens de rondvlucht dour Duitschland, wegens tegenwind laag vliegende, te Wildberg bij Neustadt an der Dosse, met een kerktoren in aanraking en verortgelukt niet zijn passagier Paul Weiricti. Het eclitpaar Lindbergh vliegt van Lerwick naar Kopentiagen.
31 Aug. Een der van de parade boven Batavia terugkeerende legervliegtuigen, verongelukt bij een noodlanding. De inzittenden Kapt. Ch. Rogaerts en Ltn. J. Pols worden gedood.
(Vorige recapitulatie 992 **A.**) (Het Vliegveld)

1 DECEMBER 1933

A. DANZIG. — **Wettelijke** sterilisatie ingevoerd. — De senaat heeft bij decreet wettelijke sterilisatie in het gebied van de vrije stad ingevoerd. De wet wordt van kracht op 1 Januari 1934 en zal worden toegepast na een gerechtelijke beslissing met gesloten deuren. In afwijking van de desbetreffende Duitsche wetgeving voorziet deze wet niet in de toepassing der sterilisatie op sexueel abnormalen. (Vaz Dias)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Wijziging Arbeidswet 1919. — De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp wijziging van de bepalingen der Arbeidswet 1919 betreffende den arbeid in broodbakkerijen z. h. s. aangenomen. (N. Rott. Crt.)

C. ENGELAND. — Verklaring van den **Engelschen** minister van Handel tegen Japan. — Tijdens de Lagerhuis-debatten over de Japansche concurrentie verklaarde de minister van Handel, Sir Walter Runciman zich op scherpe wijze tegen de door Japan gevolgde handelspolitiek en in het bijzonder beklaagde hij zich erover, dat de Japanners binnen het Britsche Rijk goederen in omloop brachten, die Engelsche namen en Engelsche handelsmerken droegen. Hij achtte dit een onbehoorlijke vorm van concurrentie en een oneerlijkheid, die elke regeering dient te onderdrukken.
Wanneer men de Engelsche regeering de daadwerkelijke bewijzen kan voorleggen zal zij zonder aarzelen stappen bij de bevoegde instanties doen, die zeker hun uitwerking niet zullen missen. A! zal het Engelsch-Japansche handelsverdrag het ingrijpen der Engelsche regeering bemoeilijken, toch zal de regeering den toestand opnieuw in oogenschouw nemen. hoewel zij den wensch koestert, voorloopig alle tot haar beschikking staande middelen te gebruiken om het verdrag te redden. De Engelsche pogingen om bij Japan de overtuiging te vestigen, dat het beter is met de buitenwereld op goeden voet te leven, dan de zaken zoo ver te drijven, dat zij leiden tot een gevoel van onderlinge vijandigheid, zullen op den duur niet zonder uitwerking blijven. (Manchester Guardian) (862 I.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Het Lynchgeval te San **Pedro.** — De jeugdige Brooke Hart — de door kidnappers ontvoerde zoon van een rijken koopman te San José — was vermoord; en het lijk was door de schurken in zee gegooid. De politie kreeg twee mannen te pakken, die bekenden medeplichtig te zijn geweest; en een woedende menigte wist deze lieden uit het huis van bewaring te halen en te lynchen. Dat was met de gebruikelijke ruwheid in zijn werk gegaan. De beide mannen, Thomas Thurmond en John Holmes, werden meegesleurd en onderweg geslagen en getrapt. Vermoedelijk was Thurmond reeds bij de overbrenging naar den boom waaraan hij moest worden opgeknoopt, doodgeknuppeld.
De andere man, John Holmes, vocht voor zijn leven en zeide onschuldig te zijn: ,,Men had den verkeerde voor". Maar dat baatte den man niet. Bij dit lynchschandaal speelden vrouwen een hoofdrol.
De Gouverneur van Californië, James Rolph Jr., die de poging van de bandelooze menigte om zich van de beide gedetineerden meester te maken had zien aankomen, heeft na afloop verklaard dat hij expres in de stad was gebleven om er voor te zorgen, dat mocht de een of ander verzoeken, dat troepen zouden worden gezonden, aan dit verzoek geen gehoor zou worden gegeven door de overheid. Hij, gouverneur, zegde straffeloosheid toe aan de daders en hij sprak het thans reeds gevleugelde woord: ,,Dit is de beste les die Californië ooit aan het land heeft gegeven".
Voorts betoogde deze magistraat ,,dat het onder de huidige omstandigheden niet dan natuurlijk is dat het volk zelf de toepassing van de wet in eigen handen neemt."
Deze regeerder is van 1911 tot 1931 burgemeester geweest van San Francisco, en hij is gouverneur van Californië sinds Januari 1931. Hij begon zijn loopbaan als jongste bediende op een reederskantoor en maakte carrière in het reedersbedrijf. Hij is 64 jaar. (N. Rott. Courant)

E. JAPAN. — Begrooting **1934** - 925 **millioen** Yen voor leger en vloot. — De begrooting voor het jaar 1934, welke herzien is door het ministerie van Financiën, is aan het kabinet voorgelegd. De inkomsten worden begroot op 2.106 millioen yen, waarvan 1.248 millioen yen op de gewone diensten en 858 millioen yen buitengewoon. Er zal een leening worden opgenomen tot een bedrag van 780 millioen yen, ter voorziening van een eventueel tekort der inkomsten.
De uitgaven bedragen (in millioen yen) voor het departement van Buitenlandsche Zaken 16 (gewoon) en 10 (buitengewoon), voor Binnenlandsche Zaken resp. 49 en 119; Financiën 435 en 40; Leger en Vloot 375 en 550: Justitie 33 en 2; Onderwijs 129 en 23; Landbouw 29 en 57; Handel 5 en 8; Verkeer 172 en 17; Overzeesche handel 2 en 25; het Keizerlijk Huis en de civiele lijst der leden van de keizerlijke familie 4½.
(Dempo Tsoesin) (Vorig bericht **blz.** 1051 E.)

F. BELGIE. — Minister Hymans over de **Handelspolitiek.** — Sprekende over de handelspolitiek in de Belgische Kamer, verklaarde de minister van Buitenlandsche Zaken. Hymans, dat zijn principe in deze was de overmatig toegenomen tariefmuren langzamerhand te verlagen, allereerst door beperkte overeenkomsten van een klein aantal staten. Deze overeenkomsten zouden dan voor andere staten toegankelijk zijn. De verwerkelijking van deze gedachte maakt echter de opheffing van de clausule der meestbegunstiging noodzakelijk. De door velen geëischte tolunie met Frankrijk is een plan, dat slechts storende discussies opwekt. Een dergelijke tolunie is in strijd met de handelspolitiek van Frankrijk en daarom reeds practisch onuitvoerbaar. Betreffende de contingenten zullen binnenkort met Frankrijk onderhandelingen worden gevoerd. (Le Soir)

A. MARITIEME CONVENTIE VAN WASHINGTON. — **Beteekenis.** — Een conferentie werd van Novembzr 1921 tot Februari 1922 te Washington gehouden. Zij hield zich bezig met de beperking der Zeestrijdmachten en den staatkundigen toestand in den Grooten Oceaan en het Verre Oosten. Een gevolg dezer conferentie was de totstandkoming van het Vijfmogendhedenverdrag, dat de sterkteverhouding voor groote oorlogsschepen tusschen de Vereenigde Staten, Engeland, Japan, Frankrijk en Italië regelde. Verder kwam tezelfdertijd tot stand het Negenmogendhedenverdrag betreffende de Opendeur-politiek in China, de bescherming van China tegen eenzijdige exploitatie, de revisie der Chineesche douanetarieven en de teruggave aan China van de Europeesche bezittingen op het schiereiland Shantoeng. Een overeenkomst werd eveneens gemaakt, het Viermogendhedenverdrag, waarbij de Vereenigde Staten, Japan, Frankrijk en Engeland het status quo in den Grooten Oceaan erkenden en waartoe Nederland later is toegetreden. Ten slotte werd een Zesmogendhedenverdrag betreffende de van Duitschland in beslag genomen zeekabels gesloten. (Red. K. H. A.)

B. SCHEEPSBRANDEN. — **m.s.** Indrapoera. — Op 29 Nov. '33 is brand uitgebroken aan boord van het aan de Lloydkade te Rotterdam liggende motormailschip Indrapoera, welke brand de socialhall en de daarboven gelegen officiersverblijven, kapiteinskajuit, radiohut, kaartenkamer en stuurhuis totaal heeft verwoest. De oorzaak van den brand is niet bekend; de schade wordt op ten minste enkele tonnen geraamd. De Indrapoera is het eerste motormailschip van den Rotterdamschen Lloyd. Het werd in 1925 gebouwd op de werf van de Koninklijke maatschappij De Schelde te Vlissingen. Het meet 12.000 ton. (Red. K.H.A.)
(Zie rubriek: Scheepsrampen)

C. VEREENIGDE STATEN. — **Valutapolitiek.** — De Amerikaansche gezant te Londen, Eingham, heeft een belangrijke verklaring afgelegd omtrent de Amerikaansche valutapolitiek.
Bingham deelde n l. mede, dat de regeering te Washington ongeveer één maand geleden, d.w.z. meer dan twee jaar na de vorming van het Engelsche valuta-egalisatiefonds, een soortgelijk Amerikaansch fonds heeft gevormd. dat echter niet zoo groot als het Britsche is.
De doelstelling van dit fonds is dezelfde als die van de Engelsche autoriteiten. Ook het beheer van het fonds geschiedt op nagenoeg dezelfde wijze. Bingham wees er op, dat het Amerikaansche besluit onder soortgelijke omstandigheden als het Engelsche is genomen, met inbegrip van de opschorting van den gouden standaard, doch met dit verschil, dat Amerika den gouden standaard verlaten heeft, vóór zijn goudvoorraad was uitgeput.
Groot Brittannië heeft het £ met circa 30% gedevalueerd en ten slotte met succes. Amerika heeft tot nu toe ongeveer hetzelfde gedaan, aldus Bingham, en hoopt, dat de toestand evenzeer zal verbeteren als in Engeland het geval was. (Keesings Fin. Archief; (Vorig bericht blz. **1059 E**)

D. ROTTERDAM. — Bevolking. — De statistische mededeelingen der gemeente Rotterdam over de laatste drie kwartalen zijn verschenen.
De bevolking van Rotterdam bestond op **1** October '33 uit 587.715 personen en vermeerderde met 371 personen sinds **1** Januari, (Centr. Bur. v. d. Statistiek)

2 DECEMBER 1933

E. ENGELAND. — **Verkiezingen** in Ulster - **De Valera** met **groote** meerderheid **gekozen.** — De verkiezingen voor het parlement van Noord-Ierland (Ulster) zijn gunstig uitgevallen voor de unionisten, die reeds sedert 12½ jaar aan het bewind zijn Van de 52 zetels, die in het Lagerhuis van Noord-Ierland moeten worden bezet, verkregen de unionisten er 33, derhalve de volstrekte meerderheid. De nationalisten verkregen negen zetels, de onafhankelijken twee. de arbeiders eveneens twee. Voorts werden gekozen één republikein en de Valera zelf, die een verpletterende meerderheid verkreeg in het district Southdown. De uitslag van de vier universiteitszetels zal eerst de volgende week worden bekend gemaakt. Alle ministers van Noord-Ierland zijn herkozen.
Noch de Valera, noch de republikein zullen zitting nemen. (Ned. Tel. Agentschap Reuter)
(In het Lagerhuis, dat in Mei 1929 werd gekozen, hadden zitting: 39 unionisten, 11 nationalisten, 3 onafhankelijken, een socialist. — Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. **710 G.)**

F. NEDERLAND. — Nederlandsch Fabrikaat. — Bij circulaire van 21 Maart 1932 heeft de vorige minister van Binnenlandsche Zaken de medewerking der gemeentebesturen ingeroepen voor het plaatsen van orders hier te lande, in het bijzonder wat betreft orders boven f 1000.
In aansluiting hieraan heeft minister De Wilde thans een circulaire aan de gemeentebesturen doen toekomen, waarin wordt aangedrongen om te bevorderen, dat ook orders voor bedragen beneden f 1000 zooveel mogelijk hier te lande worden geplaatst.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **728** A.)

G. NEDERLAND. — Indische Pensioenkorting. — In de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer op het wetsontwerp tot tijdelijke korting der Indische pensioenen zet de minister van Koloniën uiteen, dat de stelling, dat het pensioen gelijk staat met een reeds verdiend salaris, waarop niet meer gekort kan worden, bepaaldelijk in strijd is met de beginselen van de geldende pensioenwetgeving. De regeering meent in het pensioen te moeten zien: het resultaat van samenwerking van publiek gezag en ambtenaar om dezen bij ouderdom en invaliditeit een voldoend levensonderhoud te verzekeren.
Om de onbillijkheid, gelegen in de ongelijke pensioenen van in dezelfde functie gediend hebbende personen, welke het sterkst spreekt ten aanzien van de militaire gepensionneerden van voor 1920, weg te nemen, heeft de minister gezocht naar een modus, om aan de bezwaren tegemoet te komen. Hij meent dezen te hebben gevonden in de wijziging, welke thans bij Nota van Wijziging in het ontwerp is aangebracht. De strekking daarvan is, dat voor de vóór 1920 gepensionceerde Europeesche militairen beneden den rang van officier de korting zal worden verzacht in dien zin, dat het gekort pensioen niet minder zal kunnen bedragen dan het gekort rangpensioen van de na **1** Januari 1920 onder gelijke omstandigheden gepensionneerde ranggenooten, terwijl een gepensionneerde van voor 1920, wiens pensioen ongekort nog minder zou bedragen dan het gekort rangpensioen van den onder gelijke omstandigheden na 1920 gepensionneerden ranggenoot, buiten de korting valt.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. **1019** B.)

H. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Met Katholicisme **en** de opbouw der Indische Maatschappij. — In een vergadering van de **I.** K. P. te Bandoeng heeft de Heer W. Burer uit Buitenzorg een lezing gehouden over: De arbeid van het Katholicisme aan den opbouw der Indische Maatschappij.
Uit deze lezing, waarin een blik wordt geworpen op de vele moeilijke omstandigheden, waaronder de missie vroeger werkte en waarin verder een overzicht. wordt gegeven van den heilzamen arbeid der Missie in Ned. Indië, nemen we het volgende over:
Thans telt de Missie op 53 plaatsen op Java en in de Buitenbezittingen Lagere Scholen met 12.000 leerlingen, Kath. Frobelscholen, Katholieke Muloscholen, H. B-scholen, een A. M. S. en als kroon op dit werk: het Klein Seminarie te Djocja, waarin ook Indische jongens tot priester kunnen worden opgeleid. De

weeshuizen moet men ook niet vergeten. Spr. bracht bijzonderlijk naar voren het Convict voor weezen te Bandoeng, dat aller steun en sympathie meer dan waard is.
Jeugdzorg, de Stichting de Goede Herder, de Kath. Ziekenhuizen, armenzorg en het Tehuis voor Crisiswerkloozen, al deze stichtingen getuigen van de Katholieke activiteit, die geen grenzen kent.
N (De Maasbode)

3 DECEMBER 1933

A. DUITSCHLA D. — **Rudolf** Mess en **Ernest Roehm Rijksministers** zonder portefeuille. — De Rijkspresident heeft op 1 Dec. '33 op voorstel van den Rijkskanselier den plaatsvervanger van den leider der N S.D A.P., Rudolf Hess, zoomede den chef van den staf der S.A., Ernest Roehm, benoemd tot leden van de Rijksregeering als Rijksministers zonder portefeuille.

Rudolf Hess

Rudolf Hess, te Alexandrië (Egypte) in 1894 geboren, sloot zich reeds in 1920 bij de N.S.D.A.P. aan. Hij heeft de vestingstraf in Landsberg met Adolf Hitler gedeeld en is de vertrouwensman van Hitler. Ernest Roehm is een gewezen beroepsofficier.
(Red. K.üH. A.) (Vorig bericht blz. **881 E.**)

B. **DENEMARKEN.** — Vreedzame penetratie van **Duitschland.** — De „Dagens Nyheder" van Kopenhagen publiceert dato 26 November een artikel, waarin het Deensche volk opmerkzaam wordt gemaakt op het feit, dat Duitschland op het punt staat een offensief tegen Denemarken te beginnen ter wille van do Duitsche Cultuur. De Reichsbund der deutschen Kultur onder bescherming van Dr. Goebbels wijdt zich op het oogenblik voornamelijk aan de Scandinaafsche auteurs en artisten en tracht hen zoodanig met dezen Duitschen bond te assimileeren, dat na verloop van tijd van een Scandinaafsche cultuur niets meer zou overblijven. De Deensche pers waarschuwt tegen deze Duitsche vreedzame penetratie. (Dagens Nyheder,

C. NEDEREAND. — Reorganisatie van het Onderwijs. — Minister Marchant verklaart in de memorie **van** antwoord aan de Tweede Kamer op de Onderwijsbegrooting, dat een bezuiniging van 15½ millioen op het onderwijs, waartoe de ministerraad heeft besloten, alleen mogelijk is door reconstructie van het onderwijsbestel in zijn geheel. Eén groote reorganisatie van het onderwijs is dan ook het doel, dat de minister zich voor oogen heeft gesteld. Mr. Marchant vertrouwt, dat een wetsvoorstel tot algemeene regeling van het onderwijs in zijn geheel de Tweede Kamer binnen enkele maanden zal hebben bereikt.
Van dit wetsvoorstel zullen de drie hangende groots wetsontwerpen niet het uitgangspunt zijn. Concentratie en betere distributie van het voortgezet onderwijs acht de minister geboden. (Het Vaderland)
(Vor. ber. **blz. 1064 E.; Begrooting 976 C.)**

D. **BELGIE.** — Minister **Poullet** afgetreden. — De Belgische minister van Binnenlandsche Zaken, Poullet, is om gezondheidsredenen afgetreden. (Le Soir)
(Vorig bericht blz. **914 C.)**

E. Ah-TI-LEPRA SERUM. — Reeds in 1906 begon prof. Reenstierna (van de universiteit van Upsala) zijn werk: een afdoend serum tegen lepra te vinden. In 1921 heeft hij den eersten stap op dien weg gedaan en vond een anti-tuberkelachtig serum voor toepassing op lepralijders, daar de lepra-bacil een verwant micro-organisme van den tuberkelbacil is.
Recente proeven, genomen op lepra-gevallen in vergevorderd stadium in het lepra-hospitaal in Noord-Zweden, hebben opmerkelijke resultaten opgeleverd. Lepra-gezwellen en open wonden zijn na deze injecties verdwenen en in één à twee maanden genezen en de typische bruinachtige lepravlekken hebben plaats gemaakt voor een gezonder voorkomen.
Het is prof. Reenstierna tot nu toe slechts mogelijk geweest dit serum in kleine hoeveelheden te maken en hij merkte zeer bescheiden op, dat hij nog niet ver op zijn weg was gevorderd. Hij sprak de hoop uit, dat zijn ontdekking van nut zal zijn in combinatie met andere methoden om de vreeselijke ziekte te bestrijden, zoodat het opschrift boven den ingang van het lepra-hospitaal te Rio de Janeiro „Gij die hier binnentreedt laat de hoop niet varen", bewaarheid wordt.
(Hufvudstadsbladet, Helsingfors) **(Vor.** ber. **1032** F.)

F. NEDEREAND. — Tabaksaccijns. — De minister van Financiën heeft een wijziging aangebracht in het ontwerp tot verhooging van den accijns op tabalr, waardoor het te heffen recht op in handenarbeid vervaardigde sigaren wordt teruggebracht tot 12½%.
Hetgeen de belasting ten gevolge van deze wijziging minder zal gaan opbrengen. zal gevonden moeten worden uit een hoogere heffing op sigaretten, die daartoe niet tot 45, maar tot 50% zal worden opgevoerd.
(Vorig **bericht** blz. **996 G.)**

G. NEDERLAhTD. — Werkloosheid. — Op 11 November 1933 waren totaal werkloos 306.282 personen, waaronder 295.848 mannen. Het aantal werklooze personen is sedert 30 Sept. '33 met 31.523 gestegen.
(Vorig bericht blz. **1023** C.)

H. FRANKRIJK. — **Kabinet-Chautemps - Regeeringsverklaring.** — Chautemps, de Fransche premier, heeft op 1 Dec. '33 in het parlement zijn regeeringsverklaring voorgelezen. Hij doet daarin een beroep op de vaderlandsliefde van de parlementsleden om mede te werken tot heil van het volk en kondigt de behandeling in spoedprocedure aan van een wetsontwerp tot het verkrijgen van evenwicht in de begrooting. Chautemps hoopt, dat een bestand der partijkwesties het mogelijk zal maken de krachten samen te trekken in het algemeen belang. Frankrijk zal zijn traditioneele internationale politiek van samenwerking voortzetten en slechts bereid zijn in bijzondere overeenkomsten te treden, wanneer zij de veiligheid van Frankrijk niet aantasten en geen inbreuk maken op zijn internationale verplichtingen. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. **1061** B.)

I. OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisme - **Het Burgerrecht.** — Sedert de inwerkingtreding van de noodverordening betreffende het vervallen verklaren van de burgerrechten van Oostenrijkers zijn, hoofdzakelijk wegens vlucht naar Duitschland 2 224 personen van het burgerrecht vervallen verklaard.
(Neue Freie Presse) (Vorig bericht **blz. 1027** C.)

4 DECEMBER 1933

A. JAPAN. — Bewapening. — Wij lezen in de Osaka Mainichi van 3 November '33 het volgende:
De conferentie door vijf Japansche ministers te Tokio gehouden, heeft tot resultaat gehad, dat de vlootbouw onverwijld begonnen zal worden. Na den afloop van de verdragen van Londen en Washington (in 1936) zou het te laat zijn indien de Japansche regeering tot de ontdekking zou komen dat andere mogendheden Japan wilden dwingen afstand te doen van hlandsjoekwo. Deze kans bestaat, want binnen twee jaar eindigt Japan's lidmaatschap van den Volkenbond en ook het mandatengebied in de Zuidzee komt dan in gevaar.
Na 1935 zal groote kans op oorlog bestaan. Japan moet dus paraat zijn en oorlogsschepen bouwen.
(Osaka Mainichi) (Vorig ber. 1012 B.)

B. TABAK. — Oogsten 1932 en 1931. — Officieele vergeiijkende prijsopgave van de in i333 en i932 verkochte Sumatra- en Borneo-tabak.

SUMATRA TABAK	Verkocht in 1933	Prijzen pn. ongev. cts. p. ½ K.	1932	Prijzen pn. origev. cts. p. ½ K.G.
Cultuur Mij. „De Oostkust"	3763	84	9450	68
Deli Batavia Mij.	26202	129	32461	144
Deli Maatschappij.	54984	125	68887	131
Holland-Deli Comp.	1746	126	2200	89
Holl.-Sumatra Tabak Mij.	1671	87	1751*	77
Rimboen Tabak Mij.	2600	93	2477	59
Senembah Mij.	25717	135	38000	117
Serdang Cult. Mij.	3072	88	5318	99
Soengei Lipoet Cult. Mij	2231	85	2035	62
Tabakbau A G. „Tjinta Radja"	1731	147	1796	177
†) Tabak Mij. „Arendsburg"	13611	111	18444	126
Tabak Mij. „Sumatra-Danmark"	1274	73	1555	78

*) Bovendien 722 pakken in Indië verkocht.
†) Verkocht te Rotterdam.
Totale aanvoer in 1933 140.839 pn., nog onverkocht 2237 pn.
Verkocht in 1933 138.602 pn. tot ongeveer 122½ ct. per ½ K.G., in 1932 182.374 pn. tot ongeveer 123 ct. per ½ K.G.

BORNEO TABAK.

New Darvel Bay (Born.) Tob. Plantat.	3145	87	4456	85½

Verkocht in 1933 3145 pn. tot ongeveer 87 c. per ½ K.G., in 1932 4456 pn. tot ongeveer 85½ ct. per ½ K.G. (Keesings Fin. Archief)
(Vorig bericht blz. 901 F.)

C. BELGIE. — Koleninvoer uit Duitschland. — De op initiatief van den Antwerpschen burgemeester opgerichte commissie tot verdediging van de belangen der Belgische havens, heeft op 30 Nov. '33 onder voorzitterschap van burgemeester Huysmans een vergadering gehouden, waaraan vertegenwoordigers van de havensteden Antwerpen, Gent, Brugge. Brussel. Nieuwpoort en Oostende deelnamen. De commissie heeft zich uitgesproken tegen de opzegging van hst Duitsch-Belgische handelsverdrag van 1925, die door de mijnbouw en de daarmee gelieerde groote banken wordt gepropageerd, teneinde België op deze wijze zijn vrijheid van beweging ten aanzien van de regeling van den koleninvoer terug te geven. De commissia geeft als haar meening te kennen, dat de opzegging van het handelsverdrag zeer nadeelige gevolgen voor de Belgische scheepvaart en daarmede voor de Belgische havens zou hebben. Ook teekent zij protest aan tegen de steeds verder gaande contingenteeringsmaatregelen van de regeering. die eveneens de Belgische havenbelangen ernstig nadeel berokkenen. Zij zal den minister-president in den breede haar standpunt uiteenzetten en er op aandringen, dat de regeering in de toekomst, meer dan tot dusver, rekening zal houden met de wenschen en de belangen van de Belgische havensteden, die thans al te vaak ten behoeve van andere belangen, voornamelijk van nijverheid en landbouw, in heit gedrang komen. (Gazet van Antwerpen)
(Vorg bericht blz. 1012 D.)

D. NEDERLAND. — Een oude begraafplaats ontdekt. - Uit Karolingischen tijd. — In de heide onder Nunspeet, naar den kant van Putten, ten Noorden van den straatweg, werd onlangs door een grintgraver een oude begraafplaats ontdekt, welke gedefinieerd werd als een grafveld uit omstreeks 800 na Christus. Deze dateering blijkt voornamelijk uit den aard der voorwerpen, welke bij de ontgraving bloot kwamen.
(De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 1036 C.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. — Het werkioosheidsversiag over October toont aan dat in die maand 15.721 werkzoekenden ingeschreven stonden tegen 15.571 in September.
Ten behoeve van ontslagen Europeesche crisis-slachtoffers uit de suikerindustrie werd in October f 23.243 uitgekeerd aan 300 steuntrekkers. Aan de Inheemsche crisisslachtoffers uit de suikerindustrie, van wie 1700 personen voor steun in aanmerking komen, werd tot dusver f 17.000 uitgekeerd.
Door verschillende organisaties werd in den loop van October f 116.890,59 uitgekeerd, verdeeld over 5862 personen, welke cijfers over September f 88.884,65 en 5076 personen waren.
De door de Indische ondernemers in totaal voor 1933 toegezegde som ten behoeve van de crisisslachtoffers bedraagt f 421.000. (Aneta) (Vor. ber. blz. 951 H.)

5 DECEMBER 1933

F. NEDERLAND. — Schcepvaartverlreer op Rijn en Maas. — Aan het boek der Maasvereeniging in Limburg ontleenen wij het volgende staatje dat een vergelijking geeft van de ontwikkeling van het scheepvaartverkeer op Maas en Rijn. We laten het hieronder volgen, voor wat de Maas betreft uitgebreid met enkele decennia.

RIJN (Lobith).

	Schepen	Laadvermogen
1881	27.158	4.888.577
1890	38.529	8.194.595
1900	56.680	23.494.221
1910	85.372	54.322.156
1920	33.383	20.381.000
1930	125.817	77.079.000
1931	114.637	68.019.000
1932	95.043	55.041.000

MAAS (Maastricht, van 1930 af Sambeek).

	Schepen	Laadvermogen (in tonnen)
1841	± 4.000	± 170.000
1851	± 7.800	± 300.003
1861	± 10.500	± 500.000
1871	± 11.000	± 615.000
1881	1.972*)	75.624
1890	3.040	91.372
1900	1.799	73.787
1910	2.109	340.416
1920	2.090	301.663
1930	15.165	4.697.000
1931	20.943	6 842.000
1932	26.881	9 207 000

(„Maasvereeniging in Limburg")

*) Van 1878 af slinkt de vaart op de rivier, wellicht door minder goede waterstanden en toeneming der afmetingen van de schepen tezamen, opvallend sterk.
(Vor. ber. Statistiek 898 A.)

JAPAN. — Vergelijliende cijfers van de Japansrhe en Ameriliaansche vloot. — Van de zijde van het Japansche Departement van Marine wordt medegedeeld dat in **1936,** wanneer Japan en de Vereenigcie Staten hun tweede vlootprogram hebben voltooid, de verhouding tusschen de beide vloten in de verschillende scheepsklassen als volgt zal zijn:

	Ver. Staten		Japan		
	Eenheden	Tonnage	Eenheden	Tonnage	Verhouding
Slagschepen	**15**	**455 400** ton	9	**272.070** ton	10 : 6
Vliegtuigmoederschepen	6	**131.300** ton	5	**80.770** ton	10 : **6,2**
Kruisers A-klasse	16	**152.600** ton	**12**	**107.800** ton	10 : 7,1
Kruisers B-klasse	**14**	**110.500** ton	**17**	**100.450** ton	10 : 9,9
Torpedojagers	116	**149.400** ton	79	**105.396** ton	10 : 6,1
Totaal	**167**	**999.200** ton	**122**	**666.486** ton	

(Vaz Dias) (Vor. ber. Japan **1071** A.; Ver. Staten **1048** E.)

B. DUITSCWLAND. — Nieuw Kerkministerie. — Op **2** Dec. '**33** zijn de leiders der landskerken bijeengekomen om den Rijksbisschop de voorstellen voor de vorming van het geestelijke ministerie voor te leggen. De Rijksbisschop begon met een verklaring af te leggen, waarin hij zeide, dat hij in de laatste dagen een aantal ultimatum-achtige brieven had gekregen. Aan dergelijke eischen kan hij geen gehoor geven.
Na het bekend worden der voorstellen heeft de Rijksbisschop de volgende personen in het geestelijke ministerie benoemd:
Luthersche kerken: Lauerer.
Uniekerken: prof. Bayer-Greifswald.
Gereformeerde kerken: Weber.
De Rijksbisschop sloot de bijeenkomst met de volgende woorden:
,,Ik heb het beste vertrouwen, dat deze mannen met mij besloten zijn, de zuiverheid van de leer, de eenheid en de kracht der kerk te bewaren, terwijl wij het oog op God gevestigd houden."
(Völk. Beobachter) (Vorig bericht blz. **1066** E.)

C. NEDERLAND. — **Aanvulling** omzetbelasting. — De minister van Financiën heeft bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot aanvulling van de omzetbelasting. Vele fabrikanten hebben n.l. loopende contracten na te komen, die gesloten zijn op een tijdstip toen er van een omzetbelasting nog geen sprake was. De omstandigheid, dat zij de omzetbelasting niet kunnen verhalen op de koopers, beteekent voor hen een belangrijke schade. De minister acht het noodig hierin te voorzien, hetgeen het beste kan geschieden door in het algemeen aan fabrikanten, die rechtstreeks aan anderen dan fabrikanten en groot- en kleinhandelaren leveren, de bevoegdheid te verleenen de verschuldigde belasting te voldoen door gebruikmaking van plakzegels, onder oplegging van de verplichting om dan een gezegelde factuur uit te reiken. Een andere moeilijkheid betreft den fabrikant, die tevens importeur is van goederen en die na de inwerkingtreding der wet van alle door hem afgeleverde goederen omzetbelasting moet betalen, ook van die welke hij uit het buitenland heeft ingevoerd, terwijl hij, die uitsluitend importeur van dezelfde soort goed is, de voor de invoering der wet ingevoerde goederen zonder betaling van omzetbelasting kan leveren. Deze ongelijkheid bestaat alleen ten aanzien van bij de invoering der wet aanwezige voorraden, want zoodra de wet werkt, staan fabrikant en importeur gelijk. Door het opnemen van een overgangsbepaling wil de minister deze ongelijkheid wegnemen.
(Nieuwsbl. v. h. Noorden) (Vor. ber. blz. **1060 D.**)

D. ITALIE. — Litwinov te Rome. — Uit het communiqué, dat na afloop van de op 3 Dec. '**33** tusschen den Russischen voikscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Litwinov, en Mussolini gehouden bespreking is gepubliceerd. blijkt dat de eerste gevolgen van deze ontmoeting zullen zijn: 1e. Nauwe samenwerking op diplomatiek gebied tusschen Italië en Sovjet-Rusland. 2e. Dat pogingen in het werk zullen worden gesteld om de betrekkingen tusschen Sovjet-Rusland en Duitschland te verbeteren.
In het communiqué wordt verder gezegd, dat alle vraagstukken, die den wereldvrede in gevaar zouden kunnen brengen, door de beide staatslieden besproken zijn. Geconstateerd werd, dat er ten aanzien van de internationale vraagstukken volkomen dezelfde meening bestond tusschen Italië en Sovjet-Rusland.
Mussolini heeft zijn goede diensten aangeboden om binnen eenige maanden met den Duitschen rijkskanselier Hitler besprekingen te openen om Duitschland en Rusland nader tot elkaar te brengen.
(Nederl. Telegr. Agentschap, Reuter) **(1063** F.)

E. STEFAN GEORGE OVERLEDEN. — De Duitsche dichter Stefan George is op **4** Dec. '**33,** *65* jaar oud, te Locarno overleden.
Stefan George is een der grootste Duitsche dichters van dezen tijd geweest. De toon van zijn lyrische poëzie is hoog en exclusief, voornaam en edel.
Behalve gedichten van Verwey en Willem Kloos, heeft hij ook verzen vertaald van Dante, d'Annunzio, Baudelaire, Rimbsud, Mallarmé, Verlaine, De Regnier en Shakespeare's sonnetten. (Red. K. H. **A.)**

F. FRANKRIJK. — De definitieve oprichting der Neo-Socialistische **Partij.** — De neo-socialisten hebben op **3** Dec. te Parijs hun eerste plenaire zitting gehouden, waar de nieuwe partij definitief is opgericht onder den naam Socialistische Partij van Frankrijk Jean Jaurès. Aanwezig waren ongeveer **450** afgevaardigden en ruim duizend belangstellenden.
De leiders der nieuwe partij, Renaudel, Marquet, Compère Morel, Déat en senator Auray, ontwikkelden het program der partij, dat gebaseerd is op de beginselen van orde, gezag en het voorop stellen van het staatsbelang, met ondergeschiktmaking der kapitalistische belangen en voorrechten.
Het Kamerlid Déat verklaarde dat nog een groot aantal afgevaardigden onder den invloed staat van Léon Blum, hoewel zij reeds op het standpunt staan der neo-socialisten en binnen korten of langen tijd tot hen zullen toetreden.
Marquet wees op de noodzakelijkheid om thans de landsverdediging te organiseeren. Tot **1914** had hij geloofd, dat men door het organiseeren der internationale arbeidersklasse het kapitalistisch regiem ten val zou kunnen brengen. In Augustus **1914** had zijn meening over den klassestrijd plaats gemaakt voor die van een aaneengesloten natie. Men diende derhalve een ander steunpunt te zoeken, dat slechts gevonden kon worden in het nationale instinct.
In de beginselverklaring der nieuwe partij, die door Déat werd voorgelezen, wordt o.a. gezegd, dat da partij zich ervan bewust is dat de tot nog toe gevolgde politiek moet worden opgegeven en dat een partij die herstel van de volkswelvaart in haar program heeft, de leiding van den staat moet nemen om nieuwe kracht bij te zetten aan de nationale souvereiniteit. (Le Temps) (Vor. ber. **blz. 1036** H.)

A. FRANKRIJK. — Minister Chautemps' financieele voorstellen door de Financieele Coinmissie aangenomen. — De financieele commissie heeft op 4 Dec. haar beraadslagingen beëindigd. Het regeeringsvoorstel werd aangenomen met 23 tegen 10 stemmen. Het is slechts op ondergeschikte punten gewijzigd. Ook de artikelen over de salariskortingen en de kortingen op de schadeloosstellingen zijn aangenomen.
De door Minister Chautemps ingediende financieele voorstellen voorzien in een volkomen dekking van het tekort op de begrooting, dat geschat wordt op rond zes milliard francs.
Salarissen tot 12000 francs zullen door de korting niet getroffen .worden. (Le Petit Parisien)
(Vor. ber. Financiën **1012** C.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Drankverbod officieel opgeheven. — Het drankverbod in de Vereenigde Staten is opgeheven als gevolg van de ratificatie door den staat Utah op 5 Dec. '**33** om 5.31 New Yorkschen tijd. De benoodigde 36 van de 48 staten hebben dus de intrekking van het drankverbod geratificeerd.
Onmiddellijk nadat het bericht van Utah's ratificatie te Washington was ontvangen, vaardigde onderstaatssecretaris Philips namens de regeering een proclamatie uit, waarin wordt medegedeeld, dat het 21ste amendement op de grondwet, de intrekking bevattend van het 18de amendement — het drankverbod — tot deel der constitutie was verheven President Roosevelt publiceerde eveneens een proclamatie; hij deed een beroep op alle Ainerikaansche burgers om samen te werken met de regeering bij haar pogingen de wetten meer te doen eerbiedigen. Het publiek kan daaraan medewerking verleenen door de inkoopen van alcoholische dranken alleen te doen bij degenen, die verkoopvergunningen hebben ontvangen.
De feestvreugde over de intrekking van het drankverbod was voornamelijk in de groote Amerikaansrhc steden overweldigend. (Vorig bericht blz. **1036** E.)

C. RELGISCHE **CONGO. — Onlusten.** — Naar „Le Peuple" meldt, dat er in Belgisch Congo onlusten uitgebroken. De inlanders in een der districten weigeren hoofdelijke belasting te betalen en hebben de wijk in de bosschen genomen. Ook in andere districten pleegt de bevolking verzet. Er hebben reeds bloedige botsingen met de Belgische koloniale troepen plaats gehad, waarbij verscheidene inboorlingen werden gedood.
Het gouvernement heeft troepenversterkingen naar de opstandige gebieden gezonden om een einde ann de onlusten te maken. (Le Peuple) (Zie **rubriek: Congo.**)

D. JAPAN. — 43 oorlogsschepen **worden gebouwd.** — Het ministerie van Marine deelt mede, dat vóór 1936 **43** kleine en middelmatig groote oorlogsschepen zullen worden gebouwd, welke ongeveer 431 millioen yen zouden kosten. Met den bouw van deze schepen zou de Japansche vloot ongeveer 73% van de Amerikaansche vloot bereiken. (Vaz Dias) (Vor. ber. **1072 A.**)

E. NEDERLAND. — R.K. Middenstandsbond. —
De Ned. R K. Middenstandsbond heeft op zijn op 28 Sept. '33 te Breda gehouden congres de wettelijke bescherming van de kleinonderneming, speciaal in den detailhandel, in liet licht van ordening en gezondmaking van de betrokken takken van bedrijf behandeld.
Na voorbereiding door liet hoofdbestuur is dezer dagen liet Centraal Bestuur van den Ned. R.K. Middenstandsbond bijeengekomen teneinde de noodzakelijk geachte maatregelen op dit punt nader vast te stelleii.
De Ned. R.K. Middenstandsbond stelt voorop, dat elke actie voor ingrijnen van buitenaf, oiii tot verbetering van de positie van de middenstandsonderneming te geraken, gepaard dient te gaan aar liet krachtig ter hand nemen van de verbetering van liet middenstandsbedrijf door den middenstand zelve.
Bedrijfsinrichting en bedrijfsbeheer in het middenstandsbedrijf dient volkomen op de hoogte van den tiid te ziin of ten snoedigste te worden' gebracht.
Zoowel stands- als vakorganisatie hebben tot taak haar werkzaamheid ten aanzien van dit punt met kracht voort te zetten. Naast liet bevorderen van de activiteit harer leden in de vooronisclireven richting, ligt voor hen een bijzonder werkterrein in liet propageeren van econoniisclie samenwerking tusschen ondernemers in denzelfden tak van bedrijf.
Desiderata. — Van de repeering vraagt de Rond:
I. Tijdelijke stopzetting van vestiging, of met vestiging gelijk te stellen uitbreiding of bedrijfsomzeiting. in den detailhandel gedurende twee jaren voor elken ondernemings- en bedrijfsvoriii. Uitzonderingen op dezen repel zullen moeten kunnen worden gesteld door de gemeentelijke overlieid, iti niet name bij de wet te noemen gevallen, na advies van een plaatselijke permanente comniissie, samen te stellen uit leden aangewezen door den Gemeenteraad, de Kamer van Koophandel in het ressort en den georganiseerden middenstarid.
II. Gedurende liet tijdvak, waarin het vestigingsverbod geldt, moeten de georganiseerde bedrijfsgenooten (werkgevers en werknemers) branchegewijs normen ontwerpen, waaraan nieuwe ondernemers en ondernemingen in de betreffende branche moeten voldoen alvorens zij zich in die branche kunnen vestigen. De wet geve aan den minister van economische zaken de bevoegdheid om vestiging aan het voldoen aan deze vormen te binden.
III. De overheid neme met kracht ter hand de bestrijding van de oneerlijke en in ruimen zin sociaal-economisch oiitoelnatbare concurrer tie-middelen.
IV. De vestiging en uitbreiding van de grootonderneming in den detailhandel en de coöperatie buiten liet persoonlijk economisch werkterrein der deelnemers worde blijvend gebonden aan een vergunning, af te geven door een plaatselijke instantie, rnet dien verstande dat deze vergunning alleen kan worden afgegeven als de wenschelijkheid van de beireffende vestiging of uitbreiding in sociaal-economisch opzicht positief is atingetoond.
V. Het onder II bedoelde stelsel van vestigingseischen worde tevens ingevoerd voor de diverse takken van klein-industrieel bedrijf en de in deze bedrijfstakken werkzame productie- of bewerkingscoöperaties. Invoering van den onder I vermelden spertijd worde tevens mogelijk gemaakt voor met name te noerrien takken van klein-industrieel bedrijf.
VI. Een eind worde gemaakt aan de bevoorrechting van het in N.V. of coöperatieven vorm gevoerde bedrijf boven liet bedrijf der natuurlijke persoon, welke door de stelsels van D.T.B. en Inkomstenbelasting wordt mogelijk gemaakt. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. **989 A.**)

F. DUITSCHLAND. — Betalingsverkeer. - Scrips. —
Betreffende de betaling van schuldvorderingen op Duitschland wordt medegedeeld:
De coupons vervallende in de periode van I Juli 1933 tot en met 31 Dec. 1933, de dividenden in die periode betaalbaar gesteld en vorderingen uit anderen hoofde in dat halfjaar vervallende zijn overeenkomstig de bepalingen van de Transfermoratorium-Wet van 9 Juni 1933 betaalbaar niet 50% iii contanten en 50% in scrips, uitgegeven door de „Konversionskasse für deutsche Auslandsschulden" te Berlijn.
Tusschen de Nederlandsche en de Duitsche regeering werd onlangs een Protocol gesloten, op grond waarvan de scrip, toebehoorende aan de hieronder onisclireven Nederlandsche schuldeiscliers, voor 100% verkocht zal kunnen worden. (De voor de tweede 5070 van de nom. waarde der scrip benoodigde gelden zullen uit „zusätzlichen Export" verkregen moeten worden.)
In dit Protocol is bepaald, dat als Nederlandsche schuldeischers beschouwd zullen worden rechts- en natuurlijke personen, die hun zetel of vaste woonplaats in Nederland hebben, en die hetzij reeds op 1 Juli 1933 eigenaren van de effecten of gerechtigden tot de schiildvorderingen waren, voor de rente, waarvan zij recht hebben op scrip, of die na dien dag nog effecten of schiildvorderingen verworven hebben, waarvoor de genoemde kenmerken op dien dan aanwezig waren. Als eigeiiareii of schuldeiscliers gelden niet zoodanige personen, wien de coiipons en de aanspraken op rente slechts ter inning of de effecten en vorderingen sleclits als zekerheid (bij wijze van pand) zijn overgedragen.
Om bovengenoemd Protocol op de juiste wijze te kunnen uitvoeren is liet noodig geweest een vrij ingewikkelde betalingsregeling in liet leven te roepen.
Ten einde den eigenaren van Duitsche coupons en andere vorderingen tegemoet te komen, werden echter maatregelen getroffen om zooveel mogelijk te voorkomen dat zij zelf scrips zouden moeten behandelen.
Rij de regeling moest onderscheid worden gemaakt tiisschen de eigenaren van effecten eenerzijds en schuldeischers uit anderen hoofde anderzijds, daar dc effecten toonder-stukken zijn en de andere vorderingen op naam staan. Ten opzichte van deze laatste vorderinqen uit hoofde van particuliere geldleeningen, hypotheken, huizenbezit enz., is een regeling getroffen tusschen den Postchèque- en Girodienst en de Konversionskasse fiir deutsche Auslandsschulden, als volgt:
De schuldeischers ontvangen betaling ineens dnnr tusschenkomst van den Postchèque- en Girodienst door middel van overschrijving op hun postrekening of voorzoover zij geen postrekening hebben per postchèque, nadat genoemde dienst de bedragen van de betrokken Duitsche instanties lieeft ontvangen. Deze schuldeischers behoeven zelf geen maatregelen te nemen.
Voor zoover deze schuldeischers echter reeds contanten en scrips van de Konversionskasse mochten hebben ontvangen, zullen nadere mededeelingen volgen, hoe zij in liet bezit van de tegenwaarde dier scrips zullen kunnen geraken.
Inzake de vorderingen iiit effecten voortspruitende is krachtens een desbetreffende bepaling van voornoemd Protocol tusschen de Vereeniging voor den Effectenhandel en de Amsterdamsche Bankiersvereeniging te Amsterdam, eenerzijds, en de Reichsbank, de Konversionskasse für deutsche Auslandsschulden en iie Deutsche Golddiskontbank, te Berlijn, anderzijds een overeenkomst aangegaan, waarin voor elk der verschillende categorieën coupons is vastgesteld, op welke wijze eigenaren betaling zullen verkrijgen.
Voorts is in genoemd Protocol aan de Ver. v. d Effectenhandel de taak opgedragen er voor te zorgen, dat alleen aan de hierboven omschreven Nederlandsche schuldeischers de voordeclen dier regeling ten goede zullen komen.

In verband hiermede is door de Ver. v. d. Effectenhandel in overleg niet na te noemen vereenigingen bepaald, dat eigenareti van coupons of dividendbewijzen, die de in liet Protocol bedoelde voordeeien wensciien te ontvangen hun coiipons of dividendbewijzen ter behandeling bij een commissionnair of bankier, lid van de Ver. v. d. Effectenhandel te Anisterdam, van de Ver. van Effectenhandelaren te Rotterdam, van den Bond voor den Geld- en Effectenhandel in de Proviticie te 's-Gravenhage of bij ern buitenlandsche instelling waarmede door deze vereenigingen een overeenkomst is aangegaan, bedoeld bij hunne provisiereglementen, moeten indienen.
Deze behandeling zal kortweg „nationaliseering" genoemd worden.
Aanvragen tot nationaliseering moeten krachtens de desbetreffende bepaling van het Protocol vóór 28 Februari 1934 op de voorgeschreven wijze de Vereeniging voor den Effectenhandel bereikt hebben.
De bovengenoemde leden zullen bij deze nationaliseering verschillende verplichtingen moeten aangaan ert verklaringen moeten overleggen ten opzichte van de bij het Protocol gestelde vereiscliten.
Ten aanzien van den eigendom moet door het lid (commissionnair of bankier), dat voor den eigenaar nationaliseering aanvraagt, worden verlilaard:
1. dat de obligatiën (aandeelen) waarvan de coupons (dividendbewijzen) afkomstig zijn, eigendoin zijn van rechts- of natuurlijke personen, die hun zetel of vaste woonplaats in Nederland hebben.
2. a. dat de genoemde effecten reeds op 1 Juli 1933 eigendom waren van de sub 1 bedoelde rechts- of natuurlijke personen of b. dat de genoemde effecten eerst na 1 Juli 1933 door de sub 1 bedoelde rechts- of natuurlijke personen in eigendom zijn verworven, doch dat de effecten reeds op 1 Juli 1933 behoorden en sedertdien uitsluitend en voortdurend in eigendom iiebben behoord aan rechts- of natuurlijke personen. die ten tiide van de overdraciit van dien eigendom hun zetel of vaste woonplaats in Nederland hadden. Onder deze natuurlijke personen vallen dus zoowel Nederlanders als niet-Nederlanders, die in Nederland vaste woonplaats iicbben. Nederlanders in het buitenland vaste woonplaats hebbende, vaiien dus niet onder deze regeling, Het lid tnoet voor deze verklaring aansprakelijkheid op zich nemen, zoodat eventueel de noodige bewijsstukken te uien onziclite door den eigenaar aan het lid zullen moeten worden overgelegd.
Een iiitvoerige circulaire omtrent de betalingswijze van de verschillende categorieën van coupons is ter beschiiiking gesteld van de leden van bovengenoemde vereenigingen en van de bovengenoenide instellingen:
De eigenaren van coupons of dividendbewijzen kunnen dus bij die leden en instellingen alle gewenschte inlichtingen verkrijgen. Het bestuur van de Ver. voor den Effectenhandel bericht, in overleg met de Amsterd. Bankiersvereeniging, dat de regeling betreffende de betalinp der scrips thans in werking is getreden. Het bestuur van de Ver. voor den Effectenhandel en van de Amsterd. Bankiersvereeniging geven den betaalkantoren in overweging, zich naar de bij die publicatie verstrekte aanwijzingen te richten. (Keesings Financieel Archief)
(V. b. Betalingsverkeer 1034 B.; Scrips 994 F.)

6 DECEMBER 1933

A. ITALIE. — **Volkenbond** - Schulden aan Amerika. — Na een zeer langdurige beraadslaging heeft de Groote Fascistische Raad inzake het derde en vierde punt van zijn agenda, die de verhouding van Italië tot den Volkenbond en de oorlogsschulden aan Amerika betreffen, de volgende resoluties aangenomen:
De groote Fascistische Raad besluit na bespreking van den toestand het verdere blijven van Italië in den Volkenbond van een principieele (radicale) hervorming van dit organisme afhankelijk te stellen, welke hervorming in zoo kort mogelijken tijd moet worden voltrokken en die den Volkenbond in zijn opbouw, in zijn functie en in zijn doeleinden moet betreffen.
Wat de oorlogsschuldenkwestie betreft verklaart de Groote Fascistische Raad, dat Italië met het oog op den nieuwen termijn van **15** December als teeken vau zijn goeden wil **1** millioen dollar zal betalen in de verwachting, dat de definitieve regeling deze debet- en credit-rekening, die nog uit den oorlog stamt, zal afsluiten. (Stefani) (V. b. Volkeiibond 440 K.; Schulden aan Amerika 868 **G.**)

B. SPANJE. — Verkiezingen. — De Spaansche Minister van Binnenlandschc Zaken maakt het volgende officieele resultaat van de verkiezingen op **19** November en **3** December bekend.
Gekozen zijn van de rechtsche groepen:
Volksactie 62, Agrariërs 86, Bactische Nationalisten **14,** Traditionalisten en Monarchisten **43,** anderen **2,** in totaal 207.
Van het Centrum:
Radicalen 104, Conservatieve Republikeinen **18,** Catalonische Liga **25,** Liberale Democraten **9,** Vooruitstrevende Partij **3,** Onafhankelijke Republikeinen **8,** totaal **167.**
Van de Linksche groepen:
Catalonische Linkschen **19,** Radicaal-Socialisten **1,** Onafhankelijke Radicaal-Socialisten 4, Republikeinsche Actie 5, Socialistische Catalonische Unie 3, Sociaal-Democraten 58, andere kleine partijen **9,** Totaal 99.
Het totaal-aantal afgevaardigden in de nieuwe Kamer bedraagt **473.**
De uitslag der verkiezingen blijkt dus inderdaad een belangrijke verschuiving naar rechts te zijn. Lerroux heeft uitdrukkelijk verklaard, dat hij slechts zal samenwerken met partijen, die den Republikeinschen staatsvorm aanhangen. (Vaz Dias) (V. **b.** 1065 E.)

C. OOSTENRIJK. — Oostenrijksche Geestelijkheid en Politiek. — De Oostenrijksche bisschoppenconferentie heeft besloten, den Katholieken geestelijken, die mandaten bekleeden in politieke lichamen, te verzoeken, deze mandaten neer te leggen.
Door het door de bisschoppenconferentie uitgevaardigde verbod betreffende de uitoefening van politieke mandaten door Katholieke geestelijken worden drie leden van den bondsraad, vijf leden van den nationalen raad en talrijke leden van de landdagen en van de gemeenteraden getroffen.
Het totale aantal geestelijken, dat in politieke lichamen mandaten uitoefent, bedraagt verscheidene honderden. (De Maasbode)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Schuldenlast. — Het lid van den Volksraad, de heer H. H. Kan, diende bij de Regeering schriftelijke vragen in, waarin onder aanvoering van een achttal overwegingen, o.a.:
dat de schuldenlast van Ned.-Indië tegen het einde van **1934** ongeveer f 1.600.000.000 zal bedragen;
dat na consolidatie der geheele Landsschuld aan rente en aflossing zal moeten worden betaald f 115.000.000 per jaar;
dat de landsinkomsten in de komende jaren, ondanks alle drukkende, niet meer voor opvoering vatbare lasten, ten hoogste f 250.000.000 zullen bedragen;
dat dus voor aanzienlijke tekorten telkenjare nog zal moeten worden geleend;
dat hierdoor Nederland gevaar loopt niet in staat te zijn om als vooraanstaande koloniale mogendheid haar schoone plicht en heilige roeping te vervullen, om land en volk van Ned.-Indië tot voortschrijdende ontwikkeling en welstand te brengen;
gevraagd wordt, of de Regeering bereid is eerbiedigiijk doch dringend een beroep te doen op het Opperbestuur, dat het de Regeering van het moederland moge behagen voor alles maatregelen te nemen ter verkrijging van een vermindering der schulden- en rentelasten van Ned.-Indië. (Aneta)
(Vor. ber. Schulden 448 C.)

E. MONGOLIE. — Autonome Staat uitgeroepen. — Uit Tokio wordt gemeld, dat West-Mongolië zich onafhankelijk heeft verklaard. Er is een regeering gevormd, welke iedere betrekking met China, in het bijzonder met Peking, heeft verbroken. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 943 A.)

F. IIORAALEILANDEN. — Japan wijst de Franscho aanspraken op de Koraaleilanden af. — De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, ontving den Franschen Ambassadeur voor een bespreking, gedurende welke Hirota verklaarde, dat de Franscho aanspraken op de Koraaleilanden niet gerechtvaardigd zijn, daar deze eilanden in het Japansche invloedsgebied liggen. Het hijschen van de Fransche vlag was onrechtmatig.
Deze kwestie dateert van Augustus 1933. Een Fransch oorlogsschip had uit naam der Fransche regeering zes kleine Koraaleilanden in de Zuid-Chineesche Zee in bezit genomen en aldaar de Fransche vlag geheschen.
(Red. K. H. **A.**)

A. **MARITIEME** CONVENTIE **VAN LONDEN.** — **Beteekenis.** — Deze conventie, het Vijfmogendhedenverdrag genaamd, is in 1930 te Londen tusschen Engeland, de Ver. Staten, Japan, Frankrijk en Italië gesloten. Hierbij werd overeengekomen, dat de bouw van groote slagschepen voorloopig zou worden stopgezet en werd de behandeling van koopvaardijschepen door onderzeeërs in oorlogstijd geregeld. Verder werd een overeenstemming tusschen Engeland, de Ver. Staten en Japan bereikt inzake de tonnage van kruisers. Het verdrag is tot 1936 geldig. (Red. K. H. A.)
(Vorig' bericht blz. **1069 A.)**

B. BELGIE. - Commentaar op de **neutraliteitskwestie.** — Naar aanleiding van de verklaringen, in de Nederlandsche Staten-Generaal door minister de Graeff en versrhillende Kamerleden gedaan, inzake de opheffing van de Belgische neutraliteit, de weerklanken, welke deze verklaringen vonden in het Belgische Parlement en een artikel verschenen in de Gazette de Hollande, schrijft het Brusselsche Laatste Nieuws o.m. het volger.de:
,,Iedereen zal het er over eens zijn dat er thans belangrijker zaken zijn dsn een getwist over di verplichte onzijdigheid van België, te meer daar de buitenlandsche politiek van België neerkomt op een volkomen zelfstandigheid of een vrijwillige onzijdigheid, ondergeschikt aan de verplichtingen die voortvloeien uit het lidmaatschap van den Volkenbond en uit de bepalingen van Locarno. Tegen dit lidmaatschap heeft Nederland nooit bezwaren aangevoerd, terwijl het tot stand komen van de Locarno-verdragen in het Nederlandsche Parlement, tijdens de Kamerdebatten, algemeen als een verheugend feit werd begroet."
(N. Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. **1066 C.)**

C. **VLUCHTELINGENHULP.** — Op 5 Dec. '33 is te Laussnne voor de eerste maal de raad van beheer voor het vluchtelingenvraagstuk bijeen gekomen. De hooge commissaris, James G. Mac Donald, gaf een overzicht van de situatie: volgens zijn cijfers bedraagt het aantal Duitsche vluchtelingen 60.000, waarvan 51 000 Joden. Nederland heeft daarvan 5000 opgenomen. (Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1022** H.)

D. **DUIKEN.** — Een nieuw toestel. — Uit Genua wordt gemeld: In de ,,Arpione", een zusterschip van de ,,Artiglio", wordt een duiktoestel gebouwd, waarmede een record-diepte kan worden bereikt.
De ,,Artiglio" heeft dit jaar goud gehaald uit het wrak van de ,,Egypt" op een diepte van ongeveer 120 meter.
Met het nieuwe toestel hoopt men een diepte van 390 meter te bereiken. (Il Secolo) (Vor. ber. **475 G.)**

E. PROF. DR. H. **A.** D. R. LIGTENBERG **O.F.M.** OVERLEDEN. — Op 4 Dec. '33 is in de pastorie van de Mozes en Aaronkerk aan het Waterlooplein te Amsterdam, plotseling overleden Z. Eerw. Hooggel prof. dr. Pat. H. A. D. R. Ligtenberg, O.F.M., oud-hoogleeraar in de geschiedenis der kerkelijke kunst aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.
Pater Henrieus Antonius Dominicus Raphaël Ligtenberg was de eerste Franciscaan, die lezingen hield in ons land; hij was ook een der eersten, die zich aan zuiver wetenschappelijken arbeid wijdde en hij was tevens de eerste van rijkswege tot hoogleeraar aan een der landsuniversiteiten benoemde kloosterling. In April 1929 kwam die benoeming af; vóór dien tijd gaf professor Ligtenberg als extraordinarius reeds sedert 1920 colleges over kunstgeschiedenis aan de universiteit te Utrecht.
In Januari 1933 besloot de priester-geleerde zijn arbeid neer te leggen en vroeg hij in verband met zijn slechten gezondheidstoestand ontheffing van zijn ambt om zich na zijn ontslag in het huis zijner orde te Leiden te vestigen.
Zijn studenten en vele collega's hebben deze zeer bijzondere figuur ongaarne op even zestigjarigen leeftijd zien vertrekken. Het rustelooze werken en trekken heeft dezen kloosterling-hoogleeraar, die in zijn jonge jaren buitengewoon krachtig was. helaas te vroeg ondermijnd. (De Maasbode)

F. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Volgens een opgave van de Amerikaansche Arbeidsfederatie is het aantal werkloozen gedurende de maand October gestegen tot 10.076.000.
In de voorafgaande maand waren er 10.067.000 werkloozen.
Het overzicht van het zakenleven over November, door de federatie opgesteld, wijst aan, dat de kosten voor het levensonderhoud nog steeds grooter zijn dan de koopkracht der bevolking.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor.** ber. **1011** D.)

G. **ENGELAND.** — Iersche **kwestie.** — De Britsche regeering heeft zich niet door De Valera uit haar tent laten lokken. Op diens vraag: ,,Wat zoudt ge doen als de Iersche Vrijstaat zich afscheidde van het Britsche gemeenebest van naties?" antwoordt Londen: ,,Dat zijn zuiver hypothetische omstandigheden Wij kunnen dus niet zeggen, wat onze houding zal zijn". Dit is de portée van de verklaring, op 5 Dec. '33 door minister Thomas afgelegd over het geschil tusschen Engeland en den Ierschen Vrijstaat. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **1049 C.)**

H. TSJECWO-SLOWAKIJE. — **Begrooting 1934.** — Het geraamde budget voor 1934 is door den minister van Financiën bij het parlement ingediend. De cijfers zien er in vergelijking met vorig jaar als volgt uit: ontvangsten Kc. 7.631839.993 ('33: Kc. 8.634.170.060), uitgaven Kc. 7.630.665.720 (Kc. 8.632.537.770), latende een surplus van Kc. 1.174.270 (Kc. 1.632.290).
De uitgaven, die vorig jaar verminderd waren (vergeleken met de raming voor 1932) met Kc. 686.000.000, zijn nu verder tot in totaal Kc. 1.002.000.000 verminderd.
Medegerekend de raming voor 1931, zijn in de laatste drie jaren de totaal uitgaven met Kc. 4.111.000.000 verminderd. (Vecerne Ceské Slovo, Praha)

7 DECEMBER 1933

I. RUSLAND. — **Populairste** courant der Sovjet-Unie. — De populairste courant van Sovjet-Rusland, de ,,Krestjanskaja Cazeta" (boeren-courant), heeft op 23 November haar 10-jarig jubileum gevierd.
Met een totale oplaag van 3.3 millioen exemplaren en met 15.000 dorpscorrespondenten mag dit blad de grootste massa-courant ter wereld genoemd worden. (Tel.-Ag. der Sovjet-Unie) (Vor. ber. **330** H.)

K. ENGELAND. — Iersche kwestie. — Onder den titel ,,Anglo-Iersch Spiegelgevecht" schrijft de Nieuwe Rotterd. Courant van 6 Dec. '33 het volgende:
De Iersche kwestie is voor Engeland uitermate pijnlijk. Wat het einde zal zijn. lijkt weinig twijfelachtig. Het is een liquidatie van het verleden, die van Engelschen kant te laat en van Ierschen kant juist op het goede historische moment begonnen is. Engeland heeft den wrok, die overgebleven was bij een van nature en zelfs in eigen onderlinge betrekkingen tot bloedigen haat geneigd volk over eeuwen van onderdrukking, niet bijtijds en niet grif genoeg weten te verzachten. Die wrok heeft voortgeleefd, en is nog aangewakkerd in een periode toen de uitwerking er van niet meer te stuiten was. De uiterlijke verzoening van 1921, met haar politiek zoo bevredigende regeling, kwam te laat.
De Ieren zijn, zooals gezegd, hun laatste, niet meer gewelddadige actie van losscheuring op een voordeelig tijdstip begonnen. In de wereld van vóór den oorlog zou een vreedzame afscheiding niet mogelijk zijn geweest. Berlijn heeft het vijandig gezinde Ierland in **1914** en 1915 als een zwakke **plek** bij uitnemendheid

van Engeland beschouwd; en de Engelschen wisten dat. Met buitengewone strengheid hebben zij pogingen tot opstand, die vrij kinderlijk met Duitsche hulp op touw waren gezet, onderdrukt en gestraft. Een onafhankelijk, voor Duitschland welwillend en neutraal Ierland had echter voor Engeland het allergrootste gevaar kunnen opleveren. Dat gold niet enkel voor het historische geval; een vijandelijk Frankrijk had er nog veel meer profijt van kunnen trekken. Het gezag over Ierland moest Engeland in het begin van deze eeuw, met zijn spanningen en zijn wedstrijd in vlootbouw, en naar de opvattingen van dien tijd, een onduldbaar militair gevaar lijken. Na den oorlog is hun rechtspositie zeer veranderd. Engeland en Ierland zijn lid van den Volkenbond. Dit feit alleen reeds brengt voor het Britsche Rijk consequenties mee, waaraan het zich niet meer — of nog niet — kan onttrekken. Er is waarlijk iets veranderd in de wereld. (N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. 1075 G.)

A. NEDERLAND. — Vereeniging van sociaal-democratische Raads- en Statenleden. — Voor de vereeniging van sociaal-democratische raads- en statenleden heeft de heer S. R. de Miranda, lid van den gemeenteraad en gewezen wethouder van Amsterdam, op 3 Dec. '33 te Amsterdam een rede gehouden over: de positie der gemeenten in ons tegenwoordig staatsbestel.
Hij stelde eerst in het licht dat de crisis een verwoestende werking heeft op ons staatsbestel, in het bijzonder op de zelfstandigheid der gemeenten en van de sociale bemoeiingen van deze. Spr.'s overtuiging, dat de crisis te eeniger tijd zal gaan luwen, en het bedrijf, zij het ook in veranderden vorm, weer zal gaan bloeien, neemt echter zijn vrees niet weg dat de verwoesting van een staatsgebouw door het omhalen van sen zijner mooiste pijlers, den gedecentraliseerden bestuursvorm, niet gemakkelijk te herstellen zal zijn. Geenszins zou spr. de souvereiniteit der gemeenten, die de wonde plek der oude republiek vormde, wenschen; maar hij waarschuwt ernstig tegen het andere uiterste, het centralistisch staatsgezag als overgang naar den bureaucratischen politiestaat.
In het slot zijner rede zegt spr., dat de sociaal-democraten zich keeren tegen de opvatting dat aan bezuiniging de sociale bemoeiingen der gemeente volledig moeten worden opgeofferd en tegen den centralistischen geest in de regeeringsbureaux, die de gemeenten maakt tot rijksfilialen. (Het Volk)

B. NEDERLAND. — Geen uitvoer van wapens naar Duitschland. — Het Kamerlid ir. Albarda heeft aan den minister van Justitie vragen gesteld over den aanmaak en de levering van wapens aan Duitschland, die reeds gedeeltelijk zouden zijn uitgevoerd.
Deze geruchten zijn uit Fransche bron hierheen gekomen en zijn reeds bij een vroegere gelegenheid door de Regeering tegengesproken.
Wij vernemen thans uit Parijs, dat de Nederlandsche gezant naar aanleiding van het weer opgedoken bericht aldaar een communiqué heeft verspreid, om er nog eens aan te herinneren, dat voor den uitvoer van vuurwapenen en samenstellende deelen een bijzondere machtiging van staatswege noodig is. Het toezicht op het vervoer is heel streng en sluit in de practijk elke mogelijkheid van ongeoorloofden uitvoer uit.
Wat den voorraad oud materiaal in Nederland betreft, moet onderscheid worden gemaakt tusschen die van Krimpen en die van Maartenshoek, die beide overigens onder staatstoezicht staan. De eerste omvat een aantal wapenen in verschillende stadia van afwerking, met name kanonloopen, ten deele in de eerste fase van fabricage, die als onbruikbaar door de Hembrug geweigerd werden. Deze voorraad*is ongerept. Het toezicht, waaraan zij voortdurend onderworpen is, schept de mogelijkheid om met stelligheid de bewering tegen te spreken. dat dit voorjaar krijgstuig vandaar per schuit naar Duitschland zou zijn vervoerd.
De bewaarplaats van Maartenshoek bevat geen wapenen, maar alleen machines ter vervaardiging daarvan, waarin de handel natuurlijk vrij is. Het uiterst strenge toezicht, waaraan zoowel de aanmaak als het vervoer van oorlogsmateriaal in Nederland onderworpen is, leidt tot de verklaring, dat een geheime uitvoer van zoo omvangrijke stukken als kanonnen en in aanleg verkeerende kanonloopen volstrekt onmogelijk is. (Het Vaderland) (Vor. ber. 209 E.)

C. **BELGIE.** — Conscienoe-herdenking der Vlaamsche Academie. — De Koninklijke Vlaamsche Academie is van Gent naar Brussel verhuisd om op 3 Dec. '33 de 50ste verjaring van het overlijden van den Vlaamschen patriarch en volksschrijver Hendrik Conscience te herdenken.
Aanwezig waren: de koning en de koningin van België, prins Leopold en prinses Astrid, minister Lippens en diverse oud-ministers, verscheidene gouverneurs en burgemeesters o a. burgemeester C. Huysmans en Max, legerautoriteiten, afgevaardigden van de diverse academies, de voltallige Vlaamsche Academie, de Nederlandsche gezant jhr. A. W. W. Tjarda van Starkenborgh en ook vele Vlamingen van alle standen. Na een hulde aan de vorstelijke familie sprak minister Lippens o.a. over de diensten, die door H. Conscience in lijden en strijden aan het volk werden bewezen. Hij heeft de rasfierheid gewekt. Een eeuw van Fransch despotisme had het Vlaamsche volk terneergedrukt. De Vlaamsche beweging heeft zich traag en geduldig opgewerkt. Conscience is er de goede geest van geweest. Hij hielp de Vlaamsche beweging verwekken in een sfeer van liefde, plichtsbesef, nationalen ernst, zonder den haat en het wapengeweld, die sooveel huidige nationalismen kenmerken. Conscience schonk ons mede een ideaal van naastenliefde in volksliefde. (Gazet van Antwerpen)

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Instelling van een Verkeersfonds. — Ingediend is een wetsontwerp tot instelling van een Verkeersfonds, ten behoeve van den aanleg, de verbetering, het onderhoud en de exploitatie van werken en inrichtingen ten dienste van het verkeer.
Tot de inkomsten van het Verkeersfonds behooren o.a.:

de motorrijtuigenbelasting (wegenbelasting);
de rijwielbelasting;
de ontvangsten van het rijk uit de spoorwegen;
de ontvangsten van het rijk uit de tramwegen;
de ontvangsten van het rijk uit veerdiensten, waterwegen en havens, met uitzondering van de ontvangsten, die op de begrooting van Defensie komen (loodsgelden, enz.).

Uit het Verkeersfonds worden o.a. betaald:

aanleg, verbetering of onderhoud van de op het wegenplan vermelde wegen;
uitkeeringen aan provinciën voor wegenverbetering;
de ten laste van het rijk komende uitgaven voor de spoorwegen en voor de tramwegen;
aanleg, verbetering, onderhoud en exploitatie van veerdiensten, vaarwateren en havens;
de ten laste van het rijk komende kosten van de burgerlijke luchtvaart.

In het wetsontwerp is opgenomen een verhooging van den grondslag van de belasting van personenauto's en van autobussen, benevens invoering van een belasting per zitplaats voor autobussen. De belasting voor vrachtauto's is belangrijk opgevoerd. Voor een duo-zitting op een motorrijwiel en voor een zijspan moet afzonderlijk belasting worden betaald. Opleggers en aanhangwagens worden beide als vrachtauto's belast.
Rijwielen met aanhangmotor worden als motorrijwielen belast.
De rijwielbelasting wordt van f 2.50 op f 3.— gebracht, met ingang van Augustus 1934.
(De Standaard)

A. DUITSCHLAND. — Betalingsverkeer. - Scrips. - Spitzen. —

In aansluiting aan het vorig bericht inzake de betalingsregeling voor de in de periode van 1 Juli 1933 tot en met 31 Dec. 1933 vervallende coupons van Duitsche leeningen en in dat tijdvak betaalbaar gestelde dividendbewijzen van Duitsche aandeelen, ontleenen wij aan een aanvullende mededeeling van de Ver. v. d. Effectenhandel aan de leden en de leden der andere effectenvereenigingen nog het volgende:

Voor wat betreft de verschillende soorten van Duitsche leeningen bestaan verschillende modellen inleveringslijsten en wel voor: coupons van guldensleeningen witte lijsten (model A), id. van dollarleeningen gele lijsten (model B), id. van leeningen in Reichsmarken of dividendbewijzen van Duitsche aandeelen grijze lijsten (model C), id. van leeningen, betaalbaar in meerdere valuta's rose lijsten (model D).

Slechts in enkele gevallen zullen de scrips zelf in handen van de eigenaren der coupons komen. De behandeling dier scrips moet alsdan geschieden met inlevering van een afzonderlijke daartoe bestemde lijst (model G).

Het lid heeft in de eerste plaats zich er van te overtuigen dat de effecten, waarvan de in de lijst vermelde coupons zijn afgescheiden, eigendom zijn van rechts- of natuurlijke personen, die hun zetel of vaste woonplaats in Nederland hebben. Onder deze natuurlijke personen vallen dus zoowel Nederlanders als niet-Nederlanders, die in Nederland vaste woonplaats hebben. Nederlanders, in het buitenland vaste woonplaats hebbende, vallen dus niet onder deze regeling.

Coupons, waarvoor geen nationaliseering wordt aangevraagd, kunnen op de gewone wijze met eenvoudige nummernota worden aangeboden en kunnen worden uitbetaald met 75% der nominale waarde dier coupons, zonder eenigen aftrek. Door inlevering ter incasseering op deze wijze geeft de eigenaar automatisch zijn recht op om scrip in natura te ontvangen.

Voor zooverre van de coupons nationaliseering wordt verlangd, dienen zij uitsluitend door bemiddeling van een lid te worden ingeleverd op lijsten in duplo, behelzende de vereischte verklaringen en de aanvrage tot nationaliseering. Voor de coupons die door de houders binnen den termijn van vier weken (28 dagen) na den datum van betaalbaarstelling door het betaalkantoor zijn ingeleverd, ontvangen de inleveraars (dadelijk of zoo spoedig mogelijk na inlevering) 75% van den nominale waarde der coupons in contanten, onder aftrek: a. van de voor de nationaliseering vereischte kosten, zijnde ⅜% over de nominale waarde der coupon; b. van de door het betaalkantoor voor zich te berekenen provisie voor de aan de regeling verbonden extra werkzaamheden.

Bij de uitbetaling der 75% wordt den inleveraar tevens teruggegeven het zich onderaan de eerste lijst bevindende strookje. Het betaalkantoor zendt de aanvragen ter nationaliseering door naar de Ver. v. d. Effectenhandel. Na goedkeuring der aanvrage en ontvangst van de gelden verwittigt het betaalkantoor de desbetreffende inleveraars, dat de resteerende 25% beschikbaar zijn en betaalt, tegen intrekking van het strookje, dat bij de inlevering der lijst was afgegeven, de volle 25% uit.

Op grond van de regeling met de Golddiskontbank ontvangt de inleveraar voor coupons, welke eerst na afloop van bovengenoemden termijn van 28 dagen ter betaling worden aangeboden, 50% in contanten + 50% scrip. Indien de inleveraar deze coupons wenscht te laten nationaliseeren, levert hij deze met lijsten volgens model A in. Na verleening der nationaliseering ontvangt de inleveraar, nadat de gelden door het betaalkantoor zullen zijn ontvangen, betaling van de tegen de door hem ingeleverde coupons valideerende scrips voor de volle nominale waarde, de R.M. berekend tegen ƒ 0.59.

Het betaalkantoor betaalt dadelijk of zoo spoedig mogelijk na de inlevering der coupons de tegenwaarde der 50% contanten uit onder afgifte: a. aan die houders, welke geen nationaliseering aanvroegen, van een kwitantie voor de later af te geven scrip; b. aan hen, die nationaliseering hebben aangevraagd: van het zich aan de inleveringslijst bevindende strookje en onder afhouding van de voor de nationaliseering verschuldigde ⅜% kosten, berekend over het bedrag, hetwelk de coupon in totaal in guldens zal opbrengen, benevens van de door het betaalkantoor voor zich te berekenen provisie.

Na ontvangst der scrip uit Amerika geeft het betaalkantoor aan die houders, welke geen nationaliseering hebben aangevraagd, de betreffende scrip af, tegen intrekking van vorengenoemde kwitantie. Voor zooverre het te nationaliseeren posten betreft, zal het betaalkantoor, na goedkeuring van de nationaliseering en ontvangst van de gelden, aan de inleveraars der coupons de tegen deze coupons valideerende scrips voor de nominale waarde uitbetalen, de R.M. berekend tegen ƒ 0.59 tegen intrekking van het indertijd aan hen afgegeven strookje.

Voor de in dollars luidende 6½% 5-jarige obligatiën Ruhrverband 1928 is een afzonderlijk model inleveringslijst op aanvraag beschikbaar; voor coupons van deze obligatiën mogen dus niet de gewone gele lijsten worden gebruikt.

De coupons, luidende in Reichsmarken, of dividendbewijzen van Duitsche aandeelen kunnen worden verdeeld in drie soorten:

a. Zonder betaalkantoor in Nederland. De eigenaar stuurt zijn coupons en dividendbewijzen direct of door bemiddeling van derden ter incasseering naar Duitschland. De Duitsche bankverbinding incasseert de coupons of dividendbewijzen en stort de opbrengst bij de Konversionskasse voor rekening van den Nederlandschen verzender. De Konversionskasse stelt, ter keuze van den Nederlandschen verzender, 50% van het door haar ontvangen bedrag òf in vrije Rijksmarken te zijner beschikking bij een door den verzender op te geven adres te Berlijn, òf remitteert die 50% in Nederl. courant, omgerekend tegen den latenden koers te Berlijn van den dag, vooraf gaande aan dien der bij de Konversionskasse gedane storting. Voor de overige 50% zendt de Konversionskasse scrips toe aan den Nederlandschen verzender der coupons. Voor eventueele nationaliseering dier scrips (welke scrips dan door een lid met daartoe bestemde lijsten, model G, in duplo bij een der kassiersinstellingen, te weten de Associatie Cassa en de Kas-Vereeniging N.V. te Amsterdam, moeten worden ingeleverd) moeten dan tevens worden overgelegd de brief van de Duitsche bankverbinding, waarin deze de storting bij de Konversionskasse adviseert, alsmede de brief van de Konversionskasse.

b. Met betaalkantoor zoowel in Nederland als in Duitschland. Model der lijst: C (kleur: grijs). De eigenaar kan zijn coupons en dividendbewijzen òf in Duitschland incasseeren, in welk geval de regeling geheel is als sub a vermeld, òf deze bij het betaalkantoor hier te lande inleveren. In dit laatste geval moet hij, indien géén nationaliseering door hem wordt aangevraagd, bij de inlevering kenbaar maken of hij de hem toekomende scrip in natura wil ontvangen, dan wel wenscht, dat deze door de Konversionskasse direct aan de Golddiskontbank verkocht wordt à 50%. Zoodanige inleveringen kunnen met gewone nummernota's geschieden; het betaalkantoor geeft een ontvangstbewijs voor de ingeleverde coupons af.

Indien nationaliseering van de coupons (dividendbewijzen) wordt verlangd, moet de inlevering der coupons (dividendbewijzen) geschieden op de daarvoor bestemde lijsten, model C, in duplo; de inleveraar ontvangt het zich aan de inleveringslijst bevindende strookje en bovendien een ontvangstbewijs voor de coupons (dividendbewijzen) ter bekoming van de eerste betaling op de coupons (dividendbewijzen).

c. Uitsluitend met betaalkantoor in Nederland. Model der lijst: C (kleur: grijs). Voor enkele tot deze categorie behoorende leeningen is gebleken, dat in de praktijk de Maatschappij-debitrice te haren eigen kantore in Duitschland zoodanige coupons ook betaalbaar stelt, in welk geval de regeling betreffende de betaling hier te lande geheel kan geschieden als onder sub b. Ingeval echter de Mij.-debitrice het geheele voor de couponbetaling hier te lande benoodigde bedrag bij de Konversionskasse heeft gestort ten behoeve van het Nederlandsche betaalkantoor en de Konversionskasse daartegen 50% in contanten aan het betaalkantoor heeft afgedragen en hem voor de overige 50% de scrips heeft toegezonden, zal het betaalkantoor, voor zooverre geen nationaliseering der coupons (dividendbewijzen) wordt aangevraagd, de coupons uitbetalen met 50% in contanten en 50% in scrip.

Wordt nationaliseering van de coupons (dividendbewijzen) verlangd, dan moeten zij met inleveringslijsten model C, bij het betaalkantoor worden ingediend. Eerst wordt dan ook 50% in contanten betaald.

Wat de coupons van Duitsche leeningen, betaalbaar in meerdere valuta's ter keuze van den houder aangaat: (Model der lijst: D.; kleur: rose). De eigenaar kan zijn coupons naar keuze hier of in het buitenland incasseeren en ontvangt steeds 50% contanten en 50% scrip.

Voor de in ponden luidende 7½% 20-jarige belastingvrije hypothecaire obligatiën J. Brüning & Sohn A.G. leening 1926, welke onder geen der bovengenoemde categorieën vallen, is een afzonderlijk model inleveringslijst op aanvraag beschikbaar.

Voor in het buitenland berustende obligatiën en aandeelen kunnen de coupons en dividendbewijzen aldaar geïncasseerd worden. De opbrengst wordt bij de Konversionskasse gestort, voor rekening van den rechthebbende. De Konversionskasse maakt aan dezen rechthebbende 50% in contanten en 50% in scrip over. Geschiedt de incasseering in andere landen dan Duitschland, dan ontvangt de rechthebbende van het buitenlandsche kantoor rechtstreeks 50% in contanten en 50% in scrip. Indien nationalisatie van deze scrip verlangd wordt, moet deze door een lid met daartoe benoodigde lijsten (model G) in duplo worden ingeleverd bij een der beide kassiersinstellingen, te weten de Associatie-Cassa of de Kas-Vereeniging.

Wat betreft Spitzen (gebroken scrip-bedragen) wordt o.a. bepaald:

Voor zooverre scrip in Berlijn door de Konversionskasse direct aan de Golddiskontbank is verkocht, zal een afzonderlijke verrekening van „Spitzen" niet voorkomen.

Bij de uitvoering van vorenstaande regeling zal in verschillende andere gevallen echter verrekening van gebroken scrip-bedragen („Spitzen") moeten plaats vinden.

Spitzen voortvloeiende uit coupons en dividendbewijzen, waarvoor géén nationaliseering is aangevraagd, kunnen steeds afgerekend worden à 50%, de R.M. gerekend op ƒ 0.59. Het tegen die gezamenlijke Spitzen uitbetaalde geldbedrag kan door het betaalkantoor worden terugverkregen door verkoop à 50% bij een der kassiersinstellingen van de tegen die Spitzen valideerende scrip, welke zich reeds in het bezit van het betaalkantoor bevindt.

Voor zooverre de verrekening van Spitzen moet geschieden in gevallen waar nationaliseering wordt aangevraagd, zal, indien op de door den inleveraar in te dienen nationaliseeringsaanvragelijsten, behalve het bedrag der scrip tevens het bedrag der Spitze vermeld wordt, deze eveneens genationaliseerd worden en kan het bedrag daarvan derhalve ook ten volle à ƒ 0.59 per R.M. worden uitbetaald, op het oogenblik dat de scrip zelve wordt afgerekend. Tegen het totaal der Spitze-bedragen, welke dagelijks op aanvrage-lijsten zijn vermeld, kan het betaalkantoor de daartegen valideerende scrip bij een der kassiersinstellingen inleveren en à 100% verzilveren. De Spitze, die het betaalkantoor zelve dan overhoudt, kan het weer met het Spitzenbedrag van den volgenden dag verrekenen.

De administratiekantoren die certificaten voor Duitsche obligatiën en aandeelen hebben uitgegeven zullen nadere mededeeling omtrent de betaalbaarstelling doen. Als algemeene regel kan worden aangenomen, dat de administratiekantoren van degenen die aanspraak op nationaliseering maken, inlevering der certificaatcoupons zullen verlangen, op overeenkomstige lijsten als hierboven vermeld. (Ver. v. d. Effectenhandel)

(Vor. ber. Betalingsverkeer 1073 F.; Scrips 994 F.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Indische Pensioenkorting aangenomen. — Met een groote meerderheid van 56 tegen 33 stemmen heeft de Tweede Kamer op 7 Dec. '33 de tijdelijke korting op de Indische pensioenen aanvaard. Tegen stemden de S.D.A.P., de C.P., vier Chr.-Historischen t.w. de heeren De Geer, Krijger, Snoeck Henkemans en Mej. Katz, negen R.K. t.w. de heeren Aalberse, Steinmetz, Bongaerts, IJsselmuiden, v. Koeverden, v. Voorst tot Voorst, Engels, Suring en v. Poll, alsmede de heeren Sneevliet (Rev.-Soc.), Van Houten (Chr.-Dem.) en Arts (R.K.V.).
Een amendement-Joekes, om de voor militairen beneden den rang van officier aangebrachte verzachtingen ook voor de officieren te doen gelden, wordt aangenomen zonder hoofdelijke stemming. De communisten en de hser Sneevliet wilden geacht worden te hebben tegengestemd.
Een amendement-Bierema om over het tijdvak van 1 Januari 1934—1 April 1934 de korting voor 40% en over het tijdvak van 1 April 1934—1 Juli 1934 voor 75% toe te passen, wordt aangenomen zonder hoofdelijke stemming. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. **1069** G.)

8 DECEMBER **1933**

B. **VOLKENBOND.** — Mussolini's reorganisatieplannen. — Naar de meening van officieele Italiaansche kringen moet de reorganisatie van den Vollrcnbond op de volgende drie hoofdpunten plaats hebben:
1. Beperking van de rechten der kleine mogendheden bij het behandelen van problemen die hen slechts gedeeltelijk betreffen.
2. Vereenvoudiging van de Volkenbondsprocedure.
3. Het bevrijden van den Volkenbond van den geest van Versailles en andere verdragen van na den oorlog.
Men is van meening dat alleen door radicale reorganisatie van den Volkenbond een werkelijk universeel lichaam kan ontstaan.
Verwacht wordt dat men in Volkenbondskringen rekening zal houden met de wenschen van den Fascistischen Grooten Raad. (Agentsch Stefani)
(Vorig bericht blz. **1074 A.)**

C. **BELGIE.** — **Militaire** credieten goedgekeurd. — De Belgische Senaat heeft op 7 Dec. '33 de buitengewone credieten voor de defencie goedgekeurd.
(Le Soir) (Vorig bericht blz. **1032** D.)

D. **DUITSCHLAND.** — Amnestie. — Vóór Kerstmis worden in Duitschland 5000 gevangenen uit de concentratiekampen ontslagen. (Der Angriff)
(Vorig bericht blz. **1047** G.)

E. ZUID-.%FRIKA. — Gevangenissen vol als gevolg van droogte en malaise. — De langdurige droogte en de economische depressie zijn oorzaak, dat bijna alle gevangenissen in den Oranje-Vrijstaat vol zijn.
Honderden inlanders, zoowel op het platteland als in de stad zijn werkloos geworden en om zichzelf en hun gezinnen voor den hongerdood te vrijwaren, hebben zij diefstal gepleegd, waardoor velen thans voor de eerste maal in hun leven gevangenisstraf ondergaan.
De gevangenis te Bloemfontein, met in normale tijden ongeveer 450 gedetineerden, telt er thans 850, bijna allen inlanders. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Droogte **1002** D.)

F. JURISPRUDENTIE. — Eigendom van verpande effecten. — De civiele kamer van de Haagsche Rechtbank heeft uitspraak gedaan in de zaak De Charro contra curatoren in het faillissement Scheurleer. Het betrof de vraag of iemand, die effecten bij een bankier verpandt onder de gebruikelijke clausule, dat de bankier deze stukken in zijn algemeenen voorraad mag opnemen en geen nummers behoeft te verantwoorden, uitgezonderd bij premieloten, van zijn effecten eigenaar blijft, zoodat hij ze, voor zoover nog aanwezig na faillissementsverklaring van den bankier, van de curatoren als zijn eigendom kan opeischen. De Rechtbank heeft uitgemaakt, dat dit eigendomsrecht van den verpander niet bestaat, zoodat de cliënt als concurreerend schuidrischer in het faillissement kan optreden. (Keesings Financieel Archief)

G. DUITSCMLAND. — Rede van minister **Roehm** voor tiet corps **diplomatique.** - „Waarom **S.A.?**" — Op uitnoodiging van het buitenlandsch politiek bureau der N.S.D.A.P. heeft, naar de „Völkischer Beobachter" meldt, minister Roehm voor bijna alle te Berlijn geaccrediteerde leden van het corps diplomatique een redevoering gehouden over het thema „Waarom S.A.?"
Spr. zette uiteen, dat de S.A. niet vergeleken kan worden met eenig leger, eenige militie of ander legersysteem ter wereld. Want het is dat niet. De S.A. is volgens den uitgesproken wil van Witler geen gewapende macht. De rijksweer is de eenige wapendrager des rijks. De S.A. is de drager van de wil en gedachte der nat.-soc. Duitsche revolutie. De rijksweer verdedigt de grenzen en beschermt de belangen van het Rijk tegenover het buitenland. De S.A. moet den nieuwen Duitschen staat geestelijk en naar den wil op den grondslag van het nat.-socialisme vormen en den Duitschen mensch maken tot een levend lid van den nat.-soc. staat. Er bestaat geen verband tusschen S.A. en rijksweer. Het rijksleger had in het geheel geen deel in de nat.-soc. revolutie. De S.A. wordt ondanks de sterkte van zijn getal, 2½ millioen. niet in kazernes geconcentreerd en niet gemeenschappelijk verzorgd. De S.A. wordt niet bezoldigd en krijgt geen dienstkleeding. De dienst van de S.A. is opgebouwd op vrijwilligheid. De S.A. is ontstaan als beschermings- en strijdmiddel tegen binnenlandsche politieke tegenstanders, tegen communisme en marxisme.
Het drillen, de discipline, is geen opvoedingsdoel, maar opvoedingsmiddel. De tucht en orde, die het buitenland als militaire discipline vreest is de veiligste waarborg tegen de bolsjewiseering niet alleen van Duitschland maar van geheel Europa. Daarom heeft het buitenland er zelf belang bij dat orde en discipline in het Duitsche volk gevestigd worden. Het bruine hemd is door materiaal en snit als velduniform onbruikbaar. Met deze organisatie kan geen oorlog gevoerd worden. Ieder vakman zal ontkennen, dat men gemakkelijk en in korten tijd het bruine bataillon zou kunnen bewapenen en voorzien van de technische hulpmiddelen van den modernen oorlog.
(Völkischer Beobachter)

H. **TYPHUS.** — Professor Vincent van de Fransche Medische Faculteit heeft medegedeeld, dat hij een preventief serum tegen typheuse koorts heeft gevonden. (Fransche Academie van Geneeskunde)
(Vorig bericht **blz. 193** H.)

I. NON-AGRESSIE PACT. — Joegoslavië-Turkije. — De „Djumbouriet" te Istanboel geeft een commentaar op het non-agressie pact, dat dezer dagen tusschen Joegoslavië en Turkije te Belgrado is gesloten.
De groote mogendheden zien ongaarne berichten uit den Balkan, die er op wijzen, dat voortaan de kleine mogendheden in vrede zullen leven. Wat is onzinniger voor den wereldvrede dan een toestand van voortdurende oorlogszuchtige gevoelens der Balkanstatea onder elkaar? Wij zijn er dan ook stellig van overtuigd, dat het pact van Belgrado een stap tot den wereldvrede beteekent. (Djumbouriet, Istanboel)
(Vorig bericht blz. **1066** P).)

K. GUISEPPE ALBINI OVERLEDEN. — De Latinist en Hellenist senator Guiseppe Albini, professor aan de universiteit van Bologna, is op 71-jarigen leeftijd overleden. Hij heeft o.m. de gouden medaille van de universiteit van Amsterdam verworven voor Latijnsche poëzie, terwijl de thans ontslapene voorts lid is geweest van tal van academies in het buitenland.
(Il Corriere della Sera)

A. MANDSJOEKWO. — Japansche troepen blijven tot **1935.** — De Mandsjoerijsche Minister van Oorlog heeft uit Tokio bericht ontvangen, dat in verband met den nog onopgehelderden politieken toestand de in Mandsjoekwo gelegerde Japansche troepen lot **1** Januari 1935 zullen blijven. (Dempo Tsoesin, Tokio)
(Vorig bericht blz. **717** D.)

B. RUSLAND. — Opgravingen - **Steenen** tijdperk. — Bij de oeroude stad Kargopol in het gebied van Archangelsk in het hooge Noorden van Europeesch Rusland zijn belangrijke archeologische (oudheidkundige) vondsten gedaan. Men heeft een nederzetting uit het steenen tijdperk ontdekt, waarbij skeletten, huisraad, werktuigen, wapens enz. werden gevonden. Reeds voor de revolutie werden geraamten van menschen uit het steenen tijdperk gevonden door de monniken der omliggende kloosters, die ze als stoffelijke resten van heiligen beschouwden.
Merkwaardigerwijze vond men er ook antieke Romeinsche munten met de beeltenis van de godin Minerva, alsmede oude Arabische muntstukken. De Russische geleerden concludeeren daaruit, dat de handelsagenten in de oudheid tot de Russische Noordkust zijn doorgedrongen.
Bovendien is gebleken, dat de stad Kargopol een geheim toevluchtsoord voor de Russische monniken is geweest, die zich verzetten tegen de kerkhervormingen van tsaar Peter den eersten. Onder de vele kerken in de stad vond men onderaardsche gangen en schuilplaatsen, die voor geheime godsdienstoefeningen werden gebruikt. (Krasnaja Gazeta) **(624** E.)

C. VEREENIGDE STATEN. — Versterking der marine **goedgekeurd.** — Het Amerikaansche departement–voor de begrooting heeft de voorgestelde uitbreiding van het marine-personeel met 2800 man en van het corps marine-soldaten met 1000 man thans goedgekeurd. De Amerikaansche marine wordt daardoor gebracht op een effectief, officieren niet meegerekend, van 82.500 matrozen en 16.000 marine-soldaten. (New York Herald, Paris) (Vor. ber. **1072** A.)

D. TURKIJE. — Bevolking. — Een bericht in het Turksche blad Vakil meldt, dat de bevolking van Turkije op **1** September '33 op ongeveer 17.500 000 zielen kan worden geschat. (Vakil, Istanboel)

9 DECEMBER **1933**

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer - **Verhooging** van den **tabaksaccijns** - Ontwerp-Oud goedgekeurd. — De Tweede Kamer heeft op 8 Dec. '33 het wetsontwerp tot verhooging van den tabaksaccijns zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
De accijns voor sigaren met dichtgewerkten kop, wegende 3½ K.G. of meer per duizend, zal 12½% worden, voor andere sigaren 17½%, voor rook- en pruimtabak en snuif 22½% en voor sigaretten 50% van den kleinhandelprijs. (Het Centrum) **(1070** F.)

F. FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN. — De Fransche regeering zal haar houding ten opzichte van de Duitsche eischen, welke naar de meening van Berlijn rechtstreeksche onderhandelingen noodig maken, pas bepalen na afloop van de kamerdebatten over de financieele vraagstukken.
Overeenkomstig haar traditioneele gedragslijn staat de Fransche regeering er op, de bevriende regeeringen op de hoogte te stellen van de Duitsche eischen niet in een speciaal document, maar zooals zij vermeld staan in het rapport van den Franschen ambassadeur te Berlijn, François-Poncet, na diens onderhoud met Rijkskanselier Hitler.
Hitler heeft uiting gegeven aan een wensch, welke alle onderteekenaars van het verdrag van Versailles interesseert, neerkomend op eischen, welke de Duitsche pers en de Duitsche politiek in hun redevoeringen nimmer verborgen hebben gehouden, n.l.: teruggave van het Saargebied aan Duitschland, zonder dat een volksstemming gehouden wordt, verhooging der Duitsche militaire effectieven en machtiging om een zeker aantal wapens te bezitten, welke krachtens het verdrag van Versailles verboden zijn,
De reis van den Engelschen ambassadeur te Parijs, Lord Tyrrell, naar Londen is een gevolg van den wensch der Fransche regeering, om het standpunt van de andere regeeringen te leeren kennen.
Dit verlangen naar samenwerking komt ook tot uiting in de reis van den Tsjecho-Slowaakschen minister van Buitenlandsche Zaken, Eenesj, die op 14 December in Parijs aankomt, na de bezoeken van den Poolschen minister Beck en den Russischen volkscommissaris Litwinov.
Het bezoek van Benesj is van bijzondere beteekenis in de moeilijke periode, welke de Volkenbond op het oogenblik doormaakt. In hun besprekingen zullen Paul-Boncour en Benesj er naar streven rondom den Volkenbond alle landen te groepeeren ter consolidatie van den vrede. De reis van Benesj beteekent dus een belangrijke étappe op den weg naar het Europeesch herstel, waarbij de Fransche regeering den Volkenbond als middelpunt van haar actie neemt.
(Le Temps) (V. **b.** Saargebied **1048 G.; Ontw. 1053 B.)**

G. NEDERLAND. — Indische Pensioenkorting. — Wij ontleenen aan Het Vaderland van 8 December nog het volgende inzake de Indische Pensioenkorting:
Het wetsontwerp is niet ongewijzigd gebleven.
Reeds had de Minister bij de schriftelijke gedachtenwisseling de bekende verzachting voor de oud-militairen van vóór 1920 aangebracht, voor zoover dezen niet den officiersrang hadden bekleed. Door aanneming van een amendement-Joekes c.s. is deze verzachting tot de gepensionneerde officieren uitgebreid, een tegemoetkoming, welke een blijvend offer van de Schatkist eischt; alleen de revolutionaire heeren meenden zich hiertegen te moeten verklaren.
Een ander amendement, door dr. Bierema c.s. ingediend, brengt voor alle gepensionneerden een verzachting, zij 't ook alleen voor het jaar 1934. Bedraagt de korting 17% voor pensioenen van f 2200 en hooger (beneden de f 2200 is het percentage degressief, terwijl van een pensioen van f 500 in Nederland en f 200 in Indië niets wordt gekort), in het wetsontwerp was bepaald, dat over het eerste kwartaal van 1934 slechts 60% van de korting zou worden toegepast. Dr. Bierema vond deze wijze van invoering nog te plotseling en had liefst de volle 17% eerst na een jaar zien ingegaan, na gedurende het eerste en tweede halfjaar slechts 1/3 en 2/3 van de 17% te hebben gekort. Dit zou echter een te groot deel van de geraamde 7 millioen hebben weggenomen. De liberale leider heeft daarom zijn amendement beperkt tot een korting vau 40% gedurende het eerste kwartaal en van 75% gedurende het tweede kwartaal van het volgend jaar, zoodat de korting in die kwartalen niet 17%, maar 6.8% en 12.75% wordt. Een niet onbelangrijk offer voor de Indische schatkist voor het jaar '34, dat het groote voordeel heeft, dat de slag iets minder hard aankomt. Tegen beide amendementen heeft de Regeering zich niet verzet en de Kamer heeft ze met graagte aangenomen, het liberale amendement zelfs met algemeene stemmen.
Het brandende vraagstuk is hiermee beslist. Wij achten het toch niet waarschijnlijk, dat de Eerste Kamer (van welk college een aantal leden in de loges een deel der discussie heeft gevolgd) een spaak in het wiel zou steken. (Het Vaderland) (Vor. ber. **1078** A.)

H. VOLKENBOND. — **Paul-Boncour t t** — De Fransche minister van it Zaken, Paul-Boncour, heeft tegenover Fransche persvertegenwoordigers een verklaring afgelegd, welke te beschouwen is als een antwoord van Frankrijk op het laatste besluit van den Fascistischen Raad.
Frankrijk heeft in de kwestie der reorganisatieplannen van den Volkenbond nog geen aanvaardbare voorstellen ontvangen.
Eventueel zullen deze worden bestudeerd. Zekere ar-

tikelen van het pact zijn reeds gewijzigd. Indien het bij de voorstellen slechts zou gaan om de aanpassing aan eenige artikelen, dan zal Frankrijk deze met nog meer bereidwilligheid onderzoeken. Voorwaarde zij evenwel, dat aan de basis van den Volkenbond niet wordt gerzakt. Deze berust op de eerbiediging van de rechten van allen en op het gemeenschappelijke aandeel van allen aan de organisatie van den vrede. Spr. is van meening, dat de Volkenbond tot nu toe zeer gelukkig het principe van de gelijkheid van alle staten heeft verwczenlijkt. Dit principe is voor Frankrijk onaantastbaar, omdat het in overeenstemming is met zijn nationale traditie en rekening houdt met feitelijke toestanden. De groote mogendheden hebben thans permanente zetels in den Volkenbondsraad en beschikken daardoor over de haar toekomende leiding, zonder zich bloot te stellen aan het verwijt van hegemonie.

Tot nog toe waren plannen tot reorganisatie van den Volkenbond gericht op meer democratie, dus juist in een andere richting dan nu wordt voorgesteld. Ik heb mij teweer gesteld tegen zulke plannen, omdat daardoor de soliditeit van het instituut in gevaar zou worden gebracht. Thans verzet ik mij met nog meer reden tegen plannen om een hegemonie te scheppen in den Volkenbond.

Wanneer men thans probeert de politiek der bondgenootschappen met die van den Volkenbond in tegenspraak te brengen, dan is dat een negatie van het feit, dat alle Fransche pacten en overeenkomsten binnen het kader van den Volkenbond zijn tot stand gekomen en onafscheidelijk zijn verbonden met het mechanisme van de organisatie van Genève.

Zelfs bij de Fransch-Italiaansche toenaderingspolitiek heeft Frankrijk kunnen instemmen met het door Italië voorgestelde pact van vier binnen het kader van den Volkenbond. Men zou dus alle pacten en verdragen moeten vernieuwen en wijzigen, indien de Volkenbond zou falen. Frankrijk is niet bereid den Volkenbond, welke de basis voor de Fransche politiek vormt, te laten aantasten. (Le Petit Parisien)

(Vorig bericht blz. **1078** B.)

10 DECEMBER **1933**

A. BULGARIJE. — **Nauwe** aansluiting bij **Griekenland.** — Wij ontleenen aan de Possiednaja Posjta van Sofia van **23** Nov. '**33,** het volgende:

De Bulgaarsche premier Moesjanof heeft in de Sobranje (volksvertegenwoordiging) op **24** Nov. '**33** verklaard, dat onderhandelingen met den Griekschen premier Tsaldaris gaande zijn om alle loopende geschillen tusschen Eulgarije en Griekenland, die voor beide landen zeer nadeelige economische gevolgen kunnen hebben en zelfs tot verwikkelingen kunnen leiden, op vriendschappelijke wijze op te lossen.

(Possiednaja Posjta, Sofia) (Vor. ber. **101** H.)

B. VOETBAL. — Nederland — Oostenrijk. — Een fraaie en spannende strijd is op 10 Dec. '**33** in het Amsterdamsche Stadion tusschen het Nederlandsche Elftal en het Oostenrijksche Voetbalteam gespeeld. Nederland leed een 1—0 nederlaag. die echter volgens de algemeene opinie zeer eervol was (Red. K. H. A.)

(Vorig **bericht** blz. **807** B.)

C. IERLAND. — Fascisme. — De als Iersche Blauwhemden bekende Jong-Ierland-Unie is door het Iersche kzbinet onwettig verklaard. Alle politieautoriteiten in Ierland hebben instructie ontvangen iedereen te arresteeren, die op vergaderingen het blauwe hemd met zwarte muts draagt, het teeken der blauwhemden. (Irish Times, Dublin) (Vor. ber. **950** F.)

D. HEILIGVERKLARING VAN **BERNADETTE SOUBIROUS.** — In tegenwoordigheid van een menigte geloovigen, onder welke zich dertigduizend pelgrims bevonden, meerendeels uit Frankrijk afkomstig, cn vergezeld van een aantal kardinalen, kerkelijke hoogwaardigheidsbekleeders en het corps diplomatique, heeft Z. H. de Paus zich op 8 December '**33** naar de basiliek van St. Pieter begeven voor de plechtige heiligverklaring van de zalige Marie Bernadette Soubirous. (La Stampa, Torino) (Zie **rubriek:** Vaticaan.)

E. FRANKRIJK. — **Financiën.** — Op **9** Dec. '**33** heeft de Fransche Kamer met **403** tegen **63** stemmen de eerste alinea aangenomen van het financieele regeeringsontweïp, behelzende de korting op de ambtenaarssalarissen. Door den premier Chautemps was de vertrouwenskwestie gesteld.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **1073 A.)**

11 DECEMBER **1933**

F. TSJEKA - **G.** P.-OE - **GESTAPA.** — Boteekenis. — Wij geven hieronder de beteekenis van eenige in ons Archief voorkomende afkortingen:

Tsjeka. — Afkorting van Tsjreswytsjainaja Kommissija = Buitengewone Commissie, de in **1917** in Rusland ingestelde staatkundige politie. Deze werd in **1922** ontbonden en in haar plaats werd ingesteld de G. P-oe. — Afkorting voor Gossudarstwennoje politsjeskoje Oepravlenje = staatkundig politiek bestuur.

Gestapa. — Afkorting voor de in Duitschland door minister Göring opgerichte „Geheimes Staatspolizeiamt". (Red. K. H. A.)

G. SPANJE. — Anarchistische beweging. — In den nacht van **9** Dec. '**33** is in Spanje een door anarchisten geleide opstandige beweging begonnen, welke aanvankelijk, volgens de officieele berichten, spoedig onderdrukt scheen, doch die op 10 Dec. '**33** met hernieuwde k:-acht is opgelaaid en een grooten omvang heeft aangenomen.

Treinen zijn tot ontsporing gebracht, tal van bomaanslagen gepleegd, straatgevechten geleverd en aanvallen gedaan op de politie, de gendarmes en op openbare gebouwen en kerken. De staat van beleg is afgekondigd. De telefonische verbindingen met het buitenland waren korten tijd verbroken, doch zijn spoedig weer hersteld.

Volgens een mededeeling van den minister van Arbeid, zijn, voor zoover bekend, bij de opstandige beweging honderd personen gedood en driehonderd gewond.

(Vaz Dias)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bestrijding **van** het **Communisme.** - In het jongste nummer van „De Rijkseenheid" streeft de heer A. J. W. Harloff er naar, aan te toonen dat het communisme is: het meest eminente gevaar dat den kolonialen beschavingsarbeid ooit heeft bedreigd. Bij het aangeven van de middelen ter bestrijding van dit gevaar, herinnert de schr. o a. aan het vroegere pleidooi ten behoeve van de instelling van een „Central Intelligence Department", d. w.z. van een door alle Aziatische koloniën met medewerking van Japan op te richten en te bekostigen centralen afweerdienst tegen de communistische bedreiging, bediend door enkele handige, op het gebied van contra-communistische recherche hun sporen verdiend hebbende personen.

(De Rijkseenheid) (Vorig bericht blz. **22** K.)

I. DENEMARKEN. — Vernietiging van vee. — Sedert het inwerkingtreden van de Deensche vleeschwet in den herfst van **1932,** zijn tot en met den afloop der wet op **1** December **1933 137.131** stuks vee vernietigd. De wet, welke tot **1** December **1933** van kracht was, is voorloopig practisch met een week verlengd, doordat middelen uit het douane-contingenteeringsfonds voor de vernietiging beschikbaar zijn gesteld.

(Jyllandsposten, Aarhus) (Vor. ber. blz. **1020 I.)**

K. JAPAN. — Regeling van den Export. — Volgens een mededeeling van het blad Nichi Nichi Shimbun, Tokio, heeft liet ministerie van Handel te Tokio besloten de productie te rationaliseeren. Deze maatregel is genomen om dumping, waarvan Japansche kooplieden worden beschuldigd. te voorkomen.

(Nichi Nichi Shimbun, Tokio) (Vor. ber. **1053 A.)**

A. PIETRO MASCAGNI ZEVENTIG **JAAR.** — Op 7 December 1933 vierde de wereldvermaarde Italiaansche componist en dirigent zijn zeventigsten verjaardag. Sedert 1927 is hij leider van de „Scala" te Milaan. Hij componeerde een aantal opera's waarvan de „Cavalleria Rusticana" wereldberoemd werd.
(Red. K. H. **A.**)

Pietro Mascagni.

B. CHINA. — Japansche dumping. — Het Chineesche blad Sjih Chiè Jih Pao van Peking schrijft dato 3 November '33 een krachtig artikel tegen de wijze van handeldrijven der Japanners. China, meldt dit blad, is het eenige land dat nog de open-deur politiek voor den handel heeft gehandhaafd. Uit dankbaarheid hiervoor heeft Japan onze nationale (lees Chineesche) industrie door zijn dumping vernietigd. Zonder dumping zou dit niet mogelijk zijn geweest, want de loonen zijn in China veel lager dan in Japan. De kolenmijnen van Po-Shan in Sjantoeng, de mijnen van Paochin en van Zuchin in Sjansi zijn tot werkeloosheid gedoemd, dank zij den invoer van Japansche kolen, die 20 a 30% goedkooper zijn. Hoe zou dit in China mogelijk zijn zonder dumping?
(Sjih Chiè Jih Pao, Peking)

C. **BEERTA.** — Regeeringscommissaris benoemd. — Ingediend is een wetsontwerp tot voorziening in het bestuur der gemeente Beerta.
In de considerans wordt gesteld, dat het wenschelijk is, in verband met groote verwaarloozing van de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente Beerta, de wijze te bepalen, waarop in het bestuur dier gemeente wordt voorzien.
Blijkens art. **1** van het ontwerp houdt de gemeente Beerta op, als bestuursorgaan te bestaan.
De wethouders worden met ingang van den datum, waarop de wet in werking treedt, van hun functie ontheven. De raad der gemeente Beerta komt niet in vergadering bijeen. De door dien raad ingestelde commissies, bedoeld in de artikelen 60, 63 en 197 der Gemeentewet, houden op te bestaan.
Volgens art. **2** oefent de burgemeester van Beerta de taak uit, welke bij wettelijke voorschriften aan den raad en het college van B. en W. is opgedragen.
Volgens art. 3 gedraagt de burgemeester zich stiptelijk naar de bevelen die de Minister van Binnenlandsche Zaken en de Commissaris der Koningin in Groningen noodig achten hem te geven.
Waar bij wettelijke voorschriften een recht van beroep op den Raad is opengesteld, treedt in de plaats van den Raad het College van Ged. Staten van Groningen.
Beerta is de derde plaats in Nederland, die een regeeringscommissaris krijgt.

In 1895 werd in de gemeenten Opsterland en Weststellingwerf (Fr.) deze maatregel ook toegepast.
(Het Vaderland)

12 DECEMBER **1933**

D. SUIKER. — Wereldoogst. —
De naar geregeld ontvangen inlichtingen van correspondenten bijgewerkte ramingen van productie en consumptie geven ons aanleiding tot de liieronder volgende opstelling van suikervoortbrenging en -verbruik in 1933/34 (medegedeeld door Dr. H. C. Prinsen Geerligs):
Beginvoorraad 7 161 000 ton.

STAAT VAN PRODUCTIE EN CONSUMPTIE VAN SUIKER.
In duizendtallen van tonnen ruwe suiker.
Opgemaakt 1 Dec. 1933.

EUROPA. Land	Productie	Consumptie	Over	Tekort
Duitschland	1350	1475	—	125
Tsjeclio-Slowakije	515	400	115	—
Oostenrijk	175	175	—	—
Hongarije	115	90	25	—
Polen	360	310	50	—
Nederland	285	250	35	—
België	240	225	15	—
Frankrijk	900	1050	—	150
Italië	295	300	—	5
Zwitserland	7	180	—	173
Spanje	295	300	—	5
Denemarken	230	175	55	—
Noorwegen	—	90	—	90
Zweden	290	260	30	—
Bulgarije	30	30	—	—
Joegoslavië	68	90	—	22
Roemenië	140	120	20	—
Vereen. Koninkrijk	480	2100	—	1620
Ierland	28	125	—	97
Rusland	1000	1100	—	100
Andere landen	119	500	—	381
Totaal	6922	9345	345	2768
AZIE.				
Ceylon en Indische Staten	—	100	—	100
Britsch-Indië	850	1150	—	300
Java	580	400	180	—
China	100	500	—	400
Japan en Formosa	850	800	50	—
Philippijnen	1327	70	1257	—
Andere landen	50	400	—	350
Totaal	3757	3420	1487	1150
AMERIKA.				
Canada	60	465	—	405
Verenigde Staten (beetw.)	1555	6000	—	4242
„ „ (riet)	203	—		
Mexico	180	180	—	—
Hawaï	915	33	882	—
Cuba	1700	150	1550	—
Porto Rico	825	50	775	—
San Domingo en Haïti	450	70	380	—
Britsclie Antillen	350	40	310	—
Fransclie Antillen	65	5	60	—
Centraal Amerika	140	50	90	—
Demerara	140	10	130	—
Suriname	25	5	20	—
Venezuela	25	15	10	—
Peru	350	70	280	—
Argentinië	350	330	20	—
Brazilië	650	550	100	—
Andere landen	50	250	—	200
Totaal	8033	8273	4607	4847
AMERIKA.				
Fransch Afrika	—	270	—	270
Egypte	150	160	—	10
Mauritius	222	10	212	—
Réunion	60	5	55	—
Natal	330	220	110	—
Mozambique	91	6	85	—
Andere landen	60	180	—	120
Totaal	913	S51	462	400
AUSTRALIE.				
Geniecnebest	570	360	210	—
Fidji eilanden	110	—	110	—
Andere landen		100	—	100
Totaal	680	400	320	100
RECAPITULATIE.				
Europa	6922	9335	—	2123
Azië	3757	3-120	337	—
Amerika	8033	S273	—	240
Afrika	913	S51	62	—
Australië	680	460	220	—
Totaal Generaal *)	20305	22349	619	2663
Saldo		2044	—	2044

Eindvoorraad op 31 Aug. 1934: **5.117.000** ton.

Voor de Europeesche productie zijn de cijfers van P. O. Licht van 1 Dec. overgenomen, die vrijwel overeenkomen niet de jongste taxaties van de Internationale Ver. voor Suikerstatistiek. De in den loop van November aangebrachte veranderingen zijn voorgekomen in de productiecijfers van Rusland, Britsch-Indië

en de Ver. staten, zoowel, wat laatstgenoemd productieland aangaat, voor de riet- als voor de beetwortelsuiker.
Rij de consumptiecijfers is de raming van Rusland met 300.000 ton verminderd, omdat daar de bevolking bij den kleinen oogst eenvoudig wat sterker gerantsoeneerd wordt
Wij siuitën nu "iet een totaal verbruik van-22.319.000 ton, dat slechts voor 20.305.000 ton uit productie kan worden gedekt, zoodat de voorraad, die toch al niet groot was, met ruim twee millioen ton zal verminderen.

*) Zonder de productie van gur van Britscli-Indië en zonder de goela mangkok van Java, Japan, China, Philippijnen, Brazilië en Centraal Amerika. (De Telegraaf)

(Vorig bericht blz. **1048 B.**)

A. JAN BRANDTS BUYS OVERLEDEN. — De opera-componist Jan Brandts Buys is op den leeftijd van 65 jaar te Salzburg overleden.
Als zoon van Marius Adrianus Brandts Buys behoorde hij tot het bekende muzikale Nederlandsche geslacht Brandt Buys, al werd hij zijn landaard ontrouw. Enkele liederen op Nederlandschen tekst zijn nog de getuigen van zijn Nederlandsche afkomst en opvoeding. Jan Brandts Buys woonde vele jaren in Weenen, sedert 1910 in Bozen. Hij schreef vele liederen, orkestwerken en opera's. In 1916 introduceerde Dresden van Brandts Buys „Die Schneider von Schönau", in 1918 „Der Eroberer" en in 1922 „Der Mann im Mond". (Red. K. H. A.)

B. KLEINE ENTENTE. — Ontmoeting te Kaschau. — Omtrent de besprekingen tusschen Benesj en Titoelescoe werd de volgende officieele mededeeling verstrekt:
„In drie langdurige conferenties hebben de beide ministers de resultaten besproken van de recente reis van Titoelescoe naar Sofia, Ankara en Athene en wisselden daarover van gedachten in den zelfden geest als het geval was ter gelegenheid van het bezoek van Titoelescoe aan Belgrado. In den geest der Kleine Entente werden de algemeene politieke toestand en alle mogelijke kwesties der Europeesche politiek, in het bijzonder die der ontwapening en die van den Volkenbond, onderzocht. Beide ministers constateerden in overeenstemming met de voorafgegane besluiten der Kleine Entente de eenparigheid van meening over de absolute onaantastbaarheid van den Volkenbond in zijn huidigen organisatievorm, welke zoowel tegen alle wijzigingspogingen als ook tegen ieder streven, dat in strijd is met dit pact, moet worden verdedigd. (Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **993** G.)

C. ZWEDEN. — Groote lrrachtinstallatie - De watervallen van Kraangede. — De Kraangede-krachtinstallatie, welke, wanneer zij gereed is, de grootste in Zweden zal zijn, wordt momenteel in de Noordelijke Zweedsche provincie van Jaemtland gebouwd ten einde de energie van een van de machtigste watervallen in het land productief te maken. Een recent rapport van Nils Forstblad, den directeur van de maatschappij, illustreert de groote afmetingen van het werk.
Wanneer de huidige phase van de constructie gereed is, zal een effect van 60.000 K.W. kunnen worden bereikt, doch dit kan opgevoerd worden tot een driemaal grootere kracht. De electrische energie zal overgebracht worden over een afstand van 340 K.M. door middel van een kabel met een spanning van 200.000 volt naar een centraal transformatie-station, waar zij teruggebracht zal worden tot een spanning van 70.000 volt en over een aantal belangrijke ijzer- en andere industrieën gedistribueerrl zal worden.
De dam van de Kraangede-installatie is 215 M. lang en 18 M. hoog en de totale hoogte van den val 60 M. De turbines en generatoren zijn in een groote ruimte, welke verkregen is door een deel van de rots te laten springen, geplaatst en het water stroomt, na de turbines gepasseerd te zijn, door een 1400 M. langen rotstunnel, waarvoor 160.000 M3. rots moest worden opgeblazen. Voor het peheele werk is niet minder dan 125 ton dynamiet noodig geweest.
(Svenska Dagbladet) (Vorig bericht blz. 8 A.)

D. NEDERLAND. — Alle opiumverloven vervallen. — De minister van Sociale Zaken brengt het volgende ter algemeene kennis:
Op het einde van het kalenderjaar 1933 vervallen alle opiumverloven, behalve die voor wetenschappelijke doeleinden, in verband met de inwerkingtreding van het opiumverdrag 1931. Met ingang van 1 Januari 1934 zullen cocaine (met uitzondering van preparaten, die cocaine bevatten in een verhouding 1 : 4000 of minder) aethyl, morfine (dionine) en de zouten en bereidingen dier middelen onder de opiumwet vallen, zoodat invoer, uitvoer, aflevering en het in bezit hebben van deze middelen niet meer mag geschieden dan na daartoe verkregen verlof. Degenen, die thans een verlof wenschen en de opiumverlofhouders, die met ingang van 1 Januari een nieuw verlof wenschen, dienen spoedig een schriftelijke aanvrage daarvoor te richten tot het departement van Sociale Zaken met duidelijke omschrijving van de reden en het doel waarvoor verlof wordt gevraagd. Een verlof kau slechts worden verleend aan degenen, die niet over de toonbank verkoopen en geen open winkels houden tenzij als gevestigd apotheker. (Staatscourant)

E. ROEMENIE. — IJzeren Garde verboden. — De IJzeren Garde, een Roemeensche nationaal-socialistische partij op Duitschen grondslag, is door de Roerneensche regeering verboden. (Adeverul, Bucaresti)

F. VERDRAG VAN **LOCARNO.** — Het nut voor Engeland. — Sir Austen Chamberlain, de oud-ininister van Buitenlandsche Zaken, heeft in de Daily Telegraph een reeks artikelen geschreven over de beteekenis van het verdrag van Locarno. In zijn laatste artikel gaat hij na in hoeverre de veiligheid van Engeland bij het verdrag betrokken is.
Sir Austen verwerpt de theorieën van hen, die terug willen keeren tot de „splendid isolation". Niet alleen, schrijft hij, zijn wij gebonden door het Volkenbondsverdrag, maar men moet ook eens bedenken, dat de moord van Serajewo in 1914 de heele wereld in vuur en vlam heeft gezet. Het is waar, dat de zaak van den Poolschen corridor of die van Opper-Silezië ons niet rechtstreeks aangaan, maar een botsing, die uit een dezer kwesties voortvloeide, zou ons evengoed kunnen meesleepen, als zij ons in 1914 meesleepte, ondanks den grooten afstand, die Londen van Serajewo scheidt. De onafhankelijkheid van België en van Nederland, zoo gaat Sir Austen voort, was altijd een wezenlijk beginsel van de Engelsche politiek. Het lot van België is onverbrekelijk aan dat van Frankrijk verbonden en onze veiligheid is verbonden aan de veiligheid dier beide landen. Wij zijn tegen elk gevaar gevrijwaard, zoolang de huidige territoriale status in West-Europa gehandhaafd blijft. Met Locarno, door het waarborgen van de grenzen van België en Frankrijk, waarborgen wij onze eigen grenzen.
De oud-kanselier besluit met er den nadruk op te leggen, dat Locarno, dat tegen niemand gericht is, een machtig element is voor den vrede, en spreekt den wensch uit, dat Hitlers daden zich naar zijn woorden zullen richten. (Daily Telegraph) (Vor. ber. 1032 H.)

G. NEDERLAND. — Contingenteering - Invoer van visch. — In de Staatscourant van 11 December is een Koninklijk besluit afgekondigd tot contingenteering van den invoer van versche, gekoelde en bevroren zeevisch.
De invoer zal worden beperkt tot 100% van den gemiddelden invoer der jaren 1930, 1931 en 1932.
Op dezelfde wijze zal de aanvoer van zeevisch door middel van visschersschepen van andere dan Nederlandsche kenteekenen voorzien en rechtstreeks van de vischgronden komende, worden beperkt.
Met de uitvoering dezer contingenteering zal worden belast de heer W. J. Janssens, inspecteur der visscherijen, Heerengracht 2 te 's-Gravenhage.
(Staatscourant) (Vorig bericht blz. 1067 D.)

A. NEDERLAND. — De corporatieve **gedachte.** — De ,,Standaard" wijst in een artikel met bovenstaand opschrift den corporatieven staat naar Italiaansch of Duitsch model af en vervolgt:
Maar men onderscheide wel van dit streven naar den corporatieven Staat de corporatieve gedachte op zichzelf. Die gedachte is niets nieuws. Zij heeft heel de middeleeuwen door Staat en maatschappij beheerscht, en heeft daarna nog in allerlei vorm ten deele voortgeleefd tot aan de Fransche Revolutie toe, ja zelfs tot het midden der 19de eeuw, zij het ook in de meest verschillende vormen. Die corporatieve gedachte houdt in, dat een volk niet is een optelsom van individueele personen, en de Staat niet is één individueel persoon, die over al die anderen krachtens zijn onherroepelijke opdracht den baas speelt, zooals een deel der Staatstheorieën van de 17de en 18de eeuw het leerde, daarbij uitgaande van de humanistisch opgevatte souvereiniteit van het individu. Zij stelt daartegenover, dat het volk is een saamhoorig geheel van deels natuurlijk gegroeide, deels opzettelijk gevormde kringen en groepeeringen, en dat de organisatie van 't sociale leven zoowel als van het Staatsleven zich op die opvatting heeft te baseeren, en zich daarbij heeft aan te sluiten. Zoo staat als algemeen uitgangspunt de corporatieve gedachte tegenover de individualistische gedachte, en bij het partijkiezen in die tegenstelling hebben de Calvinisten nooit geaarzeld, noch in vroeger, noch in later tijd. Bij den opbouw hunner kerkelijke gemeenschap verwierpen zij het independentisme, als een openbaring van een onjuiste individualistische opvatting. (De Standaard)

B. ZUID-AFRIKA. — Nationaal-Socialistische propaganda in het **mandaatgebied** Zuid-West-Afrika. — In een personderhoud te Kaapstad onthulde Niehaus, lid van het uitvoerend comité voor Zuid-West-Afrika, dat in het mandaat (vroeger Duitsch Koloniaal gebied) een krachtige Duitsche propaganda wordt gevoerd. Met ontstellende snelheid. zoo zeide hij, maakt de nationaal-socialistische propaganda aanhangers in Zuid-West-Afrika en tenzij wij meer moreelen steun krijgen van de Zuid-Afrikaansche Unie, durf ik te zeggen, dat Z.-W.-Afrika in alles behalve in naam weer Duitsch zal worden.
Niehaus opperde het denkbeeld. dat Generaal Hertzog of generaal Smuts een bezoek zou brengen aan Z.W.-Afrika en een duidelijke verklaring zou afleggen over de politiek der Unie tegenover dit gebied. De heer Niehaus voegde er aan toe, dat luitenant Bauzsus, die naar men zegt een afgezant is van Hitler, zich te Windhoek bevindt en dat de Duitsche politieke partijen gereorganiseerd worden teneinde de nazi-elementen er in op te nemen.
Ongetwijfeld staat ons een felle strijd te wachten, zoo besloot de heer Niehaus, en zoolang deze kwestie niet is opgelost kan er van economischen vooruitgang in het land geen sprake zijn.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. blz. 920 *G.)*

C. **BELGIE.** — **Begrooting** voor **1934-'35.** — De Belgische ministerraad heeft de begrooting voor 1934-'35 vastgesteld. De geraamde uitgaven bedragen francs 20.636.101.056, de inkomsten iets meer dan 17,5 milliard. Het tekort zal 2.974 millioen bedragen.
(Gazet van Antwerpen) (Vorig bericht blz. 1078 **C.)**

D. FRANKRIJK. — Fransch-Engelsche **handelsbetrekkingen.** - Surtaxe opgeheven. — De Fransche regeering heeft besloten, den valutatoeslag op den invoer van Engelsche waren, die 15% bedroeg, met ingang van 1 Januari 1934 af te schaffen.
(La Journée Industrielle) (Vorig bericht blz. 1057 H.)

E. **JAPAN.** — Rechtsgelijkheid ter zee. — De geheele Japansche pers wijst op de noodzakelijkheid voor Japan volledige rechtsgelijkheid te verkrijgen op het gebied der maritieme bewapening. In 1935 zal Japan op de Vlootconferentie onder alle omstandigheden rechtsgelijkheid eischen. Voorts moet Japan de voorstellen terugnemen, welke het indertijd ter Ontwapeningsconferentie te Genève heeft ingediend, omdat deze voorstellen de vrijheid van beweging der Japansche marine-autoriteiten beperken. Japan moet, volgens de blzden, de volgende eischen stellen:
1) Rechtsgelijkheid van alle deelnemer-. aan de vlootconferenties van Washington en Londen;
2) Vaststelling van een maximaal tonnage voor alle maritieme mogendheden. Binnen deze totale tonnage moet evenwel iedere mogendheid den aard en de grootte der verschillende schepen zelf kunnen bepzlen. De beperking van den bouw van oorlogsschepen boven de 10.000 ton moet worden opgeheven. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. **1073** D.)

F. RUSLAND. — Fascisme in de Oekraine. — Postysjev, secretaris der Communistische partij, heeft volgens de Izvestia van 8 Nov. '33 een rede gehouden waarin hij het groote gevaar van de fascistische propaganda in de Oekraine uiteenzet. De hoofdgedachte van deze propaganda, die door Duitsche en Poolsche nationaal-socialisten gevoerd wordt, is de afscheiding van de Oekraine van Sovjet-Rusland. (Izvertia)

G. NEDERLAND. — **Sterke** drank naar Amerika. — De Kamer van Koophandel en Fabrieken van de Benedenmaas deelt mede van het departement van Economische Zaken mededeeling te hebben ontvangen van het volgende telegram van den tijdelijken zaakgelastigde te Washington:
Contingent voor vier maanden, ingaande 5 Dec. '33 voor Nederland, vastgesteld in gallons: jenever 98632 (3728 H.L.), Brandy 842 (32 H.L.), likeuren 4892 (185 H.L.), whiskey 258 (10 H.L), ander gedistilleerd 684 (26 H.L), niet mousseerende wijnen in vaten 2802 (106 H L.), dezelfde artikelen in andere verpakking 1970 (74 H.L.), champagne 94 (3½ H L.), totaal 110 174 gallons (4.164½ H.L.). Dit beteekent een vermeerdering van het Nederlandsche contingent, dat thans totaal 4.164½ H.L. bedraagt met bijna 2.000 H.L. (De Telegraaf)

H. NEDERLAND. — **Tariefaccoord** met Polen. —
Het Nederlandsch-Poolscli tariefaccoord is op 11 Dec. '33 onderteekend.
De aanleiding voor de hesprekingen vormde de Omstandigheid, dat op 11 October '33 een nieuw verlioogd tarief van invoerrechten in Polen in werking trad, dat voor de meeste Nederlandsche artikelen een prohibitief karakter droeg.
Onder deze omstandigheden werd een 'delegatie aangewezen om te trachten een zoodanige tariefsverlaging te krijgen, dat voor de Nederlandsche producten, welker uitvoer naar Polen in de laatste jaren een achteruitgang vertoonde, betere exportmogelijkheden werden geschapen.
De onderhandelingen werden beurtelings te Parijs en te 's-Gravenhage gevoerd en werden geleid van Nederlandsche zijde door den heer A. Th. Lainping. directekir van den Economischen Voorlichtingsdienst, en van Poolsche zijde door dr. Lychowski, directeur aan het ministerie van Nijverheid en Handel' te Warschau.
Zij leidden tot de parafeering op 8 November van een tariefaccoord. dat op 11 Dec. *is onderteekend* en op 15 December a.s. in werking zal treden.
Voor een 41-tal artikelen werden tariefsverlagingen bedongen. Voor wat betreft de landbouwartikelen mogen o.a. worden genoemd rhododendrons. waarvoor in plaats van het nieuwe reclit van 160 zloty een recht van 100 zloty per 100 K.G. verkregen werd. Voor rozenstruiken werd liet reclit van 200 zloty tot 100 teruggebracht; voorts werd voor tomaten (peïrnporteerd van 1 Juni tot 31 Juli) een recht verkregen van 100 zloty in plaats van 240; voor komkommers, geïmporteerd van 15 Maart tot 14 Juni een recht van 55 zloty in plaats van 100 en voor druiven, geïmporteerd van I Augustus tot 31 Aug. een reclit van 45 zloty in plaats van 200.
Eenige der belangrijkste verlagingen voor industrie-artikelen zijn o.a. kunstzijde, waarvoor het recht van 1250 zloty op 880 zloty werd teruggebraclit. Voor lakleder werd een reductie verkregen van 2200 zloty op 990 zloty, voor kunsthoorn van 250 zloty op 100 zloty en vaii 300 op 120 zloty, voor etherische oliën van 1000 op 250 zloty, voor linoleum van 200 op 140 zloty. Ook werden voor radio-artikelen belangrijke tariefsverlagingen verkregen.
Nederland stelt hiertegenover een achttal tariefsfixatiën, o.a. granen, zaden, rails. eenige chemische producten en ongezaagd hout. Heide partijen hehhen het recht riiet den termijn van vijftien dagen de in de lijsten voorkomende reducties en fixaties te beëindigen. Het accoord is voor een jaar gesloten. doch wordt daarna stilzwijgend verlengd, indien het door een der heide partijen niet opgezegd wordt, met in achtneming van een termijn van drie maanden. (Nieuwe Rott. Crt.)

13 DECEMBER 1933

A. SPANJE. — Santiago Alba tot president van de Kamer verkozen. — Het nieuwe Spaansche parlement heeft den vroegeren minister van ex-koning Alfonso, Santiago Alba, met groote meerderheid van stemmen tot Kamerpresident gekozen. De regeering zal voorloopig nog in functie blijven. (Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht blz. **1074** E. en 999 H.)

B. JAPAN. — Yosoeke **Matsoeoka.** — Na de politieke partijen en het systeem van partijregeeringen in een manifest openlijk te hebben veroordeeld, is Yosoeke Matsoeoka, de leider der Japansche delegatie ter buitengewone Volkenbondsvergadering van verleden jaar, uit de Seiyoekai-partij getreden en heeft zijn landdagmandaat ter beschikking gesteld.
Matsoeoka zegt dat hij niet tegen den parlementairen vorm van regeeren is, doch dat hij niet gelooft in politieke partijen. (Vaz Dias)

C. PAN-EUROPEESCHE ECONOMISCHE CONFERENTIE. — De Pan-Europeesche economische conferentie, dezer dagen te Weenen gehouden, heeft een resolutie aangenomen, waarin besloten werd tot instelling van een permanent bureau voor het bestudeeren van de economische Europeesche problemen. De voorzitter van de conferentie, graaf Coudenhove Calergi, las een manifest voor, waarin de aandacht van de Europeesche openbare meening gevestigd wordt op de huidige economische en financieele noodtoestanden, die slechts overwonnen kunnen worden door de schepping van één groot economisch, Europeesch gebied, waarin meer dan 320 millioen consumenten gegroepeerd worden en door de afkondiging van een economische Europeesche Monroeleer. (Neue Freie Presse)

D. AMSTERDAM. — Onderwijs. - Eere-doctoraat voor Pater F. J. Kruytwagen. — Aan Pater F. J. Kruytwagen is door de universiteit van Amsterdam het eeredoctoraat in de letteren en wijsbegeerte verleend. Hij is in 1874 te Rotterdam geboren, in 1899 tot priester gewijd en is sinds 1902 woonachtig in het klooster zijner orde te Woerden. Zijn voornaamste werken zijn: een Catalogus der Incunabelen van het Museum Meermanno-Westeianum I; id. der boeken en handschriften van het Bisschoppelijk Museum, Haarlem; S. Thoinae de Aquino summa opusculorum anno circiter 1485 typis edita, vulgati opusculorum textus princeps 1924; voorts heeft hij artikelen o.a. in het: Archivum Franciscanum historicum, het Tijdschrift voor Boek- en Bibliotheekwezen „Het Boek"; „De Katholiek"; het Liturgisch tijdschrift „Studia Catholica"; de Annalen van de Ver. tot het Bevorderen v. d. Beoefening der Wetenschap onder de Katholieken, enz. geschreven. Pater Kruytwagen behoort tot de orde der Minderbroeders. (De Tijd) (319 A.)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De **crisis-bierinvoer**ordonnantie. — Op 13 Dec. '33 treedt de crisis-bierinvoer-ordonnantie in werking, waardoor de invoer van bier in flesschen zonder vergunning is verboden. Vergunning wordt slechts verleend aan die importeurs, die in 1931 geregeld bier invoerden. Zij moeten zich vóór 20 December met een opgave van de ingevoerde hoeveelheden in liters over 1931 en 1932 onder aangifte van het land van oorsprong bij het departement van Landbouw aanmelden, desnoods telegrafisch. Deze opgave dient uiterlijk 13 Januari 1934 te worden gestaafd door bewijzen. De vergunning kost een kwartje per kist. (Aneta) **(958** D.)

F. ITALIE. — De wet op de corporaties. — De groote fascistische raad van Italië heeft op 10 Dec. de „Wet op de stichting der corporaties" besproken en daarmede zijn herfstzitting beëindigd.
De wet bestaat uit 15 artikelen. Zij geeft de richtlijnen aan voor den opbouw, de taak en de rechten, zoomede de verbinding van de corporaties met den staat en de partijorganen. Van essentieel belang is art. **1,** dat bepaalt, dat de corporaties kunnen worden gesticht bij decreet van den leider der regeering op voorstel van den minister voor de corporaties en in overleg met de centrale commissie voor de corporaties. Alle bijzonderheden van den opbouw blijven dus voorbehouden aan het stichtingsdecreet. Bij de wet is den leider der regeering ook voorbehouden een minister of staatssecretaris of partijsecretaris te benoemen tot voorzitter der corporaties, en voorts de bekrachtiging der benoeming van leden der commissies van de afzonderlijke corporaties. Hoeveel leden deze commissies zullen tellen wordt eveneens bij stichtingsdecreet bepaald.
De wet regelt voorts in algemeenen vorm de taak der corporaties. De taak der sanctionneering blijft voorbehouden aan den leider der regeering. Voorts kan deze in de corporaties bijzondere commissies benoemen en ontbinden.
In het laatste artikel wordt ten slotte bepaald, dat bij koninklijk decreet de samenstelling van den Nationalen Raad der Corporaties zal worden gewijzigd.
(La Giornals d'Italia) (Vorig bericht blz. **1046** C.)

G. DUITSCHLAND. — Opening van den Rijksdag. — De historische „Akt", zooals in de Duitsche bladen vermeld staat, waarmede op 12 Dec. de Rijksdag is geopend, nam slechts ongeveer tien minuten in beslag. Rijkskanselier Adolf Hitler nam aan de Rijksdagopening niet deel, daar hij te Wilhelmshafen een rede moest houden. Wel was zijn plaatsvervanger, rijksminister Hess, aanwezig.
De voorzitter, minister-president Goering, presideerde en opende de zitting.
Bij de voorlezing der namen van de met opgaaf van redenen verhinderde afgevaardigden werd ook de naam Hugenberg gehoord.
Nadat alle voorstellen tot benoemingen bij acclamatie waren aangenomen werd president Goering gemachtigd zelf het tijdstip te bepalen, waarop hij den Rijksdag in een volgende zitting zal bijeen roepen en zelf de agenda voor deze zitting samen te stellen.
Onder een driewerf „Heil", werd hierop de zitting gesloten. (Völk. Beobachter) (Vor. ber. **817 I.)**

H. PAN-AMERIKAANSCHE CONFERENTIE. — Volgens een Reuterbericht heeft de meerderheid der te Montevideo vereenigde delegaties zich verklaard tegen een Pan-Amerikaansche tusschenkomst in het conflict over den Gran Chaco.
De commissie van advies van de Pan-Amerikaansche conferentie, heeft besloten geen gevolg te geven aan het verzoek, ingediend door Dr. Nogueiro, betreffende aanwijzing van een waarnemer van den Volkenbond bij de Pan-Amerikaansche conferentie.
Er is een ontwerp ingediend betreffende instelling van een Inter-Amerikaansch arbeidsbureau, waarvan het domicilie zich in Buenos-Aires zou bevinden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

I. NEDERLAND. — Het cadeaustelsel. — De Nijverheidsraad heeft aan den minister van Economische Zaken op diens verzoek een rapport uitgebracht over de vraag of wettelijke regeling van het cadeaustelsel wenschelijk is. De Raad komt op verschillende gronden tot de conclusie, dat een algemeene regeling voor het cadeaustelsel, die alle gevallen op dezelfde manier zou behandelen. sterk ontraden moet worden, Mochten zich ernstige misstanden voordoen, dan zouden deze telkens door incidenteele regelingen moeten worden bestreden. (De Telegraaf)

K. **BELGIE.** — **759 millioen** francs voor **grensverdediging.** — De Belgische Senaat heeft met 80 tegen 59 stemmen toestemming verleend voor den bouw van grensverdedigingwerken tot een bedrag van 759 millioen francs. (Vaz Dias) (Vor. ber. **1078** C. en **1041 D.)**

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Couponbelasting. — Bij den Volksraad is ingediend de ontwerp-ordonnantie op de couponbelasting 1933. De opbrengst wordt geraamd op f 840.000. In concordantie met het Nederlandsche ontwerp is de belasting een eenvoudige zakelijke heffing ad 2% der opbrengsten, zonder verrekening met de Inkomstenbelasting. In tegenstelling tot de Nederlandsche regeling wordt de opbrengst van andere dan binnenlandsche fondsen buiten de belasting gelaten, daar het in Ned.-Indië aanwezige bezit aan buitenlandsche effecten betrekkelijk klein is. De behandeling moet geschieden vóór 28 Dec. '33. Het College van gedelegeerden besloot, niet op verlenging van dezen termijn aan te dringen. (Aneta)

B. RUSLAND. — De buitenlandsche handel. - Aandeel van Nederland. — Tengevolge van de economische crisis is de omvang van den buitenlandschen handel van Rusland tegenover het vorige jaar belangrijk verminderd. Terwijl in het jaar 1932 de uitvoer en invoer van de Sovjet-Unie ongeveer in dezelfde mate verminderden, is gedurende het loopende jaar voornamelijk de invoer beperkt die tengevolge daarvan veel sterker verminderd is dan de uitvoer. Dit blijkt duidelijk uit de dezer dagen gepubliceerde cijfers over de eerste negen maanden van 1933.
Duitschland neemt zoowel voor den invoer als den uitvoer de eerste plaats in, terwijl voor den uitvoer Engeland het vorig jaar vooraan stond. Het aandeel van Duitschland aan den invoer in Rusland is van 45.9% tot 48% gestegen, terwijl zijn aandeel aan den uitvoer uit Rusland met 18.3% ongeveer gelijk is aan den omvang van het vorige jaar, namelijk 18.4%.
Veel verminderd is de Russische invoer uit Perzië tengevolge van het handelsconflict, uit Itaiië en uit de Vereenigde Staten.
Ten opzichte van Nederland kan opgemerkt wordan, dat de omvang van den handel tusschen Nederland en Rusland ondanks de algemeene vermindering in 1933 is gestegen van 15.7 millioen roebel tot 22 millioen roebel. Deze vermeerdering is zoowel aan een grooteren uitvoer naar Nederland als aan een zij het geringe verhooging van den invoer uit Nederland toe te schrijven. (Russisch Persbureau)
(Vorig bericht Nederland 927 **G.;** buitenland **338** A.)

C. ONTWAPENING. — Een rede **van** Arthur **Henderson.** — In politieke kringen te Londen is groot opzien gebaard door een rede van den president der ontwapeningscommissie en Labour-afgevaardigde, Arthur Henderson, in de commissie voor buitenlandsche zaken van het Britsche Lagerhuis, naar aanleiding van de verklaringen van den secretaris-generaal van den Volkenbond.
Sommige conservatieve afgevaardigden beschouwen de rede, welker officieele tekst niet gepubliceerd is, als een aanval op Frankrijk.
Henderson had o.a verklaard, dat men de ervaringen, die Duitschland heeft opgedaan, voor oogen moest houden, alvorens men critiek oefende op de door het nieuwe Duitschland gedane stap, om uit de ontwapeningsconferentie te treden.
Duitschland was 15 jaar lang door de overwinnende mogendheden onderdrukt. Men had Duitschland gelijke rechten beloofd, doch zelfs thans had men het geen gelegenheid gegeven om zijn bezwaren uit den weg te ruimen.
Het resultaat was, dat de nationale beweging in Duitschland een onweerstaanbare kracht was geworden. Men diende rekening te houden met de omstandigheden, die tot Duitschlands uittreden uit den Volkenbond hadden geleid.
De mislukking der ontwapeningsconferentie zou een vernietigende bewapeningswedstrijd tengevolge hebben. Het zou uiterst moeilijk zijn op het gebied der ontwapening overeenstemming te bereiken tusschen de 64 betrokken staten. Deze moeilijkheid werd vergroot door de herhaaldelijke regeeringswisselingen bij de voornaamste mogendheden. Zoo waren er tijdens den duur der ontwapeningsconferentie 7 regeeringswisselingen in Frankrijk en 4 in Duitschland.
(Daily Telegraph) (Vorig ber. blz. **1053** B.)

D. NEDERLAND. — Gouden standaard. - Rede **van** mr. H. A. van **Nierop.** —
Voor de afdeeling Amsterdam van de Liberale Staatspartij ,,De Vrijheidsbond'' heeft nir. H. A. van Nierop, directeur van de Amsterdamsche Bank, een rede gehouden over het intlatievraagstuk, welke rede den titel droeg: ,,Nederland, houd Uw goud''
In zijn openingswoord wees de voorzitter er op, dat door de uitlatingen van sommige liberale sprekers dei! laatsten tijd den indruk gewekt is, als zou de Liberale Staatspartij ,,De Vrijheidsbond'' tegen de handhaving vaii den gouden standaard rijn. Het tegendeel is echter waar. Er is geen sprake van, dat de Liberale Staatspartij den gouden standaard wil prijsgeven. Zooals bekend is, is liet de vaste wil vaii de Regeering en vaii de Nederlandsche Bank om dezen standaard te handhaven.
Hierna ving riir. Van Nierop zijn rede aan, waaraan het volgende is ontleend:
Sedert de meeste landen den gouden standaard Iiehben verlaten, gaan ook hier *te* lande stemmen op, dat Nederland dien standaard prijsgeve.
De eisch vindt veel bestrijding van de zijde van de Regeering, van de Nederlandsche Bank, bii monde vaii den heer Trip, en van de zijde van zooveel anderen. Spr. wil terstond verklaren. dat hij zich aan de zijde van de bestrijders schaart.
Ve gouden standaard, een regeling van het geldwezen, die de geldeenheid een vaste waarde doet hebben, is van groot nut. Die standaard legt de waarde-verhouding vast tusschen de geldsoorten van de verschillende landen.
Zoolang nu alle landen of de voornaamste landen den gouden standaard voeren, zal de handelsman omtrent de waarde van liet buitenlandsche geld niet in liet duister verkeeren.
Het voeren van den gouden standaard vereischt twee voorwaarden:
1e. Alle in- en uitvoer van goud moet vrij zijn;
2e. Alle geld. dat niet goudgeld is, moet te allen tijde bij een centrale instelling (in Nederland is het de Nederlandsche Bank) tegen goud kunnen Mordi-n ingewisseld en alle goud tegen een ander ruilmiddel dan goiid-geld kunnen worden verwisseld.
De export zal van liet verlaten van den gouden standaard slechts voor korten tijd voordeel trekken. Spoedig zal zij wederom kwijnen. En daarin ligt een bijzonder gevaar. Want hoe liclit gaat de Regeering over tot verdere uitbreiding van ruilmiddel om wederom een tijdelijke opbloei teweeg te brengen. Voordat wij het weten, zitten wij tot over de oren in de inflatie.
De ervaring in alle, landen heeft geleerd, dat zoodra de eerste prikkel uitgewerkt is, handel en industrie, maar vooral de industrie, geen nut van inflatie trekken.
Spr. achtte liet beter inflatie af te raden en zei: ,,Nederland, houd Uw goud''. (Algemeen Handelsblad)
(Vor. ber. Gouden Standaard **1050** B.)

E. **NEDERL. OOST-INDIE.** — **Wetenschappelijke** opgravingen op Celebes. — Dr. P. V. van Stein Callenfels van den Oudheidkundigen Dienst, is met financieelen steun van den gouverneur en de Zelfbesturen van Celebes, aangevuld door een bijdrage van een particulier belangstellende bezig met het uitgraven van de grotten in het Kalkgebergte van Amotjong. Hij slasgde er in den datum van de microlitische cultuur, die door den Zwitserschen natuuronderzoeker Sarasin in 1902 daar ter plaatse ontdekt is, op ongeveer 300 jaar voor Christus vast te stellen. Dit bevestigt de veronderstelling van Sarasin, dat deze cultuur toebehoorde aan achterlijke volksstammen, die door prae-historische immigranten naar het gebergte waren teruggedrongen. Ook het anthropometrisch onderzoek van de tegenwoordige bevolking levert belangrijke gegevens op. (Aneta) **(Vor.** ber. **827** E.)

F. HONGARIJE. — Minister-president Gömbös en de Kleine Entente. — De Hongaarsche minister-president Gömbös heeft het volgende verklaard:
Voorwaarde voor den vrede in Europa is de opheffing van de onrechtvaardigheden in de vredesverdragen. Een deelneming van Hongarije aan een bond van Donau-staten onder leiding van Benesj kan niet in overweging worden genomen Hongarije geeft gaarne toezegging van zijn medewerking, maar eerst moet Hongarije's rechtvaardig standpunt worden erkend. De onverzoenlijke houding van den Hongaarschen minister-president vindt hare verklaring in het op 24 Juni 1920 door Hongarije geratificeerde Verdrag van Trianon. Het verloor bijna 192.000 K M.² grondgebied met ruim 10 millioen inwoners. In 1923 geraakte het land in groote economische en financieele moeilijkheden, werd toen niet afdoende door de groote

mogendheden geholpen en moest in 1932 voor zijn schulden een moratorium afkondigen.
Hongarije staat met de Kleine Entente op zeer gespannen voet en heeft toenadering tot Italië gezocht. (Red. K. H. A.) (Zie rubriek Kleine Entente)

A. ESPERANTO. — Intern. Esperanto Instituut. — Onder groote belangstelling is het nieuwe gebouw van het Internationaal Esperanto Instituut aan de Riouwstraat te 's-Gravenhage geopend. Onder de aanwezigen waren de vertegenwoordiger van den minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen; dr. van Andel, inspecteur der Lycea; prof. ir. v. d. Bilt, wethouder van Onderwijs; ir. Damme, directeur-generaal der P.T.T.; de heer Rienks, adviseur bij het Departement van Onderwijs; de gemeentelijke inspecteurs van het Onderwijs, het ex-Tweede-Kamerlid mej. Westerman, verschillende vertegenwoordigers van de Vereniging van Hoofden van Scholen, van het Nederlandsch Onderwijzers Genootschap, van de Vereeniging van Hoogere Ambtenaren der P.T.T., van de Soroptimistenclub en van verschillende Esperanto-vereenigingen.
Dr. Cseh, die met mevrouw Isbrucker de directie van het Instituut vormt, sprak in het Esperanto eenige woorden van welkom, welke door mevrouw Isbrucker in het Nederlandsch werden vertaald.
(Het Vaderland) (Vorig bericht 449 H.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Begrooting van Sociale Zaken. — De Tweede Kamer heeft de begrooting van Sociale Zaken goedgekeurd.
(N. Rott. Crt.) (V. b. Begrooting 1934 976 C.)

C. POKKEN EN BUIKTYPHUS. — Volgens de „Pravda" heeft prof. Ziljber, van het Metsjnikof instituut te Moskou, met zijn assistenten Wostroechowa en Dosser, een methode gevonden voor het kweeken van de verwekkers van pokken en buiktyphus, waardoor de mogelijkheid geschapen is ook ander filtreerbaar virus, van dysenterie, mazelen, encephalitis enz. te onderzoeken.
Het instituut is thans doende, om een vaccine tegen buiktyphus te bereiden. (Pravda)
(Vor. ber. Typhus 1078 H.)

14 DECEMBER 1933

D. J. HOYNCII VAN PAPENDRECHT OVERLEDEN. — In den ouderdom van 75 jaar is te 's-Gravenhage de bekende kunstschilder Jan Hoynck van Papendrecht overleden. Zijn loopbaan heeft hem aanvankelijk tot de illustratie geleid, waarmee hij zich internationale faam wist te verwerven. In latere jaren is Hoynck van Papendrecht vooral schilder geworden van militaire onderwerpen. (Red. K. H. A.)

E. DUITSCHLAND. — Sterilisatiewet. — In een artikel over de Duitsche sterilisatiewet schrijft de „Osservatore Romano", dat de kerk deze wet moet brandmerken, die in zijn eenvoudige en brutale nauwkeurigheid, het meest indrukwekkende document vormt van een anti-Christelijken, onmenschelijken en barbaarschen geest. (Osservatore Romano) (914 A.)

F. SPANJE. — Anarchistische beweging. — Naar „El Sol" meldt, is de Anarchistische beweging in Spanje geëindigd. Het totaal aantal dooden bedraagt 112, het aantal gewonden 230. De Guardia Civil heeft 10 man verloren. (El Sol) (Vorig bericht blz. 1080 G.)

G. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Heffing van couponbelasting aangeiionien. — Na een korte behandeling heeft de Tweede Kamer het ontwerp tot heffing van een couponbelasting zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
Een poging van de sociaal-democraten om deze belasting van 2% op 5% te brengen, is mislukt: met 46 tegen 20 stemmen is het desbetreffende amendement-Ter Laan verworpen.
Een amendement-Fleskens om het tijdelijk karakter van deze heffing in de wet vast te leggen (voor vijf jaar) werd aangenomen met 47 tegen 18 stemmen.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 985 A.)

H. FRANKRIJK. — Belasting op buitenlandsche arbeidskrachten. — Onder de zoo juist door de Kamer bij het z g. financieel herstelplan aangenomen nieuwe belastingen is er één, die in niet onbelangrijke mate Nederlandsche belangen raakt. Het is die welke geheven zal worden van werkgevers die vreemde arbeidskrachten in dienst hebben. Deze heffing bedraagt 10% van de aan buitenlanders betaalde loonen voor zoover de werknemers in Frankrijk wonen, 15% als zij er slechts tijdelijk verblijven (seizoenarbeid). Werken buitenlanders in Frankrijk voor eigen rekening, dan worden ze belast als zijnde hun eigen werkgever.
Daar het practisch zeker is, dat de Senaat deze nieuwe belasting sanctionneert, welke natuurlijk beoogt in versterkte mate vreemde arbeidskrachten van de Fransche markt te verdrijven, is het nuttig op het belang er van te wijzen voor de talrijke in Frankrijk wonende Nederlanders Ofschoon geen verplichte inschrijving bij onze consulaten bestaat, wordt door de best-ingelichte plaatsen hun totaal aantal zeer ruw geschat op 20 à 30.000, van wie 10 à 13 000 alleen reeds te Parijs woonachtig. (De Telegraaf)

I. CONFLICT PARAGUAY-BOLIVIA. — De Paraguayaansche minister van Oorlog heeft medegedeeld, dat de oorlog in het Chaco-gebied feitelijk afgeloopen is, daar de Boliviaansche troepen geheel zijn verslagen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (935 E.)

K. BELGIE. — Crediet voor Grensverdediging. - Socialistische meening. — De Belgische Senaat heeft met 80 tegen 59 stemmen de begrooting van buitengewone inkomsten en uitgaven goedgekeurd, waarop ook een crediet voorkomt van 759 millioen francs voor fortenbouw en legerversterking.
Bij de bespreking van de begrooting van landsverdediging heeft het socialistische Kamerlid Neves een rede gehouden om uiteen te zetten, waarom de socialisten tegen de begrooting zullen stemmen. Hij wees op de teleurstelling van hen, die den oorlog hebben meegemaakt. Men had gezegd, dat een einde moest worden gemaakt aan het militarisme en dat dit de laatste oorlog zou zijn, waarna er slechts sociale rechtvaardigheid zou heerschen. Dit zijn leugens gebleken.
Neves wees op het misdadig gekonkel der wapenfabrikanten. De socialisten zullen hun stem niet uitbrengen voor de begrooting, daar zij niet medeplichtig willen zijn aan de militaristische politiek, die de regeering steeds heeft gevoerd. De forten, die de regeering wil laten bouwen, zijn geen afdoende verdedigingsmiddelen. Spreker schilderde de werking van de nieuwste soort bommen, waartegen slechts betonnen muren van vijf meter dikte bestand zijn.
(Het Volk) (Vorig bericht blz. 1084 K.)

L. LONGKANKER. — Een geheele long weggenomen. — Tot dusver was het niet gelukt, iemand, bij wien een geheele long was weggenomen, in het leven te houden.
In het nummer van 28 Oct. '33 van het „Journal of the Americau Medical Association" deelen Graham en Singer uit St. Louis thans mede, dat bij een 48-jarigen collega, lijdende aan carcinoom van een der brouchi, in de Washington University School of Medicine mèt het gezwel de geheele linker long is weggenomen en de patiënt zes weken na de operatie het ziekenhuis kon verlaten.
A1 zal de toekomst moeten leeren, of hier inderdaad van radicale genezing mag worden gesproken, toch is deze mededeeling, met het oog op het steeds toenemende aantal gevallen van longkanker, de aandacht waard. (Journal of the American Medical Ass.)
(Vorig bericht Kanker 991 E.)

A. FRANKRIJK. — De senaatscommissie voor Financiën **bijeen** - Ambtenaarssalarissen. — De commissie voor Financiën van den senaat heeft een diepgaande wijziging aangebracht in het artikel betreffende de heffing op de ambtenaarssalarissen. De vrijstelling voor salarissen tot 12000 francs werd opgeheven en het geheel als volgt opgesteld: een bijdrage van 3% voor tractementen lager dan 9000 francs, 6% voor tractementen van 9000 tot 50.000 en 9% van 50.000 tot 100.000 francs. Boven de 100 000 francs zal de heffing worden bepaald volgens een hoogere berekeningstafel. (Le Petit Parisien!
(Vor. ber. blz. 1080 E.; Ambtenaarsalarissen 999 **G.)**

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Dr. **A.** Svehla overleden. — De Tsjechoslowaaksche oud-premier en leider der Tsjechische Agrarische partij, Dr. A. Svehla, is op 12 Dec. '33 te Parijs overleden.
Na de uitroeping der Tsjechoslowaaksche republiek in 1918, werd Svehla tot vice-president der Nationale Vergadering gekozen. In 1922 formeerde Svehla zijn eerste, in 1925 zijn tweede en in 1926 zijn derde kabinet. (Red. K. H. A.)

C. DUITSCHLAND. — Dr. Schacht's verklaring **te** Bazel. — De verklaring van den President der Duitsche Rijksbank, Dr. Schacht te Bazel, dat Duitschland gedurende de komende zes maanden de huidige 50 procents transfer-betaling niet zal kunnen doen zonder de goud- en deviezen-reserve der Rijksbank aan te spreken, heeft in Engelsche financieele kringen vrij groot opzien gebaard.
De „Times" schrijft, dat de argumenten van Dr. Schacht ten aanzien van de financieele positie van Duitschland grootendeels als juist moeten worden erkend. Wanneer de schuldenaars echter toch hun crediet in het buitenland willen handhaven, moeten zij den indruk vermijden alsof zij den tegenwoordigen toestand zouden willen uitbuiten om meer van hun crediteuren los te krijgen dan zij in werkelijkheid op den duur noodig hebben.
De „Daily Telegraph" spreekt van een „dreigement" met een nieuw uitstel der Duitsche betalingen en verwacht, dat in dit geval de Engelsche regeering stappen te Berlijn zal doen.
„Financial News" schrijft, dat men weliswaar geen bezwaar heeft tegen de door Dr. Schacht verdedigde stelling, dat de crediteuren uit Duitschland niet mee? kunnen halen dan het uitvoer-overschot toelaat, doch dat de betalingsbalans niet slechts afhankelijk is va? invloeden die buiten de contrôle van Duitschland vallen.
De „Daily Mail" is van meening, dat de klachten van Dr. Schacht over den hoogen rentevoet grootendeels gerechtvaardigd zijn. Indien men van den goeden wil van Duitschland om te betalen overtuigd is, zal men ook tot overeenstemming kunnen komen.
(Vorig bericht Transfer-moratorium 898 B.)

D. **NEDERL. OOST-INDIE.** — De muiterij op „**De** Zeven Provinciën" - **Uitspraak** van den **Zeekrijgsraad** tegen de eerste groep **Europeanen.** — De Zeekrijgsraad legde de volgende straffen op aan de eerste groep Europeesche muiters van „De Zeven Provinciën"' de korporaal-machinist M. Boshart, zestien jaar, eisch veertien jaar; de korporaal-stoker C. F. Dannau, twaalf jaar, eisch elf jaar; de korporaalma-hinist M. Dooyeweerd, tien jaar, conform den eisch; de korporaal-machinist B van Leeuwen. acht jaar, eisch zeven jaar; de korporaal-machinist W. Tichelaar, een jaar, conform den eisch; de stokerolieman P. A. Peeters, acht jaar, eisch zeven jaar; de stoker-olieman W. Snel vier jaar, eisch vier en een half jaar; de stoker-olieman C. **A.** Vermeulen, anderhalf jaar. eisch een jaar, allen met aftrek van den tiid doorgebracht in preventieve hechtenis. met uitzondering van beklaagden Tichelaar en Vermeulen, die niet in voorarrest zijn geweest.
Voorts met ontslag uit den dienst en ontheffing van de bevoegdheid van bij de gewapende macht te dienen, behalve ten aanzien van de beklaagden Tichelaar en Vermeulen.
De overwegingen van het vonnis zijn in hoofdzaak gelijk aan die inzake de Inlandsche lioofdmuiters. Aan de beklaagden Boshart, Dannau, Dooyeweerd, Van Leeuwen en Tichelaar, die allen den rang van korporaal bekleedden, wordt als verzwarende omstandigheid in aanmerking genomen, dat zij als meerderen opzettelijk in deelneming met minderen in rang het misdrijf hebben gepleegd.
De Zeekrijgsraad acht het aan de beklaagden primair ten laste gelegde wettig en overtuigend bewezen, hetgeen tevens het geval is met het aan enkele beklaagden afzonderlijk ten laste gelegde. Het vonnis qualificeert het bewezene als ,,muiterij aan boord van een oorlogsvaartuig, zich ergens bevindende, waar geen onmiddellijke hulp verkrijgbaar is."
De ernst van het gepleegde feit vordert de strenge bestraffing van allen, die daaraan bereidwillig hebben deelgenomen. Als verzachtende omstandigheid neemt de Zeekrijgsraad het feit aan, dat geen letsel is toegebracht aan de officieren en onderofficieren, die zich aan boord bevonden.
De overwegingen t.a.v. beklaagde Boshart zijn vrijwel gelijkluidend aan die in het requisitoir voorgekomen.
(Aneta) (Vor. ber. Berechting Inl. **bekl.** 1043 A.)

E. NEDERLAND. — Alg. Ned. Mijnwerlrersbond. — Het hoofdbestuur van den Alg. Ned. Mijnwerkersbond heeft een uitvoerig adres aan den Minister van Waterstaat gezonden, waarin teleurstelling wordt uitgesproken over het antwoord dat deze aan het Kamerlid Drop heeft gegeven bij de behandeling van de begrooting voor Mijnwezen op 7 December 1933.
Uit dit antwoord meent het hoofdbestuur te moeten afleiden, dat nog geen directe maatregelen zullen worden getroffen om den Nederlandschen mijnbouw te helpen teneinde de ongekende moeilijkheden te overwinnen. (De Standaard)

F. VEREENIGDE STATEN. — Onderstaatssecretaris van de schatlrist neemt ontslag. — President Roosevelt heeft op 12 Dec. '33 het verzoek om ontslag ingewilligd van den onderstaatssecretaris van den schatkist, Thomas Hewes.
Men ziet in dit ontslag een verdere reorganisatie van het departement in de richting, die is ingeslagen met de benoeming van Morgenthau in de plaats van Woodin, want ook Hewes stond op het standpunt van Woodin, onder wiens bewind hij was benoemd.
Een der andere hoofdambtenaren, Walter Cummings, eveneens aanhanger van Woodin's politiek, heeft aangekondigd dat hij per 1 Januari a.s. zijn ontslag ui? het departement van Financiën neemt.
New York Herald, Paris) **(Vor.** ber. 1054 A.)

G. JAPAN. — Chineesche dumping van katoen. — Daar de Chineesche regeering zich geplaatst ziet voor de onmogelijkheid ongeveer 530.000 balen katoen van de hand te doen, welke zij heeft gekocht volgens de bepalingen van de 50 millioen dollar tarwe en katoenleeningsovereenkomst met de Vereenigde Staten, is zij voornemens deze katoen te ,,dumpen" tegen prijzen welke varieeren van 2 50 tot 3 dollar beneden den marktprijs. Een desbetreffende officieele informatie is te Osaka ontvangen uit Sjanghai.
De behoefte aan kasmiddelen noodzaakt de Chineesche regeering tot buitengewone maatregelen. De Japansche katoenspinners weigeren deze katoen te koopen, ondanks den aantrekkelijken prijs, uit vrees dat zulks aanleiding zou kunnen geven tot een anti-Japansche propaganda in China. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1080 **K.)**

H. LUCHTVAART. — **De** Pander-Postfager. — Op 9 **Dec.** '33 vertrok **om 4.15** uur v.m. de PH-OST, **de** Pander postiager **van** Schiphol **naar** Indië **met** 271 K.G. post, **ongeveer** 51.000 poststukken. Bij **het** vertrek **waren o.a. tegenwoordig** Z. Exc. minister **de Wilde en** ir. Damme, **dir.-gen. der** P.T.T.

De bemanning bestond uit de Heeren Asjes, Geysendorffer en Van Straten. Tusschen Rrindisi en Athene, in den iiamiddag van den zelfden dag, werden de bestuurders genoodzaakt terug te keeren naar het militaire vliegveld Grottaglie (Italië) tengevolge van liet vastloopen van den rechter motor.
De PH.OST is geconstrueerd door den Heer T. E. Slot en vervaardigd in de Pariderfabrieken. Het is de eerste Nederlandsche laagdekker. Leeg weegt liet toestel 3000 K.G., de laadcapaciteit is 500 K.G. post. Het maximum toelaatbaar totaalgewicht bedraagt 5500 K.G. Het vleugeloppervlak is 46 M.², de belasting bij volladt 120 K.G./M.². Maximum snelheid 360 K.M./h.; kruissnelheid 300 K.M./h.
De bouw van de machine is er op gebaseerd om den weerstand van rornp, landingsgestel, enz. en den wrijvingsweerstand zoo klein mogelijk te maken. Daarom is het landingsgestel optrekbaar gemaakt; dit wordt in de niotorgondeis ondergebracht. De staartsteun is eveneens intrekbaar. De motoren zijn van z.g. N.A.C.A. kappen voorzien, ter verriiindering van den luchtweerstand. Een verdere weerstandsvermindering werd bereikt door motoren en romp in vooraanziclit gedeeltelijk rnet den vleugel te laten samenvallen. Het oppervlak van het toestel is volgens speciale methodes gepolijst en geverfd. Nergens zijn boutkoppen zichbaar. Het materiaal van liet vliegtuig is hoofdzakelijk spruce, d.i. tiet hout van een Amerikaansche den, en triplex. De metaaldeeien zijn vervaardigd van chroom-molybdeen-staal. Het toestel is uitgerust met 3 luchtgekoelde Wright-Whirlwind motoren, 9 cylinder, compressie-verhouding 1 op 6. Het topvermogen van elken motor is 420 P.K., bij een gewicht van 275 K.G. Het landingsgestel bevat schokbrekers, die berusten op liet oleopneumatisclie systeem van den Franschen constructeur Messier. Het is uitgerust met z.g. airwheels, niet oliedrukremmen in de wielnaaf. De benzinetanks (6 in elken vleugel) zijn vervaardigd van liet bijzonder lichte materiaal electron (s.g. 1,8, vervaardigd door de I. G. Farbenindustrie). De benzineleidingen zijn zeer flexibie. Het instrumentenbord bevat o.a. meters welke de cylinderkoptemperatuur aangeven, een automatisclien horizon en een automatischen koersaanwijzer. Voor warmte- en geluidsisolatie is tiisschen de waiiden glaswol aangebraclit. Om de stralingswarmte tegen te gaan is het toestel aan de buitenzijde met aluminiumverf bespoten (speciale Engelsche celluloselak met aluminiumpoeder). Orider deze aluminiumlaag is ren laag speciale roode verf aangebracht, om het triplex tegen de ultra-violette stralen te besclirrnien. Door den Riiks Studiedienst voor Luchtvaart zijn met een model proeven &enomen in den windtunnel, teneinde de verschillende karakteristieken (koersstabiliteit, landingsstabiliteit) te bepalen. Om de landingssnelheid laag te houden ziin remklappen aan de vleugels aangebracht. Teneinde de besturing minder vermoeiend te maken is het toestel van z.g. servoroeren voorzien. (Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. **1064 A.**)

15 DECEMBER 1933

A. DUITSCHLAND. — De brand in het **Rijksdaggebouw.** — Na een lang requisitoir, eischte de Oberreichsanwalt Dr. Werner tegen v. d. Lubbe wegens voortgezet misdrijf van hoogverraad en zware brandstichting de doodstraf met verlies van burgerlijke eererechten voor het leven; tegen Torgler wegens voortgezet misdrijf van hoogverraad en zware brandstichting de doodstraf met verlies van burgerlijke eererechten, en tegen de Bulgaren Dimitrof, Popof en Tanef vrijspraak wegens gebrek aan bewijs.
De eisch van den Oberreichswalt is als volgt geformuleerd:
,,Ik vraag ten eerste, verdachte Van der Lubbe schuldig te verklaren aan het voortgezette misdrijf van hoogverraad, op grond van paragraaf **81** sub **2** en paragraaf **82** van het wetboek van strafrecht, gecombineerd met drie misdrijven op het gebied van zware brandstichting, volgens paragraaf **306** sub **3** en **307** sub **2** van het wetboek van strafrecht, en een poging tot eenvoudige brandstichting.
Ik vraag derhalve toepassing van paragraaf 5, art. **1** van de verordening van den rijkspresident tot bescherming van volk en staat, d.d. **28** Februari **1933** uitgevaardigd, gecombineerd met de wet betreffende het uitspreken en uitvoeren van de doodstraf d.d. **29** Maart **1933,** derhalve de ter dood veroordeeling van beklaagde. Tevens vraag ik, den verdachte de burgerlijke eererechten levenslang te ontzeggen.
Ik vraag in de tweede plaats, dat verdacnte Torgler schuldig wordt verklaard, op grond van de zelfde paragrafen van het wetboek van strafrecht aan het voortgezette misdrijf van hoogverraad gecombineerd met ernstige brandstichting, en dat hij met toepassing van genoemde verordening en wet ter dood wordt veroordeeld. Tevens verlang ik, dat hem de burgerlijke eererechten levenslang worden ontzegd.
Tevens verlang ik, dat den verdachte Van der Lubbe en Torgler de kosten van het geding worden opgelegd, voorzoover die niet zijn ontstaan door de vervolging van Dimitrof, Popoff en Tanef.
Ten slotte vraag ik, dat de verdachten Dimitrof, Tanef en Popoff wegens gebrek aan voldoende bewijs worden vrijgesproken van de beschuldiging van voortgezet hoogverraad, gecombineerd met brandstichting.
De kosten, die uitsluitend door hun vervolging zijn ontstaan, moeten uit de staatskas worden bestreden."
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **1057** F.)

B. OOSTENRIJK. — Heimwehren - Ultimatieve eischen aan Dr. Dollfuss. — Onder voorzitterschap van Starhemberg zijn heden de leiders der Heimwehren bijeen gekomen. Aanwezig waren Fey en Steidle.
De volgende ultimatieve1 eischen werden aan de regeering gesteld:
1. Uitsluiting van alle partijvertegenwoordigers, dus ook van de christelijk-socialen.
2. Verbod der sociaal-democratische partij.
3. Benoeming van een regeeringscommissaris voor Weenen.
4. Benoeming van Fey tot minister van de Landsverdediging.
Dollfuss zal waarschijnlijk deze eischen van de hand slaan. In dit geval zouden de Heimwehrleden uit de regeering treden. (Neue Freie Presse)

C. **ZWITSERLAND.** — Pilet-Golaz tot bondspresident voor **1934 gekozen.** — De vergadering van Nationalen Raad en Stendenraad heeft op **14** Dec. '**33.** naar Wolff uit Bern meldt, bondsraad Pilet-Golaz tot bondspresident voor **1934** en bondsraad Minger tot vice-president benoemd.
De verkiezing van Pilet geschiedde met **137** van de **152** uitgebrachte stemmen (14 socialisten onthielden zich van stemming).
Marcel Edouard Ernest Pilet is het jongste lid van den Bondsraad en staat aan het hoofd van het departement van Spoorwegen en Verkeer. Pilet is geboren in het kanton Waadtland, is **45** jaar oud en lid van de democratische partij.
Minger werd met **141** van de **166** uitgebrachte stemmen en **13** onthoudingen gekozen. Hij is leider van het militaire departement en sedert **1929** lid van den Bondsraad. Hij behoort tot de burger- en boerenpartij. (Journal de Genève) (Vor. ber. blz. **610 A.)**

D. AMSTERDAM. — **Begrooting 1934** goedgekeurd. — In den afgeloopen nacht heeft de Gemeenteraad, na **24** zittingen, de begrooting **1934** goedgekeurd met **24** tegen **20** stemmen. Tegen stemden de soc.-democraten en de communisten.
Een anders samengestelde meerderheid (soc.-democraten, communisten, middenstanders en de heer Van Meerveld) had vooraf de voorgestelde veergelden verworpen.
Het eindcijfer van den gewonen dienst is f **133.412.000,** dat van den kapitaaldienst f **10.Cd1.000.**
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. **1023 G.)**

E. FRANSCH-DUITSCHE **ONDERHANDELINGEN.** — De Fransche gezant te Berlijn, François-Poncet, heeft bij zijn besprekingen met Rijkskanselier Hitler eenig Voorbehoud gemaakt, dat vooraf moet worden geregeld en dat ongeveer als volgt kan worden samengevat.
Frankrijk en Duitschland kunnen niet alleen regelen:
le. de kwesties, die in het verdrag van Versailles zijn omschreven;
2e. de kwesties der bewapening, waarvoor een internationale conferentie is belegd, overeenkomstig de schikkingen van het verdrag van Versailles.
De Fransche politiek ten aanzien van de verdragen en haar positie ten opzichte van den Volkenbond is door den minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, duidelijk uiteengezet, en de zending van François Poncet te Berlijn bewoog zich in ieder geval binnen deze grenzen. (Petit Parisien) **(Vor.** ber. **1079** F.)

16 DECEMBER 1933

A. PHILOMENE VAN **KERCKHOVEN-JONKERS** OVERLEDEN. — Op 14 Dec. '33 is te Brasschaert bij Antwerpen in den ouderdom van zeventig jaar de in Nederland gevierde tooneelspeelster Mevr. Philomène van Kerckhoven-Jonkers overleden.
Philomène Jonkers is op 1 Oct. 1863 te Antwerpen geboren — en bewees reeds jong een bijzonderen aanleg voor het tooneel. In 1889 — na een zevenjarig contract met den Vlaamschen schouwburg te Antwerpen, kwam zij bij het Rotterdamsch Tooneel onder directie van Le Gras en Haspels en speelde later met andere gezelschappen.
Door haar bijzonder talent, ernstig werk, gedragen door een sterk dramatisch temperament, werd zij de lievelinge van het Nederlandsche publiek. Zij was een artiste, die onder de grootsten in ons land kan worden gerekend.
Tot haar beste creaties behoorden:
Rebekka West in Ibsen's „Rosmersholm", Ella Rentheim in „John Gabriel Borkman", Juffrouw Page in „De vroolijke vrouwtjes van Windsor", Mevr. Warren in „Mevrouw Warren's Bedrijf."
(Red. K. H. **A.**)

B. POLEN. — Ontwerp Grondwetswijziging. — De vice-president van het Poolsche Sejm heeft op 14 December 1933 in de vergadering van het regeeringsblok een ontwerp der nieuwe grondwet aangeboden.
Het ontwerp is gebaseerd op het beginsel van het gezag van het staatshoofd, handelende als arbiter ten opzichte van de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht. Het ontwerp verlaat het beginsel der parlementaire regeeringen, die niet in staat zijn een sterk en stabiel bestuur te vormen. Polen is omringd door staten met sterke regeeringen en het kan zich de weelde van het parlementaire spel niet veroorloven.
De Landdag zal het orgaan van de openbare meening vormen.
Het ontwerp verwerpt de methoden van dictatuur en caesarisme.
Bepaalde besluiten van den president der republiek behoeven niet te worden gecontrasigneerd.
De president wordt door het volk voor zeven jaar gekozen uit twee candidaten, waarvan de een wordt aangewezen door den aftredenden president en de ander door een kiescollege, bestaande uit den minister-president, de voorzitters van Landdag en Senaat, den president van het Hooggerechtshof, den inspecteur-generaal van het leger en 75 burgers, van wie 50 door de Sejm en 25 door den Senaat worden gekozen.
De president benoemt den minister-president, die hem verantwoording schuldig is, De Sejm kan het aftreden van het kabinet eischen. Een dergelijke motie moet worden aangenomen door beide kamers in gewone zitting.
De Sejm wordt voor vijf jaar gekozen volgens het algemeen kiesrecht. De president kan den Landdag ontbinden of in buitengewone zitting bijeenroepen.
Een meerderheid van 3/5 van den Landdag is vereischt voor de aanneming van wetsontwerpen, die door den Senaat zijn verworpen of gewijzigd.
(Gazeta Polska)

C. JOEGOSLAVIE. — Bezoek van het Bulgaarsche koningspaar. — Wij ontvingen zoo juist de Bulgaarsche en Servische dagbladen van den 11en December '33, die breedvoerig uitwijden over het bezoek van het Bulgaarsche koningspaar aan Belgrado.
Het Servische blad „ Politika" wijdt een hoofdartikel van de hand van den Servischen letterkundige Vuc Karadjitsch aan de ontwikkeling van de Bulgaarsche taal en letterkunde.
Het Bulgaarsche blad „Mir" schrijft, dat een wederzijdsch verlangen van toenadering reeds lang bestond. Eindelijk zullen beide volken vrienden worden.
Het Bulgaarsche blad „Slovo" heeft een artikel dat eindigt „vijftien jaren van haat en tweedracht tusschen het Bulgaarsche en Servische volk zijn voorbij. Eindelijk is de gelukkige periode van vriendschap tusschen beide volken aangebroken."

D. HET NEDERLANDSCHE BOODE KRUIS. — Z.K.H. de Prins der **Nederlanden vijf** en twintig **jaar** voorzitter. — Het Nederlandsche Roode Kruis is in 1867 dank zij het persoonlijk initiatief van Koning Willem III, tot stand gekomen. De eerste Voorzitter was Prof. dr. J. Bosscha, die het bleef tot 1872 en achtereenvolgens werd opgevolgd door Luit. Gen. Jhr. F. V. A. de Steurs (1872—1882), Luit. Gen. C. F. van Meurs (1882—1898) en K. J. G. Baron van Hardenbroek van Bergambacht (1898—1908). Toen deze laatste het oogenblik gekomen achtte om zijn functie ter beschikking te stellen, benoemde H. M. de Koningin, die krachtens de statuten van het Roode Kruis de leden van het hoofdbestuur aanwijst, Haren Gemaal, Prins Hendrik der Nederlanden. op 16 Dec. 1908 tot zijn opvolger. Daarmede werd den band gelegd, die sedertdien Prins Hendrik en het Nederl. Roode Kruis zoo nauw heeft verbonden. (De Telegr.)
(Zie **photo** Z. K. H. Prins Hendrik 779 C.)

E. JAPAN. — Regeeringscreüieten voor den export. — De door de Japansche regeering gegarandeerde uitvoercredieten, genieten in exporteurskringen toenemende belangstelling. In de eerste helft van het loopende rekeningsjaar, dus van 1 April tot 30 September 1933, werden door den Staat exportwissels ten bedrage van 10,74 millioen Yen gegarandeerd, tegenover slechts 3,03 millioen Yen in dezelfde periode van verleden jaar.
Daarvan werd 3,47 millioen Yen (vorig jaar 0,54 millioen Yen) voor Zuid-Amerika, 2,84 millioen (v. j. 1,46 mill.) voor Rusland, 1,57 millioen Yen (v. j. 0,30) voor Centraal Amerika, 1,41 millioen (v. j. 0,48) voor Afrika, 0,40 (v. j. 0,10) voor Klein-Azië, 0.36 (v. j. 0,04) voor den Balkan en 0,69 (v. j. 0,13) voor andere landen besteed. Hieruit blijkt dat de exportgarantie in het bijzonder voor Z.- en Centr. Amerika verlangd wordt, welke landen door de Japansche exporteurs in den laatsten tijd sterk bewerkt worden.
(Vaz Dias) (Vor. ber. Export **1080** K.)

F. **NEDERL.** ADVOCATEN VEREENIGING. - Jaarvergadering. — Op 25 Nov. '33 hield de Ned. Adv. Ver. haar jaarlijksche vergadering, waarbij zij zich voor de volgende beginselen uitsprak:
dat de advocaat vóór alles het partij-standpunt inneme, zij het beperkt door zijn taak tot medehandhaving der rechtsorde,
dat hij zich vrij en onbelemmerd in zijn functie moet kunnen uitspreken,
dat hij zijn pleidooi naar eigen inzicht moet kunnen inkleeden,
dat hij bij verhooren van partijen, getuigen, etc. op rechtstreeksch vraagrecht aanspraak zou moeten hebben,
en als regel terstond na pleidooi een pleitnota behoort over te leggen, waarin te schrappen, wat niet is gepleit en zonder verplichting om daarvan afschrift aan de wederpartij te geven. (Ned. Juristen blad).

G. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer. - **Werkloozen**steun. — De Tweede Kamer heeft op 12 Dec. '33 de motie-Dreed, waarin wordt uitgeswroken dat de 46 millioen, uitgetrokken voor den steun aan gemeenten in de werkloozenzorg, niet de beteekenis mochten hebben, dat ook niet meer dan 46 millioen mag worden uitgekeerd voor dat doel, hoe het verloop van de werkloosheid ook moge zijn, en waarin voorts wordt verklaard, dat tegen verlaging van de steunnormen gewaakt moet worden, verworpen met 50 tegen 22 stemmen. Vóór stemden de S.D.A.P., de C.P., de heeren **Van** Houten (chr.-dem.), Steinmetz (r.k.) en IJsselmuiden (r.k.). (Vorig bericht blz. 1026 D.)

17 DECEMBER 1933.

A. SPANJE. — Nieuw kabinet. — Bij het onderhoud dat minister-president Martinez Barrios op 16 Dec. '33 met president Zamora heeft gehad, heeft hij het ontslag van het kabinet ingediend.
De president der Spaansche republiek heeft aan oud-premier Lerroux opdracht gegeven, een nieuw kabinet te vormen.
Lerroux verklaarde opdracht te hebben gekregen een zuiver republikeinsche regeering op radicalen grondslag te vormen.

Minister-presiderit Lerroux.

Het kabinet is als volgt samengesteld:
Lerroux: minister-president.
Pita Romero: buitenlandsche zaken.
Martinez Barrios: oorlog.
Rocha: marine.
Alvarez Valdez: justitie.
Rico Avello: binnenlandsche zaken.
Lara: financiën.
Estabella: arbeid.
Pareja Yevenes: openbaar onderwijs.
Guerra del Rio: openbare werken.
Cirillo Delrio: landbouw.
Jose Maria Cid: verkeer.
Samper: industrie en handel.
(Ned. Telegr. Agentsch. Reuter) **(Vor.** ber. **998** A.)

B. **NEDERLAND.** — Gouden standaard. - Sir **Arthur Balfour's meening.** — In zijn op 12 Dec. '**33** in het Koloniaal Instituut te Amsterdam gehouden rede heeft de Engelsche industrieel en diplomaat Sir Arthur Bslfour een lans gebroken voor den gouden standaard. Nederlsnd heeft ondanks vele heftige aanvallen den gouden standaard weten te handhaven en men hoopt en vertrouwt in Engeland dat deze ook gehandhaafd zal blijven, omdat daardoor een steunpunt blijft bewaard, waartoe de wereld t.z.t. weer zal kunnen terugkeeren.
Sprekers overtuiging is dat de gouden standaard, mits goed toegepast, het beste tot nu toe uitgedachte stelsel is voor internationalen handel. Nederland heeft blijk gegeven ook die meening te zijn toegedaan. (De Telegraaf) (Gouden Standaard **1085** D.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wijziging **minkelsluitingswet** 1930 - Bijzondere bepalingen. — Bij de Tweede Kamer is het aangekondigde wetsontweip ingediend houdende tijdelijke bevoegdheid tot het vaststellen van bijzondere afwijkingen van enkele bepalingen der Winkelsluitingswet **1930.**
Het doel van dit wetsontwerp is, bij wijze van tijdelijken maatregel de mogelijkheid te scheppen om ten behoeve van bepaalde bedrijven bijzondere afwijkingen vast te stellen van enkele bepalingen der Winkelsluitingswet, welke op de verkbopsgelegenheid op Zondag betrekking hebben. De verschillende gegevens, welke den Minister omtrent de werking der Winkelsluitingswet hebben bereikt, hebben hem de overtuiging geschonken, dat bij de tegenwoordige buitengewone omstandigheden, die uiteraard niet hebben nagelaten ook op den winkelstand haar terugslag uit te oefenen, een onverkorte handhaving van de bepalingen dezer wet betreffende den Zondag voor sommige soorten van bedrijven, met name de winkels in z g. consumptie-artikelen, inderdaad te bezwarend is.
Het komt den minister voor, dezen crisismaatregel tot **1** Januari **1935** te doen gelden. Tegen dit tijdstip zal de toestand dan opnieuw in beschouwing kunnen worden genomen, teneinde na te gaan of er aanleiding tot het treffen van verdere voorzieningen bestaat. (Het Vaderland) (V. b. Winkelsluiting **778 E.)**

D. RUSLAND. — De Amerikaansche ambassadeur Bullitt overhandigt **geloofsbrieven.** — De Amerikaansche ambassadeur Bullitt heeft op **13** Dec. den voorzitter van het Centraal uitvoerend comité der Sowjetunie, Kalinin, zijn geloofsbrieven overhandigd. Bij de overhandiging hield Bullitt een korte rede. Hij begon met namens Roosevelt hartelijke vriendschapsbetuigingen en de beste wenschen voor de welvaart van Rusland over te brengen. Hij zeide verder, dat hij in Rusland niet als een vreemde was gekomen, maar dat hij reeds vele jaren groote belangstelling voor Rusland heeft. „Ik ben — aldus Bullitt — overtuigd van het belang en de historische beteekenis van mijn missie, die niet alleen bestaat in het scheppen van normale betrekkingen, maar ook van een waarlijk vriendschappelijke verhouding tusschen twee groote volken. Saamgebonden als zij zijn door het gemeenschappelijke verlangen naar den vrede zullen onze landen talrijke andere terreinen vinden voor vruchtbare samenwerking." Bullitt verklaarde, dat hij alles, wat in zijn macht is, zal doen om een sterken band tusschen beide landen tot stand te brengen.
In zijn antwoord memoreerde Kalinin de zeer belangrijke rol, die Bullitt heeft gespeeld in de toenadering tusschen de Vereenigde Staten en Rusland. „Alleen reeds in het feit, dat president Roosevelt U heeft aangewezen als eersten ambassadeur in Rusland, zien wij een daad van vriendschap" Kalinin verklaarde, dat hij er van overtuigd was. dat de samenwerking grootere afmetingen zal aannemen en dat het verschil in regime geen kloof mag vormen. Hij deelde volkomen het inzicht van Bullitt, dat tusschen de beide landen niet alleen normale, maar ook werkelijk vriendschappelijke betrekkingen moeten bestaan.
(Prawda) (Vorig bericht blz. **1062** A.)

18 DECEMBER 1933

E. **NEDERLAND.** — Regeling van het goederenverkeer met Duitschland. — Sinds eenige weken zijn in Den Haag tusschen de Nederlandsche en de Duitsche regeering onderhandelingen gevoerd over de regeling van het goederenverkeer tusschen Nederland en Diiitschland, na afloop van het op **31** December a.s. eindigende voorloopige verdrag van **27** April **1933.** Deze onderhandelingen hebben op 15 Dec. '**33** tot de onderteekening van een verdrag geleid, dat de wederzijdsche economische betrekkingen op een nieuwe, de beide regeeringen bevredigende basis plaatst
De onderhandelingen werden van Nederlandsche zijde door dr. H. M. Hirschfeld, directeur-generaal van Handel en Nijverheid en van Duitsche zijde door dr. F. Koehler, Ministerial-Direktor bij het „Reichsministerium für Ernahrung und Landwirtschaft" geleid.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **910 E.)**

A. SCHAATSENRIJDEN. — Elfstedentocht **1934.** — Onder prachtige weersomstandigheden is op 16 Dec. de beroemde Elfstedentocht op de schaats door Friesland verreden. Eerst aankomenden waren de heer A. de Vries uit Dronrijp. oud 26 jaar, en de heer Castelein uit Warga, oud 23 jaar, die over den tocht gedaan hebben precies 9 uur en 2 minuten en daarmede het record van C. C. J. de Koning — in 1917 gevestigd met een tijd van 9 uur 54 min. — met 52 minuten hebben verbeterd. Derde waren resp. de heeren Jongert en J. Dijkstra uit Cornjum, die om 2.41 uur arriveerden, terwijl als nr. 4 binnenkwam D. van der Duin en wel om 2.57 uur. (De Telegraaf) **(221** K.)

B. LASTEX-„GAREN". — Een uit rubber volgens een gepatenteerde methode verkregen garen vindt steeds meer verbruiksmogelijkheden. De vervaardiging toont veel overeenkomst met kunstzijde, Het Lastexgaren wordt de kern van een gesponnen garen van wol, zijde, kunstzijde of katoen.
Zachte materialen laten zich op deze wijze vervaardigen en verkrijgen het effect van ieder bekend stoftype: tweed, flanel enz., doch hebben daarenboven het voordeel dat zij aan den binnenkant uit soepel gummi bestaan, dat ook bij jarenlang gebruik van het kleedingstuk niets van zijn elasticiteit verliest. Daar dit novum eerst voor zeer korten tijd op de markt verschenen is, kan men over het succes nog geen oordeel vellen. (Tidskrift for Industri)

C. ABESSINIE. — Japansche aspiraties. — Door een officieele instantie te Tokio wordt het bericht gedeeltelijk bevestigd, dat Japan onderhandelingen voert voor het verkrijgen van een concessie in Abessinië, om katoen te verbouwen.
Men verklaart, dat zulk een concessie geen schending beteekent van de overeenkomst van 1906, waarbij Frankrijk, Italië en Engeland de onschendbaarheid van Abessinië waarborgden en haar belangen beschermen zouden. (Vaz Dias)

D. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — De Amerikaansehe regeering heeft van de oorlogsschulden, waarvan op 15 Dec. in totaal 153 millioen dollars vervallen zijn, slechts ongeveer 5% ontvangen. Frankrijk, België, Polen en Estland weigeren eenige betaling te verrichten. Oostenrijk en Hongarije verklaren niet in staat te zijn iets te betalen. Engeland betaalde 7½ millioen van de 117.671.000 dollars welke zijn vervallen. Tsjechoslowakije 150.000 van de 1865.000 (V. b. **1012 F.),** Italië **1** millioen van de 2.139.000 (Vor. ber. **1074 A.),** Letland 81.200 van de 181 000 en Litauen 10.000 van de 105.000 (Vor. ber. **880** B.).
Slechts Finland betaalde de volle 230.000, welke het moest betalen. (Vor. ber. **1036** K. en **868 G.;** Overzicht **411** B.)

E. **DUITSCHLAND.** — De rechtspositie van **geestelijken** der landskerken.
Het geestelijlie niinisterie heeft een kerkwet aangenonien over de reclitspositie van de geestelijken en bedienaren der landskerken, gedateerd op 8 Dec. '33. De Evangelisclie persdienst geeft op deze wet het volgende commentaar:
Het geestelijke ministerie der Duitsclie Evangelisclie kerk heeft in de laatste dagen belangrijke wetten aangenomen, die betrekking hebben op de positieve taken der Evangelisclie kerk in den nat.-soc. staat. Het is het doel der Rijkskerkenregeering, orde in de kerk te scheppen en een pacificatie in liet kerkelijke leven te bewerken, om alle krachten vrij te maken voor den inwendigen opbouw der gemeenten.
De eerste kerkwet regelt de rechtspositie van de geestelijken en bedienaren der landskerken. Daardoor wordt voorzien in een leemte der kerkelijke wetgeving, die ontstaan was, doordat door de kerkwet vaii 16 Nov. de uitvoering van de wetten sedert 1 Jan. 1933 was opgeheven. De wet geldt voor alle landskerken en verwerkelijkt op dit punt liet belangrijke principe der kerkelijke constitutie, dat ook op het gebied van liet kerkelijke reclitsleven de geheele kerk onder uniforme leiding moet worden gesteld.
Het streven van de wet is, een stand van predikanten te vornien, die goed geschoold is en zich van zijn verantwoordelijkheid bewust is. Verder wil zij vertrouwelijke samenwerking tusschen predikanten en gemeenten bevorderen. Daarbij worden twee fouten vermeden: de schijn van een staatskerk, alsof de kerkelijke wetgeving slechts een schaduw van de staatsambtenarenwetgeving zou zijn en verder de dwaling, dat de vrijheid daarin zou bestaan, dat de kerk zich losmaakt van de feiten en noodzakelijke elementen van liet volksleven.
Paragraaf I van de wet lijft deze opleiding der geestelijken in in liet groote kader der voor de universiteitsstudie geldende voorschriften. Daarmede brengt de kerk tot uitdrukking, dat zij de studentenwetgeving, die gegroeid is uit de levensnoodzakelijkheden van het volk, ook erkent voor haar toekomstige geestelijken. De kwestie van de toekoinstige werkzaamheid van liiet-Ariërs wordt hierdoor autoinatiscti beslist.
In de tegenwoordige werkzaamheid der predikanten niag in overeenstemming met den aard der kerk slechts Jan worden ingegrepen, wanneer een vruchtbare arbeid in de gemeente niet meer mogelijk lijkt. De wet schept de mogelijkheid van een dergelijk ingrijpen, maar verbiridt deze aan de beslissing vaii een onafhankelijk kerkgerecht.
Een bijzonder novum bevat paragraaf 2 van de wet. die liet aangaan van een huwelijk door geestelijken afliaiikelijk maakt van een toestemming. Daarmede wordt een gebruik, dat in Beieren gehandhaafd is, gebleven, voor de geheele kerk overgenomen. Ook hierin blijkt, dat de predikant geen privaat persoon is, maar in zijn geheele levenshouding verplichtingen heeft jegens gemeente en volk. (Evarigelische Persdienst)
(Vorig bericht bldz. **1072** B.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bsgrooting **1932 - Bezuiniging** van **24 millioen** gulden. — Op de paleisvergadering, zoo wordt uit Batavia gemeld waar alleen de gewone landsuitgaven in bespreking kwamen, werden de voorstellen, die na overleg met de hoofden der departementen, door de tweede begrootingscommissie aan den Gouverneur-Generaal waren voorgelegd, principieel aanvaard.
Door dit complex van voorstellen werd een bezuiniging van in totaal f 24.000.000 gevonden, zoodat de zuivere gewone landsuitgaven van f 377.000.000, zooals de aanvankelijke raming luidde, op f 353.030.000 werden teruggebracht.
Er moet dus nog f 11.000.000 worden gevonden om de nieuwe voorgeschreven basis voor deze groep van uitgaven ad. 342.000.000 te bereiken.
Op de verwezenlijking hiervan bestaat goede hoop, welke in de nieuwe Paleisvergadering, die in Maart zal worden gehouden, zal dienen te worden verwezenlijkt.
Hiertoe zal de tweede begrootingscommissie haar werkzaamheden blijven voortzetten. (Aneta)
(Vorig bericht bldz. **1050 A.)**

G. TOONEEL. — Positie van het tooneel. —
De Nederlandsche Tooneelutiie lieeft dezer dagen een bijeenkomst nehoudeii, waarin de heer Jo Sternheim een rede heeft uitgesproken over „De sociale en economische positie vaii liet tooneel te Amsterdam."
Na te zijn ingeleid door den voorzitter van de Nederlandsche Tooneeluriie, prof. dr. C. F. A. van Dam, ving spr. zijn rede aan, waaraan wij liet volgende ontleenen:
Het is van algemeene bekendheid, dat het tooneel thans in heel Europa een ernstige crisis doormaakt. Uit alle landen bereiken ons 'jobstijdingen –betreffende tooneeltoestanden, die aan duidelijkheid niets te wenschen overlaten. Het nieest iliiistratief is de ineenstorting van het Burg-theater te Weenen, hetwelk, doordat de Staat plotseling de overeenkomsten met deze instelling opzegde, aan 'den rand van den afgrond werd gebracht.
Ook in Duitschland valt een geweldige afbraak te constateeren. Spr. gaf als voorbeeld enkele salarisschalen vaii liet seizoen 1931—1932 en hij noemde enkele cijfers om te bewijzen, welk een ontzaglijke werkloosheid ook bij onze oostelijke naburen, in de tooiieelwereld is ontstaan. Het nieuwe régime is er allerminst in geslaagd deze werkloosheid te verminderen.
Er zijn enkele omstandigheden die dezen enormen achteruitgang op tooneelgebied verklaren. In de eerste plaats was no den oorlog allerwegen een stemming merkbaar om het cultureele leven–zoo snel–en zoo hoog mogelijk op te voeren. Dit kwam liet tooneel positief ten goede dat in de eerste jaren na den oorlog een grooten bloei vertoonde. In de strekking van de meeste stukken bleef eveiiwel de invloed vat: den oorlog merkbaar.
Hoewel in de jaren 1924—1929 zich een nieuw en vast publiek had gevormd, konden aan den eenen kant de gezelschappen zich niet voldoende losmaken van de oude sleur, teneinde den gunstigen invloed te bestendigen. Aan den anderen kant gedoogden de economische omstandigheden dit niet. In het algerneen is het niveau van liet tooneel na den oorlog te snel opgedreven.
Inzonderheid de positie van den Nederlandsclien tooneelspeler moet bijzonder precair genoemd worden. Terwiil in liet buitenland de salarissen van acteurs plegen gepubliceerd te worden, blijven die van onze acteurs, met uitzondering van die van de Amsterdanisclie Tooneelvereeniging, geheim. Dit met liet oog op de „handelswaarde" van den acteur.
Ondanks deze geheimhouding durfde spr. de verzekering geven, dat deze salarissen, niet het oog op een contract van 7–9 maanden per jaar, waarop wordt gewerkt, verre van toereikend zijn.
Wat de werkloosheid onder de Nederlandsclie tooneelspelers betreft men kan veilig aannernen, dat in Nederland 50 tot 60% van de beschikbare krachten werkloos zijn of „ambulant" zooals dat heet. Voor Amsterdam bedraagt het aantal „ambulan-

ten" 40%. En werk, niet anders dan werk, is de eenige troost voor den uitvoerenden kunstenaar, van hem die eens de voldoening heeft gesmaakt van de erkenning van zijn artistieke kwaliteiten.
Ook de radio en de film hebben veel afbreuk gedaan aan de belangstelling, die de gezelschappen natuurlijk zooveel mogelijk trachten gaande te houden in ecii rustelooze jacht, niet liet resultaat dat den tooneelspeler hoe langer hoe niinder rust wordt gegund tot schade van 'zijn ontwikkeling.
Zich bepalende tot den huidigen toestand in Amsterdam, waar liet tooneel nog steeds als openbare „vermakelijkheid" wordt betiteld en beschouwd, wees de lieer Sternheim er op dat dit toch ook zijn gunstigen tijd heeft gekend. Aan de hand van een statistiek, loopende van 1915 tol 1933, toonde hij aan, dat liet schouwburgbezoek zich inzonderheid de laatste jaren in sterk dalende richting beweent. De verhouding van 1915 tot 1933 is b.v. 3 tegen 1, en dil ondanks de steeds toenemende bevolking! Ook wijzen de cijfers uit dat zelfs sterk populaire prijzen geen gunstigen invloed hadden op liet schouwburgbezoek, waarschijnlijk wegens de geleidelijk toenemende verarming der bevolking.
Spr. eindigde met een kraclitig pleidooi voor een flinke subsidie van de overheid zonder welke het den meest energieken leider niet lukken kan, de positie te redden.

A. IERLAND. — **Generaal O'Duffy** gearresteerd. — Op 17 December is de leider der Blauwhemden, Generaal O'Duffy gearresteerd onder beschuldiging den Ierschen staat in gevaar te brengen. Hij zal binnenkort voor de militaire rechtbank terecht staan
(Iirish Times) (Vorig bericht blz. **1080** C.)

19 DECEMBER 1933

B. **NEDERL.** OOST-INDEE. — Nieuwe regeling voor **gehuwde** ambtenaressen. — De regeering richtte een rondschrijven tot de colleges bevoegd tot het aanstellen van ambtenaren waarin wordt opgemerkt dat de nood der tijdsomstandigheden een uitbreiding wettigt van de regeling dat van landsdienaressen buiten werkelijken dienst het wachtgeld of het non-activiteitstractement komt te vervallen bij het aangaan van een huwelijk. Vanaf 1 Januari 1934 zal dus als algemeenen regel gelden, dat ambtenaressen. die in het huwelijk treden uit 's Lands dienst worden ontslagen met ingang van den laatsten dag van de maand waarin het huwelijk plaats vindt.
De nieuwe regeling zal slechts enkele uitzonderingen bevatten, voor de toepassing waarvan machtiging van den Gouverneur-Generaal vereischt is. De in het huwelijk tredende ambtenaressen, die nog niet perisioengerechtigd zijn, verliezen hare pensioensvooruitzichten, terwijl geen aanleiding bestaat op haar de onderstandsregeling toepasselijk te verklaren, noch de door haar gestorte bijdragen te restitueeren.
Met in het huwelijk tredende ambtenaressen worden gelijkgesteld zij, die in concubinaat gaan leven,
(Aneta) (**Vor.** ber. Ambtenaren **832 I.**)

C. CHINA. — Het Chineesche banditisme en Japan. — De Shun Pao van 18 November schrijft, dat alle troebelen, die in Noord-China plaats hebben veroorzaakt worden door de Japanners. Er zijn nu vele maanden verloopen, sinds de wapenstilstand van Tang-Koe gesloten is, maar het banditisme groeit schrikbarend aan. De Japansche militairen zijn hiervan niet onkundig en met de imperialistische ideëen der Japanners kunnen wij er van overtuigd zijn, dat 't banditisme door hen wordt aangewakkerd om als een excuus voor een ingrijpen in onze Chineesche zaken te dienen. (Shun Pao, Shanghai)
(Vorig bericht Banditisme blz. **178** P.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Indische **salarisherziening**. — De voorstellen tot herziening van de salarisregelingen zijn heden verschenen.
Uit deze voorstellen blijkt, dat onaangetast is gebleven:

1. het beginsel van gelijke bezoldiging ongeacht den landaard, het land van opleiding en de plaats van aanwerving;

2. dat het salarispeil zooveel mogelijk aangepast moet worden aan den standaard der Oostersche maatschappij.

Bij den gewijzigden opzet der grondslagen van het bezoldigingsstelsel vervalt elke aanleiding om de betrekkingen in drie groepen A, B en C te verdeelen. Van een overbrenging van bepaalde betrekkingen uit de eene naar een andere groep zal in de toekomst geen sprake meer behoeven te zijn. De eindsalarissen voor betrekkingen met vergelijkbare vooropleiding, loopen vrij sterk uiteen. Promotie betrekkingen zooals ongegradueerd referendaris en practijk-ingenieur, worden geheel afgeschsft. Voor de subalterne ambten is de schaallengte verlengd, en de eindbezoldiging in die ambten wordt verkregen op een leeftijd varieerende van 45 tot 48 jaar. (Aneta) (Vor. ber. **901** B.)

E. JACOB **BENDIEN** OVERLEDEN. — Na een langdurige ongesteldheid — hij was sinds een paar jaar bedlegerig — is te Amsterdam op 43-jarigen leeftijd overleden de schilder Jacob Bendien.
Zijn modern gericht werk — hij heeft voornamelijk geschilderd, geteekend en lithografisch werk gemaakt — onderscheidde zich door een eigenaardige teerheid en viel daardoor buiten het gewone kader.
(N. Rott. Crt.)

F. MANDSJOEKWO. — Japansrhe activiteit. — Vele Chineesche bladen uit Mandsjoekwo geven een idee van de aldaar heerschende Japansche activiteit. O.a. wordt gemeld in het blad Ta Bei Sin Bao van 28 Augustus 11.:
1 Dat de constructie van een groot aerodroom te Charbin is voltooid
2. Dat drie Jap. kanonneerbooten op den rivier Sunjari te water zijn gelaten. Zij waren gedemonteerd uit Japan gekomen en in de dokken van Charbin, die aan den Japanner Kavasaki behooren, gemonteerd.
Wat beteekent deze Japansche activiteit in Mandsjoelrwo? vraagt het blad. Wij vertrouwen, dat Rusland een wakend oog houdt. (Ta Bei Sin Bao) **(592** B)

G. DUITSCHL.4hTD. — Transfer-Moratorium. — De Rijksbank heeft, hoewel de noodzakelijke verhooging der valutareserve daaronder opnieuw moet lijden, ook thans weer besloten voor de volgende zes maanden het maximum te transfereeren, dat volgens de opgestelde statistieken mogelijk is, n.l. 30%.
Ten aanzien van de transfereering der in den tijd van 1 Januari 1934 tot 30 Juni 1934 vervallende bedragen is de volgende regeling getroffen:

1. Rente- en amortisatiebedragen van de 7% Dawesleening van 1924, zoornede de rente der 5½% Younglceening 1930 worden ten volle getransfereerd;

2. Van alle vervallende bij de Konversionskasse gestorte rente- en winstaandeel-bedragen, zoomede van alle aan deze prestaties, volgens par. 1 van de wet in zake de betalingsverplichtingen tegenover het buitenland d.d. 9 Juni 1933, gelijkstaande betalingen, met uitzondering van de schulddelgingsbedragen, zal 30% worden getransfereerd;

3. Een transfereering der amortisatiebedragen met uitzondering van die voor de Dawes-leening zal niet plaats vinden;

4. Voor de niet te transfereeren bedragen, waarvoor de crediteuren bij de Konversionskasse zijn gerrediteerd, blijft de tot nu toe bestaande regeling van kracht;

5. Voor binnenlandsche bezitters van Diiitsche buitenlandsche waarden, gelden, zaoals tot nu toe, principieel dezelfde bepalingen als voor de buitenlandsche bezitters.

In de zitting van de centrale commissie der Rijksbank heeft dr. Schacht de nieuwe transferregeling toegelicht. Hij zeide o.a. opnieuw, dat de transferbetalingen stopgezet moeten worden wanneer de uitvoer van Duitschland niet grooter wordt. Ook zeide hij, dat Duitschland veel schade lijdt van de valutadumping van Engeland, Scandinavië, Japan en Amerika. (Het Vaderland) (Vor. ber. blz. **1087 C.)**

A. NEDERLAND. — Contingenteeringen. — Bij Kon. besluit van 1 Dec. '33 is de contingenteering van den invoer van: bladzink, draadnagels en draadkrammen, getrokken ijzerdraad en prikkeldraad, bedrukte geverfde en bontgeweven ongebleekte en gebleekte katoenen manufacturen, tafel- en servetgoed, handdoeken en ander huishoudgoed, zoowel afgepast als aan het stuk, beddelakens en sloopen, voor den tijd van drie maanden verlengd.

Voor bladzink is de invoer gecontingenteerd op 80 pct. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per drie maanden in de jaren 1931 en 1932 is ingevoerd.

Voor draadnagels en draadkrammen is het contingent vastgesteld op 50 pct. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per 3 maanden in de jaren 1931 en 1932 is ingevoerd.

Voor getrokken ijzerdraad, blank, gegloeid of verzinkt, al of niet omkleed met onedele metalen en al of niet omwikkeld en/of omsponnen, is het contingent 80 pct. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per 3 maanden in de jaren 1931 en 1932 is ingevoerd.

Voor prikkeldraad en puntdraad is het contingent 100 pct. van de hoeveelheid, welke gemiddeld per 3 maanden in de jaren 1931 en 1932 is ingevoerd.

Voor bedrukte, geverfde en bontgeweven manufacturen is het contingent vastgesteld op 50 pct. van de waarde van den gemiddelden invoer per 3 maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.

Voor gebleekte manufacturen is het contingent vastgesteld op 65 pct. en voor ongebleekte op 75 pct. van de waarde van den gemiddelden invoer per 3 maanden in de jaren 1931 en 1932.

Voor tafel- en servetgoed is het contingent vastgesteld op 60 pct. van de waarde van den gemiddelden 3-maandelijkschen invoer in 1929, 1930 en 1931.

(Staatscourant) (Vorig bericht blz. 956 D.)

B. PORTUGAL. — Antonio Pinheiro overleden. — Dezer dagen overleed te Lissabon Portugal's populairste tooneelspeler en hoofdvertolker van Shakespeare rollen, Antonio Pinheiro. Ook in Spanje verwierf hij groote vermaardheid.

Hij stamde uit een echte acteursfamilie. Pinheiro is 60 jaar geworden. (Diario de Noticias, Lisboa)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — De Kinarestrictie. — Bij den Volksraad zijn ingediend een tweetal ontwerpen inzake de kina-restrictie.

De regeling draagt geen internationaal karakter, daar Ned.-Indië practisch het monopolie voor kina bezit.

De ontwerpen bevatten geen bepaling betreffende den duur waarvoor de restrictie zal gelden, zoodat zij derhalve kunnen worden verlengd of ingetrokken naar bevind van zaken.

Een bijzonderheid is nog dat artikel 4 van het oorspronkelijk ontwerp, waarin de betaling der agrarische en financieele lasten werd gekoppeld aan de invoering der restrictie, is geschrapt. Dit artikel was de oorzaak van den langen duur der voorbehandeling.

De restrictie bestrijkt in Ned.-Indië drie groepen: ten eerste de groep ondernemers die vereenigd is in de Vereeniging voor Kinacultuur, en die 95% der totale cultuur omvat, ten tweede de niet-aangesloten ondernemingen en ten derde de kleine bevolkingsaanplant.

Deze omstandigheid wordt een voordeel voor de invoering der restrictie geacht.

In de Memorie van Toelichting op de kina-uitvoerordonnantie wordt gezegd, dat de kinacultuur in Ned.-Indië wordt bedreigd door de gevolgen van overproductie; beperking leidt tot orde en regelmaat in de voorziening van de wereldmarkt.

De ordonnantie tot tijdelijke beperking van den export van kinabast en alle plantmateriaal schrijft voor dat de opgave van voorraden bij de tusschenhandelaars uiterlijk 6 weken na den dag van in werking treding moet geschieden.

Overtreding daarvan wordt gestraft met ten hoogste 1 jaar of *f* 10.000 boete, overtreding van de aanplantrestrictieordonnantie wordt gestraft met drie maanden of 500 gulden boete. (Aneta) (Vor. ber. 862 H,)

D. NEDERLAND. — Julius Hoste over de zelfstandigheid van een klein land en het liberalisme. —

Op 16 Dec. '33 heeft de heer Julius Hoste, hoofdredacteur en eigenaar van „Het Laatste Nieuws", het groote te Brussel verschijnende liberale dagblad, te Amsterdam gesproken voor de leden en introducé's van de afdeeling Amsterdam van de Liberale Staatspartij De Vrijheidsbond, over: De zelfstandigheidspolitiek van een klein land en het liberalisme.

De heer Hoste begon met een historisch overzicht van de ontwikkeling van de Nederlanden. Hij deed uitkomen, dat het Noorden en het Zuiden volkonien van elkaar waren vervreemd. Kort na de liereeniging na de slag bij Waterloo in 1815, deed deze vervreemding zich opnieuw gelden. Doch dit behoeft niet te worden betreurd, mits de zelfstandigheidsgedachte en in Nederland èn in België niet worde aangetast. In de jaren na 1839 werd aan België een stelsel van verplichte neutraliteit opgelegd, waardoor de bestemming van het land werd bepaald.

Vervolgens besprak de heer Hoste uitvoerig de ontwikkeling van België en de Vlaamsche beweging van 1830 tot na den wereldoorlog.

Bij zijn bespreking van de Nederlandsch-Belgische onderhandelingen veroordeelde hij de annexatieplannen en sprak hij er, gedachtig aan de Belgische zelfstandigheidspolitiek, zijn spijt over uit, dat deze onderliandelingen niet reeds eerder tot een, beide partijen bevredigend, resultaat liebben geleid. Immers, dit uitstel was z. i. niet in het belang der veiligheid. Het Franscli — Belgische nccoord, dat afbreuk zou hebben gedaan aan de Belgisch-Nederlandsche onderliandelingen, moet z. i. worden beschouwd als een uitvloeisel vaii de besprekingen te Locarno. Dit accoord is uitsluitend een defensieve overeenkomst, dient dus ter verzekering van de veiligheid. Hoe meer de veiligheid van een klein land verzekerd is, des te grooter is de zelfstandigheid van dat land.

Weliswaar wordt de Volkenbond in zijn grondvesten bedreigd, doch deze bedreiging komt niet van de zijde der kleine landen, daar zij juist de veiligheid waardeeren, die de Volkenbond hun verschaft.

Het verdrag van Locarno waarborgt de onschendbaarheid van de Belgische grenzen; het schaft de verpliclite neutraliteit af, die trouwens onvereenigbaar is met het lidmaatschap van den Volkenbond. Dit beteekent echter geenszins, dat België zich in een stelsel van boiidgenootschappen zou moeten laten meesleepen. België moet zijn zelfstandigheid hoog houden, doet dit ook op economisch gebied. Het staat vooraan in de rij van die landen, die de protectie bestrijden. Zeker treft den kleinen staten niet het verwijt, dat door hun toedoen de plannen der economische conferentie van 1927 niet ten uitvoer zijn gebracht.

Spr. behandelde voorts de beteekenis van Oslo en Ouchy, de besprekingen over een tolunie tusschen België en Frankrijk. De geheele economische politiek van België is echter onvereenigbaar met eenzijdige oriënteering, die het gevolg zou zijn van een tolverbond met een groote mogendheid. Het behoud van zijn staatkundige zelfstandigheid is niet alleen voor België, doch voor geheel West-Europa een levensbelang.

Sommigen beweren, dat de tijd van de kleine landen voorbij is, doch de wereld zou een onnoemelijk verlies aan geestesvrijheid op ieder gebied lijden, als al die kleine landen in eroote gemeenschappen moesten worden opgenomen, terwijl bovendien liet internationale leven hierdoor zeer zou verarmen. Waren er slechts vredelievende kleine naties, dan zou het spook van den oorlog niet opnieuw opdoemen. Laat ons burgers van kleine landen, aldus eindigde de heer Hoste, het 'vertrouwen behouden in de toekomst, laat ons zoeken niet naar dut wat verdeelt, maar naar dat wat vereenigt. De politieke en economische gevaren dwingen daartoe.

(Alg. Handelsblad)

E. **DOOFHEID.** — Vele gevallen van doofheid op middelbaren en lateren leeftijd zijn het gevolg van de z.g. otosclerose.

In een monografie betoogt nu de autoriteit op het gebied van oorziekten Macleod Yersley, dat deze en ook sommige andere vormen van doofheid op middelbaren en hoogeren leeftijd samenhangen met een darmaandoening, meestal chronische obstipatie.

Ook meent hij bij zijn talrijke onderzoekingen te hebben kunnen vaststellen, dat, waar de otosclerose hereditair of familiair optreedt, ook de darmafwijking dit doet.

Als prophylacticum beveelt hij daarom van jongs af aan de uiterste zorg voor regelmatige darmwerking aan. (The Lancet)

20 DECEMBER 1933

F. STAATSSCHULDEN. — Wij ontleenen aan een artikel van de hand van den Heer S. F. van Oss in de Haagsche Post van 16 Dec. het volgende:

De Staten geven het voorbeeld in het maken van schulden. Met naar ik vermeen de eenige uitzondering van Venezuela, dat onlangs zijn staatsschuld terugbetaalde uit den cijns. geheven van gewonnen olie, heeft elk land dat zichzelf respecteert een Openbare Schuld. Meestal loopt die in ,,astronomische" getallen. Ons kleine landje bijvoorbeeld heeft een openbare schuld van ruim f 2.900.000 000, waarbij nog 1600 millioen van Ned.-Indië komt; Frankrijk van frs. 289.000.000.000; Engeland van f 8 079 000.000; Ver. Staten van $ 23.100.000.000. Bij dit laatste bedrag moet nog $ 7 000.000 000 deficit of vlottende schuid worden gevoegd, ontstaan onder Roosevelt's bewind. Het totaal der Staatsschulden kan niet met juistheid worden opgegeven, maar bedroeg volgens het Stock Exchange Official Intelligence in 1931 voor 49 landen globaal f 310 milliard. Het meerendeel dezer schulden komt voort uit oorlogen en bewapening; slechts een betrekkelijk klein deel werd aangegaan voor openbare werken, niet steeds van productieve soort. Menig land met een ongunstige handelsbalans, hetgeen wil zeggen zonder geld om in het buitenland gekochte dingen contant te betalen, ,,vereffende" de rekening via leeningen.

(Haagsche Post)

A. ONTWAPENING. — Rijliskanselier **Hitler's** voorstellen. — Hetgeen te Berlijn is voorgesteld ten aanzien der ontwapening, heeft de Daily Telegraph van 16 Dec. '33 aldus samengevat:

Hitlers ,,plan" bestrijkt zoowel de bewapening als de veiligheid. Het combineert MacDonalds voorstel om een politieken wapenstilstand van 10 jaar te sluiten en zijn latere voorstel om verdragen van non-agressie te sluiten tusschen de continentale mogendheden. Duitschland zou bereid zijn dergelijke verdragen te sluiten met al zijn buren: Frankrijk, Polen, Nederland, Zwitserland, Italië, België, Denemarken en Tsjecho-Slowakije. Het Rijk zou sancties tegen een vredeverstoorder willen aanvaarden, echter geen automatische sancties. Hitler zou verder bereid zijn den oorlogsgeest uit de Duitsche schoolboeken en het onderwijs te bannen als de andere mogendheden hetzelfde deden. Dit ter bevordering der moreele ontwapening.

Naast deze voorstellen om tegemoet te komen aan anderer verlangen naar veiligheid, zouden dan de voorstellen staan tot verzekering van eigen veiligheid: versterking van het leger tot 300.000 man, alle soorten defensieve wapens (lichte tanks, rijdende artillerie tot stukken van 6 inch, verkenningsvliegtuigen; volgens de Temps zou Duitschland het vierde deel eischen van de gezamenlijke lichte bewapening van Frankrijk, Polen en Tsjecho-Slowakije). De andere mogendheden zouden hun bewapening geleidelijk moeten verminderen. Bommenwerpers, chemische en bacteriologische wapens zouden verboden zijn.

Duitschland zou ten slotte bereid zijn automatische, periodieke contrôle toe te staan (volgens de Sunday Times echter niet in het tijdperk van de reorganisatie der Rijksweer). (Daily Telegraph) (V. b. **1085 C.**)

B. NEDERLAND. — Japansche Textiel-Delegatie. — Op 14 Dec. is de Japansche textiel-delegatie uit Londen te 's-Gravenhage aangekomen. Zij bestond uit de heeren Nimura, Miyake, Okada en Hawactuchi.

Aan een vertegenwoordiger van het Ned. Corr. Bureau deelde de heer Okada, de leider der delegatie, mede, dat de vertegenwoordigers van de Japansche katoenindustriëelen in Londen waren en zij het verzoek van Nederlandsche zijde kregen ook naar ons land te komen. De delegatie is hier gekomen om te luisteren naar hetgeen de Nederlandsche autoriteiten en belanghebbenden zullen hebben op te merken. Zij nemen in alle opzichten een afwachtende houding aan.

Wat de Japansche concurrentie in Nederlandsch Oost-Indië en eventueele maatregelen van regeeringszijde daartegen betreft, zeide de heer Okada dat hij op geruchten niet wenschte af te gaan. Hij wees erop, dat de Japansche concurrentie in Nederlandsch-Oost-Indië volkomen fair was. Japan kan goedkoop verschillende goederen fabriceeren en het is voor de bevolking in dezen tijd van depressie van groot belang, dat zij de benoodigde goederen van goede qualiteit tegen den laagst mogelijken prijs kan koopen.

Wat Nederlandsch-Indië het probleem van den Japanschen import noemt, bestaat niet alleen voor Ned.-Indië. Het bestaat ook voor vele andere landen.

Japan moet, mede door zijn overbevolking, middelen en wegen zoeken om te leven. En Japan kan niet leven zonder export. ,,Wij dwingen onzen uitvoer echter niet, slechts zijn wij in staat goedkooper te produceeren dan de Europeesche landen."

De delegatie is op 19 Dec. weder vertrokken na kennis te hebben genomen van de Nederlandsche uiteenzettingen inzake de samenwerking tusschen Japan en Nederland. (Algem. Handelsblad) (V. b. 927 H.)

C. DR. W. DE **VLUGT.** — **12½** jaar burgemeester van Amsterdam. — De burgemeester van Amsterdam dr. Willem de Vlugt, staat heden, 20 December 1933 twaalf en een half jaar aan het hoofd van 's lands hoofdstad.

In de statige rij van Amsterdams burgemeesters de eeuwen door, was de heer de Vlugt een nieuwe verschijning. Hij leidde een nieuwe periode in.

Dank zij de rijke gaven van hoofd en hart heeft burgemeester de Vlugt zich de dankbaarheid van de Amsterdamsche burgerij verworven — die bij de op 20 Dec. gehouden officieele receptie geuit is. (Red. K. H. A.) (Vor. ber. **832 C,** zie photo pag. **139** D.)

D. TIBET. — De Dalai-Lama overleden. — De Dalai Lama, geestelijk en wereldlijk hoofd van de autonome Chineecche provincie Tibet, is volgens een telegram uit Lhasa aldaar op 60-jarigen leeftijd overleden. Zijn laatste regeeringsdaad was het verleenen van verlof aan een Engelsche expeditie om over den Mount Everest te vliegen, hetgeen het vorig jaar is geschied. (N Rott. Crt.)

E. BATAVIA. — **Begrooting 1934.** — De ,,Java Bode" bevat een uitvoerige beschouwing over de Bataviasche gemeentebegrooting voor 1934.

Het volgende is eraan ontleend:

De eerste indruk is onverdeeld gunstig. In tegenstelling met wat bij andere groote Indische gemeenten aan het licht is gekomen, blijkt het financieel beheer van Batavia in de afgeloopen jaren op zeer voorzichtige, conservatieve wijze gevoerd te zijn. Het gevolg daarvan is dat men zelfs de begrooting 1934 kloppend heeft weten te krijgen, een prestatie waarvoor men respect moet hebben.

Uit opgenomen staten blijkt dat de ontvangsten na het hoogste jaar 1930 tot aan 1933 toe vrij geleidelijk zijn gedaald met in totaal ongeveer f 1.200.000, dus met slechts rond 21%, terwijl men voor 1934 verwacht dat zij zelfs weder met ruim twee ton zullen oploopen. Daartegenover wordt bij de uitgaven verwacht dat zij ook in 1934 nog iets zullen dalen, waarna de geheele daling van 1930 t/m 1934 rond f 1.000 000 of ongeveer 17% zal beloopen. (Java Bode)

F. ONDERWIJS. — **Wereldbudget.** — Een publicatie van het internationale onderwijsbureau te Genève vermeldt de bedragen die verschillende landen voor het onderwijs besteden. Uitgedrukt in percenten van het totale budget voor elk land lezen we voor: Duitschland 18, België, 8 3, Denemarken 20 6, Spanje 6.5, Finland 15.6, Frankrijk 6.6, Italië 5, Noorwegen 14.6, Nederland 27.9, Zweden 17.2, Rusland 3, Zwitserland 20.

Nederland is verreweg de eerste in de uitgaven.

(Intern. Onderwijzersbureau, Genève) (V. b. **724** A.)

A. BELGIE. — Politieschandaal. — Ernstige beschuldigingen van omkooperij heeft tot de arrestatie geleid van den hoofdcommissaris van politie te Brussel en vier commissarissen.
Een gepensionneerde inspecteur van politie, opende een zaak voor den verkoop van benzine. De gearresteerde commissarissen worden beschuldigd dat zij processen verbaal tegen motorrijders lieten verdwijnen op voorwaarde dat de overtreders hun benzine bij den gewezen politie-inspecteur kochten. Deze laatste zou hiervoor aan de politie-commissarissen commissie hebben betaald. Hij en zijn twee zoons werden eveneens gearresteerd. De onwettige handelingen zouden reeds meer dan twee jaar zijn gepleegd.
De hoofdcommissaris van Brussel verleende diensten aan de geallieerden gedurende den oorlog en ontving het Engelsche Militaire Kruis.
De hoofdcommissaris van Leuven werd ook gearresteerd onder verdenking bij deze omkooperijen betrokken te zijn. (Le Soir)

B. JURISPRUDENTIE. — Loterij of niet? — Over deze materie handelen twee recente arresten van den Hoogen Raad van 16 Oct. '33 (gratis koopdag) en d Nov. '33 (prikplank).
Hierbij heeft de H. R. een nieuwe maatstaf aangelegd voor het vereischte van art. 1 der Loterijwet, n.l.: dat loterij een gelegenheid is, waar men geen overwegenden invloed kan uitoefenen op het lot, dat de winnaars aanwijst.
Was vroeger de interpretatie van den Hoogen Raad aldus, dat de mogelijkheid moest bestaan de kansen te bepalen, bijv. door een persoon met goed puzzlehoofd of wiskundigen aanleg, thans eischt de H. R., dat dit bij rationeele deelnemingswijze te verwachten zal zijn of beoogd is. Onder rationeele deelneming is te verstaan deelnemen, zooals van een normaal persoon redelijkerwijze verwacht kan worden.
De prikplank valt thans dus niet meer buiten de Loterijwet, daar de kansbepaling theoretisch wol mogelijk is, doch slechts na moeilijke en tijdroovende studie.
De gratis koopdag echter wel, daar, aldus de H. R., de kooper zich, door iederen dag iets te koopen de kans kon verzekeren en dit geen Onredelijk gedrag is. (Red. K. H. A.)

C. DUITSCHLAND. — Buitenlandsche Handel. — In tegenwoordigheid van verschillende rijksministers, o.m. die van Buitenlandsche Zaken en van Oeconomische Zaken, is op 19 Dec. '33 de eerste bijeenkomst gehouden van den Raad voor den Buitenlandschen Handel.
De rijksminister van Oeconomische Zaken, Dr. Schmitt, wees er op dat de rijksregeering den buitenlandschen handel beschouwt als een belangrijk bestanddeel van de Duitsche volkshuishouding. De rijksregeering is niet blind voor den moeilijken toestand, waarin de buitenlandsche handel zich bevindt en zij acht het noodzakelijk, dat na de reorganisatie en de opleving van het binnenlandsche bedrijfsleven thans ook de Duitsche buitenlandsche handelsbetrekkingen worden vernieuwd en uitgebreid.
De Duitsche buitenlandsche handel, in- en uitvoer tezaamgerekend, is van het hoogtepunt van ongeveer 27 milliard in 1929 gedaald tot 10 milliard in 1932 en zal in 1933 niet veel meer zijn dan 9 milliard. De Duitsche buitenlandsche handel heeft nog geen deel aan de wederopleving van het Duitsche bedrijfsleven. Dit is evenwel niet in tegenstelling tot de gunstiger ontwikkeling van de binnenlandsche nijverheid, doch ook tot den buitenlandschen handel van andere groote landen, welke de laatste maanden reeds een verbetering te zien geeft.
De belangrijkste oorzaak voor dezen toestand van den buitenlandschen handel moet worden gezocht in de handelspolitiek, welke de meeste landen op aarde in de afgeloopen jaren hebben gevoerd. De wensch de uitwerking van de oeconomische wereldcrisis buiten het eigen land te houden, heeft vele regeeringen aanleiding gegeven, de maatregelen tot vermindering van den invoer, in steeds korter wordende tusschenpoozen op elkander te laten volgen. Gebrek aan kapitaal en de veelal tegen de Duitsche fabrikaten gerichte maatregelen van het buitenland hebben voor den Duitschen buitenlandschen handel nog een bijzonderen terugslag op de afzetmogelijkheden gebracht. De Rijksregeering is bereid met alle landen op aarde in nauwe oeconomische betrekkingen te treden en het ruilverkeer te bevorderen met die landen die niet door kortzichtige maatregelen volken uit hun kring uitsluiten.
Er kan niet dikwijls genoeg op worden gewezen, dat, Duitschland zijn schulden slechts kan betalen door den uitvoer van goederen en dat ook de omvang van den buitenlandschen import naar Duitschland in hooge mate afhankelijk is van de bereidheid van het buitenland Duitsche producten te betrekken. De rijksbank was gedwongen de transferquota van 1 Januari 1934 af te verlagen tot 30 pct. Deze maatregel wijst opnieuw op het verband tusschen schuldbetaling en uitvoer. De groote taak van den raad ligt op die gebieden, waar de rijksregeering invloed kan hebben op verordeningen of maatregelen. Binnenkort zal een bijzondere commissie van den raad de kwestie der deviezen behandelen. Spr. herinnerde er aan, dat verschillende voorstellen zijn ingediend tegen de overbrenging van Duitsche bedrijven en den verkoop van halffabrikaten, patenten en uitvindingen aan het buitenland, kwesties welke een grondige bespreking behoeven.
Niet alleen de betaling van de buitenlandsche schulden, maar ook een verdere verbetering van den toestand van vele kringen van het Duitsche volk hangt af van de organisatie van den Duitschen buitenlandschen handel. De raad voor den buitenlandschen handel heeft de belangrijke taak mede te werken aan dit moeilijke werk van wederopbouw.
(N. Rott. Crt) (Vorig ber. **961 C.**)

D. **MOORDSTATISTIEK.** — De Daily Telegraph publiceert een statistiek van het aantal moorden, dat in verschillende landen gedurende het jaar 1932 is gepleegd:

	Totaal aantal	p. 10.000 inw.
Chili	2.913	61
Brazilië	192	19.10
Ver. Staten	10.617	8.50
België	186	2.33
Duitschland	1.223	1.88
Frankrijk	620	1.48
Spanje	180	0.74
Groot Brittanië	154	0.38
Holland	23	0.03

(Daily Telegraph)

E. **BELGIE.** — Finnncieele positie. — Over de gunstige financieele positie van België en de handhaving van den gouden standaard heeft de minister van Financiën, Jaspar, voor den Senaat een rede gehouden, naar aanleiding van de begrootingsdebatten.
De minister wees er op, dat de begrootingen in evenwicht zijn; die van 1933 toont een overschot aan van 28 millioen francs, die van 1934, volgens de thans vastgestelde cijfers, een overschot van 170 millioen. België heeft zijn geheele buitenlandsche vlottende schuld afgelost. De binnenlandsche schulden zijn, in goud omgerekend, lager clan in 1914.
De Belgische franc is stabiel en wordt gedekt door bijna 68% goud der Nationale Bank. Bovendien wordt de munteenheid beschermd, doordat Eelgië is toegetreden tot de landen, die trouw blijven aan den gouden standaard.
In antwoord op een interruptie betreffende de zwakke positie der begrooting, als gevolg van de mogelijkheid, dat de marken-overeenkomst door Duitschland wordt opgezegd. zeide de minister. dat België in den herfst van dit jaar een modus vivendi met Duitsch-

land heeft gesloten betreffende de markenconventie. Dit accoord loopt 15 dezer af en indien Duitschland het niet verlengt, zal België verplicht zijn, zoowel financieele als politieke retorsie-maatregelen te nemen. België wenscht de politiek van sluitende begrootingen voort te zetten, niet door leeningen, maar door vermindering der uitgaven en belastingen; in 1934 zullen de belastingen in elk geval niet verhoogd worden.
(Etoile Belge) (Vorig ber. 953 I.)

A. JONG-AZIATISCHE CONFERENTIE. — De Jong-Aziatische conferentie, bijeengeroepen door de Seyoekay-partij, is op 17 Dec. '33 te Tokio geopend. Aanwezig waren tweeduizend afgevaardigden, waaronder vertegenwoordigers van Afghanistan, Burma, China, Indië, Japan, Mandsjoekwo, Mongolië, Perzië, Siam en Turkije.
Tal van Japansche autoriteiten woonden de openingszitting bij en spraken de conferentie toe, o.a. de Japansche minister van onderwijs, Hatoyama, de minister van oorlog, generaal Araki, de voorzitter van het Japansche hoogerhuis, prins Konoye, de oud-minister van Buitenlandsche Zaken en oud-ambassadeur Yoshisawa.
Een resolutie werd aangenomen, waarin wordt verklaard, dat Azië bestemd moet blijven voor de Aziaten en waarin wordt gewezen op de eereplaats, welke Azië inneemt, zijnde „de wieg der menschheid".
(Vaz Dias)

B. BEWAPENING. — Het Duitsche instituut voor conjunctuur-onderzoek, publiceert het volgende overzicht van de uitgaven voor bewapening per hoofd van de bevolking in 1930—1931 in Reichsmark.
Tot de landen met hooge uitgaven behooren:

Frankrijk	54.50
Engeland	49.60
Nederland	39.35
Italië	33.30
Zweden	25.00
Zwitserland	22.50
U.S.A.	21.50
België	20.60
Rusland	16.80

(Duitsch Instituut voor Conjunctuuronderz.)
(Vor. ber. 492 D en rubriek Wereldbewapening.)

C. NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Italië. — Op 15 Dec. '33 hebben de volkscommissaris van buitenlandsche zaken der Sovjet Unie en de ambassadeur van Italië te Moskou de ratificatie-oorkonden uitgewisseld van het vriendschaps-, non-agressie- en neutraliteitspact, dat in September te Rome is geteekend door Italiaansche en Russische gevolmachtigden.
(Prawda)

21 DECEMBER 1933

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Aanplant van katoen op Java. — Het Soer. Hbld. maakt melding van enkele textiel-vraagstukken naar aanleiding van een onderhoud met den heer Van Baak, een bekende figuur uit de cultures, die sinds eenigen tijd nabij Banjoewangi een katoenonderneming heeft geopend, welke superieur product aflevert.
Dit is overigens niet de eerste poging in Indië om katoen te verbouwen; meestentijds leden deze pogingen echter schipbreuk. Klimaat (te veel regen) of bodem waren daarvan de oorzaak.
Naar het schijnt heeft de heer Van Baak echter op de buitenhellingen van het Idjen-gebergte; waar een zeer geprononceerde Oost-moesson heerscht, de ideale plaats voor het verbouwen van katoen gevonden.
Volgens het oordeel van het Koloniaal Instituut in Nederland is het product van zijn onderneming te rangschikken onder de Amerikaansche groep Good Midling, men zou er ten minste garen no. 24 en waarschijnlijk zelfs wel no. 30 uit kunnen vervaardigen. Op de onderneming bevindt zich een up to date fabriekje voor katoenbereiding. De kleinste spinnerij om deze katoen tot garen te verwerken zou een kapitaal van 2 tot 2½ ton kosten.
De onderneming zal binnen twee jaren zooveel product opleveren, dat een spinnerij draaiende gehouden zou kunnen worden. Dit resultaat is bereikt door zorgvuldige en deskundige selectie van Inlandsche katoensoorten; het volgend jaar zal men ook overgaan tot het aanplanten van Amerikaansche en Egyptische variëteiten. (Soerab. Handelsblad)

E. VOLIZENBOND. — Conflict Paraguay-Bolivia. — Door de bemoeiingen van den Volkenbond is tusschen Bolivia en Paraguay een wapenstilstandsverdrag gesloten. Het verdrag voorziet in de directe staking der vijandelijkheden in den Gran Chaco, zoomede de beslechting der geschillen tusschen Bolivia en Paraguay. Naar verluidt heeft Bolivia er in toegestemd, het Chacogebied te ontruimen en te demilitariseeren. De president van Paraguay heeft aan den president van Uruguay getelegrafeerd: „Chaco-oorlog is beëindigd."
(Ned. Telegr. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. 1086 I.)

F. PRUISEN. — Besluiten van het Pruisische staatsministerie. —
De officieele Priiisische persdienst deelt mede, dat het Pruisische staatsministerie op 15 December een aantal wetten heeft afgehandeld, welke van groote beteekenis zijn voor het staats- en gemeentebestuur.
1. De wetten in zake aanpassing van het begrootingsrecht in Pruisen en zijn gemeenten aan die van het Rijk.
2. De wet in zake de uitbreiding der bevoegdheden van den Oberpräsident brengt een essentieële consolidatie van de positie van den Oberprasident binnen het Pruisische Staatsbestuur.
3. Een gevolg van deze regeling is het wetsontwerp in zake de nieuwe regeling van het staatstoezicht op de stad Berlijn.
Er wordt hierbij rekening gehouden niet de bijzondere beteekenis van de hoofdstad van het Rijk, zoodanig, dat het staatscommissariaat zich organisch ontwikkelt tot toeziende autoriteit en direct ondergeschikt wordt aan den ministerpresident.
4. De wet tot aanpassing van het Pruisische landsbestuur aan de principes van den nationaal-sociaiistischen staat heft de z.g. besiuitoverheid op.
5. De wet op de gemeenten bevat een principieele reorganisatie der Gemeentewet, niet het doel een echt zelfbestuur te herstellen.
De wet heft de 15. tot nu toe bestaande gemeentewetten in Pruisen op en stelt' in hun plaats een uniforme regeling voor alle Pruisische gemeenten.
Aan het hoofd der gemeenten staat met de uitsluitende verantwoordelijkheid voor alle beslissingen als leider der gemeente in boerendorpen de dorpsscliout in landelijke gemeenten de gemeenteschout en in de steden' de burgemeester. Ter assistentie van den leider der gemeenten worden schepenen, in de steden wethouders benoemd. Deze vormen evenwel niet, zooals tot nu toe, met den leider een college, doch zij zijn aan hem ondergeschikt. Zij worden benoemd voor den duur van 12 jaren.
Als gemeenteraadsleden zullen optreden de plaatselijke leiders der N.S.D.A.P. en de leiders der S.A. of S.S. met het grootste aantal dienstjaren. Iedere stad zal van den minister van Binnenlandsche Zaken een „Stadt Brief" otitvangen betreffende de benoeming van gemeenteraadsleden.
6. De wet op het brandweerwezen regelt in zes hoofdstukken de plaatselijke brandweer.
De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken heeft een nieuw insigne voor de brandweer goedgekeurd, dat voor de eerste maal met Kerstmis zal worden uitgereikt.
(Pruisische Persdienst)

G. MR. DR. C. P. ZAAYER OVERLEDEN. — Te 's-Gravenhage is op ruim 70-jarigen leeftijd overleden mr. dr. C. P. Zaayer. Hij was cum laude te Leiden in de rechts- en staatswetenschappen gepromoveerd. Van 1913 tot 1917 was mr. Zaayer president van den Krijgsraad te Den Haag, waarna hij de functie aanvaardde van dijkgraaf van het hoogheemraadschap Delfland. Mr. dr. Zaayer heeft deel uitgemaakt van onderscheidene staats-commissies.
(De Maasbode.)

H. VEBEENIGDE STATEN. — Regeling van arbeidsconflicten. — President Roosevelt heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij de nationale arbeidsraad (National Labor Board) wordt gemachtigd alle conflicten te regelen, die den industrieelen vrede bedreigen en waarbij voorts alle maatregelen worden goedgekeurd welke de raad in de uitoefening van zijn bevoegdheden tot dusver heeft genomen.
Het gepubliceerde decreet geeft den arbeidsraad het recht, door bemiddeling, verzoening en arbitrage alle geschillen tusschen werkgevers en werknemers te regelen. (N. v. h. Noorden)

A. ZWITSERLAND. — Nationale Raad. — De Zwitsersche nationale raad heeft **20** Dec. **'33** de militaire begrooting met groote meerderheid van stemmen goedgekeurd. Onafhankelijk hiervan is de nieuwe legerreorganisatie, welke werd toegelicht door den rapporteur Meyer uit Luzern. Hij zeide, dat het oorlogsgevaar in Europa is gestegen en dat Zwitserland geen vertrouwen heeft in den huidigen toestand. In de sterke verdedigingslinie van de Schelde tot de Middellandsche Zee is een gaping tusschen Bazel en Genève welke lokt tot een doorbraak.
(Journal de Genève) (Vorig bericht 1032 A.)

B. ETRUSCISCHE TAAL. — Professor Francesco Pironti schijnt het raadsel van de Etruscische taal te hebben opgelost. Bij zijn methode heeft hij zoowel gebruik gemaakt van de oude methode, nl. het vergelijken met het Grieksch als van de moderne methode, welke gebaseerd is op de klankovereenkomst, zonder veel rekening te houden met het Grieksch.
Professor Pironti is er in geslaagd een aannemelijke vertaling te leveren van stukken over de Etruscische beschaving.
De ontcijfering van Pironti is niet in strijd met de ontdekkingen van de bekende Etruscologen, Trombetti en Ribezzo.
De directeur van het Vaticaansch Museum, de bekende Etruscoloog Nogara, heeft in een ingezonden stuk in de kranten zijn waardeening over de methode-Pironti te kennen gegeven. (Il Secolo)

C. VENEZUELA. — Generaal **Gómez 25** jaar president. — Op **19** December vierde generaal Gómez zijn zilveren feest als president van Venezuela. Gómez heeft zich gedurende deze bewindsperiode gekenmerkt als een vooruitstrevend magistraat, die veel heeft gedaan voor den vooruitgang van zijn land. Onder zijn leiding is een net van goede verkeerswegen aangelegd. Hij heeft den landbouw krachtig bevorderd en tal van openbare werken geschapen. Gómez schonk de bevolking hospitalen en bevorderde de tot standkoming van waterleidingen. Voorts stichtte hij scholen voor alle onderwijsrichtingen en steunde hij krachtig de katholieke kerk, waarbij hij groote sommen schonk voor het bouwen van baselieken, kathedralen en kapellen. Hij verkreeg voor een groot bedrag den Heiligen Schrijn uit den Dom van Keulen, welke thans den prachtigen tempel van Maracay versiert.
(N. Rott. Crt.)

D. DISCONTOKOERSEN. - De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert			Sedert	
Argentinië	23- 2-'33	6 %	Nederlandsche Bank:		
België	13- 1-'32	3½%	Wisseldisc.	19- 9-'33	2½%
Br.-Indië	16- 2-'33	3½%	Prom. disc.	19- 9-'33	3 %
Bulgarije	17- 5-'32	8½%	Bel. v. Eff.	19- 9-'33	3 %
Chili	23- 8-'32	4½%	Bel. van Goederen	19- 9-'33	3 %
Columbia	18- 9-'30	7 %	Voorscli. Rek.-Crt.	19- 9-'33	3 %
Danzig	6- 5-'33	3 %	New York Fed. Res. B.	20-10-'33	2 %
Deneinarken	30-11-'33	2½%	Ned.-Indië	16- 8-'33	4½%
Duitschland	21- 9-'32	4 %	Noorwegen	24- 5-'33	3½%
Engeland	30- 6-'32	2 %	Oostenrijk	23- 3-'33	5 %
Estland	28- 1-'32	5½%	Peru	1- 8-'30	9 %
Finland	19-12-33	4½%	Polen	26-10-'33	5 %
Frankrijk	9-10-'31	2½%	Portugal	11-12-'33	5½%
Griekenland	14-10-'33	7 %	Roemenië	5- 4-'33	6 %
Hongarije	17-10-'32	4½%	Spanje	23-10-'32	6 %
Ierland	22- 4-'32	4 %	Tsj.-Slowakije	25- 1-'33	3½%
Italië	11-12-'33	3 %	Zuid-Afrika	20- 2-'33	4 %
Japan	3- 7-'33	3.65%	Zweden	29-11-'33	2½%
Joego-Slavië	27-11-'33	7 %	Zwitserland	21- 1-'31	2 %
Letland	10-12-'32	6 %			
Litauen	1- 1-'33	6 %			

(Keesings Financieel Archief) (Vorig bericht **blz.** 960 **F.**)

E. ROTTERDAM. — **Leening** van het **Rijk.** - f 24 **millioen.** — In een onvoltallige raadsvergadering werd op **20** Dec. met **21** tegen **2** stemmen aangenomen het voorstel in zake de regeling van de vlottende schuld, dus om o.a. met het Rijk een leeningsovereenkomst te sluiten tot een bedrag van f **24** millioen tegen een rente van 5%; ten tweede, het bedrag, waarvoor in **1934** kasgeldleeningen met het Rijk moesten worden aangegaan, te bepalen op f **20** millioen; ten derde, het bedrag, waarvoor kasgeldleeningen zullen worden aangegaan voor het tijdvak van **1** Januari tot en met **31** Maart **1934,** te bepalen op f **25** millioen.
(De Telegraaf) (Vorig bericht **495** D.)

22 DECEMBER 1933

F. NEDERLAND. — R. K. Werkgevers en het Fascisme. — Op **27** Nov. **'33** werd te 's-Gravenhage de jaarlijksche federatievergadering gehouden der Algemeene R. K. Werkgeversvereeniging. De Federatievoorzitter, Mr. M. P. L. Steenberghe, hield een rede waaraan wij het volgende ontleenen:
Meer dan ooit is het nu de tijd zich goed te realiseeren, wat onze organisatie is en zijn kan en wat zij niet mag worden. Zeker, nu mogen wij ons het wijze woord van mgr. Nolens z.g. herinneren: ,,Alles op zijn tijd en ieder op zijn plaats". Onze plaats is niet die eener politieke organisatie, noch die eener Regeering. Wij zijn een Standsorganisatie van R. K. werkgevers, die de godsdienstige, zedelijke en materieel8 belangen harer leden heeft te behartigen. Wat de Regeeringspolitiek betreft, kunnen we requestreeren, adviseeren en demonstreeren, niet echter regeeren. Zoowel op sociaal als economisch terrein heeft onze organisatie in de afgeloopen jaren deze taak met ijver en onverdroten vasthoudendheid vervuld, en indien op dit gebied thans de meeningen veranderen, kunnen wij met onze actie zeker voor een groot gedeelte op het bereiken van dit resultaat aanspraak maken. Wij kunnen en mogen echter niet regeeren. Het is wel noodig hierop thans duidelijk te wijzen. Het is dan ook onjuist indien men, zooals wel reeds is geschied, op een demonstratieve vergadering waarop een uiteenzetting van den toestand gegeven is, onder mededeeling van de stappen, welke bij de Regeering gedaan zijn, vraagt: ,,Maar wat moeten wij nu doen?" Ieder op zijn plaats, Mijne Heeren, het doen is uitsluitend de bevoegdheid der Regeering.
Wij zijn evenmin een politieke partij. Het Doorluchtig Episcopaat wenscht zelfs uitdrukkelijk, dat de politiek buiten de sociale organisaties blijft. In verband met de opkomende fascistische stroomingen is dit vraagstuk opnieuw actueel geworden. Ons Bestuur heeft in zijn vergadering van **21** September j.l. een duidelijke uitspraak gegeven. ,,Ieder op zijn plaats" de sociale organisaties en de politieke partijen. De treurige gevolgen van het verbinden der sociale organisaties aan de politieke hebben wij bij onze Oosterburen kunnen leeren kennen. Daar zijn de sociale katholieke organisaties, om hun verbinding met en hun opgaan in de politeke partijen, met diezelfde partijen weggevaagd. Het voorbeeld van onze Duitsche zusterorganisatie, de ,,Handels- und Industriebeirate der Deutschen Zentrumspartei" laat in deze aan duidelijkheid helaas niets te wenschen over. Met het Centrum is ook deze organisatie, als onderdeel eener politieke partij opgeheven. Dit moge ook de driester-redacteur van de ,,Volkskrant" wel eens bedenken, die in een artikel van **11** November **1933,** uit onze zeer juiste en nog steeds niet met argumenten bestreden verklaring afleidt, dat wij den moed zouden missen tegen fascistische organisaties in te gaan. Ik geloof, dat wij in de achterliggende jaren wel bewezen hebben, dat het ons aan moed heusch niet ontbreekt. Hiernaast stel ik er prijs op te verklaren, dat de R. K. Staatspartij van onze sympathie overtuigd kan blijven. (De Maasbode)
(Vorig bericht **blz. 920** A.)

G. **BELGIE.** — Nieuwe haven en sluizen van **Ostende** onbruikbaar. — In de op 19 Dec. **'33** gehouden Kamerzitting verklaarde de liberale afgevaardigde Marquet bij de behandeling van de buitengewone begrooting voor openbare werken, dat de nieuwe vischhaven te Ostende en de nieuwe sluizen, die tezamen **80** millioen francs hebben gekost, onbruikbaar zijn, evenals het nieuwe veilinggebouw, dat ongeveer 20 mil-

lioen francs heeft gekost. De gemeente heeft dan ook geweigerd haven en veilinggebouw over te nemen. Spreker verklaarde, dat er een zeer streng onderzoek noodig is, en voegde hieraan toe: ,,Ik zal U een kleine geschiedenis vertellen. Toen ik laatst met den ambtenaar van het departement van verkeerswezen over de schandalen sprak, die zich in dit departement voordoen, zeide deze: ,,Zóó, komen er bij ons óók schandalen voor? Ik dacht dat het alleen in het departement van openbare werken het geval was." Deze woorden van den liberalen afgevaardigde wekten op de katholieke banken een storm van protest. De minister van Openbare Werken, de heer Sap, sprong rood van woede en verontwaardiging overeind en riep den spreker toe:„Bijzonderheden alstublieft. Gij werpt een verdenking op het ambtenarencorps; dat is ontoelaatbaar." De heer Marquet wachtte rustig tot de verontwaardiging der katholieke afgevaardigden eenigszins was gezakt en zei toen:„ Indien ik veertien dagen geleden had gezegd, dat de commissarissen van politie omkoopbaar waren, zou men mij óók uitgejouwd hebben. De minister windt zich op, omdat ik zeg dat er te Ostende 100 millioen francs in het water zijn gegooid, maar als hij in mijn plaats was, zou hij precies spreken als ik. De haven en de sluizen zijn gebouwd door onkundigen of door gauwdieven. Gij kunt kiezen, meneer de minister!"
(Algem. Handelsblad)

A. RADIO. — **Nieuwe** regeling. — In de conferentie van 1 Dec. 1933 gehouden tusscheti den Minister van Binnenlandsche Zaken en de vertegenwoordigers der zendvereenigingen, heeft de Minister medegedeeld, dat voortaan het geheele zendapparaat van den Nederlandschen omroep, dat wil dus zeggen: de zenders voor de 1875 en voor de 296 m. golf (na 15 Januari 1934: 301.5 m. golf), in één hand zal worden beheerd. Tot dusver was dit niet het geval.
De zender met de 1875 m. golf werd beheerd door een vennootschap: den N.D.O. (Nederlandsche Draadlooze Omroep), waarin als eigenaren de Katholieke Radio Omroep, de Nederlandsch Christelijke Radio Vereeniging en de N.V. Nederlandsche Seintoestelien Fabriek optradeti. Deze drie lichamen zijn gelijkgerechtigde vennooten in de N.V. N.D.O.
De zender, die arbeidt op de 296 m. golf is het exclusieve eigendom van de Nederlandsche Seintoestellen Fabriek. Alle omroepen huren nu tegen een bepaald bedrag per zenduur deze beide zenders. Drie maanden lang huren zij bij de N.S.F. en drie maanden lang huren zij bij den N.D.O., zulks in verband met de bekende driemaandelijksche golflengtewisseling. De Minister wenscht nu klaarblijkelijk dezen toestand geheel te liquideeren en twee nieuw te bouwen zenders in een nieuwe publiekrechtelijke figuur onder te brengen.
Het is de bedoeling van den Minister, dat de regeering in de nieuwe combinatie 60% invloed zal hebben, terwijl aan de omroepen tezamen 40% invloed zal worden gelaten, d.w.z. aan iedere omroepvereeniging 10%.
Ten aanzien van het financieele gedeelte wil dit dus zeggen, dat, wanneer b.v. 't nieuwe stel zenders, dat zal worden aangeschaft, een kapitaal zal vereischen van één milliocn gulden, het rijk van dat millioen 600.000 gulden zal fourneeren, terwijl ieder der omroepvereenigingen 100.000 gulden zal moeten bijdragen. (De Radiobode)

E. NEDERLAND. — **Tweede Kamer** - Lager-Onderwijswet aangenomen. — De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot wijziging van de lager-onderwijswet met 57 tegen 24 stemmen aangenomen.
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht **933** A.)

C. NEDERLAND. — **Begrooting 1931. - Wegenfonds.** — De Tweede Kamer heeft de begrooting van het wegenfonds z. h s. aanvaard. (N Rott Crt)
(Vorig bericht Begrooting **1934 976 C.)**

D. NEDERLAND. — **Begrooting 1934.** - Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. — De Tweede Kamer heeft de begrooting van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen met 61 tegen **3** stemmen aangenomen. **N.** Rott. Crt.) (V. **b. Begrooting 1934 976 C.)**

E. DUITSCHLAND. — Transfer-Moratorium. - **Nederlandsche démarches.** — Naar verluidt heeft H. M.'s gezant te 'Berlijn namens de Nederlandsche Regeering uiting gegeven aan de ernstige bedenkingen, die dezerzijds bestaan tegen de door de Rijksbank aangekondigde eenzijdige vaststelling in den zin van een verlaging van het naar Nederland over te maken bedrag, dat in het eerste halfjaar van 1934 door Duitsche schuldenaars aan Nederlandsche gerechtigden moet worden betaald ter zake van rente van obligatiën, hypotheken en dergelijke. (Het Vaderland)
(Vorig bericht **1092 G.)**

F. KNUD BASMUSSEN OVERLEDEN. — De bekende Groenland-reiziger Knud Rasmussen is op 21 December '33 op 54-jarigen leeftijd overleden.
Knud Rasmussen werd 7 Juni 1879 te Jakobshavn op Noord-Groenland geboren. Zijn vader was een Deen, zijn moeder een Eskimo-vrouw. Vandaar zijn grondige kennis van de Eskimotaal..
Aan verscheidene expedities heeft hij deelgenomen of er de leiding van gehad. Wij noemen b.v. de expeditie van Erichsen (1902—1904). Van 1906—1908 werkte Rasmussen in Noord-Groenland. Het jaar 1910 zag hem bij Kaap Pork, waar hij een station stichtte, dat als basis diende voor tal van belangrijke onderzoekingstochten. Een reis bracht hem zelfs tot aan de Hudson-baai, waar hij een paar jaar bleef. Zijn doel was uit te vorschen, waar de Eskimo's vandaan komen en hoe de verschillende stammen met elkander verwant zijn. Uit tal van gegevens meende hij te mogen concludeeren, dat de Eskimo's uit het uiterste oosten van Azië komen en tot eenzelfde oerras behooren.
De laatste expeditie, die onder zijn leiding stond, gold een bestudeering van Oost-Groenland. Met behulp van luchtfoto's werd een vrij groot gebied in kaart gebracht; tal van land- en fjordcomplexen, tot dat oogenblik geheel onbekend, konden worden gepreciseerd. De geologen der expeditie slaagden er in de Zuidelijkste fossielenlaag van O.-Groenland te vinden en interessante waarnemingen te doen over de gletschers en het ontstaan van diiuviaal zand; de zoölogen wijdden al hun aandacht aan de vogelwereld. Ook werd een begin gemaakt met het opnemen van een Oost-Groenlandsche film. (Berl. Tidende, Kopenhagen)

G. FRANKRIJK. — Spionnage. — Uit het onderzoek dat geleid heeft tot de arrestatie van tien spionnen, van wie acht vreemdelingen, is gebleken, dat men hier met twee afzonderlijke zaken te doen heeft.
Onder de arrestanten bevindt zich ook de Franschman Martin, leeraar in verscheidene talen, die verbonden was aan den ontcijferingsdienst van het ministerie van Marine en die met de Russin Lydia Stahl door een buitenlandsche mogendheid belast zou zijn geweest met de reorganisatie van den spionnagedienst van die mogendheid in Finland; zij werden daarbij geholpen door de vrouwelijke spionnen, Marie Schul en Serandon. De andere arrestanten daarentegen waren belast met het onderzoek naar de militaire organisatie in het Oosten en Zuidoosten van Frankrijk. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

H. **ONTWAPENING. — Engelands** houding tegenover **Rijkskanselier Hitler's voorstellen.** — In het Engelsche Lagerhuis deelde Sir John Simon, de minister van buitenlandsche zaken, mede, dat Engeland de jongste voorstellen van Hitler nauwkeurig onderzocht en daarbij het oog gericht hield op het standpunt van Frankrijk en de belangen van den Volkenbond. Zoolang het onderzoek aan den gang was, kon hij geen verklaring afleggen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig **bericht 1094 A.)**

A. **BEERTA.** — Tweede Kamer. - Wetsontwerp Regeerings-Commissaris aangenomen. — De Tweede Kamer heeft het ontwerp om Beerta van een regeeringscommissaris te voorzien aangenomen met 73 tegen 3 stemmen. (N. Rott. Crt.) (Vor. bericht 1081 C.)

B. **BELGIE.** — Politieschandaal. — In verband mrt het politie-commissarissen-schandaal is de onderdirecteur van het ministerie van arbeid, Lejeune, gearresteerd.
Lejeune behandelde in zijn departement het verleenen van ridderorden en wordt thans beschuldigd sedert drie jaar waardevolle geschenken te hebben aanvaard van den vroegeren politie-commissaris Pauwels. Als tegsnprestatie trok hij dan de door Pauwels voorgestelde candidaten voor een ridderorde voor.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. 1095 A.)

23 DECEMBER 1933

C. IERLAND. — Fascisme. - Generaal **O'Duffy.** — Het Hooggerechtshof heeft op 21 Dec. '33 uitgemaakt, dat de gevangenhouding van generaal O'Duffy, den leider der Iersche Blauwhemden, en die van John Sullivan, onrechtmatig was en hun onmiddellijke invrijheidsstelling gelast. Overeenkomstig deze order zijn O'Duffy en Sullivan op vrije voeten gesteld.
(Ned. Tel. Agsntsch. Reuter) (Vor. ber. 1092 A.)

D. NEDERLAND. — **Het** nieuwe Nederlandsch-Duitsche dauaneverdrag. —

Wij laten hier de lijst volgen van verdragsrechten, welke met Duitschland overeengeltomen zijn in liet op 15 December gesloten Nederlandscli-Duitscli verdrag tot regeling van liet goederenverkeer.

Rechten bij den invoer in het Duitsche douanegebied.

(Het eerste cijfer geeft tiet verdragsreclit gedurende 1934, voor 100 K.G. in R.M. Het laatste cijfer liet tot dusver geldend invoerrecht, eveneens voor 100 K.G. in R.M.)

Uit tariefno. 22: Karwij, versch of gedr.	8.—	20.—
Uit tariefno. 23: Aardappelen, versch: goedgekeurd pootgoed in den tijd van 1 Januari tot 31 Maart en van 1 September tot 31 Dec.	4.—	4.—
Uit tariefno. 28: Kapok, onbewerkt, ook gezuiverd, in andere verpakking dan in geperste balen	3.—	3.—
Uit tariefno. 33: Groenten, versch: Witte kool in den tijd van 1 Januari tot 31 Mei	2.—	4.—
Roode kool en savoyekool, in den tijd van 1 Januari tot 31 Mei	2.—	6.—
(tot dusver voor een lioeveelheid overeenkomende met 50% enz.)		

Opmerking: De verdragsrechten gelden slechts voor een lioeveeltieid, overeenltomende met 60% van de hoeveelheden der afzonderlijke bovengenoenide goederen, welke volgens de ambtelijke Duitsche invoerstatistiek in den tijd van 1 Januari tot 31 Mei 1932 uit Nederland in liet Duitsche douanegebied zijn ingevoerd.

Spruitkool in den tijd van 1 Januari tot 31 Maart en van 1 Noveniber tot 31 December	5.—	10.—

Opmerking: Het verdragsreclit geldt sleclits voor een hoeveelheid overeenkomende met 55% van de hoeveelheid, die in liet jaar' 1932 volgens de arnbtelijlte Duitsclie iiivoerstatistiek uit Nederland in liet Duitsche douariegebied is ingevoerd.

Kropsla:

iii den tijd van 1 April tot 31 Mei	7.—	15.—
in den tijd van 1 Juni tot 30 Septrniber	10.—	10.—

Opmerking. Het verdragsreclit van 7 R.M. geldt slechts oiider voorwaarde, dat de Nederlandsclie regeering overeenltonistig een met liet oog daarop te treffen regeling er voor instaat, dat in de maanden April en Mei niet meer dan 75% naar Duitschland wordt uitgevoerd van de hoeveellieid, die, na overeenkomst der beide partijen op grond van een gemeenschappelijke vaststelling in de maanden April en Mei 1932 uit Nederland in liet Dvitsclie douaiiegebied is ingevoerd.

Uit tarieliio. 38: Boomen, wijnstoltken, vaste planten, striiiken, stekken en andere levende gewassen zondrr of met aardkluiten ook in potten of kuipen; entrijzen; Planten zonder aardkluiten; vaste planten	20.—	80.—
andere: rhododendrons en azalea's, met uitzondering vaii de Indisclie azalea's, alle deze met aardkluiten	12.50	25.—
magnolia's laurier, Ilex, Aucuba, Taxus, Buxus, blauwspar, Chamaecyparis, alle deze m. aardkl.	10.—	20.—
vaste planten met aarditluiten	20.—	40.—

Opmerking. Op de verdraocrecliten van 12.50 en 10 R.M. kunnen slechts importeurs aans raak maken, die het kweeken van dergelijke planten als bedrijf uitoefenen.

Uit tariefno. 40: Hyacinten-, tulpen- en narcissen bollen	20.—	20.—
Uit tariefiio. 47: Ander ooft, versch		
kruisbessen	10.—	10.—
frambozen	12.50	20.—

Opnierking. Als versche frambozen zijn ook te beschouwen verscli geplukte frambozen, die in den tijd van 15 Juni tot 15 September zijn ingevoerd en die alleen om ze voor bederf gedurende liet vervoer te behoeden, lichtelijk niet verduurzamingsmiddelen, zooals bijv. *nitrenzuur*, behandeld zijn.

Uit tariefno. 39: Aardbeienpulp in verpakkingen bij een gewiclit vaii 5 K.G. of meer ...	8.—	10.—
Uit tariefno. 109: Varkensspek, niet gcr.....	20.—	20.—

Opmerking. Het verdragsreclit geldt alleen voor een lioeveellieid. overeenkomende met 60% van de hoeveelheid goederen, vallende onder tiet tariefno. 109, welke volgens de ambtelijke Duitsche invoerstatistiek in liet jaar 1932 uit Nederland in liet Duitsche douanegebied is ingevoerd.

Uit tariefno. 115: Zeelt, levend en niet levend, versch, niet bevroren in den tijd van 1 juni tot 31 Juli ...	40.—	levend 80.—
		niet leveiid 60.—
In het algemeene tarief niet afzonderlijk genoemde zeevissclien, levende eri niet levende, verscli, niet bevroren		vrij verscli 10.—
		bevoren 15.—

Opmerking. De bij verdrag vastgestelde vrijdom van invoerrecht geldt slechts voor een lioeveellieid, overeenkomende riiet 50% van de lioeveellieid, die na overeenkomst van de beide partijen op grond van een gemeenschappelijke vaststelling in liet jaar 1932 door Duitsclie vissciers eii door bemanning van Duitsclie schepen gevangen en onder vrijdom van rechte: in Nederland aan den wal is gebracht en sleclits zoolang, als Nederland zeevissclien, welke door Duitsche visschers of door de bemanning van Duitsche sctiepen zijn gevangen, ufgezien van de heffing van een compenseerend iiivoerreclit laat invoeren en aan den wal laat brengen.

Uit tariefno. 116: Gezouten haring en z.g. „Breitlinge", niet in stukken gedeeld: in heele, halve, kwart, of achtste toniien bruto 62% van liet voor een vat (ton) geldende invoerrecht ..,		65.—
Uit tariefno. 134: Boter, versch, gzouten of gesniolten, voorzien van een bewijs van overnerriiiig van een door den rijksminister vaii voedselvoorziening en landbouw aan te wijzen instelling		75.— 75.—

Uit tariefno. 135: Kaas, niet in afzonderlijke verpakking met een brutogewiclit van 2½ K.G. of lager, harde:
Edammer- en Goudakaas alsook bloksmeltkaas zonder korst, uit Edammer of Goudakaas bereid, alle deze voorzien van een bewijs van overneniing van erri door den rijksminister van voedselvoorziening cn landbouw aan te wijzen instelling ... ... 20.— gcm. 28.50

Opnierking. Het bewijs, dat de bloksmeltkaas uit Edammer- of Goudakaas is bereid, is door een certificaat van een door de Nederlandsche regeering aan te wijzen instelling te leveren.

Uit tariefno. 136: Eieren van kippen, rauw, voorzieii van een bewijs van overneming van een door den rijksminister van voedselvoorziening en landbouw aan te wijzen' instelling ... ... 30.—	tot 30 Sept.:	40.—
	1 Oct.—31 Dec.:	30.—
Eiereii van eenden. rauw	30.—	30.—

Opmerking. Het verdragsreclit voor eendeneieren geldt sleclits vóór een lioeveellieid, overeenkomende met 90 pct. van de lioeveellieid, die na overeenkomst van de beide partijen op grond van gemeenschappelijke vaststelling in liet jaar 1932 uit Nederland in liet Duitsche douanegebied is ingevoerd.

Uit tariefno. 199: Ander gebak, met inbegrip van cakes en van beschuit	100.—	125.—
Uit tariefno. 208: Gecondenseerde melk (melkstroop) met toevoering van suiker van ten minste 40 pct., in blokken bij een gewiclit ven 10 K.G. of nieer, voor de bereiding van chocolade in eigen bedrijf met een bewijs van vergunning onder contrôle van liet gebruik	60.—	60.—
Uit tariefno. 257: Glycerine, zuiver	4.—	4.—
Uit tariefno. 280: Zout [chloornatrium (geraffineerd-, steen-, zeezout)] tot een lioeveellieid van ten hoogste 6.250.000 K.G. netto	0.80	1.25
	(tot dusver voor 6.000.000 K.G.)	
Uit tariefno. 326: Zinkwit tot een hoeveelheid van ten hoogste 40.000 K.G.	4.—	6.—
Litliopone	3.—	4.50

Opnierking. Het verdragsreclit voor lithopone geldt slcclits voor een lioeveellieid, overeenkomende met 100% van de hoeveelheid die volgens de arnbtelijlte Duitsclie invoerstatistiek in liet jaar' 1932 uit Nederland in liet Duitsciie douanegebied ingevoerd is.

Uit tariefno. 323: Laltvernissen, lakken, zonder gebruik van wijngeest bereid (oplossingen van hars in terpentijnolie, minerale olie, harsolie, olievernis, aceton, alkaliën of andere oplossingsmiddelen), ook niet kleurstoffen verriiengd ...	25.—	25.—
Uit tariefno. 354: Synthetische muscus	120.—	120.—
Uit tariefno. 362 A: Mrt zuren behandelde fosforhoudende meststoffcri (superfosfaten), ook niet andere stoffen vermengd: andere	0.90	0.90
	(tot dusver voor een lioeveellieid overeenkomende met 50 pct. enz.)	

Opmerking. Het verdragsreclit geldt sleclits voor een hoeveelheid, overeenkomende met 60 pct. van de gemiddelde lioeveelheid goederen, vallende onder liet tariefiio. 362 A, welke volgens de ambtelijke Duitsclie invoerstatistiek iri de jaren 1931 en 1932 uit Nederland in liet Duitsclie douanegebied is ingevoerd.

Uit tariefno. 470: Kapok, gekaard, gekamd, gebleekt of geverfd	3.—	3.—
Uit tariefno. 639: Ruwe ongevormde stukken, ruwe gesneden of getrokken bladen, blokken, platen, buizen of staven van kunsthoorn van caseine, zonder vulstof tot een lioeveelheid van 75.000 K.G. ...	35.—	35.—
	(tot dusver voor 60.000 K.G.)	
Uit tariefno. 730: Aardewerk, of fijn aardewerk voor hygiënische doeleinden, eenkleurig, in het algeineen tarief niet elders noernd	9.—	9.—

Opnierking. Het verdragsrecht geldt slechts voor een hoeveelheid, overeenkomende met 100 pct .van de hoeveellieid goederen, vallende onder liet tariefno. 730, die volgens de ambtelijke Duitsche invoerstatistielf in liet jaar 1932 uit Nederland in het Duitsche douanegebied is ingevoerd.

Uit tariefno. 909: Kabels ter geleiding van electrischen stroom, ten gevolge van hun metaalarmeering in den vorm van hulzen (mantels), plaatijzer, draad, band of dergelijke, geschikt om in water of in den grond te worden gelegd ... 14.40 14.40
(N. Rott. Crt.) (Vor. ber. 1090 E.)

A. ONVOLWAARDIG VOEDSEL EN KROPVORMING. — Dr. H. H. Maas te Leiden heeft door proeven op honden aangetoond, dat onvolwaardig voedsel alleen dan krop veroorzaakt, wanneer het arm is aan jodium, maar dat de overige stoornissen van algemeenen aard, die bij het gebruik van onvolwaardig voedsel optreden, niet aan het geringe gehalte aan jodium, maar aan het gebrek aan vitaminen en minerale zouten is toe te schrijven. Men moet dus met beide minderwaardigheidsfactoren bij het beoordeelen van een bepaalde voeding rekening houden en niet slechts met één.
Ook heeft dr. Maas in zijn proefschrift nogmaals de juistheid bewezen van de reeds vroeger opgedane ervaring, dat toediening van te groote hoeveelheclen jodium een ernstig gevaar oplevert. (Red K. H. A.)
(Vorig bericht blz. 652 B.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Gouden Standaard. - James P. Warburg's uiteenzettingen. —
Aan een repliek van James P. Warburg, een der voormalige adviseurs van President Roosevelt, op Senator Borah, die zijn eritiek op de regeerende geldpolitiek in de Ver. Staten had aangevallen, ontleenen wij: - .
„Volgens mijn opvatting zou geen enkele regeeringsactie daadwerkelijker tot herstel in liet economische leven bijdragen dan de aankondiging dat de regeering zou afzien van pogingen den dollar verder te deprecieeren, liet experiment met den „commodity dollar" op te geven en zoo snel mogelijk naar een revalorisatie van den dollar op basis van een gemoderniseerden gouden standaard te zullen streven. Zulk een revalorisatite is natuurlijk niet dadelijk door te voeren en zij zal bovendien slechts in samenwerking met een overeenkomstige actie in Engeland kunnen worden ten einde gebracht. De beste voorbereiding daartoe zou zijn een samenwerking tiisschen het Federal Reserve System en de Rank van Engeland, om overdreven fluctuaties van pond en dollar tegen te gaan.
Een Internationale overeenkomst anders dan op de basis van een gemoderniseerden gouden standaard is uitgesloten. En een nationaal geldsysteem, dat op langen termijn bevredigend zou werken. moet ook door de meerderheid der andere naties worden geaccepteerd.
Tegen den gouden standaard is ten eerste in te brengen, dat een schaarschte aan goud of overvloed aan goud liet economische leven, hetzij door te sterke daling of stijging der prijzen in het ongereede kan brengen. Ten tweede voeren critici steeds aan, dat de fictie van de inwisselbaarheid van papiergeld in goud gevaarlijk is, aangezien zij in tijden van depressie geregeld tot goudpanieken voert. Met dit tweede bezwaar ben ik," aldus Warburg, „het volkomen eens. Wat echter het eerste betreft, practisch heb ik nog niemand aangetroffen, die een overvloed aan goud en de gevolgen van een overdreven prijsstijging vreest. In verreweg de meeste gevallen vreest men dan ook alleen een schaarsclite aan goud. bewezen is zulks echter nooit.
Ter omzeiling van deze gebreken zonder tot onbelieerschte valuta-experimenten te komen, zouden een viertal punten kunnen worden opgenoemd:
1e. zouden gouden munten geheel en al aan het verkeer moeten worden onttrokken,
2e. zou het bezit van standaardgeld beperkt moeten blijven tot centrale banken en circulatiebaiiken, die liet benutten moeten voor liet in evenwicht brengen van internationale betalingen, en verder als dekkingsgrondslag voor liet papiergeld.
3e. mag papiergeld slechts tegen goud in baren inwisselbaar zijn voor exportdoeleinden en verschepingen als gevolg van zulke plaats gehad liebbende inwisselingen niogen slechts tusschen centrale banken plaats hebben. Voorwaarde is dan, dat de Fransclie oppositie tegen liet opgeven van de interne bankbiljetteninwisseling tegen goud in baren worde overwonnen. Zulks moet gebeuren omdat anders het hamsteren van goud mogelijk blijft.
4e. dienen eoudnroduceriten aedwoneen te worden hun productie aan ie bieden aan d e autoriteiten: verkoopen aan de goudverwerkeride industrie zouden alleen mogen geschieden met toestemming der regeering." (Keesings Financieel Archief)
(Vor. ber. 1059 E; Gouden Standaard 840 A.)

C. AMSTERDAM. — Brand verwoest een Telefooncentrale. — Op 22 Dec. '33 is door onbekende oorzaak een zware uitslaande brand ontstaan in de centrale 4 (Noord) te Amsterdam, waarbij de zgn. splitsingkamer geheel verwoest werd en ± 10.000 nummers uitvielen. Met 8 stralen werd het vuur in korten tijd geblusclit. Ook het intercommunale telefoonverkeer en dat van politie en brandweer ondervonden groote stagnatie.
Tengevolge van den brand is in de telefoon-ondercentrale no. 6 over het IJ het koper van de schakelaars iroodgloeiend gaan staan, waardoor de chef, de 56-jarige hoofdopzichter J. van Eyle, z66 schrok, dat hij ter plaatse aan hartverlamming overleed.
(Algem. Handelsblad.)

D. LUCHTVAART. — De recordvlucht van de „Pelikaan". — In een recordtijd, in vier dagen, vier uur en veertig minuten, is de „Pelikaan" van de K. L. M. van Schiphol naar Batavia gevlogen.
Maandag, 18 December '33, na ongeveer in een uur startklaar te zijn gemaakt, vertrok de „Pelikaan" om 4.30 'smorgens en Vrijdagmiddag, 22 December '33, 16.20 Javatijd, dat is 9.10 Amsterdamsche tijd landden de K. L. M.-vliegers in Batavia. Het aantal vlieguren bedroeg 74 uur 42 minuten.
De Kerstpost van de vleugellam geslagen „Zilvermeeuw" en gestrande „Postjager", in totaal 81.000 poststukken, werd meegevoerd.
De bemanning Ivan W. Smirnoff, Piet Soer (beide bestuurders), J. M. H. Grosfeld (boordwerktuigkundige) en C. H. van Beukering (marconist), heeft door deze buitengewone prestatie groote waardeering van het Nederlandsche volk verdiend. Men moet niet uit het oog verliezen, dat deze vlucht niet maanden te voren in elkaar is gezet. Zij is volbracht door normaal technische organisatie.
Wij geven hierbij een staat van de trajecten, die de „Pelikaan" heeft afgelegd. De tijden zijn herleid tot Greenwich-tijd.

18 December 1933

	Aank.	Vertr.	Aantal K.M.
Amsterdam (Schiphol) . .		4.10	
Marseille	9.33	10.28	985
Rome	13.45	1.20	625
(½ dag vertraging wegens zwaren mist).			
19 December 1933			
Saloniki	8.15	8.45	)
Athene	10.15	10.45	) 1110
Caïro	16.35	17.35	1277
Bagdad	23.15	0.30	1303
20 December 1933			
Bushir	4.05	4.40	785
Djask	8.15	9.—	805
Karachi	13.30	14.15	953
Jodhpur	17.45	20.—	615
21 December 1933			
Allahabad	0.20	0.50	872
Calcutta	4.50	5.20	750
Rangoon	9.35	10.15	1078
Bangkok	13.30	17.—	580
Alorstar	23.15	0.05	900
22 December 1933			
Singapore	3.30	3.50	650
Palembang	6.15	6.40	527
Batavia	8.50		480
			14293

(Red. K. H. A.) (Vorig bericht K. L. M. 638 B.)
(Zie ook rubriek: Luchtvaart)

E. RUSLAND. — Petroleum. - Nieuwe velden ontdekt. — De „Prawda" verneemt uit Tasjkent, dat de geologische expeditie van de „Sredazneft" in den loop van dit jaar een gebied van 720.000 vierkanten kilometer onderzocht heeft (het dal van Ferghana, Zuid-Oezbekistan en Tadzjikistan). De onderzoekingen hebben aangetoond, dat het dal van Perghana reeds in de naaste toekomst een petroleumproductie kan opleveren, die niet alleen de geheele behoefte van Russisch Centraal-Azië aan stookolie zal dekken, maar ook aan de aangrenzende gebieden olie zal kunnen leveren. (Prawda) (Vorig bericht blz. 949 B.)

24 DECEMBER 1933

A. DUITSCHLAND. — De brand in het **Rijksdaggebouw. - Uitspraak. —**

De vierde strafsenaat van het Rijltsgerechtshof te Leipzig heeft op 23 Dec, '33 uitspraak gedaan in het proces van den Rijksdagbrand.

De Nederlander Marinus van der Liibbe is ter dood veroordeeld wegens hoogverraad, gepaard met brandstichting, welke beoogde een opstand te verwekken, benevens poging tot eenvoudige brandstichting. De verdachten Torgler (Duitscher), Diniitrof, Popof en Tanef (Bulgaren) zijn vrijgesproken.

Naar verluidt zal de verdediger van v. d. Liibbe, dr. Seuffert, vermoedelijk geen verzoek om gratie voor zijn cliënt indieiien.

De vier vrijgesproken verdachten Torgler. Dimitrof, Popof en Tanef zijn onmiddellilk na liet einde van de zitting in „Schutzhaft" gezet.

Nadat dr. Bünger, president van de strafsenaat te Leipzig, voorlezing had gedaan van liet vonnis, ging iiij over tot mededeeling van de motieven, die het Hof bij zijn beslissing hebben geleid. Hierbij heeft liet Hof zicli, naar de president zeide, niet vrij kunnen houden van eenige gevoelsuitingen. Het zorgvuldig onderzoek der feiten, de plicht van elken scrupuleuzen rechter, vergt een zekeren tijd. Tijdroovend werkte ook de noodzakelijkheid, ai re rekenen met gewetenlooze veronderstellingen, geopperd in tendentieuze pamfletten, waarin gepoogd werd door afschuwelijke verdachtmakingen tegenover leidende Duitsche iiiaiirien, liet vinden der waarheid te bemoeilijken of zelfs te verijdelen. De wijze. waarop de trouwens doorzichtige pogingen lot verdraaiing der feiten in den loop van liet proces zijn weerlegd, is door hen, die bij liet geding betrokken waren, vaak teieclit geaccentueerd, eii de openbare nieening der wereld lieeft van die weerlegging kennis genomen, voorzoover zij althans de waarheid hooren wil.

Valsch waren de geruchten over liet z.g. vroeger vrij zijn van rijksdag-employé's op den dag van den brand, de verklaringen over de sabotage van liet blusschingswerk en vele andere beweringen.

Bij dit proces moest echter ook, en dat heeft den meesten tijd geëischt, de politieke achtergrond der misdaad worden onderzocht. waarbii men moest trachten uit te vinden, welke doeleinden werden nagestreeld en wie er acliter konden staan.

Door dit proces is bewezen, dat de medepliciitigen en opdrachtgevers van Van der Lubbe tot het coinrriiiiiistisclie kamp behooren en dat de brand in den rijksdag liet werk is der K.P.D. en van de haar verwante en met liaar-gelijk te stellen organisaties tot verwezenlijking van den burgeroorlog.

In liet begin van dit jaar liep het Duitsche volk gevaar te worden overgeleverd aan liet communisme, doch op liet laatste moment is liet van dien afgrond weggetrokken.

Uit de motiveerinp van het voiinis kan kort worden vermeld: Van der Lubbe heeft volledig bekend. Deze bekentenis was te volgen tot op een bepaald punt. Hij heeft niet alléén den brand kunnen stichten in de groote rijksdagzaal. Omtrent dit punt is geen opheldering verkregen.

Hij Torgler en de Bulgaren heeft het grerectitshof de door de aanklagers als bewijs voor hun schuld aangevoerde feiten op sommige punten niet vrij van feilen geacht terwijl ooit de onweerlegbaarheid van sommige punten moei worden betwijfeld.

Over de zaak zelf verklaarde dr. Bunger: Alle beklaagden zijn ervan beschuldigd als medeplichtigen aan den brand te hebben meegedaan. Slechts Van der Lubbe heeft bekend. Zijn mededeelinger over den gang van zaken bij de poging tot brandstichting in liet bureau voor maatschappelijen steun te Neuköliii, liet raadhuis en liet slot, kon men geregeld op haar voornaamste punten nagaan. Zij zijn door onderzoekingen ter plaatse bevestigd.

Het gereclitshof twijfelt er niet aan, dat de beltlaagde zijn weg in den rijksdag in hoofdzaak zoo heeft genomen als hij hem beschreven lieeft.

Van der Lubbe heeft met anderen, misschien slechts weinigen, samengewerkt. De verklaringen der drie deskundigen laat niet den geringsten twijfel, dat hij den brand niet alleen kan hebben gesticlit. De beklaagde Van der Lubbe heeft den hem ter beschikking staanden en nauwkeurig nageganen tijd onmogelijk kiinnen gebruiken om den brand in de groote zaal te sticliten, doch moet daarbij hulp van anderen hebben gehad. De door de getuigen Bogun en Kiissner bij liet verlaten van ingang 2 waargenomen persoon was ken der anderen.

Van der Lubbe lieeft den Rijksdag in bewuste en bedoelde samenwerking met anderen in brand gestoken.

Verder moest worden onderzoclit of de beklaagden Torgler, Dimitrof, Popof en Tanef aan de brandstichting in dit verband schuldig zijn.

Het resultaat van dit onderzoek blijkt reeds uit de strekking van liet uitgesproken voiinis. Het kan aldus worden samengevat: Aan de beschuldiging tegen Torgler is, doordat liet felt, dat hij OP den dan van den brand met Van der Lubbe samen zou zijn geweest, niet bewezen kon worden, de voornaamste steun ontnomen. Hetzelfde geldt voor de bescliuldigingen tegen Dimitrof, Popof en Tanef in verband met liet feit, dat Van der Lubbe twee hunner zou hebben ontmoet in café „Bayernhof", een verklaring, welke als weerlegd kan worden beschouwd.

De aanklacht tegen Popof, dat hij met Torgler samen in den rijksdag zou zijii geweest en op den avond voor den brand uit ingang 2 van liet rijksdaggebouw zou zijn gekomen, is verzwakt door de mogelijkheid van verwisseling tusschcn liem en Neubauer, alsmede door de vaststelling van het feit, dat de in aanmerking komende getuige onmogelijk het gezicht had kiinnen herkennen van den iiit den rijksdag komenden man. De verklaringen van de getuigen Karwahne, Kroyer en Frey over het samenzijn van Torgler niet Van der Lubbe in de anticliambre van de begrootingszaal, acht de senaat niet bewezen, of niet van voldoende beteekenis.

De getiiigenverklaringen van Kuntschalk en Lebermann, die Torgler belast hadden, acht het gerechtshof volgens zijn persoonlijken indruk volkomen ongeloofwaardig evenals die van Grothe.

Ten aanzien van Dimitrof verklaarde dr. Bünger, dat diens verklaring, dat hij zich in Duitschland slechts zou hebben bemoeid niet zaken voor Bulgaarsche communistische eriiigranten niet juist was. Een bewijs daarvoor is evenmin te leveren als het bewijs, dat liij bij de brandstichting betrokken zou zijn geweest en met Van der Lubbe in verbinding zou hebben gestaan.

(Vaz Dias en Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

(Vorig bericht **Eisch 1088 A.)**

B. **SPOORWEGONGELUKKEN.** — Treinramp bij Lagny. — Op 23 Dec. '33 is de trein, die van Parijs te 19.31 uur naar Straatsburg was vertrokken, in het gehucht Pomponne nabij Lagny op den bijna stilstaanden trein Parijs—Nancy, die kort tevoren was vertrokken, ingereden. Een ontzettende paniek volgde op de botsing. Het aantal dooden wordt op 220 geschat, het aantal gewonden op **300,** waarvan meer dan de helft zeer ernstige, zelfs levensgevaarlijke wonden opliepen.

De spoorwegautoriteiten schrijven de catastrophe toe aan den mist, waardoor de machinist en de stoker de onveilige signalen niet zouden hebben gezien. Beiden zijn gearresteerd, doch weder in vrijheid gesteld.

Dit ongeluk is een der grootste in de geschiedenis der spoorwegrampen. (Le Temps) (V. b. **81** B.)

C. ENGELAND. — Hervorming van het Hoogerhuis. — Lord Salisbury heeft op 19 Dec. '33 in het Hoogerhuis een ontwerp ingediend voor de hervorming van het Hoogerhuis door vermindering van zijn ledenaantal met het doel zijn machtsbevoegdheden te vermeerderen en te versterken. (Daily Telegr.) **(110 G.)**

25 DECEMBER 1933

D. VEREENIGDE STATEN. — Zilveraccoord. — President Roosevelt heeft op 21 Dec. '33 het Londensche zilveraccoord onderteekend. De president heeft tevens opdracht gegeven tot aankoop van zilver door de regeering tegen den prijs van 64,5 dollarcents per ounce. De huidige marktprijs bedraagt **43** dollarcents per ounce.

President Roosevelt deelde mede, dat zijn onderzoekingen de noodzakelijkheid hebben aangetoond dat de zilverprijs wordt verhoogd en gestabiliseerd. In zijn proclamatie, waarin de ratificatie van de Londensche zilverovereenkomst wordt aangekondigd, zegt de president: Dit opent onze muntgebouwen voor de aanmunting van standaarddollars uit zilver, dat voortaan in de Ver. Staten wordt gewonnen, indien de inleveraars van dit zilver bereid zijn de helft daarvan aan de regeering af te staan als muntloon en tot dekking van alle gewone kosten en uitgaven. De dollars, aangemunt van de helft van dit nieuw gewonnen zilver, worden aan de inleveraars teruggegeven, terwijl de andere helft van het zilver in de schatkist vloeit. (New York Herald, Parijs)

E. ITALIE. — Aziatisch **Studentencongres** te Rome. — Op 22 Dec. '33 is op het Capitool te Rome het eerste Europeesche congres van Aziatische studenten door Mussolini geopend.

Hij verklaarde, dat, terwijl het liberalisme en het kapitalisme Europa en Azië in een verkeerde afhankelijkheid van elkaar hadden gebracht, slechts het fascisme den weg baande naar de oude oplossing, die reeds het klassieke Rome had gekend, dat Europa de vrije en eerlijke makelaar voor Azië zou worden. Verschillende vertegenwoordigers van Aziatische landen bedankten den Duce. (Giornale d'Italia)

F. NEDERLAND. — Spoorhout-kwestie. — Wij ontleenen aan eenige Nederlandsche bladen het volgende:

In de Tweede Kamer is een commissie benoemd tot onderzoek van de Spoorhout-kwestie die den laatsten tijd eenige onrust verwekte.

In **1925** is tusschen de Nederlandsche Spoorwegen en de N.V. Spoorhout een contract gesloten, waardoor het spoorwegmateriaal (dwarsliggers) in hoofdzaak van deze laatste firma wordt betrokken.

Er wordt nu gezegd, dat de Ned. Spoorwegen hierdoor duurder zouden inkoopen, dat het hout uit het buitenland inplaats van uit Nederland wordt betrokken, en dat Spoorhout tegen lagere prijzen aan België zou leveren.
Eenige organisaties, als het Staatsboschbeheer, de Ned. Heide-Maatschappij en de Ned. Hautbond, brachten de zaak aan het rollen.
Van de andere zijde wordt echter gezegd, dat Spoorhout, doordat concurrentie uitgeschakeld was, goedkooper kon leveren en dat de Ned. Spoorwegen deelden in de winsten bij leveranties aan het buitenland (zij hadden 55% van het aandeelenkapitaal van Spoorhout). (Red. K. H. A.)

A. **ESKIMOTAAL.** — De dood van den onverschrokken ontdekkingsreiziger dr. Knud Rasmussen — van moederszijde een Eskimo — is aanleiding om op de groote moeilijkheid van de door Rasmussen zoo beminde moedertaal te wijzen.
De Eskimotaal wordt van Groenland af tot op Alaska door de verschillende aldaar nomadiseerende Eskimo's zonder groot dialectverschil gesproken. Om een eenigszins geanimeerd gesprek te voeren heeft de Eskimo een woordenschat van 10.000 woorden noodig. Een enkel Eskimowoord kan op een paar honderd verschillende wijzen worden geschreven en gesproken, elk woord heeft door een verschillend achtervoegsel of door intonatie een andere beteekenis. De vervoeging van een werkwoord geschiedt door ongeveer 350 achtervoegsels, de verbuiging van een zelfstandig naamwoord door 150 achtervoegsels.
De Eskimotaal wordt derhalve als een der moeilijkste der bekende talen beschouwd. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Knud Rasmussen **1098 F.; Eskimos 664 B.)**

B. FRANKRIJK. — Fransch-Duitsche Handelsbesprekingen. - Geen **overeenstemming** bereikt. — De Fransch-Duitsche handelsbesprekingen, welke te Parijs werden gevoerd, zijn beëindigd zonder tot een overeenstemming te hebben geleid. De Duitsche delegatie is naar Berlijn vertrokken.
In verband met het afbreken der Duitsch-Fransche onderhandelingen wordt van Duitsche zijde nog het volgende medegedeeld:
De Duitsch-F'ransche economische betrekkingen worden geregeld door het handelsverdrag van 30 Aug. 1927, dat berust op het beginsel der meestbegunstiging. Frankrijk was in de laatste jaren overgegaan tot het toepassen van invoercontingenteeringen. In September 1933 kondigde de Fransche regeering aan, dat zij van plan was, de contingenteeringen in de toekomst los te maken van de clausule der meestbegunstiging. Het is toen tot onderhandelingen gekomen, die op 31 October te Parijs begonnen. Deze onderhandelingen mislukten.
Het handelsaccoord van 1927 loopt nu op zichzelf door. Bij de onderhandelingen te Parijs is ook gesproken over mogelijke verlenging van het Fransch-Duitsche accoord betreffende het reisverkeer. Tot overeenstemming is men echter niet gekomen.
(La Journée Industrielle)

26 DECEMBER 1933

C. CATALONIE. — President **Macia** overleden. — President Kolonel Francesco Macia, de eerste president van den nieuwen Catalonischen staat, is op 74-jarigen leeftijd overleden. (Vaz Dias)
(Vorig bericht en photo **610 B.)**

D. DE CODEX SINAITICUS. — Met goedkeuring van de Engelsche regeering heeft het Britsch Museum van de Russische regeering den „Codex Sinaïticus", het bijbelhandschrift uit de tweede helft der vierde eeuw, voor honderdduizend pond sterling gekocht. Deze codex was vroeger in het bezit van den tsaar van Rusland en is een der oudste bijbelhandschriften.
De codex sinaïticus is in de jaren 1844—1859 door C. Tischendorf in het Catharina-klooster op den berg Sinaï ontdekt en verzameld. De codex bevat het geheele Nieuwe Testament, plus den brief van Barnabas en een deel van den Pastor van Hermas, dus de twee z.g. apostolische vaders. De monniken hebben den codex aan den Tsaar van Rusland geschonken, omdat het handschrift in een Oostersch-Orthodox klooster gevonden was en sindsdien werd het oorspronkelijke stuk dan ook te Leningrad bewaard, vanwaar het nu naar Londen is verhuisd.
(Red. K. H. A.)

27 DECEMBER 1933

E, S.D.A.P. — **Kerstvergadering 1933.** —
Op 24 Dec. '33 werd in het Concertgebouw te Amsterdam de kerstvergadering van de Sociaal Democratische Arbeiders Partij gehouden, waar de partijleider Ir. J. W. Aibarda zijn groote jaarlijksche redevoering uitsprak en waaraan wij het volgende ontleenen:
Het Kerstfeest is de tijd van het blijde geloof, dat overal ter wereld leeft, ook in deze kerstvergadering. Het geloof vervult de aanwezigen in de zaal, ook de werkloozen. Reeds in 1929 voelde men de ellende van de crisis, de volgende jaren waren zwarter dan men toen nog durfde veronderstellen. In elke kerstvergadering stond het beeld van de crisis telken jare zwarter op. Na vier kerstfeesten verrees het nieuwe licht van nieuwe welvaart niet opnieuw. Integendeel men is niet alleen tot economische ontreddering vervallen, doch ook tot politieke. Wij weten geeri raad niet het ontzaggelijke productie-apparaat, de oogsten vergaan, de fabrieken worden gesloten. Doch in de laatste jaren zijn-wij teruggegaan op den weg die tot economische wereldorde zou kunnen voeren. Men heeft,' tegen de meening der meeste economisten in, de grenzen gesloten. Wij leven in een toestand van handelsoorlog, waarin alle landen verliezen. Een toestand, waarvan een bloedige oorlog het gevolg is, want slechts één industrie heeft geen last van de crisis: de oorlogsindustrie.
Toch zijn er enkele lichtpunten. Geleerden durven beweren, dat in den zomer van 1932 het dieptepunt van de crisis gepasseerd werd. Ook in ons land zijn kleine verbeteringen te constateeren, hoewel er nog 300.000 werkloozen op den rand van de naakte arnioede leven. Spr. wijst erop, dat de steunregelingen wanhoopsuitbarstingen voorkomen. De arbeidersbeweging heeft voor een'groot deel-deze steunregeling in het leven geroepen.
Wat in Duitschland gebeurd is, was de zwaarste slag, die de arbeidersbeweging ooit kreeg. De strijd op internationaal gebied wordt door liet Duitsche échec aan alle kanten belemmerd. Toch is de democratisclie gedachte in het Duitschland van heden nog niet geheel en al vernietigd; men kan niet veronderstellen, dat de tallooze tegenstanders van het Nationaal-Socialisme plotseling voorstanders zijn geworden. Aan de verwachtingen der enthousiaste nationaal-socialisten is niet voldaan.
Men heeft in Duitschland verlangd naar nieuwe en verlossende maatregelen, die echter niet komen.
Een voortdurende oorlogsgeest, een oorlogsstemming is alom aanwezig. Europa beeft van onrust; de ontwapeningsconferentie is uiteen gegaan. Duitschland zegde zijn lidmaatschap voor den Volkenbond op. Wij beleven tijden van hevige en geweldige spanning. Een nieuwe bewapeningsltoorts is losgebroken. Het zal noodlottig zijn, nu te denken dat de oorlog onvermijdelijk is. Het zou dwaas zijn te meenen, dat de internationale arbeidersbeweging den strijd tegen den oorlog alleen kan voeren. Zij moet verecniging zoeken met andere krachten die voor den vrede werken willen. En als er toch een oorlog zal uitbreken, dan zal deze een einde maken aan de Europeesche beschaving.
Na de pauze nam Aibarda opnieuw het woord en besprak toën den staatkundigen en politieken toestand in ons land. Men heeft in het afgeloopen jaar de Sociaal-Democratie diep gekrenkt. men heeft de arbeidersorganisaties een deel ontnomen, van de plaats waar zij recht op hebben. Terwille van de contrôle-commissie heeft spr. zich beperkingen opgelegd, die echter geen resultaat gehad hebben. Het jaar 1933 was een slecht jaar voor de Sociaal-Democratie. Het aantal Kamerzetels liep terug. Drie oorzaken zijn hiervoor op te noeniet?. Ten eerste de crisis, die den grondslag vormde voor extremistische successen. Ten tweede de toestand in Duitschland, ten derde het gebeurde op de Zeven Provinciën. Maar ondanks de vele ,de felle aanvallen mag de S. D. A. I. trots zijn op de trouw en het doorzettingsvermogen van haar aanhangers. De gang van zaken in regeering en parlement lieeft de Sociaal-Democratie niet verrast; de vraag mag echter gesteld worden of de burgerlijke partijen hun kracht niet overschatten. Men volgt, zonder zich iets aan te trekken van den wil der minderheid de lijn der politieke en economische afbraak. Er wordt geen stap gedaan op den weg naar Socialistische maatregelen, den eenigen weg, die tot redding voeren kan. Zullen de burgerlijke partijen na vier jaren al hun vijf en zestig Kamerzetels opnieuw bezetten? Het fascisme geeft spr. weinig kans. Het zal de Sociaal-Democratie niet overvleugelen, maar wel zal het de burgerlijke partijeti aantasten. Spr. verwacht niet, dat de Vrijzinnigen en Katholieken hun beginselen aan het Fascisme ten offer zullen brengen. Maar wel zullen de burgerlijke partijen heel wat veeren hieraan moeten laten. Wij mogen er niet op vertrouwen, dat de rechten en vrijheid der arbeidersklasse door anderen zullen worden verdedigd, het is en kan slechts de taak der Sociaal-Democratie zijn. de democratie te verdedigen; dit is het beginsel, het doel en het middel van de Sociaal-Democratie. Het is thans de beurt van de arbeiders om in te grijpen in de wereldgeschiedenis. Zal de,, arbeidersklasse, zal de beschaving, terugvallen in tijden van pijnbank en ketenen, van onvrijheid en rechteloosheid? Of zal de wereld komen in een tijd van waarachtige beschaving, welvaart en internstionale verbroedering? Het zal afhaneeii van de arbeiders!
Nadat de vereëniging Kunst na Vrijheid nog eenige liederen had gezongen, sprak de heer J. W. Matthijssen het slotwoord uit.
(Vaz Dias) (Vorig bericht Kerstcongres **'32 622** A.)

A. LUCHTVAART. — De „Pelikaan". — Op **26** Dec. 1933, om 17.40 (Ned. tijd), dat is **1** uur Java-tijd (27 Dec. '33), is de „Pelikaan" van Batavia vertrokken naar Amsterdam. De retourmail bevat ongeveer honderd duizend stuks. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. **1100** D.)

B. JAPAN. — **Buitenlandsche** politiek. — Volgens mededeelingen in politieke kringen kunnen de volgende punten worden beschouwd als de vastgestelde richtlijnen voor de Japansche buitenlandsche politiek in 1934:

1. Verbetering der Japansch-Amerikaansche betrekkingen.
2. Opheldering van de politieke verhoudingen met Engeland.
3 Geen terugkeer in den Volkenbond zonder genoegdoening voor Japan.
4. Saneering der economische verhoudingen in Mandsjoekwo.
5. Normaliserring der betrekkingen met China en totstandkoming van een economisch en politiek bondgenootschap tusschen China, Japan, Mongolië en Mandsjoekwo.
6. Economische opbouw van Mandsjoekwo door tewerkstelling van Japansche werkloozen.
7. Het in overeenstemming brengen van de sterkte der Japansche marine met de vlootsterkte van Engeland en de Vereenigde Staten.

(Dempo Tsoesin, Tokio) (Vor. ber. blz. **968** E.)

C. NEDERLAND. — Kon. Ned. Middenstandsbond en de Begeering. — Het bestuur van den Koninkl. Nederl. Middenstandsbond heeft dezer dagen aan den voorzitter van den Raad van Ministers, dr. H. Colijn, een nadere uiteenzetting aangeboden, betreffende de onderwerpen, welke reeds in een bijzondere audiëntie op 25 November '33 onder zijn aandacht zijn gebracht. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De algemeene positie van den middenstand moet in menig opzicht zeer moeilijk genoemd worden.

Economisch gesproken heeft deze groep in toenemende mate te lijden onder de gevolgen der expansie van de groot-kapitalistische onderneming, ook op het gebied van den detailhandel. De industrieele middenstand heeft met de voortschrijdende overheidsbemoeiing op dit gebied te kampen en in sociaal opzicht ondervindt de middenstand de nadeelige gevolgen van het aanwakkeren van den klassenstrijd.

Daarnevens is de sociale wetgeving steeds drukkender geworden. Ook de financiering van middenstandsondernemingen ondervindt steeds grooter bezwaren. De ernstige moeilijkheden, welke de middenstand ondervindt en het uitblijven van maatregelen tot verbetering, hebben allengs een ontevreden stemming doen ontstaan, welke aanleiding heeft gegeven tot pogingen van politieke uitersten om van deze mentaliteit misbruik te maken. De middenstandsorganisaties zien echter deze ontwikkeling met leede oogen aan. (Kon. Ned. Middenstandsbond) (V. b. **981** E.)

D. AMSTERDAM. — De brand **in** de Telefooncentrale. — De directeur van de Gemeente-telefoon, ir. Snijders, deelde het volgende mede:

De storing in het telefoonnet, veroorzaakt door den fatalen brand, zal heel lang duren en ik heb geen hoop, dat ik de eerste gestoorde abonné's eerder kan aansluiten, dan eerst over een maand. Het opnieuw aansluiten dezer abonné's zal na een maand, in het gunstigste geval geleidelijk binnen drie weken, kunnen gebeuren. Dit wat betreft de Noord-abonné's. Van de 2400 Centrum-abonné's zullen 900 binnen een paar weken geholpen kunnen worden, doch de andere niet eerder dan de gestoorde Noord-nummers.

(De Telegraaf) (Vorig bericht **blz. 1100** C.)

E. **MULTIPELE** SCLEROSE. — Na omvangrijke onderzoekingen heeft Curtius te Heidelberg kunnen bewijzen, dat aan de multipele sclerose, die zeer vaak familiair voorkomt, een zeer ongunstige erfelijke constitutie van het centrale zenuwstelsel ten grondslag ligt.

Teneinde een mathematischen grondslag te vinden voor het aandeel, dat de erfelijke aanleg bij het ontstaan der ziekte heeft, acht Curtius een tweelingenonderzoek noodzakelijk,

Dr. Waardenburg uit Arnhem verzoekt nu iederen arts, die een geval van multipele sclerose kent, na te gaan, of de zieke een tweelingbroer of tweelingzuster heeft en hem daarvan mededeeling te doen, onverschillig of deze tweelingpartner eveneens ziek dan wel gezond is.

Voorai het op deze wijze verkrijgen van cijfers omtrent het al of niet bestaan van overeenstemming tusschen de verhoudingen bij één- en twee-eiige tweelingen zou van groot belang zijn. (Red. K. H. **A.**)

F. NEDERLA D. — **Diplomatie.** - Nieuwe gezant te Praag. — Bij Kon. Besluit van 21 Dec. '33 is de heer H. W, G M. Ridder Huyssen van Kattendijke tot gezant te Praag benoemd.

De heer Huyssen van Kattendijke werd in 1879 te 's-Gravenhage geboren en trad in 1914 in den diplomatieken dienst. Hij werd werkzaam gesteld bij het Nederlandsch gezantschap te Brussel, waar hij in 1917 benoemd werd tot gezantschapssecretaris en in 1925 tot gezantschapsraad. Als zoodanig bleef hij aan onze diplomatieke vertegenwoordiging in België verbonden tot 1930 toen hij benoemd werd tot Buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister te Lissabon. In deze functie was hij werkzaam tot Januari 1933, toen deze gezantschapspost om redenen van bezuiniging werd opgeheven.

De heer Huyssen van Kattendijke volgt thans jhr. van Haersma de With op, die binnenkort naar Washington zal vertrekken. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **1033** D.)

G. PROF. DR. J. H. KERN OVERLEDEN. — Op 19 Dec. '33 is te Leiden op bijna 67-jarigen leeftijd overleden prof. dr. J. H. Kern, hoogleeraar in de Nederlandsche taalkunde aan de Leidsche Universiteit.

De overledene was 24 Januari 1867 te Leiden geboren. Hij studeerde eerst aan de H.B.S. en het Gymnasium en later aan de universiteiten te Tubbingen, Leiden en Leipzig. In 1891 promoveerde hij tot doctor in de Nederlandsche letteren op een proefschrift getiteld: „Klankleer der Limburgsche Sermoenen". Gedurende korten tijd was prof. Kern leeraar aan de H.B.S. te Bergen op Zoom en daarna was hij gedurende zes jaar redacteur van de „Nieuwe Rotterdamsche Courant". In 1901 werd hij benoemd tot hoogleeraar in het Engelsch aan de universiteit te Groningen, waar hij ook eenigen tijd Sanskriet heeft gedoceerd. In 1924 werd hij benoemd tot hoogleeraar in de Nederlandsche taalkunde aan de Leidsche Universiteit, welk ambt hij op 23 November van dat jaar aanvaardde met een rede over: „Idealen en grenzen".

(De Standaard)

H. **BELGIE.** — Defensie-budget aangenomen. — De Belgische Kamer heeft met 86 tegen 50 stemmen en 6 blanco de voor de grensverdediging gevraagde credieten ter hoogte van 759 millioen francs goedgekeurd. De vrees voor Duitschland heeft de Kamer doen offeren, 759 millioen zijn noodig voor de voltooiing van den fortengordel in het Oosten en het Noord-Oosten van het land en de versterking van de legerbewapening.

De voorgestelde verdedigingsvorm omvat: voorbereiding van vernielings-, versperrings- en overstroomingsgebieden in de onmiddellijke nabijheid van de grens; aanwezigheid, aldaar, van een technisch bekwaam personeel dat zich, in geval van gevaar, onmiddellijk van deze verdedigingsmiddelen kan bedienen. Verder organisatie van het versterkte bruggenhoofd der hoogvlakte van Herve; het gereedmaken in Limburg, van twee weerstandslinies. Meer naar het Zuiden toe,

in Luik en Luxemburg organisatie van een sterke dekkings- en verdedigingslinie.
Dit plan is de vrucht van een loyale, ernstige en complete studie, gedaan door allen die de verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van het Belgische grondgebied. (Nieuwsblad v. h. Noorden)
(Vor. ber. Begrooting 1084 K.; Leger 1086 K.)

A. FRANKRIJK. — Begrooting 1834. - Goedkeuring door Kamer en Senaat. — Kamer en Senaat zijn het ten slotte over de begrooting eens geworden. Naar Reuter op 24 Dec. '33 seinde, hebben beide lichamen haar thans goedgekeurd. Uit de sternmencijfers blijkt, dat de meeste leden het intusschen al mooi genoeg vonden en, nu aanneming der begrooting toch vast stond, niet langer wilden blijven kibbelen over enkele onderdeelen, zooals over het slaan van zilveren munten, de loterij of een extra-belasting op eenheidsprijswinkels. De Senaat keurde n.l. de begrooting goed met 19 tegen 4, de Kamer met 280 tegen 199 stemmen. Dadelijk daarop werd in beide Kamers het besluit tot sluiting voorgelezen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1087 **A.**)

B. NEDERLAND. — Verbond Nationaal Herstel. — Het Hoofdbestuur van het Verbond voor Nationaal Herstel heeft het volgende urgentie-program opgesteld:
1. Verbod van de Communistische Partij Holland.
2. Verwijdering van alle revolutionnaire elementen uit het ambtenaren- en onderwijzerscorps.
3. Het weren van vrijgestelden uit alle vertegenwoordigende lichamen.
4. Een nationale Radio-Omroep.
5. Het stopzetten van de afbraak onzer weermacht.
6. Een krachtige handelspolitiek op de uitsluitende basis van wederkeerigheid.
7. De versterking van het centrale Regeeringsgezag met verscherpte contrôle op de lagere publiekrechtelijke organen.
8. De bestrijding van de roode terreur door een verbod van openbare demonstraties en door een beperking van het ongebreidelde recht van drukpers en van vereeniging en vergadering.
9. Een zelfbewuste buitenlandsche politiek, waarbij in de eerste plaats met het Nederlandsche belang rekening wordt gehouden.
10. Een koloniale politiek, gebaseerd op de Rijkseenheidsgedachte en zich scherp keerende tegen elk streven om den band tusschen de deelen van het Kijk te verzwakken.
11. Bezuiniging, volgens een breed opgezet plan, die een einde maakt aan den te weelderigen uitgroei van het overheidsapparaat.
12. Verwerping van den klassestrijd, aanvaarding van de sociale gemeenschapsgedachte. Krachtige bevordering van het corporatieve clement in onze staatsinrichting. (Algemeen Handelsblad) (V. b. 719 **A.**)

C. FRANKRIJK. — Vroegere spoorwegrampen. — Interessant zijn de cijfers van het ministerie van Openbare Werken te Parijs omtrent het aantal dooden per jaar tengevolge van spoorwegongevallen waaruit blijkt dat de ramp bij Lagny meer slachtoffers veroorzaakte, dan anders het geheele jaar vallen met uitzondering van sommige oorlogsjaren en 1919. Bij spoorwegongevallen kwamen om:
In 1910, 97; in 1911, 60; in 1912, 50; in 1913, 60; in 1914, 210; in 1915, 43; in 1916, 37; in 1917, 257; in 1918, 349; in 1919, 271; in 1920, 122; in 1921, 137; hetgeen, met inbegrip van de oorlogsjaren, een gemiddelde is van 153 dooden per jaar.
(Le Petit Journal) (Vorig bericht blz. 1101 B.)

28 DECEMBER 1933

D. **TURKIJE.** — Turksch-Japansche overeenliomst. — Op 25 Dec. '33 is een Turksch-Japansche overeenkomst gesloten, welke de wederzijdsche invoeren regelt. (Milliyet, Istanboel)

E. DUITSCNLAND. — De brand in het **Rijksdaggebouw.** - Démarches voor **Marinus** van der Luhbc. — De Nederlandsche gezant te Berlijn, graaf van Limburg Stirum, heeft in opdracht van zijn regeering aan den Duitschcn rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Freiherr von Neurath, een schrijven gericht, waarin hij de rijksregeering verzoekt, de in het rijksdagbrand-proces tegen Marinus van der Lubbe uitgesproken doodstraf in een mildere straf te veranderen. Dit verzoek wordt hiermee gemotiveerd, dat de Duitsche strafwet voor het door Van der Lubbe gepleegde delict de doodstraf niet voorschreef op het tijdstip, toen Van der Lubbe zijn daad beging. (Het Vaderl.)
(Vorig bericht blz. 1101 **A.**)

F. NEDERLAND. — Invoer van eieren gemonopoliseerd. — Bij Kon. Besluiten (St.bl. 648 en 654) is art. 12 der landbouwcrisiswet 1933 van toepassing verklaard op eieren en de artikelen 9, 13 en 14 op pluimvee en eieren.
In verband daarmede heeft de minister van Economische Zaken aangewezen als monopoliehouder, waaraan uitsluikend is toegekend de invoer van eenden- en kippeneieren in schaal en van vogeleieren, bewerkt of onbewerkt, verwerkt of onverwerkt: de stichting ,,Eieren-import-centrale", gevestigd te Apeldoorn.
Voorts is bepaald, dat het verschil tusschen den prijs, waarvoor de Eieren-import-centrale haar monopolieproducten zal mogen koopen en verkoopen, of voor het geval zij die producten in commissie neemt, het door haar te bedingen commissieloon zal bedragen:
1. voor eenden- en kippeneieren in schaal 60 cents per 100 stuks;
2. voor niet meer in schaal aanwezige bestanddeelen van vogeleieren 15 cents per K.G. bruto.
De minister van Economische Zaken heeft bovengenoemde stichting aangewezen als crisisorganisatie.
Uit de statuten der centrale blijkt, dat het doel is:
1. medewerking te verleenen aan de uitvoering van de Landbouwcrisiswet 1933 en de regeeringsmaatregelen tot uitvoering daarvan, in het bijzonder die ten aanzien van eieren;
2. het uitoefenen van een monopolie van eieren, voor zoover die daartoe zijn aangewezen.
Volgens het huishoudelijk reglement worden door den minister uit het bestuur twee leden benoemd, die met den voorzitter het dagelijksch bestuur vormen. De directeur der centrale is bevoegd handelsdaden in den zin van het crisis-monopoliebesluit 1933 te verrichten. Handelsdaden kunnen slechts worden aangegaan met door het bestuur erkende contractanten of met producenten van monopolie-producken. (Staatscourant)
(Vorig bericht blz. 811 E.)

G. DUITSCHLAND. — Net Oude Testament. - **Verdediging** door **kardinaal Faulhaber.** — Kardinaal Faulhaber heeft te München een serie preeken gehouden, waarin hij de waarde van het Oude Testament in het licht stelde, dit naar aanleiding en tot bestrijding van de nationaal-socialistische theorie op dit punt, die zelfs rijksbisschop Muller tot ingrijpen en tot het beteugelen van zekere meeningsuitingen in de kerk hebben gedwongen. In zijn derde en laatste preek over dit onderwerp legde de kardinaal den nadruk op eenige punten van de wet van Mozes, die parallel gaan met wat de nat.-socialisten tegenwoordig als hun eigen theorieën verkondigen, bijv. de noodzaak van voorschriften tegen verhypothekeering van het kleinbezit. De kardinaal noemde voorts de geëerde positie van den Joodschen arbeider in een tijd van slavernij. Al deze trekken, zoo zeide hij, geven het Oude Testament het karakter van een bron, waaruit een nationale ontwikkeling voortkomen kan.
(Germania) (Vorig bericht blz. 1012 E.)

H. JAPAN. — Kroonprins geboren. — De Keizerin heeft op 22 Dec. '33 het leven geschonken aan een zoon. Het nieuws dat er een kroonprins geboren was gaf het Japansche volk in alle deelen van het land aanleiding tot groote feestelijkheden. (Dempo Tsoesin)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Hoe Indië bezuinigt. — Naar aanleiding van het afdeelingsverslag van de Eerste Kamer inzake de korting op de Indische pensioenen, volgens welk verslag vele leden den indruk hadden dat de Ned.-Indische Regeering nog niet voldoende inziet dat ernstig en degelijk moet worden bezuinigd, althans daarnaar niet handelt, wijst de ,,Java-Bode" er op dat de begrooting van Ned.-Indië, die in 1930 nog f 526.000.000 bedroeg, in 1934 was teruggeloopen tot f 380.000.000, terwijl de ontwerpbegrooting voor 1935 slechts een totaal aangeeft van **j** 342 000.000 voor de gewone uitgaven.
Schakelt men de pensioenen uit alsmede de rente en aflossing, welke stabiele posten vormen. dan is de begrooting der uitgaven van 1930 tot 1934 met niet minder dan veertig procent gedaald.
De begrooting van Onderwijs is teruggevallen van f 55.000.000 tot **f** 48 000.000 in 1933.
Die voor den Dienst der Volksgezondheid van f 19.000.000 tot **f** 13.500.000, en die van het gedecentraliseerd bestuur van f 29000.000 tot **f** 22.000.000.
De uitgaven aan salarissen liepen in deze periode terug van f 180.000 000 tot **f** 145.000.000.
De uitgaven van B O.W. daalden van f 20.000.000 in 1929 tot f 7.000.000 in 1933, en die van Oorlog van f 72.000.000 tot **f** 53.000.000, terwijl de Dienst voor de scheepvaart in deze periode de uitgaven beperkte van f 12.000.000 tot **f** 7.000 000.
Het blad besluit met de woorden: ,,Dat Kamerleden op het moment van de invoering der pensioenskorting, de behandeling van de nieuwe salarisregeling en het ontslag van –duizenden Europeesche en Inlandsche landsdienaren kunnen aankomen met den raad om ernstig en degelijk te bezuinigen draagt het karakter van bitteren spot. De uitwerking daarvan is pijnlijk en grievend voor de Indische samenleving die met groote loyaliteit de zware lasten draagt, welke de tijd oplegt. Men mag in het welbegrepen belang van het Moederland de hoop uitspreken dat de landgenooten daarginds in staat zullen blijken op een even sterke wijze de begrooting te saneeren als zulks in Indië geschiedt. en met dezelfde gelukkige afwezigheid van georganiseerd verzet." (Java-Bode)

B. OOSTENRIJK. — Een herderlijke brief tegen Duitschland. — In Oostenrijk is tijdens de Kerstdagen van de kansels een herderlijke brief voorgelezen. welke zeer fel tegen Duitschland was gericht. Na verklaard te hebben, dat de Oostenrijksche katholieken achter de regeering-Dollfuss staan, zeggen de bisschoppen: dat zij reeds jaren geleden het nationalisme van religieus en kerkelijk standpunt uit hebben afgewezen en veroordeeld Scherp worden de nationaal-socialistische rassenwaan, de onchristelijke sterilisatiewet, het radicale anti-semitisme en het extremistische nationaliteitenbeginsel veroordeeld.
(Neue Freie Presse)

C. **FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN.** — De Fransche bladen bevatten lange artikelen over de beslissing die op 27 Dec. '33 door den Franschcn ministerraad is genomen betreffende de houding die aangenomen zal worden ten opzichte van de voorstellen van Duitschland, t.w. een staand leger van 300 000 man, het behoud van de half-militaire formaties en materieel, overeenkomende met bovengenoemde legersterkte.
De verklaring van Chautemps: ,,Wij trachten veiligheid te bereiken, gebaseerd op bewapeningsvermindering in het kader van den Volkenbond", wordt met voldoening ontvangen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. **1088** E.)

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Gemeentefonds. — De Eerste Kamer heeft de wetsontwerpen tot steun aan noodlijdende gemeenten en tot korting op de uitkeeringen uit het gemeentefonds aangenomen.
(N. Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. **1055** D.)

E. **CHINA.** — Japan's bezetting buiten den **Grooten Muur.** — Van Chineesche zijde wordt verklaard, dat de leiding der Japansche strijdkrachten, thans opereerend in Noord-China, zich zou hebben uitgesproken voor de bezetting door Japan van alle Chineesche gebieden buiten den Grooten Muur, Mongolië inbegrepen. I-Ioewel deze mededeeling nog niet bevestigd is, wordt van andere zijde gemeld, dat de Japanners een proclamatie hebben uitgevaardigd, waarin zij Mongolië voor Japan opeischen, onder contrôle van den staat Mandsjoekwo. De proclamaties zouden als plakkaten zijn aangeslagen in verschillende Chineesche steden ten Noorden van den Grooten Muur door de Japansche troepen, die het Oostelijk gedeelte van de provincie Tsjahar hebben bezet.
Uit Peking wordt nog aan de ,,Times" gemeld, dat ambtenaren uit Tsjahar verzekeren, dat Japansche strijdkrachten, die onlangs het gebied Koejoeam binnentrokken, nog niet geheel zijn teruggetrokken, en beweren dat de Japanners maatregelen nemen om daar een vliegveld in te richten, De Chineesche pers uit bezorgdheid over de toekomst van Tsjahar en zegt dat de tegenwoordige gebeurtenissen gelijken op den gang van zaken, welke geleid heeft tot het verlies van Jehol. (Vaz Dias en Times)
(Vor. **ber.** Mongolië blz. **1074** E.)

F. NEDERLAND. — Onafhankelijk Socialistische Partij. — Op het te Rotterdam gehouden Kerstcongres der Onafh Socialistische Partij werden tot voorzitter, secretaris en penningmeester der partij bij enkele candidaatstelling herkozen resp. de heeren P. J. Schmidt, J. de Kadt en G. Steen, en tot overige leden van het dagelijksch bestuur de heeren F. van der Goes (Laren) en S. Tas (Amsterdam). Het overige partijbestuur werd aldus samengesteld: C. Assink (Enschede); H. de Boer (IJmuiden); F. Gies (Zutfen); D. de Jager (Utrecht); J. Kalter (Nieuw Amsterdam); S. Poppe (Zaandam); mevr. mr. **C.** de Ruyter-De Zeeuw (Rotterdam); A. Veltrop (Beemster). (N. Rotterd. Crt.) (Vor. ber. blz. **679 A.)**

G. **BELGIE.** — De verdediging van Belgisch Limburg, — Zooals minister Devèze het dezer dagen in de Kamer verklaarde, voorziet het defensieplan van de regeering, twee verdedigingslinies in de provincie Limburg: de eerste achter de Zuid-Willemsvaart en de Maas, de tweede achter het Albertkanaal.
Voor de voltooiing van de reeds grootendeels tot stand gebrachte linie in Limburg wordt — afgezien van het bedrag bestemd voor de voltooiing van het groote moderne fort te Eben-Emoel, bij de Maastrichtsche bocht — een crediet van 5 millioen francs op de buitengewone begrooting bestemd. Gebruik is gemaakt, in het Noorden der provincie, van de verdedigingswerken, door de Duitschers, tijdens de bezettingsjaren opgericht. Deze werken heeft men aangevuld, verbeterd en gemoderniseerd. Achter het Albertkanaal worden betonnen schuilplaatsen gebouwd, die met machinegeweren en ook met lichte kanonnen, van een nieuw model, zullen worden bewapend.
In de permanente bezetting van deze verdedigingswerken zal door het 11e reg. infanterie, dat thans te Hasselt garnizoen houdt, worden voorzien. Van de 2200 vrijwilligers, waarmede het legercontingent voor 1934 is vermeerderd, zijn er ongeveer 500 voor Limburg bestemd. Zij zullen mede helpen de eventueele verdediging. tegen een mogelijk geachten onverwachten inval uit het Oosten, te verzekeren. Ook in Limburg (België) wil men een stevig slot plaatsen op een zijner deuren, die, bij verrassing, door een buitenlandschen inbreker — en hiermede bedoelt men alleen Duitschland — zou kunnen worden geforceerd.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1022** I.)

H. HELIUM. — De boraxhoudende damp- en gaszuilen in het vulkaangebied van Sarderello, welke thans reeds ten deele worden aangewend voor de boraxwinning, en anderdeels worden omgezet in electrischo

energie, kunnen thans ook worden dienstbaar gemaakt aan de winning van helium. De eerste, geslaagde proeven, welke door senator Conti zijn genomen, zullen de productie op goedkooper schaal mogelijk maken. Tot nu toe kon helium slechts in Amerika worden geproduceerd. (Giornale d'Italia)
(Vorig bericht blz. 367 I.)

29 DECEMBER 1933

A. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Korting op de Indische pensioenen aangenomen. — De Eerste Kamer heeft de korting op de Indische pensioenen aangenomen met 29 tegen 9 stemmen.
(N. Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. 1079 G.)

B. JAPAN. — Verhooging van de vrachttarieven, — Het Bat. Nieuwsblad deelt mede, dat de Japansche reederijen met ingang van Maart 1934 de vracht op Ned.-Indië zullen verhoogen met ongeveer 25%. De reden van deze verhooging zou zijn vermindering van de subsidies aan de reederijen, waartoe de Japansche regeering zich genoodzaakt ziet door den financieelen nood en den val van de yen. (Batav. Nieuwsblad)

C. KLEINE ENTENTE. — Emancipatie. — Wij ontleenen aan de N. Rotterd. Courant van 28 Dec. '33 het volgende:
Wij hebben er herhaaldelijk op gewezen, dat een groote toenadering zich in Zuid-Oost Europa heeft voltrokken. De toestand is er veiliger geworden door de algemeene verzoening met Rusland, dat, na een glimlach tot afscheid, nu zijn stuursch gezicht naar het Oosten gekeerd heeft. Daarna is het pacificatieproces in den Balkan begonnen. Bulgarije, het element van onzekerheid, dat beschouwd werd als een wapen van Italië tegen de Kleine Entente gericht, heeft verrassend snel op toenaderingspogingen gereageerd. Het is nu koek en ei tusschen dat land en zijn kort geleden nog vijandige buren. Turkije en Griekenland, die zich weinige jaren geleden eerst onder de auspiciën van Mussolini hebben verzoend en toen klanten van Rome schenen geworden, zijn eveneens in het Oost-Europeesch buurtverkeer opgenomen en komen medefluisteren bij geheimzinnige besprekingen. Allen zijn vol ijver om nader tot elkaar te komen. Rusland vindt dat blijkbaar bijzonder aangenaam, al is zijn aandeel aan dit alles weinig in het oog loopend.
Men kan dien ijver begrijpen. Ten eerste kunnen er economische voordeelen uit voortkomen. De Kleine Entente heeft verstrekkende plannen van samenwerking. Voor het Donaugebied bestaan er Fransche en Italiaansche, en met elkaar in overeenstemming gebrachte Fransch-Italiaansche denkbeelden. Maar de betrokkenen zijn eerzuchtig en practisch genoeg geworden om het wel zoo aangenaam te vinden als zij het zelf, onder elkaar, konden doen. De pacificatiebeweging in Oost-Europa is tegelijk een emancipatiebeweging. Men heeft er blijkbaar genoeg van, door de groote mogendheden als een hand vol troeven te worden beschouwd, waaruit ieder hunner zijn spel tracht te versterken; troeven die, buiten het spel van de groote mogendheden niet veel beteekenis hebben. Met afgunst heeft een man als Benesj al jaren lang naar de positie van Nederland, België, Zwitserland en de Scandinavische staten gekeken. (N. Rotterd. Crt.)

D. NIEUWE SLOKDARM VERVAARDIGD. — In de „Lancet" wordt medegedeeld, dat prof. Gray Turner in April van dit jaar bij een mijnwerker van 58 jaar wegens kanker den slokdarm door de abdominale opening heeft verwijderd (waarbij de patiënt zoolang kunstmatig werd gevoed door middel van een tijdelijk aangelegden maagfistel) en in Juni uit de huid van de borstkas een nieuwe buis heeft vervaardigd, die hij door een in den nek gemaakte opening aan den eenen kant met het overgebleven boveneinde van den slokdarm, aan den anderen kant met de maag verbond, terwijl hij voor het tot stand brengen dezer laatste communicatie ook nog een klein stukje ingewand bezigde.
Zeven maanden na de eerste operatie kon de patiënt langs den mond een „thé complet" nuttigen, die hem, ondanks den vreemden weg, dien het voedsel had te volgen, goed bekwam. (The Lancet)

E. VEREENIGDE STATEN. — Gedwongen aflevering van goud. — Met het doel de naar raming 528.531 000 dollar aan goud, gouden munt en goud-certificaten, welke thans in handen van particulieren zijn, weer in het bezit van de regeering te brengen, heeft Morgenthau, de waarnemende minister van Financiën, op 28 Dec. '33 een decreet uitgevaardigd waarin aan een ieder, die onderworpen is aan de Amerikaansche jurisdictie, de onmiddellijke aflevering van dit goud aan de regeering gelast wordt.
Het goud, de gouden munten en de goud-certificaten moeten bij de Federal Reserve Banken worden ingeleverd voor rekening van de Amerikaansche Schatkist. De huidige bezitters zullen worden schadeloos gesteld in andere betaalmiddelen. De houders van goud in baren zullen den vroeger geldenden officieelen goudprijs van 20.67 dollar per ounce ontvangen. De officieele aankoopprijs van goud van de regeering bedroeg op 28 Dec. '33 34.06 dollar per ounce.
Dit decreet is een aanvulling van het decreet van president Roosevelt van 28 Augustus.
De volgende uitzonderingen zijn toegestaan:
1. het goud in baren, dat krachtens een door de regeering verleende licentie wordt gehouden;
2. munten, die door verzamelaars als zeldzaam worden erkend;
3. niet gesmolten goud en goud ter waarde van minder dan 100 dollar, onverschillig wie het bezit;
4. goud dat gebruikt wordt voor industrieele- en beroepsdoeleinden of voor kunstnijverheid dient;
5. gouden munten of goud in baren en ook goudcertificaten, welke in het bezit zijn der Federal Reserve Banken of de Reconstruction Finance Corporation;
6. het goud in baren en het buitenlandsch goud, dat momenteel op de Philippijnen, Hawaï en andere Amerikaansche bezittingen wordt gehouden, maar niet in de Vereenigde Staten zelf. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 953 H.)

F. A. W. LOENATSJARSKP OVERLEDEN. — Het Sovjet-telegraaf-agentschap meldt uit Parijs, dat aldaar op 27 Dec. '33 is overleden de oud-volkscommissaris van Onderwijs, Anatoli Wasiljef Loenatsjarski.
Loenatsjarski werd in 1867 in de Oekraine geboren. Hij bezocht de universiteit van Kief en maakte daar kennis met de revolutionnaire beweging, waar hij zich weldra bij aansloot. Tijdens den wereldoorlog voerde Loenatsjarski anti-oorlogs-propaganda in Frankrijk en Zwitserland en kwam in nauw contact met Lenin. In Maart 1917 sloot hij zich bij Lenin en Trotski in hun strijd tegen de Kerenski-regeering aan en werd in Juli gearresteerd. In 1917 werd hij benoemd tot volkscommissaris van Onderwijs en Kunst, in welke functie hij tot 1927 gehandhaafd bleef. Hij werd eerst als gezant naar Rome gezonden, kwam terug als volkscommissaris en kreeg weer diplomatieke werkzaamheden.
In Augustus 1933 werd de overledene tot Sovjetgezant in Madrid benoemd. (Sovjet-telegr. Agentsch.)

G. CHINA. — Foekien. — De Nanking-regeering heeft de onvoorwaardelijke capitulatie van het opstandige 19e leger geëischt, arrestatie van de regeering van Foekien en het vertrek van generaal Tsai King Tai naar het buitenland.
Tsjangtsjau in Foekien werd door Nanking-vliegmachines eenige malen gebombardeerd. Het aantal dooden zou zeer belangrijk zijn.
(Vaz Dias en Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (1056 A.)

30 **DECEMBER** 1933

A. NEDERLAND. — Nieuwe bepalingen voor ambtenaren. — In aansluiting aan onze mededeeling van 31 Juli 1933 (pag. 917 G.) in zake de nieuwe bepalingen voor ambtenaren, wordt nu medegedeeld, dat deze beschikking van den Voorzitter van den Ministerraad is herzien en o.m. aangevuld met de Nationaal-Socialistische Beweging (N. S. B. groep Mussert) en de „Perhimpoenan Indonesia".
Tot nu toe was de N.S.B. slechts verboden voor de militaire ambtenaren, den B.V.L. en de Burgerwachten.
Het gevolg van deze wijziging van de beschikking van minister Colijn zal zijn, dat in alle Gemeenten en Provincies, waar men zich bij den maatregel van het Rijk heeft aangesloten of voornemens is zulks te doen, de N.S.B. ook voor de Gemeente-ambtenaren en Provinciale ambtenaren verboden is of verboden zal zijn.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1020 C.)

B. ROEMENIE. — Minister-president Duca vermoord. — Op 29 December '33 is Minister-president Duca op het station te Sinaja vermoord.
Toen de minister-president, na een audiëntie bij den Roemeenschen Koning Carol, in den trein wilde stappen, om naar Boekarest terug te keeren, werd hij door een student neergeschoten. Het slachtoffer werd door vier kogels in het hoofd getroffen en was onmiddellijk dood."
Afgevaardigde dr. Costinescu. die den minister-president vergezelde, werd gewond.
De dader, Nicolas Constantinescu en eenige handlangers zijn gearresteerd. Volgens een mededeeling van de kanselarij van den minister-president is de moordenaar lid van de onlangs ontbonden IJzeren Garde. Volgens latere mededeelingen uit Boekarest verklaarde de moordenaar de daad te hebben gepleegd omdat Duca vrijmetselaar was. Duca's politiek was, aldus Constantinescu, een typisch internationale vrijmetselaarspolitiek en aangezien Duca bovendien verantwoordelijk was voor de ontbinding van de IJzeren Garde achtte ik mij genoodzaakt, hem ondanks zijn erkende bekwaamheden te vermoorden.
(Adeverul, Boekarest) (**IJzeren** Garde **1082** E.)

C. NEDERLAND. — Kapitaalbeweging 1923—1933. — De Nieuwe Pers geeft eenige officieele cijfers van de kapitaalbeweging naar en uit Nederland:

	Gevestigd:		Vertrokken:	
	Aantal personen	Millioen guldens	Aantal personen	Millioen guldens
1923-'24 . .	517	65	582	79
1924-'25 . .	539	55	584	58
1925-'26 . .	511	65	593	75
1926-'27 . .	639	80	669	97
1927-'28 . .	664	89,6	103	21,7
1928-'29 . .	706	79	421	57,5
1929-'30 . .	735	86,2	622	70,2
1930-'31 . .	858	90,8	465	68,7
1931-'32 . .	900	89,5	598	89,8
1932-'33 . .	795	55,6	460	68,6

Uit deze cijfers blijkt, dat gedurende de laatste tien jaren kapitalen ten bedrage van 755.7 millioen gulden Nederland zijn binnengekomen, dat daarentegen slechts 685.5 millioen gulden is vertrokken: per saldo is derhalve van kapitaalvlucht geen sprake geweest.
(De Nieuwe Pers)

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer. — De Eerste Kamer heeft op 29 Dec. '33 het wetsontwerp tot voorziening in het bestuur der gemeente Beerta en de wetsontwerpen inzake de grenswijziging van Rotterdam, wijziging van de Lageronderwijswet en heffing van een couponbelasting aangenomen. (N. Rott. Crt.)
(V. b. **Beerta** 1099 A; Lager onderwijs 1098 B; Couponbelasting 1086 G.)

E. ROEMENIE. — **Minister** van onderwijs, **Angelescu,** tot premier benoemd. — Koning Carol heeft een decreet onderteekend waarbij de minister van onderwijs, Angelescu, tot Roemeensche premier benoemd wordt. De liberale partij waarvan Duca de leider was, heeft als zijn opvolger Dinu Bratianu, den minister van Financien, gekozen.
Minister-president Angelescu heeft besloten in het geheele land den staat van beleg af te kondigen, welk besluit door den Koning is onderteekend.
Massa-arrestaties van leden der IJzeren Garde hebben plaats gevonden. (Adeverul, Boekarest) (1107 B.)

F. RUSLAND. — Litwinov. - **Buitenlandsche** politiek. — In de zitting van het Executieve Comité van de Sowjet-republiek heeft Litwinov op 29 December '33 gesproken over Ruslands buitenlandsche politiek. Hij legde er den nadruk op, dat de Russische regeering den laatsten tijd heeft getracht de ontwapeningsonderhandelingen over het doode punt heen te helpen. Het is niet de schuld van Rusland, dat men tot dusver niet tot tastbare resultaten is gekomen. Rusland zal ieder werk steunen, dat den vrede kan bevorderen. Litwinov ging verder in op de situatie in het Verre Oosten en betoogde, dat Rusland zijn vredespolitiek met feiten heeft bewezen. Rusland heeft geen belang bij een conflict met Japan, het heeft veel meer belang bij een handhaving van den vrede. Heftig voer Litwinov nog uit tegen de ,,militaire clique" in Japan, die moeite doet om Rusland in een oorlog te wikkelen. Over zijn bezoeken te Washington en te Rome verklaarde Litwinov, dat zij dienstig waren geweest aan de verbetering der betrekkingen van Rusland tot de burgerlijke wereld.
In zijn rede zeide Litwinov nog, dat het burgerlijke tijdperk van het pacifisme geëindigd bleek te zijn. De tegenstellingen tusschen de kapitalistische landen worden grooter en scherper. Ten gevolge van den nieuwen militairen geest zijn nieuwe personen en nieuwe partijen aan het bewind gekomen.
Men maakt zich druk, aldus Litwinov, over herziening der verdragen. Er is zelfs een land, dat zonder zijn toevlucht te nemen tot een theoretische voorbereiding der herziening, daarvoor in de plaats stelde een herziening zijner grenzen, die het opdroeg niet aan diplomaten, maar aan generaals, die hun legers in alle richtingen door Azië voeren.
De diplomatieke verantwoordelijkheid van Rusland is groot, aldus Litwinov, omdat alle problemen, waarvan hier sprake is, Rusland betreffen of kunnen betreffen. Dit geldt speciaal voor de herziening, omdat er plannen bestaan tot het tevredenstellen van zekere staten ten koste van het gebied der Sowjet-unie. Het richtsnoer voor de Russische buitenlandsche politiek, aldus Litwinov wordt gegeven in de korte formule van Stalin:
,,Wij wenschen geen grondgebied van anderen te bezitten, maar wij zullen geen duimbreed van ons eigen gebied afstaan." Wanneer Rusland geen vreemd grondgebied wenscht, kan het ook geen oorlog wenschen.
(Vaz Dias)

G. LUCHTVAART. — Vliegongeluk. — Op 30 Dec. '33 is een Britsch Hannibalvliegtuig van de Imperial Airways van den dienst Brussel-Londen ten gevolge van den mist tegen een der 285 M. hooge zendmasten van het station Ruysselede te pletter gevlogen. Aan boord bevonden zich behalve de piloot en een radiotelegrafist, 8 passagiers. Alle 10 inzittenden kwamen om het leven. (Zie luchtvaart — vliegongelukken)

H. SPANJE. — Concentratiekampen. — De Spaansche minister van binnenlandsche zaken heeft ter beveiliging van de openbare orde de onverwijlde inrichting van concentratiekampen voor staatsgevaarlijke elementen bevolen. In dezen maatregel was reeds voorzien door een in Aug. '33 uitgevaardigde wet. (El Sol.)

A. LUCHTVAART. — De terugreis van de ,,Pelikaan." —

Piet Soer

J. M. H. Grosfeld

C. H. van Beukering

De ..Pelikaan". van de K.L.M., op **26** Dec. '**33** om' **17.40** uur (Amsterdamsche tijd) van Batavia vertrokken, landde **30** Dec. '**33** om **10.12** uur (A.T.) op Schiphol en volbracht aldus de terugreis in **100** uur en **32** minuten. De tocht van Amsterdam naar Indië was gemaakt in **100** uur en **40** minuten.

De gemaakte tijd van de thuisreis werd, behalve door ongunstige weersomstandigheden tijdens de vlucht, nadeelig beïnvloed door de moeilijkheden, welke de dikke mist boven het vliegveld Schiphol een vlotte landing op het eindpunt in den weg legde.

Na door de naaste familieleden te zijn verwelkomd, werden de vliegers, Ivan W. Smirnoff, Piet Soer (beide bestuurders), J. M. H. Grosfeld (boordwerktuigkundige) en C. H. van Beukering (marconist), door verschillende autoriteiten toegesproken. De minister van Waterstaat, ir. J. A. Kalff deelde hun de benoeming mede tot Ridder in de Oranje Nassau-orde. Nog andere onderscheidingen werden hun verleend.

Tenslotte hebben alle leden der bemanning bedankt voor de hun bereide hartelijke ontvangst.

Ivan W. Smirnoff

Wij laten hier nog volgen het lijstje van de vertrek- en aankomsttijden en afgelegde dag-trajecten:

26 December: Vertrek Batavia **17.40** uur.

27 December: Te Medan **1.35** uur; van Medan **2.30** uur. Te Rangoon **10.10** uur; van Rangoon **11.40** uur. Te Akyab **18.10** uur; van Akyab **19.10** uur. (Batavia-Akyab **4010** K.M.).

28 December: Te Allahabad **2.46** uur; van Allahabad **3.20** uur. Te Karatsji **12** uur; van Karatsji **13** uur. Te Djask **19.30** uur; van Djask **20.30** uur. (Akyab-Djask **3778** K.M.).

29 December: Te Basra **5.05** uur; van Basra **6.05** uur. Te Bagdad **9.05** uur. Te Cairo **17 20** uur (Djask-Cairo 2888 K.M.) Vandaar te **18.50** weer vertrokken naar Athene.

30 December: Van Athene vertrokken te **5.35** uur; te Napels geland **9 15** uur. Van daar naar Marseille. Uit Marseille vertrokken **3.30** uur. Aankomst te Amsterdam **10.12** uur. (Cairo-Amsterdam **3997** K.M.)

De tijden zijn volgens de Amsterdamsche tijdrekening aangegeven. (Red. K. H. A.)

Vor. ber. 1103 A; heenreis 1100 D.)

2 JANUARI **1934.**

B. JAKOB **WASSERMANN** OVERLEDEN. — De bekende romanschrijver Jakob Wassermann is op **1** Januari '**34** plotseling aan hartverlamming op zijn bezitting te Alt-Aussee in Stiermarken overleden.

Wassermann is zestig jaar oud geworden. Hij werd te Furth in Beieren geboren, waar zijn vader een kleine winkelier was en had een moeilijke jeugd. Op **21** jarigen leeftijd kwam hij in Bohème-kringen te München in aanraking met de medewerkers van de ,,Simplizissimus", die hem in hun midden opnam. In **1897** debuteerde hij met ,,Die Jüdin von Zirndorff", waarin hij het Joodsche milieu beschrijft, waarin hij zelf is opgegroeid. Naam maakte hij enkele jaren later met ,,Renate Fuchs", den roman waarin hij de geïdealiseerde ,,moderne" vrijgevochten vrouw teekent, die men in zijn lateren roman telkens terug vindt. Daarop volgden o.a. ,,Caspar Hauser", ,,Das Gänsemännchen" en de groote, ook ten onzent veel gelezen roman ,,Christian Wahnschaffe", die, sedert de eerste uitgave in **1919** verscheen, tallooze malen — ook in Nederlandsche vertaling — is herdrukt. Voorts noemen wij nog ,,Laudin und die seinen", Der Fall Maurizius" en het vervolg ,,Etzel Andergast".

(Algemeen Handelsblad)

C. VEREENIGDE STATEN. — Henry Morgenthau benoemd tot minister van financiën. — De financieele adviseur van Roosevelt, Henry Morgenthau Jr., is thans definitief benoemd tot staatssecretaris van de Schatkist der Vereenigde Staten, nadat hij deze functie reeds eenigen tijd had waargenomen sedert het aftreden van Woodin.

Morgenthau, die **43** jaar oud is, is een zoon van ambassadeur Henry Morgenthau (Vaz Dias) (1087 F.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De pensioenkorting afgekondigd. — Afgekondigd is de wet van **29** Dec. '**33** tot tijdelijke korting op de pensioenen, onderstanden en gagementen der gewezen Indische Landsdienaren, locale ambtenaren en bijzondere leerkrachten.

(Aneta) (Vor. ber. 1079 ***G.)***

A. CATALONIE. — Luis Companys tot president gekozen. — Het Catalaansche parlement heeft op 31 December '33 een nieuwen president van de generaliteit van Catalonië gekozen.
Van de 80 uitgebrachte stemmen werden 6 blanco en 56 op Luis Companys uitgebracht, die daardoor gekozen werd tot opvolger van Macia.
Luis Companys werd in 1883 in de provincie Lerida te Tooros geboren. Hij studeerde rechten. Voor de verkiezingen van April 1931 sloot hij zich bij Macia aan en stichtte tezamen met hem de Republikeinsche partij. (El Sol) (Vorig bericht **1102** C.)

B. EEN NIEUWE ZIEKTE? — In de loopende uitgave van „The Lancet" beschrijft een medicus een, tegelijkertijd bij hemzelven, drie man van zijn huispersoneel, zijn secretaresse en haar echtgenoot waargenomen ziekte, die hij vertigo epidemica noemt.
De ziekte, die zich op een ochtend plotseling had geopenbaard in den vorm van steeds toenemende duizeligheid, die bij elke beweging van het hoofd nog verergerde en den patiënt dwong, het bed te houden, was ongeveer een week te voren voorafgegaan door het gevoel van een opkomende verkoudheid, die echter niet tot ontwikkeling kwam.
Als een begeleidend verschijnsel der duizeligheid deed zich een abnormaal lage bloeddruk voor.
De schrijver verhaalt ook andere, door hem waargenomen, gevallen, waaronder verscheidene bij diabetici, bij wie de oorzaak echter gezocht moest worden in een laag bloedsuikergehalte.
Enkele jaren geleden heeft zich een zelfde epidemie voorgedaan, maar de huidige was intensiever, gezien het gelijktijdige optreden der aandoening in verschillende deelen van het land.
De eenige behandeling bestond in bedrust en het toedienen van kalmeerende medicamenten. (The Lancet)

C. LUCHTVAART. — De Pander-Postjager. — Het Studie Comité Snelpost Nederland-Indië deelt aan Aneta Vaz Dias mede:
De Postjager is Zondag 31 December 1933, te half tien 's morgens, Indische tijd, dus 2.20 uur G M T. behouden op het vliegveld Tjililitan bij Batavia geland.
Het vliegtuig vertrok 23.30 uur G.M.T. van den 30sten December van Singapore en heeft den afstand van Singapore naar Batavia van 932 K.M. in 2 uur en 50 minuten afgelegd, hetgeen dus een snelheid van 329 K.M. per uur beteekent.
De tocht van Athene naar Batavia werd volbracht in 72 uur 20 min. Van Athene werd vertrokken op denzelfden tijd, als waarop de reis vandaar zou zijn vervolgd, indien het vliegtuig geen noodlanding te Grottaglie (Italië) had moeten maken, n.l. om 2 uur in den morgen.
De tijd tusschen vertrek Schiphol, 4 uur 34 G.M.T. en vertrek van Athene om 2 uur G.M.T. zou dus bedragen hebben 21 uur 26 min.
Zonder de noodlanding in aanmerking te nemen komt men op een totaal van 93 uur 46 minuten, en zonder het gedwongen verblijf te Singapore, waar anders niet zou zijn geland, op 80 uur 46 min.
De tocht werd volbracht met ruime rustpoozen in de verschillende plaatsen, die op de route worden aangedaan.
In totaal zijn slechts ruim 45 vlieguren noodig geweest om den afstand van 13.600 K.M. af te leggen.
De Postjager heeft op zijn tocht naar Nederlandsch Indië een tweeden tegenslag ondervonden, doordat het vliegveld Tjililitan bij Batavia door het Bureau Luchtvaart van het verkeersdepartement ongeschikt geacht werd voor een nachtlanding, terwijl de moesson een bezwaar vormde voor een nachtlanding op het vliegveld Andir bij Bandoeng. De bemanning kon hierdoor geen gevolg geven aan haar voornemen om Zaterdagmiddag 30 Dec. '33 te Batavia aan te komen, wat anders gemakkelijk mogelijk geweest was. Zij heeft van Zaterdagmorgen 30 Dec. '33 **10** uur 30 G.M.T. tot 's avonds 23.30, dus 13 uur, te Singapore moeten wachten. (Aneta — Vaz Dias) (V. b. **1087** H.)

3 JANUARI **1934**

D. RUSSISCH-JAPANSCHE VERHOUDING. — Op 28 Dec. '33 zijn te Charbin opnieuw 25 Sowjet-Russische employés van den Chineeschen Oosterspoorweg gearresteerd, beschuldigd van spionnage ten behoeve van het Roode Leger. De Sowjet-regeering heeft hun onmiddellijke invrijheidstelling geëischt, die door de Mandsjoerijsche regeering is geweigerd, waarbij tevens werd medegedeeld dat de gearresteerden, indien zij aan spionnage werden schuldig bevonden, gefusileerd zouden worden.
Als represaille-maatregel heeft de Sowjet-regeering in Siberië 25 Mandsjoerijsche onderdanen laten arresteeren en verklaard, dezen als gijzelaars te beschouwen die gefusileerd zullen worden indien de regeering van Mantsjoekwo het waagt, de gearresteerde Russen ter dood te brengen. Naar verluidt zou tevens te Moskou een Japansch officier zijn gearresteerd, die van spionnage wordt verdacht.
Te Moskou is een geheime krijgsraad gehouden onder voorzitterschap van den volkscommissaris van oorlog Worosjilof, waaraan werd deelgenomen door den commandant van het Roode Leger in het Verre Oosten generaal Blucher, den commandant der roode cavalerie en motor-brigades generaal Boedjenny, en den chef van de Russische luchtmacht generaal Kiwanof. (N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. **1034** A.)

E. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Verhooging tabaksaccijns. — De Eerste Kamer heeft op 28 December 1933 het ontwerp tot verhooging van den tabaksaccijns zonder hoofdelijke stemming aangenomen. De heer Oudegeest vroeg aanteekening, dat hij tegen het ontwerp is. (De Telegraaf) **(1079** E.)

F. GEESTESZIEKEN. — Te Atlantic City heeft de Amerikaansche psychiater Dr. Cole Davis een rede gehouden, waarin hij o.a. een pleidooi hield voor de wettelijke vernietiging van ongeneeslijk gebleken geesteszieken. Hij verklaarde, dat ongetwijfeld eens de dag zou komen, dat de wereld het noodzakelijk zou achten zich te bevrijden van den last, die het verplegen van deze menschen voor de productieve maatschappij beteekende. Tot het dooden van ongeneeslijke krankzinnigen zou men pas mogen overgaan na een advies van het hoofd van de inrichting, waarin zij verpleegd werden en na langdurige, nauwgezette observatie. De familie zou haar toestemming moeten geven en een commissie van psychiaters zou in laatste instantie moeten beslissen.
Dr. Davis verklaarde, dat momenteel in de Amerikaansche krankzinnigengestichten 400.000 patienten worden verpleegd, die den staat 10 millioen dollar per jaar kosten. Hun aantal steeg met ongeveer 10.000 per jaar. Een paar jaar geleden bedroeg dit aantal nog nauwelijks 3000 per jaar.
Tenslotte bepleitte Dr. Davis nog sterilisatie van die personen, die uit krankzinnigengestichten ontslagen werden. (Daily Telegraph)

G. FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN. — Fransche nota. — Het memorandum, dat door den Franschen gezant te Berlijn, François Poncet, na zijn onderhoud met Rijkskanselier Hitler en von Neurath is overhandigd en dat het Fransche antwoord bevat op Hitler's bewapeningseischen, is in vriendelijken toon gesteld.
De volgende bijzonderheden zijn nog bekend:
Aan den vooravond van de overhandiging van het memorandum heeft de vertegenwoordiger van een bevriende mogendheid, welke in deze kwestie veel aarzeling heeft getoond en wier traditioneele politiek is het zoeken van tusschen-oplossing-en, den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken voorgesteld, be-

paalde wijzigingen in den tekst aan te brengen en dezen over het algemeen iets soepeler te maken. Aan dit verzoek kon niet worden voldaan. In het Fransche memorandum wordt geenszins elk denkbeeld van directe besprekingen met de Duitsche regeering van de hand gewezen. Frankrijk is echter van meening, dat de besprekingen niet betrekking moeten hebben op de herbewapening van Duitschland, maar op de ontwapening in het algemeen. Daarom wordt uiteengezet, in welke mate en op welke voorwaarden Frankrijk bereid is voor zijn deel die methode te volgen. (Le Matin) (Vorig bericht 1105 C.)

A. RUSLAND. — Het tweede vijfjarenplan. — Het program voor het tweede vijfjarenplan, dat ten doel heeft de Sowjet Unie de industrieele mededinger te maken van zijn kapitalistische buren is bekend gemaakt.
De plannen voorzien in een vermeerdering der productiecapaciteit met 250% in 1937 ten opzichte van 1932, het laatste jaar van het eerste vijfjarenplan en het brangen der productie op het negenvoudige van voor den oorlog. Het plan bevat een groot aantal lijsten van metaal-, mijn-, petroleum- en textielondernemingen, terwijl voorzien wordt in een uitbreiding van het spoorwegnet door den aanleg van 7000 mijlen spoorlijn. (Prawda) (Vorig bericht 294 F.)

B. ARGENTINIE. — Onlusten. — In geheel Argentinië is in verband met de pogingen tot opstand de staat van beleg afgekondigd. Na een geweldige politieke spanning, die ruim 24 uur duurde, kon de regeering verklaren, dat zij meester van den toestand is. Het totaal aantal dooden bij den opstand wordt op ruim dertig geschat.
De opstand geschiedde onder leiding van de radicalen, aanhangers van den vroegeren Argentijnschen president Irigoyen. (Vaz Dias) (Vorig ber. 612 H.)

C. GOUDBEWEGING IN 1932—1933.

Import

	1932 troy ounces	1933 tot 23 Dec. troy ounces
Zuid-Afrika	11.235.000	11.821.200
Australië	984.500	3.138.200
Zuid-Amerika	272.000	797.000
West Afrika	319.000	317.200
Straits	521.500	417.000
Duitschland en Holland	200.600	4.958.700
Britsch-Indië	10.661.500	5.749.900
Frankrijk	143.000	6.388.400
Canada	—.—	2.161.200
Vereenigde Staten	—.—	3.055.700
Andere landen	3.424.000	3.362.200
	27.761.100	42.166.700

Export

	1932 troy ounces	1933 tot 23 Dec. troy ounces
Frankrijk	14.512.400	1.806 800
Zwitserland	678100	207.600
België	838.600	199 600
Holland	3.653.400	3.443.000
Vereenigde Staten	3.868.800	2.673 800
Andere landen	281.600	1.764.900
	23.832.900	10.095.700

1 troy ounce = 31 gram.
(Mocatta and Goldsmid, London) (Vor. ber. 958 G.)

D. ALBANIE. — Kerkvervolging. — Nadat er gedurende een tijdperk van ongeveer vijf jaar een zekere mate van godsdienstvrijheid heerschte voor de katholieken van Albanië, is in dezen betrekkelijk gunstigen toestand plotseling een belangrijke wijziging gekomen.
De minister van onderwijs Mr. Mosi, heeft 'bepaald, dat alle katholieke scholen van het land gesloten moeten worden en dat de enkele scholen, die later toestemming zullen krijgen om hun inrichtingen van onderwijs weer open te stellen, onder scherpe staatscontróle gesteld zullen worden.
De katholieke scholen, die meest onder leiding stonden van Paters Franciscanen, vormden het meest kostbare bezit van de Albaneesche katholieken. Dank zij hun ontzaglijke offers zijn de katholieken van Albanië steeds in staat geweest om hun bijzondere scholen in stand te houden, zelfs ten tijde van de Turksche overheersching. (De Maasbode)

E. KLEINE ENTENTE. — Het programma der Economische Conferentie. — Naar de „Bohemia" meldt, is het programma voor de Economische Conferentie der Kleine Entente, die te Praag zal worden gehouden, vastgesteld. Het bevat de volgende punten:
1. Uitwerking van lijsten voor koop- en verkoop der waren, die ieder lid van de Kleine Entente van de andere leden noodig heeft.
2. Vaststelling van de basis voor de samenwerking der circulatiebanken.
3. Inrichting van een centraal statistisch orgaan, dat alle gegevens, die noodig zijn voor het economische leven der staten verzamelt.
4. Vereenvoudiging der wetgeving op juridisch, economisch en sociaal politiek gebied.
5. Een gemeenschappelijke normaliseering in landbouw en industrie.
6. Stichting van een centrale voor samenwerking van spoorwegen, post, scheepvaart en aviatiek.
7. Grondslagen voor de vorming van een economisch centrum voor de staten der Kleine Entente.
(Bohemia)

F. LIBANON. — Organisatie van den regeeringsvorm. — Een decreet is afgekondigd, waarbij de organisatie en de werkwijze van de openbare macht in de republiek Libanon geregeld zijn. Daarin wordt een hoofd van de regeering voorzien met den titel van president van de republiek, die de uitvoerende macht zal uitoefenen met bijstand van een staatssecretaris, die uitsluitend aan hem verantwoordelijk is, en een regeeringsraad.
De Kamer telt één afgevaardigde per 50 000 inwoners, of wel 18 bij algemeen kiesrecht gekozenen en zeven leden, die op voordracht van den regeeringsraad worden benoemd. Deze regeeringsraad bestaat uit den staatssecretaris, de directeuren van algemeene diensten en de twee hoogste rechterlijke functionarissen.
De algemeene tendentie strekt tot versterking van de uitvoerende macht, om een einde te maken aan de misbruiken, welke het einde van het vorige regiem hebben uitgelokt.
Habib Pasja Baad, die tot president van de republiek benoemd is, zal zijn functie op 26 dezer aanvaarden. (N. Rott. Crt.)

G. OOSTENRIJK. — Een oproep van den Evangelischen bisschop van Weenen. — De Evangelische bisschop van Weenen heeft aan alle Evangelische gemeenten in Oostenriik een brief gezonden, waarin hij betoogt, dat in Öostenrijk het christendom nog slechts met het katholicisme wordt vereenzelvigd, hoewel de Evangelische kerk sedert 1861 als gelijkgerechtigd erkend is.
De bisschop betreurt levendig het conflict tusschen Duitschland en Oostenrijk en hoopt dat het spoedig geëindigd zal zijn. Hij verklaart zich solidair met de groote Duitsche Evangelische kerk.
Tenslotte verklaart de bisschop, dat aan het Uude Testament vastgehouden moet worden en men zich niet, zooals thans in Duitschland verlangd wordt, uitsluitend naar het Nieuwe richt. (Neue Freie Pressa)

A. DUITSOHLAND. — Transfer-Conferentie. — De commissie voor de Duitsche credietovereenkomst van 1932 heeft de vertegenwoordigers der buitenlandsche crediteuren uitgenoodigd tot deelneming aan een nieuwe stilstand-conferentie, welke op 5 Februari zal beginnen. Met de buitenlandsche crediteuren zullen geen voorbesprekingen worden gehouden.
De Duitsche Rijksbank publiceert nieuw cijfermateriaal over de Duitsche deviezenpositie in verband met de transfer.
Er wordt op gewezen, dat Duitschland met de transfereering van 30% reeds meer presteert dan den tegenwoordigen deviezenvoorraad eigenlijk veroorlooft, zoodat de Rijksbank riskeert onder bepaalde omstandigheden haar reeds bestaande valutareserves te moeten aanspreken, indien gedurende de komende maanden de ontwikkeling van het deviezenoverschot niet geheel volgens wensch zou gaan. Volgens berekening van de Rijksbank heeft Duitschland uit zijn buitenlandschen handel gedurende de maanden Juli tot November 1933 een deviezenoverschot geboekt van ongeveer R.M. 25 millioen per maand.
Door de reductie van de transfer van 50% tot 30% wordt het bedrag aan benoodigde deviezen met gemiddeld R.M. 38 millioen tot R.M. 36 millioen per maand verlaagd. Uit deze [illegible] dan blijken, dat Duitschland bij een onveranderde ontwikkeling van den buitenlandschen handel maandelijks R.M. 11 millioen aan deviezen te kort zou komen.
Men verwacht echter van de aanstaande stilstandsonderhandelingen dat verdere bepalingen zullen worden uitgevaardigd tot bescherming van de Duitsche deviezensituatie en dat tevens de mogelijkheid zal worden geschapen om tot verhooging van den Duitschen uitvoer te geraken. (Berl. Börsen Zeitung)
(V. b. Transfer-Morat. 1098 E, Transfer-Conf. 850 B.)

B. VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's boodschap aan het congres. — President Roosevelt heeft op 3 Januari '34 in het Kapitool te Washington het 73e Bonds-Congres geopend met het voorlezen van zijn jaarlijksche boodschap.
In zijn rede tot het Congres sprak President Roosevelt niet over de speciale wetgeving. Hij behandelde in het algemeen de vraagstukken van het herstelprogramma en de vooruitgang, welke op dit terrein in het afgeloopen half jaar is te bespeuren.
President Roosevelt vroeg de samenwerking van Huis en Senaat tot herstel van de nationale welvaart en het opbouwen op de bouwvallen van het verleden van een nieuw gebouw, dat meer geschikt is het hoofd te bieden aan de problemen van de moderne beschaving.
President Roosevelt verklaarde verder, dat hij voornemens is later het Congres te spreken over de schulden, welke andere mogendheden bij de Amerikaansche regeering en het Amerikaansche volk hebben.
Sprekend over zijn goud-programma verklaarde President Roosevelt dat zijn tweeledig doel is, de algemeene financieele structuur te versterken en eventueel te komen tot een ruilmiddel, dat minder varieerend is en waarmede de schulden aan het Amerikaansche volk betaald kunnen worden.
Hij voegde hieraan toe, dat een nauwkeurig onderzoek en diepgaande studie heeft aangetoond, dat inzake de buitenlandsche wisselmarkt eenige zusternaties gehandicapt zijn door binnenlandsche omstandigheden, terwijl anderen op het oogenblik zich niet in staat achten een stabilisatie-bespreking te openen op permanente grondslagen gebaseerd.
De beschaving kan evenwel niet achteruit gaan, zoo zeide President Roosevelt verder. wij hebben verscheidene nieuwe methoden ondernomen, zooals onze plicht is, en zullen deze wijzigen indien noodig, doch in ieder geval moeten wij vooruit.
Het crediet van de regeering werd versterkt door een sterke vermindering van de uitgaven door permanente administratieve instanties (permanent agencies).
President Roosevelt zeide verder, dat de meeste banken, die in het voorjaar weer geopend zijn, gezond zijn, terwijl de banken, die geen toestemming hebben gekregen weer te openen, bijna zeshonderd millioen dollar van de bevroren deposito's met behulp van de regeering hebben terugbetaald.
De resultaten van de nieuwe methoden zijn de tewerkstelling van millioenen werkloozen, de organisatie van de industrieën, redelijke voordeelen voor de industrieën en redelijke salarissen en arbeids-voorwaarden voor de werklieden.
In de nabije toekomst zullen de loopende inkomsten geheel de uitgaven dekken, zoo voorspelde President Roosevelt.
Ten aanzien van de buitenlandsche constellatie zeide President Roosevelt dat hij geen optimistisch beeld kon ophangen. Amerika zal evenwel in de toekomst trachten met zijn buren een gebieds-uitbreiding te voorkomen, evenals een interventie van den eenen staat in de binnenlandsche zaken van een andere.
President Roosevelt verklaarde verder, dat de Ver. Staten zich niet kunnen mengen in de politiek van Europa, doch zij zijn ieder oogcnblik bereid mede te werken als men op een wereld-hasis redelijke voorstellen doet tot beperking van de bewapening en verlaging van de handels-barrières.
President Roosevelt keerde zich fel tegen de bankiers en anderen, die zich verrijken ten koste van het publiek.
Hij oordeelde verder, dat het lynchen van bandieten en andere misdaden onmiddellijk ingrijpen behoeft.
Ten aanzien van de werkloosheid zal verder getracht worden eerst door directe hulp, waarna zoo spoedig mogelijk zal worden overgegaan door het uitvoeren van publieke werken en anderszins de werkgelegenheid te verruimen.
President Roosevelt besloot zijn rede met hulde te brengen aan de medewerking van het Congres ,,Tot heil van het Amerikaansche Volk."
(Ned. Tel. Agentschap Reuter)
(Vorig bericht Boodschap a. h. Amerik. volk 913 D.)

C. ROTTERDAM-ANTWERPEN. — Havenbeweging. — Wij laten hieronder een vergelijkende staat volgen van de havenbeweging van Rotterdam en Antwerpen in 1933:

	Rotterdam		Antwernen	
1933	schepen	netto t.	schepen	netto t.
Januari . .	745	1.083.899	784	1.675.712
Februari . .	677	1076.178	717	1.555.389
Maart . . .	764	1.225 678	806	1.682.692
April	745	1.136.200	783	1.663.633
Mei	815	1.241649	857	1.703.617
Juni	765	1.214.112	822	1684 160
Juli	822	1.324651	856	1.760.851
Augustus . .	820	1.248 028	873	1845.433
September .	838	1.321.946	810	1618.392
October . .	889	1.338.413	885	1.827.581
November . .	832	1.259.303	858	1.732.218
December . .	855	1.260.275	790	1.690.913
Totaal . . .	9567	14.730.332	9841	20.440.591

De voor Antwerpen opgegeven cijfers der netto tonnenmaat zijn die volgens Belgische berekening.
Om deze gelijk te maken met de hier gebruikelijke berekening, moeten deze cijfers met 15% verminderd worden.
Het totaal-cijfer voor Antwerpen wordt dan 17.374.502 tons. (Rotterdam-Antwerpen: Scheepvaart 889 B.)

D. ROEMENIE. — Taterescu vervangt Angelescu. — In plaats van den tegenwoordigen minister-president Angelescu is de minister van handel Taterescu tot premier benoemd. (Ned. Tel. Agentschap Reuter)
(Vorig bericht blz. 1107 E.)

4 JANUARI 1934

E. DUITSCHLAND. — Baron v. Fritsch chef der legerleiding. — De Rijkspresident heeft op voorstel van den Rijksweerminister den bevelhebber van

„Wehrkreis 111", luitenant-generaal baron v. Fritsch met ingang van 1 Februari 1934 benoemd tot chef van de legerleiding ter vervanging van generaal von Hammerstein die inmiddels afgetreden is.
(Völkischer Beobachter)

A. NATIONAAL-SOCIALISME. — Vergadering van de N.S.B. — Voor een besloten vergadering te Amsterdam heeft de leider der Nationaal Socialistische Beweging, ir. A. A. Mussert op 3 Januari 1934 het woord gevoerd. Voor de pauze gaf hij een uiteenzetting over het wezen van het nationaal socialisme; daarna besprak hij de gebeurtenissen van het afgeloopen jaar.
Hoewel hij van de leiding van alle andere politieke partijen tegenstand en bestrijding had verwacht, had spr. niet gedacht, dat terrorisatie en broodroof tot hun voornaamste argumenten zouden behooren. Het is, zeide spr. met betrekking tot de andere partijen, een en al gekuip en gekonkel en hij gewaagde o.a. van wat hij noemde het ergerlijk geknoei met de wethouderszetels van Den Haag.
Dat ons volk dagelijks beleedigd wordt door het Departement van Buitenlandsche Zaken daaraan zijn wij, meende ir. Mussert, om zoo te zeggen gewend sinds een Nederlandsch minister twee jaar lang zich heeft uitgesloofd om een Belgischen molensteen aan onzen hals te hangen. Verder oefende spr. nog critiek op de handelwijze van onzen gezant te Brussel (de krans met de Fransche opschriften).
Spr. herinnerde aan den brand in den Rijksdag en zeide, dat het Duitsche volk had begrepen, dat niet de Nederlandsche regeering of het Nederlandsche volk daarvoor aansprakelijk kon worden gesteld. Maar hij laakte het, dat de Nederlandsche regeering niet desondanks aan de Duitsche haar leedwezen met het gebeurde had betuigd. Toen het proces ten einde was, was er, zeide spreker, één nationaal belang: den naam van Van der Lubbe zoo spoedig mogelijk te vergeten, maar in plaats daarvan kreeg onze gezant te Berlijn opdracht, om gratie voor Van der Lubbe te vragen.
Het einde van het jaar heeft gebracht het verbod van de N.S.B. voor ambtenaren, naar aanleiding waarvan spreker verklaarde, dat de leiding der N.S.B. niets heeft gedaan wat dezen maatregel rechtvaardigt.
De Provinciale Staten van Utrecht hebben echter een besluit genomen waarbij den provincialen ambtenaren verboden wordt om lid te zijn van een partij die de regeering verbiedt. Het lag dus aan den minister president, om den heer Van Geelkerken en spreker uit hun functies te ontzetten.
Wij moeten straks, zoo besloot ir. Mussert, groote schoonmaak houden en de eerste vereischte om dat te kunnen doen is, dat onze eigen handen vrij zijn en blijven. In dit verband gaf spreker de verzekering, de N.S.B. in haar strijd niet te zullen verlaten.
Aan het eind van de vergadering is de heer Geelkerken geinstalleerd als jeugdleider der beweging en de heer Tusenius benoemd tot inspecteur over de verschillende kringen in Amsterdam. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht 997 E.)

B. NEDERLAND. — Dr. Colijn over den toestand. — Het „Handelsblad" had een onderhoud met Dr. Colijn, ten huize van den premier. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Dr. Colijn zag nog weinig lichtpunten; wel vond hij, dat ons volk in de crisis blijk geeft, ,,dat 't niet spoedig uit het lood wordt geslagen". Ons productie-systeem heeft zich intusschen wat meer aangepast bij de mogelijkheden van afzet. Op de vraag, of onze staatsinstellingen de proef van deze tijden zouden doorstaan, antwoordde de premier:
,,Ik ben stellig van oordeel, dat er geen enkele reden is om te meenen, dat onze staatsinstellingen die proef niet zouden kunnen doorstaan. De samenwerking tusschen de regeering eenerzijds en de overige door de Grondwet aangewezen instanties, die tot medewerking aan het regeeringsbeleid geroepen zijn — dat zijn de Raad van State en de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal — heeft niet slechts niets te wenschen overgelaten, maar is boven mijn lof verheven. Afgezien van enkelen is er een algemeen besef, dat deze tijd roept om een zeer bijzondere opofferingsgezindheid. Zelfs de S.D.A.P. die niet in het Kabinet vertegenwoordigd is, heeft bij menige gelegenheid blijk gegeven de noodzakelijkheid van medewerking in te zien, bij onderwerpen, waarbij voorheen die medewerking nimmer werd verleend. Een zwak punt is hier en daar nog de onvoldoende bereidwilligheid van Gemeenteraden om te doen wat de nood van den tijd eischt. Maar ook hierbij valt verbetering waar te nemen. Amsterdam b.v. gaf een loffelijk voorbeeld. En voor het overige heeft de regeering zich gewapend met volmachten, die haar in staat stellen in te grijpen, waar dit noodig is. Wanneer de toestanden zich blijven ontwikkelen zooals zulks in de laatste maanden het geval is geweest, zal er naar mijn meening geen enkel gevaar bestaan voor een groeiende volksbeweging, die onze beproefde staatsinstellingen onder den voet zou loopen. Men moet bovendien niet vergeten, dat waar zulks wel geschied is, dit plaats vond in landen, waar de volken nog maar zeer kort hadden geleerd deel te nemen aan de behartiging van hun eigen belan en. In Nederland is dat anders. Van den Bourgondischen tijd af, is het Nederlandsche volk gewoon geweest in één of anderen vorm zelf deel te nemen aan de verzorging van eigen behoeften".
Ten slotte vroeg de interviewer het gevoelen van Dr. Colijn over de plaats van ons vaderland ten opzichte van de andere mogendheden en over internationale samenwerking:
,,De plaats van Nederland temidden der andere mogendheden behoort naar mijn oordeel te blijven, wat zij altijd geweest is, d.i. handhaving van ongerepte zelfstandigheid en ons dus afzijdig houden van elke verbintenis met anderen, die aan onze terecht geroemde zelfstandigheidspolitiek afbreuk zou doen. En dat geldt niet alleen in den engeren politieken zin, maar ook op het terrein van de handelspolitiek. Wij zijn een volk, dat door handel en scheepvaart groot geworden is. En beide vorderen, dat onze vlag in alle havens en onze goederen in alle landen hun plaats weten te veroveren. Dit brengt mee, dat Nederland vooraan behoort te staan bij de bevordering van pogingen tot nauwere internationale samenwerking. Ook in dit opzicht hebben we een verleden, waarop we met voldoening kunnen terugzien. En we stellen er een eer in, in dit opzicht niet achter te blijven bij hen, die ons voorgingen. Stellig zijn de vooruitzichten op het oogenblik vooral op handels-politiek gebied niet gunstig, maar het is niet aan te nemen, dat een Richard Cobden slechts éénmaal geboren zou worden. Er komt een tijd, dat de autarkische strevingen tot een zoodanige inschrompeling van welvaart en cultuurleven zullen leiden, dat men eenmaal weer de boeien, die nu geslagen zijn, zal verbreken.
En het moet Nederland's eer zijn, altijd door daartoe te blijven opwekken". (Alg. Handelsblad) (1039 G.)

C. ARTHUR WEIGALL OVERLEDEN. — Te Londen is op 53-jarigen leeftijd overleden Arthur E. P. B. Weigall, bekend Egyptoloog en schrijver van tal van wetenschappelijke werken over Egypte.
Hij studeerde te Oxford en werd assistent van prof. Finders Petrie bij de expeditie van het Egyptian Exploration Fund.
Weigall schreef o.a. ,, The Life of Akhnaton, Pharach of Egypt" (1910—1922), „The Life of Cleopatra", „The Dweller in the Desert", „Bedouin Love", „The Glory of the Pharaohs" (1922), „Tutankhamen and other Essays" (1923), „The Not Impossible She" (1926).
In den laatsten tijd schreef Weigall ook over Germaansche oudheden, o.a. „The Grand Tour of Norman England" (1927) en „The Paganism in our Christianity" (1928). (Morning Post)

A. AMSTERDAM. — Kamer van Koophandel. — In de nieuwjaarsvergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam heeft de voorzitter, de heer Gottfr. H. Crone een rede uitgesproken, waarin hij constateerde, dat de heftige wereldcrisis thans inderdaad haar diepste punt heeft bereikt, waarop hij evenwel aanstonds de opmerking liet volgen, dat dit nog lang niet wil zeggen, dat de conjunctuur zich weder definitief in opwaartsche richting zou bewegen. Daarvoor is, aldus spr., de verwarring op velerlei gebied nog te groot.
De groote verschuivingen in de wereldordening beteekenen daling van welvaart en economische ontreddering, met voorshands slechts de twijfelachtige mogelijkheid van een herstel tot een zeker peil van behoeften-bevrediging in een ver verschiet.
Sprekende over den toestand in Nederland, zei de heer Crone t.a.z. van den landbouw, o.m. het volgende:
Dat de landbouwbedrijven als geheel noodlijdend worden beschouwd en dientengevolge collectief worden gesteund, lijkt mij een verkeerd uitgangspunt, dat bij mogelijke noodige steunmaatregelen voor andere bedrijven niet mag worden gevolgd. Individueele behandeling van gevallen, waarin voor onze samenleving onmisbare bedrijven dreigen ten onder te gaan, lijkt mij aan te bevelen; te eerder, omdat iedere steunmaatregel de rest van onze bevolking op kosten jaagt. Herhaaldelijk krijg ik, aldus spr., uitingen uit landbouwkringen onder het oog waarin ons, ondernemers op het gebied van handel en nijverheid, gebrek aan inzicht en medegevoel voor de nooden van den landbouw wordt verweten. Ik wijs deze verwijten verre van de hand en natuurlijk wil ook ik niet, dat de regeering een plotselinge noodlottige afbraak van de prijzen onzer landbouwvoortbrengselen zijn gang zal laten gaan, zonder in den overgangstijd helpend op te treden. Maar men moet in landbouwkringen inzien, dat het kunstmatig in stand houden van een te groot productie-apparaat op den duur ondragelijke consequenties medebrengt en dat onze uitvoernijverheid en onze internationale handel het niet kunnen verdragen, dat hun bedrijfskosten worden opgezet door de crisislasten, voor welker hoogte de bedrijfskosten van den boer al te eenzijdig den maatstaf vormen. Wat handel en nijverheid vragen, is, dat de steunverleening aan den landbouw rechtstreeks aan de hand van de draagkracht van bevolking en bedrijfsleven zal worden vastgesteld en in stede van verhoogd te worden een tijdelijk en afloopend karakter krijgt. Geen collectieve maar individueele steun; niet de bedrijfskosten der minst efficiente, doch die der meest efficiente voortbrengers behooren de norm voor steunverleening te zijn. (Verslag Kamer van Koophandel)
(Vorig bericht **blz.** 637 A.)

B. **NEDERL. OOST-INDIE.** — Herziening der militaire bezoldiging in Ned.-Indië. — Het herziene schema der militaire bezoldigingen vermeldt o.a. de volgende tractementen:
subalterne officieren met **1** tot **21** dienstjaren f **225** tot **f 725,** majoor **f 850,** overste **f 950,** kolonel **f 1200,** generaal-majoor **f 1400.**
Officieren van den militair-geneeskundigen dienst, den pharmaceutischen dienst, den dier-geneeskundigen dienst, de genie en anderen met extra-kundigheden, vallen onder een enigszins hoogere salarisschaal.
Onderluitenant met **1** tot **20** dienstjaren f **210** tot **f 475,** sergeant met **1** tot **20** dienstjaren f **170** tot **f 275,** sergeant-majoor met **1** tot **20** dienstjaren f **180** tot **f 310,** adj.-onderofficieren met **1** tot 20 dienstjaren f **195** tot **f 350,** dag-soldij Europeesch soldaat 2de klasse met **1** tot **12** dienstjaren f **0.70** tot **f 0.90,** dag-soldij Europeesch soldaat lste klasse met **1** tot **16** dienstjaren f 0,80 tot **f** 1,40. Europeesch brigadier met **1** tot 16 dienstjaren f 1,10 tot **f** 1,70.
Bovenstaande bezoldigingen zijn basistractementen.
Aan Landsdienaren die een of meer schoolgaande kinderen geheel te hunnen laste hebben wordt een toelage verleend van **2%** hunner maandbezoldiging, tot een maximum van f 10 per schoolgaand kind. Als overgangsbepaling gelden ongeveer dezelfde als voor burgerlijke landsdienaren ontworpen, n.l. dat per **1** April **1934** als regel niemand een hoogere korting dan 25% op zijn nominaal-salaris per **31** Maart **1934** zal worden gekort. (Aneta)

C. KANKER. — Behandeling. — In de jaarlijksche bijeenkomst van het Christie hospitaal en het Holt Radiuminstituut te Manchester werd mededeeling gedaan van het feit, dat zich in een spinnerij gevallen van kanker hadden voorgedaan bij een aantal spinners, van wie twee of drie gestorven waren. Als oorzaak werd beschouwd een door de arbeiders gebruikte oliesoort en na diens uitschakeling verwachtte men geen nieuwe gevallen meer.
Verder werd bericht, dat mosterdgas den groei van kanker vertraagde en dat vrijwel vaststond, dat rooken geen voorbeschiktheid gaf voor carcinoom. Van de radium therapie werd gezegd, dat op den grondslag van een driejarige behandeling het aantal oogenschijnlijk genezen gevallen met **40%** was gestegen. (Christie Hospitaal en Radium Instituut, Manchester)
(Vorig bericht 991 E,)

D. **JAPAN.** — Spoorwegongelukken. — De Japansche staatsspoonvegen hebben het kleinste aantal spoorwegongelukken te noteeren, vergeleken met andere groote landen. Per **100** km. spoorweg, welke in **1933** in bedrijf waren, had Japan 0,58 ongelukken, Groot-Brittannië 1,44, Frankrijk 1,44, Duitschland 0,87 en Italië 1,07. (London Eastern Times)

E. ULRICH **ZWINGLI.** — De Zwitsersche protestanten hebben op **1** Januari '**34** den **450sten** geboortedag van hun kerkhervormer Zwingli herdacht.
Ulrich met Calvijn, de stichter der Hervormde Kerk, werd zeven weken na Luther in **1484** te Wildhaus in Zwitserland geboren. In **1506** werd hij tot pastoor te Glarus benoemd. Aanvankelijk legde hij zich toe op de studie van het klassiek Latyn en van de kerkvaders, later op het Nieuwe Testament. Veel invloed hadden de werken van Erasmus op hem.
De hervorming waaraan zijn naam verbonden is voltrok zich op de „Groote Disputatie" in de raadszaal te Zurich op **29** Januari **1523.**
In den strijd tusschen de reformatorische Kantons en de Katholieke sneuvelde Zwingli bij Kappel in **1531.**
(Red. K. H. A.)

F. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** — Bevolking. — De „Prageer Presse" publiceert de laatste statistiek van officieele volkstelling die in **1930** in Tsjecho-Slowakije heeft plaats gehad.
De cijfers worden vergeleken met de eveneens officieele cijfers van **1921.** Hieruit blijkt o.a. dat het aantal inwoners van Tsjecho-Slowakije in **1930** bedroeg (de tusschen haakjes geplaatste cijfers zijn die van **1921**): **14.479 565** (13.373.463). Hiervan waren Tsjecho-Slowaken: **9.688 770** of **66 91%** (**8.764.213** of **65 53%**) en Duitschers 3.231.688 of **22.32%** (**3.123624** of **23.36%**). Het aantal Hongaren in Tsjecho-Slowakije is, evenals dat van de Duitschers, verminderd n.l. van **744.621** in **1921** tot **691.923** in **1930,** of van **5.57** tot **4.78%.** Het aantal Russen (ongeveer **500.000**) is gestegen, evenals dat van de Joden (pl.m. **185 000**), Polen (80.000), Roemenen (13.000) en Kroaten (**3000**). Het aantal zigeuners is gestegen van **8.478** in **1921** tot **32.209** in **1930.** Wat betreft het geloof is het aantal Roomsch-Katholieken verminderd van **76 30%** tot **73.54%.** De aanhangers der evangelische leer zijn vermeerderd van 7.29% tot 7.67%, de leden der Tsjecho-Slowaaksche nationale kerk van **3.86** tot 5.39%. De godsdienstloozen zijn vermeerderd van 5.32% tot 5.80%. (Prager Presse)

G. TSJECHO-SLOWAKIJE. — **Mijnongeluk** bij **Brux.** — Op de mijn Nelson III, gelegen in kolengebied van Brüx in het Noordelijk deel van Bohemen heeft op

3 Januari '34 een ernstige ontploffing plaats gehad. Van de 140 arbeiders zijn er tot dusver slechts 4 gered. Tien hunner zijn dood. (Ceské Slovo)

5 JANUARI 1934

A. VEREENIGDE STATEN. — Begrooting 1934-1935. — President Roosevelt heeft bij het Congres de begrooting ingediend voor het op 30 Juni 1935 eindigende begrootingsjaar.
Hij schat het tekort voor het loopende jaar op $ 7.300 mill. en voor het volgende jaar op $ 2 milliard, tezamen dus ruim $ 9 milliard.
Van de gewone uitgaven, die geraamd worden op $ 3960 mill., komen $ 3237 mill. voor rekening van de gewone begrooting, terwijl de rest bestemd is voor de administratieve lichamen, die belast zijn met de doorvoering van het herstelprogramma. De gewone loopende inkomsten voor het begrootingsjaar 1934-1935 worden geraamd op $ 3976 mill. Voor de ondersteuning van de banken, van de spaarbanken, alsmede voor den vrijwilligen arbeidsdienst en de financiering der openbare werken, zullen extra uitgaven noodig zijn van $ 2 milliard. De openbare vlottende schuld zal eind Juni 1935 dan ook zijn gestegen tot $ 32 milliard. President Roosevelt merkte op, dat hij niet geheel gebruik had gemaakt van de volmachten, die het Congres hem gegeven had en dat hij de hem ter beschikking staande bedragen niet geheel had uitgegeven. Men dient te bedenken, aldus President Roosevelt, dat het bij deze geweldige uitgaven ten deele gaat om kapitaalsinvesteeringen, die noodig zijn om de Vereenigde Staten opnieuw op te bouwen. In 1936 zou het evenwicht in de geheele begrooting moeten zijn hersteld. De president deelde verder mede, dat dat hij niet van plan was een voorstel te doen inzake sen geheel nieuwe inkomstenbelasting, daar hij de koopkracht der bevolking niet wilde verzwakken en in dezen crisistijd liever genoegen nam met een zeer groot begrootingstekort. Tengevolge van diepgaande bezuinigingsmaatregelen is de gewone begrooting verminderd met $ 684 mill. President Roosevelt deelde verder mede, dat de onvermijdelijke uitgaven, tot het financieren van de herstelcampagne in het begrootingsjaar, eindigende per 30 Juni, ongeveer $ 7500 mill. bedragen, terwijl hij een reservefonds verlangt van $ 2 milliard, om de campagne te kunnen voortzetten. De Boodschap voorziet verder het aangaan van leeningen tot een bedrag van $ 10 milliard in het komende halve jaar. ($ 600 mill. nieuwe leeningen en $ 400 mill. voor de aflossing van vervallende schulden). Het bovengen. tekort van $ 9 rnilliard, tengevolge waarvan de openb. schuld stijgt tot $ 32 milliard, houdt geen rekening met de invoering van verschillende nieuwe belastingen en met de opbrengsten der alcoholbelasting. President Roosevelt stelde vervolgens voor met ingang van 1 September de salarissen der ambtenaren te verminderen met 10% (oorspronkelijk was een korting voorzien van 15%). President Roosevelt voegde aan het rapport toe, dat hij $ 500 mill. noodig heeft voor de Refico en verder $ 800 mill. voor de ondersteuning der werkloozen. Hij legde er den nadruk op, dat het absoluut noodzakelijk was in 1934 en 1935 de ondersteuningscampagne voort te zetten en wees er op, dat hiervoor extra reserven noodig zouden zijn. De Refico, die tot taak heeft een groot gedeelte der banken te financieren, die in moeilijkheden zijn geraakt, neemt bijna $ 4 milliard voor haar rekening van het tekort over 1934, dat totaal $ 7 milliard bedraagt.
De mededeeling in de begrootingsboodschap, dat President Roosevelt voornemens is van nu af tot aan 30 Juni '34 in totaal een bedrag van $ 8400 millioen uit te geven, beteekent, dat het peil der uitgaven een hoogte zal bereiken, welke in vredestijd haar weerga niet heeft. Voor de raming der ontvangsten in de komende achttien maanden is de regeering uitgegaan van de veronderstelling, dat de industrieele productie in deze periode met 34% zal stijgen.
(N. Y. Herald, Paris) (Vor. ber. Begrooting 895 E.)

B. BELGIE. — Regeeringscrisis vermeden. — De ministercrisis, welke in België dreigde, is op het laatste oogenblik vermeden. De crisis dreigde te ontstaan, als gevolg van meeningsverschillen tusschen de ministers in verband met het weer in de administratie opnemen van ambtenaren, die in den oorlog zijn ontslagen wegens gedragingen, die niet strookten met hun staatsburgerschap. In een zitting van den ministerraad, slaagde men er in tot overeenstemming te komen.
De premier las den minsterraad een brief van den koning voor, waarin deze den raad verzoekt, naar een accoord te streven op den grondslag van een formule, die geen inbreuk zou maken op de rechten van wie ook. (De Telegraaf) (Vorig bericht 1070 D.)

C. ENGELAND. — „Verklaring van het Christelijk geloof". — De Anglicaansche aartsbisschop van Canterbury, dr. J. Lang, die van York, dr. W. Temple, en 35 andere bisschoppen der Engelsche Staatskerk, alsmede de leiders der Vrije Kerken hebben volgens de „Verklaring van het Christelijk geloof" onderteekend:
1. God roept thans alle natiën der wereld op, te leeren hoe zij allen als leden van één huisgezin hebben te leven.
2. De instellingen van internationale samenwerking, zooals deze door den Volkenbond in het leven zijn geroepen, geven — ofschoon zij niet volmaakt zijn — thans de beste middelen aan de hand, om de grondbeginselen van het evangelie van Jezus Christus toe te passen, oorlogen te verhinderen, gerechtigheid te scheppen en den vrede te organiseeren.
3. De toepassing van deze grondbeginselen is in den tegenwoordigen tijd de eenige practisch mogelijke politiek.
4. De christenen moeten bidden en zich voornemen door deze middelen het geloof hoog te houden, het vertrouwen te herstellen en een oorlog onmogelijk te maken. (Daily Telegraph)

D. BELGIE. — Baedeker en Diiant. — De uitgeversfirma Baedeker te Leipzig, tegen wie de stad Dinant een proces was begonnen in verband met de in de bekende door deze firma uitgegeven reisgidsen gepubliceerde berichten omtrent in de eerste oorlogsdagen gefusileerde inwoners der stad, die als franctireurs zouden zijn opgetreden, heeft op 4 Januari '34 aan de stad Dinant medegedeeld dat zij zich bereid verklaart de onkosten van het proces en de schadevergoeding te betalen, tot welke zij door het Hof te Brussel was veroordeeld. Voorts zullen de geïncrimineerde zinnen uit de reisgidsen verwijderd worden en zal er voor worden zorggedragen, dat de reisgidsen, waarin ze voorkomen, uit den handel genomen worden.
In de nieuwe reisgidsen zullen zinnen, welke de eer van de stad Dinant of de nagedachtenis van haar gefusileerde inwoners aantasten, weggelaten worden.
(Le Soir) (Vorig bericht 812 E.)

E. EMILE VAN ARENBERGH OVERLEDEN. — Op 4 Jan. '34 is de Fransch-schrijvende Belgische dichter Emile van Arenbergh, 79 jaar oud, te Brussel overleden. Hij werd te Leuven geboren, studeerde in de rechten en was achtereenvolgens vrederechter te Diest, te Anderlecht en te Elsene. Hij behoorde tot de groep „La Jeune Belgique" en was een vriend van Emile Verhaeren en Albert Giraud.
Zijn voornaamste dichtwerk is eerst laat gebundeld onder den titel „Les Médailles". Voorts schreef hij o.a. een studie over Jan van Oostenrijk. Hij was lid van de Fransch-Belgische Academie.
(Gazet van Antwerpen)

F. OOSTENRIJK. — Begrooting 1932. — Het ministerie heeft de Oostenrijksche begrooting voor 1934 goedgekeurd. Per 31 December '33 is de begrooting bij nood-verordening van kracht geworden.
(Vaz Dias) (Vorig bericht 1036 F.)

A. BARON **BEYENS** OVERLEDEN. — Op 79-jarigen leeftijd is te Brussel op 4 Januari 1934 overleden minister van Staat baron Beyens, die in de vooroorlagsche diplomatie van België een belangrijke rol heeft vervuld. Hij was te Parijs geboren als zoon van den Belgischen gezant bij het Fransche hof.
Na te Parijs, samen met Paul Bourget en andere jonge Franschen, die later naam zouden maken in de literatuur, de wetenschap of de politiek, te hebben gestudeerd, werd hij met een zending belast in Perzië en vervolgens tat gezant van België in Roemenië benoemd. Daar maakte hij kennis met Kiderlen, den Duitschen diplomaat dien hij later te Berlijn zou terugvinden.
Koning Leopold II benoemde hem tot chef van zijn kabinet, welke functie hij gedurende verscheidene jaren waarnam. Daarna ging baron Beyens als gezant naar Berlijn. Hij was er nog toen de oorlog uitbrak. Naar België teruggekeerd volgde hij het kabinet de Broqueville naar Havre. Van 1914 tot 1917 was hij aldaar minister van buitenlandsche zaken. Hij is ook nog eenigen tijd gezant geweest bij het Vatikaan. (Etoile Belge)

B. WIELERSPORT. — Zesdaagsche Wielerwedstrijd te Brussel. — In de laatste 22 minuten tijdens den Zesdaagsche te Brussel op 4 Januari '34 wist het Nederlandsche koppel Pijnenburg—Wals een ronde uit te loopen en den strijd glansrijk te winnen.
1. Pijnenburg—Wals 318 punten.
Op één ronde: 2: Richli—Schön 345 pnt.; 3. Charlier—Loncke 280 pnt.; 4. Buysse—Deneef 219 pnt.; 5. Smets—Martin 194 pnt.; 6. Guimbretière—Van Kempen 192 pnt.
Op twee ronden: 7. Haemerlinck—Van Buggenhout 117 pnt.
Op vier ronden: 8. Slaats—Vluggen 323 pnt.; 9. Duray—Anhes 72 pnt. (Gazet van Antwerpen)
(Vorig bericht Mz. **1058** H.)

7 JANUARI 1934

C. **DUITSCHLAND.** — Dr. Held, oud-premier van Saksen overleden. — De gewezen Saksische premier Held is, na een langdurige ziekte, in den ouderdom van 62 jaar overleden.
Held is, na een langdurige ziekte, in den ouderdom tot Landdagafgevaardigde gekozen, was in 1919 volksgemachtigde en vervolgens minister van Arbeid en van Financiën in Saksen. Van 1924 tot 1929 was hij premier van Saksen. In 1926 stichtte hij met 22 socialistische Landdagafgevaardigden, die uit de partij waren gesloten, de „oude sociaal-democratische partij." (Völkischer Beobachter)

D. FRANKRIJK. — Bank van Leening te Bayonne. - Zaak Tissier en **Stavisky.** —
Tot 1930 bezat de stad Bayonne geen Bank van Leening. In dit jaar werd deze instelling opgericht niet aan het hoofd den directeur Tissier.
Gedurende de eerste jaren gingen de zaken van de Bayonneesche Bank van Leening zeer voor den wind. Er werden aandeelenbons uitgegeven en bij notarissen gedeponeerd, aan talrijke verzekeringsbanken verstrekt, aan banken verkocht en zelfs aan vele particulieren.
Tot de finaricieele pers in het land zich er het vorig jaar over begon te verwoiideren, dat het bedrag der in omloop zijiide bons zoo'n geweldig totaal aanwees. Iedereen had bons van die Bank van Leening in handen en de sonimen beliepen in de honderdduizenden. Er werd een campagne ingezet. Eén der verkeringsmaatschappijen, die voor acht millioen bons bezat, presenteerde deze ter inwisseling aan de cassa, maar de uitbetaling er van werd uitgesteld. En Terecht, want de correspondeerende strook, die bewijs moest afleggen van de afgifte der bons, was niet te vinden. En nadat Tissier zicli in alle mogelijke bochten had gewrongen, om nog aan de hand der gerechtigheid te ontkonien, moest hij bekennen. Toen kwam aan het licht, dat de oplichterij op de volgende manier was bedreven. Telkens als een aandeelenbon werd uitgeschreven, plaatste de heer Tissier op de contrôle-strook een gering bedrag en op de bon zelf „n'importe" welk bedrag.
Toen eenmaal de zaak aan het rollen was gekomen, bleek, dat achter deze affaire Stavisky zat. een groot avonturier, Serge Alexandre Stavisky, Rus van geboorte; maar genaturaliseerd Franschman, werd reeds vroeger van groote oplichterijen beschuldigd, maar wist steeds de gevangenis te ontwijken. Stavisky is nu voortvluchtig, Tissier is gearresteerd. Deze laatste beschuldigt den burgemeester-afgevaardigde van Bayonne, die in den raad van beheer zat, alles van de frauduleuze handelingen te hebben afgeweten en hij zal, zoo noodig, nog andere namen noemen.
Intusschen zijn duizenden kleine luyden weer de dupe. Zoowel te Bayonne, Parijs ais in Lyon, waar de oplichter eveneens gewerkt heeft. Alleen al in de streek van Parijs is voor 150 millioen aan bons van de bank van leening te Bayonne door verzekeringsmaatschappijen irigeteekend. Daar de meesten van deze maatschappijen afgingen op officieele aanbevelingen en adniinistratieve waarborgen, denken zij de verantwoordelijkheid van den Staat aanhangig te maken.
Deze zaak welke tot nu toe een uitsluitend crimineel karakter had, dieigt zich thans ook op politiek terrein te zullen uitbreiden. Een deel van de Fransche pers richt zich tegen minister van Koloniën, Daliinier, die in 1932 als minister van Arbeid een schrijven heeft gericht aan de sociale verzekeringskassen, waarin hij hen aanspoorde hun geld te beleggen in stedelijke credietinstellingen. Het schijnt dat Daliniier zich toen ook tot den thans gearresteerden directeur van de Crédit municipal de Bayonne, Tissier, heeft gewend en hem heeft aangespoord de aandeelen van zijn onderneming bij de sociale verzekeringskassen onder te brengen.
Dalimier verklaart thans dat hij niet de Bayonneesclie Bank van Leening heeft bedoeld doch de Stedelijke credietinstellingen in het algerneen.
De oplichterijen zouden minstens 200 millioen francs bedragen. (Le Temps)

E. DUITSCHLAND. — Transfer-Moratorium. - Scrips. — Officieel wordt, in aansluiting aan het communiqué van 19 December '33 medegedeeld:
le. dat houders, die voor de .inwerking treding van de op 4 December '33 gepubliceerde regeling tussciien Nederland en Duitschland reeds scrips hadden ontvangen, welke voor een gedeelte voortkomen uit een vordering uit eifecten en voor een gedeelte uit een vordering uit hypotheek, particuliere geldleeningen of huizenbezit, slechts op volle betaling dier scrips aanspraak kunnen maken, indien zij deze eerst aan de „Zeichnungs-Abteiluiig" van de Reiclisbank, Berlin S.W. 111, voor rekening van de Konversionskasse fiir Deutsche Auslandsschulden, toezenden, vergezeld van den adviesbrief, welken zij van de Konversionskasse bij de toezending der scrips ontvingen en van den brief, waarbij de Konversionskasse niededeeling deed van de bij haar gedane storting door den Duitschen sciiuldenaar. De Konversionskasse zal daarna voor de bovengenoeinde houders de zending splitsen en de aldus gesplitste scripbedragen inet afzonderlijke brieven aan de liouders doen toekonieii, opdat zij voor het gedeelte dat uit effecten voortkomt, hun scrips door bemiddeling van 'een commissionnair in effecten kuniien doen uitbetalen en voor zoover de scrips uit hypotheken, particuliere geldleeningen of huizenbezit voortkomen, deze aan den Postcheque- en Girodienst kunnen toezenden, ten einde voile betaling te verkrijgen;
2e. dat houders van scrips, die voortspruiten uit rente van in Duitschland (ook in z.g. „Sperr-depot") of in andere landen berustende Duitsche obligatiën en aandeelen, deze scrips door bemiddeling van een commissionnair in effecten ter nationaliseering kunnen doen aanbieden, ten einde volledige betaling te erlangen. In dat geval zal de houder de conimissionnair, die de naticnaliseeriiig voor hem aanvraagt, in staat moeten stellen als bewijsstuk over te leggen:
a) Indien de stukken in Duitschland gedeponeerd zijn: de brief, waarin het Duitsche kantoor (bank) kennis geeft van de gedane storting bij de Konversionskasse zelve;
b) indien de stukken in andere landen dan Duitschland zijn gedeponeerd: de brief van den buitenlandschen correspondent waarin deze afrekening der geïncasseerde coupons (dividend: bewijzen) geeft en de toezending der scrips adviseert.
Deze bewijsstukken worden door de Vereeniging voor den Effectenhandel van een merkteeken voorzien, ten blijke, dat zij als zoodanig gediend hebben. (Völkischer Heobachter)
(V. b. Transfermorat. **1098** E.; Scrips **1077 A.**)

F. AMSTERDAM. — Leening f **6.000.000.** — **B.** en W. van Amsterdam hebben een aanbieding ontvangen van het bankiersconsortium Pierson & Co., Mendelssohn & Co. Amsterdam en de Banque de Paris et des Pays-Bas tot overneming van een geldleening nom. groot f 6.000 000. De leening zal van het 5% rentetype zijn; de koers van uitgifte 99¾%.
De Raad van Amsterdam heeft besloten deze leening aan te gaan. (Algeineen Handelsblad)

G. NEDERLAND. — De **visscherij** over het jaar **1933.** — De geheele omzet over 1933 heeft f 5.573.620 bedragen, hetgeen f 2.451.750 minder is dan de omzet over 1932.
In totaal liepen 1140 Nederlandsche trawlers onze haven binnen, die een totale besomming maakten van f 2.368.982 tegen 2011 trawlers in 1932 met een besomming van f 4.852.461.
De totale opbrengst van de drijfnetvisscherij bedroeg f 491.365 en die der beugvisscherij f 123.732.
Het verschil in het aantal reizen vindt voor een groot deel zijn oorzaak in de staking in het eerste halfjaar.

Wanneer echter de gemiddelde besomming over beide jaren wordt vergeleken is een belangrijke daling te zien. In **1932** bedroeg deze **f 2412,** voor **1933 f 2070.** Een belangrijke vermindering onderging de aanvoer van buitenlandsche booten. De haringvisscherij onderging een sterke stijging.
(Centraal Bureau v. d. Statistiek) (V. b. **894 G.**)

A. RUSLAND. — Russisch-Letsch handelsverdrag onderteekend. — De Russische gezant en de minister van Buitenlandsche Zaken van Letland hebben op **31** Dec. '**33** de ratificatieoorkonden uitgewisseld inzake het handelsaccoord tusschen Rusland en Letland., dat op **1** Januari **1934** van kracht werd. (Prawda)

B. GEESTELIJK LEVEN. — Christendom **en Germa**nendom. — In zijn Oudejaarsavondpreek heeft kardinaal Faulhaber te München gesproken over de verhouding van Christendom en Germanendom. In deze rede heeft de kardinaal zich scherp en openhartig uitgelaten tegenover de al te sterk geaccentueerde uitingen van een „Völkische Religion". Er zijn in Duitschland richtingen, die den invloed van zoovele eeuwen Christendom practisch willen ignoreeren en die zoeken terug te grijpen naar een Noorsch-Germaanschen godsdienst. Daartegenover constateerde de aartsbisschop: „Het Duitsche volk heeft het Christendom in zijn oorspronkelijken vorm en gehalte te aanvaarden wil het op den naam van „Christelijk" land aanspraak laten gelden. Een terugval in het Oud-Germaansche heidendom zou gelijk staan met oplossing van het volksbestaan."
Kardinaal Faulhaber stelde verder vast, dat vanuit kerkelijk standpunt niet het minste bezwaar tegen eerlijke en wetenschappelijke rassenstudie en rashygiëne zal worden ingebracht. Alleen mag liefde tot eigen ras nooit aanleiding en verontschuldiging worden van haat tegen andere volken. Rasverbetering mag en behoeft ook niet een frontlijn te keeren tegen het christendom. Het is een absurd verwijt, wanneer wen meent te mogen zeggen, dat het Germaansche ras door het Christendom verdorven werd. **Ras** en Christendom vormen zeen tegenstelling. Beiden behooren in geheel verschillende levensorden. Ras is een stuk natuurverbondenheid: het Christendom wortelt in openbaring. Het ras hangt samen met individueele volken binnen bepaalde grensgebieden; het Christendom heeft een drang naar het universeele en wil zijn boodschap tot alle volken richten.
(Germania) (Vorig bericht blz. **1029** E.)

8 JANUARI **1934**

C. JOHANN GREGOR **MENDEL.** — Het was op 6 Jan. '**34 50** jaar geleden, dat de beroemde grondlegger der moderne erfelijkheidsleer, Johann Gregor Mendel, in het Augustijnen klooster te Brünn in Oostenrijk overleed. Het zou tot **1900** duren eer de beteekenis van zijn vondst werd begrepen. Prof. Hugo de Vries stelde het vèr-strekkende belang ervan in het licht en kort daarop zagen ook andere onderzoekers de waarde er van in, o.m. Correns en Tschermak.
Red. K. H. A.

D. NEDERLAND. — **Werkverschaffing.** - Wetsontwerp Versnelde **Bruggenbouw** ingetrokken. — De minister van Waterstaat heeft aan de Tweede Kamer medegedeeld, dat hij heeft ingetrokken het wetsontwerp tot het geven van vrijheid om een concessie tot tolheffing te verleenen aan de N.V. „Versnelde Bruggenbouw" en dat tot wijziging en verhooging van het zevende hoofdstuk B der Rijksbegrooting **1933.**
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **754 G.**)

E. ROEMENIE. — Regeering. — Op **5** Jan. '**34** heeft de koning te Sinaja het nieuwe kabinet beëedigd. Tatarescu zal voorloopig nog het ministerie van Buitenlandsche Zaken behouden. Hij verklaarde aan persvertegenwoordigers, dat het kabinet, wat zijn program en zijn samenstelling betrof, een voortzetting van het kabinet-Duca was.
(Adeverul, Boekarest) (Vorig bericht blz. **1111** D.)

F. ITALIE. — De besprekingen van **Mussolini** en **Sir** John Simon. —
In het officieele communiqué, dat naar aanleiding van de besprekingen russchen Mussolini en Sir John Simon in Italië gepubliceerd is, wordt gezegd, dat zij de rneest belangrijke vraagstukken, de vermindering van de bewapening en de hervorming van den Volkenbond, onderzocht liebben.
Ten aanzien van het eerste achtten zij het volstrekt noodzakelijk, dat de besprekingen zoo spoedig mogelijk tot een besluit komen, waarbij ieder denkbeeld of voorstel moet worden losgelaten, dat geen element inhoudt van practisclie en snelle verwezenlijking en als doel moeten worden genoinen de punten, welke geacht kunnen worden in de internationale openbare meening tot rijpheid te zijn gekomen en de instemming van de belanghebbende staten vermogen te vinden.
Wat de liervorming van den Volkenbond betreft, heeft Mussolini de criteria aangegeven volgens welke zij liaar beslag zou moeten krijgen, om liem een' betere functionneering te verzekeren en beter te laten beantwoorden aan zijn doeleinden.
Verder meldt de Tribuna tiet volgende:
Mussolini hecht minder waarde aan de bijzonderheden over de liervorming van den Volkenbond, dan aan. de groote lijnen waarop deze hervorming zich moet voltrekken.
De wenschen van den Duce zouden in liet kader van het huidige Volkenbondspact verwezenlijkt kunnen worden. Ten aanzien van de ontwapening is aan beide zijden de wensch tot uiting gekomen een voor alle partijen aannemelijke verklaring te vinden.
De Excelsior vat de eischen van Mussolini als volgt samen:
1. aan de Duitsche eisch tot gelijkgerechtigheid moet gevolg worden gegeven;
2. aangezien deze rechtsgelijkheid niet door ontwapening kan worden verkregen moet Duitschland een beperkte bewapening worden toegestaan.
3. Duitschland kan niet verdragen dat het op internationaal gebied een ondergeschikte plaats blijft innemen.
4. De nieuwe Duitsclie staat heeft een militaire niacht noodig om den strijd tegen het communisme voort te zetten.
Hierop heeft sir John Simon geantwoord dat te vreezen is, dat een beperkte bewapening van Duitschland ontaardt in een ongelimiteerde bewapening. (Tribuna)
(Vor. ber. **Mussolini** blz. **949** A.)

G. WERKLOOSHEID. — Daling. — Het Internationaal Arbeidsbureau publiceert een overzicht van den stand der werkloosheid in de wereld gedurende de laatste **3** maanden van het jaar **1933.** Uit de ontvangen cijfers **kan** het I. A. B. constateeren, dat evenals gedurende de voorlaatste *2* trimesters ook gedurende het laatste trimester een verbetering in den toestand heeft plaats gehad. Vergeleken bij **1932** stelt men een vermindering van het aantal werkloozen in de volgende landen vast: Duitschland, Australië, België, Canada, Chili, Danzig, Denemarken, Estland, Vereenigde Staten, Finland, Engeland, Hongarije, Ierland, Japan, Letland, Nederland, Portugal, Roemenië, het Saargebied en Zuid-Slavië. In een zeker aantal landen wordt deze vermindering bevestigd door de cijfers, waaruit een toeneming van de werkgelegenheid blijkt. Zoo ziet men dat in de Vereenigde Staten, wanneer men als grondslag neemt de werkgelegenheid in **1929,** de werkgelegenheid in October **1932 59.6%** bedroeg en in Oct. **1933 73½%;** in Engeland in December **1932** 91.6%; vergeleken bij **1929,** en **97½%** in December **1933;** Canada in November **1932 71.1%,** November **1933 766%;** Japan in Augustus **1932 81.8%,** Augustus **1933 90%;** Italië in October **1932 70.5%,** October **1933 73.6%.**
Daarentegen is in Bulgarije, Noorwegen, Nieuw-Zeeland, Palestina, Polen en Tsjecho-Slowakije gedurende den herfst **1933** de werkloosheid eenigszins vermeerderd, vergeleken bij den herfst van het vorige jaar. Ook in Frankrijk is de werkgelegenheid gedurende het laatste jaar met een half procent afgenomen. Het arbeidsbureau wijst er verder op, dat wanneer men de cijfers over de laatste **3** maanden vergelijkt met die van het vorige trimester, een vermindering in de werkloosheid valt te constateeren, hoewel men een vermeerdering had mogen verwachten, vooral in de Noordelijke landen, in verband met de seizoenwisseling. (Intern. Arbeidsbureau, Genève)
(Vorig bericht blz. **991** A.)

A. NEDERLAND. — Comité voor bijzondere Joodsche belangen. - Expositie van **400** kunstwerken. —
Onder de auspiciën van het Comité voor Rijzondere joodsclie Belangen is te Anisterdam, in de kunstzaal Maks, een expositie geopend van ruim 400 kunstwerken, welke door Nederlandsche beeldende kunstenaars geschonken zijn ten behoeve der verloting ten bate der Duitsche Vluchtelingen.
Bij de opening op 4 januari heeft Dr. A. S. Jacobsori, voorzitter van liet Financieel Comité van het Nondfonds 1933 voor Bijzondere Joodsclie Belangen een rede gehouden, waarin hij in de allereerste plaats een woord van hulde en dank bracht áan de Nederlandsche beeldende kunstenaars, die, ondanks de zeer moeiiijke omstandigheden, waarin velen van hen thans verkeeren, een zoo kostbare collectie kunstwerken hebben bijeengebracht en het mogelijk gemaakt hebben een verloting van 60.000 loten à f 1,— te organiseeren.
Spr. bracht een speciaal woord van dank aan de commissie, welke deze actie 'geleid had, bestaande uit Mej. Lizzy Ansingh, de heereii j. W. Haverman, Kees Heynsius, C. Maks, Jan Sluyters, S. L. Schwarz, M. van Raalte en Joh. G. Wertheim. Vervolgens gaf Dr. Jacobson een overzicht' van den arbeid, welke door het Comité voor Bijzondere Joodsche Belangen sedert het begin der Jodenvervolgingen in Duitschland is verricht eti nog wordt verricht. In negen maanden tijds heeft liet Comité een bedrag van f 400.000 bijeen kunnen brengen oni de vele vluchtelingen — niet alleen Joodsclie, docli ook Duitsche, wier afstaniniing niet zuiver „Arisch" is — te steunen.

Engelkopje door Georgine Schwarze,
één der 400 kunstwerken, geschonken door Nederlandsche Beeldende Kunstenaars ten behoeve der verloting ten bate der Duitsche Vluchtelingen.

In de eerste maanden bedroegen de uitgaven f 12.000 tot f 15.000 per week,, thans is er per week nog f 6000 tot f 7000 noodig, welke cijfers alleen voor Amsterdam gelden.
De Heer A. Asscher, voorzitter van liet Comité voor Bijzondere joodsclie Belangen, zeide, dat dankbaarheid eti ontroerirg hem vervuld hadden, toen hij deze zaal betrad, doch dat een gevoel van verbittering daarbij domineerde. Dankbaar en ontroerd was hij, toen hij zag, wat de kunstenaars voor de vluchtelingen bijeen hadden gebracht, verbittering maakte zich van hem meester, toen hij bedacht, dat men in 1933 nog moet bedelen om duizenden rnenschen, die niets misdreven hebben, voor honger te behoeden. In scherpe woorden hekelde spr. de houding der Duitsche leiders ten opzichte van de Joden en van hen, die het wagen anders te denken, dan de officieele regeerders. Millioenen onschuldigen worden vernietigd. Spr. gelooft, dat men nu eerst aan het begin der ellende staat. Hij wees erop, dat krachtige hulp onontbeerlijk is, daar de toestand van het Noodfonds tlians zoodanig is, dat nien slechts nog twee weken voortgaan kan met de ondersteuning der vluchtelingen.
Louis de Vries droeg daarna op ontroerende wijze een ongepubliceerde monoloog van Carry van Bruggen voor, Seideravond getiteld, waarna de genoodigden de kostbare collectie kunstwerken, waarvan de totale waarde circa f 30.000 bedraagt, in oogenscliouw namen. (Comité v. Bijz. Joodsche Belangen)
(Vorig bericht blz. 726 G.)

B. CHINA. — Fascisme. — Aan de Soen Yat Sen universiteit te Kanton wordt binnenkort een Italiaansch fascist aangesteld om de studenten te onderrichten over het doel en de politiek van het Fascisme, zooals dit in Italië wordt ten uitvoer gebracht.
Men neemt aan, dat dit er toe kan leiden, dat de partij der Kwominytang eenige der Fascistische beginselen in zich opneemt. (Il Secolo)

C. SCHAKEN. — Wedstrijd te Hastings. — Het eindresultaat op 5 Jan. '**34** van het te Hastings gehouden schaaktournooi is:
Flohr **7** p.; Lilienthal 6½ p.; Aljechin 6½ p.; Eliskases 5 p.; d'Alexander 5 p.; Sir George Thomas 4½ p.; miss Menchik **3** p.; Tylor **3** p.; Milner Barry **2** p.; Michel1 2½ punten. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Schaken 920 K.; Hastings 642 H.)

D. RUSLAND. — Reorganisatie der Communistische partij. — In het hoogste orgaan van de Russische communistische partij, het zoogenaamde Politieke Bureau, waartoe slechts de zeven belangrijkste leden van het partijbestuur behooren heeft Kaganowitsj, de machtigste man na Stalin, een voordracht gehouden over de reorganisatie der partij.
Tot Juni van dit jaar, dat is tot het einde van de „reiniging" der partij, zullen geen nieuwe leden mogen worden aangenomen. Voor het opnemen van nieuwe ledan zullen voorwaarden worden gesteld, welke moeten voorkonian, dat elementen de partij binnendringen, waarvan de huidige leiding last Ican ondervinden. De candidateri worden ingedeeld in vier categorieën, al naar hun maatschappelijken stand. Het gemakkelijkst hebben het de fabrieksarbeiders, die niet meer noodig hebben dan een aanbeveling van drie personen, die reeds vijf jaar lid der partij zijn. Voor de kolchosboeren is het reeds moeilijker: zij hebben vijf aanbevelingen noodig benevens een verklaring van de politieke afdeeling van hun kolchos (die, naar bekend is, ondergeschikt is aan de Gepeoe), dat zij politiek betrouwbaar zijn. Beambten van de Sovjet-bureaux hebben vijf aanbevelingen noodig van personen, die minstens tien jaar lid van de partij zijn. Voor menschen, die vroeger lid van een andere partij zijn geweest, moeten personen zich garant verklaren, die reeds voor de revolutie tot de partij behoorden. Elk nieuw lid moet eenige jaren candidaat zijn en zijn betrouwbaarheid bewijzen, voordat hij werkelijk lid wordt. (Russ. Corr. Het Volk)
(Vor. ber. Zuivering 868 C.)

E. NATIONAAL-SOCIALISME. — Ir. A. A. Mussert. — De N.S.B. heeft op 5 Januari '**34** een vergadering gehouden te Amsterdam.
Ir. **A.** A. Mussert waarschuwde nogmaals tegen elke terreur. „Wij moeten onze handen rein houden en rein doen blijven" (in ons verslag pag. **1112** A. van **3** Jan. '**34** stond abusievelijk „vrij" in plaats van „rein") en hij besloot met een opwekking de beweging trouw te blijven. (Alg. Handelsblad) (1112 **A.**)

F. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerkenbond. - De **kerkstrijd.** — De strijd tusschen de orthodoxe Duitsche geestelijkheid en de extreme nat.-soc. invloeden in de evangelische kerk heeft op **7** Jan. '34 een hoogtepunt bereikt. Honderden gematigde predikanten hebben openlijk de handschoen toegeworpen aan Rijksbisschop Muller door het van den kansel voorlezen van een manifest, waarin geprotesteerd wordt tegen zijn „dictatorschap en incompetentie". In een uitgevaardigde order verbood Rijksbisschop Muller de bespreking op den kansel van politieke kwesties en, aangezien men aanneemt, dat dit bevel op wensch van Hitler is gegeven, beschouwt men algemeen het voorlezen van het manifest als een opstaan tegen den rijkskanselier zelf. In het manifest wordt er op gewezen, dat het evangelie in het grootste gevaar verkeert. (Vaz Dias) (V. b. **1091** E.)

G. VEREENIGDE STATEN. — **De** herstelbeweging. - Werkloosheid. — Sedert den aanvang van Roosevelt's wederopbouwveldtocht hebben volgens een rapport van de Amerikaansche vakvereenigingen **1.800.000** werkloozen weer werk gevonden. **4.600.000** worden voorloopig met openbare werken en in de bosschen te werk gesteld. De werkweek is gemiddeld met 4½ uur verminderd. De loonen zijn met 5½% gestegen. Dit vakvereenigingsrapport beoordeelt de zakelijke perspectieven gunstiger dan het vorig jaar.

Het rapport wijst er echter op, dat de tot dusver behaalde vooruitgang door een inflatie weer te niet zou worden gedaan. (Vaz Dias) (Vor. ber. 1075 F.)

A. DUITSCHLAND. — Twee katholieke geestelijken gearresteerd. — De politieke politie heeft twee katholieke geestelijken gearresteerd en naar het concentratiekamp Kuhberg overgebracht.
Van bevoegde Wiirtembergsche zijde wordt dienaangaande gemeld, dat de autoriteiten zich als gevolg van de groeiende opwinding in verschillende plaatsen over de politieke activiteit van geestelijken, na zorgvuldig onderzoek genoopt hebben gezien tot tegenmaatregelen. De gearresteerden zijn pastoor Dangelmaier uit Metzingen en pastoor Sturm uit Waldheim. In verband met deze arrestaties wordt er door de autoriteiten verder op gewezen, dat verschillende katholieke geestelijken zich met politiek hebben bezig gehouden ondanks het desbetreffend verbod. Een geestelijke zou bij het godsdienstonderwijs aan kinderen hebben gesproken over de executie van zes communisten; een ander zou van den kansel af de nationaal-socialistische beweging hebben gesmaad en een derde zou op een avond, toen Hitler sprak, een spoedvergadering hebben bijeengeroepen van katholieke gezellen, zoodat deze de rede niet konden hooren. (Völkischer Beobachter) (V. b. Katholieken 1012 E.)

9 JANUARI 1934

B. **CHINA.** — Wapenleveringen. — China Weekly Revue bespreekt in een artikel de afzetmogelijkheden voor wapens in het Verre Oosten en schrijft, dat het geharrewar in China een goede zaak is voor Engeland, Amerika, Frankrijk en Tsjecho-Slowakije. Van Augustus 1932 tot Augustus 1933 heeft Engeland 46 millioen patronen, tal van machinegeweren en tankwagens geleverd. In den laatsten tijd heeft Nanking in de Vereenigde Staten voor £200.000 machinegeweren en munitie besteld. Men verwacht de levering van 36 tanks en twee vliegtuigen, ieder met 2 machinegeweren. Ook Japan is goed voorzien van Chineesche orders en voert jaarlijks voor ongeveer 400 millioen yen aan wapens en munitie in China in.
(China Weekly Revue)

C. FRANKRIJK. — **Kabinet.** - Minister Dalimier neemt ontslag. — Dalimier, minister van Koloniën, heeft op 8 Jan. '34 bij Chautemps zijn ontslag doen aanbieden. Chautemps heeft het ontslag aanvaard.
Dalimier zegt in zijn ontslagbrief, dat hij niet het risico wil loopen, dat zijn handeling in verband met de zaak-Bayonne (Stavisky), toen hij in 1932 minister van Arbeid was, zelfs ook maar onrechtvaardig aan de tegenwoordige regeering verweten wordt. Voorts wijst Dalimier er nadrukkelijk op, dat Chautemps op geen enkel tijdstip zijn ontslag geëischt heeft. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Affaire **Stavisky** 1115 D.)

D. **OOSTENRIJK.** — Nationaal-Socialisten. - Afweermaatregelen der regeering. — Het Oostenrijksche kabinet heeft op 8 Jan. '34 onder voorzitterschap van bondskanselier dr. Dollfuss een buitengewone zitting gehouden, die uitsluitend gewijd was aan de bespreking van nieuwe afweermaatregelen tegen de nat.-socialistische beweging in Oostenrijk. De regeering besloot, een manifest te richten aan de bevolking. Het manifest is den bladen toegezonden, die verplicht zijn het te publiceeren.
In het manifest. dat gericht is „Aan het volk van Oostenrijk", wordt verklaard, dat de bondsregeering zich tot dusver heeft bepaald tot een gematigden afweer, in de hoop, dat eindelijk het verstand de zege zou behalen op den waanzin. In verband met deze overweging heeft ook ter gelegenheid van Kerstmis en Nieuwjaar een reeks van gratieverleeningen plaats gevonden.
De hoop, welke men op grond van deze overweging koesterde, is ijdel gebleken. In den loop der laatste dagen werden in Oostenrijk niet minder dan 140 bomaanslagen gepleegd.
De bondsregeering is vastbesloten, thans met alle, ook de scherpste haar ten dienste staande middelen eens en voor al een einde te maken aan deze terreur en demonstraties.
Derhalve zullen met ingang van heden sterke afdeelingen der vrijwillige burgerwacht worden opgeroepen, die samen met de politie en de gendarmerie, alle pogingen tot voortzetting der misdadige actie zullen verijdelen. (De Telegraaf) (Vor. ber. 1070 I.)

E. **BELGIE.** — Omkooping. — Een nieuwe zaak van omkooperij, waarbij verscheidene ambtenaren betrokken zijn, is aan het licht gekomen. Op 5 Jan. '34 heeft het parket te Brussel de arrestatie bevolen van een onderdirecteur van het departement van Justitie van E., die aan het hoofd stond van den dienst, belast met de kwesties betreffende genadeverleening, voorloopige invrijheidsstelling, enz. van gedetineerde verdachten of met uitwijzing bedreigde personen. In verband met dezelfde zaak zijn ook nog de tweede secretaris van het parket te Brussel de V., een andere ambtenaar van het departement van Justitie van H., een gewezen priester en oud-aalmoezenier van het Belgische leger, *G.* V. uit Kortrijk, die veel op het departement van Justitie kwam, en een vrouw in hechtenis genomen. V. trad geregeld op als bemiddelaar tusschen de ambtenaren en de gearresteerde Belgische of vreemde personen, die met de justitie hadden af te rekenen. De V. heeft bekend van V. geld te hebben aanvaard om zekere dossiers in het voordeel van de betrokken personen samen te stellen en zelfs te wijzigen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vor. ber. **Politieschandalen** 1099 B.)

F. NEDERLAND. — De N.S.B. **als** voor ambtenaren verboden **vereeniging.** —

Op vragen van het Tweede Kamerlid Westerman, betreffende het niet voorkomen van de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij op de lijst der voor ambtenaren verboden vereenigingen en betreffende de door de regeering aan te leggen maatstaf voor liet nemen van op die lijst betrekking hebbende besluiten, heeft de heer Colijn, minister van staat, voorzitter van den raad van ministers. liet volgende geantwoord:
De simpele verklaring dat een vereeniging staat op den bodem van liet wettig gezag, is niet voldoende ter bepaling van het standpunt der regeering met betrekking tot de vraag, of een ambtenaar lid van die vereeniging kan zijn.
De daad moet ten deze met het woord in overeenstemming zijn. Dit is bij voorbeeld niet liet geval met de Nationaal-Socialistische Beweging. Terwiil deze zich we: in bedoelden zin heeft uitgesproken, zijn nochtans vanwege haar leiding instructies gegeven in lijnrechten strijd met een door de regeering uitgevaardigd voorschrift.
De regeering volgt met groote waakzaamheid de gestie van alle politieke stroomingen en neemt haar maatregelen in verband met de gedragingen, die te harer kennis komen. Die waakzaamheid geldt voor de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij evengoed als voor anderen.
Uit het voorafgaande volgt, dat naar het oordeel der regeering niet alleen afgelegde verklaringen, maar ook, en zelfs meer dan deze, de feitelijke gedragingen beslissend zijn voor de door haar te nemen besluiten. Dat daarbij door de regeering objectief te werk wordt gegaan. vereischt geen afzonderlijke bevestiging, al kan er, bij de verscheidenheid van de verschijnselen, van een vasten maatstaf, die voor allen gelijkelijk gelden zon, geen sprake zijn.
Dat de Nationale Unie op de lijst der voor ambtenaren verboden vereenigingen zou zijn geplaatst, is voor de regeering een nieuwtje.
Naar wij vernemen is de reden van de plaatsing van de N.S.B. op de lijst van voor rijksambtenaren verboden vereenigingen deze, dat onlangs in een vergadering van leden van een plaatselijke Burgerwacht uit een mededeeling van een lid der N.S.B. gebleken is, dat de heer Mussert, leider van de N.S.B., aan de leden van zijn beweging verboden had om als lid van de Burgerwacht ontslag te nemen.
Naar men weet, had reeds de vorige minister van Binnenlandsche Zaken het lidmaatschap van de N.S.B. onvereenigbaar verklaard met het lidmaatschap van de Burgerwacht, waardoor deze in dit opzicht gelijk komt tc staan met leger, vloot en den hijzonderen vrijwilligen landstorm. Hieraan is nu, in verband met de hierboven vermelde mededeeling onitrent het bevel van den leider der N.S.B. uitbreiding gegeven voor alle rijksambtenaren, omdat de regeering daarin een instructie van een partijleider ziet aan ambtenaren om een bepaalde houding aan te nemen en een goede uitoefening van tiet anihtenaarschap onvereenigbaar wordt geacht met het lidmaatschap eener zoodanine nartij.
Andere partijen, wier leiders zich aan hetzelfde schuldig zouden maken, zouden door den zelfden maatregel getroffen worden.
(N. Rotterd. Crt.)

(Vorig bericht **blz.** 1107 A.)

A. MALARIA. — Een nieuw middel. —
Sedert eenigen tijd heeft een nieuw middel voor bestrijding van de trialaria de aandacht van de medische wereld. „Atebrin" is een synthetisch middel in Duitschland uitgevonden en vervaardigd en liet meest tiians gebezigd door de Engelschen.
Ten behoeve van de malariabestrijding in Indië is nu ook daar met atebrin eer? proef genomen en het Bat. Nieuwsblad heeft naai de resultaten daarvan bij dr. R. Soesilo, leider van dezen dienst, geïnformeerd.
Dr. Soesilo nierlite op, dat aan dit nieuwe middel inderdaad zeer goede hoedanigheden niochteii worden toegeschreven. Vooral bij de bestrijding van den meest gevaarlijken vorni van malaria, de malaria tropica.
De communis opinio is dat in het bijzonder voor deze tropica-aanvallen atebrin de voorkeur boven kinine moet hebben in de gewone behandeling van driemaal daags een tablet van 100 miligram, gedurende vijf dagen.
Al dadelijk moge echter niet klem worden vernield — aldus dr. Soesilo — dat ook met één gram kinine daags, geduraitic 5 tot 7 dagen zeer bevredigende resultaten worden bereikt. Een hoogere doseering is voor inheemsche patiënten nie: noodig.
Voor de behandeling van tertiana, den minder kwaadaardigen vorm vaii malaria, kon òf kinine òf atebrin worden gebruikt. Trri aanzien hiervan verdient liet eene middel (atebrin) wat betreft den directen invloed echter niet bepaald voorkeur boven liet andere (kinine).
Van veel belang bij de toepassing van het nieuwe niiddel is echter het groote verschil in koster! der behandeling. De verhouding van de prijzen van atebrin en kinine is nog altijd vier tot één!
Ten slotte is ook ten aanzien van den quartana-aanval he: effect vaii het gebruik van kinine en atebrin ongeveer gelijk.
De toepassing in de practijk der malariabestrijding van dit nieuwe niiddel hangt dus af vaii verschillende omstandigheden, onder anclere de maatschappelijke positie van den patiënt.
Daarom kan het nu nog niet een gevaar worden genoemd, dat onze kinine ernstig bedreigt.
Het wordt hiermede echter anders, wanneer atebrin tegen denzelfden prijs kan worden beschikbaar gesteld als de kinine thans.
(Batav. Nieuwsblad, dr. R. Soesilo)
(Vorig bericht **blz. 789** B.)

B. **RUBBER. — Wereldexport. - Verbruik. - Voorraad 1929—1933. —**

WERELDEXPORT.
(in 1000 long tons.)

	Plantage.	Totaal incl. wild
1933	833	840
1932	700	708
1931	783	797
1930	802	820
1929	833	861

VERBRUIK IN 1000 LONG TONS.

	U.S.A.	Engeland	Ov. landen	Totaal
1933	400	80	310	790
1932	322	79	272	683
1931	349	77	252	678
1930	378	75	263	716
1929	470	72	265	807

VOORRAAD RUBBER.
(In 1000 long tons op ult. December.)

	1933	1932	1931	1930	1929
Engeland	90	93	127	119	75
Ver. Staten	365	379	323	202	122
Malakka	90	74	S3	S9	81
Wereld	700	650	650	505	370
Wereldvoorraad in % van verbruik	87.5	95	96	70	46

(P. Carel Wynand) (Vorig bericht **blz. 170** B.)

C. JAPAN. — **Britsch-Indisch—Japansch Handelsverdrag.** — Officieel wordt medegeaeeld, dat het Britsch-Indisch — Japansche handelsverdrag door Sir Joseph Bhare namens Britsch-Indië en Setsuzo Sawada namens Japan is onderteekend. Men hoopt, dat het op 8 Jan. '34 reeds in werking is getreden ei? de hooge tarieven op Japansche goederen en de Japansche boycot op Britsch-Indische katoen worden ingetrokken. Onder het verdrag kan Japan in Britsch-Indië 125 mill. vierk. yards katoenen stukgoederen importeeren zonder verplichting tot aankoop van ruwe katoen, Maar ais de invoer 323 mill. vierk. yards bereikt moet Japan I mill. balen Indische ruwe katoen koopen. Voor elke overschrijding van dezen invoer moet Japan evenredig katoen kooperi. De totale invoer is beperkt tot 400 mill. vierk. yards, mei. dien verstande, dat in de eerste B maanden van de 3 jaren, dat bet verdrag van kracht is, beginnende 1 April 1934, niet meer dan 200 mill. vierk. yards worden geimporteerd.
(Rengo-Newsj (Vorig bericht blz. 788 H.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Javasuiker.** - Verkoop van **Java** in **1933. - Taxatie van de voorraden in 1934.**
Onverkocht 1933 (in tonnen van 1000 K.G.)

	Wit	Bruin	Naprod.	Totaal
Begin voorraad 1 Jan,	1.715.213	1.075.226	11.008	2.801.947
Productie .	1.093.293	213.108	66.596	1.402.997
Te verkoop.	2.808.506	1.318.334	78.104	4.204.944
Verkoop . .	1.073.818	461.331	78.104	1.616.253
Onverkocht 31/12 . .	1.734.688	554.003	—	2.588.691

Hierbij is geen rekening gehouden met de hoeveelheid superieure suiker, die in den loop van het jaar in bruine suiker werd getransformeerd. In het jaar 1932 had die hoeveelheid 47.815 ton bedragen en die van 1933 is nog niet bekend.
Voor den oogst 1934 werden in 1933 34.978 hectaren met riet beplant en wel 30.879 hectaren voor fabrieken, die witte suiker afleveren en 4.099 voor ondernemingen, die bruine hoofdsuiker produreeren. Indien wij voor het gemak een gemiddelde productie van 160 quintalen tel quel per hectare aannemen, dan kunnen wij een oogst van 560.000 ton verwachten.
De positie wordt dan:

Onverkocht:	Wit	Bruin	Naorod.	Totaal
Begin voorraad 1 Jan.	1.734.688	854.003	---	2.588.691
Prod. (tax.)	465.000	60.000	35.000	560.000
Te verkoopen (tax.) . .	2.199.688	914.003	35.000	3.148.691

Hierbij moet nog onderling verrekend worden. hetgeen er in de jaren 1933 en 1934 aan superieure suiker tot bruine is en wordt omgewerkt.
(Dr. H. C. Prinsen Geerligs) **(Vor. ber. 1048 B.)**

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Ir. Soekarno. - **Interneeringsbesluit.** — De „Javasche Courant" bevat het Gouvernementsbesluit tot interneering van Ir. Soekarno, waarin o.a. wordt geconstateerd dat:
Ir. Soekarno na zijn vrijlating op 31 Dec. 1931 zijn actie hervatte, hij ais bestuurslid van de Partai Indonesia ijverde om een massa-actie tot stand te brengen, teneinde het Staatsgezag in de handen van de marhaens (volk) te brengen. teneinde te komen tot de oprichting van een Republiek Indonesia,
de actie in wezen neerkomt op een stelselmatige ondermijning van het Staatsgezag, haatzaaien tegen de Regeering en overtreding van de Straf et,
hij, tegen den hem bekendgemaakten wensch van de Overheid in, medio Februari in Midden-Java zeer krachtige propaganda voerde op vergaderingen welke voor het meerendeel door de politie moesten worden ontbonden,
in April 1933 op het Congres van de Partai Indonesia te Soerabaja als bijzonder programmapunt was aangenomen te streven naar de oprichting van een „Republiek Iridonesia",
hij schrijver is van het boek „Mentjapai Indonesia Merdika" (streven naar vrij Indonesia), dat aanspoort om het Staatsgezag in handen te nemen en de bestaande maatschappij volkomen te vernietigen.
(Aneta) (Vorig bericht **blz. 1055** A.)

F. **NEDERLAND. — Contingenteering. - Kousen, Sokken, Naaigaren, Tapijten, Electr. geleidingdraad, Boter, Ongesmolten dierlijk** bet. — De contingenteering voor den Invoer van kousen en sokken, welke met **1** Januari '34 afliep, is voor den tijd van **1** jaar vernieuwd. Het contingent vlll den toegestanen invoer is vastgesteld op 60% van het gemiddelde aantal dozijnen paren. dat in 1930 en 1931 ingevoerd werd. **Naaigaren.** Voor's is de contingenteering van den invoer van naaigaren eveneens voor een jaai veilengd. Het contingent bedraagt 50% van de gemiddelde ingevoerde waarde in de jaren 1930 en 1931 niet dien verstande, dat het contingent niet meer zal bedragen

dan 70% van het gemiddelde in die jaren ingevoerde hoeveelheid.
Tapijten. De contingenteering van den invoer van tapijten, welke eveneens per 1 Jan. '34 afliep, is voor het komende jaar vernieuwd en vastgesteld op 40% van de gemiddelde ingevoerde waarde in de jaren 1930 en 1931 met dien verstande, dat het contingent niet meer zal bedragen dan 75% van de gemiddelde in die jaren ingevoerde hoeveelheid.
Electr. geleidingdraad. De contingenteering van den invoer van electrisch geleidingdraad is voor 1934 vastgesteld op 65% van de bestaande basis.
De contingenteeringen voor den invoer van boter en ongesinolten dierlijk vet zijn voor 1934 ongewijzigd verlengd. (Staatscourant)
(V. b. Housen, Soklren, Tapijten 713 A.; Electr. geleid. 1024 C.; Boter 398 E.; Ongesmolten vet 993 D.)

A. **BELGIE.** — Defensie en Nederland. - **Nieuwe directie der vestingswerken te Havelte.** — Met het oog op de permanente bewaking van de Belgisch-Nederlandsche grens in Limburg en de aldaar tot stand gebrachte en aan te vullen defensie-linies heeft de minister van landsverdediging besloten tot splitsing van de directie der vestingwerken te Luik en tot oprichting van een nieuwe directie voor de werken in Limburg. Deze zal haar zetel hebben te Havelte en is reeds in functie getreden. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1018 A.)

10 JANUARI 1934

B. STAVISKY-AFFAIRE. — Stavisky, de hoofdpersoon in de zwendelarijen van de Bank van Leening te Bayonne, heeft op 8 Jan. '34, alvorens hij te Chamonix in een afgelegen villa werd gearresteerd en geen kans tot ontvluchten zag, zelfmoord gepleegd. Binnen enkele uren is hij aan de gevolgen van twee schotwonden overleden.
Het „Journal de la Eourse" te Parijs schat het bedrag der waardelooze bons in het bezit der Fransche verzekeringsmaatschappijen op frs. 130.000.000. Het blad baseert deze schatting op de volgende gespecificeerde gegevens, welke op de balansen der verzekeringsmaatschappijen per 31 Dec. 1932 voorkomen:

Aigle-Vie	999 547,85
Aigle-Capitalisation	999.547,85
Alliance Française Capitalisation	244.749,—
Assurances Générales-Vie	1.054.596,—
Avenir Familial	6.600.000,—
Avenir Familial-Vie	4.400.000,—
Caisse Interdépartementale des Assur. sociales de Seine et Seine-et-Oise	22.000 000,—
Cité-Vie	2.500 000,—
Confiance-Capitalisation	10.431.758,—
Confiance-Vie	22.815.714,—
Confiance-Grêle	554 480,—
Conservateur	98 260,—
Crédit à l'Epargne	1.957,992,—
Flandre	200.000,—
France Mutualiste	7.629 688,—
Fructidor	4.325.000,—
Hafnia	1600 000,—
Lloyd de France	2 541.322,97
Lloyd France-Vie	5.646.719,15
Nord-Vie	978.996,—
Paix	3.869.493,—
Paternelle-Accidents	1.973.001,30
Paternelle-Vie	1.480 302,—
Populaire	489.498,—
Rhin et Moselle	2.500 000,—
Soleil-Vie	1.999.095,70
Soleil-Capitalisation	999.547,85
Urbaine-Vie	13 055.445,08
Urbaine-Capitalisation	6.852.972,—
Totaal	130.797.725,75

(Journal de la Bourse, Paris) (Vor. ber. 1118 C.)

C. DUITSCHLAND. — Het eerste **sterilisatiegeval.** — De bepalingen van de nieuwe sterilisatiewet, die op den eersten Januari van kracht zijn geworden, werden op 5 Jan. '34 voor het eerst op een 54-jarigen arbeider te Görlitz toegepast. (Der Angriff)
(Vorig bericht blz. 1086 E.)

D. VEEEENEGDE STATEN. — Radiorede van den Sovjet-ambassadeur Trojanowslri. — Bij zijn aankomst te New York heeft de Russische ambassadeur Trojanowski in aanwezigheid der journalisten een verklaring afgelegd, die over geheel Amerika is uitgezonden. Trojanowski zeide o.a.:
Twee oceanen scheiden onze groote landen. Zij scheiden hen, maar vereenigen hen tegelijkertijd. Wij zijn vereenigd, niet alleen door goede verkeersmogelijkheden. Wanneer het waar is, dat wij op het oogenblik een pan-pacifieke periode ingaan in de wereldgeschiedenis, is het evenzeer waar, dat het Atlantische tijdperk nog niet geëindigd is. Rondom de beide oceanen ontwikkelen zich zeer ernstige gebeurtenissen. Onze beide landen zijn zeer geinteresseerd bij alles wat geschiedt op de uitgestrekte oevers van de Atlantische Oceaan en Stille Zuidzee, en de daarmee samenhangende zeeën. Op het oogenblik zijn wij vereenigd door tal van gemeenschappelijke gevoelens en gemeenschappelijke doeleinden. Wij moeten de handen ineenslaan en samenwerken om deze doeleinden te bereiken tot welzijn van onze volken en tot voorspoed van de geheele menschheid. (N. P. Herald, Paris)

E. PROF. DR. S. WOOGEWERFF OVERLEDEN. — Op 8 Jan. '34 is te Wassenaar overleden prof. dr. S. Hoogewerff, oud-hoogleeraar aan de P.S. (later de T.H.) te Delft. Prof. Hoogewerff. die de laatste jaren teruggetrokken leefde op zijn villa aldaar, bereikte den leeftijd van 85 jaar.
Te Rotterdam geboren, studeerde hij aan de Polytechn. School te Hannover en aan de Universiteit te Göttingen, waar hij promoveerde in 1868. Reeds het volgend jaar werd hij leeraar in de scheikunde aan de H.B.S. te Rotterdam en eveneens aan de Meisjes-H.B.S. en het Gymnasium.
In 1885 benoemd tot professor in de scheikunde aan de P.S. bleef hij daar tot 1907 in functie.
Prof. Hoogewerff gaf college in de analytische scheikunde en in de organische chemie, terwijl de algemeene leiding van het laboratorium bij hem berustte. Eigen wetenschappelijk werk geschiedde dikwijls in samenwerking met dr. van Dorp; de resultaten van hun onderzoekingen werden dan gepubliceerd in het Receuil, dat zij met enkele anderen hadden gesticht. In de chemische organisatie (de Ned. Chem. Ver.) werd zijn beteekenis erkend door de verleening van het eerelidmaatschap. De chemische nijverheid eerde hem door de stichting van het Hoogewerff-fonds.
Prof. Hoogewerff was lid van de Kon. Akademie van Wetenschappen, ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, Groot-officier in de orde van Oranje Nassau enz. (Red. K. H. A.)

F. DUITSCHLAND. — De brand in het **Rijksdaggebouw.** - Marinus van der Lubbe terechtgesteld. — Marinus van der Lubbe, die op 22 Dec. 1933 door het Rijksgerechtshof te Leipzig was ter dood veroordeeld, is op 10 Jan. '34 om half acht 's morgens op de binnenplaats van het gerechtsgebouw in Leipzig door den valbijl terecht gesteld.
Het Nederlandsche gezantschap had op 9 Jan. '34 bericht ontvangen, dat het verzoek der Nederlandsche regeering om een mildere straf, na advies van den rijksminister van Justitie dr. Gurtner, door den rijkspresident van de hand was gewezen.
Middelerwijl had de regeering nog een onderzoek naar de geestvermogens van Van der Lubbe laten instellen; hij werd volkomen toerekeningsvatbaar bevonden.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. 1104 E.)

A. LANDBOUW. — Steunmaatregelen. - **Begrootingen 1933 en 1932.** —

Bij de Tweede Kamer van de Staten-Generaal zijn ingediend drie wetsontwerpeii:

1e. wijziging en verhooging van liet tiende tioofdstuk der rijksbegrooting voor het dielistjaar 1933.
(Wijziging, verhooging en invoeging van artikelen in verband met de instellingen van het Landbouwcrisisfonds);

2e. vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van liet Landbouwcrisisfonds voor liet dienstjaar 1933;

3e. vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van liet Landbouwcrisisfonds voor liet dienstjaar 1934.

Op 13 Augustus '33 is in werking getreden de Landbouwcrisiswet 1933 (Staatsblad rio. 508).

Ingevolge artikel 2 dezer wet is een fonds ingesteld, genaamd „Landbouwcrisisfonds".

Uit dit fonds zullen voortaan alle steunmaatregelen worden bestreden. die ten behoeve van den land- en tuinbouw worden genomen.

In artikel 40 der wet is bepaald, dat alle baten eri lasten betreffende alle overige reeds getroften steunmaatregelen ten behoeve van den land: en tuinbouw naar tiet fonds moeten worden overgebraclit.

Mitsdien zullen alle reeds toegestane bedragen voor steunmaatregelen, welke op de rijksbegrooting voor het dienstjaar 1033 voorkomen, riioeten worden verlaagd tot het bedrag, dal tot eri niet 12 Aiigustus is uitbetaald, terwijl hetgeen na 12 Augustus nog moet worden uitbetaald, weder als bijdrage aan het landbouwcrisisfonds op de rijksbegrooting 1933 moet worden gebracht.

De reeds op de rijksbegrootingen van 1932 en 1933 ten behoeve van den land- en tuinbouw toegestane gelden zijn, ingevolge artikel 3i der wet, voor zoover zij op 13 Aiigustus nog niet waren verbruikt, onder de inkomsten van liet fonds opgenomen, waartegenover staan de uitgaven, die vanaf 13 Augustus nog voor de genomen steuiimaatregelen iioodig zijn, te betalen in 1933 en zoo noodig nog in 1934.

Voor liet overige is de regeering aangewezen op de haar bij de wet gegeven bevoegdheden om maatregelen te treffen tot liet verkrijgen van inkomsten, ten einde daaruit de verder te nemen steunmaatregelen te bestrijden.

Hier komt het bijzondere karakter van de ingediende begrooting naar voren. welk karakter afwijkt van dat van andere rijksbeyrootiiigen, waarbij eerst wordt nagegaan welke uitgaven moeten worden gedaan en daarna de middelen worden aangewezen om deze uitgaven te dekken.

Bij de onderhavige begrooting hangen de uitgaven echter in veel hoogere mate met de inkomsten samen. De inkomsten worden verkregen door lasten te leggen op den consument, maar daarbij kan men niet te ver gaan zonder de koopkracht van den consument te veel aan te tasten,

Bij de beoordeeling van de geraamde cijfers moet met deze mogelijkheid dan ook terdege rekening worden gehoiiden.

Enkele afdeelingen betreffen steunmaatregelen, waartegenover geen inkomsten uit heffingen staan. Voor deze uitgaven zullen de gelden moeten worden aangewend van het batig saldo van andere afdeelingeit.

De begrootingen voor liet Landbouwcrisisfonds zijn als volgt vastgesteld:

1933: gewone dienst f 92.142.756, kapitaaldienst f 23.162.375, totaal f 115.305.131.

1934: gewone dienst f 162.160.433,75, kapitaald. f 26.409.800, totaal f 188.570.233,75. (N. Rotterd. Crt.)

(V. b. Begrooting **976** C.; Steunmaatregelen **716** C.)

B. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** — **Mijnongeluk** bij **Brux.** — Het aantal personen dat omgekomen is bij de mijnramp bij Brux wordt officieel op 142 gesteld. De bedrijfsleider der Nelson-mijnen, ir. Beisser, is in de gevangenis gezet. (Ceské Slovo) **(1113** G.)

C. PARAGUAY EN BOLIVIA. — Oorlog hervat. — De oorlog in het Gran Chaco-gebied is op 8 Jan. '34 hervat. Een communiqué van den minister van Oorlog van Paraguay meldt, dat de troepen van Paraguay de stellingen van Juyucuba, Bolivar en Loa, die door de Bolivianen waren ontruimd, hebben bezet. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **1096** E.)

D. NEDERLAND. — Kanaal door Zuid-Beveland. — Verschenen is de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp tot verklaring van het algemeen nut der onteigening voor verbreeding van het kanaal door Zuid-Beveland en verhooging van de spoorbrug over dat kanaal bij Vlake met bijkomende werken.

Alvorens de in het voorloopig verslag gemaakte opmerkingen te beantwoorden, acht de regeering het niet overbodig in korte woorden duidelijk aan te geven, welke de bedoeling is van de werken, die het aanhangige wetsontwerp beoogt.

De bedoeling is aan het kanaal door Zuid-Beveland zoodanige werken uit te voeren. dat tegemoet wordt gekomen aan de bezwaren, welke de scheepvaart op dat kanaal ondervindt van de te lage ligging en de te geringe doorvaart van de spoorwegbrug te Vlake en de brug voor gewoon verkeer te Schore en van de te geringe dwarsafmetingen van het kanaal. Daartoe zullen die bruggen tezamen op één onderbouw worden aangelegd nabij Vlake, op een zoodanige hoogte, dat nagenoeg de geheele vaart onder het vaste gedeelte dier bruggen zal kunnen passeeren en dus zonder hinder voor het landverkeer.

Boven een tweede doorvaartopening dier bruggen zal een beweegbaar gedeelte worden aangebracht, hetwelk de weinige hooge schepen, die het kanaal bevaren, zal kunnen doorlaten. De voorgenomen verbreeding van het kanaal omvat niet meer dan de verwijding, welke aan de bezwaren tegemoet komt, die reeds geruimen tijd door de scheepvaart zijn ondervonden. Het is voor het maken van die verwijding noodig den kanaaldijk aan die zijde van het kanaal waar de verbreeding moet worden gemaakt te verleggen. Deze wordt dan zoover buitenwaarts verschoven, dat een mogelijke verdere verbreeding in de toekomst uitvoerbaar is, zonder dat men dan opnieuw zou moeten vervallen in de kosten eener volgende dijkverlegging. De noodzakelijkheid van zoodanige verdere verbreeding bestaat naar het oordeel van de regeering voor het oogenblik nog niet.

(Het Vaderland)

E. TIBET. — Nieuwe **Dalai** Lama ontdekt. — De lama's, die verblijven in den beroemden lamaistischen Joenghokoeng-tempel te Peiping, hebben bericht ontvangen, dat de opvolger van den onlangs overleden Dalai Lama is gevonden, en wel in den persoon van een pasgeboren knaapje, dat in de omgeving van Lhasa woont.

Hij is erkend als de veertiende incarnatie van Boeddha; het knaapje is immers geboren op precies hetzelfde oogenblik, waarop den zeventienden December den geest van den Boeddha het lichaam van den Dalai Lama verliet. Na ingewikkelde astronomische berekeningen, het vervullen van talrijke plechtigheden, zijn de priesters te Lhasa met overweldigende meerderheid tot de slotsom gekomen, dat dit kind inderdaad voorbestemd is om het hoogste, geestelijke en wereldlijke ambt in Tibet te vervullen. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. **1094** D.)

F. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Leening ten behoeve van Oostenrijk. — De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming haar goedkeuring gehecht aan het zg. Oostenrijksche protocol, d.w.z. aan een deelneming van Nederland in de garantie van verschillende mogendheden voor een Oostenrijksche leening. Het Nederlandsche deel in deze garantie is circa f **1** millioen. (N. Rotterd. Crt.) **(1041** B.)

G. JAPAN. — Ruilhandel. — De Japansche minister van Handel, baron Nakajima, heeft aangekondigd, dat bij het treffen van handelsregelingen met Groot-Brittannië, Amerika, Nederland en andere landen het ruilhandelsysteem zal worden toegepast, dat ook het leidende principe is van de handelsconventie met Britsch-Indië. (Dempo Tsoesin)

H. NEDERLAND. — Overheidspersoneel. - **Gelijke bepalingen.** — De minister van Einnenlandsche Zaken heeft een schrijven gericht tot de Gedeputeerde Staten der provinciën, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken om de provinciale en gemeentelijke reglementen in overeenstemming te brengen met de bepalingen van het Rijksambtenarenreglen~ent.

Als de voorschriften niet binnen drie maanden tot stand komen, zal minister De Wilde aanvulling van de bedoelde reglementen bevorderen bij Koninklijk besluit.

De verlangde voorschriften betreffen:

1. Een verbad aan den ambtenaar om in dienst of bij het gekleed gaan in uniform insignes of andere onderscheidingsteekenen, of uniformkleedingstukken, te dragen.

2. Een verbod aan den ambtenaar, wien een ambts- of dienstwoning ter bewoning is aangewezen, om andere dan nationale of oranjevlaggen te hijschen of uit te steken.
3. De mogelijkheid van eervol ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, lidmaatschap van of steun aan z g. verboden vereenigingen.
Bij een ontslag op grond van dit artikel, heeft de ontslagene geenerlei aanspraak op wachtgeld.
4. Ontslag aan de huwende ambtenares.
5. Ontslag aan den vrouwelijken ambtenaar, die in consubinaat gaat leven. (De Standaard)

11 JANUARI 1934

A. NEDERLAND. — Koffiehandel **1933.** - Koffie-oogsten **1933-'34.** — De totale aanvoeren, afleveringen en voorraden van koffie in Nederland (in balen) beliepen:

		Aan-voeren †	Aflever-ingen †	Voorraad 31 Dec.
1933	Amsterdam	1.270.661	1.204.015	190.819
	Rotterdam	692.653	628.897	91.912
	totaal	1.963.314	1.832.912	282.731*
1932	,,	2.033.615	2.245.052	152.329*
1931	,,	2.437.824	2.318.257	363.766*
1930	,,	2.083.191	2.209.725	244.199*
1929	,,	2.212.580	2.257.478	370,733"

* Met inbegrip van de te Amsterdam in de loodsen der Stoomvaartmaatschappijen liggende koffie.
† Met inbegrip van doorvoer en overlading.
De raming van de koffieoogsten 1933-34 (herleid tot balen van 60 K.G.), na aftrek van het verbruik in de productielanden; benevens raming van den export uit de betrokken landen bedraagt:

	Oogsten	Export
Santos	22.000.000	9.000.000
Overig Brazilië	7.600.000	5.500.000
Ned. Oost-Indië	1.800.000	1.000.000*
Suriname en Demerara	50.000	50.000
Columbia	3.200.000	3.200.000
Venezuela	950.000	950.000
Guatemala	800.000	800.000
Salvador	750.000	750.000
Haiti en San Domingo	600.000	600.000
Mexico	500.000	500.000
Costa-Rica	300.000	300.000
Britsch-Indië	275 000	275.000
Jamaica, Ecuad. en Honduras	260.000	260.000
Nicaragua	225.000	225.000
Diverse Afrika- en andere oogsten	1.375.000	1.375.000
Bijéén	40.685.000	24.785.000

*) Ongerekend de export naar niet in de statistiek begrepen landen. (Ver. v. d. Koffiehandel, A'dam)
(Vorig bericht blz. 640 B.)

B. **FRANKRIJK.** — Het Fransch-Russisch Handelsverdrag. — Het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Sovjet-Rusland, dat op 10 Jan. '34 geparafeerd werd en op 11 Jan. '34 onderteekend is, is slechts een voorloopig accoord, bedoeld om een regeling van alle tusschen beide landen hangende kwesties te vergemakkelijken.
De Fransche regeering garandeert met dit verdrag aan alle Russische producten, welke geen concurrentie aandoen aan de Fransche producten, invoerfaciliteiten op den grondslag van het minimum-tarief. Treedt echter gevaar voor concurrentie op, dan zal dit door het systeem van contingenteering worden afgewend. Rusland verplicht zich, voor een bedrag van 250 millioen francs in den loop van een jaar bestellingen te doen.
Frankrijk heeft zich bereid verklaard, aan Rusland ter zake credieten te verleenen.
De Fransche regeering verleent voorts aan de Sovjet-regeering het recht, een officieele handelsdelegatie te Parijs te vestigen, terwijl zij zelf een handelsattaché voor Moskou zal benoemen.
De overeenkomst bevat verder een aantal clausules, de scheepvaart betreffende.
De kwestie der schulden komt in de overeenkomst niet ter sprake.
Het verdrag is voor een jaar aangegaan. De onderhandelingen zullen intusschen worden voortgezet en men hoopt tot een definitief resultaat te komen, dat voor beide partijen bevredigend zal zijn.
(La Journée Industrielle)

C. **BELGIE. — Kabinetswijziging.** — De minister-president heeft de volgende wijzigingen in de Belgische regeering ter goedkeuring aan den koning voorgesteld:
Burggraaf, professor Poullet, minister van Binnenlandsche Zaken, neemt als zoodanig ontslag om gezondheidsredenen.
De heer mr. dr. Frans van Cauwelaert wordt minister van een nieuw departement, namelijk Nijverheid, Handel, Middenstand, Posterijen, Telegraaf en Telefonie.
De R.K. Waalsche senator, Pierlot, wordt minister van het departement van Binnenlandsche Zaken en Hygiëne.
De heer Carton de Wiart neemt ontslag. Zijn ministerie van Maatschappelijke Voorzorg wordt met een ander departement samengesmolten.
De wijziging omvat dus het heengaan van twee R.K. ministers en hun vervanging door twee nieuwe R.K. ministers.
De rest van het kabinet blijft ongewijzigd.
De Belgische Koning heeft de benoemingen bekrachtigd. (De Maasbode) (Vor. ber. 1010 D.)

D. POLEN. — Verhouding tot Duitschland. — De ,,Excelsior" publiceert een onderhoud met den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken, Beck, over de betrekkingen van Polen met de overige mogendheden.
Minister Beck sprak zijn voldoening uit over de verbetering van de betrekkingen met Duitschland. Hij zeide dat dit feit in zekere kringen die de Poolsch-Duitsche tegenstrijdigheid beschouwen als een noodzakelijk bestanddeel van de voor onoplosbaar geldende politieke problemen, betreurd zal worden.
De vrijmoedige besprekingen met de Berlijnsche regeering hebben aangetoond, dat de toestand anders is dan zekere bladen trachten voor te stellen.
(Excelsior)

E. JAPAN. — Aanslag op Saito mislukt. — Op 9 Jan. 1934 heeft een Japanner geprobeerd de woning van minister-president Saito binnen te dringen, klaarblijkelijk met het doel den staatsman te vermoorden. De wacht arresteerde den indringer nog bijtijds. Op hem werden gevonden een wapen en een brief. De schrijver van den brief verklaart hierin, dat hij den Japanschen minister-president wil dooden, omdat een oude man, zooals Saito, in dezen tijd de Japansche politiek niet met succes kan leiden. Bovendien heeft Saito, volgens den briefschrijver, den wil van het Japansche volk verzwakt.
De gearresteerde, die is overgebracht naar het hoofdbureau van politie, heeft tot nu toe geweigerd eenige verklaring af te leggen. (Dempo Tsoesin)

F. **NEDERL.** OOST-PNDIE. — Kolonisatie in de buitengewesten. — De ,,Indische Courant" verneemt dat door de Regeering voor het jaar 1934 een bedrag van f 50.000 is uitgetrokken ten behoeve van de kolonisatie van in de Buitengewesten ontslagen Javaansche arbeiders.
Voor dit doel was voor 1933 f 25.000 beschikbaar gesteld, waarvan de resident van Benkoelen f 8000 aanvroeg, speciaal voor de gronden in Loeboek Blimbing, waar een toegangsweg moest worden aangelegd en de verwaarloosde B.O.W.-leidingen moesten worden hersteld. (Aneta)

A. **DUITSCHLAND.** — Gemeenteschulden. — In den loop van de vorige week bevatte ,,Der Mittag" een bericht uit Solingen, waarin wordt uiteengezet, hoe de Oberburgermeister van Solingen, dr. Otto, er onlangs in geslaagd is een buitenlandsche leening dezer gem. af te koopen op een wijze, waardoor niet slechts een kapitaalwinst van 121.000 Mark werd behaaid, doch tevens de rentelast verminderd werd met 7260 Mark per jaar.
Onlangs heeft de burgemeester kans gezien op dezelfde wijze een leening af te koopen en daarbij een winst van 220.000 Mark te behalen, zoodat de stad Solingen in totaal 341.000 Mark verdiend heeft.
Op handige wijze schijnt hij gebruik te hebben gemaakt van de behoefte aan contanten bij de buitenlandsche crediteuren, wier in Duitschland belegde gelden zoo goed als geheel ,,bevroren" zijn en die dus blij waren althans een gedeelte van hun geld weer in handen te kunnen krijgen. De leening in kwestie was voornamelijk geplaatst in Nederland en de Ver. Staten, (Keesings Financ. Archief) **(Vor.** ber. **901** E.)

B. LUCHTVAART. — De Pander-Postjager - Terugreis. — De ,,Postjager" welke op 6 Jan. '34 te 3 u. 11 's morgens (8 uur 01 Nederl. tijd, 5 Jan. '34) van het vliegveld Tjililitan was gestart moest wegens een defect aan de benzineleiding weder terugkeeren.
Dit defect was spoedig verholpen en om 6 uur (Java tijd) is de ,,Postjager" opnieuw gestart naar Alor Star, zoodat geen tusschenlanding te Singapore werd gemaakt. Van Alor Star vertrok het vliegtuig te 5.40 (Ned. tijd), 40 minuten na aankomst, en landde te 10.35 te Rangoon, waar het toestel 10 uur bleef.
Op 7 Jan. arriveerden Geysendorffer, Asjes en v. Straten te Calcutta, waar een nieuwe motorstarter moest worden aangebracht. Te 3.36 (Ned. tijd) vertrok de Postjager. In Nederland bleef men daarop eenigen tijd zonder bericht als gevolg van vertraging in de aflevering der telegrammen. Tot het bericht kwam, dat de Pander 7.05 uit Allahabad was vertrokken. Op 9 Jan. te 0.10 uur (Ned. tijd) werd te Karatsji gestart, waar het toestel 12 uur was gebleven, om te 10.43 vertrek uit Basra te melden. Denzelfden dag landden Geysendorffer, Asjes en v. Straten te 16 50 te Cairo, zoodat op dezen dag 4300 K.M. waren afgelegd. Op 10 Jan. te 3.43 (Ned. tijd) uit Cairo vertrokken dachten de vliegers nog Amsterdam te halen na te 8.35 te Athene te zijn aangekomen en te 16.26 te Marseille, doch weerberichten, die er op wezen, dat gevaar van ijsvorming aanwezig was weerhield de bemanning den verderen sprong naar de Nederlandsche hoofdstad te wagen, weshalve op 11 Jan. 8.23 (Ned. tijd) van Marseille naar Amsterdam werd gestart.
De ,,Postjager" landde te 11 uur 40 op Schiphol. Het traject Marseille — Amsterdam, een afstand van 985 K.M., heeft het vliegtuig dus in ruim drie uur afgelegd. De geheele reis werd in ongev. 50 vlieguren volbracht. De ,,Postjager" had ongev. 240 K.G. post aan boord.
De aankomst op Schiphol werd door vele autoriteiten, vliegers en een vrij talrijk publiek bijgewoond. De bemanning werd hartelijk toegesproken.
(Red. K. H. A.) (Vorig bericht blz. **1109 C.)**

C. SURINAME. — Pensioenen en wachtgelden. — De Gouverneur heeft bij de Koloniale Staten een voorstel ingediend om, voorloopig gedurende drie jaren een korting van vijf percent toe te passen op pensioenen en wachtgelden. De korting geldt niet voor weduwen- en weezenpensioenen, terwijl pensioenen tot het bedrag van f 250 per jaar vrijgesteld zijn.
(Amigoe di Curaçao)

D. **FINLAND. — Duitsch-Finsche** handel. — Door Duitschland is kort geleden het Duitsch-Finsche handelsverdrag van 1926 opgezegd.
Als antwoord heeft Finland zijnerzijds de Duitsch-Finlandsche overeenkomst van 1922 welke Duitschland vooral op scheepvaartgebied bepaalde faciliteiten verleent, opgezegd. Nadat het handelsverdrag is afgeloopen, is tusschen de beide landen een verdraglooze toestand ontstaan, welke de Finsche regeering heeft genoopt, Duitschland bij zijn uitvoer naar Finland niet meer op de basis van meestbegunstiging te behandelen.
De invoerrechten op 86 goederen-categorieën zijn verhoogd, gedeeltelijk zelfs verviervoudigd.
(Helsingin Sanomat, Helsingfors) **(Vor.** ber. **1017** B.)

E. SCHILDERIJEN. — Identificatie van **valsche** schilderijen. — Op 10 Jan. **'34** heeft te 's-Gravenhage Dr. Ir. A. M. de Wild een voordracht gehouden voor den Bond van Hoogere Politie Ambtenaren in Nederland over de identificatie van valsche schilderijen.
Om na te gaan of een schilderij kenmerken van valschheid bezit, aldus spr., bedient men zich van verschillende exacte wetenschappen. Allereerst is de verflaag, het integreerende deel van een schilderij, een dankbaar materiaal voor onderzoek. Door van deze verflaag met een naald kleine monstertjes te nemen en deze onder het microscoop te identificeeren, kan de aard der verschillende verfstoffen bepaald worden. Verschillende verfstoffen uit vroeger tijd komen in het moderne schilderspalet niet meer voor, maar zijn vervangen door een aantal moderne substituten. Van deze laatste is de datum van hun ontstaan met zekerheid bekend en wanneer zij dus in de verflaag worden aangetroffen, dan kan met even groote zekerheid gezegd worden na welk tijdstip die verflaag is geschilderd.
Naast dit scheikundige onderzoek speelt de Röntgenografische analyse een zeer voorname rol. De Röntgenfoto van een schilderij geeft daarvan tot in de kleinste bijzonderheden den technischen opbouw weer. Beschadigingen en overschilderingen kunnen hierbij met treffende zekerheid aan het licht worden gebracht.
Degenen, die zich met het vervalschen van oude schilderijen ophouden, bedienen zich van verschillende middelen om eenvoudige toetsproeven van ouderdom positief te doen uitkomen. Doch gelijk bij een misdaad veelal een gering verzuim van den dader tot de opsporing leidt, zoo zijn ook hier futiele details dikwijls de oorzaak, dat de valschheid onomstootelijk kan worden bewezen. Ook al zou een imitator gelijke verfstoffen toepassen als op oude schilderijen voorkomen, ook dan nog loopt hij gevaar te worden ontmaskerd. Immers hij zal zijn materialen veelal gelijk een kat in den zak koopen en daarbij niet denken aan moderne verontreinigingen in deze stoffen. Dit is het gevolg van veranderde methoden van fabricage van verschillende verven.
De burgemeester, de hoofdcommissaris van politie, de procureurgeneraal bij het gerechtshof, Mr. Brants, en verschillende andere autoriteiten, woonden de vergadering bij. (Bond v. Hoogere Politie Ambtenaren)

F. SURINAME. — Uniformverbod. — De Gouverneur heeft bij de Koloniale Staten het voorstel ingediend om een uniformverbod in te voeren. Aanleiding daartoe is het voorschrift, dat de verordeningen van Suriname zooveel mogelijk in overeenstemming moeten zijn met de Nederlandsche wetgeving.
Het eenige artikel luidt:
,,Hij die in het openbaar kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen draagt of voert, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van ten hoogste honderdvijftig gulden." (Amigoe di Curaçao)

G. NEDERLAND. — Voor-ontwerp **tot** wettelijke regeling van het uitverkoopwezen. — Naar wij vernemen, heeft de Minister van Economische Zaken, uitvoering gevend aan zijn toezegging aan den Middenstandsraad, een voor-ontwerp van wet, houdende

regeling betreffende het uitverkoopen en opruimen in den detailhandel aan verschillende adviescolleges, w.o. de Kamers van Koophandel en Fabrieken, ter beoordeeling toegezonden.
Bij de ontworpen regeling is een ruime plaats gegeven aan de Kamers van Koophandel, zoowel wat de uitvoering der wet als wat de aanvullende maatregelen betreft. Aldus wordt beoogd een soepele toepassing te verzekeren en kan het deskundig element worden ingeschakeld. De Kamers verleenen de benoodigde vergunning, waarvoor aan verscllillende eischen moet worden voldaan.
Het ligt in de bedoeling een scherp onderscheid te maken tusschen uitverkoopen (tot opheffing van het geheele bedrijf of een gedeelte ervan) en opruimingen (tijdelijke speciale aanbiedingen wegens jaars- of seizoenwisseling, verplaatsing of overdracht). Men stelt zich voor zoowel de tijdvakken als den duur te regelen en het inbrengen van goederen achteraf te verbieden. Ook uitverkoopen of opruimingen onder een andere benaming vallen onder de wet.
(Het Vaderland)

12 JANUARI 1934

A. **NEDERLAND.** — Emissies 1931-1933. — De verdeeling van binnenlandsche en buitenlandsche emissies was als volgt:

	Binnenland (in duiz. guldens)		
	1933	1932	1931
Januari	302.306	12.137	14.773
Februari	14.624	17.597	19 608
Maart	5.794	268 296	109.955
April	14.363	6.956	68.151
Mei	1.509	2.917	393.728
Juni	2.940	254.267	59.499
Juli	850	12.257	31.097
Augustus	1.374	15.667	26.446
September	7.732	21.832	4.716
October	207.882	121.666	3.626
November	9.319	19.068	10.736
December	6.297	24.186	27.496
12 maanden	574.990	776.846	769.831

	Buitenland (in duiz. guldens)		
	1933	1932	1931
Januari	18.169	—	—
Februari	—	—	2.437
Maart	—	—	5.592
April	—	—	17.206
Mei	—	—	14.342
Juni	—	—	—
Juli	—	—	7.350
Augustus	—	—	—
September	—	2.880	—
October	—	21 966	—
November	—	14.625	—
December	—	—	—
	18.169	39.471	46.927

(Keesings Financieel Archief) (Vor. ber. **1** E.)

B. DUITSCHLAND. — Het verloop bij de Pers. — Het bureau voor het dagbladwezen (Deutsches Institut fur Zeitungskunde) maakt interessante cijfers openbaar over het verloop der abonnés' van de grootc Duitsche bladen sinds de Nazi-revolutie. Het ,,Berliner Tageblatt" zonk van 250.000 op 25.000 abonné's de ,,Berliner Volkszeitung" van 50 000 op 7000, de ,,B. Z." van 200 000 op 60000, de ,,Berliner Morgenpost" van 750.000 op 200.000, de „Grüne Post" van **1** millioen op 300.090, de ,,Lokalanzeiger" van 170.000 op 100 000 en haar „Nachtausgabe" van 130.000 op 65.000. Voorts werden een aantal bladen met groote oplage opgeheven en zonk het totaal getal der groote bladen mede wegens het verbod der marxistische pers van 2703 op 1128. Daarentegen zag de „Völkische Beobachter" haar oplage stijgen tot 314.750 en is daarmee thans het grootste dagblad van Duitschland. Het Duitsch Christ. dagblad de „Tägliche Rundschau", dat wegens zijn democratische neigingen verleden jaar voor 4 maanden verboden werd en toen zijn herverschijning opgeven moest, werd na 2 maanden onderbreking opgevolgd door de „Reichszeitung". Ook deze heeft thans echter het bestaan moeten opgeven en is opgegaan in het Berlijnsche dagblad ,,Der Westen".
Het tijdschrift „Geisteskampf der Gegenwart", uitgegeven door Prof. Dr. Pfenningsdorf te Bonn, heeft na een 69-jarig bestaan den strijd al eveneens moeten opgeven en is opgelost in het tijdschrift der inwendige zending ,,Wort und Tat", dat door het Wichern-Verlag te Berlijn-Spandau wordt uitgegeven.
(Deutsches Institut fur Zeitungskunde) **(765 E.)**

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De godsdiensten van de Europeanen. — De Deli Ct. ontleent aan de uitkomsten der volkstelling het volgende:
Bijna de helft van de in 1930 in Indië getelde Europeanen behoort tot den Protestantschen Godsdienst: in het geheel 119.520 personen, die zijn verdeeld over 46 secten, waarvan er vijf ieder niet meer dan één aanhanger bezitten. Zoo zijn er één Quaker, één Wesleyaan, één volgeling van de Open Brethern, één van de Talaudsche Kerk en één van de Belgische Zendingskerk.
Dan zijn er nog diverse secten met minder dan een dozijn leden: de Nederlandsche Protestantenbond en de Engelsch Luthersche Gemeente tellen ieder twee leden, de Zendings-gemeente en de Cliristelijk Afgescheiden Gemeente ieder drie, de Dissenters, Darbisten, Moderne Hervormden en de Vrije Evangelische Gemeente ieder vijf.
Verder zes Hernhutters, zeven Diiitsch Gereformeerden en zeven Mormonen, negen Baptisten en negen leden van de Congregational Church.
De organisaties met meer dan tien, doch minder dan vijftig leden zijn eveneens vrij talrijk: er zijn o.a. 19 Christelijk Gereformeerden, 20 Oud-Lutheranen, en 31 Methodisten.
De groote religieuze groepen worden ten slotte gevormd door de 79.000 Protestanten, die niet opgaven tot welk kerkgenootschap zij behoorden, de 19.000 Nederlandsch Hervormden, de 6000 Gereformeerden en de 6000 lidmaten van de Protestantsche Kerk in Indië.
De Katholieke kerk telt in Indië ruim 76.000 volgelingen, en de overige Christelijke godsdiensten zijn vertegenwoordigd met 615 Vrije Katholieken, 426 leden van de Engelsche kerk, 264 Christian Scientists, 205 Grieksch-Katholieken, 144 Armenianen, 94 Theosofen en 51 Jansenisten. Voorts telt Indië ruim duizend Joden.
Ten slotte belijden 5000 Europeanen een Aziatischen godsdienst n.l. 489 Boedhisten, negen aanhangers van de Hindoeleer, vier volgelingen van Confucius en één van Zoroaster.
Bij geen enkel kerkgenootschap aangesloten zijn 17.000 Europeanen en van 18.000 Europeanen is de godsdienst onbekend. (Deli Courant)

D. OOSTENRIJK. — Grondwetswijziging-Ontwerp. — Dr. Ender, minister voor de opstelling der nieuwe Oostenrijksche grondwet, heeft den bondskanselier over de hoofdpunten rapport uitgebracht.
Blijkens hetgeen daaromtrent ter kennis wordt gebracht zal de Nationale Raad worden afgeschaft en worden vervangen door een „Kulturkammer", waarin de vertegenwoordigers der vrije beroepen en in een of anderen vorm ook de vertegenwoordigers der gezinnen een zetel en stem zullen hebben.
De rechten van den bondspresident en die der regeering worden zoodanig uitgebreid, dat het grondbeginsel van een sterk staatsgezag gewaarborgd schijnt. De federalistische structuur van den staat blijft echter behouden. (Neue Freie Presse)

13 JANUARI 1934

A. **I. A.** HOUCK OVERLEDEN. — Op 84-jarigen leeftijd is te Zutphen overleden de musicus, de heer I. A. Houck, geboren in 1849 te Deventer.
De ontslapene, die o.m. leerling is geweest van A. Brandts Buys, heeft een 90-tal muziekwerken geschreven. Zijn tooneeloratorium „Cassandra" werd destijds in den Amsterdamschen Stadsschouwburg opgevoerd.
In 1886 en 1890 ontving hij de eere-premie der Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst.
(Nieuwsblad van het Noorden)

B. **NEDERL.** OOST-PNDIE. — De muiterij op „De Zeven Provinciën". — Het Hoog Militair Gerechtshof heeft in hooger beroep vonnis gewezen tegen de eerste groep van 19 Inlandsche muiters van „De Zeven Provinciën" (pag. 1043 A.).
Het Hof legde de volgende straffen op aan de negentien verdachten: Kawilarang 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Tuhumena 12 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Manuputty 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Soedijana 16 jaar gevangenisstraf, eisch 18 jaar; Parinussa 6 jaar gevangenisstraf, eisch 8 jaar; Wahap 1½ jaar gevangenisstraf, eisch 6 jaar; Sarif 10 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Posumah 10 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Ramelan 7 jaar gevangenisstraf, eisch 6 jaar; Soewarso 6 jaar gevangenisstraf, eisch 7 jaar; Ardani 8 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Saleh 9 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Mintje 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Hendrik 18 jaar gevanganisstraf, conform den eisch; Soehardjo 16 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Abdoelkarim 8 jaar gevangenisstraf, eisch 9 jaar; Achmad 8 jaar gevangenisstraf, eisch 9 jaar; Partodihardjo 6 jaar gevangenisstraf, eisch 8 jaar; Tatipikalawan 9 jaar gevangenisstraf, eisch 10 jaar.
(Aneta) (Vorig bericht **blz. 1087** D.)

C. STAVISKY-AFFAIRE. — Debatten in de Fransche Kamer. — Bij het op 12 Jan. '34 in de Fransche Kamer voortgezet debat over het schandaal-Stavisky kwamen de politieke bedoelingen van rechts en links sterk voor den dag. Zoowel Tardieu als Ybarnegaray hielden redevoeringen, waarin zij tegen de regeering ageerden. Een néo-socialist hield een rede voor Chautemps. Er werden drie moties ingediend, één van Herriot, die vertrouwen in de regeering uitspreekt, en twee tot het instellen van commissies van onderzoek. De Kamer heeft ten slotte met 360 tegen 229 stemmen haar vertrouwen in de regeering-Chautemps uitgesproken. Een commisise van onderzoek wordt niet ingesteld. (Le Journal) (Vor. ber. blz. **1120** B.)

D. LUCHTVAART. — Huldiging van de Pelikaanbemanning. — In het Koloniaal Instituut te Amsterdam is de bemanning van het K.L.M.-vliegtuig „Pelikaan" op 10 Jan. '34 gehuldigd.
De heer Th. de Veer, directeur van den Rijksluchtvaartdienst, opende de lange rij van sprekers w.o. Ir. De Vogel, voorzitter van de Kon. Ned. Ver. voor de Luchtvaart; luit.-generaal Seijffardt, die de hulde van het officierencorps van het leger overbracht; de heer De Canter, voorzitter van het Alg. Ned. Verbond; de heer Vattier Kraane namens de directie der Fokker-fabrieken en vele anderen. (Vor. ber. **1108** A.)

E. DENEMARKEN. — Handhaving van rust en orde. — De Deensche minister-president Stauning en de minister van Justitie Zahle hebben aan de vertegenwoordigers der vier groote partijen mededeelingen verstrekt over de door de regeering overwogen maatregelen tot handhaving van rust en orde in het land. De regeering is voorneinens een streng verbod uit te vaardigen op de vorming van en deelneming aan politieke bonden, die op militairen grondslag georganiseerd zijn. Op overtreding van dit verbod staat een gevangenisstraf van maximum een jaar.
De regeering beoogt verder de wapenwet te verscherpen, alsmede een gerechtelijke vervolging in te stellen tegen personen, die ambtenaren in openbaren dienst hetzij in de pers of in vergaderingen beleedigen. Dezelfde bepaling zal ook gelden voor hen, die deelnemen aan straatonlusten.
(Berlingske Tidende, Kopenhagen, **11** Jan. '34)

F. DUITSCHLAND. — Werkloosheid toegenomen. — Ten gevolge van de koude is in December het aantal werkloozen in Duitschland met 343 000 toegenomen, tegen 685.000 in 1930, 608 000 in 1931 en 418.000 in 1932. Van dezen nieuwen aanwas van het leger werkloozen waren 300.000 personen tewerkgesteld bij werkzaamheden in de open lucht. Eind December was het aantal bij de arbeidsbureaux ingeschreven werkloozen ongeveer 4.058.000 tegen 3.715.000 eind November. (Völkischer Beobachter) (Vor. ber. **1056** B.)

14 JANUARI 1934

G. NEDERLAND. — **Buitenlandsche** handel **3932-'33.** — Waarde van den buitenlandcchen handel (zonder goud en zilver) in mill. guldens.

	1933	1932	1933	1932	1933	1932
	Invoer		Uitvoer		% v. d. invoer gedekt door uitvoer	
Januari . .	95	131	58	70	60.7	53.6
Februari .	86	110	55	76	63.9	6S.7
Maart . .	99	116	65	73	65.6	62.7
April . .	90	113	54	69	60.7	61.6
Mei . . .	97	101	61	64	62.8	63.9
Juni . . .	97	107	63	66	64.7	61.7
Juli . . .	104	96	56	62	54.0	65.0
Augustus .	106	95	62	67	58.5	70.3
September .	111	101	74	77	66.4	76.0
October .	110	117	63	82	57.2	68.8
November .	109	105	63	70	57.9	65.9
December .	108	107	52	70	48.6	65.6
	1212	1299	726	846	60.0	65.1

(Keesings Financieel Archief) (Vor. ber. **1063** A.)

H. **BELGIE.** — Politieschandaal. — De hoofdcommissaris van politie te Brussel, Angerhausen, die eenige weken geleden onder beschuldiging van corruptie werd gearresteerd, is voorloopig weer op vrije voeten gesteld. (Le Soir) (Vorig bericht blz. **1118** E.)

I. NEDERLAND. — Anti-Revolutionnaire Partij. — Dr. H. **Colijn.** —
In de te Utrecht gehouden buitengewone deputaten-vergadering van de A. K. Partij lieeft de voorzitter medegedeeld, dat liet centraal comité heett besloten. een commissie in te stellen, die liet zal advisecreii over liet organisch kiesrecht, zoowel naar zijn politieke als zijn maatschappelijke zijde en met betrekking tot de ordening van liet bedrijfsleven.
De minister-president, dr. H. Colijn, lieeft voorts een rede gehouden, waarin hij, na een terugblik op 1933 te hebben geworpen en een beschouwing te hebben gehouden over de kabinetsformatie, uitvoerig aandacht wijdde aan fascisme en nationaal-socialisme. Wij ontleenen hieraan het volgende:
De inspiratie voor de fascistische en nationaal-socialistische groepen is, aldus spr., gekomen uit het buitenland. Maar voor den voedingsbodeni lieeft liet Nederlandsche volk zelf gezorgd! Met 53 nartijen verscheen liet Nederlandsche volk in 1933 aan de stenibus. 14 partijen zijn vertegenwoordigd in de Tweede Kamer. Is het in het licht daarvan niet verklaarbaar, als er een begeerte naar meer eenheid openbaar wordt? Want zulk ren versplintering is in het eind een graf voor ieder volk, ze leidt tot een volkomen onmacht om tc regeeren, ze voert tot ondermijning van den volksgeest. Dat is liet waartoe de moderne democratie Nederland heeft gebraclit.
Daarom moet iedere ernstige volksgroep, die zich mede verantwoordelijk voelt voor het volk, zich op dit punt bezinnen. Doet ze dat niet. blijft ze ongevoelig, dan zal ook het Nederlandsche volk eén willooze prooi worden van geestelijke en politieke slavernij, In plaats van een burcht voor de vrijheid te ziin. zullen ook wij dan met een kluister aan de beenen ons moeizaam moeten voortslepen.
Maar als men roept om eenheid en bereid is daaraan het oor te leenen, dan moeten wij zeggen, dat we niet willen een onnatuurlijke eenheid, door dwang van boven opgelegd, maar dat wij door zelfherziening willen konien tot een gezonde betrekking van een regeering, volk en partij.
Het gaat eroni: hoe bevrijden we oiis van de doodelijke gevaren, waardoor ook het Nederlandsche volksleven wordt bedreigd?
Moet de versnippering in oiis politieke leven al maar blijven voortgaan en moeten er straks 25 of **30** politieke partijen in de Kamer zijn, of moet daartegen iets worden gedaan?

Als wij er niets tegen doen, ontstaat ongetwijfeld het gevaar, dat zij, die het geheeie volk tot één partij willen zien gemaakt, ook in Nederland in belangrijke mate veld zullen winnen. Daarom is één van de vragen waarvoor we staan: wat zullen we hebben te doen om de atomistische versplintering in het politieke lichaam van ons volk tegen te gaan en de alle vrijtieid verpletterende moderne eenheidsbeweging te weren?
De partijen behooren niet — vervolgde spr. — haar kracht te zoeken in het elkaar verslieuren, maar zij hebben samen te werken tot heil van het volk.
Is dat practiscti mogelijk?
Spr. antwoordt: dat kan. En in een tijd als deze zegt hij: dat moet. Dal kan, mits wordt voldaan aan de voorwaarde, dat een partij leeft uit een diepgewortelde eigen levensovertuiging. Alleen beginselvaste partijen zijn geschikt tot samenwerking met andere. Communisme en aanverwante stroomingen, die ontbinding, verdwijning vaii het gezag nastreven, moeten we tegenstaan en evenzoo de stroomingen, die wei een gezag kennen, maar'die er den moreelen grond aan ontnemen en die niet de vrijheid niet rekenen. (De Standaard)

(Vorig bericht blz. 723 B.)

A. LUCHTVAART. — „Postjager" en „Pelikaan". - Vergelijking der prestaties. —

Aan een artikel in ,,De Ingenieur" waarin een vergelijking wordt gemaakt tusschen de prestaties van de ,,Pelikaan" en den ,,Postjager" ontleenen wij het volgende:
De recordvlucht van de Pelikaan en de uitreis van den Postjager zijn volbracht. Her 14.000 K.M. lange traject hebben zij respectievelijk in 75 en 46 vlieguren overbrugd.
De Pelikaan is het gewone type der machines, die de route naar Indië bevliegen (F.XVIII). De Zilvermeeuw, een F.XX toestel (met 2100 P.K. motervermogen), waarvan de K.L.M. er nog slechts één Ieeft, cn die den Kersttocht moest hebben volbracht, zou waarschijnlijk 60 uren noodig hebben gehad, doch dit toestel is niet gebouwd voor de Indië-route, zij is er niet zoo geschikt voor.
De F.XXXVI, in aanbouw voor de verbinding Amsterdam — Java, zal 220 K.M. kruissnelheid ontwikkelen, dus het traject iets vlugger bevliegen dan de niet minder kraciitige motoren uitgeruste Pelikaan (F.XVIII), die 203 K.M. kruissnelheid bereikt. Groepeert nien enkele cijfers der vluchten van de beide vliegtuigen, welke ons land en zijn overreesche verwanten zoo in spanning gehouden hebben, dan wordt de volgende tabel verkregen:

Vliegtuig	Aantal vliegu.	Aant. P.K.	Kruis-snelh.	Verbruikte hoeveelh. benzine p. K.M.	p. tocht
Pelikaan	75	1320	203 K.M.	1.3 L.	18.200 L.
Postjager	46	1260	300 K.M.	0.8 L.	11.200 L

De vergelijking dezer cijfers geeft te denken, voor wat betreft de exploitatie- en de verbindings-mogelijkheden met Indië. Een dienst met postjagers (alleen bestemd voor vervoer van 500 K.G. post) vraagt minder investeeringskosten (met belangrijk minder afsciirijving) en is eenvoudiger en goedkooper in exploitatie (zie o.a. de enorme brandstofbesparing); voor een kleiner aantal benondigde snellere toestellen is de post salarissen ook veel lager. De Pelikaan is in staat meer diensten te bewijzen, doordat hij passagiers kan medevoeren. De F.XXXVI is zelfs bestemd voor 16 rcizigers. Het aantal betalende passagiers naar Indië blijft echter nog uiterst klein, zoodat deze uitzonderings-passagiers feitelijk ons land voor 1933 nog rond 1.2 millioen kostten. Met dit bedrag worden tegelijkertijd verschillende andere factoren betaald, zooals het vlagvertoon, de ,,goodwill" tegenover het buitenland om hun landgenooten safe en regelmatig een gedeelte van liet traject te doen vervoeren.
Er is echter niet minder vlagvertoon en ,,goodwill" aanwezig bij een eerste snelle postverbinding op de lange route, waarbij in gewoneii dienst 4 à 5 dagen en waarschijnlijk nog vlugger de rriail naar Indië wordt overgebracht en waarvan de tusschengelegen landen zeker niede zullen profiteeren. Eeii ,,goodwill", welke ovendien aan de schatkist waarschijnlijk niets behoeft te kosten, en als zoodanig reeds in de luchtvaart met zijn vele subsidieeringen. een respectvolle waardeering zal oogsten.
(De Ingenieur)

(Vor. ber. „Pelikaan" 1125 D.; „Postjager" 1123 B.)

B. MARINUS VAN DER LUBBE. — Protest-vergaderingen te Amsterdam. —

Op 14 Januari 1934 heeft het Plaatselijk Bureau van Actie en Propaganda tegen Communisme en Fascisme in Carré te Amsterdam een protestvergadering gehouden tegen de terechtstelling vaii Van der Lubbe. In het Concertgebouw te Amsterdam was een tweede vergadering belegd, terwijl in Tuschinsky de afd. Amsterdam van den Metaalbewerkersborid eveneens protesteerde.
In zijn operiirigswoord heeft de voorzitter van den Amsterdamschen Bestuurdersbond, de heer Henk Meyer, herinnerd aan de mijnramp in Tsjecho-Slowakije en voorts hulde gebracht aan prnf R Kuyper, in wien de moderne arbeidersbeweging en de S.D.A.P. een der allerbeste theoretische krachten verliest. Deze woorden werden door de vergadering staande aangehoord.
Verder begroette spreker mr. G. T. J. de Jongh, oud-kinderrechter, die een belangrijk deel van het proces tegen Van der Lubbe in opdracht van de redactie van ,,De Telegraaf' heeft bijgewoond en als spreker zou optreden.
Mr. De Jongh vroeg zich af, of Van der Lubbe zoo'n groot misdadiger was. Is liet niet een jongeman, met wien nien diep medelijden moet hebben? Wat heeft hij voor een jeugd gehad? Spr. schetste Van der Lubbe als iemand over wien was gekomen een minderwaardigheidscomplex. Hij was moedeloos. Door het communisme, hartstocht en politiek dacht hij er bovenop te komen. Hij werd een zwerver met wilde, ongebreidelde gedachten. Was Van der Lubber normaal? Duitsche doctoren beschouwden hem als een simulant, maar spr. zou binnenkort een rapport publiceeren van dr. Bolten, uit Den Haag, waaruit op grond van gegevens, welke deze geneesheer heeft verzameld, zou blijken, dat v. d. Lubbe een psychopaat was.
Tevergeefs had spr. getracht, Van der Lubbe te spreken, maar men vond, dat men zich niet om hem moest bekommeren. Er was een middag, dat Van der Lubbe eenigszins los kwam, maar toen werd de zitting plotseling geschorst. En den volgenden dag ging de zitting voort. alsof er niets gebeurd was. Dit was onbegrijpelijk.
Het was een eisch van menschelijkheid en recht, om Van der Lubbe niet ter dood te veroordeelen. Voor ons, juristen, is het onbestaanbaar. dat een feit gestraft wordt, volgens een daarna gemaakte strafbepaling, en in Duitschland was zulks vroeger ook het geval. Wat nu gebeurd is, wordt door de gansche rechtswereld veroordeeld. Het door Van der Lubbe gepleegde feit is ook nog verkeerd gekwalificeerd. Is het lioogverraad of brandstichting? Hij had slechts veroordeeld kunnen worden wegens brandstichting. Er wordt wel beweerd, dat het hoogverraad was, maar dit is niet bewezen. Het proces is een mislukking, het is verloren, maar Diiitschland wil dit niet erkennen.
Na den brand werd beweerd, dat er in de jas van Van der Lubbe een lidmaatschapskaart der communistische partii was aangetroffen eii dat er karrevrachten brandbaar materiaal in het Rijksdaggebouw waren gevonden. Hierop berust de staatsgreep. Evenwel is van deze beide feiten nooit iets gebleken. Daarom is het proces een mislukking geworden. Er is niets gebleken van het verband tusschen Van der Luhbe en de communisten. Nooit is nagegaan, wat Van der Lirbbe vóór den brand heeft gedaan, hoe hij zijn tijd had doorgebracht,
Wij redeneerden ten slotte zoo. hoe beter de Bulgaren, hoe slechter Torgler er voor zou staan en hoe beter Torgler, hoe slechter Van der Lubbe Want er moest een vonnis komen. Daarom had spr. het doodvonnis ten slotte niet verbaasd, wel geschokt.
Uit het proces is nooit gebleken, of er nog anderen bij den brand zijn betrokken. De eenige, die het wel wist, was Van der Lubbe, maar spr. werd niet bij hem toegelaten. Men was bang, dat daardoor het nroces in verkeerde banen zou geleid worden. Alleen mr. Stomps, uit Heemstede en de heer Luger van ,,De Telegraaf" hebben Van der Lubbe kort gesproken.
Het gezonde verstand had moeten beletten, dat Van der Lubbe ter dood veroordeeld werd. want zijn geheim is nu meegenomen in het graf. En dit blijft aanleiding geven tot vele onopgehelderde feiten. De geschiedschrijver van de geboorte van het nieuwe Duitsche Rijk zal op de eerste bladzijden een leelijke en bloedige vlek vinden. Zij zal een voortdurende blaam zijn voor de Duitschers. Die smet en blaam is echter aan hun zelve te uijten.
Volgende spreker was de federatie-voorzitter de heer I. W. Matthijsen. In liet Concertgebouw spraken de heer Koos V'orrink en mr. Wiardi Beckman.
Ten slotte werd een motie aanoenomen, om in naam der beschaving zich tegen de doodstraf; zijnde een ondoelmatig overblijfsel uit een barbaarsch tijdperk, uit te spreken.
De vergadering protesteerde er in het bijzonder tezen. dat het nationaal-socialistisclie Dliitschland deze achterlijke straf voltrok aan een verdachte, die in ieder cultureel land in een speciale inrichting veinleegd zou worden.
Zij constateerde met verontwaardiging, dat in strijd met een geheilipde rechts-traditie iemand wordt veroordeeld aan de hand van strafbepalingen, die tijdens het plegen van het délict nog niet van toepassing waren, (De Courant - Het Nieuws v. d. Dag)

(Vorig bericht blz. 1120 F.)

15 JANUARI 1934

C. CHINA. — Het metrieke stelsel bij den douanedienst. — Het metrieke stelsel van maten en gewichten wordt op 1 Februari **1934** in den Chineeschen douane-dienst ingevoerd. Sedert 1 Januari 1934 werd het reeds bij de zout-belasting toegepast.
(London Eastern Times)

D. **ANGINA PECTORIS. — Korte golfbestraling. —** Twee leden der Academie van geneeskunde te Parijs hebben de gunstige uitwerking aangetoond, die zij met de behandeling met korte golven op zekere lijders aan angina pectoris verkregen hebben. De pijnlijke crises bij de zeven aldus behandelde zieken traden dagelijks op, dateerden van maanden of jaren en hadden alle vorige behandelingen weerstaan. Bij vier hunner gaat het verdwijnen van de pijnen tot vele maanden terug. De verbetering bij de drie anderen is nog zoo recent dat men niet op de toekomst vooruit kan loopen. (Académie de Médicine, Paris)

E. **FRANKRIJK. — Oud-minister de Selves overleden.** — In den ouderdom van 85 jaar is op **13** Jan. '34 overleden Justin de Selves, gewezen voorzitter van den Senaat **(1924—1927)** en oud-minister van Buitenlandsche Zaken in het kabinet-Caillaux **(1911).** In de regeering van Poincaré van **1924** was De Selves korten tijd minister van Binnenlandsche Zaken. (Le Temps)

A. **RADIO. — De golflengte-wijziging.** — Op 14 Jan. 1934 om 23.20 Amst. tijd hebben de Europeesche zenders hun uitzendingen op de tot nu toe gebruikte golflengte gestaakt en zullen geleidelijk op een nieuwe golflengte overgaan, vastgesteld op de Conferentie te Luzern.
Voor den kortegolfzender te Hilversum beteekent dit een wijziging van 296 in 301,5 meter. De 1875 meter golf is in Luzern aan Roemenië toegewezen, als gevolg waarvan Nederland de conventie van Luzern niet heeft onderteekend, evenals eenige andere landen, die zich met de verdeeling niet konden vereenigen.
Huizen gaat derhalve door op de 1875 meter golf, waarbij het al geruimen tijd gestoord wordt door een Russischen concurrent.
Wij laten hieronder in alphabetische volgorde een lijst volgen van de voornaamste stations met een energie van 20 K.W. en daarboven en met aanduiding van hun nieuwe golflengte.

STATION.	METERS.	K.W.
Athlone	531	60
Bari	283,3	20
Beromünster	539,6	60
Boedapest	549,5	120
Breslau	315,8	60
Brünn	325,4	32
Daventry	1500	25
Heilsberg	291	60
Hilversum	301,5	20
Königswusterhausen	1571	60
Lahti	1145	40
Leipzig	382,2	120
Londen Nat.	261,1	50
Londen Reg.	342,1	50
Midland Reg.	391,1	25
Milaan	368,6	50
Moskou	1714	500
Motala	1389	30
Mühlacker	522,6	60
München	405,4	60
North Nat.	296,2	50
North Reg.	449,1	50
Oslo	1186	60
Paris (Radio)	1796	75
Praag	470,2	120
Rome	420,8	50
Scottish Nat.	285,7	50
Scottish Reg.	373,1	50
Sottens	443,1	25
Stockholm	426,1	55
Warschau	1304	120
West Nat.	261,1	50
West Reg.	307,1	50
Weenen	506,8	120

(Sunday Dispatch)

B. **ENGELAND. — Handelsbalans.** — De totale Engelsche uitvoer in 1933 bedraagt: £ 367.424.000 (in 1932: £ 365.024.000), totale invoer 1933: £ 675.847.000 (1932: £ 701.670.000). (Financial Times) **(653 B.)**

C. **IRAK. — Assyriërs naar Brazilië.** — Te Genève verluidt, dat de Braziliaansche regeering er in toegestemd heeft 20.000 Assyriërs op te nemen, die thans zonder vaste woonplaats zijn. Hun zal een gebied worden toegewezen aan de rivier Parana. Het transport van deze Assyriërs, dat ongeveer een mill. pond sterling zal kosten, zal gedeeltelijk door de regeering van Irak worden betaald.
(Sunday Dispatch) **(Vorig bericht 969 C.)**

D. **ITALIE. — Nieuwe normen voor jeugdopvoeding.** — Ten aanzien van de lichamelijke en geestelijke opvoeding der Italiaansche jeugd behoorende tot de fascistische jeugdformaties, zijn dezer dagen door de bevoegde autoriteiten nieuwe normen gesteld. De lichamelijke opvoeding zal tot doel moeten hebben de versterking van het weerstandsvermogen van het organisme en de verbetering van de aesthetische lijn der jonge meisjes, doch alle vormen van strijdlust of athletiek zullen geweerd blijven, evenals elke kampioenschapstendenz, die schadelijk is voor het vrouwelijk karakter en organisme.
De jonge meisjes zullen moeten geoefend worden tot het waardig vervullen van haar taak als echtgenoote en moeder, als leidsters van tehuizen voor de opvoeding van de jeugd, en bij het verleenen van bijstand aan ouders in geval van ziekte of ongeluk. In de landbouwcentra, waar de jonge meisjes deel uitmaken van de jeugdorganisaties, zullen zij worden opgevoed in liefde tot den bodem dank zij het initiatief van de landbouwkundige instellingen, en in de industrieele centra zullen zij worden opgevoed voor deelneming aan den arbeid. (Giornale d'Italia)
(Vorig bericht Onderwijs 170 L.)

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Wijziging Indische Tariefwet afgekondigd.** — Op 3 Januari '34 is afgekondigd de wet, waarbij wordt bepaald dat de gewijzigde Indische tariefwet 10 Januari in werking is getreden. (Aneta) **(Vorig bericht 941 D.)**

F. **NEDERLAND. — Diplomatie - Amerika's Gezant in Den Haag.** — President Roosevelt heeft op 30 Dec. '33 Grenville T. Emmet van New York tot gezant voor Nederland benoemd.
Grenville Emmet werd op den 2en Augustus van 1877 in New Rochelle, N. Y., geboren. Hij ontving zijn opleiding in de St. Paulsschool en promoveerde in 1898 aan de Harvard Universiteit. Gedurende den Spaansch-Amerikaanschen oorlog diende hij als officier in het 69ste regiment.
Sinds vele jaren bestaan er vriendschappelijke betrekkingen tusschen president Roosevelt en Emmet. De laatste is senior deelgenoot in het bekende advocatenkantoor Emmet, Marvin & Martin, 48 Wall Street, N. Y.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht diplomatie 1033 D.)**

G. **PROF. R. KUYPER OVERLEDEN.** — Na een korte ongesteldheid is op 13 Jan. '34 overleden prof. R. Kuyper, buitengewoon hoogleeraar in de sociologie aan de Universiteit te Utrecht.
Prof. R. Kuyper is 30 Juni 1874 te Breda geboren. Hij behaalde de akte M. O. in de staatswetenschappen en maakte een theoretische studie van sociologische en staathuishoudkundige vraagstukken, in 't bijzonder van het Marxistische socialisme, want de heer Kuyper was principieel en overtuigd soc.-democraat. Te Amsterdam heeft hij verschillende jaren een instituut geleid voor de opleiding tot de middelbare examens staatsinrichting en staathuishoudkunde.
In 1932 is de heer Kuyper benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de sociologie aan de universiteit te Utrecht, van wege de Socialistische Vereeniging tot bevordering van de studie van maatschappelijke vraagstukken.
Van de publicaties, die van zijn hand verschenen zijn, noemen wij zijn „Marxistische beschouwingen", in vier deelen, van 1920 tot 1924 verschenen.
(Algemeen Handelsblad)

H. **OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten - Leiders weder gearresteerd.** — De Oostenrijksche regeering heeft de onlangs in vrijheid gestelde 3 Nationaal-Socialistische leiders, den gauwleider Frauenfeld, den hoofdredacteur van de door de regeering verboden nationaal-socialistische „Deutsch-Oesterreichische Tageszeitung" Schattenfroh en den landsleider voor Neder-Oostenrijk Leopold laten arresteeren. Zij zijn naar het concentratiekamp Woellersdorf overgebracht. Ook de Heimwehrleider voor Neder-Oostenrijk, graaf Alberti, zou zijn gearresteerd.
(Neue Freie Presse) **(V. b. 1118 D; Frauenfeld 878 I.)**

I. **OOSTENRIJK. — Proclamatie van Fey.** — Vicekanselier Fey, wien op 11 Jan. '34 de leiding is opgedragen over den veiligheidsdienst, heeft op 12 Jan.

een proclamatie gericht tot de autoriteiten van den veiligheidsdienst, de staatsexecutieve en het vrijwillige bewakingscorps. De vice-kanselier legt er in deze proclamatie den nadruk op, dat hij voor den tweeden keer in een moeilijken tijd de leiding op zich neemt van den geheelen veiligheidsdienst en der Executieve. De autoriteiten staan thans voor een zware taak. De tot nu toe door de regeering aangenomen tegemoetkomende houding is door de politieke desperados slecht gewaardeerd. (Neue Freie Presse)

A. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. — Het officieel Christelijk persbureau voor Beieren en Wurtemberg meldt, dat de jongste besluiten van den Rijksbisschop tot handhaving van de orde in de Duitsch-Evangelische kerk door de landskerken van Beieren en Wurtemberg officieel zijn afgewezen en gehoorzaamheid aan deze wetten officieel geweigerd wordt.
De Pfarrernotbund heeft in Beieren en Wurtemberg zeer grooten invloed.
De vier kerkministers zijn thans, nu ook Prof. Dr. Beyer als kerkminister ontslag nam, alle demissionair (Prof. Dr. Beyer, Direktor Weber, Ds. Klein, Dr. Werner). (De Standaard) (Vor. ber. blz. **1117** F.)

16 JANUARI **1934**

B. LUCHTVAART. — Vliegongeluk bij Corbigny. — Het groote Fransche drie-motorige vliegtuig „Emeraude", dat op de terugvlucht van Indo-China naar Parijs op 15 Jan. omstreeks half zeven te Lyon was opgestegen, is even voor half tien in de onmiddellijke nabijheid van Corbigny in het departement Nièvre (Oost-Frankrijk) brandend neergestort. Alle inzittenden — tien personen — werden gedood.
Daarbij waren de gouverneur-generaal van Indo-China, Pasquier, de directeur van de Fransche handelsluchtvaart, Chaumier, de Fransche consul van Damascus, Larronou, alsmede vier hooggeplaatste ambtenaren van de Fransche luchtvaartmaatschappij „Air de France". (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. **1107** G.)

C. MANDSJOERWO. — Keizerrijk. — Poe-ji, de ex-Keizer van China is op 15 Januari 1934 tot Keizer van Mandsjoekwo uitgeroepen. De kroning zal op **1** Maart '**34** plaats hebben.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **176** H.)

D. ASTRONOMIE. — Verduisteringen in **1934.** — Op **30** Januari zal een partiëele maan-eclips, zichtbaar in Nederland, plaats vinden. Het midden van de eclips zal ongeveer 5 uur 's middags zijn.
Verdere verduisteringen in 1934 zijn:

Half Februari een totale zonsverduistering.
Eind Juli een partiëele maan-eclips.

Begin Augustus een ringvormige zonsverduistering.
Deze **3** laatste verduisteringen zijn onzichtbaar in Nederland. (Red. K. H. A.) (Vor. ber. blz. **1048** C.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Goudpolitiek. - Boodschap van president **Roosevelt** aan **het** Congres. —
President Roosevelt heeft 15 Jan. '34 eeii speciale boodschap tot liet Congres gericlit ten aanzien vaii liet goudvraagstuk, waaraan wij liet volgende ontleenen:
In liet kader van de maatregelen, die door de regeering genonien zijn om liet *bedrijfsleven* weer op gang te helpen, vraag ik tlians aan liet Congres mij machtiging te willen verleenen voor enkele aanvullende wetsbepalingen, waarmede liet streven naar een meer gerechtvaardigd prijsniveau in overeenstemming met een zoo min mogelijk veranderlijke koopkracht van den dollar voltooid zal *worden*.
Door den metaalvoorraad van liet land voortaan aan de regeering in eigendom te doen behooren en de reqeering er liet beschikkingsrecht over te geven, is liet mogelijk een geldstelsel iii liet leven te roepen. dat gezond en tegelijk voor liet land liet meest *geschikte* zal *zijn*.
De uitgifte van geld en de contrôle over de buitenlandsche wisselmarkt beliooren voortaan tot de bevoegdheid slechts van de regeering.
De lessen van liet verleden schijnen er op te wijzen, dat een vrije circulatie van gouden *munten* niet noodzakelijk is, tot hamsteren leidt en de tendenz heeft de financieele structuur van liet land te benadeelen.
Aangezien de *internationale* betalingsbalans *overmaking* van goud in groote hoeveelheden noodig maakt, is liet oni redenen van voorzichtigheid geboden aan de regeering van eeii land liet eigendomsrecht over den gelieelen monetairen goudvoorraad te geven. Op de regeering rust dan echter ook de plicht dezen goudvoorraad in veiligheid te houden. Hoewel nu reeds volgens de bestaande wetten de regeering de macht zou hebben zich den goudvoorraad van het Federal Reserve System toe te eigeilen, acht ik zoodanigen maatregel van zulk een gewicht, dat ik liet verkies eerst liet Congres te vragen een speciale wet te dien opzichte goed te keuren, waarin uitdrukkelijk zal *gestipuleerd* worden, dat alle goud in Amerika door de regeering zal worden overgenomen tegen betaling van goudcertificsten.
De door de regeering aldus overgenomen goudvoorraad zal dan dienen als een-permanente en vaste edelmetaalreserve, waarvan het bedrag alleen wijziging zal ondergaan in zooverre liet voor saldeering der betalingsbalans niet het buitenland noodig zal zijn, of in zooverre later mogelijk door eenig internationaal accoord een redistributie van het goiid over-de geheele wereld noodzakelijk mocht worden,.
Door deze politiek zou liet eigenlijk tlians noodig geworden zijn om een vaste verlioudiiig voor de waarde van den dollar t.a.v. liet goud vast te stellen, niaar door de momenteele onzekerheid in de gelieele wereld acht ik liet in het algenieen belang wenschelijk tlians de iuiste waarde vaii den dollar noa niet te bepalen.
Door de indertijd verleeiide machtiging zou liet reeds mogelijk geweest zijn, den dollar te doen depreciieereii tot 50% van zijn vroegere waarde, maar," voegde president Roosevelt hieraan toe, „ook eeii nauwkeurig onderzoek der feiten heeft niij tot de overtuiging gebracht, dat elke revalorisatie op een peil hooger dan 60% van de vroegere waarde van den dollar, tegen het algemeen belang zou ingaan. Ik beveel daarom liet Congres aan de hoogste limiet voor eeii revalorisatie vast te stellen op 60%."
Aangezien liet in liet belang van de Amerikaansche bevolking zou zijn ook op liet gebied van de buitenlandsche wisselkoersen een grootere rriate vaii stabiliteit te doen heerschen, zou de minister van Finariciën speciale machtiging dienen te krijgen ten einde op de valutamarkt te kunnen ingrijpen. Daaroni stel ik voor de' winst. door de devalorisatie verkregen, te doen dienen voor de opriciiting vaii eeii foiids vaii $ 2 milliard, welk fonds zal dienen voor aan- eii verkoop van goud, voor operaties on de buitenlandsche wisselmarkt in voor aan- of verkoop van staatsfondsen, een en ander tot steun voor de wisselmarkt en liet crediet van den staat en iii het welzijn van de Ver. Staten als geheel.
Ten aanzien van de zilverkwestie kan opgemerkt worden, dat liet zilver door de helft van de bevolking der wereld als geld *wordt gebruikt*, dat het ook in liet ecoiioniiscliir leven der Ver. Staten zelf een groote rol speelt, eii dat daarom liet zilverprobleem van te groot belang is om liet te kunnen verwaarloozen. Na de zilvereovereenkomst, op de Londensche conferentie bereikt, te hebben gereleveerd, verklaarde president Roosevelt, dat indien alle *landen aan* de *daarin aan hen* gestelde eischen zouden voldoen er een belangrijke toeneming in liet gebruik en in de waarde vaii liet zilver zou intreden.
De regeering kan zeer wel liet zilver als basis vaii het geldstelsel gebruiken, en presiderit Roosevelt zeide te hopen dat iiet gebruik van liet zilver zou stijgen. Niettemin *verklaarde hij momenteel* zich te moeten onthouden van elke aanbeveling bij het congres omtrent dit punt, aangezien hij meende over iiieer gegevens omtrent de resultaten van liet accoord vaii Loiideii te- kunnen beschikken na de uitwerking van de monetaire maatregelen in de Ver. Staten zelf.
Concliideerende, verklaarde president Roosevelt, dat het tot de bevoegdheden der regeering nioest beliooreii vaii tijd tot tijd grootte en aard der metaalvoorraden van liet land vast te stellen.
In verband met de boodschap vaii presideiit Roosevelt aan liet Congres en de *belangrijke* verhooging vaii *den* goudprijs, trad 15 Jan. '34 te New York een sclierpe reactie voor den dollar in. De noteering voor den gulden beliep 65.32 (op 13 dezer 63.00), hetgeen overeenkomt niet f 1.5309 (op 13 dezer f 1.5873). De depreciatie van den dollar bedroeg dus 38.5% (op 13 dezer 36.2%).
Te Amsterdam noteerde de dollar 15 Jan. '34 tegen sluiting van de beurs 1.55¾—1.56¼. (Ned. Tel. Ageiitscli. Reuter)
(Vorig bericht blz. **1106** E.)

F. UITVINDINGEN. — Nieuw wapen voor zee-oorlog. — De „Daily Herald" meldt dat Britsche marinedeskundigen een draadloos bestuurde motorboot hebben uitgevonden — in wezen een reusachtige torpedo — die een snelheid kan ontwikkelen van 40 knoopen en het sterkste oorlogsschip ter wereld in de lucht kan doen vliegen.
Deze nieuwe uitvinding op het gebied van den zeeoorlog zou ook diepteladingen kunnen plaatsen en vervolgens veilig naar het moederschip kunnen terugkeeren, want er wordt van beweerd, dat geen kanon in staat zou zijn haar te raken. Er zou geen bemanning op zijn. (Daily Herald).

G. **CHINA.** — Foekien. — De Chineesche regeeringstroepen hebben de troepen der opstandelingen in de provincie Foekien in de nabijheid van Foetsjau verslagen. (Daily Telegraph) (Vor. ber. **1106** G.)

A. NEDERLAND. — **Handelsbeweging** Januari tot en met **December 1933** vergeleken met **1932.** —

GROEPEN	INVOER Br. Gewicht (1000 K.O.) 1933	1932	Waarde (1000 Gulden) 1933	1932	UITVOER Br. Gewicht (1000 K.G.) 1933	1932	Waarde (1000 Gulden) 1933	1932
I. Levende dieren	3.463	3.305	2.025	1.736	16.545	20.406	6.322	8.685
II. Voedingsmiddelen voor mensch en dier en dranken								
a) onbewerkte en halfbewerkte goederen .	3.368.894	3.717.818	190.877	243.472	1.095.091	1.511.781	129.070	182 402
b) fabrikaten	710.140	607.331	51.008	54.828	728.343	763.086	116.357	139.670
III. Onbewerkte en halfbew. stoffen								
a) van dierlijke herkomst	77.546	72 161	47.175	41171	117.783	103.344	22.536	16.265
b) van plantaardige herk.	2.730 772	2.307.231	180.996	189.843	335.038	368.315	54.353	51.113
c) van minerale herk. .	13.081.301	14.081.181	143.520	155.325	*8 091.289	*8.692.526	* 74.230	* 81.183
IV. Fabrikaten	4.062.900	3.745.723	589.625	608.896	†2.311.256	†2.462.295	† 297.734	† 340.500
V. Gouden en zilveren munt en muntmateriaal . .	633	720	534.826	647.728	536	415	698 220	355.260
VI. Andere goederen . . .	45.860	54.148	4.018	4.195	72.863	70.498	25.054	26.317
Totaal	24.081.509	24.589.618	1.744.070	1.947.194	12.768.744	13.992.666	1.423.876	1.201.395
Zonder gouden zilveren munt en muntmateriaal (gr. V.)	24.080.876	24.588.898	1.209.244	1.299.466	12.768.208	13.992.251	725.656	846.135

*) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerkolen voor Ned. schepen. (Centr. Bur. voor de Statistiek)
†) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen. (Vorig bericht In- en Uitvoer **908 A.)**

B. GENERAAL **MARCHAND** OVERLEDEN. — De bekende Fransche Generaal Marchand is in den ouderdom van zeventig jaren overleden.

Een korte wijle is de naam van den toenmaligen majoor Jean-Baptiste Marchand in de wereldgeschiedenis genoemd. Het was tijdens het ernstige Fransch-Britsche conflict in den Soedan (Fasjoda) in 1898, dat een oorlog dreigde te veroorzaken.

In Febr. 1896 kreeg majoor Marchand, die een commando in Senegal voerde, order zich naai" Kongo te begeven en daar de Fransche belangensfeer zoover mogelijk naar het Nijldal uit te breiden. In Juni vertrok Marchand met zijn zwarte troepenmacht uit Senegal. Gedurende meer dan een jaar was hij van elke verbinding met het moederland verstoken en in een verwoeden strijd met inlandsche stammen en met het klimaat gewikkeld. In Augustus 1898 bereikte hij de handelsplaats Fasjoda in Soedan, waar hij de Fransche vlag plantte.

Toen Lord Kitchener er in was geslaagd den opstand der Mahdisten te onderdrukken en Chartoem tot capitulatie te dwingen, vernam hij van de Fransche bezetting van Fasjoda Hij trok met zijn strijdmacht naar Fasjoda en verklaarde de bezetting niet te erkennen. Majoor Marchand weigerde evenwel de Fransche vlag in te halen.

Marchand ontving echter te elfder ure bevel zijn vlag neer te halen en gehoorzaamde.

Bij zijn terugkeer in Frankrijk werd hij met groot eerbetoon ingehaald. Als kolonel nam hij deel aan de campagne tegen de boksers in China. In 1904 ging hij met den rang van generaal met pensioen, doch trad bii het uitbreken van den wereldoorloa weer in actieve; dienst, werd commandant van de 10e koloniale divisie en werd driemaal gewond. Hij streed bij de Chemin des Dames, bij Verdun en aan de Marne.
(Le Temps)

C. ZWEDEN. — Troonrede van den koning. — Op 11 Jan. '34 heeft de koning de gewone zittingsperiode van den Zweedschen Rijksdag geopend. In de troonrede wees hij er op, dat de betrekkingen van Zweden met de vreemde mogendheden goed zijn. De groote internationale conferentie van het laatste jaar hebben haar doel de bewapeningen te beperken en de economische gezondmaking der wereld te bevorderen, niet bereikt.

Als lid van den Volkenbond wil Zweden de samenwerking tusschen de staten dienen. Ondanks een verbetering in eenige takken van bedriif en een gunstigen handelsbalans door een vergrooting van den uitvoer zijn de moeilijkheden van het bedrijfsleven nog steeds aanzienlijk. De werkloosheid is groot en de staat moet ook in de toekomst deze energiek bestrijden. Belangrijke openbare werken, o.m. electrificatie-werkzaamheden bij de staatsspoorwegen en het uitgeven van grond aan werkloozen, worden overwogen. De toestand van den landbouw maakt eveneens bizondere maatregelen noodzakelijk. Onder de nieuwe wetsontwerpen bevindt zich ook dat in zake de steriliseering.

Ter dekking van het begrootingstekort wordt een verhoogde belasting op de groote vermogens voorgesteld. (Svenska Dagbladet)

D. VOLKENBOND. — Agenda. — Op 15 Jan. '34 is te Genève de 78e zitting van den Volkenbondsraad geopend, onder voorzitterschap van den Poolschen minister van Buitenlandsche zaken, Beck. De Raad staat voor de volgende vraagstukken: Het conflict tussclien Bolivia en Paraguay.

De Duitsch-Poolsche conventie inzake de minderheidsbepalingen in Opper-Silezië.

De vestiging der uit Irak komende Assyrische Christenen.

De Raad zal een nieuwen voorzitter en nieuwe leden moeten aanwijzen voor de regeeringscommissie in het Saargebied, wier mandaten op 31 Maart afloopen, alsmede de noodige toebereidselen moeten treffen voor de volksstemming in dit gebied in 1935. Daarbij zal over 3 punten door de bevolking van het Saargebied gestemd kunnen worden, namelijk: a. Handhaving van het huidige regeeringsstelsel. b. Vereeniging met Frankrijk. c. Vereeniging met Duitschland.
(Journal de Genève)

E. **BELGIE.** — **Werkloosheid.** — Officieele werkloosheidscijfers:

Januari	1933	207.136
Februari	„	201.305
Maart	„	195.715
April	„	190.143
Mei	„	162.781
Juni	„	145.881
Juli	„	142.119
Augustus	„	135.105
September	„	138.131

(Les Arch. Contemporaines, Syst. Keesing) (565 A.)

F. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te **IJmuiden.** — De IJmuider Federatie, afdeeling van den Centralen Bond van Transportarbeiders en de afdeeling van den Nederl Bond van Chr. Fabrieks- en Transportarbeiders hebben thans de nieuwe loonregeling, voorgesteld door de Reedersvereeniging, aanvaard. **(894 G.)**

A. GEESTELIJK LEVEN. — Het duizend-jarige **rijk.**- Lezing van Ds. Berkhoff. —

Op uitnoodiging van de Commissie voor Opwekkingssamenkomsten sprak dezer dagen in de Herst. Evang. Luth. kerk aan de Kloveniersburgwal ds. A. M. Berkhoff over liet onderwerp: ,,De gebonden satan en de triomfeerende Christus".

Spr. ving aan met in de herinnering terug te roepen de vorige lezingen van hem over dit onderwerp in Amsterdam, waarin hij uiteenzette, dat niet alleen Openbaringen 20 over een, duizendjarig rijk spreekt, maar ook andere gedeelten van den Bijbel daarover handelen. Het woord ,,duizendjarig rijk" mag dan daar ontbreken, deze periode wordt daar zoo duidelijk geleerd, dat Spr. tot op den huidigen dag niet kan begrijpen, dat zij, die toch gelooven in de inspiratie van de Heilige Schrift, dit kunnen loochenen.

De officieele kerk springt van dei: komst van den anti-christ terstond op de periode van de nieuwe aarde, den nieuwen hemel en het nieuwe Jeruzalem.

Hier ligt eciiter een tweede perspectief tusschen: het duizendjarig rijk, waarvan ook in de profetieën sprake is. En bij de uitleggers van deze profetieën treft liet verwijt, dat spr. Gods Woord verbuigt, juist hen, die dit verwijt hem aandoen.

Spr. bezag hierna nader een drievoudige eindgebeurtenis met als perspectieven: 1. de tijd van den anti-christ, 2. het duizendjarige rijk, en 3. de oordeelsdag. Ds. Berlihoff kon niet nalaten op dat tweede perspectief den nadruk te leggen. Zijn bezwaar is, dat aan gemeente en wereld deze toekoinslverwachting onthouden wordt.

In het vervolg van zijn rede schetste ds. Berkhoff het gebonden zijn van den Satan, om daarna in liet bijzonder nog stil te staan bij den triomf van Jezus Christus. Hierbij merkte hij op, dat er een uitspraak is, als zou de satan tlians reeds gebonden zijn. Dit zal echter pas het geval zijn in den tijd van het duizendjarige rijk, waarin een absolute gebondenheid van den satan zal gezien worden naast een volkomen overwinning van Jezus Christus. Als bewijs voor deze theorie verwees spr. naar Openbaringen 13—19, terwijl in Openb. 20 de houding van den satan nader beschreven wordt.

Wel is tlians de overste dezer wereld betrekkelijk gebonden (Efeze 6) en heeft hij zijn bewegingsvrijheid nog niet verloren. In het feit echter, dat de satan eenmaal volkomen gebonden zal zijn in een tijd, dat Christus zal triumfeeren ziet spr., dat het duizendjarig rijk nog moet komen.

Spr. zeide in zijn slotbeschouwing over dit onderwerp: ,,Wij laten het ons niet oiitnenien, stervend zullen we het nog zeggen: we verwacliten het duizendjarig rijk, waarin de bergen vrede zullen dragen en de heuvelen heilig recht". (De Standaard)

B. LUCHTVAART. — Non-stop vlucht naar Hawaï. — De zes Amerikaansche watervliegtuigen, die voor een non-stop-vlucht over den Stillen Oceaan uit San Francisco waren vertrokken, zijn alle behouden op 11 Jan. '34 te Honoloeloe aangekomen.

De afstand van 3360 K.M. van San Francisco naar Honoloeloe werd door de vliegtuigen in 24 uur en 19 minuten afgelegd. Door deze non-stop vlucht hebben de Vereenigde Staten het lange afstandsrecord voor watervliegtuigen op hun naam gebracht. Tot dusver stond het record met 2400 K.M. op naam van het eskader van generaal Balbo.

(New York Herald, Paris)

17 JANUARI 1934

C. NEDERLAND. — Minister Oud over de taak van het Kabinet-Colijn. — In een druk bezochte vergadering der Vrijzinnig-Democratische Vereeniging heeft op 15 Jan. '34 minister Mr. P. J. Oud gesproken over het onderwerp ,,Regeeren in Crisistijd".

De minister heeft in deze rede de moeilijke taak der regeering Colijn uiteengezet, daarbij verklaard dat het kabinet geen duimbreed afwijkt van zijn streven tot behoud van den gouden standaard, en ten slotte een pleidooi gehouden voor de parlementaire democratie. (De Telegraaf) (V. b. 1090 B en 879 B.)

D. ANDREI BELYJ **OVERLEDEN.** — Op 8 Jan. '34 is de Russische dichter en prozaschrijver Andrei Belyj, 53 jaar oud, te Moskou overleden.

Belyj, die eigenlijk Boris Boegajew heette, werd in 1880 te Moskou geboren, in hetzelfde jaar als de vermaarde dichter Aleksandr Blok, die in 1921 overleed, en met wien Belyj vaak in één adem genoemd wordt, ofschoon het poëtisch oeuvre van dezen laatste minder populair is geworden. Belyj behoorde tot de hoofdfiguren uit de school der z.g. ,,decadenten", die eenige overeenkomst vertoonen met de Fransche symbolisten. Zijn jeugdwerk heeft een mystieken inslag en staat vrij sterk onder invloed van den Duitschen anthroposoof Rudolf Steiner.

Zijn belangrijkste dichtbundel ,,Goud in Azuur" zag in 1904 het licht. Daarop volgden o.a. ,,Gedichten in Rusland" (1922) en ,,Berlijnsch Liederboek" (1923). Voorts schreef Belyj o.a. z.g. ,,Symphonieën in rhythmisch proza", en een roman-trilogie, ,,De zilveren Duif",, ,,Petersburg" en ,,Kotik Letajew", die tusschen 1910 en 1920 het licht zag en in 1924 werd gevolgd door den roman ,,Moskou", welke, evenals de beide eerstgenoemde romans, ook in Duitsche vertaling het licht zag.

Over kunst en in het bijzonder over aesthetica heeft Belyj tal van studies geschreven, waarin zijn neiging tot filosofeeren sterk op den voorgrond treedt; o.a. over Goethe in het licht der hedendaagsche wereldbeschouwing. (Prawda)

E. FRANKRIJK. — Paul-Boncour over Frankrijk's buitenlandsche politiek. —

In het verloop van de debatten over de buitenlandsche politiek in den Senaat nam op 16 Jan. '34 ook de minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, het woord.

Paul-Boncour begon niet te verklaren, dat men de moeilijkheden van het oogenblik niet al te licht moet opvatten, maar dat men zich anderzijds toch ook niet ongerust behoeft te maken vooral met het oog op den steun, welken Frankrijk van andere landen te verwachten heeft.

De Duitsche revolutie plaatst Europa voor een vraagteeken. Men ziet nog niet duidelijk, welke de werkelijke doeleinden van Duitschlaiid zijn. De nationaal-socialistisclie opvatting van de natie brengt liet streven niee, om de volken van gelijk ras voor zich te winnen.

Met betrekking tot de Saarkwestie zeide Paul-Boncour, dat Frankrijk aan de bevolking van liet Saargebied het reclit op een vrije stemming niet ontnemen kan.

Evenals Frankrijk de rechten van de Saarbevolking wenscht te garandeeren wil liet ook de onafhankelijkheid van Oostenrijk handhaven. Frankrijli heeft de onafhankelijkheid van Oostenrijk steeds beschouwd als ,,de slede" welke voert naar het Europeesche evenwicht. Een gelukkig resultaat van de Fransclie politieli in de Oostenrijksclie kwestie is de juridische veroordeeling van den ,,Anschluss" door liet Haagsche gerechtshof. Over de noodzakelijke onafhankelijkheid van Oostenrijk bestaat tusschen Italië en Frankrijk volledige overeenstemming.

De minister ging daarna over tot de bespreking van de algemeene Euroneesclie politiek en verklaarde o.a., dat Frankrijk steeds getracht heeft met alle volken samen te werken. Het hangt van Duitschland zelf af, of het zich bij deze samenwerking wil aansluiten.

De geruchten over een versleclitering van de Fransclie betrekkingen met Polen en de Kleine Entente, aldus Paul-Roncour, berusten op verzinsels, want de overeeiistemmiiig inet deze landen is grooter dan ooit tevoren. Frankrijk wil niet alleen deze vriendschappelijke relaties in den vorm van een blok tegenover een ander blok plaatsen maar tracht ook steeds weer nieuwe vriendschappelijke betrekliingen aan te knoopen.

De Fransch-Italiaansclie betrekkingen zijn in de laatste maanden zeer verbeterd.

Tegenover Rusland voert Frankrijk een besliste toenaderingspolitiek, welke in liet sluiten van een niet-aaiivalspact en van de Franscli-Russische handelsovereenkomst haar eerste resultaten heeft opgeleverd. De politieke beteekenis van de handelsovereenkomst is grooter dan de economisclie.

Met de overige niet-aanvals-oacten, welke Rusland met andere laiiden gesloten heeft, is men er in geslaagd in liet Oosten een veiligheidsnet te spannen.

Paul-Boncour deelde daarna niede, dat binnenkort het Balkanpact zal worden gesloten, waartoe Roemenië, Joegoslavië, Griekenland en Turkije zullen toetreden. De hoop bestaat, zoo ging Paul-Boncour voort dat ook Bulgarije zich bij dit pact zal aansiuiten.

De Italiaansche regeering, welke aanvankelijk sceotisch tegenover dit verdrag stond, keurt het tlians goed.

Voor liet overige voert Frankrijk een resolute volkenbondspolitiek. In verband niet de eisclien inzake volkenbondsreorganisatie is Frankrijk tot zekere aanpassingen bereid. Het kan echter niet dulden, dat de grondbeginselen van den vollienbond worden aangetast.

Met betrekking tot de ontwapening, zeide Paul-Boncour, dat Frankrijk aan de ontwapeningsconferentie had deelgenomen, wijl het door de verdragen daartoe verplicht was en wijl de ontwapening een van de voornaamste taken van den volkenbond is. Als de ontwapeningsconferentie niislukt, zal het tot een nieuwen wedstrijd in de hewapening komen. Frankrijk zal dan echter de maatregelen treffen, welke de omstandigheden zullen eischen. Tevoren echter zal het alles doen. om de ontwapeningsconferentie tot een goed einde te brengen.

Paul-Boncour sprak daarna nog met een enkel woord over de Fransche aide-mémoire van 1 Januari en verlilaarde, dat de daarin gedane voorstellen de Fransche veiligheid niet in gevaar brengen- (La Journée Industrielle)

(Vorig bericht blz. 1045 **A.**)

F. AMSTERDAM. — Leening 5% f 6.000.000. — Naar wij vernemen is op de nieuwe 5%-leening Amsterdam ad f 6 millioen ingeschreven voor een bedrag, dat zes maal zoo groot is als het bedrag der leening. (Keesings Fin. Archief) (Vor. ber. 1115 **F.**)

A. VOLKENBOND. — Communiqué inzake het **Saar**gebied. —

Het secretariaat van den Volkenbond publiceert het volgende communiqué:

„De Raad heeft in het verloop van zijn geheime zitting op 15 Januari '34 besloten de Duitsche regeering door bemiddeling van den Duitschen consul te Genève het volgende uittreksel uit liet protocol van ziin zitting van beden te doen toekomen. Dit lieeft betrekking op 'de bespreking van punt 26 van zijn agenda: Saargebied, voorbereidende maatregelen, welke moeten worden genomen met het oog up de Volksstemming.

Massigli lierinnert er aan, dat onder nr. 26 der agenda de kwestie der voorbereidende maatregelen voor de volksstemming in het Saargebied voorkomen.

Om rederien, waarvoor de Raad niet verantwoordelijk is, blijft de zetel van den Duitschen gedelegeerde in den Raad op dit oogenblik onbezet. Aangezien Duitschland nog twee jaren lid van den Volkenbond en lid van den Voikenbondsraad is, zendt het secretariaat de documenten, welke den Raad betreffen, geregeld naar Berlijn. De Duitsche regeering is er dus van op de hoogte, dat deze discussie over de volksstemming in liet Saargebied in den Raad zal plaats vinden. De Fransche regeering had, met het oog on de beteekenis. welke zij aan de latere overwegingen in deze kwestie toekent 'levendig gewenscht, dat de Duitsche regeering haar aandacht'nadrukkelijk zou hebben gericht op het feit, dat de debatten over dit punt zuilen plaats vinden tijdens deze Raadszitting. Uit Overwegingen van loyaliteit en Fair Play wenscht de Fransche regeering, dat de aandacht der Duitsclie regeering op dit punt der agenda wordt gevestigd en dat, aangezien de discussies over punt 26 der agenda pas de laatste dag-en van deze bijeenkonist zal plaats vinden, der Duitsche regeering, indien zij zulks zou wenschen, in ieder geval nog tijd blijft, zich hier te laten vertegenwoordigen.

De president stelt voor de verklaring van den vertegenwoordiger van Frankrijk op te nemen in het protocol van de zitting en dit te doen toekomen aan de Duitsche regeering door bemiddeling van den secretaris-generaal. Tegelijkertijd stelt hii voor de discussie over dit punt te verdagen tot het einde ván de week.

Baron Aloisi stelt voor een telegram te zenden naar Berlijn en den dag der debatten vast te stellen, zoodra het Duitsche antwoord on liet secretariaat zal ziin ontvannen.

De president is' van meening, dai men den datum der debatten onder voorbehoud zou kunnen vaststellen op het einde van de week en eventueel kan wijzigen, zoodra het Duitsclie antwoord is ontvangen.

De voorstellen van den president worden aangenomen."

(Section: Société des Nations, Genève)

B. DUITSCHLAND. — Terugkeer van Duitsche **emi**granten. —

Minister-president Göring heeft aan alle regeeringspresidenten en alle instanties der staatspolitie een circulaire gericht over den terugkeer van naar tiet buitenlarid gevluchte emigranten naar Duitschland. welke terugkeer tengevolge van den economischen toestand' reeds thans merkbaar is. In de richtlijnen, die hij daarvoor aangeeft, zegt hij o.a. dat liet land geen belang heeft bij den terugkeer van crimineele elementen, wier aantal dat der werkelijke politieke vluchtelingen volgens Göring verre zou overtreffen. Ook de terugkeer van duizenden niet-Duitsche vluchtelingen, wier aantal volgens mededeelingen van liet Bureau voor Vluchtelingenhulp te Lausanne, zestienduizend van het totaal van zestigduizend vluchtelingen zou bedragen, is in Duitschland niet gewenscht. Indien deze meestal uit het Oosten geimmigreerde personen weer in Duitschland zouden opduiken, moeten zii door de politie gearresteerd worden en in afwachting van hun definitieve uitwijzing naar een concentratiekamp worden overgebraclit. De Marxistisclie misdadigers, die vroeger leidende posities innamen, nioeten erop verdaclit zijn, dat in antwoord op hun gemeenheden alle noodige repressailles van persoonlijken aard en met betrekking tot hun vermogen zullen worden genomen. Daarentegen zal den noodeloos beangstigden volksgenoot, die tengevolge van gewetenlooze propaganda naar het buitenland is gevlucht, bij terugkeer niets geschieden, wanneer hij terugkeert met vertrouwen en kan bewijzen dat liij reeds vóór zijn terugkeer pogingen heeft gedaan om stelling te nemen tegen de gruwel- en lietzpropaganda in het buitenland. De Nationaal-Socialistisclie staat lieeft zoo volledig over zijn tegenstanders gezegevierd, dat hij den kleinen en angstigen volksgenoot zonder gevaar kan vergeven, voor zoover deze oprecht is* en ernstig er naar streeft zich bij de nieuwe volksgemeenschap aan te passen.

Göring heeft alle Duitsche landen verzocht op dezelfde wijze Op te treden. (Völkischer Beobachter)

(Vorig bericht **Emigratie 180** A.)

C. DUITSCHLAND. — Maatregelen tegen **Vrijmetselaarsloges.** — Minister-president Göring van Pruisen heeft den drie grooten vrijmetselaarsloges in Duitschland een missive gezonden, waarin hij mededeelt, dat hij, daargelaten de vraag, of deze drie oud-Pruisische loges en haar afdeelingen evenals de andere tot de wereldvrijmetselarij behoorende loges, als gevaarlijk voor den staat beschouwd moeten worden, in de tegenwoordige omstandigheden geen grond meer ziet voor het in stand houden en de haar tot dusver verleende bijzondere bescherming van staatswege. De minister verordent daarom o.m., dat:

de ontbinding eener loge geschiedt door besluit der leden met gewone meerderheid van stemmen;

een ledenvergadering voor dit doel moet op verlangen van één lid worden gehouden; de vergadering kan in elk geval het besluit nemen, ongeacht het aantal deelnemers;

elke vergadering besluit over het vermogen van haar bezittingen, die dus niet aan een „groot-loge" mogen vervallen;

een lid, dat een voorstel tot ontbinding heeft gedaan, mag op geenerlei wijze tot verantwoording worden geroepen;

wanneer het aantal leden tot minder dan zeven is geslonken, behoudt de minister zich de ontbinding voor.

De bedoelde drie groote loges zijn: de „Grosse National Mutterloge Zu den Drei Weltkugeln", de „Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland Deutsch-Christlicher Orden" en de „Grosse Loge von Preussen genannt Zur Freundschaft".

(Völkischer Beobachter)

D. PETROLEUM. — Wereldproductie. — De wereldpetroleum-productie zal waarschijnlijk in 1933 een vermeerdering te zien geven in vergelijking met 1932 van circa 15.000.000 ton. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de groote overproductie van ruwe olie in de Ver. Staten aan het begin van 1933.

Onderstaand staatje geeft de olie-productie van de verschillende landen.

Landen	Raming 1933 Tons	1932 Tons
Amerika	120.500 000	106.103.000
Rusland	21.000.000	21.496 000
Venezuela	17.500.000	17.103.000
Roemenië	7.300 000	7.350.000
Perzië	7.000.000	6446.000
Eed.-Indië en Serawak	5 800 000	5.470.000
Mexico	5.100.000	4.896.000
Columbia	1.900 000	2.312.000
Argentinië	2000.000	1.879.000
Trinidad	1.300 000	1.384 000
Peru	1.500 000	1286.000
Britsch-Indië	1.200.000	1.249.000
Polen	550 000	557.000
Sakhalin	400 000	406.000
Egypte	240.000	256.000
Japan en Taiwan	200.000	223 000
Ecuador	230.000	222.000
Andere landen	580.000	631.000
Totaal	194.300.000	179 269.000

(Keesings Financieel Archief) (Vor. ber. 720 A.)

E. MUZIEK. — Rhythme en muzikaal gehoor. — In het Psychologisch Instituut der Universiteit te Würzburg heeft men in de laatste jaren onder leiding van prof Karl Marbe een reeks experimenten gedaan betreffende het vraagstuk der muzikaliteit.

Het nieuwste onderzoek op dit gebied hebben wij aan Theodor Lamm te danken. Hij onderzocht, of er verband bestaat tusschen de gave om tonen van elkaar te onderscheiden en het gevoel voor rhythme. Algemeen veronderstelt men, dat deze twee verschillende talenten niet bij één en denzelfden mensch in gelijke mate ontwikkeld kunnen zijn, maar dat bij de menschen, die tonen goed van elkaar kunnen onderscheiden, het gevoel voor rhythme geringer is en omgekeerd.

Om te beginnen stelde Lamm met behulp van verschillende tests vast, hoe sterk of hoe zwak het gevoel voor rhythme bij zijn proefpersonen ontwikkeld was. Vervolgens vergeleek hij de beide talenten met elkander.

De resultaten toonden aan, dat de veronderstelling, waarvan men was uitgegaan, niet juist was. Integendeel bleek, dat het gevoel voor rhythme en het vermogen, tonen van elkaar te onderscheiden bij de verschillende proefpersonen even goed of even slecht ontwikkeld waren. Dit was het geval bij muzikaal-geoefenden zoowel als bij muzikaal-ongeoefenden. Slechts twee gevallen maakten daarop een uitzondering.

18 JANUARI 1934

A. FRANKRIJK. — Fransoh-Duitsch handelsverdrag opgezegd. - Het vervalt op 20 April 1934. — De Fransche regeering heeft op 17 Jan. '34 door haar gezantschap bij het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Berlijn een nota ingediend, waarin wordt medegedeeld, dat zij het Fransch-Duitsche handelsverdrag van 1927 opzegt met ingang van den datum, waarop de Duitsche verordening tot beperking van den Franschen invoer van kracht wordt, d.i. 19 Jan. 1931.

In haar nota deelt de Fransche regeering gelijktijdig mede, dat zij bereid is onderhandelingen te voeren over een nieuwe regeling van het Fransch-Duitsche ruilverkeer. Aan het Fransche gezantschap is medegedeeld, dat de Duitsche regeering eveneens daartoe bereid is.

Aangezien in genoemd handelsverdrag een opzeggingstermijn van drie maanden is vastgesteld, vervalt het pas op 20 April, zoodat tot dien datum onderhandeld kan worden. (La Journée Industrielle)

B. SAARGEBIED. — Rcgeering herkozen. — De Volkenbondsraad is op 17 Jan. '34 in geheime zitting bijeengekomen. Als voornaamste punt stond verkiezing van de Saar-regeering op de agenda.

De afgetreden regeering is eenstemmig herkozen.

De Saar-regeering bestaat dus uit de volgende leden: Knox, Engeland; Ehrenroth, Finland; Kossmann, Saarland; Morice, Frankrijk; Zoritschitsch, Joegoslavië. (Section: Société des Nations)

C. VOLKENBOND. — Reorganisatie. - Nederlandsche nota. - Radio-rede van Z. Exc. Jhr. mr. A. C. D. de Graeff. —

De minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. mr. A. C. D. de Graeff, lieeft op 17 Jan. '34 voor de radio mededeeling gedaan van de opvattingen onzer regeering inzake het streven naar reornaiiisatie van den Volkenbond. in een nota aan den Volkenbond neergelegd.

Indien een herziening van liet Volkenbondsverdrag, alsmede van de door den Volkenbond toegepaste methodes, zou kunnen bijdragen tot verbetering der wereldsituatie, zoii liet volgens den minister eet? betreurenswaardige fout zijn. bij voorbaat een afwijzende houding aan te nemen tegenover voorstellen in dien zin. Hef zou ecliter eveneens onverantwoord zijn on lichtvaardige gronden over te gaan tot de herziening van* de' grondwet der internatioiiale gemeenschap.

Diep overtuigd van de noodzakelijkheid van de ontwikkeling der Volkenbondsorganisatie, lieeft de Nederlandsche rcgeeririg zich nooit op liet standpunt gesteld. dat de Volkenbond, zooals deze in den jare 1919 is ontstaan, niet vatbaar is voor verbetering. Bij alle critiek op den Bond zijn ecliter sleclits weinig aanwijzingen te vinden omtrent de in het statuut aan te brengen wijzigingen.

De Nederlandsclie regeering heeft den indruk, dat deze critiek voor een groot gedeelte haar oorsprong vindt in bezwaren, waaraan door een wijziging van liet Bondsverdrag iiiet zou kunnen worden tegemoet gekomen.

De Volkenbond is een methode van internationale samenwerking volgens bepaalde vrijwillig door zijn leden aanvaarde beginselen. In verscheidene gevallen hebben zich deze beginselen als deugdelijk bewezen. In andere gevallen hebben zij hun doel gemist. Men nioet ecliter den Bond er geen verwijt van maken, wanneer deze geen oplossing bereikt in gevallen, waarin de regeeringen haar geschillen niet nart den hond toevertrouwen, of waarin zij niet bereid ziin. de volle consequenties te aanvaarden van de in liet Volkeiibondsverdrag voorziene procedure. Men nioet voorts niet uit liet oog verliezen, dat er belangentegenstellingen zijn, van zóó ernstigen aard. dat geen Volkenbond, hoe ook georganiseerd, erin zou slagen, deze onmiddellijk tot oplossing te brengen.

De Nederlandsche regeering is geenszins van oordeel. dat, \vanneer tijdens een Volkenbondsconferentie bepaalde mogendheden, welke bijzondere belangen hebben — zooals dit b.v. liet geval is inzake de vermindering van bewapening — eerst in beperkten kring gaan onderhandelen, dit in strijd zou zijn met den geest van liet Volkenbondsverdrag of niet de belangen der bondsleden. Integendeel, de Nederlandsche regeering staat op liet standpunt, dat liet juist de internationale gemeenschap ten goede kan komen, indien dergelijke onderhandelingen tusschen de groote mogendheden worden gevoerd. Voorwaarde daarbij is ecliter, dat dergelijke onderhandelingen worden gehouden binnen het kader van den Hond eii de bereikte resultaten ann de bevoegde Bondsorganen worden voorgelegd als grondslag voor verdere besprekingen.

De Nederlandsche regeering acht liet van groot belang, dat in dergelijke gevallen zelfs de indruk wordt vermeden, alsof men liet iii beperkten kring bereikte resultaat dwingend aan de overige staten zou willen opleggen.

In sommige kringen lieeft nien de meening verkondigd, dat de Bond beter aan het gestelde doel zou beantwoorden, Indien afstond werd gedaan van het beginsel der rechtsgelijkheid tusscheil de leden, dat aan liet Bondsstatuut ten grondslag is gelegd. De Nederlandsche regcering deelt deze opvatting niet. Zij is van nieening, dat liet beginsel der rechtsgelijkheid liet eeriige beginsel is, waarop een organisatie van souvereine staten kan worden gegrondvest.

De Nederlandsclie regeering zou zich dan ook gedwongen zien, zich met alle kracht te verzetten tegen elk voorstel, dat dit beginsel zou aantasten.

Hiermede wil zij in geen enkel opzicht ontkennen, dat er mogendheden zijn niet een wijdere belangensfeer en met grootere verantwoordelijkheid voor den algemeenen gang van zaken in de wereld dan andere mogendheden. Zij heeft zicli altijd kunnen vereenigen iiiet de wijze, waarop deze feitelijke ongelijkheid is erkend in de samenstelling van den Volkenbondsraad en zij lieeft zich steeds verzet — tot haar spijt zonder succes — tegen de herhaaldelijk gedane voorstellen om het aantal van de niet-permanente leden van den Raad te vergrooten.

Van sommige zijden is bezwaar geopperd tegen den regel der eenstemmigheid. Men heeft gewezen op het ongerijmde, dat één tegenstem zelfs van een kleine mogendheid een door alle andere staten gewenschte beslissing of maatregel kan tegenhouden.

De practijk ecliter heeft wel aangetoond, dat niet hierin de oorzaak ligt van liet falen van den Volkenbond in nienig opzicht, maar veeleer in de meeningsverschillen, die de groote mogendheden onder elkander verdeeld houden. Zou nien bereid zijn afstand te doen van den regel der eenstemmigheid, ook dan' wanneer het gaat om meeningsverschillen tussclien de mogendheden'i

Een ander plint, waarop veelvuldig critiek is geoefend, is de band, welke bestaat tusschen den Bond en de vredesverdragen. Deze band zoii ten gevolge hebben gehad, diit de in werkelijkheid bestaande Volkenbond zoo geheel anders zoii zijri dan de internationale instelling, die men aanvankelijk voor oogen had gehad.

De Nederlandsclie regeering, ofschoon geen partij bij de vredesverdragen, heeft het steeds toegejuicht, dat de vredesconfercritie de gelegenheid heeft geboden den Volkenbond op te richten. tiet is geen gewaagde stelling, dat, indien die gelegenheid niet was benut, er thans nog geen Volkenbond zou bestaan.

Als men nagaat, waarin nu de band tussclien Volkenbond en vredesverdragen bestaat, dan valt in de eerste plaats te wijzen op liet teit, dat voor een zeker aantal staten — zij die niet partij zijn bij de vredesverdragen — liet Volkenbondsverdrag reeds een zelfstandig statuut is. Anderzijds vormen de artikelen van liet Volkenbondsverdrag eveneens deel I van de vredesverdragen.

Ue juridische mogelijkheid nu van een loskoppeling in dien zin, dat voor liet vervolg liet Volkenbondsverdrag buiten de vredesverdragen zou worden gebracht, behoeft niet à priori te worden uitgesloten.

Toegegeven kan verder worden, dat zulk een loskoppeling psychologisch eenig voordeel zou kunnen medebrengen; immers zij zou het geloof in de zelfstandigheid en onpartijdigheid van liet iiistituut 'ban Genève kunnen versterken.

Maar zij. die de loskoppeling bepleiten, mogen zich toch wel ter dege rekenschap geven van de nadeelen, welke zouden kunnen ontstaan. indien eenerzijds de historische grondslag van het Volkenbondsverdrag als ondeugdelijk werd verworpen, anderzijds ten aanzien van een nieuwen grondslag geen overeenstemming zoii zijn te verkrijgen. In dat geval zou trien gevaar loopen of den Volkenbond zelf geheel te verliezen, öf den bestaanden Volkenbond te behouden. doch dan ernstig verzwakt tengevolge van de uitgesproken veroordeeling van zijn huidigen grondslag. Uit risico doet de Nederlandsche regeering aarzelen om tot een poging tot loskoppeling als bedoeld mede te werken.

Wat nu betreft den materieelen band tussclien Volkenbond en vredesverdragen, vallen twee verschillende elementen te onderscliieden. Ten eerste brengen de bepalingen van liet Volkenbondsverdrag, waarbij de leden elkander onderlingen bijstand beloven tegen een gewelddadigen aanval. mede, dat de Volkenbond in zekeren zin den door de vredesverdragen in het leven geroepen territorialen status waarborgt.

Zoii men zich echter een Volkenbond kunnen voorstellen, die zich niet zou plaatsen op de basis van den eerbied voor de gesloten verdragen als grondslag voor elke internationale rechtsorde?

De stichting van een Volkenbond impliceert de erkenning van de territoriale grenzen, die de Bond bij zijn ontstaan aantreft. Uit beteekent niet, dat alle verdragen en grensregelingen onveranderlijk zouden zijri; liet wil niet anders zeggen dan dat men sleclits volgens de methodes van het Volkenbondsstatuut naar verandering daarvan zal mogen streven.

In de tweede plaats moet worden opgemerkt, dat tal van bepalingen der vredesverdragen den Volkenbond de taal< opdragen mede te werken aan de uitvoering van deze verdragen. Men denlte aan de vrije stad Danzig, liet Saargebied, minderhedenbescherming, mandaten enz.

Het vorenstaande samenvattende, verklaart de Nederlandsche regeering, dat 7ij geen noodzakelijkheid ziet voor wijziging van liet Volkenbondsstatuut, welk statuut. naar haar oordeel, elke gelegenheid biedt iie doeleinden van den Volkenbond te verwezenlijken, mits sleclits de leden bezield zijn met den wil tot samenwerking.

Wordt ecliter van andere zijden liet verlangen naar herziening van het statuut geuit, dan is de regeering gaarne bereid om rnet de andere leden van den Volkenbond de wenschelijkheid daarvan te onderzoeken volgens de in artikel 26 van liet stntuiit aangegeven procedure, mits geen inbreuk wordt gemaakt op de rechtsgelijkheid die aan liet teeenwoordine Volkenbondsverdrag ten grondslag lipt.

tiet zou daartoe ten zeerste gewenscht zijn, dat zij. die liet denkbeeld van de herziening bepleiten, de door hen beoogde hervormingen vooraf in concreten vorm kenbaar maken.

(N. Rotterd. Crt.)

A. GOUVERNEUR-GENERAAL **PASQUIER.** — Met den dood van den Franschen gouverneur-generaal Pasquier aan boord van het verongelukte Fransche vliegtuig „Emeraude", is een der oudgedienden uit het Fransche koloniale bestuur heengegaan.
In 1877 te Marseille geboren, vertrok Pasquier op 21-jarigen leeftijd, in 1898, na het met goed succes doorloopen der „Ecole coloniale" naar Tonkin. Tot zijn dood toe, 35 jaren lang dus, heeft hij aan dit deel van Frankrijks uitgestrekt overzeesch rijk, met groot succes zijn krachten gewijd.
In 1928 werd hij tot gouverneur-generaal van Indo-China benoemd. In deze functie was het, dat Pasquier in 1929 een reis maakte naar Ned.-Indië, waar hij door den toenmaligen gouverneur-generaal jhr. De Graeff, officieel werd ontvangen. Het was de eerste maal, dat een gouverneur van Indo-China een bezoek bracht aan onzen archipel. Zijn indrukken over Nederlandsch Oost-Indië vatte Pasquier samen in de woorden: ,,Frankrijk kan er veel van leeren". (Red. K. H. **A.)**

B. VATICAAN. — Heiligverklaring van Jeanne **Thouret.** — In de St. Pieterskerk te Rome is dezer dagen de zalige Jeanne, Antide Thouret, stichteres van de congregatie van de zusters van liefde, met de gebruikelijke plechtigheden tot de eer der altaren verheven. De H. Vader werd op zijn troon geassisteerd door den kardinaal-deken, Z. H. Em. Granito Pignatelli di Belmonte en de kardinalen Dolci en Fumasoni-Biondi.
Tijdens de pontificale Hoogmis assisteerde Z. H. Em. kardinaal Verde als diaken en mgr. Andrea Jullien, auditeur van de H. Roomsche Rota, als subdiaken. Door den H. Vader werd de feestdag van de nieuwe heilige vastgesteld op 24 Augustus.
In de toespraak, welke door Zijne Heiligheid werd gehouden, loofde deze de H. Jeanne om haar godsvertrouwen, haar grooten moed bij het verdedigen van de rechten der Kerk en haar christelijke naastenliefde. (De Maasbode)

C. BRITSCH-INDIE. — Aardbeving. — Een ontzettende aardbeving heeft in Midden- en Oost- Britsch-Indië plaats gehad. Volgens de laatste cijfers zouden er honderden dooden en duizenden gewonden zijn. Vooral de steden Patna, Gaja, Allahnbad, Jamelpoer, hebben zwaar geleden. Muzaffapoer is een puinhoop. De schade wordt op ongeveer £ 3.000.000 geraamd.
Een deel der bevolking hecht groote religieuze of ook politieke beteekenis aan de aardbeving.
(London Eastern Times)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. - Financieele toestand. — Aan een rede welke door den Regeeringsgemachtigde voor Financiën over den financieelen toestand in den Volksraad werd gehouden, ontleenen wij:
Het doel van de regeering is om het peil der Landsuitgaven tot f 300.000.000 terug te brengen. Dit kan echter niet ineens geschieden, daar een en ander niet slechts afbraak insluit, doch tevens een veel verder gaande herordening. Voor 1935 wordt gestreefd naar een begrooting der uitgaven die nog f 42.000.000 boven dit cijfer van f 300.000 000 uitgaat, waarbij echter een verdere toeneming der Landsschuld wordt voorkomen. Het niveau der landsinkomsten liep van f 551.000 000 in 1928 tot f 284.000.000 in 1932 terug, terwijl de zuivere gewone uitgaven in die periode van f 509.000.000 tot f 421.000.000 werden teruggedrongen.
Hieruit blijkt, dat de inkrimping der uitgaven den val der middelen niet heeft kunnen bijhouden. De hierdoor ontstane tekorten veroorzaakten een vorming van nieuwe schuld tot een totaal-bedrag van circa f 550.000.000. De raming der uitgaven voor 1934 (na doorvoering der pensioenskorting en der salarisherziening) beloopt f 377.000.000, zoodat om het niveau van f 342.000 000 te bereiken, nog f 35.000 000 moet worden bezuinigd. Hierbij moeten buiten beschouwing blijven de verminderingen van uitgaven, die kunnen worden gevonden uit beperking der defensieuitgaven, en verlichting van den rentelast door conversie (met dit laatste is reeds een aanvang gemaakt door net ontwerp, dat beoogt de dollarleeningen te converteeren in guldensleeningen).
De uit de Defensieherziening en de conversie voortvloeiende bezuiniging mag niet in aftrek worden gebracht van het eerder genoemde bedrag, wijl de Defensiebezuiniging eerst na langeren tijd kan worden gerealiseerd, en tegenover de uit conversie verkrijgbare besparing een rentestijging van verdere consolidatie der vlottende schuld komt te staan. Deze f 35.000.000 zullen dus moeten worden gevonden uit de maatregelen waarvan de Regeeringsgemachtigde voor Financiën in zijn exposé een overzicht gaf.
(Aneta) (V. b. **1105 A.; Financiën 1043** D.)

E. DUITSCHLAND. — Arbeidsfront telt 15 **millioen** leden. — In een artikel in den nat.-socialistischen Zeitungsdienst houdt de leider van het Duitsche arbeidsfront, dr. Ley, zich bezig met de beteekenis der vakvereenigingen. Aanvankelijk vormden de vakvereenigingen. aldus dr. Ley. een gezonde uiting van de zich ontwikkelende arbeidersklasse, die het recht had, zich een plaats in het volk te veroveren en deze te handhaven.
Gevaarlijk voor den staat en nadeelig voor de gemeenschap werden zij pas, toen de politieke partijen de vakvereenigingen als machtsinstrument gingen gebruiken. Aangezien door het nationaal-socialisme de macht der politieke partijen werd vernietigd sprak het vanzelf, dat ook de instrumenten van deze partijen, de vakvereenigingen, door de nationaal-socialisten moesten worden gereorganiseerd. Ter vervanging vsn de 169 vakvereenigingen van arbeiders en employé's is het Duitsche arbeidsfront gevormd, dat slechts 14 organisaties omvat. Op het oogenblik telt het arbeidsfront van arbeiders, employé's en ondernemers 15 millioen leden. (Nat.-Soc. Zeitiingsdienst)
(Vorig bericht blz. **813** B.)

F. SURINAME. — Het verval. —
In liet Januari-nummer van den West-Indischen Gids tracht A. J. Simons liet verval van Suriname te verklaren. In den slaventijd was het de legende van den „luien neger", thans is dit gewijzigd in „onwil van de menschen om naar den landbouw te gaan". De schrijver is vaii meening, dat wat de neger, of liever de creool. nu is, hij te danken iieeft aan den blanken, egoïstischen opvoeder; m. a. w. de Surinamer is het product van de opvoeding van den blanke. Had men de slaven tot nijvere landbouwers opgeleid, de Creool zou zeer zeker in den landbouw zijn bestaan gezocht en gevonden hebben.
Het verval van Suriname is evenwel ook aan andere oorzaken te wijten, die de schrijver als volg: indeelt:
I. Het volslagen geniis aan kennis van Suriname in Nederland en niet liet niinst bij de hooge regeering.
II. Het naar Suriname zenden van O.-I. ambtenaren. Reeds in 1856 heeft men daartegen geprotesteerd. Het ware beter, zei eens een beroemd Nederlandsch staatsman, dat men den eersten den besten dorpcburgemeester liet bestuur over de West-Indisclie koloniën toevertrouwde; hij zou in den regel nog geschikter zijn dan de niecst verlichte O.-I. ambtenaar.
III. Het op al te groote leest gesclineide bestuursstelsel. Jaarlijks wordt 3 millioen gulden, ruim 70 pct. van de ontvangsten aan de ambtenaren besteed. op een bevolking van 150.000 zielen! Zoolang wij geregeerd worden door O.-I. ambtenaren, die gewoon zijn op grooten voet le leven, — Indië kan dit wel, maar Suriname niet — en zich evenals Oostersclie heerschers door een leger van dienareti zien omringd, zal liet snoeimes der bezuiniging — en daarmede vereenvoudiging — niet wel gelianteerd worden en zal Suriname steeds dieper zinken.
IV. Het afwezig zijn der eigenaren van plantages — en
V. de geldzwendel, een gevolg daarvan — alles uit de oude doos, nog uit de 18e eeuw.
VI. De geringe bebouwde oppervlakte. In den slaventijd 15.000 H.A.. of één duizendste van de gansche kolonie, en in 1930 12.500 H.A. voor grooten en 21.500 H.A. voor kleinen landhouw.
VII. Ziekten in de cultures waardoor de cacao van 4.358 ton in 1595 terupliep tot 125 ton In 1932. De koffieproductie steeg in 15 jaar van 1546 ton tot 3853 ton in 1932 — doch de prijzen zijn uiterst laag.
VIII. De hooge belastingen. die in slechten tijd nog extra worden aangeschroefd. Over liet tarief van invoerrechten heet liet: In 1848 was dit nog 30 ct. Der 100 pond tabak. en. inet vreemde schepen aangevoerd, liet' dubbele. Thans wordt voor tabak in bladen f 2.50 per K.G. gevraagd, of ruim 416 maal zooveel.
IX. De oude werkwijze in den landbouw. Rij de huidige, verouderde werkwijze in den landbouw is een groote macht arbeiders vereisclit. Overal tracht men donr mechanische werkwijze een meer intensieven landbouw te drijven, en, ofschoon liet niet

ontbroken heeft aan pogingen ook in Suriname daartoe te komen, blijft dit, op het ploegen der rijstvelden na, een vronie weiisch. Daaruit is te verklaren. dat de bebouwde oppervlakte niet noemenswaard kan uitgebreid worden, en de kostprijs van het product hoog blijft.
X. De buitenlandsche markt. Dàt er met het buitenland moeilijk geconcurreerd kan worden volgt uit IS. Toch moet getracht worden de producten op de buitenlandsclie markt te brengen. En daar nu het particuliere initiatief in dezen niet veel verricht, is tiet de plicht van liet bestuur hieriti te treden. Maar hoe wordt in deze gehandeld? Is er niet gedraald, totdat de markt voor sinaasappelen in Nederland voor ons zoo goed als gesloten is, daar wij niet op het juiste tijdstip met den gewenschten sinaasappel op de markt kwamen? En wat dreigt nu weer met de bacoven te gebeuren? Zullen wij nog steeds proeven blijven nemen om, als wij eens tot export lionien, te bemerken, dat wij nog In den tijd der beproeving zijn en wij geen markt kunnen veroveren?
Aldus meent de heer A. J. Simons het verval van Suriname te hebben verklaard en de nieening weerlegd te hebben, alsof dit verval aan de bevolking geweten moet worden.
(West-Indische Gids)
(Vorig bericht Toekomst **413** H.)

19 JANUARI 1934

A. VEREENIGDE STATEN. — Goudpolitiek. - Goudreservewet **1934.** —
Fletclier. de president van de commissie voor bankzaken uit het Huis van Afgevaardigden, liecft het wetsontwerp, dat de monetaire voorstellen van president Roosevelt, uiteengezet in zijn boodschap, bevat, ingediend bij het Huis, zooals hij tiet van het \Vitte Huis ontving. Het wetsontwerp is eveneens bij den Senaat ingediend.
Het Huis van Afgevaardigden lieeft liet wetsontwerp goedgekeurd. President Roosevelt lieeft aan journalisten een uitlegging gegeven van zijn boodschap. Hij verklaarde, dat hij uiteindelijk een permanente stabilisatie van den dollar tegenover pond sterling en franc hoopt te bereiken. Intussclien zal hij beginnen met zich te wiiden aan het vraagstuk van de definitieve devaluatie van den dollar.
President Roosevelt heeft drie ordonnanties betreffende de regeling van regeeringswege van de operaties in buitenlandsche deviezen afgekondigd. Hierbij wordt de mogelijkheid geopend, vergunningen voor dergelijke operaties aan particulieren te verstrekken. Tot nu toe konden deze slechts aan banken worden verstrekt. De nieuwe ordonnanties zullen den secretaris van de schatkist in staat stellen tot de operaties als bedoeld in de boodschap van president Roosevelt.
President Roosevelt verplicht zich tot een verder gebruik van zilver als deel der monetaire basis, maar hij verwaclit toch een internationale oplossing van het zilvervraagstuk. Verder meent de president, dat een blijvende valuta-stabilisatie afhankelijk zal zijn vsn de ontwikkeling van den internationalen toestand en van de internationale sametiwerkine. President Roosevelt lieeft in zijn boodscliap uiteengezet dat hij meent, dat zijn monetair programma een gunstigen invloed op de goederenprijzen zal hebben. maar hii heeft er tegelijkertijd voorzichtigheidshalve aan toegevoegd, dat men in deze richting niet te veel mag verwachten. Wat betreft het goiidbezit der Federale Reserve banken, dat ruim $ 3 niilliard bedraagt, diene, dat dit goud aan het departement van Financiën afgegeven zal worden, dat het goudgehalte van den dollar verminderd wordt en dat dan de Federale Reserve banken goudcertificaten voor een overeenkomstig bedrag zullen ontvangen. Rij een waardevermindering van den dollar van b.v. 50 pc?. zullen de Federale Reserve banken dan aan gewicht slechts de helft van het goud noodig hebben. Het belangrijkste van alles acht men de vorming van het valuta-contrôlefonds, dat $ 2 niilliard groot zal zijn, terwijl het Engelsclie valuta-egalisatiefonds $ 1.5 milliard groot is. Tot voor kort was de politiek der regeering er op gericht den dollar, in vergelijking met de andere valuta's, op een eigen niveau te houden. President Roosevelt heeft ongetwijfeld de bedoeling, de groote aanstaande regeeringsfinancieringen van het lierstrlprogrannia door den verloop van staatsfondsen te ondersteiinen.
Er bestaat een essentieel verschil tusschen het Rritsche wisselkoersnivelleeringsfontls en het fonds, dat president Roosevelt voornemens is in het leven te roepen. Het Britsche fonds is ingesteld om onnnodige heftige fliictiiaties te voorkomen en had niet de bedoeling het pond te deprecieeren, of te versterken, als bewiist onderdeel der regeeringspolitiek. Het doel van het Amerikaansche fonds kan sleclits zijn den dollar laag te houden op een niveau, dat niet gerechtvaardigd is door de economische omstandielieden
De Amerikaansche goudprijs zal 16 Jan. '34 vastgesteld worden op $ 31.45. Den laatsten tijd bedroeg hij $ 34.06.
De vertegenwoordiger van liet departement van de schatkist, Moreenthnii. heeft medegedeeld. dat de Amerikaansclie goudaankoopen niet meer zullen geschieden door de Refico maar door de Federale Reserve Banken.
De nrestdent vaii de Refico. Jones, heeft bekend gemaakt, dat op het oogenblik $ 150 millioen voor goudaankoopen ter beschikking staan.
De muntcommissie van het Huis van Afgevaardigden is met het onderzoek van een valuta-stabilisatie berronnen. Dr. Sprague begon met de verklaring dat tot nu toe nog nooit een land zijn valuta onder, de in Amerika op het oogenblik heerschende toestanden herzien heeft. Hij voorspelde dat het buitenland gedwongen zou worden tegenmaatregelen te nemen, die op den buitenlandschen handel van Amerika een ongunstigrn invloed zullen oefenen.
Dr. Sprsgue verklaarde dat de nieiiwe waardebepaling van den dollar, die het einde van het valuta-experiment beteekent, waarschijnlijk een gunstigen invloed op den binnenlandschen bedrijfstoestand en op het herstel van het vertrouwen zou hebben. Aan den anderen kant rneende hij dat de nieuwe waardebepaling ook slechts een experiment zou zijn, dat door andere experimenten gevolgd zou worden. in geval de prijzen er niet overeenkomstig op zoiiden reageeren.
Morgentliau, de minister van Financiën, heeft verklaard, dat de regeering, niettegenstaande de monetaire plannen, haar leeningsplannen ten bedrage van $ 10 milliard handhaaft.
De nieuwe goudorder van president Roosevelt machtigt de munt en de essay-kantoren om goud in consignatie te nemen, van welke zijde dit haar ook wordt aangeboden, mits het bezitten van dit goud niet in strijd was met de vorige verordeningen. Hierdoor wordt de invoer van goud mogelijk gemaakt, waardoor in de toekonist de dollar-noteering binnen de goudpunten zou kunnen worden gehouden.
Het wetsontwerp nopens de nationaliseering van goud zal bekend zijn onder den naam Gouureservewet 1934.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht **1128** E.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — De Joodsche Christenen. — Dezer dagen lieeft in de Engelsclie kerk te Amsterdam Sir Leon Levison, voorzitter van de Alliance for Jewish Christians, voor de leden der Evanr. Alliantie en van de Nederlandsche Vereenigirig voor Israël gesproken over liet werk van de Alliance en over de zending onder Israël, waaraan hij zijn krachten wijdt. In 1925 werd te Londen een congres gehouden, waar de vertegenwoordigers van 200.000 Joodsche Christenen uit 23 landen vereeiiigd waren. Dit congres leidde tot de oprichting der Alliance for Jewish Cliristians, welke werd onderverdeeld in 23 landelijke allianties. De bekeerlingen, hierin vereenigd, loochenen hun afkomst niet. ,,We zijn,'' aldus Sir Levison, ,,Joden wat ras betreft, Christenen door de Genade".
Er werd een programma opgemaakt voor liet werk door de Alliance te verrichten: men overwoog maatregelen oni de Joodsclie Christenen in Rusland, Polen, Ressarabie, hulp te zenden. Men koos in verschilleiide landen een aantal jonge Joodsclie Christenen uit om zendingswerk in China en Afrika te verrichten. besloot tot de oprichting van een tehuis voor Joodsche Christelijke vrouwen in Indië.
En ten slotte werd besloten. ten bate van de loodsclie Christenen die geen neiging voor het zentlingswerk vertoonden, een onafhankelijk bestaan te verschaffen door de stichting van een Joodsch-Christelijke kolonie in Palestina. Het vorige jaar heeft Sir Levison 2000 dunnn land voor dit doel aangekocht: hier zullen 50 gezinnen en 200 afzonderlijke personen een woonplaats vinden. Spr. is er van overtuigd, dat deze kolonie een schakel zal vormen tusschen Arabieren en loden, doordat ze een geheel nieuwe geest van hulpvaardigheid jegens beiden zal brengen. Er zullen Zondagsscholeii en bijbelklassen worden opgericht en voor net eerst sedert den tijd der apostelen zal er een Joodsch-Christelijke kerk in Palestina komen.
Tenslotte vertelde Sir Levison van het zendingswerk door hem in Europa verricht, toen hij uit Palestina terugkeerde.
(N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht **Duitschland 1046** E.)

C. ITALIE. — Wet op de Corporaties aangenomen. - Laatste zitting der **Kamer.** — Op 18 Jan. '34 werd de plechtige laatste zitting van de 28ste legislatieve periode van de Kamer van Afgevaardigden gehouden, welke daarmede haar werkzaamheid van vijf jaar beëindigt.
Onder groote betoogingen voor Mussolini werd de wet op de corporaties met algemeene stemmen aangenomen. (Corriere della Sera)
(Vorig bericht **1084 F,** Kamer **1046** C.)

D. CUBA. — Presidentsverkiezingen. — Na het aftreden van Gran San Martin werd Carlos Hevia tot president der Cubaansche republiek gekozen, die echter na **24** uur weder door Mendieta is vervangen. De militaire opperbevelhebber Bstista heeft de macht in handen genomen. (Vorig bericht **966** E.)

E. VOLKENBOND. — Het Duitsche antwoord inzake **uitnoodiging.** — De Duitsche consul te Genève, dr. Krauel, heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond, Avenol, het volgende antwoord der Rijksregeering overhandigd:
,,Mijnheer de secretaris-generaal,
De ontvangst van Uw schrijven van **15** Januari met dank bevestigend. heb ik de eer U daarop mede te deelen, dat de Duitsche regeering met alle waardeering voor de in de zitting van den Volkenbondsraad van 15 Jan. naar voren gebrachte gezichtspunten, tot haar leedwezen uit principieele overwegingen er van moet afzien, de beraadslagingen der bijeenkomst van den Volkenbondsraad over punt **26** der agenda bij te wonen.
Aanvaardt enz. w.g. Freiherr v. Neurath."
(Hamburger Nachrichten) (Vorig bericht **1131** A.)

A. SCHEEPSRAMP. — Schipbreuk bij Texel. - De **„Oakford".** — De twijfel over het lot der opvarenden van het bij Texel gestrande Engelsche stoomschip „Oakford" is thans opgelost. Op 18 **Jan.** '34 heeft de bemanning van de reddingsboot „Eierland" op den Vliehorst aan de Texelsche kust 10 lijken gevonden van de bemanning van de „Oakford" benevens de sloep. De noodlottige afloop van deze stranding is geheel aan de bemanning van het stoomschip zelf te wijten. Toen de reddingsbooten „Eierland" en „Brandaris" in de nabijheid van het schip waren, zou het mogelijk geweest zijn alle opvarenden van boord te halen. De bemanning wilde toen echter het schip niet verlaten. Noch de schippers, noch de reddingsboot-bemanningen, noch de reddingsmaatschappij treft eenige schuld.
(Nieuwsblad van het Noorden)

B. STAVISKY-AFFAIRE, — Het Fransche Kamerlid Bonnaure wordt in verband met de zaak-Stavisky van heling verdacht. Hij is voorloopig op vrije voeten gelaten. De burgemeester van Bayonne, Garat, een beschermer van Stavisky, bevindt zich reeds meer dan een week in hechtenis.
Naar de „Matin" bericht, zal de ministerraad zich bezig houden met de niaatregelen welke genomen moeten worden tegen een aantal hoogere ambtenaren, die betrokken zijn bij de zaak-Stavisky. Er zullen o.a. maatregelen worden genomen tegen den prefect van het departement van de Beneden-Pyreneeën, waarin Bayonne ligt, tegen een directeur van het ministerie van arbeid, alsmede tegen een aantal beambten van de politie.
Verder heeft de wetgevende commissie uit de Kamer het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij het den bedrijvers van overtredingen, welke de openbare spaarzaamheid nadeel berokkenen, verboden wordt financieele operaties te verrichten voor rekening van anderen. (Le Matin) (Vorig bericht blz. **1120** B.)

C. NEDERLAND. — Productie **Limburgsche** mijnen. — De netto productie der gezamenlijke Limburgsche mijnen was in 1933 12 573.925 ton tegen 12.756.447 ton in 1932. Op 31 December waren in dienst bij de Limburgsche mijnen 32.921 arbeiders, waarvan 22 187 onder- en 10.734 bovengronds. Het aantal arbeiders was op 31 Dec. 1932 35.185, zoodat in den loop van het jaar 1933 het aantal arbeiders met 2264 is verminderd. (Limburger Koerier) **(Vor.** ber. **171** F.)

D. FRANKRIJK. — **Buitenlandsche** politiek. — Na een rede van den Franschen minister-president Chautemps heeft de Senaat met 257 tegen 3 stemmen haar vertrouwen in de buitenlandsche politiek der regeering uitgesproken door het aannemen van de motie van Berenger, die als volgt luidde:
„De Senaat blijft het Volkenbondspact en allen daaruit voortvloeiende overeenkomsten, in het bijzonder het verdrag van Lacarno, trouw. Hij herinnert aan de heilige beginselen dezer pacten. Hij vertrouwt de regeering toe, dat zij haar vredesarbeid in het kader van den Volkenbond voortzet, om de vriendschappelijke betrekkingen te versterken en haar nationale verdediging te beveiligen, alsmede de veiligheid van Frankrijk te verzekeren." (Figaro)
(Vor. **ber. Buitenl.** politiek **1130** E.)

E. NEDERLAND. — **Verhooging** tabaksaccijns. - Cadeaustelsel. — Naar gemeld wordt, ligt het in het voornemen van den minister van Financiën te bevorderen, dat de wet van 29 Dec. 1933 tot verhooging van den accijns op tabak in werking treedt met ingang van **1** Maart 1934. Na dien datum zal nog gedurende korten tijd — vermoedelijk tot **1** April '34 — de gelegenheid openstaan, cadeaux af te leveren voor bonnen en dergelijke, aanwezig in verpakkingen, die op **1** Maart 1934 in het vrije verkeer waren.
De voor de accijnsverhooging te gebruiken tabakszegels zullen in ieder geval ongeveer een maand vóór de invoering van den verhoogden accijns worden verkrijgbaar gesteld. (Het Vaderland)
(V. b. Tabaksaccijns **1109** E.; Cadeaustelsel **1084** I.)

F. HERMANN BAHR OVERLEDEN. — De bekende Oostenrijksche schrijver Hermann Bahr is op een en zeventigjarigen leeftijd op 16 Januari '34 na langdurige ziekte overleden.
Hermann Bahr werd 19 Juli 1863 geboren te Linz aan den Donau, als notariszoon. Hij koos een gymnasiale opvoeding, studeerde te Weenen, Graz, Czernowitz en Berlijn en werd in Weenen van verdere academische studie uitgesloten wegens een herdenkingsrede, die hij over Richard Wagner uitsprak.
Reizen door Spanje en Afrika, verblijf in Parijs en Rusland eindigden in een Weensch redacteurschap. Het bevredigde hem niet. Nieuwe reizen volgden. In 1908 werd hij voor een tijdlang regisseur aan Reinhardt's „Deutsches Theater". Van 1918 af was hij leider van het Weensch Burgtheater. Sinds 1919 was hij schrijver en niets dan dat en bleef tot aan zijn dood Weensch romanschrijver, tooneelschrijver en essayist, in den besten zin van het woord.
In zijn jeugd socialist, Marxist, pacifist, in Parijs geestdriftig bewonderaar der Fransche kunst; heftig veroordcelaar van het naturalisme als een der eersten die er zich tegen kantten, later geloovig katholiek; Bahr heeft alle vergissingen en stroomingen der eeuw doorgemaakt, en geen rust gevonden.
Hij is in Nederland het meest bekend geworden als tooneelschrijver: het vermaarde blijspel „Das Konzert" was een successtuk. (Red. K. H. **A.)**

G. LUCHTVERDEDIGING. — **Nachtjagers.** — Teneinde het luchtruim 'snachts zoo goed mogelijk te kunnen verdedigen begint in verschillende landen de z g. nachtjager zijn plaats in de organisatie der luchtverdediging in te nemen, schrijft kapitein-vlieger Steup in het jongste nummer van Mavors.
De snelheid van moderne nachtjagers is gemiddeld 350 K.M. per uur. Men is het er nog niet over eens of dit type een één- dan wel een tweepersoons vliegtuig moet zijn. Immers is in het buitenland de vraag gerezen, of het éénpersoons jachtvliegtuig tenslotte niet te veel in het nadeel is gekomen bij het tweepersoons dagbombardementsvliegtuig voor wat betreft het zicht naar achteren en het brengen van vuur in deze richting. Weliswaar zijn in Amerika proeven genomen met spionspiegels, doch deze middelen zijn een te primitief uitgedacht surrogaat om het groote bezwaar van het gemis aan rugdekking bij één-persoons jachtvliegtuigen geheel op te heffen.
Het practische gebruik van dit type in de diverse rijken zal wel spoedig uitwijzen, of inderdaad aan een twee-persoonsnachtjager de voorkeur moet worden gegeven boven een één-persoons. (Mavors)

20 JANUARI **1934**

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij **op** „De Zeven Provinciën". - Vonnissen tegen 82 **„meeloopers".** — Op 16 Jan. '34 heeft de zeekrijgsraad vonnis gewezen in de zaken van 82 schepelingen van „De Zeven Proviciën", die als meeloopera betrokken zijn geweest bij de muiterij.
Een beklaagde werd veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf, een andere tot 10 jaar gevangenisstraf. Vier beklaagden kregen gevangenisstraffen van zeven jaar, zes beklaagden ieder acht jaar, tien beklaagden vijf jaar, vijftien beklaagden vier jaar, een beklaagde vier jaar en zes maanden, 34 beklaagden ieder drie jaar, twee beklaagden twee jaar en zes maanden, vier beklaagden twee jaar, een beklaagde één jaar, een beklaagde elf maanden, een beklaagde zes maanden en 20 dagen en een beklaagde een dag gevangenisstraf.
Voorts werden de vonnissen van 78 dezer beklaagden gewezen met veroordeeling tot ontslag uit 's lands dienst. (Aneta) (Vorig bericht **1125** B.)

I. ENGELAND. — Sterilisatie. — De in 1932 ingestelde commissie, die een onderzoek had in te stellen naar de sterilisatie-kwestie, heeft haar rapport **ge-**

publiceerd. De commissie beveelt de wettelijke toelating van vrijwillige sterilisatie aan bij personen met erfelijke ernstige geestelijke of lichamelijke defecten. Daarentegen verklaart de commissie zich met beslistheid tegen gedwongen sterilisatie en verklaart, dat de maatregel moet worden toegepast als een recht, niet als een soort van straf.
De „Morning Post" merkt naar aanleiding hiervan op, dat de regeering op grond van dit rapport geen maatregelen van wetgevenden aard zal kunnen voorstellen, doch eerst een grondig onderzoek zal instellen naar de verschillende moreele en ethische overwegingen, die met de kwestie verband houden. De leden der commissie waren voornamelijk medische en sociologische deskundigen, die de zaak voornamelijk van medisch en sociaal standpiint hadden beschouwd.
(Morning Post) (Vorig bericht blz. 1067 **A.**)

A. WERELDSCHEEPSBOUW. — Per ult. Dec. **1933** waren volgens de kwartaalstatistiek van Lloyd's Register of Shipping op alle werven der wereld in totaal in aanbouw aan schepen van **100** bruto register ton en daarboven 206 (v, j. **203)** schepen, tezamen metende **757.277** (765 **720)** bruto register ton.
Over de verschillende landen is de in aanbouw zijnde tonnage te verdeelen als volgt:

	Ult. Dec. 1933 Aant.	Bruto reg.ton	Ult. Sept. 1933 Aant.	Rrutn reg.ton
België	1	3 200	1	3.200
Brazilië	1	123	1	125
Britsche Dominions	2	3 330	3	5.830
Danzig	—		1	180
Denemarken	6	24 663	9	31.970
Duitschland	17	22 510	7	30.300
Estland	1	120	1	120
Frankrijk	9	90.656	27	95 838
Gr. Brittannië en Ierland	90	331 541	87	303 762
Italië	2	11 200	4	27.076
Japan	20	106.760	15	85.570
Litauen	2	950	3	1.155
Nederland	12	40.540	12	40.862
Noorwegen	5	8.050	6	11.310
Portugal	—	—	1	486
Spanje	16	35.724	13	31.924
Vereenigde Staten	6	12 373	9	14.654
Zweden	14	64.640	14	71.440
Overige landen	2	895	2	950
Totaal	206	757.277	216	756.752

(Lloyd's Register of Shipping) (Vor. ber. **1030** G.)

B. KLETNE ENTENTE. — **Resultaten** der Economische Conferentie. — De permanente economische raad der Kleine Entente heeft vijftien resoluties opgesteld, welke voornamelijk betrekking hebben op het verkeer op den Donau en het transport op den spoorweg.
De constitutioneele afhandeling der resoluties zal in de verschillende betrokken landen plaats hebben.
(Bohernia) (Vorig bericht blz. **1110** E.)

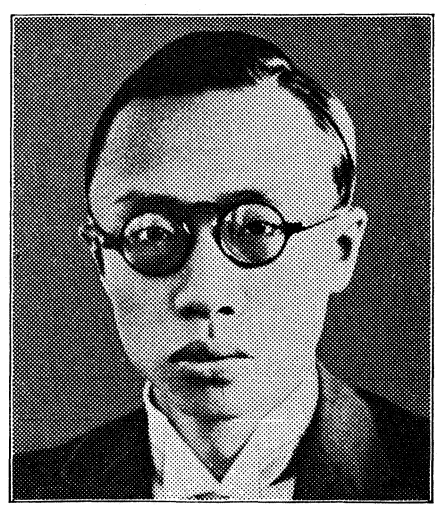
C. **BELGIE.** — **Politiek uit den** aether. — De Belgische regeering heeft op 19 Jan. '**34** een wetsontwerp bij het parlement ingediend, om de politiek uit den aether te bannen. (Le Soir)

D. DUITSCHLAND. — Monarchisten. — De verjaardag van het Derde Duitsche Rijk werd op **19** Jan. '**34** herdarht door artikelen in de ners. waarin eraan herinnerd werd, dat het onmogelijk was Bismarck's werk te doen voortduren, totdat de stichter van het Derde Rijk ten tooneele verscheen.
Tegelijkertijd worden scherpe nat.-soc. aanvallen gelanceerd tegen de voorstanders van een herstel der monarchie. Daarbij onderscheidt zich de regionale leider van Groot Berlijn, Görlitzer, lid van den Pruisischen Raad van State.
Deze heeft o.a. verklaard, dat het naar zijn meening noch in het algemeen belang was. noch in dat van den ex-keizer zelf. dat deze naar Duitschland zou **terugkeeren. Hij** keurde het in den „heer van Doorn" af, dat deze brieven naar Duitschland zendt, waarin hij er op aandringt, dat men de monarchie zal herstellen en Duitschland „weer gelukkig" zal maken. De nazi's zouden, aldus Görlitzer, degenen. die iets dergelijks zouden willen beproeven, op dezelfde wijze behandelen als degenen, die propaganda voor Moskou maken.
(Der Angriff) (Vorig bericht blz. 566 **G.**)

E. OOSTENRIJK. — Dr. Dollfuss over de **binnenlandsche** en **buitenlandsche** politiek. — Bondskanselier dr. Dollfuss heeft op 18 Jan. '**34** in een plenaire zitting van de christelijk-sociale vereeniging in aanwezigheid van talrijke leden van het kabinet een verklaring afgelegd over den binnenlandschen en buitenlandschen politieken toestand van Oostenrijk.
Ten aanzien van de verhouding tot Duitschland verklaarde hij: „Om de situatie goed te begrijpen, moet men inzien, dat het wellicht internationaal gezien een niet geheel ongevaarlijk spel is, wanneer een land, dat is het klein van gebied, dat overal wordt begrepen en erkend, in zijn vrijheid en zelfstandigheid voortdurend bedreigd wordt door een groote mogendheid, helaas bovendien nog een land, dat door een broedervolk wordt bewoond."
Ingaande op den binnenlandschen toestand verklaarde dr. Dollfuss, dat de Oostenrijksche regeering in de laatste maanden de grootste reserve en lankmoedigheid heeft getoond. Des te sterker is voor de geheele wereld het moreele recht der regeering, met alle onverbiddelijkheid in te grijpen. Hij protesteerde tegen de Duitsche inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk. Oostenrijk zal met alle kracht in eigen land orde en rust herstellen. Politie en gendarmerie zijn volkomen voldoende om een einde te tnaken aan den terreur.
Ten aanzien van het socialisme legde Dollfuss er den nadruk op, dat voor de binnenlandsche ontwikkeling van Oostenrijk ook de kwestie van belang is, welke houding de kringen der bevolking, die zich tot dusverre afzijdig hielden van de regeering uit overwegingen ontleend aan de beginselen van den klassestrijd, in de toekomst jegens staat en regeering zullen aan nemen. (Neue Freie Presse) (V. b. Nat.-Soc. **1127** H.)

21 JANUARI **1934**

F. MANDSJOEKWO. — Poe-Ji aanvaardt den troon. — Poe-Ji, ex-keizer van China, heeft het verzoek. hem op 15 Jan. '**34** gedaan om den troon te bestijgen van Mandsjoekwo of van het Groote Mandsjoerijk, zooals het in de toekomst zal worden genoemd, op **20** Jan. '**34** ingewilligd.

Keizer **Poe-Ji.**

De desbetreffende ceremonie bepaalde zich tot de aanbieding van den troon door den eerste-minister en de aanvaarding door Poe-Ji.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **1128** C.)

A. NEDERLAND. — Rijksmiddelen - Leeningsfonds - Wegenfonds - Gemeentefonds. —

	Opbrengst Rijksmiddelen 1933 f	Opbrengst Rijksmiddelen 1932 f	Opbrengst ten bate v. h. Leeningsf. 1914 1933 f	Opbrengst ten bate v. h. Leeningsf. 1914 1932 f	Inkomsten ten bate van het Wegenfonds 1933 f	Inkomsten ten bate van het Wegenfonds 1932 f	Inkomsten ten bate van het Gemeentefonds 1933 f	Inkomsten ten bate van het Gemeentefonds 1932 f
Jan . .	30.752.842	31.433.723	4.697.647	4.664.654	712.069	591 067	6.784.963	7.417.787
Febr. . .	31.227.167	37.970.646	4.480.327	4.670.496	704.724	716.288	6.498.862	8.156.761
Maart . .	32.653 905	34.702.447	4.550 812	4.698.710	739.851	645.286	6 835 103	7.517 202
April . .	28.635 426	35.450.188	4.500.155	5.750.680	3.594.883	4.083.732	7 459.232	9 794.216
Mei . .	35.819.914	37.740.701	6.203.876	7.493.947	2.034.344	1.689.730	10.638 134	12 880.633
Juni . .	28.727 905	30.888.649	4.011.015	4.796.968	796 126	700.413	3.178 972	4.040.710
Juli . .	30.309.046	25.910.018	3.834.421	3.476.304	5.062.014	4.889.641	3.094.014	3.046.212
Aug. . .	29 568.935	31.838.124	3.156.768	4.932.984	3.772.432	3.572.040	3 491.707	3.417.466
Sept. . .	33.255.421	29.932.869	3.666 260	3.956.848	877.597	762.032	4.990.522	4.540.540
Oct. . .	33.801 694	38.093.974	3.734.963	4.126.235	951.144	866.070	6 629.718	5.639 793
Nov. . .	37.153 269	32.995.672	4.518 214	5.255.219	792.520	712.111	9 655.042	8.687.285
Dec. . .	40.135 256	33.568.429	5.213 805	5.356.982	610.767	581 024	9 831 413	8 752.928
	392.040.780	400.525.440	52.577.263	59.180.027	20.678.471	19.809.434	79 087.682	83.951.530

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

(Vorig bericht **blz. 922 C.**)

22 JANUARI 1934

B. **FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN.** — **Duitschlands** antwoord. — Duitschland lieeft op 19 Jan. '34 Frankrijk geantwoord op liet ontwapeningsvoorstel van 1 Januari. De Rijksregeering is geneigd tot voortzetting der besprekingen, doch oppert bezwaren tegen een eventueelen „proeftijd" en tegen de voorgestelde Duitsche legersterkte van 200 000 man; ook acht zij de door Frankrijk aangeboden luchtvloot-vermindering onvoldoende.
(Le Matin) (Vorig bericlit blz. **1109** G.)

C. PORTUGAL. — Communistische **Samenzwering.** — De Portugeesche minister van Binnenlandsche Zaken heeft medegedeeld, dat zeer nauwkeurige plannen gevonden zijn over de voorgenomen Communistische samenzwering.
In verschillende deelen des lands hebben, aldus de mededeeling van den minister, incidenten plaats gehad. De telefoonverbindingen tusschen Porta en Coimkra zijn doorgesneden. Op talrijke plaatsen werden helsche machines op de spoorbanen gevonden.
Te Lissabon heeft de politie 100 en te Cetubal 80 zware bommen in beslag genomen.
De regeering is spoedig de situatie meester geworden.
(O Seculo)

D. VOLKENBOND. — Saargebied. — Op 20 Jan. '34 is de kwestie van het Saarplebisciet door den Volkenbondsraad behandeld. De Italiaansche gedelegeerde, Aloisi, had een rapport opgesteld over de wijze waarop de openbare zitting zou verloopen. In dit rapport heeft het Engelsche standpunt, dat gekant was tegen openbare discussies over de politieke verhoudingen in het Saargebied, ten slotte gezegevierd. Na discussies is dit rapport aangenomen. Een resolutie werd aangenomen, die als volgt luidt:
De Volkenbondsraad keurt de conclusies van het rapport goed, betuigt zijn wil om alle op hem rustende verplichtingen betreffende de voorbereiding en uitvoering der volksstemming in het Saargebied in 1935 te vervullen, zoodat de vrijheid, het geheim en de oprechtheid der stemmen verzekerd zullen zijn en noodigt zijn commissie van drie leden uit met het oog op het in Mei uit te brengen rapport:
le. de maatregelen te bestudeeren, die tot doel hebben door alle geschikte middelen de regelmatigheid der volkssteming te verzekeren;
2e. in het bijzonder in overweging te nemen de studie van de geschikte middelen om de bevolking te beschermen tegen iederen druk en tegen de uitvoering van dreigementen, die op de oprechtheid der stemming invloed zouden kunnen uitoefenen.
3e. de eventueele aanbevelingen der regeeringscommissie over het Saargebied in het belang van de handhaving van de orde gedurende de periode der volksstemming te bestudeeren.
In een tweede resolutie verleent de Raad een crediet van ten hoogste 20.000 franken voor de onkosten, verbonden aan de raadpleging van de deskundigen door de Raadscommissie van drie. (Journal de Genève)
(**Vor.** ber. **Volksstemming 1131** A.)

E. OOSTENRIJK. — Bezoek van den **Italiaanschen** Staatssecretaris **Suvich.** — De officieele Oostenrijksche berichtendienst publiceert den inhoud eener voor de pers bestemde verklaring van Suvich, den Italiaanschen Staatssecretaris.
Suvicli noemde zijn bezoek aan Weenen een nieuw blijk van de groote sympathie en vriendschap, die Italië jegens het Oostenrijksche volk koesterde en waardoor het zich — niet eerst sinds nu — liet leiden. De beteekenis, waarop Oostenrijk in zijn positie in Midden-Europa, speciaal in het Donaubekken, in grooter mate aanspraak heeft dan met zijn oppervlakte en bevolking overeenkomt, is voor ieder duidelijk. Opdat het land met succes en in het belang van allen zijn taak kan vervullen, is het in de eerste plaats noodzakelijk, dat de normale toestanden van een onafhankelijk en kalm leven aan het land worden gegarandeerd. Deze opvatting huldigt Italië sedert geruimen tijd op grond van onveranderde richtsnoeren, zoowel op politiek, als op economisch gebied. Zij brschouwt den toestand met hoop en kalmte. Oostenrijk is den laatsten tijd ook, dank zij den maatregelen van zijn tegenwoordige regeering, begonnen een zeker herstel te toonen. (Neue Freie Presse)

F. S. P. VAN EEGHEN OVERLEDEN. — Op 20 Jan. '34 is op 80-jarigen leeftijd op zijn buitengoed Aardenburg overleden de bekende Amsterdammer S. P. van Eeghen.
De heer van Eeghen behoorde tot de leidende figuren uit het economische leven van Amsterdam. Hij was van 1904 tot 1920 voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel en Fabrieken. Hij maakte deel uit vsn de besturen van verscheidene bankinstellingen en bedrijven, o.a. van de Nederlandsche Bank, de Nederlandsche Handel-Maatschappij, verscheidene cultuurondernemingen, de Amsterdamsclie Bank, de Koninkl. Nederlandsche Stoombootmaatschappij e.a. In zijn functie van president van de Kamer van Koophandel heeft hij indertijd meegewerkt om Amsterdam van een vliegveld te voorzien. Hij nam den laatsten tijd niet meer zooveel deel aan het actieve handelsleven. De heer van Eeghen was in Juni 1933 80 jaar geworden. (Alg. Handelsblad)

23 JANUARI 1934

G. NEDERLAND. — Het **kanaal** van Zuid-Beveland - Repliek van Prof. **L.** van **Vuuren.** —
Over het interview, dat La Libre Belgique (Rrussel) met den oud-minister Segers had in het Nederlandsch en dat door **het** Handelsblad vnii Antwerpen van 11 Jan. '34 werd **overgenomen,** teekent de socialistische **Volksgazet** (Antwerpen) — het blad van den **Antwerpschen burgemeester Huysmans** — van **11 Jan. aan:**

Senator Segers antwoordt op het Memorandum van den heer Kalff, minister van Openbare Werken in Nederland, betreffende liet kanaal van Zuid-beveland.

1e. Het is niet waar — dat dit kanaal de beste en kortste weg is, — beter dan de gedempte weg van vóór 1867.

2e. Het is niet waar — dat de verdragen aan België het reclit ontzeggen een betere verbinding mrt Rijn en Hollandsch Diep te vragen.

3e. Het is niet waar — dat Nederland alléén het recht had den weg van vóór 1867 te dempen.

4e. Het is niet waar — dat de Nederlandsche regeering op zeker oogenblik het goede recht van België heeft erkend.

Wij, we denken hetzelfde.

Het spijt ons, dat ook deze Nederlandsche regeering deze politieke positie inneemt. Maar — zij durft tegen zekere Die-hards niet inoaan. En de ervaring leert ons, dat met Nederland slechts te onderhandelen valt, — als Nederland in het gedrang is.

In andere tijden is van dit land niet veel te verhoopen. En het spijt ons.

Een antwoord op deze stellingen, van de hand van prof. L. van Vuuren in de N. Rotterd. Courant van 16 Jan. '34, laten wij hier volgen.

Terecht heeft de redactie van de N.R.Ct. geconstateerd, dat deze scherpe uitlating van burgemeester Huysmans bevreemding moet wekken, aangezien hij tot voor kort er anders over dacht, en de vraag gesteld of hij sedert dien van meening veranderd zou zijn. Men zou die vraag gevoegelijk bevestigend kunnen beantwoorden en ook wel het tijdstip kunnen aanwijzen sedert wanneer die verandering is ingetreden. Dit tijdstip valt sanien met zijn benoeming tot burgemeester van Antwerpen. Men zou zelfs met een groote mate van waarschijnlijkheid kunnen stellen, dat hij zeker niet tot burgemeester van Antwerpen benoemd zou zijn, indien hij zijn zienswijze ten aanzien van de Nederlandsch-Belgische betrekkingen niet in Antwerpschen zin gewijzigd had. Toch mag men mijns inziens niet nalaten, ook nu weer, een even krachtig en scherp: ,,Het is wel waar" te doen hooren, vooral nu het Antwernsche blad de vier punten zoo sober en kort geformuleerd heeft. Daartoe verzoek ik u mij de gelegenheid te bieden:

Ad. 1. De Antw. Volksgnzet schrijft:

Het is niet waar — dat dit kanaal de beste en kortste weg is — beter dan de gedempte weg van vóór 1867.

Vreemd vooral nioet deze bewering geklonken hebben in de ooren van dr. A. A. Reekman. wiens tachtigsten verjaardag wij nog zeer onlangs vierden. In het tijdschrift van het Kon. Ned. Aardr. Gen. van 1925 immers had deze geleerde een van zijn heldere en klare artikelen geschreven, getiteld: ,,De zooaenaamde afdamming van het Kreekrak en de Belgen". Dit artikel vangt aldus aan:

,,Er bestaat een misverstand omtrent het leggen van den Scheldedam bij Woensdrecht in 1866—1867 voor den spoorweg Roosendaal— Vlissingen en het daardoor afdammen van een onderstelden arm der Schelde, als vaarweg van Antwerpen naar Oosterschelde en voorts naar den Rijn.

,,Want de vaarweg bestond niet. was reeds in de 17e eeuw verdwenen, als men het toen nog een vaarweg noemen kon."

Zoo is het derhalve wèl waar, dat het kanaal de beste en de kortste weg is — beter dan de gedempte weg van vóór 1867. Heter nog dan dnor welk betoog ook wordt dit aangetoond door kaart !I, die hij her artikel van Reekman is gevoegd en die ik hierbii reprodirceer. De wetenschappelijke naam van dr. Beekman,, moge voor ieder een waarborg zijn, dat zij steunt op onafwijsbaar ware gegevens.

Ad. 2. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat de verdragen aan Relgië het recht ontzeggen een betere verbinding met Rijn en Hollandsch Diep te vragen. Mij zijn geen verdragen beleend. die aan partijen het recht zouden ontzeggen, iets aan de wederpartij te vragen. Natuurlijk heeft België het recht alles te vragen wat liet begeert en het weet, dat' aan zijn vragen dnor de Nederlandsche regeering steeds te allen tijde zooveel mogelijk een gewillig oor is verleend. Mogen wij uit de forniuleering van dit punt opmaken, dat Antwerpen eindelijk tot de conclusie gekomen is, dat hier niets valt te eischen, dat er alleen sprake kan zijn van vragen?

Ad. 3. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat Nederland alléén het recht had den weg van vóór 1867 te dempen.

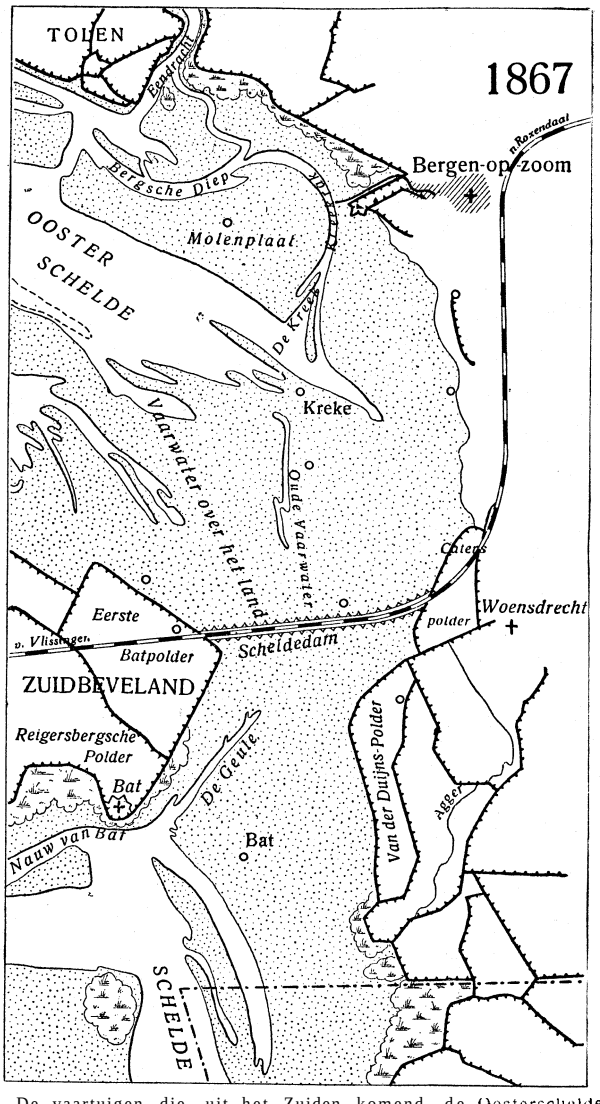
Aangezien reeds door het artikel van dr. Reekman werd aangetoond, dat er vóór 1867, reeds sedert de 17e eeuw, geen sprake meer was van een vaarweg door het Kreekrak, kan men ook zonder diepzinnige juridische beschouwingen vaststellen, dat Nederland wel he? recht had om den spoordam door het Kreekrak te leggen.

Het was zelfs niet vernlicht een vaarweg. die reeds een eeuw lang niet meer bestond, door een anderen te vervangen.

Ter toelichting van de voor velen, niet-ingewijden misschien verrassende stelling muge hier voigen wat dr. Beekman schrijft betreffende den toestand van het tireekrak in 1867 (men zie de kaart):

,,Wij zien hieruit (dat is uit de kaart), dat er van een geul, doorloopend van de Westerschlelde naar de Oosterschelde geen sprake meer was. Wel was er in de eerste helft der 19e eeuw nog zulk een water, heginnrnd aan de Westerschelde ten O. van Bat als ,.De Geule" en verder noordwaarts gaande verbonden met de Oostersclielde als ,,De Kreek" en Bergsche Diep om de Molenplaat heen, waarin de haven van Rergen op Zoom uitkwam. Een zijtak daarvan. waarin de haven van Woensdrecht uitmondde, de Pieterskreek. vorrride een zeer smalle kil door de slikken, in het Noorden uitkomend in ,.De Kreek". Deze geheele verbinding, als nien die zoo noemen wil, heette ook wel Kreekrak. zooals van der Aa zegt. die haar wel ..een arm van de Schelde" noemt, maar tevens mededeelt, dat deze bij laag water droog was: bekend is. dat generaal Cort Heyligcrs ze in 1809 bij zijn tocht naar het Fort Rat met zijn troepen doorwaadde". (Minder bekend is, dat de ingenieur van den waterstaat Blommendaal de bultenlandsche deskundigen, die in 1866 in opdracht der Duitsche, Engelsche en Fransche regeeringen een onderzoek in loco instelden, eveneens, bij eb, droogvoets door dezen ,,voortreffelijken" vaarweg liet wandelen. v. V.)

,,Zeker is dat, toen de dam gelegd werd, nog slechts een paar dooriloopende stukjes geul waren overgebleven in de slijkgronden, welke laatste een hoogte hadden van tot ruim 2 M. boven gewoon laag water (L.W. = gem. eb)."

,,De vaartuigen die, uit het Zuiden komend, de Oosterschelde, Keeten, Mastgat, Zijpe, Krammer, enz. wilden bereiken om daarlangs naar den Rijn te komen, moesten dus van het getij gebruik maken om daarover heen te geraken. Die welke niet op den bodem wilden vallen. bleven dan hier of daar in een kuil in de slikken den vloed afwachten, die hen onihoog brengen en voldoeiide water onder de kiel zou geven om verder te varen. Zeer eigenaardig heette de aldus gevolgde weg ,,Vaarwater over ,,Het land"."

Ziedaar dus een beschrijving van den afgedamden Schelde-arml

Ad. 4. De Antw. Volksgazet schrijft:

Het is niet waar — dat de Nederlandsclie regeering op zeker oogenblik het goede reclit van België heeft erkend.

Het is thans wel algerneen bekend. dat het de onvergankelijke verdienste van minister van Karnebeek geweest is, dat hij op ,,zeker oogenblik", onder voor hem uiterst moeilijke omstandighedeii. ieder recht van Relgië op afstand van grondgebied door Nederland met groote beslistheid heeft weten af te wijzen en slechts verklaard heeft, dat Nederland bereid gevonden werd — in verband met de door den oorlog veranderde omstandigheden — tot herziening van de hestaande verdragen. mits die herziening een aangelegenheid bleef tusschen beide staten. Uiteraard onder voorbehoud van goedkeuring door beide volken.

Nederland was bereid daarbij ieder billijk voorstel van het nabuurvolk in ernstige overweging te nemen en is dat nog altijd. Dankbaar kunnen wij de Antwerpsclie Volksgazet zijn voor de verklaring, dat met Nederland sleclits te onderhandelen valt als Nederland in het gedrang is. Want het is een van de goede eigenschappen van ons volk, dat het in de iire des gevaars als één man achter de regeering zich schaart. Nu van zoo onverdachte zijde op gevaar gewezen wordt, mogen aan velen, die dit nog niet gezien hadden, de oogen open gaan.

(Prof. L. van Vuuren in de N. Rotterd Crt. van 16 Jan. '34)

(Vorig bericht blz. 1121 D.)

A. NEDERLAND. — Loonen in crisisjaren. —
In de door tiet Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde statistiek der collectieve arbeidsovereenkorristen op **1** Juni 1933 lezen wij, dat het aantal dier overeenkomsten sedert 1 Juni 1932 nog is gedaald met 4% tegenover een vermindering niet 30% in 1931/'32. Het aantal ondernemingen, waarin dergelijke overeenkomsten zijn gesloten steeg tot bijna liet niveau op **1** Juni 1931.
Voor de onderstaande jaren zijn de cijfers van het aantal overeenkomsten, ondernemingen en werknemers:

	Overeenk.	Ondern.	Werknemers
1928	1016 ...	17.209 ...	279.595
1929	1260 ...	18.554 ...	291.756
1930	1552 ...	23.544 ...	385.801
1931	1507 ...	23.494 ...	359.264
1932	1344 ...	21.855 ...	252.832
1933	1209 ...	23.104 ...	213.030

Alle overeenkomsten, welke meer algemeen in een bedrijfstak van toepassing waren, zijn behouden gebleven, uitgezonderd die in de schoenindustrie. Daarentegen kwam in de kunstzijdeindustrie voor tiet eerst een collectieve arbeidsovereenkomst tot stand.
Verder geeft de statistiek een overzicht van de beweging der contractueele loonen in een 30-tal beroepen tijdens de huidige economische crisis. Uit dit overzicht blijkt, dat de jaren 1929 en 1930 nog geen daling van tiet contractloon brachten, doch daarentegen wel een stijging, welke stijging zich in 1931 in verschillende gevallen nog voortzette. Loondaling bracht liet jaar 1931 in de-mijnindustrie, den landbouw en — voor niet vakkundig personeel — in de sigarenindustrie.
Daarop trad in 1932 vrijwel over de geheele lijn een daling in, welke in 1933 in vele gevallen sterker is geworden.
De verlaging van het in de jaren 1928—1933 bereikte contractueele toploon varieerde van:
5—10% o.a. voor de arheidcrs bij de Zuiderzeebaggerwerken, heerenkleedingarbeiders meubelmakers, boekbinders, havenarbeiders, bestellers (met een 6-jarigeii diensttijd) bij Van Gend & Loos, sigarenmakers en -sorteerders, arbeiders bij de stroocarton- en bij de aardappelmeelfabricage;
10–15% o.a. in de verwarmingsindustrie, voor de machinezetters in liet typografiscti bedrijf: geschoolde bouwvakarbeiders, mijnarbeiders;
15—20% voor landbouwknechts in Westelijk Noord-Brabant, landarbeiders in den kring Hulst en in de veenkoloniën (zichtloonen), schepelingen ter-koopvaardij;
20—27% in de Waalsteenindustrie, tiet bloembollenbedrijf, den Westlandschen tuinbouw. (Centraal Bureau v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. **163** K.)

B. JAPAN. — De **buitenlandsche** politiek. —
De minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, heeft in den Landdag liet woord gevoerd over de buitenlandsche politiek van Japan. Hirota begon zijn uiteenzettingen met een terugblik op het uittreden van Japan uit den Volkenbond op 27 Maart '33, dat noodzakelijk was geworden, omdat Japan met den Volkenbond niet tot overeenstemming is kunnen komen in de Mandsjoerijsche kwestie inzake de noodzakelijke maatregelen voor de handhaving van den vrede in het Verre Oosten. Dit beteekent evenwel iliet, dat Japan zich wil afscheiden van de gemeenschap der naties. In dit verband sprak Hirota de hoop uit, dat China in staat zal zijn zijn bemoeiingen met die van Japan te vereenigen op het gebied van vrede en stabiliseering. Deze feitelijke toestand is zeer zeker in strijd met dergelijke verwachtingen. China heeft ziin anti-Japarisclie oolitiek riog niet prijsgegeven.
In de betrekkingen tot Rusland, welke sedert het verdrag van Peking van 1925, normaal zijn geweest, is den laatsten tijd helaas een wijziging merkbaar. Het is verrassend en betreurenswaardig. dat de Sovjet-regeering per radio en in de pers geruchten in omloop brengt over Japan, bijv. dat Japan aan de Russisch-Mandsjoerijsche grens nieuwe militaire voorbereidineen zou treffen. Niets hiervan is waar. Japan zal ook in de toekomst, evenals zulks in het verleden' iiet geval is geweest, Sovjet-Rusland tegemoet treden in den geest van billijkheid en loyaliteit.
Tussciien de Vereenigde Staten en Japan is thans niets gaande, dat eenige moeilijkheid zou kunnen veroorzaken. Japan heeft geenszins den wensch liet een of ander conflict met de Ver. Staten te ontketenen, integendeel het streeft levendig naar een vriendschappelijke verhouding tot Amerika.
Nopens de betrekkingen tot het Britsche Rijk verklaarde Hirota, dat de traditioneele vriendschan. welke de beide landen verbindt, ook thans nog onverminderd voortduurt.
In liet slot van zijn redevoering wees Hirota op de algemeene economisciie en politieke onzekerheid in de wereld, welke ieder oogenblik het internationale evenwicht dreigt te verstoren. Het vertrouwen tusschen de naties op aarde is aanzienlijk verminderd. Niettemin zijn bij de poging om internationale kwesties te regelen geen onoverkomelijke moeilijkheden te vreezen, zoolang ieder volk er naar streeft recht te laten wedervaren aan den toestand van andere volken. Hirota is er van overtuigd, dat ook de andere mogendheden den toestand van Japan, zooals deze is door de natuur en de ontwikkeling, ten slotte zoo zullen leeren begrijpen, als hij moet worden begrepen. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. **1103** B.)

C. NEDERLAND. — De eerste Nederlandsche „Corporatie". - Samenwerking van **alle** bij de lederindustrie betrokken groepen. — De eerste Nederlandsche corporatie, die alle groepen omvat welke op een of andere wijze betrokken zijn bij de bewerking van het leder, huidenhandel, leerlooierij, schoenfabricage, enz., is thans tot stand gekomen. Zij bevat **12** groepen, te weten:
a) de looistoffenhandelaren en looistoffenfabrikanten; b) de huidenhandel; c) de importeurs van overzeesche huiden; d) de importeurs van- en agenten in leder; e) de lederhandelaars; f) de lederfabrikanten; g) de fabrikanten van- en handelaren in rubberartikelen; h) de schoenfabrikanten; i) de lederwarenfabrikanten; j) de importeurs van- en agenten in schoenen; k) de schoenwinkeliers en l) de schoenmakers (waarbij nu verder nog de groepen van arbeiders en employé's komen). De vertegenwoordigers van deze groepen hebben voor den overgangstijd een algemeen bestuur gevormd en uit dit algemeen bestuur is een dagelijksch bestuur naar voren gekomen. Deze leiders zijn ten deele gekozen, ten deele **aan**vaard als wat men zou kunnen noemen de door de natuur en door de omstandigheden aangewezen leiders. Een combinatie van het democratische beginsel met het nieuwe beginsel van het organische, natuurlijke aanvoerderschap. (Dagbl. v. Noord-Brabant)
(Vorig bericht **blz. 1083 A.)**

D. **JAPAN. — Ministerie. -** Mutaties. — Generaal Araki, de Japansche minister van Oorlog, is wegens gezondheidsredenen afgetreden. Als zijn opvolger werd Hajashi, de inspecteur-generaal van het militaire onderwijs, benoemd.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vorig **bericht 973 A.)**

E. VOLKENBOND. — Danzig. — Paul-Boncour, Sir John Simon, baron Aloisi en kolonel Beck hebben de zitting van den Volkenbondsraad bijgewoond inzake het verbond van eenige bladen en eenige uitlatingen van Danziger zijde, waarbij de Volkenbondscommissaris van Danzig een schending van de constitutie van Danzig, mogelijk acht. Resumeerend constateerde Sir Simon, dat van de zijde van Danzig de rechtsgeldigheid der Danziger constitutie op geen enkele wijze wordt bestreden.
Aangezien de verboden bladen intusschen weer mogen verschijnen, bestaat er geen aanleiding verder op deze kwestie in te gaan. Sir Simon stelde voor, de vroegere verklaring van den Raad te herhalen, volgens welke het staatkundige leven van Danzig steeds moet blijven binnen het kader der constitutie. Hierop verklaarde dr. Rauschnig, president van den Senaat van Danzig, dat de regeering van Danzig evenals in het verleden ook in de toekomst alle wetgevende maatregelen zoomede bestuursmaatregelen zal houden binnen 't kader der grondwet. (Journ. de Genève)

F. DIAMANT. — Vondst **van** twee groote **diamanten**. — Een telegram uit Johannesburg vermeldt de vondst van twee groote diamanten in de onmiddellijke nabijheid van het veld, waar in 1907 de Cullinan gevonden is. De eene steen weegt 726, de andere 502 karaat. De geoloog van Elandsfontein heeft uit eenige bijzonderheden de gevolgtrekking gemaakt, dat beide steenen in een vroegere periode wel een deel van den Cullinan geweest kunnen zijn.
Beide steenen zijn door Sir Ernest Oppenheimer voor resp. £ 75.000 en £ 18.000 gekocht.
(Ned. Tel. Agentschap Reuter)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Nationaal-Socialisti**sche propaganda. - Rapport. — De door het Huis van Afgevaardigden ingestelde commissie om een onderzoek in te stellen naar de nationaal-socialistische propaganda in de Ver. Staten, heeft thans haar rapport ingediend. In het rapport worden uitvoerige mededeelingcn gedaan omtrent de propaganda der Duitsche nationaal-socialisten, waaruit blijkt, dat deze goed georganiseerd is. De nationaal-socialistische propaganda beoogt in de eerste plaats in de Ver. Staten een anti-F'ransche stemming te **kweeken.** Verder is gebleken, dat voldoende middelen ter beschikking worden gesteld om de nationaal-socialistische propaganda in de Ver. Staten onbepaalden tijd te kunnen voortzetten. (Vaz Dias) (Vor. **ber.** 982 ***G.)***

A. MIJNINDUSTRIE. — De grootste mijn-ventilator ter wereld is bij de Westfalia-Dinnendahl Groppel in gebruik genomen. De ventilator heeft een capaciteit van 1000 kubieke meter per minuut.
Het vliegwiel heeft een diameter van 10 meter en wordt gedreven door een stoommachine van 2750 p.k. De flens van het vliegwiel weegt 42 ton.
(Kraft und Verkehr)

B. NEDERLAND. — Visscherijbedrijf - Oesters. — De afzet van oesters was over de verschillende landen als volgt verdeeld:

	1933	1932
Nederland	1.043.000	1.272.000
België	3.999.000	4.925.000
Duitschland	912.000	1.217.000
Engeland	4.105.000	5.872.000
Frankrijk	134.000	189.000
Diversen	98.000	34.000
	10.291.000	13.509 000

(N. Rotterd. Crt.)

C. AUSTRALIE. — Bewapening. — De Australische regeering heeft het voorstel ingediend over te gaan tot de aanbesteding van den bouw van een munitiefabriek in Victoria. Men gelooft, dat Australië munitie zal maken voor de Britsche vloot in het Verre Oosten. Binnenkort zal men een fabriek oprichten voor de vervaardiging van dynamiet, terwijl men aan het onderhandelen is over het in Australië produceeren van tanks en kanonnen. Over vijf jaar zal Australië geheel in zijn eigen bewapening kunnen voorzien.
Deze maatregelen staan in verband met de vlootconferentie voor het Verre Oosten, welke op 16 Jan. '34 te Singapore begint en waaraan Engeland, Australië en Nieuw-Zeeland zullen deelnemen. Men is vooral bevreesd voor Japan.
Een juist uit Singapore teruggekeerde journalist schrijft in de „Daily Herald", dat de 50 millioen pond kostende vlootbasis van Singapore het concentratiepunt zal worden van een vloot, sterker dan die in de Europeesche wateren. In den laatsten tijd heeft men met zooveel spoed aan de verdedigingswerken gearbeid, dat deze twee jaar eerder gereedkomen, dan aanvankelijk gedacht was.
Op Poeloe Brani bij Singapore zijn 3 monsterkanonnen aangebracht, waartegen de grootste scheepskanonnen niets vermogen. Te Singapore zelf heeft men vier maanden geleden in het geheim land gekocht te Changi, de badplaats der Europeanen. Men trekt er troepen samen. Een krant, die hierover iets mededeelde, werd van hoogerhand met opheffing bedreigd.
(Daily Herald) (Singapore 1010 A.; Australië 987 H.)

D. FRANKRIJK. — Stavisky-Affaire in de Kamer. — Na een zeer rumoerige zitting der Fransche Kamer, waarin het schandaal-Stavisky weer is behandeld en de rechtsche afgevaardigde Henriot wederom scherpe aanvallen op de regeering deed, heeft de Kamer haar vertrouwen in de regeering-Chautemps met 367 tegen 201 stemmen uitgesproken. (Le Matin) (1135 B.)

24 JANUARI 1934

E. CHINA. — Chineesch Turkestan. - Afscheidingsbeweging. — Te Kasjgar, de hoofdstad van Chineesch Turkestan, heeft een nieuwe regeering de onafhankelijkheid van dit land van China geproclameerd.
(Vaz Dias)

F. GEORGES ALEXANDRE. — Een nieuwe Zwendelaffaire in Frankrijk. — Een nieuwe zwendel-affaire. welke heeft geleid tot de arrestatie van Georges Alexandre, schijnt niet ten achter te staan bij de zaak-Stavisky. Er wordt beweerd, dat tal van bekende personen hebben behoord tot de raden van beheer der elf maatschappijen, welke Alexandre heeft opgericht. Een intusschen overleden oud-minister van Financiën, tal van afgevaardigden en vroegere afgevaardigden zouden bij de aangelegenheid zijn betrokken.
Niet minder dan drie Kamerleden, 18 prefecten, 30 hoofdkassiers van verschillende maatschappijen, 12 presidenten van rechtbanken, twee officieren van Justitie, twee senatoren, 50 rechters, 12 commissarissen van politie en een niet te schatten aantal officieren en lagere ambtenaren hebben Alexandre hun spaarpenningen toevertrouwd. De zwendelarijen moeten honderden millioenen francs bedragen.
Alexandre schijnt ook de leermeester van Stavisky te zijn geweest, daar Stavisky eenige jaren geleden werkzaam is geweest in een der ondernemingen van Alexandre. (Le Journal)

G. NEDERLAND. — Handel met Rusland - Voorloopige overeenkomst. — Naar het Handelsblad verneemt, is een voorloopige overeenkomst gesloten tusschen de Russische vertegenwoordigers en de commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van het Nederlandsche zakenleven, teneinde het handelsverkeer tusschen Nederland en Rusland te bevorderen. Deze overeenkomst, die reeds geteekend is, zal mede een einde maken aan de ongunstige behandeling van Nederlandsche zeeschepen in Russische havens.
Tot nu toe betaalden Nederlandsche schepen eenige malen zooveel aan havenrechten als schepen, die een handelsverdrag met Rusland hebben.
De Rotterdamsche correspondent van het Hbld. meldt nog, dat de gezamenlijke inkoopen van Sovjet-Rusland hier te lande over 1933 een waarde van f 14.6 millioen vertegenwoordigen, waarvan f 5.000.000 besteed zijn aan den aankoop van metalen, o.a. tin. De aankoop van tin geschiedt thans rechtstreeks in ons land. In de eerste helft van deze maand heeft Rusland voor een waarde van f 350 000 in ons land gekocht. Van bevoegde Russische zijde wijst men er het blad nog op, dat een bericht uit Berlijn, volgens hetwelk Rusland in ons land voor een waarde van f 600.000 aan metalen zou hebben gekocht, die betaald zouden worden met door Rusland te leveren goederen, onjuist is. De Russische aankoopen ziin geen ruiltransacties, maar zaken, die op normale wijze tot stand gekomen zijn door onderhandelingen tusschen kooper en verkooper. (Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 927 G.)

H. LENIN. — Herdenking. — De Unie van Sovjets heeft op 22 Jan. '34 den tienden verjaardag van den dood van Lenin herdacht. Kalinin verklaarde in een rede, dat de communistische partij van Rusland het testament van Lenin had uitgevoerd door een zware industrie te scheppen en nagenoeg geheel de collectivisatie der boeren tot stand te brengen, van wie groote massa's met eigen oogen het voordeel van den kolchosarbeid boven den invidueelen arbeid hadden gezien. (Leningradsk Prawda)

I. OTTOKAB SEVCIK OVERLEDEN. — De beroemde Tsjechische vioolpaedagoog Ottokar Sevcik is op bijna 82-jarigen leeftijd overleden.
Sevcik ontving zijn muzikale opleiding aan het Conservatorium te Praag; in het vioolspel was Bermewitz zijn leermeester.
Vermaard was Sevcik om zijn methode, die in vele opzichten het karakter had van een omwenteling der vioolpaedagogiek; vermaard vooral om de beroemdheden, die hun vorming aan hem te danken hadden. Uit zijn school zijn o a. voortgekomen: Jan Kubelik, Jaroslav Kocan, Mary Hall, Efrem Zimbalist, Sasja Colbertson. Sevcik heeft veel op paedagogisch gebied gepubliceerd. (Red. K. H. A.)

K. NEDERLAND. — Ned. Fed. Bond v. Personeel in Openbaren Dienst. — De Ned. Federatieve Bond van Personeel in Openbaren Dienst blijft aangesloten bij het Nationaal Arbeids-Secretariaat (N.A.S.).
Dit besluit kan zeer ernstige gevolgen hebben voor de positie van de gemeente-werklieden, die lid ziin van de organisaties, aangesloten bij de federatie, terwijl mede nog de kans thans groot is, dat eerlang de federatie als deel uitmakende van een verboden vereeniging (N A.S.), uitgesloten wordt van het Georganiseerd Overleg. (De Telegraaf) (Vor. ber. 405 A.)

A. DUITSOHLAND. — De wet tot ordening van den **Nationalen** Arbeid. —
In het Rijksministerie voor Volksvoorlichting en Propaganda is op 16 jan. '34 een persconferentie gehouden, waarin de ministers Seldte en Schmidt liet doel en de beteekenis van de wet tot ordening van den nationalen arbeid uiteenzetten.
Rijksrninister Seldte verklaarde, dat de ondernemer als leider van tiet bedrijf de verantwoordelijke positie ontvangt, welke hem volgens de principes der nationaal-socialistische wereldbeschouwing toekomt. De vrijheden welke hem zijn gegeven nioeten op juiste waarde worden geschat en de sociale ,,Ehrengerichtsbarkeit'' moet er voor zorgen, dat in de bedrijven geen willekeur ontstaat. In de wet zijn bewust tegenover elkander gesteld de definitief opgeheven marxistische klassenstrijd en de gemeenschappelijke arbeid van allen die in een bedrijf werkzaam zijn. Wij brengen in het bedrijf ondernemers en werknemers tot elkander. De werlt-relatie wordt een relatie van trouw. Niet uit de op papier staande contractsbepalingen moet in de toekomst tiet recht van arbeid, de rechten en plichten van alle leden van de bedrijfsgemeenschap worden afgeleid, doch uit het levende begrip van trouw, van ti-ouw van den leider aan liet personeel en van het personeel tot den leider. Op die wijze komt men tot de noodzakelijlte gemeenschappelijke arbeid en het wederzijdsche vertrouwen.
In de groote bedrijven, aldus Seldte, is deze zeer nauwe samenwerking niet mogelijk. Daarin voorziet de wet in de irischakeling van vertrouwenslieden, die als leden van het personeel den leider van advies dienen en met hem en onder zijn leiding den ,,raad van vertrouwenslieden'' vormen. Hierùonr wordt niet gescliapen een belangenvertegenwoordiging welke overeenkomt met den ouden bedrijfsraad. Er zijn geen belangentegenstellingen meer, veeleer hebben allen slechts een gemeenschappelijk belang, liet bedrijf, dat hun allen werk en brood geeft.
De raad van vertrouwenslieden zal o.m. moeten medewerken bij de beslechting van geschillen, welke zich eventueel zouden kunnen voordoen.
Het instituut van ,,Treuhander'' van den arbeid blijft bestaan. Deze gevolmachtigden worden thans Rijksambtenaren met alle rechten en verplichtingen, zij zijn ondergeschiitt aan het Rijksministerie van arbeid en ontvangen hun instructies van den Rijksminister van Economisclie Zaken. Ter handhaving van den arbeidsvrede liebben zij geheel omlijnde in de wet gestipuleerde werkzaamheden te verrichten. De ontwikkeling van dit begrip der sociale eer en van de schepping van een bijzondere ,,Ehrengerichtsbarkeit'' vormt den kern der wet. De wet zal op 1 Mei 1934 van kracht worden.
Minister dr. Schmidt lichtte vervolgens nog enkele punten toe, waarbij hij er op wees, dat de Rijksminister van Arbeid, Seldte, een belangrijk aandeel heeft gehad in de tot standkoming van de nieuwe wet. (Völkischer Beobachter)

B. OOSTENRIJK. — Dr. Dollfues en de **Nationaal**-Socialisten. — De agitatie der nationaal-socialisten duurt voort. Graaf van Waldeck Pyrmont, Duitsch Gezantschapsattaché was bij een geheime nationaal-socialistische vergadering te Weenen, aanwezig. Graaf Alberti, een der leiders der Oostenrijksche Heimwehren, verdacht van nationaal-socialistische gevoelens, is naar een concentratiekamp gezonden. Vorst Starhemberg, bondsleider der Heimwehren, heeft alle leiders van den Neder-Oostenrijkschen Heimatschutz uitgesloten, die eveneens worden verdacht met de Nazi's te heulen.
Bondskanselier Dr. Dollfuss heeft tijdens een betooging van het Vaderlandsche Front voor de bondskanselarij tot de menigte een toespraak gehouden, waarin hij het in hoofdzaak had over den strijd der regeering tegen het nationaal-socialisme.
De bondskanselier verklaarde o.a.: Ons geduld is ten einde. Als regeering hebben wij den plicht, de trouwe burgers te beschermen. Allen, die wellicht nog mochten meenen, dat de terreur zal overwinnen, zullen zien, wat het beteekent, wanneer het volk man voor man opstaat. (Red. K.H.A.) (Vorig bericht blz. 1127 H.)

C. **BRITSCH-INDIE.** — Aardbeving. — De aardbeving in Britsch-Indië heeft, naar men vreest, ook de hoofdstad van Nepal, Khatmandoe, welke **80.000** inwoners telt, voor het grootste deel van den aardbodem weggevaagd. (Daily Mail) (Vor. ber. blz. 1133 C.)

D. **ZWITSERLAND.** — Referendum over de wet tot bescherming der openbare orde. — De door de Bondsregeering voorgestelde wet tot verscherping van de maatregelen ter bescherming van de openbare orde, die voornamelijk een vrucht is van de onlusten te Genève van November **1932,** houdt verscherpte strafbepalingen in tegen provocatie, landvredebreuk, aanzetting tot verzet tegen den militairen dienstplicht, het houden van verboden demonstraties, het verstoren van toegestane demonstraties enz.
De socialisten, die zich krachtig tegen het wetsontwerp verzetten, wenschen dat er een referendum over zal worden gehouden, waarvoor zij **30.000** handteekeningen moeten verzamelen.
Naar verluidt hebben zij thans in plaats van de noodige 30.000 handteekeningen **137.000** handteekeningen verzameld. (Die Arbeit, Zurich)

E. DUITSCHLAND. — Rede van Von Papen. — Op een door N.S.D.A.P. en Stahlhelm georganiseerde bijeenkomst ter herdenking van de stichting van het Duitsche rijk heeft vicekanselier Von Papen op 24 Jan. '**34** het woord gevoerd. Hij zeide o.a.:
De rijkskanselier heeft het Fransche volk gezegd, dat nog nooit een zoo eerlijk aanbod aan een nabuurland was gedaan. Hij heeft voorgesteld, onder de oorlogen van honderden jaren een streep te trekken. Wij willen het derde Rijk tot een garantie voor den vrede maken: een nieuwe oorlog zou de ineenstorting van de geheele cultuur van het Avondland beteekenen!
(Angriff) (Vorig bericht blz. 836 **A.**)

F. NEDERLAND. — Contingenteering Manufacturen. — De Staatscourant bevat een K. B., waarbij voor den tijd van **12** maanden (1 Januari **1934—31** December **1934)** is gecontingenteerd de invoer van:
manufacturen, stoffen en weefsels van kunstzijde;
manufacturen, stoffen en weefsels van kunstzijde, met andere stoffen dan echte zijde en wol bewerkt.
Het contingent is bepaald op 20% van de waarde van den gemiddelden invoer in **1931** en **1932,** met dien verstande, dat de ingevoerde hoeveelheid niet meer zal bedragen dan 30% van de in die jaren ingevoerde hoeveelheden. (Staatscourant) (Vor. ber. **blz.** 274 C.)

G. NEDERLAND. — Contingenteering Vleesch. — De Staatscourant van **22** Jan. bevat een Koninklijk Besluit, waarbij de invoer van vleesch (met uitzondering van versch-gekoeld- of bevroren rund- en kalfsvleesch), alsmede van levende schapen en slachtpaarden voor den tijd van twaalf maanden wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering is van kracht tot **15** Januari **1935.**
Het contingent voor alle vleeschsoorten is vastgesteld op 20% van den gemiddelden invoer in twaalf maanden in de jaren **1931** en **1932.** Voor versch-gekoeld- of bevroren rund- en kalfsvleesch is het contingent bepaald op 20% van den gemiddelden invoer in twaalf maanden in de jaren **1929, 1930** en **1931.**
Bij deze contingenteering heeft de regeering gebruik gemaakt van de bevoegdheden, haai. verleend in de nieuwe crisisinvoerwet. De mogelijkheid is daarbij opengelaten om voor verschillende landen het contingent te verhoogen. (Staatscourant) (407 B.)

H. VOLKENBOND. — Opleving van den wereldhandel. — Uit nieuwe door den Volkenbond gepubliceerde statistische gegevens over den wereldhandel blijkt, dat van Juli tot November **1933** de invoer is toegenomen met 2 8% en de uitvoer met 6.8%.
(Journal de Genève) (Vorig bericht blz. 995 **F.**)

I. NEDERLAND. — Verkeersongevallen in 1932. — Het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft van **41.195** verkeersongevallen de oorzaken en gevolgen in **1932** op. Van **31.196** of ruim 75% der ongevallen is gebleken, dat zij zijn toe te schrijven aan persoonlijke oorzaken, n.l. fouten van bestuurders van vervoermiddelen 68% en fouten van voetgangers 7%. Gebreken aan vervoermiddelen en de toestand van den weg (incl. slippen en doorglijden) bleken resp. in **957** (2%) en **2788** (6%) gevallen oorzaak van een verkeersongeval te zijn.
In totaal zijn **12 084** personen gedood of gewond. Voor het statistiekjaar is geen nauwkeurig cijfer omtrent het aantal overleden slachtoffers van verkeersongevallen bekend, doch, blijkens de „Sterftestatistiek", zijn gedurende het kalenderjaar **1932** niet minder

dan 717 personen ten gevolge van een verkeersongeval overleden. Uit het thans gepubliceerde overzicht der verkeersongevallen blijkt, aat er bij 378 ongevallen een of meer dooden waren en bij 10.619 ongevallen een of meer gewonden, terwijl in 80.172 gevallen uitsluitend maierieele schade voorkwam. Vervolgens bevat de statistiek een drietal overzichten van ae plaats gehad hebbende botsingen en de daarbij betrokken vervoermiddelen enz.
(Centraal Bureau voor de Statistiek) (Vor. b. **33** N.)

A. SPANJE. — Onderhandelingen over een concordaat. — De onderhandelingen voor het sluiten van een concoráaat iusschen Spanje en den Heiligen Stoel zullen, naar verwacht wordt, vóór het einde van deze maand beginnen.
Namens het Vaticaan zullen de besprekingen gevoerd worden door den pauselijken nuntius, mgr. Tedeschini.
Ofschoon het Vaticaan niet geheel voldaan is over de positie der katholieken in Spanje, wordt toch erkend dat de omstandigheden sedert de eerste dagen der republiek belangrijk verbeterd zijn.
De diplomatieke betrekkingen tusschen Spanje en den Heiligen Stoel werden niet afgebroken en de pauselijke nuntius bleef in Madrid, niettegenstaande de Spaansche ambassadeur te Rome werd teruggeroepen en de ambassade sindsdien in handen van den zaakgelastigde was. Het Vaticaan staat er op, dat er een ambassadeur naar Rome zal worden gezonden vóór het voltooien van de onderhandelingen over een concordaat. (De Maasbode)

B. NEDERLAND. — Nederlandsch-Turksche **Vereeniging.** — Een Nederlandsch-Turksche vereeniging is te 's-Gravenhage opgericht. In het voorloopig bestuur hebben o.a. zitting genomen de heeren L). J. Steyn Parvé, oud-Consul-Generaal te Smyrna, Dr. Kramers, lector in het Turksch te Leiden en Mr. T. M. E. baron Testa, wiens naam nauw verbonden is met de geschiedenis der Nederlandsche Legatie te Constantinopel en met die van de Nederlandsch-Turksche betrekkingen in het algemeen.
Net doel der nieuwe organisatie is tweeledig. In de eerste plaats wenscht men het nieuwe Turkije beter te doen kennen in Nederland en omgekeerd de Turken meer aandacht te doen wijden aan het vele belangrijke, dat ons land in algemeen-cultureel opzicht biedt.
In de tweede plaats wil men, naast de cultureele betrekkingen, ook de economische samenwerking zooveel mogelijk te bevorderen. (Het Vaderland)

25 JANUARI **1934**

C. OOSTENRIJK. — Nationaal Socialisten. - **Démarches** te Berlijn. — De Oostenrijksche gezant is op het departement van Buitenlandsche Zaken te Berlijn geweest en heeft klachten ingediend over beïnvloeding door zekere Rijksduitsche kringen van de nationaalsocialistische beweging in Oostenrijk. Hij heeft daarbij verklaard, dat Oostenrijk zich tot den Volkenbond zal wenden, wanneer met deze klachten geen rekening gehouden wordt. De klachten worden op het oogenblik door de bevoegde autoriteiten te Berlijn onderzocht.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. **blz. 1141** B.)

D. Dr. D. G. W. MULLER **MASSIS.** — Nestor der Nederlandsche predikanten. — De nestor der predikanten in ons Vaderland, Dr. D. G. W. Muller Massis, emiritus Ned. Herv. predikant te Nijmegen, viert op 25 Jan '34 zijn 95sten verjaardag.
Hij ontving zijn opleiding aan het stedelijk gymnasium te Zutphen en aan de Rijksuniversiteit te Utrecht waar hij 18 September 1863 promoveerde tot doctor in de theologie.
Na in verschillende gemeenten het predikambt te hebben waargenomen was hij bijkans 40 jaar als predikant bij de Gemeente van Groesbeek verbonden. In 1916 ontving Dr. Muller Massis eervol emeritaat.
(Red. K. H. **A.**)

E. LUCHTVAART. — **Vliegtuiginstrumenten.** —
Voor de Delftsche Studenten Aëroclub heeft dezer dagen ir. **A. O.** von Baumhauer, onder-directeur vaii den Rijksstudiedienst voor de Luchtvaart, een lezing gehouden over: Vliegtuig-instrumenten.
De snelle ontwikkeling van de luciitvaart — aldus spr. — (de aviatiek vierde voor kort zijii dertigsten verjaardag) deed een sterlie vraag naar luchtvaartinstrumenten ontstaan. Terwijl sportvliegtuigen tegenwoordig tenminste een 5-tal instrumenten bezitten, vindt men in moderne verkeersvliegtuigen veelal het 10-voudige daarvan.
Bij den rijkdom aan stof moet een scherpe keuze worden gedaan, waarbij in het bijzonder zullen worden behandeld die instrumeiiteii, welke elders niet voorkomen en die, waarvan de werking in het vliegtuig sterk afwijkend is van wat we b.v. bij schepen gewend zijn.
De indeeling der instrumenten kan zijn naar den aard der bestemming, b.v. voor de contrôle of den goeden gang (vliegtuig en motorbedrijf), voor de navigatie (koershouden en plaatsbepaling) voor het vliegen zonder zicht (blindvliegen), voor de technische nietiiigeii, voor wetenschappelijk onderzoek en ten slotte voor communicatie.
Verder onderscheiden wij de instrumenten naar de wijze van aanwijzing ot registratie, al of niet afstandaanwijzing met veleriei soort van overbrengingsmethode, naar graad van nauwkeurigheid, enz.
Ze dienen dus ter beveiliging vaii de luchtvaart en tot liet verdiepen van de kennis omtrent vliegtuigen.
De eigenaardige eigenschappen van het iiiedium, de luclit, die soms in sterke onrust kan verkeeren, de trillingen, afkomstig van den niotor eii ook de ongunstige weeromstandigheden als regen, ijzel en mist, stellen bijzondere eisclien aan de vliegtuiginstrumenten.
Ter beperking worden niet behandeld de instrumeiiten welke dienst doen voor de coiitrole vaii den niotor.
Meer in het bijzonder behandelde ir. voii Baumhauer de barometrische hoogtemeter, de manometrische snelheidsmeter of stuwdrukmeter.
De plaatsing van de vóór openstaande stuwbuis of Pitelbuis, doet weinig ter zake, mits in de vrije strooming. De buis waarniee dc statistische druk wordt gemeten, moet men opstellen daar waar de snelheid niet door liet vliegtuig wordt beinvloed. Voor liet bedrijf kan die buis, boven liet achterste deel vaii den vleugel geplaatst, goede resultaten geven, terwijl voor iiauwkeurige meiingen aan een lange gummislang een buis onder liet vliegtuig wordt gesleept. Bij groote sneiheden leverden liet heftige dansen en breiien daarvan groote moeilijkheden. Na systematisch onderzoek gaf ir. Koning van den K. S. L. aan hoe deze buizen stabiel konden worden gemaakt.
De eigenaardige moeilijkheden, die liet- magnetisch kompas levert oij liet vliegen zonder zicht, waarbij de bestuurder ongemerkt in de boclit kan raken zonder dat liet kompas hem tijdig waarsciiuwt, werden toegelicht (Noordelijke boclit froiit, enz. als gevolg vaii de verticale component van liet aardmagnetisme).
Van de blindvlieginstrumenten werden nader besprolien de boclitaanwijzer, die aangeeft of rechtuit wordt gevlogen of wel naar welken kant men draait; dan de gyroscopische horizon van sperry en de richtingstol. Met behulp van een demonstratie-model werd de werking van de zoonuttige tol verklaard.
Ueze laatsie twee instrumenten zijn nu ook bij de K. L. M. op hare verkeersvliegtuigen ingevoerd. Ze zijii van groote waarde bij liet blindvliegen — een soort vaii vliegen, dat in ons klimaat, vooral in den winter, herhaaldelijk noodig is.
Verder werden genoemd de instrumenten welke bij nauwkeurige tecliniscliе nietiiigeii worden gebruikt.
Wil nien nauwkeurig de dichtheid van de luclit leeren kennen dan moet men behalve de druk ook de teiiiperatuur van de luclit nieten. Dit laatste levert in de vlucht moeilijkheden, omdat bij groote snellieden de samendrukbaarheid der luclit zich eriiigszins doet gevoelen. Aan den loetkant treedt conipressie en daarmede temperatuurverhooging op. Verder kan bij snelstijgende vliegtuigen de traaglieid van den thermometer hinderlijk zijn, omdat daarbij de temperatuur van de atniosfeer met toenemende hoogte snel daalt.
Met de kinematograaf, in het bijzonder die welke is voorzien van een seconde-iiorloge, kan bij liet starten' en landen de baan worden vastgelegd. Op deze wijze kan b.v. worden gecontroleerd of het vliegtuig in de start de voorgeschreven hoogte haalt.
Tenslotte vestigde spr. de aandacht op de accoustisclie echohoogtemeter, liet instrument dat onafhankelijk van den luchtdruk den vlieger in den mist moest aangeven op welke hoogte hij zich boven den grond bevindt.
Dit type hoogtemeter, waaraan ir. Kaupa, onder leiding van prof. Elias te Delft een interessant onderzoek wijdde, lijkt een zeer nuttige beveiliging te kunnen geven voor de luclitvaart.
Er zal echter nog wel onderzoeli moeten worden verricht voor liet instrument vóór gebruik gereed is.
Wellicht zou het voor kort gesticlite Nationale Luchtvaart-fonds deze ontwikkeling kunnen bevorderen.
De lezing werd bijgewoond door enkele hoogleeraren en vele belangstellenden. (N. Rott. Courant)

F. JAPAN. — **Overeenkomst** met Nederland. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Tokio heeft na overleg met Japansche zakenlieden den Japanschen gezant te 's-Gravenhage opdracht gegeven de Nederlandsche voorstellen in zake de Nederlandsch-Japansche handelsbesprekingen goed te keuren.
(Dempo Tsoesin) (Vorig bericht **1094** B.)

A. NEDERLAND. — Nieuwe bepalingen voor ambtenaren. - Lijst van verboden vereenigingen. —
Zooals eenigen tijd geleden, is gemeld, heeft de voorzitter van den Ministerraad een beschikking genomen, waarbij niet intrekking van de desbetreffende vorige beschikkingen, de lijst van voor de ambtenaren in Rijksdicrist verboden vereenigingen opnieuw werd vastgesteld.
Bedoelde lijst bevat thans de volgende vereenigingen en organisaties:
a. de Communistische Partij Holland niet den Communistischen Jeugdbond, den Revolutionnair-Socialistischen Vrouweiiboiid en alle Communistische z.g. mantelorganisaties.
b. liet Landelijk Verbond van Sociaal-Anarchisten, de Alarmgroepen en het Landelijk Verbond van die groepen, de Bond van Anarcho-Socialisten, de Vrije Socialistische Vereeniging en liet Fonds voor Internationale Solidariteit (F.I.S.);
c. liet Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond niet de daarbij aangesloten vakgroepen en zijn Arbeiders Jeugd Organisatie;
d. de Onafhankelijk Socialistische Partij (O.S.P.), niet haar Jeugdverbond (S.J.V.), de S.A.W. (Socialistische Arbeiders Weer of sportorganisaties met dezelfde voorletters), het Aiiti-Terreur Fonds (A.T.F.) en de Vereeniging voor Sociale Ontwikkeling (V.V.S.O.);
e. tiet Nederlandsch Arbeids Secretariaat (N.A.S.) en de daarbij aangesloten vakgroepen, de Revolutionnaire Jeugdbond (R.J.B.), de N.A.S.-Vrouwenbond, de Vereeniging voor Volksontwikkeling (V.V.V.O.), liet Proletarisclie Steunfonds, alsmede de Revolutionnair Sociaiistisciie Partij;
f. De Perhimpoenan Indonesia;
g. de Communistische Arbeiderspartij (K.A.P.);
h. de groepen van Internationaal communisten (G.I.C.);
i. de Concentratie van Raden-Kommunisten;
j. de Linksclie Arbeiders Oppositie „Spartacus";
k. de Internationale Anti-Militairistische Vereenigingen liet Internationaal Anti-Militairistisch Bureau;
l. de Vrijdenkers Vereeniging „De Dageraad";
m. de Nationaal-Socialistisclie Beweging (N.S.B. groep Mussert);
n. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P.) (Amsterdam);
o. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. groep Smith eii Haighton, Den Haag);
p. de Algemeene Fascistenbond (groep Baars);
q. liet Verbond van Nationaalsolidaristen in Rijks-Nederland (groep Sinclair de Rochemont);
r. Het Verbond van Nationalisten (groep dr. Van der Mijle);
welke om de doeleinden, die zij nastreven. of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in Rijksdienst van zijn pliciit als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.
Voor Defensie-ambtenaren. — Daarnaast zijn eveneens bij beschikking van den voorzitter van den Ministerraad verboden verklaard voor Defensie-airibteiiaren:
De Sociaal-Deriiocratisclie Arbeidcrspartij en de organisaties, aangesloten bij tiet Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.), welke om de doeleinden die zij nastreven, of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den er liet Departement van Defensie ressorteerenden ambtenaar van zijn plicht als anibtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.
Tot de Communistische z.g. mantelorganisaties, bedoeld onder a van voornielde beschikking, dienen in elk geval te worden gerekend de volgende vereenigingen:
1. Vereeniging van Vrienden van de Sovjet-Unie (V.V.S.U.).
2. Internationale Roode Hulp „Holland" (I. R. H.).
3. Internationale Arbeidershulp (I. A. H.).
4. Revolutionnaire Vakvereenigingsoppositie (R. V. O.).
5. Landelijk Werkloozen Strijdcomité (L. W. S. C.).
6. Rood Frontstrijdersbond (R. P. R.).
7. Roode Sport Eenheid (R. S. E.).
8. Arbeiders Schaakbond „Holland" (A. S. B. H.).
9. Arbeiders Voetbalbond „Holland" (A. V. H. H.).
10. Arbeiders Dambond „Holland" (A. D. B. H.).
11. Arbeiders Tlieaterbond „Holland" (A. T. B. H.).
12. Schrijvers-Collectief „Links Richten" (L. R.).
13. Vereeniging van Arbeiders-Fotografen.
14. Liga tegen Imperialisme en voor Nationale Onafhankelijkheid.
15. Crritraal Anti-Oorlogs Comité (C. A. O. C.).
16. Marxistische Arbeidersschool (M. A. S.).
17. Nederland — U. S. S. R.
18. Proletarische Vrijdenkersvereeniging (P. V. V.).
19. De Strijdbond tegen liet Fascisme (S. T. F.).
20. Het Nederlandsche Comité van Kunstenaars en Intellectueelen ter bestrijding van de Terreur in Duitschland.
21. Het Nederlandsche Boerencomité (N. B. C.).
22. De Roode Esperantisten (officieele naam „Nederlanda Unuiga Komitato (N. U. K.).

(Vorig bericht **1118 F**; vorige lijst **917 G.**)

B. SEROLOGISCHE ROODVONKRAADSELS. — Daar gebleken is, dat er tusschen de streptococcen, die bij de verschillende gevallen van roodvonk een rol spelen, geen eenvormigheid bestaat, is verklaard, waarom zoowel de behsndeling dezer ziekte met antistreptococcenserum als de prophylactische inenting met evenmin voldoende polyvalent vaccin tot nu toe vrij groote teleurstelling heeft opgeleverd.
Alvorens dus mag worden geadviseerd tot immunisatie op groote schaal tegen roodvonk, zullen eerst uitgebreide onderzoekingen moeten worden ingesteld naar den aard der verschillende microbenstammen en hun toxinen, die voor de verwekking der ziekte in aanmerking komen. De Commissie Bekenkamp-Kapsenberg-Polak-Daniëls-Scheltema zegt dan ook in haar advies aan het Gemeentebestuur van Groningen volkomen terecht, het niet verantwoord te achten, onder de omstandigheden van het oogenblik de vaccinatie tegen roodvonk in de hand te werken.
Zelfs voor het doen van proefnemingen, die casu quo toch altijd buiten perioden van epideinie zouden moeten worden gedaan, is de tijd nog niet rijp.

(Red. K. H. **A.**)

C. **NEDERLAND.** — Wijziging Raad van State. —
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de wet, houdende regeling van de samenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State. Het ontwerp brengt het aantal leden van veertien tot tien terug en stelt een leeftijdsgrens van 75 jaar, bij het bereiken waarvan ontslag wordt verleend. Tevens wordî het maximum aantal Staatsraden in buitengewonen dienst verlaagd. (Alg. Handelsbladl

(Vorig bericht **751** C.)

D. **PAN-AMERIKAANSCHE** CONFERENTIE. — De Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken Cordell Hull, die de Pan-Amerikaansche conferentie te Montevideo heeft bijgewoond, kon als resultaat van zijn onderhandelingen met de vooraanstaande politici van alle Latijnsch-Amerikaansche staten een aanzienlijke verbetering van de algemeene stemming en een gemotiveerd vooruitzicht op nauwere samenwerking van alle Amerikaansche staten vaststellen.

(New York Herald, Paris)

E. NEDERLAND. — Weldadigheidszegels **1933-1934.**
Volgens de voorloopige cijfers zijn van de weldadigheidszegels 1933-1934 de volgende aantallen verkocht:

Frankeerwaarde	Verkoopprijs	aantal	vorig jaar
1½ cent	3 cent	2539403	1579670
5 „	8 „	994141	948895
6 „	10 „	1523492	1591852
12½ „	16 „	395931	399405

De opbrengst boven de frankeerwaarde bedroeg derhalve rond f 127.700. (N. v. h. Noorden) **(984** F.)

F. NEDERLAND. — Mr. L. J. A. Trip over den Gouden Standaard. — Aan een rede van Mr. Trip, pres. der Nederl. Bank, uitgesproken in de jaarvergadering van de Buitenl. Persver. in Nederland, ontleenen wij het volgende:
Mr. Trip is overtuigd, dat de in Nederland werkende persvertegenwoordigers hun taak in dezen zin opvatten en vervullen, evenals hij overtuigd is, dat in het bijzonder het z.g. „goudblok", waarvan Nederland en De Nederlandsche Bank deel uitmaken, den grondslag in stand houdt, waarop de internationale gouden standaard verder kan worden opgetrokken.
Slechts langs dezen weg kan het vertrouwen, waaraan de wereld en de volkeren behoefte hebben, terugkeeren en daarmede de onmisbare basis voor een geleidelijke hervatting en uitbreiding van het internationale verkeer gelegd worden.
Het is spreker niet onbekend, dat er ook in ons land zijn, die meenen, dat op internationaal gebied niets meer te bereiken is. Daarom bepleiten zij alle banden, welke er nog bestaan, in het bijzonder den band met het goud, door te snijden, om daarna naar gelang van de omstandigheden, opnieuw met bouwen te beginnen.
Spr. kan tegen dit standpunt, dat hij eenerzijds sterk overdreven, anderzijds in vierkanten strijd met Nederlands welbegrepen belang noemt, niet genoeg waarschuwen.
Het is sterk overdreven omdat de hoeveelheid van het goederenverkeer toch nog altijd ¾ uitmaakt van het in 1929 bereikte, hooge peil. Het is onjuist omdat teekenen zich beginnen voor te doen. welke wijzen op het herwinnen door verschillende landen van een zeker evenwicht in hun financieele en economische positie en op een terugkeer van den gevaarlijken en bedenkelijken weg der monetaire experimenten. Nederland,

dat door zijn gansche structuur zoo bij uitstek is aangewezen op internationaal verkeer, is wel het laatste land, dat zich zou kunnen veroorloven aan de internationale betrekkingen, hoezeer deze dan ook door de schuld van anderen hebben geleden, een nieuwen en, zooals spreker het ziet, zwaren slag toe te brengen.
Ook in dit opzicht heeft onze regeering, te zamen met de Nederlandsche volksvertegenwoordiging en de overgroote meerderheid van het Nederlandsche volk, het juiste standpunt ingenomen. Dit heeft zijn consequenties, waarop spreker thans niet verder ingaat, maar die moeten en, naar zijn overtuiging, ook zullen voltrokken worden. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Gouden Standaard **1090** B.; Mr. Trip **891** B.)

A. NEDERLAND. — Teeltregeling voor Rundvee voor **1934.** — Op grond van de thans vastgestelde rundveeteeltregeling is het aantal toe te laten vaarskalveren voor **1934** bepaald op **350.000;** het aantal toe te laten stierkalveren op **60.000.**
De toewijzing van deze toe te laten aantallen over de districten, waarin het land door de Gewestelijke Rundveecentrales is verdeeld, zal plaats vinden door de Gewestelijke Centrales, waarbij wordt rekening gehouden met beoordeeling van de bedrijfsomstandigheden, op grond van de gegevens der veetellingen in **1933** plaats gehad hebbend en in **1934** te houden.
Het aantal van **410.000** toe te laten kalveren is aan de hand van het regelingsplan thans toegewezen in de volgende aantallen.

GEBIED:	Toegew. aantal vaarskalveren en niet-geregistreerde stierkalveren	Toegew. aantal geregistreerde stierkalveren	TOTAAL
Groningen . . .	**23.571**	**1.060**	**24.631**
Friesland . . .	**62 892**	**9.600**	**72.492**
Drente	**28.572**	**680**	**29.252**
Overijsrl . . .	**49.230**	**2.080**	**51.310**
Gelderland zonder Rijk v. Nijmegen en Land v. Maas en Waal . . .)	**55.502**	**3.720**	**59.222**
Utrecht . . .	**20.150**	**800**	**20.950**
N.-Holland . .	**22.362**	**2.240**	**24.602**
Z.-Holland . .	**35.368**	**2.560**	**37.928**
N.-Brabant met Rijk v. Nijmegen en Land v. Maas en Waal . . .)	**49.407**	**2.800**	52.207
Zeeland . . .	**16.259**	180	**16.439**
Limburg . . .	**19.807**	**1160**	**20 967**
Tot. Nederland .	**383.120**	**26 880**	**410.000**

(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. **996 E.**)

B. DUITSCWLAND. — De **kerk** en de sterilisatie. — De aartsbisschop van Keulen heeft order gegeven, om in alle kerken en kapellen van zijn aartsdiocees de volgende waarschuwing van den kansel voor te lezen:
Bij de publicatie van de kerkelijke leer en voorschriften voor diegenen, die voornemens zijn om een huwelijk aan te gaan, moet na alinea **11** de volgende passage worden ingelascht: Wat het vraagstuk der sterilisatie betreft, gelden voor de geloovigen de grondbeginselen der christelijke zedenleer, zooals die door het hoogste kerkelijk leergezag zijn afgekondigd.
In verband met uitspraken van den H. Vader herinneren wij er aan: Het is niet geoorloofd zichzelf te laten steriliseeren, of opdracht te geven om op een anderen mensch de sterilisatie toe te passen. Dat is de leer van de Katholieke kerk
Wij zullen dankbaar zijn, wanneer met deze grondbeginselen rekening wordt gehouden.
Bij deze gelegenheid moeten wij ook met den meesten nadruk waarschuwen voor zulke boeken, tijdschriften en dagbladen, die het er op aanleggen, om het katholiek geloof en de Christelijke zedenleer in ons volk te ondermijnen. Een geschrift, zooals het boek van Rosenberg, ,,Mythe der Twintigste eeuw", dat onbegrijpelijkerwijze zelfs In de schoolbibliotheken ter beschikking van de leerlingen wordt gesteld, moet uit de handen der jeugd en uit ieder katholiek huisgezin geweerd worden. (Prager Presse)
(Vor. ber. Sterilisatiewet **1120** C.)

26 JANUARI **1934**

C. ESTLAND. — De nieuwe grondwet van kracht,. — Op 24 Jan. '**34** is de nieuwe Estlandsche grondwet, die bij volksreferendum in October **1933** is aangenomen, van kracht geworden. (Paewaleht, Tallinn)
(Vorig bericht blz. **455** E.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Cultures - Productie **1932—1933.** — Het Centr. Kantoor v. d. Statistiek raamt de productie der Ned.-Indische Ondernemingen over **1933** als volgt, waarbij de tusschen haakjes geplaatste cijfers de overeenkomstige definitieve productiecijfers van **1932** zijn.
Rubber **169.000 (150.901)** tons. Thee **72.600 (81.937)** t. (incl. opkoopthee). Koffie **450.000 (627.150)** quintalen. Kina **7.900 (10.120)** t. Cacao **16.720 (14.493)** quint.
(Centraal Kant. v. d. Statistiek) (Vor. ber. Ned. **Oost-Indië:** Rubber **896** A.; Thee **862** H.; Koffie **968** B.; Kina **1093** C.; Cacao **862** H.)

E. SPANJE. — De **begrooting** van **1933.** — Volgens een officieele mededeeling is het deficit op de begrooting van **1933** vergeleken met het deficit van **1932** gedaald met 106.833.433 pesetas. Er werd **53** millioen meer aan belasting geïnd dan in **1932.**
(Heraldo de Madrid) (Vorig bericht, blz. **296 I.**)

F. ZAAK-ONNES VAN NIJENRODE. — De heer Onnes van Nijenrode is, in verband met de inbraken in het kasteel Nijenrode thans gedagvaard, om op Donderdag **22** Februari '**34,** des voormiddags te 10 uur voor de vijfde Kamer der Arrondissementsrechtbank te Amsterdam te verschijnen.
Aan de dagvaarding ontleenen wij het volgende:
De officier van Justitie legt ten laste. dat de verdachte in **1932** te Breukelen-Nijenrode en te Amsterdam. althans te Amsterdam. althans in Nederland. Londen en Hamburg, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordeelen, verschillende assurantie-maatschappijen, door welke aan hem in den vorm van een premier-risque-verzekering tot een bedrag van f 150.000 tot **f** 1.250.000 was verzekerd, de schade te lijden door inbraak en diefstal van schilderijen, antiquiteiten, prenten, porcelein en andere kunstvoorwerpen op het kasteel Nijenrode, heeft bewogen en of doen bewegen tot het aangaan van een dading, waarbij tenslotte een bedrag van netto f **727.632** is uitbetaald ter vergoeding van verzekerde goederen, welke naar zijn opgave in den nacht van **29** Februari op **1** Maart **1932** op het kasteel Nijenrode zijn gestolen.
De dagvaarding stelt, dat dit bewegen heeft plaats gehad door aan J. Top, lid der firma H. J. Schadd te Amsterdam, mede te deelen, dat bedoelde inbraak en diefstal had plaats gehad en door vervolgens aan J. Top en aan den expert L. van der Dussen, die door de assurantiemaatschappijen aangewezen was als expert op het kasteel Nijenrode, verschillende mededeelingen en aanwijzingen te doen van den diefstal en de buitenbraak. De conclusie van het rapport was, dat assuradeuren f **86.200** hadden te betalen.
De vijf assurantie-maatschappijen, gaat de dagvaarding voort, zijn op hun beurt in de waan gebracht, dat er een werkelijke diefstal had plaats gehad van de door hen verzekerde goederen en dat zij dus verplicht waren tot betaling der schadeloosstelling. Er zijn in deze zaak door het O.M. **38** getuigen gedagvaard, w.o. twee deskundigen.
Door de verdediging zullen vermoedelijk een 20-tal getuigen à décharge worden opgeroepen.
De heer Onnes houdt zeer positief vol, dat dien nacht een werkelijke inbraak en diefstal in het kasteel Nijenrode heeft plaats gehad en ontkent pertinent daartoe eenige opdracht te hebben gegeven, dit goedgevonden of geweten te hebben. (Vaz Dias)

A. CUBA. — Toestand. — Aan de politieke spanning schijnt een einde te zijn gekomen. Het nieuwe bewind van president Carlos Mendieta werd door meer dan tien mogendheden erkend.
(El Sol, Madrid, 25 Jan, '34) (Vor. ber. blz. **1134 D.)**

B. ITALIE. — Boter-invoerrecht verhoogd. — Het invoerrecht op boter in Italië is verhoogd tot 500 Lire per 100 K.G. plus 15 procent van de waarde.
(Giornale d'Italia, 24 Jan. '34)

C. NEDERLAND. — De **couponbelasting.** — De wet van 29 December 1933 tot heffing van een couponbelasting zal op 25 Februari 1934 in werking treden.
(Staatsblad No. 16) (Vorig bericht blz. **1107** D.)

D. JAPAN. — Leening ter dekking begrootingstekort. — De minister van Financiën heeft het besluit bekend gemaakt tot uitschrijving van een leening van 881 millioen ren ter dekking van het begrootingstekort. ontstaan-door de Mandsjoerijsche operaties en de grootere uitgaven voor de nationale verdediging.
(Dempo Tsoesin, Tokio, 23 Jan. '34)

E. NEDERLAND. — Spoorwegen - Loonsverlaging. — In de op 8 en 24 Jan. gehouden besprekingen tusschen de Directie en den Personeelraad der N. S. is men overeengekomen, dat een nieuwe verlaging op alle loonen, toelagen en premies van 4 pct. op 1 Mei 1934 in werking zal treden. (De Standaard)
(Vorig bericht blz. **679** B.)

F. WALDENZEN. — De Waldenzen vormen de kerngroep van het Protestantisme in Italië. Het middelpunt van hun kerkelijk leven vormt Torre Pellice (La Tour) in Piermont. Uit het overzicht van het kerkelijk leven blijkt, dat thans 66 dienstdoende predikanten aan de gemeenten verbonden zijn, onder welke de jongste, Ds. Teodoro Balma. Vier predikanten zijn voor bijzonderen arbeid afgezonderd, terwijl bovendien een tiental evangelisten in dienst der gemeenten werkzaam is. Het aantal belijdende lidmaten bedraagt 23.725. Ook buiten Europa hebben de Waldenzen hun vertakkingen. Een afzonderlijke classis bestaat in Zuid-Amerika, in het La Plata-gebied, die elf gemeenten met 4000 zielen telt, welke door zes predikanten en drie evangelisten bearbeid worden. Ook New York heeft een eigen Waldenzen-gemeente met predikant. (Woord en Geest)

G. **NEDERL.** WEST-INDIE. — Curaçao - Inkomsten. —De inkomsten bedroegen over het jaar 1933 f 6.795.000. De raming over 1933 bedroeg f 6.568.000.
(Aneta) (Vorig bericht blz. **126** E.)

H. **V.A.R.A.** — De V.A.R.A. die na het doorgeven van het bericht over de terechtstelling te Leipzig van Marinus van der Lubbe vijf minuten pauze in acht had genomen, werd met het onthouden van zendtijd op 27 Januari 1934 gestraft. De A.V.R.O. en N.C.R.V. hebben Minister de Wilde echter verzocht, uit sportieve overwegingen, dien dag verschoond te blijven van extra-zenduren, die hun door den minister waren aangeboden. Volgens een daarop genomen ministerieele beschikking zal de vrijgekomen zendtijd niet worden verdeeld. (Het Vaderland) (Vor. ber. blz. **603 G.)**

27 JANUARI **1934**

I. NEDERLAND. — De **N.S.B.** — Op de vragen van het Tweede Kamerlid Duys betreffende de reden van het plaatsen van de N.S.B. op de lijst van voor ambtenaren verboden vereenigingen heeft minister Colijn geantwoord, dat de leiding van de N.S.B. aan de betreffende leden het bevel had gegeven lid te blijven van de burgerwacht in afwachting van eventueel royement. Zij heeft daarmee, naar 's ministers oordeel, ingegrepen in de gestie der regeering en haar gezag gesteld tegenover dat van de overheid.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. **blz. 1118** F.)

K. JOEGOSLAVIE. — Kabinet afgetreden. — Het dagblad „Vreme" meldt dat minister-president Sersjkitsj op 25 Jan. '34 in den ministerraad verklaard heeft, dat hij den Koning het ontslag der regeering had aangeboden en dat Koning Alexander dat heeft aanvaard.
De leider der regeeringspartij Nicolas Oezoenowitsj heeft een nieuw kabinet gevormd.
(Vreme, Beograd, 27 Jan. '34) **(Vor.** ber. **blz. 1007** H.)

L. POLEN. — Nieuwe grondwet aangenomen. — De Poolsche Landdag heeft op 26 Jan. '34 in plenaire zitting in drie lezingen het ontwerp der nieuwe Poolsche grondwet goedgekeurd, zooals dit was opgesteld door de grondwetscornmissie. De aanneming geschiedde in afwezigheid van de oppositie, die de zaal had verlaten. Het ontwerp komt nu in den Senaat.
(Ostatnie Wiadomosci, 26 Jan. '34) (Vor. ber. **1089** B.)

M. ITALIE. — De Tribuna tegen Japan. — De hoofdredacteur van de „Tribuna", Forges Davanzati. die lid is van den grooten fascistischen raad, heeft op 24 Jan. in zijn blad een heftigen aanval gedaan op Japan, In een hoofdartikel beschuldigt hij Japan van kwade trouw in verband met de penetratie in Mandsjoerije en China. Verder verwijt hij den Volkenbond, dat deze de Japansche penetratie niet belet heeft eu hij waarschuwt Engeland voor een eventueele Japansche penetratie in Britsch Indië, Australië en Nieuw Zeeland.
Hij schrijft de vloot-conferentie, welke op het oogenblik te Singapore wordt gehouden, toe aan de vrees, welke Engeland voor Japan koestert, en ten slotte betoogt hij, dat Mussolini de eerste staatsman is, die de situatie goed begrijpt.
(Forges Davanzati in de Tribuna, 24 Jan. '34)

N. MANDSJOENWO. — Hongersnood. — Het Japansche blad Nichi Nichi van Charbin — van 21 October 1933 — meldt, dat de Japansche regeering alle mogelijke maatregelen neemt om den heerschenden hongersnood tegen te gaan. Groote troepenmachten met levensmiddelen zullen binnenkort uit Japan komen om de bevolking te helpen.
(Nichi Nichi, 21 Oct. '33)

O. DUITSCHLAND. — Verzoeningsverdrag **Polen**— Duitschland. — De Duitsche minister voor buitenlandsche zaken, Freiherr von Neurath, en de Poolsche gezant te Berlijn, Lipski, hebben op 26 Januari 1934 te Berlijn een verklaring onderteekend als gevolg waarvan tusschen Duitschland en Polen ter versteviging van den vrede in Europa en in den zin van het Kelloggpact een verzoeningsverdrag met een geldigheidsduur van tien jaar gesloten wordt. Volgens dit verdrag verplichten zich beide staten alle vraagstukken, welke ook, die tusschen hen kunnen rijzen, in onderling overleg te regelen.
(Robotnik, Warszawa, 26 Jan. '34) (Vor. ber. **802** E.)

P. VEREENIGDE STATEN. — Marinebegrooting. — De Marinebegrooting is door het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden aanvaard.
Deze begrooting voorziet in uitgaven tot een bedrag van $ 284.747.000. Hiervan zijn $ 33.619.334 bestemd voor nieuwe oorlogsschepen, waaronder vliegtuigmoederschepen en vier kruisers, $ 18.180.000 zijn uitgetrokken voor marine-vliegtuigen, waarvan $ 6.131.000 voor de aanschaffing van nieuwe toestellen.
Nader zal nog worden behandeld een wetsontwerp-Vinson, afkomstig van den voorzitter der kamercommissie voor marine-zaken, die voorziet in een crediet van $ 616.250.000 voor den aanbouw van 120 oorlogsschepen. (New York Herald, Paris, 24 Jan. '34)
(Vorig bericht blz. **895** E.)

Q. DUITSCHLAND. — **Mueller** tegen de **Confessioneelen.** — Te Brunswijk zeide Rijksbisschop Dr. Muller dat zijn hand geweigerd was ter verzoening,

zoodat hij thans zou beginnen met andere maatregelen. Daarna herhaalde hij dat het Derde Rijk zoo sterk gemaakt moest worden, dat geen macht ter wereld het zou kunnen overweldigen. De eenheid van het volk had thans ook mogelijk gemaakt wat Luther altijd gewenscht had: de eenheid van de Duitschc Evangelische Kerk: ,,De *28* Duitsche Kerkgenootschappen zijn thans eindelijk één, tenminste uitwendig."
Men verweet de kerk, dat zij de Arische paragraaf ingevoerd had. Spr. zou in het openbaar zeggen hoe het daarmee stond. Er bestond slechts één voorwaarde voor den doop, n.l. geloof in Jezus van Nazareth. Indien een jonge Jood tot spr. zou komen om gedoopt te worden, dan kan dit, na onderzoek van zijn overtuiging, geschieden. Maar als een gedoopte Jood tot spr. zou komen met de vraag om predikant te worden, dan zou hij dit weigeren, evenals hij zou weigeren een gedoopten Chinees tot het predikambt toe te laten. Zelfs een Beier was b.v. ongeschikt voor predikant in Oost-Pruisen. Een man van vreemde afstamming kon onmogelijk één worden met een gemeente, die zich van haar eigen afstamming bewust was geworden. Zelfs als de bovenbedoelde Jood zou zeggen, dat hij een sterken inwendigen drang gevoelde tot het predikambt, zou spr. antwoorden: ,,Ga dan als zendeling onder de Joden".
Ten slotte zeide de rijksbisschop, dat het volk geen ,,domineeskerk", maar een Duitsche kerk verlangde en zoolang hij leefde zouden de dominees niet in de kerk tot een afzonderlijke macht geraken.
(Westdeutsch: Beobachter, 25 Jan. '34) (1128 **A.**)

28 JANUARI 1934

A. FRANKRIJK. — Kabinet Chautemps afgetreden. — Tengevolge van de financieele schandalen (Stavisky affaire e.a.) en van het aftreden van den minister van Justitie Raynaldy besloot de Fransclie minister-president Chautemps het ontslag van het geheele kabinet in te dienen. President Lebrun aanvaardde het ontslag. (Le Journal, *28* Jan. '34)
(Vorig bericht blz. 1118 **C.**)

29 JANUARI 1934

B. DUITSCHLAND. — De spanning tusschen Katholieke Kerk en Nationaal-Socialisten. — De spanning tusschen de Katholieke Kerk en de Nationaal-Socialistische Partijinstanties, die op tal van plaatsen leidt tot arrestatie van Katholieke priesters, begint thans ook naar buiten toe acute vormen aan te nemen, vooral in Wurtemberg, waar te Metzingen bij Tubingen twee priesters werden gearresteerd.
De Katholieke geestelijken, dr. Muhler, Thaler en Sollacher, zijn te München resp. tot 4, **3** en **5** maanden veroordeeld wegens overtreding van par. **3** der verordening van den Rijkspresident van 21 Maart **1933.** (Neue Freie Presse) (Vor. ber. blz. 1118 A.)

C. RADIO. — Dezer dagen heeft Dr. Ir. N. Koomans het ambt van buitengewoon hoogleeraar in de electrotechniek aan de Technische Hoogeschool te Delft aanvaard, met het uitspreken van een oratie, getiteld: ,,De ontwikkelingsgang van de radio", waaraan het volgende is ontleend:
Het was prof. Koomans een aangename taak te kunnen mededeelen, dat te Kootwijk sinds eenigen tijd een proefzender van groot vermogen met 4 watergekoelde lampen in den eindtrap is gereed gekomen, welke op ca. 16 M. golflengte met één enkelen zijband en onderdrukte draaggolf werkt.
Gedurende ¾ jaar is deze zender reeds eenige dagen per week in praktisch bedrijf met resultaten, waarvan de grootte moeilijk is te overschatten. Niet alleen dat de stroom- en lampenbesparing in de praktijk aan de theorie beantwoordt, doch de ontvangst in Indië overtrof in alle opzichten die van de oude zenders, die op de gebruikelijke wijze werken.
Prof, Koomans vermeldde nog, dat te Kootwijk proeven in gang zijn, waarbij de 1875 M. omroep, die van daar uit wordt gegeven, met onderbreking van eenige seconden kan worden omgeschakeld van twee zijbanden op één zijband, vice versa. De belangrijke ervaring, opgedaan op het gebied van moduleeren met onderdrukking van zijband en draaggolf op de korte golf, maakte het mogelijk te overwegen, om den 1875 M. omroep met draaggolf en éénzijband uit te zenden.
Op de a.s. Internationale Conferentie te Lissabon, staat als punt op het programma: ,,Utilisation pour la radiodiffusion d' une système d' émission, comportant l'onde porteuse et une scule bande lztérale." (Toepassing voor den omroep van een zendsysteem bevattend de draaggolf en één enkelen zijband).
Daarlatend, hoe het resultaat uitvalt, acht het Radiolaboratorium het een voorrecht, dat de dienstleiding der P.T.T. in dezen het vruchtbaar initiatief heeft willen nemen en het is spr. een aangename taak van deze plaats af de leiding van het Staatsbedrijf der P.T.T. te mogen dankzeggen, dat haar frissche ondernemingsgeest, die in zoovele opzichten aan den dag treedt, het laboratorium in staat heeft gesteld, deze bijdrage aan het omroepprobleem te mogen leveren.
(N. Rotterd. Crt.)

D. **BELGIE.** — Handelsverdrag met Argentinië. — Tusschen de Belgisch — Luxemburgsche economische unie en Argentinië, is een voorloopige handelsovereenkomst gesloten, alsmede een conventie betreffende de regeling van commercieele en financieele vorderingen op Argentinië.
De conventie der vorderingen is onmiddellijk na het onderteekenen der verdragen, van kracht geworden.
(Le Vingtième Siècle)

E. NEDERLAND. — Nieuw-Guinea Comité. — Onder verwijzing naar ons bericht blz. 864 B. deelen wij mede dat een Nieuw-Guinea Comité ter bestudeering der emigratie is samengesteld, bestaande uit:
Mr. D. Fock, minister van Staat, oud gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, den Haag, voorzitter; Ch. J. I. M. Welter, voorzitter van den Ondernemersraad voor Nederlandsch-Indië, Den Haag, onder-voorzitter; Ir. P. M. van Bosse, m. ir., Directeur der Oost-Borneo-Maatschappij, Den Haag; Ir. J. van den Broek, m. ir., Directeur der Billiton Maatschappij, Den Haag; G. H. Crone, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam; W. A. Engelbrecht, idem te Rotterdam; Ir. L. J. M. Feber, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, Den Haag; Prof. Ir. H. F. Grondijs, m. ir., hoogleeraar a. d. afdeeling Mijnbouwkunde der Technische Hoogeschool te Delft, Den Haag; Dr. E. Heldring, Directeur der Kon. Ned. Stoomboot Mij., Amsterdam; A. C. H. Horstman, Dir. der Nederlandsclie Koloniale Petroleum Maatschappijen, Den Haag; Ir. P. Hövig, m. ir., oud hoofd van den mijnbouw in Nederlandsch-Indië, Den Haag; Prof. Dr. Ir. J. A. A. Mekel, m. ir., hoogleeraar a. d. afdeeling Mijnbouwkunde der Technische Hoogeschool te Delft; Ir. P. J. Jansen, m. ir., adviseur fa. Erdmann & Sielcken, te Wassenaar, Batavia; **A.** A. Pauw, Directeur van de Nedeïlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam, Haarlem; A. Plesman, Directeur van de Koninklijke Nederlandsche Luchtvaart-Mij., Den Haag; Jhr. H. K. B. Rendorp, Directeur der Koninklijke Nederlandsch-Indische Luchtvaart-Maatschappij, Amsterdam; L. H. W. van Sandick, oud-lid van den Raad van Indië, Den Kaag; C. J. Snijders, generaal b. d. te Hilversum; N. van Zalinge, oud-president-directeur van de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij, Den Haag; Dr. W. C. Klein, m. ir., bestuurslid van het Molukken-Instituut, (tevens secretaris v. h. comité), Den Haag. Giro No. 54110. (Vorig bericht blz. 864 B.)

F. ITALIE. — Gele gevaar. — De in de Popolo d'Italia gepubliceerde waarschuwing tegen het gele gevaar heeft van Japansche zijde een protest te Rome uitgelokt. (Popolo d'Italia) (Vorig bericht blz. 1145 M.)

A. **LITAUEN.** — De Litausche gezant te Berlijn heeft bij het Duitsche ministerie van Buitenlandsche Zaken geprotesteerd tegen het beperken van den invoer van landbouwproducten met 70 procent. De beperking van den invoer van Litauen in Duitschland is een strafmaatregel, in verband met het ontslag van Duitsche ambtenaren in het Memel-gebied.
(Diena, Kaunas, 26 Jan. '34)

B. ZUID AFRIKA. — De verdediging. — Volgens een verklaring van generaal Biink, secretaris voor de Landsverdediging, aan „Die Burger" bestaat het plan tot invoering van den militairen dienstplicht in Zuid Afrika voor jongelui tusschen 17 en 23 jaar, op gelijke wijze als deze voor den weieldoorlog bestond. Tevens zal langs het geheele kustgebied de luchtverdediging worden georganiseerd. (Die Burger) (1020 F)

C. RUSLAND. — **Stalins** rede - Binnen- en **Buitenlandsche politiek.** —
Op liet 17de congres der communistisclie partij der Sovjet Unie heeft Stalin als secretaris-getieraal der partij een redevoering gehouden over den gelieelen binnen- en buitenlandschen politieken toestand.
Na een overzicht te liebben gegeven van de ontwikkeling der ecoiiomisclie wereldcrisis ontwikkelde Stalin tot in bijzonderheden de bekende Sovjet Russische econoiriisclie theorieën. De geheele economische crisis in Europa, Azië eii in de Verrrnigde Staten heeft aangetoond, hoe ziek liet kapitalisnie is. De opleving, welke men in de tweede helft van 1933 heeft kunnen waarnemen, is, aldus Stalin, liet gevolg van een vernieerdering der bewapeningen.
In tiet verdere verloop van zijn uiteenzettingen legde Stalin den nadruk op den wensch der Sovjetregeering onvoorwaardelijk de vredesbetrekkingen inet de geheele wereld te handhaven, hoewel er volgens Stalin, mogendheden zijn, die een conflict met de Sovjet Unie willen provoceereii. De hervatting der betrekkingen met Ariierika noemde Stalin een belangrijke internationale daad. Daardoor is de basis geschapen voor een vruchtdragende samenwerking. Ue betrekkingen tot Japan verdienen sterk de aandacht. De Japansche weigering met de Sovjet Unie een niet-aanvalspact te sluiten is eeii vijandige daad geweest.
Hetzelfde geldt van de onderhandelingen over den Cliineesclien Oosterspoorweg. japarisclie agenten hebben ongelooflijke daden begaan jegens Sovjet Russische emplové's en schendden voortdurend de reglementen van den Chineeschen Oosterspoorweg.
Een deel der Japansche militaire partij, aldus vervolgde Stalin, wekt openlijk op tot de in bezit nening van liet Russisclie kustgebied en de Japansche regeering acht liet niet eens nieer noodig deze lieden tot de orde-te roepen.
Wij willen den vrede, aldus verklaarde Stalin niet nadruk, en wij zijn bereid tot alle maatregelen om een normale situatie tot stand te brengen. Wij kunnen evenwel in deze richting niets nieer doen. Wij moeten liet land bescliermen tegen verrassingen en op onze hoede zijn voor een aanval. Wij zijn niet bevreesd voor bedreigingen en wij zijn bereid iederen slag niet een tegenslag te beaiitwoorden. Wie den vrede wil en economische betrekkingen inet ons zoekt aan te knoopen, zal steeds steun bij ons vinden. Diegenen evenwel, die zouden probeeren ons te overvallen, zouden een afdoende afstraffing krijgen.
Stalin behandelde nog even kort de betrekkingen met Duitschland, waarbij hij beweerde, dat in Duitschland thans anti-Sovjetkrachten aan het werk zijn. De Sovjetregeering, aldus Stalin, streeft niettemin naar de handhaving der vriendschappelijke betrekkingen met Duitschland. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1107 F.)

D. RUSLAND. — 10000 varkens uit Nederland. — De Nederl. Varkenscentrale heeft 10.000 varkens tegen contante betaling aan Rusland verkocht. Het zijn overgehouden bacon-varkens, die zwaarder dan 100 K.G. zijn geworden. (Iswestija)
(Vor. ber. blz. **737 C.** en 1140 G.)

E. SPANJE. — Reconstructie van het kabinet. — Door het aftreden van minister Avello is een reconstructie van het kabinet noodig. (Heraldo de Madrid) (1090 A.),

F. CHINEESCH. — De heer Thos. T. H. Ferguson schrijft in het Algemeen Handelsblad van 18 Jan. '34 onder het hoofd Nederland in China, o.a. het volgende:
Er bestaat voor onze zakenwereld in China geen excuus voor haar stiefmoederlijke behandeling van de taal van het land. De studie daarvoor behoeft niet te zijn een langdurige en kostbare opleiding van wouldbe sinologen, maar een rationeel opgezette vóórstudia hier te lande, zelfs van een enkel jaar, kan de meest loonende vruchten in China afwerpen, hetgeen ook reeds in de practijk bewezen is. Mocht hiertegen aangevoerd worden, dat op deze wijze de wetenschap naar beneden wordt gehaald, dan is mijn antwoord: de wetenschap blijve op haar hooge plaats, maar verdringe of benadeele niet de onmisbare behoeften van de maatschappij. (Algemeen Wandelsblad)
(Vor. ber. **Nederl.** betrekkingen m. China 845 D.)

G. LCCHTVAART. — **Vliegongeluk** bij Corbigny - **„Emeraude".** — In het rapport inzake de vliegtuigramp van de „Emeraude" wordt verklaard, dat het vliegtuig in verband met het beperkte zicht schuin moet hebben gelegen of wel met buitengewoon hevige windvlagen te kampen heeft gehad. In beide gevallen zijn de draagvlakken van het vliegtuig zoo overmatig belast, dat zij zijn afgeknapt. (Intransigeant) **(1128** B)

H. DUITSCHLAhTD. — Evangelische Kerkenbond - Dictatuur van den Rijksbisschop. — Na een strijd van verscheidene maanden is de oppositie-beweging in de Duitsche Evangelische kerk thans onderdrukt. Dr. Niemöller, de leider van den Pfarrer Notbund is in arrest gesteld. Alle predikanten, die op 14 Januari de bekende verklaring van den kansel voorlazen, zijn geschorst. De Rijksbisschop Muller heeft zich in een decreet fot dictator geproclameerd. Alle overige kerkleiders hebben gecapituleerd. (Vaz Dias) (1145 **Q.)**

I. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Bezuinigingen. — De „Javabode" meldt, dat de Defensiecommissie er in gegeslaagd is bezuinigingen op leger en vloot te vinden tot een totaal bedrag van f 27.000.000, zooals in do opdracht van den minister was bedoeld. Volgens het rapport der commissie komen van dit totaal-bedrag van f 27.000.000 f 12.000.000 ten voordeele van Nederland en f 15.000.000 ten voordeele van Indië, in welk laatste bedrag tevens de voor Indië ietwat voordeeliger kostenverdeeling verdisconteerd is.
(Java Bode) (Vorig bericht blz. 1105 A.)

K. CHINA. — Overstrooming. — De overstrooming van de Gele Rivier aan de grens van de provincies Honan en Tsjili neemt een steeds zorgwekkender ka akter aan. Duizenden menschen, die naar de daken der huizen waren gevlucht, zouden verdronken zijn, omdat de huizen door de kracht van het water instortten. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (100 F.)

L. ENGELAND. — Labour Party tegen elke dictatuur. Ret hoofdbestuur van de Britsche Labour Party heeft de dictatoriale politiek, die sir Stafford Cripps onlangs heeft bepleit, terwijl hij aandrong op spoedige socialisatie van het geheele land, afschaffing van het Hoogerhuis, enz. verworpen. (Daily Telegr.) (536 B.)

M. VEREENIGDE STATEN. — **Goudwet** door den Senaat aanvaard. — De Senaat heeft op 27 Jan. '34 president Roosevelt's monetary-bill aangenomen nadat een amendement van Senator Pittman was aangenomen, welk amendement den president de bevoegdheid gaf de pariteit tusschen zilver en goud te handhaven op een bepaald peil door het gehalte van den zilveren dollar met 60% te verminderen en zilvercertificaten uit te geven. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1134 A.)

N. **AUTOMOBILISME.** — Twee uitvindingen. — Twee belangrijke uitvindingen voor de automobielnijverheid zijn in Zweden gedaan waarvan de proefnemingen zeer bevredigend verloopen zijn.
De eene is een automatische overschakeling op versnellingen, waardoor het besturen van een auto tot het uiterste vereenvoudigd wordt.
De tweede uitvinding is een nieuw koelsysteem, waarbij de smeerolie van den motor in plaats van water wordt gebruikt, waardoor al de nadeelen. aan de bestaande afkoelingsmethoden verbonden, verdwijnen.
(Dagens Nyheter, Stockholm) **(Automobilisme** 710 H.)

O. LUCHTVAART. — Amsterdam — Hull. — Op 1 Juni 1934 zal een geregelde luchtlijn Amsterdam — Hul1 van de K.L.M. tot stand komen. (De Telegraaf)

A. **NICOLAES MAES.** — 300-jarige herdenking. — De geboortedatum van den grooten Genre-schilder Nicolaes Maes, vroeger in 1632 gezet, is, dank zij een zeer recente vondst van den archivaris van Dordrecht, den heer J. L. van Dalen, nauwkeuriger te bepalen. De meester zag n.l. in Januari 1634 te Dordrecht het levenslicht. Ter herdenking van dit feit is in Dordrechts Museum thans een tentoonstelling van een aantal zijner schilderijen en teekeningen te zien.
(De Telegraaf)

B. VICE-ADMIRAAL **MAC** LEOD OVERLEDEN. — Te 's-Gravenhage is overleden de heer Norman Mac Leod, oud 96 jaar, oud-vice-admiraal, ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur in de Orde van Oranje Nassau enz.
Op 1 Augustus 1894 verliet de heer Mac Leod 's lands dienst met pensioen, doch als voorzitter van den Zeemansbond heeft hij nog vele jaren het contact met de zeevaart onderhouden. Hij was de nestor van onze weermacht. (Red. K. H. **A.**)

C. **BELGIE.** — De belastingopbrengst in 1933. — De belastingopbrengst voor 1933 bedraagt 8.802 millioen francs, wat 1.129 millioen meer is dan het in 1932 geboekte cijfer. (Le Soir) (Vor. ber. 651 **E.**)

D. AUTOMOBILISME. — **Rallye** naar **Monte-Carlo.** — Voor de derde maal is de Rallye naar Monte Carlo geëindigd met een Fransche overwinning. Nummer een van het winnende team was Gaston Trevoux, die deze overwinning boekte op 161 concurrenten. Alle leden van het winnende team, dat uit Athene kwam, zijn te Monte Carlo aangekomen met het maximumaantal punten.
De heeren Van der Heyden, ir. Bakker Schut en Habniet, die als team hebben deelgenomen aan den Sterrit zijn no. 6 geplaatst in het totaal klassement van de 121 wagens, die aangekomen zijn. Het team is bovendien een prijs toegekend voor de beste Hollandsche prestatie. (De Tel., 25 Jan. '34) (1147 N.)

E. RECHTSWETENSCHAP. — Een fragment van **Gajus** gevonden. — In Egypte zijn in den modernen tijd velerlei Romeinsche oudheden en documenten aan het licht gekomen. Tot een der belangrijkste ontdekkingen behoort een fragment van de werken van Gajus.
In het jaar 1816 zijn Gajus' „Institutionum libri IV" n l. door den Duitschen geleerde Barthold Georg Niebuhr in een palimpsest van de Bibliotheek te Verona ontdekt. Sindsdien worden bij de studie van het recht, de werken van Gajus als de beginselen van het grootste belang beschouwd, ook in onzen tijd.
Onlangs heeft een antiquair te Caïro een tiental bladzijden, beschreven met Latijnschen tekst en voorzien van Grielrsche aanteekeningen, het geheel vermoedelijk dateerend uit de vierde of vijfde eeuw van onze jaartelling, te koop aangeboden. De te Caïro verblijvende Italiaansche geleerde Vincenzo Arangio Ruiz constateerde dat men hier te doen heeft met juridische materie en wel met een tekst van Gajus. Bij nadere beschouwing bleek, dat het manuscript een fragment bevat, hetwelk in den bovenaangeduide code te Verona ontbrak.
(L'Osservatore Romano, 23 Jan. '34)

30 JANUARI 1934

F. NEDERLAND. — Bescherming van ons Staatsbestel - **Wering van revolutionnaire** vertegenwoordigers. — In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer nopens de algemeene beschouwingen over de rijksbegrooting voor 1934, deelt de regeering mede, dat een commissie zal worden ingesteld tot onderzoek van de noodzakelijkheid en de doelmatigheid van wettelijke en andere voorzieningen met betrekking tot het bekleeden van het lidmaatschap van de vertegenwoordigende lichamen door personen, wier staatkundig streven is gericht op verandering der staatsinstellingen met toepassing of bevordering van onwettige middelen. (Algemeen Handelsblad)

G. ZUIDPOOL. — Nieuw land. — De Noorsche vlieger luit. Gunnestadt heeft in het Zuidpoolgebied nieuw land ontdekt tusschen Lars Christensens Land en Keizer Wilhelm 11-land. Het krijgt den naam Astridland. (Aftenposten, Oslo, 28 Jan. '34)

H. LUCHTVAART. — **Kanaalvliegdienst - Microstralen** en 1 inch-antennes. — De onder-secretaris van het Ministerie van Luchtvaart van Groot-Brittannië heeft officieel het eerste commercieele micro-ray-radiostation geopend tusschen de vliegvelden Lympne, Kent en St. Inglevert in Frankrijk.
Deze radiodienst, die gemeenschappelijk door de Luchtvaart Ministeries van Frankrijk en Engeland geëxploiteerd zal worden, zal een groote hulp zijn voor het vliegwezen over het Kanaal en speciaal voor de particuliere vliegmachines, welke niet voorzien zijn van radiotoestellen.
Een vlugge en ononderbroken verbinding tusschen de twee luchthavens voor berichten betreffende het gaan en komen van vliegmachines, zal nu mogelijk zijn door het gebruik van een geheel nieuw systeem, welk systeem minder energie uitstraalt dan noodig is voor het licht van een zaklantaarn en waarbij antennes gebruikt worden kleiner dan een inch terwijl de golflengte 17.5 c.M. is, de kleinste golflengte, die ooit gebruikt is voor commercieele radiodiensten.
(Manchester Guardian)

I. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Verlofstractementen. — De voorgenomen verlaging van de verlofsbezoldigingen der Indische ambtenaren zal niet in werking treden vóór de nieuwe salarisregeling en zij beteekent dus een dubbele vermindering, n.l. een verlaagd percentage van het verlaagde traktement.
Op dit oogenblik wordt het verlofstraktement als volgt berekend: 100 percent van de eerste f 125, 80 percent van de tweede f 125, 60 percent van de volgende f 250, 40 percent van de volgende f 500 en 30 percent van het bedrag boven de f 1000 activiteitstraktement. Dit wordt nu, als de nieuwe regeling onveranderd tot stand komt: 90 percent van de eerste f 100, 80 percent van de tweede f 100, 60 percent van de volgende f 300, 40 percent van de volgende f 300 en 30 percent van het bedrag boven de f 800.
Iemand die f 1000 traktement als verlofsbezoldiging ontvangt, zou volgens de oude regeling f 575 en volgens de nieuwe regeling f 530 ontvangen. Maar van die f 575 wordt thans 17 pct. gekort, zoodat er f 474.25 overblijft. (Aneta) (Vor. ber. blz. 901 B.)

K. DUITSCHLAND. — Handelsbalans 1933. — De Duitsche handelsbalans over 1933 sluit met een uitvoer-overschot van Rm. 667.2 millioen en was ruim 1/3 lager dan in 1931, het jaar met het grootste uitvoer-overschot.
De waarde van den export is in 1933 vergeleken met 1932 gedaald van M. 5739.2 millioen tot Rm. 4871.4 millioen. De achteruitgang is te wijten aan de algemeene prijsdaling maar ook aan een vermindering der uitgevoerde hoeveelheden.
De invoer is kwantitatief slechts in geringe mate afgenomen maar ten gevolge van de lagere prijzen daalde de totale waarde van den import van Rm. 4666.5 millioen tot Rm. 4203.6 millioen. De vermindering van de import-waarde met Rm. 462.9 millioen is voor het grootste deel veroorzaakt door den achteruitgang van den invoer van levensmiddelen (van M. 1493.2 millioen in 1932 tot Rm. 1082 3 millioen in 1933). (Berl. Börsen Zeitung)
(Vor. ber. Uitvoer 912 B.; Handelsbalans 131 G.)

L. NEDERLAND. — Spoorwegen - Opbrengst. — De totaal ontvangsten van de Nederlandsche Spoorwegen bedroegen over het jaar 1933 f 121.015.039.84 tegen f 139.535.290.03 in 1932, hetgeen een achteruitgang beteekent van f 18.520.250.19. (De Stand.) (858 B.)

A. FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier. — Edouard Daladier is op 30 Jan. '34 geslaagd met de samenstelling van een ministerie. Daladier heeft besloten zelf de portefeuille van Buitenlandsche Zaken te nemen. Het kabinet is als volgt samengesteld:
Daladier (Kamerlid, rad.-socialist), minister-president en Buitenl. Zaken;
Penancier (Senator, rad.-soc.), Justitie, vice-president;
Frot (Kamerlid, partijloos), Binnenlandsche Zaken;
Piétri (**links-republikein**), Financiën en **Begrooting**;
Kolonel **Fabry** (**K**amerlid, republ. **centrum**), Nationale verdediging;
Cot (Kamerlid, rad.-soc.), Luchtvaart;
De Chappedelaine (Kamerlid, links-rad.), Marine;
Guy la Chambre (Kamerl., onafh. links), Koopvaardij;
Queuille (Kamerlid, rad.-soc.), Landbouw;
Paganon (Kamerlid, rad -soc.), Openbare Werken;
Paul Bernier (Kamerlid, rad.-soc.), Posterijen;
Mistler (Kamer-lid, rad.-soc.), Handel;
Lisbonne (Senator, rad.-soc.), Openbare Gezondheid;
Valadier (Senator, rad.-soc.), Arbeid;
Henry de Jouvenel (Senator, partijloos), Overzeesche Bezitting en Koloniën;
Ducos (Kamerlid, rad.-soc.), Pensioenen.
(Intransigeant) (Vorig bericht blz. **1146** A.)

B. DUITSCHLAND. — Onderwijs. — Onder aanvoering van Prof. Ernst Krieck te Frankfort, is thans een ontelbare schare paedagogen van allerlei slag druk bezig het onderwijs in nationaal-socialistischen geest te hervormen. De theoretische paedagogen bouwen de nieuwe opvoedkundige wijsbegeerte op: boven alle andere principes staat het „Volkstum" als bron, drager en doel der opvoeding. Als voornaamste krachten, die de levensbeschouwing bepalen noemt Krieck „Blut und Boden": het ras en den bodem: en voor hem natuurlijk het „Nordische" bloed en den Duitschen grond.
Erfelijkheid en rassenkunde worden verplichte vakken bij de eindexamens.
(Intern. Zeitschrift für Erziehungswissenschaft)
(Vor. ber. Onderwijs 849 D.; Rasoogpunt **811** D.)

C. JAPAN. — **Stalin's** rede - Commentaar. — De rede van Stalin heeft in politieke kringen van Japan groote ontevredenheid veroorzaakt.
De perschef van het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard, dat Japan nimmer het voorstel tot het sluiten van een niet-aanvalsverdrag met de Sovjetunie verworpen heeft, maar Rusland slechts heeft meegedeeld, dat de tijd voor een dergelijk verdrag niet gunstig was. De anti-Japansche propaganda, welke de verantwoordelijke leiders van Rusland thans openlijk maken, maakt het nog moeilijker om een gunstige sfeer voor een dergelijk voorstel te scheppen. Rusland is geheel verantwoordelijk voor het vastloopen van de onderhandelingen over de overdracht van den Chineeschen Oosterspoorweg aan Mandsjoekwo. In sommige Japansche militaire kringen mocht ovei oorlog gesproken worden, dat weerspiegelde dan echter particuliere opvattingen, terwijl Stalin en andere verantwoordelijke sovjetleiders Japan in hun officieele kwaliteit beschuldigen van oorlogstoebereidselen tegen Rusland. Indien Rusland oprecht vrede met Japan wenschte, zou er verandering in zijn houding dienen te komen.
(Ned. Tel. Agentsch., Reuter) (**Vor.** ber. **1147** C.)

D. **MEJ.** Dr. M. **A.** v. HERWERDEN OVERLEDEN. — Op 26 Jan. '34 is te Utrecht overleden Mej. Dr. M. **A.** van Herwerden, lector in de algemeene celleer (cytologie) aan de faculteit der wis- en natuurkunde van de Rijksuniversiteit te Utrecht.
Haar wetenschappelijke vorming heeft veel invloed ondervonden van Prof. Dr. A. **A.** W. Hubrecht en Prof. Pekelharing, wiens assistent in de biologie zij van 1908 tot 1918 is geweest, waarna Mej. Dr. van Herwerden tot 1922 hoofdassistent in de histologie en de embryologie was. (Red. K. H. **A.**)

E. AMSTERDAM. — Werkloosheid. — De werkloosheid was in 1933 omvangrijker dan in 1932. Het gemiddeld aantal werkloozen was n.l. 44791 tegen 41353 in 1932. Het hoogste aantal was 49213 (eind Januari) tegen 46466 (eind December 1932); het laagste aantal was 41021 (eind Juni) tegen in 1932 38068 (eind April). In alle bedrijfstakken, behalve het bouwbedrijf en het diamantvak, is de gemiddelde werkloosheid in 1933 grooter geweest dan in 1932.
(Centr. Bur. voor de Statistiek) (Vor. ber. **1014 C.**)

F. DUITSCHLAND. — Een jaar Hitler regiem - **Rijkseenheidwet** aangenomen. —
De tweede zitting van den nieiiwen nation.-socialistischen rijksdag, die op 30 Jan. '34 is gehouden, droeg een bijzonder karakter. doordat zij in zekeren zin de viering was van den jaardag der overwinning van de nationaal-socialistische revolutie.
De voorzitter van den Rijksdag, Göring, wees in zijn openingsrede op de historische beteekenis van den 30sten januari, die een dag van een beslissende wending in liet lot van liet Duitsche volk is en zal blijven. Het volk heeft dezen rijksdag zijn stem gegeven. omdat het overtuigd was, dat ieder der volksvertegenwoordigers vast en onwankelbaar acliter den leider staat. Meedoogenloos zal deze aaneengesloten heid worden verdedigd tegen ieder, die het waagt ze van links of rechts aan te tasten.
Evenals er thans in Duitschland slechts één volk bestaat en één leider, zoo zal er van nu ai aan slechts één gezag zijn, n.l. dat van liet Rijk.
De voorzitter van den rijksdag besloot zijn rede met een betiiiging van trouw aan den leider.

Riikskanselier Hitler. — In ziin rede zeide riikskanselier Hitler o.a. liet volgende:
Het jaar 1933 was het jaar der nationaal-socialistische revolutie, niet alleen om den vorm, waarin de omwenteling geschiedde, maar ook om den omvang der veranderingen, die dit jaar het Duitsche volk op alle gebieden ileeft gebracht. In 12 maanden werd een wereld van opvattingen en instellingen opgeruimd en door andere vervangen. De omstandigheden hebben tot de gebeurtenissen den stoot gegeven, welke volgens spr. ook zonder den wereldoorlog zouden zijn voorgevallen, maar daardoor alleen zijn bespoedigd. Het Marxisme ondermijnde liet staatsgezag, de burgerlijke democratie is daarvoor mede-verantwoordelijk. Het dictaat van Versailles vernietigde de onafhankelijkheid en vrijheid des rijks.
Het werk van de overwinning der politieke en economische klasse-organisatie is nog niet voltooid:

Kerken. — Niet minder diepgaand is het geschil van den nieuwen staat met de beide christelijke confessies. Vervuld van den wensch de in de beide christelijke confessies verankerde religieuze en moreele waarden voor liet Duitsche volk te verzekeren, hebben wij de politieke organisaties opgeruimd, maar de religieuze versterkt. De staat verwacht van die confessies thans ook dezelfde achting.

Monarche. — De Duitsche stammen zijn de door God gewilde bouwsteenen van ons volk. De politieke resultaten der afzonderlijke staten zijn de producten van een ten deele goed, ten deele slecht handelen van menschen uit voorbijgegane tijden. Ze zijn menschenwerk en derhalve vergangelijk.
Ik protesteer derhalve op deze plaats tegen de onlangs opnieuw verkondigde stelling, dat Duitsctiland slechts weer gelukkig kan zijn onder zijn vroegere vorsten.
Hij alle waardeering van de waarde der monarchie, bij allen eerbied voor de werkelijk groote keizers en koningen van onze Duitsclie gescliiedenis, staat de quaestie der definitieve gestalte van den staatsvorm van liet Duitsclie Rijk thans buiten elite discussie.

Hervorming. — Rijltskanselier Hitler gaf vervolgens een overzicht vnn den hervormingsarbeid, welke tot nu toe op elk gebied was gepresteerd. In dit afgeioopen jaar, zeide hij, is de werkloosheid met een derde verminderd. De natuurlijke productie was door vrijstelling van belastingen en staatssubsidie in een mate toegenonien. als de meesten van onze tegenstanders voor volkomen onmogelijk hadden gehouden.
De economische opbloei blijkt zoowel uit de vermindering der werkloosiieid als de vermeerdering van liet geheele volksinkomen,.
Dat wij desniettegenstaande door talrijke vijanden worden aangevallen, spreekt vanzelf. De leugens, welke verspreid worden door emigranten, die de wereld pogen te niobiliseeren tegen Duitschland, zullen spoedig liet veld moeten ruimen voor de waarheid, welke duizenden en duizenden nieuwelingen uit alle landen, die naar Duitschland zijn gekomen, inet eigen oogen aanschouwen.
Dat verder ook nog een deel der communistische ideologen gelooft, liet rad der gescliiedenis te kiinnen terugretten, kan ons weinig scheien. Het is beter deze mensclien als vijand te hebben, dan als vriend.
In het geheel is tiet aantal tegenstanders nog geen 2½ millioen, terwijl 40 millioen Duitschers, vóor het tegenwoordige regime zijn.
Hitler wees er vervolgens op, dat twee categorieën van menschen werkelijk een belemmering voor het hedendaagsche en toekomstige rijk zijn, n.l. de politieke „Wandervögel", die altijd daar opduiken, waar geoogst wordt. liet is ren belangrijke taak om de partij en den staat van deze parasieten te zuiveren.

Sterilisatie. — En tenslotte zijn die mensclien een belemmering, die tengevolge van hun erfelijken aanleg op de negatieve zijde van hel volksleven zijn geboren. Hier zal de staat tot waarlijk

revolutionnaire maatregelen zijn toevlucht moeten nemen. Als daartegen, vooral van confessioneeleri kant, bezwaren worden gemaakt, 'en men zich daartegen verzet, dan wil ik hierop liet volgende antwoorden:
Het zou doelmatiger geweest zijn, en ook juister en ook bovenal christelijker, om in de afgelooperi jaren niet aan de zijde van hen te staan, die liet gezonde leven bewust vernietigen, innlaats van zich tegen hen te verzetten, die niets anders willen, dan het zieke te voorkomen.
Als de kerken zich willen bereid verklaren om de erfelijk zieken in haar hoede te nemen, dan zijn wij gaarne bereid om van de sterilisatie af te zien. Zooiane echter de staat gedwongen is oni van zijn burgers voor deze zieken reusachtige bedragen te eischen, — thans jaarlijks reeds meer dan 350 millioen Mark — dan moet hij ingrijpeti.

Buitenlandsche politiek. — Verder sprak de rijkskanselier over quaesties van buitenlandsche politiek.

Rusland. — Wanneer Stalin in zijn jongste groote rede als zijn nieening uitspreekt, dat in Duitschland aan Duitschland vijandige krachten werkzaam zijn, dan moet ik hier deze meening corrigeeren in dien zin, dat even weinig als in Rusland een Duitsche nationaal-socialistisclie tendenz geduld wordt, Duitschland een communistische tendenz of zelfs propaganda zal gedoogen.

Polen. — Over de verhouding tot Polen sprak Hitler: ,,Duitscliers en Polen zullen zich met liet feit van hun bestaan wederzijds nioeten verzoenen. Het is daarom doelmatiger, een toestand, waaraan 1000 jaren voordien niets konden veranderen en na ons even weinig kunnen veranderen,, aldus te doen zijn, dat er voor beide naties liet grootst mogelijke profijt uit voortkomt. Het scheen mij verder juister toe", door een openhartige bespreking de beide landen rakende problemen te behandelen, dan duurzaam derden en vierden deze taak toe te vertrouwen. De poging, ze door oorlogsliandelingen op te lossen, zou, wat zijn catastrofale uitwerking betreft, in geen verhouding staan tot het mogelijke gewin. De Duitsche regeering vond gelukkig bij maarschalk Pilsoedski dezelfde breede opvatting. De Duitsche regeering is volkomen bereid, in den geest van dit verdrag ook de economisch-politieke betrekkingen met Polen zoozeer te beliartigen, dat daaruit een tiid van nuttige samenwerking kan voortvloeien."
De rijkskanselier gaf uiting aan zijn bijzondere vreugde over de onheldering in de betrelikingen tusschen Dantzig en Polen.

Oostenrijk. — De bewering, dat liet Duitsche volk voornemens is den Oostenrijksclien staat te overweldigen, kan door niets worden bewezen. maar het snreekt van zelf. dat een beweging, die het geheele volk omvat, niet blijft staan' voor de grenspalen van een land, dat niet alleen van Duitsclie nationaliteit is, maar ook eeuwen lang een interreerend deel van liet Duitsche Rijk vornide, welks 'lioofdstad vijfhonderd jaar lang de residentie der Duitsche keizers was en welks soldaten in den wereldoorlog schouder aan schouder rnet ons streden.

Frankrijk en Saargebied. — Wat Frankrijk betreft, betreurde Hitler liet dat. doordien het Saarvraagstuk nog niet geregeld is, de besprekingen over de verhoudingen tiisschen Frankrijk en Duitscliland nog niet verder gevorderd zijn. Het Saarvraagstuk is nog het eenige strijdvraagstuk. dat eerst uit den weg geruimd moet worden. Hiertegen kan toch geen bezwaar bestaan, daar over den uitslag. van de volksstemniinn geen twiifel kan heerschen. Is dit vraagstuk eenmaal geregeld, dan bestaan er geen onoverkomelijke moeilijklieden tusschen Frankrijk en Duitschland nieer.

Rijkseenheidwet. — Na het aanhooren van de regeeringsverklaring van den leider. werd het wetsontwerp over de nieuwe structuur van liet rijk, dat door dr. Frick was voorgesteld, in alle drie de lezingen en in de zich daaraan aansluitende slot-stemming met algemeene stemmen aangenomen.
Het wetsontwerp luidt:
,,De volksstemming en de verkiezingen voor den rijksdag van 12 November 1933 hebben bewezen, dat het Duitsche volk over alle grenzen en tegenstellingen in de binnenlandsche politiek heen, tot een onverbrekelijke innerlijke eenheid is samengesmolten.
De rijksdag heeft daarom eenstemmig de volgende wet aangenomen. die met ecndraclitige instemming van den rijksraad hierbij wnrdt afgrliondied, nadat gebleken is. dat aan de voorwaarden voor het aannemen eener wet waarvoor de constitutie gewijzigd wordt, is voldaan.

Artikel I.

De volksvertegenwoordigingen der landen worden opgeheven.

Artikel II.

1. De souvereiniteitsrechten der landen gaan op het rijk over.
2. De landsregeeringen zijn aan de rijksregeering ondergesctiikt.

Artikel III.

De rijkcstadliouders staan onder het dienstgezag van den minister van binnenlandsche zaken.

Artikel IV.

De rijksregeering kan nieuw grondwettelijk recht vaststellen.

Artikel V.

De rijksminister van binnenlandsche zaken vaardigt de voor de doorvoering der wet noodige rechtsverordeningen en bestuursvoorscliriften uit.

Artikel VI.

Deze wet treedt op den dag harer afkondiging in werking."

President Göring deelt daarop mee, dat na de rede van Hitler dit voorstel in stemming zal worden gebraclit.
(Vaz Dias, Alg. Handelsblad, Maasbode, N.R.Crt., Tel.)
(Vor. ber. Rijksdag, lste zitting, 741 A.)

31 JANUARI 1934

A. CHINA. — Geheim verdrag met Rusland. — Volgens de Sin Pao van 24 December 1933 zou de Nanking regeering een geheim verdrag met Rusland tegen Japan gesloten hebben. (Sin Pao, Peping)
(Vorig bericht blz. 605 E.)

B. RUSLAND. — Buitenlandsche Handel. — De officieele Russische statistiek over den buitenlandschea handel in de eerste elf maanden van 1933 wordt als volgt ontleed:

	Jan.—Nov. 1933 ton	1000 Roebel	Jan.—Nov. 1932	
Totale uitvoer	16 363.641	460.733	16 106.604	511.129
Uitvoer graan	1.376.963	33.652	1.463.590	44.836
,, hout .	6.043.230	74 481	5.254.417	74 370
,, olie .	4.325.229	70.324	5 574.115	96.979
Totale invoer	1.103.102	317.319	2.101.996	647.800
Invoer:				
IJzer en staal	481.496	44.695	785.013	67.595
Prod. v. ijzer en staal .	106.670	27.696	104.614	4C.877
Machines en apparaten .	——	105.288	——	259 256
Haring . .		774	——	4.425
Vee . . .		7.887	——	14.506

(Leningradsk, Prawda) (Vor. ber. blz. 1085 B.)

C. LUCHTVAART. — Het passagiersvervoer op de Indische lijn - Subsidie K. L. M. — Ir. J. Versfelt behandelt in de Ingenieur van 19 Januari het passagiersverkeer op Indië. Hij deelt mede, dat in 1933 een groot aantal passagiers moest worden geweigerd. Wanneer dus grootere vliegtuigen worden ingezet, zal de passage toenemen, zegt hij. Zoo komt hij tot een bezetting van:

4	passagiers	over	1/3	v.h.	geheele traject
4	,,	,,	1/2	,,	,,
6	,,	,,	1/1	,,	,, ,,
1	,,	,,	2/3	,,	,, ,,

Omgeslagen over het geheele traject geeft dit een bezetting van 10.
Over 1932 bedroeg de bezetting 1.3 passagier, over 1933 2.5 passagier, gerekend over het geheele traject.
Verder deelt de schrijver mede, dat de K. L. M. het haar voor 1933 beschikbaar gestelde subsidie van f 650 000 niet zal genieten. Dit is mogelijk geworden door het feit, dat liet passagiers- en goederenvervoer op de Indische lijn 4 ton baten heeft opgeleverd.
Ten slotte zegt Ir. Versfelt, dat hem uit betrouwbare bron bekend is, dat het verlies der Posterijen op de Indische lijn over 1933 minder dan 1 millioen gulden zal bedragen.
Schr. teekent hierbij aan, dat het nadeelig saldo voor de P.T.T. op de Indische route, blijkens de officieel gepubliceerde getallen over de eerste negen maanden van 1933 bedraagt f 881.680.49. Bovendien, zegt hij, moet hieraan f 200.000 worden toegevoegd, hetwelk de Indische P.T.T. als fonds-perdu voor haar rekening neemt.
Het verlies over '33, aldus besluit Schr. zijn naschrift, kan dan op rond 1.4 millioen begroot worden.
(Ingenieur) (Vorig bericht blz. 638 B.)

D. NEDERLAND. — Opgravingen. — Op het terrein van de oude St. Pieteïskazerne aan de Helpoort te Maastricht zijn fragmenten en scherven van Romeinsch aardewerk en andere voorwerpen te voorschijn gekomen, waaruit af te leiden is, dat ook dit gedeelte der stad in de eerste eeuw en later door de Romeinen bewoond is geweest. Deze ontdekking is van groot belang, daar hierdoor het bewijs geleverd kan worden, dat ook ten Zuiden, buiten den muur van het pl.m. 300 j. na Chr. gebouwde Romeinsche Castellum, er een woonplaats in dien tijd en in de eerste en tweede eeuw is geweest. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1071 D.)

A. NOORWEGEN. — Regeering. — Het Storting heeft met 80 tegen 69 stemmen een motie van wantrouwen van de Arbeiderspartij tegen het liberale kabinet-Mowinckel verworpen. (Tidens Tegn, Oslo)
(Vorig bericht blz. 716 D.)

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Verzoeningsverdrag niet Duitschland en Joegoslavië. — Volgens het Tsjecho-Slowaaksche blad Cesky Smer wordt een verzoeningsverdrag tusschen Duitschland, Joegoslavië en Tsjecho-Slowakije voorbereid.
(Cesky Smer, Pizen, 28 Jan. '34)

C. VEREENIGDE STATEN. — 1200 nieuwe vliegtuigen. — Het Huis van Afgevaardigden machtigde Roosevelt order te geven tot den aanbouw van 1184 vliegtuigen tot een bedrag van $ 95.000.000, ten einde een moderne luchtvloot uit te rusten.
(Ned. Tel. Agentsch., Reuter) (Vor. ber. 1079 C.)

D. NEDERLAND. — Bijzondere Vrijwillige Landstorm in 1933. — Het aantal vrijwilligers van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm is, naar Het Landstormblad meldt. in 1933 gestegen van 76.414 tot 80.305.
Nieuwe afdeelingen werden opgericht te Afferden, Bornerhoek, Gerwen, Heidenschap, Kekerdom, Kerkwijk, Lagemierde, Markelo, Nederwetten, Overslag, Philippine, Rossum, Rijperkerk, Tietjerk, Valburg en Waterlandskerkje.
Het aantal aangesloten reserve-officieren overschreed de tweeduizend. (Het Landstormblad) (469 D.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. — Per ultimo November 1933 waren bij de Arbeidsbeurzen 16 020 arbeidzoeltenden ingeschreven, waaronder 3599 Europeanen. Per ultimo October waren 15.721 arbeidzoekenden ingeschreven, waaronder 3488 Europeanen. (Aneta) (Vorig bericht blz. 1071 E.)

F. NEDERLAND. — Maïs in ruil voor Textielgoederen. — De hoeveelheid Ned.-Indische maïs, die op de Nederlandsche markt zal worden geplaatst in ruil voor door Ned.-Indië te betrekken textielgoederen, wordt op 100.000 ton geschat. (Alg. Handelsblad)

G. JAN VAN ESSEN. — De bekende schilder van dieren, landschappen en stadsgezichten, Jan van Essen, vierde op 25 Jan. '34 zijn tachtigsten verjaardag.
Hij was in de jaren tachtig en negentig een bekende verschijning op de tentoonstellingen. De stedelijke musea te Amsterdam en Den Haag, het Mesdag-museum en de Pinakothek te München behelzen werken van zijn hand. (Red. K. H. A.)

H. SINGAPORE. — Vloot-Conferentie geëindigd. — De conferentie der Britsche vlootvoogden aan boord van den kruiser Kent is geëindigd. Een officieel communiqué is niet gepubliceerd. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. 1140 C.)

I. ENGELAND. — Frankrijks tarieven. — De Engelsche minister van Handel deelde op 29 Jan. '34 in het Lagerhuis mede, dat zijn regeering de Fransche regeering heeft doen weten, dat, wanneer de contingenteeringen die op 14 Januari van kracht zijn geworden voor den Engelschen invoer niet binnen veertien dagen worden herzien tot het oorspronkelijke cijfer, de Engelsche regeering op een aantal Fransche artikelen représaillerechten zal heffen.
(Manchester Guardian) (Vor. ber. 1057 H.)

K. DUITSCHLAND. — Minister-president Göring tegen de Monarchisten. — De officieele Pruisische persdienst deelt mede, dat de Pruisische minister-president Göring in zijn functie van chef der geheime staatspolitie aan den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken Dr. Frick het volgende schrijven gericht heeft:
,,In de laatste weken vermeerderen de teekenen van een monarchistische propaganda, die niet opportuun is. Tegen de desbetreffende bepalingen der Rijks- en landsautoriieiten in worden monarchistische vereenigingen en organisaties opgericht met de uitdrukkelijke bedoeling leden te werven, in het bijzonder bij de Duitsche jeugd. Bovendien is gebleken dat deze vereenigingen gericht zijn tegen de nationaal-socialistische beweging en dus tegen den tegenwoordigen staatsvorm. Voornamelijk echter beginnen staatsvijanden zich weer te verzamelen in deze organisaties, al of niet onder het mom van monarchistische gezindheid. Ik doe daarom het voorstel, zeer geëerde heer Frick, om alle monarchistische vereenigingen en organisaties met onmiddellijken ingang te ontbinden en om te waarschiiwen voor verder dergelijk gekonkel en gekuip. De nieuwe staat is niet in hevigen strijd tegen links geschapen opdat thans weer van andere zijde nieuwe parasieten eigen belangen op den voorgrond stellen. Elk die het rijk en den staat van Adolf Hitler aantast moet onverbiddelijk bestreden worden. Zooals ik in het Pruisen liet communisme terneergeslagen heb, zoo wil ik met dezelfde meedoogenloosheid en hardheid de andere met de nationaal-socialistische staatsleiding ontevreden elementen opruimen, ook wanneer zij zich monarchistisch vermomd hebben. De nieuwe staat kent geen strijd om den staatsvorm. Monarchie en republiek liggen beide ver achter ons. Beide zijn mislukt.. De aanhangers van de een hebben getracht de inrichting van den nieuwen staat te verhinderen; de anderen hebben niets gedaan om te helpen hem te bevorderen. De achting voor de verdiensten van groote Pruisische koningen blijft daardoor onaangetast. (Westdeutsch. Beobachter)
(Vor. ber. blz. 1136 D. en 1149 F.)

L. ONDERWIJS. — Intern. Student Service. — In de Senaatskamer der Rijksuniversiteit te Leiden, heeft onder voorzitterschap van Prof. Dr. N. van Wijk, de tweede jaarvergadering plaats gevonden van het Ned. Comité der International Student Service.
Besloten werd o.a., dat de hulp, die het Nederlandsche Comité zou verleenen, allereerst ten doel zou hebben:
a) de reeds in Nederland vertoevende uitgeweken Duitsche studenten elders een werkkring te doen vinden, of hun de gelegenheid te openen aldaar hun studie te voltooien.
b) financieelen steun te verleenen aan het door I.S.S. ingestelde internationale hulpcomité;
c) behulpzaam te zijn bij de door andere organisaties ingestelde pogingen om de uitgewekenen voor een ander beroep dan zij tot dusver beoefenden, op te leiden.
Met de uitvoering van deze werkzaamheden werd de secretaris belast. (Alg. Handelsblad) (1010 F.)

M. NEDERLAND. — Vruchten naar Frankrijk. — De Fransche regeering heeft besloten. voorloopig slechts voor zaai-erwten en nog niet voor consumptie-erwten invoervergunningen af te geven.
De taxe de license voor peren is van 175 tot 60, voor appelen van 125 tot 40 en voor de andere gecontingenteerde vruchten van 125 tot 60 francs per 100 K.G. verlaagd. (La Journée Industrielle)
(Vor. ber. Vruchten 892 E.; Invoerrechten 728 D.)

N. NEDERLAND. — Landbouw - Boter-export vereenigd. — Op 17 Januari 1934 is te Utrecht gesticht een Bond van Coöperatieve Zuivelverkoopvereenigingen in Nederland.
Bij den Bond hebben zich aangesloten zes coöperatieve zuivelverkoopvereenigingen, te weten: Friesche Coöp. Zuivelexportvereeniging te Leeuwarden, Nationale Coöp. Zuivelverkoopvereeniging te Amsterdam, Zuid-Nederlandsche Zuivelbond te Roermond, Geld.-Overijselsche Coöp. Zuivelverkoopvereeniging te Zutfen, Eerste Coöp. Boterverkoopvereeniging te Zutfen, Coöp. Zuivelexportvereeniging ,,Brabant" te Breda. Daardoor omvat de Bond ongeveer de productie van 40 millioen K.G. boter, d.i. de helft der

totale Nederlandsche boterproductie, benevens de productie van 20 millioen K.G. kaas.
De Bond vertegenwoordigt pl.m. 80% van den Nederlandschen boterexport en het is vooral op dit terrein dat de Bond zijn werkzaamheden zal ontplooien, door te streven naar instandhouding en uitbreiding van den export.

A. VEREENIGDE STATEN. — Manuscript van Amerikaansch volkslied. — De bibliophiel Dr. A. S. W. Rosenbach heeft voor de stad Baltimore het oorspronkelijke handschrift gekocht van het Amerikaansche nationale volkslied „The Star-Spangled Banner" voor den prijs van 24.000 dollar.
(New York Herald, Paris)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Het Rapport van de Commissie Idenburg - Bezuiniging. — De Preangerbode verneemt, dat de commissie Idenburg in haar rapport de meening uitspreekt dat het op het Indische leger te bezuinigen bedrag ad f 6.500.000 met ongeveer f 1.300.000 moet worden verhoogd om zoodoende gelden beschikbaar te krijgen voor allerlei noodzakelijke maatregelen welke tot dusverre achterwege moesten blijven.
Achtereenvolgens beschouwde de commissie:
Ten eerste: de invoering van het capitulantenstelsel;
ten tweede: de vervanging der veldpolitie op Java door infanterie-afdeelingen;
ten derde: de inkrimping van de legerorganisatie;
ten vierde: verdere bezuiniging.
(De Preangerbode)

C. ZUID-AFRIKA. — Maatregelen tegen Nazi's in Zuid-West. — De verklaring van de regeering der Zuid-Afrikaansche Unie ten aanzien van de uitbreiding van de strafwet tot bescherming van Zuid-West-Afrika tegen de steeds driester wordende nationaal-socialistische propaganda is van groot belang voor de politieke verhouding tusschen de Unie en het mandaatgebied.
Volgens de „Cape Time's" kan verwacht worden dat in de eerstvolgende zitting van de Wetgevende Vergadering van Zuid-West-Afrika in April a.s. een motie zal worden ingediend om Zuid-West-Afrika tot een integrale provincie van de Unie te verklaren, waaromtrent bij de Zuid-Afrikaansche bewoners volkomen eensgezindheid zou bestaan. (Vaz Dias)
Vor. ber. Nazi-prop. **1083** B, Zd. West **Afrika 920** G.)

1 FEBRUARI 1934

D. VEREENIGDE STATEN. — Dollar-Proclamatie - Dollar gestabiliseerd. — Gebruik makend van de hem door de nieuwe monetaire wet verleende volmachten heeft de president der Vereenigde Staten, Roosevelt, de goudwaarde van den dollar vastgesteld op 59.06% der oude pariteit. De officieele goudaankoopprijs is tot nader order vastgesteld op $ 35.— per ounce, en wel met ingang van 1 Februari.
Het goudgehalte van den dollar is thans op grond van Roosevelts proclamatie bepaald op 15 5/21 grein met een fijngoudgehalte van **0.9.**
De waarde van den dollar zal op deze basis dus f 1.4765 bedragen. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter)
(Vorig bericht **1147** M.)

E. ONTWAPENING. — Voorstellen van Italië en Engeland. — Ten einde te trachten uit de impasse te geraken, waarin de ontwapeningsbesprekingen zijn beland, hebben de regeeringen van Italië en Groot-Brittannië heden gelijktijdig memoranda over de ontwapeningskwestie gepubliceerd; zij kunnen worden beschouwd als een samenvatting van hetgeen Mussolini en Sir John Simon op 3 en 4 Januari te Rome hebben besproken.
Beide landen doen belangrijke concessies aan de Duitsche opvattingen, doch zoowel Italië als Groot-Brittannië legt er den nadruk op, dat Duitschlands terugkeer naar Genève een essentieele voorwaarde is voor de totstandkoming eener ontwapeningsconventie. Engeland legt daarbij specialen nadruk op het belang van een accoord tusschen Duitschland en Frankrijk.
Italië stelt voor: afschaffing van den chemischen oorlog; verbod van bombardementen op de burgerbevolking; beperking tot het huidige peil van de militaire uitgaven; een toekomstige vlootconferentie bespreekt de kwestie der Duitsche marine.
Groot-Brittannië wil: aanvaarding eener Duitsche legersterkte van 300.000 man, zij het onder bepaalde voorwaarden; een diensttijd van acht maanden; contrôle op de semi-militaire organisaties; afschaffing van zware tanks, met toekenning van lichte tanks en eenige soorten zwaar geschut aan Duitschland.
Tegenover deze concessies zou Frankrijk een directe en effectieve tegenprestatie ontvangen door de handhaving van zijn totale bewapening. (De Telegraaf)
(Vorig bericht **1116** F.)

F. SAARGEETED. - Geschiedenis - Toestand - Bestuur. — In het jongste nummer van „De Volkenbond", maandelijkscli tijdschrift voor internationale vraagstukken, geeft mr. S. O. M. Haron van Voorst tot Voorst een overzicht van de verschillende documenten en beschouwingen over het Saargebied. Aan deze studie ontleenen wij liet volgende:
„Het Saarbekken, doorstroomd door de gelijknamige rivier, de belangrijkste zijrivier van de Moesel, beslaat slechts een oppervlakte zoo groot ais de helft van Overijsel, doch lieeft een bevolking van 800.000 zielen, zoodat het een der dichtst bevolkte gebieden van Europa is. Het volk was en is er nog steeds overwegend Duitsch, afgezien van een de laatste jaren door immigratie eenigszins toegenomen aantal Fransclien, hoogstens de 2% benaderend. Rovendien is het land door de eeuwen heen steeds met Duitschland verbonden geweest.
De kolenproductie van deze mijnstreek, bijna geheel onder Staatsbeheer, deels van Pruisen, deels van Beieren, bedroeg in de jaren 1912 en 1913 ruim 13.000.000 ton en verschafte arbeid aan 60.000 arbeiders. Als gevolg van de groote economische ontwikkeling immigreerden uit alle deelen van Duitschland een 150.000 Duitscliers naar dit gewest.
Vóór het verdrag van Versailles was er geen sprake van een Saarquestie.
De vierde afdeeling van deel III van liet Tractaat van Versailles behandelt in 5 artikelen niet een annex den rechtstoestand van liet Saarbekken. Het annex kan men feitelijk als de grondwet van dit gebied beschouwen. Al de mijnen met haar toebehooren in den ruimsten zin, als fabrieken ter verwerking der producten, electrische centrales, spoorwegen, scholen, woningen. ziekenhuizen. werden eigendom van den Franschen Staat. De-waarde van die' eigendommen werd in mindering gebracht bij de Iierstelscliulden.
Het bestuur van dit land werd in handen gesteld van den Volkenbond, die als trustee optreedt. Dit op uitdrukkelijk verlangen van President Wilson, die hier niet de mandaatverhouding wilde, aangezien deze slechts toepasselijk was op landen ongeschikt voor zelfbestuur, doch die ook geen voorstander was van de „protection" zooals die t. a. v. de vrije stad Danzig is geregeld, daar deze verhouding te onafhankelijk was. De Volkenbond draagt dientengevolge de verantwoording voor het Bestuur. Zij wordt vertegenwoordigd door een Regeeringscommissie bestaande uit 5 leden n.l. 1 Franschman, 1 Saarbewoner en 3 andere leden, mits geen Duitscher of Franschman zijnde. On het oogenblik zijn die 3 leden, 1 Fin. 1 Zuid-Slaaf en 1 Engelschman als voorzitter. Deze commissie, wier uitvoerend orgaan de voorzitter is, lieeft de macht ambtenaren aan te stellen en te ontslaan, beheert de vublieke diensten en kan elken administratieven maatregel nemen, dien zij noodig oordeelt. Zij kan eigenmachtig en bij meerderheid van stemmen de in het verdrag opgenomen bepalingen interpreteeren en bezit dus een zeer uitgebreide bevoegdheid. De wetten en de rechtspraak van het Saarland bleven bestaan, slechts werd een Hof van Beroep voor burgerlijke en strafzaken ingesteld van internationale samenstelling. De nationaliteit der inwoners werd gehandhaafd, doch daarnaast een speciaal „Saarbewonerschap" geschapen; een zonderlinge vermenging van inwonerscliap en ingezetenschap. Terwijl een leger niet noodig geoordeeld werd voor dit gebied en volstaan werd met politie voor de handhaving der orde, is het bedenkelijk, dat nog vele jaren na het in werking treden van het Vredesverdrag Fransclie troepen het gebied hebben bezet. De Regeeringscommissie lieeft dan ook aanvankelijk zeer sterk onder Franschen invloed gestaan. Ook het economisch verkeer met Frankrijk werd sterk bevorderd door de eenheid van douane-re ieni met Frankrijk, terwijl de franc geldig betaalmiddel werd. boor deze bepalingen is de Saar economisch geheel op Frankrijk gericht, speciaal op liet ijzergebied van Lotharingen, hoewel tiet verkeer met Duitschland ondanks deze beperkingen nog belangrijk is."
(Mr. S. O. M. Baron v. Voorst tot Voorst in „De Volkenbond")
(Vorig bericht blz. 1132 B.)

G. MANDSJOEKWO. — Aanleg van Spoorwegen. — Volgens de Osaka Mainichi van 29 Dec. '33 bevat het eerste tienjaren-plan, dat door den staat Mandsjoekwo werd opgesteld den aanleg van een net van 4000 K.M. spoorwegen.
De groote aanleg geschiedt Noordwaarts naar den Amoer. (Osaka Mainichi) (Vor. ber. **blz. 1145** N.)

A. KARDINAAL FAULWABER. — Mislukte aanslag - Paus Pius XI. — Volgens de Osservatore Romano is door een sluipmoordenaar op een der middelste vensters van het ontvangvertrek van mgr. Faulhaber te München twee schoten gelost, doch niemand werd gewond. Kardinaal Pacelli heeft aan Kardinaal Faulhaber een telegram gezonden om hem er mee geluk te wenschen, dat hij aan den op hem gepleegden aanslag is ontsnapt. Paus Pius XI heeft tevens op 31 Januari 1934 een telegram aan kardinaal Faulhaber gezonden, waarin hij zich met den kardinaal solidair verklaart ten aanzien van de aanvallen, die een Beiersche minister in een rede op mgr. Faulhaber heeft gedaan, (L'Osservatore Romano) **(1146** B.)

B. **FRANKRIJK. — Handelsbalans.** — De totale invoer in Frankrijk in 1933 bedroeg fr. 28.425 mill. (v. j. frs. 29.807 mill.) en de uitvoer fr. 18.433 (19.705 mill. (Agence Econ. et Financière) (V. b. **905** B.)

C. LOUIS **MORRISSON** OVERLEDEN. — De Vlaamsche tenor van de Koninklijke Vlaamsche Opera te Antwerpen, Louis Morrisson, is op 30 Jan. 1934 op **46** jarigen leeftijd overleden.
Morrisson studeerde te Mechelen voor organist en gaf reeds op zijn achttiende jaar met succes in België concerten; hij zong verschillende opera's, zonder bepaald een speciale zangopleiding te hebben genoten.
In 1909 engageerde Pauwels hem voor de opera. Uit dien tijd dateeren de opera's van Pauwels en Kreeft in het Rembrandt-theater te Amsterdam, waarbij Morrisson groote successen behaalde met zijn rollen in ,,Troubadour", ,,Herodiade", ,,La Bohème" en zooveel andere werken. Later vond hij emplooi bij het operettegezelschap onder leiding van Bouwmeester en Nap de la Mar. Behalve in ons land, heeft Morrisson ook groote bekendheid verworven in Frankrijk; te Parijs vervulde hij gastrollen in de Gaiété en in het Théatre Lyrique. (Red. K. H. **A.)**

D. **FRANKRIJK.** — Invoer van kreeft, **langoust** en garnalen uit Nederland. — Het Journal Officiel te Parijs geeft het contingent voor Nederland van kreeft, langoust en garnalen voor het tijdvak van **1** Jan. tot 30 Juni 1934, hetwelk op 1450 schepels is bepaald. (Journal Officiel) (V. b. 674 **F.)**

E. **BELGIE.** — Reorganisatie van steunregeling. — Door den minister van Arbeid en Sociale Zaken, Van Isacker, zijn thans opnieuw eenige wijzigingen in het systeem van steunverleening voorbereid, waardoor een nieuwe bezuiniging van 8 tot 10 millioen frs. wordt verkregen. (Le Vingtième Siècle)

F. OOSTENRIJK. — Besluiten der socialisten. — De socialistische partijraad heeft in zijn zitting van 28 Jan. '32 in verband met den oproep van Dr. Dollfuss tot medewerking aan den nieuwen opbouw van den staat vastgesteld, dat de sociaaldemocratische partij reeds in vroegere beraadslagingen hare bereidwilligheid tot uiting heeft gebracht mede te werken aan een vreedzame en grondwettige ontwarring van de politieke crisis. (Neue Freie Presse) (1008 A.)

G. **NEDERLAND.** — Centrale Raad van Beroep - Ontslag aan tien marinemannen. — De Centrale Raad van Beroep heeft op 17 Jan. '**34** uitspraak gedaan in de zaak betreffende de tien ontslagen Marinemannen en hun beroepen ongegrond verklaard. De Marinemannen zijn door deze uitspraak in hoogste instantie derhalve in het ongelijk gesteld. Hun ontslag gaat dus door.
Deze mannen waren allen wegens ongeschiktheid ontslagen. Zij werden n.l. niet meer betrouwbaar geacht en niet meer geschikt voor den dienst. Daarop zijn zij bij den Centrale Raad van Beroep in beroep gegaan. Op 19 October van het vorig jaar heeft de Centrale Raad een nader onderzoek gelast, daar de Raad niet over voldoende gegevens beschikte. Op 27 December j.l. diende de zaak voor den Centrale Raad van Beroep te Utrecht, waarbij mr. L. **A.** Donker te Rotterdam voor de Marinemannen als pleiter optrad, ten einde te trachten hun ontslagen ongedaan te maken. Thans echter is uitspraak in hoogste instantie gedaan. (De Telegraaf)

H. SUIKER. — Micro-biologisch onderzoek. — In de algemeene vergadering van de Alg. Technische Vereeniging van beetwortelsuikerfabrikanten en raffinadeurs leidde de secretaris, Dr. C. W. Schonebaum, de bespreking in betreffende de resultaten, bereikt door Ir. Homans bij de micro-biologische onderzoekingen van suiker.
Prof. Dr. A. J. Kluyver gaf als zijn meening te kennen, dat de onderzoekingen in zooverre tot resultaten hebben geleid, dat Nederland één van de weinige landen is, waar men het onderzoek betreffende ,,flatsour"-bacteriën en ,,sulphidespoilage"-bacteriën machtig is. Maar een geheel andere kwestie is: vanwaar de herkomst in suiker, welke wel de invloed kan zijn, dien deze bacteriën op geconserveerde levensmiddelen hebben. Voor dit doel dienen wij in het algemeen meer gedocumenteerd te zijn.
Hierna hield dr. H. C. Prinsen Geerligs een causerie over het gebruik van solvasol voor het zuiveren van beetwortelruwsappen. Door toevoeging van deze chemische stof worden de colloïden neergeslagen, terwijl het precipitaat bij verdere kalktoevoeging niet in oplossing gaat, waardoor een kleiner kalkgebruik mogelijk is. (Vorig bericht **1081** D.)

I. NEDERLAND. — Pluimvee - Steun. — In de crisisrestitutiebeschikking (eierproducten), 1934 III, deelt ae minister van Economische Zaken mede, dat ten behoeve van de pluimveehouders uit het landbouwcrisisfonds vergoed zullen worden bij uitvoer van de navolgende crisis-producten, de daarachter vermelde bedragen per aantal of eenheid:
a. voor eenden- en kippeneieren in schaal f 0.60 per 100 stuks;
b. voor niet meer in schaal aanwezige bestanddeelen van vogeleieren, bewerkt of onbewerkt, verwerkt of onverwerkt, f 0.15 per K.G. bruto.
Als groep van producenten van crisisproducten is erkend: de in Nederland gevestigde pluimveehouders.
(Vorig bericht 441 **C.)**

K. **PHILIPP** REIS, UITVINDER VAN DE TELEFOON. — Het Persbureau ,,Industria" te Eindhoven schrijft:
Het was in Januari '**34** honderd jaar geleden dat Philipp Reis, de eigenlijke uitvinder van de telefoon. of zooals hij het noemde: het mechsnisch oor, geboren werd. In dezelfde maand is hij ook, in 1874, onbekend bijna en zonder de waardeeiing te hebben ondervonden, die hij voor zijn zoo verstrekkende uitvinding verdiende, gestorven.
Enkele jaren later (1876) was het Alexander Graham Rell, die voortboiiwend op Reis' gegevens, gesteund door Amerikaansch kapitaal, een telefoon construeerde, welke in horten tijd onvoorziene mogelijkheden opende en algemeen, verbonden met den naam van Bell, werd ingevoerd. (Persbureau Industria)

L. ZANDVOORT. — Steunregeling. — Het gemeentebestuur van Zandvoort heeft bericht van de regeering gekregen, dat het rijk over het tijdvak van 23 November 1932 tot en met **16** September 1933 geen subsidie zal geven voor de steunregeling. Dit beteekent een schade voor de gemeentekas die op om en nabij de f 16.000 kan worden geraamd. De Tel. meldt hieromtrent:
,,De aanleiding tot dezen ingrijpenden maatregel zou, naar wij vernemen, gelegen zijn in de verregaande slordigheid, waarmede de wethouder voor sociale aangelegenheden de rijksregeling in de steunverleening heeft uitgevoerd. De regeering heeft gemeend dit eens duidelijk bekend te moeten maken." (De Telegraaf)

A. **DUITSCHLAND.** — Reisverlieer Nederland—Duitschland. — Volgens de statistiek van het Statistische Reichsamt over het vreemdelingenverkeer in Duitschland welke gaat tot en met 1932 werd in laatstgenoemd jaar door de Nederlanders het grootste bedrag in Duitschland uitgegeven, n.l. R.M. 26 millioen, daarna kwamen de Amerikanen met R.M. 12 millioen en de Engelschen met R.M. 8 millioen. In totaal werd in 1932 door buitenlanders in Duitschland uitgegeven R.M. 100 millioen.
Hier staat echter tegenover dat de Duitschers Nederland slechts weinig bezoeken. In 1928 werd door Duitschers in Nederland uitgegeven een bedrag van R.M. 6 millioen en in 1932 nog slechts een bedrag van R.M. 3 millioen. (Statist. Reichsamt)

B. ZWITSERLAND. — Buitenlandsche Handel. — Uil de cijfers van de handelsbalans over 1933 blijkt, dat de invoer in Zwitserland met 250.2 millioen francs of 14.2% is verminderd tot 1512.5 millioen francs. De uitvoer toont met 752.9 millioen francs een vermindering van 48.1 millioen francs of 6.1%.
In hoeveelheden zijn de in- en uitvoer in 1933 in vergelijking met 1932 echter relatief niet zooveel verminderd. De invoer daalde in hoeveelheid met 5.1%, terwijl de uitvoer zelfs in hoeveelheid met 3.9% is gestegen.
Uit de cijfers blijkt verder, dat de invoeroverschotten in vergelijking met het vorige jaar in het handelsverkeer met Nederland, Duitschland, Frankrijk. Italië, de Vereenigde Staten, Spanje, Polen, Tsjecho Slowakije, Roemenie, Canada en Argentinië kleiner geworden zijn.
Daarentegen is het invoeroverschot uit Oostenrijk, Hongarije, Rusland en Britsch Indië gestegen.
(Neue Zurcher Nachrichten)

C. **ITALIE.** — Handelsbalans. — In 1933 bedroeg de totale invoer 7.392 (v. j. 8 247) mill. L. en de uitvoer 5.939 (v. j. 6.796) mill. L., zoodat het invoeroverschot 1.453 (v. j. 1.451) mill. L. beliep. (Il Secolo)
(Vorig bericht blz. 75 B.)

2 FEBRUARI 1934

D. OOSTENRIJK. — Nationaal Socialisten - **Duitschland's antwoord.** — De Duitsche *rijksminister van* Buitenlandsche Zaken, baron v. Neurath, ontving op **1** Febr. '34 den Oostenrijkschen gezant, wien hij het antwoord der rijksregeering overhandigde op de nota van 17 Januari, waarin de Oostenrijkschе regeering klaagde over de beweerde inmenging van Duitschland in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk. Het Duitsche antwoord zet nogmaals de principieele houding der rijksregeering ten opzichte van het Oostenrijkschе vraagstuk uiteen en weerlegt punt voor punt de Oostenrijkschе klachten.
Tevens zet het antwoord uiteen, dat naar het oordeel der rijksregeering het probleem zich niet leent tot een internationale behandeling en langs dien weg niet kan worden opgelost. (Vorig bericht blz. **1142 C.**)

E. STRATOSFEER. — Tocht van **de „Ossoaviachim" („Syrius").** — De „Prawda" publiceert de volgende bijzonderheden over het verloop van de vlucht van de „Ossoaviachim":
Na op 30 Jan. '34 tegen twaalf uur 's middags een hoogte van 20600 meter te hebben bereikt, dreef de stratosfeerballon langzaam in de richting van Kazan.
De bemanning deelde daarop mede, dat zij van plan was om 's middags tegen vier uur te dalen. Om drie minuten voor een had de „Ossoaviachim" een hoogte van twee en twintig kilometer bereikt.
Tegen half twee deelden de stratosfeervaarders mede, dat de ballon nu aan het dalen was.
Vanuit de gondel hield prof. Fedosseenko een korte radiotoespraak, waarin hij o.a. vertelde, dat zij op 15000 meter hoogte met een hevigen storm te kampen hadden gehad. Toen zij echter hooger stegen werd het volkomen rustig. Prof. F'edosseenko deelde toen verder mede, dat het in zijn bedoeling lag, om, als zich geen onverwachte incidenten voordeden, tot een hoogte van dertig kilometer te stijgen. Hij zeide belangrijke ontdekkingen te hebben gedaan op het gebied der cosmische stralen en omtrent de optische eigenschappen van de stratosfeer. Verder werd niets meer gehoord.
Naar het Tass-agentschap meldt, is op het congres der communistische partij officieel mededeeling gedaan, dat de stratosfeerballon „Ossoaviachim" neergestort en verpletterd is, acht kilometer ten zuiden van een station van den Moskou-Kazanspoorweg.
Het stoffelijk overschot van de drie luchtvaarders zal op het Roode Plein bij het Kremlin teraarde worden besteld. Het ongeluk is op 30 Jan. om kwart over acht 's avonds gebeurd.
Vermelding verdient nog, dat de stratosfeervlucht van de „Ossoaviachim" ook militaire doeleinden had. Aan boord van de gondel bevond zich namelijk een licht kanon, waarmede men vanuit de stratosfeer schietproeven wilde nemen. (Prawda)
(Vor. ber. Stratosfeer **1065** D.)

F. SCHAATSENRIJDEN. — Intern. wedstrijden te Oslo. — Op 31 Jan. '34 werden te Oslo internationale wedstrijden in het hardrijden op de schaats gehouden over de afstanden 1500 en 3000 meter.
Het resultaat op de 1500 meter was, dat de Nederlander Heiden eerste werd in den tijd van 2 min. 28 sec., met op de tweede plaats Thunberg; 3. Hurd; 4. Ekman (gevallen); 5. Pedersen; 6. Stack; 7. Haraldsen; 8. Langedijk.
De 3000 meter won Pedersen, 4 min. 596 sec.; 2. Haraldsen; 3. Hurd; 4. Ekman; 5. Stack; 6. Thunberg; 7. Heiden (gevallen). Langedijk was op dezen afstand niet gestart.
Te vermelden valt nog, dat Helden een extra-prijs verwierf als winnaar van de meeste temporonden.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. **1091 A.**)

G. NEDERLAND EN OOST-INDIE. - Samenwerking. — Prof. Vaii Gelderen, hoofdambtenaar voor Econ. Zaken in Indië, thans ais adviseur ter beschikking van niinister Colijn, lieeft belangrijke mededeelingen gedaan over de krachtige pogingen, die de regeering aanwendt oni liet handelsverkeer tusschen Nederland en Indië en vari beide gebiedsdeelen niet het buitenland te bevorderen.

Wij ontleenen hieraan het volgende:
De Nederlandsche Regeering heeft de Japansche uitgenoodigd omstreeks Maart/April afgevaardigden te zenden naar een conferentie te Batavia, oiti liet geheele complex der handelsbetrekkingen tusschen Nederlandsch-Indië en Japan in studie te nemen, inet het doel, meer evenwicht te brengen in de balans van im- en export. Deze conferentie is een gevolg van de heroriënteeiing, die noodig is geworden na liet mislukkeri van de Economische Conferentie te Londen.
Zij is een eerste stap en zal gevolgd worden o.a. door conferenties niet Engeland, Australië en Duitschland.
Uitgangspunt voor de conferentie met Japan is de contingenteering van den invoer van gebleekte katoentjes in Indië, een maatregel, die dezer dagen afgekondigd zal worden.

Het maïsvraagstuk. — In Nederland is verder in voorbereiding een maatregel oni liet Indische overschot aan maïs op de Nederlandsche markt te brengen, zonder dat de prijs er invloed van ondervinden zal. Deze verplaatsing zal vin de graancentrale geschieden, niet medewerking van de scheepvaartmaatschappijen. Het Indische overschot aan maïs zou voor den kleinen Indischen boer *rampzalig worden*, als het op de markt bleef en den lagen prijs van de maïs nog meer omlaag zou dringen. Alleen Japan zou bij zoo'n situatie winnen.

Riet en biet. — Officieel blijkt er geen sprake te zijn van strijd tusschen de Java-siiikerproducenten en de beetwortelboeren. De *Nederlandsche Regeering heeft de* vraag in studie, of steun aan den Deeiworteibouw nog langer verantwoord is. Mocht het antwoord op deze vraag ontkennend luiden. dan. maar eerst dàn en dan zeker, moet Java-suiker in de plaats' konien van de beetwortelsuiker.

Meer contact. — Om al deze *maatregelen* vlug en goed te kunnen nemen, is nauw contact wenschelijk, riiet alleen niet de Indische Regeering. maar ook met de particuliere belanghebbenden. Daarom zal een dezer dagen worden ingesteld een Commissie van Coiitact voor Economische Aangelegenheden.
(Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 481 **D.**)

3 FEBRUARI 1934

A. **RUSLAND.** — Houtversehepingen naar Nederland. — In 1933 is aan gezaagd vuren- en grenenhout uit Rusland in Holland ruim 200000 standaards of circa 1 millioen kubieke meter aangevoerd, d. w. z. de helft van den totalen invoer van gezaagd hout in Nederland. (Iswestija) (V. b. **Buitenl.** handel **1150** B.; Nederland **1147 D.**)

B. NEDERLAND. — **Werkloosheid.** — Op 30 December '33 bedroeg het aantal werkloozen in Nederland 392.930 personen, waaronder 382.506 mannen; op 13 Januari '34 was het aantal 387.406 personen, waaronder 376.019 mannen. (Rijksdienst: Werkloosheid) (Vorig bericht blz. **1070 G.**)

C. OOSTENRIJK. — **Duitschland's** nota. — In aansluiting aan ons bericht op blz. 1154 D geven wij eenige der voornaamste punten van de Duitsche nota, die door Oostenrijk onbevredigend werd genoemd.
Oostenrijk, zegt Duitschland, spreekt van een conflict tusschen twee Duitsche staten. Maar dat is heelemaal niet waar. Er is geen sprake van een conflict tusschen de beide Duitsche staten, doch wel een meeningsverschil tusschen de Oostenrijksche regeering en een historische beweging van het geheele Duitsche volk. Het nationaal-socialisme wordt aangehangen door het Duitsche volk en door de geheele Duitsche bevolking van Oostenrijk. Dit nationaal-socialisme wordt door de Oostenrijksche regeering met alle middelen van geweld in zijn legale ontwikkeling en vrije krachtsontplooiing belemmerd.
De Duitsche regeering zou het van harte toejuichen. wanneer ei- eindelijk een regeling kwam tusschen het Oostenrijksche nationaal-socialisme en de Oostenrijksche regeering.
Weenen beschuldigt Berlijn van steun aan een zoogenaamd Oostenrijksch legioen, dat gewelddadige plannen zou hebben tegen Oostenrijksch gebied. Duitschland verwijst naar zijn nota van 21 September j.l., waarin al deze beschuldigingen punt voor punt zijn weerlegd.
Inderdaad hebben in bepaalde gevallen Duitsche bladen aanvallen gericht op de Oostenrijksche regeering, maar dat was in antwoord op een paar hatelijke uitvallen van de Oostenrijksche pers tegen het nieuwe Duitschland. De Oostenrijksche pers gaat daar mee voort, ondanks het protest van den Duitschen gezant in Weenen.
De bewering van de Oostenrijksche regeering, dat de Duitsche radio tegen Oostenrijk ophitst, is niet waar. De voordrachten zijn gericht tot de Duitsche luisteraars en informeeren deze over de toestanden in Oostenrijk. Juist de Oostenrijksche radio stookt tegen Duitschland, waarbij de officieele omroepdienst niet voor bedrog terugschrikt. (Völkischer Beobachter) (Vorig bericht blz. **1154** D.)

D. KANKER. — Poging tot een nieuwe methode van behandeling. — In het medische en chirurgische genootschap van Noordelijk Londen deed Dr. Claude Gouldesbrouh de volgende mededeeling:
Op instigatie van Dr. Copeman gedane onderzoekingen hebben aangetoond, dat kleine, ééncellige organismen onmiddellijk den dood vinden, wanneer zij getroffen worden door onzichtbare ultra-violette stralen. Deze ontdekking heeft men nu toegepast op de behandeling van kanker. Zij bestaat hierin, dat de doodende stralen door middel van het bloed naar alle deelen van het lichaam worden gebracht en geeft van alle tot nu toe aangewende behandelingsmethoden de meeste hoop op de kans, dat zal kunnen worden afgerekend met metastasen.
Den patiënt worden door middel van injectie of op andere wijze zouten toegediend, die na behandeling met X-stralen ultra-violette uitstraling geven. Het op deze wijze zelf ultra-violet licht bevattende bloed zou destructief werken op kwaadaardige cellen.
In geen enkel geval was er eenige aanwijzing, dat ook normale weefselcellen verwoest werden, iets, dat bij radiumbehandeling altijd wel het geval is, terwijl de exciteerende X-stralenbundel op zich zelf te zwak is, om een destructieve werking te ontvouwen.
Volgens de genomen proeven zou de doodende kracht van de bevrijde onzichtbare ultra-violette stralen vierduizend maal zoo groot zijn als die van groote doses radium. De methode is nog werkzaam daar, waar behandeling met dieptebestraling zonder gevolg is.
(The Lancet) (Vorig bericht blz. **1113 C.**)

E. DUITSCHLAND. — **Fransch** memorandum van **1 Januari 1934.** — In het memorandum, dat den eersten Januari '34 door den Franschen gezant te Berlijn, François Poncet, aan Rijkskanselier Hitler werd overhaiidigd, geeft de Fransche regeering, na de noodige reserves gemaakt te hebben met betrekking tot de Duitsche eischen inzake herbewapening, haar voldoening te kennen over het voornemen der Duitsche regeering om met alle nabuurstaten nonaggressiepacten te sluiten. De Fransche regeering wijst echter met nadruk er op, dat het goed zou zijn, het sluiten van dergelijke verdragen slechts in zooverre te overwegen als zij geen afbreuk doen aan de bestaande waarborgen voor de veiligheid.
Na dan geconstateerd te hebben, dat de Duitsche regeering in beginsel bereid is een periodieke en automatische contrôle te aanvaarden, stelt de Fransche regeering de vraag, of Duitschland bereid is de practische maatregelen, welke bij de laatste besprekingen op de ontwapeningsconferentie te Genève overwogen zijn, eveneens te aanvaarden.
In het memorandum wordt verder er op gewezen, dat de Duitsche eischen rechtstreeks in strijd zijn met de doeleinden van de conferentie zelf zooals deze tot dusver met de instemming van Duitschland zelf zijn omschreven, wijl Duitschland een substantieele herbewapening eischt. Het rijk eischt een permanent leger van drie-honderd-duizend man, waarbij men nog aanzienlijke politie-effectieven zou moeten voegen, waarvan het militair karakter ontegenzeggelijk door de conferentie is erkend, alsook de quasi-militaire formaties, waarmede iedere conventie rekening zou moeten houden. (De Maasbode) (Vor. ber. **1137** B.)

F. DUITSCHLAND. — Transfer. — Omtrent de transferbesprekingen, welke te Berlijn met de buitenlandsche crediteuren zijn gevoerd, werd ten opzichte van Nederland en Zwitserland, de volgende officieele mededeeling gepubliceerd:
Wat betreft de overeenkomsten met Zwitserland en Nederland nam de Duitsche regeering kennis van de opvatting der crediteuren. De Duitsche regeering had evenwel practische bezwaren om deze overeenkomsten onmiddellijk te beëindigen.
De Duitsche regeering wenscht derhalve deze overeenkomsten tot 30 Juni 1934 te doen gelden, waarbij werd bepaald, dat de in April te houden conferentie zal streven naar een gelijke behandeling van alle crediteuren en bijzondere overeenkomsten zal uitschakelen.
Om een dergelijke overeenkomst te vergemakkelijken en teneinde de discriminatie, in verband met de behandeling van Nederlandsche en Zwitsersche schuldeischers, tot een minimum te beperken, is de Gouddiscontobank bereid, de vaste verplichting op zich te nemen, de scrips, die de Conversiekas voor de gedurende het loopende halfjaar vervallende rente uitreikt, welke niet onder de overeenkomsten met Nederland en Zwitserland vallen, tegen een koers van 57% in plaats van 50% te koopen (Westd. Beobachter) (Vorig **bericht b.lz 1115** E.)

G. PAUS **PIUS XI** OVER DEN VREDE. — De ,,Intransigeant" publiceert een onderhoud, dat een harer medewerkers met Paus Pius XI heeft gehad. Het artikel is een samenvatting van de opvattingen van den Paus, zooals die in tal van gevallen en in verscheiden encyclieken zijn bekend gemaakt.
De Paus verklaarde o.a.:
Men mag zich niet verhelen, dat de dreigende conflicten, indien zij uitbreken, Europa en de geheele wereld

in groote ellende zullen storten, hetgeen wellicht tot de ineenstorting van de geheele Christelijke cultuur kan leiden. Tegen al dit kwaad bestaat geen ander geneesmiddel dan terugkeer van de menschelijke maatschappij naar Jezus Christus. (Intransigeant)

(Vorig bericht blz. 621 A.)

4 FEBRUARI 1934

A. NEDERL. OOST-INDTE. — **R.K.** Missie. —

Wij ontleenen aan het jaarboek 1933 van de R.K. Missie in Nederl. Oost-Indië het volgende:

Er zijn tegenwoordig in Indië werkzaam 357 Europeesche en 6 inheemsche priesters, 313 Europeesche en 9 inheemsche broeders, 1261 Euroneesctie en 40 inheemsche zusters

In de 12 apostolische vicariaten of prefecturen zijn vereenigd 385.102 katholieken (71.436 Europeanen en 313.966 niet-Europeanen). Tusschen Juli 1932 en Juli 1933 werden gedoopt 36.885 personen (14.220 volwassenen en 22.665 kinderen). Het totaal aantal comniunicanten bedroeg 5.656.887. Er werden 4578 huwelijken ingezegend (3442 katholieke en 1136 gemengde). Het aantal catechunienen bedroeg 35.564. In opleiding voor het priesterschap waren 43 Europeanen en 179 inheemschen.

Het aantal scholen bedraagt 1250 met 99.612 leerlingen (64.053 jongens en 35.589 meisjes). Het aantal leerkrachten is 2850. van wie 719 religieusen (243 mannen en 476 vrouwen) en 2131 leeken (1474 mannen en 657 vrouwen). Van de scholen zijn 764 volksscholen, 125 voor voorbereidend onderwijs, 56 Europ. lagere scholen, 50 Holl. Inl., 37 Holl. Chin., en 3 Eng. Cliin. scholen, 12 schakelscholen, 66 standaardscholen, 32 vervolgscholen, 16 muloscholen, 1 H.B.S. 5-i., 1 H.B.S. 3-j., 1 alg. midd. school, 5 Europ. kweekscholen, 1 Holl. Inl. kweekschool, 1 hoofdactecursus, 1 Inl. kweekschoolcursus, 5 Inl. normaalscholen en 12 Inl. nnrmaalleergangen; verder 11 ambachtsscholen, 18 vakscholen, enz.

Er zijn 65 internaten voor jongens en 46 voor meisjes met resp. 2836 en 2452 internen, 12 weeshuizen voor jongens en 9 voor meisjes met resp. 944 en 864 opgenomenen. Te Batavia is er ook een kindertuin-jeugdzorg met 70 kinderen.

Van de ziekenverpleging votiden wij geen statistiek, wel opgaaf van verschillende poliklinieken hulpziekenhuizen, kraamverplegingen en enkele ziekenhuizen, voornanielijk in de steden.

(Centraal Missie-bureau. Batavia)

B. PROF. DR. FRTTZ HABER OVERLEDEN. —

Op de doorreis is op 2 Febr. '34 in den ouderdom van 66 jaar te Bazel overleden de bekende Duitsche chemicus prof. dr. Fritz Haber.

In 1868 te Breslau geboren, studeerde hij te Berlijn. Heidelberg en Charlottenburg (Berlijn) en promoveerde te Berlijn in 1891. In 1894 werd hij assistent van prof. Bunte aan de T. H. te Karlsruhe; in 1896 werd hij aldaar benoemd tot privaat-docent in de chemische technologie en in 1898 tot buitengewoon hoogleeraar in dat vak. In 1906 volgde hierop — nog steeds te Karlsruhe — de benoeming tot gewoon hoogleeraar.

In 1911 werd Haber naar Berlijn geroepen en daar verbonden aan het Keizer Wilhelm Instituut te Dahlem, waarvan hij de leiding aanvaardde, zoowel voor physische chemie als voor de electrochemie. Haber hield zich eerst veel bezig met electrochemie, in 1898 verscheen het resultaat van zijn studie op dit punt: ,,Grundriss der technischen Elektrochemie''. In 1905 publiceerde hij zijn ,,Thermodynamik technischer Gasreaktionen'', een studie die hem tot den aangewezen leider maakte van de onderzoekingen en proefnemingen tiidens den wereldoorlog op het gebied van de gasaanvallen en de afweer daartegen. Talrijk waren ook zijn bijdragen op het gebied van de organische chemie. Trouwens op bijna elk gebied van de scheikunde heeft hij belangrijk werk gedaan. Zijn, grootste prestatie, welke hem beroemd heeft gemaakt, was zijn vinding om stikstof uit de *lucht* vast te *leggen. Het* is de *ammoniaksynthese*, die den naam Haber-Bosch-procédé draagt. waarbij uit lucht en waterdamp tenslotte ammoniak wordt verkregen, waarvan dan weer zouten kunnen worden vervaardigd, die als kunstmeststof dienst doen, of waarvan salpeterzuur kan worden gemaakt. De chemicus Karl Bosch heeft deze ammoniak-synthese voor toepassing in het groot bruikbaar gemaakt. De fabricage in Duitschland heeft voornamelijk plaats te Merseburg (Leunawerke) en te Oppau. Deze fabrieken behooren aan het I. G. Farben-concern.

Een ander plan van Haber was de winning van het in niinimale hoeveelheden in het zeewater voorkomende goud. Dit bleek echter niet loonend.

In 1919 werd aan Maber de Nobel-prijs verleend voor ziin *ammoniak-synthese*. Tal van eere-doctoraten vielen hem ten deel en hij was lid van verscheiden geleerde genootschappen. De anti-Joodsclie politiek der Nationaal-socialisten hebben hem genoopt zijn ambt te Berlijn neer te leggen. (Red. K. H. A.)

C. NEDERLAND. — Luchtverdediging. - Lezing van Kapitein **G. J. Sas.** —

De kapitein van den Generalen Staf **G.** J. Sas. heeft dezer dagen in een vergadering van de Vereeniging voor Handel, Nijverheid en Gemeentebelangen te 's-Gravenhage over de bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen gesproken. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De bestrijding van de vijandelijke luchtstrijdkrachten geschiedt door de militaire organen: vliegdienst, luchtdoelartillerie en -mitrailleurs en zoeklichten. Hoe krachtig de luchtverdediging ook is georganiseerd, nimmer bestaat de zekerheid, dat den aanvaller kan worden belet, zij het met verzwakte sterkte, zijn doel te bereiken. Naast de actieve bestrijding zijn dus passieve maatregelen noodig om de kans op aanvallen zooveel mogelijk te verminderen en de gevolgen daarvan te beperken

Onder die passieve maatregelen neemt de plaatselijke bescherming van de hevolking — veelal aangeduid als luchtbeschermingsdienst — de voornaamste plaats in. Deze plaatselijke beschermingsmaatregelen zijn in meer of minder uitgebreide mate noodig in alle gemeenten. In gemeenten, welke niet aan gevaar voor een directen aanval blootstaan, kunnen ze in hel algemeen van zeer eenvoudigen aard zijn. Kapitein Sas legde er den nadruk op, dat de luchtbeschermingsdienst een zuiver burgerlijke aangelegenheid is, welke uitsluitend tot doel heeft de burgerbevolking zooveel mogelijk te beschermen en de gevolgen van luchtaanvallen te temperen. Ieder Nederlander, welke zijn politieke overtuiging ook is, kan en moet hieraan medewerken.

Pij den luchtbeschermingsdienst moet onderscheid worden gemaakt tusschen twee groepen van maatregelen, n.l. de maatregelen, welke de overheid in algemeen belang dient te nemen en die, welke de bevolking voor haar eigen besctierming moet treffen. Op het gebied van de voorlichting van de burgerbevolking bestaat in Nederland een aanmerkelijke achterstand, in vergelijking met hetgeen ten deze in het buitenland reeds is geschied. Het is noodzakelijk, dat een stelselmatige voorlichting onverwijld ter hand wordt genomen. Onder aanhaling van de waarschuwing van den Franschen luit-kolonel Vauthier dat ,,het luchtgevaar een wellicht beslissend en doodelijk gevaar is voor een natie, welke het zou veronachtzamen'' besloot kapitein Sas met het uitspreken van de hoop, dat het Nederlandsche volk de teekenen des tiids zal blijken te verstaan en eensgezind den verderen opbouw van den luchtbeschermingsdienst zal helpen bevorderen.

(Het Vaderland)

(Vor. ber. 1014 B.; Luchtverdediging 1135 G.)

D. NEDERLAND. — Uitvoer van veeteeltproducten. —

(Totaal uitvoer in millioenen guldens)

	Vee en vleesch	Zuiveiprod.	Eieren-export	Veeteeltprod.
1927 .	158,7	213,1	57,0	428,8
1928 .	138 6	225.1	62.1	423.8
1929 .	119.9	221.5	70.0	411.4
1930 .	111.6	183 2	61.2	356 0
1931 .	93 5	140.6	51.7	285.8
1932 .	57.4	86.6	34.0	178.0
1933 .	45.4	75 0	22.0	142.4

Achteruitgang in % vergeleken bij de gemiddelde exportwaarde 1927—1929.

Vee en vleesch	67.5 %	in waarde gedaald.
Boter	*78.6* %	.. ..
Kaas	**63.8** %	,, ,,
Melkproducten	48.6 %	,,
Eeieren	65.1 %	,,
Tot. veeteeltprod. . . .	66.3 %	,,

(Vorig bericht blz. 1144 A.)

E. DUITSCHLAND. — Antwoord op Fransehe **Aide**-Mémoire. — De Duitsche regeering heeft op 3 Febr. 1934 het antwoord gepubliceerd, dat zij den 19den Januari 1934 op de Fransche Aide-Mémoire van 1 Januari 1934 heeft verzonden. In dit antwoord polemiseert de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, von Nearath met de Fransche regeering.

De voornaamste geschilpunten betreffen:

de sterkte van de Rijksweer (300.000 man) en haar bewapening, de ongelijkheid in de lucht, en de contrôle. De Duitsche regeering, die tegen verder uitstel i. z. de rechtsgelijkheid is, stelt ten slotte dertien nauwkeurig omschreven vragen aan de regeering te Parijs. Zij wenscht o.a. te weten, hoe het Fransche standpunt is teil aanzien van de overzeesche strijdkrachten, de tonnage van tanks, het kaliber der veldartillerie, en de bewapening ter zee.

(European Herald) (Vorig bericht blz. 1155 E.)

5 FEBRUARI 1934

F. FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier. - Wijziging. - Schandalen. —

Een gedeeltelijke regeeringscrisis is in Frankrijk uitgebroken. De minister van Oorlog, Kolonel Fahry, de minister van Financiën, Piétri, en de onderstaatssecretaris Doussain zijn afgetreden. De oorzaak hiervan is te zoeken in meeningsverschillen over de in de zaak Stavisky toe te passen sancties tegen hooggeplaatste ambtenaren. ini is ter-president Daladier heeft zijn wil kunnen doorzetten. De Parijsche politieorefect, Chiappe is van zijn ambt ontheven en benoemd tot resident-generaal van Marokko. De directeur-qeneraal van de Sûreté Générale Thomé is wegens nalatigheid in de zaak Stavisky van zijn functie ontheven, maar tot directeur van de Comédie Francaise benoemd. Verder is de procureur der republiek Pressard — een zwager van Chautemps — die in verband met het herhaalde uitstel in de processen tegen Stavisky, scherp is aangevallen — benoemd tot raadsheer bij het hof van cassatie. Uit solidariteit met Chiappe heeft de Seine-prefect Edouard Renard ontslag genomen.

Ronnefoy-Sibour, prefect van het departement Seine-et-Oise, heeft reeds de plaats van Chiappe als politie-prefect ingenomen. Paul-Boncour vervangt Fabry als minister van Oorlog; Marchandeau wordt minister van Financiën.

Groote onrust heerscht te Parijs, (Le Reveil du Nord, Lille)

(Vorig bericht blz. 1149 A.)

A. **NEDERL.** WEST-INDIE. — Goudproductie. — Het afgeloopen jaar werd aangevoerd 385 kilogram goud. In het jaar te voren was de aanvoer 279 kilogram, zoodat er een vooruitgang is van 106 kilogram. In 1931 was de productie slechts 143 kilogram.
(De West) (Vorig bericht blz. 403 C.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — Grondslagen van het Evangelie. — Voor de Vereeniging voor Wijsbegeerte heeft prof. dr. G. A. van den Bergh van Eysinga in Pulchri Studio te 's-Gravenhage een lezing gehouden over: ,,De wijsgeerige grondslagen van het Evangelie".
Uitgaande van de erkenning, dat godsdienst en wijsbegeerte niet hetzelfde zijn, betoogde hij, dat zij als hoogste openbaringen van het menschelijk geestesleven en door beider object (de waarheid) nauw verwant blijken te zijn.
Al is het oudste Christendom op zichzelf nog zoo onwijsgeerig, 't heeft, gelijk allerlei groote bewegingen in de geschiedenis toch een wijsgeerigen achtergrond. Origenes, Clemens Alexandrinus, Justinus erkennen de opvoedende werkzaamheid der wijsbegeerte, waardoor de menschen tot Christus zijn gekomen. Herakleitos, Plato en de Stoa worden in dit verband dankbaar vermeld. Spr. wees in deze filosophische stelsels de bestanddeelen aan, die in het Christendom zijn opgenomen: de Logosleer, de voorstelling van de ideeënwereld, de ascese, de onsterfelijkheid.
Philo van Alexandrie, door Harnack een voorchristelijk Kerkvader genoemd, vertoont merkwaardige Christelijke denkbeelden. Zijn invloed op den proloog van het vierde kanonieke evangelie is onmiskenbaar. Spr. geeft van deze klassieke pericoop een nieuwe verklaring en tracht haar herkomst en haar verbinding met het evangelie vast te stellen.
Het Christendom heeft aan den door spr. geschetsten wijsgeerigen achtergrond, die de hoogste openbaringen van den heidonschen geest vertegenwoordigde, de mogelijkheid te danken gehad, dat het zich kon aanpassen aan verschillende cultuurstadia en zich telkens kon hervormen. De leer der eenheid Gods, die de veelheid niet buitensluit, maar juist insluit, m.a.w. de drieëenheidsgedachte, is een andere wijze van uitdrukking voor de Logosidee, die het wezen van de religie uitmaakt. Voor het moderne Christendom mogen Geloof en Weten niet langer een tegenstelling, in geen geval een tegenstrijdigheid zijn. Met het evangelie is het niet zoo hopeloos gesteld, dat het de bezinning heeft te vreezen; integendeel: als het abstracte Godsbegrip, het dualisme, ,,het Andere" de andere wereld verbleeken, zal het wijsgeerig gehalte beter blijken te zijn dan van welken anderen godsdienst ook. Aan een redelijke vrijzinnigheid behoort de toekomst. (Ver. v. Wijsbegeerte)

C. ACTIE-COMITE DER DUITSCHE REVOLUTIE, — Proclamatie van dr. Otto Strasser. — Te Praag heeft zich onder voorzitterschap van dr. Otto Strasser een ,,Actie-comité der Duitsche revolutie" gevormd, dat ook een weekblad ,,De Duitsche revolutie" uitgeeft.
In een ,,Aan het Duitsche volk" gerichte proclamatie wordt verklaard, dat dr. Otto Strasser, zijn Zwart Front en een aantal sociaal-, nationaal- en cultuurrevolutionnaire groepen en individueele personen ,,den strijd voor het Duitsche socialisme" zullen organiseeren en de grondslagen der politieke vernieuwing van Duitschland zullen vormen.
Op het gebied der buitenlandsche politiek eischt de proclamatie een vrij socialistisch Duitschland in een Federatief Europa met een op rechtvaardigheid gebaseerden vrede. ,,Tegenover het uitbuitingssysteem van het internationale kapitalisme moet de economie volgens de behoeften van het nationale socialisme gesteld worden. De minderheden, waaronder ook het Jodendom, moeten eindelijk haar plaats vinden, waarbij haar eigen bestaan en de belangen van het staatsvolk worden verzekerd". (Het Volk)

D. DE GRONDSLAGEN VAN DE THEORETISCHE ECONOMIE. — Prof. **Gustav Cassel.** —
Prof. Gustav Cassel uit Stockholm heeft in de Leidsche universiteit, daartoe uitgenoodigd door verschillende Leidsche studentenverernigingen, een voordracht gehouden over de grondslagen der theoretische economie.
Prof. Cassel begon zijn rede met te wijzen op den huidigen toestand van de economische wetenschap, welke hij als anarchistisch kerischetste, Omtrent de meeste elementaire begrippen lieerscht nog steeds strijd. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat de theoretische economiie nog geen algemeen erkende quantitatieve maatstaven kent.
Wil men de economie een elementairen grondslag geven, dan acht prof. Cassel het noodzakeliik te koiiien tot een standaardiseering van de econoinische begrippen. Hiernaar is tot dusverre, aldus spr., veel te weinig gestreefd. Om hiertoe te komen moet men er van uit gaan, dat de economie geen technisctie, doch ,,wirtschaftliche'' wetenschap is en dat er in deze wetenschap een sociaal element ligt. Een principieele tegenstelling moet gemaakt worden tusschen het ,,privaat-economisch'' gebied (ieder zakenman bijv. heeft rnet een beperkt gebied van het economische leven te maken) en het ,,sociaal-economisch'' gebied. dat liet gelieele economische leven'' omvat.
Het vruciitbaarste is het eerst uit te gaan van een gesloten huishouding. Hier heeft men te maken niet het nooit-eindigend proces van de behoeftebevrediging. Het productieproces levert een stroom van nuttiglieden, welke voortdurend aan de consumenten toevloeit. De gemeenscliap leeft dus van tiet productieproces.
Ziet men dit goed in, dan ziet men ook dat een groot aantal problernen van de klassieke theorie wegvalt. Zoo b.v. de gelieele looiifonds-theorie, die aannam, als zou er een bepaald kapitaal zijn, dat de arbeiders moesten onderhouden. Het is duidelijk, dat dit probleem vervalt wanneer men het productieproces als een voortdiirendeii socialen factor ziet, waarvan de geheele gemeenschap van rijk tot arm afhankelijk is. Bij dit productieproces, dat begin noch einde heeft, zijn productieperioden dus ook onbestaanbaar. Steeds maar door vindt in dit continue-productieproces dezelfde opvolging plaats, in het rijpen van grondstoffen en halffabrikaten tot eindproducten. Dit is het statische productieproces, dat steeds van denzelfden omvang en inhoud is.
Spreker gaat vervolgens een stap verder en behandelt een productieproces met gelijkmatige ontwikkeling. De toenamen zijn, volgens deze hypothese, steeds even groot. Deze ontwikkeling is constant en steeds dezelfde. De gereede producten, die het productieproces verlaten, vormen het inkomen van de gemeenschap.
Spreker geeft hierna een definitie van sparen, waaronder men niets anders dient te verstaan, dan liet dirigeeren van productieve krachten in een zekere richting. Zonder sparen is een continue ontwikkeling niet mogelijk. Spreker critiseerde in verband hiermede de gangbare socialistische opvattingen.
Sprekende over ,,geld'' merkte prof. Cassel on, dat liet wezenlijke hiervan is, dat men in geld rekent. Spreker bleek er een voorstander van om de oude waardeleer geheel te verlaten. hij achtte het daarentegen verhelderend voor de studie, de lee; van de prijsvorming daarvoor in de plaats te stellen. Hiertoe is noodig, dat een nieuw begrip, het begrip ,,geldsom'' wordt ingevoerd.
Het geheele geldinkomen wordt gebruikt voor consutnotie en voor sparen. Spreker bewijst vervolgens aan de hand van enkele voorbeelden, dat door sparen geen latente koopkracht ontstaat maar dat het geldinkomen in alle gevallen in waren geïnvesteerd wordt. Aan geld ligt dus altijd een concrete investeering ten grondslag. Voorts propageert spreker een bankpolitiek, die gericht moet zijn op een stabiel prijsniveau.
Sprekende over de conjunctuurleer gaf prof. Cassel als zijn meening te kennen, dat hij conjunctuur-voorspelling onmogelijk achtte, daar de economische ontwikkeling niet mechanisch geschiedt, maar ieder oogenblik afhangt van het menschelijk handelen. (Het Vaderland)

E. MEXICO. — Aardbeving. — Geheel Zuid- en Midden-Mexico is op 28 Jan. '34 in beroering gebracht door een hevige aardbeving, waardoor vooral de staat Guerrero en de aan den Stillen Oceaan gelegen havenstad Acapulco zijn getroffen. (Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht **366** F.)

F. **DUITSCHLAND.** — Monarchistische organisaties. - Ontbinding. — Naar aanleiding van een voorstel van den Pruissischen minister-president heeft de Rijksminister van Binnenlandsche Zaken zich genoopt gezien, de landsregeeringen te verzoeken, alle monarchistische organisaties onmiddellijk te ontbinden en te verbieden. (Westdeutscher Beobachter) **(1151** K.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Gondbezit. — Het Amerikaansche Ministerie van Financiën deelt mede, dat de goudvoorraden der Vereenigde Staten, welke door de nieuwe monetaire wet bezit der regeering zijn geworden, $ 4.029,092,988 bedragen. Ten gevolge van de door pres. Roosevôlt geproclameerde dollarstabilisatie op 59.06%, wordt de waarde der goudvoorraden ongeveer $ 6,800,000,000. Het verschil tusschen beide bedragen komt de regeering ten goede als winst.
(N. Y. Herald, Paris) (Dollar-Stabilisatie **1152** D.)

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Vermindering met **40.94%.** — Van de zijde van het Amerikaansche departement van de Schatkist wordt verklaard, dat tengevolge van de waardevermindering van den dollar de Europeesche oorlogsschulden aau Amerika met 40.94% zijn verminderd.
(New York Herald, Paris) (Vorig bericht **1091** D.)

E. NEDERLAND. — Contactcommissie voor Economische Zaken. — De Minister van Staat en Koloniën, dr. H. Colijn, heeft op 5 Februari 1931 geïnstalleerd een „Commissie van Contact voor Economische Aangelegenheden", die tot taak heeft het Departement van Koloniën bij de behandeling van vraagstukken op het gebied der handelspolitiek van zakelijke voorlichting te dienen.
In deze commissie is benoemd tot lid en voorzitter Prof. J. van Gelderen, laatstelijk chef hoofdambtenaar voor Economische Zaken bij het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel in Ned.-Indië, thans tijdelijk werkzaam op het Departement van Koloniën.
Tot leden zijn benoemd de heeren T. P. Baart de la Faille, directeur van de N.V. Int. Crediet- en Handelsvereen. „Rotterdam", G. M. Belzer, oiid beheerend vennoot van de C. V. Jacobson v. d. Berg & Co.; E. Pennink, directeur van de N.V. Handelsvereeniging „Amsterdam", Mr. D. Crena de Iongh, directeur van de N.V. Ned. Handel-Mij., H. A. Crommelin, directeur van de N.V. Rotterdarnsche Lloyd, J. A. Deknatel, oud lid van de Factory te Batavia van de N.V. Ned. Handel-Mij., Mr. D. A. Delprat, directeur van de N.V. Stoomvaart-Mij. Nederland, Mr. A. W. Hartman, voorzitter van de Vereeniging van Javasuiker ondernemers ter quoteering der uitvoering bij internationaal contract, Mr. W. G. F. Jongejan, voorzitter van den Bond van Ned.-Indische Suikerondernemingen, T. Ligthart, oud-directeur van de N.V. Javasche Bank, Mr. J. W. Putman Cramer, voorzitter van den Ondernemersïaad voor Suriname, Mr. A. van Traa, hoofddirecteur van de N.V. Surinaamsche Bank, Ch. J. I. M. Welter, voorzitter van den Ondernemersraad voor Ned.-Indië; tot secretaris W. Reyseger, Oost-Indisch ambtenaar, te werk gesteld bij het Departement van Koloniën.
Voorts is bepaald, dat het hoofd van de vierde afd. van het Dep. van Koloniën aan de beraadslagingen zal kunnen deelnemen. (Het Vaderland)

C. ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert een wereldrecord. — Vier Nederlandsche zwemmers n.l. de dames Willy den Ouden (R.D.Z.), Jopie Selbach (A.B.Z.), Fransje Hessels (Het Y) en de heer J. C. Scheffer (D.J.K.), hebben op 4 Febr. '34 deel genomen aan de internationale zwemwedstrijden te Aarhus (Denemarken).
De belangrijkste resultaten waren:
100 meter vrije slag heeren: 2. J. C. Scheffer (Ned.) 1 min. 2.5 sec. Nieuw Nederl. record.
400 meter schoolslag dames: 3 Fr. Hessels (Nederl.) 6 min. 40 sec.
100 meter vrije slag dames: 1. W. den Ouden (Nederl.) 1 min. 9 sec.; 3. J. Selbach (Nederl.) 1 min. 12.2 sec.
100 meter rugslag heeren: 1. J. C. Scheffer 1 min. 15.5 sec.
400 meter vrije slag dames: 2. J. Selbach, 5 m. 42.7 s.
100 yards vrije slag dames: 1. Willy den Ouden in 59.8 sec. Nieuw wereldrecord.
(Berlingske Tidende, Kopenhagen) (Vor, b. 997 D.)

6 FEBRUARI 1934

D. NEDERLANDSCH-ARGENTIJNSCH HANDELSVERDRAG. — Onze handelsbetrekkingen met Argentinië. — Blijkens telegrafisch bericht van Hr. Ms. gezant te Buenos-Aires zijn op 31 Jan. '34 te Buenos-Aires tusschen den gezant voornoemd en den minister van buitenlandsche zaken van Argentinië nota's gewisseld krachtens welke de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Argentinië voorloopig zijn geregeld op den voet van wederzijdsche onvoorwaardelijke meestbegunstiging. Deze overeenkomst is terstond in werking getreden.
Tegelijk met de handelsovereenkomst, waarvan hierboven sprake is. werd 31 Jan. '34 naar Hr. Ms. gezant te Buenos-Aires telegrafisch bericht een notawisseling tusschen Nederland en Argentinië onderteekend betreffende het betalingsverkeer. Daarbij is bepaald, dat de deviezen welke Argentinië verkrijgt door export naar Nederland (na aftrek van een redelijke som voor den dienst der Argentijnsche openbare schuld) zullen worden gebruikt voor alle loopende remises naar Nederland. Alle Nederlandsche vorderingen (met inbegrip der financieele) zullen op gelijken voet behandeld worden met die van eenig ander land. (Handelsberichten)

E. JAPAN. — Minister-president Saïto. —

Saïto.

(Vorig bericht **1122** E.)

F. BALKAN-PACT. — Geparafeerd. — De volgende officieele mededeeling werd op 4 Febr. '34 gepubliceerd.
„De ministers van buitenlandsche zaken van Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië kwamen op 4 Febr. '34 in een slotzitting te Belgrado bijeen en parafeerden den definitieven tekst van het Balkanpact. Dit document wordt binnenkort te Athene onderteekend."
Het pact is voor 10 jaar gesloten en voorziet in de toetreding te allen tijde van Bulgarije.
(Wreme, Beograd)

G. FRANKRIJK. — Chiappe. — De gewezen Parijsche politie-prefect Chiappe heeft de hem aangeboden functie van resident-generaal van Marokko geweigerd.
(Le Matin) (Vorig bericht **1166 F.**)

H. DS. J. D. VAN DER MUNNIK **OVERLEDEN.** — In den ouderdom van ruim 81 jaar is dezer dagen te 's-Gravenhage overleden ds. J. D. van der Miinnik, emeritus-predikant van de Gereformeerde Kerk van Leeuwarden, een bekend predikant in de Gereformeerde kerken.
Ds. van der Munnik maakte bij herhaling deel uit van de Generale Synode der Gereformeerde Kerken. Van 1905 tot 1927 was de overledene deputaat vanwege de Generale Synode voor de Zending, waarvan de laatste vijf jaar president; van 1906 tot 1922 curator van de Theologische School te Kampen; van 1905 tot 1927 deputaat voor de oefening van het verband met de theologische faculteit der Vrije Universiteit. (Redactie Keesings Historisch Archief)

A. NEDERLAND. — Omvang der werkloosheid. — Het Ned. Correspondentiebureau heeft een onderhoud gehad met den minister van Sociale Zaken, prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne, over de perspectieven, welke de minister voor het oplossen van het werkloosheidsprobleem zag.

Uit de werkloosheidscijfers van de gesubsidieerde werkloozenkassen blijkt, dat de werkloosheid in Nederland nog steeds onrustbarend groot is.

Van de ruim 600.000 leden der onderscheidene kassen waren in het afgeloopen jaar 26.2% geheel werkloos en 5.7% gedeeltelijk. Het gemiddelde werkloosheidspercentage bedroeg 28.1%. In werkelijkheid is de toestand nog iets ongunstiger, omdat de verzekerde arbeiders in den regel een zekere elite vormen. Voor den geheelen arbeidenden stand zal het werkloosheidspercentage zeker nog hooger liggen, zoodat men kan aannemen, dat ongeveer een derde deel van de arbeidersbevolking in Nederland werkloos is.

Wij geven ter verduidelijking de volgende statistieken:

	Aantal leden der kassen	Geh. werkl. in percent.	Ged. werkl. in percent.	Gemiddeld percentage
1929	363.701	6.0	1.5	6.5
1930	419.722	7.0	2.6	7.9
1931	**482.740**	**13.6**	**4.8**	**15.1**
1932	**571.031**	**24.8**	**6.3**	**26.9**
1933	**603.861**	**26.2**	**5.7**	**28.1**

	Percentage geh. werkl. hoogste	Percentage geh. werkl. laagste	Percentage ged. werkl. hoogste	Percentage ged. werkl. laagste	Gemiddeld percentage hoogste	Gemiddeld percentage laagste
1929	18.3	2.1	3.2	0.7	19.2	2.4
1930	14.7	4.1	4.0	1.7	16.0	4.7
1931	24.0	8.7	6.4	3.7	25.9	9.9
1932	**31.5**	**21.3**	**8.8**	**4.6**	**33.5**	**23.3**
1933	**37.6**	**21.9**	**6.9**	**4.9**	**39.7**	**23.6**

Steunverleening (in guldens):

1931	13 millioen	15.1 (perc. werkloosh.)
1932	46 millioen	26.9 (perc. werkloosh.)
1933	75 millioen	28.1 (perc. werkloosh.)

(Ned. Corr. Bureau) (V. b. Werkloosheid 1155 B.)

B. VEREENIGDE STATEN. — **Vinson-Bill** aanvaard. — Het Huis van Afgevaardigden nam op 30 Jan. '34 met overweldigende meerderheid het wetsontwerp-Vinson aan.

Het ontwerp-Vinson, afkomstig van den voorzitter der kamercommissie voor marinezaken, voorziet in een crediet van $ 616.250.000 voor den aanbouw van 120 oorlogsschepen. Hierdoor wordt de Amerikaansche vloot gebracht op de maximum-grens, voorzien door de vlootverdragen. (New York Herald, Paris)

(Vorig bericht Marine-begrooting 1145 P.)

C. **FRANKRIJK.** — Contingenteeringspact met **Oostenrijk** gesloten. — Op 30 Jan. '34 is te Parijs een handelsverdrag geteekend, dat het contingenteeringsstelsel regelt tusschen Frankrijk en Oostenrijk. Het accoord is van belang wegens het politieke doel, dat er mee wordt nagestreefd t.w. den steun, welken Frankrijk er door wil verleenen aan bondskanselier Dollfuss in zijn strijd om de onafhankelijkheid van Oostenrijk. (Le Temps)

D. JAPAN. — De Amerilraansche en **Japansche** vloot in 1936. - Vergelijking. — Op een verzoek van Sjinya Oesjida, een der leiders van de Seijoekai, heeft het Departement van Marine aan het Lagerhuis een vergelijkenden staat overgelegd der vlootsterkte van Amerika en Japan op het einde van 1936, waaruit blijkt, dat Japan dan negen slagschepen zal bezitten met een totalen inhoud van 2 721.070 ton, waaronder 5 met 154.750, die de leeftijdsgrens ongeveer bereikt zullen hebben; 5 moederschepen voor vliegtuigen, van tezamen 78.420, die alle de leeftijdsgrens hebben bereikt; 12 kruisers van de A-klasse, van samen 107 800, alle op de leeftijdsgrens; 17 B-kruisers, samen 98.795 ton, ook op de leeftijdsgrens; 76 torpedojagers (105.111 ton) en 35 duikbooten (52.553 ton), **alle** in hetzelfde geval verkeerende, terwijl de Ver. Staten 15 slagschepen zullen hebben (445.400 ton), waarvan 8 (251.600 ton), die de leeftijdsgrens hebben 'bereikt; 16 A-kruisers (152.650 ton), die alle de leeftijdsgrens bereikt hebben; 14 B-kruisers (110.500 ton), in hetzelfde geval verkeerende; 116 torpedojagers (149.000 t.), waarvan 46 (67.360), die de leeftijdsgrens hebben bereikt; eindelijk 48 duikbooten (52.020), waarvan 24 (32.670), die de leeftijdsgrens hebben bereikt. (Ned. Tel. Agentschap, Reuter)

(Vor. **ber. 1072** A.; **Vinson-Bill** 1159 B.)

E. LUCHTVAART. — Eskader Vuillemin. — Op 15 Jan. '34 hebben de 28 vliegtuigen van het eskader Vuillemin, die deel hebben uitgemaakt van den in December '33 gehouden vliegtocht over Fransch-Afrika, over Parijs gevlogen en zijn de deelnemers op dezen tocht op Le Bourget gehuldigd.

De tocht over Afrika was een zuiver militaire onderneming. Meer dan 172 uur lang hebben de motoren gedraaid en gedurende vijf weken zijn 25.000 K.M. afgelegd. (L'Air, Paris)

F. **NEDERLAND. — Diamantindustrie** - Nieuwe organisatie.

Na verschillende besprekingen Is op 5 Febr. '34 een groote combinatie tot stand gekomen, die het herstel der Amsterdamsche diamantniiverheid beoogt. Men heeft daarbij de krachtige medewerking van rijk en gemeente gehad en de Amsterdamsche Bank zal de financiering van de nieuwe regeling op zich nemen. Deze nieuwe regeling vervangt het plan-Douwes. Nagenoeg alle firnia's. die onder het plan-Douwes werkten. hebben zich thans aaneengesloten tot het ten uitvoer leggen van de nieuwe regeling, die het diamantbedrijf op veel breeder basis omvat. Behalve bewerking zullen ook in- en verkoop behandeld worden. Het ligt in de bedoeling geleidelijk ongeveer 2500 diamantbewerkers aan het werk te laten gaan. Een bedrag van f 6.000.000 is voor deze onderneming voorloopig beschikbaar gesteld.

De leiding van deze nieuwe regeling tusschen werkgevers en werknemers berust bij een commissie van toezicht, bestaande uit de heeren A. Asscher, lid der firma I. J. Asscher voorzitter, dr. ir. A. H. W. Hacke, directeur-generaal van den 'arbeid, Den Haag, G. Baas Kzn., wethouder van Amsterdam en dr. H. Polak. voorzitter van den A.N.D.B.

Sub-commissies worden ingesteld, o.a. voor loonregeling, prijsbepaling en verkoop-politiek.

De ruwe diamant wordt centraal ingekocht en daarna 'ter bewerking verdeeld over de verschillende deelnemende fabrieken hier ter stede, op de volgende basis: De overheidstoeslag per arbeider per week in de kleinere goederen, die tot nu toe gemiddeld f 13.50 was, is teruggebracht tot gemiddeld f 10.—, gedurende de eerstkomende zes maanden, in het daarop volgende kwartaal f 8.— en daarna elk kwartaal f 1.— minder. Zooals voorheen, worden grovere goederen zonder overheidssteun bewerkt. Het geslepen product wordt weder gecentraliseerd voor sorteering, prijsbepaling en verkoop; de centrale daarvoor wordt in het gebouw der firma Asscher, in de Tolstraat, gevestigd.

Van groote beteelzenis is de door deze regeling verkregen beperking der onderlinge concurrentie in het geslepen product. Het ligt in de bedoeling te streven naar samenwerking met België. Bij het vele werk, dat voorafging aan het tot stand komen dezer onderneming, ondervonden de leiders, zoowel van werkeevers- als van werknemerszijde in de diamantindiistrie, den krachtigen en hooggewaardeerden steun van de ministers Prof. Slotemaker de Bruïne en Mr. Oud en van den burgemeester van Amsterdam, Dr. de Vlugt, terwijl zij de zaakkundige en doortastende medewerking van den heer dr. ir. Hacke, directeur-generaal van den Arbeid, eveneens ten zeerste op prijs hebben leeren stellen. (Het Volk)

(Vorig bericht blz. 658 B.)

G. HYGIENE. — Zuivere lucht in kamers. — Filtreersysteem en ionisatie.

De president van de Poolsche republiek, Ignacy Moscicki, professor in de chemie, heeft kort geleden een voordracht gehouden voor een aantal vooraanstaande vertegenwoordigers der natuurwetenschap, waarin het resultaat behandeld werd van zijn studie over de mogelijkheid om in de huizen der groote steden dezelfde atmosferische condities te scheppen als in het hooggebergte.

Het uitgangspunt dezer onderzoekingen was de analyse van de lucht in het hooggebergte en de gunstige invloed daarvan Op het menschelijke organisme.

Aan de hand van een door den president prof. Moscicki geconstrueerd en in zijn werkkarner aangebracht apparaat onderzocht hij de lucht en haar bijzondere eigenschappen, n.l. 1. de zuiverheid der lucht, 2. de aanwezigheid van een groot aantal ultraviolette stralen, welker invloed op de lucht in het hooggebergte een grooter percentage vaii ionisatie heeft, 3. het voorhanden zijn van minder ozon in de lucht in het hooggebergte, 4. een geringe atmosferische druk.

Zijn onderzoekingen hebben zich slechts tot de eerste drie punten bepaald. De zuiverheid der lucht heeft hij verkregen door een filter-installatie met een capaciteit van 500 M³. per uur, welke de lucht volkomen zuiverde ook van bestanddeelen van

gasvormige onzuiverheden en bacteriën, waarmee tevens de vochtigheidsgraad der liicht alsmede de temperatuur ook geregeld konden worden. Om in de lucht een bepaalde hoeveelheid ionisatie te verkrijgen is van een kwartslamp gebruik gemaakt. De geheele onderzoekingsmethode ,,lucht in het hooggebergte" werd in Polen gepatenteerd en is eigendom van het chemische instituut te Warschau (Cliemiczny Instytut Badawczy), hetwelk kosteloos alle inlichtingen verstrekt. ook aan buitenlandsche medici. (Chemiczny Instytut Badawczy)

A. ONDERWIJS. — Verhouding tusschen het openbaar en het bijzonder onderwijs. —

Het vraagstuk van de verhouding tusschen liet openbaar en het bijzonder onderwijs is een van de interessantste op onderwijsgebied en geeft dan ook gereede aanleiding om in verband niet nieuwe gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek een en ander hierover op te merken.

Wij beschikken ttians voor het gewoon lager onderwijs over de gegevens van de jaren 1922 t/m 1932. Gaan wij de percentages van de leerlingen, verdeeld over de verschillende richtingen na, dan komen we tot de conclusie, dat in 1929 de *openbare* school 39.2% der leerlingen tot zich had getrokken, de Prot.-Chr. 24.7%, de Roomsch-Kath. 33.6%. Het verloop over de jaren 1930, 1931 en 1932 was voor de openbare school achtereenvolgens 37.7, 36.7 en 35.6%, voor de Prot.-Clir. 25, 25.2 en 25.4% en voor de Roomsch-Kath. 35.8, 36.6 en 37.5%.

De achteruitgang van liet aantal leerlingen bij de openbare school bedroeg dus over een tijdsverloop van drie jaren (steeds in vergelijking met het voorafgaande jaar) resp. 1.5, 1 en 1.1%. Daarentegen was het accres bij de Prot.-Chr. scholen 0.3, 0.2 en 0.2% en bij de Roomsch-Kath. 1.2. 0.8 en 0.9%.

Wij kunnen het nog anders en wellicht duidelijker uitdrukken. In 1932 was de verhouding openbaar-bijzonder als 35.6 : 64.4, gerekend naar de totaalbevolking der scholen. In dit zelfde jaar was de verhouding openbaar-bijzonder 34 : 66, gerekend naar het aantal leerlingen, dat voor liet eerst tot de eerste klasse werd toegelaten.

Stellen wij liet zoo, dan blijkt zonneklaar, dat de bijzondere school voorloopig haar hoogtepunt nog niet heeft bereikt. Zij behoudt zeer zeker gedurende de eerstkomende drie jaren nog haar sterk accres en waarschijnlijk nog wel langer. (De Tel.)

(Vor. ber. Onderwijs **1107** D.)

B. NEDERL. OOST-INDIE. — Staatsfinanciën. - Aanvullende Indische Begrootingen. — Bij de Staten-Generaal zijn ingediend vijf wetsontwerpen, welke strekken tot goedkeuring van zeven besluiten van den gouverneur-generaal van Ned.-Indië, houdende vaststelling van aanvullingsbegrootingen van dat gebiedsdeel voor het dienstjaar 1934, w.o.:

Invoering van een suikeraccijns, waarvan de opbrengst voor 1934 wordt geraamd op f 7.000.000. Voor de inningskosten van dezen accijns wordt een uitgaafpost van f 50.000 opgebracht.

Wijziging van de Indische Tariefwet met bestendiging der 50 opcenten. Hiervan wordt een bate van f 9.300.000 verwacht.

Verhooging van den bieraccijns met 50 opcenten. Verwachte meerdere opbrengst f 87.500.

Tengevolge van deze wijzigingen vertoont de begrooting van Nederl.-Indië voor het dienstjaar 1934 de volgende eindcijfers:

	gelieele dienst	gewone dienst	buitengewone dienst
Uitgaven	f 563.583 844	f 349.924 976	f 13.658.868
Middelen	464.365.661	442.346.657	22.019.004
overschot	——	——	8.360.136
tekort	99.218.183	107.578.319	——

(Het Vaderland) (Vor. ber. **Begrooting '34, 814** B.)

7 FEBRUARI 1934

C. FRANKRIJK. — Interpellaties in de Kamer. - Onlusten te Parijs. —

Ernstige tooneelen hebben zich op **6** Febr. '**34** in de Fransche Kamer afgespeeld, waardoor minister-president Daladier het voorlezen van zijn regeeringsverklaring steeds moest onderbreken. Vele malen dreigden vechtpartijen. De communisten zongen de internationale, de rechterzijde hief daarop de Marseillaise aan. De regeering-Daladier heeft zich echter met behulp van de socialisten kunnen handhaven; tweemaal kreeg zij van de Kamer een votum van vertrouwen. De zitting wordt op 8 Febr. voortgezet.

Een woedende menigte van naar schatting 40.000 betoogers heeft verscheidene malen tevergeefs getracht het Kamergebouw te bestormen en het departement van Marine in brand te steken. De aanvallen, die zich concentreerden vlak voor de Kamer, op cle Place de la Concorde, werden afgeslagen door een 18.000 man sterke politieniacht. Barricades werden opgericht, autobussen en tramwagens omvergeworpen en in brand gesto en. Er zijn vele dooden en honderden gewonden. De politie is ten slotte meester van het terrein gebleven.

In verband met de betoogingen heeft niinister-president Daladier de volgende mededeelingen aan de pers doen toekomen:

,,De oproep tot kalmte en koelbloedigheid, dien de regeering had uitgevaardigd, is opgevolgd door de oudstrijders, die geweigerd hebben met de beroepsagitators gemeene zaal; te maken. Daarentegen hebben zekere politieke bonden niet *opgehouden* op te hitsen tot oproer en geprobeerd een ,,coup de force" te ondernemen, jegens liet repiiblikeinsche régime. Benden, gewapend met revolvers en messen. hebben de agenten, de Garde Republicaine en de Garde Mobile aangevallen en tal van ordebewaarders zijn gewond.

Door de identiteit der betoogers is liet bewijs releverd, dat men te doen heeft gehad niet een gewapenden aanslag tegen de veiligheid van den Staat. Deze aansla" is echter mislukt."

De hoofdredacteur van de royalistische ,,Action Française", Charles Maurras, is in staat van beschuldiging gesteld wegens ophitsing tot moord. Andere maatregelen zullen morgen volgen. De staat van beleg is, naar door het ministerie van Binnenlandsche Zaken wordt medegedeeld, nog niet *afgekondigd*.

(Le Petit Parisien) (Vorig **bericht blz. 1156** F.)

D. NEDEELAND. — **Handelsbetrekkingen met België.**

De sedert enkele weken tusschen een Nederlandsche en een Belgische delegatie gevoerde besprekingen hebben geleid tot een overeenkomst ter regeling van de handelsbetrekkingen tusschen beide landen.

In afwachting van de definitieve regeling van enkele punten, draagt het arrangement een voorloopig karakter. Wanneer ook deze kwesties definitief zullen zijn geregeld, zal het arrangement een algemeene regeling vastieggen voor de wijze, waarop beide landen elkander gedurende 1934 op het gebied der contingenteering zullen gaan behandelen en zuilen tevens verschillende, den laatsten tijd door den handel in elk van beide landen in het andere ondervonden moeiliikheden tot een oplossing zijn gebracht.

(Vingtième Siècle) (Vor. ber. **779 B.** en **237 G.**)

E. **ONTWAPENING.** — Rede van Sir John Simon in het Lagerhuis. —

De Britsche minister van Buiterilandsche Zaken, sir John Simon, heeft op 6 Febr. '34 in het Lagerhuis een uiteenzetting gegeven van het standpunt, dat zijn land ten opzichte van het ontwapeningsvraagstuk inneemt. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De iongste gedachtenwisselingen hebben zeer duidelijk aangetoond, dat de sleutel voor het ontwapeningsvraagstuk (althans vcor zoover dit op West-Europa betrekking heeft) gezocht moet worden in een overeenkomst tusschen Frankrijk en Duitscliland. Het zou echter buitengewoon verkeerd zijn, wanneer men hieruit de onjuiste conclusie zou trekken dat een Fransch-Duitsch accoord het gemakkelijkst bereikt 'zou kunnen worden door Frankrijk en Duitschland zonder steun van andere zijde met elkaar te laten otiderhandelen.

De Duitsche eisch inzake gelijk recht op bewapeniiigsgebied, zoo zeide de minister, kan en mag niet *worden afgewezen*, daar het weinig waarschiinliik is. dat er vrede op aarde zal kunnen heerschen, wanneer men tracht een groot land en een groot ras als minderwaardig te behandelen. Deze aangelegenheid dient in de te sluiten conventie te worden opgenomen. Evenmin zou het mogelijk zijn, door een draconisch-besluit een oplossing te vinden. krachtens welke alle landen der wereld onmiddellijk alle wapenen, welke liet verdrag van Versailles Duitschland ontzegt, zouden moeten afschaffen.

Wanneer er echter niet zeer spoedig een accoord wordt bereikt, zal Groot-Brittannië zrjn standpunt ten opzichte van de ontwapening nader moeten bezien, daar liet zich wel zou moeten afvragen of het zal leven in een wereld. waar de bewapeningen *onbegrensd zijn*.

De minister verklaarde, dat Eden, de Lord Privy Seal, zich zoo spoedig mogelijk naar Parijs, Rome en Berlijn zal begeven ten einde het Britsche standpunt urteen te zetten en zich er van te vergewissen, welke houding de andere regeeringen jegens het Britsche memorandum aannemen. Eden zou reeds thans vertrokken zijn, wanneer het niet met het oog op de politieke situatie in Frankrijk noodzakelijk ware geweest, voor zijn bezoek een tijdstip te kiezen, dat de Fransche regeering schikt.

De door Engeland bedoelde conventie zal moeten bepalen, dat aan Duitschland een zekere mate van herbewapening moet worden toegekend. Een regeling echter, welke gelijke rechten op bewapeningsgebied zou toekennen, zonder dat ergens ter wereld tot ontwapening werd overgegaan, zou de Britsche regeering tegen de borst stuiten.

De Btitsche regeering zal geen enkele nieuwe verplichting in den zin van eenigerlei repressieve actie aaiivaardcn, zonder alle omstandigheden bestudeerd te hebben. Zij zal echter alles in tiet werk stellen om de verplichtingen, welke op haar rusten, getrouw na te komen. De onderteekenaars eener ontwapeningsconventie zullen zeer stellig tot plicht hebben. ten nauwste met elkaar sanien te werken ten einde te bereiken. dat geen enkel belangrijk verdrag wordt geschonden of wel om in geval van een schending deze ongedaan te maken. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. **1152** E.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Goudbezit. —

Volgens opgaaf van de regeering der Ver. Staten bedroeg de goudvoorraad van het departement van de schatkist op 1 Febr. na het overnemen van het goudbezit van de 12 Federale Reservebanken in het geheel $ 4.029.093.000. Dit beantwoordt op grond van de op 59.06 pct. van de oude pariteit vastgestelde waarde van den nieuwen dollar aan $ 6.822.032.000. De jongste staat van het departement van de schatkist van 5 Februari '34 vermeldt echter een bezit aan goud van $ 7.019.914.000. Sedert

1 Februari is de voorraad goud van het departement van de schatkist dus gestegen met $ 197.882.000, alhoewel in den tusschentijd geeii belangrijke goudinvoer heeft plaats gehad.
D.: sterke stijging van den goudvoorraad schiint voornamelijk in verband te staan niet het overnemen door 'het departement van de schatkist van liet door de Reconstruction Finance Corp. gedurende de laatste maanden in het binnen- en buitenland gekochte goud, Toen de Refico op 15 Februari het koopen van goud staakte, deelde zij mede, voor deze transacties $ 131.7 millioen te hebben uitgegeven. De koopprijs bedroeg daarbij gemiddeld ongeveer $ 33 per ons fijn goud, zoodat liet door de Refico afgestane goud, berekend op den grondslag van den nieuwen vasten Amerikaanschen goudprijs van $ 35 per ons in den staat vari het departement vaii de schatieist mrt ongeveer $ 140 millioen moet zijn geboekt. Bovendien zijn echter in de laatste dagen ook groote hoeveelheden goud uit liet bezit van binnenlandsche hamsteraars afgeleverd bij de Federale Reservebank te New York. Deze is volgens de nieuwe bepalingen verplicht al liet bij haar aangeboden goud te koopen voor rekening van de schatkist tegen den genoemden prijs van $ 35 per ons, onder aftrek van een gering disconto.
In den eerstvolgenden tijd zal vermoedelijk een verdere belangrijke stijging van den goudvoorraad van liet departement van de schiatkis? kunnen worden verwacht in verband met proote goudaankoopen, waartoe particuliere banken der Ver. Staten de laatste dagen in liet buitenland zijn overgegaan.
De Amerikaansche goudaankoopen 'ebben natuurlijk te Londen, waar men hierop niet een verhooging van den goudprijs heeft geantwoord, en meer nog in Frankrijk een sterk onbehagen uitgelolct. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht **1157 G.**)

A. GOUDBEWEGING. —

Het op de internationale valutamarkt door den jongsten maatregel van Roosevelt danig verstoorde evenwicht' heeft tot een ontzaglijke goudbeweging geleid. waarin ook ons land zijn deel heeft 'gehad. De prijs, die' er in Amerika voor goud te maken valt, is zóó hoog, dat degenen, die aan deze zijde van den Oceaan op de een of andere wijze de vrije beschikking over geel metaal hebben of kunnen krijgen zich haasten, scheepsgelegenheid te zoeken en assuranties te sluiten oni het goud, vaak langs noodzakelijke omwegen, maar tocli zoo spoedig mogelijk, naar den overkant getransporteerd te krijgen. Reusachtige bedragen liebben op die wijze reeds de kelders der bank van Frankrijk verlaten, die overigens dermate met liet kostbare metaal zijn opgevuld, dat men rustig het oogenblik kan afwachten. waarop een daling van den dollar tot liet nieuwe peil, dat' niet Roosevelt's maatregelen in overeenstemming is, (ten onzent ongeveer f 1.47½) de beweging zal doen eindigen. Vooreerst is dat nog geeiiszins tiet geval. Wèl waren de koersen voor liet Amerikaansche devies hier te lande op 6 Febr. 3 punten lager dan den dag tevoreii, maar ook toen nog vertoonde de wisselkoers op 1.54 à 1.54½, vergeleken met het hierboven aangegeven peil van 1.47½, een abnormaal hoogen stand. Intusschen twijfelt men er niet aan of de te hooge waardeering van den dollar kan slechts zóó lang aantiouden tot de aarzeling aan de overzijde van den Oceaan is overwonnen en men daar op groote schaal tot verkoopen van dollars overgaat, hetzij niet behulp van het egalisatiefonds, hetzij door levering voor rekening dergenen, die op groote schaal daar te lande bij de goudtransacties betrokken zijn. En dan zal vanzelf aan de goudverschepingen, die door hun grooten omvang aan deze zijde van den Oceaan in sommige kringen een ietwat verontrustenden indruk maken — al slaat men bij de circulatiebanken zelf de beweging met onverstoorbare rust en kalmte gade — een einde komen.
Met dat al zijn er ook uit ons land groote bedragen aan geel metaal naar elders verscheept.
Ongetwijfeld zou de beweging nog grootere afmetingen liebben aangenomen, indien de gelegenheid om te verschepen en te assureeren ook hier niet zekere grenzen had gesteld. Bij dit laatste hebben wij nog niet in de-eerste plaats het oog op de uiteraard reeds vrij sterk opgeloopen assurantiepremie voor goud. Want bij de groole winstmarge, die op het oogenblik bij verkoop van goud vooralsnon bestaat, speelt een fractie van een duizendste meer of minder voor assurantienremie slechts een geringe rol. Wat echter wei van beteekenis moet worden geacht is het feit, dat de scheepsgelegenheid beperkt blijft, omdat de hoeveelheid goud, waarvoor men het risico aan één schip durft toe te vertrouwen, beperkt is. Waarmee dan tevens de kans om assuranties te krijgen aan zekere grenzen is gebonden.
Groote bedragen geel metaal zijn voorts uit Parijs naar Nederland gekomen voor rekening dergenen, die liet goud bij de Bank van Frankrijk, welke tegen vasten prijs blijft afgeven, lieten koopen om het naar ons land te laten transporteeren en het vervolgens via Londen of per rechtstreeksche sclieepsgelegenheid naar Amerika te laten doorzenden. Men kan dan ook zeggen, dat niet alleen de toestand op de internationale valutamarkt, maar ook de guudbeweging zelf op liet oogenblik iiiternate verward is. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(V. b. Prof. **Cassel 1024** B.; Goudbeweging **711** B.)

B. NEDERLAND. — Radiorede van minister Mr. H. P. Marchant over „Onderwijs en Politiek". — Op 6 Februari 1934 heeft minister Marchant een radiorede gehouden over „onderwijs en politiek".
Uiteenzettende, wat onder politiek moet worden verstaan, herinnerde de minister aan het in 1912/'13 in Duitschland verschenen Handbuch der Politik, welks beginselen thans onniogelijk door de wetenschap kunnen zijn prijsgegeven. Politiek is wetenschap, die den weg wijst voor de kunst van het practische handelen. Practisch is zij de kunst om in het openbare leven het mogelijke te doen. Zij heeft rekening te houden met de verschillende geestesrichtingen, in het volk levende. Politiek is een onmisbaar element in het besturen van een staat, in het regeeren van een volk. Zij, die de leuze aanheffen „weg met de politiek", kunnen, al doorgronden zij het zelf niet, daarmee niets anders uitdrukken dan de begeerte om de geldende politiek te vervangen door een andere politiek. Het is niet mogelijk de verschillen tusschen de godsdienstige, zedelijke en verstandelijke overtuigingen der menschen door voorschriften te verwijderen. Wel kan de regeerder den menschen verbieden, overtuigingen te uiten, welke van de zijne afwijken. Maar dan blijven toch de andere overtuigingen leven, al heeft de regeerder van dit leven geen last, voor zoover zijn dwangvermogen reikt.
Hier in Nederland zijn wij tot dusver niet naar deze on-Nederlandsche en anti-nationale methode geregeerd. In Nederland willen wij, dat elke regeerder, van welke overtuiging hijzelf moge zijn, bij de toepassing van zijn beginsel rekening houdt met afwijkende beginselen van anderen.
Er zijn verschillende politieke partijen, omdat de verschillende overtuigingen op staatkundig gebied leiden tot het aanhangen van verschillende regeermethoden. Men kan wel het bestaan verhinderen van partijen, maar men kan niet de overtuigingen verwijderen, waaruit zij zijn voortgevloeid.
Ons stelsel van evenredige vertegenwoordiging dient om vast te stellen de sterkte van den aanhang, dien elke van de overtuigingen in het volk heeft. Omdat de volksvertegenwoordiging wordt samengesteld naar verhouding van den aanhang der verschillende overtuigingen, zijn deze vertegenwoordiging en dit kiesrecht van een organisch karakter. Men kan haar ook corporatief noemen, al zijn staatkundige en niet-sociale corporaties de grondslag ervan.
Elke organisatie heeft leiding noodig, zoo ook een politieke organisatie. De organisaties hebben de politieke leiding aan politieke leiders opgedragen, die zij door anderen kunnen vervangen. Deze leiders worden thans veelal „bonzen" genoemd. Krachtens hun positie hebben zij invloed op de keuze van regeerders. De regeeringsfuncties worden thans veelal „baantjes" gendemd.
Wanneer men zegt: „weg met de politiek, weg met de partijen, weg met de bonzen, weg met de baantjes; er moet maar één partij zijn en die partij ben ik", beteekenen al die leuzen: „hier met de politiek, hier met de partijen, hier met de macht van de bonzen, hier met de baantjes". Er zal dan voortaan één bons wezen, met alleen alle macht.
Als men mocht opmerken, dat er onder ons geldende systeem zooveel corruptie en misbruik zijn (op de vraag, in hoeverre dit juist is, kon spr. niet ingaan), antwoordde spr. dat elk systeem, om daaraan een eind te maken, beter is dan het systeem van den éénigen bons, omdat deze ons niet den geringsten waarborg kan geven, dat er geen corruptie en geen misbruik zullen zijn; wel zullen zij gemakkelijker verborgen zijn te houden.
Spr. zeide, deze politieke beschouwing te hebben gehouden om de aandacht te vestigen op „de politiek voor het onderwijs".
Onze vroegere onderwijswetgeving, vervolgde hij, ging uit van de gedachte, dat voor het onderwijs de staat zorgt en dat particulier of bijzonder onderwijs niet noodig is.
Velen waren van andere meening. Zij beschouwden het onderwijs als een deel van de opvoeding. Het was hun niet genoeg, dat de onderwijzer geen aanstoot geeft. Zij wenschten voor hun kinderen onderwijzers, die dezelfde overtuiging hadden als zij. Daarom gingen zij hun eigen scholen oprichten en zij betaalden ze zelf. Alleen het openbaar onderwijs werd uit de overheidskas betaald.
Zij, die eigen scholen hadden, hebben toen gezegd, dat het niet rechtvaardig was, dat zij, de ouders, als

belastingschuldigen de openbare school medebetaalden, waaraan zij hun kinderen niet konden toevertrouwen, en bovendien de school, welke zijzelf voor hun kinderen hadden gesticht. Zij wilden, dat de staat de kosten zou betalen voor alle Nederlandsche kinderen.

Dit was, zoo ging minister Marchant voort, de oorzaak van onzen jarenlangen schoolstrijd, welke is geeindigd door de pacificatie, in 1917 in de grondwet vastgelegd en in de Lager Onderwijswet 1920 uitgewerkt door de financieele gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs. De overheid verzorgt het openbaar onderwijs; zij controleert, of het bijzonder onderwijs aan de gestelde eischen van deugdelijkheid voldoet. De kosten voor beide worden uit de overheidskas betaald.

Deze oplossing van den schoolstrijd is een echt Nederlandsch, nationaal werk geweest, waaraan nagenoeg alle richtingen hebben meegewerkt.

De tegenwoordige financieele moeilijkheden maken thans bezuiniging op onze hooge onderwijs-uitgaven noodzakelijk.

Het bedrag onzer gewone jaaruitgaven bestaat voor ongeveer één derde uit rente en aflossing van schuld en uitgaven voor pensioenen.

De bezuiniging moet dus worden gevonden op 2/3 van onze uitgaven, een kleine 400 millioen. Daarvan komt alleen voor het ééne departement van onderwijs 150 millioen, belangrijk meer dan 1/3. Het spreekt vanzelf, dat onderwijs een belangrijk deel van de bezuiniging moet dragen.

Maar de aangegeven grondslag van ons onderwijs zal moeten blijven gehandhaafd.

In dezen moeilijken tijd, aldus de minister, is samenwerking noodig van allen in vrijheid. Ook op het terrein van het onderwijs moge de noodzakelijke samenwerking worden bevorderd door eerbiediging van elkanders overtuiging. De voorstanders van de openbare overheidsschool moeten erkennen, dat voor de Nederlandsche kinderen van de bijzondere school deze school hetzelfde recht van bestaan heeft. En aan de ouders, die niet de bijzondere school verkiezen voor hun kinderen, moet geen reden worden gegeven, waardoor hun vertrouwen in de openbare school zou kunnen worden verzwakt. De voorstanders van de bijzondere school moeten de waarde en de noodzakelijkheid van het openbaar onderwijs erkennen voor allen, die niet van confessioneel onderwijs zijn gediend of die op een bepaalde plaats te zwak zijn om hun eigen confessioneele school te stichten.

De overheid kan, doordat zijzelf met het beheer van de openbare school is belast, daarin de bezuiniging aanbrengen, die zij verkiest. Voor zoover deze bezuiniging betreft de exploitatie van de scholen, werkt zij ook door voor de bijzondere scholen, omdat haar vergoeding van die kosten door het bedrag, voor de openbare school uitgegeven, wordt bepaald.

Dit alles zal alleen mogelijk zijn naar den nationalen Nederlandschen geest, indien de vrijheid van overtuiging blijft gehuldigd en de samenleving niet wordt beschouwd als een geuniformeerde weermacht, waarin de levende menschen als menschenmateriaal worden beschouwd en behandeld. Elk soortgelijk systeem zou voor het Nederlandsche volk een ramp zijn.

Wie de waarde van het vrije onderwijs voor ons volk erkent, zal inzien, dat het van zijn waarde zou worden beroofd, indien men overging tot een politiek systeem, dat deze vrijheid zou uitsluiten.

In onzen tijd dreigt dit gevaar van twee kanten; van het communisme en van het nationaal-socialisme. Ons volk zal nimmer zich het juk van één van beiden laten opleggen. Maar in een tijd, waarin velen wanhopig zijn, zou elke propaganda, die in normalen tijd zelfs geen kans krijgt op aanvankelijk succes, zóó ver kunnen vorderen, dat zij tot ernstige moeilijkheden kan aanleiding geven. In zoover kan de propagandist zich verheugen over het feit, dat andere;? hem beschouwen als gevaarlijk. Maar een gewapende moordenaar is ook gevaarlijk en een kind, dat met lucifers speelt, ook. Zoo is de propagandist van een verderfelijke staatsleer gevaarlijk, vooral wanneer hij over de geldmiddelen beschikt voor een kostbare actie Communisme en nationaal-socialisme beschouwen elkaar als doodsvijanden, maar zijn beide even gevaarlijk voor ons onderwijs. Beide leiden ons terug naar de uitsluitende staatszorg; beide kennen slechts één overtuiging, die van den regeerder. Beide staan vijandig tegenover de bemoeiing van kerk en godsdienst met de opvoeding. De één voert openlijk strijd tegen den godsdienst, dien hij beschouwt als een middel tot onderdrukking van de opstandigheid. De ander slaat de kerken in boeien onder het voorwendsel, dat zij den godsdienst inisbruiken voor politieke doeleinden. Beide stellen ons het Nederlandsche volk voor als een zedelijk gezonken natie en zijn regeerders als een corrupte bende. Beide kweeken paniek. Elk misdrijf, elk ongeluk schrijven zij toe aan de overheid, die zij bestrijden; zelfs misdrijven, die nog niet zijn gepleegd. Beide beoefenen den cellenbouw om het overheidspersoneel onbetrouwbaar te maken. Beide eischen trouw aan zichzelf en ontrouw aan de overheid, als deze anders wil dan zij. Beide richten hun propaganda bij voorkeur op de jeugd, werken in het geheim, vormen knokploegen en zeggen, dat er voor alles geld is. Beide eindelijk gronden hun propaganda op het voorgestelde alternatief: de toekomst is Of aan de communisten Of aan de nationaal-socialisten. Een derde heeft geen kans.

Het griezelige alternatief is Goddank fantasie.

Deze enge geestverwantschap van de beide strijdende bewegingen verklaart, waarom lieden van de eene beweging zoo gemakkelijk overgaan in de andere. Men pronkt zelfs met den bekeerde, die in de gevangenis, waar hij wegens opruiing verbleef, tot inkeer kwam en daarna meteen tot propagandist werd benoemd.

Wanneer men het Nederlandsche volk voorstelt als een bedorven. baatzuchtige bende. doet men een verderfelijk werk. Dit volk, met al zijn gebreken, staat moreel, intellectueel, in gerechtigheid en in vrijheid, onder de volken der wereld, in de eerst rij Voor een goed deel heeft het dit aan ons onderwijs te danken Wij hebben een onkreukbare rechterlijke macht. Wij kennen geen buitengewone rechtsmachten, geen parate executies, geen geregelde mishandelingen en levensberoovingen door onverantwoordelijke en onbeheerschte organisaties, geen vrijheidsberoovingen buiten de wet. Ieder, die regeeringsfuncties uitoefent, wordt gecontroleerd, op zijn vingers gekeken en in het publiek besproken. In Nederland hebben wij een in overgroote meerderheid onkreukbare pers. Er is verantwoordelijkheid en verantwoording van het begin tot het einde. Een gelijkgeschakelde eenheidspers van een niet verantwoordelijke regeering kennen wij niet. Spr. wees voorts op de in ons land bestaande vrijheid van openbare geloofsbelijdenis, van opvoeding en onderwijs.

De minister merkte nog op, dat er ook in Nederland werkloosheid en ellende zijn, maar dat nergens ter wereld grootere offers zijn gebracht om deze ellende te verzachten, en dat, wie deze ellende aan den regeeringsvorm toeschrijft, er niets van begrijpt. De toestand is moeilijk, doch zou nog veel erger kunnen zijn. Wij lezen, aldus spr., dagelijks hoe erg, moreel en materieel, naar recht en vrijheid, naar zekerheid en naar zelfbeschikking, hoe erg het ook hier zou kunnen worden.

Het Nederlandsche volk blijve in dezen bangen tijd zichzelf. Het heeft geen behoefte aan import van zedelijke en staatkundige inode-artikelen uit den vreemde. Het vervalle niet tot defaitisme, beware zijn zelfbewustzijn en handhave zijn plaats aan de spits. Ons volk, besloot minister Marchant, heeft veel moeten lijden en het zal nog meer te lijden krijgen Het heeft dit alles tot dusver gedragen met een waardigheid, die eerbied afdwingt. Zoo moge het bliiven. Zoo alleen kunnen wij de moeilijkheden overwinnen.

(Radiorede Mr. H. P. Marchant, 6 Febr. '34)

A. POLEN. — Handelsbalans. - Staatsschulden. — De handelsbalans over 1933 sluit met een actief saldo van Zloty 132.6 (v. j. 221.8) millioen. De waarde van den invoer is gedaald van 862 tot 827 en de waarde van den uitvoer van 1083.8 tot 959.6 millioen Zl.
De Poolsche staatsschulden aan het buitenland zijn door de koersdaling van den dollar en het pond met meer dan 1 milliard Zloty gedaald.
(Kurjer Lodzki, 17 Jan. '34)
(Vorig bericht Schulden 611. *G* en **57 I.**)

B. SPANJE. — Sociaal-Democrateri. - Splitsing. — De radicale elementen der sociaal-democratische partij hebben zich met de communisten en uiterst links-radicalen tot één front vereenigd.
In de sociaal-democratische partij heeft dit aanleiding gegeven tot een scherp conflict. Largo Caballero, de voorzitter der partij, heeft in een rede een aanval gedaan op de doctrinaire elementen in de partij, die, naar hij zei, een gevaar vormen voor de republiek.
Een gezaghebbend tegenstander van Largo Caballero is Besteiro, de oud-president van de Cortes, die de gematigde richting in de partij vertegenwoordigt Hij is voorzitter van het Algemeen Vakverbond en heeft verklaard dat hij op zijn post zal blijven zoolang hij het vertrouwen der arbeiders geniet. (El Sol) **(1046 F.)**

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging pensioenwet. — Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend, waarbij wordt voorgesteld met ingang van 1 Juli 1934 het veîhaal voor bijdragen voor eigen pensioen te verhoogen van 3 op 4½%. Deze verruiming van het verhaal zal niet worden toegepast over het versrhil van den pensioensgrondslag ex art. 150 en dien ex art 33 der pensioenwet.
Voorts wordt voorgesteld het verhaal voor eigen- en gezinspensioen imperatief te stellen.
Verder is bepaald, dat voor een ambtenaar, in dienst op 31 December 1933, die op dezen datum den 58-jarigen leeftijd heeft bereikt, het hem als oud-ambtenaar toekomende totale pensioen, voor zoover het recht daarop is verkregen na 1 Januari 1934, niet minder bedraagt dan het uitgestelde pensioen zou bedragen, indien hij uit alle op 31 December 1933 bekleede betrekkingen met ingang van 1 Januari 1934 eervol, niet op eigen verzoek, ware ontslagen en geen herplaatsing ware gevolgd. (N. R. C.) (1108 D.)

D. ENGELAND. — Werkloosheid. — Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg op 22 Jan. 2 389 038 of 164.989 meer dan op 18 Dec. '33, doch 513.997 minder dan een jaar geleden.
(Manchester Guardian) (Vorig bericht 1036 **G.**)

E. **HONGARIJE.** — Diplomatielie betrekkingen met Rusland hersteld. — De Hongaarsche gezant en de Russische ambassadeur te Rome hebben een verdrag onderteekend, waardoor de diplomatieke betrekkingen tusschen Hongarije en de Sowjet-Unie worden hersteld. (Giornale d'Italia)

F. TILBURG. — Tentoonstelling van 28 Juni—31 Juli 1934. — Een groote internationale tentoonstelling van handel en industrie, zal van 28 Juni tot 31 Juli '34 te Tilburg worden gehouden.
Gesteund door regeering, provinciale en stedelijke autoriteiten, heeft zij, naar blijkt, de aandacht en de waardeering van de geheele industrieele wereld in binnen- en buitenland getrokken.
Er is vooreerst een volledige installatie van een wollenstoffenfabriek waarbij het geheele productieproces getoond wordt van het schaap in de weide af, tot de kleurigste damesjurk of mantel en het fijnste heerenkamgaren; verder een overzicht van de Tilburgsche dekennijverheid, die zich vooral de laatste jaren heeft ontwikkeld tot een industrie van Europeesche vermaardheid.
Onder de andere industrieele producten, waarvan de aanmaak eveneens aanschouwelijk zal worden voorgesteld behoort de Bredasche Kwatta-chocoladefabr. Ook de sigaren- en sigaretten-industrie en de schoen- en lederindustrie, zijn goed vertegenwoordigd.

G. KOSMOGONIE. — De grootte van het **Heelal.** — Voor het Natuurkundig Gezelschap te Utrecht hield gisteravond prof. dr. W. de Sitter voor een uiterst talrijk gehoor een lezing over bovengenoemd onderwerp.
Wat verstaan wij onder het heelal? Moeten wij zeggen heelal of met sommige Engelschen heelalleen? En als wij het hebben over het heelal heeft het dan een bepaalde grootte of is het oneindig? Spr. zal de laatste vraag, die reeds 2000 jaar lang de gemoederen van alle astronomen heeft beziggehouden, ontwijken. Vier jaar geleden dachten wij, dat het heelal wel eindig zou zijn. Deze zekerheid bestaat thans niet meer. De slotsom van prof. dr. de Sitters betoog is als volgt:
Spr. beschouwt den Melkweg als het symmetrievlak van ons sterrestelsel en de voornaamste karakteristiek daarvan. Langs twee wegen kan men de structuur van den Melkweg benaderen en wel van binnen uit of van buiten af, n.l. door, hetzij de structuur van ons eigen stelsel vast te stellen of door de stelsels te onderzoeken, die, buiten den Melkweg staande, er identiek uitzien: de witte nevels. De onderlinge afstand van deze nevels is zeer groot in vergelijking tot hun diameter. Een beeld van de leegte aan materie van 't heelal geeft de vergelijking, dat, als wij eens het Melkwegstelsel zouden kunnen oplossen in waterstofprotonen en wij zouden deze uniform kunnen verdeelen over het heelal, wij slechts een enkele proton zouden vinden in elke kubieke decimeter, een vacuum, dat eenige billioenen maal minder dicht is dan het volmaaktste luchtledig, dat op aarde te bereiken is. Naar aardsche begrippen is dus het heelal wel zeer leeg. Uit de dichtheid van het Melkwegstelsel heeft men de snelheid der beweging langs spectrographischen weg kunnen meten. Daarbij blijkt, dat al de spiraalnevels zich van ons af verplaatsen. Hoe verder de nevels van ons af liggen, des te grooter is hun snelheid.
Wanneer wij uitgaan van de gedachte, dat het heelal dat wij kennen — en wij kunnen kijken tot op een afstand van 150 à 200 millioen lichtjaren — dat, ons Melkwegstelsel, wat spr. onze ‚nabuurschap noemt, niet geprivilegieerd is, maar een willekeurig stuk heelal is, dan volgt uit de relativiteitstheorie, dat het heelal zich gedraagt als iets, met eindige densiteit, en met expansie, Het heelal is niet iets statisch, maar dynamisch. Het zet zich uit. Hoe dat gebeurt weten wij nog niet. Moeilijk is het tusschen de drie theoretische mogelijkheden te beslissen. Ook de vraag, of het heelal eindig of oneindig is, is niet opgelost en zal wellicht nooit opgelost worden.
(Natuurkundig Gezelschap, Utrecht)

H. OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland. — De Oostenrijksche regeering heeft na beraadslaging, besloten den bondskanselier, Dollfuss, te machtigen tot het openen van besprekingen met den Volkenbond over een inmenging van den Volkenbond in de geschillen tusschen Duitschland en Oostenrijk.
Er stonden twee mogelijkheden open: de bezwaren van Oostenrijk aan den Volkenbond voor te leggen of een beroep te doen op de onderteekenaars van het Viermogendhedenpact.
Na overleg met de gezanten van Frankrijk, Engeland en Italië te Weenen heeft de ministerraad eenstemmig tot het eerste besloten. (Neue Freie Presse)
(Vorig bericht 1155 C.)

I. RUSLAND. — Tweede vijfjarenplan, - Rede van Molotof. — Molotof heeft een rede gehouden in het congres over het tweede vijfjarenplan.
De eerste taak hiervan is de kapitalistische elementen te liquideeren en de oorzaken van het onderscheid tusschen de klassen volledig uit den weg te ruimen.

De tweede taak is het welzijn van de arbeiders op te voeren en hun consumptie met drie te vermenigvuldigen.
De derde taak is het technisch herstel van de nationale economie, industrie, transport en landbouw.
Deze drie opgaven zijn vast met elkaar verbonden en kunnen worden opgebouwd op de successen van het eerste vijfjarenplan. (Leningradsk. Prawda)
(Vorig bericht blz. 294 F.)

A. **ZWEDEN.** — **Begrooting 1934-35.** — De Zweedsche begrooting over 1934-35 voorziet in uitgaven ten bedrage van kr. 1.051 millioen (kr. 1.010 millioen over het loopende jaar).
(Aftonbladet, Stockholm, 13 Jan.) (V. b. **165 I.**)

B. LUCHTVAART. — K.L.M. naar **den Congo.** — Op 3 Febr. '34 is op het vliegveld Deurne bij Antwerpen het Holland-Indië-vliegtuig „Specht" geland met aan boord den „Pelikaan"-piloot Smirnoff en den heer Plesman van de K.L.M.
Hoewel hieromtrent geen officieele mededeeling werd uitgegeven, wordt, naar de „Tel." meldt, in zeer bevoegde kringen dit bezoek, dat in het teekcn stond van Nederlandsch-Belgische verstandhouding, als sen eerste stap beschouwd tot nauwere samenwerking van België en Nederland op luchtvaartgebied, inzonderheid voor de verbinding met den Congo.
Men onderzoekt nu de mogelijkheid een weg te vinden, die leidt over Italië, Griekenland, Egypte en de Nijl-vallei. (De Telegraaf) (Vor. ber. blz. **1150 C.**)

C. VEREENIGDE STATEN. — Werltloosheid. — Naar in het jongste rapport van de Amerikaansche arbeidersfederaiie wordt verklaard, is de werkloosheid in de industrie wel is waar tijdelijk tot staan gekomen, doch is het probleem zelf nog geenszins opgelost. Op 31 December '33 bedroeg het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten 10.826.000, van wie 4.000.000 hetzij slechts tijdelijk, of wel voor de regeering -werkzaam zijn.
In November '33 ontvingen 15.060.000 personen federalen werkloosheidssteun.
(Chicago Tribune) (Vorig bericht blz. **1117 G.**)

D. NEDERLAND. — Commissie van **onderzoek** i. z. uitvoering der crisiswetten. — Officieel wordt medegedeeld dat een commissie van onderzoek i. z. uitvoering der crisiswetten is ingesteld.
Haar taak is aldus omschreven: een onderzoek in te stellen omtrent onderwerpen, verband houdende met crisismaatregelen, waaromtrent de minister van Economische Zaken oordeelt, dat het algemeen belang een onderzoek vordert.
Hierdoor zullen aan de commissie ook andere onderwerpen door den minister van Economische Zaken ter onderzoek kunnen worden voorgelegd.
In de commissie zijn benoemd tot voorzitter mr. dr. E. J. Beumer, ondervoorzitter van den Centralen Raad van Beroep te Utrecht en tot leden mr. dr. G. van den Bergh, oud-lid der Tweede Kamer te Amsterdam, prof. mr. P. W. Kamphuisen, hoogleeraar aan de R-K. Universiteit te Nijmegen, ir. G. A. Keesler, directeur der Ned. Kon. Hoogovens- en Staalfabrieken te IJmuiden en mr. J. H. Kuiper, lid van den Centralen Raad van Beroep te Utrecht. Als secretaris is aan de commissie toegevoegd mr. J. H. van Maarseveen, advocaat en procureur te Utrecht.

8 FEBRUARI 1934

E. **MONTAGUE** GLASS OVERLEDEN. — Montague Marsden Glass, de schrijver van het bekende blijspel „Potasch en Perlemoer", is 56 jaar oud in Westport in dc Vereenigde Staten overleden.
Hij schreef dit Joodsche blijspel, dat ook overal in Europa met groot succes is opgevoerd, in samenwerking met Charles Klein.
(Red. Keesings Historisch Archief)

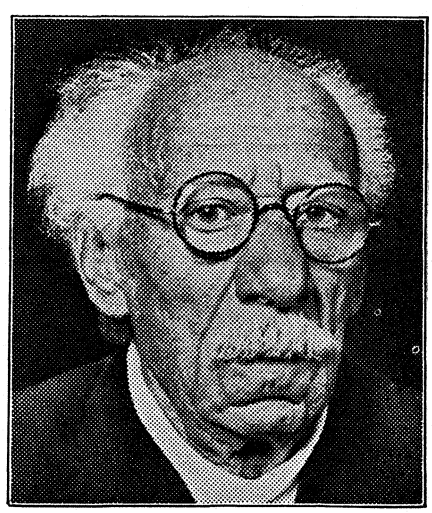
F. LUITENANT-GENERAAL **R. DUFOUR** OVERLEDEN. — Te 's-Gravenhage is plotseling op 71-jarigen Ieeftijd overleden de gepensionneerd luitenant-generaal R. Dufour.
Generaal Raimond Dufour werd 23 Juli 1862 te Gorinchem geboren. In 1882 werd hij tweede luitenant der infanterie, in 1893 kapitein, terwijl hij in 1908 werd bevorderd tot majoor. Twee jaar later werd hij luitenant-kolonel en in 1314 kolonel. Zijn benoeming tot generaal majoor volgde in 1917; hij trad toen tevens op als commandant van de vierde divisie.
Bij zijn pensionneering in 1920 werd de heer Dufour benoemd tot luitenant-generaal.
Van de hand van den overledene, zijn ettelijke geschriften verschenen. Zoo publiceerde hij in 1902 mot den toenmaligen dirigeerenden officier van gezondheid tweede klasse A. A. J. Quanjer „De geneeskundige dienst te velde". Een applicatorische studie In 1927 deed hij met generaal C. J. Snijders „De mobilisaties bij de groote Europeesche mogendheden in 1914 en de invloed van de generale staven op het uitbreken van den wereldoorlog" het licht zien. (Red. K. H. A.)

G. **FRANKRIJK.** — Kabinet-Daladier neemt **ontslag.** - Onlusten. — Minister-president Daladier heeft zich naar den president der republiek begeven om het ontslag van het geheele kabinet aan te bieden met d? motiveering dat hij verder bloedvergieten wil vermijden.
President Lebrun heeft het ontslag aangenomen.
De oud-president der Fransche republiek, Gaston Doumergue, heeft de opdracht tot het vormen van een nieuwe regeering aanvaard.
De crisis, welke op dit oogenblik een van haar hoogtepunten bereikt heeft, is in wezen een regiemcrisis. Geen gewone minister- of kabinetscrisis, maar een politieke crisis van een omvang, als Parijs sinds do dagen van generaal Boulanger niet meer gekend heeft. Daarom ook hebben communisten, de royalistische Action française en de fascistisch getinte jeunesse patriotique de leiding in de straatdemonstraties, welke tot zulke ernstige relletjes, tot bloedige gevechten geleid hebben, genomen.
De situatie is de volgende:
De Radicaal-Socialisten onder Herriot, steunen een ministerie Doumergue.
Ce neo-socialisten (groep van de Parti Socialiste de France) wenschen een ministerie van openbaar welzijn.
De Confédération Générale du Travail (Socialistisch Vakverbond) heeft naar aanleiding van het ontslag van het Kabinet-Daladier met een algemeene staking gedreigd. Jouhaux meent, dat de regeering voor een volksoproer niet behoeft te bukken.
De betoogingen van 6 Febr. '34 zijn hoofdzakelijk veroorzaakt door het bruuske ontslag van den ex-prefect van politie, Chiappe. De groote massa der Parijzenaars had veel symphatie voor hem. Zij vonden de wijze waarop hij behandeld is, de aarzelingen eerst, de straf daarna, die een promotie heette, de plotselinge afzetting en het vervangen, onbehoorlijk. (Intransigeant - Le Petit Parisien - Le Temps - Le Figaro - Paris-Soir, 6-7 Febr. '34) (Vor. ber. **1160 C.**)

H. **DANZIG.** — Gemeenteraad onder **curateele.** — Daar de gemeenteraad van Danzig niet bestaat uit leden, die de uitvoering garandeeren van de maatregelen, noodig ter bestrijding van den nood van volk en staat in de stad Danzig, heeft de Senaat, ter verbetering van den politieken toestand, den nationaal-socialist Hans Eggert tot staatscommissaris voor den gemeenteraad benoemd. Hij heeft tot taak in plaats van den gemeenteraad de noodige beslissingen te nemen.
Hierdoor wordt nog altijd, aldus het officieele Duitsche persbureau, een snel en ongestoord functionneeren van het bestuur der stad Danzig, vrij van parlementaire excessen, gewaarborgd en wel in den nat.-socialistischen veest, waaraan het tot dusver vaak heeft ontbroken. (Duitsch Persbureau)

A. ONDERWIJS. — Inspectie Middelbaar **en Gymnasiaal** onderwijs. — De inspectie van hot gymnasiaal en middelbaar onderwijs zal met ingang van **1** Maart **1934** geheel gereorganiseerd worden. Alsdan word: voor deze takken van onderwijs de „regionale" inspectie ingevoerd, d.w.z. aan ieder der zeven inspecteurs in quaestie wordt het toezicht opgedragen over alle — openbare en bijzondere — gymnasia, lycea, hoogere burgerscholen, middelbare meisjesscholen, handelsscholen en handelsavondscholen in zijn ressort.
In de Tweede Kamer is meer dan eens (o.a. door dr. Moller) op deze regionale verdeeling der ischolen aangedrongen; het rapport-Welter stelde ze eveneens voor. Wij vernemen, dat de hierbij betrokken scholen in het geheele land in zeven groepen zullen worden verdeeld, waarvan de grenzen uiteraard niet mee: zullen samenvallen met die der prnvincies: iedere inspecteur krijgt een standplaats in zijn eigen inspectie. De bedoeling van den minister is hierbij, dat door het feit dat iedere inspecteur alle soorten van scholen in zijn gebied overziet, zal mogelijk worden een beter afwegen tegen elkaar van de belangen van ieder schooltype; een vermijden van meer dan één schoolsoort, die onder verschillenden naam hetzelfde doel beoogen; een concentratie van scholen, waardoor zonder dat het voortgezet onderwijs geschaad wordt, bezuiniging van Rijksuitgaven wordt verkregen. Er staat tegenover, dat de verschillende schooltypen nu met hun afzonderlijken inspecteur hun natuurlijken verdediger zullen verliezen. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht **blz.** 1160 **A.)**

B. **JACQUES** DE BOER OVERLEDEN. — Jacques de Boer, een der veteranen van ons tooneel, die verleden jaar zijn 85sten verjaardag mocht vieren, is op 6 Febr. '**34** te Amsterdam overleden.
Slechts de ouderen zullen zich de triomfen van dezen acteur herinneren, die in **1897** al afscheid nam van de planken, om er enkel in **1922** nog als gast in een paar voorstellingen terug te keeren.

Jacques de Boer.

Van zijn talrijke rollen zijn de bekendste: Barendje in „Janus Tulp", Durand in „Durand en Durand", Toupinel in „Toupinel Zaliger" en dokter Crusius in „Groote Stadslucht". Zijn grootste triomfen behaalde Jacques de Boer als Lubowski in „Dokter Klaus".
Met hem is een groot acteur, een waardige tijdgenoot van mevrouw Kleine en mevrouw Stoets, van de beide Bouwmeesters, Moor en Jan. C. de Vos, heengegaan.
(Red. Keesings Historisch Archief)

C. **ITALIE.** — Lawine-ongeluk **in** de Appenijnen. — Tengevolge van de hevige sneeuwstormen van de laatste dagen zijn in de Appenijnen ter hoogte van Ancona eenige reusachtige lawines naar beneden gekomen, waardoor eenige dorpen zijn bedolven, o.a. Monte Robbiano, Volla Dimezze en Monte Tinebino. In totaal schijnen acht personen te zijn gedood en 15 gewond. (Il Secolo)

D. BELGIE. — Steenkool. — De Belgische steenkoolproductie bedroeg over **1933** 25.277.689 ton (v. **j. 21.423.550** ton).
Over **1933** bedroeg de cokesproductie in België 4.544.860 ton (**v.** j. 4.476.090 ton). (Le Soir)
(Vorig **bericht blz.** 680 ***G.)***

E. NEDERLAND. — Belastingheffing van besloten vennootschappen en vereenigingen **en haar** aandeelhouders. — Ingediend is het op **8** Febr. '**34** door minister Oud in de Eerste Kamer aangekondigde wetsontwerp houdende voorzieningen betreffende de heffing van belastingen van besloten vennootschappen en vereenigingen en harer aandeelhouders of leder, en inzake wijziging van enkele wettelijke bepalingen betreffende directe belastingen.
Voorgesteld wordt de wet in werking te doen treden **1** Mei '**34.**
In de considerans wordt aangeduid, dat het wenschelijk is bijzondere voorzieningen te treffen met betrekking tot de heffing van belastingen van zekere als besloten aan te merken vennootschappen en vereenigingen en derzelver aandeelhouders of leden, en eenige andere wijzigingen te brengen in de wetgeving betreffende de directe belastingen. De inhoud der verschillende artikelen van het wetsontwerp is omschreven in de Memorie van Toelichting waaraan het volgende wordt ontleend:
Belastingontduiking op groote schaal vindt plaats door overmatige reserveering van winst in zoogenaamde besloten naamlooze vennootschappen. De bedragen, die anders zouden worden getroffen door inkomstenbelasting, gemeentefondsbelasting en dividend- en tantièmebelasting, worden daardoor aan de werking dier wetten onttrokken.
Men weet echter veelal toch wegen te vinden om de winsten feitelijk naar de aandeelhouders te laten afvloeien. Zoodoende zijn in ons land een aantal, doorgaans welgestelde. personen, die naar eigen goeddunken bepalen, hoeveel inkomsten- en gemeentefondsbelasting zij zullen betalen.
Om aan dit euvel paal en perk te stellen is thans ingediend een wetsontwerp tot heffing van belasting op winsten van zoogenaamde besloten vennootschappen. Hierbij wordt niet de uitgedeelde winst als richtsnoer genomen, zooals bij de dividend- en tantièmebelasting, maar de gemaakte winst, terwijl de aandeelhouders persoonlijk worden aangesproken voor het deel der winst, welke hun naar berekening toekomt. Van dit winstaandeel — uitgekeerd of niet — zal inkomstenbelasting en gemeentefondsbelasting moeten worden betaald. Dividend- en tantièmebelasting behoeft daarvan dan niet meer te worden betaald.
De regeering schat de opbrengst van 1934—1935 op 12½ millioen gulden, waarvan tweederde ten bate van het dienstjaar **1934** zal komen.
Behalve naamlooze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandeelen kunnen ook coöperatieve vereenigingen, als „besloten" vennootschap in aanmerking worden gebracht. Dit is wenschelijk om belastingontduiking langs dezen weg te voorkomen. (Alg. Handelsblad, De Telegraaf, Het Volk)

B. FRANKRIJK. — Oproep van den hertog **Jean** de **Guise.** — De in ballingschap levende Fransche troonpretendent hertog Jean de Guise heeft door middel van de Action Française een oproep tot het Fransche volk gericht, waarin hij zegt:
„Nu ziet gij, waarheen u zestig jaren van republikeinsch bewind hebben gevoerd. Franschen van alle partijen en van alle standen; het uur is gekomen het

monarchistische principe te herstellen, waarop de grootheid van Frankrijk heeft berust en welke honderden jaren heeft geduurd. Slechts dit principe kan de vrede, de orde en de gerechtigheid en de continuiteit van de handelingen en bedoelingen verzekeren.
Gegeven in ballingschap den 7den Febr. '34.
(Action Française)

A. DUITSCHLAND. — Rijkshervorming. — Officieel wordt medegedeeld, dat dr. Frick op grond van art. 5 van de Wet op de reconstructie van het Rijk een verordening heeft uitgevaardigd, waarin wordt bepaald, dat de onderdaanschap van Duitsche landen vervalt. Van nu af aan bestaat nog slechts Dui'csche staatsburgerschap (Rijksonderdaan)
(Völkischer Beobachter) (Vorig bericht **1140** F.)

B. HONGKONG. — Verdediging. — De Tai Kwong Yat Pao te Hongkong meldt, dat de Engelsche troepen sinds December 1933 op Victoria (Hongkong) verdubbeld zijn en een groot aantal oorlogsschepen en duikbooten in de haven zijn aangekomen.
(Tai Kwong Yat Pao, Hongkong) (Vor. **ber. 1018** C.)

C. NEDERLAND. — Crisis-Inkomstenbelasting. — Ingediend is een wetsontwerp tot heffing van een crisis-inkomstenbelasting. De minister acht het wenschelijk, gelijk in oorlogsjaren een extra belasting werd geheven op oorlogswinsteii, thans een extra bijdrage te vragen van hen, wier inkomen niet of nagenoeg niet is gedaald of zelfs gestegen is.
Belasting wordt geheven van hen, wier inkomen, vergeleken met dat over het belastingjaar 1931-'32 niet of met minder dan 10% is gedaald.
De berekening geschiedt als volgt:
van het belastbaar inkomen over 1931-1932 wordt negentiende genomen en vergelijkingsinkomen genoemd. Overtreft liet belastbaar inkomen op dit oogenblik het vergelijkingsinkomen, dan moet van het verschil 10% extra crisis-inkomstenbelasting worden betaald.
Voorbeeld: iemand had in 1931-'32 een belastbaar inkomen van f 5000. Dit bedrag is sedertdien niet veranderd. Het vergelijkingsinkomen is f 4500. Van de f 500, waarmee het tegenwoordig inkomen dit bedrag overtreft, moet 10% of f 50 extra worden betaald. Zij, die in 1931-'32 minder dan f 3000 belastbaar inkomen hadden, dus thans minder dan f 2700, zijn van de extra crisisheffing vrijgesteld.
De crisisinkomstenbelasting zal worden geheven gedurende vijf achtereenvolgende jaren, te beginnen met het belastingjaar 1934-'33.

9 FEBRUARI 1934

D. **NEDERLAND.** — Eerste Kamer. - Verklaringen van Dr. H. Colijn. —
De Eerste Kamer heeft op 8 Febr. '34 de algemeeiie beschouwingen over de *Rijksbegrooting* voor 1934 voortgezet.
Aan de verklaringen van den voorzitter van den ministerraad, dr. H. Colijn, ontleenen wij o.a. liet volgeride:

Kab'net. — De minister bespreekt eerst liet optreden en de samenstelling van liet kabinet. Het liaraliter van liet kabinet wordt bepaald door zijn begeerte oni hartelijk samen te werken met de Staten-Generaal. Het kabiiict heeft eeii Nederlandsch, zuiver constitutioneel karakter en wenscht te voorkomen, dat volksvrijheden zouden worden opgeofferd aan den waan van den dag.
De regeering komt met rijpelijk overwogen voorstellen, maar het debat erover kan niet altijd zoo rijp worden overwogen. Daarom moeten de Staten-Generaal voorzichtig zijn, regeeringsvoorstellen af te wijzen. En als men een kabinet liet bestaan onmogelijk maakt, nioet men zelf in staat zijn, eeii beter te vormen. Dit geldt altijd. maar vooral nu zoo groote gevaren het constitutioiieele leven bedreigeil.
Men heeft het kabinet vele namen gegeven. De officicele doopnaam is „Crisiskabinet". Dat stond in de Koninklijke opdracht aan den formateur. Maar liet kabinet wil ook gaarne een „nationaal kabinet" zijn, als nien dien naam niet te eng interpreteert.
Is de sociaal-democratie met opzet buitengesloten? Het antwoord is in den meest volstrekten zin ontkennend. De formateur lieeft niemand buitengesloten. Er zijn groepen, die zich zelven hebben buiteiigesloteii. Voor en tijdens de crisis is gebleken, dnt de S.D.A.P. niet bereid was, regeeringsverantwoordelijkheid te dragen. Dit brengt voor liet kabinet geen vijandschap mee. Het blijve voor de verantwoordelijkheid der S.D.A.P. zelve. De regeering kan zich gelukkig verheffen boveii *een houding* als die, welke de S.D.A.P. meent te moeten aannemen.

Devaluatie. — Met betrekking tot de financiën beantwoordt de ininister een vraag van den heer Van Lanschot ten aanzien van den gouden standaard. Gevraagd is, hoe de regeering denkt over wettelijke devaluatie. Elke devaluatie, ook de wettelijiie, wijst de regeering af. Wie door een regeeringsdaad het aantal grammen goud vermindert van een tieiitje, grijpt gewild en opzettelijk in alle geldelijke verhoudingen in. Het wordt een volkomen onbekende verplaatsing van inkomen, vermogen en koopkracht. Zulk een verantwoordelijkheid is voor geen enkele regeering te dragen. Het loslaten van den gouden standaard in Nederland zou een nieuw element van monetaire ontwricliting *brengen*, ook voor andere landen.

Werkverschaffing. — Inzake liet economische probleem verklaarde minister Colijn:
Binnen niet al te langen tijd zal een wetsontwerp worden ingediend, waarbij als eersten termijn f 60 millioen wordt aangevraagd. Het betreft inpoldering van den Noordoostpolder der Zuiderzee, versnelling aanleg verbinding Anisterdani — Bovenrijn, versnelling Maasverbetering, nieuwe haven Terneuzen, scheepvaartverbetering Groningen—Zuiderzee, veerhaven Hansweert en Walsoorden, *atwatering Geldersche Vallei* en *wegenverbeteringen*. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan Amsterdam met 45.000 en aan Rotterdam met 55.000 werkloozen.
De versnelde bruggeiibouw zal met spoed worden ter liand genomen.
Maar spr. wil open kaart spelen, de werken zullen eerst worden uitgevoerd als de organisaties een lager loonpeil goedvinden dan liet normale contractioon.

S.D.A.P. en N.S.B. — Wat in Indië is gebeurd, zeide spr., ten aanzien van De Zeven Provinciën, is het gevolg van een proces van jaren, waarbij de klassenstrijd allerlei toestanden scheef getrokken lieeft. Daarvoor is de S.D.A.P. verantwoordelijk. Komen er explosies, dan schrikt de S.D.A.P. er voor terug, iiiaar zij gaat voort op den ouden weg. De sociaal-democratie kent liet begrip gelioorzaaniheid niet. Dit is haar eigen zwakheid. De sociaal-democratie is voor ons in kritieke momenten geen betrouwbaar bondgenoot
De Nationaal-Socialistische Beweging wordt gevoed door de tegenwoordige economische moeilijkheden. Ook is zij een reactie op het drijven der commuiiisten. Maar de N.S.R. lieeft gevaarlijke strevingen. In de Tweede Kamer heeft spr. gezegd, niet bereid te zijn, eeii verbod uit te vaardigen voor ambtenaren alleen op grond van een program. In liet debat zei men. dat de leider in een vergadering zou hebben gezegd: „Geef mij je vuist" en dat een ander iets over concentratiekampen zou hebben gezegd. Dit was spr. niet genoeg. Hij wensclite een objectieven maatstaf. Hij had dien niet in liet begin van November, wel in liet eind van November. In Maart 1933 lieeft de *regeering* verklaard, dat het lidmaatschap van burgerwacht en van–N.S.li: niet vereenigbaar was. In één der groote steden is, daar er niet aanstonds werk van is gemaakt, een vergadering gcliouden van 265 personen, lid van de N.S.R. eii lid van de burgerwacht. Daar is iemand opgestaan, die coinniandant was bij de burgerwacht en tevens cominandant bij eeii N.S.B.-afdeeling.
Spr. moet niets liebben van burgerwacht en landstorm, als de regeering ze niet geheel in de hand lieeft. Die commandant stelde voor, dat men ontslag bij de burgerwacht zoii neriien. Dit bewijst al, waar zijn hart lag. Toen is gezegd, dat de leider der N.S.B. liet bevel had gegeven, dat men bij de burgerwacht zoii blijven en royement zou afwachten. Dit is later verdedigd met het argument, dat liet geen verzet tegen de regeering was niaar dat men eenvoudig de procedure afwachtte. Tereclit echter sclireef De Nederlander. dat dit een gebrek toont aan besef van liet hoogheidskarakter van overheidsvoorschriften, dat de burger verplicht is te gehoorzamen en dat royement straf is voor een verzuim.
Voorts is vanwege de N.S.R. gezegd, dat, als de ambtenaren bedanken voor de N.S.B., hun iiunmer open blijft en dat liun belofte van trouw aan de N.S.B. praevaleert boven de trouw aan een corrupte regeering.
Minister Colijn zegt, dat nien liet in de N.S.R. voorstelt, alsof er ook in Nederland Staviskv-affaires zullen lionien en dat in de Utrechtsche omgeving daarbij namen worden genoeiiid van personen, die, als spr. ze hier in de kamer noemde, de hoorders niet stomme verbazing zouden vervullen.
De regeering lieeft voor de S.D.A.P. geen verbod voor de ambtenaren uitgevaardigd. Niet „uit vrees voor liet roode gespuis". De ministers begeeren geen satrapen te zijn en willen liet volk niet ringelooren. Maar zij willen wel een sterk gezag. De regeering kan niet alles weten, niaar weet wel vcei, lieeft den vinger voortdurend aan den pols en zal toeslaan, als er reden voor is. En als de regeering slaat, zal zij raak slaan, zonder aanzien des persoons. De regeering kan niet alle vergaderingen weten, die *gehouden worden* en kan zich sonis eerst een oordeel vormen, nadat zij gehouden zijn.
Spr. lieeft deze waarschuwing willen laten hooren. De regeering hoopt intusschen, dat liet niet noodig zal zijn om andere dan normale middelen te gebruiken.
Spr. doet ten slotte een beroep op het Nederlandsche volk om eendrachtig te zijn en roept het toe: „Sluit de gelederen".
(N. Rott. Crt. en Algemeen Handelsblad)

E. NEDERLAND. — **Ontgroeningsincident.** — De Rechtbank te Utrecht heeft drie studenten, die zich te verantwoorden hadden wegens het veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel door schuld, vrijgesproken, daar het niet was komen vast te staan, dat het letsel ontstaan was door toedoen van de verdachten.
(Red. K. H. A.) (Vorig bericht **1061 G.**)

A. NEDERLAND. — De sterfte naar den **leeftijd** en de oorzaken van den dood. —

Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert een statistiek van de sterfte naar den leeftijd en de oorzaken van den dood over 1932. Aan de inleiding wordt het navolgende ontleend:

Van 26.96 per 1000 inwoners in de jaren 1840—49, daalde het sterftecijter tot 21.27 in 1880—98, tot 13.40 in 1910—19 en tot 8.99 in 1932. Dit cijfer is gunstiger dan tot nog toe voorgekomen, liet ligt nog 0.10 o/oo beneden dat van liet zeer gunstige jaar 1930 (9,09) en wijst tegenover 1931 (9.63) op een daling van 0.64. Voor de mannen bedraagt de sterfte 9.07, voor de vrouwen 8.92 per 1000 inwoners vaii ieder geslacht. Voor een deel vindt de afneming der sterfte zijn oorzaak in de afneming der zuigelingenstertte. Deze bedraagt voor 1932 slechts 4.63 per 100 levendgeborenen en daalde ten opziclite van 1931 (4.96) niet 0.33 pct. Voor de periode 1880—89 bedraagt de zuigelingensterfte 18.28, voor 1900—09 13.00. voor 1920—23 6.83 en voor 1924—28 5.82. Bij besctiouwing dezer cijfers dieiit nog in aanmerking te worden genomen, dal sedert 1924 de levendgeboren kinderen, die als levenloos waren aangegeven, omdat zij overleden voor de geboorte-aangifte plaats had, bij de zuigelingensterfte zijn gevoegd. Door deze wijze van tiandelen komen de verhoudingscijfers na 1924 pl.m. 1 pct. liooger. De sterfte naar den leeftijd voor de jaren om de volkstelling, berelieiid op het aantal aanwezige personen, doet zien, dat de lioogste sterftecijters voorkomen onder de ouderen en de zeer jeugdigen en dat de afneming der sterfte het meest aan de zeer jeugdigen is ten goede gekomen.

Kanker - **Hartziekten.** — Uit liet overzicht der sterfte naar doodsoorzaken berekend per 10.000 der gemiddelde bevolking treedt evenals in de laatste jaren de sterfte aan kanker en aan ziekten van tiet hart op den voorgrond. Het sterfte-cijfer aan kanker bedraagt over 1932 12.24 tegen 12.38 in 1931. Voor de ninnnen zijn dë cijfers voor 1932 eti 1931 resp. 11.71 en 11.93, voor de vrouwen 12.77 en 12.83. Voor ziekten van liet hart geeft 1632 een cijfer van 13.06 tegen 12.49 voor 1931. Voor mannen zijn de sterftecijfers aan deze ziekte voor 1932 en 1931 resp. 12.38 en 11.87, voor de vrouwen 13.74 en 13.11. De sterfte van de vrouw is liier dus hooger dan van den man.

Tuberculose. — De sterfte aan tuberculose, welke in vroegere jaren de hoogste cijfers vertoonde, is in de laatste jaren sterlc afnemend. In 1932 is liet cijfer (voor alle vormen tezanieii) 6.44, 6.11 voor de mannen en 6.76 voor de vrouwen, waarvan 4.52 voor rekening van; de tuberculose der ademhalingsorganen en der bronchiaalklieren konit, met resp. 4.22 voor de mannen en 4.81 voor de vrouwen. Voor 1931 is liet tuberculose-sterftecijfer (voor alle vormen tezamen) 7.27, voor de mannen 6.95. voor de vrouwen 7.57. Voor tuberculose der ademhalingsorganen en der bronchiaalklieren zijn de cijfers voor 1931 resp. 5.20, 4.91 en 5.48. De vrouwen geven liier de lioogste cijfers.

Hersenbloeding (embolie en trombose) pneumonie en oiiderdom geven in de rij der doodsoorzaken eveneens hooge cijfers te zien en wijzen over 1932, beschouwd tegenover 1931, alle op daling; de cijfers zijn voor die jaren resp. 6.54 en 6.58, 6.56 en 8.65 en 5.55 en 5.63. Voor de niannen zijn de cijfers 5.77 en 5.72. 6.96 en 9.07 en 4.96 en 4.97, voor de vrouwen 7.29 en 7.42, 6.16 en 5.24 en 6.12 en 6.29. Bij pneumonie zijn de manneii, bij de andere twee genoemde doodsoorzalieii de vrouwen in de meerderheid.

Gewelddadige dood geeft in 1932 een cijfer van 2.92 tegen 2.96 in 1931, voor de niannen ziin de cijfers resp. 4.27 en 4.37. voor de vrouwen 1.58 en 1.57. Het aantal mannen, dat een gewelddadigen dood stierf, is dus veel grootcr dan dat der vrouwen. Verdrinking en verkeersongevallen eischten de meeste slachtoffers, terwiil onder de verkeersongevallen automobielen en motorrijtuigen liet grootste aantal slachtoffers veroorzaakten.

Zelfmoord geeft voor 1932 een cijfer van 0.90 tegen 0.84 in 1931, met resp cijfers van 1.29 en 1.15 voor de mannen en 0.51 en 0.53 voor' de vrouwen. Een berekening gemiddeld voor de jaren 1930 en 1931 op het aantal aanwezige personen volgens de volkstelling 1930 geeft een cijfer van 1.14 voor de mannen en 0.57 voor de vrouwen. In de hoogere leeftijden komen zoowel bij rnanneii als bij vrouwen de meeste zelfmoorden voor, naar den burgerlijken staat verdeeld, blijken de in weduwstaat verlieerenden en gescheidenen de hoogste cijfers te geven.

De sterfte aan besmettelijke en parasitaire ziekten is voor 1932 in liet algemeen gunstig. De sterfte aan influenza is, hoewel tot beneden de helft van 1931 gedaald, tocli riog hoog.

De cijfers der doodgeborenen zijn, voor 1932 en 1931 bereliend op 1000 geborenen, resp. 25.20 en 24.96. Voor de periode 1880—89, 1900—09 en 1920—23 zijn de cijfers, die voor die jareri op levenloos-aangegevenen betrekking hebben, resp. 49.31, 40.55 en 37.78.

De cijfers der zonder geneeskundige behandeling overledenen zijn voor 1932 en 1931 nagenoeg gelijk, een besctiouwing niet vroegere jaren wijst echter op gestadige afneming, welke vooral bij de zeer jeugdigen wordt waargenomen.

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

(Vorig bericht blz. 169 E.)

10 FEBRUARI **1934**

B. NEDERLAND. — **Nederl. R.K. Middenstandsbond. - Buitengewoon** congres. —

Op 6 Febr. '34 is te 's-Gravenhage in twee zalen liet buitengewone congres vaii den hed. R.K. Middenstandsbond gehouden, gewijd aan- liet program ven dezen bond tot ordeiiing, saneering en bescherming van het middenstandsbedrijf.

De vergadering in den Dierentuin werd gepresideerd door den heer Jos. E. A. M. Meyring, voorzitter van den Ned. R.K. Middenstandsbond. De gelioudeii inleiding en de daaropvolgende besprekingen waren aanleiding dat met algemeene stemmen de volgende - resolutie werd aangenomen.

De Ned. R.K. Middenstandsbond:

stelt vast, dat de huidige crisis ook op tiet middenstandsbedrijfsleven in buitengewone mate haar onlwrichtenden invloed oefent en dat door de ontwikkeling der econoniische en maatschappelijke verlioudingen de ordening en saneering in de diverse takken van middenstandsbedrijf, meer nog dan vroeger en ten niinste even sterk als in andere bedrijfstakken, tot een dringende noodzakelijkheid is geworden in liet belang der bedrijfsgenooten en in liet algemeen economisch belang;

spreekt zich andermaal uit voor publiekrechterlijke organisatie van liet bedrijfsleven op den grondslag van zelfbestuur en als inzet tot een volledige corporatieve herordening der maatschappij en verwerpt met de nieeste beslistheid iedere poging tot fascistisciie ot nationaal-socalisrisclie partijdictatuur in staat. maatschappij en levensbeschouwing;

verlangt van de regeering in nauwe samenwerking inet liet georganiseerde bedrijfsleven een doelbewuste en positieve middenstandspolitiek in den zin van liet Urdenings-, Saneerings- en Beschermingsprogram van den N.R.K.M., mede door tijdelijk vestigingsverbod, vaststelling van vestigingseischen en afdoend optreden tegen de concurrentie-excessen;

en verlangt daarnaast rechtstreeksche maatregelen oni liet gezonde kleinbedrijf, speciaal in den détailhandel, te behoeden tegen orinoodige verdere verdringing door grootbedrijf en cooperatie, in het algemeen belang der maatschappij;

verwacht daartoe de medewerking van de R.K. Staatspartij in den zin van haar rriariitest;

roept den katholieken middenstand op, om in volledig besef van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid, bij voortduring te streven naar de meest volmaakte vervulling zijner economische taak, en ook zijnerzijds door principieele vakorganisatie de ordening der bedrijfstakken zoo krachtig mogelijk te bevorderen.

(De Maasbode)

(Vorig bericht blz. **1073** E.)

C. AMSTERDAM. — De brand in de Telefooncentrale. - Schade hersteld. — De ongeveer 10 000 verbindingen, die door den brand in de telefooncentrale 4 gestoord waren, zijn weder hersteld. **(Vor.** ber. **blz. 1103** D.)

D. GENEESKUNDE. — Rhinoscleroom. — De Indische Courant meldt, dat dr. H. H. Noosten, van Bandoeng, die op Bali vertoefde, een ziekte welke aangeduid wordt met den naam rhinoscleroom, heeft ontdekt.

Het rhinosuleroom is een bijzondere ziekte van neus en keel, die ook uitwendig zichtbare. wanstaltige vervormingen teweegbrengt en verder voornamelijk in de keel allerlei veranderingen veroorzaakt. De ziekte wordt gekenmerkt door een uiterst langzaam voortgangsproces en zij kan tenslotte den dood ten gevolge hebben. Tot voor kort heette deze ziekte — die ook in Polen, Hongarije en enkele andere landen van Europa is aangetroffen en daar eerst ontdekt werd — ongeneeslijk. Thans is een behandelingsmethode gevondan, welke in verschillende gevallen bepaald gunstige resultaten heeft gehad.

Reeds konden verschillende patiënten behandeld worden met de bij deze ziekte toegepaste goud-injecties en de resultaten bij de tot dusver behandelden zijn zeer zeker hoopgevend. Wonden genazen en gezwellen verminderden aanzienlijk in omvang.

(De Indische Courant)

E. FRANKRIJK. — Fernand Bouisson treedt uit de socialistische **partij.** — Fernand Bouisson. de voorzitter van de Fransche Kamer, heeft aan den secretaris van de (oude) socialistische partij meegedeeld, dat hij uit de partij treedt.

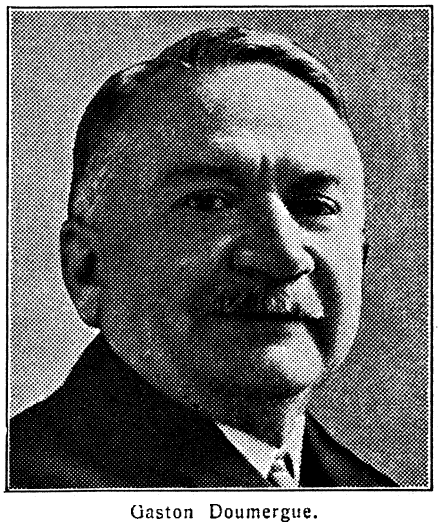
Bouisson had, in overeenstemming met den voorzitter van den Senaat. op grond van de gebeurtenissen van den laatsten tijd de benoeming van Doumergue tot minister-president bepleit. Een aantal partijleden heeft over deze handelwijze kritiek op hem uitgeoefend. Hoewel hij overtuigd was, zich te kunnen rechtvaardigen, achtte hij een discussie daarover doeltreffend noch gepast. Hij was 25 jaar lid van de partij. (Le Temps) (Vorig bericht blz. 646 **I.**)

F. ZWEMSPORT. — **Willy** den Ouden verbetert het wereldrecord op de **153** yards vrije slag. — Bij de internationale wedstrijden, welke te Kopenhagen gehouden werden, gelukte het Willy den Ouden op 9 Febr. **'34** het wereldrecord op de 150 yards vrije slag op haar naam te brengen. Zij legde dezen afstand af in den tijd van **1** min. 39,5 sec. Het oude wereldrecord, dat op naam van Helen Madison stond, was **1** min. 40,4 sec, (Politiken, Kopenhagen)

(Vorig bericht blz. 1158 **C.**)

A. FRANKRIJK. — **Kabinet-Doumergue.** — Op **9** Febr. **1934** is het nieuwe Fransche kabinet door ex-president Doumergue definitief als volgt samengesteld:
President van den ministerraad, zonder portefeuille: Gaston Doumergue.
Justitie en vice-president van den ministerraad: Henry Chéron.
Euitenlandsche Zaken: Senator L. Barthou.
Binnenlandsche Zaken: Albert Sarraut.
Financiën en Budget: Germain-Martin.
Oorlog: Maarschalk Pétain.
Marine: Piétri.
Luchtvaart: Generaal Denain, chef van den generalen staf der luchtmacht.
Onderwijs: Aimé Berthod.
Landbouw: Queuille.
Openbare Werken: Pierre Etienne Flandin.
P.T.T.: Mallarmé.
Handel: Lamoureux.
Koloniën: Senator Laval.
Pensioenen: Secretaris-Generaal van de Confédération van oud-strijders: Rivollet.
Arbeid: Adrien Marquet, burgemeester van Bordeaux.
Scheepvaart: William Bertrand.
Volksgezondheid: Louis Marin.
Ministers zonder portefeuille: Edouard Herriot en André Tardieu.

Proclamatie. — Minister-president Doumergue heeft de volgende proclamatie uitgevaardigd:
Burgers. Ik ben geroepen om een regeering te vormen die op een godsvrede berust, de gemoederen tot bedaren brengt en rechtvaardigheid betracht. Deze regeering is gevormd.
Uit haar naam noodig ik u uit uwerzijds uw plicht te doen door af te zien van iedere agitatie en het belang van Frankrijk en de republiek boven alles te stellen.

Gaston Doumergue.

Gaston Doumergue is op **1** Augustus **1863** geboren. Na rechten te hebben gestudeerd, vestigde hij zich als advocaat te Nimes. Vervolgens was hij rechter in Cochin China en Algerije. In **1893** werd hij voor den eersten keer tot afgevaardigde gekozen. In **1905-1906** was hij minister van Koloniën, van **1906-'07** minister van Handel, van **1909-'10** minister van Onderwijs. In **1910** werd Doumergue tot senator gekozen. In **1913-'16** was hij eerst premier, vervolgens **3** jaren lang minister van Koloniën. In **1917** werd hij met een bijzondere missie naar Rusland gezonden. Toen in **1924** bij de verkiezingen het nationale blok tegen het kartel van links in de minderheid bleef en Poincaré aftrad als premier en Millerand als president der Republiek, werd Doumergue op **13** Juni 1924 president der republiek en wel als de neutrale candidaat. Na zijn ambtsperiode van **7** jaren trok hij zich in het particuliere leven terug.
(Le Temps, Le Journal, Petit Parisien) **(1161 G.)**

11 FEBRUARI 1934

B. **DUITSCHLAND.** — Transfer. - Overeenstemming met **Nederland** tot **30 Juni** 1932. — Tusschen de vertegenwoordigers der Nederlandsche en Duitsche regeeringen is overeenstemming bereikt over een tot eind Juni **1934** geldende transfer-overeenkomst.
Volgens deze overeenkomst zullen de scrips, waarop Nederlandsche schuldeischers recht hebben, ten volle worden afgelost uit de opbrengst van extra-uitvoer van Duitschland naar Nederland.
(Völkischer Beobachter) (Vor. bericht **1155** F.)

C. GOUDEN STANDAARD. — **Verklaring** van den heer F. H. **Fentener van** Vlissingen. — De Nederlandsche voorzitter van de Internationale Kamer van Koophandel, de heer Fentener van Vlissingen, die thans in de Vereenigde Staten vertoeft, verklaarde in een onderhoud o.a. het volgende:
„De ineenstorting van het laatste blok van landen met gouden standaard onder leiding van Frankrijk zou een debâcle ten gevolge hebben en de internationale geld-depreciatie zou spoedig de voordeelen doen verdwijnen, die de Ver. Staten zich door hun dollarpolitiek hebben verworven." (Vaz Dias)
(Vorig bericht **1143** F.)

D. **BILJARTEN.** — J. H. Sweering **kampioen van** Nederland. — Te Amsterdam is op **11** Febr. **'34** de beslissing gevallen in het kampioenschap van Nederland 1e klasse groot biljart. De heer J. H. Sweering heeft den titel welverdiend gewonnen.

Gew. part.	Aantal punten	Aantal beurten	Hoogste serie	Algem. geniidd.
4	**1925**	**139**	**144**	13,84

(N. v. d. D.) (Vorig bericht **235** H.)

E. **BALKAN-PACT.** — **Geteekend.** — De ministers van Buitenlandsche Zaken van Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië hebben op **9** Febr. **'34** te Athene het Balkan-pact geteekend.
Volgens de „Proïa" behelst dit pact, dat voor 10 jaar is gesloten, een overeenkomst, dat Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië elkaar niet zullen aanvallen en elken deelnemer, die door een Balkanstaat aangevallen zou worden, tegen dezen vijand gewapenderhand te helpen. Bulgarije staat buiten het pact..
(Proïa, Athene) (Vorig bericht **1158 F.**)

F. VERDOOVENDE MIDDELEN. — Morphine en cocaïne. — De smokkelhandel in verdoovende middelen is in verschillende landen in de laatste jaren toegenomen. Wij geven de productiecijfers van een paar der belangrijkste producenten, ontleend aan cijfermateriaal uit de Chemist and Druggist van Jan. **'34**:

Uitgedrukt in **K.G.**	Morphine		Cocaïne	
	1929	**1932**	**1929**	**1932**
Duitschland	**24.000**	**7.421**	**1.826**	**744**
Engeland	**4.577**	**1.292**	**238**	**395**
Ver. Staten	**8.374**	**6.015**	**846**	**783**
Frankrijk	**12.141**	**6.177**	**911**	**297**
Zwitserland	**4.140**	**1.207**	**344**	**243**
Japan	**1.989**	**1.395**	**1.253**	**931**
Nederland	?	**85**	**281**	**194**

(Chemist and Druggist) (Vorig bericht **842 A.**)

12 FEBRUARI 1934

G. ENGELAND. — **Frankrijk's** tarieven. - **Engelsche représailles.** — De Britsche minister van Handel, Runciman, heeft op **9** Febr. **'34** een verordaning uitgevaardigd, waarbij in verband met het conflict met Frankrijk inzake de contingenten van **13** Febr. **'34** een invoerrecht van **20%** ad valorem wordt geheven boven de bestaande invoerrechten op categorieën goederen, voor zoover ze in Frankrijk worden vervaardigd. (Manchester Guardian) (V. b. **1151 I.**)

A. DISCONTOKOERSEN. — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert			Sedert	
Argentinië	23- 2-'33	6 %	Nederl. Rank:		
België	13- 1-'32	3½%	Wisseldisc.	19- 9-'33	2½%
Br.-Indië	16- 2-'33	3½%	Prom.disconto	19- 9-'33	3 %
Bulgarije	2- 1-'34	7 %	Bel. van Eff.	19- 9-'33	3 %
Chili	23- 8-'32	4½%	Bel. v. Goed.	19- 9-'33	3 %
Columbia	15- 9-'30	7 %	Voorsch. R.C.	19- 9-'33	3 %
Danzig	6- 5-'33	3 %	New York		
Denemarken	30-11-'33	2½%	Fed. Res. R.	1- 2-'34	1½%
Duitschland	21- 9-'32	4 %	Nederl.-Indië	16- 8-'33	4½%
Engeland	30- 6-'32	2 %	Noorwegen	24- 5-'33	3½%
Estland	28- 1-'32	5½%	Oostenrijk	23- 3-'33	5 %
Finland	19-12-'33	4½%	Peru	1-S-'30	9 %
Frankrijk	8- 2-'34	3 %	Polen	26-10-'33	5 %
Griekenland	14-10-'33	7 %	Portugal	11-12-'33	5½%
Hongarije	11-10-'33	4½%	Roemenië	5- 4-'33	6 %
Ierland	22-4-'32	4 %	Spanje	23-10-'32	6 %
Italië	11-12-'33	3 %	Tsjecho-Sl.	25- 1-'33	3½%
Japan	3- 7-'33	3.65	Zweden	29-11-'33	2½%
Joego-Slavië	9- 2-'34	7 %	Zuid-Afrika	20- 2-'33	4 %
Letland	1- 1-'33	5½%	Zwitserland	21- 1-'31	2 %
Litauen	1- 1-'34	6 %			

(Keesings Fin. Archief) (Vor. ber. blz. 1097 D.)

E. ENGELAND. — Nieuw Oorlogsvliegtuig. — In Engeland wordt veel aandacht geschonken aan de mededeelingen van een lagerhuislid over een nieuw oorlogsvliegtuig. Naar wordt medegedeeld kan dit vliegtuig stijgen als een lift en in korten tijd een aanzienlijke hoogte bereiken, zoodat het buitengewoon geschikt is om een vijandelijken vliegtuigaanval af te weren. Drie van deze toestellen kosten evenveel als één zware bommenwerper. Deze toestellen zouden slechts een kleinen radius hebben en weinig bommen mee kunnen voeren, zoodat zij niet geschikt zijn voor aanvallen op een vijandelijk land, en alleen waarde hebben als verdedigingswapen.
(Daily Telegr.) (Leger 1067 E.; Vliegtuigen 1054 F.)

C. DUITSCHLAND. — 3 **millioen** niet-Ariërs. — De leider van het Regeeringsbureau voor Rassenkwestie3 in Duitscliland, Dr. Achim Gercke, heeft dezer dagen in de „Völkischer Beobachter" eenige mededeelingen gedaan betreffende het archief van het aan het ministerie van Binnenlandsche Zaken verbonden Rassenbureau.
Dit archief bevat de namen en stamboomen van ongeveer drie millioen in Duitschland woonachtige Joden of afstammelingen van Joden. Door middel van dit archief wordt iedere Jood en iedere persoon van Joodsche afstamming gecontroleerd. Een ander archief omvat 13.000 door Joden gebruikte Duitsch klinkende namen.
Een staf van niet minder dan 870 ambtenaren houdt zich bezig met het onderzoek van de registers van verschillende gemeenten, om op het spoor te komen van de Joden, die tot het Christendom zijn overgegaan en eveneens om licht te verschaffen omtrent de afkomst van Ariërs, die Joodsche en/of Bijbelsche namen dragen.
Een ieder, die niet in staat is, zijn zuiver Arisch bloed tot 1.800 te bewijzen, wordt van ambtswege als niet-Arisch beschouwd. Deze datum heeft men daarom gekozen, omdat er voor 1800 geen gemengde huwelijken waren. De Joden leefden toen in de ghetto's. (Völkisclier Beobachter) (1046 E.)

D. NEDERLAND. — Handel met **Rusland** - Centraal **bureau** te Amsterdam opgericht. — De heer E. D. van Walree deelt mede, dat een Centraal Bureau voor den handel met Rusland is opgericht, waaraan de heer W. H. Rothmeier als directeur is verbonden. Bedoeld bureau is gevestigd Keizersgracht 296, Amsterdam, en is belanghebbenden, waar mogelijk, ten dienst.
Het allereerste doel van dit bureau is zich omtrent het handelsverkeer met Rusland te oriënteeren en de bestaande statistieken met de Russische gegevens te vergelijken. (Algem. Handelsblad) (1140 G.)

E. JAPAN. — Hirosji Saito's verklaring. — De nieuwe Japansche ambassadeur te Washington, Hirosji Saito, die voordien gezant was te Den Haag, is aan boord van de „Berengaria" te New York aangekomen. In een onderhoud met vertegenwoordigers van 'de pers legde Saito er den nadruk op, dat de politiek der Japansche regeering vreedzaam is. „Japan is niet voornemens oorlog te voeren", aldus verklaarde hij; „Rusland wenscht geen oolog met ons en wij niet met Rusland". Als Japan met Rusland een oorlog zou gaan voeren, dan zou dit, aldus Saito, „een oorlog beteekenen met alle andere landen, niet inbegrip van de Vereenigde Staten, en wij willen geen zelfmoord plegen."
(Ned. Tel. Agentsch., Reuter)

F. INSULINE IN DE **TUBERCULOSEBEHANDELING**. — Bekend is het ervaringsfeit, dat men bij niet-diabeteslijders met behulp van insuline hei lichaamsgewicht kan doen toenemen.
Allen (New-York) nu heeft in een sanatorium 80 tuberculoselijders, die niet tevens aan diabetes leden, acht maanden lang behandeld met insuline-inspuitingen bij gemengd diëet, terwijl tusschen de hoofdmaaltijden in ook nog voedsel werd gegeven. Koorts in niet te ver gevorderde gevallen vormde geen tegenaanwijzing, evenmin als liaemoptoë, darmaandoeningen vormden zelfs eerder een indicatie dan een contra-indicatie.
Hij begon meestal met 5 eenheden voor elken maaltijd en steeg tot driemaal daags 40 eenheden. Bijna steeds was toeneming in krachten, van den eetlust en van het lichaamsgewicht het resultaat dezer therapie. Natuurlijk gaven de lichte gevallen de beste uitkomsten.
Het spreekt vanzelf, dat insuline geen geneesmiddel is voor tuberculose, maar slechts een belangrijk middel ter verbetering van den voedingstoestand der tuberculoselijders.
Men beginne echter steeds veiligheidshalve met 5 eenheden per keer, stijge langzaam en individualiseere sterk. Sommige tuberculoseartsen overschrijden de 15 eenheden per keer niet. (Journ. Americ., Med. Ass.)
(Vorig bericht blz. **1060 A.**)

G. NEDERLAND. — De R.K. Kerlr, het Fascisme en **Nat.-Socialisme.** —
In alle Roomsch-Katholieke Kerken in oiis land is op 11 Frhr. 1934 een schrijven voorgelezen van de bisschoppen, gericht tot de geloovigen der Katholieke kerk. Dit schrijven ving aldus aan: In dezen gewichtigen en beweeglijken tijd lioort men dageliiks vraagstukken opwerpen van maatschappelijken en staatkundigen aard. Nieuwe leerstellingen, op dit terrein verkondigd, hebben vat gekregen op breede groepen der bevolking en in het bijzonder op het jonge geslaclit. Klaarblijkelijk is een nieuwe orde aan iiet groeien, die in menig opzicht valt tor te juichen, wijl zij de verlossing beleekerit iiit individualisme en materialisme, maar die ons intusschen ook zorgen baart, wijl zij dreigt in andere dwalingen verstrikt te geraken. Wij bedoelen de stelsels die men aanduidt niet Fascisme en Nationaal-Socialisnie.
De bisschopsbrief gaat dan elders aldus voort:
Niet, dat de Katholieke Kerk voorkeur heeft voor een of anderen staats- of bestuursvorm; de Kath. Kerk staat niet een bijzondere politiek vóór, noch eeii bepaald staatkundig stelsel. Zij verlangt echter wèl van iederen bestuursvorm, dat deze niet geleid zal worden door beginselen, die de rechten, door God aan de kerk geschonken, of de natuurlijke recliten van iederen mensch, in gevaar brengen. De kerk heeft het recht en de plicht bepaalde maatschappelijke en staatkundige stelsels aan haar beginselen te toetsen?.
Verder lezen wij nog in dit sclirijven:
Wie moedwillig de volks-eenheid verbreelit. wie streeft naar het groot en machtig maken van een fascistische- of nationaal-socialistische partij, hoe dan ook gericht; wie zich bij deze partijen aansluit of een harer propageert, is zich zijn heiligen pliclit jegens het waarachtig volksbelang niet voldoende bewust. Deze waarschuwing geldt óók den Katholieken, die, zonder zich bij fascistische- of tiationaal-socialistisclie partijen aan te sluiten, onder grloofsgenooten een eigen zelfstandige beweging in het leven willen roepen, die de ideeën en gevoelens dezer partijen aankweeken. Ook zij staan dan schuldig aan liet verbreken van de katholieke eenheid. Zulk een door hen nesticlite beweging groeit op den duur tiit tot nieuwe partijen,–of zij sluiten zich aan bij de reeds bestaande fascistische- of nationaal-socialistische partijen, omdat zij anders geen invloed kunnen uitoefenen. De Bisschoppen mogen en zullen niet dulden dat personen, die functies bekleeden welke meer direct aan hun rechtsmacht zijn onderworpen, of als vertegenwoordigers der Katholieke actie kunnen worden beschouwd, ijveren voor fascisme of nationaal-socialisme of zich hij een dier groepen aansluiten. Zoowel aansluiting als actie verbieden wij aan onze priesters, geestelijke personen, aart leden van kerk- en armbesturen, aan leiders van katholieke organisaties of instellingen, als ook aan al degenen, in tiet Katholieke onderwijs werkzaam, en voor zoover zij aan de bisschoppelijke rechtsmacht onderworpen zijn. (Maasbode)
(Vorig **bericht blz. 1055** C.)

13 FEBRUARI *1934*

A. FRANKRIJK. — Staking in geheel Frankrijk. — De staking door het Socialistisch Vakverbond op 12 Febr. '34 afgekondigd was vrij algemeen. Ernstige botsingen zijn niet voorgekomen. Een socialistisch-communistische betooging te Vincennes is kalm verloopen. In de provincie is in enkele steden gevochten, o.a. in Marseille waar twee politieagenten werden gedooa.

De C. G. T. (het Algemeen Vakverbod) heeft eeri manifest gepubliceerd, waarin het zich zelf gelukwenscht met het succes der staking. De arbeidersklasse heeft met deze eerste waarschuwing den vijanden der repubiiek den weg willen afsnijden. Zij zal, indien noodig, verder optrekken. De dag van **6** Februari moge een gewelddaad zijn geweest, die de werkzame bevolking heeft verrast, doch dit zal niet meer gebeuren. Bij het hervatten van den arbeid zal de arbeidersklasse zich gereed houden om te antwoorden op het beroep, dat op haar zal worden gedaan, indien de bescherming der vrijheid dit noodig doet zijn. (Le Peuple, Intransigeant, Oeuvre) **(1164 G.)**

B. OOSTENRIJK. — **Burgerstrijd.** — De Oostenrijksche regeering heeft op 12 Febr. '34 de sociaaldemocratische partij voor geheel Oostenrijk verboden, den Weenschen gemeenteraad en den Weenschen Landdag ontbonden en voor Weenen een regeeringscommissaïis benoemd. Den geheelen avond tot in de vroege ochtenduren toe is in de buitenwijken van Weenen en in vele andere groote steden van Oostenrijk, zooals Graz, Linz en Leoben, verbitterd gevochten tusschen regeeringstroepen en sociaal-democraten. Er zijn tientallen dooden en gewonden De Oostenrijksche regeering laat per radio medeaeelen, dat zij het verzet met alle middelen zal onderdrukken.

De burgemeester van Weenen Karl Seitz is afgezet en gearresteerd. (Het Volk) **(Vor. ber.** *1008* A.)

C. JAPAN. — Engelsche en Amerilraansche vloot in verhouding tot de **Japansche** vloot. — De Kukumiti Shimbun te Tokio geeft het volgende staatje van de verhouding bij een eventueele gemeenschappelijke actie der Engelsche en Amerikaansche vloot tegen de Japansche vloot.

	Tonnage		Gemidd. percent.
	A	B	C
Kruisers	881.750	272.070	31%
Vliegtuigmoederschepen	270.000	81 000	30%
Slagschepen	326.800	108 400	30%
Lichte kruisers . . .	335.700	100.450	30%
Torpedojagers . . .	300.000	105.500	35%
Onderzeëers	105.400	52 700	50%
Totaal	2 219.650	720.120	32%

A. Gezamenlijke Engelsche en Amerikaansclie vloot.
B. Japansche vloot.
C. Proportie der Japansche strijdmachten tegenover Engeland en Amerika. (Kukumin Shimbun) ***(1159*** D.)

D. NEDERLAND. — Noord-Nederlandsche Nijverheidsorganisatie. — Voor de Maatschappij voor Nijverheid en Handel, departement Groningen, heeft Prof. Dr. D. van Os, hoogleeraar te Groningen, een voordracht gehouden over ,,De toekomstige ontwikkeling van de nijverheid in het noorden van ons land." Prof. Van Os drong in deze rede aan op een harmonische samenwerking tusschen onderwijs, wetenschap, techniek, landbouw, veeteelt, industrie er. handel, ten einde zich krachtiger te weer te kunnen stellen tegen de concurrentie van het buitenland. Daarvoor is noodig aan het bedrijf ,,de voorlichting en de uitkijk" te verbinden. Als één der belangrijkste factoren ontbreekt in de fabrieken het wetenschappelijk en technisch personeel, dat in laboratorium en bedrijf dagelijks arbeidt, om de fabriek op de hoogte van den tijd te houden.

Het komt spr. voor, dat de beste weg om tot de ontwikkeling van de nijverheid te Groningen te komen, is het stimuleeren van de stichting van een ,,Noord Ned. Nijverheidsorganisatie". Zij worde gesticht, als vereeniging of als Naaml. Vennootschap, door de Provinciale Staten, de grootere gemeenten, de Kamers van Koophandel en Fabrieken, de Bonden van Coöperatieve en Speculatieve fabrieken, de fabrieksarbeidersbonden, particuliere industrieele ververs enz. van Friesland, Groningen en Drente.

(Nieuwsblad **v.** h. Noorden)

E. NEDERLAND. — De N. *S.* B. en regeering. — Ir. Mussert heeft op 12 Februari '34 het volgende telegram aan Dr. Colijn verzonden:

Bij teriigkomst kennis genomen, dat Uwe Excellentie mij als leider der N.S.B. ten laste legt den ambtenaren, leden der N S.B., te hebben geschreven: ,,Thans zijt gij de slaaf van een regeering, die haar macht ontleent aan een corrupt bonzenstelsel; gij hebt aan mij een gelofte gedaan; deze gelofte prevaleert boven den trouw aan een corrupte regeering," bericht ik Uwe Excellentie eerbiedig, dat door mij of namens mij nimmer iets van dien aard is geschreven of gezegd; dat ik in tegendeel in ,,Volk en Vaderland" de ambtenaren tot volkomen correcte plichtsbetrachting heb aangespoord, zoodat Uwe mededeeling daarmede in volstrekte tegenspraak is. Mede voor duizenden nationaal-voelende en loyale volksgenooren verzoek ik Uwen Excellentie volledige bekendmaking der feiten, waarop die beschuldiging berust, dan wel openlijke intrekking dier beschuldiging. (Alg. Handelsblad) (V. b. Dr. Colijns verklaring Eerste Kamer **1166** D.)

F. TIBET. — Godsdienst en gewoonten. — ,,Wat de mensch denkt, dat is hij", zeggen de Upanishads. Voor een volk wil dit zeggen, dat hun meeningen en hun geloof voor een groot deel afkomstig zijn van het milieu waarin zij leven, aldus mevrouw Alexandra David-Nee1 in haar lezing over ,,Tibet, zijn godsdienst. zijn philosophie en zijn gewoonten", welke zij in de aula van de Nederlandsclie Handelshoogescliool te Rotterdam heeft gehouden.

Een ongekunsteld volk — zoo vervolgde mevr. David-Neel — als de Tibetanen ondergaat dan in de eerste plaats den invloed van zijn stoffelijke omgeving. Tibet is het hoogst gelegen land ter wereld. Het gevoel van nietigheid, dat bij den aanblik van dit grootsche natuurtafereel over den mensch komt, laat zeker niet na z'n sporen op zijn wezen te drukken.

Behalve bijgeloof heeft deze vreemdsoortige omgeving ook een philosophie doen ontstaan van een exceptioneel zuiver gehalte.

De Tibetanen gelooven dat de persoonlijkheid een samenvatting is van verschillende elementen en niet alleen van twee deelen: de ziel en het lichaam.

Al deze verschillende elementen sterven nimmer, maar herscheppen steeds zichzelf.

Het bewustzijn is verdeeld in verschillende bestanddeelen, elk is verbonden met één der zintuigen en met het vermogen om gedachten voort te brengen. Bovendien bestaat, zeggen de Tibetanen een Ik-bewustzijn. Dit Ik-bewustzijn is dus volgens hen een deel van het totaal-bewustzijn. Bij den dood komt de scheiding van dit Ik-bewustzijn (de geest) en liet lichaam. Na deze scheiding is de Geest overgeleverd aan visioenen, voortkomende uit hetgeen hij gedurende zijn leven heeft gedacht en begeerd. Het is als een reis vol gebeurtenissen, aangenaam en onaangenaam, die wij in een droom doorleven. Verschillende wegen openen zich voor den geest, die naar een of ander Paradijs voeren. Maar hij weet niet hoe deze gelegenheden te gebruiken. De z.g. Doodendienst bestaat hierin om den geest te leiden en te helpen in deze gebieden. De dienstdoende Lama leest daartoe een heilig boek waarin vele raadgevingen voor den geest voorkomen.

In Tibet bestaan zeer vele kloosters. Het grootste — Depung dicht bij Lhassa — herbergt ongeveer tienduizend monniken. (De Telegraaf)

A. NEDERLAND. — Faillissementen 1929—1933. —

Aantal uitgesproken faillissementen in de maanden:

Jaar	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal
1929	253	235	240	236	231	217	201	189	210	247	271	247	2777
1930	273	244	251	250	241	240	255	214	262	286	280	291	3087
1931	304	265	316	291	272	288	255	194	276	331	298	354	3444
1932	312	369	423	384	356	430	323	312	477	381	394	421	4582
1933	384	356	480	325	405	389	333	333	417	388	435	338	4583

(Centraal Bureau voor de Statistiek) (Vorig bericht blz. 649 G.)

B. ENGELAND. — Frankrijks tarieven - Fransche tegenmaatregelen. — In de nota van de Fransche regeering aan de Engelsche inzake he: contingenteeringsgeschil tusschen beide landen zegt de Fransche regeering het scheepvaartverdrag van 1826 en de Engelsch-Fransche handelsconventiô van 1882 op. Deze verdragen loopen dus nu over drie maanden af. Vanwege het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken is verklaard, dat de Fransche regeering aldus opgetreden is, om haar vastbeslotenheid te toonen, om het beginsel van haar nieuwe handelspolitiek intact te houden. Nochtans heeft zij haar Ievendigen wensch, oni alle hangende meeningsverschillen te regelen te kennen gegeven. door haar aanbod te hernieuwen, om terstond nieuwe onderhandelingen te beginnen. (La Journée Industrielle) (Vor. ber. 1168 G.)

C. J. B. WESTERDIJK OVERLEDEN. — In den ouderdom van 74 jaar is dezer dagen na een langdurige ziekte overleden de heer J. B. Westerdijk, lid der Eerste Kamer. De overledene bereikte den leeftijd van 74 jaar.

Na te Groningen de H.B.S. te hebben afgeloopen, vestigde hij zich in 1880 als landbouwer, eerst te Oosterwijtwerd en sinds 1896 te Uithuizermeeden. In 1891 werd hij lid van de Prov. Staten van Groningen en in hetzelfde jaar Burgemeester van de Gemeente 't Zandt. In 1896 werd hij Burgemeester van Uithuizermeeden; in 1903 Lid van Gedeputeerde Staten van Groningen. Van 1916 tot 1919 en sinds 1922 was hij voor de Vrijzinnig Democraten lid van de Eerste Kamer.

De overledene was in landbouwkringen een bekende figuur.

D. RUSLAND. — Generaal Blucher over Japan. — De opperbevelhebber der Sovjettroepen in het Verre Oosten, generaal Blucher, heeft op het partijcongres een rede gehouden. Blucher ging uit van de in gevaar gebrachte toestand van het gebied in het Verre Oosten en verklaarde, dat Japan zich op koortsachtige wijze uitrust voor den oorlog. De Sovjet-Unie wil geen oorlog. De Japansche politiek heeft helaas niet de zekerheid dat militaire verwikkelingen vermeden kunnen worden.

Voorts kantte Blucher zich tegen de verklaringen van den Japanschen minister van Oorlog, dat Sovjet-Rusland van plan zou zijn zich voor te bereiden tot den oorlog. Tegenover het verwijt, dat Rusland 300 vliegtuigen heeft in het Verre Oosten, verklaarde Blücher, dat Japan in Mandsjoerije niet minder dan 500 toestellen bezit. Blücher werd een groote ovatie bereid, toen hij verklaarde, dat de Sovjet-Unie niet de bedoeling heeft Japan aan te vallen. (Wremja)
(Vor. ber. Buitenl. politiek 1147 C.)

E. RUSLAND. — Bestuurslichamen gekozen. — Het 17e congres van de communistische partij der U.S.S.R. is op 10 Febr. '34 gesloten.

In de slotzitting werden de bestuurslichamen der partij gekozen. Vervolgens kwam het nieuw gekozen centraal comité in plenaire zitting bijeen, ter verkiezing der uitvoerende lichamen van het centraal comité, die als volgt werden samengesteld:

Politiek Bureau. Leden: Stalin, Molotov, Lazare Kaganowitsj, Worosjilov, Kalinin, Ordzjonihidze, Koeibisjev, Kirov, Andrejev, Kossior; plaatsverv. leden: Mikojan, Tsjoebar, Petrovski, Postisjev, Roedzoetak.

Secretariaat. Leden: Stalin, L. Kaganowitsj, Kirov, Idanov.

Bureau van organisatie. Leden: Stalin, L. Kaganowitsj, Kirov, Idanov, Jejev, Sjoernik, Kossarev, Stetzki, Gainarnik, Koeibisjev; plaatsverv. leden: Krinitzki en Michel Kaganowitsj.

Behalve de reeds gemelde personen is ook Litwinow tot lid van het uitvoerend comité gekozen, en tot plaatsverv. leden van het centraal comité Rosengolz, Toechatsjevski, Blücher en Boedjonni.
(Leningradskaja Prawda) (Vor. ber. blz. 1117 D.)

F. DUITSCHLAND. — Grondbeginselen der „Deutsche Studentenschaft". — Minister Frick heeft op 7 Febr. 1934 in een rede, welke hij gehouden heeft in de Berlijnsche „Philharmonie" de grondbeginselen van de „Deutsche Studentenschaft" meegedeeld.

De „Deutsche Studentenschaft", bevat alle Duitsche studentenbonden van de hoogescholen in het Duitschs taalgebied.

Buiten dit gebied kunnen Duitsche studenten volgens bijzondere regeling lid van de „Studentenschaft" worden.

Tot leider van het geheel werd benoemd Dr. Stöbel, die onder goedkeuring van minister Frick de onderleiders benoemt. De politieke opvoeding berust bij de nationaal-socialistische Deutschen Studentenbund, de opvoeding tot weerbaarheid bij het S. A. „Hochschulamt".

Vervolgens hield rijkskanselier Hitler een groote rede, waarin hij wees op de belangrijke taak van vernieuwing, die voor de jeugd was weggelegd. Hitler schetste den nood waarin elk volk door een oorlog wordt gebracht en den invloed, die dit vooral op het leven der jongeren heeft gehad. Zij komen terug uit den oorlog met nieuwe denkbeelden voor een nieuwe taak, die aanvankelijk door andere volken beter begrepen werd dan door het Duitsche, wat het Duitsche volk dan ook de nederlaag heeft gebracht. Deze nederlaag werd veroorzaakt doordat men geen idee had van de werkelijke grondslagen van het maatschappelijk leven, berustend op volk en ras. Wil men het Duitsche volk in stand houden, dan kan dit slechts onder het krachtig gezag van een leider en moet men het tot eenheid dwingen. Het verleden is een waarschuwing voor ieder Duitscher. Uitvoerig schetste Hitler tenslotte de taak, die de studenten in den nationaalsocialistischen staat zullen hebben.
(Völkischer Beobachter) (Vor. ber. blz. 849 D.)

G. DUITSCHLAND. — Ontbinding der oppositioneele kerkorganisaties. — Uit verschillende deelen van Duitschland komen berichten omtrent de ontbinding en opheffing van plaatselijke groepen van den Bond van Oppositioneele Geestelijken. Medegedeeld wordt, dat de Wurtenbergsche groep vrijwillig tot ontbinding heeft besloten „teneinde mede te werken aan het herstel van den vrede tusschen de kerk en de leiders van den staat". Van betrouwbare zijde wordt echter verklaard, dat de opheffing geenszins vrijwillig is geschied, doch onder den druk der omstandigheden, evenals trouwens in Oost-Pruisen, waar de oppositioneele groep eveneens is opgeheven.

De Rijksbisschop, die tevens staatsbisschop in Pruisen is, heeft thans drie nieuwe verordeningen uitge-

vaardigd, waarbij verschillende functies als voorzitter en vice-voorzitter van den Hoogen Raad van Kerken worden opgeheven. Bovendien krijgt hij de bevoegdheid zelfstandig geestelijken naar andere standplaatsen te beroepen of hen te schorsen.
Uit Aken wordt gemeld, dat een predikant, die critiek op het beleid van den rijkspropaganda-minister, Dr. Goebbels zou hebben geleverd, tijdens den dienst is gearresteerd.' (Vaz Dias) (Vor. ber. blz. **1147** H.)

A. SCHEEPVAART. — **Nieuwe** vinding. - **Het** meten van den diepgang. —
De verleden jaar afgetreden directeur van scheepsbouw bij het Departement van Defensie, Jhr. ir. M. Rappard, heeft voor de Marine een twaalftal instrumenten vervaardigd, twee voor elk der kruisers „Java" en „Sumatra" en een voor elk der acht nieuwe torpedobootjagers, welke instrunienten ook voor de koopvaardij van groot belang kunnen zijn.
Indien nien in een ruini in het voorschip lading plaatst, dan zal in het algemeen de diepgang van het schip voor toenemen, maar tegelijkertijd acliter afnemen. Bij belading van een ruim in het achterschip juist omgekeerd, terwijl lossen van lading op liet schip een tegengestelde werking uitoefent. De instrumenten, die den vorm vaii een rekerischuif hebben en ongeveer een meter lang zijn, bevatten een schaal, welke de diepgangen vóór aangeeft en een tweede schaal voor de diepgangen aclitrr, terwijl langs elk dezer schalen twee scliuiven loopen; op het eene stel schuiven zijn aangegeven de ruimen in het voorschip, op het andere stel schuiven die van liet aclitersciip. De indeeling der scliuiven is zoodanig. dat daarop te vinden is de hoeveelheid water, in tonnen, welke in elk ruim kan stroonien, indien het ruim volloopt, de invloed van dit gewiclit op den diepgang van het scliip en verder de invloed op den diepgang als gevolg van bijplaatsen (of lossen) van eenig gewicht in (of uit) elk ruim. Een wijzer stelt men op den gevonden diepgang van vóór- of achterschip.
Daar de zeer omvangrijke berekeningen voor elk scliip in het daarvoor bestemde instriiment zijn verwerkt, bestaat de eenige handeling, welke de gebruilter heeft uit te voeren. in het verplaatsen van één schuif en één wijzer voor liet bepalen van den nieuwen diepgang voor en van één schuif en één wijzer voor den diengang achter. Hierdoor is liet groote voordeel verkregen, dat de gebruiker in oogenblikken van gevaar, wanneer door aanvaring, aan den grond loopen of welke andere oorzaak ook, zijn scliip lek is geworden, binnen enkele seconden en zonder dat eenige berekening behoeft te worden uilgevoerd, dc gevolgen van dit lek worden op de ligging van liet scliip kan vaststellen. Maar tevens, welke tegenmaatregelen moeten worden genomen — door liet laten volloopen van een ander ruim, door liet verplaatsen van lading of door tiet overpompen van brandstof-olie, voedingwater, drinkwater enz. naar een ander ruim — liet schip weer recht te leggen en vast te stellen welken nieuwen diepgang het door een en ander heeft verkregen of zal verkrijgen,
Niet alleen voor het geval van lek worden van eenig ruim, maar voor elke verandering van de wijze van belading, dus voor laden, lossen, verbruik of aan boord iiemen van brandstof, water, levensmiddelen enz. en voor elke verplaatsing van gewichten aan boord. kan men binnen weinige oogenblikken, haast automatisch handelend den diepgang, dien het schip zal aannemen, bepalen. Ook voor liet verkrijgen van dien diepgang voor en acliter, welke voor econoniisclie vaart liet meest zewenscht is, is dit van niet onder cijfers te brengen belang. -
De constructie der toestellen is zoo uitermate eenvoudig, dat de kosten van aanmaak ze binnen ieders bereilc brengen.
(Jhr. Ir. M. Rappard) (Vorig bericht blz. **937** A.)

14 FEBRUARI 1934

B. OOSTENRIJK. — Burgeroorlog. — Nadat de opstand in Oostenrijk in den namiddag van 13 Februari leek te luwen, is in de avonduren het verzet tegen de regeering met kracht opgelaaid, vooral te Weenen en met name in de voorstad Floridsdorf.
Volgens de laatste berichten schijnt de toestand te Weenen voor de regeering nog riskant. De sterkte der socialisten wordt op 100.000 man geschat, die goed georganiseerd en bewapend zijn, terwijl de regeering, zooals officieel wordt medegedeeld, slechts over 23.000 man beschikt.
Vice-Kanselier majoor Fey heeft met zijn Heimwehrtroepen de leiding der operaties tegen de Weensche socialisten, Bij de bestorming en verovering van het Karl-Marxhof was hij de eerste die het gebouw binnendrong.
De leiding van de operaties in Steyr staat onder Starhemberg. Hij ondervindt een geweldigen tegenstand. De bewapening van den sociaal-democratischen Schutzbund kan met die der militairen bijna gelijk gesteld worden.
De Weensche brandweer schijnt zich bij de arbeidars te hebben aangesloten, vele soldaten zouden naar de socialisten zijn overgeloopen.
Er moeten duizenden dooden en gewonden zijn.
Het standrecht is voor geheel Oostenrijk afgekondigd.
(Het Volk, De Tel., Vaz Dias, Alg. Hbld., N.R.Crt.)
(Vorig bericht blz. **1170** B,)

C. **FRANKRIJK.** — Fascisme - Francisten. — In Frankrijk is een fascistische beweging ontstaan. Deze partij, waarvan de leden zich „Francisten" noemen, beweert tienduizenden aanhangers in het geheele land te hebben.
Het program dezer beweging is: 1e. Het omverwerpen van het parlementarisme, zoo noodig met geweld. 2e. Een corporatieve fascistische staat oprichten. 3e. Vriendschap sluiten met het fascistische Duitschland en Italië.
Het hoofdkwartier van de beweging is gevestigd in het „Blauwe Huis" in het centrum van Parijs. De leider is Marcel Bucart, een jonge man, met een groot aantal onderscheidingen voor dapperheid, tijdens den oorlog. Hij en zijn aanhangers dragen een blauw hemd met bruinen gordel.
In een interview verklaarde de leider, dat zijn beweging reeds een jaar bestaat, doch dat met opzet alle publiciteit vermeden is, daar men zich eerst van een voldoenden aanhang wilde verzekeren. Nu is de partij 10.000 man sterk en gereed voor actie.
Wij zijn tegen een parlementaire regeering, aldus Bucart, en vóór een corporatieven staat. Collectivisme en kapitalisme verschillen in principe, doch zij hebben hetzelfde resultaat: werkloosheid. De corporatieve staat daarentegen is de synthese van orde en vrijheid.
Onze buitenlandsche politiek is gericht op vriendschap met het fascistische Duitschland, hetgeen zeer goed mogelijk is. Als dit vraagstuk wordt behandeld door personen, die elkaar hebben leeren respecteeren als strijders voor hun ideaal, is het snel opgelost.
Wat de binnenlandsche politiek betreft, zijn wij van meening dat Frankrijk een eensgezind krachtig bestuur noodig heeft en dit zal onder een parlementair regime nooit verkregen worden. Onze beweging is militair georganiseerd.
Wij zijn bereid alle wettige propagandamiddelen te gebruiken om onze idealen te verwezenlijken, doch als dit niet voldoende is, zullen wij niet aarzelen over te gaan tot krachtiger middelen.
(Le Soir)

D. **DUITSCHLAND.** — De Ariër-paragraaf. — De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Dr. Frick. heeft tot 6e hoogste Rijksautoritelten, de Rijksstadhouders en de Landsregeerinnen een mededeeling gezonden, waarin hij constateert dat de Duitsche Ariërwetgeving uit volks- en staatkundige overwegingen noodzakelijk is. Aan de andere zijde heeft de Rijksregeering zichzelf zekere grenzen gesteld. De Duitsche Ariër-wetgeving zou in binnen- en buitenland juister worden beoordeeld, wanneer deze grenzen overal in acht zouden worden genomen. In het bijzonder is het ongewenscht, ja zelfs bedenkelijk, wanneer de principes der z.g. Ariër-paragrafen in de Rijkswet tot herstel van het Beroepsambtenarencorps, dat veelal als voorbeeld werd gesteld, zouden worden uitgebreid tot gebieden, waarvoor zij geenszins zijn bestemd. Dit geldt in het bijzonder voor, zooals de nationaal-socialistische regeering steeds weer heeft verklaard, het vrije bedrijf.
Minister Frick verzoekt overtredingen op dit gebied met alle beslistheid tegemoet te treden en de autoriteiten er op te wijzen, dat zij hun maatregelen en beslissingen slechts mogen baseeren op de geldende wetten. De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken heeft den aan hem ondergeschikten autoriteiten aangeraden dit standpunt van den Rijksminister nauwkeurig na te leven.
(Westdeutscher Beobachter) (**Vor.** ber. blz. **987 C.**)

A. DUITSCHLAND. — De Kath. Jeugdbond. — De Keulsche politie-president heeft den Katholieken Jeugdbond Nieuw-Duitschland tot nader order elk optreden in de open lucht verboden, naar aanleiding van het feit, ,,dat de organisatie, ondanks het uitdrukkelijke verbod, in bondskleeding en in gesloten formaties marschen hield, waarbij het tot botsingen kwam met de Hitler-jeugd".
Een katholiek geestelijke, die in den jeugdbond zich beleedigend over de Hitler-jeugd zou hebben uitgelaten is gearresteerd. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 1146 B.)

B. STRATOSFEER. — Tocht van de **„Ossoaviachim"** (Syrius). — Het centrale sovjet-bureau voor meteorologische waarnemingen heeft ecnige korte mededeelingen van de resultaten der stratosfeervlucht in de vorige maand, die zoo noodlottig is afgeloopen gepubliceerd, voor zooveel men deze resultaten kon vinden met behulp van de apparaten en aanteekeningen in den neergestorten gondel.
Er waren 27 kleurmetingen gedaan en 12 foto's genomen op verschillende hoogten boven 8500 meter. Tijdens het stijgen werd de „hoogste opname" gedaan op 22.000 meter en tijdens de daling tot een hoogte van 12.000 meter opgenomen.
Bij de instrumenten bevond zich ook een Wilson-wolkenkamer en een Hess-apparaat voor het meten van gammastralen.
De kleurmetingen van den hemel bevestigen ten volle de waarnemingen bij de vorige opstijging van den ballon V. S. S. S. R. in September en die van prof. Piccard. Blijkens de aanteekeningen was de kleur van den hemel als volgt:
Op 8500 meter blauw, 11.000 donker blauw, 13.030 donkerviolet, 19.000 donlierviolet tot blauw, 21.000 zwartviolet, 22.000 zwart-grijs. (Krasnaja Gazeta)
.(Vorig bericht blz. **1151** E.)

C. NEDERLAND. — Burgerlijke stand. — Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging van de voorschriften betreffende den Burgerlijken Stand. Enkele wijzigingen zijn o.a. het afschaffen van het vereischte van twee getuigen bij geboorte-aangifte en het volstaan met één aangever bij overlijden.
(Algemeen Handelsblad)

D. ZUIDERZEE. — De Noord-Oostelijke Inpoldering van het IJsselmeer. — De regeering deelt mede in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de begrooting van het Zuiderzeefonds-1934, dat naar haar meening het oogenblik is genaderd om den Noord-Oost polder van het IJsselmeer ter hand te nemen.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. **609** B.)

E. NEDERLA D. — Jubileum der huzaren. — De feesten ter gelegenheid van het 120-jarig bestaan van het derde half regiment huzaren zijn op 13 Febr. '34 aangevangen met een beëedigingsplechtigheid van reserve-officieren op het Alexanderveld.
Er was voor deze traditioneele plechtigheid, welke telken jare op den verjaardag van het regiment wordt gehouden, groote belangstelling. De jonge reserve-officieren werden ditmaal toegesproken door generaal Fabius, den inspecteur der cavalerie.
De plechtigheid op het Alexanderveld werd gevolgd door een marsch door de stad met een defilé voor de Koningin en de Koningin-Moeder. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. **700** B.)

F. LANDROTJW. — Jarowisatie van tarwe. — De ,,Nieuwe Veldbode" wijdt een artikel aan Jarowisatie van tarwe welke een nieuwe methode is om het groeitijdperk te bekorten, ontleend aan onderzoekingen van Prof. Lissenko, van het Oekraïnische Instituut voor Plantenveredeling te Odessa.
Het is bekend, dat wintertarwe, in het voorjaar uitgezaaid, het eerste jaar niet tot bloei komt, omdat tijdens de jeugdontwikkeling de noodzakelijke lage temperatuur ontbroken heeft. De groei laat overigens niet te wenschen over. Het gebrek aan koude belet dus het doorloopen van een stadium, dat doorloopen moet worden om de mogelijkheid van bloeien te verkrijgen. Dit stadium nu heeft Lissenko het jarowisatie-stadium genoemd.
Daar men een volwassen plant niet zonder meer aan koude kan blootstellen zonder nadeelige gevolgen, werd vanzelf de vraag gesteld: hoe oud moet de plant zijn om het jarowisatie-stadium te doorloopen? En nu bleek dat dit geschieden kan terwijl de plant als kleine, onaanzienlijke kiem in den korrel pas tot leven ontwaakt is. De rust in den korrel wordt verstoord door vocht. Stelt men dus gezwollen zaad een tijdlang bloot aan bepaalde lage temperaturen, dan zal het denzelfden zomer rog tot schieten, bloeien en vruchtzetten overgaan.
Dit geldt niet enkel voor wintertarwe, maar ook voor andere planten, mits men den prikkel slechts in de noodzakelijke doseering op het zaad laat inwerken.
(De Nieuwe Veldbode) (Vorig bericht blz. 1151 N.)

G. **BRAZILIE.** — Koffie-positie. — De statistische positie van Eraziliaansche koffie heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

	(Balen)
Voorraad 30 Juni 1930	25.270.766
Oogst 1930131	16.552.000
Totaal	41.822.766
Export 1 Juni 1930—1 Febr. 1931 . . .	11.098.875
Voorraad 1 Febr. 1931	30.723.891
Oogst 1931/32	27.215.000
Oogst 1932133	16.280.000
Totaal	74.218.891
Export 30 Juni 1933	37.577.840
Voorraad 30 Juni 1933	36.641.051

Hiervan zijn 34.797.704 balen opgekocht door de regeering en den nationalen koffieraad, terwijl 1.843.347 balen door het binnenlandsch verbruik zijn geabsorbeerd.
Oogst 1933134 wordt op 29.880.000 balen getaxeerd, waarvan de regeering nog 14.952.000 balen zal overnemen, waarna de regeering per 30 Juni 1934 reeds ca. 49.800.000 balen zal hebben overgenomen, waarvan bereids 25.500.000 zijn vernietigd. De regeeringsvoorraden zullen dus per saldo 24.300.000 balen bedragen. (Amsterd. Effect. Blad) (V. **b.** Positie 473 D.)

H. NEDERLAND. — Radio-belasting. — Volgens de Telegraaf is het de bedoeling van de regeering een radiobelasting te heffen van *f* 3.— per jaar per ontvangtoestel, ook voor aansluitingen op distributienetten.
De opbrengst dezer heffing zal op ongeveer f 1.800.000 per jaar geraamd zijn. Het voornemen is een deel van de opbrengst te bestemmen voor technische verbetering van de radio; een deel te doen vloeien in 's rijks schatkist en een deel te bestemmen voor steun aan de kunst. (De Telegraaf)

I. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Verlaging van loodsgelden. — De regeering heeft bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot verlaging van de loodsgelden met 20 procent.

K. NEDERLAND. — Opheffing van Raden van **Ar**beid. — Men deelt thans van welingelichte zijde aau het Centrum mede, dat de minister van Sociale Zaken besloten heeft te bevorderen, dat de Raden van Arbeid te Heerenveen, Tiel en Brielle worden opgeheven.
De gebieden dier Raden worden resp. gevoegd bij Leeuwarden, Nijmegen en Dordrecht.
Verder zullen de Raden van Arbeid van Deventer en

Zwolle worden gecombineerd, evenzoo Amersfoort en Apeldoorn, 's Hertogenbosch en Tilburg en Goes en Middelburg.
Men neemt aan, dat de zetels dier gecombineerde Raden zullen worden gevestigd in Zwolle, 's Hertogenbosch en Middelburg. Hieromtrent is evenwel nog geen definitieve beslissing genomen. (Centrum)

A. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Leger in 1934. — Bij het leger in Nederlandsch-Indië zijn thans de navolgende aantallen opper-, hoofd- en subalterne officieren in actieven dienst:

a. Adjudanten van den gouverneur-generaal: 1 ritmeester, tevens fg. intendant van diens Huis.

b. Generale staf: 1 generaal-majoor, 2 luitenant-kolonels, 5 majoors (1 leeraar hoogere krijgsschool), 12 kapiteins (2 leeraar hoogere krijgsschool).

c. Intendance: 2 kolonels, 1 luitenant-kolonel, 3 majoors, 10 kapiteins (1 leeraar hoogere krijgsschool).

d. Infanterie: 1 luitenant-generaal (legercommandant), 3 generaal-majoors, 8 kolonels (1 titulair), 24 luitenant-kolonels (1 commandant koloniale reserve in Nederland), 39 majoors, 207 kapiteins (3 leeraar Kon. Mil. Academie), 273 eerste-luitenants (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 112 tweede-luitenants.

e. Cavalerie: 1 luitenant-kolonel, 4 majoors, 8 ritmeesters (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 16 eerste-luitenants, 5 tweede-luitenants.

f. Artillerie: 3 kolonels (1 titulair en gedetacheerd dep. van koloniën), 3 luitenant-kolonels, 19 majoors, 33 kapiteins, 70 eerste-luitenants (1 leeraaï Kon. Mil. Academie), 8 tweede-luitenants.

g. Genie: 1 generaal-majoor, 2 luitenant-kolonels, 3 majoors, 23 kapiteins (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 23 eerste-luitenants, 8 tweede-luitenants.

h. Militaire administratie: 1 kolonel, 2 luitenant-kolonels, 3 majoors, 22 kapiteins (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 17 eerste-luitenants (1 leeraar Kon. Mil. Academie), 14 tweede-luitenants.

i. Topografische dienst: 1 kolonel, 2 luitenant-kolonels, 1 majoor, 6 kapiteins.

j. Geneeskundige dienst: 1 generaal-majoor, 2 kolonels, 6 dirigeerend-officieren van gezondheid 1e kl. (luit.-kol.), 10 der 2e kl. (majoor), 78 officieren van gezondheid 1e kl. (kapitein), 132 der 2e kl. (eerste-luitenant); 1 dirigeerend-apotheker 1e kl. (luit.-kol.), 2 der 2e kl. (majoor), 9 apothekers 1e kl. (kapitein), 19 der 2e klasse (eerste-luitenant); 1 dirigeerend-paardenarts 1e kl. (luit.-kol.), 1 der 2e kl. (majoor), 5 paardenartsen 1e kl. (kapitein), 3 der 2e klasse (eerste-luitenants). (N. R. Crt.) (**Overz.** '33 685E.j

15 FEBRUARI 1934

B. DUITSCHLAND. — **Alfred** Rosenberg's en Ernst **Bergmann's nieuwste boeken** op den Index. — De H. Congregatie van het H. Officie heeft bij decreet van 7 Februari veroordeeld en op den Index der verboden boeken geplaatst de beide Duitsche werken „Der Mytos des zwanzigsten Jahrhunderts" van Alfred Rosenberg en „Die deutsche Nationalkirche" van Ernst Bergmann.
Bij de motiveering der veroordeeling van het werk van Rosenberg wordt gezegd, dat dit alle Katholieke dogma's tot in den grond toe loochent en beschimpt. de grondslagen van het christendom, zooals berouw over de zonden, vernietigt en de noodzakelijkheid betoogt, een nieuwen godsdienst, dat wil zeggen een Gernaansche rassenkerk, op te richten.
In beginsel wordt in het werk de instelling van een mytisch geloof van het bloed en van het ras geëischt, met het oog op de beweerde goddelijke natuur in de? Noordschen (Nordischen) mensch, welke mysteriën vertegenwoordigt, waardoor alle Sacramenten hebben afgedaan.
Wat het werk van Bergmann betreft, deze schrijver loochent Christus en eischt ook de instelling van een nieuwen rassengodsdienst. (Osservatore Romano)

C. OOSTENRIJK, — Burgeroorlog. — De regeeringstroepen dringen de schutzbundtroepen geleidelijk terug. De zuivering der stad Weenen van revolutionnaire elementen lijkt de regeering een onbegonnen werk, zoodat men vreest voor een franctireur-oorlog. Dr. Dollfuss heeft voor de radio aan alle opstandelingen, die zich op 15 Febr. vóór 12 uur bij de autoriteiten aanmelden, straffeloosheid toegezegd. De eerste 2 doodvonnissen zijn voltrokken.
Alle sociaal-democratische vakbonden en andere vereenigingen, 36 in totaal, zijn bij decreet ontbonden. De president van den Nationalen Raad, Dr. Renner, en de president van den bondsraad, Koerner, zijn gearresteerd.
In Linz, Steyr, Bruck a. d. Mur wordt nog steeds gevochten, de regeeringstroepen hebben echter de positie geheel in handen. (Vaz Dias, Alg. Hbld.)
(Vorig bericht blz. 1172 B.)

D. KANKER. — **Zeeziekte** en leverliuur. — Bij vele lijders aan kanker moet de behandeling met Röntgenstralen worden gestaakt wegens het optreden van de z.g. X-stralen ziekte.
Een Duitsch geneesheer, Dr. Dietel te Heidelberg', nu heeft ontdekt, dat deze ziekte kan worden genezen door injectie van leverextract.
Deze onderzoekingen zijn onlangs herhaald en hun uitkomst is bevestigd door Dr. Douglas Webster, hoofd van de radiologische afdeeling van het Middlessex Hospitaal. Die met het oog op het feit, dat diegenen, die van de kuur het meeste nut ondervonden, lieden waren, die men eveneens kon verdenken van te lijden aan zee- en wagenziekte, den raad gaf, ook bij deze aandoeningen een proef te nemen met intramusculaire inspuitingen van het zoo goedkoope leverpraeparaat. (Morning Post) (Vor. ber. 1155 D.)

E. DUITSCHLAND. — De **Stahlhelm.** — Seldte, de bondsleider van den Stahlhelm, heeft naar aanleiding van beschuldigingen, als zou de bond den laatsten tijd reactionnaire actie voeren, bepaald, dat alle leden vóór 28 Februari een schriftelijke belofte van trouw aan den Stahlhelm moeten onderteekenen. (Angriff)
(Vorig bericht blz. 754 *C.)*

F. D. F. E. SCHLEIERMACHER HERDACHT. — Het Instituut voor Systematische Theologie heeft aan de Leidsche Universiteit den Duitschen theoloog D. F. E. Schleiermacher herdacht, die op 12 Februari 1834 te Berlijn overleden is. Na een kort openingswoord van den voorzitter van het instituut, Prof. Dr. L. J. van Holk, behandelde Prof. Dr. F. W. A. Korff: Schleiermacher in de lijst van zijn tijd.
Spr. concludeerde, dat S. in de theologie het roer heeft omgewend, en principieel positie heeft genomen in de vroomheid van het subject. Hier ligt zijn levensdaad, met welke hij een nieuwe periode heeft doen aanbreken in de geschiedenis der theologie. Maar hier ligt ook zijn eenzijdigheid: zoo ongeveer alles, wat zich tegen hem laat inbrengen, is tot dit ééne punt terug te brengen: het eenzijdig accentueeren van het subject. Juist echter een beschouwing, die Schleiermacher tracht te zien „in de lijst van zijn tijd", vermag hem in weerwil van alle bezwaren recht te doen. Twee werelden botsten in hem: de wereld van het chr. geloof en die van het moderne denken en voelen. Er is dus geen reden het hem euvel te duiden, dat hij op menig punt heeft misgetast. Er is evenmin reden bij hem te blijven staan. Wat normatief in hem blijft, is zijn doelstelling een theologie, die positie durft nemen midden in de cultuur van haar tijd.
Prof. Dr. G. J. Heering sprak hierna over Schleiermacher als dogmaticus, en Prof. Dr. W. B. Kristensen over Schleiermacher's opvatting van godsdienstgeschiedenis. (Red. K. H. A.)

A. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Radio-debat **V.A.R.A.** — Bij de bespreking van het radio-vraagstuk in de Eerste Kamer, in het bijzonder het onlangs uitgevaardigde verbod van uitzending van de V.A.R.A. op **27** Januari '**34, zeide** minister de Wilde o.a. het volgende:

De andere vereenigingen hebben uit sportieve overwegingen bedankt voor den zendtijd, aan de V.A.R.A. ontnomen. Ook dit zal niet meer gebeuren. Het is geen sport, maar ernst. En als hier een golf ongebruikt blijft, is het buitenland er aanstonds bij om ze op te vragen. Als dat zoo zou doorgaan, zal er niets anders opzitten, dan dat ook in ons land de uitzending van staatswege gegeven wordt, hoezeer spr daar op zichzelf tegen is. Spr. moet optreden, gelijk hij doet, om de vrijheid te beschermen. Hij doet een beroep op de omroepvereenigingen, in haar eigen belang, om hem bij de bescherming van de vrijheid bij te staan. (Het Vaderland) (Vor. **ber.** blz. 1145 H.)

B. NEDERLAND. — Goudclausule **Bataafsche Petroleum Mij.** en **Koninklijke** Petroleum **Mij.** — De Vierde Kamer van de Haagsche Rechtbank heeft op 15 Febr. **1934** uitspraak gedaan in de zaken door de Ver. v. d. Effectenhandel te Amsterdam aanhangig gemaakt tegen de Bataafsche Petroleum Mij. en de Koninklijke Petroleum Mij. over de betaling van de dollarobligaties.

De Ver. v. d. Effectenhandel had gevorderd, dat de betaling van de dollarobligaties zou geschieden op goudbasis. De rechter echter heeft deze vordering ten aanzien van de Bataafsche afgewezen en zulks op grond van de gewijzigde wet van den staat New York, waarbij betaling der obligaties geschiedt tegen den huidigen koers, dus niet op goudbasis. De Ver. v. d. Effectenhandel werd ten deze veroordeeld tot betaling van de proceskosten.

Ten aanzien van de tweede zaak tegen de Koninklijke Petroleum Mij. werd de eisch van de Ver. v. d. Effectenhandel wel toegewezen op grond van de overweging, dat de dollarobligaties van de Koninklijke, zoowel in den Staat New York op goudbasis als te Amsterdam in guldens betaalbaar zijn gesteld. De Koninklijke werd veroordeeld tot betaling van de kosten. Naar wij vernemen zullen beide partijen van deze vonnissen in hooger beroep gaan. De Koninklijke van het tegen haar gewezen vonnis, de Ver. v. d. Effectenhandel van het vonnis inz. de Bataafsche.
(Algemeen Handelsblad)

C. NEDERLAND. — Dr. H. Polak's rede. — Voor het eerst sinds **5** jaren heeft op **14** Febr. '**34** de bondsraad van den A.N.D.B. een algemeene vergadering gehouden onder leiding van Dr. H. Polak. Na gesproken te hebben over den toestand in de Diamantindustrie kwam spr. tot den politieken toestand. internationaal zoowel als landelijk. Hij spralc den wensch uit, dat het de Oostenrijksche sociaal-democratie moge gelukken het tegen haar geoefende geweld te breken, nu zij het niet lijdelijk wil ondergaan. Ook in ons land is een vloedgolf van nationaalsocialisme opgekomen na de gebeurtenissen met De Zeven Provinciën in Indië. Nooit, zoo stelde spr. uitdrukkelijk vast en hij beriep er zich daarbij op, dat hij tien jaar voorzitter van de S.D.A.P. is geweest, nooit is er een rechtstreeksche aanraking geweest tusschen de marinebonden eenerzijds en N.V.V. anderzijds; nooit hebben S.D.A.P. en N.V.V. tot muiterij opgezet. Sociaal-democratische invloeden zijn vreemd aan de muiterij op De Zeven Provinciën; ,,wapenen als in Indië gebruikt zijn, bevinden zich niet in ons tuighuis."

Spr. komt met nadruk op tegen de den laatsten tijd telkens verkondigde meening, dat de vakbeweging onder staatscurateele moet komen. Wij zijn niet corrupt, aldus spr., en wij hebben geen ,,bonzen" zooals de fascisten zeggen. Dat is kleinburgerlijke kwetserij van menschen die door de crisis getroffen zijn en het nu zoeken in persoonlijke verdachtmaking en het verwekken van een paniekstemming.

Tot nu toe is hier de strijd tusschen nationaal-socialisme en de arbeidersbeweging een strijd op papier geweest; mocht hij ook hier een anderen vorm aannemen, dan zal de arbeidersbeweging hem voeren niet volgens Duitsch, maar volgens Oostenrijksch voorbeeld. Onze vakvereenigingen zijn daarvoor sterk genoeg. (N. Rott. Courant)

D. DUITSCHLAND. — Karl Barth. — Het Ned. Chr. Persbureau publiceert het volgende over de huidige positie van prof. Karl Barth, den man, die zich het sterkst tegen de gelijkschakeling van het Duitsche kerkelijke leven verzette:

De meest principieele opposant was de Gereformeerde leider prof. dr. Karl Barth te Bonn. Deze is door den loop der zaken thans sterk vereenzaamd. Stond het een oogenblik zoo, alsof hij behalve de Gereformeerden ook de Luthersche orthodoxie zou meekrijgen, thans hebben de Luthersche orthodoxe leiders zich juist van het pad, dat door Karl Barth geteekend was, sterk en bewust afgekeerd en aarzelen de Gereformeerden opnieuw tusschen de coöperatie (politiek van samenwerking met den Hitler-staat) van den afgetreden kerkminister der Gereformeerden Otto Weber en de non-coöperatiebeweging (politiek van niet-samenwerken), welke Karl Barth voorstaat. Het zal er wel op neerkomen, dat de Gereformeerde richting, indien zij niet den band met de rijkskerk doorsnijden wil om op zichzelf te gaan staan als ,,vrije kerk", Weber's coöperatie-tactiek opnieuw gaat volgen en zoo binnen de rijkskerk de haar aangeboden afzonderlijke Gereformeerde organisatie opnieuw aanvaarden gaat. (Ned. Chr. Persbureau)
(Vorig bericht blz. **1171** G.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wijziging van het Reglement van Orde aangenomen. — In de op 14 Febr. 1934 gehouden vergadering van de Tweede Kamer is het voorstel-Aalberse c.s. tot wijziging van het reglement van orde aangenomen met **67** tegen **4** stemmen. Tegen stemden de communisten en do heer Sneevliet. (Alg. Handelsblad) (1060 EI.)

F. FRANKRIJK. — **Kabinet-Doumergue - Regeeringsverklaring** - Meerderheid. — De regeeringsverklaring. welke op **15** Febr. '**34** in de Fransche Kamer en Senaat werd voorgelezen, luidt als volgt:

,,De regeering welke zich thans aan u voorstelt is gevormd met het doel, een godsvrede tusschen de partijen te bereiken. Na de zoo tragische en smartelijke gebeurtenissen der laatste dagen is er alle reden om aan te nemen, dat deze godsvrede in overeenstemming is met de wenschen van het land en het parlement. Er dient een dringende taak van gerechtigheid vervuld te worden. De godsvrede en het tot bedaren komen der gemoederen zullen het mogelijk maken, die taak ten volle te vervullen, zonder eenigen hartstocht, doch met den wil, de schuldigen, wie dat ook mogen zijn, op te sporen, te vervolgen en te treffen.

Naast deze taak van gerechtigheid staat nog een andere, die niet minder dringend is: een moreel herstel, dat den terugkeer tot zekere vrijwillig aanvaarde maatregelen van tucht noodzakelijk maakt.. Bij degenen, die leiding moeten geven, vereischt deze taak bekwaamheid en gezag, bij hen, die leiding behoeven, eerbied voor hun beroepsplicht.

De godsvrede is voorts niet minder noodzakelijk, ten einde het land snel de begrooting te geven, welke het noodig heeft, en welke snel moet worden aangenomeri met het oog op de soliditeit van het Fransche betaalmiddel."

De Fiansche Kamer heeft met **402** tegen **123** stemmen en 68 onthoudingen haar vertrouwen in de regeering Gaston Doumergue uitgesproken. De premier had voorgesteld en daaraan de vertrouwenskwestie verbonden, om alle interpellaties over de samenstelling en de algemeene politiek der regeering uit te stellen tot na de afhandeling van de begrooting voor **1934.**
(Le Matin) (Vorig bericht blz. 1168 A.)

16 FEBRUARI 1934

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Kabinet Malypetr. — Het kabinet-Malypetr is afgetreden als gevolg van het verzet der nationaal democraten tegen de voorgenomen valuta-maatregelen der regeering. Malypetr werd met de vorming van een nieuw kabinet belast. Behalve Malypetr zelf zal daarvan o.a. ook Benesj als minister van Buitenlandsche Zaken deel uitmaken. De samenstelling blijft in hoofdzaak dezelfde.
(Cesko Slovo, Praha) (Vorig bericht blz. **550** K.j

B. OOSTE RIJK. — Burgeroorlog. — Te Weenen heerscht op het oogenblik rust. Tot ernstige gevechten is het niet meer gekomen. De socialistische leiders Julius Deutsch en Otto Bauer zijn in Tsjecho-Slowakije aangekomen, nadat zij tot 15 Febr. '34 hadden meegestreden. Een derde doodvonnis is niet uitgevoerd. Het Int. Vakverbond publiceert een manifest, waarin tot krachtdadige hulp wordt opgewekt. (Het Volk) (Vorig bericht blz. 1174 *C.)*

C. DUITSCHLAND. — Fransche nota. —
De Fransche nota van antwoord op het Duitsche ontwapeningsmemorandum van 19 Januari wordt thans gepubliceerd.
In de nota wordt o.m. verklaard:
Het is de Duitsche regeering zeer zeker niet ontgaan, dat de in het aide memoire van 1 Januari gedane voorstellen op twee punten volgens de meening der Fransciie regeering een principieel karakter droegen. De vergelijking der Fransche en Duitsclie effectieven kan slechts van toepassing zijn op vergelijkbare personeelscijfers, d.w.z. op ditgenen, die bestemd zijn voor de verdediging van het moederland en zulks is slechts denkbaar, wanneer alle strijdkrachten die eenig militair karakter dragen vallen onder de vast te stellen beperkingen.
De gelijkstelling op het gebied van het materiaal, d.w.z. de toewijzing van dat materiaal aan Duitschland, dat de andere naties ontvangen, doch dat Duitscliland moinenteei is verboden, kan aas plaats vinden na de reorrranisatie van tiet Duitsciie leger En de absorptie van de voor-zeoefende en buiten-militair verband geoefende organisaties door het geregelde hij conventie vastgestelde legercontingent. Terwijl de Duitsclie regeering in deze beide beslissende kwesties de voorstellen terzijde legt, welke haar waren gedaan en waarvan zij de bedoeling en de portee niet verkeerd kon verstaan, lieeft zij het geheele in het aide mémoire van 1 Januari gesclietste program afgewezen.
Onder deze omstandigheden ziet de Fransche regeering niet, welk nut de uitgebreide bijlagen op het laatste Duitsche memorandum zouden kunnen hebben. De Fransche regeering komt hier opnieuw met haar oiiden eisch terug deze kwesties sleclits af te handelen bij deelneming van alle belanghebbende mogendheden. Een voorbereidende Duitsch-Fransche bespreking hierover zou slechts dan van nut kunnen zijn, wanneer reeds eenstemmigheid zon bestaan op bepaalde principes. Helaas is zulks allerminst het geval, zooals sleclits door al te veel feiten is te bewijzen. Het is bijv. uit gepubliceerde documenten op te maken, dat het Duitsche leger. wat betreft zijn organisaties, ziin effectieven. zoomede voor 'wat betreft tier *materiaal* reeds ttians hulpbronnen bezit, welke in geen verhouding staan tot de verdragsbepalingen en welke genomen zouden moeten worden als basis voor latere vergelijkingen. Voordat rekening wordt gehouden met de toekomst, moet eerst rekening worden geliouden met het heden. De Fransctie regeering wenscht twee essentieeie misverstanden op te helderen. Bii de eisch een effectieve contrôle in te stellen gaat het om niets; wat de eer der Duitsche regeerring zou kunnen schenden. De Duitsche regeering twijfelt blijkbaar aan den wil der Fransche regeering de beperking van haar overzeesche strijdkrachten te overwegen. Niets is oniuister dan dat. Evenmin zullen de overzeesclie Strijdkrachten worden uitgezonderd van de beperking: Het mobiele karakter dezer strijdkrachten vereischt, dat zij op ieder tijdstip in het moederland beschikbaar zijn om in den kortst mogelijlien tijd naar die punten van het koloniale rijk te worden gedirigeerd waar hun aanwezigheid het meest gewenscht wordt geacht. De Fransche regeering is steeds van meeninn geweest dat de vast tc stellen maxima betrekking moeten hebben op alle organisaties die een militair karakter dragen en zij heeft het als eeii vaststaand feit beschouwd dat de formaties van S.A. en S.S. dit karakter dragen. De Fransche regeering handhaaft ten deze liaar vroeger standpunt en verklaart haar handteekening niet te kunnen zetten onder een conventie welke pas de toekomst de beslissing laat of de formatie; van S.A. en S.S. een militaire waarde hebben. Een op dit principe berustende conventie zou op een verkeerde basis zijn opgebouwd,
Ten slotte verzekert de Fransche regeering, dat zij van *meening* is, dat een volledige en loyale overeenstemming met Duitschland zoowel de voorwaarde als ook de garantie voor de verbetering van den toestand is. Docli anderzijds zou niets gevaarlijker zijn dan een onduidelijkheid. Het is aan de Duitsclie regeering deze onduidelijkheid op te klaren. De Fransclie regeering heeft den plicht de door haar gemotiveerde opvatting te handhaven. Zonder de wederkeerigheid en de onreclitlieid derzelfde voornemens van de Duitsctie'regeering te 'betwijfelen, is zij van meening dat een onderhandeling er niet door behoeft te worden geschaad, wanneer de nieeninrsverschillen. welke een definitieve regeling in den weg hebben gestaan, worden erkend, aan elkander toegepast en zelfs tegenover elkander worden geplaatst.
(Le Temps) (Vorig bericht blz. 1156 E.)

D. VATICAAN. — Onderhandeling met Duitschland in zake het Concordaat. — Ministerialdirektor Butmann, die te Rome namens de Duitsche regeering de onderhandelingen met den H. Stoel voert over de kwesties, welke gerezen zijn omtrent de toepassing van het tusschen Duitschland en het Vaticaan gesloten concordaat, is weer naar Berlijn teruggekeerd om nieuwe instructies te halen.
De diplomatieke onderhandelingen met de Curie worden derhalve voortgezet.
Alles bij elkaar genomen is de toestand nog steeds zeer ernstig.
Men krijgt hier in versterkte mate den indruk dat een machtige richting in den boezem van het nationaal-socialisme ongunstig gezind is tegenover elk positief Christendom. (De Maasbode) **(967 D.)**

E. **NEDERLAND.** — Bescherming tegen luchtaanvallen. — In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer over de begrooting voor 1934 van het departement van Defensie, deelde minister Deckers o.a. mede:
Het ontwerp van wet met bijbehoorende memorie van toelichting, in zake de bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen, heeft de regeering thans bereikt.
Er zal voor gewaakt worden, dat hier te lande geen minder deugdelijke gasmaskers in den handel zullen worden gebracht. De minister blijft van meening, dat een goed georganiseerde luchtbeschermingsdienst een beteren waarborg biedt tegen aanvallen met chemische wapenen dan de ,,nationale ontwapening".
(Vorig bericht blz. 1156 *C.)*

F. RUSLAND. — Stedengroei. — Het Sovjet-blad ,,Za Indoestrializatsijoe" geeft in zijn jubileum-nummer eenige statistische bijzonderheden over den groei der steden in het land. De bevolking der Russische steden bedroeg in 1914 25 millioen zielen, in 1933 39 millioen. De groei van afzonderlijke steden wordt door de volgende cijfers geillustreerd: Leningrad had in 1917 2.165.000 inwoners, in 1933 2.839.000; Moskou had in 1917 1.701.000 inwoners, thans 3.572.000. Voor de overige steden geeft de statistiek de volgende cijfers: Charkow (hoofdstad van de Oekraine) 313.0013 thans 646.000; Iwanowo-Woznessensk: 85.000 en 190 000; Nizjnij-Nowhorod (thans Gorkij): 126.000 en 477.000; Stalingrad (vroeger: Tsaritsyn): 132 000 en 412.000; Kiejew: 467.000 en 538.000; Rostow aan den Don. 210.000 en 520.000; Permj: 47.000 en 270.000; Swerdlowsk (vroeger Jekaterineburg): 65 000 en 481.000; Tsjeljabinsk: 46.000 en 217.000; Nowosibirsk: 69.000 en 294.000; Kemerowo (in Siberië): 4000 en 104.000; Prokopjewsk (eveneens in Siberië): 10.000 en 117.000; Tiflis: 246 000 en 414.000; Gorlowka (in het Donetsbekken): 7000 en 110.000; Makejewka: 18.000 en 100.000; Stalino (vroeger: Joezowka): 52.000 en 227.000; Bakoe: 245.000 en 709.000.
Van de nieuwe, onder het sovjet-regime opgerichte steden, worden de volgende cijfers gegeven: Swirj 25.000; Bobriki 47.000; Magnitogorsk 230.000; Koeznetsk (intusschen omgedoopt in Stalinsk): 249.000.
(Za Indoestrializatsijoe) (Vorig bericht blz. **991** G.)

G. RUSLAND. — **Sovjetburgerschap** voor Dimitrof, **Popof, Tanef.** — Aangezien de Bulgaarsche regeering h eft geweigerd, d zich in Duitschland in hechten bevindende Bulgaarsche communisten Pimitrof, Popof en Tanef als Bulgaarsche staatsburgers te beschouwen, hebben zich bloedverwanten der drie communisten door tusschenkomst van het Sovjet-gezantschap te Berlijn tot de Russische regeering gewend, met verzoek den gevangenen het staatsburgerschap der Sovjetunie te verleenen. De Sovjetregeering heeft, naar officieel wordt medegedeeld, dit verzoek ingewilligd. (Nederl. Tel. Agentsch., Reuter)
(Vor. ber. Rijksdagbrand 1101 **A.)**

17 FEBRUARI 1934

A. LITAUEN. — Wet tot bescherming van volk en staat. — De staatspresident heeft met onmiddellijk van kracht worden de sedert geruimen tijd ontworpen wet tot bescherming van volk en staat afgekondigd, waardoor de tot dusverre bestaande bepalingen worden aangevuld en verscherpt. (Diena, Kaunas)

B. EGYPTE. — Opgravingen. — De opgravingen onder de pyramide van Sakkar hebben interessante vondsten opgeleverd. In d0 basis van de pyramide heeft men een ongeveer 30 meter lange gang ontdekt, waarin zich duizenden schotels, kelken en schalen bevonden. De meesten waren vervaardigd uit kostbaar albast, anderen uit dioriet, porphyr of kwarts. De meeste voorwerpen zijn gebroken, doch men hoopt minstens eenige honderden te kunnen herstellen. Verscheidene vazen dragen inscripties van zwarte teekens. Eenige schijnen tot het erfgoed van de dynastie der Pharao's Sosser te hebben behoord, die ongeveer in de 28e eeuw voor Christus heeft geregeerd en de pyramide gebouwd heeft. Andere inscripties duiden de naam en titel van edellieden aan en het feest, waarop het vaatwerk hun is aangeboden. (Il Secolo) (Vorig bericht blz. 208 K.)

C. DUITSCHLAND. — **„Hitler-Jugend"** en **Evang. Jugend.** — Over de evangelische jeugdorganisatie in het nieuwe Duitschland heeft de „referent" voor jeugdaangelegenheden in de „Geloofsbeweging van Duitsche Christenen", de tegenwoordige bisschop van Maagdenburg en Halberstadt, Friedrich Peter, onlangs gezegd: „Hitler's woorden tot de Duitsche jeugd: „Ihr seid unser Weiterleben"! hebben onbegrensde geldigheid. De komende generatie zal slechts bij Hitler zweren! Daarom zal de jeugd in het nieuwe Duitschland steeds Hitlerjeugd zijn en blijven, ook wanneer zij niet in de Hitlerjeugd georganiseerd mocht zijn. Het evang. jeugdwerk (500 duizend jongemannen en meisjes) is wat betreft zijn leiding en wat de beweging zelf betreft reeds voor ten minste 90% voor de Duitsche Christenen gewonnen." (Westdeutscher Beobachter) (Vor. ber. blz. 1115 D.)

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** — In het officieele communiqué, dat na de bijeenkomst van het kleine bureau der ontwapeningsconferentie werd gepubliceerd, wordt medegedeeld dat de vergadering van het bureau tot 10 April 1934 wordt uitgesteld. (Journal de Genève)

E. NEDERLAND. — Alg. Ned. **Doofstommenvereeniging „Guyot".** — Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Alg. Ned. Doofstommenvereeniging „Guyot" is van het Doofstommenorgaan „Andor" een speciaal „Guyot"-nummer verschenen. Het opent met een bijdrage van Dr. W. de Vlugt, burgemeester van Amsterdam en vele andere bekende personen. („Guyot")

F. DR. GOEBBELS EN DE DUITSCWE VROUW. — Wij zien de uiting van de hoogere vrouweneer niet daarin, zeide Dr. Goebbels, dat de vrouw zich met den man mengt op mannelijk gebied, doch dat het groote gebied van het vrouwenleven in ideale concurrentie treedt met dat van het leven der mannen. Dat wil niet zeggen, dat wij de vrouwen uit de beroepen willen verdringen. Dat zou tot de meest catastrophale menschelijke en politiek economische gevolgen leiden. (Vorig bericht blz. 1007 B.)

G. ENGELAND. — **Staatsfinanciën.** —
De begrootingsontvangsten bedroegen van 1 April '33 tot 4 Febr. '34 548.224.122 pond sterling, de uitgaven 585.100.376 pd. st. Het loopende tekort bedraagt dus 36.886.254 tegen 90.690.000 pond st. per 4 Febr. 1933. (Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 1002 B.)

H. NEDERLAND. — **Steunverleening** 1931-33. —
In aansluiting aan ons bericht op blz. 1159 A. deelen wij nog het volgende in zake de steunverleening mede:
„De getallen, die ik genoemd heb", aldus minister Slotemaker de Bruine, „zijn juist, en dat het voorkomen van misstanden een der oorzaken is van de stijging, is zeker mijn overtuiging, maar ik had scherper den nadruk moeten leggen op het feit, dat ik slechts van de Rijksuitgaven sprak. Had ik aanstonds tevens de uitgaven der Gemeenten vermeld, dan zou het ontworpen beeld juister geweest zijn. Rijk en gemeenten samen hebben voor werkverschaffing en steunverleening uitgegeven in:

1931 rond 44 millioen
1932 103 „
1933 113 „

Weder vergelijk ik deze cijfers", zoo vervolgde de minister, „met het werkloozenpercent. Het beeld wordt dan aldus:

1931 44 millioen = 15 procent.
1932 103 „ = 27 „
1933 113 „ = 28 „

Ook aldus, gelijk men ziet, zijn de kosten onevenredig gestegen, vergeleken met de werkloosheid; de laatste is verdubbeld, de eersten zijn verdrievoudigd." (Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1159 A.)

I. MUZIEK. — De Berner Conventie en Buma. — De Nederl. Bond van Koffiehuis-, Restauranthouders en Slijters en Horecaf hebben een adres gericht tot de Eerste Kamer, waarin zij wijzen op de nadeelige gevolgen van het muziekauteursrecht voor ons land. Zij dringen er op aan, dat zoolang ons land bij de Berner conventie is aangesloten, bij het innen van auteursrecht voor buitenlanders de noodige gematigdheid in acht wordt genomen. (De Standaard) (435 B.)

H. ENGELAND. — Fusiecontract **Cunard-White** Star gepubliceerd. — Het tusschen de Cunard Line, de White Star Line en het Engelsche ministerie van Financiën gesloten contract tot fusie der Noordatlantische vloten der beiae maatschappijen is dezer dagen gepubliceerd. Het ministerie van financiën verklaart zich bereid, de gelden ter beschikking te stellen, die noodig zijn voor den bouw van het grootste stoomschip der Cunard Line en te dien einde een som van ten hoogste £ 3.000.000 voor te schieten. De fusie betreft behalve dit schip 15 schepen van de Cunard Line en 10 schepen der White Star Line. De nieuwe maatschappij draagt den naam „Cunard-White Star Ltd." (Manchester Guardian) (Vor. ber. blz. 699 G.)

L. SURINAME. — **Begrooting 1932-1933-1934.** —
De Surinaamsche begrootingen van 1932 en 1933 geven de volgende gespecificeerde cijfers:

Afdeeling van de begrooting van uitgaven.	1932	1933
Algemeen en gewestelijk bestuur	f 336.485	f 534.010
Rechts- en politiewezen	629.407	623.038
Geldelijk beheer	1.028.711	955.284
Immigratie en kolonisatie	161.796	—
Eeredienst, onderwijs en armenzorg	1.558.771	1.417.523
Landbouw-proefstation	139.534	92.112
Openbare Gezondheidsdienst	826.872	794.775
Openbare Werken en Verkeer	1.444.450	1.310.640
Brandweer	11.767	7.653
Verrekening van het tekort op de rek. „Aanvoer v. levensmidd. ten beiioeve van de bevolking"	36.000	30.000
Pensioenen, wachtgelden, enz.	1.079.117	1.134.497
Onvoorziene uitgaven	50.000	50.000
	f 7.302.910	f 6.949.532

Begrooting 1934. — Zonder hoofdelijke stemming is de Surinaamsche begrooting 1934 in de Tweede Kamrr goedgekrtird. Het cijfer der *middelen* en *inkomsten en* dat der *uitgaven* bedraagt f 6.677.569. De bijdrage uit 's rijks schatkist beloopt: 1. ter bevordering van de welvaart f 251.313; 2. ter dekking van het begrootingstekort f 2.279.241; tezamen f 2.530.554.

Economische toestand. — Dank zij ook de medewerking van de Staten-Generaal kon in het begin 1933 een *aanvan* wordrn gemaakt met het mechanisch rijstbedrijf in Suriname. %e resultaten van de het vorig jaar gedane proefverschepingen van sinaasappelen tiaar Nederland gaven aanleiding daarmede in dit jaar voort te gaan. Door de proelnemingen met de verscheping herwaarts van bacoven is reeds gebleken, dat de Surinaamsche z.g. Kongo-bacove de vergelijking mrt de beste in Europa ge-

importeerde banaan lieeft doorstaan, zoodat — mede door de wijze waarop in deze aangelegenheid wordt te werk gegaan — eeii herleving van de bacovencultuur welke ook aan den kleinen landbouw ten goede kan konirii, niet langer tot de onmogelijkheden gerekend behoeft te worden.
De proef met de bereiding van koffie, volgens het systeem Fernandes, heeft goede resultaten opgeleverd. Als gevolg van de verkregen resultateii is in belanghebbende kringen in overweging de proefneming in nieer blijvenden vorm voort te zetten. Daar de kottiecultuur nog altijd ren der belangrijkste cultures van Suriname is, heeft de repeeririg aanleiding gevonden ook in dit jaar steunverleening aan de daarvoor in aanmerking komende ondernemingen mogelijk te maken, nu door de langdurige en scherpe droogte in het afgeloopen jaar 1933 een belangrijk lagere productie is te verwachten.
Ontbreekt het dus blijkens de vorenstaande nog onvolledige opsomniing vooralsnog niet aan perspectieven voor een opleving van den econoniischen toestand van Suriname, daartoe zou oprichting van nieuwe, particuliere ondernemingen, op behoorlijke grondslagen gevestigd, mede in belangrijke mate kunnen bijdragen. Teleurstellend is het dan ook dat — ondanks een door den arnbtsvoorganger van den rriinister in beginsel toegezegde divideridgarantie — de oprichting van een maatschappij voor cultuur en export van ananas vooralsnog niet is mogen gelukken.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. 703 G.)

18 FEBRUARI 1934

A. OOSTENRIJK. — Burgeroorlog geëindigd - De verliezen - Verklaring van de regeering. — Officieel wordt medegedeeld:
De burgeroorlog is geëindigd. Van de zijde der regeering zijn 101 menschen gesneuveld en 319 gewond, van wie 115 zwaar. De verliezen te Weenen waren 42 dooden en 125 gewonden. Het aantal getroffen burgers in heel Oostenrijk heeft 137 dooden en 339 gewonden bedragen, van wie te Weenen 105 dooden en 248 gewonden.
Bij de onlusten van 15 Juli 1927 zijn 98 dooden en meer dan 700 gewonden gevallen.
De Oostenrijksche regeering heeft een poging gedaan, haar gewapend optreden tegen de socialistische opstandelingen te rechtvaardigen. Zij zet uiteen dat gebleken is dat de woonhuizen waar de socialisten zich hadden verschanst, met voorbedachten rade als vestingen waren gebouwd juist op strategische punten en bestand tegen het lichte geschut, dat het verdrag van Saint Germain Oostenrijk toestaat. De regeering geeft i verklaring om de or van legenden te kom (Alg. H

B. SPANJE. — Partij-fusie. — De twee in Spanje bestaande fascistische organisaties hebben besloten zich tot één partij aaneen te sluiten.
De vijf links-republikeinsche partijen hebben zich eveneens tot één groote partij samengevoegd.
(Heraldo de Madrid)

I. NEDERLAND. — Nederlandsche Protestantenbond. Op de tweede winterlezing voor de afdeeling Rotterdam van den Nederlandschen Protestantenbond heeft Ds. Gorter gesproken over: Wij Vrijzinnigen en de kerk. Wij ontleenen hieraan het volgende: Het vraagstuk van de kerk is zeer actueel en wordt op alle soorten plaatsen besproken. Het verschijnsel kerk is er een van alle tijden; overal waar de menschen tot geestelijke ontwikkeling zijn gekomen is altijd een kerk geweest, zij het dan ook in verschillende vormen. In de kerk beleeft men gezamenlijk het goddelijke, maar, zooals spr. met enkele voorbeelden aantoonde, hiervoor is niet altijd een kerkgebouw noodig. Overal, waar men met de beschikbare hulpmiddelen gemeenschappelijk God aanbidt, is Kerk. Ook de vrijzinnigen aanvaarden het begrip kerk, zoowel concreet als abstract. Volgens hen openbaart God zich op alle plaatsen en in alle samenkomsten, waar men Hem op eigen manier en naar eigen overtuiging aanbidt. Bij de R.K. en een groot gedeelte van de Protestanten heerscht de opvatting, dat God zich alleen bij hen openbaart en dat buiten hen geen zaligheid zijn kan. In vroeger tijden waren de Lutherschen en Doopsgezinden deze meening eveneens toegedaan, maar thans zien zij in de veelvuldige manifestaties van God iets moois, omdat men ieder in zijn eigen waarde moet laten volgens de openbaring, die hij ontvangen heeft. Bij alle waardeering voor de kerk blijft er echter steeds een zekere spanning bestaan, omdat de kerk altijd min of meer conservatief is.
(N. Rott. Crt.)

D. PROF. WILLIAM MARTIN OVERLEDEN. — Op 54-jarigen leeftijd is te Zurich overleden prof. William Martin, sedert October '33 hoogleeraar in de algemeene geschiedenis aan de Universiteit te Zurich. Martin verwierf zijn bekendheid als redacteur buitenland van het Journal de Genève, als hoedanig hij twee jaar geleden aftrad. Zijn hoofdartikelen genoten in internationale kringen een Europeesche vermaardheid. (Red. K. H. A.)

E. OOSTENRIJK. — Onafhankelijkheid - Verklaring van de Fransche, Italiaansche en Britsche regeeringen. — Het Foreign Office deelt mede, dat de Fransche, Italiaansche en Britsche regeeringen op 17 Febr. overeenstemming hebben bereikt omtrent de volgende verklaring:
„De Oostenrijksche regeering heeft bij de regeeringen van Frankrijk, Groot-Brittannië en Italie geïnformeerd naar haar standpunt met betrekking tot het dossier, dat zij heeft samengesteld, ten einde de inmenging van Uuitschland in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk te bewijzen.
De besprekingen, welke tusschen de drie regeeringen naar aanleiding hiervan hebben plaats gehad, hebben bewezen, dat zij eenstemmig van meening zijn, dat het noodzakelijk is, de onarhankelijkheid en integriteit van Oostenrijk te handhaven overeenkomstig de desbetreffende verdragen."
Het Foreign Office voegt hieraan nog toe, dat men zich herinneren zal, dat de Britsclie regeering reeds duidelijk haar standpunt heeft uiteengezet ten opzichte van de nationaal-socialistische activiteit in Oostenrijk in het aide-mémoire, dat den 9en Februari aan den Oostenrijkschen gezant is overhandigd.
(Daily Telegraph)

F. NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België en Luxemburg - Overeenkomst eeteekend. — In aansluiting aan het bericht van 7 Februari '34 (pag. 1160 D.) kan worden medegedeeld, dat aangezien de Nederlandsche regeering eenerzijds en de Belgische en Luxemburgsche regeeringen anderzijds zich hebben vereenigd met de ontwerp-overeenkomst inzake de regeling van den wederzijdschen invoer, zooals die door de Nederlandsche en Belgische onderhandelaren was opgesteld, op 16 Febr. '34 te 's-Gravenhage tot de onderteekening daarvan is kunnen worden overgegaan. (Vorig bericht blz. 1160 D.)

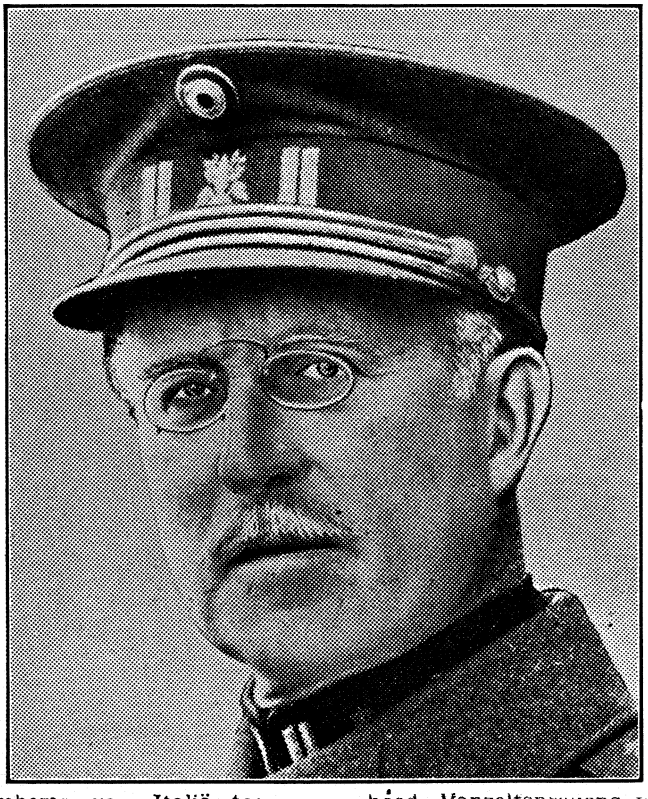
G. DUITSCHLAND. — Het einde van den Rijksraad. Door de opheffing van den Rijksraad, welke op 14 Febr. is uitgesproken, komt een einde aan een instituut, dat door de Rijksgrondwet van 11 Augustus 1919 is gekomen in de plaats van den ouden bondsraad en welke een vertegenwoordiging moest zijn van de Duitsche landen bij de wetgeving en het bestuur van het Rijk. Door de schepping der Rijkseenheid is de Rijksraad als bijzondere vertegenwoordiging der landen overbodig geworden. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 695 D.)

H. ZUID-AFRIKA. — Overeenstemming tusschen Hertzog en Malan. —
Op het Federale Congres der Kaapsche, Vrijstaatsche, Transvaalsche en Natalsche nationalisten ter bespreking van een fusie tusschen den nationalistischen leider Malan en diens groep met minister-president Hertzog's aanhangers is de bereikte overeenstemming tusschen Hertzog en Malan goedgekeurd op de basis van de congresresolutie van Port Elizabeth. Het voornaamste punt hiervan is niet de eenvoudige vereeniging der nationalisten met de Z. Afrikaansche partij, doch slechts een samenwerking voor zoover de overtuigingen met elkaar strooken. (Vaz Dias)

A. **KONING ALBERT VAN BELGIE OMGEKOMEN.**

Koning Albert van België is op 17 Febr. '34 op een korten bergtocht in de rotsen bij Marche-les-Dames, in de omgeving van Namen. om het leven gekomen. De koning had zijn kamerdienaar in zijn auto achter gelaten. Hij verklaarde een der rotsen te willen beklimmen. Hierbij heeft hij omstreeks vijf uur 'smiddags een doodelijken val genaakt. Door zijn lang uitblijven verontrust, spoedden eenige hovelingen zich naar de streek, waar de koning zich moest bevinden. Een hunner vond om halftwee 's nachts het verminkte lijk van den vorst.

Albert Leopold Clement Marie Meinrad van Saxen-Coburg en Gotha werd 8 April 1875 te Brussel geboren als tweede zoon van Philip, Draaf van Vlaanderen, broer van Koning Leopold II, en Prinses Marie van Hohenzollern-Sigmaringen. Toen Op 22 Juni 1869 kroonprins Leopold, de eenige zoon van Koning Leopold II, op jeugdigen leeftijd overleed, werd Alhert's 6 jaar oudere broer Boudewijn toekomstig troonopvolger. Toen Boudewijn echter op 23 Jan. 1891 overleed, was de jeugdige Albert voorbestemd om eens Koning der Belgen te worden.

Op 2 October 1900 trad Prins Albert in het huwelijk met de in 1876 geboren Prinses Elisabeth, tweede dochter van Hertog Karel Theodor van Beieren. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren, Leopold, Hertog van Brabant, op 3 November 1901, Charles, Graaf van Vlaanderen, op 10 October 1903, en Marie José op 4 Augustus 1906.

De troonopvolger Prins Leopold huwde in November 1926 met de Zweedsche Prinses Astrid, uit welk huwelijk twee kinderen, een dochter en een zoon — na de kroning van zijn vader Kroonprins van België — zijn geboren. Prinses Marie José werd door haar huwelijk met Kroonprins Umberto van Italië toekomstig Koningin van Italië.

Na voltooiïng van zijn studies maakte Prins Albert vele reizen, o.a. in 1898 naar Amerika. Door het overlijden van zijn vader werd hij in 1905 officieel Kroonprins van België en in deze eigenschap bracht hij in 1908 een bezoek aan Engeland.

In April 1909 maakte hij zijn groote reis naar den Congo, na een bezoek aan Zuid-Afrika. Van Kaapstad trok hij door Transvaal en vandaar naar Elizabethville. Dwars door het Katangagebied volgde hij den loop van den Congo tot waar deze in zee uitmondt. In Augustus 1909 keerde hij naar België terug. Eenige maanden later, op 17 December 1909, overleed in het Koninklijk Slot te Laeken bij Brussel op 74-jarigen leeftijd zijn oom, Koning Leopold II, en werd Albert geroepen hem op te volgen als Koning der Belgen.

Op 23 December 1909 legde Koning Albert I de plechtige eed op de grondwet af en sprak hij zijn eerste troonrede uit, waarbij hij o.a. de woorden sprak: ,,Onze welvaart is afhankelijk van de welvaart van de massa des volks". Tot groote en aangename verrassing van het Vlaamsche volksdeel legde Koning Albert den eed in twee talen, in het Fransch en in het Vlaamsch af. Het was de eerste maal sedert de stichting van het Koninkrijk België 1831, dat een vorst zich bij een dergelijke plechtigheid ook van de Vlaamsche taal bediende.

Toen kwamen de oorlogsjaren 1914—1918. 's Konings houding en gedragingen maakten op de wereld grooten indruk. Meer dan alle ophef en vertoon hadden kunnen doen, sprak koning Alberts bescheiden heldhaftigheid tot de fantasie der menschen. Simpel en waardig was al wat hij zeide en deed.

Gedurende zijn gedwongen verblijf in Frankrijk riepen staatszaken den koning naar Havre, de Fransche havenstad, waarheen België's regeering zich had begeven. en die dus feitelijk België's hoofdstad was geworden. Maar hij toefde er ongaarne. Zijn hart was bij de mannen in de loopgraven; in hun midden wilde hij zijn, en in hun midden was hij, zoo vaak hij kon.

Op den 22sten November 1918, elf dagen na den wapenstilstand, deed koning Albert zijn ,,joyeuse rentrée" in de Belgische hoofdstad. In een vereenigde zitting der Kamers hield hij een troonrede, en dit waren de woorden, waarmee de koning die rede begon: ,,Ik breng u den groet van het leger. Wij komen van den Yser, mijn soldaten en ik, door onze steden en velden, van vijanden vrij".

Met strikte inachtneming van de beperkingen, die de grondwet den vorst in een zoo democratische constitutioneele monarchie als België oplegt, heeft koning Albert zich altijd zeer intensief met de staatszaken bezig gehouden en toonde hij zich een staatsman, wiens persoonlijk ingrijpen voor de politiek van België dikwijls van de grootste beteekenis was, en laatstelijk nog in December 1933 het land voor een regeeringscrisis heeft behoed. Vanzelfsprekend waren er onder de zoo zeer genuanceerde politieke groepeeringen, die men in de democratisch geregeerde landen vindt, altijd we: groepen, die zich niet konden vereenigen met de oplossing van sommige politieke problemen, zooals de koning die voorstond, en die derhalve ook de koning in den politieken strijd trachtten te betrekken, doch zijn persoonlijke populariteit werd daar nooit door aangetast.

Behalve vorst en staatsman was koning Albert ook een hartstochtelijk sportman met een groote belangstelling voor techniek. De luchtvaart en de bergsport bezaten in het bijzonder zijn voorliefde, en helaas is deze laatste hem noodlottig geworden.

Tragisch doet het aan, dat deze vorst die zoo zeer temidden van zijn volk stond en zoozeer de liefde van zijn volk bezat, die omgeven was door een gelukkig en liefderijk gezin, geheel alleen temidden van de eenzaamheid der wintersche Ardennen is gestorven.

Koning Albert zal worden opgevolgd door zijn oudsten zoon, den 32-jarigen kroonprins Leopold, die op 23 Februari 1934 zal worden ingehuldigd.

(L'Indépend., Le Soir, L'Etoile Belge, La Nat. Belge)

A. POLEN. — Poolsche begrooting door Sejm aangenomen. — De Sejm heeft de Poolsche Segrooting voor het begrootingsjaar 1934-'35 in derde lezing aangenomen. (Kurjer Poranny, Warszawa) (1031 H.)

19 FEBRUARI 1934

B. NEDERLAND. — Revolutionnairen in vertegenwoordigende lichamen. —
Bij Kon. besluit is ingesteld een Staatscommissie, met de opdracht de noodzakelijkheid en doelmatigheid te onderzoeken van wettelijke en andere voorzieningen met betrekking tot het bekleeden van het lidmaatschap van de vertegenwoordigende lichamen door personen, wier staatkundig streven kennelijk is gericht op verandering der Staatsinstellingen met toepassing of bevordering van onwettige middelen.
De commissie zal bevoegd zijn, aan haar uit te brengen advies de voorstellen toe te voegen, welke zij ter bereiking van de door haar aanbevolen maatregelen noodig of wenschelijk acht.
In de commissie zijn benoemd:
tot lid, tevens voorzitter: Mr. Dr. D. A. P. N. Koolen, lid van den Raad van State, te 's-Gravenhage;
tot leden: Mr. Dr. J. Donner, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden te 's-Gravenhage; Prof. Mr W. J. A. J. Duynstee C ss.R., hoogleeraar aan de R.K. universiteit te Nijmegen; Mr. Dr. J. P. Fockema Andreae, Commissaris van de Koningin in de provincie Groningen; Prof. Mr. J. H. van Meurs, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen; Prof. Mr. P. Schollen, hoogleeraar aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam; Jhr. Mr. K. J. Schorer, deken van de orde van advocaten te Utrecht en tot secretaris Mr. P. Meijjes te 's-Gravenhage.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1145 **I.**)

C. BILJARTEN. — Van Belle wereldkampioen. —
Het wereldkampioenschap groot biljart cadre 45/2 te Groningen gehouden, is op 18 Febr. '34 door den Belg Van Belle gewonnen. Het algemeen gemiddelde van den kampioen bedraagt 19 96. Moons was de eenige wiens gemiddelde boven de 20 was, n l. 20.41. De einduitslag luidt: 1. Van Belle; 2. Albert; 3. Joachim; 4. Côte; 5. Moons; 6. Wiemers; 7. Sweering; 8. Sorge. (N. v. d. Dag v. Maandag) (1168 D.)

D. SPANJE. — Protest bij het Vaticaan. —
Op 11 Febr. '34 heeft in de kathedraal van Madrid ter gelegenheid van den verjaardag van 's Pausen kroning, een plechtigheid plaats gehad.
Tijdens die plechtigheid is het woord gevoerd, o.a. door den Pauselijken nuntius.
De nuntius sprak o.a. over de vervolging, welke de katholieken in Spanje te verduren hadden gehad en nog verduren. Volgens de telegrammen uit Madrid heeft de Pauselijke vertegenwoordiger in dat verband ook gewezen op de politiek der regeering in godsdienstzaken, welke politiek in de afgeloopen republikeinsche jaren, een politiek van aperte Kerkvervolging is geweest.
De Spaansche regeering heeft naar aanleiding van deze toespraak, een nota tot het Vaticaan gericht en daarin gezegd, dat ,,zij niet van plan is, te dulden, dat de kerken gebruikt worden voor politieke campagnes, of voor protestbetoogingen tegen de wetten der republiek."
,,Geen kerkelijke overheid", heet het verder, ,,hoe verheven ook, heeft het recht hier in Spanje zich te gedragen, gelijk sommige autoriteiten zoo pas hebben gedaan".
Verder meldt Reuter, dat de Spaansche minister van Justitie den bisschop van Madrid in kennis stellen zal van de maatregelen, welke zullen getroffen worden, indien de ,,incidenten" van j.l. Zondag zich zouden herhalen. (De Maasbode) (Vor. ber. 849 **E.**)

E. EGBERTHA VAN DER MANDELE OVERLEDEN.
Te Soestdijk is op 64-jarigen leeftijd de schrijfster Egbertha van der Mandele overleden.
Egbertha v. d. Mandele is te Delft geboren, waar zij tot haar 14e jaar bleef wonen. In De Steile Weg vindt men herinneringen aan haar kinderjaren. Zij was een der eerste medewerksters aan het damestijdschrift De Hollandsche Lelie.
De eerste roman van Egbertha v. d. Mandele, Het Professorsvroiiwtje, verscheen onder het pseudonym Leo Luttel. Onder haar eigen naam publiceerde zij vervolgens de romans Zusterzielen en Thera.
Na haar huwelijk had de schrijfster zich te Amersfoort gevestigd, waar zij de romans Moraliteit en De Daad schreef. Zij werd penningmeesteres van de Vereeniging van Letterkundigen, en werkte mede aan De Groene Amsterdammer. De Rijke Wees was het eerste boek, dat zij na haar scheiding en het laatste, dat zij vóór haar overgang tot het R.-K. geloof schreef; ,,Naar het groote Licht" bevat de geschiedenis van haar bekeering. (Red. K. H. **A.**)

F. VOLKENBOND. — Cheque-Conventies Limburg.
De Nederl. regeering heeft 11 Dec. 1933 een schriiven gericht tot den secretaris-generaal van den volgenbond, over de moeilijkheden die gerezen zijn t.a.v. de ratificatie der rhèque-conventies. Het gaat hier om de z.g. conventies-Limburg, zoo genoemd naar onzen staatsraad Mr. Limburg, aan wien het tot stand komen dezer conventies voornamelijk te danken is, te weten de conventie betreffende de uniformeering der cheque-wetgeving, de conventie betreffende de beslechting van zekere geschillen in zake het chèquerecht. en de conventie betreffende het zegelrecht op chèques.
De Nederl. regeering verklaart in haar schrijven, dat zij van plan is deze drie conventies op 2 April '34 te ratificeeren. Nu bestaat er tegen deze ratificatie echter een juridisch bezwaar, doordat in de conventies o.a. staat voorgeschreven, dat de ratificatie-oorkonden vóór 1 Sept. 1933 gedeponeerd moeten worden. Volgens den tekst der conventies zijn dus na dien datum nog slechts ,,toetredingen" mogelijk. De Nederlandsche regeering wijst er in dit verband op, dat zij de cheque-conventies reeds ten tijde van de sluiting der cheque-conferentie-Limburg, in Maart 1933, onderteekend heeft en dat het tegen de Nederlandsche wetgevende practijk indruischt, ,,toe te treden" tot conventies, die de regeering reeds onderteekend heeft. Aan den anderen kant was het de Nederlandsche regeering onmogelijk vóór 31 September 1933 de ratificatie-oorkonden te deponeeren, omdat de regeering het gewenscht achtte dat een termijn van 6 maanden verstreek tusschen de inwerkingtreding der wisselconventies-Limburg en die der chèque-conventies-Limburg, welke laatste dus eerst op 1 Juli a.s. plaats kan hebben. De regeering verzoekt daarom den secretaris-generaal in haar schrijven, de noodige stappen te doen opdat de ratificatie op 2 April a.s. alsnog kan plaats hebben.
De secretaris-Generaal, Avenol, heeft thans tot alle staten, die de wissel- en chèaueconventies-Limburg onderteekend hebben, een schrijven gericht, waarin hij hen van het verzoek der Nederlandsche regeering op de hoogte stelt. Daarbij merkt hij dan op dat, waar de conventies-Limburg ten doel hebben de unificatie van het wissel- en chèquerecht over een zoo groot mogelijk aantal landen uit te breiden, hij niet aan kan nemen dat de conferentie, die deze conventies heeft opgesteld. beoogd heeft staten uit te sluiten voor wie de toetredingsprocedure, in verband met de termijnbepaling, bezwaren oplevert. Daarom deelt Avenol in zijn schrijven mede dat wanneer er bij hem vóór den datum, waarop de Nederlandsche regeering voornemens is de ratificatie-oorkonden te deponeeren, geen bezwaren zijn binnengekomen, hij de Nederlandsche ratificatie zal aanvaarden en de geïnteresseerde staten daarvan zal verwittigen.
Ook andere landen, van wie nog acten van ratificatie binnenkomen, zal Avenol op dezelfde wijze behandelen. (De Telegraaf)

A. **Dr. S. TARRASCH OVERLEDEN. —**
Na een ernstige ongesteldheid overleed te München in den leeftijd van 72 jaar Dr. S. Tarrasch, een van Duitschlands meest beroemde schaakmeesters.
(Vaz Dias)

B. **DUITSCHLAND. — Kard. Faulhaber. —**
Kardinaal Faulhaber, de aartsbisschop van München, heeft in zijn Vastenpreek in de St. Michel's kerk op 18 Febr. '34 openlijk de nationaal-socialistische leiders aangevallen en de regeering er van beschuldigd, de overeenkomst tusschen den paus en Duitschland te saboteeren. (Daily Telegraph)
(V. b. Kathol. 1173 A.; Kard. Faulhaber 1153 A.)

C. **NEDERLAND. — Een maand omzetbelasting. —**
Blijkens het gepubliceerde overzicht van den stand der rijksmiddelen op 31 Januari, heeft de omzetbelasting in de eerste maand van haar bestaan opgebracht een bedrag van *f* 3.345.643.07. Daar de gemiddelde maandopbrengst is geraamd op *f* 6.791.666.67 heeft Januari dus nog niet ten volle de helft van het benoodigde bedrag opgeleverd.
(Algemeen Handelsblad). **(V. b. 1072 C.)**

D. **S.D.A.P. — Protestvergadering in zake gebeurtenissen in Oostenrijk. —**
Op 17 Febr. '34 hield de federatie van de S.D.A.P. en de Amsterdamsche Bestuurdersbond een protestmeeting te Amsterdam tegen de gebeurtenissen in Oostenrijk. Ongeveer 6 à 7000 menschen hadden aan den oproep gehoor gegeven. De heer H. Meyer opende de bijeenkomst, terwijl de heer J. W. Matthijsen een rede hield, waarbij hij aan de hand van de historie de beteekenis van de Oostenrijksche revolutie uiteenzette en verklaarde, dat deze gebeurtenissen een les inhielden zoowel voor de Hollandsche sociaal-democratie als voor de regeering-Colijn. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 1102 E.)

E. **NEDERLAND. — Maatkleedingbedrijf - Uitsluiting.**
Op 16 Febr. '34 vond onder leiding van den Rijksbemiddelaar Prof. Mr. P. J. M. Aalberse een bespreking plaats tusschen partijen betreffende het conflict in het maatkleedingbedrijf.
Ondanks langdurige besprekingen werd geen resultaat bereikt, zoodat de uitsluiting is ingegaan.
Van werkgeverszijde wordt gemeld, dat in de bijeengeroepen conferentie door den rijksbemiddelaar inzake het conflict in het maatkleedingbedrijf het voorstel van de werkgevers om de loonsverlaging van 12½% tot 10% terug te brengen, door de werknemers is verworpen. (De Telegraaf). **(V. b. 667 C.)**

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Salarisregeling verworpen. —**
De Volksraad verwierp het Herziene Bezoldigingsbesluit voor burgerlijke landsdienaren met 29 tegen 24 stemmen.
De Volksraad nam met 36 tegen 17 stemmen de motie-De Hoog aan. Deze motie strekt om in afwachting eener nadere herziening maximaal 25 procent korting op de salarissen toe te passen.
Een motie, ingediend door den heer Monod de Froideville, strekkende om bij verhooging der procentueele korting tegelijkertijd een verbeterde kindertoeslagregeling in te voeren, werd met 31 tegen 21 stemmen verworpen. (Aneta) **(Vor. ber. blz. 1148 I.)**

G. **OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten - Ultimatum aan de regeering. —**
Habicht, de leider der nationaal-socialistische beweging in Oostenrijk, heeft op 19 Febr. in een radiorede te München aan de Oostenrijksche regeering een wapenstilstand aangeboden van acht dagen. Indien zij na afloop daarvan niet of onvoldoende heeft geantwoord op de vraag, of zij bereid is samen met de nat.-socialisten den weg te zoeken naar een betere toekomst, dan zal de strijd weer in vollen omvang worden hervat.
(Ned. Tel. Agentschap, Reuter) **(V. b. 1155 C.)**

H. **WIELERSPORT. — Zesdaagsche Wielerwedstrijd te Antwerpen. —**
De einduitslag van den te Antwerpen op 15 Febr. '34 gehouden „Zesdaagsche" is:
1. Pijnenburg—Wals, 228 pnt.; op 1 ronde: 2. Buysse—Deneef, 244 pnt.; 3. Schön—Richli, 203 pnt.; 4. Loncke—Charlier, 181 pnt.; 5. van Kempen—Braspenningx, 149 pnt.; op 2 ronden: 6. Aerts—Hürtgen, 63 pnt.; op 4 ronden: 7. Bogaert—Slaets, 110 pnt.; op 8 ronden: 8. Raes—Mortier, 73 pnt.; op 9 ronden: 9. Verdijck—v. d. Horst, 80 pnt.; op 18 ronden: 10. Mortelmans—Verschuren, 16 pnt.
(Gazet van Antwerpen) **(V. b. 1115 B.)**

20 FEBRUARI 1934

I. **RAPPORT-IDENBURG. —**
Verschenen is het rapport der Commissie-Idenburg, welke o.m. opdracht had het ontwerpen van een organisatie van de weermacht hier te lande en Indië, welke leiden kan tot een aanzienlijke besparing op de defensie-uitgaven. In haar rapport komt de commissie o.a. tot de volgende bezuinigingsmogelijkheden: invoering van een capitulantenstelsel voor onderofficieren hier te lande en voor beroepssoldaten in Indië; opheffing van het vooroefeningsinstituut; opheffing van het garnizoen Gorinchem; en reorganisatie der Marine. Volgens de in het rapport ontwikkelde mogelijkheden wordt op de Rijksbegrooting een bezuiniging van pl.m. *f* 14 millioen en op de Indische begrooting een bezuiniging van pl.m. *f* 12 millioen verkregen.
De door de Regeering ingestelde commissie-Idenburg heeft thans haar rapport uitgebracht, waarin de mogelijkheden worden ontwikkeld, op welke wijze op de defensie-uitgaven een aanmerkelijke besparing is te verkrijgen.
Het verslag is ingedeeld in een inleiding, waarna volgen een vijftal hoofdstukken.

HET LEGER HIER TE LANDE.

Hoofdstuk I vangt aan met een inleiding waarin de commissie o.m. vermeldt, dat zij bij de *f* 6½ millioen, welke op de legeruitgaven 1933 — bedragende ruim *f* 51 millioen met en ruim *f* 41 millioen zonder de pensioenuitgaven — moeten worden bezuinigd, heeft opgeteld *f* 1½ millioen, omdat de legerbegrooting 1933 abnormaal gedrukt is door het tijdelijk achterwege laten van uitgaven, die op den duur niet te vermijden zijn, (t.w. uitgaven voor de materieelvoorziening, oefeningen in grooter verband en herhalingsoefeningen).

De commissie noemt als bezuinigingsmogelijkheden:
De invoering van een capitulantenstelsel voor onderofficieren.
Na te hebben uiteengezet waarom invoering van een capitulantenstelsel voor officieren bezwaarlijk uitvoerbaar is, neemt de commissie zoodanig stelsel voor onderofficieren in beschouwing. Zij acht dit uitvoerbaar, mits voor de capitulanten de overgang in burgerlijken dienst na hun militairen diensttijd wettelijk wordt gewaarborgd en indien aansluiting wordt gezocht bij de opleiding tot onderofficier van dienstplichtigen; dezen zouden dan, na voltooide opleiding, nog 4 tot 6 jaar als (ongehuwd) sergeant- (wachtmeester-, fourier-) capitulant blijven doordienen op een jaarwedde van *f* 750 tot *f* 850 (waarvan, na de verplichte bijdrage voor voeding, huisvesting en kleeding, een zakgeld van ongeveer *f* 5 tot *f* 7 per week beschikbaar blijft). Verlenging van den eerste-oefeningstijd tot één jaar voor die categorieën van dienstplichtige onderofficieren, die thans korter dienen, acht de commissie in dit stelsel noodzakelijk.
Van de rond 2500 thans dienende beroeps-onderofficieren zouden geleidelijk 1600 door capitulanten kunnen worden vervangen; de overige 900 beroepsonderofficieren zouden in de toekomst uit de capitulanten kunnen voortkomen.
Voor de jaarlijks benoodigde 320 capitulanten zullen uiteindelijk 320 × 35 is 11200 plaatsingen in Overheids- en semi-Overheidsbetrekkingen beschikbaar moeten zijn.
De daarvan te verwachten bezuiniging, met inbegrip van de vermindering van den pensioenlast, zal *f* 3.83 millioen 's jaars dragen.

Opheffing van het vooroefeningsinstituut.
Het naast elkaar handhaven van twee opleidingsinstituten (leger en V.O.), die beide infanteriesoldaten vormen, kan niet economisch zijn. Bovendien geeft het V.O. onvoldoende resultaten, die niet voor verbetering vatbaar zijn. Opheffing daarvan wordt door de commissie aanbevolen.
De bezuiniging hierdoor zal *f* 958.000 's jaars bedragen.

Wijziging in de opleiding der beroepsofficieren.
De commissie volstaat met enkele richtlijnen aan te geven, o.m. het voortbouwen op de bij de opleiding van reserveofficieren verkregen resultaten, geschikt maken van den a.s. officier voor zijn taak als opleider van de dienstplichtigen, bijbrenging van algemeene militaire en andere kennis op lateren leeftijd tijdens een éénjarigen krijgsschoolcursus.
Zij schat de met de door haar aanbevolen wijziging in vorenstaanden zin te verkrijgen besparing op *f* 100.000 en beveelt, mede met het oog op de bij de Koninklijke Militaire Academie betrokken belangen van het Indische Leger, een afzonderlijk commissoriaal onderzoek terzake aan.
Een vereenvoudiging der vredessamenstelling van de regimenten Veldartillerie kan, naar de commissie toelicht, *f* 163.000 per jaar bezuiniging brengen.

Opheffing van de compagnie Torpedisten.
De commissie is van oordeel, dat de aan de torpedisten toevallende taak niet van zoodanig belang is, dat daarvoor het

instandhouden van de huidige, door haar bijzondere organisatie betrekkelijk kostbare samenstelling gewettigd is.
Opheffing van de compagnie Torpedisten, welke de commissie aanvaardbaar acht, zal o.a. leiden tot opheffing van het garnizoen Gorinchem en een jaarlijksche bezuiniging geven van ƒ 164.000.

Verdere inkrimping van de vredesorganisatie en c.q. van de oorlogsorganisatie.
De commissie ontwikkelt vervolgens enkele bezuinigingsmogelijkheden door inkrimping van de vredes- en c.q. oorlogsorganisatie van het leger, o.a. een samenvoeging van de oefeningseenheden, waaruit een bezuiniging van ƒ 1.230.000 wordt besomd, het terugbrengen van het aantal infanterie-regimenten per brigade, waarmede ƒ 370.000 te besparen zou zijn en verder nog wijziging in de opleiding van de dienstplichtigen, waardoor ƒ 500.000 bezuinigd zou kunnen worden. Deze mogelijkheden acht de commissie evenwel niet aanbevelenswaardig.

Vervanging van beroeps- door reserve-officieren.
In een eindbeschouwing van hoofdstuk I wijst de commissie er op, dat, indien wordt aangenomen, dat enkele detailbezuinigingen ƒ 300.000 's jaars zullen opleveren, nog een belangrijk bedrag moet worden gevonden, om tot een totale besparing van ƒ 8 millioen te komen. Dit bedrag kan naar haar oordeel alleen nog worden gevonden door afkapping van de oorlogsorganisatie, b.v. met één divisiegroep en zes hooggenummerde regimenten infanterie. In de commissie kwam de meening tot uiting, dat een bedrag van ƒ 1.2 millioen zou kunnen worden gevonden door vermindering van het aantal beroeps-officieren, die dan zouden kunnen worden vervangen door zich daartoe vrijwillig aanmeldende, c.q. tot die dienstverrichting wettelijk verplicht wordende reserve-officieren. Hiertegen werd o.m. aangevoerd, dat een organisatie niet kan worden gebouwd op een mogelijkheid, dat zich een voldoend aantal reserve-officieren vrijwillig beschikbaar zal stellen; bovendien moeten de in dienst zijnde reserve-officieren toch worden bezoldigd, zoodat de bezuiniging hoofdzakelijk in eenige (zeer perspectievische) vermindering van den pensioenlast tot uiting zou komen. Een wettelijke verplichting tot doordienen van reserve-officieren zou zich moeten beperken tot een klein gedeelte van de zeer geschikten onder hen, waardoor alleen op dezen een zware last wordt gelegd; strekt men die verplichting tot geheele jaarklassen van reserve-officieren uit, dan zou uiteraard van bezuiniging langs dezen weg geen sprake zijn.

DE MARINE.

Hoofdstuk II vangt aan met een inleiding waarin uiteengezet wordt, dat op de Marine-begrootingen 1933 slechts ƒ 1.8 millioen is uitgetrokken voor nieuwen aanbouw, terwijl toch voor instandhouding van het moderne materieel jaarlijks ƒ 8 millioen voor nieuwen aanbouw noodig is. De commissie heeft, een zeemacht ontwerpend, welke binnen de gestelde financieele limiet normaal geëxploiteerd en in stand gehouden kan worden, gemeend haar opdracht zoodanig te moeten opvatten, dat zij een vlootorganisatie moest ontwerpen, welke den Lande niet meer zou kosten dan ƒ 24 millioen 's jaars.

Twee reorganisatieplannen.
Twee reorganisatieplannen (plan I en II) heeft de commissie uitgewerkt, welke de volgende verschillen vertoonen:
Plan I behoudt het stelsel van het beurtelings in Nederland en in Indië (over en weer) dienend beroepspersoneel als noodzakelijke voorwaarde voor de instandhouding van een gevechtswaardige zeegaande vloot in Indië; hier te lande moet dan gelegenheid bestaan het personeel op modern materieel op te leiden en te oefenen, waartoe hier beschikt moet worden over 1 kruiser, 2 torpedobootjagers en 5 onderzeebooten type O (in Indië blijven: 2 kruisers, 6 jagers en 12 onderzeebooten, type K). De hier te lande dienstdoende kruiser en jagers worden jaarlijks vervangen door materieel uit Indië. Opleidingen v.z.m. hier te lande; medenemen van de gezinnen voor Landsrekening naar Indië slechts in bijzondere gevallen.
Plan II gaat uit van den gedachtengang dat de zeegaande vloot in haar geheel daar moet zijn, waar haar oorlogstaak ligt, derhalve in Indië, het uit Nederland te betrekken beroepspersoneel moet op Indische voorwaarden in dienst komen (dus geen over en weer dienen) met detacheeringen naar Nederland voor zooveel als voor de maritieme diensten hier te lande noodig is. De opleidingen moeten voor zooveel mogelijk in Indië plaats hebben. Het behoud van 5 onderzeebooten type O hier te lande is bij plan II niet noodig; de zeegaande vloot in Indië telt: 3 kruisers, 8 jagers, en 12 onderzeebooten type K.
De conclusie der commissie ten aanzien van de plannen I en II is, dat ofschoon met het oog op de voornaamste doelstelling der vloot een concentratie van het operatief orgaan in de Indische wateren (plan II) veel aantrekkelijks heeft, de voorkeur toch wordt gegeven aan plan I, omdat de praktijk heeft uitgewezen, dat in een organisatie als in plan I, de materieel- en personeelvoorziening gewaarborgd is.
Na de berekening bleek plan I de gestelde limiet van ƒ 24 millioen te overschrijden met ƒ 3 (5) millioen.
Om ook dit bedrag te vinden, zou, bij behoud van de samenstelling volgens plan I, de zeegaande vloot moeten worden verminderd met 1 kruiser en 1 jager, dus teruggebracht worden tot 2 kruisers, 7 jagers en 17 onderzeebooten (12 K en 5 O). Voor plan II zou de samenstelling worden: 2 kruisers, 4 jagers en 12 onderzeebooten.
De commissie onthoudt zich ter zake van een uitspraak, maar beveelt de Regeering aan, om, z.n. dit vraagstuk door een speciaal daarvoor samengestelde commissie nader te doen onderzoeken.

HET INDISCHE LEGER.

Ten aanzien van het leger in Ned.-Indië heeft de commissie achtereenvolgens als bezuinigingsmogelijkheden in beschouwing genomen:

De invoering van een capitulantenstelsel.
De commissie acht die invoering mogelijk voor een deel der uit Nederland uitgezonden beroepssoldaten, die na 5 jaar dienst in Indië in Overheids- of semi-Overheidsbetrekkingen hier te lande zouden kunnen worden geplaatst. Aangezien niet voor alle terugkeerende soldaten plaatsingen beschikbaar zullen zijn, heeft de commissie gedacht aan uitkeering aan de niet capituleerenden van een geldelijke tegemoetkoming gedurende het eerste jaar na hun terugkeer uit Indië. Van den maatregel wordt een besparing, ook op den pensioenlast, verwacht van ƒ 1.25 millioen 's jaars.
Voorts heeft de commissie een capitulantenstelsel in beschouwing genomen voor de Europeesche onderofficieren, voor wie jaarlijks 50 plaatsingen in den Indischen burgerlijken dienst beschikbaar blijken te zijn. De te verwachten besparing wordt op ƒ 125.000 's jaars geschat.
Voorts heeft de commissie aandacht gewijd aan een geleidelijke vervanging van de veldpolitie op Java door infanterie-afdeelingen en aan inkrimping van de legerorganisatie.
Hierdoor zal in het nog ontbrekende bedrag (ƒ 3.625 millioen) moeten worden voorzien.
Als mogelijkheden om genoemd bedrag te vinden, somt zij op:
een inkrimping van de formatie van het Departement van Oorlog, leidend tot een besparing van ƒ 300.000;
opheffing van de cavalerie en het remontedepot, met gelijktijdige oprichting van pantserauto-afdeelingen (18 pantserauto's) en verdubbeling van de afdeeling wielrijders; besparing ƒ 700.000; uitgave voor eenmaal ƒ 550.000;
opheffing van een der beide afdeelingen bergartillerie en motoriseering van de andere afdeeling; besparing ƒ 500.000; uitgave voor eenmaal ƒ 125.000;
terugbrenging van de 2 bataljons genietroepen tot 1 bataljon met opheffing van 1 compagnie pioniers; voorts halveering van de automobielcompagnie; besparing ƒ 650.000;
opheffing van den militair-diergeneeskundigen dienst en de hoefsmidschool; besparing ƒ 100.000;
vermindering van elk der 3 bataljons Barisan van Madoera, thans tellend een staf en 3 compagnieën, met 1 compagnie;
voorts terugbrenging van het 1½ bataljon sterke Legioen van Mangkoe Negara tot 1 bataljon; besparing ƒ 300.000.
De doorwerking van vorengenoemde maatregelen op andere begrootingsposten wordt geraamd ƒ 675.000 te zullen opleveren; de uit de vermindering van de legersterkte met ongeveer 1300 man voortvloeiende vermindering van den pensioenlast wordt gesteld op ƒ 300.000.

Verdere bezuinigingen.
Verdere bezuinigingen kunnen worden gevonden door den militairen gedurende de eerste 3 jaren van hun verbintenis niet de geldelijke voordeelen van gehuwden toe te kennen.
De commissie wijst er nog op, dat andere wegen openstaan, om de vereischte bezuiniging te vinden; zij noemt daarvan enkele, als samensmelting van de Intendance en de Militaire Administratie, een meer economischen opzet van de grondorganisatie van de Luchtvaartafdeeling in nauw verband met die van den Marineluchtvaartdienst te of nabij Soerabaja, e.a..

DE RESULTATEN IN CIJFERS.

Hoofdstuk IV geeft een samenvatting van de resultaten in cijfers der voorafgaande hoofdstukken. Vergeleken bij de begrootingscijfers 1933 is de cijferopstelling:

ad Rijksbegrooting.

bezuiniging	Landmacht	ƒ 6.5 mill.
,,	Marine (bij plan I)	ƒ 7.6 mill.
	totaal rond	ƒ 14 mill.

op de rond ƒ 77 mill. (pensioenen inbegrepen).

ad Indische begrooting.

bezuiniging	Leger	ƒ 6.5 mill.
,,	Marine (bij plan I)	ƒ 5.6 mill.
	totaal rond	ƒ 12 mill.

op de rond ƒ 106 mill. (pensioenen inbegrepen).

De administratieve verdeeling der kosten.
Hoofdstuk V is uitvloeisel van het tweede deel van de opdracht der commissie, n.l. een nieuwe regeling te ontwerpen voor de administratieve verdeeling der kosten van de maritieme weermiddelen tusschen de begrootingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië.
De commissie beveelt het stelsel aan van een bepaalde jaarlijksche bijdrage van Indië; het bedrag dier bijdrage zou periodiek b.v. eens in de 5 jaren, kunnen worden herzien. Onverdeelde instemming vond dit stelsel in de commissie niet.
Tenslotte wordt, in verband met de gewijzigde positie van den Commandant der Zeemacht in Indië, die bij aanvaarding van een der twee door de commissie geschetste marine-organisaties geen hoofd meer zal zijn van een Departement van Algemeen Bestuur, nagegaan of wijziging van de regeling der verhouding van dien gezaghebbende tot den Gouverneur-Generaal en tot het Departement van Defensie, thans neergelegd in artikel 31 der Indische Staatsregeling, noodig is. De commissie komt daarbij tot de conclusie dat ook in de nieuwe marine-organisatie met de bepalingen in dat artikel kan worden volstaan.
(Nieuwsblad van het Noorden)

(Vorig bericht blz. 1152 B.)

A. OEKRAINE. — Kieff hoofdstad in plaats van Charkow. —
Aangezien Kieff dichter ligt bij het geografisch centrum van de Oekraine en de wenschelijkheid om de hoofdstad dichter bij de voornaamste landbouwstreken van de werkelijke Oekraine te brengen wordt deze stad in plaats van Charkow hoofdstad van de Oekraine. (Leningradskaja Prawda, 12 Dec. '33)

A. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Goudgehalte van de Kroon. —
De regeering heeft op 16 Febr. een wetsontwerp ingediend, strekkende tot verlaging van het goudgehalte van de Tsjechische kroon met 1/6 van 44.58 tot 37.15. De Nat. Bank heeft den plicht van een gouddekking van minstens 25% voor haar totale biljetten en andere direct opeischbare verplichtingen.
De winst door de revalorisatie op den bestaanden goudvoorraad wordt verrekend met de verplichting van den staat uit uitgegeven staatsbankbiljetten.
Tot nu toe bedroeg de verplichte gouddekking 30%, waarbij de helft uit gouddeviezen mocht bestaan.
De Senaat heeft in laatste instantie het wetsontwerp aangenomen. (Cesky Slovo) (Valutabepalingen **149 P.**)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Crisisinvoer-verordening** - Contingenteering van **bontgeweven** katoenen, heele- en **halfkunstzijden** sarongs. —
Met ingang van 14 Februari '34 is de crisis-textielinvoerverordening voor den duur van drie maanden in werking getreden. Het basisjaar is 1930. De importeurs dienen hun licentie-aanvragen vóór 1 Maart 1934 bij het departement van oeconomische zaken te Batavia in te dienen, deze moeten vóór 15 Maart 1934 door bewijsstukken worden gestaafd.
Naar men ons van zeer bevoegde zijde mededeelt, heeft deze contingenteering alleen betrekking op bontgeweven katoenen, heele- en halfkunstzijden sarongs. Het is op de Inlandsche markt min of meer een weeldeartikel Deze sarongs zijn hoofdzakelijk een Brabantsch product. (Aneta) (Vor. ber. **1036** D.)

C. **ZWITSERLAND.** — De **Zwitsersch-Nederlandsche** handel in **1933.** —
Volgens de voorloopige Zwitsersche handelsstatistiek voor het jaar 1933 sluit de Nederlandsch-Zwitsersche handelsbalans over genoemd jaar in vergelijking met 1932 met een kleine verbetering ten gunste van Zwitserland. Terwijl Nederland in het jaar 1932 voor 53 millioen francs naar Zwitserland uitvoerde, en voor 28,4 millioen francs uit dit land heeft ingevoerd, bedroeg de uitvoer uit Nederland naar Zwitserland in het jaar 1933 45.1 millioen francs en de invoer uit Zwitserland 31.5 millioen francs. Het deficit der Zwitsersche handelsbalans met Nederland is dus van 24 millioen francs in 1932 tot 13 6 millioen francs in 1933 gedaald. (Journal de Genève) (**Vor.** ber. **467** F.)

D. **THEOSOFIE.** — Leadbeater en Olcott. —
Op 18 Febr. '34 was het Adyar-dag voor de Theosofische Vereeniging over de geheele wereld. Op dezen dag worden in tal van loges zoowel in Nederland als in andere landen twee gebeurtenissen herdscht, n.l. de geboorte van den heer C. W. Leadbeater, een der bekendste leiders in de theosofische beweging, die heden 87 jaar geworden is, en het overlijden van kolonel Olcott, den eersten president der Theosofische Vereeniging, die den grondslag heeft gelegd voor de wereldorganisatie. (Algem. Wandelsblad) (**669** B.)

E. FRANKRIJK. — Werkloosheid. —
Het aantal ingeschreven werkloozen in Frankrijk bedroeg op 10 Februari '34 343.715 tegen 335.794 een week tevoren en 326.340 op den overeenkomstigen datum van het vorige jaar. Het deze week geboekte cijfer was het hoogste dat dusver werd bereikt.
(Le Temps) (Vorig bericht blz. **882 A.**)

F. VERONAEVERGIFTIGING. —
In den laatsten tijd heeft men in Engeland een zeer merkwaardigen bestrijdingsvorm van vergiftigingsverschijnselen ontdekt. Men heeft namelijk aan menschen, die te groote hoeveelheden veronal hadden genomen, strychnine gegeven en men kon daardoor de anders doodelijke inwerking van het veronal compenseeren.
In het British Medica1 Journal wordt het volgende geval behandeld. Een jonge vrouw had een te groote hoeveelheid veronal ingenomen. Men vond haar toen in bewusteloozen toestand.
Toen zij echter nog zwakke levensteekenen gaf, diende men haar ongeveer één uur lang inspuitingen met strychnine toe. Zij kreeg de meer dan rijkelijke dosis van 1/3 gram: het twaalfvoudige van de hoeveelheid, die in het algemeen reeds doodelijk is.
Bij een gezond mensch zouden in dit geval de ergste verschijnselen van kramp zich hebben voorgedaan. Bij de vrouw, die'zwaar vergiftigd was, werkte deze buitengewoon groote dosis als een uitstekend geneesmiddel. Wel is waar bleef zij één uur lang bewusteloos, maar daarna was zij weer volkomen opgeknapt.
(British Medical Journal)

G. **JAPAN.** — Oud-Premier **Ito** overleden. —
Graaf Mijozji Ito, een der leden van den Geheimen Raad van Japan, is tengevolge van een maagkwaal, 76 jaar oud, overleden.
Ito was de president van het eerste Japansche kabiriet in 1885 en bracht in 1895 aan het einde van den Chineesch-Japanschen oorlog, den vrede van Tsjifoe tot stand. (Algemeen Handelsblad)

21 FEBRUARI 1934

H. **BELGIE.** - **Intellectueele** toenadering met Holland.
De Ned. afdeeling van de Commissie voor Intellectueele Toenadering tusschen Nederland en België heeft in overleg met de Belgische afdeeling, na raadpleging van de Belgische universiteiten, de volgende Nederlandsche hoogleeraren aangewezen om in België lezingen te houden: Dr. Hijmans van den Bergh (Utrecht) en Dr. Dorgelo (Delft) te Luik; Roland Holst (Bloemendaal), Dr. Polak (Rotterdam) en Dr. Dulman (Groningen) te Gent; Dr. Keesom (Leiden) en Dr. Jansen (Nijmegen) te Leuven en Dr. Snapper en Dr. Steinmetz (beiden te Amsterdam) te Brussel.
(Het Vaderland)

I, **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerlrenbond - Schorsing van Geestelijken - Dr. **Niemöller.** —
De leider van de groep van oppositioneele geestelijken, Dr. Niemöller, die de actie in de Evangelische Kerk tegen den Rijks-Bisschop Dr. Müller heeft geleid, is uit zijn functie van predikant ontzet, nadat hij eenige weken geleden reeds was geschorst.
In owdracht van den Rijksbisschop heeft de Silezische landsbisschop acht geestelijken uit hun functies ontheven, omdat zij tijdens de godsdienstoefening de verklaring van den Predikanten-Noodbond hebben voor–elezen of hun toestemming daartoe hebben gegeven. In Pommeren zijn tien geestelijken uit hun functie ontheven en vijf geschorst. (Reichspost)
(Vorig bericht blz. **1177** C.)

K. FRANKRIJK. — **Begrooting.** —
De door de regeering-Doumergue ingediende begrooting, die ter onderzoek aan de Kamercommissie voor de financiën is toegezonden, wijst aan ontvangsten een bedrag aan van 48.630.521.397 francs en aan uitgaven van 48.619.833.233 francs, zoodat er een overschot is geraamd van 10.688.164 francs.
De Financieele Commissie van de Kamer heeft niet 213 tegen 7 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, bepalende, dat over de begrooting voor 1934 globaal zal worden gestemd en niet hoofdstuksgewijs, ten einde talrijke nieuwe voorloopige twaalfden te voorkomen. (Le Petit Parisien) (Vor. ber. **1104 A.**)

L. SPANJE. — Communistische Actie. —
Waarschijnlijk als protest tegen den strijd tegen de socialisten in Oostenrijk trachtten de Spaansche communisten zoowel in de hoofdstad als in Sevilla, Salamanca en Zamora de algemeene staking uit te roepen. Het parool tot algemeene staking werd alleen in de kolenbekkens van Asturië opgevolgd, waar 25.000 arbeiders staakten. Van daar worden ook tal-

rijke overvallen en daden van sabotage gemeld, vooral aan de telefoonleidingen.
In Madrid demonstreerden de communisten alleen in de voorsteden waar zij weder — zooals den laatsten tijd trouwens bijna dagelijks — levensmiddelenwinkels plunderden, trams en vrachtauto's met steenen gooiden en de werkwillige arbeiders bedreigden.
(EI Sol) (Vorig bericht blz. 810 **A.**)

A. DUITSCHLAND. — Stillhalte - Geen vermindering van credieten. —
De op 5 Febr. '34 te Berlijn onder voorzitterschap van Frank C. Tiarks (Londen) bijeengekomen Stillhalteconferentie is op 16 Febr. geëindigd, met het resultaat, dat liet op 28 Febr. 1934 expireerende Stillhalte-verdrag (Duitsch credietverdrag van 1933) door een nieuw verdrag zal wordeii verlengd, dat geldig zal zijn tot 28 Febr. 1935.
Een algemeene korting der credieten, zooals deze was vastgesteld in het verdrag van 1932 en 1933, zal thans niet plaats vinden, hetgeen van Diiitsclie zijde des te bevredigender wordt genoemd, daar Duitschland „met liet oog op de *opleving* in het bedrijfsleven een zeker vrij credietvolumen moet behouden voor de financiering van in- en uitvoer."
„Met evenveel inzclit heeft men rekening gehouden met de Duitsche valuta-situatie en daardoor met het transfer-moratorium nopens de buiten de Stillhalte staande buitenlaiidsciie crediteuren geschapen toestand." Overeengeliomen werd de aflossingen *voorloopig* op te *schorten*.
De bij het verdrag van verleden jaar vastgestelde methode van een zekere verbetering der Stillhalte-credieten, in het bijzonder door liet sclieppen vaii een systeem van register-marken, dat voor Duitschland zoowel ais voor de buitenlandsche crediteuren goed is gebleken, zal niet geringe wijzigingen onder liet nieuwe verdrag worden voortgezet.
De *invoering* van de *registermark* lieeft het mogelijk gemaakt liet geheele credietvolumen aanzienlijk te verminderen zonder dat deviezen door de Rijksbank belioeven te worden afgegeven. In liet afgeloopen jaar werden ongeveer 500 millioen R.M. registermark opgenomen.
Overigens vertoont liet nieuwe verdrag, afgezien van eenige essentieel eveneens slechts ter verduidelijking dienende wijzigingen, peen *principieele* vernieuwingen.
Het credietvolumen, dat onder liet nieiiwe Duitsche credietverdrag van 1931 valt, bedraagt tegen den huidigen deviezenkoers nog ongeveer 2.6 milliard R. M. (N. Rott. Courant)
(Vorig bericht blz. 869 A.)

B. **NEDERLAND.** — **Hooge** Raad van **Arbeid.** —
De Hoope Raad van Arbeid heeft dezer dagen vergaderd onder leiding van prof. mr. I J. M. Aalberse. In deze vergadering heeft de Raad zijn advies vastgesteld met betrekking tot het *voorontwerp* van wet, houdende wettelijke regelen inzake liet erkennen en subsidieeren van vereenigingen niet werkloozenkas en de instelling van een crisiswerkloosheidsfonds.
Een meerderlieid in den Raad heeft zich uitgesproken vóór liet in de wet openen van de *mogelijkheid*, dat in die *bedrijven*, waar de omstandigheden daartoe aanleiding geven, een verplichte werkloosheidsverzekering tot stand komt. Een groote meerderheid zou in dat geval de bijdrage der werkgevers verpliclit gesteld willen zien; een minderlieid zou deze verplichte bijdrage ook in liet thans geldende stelsel wenschen te zien ingevoerd.
Een minderheid van den Raad zou buiten de bestaande werkloozenkassen de *mogelijkheid willen scheppen*, dat men zich bij een overlieidsorgaan tegen werkloosheid zou kunnen verzeltereii; eveneens gingen stemmen op. bedrijfsvereenigingen als draagster der verzekering te doen optreden. Een minderheid zou de bestaande commissie van advies wenschen te zien omgezet in een bestuur der werkloosheidsverzekering.
Een nieerderlieid van den Raad sprak zich uit voor een tot*standkoming* van een crisiswerkloosheidsfonds en eveneeris voor de verpliclite bijdragen der werkgevers in dat fonds.
Ten slotte achtte een meerderlieid vaii den Raad (19 tegen 11) een wet, in den geest van liet onderhavige voorontwerp, gewenscht. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. **105** G.)

C. STAVISKY-AFFAIRE. - **Onderzoekingscommissie.**
De Fransche Kamer heeft besloten tot de benoeming van een parlementaire onderzoekingscommissie inzake de Stavisky-schandalen. (Le Petit Parisien)
(Vorig bericht **blz.** 1140 D.)

D. **SURINAME.** — Begrooting 1932. —
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Surinaamsche begrooting voor 1932. Het eindcijfer wordt verminderd met *f* 335.996 en gebracht op f 6.966.914. De rijksbijdrage wordt gebracht op f 3.032.268 of f 91.988 meer dan het geraamde bedrag. (Het Vaderland) **(1177 L.)**

E. FRANKRIJK. — Levensonderhoud - Stijging der kosten. —
De kosten van het levensonderhoud in Frankrijk stijgen geregeld.
Indien men het indexcijfer hiervoor van 1914 stelt op 100, dan is dit voor Nov. 1933 508, voor Dec. 1933 514, voor Jan. 1934 516.
Deze indexcijfers zijn gebaseerd op de twaalf voornaamste levensbehoeften, voornamelijk onmisbare levensmiddelen.
Voor Parijs bedroegen deze cijfers voor het laatste kwartaal van 1933 526, tegen 516 voor de twee voorafgaande kwartalen, terwijl voor Marseille deze cijfers in November op 617 stonden. (L'Echo de Paris)

F. LETLAND. — **Vriendschapsverdrag** met Estland.
Het vriendschapsverdrag van November 1923 tusschen Estland en Letland is verlengd en uitgebreid. Er zal een permanente raad der beide staten worden samengesteld, welke tot taak heeft de wetgeving en zoo mogelijk de handelspolitiek te brengen op gemeenschappelijke basis. Op internationale conferenties zullen Letland en Estland in de toekomst gemeenschappelijk optreden en eventueel ook door gemeenschappelijke delegaties zijn vertegenwoordigd.
De overeenkomst houdt ook rekening met de mogelijkheid dat later andere Baltische staten kunnen toetreden. (Jaunakas Sinas, Riga)

G. **NEDERL.** WEST-INDIE. — **Curaçao - Gouvernements-inkomsten** over 1933. —
In het jaar 1933 is, volgens de „Amigoe di Curaçao", in de kolonie Curaçao ontvangen aan belastingen f 4.329.243, aan andere inkomsten f 2.465.930, totaal f 6.795.173, wat f 226.773 is boven de raming die gesteld was op f 6.568.400. In 1932 waren de cijfers respectievelijk f 4.656.631 en f 2.223.123, in totaal f 6.879.754 of f 84.581 meer. dan dit jaar.
(Amigoe di Curaçao) (Vorig bericht blz. **1145 G.**)

H. NEDERLAND. — Vermogensbelasting 1932-'33. —

Hoegrootheid van de vermogens in duizendtallen				Aantal aangeslagenen 1932-33
f 16.—	tot f	30.—	. . . .	85.025
30.—	„	50.—	. . . .	42.574
50.—	„	100.—	. . . .	31.309
100.—	„	200.—	. . . .	13.492
200.—	„	300.—	. . . .	3.767
300.—	„	500.—	. . . .	2.599
500.—	„	1.000.—	. . . .	1.459
1.000.—	en hooger		. . . . .	682
		Totaal	. .	180.907

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

I. NEDERLAND. — De regeering en de N. S. B. —
Van regeeringswege wordt het volgende medegedeeld:
De karakteristiek, door den minister president, Dr. Colijn, in de Eerste Kamer gegeven van de houding der N.S.B.-leiding tegenover de ambtenaren-N.S.B.-leden, heeft tegenspraak gevonden van de zijde der N.S.E. De karakteristiek was niet, zooals ten onrechte in verschillende Kamerverslagen was medegedeeld, vervat in den vorm van een citaat uit een circulaire of pamflet der N.S.B., zoodat de ontkenning van het bestaan van zulk een circulaire of pamflet door de N.S.B.-leiding niet ter zake dienende kon zijn. De karakteristiek was, gelijk in de dagbladpers ter wegneming van het misverstand dienaangaande is medegedeeld, een samenvatting van verschillende uitingen van de zijde der N. S. B.
(Regeeringspersdienst, Den Haag) (1170 **E.**)

K. BESCHAVING. —
Wij ontleenen aan een door Prof. Dr. J. Huizinga te Amsterdam gehouden rede over het onderwerp: „Loopt de beschaving gevaar?" het volgende:
Welhaast algemeen is de overtuiging, dat de Westersche beschaving een nieuwen algemeenen oorlog niet zou doorstaan, en het is een klein lichtpunt in dezen duisteren tijd, dat althans dit bewustzijn meer en meer schijnt door te dringen. Beschaving heeft tot voorwaarde een zekere gewichtsverhouding tusschen

geestelijke waarden en technisch-economische volmaking, altijd zóó, dat het geestelijk volstrekt predomineert. Is die voorwaarde nog vervuld? In ds technocratie zelve schijnt het hoofdgevaar gelegen. De middelen en werktuigen zijn te machtig geworden, de mensch beheerscht ze niet meer, maar wordt er door beheerscht. Nauw verbonden aan de technocratie is het gevaar der over-organisatie. In elke organisatie raakt een stuk persoonlijke verantwoordelijkheid zoek. In de zucht tot corporatieve aaneensluiting mechaniseert zich het sociale leven. Het gevolg is verzwakking van het oordeel en verval van de moraal. Een algemeen puerilisme viert hoogtij, en de maatstaven in de beoordeeling van recht en onrecht zijn zwak geworden.
Is er licht? Zal deze zieke wereld nog gezond worden? Wij kunnen enkel bepalen, wat onze individueele en gemeenschappelijke plichten zijn.
Er zijn maar enkele volken, die om vrijheid en in vrijheid hun vorm en wezen verworven hebben. Zoo een is Nederland. Laat het voorzichtig zijn met dit kostbare goed. Een wonderlijk lotsbestel heeft ons, gescheiden van den oorspronkelijken stam, tot een edel deel van West-Europa gemaakt. In onze westelijkheid ligt onze kracht, op en over de zee, in onze verwantschap met het groote volk, dat de moderne staatsorde schiep. Dus toch: „Hou zee"? Zeker, maar wie „hou zee" wil roepen, moet niet naar het Oosten kijken. Daar ligt de zee niet.
(Prof. Dr. J. Huizinga in het Alg. Handelsblad)

A. NEDERLAND. — **Handelsbetrekkingen** met België en Luxemburg. —
De handelsovereenkomst tusschen Nederland en België — Luxemburg op 16 Febr. '**34** geteekend, zal op **1** Maart '**34** in werking treden. (Le Soir) **(1178 F.)**

B. NEDERLAND. — Invoering gewijzigde spelling. —
Door den Ned. Uitgeversbond is aan den Raad van Ministers een adres gericht, waarin wordt verzocht het daarheen te leiden, dat, indien een gewijzigde spelling mocht worden voorgeschreven, de invoering worde bepaald op een tijdstip, verscheidene jaren na het vaststellen dier nieuwe spelling.
(N. v. h. Noorden!

C. NEDERLAND. — Crisis-Arbitrage-Commissie. —
De Staatscourant bevat de benoeming en indeeling van de Crisis-Arbitrage-Commissie.
Gevormd zullen worden twee Kamers, Kamer I en Kamer II. Tot voorzitter der Commissie is benoemd: Mr. W. Nolen, advocaat en procureur te Rotterdam; tot onder-voorzitter: Mr. F. M. Westerouen van Meeteren, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; tot leden: Mr. **A.** C. E. M. de Groot, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; Jhr. Mr. H. de Ranitz, advocaat en procureur te 's-Gravenhage; Mr. W. G. Borgerhoff Mulder, Rechter-Plaatsvervanger te 's-Gravenhage en Mr. R. C. Bskhuizen v. d. Brink, advocaat en procureur te Heemstede.
Kamer I zal bestaan uit den Voorzitter en de leden Mrs. de Groot en Jhr. de Ranitz; Kamer II uit den onder-voorzitter en de leden Mrs. Borgerhoff Mulder en Bakhuizen v. d. Brink.
Als secretaris is aan de Commissie toegevoegd: Mr. H. M. Zwart, tijdelijk ambtenaar bij het Landbouw-Crisis-Bureau van het Departement van Economische Zaken te 's-Gravenhage. (Staatscourant) (1038 D.)

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Begrooting van Justitie. —
De begrooting van Justitie is op 17 Februari '**34** door de Eerste Kamer z. h. s. aangenomen.
(N. Rott. Crt.)

E. OOSTENRIJK. — Sociaal-Democraten - Verbod uitgebreid. —
Het regeeringsbesluit waarbij de sociaal-democratische partij verboden werd en alle socialistische mandaten ongeldig werden verklaard, is in dien zin aangevuld, dat ook mandaten van leden der burgerlijke partijen ongeldig worden, indien zij gekozen zijn met den steun van de sociaal-democratische stemmen.
Door dit besluit worden niet alleen talrijke burgemeesters tot aftreden gedwongen, die behooren tot de christelijk-sociale partij of tot den Landbund, doch ook de gouverneurs van de landen Salzburg, Karinthië en het Burgenland. (Reichspost, Wien)
(Vorig bericht blz. **1178** A en 1170 B.)

F. ONDERWIJS. — Inspectie Middelbaar- en Gymnasiaal Onderwijs. —
Zeven en vijftig hoogleeraren en oud-hoogleeraren der Leidsche universiteit, hebben zich aangesloten bij het door Utrechtsche professoren aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen gezonden verzoekschrift, om het afzonderlijke inspectoraat der gymnasia niet op te heffen. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1165 **A.)**

G. VEREENIGDE STATEN. — Vliegpost - Corruptie.
President Roosevelt heeft alle contracten met Luchtvaartmaatschappijen over postvervoer op korten termijn verbroken. Van 20 Febr. '**34** af zullen vliegtuigen van de weermacht met het postvervoer belast worden in afwachting van nieuwe contracten met particuliere maatschappijen.
President Roosevelts actie was gebaseerd op de resultaten van de senaatscommissie Black. Volgens Black is gebleken, dat de luchtvaartmaatschappijen groote subsidies kregen, zoogenaamd, omdat het bedrijf anders niet kon rendeeren, in werkelijkheid om hooge salarissen te betalen, onnoodige uitgaven te doen en hooge dividenden uit te keeren. M. a. w. de staatssubsidies zouden niet het bedrijf, doch een aantal geldkloppers ten goede zijn gekomen.
De leiders van de luchtvaartmaatschappijen ontkennen dit en noemen Roosevelts actie eigengereid en despotisch. Maar de senaatscommissie wijst op de salarissen, die in een geval zelfs 200,000 dollar bedroegen. Zeer verdacht deed ook aan, dat MacCrachen, de onderminister van Handel onder Hoovers bewind, weigerde aan de commissie de stukken over te leggen van de onderhandelingen met de maatschappijen. Toen hij gedwongen werd zulks te doen, verklaarde MacCracken, dat de bewuste documenten met zijn goedkeuring en medeweten van leiders der luchtvaartmaatschappijen vernietigd waren:
Een misdrijf van soortgelijken aard als dat bij het postvervoer in de lucht schijnt ook bij de zeepost te bestaan. Deze zaak is nog in onderzoek.
Middelerwijl heeft de Congrescommissie, welke een onderzoek doet naar overdreven winsten bij legercontracten ontdekt, dat een firma, die vliegtuigen leverde, zulke enorme winsten maakte, dat zij bereid was ter aanvulling nog 50 vliegtuigen te leveren voor een rijksdaalder per stuk. Het bleek de commissie, dat vliegtuigbouwers bij leveringen soms van 50 tot 90% winst maakten. (Het Vaderland)

22 FEBRUARI **1934**

H. KANSSPEL. — Straperlo-spel is hazard. —
De Haagsche rechtbank heeft op 20 Febr. uitspraak gedaan in de zaak tegen de beide exploitanten van het Straperlo-spel in het Kurhaus te Scheveningen, verdacht van het gelegenheid geven tot hazard-spel. Het O. M. had op 6 Febr. '**34** tegen beide exploitanten f 2000 boete geëischt, subs. honderd dagen hechtenis en vernietiging van het spelmateriaal.
De beide verdachten waren niet verschenen.
De rechtbank veroordeelde hen wegens het opzettelijk gelegenheid geven tot hazardspel tot f 0.50 boete, subs. één dag hechtenis, doch sprak hen van het overige ten laste gelegde vrij.
De rechtbank overwoog in haar vonnis o.a., dat verdachten wel gelegenheid hebben gegeven tot he? spelen van hazard, doch dat bij het bridgespel, vol-

gens een der getuigen à décharge, ook het toeval een rol speelt. Verder dat aan het karakter van het spel geen overwegende waarde moet worden toegekend; en voorts, dat de rechtbank de zaak als een proefproces beschouwd wenscht te zien en daarom de lichtste straf heeft opgelegd. (De Telegraaf) (1013 F.)

A. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer - **Koning** Albert van België herdacht. —
In de op 20 Febr. '34 gehouden zitting van de Tweede Kamer heeft de voorzitter, de heer Ruys de Beerenbrouck, terwijl de leden van de Kamer en de aanwezige rriinistrrs zich van hun zetels hebben verlieven, de *volgende rede uitgesproken:*
„De majesteit van den dood overschaduwt de majesteit van den nieiiscli. De waarheid van deze uitspraak komt al heel *treffend* tot *uiting* in hetgeen is geschied in de dagen, die dit oogenblik van onze vorige bijeenkomst scheiden.
„Door Gods beschikking werd een naburige en bevriende natie in zwaren rouw gedompeld.
„Met den eenvoud, die hem eigen was, schoonheid zoekend in de bergen van zijn land, is België's souverein, Z. hl. koning Albert I door een ongelukkigen val aan zijn volk ontnomen, aan zijn volk, dat hij lief had eii dat wederkeerig hem liefdevol eerde, kennend zijn onverdroten wil om liet ten goede te leiden.
„Diep getroffen door dit tragisch heengaan van den aan zijn land zoo nauw verbonden vorst deelt het Nederlandsche volk in België's smart."
De voorzitter van den raad van ministers. de heer Colijn, *houdt hierop* de volgende rede:
„In aansluiting aan de treffende woorden door u gewijd aan de nagedachtenis van den op zoo tragische wijze overleden Belgischen koning, wensclit ook de regeering hare diepgevoelde belangstelling te tooncn hij liet ernstige verlies, dat het naburige bevriende en ten deele stamverwante volk heeft getroffen.
„Het Belgische volk verloor in deze moeilijke tijden eeit noode te missen beleidvol staatshoofd; een vorst die zoowel in dagen van het hoogste gevaar als in tijd van vrede heeft uitgeblonken door trouw en toewijding bij liet dienen van de belangen van zijn volk.
„Zijn trouw aan de internationale verdragen bij het uitbreken van den wereldoorlog in 1914, zijn volharding, vier jaren lang, in het standhouden op liet laatste plekje grond, waar de vaderlandsche vlag nog wapperde, roepen de herinneringen wakker aan de schoonste voorbeelden van hooge opvattingen en plichtsbetrachting uit vroeger en later tijd.
„Ook de Nederlandsche regeering wensclit bij deze doodsbaar, behalve liet uitspreken van hare waardeering voor alles waardoor dit leven werd gesierd, ook getuigenis af te leggen van haar hartelijke deelneming in liet verlies, dat het Belgische koningsliuis en de Belgische natie heeft getroffen."
(De Standaard) (Vorig bericht blz. 1179 A.)

B. NEDERLAND. — Tuinbouw - Steunverleening. —
Als voorschot op de steun-uitkeering aan den tuinbouw in **1934** stelt de Minister van Econ. Zaken f 15 millioen beschikbaar om den overgang tot den komenden oogst te vergemakkelijken. (N. v. h. Noorden)
(Vorig bericht Omzet 804 D.; Steun 405 E.)

C. ITALIE. — Electrisch verwarmde rails. —
Ten einde spoorwegongelukken te voorkomen, welke dikwijls het gevolg zijn van het niet functionneeren van de wissels door sneeuw of ijs, hebben de staatsspoorwegen een geniaal verwarmingssysteem goedgekeurd, waarvan de proeven een zeer bevredigend resultaat hebben geleverd. De uitvinding, van een Italiaansch ingenieur, bestaat in electrische verwarming van de wissels, waardoor sneeuw en ijs smelten en de rails op goede wijze blijft functionneeren.
(Giornale d'Italia)

D. VEREENIGDE STATEN. — Geen **leeningsovereenkomsten** niet in **gebreke** blijvende landen. —
In overeenstemming met den wensch van Roosevelt heeft de Senaat heden het wetsontwerp van senator Johnson aangenomen, dat voorziet in een verbod van leeningsovereenkomsten met staten, die hun schulden aan Amerika niet betalen. (Chicago Tribune) (169 L.)

E. HART. —
Dr. Albert S. Hijman, van het „Beth David Hospital" te New York, heeft voor medici te Philadelphia een demonstratie gehouden met een door hem uitgevonden electriache naald, welke in staat is de harteklop in vele gevallen weer op te wekken, waarvoor gewoonlijk het geneeskrachtige adrenalin wordt gebruikt. In veertig van de honderd gevallen zou de proef succes hebben, verzekerde Dr. Hijman.
Bij voorzichtige toediening kan de hartslag weer worden opgewekt. Met het instrument wordt op groote schaal proeven genomen door een expeditie, welke onder de auspiciën van de universiteit van Californië naar de Galapagos Archipelago is vertrokken, waar inboorlingen vaak liet slachtoffer worden van slangebeten of beten van Schorpioenen.
Dr. Hijman gelooft dat deze slachtoffers weer zullen opleven wanneer de hartslag weer tot haar normale werking kan worden teruggebracht. De naald wordt vervaardigd door een vereeniging, welke deelt in Schenkingen, beschikbaar gesteld voor onderzoek in hartkwalen.
(Dr. Alb. S. Hijman, Beth David Hospital. New York)
(**Vorig bericht** Hart **737** H.)

F. ENGELAND. — Handelsverdrag met Rusland. —
Op **19** Febr. '**34** is de tekst van het voorloopige Engelsch-Russische handelsverdrag, dat te Londen werd onderteekend, gepubliceerd. De inhoud komt neer op de toepassing van de meestbegunstigingsclausule. De bepalingen van de overeenkomst gelden niet voor de Britsche dominions: het treedt op het tijdstip van d? ratificatie in werking. De geldigheidsduur is niet bepaald; het verdrag eindigt na opzegging met een termijn van zes maanden. (Leningradskaja Prawda)
(Vorig bericht blz. 782 G.)

G. NEDERLAND. — Eerste **Kamer - Begrooting** Buitenlandsche **Zaken.** —
De begrooting van Buitenlandsche Zaken is door de Eerste Kamer z. h. s. aangenomen. (N. Rott. Crt.)

H. POLEN. — Toenadering tot Rusland. —
Omtrent het bezoek dat de Poolsche Minister van Buitenlandsche Zaken aan Moskou bracht, schrijft de „Iswestia", dat het denkbeeld van een Poolsch-Russische toenadering tot grondslag had den „jongen Poolschen staat te bevrijden uit een positie, die de imperialistische groote mogendheden in staat stelde, zijn zelfstandige rol in de internationale politiek tot een aanfluiting te maken." (Iswestia)

I. JAPAN. — Minister van Handel afgetreden - Begrooting. —
De Japansche minister van Handel, Nakayima, heeft zijn ontslag ingediend aangezien hij in het Parlement is aangevallen wegens een door hem gepubliceerd tijdschriftartikel. Naar verluidt zou hij het artikel echter tien jaar geleden hebben geschreven.
Nakayima zal als Minister van Handel worden opgevolgd door het lid van het Hoogerhuis Matsumota.
De begrooting is in het Japansche lagerhuis aangenomen. Het door het Mandsjoerijsche avontuur ontstane deficit van 881 millioen yen wordt gedekt door een leening. (Dempo Tsoesin)
(Vor. ber. Mutaties 1139 D.; **Begrooting** 1068 **E.**)

K. ZIONISME. — Ned. Zionisten **Bond** - Scheuring. —
Naar wij vernemen heeft de Unie van Revisionistische Zionisten in Nederland aan het Bestuur van den Nederlandschen Zionistenbond medegedeeld, dat zij niet langer als aangesloten vereeniging van dezen Bond wil beschouwd worden. (Vaz Dias) (948 **I.**)

L. WIJLEN KONING **ALBERT** I VAN **BELGIE.** —
Plechtige bijzetting. —
Op 22 Febr. '**34** is het stoffelijk overschot van Koning Albert I van België ten grave gedragen.
Van 's morgens half acht af trokken duizenden en nogeens duizenden oudstrijders met hun vaandels langs het stoffelijk overschot van den koning, dat voor de groote poort bij het Paleizcnplein te Brussel is opgesteld. Hun aantal wordt op minstens 40.000 geschat. Ook talrijke afgevaardigden van oudstrijders uit het buitenland, Frankrijk, Italië, trokken voorbij. Tegen half elf werd door 101 kanonschoten het vertrek van den stoet aangekondigd.
De kist was geplaatst op een kanonaffuit van het 14e Artillerie Regiment. De rouwlinten werden vastgehouden door den president van den Senaat, Digneffe.

den president van de Kamer Poncel, Minister-president Graaf de Broqueville, den minister van Justitie Janson, den minister van Binnenlandsche Zaken Pierlot en de generaals Biebuyk en De Ceuninck. Het affuit was omgeven door de leden van het Militaire Huis van den Koning en links en rechts door een haag van soldaten, bestaande uit een afdeeling van het 13e Regiment Grenadiers. Onmiddellijk achter di lijkbaar werd het lievelingspaard van Koning Albert aan den teugel geleid.
Dan volgden de leden der Koninklijke familie: Prins Leopold en Prins Karel, Graaf van Vlaanderen, de overige familieleden en de leden van het Burgerlijk huis van den Koning.
Achter de baar liepen o.m. Koning Boris van Bulgarije, een neef van den koning van Siam, de president der Fransche republiek Lebrun en de Bransche minister-president Doumergue en de ministers Barthou en maarschalk Pétain, de Prins van Piemont, de Prins van Wales, de Kroonprins Olaf van Noorwegen, de Zweedsche Kroonprins Gustaaf Adolf, alsmede Prins Karel van Zweden, Prins Nicolaas van Roemenie, Prins Felix van Bourbon en Prins Axel van Denemarken.
H. M. de Koningin der Nederlanden was vertegenwoordigd door Z.K.H. Prins Hendrik der Nederlanden, die vergezeld werd door Vice-Admiraal Rambonnet, Baron van Hardenbroek tot Hardenbroek, Jhr. Laman Trip en de Nederlandsche gezant te Brussel.
Het Duitsche rijk was door den oud-gezant van Duitschland te Brussel, Von Keller, vertegenwoordigd, terwijl de overige landen en staatshoofden zich lieten vertegenwoordigen door hun gezanten te Brussel, die in dit geval niet bij het diplomatieke corps, maar bij de vreemde staatshoofden liepen.
Hierop volgde de Belgische Ministerraad, de Ministers van Staat, de hooge rechterlijke ambtenaren en vele andere Belgische en buitenlandsche officieele delegaties.
Bij het binnenschrijden van den stoet in de St. Gudule begon het orgel te spelen. Kardinaal Van Roey celebreerde persoonlijk de mis, bijgestaan door een aantal diakenen, kanunniken en pastoors van parochiekerken uit Brussel en voorsteden.
In de St. Gudule zag men de koning-weduwe en prinsessen, verder de vorstelijke afgezanten en vele geestelijken.
Een vol uur duurde de plechtigheid. Zij eindigde met het spelen op zeer gedempten toon van de Brabançonne door de kapel van het eerste regiment grenadiers.
Weer werd de lijkkist naar buiten gedragen en langs het graf van den onbekenden soldaat naar de kerk te Laeken gebracht.
Na een door den kardinaal gezongen absolutie werd de kist naar de Koninklijke Grafkelder gedragen.
(Le Soir, L'Independance, L'Etoile Belge) **(1179 A.)**

23 FEBRUARI 1934

A. ROEMENIE. — Oostcnrijlr. —
De „Dreptatea" te Boekarest publiceert een artikel waaruit de grooie bezorgdheid blijkt, die in Roemenië heerscht in zake de gebeurtenissen die zich in Oostenrijk hebben afgespeeld. De Roemeensche minister van Buitenlandsche Zaken, Titulescoe, ziet in het optreden van Bey en Starhemberg een zwenking naar Italië. Mochten beiden geen gunstige condities van Mussolini verkrijgen dan is een zwenking naar het nationaal-socialisme in Oostenrijk te vreezen.
(Dreptatea, Bucaresti) **(Oostenr.:** Burgeroorl. **1178** E)

B. NEDERLAND. — Crisis en Socialisme. —
Uit de voordracht van Dr. J. **A.** Nederbragt in de Anti-revolutionnaire Kiesvereeniging te Scheveningen (Duindorp) gehouden over Crisis en Socialisme, citeeren wij het volgende:
Het zou onjuist zijn, te meenen, dat het socialisme meer schuld heeft aan onze huidige moeilijkheden dan het kapitalisme. Beide plegen het eigenbelang op de spits te drijven, een sfeer scheppende, waarin botsingen moeten plaats vinden, ook dan als de verhoudingen en toestanden gunstiger zijn dan nu.
Overigens is spr. van oordeel, dat de bezwaren var, onzen tijd van wijder strekking zijn, omdat er een algemeene verdwazing is, zich ook uitende in een hypernationalisme, dat zijn doel geheel voorbijstreeft, een algemeene botsing van belangen creëerende, waarvan ieder schade ondervindt.

C. 's-GRAVENHAGE. — Zeiss-Planetarium. —
Onder belangstelling van autoriteiten, astronomen, vertegenwoordigers van verschillende instellingen en colleges, is op 20 Febr. '34 het Zeiss-planetarium van de „Haagsche Courant", in het gebouw aan de Grooto Marktstraat hoek Wagenstraat, officieel geopend.

D. OOSTENRIJK. — Starhemberg en Fey over het Nationaal-Socialisme. —
Starhemberg verklaarde aan een Fransch journalist dat hij met het Hitlerisme sympathiseert, en dat de Heimwehr in haar haat tegen zekere vormen der democratie en Marxisme met Hitler volkomen harmonieert. Daarentegen onderscheidt de Heimwehr zich van het Hitlerisme daardoor, dat zij het antisemitisme belachelijk en practisch onhoudbaar acht, en tevens doordat de Heimwehr de onafhankelijkheid van Oostenrijk verlangt, en zijn aansluiting aan Duitschland als zelfmoord beschouwt. Een door Dollfuss geleid fascistisch Oostenrijk zou toch opgewassen zijn tegen elk Hitlerisme, zeide Starhemberg.
Vice-kanselier Fey verklaarde aan een Hongaarsch journalist: Met Hitler zal men slechts dan willen onderhandelen wanneer hij de onafhankelijkheid van Oostenrijk erkent. De Heimwehr wijst elke Ariërsbepaling en rassenkwestie definitief van de hand, daar voor haar slechts Christendom, vaderlandsliefda en naastenliefde bestaan.
(Vor. ber. Fey **1127 I.**; Nat.-Socialisme **1181 G.)**

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Pest in **1933.** —
Het aantal sterfgevallen aan pest bedroeg voor geheel Ned.-Indië in het afgeloopen jaar 16.881.
(Aneta) (Vorig bericht blz. **877** C.)

F. OOSTENRIJK. — Burgeroorlog - Het Standrecht opgeheven. —
Met ingang van 21 Febr. '34 is het standrecht in geheel Oostenrijk opgeheven. (Reichspost) **(1185** E.)

G. LEGER DES HEILS. —
Verschenen is het Jaarboek van het Leger des Heils voor 1934. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Het Leger werkt thans in 86 landen en koloniën (2 meer dan vorig jaar). Het predikt het Evangelie in 80 (v. j. 75) talen. Het aantal korpsen en buitenposten steeg tot 15.931 (v. j. 15.467). Het getal maatschappelijke instellingen bedraagt 1582 (v. j. 1599) Het aantal scholen 1030 (v. j 973). Trots de uitbreiding is het getal officieren iets teruggeloopen. Het bedraagt thans 26.266 (v. j. 26.355); van hen zijn 21.756 in den evangelisatie-arbeid en 4510 in den maatschappelijken arbeid betrokken. Naast hen zijn 8734 (v. j. 9527) personen zonder rang werkzaam en 108.856 (v. j. 119.142 plaatselijke officieren. Uitgegeven worden 128 (v. j. 131) periodieken met een oplaag van 1.652.716 exemplaren.
De tijdsomstandigheden doen vooral haar invloed gelden op het maatschappelijk werk. Het aantal toevluchten voor mannen liep terug van 147 tot 131, voor vrouwen van 24 tot 21, maar het aantal hotels voor werklieden steeg van 154 tot 168 voor mannen en van 37 tot 40 voor vrouwen. Werd in 1932 aan 340.839 personen werk verschaft, in 1933 geschiedde dit aan 198.329 personen. Het aantal boerderijen bleef 12, dat der „slumposten" steeg van 169 tot 172; het aantal ziekenhuizen daalde van 264 tot 258.

In Nederland is het aantal officieren 506 (v. j. 471), die hun arbeid vinden op 150 (v. j. 156) centrale posten. Bijzonder verblijdend is hier de groei van het jeugdwerk. Ook wordt de aandacht gevestigd op het toenemende reclasseeringswerk.
In Ned. Oost-Indië werken 257 (v. j. 231) officieren op 176 (v. j. 154) centrale plaatsen. Hier wordt vooral genoemd de aanvang van het werk in de Minahassa, gevolg van het contact, dat men in de militaire tehuizen kreeg met Menadoneesche soldaten. Op Java is een aanvang gemaakt met padvinderswerk.
Het werk in Suriname en Curaçao resorteert onder Centraal Amerika, hoofdkwartier te Kingston op Jamaica. Het is daar nog in zijn aanvang.
(The Salvation Army Yearbook 1934)
(Vor. ber. Nederland: Leger des Heils **660** B.)

A. **NEDERLAND.** — **Tweede** Kamer - Wetsontwerp **inzake** regeling van Arbeid in **loondienst** voor vreemdelingen - Memorie van Antwoord. —
De Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer betreffende het wetsontwerp tot regeling van het verrichten van loonarbeid door vreemdelingen is thans verschenen. De regeering deelt daarin mede, voor represailles van het buitenland niet te vreeezen.
(Vorig bericht blz. 973 ***C.)***

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Sultan van **Dompoe** uit zijn ambt ontslagen. —
Aan den Sultan van Dompoe, die te Koepang is aangebracht en bij den Resident werd voorgeleid, is door den Resident medegedeeld dat hij door de Regeering uit zijn ambt is ontslagen, wegens ernstige misstanden in het door hem bestuurde gebied.
(Aneta)

C. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Bsgrooting van Rinnenlandsche Zaken aangenomen. —
De Eerste Kamer heeft de begrooting van Binnenlandsche Zaken aangenomen na een debat over de autonomie der Gemeenten en de positie der burgemeesters. (N. Rott. Crt.)

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Verkeerswet. —
De Tweede Kamer aanvaardde de verkeerswet tegen lintbebouwing en de nieuwe veiligheidswet. (N.R.C.)

E. NEDERLAND. — Economische **ontwikkeling** in 1933. —
Uit liet omvangrijke cijfermateriaal, **gepubliceerd** in de Januari-aflevering van het Maandschrift van liet Centraal Bureau voor de Statistiek orider de rubriek ,,Economische Cijfers", doen **wij** eenige grepen.
Hef **geboortecijfer** is weer afgenomen van 22.0 tot 20,8 per 1000 inwoners, liet **sterftecijfer daalde nog** van 9,0 tot 8.8 per 1000, zoodat over 1933 liet geboorte-overschot slechts 12 per 1000 inwoners bedroeg, met uitzondering van de jaren 1918 en 1919 het laagste accres sinds het begin van de eeuw.
Toenemende tarwebouw. — Bij de landbouwproducten is een duidelijke verschuiving naar den tarwehoiiw te zien, die thans op 134 000 H.A. werd uitgeoefend, tegen 120.000 in 1932 en nog geen 48.000 in 1924; na 1929 is hier een sterke toeneming te zien. Daarentegen verminderde de niet rogge. perst, haver en aardappelen beteelde oppervlakte. De suikerbietenteelt is sinds 1931 van 37.300 tot 17.300 H.A. toegenomen, maar bereikte toch lang niet deri omvang van de jaren vóór de crisis.
Rij de cijfers over de steenkoolproductie valt op, dat het aantal arbeiders veel sterker daalde dan de geproduceerde hoeveelheid. Vergeleken bij 1931 werkten in 1933 10,2% arbeiders in totaal (13,2% ondergronds) minder, terwijl de productie slechts niet 2½% achteruitging. Het binnenlandsche verbruik van steenkool was in 1933 iets grooter dan in 1932; de electriciteitsvoorziening bleef stijgen, maar sinds 1931 was de stijging veel geringer den in vorige jaren.
De invloed van den steun aan de bietsuikerproductie blijkt uit een toeneming van 155.000 ton in 1931-'32 tot 261.000 ton in 1933-'31.
De malaise in den scheepsbouw spreekt duidelijk uit een vermindering vaii 199.000 bruto ton in 1930 tot 50000 in 1932 voor zeeschepen en vaii 318.000 tot 10.000 tonnen laadverniogcii voor binnenschepen eii sleepschepen.
Nederlandsch Fabrikaat. — Een nieuw staatje geeft een indruk van de mate, waarin de Nederlandsche industrie de binnenlandsche markt in de jaren sinds 1924 heeft voorzieti. Voor verschillende producten was dit aandeel in 1932 100% (glucose, margarine, zachte zeep. cacaopoeder) of ten minste 95% (huishoudelijke en textielzeep, rijwielen en frames, chocolade-artikelen wollen dekens, tarwebloem en meel). Van andere artikelen: zooals wollen weefsels (geen deiiens), gebreide en katoenen goederen, kousen en sokken, rijwielbinnenbanden, enz.) werd nog een belangrijk deel der behoefte (voor al deze artikelen meer dan 40%) uit import bestreden. Een aantal artikelen vertoonen over liet geheele tijdvak 1924—1932 een aanzienlijke stijging, zooals ,,andere wollen weefsels" (41—56% van de consumptie) houtvrij druk- en schrijfpapier (50—84%), tarwebloem en -meel (69—95%), rijwielbuitenbanden (45—63%) en -binnenbanden (19—58%), emaillewaren (54—69%), katoenen dekens (73—94%).
Voor bijna alle vernielde goederen was het invoerpercentage van 1931 op 1932 gedaald. (Centr. Bureau v. d. Statistiek)

F. CHINA. — Shanhaikwan. —
De onderhandelingen met Japan tot teruggave van de havenstad Shanhaikwan (zie pag. 643 F.) hebben tot resultaten geleid. Shanhaikwan is officieel weer onder Chineesch beheer.
(Sin Wan Pao, 12 Jan. '34) (Vor. ber. 643 **F.)**

G. GOUD. — Voorraad in **1932-'33.** —
De volgende gedetailleerde staat geeft den goudvoorraad aan in de verschillende landen:
(In gouden ponden a 77 s. 10½ d. per 31 gram)

	1933 £	1932 of + — £
Britscherijk	285.642.461	+79.910.986
Ver. Staten:		
Schatkist	90 434.000)	
Federal Reserve Banks	734.228.000)	— 7 538 000
Argentinië	48 977.000	— 2 001 000
Oostenrijk	5.459 000	+ 1.137.000
België	78 100.000	+ 3 930 000
Chili	4.035 000	+ 270.000
Tsjecho Slowakije	10.393.000	— 6.030
Denemarken	7.373 000	— 1.000
Egypte	6.400 000	
Finland	1.670 000	+ 93.000
Frankrijk	620.707.000	—47 649 003
Duitschland	18.900.000	—20 563.000
Griekenland	10 652.000	+ 6.072.000
Holland	76 148.000	— 9.146.000
Hongarije	2.832.000	— 639.000
Italië	76.700 000	+13.543.000
Japan	43.534 000	— 3.000
Java	8.950 000	+ 372.000
Letland	1.818.000	+ 404 000
Noorwegen	7.894 000	— 50.003
Peru	2.417 000	+ 168.000
Polen	10.963.000	— 598.000
Portugal	6.743.000	+ 2 721 003
Roemenië	12.160000	+ 486.000
Rusland (U.S.S.R.)	82.412.000	+ 6 912 000
Spanje	89.649.000	+ 112003
Zweden	20.394.000	+ 9 051 000
Zwitserland	79 222.000	—18.744.000
Uruguay	10 226.000	+ 296.000
Joego-Slavië	6.496 000	+ 123.003
Totaal	2.461.488.461	1-18 662 983

(Samuel Montagu & Co., London) **(Vor.** ber. 1110 C.)

H. NEDERLAND. — Opgravingen te Oostvoorne. —
Met toestemming van de desbetreffende instanties is men te Oostvoorne begonnen den heuvel, in den volksmond genaamd ,,De Burcht" gelegen achter het gemeentehuis, af te graven en de overblijfselen van een ouden burcht, welke daaronder geheel verborgen zijn, bloot te leggen.
De burcht behoorde tot het Huis van Voorn, en Graaf Floris V vermeldde in 1280, dat hij een brief op het Huis van den Heer van Voorn, Aalbert van Beyeren, Heer van Voorne en Burggraaf van Zeeland, had geschreven. (Red. K.H.A.) (Vor. ber. **1150** D.)

I. NEDERLAND. — Belasting - Onjuiste aangiften.
De minister van Financiën verzoekt ons te willen mededeelen, dat de termijn, gedurende welken gelegenheid bestaat om onjuiste belastingaangiften straffeloos te verbeteren, wordt verlengd tot 1 Mei 1934. (Het Vaderland)

A. KONING LEOPOLD **III** VAN **BELGIE.** — **Beëediging - Troonrede.** —

Koning Leopold III van België en zijn gemalin Koningin Astrid zijn op **23** Februari '**34** plechtig te Brussel ingehuldigd.

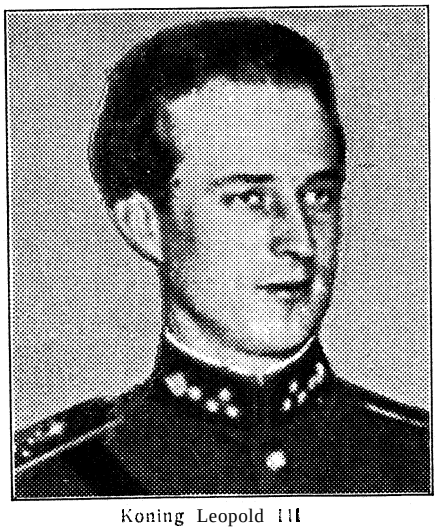
De eedsformule, welke Koning Leopold in het Fransch en het Vlaamsch in het parlement uitsprak was de volgende:

„Ik zweer de grondwet en de wetten van het Belgische volk te zullen naleven, de nationale onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van het grondgebied te zullen handhaven."

Aan de troonrede, welke Koning Leopold heeft gehouden ontleenen wij het volgende:

Ik ben mij ten volle bewust van de verantwoordelijkheden, welke op mijn schouders worden gelegd, terwijl ik treurend om den tragischen dood van een diepbeminden vader tegenover u een plechtige verbintenis aanga en tusschen den vorst en de natie een verdrag van wederzijdsch vertrouwen ga bezegelen. Ik ken de zware plichten aan dezen eed verbonden. Om hem, zooals het behoort te vervullen, behoef ik me slechts naar het voorbeeld van mijn drie groote voorgangers te gedragen Uit de tradities, die zij duurzaam hebben gevestigd, blijkt, dat het Belgische vorstenhuis zich ten dienste van de natie stelt. Mijn vasten wil is zulks nooit te vergeten.

Sinds hare stichting was de monarchie gezien wegens hare offervaardige toewijding aan 's lands gemeenschappelijke belangen. Dit was de dagelijksche zorg van mijn vader en de eer van zijn leven. Alle Belgen zien de weldaden in, die voortvloeien uit een dergelijke samenwerking van de natie en van haar vorst. Dit bevestigen de spontane en aandoenlijke blijken van verknochtheid, die ons door de eensgezinde bevolking werden gegeven. Ik betuig hier aan de natie inijn diepe erkentelijkheid voor de algemeene en ongeëvenaarde hulde, die zij aan den betreurden koning, mijn vader heeft gebracht en deze gevoelens heeft ook mijn zeer geliefde moeder, wier e'indelooze droefheid een troost vindt in de weeklachten van geheel een volk.

Koning Leopold III

Uit het buitenland bereikten ons tallooze rouwbewijzen. Namens mijn land dank ik van ganscher harte al wie aan ons heeft gedacht. In het bijzonder trof ons bij de koninklijke uitvaart de deputatie van de dappere leger- en zeemacht van Frankrijk en Groot-Brittannië. Deze opkomst heeft de herinnering aan een edele wapenbroederschap weer opgewekt, in onvergetelijke dagen van roem en smart gesticht. Zoo rijst voor ons tegelijk op de onvergetelijke beeltenis van den heldhaftigen bevelhebber en van de heldhaftige soldaten, aan wie wij hebben te danken, dat wij ons zelf zijn gebleven.

De gestorven koning had zijn wapenbroeders vaderlijk lief. Ik zelf heb onder hen geleefd. Zij zullen van mij dezelfde hartelijke genegenheid ondervinden. Deze gevoelens bezielen mij eensgelijks tegenover het huidige leger, waarvan ik te allen tijde de trouws en vastberaden `anvoerder wil zijn.

Koningin **Astrid**

De staatsregelingen welke in onze grondwet liggen besloten, en die 'n honderdjarige beproeving hebben doorstaan, zijn breed en lenig genoeg om zich in ordelijk en wettelijk gezag aan de veranderde noodzakelijkheden van den tijd aan te passen. De koning was van deze zekerheid diep doordrongen en ik zelf heb mij naar zijn voorbeeld innig ervan overtuigd. Om de vestiging van den maatschappelijken vrede was hij in hooge mate bezorgd. Alles moest worden aangewend om deze te verwezenlijken ter bevrediging van aller belangen en de verzoening van aller harten.

Bijzonder zwaar is in den crisistijd de taak van de regeering geworden. Wij beleven uit internationaal standpunt de rampen van een economischen oorlog. Met alle macht zal ik mijn steun aan elke poging verleenen, welke landbouw en arbeid, handel en nijverheid doelmatig mogen dienen en ons uit den hachelijken toestand kunnen redden die zoo zwaar den middenstand en de arbeiders treft.

Ik heb mij sedert enkele jaren in hoofdzaak toegelegd op de studie van koloniale vraagstukken. Naar het vernuftige inzicht van den genialen vorst, aan wien wij de Congokolonie verschuldigd zijn, moeten de na te streven oplossingen nauw verbonden blijven aan de grootheid van het vaderland. In die richting zal mijn aandacht levendig blijven.

Het behoud van de nationale onafhankelijkheid en van de onschendbaarheid van 't grondgebied is onafscheidbaar van het behoud van onze nationale eenheid. Een onverdeelbaar en zelfstandig België is een factor, die het Europeesch evenwicht bepaalt.

Ons land zal niet ophouden mede te werken aan de vestiging van den vrede, die door de toenadering van alle volken in eer en recht zal worden gehandhaafd en bestendigd en alle offers zullen aanvaard worden ter verzekering van onze vrijheid en van onzen moedergrond.

Aan België ben ik met hart en ziel verbonden. De koningin denkt en voelt zooals ik en de kinderen hebben wij in dezelfde onwankelbare belijdenis opgevoed. Moge de Goddelijke Voorzienigheid ons hierin helpen.

Mijn vurigste wensch is, mede te werken aan den voorspoed en grootheid en aan het geluk van het vaderland." (Gazet van Antwerpen)

Photo R. Marchand, Bruxelles.

(Vorig bericht **blz. 1186** L. en **1179 A.**)

24 FEBRUARI 1934

A. NICARAGUA. — Generaal Sandino gedood. —
Een officieel communiqué van President Sacasa van de Nicaraguaansche regeering meldt, dat generaal Augusto Sandino, de bekende opstandelingenleider uit 1932-33, gedood is. Ook de broer van Sandino, Socrates, en twee van zijn vrienden zijn even buiten Managua door nationale gardisten gedood. De generaals Umanzor en Estrada, die Sandino vroeger geholpen hebben. zouden eveneens zijn gedood.
In Nicaragua is de censuur ingesteld. (Ned., Reuter)

B. Dr. J. Th. **OUDEMANS** OVERLEDEN. —
Op 20 Februari '34 is op „De Schovenhorst" te Putten de bekende entomoloog Dr. J. Th. Oudemans in den ouderdom van 71 jaar overleden.
Dr. Oudemans was een van de oprichters van de Vereeniging voor Behoud van Natuurmonumenten en haar eerste voorzitter, hetgeen hij tot 1927 is gebleven. Beroemd is het pinetum op het landgoed te Putten, een door hem aanzienlijk uitgebreide verzameling van kegeldragende gewassen. In 1900 kwam door de hand van Dr. Oudemans het voortreffelijke handboek „De Nederlandsche insecten" tot stand, dat ook buiten onze landsgrenzen zeer gewaardeerd is.
(Red. K. H. **A.**)

C. AMSTERDAM. — Gemeenteraad - Ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, aan de **huwende ambtenares**, insigne- en vlagverbod - Georgan. Overleg. —
Na drie zittingen te hebben gewijd aan de voordracht van B. en W. tot aanvulling der reglementen voor ambtenaren en gemeentewerklieden in den door de regeering gewenschten zin (ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, ontslag aan de huwende ambtenares, insigne- en vlagverbod) en tot verwijdering van de Federatie van Personeel in Overheidsdienst uit het Georganiseerd Overleg, heeft de gemeenteraad op 23 Febr. '34 de volgende besluiten genomen:
Het ontslag der huwende ambtenares werd aangenomen met 22—20 stemmen (tegen stemden de soc.-democraten, behalve Mr. Mok, de communisten, de heeren Kitsz en Ketelaar en mevrouw Koek-Mulder).
Het ontslag bij revolutionnaire gezindheid werd aangenomen met 23—19 stemmen.
De verwijdering van de Federatie uit het Georg. Overleg werd aangenomen met 23—19 stemmen.
(Vor. ber. Georg. Overleg 830 G.)

D. SPANJE. — Toestand - Gil **Robles.** —
Rij een stemming in de Spaansche Kamer kon de regeering Op 20 Febr. '34 slechts een meerderheid van 15 stemnien behalen, en had vrijwel alle reclitsclie partijen tegen zich, hetgeen een bevestiging, kan zijn van de meening, die men koestert, n.l., dat Gil Robles (voorvechter van liet reclitsclie blok) werkelijk vaii plan zou zijn de regeeringscrisis te veroorzaken. Zoo de presideiit der republiek Iieni daii niet liet bcwiiid zou belasten (al dan niet met Lerroiix als president-strooman) zou dit liet sein zijn voor eeii beweging van links. De mogelijkheid kan ook nog bestaan, dat in dat geval de president der republiek de Kamer ontbindt.
In verband met die nabijheid van Gil Robles, wordt groote beteekenis gehecht aan liet bezoek van Companys (president van de generaliteit van Catalonië) aan Madrid. Wij vernamen, dat deze zich niet Alcalá Zamora zal onderhouden en Iieni zal verzekeren dat een bewind Gil Robles, al of niet met Lerroux, aanleiding zal zijn tot een revolutionnair separatistische beweging in Catalonië.
En hiermede zou dan de bevestiging komen van een gerucht, n.l., dat de socialisten liun steun zullen leveren aan die beweging. die te Madrid- Azana terug zou brengen, die dan, met medewerking der socialisten, uitvoering zou geven aan de plannen van zeer socialistische strekking, zij liet ook niet van socialistische revolutie, die Pricto al heeft ontvouwd.
De reclitsclie partijen, liebben ondanks hun onderling krakeel, een marge van vertrouwen aan Gil Robles gegeven, altijd als deze dus tot, handelen overgaat. Zijn eisch om de macht kan aanleiding zijn tot gewelddadigheden, die Alcalá Zamora wellicht door ontbinding dezer Cortes. d.w.z. door Gil Robles niet aan het bewind te laten komen, zal vermijden, Maar waar links, steunend op de socialisten, nii vaii plan is definitief met rechts af te rekenen, en rechts van die plannen op de hoogte moet zijn, is ook dan nog geweld te vrcezen.
Handelt Gil Robles niet, dan is er voorloopig geen andere oplossing dan dit bewind Lerroiix, dat ecliter geen regeeringstaak meer kan vervullen. De innerlijke tegenstrijdigheden der situatie zijn zoo groot, dat er geen oplossing komt voor dat de een of de andere zijde duidelijk overlieersclit. En een beetje dictatoriaal overlieersclit. (N. Rott. Courant, 21 Febr. '34)
(Vor. ber. **Gil Robles 1046 F.**)

E. DUITSCHLAND. — **Alfred** Rosenberg's rede - De strijd om de **wereldbeschouwing.** —
In de groote zaal van de Kroll-opera te Berlijn lieeft Rosenberg de leider voor buitenlandsche politiek van de N.S.D.A.P. gis: teravond een rede gehouden over: „De strijd om de wereldbeschouwing".
Spr. wees er op, dat de oude partijen die schijnbaar grooten aanhang onder de bevolking hadden, bijna zonder slag of stoot voor den front-aanval der nat.-socialisten zijn bezweken, waaruit spr. liun innerlijke broosheid afleidde. Maar de nat.-soc. liebben niet alleen den strijd gevoerd voor de politieke macht, maar in de eerste plaats voor een nieuwe wereldbeschouwing, n.l. om de geesten iiit de omklemming van liet liberalisme uit de 18de en 19de en het Marxisme uit liet begin der 20ste eeuw te bevrijden.
De indiistrieslaaf en de verarmde boer konden echter na den oorlog geen doel en middelen voor hun bestaaii vinden. Verdoofd door liet Mnrxistisclie opium, ontstond in de groote steden een lompen- naast een intellectueel proletariaat dat geen innerlijk ideaal meer kende. Arbeiders en boeren zijn in de geheele wereldgeschiedenis steeds aan hun grond gebonden en internaiionale solidariteit is steeds een utopie, klassenstrijd en pacifisme waren on-Duitsche theorieën die den Duitschen arbeider jarenlang gevangen geliouden liebben in hun bedrieglijken schijn. Pacifisme lieeft niets te maken niet eerlijken vredeswil. maar liet lieeft al Duitsclilands vijanden van Duitsclilands onmacht ovcrtiiigd.
Als laatste conseuuentie van liet Marxisme, heeft na de ineenstorting van *1918*, het revolutionnaire *communisme* liet *hoofd* opgestoken, waaraan wij bijna ten gronde waren gegaan.
De vraag van deze eeuw is de overwinning van dit communisme in de geesten van alle Europeanen, en de vervanging door de nat.-soc. idealen van kultuur, erkenning der persoonlijkheid en volksbewustzijn. Het zou te veel verlangd zijn oni te verwachten dat deze nat.-soc. idealen reeds gemeengoed van alle Duitschers zouden zijn, en daarom lieeft liet nat.-socialisnie ook nog een afwecrstrijd tegen oude gewoonten en denkvormen te voeren. De rassenkunde is de nieuwe wetenschap, die de psychische en materieele positie van het nieiiwr Duitsclie volk bepaalt. Deze wetenschap is niet anti-christelijk, want liet hakenkruis hangt zoowel in protestantsclie als katholieke kerken.
Wij knevelen ook de vrijheid der wetensctiap niet, met dien verstande dat wij niet dulden dat liberale en marxistische geleerden de grootheid van liet Duitsclie verleden zouden mogen beschimpen of nu nog abstracte tlieorieën uit den tijd der Fransche revolutie te propageeren. Nat.-soc. geschiedenis is niet een bloedlooze opsomming van data en feiten, maar het onderzoek naar wat vroegere proote figuren voor de ontwikkeling van liet tegenwoordige Duitsche volk gedaan liebben. Niet Karel de Groote is voor de weder ontwaakte Diiitsche reclitsidee de *paladijn*, maar integendeel zijn groote *Saksische* tegenstander Wittekind. Niet liet Heilige Roomsclie rijk maar Keizer Frederik II, Luther en Bismarck zijn de figuren der Duitsche gescliiedenis en als Wittekind in de 8ste eeuw liet onderspit lieeft moeten delven, lieeft zijn geest in de 20ste eeuw in Hitler weer gezegevierd.
De kunst van liet impressionisme zooals zich dat in onze musea en tentoonstellingen uitte is on-Duitsch. Ons portret is dat van Goethe's Dorotliea, ons landschap is het Duitsclie landschap zooals de boer liet ziet.
Men ziet uit deze korte aanduidingen hoeveel de nat.-soc. idee nog in kultureel opzicht groeien moet. Wij liebben nog geen grooten dichter, onidat wij nog niet volkomen ons zelf geworden zijn. De dichter van den wereldoorlog zal geboren worden, evenals de hervormer van liet filosofische en religieuse leven. De nat.-soc. kunnen niet helpen dat iii Duitschland verschillende religieuse groepen bestaan, en wij zullen ze laten bestaan zoo lang ze niet on-Germaansch en on-Duitsch denken en predilien.
Als een nat.-soc. ecliter het bruine hemd aantrekt, lioudt hij op protestaiit of katholiek te zijn; hij is dan slechts eeii strijder voor de Duitsclie natie, maar omgekeerd mag ieder nat.-soc. iedere eerlijke religieuse overtuiging aanhangen. We erkennen de oude *religieuse vormen, maar ook* liet streven naar een Duitsclie nationale kerk. In de uniform onzer beweging mag men ecliter geen nat.-soc. religieuse debatten voeren. De strijd der dogma's is ten einde. Wij gaan niet terug naar de middeleeuwen, maar wij willen verder strijden op reder gebied waar liet nat.-soc. zijn overwinningen lieeft behaald. Moed, trots en Duitscli-wezen zijn ecliter noodig oni de zelfachting van het Duitsche volk weer op te richten. Als een zeker kerkvorst zich op het gebied van zijn dogmagescliiedenis begeeft heeft hij recht van spreken, maar als hij zicli op liet gebied der profane Duitsche geschiedenis begeeft en liet haast betreurt, dat de Germanen de Romeiiien uit liet Teutoburger Woud geslagen liebben, dan is deze kerkvorst op dit gebied evengoed leek als ieder ander en kunnen wij hem op de vingers tikken, door hem er op te wijzen, dat hij en ieder ander liet alleen aan Hitler te danken liebben, dat zij *überhaupt* in *hun* kerken nog spreken kunnen. De religieuse problemen staan thans ecliter achter de Politieke en zeker acliter de liooaste waarde van de nat.-soc. idee: de nationale Duitsclie eer. Geen God kun nieer van ons verlangen, dan dat wij ons, allen, en met ons geheele vermogen in dienst stellen van het eeuwige Duitschland!
(Völk. Beobachter, 24 Febr. '34) **(Rosenberg 1174 B.)**

25 FEBRUARI 1934

F. OOST-AZIE. — Aspecten. —
In de lezingenreeks van het Groningsche studenten corps „Vindicat Atque Polit", sprak dr. M. van Blankenstein over „Oost-Aziatische Aspecten", waaraan liet volgende wordt ontleend:
De Japansche regeerders konden langzamerhand de actie in Mandsjoerije niet meer tegenhouden, zij hadden liet leger niet

langer in de hand. De beweging werd grooter en grooter in Japan, wie niet mee wilde doen, stond aan een moordaanslag bloot.
Rusland kijlit eerst angstig toe bij de Noordwaartsclie beweging van Japan in Mandsjoerije.
Na den aanval op Shanghai werd liet anders, Rusland had toen gezien, dat de Japansche weermacht niet zoo sterk was. De Russen trekken hun uitstekende luchtvloot in Oost-Azië samen en versterken Wladiwostock. „Japan de bevrijder van het Oosten", wordt een koorts. Japan geraakt in oorlogsstemming.
Engeland stichtte in Singapore een machtige vlootbasis, waarvan" Amerika zal kunnen profiteeren en die ook voor Nederland van groot belang is. Japan trekt nii met luchtvlootbases dichter naar Singapore toe. Men zegt, dat rubberconcessies op Horneo geen ander doel hebben dan liet verkrijgen van vliegvelden.
Aan liet bezin van 1934 was de spanning in liet Verre Oosten liet hoogst, nadien trad in Japan een reactie in. Hij de Japanners kreeg het verstand de overlinnd. zij zagen in, dat de geheele wereld tegenover hen zou staan. Japan toont zich weer vreedzaam. Rusland zal Mandsjoerije nict uit liet oog verliezen, dit land heeft geduld en werkt in etappes.
Zoo is op liet oogenblik het conflict in liet Verre Oosten tot stilstand gekomen. China heeft zich half en half riiet Japan verzoend, Rusland staat met de vuisten gebald, maar tocli riiet angst, tegenover Japan.
Doch deze beide landen zullen voorloopig geen ongelukken maken. Japan's positie is hoogst tragisch, men kan nict zeggen, waartoe de stroomingen in liet land zullen leiden!.
De lijnen botsen nog steeds, hetgeen voor Nederland een zeer gevaarlijke kwestie is. Moge de wereld een uitbarsting worden bespaard, moge de giftbeker van ecri oorlog in de Stille Zuidzee aan Nederland cri Nederlandsch-Indië voorbijgaan.
(Dr. M. v. Blankenstein in de N. Rott. Courant)

A. OOSTENRIJK. — Na den strijd - Resumé. —
De Haagsche Post van 17 Februari '**34** geeft eea resumé van den ontwikkeling van den strijd tegen de Oostenrijksche Socialistische partij. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Minister Fey, hoofdvertegenwoordiger van de Heimwehren had te voren aangekondigd, op welken dag hij beginnen zou een einde te maken aan het bestaan der socialistische partij. De socialisten hebben met een staking geantwoord. Zij beschikten, ondanks alle huiszoekingen, rijkelijk over wapenen, zooals alle partijen in Oostenrijk. Uit de staking is een gewapende strijd geworden, toen Fey de daad bij het woord ging voegen.
Hij heeft niet gewacht met heel hard toe te tasten. Hij had troepen, politie en Heimwehren ter beschikking en bovendien alle wapentuig van de overheid. Van dit alles heeft hij ruimschoots gebruik gemaakt. Hij heeft te Weenen onmiddellijk met zwaar geschut, en met de, binnen de steden extra-gevaarlijke mijnwerpers laten schieten. De afloop van den strijd kon geen oogenblik twijfelachtig zijn. Maar het eigenaardige ervan was, dat in dezen strijd de socialisten niet de revolutionnaiïen waren, maar dat zij voor de burgerlijke rechten vochten tegen de fascistische revolutie. Want dat is het nu in Oostenrijk geworden. In de heele wereldpers merkt men ongerustheid over hetgeen nu vervolgens zal gaan geschieden. Men ziet het merkwaardige verschijnsel, dat een conservatief blad als de „Times" geen critiek heeft voor degenen, die formeel toch de opstandelingen zijn tegenover de regeering, maar het heel natuurlijk blijkt te vinden, dat zij niet, als hun Duitsche partijgenooten, zonder een vin te roeren, willen ondergaan; terwijl het blad verder verklaart, geen vertrouwen te hebben in het verschil, dat naar eigen zeggen, tusschen Starhemberg en de nationaal-socialisten zou bestaan. Inderdaad krijgen deze laatsten nu voortreffelijke kansen, als zij Starhemberg maar kunnen overtuigen — of wijsmaken — dat Berlijn het niet meer op de zelfstandigheid van Oostenrijk gemunt heeft. Waarlijk, Mussolini wist wat hij deed, toen hij Dollfuss aanraadde, liever nog de hulp van de socialisten te aanvaarden dan geheel van Starhemberg afhankelijk te zijn. Nu heeft Dollfuss niets meer in te brengen tegen de Heimwehren, daar hij geen mogelijkheid van steun heeft. (Haagsche Post) (1187 F.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Conversie Indische Dollarleeningen. —
Zonder eenig debat en zonder hoofdelijke stemming heeft de Tweede Kamer op 21 Febr. '**34** de wijziging van de Nederlandsch-Indische Conversie-leeningwet 1931, welke in verband staat met de conversie van de Indische dollarleeningen, aangenomen.
Deze wijziging in verband met de conversie van de 5½ en 6% Indische dollarleeningen tot een totaal bedrag van $ 122.535.000. De conversie-leeningwet opent uitsluitend de gelegenheid tot uitgifte van schuldbewijzen ten laste van Ned.-Indië voor aflossing van de uitstaande dollarleeningen. Ze biedt geen gelegenheid schuldbewijzen uit te geven voor inwisseling van dollarobligaties, met de bedoeling de aldus verkregen dollarstukken niet dadelijk in te trekken, doch deze in portefeuille te houden.
Het thans door de Kamer aangenomen wetsontwerp beoogt de leeningwet zoodanige uitbreiding te geven, dat het bovenstaande wordt mogelijk gemaakt. Telkenjare zal bij de Indische begrooting verslag worden uitgebracht over het beheer der in portefeuille gehouden stukken. (De Telegraaf)

C. **NEDERLAND.** — Leger, **Vloot** en Luchtmacht - Generale Staf. —
De tegenwoordige chef van den Generalen Staf, luitenant-generaal H. A. Segffardt, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend met ingang van **1** Mei '34 zal op dien datum vervangen worden door den generaal-majoor **I.** H. Reynders, thans inspecteur der infanterie. (Het Vaderland)

D. **BELGIE.** — Manifest van de Vlaamsche nationalisten. —
De Vlaamsche nationalistische partij-organisatie heeft heden een manifest verspreid waaraan wij het volgende ontleenen:
Wijlen koning Albert beloofde ons, Vlamingen, een volledige gelijkheid zoowel in rechten als in feite. Dit koninklijk woord werd niet ingelost. Wel werd de weigering om amnestie te verleenen aan onze politieke veroordeelden staande gehouden. De Vlaamsch-nationalistische kwestie stelt zich met meer nadruk dan ooit.
Bij de troonsbestijging van Leopold III oordeelden de Vlaamsche nationalisten het nutteloos wenschcn en verlangens te uiten, die ten hoogste nieuwe beloften kunnen uitlokken. Zij stellen weer vast, op grond van ervaringen uit het verleden en het heden, dat het nationalistische Vlaamsche volksbelang nog kan gevrijwaard worden in het huidige staatsbestel. Bij den aanvang van een nieuwe periode in het Belgische staatkundig leven geven de Vlaamsche nationalisten opnieuw uiting aan hun verscherpten wil om den nationalen strijd voort te zetten, opdat Vlaanderen naar eigen behoeften en eigen inzicht vrij over zijn eigen lot en leven zal kunnen beschikken.
Dit stuk is onderteekend namens den raad van Vlaanderen door Dr. Borms.
(Vlaamsche Nat. partij-organisatie)

E. DUITSCHLAND. — Het Duitsche geldwezen - Rede van Dr. **Hj.** Schacht. —
In de bestuursvergadering van liet „Zentralverband des Deutschen Bank- und Bankiersgewerbes" heeft de president der Duitsche Rijksbank, Dr. Schacht, een rede gehouden over de positie van liet bankwezen en den stand van lict renteprobleem. Vastgesteld kan worden, aldus Dr. Schacht, dat van alle Duitsche banken — die den juridischen vorm van een naamlooze vennootschap bezitten — met een kapitaal van R.M. 10 millioen en hooger zich meer dan 70 pct. van liet kapitaal direct of indirect iri handen van het Rijk bevindt.
Dr. Schacht ging vervolgens in op liet renteprobleem en constateerde, dat het de Rijksbank gelukt is het koersniveau der obligatiën op de Berlijnsche beiirs gedurende de eerste 12 maanden van liet bewind der nationaal-socialistisclie regeering, met 13 pct. te verhoogen.
Dat in de laatste dagen de belangstelling voor de oblijintiemarkt iets is verflauwd, vindt ten deel? zijn verklaring in lier voortdurende gepraat over een te verwachten, niet een meer of minder grooten druk gepaard gaande, conversie-operatie ter bereiking van een logeren rentevoet.
De Rijksregeering, aldus verklaarde dr. Schacht met nadruk, hecht er echter de grootste waarde aan, dat iedere conversie ter bereiking vaii een lager renteniveau gesteund wordt door de vrijwillige medewerking van de groote massa der spaarders, terwijl zij er van afziet eeriigen druk in zake de kwestie eener renteverlaging uit te oefenen.

Ik hen overtuigd van de noodzakelijkheid, aldus vervolgde dr. Schacht zijn betoog, om de Duitsche export in het belang van de werkverschaffing niet alleen te handtiaver op hetzelfde peil, maar ook te vergrooten. Desalniettemin Ikan ik liet niet goedkeuren, dat tot een devaluatie van de Mark wordt besloteii.
De wil der Rijksregeering om den arbeider en den spaarder zijn koopkracht te laten behouden is niet in liet minst weifelend geworden en van een devaluatie der Mark kan geen sprake zijn. Ondanks alle artikelenschrijvers, plannenmakers, kan nieii er op vertroiiwen, aldus besloot de Rijksbankpresident, dat deze regeering op liet gebied van liet geldwezen geen experimenten zal *maken*.
(Berl. Börsen Ztg.) (Vor. ber. dr. Schacht 737 D.)

26 FEBRUARI 1934

A. FILMKUNST. — Hollandsch werk. —
De eerste goedgeslaagde Hollandsche film „De Jantjes" opgenomen in de Cinetone Klankfilm Studio's onder regie van Jaap Speyer en Farkas is dezer dagen te Amsterdam met succes vertoond.
Volgens verdere berichten is een overeenkomst gesloten tusschen den filmimporteur Loet C. Barnsteyn en de heeren Jaap Speyer en Leo Meyer voor de productie van vier Nederlandsche films jaarliiks.
(Red. K. H. A.) (Filmkunst **1035 C.; Holland 315** H.)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Koning Albert I vnn **België** herdacht. —
De Eerste Kamer heeft op 22 Febr. '34 Koning Albert van België plechtig herdacht. (Vor. **ber. 1186** A.)

C. MIDDENEUROPEESCH **BLOK.** — Italië — Oostenrijk — Hongarije. —
Naar aanleiding van het bezoek van den Italiaanschen onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Suvich, aan Boedapest schrijft de Budapesti Hirlap o.a. het volgende:
Het streven is een blok tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije te vormen tegenover de Kleine Entente, die tie beteekenis van een groote mogendheid heeft gekregen. De politieke gedragslijn van dit blok za! worden vastgesteld op dezelfde basis als die van de Kleine Entente. (Budapesti Hirlap)

D. NEDERLAND. — **N.V.V.** - De 40-urige **werkweek.**
Op 21 Febr. '34 belegde de Amsterdamsche Bestuurdersbond een openbare vergadering te Amsterdam. De heer Kupers, voorzitter van het N.V.V. zeide o.a. ten opzirhte van de 40-urige werkweek:
Uiteraard houdt het doorvoeren van een dergelijken maatregel nauw veîband met het loonpeil. Aan beide zijden (van werkgevers en werknemers) zullen offers moeten worden gebracht en de nog werkende arbeiders zullen moeten bedenken dat het gaat om het lot van honderdduizenden werkloozen. (Vaz Dias)
(Vorig bericht **446** F.)

E. **WILLEM KES** OVERLEDEN. —
In den ouderdom van 79 jaar is op 22 Febr. '34 in de Universiteitskliniek te Munchen overleden Willem Kes, een groot Nederlander, een man van beteekenis voor de ontwikkeling van het nationale muziekleven in het laatst der vorige eeuw. Want als eerste leider van het Amsterdamsche Concertgebouw-Orkest in 1888 is zijn roem met de geschiedenis onzer hoofdstad zeer nauw verbonden, in niet geringer mate is hij daardoor de hervormer van het Amsterdamsche, ja, van het geheele Nederlandsche muziekleven geworden.
De hoofdstad kende hem reeds jaren vóórdien als een uitnemend violist, pianist en kamermuziek-speler. In laatstgenoemde functie kwam hem de blijvende verdienste toe alle groote Beethoven-kwartetten te hebben geintroduceerd.
Kes aanvaardde in 1895 de leiding van het „Scottish Orchestra" in Glasgow.
Vervolgens was hij verbonden aan de „Philharmonische Gesellschaft" te Moskou en van 1905 af aan het orkest tb Coblenz.
Slechts enkele malen, na zijn vertrek uit Amsterdam, dirigeerde hij in ons land, o.a. in 1911 een uitvoering van de Missa Solemnis te 's-Gravenhage en in 1917 een concert van de Kon. Oratoriumvereeniging te Amsterdam. Ook bij de herdenking van het 40-jarig bestaan van het Concertgebouw voerde hij zijn vroeger orkest aan. (Red. K.H.A.)

27 FEBRUARI 1934

F. DUITSCHEAND. — Rijkskanselier **Hitlers** rede **in** zake een **jaarlijksche volksstemming.** —
Aan den vooravond van de beëediging van de politieke leiders heeft Rijkskanselier Hitler op 24 Febr. '34 te Muticlien een rede gehouden.
Hij sclietste daarin de opkomst van den groei der nationaal socialistisclie beweging. Van meet af — aldus Hitler — hebben wij de noodzakelijkheid ingezien ons af te keereii van de z.g. upper ten thousand en ons te richten tot liet volk zelf. In enkele jaren hebben wij de twijfelaars getoond, dat het volk over schitterende politieke organisatoren en welsprekende redenaars beschikt. Wie trouw en geloof, fanatisme en toewijding wil vinden, moet gaan naar de breede massa vaii het volk. Alleen daar leeft de moed om op te komen voor een ideaal.
Op 12 November van liet vorige jaar Iieeft het volk een getuigenis gegeven, zooals nog nooit jegens een beweging is afgelegd. Wij zijn overtuig?, dat wij dit vertrouwen telkens weer zullen onlvangen, als wij voor het volk blijven strijden. Maar wij zijn ook van meening, dat wij telkens weer voor liet volk moeten komen.
In een anderen staat zien we thans waartoe het leidt, als men niet meer den nioed Iieeft voor liet land te treden en zijn meening te vragen. Nooit mag liet bij ons zoover konien, dat wij uit angst voor een afwijzing naar de wapens grijpen.
Wij willen daarom ook in de toekomst ten minste eens per jaar aan het volk de gelegenheid geven, een oordeel over ons te vellen. Zooals wij vroeger in duizenden vergaderingen voor het volk zijn getreden, nioeten wij ook voortaan den strijd voortzetten in duizenden vergaderingen, om elk jaar ten niinste één keer een beroep te doen op de gansche natie. Valt het oordeel slecht uit dan moet niemand zeggen, dat liet volk de schuld draagt, maar dan moet hij denken: de beweging is traag geworden, zij strijdt niet goed meer, zij Iieeft tiet coiitact met liet volk verloren.
Nu liet lot ons kanonnen, machine-geweren, vliegtuigen en tanks Iieeft ontnomen, zijn wij te meer verplicht althans het volk in zijn geheel om ons te scharen. Dat is tevens de beste vredespolitiek, die denkbaar is. Wie een geheel volk vertegenwoordigt, zal rijpelijk de gevolgen overwegen, welke een lichtvaardig begonnen oorlog met zich lian brengen. Wie slechts op een klein groepje Ikan bouweri en moet vreezen door liet volk opzij te ivorderi *geschoven*, kan in de *verzoeking komen* door uiterlijke successen de ontbrekende innerlijke successen te compenseeren. Wij hebben geen buitenlandscli-politieke successen noodig om liet volk te winnen, want liet volk behoort ons. Wie liet geheele volk acliter zich weet, zal niet lichtvaardig zijn bloed vergieten, *maar* er steeds op *bedacht* zijn de belangen vsn liet volk te behartigen met de middelen van vrede. vaii arbeid en beschaving. Slechts in geval van uitersten nood zal hij een beroep doen op de nationale kracht. Wie zijn volk zoo achter zich heeft kan de moeilijkste tijden rustig tegemoet gaan.
Als wij opkomen voor een waaraclitigen volkerenvrede, dan mogen wij ook verlangen. dat aan liet Diiitsclie volk niet wordt onthouden, wat elk eerlijk volk mag eischen. Daarom zijn wij even fanatieke kampioenen voor den vrede als voor de recliten en de *rechtsgelijkheid* der *Duitsche* natie.
Hitler besloot zijn rede niet een herdenking van degenen, die in de afgeloopen jaren voor de nat.-soc. beweging liet leven hebben gelaten. (N. Rott. Courant)
(Vorig bericht Hitler **1149** F.)

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — P.N.I. - **Mohamad** Hatta gearresteerd. —
Op 23 Febr. '34 vonden te Batavia arrestaties en huiszoekingen plaats in de woningen van de leiders der Pendidikan Nasional Indonesia, de heeren Mohamad Hatta en Bondam, terwijl gelijktijdig de andere leden van het Hoofdbestuur der P.N.I. te Bandoeng werden gearresteerd. Onder deze laatsten bevonden zich o a. Maskoen, Boerhanoedin en Soeka.
De huiszoekingen te Batavia hadden een zeer rustig verloop. Zij werden gehouden ten huize van Mohamad Hatta en ten kantore van het blad „Daulat Rajat" (heil des volks).
Deze huiszoekingen en arrestaties zijn een uitvloeisel van het medio 1933 ontworpen schema van maatregelen tegen ondermijning van het gezag en zijn het resultaat van een langdurige waarneming der revolutionnaire actie van de P.N.I.
In totaal vonden 45 huiszoekingen plaats te Batavia, Bsndoeng, Djocja, Semarang, Cheribon en Soerabaja.
De huiszoekingen leverden de in beslagneming van een groot aantal papieren op, waarvan het verdere onderzoek nog geruimen tijd zal vergen.
Alle arrestanten zijn in preventieve hechtenis gesteld. (Aneta) (Vorig bericht **1055** A.)

A. MUZIEK. — Sir **Edward** Elgar overleden. —
Op 76 jarigen leeftijd is te Londen overleden de bekende Engelsche musicus Sir Edward Elgar.
Elgar, die een van de bekendste musici van Engeland was en dirigent was van de Koninklijke Kapel, heeft zeer veel werk van zeer uiteenioopende aard gepubliceerd. O a. symphonische werken, marschen, liederen en eenige oratoria. Wij schreef nog vele andere werken, o.a. veel religieuze muziek. Wij noemen hier het oratorium „The Dream of Gerontius", zijn twee groote symphonieën en de Varations op een thema (Enigma), waarvan elke variatie het karakter van één zijner vrienden in tonen uitbeeldde.
(Redactie K. H. **A.**)

B. FORMOSA. — Koffie. —
Reeds geruimen tijd heeft het proefstation van den Landbouw in Takao (Formosa) op groote schaal proeven genomen met don aanplant van koffie op dat eiland. De hooggelegen streken daar schijnen geologisch en klimatologisch zeer geschikt te zijn.
De koloniale regeering heeft nu een plan ontworpen om in 4 jaren tijds den aanplant van koffie dusdanig te bevorderen, dat in die periode een 500,000 boomen in den grond zouden komen te staan.
Er blijft dan nog genoeg reserve om het areaal nog te kunnen uitbreiden.
Men hoopt dan in 6 jaar, dat zou dan in 1940 zijn, te kunnen rekenen op een oogst van zegge 3 millioen pond.
Thans wordt jaarlijks in Japan ruim 5 millioen pond ingevoerd tot een waarde van 2,000,000 yen, welke import dan zeer verminderd zou worden, indien de verwachtingen, welke men van dezen koffieaanplant op groote schaal schijnt te hebben, inderdaad bewaarheid mocht worden. (Java Bode)

C. VEREENIGDE STATEN. — Goudpariteit. —
Als gevolg van de vaststelling van een nieuw gewicht voor den dollar op 59.06% van zijn vroeger gewicht aan goud, zijn de pariteiten met de landen, die den gouden standaard bezitten, overeenkomstig veranderd. Onderstaande tabel toont de nieuwe en oude pariteiten met deze landen aan. De oude pariteit is gebaseerd op een dollar met een gewicht van 28 8/10 greins van 0.9 fijn en de nieuwe op een gewicht van 15 5/21 greins van 0.9 fijn.

	Oude pariteit	Nieuwe pariteit
Amsterdam	40.196	68.057
Parijs	3.9179	6.6335
Rome	5.263	8 911
Praag	2.963	5.017
Berlijn	23.821	40.332
Brussel	13.904	23.541
Zurich	19.295	32.669
Boedapest	17.49	29.613
Boekarest	0.5982	1 013
Warschau	11.218	18.993

Wanneer een land, dat op het oogenblik los is van den gouden standaard tot den gouden standaard zou terugkecren op een nieuwe basis, dan moet men bij het vaststellen van de nieuwe verhouding met de pariteit van den dollar te New York de oude goudpariteit vermenigvuldigen met 1.693125 (100/59 06238) en dit vervolgens vermenigvuldigen met het percentage. waarmede de buitenlandsche valuta wordt gedevalueerd. (Algem. Handelsblad en Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **1152** D.)

D. NEDERLAND — NEDERL. OOST-INDIE. — **Econoniische Samenwerking.** - Commissie **Bruins.** —
Verschenen is het rapport der Commissie vaii Advies nopens de bevordering der Economische samenwerking tusschen Nederland en Nederl.-Indië (Commissie-Bruins, pag. 481 D.), uitgebracht aan den minister van Koloniën.
De commissie is tot de volgende conclusies gekomen:
De Commissie is van meening, dat bij de officieele handelsvoorlichting meer aandacht kan worden geschonken aan de mogelijkheid de onderlinge handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Ned.-Indië te ontwikkelen en te verlevertdigen.
De Commissie zou het wenschelijk achten, dat de beroepsconsuls, bestemd voor posten, bij welke de Indische handel een voornaam belang heeft, in den aanvang hunner carrière minstens een half jaar in Ned.-Indië werkzaam werden gesteld, en de voornaamste handelsplaatsen daar leerden kennen, en dat zij op gerette tijdcii Indië wederom zouden bezoeken.
Ook acht de Commissie liet van veel gewicht, dat in Nederland een onpartijdig en deskundig lichaam in het leven worde geroepen, dat aan producetiten, die naar Indië willen exporieeren, en daar niet over relaties beschikken, voorlichting geeft omtrent de mogelijkheden vaii afzet hunner prodiicten en de voorwaarden, waaraan daartoe moet worden voldaan. Zij denkt zich zulk een lichaam samengesteld uit een beperkt aantal hier te lande gevestigde deskundigen op liet gebied van den handel op Indië, bijgestaan door de ambtenaren van de departemeriten van Koloniën en van Economische Zaken, die thans reeds handelsvoorlichting verstrekken.
Deze organisatie zou in Indië een vertegenwoordiging moeten hebben naar dezelfde beginselen samengesteld. Aanwezigheid van liet ambtelijk element acht de handel, naar der Commissie gebleken is, bovendien als waarborg van onpartijdigheid gewenscht.
Teneinde de scheepvaart te steunen in haar concurrentiestrijd tegen buitenlandsche lijnen, die in vele gevallen van overheidswege worden gesubsidieerd, aclit de Conirnissie het zeer gewenscht, dat de Regeering er zoo eenigszins mogelijk voor zorgt, dat de leveranties voor het Land mrt Nederlandsche schepen naar Indië worden verboerd.
De Commissie oordeelt het voorts urgent, dat liet tarief voor telegrammen tusschen Nederland en Indië in overeenstemming worde gebracht met dat, hetwelk tusschen Engeland en Singapore geldt, hetgeen een verlaging tot ongeveer f 1.20 per woord zou beteekenen.
Tetislotte vestigt de Commissie er de aandacht op, dat dubbele belasting tusschen beide gebiedsdeelen zooveel mogelijk dient te worden vermeden. (Nieuwsblad v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. **481** D.)

E. **RUSLAND.** — OGPU. —
De OGPU (Russische geheime politie) zal binnenkort worden ontbonden en binnen het kader van de militaire macht worden gebracht. (Iswestia, 15 Febr. **'34)**

F. CHINA. — Engelsche troepen **in** Yunnan. —
Volgens de in Yunnan verschijnende Ming Tse Pao zijn Britsche troepen uit Eurma Kiang Hung binnengetrokken. Aangezien dit Chineesch gebied is, heeft de Chineesche regeering bij den Engelschen gezant geprotesteerd. (Ming Tse Pao, Yunnan 20 Dec. '33)

C. **BELGIE.** — Werkloosheid. —
Officieele werkloosheidscijfers:

October 1933	146.988
November 1933	156 690

(Handelsblad van Antwerpen) **(Vor. ber. 1129** E.)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij op **„De Zeven Provinciën"** - De **uitspraak** van het Hoog **Militair** Gerechtshof tegen **Boshart c.s.** —
Op 26 Febr. '34 deed het Hoog Militair Gerechtshof uitspraak in hooger beroep in de zaak van de tweede groep muiters van de „Zeven Provinciën", bestaande uit den korporaal-machinist M. Boshart en zeven anderen.
Het I-loog Militair Gerechtshof legde de volgende straffen op:
Boshart, tien jaar, eisch twaalf jaar.
Dannau, acht jaar, eisch negen jaar.
Dooyewaard, negen jaar, conform den eisch.
Van Leeuwen, zeven jaar, eisch zes jaar.
Tichelaar, drie maanden, eisch een jaar.
Peeters, zes jaar, eisch zes jaar.
Snel, twee jaar, eisch een jaar en zes maanden.
Vermeulen, drie maanden, eisch een jaar.
Voor de beiden tot drie maanden gevangenisstraf veroordeelde beklaagden vervalt de bijkomende straf van ontslag uit den militairen dienst. Tichelaar behoudt den rang van korporaal. (Aneta)
(Vorig bericht blz. **1087** D.)

I. **DUITSCHLAND.** — **Beëediging** van **politieke** leiders. —
Op 25 Febr. '34 werden overal in Duitschland politieke leiders beëedigd. De beëediging werd geleid door Rudolf Hess, den plaatsvervanger van Hitler. Voor tiet Bruine Huis te München hadden zich 14.200 leiders van de gouw Opper-lieiereti opgesteld, 16.600 leiders en leidsters der Hitlerjeugd, 488 leiders vaii den arbeidsdienst en groepen van andere leiders.
(Westdeutscher Beobachter)
(Vor. bcr. Hitler **1102 F.**; Propaganda **1053 F.)**

A. NEDERLAND. — Contigenteeringen. - Rijwielbinnen- en buitenbanden. - Glaswerk. - Onderkleeding. - Tricotgoederen. —
De ,,Staatscourant" no. 21, bevat koninklijke besluiten ter verlenging van de contingenteeringen.
De percentages dezer nieuwe coutingenteeringen zijn als volgt vastgesteld.
Rijwielbinnen- en buitenbanden: 60% van het aantal, dat gemiddeld in 1929, 1930 en 1931 is ingevoerd.
Huishoudelijk glaswerk: 40% van het gemiddeld in de jaren 1931 en 1932 ingevoerde gewicht.
Onderkleeding: 50% van de waarde van den gemiddelden invoer in 1931 en 1932, met dien verstande, dat de invoer per land niet meer mag bedragen dan 50% van de gemiddelde in de basisjaren ingevoerde hoeveelheid.
Tricotgoederen: 30% van de waarde van den gemiddelden invoer in 1929, 1930 en 1931 met dien verstande, dat de invoer per land niet meer mag bedragen dan 45% van de gemiddelde in de basisjaren ingevoerde hoeveelheid. (Staatscrt. no. 21)
(Vor. ber. Rijwielbanden **362 A.**; **Glaswerk 1038** E.; Tricot **426** D.)

B. ZWEMSPORT. — **Willy** den Ouden verbetert haar record. —
In de nationale wedstrijden van het IJ heeft Willy den Ouden het wereldrecord dames 100 M. vrije slag met 3/5 seconde verbeterd. Zij bracht het terug tot 1.05 2/5. (Revue der Sporten) **(Vor.** ber. **1167** F.)

28 FEBRUARI **1934**

C. ELECTROTECHNIEK. — Transformeeren van Gelijkstroom. —
De Zweedsche ingenieur Baltzar von Platen, die o.a. medegewerkt heeft aan het ontwerpen van de Electrolux-koelkast, heeft een systeem uitgewerkt, het z.g. Glesumsysteem. voor het opwekken en transformeeren van gelijkstroom, waardoor, naar men verwacht, de transmissie van electrische energie langs ondergrondsche en onderzeesche kabels zeer vereenvoudigd en derhalve ook veel goedkooper zal worden. Het isoleeren van kabels is voor gelijkstroom veel eenvoudiger en veel minder kostbaar dan voor wisselstroom. Ook de motoren, die met gelijkstroom gedreven worden, zijn minder ingewikkeld en minder kostbaar dan die voor wisselstroom. De toepassing van het Glesumsysteem zou het ook mogelijk maken treinen te laten loopen door middel van gelijkstroom met voltages, die even hoog zijn als thans in de praktijk met wisselstroom worden bereikt. De bezuinigingen, verkregen door de lagere kosten der motoren en de mindere kosten voor het isoleeren zullen, naar men verwacht. zeer belangrijk ziin.
(Ljus och Kraft, Göteborg) **(Electrotechniek** 261 **I.)**

D. NEDERLAND. — Ir. **A. A. Mussert** eervol ontslagen. —
Gedeputeerden deelden aan Provinciale Staten mede, dat zij in verband met de wijziging van het ambtenarenreglement aan ir. Mussert de vraag hebben voorgelegd of hij al dan niet wenscht te volharden bij zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging en zij hebben aan die vraag toegevoegd dat zij bij een bevestigend antwoord zich genoodzaakt zouden zien aan de vergadering van de Provinciale Staten voor te stellen hem eervol te ontslaan uit zijn functie met ingang van 1 Mei 1934.
De heer Miissert had bericht, dat hij bii zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging blijft volharden.
In verband daarmede stelden Gedeputeerde Staten voor den heer Mussert met ingang van 1 Mei 1934 eervol ontslag te verleenen uit zijn functie van hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat in dat Gewest.
Zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming werd het voorstel aangenomen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. **1117** E.)

E. NEDERLAND. — **Bevolking 1930-1933.** —

		Toeneming
31 Dec. 1930	7.935.565	
,, ,, 1931	8.061.571	126.006
,, ,, 1932	8.183.392	121.821
,, ,, 1933	8.284.894	101 502

(Centr. Bureau v. d. Statistiek) (Vor. ber. **986** B.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Salariskorting.** - Invoering per **1** April **1934.** —
Aangezien geen overleg met het departement van Koloniën meer noodig is, kon ten aanzien van het Herziene Bezoldigingsbesluit voor burgerlijke landsdienaren de beslissing op 28 Febr. '34 worden genomen, welke de invoering per 1 April '34 impliceert.
(Aneta) (Vorig bericht blz. **1181** F.)

G. DIMITROF, **POPOF** EN TANEF. — Over **de** Duitsche grens **gezet** - Aankomst te **Moskou.** —
De drie Bulgaarsche communisten Dimitrof, Popof en Tanef zijn op 27 Febr. '34 over de Duitsche grens gezet.
Volgens de Duitsche berichten kon de uitzetting tot dusver niet geschieden, omdat de Bulgaarsche regeering de drie communisten niet als Bulgaarsche staatsburgers erkende en weigerde ze terug te nemen. Toen de Sovjetregeering hun het Russische staatsburgerschap toekende, ontstond de mogelijkheid hen naar het gebied der Sovjet-Unie te doen transporteeren.
De drie Bulgaren zijn per vliegtuig uit Berlijn naar Moskou vertrokken en werden tot de Russische grens door de Duitsche geheime politie begeleid.
Bij hun aankomst te Moskou was een groote menigte waaronder vele officieele personen, op het vliegveld aanwezig. Zij werden geestdriftig toegejuicht.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor.** ber. **1176 G.)**

H. VATICAAN. — **Heiligverklaringen.** —
In de consistoriezaal van het Vaticaan te Rome is in tegenwoordigheid van den paus en kardinalen. het decreet der heiligverklaring van den zaligen Cottolengo en de heiligverklaring van Antonio Claret Clara, alsmede het decreet, dat de wonderen van Conrad von Parzham bevestigt, uitgesproken.
Na deze voorlezing hield de paus een toespraak, waarin hij het leven en de werken van den zaligen Cottolengo en van Claret herdacht. Daarna sprak hij over Conrad von Parzham. De paus wenschte vervolgens de drie naties, waartoe deze mannen behoorden, geluk. ,,Wat ons geliefd Italië betreft — aldus de paus — kan men zeggen dat God door de toeneming van zooveel heilige menschen in het heilige jaar, door zooveel genade en wonderen speciaal tot Italië heeft willen spreken. Eenerzijds schijnt het dat God daarmede wil oproepen tot een levendige ontwakening van het christelijke leven, opdat steeds meer zielen zich tot Hem bekeeren. Anderzijds schijnt het, als heeft Hij den wensch, dat de waakzaamheid en het verweer tegen de stroomingen, die dit hoogste goed bedreigen, steeds sterker worden.
Cottolengo leert ons de weldoende liefde voor de kleinen, armen en zwakken.
Dit is een vermaning voor de stroomingen, die allen zouden willen terugbrengen tot een heidensch leven, daarheen, waar het licht der katholieke missionarissen nog niet is doorgedrongen. De Verlosser heeft het heidensche leven verdreven. om het geestelijke leven daarvoor in de plaats te brengen.
Thans stelt de Voorzienigheid de figuur van Conrad von Parzham in het licht, juist in deze zoo tragische historische oogenblikken, nu niet de christelijke beginselen, doch de rassen verheerlijkt worden.
(Osservatore Romano) **(Vor.** ber. blz. **1133** B.)

I. NEDERLAND. — Verbinding Amsterdam — Rijn. —
In de buitengewone vergadering van de Prov. Staten van Utrecht zijn de voorstellen van Gedep. Staten inzake uitvoering van de scheepvaartverbinding Am-

sterdam en Boven Rijn en ter verbetering van de afwatering in de Geldersche Vallei z.h.s. goedgekeurd. (Algemeen Handelsblad)

A. NEDERLAND. — De schrijfwijze van het Nederlandsch. —
Onder voorzitterschap van Prof. dr. G. S. Overdiep, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen. heeft zich een comité gevormd voor de eenheid in de schrijfwijze van het Nederlandsch, waarvan het uitvoerend comité een concept van een bemiddelend voorstel in behandeling heeft genomen, dat zoowel de spelling als de verbuiging en de daarmee samenhangende kwesties bevat. (Red. K. H. **A.**)
(Vorig bericht blz. 1185 B.)

B. NEDERLAND. — Verlteersfonds. —
Naar de „Tel." meldt, bestaan er in de Tweede Kamer zeer groote bezwaren tegen het wetsontwerp in zake het Verkeersfonds, grooter nog dan uit de ambtelijke zinnen van het ongunstige verslag, dat half Januari verschenen is, kan blijken.
Die bezwaren zijn zoo talrijk en zoo ernstig, dat men in breede parlementaire kringen van oordeel is, dat het ontwerp in zijn huidigen vorm een zeer slechte kans maakt en dat er stellig wijzigingen in zullen moeten worden aangebracht, wil het het Staatsblad bereiken.
Geen enkel lid van de vaste commissie voor openbare werken, verkeers- en waterstaatsaangelegenheden, welke het verslag heeft uitgebracht, heeft dit voorstel kunnen verdedigen. (De Telegraaf) (1016 D.)

C. NEDERLAND. — **Kon.** Ned. **Middenstandsbond** - Vergadering te **Schagen.** —
Dezer dagen is onder leiding van den heer Ch. H. Th. Schmalz te Schagen een vergadering gehouden van middenstanders in Holland's Noorderkwartier.
Als inleider trad op de heer F. L. van der Leeuw, adj. directeur van het Bureau van den Kon. Ned. Middenstandsbond, die sprak over het onderwerp „Regeering en middenstand".
Aan het slot der vergadering werd met algemeenc stemmen de volgende motie aangenomen:
„De vergadering van middenstanders, enz. gehoord de inleiding en de discussies,
spreekt haar diepe teleurstelling uit over het feit, dat nog steeds geen bijzondere crediet- en steunverleening aan den middenstand is tot stand gekomen, waardoor in het bijzonder de middenstand ten platte lande ernstig lijdt,
noodigt het bestuur uit, door tusschenkomst van den Kon. Ned. Middenstandsbond dezen noodkreet van den middenstand ter kennis der regeering te brengen en haar met aandrang te verzoeken de onmisbare wettelijke voorziening met den meesten spoed tot stand te brengen".
Deze motie is inmiddels door het bondsbestuur ter kennis van de regeering pebracht.
(Kon. Ned. Middenst. Bond) (**Vor.** ber. 830 B.)

1 MAART 1934

D. NEDERLAND. — **Duitsch-Nederlandsche** Bemalings-Inrichting. —
Dezer dagen werd aan den Ooydijk te Nijmegen de Duitsch-Nederlandsche Eemalingsinrichting officiecl in bedrijf gesteld.
Dit gemaal, tot stand gekomen door samenwerking van het Waterschap Nijmegen — Duitsche **grens** en het Deichverband Cleve Landesgrenze. bestrijkt het geheele lager gelegen wei- en bouwland, grenzend aan Rijn en Waal tusschen Kleef en Nijmegen.
Het werd voor gezamenlijke rekening der beide waterschappen met steun van Duitsche regeering en de Prov. Staten van Gelderland tot stand gebracht,
(Het Vaderland)

E. NEDERLAND. — **Vlootaalmoezenier** H. J. **Bangert.** — Als opvolger van den onlangs afgetreden vlootaalmoezenier H. J. M. M. Alink, is bij Koninklijk besluit van 17 Februari benoemd de weleerwaarde heer H. J. Bangert, kapelaan te Amsterdam. De heer Bangert, aie, evenals zijn voorganger, den rang van majoor zal hebben, is 20 Juli 1901 te Amsterdam **ge**boren en derhalve pas **32** jaar oud. Hij ontving **15** Augustus 1924 de priester-wijding en is geruimen tijd werkzaam geweest bij het R.K. jeugdwerk.
(Nieuwsblad v. h. Noorden)

F. POLEN. —**Joodsche** boycot van Duitschland. — Volgens de Robotnik heeft een conferentie te Warschau plaats gehad van Joden in Polen, die in een resolutie besloten, den strijd tegen Hitler en het nationaal-socialisme met kracht voort te zetten. De conferentie besloot voorts alle Joden in Polen een belasting te laten betalen ten gunste van Joodsche emigranten. Er zijn meer dan 15.000 hulpbehoevende Poolsche Joden die in Duitschland lange jaren hebben geleefd, naar Polen teruggekeerd.
(Robotnik, Warschau)

G. JAPAN. — Handel op **Nederl.** Oost-Indië. —
De gemengde conferentie van vertegenwoordigers van het Japansche ministerie van handel en van katoenindustrieelen ter bespreking van de Nederlandsche restrictie op invoeren in Nederlandsch Oost-Indië heeft drie resoluties aangenomen.
Volgens de eerste resolutie zullen invoercontracten, welke voor 13 Februari zijn geteekend als geldig moeten worden erkend, bij de tweede wordt geëeischt, dat licenties zullen worden toegestaan aan handelaars, die in 1933 invoerhandel hebben gedreven op Nederl.-Indië, terwijl bij de derde resolutie wordt geeischt, dat de invoerquota voor Japansche handelaars gebaseerd zullen worden op de cijfers over 1933.
De resoluties zijn ter kennis gebracht van het ministerie van Buitenlandsche Zaken. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. 909 D.)

H. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Valuta-experiment. - Handel met Nederland. —
Aan het Ned. Ec. en fin. Agentschap wordt uit Praag gemeld en waaraan wij het volgende ontleenen over de depreciatie van de valuta:
Wat betreft de vooruitzichten van den export, wordt in de eerste plaats bereikt, dat Tsjecho-Slowakije thans voor de volle 100 pct. gebruik zal maken van de tot dusver dikwijls onbenut gebleven buitenlandsche invoercontingenten.
Van den anderen kant is duidelijk, dat de meeste landen zich tegen een te sterke toeneming van den Tsjecho-Slowaakschen invoer verzetten zullen. Het eerst heeft Duitscliland deze quaestie in Praag aanhangig gemaakt. Duitscliland is nog steeds de groote leverancier en klant van Tsjecho-Slowakije en tevens de concurrent van Tsjecho-Slowakije op vele buitenlandsche markten. Na de depreciatie van de Kroon zal Tsieclio-Slowakije voor Duitschland een beduidend gevaarlijker confurrrnt worden dan tot dusver liet geval was.
Deze maatregel heeft trouwens ook aanleiding gegeven tot ernstige moeilijkheden in de Tsjecho-Slowaaksche—Fransche handelsbesprekingen. Na het bekend worden van de depreciatie van de Kroon lieeft Frankrijk onmiddellijk nieuwe eischen gesteld eii aan Tsjecho-Slowakije verleende voorrechten weer ingetrokken. Frankrijk lieeft zelfs besloten de aan dit land reeds verleende invoercontinzenten met 25 pct. te beperken of wel een supplementair invoerrecht van 10 pct. op zijn producten te heffen. Praag lieeft zich tegen dit voornemen krachtig verzet en beroept zich op het feit, dat Frankrijk zulke maatregelen tot dusver nog tegenover geen een land met gedeprecieerde valuta getroffen lieeft. De Fransclie eisch inzake verhooging der Tsjecho-Slowaaksche invoercontingentcn voor Fransche producten met 15 pct. wijst Praag volstrekt van de hand. Tengevolge van de depreciatie van de Kroon zijn ook moeilijlilieden ontstaan in de Tsjecho-Slowaaksche—Deensche handelsbesprekingen.
Van onzen handel — exclusief gouden en zilveren munt en muntmateriaal — met Tsjeclio-Slowakije geven onderstaande cijfers een overzicht:

	Invoer uit		Export naar	
	millioen K.G.	millioen gulden	millioen K.G.	millioen grilden
1933	53.2	15.2	21.6	9.8
1932	56.8	16.1	26.0	10.9
1931	54.2	23.3	33.7	14.1
1930	52.1	25.8	21.5	13.2
1929	60.5	27.0	3S.0	18.6

(Ned. Econ. en Fin. Agentsch.)
(Vor. ber. 1183 **A.**; Nederland 181 ***G.***)

I. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Aardolie op Nieuw-Guinea. —
De Volksraad adviseerde met 39 tegen **11** stemmen tot aanneming van de ontwerp-overeenkomst inzake de opsporing van aardolie in Nieuw-Guinea. Voor dat

dit besluit werd genomen nam het College een motie aan waarin werd aangedrongen om uitzonderingen op het voorgeschreven percentage Nederlandsche onderdanen, hetwelk zich onder de werknemers moet bevinden, uit te sluiten.

Het wetsontwerp betreft het sluiten van 5-a contracten met een Naamlooze Vennootschap, welke zal worden opgericht door de Bataafsche Petroleum Mij. de Ned. Kol. Petroleum Mij. en de Ned. Pacific Petroleum Mij., voor de opsporing en ontginning van aardolieproducten op Nieuw-Guinea.

De overeenkomst zal worden aangegaan voor terreinen ter uitgestrektheid van hoogstens 1.000.000 ha., door die vennootschap te kiezen uit een harerzijds geologisch te exploreeren gebied van 10.000.000 ha. De exploratietermijn zal word-n beoaald op tien jaren. (Indische Mercuur)

A. GELUIDSFILM. — De „Ruban Sonore". —

Dezer dagen werd te Anisterdam een Fransche uitvinding gedemonstreerd, waardoor het geluid op den filmband door middel van een diamantje mechanisch wordt overgebracht, welke filmband (negatief) dan terzelfder tijd als positief dienst doet en, voorbij een foto-electrisclie cel gedraaid, het geluid terstond reproduceert. Op deze wijze wordt liet geluidsfilm-procédé eenvoudiger nog dan liet fotografeeren met een Kodak en tevens goedkooper: de filmband, die in dit geval peen celluloid is doch een speciaal procédé, kost ⅛ cent per nieter in oorspronkelijken staat, ongeveer 3 cent per meter met de transversaalcurven van liet geluid erin gesneden. De frequenties, die dit toonspoor toelaat, zijn 7500. Van liet negatief, dat zelf ook gedraaid kan worden en daarbij geen slijtage noch wrijving ondervindt, daar zij slechts voorbij een foto-electrische cel wordt bewogen, kan men een onnoemelijk aantal afdrukken niaken, die dan evenmin onder liet afdraaien lijden.

De machine kan zoowel voor opnemingen als voor reproductie in den handel worden gebracht.

Een soort gramofoorikast, waarop dan echter geen platen, doch 9 m.m. breede filmbanden draaien. Daar de lengte van een dergelijke band ongelimiteerd is, kan men b.v. in plaats van een plaat van drie niinuten een complete operette van één of twee uur afdraaien. Het „ontwikkelen" van de filmband is in dit systeem van den ingenieur René Nublat uitgeschakeld en vervangen door een onmiddelliik copieercn. Dit procédé heeft derhalve niet alleen waarde voor film en gramofoon, doch ook b.v. voor practiscli gebruik (vereenvoudipde dictafoon enz.). Het materiaal is daarbij onbreekbaar en onbrandbaar. De „gramofoonfilm" zou op deze wijze tevens binnen liet bereik van den arnnteur kunnen komen, die op eenvoudige en weinig kostbare wijze zijn eigen opnemingen kan doen en terstond liet resultaat kan hooren. Het apparaat wordt tlians reeds in Frankrijk in den handel gebraclit tegen een prijs, die dien vaii een goede pickup-gramofoon niet te boven gaat en tevens is reeds met de fabricage van een uitgebreide discotheek van opera's en operettes begonneii. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

B. JURISPRUDENTIE. — Artikel 275 - Wetboek van Strafvordering. —

Artikel 275 van het Wetboek van Strafvordering treedt in werking met ingang van 1 Maart.

Het bedoelde artikel luidt:

„Behalve de rechters en den griffier neemt aan de tafel der rechtbank niemand plaats."

Het hier bepaalde is een uitvloeisel van de invoeringswet Strafvordering van December 1925.

(Algemeen Handelsblad)

C. NEDERLAKD. — Sociale wetten in de practijlr. —

De nieuwe wet tot organisatie van de openbare organen belast niet de sociale verzekering is per 1 Maart '34 in werking getreden. Naar aanleiding daarvan lieeft de Algemeene Voorlichtingscommissie van de Vereeniging van Raden van Arbeid in een door haar uitgeschreven persconferentie uiteengezet de enkele zaken die in liet algemeen voor de bevolking van belang zijn. Tot de lichamen die belast zijn met de uitvoering van de sociale verzekering behoorden tot nu toe de Rijksverzekeringsbank, de Rijksverzekeringsraad en de Raden van Arbeid.

De Raderi van Arbeid hebben bij de nieuwe wet hun zelfbestuur belioriden, terwijl tie Rijksverzekeringsraad is opgeheven. Het toeziclit is tlians gekomen hij de Rijksverzekeringsbank. De Raden van Arbeid die tot nu toe alleen een adininistratiel lichaam waren, zullen thans ook geroepen worden tot wetsinterpretatie. Hierdoor zal de wet over liet geheele land op dezelfde wiize worden uitgelegd en zal geen verschillende wetsbedeeling meer mogelijk zijn.

Ook zijn er bij de nieuwe wet wijzigingen gekomen In de organisatie van de Raden van Arbeid. Tot nu toe werden uit de werkgeversleden en werknemersleden liet bestuur gekomen. Dit bestuur is tlians komen te vervallen eii in liet vervolg zal er alleen zijn een Raad bestaande uit vier leden met een voorzitter. De bedoeling van de wet is een sterker contrôle uit te oefenen, maar daarnaast is de wenschelijkheid uitgesproken van decentralisatie van werkzaamheden.

Door den minister zullen daiirover instructies worden gegeven. De Vereeniging van Raden van Arbeid, die weliswaar niet in de wet wordt genoemd, zal een belangrijke taak krijgen. Zij wordt echter wel vermeld in de toelichting en wel in dien zin dat men bij deze Vereeniging advies zal kunnen inwinnen.

Tot nu toe werd dat ook reeds gedaan, maar de Raden van Arbeid hadden zich daaraan niet ie houden. Zij konden liiin eigen gang gaan. Het zal nu zoo worden, dat er wel zelfbestuur mag zijn, maar dat er in hoofdzaak eenheid nioet zijn.

De Raden van Arbeid zijn allen lid van de Vereeniging. Zij zal dus, als men weet dat er 30 Raden van Arbeid zijn en elke Raad 5 leden telt, bestaan uit 150 leden. Uit deze leden wordt een bestuur, bestaande uit werkgevers en werknemers gekozen, dat weedrom een dagelijksch bestuur aanwijst.

Het tot nu toe bestaande bestuur heeft steeds getracht eenheid te brengen. Daarvoor waren reeds ingesteld een aantal commissies. De voornnaniste onder deze zijn een studiecommissie, die voorlichting geeft bij wetsinterpretatie, een examencommissie, om goed onderlegde ambtenaren te kweeken, en een algemeene voorlichtinpscommissie.

Deze laatste commissie zorgt er bijvoorbeeld voor, dat belangrijke bepalingen wereldkundig worden gemaakt. Zij verzorgt brocliures en maakt verder propaganda voor de vrijwillige ouderdomsverzekering.

In dit verband werd ons medegedeeld, dat bij vele instellingen dikwijls wordt geklaagd over de administratieve rompslomp van de sociale wetten. Er wordt echter zooveel mogelijk meegewerkt om de administratie te vereenvoudigen. Hij erkend goede adminisiratie van instellingen kunnen de verzamelloonlijsten zoo bekort worden, dat alleen liet loon kan wordeii opgegeven. Zoo kan ook genoegen worden genomen met liet plakken van zoogenaamde blokzegels. Het is dan niet noodig alle weken zegels te plakken, maar slechts eenmaal in de 13 weken.

Ook wordt voor de werknemers nog lang niet genoeg beseft liet belang van rentekaarten. Er zijn toch gevallen waarin een oude rentekaart klinkende munt oplevert.

Het is tocli voorgekonieii. dat de vader van een gezin kwam te overlijden, die nooit een renteliaart had gehad, maar dat de moeder vroeger wel in het bezit was geweest van zulk een kaart. Meermalen is het dan voorgeliomen, dat de kinderen een uitkeering ontvingen.

Tenslotte deelen we nog mede, dat jaarlijks belangrijke bedragen worden uitgekeerd. Alieen aan ziekengeld bedraagt dit 20 millioen gulden per jaar.

(Voorlichtingscommissie Ver. Raden van Arbeid)

D. NEDERLAND. — Commissie van advies Bedrijfsradenwet. —

De minister van sociale zaken heeft:

A. aan de vaste leden van de commissie van advies. bedoeld in artikel 8 der Bedrijfsradenwet, de navolgende personen als tijdelijke leden toegevoegd:

S. S. Korthuis, te 's-Gravenhage; mr. P. Borst te Amsterdam; mr. Th. P. A. J. ten Hagen, te 's-Gravenhage; J. H. van Lonkhuyzen, te Zeist; F. van der Wal, te Amsterdam; L. Nelissen. te Utrecht; J. Hofman, te Amsterdam; D. van Rhee, te Utrecht; J. Roelofs, te Amsterdam;

B. bepaald, dat deze toevoeging geschiedt ten behoeve van het uitbrengen door vorengenoemde commissie van een advies omtrent de wenschelijkheid van hel instellen van een Bedrijfsraad voor de typografie, met inbegrip van het rasterdiepdrukbedrijf, en omtrent andere daarmede verband houdende onderwerpen, in artikel 8 der Bedrijfsradenwet bedoeld.

(Staatscourant)

E. NON-AGRESSIE PACT. — Duitschland-Polen. —

De uitwisseling der ratificatie-oorkonden van het Duitsch-Poolsche pact heeft op 24 Februari '34 te Warschau plaats gehad, door den Poolschen minister van buitenlandsche zaken Beck en den Duitschen gezant Von Moltke. (Gaxeta Polska. 25 Febr '34)

(Vorig bericht blz. 1054 E.)

2 MAART 1934

F. BELGIE. — Belasting op het vervoer. —

Ingevolge onlangs plaatsgevonden wetswijzigingen is met ingang van 1 Maart het vervoer naar België van goederen en het gezamenlijk vervoer van personen (autobus-autocar) aan nieuwe bepalingen onderworpen.

Aan belasting moet worden betaald 2½% over het transporttarief op Belgisch grondgebied. De verrekening van deze belasting vindt plaats door den door iederen buitenlandschen ondernemer in België aan te wijzen verantwoordelijken vertegenwoordiger. Het niet nakomen van de voorschriften wordt met een boete van frs. 500 gestraft.

Indien men na 1 Maart a s. bij binnenkomen in België de verbintenis op formaat-papier, volgens voor-

geschreven tekst, met zulk een vertegenwoordiger niet kan toonen, dient men frs. 100—frs. 500 als waarborg te deponeeren, welk depôt of gedeelte daarvan, slechts wordt gerestitueerd, nadat men aan zijn verplichtingen inzake het doen erkennen van een vertegenwoordiger, heeft voldaan.
(Gazet van Antwerpen)

A. **SAARGEBIED.** — Concentratie van alle Duitsche partijen. —
De volkomen vereeniging van alle Duitsche partijen tot de „Deutsche Front" is voltrokken. Deze gebeurtenis vindt haar uitdrukking in proclamaties, door de Saarlandsche pers gepubliceerd; van den landleider van de „Deutsche Front", Pirro, waaraan wij o.a. ontleenen:
„Ik ben Duitscher en verzoek te worden opgenomen in de Saarlandsche volksgemeenschap „Deutsche Front". Tevens verklaar ik, dat ik op den dag van toetreden alles wat partij heet verzaak en slechts één parool ken: Ons Duitschland!"
(Saarbrucker Zeitung) **(Vor.** ber. **blz. 1152 F.)**

B. ENGELAND. — De conservatieven en de regeering. —
De toenemende onpopulariteit van het nationale kabinet in conservatieve kringen is de laatste dagen tot driemaal toe gebleken.
Bij de tusschentijdsche verkiezing te North Portsmouth heeft admiraal sir Roger Keyes met zijn conservatief program een grooter meerderheid op zich vereenigd dan één der regeeringscandidaten het laatste jaar heeft kunnen verwerven.
Tweede gebeurtenis: In het lagerhuis slonk op 20 Febr. bij de behandeling van het wetsontwerp op de werkloosheid de meerderheid der regeering tot 52, toen gestemd werd over een conservatief amendement om de minimum-uitkeering voor elk van den kostwinner afhankelijk kind vast te stellen op 3 sh. per week, inplaats van op 2 sh., gelijk de regeering had voorgesteld.
Het amendement werd verworpen met 177 tegen 125 stemmen. De minderheid bestond uit 50 conservatieven, 45 socialisten, 20 liberalen en 10 liberaal-nationalen. Bovendien waren er ongeveer 50 conservatieven, die zich van stemming onthielden. Ten laatste moest de regeering, zich in een politiek véél belangrijker zaak, met een nog kleiner minderheid van 45 stemmen vergenoegen.
Sir Henry Page Croft, een der leiders van het economische en politieke imperialisme, had een motie ingediend, waarin de regeering verzocht werd een parlementaïe commissie te benoemen voor liet instellen van een onderzoek naar de werking van democratisch bestuur in Ceylon.
Het doel van zijn voorstel was te bewijzen hoe, door het voorbarig toestaan van volltsbestuur, Ceylon „eens het glansrijke voorbeeld van ons bestuur", thans „onze schande en vernedering" was geworden.
Van de 93 stemmen, die ten gunste van Sir Henry's motie uitgebracht werden, waren er 91 van conservatieven. 138 leden stemden met de regeering mede, welker positie gered werd door de socialisten en de Samuel-liberalen. (Daily Telegr., Times. Daily Herald)
(Vorig bericht blz. **1001 A.)**

C. GEESTELIJK LEVEN. — Het standpunt van het Vrijzinnig Protestantisme. —
Ds. F. Klein, die in den Haag het standpunt van het Vrijzinnig Protestantisme besprak gaf daarvan de volgende geldende standpunten.
1. Het houdt aan het dynamische in geloof en geloofsuitspraken.
2. Het neemt een zeker voorbehoud in tegenover, het onderwerpt aan het critisch element de vastheid van de waarheid en de menschelijke formuleering van deze waarheid.
3. Het beseft het mysterie in den grondslag der werkelijkheden.
4. Het zegt, dat leven geloof en liefde is.
Schopcnhauer zegt: „Herrlich ist es die Natur an zu schauen, doch sclirecklich ein Stück von dieser Natur zu sein". Men kan dit aanvullen met: en daartoe te behooren, evenals de dieren, waar de wreedheid is en de wil tot vernietiging.
Ik ervaar, zegt Schopenhauer, het goddelijke anders in mijzelf, dan in de natuur.
Wij weten, dat geloovcn niet is de verklaring van de werkelijkheid, maar de waardeering van de werkelijkheid. In het Vrijzinnig-Protestantisme is het standpunt, dat men afziet van een wereldbeschouwing., die het geheel der verschijnselen beheerscht, maar het ziet een levensbeschouwing, die den levenszin erkent. (Het Vaderland)

D. **FRANKRIJK.** — Bezuinigingsmaatregelen. —
De Fransche Senaat heeft met 277 tegen 19 stemmen zijn goedkeuring gehecht aan de door de regeering gevraagde volmacht om bij besluit bezuinigingen in te voeren. (Le Temps)

E. OOSTENRIJK. — Leiders van de Sociaal-Democraten vervolgd. —
De staatsprocureur heeft tegen het geheele bestuur der sociaal-democratische partij de vooraanstaande leiders der partij in het geheel 24 personen, een vervolging ingesteld wegens hoogverraad en medeplichtigheid aan hoogverraad.
Tot de beschuldigden behooren Deutsch, Bzuer, Koenig en Schorsch, zoomede Karl Renner en Dr. Seitz.
De vier eerstgenoemden, die naar Tsjecho-Slowakije zijn gevlucht, zullen niet kunnen worden uitgeleverd, aangezien het een politiek misdrijf betreft. Tegen Dr Freundlich van de arbeidersbank is eveneens een vervolging ingesteld. (Het Volk) (Vor. ber. **1185** E.)

F. AMSTERDAM. — Wethouder Abrahams treedt af.
Naar wordt medegedeeld heeft wethouder E. J. Abrahams, onder dagteekening van 2 Maart met ingang van 7 Maart 1934 ontslag genomen als lid van den Gemeenteraad.
De aanleiding van dit ontslag is de in de pers tegen hem verschenen critiek, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
In de Commissie van Bijstand voor de openbzre gezondheid van den Amsterdamschen Gemeenteraad heeft onlangs het raadslid Dr. M de Hartogh gewezen op den ongewenschten toestand, dat wethouder Abrahams als keurend dokter van de Vereeniging Trein 8.28 een toelage genoot van f 2000 per jaar. Men was in de commissie van meening dat deze toestand niet fraai was, aangezien de wethouder op de begrooting voor deze vereeniging een subsidie van f 26.100 had uitgetrokken, een der hoogste subsidies, die de gemeente aan die categorie van vereenigingen verleent. De heer Abrahams gevoelde de kracht van het argument en beloofde deze salariskwestie uit de wereld te zullen helpen door van zijn salaris afstand te doen.
Het bestuur van de Vereeniging 8.28 besloot de f 2000 die de heer Abrahams liet varen, toe te kennen aan mevrouw Abrahams, secretaresse van Trein 8.28, zoodat zij voortaan een salaris van f 5000, wegens de uitbreiding van haar werkzaamheden, zou genieten. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Wethouders **980** D.)

G. ITALTE. — Critiek op Duitschland. —
De spanning tusschen Italië en Duitschland valt te peilen door een artikel in de officieuze Giornale d'Italia, 't blad van 't ministerie van Buitenlandsche Zaken, dat met een ongekende felheid protesteert tegen de hardnekkige polemieken van de Duitsche pers inzake de Italiaansche politiek in Oostenrijk.
„De schrijfwijze van de Voelkische Beobachter, zoo zegt het blad, bewijst een onverbeterlijk wanbegrip

omtrent Mussolini's politiek tegenover Oostenrijk. Het verschil in opvatting inzake Oostenrijk kan een zoo plotselinge frontwending niet rechtvaardigen: hangt de politiek van een groot land als Duitschland af van een episode? De Italiaansche regeering denkt ook niet aan een herstel der Habsburgers: de Duitsche pers moge hiervan nota nemen."
(Giornale d'Italia)

A. MIDDENEUROPEESCH BLOK. — Italie—Oostenrijk—Hongarije. —
Wij ontleenen aan „De Nieuwe Eeuw" het volgende: De Hongaarsche premier Goemboes heeft bezoek gehad van den Italiaanschen onderminister Suvich en toen die afreisde, werd er een sensationeel bericht in de wereld gestuurd, dat er een Italiaansch-Oostenrijksch-Hongaarsch verbond op komst was als tegenhanger van de Kleine Entente. Dit gerucht werd nop versterkt, toen Suvich op de terugreis ook Weenen nog even aandeed en een paar uurtjes met Dollfuss praatte. De Fransche en Tsjechische bladen sloegen reeds alarm. Later bleek echter, dat het gerucht veel te dik was geweest. Het komt tenslotte hierop nee?, dat de drie landen zich zullen verbinden niets te ondernemen op het gebied van de buitenlandsche politiek, zonder elkaar te voren in te lichten en te raadplegen. Op 10 Maart gaat Goemboes naar Rome en misschien komt Dollfuss er dan ook In ieder geval weet Berlijn uit een en ander, dat Mussolini meer dan ooit besloten is, iedere „Anschlusz"-poging tegen te gaan. (De Nieuwe Eeuw) (Vor. ber. blz. **1192** C.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Financiën - **Landsmiddelen.** —
De opbrengst der Landsmiddelen over December 1933 bedroeg f 33 400.000 tegen f 37.200.000 in de maand December 1932.
Het totaal van de opbrengst der Landsmiddelen in het geheele afgeloopen jaar bedroeg f 386.200.000, tegenover een raming van f 500.600.000 en een opbrengst over 1932 van f 419 900 000.
De terugval in 1933 ad f 33.700 000 vergeleken met 1932 kan als volgt worden verklaard:
De belastingen brachten f 20.400.000 minder op, de monopolies f 7 800.000. de bedrijven f 14.800.000 en de diverse middelen f 3 200.000 minder dan in 1932, terwijl slechts de productengroep een meer-opbrengst vertoonde ad f 12.500.000, hoofdzakelijk als gevolg der groote Banka-tinverkoopen. (Aneta)
(Vor. ber. Landsmiddelen **562** D.)

C. VEREENTGDE STATEN. — President **Roosevelt's** boodschap over Tariefkwestie. —
President Roosevelt heeft op 2 Maart zijn aangekondigde boodschap aan het Congres doen toekomen, waarin hij machtiging vraagt met het buitenland onderhandelingen te beginnen over handelsverdragen en op grond van die verdragen wijziging te brengen in de bestaande douane-rechten en invoerbeperkingen, met het doel den Amerikaanschen landbouw en industrie van de nieuwe regeling te doen profiteeren. De wijzigingen zullen zich bewegen tusschen bepaalde grenzen, waaraan nauwkeurig de hand zal worden gehouden.
De enorme inkrimping van Amerika's buitenlandschen handel noopt tot besprekingen over wederkeerige accoorden. (Ned. Tel.-Agentsch. Reuter)
(Vor. **ber.** Tarieven **288** B.)

3 MAART **1934**

D. RASSENKUNDE. — De rassentheorie in **Duitschland.** —
De Leidsche hoogleeraren prof. Barge, prof. Huizinga en prof. Van Holk hebben in de Leidsche Academie gesproken over het onderwerp „Ras en geest". Wij ontleenen aan prof. dr. **J. A. J.** Barge's rede eenige bijzonderheden:
Spr. betoogde zeer nadrukkelijk, dat het rasbegrip een natuurwetenschappelijk en wel een vergelijkend anatomisch begrip is, aan welks omschrijving de term „geest" vreemd behoort te zijn, omdat de opbouw en begrenzing der rassen in Anthropologischen zin uitsluitend geschiedt op grond van lichamelijke erfelijke kenmerken. Het begrip „ras" is dus van geheel anderen aard dan het begrip „volk".
Een ras is een eenheid op grond van het gemeenschappelijk bezit van een aantal erfelijke lichamelijke kenmerken, een volk is een eenheid op grond van een gemeenschappelijke taal, een gemeenschappelijken beschavingsvorm, een gemeenschappelijke geschiedenis, gemeenschappelijke staatsinstellingen, gemeenschappelijke economische belangen, enz.
De noodzakelijkheid van deze scherpe onderscheiding wordt bevestigd door het feit, dat een ras verbreid kan zijn over verschillende volkeren, terwijl omgekeerd een volk uit verschillende. soms talrijke, ritssen kan zijn opgebouwd.
(Prof. Barge in de N. Rott. Crt.) **(1055 G.)**

E. NEDERLAND. — **Nederlandsch-Italiaansch** Handelsverdrag. —
Op 1 Maart '34 is te Rome een handelsovereenkomst tusschen Nederland en Italië geteekend. Deze overeenkomst, welke tot 31 Maart 1935 van kracht zal zijn en daarna verlengd kan worden, opent de mogelijkheid tot uitbreiding van het wederzijdsche handelsverkeer. De volgende bijzonderheden kunnen hierover worden medegedeeld.
De invoerrechten op Nederlandsch fokvee werden voor de beide soorten gebracht op resp. 51,40 lire eu 36,70 lire per stuk.
Het invoerrecht op Goudsche en Edammer kaas werd op 29.40 lire per 100 **K.G.** vastgesteld. Voor den invoer van eenige kaassoorten werd een contingent vaa 3003 quintalen per jaar vastgesteld.
Het invoerrecht op aardappelmeel werd geconsolideerd op 44 lire per 100 K G. en het invoerrecht op dextrine op 66.06 lire plus 5% ad valorum.
Voorts werd het invoerrecht op tapiocawortelmeel geconsolideerd op 10 lire per 100 K.G.
Van Nederlandsche zijde werd aan de Italiaansche regeering verleend een consolidatie van de invoerrechten op amandelen en citroenen, vrijdom van invoerrecht voor gepelde rijst en tariefsfaciliteiten voor bloemkool en voor versche perziken, en wel alleen voor die perioden van het jaar, welke van belang zijn voor den Italiaanschen export.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **971** B.)

F. OOSTENRIJIC. — Nationaal Socialisme - Ultimatum van Theo Habicht. —
Het ultimatum van Theo Habicht, leider der Oostenrijksche Nationaal-Socialisten te München (pag. 1181 G.), dat op 28 Febr. '34 was afgeloopen, is zonder eenig gevolg gebleven. Volgens de Reichspost te Weenen zou Generaal von Epp nu belast zijn met de propagandistische leiding in plaats van Habicht.
(Reichspost, Weenen) (Vorig bericht blz. **1181 G.)**

G. MANDSJOEKWO. — **Keizer** Poe-Ji gekroond. —
Op 1 Maart '34 heeft Poe-Ji plechtig de troon van het nieuwe Keizerrijk Mandsjoekwo bestegen en in daardoor Keizer Kang-Teh van Mandsjoekwo geworden.
Kang Teh beteekent „De vreedzame Deugd".
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1136 F.)**

H. FRANKRIJK. — **Begrooting 1934.** —
Op 1 Maart '34 is de Fransche begrooting 1934 door den Senaat met 283 tegen 15 stemmen en door de Kamer met 455 tegen 132 stemmen, definitief aangenomen.
De toegestane credieten beloopen een totaal bedrag van 48.318 517.000 francs, bij een inkomstenoverschot van naar schatting negen millioen francs. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. **1183 K.)**

A. JURISPRUDENTIE. — Geval Liepmann. —
Dezer dagen is de Duitsche schrijver Max Heinz Liepmann tot één maand gevangenisstraf veroordeeid wegens beleediging van het hoofd van een met Nederland bevrienden staat (v. Hindenburg) in zijn roman „Vaterland". De exemplaren van het boek zijn in beslag genomen. (Het Volk)

B. **PERZIE.** — Consulaire dienst in China. —
Na een onderbreking van 1300 jaar heeft de Perzische regeering een consul te Shanghai benoemd.
(Vaz Dias)

4 MAART 1934

C. UTRECHT. — Commissaris der Koningin. —
Dr. H. Th. 's Jacob is dezer dagen afgetreden als commissaris der Koningin in de provincie Utrecht.
(N. Rott. Crt.)

D. **ENGELAND. — Hongermarsch. —**
De delegaties van de deelnemers aan den grooten „hongermarsch" die uit werkloozen uit een groot aantal plaatsen in Engeland en Schotland bestond die naar Londen marcheerden, zijn door de Regeering geweigerd aan te hooren. (Daily Telegraph)

E. NEDERLA D. — Verboden geschriften. —
De Minister van Defensie heeft het Gereformeerd Vredesorgaan onder de verboden geschriften opgenomen. (Het Vaderland)

F. ONTWAPENING. — Lord Privy Seal Eden's bezoek aan Parijs, Berlijn en Rome. —
De te Londen gearriveerde Lord Privy Seal Eden verklaarde, dat zijn bezoek dat hij aan de drie hoofdsteden in de laatste week heeft gebracht, succes heelt gehad. Een reeks van moeilijklieden en misverstanden waren uit den weg geruimd. Hij kende thans de standpunten van twee regeeringen (Duitsche en Italiaansche) over het Britsche memorandum en verwachtte, dat hij in korten tijd de meening der derde regeering zou vernemen.
Engeland. — De „Times" verklaart, dat de reis van Eden een fiasco is geweest.
Frankrijk. — De „Matin", „Oeuvre" en „Journal" verklaren, dat de besprekingen van Eden met de Fransche machthebbers tot resultaat hebben gehad, dat Frankrijk van verdere ontwapeningsvoorstellen niets wenscht te weten.
Duitschland. — De „Völkischer Beobachter" schrijft, dat de besprekingen met Eden een Fransche toenadering niet gemakkelijker maken.
Italië. — De „Il Popolo d'Italia" geeft in enthousiaste bewoordingen het bezoek van Eden, doch de kern — het ontwapeningsvraagstuk — wordt vaag behandeld. (Vorig bericht blz. 1160 **E.**)

G. SPANJE. — Nieuw Kabinet. —
Lerroux is er — nadat zijn kabinet op 1 Maart was afgetreden — in geslaagd een nieuw kabinet samen te stellen, waarin slechts drie nieuwe ministers zijn opgenomen.
Het nieuwe ministerie is als volgt samengesteld:

Lerroux: Minister-President.
Pita Romero: Buitenlandsche Zaken.
Selazar Alonso: Binnenlandsche Zaken.
Rocha: Marine.
Hildalga: Oorlog.
Cyrilo del Rio: Landbouw.
Samper: Handel en Industrie.
Estadella: Arbeid.
Cid: Verkeer.
Guerra del Rio: Openbare Werken.
Alvarez Valdes: Justitie.
Marraco: Financiën.
Salvador Madariaga: Openbaar Onderwijs.
(Heraldo de Madrid) (Vorig bericht blz. 1147 **E.**)

H. NEDERLAND. — **Werkloosheidsverzekering.** —
Onze berichten op pag. 1159 A. en 1177 H. gaven de cijfers van den werkloozensteun van regeering en gemeenten.
De heer Meyer de Vries geeft in de Februari-aflevering van „Nederlandsch Fabrikaat" de cijfers van do werkloosheidsverzekering.

Jaar	Gemiddeld aantal verzekerden	Uitkeeringen
1917	60.000	f 130.000
1918	140.000	989.000
1919	260 000	1.800.000
1920	360.000	9.800.000
1921	380 000	15.200.000
1922	360.000	12.500.000
1923	300 000	7.200.003
1924	278.000	5.200.000
1925	275 000	5.100.000
1926	283.000	5.200.000
1927	297 000	6.000.000
1928	317.000	5.100.000
1929	363 000	8 100.000
1930	419.030	11.600.000
1931	490 000	24.600.000
1932	570.000	31.000.000

(Ned. Fabrik.) (Werkloozensteun 1159 A en 1177 H.)

I. NEDERLAND. — Belasting van besloten vennootschappen. —
Het hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel te Haarlem heeft zich met een adres gewend tot de Tweede Kamer der Staten Generaal, waarin het hoofdbestuur zich o.a. uitspreekt en verklaart dat dit wetsontwerp op willekeurige wijze de reserves van een aantal ondernemingen, die een in alle opzichten behoorlijke reserveerings- en uitkeeringspolitiek toepassen, zal aantasten. (Het Vaderland) (Vor. ber. blz. 1163 **E.**)

K. NEDERLAND. — Telefonische en medische **hulp** langs de **wegen.** —
Dezer dagen is opgericht de Naamlooze Vennootschap Algemeene Telefonisclie en Medische Hulpdienst in Nederland. Deze vennootschap stelt zich ten doel het plaatsen van 2553 hulpposten langs Rijks- en Provinciale- en gemeentewegen. De leiding berust in handen van den heer J. G. van Turenhout.
(Standaard)

L. K. L. M. — Luchtrace Londen—Melbourne. —
De directie van de K.L.M. heeft beslist, in te schrijven voor de in October 1934 te houden luchtrace Londen—Melbourne met de Fokker F 36.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 1164 B.)

5 MAART 1934

M. **BELGIE.** — Rapport van Minister van Staat Seegers. —
In het verslag, dat door den Minister van Staat Seegers namens de Staats-Commissie voor het onderzoek van de begrooting van Buitenlandsche Zaken is opgesteld — betoogt de heer Seegers dat de moeilijkheden tusschen Nederland en België bij het streven naar de herziening van de verdragen van 1833 in hoofdzaak in Nederland moeten worden gezocht. De handelsbetrekkingen tusschen beide landen zijn echter vooruitgegaan. (Het Handelsblad van Antwerpen)

N. BOKSEN. — Primo **Carnera.** —
De huidige wereldkampioen boksen zwaargewicht Primo Carnera heeft te Miami van zijn uitdager Tommy Loughran op punten gewonnen, hij heeft dus zijn titel behouden. (New York Herald, Paris)
(Vor. ber. Boksen 509 **D.**)

O. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Begrooting **van** Ned. Oost-Indië. —
De begrooting van Ned. Oost-Indië is in de Tweede Kamer afgehandeld. Minister Colijn betoogde, dat een budget van 300 millioen voor Indië bij de volgende begrooting zal kunnen worden bereikt, waarmede het financieel evenwicht zal zijn hersteld. Anderen zagen

de financieele toekomst somberder in en bepleitten een Nederlandsch-Indische economische Rijkseenheidpolitiek.
hlinister Colijn deelde in de slotzitting mede, dat de regeering niet bereid is medewerking te verleenen tot het verkrijgen van amnestie voor de muiters van ,,De Zeven provinciën", (Het Vaderland)

A. DUTTSCHLAND. — **Boek** van Prof. Schmidlce op den Index. —
Het boek van den Breslauschen professor Schmidke, getiteld ,,Die Einwanderung Israels in Kanaan" is door de Pauselijke Bijbelcommissie veroordeeld.
(De Maasbode) (Vorig bericht blz. **1174** B.)

B. CHINA. — Conflict met Japan. —
Volgens een mededeeling uit Tokio zijn de zes passen, die toegang geven tot den Grooten Muur door de Japanners aan China teruggegeven.
(Dempo Tsoesin)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Contingenteering - Cambrics.
Het besluit tot contingenteering van cambrics is op 18 Febr. geteekend. (Aneta) (Vor. ber. blz. **1183 B.**)

D. NEDERLAND. - Handelsbetrekkingen met **België.**
Bij de onderhandelingen, welke de Belgische minister Sap onlangs te Den Haag heeft gevoerd met den Nederlandschen minister van Economische Zaken, Mr. Verschuur, werd een oplossing bereikt inzake den invoer in België van aardappelen, groente, varkens- en schapenvleesch. De Belgische minister van Landbouw behoudt de controle over den prijs en de hoeveelheid der in te voeren producten.
In Maart zal ook de invoer in Nederland van Belgische nijverheidsproducten in werking treden.
(Gazet van Antwerpen) (Vor. ber. blz. **1185** A.)

E. NEDERLAND. — De reorganisatie van het **Onderwijs.** —
In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer deelt de Minister van Onderwijs mede, dat door de reeds getroffen maatregelen, die slechts een voorloopig karakter konden dragen, zoodra zij zullen hebben doorgewerkt, een besparing van rond 11 millioen zal zijn verkregen.
Gelijk op velerlei ander gebied is op dat van de schrijfwijze van onze taal ordening gebiedend noodzakelijk. De belangrijke beschouwingen hieromtrent gegeven in het Voorloopig Verslag, doen reeds kennen, dat de oplossing van het vraagstuk moet worden gezocht in een compromis. Het is den minister na voorlichting van deskundigen gebleken, dat hij aan het bereiken daarvan niet behoeft te wanhopen.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1185 F.**)

F. GENEESKUNDE. — Transplantatie van een hoornvlies. —
De Engelsche dagbladen melden, dat het gelukt is. een hoornvlies van een doode met goed gevolg over te brengen op het oog van een patiënt, wiens hoornvlies verduisterd was. Hetzelfde wordt uit Moskou bericht aangaande een patiënt van den oogarts Filatow te Odessa. (Münch. med. Wochenschr.)

G. G. J. A. SMIT OVERLEDEN. —
Te Amsterdam is overleden de heer G. J. A. Smit Jr., voorzitter van den Algemeenen Ned. Bond van Handels- en Kantoorbedienden.
De heer Smit is in 1879 te Zutfen geboren, waar hij een H.B.S.-opleiding genoot, later behaalde hij de acte M. O. Boekhouden.
In 1910 werd hij bezoldigd bestuurder van den Alg. Ned. Bond van Handels- en Kantoorbedienden, in 1921 tevens algemeen secretaris van het Int, Verbond. Verschillende functies vervulde hij daarnevens, o.a. was hij bestuurslid van het N.V.V., lid van den Hoogen Raad van Arbeid, bestuurslid van de Int. Ver. voor Handelsonderwijs, lid van de Commissie van toezicht op het M. O. alhier, enz.
In 1911 werd hij tot (s. d.) raadslid van district IX gekozen en tot 1921 heeft hij in den raad zitting gehad.
In de vakbondskringen is de heer Smit altijd een krachtige, vooraanstaande persoonlijkheid geweest, in 1930 vertegenwoordigde hij de Nederlandsche werknemers te Genève. (Red. K. H. **A.**)

H. **BELGIE.** — Staking te Verviers. —
De staking in de textielfabrieken te Verviers, op 26 Febr. '**34** uitgebroken, staat in verband met den kritieken toestand van de textielindustrie te Verviers, die de werkgeversbonden heeft gedwongen tot prijsverlagingen over te gaan, en tegelijkertijd den. arbeiders nieuwe arbeidsvoorwaarden op te leggen, welke de werknemers echter weigerden te aanvaarden.
Er zijn 16.000 arbeiders bij de staking betrokken.
(Het Laatste Nieuws, Brussel)

I. NEDERLA D. — Tweede Kamer - Woningwet. —
De Tweede Kamer heeft met 33—32 stemmen een amendement Vliegen aangenomen op het ontwerp tot wijziging der Woningwet. Het amendement houdt in, dat raadsbesluiten in zake woningbouwvoorschotten aan de goedkeuring van Ged. Staten blijven onderworpen in plaats van aan de goedkeuring van den minister, zooals het ontwerp wilde.
Volgens den minister zou dit amendement het hart uit het onderwerp snijden.
Op verzoek van den minister werden de beraadslagingen aangehouden. (Het Volk)

K. **ELIAS** ANNES **BORGER** HERDACHT. —
Te Joure is dezer dagen ter herdenking van den dichter en geleerde Elias Annes Borger, die daar 23 Febr. 1784 werd geboren, een tentoonstelling geopend. Eorger was van 1815 tot 1817 hoogleeraar in de Godgeleerdheid te Leiden en van 1817 tot aan zijn dood (12 Oct. 1820) professor in de geschiedenis en de klassieke letterkunde aldaar. (Red. K. H. A.)

L. RADIO. — Conferentie te Genève. —
De radiobesprekingen te Genève hebben een voor de Nederlandsche luisteraars gunstig verloop genomen. Inzake de verdeeling van de lange golven is besloten, dat Nederland van 1875 M. naar 1883 M. verhuist en Radio-Paris van 1796 M. naar 1641 M.
(Algemeen Handelsblad) (Vorig bericht blz. **1127** A.)

6 MAART 1934

M. LETLAND. — Regeering afgetreden. —
De regeering van Letland onder leiding van minister-president Blodnik, is afgetreden.
(Latwijas Sarg., Riga) (Vor. ber. **blz. 679 G.**)

N. THEOSOFIE. — Charles **Webster** Leadbeater overleden. —
Op 87-jarigen leeftijd is Leadbeater, bisschop der Vrije Katholieke Kerk en een beroemd man der Theosophische Beweging, te Sydney, aan een hartkwaal overleden.
Charles Webster Leadbeater was 17 Februari 1847 te Sydney geboren. Vele jaren was hij eerst leerling van en later samenwerker met Helene Blavatski, de onlangs overleden presidente der Theosofische Vereeniging.
Leadbeater heeft meer dan eens een bezoek aan ons land gebracht. In 1930 leidde hij te Amsterdam een conventie der Theosofische Vereeniging.
In hoofdzaak komt Leadbeaters leer neer op het volgende: Twee wegen leiden naar hoogtepunten van het geestelijk leven: de weg der mystiek en de weg van het occultisme. Het kerkelijk ceremonieel is, volgens hem, occulte handeling. (Red. K.H.A.)
(Vorig bericht blz. **1183 D.**)

A. VEREENIGDE STATEN. — President **Roosevelt's** politiek. —

President Roosevelt heeft 5 Maart '**34** de conferentie geopend der directeuren van de Nira-codes, welke thans reeds 600 takken van bedrijf en voor zoover betreft het aantal der arbeiders, 90% der industrieele bedrijven der staten omvatten. Het doel van de besprekingen is, de fouten en ondiiidelijkheden van het code-stelsel, die gedurende de afgeloopen acht maanden aan den dag zijn getreden, gemeenschappelijk met de regeering te bespreken.

President Roosevelt verklaarde o.m., dat de voornaaniste kenmerken van het oude régime waren verrijking ten koste van anderen, het verplaatsen van industrieën van de eene stad naar de andere. oneerlijke concurrentie, zwendelhandel in aandeelen in een reusachtigen omvang, het ontbreken van een plan voor het econoniisclie leven en van sociaie opvattingen.

Wat tot nu toe ter bestrijding van de crisis en voor den wederopbouw van het bedrijfsleven is gedaan, is toepassing der goede democratische principes, die in Amerika jarenlang in vergetelheid zijn geraakt, toen Amerika zich heeft laten regeeren door belangengroepen.

Door het Nira-stelsel is de samenwerking van werkgevers en werknemers eenerzijds en van distributeurs en consumenten anderzijds ingeleid.

„Ik veroordeel," vervolgde de President, „elke destructieve critiek, maar verwelkom opbouwende voorstellen. Zuiver negatief becritiseeren van liet groote werk, dat de natie tlians verricht, is onvaderlandslievend. Ik wil hier duidelijk zeggen, dat ik tot de oude nietliodes en de oude toestanden niet zal terugkeeren."

De ia de laatste weken ingediende bezwaren richtten zich ook niet tegen de regeering of het Sïr:\-systeem, doch tegen bepaalde leemten in de verordeningen en zij bewezen. dat hij den juisten weg is gegaan. De industrie mag niet de winst doch de schepping van koopkracht ais eerste en hoogste gebod beschouwen. Men moet in het oog houden, zoo ging president Roosevelt voort, dat meer dan twee derde van alle verhandelde goederen wordt gekocht door lieden, die nauwelijks $ 2000 per jaar verdienen. Het is logisch, dat, indien nien de salarissen en loonen van die groep fiink verhoogt, de handelaren en werkgevers en de geldhandelaren, zullen zien, dat op den duur hun inkomens ook toeiieinen en wel recht evenredig met de toeiieming van den afzet.

De banksituatie is gezond en liquide. De banken zijn nooit in zoo'n gunstigen toestand geweest en funcrioneeren perfect. Haar omstandigheden verbeteren geregeld.

Het is thans definitief zaak voor de banken om niet meer credieten zonder voldoende waarborgen te verleenen, maar om een welwillender houding aan te nemen tegenover de gerechtvaardigde credietbelioeften en hun taak en verantwoordelijkiieid, voortspriiitende iiit hun macht, te erkennen.

Miliioenen zijn nog zonder arbeid en de koopkracht van ons volk is nog steeds zeer beperkt. Wat wij op het oogenblik doen, besloot president Roosevelt, is werk geven aan een steeds grooter aantal arbeiders. Behoudens weinige uitzonderingen, is de industrie geneigd die werkgelegenheid tc verschaffen. In de weinige gevallen, waarin de industrie daarin niet is geslaagd, moet de regeering oogenblikkelijk en zonder aarzelen ingrijpen. Wij moeten al onze aandacht geven om te voorkomen, dat het kleine bedrijfsleven zal worden uitgeschakeld. De codes moeten de concurrentie-methoden afbakenen opdat de kleine industrie niet in het gedrang komt. (New York Herald, Parijs)

(Vorig bericht blz. 1066 A.)

B. OOST-AZIE. — Defensie van **Neder.** Oost-Indië. —

De heer H. Th. de Booy, luitenant ter zee van de Marine-reserve heeft te Amsterdam een lezing gehouden over de spanning in het Verre Oosten en de maritieme defensie van Ned.-Indië. Wij ontleenen hieraan het volgende:

De doelstelling van de Jap-tnsche politiek is niet anders dan de voedselvoorziening.

De heer de Booy komt dan tot het gedeelte van zijn onderwerp waarin hij uiteenzet, hoe Japan bezig is zijn maritieme basis uit te zetten en wijst daarbij op strategische punten als de Mandaat-eilanden en de Bonin-eilanden. De lijn Bonin-Marshal-Carolinen-Polan is Japan's strategische barrière. Alleen een steunpunt op Nieuw-Guinea ontbreekt.

Het is dus wel duidelijk, zegt spr., dat Japan belang stelt in Ned.-Indië, wat vermoedelijk niet alleen op economische gronden berust. Spr. gelooft niet aan een veroveringsoorlog op groote schaal, maar we moeten wel rekening houden met de gevolgen van een conflict.

Spr. komt dan tot de andere landen, die belang hebben bij het Verre Oosten als Amerika, Engeland, en Rusland. In dit verband geeft spr. een overzicht van de verschillende oorlogsvloten van die landen. Aan materiaal dat de leeftijdsgrens niet heeft overschreden hebben de Vereenigde Staten uitgedrukt in tonnenmaat 850.000 ton, Japan 770.000 ton en Engeland 1.000.000 ton. De Russische zeemacht in het Verre Oosten mag als niet gevaarlijk aangemerkt worden. Wanneer een conflict losbreekt komt Indië, zegt spr., in een moeilijke positie. Nederland's historische neutraliteit is hier ongetwijfeld de eenig juiste. Onze neutraliteits-handhaving beteekent het constateeren en doen beëindigen van schendingen, doch ontleent haar kracht aan de militaire waarde van de weermacht als gevechtsapparaat. (Algem. Handelsblad)

C. VOLKENBOND. — Unificatie van **wegsignalen.** — De Volkenbondsconventie van 30 Maart 1931 voor de unificatie der signalen voor het verkeer op den weg is 16 Januari door Nederland geratificeerd, waardoor het thans vaststaat, dat deze conventie op 16 Juli '34 in werking zal treden. (Journal de Genève)

D. CACAO. — Wereldproductie en -consumptie. —

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de wereldproductie en de wereldconsumptie van cacao in de laatste zeven jaar:

	Productie in metrieke tonnen	Consumptie in metrieke tonnen
1927	488.216	466.378
1928	514.503	479.823
1929	535.489	548.280
1930	486.335	482.994
1931	546.855	535.519
1932	569.423	543.748
1933	564.200	547.700
	3.705.021	3.604.342

(De Maasbode) (Vorig bericht blz. 544 C.)

E. NEDER. OOST-INDIE. — **Volksvoeding.** —

Naar het Bat. Nbl. verneemt, is op initiatief van prof. dr. C. D. de Langen opgericht een instituut voor Volksvoeding.

Het stelt zich ten doel nauwkeurig te bestudeeren de volksvoeding en de daarmee samenhangende problemen. Het instituut zal zijn werkzaamheden verrichten, in eerste instantie, buiten de overheid om.

(Bat. Nieuwsblad)

F. RADIO. — Luisteraars op 31 December 1933. —

Algerije	9.249	Letland	50.808
België	467.791	Marokko	11.218
Danzig	20.909	Nederland	648.275
Denemarken	532.992	New Foundland	1.166
Estland	14.758	Nieuw-Zeeland	112.581
Finland	121.014	Noorwegen	137.968
Frankrijk	1.367.715	Oostenrijk	507.479
Griekenland	3.318	Philippijnen	15.693
Groot-Brittannië	5.974.000	Polen	311.287
Guatemala	43.008	Tsjecho-Slow.	569.455
Italië	365.000	Tunis	4.192
Japan	1.608.724	Turkije	5.404
Joego-Slavië	58.896	Zweden	666.368
Kenya (O.-Afr.)	591	Zwitserland	300.051

(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 316 A.)

G. ATOOMSPLITSING. —

Tot dusver was het een raadsel, hoe de atoomkern lichaampies kon iiitstraien. die haar in afmeting aanzienlijk te boven gingen. Bovendien was het onbegrijpelijk, waarom negatief geladen electronen worden afgestootcii van de positief geladen kern, in plaats van er door te worden aangetrokken.

Nieuwe onderzoekingen omtrent de vorming van positieve electronen openen den weg tot de oplossing van dit raadsel.

In den allerlaatsten tijd is ,D. W. Skobelitsin er, met behiilp van een ,eerst door iierii uitgewerkte methode — een „Wilsonkamer" n het magnetische veld — in geslaagd. de splitsing waar te nemen van positieve en negatieve electroncn bij den doorgang door de lucht van gamma-stralen en snel vliegende electronen, uitgestraald door radio-actieve stoffen.

(Leningradskaja Prawda)

(Vorig bericht blz. 326 C.)

H. DUTTSCHLAND. — Tsjechische vlaggen verboden.

In verband met het verbod van de zwart-wit-roode kleuren en het swastika-teeken in Tschecho-Slowakije beeft de Duitsche regeering, na haar vele niet ver-

hoorde protesten, zich genoodzaakt gezien het toonen van Tsjechische vlaggen of insignes in Duitschland te verbieden. Hiervan zijn uitgezonderd de Tsjechische diplomatieke en consulaire vertegenwoordigers.
(Westdeutscher Beobachter)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — De crisis. —
Dezer dagen hield de resident van Cheribon, Ch. O. v. d. Plas, met verlof hier te lande, een voordracht voor de Vereeniging „Oost en West" over: „De ernst der crisis in Ned.-Indië".
Spr. belichtte eerst het agrarisch karakter der Inlandsche maatschappij. De inkomsten der bevolking van Java werden in 1924 geraamd op 1.155 millioen uit landbouw, veeteelt en wat visscherij tegen slechts 159 en 105 millioen uit loondienst voor particulieren en voor het gouvernement. Wel is het bevolkingsleven veel meer afhankelijk geworden van wereldmarktprijzen, doordat het aandeel der bevolkingsproducten in den uitvoer is gestegen van 10% in 1898 tot 37% van den zeven maal zoo grooten uitvoer 1929. Het debiteurenland Nederlandsch-Indië zal op het einde van dit jaar 1.600 millioen staatsschuld hebben, bij tusschen 3 en 4 milliard gulden beleggingen van het buitenland. Het kan noch rente van kapitaal elders belegd, noch scheepvaart- of andere diensten stellen tegenover deze verplichtingen en die jegens gepensionneerden en verlofgangers. Alles moet komen uit het uitvoersaldo. Nu zijn de prijzen der exportproducten, in 1929 reeds slechts 88% ban dfe ban 1913, in de crisisjaren gedaald tot een fractie daarvan.
Het hoofdproduct suiker is zelfs voor f 4.— per 100 K.G. onvoldoende verkoopbaar. Ofschoon de oogst 1934 is beperkt tot 580.000 ton tegen normaal 3 millioen, is de voorraad nog 2½ millioen ton. In Cheribon sluiten negen van de tien suikerfabrieken. Een groot deel van het personeel is ontslagen.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

B. OOSTENRIJK. — Sociaal-Democraten - Dr. Otto Bauer's verklaring. —
Dr. Otto Bauer, de eerste leider der Oostenrijksche Sociaal-Democratische Partij, thans te Praag, schrijft over de oorzaken der nederlaag zijner partij o.a. het volgende:
Vooreerst is de mislukking van de algemeene staking in Oostenrijk de hoofdoorzaak. In het bijzonder dat de spoorwegmannen niet meegingen, was een zware slag. De gebeurtenissen der laatste jaren hadden hun murw geslagen; vroeger waren zij de eersten der Oostenrijksche arbeidersbeweging. Het stilstaan van de treinen was het sein, dat nu uitbleef. Vele ver afgelegen streken hoorden pas laat van het uitbreken van de staking, en wisten ook het waarom niet. Ook in andere bedrijven — dagbladzetterijen — is gewerkt. Daarentegen is de gewapende opstand der Schutzbunders voigens Bauer, iets geweldigs geweest. En dan: dat heeft het partijbestuur immers steeds gevreesd, dat de Schutzbund in den strijd alleen zou blijven, en dat groote massa's wel met groote sympathie maar toch werkeloos zouden toezien.
(Sozialdemokrat, Praag) (Vor. bericht 1197 E.)

C. BELGIE. — De herbewapening van Duitschland. - Rede van minister-president De Broqueville. —
In den Belgischen Senaat heeft minister-president De Broqueville op 6 Maart '34 een rede gehouden over de herbewapening van Duitschland.
Volgens hem zijn er twee middelen om Duitschland te dwingen de militaire clausules van het Verdrag van Versailles te eerbiedigen: 1e. het juridische middel krachtens het befaamde art. 213, ofschoon het zeker is dat ten minste twee mogendheden, Engeland en Italië, zullen weigeren tot het instellen van een onderzoek last te geven; 2e. de preventieve oorlog, welke als tweede middel rest wanneer Duitschland weigert de militaire clausules te erkennen.
Dit is een remedie, dat erger is dan de kwaal, aldus De Broqueville, en dat slechts door een crimineele mentaliteit zou kunnen worden overwogen. Zoolang er hoop blijft op een accoord is het niet veroorloofd een onmiddellijk en zeker ongeluk uit te lokken om er een ander, verder afgelegen ongeluk door te vermijden. Dit is mijn gevoelen en dat der Fransche regeering.
De woorden, die ik spreek zijn hard, aldus de premier, maar zij moeten gesproken worden, omdat zij de waarheid uitdrukken. Ik realiseer de bitterheid van den toestand, die een gevolg is van een groote illusie der menschen, die in het Verdrag van Versailles de historische leer en de historische waarheid over het hoofd hebben gezien en gemeend hebben, dat het mogelijk is een groot land blijvend in een positie van ontwapening te houden. Hoe kon men meenen, dat 27 landen, die met elkaar vereenigd waren, het ook in de toekomst eens zouden blijven over de kwestie Duitschland, welks eenheid bezegeld is geworden door het Verdrag van Versailles, datgene op te leggen wat Napoleon, de alleenheerscher van bijna geheel Europa, tegenover Pruisen niet heeft vermocht? Waar heeft men ooit gezien dat dergelijke bepalingen als in het Verdrag van Versailles de omstandigheden overleefden, waaruit zij geboren zijn? Het Duitschland van heden is niet meer het Duitschland van 11 November 1918. Wat is geworden uit den gemeenschappelijken wil der zevenentwintig geallieerden, die het Verdrag van 1919 moeten verdedigen?
Het is het Onafwendbaar lot der geschiedenis, dat een overwonnene zich vroeg of laat weer verheft. De groote mogendheden hebben dit sinds lang begrepen. Te Genève en in de onderlinge beraadslagingen zijn Frankrijk, Engeland en Italië er eind 1932 toe gekomen om Duitschland het recht van gelijke behandeling toe te staan. Wij moeten derhalve het vraagstuk thans beschouwen zooals het zich in Maart 1934 aan ons voordoet.
Men moet den moed hebben de waarheid in de oogen te zien. Droomen leiden tot niets, soms echter naar een catastrofe. Het gaat er niet om. of en hoe men Duitschlands herbewapening zal toelaten, maar in de eerste plaats gaat het erom, een bewapeningswedloop te verhinderen, die tot den oorlog voert. Daarin ligt het gevaar dat alle volken van Europa, Duitschland niet uitgesloten, bedreigt. Een internationale conventie tot beperking der bewapening is het eenige middel om een bewapeningswedloop en daarmede een oorlog te verhinderen. De besprekingen te Genève hebben tot niets geleid. Zii zijn onder een nieuwen vorm en met nieuwe formules hervat.. De geheele wereld heeft er belang bij, dat zij tot het gewenschte resultaat leiden.
Alle landen weten wat een bewapeningswedloop beteekent. Duitschland kan evenmin als de andere landen de ongelooflijke lasten op zich nemen, welke een bewapeningswedloop in 'de huidige crisisperiode met zich meebrengt.
Ten slotte herinnerde de premier aan het resultaat van den wereldoorlog en de geografische positie van België, welke het noodig maakt, dat geen element van veiligheid veronachtzaamd mag worden. België wil den „vrede der veiligheid". De regeering heeft den moed om ter wille van den vredeswaarborg offers te verlangen van de bevolking, welke haar krachten bijna reeds te boven gaan. Er kan in Europa geen vrede heerschen, zoolang België's veiligheid bedreigd is. De regeering zal zich alle moeite geven, dat een conventie tot stand komt. die België een minimum van offers en een maximum van veiligheid brengt.
(Het Laatste Nieuws, Brussel)
(Photo De Broqueville 611 I.)

D. GOUD. — Wereldproductie. —
In het jaarlijkschе overzicht van de goudbeweging gepubliceerd door Samuel Montagu & Co. wordt het volgende staatje van de wereldproductie van goud sinds 1913 gegeven.
(In mill. goud-£ ad 84 sh. 11½ d. per troy ounce)

	Wereld.	Jaarlijksch percentage.		Wereld.	Jaarlijksch percentage.
1913	**97.4**	—	**1923**	**76.4**	**+ 15.4**
1914	**92.9**	**— 4.6**	**1924**	**79.3**	**+ 3.8**
1915	97.7	+ 5.2	1925	79.6	+ 0.4
1916	95.2	— 2.6	1926	81.8	+ 2.8
1917	86.9	— 8.7	1927	81.5	— 0.4
1918	79.4	— 8.6	1928	82.4	+ 1.1
1919	73.8	— 7.1	1929	83.2	+ 1.0
1920	68.5	— 7.2	1930	88.5	+ 6.4
1921	68.0	— 0.7	1931	94.8	+ 7.1
1922	66.2	— 2.6	1932	102.5	+ 8.1
(Samuel Montagu & Co.)			1933*	102.0	— 0.5

* Schattig.
(Vorig bericht blz. 296 A.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Buitenlandsche studenten. —
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot beperking van het examenrecht voor buitenlandsche studenten aanvaard. (N. Rottend. Crt.) (V. b. 962 B.)

F. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wering vreemde arbeidskrachten. —
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp betreffende wering van vreemde arbeidskrachten aangenomen.
(N. Rotterd. Courant) (Vorig bericht blz. 1188 A.)

7 MAART 1934

G. ZUID-AFRIKA. — Maatregelen tegen Nazi's in Zuid-West Afrika. —
De Zuid-Afrikaansche regeering heeft haar goedkeuring gehecht aan de ordonnantie tot wijziging van het strafrecht in Zuid-West-Afrika. Hiervoor wordt de nazi-beweging in het mandaatgebied onder scherpe contrôle gesteld van de administratie; zij kan zelfs geheel onderdrukt en onmogelijk gemaakt worden.
(Die Burger, Kaapstad) (Vor. ber. blz. 1152 C.)

H. NOORWEGEN. — Invoer van visch. —
De invoer van bepaalde soorten visch, uit landen die den invoer van Noorsche producten belemmeren, is verboden.
(Bergens Tidende)

A. NEDERLAND. — Varkenscentrale. —
Met ingang van *5* Maart is de heffing (accijns) op voor binnenlandsch verbruik bestemde varkens verlaagd en wel van 9 op *6* cent, dus met 33⅓%.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. **773** F.)

B. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De wisseling van het **vlootcommando.** —
Schout-bij-nacht Van Dulm nam op *27* Februari '34 het vlootcommando over van den aftredenden commandant der zeemacht in Ned. Oost-Indië, Vice-Admiraal Osten. (Aneta) (Vor. ber. blz. *1174* A.)

C. NEDERLAND. — Generaal Snijders en de **N.S.B.**
Op *1* Maart heeft het Verbond voor Nationaal Herstel te Utrecht een openbare vergadering gehoudeo met generaal Snijders en Mr. Dr. H. H. A. van Gybland Oosterhof als sprekers.
Generaal Snijders zeide o.a.: Wat de N.S.B. betreft — hoe ernstige en overwegende bezwaren tegen haar staatsleer en haar methoden men ook met volle recht moge aanvoeren. — wil spr. erkennen dat zij op nationaal en wettig standpunt staat en tot dusver niets heeft gedaan of verkondigd, waarom zij als staatsgevaarlijk zou moeten worden gebrandmerkt.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. *1194* D.)

D. **DE** BOF. — Oorzaak. —
C. D. Johnson en E. W. Good-Pasture vonden in het speeksel van lijders aan bof in het beginstadium een filtreerbaar virus, dat volgens hen de oorzaak is van de bof. Werd dergelijk speeksel in de parotis van apen gebracht, dan ontstond een aandoening, clinisch overeenkomende met de bof bij menschen. Bloedserum van immune patiënten belemmert de werking van zulk speeksel. Histologisch vonden zij afwijkingen overeenstemmend met die bij orchitis na bof.
Het virus werd uitsluitend bij boflijders aangetroffen. Het verdraagt uitdrogen en bewaren in glycerine en veroorzaakt immuniteit tegen hernieuwde enting.
(Journ. of exp. medicine)

E. S.D.A.P. — Anti-Oorlogs-Liga. —
De S.D.A.P. heeft besloten de betrekkingen tusschen haar en de Anti-Oorlogs-Liga te verbreken.
Volgens de S.D.A.P. zou de leiding van de Liga bij de besprekingen, die tot de erkenning van de Liga hebben geleid, het partijbestuur van de S.D.A.P. onvolledig hebben ingelicht aangaande de maatregelen en besluiten uit den tijd, aan de erkenning voorafgaande en waarvoor het partijbestuur de verantwoordelijkheid nooit zou hebben willen aanvaarden.
(Het Volk) (Vorig bericht blz. *1192* D.)

F. **DIERENBESCHERMING.** —
De Ned. Ver. tot Bescherming van Dieren deelt mede, dat in *1933* zijn verkoold:

Paarden	*73*
Koeien	*553*
Kalveren	*112*
Varkens	*907*
Schapen en geiten	17
Totaal	*1662* dieren

Bovendien vielen als slachtoffer van liet vuur: *692* kippen en *3450* kuikens.
(Ned. Ver. tot Besch. v. Dieren)

G. SPANJE. — Staking. - **Staat** van alarm. —
In Spanje staken op het oogenblik meer dan 100.000 arbeiders. In verschillende steden zijn bommen geworpen. Te Malaga en Barcelona is veel schade aangericht.
De Spaansche regeering heeft den verscherpten staat van alarm in geheel Spanje geproclameerd.
(El Debate) (Vorig bericht blz. *1183* L.)

H. ENGELAND. — De verhooging van de **luchtvaart**-begrooting. —
Door de in de ontwerp-begrooting *1934-'35* voorziene versterking van de Engelsche luchtvloot met *4* eskaders, zal het aantal luchteskaders van *90* op 94 worden gebracht. Het aantal actieve vliegtuigen. reserve- en hulpformaties uitgesloten, bedraagt daardoor *890.* De effectieve versterking geschiedt echter niet met *4,* doch met *6* eskaders, aangezien twee eskaders die momenteel voor technische experimenten worden gebruikt, spoedig in den gewonen dienst zullen worden opgenomen. (Daily Telegr.) **(1170** C.)

I. ENGELAND. — De **marinebegrooting voor** *1934.* —
De marinebegrooting voor het jaar *1934* beloopt een totaal bedrag van 56.550.000 pond sterling, of vergeleken met het vorige jaar een verhooging met *2.980.000* pond sterling. Het vlootbouwprogram voor *1934* voorziet in den bouw van *4* kruisers, een flottilje-leider, acht torpedojagers, een vliegtuigmoederschip en drie duikbooten, waarvan een voor het leggen van mijnen en twee patrouillebooten.
De Eerste Lord der Admiraliteit verklaart, dat de bouw der nieuwe oorlogsschepen geschiedt binnen de grenzen van het Londensche vlootverdrag.
(Vaz Dias) (Vorig bericht **blz. 728** B.)

K. **JOEGOSLAVIE.** — Verkeerswezen. - Corruptie. —
De minister van Verkeerswezen, Radiwojtwits, wordt ervan beschuldigd aan een Fransche maatschappij een veel te hoog bedrag voor den aanleg van Spoorwegen gegund te hebben. Hij zou volgens de Vreme 15 millioen dinars steekpenningen hebben ontvangen. (Vreme, Beograd)

L. **NEDERLAND.** — Onze handel met Zuid-Afrika in *1933.* —
De invoer uit Zuid-Afrika in Nederland bedroeg in *1933: 19.110.694 (18.181.999)* **K.G.** ter waarde van *f 1.388 635 (f 1.280.062).*
Daarenboven werd per postpakket aan gouden munt in ons land uit Zuid-Afrika in *1933* ingevoerd voor een waarde van *f 5.Ct86.557* en aan goud in baren voor een waarde van *f 14.580.*
In *1933* werd door Nederland voor een bedrag van f 2.640.807 aan ongeslepen diamant uit Zuid-Afrika aangekocht en aan geslepen diamant voor een bedrag van *f 178.189.*
De Nederlandsche uitvoer naar Zuid-Afrika bedroeg in het jaar *1933* in waarde *f 4.816.806* (5.621.526) en in gewicht 80.589.594 *(71.002.813)* K.G.
(Comm. v. d. Ned. Zuid-Afr. Handel) (V. *b. 814* E.)

M. VOLKENBOND. — Paraguay — Bolivia. —
De regeering van Paraguay heeft de vredesvoorstellen van den Volkenbond tot beëindiging van den oorlog met Bolivia om de Gran Chaco verworpen. De Paraguaansche regeering had voornamelijk bezwaar tegen de voorgestelde arbitrage ten aanzien van een gebied dat gelegen is aan den overkant van de Paraguay-rivier, terwijl zij tevens bezwaar maakte tegen het onderzoek naar de schuld aan den oorlog.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Volkenbond **1096** E.; Strijd 1121 C.)

N. **JAPAN.** — **Loonen.** —
Het ligt voor de hand te veronderstellen, dat de Japansche arbeider goedkooper werkt dan de Westersche. Bij nadere beschouwing blijkt dit slechts ten deele juist. Naar verhouding verdient de Japansche werkman evenveel als de Europeesche of Amerikaansche, maar met hetzelfde geld kan hij meer doen. Gemiddeld ontvangt hij per maand *72* yen, hetgeen overeenkomt met ruim *f 34.—.* Zijn vrouw verdient er meestal met kameniers- en werkstersverrichtingen nog een yen of 8, d.i. iets minder dan *f 4.—,* bij. Met minder dan veertig gulden per maand moet het gezin het dus klaarspelen.
De Japansche nijverheid wordt overigens voor drievijfde met vrouwelijke krachten in stand gehouden. Deze vrouwen zijn ongehuwd en verdienen niet meer dan *45* yen of ± f *25.—* per maand. Voorts bestaat de industrie voor een belangrijk deel uit kleinbedrijven. Daar worden z.g. leerlingen gehouden, die in

het geheel niets verdienen, echter wel kost, inwoning en kleeren krijgen, benevens een paar sen zakgeld op feestdagen (1 sen is 1/100 yen, ongeveer een halve cent).
Een gezin van 4 personen heeft per maand noodig: voor voeding f 20.—, woning f 6.60, kleeren f 4.70, algemeene kosten f 5.—.
Het alcoholverbruik is echter groot. (De Standaard)

8 'MAART 1934

A. TOONEEL. — De overdracht *van* den ring van Mevr. Theo Mann-Bouwmeester aan Else Mauhs. —
Mevrouw Theo Mann-Bouwmeester heeft bij de viering van haar veertig-jarig jubileum op 15 November 1911 een ring ten geschenke gekregen, welke haar uit naam van de Amsterdamsche burgerij ter hand werd gesteld door een eere-comité, dat bestond uit Jhr. A. W. G. van Riemsdijk, Simon Maris, Frans Mijnssen en Mr. P. W. de Koning.

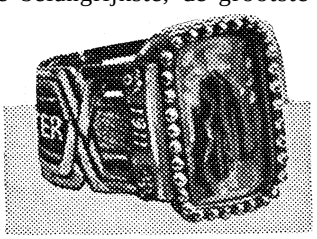

Theo Mann-Bouwmeester.

Else Mauhs.

De „Theo Mann-Bouwmeester Ring" is uit goud vervaardigd door den heer Jan Eisenloeffel. Rondom den ring, die met emaille is versierd, staat de naam van Theo Mann-Bouwmeester.
In de oorkonde, welke bij dezen ring is gevoegd, wordt Mevrouw Mann verzocht het kleinood na te laten of bij haar leven over te dragen aan de actrice welke zij de belangrijkste, de grootste acht.

Theo Mann-Bouwmeester Ring.

Mevrouw Mann besloot den ring ter hand te stellen aan Else Mauhs. Deze overdracht geschiedde op 7 Maart '34, in den Stadsschouwburg, bij een voorstelling van „Vorstelijke Emigranten", door de tooneelgroep „Het Masker".
Na de voorstelling werden beide kunstenaressen op grootsche wijze gehuldigd namens het gemeentebestuur van Amsterdam en vertegenwoordigers uit litteraire- en tooneelspelerskringen. (Red. K. H. A.)

B. POLEN. — Handelsverdrag met Duitschland. —
Het Duitsch-Poolsch Handelsverdrag is op 7 Maart '34 onderteekend. Het doel van dit verdrag is een einde te maken aan den sinds 1925 tusschen beide landen bestaanden douane-oorlog.
(Kurjer Warszawski)

C. NEDERLAND. — Crisis-In- en Uitvoerbureau - Regeling Contingenteering. —
Ten einde een zekere verschuiving, waaraan de handel in ingevoerde artikelen, waarvoor een contingenteering geldt, behoefte heeft, binnen het kader der contingenten te bevorderen, is aan het Crisis-In- en Uitvoerbureau een afdeeling ingesteld, die zich in het bijzonder met de bevordering van deze belangen zal bezighouden.
Aldus wordt de mogelijkheid geopend, vergunningen op naam van een door den houder aangewezen importeur, of wederkeerig op elkanders naam over te doen schrijven.
Tevens kan ook zonder dat een vergunninghouder een bepaalde tegenpartij aanwijst, verzocht worden het geheel of een gedeelte der vergunningen, waarop de aanvrager recht heeft in te ruilen tegen een vergunning, voor invoer van andere artikelen of voor invoer van artikelen uit een ander land. Het Crisis-In- en Uitvoerbureau zal dan trachten uit de aldus van verschillende zijden ter beschikking gestelde vergunningen aan deze aanvragen te voldoen.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. 238 B.)

D. DUITSCHLAND. — Leipziger Messe 1934. —
De 666ste Leipziger Messe is op 4 Maart '34 geopend. Volgens de Telegraaf is de deelneming van het buitenland dit jaar geringer dan vroeger.
De internationale handel wordt door de — deels gedwongen — protectionistische handelspolitiek der meeste staten in hooge mate belemmerd, zoodat ook de belangstelling van het buitenland voor Duitscho exportartikelen dienovereenkomstig is afgenomen.
(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 472 I.)

E. BELGIE. — Rede van Minister-President Do Broqueville - Persstemmen. —
België. — De „Standaard" spreekt van een moedige rede, waarmee de regeering bewijst dat zij een reëele politiek voert.
De „Indépendance Belge" en „Etoile Belge" schrijven, dat de redevoering groote ontevredenheid en opwinding in het land zal veroorzaken.
De „Métropole" verdedigt de verklaring van De Broqueville.
Frankrijk. — „L'Echo de Paris" „Le Temps", „Le Matin" en andere Fransche bladen zijn ten hoogste over De Broqueville's redevoering verwonderd.
Engeland. — De „Morning Post" noemt de rede een verrassing.
De „Daily Herald" schrijft, dat Frankrijk geheel alleen staat.
Duitschland. — De „Völkischer Beobachter" is zeer verrast, maar vindt zeer vleiende woorden voor De Broqueville. (Vorig bericht blz. 1202 C.)

F. ALOYS SENEFELDER. — 1834—1934. —
Het was op 26 Febr. '34 honderd jaar geleden, dat Aloys Senefelder, de uitvinder van het lithografisch procédé te Mdnchen overleed.

G. NEDERLAND. — **Wijziging Winkelsluitingswet.** —
Aan de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer op het voorloopig verslag inzake het wetsontwerp tot verleening van tijdelijke bevoegdheid tot het vaststellen van bijzondere afwijkingen van enkele bepalingen der Winkelsluitingswet 1930 is het volgende ontleend:
Bij de totstandkoming van de Winkelsluitingswet is de regel aanvaard, dat op de norm van algenieene winkelsluiting Op Zondag uitzondering dient te worden gemaakt ten aanzien van die soorten van winkelbedrijven, voor welke die algemeene sluiting al te bezwaarlijk zou zijn. Dit heeft er toe geleid, dat aan sommige soorten van winkels openstelling gedurende enkele uren op Zondagen is toegestaan. Het onderhavige wetsontwerp nu beoogt slechts de mogelijkheid te scheppen om daar, waar dit in verband met de huidige crisisomstandigheden noodzakelijk blijkt, gedurende een zekeren tijd aan bovenbedoelde uitzondering ten bate van enkele groepen van winkelbedrijven een betrekkelijk geringe uitbreiding te geven en voorts om een dergelijke uitzotidering, eveneens tijdelijk, van toepassiiig te doen zijn ten aanzien van enkele andere groepen van winkelbedrijven, voor welke de algeheele sluiting op Zondag thans eveneens te groote bezwaren met zich mede blijkt te brengen.
Of het wenschelijk en mogelijk zou zijn het vraagstuk van de Zondagsrust — ëen andere materie dan die nopens de viering van den Zondag — in een algenieene wet te regelen, meent de minister te moeten betwijfelen. De omstandigheid, dat op grond van de eischen, welke onze samenleving nu eenmaal stelt, een strenge handhaving van de Zondagsrust over de geheele lijn niet wel denkbaar is en dat op velerlei gebied, ook incidenteel, tal van afwijkingen van dien regel noodig zouden zijn, doet hem van een dergelijke algemeene wet niet veel verwachten.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1090 C.)

A. **BELGIE.** — Redevoeringen van **de** Senatoren Dorlodot en Segers over **Duitschland's** herbewapening. - Minister Hymans' repliek. —

In den Belgisclien Senaat hebben de senatoren Dorlodot, na de rede van den minister-president de Broqueville, en Segers, een somber beeld van Duitschlands reeds dooraevoerde herbewapening geschetst.

De Duitsche rijksweer zou practiscli over een vierhonderdduizend man kunnen beschikken, terwijl in geval van oorlog zich rond dit door en door geoefende, streng gedisciplineerde kader gemakkelijk en binnen den kortst mogelijken tijd een leger van vier millioen man zou kunnen scliaren, dat voor den beslissenden strijd nog slechts de geweldige offensieve wapenen zou missen. Maar ook deze kunnen in betrekkelijk korten tijd en in sneltempo door liet potentieel zoo machtige Duitschland aangemaakt worden, en bovendien verkeert men in absolute onzekerlieid, of de rijksweer geen, buitengewoon vernietigend doch strikt geheim geliouden materiaal bezit, dat de oorlogskansen, zelfs bij een betrekkelijk geringe uitrusting met zware wapenen, voor Duitschlaiid sterk zou doen stijgen.

De minister van Buitenlandsclie Zaken, Hymans, verklaarde zich evenals minister De Broqueville voor de opvatting, dat het gevaar van een bewapeningswedloop niet door eeliigen dwangmaatregel tegen Duitschland, doch slechts langs den weg van onderhandelingen door het sluiten van een internationale overeenkomst, kan worden bezworen. Dit voornemen moet uitgaan van de verklaring der groote mogendheden van 11 Dec. 1932 inzake de Duitsche rechtsgelijkheid. Minister Hynians constateerde dat de practische verwezenlijking der rechtsgelijkheid in de wijze, dat alle staten ontwaperieii rot het niveau der reeds ontwapende staten, door geen der grnote mogendheden is voorgesteld en hij twijfeide ook aan de practisclie uitvoerbaarheid van dit systeem wegens de bijzondere Belgische militaire belangen. De richtlijnen der Belgische politiek zijn:

Medewerking aan de organisatie van den vrede, waakzame verzekering van de territoriale en politieke onafhankelijkheid van het land, aanpassing van België bij Frankrijk en Engeland, zulks overeenkomstig de geografische positie van het land, zijn voortdurende belangen en sympathieëri, zoomede ten slotte de handhaving en versterking vaii het pact van Locarno.

(Het Laatste Nieuws, Brussel, Gazet van Antwerpen)
(V. b. De Broqueville 1202 **C.**; Persstemmen **1204 E.**)

9 MAART 1934

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Begrooting** Sociale **Zaken.** —

De begrooting van Sociale Zaken is zonder stemming door de Eerste Kamer aangenomen. (N. Rott. Crt.)

C. TURKIJE. — Voorloopige handelsovereenkomst met Nederland. —

Blijkens telegrafisch bericht van den tijdelijk Nederlandschen zaakgelastigde te Stamboel, zijn tusschen hem en den Turkschen minister van Buitenlandsche zaken te Ankara op **1** Maart '**34** nota's gewisseld ter regeling van de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Turkije.

Deze voorloopige overeenkomst welke reeds in werking is getreden, zal binnen twee maanden vervangen worden door een definitieve, tegelijk met het tusschen beide landen te sluiten clearingverdrag, waarover onderhandelingen zijn begonnen.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. blz. **677** C.)

D. **NEDERLAND.** — Joodsche kolonie in Wieringermeer; —

Naar wij vernemen heeft onze regeering aan het Joodsche Vluchtelingencomité te Amsterdam voor den tijd van twee jaar een stuk grond in den Wieringermeerpolder van circa 65 H.A. verhuurd, ten einde daar een kolonie voor jonge Joodsche vluchtelingen te stichten. De bedoeling is dat deze Joodsche kolonisten daarbij onder deskundige leiding zullen worden opgeleid in het land- en tuinbouwbedrijf, terwijl hun daarbij tevens verschillende ambachten zullen worden geleerd. (De Telegraaf) (V. b. 352 I.)

E. STAATSRAAD **J. J. RAMBONNET 70** JAAR. —

Z. Exc. **J. J.** Rambonnet, lid van den Raad van State, gep. vice-admiraal, oud-minister van Marine, adjudant in buitengewonen dienst van H. M. de Koningin, werd op 8 Maart '34 70 jaar.

Geboren te Wijhe, genoot hij van 1879 tot 1883, toen hij tot adelborst 1e klasse benoemd werd, zijn opleiding voor de marine aan het Koninklijk Instituut te Willenisoord. In 1885 volgde zijn bevordering tot luitenant ter zee 2e klasse, tien jaar later die tot luitenant ter zee 1e klasse. In 1906 werd hij kapiteinluitenant ter zee om zich in 1911 tot kapitein ter zee benoemd te zien, terwijl hij twee jaar na dien, toen hij inmiddels den rang van schout-bij-nacht verkregen had, als minister van Marine zitting nam in het Kabinet-Cort van der Linden.

Gedurende de oorlogsjaren had deze bewindsman een verre van lichte taak. Kort vóór het ministerie zijn ontslag zou nemen ging de heer Rambonnet als minister heen. H. M. de Koningin benoemde hem daarop tot haar adjudant in buitengewonen dienst.

In 1920 volgde zijn benoeming tot lid van den Raad van State. Buiten zijn werkzaamheden in dit college wijdt Z. Exc. **J. J.** Rambonnet een groot deel van zijn tijd en arbeidskracht aan de padvindersbeweging, waarin hij de functie van hoofdverkenner bekleedt. H. M. de Koningin benoemde hem op 9 Maart '34 tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.

(Red. K. H. **A.**)

F. KONING LEOPOLD **III** VAN **BELGIE.** —

Koning Leopold III van België betuigde op 7 Maart '34 in een radio-toespraak zijn dank aan het Belgische volk voor de bewijzen van deelneming bij het overlijden van koning Albert.

(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) (Vor. ber. **1189** A.)

G. **NEDERLAND.** — Het **fascime.** - Pro en contra. —

In een vergadering, belegd door Logos, vereeniging voor philosophie en cultuur hebben op 8 Maart '34 **J.** Börger en dr. M. R. **J.** Brinkgreve, van den Algemeenen Nederlandschen Fascistenbond, gediscussieerd over de vraag of fascisme logisch houdbaar is.

Dr. Börger stelde fascisme gelijk met staats-absoautisme, noemde het een terugzetten van de klok en betoogde dat het het menschelijk recht op vrijheid, op religie en cultuur opheft. Het legt de wijsbegeerte aan banden en het zuivere begrip en is lijnrecht in strijd met het evangelie (Johannes **I**).

Materieel heeft het fascisme noch in Italië noch in Duitschland iets opgeleverd, voor zoover opheffing van de werkloosheid betreft, omdat het dat niet kan en ten slotte zal dictatuur nooit eenigen waarborg ten aanzien van de rechten van den mensch kunnen geven. Volgens de logica is het stelsel der volksvertegenwoordiging het eenige juiste. Het fascisme biedt dus geen enkel voordeel. Europa maakt, staande in het teeken van de machine, nu zijn laatste ronde en het fascisme is de poging om de volken te verbouwen tot één groote machine, waarvoor één man de handle in handen heeft.

Dr. Brinkgreve betwistte dat fascisme en nationaalsocialisme zouden te vereenzelvigen zijn. Het Nederlandsche fascisme bouwt voort op de nationale unie van 1923 en beoogt geen staatsabsolutisme. Spr. schetste het verschil in inzicht in het wereldgebeuren tusschen hem zelf en dr. Börger, zeide ook het christelijke karakter van het volk te erkennen en het evangelie als de voorloopig hoogste uiting van waarheid, wijsheid en verlossing. Hij bezag de corporatieve ordening, die de kern van het fascisme is, als een maatschappelijk en een sociaal gebeuren, zoowel als een gebeuren ten aanzien van ons geestelijk leven.

(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor.** ber. **blz. 1169** G.)

H. BIOLOGIE. — Hoortstemperaturen bij planten. —

Voor de Philosophische Faculteit van het Utrechtsche Studenten Corps en de Utrechtsche Biologenvereeniging hield prof. dr. E. Gaumann (Zürich) een voordracht over koortstemperaturen bij planten.

Spr. heeft zich bijzonder bezig gehouden met den invloed van schimmels en bacteriën op de temperatuurverhoudingen in en de ademhaling van planten. Deze proeven werden gedaan in ruimtes met constante temperatuur en vochtigheid, terwijl tevens zonbestraling uitgesloten was. Zoo liet zich de temperatuur van de knollen met behulp van thermoelementen nauwkeurig meten.

Daarbij bleek, dat als men mechanisch in zoo'n aardappelknol een wond maakt, de temperatuur als reactie op de verwonding van 0,005 gr. C. gedurende een tijdsverloop van 40 uur het veertienvoudige van het normale bedrag bereikt om dan weer terug te **gaan**

tot het uitgangspunt. Bij infecties met schimmels is deze temperatuurtoeneming veel hooger, bedraagt bij besmetting met Bacillus phytophtorus het 35-voudige van het uitgangsbedrag. (N. Rotterd. Courant)

A. CHINA. — **Handel** met Nederland. - Rede **van Mr.** W. J. R. Thorbecke te Amsterdam. —

Voor de leden van de Industrieele Club en van die van de Maatschappij voor Nijverheid heeft op 6 Maart '34 Z. Exc. Mr. W. J. R. Thorbecke, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Peking, gesproken over het onderwerp: ,,China in den Overgang". Wij ontleenen hieraan het volgende:
Men moet de behoeften van het land onderzoeken en daarenboven trachten, nieuwe behoeften, die in overeenstemming zijn met de Chineesche gewoonten, in het leven te roepen. Behoeften zijn stapelproducten als olie, benzine, suiker, en melasse, daarnevens tapioca, alcohol, gom, harshout, en steenkool. Verder machines, spoorweg- en transportartikelen, materiaal voor electriciteit, radiotoestellen, chemische en pharmaceutische producten, verfstoffen, essencen enz. Nieuwe *verkoopmethoden* moeten echter worden nagestreefd. Het beste zou zijn een internationale organisatie te stichten, die in samenwerking met Chineesche persoonlijkheden zou nagaan, waaraan China behoefte heeft.
Van Nederland uit aldus ging spr. voort, zou een belangenvertegenwoordiging van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische voortbrengselen in China in het leven moeten worden geroepen, samenwerkend met de Chineesche autoriteiten. Een Nederlandsche belangenvertegenwoordiging zooals thans wordt voorgesteld. met zetel te Shanghai, zal gebruik dienen te maken van Chineesche distributie-organen. De Chineesche groothandel zal op dit gebied onze hulp gaarne aanvaarden, terwijl deze vertegenwoordiging tevens tot taak zou kunnen hebben het vraagstuk der goederencredieten te bestudeeren. De vertegenwoordiging zal de volgende functies hebben te vervullen: inkoopcentrale, orgaan voor de administratie van den invoer, orgaan voor marktanalyse, verkooporganisatie. Daarbij voert de belangenvertegenwoordiging onderhandelingen met onze producten, autoriteiten, banken en den Chineeschen groothandel, Chineesche autoriteiten en bankinstellingen. Het doel is stelselmatige uitbreiding en vermeerdering van ons debiet in China, verhindering van den achteruitgang daarvan, voorkoming van' verliezen bij nieuwe cndernemingen, bestudeering van de wijzigingen van de economische structuur van China- en aanoassine van onzen handel aan de Chineesche behoeften. De 'vertegenwoordiging moet bestaan uit vertegenwoordigers van de Nederlandsche industrie, en van de Nederlandsch-Indische producenten, een wetenschappelijk onderleed zakenman en een Chineesch zakenman van standing.
Ook zou door een Nederlandsch-Chineesche organisatie een oplossing kunnen worden gezocht inzake groote financieele belangen, die voornamelijk in verband staan met den aanleg van spoorwegen en die zich heden ten dage voordoen in den vorm van onbetaalde schulden. Verieening van nieuwe credieten zou in overweging genomen kunnen worden met in acht neming van de beginselen der principieeie erkenning en regeling der oude schulden, voorts samenwerking met Chineesch kapitaal, dat een gelijkwaardig aandeel in het risico en het profijt moet nemen, garantie der credieten door de Chineesche regeering, toekenning aan een zoodanige Nederlandsche-Chineesche organisatie van een zekere controle op de ondernemingen of werken, waarvoor de credieten worden verleend. Hiermede zou zekerheid worden verkregen voor Nederlandsche oude en nfeuwe beleggingen
Een verder resultaat zou bestaan in opdrachten en dus werkverschaffing voor de Nederlandsche industrie.
(Nieuwsblad v. h. Noorden) (Vorig bericht blz. 845 D.)

B. NEDERLAND. — N.S.B. - Militaire organisaties. Het socialistische Tweede-Kamerlid Van der Heide had op 3 Febr. vragen gesteld, die speciaal betrekking hadden op het beweerde bestaan van weerorganisaties der Nat.-Soc. Beweging.
Minister Colijn heeft hierop geantwoord, dat — mocht een politieke formatie hier te lande practisch overgaan tot het vormen eener in wezen militaire organisatie — de regeering niet zal aarzelen tot opheffing daarvan de noodige maatregelen te beramen.
(Het Centrum) (Vorig bericht blz. 1203 C.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - **Leening** van f 900 millioen. —
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot het aangaan van een of meer geldleeningen ten laste van het rijk, tot het te gelde maken van schuldbewijzen ter verkrijging van een som van ten hoogste f 900.00C.000. Dit Is wenschelijk ter vermindering van de uitgave van de nationale schuld, ter aflossing van de 5% tweede leening 1932, de 4% leening 1916 benevens de 4½% leeningen 1916, 1917 en 1928.
(Vaz Dias)

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - **Zuiderzeebegrooting.** —
De Tweede Kamer heeft de Zuiderzeefondsbegrooting goedgekeurd. (N. Rotterd. Courant)

E. **BELGIE. — Rapport-Segers.** —
In helt „Laatste Nieuws" schrijft de beer M. Stijns een hoofdartikel over de Belgische buitenlandsche politiek, waaruit wij het volgende lichten:
Op besliste wijze verklaarde de heer De Broqueville zich in den Senaat tegen een avonturen-politiek. De overgroote meerderheid van het land zal het daarover met hem eens zijn, zooals onze bevolking in de huidige moeilijke tijden maar liefst alle overbodige verwikkelingen ziet vermeden. In dat opzicht valt de toon te betreuren, waarin het verslag van de Senaatscommissie werd opgesteld, vooral wat de betrekking met Nederland aangaat.
(Het Laatste Nieuws, Brussel) (Vor. ber. 1199 M.)

10 **MAART** 1934

F. OOSTENRIJK. — Grondwetsherziening op den grondslag van de encycliek **Quadragesimo** Anno. —
De belangrijkste politieke mededeeling van Dollfuss in zijn groote rede te Villach op den verjaardag van het autoritaire bewind was, dat nog deze week de nieuwe grondwet zal worden afgekondigd. Hoewel deze grondwet slechts als overgangsmaatregel bedoeld is, zal zij toch de richtsnoeren bevatten, waarnaar ook de definitieve grondwet zal worden opgesteld. Dollfuss heeft verklaard, dat het Magna Charta van deze grondwet de pauselijke encycliek Quadragesimo Anno over den standenstaat zal zijn. Deze encycliek van paus Pius XI van 15 Mei 1931 is uitgegeven ter gelegenheid van den 40sten verjaardag van de bekende sociale encycliek Rerum Novarum van Leo XIII. Deze encycliek, waarin Leo XIII tegenover de lieerschende liberale staatsleer de leer van rechts- en welvaartstaat stelt, noemt Pius XI het magna charta van elken christelijken socialen arbeid. Dollfuss volgt dus ook in zijn terminologie het pauselijke voorbeeld. De encycliek van Pius XI is als het ware de bij den veranderden tijd aangepaste aanvulling van de encycliek van Leo XIII.
Pius XI zegt dan in Quadragesimo Anno o.a.:
Zaken van secondaire beteekenis moet het staatsgezag niet zelf bezorgen, doch aan kleinere openbare lichamen overlaten. Uit den strijd der klassen moet men komen tot een eendrachtige samenwerking der standen. Vernieuwing van een standenorganisatie is daarom het politieke doel der maatschappij. De standen moeten niet gevormd worden naar hun behooren tot een bepaalde groep op de arbeidsmarkt, maar naar de verschillende maatschappelijke functies van het individu. Gelijk de buurschap de menschen tot een gemeente verbindt, laat zij de vakken tot beroepsstanden of corporaties naar den beroepsstand aaneensluiten. In deze corporaties ligt het gewicht bij de gemeenschappelijke taak, waarvan het belangrijkste de medewerking is van den beroepsstand aan het algemeen welzijn. Speciale belangen van de beroepsstanden dienen daarentegen ook afzonderlijk behandeld te worden. De menschen hebben volle vrijheid den staatsvorm te kiezen naar eigen verlangen, doch zij moeten daarbij de rechtvaardigheid en het algemeen welzijn in het oog houden. De goede orde van het bedrijfsleven mag niet worden prijsgegeven aan een onbeoerkte concurrentie. Veeleer dient het bedrijfsleven, met zooveel mogelijk behoud van de noodzakelijke vrijheden aan een waarachtig verhoudingsbeginsel worden onderworpen. De leiding dienaangaande moet geschieden naar de beginselen van sociale rechtvaardigheid en liefde, gelijk ook voor alle staats- en maatschappelijke instellingen vereischte is. De verschillende volken moeten internationale overeenkoms en instellingen scheppen oni tot een waarachtig vruchtbare economische samenwerking te geraken. De staat- moet de vakvereenigingen rechtens erkennen, maar de aansluiting bij de vakvereeniging voor het individu vrijlaten. De beroepscorooraties moeten gevormd worden uit vertegenwoordigers van de vakvereenigingen van patroons en arbeiders. Als staatsorganen oefenen zij het oppertoezicht op de vakvereenigingen uit. Stakingen zijn verboden. De overheid moet als bemiddelaar optreden. Voorwaarde voor de hervorming van de maatschappelijke orde is de zedelijke vernieuwing. De geheele reorganisatie van de maatschappij moet geschieden me? officieele medewerking van de kerk. (De Maasbode en N. Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1124 D.)

G. OOSTENRIJK. — Eenheidsvakverbond. —
De regeeringsverordening inzake het eenheidsvakverbond in Oostenrijk is gepubliceerd. Het treedt in de plaats der vakvereenigingen, zal de belangen der arbeiders behartigen en wordt contracteerende partij in de bestaande collectieve contracten. Het bestuur wordt benoemd door den minister voor sociale zaken.
(Algemeen Handelsblad)

H. NEDERLAND. — Opgravingen. - **Oud klooster** in **Drente.** —
Dezer dagen werden nabij de hoeve Kamps onder Ballo (gem. Rolde) resten ontdekt van zeer oude gebouwen. Bij graafwerk kwamen te voorschijn fraaie tegels, stukken van beeldwerk, geprofileerde kloostermoppen enz. De ontdekker, de heer H. Bellen, stelde onmiddellijk een onderzoek in. Geholpen door een

wichelroedelooper kon hij de grondslagen vaststellen van een viertal groote gebouwen; een hiervan moet de kloosterkerk zijn.
Proefgravingen bevestigden de wichelroede-gegevens die in kaart zijn gebracht. Mede op andere gronden staat vast, dat men hier te doen heeft met het reeds vóór **1250** vermelde klooster Maria in Campis.
(Algemeen Handelsblad) (**Vor.** ber. blz. **1188** H.)

A. **CHINA.** — Protest **tegen** uitroeping **van** het Keizerrijk **Mandsjoekwo.** —
De Chineesche regeering heeft te Tokio tegen de uitroeping van het keizerrijk Mandsjoekwo gep otesteerd.
Het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken deelt mede, dat zij China geen antwoord op dit protest zal geven. (China Times, Londen)
(Vorig bericht Mz. **1198** G.)

B. **SUMATRA-TABAK.** — Wereldverbruik. —

Jaar	(in pahken) Binnenland	Export	Totaal
1929	**29.039**	**211.513**	**240.552**
1930	**32.577**	**187.564**	**220.141**
1931	**32.974**	**185.872**	**218.846**
1932	**29.179**	**155.691**	**184.870**
1933	**26.461**	**143.897**	**170.358**
Totaal **5** jaar	**150.230**	**884.537**	**1.034.767**

Wereldverbruik Sumatra-tabak **en** omvang der oogsten (in pakken)

Jaar	Wereld-verbruik	Omvang van den in dat jaar verk. oogst
1929	**240.552**	**240.423**
1930	**220.141**	**242.732**
1931	**218.846**	**211.137**
1932	**184.870**	**182.472**
1933	**170.358**	**140.839**
Totaal **5** jaar	**1.034.767**	**1.017.603**

(De Tabakskoerier) (Vorig bericht blz. **1071** B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. - **Suikerinvoerordonnantie.**
Op **5** Maart is de suikerinvoerordonnantie bij den Volksraad ingediend. De ordonnantie houdt een invoerverbod in van alle riet- en bietsuikers, binnen het tolgebied van Ned. Oost-Indië gedurende een termijn van twaalf maanden na den datum van inwerkingtreding. In verband met het doel van de ordonnantie, nl. het voorkomen van het euvel dat goedkoope naar Britsch-Indië verkochte suiker weer in Ned.-Indië wordt heringevoerd, is ook de invoer van die suikers verboden, welke uit Ned.-Indië afkomstig zijn. Slechts in bijzondere ,gevallen kan de directeur van Economische Zaken ontheffing van het invoerverbod verleenen. (Aneta) (Vorig bericht blz. **1119** D.)

D. STRATOSFEER. — Automatische ballon. —
Het aerologische instituut van de Sovjet-Unie heeft bij Leningrad proeven genomen met een nieuwen, automatischen stratosfeerballon.
De ballon bereikte een hoogte van 17,5 K.M. Een automatische radio-installatie, waarvan de ballon was voorzien, zond signalen uit, welke goed werden ontvangen. (Iswestia)

E. CUBA. — Dictatuur afgekondigd. —
De Cubaansche regeering heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij de grondwettelijke garanties voor **90** dagen buiten werking worden gesteld.
Het ministerie van Binnenlandsche Zaken staat op het standpunt dat de arbeiders-organisaties door hun weigering zichzelf te ontbinden,-door de regeering moeten worden ontbonden. Het ministerie is van oordeel, dat alle arbeiders-organisaties als communistisch moeten worden beschouwd. (Het Volk)
(Vorig **bericht** blz. **1145 A.)**

F. DE ZEVEN PROVINCIEN. — Gewezen **Commandant Eikenboom** veroordeeld. —
Het Hoog Militair Gerechtshof heeft op 9 Maart '34 uitspraak gedaan in de zaak tegen den kapiteinluitenant ter zee P. Eikenboom, vroeger commandant van de „Zeven Provinciën", die terecht heeft gestaan voor het feit, dat hij als bevelvoerend militair, als commandant van de „Zeven Provinciën" en als zoodanig verantwoordelijk voor de veiligheid van dat schip, in het tijdvak van **2** Januari **1933—5** Februari **1933,** varende van Soerabaja naar Oléh-Leh, verzuimd heeft doeltreffende maatregelen te nemen ter voorkoming van eenigen overval van het schip door opstandelingen, tengevolge van welke grove nalatigheid, roekeloosheid en groote onnadenkendheid, het schip in den avond van **4** Februari **1933** ter reede **van** Oléh-Leh op Sumatra door opstandelingen, alzoo door den vijand, is overvallen en vermeesterd.
Het Hoog Militair Gerechtshof veroordeelde kapiteinluitenant ter zee Eikenboom tot 4 maanden gevangenisstraf, met ontslag uit den militairen dienst, zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen. Van dit vonnis is geen hooger beroep mogelijk.
De advocaat-fiscaal had één jaar gevangenisstraf geeischt. (Algemeen Handelsblad)
(V. b. Muiterij **1199 O.; Comm.** Eikenboom **710** D.)

G. FRANKRIJK. — Vlootprogram. —
Het rapport over het op stapel zetten van het Fransche vlootprogram vóór **31** Dec. voorziet: één kruiser, één torpedobootjager, één duikboot van de **1—0** Wasse en één van de **2—0** klasse, een totaal van ca. **30.000** tos. (Le Journal) (Vorig bericht blz. **1044** E.)

H. BIJBEL. — Vertaling in het Afrikaans. —
De Times bevat een uitvoerig artikel van Reverent J. A. Patten over den Bijbel in het Afrikaans. De schrijver acht de publicatie van dezen Bijbel, welke het vorige jaar geschiedde, een gebeurtenis van zeer groote beteekenis voor Zuid-Afrika.
Reverent J. A. Patten geeft dan naast elkaar als voorbeeld den Nederlandschen tekst en den tekst in het Afrikaans van Johannes **3 : 16.**

NEDERLANDSCH.	AFRIKAANS
Want alzoo lief heeft God de werald gehad, dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon gegeven, heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven habbe.	Want so lief het God die wêreld gehad, dat Hy sy eniggebore Seon gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore gaan nie, maar die ewige lewe kan hê.

(Times) (Vorig bericht **blz.** 325 C.)

I. **FRANKRIJK. — Fransch-Spaansch handelsaccoord.**
Het Fransch-Spaansche handelsaccoord, dat een aanvulling is op de wederzijdsche contingenteeringen en eveneens een overeenkomst betreffende handel en scheepvaart bevat, is op **24** Febr. '**34** te Parijs geparafeerd. (La Journée Industrielle) (555 B.)

K. NEDERLAND. — **Minister Colijn** over **koloniale** vraagstukken. —
Bij gelegenheid van den jaardag van de Rotterdarnsche Kamer van Koophandel en Fabrieken heeft Z. Exc. de Minister van Staat Dr H. Colijn, Minister van Koloniën en voorzitter van den Raad van Ministers, op 10 Maart **'34** een rede gehouden over „koloniale vraagstukken".
Deze rede werd uitgezonden door den K. R. O als ook door de Phohi, zoodat ook in de overzeesche gewesten deze beschouwingen van den minister konden worden gevolgd.
Dr. Colijn begon met te wijzen op de staatkundige en economische betrekkingen. De staatkundige zijn niet constant. Van 1816, toen de koloniën weer onder Nederlandsch bestuur kwamen, hebben ze tot 1848 uitsluitend onder het gelag van den Koning gestaan. Eerst daarna hwamen ze onder medegezag van de Staten-Generaal
In de eerste periode was Ned.-Indië hoofdzakelijk een object van winstbejag en eerst omstreeks 1870, na de opening van het Suez-Kanaal, en de daardoor ontstane snellere verbinding, kwam ook Ned -Indië uit zijn afzondering en begon zich te emancipeeren van het Westen. Geheel Oost-Azië kwam tot zelfbewustzijn, getuige den opstand van de Philippijnen tegen Spanje, gevolgd door den Chineeschen bokser-opstand en ten slotte den Russisch-Japanschen oorlog, in welken voor het eerst een Europeesche groote mogendheid door een Oost-Aziatischen staat werd verslagen. Aan 4 eeuwen van Westersche suprematie was daardoor een einde gekomen en de terugslag werd ook in Oost-Indië spoedig gevoeld.
Door ons Westersch onderwijs hebben wij zelf bijgedragen dat

deze gebeurtenissen de belangstelling van de Inlanders begonnen te verkrijgen, en hieruit is weer een beweging gegroeid, die algemeen Aziatische en Nationalistisclie aspiraties naar voren heeft geroepen.
Dit is geen voorbijgaand verschijnsel, en spr. ziet er ook een zoodanige verandering in de verhoudingen in, dat men ze met een gelieele nieuwe lijn in de wereldliistorie mag vergelijken. Wij hebben er ook rekening mee gehouden door in 1923 een zeer belangrijke uitbreiding aan de autonomie van Ned.-Indië te geven. Spr. belioort tot hen, die van oordeel zijn, dat nochtans bij de methoden, die daarbij gevolgd zijn, fouten zijn gemaakt, zelfs ernstige. Maar spr. erkent dat het dwaas is de wijzers van de klok te willen terugzetten als de tijd voortsnelt.
Het heerschen van één volk over het andere is alleen dan rechtvaardig, als het overheerschte voik geleidelijk tct hooger geestelijk peil wordt opgevoerd en ook alles wordt gedaan om zip stoffelijke welvaart te vermeerderen. Wanneer dit geschiedt, is het vanzelfspreliend dat zoo'n volk op den duur een deel van liet eigen bestuur moet dragen. Dat ook liierbij fouten zijn gemaakt, is menschelijk en onvermijdelijk, niaar dit hindert niet, als het doel helder voor oogen blijft: een geleidelijke bevordering van de inlieemsche belangen en terugtrekking van het moederland tot de meer speciale-imperiale belangen.
Nopens nietlioden en tempo kan dan nog eenig verschil van meening bestaan. Slechts één algenieene regel kan liierbij worden gesteld, n.l., dat de onstuimigen in de liand moeten worden gehouden en de al te voortvarenden beteugeld, omdat de volkeren van Oost-Azië emotioneei zijn, nog weinig ontwikkeld en vatbaar voor alierlei indrukken. En bovendien lijden ook zij sterk door de economische crisis.
Daaroni kan thans zoo gemakkelijk verwarring worden gesticht. Wij nioeten dus onderscheideii tusschen strooniingen, die de bestaande eciilieid met Nederland erliennen. en de andere, die Nederland een schade voor Indië achten. De eerste groen moeten wij de hand reiken, de tweede niet vaste hand beletten haar heilloos werk boort te zetten. Dit is de kern van alle koloniale vraagstukken en betrekkingen. Het proces van die handreiking kan nu eens wat sneller, dan weer wat langzamer gaan, maar zij moet altijd beheerscht worden door het feit dat Nederland en Indië sinds drie eeuwen hij elkaar zijn geweest en juist in deze tijden bij elkaar nioeten blijven.
Hiermede is spr. tevens aangeland bij het tweede deel zijner rede: dat der economische betrekkingen.
Er is een groote onevenredigheid tusschen de bevolking van Indië en Nederland, n.l. van 56 tot 8 millioen, en derhalve is er een groot verschil in liet consumptievermogen. Niet geheel in de verhouding van 7 tot 1, maar een groot deel van de Nederlandsche productie — boter. vruchten, kaas — kan geen afzet in Indië vinden, behalve bij de enkele duizenden Europeanen. Indië brengt daarentegen tropische grondstoffen voort. die slechts voor een klein deel in Nederland kunnen worden geplaatst. De cijfers der statistiek geven hier een eenigszins verlieerden indruk. Ofschoon er een stijgende lijn is van uitvoer van Indië naar Nederland, zoodat bijna ¼ van dien uitvoer naar Nederland gaat, maar liierbij zijn tabak, kina, rubber, die hoofdzakelijk voor iierexnort bestemd zijn en slechts voor een klein deel in Nederland worden gebruikt.
Uit dit alles blijkt, dat Nederland geen afzet heeft voor zijn agrarische producten in Indië, en Indië evenmin voor zijn tropische in Nederland, maar de mogelijkheid voor een vermeerdering van de mogelijkheden voor de Nederlandsche industrie in Indië wordt sterk bepleit. Hierbij denken eenigen aan een tolunie, anderen aan preferentieele recliten, maar aan beide systemen kleven moeilijkheden. Men denke b.v. aan vrijen invoer van Indische suiker in Nederland en de belangen van de Nederlandsche beetwortelsuikerindustrie in ons land.
Een aiidere moeilijkheid is. dat Nederland bij een tolunie geen iiivocrrechteri zoir betalen én Engeland krachtens de bepalingen van liet Verdrag van 1824 slechts 6%, wat automatisch, volgens de meestbegunstigingsclausule op alle aiidere landen zou overgaan. De huidige handelspolitiek gaat trouwens meer in de richting van de wederzijdsche verplichtingen om ongeveer evenveel bij elkaar te koopen.
Bij liet systeem van preferentieele recliten stuiten we weer op liet, ook met Engeland gesloten Sumatra-tractaat van 1871, dat evenals dat van Londen onopzegbaar is.
We moeten dus zoeken naar een anderen uitweg om de uitwisseling van nroducten tusschen beide deelen van het Rijk te bevorderen. We hebben overleed en dit overleg heeft reeds eenige goede resultaten gehad. Wij hebben liet overschot van den maisoogst overgenomen. Indië doet iets voor de katoen-industrie in Twente; nopens de tegengestelde suikerbelangen wordt nog verder naar eèn oplossing gezocht.
Thans onderhandelen wij niet Frankrijk en Duitschland om den afzet van Indische producten aldaar te doen slagen. Binnen enkele welken beginnen ook de onderhandelingen met Italië. We willen trachten met elkaar door de moeilijkheden heen te komen.
Spr. eindigt met een woord van vertrouwen.
De toestanden zijn moeilijk en ernstig, maar volstrekt niet hopeloos. En ook van deze plaats wil ik daarom nogmaals getuigen, dat defaitisme tliaris de ernstigste ziekte is, aan welke eenig volk iian lijden, eii dat liet in elk geval moet overwinnen.
Van het internationaal overleg mogen goede resultaten worden verwacht, vooral nonens thee, tin en rubber. Suiker blijft moeilijk, zoolang men hier te lande suiker wil blijven verbouwen, die 2 maal zooveel kost als in Indië. Maar nietteniin koester ik het vertrouwen, dat met Gods hulp ook liet licht van een beteren dag weer zal gaan schijnen! (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 1166 D.)

A. FRANKRIJK. — **Hitler's „Mein Kampf".** —
De politie heeft beslag gelegd op alle exemplaren van van de Fransche vertaling van Hitlers „Mein Kampf", welke onlangs te Parijs is verschenen. Tegen den uitgever zal een proces wegens schending van het auteursrecht gevoerd worden, daar voor de Fransche uitgaven geen toestemming was gegeven.
De Fransche vertaling bevat een voorrede van maarschalk Lyautey, waarin deze voor de hand liggende conclusies heeft getrokken uit de door Hitler verkondigde vijandigheid jegens Frankrijk.
(Algemeen Handelsblad)

11 MAART 1934

B. NEDERLAND. — Tweede Hamer. - **Rijkscirculatiebank.** —
De Tweede Kamer heeft met 58—22 stemmen verworpen de motie-v. d. Waerden betreffende oprichting van een rijkscirculatiebank. (De Maasbode)

C. NEDERLAND. — **Steenkolen** naar Italië. —
Het contingent Nederlandsche steenkolen voor uitvoer naar Italië. welke uitvoer over een aantal maanden is verdeeld; is op 80.000 ton vastgesteld.
(Corr. della Sera) (V. b. 1198 E.; Steenkool 1016 G.)

D. EMIGRATIE. —
Het door het Internationaal Arbeidsbureau uitgebrachte rapport over de emigratie-beweging meldt, dat onder invloed van de wereldcrisis de emigratie eerst is afgenomen en daarna in vele gevallen volkomen van richting is veranderd, zoodat het aantal emigranten die vanuit vreemde landen naar hun vaderland teruggekeerd zijn, dat van de omgekeerde richting overtroffen heeft.
In 1932 keerden 109.000 Franschen in hun vaderland terug. In Polen was het aantal terugkeerende emigranten 20.000 hooger dan dat der uitgaande.
(Rapport v. h. Intern. Arbeidsbureau)

E. DENEMARKEN. - Duitsch-Deensche overeenkomst.
Op 1 Maart '34 is een Duitsch-Deensche overeenkomst inzake de wederzijdsche goederenruil geteekend, waarbij op bevredigende wijze rekening is gehouden met de uitvoerbehoeften van beide landen.
(Berlingske Tidende, Kopenhagen)

F. FRANICRIJK. - Fransch-Tsjechisch handelsverdrag.
De Fransch-Tsjechische handelsovereenkomst, die te Praag is onderteekend, bevat het herstel door Frankrijk van contingenteering op 100% van den Tsjecho-Slowaakschen uitvoer naar Frankrijk. (Le Temps)

G. AMSTERDAM. — Dr. Abrahams. —
De gewezen wethouder Abrahams heeft zijn mandaat als lid der Provinciale Staten neergelegd.
De gemeenteraad van Amsterdam heeft de volgende 6 raadsleden benoemd om een onderzoek in te stellen in de zaak Abrahams en trein 8.28; t.w. de heeren: Carl P. M. Romme (R.K.), W. J. Carels (V.B.), J. ter Haar Jr. (C.H.), Ketelaar (V.D.), S. R. de Miranda (S.D.A.P.), A. Weiss (Neutr. Midd. Partij) en R. H. Woltjer (A.R.). (Het Centrum) (1197 F.)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Handelsbetrekkingen met **Duitschland.** —
Bij K. B. is benoemd een delegatie voor het voeren van besprekingen met de Duitsche regeering over de vergrooting van den afzet in Duitschland van producten van de Nederlandsche overzeesche gewesten, met name van Nederl.-Indië. Leider der delegatie is mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum, H.Ms. buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Berlijn.
(Het Vaderland)

I. NEDERLAND. — Eerste **Kamer.** - Begrootingen van Waterstaat en Koloniën. —
De Eerste Kamer heeft de begrootingen van Waterstaat en Koloniën goedgekeurd. (N. Rotterd. Crt.)

A. NEDERLAND. — Anti-Oorlogsmanifest van hoogleeraren. —

Het comité van professoren eri studenteri te Amsterdam lieeft professoren, lectoren, privaat-docenten en studenten aan de Nederlandsche Universiteiten en Hoogescholen een gesclirift toegezonden, dragende de onderteekening vaii nagenoemde hoogleeraren: prof. dr. G. A. v. d, Bergh v. Eysinga, Cantpoort; prof. dr. D. van Embden, Amsterdam; prof. dr. A. D. Fokker, Amsterdam; prof. dr. G. J. Heering, Leiden; prof. dr. G. C. Heringa, Amsterdam: prof. dr. L. J. v. Holk, Leiden; prof. dr. M. C. v. Mourik Broeliman. Utrecht; prof. dr. Th. J. Stomps, Amsterdam; prof. dr. J. Tinbergen, Amsterdam, van' welke intusschen prof. Stomps, blijkens ingezonden stuk in de Nieuwe Rotterdanische Courant van 16 Februari, Ochtendblad C. tegen het oyiirnien van zijn naam geprotesteerd lieeft,
in welk stuk docenten en studenten worderi opgeroepen een verklaring ie onderteekenen van den volgenden inhoud:
Ondergeteekende, docent/student aan de Nederlandsche Universiteit/Hoogeschool te ....., overtuigd, dat iedere oorlog uit zedelijk en maatschappelijk oogpunt moet worden veroordeeld, verklaart hierbij zijn wetenschappelijke bekwaamheden nimmer op eeriigerlei wijze bewust in dienst te willen stellen van oorlog of oorlogsvoorbereiding, nocli te gebruiken tot aankweeking van een militaristischen geest, en aldus voor zijn aandeel te zorgen, dat de wetenschap slechts beoefend wordt orii haarszelfs wil en alleen aangewend worde ten bate van wereld en niensclilieid.
Het Eerste-Kamerlid Van Citters (A.R.) lieeft naar aanleiding ven dit geschrift aan den Minister van Onderwijs, Kunsten eii Niiverlieid, Mr. Marchant, een drietal vragen gesteld, w.o. de meening wordt gevraagd om tegeri bedoelde professoren disciplinair op te trrderi.
Mr. Marchant verklaarde in antwoord op deze vragen, dn: hij geen aanleiding tot disciplinair optreden kon vinden.
(Nieuwe Rotterd. Couraiit)

B. LONDEN. — Gemeenteraad - Socialistische meerderheid. —

De definitieve uitslag van de verkiezingen op 9 Maart **1934** voor den Londenschen gemeenteraad is de volgende:

		Winst	Verlies
Arbeiderspartij	69 zetels	**35**	**1**
Conservatieven	55 zetels	**1**	29
Liberalen	— zetels	—	6
	124 zetels		

(Daily Telegr.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De muiterij op de **„Zeven** Provinciën". - Vonnissen **inzake** de vijfde **muitersgroep.** —

De Zeekrijgsraad te Soerabaja sprak de volgende vonnissen uit in de zaak van de vijfde groep muiters van „De Zeven Provinciën":
de niatroos Boni, zes rnaariden gevangenisstraf met degradatie (eisch 1 jaar), de rnatroos 3de klas Van Iterson, drie maanden (eiscti een maand); de matroos De Jonge, twee jaar en zes maanden (eisch drie jaar); de matroos Pasman, vier jaar (eisch vijf jaar); de matroos Snoey, een jaar en zes maanden (eisch twee jaar); de matroos Stern, zes jaar (eiscli acht jaar); de niatroos Sriyders, vier jaar (eiscli vijf jaar); de matroos-constabel Schouten, vier jaar (eisch vijf jaar); de matroos 3de klas Van Schaik, vijf jaar (eisch vier jaar); de marinier Riegstraten, I jaar en zes maanden (eisch eeii jaar). de marinier De Graaf, drie jaar (eiscti vijf jaar); de marinier' Holsmulder, twee jaar (eisch twee jaar en zes maandeii); de marinier Heiwegen, drie jaar (eisch vijf jaar); de marinier Hordijk, een jaar en zes maanden (eiscli twee jaar); de marinier Van Horn, vier jaar (eisch vijf jaar); de marinier Van' de Laak, zes jaar (conform eisclí); de marinier 2de klas Visser, een jaar (eisch vijf jaar); de marinier 2de klas Den Boer. zes jaar (eisch acht jaar): de marinier 2de klas Kooring, eeii jaar en zes maanden (eiscli twee jaar); de marinier 2de klas Van Putten, twee jaar en zes maanden (eisch drie jaar); de marinier 2de klas Smit, vier jaar (eisch zes jaar); de marinier 2de klas Steffens, twee jaar (eisch drie jaar), allen met ontslag uit den dienst en met aftrek der preventieve hechtenis.
De marinier Den Resten werd conform den eisch vrijgesproken. (Aneta)

(Vorig bericht blz. **1207 F.**)

D. KUNST. — Prof. Huib Luns over de Hollandsche **Kabinetschilderkunst** en de **Delftsche Vermeer.** —

Prof. Huib Luns heeft dezer dagen te Delft een lezing gehouden over de Hollandsche kabinetschilderkunst. en de Delftsche Vermeer. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Spr. begon met er de aandacht op te vestigen, dat de kunst een belangrijk aandeel heeft in de opvoeding van een volk en het dikwerf zich van zijn karakter bewust doet worden. De aard van een volk blijft vrijwel constant. Wij Hollanders leven allen nog op dezelfde wijze als onze verre voorouders. Wij overwegen en zijn traag in vele dingen. Nog steeds heeft het weer denzelfden invloed op onze stemining. De aard kan zich niet belangrijk wijzigen, daarvoor zijn wij een te oud volk. De 15e eeuw heeft reeds alles ontplooid, wat wij in ons hebben: materie en werkelijkheidszin. De Hollanders gaan niet hoog er. ver, doch dichtbij en raak. Dat de oude Hollandsche meesters langzaam waren in de techniek, had zijn goede gronden. De langzaam drogende olieverf is steeds geweest het sine qua non voor den Hollandschen schilder.
Het wonderlijke bijvoorbeeld van dien grooten meester der schilderkunst, Johannes Vermeer van Delft, is wel, dat hij bij zijn leven geëerd is en zijn werk duur werd betaald, doch het na zijn dood, in 1675, bijna twee eeuwen duurde, voordat men de waarde van zijn werk besefte. (Red. K. H. A.)

E. hTEDERL. BOST-INDIE. — **Japansch** protest tegen de textielcontingenteering. —

De voorzitter van den Volksraad ontving een telegram van den voorzitter van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Tokio, zoowel uit naam van die instelling te Tokio als van de algemeene Japansche Kamer van Koophandel en Nijverheid, luidende:
„De onlangs in Ned-Indië genomen maatregelen tot beperking van den invoer, beschouwd in verband met de nog in overweging zijnde maatregelen, zullen geen geringe schade toebrengen aan de handelaren in Japansche goederen. Wij betreuren dat dergelijke maatregelen de vriendschappelijke handelsbetrekkingen, die sinds vele jaren tusschen beide landen bestonden, zullen schaden Wij koesteren het ernstig verlangen, dat van Uwe zijde de volle aandacht zal worden geschonken aan de bevordering der handelsrelaties tusschen beide landen." (Aneta) **(Vor. ber. 1195 G.)**

12 MAART 1934

F. RGSLAND. — Onderwerping van **Stalin's** tegenstanders. —

Na Radek, Smilga, Preobrojenski, Zinovjew en Kamenev heeft ook Rakovski, de oud-gezant der bolsjewisten te Parijs, aan Stalin zijn onderwerping aangeboden. Hij was zeven jaar in Siberië verbannen.
(Krasnaja Gazeta) (Vorig bericht blz. **1147 C.**)

G. VEREENIGDE **STATEN.** — **De** Senaat aanvaardt **vlootplan.** —

De Senaat aanvaardde het wetsontwerp dat voorziet in uitbreiding van de vloot, waarvoor **770** millioen dollar beschikbaar wordt gesteld, en zond het ontwerp vervolgens naar het Huis van Afgevaardigden terug ter goedkeuring van eenige aangebrachte amendementen.
Deze amendementen betreffen in het bijzonder: een beperking tot tien procent van de winst der aannemers bij de uitvoering van de contracten, voorts dat van regeeringswege de bouw zal uitgevoerd worden van een kwart van het aantal vliegtuigen waarin het plan voorziet en dat meer dan duizend stuks bedraagt. Het vlootbouwplan omvat den bouw van zes kruisers, een vliegtuig-moederschip, dertig onderzeebooten en 65 torpedobootjagers binnen de vijf jaar. Hierdoor wordt, zooals gemeld, de vloot gebracht tot het maximum dat bij de verdragen is vastgesteld.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor.** ber. blz. **1170 C.)**

H. **DUITSCHLAND.** — De toekomstige status der Joden. —

De nieuwe wet, waarin de toekomstige status der Joden in Duitschland wordt omschreven, is bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken in onderzoek. Deze wet maakt onderscheid tusschen burgers met volledige politieke rechten, waaronder het recht tot kiezen, en tweederangsburgers, die geen politieke rechten zullen hebben.
Alleen die Joden, welke in staat zijn, te bewijzen dat hun voorouders reeds in **1812** Duitsche staatsburgers waren, zullen tot de eerste categorie burgers kunnen behooren.

Men heeft het jaar 1812 gekozen, omdat toen de in Duitschland wonende Joden familienamen hebben aangenomen. Het is niet mogelijk, het aantal Joden te schatten, dat in staat is te bewijzen, dat zij aanspraak kunnen maken op het staatsburgerschap, doch men gelooft, dat iets minder dan de helft van het aantal Joden in Duitschland hiertoe wel de noodige bewijzen zal kunnen overleggen. (Völk. Beobachter)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wetsontwerp inzake credietverleening aan den Middenstand. —
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend inzake credietverleening aan den Middenstand. De regeering wenscht ten hoogste twee millioen beschikbaar te stellen. (N. Rotterd. Courant)

12 MAART 1934

B. **VOETBAL.** — Nederland—België. —
Het Nederlandsche Elftal heeft op 11 Maart '34 in het Olympisch Stadion te Amsterdam een schitterende overwinning behaald op het Belgische Elftal. Met 9—3 leden de Belgen een groote nederlaag. Het Nederlandsche Elftal gaf een vrijwel volmaakt aanvalssysteem ten beste. (Red. K.H.A.) (1080 B.)

C. NEDERLAND. — Een enquête naar geblokkeerde vorderingen. —
In verband met de mogelijke afsluiting van verdragen op grond van de z.g. Clearingwet heeft de Regeering besloten een enquête in te stellen naar de voor Nederlandsche rekening in een aantal landen uitstaande maar tengevolge van deviezenmaatregelen geblokkeerde vorderingen. Deze enquête betreft alle vorderingen, hoe gering ook, die in Nederland gevestigde personen, firma's of instellingen of publiek- of privaatrechterlijke lichamen, of particuliere personen hebben uitstaan in Argentinië, Bulgarije, Bolivia, Brazilië, Columbia, Equador, Estland, Griekenland, Hongarije, Letland, Oostenrijk, Peru, Roemenië, Uruguay en Zuid-Slavië, vorderingen, waarvan de afdoening wordt belemmerd door het niet beschikbaar stellen van deviezen door de valuta-contrôle-instanties dier landen. (Vaz Dias) (Vor. ber. blz. 899 B.)

D. ZWITSERLAND. — **Ordewet** verworpen. —
Het uiteindelijk resultaat der volksstemming over de nieuwe wet op de orde in Zwitserland, welke op 10 en 11 Maart '34 plaats had, is: voor de wet stemden 417.678 personen, er tegen stemden 468.185 stemgerechtigden. (Neue Zurcher Ztg.) (Vor. ber. 1141 D.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Surinaamsche begrooting 1932. —
De wijziging op de Surinaamsche begrooting 1932 is door de Tweede Kamer op 7 Maart '34 goedgekeurd. (N. Rotterd. Courant) (Vorig bericht blz. 1184 D.)

F. NEDERLAND. — Dr. H. **Colijn** naar Indië. —
De minister-president dr. Colijn zal, naar verluidt, op 3 Mei '34 naar Indië vliegen. (Alg. Handelsblad) (Vorig bericht blz. 1207 K.)

G. MGR. PROF. DR. JOS **SCHRIJNEN** 40 JAAR PRIESTER. —
Op 10 Maart '34 was het 40 jaar geleden dat mgr. prof. dr. Jos Schrijnen de H. Priesterwijding ontving, drie jaren na zijn promotie aan de universiteit te Leuven. (De Maasbode)

H. AANSLAGEN. — **Mussolini.** —
Officieel wordt eerst thans gemeld, dat in Juni '33 een complot bestaan heeft tegen het leven van Mussolini. Vier personen werden gewond door een bomaanslag op den St. Pieter, waar zich Mussolini bevond. (Il Popolo d'Italia)

I. ONDERWIJS. — Regeling eindexamen gymnasium.
Staatsblad no. 85 bevat een Kon. Besluit tot wijziging van het program van het eindexamen gymnasium en het staatsexamen tot toelating aan de universiteit. De veranderingen betreffen voornamelijk het schriftelijke gedeelte; bepaald wordt, dat dit op zijn hoogst twee dagen duurt. (W. Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 1200 E.)

K. FRANKRIJK. — Toestand. —
Het Vaderland schrijft o.a.: Het spontane verzet tegen het parlement, dat 6 Febr. '34 op de Place de la Concorde zijn hoogtepunt bereikte, kwam voort uit het besef, dat men aan die grondslagen zelf tornde. Zonder het zich precies bewust te kunnen maken voelde men, dat de strijd der partijen en het heele regeeringsstelsel niet meer samenhing met de werkelijkheid van het volksleven; dat alle fouten en gebreken niets anders waren dan openbaring van die scheur tusschen volk en staat. De zaak Stavisky maakte dáárdoor zoo'n indruk, omdat zij op ontstellende wijze deed zien, dat de overheid niet meer werkelijk regeerde, dat de justitie geen recht sprak, dat de politie met de misdadigers heulde. Het heele staatsbestel bleek in de lucht te hangen, het was iets abstracts, los, buiten het concrete verband der dingen. Vandaar die schandalen en onthullingen, heel dat corrupte, lichtschuwe bedrijf, als leefde men niet in een geordend Europeesch land, maar in de een of andere Zuid-Amerikaansche republiek.
(Het Vaderland)

L. ESTLAND. — Staat van oorlog. —
De Estlandsche regeering heeft op 12 Maart '34 voor den duur van zes maanden voor geheel Estland den staat van oorlog afgekondigd. Naar verluidt is de regeering tot dezen maatregel overgegaan, aangezien de fascistische „Vrijheidstrijders" plannen hadden gesmeed, om op bovengenoemden datum een putsch op touw te zetten. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

M. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Oppositie. —
De beweging voor een „Vrije Kerk" in de Duitsch-Evangelische kerk breidt zich den laatsten tijd van het Rijnland en Pommeren uit naar de provincie Berlijn-Brandenburg.
In deze provincie is een „Vrije Evangelische Synode" gevormd na een conferentie te Dahlem, de gemeente van dr. Niemöller, leider van den Noodbond van Oppositioneele Geestelijken. Na een dienst in de kerk van Dahlem vond een conferentie plaats van 600 gedelegeerden, die vrijwel alle kerkelijke districten van de provincie vertegenwoordigden. Onder hen bevonden zich ook eenige Luthersche en gereformeerde en unionistische vertegenwoordigers.
(Reichspost, Weenen) (Vorig bericht blz. 1183 I.)

13 MAART 1934

N. UTRECHT. — **30ste** Jaarbeurs. —
De secretaris-generaal van de Nederlandsche Jaarbeurs, de heer W. Graadt van Roggen, deelde het volgende mede:
De dertigste jaarbeurs is, wat de deelneming betreft, reusachtig meegevallen. Méér dan gewone belangstelling heeft het buitenland voor deelneming aan de voorjaarsbeurs getoond; niet alleen nemen firma's uit 13 verschillende landen deel, maar aan de vorming van buitenlandsche secties werd ditmaal door de respectieve landen veel meer zorg en voorbereiding besteed dan op eenige beurs te voren.
Wat het binnenland betreft, tegen 1415 deelnemers in het voorjaar van 1933 staan thans 1725 deelnemers, d.w.z. 310 deelnemers méér. (Persinterview)
(Vorig bericht blz. 478 G.)

O. VEREENIGDE STATEN. — Betaling aan de oorlogsveteranen. —
In het Huis van Afgevaardigden is ondanks het verzet van de regeering een voorstel aangenomen, waarbij aan oudstrijders een som van in totaal 2.200 millioen dollar zal worden uitbetaald.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Publicaties van documenten der laatste maanden. —**
Op initiatief van het Presidium der Ontwapeningsconferentie is de verzameling documenten gepubliceerd. betrekking hebbende op de onderhandelingen der groote mogendheden, die de laatste maanden in plaats van de Ontwapeningsconferentie zijn gehouden. De vorm der publicatie maakt den indruk, alsof deze onderhandelingen in zekeren zin slechts in opdracht van en in voortdurend contact met het presidium der ontwapeningsconferentie zijn gevoerd, terwijl in werkelijkheid de meeste besprekingen over Henderson's hoofd heen en zonder eenig contact met Genève zijn geschied.
De brief, welke de Fransche minister van Buitenl Zaken, Barthou, d.d. 10 Februari '34 aan den voorzitter der ontwapeningsconferentie, Henderson, heeft gezonden, wordt door de Engelsche per:? beschouwd als een document dat duidelijk toont dat overeenstemming tusschen de mogendheden onwaarschijnlijk is. (Vaz Dias en Ned. Tel. Ag. Reuter) **(1177 D.)**

E. **NEDERLAND. — Ned. Taal - De 'Spelling. —**
Minister Marchant heeft bij de debatten inzake de Onderwijsbegrooting in de Kamer meegedeeld, dat een door hem ingestelde commissie (in welke o.a. de professoren Verwey, de Vooys, van Ginneken en Verdenius en de Haagsche leeraar Dr. C. B. van Haeringen zitting hebben) dezer dagen tot een compromis is gekomen over de spelling, dat hem, naar hij er hij voegde, ook met het oog op de Belgen, niet slecht leek.
Naar verluidt zou dit compromis wat betreft de spelregels gaan in de richting van he:. indertijd door Drs. .A. Höweler gedane voorstel. De dubbele o en e in open lettergrepen zou vervallen, maar daarentegen zou hijvoorheelti de ij in slotlettergrepen enz. blijven. Wat de geslachtsregels betreft wordt het stelsel-Höweler, dat in dit opzicht nogal ingewikkeld is, niet gevolgd. De buiging-n zou voor ae meeste gevallen verdwijnen. De schrijfwijze zou gaan in de richting van de „Vereenvoudigers"; echter zouden de vreemde woorden onaangetast blijven, zoodat nien niet zou gaan schrijven kado (cadeau), maar bijv. eventueel wel prakties (practisch).
De minister had zich, alvorens de commissie in te stellen, overtuigd van de principieele medewerking van den ministerraad; deze zal zich in alle geval ook nog over de definitieve regeling moeten uitspreken.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1200 E.)

C. NEDERLAND. — De N.S.B. en zijn berichtgeving.
Op vragen van het Eerste Kamerlid Polak inzake enkele. berichten in het orgaan der N.S.B. „Volk en Vaderland", heeft de Minister van Justitie, Mr. van Schaik, o.a. het volgende geantwoord:
Ofschoon de Minister van oordeel is, dat men verstandig doet den inhoud van onjuiste en eenzijdige berichten niet te overschatten, erkent hij toch, dat zoodanige berichtgeving onder bepaalde omstandigheden noodeloos onrust onder de bevolking kan wekken. Hij overweegt dan ook, voor zoover het gestelde niet reeds onder de strafwet valt, de mogelijkheid en wenschelijkheid een verdere voorziening ter beteugeling van dit euvel te treffen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1206 B.)

D. **DUITSCHLAND.** — Werkloosheid, —
Naar het D.N.B. verklaart, is het aantal werkloozen in het Duitsche rijk in het tijdvak Februari 1933 tot Februari 1934 met 2.600.000 verminderd. De beroepen in de open lucht zijn bij deze vermindering met 1.000.000 personen betrokken, de overige bedrijven met 1.600.000. (Deutsch N. Bureau) (1125 F.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Wijziging Woningwet. —
Bij de Tweede Kamer is een tweede nota van wijziging van het wetsontwerp wijziging van de woningwet verschenen.
Aan de toelichting hiervan wordt ontleend, dat de regeering meent den besten weg gevonden te hebben in een nieuw artikel 52a, dat ontworpen is in analogie met art. 35 van de armenwet en art. 22 van de vleeschkeuringswet.
Dat artikel bevat de volgende regeling, Van de bedoelde raadsbesluiten zenden B. en W. afschrift met een exemplaar van de daarbij behoorende stukken aan den inspecteur. Deze kan bezwaren bij Gedeputeerde Staten inbrengen binnen dertig dagen na de ontvangst van dat afschrift. Ged. Staten zenden van hun beslissing ren afschrift aar: den inspecteur, indien deze bezwaren heeft ingebracht. De inspecteur kan bij tie Kroon in beroep komen.
(Algemeen Handelsblad) (Var. **ber. blz. 1200 I.)**

F. **GUSTAV WARNECK. — 1834—1934. —**
Het was op 6 Maart 1934 100 jaar geleden, dat ie Naumburg aan de Saale Gustav Warneck, de grondlegger tier zendingswetenschap, geboren is. Met dankbaarheid en met eerbied hebben velen dien dag niet alleen in Duitschland, dat uit den aard der zaak zijn meeste leerlingen bevat, maar ook in Nederland, in Zwitserland, in Finland en in de Scandinavische landen herdacht. Sedert de wereld-conferentie van 1910 te Edinburg is ook de Angelsaksische zendingswereld zich meer bewust geworden van de noodzakelijkheid der zendingswetenschap. Zoo heeft zijn onvermoeide arbeid wereldbeteekenis gekregen.
(Red. IC. H. A.)

G. **NEDERLAND. — Staking-statistiek over 1933. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft in de eerste aflevering van zijn Maandschrift o.m. een voorloopig overzicht van de arbeidsgeschillen in 1933. Hieruit blijkt, dat de stakingsbeweging in 1933 geringer is geweest dan in de beide voorafgaande cricisjaren. Uitsluitingen kwamen in het geheel nie? voor.
Het totaalverlies aan arbeidsdagen bij de 182 stakingen bedroeg ongeveer een half millioen, waarvan ruim de helft het gevolg was van de staking in het visscherijbedrijf te IJmuiden, u-elke van 2 Januari tot 20 Juli heeft geduurd. Een tweede belangrijk geschil was dat der stukadoors te Amsterdam. In Amsterdam, in Rotterdam en in Den Raag braken in 1933 resp. 43, 12 en 13 stakingen uit.
(Centraal Bureau voor de Statistiek)

H. **AMSTERDAM—ROTTERDAM. — Havenverkeer 1929—1933. —**
Binnengekomen zeeschepen:

	Rotterdam		Amsterdam	
	Aantal	Inhoud reg.ton	Aantal	Inhoud reg.ton
1929	12.700	21,55 mill.	4000	5,7 mill.
1930	12.300	21,54 „	3900	5,6 „
1931	11.400	17,9 „	3800	5,4 „
1932	10.100	14,9 „	3300	4,7 „
1933	10.200	15,3 „	3300	4,6 „

Wat den inhoud betreft, zette de daling zich in Amsterdam nog voort, maar voor de twee havensteden tezamen steeg het aantal schepen van 13.400 in 1932 tot 13.5001in 1933 en de inhoud van 19,6 millioen reg.ton op 19,9 mill.
Het aantal binnenvaartuigen, dat Rotterdam bezocht, daalde in 1933 (van 190.000 tot 189.900), maar de inhoud daarvan steeg van 32,8 millioen ton tot 33,3 millioen.
Het Rijnvaartverkeer te Amsterdam ging omhoog van 1565 schepen in 1932 tot 1722 in 1933 en de inhoud in M³. steeg van 1,2 millioen.
(Centraal Bureau voor de Statistiek)
(Vor. ber. Amsterdam 481 E.; Rotterdam **1111** C.)

I. STERILISATIE. — Plannen in tal van landen. —
Het tweemaandelijksch tijdschrift Mensch en Maatschappij bevat een heele serie berichten over het sterilisatieprobleem. Wij ontleenen hieraan het volgende:
VEREENIGDE STATEN. — Zes en twintig Staten hebben sterilisatiewetten, voornamelijk in liet Westen en in het Noord-Westen. In Noord-Carolina is de sterilisatirwet buiten werking gesteld.
(The Lancet, 10-S-'33)

DUITSCHLAND. — In het kasteel Schwabenberg bij Lippe wordt een rijksrassenschool opgericht en het Rasseamt der S.S. gevestigd. Er zullen opleidingscursussen over rasvraagstukken gehouden worden. (Münch. med. Woch. 18-8-'33)

In Duitschland bestaat het gebruik, dat aan ouders, die een twaalfde kind krijgen, van staatswege 200 mark gesciionken wordt. Het zou gebleken zijn,, dat dit geld meestal ten goede konit aan gezinnen, die erfelijk minderwaardig zijn.
De Pruisische minister van Rinnenlandsche Zaken lieeft in naam van alle ministers medegedeeld, dat uitsluiterid dr. Gerecke bevoegd zal zijn den titel te voeren van ,,deskundige voor rassenonderzoek'' en de verklaringen af te geveii, die voor de uitvoering van de wet tot herstel van het ,,Berufsbeamtentum'' noodig zijn, n.l. of op de ouders en grootouders van een ambtenaar niets valt aan te merken.

Te Halle is de eerste cursus voor rashygiëne voor Anhalt en de provincie Saksen begonnen. Een vijfhonderdtal artsen nemen er aan deel. Leider is dr. Kürten. Deze deelde mede dat binnen enkele jaren van alle artsen het bewijs zal worden gevorderd, dat zij een dergelijken cursus gevolgd hebben, welke de toehoorders tevens inlicht omtrent de nieuwe Duitsche ..Rechtsgestaltung''.
Het bestuur van de Duitsche Vereeniging voor Rashygiëne, bestaande uit Eugen Fisher, Ostermann, Muckermann, von Verschuer, Krutina, mej. Bluhm en rievr. Konopath is afgetreden, nadat het Rijksministerie voor Binnenlandsche Zaken prof. E. Rüdin te München, directeur der genealogische afdeeling van de Duitsche ,,Forschungsanstalt'' voor psychiatrie, had aangewezen als zaakgelastigde voor de vereeniging. Haar leiding is thans naar München verplaatst. (Munch. med. Woch. 4-8-'33)

De Duitsche sterilisatiewet is 1 januari 1934 in werking getreden. Sterilisatiewetten bestonden (nà de invoering in de Ver. Staten, met name in Californië) reeds sedert 1 Jan. 1929 in tiet kanton Waadtland in Zwitserland en sedert 1 juni 1929 in Denemarken.

ENGELAND. — In Engeland is een nieuw tijdschrift verschenen, ,,The Eugenist'', waarvan het eerste nummer een open brief aan den Koning bevat, waarin de oprichting van koninklijke rechtbanken voor eugenetiek wordt bepleit. Zij zullen moeten beslissen over alle voorkomende vraagstukken op dit gebied. Voorts zou een register aangehouden moeten worden van persorien, die niet zonder toestemming van die rechtbanken zullen mogen trouwen. Sterilisatie wordt door den redacteur ontraden; wel afzondering bepleit. (Tlie Lancet, 12-8-'33)

NOORWEGEN. — Bij de regeering is kortgeleden een ontwerpsterilisatiewet ingediend.

ZWEDEN. — In 1929 werd een ontwerp-sterilisatiewet door den Zweedschen Rijksdag verworpen. In Maart 1933 werd opdracht gegeven aan den minister van Justitie om een nieuw ontwerp samen te stellen. Dit is thans gepubliceerd. Sociale indicaties worden naast eugenetische toelaatbaar geacht.
(Staten offeiitliga Utredningar 22; '33)

NEDERLAND. — Door dr. G. P. Frets en orof. mr. J. M. van Bemmelen zijn voordrachten gehouden over de sterilisatie in het psychiatrisch-juridische Gezelschap. Dr. Frets komt tot de conclusie, dat ook in Nederland een wettelijke regeling van de sterilisatie gewenscht is. De oraktijk zal beperkt moeten blijven tot een voorzichtige proefnem'ing, Öo welker nakoming voldoende contrôle behoort te bestaan, waarbij de regeling in Denemarken en het voorstel in Zweden, als vingerwijzing kunnen dienen.
(Tijdschrift Mensch en Maatschappij)
(Vor. ber. Duitschland 1144 B.; Engeland 1135 I.)

14 MAART 1934

A. NEDERLAND. — Maatkleedingbedrijf - Werk hervat. —
Overeenstemming werd verkregen op den volgenden grondslag:
In plaats van den oorspronkelijken eisch van den werkgevers-Bond de loonen te verlagen met 12½% werd overeengekomen, dat de uurloonen met 2 cent zullen worden verminderd, terwijl de vakbonden zich verplichtten de crisiskleeding bij de maatconfectiezaken af te wijzen.
De uitsluiting en staking in het maatbedrijf is hiermede geëindigd. (Vaz Dias) (Vor. ber. 1181 E.)

B. DUITSCHLAND. — Reorganisatie van het bedrijfsleven. —
De rijksminister van Economische Zaken, Dr. Schmitt, heeft op 12 Maart '34 voor vertegenwoordigers van handel, nijverheid en andere bij de economie betrokken takken van bedrijf een rede gehouden, waaruit wij eenige opmerkingen citeeren.
,,Op 27 Februari heeft de regeering mij gemachtigd, vakverbonden in te stellen, te vereenigen, te ontbinden, hun leiders en stelregels te geven. Alle kringen zullen het toejuichen, als het geheele gebied der economie op klare wijze wordt georganiseerd. De eerlijke concurrentiestrijd is een onmisbaar bestanddeel van ons economisch leven. De goede daden moeten ten voordeele komen van hem, die ze volbracht heeft. Het particuliere intitiatief mag niet worden beknot. Het spoort aan tot de hoogste prestaties.
Handel en industrie zullen in 12 hoofdgroepen verdeeld worden, met elk een leider aan het hoofd, die ik reeds bepaald heb. Mijn plaatsvervanger is Graf von der Goltz.
De hoofdgroepen worden onderverdeeld. De 32 kleinere eenheden worden geleid door lieden die door de hoofdleiders benoemd worden.
De leiders der hoofdgroepen zijn: Voor Mijnbouw — Krupp v. Bohlen und Halbach; Machine-industrie, Electrotechniek etc. — Blohm: IJzer- en metaalindustrie — Hartkopf; Hout- en' Glasindustrie etc. — Voegeler; Scheikundige industrie, papier etc. — Pietzsch; Leder- en Kleedingindustrie — Dierig; Levensmiddelen — Schueler; kleine industrie — Schmidt; Handel — Luehr; Bank- en Credietwezen — Fischer; Assurantie — Hilgard; Verkeer — leider nog niet vastgesteld. (Valk. Beobachter) (1045 E.)

C. ONDERWIJS. — Dr. J. N. Bakhuizen v. d. Brinlr. Tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der Godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te Leiden om onderwijs te geven in de geschiedenis van het Christendom en van de leerstellingen van den Christelijken godsdienst, benevens in de geschiedenis van het Gereformeerd Protestantisme, is benoemd Dr. J. N. Bakhuizen v. d. Brink, Ned. Herv. predikant te Rotterdam. Zijn academisch proefschrift droeg den titel: Oud-Christelijke monumenten van Ephese.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. 1200 E.)

D. KUNSTZIJDE. — Wereldproductie. —
Aan het verslag der Courtaulds Ltd. ontleenen wij het volgende:
De cijfers van de wereldproductie van kunstzijde voor de laatste 5 jaar zijn ongeveer de volgende:

1929	456.000.000 lb.
1930	459.000.000 ,,
1931	502.C00.000 ,,
1932	519.000.000 ,,
1933	661.000.000 ,,

(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 1001 F.)

E. FRANKRIJK. — Landsverdediging. —
De regeering heeft een wetsontwerp vastgesteld, waardoor voor de verdediging van het land bijzondere middelen uit de schatkist beschikbaar worden gesteld.
De minister van Oorlog verkrijgt de bevoegdheid voor de dienstjaren 1934 en 1935 te beschikken over een bedrag van 1175 millioen francs ter voltooiing van de grensversterkingen en voor het treffen van maatregelen ter afwering van luchtaanvallen.
De minister van Marine krijgt voor de jaren 1934 tot 1938 de beschikking over een bedrag van 825 millioen voor den aanleg van benzinedepôts, de organisatie van de kustverdediging en de versterking van de marineluchtstrijdkrachten.
De luchtvaartminister krijgt tenslotte voor het jaar 1934 de beschikking over een bedrag van 980 millioen francs voor de uitrusting en de bemanning van de luchtvloot. (Le Temps) (Vor. ber. blz. 1207 G.)

F. VROUWENBEWEGING. — Ruth Morgan overleden. —
Mevr. Rosa Manus schrijft:
Zoo even bereikte ons het treurig bericht, dat Mej. Ruth Morgan op middelbaren leeftijd te New York vrij plotseling is overleden.
Mej. Morgan was een feministe en pacifiste bij uitnemendheid, en de laatste tien jaar heeft zij zich geheel en al aan het vredeswerk gewijd, nadat zij tijdens den oorlog alle ellende die de oorlog met zich brengt, had leeren kennen. Trouwens, nooit heeft zij zich verre gehouden van den nood der menschen:

vijf en twintig jaar aaneen heeft zij al haar krachten gegeven om zieken en armen bij te staan, als vrijwillige verpleegster, als lid van het bestuur van het beroemde Bellevue Hospitaal te New York.
(N. Rott. Crt.)

A. NEDERLAND. — Handelsverdrag met **Duitschland** - Aanvullende bepalingen. —
Tusschen de Nederlandsche en de Duitsche regeeringen heeft te Berlijn een nota-wisseling plaats gevonden, welke eenige aanvullingen en wijzigingen, inzake koolsoorten, boomkweekerij-producten en aardbeienpulp van het op **15** December **'33** tusschen beide landen gesloten handelsverdrag, bevat. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **1090** E.)

B. BLOED. — Zuurstofgehalte. —
Naar wordt medegedeeld heeft Kramer een methode ontdekt tot het nagaan van het zuurstofgehalte van het bloed, zonder dat daartoe de bloedvaten behoeven te worden geopend.
Deze methode berust op het verschil in absorptievermogen tusschen het gereduceerde en het oxy-haemoglobine, van welk laatste de hoeveelheid met stijging van het zuurstofgehalte van het bloed toeneemt. Door middel van een photocel van Lange, die tegen den wand van het bloedvat wordt gelegd, wordt nu langs galvanometrischen weg voortdurend geregistreerd, hoe het licht van een aan de andere zijde van het bloedvat opgestelde microlamp wordt geabsorbeerd.
Reeds heeft een onderzoek van Kramer en Sarre met behulp van deze vernuftige uitvinding aangetoond, dat de graad van verzadiging van het acterieele bloed met zuurstof schommelingen doet zien, die sterk afhankelijk zijn van de frequentie en de diepte der ademhaling. (Red. K. H. A.)

C. ZWITSERLAND. — Minister **Häberlin** dient **zijn** ontslag in, —
De minister van Justitie Haberlin heeft op **12** Maart medegedeeld, dat hij bij het referendum van de ordewet door de meerderheid van het volk werd verlaten en dientengevolge zijn ontslag als minister nam. Haberlin blijft tot **1** Mei **'34** in functie.
(Journal de Genève)

D. MARIE VAN EYSDEN-VINK ZEVENTIG **JAAR.**
De bekende actrice mevrouw Marie van Eysden-Vink, heeft op **14** Maart onder talrijke blijken van belangstelling haar zeventigsten verjaardag gevierd. (Red. K. H. A.) (Vorig bericht blz. **1204 A.**)

E. MUZIEK. — **Pierre** Monteux neemt ontslag. —
Naar wij vernemen heeft de dirigent Pierre Monteux aan het bestuur van het Concertgebouw te Amsterdam meegedeeld, dat hij niet meer voor een verbintenis in aanmerking wenscht te komen.
(Het Vaderland)

F. **NOORWEGEN.** — Fascisme. —
De partij der Nationale Unie, onder leiding van oud-minister Quisling, heeft haar nieuwe program gepubliceerd, dat streeft naar een fascistischen staat, op corporatieven grondslag, een nationale regeering en een adviseerenden raad van vertegenwoordigers uit de corporaties.
Bij de jongste verkiezingen van 16 October **1933** had de partij voor de eerste maal lijsten ingediend, en verzamelde zij ongeveer **27.000** stemmen van de ongeveer 1¼ millioen kiezers.
Zij slaagde er niet in een vertegenwoordiging in het Storting te krijgen. (Aftenposten, Oslo)

15 MAART 1934

G. DUITSCHLAND. — Anti-Joodsche actie in handel en industrie. —
Een correspondent van de „Times" meldt uit Frankfort, dat de nationaal-socialistische organisatie voor handel, arbeid en nijverheid, de Hago, binnenkort een campagne zal beginnen ter versterking van de positie van den middenstand en de handelsklasse.
Uit de bijzonderheden over de wijze, waarop deze actie in het district Aschaffenburg zal worden gevoerd, blijkt, dat deze actie voornamelijk op rassenbeginselen zal zijn gebaseerd.
Alle Duitsche middenstanders worden verzocht hun zaken te voorzien van plakkaten van de Hago, opdat zij niet als Joodsche ondernemingen zullen worden beschouwd en niet het gevaar zullen loopen te worden beschouwd als saboteurs van den opgang van den Duitschen middenstand. Joodsche zaken mogen geen speciale reclame-campagne voeren voor de Paaschdagen of in verband met kerkelijke gebeurtenissen als communie enz. Den Duitschen huisvrouwen zal gevraagd worden waarom zij voortgaan te koopen in Joodsche zaken. Voorts zullen dagbladen, bioscoop, radio en straatvergaderingen dienstbaar worden gemaakt aan de campagne, om het publiek op te wekken alleen in Duitsche zaken te koopen.
(Algemeen Handelsblad: (Vor. ber. blz. 1047 G.)

H. PERE LHAKDE. —
De bekende Fransche prediker, Père Pierre Lhande, die niet meer voor de microfoon van Radio-Pari3 verschijnt, heeft nu bij Radio-Luxemburg gastvrijheid gevonden. Nader vinden wij thans vermeld, dat tengevolge van de scheiding van kerk en staat in Frankrijk, Lhande's heengaan geboden was nadat Radio-Paris staatszender was geworden.
Père Lhande behoort tot de Jezuietenorde.
(De Maasbode)

I. FRANKRIJK. — De Fransche socialisten tegen de regeering. —
De partijraad der Fransche socialistische partij, S.F.I.O.S., heeft op **12** Maart **'34** met groote meerderheid een resolutie aangenomen, waarin de partij en de arbeidersorganisaties worden opgewekt tot vorming van een gesloten oppositie tegen de huidige regeering, die door een bewapenden opstand aan het bewind is gekomen. De socialistische partij eischt parlements- en kiesrechthervorming, ontbinding van de Kamer en overdracht der regeering.
(Le Journal) (Vorig bericht blz. **1072** F.)

K. ALUMINIUM. — Wereldproductie in **1933.** —
Volgens Amerikaansche ramingen heeft de wereldproductie van aluminium in het laatste jaar **135.600** tons bedragen, tegen **153.368** tons in **1932.** De productie in de verschillende landen heeft bedragen als volgt:

	1932	1933
Ver. Staten	47.575	38.600
Canada	17 960	16.150
Frankrijk	14.160	14.300
Zwitserland	13.780	12 400
Duitschland	14.110	13.700
Oostenrijk	3.200	950
Engeland	8.860	11.600
Noorwegen	19.310	14 900
Italië	13.413	12.000
Spanje	1.000	1.000
Totaal	153.368	135.600

Volgens deze berekening heeft Frankrijk voor de eerste maal Duitschland overvleugeld.
(New York Herald, Parijs)

L. ENGELAND. — Lord **Privy** Seal Eden's verklaring in het Lagerhuis. —
Eden verklaarde in het Lagerhuis, dat het ongewenscht is om thans rapport uit te brengen over zijn reis langs de Europeesche hoofdsteden. Hij wilde wel eenige persoonlijke indrukken meedeelen. Hij wees er o.a. op, dat Frankrijk zoo overtuigd is van zijn eigen, slechts defensieve bedoelingen, dat het zich niet kan voorstellen. dat een andere staat zich door zijn wapening bedreigd kan voelen.
De Franschen kunnen ook moeilijk aannemen, dat

een groote mogendheid, die met opzet uit Genève wegblijft, goede bedoelingen koestert. Er worden wel eens redevoeringen gehouden, die deze vrees grond geven. Eden noemt een rede van Goering, dezer dagen gehouden. De toon hiervan deed volgens het Engelsche volk meer denken aan een militaristische dan aan een militaire natie. Dergelijke kleinigheden hebben bij het huidige wantrouwen groote beteekenis.
Aan den anderen kant denken de Duitschers over hun veiligheid natuurlijk evenzoo als de Franschen over de hunne.
De Engelsche belangen in deze aangelegenheid zijn die van Europa.
Churchill achtte de taak van Eden onmogelijk. Men wenscht niet tot ontwapening over te gaan. Engeland moet nu ook voor zijn veiligheid zorgen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. bericht 1199 F.)

A. DE ZEVEN PROVINCIEN. — Het vonnis over gewezen Commandant Eikenboom. —
Den gewezen commandant van De Zeven Provinciën, Eikenboom, (pag. 1207 F) zal dank zij de Indische jaren, pensioen worden toegekend over 40 dienstjaren. Hij heeft dus recht op het maximum pensioen van f 4000 per jaar (Het Vaderland) (Vor. ber. 1207 F.)

B. KANTGESELLSCHAFT. — Nieuwe Nederlandsche Vereeniging. —
De nieuwe Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Wijsbegeerte kwam dezer dagen te Amsterdam bijeen. De waarnemende voorzitter, Prof. Dr. G. A. van den Bergh van Eysinga te Utrecht, wijdde een woord van waardeering en dankbaarheid aan den voorloopigen voorzitter Prof. Mr. Dr. Leo Polak, die door ziekte niet alleen verhinderd was aanwezig te zijn, maar ook bericht heeft van het voorzitterschap en bestuurslidmaatschap om gezondheidsredenen te moeten afzien. Uit de oude Landesgruppe Holland der Kantgesellschaft is in volkomen overeenstemming met het hoofdbestuur der Kantgesellschaft in Duitschland deze nieuwe vereeniging als de centrale van het Nederlandsch wijsgeerig leven ontstaan, terwijl zij die lid van de Duitsche Kantgesellschaft waren en dit willen blijven zich opnieuw hebben georganiseerd in de nieuwe Landesgruppe Holland. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 486 D.)

C. NEDERLAND. — Nationale Unie - Prof. Gerretson.
In een schrijven aan den Raad van Bestuur heeft Prof. Dr. C. Gerretson medegedeeld, dat hij zich genoopt ziet, zijn mandaat als voorzitter van de Nationale Unie neer te leggen. De oorzaak van mijn heengaan, schrijft Prof. Gerretson, ligt in de reden, waarom de Minister van Defensie in de vorige Regeering heeft gemeend, de N. U. te moeten rangschikken onder de voor militaire ambtenaren verboden vereenigingen. (Het Centrum)

D. **DUITSCHLAND.** — Arierparagraaf bij leger en vloot. —
Na een bespreking met von Hindenburg heeft de rijksweerminister bepaald, dat de Arierparagraaf ook van toepassing zal zijn voor het leger en de vloot.
(Westd. Beobachter) (Vorig bericht 1172 D.)

E. **BELGIE.** — **Minister Hymans** over de Belgisch-Nederlandsche **handelsbetrekkingen.** —
De Belgische minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, heeft in den Senaat over de economische betrekkingen tusschen Nederland en België gesproken. Hij zeide o.a.:
„Onze economische betrekkingen met Nederland zijn het laatste jaar zeer harteliik geweest. België en Nederland lijden beide onder het overdreven protectionisme. Gezamenlijk willen. zij dit bestrijden. Nederland heeft de laatste maanden dezelfde- contingenteeringspolitiek aanvaard als Frankrijk en Zwitserland. Wij moesten onderhandelen om de afzetgebieden voor onze industrie te behouden. Deze onderhandelingen zijn bekroond door een accoord op 17 Februari gesloten, dat ons voldoening geeft omtrent de toepassing van de contingenteering van sommige landbouwproducten. Deze oplossing heeft men bereikt, dank zij den geest van samenwerking bij de onderhandelaars. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen)
(Vor. ber. Minister Hymans 1205 A.)

F. NEDERLAND. — Anti-Oorlogsrnanifest van hoogleeraren. - Interpellatie van het Eerste-Kamerlid Van Citters. —
In de Eerste Kamer is op 14 Maart '34 aan de orde gekomen de interpellatie van den heer Van Citters in verband met het antwoord van den minister van Onderwijs, K. en W. op zijn schriftelijke vragen inzake een oproep van het zich noemend comité van professoreri en studenten.
De heer Van Citters (A.R.) stelde den Minister hierop een aantal vragen. Hij informeerde of de regeering geen disciplinaire maatregelen moet nemen en of de circulaire niet moet worden teruggenornen. Ons land is buitengewoon rijk aan hoogleeraren. De gewone hoogleeraren zijn als ambtenaren te beschouwen ze hebben naast anibtelijke rechten ook anibtelijke olicliten. De bijzondere liooaleeraren moeten geen ruimer vrijheden dan de anderen kunnen hebben. Hetzelfde geldt voor buitengewone hoogesctiolen. Er is thans een niet-wenschelijke toestand. Deze zaak raaks niet alleen het manifest der hoogleerareti, doch heeft een verre politieke strekking. In het algemeer; belang moet de vrijheid ook van professoren aan banden worden gelegd.
De minister van Onderwijs, K. en W., de heer Marchant, verklaarde, dat men hier een terrein vol voetangels en klemmen betreedt. Zijnde tegen den oorlog, zijn we eigenlijk allen pacifist. Is niemand bereid, zijn medemensch te dooden, dan is de oorlog aigeloopen. Men zoekt de oplossing in ontwapening, al dan niet internationaal.
Als spr. het goed begrepen heeft, is de kwestie waar het hier om gaat een uiting van moreele pacificatie-bevordering. Het gaat niet om een bepaald land. Over de geheele wereld moet — zoo heet het dus — de moreele pacificatie-actie worden bevorderd. Dit is geen illegaal gevaar. Huldigde men de opvatting van den interpellant, dan ware internationale pacificatie-actie niet mogelijk.
De vorm van hetgeen hier gebeurd is, is wat anders. De hoogleeraren moeten over de studenten een zedelijk overwicht hebben. Een theoloog zal over de bewuste verklaring een ander oordeel hebben dan een jurist. De militair heeft zich onvoorwaardelijk te onderwerpen aan het gezag en het gegeven bevel. Ook buiten militairen dienst trouweiis geldt de kracht van tiet ambtelijk bevel. Zonder dit kan geen staatsapparaat werken. En het geldt ook voor de liooglleeraren-ambtenaren. Wordt een militair opgedragen gifgassen te maken, dan doet hij dit zoo goed als liij kan: zoo niet. dan verzaakt liii zijn plicht.
De verklaring van anibtenaren dat ze geen' lid zijn van verboden vereenigingen, heeft spr. nog niet gevraagd van hoogleeraren om de hoogte van hun wetenschanuelijk arnbt. De geririgste sanctie, tegen een hoogleeraar toegepast, is bedenkelijk wegens de noodzakelijke vrijheid van ons hooger onderwijs. Onder de onderteekenaren der circulaire bevindt zich slechts één Leidsch hoogleeraar; curatoren vinden dat wat prof. v. Holk gedaan heeft afkeuring verdient. Spr. zal dit advies hebben te volgen. Intrekking van de toelage voor bijzondere hoogleeraren zou het karakter van het instituut aantasten.
In zijn beantwoording van de door den heer Van Citters gestelde vragen zei de minister, dat opwekking tegen den oorlog in het algemeen niet strafbaar is.
De regeeriiig keurt het gebeurde af. Spr. vertrouwt, dat de uitzending van het manifest zal worden gestaakt. Aan den Hijkshoogieeraar zal de regeering in overweging geven zijn handteekening terug te nemen.
Betreffende het nemen van tucht- en ordemaatregelen tegen de hoogleeraren deelde de minister mede, dat hij bevoegdheid ten deze heeft.
De heer Kranenburg (V.D.) noemde de heele geschiedenis sterk opgeblazen en achtte de wijze, waarop de interpellatie is gehouden, „een misselijke manier van doeri".
(Nieuwe Rotterd. Crt., De Telegraaf)
(Vorig bericht 1209 A.)

G. VEREENIGDE STATEN — Werkloosheid. —
Volgens de berekeningen van de American Federation of Labor is het aantal werkloozen in de Ver. Staten in Januari 1934 gestegen tot 11.690.000. Sedert September 1933 is het aantal werkloozen weer toegenomen met 1.582.000. In de afgeloopen jaren ontwikkelde de werkloosheid in de Ver. Staten zich als volgt:

	1931	1932	1933	1934
Jan. .	7.160.000	10.197.000	13.1C0.000	11.690.000
Mrt. .	7.098.000	10.739.000	13.689.000	—
Juni .	6.841.000	11.853.000	12.204.000	—
Sept. .	7.303.000	11.767.000	10.108.000	—
Oct. .	7.778 000	11.586.000	10.122.000	—
Nov. .	8.699.000	12.008.000	10.651.000	—
Dec. .	8.908.000	12.124.000	10.769.000	—

(American Federation of Labor) (Vor. ber. 1117 G.)

A. NEDERLAND. — **Liberale** Staatspartij de Vrijheidsbond. —
Op **13** Maart **'34** heeft de Liberale Staatspartij do Vrijheidsbond te Amsterdam een demonstratie voor de regeering gehouden, waarheen van vele plaatsen in Noord- en Zuid-Holland en Utrecht de bezoekers waren gekomen.
De heer Fock, de vorige partijvoorzitter, had het nationaal besef tot onderwerp van zijn rede gemaakt en wees er op, dat wij thans een regeering hebben met terzijdestelling van alles wat vroeger de burgerlijke partijen van rechts en links scheidde. Prof. de Vries besprak het beginsel van het staatsburgerschap en stelde de keuze tusschen hierarchie en vrijheid, maar hij maakte tevens gebruik van de gelegenheid om de aanwezigen op te wekken, mede te werken aan de door de regeering voorgenomen converteering van de staatsleeningen. Dr. Vos legde den klemtoon op den eisch van ,,het liberalisme nu" en herinnerde er aan, dat men nergens zoo hoort klagen als op het gebied, waarop wij de regeering in oeconomische zaken een stukje fascistisch gezag in handen hebben gegeven. Mr. Wendelaar, de tegenwoordige partijvoorzitter, verheugde zich in het militant geworden liberalisme, dat zoowel den roep om gezag steunt als dat het de vrijheid gehandhaafd wenscht te zien. Mr. Boon scherpte zijn toehoorders in, dat de beschaving van ons volk en de toekomst van onze kinderen in onze eigen hand liggen en dat het grootste gevaar is de inmenging van den staat in alle dingen des levens, de vernietiging van de spontaniteit, die de stuwkracht des levens is.
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. **1093 D.)**

16 MAART **1934**

B. DUITSCHLAND. — De Petrus-vertolker van Oberammergau overleden. —
De Petrus-vertolker van de Passiespelen van **1930** te Oberammergau, de beeldhouwer Peter Rendl, die ook voor de komende jubileumspelen als Petrus gekozen was, is na een kortstondige ziekte overleden. Bij de passiespelen van **1890** en **1900** vertolkte hij de Johannes-rol. Hij was gehuwd met een dochter van den vroegeren Christus-vertolker Joseph Mayr.
(Vaz Dias)

C. FRANKRIJK. — Prins Sixtus van Bourbon **Parma** overleden. —
Prins Sixtus van Bourbon Parma, broer van ex-Keizerin Zita van Oostenrijk, is op **14** Maart te Parijs op **47** jarigen leeftijd overleden.
Tijdens den wereldoorlog was hij bemiddelaar tusschen de geallieerde mogendheden en Keizer Karel van Oostenrijk. Zijne bemiddeling faalde. (Le Temps)

D. OOSTENRIJK. — Mutaties in het kabinet. —
Vorst Schoenberg-Hartenstein, tot dusverre staatssecretaris, werd benoemd tot minister voor de Landsverdediging. De ,,Obmann" van den Rijksboerenbond, Hassenauer, werd benoemd tot staatssecretaris voor landbouw in plaats van den tot Landeshauptmann van Opper-Oostenrijk gekozen Gleissner, die tot dusver staatssecretaris voor landbouw was.
Opgemerkt diene te worden, dat de staatssecretaris niet regelmatig zitting heeft en stem uitbrengt in den kabinetsraad. (Vaz Dias) (Vor. ber. **1031 G.)**

E. PERMANENT HOF VAN ARBITRAGE. — Benoeming van Dr. Manoda.
De Japansche regeering heeft op **14** Maart goedgekeurd de door Dr. Manoda aanvaarde benoeming van de functie van rechter in het Permanente Hof van Arbitrage. (Dempo Tsoesin)

F. VEREEhTIGDE STATEN. — Het St. **Lawrence**-Kanaal verdrag door den senaat verworpen. —
De senaat heeft op 14 Maart het verdrag inzake het St. Lawrence-Kanaal verdrag met 46 tegen **42** stemmen verworpen. Dit verdrag werd krachtig door Roosevelt verdedigd en behelst het maken van een diepen waterweg van de groote meren naar de Atlantische Oceaan met ontwikkeling van hydroelectrische kracht. Ondanks het feit, dat Roosevelt gewaarschuwd had dat door verwerping van het verdrag de V.S. groote verliezen zouden lijden heeft de senaat het verdrag verworpen op motief, dat Canada er grooter voordeelen uit zou trekken dan de V.S.
(New York Herald, Parijs)

G. DR. E. STANLEY JONES IN NEDERLAND. —
Dezer dagen is dr. E. Stanley Jones, de bekende Amerikaansche zendeling, in Nederland aangekomen. waar hij een aantal lezingen zal houden.
Op 13 Maart heeft Stanley Jones in de Zuiderkerk te Rotterdam gesproken over: ,,De beweegkracht en het doel van Christelijke zending".
Na een openingswoord van ds. J. J. Stam betoogde Stanley Jones, dat het zendingswerk op het oogenblik verdedigd moet wordrn tegen erristige critiek. die gedeeltelijk uit het oosten. gedeeltelijk uit het westen komt. De groote zaak is, dat het Christendom niet wordt beperkt tot plaatselijke grenzen, maar dat het gaat van mensch tot mensch, want het geldt voor heel de menschheid. Wanneer wij geen zendeiinnen kunnen zenden voor alle volken, dan zullen wij ophouden Christenen te zijn. Spr. gelooft in de toekomst van de zendingsbeweging en is overtuigd, dat de zending staat boven ras, volk en gewoonte. Hij maakt zich niet druk om zijn afkomst oindat hij zeker is van zijn uitkomst. Ook gelooft hij, dat er in ieder mensch iets verhevens is. De domste manier om menschen te onderscheiden is de beoordeeling naar het verschil in huidskleur. Er moet eerbied zijn voor den mensch, afgezien van ras of kleur. De groote vraag is ook niet tot welke Kerk gij behoort, maar of gij een Christen zijt. En in een tijd van groote verdeeldlieied in de wereld, is het iuist de tijd der Christenen om samen te komen getuigen van de eenheid. Hij ziet in zijn godsdienst niet iets wat hij bereikt heeft, maar wei iets wat hij ontvangen heeft. Het Christendom is niet een opvoedkundige kracht, maar een gave Gods. Spr. verklaarde zich overtuigd, dat Christus de eenige geestelijke en zedelijke macht is, die de wereld kan redden.
Na deze rede, die door dr. J. R. Callenbach werd vertaald, zong men Stanley Jones Psalm 121 vers 4 toe. De burgemeester van Rotterdam, mr. P. Droogleever Fortuyn, was mede aanwezig. Te Den Haag heeft de heer Jones in de Duinoordkerk gesproken; de Koningin en de Prinses waren aanwezig Ook in deze rede behandeldle spr. het onderwerp. ,,de motieven en krachten der Chr. Zending". (De Standaard)

H. NEDERLAND. — Eerste Kamer - Sociale Zaken.
De begrooting van Sociale Zaken werd zonder hoofdelijke stemming in de Eerste Kamer goedgekeurd.
(N. Rott. Crt.)

I. MGR. KAAS. — Benoeming tot Apostolisch **proto**notarius. —
De ,,Osservatore Romano" meldt, dat mgr. Kaas, de vroegere leider der Duitsche Centrum-party, door paus Pius XI is benoemd tot werkelijk apostolisch protonotarius (secretaris).
Mgr. Kaas, die tot dusver den titel van eere-protonotarius droeg, is reeds sedert bijna een jaar te Rome. Zijn benoeming in het college der protonotarii, waarvan de Duitsche prelaat Wilpert voorzitter is, laat de conclusie toe, dat mgr. Kaas voorgoed te Rome zal blijven. (Osservatore Romano)

K. JAPAN. — Begrooting **1934.** —
Het Japansche Hoogerhuis heeft zonder amendement de begrooting ten bedrage van **2112** millioen yen aangenomen. (Dempo Tsoesin) (Vor. ber. **1186 I.)**

L. NEDERLAND. — Wrijving in de Anti-Revolutionnaire Partij. —
In een te Zeist gehouden vergadering van hervormde anti-revolutionairen kwam een sterke oppositie in de anti-revolutionaire partij tot uiting. Volgens prof. Visscher bestaat er reeds jaren een wrijving, die buiten eenige diepere principieele kwesties, inzak. de Geref. Kerken, dateeren van den tijd dat de partij aan de regeering kwam en daarmee baantjes te vergeven kreeg. (N. Rott. Crt.) (Vor. ber. **1125 I.)**

M. ALCOHOLMETER. —
Naar uit Moskou gemeld wordt, zullen alle politiebureau~in Rusland worden voorzien van een ,,alcohol-meter", waarmede vastgesteld kan worden of iemand dronken is of niet.

Dit instrument is een uitvinding van Dr. Rappoport, een Russisch geneesheer.
Het bestaat uit een doorzichtige glazen koker met nauwe hals en gevuld met een kleurlooze vloeistof.
De patiënt zal 15 à 20 seconden in den smallen hals van het apparaat moeten ademen. Als hij nuchter is zal de vloeistof licht rood worden, heeft hij echter alcohol gebruikt, dan wordt de vloeistof grijs.
Volgens mededeelingen van deskundigen worden door het te veel drinken van wodka, die in onbeperkte hoeveelheden te koop is, talrijke ongelukken veroorzaakt. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

A. AUTEURSRECHT. — Muziek bij sprekende films.
Voor den president van de arr. rechtbank, Mr. L. R. Telting, is op 15 Maart in kort geding behandeld de aanhangig gemaakte zaak van het B.U.M.A. (Bureau voor Muziek-Auteursrechten) en de N.V. Exploitatie Mij. Tuschinski te Rotterdam. Het geding betreft de actueele kwestie, of de bioscopen auteursrecht verschuldigd zijn voor de muziek, die tegelijk met de vertooning van geluidfilms ten gehoore wordt gebracht.
In zijn uitspraak besliste de president van de arr. rechtbank op 16 Maart, na een uitvoerige motiveering, dat hij bij den huidigen stand van zaken geen vrijheid kan vinden, om het door eischeres gevraagde verbod van zoo ver gaande strekking, waarbij de handhaving afhankelijk zou zijn van de discretie van eischeres, op te leggen. De N. V. Buma is voorts veroordeeld in de kosten van het geding. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1177 I.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Werkverschaffing - Crediet van f 60 millioen gevraagd. —
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij een crediet van f 60 millioen wordt aangevraagd voor uitvoering van groote werken ter bestrijding van de werkloosheid. De regeering noemt: versnelling van den aanleg der Amsterdam-Rijn verbinding, versnelling van de Maasverbetering, den aanleg van een nieuwe haven te Terneuzen, de scheepvaartverbinding van Groningen met de Zuiderzee en het IJselmeer, veerhavens bij Hansweert en Walsoorden, een afwateringskanaal voor de Gelder-sche Vallei en verder verschillende wegverbeteringen.
(Het Vaderland)

C. MAROKKO. — Pacificatie. —
Nog steeds wordt in Marokko gevochten. De opstandige leider, Merebbi Rebo, is naar Spaansch-Marokko gevlucht. (Le Petit Marocain, Casablanca)

D. POLEN. — Buitenlandsche politiek. —
In de Sejm legde Miedzinski, de rapporteur der begrootingscommissie, in naam van het regeeringsblob een verklaring af omtrent de politiek der regeering. Zoolang de verdragen van Rapallo en Locarno bestonden, had Polen zich bedreigd gevoeld. Deze bedreiging was thans geweken. Berlijn en Moskou waren concrete dingen, onverschillig wie er regeerde. Het zou een principieele fout zijn zich in de buitenlandsche politiek te laten leiden door sympathieën en antipathieën ten aanzien van de bestaande verhoudingen in deze landen.
(Gazeta Polska, 13 Maart '34)

E. NEDERLAND. — Teeltregeling voor de Pluimveeteelt. —
De heer M. J. J. Exler te Hattum deelt ons het volgende mede:
Een Koninklijk Besluit No. 654 van 4 December j.l. heeft ten doel om in de naaste toekomst het uitbroeden van eieren aan regels te binden, ten einde zoodoende de grootte van den hoender- en eendenstapel te beïnvloeden. In dit K.B. wordt o.a. onderscheid gemaakt tusschen ,,fokkers", ,,houders van vermeerderingsbedrijven" en ,,kuikenbroeders."
De fokkers hebben tot taak de kwaliteit van den pluimveestapel te verbeteren. Het materiaal, dat zij zelf niet kunnen verwerken, gaat naar de vermeerderingsbedrijven, wier werkzaamheid bestaat in het vermenigvuldigen daarvan. De broedeieren, welke op deze bedrijven worden geraapt, zijn bestemd om te worden afgeleverd aan bezitters van broedmachines, de ,,kuikenbroeders". De pluimveehouders betrekken van de laatste categorie het voor aanvulling en vernieuwing van hun stapel benoodigde materiaal.
Op deze wijze zal dus, zoodra de regeling voldoende is doorgewerkt, al het pluimvee afstammen van goede dieren, die op de bedrijven der ,,fokkers" aanwezig zijn.
De fokkers zijn zij, die als zoodanig erkend zijn door de ingestelde Nederlandsche Pluimveecentrale; het zelfde geldt voor de vermeerderingsbedrijven en de kuikenbroeders.
De hierboven omschreven regeling zal worden uitgevoerd onder contrôle van den daartoe aangewezen regeeringscommissaris Ir. J. G. Tukker te Beekbergen.
Directeur van de Nederlandsche Pluimveecentrale is Ir. K. Bos te Beekbergen. (Vor. ber. blz. 1153 I.)

17 MAART 1934

F. NEDERL. OOST-INDIE. — De salarisregeling voor burgerlijke landsdienaren. —
Het herziene bezoldigingsbesluit voor burgerlijke landsdienaren, waarvan de invoering op 1 April '31 is bepaald, is door den gouverneur-generaal geteekend. De kindertoelagen zijn in overeenstemming met de motie-De Hoog op 2½ procent vastgesteld, tot een maximum van f 10 per schoolgaand kind.
De motie- van Lonkhuyzen (ten behoeve van hen, die kort na 1 April 1934 een salarisverhooging zouden hebben gekregen is ten deele overgenomen. De in die motie voorgestelde overgangsbepaling bij salarisverhooging, welke beoogde tot ultimo 1935 te werken, is thans tot 31 December 1934 in de regeling verwerkt. In de schalen zijn verhoogingen aangebracht voor academici, officieren der landmacht en andere importkrachten, hoogleeraren, predikanten, havenmeesters lste klasse, apothekers-assistenten, het hoofd van het laboratorium voor scheikundig onderzoek, hooger personeel bij de landraden, werktuigkundigen, leden der raden van justitie, landmeters, leden der weeskamers (die van de oorspronkelijk voor hen bepaalde schaal van f 250 tot f 570 's maands springen op f 350 tot f 800), schrijvers bij het binnenlandsch bestuur, onderdistrictshoofden (zoowel op Java als in de buitengewesten). volksonderwijzers en hulponderwijzers bij het volksonderwijs, en de secretaris van den Raad van Ned.-Indië.
De meeste verhoogingen betreffen de aanvangsbezoldiging en liggen tusschen f 15 en f 50 per maand. De motiveering der regeeringsbeslissing zal den Volksraad nader bereiken. (Aneta) (Vor. ber. 1194 F.)

G. BELGIE. — Duitschland's herbewapening. —
De Belgische Senaat heeft op 15 Maart '34 als besluit der debatten over de begrooting van Buitenlandsche Zaken en over de interpellatie in zake de herbewapening van Duitschland met 85 stemmen der katholieken en liberalen tegen 1 stem van den Vlaamschen nationalist en 53 onthoudingen der socialisten de volgende motie aangenomen:
,,De Senaat neemt acte van de verklaringen, waardoor de premier De Broqueville de aandacht heeft gevestigd op het gevaar, dat België door de herbewapening van Duitschland loopt en hij geeft uiting aan den wensch, dat elke bewapeningswedloop zal worden voorkomen. De Senaat verzoekt de regeering, zich niet aan te sluiten bij eenigerlei politiek, waarbij aan Duitschland zou worden toegestaan, zich opnieuw te bewapenen en hij staat er op, dat België onverwijld de uitgebreider waarborgen zal verkrijgen, waarop het recht heeft wegens de toeneming van het gevaar, dat het land loopt. De Senaat is van oordeel, dat, in-

dien de mogendheden een oplossing zouden aanvaarden, die het bestaande gevaar zou vergrooten, België te meer recht zou hebben op veiligheidsmaatregelen. Hij geeft uiting aan zijn vertrouwen in de regeering en gaat over tot de orde van den dag."
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) (Vor. ber. 1205 A.j

A. SPANJE. — Staking. —
De algemeene staking in de Grafische vakken is geeindigd. De pogingen om een accoord tot stand te brengen met andere groepen stakers zijn mislukt. In Barcelona verloopt de staking rustig.
(Heraldo de Madrid) (Vorig bericht blz. 1203 G.)

B. AMSTERDAM. - Voorstel 5 wethouders verworpen.
De Gemeenteraad te Amsterdam heeft op 15 Maart 1934 het voorstel van B. en W. om het aantal wethouders van 6 op 5 te brengen, verworpen met 21—13 stemmen, nadat de leden van de Middenstandspartij en Dr. De Hartog de zaal hadden verlaten.
(Algem. Handelsblad) (Vorig bericht blz. 1208 G.)

C. ROEMENIE. — Leider „IJzeren Garde" geeft zich gevangen. —
De leider van de „IJzeren Garde" (Nationaal Socialistische Partij) Codreanu heeft zich vrijwillig ter beschikking der Justitie gesteld. Hij werd sinds den moordaanslag op premier Duca gezocht.
(Vor. ber. Duca 1107 B.; IJzeren Garde 1082 E.)

D. KONING LEOPOLD III. — Civiele lijst. —
De Belgische Kamer heeft met 94 tegen 65 stemmen haar goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp, waarbij de civiele lijst van den koning van België van 9.5 millioen op 12 millioen francs wordt gebracht; het pensioen aan de koningin-weduwe Elisabeth ten bedrage van 2 millioen francs per jaar, werd toegekend met 94 tegen 70 stemmen.
De Senaat heeft het wetsontwerp met 95 tegen 43 stemmen aanvaard.
(Gazet van Antwerpen) (Vorig bericht blz. 1205 F.)

E. Dr. A. F. PHILIPS ONDERSCHEIDEN. —
De Nederlandsche regeering heeft Dr. A. F. Philips, directeur der Philips-Fabrieken te Eindhoven, ter gelegenheid van zijn zestigsten verjaardag tot commandeur in de Orde van Oranje Nassau benoemd. Minister Verschuur heeft den heer Philips persoonlijk de hooge onderscheiding overhandigd.
Op voorstel van den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken heeft Koning Leopold III Dr. Philips bevorderd tot Commandeur in de Kroonorde van België. (N. Rott. Crt.)

F. G. H. KOOPMAN OVERLEDEN. —
Op 15 Maart '34 is te Amsterdam, 48 jaar oud, overleden de heer G. H. Koopman, directeur van de N.V. ,,De Amsterdamsche Groote Schouwburg", oprichter en oud-directeur van de „Nederlandsche Opera", later van de ,,Nationale Opera".
(Red. K. H.A.)

G. LUCHTVAART. — Autogiro. —
De bekende Spaansche autogiro-vlieger De la Cierva is met zijn machine voor de eerste maal gedaald op het dek van een schip. dat niet speciaal hiervoor was ingericht. (El Sol) (Vorig bericht blz. 358 D.)

H. NEDERLAND. — Technische herziening Inkomstenbelasting. —
Bij het mondeling overleg der Commissie van voorbereiding uit de Tweede Kamer met den Minister van Financiën voor de technische herziening der Inkomstenbelasting, is de vraag opgeworpen of het niet mogelijk zou zijn om, althans voor de grootste gezinnen tot een eenigszins verhoogden kinderaftrek te komen.
Nadere overweging van deze aangelegenheid heeft er toe geleid, dat de Minister alsnog een wijziging in art. 1 van het ontwerp heeft gebracht. Deze wijziging, die een verhooging van den kinderaftrek voor gezinnen met meer dan vijf kinderen beteekent, beoogt tevens een technische verbetering in de bestaande regeling van den kinderaftrek. (Het Centrum)
(Vorig bericht blz. 1188 I.)

I. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Tariefmaatregelen op korten termijn. —
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot instelling, afschaffing, verhooging of verlaging van invoerrechten op korten termijn. Dit wetsontwerp beoogt aan de Kroon de bevoegdheid te geven in afwachting van nadere wettelijke regelingen, met inachtneming natuurlijk van bestaande verdragen, onverwijld door de omstandigheden geboden wijzigingen op tariefgebied voorloopig vast te stellen en in werking te brengen.
De mogelijkheid van een dergelijke directe tariefsverhooging zou het betrokken land er soms ook toe kunnen brengen voor de Nederlandsche industrie fnuikende maatregelen. achterwege te laten of de reeds genomen maatrogelen weer op te heffen.
(Nieuwsbl. v. h. Noorden) (V. b. Retorsie 908 C.)

K. NEDERLAND. — Handclsaccoord met Frankrijk.
De Nederlandsch-Fransche onderhandelingen te Parijs gevoerd, hebben tot een resultaat geleid. De nieuwe handelsovereenkomst is door den Franschen minister van Handel bevestigd. Dit accoord komt tegemoet aan de belangen van beide landen, zoodat na de ratificatie een gunstig vergelijk inzake de wederzijdsche contingenten van kracht wordt. Nederland zal op de vroegere basis blijven invoeren, terwijl Frankrijk eenzelfde regeling, als in 1933 gold, heeft bedongen. In het communiqué wordt er voorts op gewezen, dat, in verband met de stabiele monetaire positie van Nederland, zich voor Frankrijk de mogelijkheid opent aan het accoord door eventueele stilzwijgende verlenging een duurzaam karakter toe te kennen.
(La Journée Industrielle)

L. MIDDEN-EUROPEESCH BLOK. — Italië, Oostenrijk en Hongarije. - Protocollen van Rome. —
De tekst van de protocollen, die op 17 Maart '34 te Rome zijn onderteekend als resultaat van de besprekinzen tussclien Mussolini (Italië), Gömbös (Hongarije) en Dollfuss (Oostenrijk), luidt als volgt:
Eerste protocol. — De Italiaansche, Oostenrijksche en Hongaarsche regeeringen zullen overleg plegen over alle problemen, die hen in het bijzonder interesseeren en ook over de problemen van algemeene orde, om in den geest der bestaande bilaterale vriendschapsverdragen, die gegrond zijn op de erkenning van talrijke gemeenschappelijke belangen, een genieenschappelijke politiek te voeren, die erop gericht is, de daadwerkelijke samenwerking tusschen de Europeesche staten en in het bijzonder samenwerking tusschen Hongarije en Oostenrijk, te bevorderen. Te dien einde zullen de drie regeeringen steeds gemeenschappelijke beraadslagingen (consultaties) houden, wanneer minstens één van haar dat noodig oordeelt.

Tweede protocol tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije betreffende uitbreiding der economisclie betrekkingen.

Artikel I. — De drie regeeringen verplichten zich, de draagwijdte der, thans bestaande handelsbetrekkingen uit te breiden, doordat zij de wederzijdsche uitvoer-faciliteiten versterken en op deze wijze steeds grooter nut te trekken uit de aanvullingsmogelijkheden harer wederkeerige nationale economieen. Te dien einde zullen vóór 15 Mei bilaterale overeenkomsten worden gesloten.

Artikel II. — De drie regeeringen besluiten, de noodige maatregelen te nemen tot het overwinnen van de moeilijkheden, die voor Hongarije voortvloeien uit den lagen stand zijner graanprijzen. De betreffende overeenkomsten zullen zoo snel mogelijk, in ieder geval vóór 15 Mei, gesloten worden.

Artikel III. — De drie regeeringen verplichten zich, het transitoverkeer in de Adriatische havens te vergemakkelijken en zooveel mogelijk te ontwikkelen. Te dien einde zullen zoo spoedig mogelijk bilaterale overeenkomsten worden gesloten.

Artikel IV. — De drie regeeringen zullen een permanente commissie van drie deskundinen vormen. die de ondracht Rebben. het verloop der economische betrekkingen gade te slaan en concrete voorstellen te formuleeren, die geschikt zijn om een breedere ontwikkeling dezer betrekkingen in den geest van dit protocol te waarborgen.

Derde protocol tusschen Italië en Oostenrijk als aanvulling van liet voorgaande protocol tussclien Italië. Oostenrijk en Hongarije tot uitbouw der economische betrekkingen:
Op de basis der ervaringen, die getoond hebben, dat het economische leven der beide landen elkaar over een groot gebied

aanvullen, besluiten Italië en Oostenrijk tot de verdere ontwikkeling hunner economische betrekkingen het volgende:
Op vijf April 1934 zullen tusschen de beide reeeerineen onderhandelingen beginnen tot liet afsluiten van een-nieuw accoord, dat het thans bestaande handelsaccoord tusschen de beide landen zal uitbreiden en aanpassen bii de huidige omstandieheden. Het nieuwe accoord zal zoo snel mogelijk, in ieder geval vóór 15 Mei, worden gesloten. (Vaz Dias)

(Vorig bericht blz. 1198 A.)

A. **DUITSCHLAND.** — Duitsche nota aan Frankrijk.
De inhoud van het Duitsche antwoord op het Fransche memorandum van 14 Februari (pag. 1176 C.) is ter kennis gebracht van de Engelsche regeering.
De Duitsche nota is in zeer tegemoetkomende en verzoenende bewoordingen opgesteld en impliceert de aanvaarding van de meeste belangrijke punten, vervat in de jongste Engelsche en Italiaansclie voorstellen. De nota neenit drie belangrijke punten der Italiaansclie voorstellen over, n.l. tcri eerste: de duur der conventie zal zes jaar bedragen; ten tweede: beperking in plaats van vermindering van de bewapening van Frankrijk en andere zwaar bewapende landen; ten derde: liet recht van Duitschland op een directe defensieve herbewapening in de lucht.
Overigens sluit de nota zich over het algemeen aan bij liet Rritsche plan inzake de zuiver defensieve herbewapening van Duitschland en het jongste voorstel betreffende internationale contrôle op de Nazi-stormtroepen en α, soortgelijke formaties in alle andere landen, ten einde te waken tegen de militaire opleiding en uitrusting van deze organisaties.
Tegenover den Franschen eisch, dat de Nazi-stormtroepen opgenomen zullen worden in de toekomstige rijksweer, wordt naar verluidt in de Duitsche nota gewezen op de sterkte van de geoefende Fransctie reserve, het reserve-materiaal en de Fransche koloniale troepen. Opnieuw wordt in de Duitsche nota gewezen op den wensch om een Fratisch-Duitsch non-agressiepact in den geest van het Duitsch-Poolsche pact te sluiten. Ook de Duitsche eisch inzake rijksweer van 300.000 man wordt gehandhaafd, tenzij de naburen van Duitscliland de sterkte van hun huidige legers verminderen. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1176 C.)

18 MAART 1934

B. ITALIE. — Rede van Mussolini. —
Voor de tweede vijfjaarlijksche assemblée van de fascistische partij heeft Mussolini een groote redevoering gehouden.
Hij verklaarde, dat de grondbeginselen van de vorige eeuw, democratie, socialisme, liberalisme, vrijmetselarij, hebben afgedaan; zij hebben niets te zeggen tot de nieuwe generaties.
Er komen nieuwe vormen van beschaving, een nieuwe politiek, een nieuwe economie. De Staat herneemt zijn rechten. Het volk is het lichaam van den Staat. De Staat is de ziel van liet volk. Volgens de conceptie van het fascisme is net volk de Staat en de Staat het volk. Als instrumenten van het fascisme dienen de partij en de corporaties. Deze laatsten zullen weldra hun arbeid beginnen.
In den corporatieven staat is de arbeid niet meer voorwerp, maar onderwerp der economie, daar de arheid het kapitaal vormt en onderhoudt. Het fascisme herstelt in de tegenwoordige wereld het noodzakelijke evenwicht, ook dat tusschen mensch en machine. De machine mag het individu niet onderdrukken maar zij zal door den Staat worden gebruikt ter bevrijding in dienst der collectiviteit.
Vervolgens besprak Mussolini de btiitenlandsche politiek. Sedert den oorlog, verklaarde Mussolini, volgden wij jegens Oostenrijk een vredelievende politiek, ten einde zijn vdlkomen integriteit en onafhankelijkheid te garandeeren.
Oostenrijk moet weten, dat het op Italië kan rekenen en wij doen alles wat mogelijk is, om zijn economischen toestand te verbeteren.
De betrekkingen met Zuid-Slavië zijn normaal en diplomatiek correct. Zij kuiinen echter noo beter worden. als de noodzakelijke voorwaarden daartoe worden vervuld. .
Met Frankrijk werden de betrekkingen over het algemeen beter, maar toch moeten wij zeggen, dat geen enkele kwestie tussclien Italië en Frankriik, in de laatste vijftien jaar volledig is opgelost. Niettemin' verbeterde de moreele verhouding, wat een gunstige factor beteekent voor de toekomst. Hongarije vond bij Italië erkenning van zijn verlangens; het vroeg slechts ziin recht en naleving der bij verdrag aangegane verplichtingen. Het Hongaarsche volk verdient een betere toekomst.
De protocollen der met Oostenrijk en Hongarije gesloten overeenkomst sluiten niet uit de meer of mindere samenwerking met andere landen. Het gaat er slechts om, dat er genoeg gepraat is en dat thans nioet worden gehandeld.
Het beginsel der hervormine van den Volkenbond Is vriiwel algemeen aanvaard. Deze kan echter pas plaats hebben na-het sluiten der Ontwapeningsconferentie, daar, als deze zou mislukken, er zelfs geen reden zou bestaan om te verklaren, dat de Volkenbond dood is. De conferentie is reeds mislukt. De bewapende staten zullen niet ontwapenen en schenden daardoor deel vijf van liet Verdrag van Versailles en zij liebben zich dus ook niet kunnen verzetten tegen de gebruikneming der rechten, welke in Deceniber 1932 aan Duitschland zijn verleend. Een tusschenweg bestaat niet. Men kan geen illusie vereeuwigen, die misschien reeds door de feiten is te niet gedaan, ten minste obiectief., en de herhewapening van Duitschland met wapengeweld verhinderen. Dit denkbeeld kan niet in overweging worden genomen.
Aan Duitsctilnnd moet de definitieve en effectieve herbewapening worden toegestaan, welke het vraagt. Het Italiaansclie memorandum is de eenige oplossing, zonder welke Europa zijn einde tegemoet gaat.
Voor Italië is het onafwijsbaar, dat het den plicht heeft zich te kunnen verdedigen, dat het miltair sterk is, niet om aan te vallen, maar om aan iederen toestand het hoofd te kunnen bieden. Het geheele leven der natie moet worden geconcentreerd in de militaire *macht* des lands. De vrede zal oprecht zijn verzekerd door Italië's bereidwilligheid tot samenwerking met andere volkeren, maar ook door de kracht onzer grenzen, door de moreele organische eenheid van alle legerafdeelingen met den geest der natie.
De historische doeleinden van Italië liggen in Azië en Afrika niet om daar grondgebied te onderwerpen en te overheerschen, maar het gaat om natuurlijke geestelijke expansie, om de hulpbronnen van Azië en Afrika actief te maken, om de weldaden der beschaving te verbreiden. (Agentschap Stefani)

(Vorig bericht blz. 949 **A.**)

C. NEDERLAND. — Uitgifte van Schatkistpapier. —
De Min. van Fin. bericht dat op 22 dezer de inschrijving wordt opengesteld op:
a. Schatkistpromessen;
b. éénjarige Schatkistbiljetten, rentende twee en eetì half percent 's jaars, opvorderbaar 3 April 1935;
c. vijfjarige Schatkistbiljetten, rentende drie en een half percent 's jaars, opvorderbaar 3 April 1939.
Aan schatkistpromessen en Schatkistbiljetten gezamenlijk zal in het geheel worden uitgegeven een totaal bedrag van ten hoogste 50 millioen gulden.
De bevoegdheid wordt voorbehouden voor de vijfjarige Schatkistbiljetten recepissen af te geven, welke binnen 10 dagen tegen de biljetten zullen kunnen worden verwisseld.
Voor courtage wordt aan in Nederland gevestigde bankiers, makelaars in effecten en commissionnairs in effecten toegekend ⅛ pct. van het bedrag der hun toegewezen Schatkistbiljetten. (N. Rott. Crt.)

D. NEDERLAND. — Aardappelen naar België. —
De Nederlandsche Aardappel-centrale deelt mede. dat voor uitvoer van aardappelen naar België, ingaande 19 Maart, een andere regeling zal worden ingevoerd. Oorspronkelijk was het de bedoeling dit reeds 14 Maart te doen ingaan, doch wegens administratieve bezwaren is dit uitgesteld tot 19 Maart. Belanghebbende exporteurs, zoowel van consumptie- als pootaardappelen kunnen zich onmiddellijk wenden tot de Nederlandsche Aardappel-centrale, Kazernestraat 3, Den Haag, voor nadere inlichtingen. Voor zendingen welke deze week nog ter verzending komen, behoort men een vergunning van de Belgische regeering te bezitten. (Ned. Aardapp. Centrale) (995 E.)

E. HEEMSCHUT. — Tentoonstelling. —
Onder zeer groote belangstelling is op 16 Maart '34 in het Koloniaal Instituut de Heemschut-tentoonstelling, georganiseerd door den Bond „Heemschut", in samenwerking met nagenoeg alle andere instellingen en vereenigingen in den lande, welke ijveren voor behoud van natuur- en stedenschoon en bescherming van natuurmonumenten, geopend. (Red. K. H. A.)

F. ROTTERDAMSCHE BANKVEIZEENIGING. —
Aan het verslag over het jaar 1933 der Rotterdamsche Bankvereeniging N.V. is het volgende ontleend:
De post debiteuren in rekening-courant ten bedrage van f 102.139.425 (v. j. f 103.094.262) bestaat uit aan de bank wegens kasvoorschotten en geopende rembourscredieten verschuldigde bedragen in gulden en vreemde munt. De bank kon het belang bij debiteuren in Duitschland in het afgeloopen boekjaar niet onbelangrijk verminderen.
Het winstsaldo bedraagt f 12.040.285, tegen f 12.619.610 over 1932.
De verlies- en winstrekening vermeldt onder de debetzijde als bedrijfsonkosten f–7.050.765, garantie tegenover de Nederlandsche Bank f 193.610. pensioenfonds f 518.375, voorziening vervroegde pensioenen f 556 282, afschrijving gebouwen f 575 759, bijzondere reserve tegen mogelijke risico's f 2.000.000, dividend 3 pct. f 1.350.000, saldo op nieuwe rekening f 51.841.
De posten onder de creditzijde luiden: saldo winst 1932 f 256.350, rente en wissels f 7.794 748, provisie f 4.C41.609 en effecten en syndicaten f 203.927.
(Rapp. Rotterd. Bankv.) (Vorig bericht blz. 286 N.)

A. PARIJS. — Nieuwe politieprefect. —
Bonnefoy-Sibour is op eigen verzoek als politieprefect van Parijs afgetreden en in zijn vroegere functie van prefect van het Departement Seine et Oise hersteld.
Langeron, prefect van het departement du Nord, volgt hem op. (Le Journal) (Vor. ber. **1156 F.)**

19 MAART **1934**

B. **AMSTERDAM.** — Stille **omgang.** —
In den nacht van 10 op 11 Maart '**34** heeft het eerste gedeelte van den jaarlijkschen stillen omgang plaats gehad ,waaraan door niet minder dan **30.000** pelgrims is deelgenomen. Onder hen bevonden zich dezen keer zeer veel geestelijken.
In den nacht van **18** op **19** Maart had de tweede stille omgang plaats, speciaal voor Amsterdammers. Het aantal deelnemers was grooter dan het vorige jaar. Mgr. Jansen, aartsbisschop van Utrecht en mgr. J. D. J. Aengenent namen aan den omgang deel.
(De Maasbode) (Vorig bericht blz. **257 D.)**

C, LETLAND. — **Nieuw** kabinet gevormd. —
Op **16** Maart '**34** is het den leider van den Boerenbond, Ulmanis, gelukt een nieuw kabinet samen te stellen. (Latwijas Sarg., Riga) (Vorig bericht blz. **1200** M.)

D. **ENGELAND.** — Strijd tegen **krotwoningen.** —
De campagne tegen de krotwoningen, welke de Britsche regeering in April '**33** is begonnen, heeft tot dusver tot resultaat gehad, dat voorloopig plannen aanvaard zijn om in vijf jaar tijds 285.189 huizen te sloopen en aan **1.240.182** menschen nieuwe woningen te verschaffen. Bovendien zijn nog tal van plannen in studie, ingediend door plaatselijke huisvestingscommissies. Met den bouw der nieuwe woningen zal een bedrag van **115** millioen pond sterling gemoeid zijn. (Daily Telegraph)

E. ZWITSERLAND. — Geen buitenlandsche onderscheidingen meer. —
Van **15** Maart '**34** af zal allen dienstplichtingen in Zwitserland worden verboden buitenlandsche orde-teekenen aan te nemen of te bezitten. Tot nu toe gold een dergelijk verbod slechts voor een deel der dienstplichtigen. Zwitserland zelf verleent, zooals bekend is, nooh titels, noch onderscheidingen. (N. Zurcher Ztg.)

F. TELEFONIE. — Een nieuwe vinding. - Auto-dial.
In Engeland zal bij den telefoondienst binnenkort een vernuftig apparaat in gebruik worden genomen, n.l. de z.g. ,,auto-dial", een soort van ,,snelkiezer", waarmede een telefoonabonné in enkele seconden aansluiting kan krijgen met één der veel door hem gebruikte telefoon-aansluitingen. Het is een vinding van ir. Léon Kardoff, die tot voor kort te 's-Gravenhage woonde doch onlangs naar Brussel is verhuisd.
Dit apparaat wordt in twee grootten gemaakt, voor **25** of **50** aansluitingen. De abonné die een dergelijk apparaat wil bezitten geeft aan den Telefoondienst op welke **25** of **50** nummers hij het meest gebruikt. De telefoondienst brengt nu deze nummers in de ,,snelkiezer" bij elkaar; op een kaart worden de nummers in volgorde aangegeven. Als de abonnné nu aansluiting met één dezer nummers wenscht, beweegt hij een metalen wijzertje aan het apparaat naar het bewuste nummer en de verbinding is in een seconde tot stand gebracht. (De Telegraaf)

G. NEDERLAND. — Werkloosheid. - Daling. —
Op 10 Februari '**34** bedroeg het totaal aantal ingeschreven werkzoekenden bij een ongeveer gelijk aantal organen **399.323.** Hiervan waren werkloos **374.942** personen, waaronder **363.031** mannen.
Het aantal ingeschreven werkzoekenden is derhalve sedert 10 Februari '**34** gedaald met **15.732,** het aantal werkloozen met **15.431.** (Centr. Bur. v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. **1155** B.)

H. **NEDERLAND.** — J. M. L. Otten benoemd tot Eerste-Kamerlid. —
Het Centraal Stembureau heeft in de vacature, ontstaan door het bedanken voor zijn benoeming door den heer Louwes als opvolger van den heer Westerdijk, tot lid van de Eerste Kamer, benoemd verklaard den heer J. M. L. Otten te Meppel.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. **1171** C.)

I. **NEDERLAND.** — Commissie Nederland-Curaçao **1634—1934.** —
Met het oog op de komende herdenking der vereeniging van Curaçao met Nederland heeft zich een eerecomité gevormd, onder voorzitterschap van dr. H. Colijn, minister van Staat, minister van Koloniën.
(Algemeen Handelsblad)

K. ITALIE. — **Mussolini's** rede. - Persstemmen. —
Frankrijk. — De **„Temps"** verwijt den Italiaanschen premier, dat hij door zijn rede wantrouwen heeft teweeg gebracht bij de Kleine Entente en dat hij de bewapening van Duitschland voorstaat.
De **„Intransigeant"** vindt de rede van Mussolini teleurstellend; het schijnt, dat de duce voor een territoriale omwenteling in midden-Europa is, welke echter een oorlog met zich moet brengen.
„Journal des **Débats":** De Kleine Entente weet nu, dat Italië Hongarije steunt bij zijn pogingen, zich meester te maken van Tsjecho-Slowaaksche, Joegoslavische en Roemeensche gebiedsdeelen.
De linksche **„Notre Temps"** concludeert, dat men te Rome weigert, een tegen Duitschland gerichte agressieve politiek te steunen.
Tsjecho-Slowakije. — In Tsjecho-Slowakije heeft de rede van Mussolini groote ontstemming teweeggebracht. Volgens de ,,Prager Presse" is de mogelijkheid tot samenwerking, waarop in de accoorden werd gezinspeeld, aanzienlijk verkleind. Het blad beschouwt de accoorden als een inleiding voor de schepping van een blok, dat als tegenwicht moet dienen tegen de Kleine Entente. (Vorig bericht blz. **1218** B.)

L. STRATOSFEER. — Radiosondes. —
Stratosondes op IJsland. —
Dr. H. G. Cannegieter van De Bilt schrijft aan het Algemeen Handelsblad:
Er verschijnen in den laatsten tijd telkens berichten in de pers omtrent Russische stratosfeeronderzoekingen met instrumenten, die met ballons in de atmosfeer omhoog gaan en per radio hun aanwijzingen geven omtrent de temperatuur- en drukverhoudingen tot hoog in de stratosfeer, de z.g. radiosondes. Het gebruik van deze instrumenten beperkt zich echter niet tot Rusland, doch tijdens het Internationaal Pooljaar **(1932—1933)** werden met deze Russische instrumenten van prof. Moltsjanof en evenzoo met dergelijke in Duitschland en Frankrijk op andere principes geconstrueerde instrumenten, op verschillende stations in t P en ook in de Sahara stratosfeerde cekii gedaan. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **897 C.)**

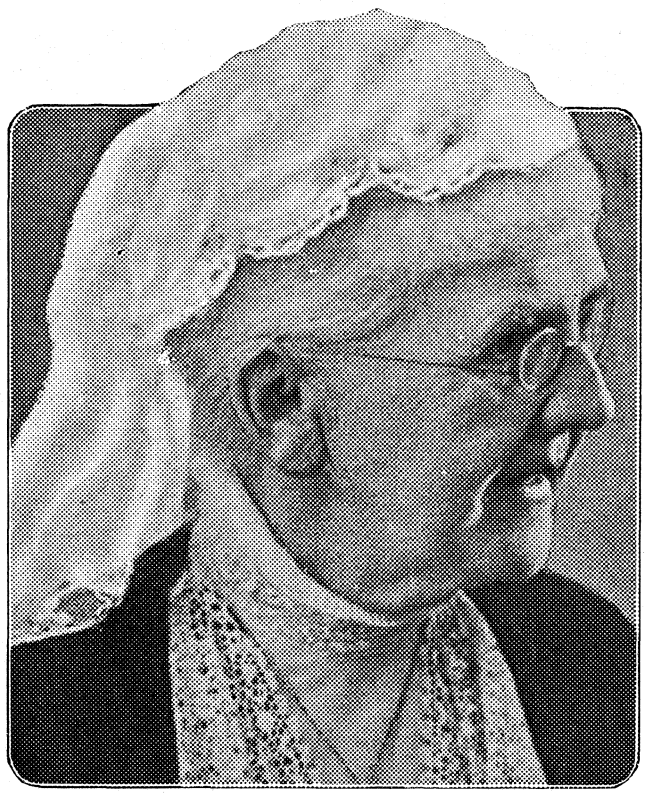
20 MAART **1934**

M. KUNST. — De schrijver van **Alt-Heidelberg** overleden. —
Wilhelm Meyer-Foerster, de schrijver van ,,Alt-Heidelberg", is na een ernstige ziekte overleden.
De geweldige bekendheid, die zijn stuk verworven heeft, blijkt wel uit het feit, dat op het oogenblik in Johannisburg in het Zuid-Afrikaansch en in Tokio in het Japansch opvoeringen gegeven worden.
(Vaz Dias)

N. MANDSJOEKWO. — Terugtrekking van 2 Japansche divisies. —
De Japansche keizer heeft de door de regeering voorgestelde terugtrekking van de 10de en 14de divisie van het Japansche leger uit Mandsjoerije goedgekeurd. (China Times, Londen) (Vor. ber. **1198** G.)

A. **H. M. DE KONINGIN-MOEDER OVERLEDEN.** — Na een ernstige ongesteldheid van slechts enkele dagen overleed op 20 Maart 1934 om 7.45 's morgens de Koningin-Moeder. Aan haar sterfbed stonden H. M. de Koningin, H. K. H. Prinses Juliana en de vorst van Waldeck.

Adelheid, Emma Wilhelmina Theresia werd 2 Augustus 1858 te Arolsen geboren als, gerekend naar do volgorde van den leeftijd, de derde der kinderen van vorst George Victor van Waldeck Pyrmont en prinses Helena van Nassau, een strenge vrouw van groote intelligentie, die alles in het werk stelde om haar kinderen onder haar persoonlijke leiding en met behulp van bekwame leeraren een veelzijdige ontwikkeling deelachtig te doen worden. Prinses Emma voelde zich, wat haar studies betreft, vooral aangetrokken tot de geschiedenis; haar karaktereigenschappen deden haar echter in nog grootere mate belangstelling koesteren voor sociaal werk.

Een extra-nummer van de Staatscourant maakte op 1 October 1878 de verloving bekend van Zijne Majesteit Koning Willem III, wiens gade, Koningin Sophie hem op 3 Juni 1877 ontvallen was, met Prinses Emma. Op 19 October d.a.v. gaven de Staten-Generaal de bij de wet vereischte toestemming tot het huwelijk.

Slechts kort was de tijd der verloving: in den namiddag van 7 Januari 1879 had — nadat de daartoe vereischte formaliteiten door den Opperkamerheer van den Koning, Mr. C. Th. Baron van Lijnden van Sandenburg, waren verricht — de huwelijksvoltrekking plaats.

Drie dagen na de huwelijksvoltrekking vertrok het Koninklijk echtpaar per extra-trein naar Nederland; bij het passeeren van de grens bij Oldenzaal geschiedde de eerste begroeting door de Nederlandsche autoriteiten. De residentie begroette de Koningin met warme geestdrift.

Groot was, op 31 Augustus 1880, de weerklank in het geheele land van de tijding, dat Koningin Emma in het Paleis te 's-Gravenhage het leven had geschonken aan een dochter.

Voor Koningin Emma braken moeilijke jaren aan, toen de gezondheidstoestand van haar gemaal langzaam achteruit ging en eindelijk zorgwekkend werd. Tot aan zijn verscheiden op 23 November 1890, betoonde zij zich de lieve gade en trouwe verpleegster, die door haar gestadige en opofferende zorgen, niet alleen de laatste dagen van den Koning verlichtte, maar zich tevens een zoo mogelijk nog diepere genegenheid in het hart van het Nederlandsche volk wist te verwerven.

Thans zag Koningin Emma zich geplaatst voor een ontzagwekkende taak; op 32-jarigen leeftijd werd zij geroepen tot het Regentschap. Acht moeilijke jaren — jaren van partijstrijd in zijn felste schakeeringen — heeft zij zich, door haar groote gaven van geest en gemoed, van deze taak schitterend gekweten.

In het Gedenkboek, dat ter gelegenheid van haar zeventigsten verjaardag en vijftigjarig Nederlanderschap is uitgegeven, wordt vermeld:

„De Koningin-Moeder heeft ons volk lief gekregen, want zij zag in ons volk, zijn zeden en gewoonten, bijna alleen het waardevolle en het goede: spiegelbeeld van haar eigen moed. Zij heeft Haar liefde betoond door Haar trouw medeleven met allen, die Haar dienden, door Hare onvermoeide belangstelling in ziekenverpleging, in wetenschap en kunst en dooi Haar stille hulp in nood. En ons volk heeft Hare liefde met liefde vergolden."

Naast haar regentschap wijdde de Koningin-Moeder zich in volle overgave en met groote bekwaamheid aan de vorming van haar dochter; het geringste had in de opvoeding van Koningin Wilhelmina, die eenmaal tot de hoogste plaats in den Staat geroepen zou worden, haar toegewijde aandacht. Zij was het zelf, die haar dochter tien jaren lang onderwees in Bijbelsche geschiedenis en vaardigheid met den naald.

Was het te verwonderen, dat het Nederlandsche volk, toen Koningin Wilhelmina meerderjarig was geworden van zijn groote dankbaarheid voor hetgeen Koningin Emma tijdens haar regentschap gedaan had, getuigenis wilde afleggen? Het deed dit in den vorm van een geldelijk geschenk en het moge een bewijs te meer zijn van de groote sympathie en genegenheid, die van de Koningin-Moeder uitging naar de zieken en misdeelden, dat zij het haar geschonken bedrag ter beschikking stelde voor het oprichten van het Sanatorium „Oranje-Nassau Oord" bij Renkum, waar tuberculoselijders worden opgenomen en verpleegd.

De herinnering aan het regentschap wordt mede levendig gehouden door de plechtige onthulling op 23 September 1905, door Koningin Wilhelmina van een monument op 't Regentesseplein te 's-Gravenhage. Eerlijk, groot en oprecht was de uiting van waardeering en sympathie, die haar gewerd, toen zij, in 1898 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam de grootsche inhuldiging van haar dochter bijwoonde.

Totdat Koningin Wilhelmina op 9 Februari 1901 met Prins Hendrik van Mecklenburg in het huwelijk trad, bleef de Koningin-Moeder bij haar dochter verblijf houden. Daarna betrok zij het Paleis aan het Lange Voorhout, waar zij thans de oogen gesloten heeft. Zij bewoonde dit des winters, terwijl zij de zomermaanden meestal doorbracht ten Paleize Soestdijk.

Toen zij, in 1928 haar zeventigsten verjaardag herdacht, is op haar verzoek de huldiging, die men haar toen heeft willen bereiden, verschoven naar den 17den Januari 1929, den dag, waarop het vijftig jaar geleden was, dat zij door haar huwelijk Nederlandsche was geworden. Talrijke bewijzen van sympathie en erkentelijkheid zijn haar toen ten deel gevallen.

Het moge, bij de droefheid, die het volk gevoelt, nu deze beminde figuur voor altijd is heengegaan, tot troost strekken, dat het der Koningin-Moeder beschoren is geweest, in de jaren na haar regentschap ten volle te mogen ervaren, hoe ook Koningin Wilhelmina, die zij op binnenlandsche reizen en bij feestelijke gelegenheden meermalen vergezeld heeft, alsook haar kleinkind Prinses Juliana, het hart der natie gevonden hebben. (Vaz Dias)

A. RUSLAND. — Minimumloon opgeheven. —
Volgens een decreet van de Russische regeering, gepubliceerd in de Krasnaja Gazeta, wordt het gewaarborgde minimumloon voor de industriearbeiders opgeheven. Het loon, dat voortaan zal worden betaald zal geschieden volgens den gepraesteerden arbeid.
(Krasnaja Gazeta) (Vorig bericht blz. 130 E.)

B. DUITSCHLAND. — Stillhalte. —
De sedert 22 Febr. '34 te Berlijn gehouden onderhandelingen over de hernieuwing van de „Stillhalte"-overeenkomst voor buitenlandsche schulden op langen termijn van landen en gemeenten hebben thans haar beslag gekregen.
De nieuwe overeenkomst loopt tot 15 Maart 1935. Tot gedeeltelijke terugbetaling der schulden in deviezen is niet besloten. De buitenlandsche schuldeischers kunnen echter wel terugbetaling in Rijksmark voor een totaal van 25%, betaalbaar in gelijke kwartaaltermijnen, verlangen. Deze bedragen worden als registermarken behandeld. (Berl. Börsen Ztg.)
(Vorig bericht blz. 1184 A.)

C. UITVINDING. — Een draadloos bestuurde aanvaller. —
De „Sunday Chronicle" verklaart, dat de Britsche admiraliteit in het geheim proeven heeft genomen met een nieuw wapen voor de marine.
Het blad weet mede te deelen, dat het nieuwe wapen bestaat uit een slechts 10 ton metend scheepje, dat met explosieve stoffen is gevuld en dat men met behulp van draadlooze sturing-uit-de-verte met enorme snelheid op vijandelijke oorlogsschepen kan laten afstevenen. Dit explosieve scheepje wordt door middel van een kraan van een moederschip in zee neergelaten en door uiterst krachtige electromotoren in beweging gesteld.
Tracht het vijandelijke oorlogsschip den aanvaller te ontwijken, dan kan draadloos de koers er van worden veranderd, totdat het dank zij zijn snelheid, die grooter is dan die van welk soort oorlogsschip ook, zijn doel bereikt. Mist het scheepje zijn doel, dan wordt het draadloos weer naar het moederschip teruggeleid.
Uit de proeven moet zijn gebleken, dat dit explosieve schip een der beste wapens is, die de Britsche marine ooit heeft bezeten. (Sunday Chronicle)

D. NEDERLAND. — Inkomstenbelasting en Volkenbond. —
Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging van art. 3 der wet op de Inkomstenbelasting.
De bedoeling is de wet van 1914 aan te vullen in dien zin, dat, in overeenstemming met de op dit punt te Genève tot uiting gekomen zienswijze, de uitwerking in onze wetgeving van het beginsel, dat de winst van het internationale scheepvaartverkeer slechts getroffen behoort te worden in het land waar de onderneming gevestigd is, ook tot de luchtvaart wordt uitgebreid.
Door zulk een aanvulling, aldus de toelichting, zal niet alleen onze wetgeving meer aansluiten aan hetgeen door den Volkenbond op dit stuk is aanbevolen, doch bovendien zal Nederland daardoor een middel ter beschikking hebben om te verkrijgen, dat de hier te lande gevestigde luchtvaartondernemingen elders voor de in internationaal verkrepen voordeelen van belasting worden vrijgelaten. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1188 I.)

E. NEDERLAND. — De criminaliteit in 1933. —
Volgens de aan de hand van voorloopige cijfers betreffende de onherroepelijke veroordeelingen wegens rechtbankzaken door het centraal bureau voor de statistiek berekende indexcijfers was de stand van de gerechtelijk geconstateerde criminaliteit zonder de rijksbelastingovertredingen voor 1933 minder gunstig dan voor 1932. Het indexcijfer van alle groepen van strafbare feiten tezamen (zonder de rijksbelastingovertredingen) van 1933 was 7 hooger dan het overeenkomstige cijfer van 1932 (resp. 97 en 90); het bleef evenwel nog onder het niveau van de jaren 1911 tot en met 1913 (= 100).
In absolute cijfers bedroeg het totaal aantal onherroepelijke veroordeelingen van strafrechtelijk meerderjarigen zonder de rijksbelastingovertredingen voor 1933 17.439 tegen 16.013 voor 1932 of 1426 meer (stijging van bijna 9 pct.). O.a. werden in 1933 meer veroordeelingen onherroepelijk ter zake van oeconomische misdrijven (1932 5458. 1933 6500), misdrijven tegen leven en persoon (resp. 5535 en 5684), misdrijven tegen de zeden (resp. 1119 en 1239). Ook het aantal onherroepelijke veroordeelingen van strafrechtelijk minderjarigen vermeerderde in vergelijking met 1932. zonder de rijksbelastingovertredingen n.l. van 1682 tot 1842 (stijging van 9 5 pct.). De toeneming werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de vermeerdering van het aantal onherroepelijke veroordeelingen van strafrechtelijk minderjarigen wegens oeconomische misdrijven (1932 1164, 1933 1374).
(Centr. Bur. v. d. Statistiek! (Vor. ber. 65 G.)

F. HET OVERLIJDEN VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —

KENNISGEVING IN DE STAATSCOURANT.

Een buitengewone Staatscourant van 20 Maart '34 bevat de volgende kennisgeving:
Het heeft God behaagd Mijn beminde Moeder na een kort ziekbed tot Zich te roepen. Het is niet diepe droefheid dat Ik daarvan kennis geef. Ik ben overtuigd van aller deelen in Mijn smart en die van de Mijnen in liet verlies, dat Haar overlijden voor het Volk hier en overzee beteekeiit.
(w.g.) WILHELMINA
Den Haag, 20 Maart 1934.

OPPICIEELE KENNISGEVING AAN DE TWEEDE KAMER.

De voorzitter van de Tweede Kamer deed mededeeling van de volgende ingekomen Koninklijke boodschap:
Het heeft God behaagd Onze beminde Moeder na een kort ziekbed, tot Zich te roepen. Met diepe droefheid geven Wij U daarvan kennis. Wij zijn overtuigd, dat geheel Ons volk deel neeiiit in de smart en hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.
(w.g.) WILHELMINA
Den Haag, 20 Maart 1934.

TWEEDE KAMER. — Rede van den voorzitter. —
De voorzitter hield de volgende rede:
De hoop van heel liet land werd niet vervuld. Wat gevreesd werd is over ons gekomen. Een zware slag treft liet Vorstelijk Huis. een zware slag treft ook de natie. Treffelijke Gade, wijs Bestuurster, in waren Koninklijken eenvoud trouwe Moeder, Grootinoeder, vol van teere zorgen voor het beminde Kleinkind, zoo zag de natie Haar. Zij had haar lief.
Zij schonk ons gansch Haar hart. Ons volk gaf Haar het zijne. De weemoed over dit verscheiden wordt omgloord door den glans der rijke gave, die in Haar geschonken werd. Wij buigen het hoofd en danken God voor wat Hii ons bestemde.
nesloten-wordt de boodschap te beantwoorden rnet een adres van rouwbeklag, dit dadelijk te behandelen en de op de agenda staande onderwerpen te verdagen tot half drie.
De rniiiisters, behalve minister Kalff, die ziek is, en de Kamerleden hebben de rede staande aaiigelioord.

EERSTE KAMER. — Rede van den voorzitter. —
In een vergadering van de Eerste Kamer lieeft de voorzitter, mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk, een herdenkingsrede uitjiesproken. Deze zei, na het smartelijk verlies te hebben gememoreerd:
Gedurende meer dan 55 iaren heeft de hooge Overledene, in klaar besef van Hare roeping, eerst als Gemalinne van onzen laatsten Oranjevorst, Wiens levensavond Zij heeft mogen verlielderen, later, toen Haar de regeeringstaak toeviel. ais Koningin-Regentes. en ten slotte ais Koniiigin-Moeder Nederland onschatbare dieiisten bewezen.
Zich van meet af één gevoelende met Haar nieuw vaderland, heeft Zij, met onbezweken trouw. onder gansch verschillende omstandigheden en verhoudingen Zich geheel aan de op Haar rustende, dikwerf uiterst moeilijke taak gegeven.
Inmiddels door persoonlijk medeleven en betrachte mildheid allerwege veel leed verzachtende.
Zulks was weelde voor Haar hart.
De Natie, die Koningin Emma zoo menigmaal hulde en liefde bood, zal Haar nimmer vergeten. Onuitwischbaar bliift Haar naam in 's lands historiebladen.
Zij de Heere bet Vorstenhuis en. onder het regiment onzer Koninginne, liet volk van Nederland nabij met Zijne alleen troostende genade.
Besloten werd. de Kon. Boodschap te beantwoorden met een Adres van Rouwbeklag.

RAAD VAN STATE. — Herdenking. —
In een buitengewone vergadering van den Raad van State heeft de vice-president de overleden vorstin herdacht en uiting gegeven aan 's Raads gevoelens van innige deelneming niet de beproefde Koninklijke familie. Besloten werd audientiën aan te vragen bij H. M. de Koningin, den Prins en Prinses Juliana.
(Vor. ber. Overlijden H.M. Koningin-Moeder 1220 A.)

21 MAART 1934

A. ONTWAPENING. — Met **Fransche** antwoord aan Engeland. —

De inhoud van Frankrijks antwoord op het Britsche ontwapeningsvoorstel is gepubliceerd. Wij ontleenen hieraan het volgende:

Aan de handhaving van den vrede, zoo wordt in het antwoord gezegd. is Frankrijk boven alles gehecht, maar liet verklaart nadrukkelijk, dat een verzoening tusschen de volkeren niet kan worden tot stand gebracht in dubbelzinnigheid. Frankrijk, dat sedert 1914 zijn troepen tot de helft verminderde, zou verder ontwaperien wanneer zijn veiligheid daardoor niet werd bedreigd. Maar reeds heeft Duitschland zich herwapend, daarmede het verdrag van Versailles geweld aandoende in een niet bekend geniaalzte mate en tiet eischt thans gewapende troepen in strijd met alle door de ontwapeningsconferentie aangenomen beginselen. De in uitzicht gestelde overeenkomst mnet niet sommige staten ontwapenen en andere staten in stunt stellen zich te herwapenen. Men zou in het bijzonder moeten weten of de paramilitaire Duitsche formaties hun huidige karakter zullen verliezer~.Frankrijk sluit zich aan bij liet Eiigelsche voorstel om de militaire luchtvaart geheel af te schaffen, maar liet merkt op, dat, zoo men de wapening te land van sommige mogendheden toelaat, een daarmee correspondeerende wapening te water onvermijdelijk is. Frankrijk vergeet niet de waarborgen, die de verdrageii van Locarno het hebbeii gegeven, niaar de solidariteit in Europa zou elke inbreuk op de ontwapeningsovereenliomsten moeten belettrn en elken aanval onderdrukken. Tenslotte blijft de Volkenbond het eenige organisme, dat in staat is den vrede te verzekeren en liet vertrek van Duitschland uit den Volkenbond kan zijn eischen op liet stuk der wapening niet rechtvaardigen. Frankrijk zou geen ontwerp kunnen aanvaarden, dat de herwaperiing van Duitschland, die een schending is van het verdrag van Versailles en binnen oii-controleerbare grenzen geschiedt, zou goedkeuren en tot gevolg zou hebben, dat Frankrijks wapening werd beperkt onder voorwaarderi, die zijn veiligheid niet langer zouden waarborgen. (Le Temps)

(Vorig bericht blz. **1152** E.)

B. JURISPRUDENTIE. — Onderscheiding voor Prof. **Van** Hinloopen-Labberton. —

De Union Académique Internationale, die de uitgave voorbereidt van wetenschappelijke werken van internationale waarde, heeft als eerste werk doen verschijnen de „Dictionnaire de termes de droit coutumier indonésien" van Prof. Van Hinloopen-Labberton. Het werk bevat in de oorspronkelijke taal en in het Nederlandsch en Fransch de uitdrukkingen, die ontleend zijn aan het inlandsche gewoonterecht van Nederlandsch Indië, de Filippijnen, Formosa, Indo-China en Madagascar. Het werk is uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van de Amsterdamsche Academie van Wetenschappen. Prof. Van Hinloopen-Labberton heeft aan de vervaardiging van het werk zes jaar besteed. (Vaz Dias)

C. NEDERLAND. — Nationale Coöperatieve Raad. —

Ter verdediging van de belangen der coöperatie hebben, naar men ons meldt, eenige groote coöperatieve organisaties zich vereenigd in een Nationalen Coöperatieven Raad.

Deelnemers zijn aanvankelijk: de Coöperatieve Aankoopvereeniging „Centraal Bureau uit het Nederlandsch Landbouw-Comité" G. A. te Rotterdam, de Centrale Bond van Nederlandsche Verbruikscoöperaties (C.B.N.V.) te 's-Gravenhage, de Federatie van Diocesane Bonden van Roomsch Katholieke Vereenigingen in Nederland, te Utrecht, de Coöperatieve Groothandelsvereeniging „De Handelskamer" G.A. te Rotterdam, de Coöperatieve Handelsvereeniging van den Noord-Brabantschen Christelijken Boerenbond te Veghel, de Handelsraad van den Aartsdiocesanen R.K. Boeren- en Tuindersbond te Arnhem en de Vereeniging „Het Landbouwbelang" te Roermond. (Algemeen Handelsblad)

D. NEDERLAND. — Ned. Technocratisch Verbond. —

In een vergadering te Utrecht is opgericht het Nederlandsch Technocratisch Verbond.

Het Technocratisch Verbond gaat uit van de gedachte, dat de laatste eeuw een ongekend snelle ontwikkeling van het technisch kunnen en van de beheerschirig van natuurkrachten en productie heeft doen zien, terwijl daarnaast in de verschijnselen van de wereldcrisis sterk naar voren komt, dat de voorwaarden ontbreken om de vruchten van techniek en wetenschap ten volle en tot algemeen nut van de menschheid aan te wenden. Tevens wettigt de ontwikkeling van deze verschijnselen den indruk, dat een het geheel, door helder inzicht geleid planmatig streven om tot verbetering te komen ontbreekt.

Het Verbond stelt zich evenmin als de Duitsche en Tsjechoslowakijsche zusterorganisaties, op het standpunt dat de Amerikaansche Technocratie inneemt.

(De Telegraaf) (Vor. ber. Technocratie 660 **A.**)

E. PROF. Mr. A. J. **BLOK** OVERLEDEN. —

Op 19 Maart '34 is op 66-jarigen leeftijd te Leiden overleden Prof. Mr. A. J. Blok, oud-hoogleeraar in het strafrecht aan de Leidsche universiteit.

Hij werd 25 Februari 1868 geboren te Cuyk bij Nijmegen, in welke laatste stad hij het gymnasium bezocht. In 1887 werd hij student in de rechten te Leiden, alwaar hij na volbrachte studie cum laude promoveerde in het strafrecht.

Daarop vestigde Mr. Blok zich als advocaat te 's-Hertogenbosch, eenigen tijd later werd hij ambtenaar van het O. M. te Amsterdam en vervolgens substituut-officier van Justitie te Rotterdam.

In 1908 volgde zijn benoeming tot hoogleeraar in het strafrecht en de strafvordering aan de Universiteit te Leiden, welk ambt hij 14 October van dat jaar aanvaardde.

Prof. Blok is o.m. redacteur geweest van het Tijdschrift voor Strafrecht, waarin hij verscheidene artikelen heeft geschreven.

In 1925, het jubeljaar van de Leidsche hoogeschool. trad hij op als promotor van de Koningin, toen deze eeredoctor in de staatswetenschappen werd.

Samen met Mr. L. C. H. Besier, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad, heeft hij een commentaar in drie deelen op het nieuwe wetboek van strafvordering gegeven. (N. Rott. Crt.)

B. ESPERANTO. — Frans Schoofs overleden. —

Op 46-jarigen leeftijd is overleden de voorzitter der Belgische Esperantisten, Frans Schoofs. De gestorvene was, sedert meer dan 25 jaar, een der ijverigste voorstanders van de verspreiding van het Esperanto in België. In 1907 riep hij, samen met den sedertdien gestorven vriend van Dr. Zamenhoff, Prof. A. Vanderbiest, te Antwerpen, de Esperantistenvereeniging La Verda Stelo in het leven.

(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) (Esperanto **1086 A.**)

G. NEDERLAND. — Steun aan het veenbedrijf. —

Naar wij vernemen, heeft de ministerraad goedgunstig beschikt op het verzoek van de verveners in Drenthe een Overijssel inzake steunverleening aan industrieturf.

De gevraagde steunverleening komt in hoofdzaak hierop neer, dat de thans geldende steunregeling voor de werkloozen practischer wordt gemaakt, doordat de werkverschaffing in zekeren zin wordt ingeschakeld in de fabricage van turf. (Het Vaderland)

H. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Jaarbeurs te Keulen.

De 21ste jaarbeurs te Keulen is op 18 Maart '**34** geopend. Buiten eenige Nederlandsche stands vind: men er dit jaar een afdeeling van Nederl. Oost-Indië. Het wubliek toonde groote belangstelling voor onze Indische afdeeling.

Er is een comité gevormd om voortaan meer dergelijke exposities op jaarbeurzen te houden, waarin o.a. zitting heeft de heer G. J. W. Putman Cramer, algemeen secretaris van den Ondernemersraad voor Nederl.-Indië, Den Haag e.a. (N. Rott. Crt.)

I. NEDERLAND. — **Crediet** van f **100 millioen** aan Frankrijk. —

Een Nederlandsch bankierssyndicaat bestaande uit de heeren Mendelssohn & Co., Amsterdam, de Nederlandsche Handel-Maatschappij, de Banque de Paris et des Pays-Bas, de Twentsche Bank, de Incasso Bank, de heeren Lippmann, Rosenthal & Co., de Nederlandsch-Indische Handelsbank, de heeren Pierson & Co., de Rotterdamsche Bankvereeniging te Amster-

dam, de heeren R. Mees & Zoonen te Rotterdam en de heeren Heldring en Pierson te 's-Gravenhage, heeft, nadat de Nederlandsche Bank verklaard had daartegen geen bezwaar te hebben, een crediet van maximum f 100.000.000 voor den duur van een jaar verleend aan den Franschen staat. De Fransche regeering geeft tegen dit crediet 3 maands-schatkistbiljetten uit, die drie maal kunnen worden verlengd.
De remises voor dit crediet zijn reeds voor het overgroote deel verzekerd uit eigen goud en wisselvoorraden der participanten. (De Telegraaf)

A. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Afscheiding in Westfalen. —
Ter bespreking van de wet op de nieuwe organisatie der Oud-Pruisische kerk is op 16 Maart '32 de Westfaalsche synode samen gekomen, met de taak zichzelf voor ontbonden te verklaren en haar functies aan den door den rijksbisschop benoemden bisschop over te geven.
Daar nu de nieuwe kerkwet met haar bisschoppelijke leiding deze kerkenorde aantastte en ter zijde stelde, kon de voorzitter, dr. Koch, niet voorstellen, de synode voor ontbonden te verklaren en haar functies aan den bisschop over te geven, doch moest hij integendeel voorstellen te weigeren aan deze wederrechtelijke wet te voldoen. Na deze rede stelde men uit de vergadering een motie voor, bedoelende de rede van dr. Koch als de meening en het besluit van de synode te aanvaarden. De meerderheid der synode bleek door bijval deze motie te steunen. Voor het echter tot stemmen kwam, nam de in de vergadering aanwezige bisschop dr. Adler het woord; eischte intrekking der motie en riep, toen hieraan niet voldaan werd, de geheime staatspolitie binnen, die daarop de synode voor ontbonden verklaarde.
De synode heeft zich echter na de ontbinding der vergadering opnieuw geconstitueerd als vrije Westfaalsche belijdenissynode, onder praesidium van dr. Koch te Oeynhausen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1210 M.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Verhouding tot Japan.
Te Washington en Tokio is gelijktijdig een briefwisseling gepubliceerd tusschen den Japansclien niinister van Ruitenlandsche Zaken, Hirota, en den Amerikaanschen staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken, Hull, waarin beide staatslieden den dringenden wensch uitspreken, dat de betrekkingen tussclien beide landen verbeterd niogen worden.
In een persoonlijken brief, die den 21sten Februari door den Japansclien gezant Saito aan ininister Hull is overhandigd, verklaart de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, te hopen, dat de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen zullen bestendigd blijven.
Tusschen de Vereenigde Staten en Japan bestaat in den wereldhandel geen conciirrentie, integendeel beide staten zijn wederkeerig goede klanten.
De Japansche minister zeide verder van merning te zijn, dat er tusschen beide landen geen vraagstukken bestaan, die principieel niet zijn op te lossen.
Japan wil met alle landen in vrede en harmonie leven en is niet voornemens met een of andere mogendheid ecii strijd te ontketenen.
In zijn antwoord van 3 Maart verklaart de Amerikaansche staatssecretaris Hull, dat hij de verklaringen van Hirota, die blijk geven van een vriendschappelijken geest, zeer hoog schat en dat liij bereid is tot vèrgaande samenwerking, teneinde de vriendschappelike betrekkingen tusschen Japan en de andere mogendheden ie bevorderen.
Amerika, aldus verklaarde Hull verder, juicht liet zeer toe, dat Japan uiting heeft gegeven aan zijn vredeswil en hij hoopt, dat de landen die belang hebben bij het Verre Oosten de bestaande eri toekomstige problemen in denzelfden geest zullen trachten op te lossen.
Door bemiddeling van den Japanschen gezant te Washington zal Hull gaarne de Japansche voorstellen in ontvangst nemen, wat betreft de maatregelen tot in standhouding en bevordering van den vrede en vriendschap tusschen alle landen.
(New York Herald, Parijs)

C. HET OVERLIJDEN VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —

EERSTE KAMER. — Adres van Rouwbeklag. —
De Eerste Kamer stelde op 21 Maart het volgende adres van rouwbeklag vast naar aanleiding van de Koninklijke Roodscliap betreffende liet overlijden van H.M. de Koningin-Moeder:

Mevrouw!

De Eerste Kamer der Staten-Generaal lieeft met diepe ontroering kennis genomen van het overlijden van Hare Majesteit de Koniagin-Moeder.
Van ganscher harte deelt de Kamer in de smart, welke Uwe Majesteit en tiaar Huis vervult.
De Kamer bidt Uwer Majesteit in deze beproeving Godes heiligen bijstand toe.

TWEEDE KAMER. — Adres van Rouwbeklag. —
De Tweede Kamer lieeft liet volgende adres van rouwbeklag aan H.M. de Koningin z. li. s. goedgekeurd.

Maiesteit.

Met ontroering heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal de mededeeling ontvangen van het overlijdcri van Uwe beminde Moeder. Diep bewogen deelt zij in de droefheid van het Koninklijk Gezin.
Bij deze groote beproeving gedenkt de natie vol erkentelijkheid al wat de Overledene gedurende meer dan een halve eeuw voor haar is geweest in de liefderijke zorgen, waaronder Zij, als Echtgenoote, Moeder en Grootmoeder, liet Vorstenhuis heeft omringd, in Haar verheven leiding van den Staat, in Haar medeleven met de nooden van het volk.
In zijn dankbaarheid en in zijn rouw is het Nederlandsclie volk zich meer dan ooit van zijn eenheid en van zijn verbondenheid met Uw Huis bewust.
Aan den troost, dien Uwe Majesteit vindt in de aanvaarding van Gods alwijs bestel, pare zich die der zekerheid, dat Uw volk met U treurt,
Dit adres van antwoord zal door de commissie van redactie onder voorzttttersctiap van den voorzitter der Kamer, Jhr. Mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck, aan de Koningin worden aangeboden. De voorzitter van de Kamer heeft aan deze commissie nog toegevoegd mej. Meyer en de heeren Ir. Albarda en W. H. Vliegen.

NEDERL. OOST-INDIE. — Telegram aan H.M. de Koningin. —
De Gouverneur-Generaal zond het volgende telegram aan H.M. de Koningin:

Namens alle ingezetenen van Ned.-Indië betuig ik Uwe Maiesteit en de Koninklijke Familie eerbiedig onze innige deelneming bij het verscheiden van onze Koningiri-Moeder. Wij zijn allen diepst getroffen door dit groote nationale verlies. Wij rouwen over Haar die zoovele jaren aan ons volk was verbonden, en lichtend voorging ook in zijn moeilijliste omstandigheden. Wij bidden den Allerhoogste dat Hij Uwe Majesteit in deze uren der beproeving nioge sterken en steunen."
(Vor. ber. Overlijden H. M. Koningin-Moeder 1221 F.)

22 MAART 1934

D. DUITSCHLAND. — Arbeidsslag. —
De plechtigheid tot viering van den „Arbeidsslag" in verband met den aanleg der Rijksautowegen bij Unterhaching nabij München op 21 Maart '34 droeg een bijzonder karakter omdat daar Rijkskanselier Hitler het woord heeft gevoerd.
Hitler zette uiteen, dat de werkloosheid met 2,700,000 in een jaar is verminderd, de financieele toestand vao Duitschland is verbeterd en 2 tot 3 milliard mark zal worden besteed om rijksautowegen aan te leggen. Hij noemde dit het groote begin van den „arbeidsslag".
(Berliner Tageblatt)

E. ROEMENIE. — **Fusie** der Boerenpartijen. —
Na een hardnekkigen politieken strijd van 7 jaar hebben de Nationale Boerenpartij en de Boerenpartij (leider Dr. Loepoe) zich verzoend en zijn tot fusie overgegaan. Door deze fusie stijgt het aantal zetels van de gezamenlijke partij in het parlement van 29 op 40. (Adeverul, Boekarest)

F. ZIEKTE VAN **ADDISON.** — Toediening van keukenzout. —
Onderzoekingen, op groote schaal in Amerika verricht, hebben aangetoond, dat de ziekte van Addison, voorloopig althans, gunstig is te beinvloeden door toediening in poeders van 10—15 gram keukenzout, over den dag verdeeld.
Parallel hiermee gaat de waarneming, dat bij lijders aan de ziekte van Addison de verschijnselen door een zoutarm dieet snel verergeren, terwijl door het toedienen van meer zout de toestand weer even snel verbetert.
In een deel der gevallen kan men aldus de behandeling met het dure bijnierextract door de veel goedkoopere met het keukenzout vervangen.
In verband hiermede zij vermeld dat samenhang is aangetoond tusschen het chloornatriumgehalte van het bloedserum en de bijnierfunctie. Reeds is men geneigd in twijfelachtige gevallen aan de reactie van den patiënt op vermeerderden of verminderden toe-

voer van keukenzout diagnostische waarde toe te kennen.
Waarschijnlijk berust de werking van het keukenzout bij de Addisonsche ziekte hierop, dat door de gebrekkige werking der bijnieren te veel zout met de urine het lichaam verlaat en dit tekort door zoutgebruik weer wordt aangevuld. (Red. K. H. A.)

A. RUSLAND. — Handelsbalans **1933.** —
De import in Rusland bedroeg over 1933 Rbl. 348 (v. j. **704)** millioen en de uitvoer Rbl. 496 (574) millioen. Het uitvoeroverschot beliep Rbl. 147 (129) millioen.
De goedereninvoer naar Duitschland bedroeg Rbl. 86 (100) millioen, zonder de nog steeds belangrijke goudbeweging mede te rekenen, naar Engeland Rbl. 87 (138) millioen, naar Frankrijk Rbl. 23 (29) millioen. De invoer in Rusland beliep uit Duitschland Rbl. 148 (328) millioen, uit Engeland Rbl. 31 (92) millioen, uit de Ver. Staten Rbl. 17 (32) millioen, uit Perzië Rbl. 8 (50) millioen, uit Polen Rbl. 13 (6) millioen. De invoer uit de Oost-Aziatische landen alsmede Holland en België schijnt gestegen te zijn. (De Tel.)
(Vorig bericht blz. **1064** B.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Buitenlandsche** schuld. —
Het jongste nummer van „Wirtsch. u. Stat." bevat een overzicht van de ontwikkeling van Duitschlands buitenlandsche schulden in het afgeloopen jaar. Volgens opgave van liet Bureau voor Ruiteiilandsche Schulden bedroegen deze eind September 1933 Mk. 14.811 mill. en wel langloopende schulden (vervallende na 30 Sept. 1931) Mk. 7.436 mill. en kortloopende (vervallende voor 30 Sept. 1931) Mk. 7.405 mill. In deze bedragen zijn begrepen alle verpliclitingen van Duitsche debiteuren boven de Mk. 5000. De bedragen zijn voor de schulden in vreemde valuta omgerekend tegen den wisselkoers van genoemden datum. Indien men andere beleggingen vsn het buitenland in Duitscliland en de kleine credieten tezamen op ca. Mk. 4.3 milliard schat en het Duitsch bezit aan Duitschc buitenlandsche leeningen op Mk. 500 mill., dan vormen de totale buitenlandsche beleggingen in Duitschland een bedrag van ca. Mk. 18.5 milliard.

Buitenl. schulden (in milliarden Mk.)	Juli 1931	Nov. 1931	Febr. 1932	Sept. 1932	Febr. 1933	Sept. 1933
Korte credieten	13.1	10.6	10.1	9.3	8.7	7.4
w.v. „Stillhalte"	6 3	**5.4**	5.0	4.3	4.1	3.0
Lange leeningen	10.7	10.7	10.5	10.2	10.3	7.4
Totaal	23.5	21.3	20.6	19.5	19.0	14.8
Andere buitenl. bel.	5.9	5.3	5.3	4.8-5.3	4.2	**4.2**

Eind Juli 1931 bedroegen de totale buitenlandsche schulden (korte credieten en lang-loopende) tezamen Mk. 23.8 milliard, zoodat de verpliclitingen in twee jaren tijds zeer sterk zijn gedaald, ten gevolge van aflossingen en de waardedaling van verschillende vreemde valuta. Rekent men het pond, dollar en kronen om tegen muntpariteit, dan zouden de buitenlandsche schulden 30 Sept. 1933 in totaal nog Mk. 15.7 milliard liebben bedragen.
Relangwekkend is ook het overzicht van de klassen der Duitsche debiteuren benevens de verdeeling van de verplichtingen uit leeningen over de crediteurerilanden. Hieruit blijkt, dat Nederland na Amerika de grootste crediteur nog steeds is en het Nederlandsche belang bij de Duitsche scliulden half zoo groot is als dat van de Ver. Staten.

Lange leeningen Stand 30 Sept. '33 (in millioenen Mk.)	Debiteuren Publ. lich.	Banken	Handel en Ind.	Andere deb.	Totaal
Totaal	2.554	1.070	3.359	453	7.436
Crediteuren:					
Banken	**47**	**179**	**624**	**50**	**900**
Financ. mijen	**28**	**38**	**359**	**144**	**569**
Handel en Industrie	**1**	**58**	**121**	**14**	**194**
Andere cred.	**2.478**	**795**	**2.255**	**245**	**5.773**
Creiliteuren landen:					
Ver. Staten	**839**	**596**	**1.523**	**42**	**3.000**
Engeland	**376**	**90**	**334**	**11**	**811**
Frankrijk	**414**	**34**	**19**	**10**	**477**
Nederland	**539**	**158**	**709**	**123**	**1.529**
Zwitserland	**228**	**105**	**625**	**94**	**1.052**
Andere landen	**158**	**87**	**149**	**173**	**567**
Soort v. schulden:					
Leeningen	2.471	767	2.099	112	5.449
Hyp. en „Grundschulden"	9	24	313	116	463
Andere schulden:					
Aan banken	44	174	509	14	741
Aananderen	30	105	437	211	783

Ook wat betreft de korte credieten neemt Nederland naar verhouding verreweg de belangrijkste plaats in. Met een totaal aan vorderingen van Mk. 1435 mill. blijft liet slechts weinig ten achter bij Zwitserland, dat Mk. 1488 niill. per saldo op 30 Sept. 1.1. te vorderen iiad en bij de Ver. Staten, die nog Mk. 1721 niill. aan Duitsche credieten hadden uitstaan. Het grootste deel der kortloopende schulden, in totaal Mk. 7405 niill., komt voor rekening van Duitsche banken, n.l. Mk. 2,571 niill., waarvan Mk. 1217 mill. rembours en acceptcrediet. De korte credieteri van handel en industrie rechtstreeks bedroegen Mk. 3152 mill.
De totale vermindering van de buitenlandsche verplichtingen sedert einde Febr. 1933 bedraagt ca. Mk. 4,4 milliard en wel voor Mk. 3,J milliard tengevolge van valutadepreciatie, voor Mk. 700 niill. door aflossing van credieten en voor Mk. 300 mill. door de vermindering van den buitetilaiidschen handel. Meer dan de helft van de vermindering van de verplichting jegens liet buitenland komt op rekening van de Ver. Staten. In de eerste plaats tengevolge van werkelijke aflossingen en verder ook door vermindering van reriibourscredirten en dergelijke verplichtingen.
De verhouding veranderde van 25 Febr. tot 30 Sept. 1933 t. o. de verschillende landen als volgt:

Schuldvermeerdering (+) of vermindering (—) in mill. Mk.	geen rekening gehouden	rekening gehouden met valutadepreciatie.
Ver. Staten	— 612	—3012
Engeland	— 29	— 373
Nederland	— 107	— 370
Zwitserland	— 103	— 153
Frankrijk	— 60	+ 68
Tsjecho-Slowakije	+ 56	+ 52
Rank v. Intern. Betalineen	— 364	— 364

De rente- en aflossingsbetalingen aan de voornaamste landen bedragen van eind Sept. 1933—eind Sept. 1934 (in mill. Mk.)

Aan:	Rente lange korte credieten	Aflossing	Totaal
Ver. Staten	188— 74	**99**	**361**
Engeland	51 — 34	**22**	**107**
Nederland	84— 68	**52**	**204**
Zwitserland	61 — 70	**20**	**151**
Frankrijk	26— 10	**6**	**42**
Andere landen	23— 33	**12**	**78**
	433—289	211	933

(Wirtschaft und Statistik)

C. FRANKRIJK. — Spionnage-Affaire, —
De Fransche recherche is op het spoor gekomen van een uitgebreid net van spionnen.
Het aantal der in verband met de spionnage-affaire gearresteerde personen bedraagt thans 16. De rechter van instructie heeft tot nu toe niet minder dan 181 personen gehoord. Eén der gearresteerden wordt er van verdacht berichten te hebben uitgeleverd betreffende gifgassen en middelen voor den afweer van gasaanvallen. (Le Journal) (Vor. ber. blz. **1098** G.)

D. NEDERLAND. — f **60 millioen** voor werkverschaffing - Werkfonds **1934.** —
Naar wij vernemen ligt het in de bedoeling om ter uitvoering van het 60 millioen plan een Werkfonds 1934 in te stellen, waarvan de minister-president Dr. H. Colijn als algemeen voorzitter zal optreden, terwijl de heer C. J. P. Zaalberg directeur van de Scheepvaart Bank en oud-directeur-generaal van den Arbeid het voorzitterschap en Dr. Ir. A. H. W. Nacke directeur-generaal van den Arbeid het vice-voorzitterschap en tevens het secretariaat daarvan zal waarnemen. (De Standaard) (Vorig bericht blz. **1216** B.)

E. AANSLAGEN. — Mussolini - Dader veroordeeld.
De speciale rechtbank heeft Leonardo Bucciglione en Reni Cianca, die een bom hebben doen ontploffen in het voorportaal van den St. Pieter, tot 30 jaar kerkerstraffen veroordeeld.
Hun medeplichtige, Claude Cianca, werd tot 17 jaar veroordeeld, terwijl Capasso werd vrijgesproken.
(Il Popolo d'Italia) (Vorig bericht blz. **1210** H.)

F. VEREENIGDE STATEN. — Strijd rond de N. **R.** A.-code. —
De strijd rond de N.R.A.-code in Amerika blijft voortwoeden. Loonen en werktijden moeten den middenweg vinden om te komen tot een soort economisch evenwicht. Het gaat nu om de staking van 100.000 arbeiders in de automobielindustrie, maar president Roosevelt heeft gedreigd, dat hij, indien de onderhandelingen tusschen patroons en arbeiders mislukken, den vrede zal afdwingen door zich te bedienen van de volmachten, welke de wet betreffende het nationaal herstel hem verschaft.
(New York Herald, Parijs) (Vor. ber. blz. **1066 A.)**

G. JAPAN. — Brand te **Hakodate.** —
Een geweldige brand heeft in de stad Hakodate op het eiland Hokkaido gewoed. Men schat op 22 Maart duizenden dooden en tienduizenden dakloozen. De schade bedraagt 50 millioen yen. (Dempo Tsoesin)

A. NEDERLAND. — Generale Staf. —
Ter gelegenheid van het 120-jarig bestaan van den Generalen Staf had op 10 Maart '34 te Den Haag een officieele bijeenkomst plaats. De Prins der Nederlanden was tegenwoordig. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. **1195** E.)

23 MAART **1934**

B. ZWITSERLAND. — Regeering. - Mutaties. —
Tot minister van Justitie, ter vervanging van den in verband met het referendum op 11 Maart afgetreden minister Haberlin, is gekozen het lid van den stendenrand Baumann.
Het bondsraadlid Musy, de leider van het departement van Financiën, heeft op 22 Maart '34 bij den Bondsraad zijn ontslag ingediend.
(Journal de Genève) (Vorig bericht blz. **1213 C.)**

C. MET OVERLIJDEN VAN H.M. DE **KONINGIN-MOEDER.** —
Tallooze blijken van deelneming zijn door H.M. de Koningin van buitenlandsche staatshoofden ontvangen, ook van Paus Pius XI. (Vor. ber. blz. **3223 C.)**

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Bescherming van schoolkinderen tegen besmetting. —
Bij de Tweede Kamer is door de ministers Marchant en Slotemaker de Bruïne een wetsontwerp ingediend, bedoelende bescherming van leerlingen tegen gevolgen van besmettelijke ziekten van personeel aan onderwijs-inrichtingen.
Voorgesteld wordt, dat als voorwaarde voor de verbindbaarheid in vasten dienst aan een inrichting van onderwijs, gesteld zal worden, dat de betrokkene in het bezit is van een verklaring, die voldoende zekerheid geeft, dat hij niet aan open tuberculose lijdend is. De regeling is er dus een van eenvoudige preventie.
(Nieuwe Rotterd. Crt.)

E. WERKLOOSHEID. — Eenige Europeesche staten.
Wij geven een staatje van de gemiddelde werkloosheid in eenige staten over 1932 en 1933:

	1932.	1933.
Duitschland	5.580.000	4.733.000
Frankrijk	308.000	307.000
Groot-Brittannië en N. Ierland	2.813.000	2.588.000
Italië	1.006.000	1.019.000
Nederland	271.000	323.000
Oostenrijk	378.000	406.000
Tsjecho-Slowakije	554.000	738.000
Zwitserland	54.000	68.000

(The Ministry of Labour Gazette) (Vor. ber. **1116** G.)

F. BELGIE. — De Broqueville's rede. - **Kamer-commissie bijeen.** —
De Belgische Kamercommissie van Buitenlandsche Zaken heeft vergaderd in het bijzijn van minister-president De Broqueville en den minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans. Deze vergadering was bijeengeroepen naar aanleiding van de rede van den premier over de bewapeningskwestie (pag. 1202 C.). Minister De Broqueville legde den nadruk op het feit, dat onder de huidige omstandigheden de voornaamste zorg van de Belgische regeering is, de eenheid van optreden der geallieerden te handhaven.
Zijn uitlatingen over den internationalen toestand, dien hij met dien van 1913—1914 vergelijkt, waren zeer pessimistisch. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen)
(Vorig bericht **blz. 1202 C.)**

G. TOONEEL. — Eduard **Verkade vormt** een ensemble.
Eduard Verkade zal in het volgend seizoen met een nieuw tooneelgezelschap optreden. Het zal wederom, als zijn voormalig ensemble, ,,De Haghespelers" heeten en het Rika Hopper Theater bespelen gedurende den tijd dat deze schou burg niet aan het gezelschap van Cor Ruys verhuurd is.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1091 G.)**

H. F. M. L. BARON VAN GEEN. — Particulier secretaris van H. M. de Koningin. - Ontheffing verzocht. —
Naar verluidt heeft F. M. L. baron Van Geen ontheffing verzocht uit zijn functie van particulier secretaris van H. M. de Koningin.
In verband met dit aangevraagde ontslag herinnert de ,,Tel." eraan, dat baron Van Geen gedurende bijna dertig jaren dezen vertrouwenspost bekleed heeft. Op 1 December 1904 nam baron Van Geen na zijn carrière bij de marine de taak van trait d'union tusschen vorstin en volk op zich. (Het Vaderland)

I. RADIO. — De nieuwe **verdeeling** der golflengten **in** het lange-golfgebied. —
In de laatste zitting van de ,,Union Internationale de Radio-diffusion" zijn de volgende golflengten bij wijze van proef aan de verschillende lange-golfstations toegekend:

	M.		M.
Kowno	1948	Minsk	1442
Brasow	1887	Motala	1389
Huizen-Hilversum	1887	Warschau	1339
Lahti	1807	Charkoff	1293
Moskou I	1724	Kalundborg	1250
Radio Paris	1649	Leningrad	1210
Zeesen	1571	Oslo.	1145
Daventry	1500	Moskou II	1107

Alleen Zeesen, Daventry, Minsk, Motala en Moskou II blijven op hun vroegere golflengte zenden.
De zender van den Eiffeltoren is uit den lange-golfband verdwenen. Het station blijft echter nog eenige maanden op zijn oude plaats tot de nieuwe installatie is voltooid, doch werkt 'savonds na 6.20 uur met halve energie.
Ook het station Luxemburg werd geen lange-golf toegekend. Dit station zal men echter op 1304 M., 200 kc/sec. blijven aantreffen. Om deze reden zullen Warschau en Charkoff wellicht hun golflengte omwisselen, indien dit in de praktijk beter mocht blijken.
(Union Internationale de Radio-diffusion)
(Vor. ber. **1200** L. en **1127** A.)

24 MAART **1034**

K. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche critiek op Nederlandsche importeurs. —
De Nichiran Shogyo schrijft:
Dat de Nederlandsche importeurs zooveel drukte maken over de penetratie van Japansche goederen is niet te verwonderen, doch wij zouden hun toch gaarne wat meer kalmte toewenschen.
De grief komt hierop neer, dat het geheele economische proces van productie tot consumptie van Japansche goederen hun niet ten goede komt. Bij de productie profiteeren de Japansche fabrikanten en arbeiders. De distributie komt Japanschen verkeers- en transportorganen en banken ten goede ,terwijl de lage verkoopsprijzen speciaal den Inlandschen consument tot voordeel strekken. Deze gang van zaken dreigt het geheele economische apparaat der Nederlanders in Ned.-Indië te ontwrichten. De schuld hiervan ligt echter niet bij de Japanners, doch bij de gebrekkige economische organisatie der Nederlanders. Zouden deze daarom niet beter doen te trachten met de Japanners tot een vergelijk te komen? Wij zijn geen egoïsten, die weigeren met de belangen van anderen rekening te houden. Met beschuldigingen over en weer komen wij niet verder, laten wij derhalve trachten in een geest van inschikkelijkheid een middenweg te vinden, die beide partijen bevredigt.
(Nichiran Shogyo)

L. UITVINDINGEN. — Een schrijfmachine voor **muziek.** —
Na gedurende tien jaar proeven te hebben genomen, is ingenieur Gustav Rundstatler uit Frankfort er in geslaagd een schrijfmachine voor het typen van muziek te vervaardigen. Binnen afzienbaren tijd zal deze machine in alle beschaafde landen haar intrede doen. Op de machine kan ieder stuk muziek worden over-

genomen, zoowel op papier als op stencil, zoodat het vermenigvuldigd kan worden, waardoor het op papier brengen van muziekpartijcn zeer eenvoudig en goedkoop wordt.
Onder de machines, die in den handel zullen worden gebracht, is er een die een uitkomst voor de blinden beteekent. Deze machine, die de muziek op dunne metalen platen uitslaat, stelt de blinden in staat de muziek voldoende te lezen.
Deze machine brengt de muziek tegen lagen prijs onder het bereik van iederen blinde. (Umschau)

A. NEDERL. OOST-INDXE. — Chineesch-Japansche concurrentie in den kleinhandel. —
In het weekblad Doenia Perdagangan (Batavia), uitgegeven door de Chineesche middenstandsvereeniging te Batavia, wordt over de Chineesch-Japansche concurrentie op Oost-Java om. het volgende gezegd:
Vooral in de residentie Besoeki verrijzen de Japansche toko's gelijk paddenstoelen na den regen. Wanneer men gaat van Probolinggo naar Loemadjang en vandaar naar Djember en Banjoewangi, dan ziet men tot zelfs in de kleinste desa's een of meer Japansche toko's. Verder gaan de Japanners, evenals de Chineezen, naar de desa's om padi en kedelee van de bevolking op te koopen, om deze weer aan de groothandelaren te verkoopen. De Chineezen zijn langzamerhand geheel verdrongen, omdat de Japanners de inheemschen beter voor zich kunnen winnen. De padiopkoop in Loemadjang b.v. is reeds in handen van Japansche opkoopers, die niet alleen aan hun eigen landgenooten verkoopen, doch ook en veel liever aan de Chineesche pellerijen, daar deze beter betalen. Verder hebben de Japanners hun pellerijen, waarin de bekende Japansche machines worden gebruikt. Door de concurrentie der groote (Chineesche) pellerijen hebben ze echter geen goed bestaan.
(Doenia Perdagangan, Batavia) (Vor. ber. **857** B.)

B. **AANSLAG** OP RIJKSMINISTER **GOERING.** —
De politie-president van Berlijn heeft bekend gemaakt, dat de oorspronkelijke op **5000** Mk. vastgestelde belooning voor ontdekking van de daders van den bomaanslag op **21** Maart in de straat Unter den Linden te Berlijn, en die naar verluidt op rijksminister Göring was gemunt, tot **30.000** Mk. verhoogd is.
(Berliner Tageblatt)

C. OOSTENRIJK. — Ontslag van Joodsche artsen te **Weenen.** —
De officieuse Reichspost meldt, dat een groot aantal Joodsche en ,,godsdienstlooze'' artsen van de gemeente Weenen, die onder het socialistische bewind waren aangesteld, ontslagen zijn. Van de **140** gemeenteartsen, schrijft het blad, waren er **28** Roomsch.
(Reichspost, Weenen)

D. NON-AGRESSIE PACT. — Rusland — Turkije. —
De non-agressie conventie tusschen Rusland en Turkije (pag. **886** C.) is op **24** Maart '**34** geteekend.
(Aksam, Istanboel) (Vorig bericht blz. **886 C.)**

E. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Benesj over Oostenrijli.
De Tsjecho-Slowaaksche minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Benesj, heeft zich in een rede bezig gehouden met het probleem van het Midden-Europeesch Blok en met name met het vraagstuk van Oostenrijk, waarin hij hoofdzakelijk de onafhankelijkheid van Oostenrijk bepleitte, die hij een waarborg voor den Europeeschen vrede acht. (Ceske Slovo, Praag)
(Vorig bericht blz. **1211** L.)

25 MAART 1932

F. DIAMANTINDUSTRIE. — Nieuwe organisatie. —
De gemeenteraad van Amsterdam heeft op **22** Maart met groote meerderheid van stemmen op voorstel van B. en W. besloten:
1. de gemeente met den Staat der Nederlanden, de Vennootschap onder de firma L. J. Asscher, gevestigd te Amsterdam, den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond en de N.V. Waarborg- en Trustmaatschappij te Amsterdam, een overeenkomst met betrekking tot de diamantindustrie te Amsterdam te doen aangaan, overeenkomstig het bij de nota overgelegde ontwerp;
2. de Gemeente garant te doen zijn tot een bedrag van ten hoogste f **500.000** wegens aandeel in het door de N.V. Waarborg- en Trustmaatschappij te Amsterdam uit krachte van de onder **1** bedoelde overeenkomst, eventueel te lijden verlies;
3. Burgemeester en Wethouders uit te noodigen, te zijner tijd de noodige voorstellen te doen tot de financieele regeling van de uitgaven, voor de gemeente voortvloeiende uit de onder **1** bedoelde overeenkomst. (Vaz Dias) (Vorig **bericht** blz. **1159** F.)

G. OOSTENRIJK. — Bondsstaat. —
Oostenrijk zal, volgens de nieuwe grondwet, voortaan als ,,Bondsstaat'' worden aangeduid; de benaming ,,republiek'' vervalt. Er komt een ,,Bondsdag'' en een uit vier kamers bestaand constitutioneel lichaam, dat een consultatief karakter heeft. De persvrijheid, het tooneel, de radio, enz. worden aan beperkende bepalingen onderworpen. (Reichspost, Weenen)
(Vorig bericht blz. **1206** F.)

H. NEDERLAND. — Conversie Indische **Dollarleeningen.** —
De uitslag van de conversie van de Indische dollarleeningen is de volgende:
Van het uitstaande bedrag ad **$ 122.535.000** is rond $ **117** millioen geconverteerd, waarvan $ 116 millioen op basis van f **2.50** en $ **1** millioen op basis van f **2.45.** In Nederland is rond $ **109 5** millioen ter conversie aangeboden, in Indië $ **6.9** millioen en in New York $ **640.000.** (Keesings Financieel Archief) **(1191** B.)

I. SPANJE. — Bezoldiging van geestelijken. —
Dank zij den steun van de Katholieke rechterzijde heeft de Spaansche Kamer met groote meerderheid besloten om aan de lagere geestelijkheid in Spanje, die door de scheiding van kerk en staat financieel sterk is getroffen, een jaarlijksche ondersteuning te verleenen tot een bedrag van 16½ millioen pesetas. Dit bedrag staat ongeveer gelijk met tweederde deel van het salaris, dat de hiervoor in aanmerking komende priesters vóór den val van de monarchie ontvangen hebben.
Een voorwaarde is, dat de geestelijken, die deze ondersteuning ontvangen, op den 14en April **1931** een bediening uitoefenen, en dat hun jaarlijksch inkomen niet hooger is dan **7000** pesetas. (El Debate)
(Vorig bericht blz. **849** E.)

K. BELGIE. — Letterkunde. - Prijzen. —
De Vlaamsche letterkundige prijs van **5000** francs, door de Brusselsche voorstad Ukkel jaarlijks uitgeloofd aan een op het grondgebied van deze gemeente wonend schrijver, is ditmaal te beurt gevallen aan den secretaris van de Vlaamsche P.E.N.-club, prof. dr. Franz De Backer, voor zijn nog niet in druk verschenen bundel novellen: ,,De Schoone Herinnering''. De jury bestond uit de heeren Herman Teirlinck, F. V. Toussaint van Boelaere en prof. dr. L. van Puyvelde.
Een Fransche prijs, van hetzelfde bedrag, werd toegewezen aan mevr. Marie Closset (Jean Dominique), voor hare eveneens onuitgegeven verzenbundels: „Voix de l'Amour'' en ,,Sables sans fleurs''.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

L. FRANKRIJK. — Minister-president **Doumergue's** rede. - Eensgezindheid verlangd. —
Minister-president Doumergue heeft op **24** Maart '**34** een rede voor de radio gehouden, welke door alle Fransche zenders verspreid werd. Hij deed daarin een beroep op de eensgezindheid van het land en zei, dat hij de teruggetrokkenheid, waarin hij leefde, verwisseld had met het minister-presidentschap omdat men den burgeroorlog voorspeld had, wanneer hij de re-

geering niet zou aanvaarden. De burgeroorlog is iets verschrikkelijks en brengt het gevaar van nog ernstiger gebeurtenissen mede, n.l. van een vreemde invasie.
Het is de taak van mijn regeering, aldus Doumergue, om een ontspanning teweeg te brengen, de schuldigen te vervolgen en te bestraffen en de moreele gezondmaking tot stand te brengen. Dat beteekent wettelijke hervormingen. Na gewezen te hebben op de noodzakelijkheid van het in evenwicht brengen van de begrooting, verzekering van de stabiliteit der valuta en beveiliging van de spaarders door vermindering van de uitgaven, besloot de minister-president zijn rede met een verwijzing naar den slag aan de Marne. Vandaag, zei hij, moeten wij een nieuwen slag aan de Marne winnen om den financieelen toestand van Frankrijk krachtig te maken en alle andere moeilijkheden te overwinnen. Dat zal gelukken als Frankrijk eensgezind blijft. De wereld slaat Frankrijk gade. Zij zal kunnen vaststellen, dat Frankrijk opnieuw zichzelf gered heeft. (Le Temps, Le Journal)

26 MAART 1934

A. **DUITSCHLAND. — Deviezennood. —**
Het kabinet heeft, met het doel de deviezenvoorraad van de Reichsbank te vergrooten, een wet aangenomen, waarbij de invoer van buitenlandsche grondstoffen tot het absolute minimum beperkt wordt. Een verdere stap tot het verminderen van de invoeren is het besluit van de afdeeling voor buitenlandsche deviezen om in April aan de importeurs slechts 35% deviezen toe te staan in plaats van 45% gelijk in Maart. (Vaz Dias) **(Transfermoratorium 1168 B.)**

B. **NEDERLAND. — Nederlandsch-Argentijnsche Deviezenovereenkomst. —**
Daar in de voorloopige handelsovereenkomst tusschen Argentinië en het Koninkrijk der Nederlanden is bepaald, dat de onvoorwaardelijke en onbeperkte behandeling van de meestbegunstigde natie wederkeerig zal worden toegekend voor alles, wat betreft de verstrekking van deviezen, wordt in de deviezen-overeenkomst tusschen beide landen — aldus de niet-officieele vertaling in Handelsberichten — het volgende vastgelegd:
a) dat de schikkingen, getroffen ter uitvoering van het stelsel van deviezencontrôle, dat daadwerkelijk in Argentinië wordt toegepast, van dien aard zullen zijn, dat het totaal aan deviezen, voortvloeiende uit den verkoop van Argentijnsche producten naar het Koninkrijk der Nederlanden, zal worden bestemd om — tegen dagkoers en tegen vergunningen, welke — vooraf of op andere wijze) zonder verwijl noch eenige beperking zullen worden verleend — te voorzien in alle aanvragen om deviezen ter overmaking van schulden van Argentinië naar het Koninkrijk der Nederlanden, onder aftrek van een redelijk jaarlijksch bedrag voor de betaling van den dienst der openbare buitenlandsche schuld van Argentinië (nationale, provinciale en gemeentelijke), betaalbaar in andere landen dan het Koninkrijk der Nederlanden;
b) dat het om het even is, in welke muntsoort de Nederlandsche vorderingen op Argentinië en die van Argentinië op het Koninkrijk der Nederlanden zijn uitgedrukt;
c) dat Argentinië uit de deviezen, voortvloeiende uit den Argentijnschen uitvoer naar het Koninkrijk der Nederlanden, de benoodigde deviezen heeft verschaft om alle betalingsbehoeften te bevredigen, die aan de deviezencontrôle-commissie zijn kenbaar gemaakt en ontstaan zijn uit Nederlandsche vorderingen, dateerende van vóór den datum van de onderteekening van deze overeenkomst en na den 1sten Februari 1933, voor wat betreft de handelsvorderingen en den 1sten Mei 1933, voor wat betreft de financieele vorderingen;
d) dat alle Nederlandsche vorderingen, voortvloeiende uit loopende zaken, van welke soort ook — daaronder begrepen de financieele vorderingen van iederen aard, die voortkomen uit de werkzaamheid van Nederlandsche ondernemingen, gevestigd in Argentinië —, waarvan aangifte is gedaan bij de deviezencontrôle-commissie sedert de onderteekening van deze overeenkomst, vanzelf en onvoorwaardelijk iedere meer gunstige behandeling zullen ontvangen, die Argentinië onder welken vorm ook zou verleenen aan de vorderingen van andere landen.
Deze overeenkomst wordt gesloten voor een jaar, te rekenen vanaf den dag van onderteekening. Evenwel, wanneer deze overeenkomst niet is opgezegd een maand vóór de verstrijking van dien termijn, zal zij stilzwijgend als verlengd worden beschouwd voor onbepaalden tijd, zoolang een stelsel van deviezencontrôle in de Republiek Argentinië zal worden toegepast. In dat geval kan zij ieder oogenblik worden opgezegd met een opzeggingstermijn van een maand. (Keesings Financieel Archief)
(Vorig bericht blz. 1158 D.)

C. **NEDERLANDSCHE BANK. — Directie. —**
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend tot wijziging van de Bankwet 1919, waardoor de verplichte minimumbezetting van de directie van de Nederlandsche Bank wordt teruggebracht tot een president, een secretaris en één directeur. Het ligt in het voornemen in verband met het afloopen op 1 April a.s. van een van de twee mandaten der twee directeuren, mr. P. J. C. Tetrode, die niet voor een verlenging van zijn mandaat in aanmerking wenscht te komen, de daardoor ontstane vacature onvervuld te laten. (N. Rotterd. Crt.) **(Vor. ber. blz. 975 E.)**

D. **DUITSCHLAND. — Werkverschaffing. - Financieele plannen. —**
De rijksminister van Financiën, graaf Schwerin von Krosigk, heeft in een rede mededeelingen gedaan over de wijze, waarop de enorme uitgaven voor werkverschaffing, huwelijksleeningen e.d. worden gefinancierd. Onomwonden verklaarde de minister, dat deze gelden worden geleend, dat het voorschotten zijn, welke de regeering opneemt op de in de komende jaren te verwachten ontvangsten. Het verkrijgen dezer middelen veroorzaakt, te zamen met het nadeelig saldo van vorige jaren, een achterstand van zes milliard mark, welken achterstand de minister met een milliard per jaar hoopt „in te loopen". Van gevaar voor de valuta is daarbij geen sprake.
Voorts stelt de minister een flinke verlaging der inkomstenbelasting in het vooruitzicht maar verwacht niettemin een hoogere opbrengst dier belasting, als gevolg van de toenemende eerlijkheid van het publiek. (De Telegraaf) **(V. b. Werkverschaffing 947 A.)**

E. **ITALIE. — Verkiezingen. - Nieuwe Kamer. —**
Volgens officieele mededeelingen bedroeg het aantal kiesgerechtigden 10.433.536. Van het kiezerscorps heeft 96.25 procent aan de verkiezingen deelgenomen. Uitgebracht werden 10.041.997 stemmen, waarvan 10.025.513 ja-stemmen en 15.265 neen-stemmen. Ongeldig waren 1219 stemmen. (Il Popolo d'Italia)
(Vorig bericht blz. 1134 C.)

27 MAART 1934

F. **DE UITVAART EN BIJZETTING VAN H.M. DE KONINGIN-MOEDER. —**
De uitvaart van H.M. de Koningin-Moeder en de bijzetting van het stoffelijk overschot, in den grafkelder der Oranjes en hun Verwanten in de Nieuwe Kerk te Delft, welke plechtigheden op 27 Maart '34 zijn geschied, zijn tot een ontroerende gebeurtenis geworden.
Te Den Haag vulden zich reeds in den vroegen morgen de straten met duizenden en nog eens duizenden, van heinde en verre samengestroomd om getuige te zijn van den laatsten tocht der Koningin-Moeder.
Inmiddels was de Koninklijke Familie met de vorstelijke verwanten van H.M. de Koningin-Moeder en de verdere vorsten en vorstinnen, die voor de plechtigheid zijn overgekomen, in het paleis samengekomen. De oud-Hofprediker, de hoogbejaarde ds. Welter, leidde hier den rouwdienst.
Tegen half elf werd in de nabijheid van het paleis de rouwstoet als volgt opgesteld:
Een detachement van de Koninklijke Marechaussee;
De algemeene troepen-commandant, generaal-majoor Van Andel, met staf;
De Koninklijke Militaire Kapel;
Een luitenant-kolonel (half-colonnecommandant) met adjudant;
Een bataljon infanterie van 4 compagnieën grenadiers en jagers;
Een eskadron huzaren te paard van het 3e halfregiment huzaren;
Een rijknecht-majoor en twee rijknechts te paard;
De waarnemende kamerheer-ceremoniemeester jhr. A. G. Sickinghe en de kamerheer i.b.d. jhr. ir. C. C. Th. Six;
De oud-intendant van Soestdijk, de heer I. W. Groeneveldt, de secretaris van wijlen H.M. de Koningin-Moeder, jhr. C. Witsen Elias en Hoogstderzelver geneesheer dr. C. I. de Jongh;
Zes hofrijtuigen, elk bespannen met twee paarden, bestemd voor de 24 kamerheeren, dragers van het stoffelijk overschot van H.M. de Koningin-Moeder;
Een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, bestemd voor de dragers van de slippen van het rouwkleed;
De opperceremoniemeester van H.M. de Koningin, graaf Du Monceau, gezeten in een hofrijtuig;
De rouwwagen, bespannen met acht paarden behangen met rouwkleeden;
De Koninklijke kroon, benevens de ordeteekens van H.M. de Koningin-Moeder, gehecht op een rood fluweelen kussen;
De vier slippen van het rouwkleed gedragen door de heeren: Jhr. mr. dr. A. G. Schimmelpenninck, waarnemend grootmeester van H.M. de Koningin-Moeder; Juckema van Burmania baron Rengers van Warmenhuizen, hofmaarschalk van H.M. de Koningin-Moeder; Mr. D. J. A. baron van Harinxma thoe Slooten, kamerheer ter beschikking van H.M. de Koningin-Moeder; C. S. Sixma baron van Heemstra, part. secretaris van H.M. de Koningin-Moeder;
De 24 kamerheeren, hierboven bedoeld, gaande aan beide zijden van den rouwwagen;

De chef van het militaire huis, de adjudant-generaal, vice-admiraal b. d. F. Bauduin eii de gouverneur der Residentie, luitenant-generaal jhr. W. Röell, te paard, rijdende respectieveiijli ter rechter- en ter linkerzijde van den rouwwagen;
De officianteii en liet personeel van H.M. de Koningin-Moeder, benevens eenige oudgedienden van liet Waldeckscne hof, te voet;
De officieren der landmacht van liet militaire huis, te paard, rijdeiide twee aan twee, naar ouderdom van rang, de oudsten voor;
De hofdames van H.M. de Koningin-Moeder, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden;
Z. K. H. de Piins der Nederlanden, liertog van Mecklenburg;
Z. D. H. de Vorst van Waldeck Pyrmont, in een liofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast liet recliter- en drie lakeien naast liet linker portier,
Z. K. H. Prins Eugen van Zweden, hertog van Nårke;
Z. K. H. Prins Karel van België, graaf van Vlaanderen, in een hofrijtuig, bespannen niet twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast liet rechter- en drie lakeien naast liet linker portier;
Z. K. H. Prins Felix van Luxemburg;
Z. K. H, Erfgrootliertog van Oldenburg, in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast het rechter- en drie lakeien naast liet linker portier;
Z. H. hertog Adolf Friedricli van Mecklenburg;
Z. D. H. Erfprins van Waldeck en Pyrmont;
Z. D. H. Vorst van Bentheim en Steinfurt in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden. gaande ren hofjager en twée lakeien naast liet rechter- en drie lakeien naast liet linker portier;
Z. D. H. Prins Maximiliaan vaii Waldeck en Pyrmont;
Z. D. H. Prins Georg Wilhelm van Waldeck en Pyrmont;
Z. D. H. Vorst van Wied, in een hofrijtuig. bespannen niet twee paarden, gaande een hofjager en twee lakeien naast liet recliter- en drie lakeien naast tiet linker portier,
Z. H. Prins Hubertus van Saksen Coburg en Gotha;
Z. D. H. Erfprins van Erbach—Schönberg;
Z. D. H. Erfprins van Wied, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande drie lakeien naast elk portier;
Z. Exc. de Iieer J. Bech, minister-president van Luxemburg, vertegenwoordigende de Luxemburgsche regeering, de heer Auguste Collart, kamerheer i.b.d. van H. D. H. de Groothertogin van Luxemburg, zaakgelastigde van liet Groot-Hertogdoin, gezeten in een liofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een lakei naast elk portier;
Luitenant-generaal b.d. jlir. C. L. van Suchtelen van de Haere, groot-officier van H.M. de Koningin;
Jhr. V. E. A. Boreel van Oldenaller, opper-hofmaarschalk van H.M. de Koningin;
Mr. W. J. baron van Lynden, opperkamerheer van H.M. de Koningin, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden, gaande een lakei naast elk portier.
Kolonel Lauhusen, adjudant van Z.K.H. Prins Eugen van Zweden,
Baron Goffinet, oud-ordoniiansofficier van wijlen Z.M. Koning Albert van België, oud-intendant van Hoogstdeszelfs civiele-lijst;
Kapitein Miller, adjudant van Z.K.H. den Prins van Liixeniburg, gezeten in een liofrijtiiig, bespannen niet twee paarden;
Oherst Freiiierr Von Grass en Ober-Forstirieister uiid Ober-Hofjägermeister Von Plötz, gezeten in een liofrijtuig, bespannen met twee paarden;
De hofmaarschalk van H.M. de Koningin. mr. P. F. baron de Smeth, gezeten in een hofrijtuig, bespannen met twee paarden:
De officianten en personeel van H.M. de Koningin, die H.M. de Koninzin-Moeder onder Hoogstderzelver regentschap gediend hebben, te voet;
Kapitein ter zee C. baron de Vos van Steenwijk, adjudant i.b.d. van H.M. de Koniiigin, commandant van liet Koninklijk Instituut vaii de Marine te Willemsoord, toegevoegd aan Z.K.H. Prins Eugen van Zweden;
De majoor van den generalen staf, H. F. M. baron van Voorst tot Voorst, toegevoegd aan Z.K.H. den graaf van Vlaanderen;
De luitenant-kolonel R. H. A. van de Wall Bake, commandant van liet korps rijdende artillerie, toegevoegd aan Z.D.H. den Prins van Luxemburg;
Jhr. mr. dr. J. D. H. de Reaiifort, kamerheer i.b.d. van H.M. de Koningin, secretaris van den Raad van State, toegevoegd aar. Lady May Abel Smith, gezeten in een liofrijtuig, bespannen met twee paarden;
De kransen en bloemen op voertuigen;
Een luitenant-kolonel, commandant van liet tweede militaire gedeelte, met adjudant;
Een batalion marinetroepen;
Het muziekkorps van liet Be regiment infanterie;
Een bataljon infanterie van 3 compagnieën van liet 6e reg. inf.;
Twee batterijen veldartillerie:
Een detachement Kon. Maréchaussée.

Zoodra het laatste gedeelte van den rouwstoet de Hoornbrug bij Rijswijk was gepasseerd, werd dit aan het paleis gemeld en reed een aantal gesloten hofauto's voor, waarin H.M. de Koningin met de Prinses en de overige dames uit haar gezelschap plaats namen. Langs den afgezetten weg werd naar de Hoornbrug gereden vandaar werd de oude weg naar Delft genomen, waar men geruimen tijd voordat de stoet in zicht was, arriveerde. Ook te Delft brandden langs den weg de met rouw omfloerste lantaarns
Onder treffende stilte, ook de treurmuziek zweeg. reed de rouwwagen voort tot op korten afstand van de Nieuwe Kerk te Delft. Toeii zette de Marinekapel het „Wilhelmus" op de oude toonzetting in en onder deze pleciitige tonen werd de kist door de kamerheeren in de kerk gedragen. Hier wachtte H.M. de Koningin. Terwijl de kist door het dwarsschip naar het koor werd gedragen, waar zij op een katafalk werd geplaatst, namen de Koningin, de Prinses en de vorstelijke personen er rondom plaats. Het dwarsschip was geheel bezet met autoriteiten, ministers, staatsraden, deputaties uit de Staten-Generaal, hoogwaardigheidsbekleeders, gezan n en vertegenwoordigers va onderscheidene corporaties en colleges. De kerk was in grijze en witte tinten gesierd, de twaalf pilaren van den grafkelder der Oranjes waren omhangen met parelgrijze banden met afhangende linten. Buiten was alle muziek opgehouden, toen liet kerkorgel, dat voor deze gelegenheid bespeeld werd door den blinden organist W. van Tliienen, liet Waldeckscne volkslied inzette. Op het orgel hadden zich drie bazuinblazers opgesteld; de leiding van het muzikale gedeelte berustte bij Dr. Joh. Wagenaar. Alle aanwezigen zongen daarna gezang 209 : 1 en 3: Wees gegroet, gij eersteling der dagen. Plechtig klonken deze woorden uit den vervolgbundel, begeleid door het kerkorgel en drie bazuinen, door de groote ruimte.
Vervolgeiis iiield de Hofprediker, Prof. Dr. H. Th. Obbink, Hoogleeraar aan de Utrechtsche Universiteit, de volgende rede:
Het moge niemand verwonderen, dat wij liier, staande aan den ingang van een grafkelder, zijn begonnen niet een Paaschlied op de lippen en het lezen van het Paaschevangelie dat ons spreekt van overwinning van den dood door liet leven. Immers hier, bij de lijkbaar van ons aller Koninklijke Moeder, der Vorstin, die zoo wonderlijk bemind was door liet Nederiandsclie Volk, mogen wij niet enkel ons hoofd in droefheid buigen en treuren om den zwaren slag die ons gelield Vorstenhuis ën ons Vaderland heeft getroffen, maar moeten wij ook roemen in de wonderlijke liefde Gods, die den dood zijn scherpen prikkel heeft ontnomen en liet graf van zijn wreedlieid heeft beroofd. Haar, naar het Koninklijk woord, „ons aller hloeder", wier gansche leven één rnaciitig getuigenis was van de liefde van Christus. dragen wij in de ..Stille Week" naar Haar laatste rustplaats, die toch niet „Haar laatste rustplaats" is, want reeds rijst de Paaschzon boven Haar graf. God lieeft Haar zóó begenadigd, Haar, die naast veel levensvreugde, ook veel zware s art lieeft gekend in Haar leven, dat Haar die ééne smart waarvoor Zij vreesde: het oogenblik van liet afscheidnemen van die Haar liet liefste op aarde waren. is bespaard gebleveri. God sloot Haar oogen zoo vredig toe en nam Haar tot Zich zonder scheidingssmart.
En nu staan wij hier en gedenken Haar, deze begenadigde Vrouw. Het zou gemakkelijk zijn bij deze lijkbaar te prijzen en te danken voor alles wat Zij voor ons Land en Volk gedaan lieeft en geweest is. Ja, liet zou gemakkelijk zijn en verleidelijk ook. Er zou veel te zeggen zijn„ veel wat bekend is en nog meer dat niemand weet. Maar wij zullen dat niet doen. Allereerst niet. onidat de Majesteit van den dood verbiedt de grootheid vaii 'een mensch te roemen, maar ook omdat wij daarmee niet zouden spreken in den geest van Haar, die wij straks ten grave zullen dragen.
Hier is iets anders om over te spreken. Dat rijke leven was zoo rijk en heerlijk door de voortdurende gemeenschap met Hem die de bron is van alle waarachtige grootiieid. De liefde van Christus was de stuwkracht van Haar gansche leven. de altijd vloeieride bron van Haar vroomlieid en vreugde, het geheim van Hsar gezegend werk. Christus heeft gezegd, dat wij zoo hebben te leven dat de menschen onze goede werken ziende. onzen Vader, die in den Hemel is, verheerlijken Zoo te leven dat de menschen òns er om prijzen, is al veel, maar méér is liet als liet zoover liomt, dat de menschen òns en ons doen ziende, erkennen dat liier meer is dan menschelijk kunnen en deswege onzen Vader in den hemel verheerlijken voor wat Hij door menschen doet. Zoo was Haar werk en Haar leven.
Zoo zien wij dan nu over menslielijke daden en menschelijke deugden heen naar Hem, uit Wien, door Wien en tot Wien alle dingen zijn en danken Hem voor wat Hij ons Vorstenhuis en ons Land en Volk lieeft geschonken in dit heerlijke leven dat wij zoo noode uit ons leven zullen missen.
En wij kunnen niet nalaten aan deze plaats onze geëerbiedigde Koningin en onze Prinses Juliana gelukkig te prijzen dat God Haar de genade verleent op deze wijze en met zulke gevoelens Haar zoo beminde Moeder en Grootmoeder ten grave te geleiden, eii daarbij zich gedragen te weten door de gebeden van allen die bidden hebben geleerd. Wij weten en getuigen hier niet dankbaarheid aan God dat menschelijke Majesteit zich ootmoedig buigt voor Gods liefde en Christus. God zij geloofd, die ons Volk in Oranje zulk een Vorstenhuis gaf.
Zoo is het dan waarlijk niet enkel rouw die ons hier samenbrengt, maar ons hart is vol van dank en geluk voor Gnds groote liefde, zoo dat wij aan deze lijkbaar Paaschliederen kunnen zingen, liederen der overwinniiig in den mond van sterfelijke menschlen.
Amalia van Solms nam bij Haar huwelijk als levensleuze: „quid reddam Domino" (wat zal ik den Heer vergelden?). Wij doen dat ook iiier bij deze lijkbaar. Wat zullen wij volk van Nederland. den Heer vergelden voor wat Hij ons gaf in dit zoo begenadigde leven? Wij willen elkander liier bij deze lijkbaar beloven dat wij den band tusschen Oranje en Nederland, die ons Land en Volk reeds tot zoo grooten zegen is geweest, niet alleen bewaren maar versterken en daardoor tooneii dat wii bij elkaar beliooren en bij elkander willen blijven en samen ontvangen den zegen dien Gods goedheid ons nog zal willen schenken.
Geloofd zij jezus Christus: Amen.

Na de rede van Prof. Obbink zongen alle aanwezigen, wederom begeleid door orgel en bazuinen, Gezang 273 : 1 en 11: „Beveel gerust Uw wegen" en vers 11: „Hoor onze smeekbeden".
Daarna was het plechtige oogenblik aangebroken, dat de gordijnen, welke de grafkelder der Oranjes aan de oogen van ieder onttrekken, werden weggeschoven en de kist met liet stoffelijk hulsel van Koningin Emma de steenen trap werd afgedragen om te worden bijgezet in de gewelven van'die oude-kerk, waar reeds zoovele groote figuren der dynastie waarmede Zij Haar leven verbonden had, rusten.
Toen de kist in den grafkelder werd gedragen, speelde het orgel, onder bazuingeschal het oude Wilhelmus.
Zoo werd dus Koningin Emina ter kerke ingedragen met het „Mein Waldeck" en werd Zij te ruste gelegd onder de tonen van het Wilhelmus. (Vaz Dias, Algemeen Handelsblad)

(V. b. Overlijden en photo v. H.M. de Koningin-Moeder 1220 A.)

A. ROEMENIE. — Complot tegen het leven van **Koning Carol.** — v
Zeventien vooraanstaande Roemeensche intellectueelen hebben een complot tegen het leven van Koning Carol gesmeed. Allen zijn gearresteerd.
(Adverul, Boekarest)

B. SOEDAN. — In al der **Italianen.** —
Een Italiaansche kolonne heeft de Zuidgrens van Lybie overschreden en een oase in den Engelschen Soedan bezet. De Italiaansche regeering onderhandelt met de Engelsche regeering en zou van haar intenties om verder voort te rukken afzien wanneer Engeland haar grondgebied in Woord-Kenya afstaat.
(Il Corriere della Sera)

C. **NEDERLAND.** — **Economische** Raad - Commissie voor de handelsverdragen. —
Ingesteld is een vaste coinniissie van den Economischen Raad voor de handelsverdragen.
Benoemd zijn: tot voorzitter de heer Er. E. Heldring te Amsterdam; tot secretaris de heer Dr. F. Lieftinck te 's-Gravenhage. (Algem. Handelsblad)

D. **VROUWENBEWEGING.** — Johanna W. A. Naber.
De bekende schrijfster en feministe Johanna W. A Naber werd op 25 Maart '34 75 jaar.
Een twintigtal boekwerken zijn van haar hand verschenen. Na een opleiding op de meisjes H. B. S., de afd. kunstnaaldwerk van de Rijksschool voor Kunstnijverheid en de eerste Kook- en Huishoudschool, begon zij niet het publiceeren van een Handleiding bij het Kunstnaaldwerk. Tweemaal werd Teyler's gouden medaille haar deel. Als presidente van den Nationalen Vrouwenraad is zij het geweest, die veel rechtsstaande. Christelijke vrouwenvereenigingen tot aansluiting wist te bewegen, (N. R. Crt.) **(1212 F.)**

E. **ESTLAND. — Vrijheidstrijders.** —
De Estlandsche minister van Justitie heeft op grond van de u-et tot bescherming van den staat den bond van de fascistische vrijheidstrijders verboden. Alle mandaten zijn nietig verklaard.
(Päewaleht, Tallinn) (Vorig bericht **blz. 1210 L.**)

F. GENEES-, **HEEL-** EN **VERLOSKUNDE. — Rockefeller Foundation.** - Opsporing van de organische basis van **geesteszieken.** —
Naar wij vernemen heeft de Rockefeller Foundation thans voor de tweede maal een bedrag geschonken om de onderzoekingen van Dr. H. de Jong. arts voor neurologie er. psychiatrie te Amsterdam, op grootere schaal mogelijk te maken. Het betreft experimenten, die ten doel hebben opsporing van de organische basis van geesteszieken. Het vori ' jaar werd f **3.500** geschonken en thans f 4.000, waarvoor o.a. **2** assistenten en een laborante worden gehonoreerd. De onderzoekingen vinden plaats in het psychologisch laboratorium der neurologische universiteitskliniek (hoofd prof. dr. B. Brouwer) en in een biochemisch laboratorium, dat door de directie van het Wilhelmina-Gaathuis ter beschikking van Dr. de Jong werd gesteld.
(Vaz Dias) **(Vor.** ber. Geesteszieken **1109 F.)**

G. **FRANKRIJK.** — De federatie **van** oud-strijders stelt **een politiek** program **op.** —
De confederatie van oud-strijders en oorlogsslachtoffers die zich tot dusverre buiten iedere politiek gehouden had, is thans te voorschijn gekomen met een eigen politiek program.
Dit program bevat o.m.: vrouwenkiesrecht, ontbinding van de Kamer en uitschrijving van nieuwe verkiezingen; de oud-strijders zullen steeds in **hun** eigenschap van oud-strijders moeten optreden en er **voor** waken zich **op** sleeptouw te laten nemen door een of andere politieke partij; zij zijn krachtige voorstanders van het republikeinsch regiem en vastbesloten de **beginselen,** die daarvan de basis vormen, te verdedigen; zij eischen herstel in den staat van **fiscale** rechtvaardigheid, verlaging van de kosten **van** levensonderhoud, krachtig optreden tegen **corruptie,** volledig licht in de thans hangende schandaalaffaire; zij zijn verder tegenstanders van herwapening van de landen, die bij verdrag werden ontwapend en overtuigd van de noodzakelijkheid van contrôle op de wapeningen: verder is de onafhankelijkheid van Oostenrijk een programpunt, (Le **Matin**)

H. UITVINDING. — **Een berekeningstoestel** voor luchtafweergeschut. —
De marine-medewerker van de Daily Telegraph meldt, dat de Engelsche vloot een contrôletoestel voor luchtdoelgeschut in gebruik heeft genomen, waardoor het percentage treffers op vliegeade doelen van 3 pct. verhoogd wordt tot ongeveer 16 pct. Bij proefnemingen met het nieuwe contróletoestel dat den naam van „Predictor" draagt en reeds door Amerikaansche en andere buitenlandsche marine-instanties zou zijn aangekocht, is een vliegend doel beschoten, dat zich **met** een snelheid **van meer** dan 300 K.M. per uur **op een** hoogte van ongeveer **1600** meter voortbewoog. Onder deze moeilijke omstandigheden heeft men 29 pct. treffers gemaakt Het contróletoestel wordt door zes **man** bediend en is eigenlijk een soort rekenmachine, die de hoogte en de snelheid van het vliegende doel met groote nauwkeurigheid en betrouwbaarheid berekent.
(Daily Telegraph)

I. KANKERHUIZEN. —
In de „Revue Générale des Sciences" doet Dr. Victor Rambeau mededeeling omtrent het resultaat van een onderzoek naar den invloed van geologische formaties in zekere deelen der wereld op het ontstaan van kanker.
Zijn onderzoekingen strekten zich over drie Duitsche steden uit en toonden volgens hem aan, dat de daar voorkomende kankergevallen gewoonlijk werden aangetroffen in huizen, gebouwd boven breuken in Be geologische structuur van den ondergrond.
In de eerste stad omderzocht hij **24** huizen met **129** bewoners, van wie 10 aan kanker stierven. Tevens bleek hierbij, dat de noodlottige invloed der geologische formatie zich in het bijzonder deed gelden in oude huizen, zoodat ook de tijd op de ontwikkeling der ziekte niet zonder invloed is.
In het tweede stadje, gelegen in de bergen op een bodem, die een combinatie was van lei en grijzen zandsteen, bleken van 156 bewoners van **34** huizen 37 te zijn gestorven, van wie 8 aan kanker. Ook hier waren de gevallen van kanker alle in oude huizen voorgekomen.
Het onderzoek naar de gevallen van kanker in **20** huizen van het derde stadje toonde aan, dat deze nauwkeurig de lijn hadden gevolgd van de breuken in den ondergrond, terwijl alle bewoners van zeven huizen, gebouwd op vasten bodem een uitstekende gezondheid genoten. (Revue Générale des Sciences)
(Vorig bericht **blz. 1174** D.)

28 MAART 1934

K. **SHEBA.** — Ontdekt. —
André Malraux, die met zijn boek La condition humaine den Prix Goncourt heeft gewonnen en daardoor in de gelegenheid werd gesteld een vliegtocht te maken naar Arabië, heeft de geheimzinnige stad van de Koningin van Sheba ontdelct. Volgens Malraux bestaan nog 20 torens of tempels dezer stad, gelegen in het Noorden van de Ruba-el-Rhali. (Le Temps)

L. NEDERLAND. — **Motorrijtuigen** - Invoer **in** 1933.
Het aantal motorrijtuigen in **1933** in Nederland ingevoerd is als volgt:

Personenauto's incl. chassis	**14.385**
Bedrijfsauto's „ „	**2.514**
Tractors	**173**
Totaal . .	**17.073**

(Centraal Bureau voor de Statistiek) (951 B.)

A. RADIO. — **Perè** Lhande - Verbod ingetrokken. —
De moeilijkheden, die sinds 1 Jan. aan de uitzending van de religieuze voordrachten van pater Lhande te Parijs in den weg werden gelegd, zijn opgeheven en daarmee tevens de belemmeringen tegen de andere bestaande zenduren over godsdienstige onderwerpen. De godsdienstige uitzendingen in Frankrijk zijn-opnieuw toegelaten. (De Maasbode) (Vor. ber. 1213 H.)

B. JAPAN. — Het vergaan van den torpedojager Tomotsoeroe. —
De torpedobootjager Tomotsoeroe, die in de Japansche wateren is omgeslagen en waarbij 110 menschen zijn omgekomen, was een der eerste booten van het type waarvan nog zestien zouden worden gebouwd. De Japansche regeering meldt, dat zij hetzelfde type niet meer zal gebruiken. (Dempo Tsoesin)

C. NEDERLAND. — Personeelspolitielc der overheid in verband met de werkloosheid. - **Huwende** en *ge*huwde ambtenares. —
De minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de colleges van Gedeputeerde Staten een ronoschrijven gericht, waaraan het volgende is ontleend:
In verband met het feit, dat de hier te lande nog steeds heerschende werkloosheid in ernstige mate haar gevolgen doet gevoelen, komt het mij gewensclit voor. dat de Overheid ook in haar personrelspolitiek daarmede rekening zal houden door een betere verdeeling van den arbeid over de beschikbare arbeidskrachten, niet name ook ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid, zooveel mogelijk te bevorderen.
Aan de in de provinciale en gemeentelijke ambtenarenreglementen opgenomen of nog op te nemen bepalingen betreffende ontslag aan de huwende ambtenares zal streng de hand moeten worden peliouden.
Verder dient ook het voorschrift, dat de gehuwde ambtenares, tenzij zii kostwinster van een eezin is, bij afvloeiing den voorrang heeft, streng gehandhaafd te worden en dient zoo een zoodanige bepaling nog niet is opgenomen, deze alsnog te worden vastgesteld en in afwachting daarvan, in voorkomende gevallen daarmede steeds rekening te worden gehouden.
Het voreristaande zal uiteraard in niet minder strenge mate dienen te gelden ten aanzien van personeel op arbeidscontract werkzaam.
Voorts verdient het aanbeveling, vrouwelijke arbeidskrachten, die niet werkzaam zijn in specifiek vrouwelijke beroepen, te vervangen door mannelijke arbeidskrachten. -
Voorzoover het betreft ambtelijk aangesteld personeel, dient dit geleidelijk. bij voorkomende vacatures te geschieden, terwijl ten aanzien van vrouwelijk personeel, op arheidsconiract werkzaam, zoo noodig onmiddellijk tot vervanging door mannelijk personeel kan worden overgegaan.
Eveneens ware aan personeel, dat aan zijn ambtelijke of contractueele bezoldiging een behoorlijke bestaansmogelijkheid ontleent, in het algerneen geen verlof te verleenen, tor liet verrichten van nevenwerkzaamheden, het drijven van handel of nering, enz.
Voorzoover te dezen aanzien nog geen beperkende bepalingen in de diverse rechtspositieregelingen zijn opgenomen, acht ik het gewencclit, dal zulks *alsnog* zal *geschieden*, opdat het bekleeden van nevenbetrekkingen enz. verboden of beperkt worde, dan wel aan een bijzondere vergunning, die slechts in uitzonderingsgevallen ware te geven, zal gebonderi zijn.
De minister verzoekt ten slotte, de gemaakte opmerkingen ook ter kennis van de gemeentebesturen te brengen. (Het Vaderland)

D. NEDERLAND. — Algemeene Kunstzijde-Unie. -
Uitgifte f 10.000.000 5½% obligatiën. —
Het bestuur van de A.K.U. deelt mede, dat zij heeft uitgegeven f 10.000.000 5½% obligatiën, in coupures van f 1000. Houders dezer obligatien hebben het recht tot en met 2 Jan. 1939 deze in te wisselen tegen 1½ gewone aandcelen der maatschappij. Als basis van verrekening wordt genomen de nominale waarde der asndeelen van de Mij. ten tijde der omwisseling. Het nominale bedrag der obligatiën wordt ten volle in betaling aangenomen, terwijl eventueele verschillen tusschen de nominale waarde van de obligatiën en de nominale waarde van 1½ gewone aandeelen der Mij. over en weer in contanten verrekend zullen worden.
(Keesings Financieel Archief j

E. AMSTERDAM. — Gemeenteraad. - Vermindering van presentie-gelden. —
De gemeenteraad heeft op 22 Maart '34 besloten de presentiegelden van den Raad te verminderen van f 32.000 op f 28.800. Oorspronkelijk was door het Seniorenconvent de vermindering voorgesteld van f 32.000 op f 25.600.
Een voorstel om een vrije telefoon te geven aan de raadsleden tot een aantal gesprekken van 1500 per half jaar werd z.h.s. aangenomen, nadat verworpen was om de vrije telefoon geheel af te schaffen.
(Vaz Dias)

F. SPANJE. — **Vlootbouw.** —
Het Spaansche parlement heeft op 22 Maart '34 het ontwerp inzake vlootbouw, waarvoor 83.000.000 pesetas worden uitgetrokken, goedgekeurd. (El Sol)
(Vorig bericht blz. 1054 D.)

G. KUNST. — Nederlanders in het Academisch Corps van Antwerpen. —
In het Academisch Corps te Antwerpen werden als leden benoemd de Nederlanders: de kunstschilders I. Israëls, Jan Sluyters, de bouwmeester Berlage en de kunstcriticus A. Plasschaert.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

H. TINVERBRUIK. —
In het Maart-overzicht van het Haagsche Statistische Bureau van de International Tin Research and Development Council is een tabel opgenomen, die een aanwijzing geeft van de vergelijkende industrieele bedrijvigheid in de afgeloopen drie jaren in verschillende landen, zooals die wordt aangeduid door het tinverbruik. De tabel geeft het volgende overzicht:

	Tinverbruik in tons, twaalf maanden, geëindigd Januari 1934	1933	1932
Ver. Staten	57.835	35.813	59.343
Ver. Koninkrijk . . .	20.109	18.869	20.329
Duitschland	10.234	9.359	10.380
Frankrijk	9.900*	9.009	9.869
Italië	4.200*	3.556	3.517
Rusland	3.625	3.483	5.534
Japan	3.430*	3.237	3.353
Britsch-Indië	2.000*	2.397	2.153
Totaal	111.333	85.723	114.478

* Voorloopig cijfer.
(Intern. Tin Research and Development Council)
(Vorig bericht blz. 1029 A.)

I. **FINLAND.** — Handelsverdrag met Duitschland. —
Na een tarievenoorlog van vele maanden is het handelsverdrag met Duitschland op 26 Maart '34 onderteekend. (Hufvudstadsbladet, Helsinki) (1123 D.)

K. **DUITSCHLAND.** — Begrooting 1934 aangenomen.
In de zitting van 22 Maart '34 heeft het rijkskabinet de door den rijksminister van Financiën ingediende en gemotiveerde ontwerp-begrooting voor het jaar 1934 aangenomen. Deze begrooting sluit in inkomsten en uitgaven met rond 6,4 milliard mark.
Op de begrooting zijn de militaire en luchtbeschermingsposten vergroot. Voor luchtbescherming bedraagt de ruim twee maal zoo groote raming 50 millioen M. terwijl nog 120 millioen M. zijn uitgetrokken voor luchtverkeer. De begrooting voor leger en vloot bedraagt resp. 570 en 127 millioen.
De S.A. en de vrijwillige arbeidsdienst vragen 230 millioen, de pensioenen voor oudstrijders en S.A.-veteranen 1000 millioen. Niet-terugkeerende uitgaven voor leger en vloot bedragen resp. 78 en 110 millioen.
De totale begrooting beloopt bijna 6500 millioen, hetgeen een vergrooting met 500 *millioen* beteekent.
(Berl. Tageblatt) (Vorig bericht blz. 880 A.)

L. **ARABIE.** — Strijd tusschen Sa'oedie en Jemen. —
Troepen van den Iman van Jemen hebben grondgebied van het Sa'oedietisch koninkrijk bezet. Koning Ibn Sa'oed van Sa'oedië heeft een krijgsmacht gezonden om het bezette gebied te heroveren.
(Al-Ahdul-Jadid) (Vorig bericht blz. 593 E.)

M. **BELGIE.** — Werkloosheid. —
Officieele werkloosheidcijfers December 1933: 194.579.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) (Vor. ber. 1129 E.)

29 MAART 1934

A. ZUID-AFRIKA. — **Franz** Reitz overleden. —
Franz Wilhelm Reitz, oud-president van den Oranje Vrijstaat, is te Kaapstad op 27 Maart '34, 89 jaren oud, overleden.
Met Reitz verdwijnt weder een der groote figuren, die aan den Boerenoorlog herinneren. Reitz eigenlijke politieke loopbaan begon in 1888, toen hij Brand als president van den Oranje-Vrijstaat opvolgde. Hij stelde direct pogingen in het werk om een bondgenootschap tot stand te brengen met het naburige Transvaal, waarbij de beide vrijstaten zich tot wederzijdsche hulpverleening in geval van militairen aanval verbonden. Onder invloed van Reitz nam de Volksraad in 1895 een resolutie aan, die een soort federatieven bond tusschen de beide staten bepleitte. Reitz moest in dit jaar wegens zijn zwakke gezondheid het presidentschap opgeven, waarna hij te Pretoria de rechtspractijk weder opnam, eerst als advocaat, later als rechter. Het duurde echter niet lang, of Transvaal deed een beroep op hem ten behoeve van de functie van staatssecretaris als opvolger van dr. Leyds. In deze kwaliteit stelde hij het ultimatum aan Engeland kort voor het uitbreken van den Boerenoorlog in October 1899.
Reitz werd in 1844 te Swellendam, in Zuid-Afrika geboren. Hij werd te Kaapstad grootgebracht en studeerde te Londen in de rechten, waar hij als Barrister werd toegelaten. In 1868 keerde hij naar Zuid-Afrika terug, waar hij zich als advocaat bij het Hooggerechtshof liet inschrijven en later president van het Hof van Beroep te Bloemfontein werd.
Reitz heeft veel gedaan voor de taal en cultuur der Zuid-Afrikaanders, weswege hij in 1927 tot eerelid van de universiteit van Kaapstad werd benoemd.
(N. Rott. Crt.)

B. OOSTENRIJK. — **Een** Katholiek jeugdfront. —
Naar de „Reichspost" meldt, heeft kardinaal Innitzer de Katholieke jeugdbonden ter bescherming van de vaderlandsche belangen vereenigd in het „Oesterreichische Jungfront".
Tot leider van het font is door den kardinaal de op het gebied van het maatschappelijk jeugdwerk bekende jeugdleider Hans Scheffel benoemd.
Het „Oesterreichische Jungfront" vertegenwoordigt thans de belangen der Katholieke jeugd op vaderlandsch en staatsburgerlijk gebied.
(Reichspost, Weenen)

C. **FRANKRIJK.** — „Februari-club". —
Onder den naam „Februari-club" (een naam die verband houdt met de onlusten te Parijs in Februari) is door vertegenwoordigers van een reeks vereenigingen een anti-communistische en anti-kapitalistische beweging gesticht voor een „Fransche revolutie".
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Boeddhisme op Java.
Naar het Bat. Nbl. van 10 Febr. '34 schrijft, bevindt zich op Java thans de eerwaarde Bhikkhoe (monnik) Narada Thera, Boeddhistisch monnik van Ceylon, vergezeld van twee zoogenaamde „dayaka's".
Dit bezoek is een gevolg van de in den laatsten tijd steeds meer op den voorgrond tredende propaganda voor de Boeddhistische leeringen, hier te lande, voornamelijk gevoerd door de Java Section van The International Buddhist Mission in samenwerking met The Java Buddhist Association.
Het bezoek van den eerwaarde, Narada Thera, is een historisch feit voor Java. De Thera is namelijk de eerste monnik sedert de Middeleeuwen, die hier voet aan wal heeft gezet.
Hier moge wellicht worden gemeld, dat er op Java ook verschillende Europeesche Boeddhisten zijn. Tevens bevat de religie van de hier wonende Chineezen zooveel Boeddhistische elementen, dat bijna elke Chineesche tempel gedeeltelijk aan den Boeddhistischen eeredienst is gewijd, terwijl vooral in den laatsten tijd herhaaldelijk door de Europeesche leiders van de Boeddhistische organisaties op Java van deze tempels wordt gebruik gemaakt voor het houden van diensten, predikingen, enz.
Het verdient vermelding dat het Boeddhisme eene religie zonder priesters is. De monniken (bhikkhoes) zijn diegenen die al het zoogenaamd wereldsche hebben vaarwel gezegd, teneinde zich uitsluitend bezig te houden met de verkondiging der leer en het persoonlijk streven naar de Verlichting, het hoogste doel van den Boeddhist. De vergadering of liever: het totaal der monniken van het verleden, heden en de toekomst, inclusief de Boeddha zelf, wordt „Sangha" genoemd. De leeke-aanhangers van het Boeddhisme noemt men Oepasaka's. (Bat. Nieuwsblad)

E. **IERLAND.** — **Diplomatiek** precedent. —
Een officieele mededeelin,: houdt in, dat McDowell, de nieuwe Amerikaansche gezant te Dublin, zijn geloofsbrieven heeft overhandigd aan president De Valera en niet, zooals tot dusver gebruikelijk, aan den gouverneur-generaal, als vertegenwoordiger van den Engelschen koning. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

F. **BELGIE.** — Instituut voor landbouwstudie voor Belgisch **Congo.** —
Op 24 Maart '34 had te Brussel de instelling plaats van het Nationaal Instituut voor de landbouwstudie in Belgisch Congo. Koning Leopold III en de minister van Koloniën, Tschoffen, waren tegenwoordig.
(Gazet van Antwerpen)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Amerikaansche** Federatie van den Arbeid. - Regeling van het geschil **in** de auto-industrie. —
Het recht van de Amerikaansche arbeiders om zich te organiseeren, zooals dit is vastgelegd in artikel 71 van de wet op het nationaal herstel is nu, na maanden van argumenteeren en tegenstrijdig interpreteeren door officieele instanties, door President Roosevelt duidelijk vastgelegd.
De President heeft verklaard:
1. dat de arbeiders het recht hebben zich in een groep of groepen te vereenigen;
2. dat deze groepen hun vertegenwoordigers kunnen aanwijzen door vrije verkiezingen en dat deze vertegenwoordigers gezamenlijk door de werkgevers ontvangen zullen worden; zij zullen verder geschillen moeten zien op te lossen en de arbeidsvoorwaarden bevorderen;
3. dat discrimineerende maatregelen van de werkgevers tegen de werknemers wegens hun arbeidsorganisatie of andere „onjuiste" redenen, belet zullen worden.
De vaststelling van deze punten, welke de basis vormen van de regeling van 25 Maart '34 van het geschil in de auto-industrie, dat op dusdanige wijze is opgelost, wordt beschouwd als een succes voor de Amerikaansche Federatie van den Arbeid.
(New York Herald, Parijs) (Vor. ber. Nira **1224** F.; **Arbeidsraad 1096** H.)

H. **BELGIE.** — **Fransch-Belgische** bespreking. - Duitschland's herbewapening. —
Over de besprekingen, welke op 27 Maart '34 te Brussel hebben plaats gevonden tusschen den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken, Louis Barthou en den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, Paul Hymans, wordt het volgende communiqué gepubliceerd:
„Louis Barthou en Paul Hymans hebben op 27 Maart 1934 den Europeeschen toestand besproken. Zij hebben hun overeenstemming geconstateerd ten aanzien van het gevaar van een herbewapening van Duitschland. Zij hebben zich eveneens bezorgd getoond over de gevolgen welke bewapeningswedloop met zich zou brengen. Om deze gevaren te bezweren hebben zij het sluiten van een Internationale Conventie, welke

ernstige garanties moet bevatten voor den vrede, in het oog gevat. De bespreking had vervolgens plaats over de verschillende kwesties, welke den regeeringen der beide landen aangaan. Het onderhoud heeft op essentieele punten overeenstemming opgeleverd tusschen beide regeeringen.
(De Nieuwe Gazet. Antwerpen) (Vor. ber. 1216 G.)

A. **OOSTENRIJK. — Militaire organisaties vereenigd - Eén „Vaterländische Front" onder Dollfuss. —**
Het vergelijk, dat door den bondskanselier Dr. Dollfuss, den leider van de „Heimwehr" Starhamberg en den secretaris van het „vaderlandsche front", Stepan, buiten medewerking der vice-kanselier Fey, getroffen is, leidt tot de volgende regeling:
Alle militaire organisaties worden samengevat in de „Wehrfront" en ingedeeld bij het „Vaderlandsche front".
Leider van de „Wehrfront" is Starhemberg.

Prins Starhemberg

Het „Vaterländische Front" staat onder dr. Dollfuss. Vice-kanselier Fey en dr. Schuschnigg, minister van Onderwijs en tot dusver leider van de „Sturmscharen", treden uit het verband.
De afzonderlijke organisaties blijven voortbestaan binnen het nieuwe geheel.
Het „Vaderlandsche front" wordt tot Oostenrijksche staatsbeweging geproclameerd. Het aantal mannen, die ertoe zullen behooren, wordt gereduceerd tot **30 à 40.000.** De financieele lasten zullen op dezelfde wijze als voorheen worden verdeeld. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **1011 C.**)

30 MAART 1934

B. VEREENIGDE STATEN. — Betaling aan de oorlogsveteranen. — De Senaat heeft op **28** Maart **'34** met de vereischte meerderheid van twee derden het veto van president Roosevelt tegen het wetsvoorstel inzake ondersteuning van tot arbeid onbekwame oudstrijders en ambtenaarssalarissen overstemd. Het wetsvoorstel heeft hiermede kracht van wet gekregen en belast nu de begrooting met **230** millioen dollar, waar geen dekking voor is. (N Y. Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. **1210 O.**)

C. LUCHTVAART. — Een zweefvliegtuig met motor. Het Duitsche Nieuwsbureau meldt uit Breslau, dat op het Gandauer-vliegveld proeven zijn genomen met een zweefvliegtuig, voorzien van een motor.
Het toestel is in acht weken door jeugdige werkloozen, onder leiding van ingenieur dr. Widok, vervaardigd. De constructie is van de Zweedsche vliegtuigfabriek Edmund-Schneider-Grunau. De motor, een twee-cylinder van **16** P.K. met een gewicht van slechts **22** K.G., is door ingenieur Koeller-Wittenberge geconstrueerd. De vleugelschroef is boven het draagvlak aangebracht.
De eerste vlucht duurde ongeveer tien minuten. Op **200** M. hoogte werd de motor afgezet en het vliegtuig daalde in groote S-bochten. (Duitsch Nieuwsbureau)
(Vorig bericht blz. **924** C.)

D. ZWITSERLAND. — **Regeering. - Mutaties. —**
Tat opvolger van het afgetreden lid van den Bondsraad, Musy, is tot leider van het departement van Financiën benoemd, Philipp Etter, sedert **1930** Lid van den Stendenraad. (Journal de Genève) **(1225** B.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Acte van navigatie. —
President Roosevelt heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij in de toekomst alle Amerikaansche producten, welke zijn vervaandigd met behulp van regeeringscredieten, met Amerikaansche schepen moeten worden verzonden.
Uitzonderingen zijn slechts toegestaan, wanneer een officieel bewijs wondt voorgelegd, dat geen Amerikaansche schepen ter beschikking zijn. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Scheepvaart **205** F.)

F. NEDERLAND. — **Nederlandsch** Fabrikaat. - **Reizende tentoonstellingstrein. —**
De reizende tentoonstelling van Nederlandsche Industrie, georganiseerd door het Bestuur van de Vereeniging „Nederlandsch Fabrikaat", heeft van **3** Januari **'34** af tentoonstelling gehouden te Gouda, Alkmaar, Zaandam, Beverwijk, Hoorn, Apeldoorn, Dordrecht, Veenendaal, Leiden, Woerden, Hilversum, Amersfoort. De laatste tentoonstelling te Amersfoort gehouden, vond plaats van **21** t/m **23** Maart **'34.**
Deze geheele tentoonstellingsreis is een groot succes geworden en werd beaocht door ongeveer ruim **36.000** personen, terwijl de filmvoorstellingen, die aan elke tentoonstelling voorafgaan, werden bezocht door ongeveer **3600** personen. In breeden kring is door deze **12** tentoonstellingen wederom in verschillende steden van ons land de daadwerkelijke belangstelling voor hetgeen in Nederland wordt vervaardigd sterk verhoogd, terwijl de zakelijke resultaten van de deelnemers grooten reden tot tevredenheid gaven.
(Vor. ber. **Oranjetrein 862** B.)

G. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. —**
De Senaat te Washington heeft het wetsontwerp van Tydings en McDuffie, waarbij de Philippijnen hun onafhankelijkheid krijgen, met **68** tegen 8 stemmen aangenomen. Het gaat thans ter onderteekening naar het Witte Huis.
Met **44** tegen **28** stemmen werd een voorstel van Senator King verworpen, waarbij de onafhankelijkheid binnen drie jaar van kracht zal worden.
Het voorgestelde wetsontwerp voorziet in de bijeenroeping van een constitutioneele conventie te Manilla in October **1934,** ten einde een grondwet te ontwerpen voor een gemengde regeering, die gedurende een overgangsperiode van tien jaar het bewind in handen zal nemen, waarna de Philippijnen volledig onafhankelijk nullen worden. Na de volledige onafhankelijkheid zullen de Amerikaansche militaire troepen worden teruggetrokken en zullen de Vereenigde Staten slechts het recht houden tot vestiging op de Philippijnen van een vlootbasis en een petroleumstation.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (Vor. ber. **blz. 1003** C.)

H. ENGELAND. — **Frankrijks** tarieven. - **Verdere** beperkingen. —
Er is een nieuw stadium ingetreden in de handelsbesprekingen tusschen Frankrijk en Engeland. Frankrijk heeft het invoercontingent voor koper, nikkel en andere metalen met **75** verlaagd tot **25%** van den invoer van **1932.** De op **27** Maart '34 door Frankrijk bekend gemaakte nieuwe contingentverlaging heeft in Engeland groote beroering te weeg gebracht, aangezien het handelsconflict tusschen de beide landen in-

dertijd ontstaan is, door de vermindering van bepaalde Fransche invoer-contintgenter, met 75%, terwijl andere landen minder scherp dan Engeland werden behandeld. In Engelsche kringen is men het over de gevolgen van deze nieuwe contingentvermindering nog niet eens, temeer omdat de Fransche regeering zich het recht voorbehoudt, de nieuwe contingenten met 300% in bepaalde gevallen te verhoogen. Indien deze nieuwe contingenteeringen alle landen gelijkelijk treffen, dan zou Engeland moeilijk daartegen iets kunnen doen. (Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht **blz. 1171** B.)

31 MAART **1934**

A. HET OVERLIJDEN VAN **KONINGIN EMMA. — Dagorder** van den **commandant** van het **veldleger. —**
De commandant van het veldleger, luitenant-genera jhr. W. Röell, heeft op 28 Maart '34 den volgenden dagorder uitgegeven:
Met heeft H.M. de Koningin behaagd, Hoogstderzelver hooge tevredenheid uit te spreken over de houdiitg en de verrichtingen, van alle troepen en andere gedeelten der weerniaclit, welke in mijn functie van gouverneur der Koninklijke Residentie te mijner beschikking waren gesteld voor dienstvervulling bij de plechtige teraardebestelling van het stoffelijk overschot van H.M. de Koningin-Moeder op **27** Maart j.l.
Ik noodig de er bij betrokken commandanten uit, het vorenstaande ter kennis van voormelde troepen en verdere gedeelten der weermacht te brengen.
(Vorig bericht blz. **1227** F.)

B. **NEDERLAND. — Nederl. Reedersvereeniging. —**
In de op 28 Maart '**34** gehouden vergadering van de Nederlandsche Reedersvereeniging heeft de voorzitter, de heer D. Hudig, een rede uitgesproken, waaraan het volgende is ontleend:
Van hetgeen den reeders in het derde crisisjaar ten deel is gevallen valt helaas in het geheel geen goeds te zeggen. Met te rneer recht mag van teleurstelling gesproken worden. omdat de aan reeders opgelegde strijd om het bestaan moet worden gevoerd onder geheel buiten hun macht liggende omstandigheden die normale concurrentie op gelijke basis met andere landen: waartegeri de Nederlandsche reeder steeds opgewassen bleek; onmogelijk maakt.
Kornt in dezen toestand niet spoedig een wijziging ten goede, dan zal de strijd om het bestaan niet lang meer kunnen worden volgehouden en liet gevaar dreigen, dat een belangrijk gedeelte der Nederlandsche koopvaardij het onderspit zal nioeten delven. De geheele wereldscheepvaart verkeert door de vermindering van het internationale verkeer van personen en goederen in zeer zorgelijke omstandigheden. De scheepvaart onder Nederlandsche vlag is daarenboven extra zwaar getroffen in haar concurrentievermogen, doordat de depreciatie van het ruilmiddel de reeders in vele andere zeevarende landen in staat heeft gesteld de exploitatiekosten met een aanzienlijk percentage te verminderen. Met één slag werden daardoor de internationaal bestaande toestanden op scheepvaartgebied grondig en ten nadeele van het Nederlandsclie reederijbedrijf verstoord. Immers tegenover de vrachtinkomsten, die voor de reeders van alle landen nagenoeg overeenkomen, staan in de meeste landen, met welke wij op zee moeten concurreeren, nominaal op hetzelfde peil gebleven uitgaven, die in gedeprecieerde valuta voldaan kunnen worden. Dit belangrijke, wellicht tijdelijke, voordeel mist de Nederlandsche reeder en hieruit is zijn achterstand te verklaren. De valutadepreciatie in andere zeevarende landen heeft aan de Nederlandsche koopvaardij een niet met gewone middelen te herstellen slag gegeven. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht Scheepvaart **519 G,)**

C. NEDESLAND. — **Leening** van f **900 millioen** - Eerste- en Tweede Kamer aangenomen. —
Het wetsontwerp tot het aangaan van een of meer geldleeningen tot een bedrag van 900 millioen, met het doel eenige leeningen van hoog rentetype te converteeren, is op 28 Maart door de Tweede Kamer aangenomen. Op 29 Maart heeft de Eerste Kamer, die met spoed het wetsontwerp in de afdeelingen had onderzocht, dit voorbeeld gevolgd.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1206** C.)

D. HET OVERLIJDEN VAN KONINGIN **EMMA.** —
Radio-toespraak van de Koningin. —
De Koningin heeft op 31 Maart 1934 een radio-rede gehouden over de beide Nederlandsche zenders, die ook naar de Nederlandsche overzeesche gewesten is uitgezonden. De rede werd door de Koningin uitgesproken in haar bank in de Groote Kerk te Den Haag en luidde als volgt:
Mijn gedachten gaan naar U allen uit in deze droeve dagen en Ik wensch U door dit gesprek door de radio een blijk te geven van mijn innig medeleven in hetgeen voor U allen een droefenis bleek te zijn.
Zij, die voor ons allen een Moeder is geweest, is tot Gods heerlijkheid ingegaan, Haar liefhebbende hart heeft U allen omvat. Zij wist zich in te denken in de nooden en behoeften van geheel ons Volk, zoowel hier te lande als in de overzeesche gewesten. Zij heeft steeds alles gedaan, wat in haar vermogen was, om deze te verzachten en te lenigen. Zij verstond het ook blijde te zijn met de blijden en in hun vreugde te deelen.
Als Volk in gedachten samen te staan om dit sterfbed, doet een heel bijzondere en hechte onderlinge band ontstaan en verlevendigt op zoo bijzondere wijze ons aller saamhoorigheidsgevoel. Diep ontroerd dank ik u daarvoor, en voor uw liefde en trouw, haar gedurende Haar lange en zegenrijke leven betoond. Voor het geluk en de zonneschijn, die Gij daarin hebt gebracht, voor uw warme belangstelling en medeleven tijdens Haar ziekbed en voor de laatste hulde, zoo in bloemen als op andere wijze tot uiting gebracht. De ontroerende bewijzen van aanhankelijkheid aan Haar baar en bij de ter aarde bestelling van haar stoffelijk overschot betoond, hebben Mij diep getroffen. Gij hebt daarmede de schoonste kroon op haar leven gezet.
Innig dank ik U ook namens de Mijnen voor Uw hartelijk medeleven en voor de ontelbare blijken van deelneming, van U ontvangen. Bij allen weemoed, welke door het hart gaat van het kind, dat haar moeder moest afstaan is het onvergetelijk heerlijk te ervaren de liefdevolle hand van God. die alles zoo beschikt heeft.
Zij heeft niet beseft, dat Haar krachten de hooge, sloopende koortsen niet zouden kunnen weerstaan. Zij is in de armen van haar Heiland ingeslapen, zonder het namelooze lijden van afscheid nemen te hebben moeten ondergaan, zich ook in de laatste dagen van Haar leven omringd wetend van hen, die Haar het liefste waren. Thans, waar wij haar moeten missen, zooals wij Haar steeds zoo gaarne bij ons en om ons zagen, blijft het belangrijkste, Zij en Haar liefde ons omringen.
Zij trachtte steeds een zegen te zijn voor ons allen. Ik besluit met den wensch, dat deze zegen zich voor U en voor Mij moge uitstrekken tot ver over hare groeve.
Ik heb gezegd. (Vorig bericht **1233** A.)

E. VEREENXGDE STATEN. — **Vlootbouw. —**
In het door president Roosevelt onderteekende Vinsonvlootbouwprogram wordt maohtiging gegeven tot het uitbreidm van de vloot tot volle verdragssterkte, waarmede een bedrag gemoeid is van 750 millioen dollar. In het program is opgenomen de bouw van zes kruisers, een vliegtuigmoederschip, **65** torpedojagers, 30 duikbooten en 1000 marinevaartuigen.
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1210 O.)**

F. NON-AGRESSIE PACT. — **Rusland** en Oostzeestaten - Verlenging voor **10** jaar. —
De Sovjet-regeering heeft de regeeringen van Estland, Letland, Litauen, Finland en Polen, voorgesteld den tijdsduur van geldigheid van de niet-aanvalsverdragen en arbitrage-accoorden, die de U.S.S.R. met deze staten heeft gesloten, met tien jaar te verlengen. Genoemde regeeringen hebben daarin toegestemd. (Leningradskaja Prawda) **(Vor.** ber. **886** C.)

G. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Regeling van den verkoop door middel van Automaten. —
De regeering heeft bij de Tweede Kamer aanhangig gemaakt een wetsontwerp tot regeling van den verkoop door middel van automaten.
De in dit ontwerp vervatte regeling houdt in: het toelaten van den verkoop-automaat uitsluitend als verlengstuk van den winkel; een verbod tot bijvullen van den verkoopautomaat gedurende den tijd dat de

winkels voor het publiek gesloten moeten zijn; een voorschrift tot plaatsing van den verkoopautomaat op zoodanige wijze, dat bijvulling alleen op vanaf den openbaren weg controleerbare wijze kan geschieden. Echter zal het verbod tot bijvulling van automaten niet onmiddellijk na de afkondiging der wet in werking treden. De minister acht een overgangstermijn van twee jaar uit een oogpunt van billijkheid geboden en gedurende dien tijd zal bijvulling dus nog geoorloofd zijn. (Het Volk - De Telegraaf)

A. ZWEMSPORT. — **Willy** den Ouden verbetert wereldrecord. —
Op 28 Maart zijn te Rotterdam zwemwedstrijden gehouden, waarbij het Ned. en Europeesch estafetterecord 4 X 100 M. vrije slag is verbeterd in 4 min. 41.2 sec. Willy den Ouden zwom de laatste 100 M. en verbeterde haar eigen wereldrecord. Ze zwom den afstand in 1 minuut 5 seconden (oud record 1.5.4).
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. **1194** B.)

1 APRIL 1934

B. KARDINAAL EHRLE OVERLEDEN. —
De Duitsche kardinaal Ehrle bij het pauselijk hof is op 29 Maart 1934 in den ouderdom van 89 jaar overleden.
Franz Ehrle was 17 October 1845 te Isny (Allgäu) geboren. Reeds jong werd hij opgenomen in de orde van de Jezuieten, zoodat hij in October 1931 zijn 70-jarig lidmaatschap van deze orde kon vieren. Kardinaal Ehrle was met den huidigen paus Pius XI door jarenlange samenwerking zeer bevriend. Hij was van 1895—1914 diens voorganger als prefect van de Vaticaansche bibliotheek. In deze functie heeft hij zeer veel gedaan voor de uitbreiding van de apostolische bibliotheek en o.a. de consultatie-bibliotheek van Leo XIII, welke in 1932 ten deele is ingestort, ingericht. Hij werd in December 1932 door paus Pius XI tot kardinaal benoemd en later tot bibliothecaris en archivaris van de Roomsche kerk. (I1 Secolo)

C. AANSLAGEN. — Aanslag op Bratiano. —
Een aanslag is te Boekarest gepleegd op Bratiano, den president der liberale partij. Er zijn verscheidene schoten op zijn auto gelost, doch Bratiano werd niet getroffen. (Dimineata, Boekarestj

D. DUITSCHLAND. — Van het burgerrecht vervallen verklaard. —
De rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Frick, heeft in overleg met den minister van Buitenlandsche Zaken, 36 vroegere onderdanen van het rijk van het Duitsche staatsburgerschap vervallen verklaard, omdat zij „door een optreden, dat in strijd is met de plicht van trouw jegens rijk en volk de Duitsche belangen hebben geschaad".
Op deze lijst van „uitgestootenen" komen tal van eertijds in Duitschland zeer bekende personen voor: o.m. Prof. Dr. Albert Einstein en de uitgeweken sociaal-democratische Rijksdagafgevaardigden Dr. Hertz, Toni Sender en Max Seydewitz, alsmede Dr. Kurt Rosenfeld. Voorts de vrouw van Max Hoelz, die zelf reeds verleden jaar van het staatsburgerschap is vervallen verklaard. Het vermogen dezer personen is in beslag genomen. De uitbreiding van dezen maatregel tot familieleden blijft voorbehouden.
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. 950 **C.**)

E. DUITSCHLAND. — De **kerkstrijd** - Een preek van bisschop Dr. **Bares.** —
In de kerken van Berlijn is deze week gepreekt over actueele religieuze problemen. De reeks werd besloten met een preek van bisschop Dr. Bares op Goeden Vrijdag door luidsprekers overgebracht naar de andere kerken. Op het plein voor en rondom de St. Hedwigskathedraal waren omstreeks 20.000 menschen bijeengekomen om den bisschop te hooren.
Bisschop Bares sprak over het innerlijke en uiterlijke leven van de katholieke kerk. Zonder gerechtigheid en waarheid aldus de bisschop o.m. kan de wereld niet leven. Daar nu de mensch niet tevreden is met het negatieve en iets positiefs moet hebben, zal er ook nooit een tusschenweg zijn tusschen Christus en den antichrist. Christus was en zal steeds weer zijn de redding der menschheid van den geest van leugen en wreedheid, van bloeddorst en wellust. De kerk zal uit alle leed ook van den tegenwoordigen tijd zegevierend te voorschijn komen. De kerk van Christus kan geen tegenstander overwinnen. Gelooft men haar op den grond te hebben geworpen, het volgende oogenblik staat zij reeds weer rustig, trotsch en sterk overeind en zij die meenden een kuil te hebben gegraven, vallen zelf daarin. Aan het slot van de preek spraken de toehoorders gemeenschappelijk de apostolische geloofsbelijdenis uit.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. blz. **1181** B.)

F. **BELGIE.** — Banque **Belge** du Travail. —
De Belgische regeering heeft besloten deze in moeilijkheden geraakte bank te ondersteunen. Besloten werd de algem. spaar- en lijfrentekas te machtigen een crediet van 150 millioen francs aan de socialistische coöperatie te verstrekken. Dit crediet zal gewaarborgd worden door alle coöperaties gezamenlijk. die zich zullen moeten verplichten alle bezittingeti aan onroerende goederen te verpanden. De 150 millioen zullen alleen mogen dienen voor de spaargelden der eventueele spaarders.
De socialistische coöperaties hebben zich bereid verklaard haar geheele onroerende bezit hypothecair te laten belasten als waarborg voor het crediet van frs. 150 mill., dat de alg. spaar- en lijfrentekas haar in opdracht van de regeering zal verleenen.
Het besluit van de regeering om frs. 150 mill. ter beschikking van de socialistische coöperaties te stellen, teneinde de inleggelden van de kleine spaarders bij de Banque Belge du Travail te redden, heeft in socialistische kringen groote teleurstelling gewekt, daar door deze steunactie de bank zelf geenszins geholpen wordt.
De Bank heeft besloten, met het oog op de noodzakelijk geworden reorganisatie, alle banktransacties tot 16 April '34, den datum waarop de alg. vergadering bijeenkomt, stop te zetten.
(Agence Econ. & Fin.)

G. V.A.R.A. — **Het** ontslag van den secretaris - De brochure-Zwertbroek. —
Bij Pach's Boekh. te Hilversum is de brochure van den heer G. J. Zwertbroek, ex-secretaris van de s.-d. omroepvereeniging V.A.R.A., verschenen onder den titel „Hallo! is hier de V.A.R.A.? Wáár blijft dan het vrije woord?"
Zijn stelling blijkt te zijn, dat zoowel door het hoofdbestuur als door hem onafscheidelijk aan het voorstel om af te treden was verbonden het beding, dat hem dan een andere functie zou worden gegeven. De Vereenigingsraad heeft het voorstel van het hoofdbestuur verworpen en den heer Zwertbroek zonder meer ontslagen, welk besluit van den Vereenigingsraad thans volgens den heer Zwertbroek de beteekenis van een ongevraagd ontslag heeft.
Het bericht van Het Volk betreffende het eischen van een nieuwe functie door den heer Zwertbroek als voorwaarde voor een niet-verschijning van de brochure, wordt door schr. onwaar genoemd.
Er wordt verder een heel exposé van de wrijvingen binnenskamers gegeven. Wij ontleenen aan de voorstelling van zaken. welke de schr. daarvan geeft, alleen het volgende:
De heer Zwertbroek beklaagt zich, dat de socialistische V.A.R.A. hem, toen hij overspannen en overwerkt was, als een uitgeknepen citroen op de keien heeft gesmeten, terwijl de burgerlijke A.V.R.O. een zieke voor haar rekening ter opknapping naar Zwitserland stuurde. Hij vraagt daarom een onpartijdig onderzoek door een scheidsgerecht. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht blz. **1175 A.**)

2 APRIL 1934

A. DUITSCHLAND. — Schulden aan Amerika - B4 lasting 2½% van het verschuldigde. —
Tusschen het departement van Buitenlandsche Zaken en den Duitschen ambassadeur Luther is een accoord tot stand gekomen betreffende gedeeltelijke betaling door Duitschland van het bedrag dat het de Vereenigde Staten verschuldigd is wegens verschillende vorderingen en de onkosten van de bezetting.
Duitschland betaalt 3.177.125 Rijksmark, oftewel 2½% van het totaal bedrag dat het is verschuldigd.
(New York Herald, Parijs) (Vor. ber. **Buitenl.** schulden **1224** B.; Duitschland 513 K.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Otto Kahn overleden.
Te New York is overleden de Amerikaansche bankier en filantroop, tevens kunstverzamelaar, Otto Kahn. Hij was te Mannheim geboren. Na. in Duitsche en Londensche huizen het bankvak te hebben bestudeerd — hij was vijf jaar lang werkzaam op het Londensche kantoor van de Deutsche Bank — ging hij naar de Ver. Staten en werd daar na enkele jaren een der belangrijkste figuren, later zelfs de leider van het bankiershuis Kuhn, Loeb and Co.
Kahn heeft zich steeds op het standpunt gesteld, dat de Ver. Staten tegenover hun Europeesche debiteuren een welwillende en redelijke houding moesten aannemen en niet het onderste uit de kan moesten eischen. Hij was een kunstzinnig man. Een jaar lang is hij president en voorzitter van den Raad van Beheer van de Metropolitan Opera te New York geweest. (N. Rott. Crt.)

3 APRIL 1934

C. NEDERLAND. — De Spaarbanken. —
De Rijkspostspaarbank zag haar tegoed aan inleggers de laatste jaren sneller toenemen dan voor de crisis. Daartoe werkten waarschijnlijk twee oorzaken mede. Ten eerste zijn er velen, die, uit hoofde van de staatsgarantie, aan de R.P.S. de voorkeur geven boven de particuliere spaarbanken, in de tweede plaats is er ongetwijfeld overtollig kasgeld, dat anders voor belegging in effecten etc. in aanmerking kwam, naar de post gevloeid. Dit betreft dan natuurlijk grootere bedragen. Hierop wijst ook de toeneming van het saldo-tegoed per boekje.
De particuliere spaarbanken, die een tijdlang de R.P.S. schenen voorbij te streven, vertoonen van 1931 op 1932 zelfs een teruggang. Onderstaand volgen enkele cijfers.

Jaren	Rijkspostspaarbank Saldo te gord aan inleggers op het einde des jaars	per boehje	Particuliere spaarbanken Saldo te goed aan inleggers op het einde des jaars	per boekje
1924 .	f 306.923.000	f 156	f 281.100 000	f —
1929 .	351.115.000	167	380 761.000	387
1930 .	375.405.000	175	429.830 000	407
1931 .	439.238 000	198	449 216.000	407
1932 .	511.402.000	226	446.210.000	397
1933 .	515.624.000*	226	——	—

* Bijgeschreven rente niet inbegrepen.
(Centr, Bur. voor de Statistiek)

D. VATICAAN. — Het Heilige Jaar. —
In vierhonderd kerkgebouwen is op 1 April 1934 de meest indrukwekkende godsdienstoefening sedert den wereldoorlog gehouden als einde van het Heilige Jaar. Men schat den toeloop in en in de nabijheid van de St. Pieterskerk op 200.000 personen. Tal van openluchtmissen zijn gecelebreerd voor hen die de kerken niet konden binnentreden. Het hoogtepunt der plechtigheid werd gevormd door de Heiligverklaring van den Zalige Giovanni Bosco.
(De Maandagmorgen, Den Bosch) (Vor. ber. 852 Q.)

E. **ITALIE.** — Opgravingen. —
In Cyrenaïca (Ital. kolonie) zijn overblijfselen van mastodonten gevonden; slagtanden ter lengte van 1.50 M. en 1.80 M. alsmede schedelfragmenten en een schedel, welke voorzien is van 4 slagtanden, elk 2.40 M. lang. (Corriere della Sera) (952 E.)

F. S.D.A.P. — Het 40ste Paaschcongres. —
Op 31 Maart, 1 en 2 April '34 is in de groote zaal van tiet N.V.-Huis te Utrecht het jaarlijksch Congres der S.D.A.P. geopend niet een rede van den aftredenden partijvoorzitter, den heer J. Oudegeest:
De heer Oudegeest verklaarde zich o.a. dankbaar voor het feit. dat de partij tot dusverre nog gespaard was gebleven voor evenementen, die de partijgenooten in een aantal landen te verduren hebben gehad en nog te verduren hebben, waardoor hun levenswerk is verwoest en hun leven en vrijheid bedreigd. Het verheugde hem, dat de partij in staat was geweest dengenen, die zicli uit hun vaderland gestooten zagen, den steun te bieden, die zij noodig hebben.
De heer Ir. J. W. Albarda lichtte het Herzieningsrapport nader toe. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Bijna dertien maanden geleden, tijdens liet Nijmegensch congres, beukten de golven van 't fascisriie legen de dijken der democratie. Onder bedreiging van grove terreur, behaalde Hitler nochtans in Duitscliland geen verkiezingsoverwinning. Het sociaaldemocratisch verkiezingsleger werd niet verzwakt. Zeven millioen kiezers bleven de bedreigde partij trouw. Dit gebeuren bracht liet Nijmeegsche congres diep onder den indruk. Ook hier te lande waren de verkiezingen aanstaande. Wij wisten, dat wij een zwaren strijd tegemoet gingen. Plotseling ging dezelfde schok als tijdens den Rijksdagbrand in Duitschland hier door den lande: de onbezonnen muiterij der bemanning der Zeven Provinciën. Een muiterij, waarmede wij niets uitstaande hadden. Hetzelfde misbruik als in Duitscliland werd door onze tegenstanders daarvan gemaakt. Door deze daad liep de verschrikte burgerij te hoop.
Daar de herziening van ons programma van 1912 niet urgent was, werden de voorstellen vastgelegd in drie resoluties. De zaak der sociaal-democratie is meer dan een belang voor de arbeidersklasse alleen, zij is een ideaal voor het geheele volkt Zoolang de grondwet wordt geëerbiedigd, is de legale weg de eenige weg der S.D.A.P. Wie een anderen weg wil betreden. lijdt een nederlaag; minder dan ooit zijn thans de geesten des volks door geweld te veroveren; hij zou de massa des volks tegenover zicli vinden.
Spr. dort een oproep tot allen om hun energie niet te verspillen aan dwaasheden, die het groote werk der sociaal-democratie zou verteren.
Thans over onzen strijd tegen militairisme en oorlogsgevaar. Ook hier dwingen veranderde omstandigheden tot wijziging. Actie voor nationale ontwapening heeft practisch weinig nut meer. Vroeger streefden wij eerst naar nationale en dan naar internationale bewapening, thans stellen wij de zaak juist andersom.
In den Volkenbond is een vredesinstituut aanwezig. Het is de plicht en de taak der arbeidersklasse om den Volkenbond te helpen versterken.
In overeensteniniing met het bestuur van het N.V.V. stelt het Partijbestuur voor: het groote vraagstuk der socialistische ofdening ter hand te nemen. Er zal dienaangaande een cornniissie in het leven geroepen worden, die een rapport zal uitwerken.
Samenstelling bestuur. — In de plaats van den aftredenden voorritter, den heer J. Oudegeest, werd de A.J.C.-leider, de heer K. Vorrink, bij enkele candidaatstelling tot voorzitter gekozen. De secretaris-penningineester C. Woudenberg en de secretaresse mevr. E. Ribbius-Pelletier werden, eveneens bij enkele candidaatstelling, herkozen. In tiet dagelijksch bestuur werden de heeren E. Boekman en F. M. Wibaut lierkozeri. en in de plaats van het aftredende bestuurslid Matthijsen werd gekozen de heer S. K. de Miranda. In het partijbestuur werden herkozen nievr. S. Groeneweg en de heeren ir. Albarda, ds. Banning, Drees, Van Eck, Stokvis en Vliegen, en in de plaats van drn heer G. J. Zwertbroek, die slechts 88 van de 2064 uitgebrachte Stemmen verwierf, werd gekozen de heer J. van der Kiett.
De heer Koos Vorrink verklaart zicli er bewust van te zijn. dat hij een taak heeft aanvaard, die in dezen tijd hijronder verantwoordelijk is. Toch is hij diep in zichzelf verheugd. Want de sociaal-democratie in West-Eiiropa zal in de koriiende tien, twintig jaar de beschaving zelve te verdedigen hebben. Reactie en fascisnie hebben liet gemunt op hetgeen tiet socialisme op bescliavingsgebied heeft verricht. Wij zullen dit cultuurbezit niet alleen verdedigeii, maar wij zullen een plan van verdere ontwikkeling ontwerpen, dat wij in liet middelpunt der openbare gedachtenwisseling zullen plaatsen. tiet is heerlijk in dezen tijd te leven, het is heerlijk aan die groole taak mede te werkeii. Onze beweging is soepel genoeg orii zicli aan de eisclien ven den tijd aan te passen. Oudegeest eii Vliegen zijn er een voorbeeld van hoe de sociaal-democratie zich telkens weet te verjongen. Het is de trots van spreker, dat hij, als vertegenwoordiger der jonge generatie. liet voorzitterschap mag aanvaarden. Vorrink eindigt met de belofte, dat hij zijn beste krachten in de waagschaal zal werpen om zich de keuze waardig te betoonen, die het congres heden heeft willen doen.

Herzieningsrapport aanvaard. - Vier resoluties. — Na langdurige en ernstige gedachtenwisseling inzake liet Herzieningsrapport werden deze vertolkt in vier resoluties:
Tactiek en methode. — De weergalooze economische crisis, die sedert het najaar van 1929 over de wereld woedt, heeft niet alleen een groot deel der arbeidersklasse in diepe ellende gedompeld, maar zij heeft aan alle klassen der samenleving haar noodlottige werking zeer pijnlijk doen gevoelen. Terwijl zelfs in de kapitalistische klasse groote en ten deele onherstelbare verliezen worden geleden, bevinden zich de kleine boerenstand en

velen van den industrieelen en handeldrijvenden middenstand in een toestand van ondergang en zijn de jonge intellectueelen meerendeels van elk bemoedigend vooruitzicht beroofd. Vele van deze groepen, tot wanhoop gekomen, keeren zich nu met woede tegen de arbeidersklasse, alsof niet het kapitalisme maar de arbeidersklasse en haar organisaties voor de crisis schuld zouden dragen.

De S.D.A.P. heeft steeds, van haar oprichting af, tot zich geroepen allen; die door belang of overtuiging bewogen, de kapitalistische maatschappij in een socialistische samenleving willen veranderd zien. Zij heeft nooit een partij willen zijn, die uitsluitend de belangen der arbeidersklasse zou behartigen en haar aanhang uitsluitend uit de arbeidersklasse zou werven. Zij heeft steeds de belangen van alle groepen, die slachtoffers zijn van het kapitalisme, met al haar kracht behartigd. Zij heeft het democratisch socialisme steeds opgevat als een ideaal voor het geheele volk en voor de geheele menschheid. Wel blijft zij, de klassentegenstellingen kennend, in de eerste plaats van de arbeidersklasse verwachten, dat zij voor de verwezenlijking van het socialisme zal strijden. Zij heeft echter ook steeds de kleine boeren en pachters, zoowel als de kleine ondernemers in handel en nijverheid, visscherij en verkeer, gewezen op de noodzakelijkheid om gemeenschappelijk met de arbeidersklasse te streven naar het democratisch socialisme, dat alleen in staat is hen *uit* nood en zorg te verlossen. Zij heeft ook steeds de intellectueelen opgeroepen met haar te strijden voor liet democratisch socialisme, waarin voor het eerst wetenschap en techniek ten volle het heil der menschheid zullen dienen. Zij lieeft allen tot zich geroepen. uit welke klasse ook afkomstig, die te midden van een wereld vol schrijnende tegenstellingen, onrecht en telkens terugkeerend oorlogsgevaar, verlangen naar een samenleving met welvaart en broederschap, vrijheid en vrede.

In de ernstige omstandigheden van den tegenwoordigen tijd richt de S.D.A.P. opnieuw een oproep tot allen, die, door het kapitalisme benadeeld en vernederd, verandering van maatschappelijke orde verlangen. Zij waarschuwt hen, niet door een onderlingen strijd van noodlijdende groepen de krachten te vernietigen, die vereenigd moeten voor het werk der verheffing. Zij waarschuwt hen ook hun streven niet te richten op het herstel van vroegere maatschappelijke vormen, die toch niet kunnen terugkeeren. De kapitalistische ontwikkeling heeft de grondslagen gelegd en de mogelijkheid geschapen voor eeri democratische socialistisclie orde.

De S.D.A.P. roept allen, voor wie de democratische socialistische orde uitkomst en verwezenlijking van idealen zal beteekenen, op, om, ongeacht verschillen van maatschappelijketi stand en godsdienstige overtuiging, niet haar daarvoor den strijd te voeren.

K. Vorrink

Ontwapening en oorlogsgevaar. — Het congres der S.D.A.P., gehouden op 31 Maart, 1 en 2 April 1934, te Utrecht, heeft kennis genomen van de besluiten van het congres van tiet I.V.V. te Brussel en van de conferentie der S.A.I. te Parijs, beide gehouden in Augustus 1933.

Het congres ziet in die besluiten, waartusschen volledige overeenstemming bestaat, een goeden grondslag voor de actie der internationale arbeidersbeweging om in geval van *dreigend* oorlogsgevaar den vrede te verdedigen.

Vooral na de groote veranderingen van 1933, waarna Duitschland opnieuw een haard van oorlogsgevaar is geworden, terwijl de eertijds machtige Duitsche arbeidersbeweging als strijdkracht voor tien vrede is uitgeschakeld, is liet van liet grootste belang, dat de arbeidersbeweging in de landen, waar zij zich kan doen gelden, een gemeenschappelijke gedragslijn volgt, zoodanig bepaald dat daardoor de oorlogsdrift van fascistische regeeringen niet kan worden aangemoedigd.

De S.D.A.P. wijst op de verdienste van de besluiten van Brussel en Parijs, hierin gelegen, dat zij voor de ontplooiing van de actie der arbeidersbeweging een tijdstip aanwijzen, waarop de ontwikkeling van het oorlogsgevaar nog kan worden gestuit en waarop voor de actie ook hier te lande de steun kan worden verkregen van allen, die door getrouwe nalevingen van de bepalingen van liet Volkenbondsrecht en van de Grondwet den oorlog voorkomen willen *zien*.

Het congres besliut derhalve, met intrekking van de resolutie van 1928 en 1931 — en met handhaving van den eisch der ontwapening —, dat de partij in geval van dreigend oorlogsgevaar zal deelnemen aan de internationale actie der arbeidersbeweging, ten einde met al haar vermogen te bevorderen, dat het geschil, dat oorlogsgevaar oplevert, wordt onderworpen aan vreedzame beslissing, overeenkomstig de plechtige beloften der regeeringen, vervat in liet Volkenbondsverdrag en in het Kellogg-Briand-pact, voor de Nederlandsche regeering bovendien bindend door artikel 57 der Grondwet. Indien alle politieke en parlementaire acties der arbeidersbeweging niet leiden tot liet resultaat, dat alle bij het conflict betrokken regeeringen vreedzame oplossingen aanvaarden, zal het land. welks regeering dit weigert, als de aanvaller moeten worden beschouwd. In dat land heeft dan de arbeidersbeweging nog eens haar uiterste krachten in te spannen, waartoe het gebruik van de algemeene werkstaking behoort, terwijl de arbeidersbeweging der andere landen tegen dat land den boycot onderneemt. Het congres geeft er zich rekenschap van, dat over de proclamatie van *een* werkstaking alleen aan de vakorganisaties, elke voor zich afzonderlijk, het recht van .beslissing toekonit.

Het congres spreekt opnieuw als de overtuiging der Partij uit, dat de beste methode om het oorlogsgevaar te verminderen bestaat in de internationale en nationale ontwapening en het versterken van de internationale rechtsorde. Het congres roept in de ernstige onistandiglieden, waarin de wereld verkeert, de arbeidersklasse en allen, die den vrede willen bewaard zien, op, om den strijd voor de internationale en nationale ontwapening met vasthoudendheid te voeren en door versterking van S D.A.P. en N.V.V. de macht te vergrooten, die tezamen met de arbeidersbeweging van andere landen, den vrede wil verdedigen.

Socialisatie, planmatige productie. — Het congres der S.D.A.P., van oordeel, dat de tijd gekomen is om liet streveii der Partij rechtstreeks te richten op de ordening van het *economisch* leven eii tot niedewerking aan dat streven alle anti-kapitalistische krachten op te roepen, om niet de S.D.A.P. liet deniocratisch socialisme als de *uitkomst* uit de *maatschappelijke* ellende te verwezenlijken;

overwegende, dat weliswaar reeds in de rapporten der socialisatie-commissie, alsmede in de rapporten over bedrijfsorganisatie en medezeggenschap en over nieuwe organen belangrijke aanwijzingen voor den overgang naar liet socialisme zijn gegeven, niaar dat aan meer concrete uitwerking inzonderheid van de eerste der te nernen maatregelen nu dringend behoefte bestaat;

draagt aan het Partijbestuur op een wetenschappelijk bureau in het leven te roepen, dat in samenwerking met een gemeenschappelijk met het N.V.V. te benoemen commissie, een plan zal ontwerpen om met dien overgang een begin te maken;

spreekt den wensch uit, dat dit werk met de grootste voortvarendheid zal worden ter hand genomen eti volbracht, opdat binnen den kortst mogelijken tijd een genoegzaam uitgewerkt plan zal kunnen worden voorgelegd aan een buitengewoon congres, hetwelk dan niet alleen het plan zal *hebben* vast te stellen, maar tevens zal hebben te besluiten op welke wijze en met welke middelen een forsche actie voor het plan zal morden georganiseerd, voor welke actie dan allen zullen worden opgeroepen, die den overgang naar liet democratisch socialisme willen bevorderen.

Vóór democratie. — Het congres der S.D.A.P. stelt vast, dat naarmate in een grooter aantal landen van Europa de dictatuur de volksvrijheden en de democratische staatsinstellingeii heeft vernietigd, ook in Nederland de gevaren grooter worden, waardoor de democratie van verschillende zijden wordt bedreigd.

Het congres verklaart opnieuw, dat de democratie voor de S.D.A.P. niet alleen beginsel en middel is, maar ook tot liaar doeleinden behoort en dat zij dictatuur en schrikbewind verwerpt.

De Partij is overtuigd, dat, ondanks tiet tijdclijk verdwijnen van de democratie in eenige andere landen, deze in Nederland, evenmin als in andere landen met een gevestigde democratische traditie, tot ondergang is gedoemd, indien haar eigen voorstanders haar trouw blijven en verdedigen.

De Partij beschouwt het in de tegenwoordige omstandigheden nog meer dan ooit als tiaar pliclit. de arbeidersklasse en andere noodlijdende klassen en *volksgroepen* te beschermen tegen de invloeden van fascisme eri communisme en zoowel de arbeidersbeweging als de acties van andere door de crisis geteisterde groepen te weerhouden van het verlaten der legale hancii, mede omdat daardoor de rechten en vrijheden eii de democratische staatsinstellingen slechts in grooter gevaar zouden worden gebracht.

De S.D.A.P. verwerpt met name het gebruik van geweld voor den politieken strijd in een land, waar democratische strijdmiddelen ter beschikking van het volk staan.

Zij acht ondoelmatig en schadelijk, en keurt af het gebruik van geweld; zij bestrijdt alle voorbereiding tot geweldmaatregelen; zij verwerpt onwettige actie, zoowel van haar leden afzonderlijk als van de partij in haar geheel.

Het congres roept alle voorstanders van de democratie op om in ot naast de S.D.A.P. de rechten en de vrijheden des volks en de democratische grondslagen onzer staatsinstellingen met al hun kracht te verdedigen en de ontwikkeling tot sociale democratie te bevordereri.

Dr. Banning afwijzend. — Naar aanleiding dezer resoluties zeide Dr. Banning o.m.:

In de Herzieningscommissie behoorde hij tot de minderheid, die zich met de ontwapeningsresolutie niet vereenigen kon. Aanvaarding van deze resolutie beteeltent: aanvaarding van den verdedigingsoorlog! Het onderscheid tusschen verdedigingsoorlog en aanvalsoorlog is volledig illusoir. (Het Volk en Vaz Dias)

(Vor. her. Congres 1102 E. en rubriek S.D.A.P.)

A. **NEDERLAND.** — **Contingenteering Lucifers.** - **Verlenging** stofzuigers en roggebloem. —
De ,,Staatscourant" bevat een K.B., waarbij de contingenteering van den invoer van stofzuigers voor den tijd van een jaar wordt verlengd.
De nieuwe bepalingen zijn van kracht tot 31 Maart 1935.
De invoer van electrische stofzuigers, van stofzuiger-motoren en van stofuuiger-slangen is gecontingenteerd op 80% van het aantal stofzuigers, dat gemiddeld in de jaren 1930, 1931 en 1932 ingevoerd werd.
Voor alle overige onderdeelen is het contingent bepaald op 50% van de waarde der in genoemde jaren ingevoerde artikelen.
Lucifers. — Met ingang van Maart '34 is de invoer van lucifers gecontingenteerd voor den tijd van drie maanden (1 Maart tot 31 Mei). Het contingent van den toegestanen invoer is bepaald op 30% van de hoeveelheid, welke gemiddeld per drie maanden in 1932 en 1933 werd ingevoerd.
Roggebloem. — De contingenteering van den invoer van roggebloem en roggemeel wordt ongewijzigd verlengd. De nieuwe bepalingen gelden voor den tijd van 12 maanden. (Staatscourant)
Vor. ber. Stofzuigers **1030** B; Roggebloem **816** C.)

B. **DUITSCHLAND.** — **Katholieken-Kerkstrijd.** - Mgr. **Bares'** protest. —
Op den eersten Paaschdag is in alle kerken van Berlijn een brief van den bisschop van Berlijn voorgelezen, waarin deze scherp protesteert tegen de behandeling, die den katholieken jeugdbond ten deel is gevallen en waarin de Katholieke jeugd geprezen wordt wegens hun gedisciplineerde houding bij de jongste incidenten.
Op 25 Maart is n.l. een vereeniging van jeugdige Katholieken door leden van de Hitlerjeugd aangevallen, die de vaandels en vlaggen der Katholieke jeugd wegnamen en vernielden.
Naar aanleiding van dezen door den Paus verzonden brief merkt het Alg. Hbld. op:
,,De uit Rome bestuurde internationale Kerk moge met haar historisch-bekende elasticiteit zekere revolutionnaire bewegingen opvangen, zich gedurende zekeren tijd afzijdig houden, ja zelfs tot concordaten met dictaturen bereid blijken. de zuiver fascistische staat, met zijn overprikkeld nationalisme blijft toch haar natuurlijke vijand. En onberekenbaar-groot zijn de stille machtsmiddelen, waarmede zij dezen vijand het terrein ondergraaft, totdat zij haar tijd gekomen acht.
In hooge mate leerzaam is daarom de ontwikkeling in Duitschland." (Alg. Handelsblad) (1234 E.)

C. **ROEMENIE.** — Financieele toestand. —
Aan het rapport der internationale commissie die voor de crediteuren de betalingscapaciteit voor Roemenië onderzoekt, ontleenen wij het volgende: Het loopende jaar 1933-34 zal een tekort laten van 2½ milliard lei, maar men moet er op rekenen, dat het circa 3 milliard zal bedragen. De reëele last van de staatsschuld bedraagt ca. 3370 mill. lei, waarvan 2570 mill. voor de buitenl. schuld van den staat en de Autonome Kas; verder ongeveer 800 mill. voor de binnenl. schuld, waarvan de rente niet is gereduceerd. De begrooting 1934-35 biedt een weinig afwijkend aspect. Men moet dus rekening houden, dat, tenzij maatregelen genomen worden, het deficit ongeveer 3 milliard zal blijven bedragen.
(Keesings Financieel Archief) (Vor. ber. 499 E.)

D. VATICAAN, — **De Paus aan Duitschlands Kath. jeugd.** —
De ,,Kölnische Volkszeitung" publiceert den volgenden Paaschgroet, dien de Paus door den praeses-generaal mgr. Klens uit Düsseldorf in een eigenhandig schrijven tot de Katholieke jeugd van Duitschland heeft gericht.
,,Aan de Katholieke jeugdbonden van Duitschland.
Geliefde zonen!
De uitdrukking van kinderlijken eerbied jegens den stedehouder van Christus en van onverbrekelijke trouw aan de Heilige Kerk, welke Gij ons hebt doen toekomen, aanvaarden wij met innige deelneming en groote voldoening.
Met innige deelneming: want gij hebt in de voorste linie voor uwe religieuze idealen reeds groote offers gebracht en brengt deze nog dagelijks.
Met groote voldoening over den geloofsmoed dien gij openbaart en de echte bovennatuurlijke gezindheid, waardoor gij bezield wordt.
Ondanks al het moeilijke, waardoor de Voorzienigheid U heen leidt en tegen een me: lokroepen en met druk werkende propaganda voor een nieuwe levensopvatting in, welke van Christus weg naar het heidendom terugvoert, hebt Gij den Heiland en zijn Kerk den eed van liefde en trouw gehouden en blijft juist daarom vaster in den arbeid voor volk en vaderland welke gij, gelijk in voorbije tijden, ook thans in nauwste verbondenheid, onzelfzuchtig wilt dienen.
Uit verantwoordelijke herderlijke zorg — en wii weten, dat dit ook de groote zorg is uwer bisschoppen — kennen 'wij den toestand der Katholieke jongeren in Duitschland. Uwe bonden moeten in ieder geval weten, dat hun zaak de Onze is. Wij leiden u in vaderlijke liefde onder het kruis van Jezus Christus, dat zijn licht ook op uwe banieren werpt en geven u, uwen leiders en familieleden als krachtbron van onwrikbare geloofstrouw, van ganscher harte den gevraagden apostoiischen zegen."
(Köln. Volkszeitung) (Vor. **b. Jeugdbonden 1173 A.)**

4 APRIL 1934

E. NEDERLAND. — **Gereformeerde Predikantenvergadering.** —
Te Utrecht is in het Jaarbeursgebouw de Vereeniging van de Geref. kerken in Nederland in de gebruikelijke jaarlijksche vergadering bijeengekomen.
Prof. Waterink betoogde dat de algemeen geldende psychologische wetten beteekenis hebben voor de vraag, hoe wij moeten preeken en dat .,volkskunde" aan deze algemeen geldende psychologische wetten allerlei variaties toevoegt, welke voor den vorm en eventueel ook voor den inhoud van de preek eveneens niet zonder beteekenis zijn. De vorm van de preek wordt door de indicaties van formeele betrekkingen, welke de volkskunde oplevert, geleid en gediend, maar nog meer wordt de inhoud der preek door de materieele gegevens, welke de volkskunde verschaft omtrent de situatie bij de menschen, voor wie wij preeken, gediend en verrijkt.
Hoewel het grondschema van de volkskundige indeeling in Nederland nog altijd het oude is, waarbij Friesch, Saksisch en Frankisch terrein de hoofdindeeling vormen, dekt dit hoofdschema de variaties in het volksleven toch niet voldoende. In de eerste plaats zijn er op eenzelfde afstanmingsgebied zoo bijv. in Frankisch Nederland, uit algemeen psychologisch en uit religieus oogpunt zeer sterke variaties te noteeren. En in de tweede plaats brengt de sociaal-economische situatie eigen getypeerde variaties mee. In bepaalde gebieden zijn samenlevingen ontstaan, waarin het afstammingskarakter (dat een mixtum is) overheerscht wordt door het sociaal-economisch karakter van de streek (Enschede, Eindhoven).
De preek behoort zich op tweeërlei wijze aan te sluiten aan de door de volkskunde verschafte gegevens, eenerzijds moeten wij rekenen met de typische adaptatie van de hoorders in een bepaalde streek; anderzijds behoort zij correctief op te treden tegen de fouten die in een bepaalde streek in samenhang met de volksche geaardheid voorkomen. Deze correctie zij echter nimmer antithetisch, maar steeds synthetisch-reformatorisch; stelle zich dus niet primair tegenover de aanwezige fouten, om daarna aan te sluiten aan het aanwezige geloofsbezit; maar sluite zich in de eerste plaats aan aan de aanwezige juiste tendenzen, om vandaar uit met de hoorders mee te bouwen, opdat zij konien tot zelfcorrectie en overwinning van de in de gemeente en in de omgeving heerschende fouten, zonden en verkeerde beschouwingswijzen.
Om de aansluiting aan de aanwezige juiste geloofstendenzen mogelijk te maken, ga de preek nimmer uit van het gelooven van den geloovige, maar van Hem in wien geloofd wordt. Het beroep tegen de volkszonde moet nooit gebaseerd worden op de overtuiging van den geloovige maar op den eisch van het Woord van God.
De volksche variatie eischt niet een bepaalde tekstkeuze. In den regel is het kiezen van een tekst in verband met deze volksche situatie fout. Deze situatie eischt wel een speciale wijze van behandeling van den tekst of althans een bepaalde variatie bij de verschillende variatie-mogelijkheden. Zonder eenige psychologische kennis is het niet mogelijk de volksche gegevens juist te verwerken.
Het behoeft niet als een ideaal gesteld te worden, dat iemand uit een bepaalde streek of bepaald gebied geboortig moet zijn, om zich op de juiste wijze bij de behoeften van de streek aan te passen. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht 1017 E.)

F. ENGELAND. — **Emissie 3% Leening** van £ 150 **millioen.** —
Een nieuwe 3% leening van £ 150 mill. is aangekondigd, die tegen 98% uitgegeven wordt. De leening is van 1959—1969 betaalbaar. Het voornaamste doel der leening is de terugbetaling der op 15 April vervallende f 105 mill. 4% schatkistbiljetten mogelijk te maken. De resteerende £ 45 mill. zullen gebruikt worden om een gedeelte van de vlottende staatsscnuld te consolideeren. Dezen stap verwachtte men even-

eens sedert lang. De nieuwe leening zal ongetwijfeld een volledig succes worden, waartoe 2 factoren in de eerste plaats zullen bijdragen, n.l. de heerschenda geldruimte en de gunstige positie van de Engelsche schatkist. Deze gunstige positie van de Engelsche financiën komt tot uitdrukking in het overschot in het afgeloopen begrootingsjaar van meer dan £ 31 mill. De inschrijvingen zullen 5 April worden geopend en 6 April of eerder worden gesloten.
(Alg. Handelsblad) (Vor. ber. Emissies **24 G.**)

A. AUTOMOBIELEN. — **Wereldstatistiek. - Nederland en Nederl. Oost-Indië.** —
Aan een artikel uit ,,The American Automobile" van de hand van den Amerikaanschen journalist George E. Quisenberry, ontleeiit de K.N.A.C. de volgende statistieken:

Aantal ter wereld:	1934	1933	1932	1931
Afrika	382.230	369.814	370.880	351.931
Amerika zonder V. S.	1.853.835	1.896.380	2.013.977	2.097.289
Azië	510.335	486.292	566.353	551.467
Europa	5.988.785	5.498.704	5.586.320	5.287.472
Australië	761.281	740.016	772.287	805.545
Totaal	9.496.466	8.991.206	9.309.817	9.093.704
Ver. Staten	23.771.854	24.378.182	26.132.116	26.690.949
Totaal generaal	33.268.320	33.369.388	35.441.933	35.784.653

Tien Europeesche landen **met** het grootste aantal **auto's:**

1.	Frankrijk	met 1.881.885	**stuks**
2.	Engeland	,, 1.701.076	,,
3.	Duitschland	, 682.376	,,
4.	Italië	, 331.967	,,
5.	Spanje	, 155.700	,,
6.	België	, 150.000	,,
7.	Nederland	, 138.450	,,
8.	Zweden	, 136.310	,,
9.	Denemarken	,, 119.546	,,
10.	Rusland	, 105.000	,,

Nederland:	30 Juni '32 officieel	20 Juni '33 officieel	1 Jan. '34 geschat
Auto's	50.172	54.148	87.600*
Bussen	3.673	3.793	3.850
Trucks	46.773	46.879	47.000
Totaal	130.618	134.820	135.450

Provincies (1933):	Auto's	Bussen	Vr.-auto's
Noord-Brabant	6.817	401	4.024
Zuid-Holland	19.920	737	13.587
Gelderland	8.044	372	4.675
Noord-Holland	20.320	671	10.986
Zeeland	2.459	128	1.216
Utrecht	5.120	206	3.168
Friesland	3.663	341	2.150
Overijssel	4.788	267	2.500
Groningen	4.157	195	2.115
Drente	1.538	107	807
Limburg	4.451	358	3.266
Steden (1933):			
Amsterdam	8.987	178	4.158
Den Haag	5.997	154	2.835
Rotterdam	4.088	122	2.936
Utrecht	1.646	56	1.075
Haarlem	1.675	32	912
Groningen	1.456	31	539
Nederl. Oost-Indië (1933):			
Totaal 79.984, t. w.	60.709	7.043	12.232

(The American Automobile - K.N.A.C.)
(Vor. ber. **Wereldstatistiek 124 A; Nederl. 1229** L.)

B. DUITSCHLAND. — Reorganisatie van den **Stahlhelm.** —
De oud-frontsoldatenbond Stahlhelm is gereorganiseerd tot ,,nationaal-socialistische Duitsche frontstrijdersbond (Stahlhelm). (Alg. Handelsblad)
(Vor. ber. **Stahlhelm 1174 E.**)

C. **VEREENIGDE** STATEN. — **Staatsschuld.** —
Aan het einde van de eerste negen maanden van het loopende belastingjaar bedroeg de nationale schuld van de Vereenigde Staten $ 26.157.509.000 (vorig jaar $ 21.362.464.000).
De uitgaven hebben $ 4.848.004.000 beloopen, waarvan $ 1.987.039.000 voor gewone en $ 2.860.965.008 voor buitengewone uitgaven. Voor buitengewone uitgaven was $ 7 milliard uitgetrokken.
Het deficit bedraagt $ 2.542.299.000. (Tel.)

D. LUCHTBESCHERMING. — Modern Luchtdoelgeschut. —
Hieronder laten we enkele gegevens volgen betrekking hebbende op een licht, automatisch luchtdoelkanon, het 2.5 c.M. Zweedsche Bofors geschut. Dit kanon dankt zijn ontstaan aan de overweging, dat, zooals zoowel tijdens den wereldoorlog als bij later genomen proeven duidelijk is gebleken, mitrailleurvuur een zeer onvoldoende uitwerking tegen laag vliegende doelen heeft, vooral op doelen vliegende boven 500 meter. Aangezien de eigenlijk vitale deelen van een vliegtuig ongeveer een tiende van het totale aan het vuur blootgestelde vliegtuig-oppervlak vormen, werden vliegtuigen door mitrailleurvuur wel dikwerf getroffen, doch zonder de beoogde buitengevechtsstelling te bereiken. Het resultaat bepaalde zich veelal tot het schieten van gaten in den vleugel en in den romp. Deze bevindingen hebben geleid tot het bouwen van automatisch geschut van 2.5 en 4 c.M., dat een brisantgranaat wegschiet, die van een zeer gevoelige schokbuis is voorzien. De uitwerking van zoo'n granaat, die den vuurmond verlaat met een aanvangssnelheid van ongeveer 900 m/sec., is dusdanig, dat één treffer voldoende is, om een vliegtuig buiten gevecht te stellen.
Het 2.5 c.M. Bofors geschut, heeft de volgende eigenschappen. Het kanon rust op een spilaffuit en weegt 400 K.G. totaal. Het patronenmagazijn bevat 12 patronen, als gezegd van 2.5 c.M. Het gewicht van den patroon (gewicht projectiel, huls en kruitlading samen), is 0.64 K.G., het eigenlijke projectiel weegt 0.25 K.G. en de kruitlading 0.09 K.G. Het kanon, waarvan de maximum vuursnelheid 160 tot 180 schoten per minuut bedraagt, kan verticaal gericht worden van — 5° tot + 85°, terwijl zijdelings een schootsveld van 360° wordt bestreken. De kanonloop is luchtgekoeld. Het aantal bedieningsmanschappen bedraagt 3. (Het Vliegveld) (Vor. ber. **746** E.)

E. CANADA. — Conversievraagstuk. —
De minister-president heeft verklaard, dat Canada alle krachten zal inspannen om haar buitenlandsche verplichtingen na te komen tot handhaving van het crediet van het land.
Minister Bennett wees er op dat een algemeene conversie der federale leeningen met een lageren rentevoet niet kan geschieden vóór 1937, in welk jaar de leeningen die vrijgesteld zijn van belastingen, aflosbaar zijn. (Keesings Financieel Archief)

F. **NEGEN-MOGENDHEDENVERDRAG.** — Japan's verklaring. —
Het blad Nisji Nisji, te Tokio, meldt, dat Japan zich zal verzetten tegen stappen, welke mochten beoogen bet Negen-mogendhedenverdrag in 1935 tijdens de Vlootconferentie te behandelen en dat Japan de vlootbesprekingen niet zal bijwonen, wanneer mogendheden mochten aandringen op een bespreking van dat verdrag. Echter is Japan niet ongenegen concrete voorstellen te overwegen voor de handhaving van den wereldvrede, mits andere mogendheden duidelijke blijken geven van een welwillende houding jegens Mantsjoekwo. De erkenning van Mantsjoekwo zal evenwel niet worden ,,versjacherd" voor eenige beperking in de maritieme verhoudingen.
(Nisji-Nisji) (Vorig bericht **1069** A.)

G. AMSTERDAM. — **Vijzelgracht-demping** aanbesteed. —
De directeur van P. W, heeft op 3 April '34 aanbesteed het dempen van de Vijzelgracht tusschen Fokke Simonszstraat en de Prinsengracht met bijbehoorende werken. Laagste inschrijfster was de firma P. Veenis en D. Mulder alhier voor f 9186.
Met deze aanbesteding is de verbetering van de verkeerstoestanden op de Vijzelgracht in een nieuw stadium gekomen. Weldra zal dus nu het nog resteerende stuk water dezer gracht met zand worden dichtgegooid. Lang zal dit werk vermoedelijk niet

duren, want de rioleering is reeds gelegd, en andere gemeente-diensten zijn daar ook reeds bezig geweest. Men weet, dat liet gedempte gedeelte aan de stille zijde, welke lager ligt eenige afloopende stoepen zal krijgen. Is het water tot de Prinsengracht gedempt, dan wordt over de Prinsengraclit een nieuwe breede brug gebouwd, waarvan de aanbesteding ook weldra zal volgen. (Alg. Handelsblad)

A. **VATICAAN.** — De H. Jaar-aflaat - **„Quod Superiore** Anno". —
Z. H. de Paus heeft eene Bulle uitgevaardigd, welke begint met de woorden „Quod Superiore Anno", waardoor de H. Vader alle Katholieken van de geheeie wereld alsnog in de gelegenheid stelt, den jubilé-aflaat van het H. Jaar te verdienen.
Het Pauselijk schrijven wijdt allereerst een terugblik aan het zoo grandioos te Rome gevierde Heilige Jaar. Echter niet alle katholieken konden in het afgeloopen jaar naar de Eeuwige Stad reizen, om er de aan het Anno Santo verbonden geestelijke gunsten te erlangen, weshalve de Vader der christenheid den katholieken het verdienen van den jubilé-aflaat in eigen land mogelijk maken wil, en wel van Zondag, 8 April, af tot 28 April 1935.
De Paus noodigt de geloovigen uit, gansch bijzonder te bidden tot eerherstel voor de beleedigingen, God aangedaan door de goddeloozen en militante atheïsten. Tot dat doel zal ook, op een nader te bepalen datum in de St. Pieter, in tegenwoordigheid vaz Christus' Stedehouder een plechtige dienst van eerherstel gehouden worden.
De Bulle vermeldt vervolgens in bijzonderheden de voorwaarden voor het verdienen van den aflaat, en de bijzondere bepalingen voor de Oostersche Kerk, de missielanden, de zee-reizenden en de zieken.
De jubilé-aflaat kan meerdere malen worden verdiend, óók voor de geloovige zielen.
De Bulle is onderteekend door den kardinaal-kanselier der H. Roomsche Kerk. Z. H. Em. Tommaso Pio Boggiani, den kardinaal-groot-poenitentiarius Z. H. Em. Lauri en twee protonotarii. (Maasbode)
(Vor. ber. Heilig Jaar 1235 D.)

B. **IJSLAND.** — Vulkanische uitbarsting. —
De vulkaan Skeidarar Jökull, in het Zuid-Oosten van IJsland gelegen, is in werking getreden. De rivier voert kokend heet water mede, terwijl de uitbarsting gepaard gaat met aschregen en onderaardsch gerommel.
Niet zelden hebben deze aschregens ernstige gevolgen gehad. In 1783 kwam de Laki tot uitbarsting en de asch van dezen vulkaan vernietigde het gras tot ver in den omtrek, ten gevolge waarvan niet minder dan 11.500 koeien, 28.000 paarden en 190.500 schapen zijn verhongerd, dat wil zeggen 53% van alle IJslandsche koeien, 77% van alle paarden en 82% van alle schapen. Daar de veeteelt IJslands voornaamste bron van inkomen vormt, lag het voor de hand, dat de nood buitengewoon groot zou worden. Inderdaad zijn niet minder dan 9500 menschen, dat is 20% van de bevolking, die het eiland toen had, den hongerdood gestorven.
Bij de uitbarsting van 1783 werden niet minder dan honderd nieuwe kraters gevormd, welke een keten vormen van ca. 30 K.M. lengte. (De Telegraaf)

C. NEDERLAND. — Congres Revolutionnair Socialistische Partij. —
In zijn openingsrede stelde de voorzitter, de heer H. Sneevliet vast, dat de partij sedert het laatste congres in drieërlei opzicht wezenlijke voordeelen te boeken had. Ten eerste: tegen allen weerstand in kon het aantal afdeelingen en leden worden uitgebreid. Ten tweede: de verkiezingscijfers van 1931 en 1933 doen belangrijke stijging van den invloed der partij onder de arbeiders uitkomen. Ten derde: de R.S.P. werd uit haar isolement verlost, knoopte in Augustus 1933 organisatorische verbindingen aan met de door Trotzki geleide Int. Komm. Liga, nadat de Trotzkistische oppositie uit de strijdlooze overgave van de Duitsche arbeidersbeweging de conclusie had getrokken dat de stichting der Vierde Arbeiders-internationale noodzakelijk was. (N. Rott. Crt.)

D. **JAVASCHE** BANK. — Mr. v. Buttingha Wichers herbenoemd. —
Met ingang van 1 Juli is voor den tijd van vijf jaar herbenoemd tot president van de Javasche Bank Mr. Dr. G. G. van Buttingha Wichers; tot directeur A. Praasterink; tot eersten plaatsvervangend president de heer K. W. J. Michielsen en tot tweeden plaatsvervangend president de heer A. Praasterink.
(Aneta) (Vorig bericht blz. 896 C.)

E. AMSTERDAM. — Wethouder Jan ter Haar Jr. gekozen. —
De raad koos bij eerste stemming den heer Jan ter Haar Jr., den leider der Christelijk-historische fractie, tot zesden wethouder. Hij verkreeg 16 van de 42 uitgebrachte stemmen. De sociaal-democraten brachten hun stem in blanco uit.
De heer Ter Haar — de nestor van den raad — is dus voor de derde maal wethouder geworden.
(Vorig bericht 1217 B.)'

F. ARINA HUGENHOLTZ OVERLEDEN. —
Mejuffrouw Arina Hugenholtz, een populaire figuur in de Gooische schilderswereld, is overleden. Te Haarlem op 20 September 1847 geboren, was zij de nestor der Larensche schilderskolonie niet alleen, maar mede-stichteres. Reeds in 1885 kwam zij daar regelmatig logeeren bij Anton Mauve en in 1894 vestigde zij zich er voorgoed nadat zij een atelier had laten bouwen aan den Stationsweg.
Haar 80ste verjaardag is in hotel Hamdorff te Laren op grootsche wijze herdacht, o.m. met een eere-tentoonstelling. (Algem. Handelsblad)

G. SAMUEL **INSULL.** — Turksche regeering zal uitleveren. —
De Turksche regeering heeft besloten gevolg te geven aan het verzoek van de Amerikaansche regeering en Samuel Insull, die voortvluchtig is, uit te leveren. Nadat het parket een bevel tot inhechtenisneming tegen hem had uitgevaardigd, werd hij in hotel „London" te Istanboel, waar hij zijn intrek had moeten nemen, gearresteerd. Huilend werd hij naar het huis van bewaring overgebracht. Insull's Turksche advocaat heeft tegen de gevangenneming van zijn cliënt protest aangeteekend. (Tel.)
(Vor. ber. Middle West Utilities Co. 310 E.)

H. TURKIJE. — **Turksch-Amerikaansch** uitleveringsverdrag geratificeerd. —
De Turksche regeering heeft het uitleveringsverdrag met de Vereenigde Staten geratificeerd. Het besluit van het Turksche kabinet om Samuel Insull aan de Vereenigde Staten uit te leveren, is, naar men verneemt, onherroepelijk. (Vorig bericht 1239 H.)

5 APRIL 1934

I. FRANKRIJK. — Het **bezuinigingsprogram** - De officieele motiveering. —
De eerste minister Doumergue heeft de bezuinigingsverordeningen, die Lebrun ter onderteekening zijn toegezonden, vergezeld doen gaan van een schrijven, waarin de maatregelen gemotiveerd worden. De regeering is tot de opvatting gekomen, dat voor het in evenwicht brengen van het begrootingsontwerp voor 1934 rond 4 milliard moeten worden opgebracht. Deze kunnen niet door middel van een leening worden verkregen, daar deze mogelijkheid open moet blijven voor de consolideering van de vlottende schuld, voor militaire werken en voor de economische uitrusting. Ook aan het aandraaien van de belastingsschroef kan in verband met de reeds drukkende belastingen niet

gedacht worden. Als eenige mogelijkheid blijft daarom het verlagen zonder aanzien des persoons van de uitgaven tot op het niveau van de inkomsten. Het schrijven wijst ten slotte op de noodzakelijkheid, dat het geheele economische leven door een groot werkverschaffingsprogram en uitvoerige belastinghervorming tot opleving moet worden gebracht. In dit verband wordt o.a. vermeld, dat niet minder dan 30 tot 40 milliard francs in Frankrijk opgepot zijn, welk bedrag onvoorwaardelijk weer naar het economische leven moet worden teruggevoerd.
Naar men verder verneemt, zou een bedrag van 2.700.000.000 francs bezuinigd kunnen worden. Op de ministeries zal bezuinigd worden 600 millioen, op de staatssubsidies 30 millioen, voorts 750 millioen door de vermindering van het aantal ambtenaren, 500 millioen uit de hervorming der pensioenregeling, 300 millioen door de ontneming van de mogelijkheid van dubbele verdiensten en dubbele pensioenen, 300 millioen uit salariskortingen en voorts door een wijziging der werkloozen-verzekering en reorganisatie van het spoorwegbedrijf eveneens 300 millioen.
(Vaz Dias) (Vorig bericht 1197 D.)

A. NEDERLAND. — Rijkssubsidie en Gemeenten. —
De minister van Sociale Zaken heeft besloten aan de verschillende gemeentebesturen, welke hem hierover hadden geschreven, mede te deelen, dat hij bereid is ertoe mede te werken, dat zij, die steun ontvangen, zooveel mogelijk hiervoor aan het werk worden gezet. Bij de toepassing van dit stelsel, een bepaalden vorm van werkverschaffing dus, zullen echter de volgende regelen in acht genomen dienen te worden:
1e. Voor het verrichten van arbeid voor het steunbedrag komen uitsluitend zij in aanmerking, die in de goedgekeurde steunregeling zijn opgenomen. Echter mag slechts subsidie worden berekend voor hen, die behooren tot de groepen, waarvoor door den minister de regeling is geldig verklaard.
2e. De steunregeling in vollen omvang, ook wat betreft de contrôle-maatregelen, o.m. het stenioelen, blijft tijdens de dagen, waarop geen tegenprestatie wordt geleverd, onverzwakt van kracht.
3e. Het bedrag, dat aan de hand van de steunregeling aan de gesteunden, die een tegenprestatie moeten leveren, wordt uitgekeerd, kan b.v. met 10% worden verhoogd, als kleine tegemoetkoming in de kosten van slijtage van kleedij en schoeisel en van de noodige voeding.
Wanneer aldus het steunbedrag met 10% wordt verhoogd en overigens volgens de steunregeling aan een gesteunde f 8 dient te worden uitgekeerd, dan wordt dit bedrag gebracht op f 8.80. Daarna heeft over het totale bedrag der uitkeering berekening plaats voor den deeler, welke deeler gelijk is aan het werkverschaffingsloon in de betrokken gemeente en heeft vaststelling plaats van het aantal uren, dat de betrokkene zal kunnen en moeten werken. Wanneer de deeler b.v. 33 is, dan werkt de betrokkene in het beschreven geval 27 uur.
4e. Indien het wenschelijk is met het oog op het toezicht, perioden te nemen van volle dagen, omdat anders wellicht gedeelten van dagen moet worden gearbeid, hetgeen soms bezwaren met zich brengt, bestaat daartegen geen bezwaar.
5e. Gedurende de dagen, dat niet gearbeid wordt, moet de betrokken arbeider op de gewone wijze, evenals andere gesteunden stempelen.
6e. Als aan het einde der week uit een deshetreffende opgaaf van den ondersteunde blijkt, dat de inkomsten (uit arbeid verkregen) van zijn gezin over de afgeloopen week b.v. f 6 hooger zijn geweest dan over de voorafgaande week, dan zou de uitkeering over de afgeloopen week daardoor feitelijk dienen te worden verminderd met 2/3 van f 6. Nu echter de betrokkene voor den steun heeft gewerkt, kan vermindering van den steun over de afgeloopen week niet plaats hebben, doch wordt de korting van f 4 toegepast op den steun van de volgende week, waardoor de tewerkstelling in die week over een kleiner aantal uren plaats heeft.
Voorbeeld. — Het bovenstaande mo e met een willekeurig gekozen voorbeeld worden toegelicht. %e arbeider, die ƒ 8.80 uitgekeerd zou krijgen, geeft op dat hij 1 of meer dagen niet gestempeld heeft, dat er naast de f 8.80 (f 8 + 10%), nog f 6 uit arbeid is verkregen. Er zou dus op den uit te keeren steun 2/3 van f 6 is f 4 in mindering moeten worden gebracht en derhalve, ware geen werk verricht, f 8 — f 4 is f 4 steun worden uitgekeerd. Nu echter gewerkt is in de afgeloopen periode, moet de f 8.80 ten volle worden uitgekeerd., doch vindt de korting van de f 4 in de volgende week plaats.
Zijn de inkomsten van het gezin in de week van te werkstelling echter gedaald, dan kan naar evenredigheid, in overeenstemming met de bepalingen der steunregeling, over de loopende week, de steun worden verhoogd. In deze gevallen heeft immers tewerkstelling over een korter aantal uren plaats gehad, dan waartoe het bedrag hetwelk aan het einde der week uiteindelijk blijkt te moeten worden uitgekeerd, aanleiding zou geven.
7e. De werken, die als werkverschaffingsobjecten voor het leveren van prestatie door de gesteunden zullen worden aangewezen, moeten vooraf via den inspecteur worden voorgedragen en door den minister worden goedgekeurd.
8e. Werken, waarvoor, als zijnde normale onderhoudswerken e.d., gelden op de begrooting zijn uitgetrokken en welke derhalve als gewone door de gemeente uit te voeren werkzaamlieden, moeten worden besclioiiwd, komen niet in aanmerking om onder de hierbedoelde regelin te vallen.
Op een vraag aan den minister of dus de gemeenten voortaan voor den steun kunnen laten werken, antwoordde de minister dat, indien de gemeenten aanspraak op Rijkssubsidie willen blijven maken, zij zich uiteraard naar de hier gegeven regels zullen dienen te richten. (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. V.A.R.A. — Ontslag op staanden voet aan Zwertbroek. —
Gedurende het Paaschcongres van de S. D. A. P. werd in de wandelgangen verteld, dat den heer Zwertbroek per deurwaarders-exploit zou zijn medegedeeld, dat hij op staanden voet is ontslagen als secretaris van de V.A.R.A. met onmiddellijke inhouding van zijn salaris.
Naar wij vernemen zijn deze geruchten juist.
Wij vernemen voorts, dat als redenen voor het onmiddellijk ontslag zijn opgegeven: absolute ongeschiktheid, beleediging van V.A.R.A.-bestuurders en openbaarmaking van ambtsgeheimen. De heer Zwertbroek heeft namelijk in zijn brochure salarissen genoemd, die hem uit hoofde van zijn functie bekend waren. (Tel.) (Vorig bericht 1234 G.)

C. S.D.A.P. — 40ste Paaschcongres - Buitenlandsche persstemmen. —
„Der Deutsche" zegt dat het Paaschcongres de volslagen onhoudbaarheid van het Marxisme heeft aangetoond.
„Der Angriff" spreekt over een her-oriënteering uit vrees en van een hypocriete loyaliteit.
„Die Berliner Börsenzeitung" gewaagt van een reddingspoging voor het Marxisme en wijst er op, dat ook de Soc.-Democratie thans naar het militairisme zwenkt. Regeeringstrouw en anti-pacifisme zou thans het parool zijn geworden.
Naar Reuter meldt, wijdt de Morning Post een hoofdartikel aan het besluit van het congres van de S.D. A.P. te Utrecht om de oude anti-militairistische en ontwapeningspolitiek in Nederland te laten varen. Het blad zegt, dat deze wijziging van gevoelen in de Nazi-politiek haar oorzaak vindt. De Nederlanders, Vlamingen, Oostenrijkers, Denen worden allen beschouwd als goede Teutonen om vroeg of laat in de liefhebbende omarming van het „Vaterland" te worden gedrukt.
De Nederlanders koesteren bovendien een scherp vermoeden, dat deze Germaansche verwantschap dienen moet als dekmantel voor een aanslag op Nederlands welgevulde portefeuille, zijn geschikte havens en zijn rijk koloniaal gebied, en daar zij altijd gereed hebben gestaan hun vrijheden tot den laatsten steen te verdedigen, zouden de Duitschers wel eens een onverwacht verzet kunnen ontmoeten, als zij zouden trachten deze theorieën van grootheidswaanzin aan Nederland op te dringen.
De Nederlandsche socialisten zouden in dat geval klaarblijkelijk bereid zijn de wapens op te nemen.
(Vorig bericht Paaschcongres 1235 F.)

D. OOSTENRIJK. — Denationalisatie. —
Bij verordening van den politiepresident van Weenen zijn op 4 April '34 verscheidene sociaal-democratische leiders en nationaal socialisten van hun Oostenrijks staatsburgerschap vervallen verklaard. Tot hen behooren de vroegere afgevaardigden Dr. Bauer en Deutsch, de leider van den Schutzbund Heinz en de communist Koppelnik. Tien Weensche nationaalsocialisten zijn wegens deelneming aan daden van terreur en staatsvijandige activiteit van hun staatsburgerschap vervallen verklaard.
Te Rauriz is een districtsarts wegens nationaalsocialistische propaganda gedenationaliseerd.
(Vaz Dias)

E. DUITSCHLAND. — Katholielren-kerkstrijd. - Pers. Het Landgerecht te Duisburg heeft dezer dagen 'n voor de geheele Duitsche pers belangrijk vonnis geveld in de volgende zaak. De uitgevers van de kath.

„Neuer Tag" (vroeger Ruhrwacht) hadden tegen een colporteur van de Nat. Soc. National Zeitung te Essen en tegen deze courant zelf een actie ingediend wegens oneerlijke concurrentie. De colporteur had bij zijn pogingen om abonné's te werven dreigementen gebruikt jegens hen die zich niet wenschten te abonneeren.
De rechtbank heeft de aanklacht afgewezen op grond dat de z.g. katholieke pers heden ten dage een overbodige instelling is. (N. Rott. Cour.) (V. b. **1237 D.)**

A. VEREENIGDE STATEN. — Overstrooming. —
Uit de stad Elk in Oklahoma wordt gemeld dat hst riviertje de Washita door de stortregens der laatste dagen gezwollen is tot een wilden waterstroom van drie kilometer breedte. Bruggen, spoordijken en huizen zijn in groot aantal vernield. De materieele schade loopt in de millioenen dollars.
Tot nog toe zijn 25 dooden gemeld.
Ook uit de staten Wisconsin en Minnesota worden groote overstroomingen gemeld. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht **175 D.)**

B. CUBA. — Gouden standaard. —
Naar uit Havana wordt gemeld heeft Cuba in feite den gouden standaard prijsgegeven door de intrekking van de wet in zake de stabilisatie van het geldwezen op een goud- en zilverbasis, waarbij de zilverprijs was vastgesteld op een zestiende van dien van het goud.
Het aankoopen van zilver in de Vereenigde Staten, waartoe tegelijkertijd is besloten, wordt beschouwd als een voorteeken, dat in de toekomst de Cubaansche valuta de fluctuaties van den Amerikaanschen dollar zal volgen. (Keesings Financieel Archief)

C. AUTEURSRECHT. — B.U.M.A. **in** kort geding. - Eisch toegewezen. —
Op 3 April '34 heeft de president van de rechtbank Mr. J. W. Huysinga uitspraak gedaan in het kort geding tusschen de B.U.M.A. en musici van het café-restaurant „De Kroon". De B.U.M.A. had de musici gedagvaard, omdat zij door dit lichaam beschermde muziek zonder toestemming in het openbaar hadden uitgevoerd. Eischer vroeg den president in dier voege vonnis te wijzen, dat voor toekomstige overtredingen boete zou moeten worden betaald. De president heeft dezen eisch toegewezen en den musici verboden bedoelde muziek uit te voeren op straffe van een boete van f 100. (Tel.) (Vorig bericht **1216** A.)

D. LAREN. — Revolut.-soc. Jeugdcongres - **Engelsch** protest tegen uitzetting. —
De Onafhankelijke arbeiderspartij heeft te York, onder voorzitterschap van James Maxton een conferentie gehouden, welke bij acclamatie een resolutie heeft aangenomen, waarin wordt geprotesteerd tegen de houding der Nederlandsche autoriteiten, die vier Duitsche gedelegeerden naar het revolutionair-socialistische jeugdcongres te Laren, aan de Duitsche politie hebben uitgeleverd.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

E. DUITSCHLAND. — De Vossische Zeitung opgeheven. —
De oudste Duitsche krant, de Vossische Zeitung is op **1** April 1934 niet meer verschenen. Het blad had **230** jaar bestaan. **(N. Rott. Crt.)**

F. LUCHTBESCHERMING. — Cursus. —
Gedurende drie dagen wordt te Amsterdam een cursus gehouden voor luchtbescherming. Door den heer M. J. M. Gemmike, inspecteur van politie, werd bij de opening van den cursus er op gewezen dat in Amsterdam, dat zoo dikwijls op den voorgrond treedt niets gedaan wordt aan luchtbescherming. In stede van algemeene belangstelling is er botte onverschilligheid tegenover dit ernstige vraagstuk.
(Vaz Dias (Vorig bericht **1176** E.)

G. Dr. S. J. PHILIPS OVERLEDEN. —
Op 77-jarigen leeftijd is op **3** April overleden Dr. S. J. Philips, sedert 1897 lid van het Nederlandsch Israëlietisch Armbestuur, van welk bestuur hij sedert 1914 voorzitter was.
Onder zijn leiding zijn tal van verbeteringen en verbouwingen aan het Nederlandsch Israëlietisch Ziekenhuis aangebracht.
De overledene heeft in tal van functies belangrijk werk verricht. Hij was lid van den Kerkeraad en lid van de Permanente Commissie.
Dr. Philips was officier in dn Orde van Oranje Nassau. (Vaz Dias)

H. ONDERWIJS. — Buitengewoon lager onderwijs **in 1933.** —
De afd. Onderwijsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert de volgende voorloopige cijfers omtrent helt buitengewoon lager onderwijs naar den toestand op 31 Dec. 1933.
Scholen voor doofstommen:

Aantal scholen	Aantal leerl.	Aantal leerkr.
6	**835**	**25**

Scholen voor slechthoorenden:

3	**231**	**18**

Scholen voor blinden (alle met internaat):

4	287	25

31 Dec.	Scholen voor zwakzinnigen:		
1930	90	8.469	**565**
1932	94	9.644	**626**
1933	94 w	10.036	649

Dat de zorg voor deze misdeelden, met betrekking tot het onder ijs, sterk is toegenomen, moge blijken uit het feit, dat de scholen voor zwakzinnigen in 1910 nog maar ruim 1000 leerlingen telden en in 1933 ruim 10.000.
Behalve de bovengenoemde scholen waren er op 31 Dec. 1933 nog **2** scholen voor lichamelijk gebrekkigen (met 57 leerlingen en 6 leerkrachten) en één school voor psychopathen (met 122 leerlingen en **7** leerkrachten). (Centr. Bur. voor de Statistiek) **(1212 C.)**

I. NEDERLAND. — Stichting tot verruiming van werkgelegenheid voor Academisch Gevormden. —
Op initiatief der Regeering is naar wij vernemen een Stichting gevormd, welke tot doel heeft academisch gevormden, die door de tegenwoordige omstandigheden geen betrekking hebben kunnen vinden, in staat te stellen onder leiding van hoogleeraren en lectoren, welke zich daartoe bereid verklaren, wetenschappelijk werk te verrichten, onder het genot van een kleine toelage. Gedacht is daarbij aan onderzoekingen in laboratoria, assistentschappen bij hoogleeraren in bijzondere gevallen, onderzoekingen op sociaal, geografisch en economisch terrein, maar evenzeer aan arbeid op ander gebied van wetenschap in de verschillende faculteiten en aan arbeid, die in verband staat met het schrijven eener dissertatie. Hoogleeraren zijn verzocht als vertegenwoordigers der Stichting aan hun Universiteit op te treden. Te Amsterdam hebben prof. Dr. D. Cohen voor de Gemeentelijke Universiteit en Prof. Dr. G. J. Sizoo voor de Vrije Universiteit deze taak op zich genomen. Afgestudeerden (doctorandi, doctoren en anderen), die van deze gelegenheid gebruik wenschen te maken, kunnen formulieren ter invulling verkrijgen bij de bureau's dezer Universiteiten. Zij gelieven deze aan een der bovengenoemde hoogleeraren te zenden en zullen t.z.t. in de gelegenheid worden gesteld verder hun wenschen kenbaar te maken en nadere inlichtingen te geven. (Vaz Dias)

6 APRIL **1934**

K. DUITSCHLAND. — Interview met Adolf **Hitler.** —
Op **de vraag van een interviewer, welke houding de rijkskanselier inneemt tegenover de critiek, antwoordde Hitler:**
Weet U ook, dat ik een geheelen staf van deskundigen op economisch, sociaal en politiek gebied om mij heb verzameld.

wier eenige taak het is, critiek te oefenen? Voordat wij een wet afhandelen laat ik het ontwerp aan deze mannen zien en vraag: „Bitte, was ist hieran falsch?" Ik wensch niet dat ze allen eenvoudig ja zeggen. Zij hebben voor mij geen waarde, wanneer zij niet critiseeren en mij zeggen, welke gebreken zouden kunnen kleven aan onze maatregelen. Evenmin is liet mijn wensch, dat de pers eenvoudig slechts datgene afdrukt, wat haar wordt verstrekt. Het doet me geen genoegen vijftien kranten te lezen, welke allemaal zoowat dezelfde tekst hebben. In den loop van den tijd zullen onze redacteuren weer zoo gescliioold zijn, dat ze eigen waardevolle bijdragen kunnen leveren voor onzen nationalen opbouw. Één ding kan ik U evenwel verzekeren: Ik zal geen pers dulden, welker uitsluitende taak is, datgene te vernietigen wat wij hebben geprobeerd, op te bouwen. Wanneer de opvatting van een redacteur zoo is, dat zijn eigen wereldbeschouwing tegenover de onze staat, zij hem gezegd, dat ik dan de moderne mogelijkheden der pers evenzoo zal gebruiken om hem te bestrijden."

De journalist vroeg: „Mijnheer de Rijkskanselier, er wordt vaak beweerd. dat er onder de heeren van Uw naaste omgeving niannen zijn, die zich in Uw plaats zouden willen stellen. Van een Uwer meest prominente medewerkers b.v. wordt beweerd, dat hij Uw maatregelen probeert te doorkruisen."

Hitler antwoordde hierop: „Ik weet immers dat U deze vraag stelt om mijn verhouding te willen opmaken tot mijn medewerkers en niet omdat U persoonlijk de loyaliteit van dezen in twijfel zoudt willen trekken. Het zou immers werkelijk laster zijn om van één dezer mannen, die jaar in jaar uit, aan mijn zijde hebben gestaan, te onderstellen, dat hij den wensch zou hebben, mij weg te werken. De wereld heeft nimmer een schooner voorbeeld gezien van „éénvoelen" dan dat mijn medewerkers te zien geven. Misschien ligt de'reden waarom sprookjes van deze soort ontstaan in het feit, dat ik mij niet met „nullen" heb omgeven maar met eclite mannen. Nullen zijn rond. Zij zijn de eersten die beginnen weg te rollen, wanneer het slecht gaat. De mannen om hij heen zijn „kantige" oprechte mannen. Ieder hunner is een krachtige persoonlijkheid, ieder heeft zijn wil en is met eerzucht bezield. Wanneer zij niet eerzuchtig zouden zijn, zouden zij niet staan, daar waar ze thans staan. Ik juich de eerzucht toe. Wanneer nu zulk een groep machtige personen bijeenkomt, is het onoverkomelijk dat een wrijving plaats vindt. Doch nog nimmer heeft een enkele dezer mannen, die om mij heen staan, geprobeerd mij zijn wil op te dringen. Integendeel zij hebben op bewonderenswaardige wijze zich geschikt in mijn wenschen. (Vaz Dias)

(Vorig bericht **1192** F.)

A. LUCHTVAART. — Per zweefvliegtuig over het Kanaal. —

Mejuffrouw Joan Meakin, een jeugdige Londensche aviatrice, is **5** April **'34** met een zweefvliegtuig, dat door een vliegtuig werd getrokken, van Ostende uit het Kanaal overgestoken. Het toestel is te Heston gedaald, nadat het boven dit vliegveld nog een aantal loopings had gemaakt. (Vorig bericht **1232 C.)**

B. NEDERLAND. — **N.S.B.** - Rede van Ir. **A. A.** Mussert. —

Wij ontleenen aan een rede van Ir. **A.** A. Mussert het volgende:

Ons nationaal gevoel is jaren en jaren lang ondermijnd, niet alleen van onderen af, maar ook van boven af. Spreker herinnerde in dit verband aan het Relgische verdrag, de gebeurtenissen op Curaçao en het avontuur van de Zeven Provinciën. De commandant van de Zeven Provinciën is nu tot vier maanden gevangenisstraf veroordeeld. Deze commandant zal wel niet vrij uit zijn gegaan, maar, zoo wilde spreker vragen, zou, als de officieren den opstand met geweld den kop hadden weten in te drukken. en daarbij waren 10, 20 dooden gevallen, aan deze officieren eveneens geen gevangenisstraf zijn opgelegd? Zij toch hadden het voorbeeld voor oogen van den gouverneur van Curaçao, die per slot van rekening nog werd beloond door den toenmalinen minister. Toen de koning der Belgen stierf vond de gouverneur-generaal van Indië het noodig een telegram van rouwbeklag te zenden. Hij deed dit in het Fransch.

De commissie Idenburg wil de bemanning van de vloot terugbrengen van 7000 tot 3000. Een vloot van 3000 man voor een volk dat jaarlijks 300 millioen gulden uitgeeft aan drank, tabak en sigaren, een volk dat hier 8 millioen en overzee bijna 70 millioen menschen telt en een volk tenslotte van wie de voorvaderen, toen ons volk nog slechts uit anderhalf *millioen* zielen bestond een vloot ter zee had van 20.000 koppen! Zulk een voorstel van Idenburg zouden Albarda en Marchant samen nooit liebbcn aangedurfd.

In den fascistischen staat zijn staking en uitsluiting niet geoorloofd. Daarvoor in de plaats komen overleg rede fatsoen en rechtvaardigheid, met tenslotte de overweging, dat'wie niet hooren wil, maar moet voelen. Het productieproces moet doorgaan, omdat dit van primair belang is. Het belang van ons volk gaat altijd boven het belang van een bepaalde groep. Fascisme brengt opbouw, handeling en samenvatting. Uiteraard hebben wij veel gemeen met het nationaal-socialisme elders, maar er zijn vermoedelijk nog meer punten van verschil. Wat echter rasechte import is, dat is de terreur, welke het nationaal-socialisme ondervindt en wel in zijn ergsten vorm: de broodroof, maar hij, die wind zaait zal storm oogsten en wij willen geen storm over Nederland.

Spreker eindigde zijn dikwijls door applaus en bravo-geroep onderbroken rede met allen op te wekken, zich bij de N.S.B. aan te sluiten. Bij de N.S.B. immers geldt de leus: één voor allen, allen voor één.

In verband met een vraag, zei ir. Mussert, dat de N.S.B. niet anti-semitiscli is, omdat men te goed weet, dat in ons land vele Joden zijn, die zich voor de voile lionderd procent Nederlander voelen en dat ook willen zijn. Daarom zijn er ook vele loden lid van de N.S.B. Nooit lid zal een Zionist kunnen worden, omdat een Zionist zich slechts gast in ons land gevoelt. Over den Volkenbond zeide spreker nog, dat hij van de dooden niets dan goed mag zeggen. Een Volkenbond is alleen mogelijk, als alle West-Europeesche staten fascistisch geworden zullen zijn. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. **1211 C.)**

C. VEREENIGDE **STATEN.** — Geen leeningen aan wanbetalers. —

De Senaat heeft het reeds door Huis van Afgevaardigden aangenomen wetsontwerp goedgekeurd, waarbij wordt verboden, leeningen te verstrekken aan regeeringen of bewoners van landen, die in gebreke zijn gebleven met de betaling van hun schulden aan de Vereenigde Staten.

De voorzitter van de commissie voor buitenlandsche zaken van het Huis McReynolds, heeft verklaard, dat Export- and Import-Corporation geen geld zal leenen aan de Sovjet-Unie, zoolang Moskou zijn schulden niet [betaalt. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

D. DUITSCHLAND. — Bewapening. - Kosten. —

De „Matin" ontleent aan de te Straatsburg verschijnende „République" een opsomming van hetgeen Duitschland uitgeeft voor zijn militair apparaat. Blijkens officieele Duitsche gegevens bevat de begrooting voor **1934-1935** een bedrag van bijna **981** millioen Mark voor gewone en buitengewone uitgaven voor leger en marine; voorts **210** millioen voor de Zuchtvaart, **250** millioen voor arbeidskampen, S.A. en S.S., **36** millioen voor bruggen en wegen, terwijl er op de verkeersbegrooting nog **145** *millioen* voorkomen, die volgens den schrijver in werkelijkheid voor militaire doeleinden worden uitgegeven. Daarbij komen dan nog uitgaven voor militaire vooropleiding, politie-opleiding, chemische instellingen, zoodat de „République" komt tot een totaal van omstreeks twee milliard Mark.

De schrijver vergelijkt dan deze cijfers met die van vorige jaren en constateert, dat in **1924** voor gewone en buitengewone uitgaven ten behoeve van leger en vloot een bedrag van **458.6** millioen Mark op de begrooting voorkwam, dat geleidelijk is gestegen tot **981** millioen Mark.

Ook vergeleken met het keizerlijk tijdperk wordt thans meer uitgegeven voor leger en vloot. In den tijd dat het Duitsche leger een vredessterkte had van **791.000** man, beliep de begrooting **775** millioen Mark. (De Telegraaf)

E. NEDERLAND. — **„Werkfonds 1934".** - Installatie.

Dr. H. Colijn, voorzitter van den ministerraad, heeft in de Rolzaal op het Binnenhof als algemeen voorzitter het Werkfonds **1934** met een rede geïnstalleerd, waaraan wij het volgende ontleenen:

De regeering ziet met begrijpen en vol medeleven de scharen, die ledig op de arbeidsmarkt staan en wier moreele nood niet minder dan de geldelijke nood tot handelen riep.

Ook biedt de werkverschaffing voor dit euvel onvoldoende uitkomst. Want al vinden ook **50,000** gezinshoofden en kostwinners daardoor arbeid en al zal ieder het nut daarvan beamen, toch kan men daarmede niet tevreden zijn.

Zoodra de regeering den financieelen toestand voldoende gunstig achtte om tot de uitvoering van haar plannen over te gaan, heeft zij onverwijld haar aanvrage om een crediet voor 60 millioen ingediend. Nadat dit bewilligd zal zijn, behoort onverwijld de uitvoering ter hand genomen te worden.

Daarbij zal één gedachte niet uit het oog verloren mogen worden. De uitvoering van een aantal overigens normale werken heeft in dit geval echter ook een abnormale zijde; deze n.l., dat zij thans nog niet zouden worden aangevat, wanneer niet bijzondere redenen daartoe drongen.

De aandacht zal derhalve vooral gericht moeten worden op een tweetal onderwerpen: bruikbare werkobjecten en de arbeidsvoomvaarden. (N. R. C.)
(Vorig bericht blz. **1224** D.)

A. NEDERLAND. — Nationale Vrouwenraad. —
Aan het verslag vaii de 35ste Algemeene Vergadering van den Nationalen Vrouwenraad ontlecnen wij het volgende:
De voorzitster, mej. mr. Frida Katz, herdacht in haar uitvoerig openingswoord allereerst het overlijden van H.M. de Kortiligin-Moeder. Deze woorden werden door de talrijke aanwezigen staande aangehoord. In het bijzonder heette mejuffrouw Katz vervolgens welkom Mevr. Röell, eciitaenoote van den Commissaris der Koningin, waarna de spreekster eenige woorden wijdde aan de nagedachtenis van Freule Elias en Mevr. Pierson-Muntendam.
In iiet vervolg van tiaar rede besprak mejuffrouw Katz de ontwikkeling van liet Vrouwenkiesrecht sinds 1909, toen het Internationale Vrouwen Kiesrecht-congres hier ter stede werd gehouden.
Sedert de wereldcrisis is steeds meer geageerd tegen het openbare optreden der vrouw ook inzake het vrouwenkiesrecht, zegt spreekster.
De Vrouwenraad betreurt dat bij de laatste verkiezing voor de Tweede Kamer slechts vier vrouwen zijn gekozen in de plaats van acht, die te voren lid waren geweest. Er dient te worden nagegaan wat hiervan de oorzaak is. Daar is reeds een begin mee gemaakt. Deze tijd is er een, zeide spr., die daden vraagt. Dit geldt zoowel voor algemeene actueele vraagstukken waarin mannen en vrouwen betrokken zijn als voor zoogeiiaamde vrouwen-vraagstukken, waaronder thans de vrouwenarbeid een belangrijke plaats inneemt.
Van de algemeene actueele vraagstukken behandelen wij, zegt spr., bijvoorbeeld dat van het Nederlandsch Fabrikaat. Om de bijzondere plaats van den Vrouwenraad goed te beseffen moet men zich van zijn samenstelling, doelstelling en werkwijze een helder beeld trachten te vormen.
Uitvoerig ging spr. hierop in.

Mej. Mr. C. Frida Katz.

Tenslotte wijdde spr. een woord aan de roeping van den Vrouwenraad in dezen tijd. Het is noodzakelijk meer eenheid en gemeenschapsgevoel tot stand te brengen. Er gaat reeds een roep door de wereld van een keer vooral onder de jongeren. Dit is op zichzelf een zegen. Het is een zucht naar bevrijding, een doorbraak van gemeenschapsgevoel in den letterlijken zin van het woord.
Hiermede verklaarde mej. mr. Katz de vergadering geopend.
Door het Congres is een telegram van dank gezonden aan President Rooseveit, omdat hij zooveel vrouwen in belangrijke functies benoemd had.
Eenige resoluties werden aangenomen, waaronder twee van den Nationaien Vrouwenraad; die omtrent de bestrijding van schoonheidswedstrijden en die omtrent de bescherming van dieren.
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **297** M.)

7 APRIL 1934

B. **BRITSCH-INDIE.** — Onafhankelijkheidsstrijd. - Nieuwe leiders. —
Het besluit der 25 leiders der Congrespartij om de oude Swaraj-partij te doen herleven en haar te doen deelnemen aan de komende verkiezingen voor de wetgevende vergadering, sluit een bloedige faze af in den Indischen politieken strijd en kan de eerste stap zijn op het pad, dat naar een nieuwe, vreedzamer ontwikkeling leidt. Het sluit een strijdperiode af, maar het maakt waarschijnlijk ook een einde aan den invloed van twee mannen, die in dien strijd de leiders waren, Gandhi en Jawahar Lal Nehroe. In hun plaats verrezen twee nieuwe figuren, dr. Ansari en dr. Boedhan Chandra Roy, oud-burgemeester van Calcutta. Zij riepen de bedoelde leiders-conferentio te Delhi bijeen en zullen de politieke campagne, die nu wacht, leiden. (De Telegraaf) (948 F.)

C. ROEMENIE. — Moord op premier Duca. - Vonnis.
In het proces tegen den moordenaar van den premier Duca, heeft de Krijgsraad van het tweede legerkorps te Boekarest vonnis gewezen. De student Constantinescu, die de doodelijke schoten op Duca had gelost, werd tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld, evenals zijn beide medeplichtigen, de studenten Belimace en Caranica. Alle overige beschuldigden werden vrijgesproken, o.m. de leider van de „IJzeren Garde", Codreanu en generaal Cantacuzene.
Het vonnis heeft te Boekarest een buitengewonen indruk gemaakt, omdat 't praktisch neerkomt op een rehabilitatie van de „IJzeren Garde" en een ernstige binnenlandsche politieke nederlaag der regeering van Tatarescu beteekent,
Nader wordt nog gemeld, dat de Kamer de wet tot bescherming van den staat heeft aangenomen en daarna tot 16 April uiteen is gegaan.
(Het Vaderland) (**1107** B.; **IJzeren** Garde **1217 C.**)

D. ROTTERDAM. — Verhooging personeele belasting.
Voorgesteld wordt een regeling (ter vervanging van de regeling aangenomen bij raadsbesluit van 20 Juli) waarbij een progressieve schaal der opcenten wordt ingevoerd van 133—200. Verwacht wordt hierdoor een verbetering van de begrootingspositie met f 378.000.
Het voorstel werd in stemming gebracht en aangenomen met 25 tegen 17 stemmen (soc.-dem., de communist, de rev. soc. en de heer v. Burink).
(N. Rotterd. Courant. (Vor. bei.. 725 A.)

E. FRANKRIJK. — Socialistische eischen. —
De Confédération Générale du Travail, het Algemeen Vakverbond, waarvan Jouhaux secretaris-generaal is, heeft te Parijs twee groote demonstraties georganiseerd, waarvoor een socialistisch ,,program voor economische vernieuwing" is vastgesteld, dat de volgende punten bevat:
1. Weder tewerkstelling van werkloozen door verkorting van den arbeidstijd.
2. In bedrijfstelling van industrieën door het uitvoeren van groote openbare werken.
3. Vaststelling van een minimum-loon voor de verschillende takken van industrie.
4. Vaststelling van prijzen voor landbouwproducten.
5. Socialisatie van het credietwezen en contrôle op de banken.
6. Contrôle op de sleutelindustrieën door openbare lichamen en de arbeiders en bedienden.
7. Instelling van een bijzondere economische instantie, die het recht heeft productie en verbruik met elkaar in overeenstemming te brengen en daartoe de verschillende bedrijven te controleeren.
8. Belastinghervorming en hervorming van het bestuursapparaat.
Jouhaux heeft minister-president Doumergue gevraagd hem in audientie te ontvangen, teneinde hem het standpunt der C.G.T. ten aanzien van de jongste bezuinigingsmaatregelen der regeering uiteen te zetten. Het Vakverbond keert zich tegen elke deflatiepolitiek. (Ned .Tel. Ag. Reuter) (V. b. **1213** I.)

F. DUITSCHLAND. — Rosenberg contra het gewezen Centrum. —
Aan het einde van een artikel in de „Völkischer Beobachter" komt dr. Rosenberg tot de volgende conclusie:
Wij gelooven, dat met de aanvallen van voormalige Centrumleiders een stemming moet worden gemaakt om eventueel martelaren te voorschijn te brengen. Waar het voormalige Centrum in feite zijn aanhan-

gers tegenwoordig voor het grootste gedeelte ook innerlijk in het nationaal-socialistische kamp ziet, lijkt het martelaars-maken het laatste middel om religieuze vervolgingen aan te geven en met deze vertoogen de nog aanwezige reserves te mobiliseeren door een beroep op eeuwenoude religieuze begrippen. De nationaal-socialistische staat heeft de vrijheid van het religieuze leven van oudsher erkend en zal die niet aantasten, maar hij zal nu als te voren, zoo noodig met krachtigen nadruk, moeten eischen, dat, nadat de parlementstribune van het Centrum verlaten werd niet de kansel in de kerk verwisseld wordt met het spreekgestoelte in den Rijksdag. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 1190 **E.**)

A. OOSTENRIJK. — De concentratiekampen. —
De Oostenrijksche regeering heeft op 6 April '34 een officieele mededeeling gedaan over den toestand in de concentratiekampen. De staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky, verklaarde tegenover de buitenlandsche pers, dat zich in de kampen 750 nat.-socialisten en 114 socialisten bevinden. De geruchten over dooden, ernstige botsingen met de bewakers en vechtpartijen zijn niet in overeenstemming met de feiten. De nat.-socialisten zijn gelegerd in vaste gebouwen en staan onder medische contrôle. In den laatsten tijd zijn 42 gevallen van lichte dysenterie voorgekomen; de zieken zijn naar een hospitaal overgebracht. Ook de geruchten over den dood der nazileiders Schattenfroh en Frauenfelt zijn onjuist. De regeering heeft rekening gehouden met de veranderde houding der nazi's en in de laatste vier weken 200 nat.-socialisten ontslagen.
Het aantal soc.-democraten in de gevangenissen bedraagt 2600. Het kamp te Kaisersteinbruch wordt ontruimd, terwijl de gevangenen naar Woellersdorf zullen worden overgebracht. De regeering is bereid, een bezichtiging der kampen door de buitenlandsche pers toe te staan. (Reichspost Weenen)

E. NEDERLAND. — Schulden van Rijk, Provincie en Gemeente. —
Wij publiceeren het volgende overzicht van den toestand der schulden van het Rijk, provincies en gemeenten.

Toestand op 1 Jan.	Het Rijk Geconsolid. schuld	Prov. Bedrag der schulden (in millioenen guldens)	Gem.
1924 . .	2780	171	1531
1929 . .	2586	197	2122
1930 . .	2462	230	2179
1931 . .	2388	240	2319
1932 . .	2338	266	2393
1933 . .	2475	256	2476
1934 . .	2724		

(Centr. Bur. voor de Statistiek)

8 APRIL 1934

C. UITVINDINGEN. — Nieuwe gramophoonplaat.
Een aantal New Yorksche journalisten heeft een dezer dagen een demonstratie bijgewoond van een nieuwe gramophoonplaat, uitgevonden door den heer Frank L. Dyer. Het betreft hier een gewone gramophoonplaat met een middellijn van 30 c.M., die zoodanig behandeld is, dat zij aan elk der beide zijden meer dan een uur bespeelbaar is. Een enkele plaat kan gemakkelijk meer dan 30 000 woorden weergeven.
Een gewone gramophoon behoeft slechts van een apparaat te worden voorzien, dat voor een uiterst langzame beweging zorgt, om de nieuwe platen er op te kunnen spelen. (Vaz Dias)

D. ZIONISME. — Opbouwfonds. —
Mej. Cntrien Asser uit Amsterdam heeft in de zaal der Joodsche Gemeente aan den Springweg te Utrecht voor de plaatselijke afdeeling van den Nederlandschen Zionistenbond gesproken over het nationale kapitaal hij den opboiiw van Palestina.
Mej. Asser wees er o.a. op, dat de bevordering van het door den Zionistenbond nagestreefde doel het best gediend wordt door steun aan het Palestina Oobouwfonds dat er nog niet in geslaagd is de 25 millioen pond volgens den oorspronkelijken opzet bijeen te garen. Er is kritiek op de werkwijze van dit fonds geoefend, ten deele gerechtvaardigde kritiek, maar onwedersprekelijk is het feit dat Keren Haiesoth baanbrekend werk verricht heeft, zij het dan met uit aanvankelijke onervarenheid voortspruitende fouten. De gelden, noodig voor het aankoopen van gronden in Palestina moeten door de Joodsche gemeenscliap bijeengebracht worden, 'door deze werkwijze wordt de judaiseering van Palestina meer bevorderd, dan door Sporadisch verspreid liggende Joodsche kolonies, zooals de Parijsche Edmond Rothschild sdeert 1880 in Palestina oprichtte. Reëel was deze werkwijze niet, omdat alles rustte op de edelmoedigheid van dezen philantroop, die met zijn goed eenvoudig de zaak financierde en de gaten stopte. Bovendien slaagde hij er niet in typisch Joodsclie nederzettingen in liet leven te roepen. Van een eigenlijk gezegde loodsche boerenstand met Joodsche arbeidskrachten was in zijn tijd nog geen sprake. Spreekster stelde daartegenover de resultaten, welke bereikt zijn in door het Opbouwfonds gestichte nederzettingen. zooals in Galoet, waar alle werk door en ten behoeve van–loden verricht wordt. In dit verband wees zij op het streven, aaneengesloten complexen gronden door koop te verwerven, en niet hier en daar verspreide oerceeien te koopen.
In de vlakte van Jizreël 'zijn thans groote complexen grond in Joodsch bezit; thans is er weer kans de hand te leggen op aroote compiexen bij het Hoeleh-meer, dit laatste in verband met een binnen anderhalf jaar afloopende concessie wegens niet in cultuur brengeii der woeste groiiden. Het Opbouwfonds lieeft ook kapitaal geïnvesteerd in het groote electrificatiewerk-Rutenberg, voorts in de Potascli-Company aan de Doode Zee, onder leiding van mr. S. A. van Vriesland, een Nederlander. Bij de ‚sinaasappel-cultuur dient gewaakt tegen overproductie, en in t algemeen tegen grondspirculatie, tengevolge waarvan de prijzen van een dunam — 1 are — cultuurgrond in verschillende deelen van Palestina, bijv. Haifah en Tell-Aviv, soms henieisbreed uit elkaar loopen, wat niet bevorderlijk is aan het nagestreefde doel. Spreekster besloot haar onderhoudende voordracht niet er op te wijzen, dat men niet enkelingen aan een bestaan wil helpen, maar Iiooger reikt, n.l. het Joodsche vraagstuk iii en door Palestina voor goed op te lossen.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vorig bericht 1186 K.)**

E. GENEESKUNDE. — Angina pectoris. - Diabetes.
In vele gevallen van angina pectoris wordt suiker in de urine gevonden, hetzij blijvend, berustend op diabetes, hetzij voorbijgaand. Maakt men echter bij deze laatste groep een bloedsuikerkromme na belasting met 50 gr. glycose, dan blijken al deze patiënten een latenten diabetes te hebben.
Adolf Edelmann vond bij 15 gevallen van sclerose der kransslagaderen slechts tweemaal geen verandering in de koolhydraatstofwisseling. Ook waren in meer dan de helft van zijn gevallen een of beide slagaderen van den voetrug niet te voelen. Uit dit alles trekt hij de conclusie, dat de diabetes het ontstaan der vaatsclerose bevordert.
In tegenstelling met anderen vond hij dan ook, dat behandeling van den diabetes met insuline op de begeleidende angina pectoris een gunstigen invloed had. Volgens hem heeft ook v. Noorden van deze behandeling gunstige resultaten gezien.
(Wien. Klin. Wochenschr.) (Ang. Pectoris 1126 **D.**)

F. BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Gandhi. —
Gandhi's instemming met de deelneming der Swaraj-partij aan de komende verkiezingen wint vooral aan beteekenis door zijn verklaring ‚dat hij allen leden der Congres-partij die het gevoel hebben dat het lijdelijk verzet van verschillende groepen niet de juiste weg is, adviseert aan de verkiezingen deel te nemen. Het individueele lijdelijk verzet werd in den afgeloopen zomer door de Congres-partij op het program geplaatst ter vervanging van het massale lijdelijk verzet. Door Gandhi's verklaring wordt de Swaraj-partij een soort vleugel van de Congres-partij en wordt scheuring in de partij vermeden.
(Vaz Dias) (Vorig bericht 1243 B.)

G. NEDERLAND. — Christel. Histor. Unie. - Uit de openingsrede van Jhr. de Geer op het congres van de C.H. Unie. —
Iedere persoonlijke misslag van een of andere locale autoriteit wordt gegeneraliseerd tot een bewijs van verwording onder de regeerders. Een brandstichting in een openbaar bedrijf wordt als schuld aangerekend aan de, immers gewaarschuwde, overheid. Een bankschandaal in een naburig land wordt bijna met

enthousiasme begroet, als vóórspel van wat ook hier straks gaat onthuld worden. ,,Corruptie" wordt het slagwoord, waarmee al wat tot dusver ambtelijke leiding gaf, in zijn gezag ondermijnd wordt.
Het doel van de nationaal-socialisten is al even bedenkelijk als de gebezigde middelen. Het is een import van buitenlandsche experimenten, ten eenenmale in strijd met onze geschiedenis en onzen volksaard, met al wat bij uitstek ,,nationaal" onder ons is en, ondanks alle gedeeldheid, het vaste fundament en den rijken inhoud vormt van onze nationale eenheid.
De tendenz van de nationaal-socialistische beweging is het Staatsabsolutisme, met zijn bedreiging van de geestelijke vrijheid, zijn knotting van de zelfstandigheid der Kerk, zijn binding van de opvoeding der jeugd, zijn gelijkschakeling van de openbare meening in pers en vergadering, zijn onderdrukking van het zelfstandig persoonlijk leven. Onze vrije rechts- en staatsinstellingen zijn onvereenigbaar met de totaliteitsleer.
Het goede in de N.S.B. is de steun dien zij biedt aan de vernieuwende krachten in staat en maatschappij, doch daarvoor hadden wij háár niet noodig.
Indien de S.D.A.P. haar aandeel mocht krijgen in het réveil van dezen tijd en zich ontwikkelen in den geest van haar Engelsche geestverwanten, indien zij zich mocht verheffen tot een constructieve, loyale, zich van haar verantwoordelijkheid bewuste partij, die, ook bij het najagen van eigen idealen, zich op nationaal standpunt stelt, dan zullen wij ons daarover onvoorwaardelijk verheugen.
(Tel. Volk, Hbld., N.R.C., Maasb.) (V. b. 732 H.)

A. FRANKRIJK, — Bezuiniging op ambtenaarssalarissen. —
De „Journal Officiel" publiceert den tekst van de 14 decreten, goedgekeurd door den ministerraad, inzake de bezuiniging op ambtenaarssalarissen.
Wij tleenen hieraan het ›l_ d

	frs.
Algemeene reductie op credieten aan Departementen	628.000.000
Reductie of afschaffing van subsidies	32.000.000
Reductie van pensioenen	500.000.000
Voorkomen van cumulatie van inkomen en afschaffing van gesubsidieerde kantoren	190.000.000
Reductie van ambtenaarssalarissen .	360.000.000
Geraamde opbrengst door hervormingen van administratieve en financieele organisaties, werkloozen uitkeeringen, maatschappelijke instellingen en spoorwegen	300.000.000
Algemeene administratieve hervormingen en reductie van het aantal ambtenaren	750.000.000
	2.760.000.000

Over het algemeen worden de maatregelen in de pers gunstig beoordeeld. (Journal Officiel)

B. DE TWENTSCHE BANK N.V. — Dividend van 3% over 1933. —
Naar wij vernemen zal aan de op 5 Mei a.s. te Enschede te houden algemeene vergadering van aandeelhouders van De Twentsche Bank N.V. worden voorgesteld over het jaar 1933 een dividend van 3% uit te keeren. (Fin. Archief Systeem Keesing)

9 APRIL 1934

C. NEDERLAND. — De Deutsche Schulverein te Amsterdam en het Rijkssubsidie. —
Naar aanleiding van vragen van dr. H. Polak deelde minister Marchant mede dat hij reeds eenigen tijd geleden aan het Rijksschooltoezicht opdracht heeft gegeven hem ten aanzien van de hier te lande gevestigde z.g. Duitsche scholen verschillende gegevens te verstrekken, ten einde te kunnen vaststellen of het onderwijs, aan deze scholen gegeven, beantwoordt aan letter en geest van de Nederlandsche wetgeving. Aan de hand van de te ontvangen ambtsrapporten zal de minister overwegen, of de bestaande toestand kan blijven bestendigd. (Het Vaderland)

D. NEDERLAND. — Leening f 900 millioen. - Inschrijving. —
De Regeering stelt op 12 April de inschrijving open op de 4% geldleening 1934 van den Staat der Nederlanden tot een bedrag van f 900.000.000, waarvan de deelneming is verzekerd tot een bedrag van f 230 millioen.
De schuldbewijzen aan toonder zijn groot f 100, f 500 en f 1000 en worden uitgegeven tegen den koers van 100%.
De inschrijving staat open ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en van de Bijbank van de Nederlandsche Bark te Rotterdam, alsmede bij de Agentschappen van De Nederlandsche Bank, met recht van voorkeur voor houders van obligatiën der aflosbaar gestelde leeningen, n.l. de 4%-leening 1916, de 4½%-leening 1916, de 4½%-leening 1917, de 4½%-leening 1928 en de 5%-leening 1932 II.
De aflossing van de nieuwe leening begint op 1 Mei 1935 tot ten minste 1,05% van de geheele schuld, vermeerderd met het bedrag der door die verplichte aflossingen vrijgevallen rente. De aflossing geschiedt à pari. De schuldbewijzen worden bij loting vóór 15 Maart te houden, ter aflossing aangewezen.
De leening zal in uiterlijk 40 jaren zijn afgelost.
De aflosbaargestelde obligatiën verjaren 30 jaren na den eersten dag waarop zij aflosbaar zijn.
Het prospectus en de formulieren voor de inschrijving zijn verkrijgbaar vanaf 4 April aan de kantoren van inschrijving.
De inschrijvingen moeten beloopen bedragen van f 100 of veelvouden daarvan.
De storting moet geschieden op Dinsdag 1 Mei 1934 vóór 12.30 uur n.m. te Amsterdam ten kantore van De Nederlandsche Bank en elders ten kantore van inschrijving.
Bij elke storting worden voorloopig recepissen aan toonder uitgereikt, welke zoo spoedig mogelijk kosteloos zullen worden ingewisseld.
(Financieel Archief Systeem Keesing) (1233 C.)

E. **BELGIE.** — Tentoonstelling gewijd aan Koning Albert. —
In het Koninklijk Kunstverbond werd de tentoonstelling geopend, die door de Antwerpsche afdeeling van den Belgischen Bond van Persfotografen gewijd werd aan de nagedachtenis van Koning Albert.
De persfotografen zijn erin gelukt uit de honderden, ja duizenden beelden, die ze bezitten van Koning Albert er een 120-tal uit te kiezen, die den betreurden afgestorvene op alle oogenblikken van zijn openbaar leven weergeven. (De Nieuwe Gazet, 28 Mrt. '34)
(Photo Koning Albert I 1179 A.)

F. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. —
De deposito's der Centrale banken die einde Maart 1933 nog 450 millioen Zwitsersche francs bedroegen, zijn per einde Maart 1934 tot slechts 150 millioen Zw. frs. teruggeloopen. (Agence Belga)
(Vorig bericht blz. 335 F.)

G. NOORWEGEN. — Natuurramp in de Tafjord. —
In de nabijheid van Aalesund in de Tafjord is tengevolge van een springvloed een enormen rotswand, 400 M. hoog en 200 M. breed in den nacht van 6 op 7 April, ingestort en in zee terecht gekomen.
De slapende bevolking werd door de vloedgolf verrast en vele huizen werden weggesleurd. Het aantal dooden zou 41 bedragen. (Aftenposten, Oslo)

Nederlandsch Elftal.

Van links naar rechts (staande): Anderiesen, (Ajax) Weber, (A.D.O.) Peilikaan, (L.O.N.G.A.) Van Male, (Feijenoord) Van Run, (P.S.V.) Van Heel (aanv.). (Feijenoord)
(knielend): Wels, (Unitas) Vente, (Neptunus) Hakhuijs, (Z.A.C.) Smit, (Haarlem) Mijnders. (D.F.C.)

A. VOETBAL. — Nederland-Ierland 5—2.

Na een bijzonder enerveerenden wedstrijd heeft het Nederlandsch Elftal op 8 April 1934 in het Olympisch Stadion een schitterende overwinning op Ierland behaald. Rust ging met 1—1 in.

De tweede helft en vooral het laatste kwartier waarin niet minder dan drie prachtige doelpunten werden gemaakt, bezorgde de Oranje-ploeg de 5—2 overwinning. Nederland plaatst zich hierdoor definitief onder de deelnemers aan het wereldkampioenschap 1934 in Italië. (Vorig bericht blz. 1210 B.)

B. NEDERLAND. — De K.N.A.C. veiligheidslaan. —

De Kon. Ned. Automobiel Club gaat voor niet minder dan vijf maanden op reis met haar Veiligheidslaan, teneinde door heel het land de automobilisten te kunnen waarschuwen voor de gevaren, welke dreigen van niet goed onderhouden automobielen. Deze grootsche veldtocht tegen de verkeersgevaren begint Maandag 9 April a.s. te dezer stede. Op het Museumplein bij het IJsclub-terrein zal de K.N.A.C.-veiligheidslaan worden opgesteld en dank zij de medewerking van de politie, welke het gedeelte waarop de laan zich bevindt, benevens eenige daarop uitkomende straten voor het verkeer zal afsluiten, zal het mogelijk zijn op normale wijze den ongetwijfeld grooten stroom van automobielen, welke aan de keuring zullen worden onderworpen, af te werken. Iedere automobilist kan zijn wagen gratis, dus zonder eenige kosten, welke dan ook, op de Safety Lane laten onderzoeken. En wanneer het voertuig volkomen in orde zal zijn bevonden, zal de bekende oranje Veiligheidswimpel der K.N.A.C. worden uitgereikt, ten teeken, dat de eigenaar het bewijs heeft geleverd, mede te werken aan de verhooging van de verkeersveiligheid. (Vaz Dias)

10 APRIL 1934

C. DUITSCHLAND. — De toestand. —

De Nieuwe Rotterd. Courant schrijft in liet dagelijksch overzicht „De toestand" onder bovengeciteerd hoofd o.a.:

Wij willen ons hier niet in het buitenlandsche probleem voor Duitschland verdiepen, maar er slechts op wijzen, dat het wantrouwen in Duitscliland. en de vrees voor hetgeen Duitscliland van plan is, nooit sterker en algemeener is geweest onder de groote mogendheden dan op dit oogenblik.

In de binnenlandsche politiek der natioiiaal-socialisten ziet men op velerlei gebied liet 'revolutionnaire vuur opnieuw opvlammen. Het is niet waarschijnlijk dat het van bovenaf wordt aangeblazen. Het ziet er meer naar uit dat het ondanks de hoofdpersonen geschiedt. Maar deze hebben dan ook niet de macht het te onderdrukken.

De Jodenvervolging, die scheen in te slapen is, naar uit verschillende brieven van onzen Berlijnschen correspondent gebleken is, weer verscherpt. Zijn ernstige waarschuwingen vinden hun bevestiging in afschuwelijke verschijnselen. Wij willen herinneren aan het gebeurde in Gunzenhausen in Beieren, waar uit een ruzie, in een Joodsche herberg ontstaan., een pogrom naar alle regelen der kunst voortkwam, waarbij benden van huis tot huis trokken, de woningen van alle Joden „doorzochten" twee met name genoemde Joden aanleiding gaven tot zelfmoord", alle Joden, die zij aantroffen' oppakten, „waarvan later de meesten weer zijn losgelaten". Wie de tegenwoordige terminologie verstaat, kan de afschuwelijkheden gissen, die daar zijn gebeurd!

Tegelijkertijd ziet men den strijd tegen de katholieke kerk steeds scherper vormen aannemen. Rome heeft, volgens den Romeinsclien correspondent van de Times, alle hoop op overwinning der moeilijkheden met inschikkelijkheid verloren. Het toont nu moed inplaats van toegeeflijkheid. De katholieke jeugdorganisaties worden vervolgd, gewelddadig, zooals iedere vervolging in Duitscliland is. Er is nog een duidelijk aarzelen tusschen 'de voorzichtigheid die van hoogerhand voorgestaan wordt, en het fanatisme de; krachten, die tenslotte altijd schijnen te zegevieren. In toenemende mate hoort men het onderdrukken van de katholieke jeugdorganisaties bepleiten. Heel veilig is trouwens het lidmaatschap daarvan niet meer! Het Landsgerecht te Dusseldorf heeft nu uitgemaakt, dat de katholieke pers nu overbodig is, en heeft liet colporteeren daartegen van nationaal-socialistische bladen met behulp van intimidatic, uitdrukkelijk niet ongeoorloofd verklaard.

In de protestantsclie kerk gaat het heet toe. Dagelijks worden predikanten bij dozijnen ontslagen. Er is echter ook toenemend verzet. Kerkeraden weigeren het afzetten van hun predikant te erkennen, en handhaven hem tegen het bevel van boven af. Dan worden de kerkeraden ontbonden. Maar zij laten zich niet ontbinden. Dat is het stadium, waarin de strijd zich op dit oogenblik bevindt. Tenslotte zal de physieke kracht van de S.A. voor de zooveelste maal wel dezen strijd moeten beslechten.

Het kan de hooge regeering niet aangenaam zijn, dat de strijd met den godsdienst het karakter van een „Kulturkampf" krijgt, waarbij dezen keer katholieken en orthodoxe of aan de traditie hechtende protestanten schouder aan schouder staan, tegenover de overheid. Had de hooge regeering macht over de aanhangers, dan gebeurde dit zeker niet. Wij vinden in dit alles het gebeurde met de laatste film, hoe onbelangrijk ook in vergelijking met deze dingen, een criterium.

Het gevaar is niet gering, dat op den duur ook In het economische de macht van de nationaal-socialisliclie „onderwereld", die nu onderdrukt is, weer doorbreekt. Vooral als de onvermijdelijke moeilijkheden zich laten gevoelen. Nationaal-socialistisch Duitschland lijkt ons op het oogenblik minder soliede, dan het ons wel eens heeft geleken. (N. Rotterd. Courant)

A. PASSIESPELEN TE **TEGELEN.** —
Het bestuur van de Stichting Passiespelen te Tegelen heeft in zijn vergadering de rollen verdeeld voor de Passiespelen **1935,** en wel als volgt:
Christus: Leo Noten; Petrus: Andries Franssen; Johannes: Piet Noten; Judas: Huub Bovendeerd; Caïphas: Huub Thissen; Annas: Th. Jansen; Pilatus: G. Thissen; Herodes: Jos. Noten; Maria: Annie Flos; Magdalena: Maria Dondit; Veronica: Wilhelmina Doesburg; Salome: Dora Jansen; Johanna: Annie van Gerven; Clio, hoofdman der Romeinen: Coen Oppenheim. (De Maasbode)

B. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Kerkstrijd. —
Te Barmen heeft de Vrij Evangelische Synode, waar afgevaardigden van dertig Synoden heengezonden waren, een besluit genomen, waarin predikers en ouderlingen vermaand worden verordeningen, die in strijd zijn met de Schrift en door het huidige kerkregime zijn uitgevaardigd, niet te gehoorzamen. Verklaard werd, dat afgescheiden van de vanzelf sprekende trouw tegenover de staatsoverheid, de vrijheid en souvereiniteit van de kerk van Christus tegenover elke poging tot oprichting van een nieuwe staatskerk hoog gehouden moeten worden.
(Neue Freie Presse) (Vorig bericht blz. **1223** A.)

C. MOSKOU. — Overbevolking. —
De steeds toenemende bevolking van Moskou, die thans reeds meer dan 3½ millioen zielen telt, heeft tot gevolg gehad dat de stad thans overbevolkt is. In verband hiermede, zou de Sovjet-regeering ernstig overwegen om den zetel van de hoofdstad over te plaatsen naar Sverdlovsk, het vroegere Jekaterinenburg in het Oeral-gebied. (Ned. Tel. kg. Reuter)

D. VEREENIGDE STATEN. — **Staatsfinanciën.** —
De eerste 9 maanden van het financieele jaar **1933** toont de Amerikaansche schatkist een tekort van $ **2.542.299.000.** (The Times) **(Vor.** ber. 1159 B.)

E. SPANJE. — Doodstraf weder ingevoerd. —
In Spanje is het wetsontwerp, waarbij de doodstraf weder wordt ingevoerd, aangenomen. (El Sol)

F. NEDERLAND. — **Twenthe.** - De tarieven van steunverleening. —
De minister van Sociale Zaken heeft tot de gemeentebesturen van Enschede, Almelo, Hengelo (O.), Lonneker, Goor en Oldenzaal een brief gericht, waarin o.a. wordt gezegd:
Het verzoek om de grondbedragen der tarieven niet van f **13** tot **f 11,** doch slechts tot f **12** te verlagen, kan ik niet inwilligen, mede omdat alsdan nog steeds niet een behoorlijke verhouding zou zijn verkregen tusschen.de huidige loonen en de tarieven van steunverleening, gelijk deze overal elders in acht genomen wordt en moet worden.
De nieuwe regeling zou, naar werd opgemerkt, tot gevolg hebben, dat de buurbijslag minder tot zijn recht zal komen. Zulks is echter niet juist; integendeel heeft eenige verruiming van den huurbijslag plaats, doordat bij de nieuwe regeling reeds huurbijslag zal kunnen worden verstrekt zoodra de huishuur meer dan f **3** per week bedraagt, terwijl bij de bestaande regeling eerst bij huren boven f **3.50** per week bijslag kan worden toegekend. Bovendien zal, doordat door de tariefsverlaging een grootere marge ontstaat tusschen steunbasis en maximum-steun, in den vervolge in vele gevallen meer huurbijslag dan wel hooger huurbijslag kunnen worden toegekend, waarin bij de oude tarieven het uitkeeren van buurbijslag niet mogelijk was tengevolge van het feit, dat tusschen steunuitkeering en maximum-steun geen of niet voldoende speling bestond.
(De Maasbode) (V. b. Noodtoestand 588 A.)

G. **CURAÇAO. — Begrooting 1935. —**
Het eindcijfer der begrooting is hooger dan verleden jaar **(6.471.713** tegen **6.337.347** voor **1934).** Er is geen sprake van onvoorzichtigheid in de begrootingspolitiek, daar de opbrengst der middelen over **1933** volgens de voorloopige uitkomsten een voordeelig verschil geeft van f **446.022.**
De raming der ontvangsten is f **6.475.700** (in **1934** was het f 6.352.400), zoodat een voordeelig verschil overblijft van f **3.987.**
Verleden jaar is de schuld aan Nederland met f **2.042.000** verminderd, zoodat nog f **4.783.000** overblijft. (Amigoe di Curaçao)
(Vor. ber. blz. **1184 G.** en blz. 625 F.)

H. **FRANKRIJK.** — Financiën. —
In antwoord op een desbetreffende vraag in het parlement wordt van de zijde van het departement van Financiën medegedeeld, dat de binnenlandsche schulden van Frankrijk per **1** Oct. **'33** in totaal francs **302.405.000.000** beliepen. Op dien datum bedroeg de buitenlandsche schuld frs. **4.139.000.000** tegen frs. **4.368.000.000** een jaar te voren.
I binnenlandsche schulden waren per **1** Oct. als ,t samengesteld Perpetueele schuld **frs.** 52.1 milliard, aflosbare schuld frs. **169.17** milliard, kort loopende verplichtingen frs. **19** milliard, vlottende schuld frs. **54.2** milliard en schulden der Posterijen frs. **7.79** milliard. (Keesings Financieel Archief)
(Vorig bericht blz. **1080** E.)

I. ENGELAND. — **Millioenen valsch** bankpapier en **leeningstukken.** —
Een groote internationale bende valsche munters. die reeds gedurende een jaar Engelsche bankbiljetten en verschillende gouvernementszegels namaakte. en bovendien tot een bedrag van meer dan een millioen £st. stukken der Poolsche staatsleening had vervalscht, is door Scotland Yard ontmaskerd.
Te Warschau zijn **17** arrestaties gedaan.
De bende 'bestaat uit **20** leden o.w. bekwame graveurs. Een deskundige noemde de vervalschte bankbiljetten ,,perfect''. Ze waren niet geteekend, doch op platen gegraveerd. (Daily Telegraph)

K. DUITSCHLAND. — **Evangelische Kerkbond.** - **Kerkstrijd.** —
De gemeenten laten zich niet meer van de wijs brengen. Reeds meer dan **140** gemeenten alleen in Westfalen, hebben zich achter Praeses Koch geplaatst. Door zijn classis, waartoe ook Vlotho behoort, is deze met vrijwel algemeene stemmen gehandhaafd èn als predikant èn als superintendent van de classis. Tot nu toe is dit verzet van zijn classiscollega's niet „gestraft"! Alle Kerken van hun predikanten te berooven schijnt den heer Adler blijkbaar nog wat tè gewaagd!
In Barmen is de toestand zoo, dat de afgezette ds. Immer eenvoudig verder preekt in de kerken, die stampvol loopen. In Essen worden de kerken voor de daar afgezette predikanten door de politie gesloten, maar nu preeken ze in groote zalen, die nog niet groot genoeg zijn.
Aan alle predikanten in Westfalen is door den heer Adler, bisschop van Munster, een circulaire gestuurd met het bevel binnen drie dagen namen en adressen van de ouderlingen en leden van het kiescollege op te sturen. De bedoeling is door deze broeders een verklaring te laten teekenen, waarin ze beloven absolute gehoorzaamheid aan Hitler, aan Muller en aan de officieele synode van Westfalen. Wee den predikant, wiens ouderlingen ook maar voor een gedeelte deze verklaring onderteekenen! Wee den ouderling of collegiant, die deze verklaring niet teekent! Via de (politieke) partij weet men hem dan wel te treffen in zijn beroep of anderszins. Het verluidt, dat alle hulppredikers in Westfalen pro forma zullen worden ontslagen om daarna weer aangesteld te worden,

mits een soortgelijke verklaring door hen wordt onderteekend!
Het is een wonder Gods voor dr. Kolfhaus, dat de Reformierte Kirchenzeitung nog niet verboden en hij nog niet afgezet is. Naast enkele kleinere is dit blad wel het kerkelijk oppositie-blad bij uitnemendheid. De oplage groeit wekelijks. (De Standaard)
(Vorig bericht blz. 1247 B.)

A. NEDERLAND. — **Rechteloosheid** van **vreemdelingen.** —
De vreemdeling heeft practisch in Nederland geen rechtspositie.
„Het Volk" heeft enkelen gezaghebbenden juristen hun oordeel gevraagd over dezen hoogst ongewenschten toestand.
Het eerst is het woord aan mr. M. Mendels, die aan het slot van zijn betoog opmerkt:
De volkomen rechtelooze toestand van den vreemdeling bij de sinds jaren gehuldigde practijk is onhoudbaar, en de jongste gevallen brengen de geëerde traditie van het Nederlandsche asylrecht in het buitenland in opspraak. Door opzettelijk geen reis- en verblijfpassen uit te reiken, levert Nederland alle vreemdelingen, die hier een toevlucht komen zoeken, zonder rechtsgang over aan de administratieve macht van den minister, zoo niet aan de willekeur van den eersten den besten dorpspotentaat. (Het Volk)

B. **ROEMENIE.** — Fascisme. —
Bij de lankmoedigheid der boerenregeering konden de impulsen, die de drie oude fascistische groepen door de overwinning van Hitler ontvingen — ook al stonden zij dan niet in zulke nauwe verbindingen met de nationaal-socialisten als men het van verschillende zijden heeft willen voorstellen — hun volle werking hebben.
De oudste der drie is de organisatie van prof. Cuza, tevens de eerste anti-Joodsche partij, de Liga Apararei Nationale si Crestine, met zetel te Jassy. Deze Liga der nationaal-christelijke verdediging heeft de swastika als insigne, het programma wil de onteigening der Joodsche huisbezitters, kooplieden en fabrikanten, een korporatieven staat, versterking der uitvoerende macht, het absolute koningschap, dictatuur en strijd tegen partijen- en parlementair stelsel. Als voorbeeld wordt Mussolini, Hitler, maar ook Poerisjkewitsj, den aanvoerder bij pogroms in het tsaristisch Rusland, gesteld. De partij is in de Kamer door vijf afgevaardigden vertegenwoordigd, haar aanhangers zijn grootendeels ongeletterde boeren uit de noordelijke deelen van Moldavië en de zuidelijke der Boekwina, waar studenten voor de propaganda zorgen. Prof. Cuza, de oprichter, wordt met het oog op zijn leeftijd, op het oogenblik zelf vrijwel onschadelijk geacht. (N. Rotterd. Courant)
(Vor. ber. IJzeren Garde blz. 1243 C.)

C. BIBLIOTHEEK DER VERBRANDE **DUITSCHE** BOEKEN TE PARIJS. —
Omtrent het reeds bekende plan, om in Parijs een bibliotheek van in Duitschland verbrande boeken op te richten, verneemt de Jewish Chronicle van 30 Maart '34 nog de volgende bijzonderheden:
Het comité, dat tot dit plan het initiatief nam, werd gevormd in Engeland en Frankrijk onder het bestuur van André Gide, Lion Feuchtmanger, prof. Levy-Bruhl, Heinr. Mann, Romain Rolland en H. G. Wells. De bibliotheek zal bevatten: (1) Alle werken, die in het Derde Rijk zijn verbrand, onder censuur gesteld of verboden; (2) De bibliotheken van vele Duitsche uitgewekenen, die hun boeken ter beschikking van de nieuwe bibliotheek hebben gesteld (reeds thans beschikt men uit dien hoofde over ongeveer 20.000 deelen); (3) Alle werken, welke onmisbaar zijn voor de studie en de analyse van het Hitlerisme; (4) Al het belangrijke materiaal, dat reeds in internationale archieven is verzameld. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 813 B.)

11 APRIL **1934**

D. **VREDESPRIJS-WATELER 1934.** — Aan **afd.** Nederland van den **„Wereldbond** der Kerken" toegekend. —
De Carnegie-Stichting te 's-Gravenhage heeft den Vredesprijs-Wateler voor 1934, ten bedrage van f 25.000, toegekend aan de afdeeling Nederland van den Wereldbond voor Int. Vriendschap door de Kerken („Wereldbond der Kerken") op grond van haar verdiensten om door inniger contact der Kerken het vredeswerk te bevorderen. Voorzitter dezer Nederlandsche afdeeling is prof. dr. M. Th. Böhl te Leiden, die het vorige jaar als zoodanig prof. dr. J. A. Cramer is opgevolgd, secretaris dr. J. C. Wissing te Tiel.

E. **DIERENBESCHERMING.** — Pijnloosheid **bij** afmaken. —
Het mocht dierenarts Ernst gelukken onder leiding van Professor Klarenbeek te Utrecht een toestel te vervaardigen, dat aan alle eischen ten aanzien van de volstrekte pijnloosheid bij afmaken voldoet en volmaakt is te noemen.
Behalve dat het apparaat direct bij de inschakeling absoluut doodend is, biedt het voldoende veiligheid voor den operateur en is uitstekend geschikt voor massa-dooding aan de asyls. Aan al deze eischen voldoet het toestel zonder mankeeren; doch het mooiste ervan is, dat de dieren nagenoeg zonder angst zich de voorbereidende handelingen laten welgevallen, omdat de eigenaar er rustig bij kan blijven. Met één handbeweging kunnen de deuren van het toestel gesloten worden, waarna de knip van een gewone lichtschakelaar het dier oogenblikkelijk (in de fractie van nog geen seconde) doodelijk door den electrischen stroom treft en in elkaar doet zakken. Een en ander is te volgen door een glazen ruitje in den bovenkant van het apparaat, terwijl de uitslaande naald van een op het toestel gemonteerde ampèremeter voldoende garantie voor den operateur biedt, dat genoeg stroom door het dier gaat om het doodelijk te treffen.
(Daadwerkelijke Dierenbescherming)
(Vor. ber. Dierenbescherming blz. 1203 F.)

F. **CONGO** (BELG.). — Ongunstige economische toestand - Deficit van **194 millioen** francs. —
Bij de behandeling van de koloniale begrooting in den Belgischen Senaat heeft de minister van Koloniën op den zeer ongunstigen economischen toestand van den Congo gewezen. Het deficit op de begrooting zal in het gunstigste geval 194 millioen francs bedragen. (De Nieuwe Gazet) (Vor. ber. 656 C.)

G. UITVINDINGEN. — Automatische electrische trein.
In de expositie te Westminster is een electrische trein gedemonstreerd, uitgevonden door Ir. J. B. Drake die volkomen veilig zonder bestuurder de trajecten kan afleggen. Wanneer de lijn reeds bezet is, komt de trein automatisch tot stilstand en komt langzaam in gang als de sectie vrij is. Een van de hoofdpunten is, dat de stroom in etappen wordt ingeschakeld, zooals een bestuurder dit zou doen. Automatisch worden signalen gegeven, enz.
(Morning Post)

H. TENNIS. — Jiro Satoh overleden. —
De populaire Japansche Davis Cup-speler, Jiro Satoh, is op 6 April '34 in overspannen toestand over boord gesprongen van het stoomschip „Hakone Maru" op weg naar Engeland, waar hij met zijn team tegen Australië zou uitkomen. (Dempo Tsoesin)

A. **A.V.R.O.** IN **1933.** —
Het totaal aantal leden is belangrijk gestegen; het is n.l. van 174.682 in 1932 gekomen op 200.258, alzoo een vermeerdering van ruim 25.000.
De beschikbare direct mobiliseerbare middelen beliepen op 31 Dec. '33 een bedrag, groot f 2.031.485.29 (v. j. f 1.707.281.96). Aan de omroepprogramma's werd ten koste gelegd een som vsn f 659.460.27, 200 personen bevinden zich in vasten dienst van de A.V.R.O. De ,,Radio Bode" als zelfstandige exploitatie verleende aan den omroep een subsidie, groot f 288.378.45.
De ontwerp-begrooting voor 1934, die aan de algemeene ledenvergadering op 28 Juli a.s. in Arnhem zal worden aangeboden, sluit in inkomsten en uitgaven met een bedrag van f 1.120 000. (Tel.)
(Vorig bericht blz. 595 F.)

B. TABAK. — **Geen** koop **van importeurs** voor **één** jaar. —
Tusschen de Nederlandsche tabakshandelaren is een overeenkomst gesloten, waarbij zij zich hebben verplicht, om voor den tijd van één jaar geen partijen Sumatra oogst 1933, direct of indirect, ,,bij onderhandeling", ,,uit de hand" of ,,vervroegde inschrijving" van de importeurs te koopen. Naar deze partijen zal uitsluitend worden gedongen door middel van de in ons land plaats vindende, officieel aangekondigde inschrijvingen. Tevens verplichten zij zich voor den tijd van een jaar geen tabak welke, anders dan door de inschrijvingen van importeurs mocht zijn gekocht, te koopen, te verkoopen of te verhandelen. (Keesings Financieel Archief)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — **Begrooting** voor oorlog. —
De ,,Java-Bode" meldt, dat de voorloopige cijfers van de begrooting voor het departement van Oorlog voor het dienstjaar 1935 zijn teruggebracht tot f 43.500.000, exclusief de pensioenen en de suggesties van de commissie-Idenburg, zoodat sinds 1931 de militaire begrooting een teruggang van f *63* millioen tot f 43.5 millioen laat zien. (Aneta)
(Vor. ber. **Begrooting '34** blz. **1091 F.)**

D. LUCHTVAART. — De blauwe wimpel **Duitschland-**Frankrijk. —
Indien de Deutsche Lufthansa voortgaat haar dienst op Zuid-Amerika te onderhouden in een dergelijk snel tempo als tot heden, zal voor de Franschen de strijd om den blauwen wimpel van den Zuidelijken Atlantischen Oceaan steeds moeilijker worden, getuige het volgende voorbeeld. De post, die 22 Maart per Lufthansa Rio de Janeiro verliet, werd reeds den 27sten Maart in Berlijn bezorgd, op denzelfden dag als de Zuid-Amerikaansche luchtpost der Air France, die reeds den 17en Maart te Rio gepost werd.
(Het Volk)

E. LUCHTVAART. — **Een** nieuw model draagvlak voor een vliegtuig. —
Nieuw type vliegtuig van de Arnerikaansche bouwers Nemeth, Ray Stein en C. Burkland Hart. Het kan dalen op een kleine oppervlakte en dus onder een grooten landingshoek (60 graden), dank zij den eigenaardigen bouw van het draagvlak. De snelheid bij daling kan getemperd worden tot slechts 3 meter per seconde, dat is dus nog minder dan bij een normaal valscherm. Evenwel kan bij gewoon vliegen in horizontale richting een groote snelheid. n.l. 210 k.m., worden bereikt Er zijn reeds proefvluchten met het toestel verricht. (New York Herald, Parijs)

F. RUSLAND. — **Haven** aan de Lena. —
In het Aziatisch deel van Sovjet-Rusland aan de monding van de rivier de Lena wordt de noordelijkste haven ter wereld aangelegd op een breedte van bijna 72 gr.
De nieuwe haven heeft nog geen naam en maakt onderdeel uit van uitgebreide plannen om de republiek Jakoetie te ontsluiten, welke een oppervlakte heeft van 2i5 van Europa en grootendeels binnen den Poolcirkel gelegen is. De hoofdstad Jakoetsk ligt ruim 1000 k.m. van den meest nabijzijnden spoorweg. De plannen omvatten o.a. geregelde luchtdiensten ter verbinding van Jakoetsk met Irkoetsk en Moskou, den aanleg van wegen, een scheepvaartverbinding van Archangel met de monding van de Lena, ontginning van het delfstoffengebied, en aanleg van collectieve boerderijen. Ziekenhuizen en scholen zijn reeds gebouwd. Eenige jaren geleden had het land geen geschreven taal. Thans is een Jakoetisch alfabet opgesteld en verschijnen er couranten.
(Alg. Handelsblad)

G. HET GEVAAR VAN **ONGECONTROLEERDE VERMAGERINGSKUREN.** —
In Engeland heeft een danseres, die, om nog magerder te worden, een te groot aantal dekrisyltabletten had gebruikt, een vroegtijdigen dood gevonden. De eerste 7 had zij genomen onder geneeskundig toezicht en daarna op eigen gezag, ondanks de waarschuwing van den apotheker, eerst een arts te raadplegen, nog 17. Als oorzaak van den dood, waarvan de ,,coroner" de schuld uitsluitend aan de overledene gaf, werd vergiftiging met nitrophenol gevonden.
Volgens den lijkschouwer neemt de Engelsche regeering dan ook een verbod van vrijen verkoop van dit en dergelijke middelen in overweging.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)

H. NEDERLAND. — Luchtbescherming - **Oefeningen.**
De deelnemers aan den gascursus (zie bericht pag. 1241 F.) die leerden een gasmasker te dragen, moesten er in het Stadion te Amsterdam mee den rook in. Eerst was er een looppasoefening met de maskers op, daarna werden de tribunes eenige malen beklommen en vervolgens wachtte de gaskamer. Dit was een gebetonneerd vertrek. waarin, teneinde het den heeren niet te gemakkelijk te maken, obstakels geplaatst waren. Bij vijftallen tegelijk verdwenen de maskerdragers in den nevel. De hoofdbestanddeelen van het gas bestonden uit salmiakdampen en broomaceton. Ze klauterden over hindernissen en kwamen na tien minuten weer terug, zoo behaaglijk en friscn alsof ze buiten in het koesterende lentezonnetje hadden gezeten. (Alg. Handelsblad) (Vor. ber. **1241 F.)**

I. VATICAAN. — Toespraak van Paus tot Duitsche **studenten.** —
Aan het slot van een toespraak tot Duitsche studenten zeide de paus o.a., dat zonder het katholicisme, zonder de katholieke leer en het katholieke leven er vrijwel niets overblijft van het Christendom; het voorbeeld der laatste tijden toont aan, dat sommigen zelfs geen valsch christendom wensclien. maar zuiver en eenvoudig heidendom. (Vaz Dias)

K. VOLKENBOND. — Japansche verlangens voor *te*rugkeer. —
Baron Sakatani heeft in de Japan advertiser een oproep tot alle staatslieden der wereld gericht om een herziening van het Volkenbondsstatuut te bevorderen, opdat Japan weer in den Volkenbond kan terugkeeren. Hij somt daarbij een tiental verlangens op: het toetreden van Duitschland moet mogelijk gemaakt worden door tegemoet te komen aan zijn verlangen naar gelijk recht op bewapening; het toetreden van de Vereenigde Staten moet mogelijk gemaakt worden; ontwapeningsovereenkomstei~ moeten tot stand worden gebracht; erkenning van de gelijkheid van de rassen; opheffing van de tariefmuren en uitbreiding van de vrijheid van handel: erkenning van Mandsjoekwo; opheffing van de boycotclausule in het Volkenbondsstatuut; erkenning van het recht van

zelfverdediging voor ieder land; instelling van subcommissies voor regionale conflicten; uitsluiting van Innerlijk verdeelde of ongeorganiseerde landen, die niet onder een centraal gezag gesteld zijn.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 748 C.)

A. VEREENIGDE STATEN. — **Nira.** - Afkeuring van Senator Glass. —

De democratisclie Senator Glass heeft zich tegenover de ,,Washington Post" geuit over de Nira-politiek: ,,De ,,New Deal" is over het geheel genomen niet alleen een fout; liet is een schandvlek voor de natie en de tijd is niet ver, waarop wij beschaamd zullen zijn, zoover te zijn afgedwaald van de voorschriften van gezond verstand en gezonde eerlijkheid."
Deze vernietigende verklaring heeft Giass afgelegd, omdat hij het belangrijker vindt, de waarheid openlijk tegen den president te verkondigen dan tegen iemand anders en omdat zoo weinig mensclien het doen. Niemarid die Senator Glass' oppositie tegen het verlaten van den gouden standaard, de repudiatie van de goudclausule, de Nira en zijn Blauwe Adelaar (hij noemt deze een ,,roofvogel") en zijn verzet tegen andere regeeringsmaatregelen, kent, zal bevreemd zijn over deze uitlating, maar zij typeert den geest van rebellie, welke in Iiet Congres Iieersclit gedurende Roosevelts afwezigheid. Meer en meer wordt het duidelijk, dat het verloop vaii de aan den gang zijnde zitting van het Congres afhangt van de geestesgesteldheid, waarin Roosevelt van zijn vacantiereis terugkeert.
Het is opmerkelijk en zeker niet zonder belang, dat industrieën, die de loonen belangrijk hebben verhoogd, eveneens hun prijzen scherp hebben moeten opzetten.
Ook op dit punt heeft Ford weer een onafhankelijke positie ingenomen. Hij heeft zich verzet tegen het opdrijven der prijzen, onder de leus: het publiek wenscht goedkoope artikelen; In de auto- en staalindustrie staat hij op dit punt alleen. Of de producenten van 60% der auto's die op het oogenblik worden verkocht, hun positie zullen kunnen handhaven tegen Ford, wiens verkoopen thans 25% van liet geheel uitmaken, is af te wachten. Een levendige concurrentie in de automobielindustrie is te verwachten, niettegenstaande de Federale Comptroller General heeft bepaald dat Ford ook aan de Nira-codes moet voldoen, willen zijn offertes in de toekomst voor de regeeringsleveranties in aanmerking genomen worden. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **1224** F.)

B. TIBET. — Na den dood van den Dalai Lama. —

De bejaarde Si Kiang, de ,,Levende Boeddha", die de Boeddhistische kerkvorst is te Oerga, verklaarde in een interview, dat hij niet het regentschap over Tibet beeft aanvaard. na den dood van den Dalai Lama.
Geheel volgens den regel heeft de Pantsjen Lama het regentschap aanvaard en Si Kiang gelooft niet, dat deze veel oppositie zal ontmoeten.
Bij het interview was de ,,Levende Boeddha" gekleed in een purperen kleed met een bonten muts. De atmosfeer in de kamer waarin hij zich bevond was bezwangerd met wierook.
Na den dood van den Daila Lama, die het erkende hoofd was, althans het officieele hoofd van de Boeddhisten, moest naar een opvolger worden omgezien. Daartoe werd, zooals steeds in zulke gevallen, een zuigeling als reïncarnatie van den Daila Lama, die zelve ook een reïncarnatie van een der grootste Boeddhistische voormannen was geweest, als nieuwe Daila Lama aangewezen. Dit kind is echter natuurlijk de eerste tientallen jaren geen factor in de regeering van Tibet en in de Boeddhistische geestelijkheid. Twee groote Boeddhistische kerkvorsten, die elk op zijn gebied in positie en invloed den Daila Lama nabij komen, zijn de Levende Boeddha te Oerga, die zich dus thans over den toestand heeft uitgelaten en den Pantsjen Lama te Tasjiloempo in Tibet. De Levende Boeddha staat onder Russischen invloed, de Pantsjen Lama is onafhankelijker, doch naar het schijnt ietwat pro-Britsch georiënteerd. Na den dood van den Daila Lama schijnt de Pantsjen Lama liet regentschap over geheel Tibet aan zicli te hebben getrokken zonder dat dit op verzet is gestuit. De overleden Daila Lama was al evenmin onafhankelijk als de Levende Boeddha, de Daila Lama had n.l. een Chineeschen dwarskijker naast, d.w.z. boven zich.
(Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. **1121** E.)

C. BEWAPENING. — Gasbomaanvallen uit de lucht.

Onlangs is in Groot-Brittannië een zeer opmerkelijk boek gepubliceerd. Het heet: ,,Achter het rookscherm" en de schrijver is generaal Groves. Dit boek heeft reeds sterk de publieke aandacht eetrokken en zonder eenigen twiifel zal het dit in nog meerdere mate doen. Generaal Groves heeft een staat van dienst, die aan zijn inzichten gezag verleent. Tijdens den oorlog is hij vliegerofficier geweest en ten slotte directeur van de luchtmachtafdeeling aan het departement van luchtvaart. Na den oorlog werd hij Britsch vertegenwoordiger voor de luchtmacht in de oermanente militaire commissie van den Volkenbond. Zijn boek is een zeer deskundige bespreking van den aard van den volgenden oorlog.
Generaal Groves toont aan, dat de wijze van oorlogvoeren geheel is veranderd door het vliegwezen. Hij beweert, dat wij nooit meer een oorlog op fronten zullen aanschouwen met massa's infanterie. tegenover elkaar liggend in een buitengewoon versterkt loopgravensysteern. Voortaan zal het een oorlog worden over geheele gebieden, over oppervlakten, een oorlog, waarin een sterke luchtmacht zal worden gebruikt om door bombardementen de ,,zenuwcentra" van den vijandelijken staat te treffen.
Generaal Groves is er absoluut van overtuigd, dat een nieuwe oorlog zal worden gevoerd door middel van luchtbombardementen boven Londen, Parijs, Berlijn en dergelijke bevolkingscentra. De aanvallen zullen worden uitgevoerd met bommen van groote ontploffingskracht, brandbommen en gifgassen.
Generaal Groves is van opvatting dat er tegen dergelijke aanvallen geen verdedigingsmiddelen bestaan ter bescherming van de burgerbevolking. ,,Indien men aan acht millioen menschen acht milliuen gasmaskers zou verschaffen en als men deze lieden in het gebruik ervan zou onderrichten, zouden zij eenige bescherming verleenen tegen sommige gassen: Maar tegen andere gassen zouden zij van geen enkel nut zijn. Slechts een volledige bescherming voor het geheele lichaam zou voldoende zijn. Men zou meer kunnen bereiken met gasvrije schuilplaatsen, maar meestal zal men te laat zijn met zich in veiligheid te brengen."
Generaal Groves komt tot de volgende sensationeele conclusie: ,,Alle denkbare maatregelen voor plaatselijke bescherming zouden ten hoogste sleclits een klein deel van de acht millioen inwoners vaii Londen kunnen redden in geval van een luchtaanval op een schaal, zooals deze reeds thans tot de mogelijkheden behoort."
,,Men mag aannemen, dat de groote massa der burgerbevolking oiibeschermd zou zijn."
Zelfs bij liet prachtigste weer en het beste zicht heeft de verdedigende luchtmacht de grootste moeite om den aanvaller te ontdekken. De schrijver vermeldt een aanval in 1916, waarbij van 94 verdedigende machines er slechts vijf in staagden den vijand te vinden. Bij een andere gelegenheid voerden zestien Gotha-machines een raid uit. Niet minder dan 121 vliegtuigen stegen op om hen te bestriiden. Men moest onverrichterzake terugkeeren, want niemand bespeurde iets van den aanvaller! Wanneer men geen ontwapeningsconventie tot stand brengt, zullen de landen een grootscheepscheii bewapeningswedloop in de lucht beginnen. leder land zal in staat willen zijn, de steden van de nabuurlanden te verwoesten daar de tegenaanval in de lucht de eenige verdediging tegen liet luchtoffensief van den vijand is. Rovendieii is liet dreigement van represailles het eeriige effectieve middel om den vijand van een luchtaanval af te houden.
Dit is niet alleen de kijk van generaal Groves. Integendeel, hij deelt den lezer mee, dat deze stelling officieel door de Engelsche autoriteiten is aanvaard en thans het aantal bommenwerpers in verhouding tot de gevechtsmachines in het Britsclie verdedigingsprogramma voorschrijft. De Engelsche regeering heeft zich dus op het standpunt geplaatst, dat Londen en de andere steden van Groot-Brittannië moeten worden verdedigd tegen vernietiging uit de lucht door middel van de mogelijkheid Parijs en Berlijn te verwoesten.
Generaal Groves bepleit het stelsel van gemeenschappelijke veiligheid in de lucht. In dit svsteem ligt de eenige hoop op een werkelijke verdediging voor'ieder land tegen de nieuwe en schrikaanjagende gevaren, welke de moderne wetenschappelijke oorlogsvoering moet medebrenen.
(Arthur Henderson in ,,Het Volk")

D. VOLKENBOND. — China en **Mandsjoekwo.** —

Op verzoek van de Chineesche re ing heeft de cretarisgeneraal va de Volkenbond aan de leden va den Volkenbondsraad, van de issi van 19. di id Mei bijeenkomt en aan alle overige leden van den Volkenbond een officieele verklaring van de Chineesche regeering overgelegd, die door den minister van buitenlandsche Zaken Wang Tsjingwei is afgelegd naar aanleiding van de troonsbestijging van Poe-Ji. Deze verklaring is bijzonder scherp gesteld en luidt in het kort als volgt: De troonsbestijging van Poe-Ji onder den titel van keizer is een daad van hoogverraad tegenover de Chineesclie republiek en heeft in China algemeen verontwaardiging gewekt. Zooals de toestand er thans uitziet, kan men niet anders zeggen dan dat tiet statuut van de drie Oostelijke provinciën en van Jehol neerkomt op een onwettige bezetting en Poe-Ji evenals de andere leden van zijn tooneelspelerstroep slechts marionetten zijn, die door hun meester geleid worden en niet de niinste onafhankelijkheid bezitten. Of Poe-ji chef van de uitvoerende macht is of keizer genoemd wordt, of zijn onwettig regime republikeinsch of monarchistisch is, de woorden veranderen niets aan den werkelijken aard der zaken. De houding van China zal tegenover dit marionettenspel nooit veranderen en dit geldt ook voor de Europeesche en Amerikaansche mogendheden, voor wie het principe van niet erkenning van Mandsjoekwo een formeele wet van internationale moraal geworden is, waar geen inbreuk op gemaakt zal kunnen worden, zonder dat liet internationale aanzien van den belanghebbenden staat hieronder lijdt. De laatste daad van Tsjangtsjoeng heeft ontegenzeggelijk den ernst van het probleem van het Verre Oosten nog verscherpt en het gevolg van dit alles zal slechts een vermeerdering van de onstabiliteit van den wereldvrede kunnen zijn, maar de wereld zal weten waar de verantwoordelijke personen gezocht moeten worden.
Men acht het waarschijnlijk, dat de Chineesche regeering aan de commissie van 19 die 14 Mei in Genève bijeenkomt, nieuwe voorstellen zal doen) om de niet-erkenniiigs-politiek van den Volkenbond nog te versterken. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. 680 A.)

E. ENGELAND. — De stijging der **Duitsche oorlogs**begrooting. - Vragen in het **Lagerhuis.** —

Het conservatieve Britsche Lagerhuislid Boothby heeft aan den minister van Buitenlandsche Zaken van het Lagerhuis de volgende vragen gesteld:
Is uw aandacht gevestigd op de aanzienlijke stijging in de ramingen der uitgaven voor marine, leger en luchtvaart op de Duitsche begrooting? Is u van plan, direct stappen te doen

ten einde het doel van die hoogere uitgaven vast te stellen? Beteekenen die hoogere uitgaven een schending van het verdrag van Versailles?
Het Lagerhuislid Spears vroeg, of de minister in het bezit is van inlichtingen betreffende de aanzienlijke stijging der Duitsche begrooting voor bewapening. Voorts wilde hij weten, of de minister van plan is maatregelen te nemen, om een schending van het verdrag van Versailles door Duitschland te beletten. vooral in verband niet de Diiitsche uitgaven voor een luchtvloot met een militair karakter.
Minister Simon antwoordde: De ramingen der Duitsche begrooting voor marine, leger en luchtvaart zijn op 26 Maart officieel gepubliceerd. Vergeleken met 1933 geven zij de volgende verhoogingen te zien: De uitgaven voor marine, die in 1933 183 millioen mark beliepen, zijn op de begrooting voor 1934 tot 233 millioen verhoogd, dus 50 millioen meer. Voor het leger was in 1933 472 millioen uitgetrokken, daarentegen in 1934 647 millioen of 175 millioen meer. Voor het ministerie van Luchtvaart waren de uitgaven in 1933 78 millioen, terwijl de raming voor 1934 210 millioen beloopt, of 132 millioen hooger. Deze kwestie wordt op het oogenblik door de Britsche regeering nauwkeurig bestudeerd. Ik heb den Britschen gezant in Berlijn verzoclit, bij de Duitsche regeering inlichtingen in te winnen.
Boothby vroeg daarop, wanneer de minister meent in staat te zijn een nieuwe desbetreffende verklaring af te leggen.
Minister Simon: ik hoop in den loop dezer week nog inlichtingen te ontvangen. Indien ik voor dien verder feitenmateriaal mocht hebben ontvangen, dan zal ik u daarvan in kennis stellen, (Daily Telegraph)

A. ONTWAPENINGSCONFERE TIE. —
Het Bureau der Ontwapeningsconferentie heeft op 10 April '34 voor het eerst sinds 22 November '33 weder een bijeenkomst geliouden. Tol van bekende gedelegeerden woonden de bureauzitting bij. Engeland en Frankrijk waren resp. vertegenwoordigd door Eden eri Massagli. Vonr de Vereenigde Staten van Amerika was de gezant te Bern, Wilson, aanwezig, voor Japan Sato. Voorts waren o.a. aanwezig de minister van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, Benesj, voor Zweden Sandler en voor Zwitserland Motta. De Belgische gedelegeerde was graaf Carton de Wiart. Van Nederlandsche zijde was aanwezig prof. Moresco, Soviet-Rusland was ook vertegenwoordigd.
Henderson sprak het openingswoord. Hij deed een nieuw beroep op de conferentie om de taak te vervullen waarvoor zij is bijeengeroepen ,n.l. wapeiiingsvermindering met evenredige verhooging der veiligheid door internationale verdragen, waarvoor de algemeene commissie zelf reeds rneer dan eens zich heeft uitgesproken. Sommige gebeurtenissen van den laatsten tijd hebben, zooals Henderson erkende, het bereiken van het doel bemoeilijkt. doch zij hebben ook des te duidelijker de hoogst ernstige gevolgen van een eventueele mislukking aangetoond. Na de rede van Henderson heeft Engeland's lord-grootzegelbewaarder Eden het standpunt zijner regeering breedvoerig uiteengezet. Eden ging uit van het Engelsche memorandum van 29 Januari '34 en toonde aan de hand van verschillende voorbeelden aan, hoe Engeland er naar gestreefd lieeft het oorspronkelijke plan van MacDonald aan te passen aan den huidigen toestand. Zelfs onder opoffering van bijzondere Engelsche wenschen.
Vervolgens besprak de Engelsche vertegenwoordiger de gebeurtenissen sedert 29 Jan. Hij legde er den nadruk op, dat de moeilijkheden thans zeer groot zijn. Tusschen Frankrijk en Duitscliland bestaan twee principieele tegenstellingen:
1. De tenenstelling t.a.v. de legersterkte en de berekening der overzeesche troepen en de geoefende reserves aan de eene zijde en de para-militaire organisatie aan de andere zijde;
2. De tegenstellingen t.a.v. den datum, waarop het nieuwe Duitsche leger. dat met een korten diensttiid, met verdedigingswapens zal worden uitgerust en t.a.v. de uitbreiding dezer bewapening.
Ik moet derhalve voorstellen, aldus besloot Eden, dat het presidium der conferentie, wanneer het zich verdaagt, nog besluit opnieiiw einde dezer maand, ongeveer 30 April, bijeen te komen, waarbij het aan het goeddunken van den president moel worden overgelaten dezen termijn uit te stellen, indien hij zulks wenschelijk zou achten.
Overeenkomstig het Engelsche voorstel heeft het presidium zich verdaagd tot 30 April. Tegelijkertijd is besloten de hoofdcommissie te omstreeks 23 Mei te laten bijeenkomen.
(Journal de Genève)
(Vorig bericht blz. **1211 A.**)

B. NEDERLAND. — Twenthe - Steunverlaging - Protest. —
Bij den minister-president dr. Colijn is op 6 April '34 een deputatie uit Twenthe geweest, die een petitionnement hebben aangeboden met 50.812 handteekeningen van meerderjarige inwoners van de gemeenten Enschede, Lonneker, Hengelo, Almelo, Goor en Oldenzaal, in verband met de voorgenomen steunverlaging.
Het petitionnement behelst het verzoek aan de regeering om de voorgenomen steunverlaging voor Twentsche werkloozen niet in te voeren. Het aantal onderteekenaars vormt circa 65% der meerderjarige bevolking van genoemde steden en werd in nog geen week georganiseerd. (Tel.) (Vor. ber. blz. **1247** F.)

C. RADIUMMIJNEN. - Het gevaar van den arbeid. —
Een bericht in de pers, dat in de mijnen van Jochymov de arbeiders gemiddeld slechts 37 jaar oud worden en 15 jaren arbeid in de radiummijnen meestal den dood tengevolge heeft, geeft F. Howard Humphris aanleiding om in „The Lancet" van 17 Maart mede te deelen, dat hij bij een bezoek aan de mijnen vóór twee jaren een anderen indruk had gekregen. Maar hij wijst er op, dat doodelijke ziektegevallen bij het mijnwerk pas voorkwamen, nadat de pneumatische drilboren waren ingevoerd.
Niet de uitstraling van radium veroorzaakt den dood, maar de inademing van het fijne stof, dat radium bevat. (The Lancet)

D. **BELGIE.** — **Vestigings-,** arbeids- en **belastings**verdrag met Nederland. —
De Kamer heeft het Nederlandsch-Belgische arbeids- en vestigingsverdrag van 20 Februari 1933 alsmede de Nederlandsch-Belgische overeenkomst ter vermijding van dubbele beiasting van 2 Februari 1933 goedgekeurd. (Vorig bericht blz. 700 D.)

12 APRPL **1934**

E. JOHANNES MUELLER. — De profeet van **Schloss** Elmau. —
Op 19 April wordt Johannes Muller, de Duitsche wijsgeer en prediker die op het „Schloss Elmau" in de Beiersche Alpen woont, zeventig jaar. Naar aanleiding daarvan schrijft men ons o.m. het volgende: Het is ongeveer veertig jaar geleden, dat Muller zija voordrachten in Duitschland begon. Zijn grondgedachte kan misschien het best zoo weergegeven worden, dat het wezen van den mensch niet zelf scheppend, niet „urheberisch" is, doch „organhaft", slecht; scheppend door ontvankelijkheid. Muller sluit hier aan bij de moderne ethiek die zegt: niemand kan in een gegeven levenssituatie het eenig juiste, het vervullende door het toepassen van voorschriften of theorieën uitdenken. Door uit te denken kan hij hoogstens de zaak afdoen; subaltern, geen geniaal werk leveren. Uit de situatie halen, wat erin zit, haar recht laten wedervaren, het eenig juiste zeggen of doen wat de conjunctuur van het oogenblik eischt, d. i. Gods wil in dit moment in het leven laten treden, dat kan slechts hij, die den levensindruk diep ontvangt en wiens reactie (hetzij dit nu spontaan, misschien bliksemsnel gebeurt, of dat het een langgedragen proces is) uit deze scheppende, onbewuste diepte voortkomt. (Alg. Hbld.)

F. DUITSCHLAND. — Prof. Banse's boek „Raum und Volk im Weltlrriege" en Nederland. —
De ontsteltenis, welke de theorieën van prof. Ewald Banse, hoogleeraar in de krijgswetenschappen aan de Technische Hoogeschool te Brunswijk in het buitenland hebben gewekt, is de oorzaak geweest dat de Duitsche Regeering heeft moeten ingrijpen, en zijn jongste werk „Raum und Volk im Weltkriege" heeft verboden. Zij deed dit, evenals na het verschijnen van „Wehrwissenschaft", onder de motiveering, dat de meeningen van prof. Banse die van een onverantwoordelijk particulier zijn, dat niemand er acht op slaat en dat zij niet den minsten invloed kunnen uitoefenen op het Regeeringsbeleid van het Derde Rijk. Intusschen blijft in het nationaal-socialistisch? Duitschland dat gewoonlijk niet bang is om zijn corps van opvoeders en voorlichters te zuiveren van ongewenschte elementen, prof. Banse gehandhaafd als hoogleeraar en kan hij doorgaan zijn „onverantwoordelijke" ideeën bij zijn leerlingen te propageeren.
Voor ons land is het boek onder meer van beteekenis, omdat hierin niets meer of minder dan een aanvalsplan op Engeland wordt uiteengeze: waarbij de Hollandsche kust van Den Helder tot

Vlissingen als basis moet dienen. De schrijver is van oordeel, dat op tegenweer van onze zijde niet gerekend hoeft te worden, want „de Hollanders, een mengeling van lagere Saksische en Frankische stammen, zijn zoo lui, zelfgenoegzaam en pacifistisch, dat tie Kegeering zich wel tot een formeel protest zal bepalen." (Alg. Handelsblad)

A. LUCEITYAART. — Hoogterecord - **Donati.** —
De Italiaansche vlieger Donati heeft op 11 April '34 op het vliegveld Montecesio bij Rome met een Caproni-vliegtuig een hoogte bereikt van 14.500 M. en op die hoogte een temperatuur geregistreerd van 8% graden beneden het vriespunt.
De Fransclie vlieger Lemoine heeft verleden jaar een hoogte van 13.661 M. bereikt. (I1 Secolo)

B. **ROEMENIE.** — Complot tegen de Koninklijke familie en regeering. —
Een samenzwering tegen de Koninklijke familie en de regeering is ontdekt. Vele hooggeplaatste officieren zijn er bij betrokken. Talrijke arrestaties zijn gedaan. De hoofdpersoon van het complot schijnt te zijn kolonel Precup, een der meest toegewijde aanhangers van Koning Carol. (Diminiata, Boekarest)
(Vorig bericht blz. 1223 **A.**)

C. ALT ——LUIK VAN DE VAN EYCK'S GESTOLEN. —
Een der luiken van den beroemden triptiek van de gebroeders Van Eyck: „Het Lam Gods", dat zich in de Gentsche kathedraal bevindt, is op 11 April '34 gestolen.
Het altaarluik, dat de trots van Gent (en van België) was, is door Hubert van Eyck begonnen en door zijn broer Jan van Eyck afgemaakt. Het auteurschap van Hubert is echter nog een strijdvraag.
Het altaarluik bestaat uit het middenpaneel en acht luiken. Bij gesloten luiken ziet men van boven twee profeten en twee profetessen. Daaronder is de boodschap aan Maria afgebeeld: Maria ligt geknield voor een gebedenboek. Boven haar hoofd zweeft een duif (Heilige Geest). Links is de engel Gabriël met een tak lelies afgebeeld. Onder de boodschap aan Maria zijn de portretten der schenkers aangebracht: Jodocus Vijdt en Isabella.
Het rechterluik toont bovenaan den dood van Abel, door zijn broer Kaïn verslagen. Daaronder de figuur van Eva. Links Caecilia, die het orgel bespeelt, terwijl engelen in haar nabijheid andere instrumenten bespelen en zingen. Onderaan een groep kluizenaars en pelgrims, onder wie Christoffel, die ook naar het Lam Gods optrekt. (De Nieuwe Gazet)

D. ZWEMMEN. — Record **van** Puclz Oversloot. —
Puck Oversloot heeft haar Nederlandsch record 100 M. rugslag van 1 m. 20.6 sec. op 1 m. 20 sec. gebracht. (Zie Records Zwemsport)

E. NEDERLAND. — **Het N.V.V. in** 1933. —
Het Nederlandscli Verbond van Vakvereenigingen publiceert in de Vakbeweging van deze niaand de ledentallen op 1 Jan. 1934. Uit deze cijfers blijkt, dat de daling van het ledental, die na het eerste kwartaal 1933 zich heeft vertoond, is doorgegaan. Op I januari 1933 was het ledental 339.403. De aanwas zette zich door tot April 1933 toen het ledental ziin hoogste stand bereikte n.l. 312.027.
Daarna kwam de inzinking. Iedere maand daalde het aantal leden en op I Januari 1934 waren 324.852 leden ingeschreven. Een daling sinds I April 1933 van 17.175 leden.
Het zwaarst werden getroffen de bonden van overheidspersoneel. De ambtenaren verloren 1442 leden, de Rond van Overheidspersoneel, de werklieden, 2198 en de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Trampersoneel, die ais semi-overheidspersoneelorganisalie kan worden beschouwd, 1724 leden.
Verder verloren de bouwvaltarbeiders 590; diamantbewerkers 199; fabrieksarbeiders 408; metaalbewerkers 1100; meubelmakers en behangers 101; mijnwerkers 114; particuliere chauffeurs 121; schilders 271; sigarenmakers 203; stucadoors 215 en de textielarbeiders 1982 leden.
Ook de socialistische arbeidersomroep, de Vara, had volgens de iaarcijfers, die wij in enkele bladen van vakbonden vonden, in 1933 met ledenverliezen te kampen. Het ledental daalde van 139.508 tot 129.039.
Er was dus een ledenverlies van 10.769, terwijl bovendien ongeveer 500 donateurs hun bijdragen opzegden.

In aansluiting aan bovenstaande cijfers laten wij liier nog de ledentallen van de vijf belangrijkste vakcentrales in ons land op 1 Januari 1934 volgen: Ned. Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.) 324.852, R.K. Werkliedenverbond (R.K.W.) 194.155, Chr. Nat. Vakverbond (C.N.V.) 117.193, Ned. Vak Centrale (N.V.C.) 47.820 en Nat. Arbeids Secretariaat (N.A.S.) 19 762 leden, tegen op I januari 1933 resp. 339.403, 198.057, 116.913, 49.521 en 23.102 leden, of in 1933 eert teruggang in ledental bij het N.V.V. 13.551, R.K.W. 3902, N.V.C. 1701 en N.A.S. 3310. Alleen liet C.N.V. ging in ledental vooruit en wel riet 280. De organisaties van overheidspersoneel (ambtenaren, onderwijrers. gemeentepersoneel, spoor-' en tramwegpersoneel) verloren in 1933 de volgende ledentallen: N.V.V. 7372, R.K.W. 1034, C.N.V. 290, N.V.C. 1151 en N.A.S. 1046. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

13 APRIL 1934

F. **EUGENETIKA.** —
Een der hoogtepunten van de 35ste jaarvergadering van den Nationalen Vrouwenraad (zie pag. 1243 A.), die, onder voorzitterschap van ineiuffrouw mr. Frida Katz, in liet Amstel-Hotel te Anisterdam is geliouden, vormde de vergadering, waarin de onderwerpen „Eugenetiek en geneeskundig onderzoek vóór liet huwelijk" werden ingeleid.
Aan de uiteenzetting van mevrouw A. C. Hagedoorn-Vorstheuvel Labrandt, arts te Soesterberg, over het begrip Eugenetika, is het volgende ontleend:
De Eugenetika moet rekening houden rnet de lessen uit de erfelijklieidsleer. Wij kunnen geen misstanden symptomatisch wegruimen, zonder een studie te maken van de oorzaken van tiet ongewenschte verschiiiisei. De sterilisatiewetten, die in sommige landen zijn gemaakt en soms ook in bescheiden mate uitgevoerd, nioeten we uit een biologisch oogpunt bezien. Het zou een geluk zijn als we in de maatschappij geen misdadigers, geen zwakzinnigen, geen onharmonische, afwijkende persoonlijkheden meer hadden. Een bespreking van de vraag of liet gunstig zou werken een groot deel van de menschen, die door een erfelijke afwijking abnormaal zijn, van de voortplanting iiit te sluiten stuit op groote moeilijkheden.
Het is bijvoorbeeld heel verkeerd als we voor zwakzinnigheid een enkelen absoluten maatstaf nemen. Intelligentie-tests zijn er veel bedacht. Ook de beste geven een zeer eenzijdig beeld. In allen ernst heeft men in Duitschland voorgesteld alle personen beneden een bepaald intelligentie-quotient te steriliseeren. Dat zou neergekomen. zijn op het onvruchtbaar niaken van liet grootste deel–van de Duitsche boerenbevolking.
Sterilisatie van ongewenschle individueii, die niet gebaseerd is op kennis van de oorzaken van de ongewenschte kwaliteiten van de menschen, is even onvoldoende als een bestrijding van hoofdpijn met aspirine zonder studie van de oorzalten van de pijn.
Door raskruising ontstaan nieuwe combinaties van erfelijlte ontwikkelingsfactoren, en daardoor ontstaan ook individuen, die, uit een oogpunt van de aanpassingsmogelijkheid aan het leven van een van die rassen, minderwaardig zijn.
Het opruimen van afwijkende individuen, wij zien het bij plantenteelt en dierenfokkerij, is van oneindig veel mirider belang dan liet bestiideeren van de oorzaken van liet ontstaan van telkens weer nieuwe en telkens weer meer ongewensclite disharmonieën. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 213 L.)

G. DR. C. C. **DELPRAT** OVERLEDEN. —
Dezer dagen is op 79-jarigen leeftijd te Amsterdam overleden dr. C. C. Delprat, een bekend geneeskundige. Hij was privaat-docent in de electro-therapie en zenuwziekte aan de Amsterdamsche universiteit, waarvan hij langen tijd curator was.

H. NEDERLAND. — Diplomatie. - Overlijden **van** den **Braziliaanschen** gezant. —
Op 11 April is te Parijs overleden de buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Brazilië bij het Nederlandsche Hof, de heer Arminio de Mello Franco.
De heer de Mello Franco is 59 jaar oud geworden en was sinds 1932 te Den Haag geaccrediteerd.
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. 1127 **F.**)

I. EEN MIDDEL TEGEN GASVERGIFTIGING. —
In de Vereeniging van Weensche artsen heeft een jeugdig Hongaarsch medicus, dr. I. Weiss, assistent aan het instituut voor kankeronderzoek te Weenen, medegedeeld, dat het hem zelfs bij zware vergiftiging met licht- of cyaangas gelukt is door middel van intravenende inspuiting van 10 cM^3. van een mengsel van methyleeriblauw en suiker genezing te bewerkstelligen.
Hij verklaart dit gunstige resultaat hierdoor. dat het methyleenblauw de door de vergiftiging gestoorde biologische oxydatie der weefselcellen weer op gang brengt.
Het Oostenrijksche ministerie voor Openbare Gezond-

heid zou de aanschaffing van het preparaat, dat den naam „chomosmon" draagt, voor de Weensche reddingsbrigade verplichtend hebben gesteld en binnenkort zullen ook in de andere groote steden van Europa proeven met het middel worden genomen. (Ars Medici, Weenen) (V. b, Luchtaanvallen 746 E.)

14 APRIL 1934

A. NEDERLAND. — **N.V.V.-Congres.** - De resolutie. Het Congres van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, gehouden op 11 April '34 te Amsterdam, heeft de volgende resolutie aangenomen:
Overwegende, dat de wijzigingen in de steunregeling voor Twente voor een groot deel der werkloozen een vermindering van de steun-uitkeering ten gevolge hebben,
Kennis genomen hebbende van het bericht van het Correspondentie-Bureau betreffende een te houden conferentie vsn den minister van Sociale Zaken met vertegenwoordigers van de vier groote Gemeentebesturen op Vrijdag a.s., inzake wijziging van de steunregeling in verband met den financieelen toestand van Rijk en Gemeenten,
Protesteert
a. tegen alle maatregelen, die vermindering der steunuitkeeringen ten gevolge hebben,
b. tegen de loonsverlagingen in de werkverschaffingen, welke de Regeering den laatsten tijd toepast, waardoor deze loonen in vele gevallen ontoereikend zijn in het eenvoudigste levensonderhoud te voorzien,
c. tegen het streven om in z.g. „contra-prestatie" te laten werken.
Het Congres dringt er daarom bij de Regeering ten sterkste op aan:
a. geen verdere verlaging van de steun-uitkeeringen toe te passen, de ingevoerde verlaging van de steunnormen ongedaan te maken en de percentages, genoemd in de artikelen 8 en 19 der steunregeling te verhoogen.
b. de laagste loonen in de werkverschaffingen te verhoogen en geen verdere loonsverlagingen in de werkverschaffingen voor te schrijven,
c. de 40-urige werkweek in te voeren voor de werken, welke krachtens het 60-millioenen-plan zullen worden uitgevoerd, met handhaving van de loonen der collectieve contracten,
d. bij de werkverschaffingen en werkverruiming op ruime school ook jeugdige, werklooze arbeiders te werk te stellen en voor zoover dit niet mogelijk is, deze jeugdige werkloozen financieelen steun te verleenen. (Het Volk) (Vorig bericht blz. 1252 E.)

B. SINGAPORE. — De Britsche vlootbasis. - **Bijzonderheden** omtrent de wapening. —
Van welingelichte zijde, aldus een bericht van V. D. uit Londen, wordt medegedeeld, dat de Britsclie regeering haar oorspronkelijk voornemen, de verdediging van Singapore geheel aan de vloot over te laten, thans heeft opgegeven en integendeel de haven wil omringen met een cordon van forten en batterijen, waardoor zij practisch onneembaar wordt. Zoo zullen bij de batterijen van Changi, die de haveningang beschermen, drie groote 45-centimeter-kanonnen, de zwaarsten ter wereld, gemonteerd worden. Deze monsters zijn van veel grooter capaciteit dan welk geschut ook van een aanvallende vloot. De vuiirmonden zijn bijna 20 meter lang, wegen 150 ton en de granaten wegen elk reeds 1.6 ton. Bovendien zullen op alle andere geschikte punten van liet eiland batterijen van 33.75 centinieter-geschut worden opgesteld. Het aantal van deze kanonnen wordt niet bekend gemaakt, doch moet aanzienlijk zijn. Ook de luchtverdediging van Singapore wordt aanzienlijk uitgebreid. De drie thans-aanwezige eskaders worden zeker met drie vermeerderd, waaronder een eskader vliegbooten, bestemd voor aanvallen op vijandelijke scheoen. Deze zoogenaamde torpedo-vliegbooten kunnen reeds op een afstand van eenige honderden kilometers van Singapore in actie treden. Tijdens de jongste vlootmanoeuvres deed een dergelijk tropedo-eskader een aanval op een der grootste Engelsche slagschepen, dat zoo goed als weerloos was, terwijl het eskader 6 voltreffers wist te maken, wat in werkelijkheid voldoende is om de drijvende vesting volledig te vernietigen. Van groote beteekenis is ook een der jongstë Eiigelsclie uitvindingen, waaromtrent reeds publicaties zijn gedaan, de „Predictor", die met buitengewone nauwkeurigheid hoogte en snelheid van een vliegtuig bepaalt en de juiste richting der afweerbatterijen in een minimum van tijd aangeeft. Voor de bediening zijn zes man noodig en bijna onmiddellijk kan het vuur geopend worden met bij de eerste schoten reeds groote trefzekerheid. Rij proefnemingen met een „Predictor" rnnakte men bij een op 5500 nieter afstand, op een liooete van 1700 meter en met een snelheid van 310 K.M. per uur vliegend toestel niet niinder dan 29 treffers. Bovendien beschikt de Engelsche luchtniaclit over een onlangs door de Whitehead-fabrieken uitgevonden torpedo, die het risico voor vliegtuigen bij het torpedo-werpen iiit de lucht aanzienlijk verminderd; aangezien de vliegtuigen daartoe niet, zooals tot nog toe, tot dicht boven het water nioeten dalen, doch de torpedo reeds op groote hoogte kunnen werpen, zonder dat deze bii het neerkomen op tier water van richting verandert.
Tenslotte heeft Sir Robert Hadfield op de jaarlijksche vergadering van de Hadfield Ltd. Staal- en Wapenfabrieken medegedeeld, dat de firma een pantsergranaat heeft geconstrueerd, die een ton weegt en een kaliber van 37.5 centinieter heeft. Deze granaat slaat met gemak door een nioderne hardstalen pantserplaat van 40 centimeter dikte en kan dan nog een baan van 13 kilometer afleggen. (Vaz Dias)
(**Vor.** ber. blz. 1151 M. en **blz.** 1010 **A.**)

C. NEDERLAND. — Klaas de Vries tot **Statenlid** benoemd. —
Bij besluit van 14 April '34 heeft de voorzitter van liet Centraal Stembureau tot lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland benoemd verklaard der, heer Klaas de Vries, te Amsterdam, zulks ter voorziening in de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer E. J. Abrahams. (Vor. ber. **blz.** 1208 G.)

D. **DENEMARKEN. — Staking. —**
De binnenlandsche Deensche scheepvaart is nagenoeg geheel stopgezet door de staking der zeelieden.
De rechtbank heeft op 13 April '34 naar aanleiding van een aanklacht, ingediend door de werkgevers, de staking in het scheepvaartbedrijf onwettig verklaard. De stakingsbeweging breidt zich echter uit. (Berlingske Tidende, Kopenhagen) (V. b. 674 E.)

15 APRIL 1934

E. NEDERLAND. — **Contingenteering.** - Invoer van chilisalpeter. —
De Staatscourant bevat een Koninklijk besluit, waarbij de invoer van chilisalpeter, zoowel natuurlijke als synthetische (natronsalpeter) wordt gecontingenteerd. Deze contingenteeringsmaatregelen zijn vastgesteld voor één jaar, te beginnen met 1 April en eindigende 31 Maart 1935.
Het percentage van den toegestanen invoer is vastgesteld op 100% van den gemiddelden jaarlijkschen invoer in 1932 en 1933 (per K.G.). (Staatscourant)

F. MAROKKO (SPAANSCH). — Bezetting van Ifni. De Spanjaarden hebben het gebied van Ifni bezet, een territorium van 2000 vierk. K.M.
Zij werd verricht door kolonel Capaz en drie andere officieren, nadat eerst de politieke toestand met de inboorlingen grondig was geregeld. (El Sol, Madrid)

G. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Kerkstrijd. - Toenadering tot het Vaticaan. —
Het Ned. Chr. Persbureau meldt aan de N. R. Crt.: De berichten aangaande den stap van 600 Duitsch-Evangelische predikanten, die zich om toenadering en hereeniging of onderwerping tot het Vaticaan gewend zouden hebben, nemen vasteren vorm aan. Al zal het getal 600 wel sterk overdreven zijn, zoo is het toch een feit, dat uit Duitsch-Evangelische hoogkerkelijke kringen reeds 31 October 1933 van de hand van prof. dr. Karl Thieme, hoogleeraar in de theologie aan de universiteit te Leipzig, een brief van onderwerping, mede namens andere hoogkerkelijkgezinde Protestantsche theologen aan den Paus is gezonden. De Wiener-Zeitung van 10 dezer publiceert den tekst van zijn brief. Prof. dr. Karl Thieme zegt daarin, dat hij het huidig kerkregiment in de Duitsch-Evangelische kerk niet aanvaarden kan, dat hij evenmin de invoering van een Ariërparagraaf in de Christelijke kerk juist kan achten, dat hij voorts de dogmatische tegenstelling tusschen het Lutheranisme en het Vaticaan reeds overwonnen acht en „deemoedig vraagt weer in de één en Heilige Katho-

lieke Apostolische kerk te worden opgenomen". Voorts vraagt hij voor zijn medestanders in de hoogkerkelijke beweging, dat als een predikant met zijn geheele gemeente overkomt tot de Roomsche kerk, gemeente en predikant (priester) bij elkander gelaten zullen worden en een zoo ver mogelijk gaand gebruik van de moedertaal in den godsdienst den Duitschen kerken, veroorloofd zal worden.
Het Vaticaan zou in dit verzoek zijn getreden en volgens de Weensche Reichspost wordt dit antwoord in de betrokken Protestantsche kringen thans ernstig besproken.
De hoogkerkelijke beweging in Duitschland omvat in het algemeen wel een 600-tal predikanten, en sommigen van de 600 zullen het met prof. dr. Karl Thieme eens zijn, maar het is toch niet waarschijnlijk, dat allen samen met hun genieenten van het Protestrtntisme tot Rome zullen overgaan. Hoevelen met prof. dr. Karl Thieme ten slotte tot volledige onderwerping en aansluiting aan de Roomsch-Katholieke kerk zullen komen, moet afgewacht worden.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. **1247** K.)

A. **JACOB VAN DEN BERGH OVERLEDEN.** —
Uit Londen wordt gemeld, dat de heer Jacob van den Bergh is overleden. Hii heeft den leeftiid van 86 jaar bereikt.
Reeds op jeugdigen leeftijd in het margarine-bedriif van zijn vader te Oss gekomen, is hij, zoodra de belangen van de margarinezaak zich naar de overzijde van de Noordzee gingen uitstrekken, naar Londen getogen, en is daar, in samenwerking met zijn anderen broeder Henry van den Bergh, de leidende kracht geworden bij de grootmaking van het Engelsche gedeelte van het bedrijf, dat, aanvankelijk onder den firmanaam Van den Bergh's Limited werkzaam, allengs de eigenlijke kern is geworden van het machtige concern. In de geschiedenis van het thans tot het Unilever-bedrijf uitgegroeide concern heeft de overledene dan ook een zeer belangrijke rol gespeeld. (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. DUITSCHLAND. — Transfer-Moratorium. —
Bij de besprekingen tusschen de Amerikaansche. Engelsche, Zwitsersche, Nederlandsche en Zweedsche crediteuren van Duitschland inzake het transfervraagstuk, welke 7 April '34 zijn aangevangen, zeide dr. Schacht o.m.:
Duitschland heeft den vasten wil deze schulden te betalen. Het tegenwoordige schuldenprobleem van Duitschland is niet een vraag van het ,,niet-nakomen" der schulden, daar elke Duitsche schuldenaar het volle bedrag van zijn verplichtingen in Rijksmark in de conversiekas moet storten.
Wat Duitschland op het oogenblik niet kan, is een voldoende hoeveelheid deviezen ter beschikking stellen, gezien het feit, dat het land niet genoeg deviezen bezit om het transfer te bewerkstelligen. Zooals de situatie thans is, schijnt mij een opschorting van den transfer onvermijdelijk toe.
Gezien het feit, dat de toestand van den wereldhandel zoo sterk is achteruitgegaan, ben ik van meening, dat elke verlaging van den rentevoet van nut zou zijn. Daar de tegenwoordige rentevoet in alle landen gedaald is, is het volgens mijn meening niet fair, op het oogenblik 6 tot 7% rente te maken, wanneer alle andere leeningen der groot industrieele landen een veel geringere rente afwerpen. Maar vanzelfsprekend kan of wil Duitschland geen eenzijdige wijziging van den rentevoet doorvoeren. Het is de taak van de crediteuren uit te maken of een vermindering van den rentevoet niet een verstandige daad zou zijn.
Ik heb nooit getracht nieuwe buitenlandsche credieten te verkrijgen. Ik wensch de oude schulden te betalen en geen nieuwe schulden te maken. Daar Duitschland echter gebrek heeft aan deviezen, zijn wij gedwongen onzen invoer van grondstoffen te beperken, wat uit den aard der zaak een verdere inkrimping van den wereldhandel met zich brengt. Slechts door overeenkomsten tusschen Duitschland en zijn crediteuren wordt Duitschland in staat gesteld zijn rol als inkooper in het groot van grondstoffen, die het in het verleden heeft gespeeld, te hervatten en zijn schulden te betalen.
(Berliner Tageblatt) (Vorig bericht blz. **1227** A.)

C. SIR **GERALD DU MAURIER OVERLEDEN.** —
Sir Gerald du Maurier, een der bekendste Engelsche tooneelspelers, is in den ouderdom van 61 jaar te Londen overleden.
Gerald du Maurier, zoon van George du Maurier, (den bekenden medewerker aan Punch en schrijver van het tooneelstuk „Trilby"), is 26 Maart 1873 te Hampstead geboren. In Januari 1894 heeft hij in Garrick Theatre gedebuteerd als Fritz in An Old Jew. Na met Forbes-Robertson op tournee te zijn geweest, kreeg hij in 1895 engagement van Beerbohm Tree, die hem in Haymarket Theatre liet debbteeren als Dodor in Trilby; onder dezelfde directie nam hij deel aan een tournee naar Amerika.
Ontzaglijk is de lijst van de rollen, die hij in zijn veertigjarige loopbaan heeft gespeeld, in vrijwel alle schouwburgen van Londen, en meestal voerde hij zelf de regie. (Manchester Guardian)

16 APRIL **1934**

D. **NOORDPOOLONDERZOEK.** — **De** Tsjeljoeskin. —
Met het bericht, dat ook de laatste zes schipbreukelingen van de Tsjeljoeskin, liet Russisclie schip, dat een vrijen weg in liet Noordpoolgebied zocht, in veiligheid gebracht zijn, is een *hoofdstuk* uit de geschiedenis van de ontsluiting van het Noordpoolgebied geëindigd, dat gedurende twee maanden de heele wereld in spanning gehouden heett.
In allerlei opzichten schitterend. is tlians hetgeen Russisclie vliegers hebben gepresteerd tot redding van de schipbreukelingen van de Tsjeljoeskin, die tlians allen veilig aan wal zijn gebracht, de honden, bij liet reddingswerk gebruikt, inbegrepen. Toen bleek, dat de Tsjeljoeskin, die op 3 Nov. 1933 in de Beringstraat verschenen was, de ijsbarrière, die het slechts luttele kilometers van de open wateren van den rGooten Oceaan scheidde, niet kon overwinnen en geleidelijk aan weer teruggedreven werd binnen liet gebied van de Noordelijke IJszee, begon men hier en daar reeds uiting te geven aan de vrees, dat er een ernstige ramp in liet Poolgebied op handen was: 108 levens, waaronder die van 10 vrouwen en twee kinderen, stonden op liet spel. Intusschen bleveri de leden van de expeditie zelve. aan het hoofd waarvan prof. Otto Joeljewitsj stond, vol goeden moed.
Op 13 Febr. '34, betrekkelijk onverwaclits, kwam liet ijs opzetten, reet de eene wond na de andere in de flank van de Tsjeljoeskin en havende het zoo zwaar, dat het in enkele uren tijds tot zinken kwam. De gebeurtenis kon echter niet zoo onverwachts komen, of de expeditie bleek erop voorbereid. Van te voren was zij in ploegen ingedeeld, die precies wisten, wat zij in geval van nood te doen liadden. En prompt werden alle noodige handelingen uitgevoerd, om te zorgen, dat de bemanning, als zij straks zonder scliip op liet ijs stond, voorzien zou zijn van leeftocht, brandstoffen, warme Ikleeding, tenten en materiaal voor den bouw van barakken, Ikeultens en wat dies meer zij, maar ook van alles, wat dienstig zou kunnen zijn, om de verbindingen met de buitenwereld te onderliouden en de kans op redding door eigen inspanning te vermeerderen: de radio-installatie, waarmee de marconist Iwantsjoek tot op liet laatste oogenblik bericht gegeven had van het onheil, dat het scliip overkwam, het vliegtuig, welks bestuurder de reeds. van de redding van de bemanning van de Italia beroemde vlie- Baboesjkin was, sloepen en gereedschappen. Slechts één menschlenleven ging onder al deze bedrijven verloren: dat van den iiofmeester Mogilejewitsj, die toen hij als laatste het schip verliet, uitgleed cn in liet water verdween, zonder dat men iets tot zijn redding ondernemen kon.
(Krasnaja Gazeta; N. R. Crt.)

E. SPANJE. — Herdenking drie jaar republiek. — **Toestand.** —
In Spanje begonnen op 14 April '34 de feesten ter herdenking van het driejarig bestaan der republiek. Een amnestie zal worden afgekondigd, die echter veel tegenstand bij de s.d.-partij ondervindt.
Bovendien heeft de minister van Justitie zich in de Kamer onvoorzichtig uitgelaten over de revolutiepoging van Sept. 1930 tengevolge waarvan hij zijn ontslagaanvrage heeft moeten indienen.
Verder duurt de staking van de linksche vakbonden onafgebroken voort. De toestand te Sarragossa is aanzienlijk verscherpt. (Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht **blz. 1190 D.**)

A. NIEUWE SPOORWEGWERKEN TE AMSTERDAM. —

Uit sympatliie met de uitgave van Keesings Historisch Archief heeft Ir. J. D. M. Hardet het volgende exposf gegeven van de nieuwe spoorwegwerken te Amsterdam. Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken als we Ir. Bardet hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid, die wij ten zeerste waardeeren.

Het spoorwegstelsel te Amsterdam, dat in de vorige eeuw bij stukken en brokken door versctiillende maatschappijen met dikwijls tegenstrijdige belangen is tot stand gebracht, bleek in vele opzichten zeer onbevredigend. Door de lage ligging der banen 'was een groote belemmering ontstaan van het straatverkeer, waardoor de ontwikkeling van geheele stadsdeelen ten achter bieef. Een Staatsconimissie, in 1901 ingesteld, om te onderzoeken, op welke manier de spoorwegen ten Oosten en ten Zuiden van Amsterdam naar aanieiding van deze belemmeringen, behoorden te worden gewijzigd, bracht in 1905 een rapport uit, waarin werken worden aanbevolen, welke een bedrag van f 75.000.000 zouden vorderen.

Geen wonder, dat aan de uitvoering van deze werken, welke zeer acadeniisch waren opgezet, niet kon worden gedacht. Dit rapport heeft de zaak dan ook practisch niet verder gebracht; de bestaande bezwaren bleven voortduren, waarbij zich in den loop der jaren nieuwe voegden.

De Gemeente had in beginsel besloten tot uitbreiding van het Westelijk havengebied en vreesde, dat zich moeilijkheden zouden gaan voordoen bij liet goederentransport, wanneer dit verkeer over het Centraalstation zou moeten worden geleid. Zij achtte het noodzakelijk, den aanleg van een goederenringbaan om de stad ter liand te nemen. Voor de spoorwegmaatschappijen waren nijpende bezwaren ontstaan, doordat het toenemende verkeer overbelasting der toenangsbanen tot het Centraalstation ging veroorzaken.

De Regeering besloot in 1914 alle partijen eenige genoegdoening te neven door de totstandkoming te bëvorderén vän den aanleg van een goederenringbaan om de stad naar de havens-West op kosten van den Staat en van een uitbreidine van liet Centraalstation en van de westelijke toegangssporen. Deze laatste werken werden in de jaren 1919—1926 uitgevoerd. Het aantal perrons van het Centraalstation werd van drie op zes gebracht; een nieuwe dubbelsporige lijn op een gemetseld boogviaduct langs de Haarlemmerhouttuinen werd rebouwd, waarin de groote dubbelsporige ophaalbruggen over het Westerkanaal nabij liet Haarlemmerplein en verder werd een nieuw opstelterrein in het Westerdok aangeplempt.

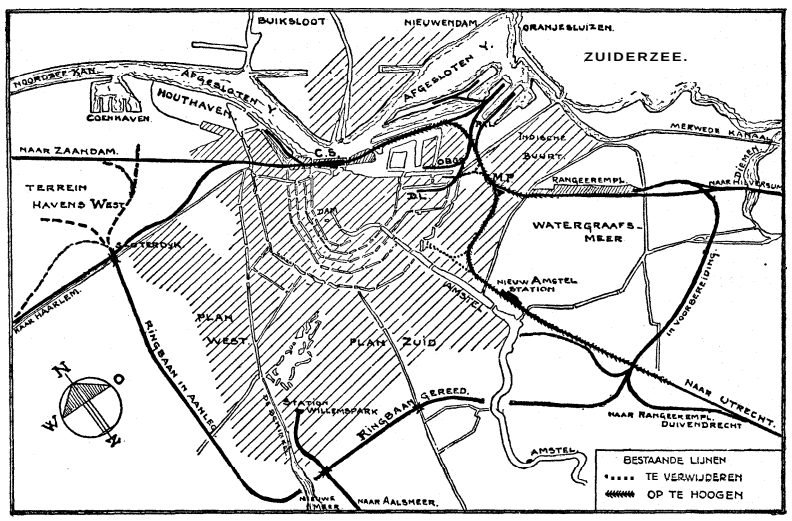
Met de goederenringbaan werd in 1922 een begin gemaakt. Hiervan zijn thans groote gedeelten in het Westen en in het Zuiden van de stad gereed. Voorloopig zullen deze werken worden stopgezet, totdat de verdere havenaanleg in het Westen het afwerken van de baan noodig maakt. Op de gereedzijnde gedeelten zullen nu door een Comité voor ieugdige werkloozen wandelwegen worden aangelegd.

De moeilijkheden in het Oosten van de stad bleven bestaan en herhaalde pogingen om hierin verbetering te brengen leden schipbreuk. Eindelijk nam in 1926 de Gemeente weder het initiatief om tot een plan te komen, waarbij de verkeershindernissen in Amsterdam-Oost zouden kunnen worden verlicht. Jarenlange onderhandelinnen hebben eindeliik geleid tot een plan, waarvan de uitvoering thans is verzekerd. In een overeenkomst van 2 Januari 1931 tusschen het Rijk, de Nederlandsche Spoorwegen en de Gemeente Amsterdam zijn de uit te voeren' werken vastgelegd en is de financiering nader geregeld.

Be totale kosten van het werk zijn geraamd op rond f 28.000.000, terwijl de overeenstemining is verkregen op de basis, dat hierin door de Nederlandsche Spoorwegen f 10 millioen wordt bijgedragen, terwijl het overige gelijkelijk voor rekening van het Rijk en de Gemeente Amsterdam komt. 1 Februari 1934 is met de uitvoering van de werken een begin gemaakt.

In groote trekken komen de werken nu hierop neer, dat alle spoorbanen in Amsterdam-Oost hoor geleren zullen zijn, zoodat het stra-itverkeer daar zonder hindernissen onderdoor-kan worden gevoerd. Er zal voorts worden verkregen een scheiding tussciien het goederen- en personenverkeer op den spoorweg en bovendien een sclieiding van dit laatste verkeer in tiet verkeer in de richting Hilversum en richting Utrecht, terwijl verder de locomotievendienst, zoowel als de behandeling van het goederenverkeer, op centrale emplacementen zal worden geconcentreerd. Rij het omhoog brengen van de spoorbanen kan het station Weesperpoort, dat dateert van 1843, niet worden gehandhaafd. Het zal worden vervangen door een nieuw station een weinig zuidelijker tegenover de Berlagebrug. De tegenwoordige terreinen van het oude kopstation komen dan vrij voor een boulevard-aanleg. Vanaf dit nieuwe Amstelstation loopen de treinen van Utrecht dan over de hooge baan langs den Tugelaweg via het station Muiderpoort rechtstreeks naar het Centraalstation. De ophooging van de spoorbanen brengt voorts mede, dat de bestaande halte Muiderpoort tusschen Pontanus- en Celebesstraat moet worden opgeruimd, omdat aldaar te weinig breedte aanwezig is om, behalve voor de hoog gelegen banen ook plaats te vinden voor de nieuwe perrons en stationsgebouwen. De nieuwe halte Muiderpoort is daarom eveneens in zuideliike richting verschoven. Zij zal zoodanig worden uitgevoerd, 'dat zij zoowel door de treinen naar Hilversum als door de treinen naar Utrecht kan worden gebruikt. Het stationsgebouw is ontwornen tusschen de vork der beide banen en met zijn achterzijde naar den onderdoorgang gekeerd, die de Wijttenbachstraat met den Insulindeweg zal verbinden. Het stationsvoorplein is eveiieens tussclien die beide banen geprojecteerd. voor rijverkeer toegankelijk door een onderdoorgang-van de Pontanusstraat tegenover de Domselaerstraat af en voor voetverkeer bovendien toegankelijk door een onderdoorgang van beperkte afmetingen van de Celebesstraat.

Een van de belangrijkste onderdeelen van het plan is de bouw van een nieuwe overbrugging van de Oosterdokssluizen. De bestaande dubbelsporige draaibrug wordt opgeruimd en in plaats daarvan komt een overbrugging niet 3 naast elkaar gelegen dubbelsporige basculebruggen, welke brugaanleg kostbaar is, omdat hierin een 20 M, breede doorvaartopening voor zeeschepen moet worden aangebracht. Met dit werk is bereids een begin van uitvoering gemaakt. Op het voormalige terrein van de Nederlandsche Scheepsbouw Maatschappij komt een verbreediiig van den baanaanleg, welke dient voor het opstellen

van personentreinen. Het centrale tractieterrein is ontwornen In de Rietlanden, waar thans rangeersporen liggen, terwijl tiet centrale rangeerstation komt te liggen in de Watergraafsmeer, waar ook thans reeds een rangeerterrein van bescheiden afmetingen aanwezig is. Het zuidelijk uiteinde van dit rangeerstation wordt in verbinding gebracht met de lijn naar Hilversum, maar ook met een lijn in de richting Utrecht, waarvoor een klein gedeelte van de Ringbaan moet worden afgewerkt. Onder alle liooggelegen banen zal het straatverkeer door middel van 24 nieuwe viaducten zonder eenige stoornis kunnen worden doorgevoerd. Tot de plannen behoort voorts nog de verlegging van de Gooische tram, welke thans via den Middenweg door de Watergraafsmeer naar het station Weesperpoort loopt. Nà de opruiming van dit kopstation zal de Gooische tram langs een eigen baan naar het voorplein van het nieuwe Amstelstation worden geleid.

De uitvoering van de gezamenlijke werken zal volnens tiet hiervoor opgemaakte werkplan een tijdvak van 10 jaren in beslag nemen en moet dus in 1944 gereed zijn.

(Vorig bericht **blz.** 814 H.)

(Nadruk geheel of ten deele uitsluitend toegestaan onder volledige vermelding van bron.)

17 APRIL 1934

B. ITALIE. — Verlaging der ambtenaarssalarissen, huren en levensmiddelen.

Ingevolge een door den ministerraad goedgekeurd besluit zijn de bezoldigingen der ministers en onderstaatssecretarissen met twintig procent verminderd. Verder zullen de salarissen der staatsambtenaren van **500—2000** lire per maand met **6—12** procent verlaagd worden ;de burgerlijke en militaire pensioenen zijn hiervan vrijgesteld.

De ministerraad heeft voorts bepaald, dat alle huren met 12 procent en die van winkels met 15 procent moeten worden verlaagd. Deze maatregelen zijn op **16** April **'34** van kracht geworden en houden tevens in, dat de verkoopprijzen voor levensmiddelen in coöperaties, die onafhankelijk zijn van den staat, met tien procent moeten worden verminderd. Met ingang van Juli wordt de belasting op vrijgezellen verhoogd, zoodat de opbrengst van **111** millioen tot 165 millioen lire **zal** stijgen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

A. ENGELAWD. — Diiitschlands oorlogsbegrooting. - **Duitschlands** antwoord. —

In antwoord op Engelands vragen naar aanleiding van de verhooging der Duitsche militaire begrooting heeft Berlijn verklaard, dat de motieven zijn: voorbereiding der reorganisatie van het leger in een leger met korten diensttijd; vernieuwing van het verouderde vlootmateriaal; vervanging van verouderde vliegtuigen der Lufthansa door moderne; organisatie van de bescherming tegen luchtasnvallen.
(Algemeen Handelsblad) (Vorig bericht blz. **1250** E.)

B. ZWEMSPORT. — Ned. **dames breken** wereldrecord. —

Bij de op 14 April '34 te Rotterdam gehouden zwemwedstrijden is de aanval onzer Nederlandsche damesestafetteploeg, gevormd door Willy den Ouden, J. Selbach, A. Timmermans en R. Mastenbroek, op het wereldrecord 4 × 100 M. vrije slag, schitterend geslaagd. Het viertal bracht het wereldrecord van 4 min. 38 sec. op 4 min. **33.3** sec. (Tel.)
(Zie rubriek Zwemsport)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Aanvulling van het Strafwetboek. - Publicatie van geheime ambtelijke **stukken.** —

Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-ordonnantie tot wijziging en aanvulling van het Strafwetboek in dien zin, dat ook particulieren kunnen worden vervolgd wegens publicatie van geheime ambtelijke stukken.
Het nieuwe delict wordt beschouwd als een overtreding, welke strafbaar wordt gesteld in een nieuw artikel 528, luidende als volgt:
Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft hij, die zonder verlof van het bevoegde gezag:
1e. afschrift maakt of uittreksel neemt van ambtelijke bescheiden van het land of zijne organen, waarvan het openbaar gezag de geheimhouding heeft bevolen;
2e. bescheiden als onder 1e. bedoeld geheel of gedeeltelijk, dan wel daarin vervatte gegevens bekend maakt.
Artikel 554 wordt gelezen als volgt:
Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft de gewezen ambtenaar, die zonder verlof van het bevoegde gezag ambtelijke bescheiden van het land of zijne organen onder zich houdt. (Aneta)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — ekst van d verklaring der delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden, **Zwitserland** en Nederland. —

Thans wordt gepubliceerd de verklaring van de delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden en Zwitserland bij de ontwapeningsconferentie, met welke verklaring de Nederlandsche regeering zich heeft vereenigd zonder woord voor woord de argumenten tot de hare te maken.
Het schijnt inderdaad duidelijk, zeggen genoemde delegaties, dat het niet mogelijk is tot een algemeene regeling te komen, wsnneer men vastlioudt aan liet Rritsclie ontwerp van 10 Maart 1933 als eenige grondslag voor het toekomstig verdrag. Indien men wil komen tot een positief resultaat komt het er derhalve op aan ten aanzien van zekere belangrijke punten den opzet van dit ontwerp te wijzigen.
Het is een taalt van de algemeene commissie te beraadslagen over de concrete voorstellen, maar de delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden en Zwitserland hebben liet wenschelijk geoordeeld reeds thans de aandacht van de conferentie te vestigen op de voornaamste elementen van de oplossing, welke zij verwezenlijkbaar achten.
Deze elementen zouden als volgt in het kort kunnen worden samengevat:
1. Men zou zich moeten tevreden stellen met een verdrag, dat zich tot zekere gebieden der bewapening zou beperken. Een oplossing vaii liet geheel zou tot later worden uitgesteld. Het vraagstuk der bewapeningen ter zee zou worden aangehouden tot 1935. Iedere beslissing nopens het handhaven of het afschaffen van de militaire luchtvaart zou worden uitgesteld, hoewel niaatregelen zouden moeten worden genomen om een verergering van den bestaanden toestand te voorkomen en om de Britsche voorstellen te versterken door het verbod zonder voorbehoud van liet luchtbombardement.
2. In een aldus beperkt kader zou het van het hoogste belang zijn om althans eenige siibstantieele ontwapeningsmaatregelen te voorzien. Het zou naar liet oordeel vaii de bovenvermelde delegatie niet voldoende zijn genoegen te nenien met een beperking der bewapeningen op de basis van den status quo.
3. Het verdrag zou in beperkte mate een practische verwezenlijking van de rechtsgelijkheid niedebrerigen. Het zou aldus liet beginsel vastleggen en er de coiiclusies uit trekken, welke geboden zijn.
4. Een verdrag zelfs van beperkte strekking als hier aangegeven schijnt niet te verwezenlijken zonder een versterking van de veiligheid, die uitgaat boven liet Britsch memorandum, niet name voor zoover betreft concrete en welomschreven waarborgen voor de nakoming van iiet verdrag. Gezien den ernst van den tegeiiwoordigen toestand en ten einde een werkelijlie ontwapening te verwezenlijken is liet plicht om in ernstige overweging te nenien ieder redelijk voorstel, dat tot strekking heeft de bedoelde waarborgen te vermeerderen, binnen de grens van de erkende verplichtingen van tiet Volkenbondsverdrag, rekening lioudende niet den bijronderen toestand dien een Staat in den kring van den Volkenbond kan innemen. Te dien opzichte zou de terugkeer van Duitschland in den Volkenbond ongetwijfeld een belangrijke bijdrage beteekenen tot de oplossing van liet ernstige vraagstuk van de collectieve veiligheid.
(Het Volk) (Vorig bericht blz. **1251** A.)

E. HET NEDERLANDSCHE **TOONEELGILDE.** — Oprichting van een **tooneelstudio.** —

In de lezing, welke Ediiard Veterman eenige weken geleden voor den Haagsclien Kunstkring hield, zinspeelde hij op de stichting eener Vereeniging „Het Nederiandsclie Tooneelgilde" genaamd, welke zich tell doel zou stellen de opricliting van een tooneel-studio. Wij kunnen U daaromtrent thans officieel het volgende mededeelen:
De ongezonde toestand, waarin liet Nederlandsche tooneel verkeert, ondanks sommige goede en zeer goede prestaties, moet voor een groot deel worden geschreven op rekening van de verwijdering tusschen tooneelkunstenaars en publiek.
Genezing en nieuwe bloei van onze nationale tooneelkunst zijn slechts mogeliik, wanneer liet contact tusschen beide wordt hersteld. Met dat doel is opgericht de vereeniging „Het Nederlandsche Tooneelgilde", die zich over liet geheele land vertakt, en uit alle groepen en kringen diegenen tezamen brengt, bij wie een daadwerkelijke belangstelling in liet lot van ons tooneel levend is.
De vereeniging „Het Nederlandsche Tooneelgilde" stelt zich voor. elke poging te steunen. die overeenkomt met haar doel. Zij beoogt dus niet de concurrentie met de bestaande gezelschappen; zii wil alleen den strijd aanbinden tegen vooze en leege tooneelkunst, tegen minderwaardige speculaties op instincten, die niets met kunst hebben uit te staan, en tegen alles wat tooneelkunst voor andere dan waarlijk kunstzinnige doeleinden tracht te misbruiken.
Waar de tegenwoordige tooneeltoestaiiden van dien aard zijn. dat de kunstenaars veelal geen gelegenheid hebben hun opvoeringen rustig en zorgvuldig voor te bereiden, opgejaagd als zij worden door inaterieele zorgeii, heeft „Het Nederlandsche Tooneelgilde" een studio gesticht, dat zich geheel los van eenige commercieele bemoeienis alleen in dienst der tooneeliiunst stellen kan. De oreanisatic is van dien aard. dat men driemaal zooveel tijd als gewoonlijk aan de voorbereiding der opvoeringen kan besteden, zoodat resultaten, die bij de huidige exploitaties niet mogelijk zouden zijn, binnen het bereik der kuiisteriaars komen. „Het Nederlandsclie Tooneelgilde" hoopt in den loop der tijden dit studio op te voeren tot een toonaangevend tooneelcentriim. Natuurlijk zal dit hooggestelde doel eerst na geruimen tijd worden bereikt, wanneer de medewerkende kunstenaars tot rust zijn gekomen van het gejaagde en dikwijls kommervolle leven, waartoe zij thans zijn gedoemd. Maar reeds door liet stellen van dit volkomen ideëele doel meent de vereeniging „Het Nedcriandsche Tooneelgilde" aanspraak te mogen maken op de belangstelling van iederen Nederlander. die een hoogstaand tooneel als een onmisbaar cultureel volksbezit beschouwt.
De leiding van het studio is opgedragen aan Eduard Veterman, die een der weinig voorkomende figuren in de tooneelwereld is. waarin zich dramaturg, regisseur en tooneelboiiwer vereenigen. Verder zijn tot de vaste kern van kunstenaars toegetreden de heeren: Louis de Vries, Adolphe Engers, Dick van Veen, Frits van Dongen, Piet Rienks en de danies: Annie Verhulst, Ank van der Moer en Ceesje Speenhoff.
(Vorig bericht blz. 1225 *G.)*

F. NEDERLAND. — **Crisiskabinet Colijn.** - Minister Verschuur treedt af. —

De minister van Economische Zaken, mr. T. J. Verschuur, heeft op medisch advies aan H. M. de Koningin verzocht hem om gezondheidsredenen ontslag uit zijn ambt te verleenen.
Verder wordt gemeld, dat dr. H. Colijn voornemens is, ad interim het beheer te nemen over het departement van Economische Zaken.
De voorgenomen reis van dr. Colijn naar Indië zal niet doorgaan. De heer J. Hardeman, hoofd der tweede afdeeling van het departement van Koloniën, die dr. Colijn op zijn reis naar Indië zou vergezellen, zal thans de reis alleen ondernemen.
(Levensbeschr. en photo **mr.** T. J. Verschuur 834 A.)

A. DUITSCHLAND. — Nieuwe wet der Evangelische **Kerk** tot herstel van den vrede. —
Het geestelijke ministerie van de Duitsche Evangelische Kerk heeft op **14** April **1934** de volgende Kerkwet aangenomen:
Paragraaf **1:** De verordening van den Rijksbisschop betreffende het herstel van geordende toestanden bij de Duitsche Evangelische Kerk van 4 Januari **1934** wordt buiten werking gesteld.
Par. **2:** Maatregelen, ingeleid tegen kerkelijke functionarissen wegens hun houding in de kerkelijke politiek, worden niet verder uitgevoerd. Uitgezonderd blijven vervolgingen met een staatspolitieke zijde.
Par. **3:** Maatregelen waartoe reeds besloten is, worden onderworpen aan het oordeel van den Rijksbisschop. Hij treft de noodige uitvoeringsbepalingen.
Over deze wet wordt nog het volgende medegedeeld. Zij heeft. de bedoeling, de eenheid in volk en staat, die in het politieke leven is gebracht, ook te brengen in het uiterlijke leven der Evangelische Kerk. Zoo weinig als door deze wet belijdenis en geloofsvrijheid der Duitsche Evangelische Christenen worden aangetast, zoo energiek wordt in de kerkelijke organisatie orde geschapen. Onder al de scheidende gebeurtenissen van den laatsten tijd wordt een streep getrokken. (Berliner Tageblatt) **(Vor.** ber. **1253** G.)

B. **VEREENIGDE** STATEN. - Criminaliteit-Uitgaven.
De justitieele commissie van den Amerikaanschen Senaat deelt mede, dat de strijd tegen de criminaliteit en de strafvoltrekking den Vereenigden Staten een bedrag van **13.447.200.000** dollar per jaar kost, of wel ruim *f* **20** niilliard in Nederlandsch courant. Van het bedrag van **13.477.200.000** dollar komt **1.320.800.000** voor rekening van de intellectueele delicten, voor rekening van gewelddadige vermogensdelicten **1.206.400.000** dollar (de gewelddadige vermogensrnisdrijven eischen bovendien per jaar **12.500** slachtoffers), de strafvoltrekking kost 4.160.000.000 dollar en het gerechtelijk en politioneel onderzoek **6.760** millioen dollar.
De gemiddelde leeftijd van den misdadiger bedraagt in de Vereenigde Staten 23 jaar; de nieeste misdadigers zijn **18** a 19 jaar oud. (New York Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. **137** I.)

C. **ENGELAND.** — De begrooting **1934—'35.** —
Op 17 April heeft Min. Chamberlain de begrooting ingediend Aan zijn begrootiiigsrede ontleenen wij het volgeiide:
De verbetering in den algemeenen toestarid van Engeland wordt bijna geheel veroorzaakt door de uitbreiding van de binnenlandsche markt.
Het surplus op de begrooting 1933-1934 dat op 31.148.000 pond sterling gesteld dieiit te worden, is eigenlijk geen reëel cijfer, daar dit feitelijk 39 millioen pond bedraagt. Wij kunnen evenwel niet verwachten, aldus Min. Cliamberlain, dat de abnormaal lage rentevoet van de nationale schuld ten eeuwigen dage zoo laag zal blijven, reden waarom wij liet surplus op 31.148.000 hebben gesteld.
Dit surplus van 31.148.000 pond zal worden besteed voor de aflossing van de schulden.
Het egalisatie-fonds voor de wisselkoersen blijft winst opleveren.
Chamberlain wees er op dat hij noch in het laatste, noch in het voorafgaande jaar bedragen had uitgetrokken voor de betaling der oorlogsschuld aan Amerika. Ook voor het nieuwe begrootingsjaar was hij dit niet van plan.
Een en ander wil dus zeggen, dat wanneer Engeland in het a.s. begrootingsjaar opnieuw een „erkenningsbetaling" aan Amerika (ca. £ 3.5 millioen) zal hebben te doen, de minister van Financiën in stilte toch op een begrootingsoverschot kan rekenen. De betaling wordt dan gedaan uit dit onvoorziene bedrag. Deze methode wijst er overigens op, dat Engeland van de Ver. Staten een nieuwe regeling inzake liet oorlogsschuldenvraagstuk verwacht.
Verder verklaarde Min. Chamberlain dat de post Uitgave voor de Vaste Staatsschuld onveranderd met £ 224 millioen op de begrooting is aangegeven. Hij acht zich gerechtigd voor het nieuwe begrootingsjaar een grootere opbrengst van de voornaamste invoerrechten en van de verbruiksbelasting te verwachten. Alleen bij suiker raamt hij de opbrengst £ 500.000 lager.
In totaal worden de gewone ontvangsten van den staat op £ *393* millioen geraamd. De werkelijk inbonisten in het beeindigde begrootingsjaar bedroegen £ 392 millioen.
Resumeerend verklaarde Chamberlain, dat indien men de belastingen onveranderd zou laten, de totale staatsinkomsten 1934-35 £ 727.2 (v. j. 724.57) millioen zouden bedragen waar tegenover £ 698.2 (v. j. 693.49) millioen aan uitgaven zou staan. Op deze wijze heeft hij op papier een overschot van £ 29.1 millioen ter verdediging beschikbaar. Dit is de gunstigste stand sedert tien jaar. Chainberlain Stelt nu voor weer over te gaan tot de invoering van de preferentie voor suikerinvoer uit de koloniën in Engeland. Eenige nieuwe Invoerrechten zuilen worden ingesteld. De belasting op automobielen zal niet 25% verlaagd worden.
Met ingang van 1 Juli zal de helft van alle salariskortingen ongedaan worden gemaakt. Deze maatregel zal den staat dit jaar £ 4 iniilioen en over een vol begrootingsjaar E 5.5 millioen kosten. Met ingang van 1 Juli zal voorts de indertijd ingevoerde korting op de werkloozenuitkeering van 10% volledig worden ingetrokken. In dit jaar zal voor den staat door dezen maatregel een extra-uityave van f 3.6 millioen ontstaan. De directe belastingen kunnen niet worden verlaagd.
De inkomstenbelasting zal niet F d, per pond worden verlaagd Dele verlaging zal tot gevolg hebben, dat de inkomsten van de staat dit jaar met f 20.5 millioen dalen, en volgens deze raming bedragen de inkomsten £ 706.5 millioen, de uitgaven £ 705.7 millioen en zal de nieuwe begrooting met een overschot van £ 800.000 sluiten.
Alle begrootingsbesluiten zijn zonder stemming aangenomen.
(Daily Telegrapli)
(Vorig bericht **blz. 1203** H.)

D. ROERMOND. — Nieuwe haven geopend. —
De nieuwe haven van Roermond is op 17 April geopend.
Op **1** Aug. **1932** viel het besluit in den gemeenteraad, om een haven te graven in de Stadsweide bij wijze van werkverschaffing. De volgende maand reeds begonnen **30** werkloozen met het uitgraven van den grond, die zou gebruikt worden om het geheele speelterrein van den Doolhof een verhooging te geven, welke nauwer aansluiting zou geven aan den mooien bijgelegen Wilhelminasingel. Eer er wederom een maand was verloopen, vonden **60** werkloozen bier volop arbeid. Hun aantal werd ongeveer tot **145** met een gemiddelde van **100** man, die er het geheele jaar **1933** volop werk vonden.
De nieuwe Maashaven ligt schuin op de rivier en heeft een lengte van **400** m. De breedte is **60** m. op het wateroppervlak; de waterdiepte bij stuwpeil beloopt **3** m., wijl men de haven kan binnenvaren met schapen van **2000** ton.
De zuidkant heeft over **200** meter een kaaimuur en de oevers zijn bedekt met zware cementblokken. De kosten beliepen f **167.000,** waarvan aan loonen f **117.000** is uitbetaald.
Deze uitgaven zullen ongetwijfeld door de steeds toenemende scheepvaart een goede dekking vinden, daar thans aan de oevers der Roer meermalen de schepen driedubbel tegen elkaar liggen, om goederen af te laden.
De officieele opening is geschied door den loco-burgemeester, den heer Chr. Evers. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **462 A.)**

E. ARABIE. — Strijd **tusschen** Sa'oedië en Jemen. —
Koning Ibn Sa'oed heeft van den Imam van Jemen vredesvoorstellen ontvangen. De onderhandelingen zullen te Mekka plaats hebben. (Al-Ahdul-Jadid)
(Vorig bericht blz. **1230** L.)

F. DUITSCHLAND. — Boeken over het nationaalsocialisme onder **cencuur.** —
De plaatsvervangende leider van de N.S.D.A.P. heeft een verordening uitgevaardigd, waarin hij, na te hebben gewezen op het groote aantal boeken en geschriften op verschillend terrein, die het wezen en de oogmerken van het nat. soc. vaak onbevoegd en onjuist behandelen, zegt, dat de N.S.D.A.P. het recht en de plicht heeft te waken, dat het nat. soc. ideeëngoed niet door onbevoegden wordt vervalscht. Derhalve wordt een „commissie ter bescherming van natsoc. geschriften" ingesteld, welke in samenwerking met het ministerie voor propaganda tot taak zal hebben alle betrokken boeken en geschriften te controleeren. (Berl. Tageblatt)

G. **BELGIE.** — De **taalkeuze** der miliciens. —
Het referendum voor de Belgische miliciens van de jaarklasse **1934** enkele weken geleden gehouden en thans bekend gemaakt, gaf de volgende uitkomst: Voor het Nederlandsch als commando- en opleidingstaal **22.238** miliciens, het Fransch **17.796,** het Duitsch **316.** (De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(1057** D.)

A. **DUITSCHLAND.** — De Duitsche Padvindersbond ontbonden.
Medegedeeld wordt dat de Duitsche Rijkspadvindersbond zich zelf ontbonden heeft verklaard en zijn leden de vrijheid heeft gegeven lid te worden van de Hitlerjeugd. (Vaz Dias)

18 APRIL 1934.

B. NEDERLAND. — Het onverdoofd slachten. —
Het volgende request is door den Gemeenteraad van Rheden aan H. M. de Koningin gezonden:
De Gemeenteraad van Rheden richt zich met verschuldigden eerbied tot Uwe Majesteit dat het Haar behagen moge een besluit uit te vaardigen, waarbij het onverdoofd-slachten ook in ons land wordt verboden.
Voornoemde Gemeenteraad heeft over dit onderwerp, in zijne begrootingsvergadering van den 24 Januari 1934 uitvoerig van gedachten gewisseld, toen de slachthuis-begrooting aan de orde was gesteld. En is tot de conclusie gekomen dat 't hoog tijd wordt aan die wreede slacht-methode onverbiddelijk 'n einde te maken, ook ter wille van hen die 't slachtersberoep uitoefenen, dat, wanneer zulks gepaard gaat met dieren-mishandeling, ook de ellendigste moreele gevolgen moet hebben.
Vertrouwende dat Uwe Majesteit aan dit tot Haar gericht officieel schrijven ten volle aandacht zal schenken, etc. (Velpsche Courant) (V. b. 1228 E.)

C. NEDERLAND. — Nederlandsche Staatsschuld. —
Aan het weekbericht der Incasso Bank d.d. 11 April ontleenen wij het volgende:
Stand van onze staatsschuld op verschillende tijdstippen.

1 Jan. 1806	ca. f	1.100.000.000
1 Jan. 1900	f	1.147.309.000
1 Jan. 1914	f	1.148.405.000
1 Jan. 1919	f	1.850.588.000
1 Jan. 1920	f	2.182.912.000
1 Jan. 1925	f	2.916.432.000
1 Jan. 1932	f	2.338.471.000
1 Jan. 1934	f	2.723.638.000

(Vorig bericht 1244 B.)

D. OOSTENRIJK. — **Heimwehren** in het **Vaderlandsche** Front ingelijfd. —
Officieel wordt medegedeeld:
„Een uitvoerige bespreking tusschen bondskanselier Dollfuss en Starhemberg, den bondsleider der Heimwehren, heeft tot resultaat gehad het leggen van een grondslag voor de vereeniging en de samensmelting van alle vaderlandsche groepen in het kader van het Vaderlandsche Front. Dit zal ook tot uiting komen in de eerstvolgende organisatiemaatregelen, die reeds in details zijn vastgelegd."
Achter dr. Dollfuss en prins Starhemberg zal in het vervolg het groote gesloten front staan dergenen, die in onvoorwaardelijke navolging van Dollfuss den door hem opgebouwden Christelijken standenstaat belijden. Het Vaderlandsche Front zal na de inlijving van het Weerfront uit drie deelen bestaan: het weerfront, de organisatie naar beroepsstanden en de organisatie naar gebieden. (Reichspost) (1232 A.)

E. VEREENIGDE STATEN. — Valsche Engelsche bankbiljetten. —
De geheime politie is er in geslaagd voor een bedrag van 400.000 Pond Sterling aan valsche bankbiljetten op te sporen.
Tien personen zijn, in verband met deze zaak, reeds gearresteerd. (New York Herald, Parijs) (1247 I.)

F. ITALIE. — Ontginning der Pontijnsche moerassen. sen. —
De ontginning der Pontijnsche moerassen begon in 1931 op initiatief van Mussolini.
Littoria was de eerste stad, die in dit ontgonnen gebied gebouwd werd.
In Augustus 1933 werd begonnen met de tweede stad, Sabandia genaamd, waarvan de hoofdgebouwen reeds gereed zijn. De derde stad, Pontinia wordt binnenkort gebouwd. (Corriere della Sera)

G. HET OVERLIJDEN **VAN KONINGIN EMMA.** —
Herdenking door den Senaat van de Universiteit **te** Amsterdam. —
De Senaat van de Universiteit van Amsterdam hield op 16 April in de Aula van het Universiteitsgebouw een openbare vergadering, waarin de hoogleeraren Brugmans en Theissen een herdenkingsrede uitspraken, gewijd aan de nagedachtenis van de Koningin Moeder. (Vaz Dias) (Vorig bericht 1227 F.)

H. NEDERLAND, — Sirnavi. —
Het Prinses Juliana-Noodfonds der Vereeniging Simavi, Steun In Medische Aangelegenheden Voor Inheemschen, doet een beroep op de rnilddadigheid van het Nederlandsche Volk.
Simavi meent van den dag waarop H. K. H. Prinses Juliana, den leeftijd van 25 jaren bereikt, op 30 April 1934, gebruik te maken oin het Nederlandsciie Volk op te wekken tot een nationale daad; het bijeenbrengen van een fonds, bestemd ter aanschaffing van dringend noodige genees- en verbandmiddelen en andere geneeskundige artikelen, ten bate der bevolking van Oost- en West-Indië, te verbruiken in deze benarde tijden. H. K. H. Prinses Juliana heeft zich bereid verklaard als Beschermvrouwe van deze actie op te treden. (Mededeeling Simavi)

I. ENGELAND. — Beschuldiging door Churchill. - Staatssecretaris voor Indië **Hoare** en Lord Derby. —
In het Lagerhuis heeft Churchill op 16 April de speciale gemengde commissie, die is ingesteld ter uitwerking van de Indische grondwetsherziening, er van beschuldigd, inbreuk te hebben gemaakt op de privileges van het parlement. De staatssecretaris voor Indië, Hoare — aldus Churchill — heeft pressie uitgeoefend op de belanghebbenden bij de Engelsche katoenindustrie. Hij zou n.l. de industrieelen gehinderd hebben in het afleggen van een verklaring, zooals zij die noodig achtten. Lord Derby is volgens Churchill daarbij ook betrokken. De beide mannen hebben weliswaar niet te kwader trouw gehandeld en het betreft hier ook geen corriiptieverschijnselen, maar het geval is toch zoo ernstig, dat men het als een groven inbreuk op de grondwet moet beschouwen.
Churchill stelde daarop voor, dat dit geval zou worden onderzocht. Hiermede gingen MacDonald namens de regeering en Atlee namens de Labour-oppositie accoord, evenals Herbert Samuel. Het voorstel werd aangenomen, nadat Hoare verklaard had, dat hij kon instemmen met een onpartijdig onderzoek..
De commissie voor de privileges, die zich met de kwestie zal hebben bezig te houden, bestaat uit Mac Donald (voorzitter), Atlee, Baldwin, Chamberlain, Lansbury en Herbert Samuel. (Manch. Guardian)

K. NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met Spanje. —
De Nederlandsche delegatie voor het voeren van onderhandelingen over de regeling van het geheel der handelsbetrekkingen met Spanje is thans definitief als volgt samengesteld: **A.** T. Lamping, directeur van den Economischen Voorlichtingsdienst, leider van de delegatie; H. A. Hooft, referendaris aan het departement van Buitenlandsche Zaken; prof. J. van Gelderen, hoofdambtenaar voor Economische Zaken in Ned.-Indië, tijdelijk werkzaam aan het departement van Koloniën, mr. J. H. de Mol van Otterlo, referendaris aan het departement van Economische Zaken; mr. P. J. W. H. Cort van der Linden, gedelegeerde voor het Centraal Insti-

tuut tot bevordering van het normaal handelsverkeer tusschen Nederland en andere landen, mr. C. A. baron Bentinck, ambtenaar departement van Economische Zaken, terwijl als secretaris der delegatie optreedt dr. R. Flaes, gezantschapssecretaris van de Nederlandsche legatie te Madrid, De onderhandelingen zullen te Madrid aanvangen. (V. b. **1200 D.)**

A. OOSTENRIJK. — **Enquête** inzake de burgeroorlog. —
Naar aanleiding van de gebeurtenissen, die zich in de maand Februari in Oostenrijk hebben afgespeeld heeft zich een internationale enquête-commissie gevormd.
Deze commissie heeft een delegatie naar Oostenrijk gestuurd, bestaande uit de heeren Jean Painlevé, Rouques, Heinrich Kuhn van Bazel, Dr. Helmuth Klotz uit Duitschland, Mme Gertrude Duby uit Bern, Kuhn uit Straatsburg en de heeren Frot en Boulland uit Parijs voor de arbeidersorganisaties. Deze delegatie heeft gedurende twee weken ter plaatse op objectieve wijze de oorzaken. ontwikkeling en gevolgen van de Oostenrijksche gebeurtenissen bestudeerd, waarover een rapport zal verschijnen. (Prager Presse)
(Vorig bericht Burgeroorlog **1202** B.)

19 APRIL **1934.**

B. **BELGIE. — Frauduleuze** Boterinvoer. —
Uit de tusschen Nederland en België gewisselde statistieken betreffende den handel van beide landen blijkt thans, dat de Belgische fiscus een aanzienlijke schade heeft geleden. Er wordt zelfs een bedrag van 15 millioen frans genoenid. Op clandestiene wijze zou in 1933 niet niinder dan 1½ millioen kilo boter in België zijn ingevoerd.
De dienst van liet ministerie van Landbouw, welke met liet verleenen van invoervergunningen is belast, heett voor 1933 eeii verschil van 1.654.600 kilo geconstateerd met de Nederlandsche statistieken. Derhalve werd op deze 1.654.600 kilo de invoer-taxe van 11.15 francs oer kilo ontdoken. In verband daarmede werd door het ministerie van Financiën een aanklacht ingediend bij het gerecht te Antwerpen, Brussel, Gent, Brugge en Hasselt en een instructie werd geopend.
Uit de eerste resultaten van dit onderzoek blijkt, dat naast den kleinen, individueelen smokkelhandel bij de Belgisch-Nederlandsclie grens, een groote georganiseerde bende bezig is, welke over omvangrijk materieel beschikt.
De instructie lieeft verder aan het licht gebracht, dat behalve de boter van Nederlandsche herkomst, ook boter uit Denemarken kwam. In transito-vervoer ging zij over Antwerpen naar Nederlaiid, vanwaar zij clandestien in België werd gebracht. Hierdoor zou ook worden verklaard, dat in Nederland klachten zijn gerezen over een vermindering van den boteruitvoer naar België. Reeds zou bewezen zijn, dat bekende Antwerpsclie firma's aan dezen clandestienen boterhandel liebben deelgenomen. Sommigen zouden daarbij reeds jaren betrokken zijn terwijl anderen zich eerst later bij de beweging zouden hebben aangesloten.
Aangezien in België op elke kilo gesmokkelde boter frs. 11.15 kon worden verdiend en in Nederlaiid voor elke uitgevoerde kilo boter f l premie wordt verleeiid, acht men liet voor de hand liggend, dat men aan beide zijden van de grens tot frauduleuze praktijken is overgegaan.
Men wijst er hier op, dat ook bij den vleeschuitvoer in Nederland dergelijke praktijken zijn geconstateerd. (De Telegraaf)

C. **DUITSCHLAND.** — Aristocratie met Joodsch bloed. —
Ongeveer tweehonderd Duitsche aristocraten zijn reeds uit de lijsten der edellieden geschrapt, daar hun voorouders in de laatste 184 jaar zich met Joodsch bloed vermengd hebben.
Alle leden van den Duitschen adel hebben hun stamboom moeten opmaken, teruggaande tot het jaar 1750, waardoor talrijke edellieden in gevaar komen hun titel te verliezen.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **1214** D.)

D. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Boodschap **van Rijksbisschop Müller.** —
Rijksbisschop Ludwig Muller en het geestelijke ministerie van de Rijkskerk, waarin thans „Ministerialdirektor" Jaeger is benoemd, hebben op **13** April '34 gemeenschappelijk een boodschap uitgevaardigd, welks inhoud er op berekend is den weg naar den vrede te wijzen in de evangelische kerk.
Wij ontleenen hieraan het volgende:
Met de nationaal socialistische opstanding van het Duitsche Volk, dat de oorspronkelijke bronnen van zijn leven heeft teruggevonden, is ook de evangelische kerk in beweging gekomen. De kwesties, welke het Duitsche volk bewegen zijn doorgedrongen tot het gebied van de kerk.
Bij de ontwikkeling ontstond in de evangelische kerk hevige strijd.
Naast den strijd om geestelijke dingen brak bij de uiterlijke omvorming van de kerk een strijd uit om de uiterlijke orde, om discipline en leiding. Ongelukkigerwijze werden deze verschillende disputen veelal met elkander verbonden. De strijd om geestelijke dingen werd met kerk-politieke machtsmiddelen en de strijd om de uiterlijke ordening met geestelijke argumenten uitgevochten.
Geestelijk strijden gaat volgens een eigen innerlijke wet. Met uiterlijke middelen kan en mag niets worden beslist. Doch een vaste uiterlijke ordening helpt datgene dat om ons geloof werkelijk slechts geestelijk wordt gestreden. Daarom is het noodig, onder vermijding van geloofsgeschillen eerst de uiterlijks ordening van de Duitsche evangelische kerk te consolideeren en uit te breiden.
Voor de behandeling dezer taak heeft de Rijksbisschop met toestemming van het geestelijke ministerie den „Ministerial-direktor" en leider der evangelische aangelegenheden van het Pruisische ministerie voor wetenschap, kunst en volksopvoeding, Jaeger, benoemd tot juridisch lid van het geestelijke ministerie. Het zal zijn verantwoordelijke taak zijn de organisatorische kwesties op te lossen.
Het doel van dezen arbeid is onder garantie van geloof en belijdenis, rekening houdend met het historisch ontwikkelde eigen leven, de aangevangen gerechtelijke eenheid in de Duitsche evangelische kerk tot stand te brengen.

De Rijksbisschop
w.g. Ludwig Muller.

(Völkischsr Beobachter) (Vor. bericht **1257** A.)

E. CUBA. — Een moratorium van twee jaar. —
President Mendieta heeft een moratorium voor den tijd van twee jaar, of tot op het oogenblik, waarop Cuba in staat zal zijn zonder gevaar voor de economische structuur den last te dragen der schulden, afgekondigd voor de voornaamste betalingen op Britsche en Amerikaansche leeningen tot een totaal van 50 millioen dollar. (Agence Belga)
(Vorig bericht Moratorium blz. **758** I.)

F. NEDERLAND. — **Rijksmiddelen in** Maart **1934.** —
Het overzicht van de Rijksmiddelen vermeldt voor de directe belastingen aan zuiver bedrag der kohieren per ult. Maart f 38.959.305 tegen f 43.763.947 verleden jaar.
Opbrengst der overige middelen in Maart (incl. de nieuwe omzet- en couponbelastingen) bedraagt f 26,045,181, tegen f 26,165,756 verleden jaar zonder die belastingen. (N. Rott. Crt.) (Vor. bericht **1137 A.)**

G. ITALIE. — Huwelijks- en Moederschapspremies. —
Door bemiddeling van de organisatie voor moederschaps- en kinderzorg zullen in de Italiaansche provincies 2000 huwelijkspremies van 500 Lire elk verdeeld worden, alsmede 2000 premies van hetzelfde bedrag om het aantal geboorten te doen toenemen. Voorts zullen duizenden premies toegekend worden aan de moeders, die haar kinderen op de beste wijze hebben opgevoed. Deze maatregelen maken deel uit van het demographische program van het fascistische regime ter bestrijding van de ontvolking en tot verbetering van het ras. (Giornale d'Italia)

H. FRANKRIJK. — Korting Ambtenaarssalarissen en pensioenen. - Protesten. —
Het bestuur der confederatie van oudstrijders heeft een communiqué gepubliceerd, waarin krachtig wordt geprotesteerd tegen het feit, dat de korting van **3** %

op de pensioenen reeds van 6 April af in werking treedt.
In ongeveer 100 steden in de yrovincie en ook in parijs–zijn demonstraties gehouden door ambtenaren tegen de bezuinigingsmaatregelen en salariskortingen der regeering.
Vooral de links-radicale organisaties waren sterk opgekomen. (Le Petit Parisien) (V. b. **1239** I.)

A. GEESTELIJK LEVEN. — **„Is** Godsdienst privaatzaak?" —
Dezer dagen hield prof. dr. **A.** H. de Hartog zijn laatste voordracht van dit seizoen voor de vereeniging „De Middaghoogte", met als onderwerp: **„Is** Godsdienst privaatzaak?"
Wij citeeren hieruit het volgende:
Spreker begint met er op te wijzen, hoe daarom de Godsdienst hoogste aangelegenheid in het menschelijke bewustzijn of geestesleven is, omdat Godsdienst, in den algemeensten zin van het woord, de keerzijde blijkt te zijn van de religie als eenheidsbesef, geboren uit den eenheidsdrang die de menschelijke geest doorwoont. Zoo heeft hij er meermalen op gewezen, dat Godsdienst niet op kan en mag gaan in welstandszucht, maar verband houdt met eenheidsroeping. Daarom kan ware toegeëigende doorleefde Godsdienst ook slechts daar worden gevonden, waar de menschelijke persoonlijkheid naar haar individueel karakter, met dien Godsdienst als doortrokken is. Zoo begint ware Godsdienst bij het innerlijke, eigen zelf, want Godsdienst is niet slechts een afgetrokken gedachtenschim, maar een harteslag, wij mogen zeggen harteslag der eeuwigheid in den tijd.

B. MANDSJOEKWO. — Zelfstandige Katholieke missie. —
Het Vaticaan heeft medegedeeld, te hebben besloten de Katholieke missie in Mandsjoekwo onafhankelijk te maken van de apostolische vertegenwoordiging in China, wat practisch neerkomt op een erkenning door het Vaticaan van de zelfstandigheid van Mandsjoekwo. (Vaz Dias).

***C.* UITVINDINGEN.** — Een auto zonder bestuurder. —
De Academie der wetenschappen te Parijs heeft zich dezer dagen ontspannen door in den binnenhof van het gebouw een vertooning bij te wonen van een auto, van voren voorzien van een electrisch toestel, uitgerust met een rol geperforeerd papier, welke auto stilhoudt, op gang komt, draait, zwenkt, achteruitrijdt en de vaart versnelt of vertraagt, alles zonder hulp van een bestuurder of van electrische golven.
Branly heeft het den leden uitgelegd en verdere toepassingen in het uitzicht gesteld. Ook voor het besturen van schepen komt het in aanmerking.
(N. R. **C.**

D. PALESTINA. — Duitsche geleerden aan de Hebreeuwsche universiteit te Jeruzalem. —
De orientalist der Hebreeuwsche universiteit te Jeruzalem, prof. dr. Walter Fischel heeft aan een vertegenwoordiger van de Prager Presse een intervieuw toegestaan, waarbij hij o.m. het volgende mededeelde:
Onze universiteit — aldus de hoogleeraar — zag zich in het afgeloopen jaar voor het probleem gesteld, Joodsche geleerden uit Duitschland, die de mogelijkheid van een vervolging hunner wetenschappelijk*? loopbaan hadden verloren een nieuwe gelegenheid tot arbeid en studie te bieden, ofschoon in verhouding tot de talrijke aanvragen de mogelijkheden der universiteit helaas beperkt zijn.
Desondanks — zoo ging hij voort — is het ons gelukt in het afgeloopen jaar 12 geleerden, die allen aan de Duitsche universiteiten een vooraanstaande plaats hebben ingenomen, onder te brengen in het corps onzer leerkrachten. Ik noem u slechts prof. Halberstädter, den bekenden radioloog, prof. Torczyner (semitische philologie), prof. Fraenkel, den befaamden mathematicus.
Reeds heeft het bestuur der universiteit een program ontworpen, dat het eerlang in staat zal stellen om tot een uitbreiding van het docentencorps over te gaan.
Sprekende over het onderwijs aan de Hebreeuwsche universiteit, deelde prof. Fischel nog mede, dat men daar den numerus clausus niet kent. Christenen, Mohammedanen, personen uit alle lagen der bevolking van Palestina hebben er toegang en vinden er de mogelijkheid tot ontwikkeling.
Met voldoening stelde prof. Fischel vast, dat de Hebreeuwsche universiteit een goede reputatie heeft gevestigd. (N. R. *C.)*

E. JAPAN. — **Loonen** in Tokio in Juni **1933.** —
Hieronder volgt een overzicht van de dagloonen van de arbeiders in enkele beroepen in Tokio in Juni 1933, welke door de Kamer van Koophandel en industrie in Tokio zijn gepubliceerd. Ter vergelijking zijn ook de loonen van November 1932 vermeld.

	Dagloonen in Yen.* Juni 1933.	Nov. 1932.
Haspelaarster zijdespinnerijen . .	0,69	0,72
Katoenspinster	0.84	0.85
Zijdetwijnster	0,94	0,88
Katoenweefster (machines) . . .	0,77	0,78
Zijdeweefster (hand)	1,38	1,41
Arbeider tricotagefabrieken . . .	2,—	2,10
Arbeidster . . .	1,—	1,10
Draaier	5,23	4,41
Smid	4,19	3,70
Glasblazer	2,72	2,88
Aardewerkmaker	1,87	1,77
Arbeider bij de papierfabricage .	1,81	1,77
Lederbewerker	3,23	3,04
Schrijnwerker	1,85	1,85
Lakwerker	2,05	1,85

* Juni 1933 1 Yen = ± *f* 0,53, November 1932 = f 0,525. (Monthly Labor Review) (V. b. **1203** N.)

F. KUNST. — **Arti** et Amicitiae - G. Westermann. —
H. M. de Koningin heeft aan den heer G. Westermann, voor zijn schilderij „Minnezang" de gouden medaille toegekend. (De Standaard)

***G.* ITALIE. — Aardschuivingen.** —
Bij Grondona en Lamugnano hebben aardschuivingen plaats gehad. Talrijke dooden zijn te betreuren. Vele historische gebouwen zijn vernield. (Il Popolo.)
(Vorig bericht **293 A.)**

H. ZWITSERLAND. — **Werkloosheid-vermindering.** —
Volgens mededeelingen van het Ministerie voor Industrie, Nijverheid en Arbeid waren bij de arbeidsbeurzen einde Maart 1934 70.109 werkzoekenden ingeschreven tegen 91.233 in einde Februari 1934 en 71.809 einde Maart 1933.
Bij werken in werkverschaffing en in werkkampen, welke door den Staat ondersteund worden, waren eind Maart 11.304 personen werkzaam, waarvan ruim 10.850 in het aantal werkzoekenden inbegrepen zijn. Het aantal aangemelde open plaatsen bedroeg einde Maart 1934 3539, tegen 2600 einde Februari 1934 en 3738 einde Maart 1933. (Journ. de Genève) **(1013** B.)

I. **RACHITIS** EN VITAMINE D. —
In de literatuur zijn reeds verschillende vormen van rachitis bekend, die door vitamine D niet tot genezing zijn te brengen. Wieland maakt in de Zeitsch. f. Kinderh. van Febr. 1934 melding van een geval van zeer zware rachitis bij een jong kind, waarbij een overigens als zeer deugdelijk bekend staand preparaat zonder uitwerking bleef. De genezing kwam tot stand door verandering van het dieet: er werden veel vruchten en groenten toegediend en de specifieke

antirachitische behandeling werd tegelijkertijd gestaakt.
Het tevoren verwaarloosde vraagstuk van den invloed van het dieet op de ontwikkeling der rachitis wordt tegenwoordig dan ook van verschillende kanten onderzocht. En Wieland, die de theoretische opvattingen hieromtrent mededeelt, staat op het standpunt, dat naast het vitamine D waarschijnlijk nog eeu andere, tot nu toe onbekende factor voor de genezing der rachitis noodzakelijk is.
(Zeitschr. f. Kinderh.) (V. b. Vitamine D **111** D.)

20 APRIL 1934

A. AUTO-SPOORBAAN. —
Op het traject Horn—Beegden vonden onder leiding van ir. Ruyter en ir. **A,** Königs proeven plaats met een auto-spoor.
Met hun uitvinding beoogen de beide ingenieurs een verkeersmiddel te brengen, dat in zich vereenigt: snelheid. veiligheid en soepelheid, waarbij dan onder soepelheid verstaan wordt, de tweeledige geschiktbeid van het rijden op den gewonen weg en op de autospoorbaan.
Men tracht te verkrijgen goedkooper verbindingswegen, die weinig of geen gevaar opleveren, die bijna geen onderhoud behoeven, groote snelheden toe laten en die de noodige soepelheid hebben om zich aan de tegenwoordige eischen volledig aan te passen.
Over de proeven waarvan wij getuige waren, was men zeer tevreden. De oprit op het railvlak had een speling voor de wielen van aan weerskanten ongeveer vijftien cM., zoodat de auto gemakkelijk tus het rail kon inrijden. De flensen, die thans aan de wielen van den auto waren bevestigd, schuurden tegen de opstaande geleiding. Ze gaven den auto zijdelingsche schokken, die wel is waar niet sterk hinderlijk waren, doch die bij definitieven aanleg ondervangen zullen worden.
De snelheid varieerde van 40 tot 50 K.M. Het remmen op het ijzeren railprofiel geschiedde zeer vlot.
(Het Volk.)

B. MUZIEK. — **Wagnervereeniging** - 50 **jarig** bestaan - Julius **Bunge** en dr. Paul **Cronheim** onderscheiden. —
Ter gelegenheid van het vijftig-jarig bestaan van de Wagnervereeniging, hebben op 12 en 14 April te Amsterdam, opvoeringen plaats gehad van Wagner's Tannhäuser.
De gescniedenis van de Wagnervereeniging kan men aldus sameiivatten.
On 29 Augustus 1883 had een bijeenkomst van een zestal Amsterdamsche Wagnervereerders, te weten de heeren Julius C. Bunge, prof. dr. H. Hertz, mr. J. Lublink Weddik, Alex P. Philippeau, mr. Henri Viotta en J. W. Wilson plaats.
Reeds den volgenden dag, **30** Augustus, ging een door genoemd zestal onderteekende circulaire in zee, waarin alle vrienden van Wagners kunst werden uitgenoodigd, zich aaneen te sluiten, om de kunst van den Bayreuther nieester in Nederland bekend te maken. Die oproeping had succes: op 26 Januari 1884, dus nog geen hali jaar later gaf de joiige Wagnervereeniging haar eerste uitvoering in het gebouw Felix Meritis.
Het programma van de tweede-uitvoering, op 24 Octoher 1881 in den Stadsschouwburg, bevatte naast ,,Eine Faust--Ouverture", ,,Siegfried Idyll" cn voor- en naspel uit ,,Parsifal" van Wagiier, de ,,Symphonie fantastique" van Berlioz en ,,Mazeppa" van Liszt. De daaropvolgende uitvoering (9 januari 1885) was gewijd aan Beethoven's ,,Negende". En verder vinden wij nog uitvoeriiigen van fragmenten uit Webers ,,Oberon" en ,,Euryanthe" en Beethovens ,,Fidelio" (17 December 1886), van werken van Gluck, Mozart, Weber, Niels Gade en Mendelssohn (4 Maart 1887), van Reetlioven, Mozart, Arcadelt (!), Spohr, Wagner en Niels Gade (2 December 1887), van Handel, Hnydii, Mendelssohn, Reetlioven, Liszt, Wagner (24 Februari 1888). Daartusschen weer verschillende concerten, uitsluitend aan Wagner gewijd. En het ligt voor de hand, dat men de nagedachtenis van Liszt. die 31 Juli 1886 te Rnyreuth overleed, eerde met een speciaal herdenkingsconcert. Dit geschiedde op 22 October van dat laar; liet programma vcrnieldt: ,,Les Preludes", liet eerste pianoconcert fragmenten uit ,,Die Legende der heiligen Elisabeth", Tanz 'in der Dorfschenke", liederen en Psalm XIII.
Na 1'cbruari 1888 is men zich geheel op Wagner gaan specialiseeren.
Tijdens den wereldoorlog werden de voorstellingen onderbroken, doch sedert enkele jaren zijn deze weder hervat met dien verstande, dat ook werken van andere opera-componisten (Bizet, Strauss, Offenbacli, Mozart) werden uitgevoerd.
Burgemeester en Wethouders van Amsterdam hebben aan den heer Julius C. Bunge, voorzitter van de Wagnervereeniging, uit erkentelijkheid voor hetgeen hij ten behoeve van liet muziekleveii der hoofdstad gedurende een halve eeuw heeft verricht, de groote gouden medaille der gemeente toegekend.
De heer Julius C. Bunge is voorts bevorderd tot commandeur in de orde van Oranje-Nassau.
Dr. Paul Crontreim, gedelegeerd lid van liet bestuur der Wagner-Vereeniging, is bevorderd tot officier in de orde van Oranje-Nassau. (Algeineen Handelsblad)

C. BELGIE. — Werkloosheid en Xijksfinanciën. —
De verschillende leden van de regeering hebben eenige dagen geconfereerd over den toestand van de rijksfinanciën en de onriistwekkende uitbreiding, welke de werkloosheid in de laatste maanden heeft genomen. In Januari 1934 telde men voor het geheele land 206,000 arbeiders, die werkloos waren en 183.000 intermitente werkloozen. Voor Februari waren deze cijfers resp. 196.000 en 179.000. Aan werkloozensteun is in Jan. 13.454.000 fr. en in Februari 13.712.000 fr. uitgekeerd. Deze last drukt buitengewoon zwaar op de schatkist, zoodat waarschijnlijk tot een nieuwe bespreking van den werkloozensteun zal moeten worden besloten. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. **1230 M.**; Steun **337 A.**)

D. **BELGIE.** — Wetenschappelijke congressen te Leuven. —
De Vlaarnsche Wetenschappelijke Congressen op **6,** 7 en 8 April te Leuven gehouden, zijn ten einde.
Wij bepalen ons lol het doen van enkele grepen uit wat in de verschillende secties, op den eersten eigenlijken congresdag ter sprake kwam.
In de sectie voor scheikunde, physische scheikunde, geologie, mineralogie, en kristallographie, sprak o.a. dr. R. Ruyssen uit Gent, die den laatsten tijd op liet laboraroriuni van prof. Wolff in Utrecht heeft gewerkt, over: liet physische aantoonen van de Gurwitsch straling.
Hij is er in geslaagd photo-electrische tellers te construeeren, die voor de ultraviolette stralen van de intensiteiten, zooals deze bij fermentreacties en biologische processen optreden zeer gevoelig zijn, gedurende de proeven constant blijven en zich door een gering aantal spontane stooten kenmerken. De toestellen zijn tegenover electrisclie invloeden uit de atmosfeer zooals hoogtestralen, zorgvuldig afgeschermd. Duidelijke positieve resultaten werden verkregen bij de stremming van melk door liet lebfernient. De toeneming der stooten volgde hier de snelheid der stremming op den voet.
Veel belangstelling bestond ook, zooals mede uit de discussie bleek, voor de voordracht van ing. dr. j. W. Kreulen, die zijn nieuwe onderzoeiiingen over de classificatie der steenkool betiaridelde.
In de sectie voor plant- en dierkunde stonden allereerst een aantal piantensociologisclie voordracliten op liet programma.
Zoo sprak W. J. l van Soest over de plantengeografische districten in Nederland, waarbij hij zijn indeeling verkrijgt op grond van de plantenkaartjes, die duidelijke grenslijnen te zien geeft, die ook phytosociologisclie beteekenis bezitten en zich aansluiten bij de indeeling die Messart voor België gegeven heeft.
Daarna bespreekt dr. D. M. de Vries mede namens dr. K. Zijlstrn de resultaten van liet plantkundig graslandonderzoek op vrnegeren Zuiderzeebodein (de proefpolder bij Andijk en de Belg. zandpolder).
Het bleek al spoedig, dat na bezaaiing van dezen zilten bodem niet mengsels van gras en klaver, die in Holland werden samengesteld, goede en slechte plekken ontstonden. Rij de samenstelling der mengsels naar hun grassoorteii, werd gelet op wat op goede weiden in Noord-Holland voorkwam. Door van daze werkwijze uit te gaan werd op kleigronden f 30 per hectare, op zandigen bodem zelfs f 50 per hectare bespaard.
Nadere proefneriiingen waren natuurlijk noodig en daarbij bleken de tijd van aanleg van belang te zijn voor de samenstelling van het grasgewas, met de jaren verschuivingen iii de percentsgewijze samenstellingen voor te komen. afhankelijk van vocht- en zoutgehalte van den bodem en ook de beweiding door vee een invloed ten gunste uit te oefenen.
Tenslotte vermelden wii nog enkele interessante voordracliten van de vijfde sectie, die' der 'geneeskundige grondwetenschappen.
Dr. P. de Fremery sprak over liet melkafscliieding prikkelend hormoon uit de voorkwab van de hypophyse. Zijn bij een infantiel of mannelijk dier de melkklieren weinig ontwikkeld, bij een vrouwelijk individu gaan de borstklieren in samenhang niet de puberteit onder invloed van een hormoon in het orariuni. het zoogenaamde meiiformon of follikelhormoon groeien. Hij zwangerschap wordt in de placenta van maximale hoeveelheid menfornion gevormd.
Een tweede hormoon uit orarium en wellicht ook uit de placenta, het progrestino beinvloedt de differentiatie van de melkklier.
Bij de baring en uitstooting van de placenta daalt de menformonspiegel van het organisme, wat waarschijnlijk noodig is om de eigenlijke melkafscliieding, die door menformon geremd wordt.
De melkafscliieding nu komt tot stand onder invloed van een ander hormoon, dat in de voorkwab van de hypophyse wordt bereid.

Inspuiting by een dier met deze stof het z.g. lactine heeft enkele dagen later melkafscheiding ten gevolge.
Ook de kropmelkafscheiding zooals duiven vertoonen staat onder invloed van prolactine.
Prolactine gaf ook bij mannetjes, die met menformon voorbehandeld waren aanleiding tot melkafsclieiding. Is eenmaal de melkafscheiding begonnen, dan hoeft nien de behandeling niet verder voort te zetten, zooals aan virgineele geiten kon worden aangetoond.
Waardoor het automatisch doorgaan der melkafscheiding wordt belieerscht is nog een open vraag. (N. Rott. Ct.)

A. MGR. **NOLENS.** — Gedenksteen onthuld. —
Onder groote belangstelling is op 15 April '34 in de Liduina-Stichting een gedenksteen onthuld ter nagedachtenis van mgr. dr. W. H. Nolens Prof. mr. P. J. M. Aalberse heeft daarbij een herdenkingsrede uitgesproken. (De Maasbode)
(Vorig bericht en photo 47 F.)

B. NEDERLAND. — **Werkfonds 1934** - Het zestig millioen-plan. —
Verschenen is de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer inzake het z.g. zestig millioen-plan. De regeering zet daarin haar inzichten omtrent de maatregelen voor de werkverruiming uiteen en zegt o.a. haar medewerking toe, om te geraken tot een verlaging van woninghuren. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht **1242** E.)

C. PARAGUAY EN BOLIVIA. — Toestand. —
In de Gran Chaco is het nog verre van vrede. Het is den Volkenbond niet gelukt de goede lieden daar te verzoenen. Dat is ook moeilijk, omdat voor velen hunner het zich doodvechten nog steeds de begeerlijkste sportieve bezigheid is. De Paraguanen, krijgslieden bij uitnemendheid, trotsche dragers der tradities van oorlogszuchtige roode voorvaderen, hebben zich na tieritallen van jaren eerst wat hersteld van de decimeering van hun bevolking, die het gevolg was van een heldhaftig maar zinneloos volgehouden strijd tegen een ongeëvenredigde overmacht van groote buren, die het landje eerst door volkomen uitputting tot-rede hadden kurinen brengen. Natuurlijk waren zij heelemaal niet te houden, nu zij groote overwinningen op de Rolivianen hadden behaald. Bolivië is werkelijk een oogenblik in de letterlijke beteekenis van het woord uit het veld geslagen geweest, maar bleek tenslotte ook niet bereid, in alles toe te geven. Daarvoor staan te vitale belangen voor dat landje — altijd nog het grootste van de twee — op het spel. En tenslotte vloeit ook door de aderen van vele Bolivianen het bloed van rood voorgeslacht, dat nu de eeuwige jachtvelden bevolkt.
Er viel dus met de partijen niet te p-aten. En de groote buren hebben blijkbaar geen lust gevoeld. de vechtlustige kleintjes met interventie te dreigen, zooals zij wel eens hebben aangekondigd. Op de Paraguanen vooral maakt. naar men uit ervaring weet, 'niets van dien aard indruk, voordat zij geheel aan het einde van hun krachten zijn. Het zou een pijnlijke en gevaarlijke geschiedenis zijn hen tot rede te brengen, wanneer men zijn dreigement moest waar maken.
Zoo zijn dan in den Gran Chaco de poppen weer aan het dansen. Voorioopig kennen beide partijen zich zelf een groote overwinning toe. De Paraguanen beweren, dat zij de Bolivianen achterna zitten, en kondigen een offensief aan tegen een rijk petroleumgebied der Bolivianen. Willen zij alvast geld loskrijgen van candidaat-concessionarissen, tegen den tijd dat het gebied veroverd is? Dergelijke hulp zou de verovering zeer kuniien vergeniakkelijken. Maar volgens de Bolivianen is het verre van zoover. Alle aanvallen der Paraguanen, zoo melden zij, zijn tot nog toe met uitermate groote verliezen radicaal afgeslagen. Zij Spreken van een paar duizend gesneuvelde Paraguanen. Het ligt voor de hand een misbruik van de zoo geduldige nul te vernioeden. Maar men kan in die buurt, waar het menschenleven zelfs voor den betrokken krijgsman zelf zoo weinig telt nooit weten wat ervan waar is. Zooals reeds gezegd, in het zich doodvechteii is de Paraguaan een meester. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht **1203** M.)

D. Filmkunst. — **Nederl. Christelijke Filmcentrale.** —
Te Utrecht is de Nederl. Christelijke Filmcentrale opgericht. Deze centrale is tot stand gekomen door samenwerking van een groot aantal christelijke organisaties en bonden, met name: het Christ. Nationaal Vakverbond, Patrimonium, de Christ. Nationale Werkmansbond. de Ned. Christel. Vrouwenbond, de Vereen. van leeraren aan Christ. gymnasia en lycea, de Vereen. van Christ. onderwijzers en onderwijzeressen in Nederland en overzeesche gewesten, de Unie van Christ. onderwijzers en onderwijzeressen, Geref. Schoolverband, de Christel. Mulovereeniging, de samenwerkende zendingscorporaties te Oegstgeest, de Ned. Christ. Reisvereeniging, het Ned. Christ. Persbureau, de Amsterdamsche Maatschappij voor Jonge mannen, en andere. Uit de gedelegeerden dezer vereenigingen en bonden werd tot voorzitter gekozen dr. H. W. van der Vaart Smit, directeur van het Nederl. Christel. Persbureau te Zwijndrecht, tot secretaris de heer R. Hagoort te Utrecht, tot penningmeester de heer H. de Jong te Amsterdam.
De bedoeling der stichting is „de film dienstbaar te maken aan den socialen en cultureelen arbeid der aangesloten corporaties". Haar grondslag is: de erkenning van den bijbel als Woord van God.
(De Standaard)

E. MAROKKO (Fransoh). —
De pacificatie van het geheele Anti-Atlas gebied is voltooid. Het verzet der laatste stammen werd door generaal Huré gebroken.
(Le Petit Marocain, Casablanca) (V. b. **1216** C.)

F. **DUITSCHLAND.** — Nieuwe chef der geheime politie. —
De inspecteur-generaal van de geheime politie, Diels, die tevens vice-president van politie te Berlijn is, is ontslagen.
Als inspecteur-generaal der geheime politie zal hij worden opgevolgd door Himmler, stafchef van de S.S., die reeds de leiding heeft van de geheele politie buiten Pruisen.
Diels is een protegé van generaal Göring.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (V. b. **Gestapa 1080 F.**)

G. ONTWAPENING. — Fransche nota aan Engeland.
Te Parijs en te Londen is op 18 April '33 de volledige officieele tekst gepubliceerd van het Fransche antwoord op het Britsche ontwapeningsmemorandum van 28 Maart.

Minister Barthou

Op denzelfden dag, zoo zegt de nota van den minister Barthou, waarop de Britsche gezant te Parijs zijn démarche verrichtte, werd te Berlijn in het staatsblad de begrooting gepubliceerd, welke de Duitsche regeering voor het begrootingsjaar 1933—1934 heeft aangenomen en die voor de ministeries van Oorlog, Marine en Luchtvaart een stijging te zien geeft van 352 millioen mark. Deze stijging heeft d Britsche regeering evenzeer gefrappeerd als de Fransche. Zonder het resultaat der loopende besprekingen af te wachten is de Duitsche regeering overgegaan tot een herbewapening in elken vorm en in een mate, die zij alleen zelf wil beoordeelen. Duitschland doet dit in weerwil van de verdragsbepalingen, die den status der Duitsche bewapening blijven bepalen, zoolang geen conventie is gesloten. Duitschland wil niet alleen onmiddellijk in sterke mate zijn leger en vloot uitbreiden, maar Ook zijn vloot en luchtvaart.
Wat dit laatste betreft, staat het Duitschlands buren des te minder vrij het gevaar dat hen bedreigt, te negeeren, daar er onlangs, in strijd mei de verdragen, in de gedemilitariseerde zone talrijke vliegvelden zijn ingericht. Bovendien geeft Duitschland zich weinig moeite de semi-militaire organisaties op te heffen of dienstbaar te maken aan burgerlijke doeleinden, maar het maakt ze integendeel steeds meer geschikt voor oorlogsdoeleinden. Ten bewijze hiervan behoeft men slechts de begrootingen te bezien, die niet op de nationale verdediging betrekking hebben.

Welke verklaring men hiervan ook tracht te geven, deze buileiigewoon ernstige feiten nopen tot een gemeenschappelijke opmerkzaamheid en een gemeenschappelijke conclusie. Zij bewijzen, dat de Duitsche regeering al dan niet met voorbedachten rade de onderhandelingen heeft onmogelijk gemaakt, daar immers de grondslagen daarvan door Duitscblands initiatief werden vernield.

Bezorgd voor veiligheid.

Deze constateering dicteert de Fransche regeering haar plicht en haar antwoord. Alvorens te onderzoeken of een accoord kan worden verwezenlijkt met een stelsel van uitvoeringsgaranties, dat doeltreffend genoeg is om de onderteekening te wettigen van een conventie, die een belangrijke herbewapening van Duitschland zou legaliseeren, moet Frankrijk zijn bezorgdheid op den voorgrond plaatsen ten aanzien van zijn veiligheid, waarvan het overigens die van de andere belanghebbende mogendlieden niet scheidt.
Duitschlands terugkeer tot den Volkenbond. dien het zoo bruusk heeft verlaten, ware een middel geweest'om die bezorgdheid althans ten deele weg te nemen. In haar nota van 17 Maart heeft de Fransche regeering reeds gezegd, dat zij het met de Britsche regeeririg eens is over de noodzakelijkheid, dat aan de onderteekeniiig eener ontwapeningsconventie Duitschlands terugkeer tot de gemeenschap van staten vooraf gaat. Tal van regeeringen hebben sindsdien dezelfde meening uitgesproken.
Duitschlands aanwezigheid te Genève zou evenzeer oiimisbaar zijn voor het verkrijgen van een bevredigend stelsel van uitvoeringsgaranties. Wat deze hoogst belangrijke kwestie aangaat heeft Eden geenerlei gunstige oplossing uit Berlijn kunnen meebrengen. en het stilzwijgen, dat dienaangaande in de jongste mededeelingen is betracht. wekt niet veel hoop op dit punt.
De Fransche regeering kan harerzijds in principe geen afstand doen van de geformuleerde essentieele veiligheidsgaranties. Zij kan de verantwoordelijkheid daarvoor te minder aanvaarden nu men zich in zulk een gevaarlijk tijdsgewricht bevindt, waarin de herbewapening wordt voorbereid en iiitgevoerd, zonder dat rekening wordt gehouden met de onderhandelingen, die overeenkomstig de wenschen van Duitsctiland zelf zijn begonneri.
De ervaringen van den jongsten oorlog, welks gruwelen Frankrijk sterker heeft gevoeld dan alle andere landen, dwingen het tot voorzichtielieid. Zijn vredeswil mag niet neerkomen op het prijsgeven van zijn defensie.
Samen met de Rritsche regeering heeft Frankrijk gezocht naar een doeltreffend svsteem om de ontwapeningsconventie te omringen met garanties. Frankrijk betreurt het: dat de onderhandelingen, welke door twee landen met gelijken goeden wil en goede trouw werden begonnen, door het initiatief van een derde op zoo bruuske wijze ijdel werden gemaakt.
De Fransche regeering blijft van meening, dat de ontwapeningsconferentie haar arbeid moet hervatten. Frankrijk is bij alle besprekingen trouw gebleven aan de beginselen der algemeene commissie en aan die van het Volkenbondsstatuut, en hoopt bij de toekomstige besprekingen op de medewerking van Engeland bij tiet versterken van den vrede, door garanties, welke de algeheele veiliglieid vereischt. (Le Temps)

(Vorig bericht 1222 A.)

21 APRIL 1934

A. ONDERWIJS. — Soc.-Econ. ordening - Studentenconferentie. —
Studenten in de economie uit Amsterdam, Rotterdam en Tilburg hebben op 13, 14 en 15 April te Doorn een conferentie gehouden over het thema: „sociaal-economische ordening". Als eerste spreker trad op prof. mr. F. de Vries uit Rotterdam, die de grondslagen van de sociaal-economische ordening besprak. Voor de toekomstige ontwikkeling gaf spr. twee richtingen aan: nl. 1o. het bevorderen van combinaties; 20. het onder overheidscontrôle stellen van particuliere ondernemingen. De practijk bewijst, dat de vormen, waarin dit kan geschieden te vinden zijn (N.B. Amerika). Of het crisisverschijnsel zal kunnen worden verhinderd of opgeheven, is, zoolang wij niet verder zijn met de analyse van het crisisvraagstuk, niet uit te maken.
Prof. mr. dr. H. Frijda uit Amsterdam sprak over de ontwikkeling van de collectiviteitsidee als grondslag voor de maatschappelijke organisatie. Spr. vroeg in het bijzonder aandacht voor de ontwikkeling in Italië en in de Ver. Staten, en stond uitvoerig stil bij de juridisch-organisatorische vormen, waarin deze ontwikkeling zich in die landen voltrekt.
Dr. K. Mendelsse uit Berlijn belichtte de socialistische zienswijze. Hij pleitte voor een „Gesamtplan", dat zoowel gericht zou moeten zijn op vergrooting van de consumptiekracht der massa als op bevordering en reguleering van de economische ontwikkeling.
Als vertegenwoordiger van de protest.-chr. richting sprak mr. P. Lieftinck uit Den Haag. Wat betreft het vraagstuk van sociaal-economische ordening moet z.i. worden gestreefd naar efficiency en „Wirtschaftsrecht", welke begrippen spr. uitvoerig behandelde.
Prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen uit Tilburg besprak de verhouding tusschen solidarisme en sociaal-economische ordening. (Het Vaderland)

B. DUITSCHLAND. — Deviezenverkeer. —
De bepalingen voor het betalings- en deviezenverkeer met het buitenland zijn belangrijk verscherpt. De persoonlijke transferlimiet is van M. 200 tot M. 50 per maand verlaagd, terwijl ook het effectenverkeer met het buitenland aan banden wordt gelegd.
(Alg. Hbld.) (Transfer 1254 B.; Deviezenverk. 898 B.)

C. JAPAN. — Monroe-leer voor China geproclameerd.
De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft een verklaring met betrekking tot den vrede in Oost-Azië afgelegd, die zoowel in China als in Europa veel sensatie heeft verwekt. De verklaring wordt beschouwd als de proclamatie van een soort Monroe-leer voor China, en kan als volgt worden samengevat:
Japan is aansprakelijk voor den vrede in het Verre Oosten en daarom kan het niet dulden, dat andere landen zich bemoeien met China.
Japan, aldus zegt de verklaring, heeft er bezwaar tegen, dat vreemde landen aan China leeningen verstrekken voor het aanleggen van militaire vliegvelden; het heeft er echter niets op tegen, dat afzonderlijke landen voor commercieele en civiele doeleinden geld verstrekken. Japan eischt geen verdrag of ander recht, waarbij de activiteit van andere mogendheden in China wordt uitgesloten. Indien die activiteit echter den vrede met Japan kan verstoren, zal het natuurlijk protesteeren.
De zegsman der Japansche regeering vulde dit nog aan met de opmerking, dat als andere landen geweld gebruiken, Japan ook zijn toevlucht tot geweld zal nemen. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van den vrede in het Verre Oosten rust op Japan, en als door buitenlandsche interventie deze vrede mocht worden verstoord, zullen positieve maatregelen worden genomen.
Om deze redenen staat Japan ook wantrouwend tegenover de benoeming van politieke adviseurs bij de Chineesche regeering door buitenlandsche mogendheden, en heeft het bezwaren tegen het leveren van oorlogsvliegtuigen, het zenden van militaire instructeurs en het verstrekken van politieke leeningen, waartoe volgens sommigen ook de Amerikaansche katoenleening moet worden gerekend. Voor het herstel van de orde in China moet de Chineesche regeering zelf zorgdragen, doch als door China de vrede in het Verre Oosten in gevaar komt, zal Japan zijn maatregelen moeten nemen.
(Ned. Tel. Agentschap Reuter)

D. NEDERLAND. — Nieuwe IJkwet. —
Ingediend is een wetsontwerp, inhoudende een nieuwe regeling betreffende de maten, gewichten, meeten weegwerktuigen. De toelichting wijst erop, dat de „IJkwet" niet meer voldoet aan de eischen, welke in het licht van de thans geldende opvattingen en behoeften mogen worden gesteld. Zij is verouderd. Allerlei oude benamingen komen er nog in voor, die verwarring stichten. Er zijn in den handel gebracht tal van meet- en weegwerktuigen, die welhaast onontbeerlijk zijn, doch die buiten de IJkwet vallen.
(De Telegraaf)

E. UTRECHT. — Jhr. mr. dr. L. N. H. Bosch ridder van Rosenthal benoemd tot Commissaris der Koningin. —
Bij Kon. besluit van 18 April is met ingang van 1 Juni benoemd tot commissaris der Koningin in de provincie Utrecht jhr. mr. dr. L. N. H. Bosch ridder van Rosenthal, met gelijktijdige toekenning van eervol ontslag met ingang van dien datum als burgemeester der gemeente 's-Gravenhage, onder dankbe-

tuiging voor de gewichtige diensten door hem in die betrekking bewezen.
De nieuwe commissaris der Koningin in de provincie Utrecht is op 7 April 1884 te Dordrecht geboren en heeft te Leiden en Utrecht gestudeerd. Hij is meester in de rechten (Leiden 1909) en doctor in de staatswetenschappen (Utrecht 1911). Na zijn studietijd was hij aanvankelijk advocaat en wel te Zutfen, waar hij in 1915 in den raad en in 1917 in het college van B. en W. kwam (voor de afdeeling onderwijs). Op 21 November 1917 werd hij benoemd tot burgemeester van Brummen, op 16 Juni 1924 tot burgemeester van Groningen, als opvolger van wijlen mr. van Ketwich Verschuur en op 27 October 1930 tot burgemeester van Den Haag als opvolger van mr. J. A. N. Patijn. (Staatscourant)

A. ONTWAPENING. — Fransche nota aan Engeland - Persstemmen. —

Duitschland: De „Deutsche Diplomatische Korrespondenz" merkt o.a. op:
De nota ontwijkt de aangekondigde concessies van Engeland inzake de veiligheidswaarborgen, om elders met grof geschut tegen alle ontwapeningspogingen op te treden.
De met nadruk tegen Duitschland geuite bewering over de flagrante schending in het verdrag van Versailles is, — de loop dien de diplomatieke onderhandelingen tot dusver hebben genomen bewijst het — een Fransche manoeuvre waardoor niemand zich meer in de luren zal laten leggen.

Engeland: De **„Morning** Post" schrijft boven het hoofdartikel over de jongste Fransche nota "Finis". Het blad onderschrijft het Fransche oordeel over de verhooging der Duitache defensie-begrooting en geeft toe, dat het beginsel der gelijkheid Duitschland nu eenmaal is toegestaan, doordat practische uitvoering van dit beginsel of herbewapening van Duitschland of ontwapening der andere mogendheden beteekent.
In **een** hoofdartikel, getiteld „De ineenstorting", schrijft de "Times", na een overzicht van den inhoud van de Duitsche nota en een samenvatting van de voornaamste argumenten der Fransche nota te hebben gegeven, dat het werkelijk onmogelijk is het Duitsche standpunt onverstandig te noemen.
De **"Daily Herald"** schrijft, dat de Fransche nota aan alle directe besprekingen een plotseling en onherroepelijk einde maakt.

Italië: De **„Popolo d'Italia"** schrijft: Een bruuske stap achterwaarts.
De **„Gazeta** del **Popolo":** Frankrijk keert tot de onverzoenbaarheid terug. (Vorig bericht **1262 G.)**

B. VEREENVOUDIGING VAN DE SCHRIJFWIJZE **VAN** DE **NEDERLANDSCHE** TAAL. — De regels voor de nieuwe spelling. —

(Dit verslag is in de voorgeschreven **nieuwe** spelling geschreven)
Op **voorstel** van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen nam de Ministerraad in September 1933 liet besluit te zullen trachten, door liet stellen van regelen van overheidswege een einde te maken aan de wanorde, welke in de schrijfwijze van de Nederlandsche taal heerst.
Om daartoe te geraken achtte de Minister liet wenselijk een kleine commissie bijeen te roepen ten einde te komen tot een compromis. Het aanvaarden van liet lidmaatschap dezer coinniissie zou in zich sluiten de bereidheid om tot een compromis mede te werken. De Minister zou de commissie persoonlijk presideeren.
De heren Dr. J. van Ginneken, hoogleraar aan de Rooms-Katholieke universiteit te Nijmegen, Dr. C. R. van Haeringen, leraar aan een gemeentelijke hogere burgerscliool te 's-Gravenhage, Dr. A. A. Verdenius, hoogleraar aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam, Dr. A. Verwey, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Leiden en Dr. C. G. N. de Vooys, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, werden, behoudens door eeii hunner gemaakt principieel voorbehoud, bereid bevonden, deze commissie te vornieii, welke dan ook bij beschikking van de Minister van 31 Ocloher 1933 werd ingesteld.
De beraadslagingen, waaraan ook de Directeur-Generaal van liet onderwijs heeft deelgenoinen. zijn alle geleid door de Minister, die bij de aanvang nog eens de nadruk er op legde, dat de conimissie niet was ingesteld voor liet voeren van principieel wetenschappelijke vertogen, maar voor liet volbrengen vaii een practiscii-opportunistische taak. Dit bracht niede, dat elk der leden bepaalde wensen, die hij persoonlijk voorstaat, moest laten vallen. zo men gezamenliik tot een compromis wilde komen.
Inderdaad is dit laatste na uitvoerige bespreking bereikt.
De coniniissie is bij haar heraadslagingen uitgegaan van de regels der Vereniging tnt vereenvoudiging van onze spelling en heeft er tiaar gestreefd te komen tot een aannemelijk coinpromis tussen deze regels eri die van de spelling en buiging naar De Vries en Te Winkel.
Het verkregen resultaat volgt liieronder. De regels, die verandering brengen in liet stelsel van De Vries en Te Winkel, alsmede de uitzonderingen op die regels, zijn vet gedrukt.

E EN EE.

1o. De e wordt aan het eind van open lettergrepen **niet** verdubbeld. Meii spelt dus, benen, delen, lenen, leraar, teken, enz. De **ee** blijft echter, ter onderscheiding van de klank in de, me, ze e.c. aan het **einde** van een woord, b.v. **gedwee,** niee, twee, vee, zee, enz., **alsmede** in afleidingen en samenstellingen van **woorden** op -ee als: meeleven, meewarig, tweede, iii tweeën, veevoeder zeetje, zeeën, zeeschip.
Voorts blijft ee **in de** achlervoegsels — **eelen** en **eeren,** b.v. kanteelen, krakeelen, toneelen, houweelen, abeelen, boudeeren, halveeren, hanteeren, regeeren, alsook in de afleidingen van de hiermede gevormde woorden, als: lianteering, regeering.

O EN OO.

2o. De o wordt aan het einde van open lettergrepen niet verdubbeld. Men spelt dus: bomen, boze, broden, dromen, kopen, ogen, oren, stoten, stro, vlo, zo, stropop, zodanig; maar strootje, Catootje enz.
De oo blijft echter vóór ch in goochelen, goochem, loochenen.

3o. Voor de spelling ie-i (beziën, neuriën naast drieën, knieën) blijft de regel van De Vries en Te Winkel onveranderd gelden. Daar deze regel grotendeels betrekking heeft op bastaardwoorden (fabrieken — fabrikant, genieën — maliën), zij verder verwezen naar 7. Over liet achtervoegsel -isch zie onder 5.

40. De door de Vereniging tot vereenvoudiging van onze spelling verlangde schrijfwijze -lik(s) is niet aanvaard. Meii blijft schrijven: -lijk(s) in behaaglijk, sierlijk, jaarlijks(e), mogelijke, vergemakkelijking, enz.

5o. Sch. wordt alleen daar geschreven, waar de ch gesproken wordt, dus in schaven, schip, schoen, schrikken, verschonen, opschuiven, enz. Daarentegen, sclirijft men: mens — mrnseii, vis, vissen, kikvors, wensen, tussen, preuts, trots (bijv. naamw.), neteldoelts, lakens (bijv. naamw.). Het — grotendeels kunstmatige — otiderscheid tussen adjectief niet en adverbium zonder ch vervalt dus: dagelijks, wekelijks, ras. Men zal schrijven: Venlose, Venloos, Bredase, Bredaas, weergase jongen.
Uitzondering: het achtervoegsel **-isch** in logiscli. practisch, tragisch enz. behoudt de thans gangbare spelling. Men sclirijft dus Duits, Engels, maar Pruisisch. Russisch, eventueel Armenisch naast' Armeens; in verbogen vorm: komische, tragische, Russische, enz.
60. Ten aanzien van het gebruik der z.g. „tussenletters" n en s in samenstellingen als besseboom — bessensap, hondekar — hondenbrood, kippenhok, schapebout — schapeninelk, tijdsbepaling — tijdaanwijzing — tijdseiti, handel(s)maatschappij, mansnaam — manslag — mannenwoord, zijn geen algemeen geldende regels te geven.
Daarom zal een zo nauw mogelijk bij de bestaande regeling aansluitende woordenlijst door een van Regeeringswege te benoemen commissie moeten worden opgesteld. Het is te \-norzien, dat deze Woordenlijst niet zelden tweeërlei schrijfwijze zal toelaten, al of nict met voorkeur voor één van heide.
Zolang de nieuwe Woorderilijst niet tot stand gekomen is, hoiide nien zich in dit opzicht aan de Woordenlijst voor de spelling naar De Vries en Te Winkel.

7o. Ook voor de schrijfwijze van bastaardwoorden zal de Woordenlijst de norm moeteii aangeven. In de oneenvolcende drukken van deze Woordenlijst zal de spelling moeten "weerspiegelen, maar riet vooriiit lopen op, de geleidelijke vernederlandsing van liet vreemde woord, gelijk ook de Woordenlijst voor de spelling naar De Vries en Te Winkel heeft gedaan. Men zal daarbij dus conservatief te werk moeten gaan—en niet door te radicale vernederlandsing het traditioneele beeld van deze vaak internationale woorden te zeer aantasten.
In afwacliting van de nieuwe Woordenlijst blijft de schrijfwijze van de bestaande Woordenlijst gehandhaafd.

DE NAAMVALSUITGANG -N.

8o. De naamvalsuitgang -n **bij** lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoeglijke **naamwoorden** of daarmee gelijkstaande **verbuigbare** woorden, wordt nict meer geschreven. Meii schrijft dus: mrt prijzenswaardige moed; in de zevende hemel; op die mooie zomermorgen liebben wij onze eerste tocht gemaakt; op de stoel van de voorzitter, in de blauwe auto van de dokter.]).
Dit geldt niet voor de oude, verstceride. naamvalsvormen in staande uitdrukkingen als: met dien verstande, uit dien hoofde, te mijnen huize, uit den boze, e.d. Deze zijn te vergelijken niet

1). (Prof. Van Ginneken wenst uitdrukltelijk te zien vastgesteld, dat hij voor liet algeheel vervallen van de naamvals-n de verantwoordelijklieid niet wenst te aanvaarden).

in der minne, in dier voege, te goeder trouw, te gelegener tijd, waarin ook oiide, overigens niet meer gebruikelijke, naamvalsvormen voortleven.
In enkele gevallen zal twijfel kunnen bestaan. of de n al of niet tot tie werkelijke taal behoort. Zo zullen sommigen in uitdrukkingen als voor den dag, den boer op, op den duur de n niet willen missen, en er is niet liet minste bezwaar tegen, dat zij de uitgang blijven schrijven. Tot deze twijfelachtige gevallen kan ook de adresformule Den Heer worden gerekend. Literaire kunstenaars, die de n in de voordracht van hun werk wensen te horen, zullen deze natuurlijk ook in de spelling handhaven.

GEOGRAFISCHE NAMEN.

90. De spelling van Nederlandse geografische namen, voor zover daarvoor een vaste schrijfwijze bestaat, ondergaat voorlopig geen wijziging.
Het is de comniissie gebleken, dat de Vereniging tot de Vereenvoudiging haar propaganda zal staken, indien haar regels betreffende de e en o, de sch en de verbuigings -n door de Kegeering worden overgenomen. Men mag aannemen, dat de in liet compromis neergelegde iiitzorideringen op de regels aangaande c, o en sch in deze beslissing geen verandering zuilen brengen.

NADERE BIJZONDERHEDEN.

De commissie heeft het nodig geacht, zich er van te vergewissen, in hoever dit samenstel van regelen aannemelijk zal zijn in de kringen van wetenschap en onderwijs in België.
Uit het dienaangaande ingestelde onderzoek is gebleken, dat de leden van liet bestuur der Zuidnederlandse vereniging voor spellingvereenvoudiging, op 9 Januari 1934 in vergadering bijeen, allen hoogleraar of oud-liioogleraar aan Belgische universiteiten, de verklaring hebben afgelegd, dat zij zich met de bovenstaande conclusies kunnen verenigen en dat zij bereid zijn, de invoering van deze spelling in ambtelijk gebruik en hij het onderwijs te bevorderen.
Verder is uit een bespreking op 10 Januari met een commissie uit de Verbeteringsraad (d.i. wat hier te lande de Onderwijsraad is) gebleken, dat ook deze comniissie niet het compronis meegaat, al gaf zij er de voorkeur aan. dat t.a.v. een enkel punt verder zou worden gegaan. Maar zij is van mening, dat in elk geval op eenheid met de Nederlandse regeling aangestuurd zou moeten worden. Zij besloot om, zodra in Nederland de beslissing genomen is, er bij de Relgisclie minister van Onderwijs op aan te dringen, dezelfde gedragslijn te volgen.

ZO SPOEDIG MOGELIJK INVOERING.

De commissie stelt zich voor, dat de nieuwe schrijfwijze zo spoedig mogelijk zal worden voorgeschreven voor alle stukken, die van de Regeering uitgaan, en dal zij bij het begin van de cursus, die met September 1934 aanvangt, wordt ingevoerd op alle scholen, waarvoor de Regeering bevoegdheid heeft dit voor te schrijven.
Men mag aaiinemeri dat, wanneer de Regeering met haar ambtelijke stukken voorgaat, andere overheidsorganen zicli daarbij zullen aansluiten. Hetzelfde mag worden verwacht van de pers. Ook kan er op worden gerekend, dat de overgrote meerderheid ook van die scholen, waarvoor de nieuwe regels niet kunnen worden voorgesciireven, zicli spoedig daarnaar zal richten.
Aangenornen mag worden, dat de Rcgeering in staat zal zijn te voorkomen, dat liet invoeren van de nieuwe spelling voor liet onderwijs te grote onkosten met zicli zal brengen.
Aldus vastgesteld in de vergadering der commissie van 7 Maart 1934.

(Vorig bericht **1211** B.)

22 APRIL **1934**

A. NEDERLAND. — Eerste **Kamer.** - Indische en Surinaamsche begrootingen. —
De Eerste Kamer heeft de Indische en Surinaamsche begrootingen op 18 April aangenomen. (N. R. C.)
(Vor. ber. Indische **1199 O.**; Sur. **1210** E.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer - **Verbreeding** van **het** Kanaal **van** Zuid-Beveland. —
De Tweede Kamer heeft op 18 April het wetsontwerp tot verbreeding van het kanaal door Zuid-Beveland aangenomen. (V. b. **Kanaal Zd.-Beveland 1121** D.; en Prof. v. **Vuurens** uiteenzetting en **kaart 1137** G.)

C. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer - Invoerrechten op korten termijn goedgekeurd. —
De Tweede Kamer'heeft op 18 April het wetsontwerp hetwelk aan de regeering de bevoegdheid geeft tot instelling, afschaffing, verhooging of verlaging van invoerrecht op korten termijn aangenomen.
De te verleenen machtiging is van tweeledigen aard: 1o. voortaan zal de regeering een verhoogd invoerrecht kunnen doen ingaan, aanstonds, wanneer zij een wetsontwerp daartoe bij de Kamer indient, zulks ten einde te voorkomen, dat men, door het inslaan van groote voorraden de tariefsverhooging voorloopig krachteloos maakt;
20. ten einde den ondergang te voorkomen van Nederlandsche bedrijven, die door buitenlandsche maatregelen in hun bestaan worden bedreigd, of ten einde met het buitenland gemaakte tariefsafspraken onmiddellijk van kracht te doen zijn, zal de regeering voor door haar aan te wijzen goederen gedurende een daarbij vastgesteld tijdvak van ten hoogste een jaar, een nieuw invoerrecht kunnen heffen, of een bestaand invoerrecht afschaffen, verhoogen **dan** wel verlagen.
Deze bevoegdheden vervallen **1** Januari 1937.

(Het Volk)

D. AMSTERDAM. — **Leening 4⅝%** f **5.000.000.** —
In de op 18 April gehouden zitting van den gemeenteraad is een voorstel van B. en W. ingediend om ten laste der gemeente Amsterdam bij de Nationale Levensverzekeringsbank te Rotterdam een geldleening aan te gaan van f **5.000.000.** De opbrengst dezer leening zal moeten strekken tot dekking van kapitaalsuitgaven, waarvoor het gebruikelijk is op een termijn van twintig jaar te leenen. De leening wordt aangegaan tegen een rente van 4⅝%.
Deze geldleening is in openbare zitting zonder hoofdelijke stemming aangenomen. **(Vor.** ber. **1130** F.)

E. LUOHTBESCHERBZINGS-OEFENING. — Terneuzen. —
Dezer dagen werden te Terneuzen voor het eerst luchtbeschermings-oefeningen gehouden, die uitstekend geslaagd zijn. De plaatselijke dienst was onder leiding van den inspecteur van politie, den heer M. C. Hack (N. R. C.) (Vorig bericht **1249** H.)

F. **NEDERLAND.** — Crisis **Kabinet Colijn** - Mr. T. J. Verschuur wordt ontslag verleend. —
De Staatscourant bevat een Koninkl. besluit waarbij 1o. met ingang van 17 April op zijn verzoek een eervol ontslag wordt verleend aan deh heer mr. T. J. Verschuur, als minister van Economische Zaken, niet dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, den Lande in deze moeilijke tijden bewezen;
20. tijdens de ontstentenis van een Minister van Economische Zaken het beheer van het Departement van Economische Zaken, ad interim, wordt opgedragen aan den Minister van Staat, Minister van Koloniën, voorzitter van den Raad van Ministers, den heer dr. H. Colijn. Oud-Minister Verschuur is tot ridder in de Orde van den Ned. Leeuw benoemd. (Staatscrt.)

(Vorig bericht **1256** F.)

G. JAPAN. — Monroe-leer - **Chineesche** en **Amerikaansche** uitlatingen. —

China. — De Chineesche minister van buitenlandsche zaken heeft een officieuze verklaring gepubliceerd in antwoord op de Japansche verklaring van **20** April, waarin Japan een soort Monroeleer voor het Verre Oosten heeft aangekondigd.
Het antwoord zegt, dat geen staat het recht heeft de uitsluitende verantwoordelijkheid op te eischen voor het handhaven van den vrede in welk bepaald deel van de wereld ook. Als lid van den Volkenbond acht China het zijn plicht de internationale samenwerking te bevorderen en vrede en veiligheid op de wereld te verwezenlijken, maar bij het nastreven van dit doel koestert het niet de bedoeling in te grijpen in de belangen van welk land ook en nog minder den vrede in het Verre Oosten te verstoren.
De Chineesche minister legt er uitdrukkelijk den nadruk op, dat de samenwerking tusschen China en andere landen in den vorm van leeningen of technischen bijstand geenerlei politiek karakter draagt. De aankoop van oorlogstuig en het gebruik van vreemde militaire instructeurs is alleen geschied met het oog op de nationale verdediging, die hoofdzakelijk bestaat in het handhaven van vrede en rust.

Ver. Staten — De berichten uit Tokio over een, naar het schijnt, weldra te verwachten afkondiging van een Japansche opperheerschappij over geheel China, hebben te Washington groote verontwaardiging teweeggebracht, daar zulks de pogingen tot het scheppen van betere betrekkingen tusschen Japan en de Ver. Staten, die onlangs door Hull en Hirota zijn ingeleid, ernstig in de war moet brengen.
Een dergelijke stap van Japan zou zoowel het z.g. Pacifique-verdrag als het beginsel van de open deur schenden. (Vorig bericht **1263 C.)**

23 APRIL **1934**

A. DUITSCHLAND. — Mensur-verbod voor Katholieken. —
Het officieel orgaan van het bisschoppelijke ordinariaat van Berlijn schrijft over de Mensur der studenten:
De kerk weet, dat de Mensur der studenten in zekeren zin een voorbereiding vormt van het duel en in haar geheele wezen ten doel heeft valsche voorstellingen van eer en revanche, die een hoon zijn voor alle Christelijke opvattingen, te voeden en in stand te houden. Bij het eerste duel, of bij de eerste Mensur, waaraan de katholiek, zij het ook als toeschouwer, deelneemt, zal hij voortaan blootstaan aan de zware kerkelijke straf der excommunicatie.
(De Maasbode)

B. AMSTERDAM. — Leening **4½%** f **10.000.000.** —
De Twentsche Bank, de heeren Lippmann, Rosenthal & Co., de Rott. Bankver., de Incasso-Bank, de Nederl.-Indische Escompto Mij. en de heeren R. Mees & Zoonen berichten, dat zij de inschrijving open stellen op f 10 millioen oblig. der 4½% geldleening van **1934,** ten laste der gemeente Amsterdam, in stukken van f **1000** en **f 500** aan toonder, te hunne kantoren op **27** April a.s., tot den koers van **98¾%.**
De betaling der toegewezen oblig., met bijberekening van rente van **1** Mei **1934** af, zijnde **f 0.25** per oblig. van f **1000** en **f 0.13** per oblig. van f **500,** moet plaats hebben op **3** Mei '**34.**
(Keesings Fin. Archief) (Vor. bericht **1265** D.)

C. HAAGSCHE HOF VAN ARBITRAGE. — Nieuw Duitsch lid. —
De Duitsche regeering heeft in de plaats van Prof. Dr. Schuecking, wiens mandaat beëindigd was, tot lid van het Haagsche Hof van Arbitrage benoemd de hoogleeraar in de Rechtswetenschappen aan de Universiteit van Breslau, Staatsraad Prof. Dr. Freiherr von Freytagh-Lorringhoven.
Het Haagsche Hof van Arbitrage is ingesteld op grond van de eerste Haagsche conventie tot vreedzame bijlegging van internationale geschillen van **1907,** en niet te verwarren met het na den oorlog op grond van het Volkenbondsverdrag ingestelde Permanente Hof van Internationale Justitie. (Vaz Dias)

D. SPANJE. — Amnestiewet aangenomen. —
De Spaansche Kamer heeft op **20** April '**34** de amnestiewet aangenomen met **269—1** stem. De geheele linkerzijde onthield zich van stemming. Hiermede is een van de belangrijkste programmapunten van de rechterzijde verwezenlijkt. Het beteekent een nederlaag van de socialisten en de links burgerlijke partijen. De amnestie is van verstrekkenden aard. In het bijzonder heeft zij betrekking op officieren, die betrokken zijn geweest bij den opstand van **1932.** Ook generaal San Jurgo komt er door vrij. Voorts kunnen volgens deze wet de verbannen oud-ministers uit den tijd van de dictatuur van Primo de Rivera naar Spanje terugkeeren. (Heraldo de Madrid)

E. DENEMARKEN. — Einde Zeeliedenstaking. —
De zeeliedenstaking is geëindigd. Op **23** April werd het werk hervat. (Politiken) (Vor. b. **1253** D.)

F, **NEDERL.** OOST-INDIE. - Uitstaande vaste schuld.

1913 . f	**84.113.000**	**1925** . **f**	**1.101.751.000**
1915 .	**143.013.000**	**1930** .	**1.063.964.000**
1920 .	**412.004.000**	**1934** .	**1.211.748.000**

(Aneta) (Vorig bericht **1014** D.)

24 APRIL **1934.**

G. AMSTERDAM. — Dr. Abrahams - Raadscommissie over „Trein **8.28".** —
De Raadscommissie benoemd naar aanleiding van de persberichten inzake de houding van den heer en mevrouw Abrahams ten opzichte van de vereeniging: „Trein 8.28", bestaande uit mr. Romme, voorzitter en de raadsleden Carels, Ter Haar, De Miranda, Woltjer en Weiss, tijdens het onderzoek is de heer Carels de commissie door den dood ontvallen, heeft haar uitvoerig rapport hedenmiddag doen verschijnen.
Aan de conclusies dezer commissie ontleenen wij het volgende:
De commissie meent, dat hetgeen blijkt te hebben plaats gehad rondom den salarisafstand van den heer Abrahams stellig afkeuring verdient, terwijl zij insgelijks oordeelt over het haar gebleken feit, dat het de heer Abrahams is geweest, die de hand er in heeft gehad, dat door Trein **8.28** niet zijn verstrekt de door de Rekenings-commissie-1931 gevraagde salarisgegevens over twee jaar, doch slechts over één jaar, zoodat uit deze gegevens niet kon blijken, dat de salarisverhooging van mevr. Abrahams, zoowel wat omvang als wat tijdstip van inwerkingtreding aanging, te zamen viel met den salarisafstand van den heer Abrahams.
Wanneer dus de heer Abrahams aan de Commissie in het slot van zijn nota nog uitdrukkelijk de vraag voorlegt: Kan mij eenige oneerlijke of onbehoorlijke daad worden ten laste gelegd? — moet het antwoord der Commissie aldus luiden: Van eenige schuldigheid van den heer Abrahams aan een oneerlijke daad is der Commissie niets gebleken; wel is zijn optreden onbehoorlijk geweest. (De Telegraaf) **(1208** G.)

H. FINLAND. — Spionnage-proces. —
Wegens spionnage ten gunste van Rusland werd de voornaamste beklaagde, Marie Louise Martin tot 8 jaar dwangarbeid veroordeeld. (Helsingin Sanomat)

I. ROEMENIE. — Complot tegen den Koning. —
Op **22** April '**34** is het oordeel geveld in de rechtszaak tegen de samenzweerders tegen het leven van den Koning.
De **13** beklaagden werden allen tot tien jaar tuchthuis veroordeeld; voor zoover zij militairen waren, zullen zij gedegradeerd worden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (V. b. **1252** B.)

K. DUITSCHLAND. — De organisatie der luchtvaart. - Instelling van zestien luchtbureaux. —
Door een verordening betreffende instelling van een rijksluchtvaart-administratie van **18** April komt het geheele beheer der Duitsche luchtvaart onder afzonderlijk bestuur. Direct onder het rijksministerie van luchtvaart komen zestien luchtbureaux en wel te Berlijn, Breslau, Darmstadt, Dresden, Frankfort a. **d.** Main, Hannover, Kiel, Keulen, Koningsbergen, Maagdenburg, Munchen, Munster, Neurenberg, Stettin, Stuttgart en Weimar.
De technische eisch, dat vliegtuigen in enkele uren over het geheele rijksgebied moeten kunnen kruisen, maakt een administratieve en technische controle noodzakelijk op centrale punten, die onafhankelijk van de thans nog bestaande landsgrenzen zijn. Voor deze punten is vakkundig geschoold personeel noodig. De luchtbureaux zullen als vertegenwoordigers der rijksluchtvaartleiding optreden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

A, STAVISKY-AFFAIRE. — Resumé. —

Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. het volgende:

Het heeft zijn nut, de feiten uit de zwendel-affaire Stavisky samen te vatten en duidelijk te maken, waar men op het oogenblik met het onderzoek is.

Voor het publiek moge de zwendel met de bons der bank van leening te Bayonne als een donderslag aan helderen hemel geklonken hebben de achterdocht van ingewijden was al door de onmatige uitzetting van dat papier gewekt. In Juli 1932 vestigde het journal de la bourse de aandacht op de uitgifte van dat crédit municipal. Het toezicht is een wassen neus gebleken. De controleurs waren het met Stavisky eens of in de onmogelijkheid, zich van de boekhouding rekenschap te geven. En de waarborg, door den staat aan die emissies verleend, was erop gericht dien fictief te maken.

De toestand van de geldmarkt wees Stavisky dat terrein als het beste aan om ten koste van de spaarders een fikschen slag te slaan. Tevoren had hij het met de bank van leening te Orléans beproefd, maar daar mislukte de zet.

Stavisky was niet dom, maar evenmin schrander. Hij verkoos vooral zich niet in te spannen en leed aan een ziekelijke belangstelling voor diamanten. Nadat andere kleinere zaakjes, het een al fantastischer dan het andere, falikant uitgekomen waren, bracht hij edelsteenen in de bank van Bayonne in. Deze inrichting tot heil van den kleinen man was door Stavisky gesticht. Liever had hij die van het naburige Biarritz onder zijn hoede genomen, maar daar was de burgemeester hem te glad af. Stavisky begreep, zonder invloedrijke aanbevelingen niets ie kunnen uitrichten. Met dat doei drong hij zich bij Parlementsleden in. liefst bij degenen, die tevens advocaat zijn en daaraan dubbel gezag danken. Hij beloonde hen royaal en interesseerde hen voor zijn ondernemingen, Op ,,vertoon" was al zijn energie gericht. In de wereldsche badplaatsen verscheen hii met een tros sierlijke vrouwen en mannelijke ,,clienten".

Er is nu aldoor sprake van de 19 keeren, waarin een proces van hem voor het Parijsche gerecht werd uitgesteld. Dit geschiedde onder de meest uiteenloopende voorwendsels. De eene maal legde de beklaagde een medische verklaring zonder datum over, volgens welke hij aan de ernstigste lichaams- en geesteskwalen leed, de advocaat was afwezig ofwel de tegenpartij zelf drong op uitstel aan in de hoop, iets van het verlorene te redden.

Vooral verzekeringsmaatschappijen werden de dupen. Ten deele door bemiddeling van medeplichtige directeuren, kwamen zij met dat scheurpapier vol te zitten. En Stavisky schroomde niet, ministers voor zijn ondernemingen te mobiliseeren. Die van Bayonne kwam aan het rollen door den brief. dien Dalimie: als minister tei aanbeveling van de plaatsing dier bons schreef. De brief was eigenlijk voor Dubarry, directeur van het inmiddels aesneuvelde blad Volonté, een vertrouwde van Stavisky, bestemd, maar door een voor dezen allerheilzaamst ,,toeval" kwam er alleen ,,meneer de directeur" boven en geen naam onder te staan, zoodat de gangmakers van den bedrieger vol-op gelegenheid hadden, dien bij de directeuren van zekere onder staatstoezicht staande kassen en maatschappijen uit te spelen. Op dit schandaal heeft zich de zaak-Prince geënt. Deze raadsheer uit het hof van Parijs is 20 Februari — 4 Januari was de bom Stavisky gebarsten — bij Dijon overreden. De macabere mise-en-scène, waarin de resten gevonden werden, wees uit, dat het geen gewone moord kon zijn. Diefstal was in geen geval de drijfveer geweest. Terstond werd aan verband met de instructie aangaande Stavisky gedacht. Prince had aan het hoofd der financieele afdeeling van het parket te Parijs gestaan. Als zoodanig had hij zich actief met diens streken bezig gehouden. In hoeverre droeg hij schuld aan het feit, dat politierapporten met betrekking tot het gevaar, dat ze voor het algemeene belang vertegenwoordigden, de gerechtelijke instanties niet bereikten? Dit is nog niet opgehelderd.

De getuigenissen voor de commissie van enquête zijn tegenstrijdie. Het eene stelt hem als een ridder zonder vrees en blaam tegenover een voor parlementaire interventies bibberenden chef, andere beladen hem met sinds zijn dood aan het licht gekomen vermeende tekortkomingen en laten de mogelijkheid open, dat Prince. door den voorzitter van het hof van cassatie ter verantwoording geroepen, zelfmoord pleegde en de rest erbij maakte ten einde de verdenking af te leiden en de magistratuur een nieuwe smet te besparen.

Het onderzoek is nog niet verder dan den eersten dag. Men tast in den blinde Hoe minder houvast meri heeft, des te meer wordt overhoop gehaald. De een na den ander wordt in hechtenis genomen en bij gebreke van bewijs of onidat zijn onschuld verblinderid blijkt, weer ontslagen. Bij dit alles is vooronderstelt, dat de moord — de stelling van een vrijwillige wanhoopsdaad is al te gewrongen — waarlijk met ,,de zaak" in het nauwste verband staat. (N. Rott. Crt.)

(Vorig **bericht blz. 1140** D.)

B. FASCISME. — Instituut ter bestudeering van het Fascisme. —

Een ,,Instituut ter Bestudeering van het Fascisme" is onder leiding van vooraanstaande schrijvers, professoren en kunstenaars te Parijs opgericht. Het instituut, dat voor zijn bibliotheek en archief de belangrijkste fascistische documenten van alle landen verzamelt. bestudeert en analyseert alle uitingen van het fascisme, ten einde het fascisme te bestrijden. Nat resultaat van de wetenschappelijke onderzoekingen van het instituut wordt in een bulletin in de moderne talen en in andere uitgaven gepubliceerd. Aan het werk van het Instituut nemen deel: de professoren van de Sorbonne Langevin, Levy-Bruehl, Wallon Prenant, de advocaat Marcel Willard en de schilder Frans Masereel. (Le Petit Parisien)

C. IERLAND. — 200.000 koeien worden afgemaakt. —

De Iersche minister van landbouw heeft, na overleg met de federatie van veehouders, gelast dat voor 1 Juni in den Vrijstaat 200.000 koeien geslacht zullen worden, om de veeboeren te helpen in den a.s. winter weer een eenigszins redelijken prijs voor hun vee te kunnen bedingen. (Irish Times)

D. FRANKRIJK. — Radiorede van minister-president Doumergue - Verdediging van de valuta. —

De Fransche minister-president Doumergue heeft zich op 21 April voor de tweede maal per radio tot het Fransche volk gewend.

In het eerste deel van zijn rede besprak Doumergue de binnenlandsche politiek. Hij verdedigde de maatregelen, die genomen zijn tot economische en financieele saneering van het land. Hij sprak zich voord energiek uit tegen iedere devaluatie van de franc.

„Ik zal mijn uiterste best doen — aldus verklaarde hij — om een catastrophe te verhinderen. Onze franc is goud waard. Wij moeten alles doen om zijn waarde, die ons zooveel offers gekost heeft, te behouden. Het is ontoelaatbaar, dat zich kleine gemeenschappen, die slechts aan zich-zelf denken, in den grooten Franschen staat vormen, om dezen eerst te beheerschen en daarna te vernietigen. Er mag niet aan gedacht worden, dat men zich zou keeren tegen maatregelen, die door ons met het oog op het nationale belang zijn getroffen."

De minister-president ging daarna over op de buitenlandsche politiek en hij verklaarde dat Europa en de wereld, die door den oorlog zoo ontzettend hebben geleden, nog niet hun evenwicht hebben teruggevonden. Frankrijk, dat meer dan eenig ander land reden heeft, om de handhaving van den vrede hartstochtelijk te wenschen, omdat geen ander land zoozeer heeft geleden van de verschrikkingen van den oorlog, koestert geen wrok tegen degenen, tegen wie het zich moest verdedigen. Frankrijk wil niet andere dan in volkomen harmonie met de geheele wereld leven.

Maar dit verlangen naar vrede en begrip mag noch de lessen van het verleden, noch de voorzichtigheid doen vergeten.

Daarom verlangt Frankrijk te kunnen nadenken, wanneer het wordt beziggehouden met voorstellen, welker te snelle aanvaarding het vergeten dezer lessen en dezer voorzichtigheid met zich mee zou brengen. Ais men Frankrijk voorstdt, zijn bewapening, die reeds sterk verminderd is, nog verder te beperken, juist op het oogenblik, dat degenen, die zijn gebied verwoest hebben en tegen wie het zich met wanhopige energie heeft moeten verdedigen, hun bewapening aanmerkelijk verhoogen, — en wel in strijd met de vredesverdragen en zonder eenige machtiging — dan zal de geheele wereld begrijpen, dat Frankrijk behoefte aan grootere veiligheid gevoelt, dat het opheldering eischt en steeds nauwkeuriger omschreven en belangrijker garanties tracht te verkrijgen. Frankrijk wil noch overheerschen. noch ondergaan, noch zich zelf offeren; het wil ook niemand vernederen. Frankrijk stelt er prijs op, de achting, het respect en de vriendschap, die het van dichtbij en van verre heeft ondervonden, te behouden. (Le Temps)

(Vorig **bericht** blz. **1226 L.)**

E. HONGARIJE. — Protocol van Rome - Verklaring van minister-president Gömbös. —

De volgende verklaring heeft minister-president Gömbös in het Hongaarsche Huis van Afgevaandigden afgelegd:

Het verdrag van Rome heeft ten doel een behoorlijke uitweg te zoeken uit de chaos van Midden-Europa. Het heeft de strekking door te wijzen op de rechtgelijkheid de Midden- en Oost-Europeesche

kwesties op te lossen. De ijzeren ring, welke de Kleine Entente rond Hongarije heeft willen spannen is verbroken. Hongarije is bereid bij erkenning zijner rechten mede te werken aan den heropbouw van Midden-Europa. Het wil samenwerken met de Kleine Entente, wanneer deze het erkent als rechtsgelijke natie. (Pesti Hirlap) (Vorig bericht blz. 1226 E.)

A. NEDERLAND. — **Jaarlijksche Levensverzekering**premie in verhouding tot belastbaar inkomen 1923—1931. —

in	belastbaar inkomen (millioenen f)	voor levensverzekering besteed (millioenen f)	(uitgedrukt in % van het belastb. ink.)
1923 . . .	3761	79,7	(2,1%)
1924 . . .	3864	79,6	
1925 . . .	3903	86,3	(2,2%)
1926 . . .	3932	87,5	(2,2%)
1927 . . .	4029	94,9	(2,4%)
1928 . . .	4285	104,9	(2,4%)
1929 . . .	4367	108,5	(2,5%)
1930 . . .	4206	116,9	(2,8%)
1931 . . .	3567	122,7	(3,4%)

(Het Kompas)

B. FRANKRIJK. — **De duikbootvloot.** —
De marine-medewerker van de „Daily Telegraph", die als eerste buitenlander de Fransche duikbootbasis te Toulon heeft mogen bezichtigen, noemt deze vloot de machtigste duikbootvloot ter wereld. Een der grootste van de 109 Fransche duikbooten is de „Vengeur", die Dieselmotoren van 6000 P.K. bezit, waardoor het schip een snelheid van 18 knoopen kan krijgen. Uit elf lanceerbuizen kunnen torpedo's gelanceerd worden. De correspondent besluit zijn artikel met de woorden: „Groote misverstanden kunnen in de toekomst vermeden worden, wanneer de overige wereld inziet, dat de Fransche duikbootvloot een uiterst belangrijk onderdeel van het Fransche vlootsysteem is." (Daily Telegraph) (Vor. ber. 1212 E.)

C. RADIO. — Toonfrequente **wisselstroomen** en spanningen. —
De enorme ontwikkeling der radio- en versterkertechniek doet steeds meer de behoefte gevoelen aan een practisch meetinstrument, waarmede het mogelijk is met voldoende groote nauwkeurigheid de toonfrequente stroomen en spanningen in radiotoestellen, versterkers, luidsprekers, condensatoren, spoelen, enz. te meten.
Hiervoor komen lampvoltmeters, hittedraadmeters (eventueel met thermokruis) en draaispoelmeters met gelijkrichtschakeling in aanmerking, waarvan de laatste thans steeds meer op den voorgrond treden. Siemens heeft ai voor eenige jaren als één der eersten een dergelijke meetinrichting in den handel gebracht. Thans heeft deze firma hiervan een geheel nieuw type in den handel gebracht, dat door de practische en doelmatige uitvoering zeer de aandacht verdient. Het meetinstrument bezit een gelijkrichtschakeling, een gevoeligen draaispoelmeter en een meetbereikschakelaar, tezamen ingebouwd in een lederen koffertje. Het gewicht bedraagt slechts 2 K.G. Net meetkoffertje heeft op zichzelf 12 meetbereiken, die op eenvoudige wijze met één omschakelknop kunnen worden ingesteld. De bijbehoorende voorschakelweerstanden en shunten zijn in het instrument ingebouwd. Met een extra shunt kan dit aantal meetbereiken nog met 3 worden uitgebreid.
Het meetinstrument is tusschen 40 en 10.000 Hz. nagenoeg frequentie-onafhankelijk. De nauwkeurigheid bedraagt binnen dit zeer ruime bereik ca. 2 à 3%, wat voor dergelijke metingen zeer hoog kan worden genoemd. Bij het gevoeligste meetbereik komt elke deelstreep van de schaal overeen met 6 mV, resp. 0.05 mA voor spannings- resp. stroommetingen.
De weerstand van den meter bij spanningsmetingen bedraagt 5500 Ohm per Vdt. De schaal van den draaispoelmeter is individueel gelijk overeenkomstig de karakteristiek van de ingebouwde gelijkrichtcel en is zeer gemakkelijk afleesbaar. (De Telegraaf)
(Zie Radio)

25 APRIL 1934

D. WERKLOOSHEID. — **Statistiek 1 April 1934.** —

Vermindering.

	1934 1 April	1933 1 April
Danzig	25.000	40.000
Denemarken	112.000	140.000
Duitschland	2.800.000	5.600.000
Engeland	2.340.000	2.900.000
Estland	7.700	16.000
Finland	43.000	76.000
Hongarije	56.000	78.000
Italië	1.150.000	1.220.000
Japan	390.000	480.000
Letland	11.000	14.000
Nederland	355.822	376.987
Oostenrijk	350.000	400.000
Palestina	15.000	19.000
Roemenië	27.000	45.000
Ver. Staten	11.300.000	13.300.000

Vermeerdering.

België	194.0001	171.000
Bulgarije	43.000	27.000
Frankrijk	380.000	370.000
Portugal	23.000	18.000
(internationaal Arbeidsbureau)	(Vor. ber.	1225 E.)

E. VOLKENBOND. — Bestrijding van den vrouwenhandel. —
De Volkenbondscommissie voor de bestrijding van den vrouwenhandel heeft zich ondubbelzinnig uitgesproken ten gunste van een algemeene afschaffing der gedulde huizen van ontucht. In vorige jaren verzetten de vertegenwoordigers der landen, waar de reglementeering der prostitutie nog bestaat, o.a. Frankrijk, Italië, Japan en Roemenië, zich tegen een uitspraak van een volkenbondsorgaan op dit punt. Men beweerde dat er geen verband tusschen den vrouwenhandel en de bordeelen bestond, zoodat de Volkenbond zich niet had uit te spreken over een onderwerp, dat geheel binnen de souvereiniteit van de verschillende landen valt. Een eerste kentering kwam een paar jaar geleden, toen de enquête-commissie van den Volkenbond omtrent den vrouwenhandel in Europa en Amerika had vastgesteld, dat het bestaan van bordeelen den vrouwenhandel zeer vergemakkelijkt. De tegenpartij wierp toen echter nog de vraag op of de afschaffing van de reglementeering der prostitutie geen ernstige nadeelen voor de openbare gezondheid en de openbare orde ap straat had meegebracht. Een onderzoek van de sociale afdeeling van het Volkenbondssecretariaat hieromtrent ingesteld in 15 steden, o.a. ook Amsterdam en Rotterdam, waar de bordeelen zijn afgeschaft, heeft thans allen twijfel aan de wenschelijkheid van de afschaffing der reglementeering der prostitutie weggenomen. Vandaag werd eenstemmig een resolutie aangenomen, waarin de staten, die reeds tot de afschaffing der (ld huizen van u t . overgegaan, worden uitgenoodigd deze h f ; te handhaven en de andere staten warden uitgenoodigd de afschaffing in overweging te willen nemen. (N. Rott. Crt.)

F. JOEGOSLAVIE. — **Wijziging** in het Kabinet. —
De Joegoslavische minister-president Nicola Ossonowitzj, die op 18 April zijn ontslag aan den Koning had ingediend, heeft een nieuw kabinet gevormd. Mutaties hebben plaats gehad in het ministerie van

verkeerswezen, lichamelijke opvoeding, welvaart en gezondheid, en oorlog en marine. De overige ministers zijn van het vorige kabinet behouden. Nicola Oessonowitzj blijft minister-president.
(Trgovinski Glasnik) (Vorig bericht Mz. 1145 R.)

A. LUCHTBESCHERMING. —
In de April-aflevering van het tijdschrift Luchtgevaar betoont luitenant-kolonel S. Schilderman, directeur der Militaire Gasschool, de noodzakelijkheid, dat de luchtbeschermingsdienst evenals het leger over gasverkenners dient te beschikken. Een vijandelijke luchtaanval. met strijdgassen behoort tot de mogelijkheden. Op een gegeven oogenblik moet men dus kunnen uitmaken of de tegenstander inderdaad van gas heeft gebruik gemaakt, en zoo ja, welk strijdgas dit is geweest. Alleen dan kan men de juiste tegenmaatregelen namen, waaronder ook begrepen de toepassing van de vereischte eerste hulp en c.q. verdere geneeskundige verzorging van door gas getroffenen, Daar men nog niet over specifieke, in de open lucht gemakkelijk te bedienen, gasverklikkers beschikt, waarop de strijdgassen ook nog zouden reageeren, wanneer zij slechts in zeer kleine concentraties in de atmosfeer voorkwamen, Is het reukorgaan tot nu toe het beste middel gebleken om zelfs geringe hoeveelheden strijdgas in de lucht aan te toonen. Vandaar het groote belang van het bezit van personeel met een scherp ontwikkeld reukzintuig. De aanwezigheid van gasverkenners bij den luchtbeschermingsdienst (gelijk die ook bij het leger worden opgeleid) behoeft evenwel het chemisch onderzoek van monsters aarde, welke met strijdgassen zijn bezwangerd en het gebruik van reagentiakisten niet uit te sluiten. (Tijdschrift Luchtgevaar)
(Vorig bericht blz. 1265 E.)

B. NEDERLAND. — Onvolwaardige arbeidskrachten. Verschenen is het rapport in zake de gehouden volkstelling voor onvolwaardigen. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Nederland telde op 31 Dec. 1930: 1078 gemeenten met een bevolking van 7.935.565 zielen. Geteld zijn 505 gemeenten met 3.361.032 zielen.
De cijfers vindt men in onderstaand staatje.
Het totaal-gemiddelde onvolwaardige arbeidskrachten is 1.61%.

	Blinden	Doofstommen	Lich. gebr.	Geest. ziek	T.b.c.	Hart en vaat	Andere gebr.	Totaal	Pers. der bevolk.
Friesland	226	533	1213	580	265	627	44	3489	2.01
Groningen	227	734	1457	847	504	457	—	4226	1.86
Drente	182	389	1261	818	286	516	—	3452	1.88
Overijsel	451	1004	2651	1626	817	1446	677	8672	1.92
Gelderland	384	566	1508	1484	549	672	—	5163	1.44
Utrecht	449	1003	1573	1459	870	595	—	5949	1.80
Noord-Holland	238	650	956	750	370	706	327	3997	1.62
Zuid-Holland	477	1143	1884	1430	602	788	38	6362	1.81
Zeeland	70	135	348	240	114	125	—	1032	1.15
Noord-Brabant	549	1160	2802	1640	771	2042	—	8964	1.28
Limburg	230	264	947	516	204	585		2746	1.08

(Volkstelling v. Onvolwaardigen)

C. HILDO KROP. — Vijftig jaar - **Jubileum-tentoonstelling** te **Amsterdam. —**
Dezer dagen is Hildo Krop, de beeldhouwer, vijftig jaar geworden.
Beter huldiging dan de tentoonstelling, welke in het Stedelijk Museum wordt geopend, is niet denkbaar. Zij geeft een overzicht van de ontwikkeling van Hildo Krop als beeldhouwer en als ceramist. Er zijn bouwplastieken en kleiplastieken bijeengebracht. We zien er de gipsen afgietsels van de pilasterbekroning van het Geologisch Laboratorium, het model van het relief, dat aangebracht wordt in bet monument, door architect Dudok opgericht op de plaats waar de Zuiderzee is afgesloten, steenzetters uitbeeldend, er boven het opschrift: ,,Een volk dat leeft, bouwt aan de toekomst." En daarnaast zijn er de portretbustes, waarvan wij wijzen op den machtigen kop van Lenin, op de beeltenis van de kinderen van den beeldhouwer, van mevrouw S., van mevrouw K., pas onlangs vrijgemaakt. Vrij werk leverde Krop in zijn Dans (anno 1919), in een marmeren Paardje, in een teeder en natuurlijk Naakt (uit 1929), in travertin steen gebeiteld.
Speelsch en grootsch tegelijk vertoonen zich daarnaast de aardewerkfiguurtjes, die hij ontwierp en zelf bakte voor de Escaf te Steenwijk, Krop's geboorteplaats. (Het Vaderland)

D. JAPAN. — **Monroe-leer** voor China - **Officieele verklaring. —**
Het Japansche kabinet is op 25 April in een zitting bijeengekomen, waarin klaarblijkelijk de gevolgen zijn besproken, die door de officieuse afkondiging van een soort Oost-Aziatische Monroe-leer zijn ontstaan in verschillende landen. Na afloop van den ministerraad is nl. een geruststellend officieel communiqué uitgegeven, waarin gezegd wordt:
Japan kan niet zonder verzet dulden, wanneer uit andere landen vliegtuigen en wapens voor militair gebruik in China worden ingevoerd. Van de politiek, die de minister van Buitenlandsche Zaken op 23 Januari in zijn groote rede heeft uiteengezet, zal Japan in geen geval afwijken. De Japansche regeering is van meening, dat het voor den vrede in het Verre Oosten ten zeerste bevorderlijk zou zijn, wanneer Japan in den geest van goede nabuurschap met China samenwerkt. De niet officieele verklaring van eenige dagen geleden is niets anders dan een uitwerking van deze politiek. Dientengevolge is de zakelijke inhoud van deze verklaring niet in tegenspraak tot het beginsel, dat allen mogendheden in China volgens het principe van de open deur dezelfde mogelijkheden worden geboden. Met deze verklaring wordt ook geenszins de ongereptheid van het Chineesche gebied aangetast. De Japansche regeering heeft geen enkel bezwaar en zal ook in de toekomst geen bezwaar maken, wanneer de mogendheden China hulp verleenen zonder politieken achtergrond, zooals bijvoorbeeld in den vorm van het gebruik der uit de Boxerschadeloosstelling beschikbare bedragen of in den vorm van economische onderhandelingen zonder politieken achtergrond. Cultureele hulpverleening aan China juicht de Japansche regeering in het bijzonder toe. Intusschen kan de Japansche regeering de oogen niet sluiten voor het feit, dat de financieele en technische hulp van het buitenland aan China de neiging toont, politieke kleur en beteekenis aan te nemen. Daarom moet de Japansche regeering in het belang van den vrede in het Verre Oosten tegen dergelijke hulp protesteeren. Overeenkomsten inzake de levering van militaire vliegtuigen en wapens kunnen tenslotte slechts ertoe leiden, dat de vrede en de eenheid van China verstoord wordt. Dat is de toestand, waarin zich de Japansche regeering bevindt en zij koestert den wensch, dat de mogendheden deze positie begrijpen. (Vaz Dias) (Vorig bericht 1265 G.)

A. INCASSO **BANK. — Jaarverslag 1933. —**
Blijkens het jaarverslag van de Incasso-Bank heeft de instelling zoo veel mogelijk gebruik gemaakt van de gelegenheid om afbetaling op Stillhalte-credieten in Register-Marken te ontvangen. Daarop bedroeg het disagio ca. 20%. Voorziening wordt getroffen door ten laste van de reserve een bedrag van f 3 mill. toe te voegen aan de „bijzondere reserve voor event. risico's." Winst f 2.028.293 (v. j. f 2.324.238). Dividend 3% (onv.). (Alg. Handelsblad) **(325** D.)

B. **NEDERLAND. — Nederlandsche Roode Kruis - Onderscheidingen. —**
Ter gelegenheid van den verjaardag van den Prins der Nederlanden, voorzitter van het Nederlandsche Roode Kruis, zijn de volgende onderscheidingen toegekend:
a. het kruis van verdienste aan:
H. W. C. Tietje, Amsterdam; G. J. A. A. Baron van Heemstra, Zeist; mej. H. J. Repelius, Lochem; mej. C. Bijdendijk, Deventer; dr. H. B. F. Westerouen van Meeteren, Hoorn; G. H. A. Habets, Kerkrade; W. Sluiter, 's-Gravenhage; Aug. Falise, Wageningen; C. Borstlap, Delft; H. M. Chumaceiro, Willemstad; jhr. mr. J. Th. M. Smits van Oyen, Eindhoven; S. Jaring, Den Helder; Ph. Tak, arts, Amsterdam; ir. C. E. P. M. Raedts, Heerlen; S. A. van der Chijs, arts, Groningen; dr. J. W. F. A. van der Berg de Bruyn, Soerabaja; J. F. A. Rijken, arts, Rotterdam; mr. M. B. Vos, Leiden; jhr. mr. R. Sandberg van Boelens, Wassenaar; mr. S. K. D. M. van Lier, 's-Gravenhage; H. F. J. van Ingen, Bussum.
b. de medaille van verdienste in zilver aan:
J. Bok, 's-Gravenhage; M. van Moppes, A. Lopes Quiros en H. Otter, allen te Amsterdam; G. J. Balk en W. E. Noordijk te Deventer; mevr. Röell geb. Visser, Scherpenzeel; J. W. Polderman (bij bevordering), Terneuzen; N. van Houten, Overschie; R. Post, Overschie; M. Kramer, Assen; mej. J. M. de Bode en P. H. Goemans, Wassenaar; W. Hagestein (bij bevordering), P. C. van de Munnik (bij bevordering) en C. J. Seele, Rotterdam; C. van Rhijn, J. H. A. Burgers, Haarlem; K. Klaassen, Kerkrade.
c. de medaille van verdienste in brons aan:
G. Hennink en J. Verver, Hengelo; L. Drukker, Amsterdam; C. Sol, Terneuzen; G. W. van der Woerd, Barneveld; mej. J. van der Kaay, geb. Vink, Rotterdam; A. G. Spaargaren, mevr. A. van Rhijn-Buurman en mevr. A. Zwanenburg-ter Gast, allen te Haarlem. (De Standaard)
(Vorig bericht blz. 1089 D.)

26 APRIL 1934

C. **HET FRIESCH. —** Leerstoel. - **Inaugureele** rede van prof. **dr. (I. Gosses. —**
Aan de Universiteit van Amsterdam heeft prof. dr. G. Gosses uit den Haag zijn inaugureele rede gehouden als bijzonder hoogleeraar in het Friesch vanwege den Provincialen Onderwijsraad van Friesland.
Spr. begint met een globale schets van het Friesche klankstelsel, wijst in het bijzonder op de vele gedempte klanken, een gevolg van de min of meer vage, ongespannen articulatie, waarna hij een en ander illustreert door de voorlezing van een kort Friesch gedicht, Parallel met de gedempte uitspraak loopt de gedempte stijl, bijv. het overvloedig gebruik van de litotes; de Fries bevestigt veelal door het omgekeerde te ontkennen. Spr. gaat daarna dieper in op drie eigenaardigheden in de Friesche uitspraak, alle min of meer duidelijk samenhangende met de bovengenoemde articulatie-wijze:
1. de versmelting van n vóór scherpe spirans, b.v. us ,,ons'',
2. de gevoeligheid voor i-umlaut, b.v. grien ,,groen'',
3. de palataliseering (resp. assibileering) van k, b.v. tsjettel ketel''. Alle drie verschijnselen zijn oeroud, maar alle drie herhalen zich een duizendtal jaren later en bewijzen, dat het Friesch zichzelf gelijk gebleven is. Vervolgens slaat spr. een blik op het zuidoosten en gaat na, hoe ver en hoe intens deze drie eigenaardigheden, wier haard zich blijkbaar aan de oevers van de Noordzee bevindt, uitstralen. De laatste twee nemen op Saksisch gebied spoedig in kracht af, maar de nasaalspirantenwet geeft in het stroomgebied van Neckar en Donau, ja tot in Zwitserland nog blijken van haar aanwezigheid. Eigenaardig in verband hiermee is, dat in het Berner Oberland ten deele Friesch recht blijkt te heerschen en dat de sage aldaar spreekt van Friesche immigratie.
Veel is nog onduidelijk, maar hoogst opvallend, dat Zuid-Duitsche namen uit de vroege middeleeuwen met Friesche namen blijken overeen te stemmen. Spr. ging hierop niet verder in, hij zou in Oera-Lindaboek fantasieën kunnen verzeilen. Hij keert naar het Noorden terug en doet in zuidwestelijke richting nog een uitstapje buiten het tegenwoordige Friesche gebied, meent in Holland en Zeeland verschillende geografische namen als zeer waarschijnlijk Friesche relikten te mogen signaleeren, niet alleen van wege hun Frieschen vorm, maar ook op grond van getuigenissen bij schrijvers.
Trouwens ook het geldigheidsgebied van de Lex Frisionum wijst daarop.
De belangstelling voor deze rede, was groot.
Behalve curatoren van de gemeente-Universiteit was aanwezig het curatorium van de Friesche Taal- en Letterkunde, mr. P. A. V. baron van Harinxma thoe Slooten, president-curator en commissaris der Koningin in Friesland, prof. dr. Titus Brandsma, hoogleeraar te Nijmegen en dr. J. Botke, secretaris Voorts waren aanwezig tal van hoogleeraren van de gemeentelijke en Vrije Universiteit van Amsterdam, en o.m. leden van de Fed. van Friesche Studenten-vereenigingen., van de Friesche Studenten-gezelschappen uit Utrecht, Wageningen, Leiden en Amsterdam, van de Friesche Gemeenschap uit Leeuwarden en van het Chr. Friesche Gezelschap uit Leeuwarden.
(Algemeen Handelsblad) (Vorig bericht **blz. 1062** E.)

D. NEDERLAND. — Bezoldiging van **bestuurders** van liefdadige **vereenigingen. —**
De verschillende vereenigingen, welke zich belasten met de uitzending en de verzorging van kinderen, hebben van het departement van Sociale Zaken een schrijven ontvangen, waarin er op gewezen wordt, dat de minister van meening is, dat de bestuurders van dergelijke vereenigingen geen bezoldiging behooren te genieten.
Heit departement maakt den gesubsidieerden vereenigingen er opmerkzaam op, dat zij haar subsidies in de waagschaal stellen, indien zij de bezoldigingen van de bestuurders handhaven. (De Telegraaf)

E. **NEDERLANDSCHE** TAAL. — De nieuwe **spelling.**
De afdeeling Amsterdam van het Ned. Onderwijzers Genootschap, heeft de volgende motie aangenomen:
„De afdeeling Amsterdam van het Ned. Onderwijzers Genootschap, gezien de nieuwe spellingregeling van de Commissie-Marchant acht deze regeling een bevredigende oplossing van het spellingsvraagstuk, en spreekt. de hoop uit, dat allenvege dit compromis zal worden aanvaard, opdat eindelijk eenheid in onze spelling worde verkregen".
Het uitvoerend gedeelte van het Comité van Eenheid in de schrijfwijze van het „Nederlandsch" heeft een voorstel uitgebracht, dat op meer dan een punt overeenstemt met het verslag der regeeringscomunissie.
(Vorig bericht **blz. 1264** B.)

F. **JOEGOSLAVIE. — Turksch-Joegoslavische** vriendschap. —
De Joegoslavische minister van buitenlandsche zaken Jeftitsj, die in Ankara een bezoek had afgelegd heeft in het officieele communiqué o.a. gepubliceerd, **dat** tusschen Joegoslavië en Turkije binnenkort een handels-, vestigings-, uitleverings- en rechtsbijstandsverdrag zal worden gesloten. (Prawda, Beograd)

G. **DUITSCHLAND. — Ariërparagraaf** bij leger en vloot. —
In aansluiting aan ons bericht (pag. 1214 D.) wondt thans medegedeeld, inzake de Ariërparagraaf bij leger en vloot, dat in het leger 8 officieren en **31** manschappen en bij de marine 6 officieren en 5 manschappen den dienst moeten verlaten.
(Berliner Tageblatt) (Vorig bericht **blz. 1214** D.)

H. ONDERZOEK OP **GRADIVITEIT. —**
In de „Proceedings of the Society for experimental Biology and Medicine" maken J. P. Visscher en D. E. Bouman melding van een volgens hen zeer betrouwbare reactie der urine op zwagerschap.
Er zijn twee uitvoeringen der reactie.
I. Aan 1 cm^3. urine worden toegevoegd I druppel $H_2 O_2$ (½%), 5 druppels van een 1% oplossing van zoutzure phenylhydrazine, 5 druppels methylcyanide (5%) en 5 druppels sterk zoutzuur. Dan wordt gedurende 25 minuten in een kokend waterbad verhit. Bij positieven uitslag ontstaat een rose verkleuring en een vlokkig neerslag, bij negatieven een stroogele kleur en geen of een poedervormig neerslag.
II. 1 cm^3 urine, 1 druppel $H_2 O_2$ (½%), 3 minuten laten staan, dan toevoegen 5 druppels zoutzure phenylhydrazine (3%), 5 druppels kaliumferricijanide (5%). Na 10 minuten 15 minuten in kokend waterbad. Vervolgens wordt 1 druppel sterk zoutzuur toegevoegd en ten slotte een overmaat van natronloog. Dan wordt met verdund zoutzuur teruggetitreerd, tot de kleur van oranje door groen blauw is geworden. Bij positieven uitslag is veel minder zoutzuur noodig dan bij negatieven.

De reactie berust stellig op de aanwezigheid van een of meer hormonen.
Van 317 onderzochte gevallen gaven 295 een juisten uitslag.
In 40 gevallen werd naast de chemische reactie die van Aschheim-Zoudek gedaan. In 33 gevallen was de uitslag dezelfde, in 3 gevallen was de chemische reactie zwak, die van Aschheim-Zoudek negatief. In één geval bleek de reactie van Aschheim-Zoudek, in 3 gevallen de chemische reactie een onjuisten uitslag te hebben gegeven, (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

A. **BELGIE.** — Wereldtentoonstelling te **Brussel in 1935.** —
Op 23 April heeft Koning Leopold op het plateau van den Heisel (bij Brussel) den eersten steen gelegd voor de aldaar in 1935 te houden wereldtentoonstelling.
De bogen der centrale hal zullen een spanbreedte van 87 meter hebben. Voor de nivelleeringswegen is 1.400.000 M³ grond weggegraven en nieuwe wegen waarvan de kosten frs. 40 millioen bedragen. worden aangelegd. (De Nieuwe Gazet)

B. NEDERLAND. — Besmetting met tuberculose te **Emmercompascuum.** —
Onder de leerlingen van de openbare u.l.o.-school te Emmercompascuum doet zich een geval van besmetting met tuberculose op groote schaal voor.
Gebleken is, dat een van de meisjesleerlingen van de eerste klas lijdster is aan open tuberculose.
Het ingestelde onderzoeek wees uit, dat van vijftig leerlingen der eerste klasse elf negatief reageerden, zoodat dus bijna veertig kinderen besmet zijn, van wie ongeveer twintig reeds in die mate door de ziekte zijn aangetast, dat zij den laatsten tijd de school niet meer hebben kunnen bezoeken.
De inspectie der volksgezondheid is door het gemeente-bestuur gewaarschuwd. Een uitgebreid onderzoek is aangevangen. (De Maasbode)

C. TSJECHO-SLOWAKIJE. — **Handel** met Nederland. —
De Prager Presse bevat een uitvoerige beschouwing over de vooruitzichten van de Tsjechoslowaakschen uitvoer naar Nederland. Nederland dat altijd tot de beste afnemers van den Tsjechoslowaakschen uitvoer behoorde, is dat ondanks verschillende moeilijkheden ook thans nog en kan in de toekomst een uitstekend afzetgebied voor Tsjechoslowaaksche producten zijn. Als land met een hoogeri levensstandaard eischt Nederland goederen van uitstekende kwaliteit. Evenals andere landen met een ontwikkelde industrie verweert liet zich tegen overgrooten invoer, niet zoozeer uit valuta-overwegingen als met het oog op de eigen productie en werkgelegenheid, die onder de economische crisis zwaar geleden hebben. Daarom werd reeds in het einde van 1931 een systeem van contingenteering ingevoerd, dat van jaar tot jaar verscherpt werd, naarmate tegelijkertijd de Nederlandsche uitvoer naar andere staten afnam.
De Tsjechoslowaaksche uitvoer naar Nederland werd daardoor sterk getroffen, wat blijkt uit de exportcijfers.

	Millioenen kronen
1931	423
1932	295
1933	266
Januari — Februari 1934	29.5

De Nederlandsche export naar Tsjeclioslowakije werd niet in dezelfde mate getroffen. Uit de volgende cijfers blijkt, dat na een voorbijgaande inzinking van den Nederlandsclien import in Tsjeclioslowakije deze in 1933 weer toenam en uit de resultaten van de eerste twee maanden van 1934 valt af te lei--den, dat deze ontwikkeling verder voortgaat. De Nederlandsche invoer in Tsjechoslowakije bedroeg:

	Millioenen kronen
1931	236
1932	179
1933	187
Januari — Februari 1934	33

(Prager Presse)
(Vorig bericht blz. 1195 H.)

27 APRIL 1934

D. **DUITSCHLAND.** — De toestand. —
Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. van 24 April o.a. het volgende over den toestand in Duitschland.

Er gebeuren merkwaardige dingen in Duitschland. Hun merkwaardigheid bestaat vooral in hun gebrek aan congruentie. Bestond die wel, dan zou er weinig over den toestand in Duitschland te zeggen zijn. Dan kon men een koers constateeren en daarmede uit. Het uiteenloopen der dingen geeft echter gelegenheid tot vergelijkingen en gevolgtrekkingen, die zooal—niet van vroolijken, dan toch zeker van leerzamen aard zijn.
Het nationaal-socialistisch bewind vindt, bii alles wat men er tegen aanvoeren kan in den vreemde vaak-verdediging omdat het in Duitschland het communistisch gevaar zou hebben onderdrukt. Inderdaad heeft het veel onderdrukt, politieke partijen, geestelijke vrijheden, godsdienstige instellingen welke het systeem niet behagen, de elementairste begrippen van verdraagzaamheid, het vertrouwen van den burger in den burger; maai wat het minst er onder geleden heeft is juist: het communisme. Naarmate de economische toestand in Duitscliland moeilijkef wordt, schijnt in regeeringskringen de vrees voor het communisme nog te stijgen. Men zou meenen, dat nu het nationaal. socialisme in Duitschland zoo afdoende had gezegevierd, en door zijn beschikking over de machtsmiddelen van den staaf en bovendien over een uitermate scherpziend stelsel van ge. heime staatspolitie zoo zeker rnoest zijn van zijn veiligheid, dat verdere buitengewone middelen niet meer noodzakelijk waren. Intusschen worden S.A. en S.S., die alleen tegen den binnenlandschen vijand gericht heeten, voortdurend nog versterkt. Het is het ontbreken van remmen op ieder gebied in het nationaal-socialisme, dat zoo verontrustend is. Men merkt niets van geconcentreerde samenwerking, die daartoe zou kunnen leiden. De beginselen, die minister Smitt voor het industrieele leven heeft verkondigd, waren gezond maar niet nationaal-socialistisch. Hun toepassing wordt doorkruist door de kunstmatige en zeer geforceerde werkverschaffing, die niet te beteugelen is. De beginselen van de rijksbank ten opzichte van de munt zijn juist, maar zij worden met credietmoordende maatregelen gehandhaafd. Men betaalt zijn schiilden niet meer terwille van de stabiliteit van het geld, maar stuit niet het schrikwekkende inflatie veroorzakend financieel beleid der regeering. Aan het hoofd van het departement van financiën staat desniettemin een man, die voor de financieele politiek gezonde denkbeelden verkondigt. Precies dezelfde tegenspraak is er in de buitenlandsche politiek. De ambtenaren, die dit alles moeten uitvoeren, en hun oordeel nog niet verloren hebben. worden er draaierig van. Zij zien Hitler, onder invloed van gezonde redeneeringen, dwaasheden of erger tegenhouden, zooals hij b.v. in Maart het plannetje van een veertiendaagsche Jodenvervolging zoo goed het ging onderdrukt heeft, onder den invloed van even klemmende als wijze betoogeri. Maar zij zien tegelijkertijd dingen hun loop nemen, die liet land in snel tempo naar den afgrond meesieepen. Zij hooren, zooals wij, vreedzame redevoeringen, maar vernemen daarnaast de cijfers der militaire begrooting; zij hooren gezonde economische en financieele betoogen en zien de sluizen des hemels en der aarde voor den zondvloed van vlottende schuld geopend; zij moeten het buitenland naloopen, en tegelijk den uitvoer ruïneeren door allerlei dwaas beleid, of nationaal-socialistische ongebondenheid. Is het wonder dat dit de goede lieden duizelig maakt? en is het wonder, dat de elementen der onderwereld van S.A. en uit de partij, zich steeds vrijer gaan bewegen? Zij weten nu vrijwel precies, waar geremd wordt en waar men hen vrij laat. De macht van Goering zal het remmen niet vergemakkelijken.
Hoe zullen die elementen der onderwereld er over een jaar uitzien? Vele nadenkende Duitschers vreezen reeds. dat dan datgene, wat hen van bolsjewiki onderscheidt, niet erg merkbaar meer zal zijn.
Maar intusschen gaat het door: dreinende financieele omstandigheden, naderende economische en Sociale moeilijkheden. Op bepaalde punten, waar het juist op aan komt, geen terugwijken. Men ziet het inzake de Kerk. Daar blijft men gevoelens en overtuigingen kwetsen en uitdagen, die sterker nog kunnen blijken dan de suggestie van het nationaal-socialisme. Men kent zelfs geen voorzichtigheid in dit opzicht. Op dit gebied zijn er twee ernstige berichten: Het gebeurde in Wurtemberg, dat de geloovigen zoo heeft geprikkeld dat zij protest-vergaderingen durven houden. En de benoeming van Dr. Jager, als exponent van Goering, op dit gevoelig terrein. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 1246 C.)

E. FRANKRIJK. — **Minister Barthou's** Poolsche reis. Omtrent het tweedaagsch bezoek van den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken Barthou aan Warschau wordt het volgende officieele communiqué verspreid:
In eenige gesprekken, welke Barthou met den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken Beck heeft gehad en speciaal ook tijdens een onderhoud met maarschalk Pilsoedski werd geconstateerd, dat de grondslagen van het Poolsch-Fransche bondgenootschap absoluut ongewijzigd zijn gebleven en dat dit verbond een belangrijk constructief element vormt in de ontwikkeling der Europeesche politiek.
(Le Petit Journal)

F. **RECHSTZAKEN.** — Moordzaak te Putbroek. —
Van den Elzen Jr., een der beide veroordeelden in het drama te Putbroek, heeft in de gevangenis te Leeuwarden een volledige bekentenis afgelegd. De

officier van justitie te Roermond deelde het volgende mede:
De jongste Van den Elzen heeft uitvoerig bekend, in het najaar van **1931** met zijn vader de misdaad in de bosschen van Putbroek bedreven te hebben. Tevens heeft hij medegedeeld, dat hij de drie lijken na de misdaad alleen naar den kuil heeft gedragen, waardoor zijn kleeren vol bloed waren geraakt. Hij had deze verborgen in water, vlak bij zijn huis, waaruit zij door de justitie hedenmiddag te voorschijn zijn gehaald. Ook verklaarde hij, dat zijn vader hem bekend had, dat hij Roubroeks heeft doodgeschoten. Er is geen sprake van dat er een derde in het spel is geweest. De bekentenis van den jongen Van den Elzen geschiedde geheel uit eigen beweging. Van den Elzen Sr. heeft tot nu toe geen bekentenis afgelegd.
(Alg. Handelsblad) (Vorig bericht **blz. 595** C.)

A. LAREN. — De uitwijzing. - **Deensch** protest. — Volgens „Politiken" is dezer dagen, zoo wordt uit Stockholm aan de „N. R. Crt." gemeld, een protestbrief, die onderteekend is door circa 150 Deensche geleerden, kunstenaars, leerkrachten, journalisten enz., aan de Nederlandsche regeering gezonden, waarin ten krachtigste wordt geprotesteerd tegen het feit, dat de politie-autoriteiten te Laren den 25sten Februari vier Duitsche politieke vluchtelingen aan de politie van Hitler's regeering hebben uitgeleverd; het is bekend, dat tot dit viertal de Duitsche onderwijzer Franz Bobzien behoorde, die in het bezit was van een Deensche verblijfsvergunning, zoodat er althans wat hem betreft in het geheel geen juridische reden was om hem naar Duitschland uit te wijzen. Evenzoo is het met zekerheid bekend, dat ook de drie anderen in het bezit van legitimatiepapieren waren. De onderteekenaars gewagen van „de internationale principieele beteekenis van deze krenking van het asylrecht" en wenden zich tot de openbare meening in alle democratische staten met de opwekking om steeds voor het asylrecht voor alle politieke vluchtelingen op te komen.
(Politiken - N. Rott. C.) (Vor. bericht **1241 D.**)

B. NEDERLAND. — **Onderwijs** - Nieuwe Kweekschoolwet. —
Minister Marchant heeft een wetsontwerp ingediend tot algeheele reorganisatie van de onderwijzersopleiding. Het ontwerp beoogt de instelling van 5-jarige kweekscholen, die volledig gevormde onderwijzers zullen afleveren, zoodat het hoofdakte-examen kan vervallen. Daarnaast staat een driejarige cursus voor onderwijzeressen voor de laagste twee schoolklassen, die daar zullen worden opgeleid. De financieele gelijkstelling tusschen bijzondere en rijkskweekscholen wordt aanvaard en mogelijk gemaakt door inkrimping van het aantal onderwijsinrichtingen.
(De Nieuwe Eeuw) (Vorig bericht blz. **1241** H.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Japan en de **Indische** contingenteeringen. —
In de jongste door de ,,Java Bode" ontvangen Japansche bladen, welke wederom vol staan met berichten over de Indische contingenteeringsmaatregelen, leest het **Bataviaasche** blad, dat de .ti bijzonder ernstig wordt beoordeeld door Japansche scheepvaartbelanghebbenden.
De „Asahi" zegt zelfs, dat scheepvaartkringen aandringen op de organisatie van een machtige combinatie van fabrikanten, handelaren, bankiers en scheepvaartmenschen, teneinde den toestand onder de oogen te zien. Tevens dringen zij aan op het indienen van een verzoek bii de Indische regeering tot onmiddellijke afschaffing van alle importrestricties voor Japansche poederen, in ruil waarvoor Japan dan za3 beloven zooveel mogelijk grondstoffen, als suiker, rubber en olie, van Indië te betrekken.
,,Mocht de Indische regeering een dergelijk verzoek afwijzen en druk blijven oefenen op de Japansche producten, dan moet Japan weigeren zijn goederen verder nog te verkoopen aan Hollandsche kooplieden, hetzij in Japan dan wel in Indië. Alle Japansche goederen moeten bovendien verscheept wonden met Japansche schepen."
Genoemde kringen gelooven verder, dat de recente mislukkina van de Jawansch-Br.-Indische onderhandelingen de Ned.-Indische regeering heeft aangemoedigd de discrimineerende maatregelen te treffen. Zij zijn ervan overtuigd, dat indien de Indische regeering weigert haar standpunt te wijzigen, een doodelijke slag wordt toegebracht aan de Japansche scheepvaart in dit deel der wereld. Een zekere Japansche scheepvaart-maatschappij moet reeds maatregelen treffen in verband met zulk een mogelijkheid.
De ,,Japan Weekly Chronicle" weet te melden, dat dezer dagen de vertegenwoordigers van zes Japansche ministeries hebben vergaderd en tot de conclusie zijn gekomen, dat ,,Japan geen Java-suiker kan koopen, omdat het zich ruimschoots zelf kan voorzien." Bij deze stemmen uit Japan teekent de ,,Java Bode" aan, dat van de Indische regeering onmogelijk meer liberaliteit kan worden verwacht, zonder dat Japan zelf toont, zekere offers te willen brengen.
Aan invoer van olie en rubber heeft Indië niets, of zeer weinig; met suiker kan Japan ons helpen.
Het valt op, hoe velen in Japan zich geen goed denkbeeld kunnen vormen van de rechten van elk land, de maatregelen te nemen welke voor zijn bestaan noodig zijn. (Java Bode) (Vor. bes. 1036 D.)

D. **HAZARDSPEL.** - Geen roulette voor Scheveningen.
De Raad van Ministers heeft op voorstel van den minister van Justitie besloten geen hazardspelen op de badplaatsen toe te laten.
De Exploitatiemaatschappij te Scheveningen had hiertoe een verzoek gedaan aan den Raad van Ministers. Het plan was, in stede van een spel als Straperlo b.v. roulette te gaan spelen. De requestrante was bereid aan allerlei beperkende bepalingen te voldoen.
Aan dit verzoek zal nu geen gevolg gegeven worden.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1185** H.)

E. C. F. **ANDREWS** OVER **GANDHI.** —
Op 25 April '**34** sprak de bekende zendeling uit Br.-Indië, C. F. Andrews, in het gebouw der Ned. Zendingsschool te Oegstgeest over Gandhi, met wien hij zeer bevriend is.
Andrews ontmoette Gandhi voor het eerst in Zuid-Afrika in **1913,** waarover hij verschillende bijzonderheden vertelde. Daarna behandelde hij de groote beginselen uit Gandhi's leven, welke zijn:
I. Geweld mag niet worden gebruikt, maar alleen liefde. „Ahimsa" beteekent: geen geweld. Het is een christelijk beginsel, dat Gandhi hier in praktijk brengt. Men denke aan de eerste Christenen. Dat beginsel is voor hem absoluut. Kwaad kan niet met geweld worden overwonnen, maar door liefde en lijden. Tolstoi heeft in dit opzicht grooten invloed op hem geoefend. Gandhi is een genie in het organiseeren van gemeenschappelijken tegenstand.
II. Het werken met eigen hand. De machine heeft de ellende gebracht. Zij heeft het leven gemechaniseerd. Door zijn techniek en mechanisatie exploiteert het Westen de rest van de wereld, die daardoor moet lijden. Hij wil daarom de menschen terug brengen tot het eenvoudige leven en trekt te velde tegen alle mechanisatie.
III. Men moet gebruiken wat het eigen land voortbrengt en niet wat uit andere landen komt. Hij is economisch religieus nationalist. Hieruit spruit ook voort zijn tegenzin tegen de zending, die export van buiten is. Het Hindoeïsme is er niet op uit om proselieten te maken gelijk Christendom en Islam doen. Het Hindoeïsme is daarom de meest verdraagzame godsdienst. Hier ziet men hem als Hindoe in hart en verstand. Als Hindoe gelooft hij ook in reïncarnatie;

dit leven is een schakel in een keten van verschillende levens. Daarom moet men dat stukje, dat men thans onder handen heeft, zoo goed mogelijk maken.
(Vorig bericht blz. **1244** F.)

A. **PERZIE. — Opgravingen. - Oorspronkelijke** woonplaats van **Indo-Europeesch** ras. —
De Zweedsche archeoloog dr. Ture Arne heeft in Perzië onderzoekingen verricht naar de oorspronkelijke woonplaats van het Indo-Europeesche ras. Deze bekende archeoloog heeft aan den voet van de Elbroesbergen in Noord-Oost Perzië aan de Kaspische Zee uitgebreide opgravingen verricht. In den ouden berg van Shah-Tepe heeft hij verscheidene zeer belangrijke overblijfselen gevonden van een vijf duizend jaar oude stad, wier bestaan door een of andere oorzaak, waarschijnlijk tengevolge van een ramp of een klimaatverandering omstreeks tweeduizend jaar voor Christus, ophield.
Deze vroege nederzetting dateert uit het koper-tjidperk. Zeer kunstig uit koper bewerkte voorwerpen waaronder beelden, dolken, sieraden en lampen werden door de Zweedsche expeditie gevonden.
Dr. Arne heeft ongeveer een veertigtal geraamten gevonden. Uit den vorm van de gevonden schedels van deze vroegere bewoners blijkt, dat zij hebben behoord tot de vroegst bekende Indo-Europeanen. Men heeft sporen gevonden, die er op wijzen dat het brengen van menschenoffers deel uitmaakte van de godsdienstige gewoonten van de bewonens van Shah-Tepe. De mogelijkheid wordt niet uitgesloten geacht, dat voortgezette opgravingen in dezelfde streek mllen leiden tot de oplossing van verscheidene voor-historische problemen. (Norrköpings Tidningar)
(Vorig bericht blz. **661** I.)

B. SPANJE. — Kabinet **Lerroux** afgetreden. —
Lerroux heeft aan president Zamora het ontslag van het geheele kabinet aangeboden, dst door den president aanvaard is.
De oorzaak van het aftreden ligt in het verschil van meening tusschen Alcalà Zamora en Lerroux over de amnestie-wet. (El Sol) (Vorig ber. blz. **1199** G.)

C. SPANJE. — Het program van Gil **Robles.** —
Gil Robles, de leider van de Accion Popular, heeft bekend gemaakt, dat zijn program de volgende punten omvat. Een grondwetsherziening, in de eerste plaats ten opzichte van het religieuze vraagstuk; verder opheffing van den klassestrijd en een essentieel katholieke politiek, opgebouwd volgens het corporatief stelsel; loonen in overeenstemming met het gezin; beperking van het stakingsrecht; verplichte arbitrage in geval van arbeidsconflicten.
In plaats van de thans bestaande volksvertegenwoordiging zal een vertegenwoordiging van de corporaties moeten treden. Gil Robles meent hiermede geen enkel buitenlandsch stelsel na te volgen.
(Heraldo de Madrid) (Vorig bericht **blz. 1190** D.)

D. DUITSCHWND. — **Ontwapeningskwesties.** —
De Rijkspresident heeft den heer Joachim von Ribbentrop benoemd tot gevolmachtigde voor ontwapeningskwesties. Ribbentrop heeft als officier der cavalerie den oorlog meegemaakt. Verleden jaar heeft hij reeds in opdracht van rijkskanselier Hitler reizen naar het buitenland gemaakt. (Vaz Dias)

E. **NEDERLAND. — Nederl. Pan-Europa-Vereeniging.** —
Voor de afdeeling Utrecht van de Nederlandsche Pan-Europa-Vereeniging hebben de heer G. Verschuur en prof. mr. dr. H. Westra gesproken.
De heer G. Verschuur, leeraar aan het gemeentelijk lyceum voor meisjes te Utrecht, had als onderwerp: „Europa zooals het is".
Spreker kwam tot de conclusie, dat Pan-Europa op dit oogenblik onbereikbaar is, omdat de politieke atmosfeer te zeer door wantrouwen is vergiftigd. Toch is een belangengemeenschap der Europeesche staten, betoogde spr. ten slotte, het eenige middel om de groote gevaren te keeren.
Prof. mr. dr. H. Westra, hoogleeraar in het Staatsrecht te Utrecht, sprak over „Nationalisme en internationalisme".
Aan het slot van zijn rede stelde prof. Westra de vraag:
Waarom de Pan-Europa-gedachte? Hierop kan geantwoord worden, dat zij reëeler is dan een de geheele wereld omspannende vereeniging. Het werelddeel Europa heeft een eigen cultuur, heeft tal van belangen onderling gemeen, is economisch beter te overzien en daarom beter geschikt als arbeidsterrein gekozen te worden. Spr. wees er dan op, dat de Pa-Europa-gedachte dan pas kans van slagen kan hebben, wanneer zij gedragen wordt door velen, door jong en oud, door een iegelijk, in welk maatschappelijk milieu hij zich ook moge bevinden, waartoe spr. opwekte. (Algem. Handelsblad) (Vor. ber. **276** F.)

F. **DUITSCHLAND.** — Verbod van het Russische blad **„Prawda"** opgelieven. —
Het ministerie van buitenlandsche zaken heeft den Russischen ambassadeur in Duitschland Kintsjoek in kennis gesteld van de opheffing van het verbod van de „Prawda" in Duitschland. (Vaz Dias)

G. **K. N. A. C.** — Mr. J. Linthorst **Homan** tot voorzitter **benoemd.** —
In de te 's-Gravenhage gehouden algemeene ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandsche Automobielclub, is de heer ir. E. C. L. Schiff als voorzitter afgetreden.
Met groote meerderheid van stemmen is tot voorzitter gekozen mr. J. Linthorst Homan, burgemeester van Vledder (Dr.). (Het Vaderland) (V. b. **1246** B.)

28 APRIL 1934

H. **OOSTENRIJK.** — Fusie **Wiener Bankverein-Credit Anstalt.** —
De Wiener Bankverein wordt met de Credit Anstalt vereenigd. Bij deze gelegenheid zal het aandeelen kapitaal van de vereenigde instelling met Sch. 25 millioen gewone aandeelen worden verhoogd. Deze nieuwe aandeelen zullen door de Oostenrijksche Nationale Bank worden overgenomen. (N. Freie Presse)

I. **ARABIE.** — Aantal pelgrims naar **Mekka.** —
De officieele statistieken geven de volgende cijfers van het aantal pelgrims naar Mekka voor dit jaar:

Uit **Indië**	9.815	Uit Egypte	4.170
Java	3.188	Syrië	2.316
Algiers	1.915	Soedan	1.322
Aden	450	O. Afrika	163

Ofschoon sommigen nog gebruik maken van de kameel als het traditioneele vervoermiddel geven de meeste pelgrims thans de voorkeur aan de moderne middelen. (Al Achbar, Jaffa)

K. ENGELAND. — Invoer van aardappelen. —
De Potato Marketing Board deelt mede, dat het invoerrecht op alle soorten aardappelen gedurende de maanden Juli en Augustus 1934 evenals verleden jaar, wederom is vastgesteld op £ 2.— per ton.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **957** C.)

L. **VEREENIGDE** STATEN. — Geheime **vlootmanoeuvres.** —
De commandant van de vloot der Vereenigde Staten heeft de censuur ingesteld op persberichten betreffende de aankomst en het vertrek van de vloot aan het Panama-kanaal. Ook alle berichten betreffende de doorvaart van de vloot door het Panama-kanaal en de andere manoeuvres van de vloot staan onder censuur, (Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. **1233** E.)

A. **MARCONI. — Zestig jaar. —**
Guglielmo Marconi, op 25 April 1874 te Griffone bij Bologna geboren, vierde op 25 April 1934 zijn zestigsten geboortedag. Een regelmatige universitaire opleiding heeft Marconi niet genoten. In 1894 en 1895 zette hij de onderzoekingen van Hertz en anderen voort binnenshuis. Hij slaagde er in een draadloos sein t2 geven van de eene kamer naar een andere. Geleidelijk breidde de jonge onderzoeker het veld van zijn experimenten uit. In 1896 kreeg Marconi zijn eerste patent, terwijl het jaar daarop Marconi's Maatschappij voor Draadlooze Telegrafie werd opgericht. De proeven werden energiek voortgezet, op steeds grooter schaal. Omstreeks 1900 behaalde Marconi zijn definitieve overwinningen, die aantoonden, dat er voortaan geen afstanden nieer zouden bestaan. In 1899 namelijk werd de eerste draadlooze verbinding over het Kanaal en in 1901 de eerste radioverbinding over den Atlantischen Oceaan tot stand gebracht. In 1902 werd een regelmatig draadloos verkeer tusschen Engeland en Canada begonnen. —
Marconi begreep ook de groote beteekenis van zijn vindingen voor de scheepvaart. Op een zeereis naar Gibraltar ving hij draadlooze berichten op uit Engeland en al spoedig werden tal van schepen voorzien van het nieuwe communicatiemiddel. De ,,Marconist" werd weldra een der belangrijkste functionarissen aan boord van een schip. Op zijn eigen jacht, de ,,Electra", ging Marconi steeds door met het nemen van proeven ter vervolmaking van de radio-techniek.
Nooit heeft hij zich met het bereikte tevredengesteld, hij was en is nog steeds doortrokken met den waren uitvinders- en onderzoekershartstocht. Het zenden met korte golven heeft steeds zijn aandacht gehad, terwijl de groote techniek meer den kant* van de lange golven op -ging;
Het belang van de korte golf maakte hij door een schitterende en sensationeele proefneming voor de oogen der verraste wereld duidelijk: In 1926 bracht hij een verbinding Londen— Australië tot stand en in 1930 heeft hij vanaf zijn schip in de Golf van Genua de verlichting van de electrische tentoonstelling te Sydney ingeschakeld!
Thans is Marconi bezig met proefnemingen op het gebied der microgolven, met een golflengte van ongeveer een halven meter. Wanneer deze proeven volledig zullen zijn geslaagd en verder ontwikkeld, zal men, volgens Marconi, de gewone telefonische installaties op de oud-roesthoop kunnen gooien. (Het Volk)
(Vor. ber. **Marconi** en **photo 1014** E.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — Mgr. B. Hilhorst **tot bisschop** gewijd. —
Op 24 April '34 is in de kerk van O. L. Vrouw Onbevl. Ontv. (De Posthoorn) te Amsterdam mrg. B. Hilhorst gewijd tot apostolisch vicaris van Bagamayo. Mgr. Hilhorst is te Amsterdam geboren en in 1922 te Leuven tot priester gewijd. Later is hij provinciaal geworden van de Orde van den H. Geest.
Als consecrator bij de bisschopswijding fungeerde mgr. J. D. J. Aengenent, bisschop van Haarlem; mgr. A. F. Diepen uit Den Bosch en mgr. L. Hunsec, bisschop te Parijs en generaaloverste van de Congregatie van den H. Geest, verleenden bisschoppelijke assistentie. Presbyter assistens was mgr. dr. G. C. van Noort, deken van Amsterdam, troondiakens waren pastoor J. Th. Lagerwey van de Posthoornkerk en pastoor Winkelman van de St. Willibrordus (Binnen). Na de pontificale mis gaf de nieuw gewijde bisschop zijn zegen. Het zangkoor der kerk voerde onder leiding van den heer Fortunatus van Tulder de Missa Pontificalis en het Te Deum van L. Perosie, voor mannen- en jongenskoor met orgel, uit. In het priesterkoor hadden o.a. mgr. M. Mollmann, vicaris van het bisdom Haarlem, prelaat Stocker, van de abdij te Heeswijk, prof. mgr. Groenen, prof. Wijtenburg, talrijke pastoors en kapelaans uit Amsterdam en omgeving plaats genomen. (De Maasbode)

C. NEDERLAND. — Leening aan Oostenrijk. —
De overeenkomst betreffende de Nederlandsche tranche der aan Oostenrijk gegarandeerde Volkenbondsleening is op 25 April '34 geteekend.
Naar wij vernemen werd het bedrag ad f 1.050.000 (drie millioen Goldschillings) bij een der groote banken gedeponeerd. (De Telegraaf) (Vor. ber. **1121** F.)

D. AMSTERDAM. — Insigne-, Vlag- en **Uniform**verbod. - Nieuwe circulaire van B. en W. —
B. en W. van Amsterdam hebben aan de hoofden van de openbare onderwijsinrichtingen een circulaire doen toekomen, waarin wordt medegedeeld, dat alle uniformen, alle insignes en ook vlaggetjes op rijwielen, waarmede leerlingen ter school komen, verboden zijn. De bepaling betreft alle kenteekenen, waardoor eenig politiek of sociaal streven tot uiting wordt gebracht, zoodat bijv. padvinders- en A. J. C.-kleeding of gedeelten daarvan niet in ide school gedragen mogen worden. Vlaggetjes bijv. op fietsen mogen niet in de school komen, behalve de vaderlandsche vlag, en dan nog alleen op nationale herdenkingsdagen of op verjaardagen van leden van het koninklijk huis.
Speldjes, bloempjes of schildjes, die bij straatcollectes worden uitgegeven, mogen alleen op den collectedag gedragen worden.
Daar het beoordeelen van wat wèl en wat nièt toelaatbaar is na de voorgaande circulaire wel eens moeilijkheden opleverde, is thans het volstrekte verbod uitgevaardigd. De hoofden der onderwijsinrichtingen hebben de opdracht, streng de hand te houden aan de bepaling. (Alg. Handelsblad) (V. b. **1190 C.**)

E. WIJSBEGEERTE. — **„Metaphysica".** —
Prof. dr. Ch. H. van Os komt in een artikel, getiteld ,,Metaphysica" tot deze samenvatting: ,,Het kritisch idealisme geeft geen rekenschap van het feit, dat nu en dan een herziening van onze fundamenteele denkgewoonten noodig is, om van nieuw ontdekte feiten rekenschap te geven. Het positivisme geeft geen rekenschap van het feit, dat zulk een wijziging zoo zelden voorkomt, en dat het zoo goed gelukt, groote gebieden der natuur vanuit een enkel gezichtspunt te beheerschen. Het eigenaardig wisselspel van mislukken en slagen, van nederlaag en triomf, dat het natuur-onderzoek kenmerkt, wordt door geen van beide opvattingen verklaard. en juist dit wekt zoo sterk den indruk, dat wij bij het onderzoek der natuur te doen hebben met iets, dat zelfstandig tegenover ons staat; iets, aan onzen eigen geest verwant en toch vreemd; iets, dat wij ons het beste onder het symbool van een Wereldgeest kunnen voorstellen.
(Alg. Ned. Tijdschr. v. Wijsbegeerte) (V. b. **1214** B.)

F. NEDERLAND. — **Crisisorganisatiebesluit 1933.** —
De Nederlandsche Staatscourant van 27 April '34 bevat verschillende beschikkingen van den minister van Economische Zaken a.i., ter uitvoering van het Crisis-Organisatiebesluit 1933. In de eerste plaats een Crisis-Organisatiebeschikking 1934 I, waarbij wordt bepaald, dat de salarissen en vacantiegelden van allen, die bij de verschillende crisis-instellingen werltzaam zijn, door den minister zullen worden vastgesteld.
Voorts worden regelen gesteld omtrent het toelaten van Regeeringscommissarissen en anderen tot de vergaderingen van crisis-organisaties en over het zenden van notulen van alle vergaderingen van crisis-organisaties aan daarvoor aangewezen personen. Tenslotte is bepaald, dat vreemdelingen slechts dan tot de crisis-organisaties mogen worden toegelaten, wanneer zij op 1 Januari 1932 in Nederland gevestigd waren en bleven.
De verdere beschikkingen bevatten de verschillende benoemingen.
Allereerst van de Regeeringscomrnissarissen en van het College van Regeeringscommissarissen. Benoemd zijn:
A. tot regeeringscommissaris:
1e. voor de steunverleening aan de melkveehouderij en de beperking van den rundveestapel: L. Buckman, te 's-Gravenhage;
2e. voor de steunverleening aan de suikerbietenteelt: prof. mr. E. G. J. Gimbrère, te Tilburg;
3e. voor de steunverleening aan de varkenshouderij, de granen, de peulvruchten en de fabrieksaardappelen: ir. S. L. Louwes, te Zwolle;
4e. voor de steunverleening aan de boom- en bloemkweekerij: ir. C. P. H. Moerlands. te Boskoop;
5e. voor de steunverleening aan de griend- en rietcultuur: J. G. van Oord, te Werkendam;
6e. voor de steunverleening aan de bloembollencultuur: mr. M. Slingenberg, te Haarlem;
7e. voor de steunverleening aan de aardappel-, vlas- en cichoreiteelt: ir. G. G. P. Stevens, te 's-Gravenhage;
8e. voor de steunverleening aan de pliiimveeteelt en de garnalendrogerij: ir. J. G. Tukker, te Apeldoorn;
9e. voor de steunverleening aan de groenten- en fruitcultuur: F. V. Valstar, te 's-Gravenhage.
B. Ingesteld is een College van Regeeringscommissarissen waarin is benoemd:
1e. tot lid tevens voorzitter: mr. dr. A. A. van Rhijn, secretaris-generaal van het departement van Economische Zaken, voorzitter van de centrale commissie, bedoeld in artikel 27 van de Landbouw-Crisiswet 1933;
2e. tot lid, tevens onder-voorzitter: mr. J. J. Wintermans, wnd. directeur-generaal van den Landbouw, te 's-Gravenhage;
3e. tot leden: de onder A genoemde Regeeringscomniissarissen.
C. aan het College van Regeeringscommissarissen is als secretaris toegevoegd: mr. D. Koning, tijdelijk ambtenaar bij het Landbouw-Crisis-Bureau van het departement van Economische Zaken, te 's-Gravenhage.
Tuchtrechlspraak. — Eveneens zijn thans benoemd de verschillende tucht-colleges. De samenstelling is als volgt:
Centrale commissie. — Voor het tijdvak van 1 Mei 1934 tot en met 31 December 1935 zijn benoemd:
I. in de centrale commissie voor de crisis-tuchtrechtspraak te 's-Gravenhage:
tot voorzitter: mr. dr. A. Slotemaker, oud vice-president van het gerechtshof te Amsterdam, te Aerdenhout;
tot plaatsvervangend voorzitter: mr. J. L. M. Meckmann, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, te 's-Gravenhage;
tot rechtsgeleerd lid: mr. W. N. J. M. Smit, raadsheer in het gerechtshof te Amsterdam. te Amsterdam:
tot plaatsvervangend rechtsgeleerd lid: mr. dr. A. J. Warren, raadsheer in het gerechtshof te 's-Gravenhage, te 's-Gravenhage;
tot secretaris: mr. F. M. A. Schokking, tijdelijk ambtenaar bij

het Landbouw-Crisis-Bureau van het departement van Economische Zaken, te 's-Gravenhage;
tot leden: H. L. Claus, te Nijmegen; Chr. v. d. Heuvel, te Heemstede; Jan Schilthuis, te 's-Gravenhage; dr. A. J. Swaving, te Voorburg.
II. De commissies voor de crisis-tuchtrechtspraak te Alkmaar, 's-Gravenhage, Utrecht, Goes, Tilburg, Roermond, Arnhem, Zwolle, Assen, Groningen, Leeuwarden.
Commissie van Advies. — Tenslotte zijn nog benoemd de leden van de Commissie van advies, die — gelijk bekend — den minister over administratieve geschillen zal adviseeren.
In deze Commissie zijn benoemd:
Voor het tijdvak van 1 Mei 1934 tot en met 31 Dec. 1935.
A. 1e tot lid, tevens voorzitter: jhr. mr. G. W. van der Does, advocaat en procureur te **'s-Gravenhage;**
2e. tot lid, tevens plaatsvervangend voorzitter: mr. F. J. de Jong, advocaat en procureur te 's-Gravenhage.
3e. tot leden: mr. L. E. Roes. advocaat te' 's-Gravenhage: mr. A. J. N. **M. Struycken,** advocaat en procureur te 's-Gravenhage; J. Biemond te Bleiswijk **(Z.-H.);** Alb. Borst Pz., te Rotterdam; prof. ir. B. v. d. Bura te Wageningen; dr. ir. W. J. Droessen 'te Roermond; ir. R. C Jonkman te Zutphen; ir. C. Koopman te Zierikzee; M. Marra te Morra (Fr.); C. Th. L. Moors te Nieuw Vosmeer (N.-B.).
B. aan de Commissie is als secretaris toegevoegd: mr. F. M. A. Scliokking, tijdelijk ambtenaar bij het Landbouw-Crisis-Bureau van net departement van Oconomische Zaken te 's-Gravenhage. (Ned. Staatscourant)

A. 'S-GRAVENHAGE. — **Belastingverhooging** en **salarisvermindering.** —
Met **30** tegen 9 stemmen (van liberalen, communisten en bij vergissing van den heer Michon, den h.g.s.-er) is het voorstel tot verhooging van het aantal opcenten van **45** tot **65** aanvaard. Tevoren ***was*** de motie-Van Beresteyn, met alleen de stemmen der liberalen vóór, verworpen.
Met 27 tegen **13** stemmen (van s.-d. en communisten) is het voorstel tot verhooging van het electriciteitstarief aanvaard, waarbij het vastrechttarief wordt verhoogd met 15%, terwijl verder o.a. de huur voor één-phase-meters wordt verhoogd met vijf cents per maand.
De raad vereenigde zich, met uitzondering der communisten, met de herziening der salarissen en loonen, waarin is begrepen een tijdelijke korting van het rijkspersoneel, welke met ingang van **1** Januari reeds is ingevoerd in verband met de ophanden zijnde wijziging der pensioenkorting. (Het Vaderland)

B. NEDERLAND. — **Steunverleening** Twente. —
In de Tweede Kamer is door den soc.-democratischen afgevaardigde Kupers geïnterpelleerd over hetgeen de Regeering meende te moeten invoeren aan verlaging van werkverschaffingsloonen en werkloozenondersteuningen. Minister Slotemaker de Bruïne kondigde een sombere begrooting voor **1935** aan. Hij kon geen toezeggingen inzake verbetering der loonen en uitkeeringen doen.
Aan de werkloozenondersteuning voor groote gezinnen zal de regeering hare bijzondere aandacht wijden. (De Nieuwe Eeuw) (Vorig bericht **blz. 1251 B.)**

C. TARWE. — Beperking van uitzaai. —
De Internationale Graan-Conferentie te Rome heeft op 17 April het voorstel van den Amerikaanschen gedelegeerde, Fr. Murphy, tot beperking van den uitzaai in het jaar **1935-'36** met algemeene stemmen goedgekeurd. (Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **958 F.)**

D. **NEDERLAND.** — Wijziging **Winkelsluitingswet.** —
Een ontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet, waarbij verruiming van de verkoopgelegenheid op Zondag wordt toegestaan, is voorloopig van de Kameragenda afgevoerd. Minister Colijn wenscht het niet te verdedigen. Er is nu kans, dat een initiatiefvoorstel van den Vrijheidskonder dr. I. H. J. Vos beitreffende dezelfde aangelegenheid weer aan de orde komt. (De Nieuwe Eeuw) (Vos. ber. **blz. 1204** G.)

E. NEDERLAND. — „Het Folkiore **Genootschap".** —
Te Breda had de oprichtingsvergadering plaats van „Het Folklore Genootschap". Staande de vergadering werden aangewezen als voorzitter Jozef Cornelissen, secretaris van den Dienst voor Geschiedkundige en Folkloristische Onderzoekingen in de provincie Antwerpen; als vice-voorzitter H. J. M. Ebeling, pemeente-archivaris te 's-Hertogenbosch en als archivaris van dit genootschap de bekende schrijver van sagenboeken, J. R. Sinninghe uit Amsterdam. Het secretariaat wordt met **1** Mei gevestigd te Ginneken, Raadhuisstraat **28.**
Het genootschap stelt zich ten doel de studie der folklore in het gansche Nederlandsche taalgebied, dus ook in Vlaanderen en Zuid-Afrika. (N. R. Crt.)

F. PROF. BANSE. — Van zijn functie ontheven. —
De door zijn boeken (als „Wehrwissenschaft" e.d.) berucht geworden professor Banse van de universiteit te Brunswijk, is ontheven van zijn functie van hoogleeraar in de geologie en heeft ook den titel „professor" verloren. In de z.g. „Wehrwissenschaft" heeft hij, volgens Duitsche mededeelingen, nooit college gegeven. (Alg. Handelsblad) (Vor. ber. 1251 **F.)**

G. **DUITSCHLAND.** — **Rijksminister** Von **Neurath's critiek op Fransche nota** aan Engeland. —
De rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Freiherr von Neurath, heeft op 27 April '**34** voor vertegenwoordigers van de Duitsche pers een rede gehouden, waarin hij er zijn bevreemding over uitsprak, dat de Fransche regeering de verhooging van de Duitsche oorlogsbegrooting met ongeveer **220** millioen rijksmark als een bedreiging van den vrede wil brandmarken. Heeft Frankrijk niet zelf zijn uitgaven voor bewapening ondanks de ontwapeningsbesprekingen met sprongen verhoogd, vroeg Von Neurath.
Duitschland is het Verdrag van Versailles tot de Laatste letter nagekomen, zeide de minister verder. Maar van de beloofde tegenprestatie, de algemeene ontwapening, is niets gekomen en het ziet er niet naar uit, dat er in afzienbaren tijd iets van zal komen. Duitschland kan niet eenzijdig ontwapend blijven; er komt slechts één ding in aanmerking en dat is de rechtsgelijkheid van Duitschland. Uitvoerig zette Von Neurath uiteen tot welke concessies Duitschland zich bereid heeft verklaard. Zoo heeft Duitschland o.a. afstand willen doen van alle aanvalswapenen. Wij hebben ons zelfs met de invoering van een contröle vereenigd en hebben alle denkbare waarborgen aangeboden voor het niet-militaire karakter van de politieke organisaties in Duitschland. Wij zijn tot de uiterste grenzen van onze vitale belangen gegaan. Von Neurath ontkende, dat Duitschland zich toelegt op de bewapening met aanvalswapens. Dit is een fabeltje. Onze hand, besloot Von Neurath, blijft ter verzoening uitgestrekt en ik herhaal wat ik reeds vaak gezegd heb: het komt slechts op het besluit van de andere regeeringen aan om deze hand te grijpen. (D. N. B.) **(Var.** ber. **blz. 1264 A.** en **1262** G.)

H. **MUITERIJ** „DE ZEVEN PROVINCIEN". - De zestien officieren veroordeeld. - Zes hunner ongeschikt verklaard. —
De Zeekrijgsraad heeft uitspraak gedaan in de zaken der otficieren van „De Zeven Provinciën". De Krijgsraad veroordeelde:
den luitenent ter zee lste kl. W. F. J. Fels tot 12 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar en zes maanden; den luitenant ter zee 2e kl. E. M. Hornveld tot 6 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar en drie maanden; den luitenant ter zee 2e kl. L. D. de Kroon tot zes maanden gevangenisstraf, eiscli 1 jaar; den luitenant ter zee 2e kl. D. Dekker tot drie maanden gevangenisstraf, eisch 6 maanden; den officier van den M. S. D. 2e kl. de Wilde tot 6 niaanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar; den officier van den M. S. D. 2e kl. C. M. W. van Balkom tot 3 maanden gevangenisstraf, eisch 5 maanden den officier van den M. S. D. 2e kl. G. Smits tot 4 weken gevangenisstraf, eisch 2 maanden; den officier van gezondheid 2e kl. H. C. Bos tot 6 weken gevangenisstraf, eisch 3 maanden: den luitenant ter zee 3e kl. A. E. J. Modderman tot zeven dagen gevangenisstraf. eisch 1 week: den luitenant ter zee 3e kl. O. Ritsema van Eck tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch 1 week; den luitenant ter zee 3e kl. J. A. Agelinck van Rentergem tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch vijf dagen; den luitenant ter zee 3e kl. H. T. Koppen tot 5 dagen gevangenisstraf eisch een week den luitenant ter zee 3e kl. W. J. Reynierse fot vijf dagen gevangenisstraf, eisch vijf dagen; den luitenant ter zee 3e kl. A. N. baron de Vos van Steenwijk tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch

5 dagen; den luitenant ter zee 3e kl. P. Cool tot 7 dagen gevangenisstraf, eisch 1 week en den luitenant ter zee 3e kl. J. G. Stegeman tot 3 dagen gevangenisstraf, eisch 3 dagen.
Bovendien werden de luitenant ter zee lste kl. Fels, de luitenants ter zee 2e kl. Hornsveld en De Kroon, de officieren van den M. S. D. 2e lil. De Wilde en Van Balkom en de officier van gezondheid 2e kl. Bos ongeschikt verklaard om in den militairen stand te blijven.
De Zeekrijgsraad komt in het vonnis tot de volgende overwegingen: wettig en overtuigend bewezen is:
1e. dat artikel 143 van het Militair Wetboek van Strafrecht is overtreden,
2e. ten aanzien van den belclaagde, den luitenant ter zee lste klasse Fels, bovendien dat hij als bevelhebber van eenige wacht een als zoodanig op hem rustende verplichting niet heeft nagekomen.
Ten aanzien van den beklaagde den luitenant ter zee der 2de klasse Hornsveld, bovendien dat hij „behoorende tot eenige wacht of ander militair dan als schildwacht een als zoodanig op hem rustende verplichting niet heeft nagekonien".
De Krijgsraad verwerpt het verweer dat beklaagde Fels zal liiden aan een abnormale geestelijke gesteldheid.
Als verzachtende omstandigheden werden aangenomen de overtuiging der officieren dat zij door zich te onthouden van geweld handelden in den geest der autoriteiten, voorts dat in aanmerking moet worden genomen het feit dat beklaagden door omstandigheden buiten hun schuld eerst 15 minuten na het ontvangen van liet bericht, dat muiterij was uitgebroken over een geladen pistool konden beschikken, voorts het ontbreken van leiding op den avond van 4 Februari, het slechte voorbeeld van den oudsten aan boord aanwezigen zee-officier Fels, verder de onjuiste gedragslijn, aangegeven door den luitenant ter zee Van Boven en ten slotte de meeninn welke de officieren koesterden, dat zij zich aan die gedragslijn moesten onderwerpen.
Voormelde omstandigheden gelden vooral ten aanzien van de luitenants ter zee der 3e klasse en hen, wier werkkring hoofdzakelijk op technisch en ander speciaal gebied ligt.
Hierna volgen de overwegingen ten aanzien van elkeri beklaagde afzonderlijk:
Het beroep van den heer Fels op de bekendheid bij de autoriteiten van zijn onbekwaamheid op grond van zijn conduites wordt aanvaard.
Ten aanzien van den beklaagde den luitenant ter zee der 2de klasse Hornsveld wordt bewezen geacht dat hij „geheel de kluts kwijt was als gevolg van zijn jeugdigen leeftijd, n.l. 23 jaar.
Ten aanzien van beklaagde den luitenant ter zee der 2de klasse De Kroon, wordt bewezen geacht, dat hij zich verscholen heeft achter een gesloten deur, hoewel gewapend met een geladen pistool.
Ten aanzien van den beklaagde, den luitenant ter zee der 2de klasse Dekker, oud 24 jaar, wordt bewezen geacht dat hij niet heeft gehandeld uit vrees, doch wegens zijn on-militaire karakter-eigenschappen.
Ten aanzien van de groep beklaagden Ritsema van Eck, Agelinck van Rentergem, Koppen, Reynierse, Baron de Vos van Steenwijk en Smits, staat vast, dat zij tijdens de vaart een voorstel hebben gedaan voor een gewapenden overval.
Ten aanzien van den luitenant ter zee der 3de klasse Reynierse, wordt gewaardeerd dat hij in strijd met het bevel van den officier aan den wal toch aan boord is gebleven,
Ten aanzien van de luitenants ter zee der 3de klasse Agelinck van Rentergem en Baron de Vos van Steenwijk, wordt overwogen, dat zij den morcelen steun van oudere officieren misten, hoewel zij activiteit toonden.
Ten aanzien van den officier van den M. S. D. der 2de klasse De Wilde, wordt overwogen diens buitengewoon geringe waardeering van de militaire tucht en orde en de waardigheid van den officier door op ergerlijke wijze na te laten, om zich naar de machinekamer te begeven en zijn informeeren bij de deputatie der muiters naar de voedselvoorziening, voorts het aandringen bij den luitenant ter zee Van Boven op inwilliging van den eisch der muiters om geen geweren te doen nemen uit de rekken door de officieren, ten slotte het aandringen bij andere officieren om niet on zichtbare wijze tijdens de vaart wapens te dragen.
Ten aanzien van den beklaagde den officier van den M. S. D. der 23e klasse Smits wordt diens verweer aanvaard.
Ten aanzien van den beklaagde den officier van den M. S. D. der 2de klasse Van Balkom wordt overwogen diens zeer onvoldoende waardeering van de militaire tucht en orde, terwijl hij bovendien volkomen onverscttilligheid heeft getoond.
Ten aanzien van den beklaagde, den officier van gezondheid der 2de klasse Bos, wordt in overweging genomen diens geheel gemis aan militairen geest, terwijl hij zijn medischen dienst bleef uitoefenen onder de muiters, hoewel er geen ernstige zieken waren. (Aneta)

(Vorig bericht blz. 1214 A.)

29 APRIL 1934

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wetsontwerp houdende voorschriften voor houders van uitgegeven schuldbrieven aan toonder. —
De Tweede Kamer nam op 27 April '34 zonder hoofdelijke stemming aan het wetsontwerp houdende voorschriften voor de vergadering van houders van reeds uitgegeven schuldbrieven aan toonder. Dit ontwerp dankt zijn ontstaan aan de noodzaak, dat in de tegenwoordige omstandigheden een vergadering van obligatiehouders in staat moet zijn, om voor alle obligatiehouders bindende besluiten te nemen, b.v. inzake verlaging van rente, opschorting van rentebetaling enz. Thans kunnen enkele crediteuren een dergelijke oplossing tegenhouden, omdat de wet eischt, dat de schuldenaar zich met de obligatiehouders afzonderlijk verstaat.
De nieuwe regeling opent de mogelijkheid, dat een vergadering van obligatiehouders wordt belegd met de bedoeling een algemeen bindend besluit te nemen. Dit kan slechts geschieden met machtiging van de rechtbank. In de beslissende vergadering wordt een meerderheid van drievierden vereischt.
Op voorstel van de vaste Kamercommissie voor privaat- en strafrecht werd het instellen van beroep tegen de machtiging van de rechtbank mogelijk gemaakt. (Het Volk)

E. LAREN. — De uitwijzing. - Interpellatie van den heer Vliegen. —
De Tweede Kamer heeft behandeld de interpellatie van den heer Vliegen inzake de uitleiding van vier Duitschers over de Duitsche grens op Jast van den burgemeester van Laren.
De heer Vliegen zeide o.a. dat men hier niet te maken had met misdadigers, doch met een groep jongelieden van romantische opvatting, die zichzelf zeer belangrijk achtten. Het is echter niet aan te nemen dat deze vier, in tegenstelling met eenige anderen, deelnemers aan het congres, die te Amsterdam vertoefden, zoo gaarne naar Duitschland wilden gaan.
In gevallen als het onderhavige zou spr. toch gaarne de verzekering willen zien gegeven, dat art. 12 wordt toegepast.
Minister Van Schaik antwoorde o.a.: De menschen, waar het hier om gaat, hebben misbruik gemaakt van de gastvrijheid. De Nederlandsche revolutionnairen hebben al vrijheid genoeg en zij hebben daar geen buitenlandsche bij noodig. De betrokkenen — de minister herhaalde het nog eens — hebben althans te Laren geen bezwaar gemaakt tegen hun uitwijzing naar Duitschland, hebben geen verzoek gedaan om naar België te worden gebracht, terwijl den minister evenmin iets bekend is van een beroep op hem.
Verder zeide minister Van Schaik dat elke regeering behoort te weten wat zij voor de orde en politieke rust moet doen. (Nieuwsbl. v. h. Noorden) (1272 A.)

C. **NEDERLAND.** — Gewestelijke Landdag van de Nationaal-Socialistische Beweging te **Amsterdam.** —
In het R.A.1.-gebouw heeft op 28 April '34 de N.S.B. een gewestelijken landdag gehouden. Het R.A.I.-gebouw was geheel gevuld. Volgens de opgave van de leiding waren er 12.000 leden en belangstellendeii aanwezig, waarvan pl.m. 7.000 van buiten Amsterdam: uit Noord- en Zuid-Holland en uit Utrecht.
Ir. Mussert, de leider, werd met het gebruikelijke ceremonieel binnengeleid en met houzee's ontvangen. Hij schreed de geheele zaal door, van het eene einde naar het andere, alvorens zich naar het spreekgestoelte te begeven.
In zijn openingswoord wees hij op den snellen groei van de beweging. Op 14 December 1931 opgericht, vereenigde zij op haar eersten landdag te Utrecht, den 7den Januari 1933 niet meer dan 600 deelnemers. Op den tweeden landdag in dezelfde stad, den 7den October 1933, was het getal reeds geklommen tot 6000, en op dezen eersten gemestelijken landdag, zooals gezegd, tweemaal zooveel.
Volgende spreker was de heer G. van Duyl, die de figuur teekende van Erich Wichniann, als eerste strijder voor een fascistisch Nederland.
Verder vermeldde het programma als sprekers de heeren G. F. Vlekke en C. van Geelkerken, algemeen secretaris.
Na de pauze defileerde de Weerbaarheidsafdeeling voorbij den leider, die op het terras voor het restaurant had plaats genomen, en die, nadat ook nog de heer d'Ansembourg het woord had gevoerd, den avond besloot met een uitvoerige rede over: Onze strijd.
De heer hlussert zeide in zijn rede o.m., dat het regeeringsbesluit volgens hetwelk ambtenaren geen lid meer van de N.S.B. mogen zijn, de beweging weliswaar duizend leden, doch geen duizend nationaal-socialisten heeft gekost.
In Januari en Februari heeft de leiding een stelselmatip onderzoek in de beweging doen instellen.-Het gevolg daarvan is geweest, dat aan 3000 menschen is gezegd dat op hun lidmaatschap niet langer prijs werd gesteld. Door deze vrijwillige aderlating, aldus spr., zijn we gezonder geworden. Thans zijn we aan de 30.000 leden toe.
Weliswaar heeft de S.D.A.P. een nieuw mombakkes voorgedaan, doch dit beteekent voor ons volk niets. 't Is alles schijn, boerenbedrog. Niets is er, vergeleken bij vroeger, veranderd. Wij

bekommeren er ons niet om, dat de S.D.A.P. wil opzitten en pootjes geven. Onze strijd gaat niet tegen het volk, doch om de ziel van ons volk. In liun angst voor de N.S.B. zijn alle politieke partijen een geworden. Die eenheid wordt nu gepresenteerd in den vorm van een nationale regeering. Doch in wezen is er van een eclit nationale regeering geen sprake.
Wij zullen strijden langs legalen weg voor het behoud van de natie. Spr. bracht hulde aan den burgemeester van Amsterdam, die het R.A.I.-gebouw voor deze vergadering had kunnen weigeren, doch zich niet op dien weg had willen begeven.
De komende tien laren, aldus ir. Mussert, zullen beslissend zijn voor het zijn of niet zijn van het nederlandsche volk.
Op voorstel van den leider is dan de koningin een telegram gezonden, waarin 12 000 nationaal-socialisten, in gewestelijken landdag te Amsterdam bijeen, getuigen van hun eerbied en gevoel van verknochtheid en trouw jegens de Vorstin en Haar Huis (Nieuwe Rotterd. Courant) (Vorig bericht blz. 1242 B.)

A. DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium. - Dr. schacht's verklaring.
In de nieuwe door dr. Schacht gehouden rede te Berlijn, heeft hij de bekende verklaringen nog eens gegeven, die Duitschland nopen, tot de houding inzake de transfer. Ook beperkte transfer is niet meer mogelijk. Vooral verlaging der rente zal de positie van Duitschland kunnen verlichten en de vorderingen der schuldeischers op een gezonderen grondslag plaatsen. (Berliner Tageblatt) (Vorig bericht blz. 1263 B.)

B. **NEDERLAND.** — *C. S.* Sixma baron van **Heemstra** benoemd tot **particulier** secretaris van H. M. de Koningin. —
Benoemd tot particulier secretaris van H. M. de Koningin hoogstderzelver kamerheer in buitengewonen dienst C. S. Sixma baron van Heemstra, onder bepaling, dat de infunctietreding zal plaats hebben op een later te bepalen datum.
De nieuwe benoemde particuliere secretaris van H. M. de Koningin, C. S. Sixma baron van Heemstra, is op 27 Nov. 1879 te Leeuwarden geboren. Op 1 Jan. 1913 werd hij benoemd tot ordonnans-officier van H. M. de Koningin.
Baron van Heemstra is bij geen politieke partij aangesloten. (Het Vaderland)

C. SPANJE. — Het **Kabinet-Samper.** —
Ricardo Samper is erin geslaagd een kabinet te vormen. De samenstelling is als volgt:
Minister-president: Ricardo Samper; Buitenlandsche Zaken: Pita Romero; Binnenlandsche Zaken: Salazar Alonso; Oorlog: Hidalgo; Financiën: Marrago; Landbouw: Cirillo Delrio; Handel en industrie: Iranzo; Marine: Rocha; Verkeer: Cid; Onderwijs: Villalodos; Justitie: Cantos Figuerola; Openbare werken: Guerra Delrio; Arbeid: Estadella.
De meerderheid blijft aan de radicale partij. Slechts twee leden van dit kabinet, de ministers van Handel en Nijverheid en van Onderwijs, hebben geen functie bekleed in het laatste kabinet Lerroux.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. blz. 1273 B.)

D. **JOEGO-SLAVIE. — Mijnramp bij** Serajevo. —
In den steenkolenmijn Senitze bij Serajevo heeft een ontploffing plaats gehad, waardoor een deel der mijn is ingestort. Het aantal slachtoffers bedraagt 137.
(Politika, Beograd)

E. ONTWAPENING. — De reis van den Italiaanschen onder-minister Suvich naar Londen. —
Aan het einde der Engelsch-Italiaansche besprekingen te Londen schrijft de diplomatieke medewerker van de „Daily Telegraph" o.a.:
De Britsche ministers zijn het volkomen eens met het argument van Rome, dat geen poging mag worden nagelaten om een anti-Duitsch blok te verhinderen.
De diplomatieke medewerker van de „Daily Herald" schrijft, dat het eenige definitieve resultaat der besprekingen was, dat Suvich is medegedeeld, dat naar de meening van de deskundigen der Britsche regeering Mussolini's plan practisch onuitvoerbaar is.
Be „Figaro" is van meening, dat er geen Engelsch-Italiaansch front tot stand is gekomen en dat thans ook de grootste optimisten aan de totstandkoming van eenigerlei overeenkomst beginnen te twijfelen.
(Daily Telegraph)

30 APRIL 1934

F. NEDERLAND. — De **„Krakatau".** —
Het Hoog Militair Gerechtshof heeft op 27 April '34 conform den eisch van den advocaat-fiscaal de drie officieren, die zich te verantwoorden hadden ter zake van het zinken van den mijnenlegger „Krakatau" op 11 October 1932 in het Oostervaarwater van Soerabaja, vrijgesproken. (Algem. Handelsblad)

G. AMSTERDAM. — Dr. Abrahams en „Trein 8.28".
De oud-wethouder van Amsterdam, dr. Abrahams en mevr. S. Abrahams—v. d. Reyden, hebben den volgenden brief gericht tot het bestuur van de Vereeniging „Trein 8.28":
„Na anipele overweging hebben wij de eer u mede te deelen, dat de gebeurtenissen van den laatsten tijd voor ons een onoverkomelijk beletsel vormen, de Vereeniging voortaan met onze krachten te dienen. Mitsdien zien wij ons genoodzaakt per 1 Mei a.s. den band, die ons aan de Vereeniging bindt, geheel te verbreken.
Het zal u duidelijk zijn, dat wij, die de vereeniging hebben helpen groot maken, niet lichtvaardig tot dit besluit zijn gekomen.
Met de beste wenschen voor de toekomst der vereeniging, hoogachtend (w.g.) Abrahams, S. Abrahams—v. d. Reyden. (Vorig bericht blz. 1266 G.)

H. **NEDERLAND.** — Motor- en **Rijwielreglement - Wijzigingen.** —
Het Kon. Besl. tot wijziging van het Motor- en Rijwielreglement, dat op 25 April '34 is bekend gemaakt, brengt o.m. de volgende wijzigingen:
1. Stoplampen moeten oranjekleurig licht geven;
2. „Snijden" wordt verboden.
3. Inhalen kan op bepaalde smalle weggedeelten verboden worden.
4. Overbodige geluidssignalen worden verboden.
5. Autodeuren moeten voorzichtig geopend worden.
6. Stilstaande auto's weder verlicht.

I. **ITALIE.** — **Italiaansche Kamer** geopend. - **Troonrede van den Koning.** —
De openingsplechtigheid begon met de eedsaflegging door de nieuwe afgevaardigden. Als eerste sprak Mussolini zelf de eedsformule uit, gevolgd door de 400 afgevaardigden.
Daarna sprak koning Victor Emmanuel de troonrede uit. Hij begon met te wijzen op het veranderde staatsbegrip en den veranderden staatsvorm. Ten aanzien van de buitenlandsche politiek zal de geste van de Italiaansche natie bepaald worden door de historische ontwikkeling en de geografische omstandigheden. Italië zal streven naar vreedzame samenwerking met alle volken, in het bijzonder niet de nabuurstaten en de volken, bij welke de toekomstige ontwikkeling van de cultuur van het Avondland berust.
In het kader van de binnenlandsche politiek kondigde de koning o.a. de hervorming van het burgerlijk recht voor 1940 aan. De vermindering van het aantal gewone delicten is vooral te danken aan de opvoeding van het volk door de fascistische partij en door de jeugdorganisatie, liet analfabetisme vermindert voortdurend. Van groot belang is ook de lichamelijke opvoeding.
Ten aanzien van het militaire program verklaarde de koning, dat Italië voor zichzelf en voor geheel Europa een zoo lang mogelijken vredestijd wenscht. De sterkste garantie voor eiken vrede berust echter op de doelmatigheid der strijdkrachten. De regeering zal de weerbaarheid der strijdkrachten zorgvuldig vermeerderen en perfectionneeren. Deze taak wordt vergemakkelijkt door de militaire opleiding der jeugd. Het krijgsmateriaal moet worden aangepast bij de tegenwoordige eischen. Noodig is een absoluut eenvormige leiding, een eenvormig bevel enz. Bij de ter beschikking stelling der noodige middelen zal de regeering rekening houden met de situatie der openbare financiën.
De uitgaven der openbare en particuliere geldmiddelen zijn onverbrekelijk verbonden met het evenwicht van de begrooting. De financieele wereld moet zich uitsluitend steunen op de handhaving van den gouden standaard. Ondanks de moeilijke tijden — zoo besloot de koning — volg ik met groote genoegdoening de stijging van het Italiaansche volk. Deze weg naar boven zal niet worden onderbroken, daar het Italiaansche volk — vereenigd om het wapenschild van mijn Huis en de Romeinsche lictorenbundel — als nooit tevoren een grootsch lot verdiend en verhregen heeft. (Vaz Dias)

K. VOETBAL. — België — Nederland. —
Op 29 April '34 heeft het Nederlandsche Elftal, na een spannenden wedstrijd te Antwerpen, met 4—2

van de Belgen gewonnen. Deze leidden met 1—0, maar de Nederlandsche voorhoede maakte binnen vijf minuten drie doelpunten.
Door deze 4—2 nederlaag heeft België zich dan toch nog in de wedstrijdenreeks voor het wereldkampioenschap geplaatst, want haar doelgemiddelde is een fractie beter dan dat van Ierland. (Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. 1246 A.)

A. H. K. H. PRINSES JULIANA 25 JAAR. —
Op 30 April '34 is Prinses Juliana 25 jaar geworden. Het was de oorspronkelijke bedoeling, den dag, waarop de Prinses dit kroonjaar had voleindigd, tot een nationalen feestdag te doen worden. Allerwege maakte men zich reeds op, om den 30sten April tot een dag van volksvreugde te maken. Door het overlijden van koningin Emma werden alle plannen verstoord.

H. K. H. Prinses Juliana.

1 MEI 1934

***B. OOSTENRIJK.* — Nieuwe grondwet van kracht geworden. - Nog voor de bijeenkomst van het parlement.**
De nieuwe bonds-grondwet van Oostenrijk wordt op 30 April '34 als de 239ste verordening van de regeering in het Staatsblad gepubliceerd.
De grondwet begint met de wnorden:
„In den naam van God, den Almachtige, van Wien alle recht uitgaat, krijgt het Oostenrijksche volk voor ziin christeliiken bondsstaat op vasten grondslag deze grondwei.
De nieuwe grondwet, welke bestaat uit 182 artikelen, wordt door de regeerrng op grond van de machtigingswet van 24 Juli 1917 uitgevaardied.
De verordening, waarmede de grondwet van kracht wordt, bestaat slechts uit één zin:
„De bepalingen van de, in de bijlage gepubliceerde grondwetsoorkonde, vormen de grondwet van den bondsstaat.
get. Dollfuss, Fey, enz.
Hiermede vervalt in de nieuwe grondwet liet woord „Republiek".
De nieuwe bondsgrondwet is dus nog voor de bijeenkomst van het parlement, welke 1 Mei plaats heeft, van kracht geworden.
De nationale raad en de bondsraad zijn slechts bijeengeroepen om de daad van de regeering goed te keuren.
De nieuwe Oostenrijksche Bondsgrondwet berust op de volgende beginselen:
Er zullen vier adviseereiide raden worden ingesteld.
1. De staatsraad, die 40 tot 50 leden telt, welke 'door den Bondspresident voor den tijd van 10 jaar worden benoemd.
2. De bonds-cultuur-raad, welke 30 tot 40 leden telt.
De leden worden afgevaardigd door de kerkgenootschappen, het onderwijs, de kunst en de wetenschap.
3. De economische bondsraad welke bestaat uit 70 tot 80 leden, afgevaardigd door de e'conomische beroepsstanden.
4. De landen-raad, die uit twee afgevaardigden van elk land en uit de stad Weenen bestaat.
Uit de leden van deze vier adviseerende lichamen wordt de Bondsdag die beslissingen neemt, samengesteld.
Het recht van initiatief liet uitsluitend bij de regeering.
Indien de regeering een wet wil afkondigen, wordt het ontwerp aan de vier adviseerende lichamen voorgelegd.
De Bondsdag kan een voorstel slechts aannemen of verwerpen.
Een uitzondering vormt alleen de begrooting, welke niet eerst aan de vier raden zal worden voorgelegd, doch onmiddellijk naar den Bondsdag zal gaan.
Hier kan de begrooting gewijzigd worden en ten slotte door een besluit van kracht worden.
Een volksstemming kan slechts in twee gevallen plaats hebben:
1e. Indien de bondsregeering besluit een door den bondsdag verworpen wetsontwerp aan een referendum te onderwerpen.
2e. Indien de bondsregeering besluit een bepaald probleem aan het volk voor te leggen ter grondwettelijke beslissing.
De bondspresident blijft bestaan; hij benoemt de regeeringen en ontslaat ze
De nieuwe grondwet houdt verder vast aan het karakter van een bondsstaat voor Oostenrijk.
Dit konit tot uiting in de inrichting van den landenraad en nog meer in het feit, dat elk land ook in de toekomst zijn eigen landdag zal hebben.
Deze landdagen zullen volgens het systeem van de beroepsstanden opgebouwd zijn.
De gemeente-regeeringen worden op gelijke wijze opgebouwd.
Volgens tie nieuwe regeling zal het mogelijk zijn, dat gemeentelijke bonden tot een bepaald doel worden opgericht.
De bondsregeering krijgt het recht in bepaalde gevallen eenvoudige wetten uit te vaardigen.
De bondspresident kan in geval van nood een deel van de grondwet wijzigen.
Ter vereenvoudiging van de wetgeving voor de autoriteiten dient een gerechtshof, dat in de plaats treedt van liet „Verwaltungs- und Verfassungs-gerichtshof". (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1226 G.)

C. RUBBERRESTRICTIE. - Wettelijke bekrachtiging gevraagd. —
De onderhandelingen over de rubberrestrictie te Londen zijn nu geëindigd en algeheele overeenstemming is bereikt.
De formeele overeenkomst, welke de voorwaarden en bepalingen van het restrictie-olan behelst, werd op 28 April 1934 door daartoe aangewezen vertegenwoordigers 'van rubberproducenten ten kantore van de Rubber Growers Association te Londen geteekend. De overeenkomst is aan de verschillende regeeringen aangeboden, met het verzoek de daarin vervatte bepalingen door wettelijke maatregelen te bekrachtigen.
Hieronder volgt een korte samenvatting van tiet plan:
Het doel van het plan wordt in den aanhef van het „agreement" als volgt uiteengezet:
„Het is noodzakelijk en raadzaam gebleken stappen te doen tot regeling van de oroductie en exoort van rubber van de produceerende landen,' met het doel om de bestaande wereldvoorraden tot een normaal peil te doen dalen het aanbod stelselmatig aan de vraag te doen aanpassen en 'een redelijken oriis te handhaven, die loonend zal zijn voor goede producenten."
Hei plan heeft een veelomvattende werkingssfeer 'en zal in de volgende gebieden worden toegepast: Malaya, Nederl.-Indië, Ceylon, Indië (incl. Burma), Fransch Indo-China. Britsch Noord-Borneo, Serawak en Siam."
Er is dus geen gebied, waar georganiseerde rubberondernemingen dan wel bevolkingsaanplantingen voorkomen, dat van de werking van het Plan is uitgesloten.
Basisquota's. — Met het doel om van tijd tot tijd de hoeveelheid vast te stellen, die uit elk dezer gebieden geëxporteerd mag worden, zijn de volgende basisquota's bepaald:

	1934 ton	1935 ton	1936 ton	1937 ton	1938 ton
Malaya	504.000	538.000	569.000	589.000	602.000
Nederl.-Indië	352.000	400.000	443.000	467.000	485.000
Ceylon	77.500	79.000	80.000	81.000	82.500
Indië	6.850	8.250	9.000	9.000	9.250
Burma	5.150	6.750	8.000	9.000	9.250
Br. Noord-Borneo	12.000	13.000	14.000	15.500	16.500
Serawak	24.000	28.000	30.000	31.500	32.000
Siam	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000

Aangezisn de tegenwoordige productiecapaciteit reeds grooter is dan noodzakelijk is om aan de waarschijnlijke Vraag in de eerstkomende jaren te voldoen, is het verboden rubber aan te planten, behalve voor proefnemingen, en dan slechts tot een omvang die gelijk is aan ¼% van het totaal beplante oppervlak van ieder gebied.
Om een abnormale opeenhooping van voorraden te voorkomen bepaalt de overeenkomst, dat de producenten zoowel als de handelaren verplicht zullen worden hun voorraden te houden binnen de grens vaii een normaal percentage van hun omzet.
Een internationaal comité zal worden aangewezen, liet „International Rubber Regulation Committee", samengesteld uit delegaties, die benoemd zijn door de respectieve regeeringen van de genoemde gebiedsdeelen. Iedere delegatie zal één stem hebben voor iedere 1000 ton van de quota van het gebied dat zij vertegenwoordigt.
Tijdsduur. — Het plan is van kracht voor een minimum tijdsduur, aanvatigende 1 Juni 1934 en eindigende 31 Dec. 1935. Vóór den laatsten datum zal het „International Rubber Regulation Committee" den regeeringen aanbevelen de restrictie al dan niet te verlengen. (De Ned. Financier)
(Zie rubriek: Rubber)

A. CYRIEL **VERSCHAEVE.** — Zestig jaar. —
Op 30 April '34 werd de Vlaamsche priester-dichter Cyriel Verschaeve, pastoor te Alveringhem, 60 jaar. Het eerste werk van Cyriel Verschaeve verscheen onder het pseudoniem I. Oorda, een bundel ,,Uren bewondering voor groote kunstwerken" genoemd, waarin hij over Vondel, Michel Angelo, Beethoven, Bach, Rome enz. schreef. Groote of ietwat minder groote figuren uit Bijbel of Vaderlandsche geschiedenis koos hij bij voorkeur tot onderwerp: Jacob van Artevelde, Philips van Artevelde, Judas, Madelena en vele anderen.. (Red. K.H.A.)

B. **KAREL** SMULDERS OVERLEDEN. —
De bekende Zuid-Limburgsche musicus, Karel Smulders, is op 27 April overleden.
Karel Smulders, geboren te Maastricht op 8 Mei 1863, genoot zijn opleiding aan het Luiksche conservatorium. Hier verwierf hij in 1886 zijn gouden medaille voor piano. Ofschoon hij, ook tijdens den oorlog in Nederland nog wel als pianist optrad. richtte zijn geest zich sterker naar scheppend werk. Met het assimilatievermogen zijn gewestgenooten eigen wist hij geheel op te gaan in de Fransche en zelfs in de Waalsche sfeer. Zoowel zijn coniposities als zijn literair werk bevatten typisch Waalsche elementen.
Vooral als coniponist trok Smulders de aandacht. Voor den oorlog waren zijn werken reeds internationaal bekend en zijn ze ook al te Amsterdam, onder Mengelberg, uitgevoerd. (Red. K. H. A.)

C. PMILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid **aanvaard.** —
De wetgevende vergadering der Philippijnen heeft zich uitgesproken voor aanvaarding van de reeds door het Amerikaansche Congres aangenomen wet, welke de Phiiippijnen over tien à twaalf jaar hui: onafhankelijkheid verleent. (N. Y. Rerald, Parijs)
(Vorig **bericht blz. 1003** C.)

D. UITVINDING. — Klok met **atmospherische** drijfkracht. —
Een Zwitsersch ingenieur, de heer M. J. L. Reutter, is de uitvinder van de ,,ademende" klok. Totdat men zich de werking van het uurwerk heeft laten uitleggen, is deze klok voor ieder, die haar bekijkt, een raadsel.
De klok behoeft niet te worden opgewonden. Dit geschiedt n.l., hoewel het ongeloofelijk klinkt, door de atmosfeer.
De onderdeelen voor de werking zijn zeer eenvoudig. Zij bestaan uit een U-vormig reageerbuisje, gedeeltelijk met kwik en gedeeltelijk met vochtige lucht gevuld. Een kant van het buisje is geisoleerd, opdat het onveranderlijk dezelfde temperatuur behoudt, de andere is juist aan de veranderingen in de atmospheer blootgesteld. Deze veranderingen nu geven het buisje de slingerende beweging, die de klok doet loopen. Zoo lang er temperatuurveranderingen zijn zoo lang kan de klok blijven loopen. Eén graad oploopcn of zakken van de temperatuur heeft reeds ten gevolge dat het uurwerk 120 uur loopt. (Vaz Dias)

E. **FRANKRIJK.** — Tusschentijdsche **verkiezingen.** —
In Frankrijk zijn op 29 April twee tusschentijdsche verkiezingen voor de kamer gehouden. In Parijs werd met groote meerderheid de candidaat der republikeinsche unie Cousin gekozen.
Veel feller was de strijd in Mantes — in het departement Seine et Oise — waar afgevaardigde Bergery, die vroeger lid was van de radicaal socialistische partij en die na de gebeurtenissen van Februari de leiding op zich heeft genomen van het anti-fascistische front, vrijwillig zijn mandaat ter beschikking had gesteld, teneinde door nieuwe verkiezingen te doen uitmaken in welke richting de wil der kiezers ging. In verband hiermede hechtte men in geheel Frankrijk groote beteekenis aan deze verkiezing. De kansen van Bergery waren gedaald, toen de secretaris generaal van de radicaal socialistische partij In de ,,Ere Nouvelle" den strijd tegen zijn voormaligen partijgenoot aanbond, waarvan diens tegencandidaat, van de Union Nationale, Sarret profijt trok. Sarret werd gekozen met slechts een zeer geringe meerderheid. Hij behaalde n.l. 8.788 stemmen tegenover Bergery 8.489. De opkomst der kiezers was buitengewoon groot. Van de 19.589 stemgerechtigden brachten n.l. 17.561 hun stem uit. (Le Journal) **(534 G.)**

F. **OOSTENRIJK.** — Grondwet door bondsraad aangenomen. —
Nadat de Oostenrijksche Nationale Raad de grondwet in eerste, tweede en derde lezing had aangenomen (met de 80 stemmen van de christelijk-socialen, de Heimwehrleden en van de twee leden van den landbond, terwijl alleen de Groot-Duitschers tegenstemden), kwam de bondsraad bijeen ter bespreking van deze wet en de eveneens door den Nationalen Raad goedgekeurde noodverordeningen. Kanselier Dollfuss woonde de zitting bij.
Na een slotwoord van den rapporteur werden de besluiten van den Nationalen Raad ook door den Bondsraad goedgekeurd, (Wiener Freie Presse) **(1278 B.)**

G. **1 MEI-VIERING.** —
Duitschland. — Rijkskanselier Hitler en minister Göbbels hebben op 1 Mei groote redevoeringen gehouden. De nationale omwenteling van het laatste jaar werd verheerlijkt. Groote manifestaties, ook van de jeugd hebben plaats gehad.
Frankrijk. — Afgezien van eenige botsingen is de 1 Mei-dag vrij rustig verloopen.
Spanje. — De staking was algemeen.
Oostenrijk. — Te Weenen werden groote betoogingen voor de regeering Dollfuss gehouden.
België. — De 1 Mei-dag heeft een kalm verloop gehad.
Rusland. — Groote parade's zijn op 1 Mei gehouden. Moskou was geillumineerd en vol vlaggen.
Nederland. — Een 20-25.000 tal menschen waren in het Amsterdamsche stadion bijeen voor de viering van het 1 Mei-feest.
Japan. — Vele arbeiders hebben op den eersten Mei gedemonstreerd. Te Tokio trokken twee stoeten door de stad, een van den linker- en een van den rechtervleugel der socialistische partij. (Vaz Dias)

H. **KUNSTMEST** UIT KOFFIE. —
De Braziliaansche kranten maken melding van een procedé om uit koffie kunstmest te vervaardigen, welke gebruikt kan worden bij den verbouw van suikerriet, katoen, granen, vruchten en ook van koffie.
Te Osasco zal de eerste fabriek ter vervaardiging van deze kunstmest verrijzen. De hoeveelheden koffie, welke op deze wijze aan de markt onttrokken worden, zullen, naar men hoopt, het verbranden van koffie voor een deel overbodig maken.
(Praça de Santos)

I. **OOSTENRIJK.** - Prins **Starhemberg** vice-kanselier.
Bondspresident Miklas heeft op 1 Mei op voorstel van bondskanselier Doilfuss, vice-kanselier Fey op diens verzoek van zijn ambt ontheven en in zijn plaats benoemd den bondsleider der Heimwehren, Starhemberg.
Verder is Fey benoemd tot bondsminister; hij heeft de leiding van het openbare veiligheidswezen gekregen. Staatssecretaris Karwinsky is tot assistent van kanselier en vice-kanselier benoemd (Reichspost)
(Vor. ber. en photo **1232 A.)**

K. NATUURKUNDE. — **Metastabiliteit** der stof door Dispersie. —
In de afdeeling „Natuurkunde" der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, die op 28 April in het Trippenhuis te Amsterdam bijeenkwam, deed prof. dr. Ernst Cohen, mede namens mevr. dr. W. A. T.

Cohen-De Meester eene mededeeling over ,,De Metastabiliteit der stof als gevolg van dispersie".
De onderzoekingen, welke spreker in de laatste jaren met de doctoren Goethart, Simonis, Irving en Thönessen over dit onderwerp heeft gedaan, hadden, in overeenstemming met de voorspellingen der thermodynamica, geleerd, dat de energie-inhoud van stoffen toeneemt, indien men ze in fiinverdeelden toestand brengt. Dit heeft ten gevolge, dat vele harer physische constanten eene verandering ondergaan, welke in sommige gevallen zeer belangrijk kan zijn (b.v. 22%). Hiermede moet natuurlijk rekening worden gehouden. Naar aanleiding van die onderzoekingen was door Tarnmann de vraag gesteld, in hoeverre naast de dispersie de z.g. ,,Kaltbearbeitung" der stof. fen een rol speelde. Spreker schetste de onderzoekingen, die hij in samenwerking met mevr. Cohen-De Meester heeft uitgevoerd, ten einde deze vraag te beantwoorden.
Het resultaat is, dat eene rol der ,,Kaltbearbeitung" niet kon worden aangetoond, zoodat moet worden geconcludeerd, dat de bedoelde toeneming van den energie-inhoud der stof inderdaad aan de toeneming van den graad van dispersie moet worden toegeschreven. (Kon. Acad. v. Wetenschappen) (100 G.)

A. **DUITSCHLAND.** — **Göring** treedt af als **Pruisisch** Minister van Binnenlandsche **Zaken - Nieuw Rijks**departement v. Wetenschappen, Opvoeding en **volks**onderwijs. —
Göring is afgetreden als minister van Binnenlandsche Zaken in Pruisen. Dr. Frick, de rijksrninister van Binnenlandsche Zaken, krijgt het Pruisische departement er bij. Göring blijft Pruisisch minister-president. Er is een nieuw Duitsch rijksdepartement van wetenschappen, opvoeding en volksonderwijs ingesteld, aan het hoofd waarvan de Pruisische minister Rust is geplaatst, die eveneens zijn departement in het Pruisische kabinet behoudt. (Berl. Tageblatt)
(Vor. ber. Göring 771 H.)

B. ROEMENIE. — Petroleum-Industrie. —
De petroleumproductie van 1933 wordt geschat op 7.345.000 t. en is hiermede stabiel gebleven. Sedert 1928 is de productie toegenomen met 72%, de uitvoer met 170%. De waarde van den uitvoer in de eerste 9 maanden van 1933 bedroeg 5.840.476.000 lei.
(Mon. du Pétr. Roum.) (Vorig bericht blz. **263 G.**)

C. **DUITSCHLAND.** — Oostgrens-politiek. —
De Russische minister van Buitenlandsche Zaken, Litwinov, heeft de onderteekening van een Duitsch-Russisch pact afhankelijk gemaakt daarvan dat de onafhankelijkheid van de Oostzeestaten. die vroeger tot het Russische Rijk behoorden, gegarandeerd moest worden.
De Duitsche regeering heeft tegenover dit voorstel het standpunt ingenomen, dat het Russische voorstel elken grondslag van reëele politiek ontbeert. Er is immers geen sprake van dat de veiligheid van de Oostzeestaten wordt bedreigd door een van beide contrahenten.
Van bedreiging der Oostzeestaten door een derde mogendheid is ook geen sprake. De Duitsche regeering ziet dus niet in waarom Duitschland en Rusland de rol zouden moeten vervullen van beschermers.
(Völkischer Beobachter)

D. **BELGIE.** — Vereenvoudigde **spelling.** —
In een hoofdartikel over de quaestie van de vereenvoudigde spelling, komt de Brusselsche ,,Standaard" tot de volgende slotsom:
,,Nu de quaestie toch voor een onmiddellijke oplossing is opgeworpen, en wijl toch algemeen de noodzakelijkheid van de eenheid van spelling zal worden aanvaard, zien we niet in, waarom er nog tot in den treure getalmd en gediscussieerd zou moeten worden. Ook ten opzichte van de eenheid van schrijfwijze van onze taal in de dagbladpers van Nederland en België is er eenig belang gemoeid met een goed en spoedig besluit. Dit neemt niet weg, dat de eischen der redelijkheid en van het gezond verstand kunnen worden in acht genomen bij het voorbereiden dezer spellingsconventie tusschen Nederland en België. En dat er inderdaad, wanneer een besluit is genomen, met nut een overgangstijdperk kan worden voorzien, zooals de vertegenwoordigers van het Vlaamsche boekwezen vragen.
Men vermijde vooral: een vervelende, nuttelooze, ijdele spellingsoorlog." (De Standaard, Brussel)

E. **FRANKFRIJK.** — Grondwetsherziening. —
De grondwetscomniissie van de Kamer heeft op 27 April 1934 met 21 tegen 3 stemmen een voorstel aangenomen, volgens hetwelk in de toekomst de Kamer door den president der republiek kan worden ontbonden, zonder dat de toestemming van den Senaat hiervoor noodig is.
In parlementaire kringen acht men het noodzakelijk, dat thans de Nationale Vergadering te Versailles bijeen komt om de noodzakelijke grondwetsherziening aan te nemen. Kamer en Senaat moeten het eerst over het aangenomen voorstel eens worden, waarna de Nationale Vergadering de grondwetsherziening kan afkondigen. (Ned. Tel.-Agentsch. Reuter)

F. **ONDERWIJS.** — Leerfilm-Congres te Rome - **Inleiding D. van Staveren.** —
Op verzoek der leiding van het te Rome bijeengekomen congres voor de leerfilm heeft de Nederlandsche vertegenwoordiger, de heer D. van Staveren, buiten het oorspronkelijke programma om een inleiding over het keuren van films voor de jeugd gehouden. Spr. verdedigde daarbij de volgende stellingen:
le. Het congres spreekt als zijn oordeel uit, dat de Staat den plicht heeft een filmkeuring voor kinderen uit te oefenen.
2e. Deze filmkeuring moet worden gelegd in handen van personen van erkende paedagogische autoriteit,
3e. Het congres acht een diep-indringend psychologisch onderzoek naar de werking der speelfilms op de kinderziel ten zeerste noodzakelijk en verzoekt het Int. Instituut een zoodanig onderzoek door bekwame psychologen te doen instellen.
4e. Het congres noodigt het Int. Instituut uit, het initiatief te nemen tot de bevordering van een zoo groot mogelijke eenheid ten aanzien van de leeftijdsgrenzen en de toetsingsnormen (met inachtneming van nationale opvattingen) voor de filmkeuring voor kinderen. (Het Vaderland)

G. NEDERLAND. — Vereeniging ,,Het warmbloed**paard".** —
Te Groningen is op 24 April '34 de jaarlijksche vergadering gehouden van de Vereeniging ,,Het Warmbloedpaard", onder voorzitterschap van den heer R. A. Mansingh te Stadskanaal. Wij ontleenen hieraan het volgende:
In 1932 heeft de vereeniging een uitgebreide actie ontwikkeld inzake den invoer van paarden. De hooge tariefmuren die ons land omringden, maakten den uitvoer van Nederl. paarden onmogelijk, immers Duitschland stelde RM. 500 als invoerrecht op een warmbloedpaard. Dit is een invoerrecht, dat gelijk staat met een weigering van invoer. Daar staat tegenover dat de Duitsche paarden, of welke ook, vrijwel gratis over onze grens kunnen komen.
Dit had tot gevolg, dat in 1930 en 1931 11.000 zgn. pony's werden ingevoerd en resp. 22.000 en 17.000 zgn. slachtpaarden. Onder die pony's kwamen groote dieren voor en onder de slachtpaarden een zeer groot percentage, dat als werkpaard uitstekend dienst kon doen en ook deed. Bij ons overcompleet en daardoor totale ineenstorting van de prijzen werden dus nog paarden ingevoerd tegen prijzen waarvoor die hier niet gefokt kunnen worden. (Nieuwsb. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. **251 A.**)

2 MEI 1934

A. NEDERLAND. — Uitvoer van Tuinbouwproducten. Volgens de maandstatistiek van den in-, uit- en doorvoer, bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek, bedroeg de waarde van onzen export in de eerste drie maanden van 1934 vergeleken met de eerste drie maanden van 1933:

	1933	1934
Witte kool en savoye kool	f 280.000	f 784.000
Roode kool	254.000	582.000
Sla	386.000	204.000
Uien en sjalotten	1.287.000	1.394.000
Peen	86.000	181.000
Spruitkool	151.000	269.009
Schorseneeren	178.000	188.000
Pootaardappelen	370.000	1.327.000
Kleiaardappelen	415.000	598.000
Bloembollen en planten	1.051.000	1.339.000
Bloemen	1.239.000	1.432.000
Totaal tuinbouwproducten	f 5.697.000	f 8.298.000

De uitvoercijfers onzer tuinbouwproducten vertoonen dus eenige verbetering. (Centraal Bureau v. d. Stat.)
(Vor. ber. Omzet 804 D.; Export 474 E.)

B. ALCOHOL UIT SUIKERBIETEN. —
In de najaarsvergadering van de Vereeniging tot ontwikkeling van den landbouw in Hollands Noorderkwartier is op voorstel van den heer J. B. Visser te Santpoort een commissie ingesteld, die tot taak kreeg een rapport uit te brengen over de bereiding van alcohol uit suikerbieten. Deze commissie bestond uit de heeren P. Burman, Schermer, P. J. Wayboer, Anna Paulowna, J. B. Kistemaker te Kolhorn, J. B. S. Visser, Santpoort en Ir. G. Lienesch, Schagen.
In de te Alkmaar gehouden vergadering heeft Ir. Lienesch dit rapport uitgebracht en komt o.m. tot de volgende conclusies:
Verwerking van bieten uit alcohol is praktisch zeer goed uitvoerbaar, evenals verwerking van melasse op alcohol. Vermenging van den zoo te winnen alcohol met benzine geeft een motorbrandstof, die weinig duurder komt in den verkoop dan de tegenwoordige zuivere benzine. Tengevolge van deze menging zullen de inkomsten uit de benzinebelasting naar evenredigheid verminderen.
Bij een menging van 28 deelen alcohol met 72 deelen benzine wordt de mogelijkheid geschapen om 40.000 H.A. meer met bieten te betelen dan nu het geval is. De kosten van bietenteelt voor verwerking van den zuiveren alcohol kunnen bij invoering van een menggebod voor alcohol in benzine gedekt worden door de verkoopmogelijkheden, die het mengproduct biedt.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

C. JAPAN. — Monroe-leer voor China - Verklaring der Vereenigde Staten - Japansche bevrediging - Engeland-afwachtende houding. —
De tekst van de door den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, aan Tokio gezonden mededeeling, luidt als volgt:
Ver. Staten. — De jongste aanduidingen nopens de houding der Japansche regeering met betrekking tot de belangen van Japan en van andere landen in China en met betrekking tot China-zelf, maken het noodzakelijk, dat de Amerikaansche regeering de opvatting der Vereenigde Staten nog eens onderstreept.
De betrekkingen tusschen de Vereenigde Staten en China worden, evenals de betrekkingen van Japan en de andere landen met China beheerscht door de algemeen aanvaarde beginselen van het volkenrecht en door de bepalingen van de verdragen, waarbij de Ver. Staten partij zijn.
De Vereenigde Staten hebben bovendien met betrekking tot China nog zekere bepaalde rechten en verplichtingen en zijn met China of Japan of met beide, benevens met zekere andere landen gebonden door multi-laterale verdragen, die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen in het Verre Oosten. Bedoelde verdragen zijn alleen te wijzigen of te beëindigen door de methoden, waarover de verdragspartijen het eens zijn geworden.
De Amerikaansche regeering streeft er ten aanzien van de internationale betrekkingen der V. S. naar, behoorlijk rekening te houden met de rechten van andere landen, en zij verwacht van de zijde der andere regeeringen, dat zij behoorlijk rekening zullen houden met de rechten, verplichtingen en belangen der Vereenigde Staten.
Japan. — Op het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken werd te kennen gegeven, dat de verklaring van den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, waaruit valt op te maken, dat de Ver. Staten niet voornemens zijn Japan te raadplegen indien zij steun willen verleenen aan China, welke geen schending der verdragen behelst, door de Japansche regeering als ,,volkomen bevredigend" wordt beschouwd.
Engeland. — Di: Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in het Lagerhuis in het kort gezegd wat Engeland aan Japan heeft doen weten inzake de geruchtmakende verkondiging van Japans politiek ten opzichte van China en wat de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, daarop heeft geantwoord, n.l. dat Japan zich aan het negenmogendhedenverdrag zal blijven onderwerpen. De Britsche regeering laat de zaak zooals zij thans staat, rusten. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 1269 D.)

D. NON-AGRESSIE PACT. — Amerikaansche Staten. De vertegenwoordigers van twaalf Amerikaansche staten hebben op 27 April een anti-oorlogspact onderteekend, dat een aanvulling is van het in October 1933 door Argentinië, Brazilië, Chili, Paraguay, Mexico en Uruguay onderteekende verdrag. De staten, die het nieuwe pact thans hebben onderteekend zijn de Vereenigde Staten, Bolivia, Cuba, Equador, San Salvador, Guatemala, Venezuela, Panama, Nicaragua, Honduras, Costa Rica en Haiti. Het initiatief tot de onderhandelingen ging uit van den Argentijnschen Minister van Buitenlandsche Zaken. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 1007 E.)

E. **DUITSCHLAND.** — Evangelische **Kerkenbond** - Dr. **Jäger** rechtskundig bestuurder. —
Rijksbisschop Müller heeft de bevoegdheden van Dr. Jager, het rechtskundig lid van het geestelijk Ministerie, dat in zich de opperste leiding van de Evangelische kerk in Duitschland concentreert, uitgebreid en hem den officieelen titel van „Rechtswalter' (rechtskundig bestuurder) gegeven. In een uitvoerig vraaggesprek met een vertegenwoordiger van het Duitsche persbureau heeft Dr. Jager een uiteenzetting van zijn taak en de grenzen van zijn functie gegeven.
Het zuiver-geestelijk toezicht ligt in handen van den rijksbisschop, die daarbij gesteund wordt door zijn „vikaar" — de organisatorische, meer uitwendige opbouw ligt in handen van Dr. Jager. ,,Ik ben jurist" merkte Dr. Jager op. ,,Over dogma's en leerverschillen heb ik niet te beslissen. Ik heb slechts te zorgen, dat een sterk raam gespannen wordt, waarin het geestelijk leven zich met al zijn differenties als een organisme, zonder wrijving en storing kan ontplooien."
De zelfstandigheid der afzonderlijke kerkgroepen wat betreft eeredienst en belijdenis blijft gehandhaafd; alleen in het bestuur en de kerkelijke wetgeving moet absolute eenheid heerschen. Het Leidersbeginsel blijft gehandhaafd. (Algemeen Handelsblad)

F. OOSTENRIJK. — **De** nieuwe Grondwet. —
Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. het volgende:
De aanduiding als christelijk Duitsche staat sluit implicite de niet-christelijke en niet-Duitsche burgers

uit van de bevoegdheid van het bekleeden van openbare ambten, voor zoover zij niet tot kerkgenootschappen behooren. Niettemin zegt de grondwet op een andere plaats uitdrukkelijk, dat principieel elke burger, zonder onderscheid des geloofs of nationaliteit, tot alle beambten benoembaar is. Men zal zich wel niet vergissen, wanneer men daarin een formaliteit ziet. De facto zal geschieden wat reeds sinds enkele maanden duidelijk merkbaar is, haast nog duidelijker dan in het Oostenrijk van voor den oorlog: niet-katholieke burgers krijgen geen plaats in staat- of legerbetrekkingen en worden snel uit alle civiele beroepen verwijderd, wat vooral voor de Joden, doch in geringere mate ook voor de Protestantsche burgers geldt. Theoretisch hebben zij volkomen gelijke rechten, practisch wordt echter van deze gelijke rechten niet alleen geen gebruik gemaakt, maar in tegendeel wordt er geen aanleiding verzuimd om deze staatsburgers op een afstand te houden.
(N. Rott. Crt.) (V. b. Grondwet 1278 B. en 1279 F.)

A. HAARKLEURMIDDEL. — Doodelijke vergiftiging. Paraphenyleendiamine wordt gebruikt voor het kleuren van bont en het zwart verven van haren. Zelf. is het eigenlijk geen kleurstof, maar wordt door oxydantia, waarvoor meestal waterstofperoxyds wordt gebruikt, veranderd in kleurstoffen, wier samenstelling ten deele nog onbekend is en die zoowel plaatselijke als algemeene verschijnselen te voorschijn kunnen roepen. Van doodelijke vergiftiging was tot dusverre echter geen melding gemaakt.
Thans evenwel bevat The Lancet van 10 Maart j.l. een dergelijk geval. Het heeft betrekking op een meisje van 21 jaar, dat gedurende 5 jaar in een kapperszaak als haarkleurster werkzaam was. Zij gebruikte paraphenyleendiamine en droeg tijdens de behandeling met deze kleurstof gummi handschoenen. De daaropvolgende wassching van het haar geschiedde evenwel zonder handschoenen, waarna de kleurstof, die daarbij op haar handen kwam, met waterstofperoxyde werd verwijderd.
Het meisje werd ziek en de diagnose werd gesteld op een leveraandoening, die ten slotte met den dood eindigde. Huidaandoeningen ontbraken. De gevolgen zouden waarschijnlijk niet minder ernstig zijn geweest, indien in plaats van $H_2 O_2$ natriumthiosulfaat was gebruikt.
Alvorens iemand dan ook aan de gevaren van haarverven door middel van paraphenyleendiamins wordt blootgesteld, moet bij hem of haar de proef van Sabourraud-Mousseau worden verricht: na reiniging met alcohol wordt de huid op een kleine plek achter het oor ingewreven met kleurstof en oxydans en na drogen met collodium bedekt. Bij gevoeligheid voor de kleurstof ziet men dan na 24 uur een lichte reactie. (The Lancet)

B. **BRAZILIE.** — Budget. —
Het budget voor 1934-'35 vermeldt totale inkomsten ad 2010 millioen milreis en uitgaven ad 2264 millioen milreis. (Jornal do Commercio)

C. RUSLAND. — **Marxisme.** - Niet voor **kinderen.** —
Volgens een door de Russische onderwijs-autoriteiten uitgevaardigd decreet zullen de leerstellingen van Marx en Lenin voortaan niet meer onderwezen worden aan kinderen onder de twaalf jaar. De autoriteiten verklaren thans, dat deze gecompliceerde politieke theorieën de hersens der kinderen te zeer overbelasten. Bovendien heeft men vastgesteld, dat de kinderen niet de juiste beteekenis er van begrijpen. (Prawda)

D. **PALESTINA.** — **Joodsch** fascisme. —
The Nation publiceert een uitvoerig artikel van William Zukerman over „de bedreiging van het Joodsch fascisme". De schrijver herinnert eraan, dat vier jaar geleden, op het Zionistische congres te Bazel, een spreker, die de woorden „Joodsche Hitlerianen" gebruikte, zijn verontschuldiging moest aanbieden. Thans is echter het fascisme een te duidelijk verschijnsel in het Joodsche leven, dan dat het langer zou kunnen worden ontkend. „Een Joodsche fascistische partij bestaat niet slechts, maar is het punt al voorbij van de worsteling om erkenning en zij streeft naar de macht in de best georganiseerde Joodsche sociale beweging. De partij heeft een georganiseerd ledental van 50.000; zij beheerscht een groote pers; zij oefent een sterken invloed op de Zionistische politiek in en buiten Palestina; zij overheerscht de Joodsche openbare meening in Polen en richt de Joodsche gevoelens over heel de wereld. Het mag een paradox lijken, maar het is desondanks een feit, dat de Joden, vooral in Oost-Europa en Palestina, meer dan eenig ander volk, op de Duitschers na, door het virus van het fascisme zijn aangetast." (The Nation)

E. INDEXCIJFERS — Groothandelsprijzen. —
Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers van groothandelsprijzen over Maart 1934.

	alg. indexcijfer 48 artikelen		indexcijfer 28 artikelen	voedingsmiddelen.
	1901/1910 = 100	1913 = 100	1901/1910 = 100	1913 = 100
1913	112	100	112	100
1919	338	304	326	296
1920	319	292	277	252
1921	199	182	206	187
1922	174	160	174	160
1923	165	151	159	143
1924	171	156	173	156
1925	173	155	1T4	155
1926	162	145	163	144
1927	165	148	172	153
1928	167	149	176	157
1929	159	142	167	149
1930	131	117	134	119
1931	108	97	112	101
1932	87	79	93	84
1933	82	74	85	76
1933 Mrt.	79	72	82	74
1934 Febr.	88	80	94	85
1934 Mrt.	87	79	93	84

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) (Vor. ber. 959 E.)

F. **HET** GEESTESLEVEN IN HET **TEGENWOORDIGE DUITSCHLAND.** —
Dezer dagen heeft prof. dr. C. Mennicke uit Amsterdam op uitnoodiging van den Vrijz. Chr. Stud. Bond te Utrecht in het universiteitsgebouw aldaar een lezing gehouden over het geestesleven in het tegenwoordige Duitschland. Prof. Mennicke was tot verleden jaar hoogleeraar in de paedagogiek te Berlijn, in welk jaar hij, in verband met de veranderde toestanden in Duitschland, vrijwillig abdiceerde en zich hier te lande vestigde.
Wij citeeren uit deze lezing het volgende:
Geen volk was tot voor korten tijd in geestelijk opzicht zoo onzeker en wankel als het Duitsche. Men heeft onbewust gevoeld, dat de laatste reddingsplank was een verregaand nationalisme gepaard aan den wil tot eenheid.
Te begrijpen is het nu dat ieder, die hiertegen oppositie voert, beschouwd wordt als een vijand des volks. die het ziin laatste redmiddel ontnemen wil.
Wat de hooggeroemde cultureele arbeid van het nationaal-socialisme betreft. de resultaten hiervan ziin niet in overeenstemming met den ophef., die daarvan gemaakt wordt. Veel ervan bestond reeds vóór het tegenwoordig regime. Er was een bloeiend volkstooneel, en ook talrijke vereenigingen in den geest van het Italiaansche dopo lavoro. De oproep van Baldur von Schirach tot de Duitsche jeugd om zich poetisch te uiten, heeft een stroom van twijfelachtige dichtkunst ontketend. Ook de filmoroductie is. volgens spreker, niet biizonder hoog aan te slaan.
De volksgroepen, die afzonderlijk niet-nationaal-socialistisch denken, heeft men vooral te zoeken in de kerkelijk-georienteerde kringen, hetzij dan protestantsch of roomsch-katholiek. De eigenlijke tegenstand komt vooral uit den hoek der gereformeerden, aan wie de conservatief-Lutherschen zich thans verwant gevoelen. Maar de protestantsche oppositie is slechts fragmentarisch, o.a. uitkomend in sporadische uittredingen uit de kerk als die van baron von Peschmann. De oppositie der R. K. Kerk is krachtiger, gesteund door de bepalingen van liet Concordaat, tengevolge waarvan de R. K. jeugdbeweging nog steeds niet in de Hitler-jeugd is ingeschakeld, in onderscheiding van de Evangelische jeugdbonden, die reeds ter ziele zijn.
Spreker wees daarna op de vrij-religieuze gemeenten, die elkaar

gevonden hebben in de Arbeidsgemeenschap der Duitsche christenen. Hierin wordt het openbarings-karakter van het christendom. alsmede de verlossingsgedachte, volstrekt ontkend, als niet strookende met den Duitschen mensch, om ten slotte te wijzen op het gevaar dat in de nationaal-socialistische opvattingen schuilt voor de vrijheid van den menschelijken geest en de menschelijke persoonlijkheid. Proclameert men eenmaal een afgebakend territoir dezer wereld tot een absolute waarde, dan wordt theologisch gesproken, de vrijheid van den mensch tegenover God verstoord, en, humanistisch geformuleerd, de geestelijke vrijheid in 't algemeen aan banden gelegd. (De Standaard)

A. **NEDERLAND. — Nederlandsch Technocratisch** Verbond. - Voordracht van ir. D. A. de Fremery **over „Planwirtschaft". —**

In de algemeene vergadering te Utrecht van het Ned. Technocratisch Verbond heeft ir. D. A. de Fremery een lezing gehouden over het onderwerp „Planwirtschaft". Spr. begon met er op te wijzen, dat de geweldige crisis, waaronder op het oogenblik de geheele menschheid gebukt gaat, niet veroorzaakt wordt doordat wij niet voldoende kunnen produceeren, maar doordat er iets hapert aan de wijze van distribueeren. We zien eenerzijds eroote voorraden. uitnemende productiemiddeleri. opgelegde schepen en anderzijds ellende en armoede voor velen. Deze crisis is een fundamenteele crisis. De wereld is veranderd, omdat er ten opzichte van vroeger eigenlijk geen groote objecten zijn. die winst beloven.

Vroeger werden groote werken ondernomen, omdat de mogelijkheid bestond, dat deze winst zouden afwerpen. Spoorwegen werden aangelegd, bruggen, fabrieken, centrales enz. gebo wd en zij werden een bron van winsten voor de ondernemers van deze werken. Thans zijn er nog wel eroote objecten uit te voeren, zooals verbouwing van steden, de Zuiderzeëwerken enz., doch deze bieden geen mogelijkheid van winst. Daardoor rijst de vraag of het zoo langzamerhand niet gewenscht is om de winstobiecten af te schaffen en in oiaats daarvan te komen tot „de planmatigheid".

Aan de productie zit in het huidige productiestelsel nu eenmaal de geldkwestie vast. Zaak is dus eerst het geldprobleem op te lossen. En juist dat geldprobleem is op het oogenbiik nog een zeer duister probleem. Evenals in de wirwar van problemen betreffende den loop der planeten eerst klaarheid kwam door de wetten van Keppler en Newton. evenzoo wachten wij thans op de heldere géesten, die voor' ons het duistere probleem „geld" zullen oplossen.

Het is noodzakelijk, dat in de productie „planmatigheid' komt. Die „planmatigheid" kan langs verschillende wegen worden beieikt en wel door de instelling van corporaties, van codes (Amerika) of van een economiscli parlement.

Hierna gaf spreker een overzicht van de wijze, waarop volgens hem de „Planwirtschaft" zou moeten worden ingericht. Begonnen moet worden met „Planwirtschaft" voor die artikelen, van welke groote hoeveelheden aanwezig zijn. In Nederland zouden we b.v. kunnen beginnen met suiker, in Engeland zou men misschien beginnen met steenkool. Rusland is begonnen met de zware industrie. Elk land kan beginnen met het artikel. dat voor dat land het beste is.

Door de vele crisismaatregelen zijn we in Nederland eigenlijk al de richting van „Planwirtschaft" uitgegaan. Het bezwaar is echter, dat aan al die crisismaatregelen een plan als grondslag ontbreekt. „Planwirtschaft" moet in de eerste plaats worden ingevoerd voor die artikelen, die van vitaal belang voor een volk zijn. Luxe artikelen kunnen zonder bezwaar er buiten vallen (Ned. Technocr. Verbond)

5 MEI 1934

B. **BELGIE** EN **FRANKRIJK. —**

De (Brusseische) Standaard bevat een artikel over de houding van België te midden van wat het blad noemt den zorgwekkenden internationalen toestand. België, zoo staat boven het artikel kan Frankrijk niet volgen op den weg van een avonturenpolitiek, die op oorlog kan uitkomen. Afzijdigheid geboden.

Het volgende is aan het artikel ontleend:

De feitelijke toestand is nu deze: over geheel de wereld een angstige, koortsige, ordelooze wedloop naar bewapeningen (die op een katastroof moet uitloopen), en een Fransche richting die — zoosls ook de Times zoo pas nog in een opzienbarend artikel doet uitkomen — er slechts op uit is Duitschland te vernederen, er onder te houden tientallen van jaren na de vredessluiting van 1918, in een toestand van minderwaardigheid te dwingen, in feite een anachronisme dat in het Europa van 1934 niet meer denkbaar is. Wij vragen ons ten andere af: hoe zulk Fransch streven den wereldvrede zou kunnen ten goede komen? Op geen enkele wijze, meenen wij.

Er is dus geen enkele overeenkomst omtrent beperking der bewapeningen bereikt, er blijft, wegens de stugheid en kortzichtigheid van Frankrijk nagenoeg geen enkele kans over dat er in afzienbaren tijd zulke conventie zou kunnen afgesloten worden.

Het behoud van den vrede kan den eerstvolgenden tijd in gevaar worden gebracht, het is nauwkeuriger te zeggen: de handhaving van den vrede is bedreigd. Nu komt het er op aan dat België omzichtig weze, opdat wij niet reddeloos zouden worden meegesleept, en wanneer onze vertegenwoordigers te Genève eerlang partij zullen moeten kiezen in hachelijke kwestiën, dan is het noodig dat zij zouden handelen met kennis van de verlangens der natie, van den vredeseisch van onze bevolking, van de diepe stroomingen welke varen door de vijf achtsten van het land, de Vlaamsche gemeenschap. Wij zien met scherpe oplettendheid toe op de richting welke de regeering volgt inzake buitenlantische politiek. De realistische, zelfstandige, richting de Broqueville welke op 6 Maart tot uiting kwam heeft onze goedkeuring en wij dulden niet dat er te Genève anders zou worden gesproken.

In de omgeving van de Quai d'Orsay moet dezer dagen zijn eezeg: als de regeerine de Broaueville te Brussel in hare houding volhardt, dan moeten wij' er voor zorgen dat deze regeering verdwijne.

De Fransche minister Tardieu moet hebben gezegd dat als de Belgische regeering niet mee wil, de huidige Belgische regeering zal worden vervangen door een regeering, die wel mee wil met Frankrijk.

De heer Tardieu zal natuurlijk een uitstekende kennis bezitten van de middelen waarover Frankrijk beschikt om in België een regeering weg te vagen welke niet naar Frankrijk's pijpen danst. Maar de heer Tardieu schijnt te vergeten dat er een gewijzigde politieke geografie in België is. Er is bijvoorbeeld de politieke mondigheid der Vlamingen, de Vlaamsche macht en medezeggenschap in de leiding der staatszaken, het algemeen bewustzijn der Vlamingen, wij zijn geen Tsjechen, mijnheer Tardieu! Mocht een of ander politiek accident door geheime machten uitgelokt, de huidige regeering ten val leiden, dan staan daar opnieuw de eischen, en waarborgen en wegens de omstandigheden ditmaal verscherpt, die de Vlamingen stellen voor hunne medewerking aan de regeering. En zonder de Vlamingen is in dit land toch niet meer te regeeren. Onder deze eischen en waarborgen voor medewerking aan de regeering zullen de Vlamingen den eerstvolgenden tijd dubbel streng zijn wat betreft de onafhankelijke, breedgezinde, werkelijk vredeswillende, buitenlandsche richting van België.

Wij zullen duidelijk spreken: de Vlamingen zullen nooit toelaten dat hunne vertegenwoordigers in regeering en parlement zouden toestemmen in een nieuwe editie van het Roer-avontuur aan de zijde van Frankrijk. Zij weten dat de huidige regeering weigert Frankrijk te volgen op den weg naar zulk dwaas avontuur, dat ongetwijfeld bloedig zou afloopen, maar zij hebben ook de politieke macht om te beletten dat een of andere nieuwe regeering in 1934 of later dezen weg zou opgaan.

(De Standaard, Brussel)

C. NED. OOST-INDIE. — De werkloosheid. —

In het verslag van het Kantoor van Arbeid over Maart **1934** inzake de werkloosheid, wordt gemeld, dat per ultimo Februari **'34** stonden ingeschreven 3525 Europeanen, 10.284 inheemschen, en 898 Chineezen of totaal **14.707** werkzoekenden, hetgeen totaal **767** meer is dan eind Januari **1934.**

(Java Bode) (Vorig bericht Wz. 1151 E.)

D. NEDERLAND. — Onderwijs - De aansluiting tusschen Middelbaar en Hooger Onderwijs - Een commissie ingesteld. —

De Besturen van de vier samenwerkende vereenigingen van leeraren bij het voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs (de Algemeene Vereeniging van Leeraren bij het Middelbaar Onderwijs, het Genootschap van Leeraren aan Nederlandsche Gymnasiën, de R.K. Leerarenvereeniging St. Bonaventura en de Vereeniging van Leeraren bij het Christelijk Middelbaar Onderwijs) hebben den heer Bolkestein, Inspecteur van het gymnasiaal en het middelbaar onderwijs te Amsterdam, verzocht, zijn medewerking te verleenen tot het samenstellen van een commissie, die de aansluiting tusschen het middelbaar (en gymnasiaal) en het hooger onderwijs in vollen omvang in studie zou nemen, en daarover een rapport zou uitbrengen. Na overleg met verschillende faculteiten van universiteiten, met verschillende organisaties op het gebied van het onderwijs, en met bijzondere personen, is de commissie tot stand gekomen. Lid en voorzitter is de Heer G. Bolkestein, Lid en secretaris Dr. W. L. D. van den Brink, leeraar aan een gemeentelijke H.B.S. met 5-j. c. te Amsterdam en als leden der commissie vele andere vooraanstaande autoriteiten. (De Telegraaf)

E. F. H. VAN DUINEN. —

Frits van Duinen bereikte 30 April den vijf en zeventigjarigen leeftijd. Negen jaar geleden nam deze populaire kunstenaar afscheid van het concert-podium, nadat hij in 1921 voor het laatst aan een opera-opvoering had medegewerkt.

In 1881 trad Van Duinen te Amsterdam in de Zuiderkerk in fragmenten uit Haydn's Schöpfung voor de eerste maal op. Zijn leermeesters waren Joh. Messchaert en Ant. Averkamp. In 1885 kwam hij voor het eerst als opera-zanger op de planken. Hij was verbonden aan de gezelschappen van Van der Linden, David Koning, Désiré Pauwels en Cateau Esser. Bovendien werkte hij mede aan opvoeringen van

de Wagner-Vereeniging, zong verschillende malen bij de Vlaamsche Opera en trad ook veel in het buitenland op. Onder Mengelberg werkte hij aan de Mattheus Passion mee, en aan de onder diens leiding gegeven uitvoering van Parsifal-fragmenten; onder Bernard Zweers zong hij de eerste uitvoering van diens St. Nicolaas-cantate. Van Ant. Averkamp's Klein A Capellakoor was hij tien jaar president.
In 1895 werd Van Duinen makelaar in metalen. In 1918 verbond hij zich bij de Nederl. Handel Mij. aan de afdeeling metalen bij welke instelling hij in 1928 gepensionneerd werd. (Red. K.H.A.)

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Vestigings- en arbeidsverdrag Nederland—België. —
Ingediend is een wetsontwerp, houdende goedkeuring van het op 20 Februari 1933 te Genève tusschen Nederland en België gesloten vestigings- en arbeidsverdrag. Aan de memorie van toelichting is het volgende ontleend:
Ten vorigen jare zijn tusschen de Nederlandsche en de Belgische regeeringen onderhandelingen geopend nopens de totstandkoming van een vestigings- en arbeidsverdrag.
Het levendige verkeer tusschen Nederland en België en het daaruit voortvloeiende groote belang voor de wederzijdsche onderdanen om hun rechtspositie op allerlei gebied in het andere land duurzaam te zien geregeld, vormden gereede aanleiding tot deze onderhandelingen, die gevoerd zijn in een geest van gelijkstelling, zooveel mogelijk, van de wederzijdsche onderdanen in elk der twee landen. (Alg. Handelsbl.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Benoeming onderstaatssecretaris van de Schatkist. —
De senaat heeft zijn goedkeuring gehecht aan de benoeming van Thomas Jefferson Coolidge, een bankier uit Boston, tot onderstaatssecretaris van de Schatkist. (Vaz Dias)

C. POLEN. — Een 5-jarenplan voor landbouwhervorming. —
De Poolsche regeering heeft besloten een 5-jarenplan te ontwerpen tot uitvoering van de maatregelen tot landbouwhervorming. In den loop van deze vijf jaar zullen 625.200 hectaren grond in perceelen gereed worden gemaakt, waarvan 225.200 hectaren staatsgrond en 400.000 hectaren particulier bezit is. In 1934 zullen 94.500, in 1935 121.000, in 1936 126.200, in 1937 138.600 en in 1938 144.900 hectaren gereed worden gemaakt. De daardoor beschikbaar gekomen grond zal gebruikt worden voor de vestiging van landbouwkolonies en uitbreiding der kleine landbouwbedrijven. (Ostat nie Wiadomosci)

D. NEDERLAND. — Contingenteeringen - Gloeilampen, schoeisel, veekoeken. —
De ,,Staats-Crt." bevat eenige Koninklijke Besluiten waarbij de contingenteering van den invoer van enkele artikelen, welke per 1 Mei a.s. afloopt, wordt verlengd.
De contingenteering van den invoer van gloeilampen wordt voor 6 maanden ongewijzigd verlengd.
De contingenteering van schoeisel wordt voor 12 maanden verlengd; echter zijn wijzigingen in de percentages gebracht.
Voor schoenen, laarzen, pantoffels, geheel of voor het grootste deel van leder vervaardigd, is het contingent bepaald op 35% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in 1929, 1930 en 1931 (aantal).
Voor schoenen, laarzen, pantoffels, zonder of niet voor het grootste deel van leder, caoutchouc, gomelastiek of rubber, is het contingent eveneens bepaald op 35% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931 (aantal).
Voor schoenen, laarzen, pantoffels, geheel of voor het grootste deel van caoutchouc, gomelastiek of rubber, is het contingent bepaald op 35% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in de jaren 1930 en 1931.
Voor leestklaar schoenwerk is het contingent bepaald op 100% van den gemiddelden invoer per 12 maanden in de jaren 1930 en 1931 (aantal).
In de contingenteering van veekoeken, welke voor 3 maanden verlengd wordt, is eenige wijziging gekomen in de verdeeling der groepen. Tot heden waren er 9 groepen van veekoeken. Thans is dit aantal teruggebracht tot 5.
Voor lijnkoeken, grondnotenkoeken, sojakoeken, cocoskoeken en alle andere koeken is het contingent bepaald op 100% van het gewicht van den gemiddelden 3-maandelijkschen invoer in het tijdvak 1 Juli 1931—30 Juni 1933. (Staats-Crt.)
(Vor. ber. Gloeilampen 923 K.; Schoenwerk 627 C.; Veekoeken 1060 F.)

E. EVENREDIGE VRACHTVERDEELING IN DE BINNENSCHEEPVAART. —
Wij ontleenen aan ,,Wenken voor Vervoerder en Verlader" uitgegeven door de Afdeeling Handel en Nijverheid van het Departement van Economische Zaken, het volgende:
De ernstige toestand der particuliere binnenschipperij heeft reeds geruimen tijd de aandacht der Regeering gevraagd. Zij vond daaiin aanleiding dien toestand door een speciaal voor dit doel ingestelde Commissie te doen onderzoeken. Het is uitsluitend als crisismaatregel dat de Commissie het stelsel van de evenredige vrachtverdeeling heeft aanbevolen en liet is ook als zoodanig, dat bij de wet van 5 Mei 1933 (S. B. 251) aan dit stelsel wettelijke sanctie is verleend.
De regeling beoogt een zooveel mogelijk evenredige verdeeling van de beschikbare lading. Als gevolg van de ongebreidelde concurrentie zijn de vrachtprijzen gedaald tot een voor het bedrijf doodelijk niveau. Daarnaast hebben zich in het bevrachtingswezen misbruiken ontwikkeld, waartoe vele schippers, willen zij zich van een lading verzekeren, min of meer gedwongen worden. Doel der wet is nu, aan de eene zijde door evenredige vrachtverdeeling de schipperij tijdens het vervoer een bestaansminimum te verzekereii en de lasten van den tijd althans eenigszins gelijkelijk te verdeelen over vakgenooten, aan de andere zijde de misstanden in het bevrachtingswezen uit te roeien.
De wet is uitgegaan van de gedachte, dat de verdeeling ondergeschikt moet zijn aan de eischen, die het betrokken vervoer stelt. Het doel is de beschikbare lading te verdeelen over de voor deze lading geschikte schepen.
Ter uitvoering van de wet zijn ingesteld door de Kamers van Koophandel en Fabrieken Bevrachtingscornmissies. Deze bevrachtingscommissies hebben tot taak:

1. Zooveel mogelijk evenredige verdeeling der beschikbare lading;
2. Het beoordeelen van den vrachtprijs;
3. Het keuren van de bevrachtingscondities;
4. Het afgeven van het bewijs, dat de Bevrachtingscommissie de bevrachtingsovereenkomst goedkeurt.

De vrachtverdeeling geldt niet voor de bonafide beurtvaart. Ook het vervoer dat op een vaste relatie tusschen verlader en schipper berust zal mogelijk blijven. Ondernemingen van handel en nijverheid die binnenvaartuigen in eigendom bezitten of ze hebben ondergebracht in een nevenmaatschappij, kunnen de vrijheid verkrijgen, de haar toebehoorende goederen in eigen schip te blijven vervoeren. (Departement van Econ. Zaken)
(Vorig bericht blz. 803 A.)

F. DR. W. J. LEYDS 75 JAAR. —
Op 1 Mei werd een verdienstelijk staatsman, aan wien alles wat van Nederlandsch bloed is in de wereld bijzondere herinneringen zal hebben behouden, 75 jaar. Het is dr. Leyds, eens de rechterhand van Kruger, als staatssecretaris van de Zuid-Afrikaansche Republiek, daarna gezant van die republiek in Europa.
De heer Leyds werd den 1sten Mei 1859 te Magelang in Midden Java geboren. In Amsterdam heeft hij in de rechtswetenschap gestudeerd, waar hij in 1883 promoveerde op een dissertatie getiteld: ,,De rechtsgrond der schadevergoeding voor preventieve hechtenis." In datzelfde jaar nam Kruger hem mee uit ons land om als staatsprocureur van de Zuid-Afrikaansche Republiek op te treden. In 1888 werd hij door den Volksraad tot staatssecretaris gekozen en tweemaal als zoodanig herkozen. In 1898 volgde hij jhr. mr. G. J. Th. Beelaerts van Blokland als gezant in Europa op, als hoedanig hij een groote rol heeft gespeeld bij de diplomatieke gedachtenwisseling, die aan den Boerenoorlog is voorafgegaan.
Na den ondergang van de Boerenrepublieken heeft hij zich aan Zuid-Afrikaansche handelsbelangen gewijd en aan historische werken. Hiervan noemen wij ,,De eerste annexatie van Transvaal" (1906). ,,Het

insluiten van de Boerenrepublieken" (1914—1919), „Eenige correspondentie uit 1899" (1919), en de „Tweede verzameling correspondentie uit 1899 en 1900" (1930).
Als een persoon, in wien de banden tusschen het Nederlandsche volk en het in anderen vorm herrezen Zuid-Afrika door zijn afkomst en loopbaan gesymboliseerd is, zal hij in de geschiedenis ook van ons volk blijven voortleven. (N. Rott. Crt.)

A. TREINAANSLAGEN BIJ AMSTERDAM. — Matuschka **II.** —
Naar de „Tel." van wel-ingelichte zijde verneemt, heeft een jeugdige verdachte in het huis van bewaring sensationeele onthullingen gedaan en op schrift gesteld. Deze verklaringen zijn getoetst aan den inhoud van tallooze papieren, die bij den verdachte op zijn kamer zijn gevonden. Verdachte, een zeer begaafd technisch leerling van de ambachtsschool te 's-Hertogenbosch, blijkt een dubbel leven geleid te hebben.
Hij hield zich met aiieriei zonderlinge zaken bezig en uit het onderzoek is komen vast te staan, dat hij de schrijver is geweest van de anonyme brieven onderteekend door Matuschka II, waarin aangeduid werd, dat de Pullmantrein Parijs — Amsterdam op een bepaalde plaats tot ontsporing zou worden gebracht, indien niet aan de in den brief genoemde voorwaarden zou worden voldaan.
Hij heeft dezen brief in Den Haag op de post gedaan en het is gebleken, dat hij per fiets van Uden naar Den Haag is gegaan om den brief te posten.
(Zie bericht en brief pag. 194 **A).**

4 MEI 1934

B. **VATICAAN.** — Concordaat met **Oostenrijk.** —
Gelijktijdig met de ratificatie te Weenen van het Oostenriikschc concordaat met den Heiligen Stoel. dat verleden-jaar 5 Juni te Rome geteekend is door kardinaal-staatssecretaris Pacelli en Dollfuss, wordt thans de volledige tekst gepubliceerd in de „Osservatore Romano". Het concordaat is vergezeld van een protocol, dat geldig is als een integreerend deel van het document. Een belangrijke voorziening van het protocol is, dat, indien, volgens artikel **4** van het concordaat, de Oostenrijkschc regeering politieke bezwaren heeft tegenover de keuze van den H. Stoel van een aartsbisschop of anderen prelaat, en indien dan geen overeenstemming wordt bereikt, de H. Stoel dan vrij is zijn keuze te bewerkstelligen. Ten aanzien van art. 14 van het concordaat bindt het protocol de Ooatenrijkschc regeering „volledige vrijheid van organisatie en werkzaamheid" te geven, aan religieuze vereenigingen, welke een deel vormen van de kath. actie en als zoodanig afhankelijk zijn van het gezag van den diocesanen ordinarius.
(Osservatore Romano)

C. AMSTERDAM. — Belastingverhooging. —
Het voorstel tot indeeling van het stadsgedeelte der gemeente in de tweede, en het landelijk gedeelte in de derde klasse der gemeentefondsbelasting, is verworpen met **24** tegen 17 stemmen.
Tegen stemden de soc.-dem., de communisten, middenstanders en de vrijz. democraten.
Het voorstel van B. en W. om het aantal opcenten der gemeentefondsbelasting te bepalen op 100 zonder herclassificatie, werd aangenomen met **33** tegen 8 stemmen. Tegen stemden de communisten en middenstanders.
Het voorstel-Bernhard werd verworpen met 33 tegen 8 stemmen.
Het voorstel-De Miranda kwam gesplitst in stemming en werd op bijna alle punten verworpen met uitzondering van het voorstel om de te veel betaalde reserve ingevolge de invaliditeitswet te gebruiken voor het in evenwicht brengen van de begrooting 1934.
Dit werd aangenomen met **24** tegen 17 stemmen.
Zonder hoofdelijke stemming is tenslotte aangenomen de voordracht van B. en W. om den factor voor de brandverzekering belasting te bepalen op 0,85.
(Algem. Handelsblad) (Vorig bericht blz. 910 B.)

D. A. F. J. PORTIELJE. —
Het doet ons een groot genoegen, onzen **abonné's** te mogen berichten, dat wij den heer **A.** P. J. Portielje, Inspecteur over de Levende Have van **„Artis"** uit **sympathie** met onze **uitgave** bereid hebben gevonden, de **supervisie** op zich te nemen — van de rubriek: **„Biologie en Psychologie** van het dier" benevens **„Dierentuinwezen, Dierenparken** en Wildbescherming". **Wij** zeggen hiervoor den heer Portielje, mede namens onze **abonné's,** van **harte** dank.

A. F. J. Portielje.

De heer **A.** F. J. Portielje werd **in** 1886 te Anisterdam geboren. Na de Lagere School en de H.B.S. te hebben doorloopen was het oorspronkelijk zijn plan Biologie te gaan **studeeren,** doch hij zag daar van af ten **gevolge** van de toen ter **tijd** ten aanzien van deze studie bij deskundigen geldende **opvattingen.** Buiten de universiteit om bleef hij echter zijn studiën in de **hem** na aan het hart liggende biologie voortzetten. Nadat **hij** eenigen tijd als verslaggever werkzaam was geweest, werd hem in 1906 de gelegenheid geboden, zijn biologische kennis in praktijk te brengen, door zijn aanstelling als assistent ter directie van **„Artis"** onder den toenmaligen directeur dr. C. Kerbert. Na eenige jaren volgde zijn vaste aanstelling tot Inspecteur over de Levende Have van het Genootschap, een functie welke tot **dusver** in Nederland niet in dien zin bestaan had. Naast de inspectie van de verzorging der aan zijn hoede toevertrouwde dieren van **Artis** behoort **voornamelijk** tot zijn taak de studie van de gedragingen van het dier en ook de inrichting van de dierenverblijveri op grond van zijn biologische en vergelijkend-psychologische waarnemingen. De heer Portielje heeft in deze voor Artis groote **successen** weten te bereiken; het is aan zijn op grond van zijn studies gebaseerde aanwijzingen te **danken,** dat verschillende dierverblijven in Artis (wij herinneren **aan** tiet Vogelhuis, Reptielenhuis, Uilenruïne en het z.g. Kerbert-Terras) dusdanig werden ingericht, dat zij meer in overeenstemming kwamen niet de levensgewoonten van de bewoners. Van de hand van den heer Portielje verschijnen regelmatig vergelijkend-psychologische bijdragen in binnen- en buitenlandsche biologische tijdschriften, terwijl hij bovendien o.a. de auteur is van het „Arlisboek", voorts uitgegeven heeft de Nederlandsche vertaling van het werk van Prof. Schillings „Mit Rlitzlicht und Büchse", waarbij hij dierpsychologische en biologische aanteekeningen heeft gemaakt. Hij legt thans de laatste hand aan een zeer onivangrijk werk over de Zilvermeeuw, dat een inleiding zal **zijn** op de studie van het **vogel**gedrag.
De heer Portielje is lid van het Hoofdbestuur der Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, hij heeft medegewerkt tot het oprichten van de Afd. Amsterdam der Ver. voor Vogelbescherming, en is lid van de Nederlandsche Commissie voor Internationale Natuurbescherming.
Een der belangrijkste taken die de heer Portielie zich heeft gesteld, **en op welker** volbrenging hij met genoegdoening **mag** terugzien, is de verspreiding van de kennis der natuur in alle kringen der Nederlandsche bevolking. Hij heeft dit **gedaan** door het houden van voordrachten, **zoo voor natuurkundige genootschappen, als** voor de verschillende Volksuniversiteiten **Nuts**departementen en voor de bevolking der Nederlandsche Scholen. Ten slotte willen wij nog vernielden, dat de heer Portielje op verzoek van Dr. Maria Montessori zijn kennis heeft aangewend ten bate der Montessori-beweging hier te lande. Hij is docent aan de Montessorischool voor Lager Onderwijs, docent **en** bestuurder van de opleidingscursus van Montessori-leerkrachten te Amsterdam en curator van het Montessori-Lyceuni. Op dit gebied heeft hij, tezamen met **Mevr.** R. Joosten — Chotzen een werkje het licht doen zien, getiteld: De Natuur in de **Amsterdamsche** Montessorischool. (Red. K. H. **A.)**

A. LUCHTVAART. — **Record. - Australië-Engeland.** Kenneth Waller en Bernard Rubin slaagden er in met hun Leopard-Mothvliegtuig in 8 dagen en 19 uren van Australië naar Engeland te vliegen, waarmede zij het record van Jim Mollison mat twee uren verbeterden. (Daily Telegraph)
(Zie **rubriek: Luchtvaart.**)

B. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer. - **Steun-** en loonsverlaging. - Alle moties verworpen. —
Op 3 Mei '34 had in de Tweede Kamer de stemming plaats over de moties-Kupers, de Visser en Wijnkoop inzake steun- en loonsverlaging.
De motie-Kupers, waarin de Kamer de regeering uitnoodigt de verlaging van de steunbedragen voor de Twentsche werkloozen in nadere overweging te nemen, wordt, nadat de heer Steinmetz mede namens den heer IJsselmuiden hun stem voor de motie had gemotiveerd, verworpen met 61 tegen 32 stemmen.
Vóór stemden de sociaal-democraten, de communisten, de heeren v. Houten (Chr. soc.), Sneevliet (rev.-soc.), Arts (R.K. Volksp.), Lingbeek (Herv. Ger.), Zandt en van Dis (Staatk. Ger.), IJsselmuiden en Steinmetz (R.K. Staatspartij).
De motie-Kupers. waarin de Kamer de regeering uitnoodigt van het voornemen tot verlaging van de steunnormen in de groote steden des lands af te zien, wordt verworpen met 63 tegen 65 stemmen.
Deze stemming geschiedt met dezelfde stemverhoudingen met uitzondering van de heeren van Dis en Zandt, die nu tegen stemden.
De motie-De Visser waarin de Kamer uitspreekt dat geen verlaging van steun aan werkloozen moet plaats vinden en dat de loonen in de werkverschaffingen evenmin kunnen worden verlaagd, en waarin zij de regeering verzoekt op haar maatregelen daaromtrent teruz te komen. wordt verwornen met 66 tegen 28 stemmen.
Vóór stemden de communisten, de soc.-dem. en de heeren Arts, van Houten en Sneevliet.
Nadat de heer Kupers de stem van de soc.-dem. tegen de motie-Wijnkoop had gemotiveerd, werd deze motie, waarin de Kamer uitspreekt dat, bij de uitvoering van werken ingevolge het aanhangige crediet voor werkverschaffing, de loonen niet lager mogen worden gesteld dan de plaatselijk geldende of contractueel voor het bedrijf vastgesteld, verworpen met 89 tegen 5 stemmen, n.l. die der communisten en van den heer Sneevliet. (Het Vaderland)

C. **WILLIAM** H. **WOODIN** OVERLEDEN. —
William H. Woodin, de vorig jaar afgetreden minister van Financiën uit Roosevelt's kabinet, is op 3 Mei '34 te New York overleden.
Woodin was voor zijn opneming in het kabinet een bekende figuur in de groote nijverheid en in de financierswereld. Hij was venbonden geweest aan de American Car and Foundry Cy., American Locomotive Company en de Federal Reserve Bank of New York. (Red. K. H. A.)

D. NEDERLAND. — Tweede **Kamer. - Credietverleening van** f **2 millioen** aan den middenstand. —
De Tweede Kamer heeft op 3 Mei '34 het ontwerp: Gredietverleening van twee millioen gulden aan den middenstand z.h.s. aangenomen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht **blz. 1210** A.)

E. NEDERLAND. — Tweede **Kamer.** - Winkelsluiting op Kamer-agenda. —
In de zitting der Tweede Kamer heeft de voorzitter voorgesteld, na het Landbouwcrisisfonds te behandelen het wetsontwerp, door de Regeering ingediend, tot wijziging van de Winkelsluitingswet (z.g. tec&-nische wijziging).
De Kamer nam dit voorstel aan. (N. Rott. Crt.)

5 MEI 1934

F. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerkenbond. - **Schisma.** —
Er is een belangrijke ontwikkeling in het kerkelijke conflict. De vereenigde oppositie te Ulm verklaarde op 29 April '34 de eenige wettige evangelische kerk te vertegenwoordigen, doch de vrije synoden, welke gevormd worden door de oppositie in de kerkelijke provincies Rijnland en Westfalen, waar de oppositie in de meerderheid is, zijn nog een stap verder gegaan. Op dien zelfden dag zijn te Dortmund de vertegenwoordigers bijeen gekomen, die zichzelf proclaneeaden tot de wettige kerkregeering voor deze twee provincies. Zij hebben bij het rijksministerie van Binnenlandsche Zaken een aanvraag ingediend voor erkenning als onafhankelijk evangelische kerk. Deze stap schijnt de scheiding van de kerk in Rijnland en Westfalen van de evangelische rijkskerk te completeeren.
De bezorgdheid, welke bij de nazi's in Wurtemberg heerschte tengevolge van de recente demonstraties te Stuttgart, vanwege de evangelische kerk tegen het autocratische optreden van den Rijksbisschop, is dezer dagen tot uiting gekomen in een georganiseerde contra-demonstratie. Te Stuttgart en omgeving zijn 50 vergaderingen gehouden, waar het woord werd gevoerd door vooraanstaande leden van de N.S.D.-A.P. en vertegenwoordigers van de Wurtembergsche regeering. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (V. b. 1259 D.)

G. **NEDERLANDSCHE** THEATER UNIE. —
Mr. J. Leopold heeft op 3 Mei '34 op het secretariaat van den bond der Rotterdamsche Volks-Universiteit de stichtingsrede gepasseerd van de Nederlandsche Theater Unie. De voorzitter, dr. K. F. Proost, en de secretaresse, mej. I. M. van Dugteren, hebben in een persconferentie een en ander medegedeeld over den opzet en de plannen der Unie. Zij beoogt o.a. door het geheele land tot een organisatie van het publiek te geraken, die de basis zal vormen, waarop theaterkunst (opera, ballet en tooneel) krachtig zal zijn gefundeerd. Hierdoor zullen, meer dan tot nog toe, slechts artistieke overwegingen kunnen gelden bij keuze, monteering en bezetting van de uit te voeren werken.
Het initiatief is uitgegaan van den Bond van Nederlandsche Volks-Universiteiten. (Vaz Dias)

H. VOLKENBOND. — Mexico blijft lid. —
De Mexicaansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft den vertegenwoordiger van Mexico te Genève, Majera, opdracht gegeven Mexico's uittreding uit den Volkenbond. waartoe in December 1932 het besluit was genomen, ongedaan te maken. De minister heeft doen weten, dat Mexico's uittreding indertijd uitsluitend met economische redenen werd gemotiveerd. Daar deze motieven thans niet meer {bestaan, blijft Mexico lid. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (V. b. 610 I.)

I. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - f **60 millioen** voos werkverschaffing goedgekeurd. —
Het wetsontwerp tot wijziging en venhooging van het VIIe hoofdstuk 3 der rijksbegrooting (Departement van Financiën) voor 1934 (crediet voor werkverruiming) is 3 Mei '34 door de Tweede Kamer aangenomen met 89 tegen 7 stemmen.
Tegen stemden de heeren Sneevliet, Aves, Van Houten en de communisten. (De Tel.) (V. b. 1262 B.)

K. NATUURKUNDE. — Kunstmatig vervaardigde radio-actieve dementen. —
Mevrouw Irène Joliot-Curie heeft op de vergadering, die in het Physisch Laboratorium te Utrecht voor de Philosophische Faculteit van het Utrechtsche Studenten Corps en het Natuurkundig Gezelschap te Utrecht heeft plaats gehad, een lezing gehouden over kunstmatig vervaardigde radio-actieve elementen. In haar rede ging zij terug tot de ontdekking der radio-activiteit, toen de kernen der elementen voor het eerst bekend werden. Men meende in dien tijd nog, dat de elementen een onveranderlijke kern bezaten. De ontdekking der radio-activiteit voerde op haar beurt tot de ontdekkinz, dat deze kernen kunnen worden getransformeerd. Daarbij verandert het eene element in een ander element, na door radio-actieve stoffen te zijn bestraald. Bij deze omzetting wordt onder opneming of afgifte van energie en opneming in–de kernen van alpha-deeltjes andere lichaampjes (zoogenaamde protonen, neutronen of deutonen) uitgestooten, zoodat toch ten slotte de massa gelijk blijft. Het geheeie gebeuren laat zich als een chemische reactie beschrijven. Aanvankelijk vond men slechts een klein aantal omzettingen maar bij verder onderzoek breidde dit zich steeds meer en 'meer uit en thans kent men een zeer groot aantal van deze omzettingen. Om een voorbeeld te geven, verandert een berylliumkern bij bombardement met alphadeeltjes in koolstof onder uitstooting van een neutron, aluminium in silicium of in phosphor. Niet alleen de zwaardere, ook de lichtere elementen zijn voor transmissie vatbaar. Het merkwaardige bij deze omzettingen is, dat in vele gevallen — uitvoerig behandelt spreekster in dit opzicht aluminium — modificaties van deze elementen ontstaan, die in de natuur niet voorkomen, instabiel zijn en

zich zelf door radio-activiteit onderscheiden. De radio-activiteit is in vele gevallen van korten duur en treedt al naar het element dat wij voor ons hebben na een verschillend langen tijd op. Bij mägnesiumomvorming worden positieve en negatieve electronen uitgestraald wat op twee naast elkaar afloopende omzettingen zou wijzen, waarvan de eene zwak en de andere sterk straalt.
De chemische veranderingen die met deze physische omzettingen gepaard gaan, zijn moeilijk te bestudeeren. Vaak is het aantal atomen dat veranderd is, betrekkelijk gering, wat gevoegd bij den korten duur van de radio-activiteit. die men verkrijgt, meebrengt, dat men cheniische reacties zeer snel moet uitvoeren. Op die manier werd gevonden, dat bestraling van borium voert tot vorming van stikstof.
Wetenschappelijk zoowel als practiscli leveren deze ontdekkingen allerlei perspectieven. Niet alleen alpha-deeltjes kunnen voor deze bombardementen, die de veranderingen te weeg brengen gebruikt worden, maar ook deutonen en neutronen. Bij gebruik van de laatste soorten deeltjes is het resultaat anders dan in het eerste geval. Men is er reeds in geslaagd meer dan 20 radio-actieve elementen te fabriceeren. Men is er zeker van. dat in alle bekende elementen deze radio-actieve elementen aanwezig zijn. De intensiteit der straling en de hoeveelheid dezer elementen zijn evenwel nog te gering om van practische toepassing te kunnen zijn. Toch gelooft spreekster, zal het slechts een kwestie van tijd zijn om radio-actieve elementen te maken van groote activiteit en sterke straling, die wel practisch bruikhaar zullen zijn. Deze elementen zullen dan als indicatnren kunnen worden gebruikt om het bestaan van bepaalde stoffen in allerlei lichamen aan te toonen, zoowel in doode stoffen als in het levende lichaam alsmede om na te gaan hoe deze elementen bij chemische reacties veranderen Ook op medisch gebied valt in dit opzicht nog een heele omwenteling van ons kennen en kunnen te verwachten. Immers: thans werkt men in hoofdzaak met de zware elementen. Als men ook de lichtere elementen voor dit doel zal kunnen toepassen, zal men deze stoffen veel gemakkelijker door het lichaam kunnen verdeelen, dan thans het geval is.
Ten slotte betoogt spreekster nogmaals niet nadruk, dat de stabiliteit van de stoffen niet aangetast is, dat men slechts nieuwe radio-actieve kernen heeft gemaakt, niet meer en ook niet minder. (Nieuwe Rotterd Courant)

6 MEI 1934

A. ANTI-SEMITISME. — Prof. dr. Ph. **Kohnstamm.** - Psychologie van het **Anti-semitisme.** —
Prof. Kohnstamm toont in een belangwekkend geschrift ,,Psychologie van het Anti-semitisme'' o.a. aan. hoe het Oude Testament in diepsten grond op den vrede gericht is; het weet niets van bloed en ras, van de aanbidding van de menschelijke persoonlijkheid, van den cultus van den ,,Leider". Dit is creatuurvergoding die aan het Joodsch-Christelijk geloof geheel vreemd is. De Bijbel staat diametraal tegenover de wilde demonie van de Natuurreligie, die de Arische religie is. Het Deutsche Gemüt'' ziet in wilskracht en geest de duivelsche iegenstanders van het Leven. De schrijver wijst op de centrale figuur van het ,,Gemüt''. In het bekende gebod van Luc. 10 : 27, waar onze Statenvertaling luidt: Gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel en uit geheel uw kracht en uit geheel uw verstand, waar Engelsche en Fransche vertaling van het laatste woord is ,,mind'' en pensée, heeft de Lutherbijbel ,,Gemüt''. Het verstand is uit den booze (vgl. Luther's Leere Vernunft). Het Lutherdom heeft de scherpe scheiding van Rijk Gods en de Overheid, die aan geen hooger gezag is verbonden, waartegen dus alle gerechtvaardigde kritiek wegvalt (vgl. het ,,Untertanen verstand'').
Het Calvinisme treedt tegen dit ,Fuhrer''-principe fel op, dat het als creatuur-vergoding op staatkundig terrein als zware zonde beschouwt. De Duitsch-Christelijke bestrijding van het Oude Testament ligt ook in een groot deel der Duitsche theologie en in de idealistische filosofie. die hier voorbereidend hebben gewerkt.
Hieruit volgt de verklaring, waarom met Jood en pacifist ook de democraat verdwijnen moest uit het Derde Rijk. De saecularisatie van het Duitsche Christendom zoowel als van het Jodendom heeft de tegenstelling eer verscherpt dan verzoend, omdat de gesaeculariseerde Jood zich heeft ontwikkeld tot een genieter, een heerscher, tot drager van de dictatuurgedachte uit kracht van verleden en traditie. Omdat dit Jodendom toch een kleine minderheid bleef, ontstond hier een onvermijdelijke tragiek. Logisch vloeit dan ook hieruit voort het ééne uitzicht, dat nog bleef: het Zionisme. (N, Rott. Crt.)

B. **WILLEM KLOOS 75 JAAR.** —
De bekende dichter en letterkundige, Willem Kloos, herdacht 6 Mei '34 zijn 75sten verjaardag.
Willem Kloos, een der ,,tachtigers'', werd geboren te Amsterdam op 6 Mei 1859. Hij doorliep de H. B. S. aldaar en studeerde vervolgens aan de hoofdstedelijke Universiteit, in de klassieke letteren, aan welke universiteit hij ook candidaats-examen deed. Sedert 1885 is de heer Kloos redacteur, later hoofdredacteur van ,,De Nieuwe Gids".
Van de talrijke werken, welke van de hand van Willem Kloos verschenen, noemen wij: ,,Verzen" (1894), ,,Nieuwe Verzen" (1895), ,,Veertien jaar litteratuurgeschiedenis'' (1896), ,,Nieuwere litteratuur-geschiedenis en letterkundige inzichten en vergezichten'' 19 deelen (1916—1929); ,,Een daad van eenvoudige rechtvaardigheid''; ,,Studies over onze 18e eeuwsche dichters'' (1909); ,,Jacques Perk'' (1909). Willem Kloos bezit een zeer uitgebreide bibliotheek.
(Red. K. H. A.)

C. WILLEM HULTZER OVERLEDEN. —
Een bekende figuur is aan de Nederlandsche sportwereld ontvallen. Willem Hultzer, de oud-voorzitter van De Amstel, is op 84-jarigen leeftijd gestorven. Meer dan 42 jaar is hij bestuurslid, ruim 35 jaar is hij voorzitter geweest van de vereeniging.
(Red. K. H. A.)

D. **ZWEMSPORT.** — Willy den **Ouden. - Twee records.**
Tijdens de zwemwedstrijden die 5 Mei '34 in de Central Bath te Dundee werden gehouden zwom Willy den Ouden de 220 yards in 2 min. $27^3/_5$ sec. Het oude wereldrecord stond op naam van Helen Madison met een tijd van 2 min. $34^4/_5$ sec. Verder zwom zij de 209 yards vrije dag in 2 min. $14^1/_5$ sec., hetgeen ook een nieuw wereldrecord beteekende.
Willy den Ouden zwom tijdens deze wedstrijden de 100 yards vrije slag tegen de Scbotsche kampioene Medge Maccallum en Margot Hamilton. De Rotterdamsche zwemster won in 1 min. $1^1/_5$ sec. De tijd van miss Maccallum was 1 min. $7^3/_5$ sec.
Op het oogenblik heeft Willy den Ouden reeds zeven wereldrecords vrijen slag op haar naam staan en wel de volgende:

100 meter:	1 min. 4.8 sec.
200 meter	2 min. 28.6 sec.
300 meter	3 min. 58 sec.
100 yards	59.8 sec.
150 yards	1 min. 39.5 sec.
200 yards	2 min. 14.2 sec.
220 yards	2 min. 27.6 sec.

(Sunday Times)

E. VOLKENBOND. — De deskundigen voor de **Saarstemming.** —
Het secretariaat van den Volkenbond maakt bekend, dat de Saarcommissie van den Volkenbondsraad op zijn van 16 tot 20 April te Rome gehouden bijeenkomst, heeft besloten de uitwerking van wetsvoorstellen voor de stemming-modaliteiten en voor den verkiezingsdag toe te vertrouwen aan deskundigen als hoedanig zijn benoemd:
Prof. Bindo Galli (Italië), eerste voorzitter van het Hof van Beroep van Genua; Mr. L. A. Nypels (Nederland), Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden; en Miss Sarag Wammaugh (Vereenigde Staten), adviseerend deskundige der regeering van Peru voor de volksstemming van Taona en Arica.
(Mr. Leopold August Nypels, Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, is op 29 December 1888 te Maastricht geboren. Na te 's-Hertogenbosch en Arnhem het gymnasium te hebben bezocht, studeerde hij te Leiden rechtswetenschappen. In 1911 promoveerde hij op stellingen, waarna hij zich te 's-Gravenhage vestigde als advocaat en procureur. Sedert 1931 is de heer Nypels Raadsheer in den Hoogen Raad. Voorts is hij secretaris van het Centrale Stembureau.
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. 1137 D.)

F. **MAX FRIEDLAENDER OVERLEDEN.** —
Te Berlijn is op ruim 81-jarigen leeftijd overleden Max Friedlander, een musicoloog van internationale reputatie, in het bijzonder ten aanzien van het Duitsche lied.
Van huis uit was Max Friedlander zanger. Ten aanzien van zijn wetenschappelijken arbeid is zijn voornaamste werk de standaard-uitgave ,,Das deutsche Lied im 18. Jahrhundert'', met een uitvoerige bibliographie en een deel voorbeelden. Vermelding verdiene voorts zijn opstel over Mozart's liederen in liet ,,Liliencron-Festschrift'' van 1910, zijn studie over ,,Das Grossvaterlied und der Grossvatertanz'' in het

„Kretschmar-Festschrift" van 1918; zijn monographieën over Brahms' liederen en zijn verspreide opstellen in verschillende tijdschriften en jaarboeken. (Red. K. H. A.)

A. ENGELAND. — Petroleum. —
Het petroleumwetsontwerp waarbij de exploitatie van petroleumgebieden in Engeland wordt geregeld is in het Hoogerhuis aangenomen. (Keesings Fin. Archief)

B. DUITSCHLAND. — Invoer - Deviezen tot 25% beperkt. —
Het rijksbureau voor deviezen-contrôle heeft besloten, dat voor buitenlandsche betalingen in het goederenverkeer vanaf den 4den Mei slechts deviezen tot 2570 van het basis bedrag kunnen worden toegewezen. Voor rembourscïedieten wordt 50% deviezen toegestaan. Het percentage beliep tot nu toe 35%. (Berl. Börsen Ztg.)
(V. b. Betalingsverkeer 1263 B.; Deviezenverk. 898 B.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer - Bescherming der openbare orde. —
Het wetsontwerp tot bescherming der openbare orde werd op 2 Mei met 47 tegen 24 stemmen aangenomen. Tegen stemden soc.-dem., comm. en de heer Sneevliet.
Bij de behandeling van het wetsontwerp heeft minister Van Schaik nog gezegd:
Het „droit de réponse" (in de pers) achtte de minister theoretisch meer aanlokkelijk dan practisch uitvoerbaar.
Het is niet voldoende de verachtelijke ophitsingen tegen het Joodsche deel der bevolking af te keuren, gelijk de heer Van der Heide e.a. deden. De Joden hebben niet alleen recht op bescherming, doch tevens is het plicht der regeering te voorkomen, dat er tweespalt in de bevolking optreedt. Laat men zich toch op den bodem der realiteit stellen. (Het Volk)

D. VOETBAL. — De wereldkampioenschappen in Italië. —
Op 3 Mei heeft te Rome de loting plaats gehad voor de wereldkampioenschappen: Nederland, dat tot de acht sterkste landen werd gerekend, lootte voor den eersten wedstrijd tegen Zwitserland. Die wedstrijd wordt te Milaan gespeeld op 27 Mei.
In de lijst van achtste finale-wedstrijden welke wij hieronder geven, staan de als sterkst erkende landen het eerst genoemd.
De loting voor de achtste finale had den volgenden uitslag:

1. Florence: Italië — winnaar Amerika — Mexico. (Deze wedstrijd wordt op 24 Mei te Rome gespeeld).
2. Triëst: Tsjecho Slowakije — Roemenië.
3. Napels: Hongarije — Egypte.
4. Genua: Argentinië — Zweden.
5. Rome: Brazilië — Spanje.
6. Milaan: Nederland — Zwitserland.
7. Turijn: Oostenrijk — Frankrijk.
8. Bologna: Duitschland — België.

(Alg. Handelsblad) (Vorig bericht blz. 1277 K.)

7 MEI 1934

E. JULIANA-KANAAL GEOPEND. — Kolentip bij Born in werking. —
In tegenwoordigheid van H.M. de Koningin, H.K.H. Prinses Juliana, Z.K.H. Prins Hendrik en van tal van autoriteiten en vooraanstaande personen op liet gebied van handel en scheepvsart zijn op 7 Mei '34 twee van de drie panden van liet Julianakanaal voor de scheepvaart opengesteld.
Tegen halftwee arriveerden de vorstelijke personen en autoriteiten te Maasbracht, waar bij de sluis, die het Julianakanaal met de gekanaliseerde Maas verbindt, de openingsplechtigheid plaats had.
Na een toespraak van den minister van Waterstaat, ir. J. A. Kalff, opende prinses Juliana door het drukken op een knop de sluis, waardoor de eerste sleep, bestaande uit een sleepboot en een sleepschip, naar het kanaal geschut kon worden.
Bij de werken tot aanleg van het Julianakanaal behoorde ook de bouw van een kolentip voor de Nederlandsche Spoorwegen ten behoeve van de Zuid-Limburgsche mijnen te Born. In 1929 was tegelijk niet liet gereedkomen van de Maaskanalisatie een tijdelijke tip te Maasbracht opgericht. Tevens is ook de definitieve kolentip te Born na een rede van den minister van Waterstaat, ir. Kalff, in dienst gesteld.
Deze kolentip is van de modernste constructie en heeft een uurcapaciteit van vijftien wagons van twintig tori. Zij staat in directe spoorwegverbinding met de mijnen.
Tot den aanleg van het Julianakanaal werd besloten bij de wet van 28 Juli 1921. Na omvangrijke voorbereidende werkzaamheden kon in liet najaar van 1925 met de uitvoering begonnen worden. Op 22 October 1925 werd door Prinses Juliana te Limmel bij Maastricht de eerste spade voor het Julianakanaal gestoken. Het nieuwe kanaal, dat op 7 Mei '34 gedeeltelijk in gebruik is genomen, is geschikt voor schepen van 2000 ton, met een grootste lengte van 100 M., een grootste breedte van 12 M., een grootsten diepgang van 2.80 M. en een grootste hoogte boven den waterspiegel van 7 M.
De schutsluizen hebben een doorvaartwijdte van 14 M. en een slagdrempeldiepte van 3.60 M. De schutkolk ter breedte van 16 M. heeft een lengte van 136 M. Over het kanaal zijn — behalve de bruggen over elk der schutsluizen — een tiental vaste bruggen voor gewoon verkeer, waarvan enkele ook voor tramverkeer worden ingericht.
Het Julianakanaal is ongeveer 34 K.M. lang en wordt door vier schutsluizen verdeeld in drie panden. Het noordelijke en het middenpand zijn heden, nadat er eenige weken voor noodig waren om het benoodigde water, dat later, wanneer ook het derde pand gereed is, van de Maas zal komen, in te pompen, in dienst gesteld.
Bij den aanleg van het Julianakanaal behooren ook de werken tot het maken van het verbindingskanaal door het Boschveld bij Maastricht — eveneens reeds gereed gekomen — en het maken van de overlaadhavens, haveninrichtingen, spoorwegwerken, enz. In totaal zijn de kosten voor deze werken geraamd op ongeveer 36 millioen gulden, welk bedrag sinds 1925 is verwerkt.
Niet alleen voor den afvoer der steenkolen uit onze Limburgsche mijnen, doch voor de geheele industrieele ontwikkeling van Zuid-Limburg is het tot stand komen van deze werken van groote economische beteekenis. (Vaz Dias)

F. NIEUWE SPELLING. — September 1934 ingevoerd. - Minister Marchant's radiorede. —
De minister van Onderwijs, Mr. Marchant, hield op 7 Mei '34 een radiorede inzake de nieuwe spelling. Wij ontleenen hieraan het volgende:
De nieuwe spelling van de Nederlandsche taal, welke door de door minister Marchant ingestelde commissie is voorgesteld, zal in September 1934 voor liet onderwijs worden ingevoerd. De invoering van liet compromiis zal niet gepaard gaan met eenig verbod van het gebruik van boeken in een andere spelling. Twee argumenten voor invoering van het compromis stelde minister Marcliant op den voorgrond: het belang van de jeugd en het brengen van orde, waar tlians een chaos heerscht, De jeugd aclitte de minister Iioofdzaak in deze Ikwestie, en haar belang brengt naar zijn meening mede, dat er eenheid in de sclrijfwijze van onze taal konit en dat de jeugd niet weer blootgesteld wordt aan de risico's van den toestand, waarin tlians het schrijven van het Nederlandsch verkeert, nu in de scholen zooveel verschil in schrijfwijze is binnengedrongen, dat de regels van elk svsteern niet meer uit elkaar zijn te houden. De vereeniging tot. vereenvoudiging van de schrijfwijze zal, zooals de minister mededeelde, bij invoering van het compromis, haar actie staken.
Ten slotte betoogde minister met klem, dat spoedige invoering van liet compromis noodzakelijk was. Het is zoowel een Helgisch als een Nederlandsch belang, dat liet compromis worde aanvaard tegelijkertijd in beide landen. Indien niet alle teekenen bedriegen zal dit geschieden. Het wordt in deze maand nog beslist. De minister meende dat de tegenzin die tlians nog tegen de nieuwe spelling geuit wordt, weldra zal zijn overwonnen als de regeling eenmaal wordt toegepast (De Tel.)
(V. b. Nieuwe regels 1264 B. en 1270 E.)

8 MEI 1934

G. NON-AGRESSIE PACT. — Polen-Rusland. - Verlenging. —
De Russische minister van Buitenlandsche Zaken, Litwinov, en de Poolsche ambassadeur, Lockasiewitsj, hebben het protocol onderteekend waardoor de duur van het tusschen Rusland en Polen bestaande niet-aanvalsverdrag met tien jaar wordt verlengd tot eind 19-15.
liet protocol bevat verder een clausule, volgens welke het non-agressie-pact na afloop der tien jaren automatisch niet twee jaar wordt verlengd, indien geen opzegging heeft plaats gevonden. In het slotprotocol van het verdrag wordt bepaald, dat de nota van den vroegeren volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Tsjitsjerin, van 28 September 1926, die aan de Litausche regeering werd overhandigd bij de onderteekening van liet non-agressie-nact tusschen Litauen en Rusland. in geen geval zóó kan worden uitgelegd, alsof zij een inmenging van Sovjet-Rusland in de regeling van territoriale kwesties, die in deze nota werden vermeld, ten doel heeft.
Onder deze territoriale kwesties zijn te verstaan de kwestie betreffende Wilna en andere geschillen tusschen Polen en Litauen. (Ned. Tel. Agentscli. Reuter)
(Vorig bericht blz. 583 C.)

A. ARABIE. — Strijd tusschen Ibn Sa'oed en Imam van Jemen. - **Resumé.** —

Reeds verschlieiden maanden woedt in Arabië een felle woestijnoorlog welke door de geheele Mohanmmedaansche wereld met groote spanning is gevolgd.

Zooals uit de dezer dagen gepubliceerde telegrammen reeds viel op te maken, wordt de woestijnoorlog gevoerd tusschen Ibn Sa'oed, den koning van Sa'oedië, die zich in Maart den toorn van Imam van Jemen op den hals haalde, doordat hij weigerde zijn troepen terug te trekken uit een reeds lang door beide vorsten betwist gebied, de oase van Nejran.

In het begin van dit jaar had Iiet allen schijn dat een accoord tusschen beide Arabisclie vorsten was tot stand gekomen. Toen echter den koning van Sa'oedië — ook wel de Wahabietenkoning genoemd — ter oore kwam, dat troepen van den Imam de betwiste oase reeds hadden geoccupeerd, zond hij op zijn beurt een leger naar het Zuiden. Dit rukte op naar Jemen en slaagde al heel spoedig erin de voorname kuststad Midi te bezetten, waarop de Imam zijn veel sterkeren tegenstander een wapenstilstand voorstelde. Ibn Sa'oed was daartoe bereid, mits de Imam van Jemen de vooraanstaande leden van de vroegere dynastie van Asir zou uitleveren. De Imam weigerde. De strijd werd voortgezet.

Inmiddels rukten de troepen van Ibn Sa'oed onder commando van diens zoon, Emir Faisal, steeds verder op naar het Zuiden. Zij beschikken over de meest moderne oorlogsmiddelen.

Het spreekt van zelf., dat men in Hritsche officieele kringen de jongste ontwikkeling van den oorlog tusschen Sa'oedië en Jemen met bizondere belangstelling en ook met niet geringe bezorgdlieid volgt. Zou koning Ibn immers na een volledige overwinning ertoe besluiten Yemen bij zijn gebied in te lijven, dan zou een zeer gevaarlijke toestand geschapen worden. Ibn Sa'oed zou in dat geval heer en meester worden van verreweg het grootste gedeelte, van Arabië en hij en zijn aanhangers zouden dan wel eens bekoord kunnen worden door de gedachte om een Groot-Arabië, te stichten, hetgeen practisch hierop neer zou komen, dat alle bestaande Arabische staten, rnet uitzondering van Egypte, althans onder Ibn Sa'oed's moreele leiding tot één groot rijk zouden worden vereenigd. Voor een dergelijke combinatie zouden Groot-Brittannië en ook Frankrijk en Italië niet bijster veel voelen.

Behalve door genoemde Europeesche landen wordt de oorlog tusschen de beide Arabische vorsten riatuurlijk ook met bizonderr belangstelling gevolgd door Egypte, dat blijkbaar veel sympathie heeft voor den Imam van Jemen, die naar beweerd wordt, fel anti-Britsch gezind is. In Caïro zou de Imam beschouwd worden als de groote voorvechter van de Mohammedaansche zaak en vooral in nationalistische kringen van Egypte, zou hij zeer gezien zijn. Hierdoor wordt Iiet dan ook verklaarbaar, waarom Jeinen zich allereerst tot koning Foead van Egypte heeft gewend met Iiet verzoek als bemiddelaar op te treden.

Koning Ibn Sa'oed staat bij de Mohammedanen bekend als een ai te sluw zakenman. die het godsdienstig heimwee dat iederen Mohammedaan naar Mekka drijft, heel slim weet uit te buiten om zijn eigen beurs te verrijken. Weliswaar is hij de eerste Arabier niet die zulks doet, want voor hem hebben honderden koonlieden hetzelfde gedaan, maar Ibn Sa'oed maakt het toch wel' een beetje al te kras. Iedere pelgrim die op Iiet oogenblik in Jeddali aan land gaat, moet eerst een belasting van ongeveer dertig gulden betalen. Anders ma4 hij het grondgebied van Mekka niet betreden. Verder moet hij zeven à acht gulden betalen wanneer hij wil drinken uit de heilige bron Zam-Zam, en verder nog verschillende andere kleine belastingen, waardoor een pelgrimsreis naar Mekka den Egyptenaren op het oogenblik op ongeveer drie honderd gulden komt te staan, een bedrag, dat voor den eenvoudigen man uit het volk niet te betalen is.

Geen wonder dus dat onder de vrome Moslems in Egypte een felle verbittering tegen den koning van Sa'oedië heerscht. In bepaalde kringen te Caïro wordt dan ook beweerd. dat de Imam van Jemen wellicht in de overige Mohammedaansche wereld nog tijdig steun zal kunnen vinden om Ibn Sa'oed te kunnen weerstaan. waardoor de zaken wel eens een geheel andere wending zouden kunnen nemen.

Uit het verder verloop van den strijd zal dit moeten blijken.
(De Maasbode) (Vorig bericht blz. 1257 E.)

B. NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". —

De liberale staatspartij ,,De Vrijheidsbond" hield op 5 en 6 Mei te Nijmegen haar jaarlijksche algemeene vergadering onder voorzitterschap van Mr. W. C. Wendelaar.

Wij ontleenen hieraan het volgende:

In den aanvang van de groole redevoering, die minister Kalff heeft uitgesproken, heeft hij betoogd, dat de staat zich kan en dient te beschermen door een goede kieswet tegen hen, die van de vrijheid van ordening profiteeren, om hun groepsbelang te doen prevaleeren boven het algemeen belang. Kamerleden zijn volksvertegenwoordigers, en eenmaal gekozen hebben zij niet in de eerste plaats rekening te houden met de wenschen van hun geestverwanten doch met de inzichten van het geheele volk, óók met de minderheid van dat volk.

Sprekende over de gezagspolitiek van de regeering-Colijn, en de N.S.B., zeide spr. met spanning uit te zien naar den louterenden invloed op de jongeren, die uit moet gaan van dit ,,den inhoud van het leven zoeken in idealen, die plichten opleggen, instee van belangen die rechten brengen". Aan de oudere volgelingen van het fascisme stelde hij de vraag, waar zij het recht vandaan halen het politieke leven te veroordeelen, waarvoor zij zich nooit eerder geïnteresseerd hebben.

De politieke partijen moeten begrijpen, dat samenwerken met andersdenkenden op een breed terrein tot de mogelijkheden, zelfs tot de noodzakelijkheden behoort, en dat wel met handhaving van eigen beginselen. Van eenzijdige nationale ontwapening kan geen sprake zijn, wel van bezuiniging op defensie, maar alleen rnet behoud van de doelstelling van de weermacht.

Op 6 Mei werd een discussie gevoerd over het door een comniissie ingediende Ontwerp-middenstandsprogramma, dat ten slotte als crisisprogramma werd vastgesteld als volgt:

1. Het tegengaan van het door de overheid uitoefenen van bedrijven, anders dan uit den aard monopolistische.
2. Streven naar een wettelijke regeling, waarbij aan hen, wier arbeidsduur bij de we: op sociale gronden is beperkt, verboden wordt:
   a. eenige nering uit te oefenen of daarin werkzaam te zijn;
   b. tegen betaling voor derden arbeid te verrichten in het. zelfde of een aanverwant beroep.
3. Verbod van overheidssteun aan inkoop-coöperaties of -combinaties van overlieidspersoneel.
4. Openstelling eener gelegenheid tot ouderdomsvoorziening op billijke voorwaarden voor kleine zelfstandigen.
5. Bevordering van het vakonderwijs. Erkenning door de overheid op bepaalde voorwaarden van de diploma's van bestaande bijzondere vakscholen en cursussen. Instelling van ~cri . lichtingsdienst ook op boekhoudkundig gebied.
6. Gelijkstelling van den grondslag der personeele en andere belastingen en heffingen voor alle bedrijven, ook voor die op coöperatieve leest geschoeid.
7. Regeling van den markt- en straathandel, zoolang dat de belangen van hen, die daarbij zijn betrokken, evenzeer worden beschermd als die der winkeniers.
8. Revordering van het middenstandscrediet.
9. Regeling van het afbetalingsstelsel. (Alg. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 1215 A.)

C. NEDERL. WERKLIEDENVERBOND „PATRIMONIUM. — Rede van minister De Wilde. —

In de dezer dagen te Leeuwarden gehouden 50ste algemeene vergadering van het Nederl. Werkliedenverbond ,,Patrimonium" hield de minister van Binnenlandsclie Zaken, Mr. J. A. de \Vilde, een rede getiteld: ,,Door eendracht sterk", waaraan wij het volgende ontleenen:

De mannen van Patrimonium, sterk in hun beginsel en geoefend in den socialen en politieken strijd, laten zich niet zoo gemakkelijk van hun stuk brengen. Tegen alle abstracte stelsels staan zij critisch. Zij erkennen hun goddelijke roeping, die nu, in het jaar 1934 tot hen komt. Hier is hun plaats, hier hun taak.

Daarom rekenen zij met de werkelijkheid en zoeken zij naar de middelen, die er zijn. Zij begeeren geen dokters die de diagnose niet kunnen of willen stellen.

Dat het financieel zoo zwaar beproefde Engeland blijkbaar weer gaat oprijzen is zeker niet in de laatste plaats het gevolg hiervan dat men de toestand aanvaard heelt zooals hij was en is gaan arbeiden met de middelen die aanwezig waren. Wie daartoe den moed mist, wordt vroeg of iaat door de publieke opinie gevonnisd.

Wat is de waarheid met betrekking tot ons land?

Die waarheid heeft twee zijden. God schenkt aan Nederland ook nu, nog veel. Staatkundig, kerkelijk, economisch en sociaal. Wij hebben onze staatkundige vrijheid, wij mogen God dienen naar ons geweten. Er zijn nog inkomsten, al slinken zij. Er is nog gevoel van saamhoorigheid en onze sociale wetgeving doet nog dagelijks haar zegenrijk werk. Daarom zijn wij temidden van de tegenspoed, dankbaar en geduldig.

Maar de andere zijde der waarheid is somber.

Ons volk is verarmd, de commercieele verhoudingen tusschen de volken, waarvan ons welgelegen land profiteerde, zijn verbroken. Indië is geen bron van inkomsten meer, maar leunt zelf op het verarmde moederland. De landbouw is alleen rnet kunstmatige middelen op de been te houden. Industrie en scheepvaart zijn in zorgwekkenden toestand. Het staatsbudget is uit z'n evenwicht. De gemeentefinanciën zijn in een bedenkelijke situatie; de publieke lasten drukken loodzwaar; de steungelden zijn gestegen tot bij de 300 millioen. (Vaz Dias)

D. JAPAN. — De rijwielindustrie. —

De Osaka Mainichi heeft een speciaal rijwielnummer uitgegeven, in verband met een ronde-tafelconferentie, welke onder auspiciën van dit blad en de Tokyo Nichi Nichi gehouden is met de voornaamste fabrikanten en exporteurs van rijwielen. Het uitvoercijfer in 1933 bedraagt ruim 11 millioen Yen.

Hierbij dient te worden aangeteekend, dat toen twee jaren geleden voor het eerst door de Japansche Vereeniging van Rijwielexporteurs een controle werd ingesteld, de maandelijksche uitvoer niet meer bedroeg dan 300.000 yen.

Wat het aandeel van Ned.-Indië in dezen export betreft, het volgende staatje, eveneens uit dezelfde bron afkomstig, doet zien dat de helft van de Japansche rijwielen en onderdeelen naar Ned.-Indië komt. De volgorde der importeerende landen is als volgt:

Ned.-Indië	50%
Br.-Indië	20%
China	15%
Mantsjoerije	7%
Andere landen	8%

(Osaka Mainichi)

A. DANZIG-POLEN. — Betrekkingen. - **Tolunie.** — Staatsraad Forster heeft in een rede welke hij heeft uitgesproken ter gelegenheid van het 1 ei-feest te Danzig principieel geconstateerd dat het met het oog op de verscherping der economische betrekkingen tusschen Danzig en Polen noodzakelijk schijnt in het bijzonder te wijzen op de taak welke de verantwoordelijke leider voor Danzig heeft.
Een tolunie, welke slechts op papier bestaat en in de praktijk wordt uitgelegd tegen den zin der verdragen, kan niet in overeenstemming zijn met den wensch van degenen die deze verdragen hebben tot stand gebracht. Wij zijn geheel machteloos en weerloos doch juist daarom moeten wij ook aandringen op de handhaving dezer verdragen door de andere partij. (Baltische Presse) (Vor. ber. blz. **1054** B.)

B. GOUD. — Voorraad Jan. — Maart **1934.** —

(in millioenen R.M.).

	Eind Jan.	Eind Febr.	Eind Maart
Ver. Staten . .	16.918	18.354	19.046
Frankrijk . .	12.675	12.168	12.233
Engeland . .	3.900	3.9011	3.903
België	1.596	1.584	1.575
Italië	1.568	1.569	1.518
Zwitserland . .	1.618	1.487	1.414
Nederland . .	1.551	1.356	1.327
Duitschland . .	376	333	237

(De Maasbode) (Vor. ber. **blz. 1188** G.)

C. GEESTELIJK LEVEN. — Eerste uitgave van Luthers verzamelde geschriften. —
In de pastorie van Bamble (Noorwegen) heeft men, volgens „Aftenposten", een zeer belangrijke vondst gedaan, namelijk de eerste uitgave van Luther's verzamelde geschriften in 10 groote deelen, die daar jarenlang onopgemerkt is gebleven, benevens een oude bijbel. De bijbel is in hout gesneden, met vel overtrokken, fraai bewerkt en voorzien van groote sloten. De boeken zijn vermoedelijk aan de pastorie geschonken door den bekenden predikant Lammers, die tusschen 1840 en 1850 te Bamble stond.
Luthers verzamelde geschriften zijn in 1563 te Wittenberg gedrukt, en de bijbel in 1668.
(Aftenposten, Oslo)

D. DUITSCHLAND. — Prijzen voor boek en **film.** —
In een bijeenkomst van de Duitsche „Reichskulturkammer" zijn, ter gelegenheid van de 1 Mei-viering der nationaal-socialisten, de prijzen voor literatuur en film uitgereikt welke de Duitsche regeering in Mei 1933 heeft ingesteld.
De Stefan George-prijs groot 12.000 mark werd toegekend aan Erich Euringer voor zijn boek „Deutsches Werk". Voorts werd de Universum-film „Flüchtlinge" van den regisseur Gustav Ucicky bekroond met een wisselprijs, bestaande uit een kunstwerk dat de filmkunst verzinnebeeldt.
De jury voor deze prijzen was benoemd door minister Goebbels. Verlangd werd dat de bekroonde werken de gebeurtenissen in het hedendaagsche Duitschland op pakkende en artistieke wijze zouden weergeven.
(Berliner Tageblatt)

E. NEDERLAND. — **Luchtbeschermings-Oefening** te **Eindhoven.** —
Op 5 Mei had te Eindhoven de groote demonstratie plaats betreffende bescherming der burgerbevolking bij luchtaanvallen, waaraan een vijftal militaire vliegers uit Soesterberg, en de verschillende afdeelingen van den luchtbeschermingsdienst, brandweer, Gem. Gen. Dienst, Reserve-officieren, enz. onder leiding van mr. **A.** Fens, Commandant der Eindhovensche brandweer en Padvinders deelnamen. Bij deze demonstratie werd gebruik gemaakt van het hiertoe 'bij uitstek {geschikte hulpmiddel der radio-telefonische communicatie. (De Telegraaf) (Vur. ber. **1265** E.)

E. CANADA. — Financiën, —
De handel met het buitenland heeft in het afgeloopen belastingjaar bedragen 1017 millioen dollars, vergeleken met 887 millioen in het voorafgaande jaar. Er is voor 152 millioen meer uit- dan ingevoerd. Als gevolg van de Ottawa-overeenkomsten komt thans 1/3 gedeelte van de aankoopen in het buitenland uit het Britsche Rijk, vergeleken met 1/5 in 1929, terwijl de uitvoeren naar de landen van het Britsche Rijk eenzelfden winst te zien geven. De suikerbelasting is verlaagd van twee tot één cent per pond en de speciale accijnsbelasting op alle invoeren volgens het Britsche preferentieele tarief is verlaagd van 3 tot 1%. (Standard, Montreal)

G. DUITSCHLAND. — **Financiën** en bedrijfsleven. —
De rijksminister van Financiën, Schwerin von Krosigk, heeft in een te Karlsruhe gehouden redevoering o. m. het volgende verklaard: „Een van de moeilijkste problemen, die wij hebben, is de achteruitgang van den uitvoer als gevolg van het gebrek aan deviezen. Op de gedachte van devaluatie kunnen wij slechts dan komen, als wij er van overtuigd zijn, dat door die devaluatie de uitvoer werkelijk in noemenswaardige mate verhoogd zou kunnen worden. Zoolang die vraag niet met een onvoorwaardelijk ja kan worden beantwoord, is het risico te groot".
Zoolang de overheid, door moeilijkheden met de begrooting, niet bij machte was, zich voldoende credieten te verschaffen, werd het aanvullende werkverschaffingsprogram uitgevoerd. Over dit program zeide de minister dat het bedrag, dat als voorschot op de toekomst werd opgenomen in den vorm van belastingbons en arbeidswissels, ca. vier milliard Mark bedraagt. Een terugbetaling van dit bedrag, dat met 2 milliard voor tekorten uit het verleden moet worden verhoogd, is in vijf jaar zonder meer mogelijk.
In zake de renteverlaging komt het er niet zoozeer op aan, dat de oude rentevoet wordt verlaagd, maar gaat het wel om de vraag of een nieuw crediet verkregen kan worden tegen een behoorlijken rentevoet.
(Völkischer Beobachter) (Vor. ber. blz. **1212** B.)

H. SAARGEBIED. — **Rijksminister** Göbbels te Zweibrucken. —
Te Zweibrucken (Palts) is een demonstratie gehouden van de in het Saargebied wonende Duitschers. Rijksminister Göbbels hield een redevoering, waaraan wij ontleenen, dat Duitschland besloten is alle pogingen om het Saargebied tot een politiek handelsobject te maken en om de aanhoorigheid van land en volk aan Duitschland in twijfel te trekken, te niet te doen gaan.
Volgens het verdrag van Versailles moet in 1935 gestemd worden over de vraag, tot welke natie de Saarlanders willen behooren.
Wij weten, dat overal voor Duitschland zal worden gestemd en dat Frankrijk de nederlaag zal lijden, want 455.174, dat is 93% der stemgerechtigden, die in het Saargebied wonen, zijn georganiseerd in het Duitsche Front. (Berl. Tageblatt) (Vor. ber. **1287 E.**)

9 MEI 1934

I. KATHOLICISME EN WIJSBEGEERTE. — Verhouding. - Lezing van Prof. **Maritain.** —
Op 6 Mei 1934 hield prof. Maritain uit Parijs een lezing te Nijmegen over: „De verhouding van het Katholicisme en de Filosofie".
Het Katholicisme, aldus spreker, transcendeert de filosofie evenals het geloof de rede transcendeert. Niettemin bestaan tusschen beide vitale relaties. Twee centrale problemen treden naar voren: die van de orde der wijsheid, en die van de Katholielte filosofie. Er is vooreerst de wijsheid van geloof en mystieke vereeniging met God„ ingestort door den Heiligen Geest aan de Theologale wijsheid en ten laatste de Filosofische wijsheid. De eerste geeft de wijsheid van het geloof. De tweede maakt ebruik van de rede en heeft God tot haar voorwerp. De filosofische wijsheid is de verlichtende kracht en de begrijpbaarheid van het Zijn. Tusschen deze drie bestaat, naast hierarchie, harmonie. De lagere wijsheid streeft er steeds naar in de hoogere wijsheid over te gaan. In de Middeleeuwen was

er (hoe onvolkomen ook) een synthese en harmonie tusschen de drie: in de 16de eeuw komt door Descartes een breuk tusschen' filosofie en theologie. August Comte staat aan het eind van deze ontwikkeling; hij scheidt de filosofie van de wetenschap. De hoofdfout van het Humanisme was, dat het ie anthropocentrisch was. In de middeleeuwen was er een dubbele strooming de afdaling van God tot den mensch en de opstijging van den mensch tot God. Daar dit verlaten werd liggen wij in onze dagen verpletterd onder den wereldbouw die wij zelf schiepen. In zekeren zin is de omwenteling der 16e eeuw een rehabilitatie van het schepsel te noemen. De Katholieke filosofie heeft tot taak het schepsel met behoud van zijn eigen waarde te herstellen in zijn verhouding tot God. Het intregale liumanisme zal theocentrisch moeten zijn. Professor Maritain onderscheidt vervolgens bij het probleem der Katholieke filosofie haar wezen en haar toevalligen staat. Naar haar wezen hangt de filosofle af van de evidentie aan de criteria der rede. In een bepaalden staat kan de filosofie Katholiek of a-Katholiek zijn. De openbaring bracht vele objectieve gegevens. Daar moet de Katholieke filosofie aan de theologie gesubordineerd zijn. Voor den theoloog is zij middel — ancilla theologie — in haar eigen werkzaamheid is zij autonoom. In het verdere verloop van zijn rede maakt professor Maritain onderscheid tusschen speculatieve en oractische filosofle en bespreekt haar ondergeschiktheid aan de'overeenkomstige deelen der theologie waarbij den nadruk werd gelegd op het goed recht en de noodzakeliikheid van een autonome practische filosofie.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

A. S. D. A. P. — De brochure van Mr. J. E. W. **Duys.** —
In den Partijraad van de S.D.A.P. is, naar ,,Het Volk" mededeelde, uitgebracht het rapport van de commissie, die in September was ingesteld om een onderzoek in te stellen naar de gronden waarop, in strijd met de in een vorige Partijraadsvergadering gewekte verwachting, mr. J. E. W. Duijs zijn brochure in zake partijtactiek heeft doen verschijnen en naar de deze verschijning begeleidende omstandigheden en de daarop gevolgde feiten.
Met algemeene stemmen aanvaardde de Partijraad o.a. de volgende verklaring van de commissie:
De commissie verklaart als resultaat van haar onderzoek, dat naar haar oordeel in dezen zoowel door mr. Duijs, als door de leiding van de krant (,,Het Volk"), als door de partijleiding, als door een aantal afdeelingen der partij, fouten zijn gemaakt, welke echter het karakter van hen, die ze gemaakt hebben, niet aantasten en meent derhalve, dat de Partijraad de voorstellen van den congresbeschrijvingsbrief, o. m. strekkende tot royement of tot disciplinaire maatregelen, dient te verwerpen. (Het Volk) **(863** D.)

B. MUITERIJ **„DE** ZEVEN **PROVINCIEN". — Appèl tegen** de officiers-vonnissen. —
Tot dusver teekenden alle officieren van de „De Zeven Provinciën" appèl aan tegen de vonnissen van den Zeekrijgsraad, behalve de luitenant ter zee eerste klasse Fels en alle terechtgestaan hebbende luitenants ter zee derde klasse. Voorts teekende de advocaat-fiscaal appèl aan tegen alle vonnissen, behalve die van de luitenants ter zee der derde klasse.
(Aneta) (Vorig bericht **blz. 1275** H.)

C. LEGER DES **HEILS. — Generaal** Higgins treedt af.
De Internationale hoofdkwartieren van het Leger des Heils te Londen, deelen mede, dat generaal Higgins, hoofd van het Leger des Heils, als zijn bedoeling heeft te kennen gegeven, in de maand November 1934 af te treden. Generaal Higgins die 69 jaar oud is, bezet deze functie sinds 1929, toen hij generaal Bramwell Booth opvolgde. Hij verklaart dat zijn beslissing af te treden, genomen is op medisch advies.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **1187 G.)**

D. ITALIE. — De groote Apennijnen-tunnel. —
Onder de talrijke werken, die in Italië ter gelegenheid van den verjaardag van Rome officieel werden geinaugureerd, behoort de groote tunnel door de Apennijnen tusschen Bologna en Florence. Met den bouw er van was men reeds in 1913 begonnen.
In 1923 nam de fascistische regeering het besluit, den bouw krachtig te ondersteunen en in een zoo kort mogelijken tijd klaar te krijgen.
De tunnel, waardoor de „direttissima" gecompleteerd werd en waardoor de reis Milaan—Rome weer met een uur verkort wordt, is een meesterstuk van menschelijk vernuft en uithoudingsvermogen.
Hij is achttien en een halven kilometer lang en is de grootste tunnel met dubbelspoor ter wereld. Tien jaar achtereen hebben honderden menschen in het binnenste van den berg gewroet, waar de tunnel door heen loopt. In die tien jaar werden niet minder dan anderhalf millioen kubieke meters aarde en rotsgrond verwerkt, vooral rotsgrond. En de tunnel vereischte een metselarbeid van 450.000 kubieke meters.
Dertien-honderd man waren er steeds bezig, ongerekend het administratieve personeel, dat voor zulk een onderneming al even onmisbaar is als de ingenieur en de boorder. In totaal werd er 470 millioen lire aan besteed, de noodige installaties en machines inbegrepen. Per kilometer kwam de tunnel dus op ongeveer 25 millioen lire te staan.
De tunnel heeft ook talrijke menschenlevens gekost. Tot drie maal toe kwamen er gassen in tot ontploffing en negen werklieden vielen hierbij op één dag als slachtoffers. Talrijk waren de branden, die bij regelmatige tusschenpoozen ontstonden.
(Corriere della Sera)

E. FRANKRIJK. — Oudstrijders wenschen nieuwe verkiezingen. —
De afgevaardigde Jean Goy, een der leiders van den Franschen bond van oud-strijders, heeft in een rede te Viviers-sur Rhône er op gewezen, dat Doumergue zijn taak van minister-president slechts voor een korte poos heeft aanvaard, en dat men de onder zijn regeering ingetreden rustperiode moet gebruiken om de toekomst voor te bereiden. Spreker noemde het bestaande régime verouderd en de discipline verslapt. Daardoor heeft de corruptie zich op brutale wijze geopenbaard. Men moet echter geen genoegen nemen met het verjagen der schuldigen, er dienen ook maatregelen te worden getroffen tot vernieuwing van het régime. Noodig hiervoor zijn nieuwe verkiezingen, op de basis van een nieuwe kieswet.
(Le Journal) (Vorig bericht blz. **534** G.)

F. JAPAN. — Wet tot bescherming van den handel. —
De wet tot bescherming van den handel is op **1** Mei van kracht geworden.
De wet bepaalt o.m., dat de regeering, zoodra zij dit noodzakelijk acht, voor het aanpassen van den handel of het beschermen van den handel in beantwoording van maatregelen, die genomen zijn of zullen worden door andere landen, bij keizerlijk decreet en met goedkeuring van de commissie tot onderzoek van tarieven op bepaalde artikelen en voor bepaalde tijdperken boven de reeds voorgeschreven invoerrechten rechten mag heffen, die in hun totaal niet de waarde van dat artikel mogen te boven gaan, dan wel bedoelde artikelen kan vrijstellen van of doen genieten van een verminderd invoerrecht, terwijl zij verder gemachtigd is in- en uitvoer te beperken of wel geheel te verbieden. (Dempo Tsoesin)
(Vor. ber. Handelspolitiek **1053** A.)

G. **K.** L. M. — Dagelijksche **dienst** naar Ned.-Oost-Indië te verwachten. —
Directeur A. Plesman van de K. L. M., die na een bijzondere snelle vlucht op 26 April uit Ned.-Oost-Indië is teruggekeerd zei o.a.:
„Zoo spoedig mogelijk moeten wij zien te komen tot twee diensten per week, omdat mij duidelijk de behoefte daartoe is gebleken. En wanneer dan de diensten van „Imperial Airways" en „Air France" in goede harmonie en verstandige samenwerking worden georganiseerd, komt het zoover, dat wij zes dagen per week naar het Oosten kunnen vertrekken, wat beteekent buiten den Zondag een dagelijkschen dienst! En daar moet het beslist heen."
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1199** L.)

H. ***S.*** **MIEDEMA** OVERLEDEN. —
In Rotterdam is op 5 Mei, 73 jaar oud, de beeldhouwer Simon Miedema overleden. Hij is langen tijd lee-

raar geweest aan de Academie van Rotterdam. Hij had er zijn opleiding genoten, die bekroond was door den prix de Rome, toen de jonge kunstenaar 19 was. Hij bleef tot 1926 aan de Academie. Buiten zijn werk als leeraar, vond hij tijd om zelf veel te produceeren. Zijn werk is herhaaldelijk op tentoonstellingen bekroond.

Miedema heeft menig Amsterdamsch straattafereeltje op luimige en rake wijze weten vast te leggen. Maar ook heeft hij de Rotterdamsche straat beïnvloed. Vele plaatsen in Nederland blijven van zijn ornamentale en monumentale kunnen getuigen.

(Red. K. H. A.)

10 MEI 1934

A. SOCIALE PSYCHOLOGIE. — **Rede** van Prof. **C. Mennicke.** —

De Soc. Vereeniging tot bevordering der studie van maatschappelijke vraagstukken heeft te Amsterdam haar voorjaarsvergadering gehouden, waar prof. C. Mennicke een rede hield over de beteekenis van de sociale psychologie voor het socialisme.

Spreker ging uit van de door het socialisme gehuldigde povatting, dat alleen bewuste, positieve vorming in de maatschappij tot betere verhoudingen kan leiden. Deze bewuste vorming eischt kennis van het „materiaal"; dit materiaal — de mensch zelf — is veel moeilijker te hanteeren dan anorganisch (dood) materiaal. Voor de verwezenlijking van het socialisme is de sociale psychologie onmisbaar. Tot op zekere hoogte heeft het socialisme altijd een sociaal-psychologischen inslag gehad.

Prof. Meiinicke behandelde voorts eenige resultaten van de sociale psychologie. Ten eerste wees hij er op, dat het belang van den enkeling zoowel als van groepen nooit zuiver doorvoeld en bewezen kan worden. In-de 'tweede plaats kan het massa-bewustzijn eigenlijk niet discussieeren. Het heeft veeleer behoefte aan een zoo ver mogelijk in één richting gaande voorlichting, zulks te meer naarmate de economische mogelijkheden beperkter worden. De erkenning van een autoriteit door de massa berust niet uitsluitend op angst, maar zij bevredigt een wezenlijke behoefte van de massa. Men heeft deze behoefte aan vereering te laag geschat. In de tactiek en organisatie van een politieke beweging moet men deze behoefte in het oog houden, waarbij men moet zorgen, dat de democratie niet verloren gaat. De sociale psychologie leert voorts, dat de intellectueele remmen bij de massa worden verzwakt — hieraan kunnen ook de meer ontwikkelden zich in den regel niet onttrekken,; ook de proffen niet! Hierin ligt de oorzaak, dat de dierlijk-menschelijke oerdriften voor den dag komen. Aan den anderen kant is bij de massa een offervaardigheid en een overgave mogelijk, in veel sterker mate dan bij liet individu het geval is.

De massa denkt in beelden: het massa-bewustzijn vraagt naar symbolen en symbool-begrippen. Ook de proletarische massa, ten minste in Duitschland, heeft dat gedaan; denk b.v. aan het symboolbegrip van het IJzeren front, van de drie pijlen, den roep „Vrijheid". (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. INTERNATIONALE RECHTSBESCHERMING VAN DE BELANGEN VAN PAETICULIEREN. — Mr. **J.** Limburg. —

Op 28 April '34 heeft in het gebouw van den Hoogen Raad te 's-Gravenhage een algemeene vergadering der Nederlandsche vereeniging voor internationaal recht plaats gevonden, onder voorzitterschap van mr. B. C. J. Lader.

Uit de rede van mr. J. Limburg over Internationale rechtsbescherming van de belangen van particulieren citeeren wij het volgende:

Het Institut de Droit International heeft zich de laatste jaren met de zaak bezig gehouden. In een rapport aan het Institut uitgebracht, wordt voorgesteld een internationale instantie voor paricularieren. Het recht op bescherming van zijn onderdanen tegen vreemde staten is een regel van het internationaal recht. Dit wordt erkend. Wordt het voorstel, bij het Institut ingediend, aangenomen, dan kunnen particulieren bij de internationale instantie komen voor inbreuk op de eerste menschenrechten. Voorts is nog een rapport aan het Institut uitgebracht, waarin staat, dat alle acties van vreemdelingen tegen een staat moeten kunnen komen voor een internationale instantie. Men vond, dat het eerste rapport te ver ging.

De conferentie van internationaal privaatrecht van Den Haag van 1926 heeft een protocol aangenomen, waarin staat, dat het hof bevoegd moet zijn op het gebied van internationaal privaatrecht. Als dat er komt eenerzijds en als anderzijds particulieren kunnen komen voor een internationale instantie wegens inbreuk van recht op vrijheid, op godsdienst en leven, dan zullen wij reeds een grooten stap vooruit zijn.

(Nieuwe Rotterd. Courant)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Onze defensie. —

Onder het opschrift „ De spanning in den Pacific" wijst het orgaan van de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging Onze Vloot op de schromelijke gevolgen, die de verwaarloozing van onze defensie in Indië, met name van onze marine, vooral onder de huidige omstandigheden in het Verre Oosten voor de veiligheid van ons groot koloniaal gebied moet hebben. Zonder een goede en krachtige weermacht is noch de neutraliteit te handhaven, noch hebben wij waarde voor een eventueelen bondgenoot. Niettemin wil men op de kosten der weermacht nu nog bezuinigen. Deze houding, zegt het blad, steekt wel schril af tegen die der andere bij Oost-Azië betrokken regeeringen, welke niet zulk een enormen achterstand in te halen hebben als wij en die alle met uiterste kracht trachten haar weermacht te versterken. Zelfs Australië is den laatsten tijd bezig groote sommen te besteden aan versterking zijner weermacht.

Nederland zal evenals andere landen heel wat meer financieele offers moeten brengen dan het thans doet, wil het kans hebben zijn gebied en rechten in den te verwachten strijd in den Pacific te handhaven. De eenige, die geen gevaar in Oost Azië schijnt te zien of althans geen maatregelen tot verbetering harer positie neemt, is de Nederlandsche regeering.

Het zoude wel wenschelijk zijn, dat deze regeering eens te kennen gaf op welke redenen haar optinlismd in deze gegrond is, zulks ter kalmeering van degenen, die met ons van het gevaar van den toestand overtuigd zijn, (Ver. „Onze Vloot") (V. b. **1201** B.)

D. SUIKER. — Cuba. —

In totaal hebben dit jaar op Cuba 133 fabrieken gemalen, waarvan er thans 9 zijn afgemalen. Tot en met ultimo Maart '34 was 1.200.000 ton geproduceerd (vorig jaar 1.510.000). De quota der afgemalen fabrieken bedroegen voor 1934 32.000 ton, de werkelijke productie 43.500 ton (productie vorig jaar 43.000), doch van 8 fabrieken tegen 9 van dit jaar.

(Fin. Archief Systeem Keesing) (Vor. ber. **282** E.)

E. NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met China. —

Aan den jaarlijkschen maaltijd van de Nederlandsch-Indische Vereeniging te Amsterdam heeft de heer Wunsz King, gezant der Chineesche republiek de mogelijkheden besproken om de economische betrekkingen tusschen Nederland en China uit te breiden. Do gezant vestigde er de aandacht op, dat China langzaam doch gestadig voortgaat op den weg naar industrialisatie. Nu en in de eerstvolgende jaren zal China een toenemende behoefte hebben aan vliegtuigen, handelsschepen, motorvoertuigen, spoorwegmateriaal, haveninrichtingen, materiaal voor waterwerken en producten der eleotro-technische en radio-industrie, alle soorten machines, enz.

Het is echter te betreuren, ging spr. voort, dat sinds het begin der handelsbetrekkingen tusschen China en de Westersche landen, het aandeel van Nederland in den buitenlandschen handel van China gering en van weinig beteekenis is geweest.

De gezant was van meening, dat het nauwer aanhalen der economische betrekkingen niet alleen wordt bereikt door den handel te bevorderen, maar ook door gebruik te maken van buitenlandsch kapitaal en van de technische kennis en ervaring van buitenlandscha deskundigen. Nederland heeft roem verworven door belangrijke werkzaamheden op het gebied van waterbouwkunde en havenbauw. (Algem. Handelsblad)

(Vorig bericht **blz. 1206 A.)**

A. **RUBBERRESTRICTIE.** — Het Internationale Rubber Comité. —

Het Internationale Rubber Comité, ingesteld bij de landenovereenkomst voor rubberrestrictie, welke op 7 Mei '34 door de hierbij betrokken Regeeringen werd onderteekend, hield op 8 Mei een vergadering te Londen.
De betreffende landen werden vertegenwoordigd door de volgende heeren:
Malakka: Sir lohn Campbell, J. O. Hay, H. Erik Miller, V. A. Lowinger;
Ned.-Indië: prof. J. van Gelderen, prof. dr. L. P. le Cosquino de Biissy, D. Bolderhey;
Ceylon: E. B. Alexander, C. H. Figg;
Indië incl. Burma: The High Commissioner for India, Sir Bhupendra Nath Mitra;
Fransch Indo-China: kolonel F. Bernard;
Noord-Borneo: Sir Andrew Mc. Fadyean;
Serawak: F. F. Boult.
De Siameesche regeering zal later haar vertegenwoordiger aanwijzen. Sir John Campbell werd gekozen tot voorzitter en prof. Van Gelderen tot onder-voorzitter van het Comité.
Het Comité besloot eenige vereenigingen, welke rubberfabrikanten vertegenwoordigen, uit te noodigen om personen aan te wijzen, die de adviseerende commissie kunnen vormen, overeenkomstig de bepalingen in liet rubberplan vervat.
Men hoopt, dat deze aanwijzingen zoo tijdig ontvangen zullen worden, dat deze commissie de volgende vergadering van het Comité kan bijwonen.
Teneinde de administratieve maatregelen te vergemakkelijken, welke noodig zijn voor de invoering van restrictie op zeer korten termijn, heeft het Internationale Comité besloten, dat de vermindering der uitvoeren geleidelijk zal geschieden.
Het Comité heeft daarom de hoeveelheid, die elk gebied mag uitvoeren, bepaald op 100% van de basisquota voor Juni en Juli, 90% voor Augustus en september, 80% voor October en November en 70% voor December 1934.
Het is duidelijk, dat niet verwacht kan worden, dat de maanduitvoeren nauwkeurig in overeenstemming zullen zijn met genoemde percentages, doch een overschot of een tekort van de uitvoeren gedurende een maand mag worden vereffend in één of meer volgende maanden van den op 31 December 1934 eindigenden termijn.
Krachtens de bepalingen van he plan heeft liet ternatic Comité de bevoegdheid om van tijd ot tij ziin beslissingen te herzien, indien zulks naar zijn meening om de-een of andere reden wenschelijk blijkt. (Keesings Financieel Archief)

(Vorig bericht blz. **1278** C.)

B. TH. M. **KETELAAR 70** JAAR. —

De heer Th. M. Ketelaar werd 6 Mei '**34** zeventig jaar. Theodor Matthieu Ketelaar is Amsterdammer van geboorte. Vijftien jaar heeft hij aldaar als onderwijzer voor de klas gestaan en nadat hij in **1897** gekozen was tot lid van de Tweede Kamer, is hij er blijven wonen en heeft er steeds een aandeel genomen aan het openbare leven.
Als lid van de Tweede Kamer, als lid van den Amsterdamschen Raad en als lid van de Provinciale later eenigen tijd van Gedeputeerde Staten wierp hij zich op als verdediger van onderwijs- en onderwijzersbelangen, die hij in zijn functie van arrondisseaanentsschoolopziener, welke hij van **1907** tot **1912** bekleedde, ook diende. Sinds **1907** is de heer Ketelaar penningmeester van het Centraal Genootschap voor Kinderherstellings- en Vacantiekolonies.

(Red. K. H. A.)

C. **DUITSCHLAND.** — Wat moet er gebeuren **als** Hitler dood is? —

Tijdens een openbare vergadering te Gera, heeft Alfred Rosenberg ter sprake gebracht, wat er moet geschieden, indien Hitler niet meer tot de levenden behoort.
Hij begon met te zeggen, dat de nat.-socialisten nooit gestreden hebben om het vraagstuk: „republiek of monarchie". De beweging heeft geleidelijk vanzelf een vasten vorm aangenomen, die gebaseerd is op de trouw, zooals die in het Germaansche hertog- en koningschap is neergelegd, een opvatting van de hertog-gedachte, gelijk aan de Oost-Romeinsche keizersgedachte. Het gaat er nu om, als de „hertog", dien wij thans als onzen leider vereeren, niet meer onder ons vertoeft, een vorm te vinden, die het rijk en het bereikte onwrikbaar maakt. Dezen nieuwen vorm ziet Rosenberg in een staat, die door een Orde wordt geleid. In dit verband sprak hij over de mannen, die in den politieken strijd naar voren zijn gekomen en over diegenen, die na de aanvaarding van het bewind, nationaal-socialist zijn geworden en die zich nog aan de tucht moeten wennen.
Rosenberg sprak verder over den strijd van zekere professoren, die door geschiedkundige lezingen trachten te vernietigen, wat het nationaal-socialisme heeft veroverd, en richtte zich tegen het streven van de godsdiensten, die op politiek gebied tegen den nationaal-socialistischen staat willen handelen.

(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

D. NEDERLAND. — Economisch-Technologisch Instituut. —

Naar wij vernemen is naast prof. H. A. Kaag tot directeur van het Economisch Technologisch Instituut te Tilburg benoemd prof. dr. J. E. de Quay en tot secretaris dr. J. A. Wever.
Aan het Instituut zal thans worden verbonden een psycho-technische afdeeling, waarvan prof. dr. J. E. de Quay, professor in de psycho-techniek en in de bedrijfswetenschappen aan de Handels Hoogeschool, hoogeschool voor sociale en economische wetenschappen te Tilburg, de leiding op zich zal nemen. (V. D.)

E. NEDERLAND. — Tweede Hamer. - Wijziging Pensioenwet aangenomen.
De Tweede Kamer heeft op 17 April '**34** de wijziging van de Pensioenwet goedgekeurd. (V. **b. 1163 C.)**

11 MEI 1934

F. BIROBIDJAN. — Autonoom. —

De centrale executieve te Moskou heeft besloten de nationale Joodsche streek Birobidjan tot autonoom Joodsch gebied te verklaren. (Prawda)

G. BULGARIJE. — Het bezoek van den **Zuid-Slavi**schen minister van **Buitenlandsche** Zaken **Jeftitsj.** —

De Bulgaarsche minister-president Moesjanof heeft een officieel communiqué gepubliceerd inzake het bezoek van den Zuid-Slavischen minister van Buitenlandsche Zaken, Jeftitsj, aan Sofia. Volgens de „Mir" zijn besprekingen gehouden ten opzichte der spoorwegtarieven, pasvoorschriften, handelsverdragen.

(Mir, Sofia)

H. UTRECHT. — **Museum** van Nieuwe **Religieuse** Kunst geopend. —

Op 8 Mei '**34** heeft te Utrecht de plechtige opening van het museum van nieuwe religieuse kunst, bijgewoond door den Aartsbisschop van Utrecht, plaats gehad. Dit museum heeft, dank zij een doeltreffende verbouwing, als nieuwe afdeeling van het Aartsbisschoppelijk Museum, voorloopig onderdak gevonden in de zalen van het St. Cathryne Convent.

(De Maasbode)

I. ENGELAND. — Economische moeilijkheden **met** Japan. —

Minister Runciman heeft op 7 Mei '**34** in het Lagerhuis een verklaring nopens de Japansche concurrentie, speciaal voor textielgoederen, gei
De minister zeide, dat de regeering reeds op **16** Maart **1933** de aandacht van de Japansche regeering gevestigd had op de moeilijkheden waarin de Engelsche fabrikanten begonnen te verkeeren ten gevolge van den ongebreidelden invoer van Japansche goederen. Daarop waren de onderhandelingen buiten belanghebbende kringen gevolgd, zoowel in Britsch-Indië als te Londen, die ten slotte in dit voorjaar dood waren geloopen.
Daarom had de Engelsche regeering besloten tot onmiddellijke maatregelen; waarmee de katoenfabrikanten in Engeland het eens waren en die bovendien geen inbreuk maakten op het bestaande handelsverdrag tusschen beide landen.
De beide onmiddellijk noodige maatregelen waren voor de Kroonkolonies de afkondiging van quota voor invoer van Japansche katoenen en z.g. rayon-goederen.
Voor het moederland was herziening van de invoertarieven op geweven-zijden en kunstzijden goederen

noodzakelijk; aan de commissie voor de invoerrechten was gevraagd zoo spoedig mogelijk een rapport uit te brengen. De te nemen maatregelen zouden dan terugwerkende kracht tot 7 Mei '34 hebben. Als quota voor de Kroonkolonies zou het gemiddelde van den invoer over de 4 jaren 1927/31 gelden.
Het dagblad „Asahi" verklaart dat Japan op het memorandum van Sir Walter Runciman niet met tegenvoorstellen zal antwoorden. Wanneer Groot-Brittannië den invoer van Japansche waren beperkt, dan zal Japan tegelijkertijd op de basis van een onlangs aangenomen wet maximum-tarieven op Britsche waren heffen.
In het algemeen toont de Japansche pers groote belangstelling voor de onderhandelingen met Indië, waar de invoer uit Japan het laatste jaar een waarde van 150 millioen yen had bereikt.
(Daily Telegraph, Asahi) (Vor. ber. blz. 1068 C.)

A. **AMSTERDAM. — Geologisch** Instituut geopend. —
In tegenwoordigheid van een groot aantal genoodigden die zich verzamelden in de groote gehoorzaal, werd op 8 Mei '34 het nieuwe Geologische Instituut te Amsterdam geopend. Onder die velen waren curatoren van de Universiteit, leden van het Dag. Bestuur der gemeente, gemeenteraadsleden en vele geleerden, onder wie enkelen uit het buitenland. Prof. dr. H. A. Brouwer, hoogleeraar-directeur, hield een rede, waarin hij de ontwikkeling van het universitaire onderwijs hier te lande en in het bijzonder van dat in Amsterdam, besprak. Eerst in 1877 deden de geologische vakken bij de invoering van de nieuwe wet op het hooger onderwijs hun intrede aan de Nederlandsche universiteiten, waarbij het geheele complex der geologische wetenschappen aan één docent werd opgedragen. In Amsterdam waren zelfs aanvankelijk de geologische vakken met de scheikunde vereenigd, toen Van 't Hof in 1877 tot lector, in 1878 tot hoogleeraar werd benoemd in de scheikunde, geologie en mineralogie. Eerst in 1929 werd tot den bouw van een Geologisch Instituut besloten.
Prof. Brouwer zeide o.a. nog, dat van 143 personen en instellingen, zoowel in Nederland als in het buitenland, geschenken werden ontvangen. Deze komen uit bijna alle landen van Europa en uit alle werelddeelen, o.a. uit Australië, Nieuw-Zeeland, Mexico, Japan, de Hawai-eilanden en vele andere meer. (Alg. Hbld.)

B. SPANJE. — De politieke toestand. —
Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt. van 3 Mei '34 o.a. het volgende:
Het nieuwe Spaansche kabinet heeft in de Cortes een motie van vertrouwen gekregen, en wel met 217 tegen 47 stemmen. Dit lijkt op het eerste gezicht een mooie meerderheid, doch het beeld wordt ietwat anders als men bedenkt, dat de Cortes 473 leden tellen, zoodat amper de helft van het aantal leden aanwezig is geweest en de oppositie is weggebleven of zich van stemming heeft onthouden.
Deze stemming kenmerkt de positie van bet kabinet. Het kabinet Lerroux, zijn voorganger, was afgetreden ten gevolge van een conflict met Zamora, den president, die het noodig had gevonden bij de onderteekening van de amnestiewet twee besluiten uit te vaardigen, die de beide voornaamste bepalingen van die wet te niet deden, zulks op grond dat deze een gevaar opleverden voor de republikeinsche orde. Dit was geschied hoewel de regeering de volle verantwoordelijkheid van de wet had op zich genomen. Zij kon daarom niet anders doen dan aftreden of een presidentscrisis in het leven roepen, daar Zamora krachtens zijn revolutionnair verleden niet anders had kunnen handelen dan hij deed. Deze kwestie is feitelijk nog niet opgelost. Het ministerie Samper is een ministerie Lerroux, dat alleen een ander hoofd heeft gekregen, d.w.z. dat het in de Cortes afhankelijk is van denzelfden steun als Lerroux genoot, dien van de rechterzijde. Samper is in zooverre nog meer man van rechts dan Lerroux, dat hij als meer uitgesproken anti-socialist te boek staat. Dit beteekent dat het conflict tusschen president en regeering in latenten vorm blijft voortbestaan. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht **blz. 1277 C.)**

C. VOLKENBOND. — **Saargebied.** - Brief van den president der **regeeringscommissie.** —
De president der repeeringscommissie voor het Saargebied, Knox, heeft tegenover den Volkenbond in een brief zijn ernstige bezorgdheid geuit over den gespannen toestand in het Saargebied. De politie schijnt niet geheel betrouwbaar meer en de geruchten over putschplannen worden steeds veelvuldiger.
Knox schrijft aan het slot:
„Een van de meest doeltreffende middelen, om de uitvoering van dergelijke plannen, indien zij beraamd mochten zijn, te verhinderen en een einde te maken aan de geruchten, die de bestaande opwinding nog doen toenemen, is den Volkenbond van alles op de hoogte te stellen, daar de commissie den Bond in het Saargebied vertegenwoordigt."
(Société des Nations, Section d'Inform.)
(V. b. **Göbbels** rede **1230** W.; Volkenbond **1287** E.)

D. **DUITSCHLAND.** — Handelsverdrag met **Joegoslavië.** —
Op 2 Mei is het handelsverdrag tusschen Duitschland en Joegoslavië te Belgrado onderteekend.
Dr. Winter, vertegenwoordiger van den Duitschen Boerenleider Darré, memoreerde, dat de Europeesche landbouwcrisis haar oorzaak vindt in bet liberalisme van de laatste eeuw. (Politika, Beograd) **(1208** E.)

E. **MOEDERMELK** ALS **BLOEDSTELPELD** MIDDEL.
Volgens „die Umschau", het Duitsche weekblad voor wetenschap en techniek, heeft de Weensche geneesheer Dr. Solé bij herhaaldelijk genomen proeven ten behoeve van kleurreacties, waarbij moedermelk o.a. met bloed vermengd werd, waargenomen, dat het bloed na de menging in zeer korten tijd stolde.
De chemische samenstelling van het bestanddeel der melk, dat deze stolling veroorzaakt, door centrifugeeren kan worden afgezonderd, dan in de room overgaat en daaruit kan worden gewonnen als een wit poeder, dat gedurende drie maanden zijn werking behoudt, is nog onbekend.
Deze bloedstelpende stof is tot nu toe uitsluitend aangetroffen in menschenmelk, maar is in staat, het bloed van alle zoogdieren tot coagulatie te brengen. Dr. Solé heeft nu niet alleen proeven genomen bij normale menschen, maar ook bij lijders aan haemophilie. Zoo werden bij een haemophiel kind twee hoektanden tegelijk getrokken, waarbij de bloeding door in moedermelk gedrenkte tampons prompt werd gestelpt.
Gebleken is ten slotte, dat inspuitingen met moedermelk geen resultaat hebben: de bloedstelpende werking komt alleen tot stand bij aanraking der melk met het bloedende weefsel. (Umschau)

F. **BELGIE.** — Uniformverbod. —
Het kabinet heeft op 7 Mei het uniformverbod goedgekeurd welks spoedige uitvaardiging den laatsten tijd steeds dringender door katholieken en liberalen werd gevraagd. Het algeheele verbod zal alleen gelden voor politieke organisaties, die een militant karakter dragen. (De Nieuwe Gazet, Antwerpen).
(Vorig bericht blz. **1010** E.)

G. **BELGIE.** — Radiorede van den premier De **Broqueville.** —
De Belgische premier, De Broqueville, heeft op 8 Mei '34 een radiorede gehouden. Wij citeeren uit het verslag der rede, ontleend aan de Nieuwe Gazet van Antwerpen, het volgende:
De tijden blijven moeilijk, begon de premier. De crisis teistert al de landen ter wereld; wij mogen er ons ondanks alles, over verheugen dat wij konden ontsnappen aan' de ramp welke ons op het einde van **1932** bedreigde.
Wij hebben, op gelukkige wijze, de begrooting voor **1933** in evenwicht gebracht, onze munt verdedigd, ons crediet heropgegebeurd, onze rente ondersteund. Buiten onze grenzen zijn

teekenen van verbetering waar te nemen; talrijke onzer buren zijn eveneens aan de beterhand; gezonde begrooting in Engeland, herstel in Frankrijk en dit dank zij de methoden welke wij, het eerst, in het werk hebben gesteld.
Wij zijn op den goeden weg, dit lijdt niet den minsten twijfel. Er valt nog een groote krachtinspanning te doen om het evenwicht van de begrooting voor 1934 te verdedigen; de Regeering werkt hieraan door het toepassen van een strenge besparing en van een ernstigen hervormingsgeest.
Herinnert U even dat wij ons, in December 1932. in den toestand bevonden van een persoon, die, tot elken prijs, zijn verplichtingen wil nakomen, maar waarvan de kas ledig is. Dank zij bijzondere volniochten, verrichtte de Regeering een krachtdadig herstel dat de stevigheid van de thesaurie verzekerde en toeliet het' dieiistjaar 1933 zonder tekort te sluiten. ik kan U zeggen dat, indien de algeheelheid der rechten bij het sluiten van het boekjaar betaald werd, er een boni zou zijn van 90 millioen. Ziedaar een uitslag welke ik fier ben aan het land niede te deelen en welke gansch ter eere strekt van minister Jaspar.
Door de volmachten welke in December 1932 werden gesteind, verwezenlijkte de Regeering besparingen tot een bedrag van 350 millioen; zij stichtte voor 1.450 millioen nieuwe ontvangsten. Door deze maatregelen .werd een failliet vermeden.
Een nieuwe en wreede krachtinspanning drong zich op, indien men niet alles wilde zien te loor gaan. De minderwaarden van de ontvangsten en de toename der uitgaven wettigden de vrees, liet tekort tot 900 millioen te zien stijgen.
Dit was voor ons een uiterst pijnlijke taak, want wij voelden de uitgestrektheid van het lijden dat aan een ieder moest worden opgelegd door de noodzakelijkheid de groote Belgische familie te redden. Nieuwe volmachten werden door de regeering gevraagd en gegeven. In een tijdruimte van drie maanden werden 65 besluit-wetten, welke op 40 verschillende gebieden betrekking hadden, opgemaakt en ten uitvoer gelegd. Bijna alle hadden ten doel den levensstandaard van den Staat in aanzienlijke mate te verminderen en een einde te maken aan de misbruiken, met name deze welke ontstonden uit de cumulatie van twee of meer door den Staat bezoldigde betrekkingen. De uitgaven werden streng binnen de perken van de gestemde begrooting geliouden. Wij ontvingen 269 millioen bijkomende ontvangsten en verwezenlijkten 822 millioen besparingen.
De premier weidde vervolgens uit over de noodzakelijkheid het evenwicht in de begrooting te handhaven. Zonder begrootingsevenwicht, geen economische gezondheid en geen sociale politiek. verklaarde hij. Zoowel o~ financieel als o~ ander gebied wil ik geen avontuurlijke politiek voeren. De voorgestelde redmiddelen en de plannen, waarmede men schermt. bieden doorgaans allesbehalve zekerheid. Wat mii betreft verkies ik den raad van het gezond verstand op te voigen en mijn uitgaven te regelen naar het cijfer der vaststaande ontvangsten. Daarom is een oolitiek van strenge deflatie noodzakelijk. Wij moeten den ievensstandaard van den Staat verlagen. Wij overwegen algemeene deflatie-maatregelen, welke eerlang nader zullen worden omschreven.
De premier zeide nog: Ik stel met groote vreugde vast, dat het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, hetwelk 870 bedroeg, thans tot 670 is gedaald. De arbeiders werden daardoor in staat gesteld een vermindering van hun loon te aanvaarden, zonder dat nochtans de koopkracht van dat loon werd verlaagd.
(De Nieuwe Gazet)
(Vorig bericht **blz.** 1095 E.)

A. VOETBAL. — Holland-Frankrijk. —
Op **10** Mei **'34** is het Nederlandsch voetbalelftal in het Stadion te Amsterdam door Frankrijk geslagen met **5—4.** Nederland had vóór de rust in **13** minuten een voorsprong van **3—0.** (Red. K. **H. A.**)
(**Vorig** bericht blz. **1288** D.)

12 MEI 1934

B. LUCHTVAART. — De K. L. M. in **1933.** —
Het jaarverslag over 1933 van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij is verschenen. Eenige van de belangrijkste feiten, die men daarin vermeld vindt, willen wij thans aanstippen:
Het aantal passagiers in Europa steeg met 96% en bereikte het aantal van 40.917. Het goederenvervoer nam toe met 41% een kwam, ondanks verhoogde invoerrechten, tot een hoeveelheid van 1.219.756 K.G. Het postvervoer is met 10% vooruit gegaan.
,,Wat de Indië-route betreft," zoo lezen wij in het verslag ,,alle vluchten werden regelmatig volbracht, materieele schade kwam niet voor. De resultaten der exploitatie waren buitengewoon gunstig, dank zij een flinke vermeerdering van het postvervoer en een zeer aanzienlijken vooruitgang van het passagiersverkeer op de lijn."
De hoeveelheid post in 1933 vervoerd bedroeg 44.961 K.O. (27% meer dan in 1932).
Er werden 3.527.560 passagier/km verkocht; (105% meer dan in 1932). Het goederenvervoer ging met 43% omhoog. Herhaalde malen is het voorgekomen, dat men reizigers wegens plaatsgebrek moest weigeren.
De K.L.M. heeft thans opdracht gegeven tot den bouw van de nieuwe Fokkers F XXXVI en F XXII, die op de Indië-route resp. 16 en 10 passagiers kunnen meenemen en die een kruissnelheid ontwikkelen van *225* K.M. Deze vliegtuigen zullen in 1934 oereed konten.
De diensten op Zeeland en Twente, die 1 Mei 1933 hervat werden, vervoerden tot het einde van het jaar resp. 4726 en 2015 passagiers; 13.932 pleiziervliegers maakten rondvluchten.
Totaal vloog de K.L.M. in 1933 21.438 uren en legde daarbij 3.732.660 K.M. af.
De ontwikkeling van het passagiersvervoer gedurende de laatste jaren blijkt uit de volgende cijfers:
In 1931: 206.061 passagier/km, in 1932: 1.724.844 en in 1933: 3.527.560 passagierikm. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht **blz. 1291 G.)**

C. **ONDERNEMERSRAAD** VOOR NEDERL.-INDIE.
De op 3 Mei '34 te 's-Gravenhage gehouden jaarliikscbe algemeene ledenvergadering van den Ondernemersraad voor Nederl.-Indië valt samen met het 12%-jarig bestaan dezer organisatie.
De voorzitter, de heer Ch. J. I. AZ. Welter, heeft een terugblik op het afgeloopen tijdperk geworpen.
Over het einde van liet vrije ruilverkeer, zeide spreker, dat er ruimte is voor de opvatting, dat er systeem in deze dwaasheid is, en dat het den eenigszins chaotischen overgang vormt tot een nieuwe periode in de econoniie.
De mededinging van het Oosten op industrieeel gebied zal nog meer leiden tol verschuivingen in liet evenwicht waartegenover men hulpeloos staat niet de toepassing van wat 'tot dusver gold als een rationeele economie. Naar sprekers meening zal de goede oude tijd van vrije productie en vrij ruilverkeer niet terugkeeren en zal het bedrijfsleven goed doen door met de uiterste aandacht de ontwikkeling van de tegenwoordige toestanden te volgen ten einde zooveel mogelijk te behouden van de individueele vriiheid. waaronder volgens spreker het bedriifsleven in Indië tof zoo'n grooten bloei is gekomen.
Een van de merkwaardigste uitingen van den nieuwen tijd noemde de heer Welter de toenadering, welke rnen overal ter wereld kan constateeren tusschen de regeeringen en liet bedrijfsleven. Dit is in Indië wel eens anders geweest.
Over de financiën van Indonesië sprekende, zeide de heer Welter, dat de op Indië drukkende schuldenlast buiten verhouding staat tot de intrinsieke draagkracht des lands, waaraan hij de meening verbond, dat een land met zulk een belastingdruk. niet aantrekkelijk kan ziin voor het kapitaal van buiten. dat het behoeft.
Het bedrijfsleven in Indië achtte spreker ongeveer driernaal zoo zwaar belast als dat in Nederland. Met zou spreker raadzaam voorkomen aan een comniissie van deskundigen en belanghebbenden op te dragen op korten termijn voorstellen voor te bereiden voor de verlaging van belasting-en. De heer Welter kwam op tegen de dubbele belasting, geheven van ondernemingen die hier en in Indonesië werken. Het ligt in zijn voornemen 'het daarheen te leiden dat een andere oplossing van de huidiee commissie aan het oordeel der regeering wordt onderworpen.
De snelle aanpassing van het Indische bedrijfsleven schreef spreker toe aan de reeds vroegtijdige loonsverlagingen van twintig en vijf en twintig procent.
Spreker zei niet te willen nalaten melding te maken van de groote medewerking, in verreweg de meeste gevallen ondervonden van de Eurooeesche en inlieemsche werknemers. Ook zei de heer Welter hulde te brengen aan de Indische bevolking, die zich op zoo waardige en rustige wijze heeft geschikt in liet leed.
Dankbaar maakte spreker melding van de instelling der contactcommissie voor economische aangelegenheden bij het departement van Koloniën. Hij vroeg zich echter af of niet het tijdstip gekomen was voor een contactcommissie op meer algemeene basis, waarin zoowel het Nederlandsche als het Indische bedrijfsleven vertegenwoordigd zouden zijn.
Op de subtiele aangelegenheid van den handel met Japan wenschte de heer Welter in uitzicht van de onderhandelingen niet diep in te gaan.
Ten slotte zei de heer Welter, dat in de bedriiven zelf elke rationalisatie is uitgevoerd en dat wat de opleving tegenhoudt uitsluitend factoren zijn van internen aard. In de in deze vier jaren opgedane spankracht zag spreker een gunstige prognose.
(Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht **blz. 1022** F.)

D. ENSCHEDE. — Havenplan. —
De gemeenteraad nam op **6** Mei **'34** zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming een voorstel van B. en W. aan ter vaststelling van een contact met het rijk, waarin de volledige havenplannen voor deze gemeente zijn omschreven.
Zooals uit den opzet van den hoofd-ingenieur blijkt, zal hiermede een bedrag van ongeveer f **1.070.000** gemoeid zijn. (Het Volk)

E. BRAZILIE. — Koffievernietiging. —
Tot **15** April waren vernietigd **26.561.000** balen, waarvan **15.364.000** uit San Paulo, **8.131.000** uit Santos, **2.117.000** uit Rio de Janeiro, **755.000** uit Victoria en **194.000** uit Paranagua. (Praça de Santos)
(Vorig bericht **blz. 1046 G.)**

F. NEDERLAND. — Het onverdoofd slachten. —
In aansluiting aan ons bericht van **18** April (pag. **1258** B.) wordt ons medegedeeld, **dat het** request aan H.M. de Koningin inzake het onverdoofd slachten, door den Gemeenteraad van Rheden niet is verzonden. (Red. K. H. **A.**) (Vorig bericht **blz. 1258** B.)

A. TABAK. — Sumatra en Java. —

Sumatra **tabak:**

	Aanvoer	Afzet	waarvan in h'ederland
1931 . .	228.063 pn. .	214.603 pn. .	31.326 pn.
1932 . .	190.851 „ .	183.193 „ .	27.497 „
1933 . .	139.821 „ .	168.743 „ .	24.846 „

Java **tabak:**

1931 . .	548.266 pn. .	379.676 pn. .	102.687 pn.
1932 . .	576.781 „ .	453.994 „ .	132.048 „
1933 . .	324.979 „ .	422.063 „ .	122.947 „

De opbrengst van de Sumatra tabak was als volgt:

Oogstj.	Aantal pn.	Gem. prijs p. ½ K.G.	Totaal opbrengst.
1929 . . .	242.732 .	135½ ct. .	ƒ 51.200 000
1930 . . .	211.137 .	109 „ .	35.900.000
1931 . . .	182.472 .	123 „ .	35.000.000
1932 . . .	139.211* .	122½ „ .	26.600.000

De raming van den oogst 1933 luidt als volgt:

Deli Bat. Mij.	26.000 pn.
Deli Mij.	56.000 „
Holland—Sumatra	1.700 „
Senembah	26.000 „
Serdang Cult.	3.300 „
Tjenba Radja	1.700 „
Arendsburg	14.300 „
Diversen	2.300 „
	131.300 pn.

De opbrengst van de Java tabak was als volgt:

Oogstj.	Aantal pn.	Gem. prijs p. ½ K.G.	Totaal opbrengst.
1929 . . .	559.904 .	30½ ct. .	ƒ 29.800.000
1930 . . .	589.461 .	35¾ „ .	37.900.000
1931 . . .	658.098 .	21 „ .	24.000.000
1932 . . .	354.206 .	24% „ .	14.500 000

*(1628 pn. onverkocht (Dentz en Van den Breggen)

(Vorig bericht blz. 1207 B.)

B. KATHOLICISME EN NATUURWETENSCHAP. — Prof. dr. A. J. **A. Barge's** rede. —

Op 6 Mei '34 sprak te Nijmegen (Lustrum Carolus Magnum) prof. dr. A. J. A. Barge uit Leiden over „Katholicisme en Natuurwetenschap". Spr. betoogde o.m. dat de hypothese in de natuurwetenschap een groote plaats bekleedt. Er gaat voor de onderzoekers een bijzondere charme uit van deze wereld door haar volheid van leven. Maar om vertrouwd te zijn met de sfeer van het onbewezene, moet men een critischen geest hebben, daar deze wereld anders vol gevaar is. Zoolang de hypothese maar blijft binnen het kader van de natuurwetenschap is het gevaar niet zoo groot, maar de menschelijke geest is geneigd om zich daar buiten te plaatsen. Wat is de hypothese zonder de methaphysica? Het antwoord geeft ons de hedendaagsche cultuur, die zoo vaak de wiskundige natuurwetenschap scheidt van de metaphysische. Iedere wetenschap is onscheidbaar van de wijsbegeerte maar vooral de natuurwetenschap. Spr. behandelde dan de beteekenis die voor de katholieke onderzoekers het specifieke karakter van de natuurwetenschap heeft. De katholieke onderzoeker staat krachtens zijn katholiciteit vrij tegenover waarneming. Hij moet echter een strenge reserve houden ten opzichte van de hypothese en ten opzichte van de totale inductie. Hoe dieper de onderzoeker echter door zal dringen hoe nauwer hij het verband zal zien tusschen metaphysica en natuurwetenschap.

Aan het eind van zijn rede wekte prof. Barge alle aanwezigen op krachtig mede te werken tot de stichting van een natuurwetenschappelijke faculteit aan de Nijmeegsche universiteit, welke opmerking met luid applaus beantwoord werd. (De Maasbode)

C. AMSTERDAM. — Begrooting **1934** door Gedeputeerde Staten niet goedgekeurd. —

In hun op 9 Mei '34 onder voorzitterschap van van Commissaris der Koningin, mr. dr. **A.** Roëll gehouden vergadering van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, heeft dit college besloten aan den burgemeester van Amsterdam mede te deelen, dat het aan de gemeentebegrooting 1934 zijn goedkeuring niet kan geven.

De voornaamste bezwaren van Ged. Staten tegen de begrooting zijn, naar het „Alg. Handelsblad" nader verneemt, gebaseerd op het niet-dekken van de f 2.620.000 aan verminderde uitkeering uit de fondsbelasting, en het openblijven van het gat groot f 3.500 000, ontstaan doordat de regeering voor 1934 haar crisissteun aan Amsterdam, met dat bedrag verminderde. Tengevolge van het verwerpen door den (raad van de herclassificatie is namelijk de suppletoire begrooting, die de f 2.620.000 moest hebben, niet bij Ged. Staten ingediend; ware dat wel gebeurd en dan in haar oorspronkelijken vorm, dus met de doorgevoerde herclassificatie, de. begrooting zou zijn goedgekeurd, zelfs buiten de f 3.500.000 vermindering aan crisissteun.

Er zal nu wederom met hooger bestuur overleg worden gepleegd, doch dit staat, naar het blad ter oore kwam, vast: de regeering blijft er bij, dat de herclassificatie onafscheidelijk aan het heffen van 100 opcenten is verbonden; en als de raad op zijn genomen afwijzend besluit niet terugkomt, zal vrij zeker de herclassificatie worden opgelegd.

(Algem. Handelsblad) (Vorig bericht blz. 1285 C.)

D. **ITALIE.** — Wet op de corporaties. - Indeeling. —

Onder voorzitterschap van Mussolini is op 9 Mei '34 te Rome de corporatieve centrale commissie bijeengehomen, om practische uitvoerin,: te geven aan de wet inzake de corporaties.

Besloten werd, dat de vakbonden, die vereenigd zijn in federaties, in het corporatieve stelsel zullen worden opgenomen en dat het aantal federaties van dertien tot negen wordt verminderd. Landbouw, nijverheid, handel en bankwezen, worden elk door een werknemers- en een werkgeversfederatie vertegenwoordigd, de vrije beroepen vormen de negende federatie.—

Er worden 22 nieuwe corporaties opgericht, die in drie groepen verdeeld worden. Men is niet uitgegaan van de economische categorie, d.w.z. van elk vak afzonderlijk, zooals vroeger het geval was, maar van den z.g. productiecyclus, namelijk samenvoeging van alle vakken die tot een productiegroep behooren. Zoo bestaat de landbouwgroep uit alle corporaties, die zich economisch en commercieel met den landbouw bezighouden, n.l. graan, tuinbouw, bloemen en vruchten, wijn, oliën, bieten en suiker, veeteelt en visscherij, hout en textielproducten.

De tweede groep omvat de industrie, en den handel in industrieproducten n.l.: metaalwaren en machines, chemische industrie, kleeding, papier en drukkerijen, bouwindustrie, water-, gas- en electriciteitsbedrijven, mijnbouw en glas.

Tot de derde groep behooren: verzekering en banken, vrije beroepen en kunst, zee- en luchtvaart, binnenlandsch verkeer, tooneelspelers en operazangers en hotel- en café-bedrijven.

De corp'oratieve raad van elke corporatie bestaat uit vertegenwoordigers der bedrijven die tot de corporatie behooren. Het aantal bedrijven, dat elke vertegenwoordiger representeert, is verschillend, doch voor werknemers en werkgevers gelijk. Naast elken vertegenwoordig-er hebben drie leden van de fascistische partij in den corporatieven raad zitting. (Il Popolo d'Italia)

(Vorig bericht blz. 1134 C.)

13 MEI 1934

E. VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe zilverpolitiek.

Senator Thomas heeft op 8 Mei '34 uit naam van president Roosevelt medegedeeld, dat tusschen president Roosevelt en de leden van het zilverblok uit den senaat in principe overeenstemming was bereikt omtrent het opnemen van het zilver in het monetaire systeem van Amerika. Deze mededeeling was des te verrassender, daar president Roosevelt nog geen maand geleden had verklaard, dat hij alleen bereid was om zilver in het monetaire stelsel op te nemen wanneer internationale overeenkomsten op dit punt werden verkregen.

De nieuwe zilverpolitiek, hoewel niet in bijzonderheden vastgelegd, omvat:

1) Den aankoop van alle zilvervoorraden door de regeering op dezelfde wijze als geschied is met het goud, doch slechts met dat verschil, dat de „zilverdollar" in circulatie zal blijven.

2) De verhooging van de zilverdekking voor de valuta, zooals dat verleden jaar ter conferentie van Londen is voorgesteld. (N. Y. Herald, Parijs)

(Vorig bericht blz. 1101 D.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Europa's oorlogsschulden. —
De Amerikaansche regeering heeft aan hare Europeesche debiteuren medegedeeld, dat zij gedeeltelijke betalingen van de op 15 Juni vervallende termijnen voor de oorlogsschulden zou aanvaarden.
Aan den anderen kant heeft echter het staatsdepartement dezer dagen den diplomatieken vertegenwoordigers, waaronder de ambassadeurs van Frankrijk, Italië en België, er van in kennis gesteld, dat de staten, die gedeeltelijke betalingen afdroegen, daardoor geenszins ontkwamen aan de bepalingen van de Johnson-wet. (Vaz Dias) (Vor. **ber.** blz. **1235** A.)

B. DUITSCHLAND. — **Rijksminister** Göbbels bedreigt de Joden. - Scherpe woorden tegen Katholieke kerk.
De rijksminister van Propaganda, Göbbels, heeft op 11 Mei '**34** in liet Sportpaleis te Berlijn een rede gehouden, waarin Rij ernstige bedreigingen richtte tot de Duitsche Joden, scherpe critiek oefende op de katholieke geestelijkheid, en waarschuwde tegen pessimisme wegens crisis-verscliijnselen.
Wanneer thans non. aldus de minister. een deel van het buitenland ons anoniem boycot en geen Duitsche goederen wil koopen, dan weten wij heel goed, dat de schuld daarvan bij onze Joodsche medeburgers liet. Ik kan echter niet. omdat de Joden in het buitenland ons boycotten. in het binnenland de wetgeving betreffende de loden intrekken, maar wij moeten die crisis doorstaan.
De Joden meenen misschien hun Joodschen medeburgers in Duitschland met hun optreden een dienst te bewijzen. Zij doen het ergste, wat zij kunnen doen, want zij moeten niet geiooven, dat wij, indien zij inderdaad den boycot zoover drijven, dat hij werkelijk een ernstige bedreiging van onze economische situatie wordt, daarom de Joden vrij uit zullen laten.
De haat, woede en wanhoop van het Duitsche volk zullen zich dan in de eerste plaats tegen diegenen richten, die men in het land zelf kan grijpen.

Een laatste waarschuwing. — In het verdere verloop van zijn rede zeide Göbbels: „Er zijn niet alleen gevaren op economisch en politiek, doch ook op cultureel gebied. Het volk zelf heeft instinctief die gevaren gezien. Wanneer bijvoorbeeld de loden meenen, dat het onbloedige verloop van de Duitsche revolutie hun het recht geeft met de oude brutaliteit en arrogantie weer het Duitsche volk te prikkelen en te provoceeren, dan moeten zij ons geduld niet te zeer op de proef stellen. Wij hebben de Joden ontzien. Wanneer zij echter meenen, dat zij daarom het Duitsche tooneel weer kunnen betreden, om het Duitsche volk kunst te laten zien, wanneer zij meenen, dat zij weer in de redactielolralen kunnen opduiken, om in Duitsche bladen te schrijven. wanneer zij weer over den Kurfürstendamm flaneeren. alsof er'niets gebeurd is, dan mogen deze woorden hun als laatste waarschuwing dienen.
Het Jodendom kan hiervan overtuigd zijn: Wij laten het met rust, als het zich stil en bescheiden binnen zijn vier muren terugtrekt, als liet niet provoceert en als het zich niet tot het Duitsche volk richt met den eisch als volwaardig en gelijkwaardig aangezien te worden. Doet het lodendom dat niet. dan moet het de onvermijdelijke gevolgen 'aan zichzelf wijten; Wij behoeven het nationaal-socialisme niet door menschen te laten uitbuiten. die niets van het nationaal-socialisme bespeurd hebben. Wij hebben tegenover die menschen blijk gegeven van een mildheid, die door onze aanhangers dikwijls niet meer begrepen is."

Het woord van het Centrum. — Vervolgens ging Göbbels over tot een aanval op ,,diegenen, die een cultureelen strijd tegen het nationaal-socialisme voeren".
„Men strijd niet uit religieuze motieven, maar uit politieke," aldus de minister. Zij schelden ons uit, ons, die hun de mogelijkheid hebben gegeven nog op den kansel te staan. Wat heeft dan het Centrum tegen de onzedelijkheid gedaan? Ik heb nooit gelezen, dat kardinaal Faulhaber indertijd geprotesteerd heeft tegen het zedenbederf van het volk door schouwburg, bioscoop enz.
Al dien menschen wordt bij dezen verzocht met mij eens naar de armen van Wedding en Neukölln te gaan. Wij plaatsen ons dan voor die armen en vragen wat zij Christelijker vinden: dat men in den afgeloopen winter over dogma's heeft gestreden, of dat men dien armen brood en vuur heeft gegeven. Die strijdbare marinen Gods moeten zich niet vergissen in hetgeen het Duitsche voik daarover denkt. Het Duitsche voik is het eeuwige strijden al lang moede. Wij zullen dat in de toekomst niet meer toelaten. Want niet Gods woord wordt daar verkondigd, maar het woord van het Centrum, dat langs den omweg van den kansel ter kennis van het Diiitsche volk moet worden gebracht. Wat zouden de kerkelijke hoogwaardigheidcdragers zeggen, aldus Göbbels, terwijl zijn toehoorders minutenlang juichten wanneer wij in de geschiedenis van hun pausen rondsnuffelden: waarin naar men zegt, ook niet alles zoo moet zijn geweest, zooals 'het de zedelijkheidscodex voorschrijft. Wij denken daar niet in het minst aan. Een kerkvorst moet over de kerir, maar niet over het nationaal-socialisme spreken.

Allen moeten offers brengen. — Spreker zette verder uiteen, dat het voor het verschaffen van werk aan vier millioen menschen onvermijdelijk is, dat de betaalde loonen niet zoo hoog zijn als noodig zou zijn voor een levensstandaard, die overeenkomt met het beschavingspeil van het Duitsche volk. Dat bewijst echter niet, dat de regeering onsociaal is of de kapitalisten heeft ontzien. De offers moeten niet alleen door de armen, maar ook door de rijken gebracht worden. Wanneer de Duitsche arbeider zich er mede vergenoegt, dat hij nog niet het menschwaardige cultuurpeil heeft bereikt, dan nioet de werkgever dat beloonen. De regeering roept liet geheele volk op haar te helpen, orri het groote gevaar te overwinnen, dat op economisch en politiek gebied te zien is.
Over het Saargebird zeide de minister, dat Duitschland niet bang is, dat dit gebied verloren gaat. Uitvoerig zette hij uiteen, waarom de S.A. moet blijven bestaan, die per slot van rekening ook Frankrijk tegen liet bolsiewisrne heeft gered. Hii kondigde aan, dat hei nationaal-socialisme weer niet een groote campagne begint. om tiet volk op de hoogte te stellen.
Als de buitenlandsche pers bij de aankondiging van die campagne zegt, dat het prestige van het nationaal-socialisme is gedaald, kan ik slechts zeggen, aldus Göbbels, dat het te wenschen zou zijn, dat iedere regeering zoo vast stond als de onze. Wij doen een beroep op het volk, omdat wij daaraan innerlijk behoefte gevoelen en omdat wij midden in het volk willen staan. Daardoor wordt de reyeering van tiaar plicht ontheven, tegen de pessimislen en saboteurs op te treden. Uit miilioenen kelen zal het volk hun toesciireeuwen: „Nu oohouden. ons geduld is ten einde!" Tiians doet de beweging e'en beroep op d e natie en dit appèl, zoo besloot Göbbels, zal niet onverhoord blijven.
(V. h **Antisemitisme 1213** G.; Katholieken **1181** B.)

C. P. H. **GALLé** OVERLEDEN. —
Na een langdurige ziekte is te Hilversum overleden de heer P. H. Gallé, directeur van de filiaal-inrichting van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut, als tioedanig hij in 1919 wijlen den heer Roosenberg was opgevolgd.
De heer Gallé was geboren in 1873; hij heeft eerst na voltooiing van zijn studie bij het Kon. Inst. voor de Marine als officier bij onze vloot gediend, en ook in dien tijd aan de universiteit te Utrecht gestudeerd, zijn belangstelling ging in het bijzonder uit naar de meteorologie en de oceanografie. Na zijii eervol ontslag bij de marine is hij in 1906 beiioernd tot adjunct-directeur van het meteorolopisch instituut te De Bilt, meer in liet bijzonder belast met de leiding van de afdeeling oceanografie en maritieme meteorologie. Aan zijn naam is belangrijk werk uit dien tijd verbonden, o.m. een bewerking van waarnemingen in den Indischen en Atlantischen Oceaan. Later zijn publicaties van zijn hand verschenen, waarin Iiij versciiillende stormvloeden die ons land in de laatste eeuw geteisterd hebben. uit wetenschappelijk oogpunt vergelijkt met elkaar, en over het Zuiderzeevraagstuk. In de verslagen van de Kon. Academie van Wetenschappen is van hem een studie opgenomen over de wintertemperatuur in een gedeelte van Europa en het verband daarvan met de sterkte van de passaatwinden boven den Atlantisclien Oceaan. In het bijzonder had de heer Gallé belangstelling voor het Poolonderzoek, waarvan Iiij de litteratuur bijhield en waarover hij vaak lezingen hield.
De overledene was ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, en begiftigd met de zilveren medaille van de stad Amsterdam, zoomede met de De Ruyter-medaille. (N. R. Crt.)

D. ROEISPORT. — Triton en Nereus winnen tezamen alle nummers. —
De jaarlijkscbe studentenroeiwedstrijden, op **10** Mei op het Noordzeekanaal gehouden, waren vooral belangrijk door Nereus' tactisch, zoowel als technisch schitterende overwinning in het hoofdnummer, waarbij de belangrijkste concurrenten, Laga en Triton, prachtig werden opgejaagd om ten slotte in een harde eindspurt te worden gepasseerd. Dit werd de tweede Varsity-overwinning van deze Nereus Vier die in **1932** eveneens overwon en in **1933** met gering verschil tweede werd achter Triton.
De dag heeft geheel gestaan in het teeken van twee vereenigingen, Nereus en Triton, die samen alle overwinningen deel en. Behalve het hoofdnummer behaalde Nereus de overwinning in de stuurmanlooze vier en de overnaadsche vier en Triton won de jonge vier, de jonge twee, de overnaadsche twee en de jonge acht. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **951** F.)

E. EINDHOVEN. — Vliegdienst. —
Op **30** April '**34** is Eindhoven ingeschakeld in het nationaal en internationaal luchtverkeer. De K.L.M. opende op dien dag een dubbeldaagschen dienst in beide richtingen Amsterdam via Rotterdam — Eindboven. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Luchtvaart **1295** B.)

F. LUCHTVAART. — Vliegongelukken. -**F.A.M.H.P.** verongelukt. —
Het Fransche verkeersvliegtuig F.A.M.H.P., dat **om 11.15** op **9** Mei '**34** van Le Bourget gestart **WOB** met bestemming Londen, is ter hoogte van Boulogne in het Kanaal gevallen. De zes opvarenden zijn verdronken. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. **1147 G.**)

14 MEI 1934

A. ZAAK-ONNES VAN NIJENRODE. — Vrijspraak. - Officier van Justitie in hoager beroep. —

Bij vervroegd vonnis heeft de Rechtbank te Amsterdam op 12 Mei '31 den heer M. Onnes van Nijenrode vrijgesproken, tegelijkertijd zijn onmiddellijke invrijheidstelling gelastend, zoodat hij na ruim een jaar op vrije voeten komt.

De Rechtbank baseert die uitspraak op de volgende overwegingen: dat het onderzoek ter terechtzitting niet heeft opgeleverd het wettig en overtuigend bewijs dat verdachte de feiten heeft begaan welke hem bij dagvaarding zijn ten laste gelegd; dat de rechtbank met name niet op grond van de voorhanden bewijsmiddelen de overtuiging heeft bekomen, dat in werkelijkheid in den nacht van 29 Februari op 1 Maart 1932 geen diefstal in het kasteel Nijenrode heeft plaats gehad en de bij dagvaarding opgesomde verzekerde goederen,, in opdraclit van verdachte, althans met zijn goedvinden, zijn weggehaald;

overwegende immers, dat bij de rechtbank twijfel bestaat aan de juistheid van de door Koning gegeven voorstelling van zaken en zij zich geen juist beeld heeft kunnen vormen van hetgeen tusschen verdachte en dien getuige is voorgevallen in den tijd voorafgaande aan den genoemden nacht;

overwegende, dat de rechtbank wel ook de daaromtrent door verdachte gegeven voorstelling in meer dan één opzicht weinig aannemelijk acht en zijn verklaring van voor hem bezwarende omstandigheden daarna veelszins geheel onvoldoende, maar zich desniettemin geen stellige overtuiging omtrent verdachtes schuld aan het hem ten laste gelegde heeft kunnen vormen.

De rechtbank spreekt den verdachte derhalve vrij en beveelt de opheffing van het bevel tot voorloopige hechtenis.

Data uit het Onnes-proces.

1932. 1 Maart: inbraak op kasteel Nijenrode ontdekt.
1933. Begin Mei: detectieve Johanknegt, secretaresse Manda Nöggerath, Witbraad gearresteerd.
9 Mei: kasteel Onnes te Nijenrode gearresteerd.
1934. 13 Febr.: Eerste zitting in het proces.
18 Febr.: Witbraad, Maag, Van Birisbergen en Grootjohan in vrijheid gesteld.
25 Febr.: Kroongetuige Koning in vrijheid gesteld.
3 Maart: Johanknegt en Manda Nöggerath in vrijheid gesteld.
12 Mei: kasteelheer Onnes in vrijheid gesteld.

De Officier van Justitie, mr. van Thiel, is in hooger beroep gegaan. (Vorig bericht blz. 1144 F.)

B. Dr. WILLEM MENGELBERG ONDERSCHEIDEN.

Bij de uitvoering van het Concertgebouworkest, onder leiding van dr. Willem Mengelberg op 13 Mei '34, was de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, mr. Marchant, aanwezig. De minister heeft namens de regeering zijn verheugenis uitgesproken over het herstel en den terugkeer van dr. Willem Mengelberg. De regeering is helaas niet in staat, aldus de minister, den materieelen steun aan onze kunstinstellingen te verhoogen en wij mogen blij zijn, dat deze niet verlaagd moet worden. Zij twijfelt er echter niet aan, of velen zullen vrijwillig hun materieelen steun willen verleenen. De regeering wil echter in het erkennen van het werk van dr. Willem Mengelberg niet achterblijven en op haar voorstel heeft H.M. de Koningin dr. Willem Mengelberg benoemd tot Groot-Officier in de Orde van Oranje Nassau.
(De Telegraaf) (Zie photo blz. 598 F.)

C. UITVINDINGEN. — Het lichten van schepen. —

Te Genua zijn officieele proeven genomen met een door twee Italiaansche ingenieurs uitgevonden toestel voor het lichten van gezonken schepen.

De voornaamste eigenschap van het toestel bestaat hierin, dat het werkt op elke diepte zonder dat van de hulp van duikers gebruik behoeft te worden gemaakt.

Een boot, die men speciaal voor het nemen van proeven tot zinken had gebracht, werd van een diepte van 55 meter binnen eenige minuten weer aan de oppervlakte gebracht. Het apparaat kan zoowel gebruikt worden voor het terugvinden van gezonken onderzeebooten, het bergen van ladingen als voor het drijvend houden van groote schepen, welke een gat in den romp hebben gekregen. (Vaz Dias)

15 MEI 1934

D. FRANKRIJK. — Radicaal-socialistische partij. - Scheuring. —

Het congres der radicaal-socialistische partij te Clermont-Ferrand gehouden, is op 13 Mei door minister Herriot gesloten.

In de slotzitting hebben de vice-voorzitter der partij, Cudenet en de leden Brun, Senac en Faron medegedeeld, dat zij de partij verlaten.

Ter motiveering zegt Cudenet, dat het congres van Clermont-Ferrand de samenwerking met de regeering der nationale eenheid zonder eenig voorbehoud en zonder garanties te vragen heeft goedgekeurd. Er is geenerlei waarborg gegeven, dat de andere partijen zich ook aan den Godsvrede zullen houden. Gedurende het geheele congres heeft men geen van die kwesties besproken. (Agence Belga)
(Vorig bericht blz. 559 A.)

E. FRANKRIJK. — Radiorede van premier Doumergue. —

Minister-president Doumergue heeft voor het Fransche volk een radiorede gehouden, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

,,Wij gaan weer bergopwaarts. Te langzaam misschien naar de meening van sommigen. Maar na den snellen val tot op den bodem van den put, zooals wij dien hebben doorgemaakt, ligt het in de rede, dat de opstijging niet even snel kon gaan. Onze marsch is vertraagd door het gewicht van fouten, die wij niet begaan hebben. Het is noodig af en toe, op een nieuw hoogtepunt gekomen, adem te halen. Wij zullen den top stellig bereiken, dank zij de regelmaat en de aanhoudendheid van de inspanning en dank zij het voortduren van het vertrouwen van u (het Fransche volk) en van uw vertegenwoordigers." (De Tel.)
(Vorig bericht blz. 1267 D.)

F. NEDERLAND. — Bond van Geref. Jongelings-Vereenigingen. - Minister De Wilde. —

Op 9 en 10 Mei '34 heeft de Ned. Bond van Jongelingsvereenigingen op Geref. Grondslag te Zwolle zijn 46sten bondsdag gehouden. Er waren ruim 4700 bezoekers. Deze Bond heeft 24.000 leden. Tot lid van het Bondsbestuur werd gekozen de heer A. van Rijn te Rotterdam.

Een bestuursvoorstel dat afdeelingen met meer dan 150 leden kunnen worden gesplitst, werd aangenomen.

De vergaderingen werden geleid: in de Buitensociëteit door den bondsvoorzitter, den heer A. Zijlstra, 's-Gravenhage; Zuiderkerk, dr. K. Dijk, 's-Gravenhage; Plantagekerk de heer P. v. Nes Czn., Dordrecht; Oosterkerk de heer J. Wijnbeek, Zwolle.

De heeren A. van Rijn, J. P. Kogeler, I. Stap en J. Schouten hielden referaten over: ,,Waarom antirev. beginselen op de Jongelingsvereenigingen?"

Voorts spraken prof. dr. G. Ch. Aalders, dr. E. D. Kraan, ds. C. J. Sikkel en ds. P. Ch. v. d. Vliet over ,,Geestelijke Vrijheid".

Tot slot spraken ds. H. A. Munnik over ,,Onder den band des Verbonds"; ds. S. W. Bos, over ,,Idealisme"; ds. S. Wouters, over ,,Zakelijk en zedelijk" en dr. C. N. Impeta, over ,,Geen ontwapening, maar bewapening".

Mr. J. A. de Wilde, minister van Binnenlandsche Zaken, sprak de vergadering toe. Deze rede was voor een belangrijk deel van politieke strekking en scherp tegen de liberalen gericht, vooral toen minister De Wilde sprak over de radio.

Minister De Wilde heeft op 14 Mei '34 nadrukkelijk zijn spijt betuigd over zijn uitlatingen te Zwolle over de liberalen. De minister geeft ruiterlijk toe, dat hij zich heeft laten verleiden tot uitlatingen, welke hij in zijn kwaliteit als minister, zeker niet had behooren te bezigen. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)

G. NEDERLAND. — De onderhandelingen met Japan. - De Nederlandsche delegatie. —

Bij Kon. besluit van 8 Mei zijn benoemd:
a. tot lid van de Nederlandsclie delegatie, belast met de met Japan te voeren onderhandelingen over de regeling van de handelsbetrekkingen tusschen dat land en Ned.-Indië, de heeren: dr. J. W. Meyer Ranneft, ir. E. P. Wellenstein, mr. dr. G. G. van Buttingha Wichers, prof. J. van Gelderen, mr. G. H. C. Hart, H. Mouw, Alb. Spanjaard;
b. tot secretaris: de heer dr. P. J. A. Idenburg.

A. NEDERLAND. - Diesel-elertrische tractie in dienst. Zoowel voor de Nederlandsche Spoorwegen als voor Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Arnhem en Eindhoven was het op 15 Mei '**34** een gedenkwaardige dag: voor het eerst waren voor den passagiersdienst Diesel-electrische treinen ingelegd. Zooals vooruit bekend gemaakt was, werd slechts een betrekkelijk klein gedeelte van de dienstregeling Diesel-electrisch gereden, omdat het nieuwe wagenpark nog bij lange na niet compleet is. De aanvulling vond plaats met stoomtreinen.
(Vor. ber. **Diesel-motortreinen 733** F. en **734** D.)

B. **VEREENIGDE** STATEN. — Nieuwe belastingmaatregelen door president Roosevelt onderteekend. President Roosevelt heeft op 10 Mei '34 de nieuwe belastingwet onderteekend, die $ 417.000.000 inkomen zal moeten opbrengen. De belastingen op de hooge inkomens worden verzwaard, de groote instellingen, die tot nog toe aan de betaling van inkomstenbelasting konden ontsnappen, worden onder de wet gebracht en de kleine inkomens, die tot nog toe tezamen 90% van de totale belastingopbrengst voor bun rekening hadden, worden eenigszins lichter belast. Daarentegen zal per **1** Januari van het komende jaar de 2 cents-heffing op bankcheques eindigen, terwijl verschillende indirecte belastingen, zooals die op suikerwerk en alcoholvrije dranken, zullen worden opgeheven. Andere belangrijke maatregelen van de nieuwe wet zijn de heffingen van een surtax van 4 tot 59 opcenten op inkomens van 4000 tot **1** millioen dollar. Ook voor naamlooze vennootschappen worden de bepalingen verscherpt. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **363** I.)

C. DUITSCHLAND. — **S.A.** en Geestelijken. - Verordening van Staatschef Roehm. —
Het persbureau van de opperste S.A. leiding publiceert de volgende mededeeling:
,,Teneinde de pogingen van bepaalde elementen om leden van de S.A. in den kerkelijk-politieken strijd te betrekken en daardoor het aanzien en de eendracht der S.A. te schaden, te verijdelen, heeft staatschef Roehm een verordening uitgevaardigd, volgens welke de deelneming van S.A. leden aan kerkelijk-politieke demonstraties voortaan verboden is.
Tegelijkertijd wordt verboden de geestelijken van beide confessies op eenigerlei wijze te hinderen of maatregelen tegen hen te nemen. (Berl. Tageblatt)
(Vorig bericht blz. **1078 G.**)

D. RUSLAND. — Litwinof's departement gereorganiseerd. - Karachan, Sokolnikof, **Stomoniakof.** —
Het presidium van het centraal uitvoerend comité der Sovjet-Unie heeft besloten het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken der Unie, dat door Litwinof wordt geleid, grondig te reorganiseeren.
Het huidige college van het Volkscommissariaat wordt ontbonden. Voortaan zullen Krestinski en Stomoniakof plaatsvervangend volkscommissaris zijn; Karachan en Sokolnikof zijn van hun functie ontheven; hun diensten zullen op andere gebieden van den staatsdienst worden gebruikt.
Kalinin heeft, als president der Unie, het besluit onderteekend. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

E. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Raad van **Ned.-Indië.** - Ledental. —
Bij den Volksraad is een wetsontwerp ingediend, waarin bepaald wordt, dat de Raad van Ned.-Indië zal moeten bestaan uit ten minste een vice-president en vier leden, ten hoogste sen vice-president en zes leden. (Aneta)
(De Raad van Indië bestond tot **1925** uit een voorzitter en vier leden. In dat jaar werd het aantal leden tot zes uitgebreid, welke vermeerdering men noodig oordeelde ten einde een tweetal inheemschen in den Raad op te nemen, hetgeen dan ook geschied is. Toen in April **1933** de vacature Djajadiningrat ontstond, is hierin echter niet opnieuw voorzien. De voorgestelde wetswijziging, waarvan reeds eerder sprake was, beoogt blijkbaar de mogelijkheid te scheppen, dezen toestand te bestendigen.
(Red. K. H. **A.**)

F. ZWITSERLAND. — Handhaving van den Gouden Standaard. —
Naar van officieele zijde wordt verklaard, zal de Zwitsersche regeering onder geen omstandigheden het evenwicht der begrooting op het spel zetten en absoluut aan den gouden standaard vasthouden. Voor Zwitserland kan geen sprake zijn van waardevermindering van de franc. De bijzondere structuur van het Zwitsersche economische leven en zijn internationale financieele betrekkingen als schuldeischer laten een dergelijk experiment niet toe.
(Journal de Genève) (V. b. Valuta bepal. **149** P.)

G. HUBICRT KRAINS OVERLEDEN. —
Door een noodlottig ongeval is op 11 Mei te Brussel overleden Hubert Krains, een bekende figuur onder de hedendaagsche Fransch-Belgische letterkundigen. Hij beschreef voornamelijk het Waalsche landelijk leven. Tot zijn meest bekende werken behooren o.a. ,,Le Pain noir", ,,Amour Rustique" en ,,La Planète". Hubert Krains was lid van de Koninklijke Academie voor Fransche taal en letterkunde. (Red. K. H. A.)

H. ENGELAND. — Minister **Baldwin** over het **ontwapeningsvraagstuk.** —
In een vergadering van den bond van conservatieve vrouwen-organisaties heeft minister Baldwin in de Albert Hall gezegd dat de eenige voorstellen tot beperking van wapening, welke thans nog aan de orde zijn, afkomstig zijn van de Engelsche regeering. Of zij zullen worden aangenomen of niet, is niet te zeggen. Spr. herinnerde aan zijn recente verklaring in het Lagerhuis, welke inhield dat indien geen ontwapeningsovereenkomst wordt bereikt, met name op luchtvaartgebied, Engeland geen genoegen zou kunnen nemen met eenige achterstand bij een andere mogendheid, die in het bereik ligt van de Engelsche kust. (Manchester Guardian)

I. OLYMPISCHE SPELEN BERLIJN **1936.** — **N.O.C.** besluit tot deelneming. —
Op 11 Mei '**34** heeft het N.O.C. te Amsterdam een buitengewone algemeene vergadering gehouden.
In zijn openingswoord zeide de voorzitter, mr. **A.** baron Schimmelpenninck van der Oye, dat enkele bonden gemeend hebben nu reeds zekerheid te krijgen over eventueel toe te stane gelden voor training e.d. Tevens deelde spr. mede, dat de uitnoodigingen tot deelneming aan de Olympische Spelen zijn ingekomen.
Het bestuur stelt voor om de uitnoodigingen tot deelneming aan de Olympische Spelen te Berlijn en aan de Olympische Winterspelen te Garmisch Partenkirchen aan te nemen. Zonder stemming wordt dit voorstel aangenomen. N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. **1058 G.**)

K. WIJSBEGEERTE. — Moderne staatsidee. - Rede van dr. J. H. Carp. —
Dezer dagen heeft vanwege de Societas Spinozana in het Spinozahuis te 's-Gravenliage dr. J. H. Carp een rede gehouden over: ,,De strijd om de moderne staatsidee, beschouwd in het licht van de Sninozistische ontwikkelingsgedachte''. Uit het slot van zijn rede 'citeeren wij het volgende:
Als symptoom van den nieuwen tijdgeest moet ook de hedendaagsche dictatuurgedaclite worden opgevat: de dictatuur niet–als doel op zichzelf, maar als overgang naar een politischen toestand, welks verwerkelijking de dictatuur als zoodanig opheft. De ware zin van deze dictaruur is, dat zij Juist die norm tijdelijk buiten werking stelt, welker gelding te verzekeren zij tenslotte nastreeft. Dit vindt men ook bij de zgn. dictatuur van het proletariaat. Hetgeen uit de dictatuur moet voortkomen bestaat aanvankelijk nog niet en naarmate het verwerkelijkt wordt, ontvalt aan de dictatuur haar grond en zal zij ophouden te bestaan. Spreker behandelt daarna de vóór-onderstelling, waarop de staatsidee van het Fascisme berust. Het is tenslotte een opvoedingssysteern — aan welks doeltreffendheid men al dan niet kan twijfelen — om de geesten der

individuen te vormen tot geest des volks. De hedendaagsche eenheidsvoorstelling is de nationale eenheidsgedachte als idee van wezenseenheid en -verbondenheid. Eerst nadat de gemeenschapsgedachte, na uitbanning van formaliseerciid individualisme. In 's nrriischen bewustzijn is geprent in liet natioriale verband, kan liet uitziclit geopend worden tot een meer omvattende eenheidsvoorstelling, de wezenlijk mundiale gemeenschapsidee, waarin de autonomie des geestes in de verhouding van overheid en onderdanen volkomen gerealiseerd zal zijn.
In het ontwikkelingsproces der staatsideeën voltrekt zich een noodwendige ontvouwing van begripmatig inzicht, welke voert van de voorstelling van veelheid en onverbondenheid tot de bewustwording van veel-eenheid en universeelen begripssamenhang, een gang des geestes van lieterorioniie tot autonomie. Het is een proces, dat gedragen wordt door beginselen van een ontwikkelingsgedachte, welke geworteld is in de denkrichting van het Spinozisme. (Red. K. H. A.)

h. NEDERLAND. — Onze uitvoer van Kaas, Boter, Melkproducten, Eieren, **1928—1933.** —

Kaas:

Jaar:	Totaal in mill. gld.	Percentage van den uitvoer. Duitschl.	Engel.	België	Frankr.	Somma.
1928	80	44,6	11,3	16,4	10,8	83,1
1929	79	45,1	9,2	18,5	11,0	83,8
1930	68	41,7	9,2	21,6	13,0	85,5
1931	52	39,6	8,9	22,3	15,7	86,5
1932	36	39,2	10,1	23,4	15,5	88,2
1933	28	38,6	8,1	25,9	14,9	87,5

Boter:

Jaar:	Totaal in mill. gld.	Percentage van den uitvoer. Duitschl.	Engel.	België	Somma.
1928	88,0	80,8	14,1	1,0	95,9
1929	86,3	77,0	13,1	6,3	96.4
1930	63,4	75,4	10,6	10,2	96.2
1931	41,0	57,6	12,2	15.8	85.6
1932	18,0	49,3	10,7	17,2	77.2
1933	18,5	53,4	21,9	12,9	88,2

Melkproducten:

uitvoerwaarde	1928	1929	1930	1931	1932	1933
mill. gld.	'57	56	52	48	33	28
perc. v/h totaal naar Engeland	61,6	60,0	59,4	64,4	65,9	58,6

De rest van de melkproducten vindt haar weg naar vrijwel alle landen der wereld.

Eieren:

Jaar:	Totaal in mill. gld.	Percentage van den uitvoer. Duitschland	Engeland	Sonima.
1928	62	64,9	32.1	97,0
1929	70	67.4	29.4	96.8
1930	61	62.1	33.5	95.6
1931	52	61,1	31,9	96,0
1932	34	83,5	13,8	97,3
1933	22	80.0	13,4	93,4

(Alg. Handelsblad) **Kaas 765** B.; eieren **811 E.**; boter **1145** B.)

B. HARDERWIJK. — Opening van de nieuwe haven. Op **14** Mei **'34** had de officieele opening plaats van de nieuwe haven te Harderwijk. Een der noodwendige gevolgen van de afsluiting der Zuiderzee was, dat verschillende havens door het zakken van het waterpeil onbruikbaar zouden worden. Daartoe behoorde ook de haven van Harderwijk, welke stad met haar uitgebreide visschersvloot een der plaatsen is, die het meest door de drooglegging werd gedupeerd. Gelukkig was de visscherij voor Harderwijk niet de eenige bron van inkomsten; ze heeft een flink garnizoen en door een gelukkige combinatie van bosch en hei, zee en wei, neemt het toeristenverkeer toe, zoowel te water als te land.
Al zal de visscherij dus in verval geraken, toch bleef een goede haven voor Harderwijk als toegangspoort van zeezijde tot de Veluwe noodzakelijk en zoo heeft het Rijk op werkelijk onbekrompen wijze erin voorzien, dat Harderwijk een haven kreeg, die aan al!~ eischen van een toekomstig verkeer zal voldoen, aldus eenige compensatie gevend voor het verlies dat de stad leed.
Onder leiding van den Dienst der Zuiderzeewerken is het werk uitgevoerd en in ruim een jaar voltooid.
(Algemeen Handelsblad)

16 MEI 1934

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Kolonisatie Nieuw-Guinea. —
Op **13** April heeft dr. E. Vrijburg, die voor de Vaderiandsche Club naar Nieuw-Guinea is geweest om aldaar het kolonisatie-vraagstuk van nabij te bekijken, voor de leden van de Rotary-Club over dat vraagstuk te Makassar een lezing gehouden.
De aigemeene indruk in het kort samenvattend was wel, dat de kolonisatie Nieuw-Guinea er niet hoopvol voorstaat en slechts zij die beschikken zoowel over landbouwkundige kennis als ontginnen en voornamelijk over kapitaal, hebben in de naaste toekomst kans van slagen. (Makassaarsche Courant **(1146 E.)**

D. URUGUAY. — Nieuw ministerie. —
De nieuwe regeering is als volgt samengesteld:
Minister van Binnenlandsche Zaken: dr. Alberto Demichelli; Nationale verdediging: dr. J. Espalter; Buitenlandsche Zaken: dr. Juan Jose Arteaga; Openbaar onderwijs: ir. José Otamendi; Financiën: dr. Pedro Maninirios; Arbeid: dr. Cesar Charlone; Industrie: dr. Augusto Cesar Bado; Openbare werken: Aniceto Patron. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

E. ITALIE. — De bevolking der groote steden. —
Het maand-bulletin van het centrale instituut van openbare statistiek te Rome, publiceert de volgende bevolkin~scjifers van de voornaamste steden van Italië.
Rome: 1.100.546; Milaan: **1.043.361;** Napels: **868.542;** Genua: **631.18'7;** Turijn: **614.284;** Palermo: **404.400;** Florence: **326.016;** Venetië: **268.414;** Bologna: **260.403** en Triest: **248.531** inwoners.
(Instituto Nazionale, Roma) (Vor. ber. blz. **628** F.)

F. **DUITSCHLAND.** — Mijnramp te Karlsruhe. —
In de mijn Buggingen is tengevolge van kortsluiting, een groote brand uitgebroken. Een groot aantal arbeiders kon zich onmiddellijk in veiligheid brengen, doch **80** man bevinden zich nog in de mijn.
Tengevolge van de hevige rookontwikkeling kon men hen niet onmiddellijk te hulp komen. Alle hoop op redding is opgegeven. (Berl. Tageblatt)

G. ROERZENIE. — Bezoek van den Poolschen minister van Buitenlandsche Zaken, Beck. —
Beck, de leider van de buitenlandsche politiek van Polen, heeft te Boekarest het bezoek beantwoord, door Tituiescu een half jaar geleden aan zijn land gebracht. Dit bezoek ontleent zijn beteekenis aan het feit dat het komt na de reis van den Franschen minister Barthou naar Warschau en na een bezoek van Titulescu te Parijs. Polen, dat met Duitschland een extra tour, zooals Bulow dat indertijd van Italië noemde, dreigde te maken. is door Barthou weer in de Fransche sfeer teruggehaald en deze reis van Beck naar Roemenië komt als een bevestiging, dat Polen voor zijn nieuwe vriendschappen zijn oude niet vergeet. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

H. MUZIEK. — Prof. Dr. A. A. Smijers. —
Prof. dr. A. A. Smijers, bijzonder hoogleeraar te Utrecht vanwege de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, om onderwijs te geven in theorie en geschiedenis der muziek, is thans tot buitengewoon hoogleeraar te Utrecht benoemd.
Aan het voorste! van minister Marchant bij de begrooting van onderwijs, kunsten en wetenschappen. om den bijzonderen leerstoel vanwege Toonkunst om te zetten in een buitengewoon rijkshoogleeraarschap, is door deze benoeming uitvoering gegeven. (Tel.)

I. HONGARIJE. — Nationaal-Socialisme. —
Een der hoofdleiders der Nat.-Socialisten in Hongarije is graaf Festetics, die tijdens de revolutie minister van oorlog was in het kabinet van zijn

zwager. Thans vertegenwoordigt hij in het Lagerhuis met Zoltán de Meskó de nationaal-socialistische partij. Aan den correspondent van de N. Rotterd. Courant deelde hij mede, dat het aantal betrouwbare leden der partij ongeveer **405 000** bedroeg. Ingeschreven leden had de partij intusschen veel meer. Waar de partij den rijksbestuurder als haar leider beschouwde, daar had zij in tegenstelling niet andere nationaal-socialistische partijen geen „Führer", maar werd de partij geleid door een driemanschap: door hemzelf, Meskó en graaf Fidél Pálffy, die in hoofdzaak de organisatie in West Hongarije leidt, Onderscheidingsteekenen zijn het groene hemd en de muts.
(Nieuwe Rotterd. Crt.)

A. **OOSTENRIJKSCHE** EN HONGAARSCHE **SCHULDEN.** —
In het tijdvak van **1** Juli tot **31** Dec. **1933** zijn de hieronder vermelde bedragen bij de Caisse Commune gestort door de staten, die vroeger tot de Oostenrijksche Hongaarsche Monarchie behoorden:

	Fr Frs.	$ U. S.	Zw. Frs.
Oostenrijk .	264.144,68	116.134,27	3.447.350,70
Hongarije . .	——		——
Polen . . .	——		1.756.345,85
Roemenië . .			3.238.983,31
Joegoslavië .			
Tsjecho-Sl. .	1.086.085,32	**63.111.93**	3.154.066,02
Intern. Donau-Commissie .	——		181.858,74

Totaal werd dus in dit tijdstip gestort: Fr. Frs. **1350.230,** $ U.S. 179.246,20, Zw. Frs. 11.778.604,62.
(Keesings Fin. Archief) (Vorig bericht **427** E.)

B. MESOPOTAMIE. — Opgravingen **1933/'34.** - Lezing Prof. Dr. H. Frankfort. —
Voor de Afd. West-Azië en Egypte der Allard Pierson Stichting hield prof. dr. H. Prankfort een lezing over de resiiltaten van de onder zijn leiding staande opgravingen in Mesopotamië, bereikt in de campagne 1933-'34.
Tell Asmar, een ruïneheuvel 75 K.M. ten N.O. van Raghdad, ontdekt doordat Bedoeïnen er antiquiteiten vonden, werd door spreker gekozen voor de opgravingen van het Oriental Institute van de Universiteit te Chicago. Het deel van de opgravingen, dat besproken werd, had betrekking op de periode, die onmiddellijk voorafgaat aan de komst van de Dynastie van Sargon van Akkad. omstreeks 2550. Daarvoor beheerschten de Sumeriers het land, de uitvinders van sclirift, wiskunde en sterrekunde. Een stad, dateerende uit den tijd onistreeks 3000 v. Chr. en die bewoond was gebleven tot het einde van de Dynastie van Akkad, omstreeks 2300, was zeer zorgvuldig door de expeditie uitgegraven. Woonliuizen van particulieren, een tempel en een paleis waren onderzoclit en talrijke details, die liet leven in dien tijd illustreeren. waren ontdekt en werden in de lichtbeelden vertoond: winkels, een smidse, een huiskapel in de woonliuizen en de inrichting van allerlei vertrekken in het paleis, dat van een rioleeringssysteem voorzien was. zooals het moderne Baghdad niet bezit.
Veel materiaal had betrekking op den godsdienst, waarin de levenskracht in de natuur. zooals die zich in de vruchtbaarheid van planten en dieren manifesteert, als de voornaamste macht vereerd werd. In een tempel, welks bestaan men door minstens zeven eeuwen heen kon volgen, werd in de diepste laag een groep van twaalf bijna gaaf bewaarde polychrome beelden ontdekt, waarbij de eerste in den cultus gebruikte beelden van goden, die in Babylonië gevonden zijn. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 276 A.)

C. RUSLAND. — **Het** „socialistisch rechtsbewustzijn".
De Prawda schrijft in een hoofdartikel:
„Als wij spreken over de verdwijning van de overblijfselen van het kapitalisme in het bewustzijn van de menschen, dan beteekent dat de verdwijning van de kapitalistische overblijfselen ook op het gebied van het rechtsbewustzijn. Met zware dwangmaatregelen smeedde de bourgeoisie een stokdiscipline, individualistische gewenning. Daarom beteekent de versterking en opvoeding van het socialistische rechtsbewustzijn voor alles, dat bij iederen werker het bewustzijn tot groote hoogte opgevoerd moet worden, dat hij verplicht is loyaal te arbeiden in de vaste overtuiging van het behoud en de verdediging van zijn rechten.
„Iedere arbeider en kolchoznik moet voelen, dat hij onder bescherming staat van de Sovjetwetten, dat de Sovjetstaat met alle macht zijn arbeid, de rechtsvoorwaarden van zijn bestaan zal bewaren, opdat geen enkele poging, om inbreuk te maken op zijn rechten van den kant van de overblijfselen van de kapitalistische klassen, de bureaucratische en verwarden elementen, die het Sovjetapparaat zijn binnengedrongen, ongestraft zal blijven.
„De grondslag van het socialistische rechtsbewustzijn is de hechtheid en onwankeibaarheid van de socialistische rechtsorde, van de Sovjetwetten. „De geringste wettelooshcid, de geringste inbreuk op de Sovjetorde. heeft Lenin geschreven, is reeds een gat, waarvan de vijanden van de werkers meteen gebruik maken." (Prawda)

D. **NEDERLAND.** — **Invaliditeits-** en Ouderdomsrente. —
Op **1** April werden **26.388** weduwenrenten en **13.811** weezenrenten krachtens de invaliditeitswet genoten. Op genoemden datum waren krachtens artikel **373** dier wet **105.957** personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.
Voorts genoten **44.127** personen een invaliditeitsrente, als bedoeld in artikel **71** dier wet.
Krachtens artikel **24** der Ouderdomswet **1919** waren op vorengenoemden datum **130.045** personen in het genot van een als vrucht van hun verzekering verkregen ouderdomsrente van drie gulden per week.
(Vorig bericht blz. 300 K.)

E. IERLAND. — Begrooting. —
De minister van Financiën, MacEntee, heeft de begrooting van den Ierschen Vrijstaat ingediend. Hij verklaarde, dat er een beschikbaar surplus was van f 1.202.750 en stelde voor de inkomstenbelasting te verlagen met six pence, de theebelasting te verlagen met vier pence per pond en het instellen van pensioenen voor vroegere leden van de Ira, die gevochten hebben voor de onafhankelijkheid van de republiek. Verder stelde hij verhoogingen voor van de heffingen op binnenlandsche tabak, van de vermakelijkheidsbelasting en de dagbladbelasting. De inkomsten raamde de minister op f **28.792.000** en de uitgaven op f **36.067.000.** Het verschil wenschte de minister aan te vullen met leeningen tot een totaal van f **7.212.750.** De voornaamste door de oppositie uitgebrachte critiek was gericht tegen het uitschrijven van leeningen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 814 *C.)*

B. NEDERLAND. — Het begrip **„Volkseenheid".** - Studentencongres te Zeist. —
Op het conferentie-oord der **N.C.S.V.** te Zeist werd dezer dagen op initiatief van de Vrijz. Chr. Stud. Bond een congres gehouden, waaraan welhaast alle studentenvereenigingen in ons land deelnamen. Op deze conferentie werd het begrip „Volkséénheid" nader onder de oogen gezien en vanuit verschillend gezichtspunt, al naar gelang het standpunt waarop de medewerkende vereenigingen staan, behandeld.
Als gasten waren o.a. aanwezig: mr. F. M. baron van Asbeck, prof. dr. M. C. van Mourik Broekman, prof. dr. **A. C.** Josephus Jitta, prof. mr. V. H. Rutgers en prof. dr. H. R. Kruyt.
Prof. mr. W. P. J. Pompe 'behandelde als eerste inleidende spreker het onderwerp: „De beteekenis van de Volkseenheid", waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Als eerste vraag komt dan naar voren, wat een volkseenheid is. Zoolang er van een volk gesproken wordt, is er in deze zin een eenheid. Eenheid van volk is een idee, die een doel stelt aan een bepaald streven.
De tweede vraag is wat de waarde van de volkseenheid is. Er behoort eenheid van volk te wezen, tot behoud van staat en natie. Deze beide zijn begrippen van zedelijke orde. De mensch, gebonden in staat en natie, behoort de individueele persoonlijkheid te behouden, b.v. Friezen en Hollanders in de

Nederlandsche Staat. De staat is er om aan te vullen, wat de mensch afzonderlijk niet kan bereiken. Doel van de Staat is dus, dat de menschen zedelijk volkomen worden, wat voor ieder land verschillend is. Doel van de natie is de volkomenheid van de mensch als lid van een bepaalde natie.
Verder sprak prof. dr. J. Huizinga over „Nederland's Geestesmerk" en prof. P. Geyl over „De Geschiedenis van volk en staat in de Nederlanden".
(Red. K. H. A.)

17 MEI 1934

A. NEDERLAND. — Verlzeersfonds. —
In de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer over het in te stellen verkeersfonds wijst minister Kalff o.a. op drie beginselen die gevolgd moeten worden, t.w.:
Het verkeerswezen van een land moet als een eenheid worden bezien en behandeld, bij de inrichting en regeling van het vervoer moet het algemeen belang voor oogen worden gehouden, de verkeersmiddelen moeten volgens commercieele beginselen worden geleid. (Het Vaderland) (Vor. ber. 1195 B.)

B. INTERNATIONALE VROUWENBOND VOOR VREDE EN VRIJHEID. —
De Ned. afd. van den Internationalen Vrouwenbond voor Vrede en Vrijheid heeft op haar coiigres te den Haag geliouden dezer dagen de volgende verklaring vastgesteld:
De Internationale Vrouwenbond enz.,
sterk oiider den indruk van den dreigenden toestand in de geheele wereld;
herinnert aan de van de onricliting in 1915 af gehuldigde beginselen van den Internationalen Bond;
1e. dat het onze beschaafde samenieving onwaardig en dat hel bovendien onlogisch en onmogelijk is orn internationale geschillen te willen oplossen mrt geweld van wapenen in plaats van door rechtspraak, arbitrage of verzoening;
2e. dat alle Staten zich behooren te keeren tegen- en socialen. *moreelen* en econornisclien *druk behooren uit* te oefenen op elken staat, welke in strijd met dit beginsel handelt;
3e. dat geleidelijke, internationale ontwapening en uitsluiting van elke rnogeiijkheid om persoonlijke winsten te behalen uit de fabricage van en handel in oorlogsmateriaal, machtige factoren vormen om tot afschaffing vaii oorlog te komen;
4e. dat alleen georganiseerde samenwerking tusschen de volkeren, belirerscht door de volledige erkenning vaii recht hoven macht, een waarborg kan zijn voor vertrouwen en veiligheid, vrede, rust en geluk:
5e. dat een Bond der Natiën steunen moet op een basis van constructieven vrede en zich niet moet bezighouden niet het reglementeeren van oorlog en bewapening, maar met den practisclien onbouw van internatioriale samenwerking tusschen de Staten op' elk gebied.
Voorts werd de volgende resolutie aangenomen:
De conferentie beschouwt met *groote bezorgdheid*
a. de toenemende politieke spanning tusschen de Staten;
b. de noodlottige ontwiklieling der economische tegenstellingen;
c. het meer en meer loslaten van de ontwapeningsgedachte en de toenemende neiging om tot nivelleering te komen door bewapening der ontwapende landen in plaats van door algenieerie internationale ontwapening;
d. de ontsteliende ontwikkeling der wetenschappelijke oorlogsvoorbereiding, welke de verschrikkingen van 'een eventueelen oorlog evenzeer over de burgerbevolking als over de fronten zou brengen:
e. den invloed van hen, wier groote persoonlijke belangen met bereiding van en handel in oorlogsmateriaal gediend worden;
f. de groeiende opinie, dat de Volkenbnnd een rnisluliking is, met voorbijzien van het feit. dat de Volkenbond ais zoodanig geen schuld kan treffen en slechts is wat de regeeringen der aangesloten staten er van maken;
g. de steeds duidelijker wordende pogingen om den Volkenbond te verzwakken en langzamerhand zijn moreele macht teniet te doen;
h. het feit, dat met het zoo dringend noodige wetenscliappelijke, in de eerste plaats psychologische, oiiderzoek naar de diepere oorzaken van den oorlog tot dusverre nóch door den Volkenbond, noch door eenigen Staat ook maar een begin is gemaakt,
doet, met volledige erkenning van de bestaande groote en ingewikkelde problemen, een ernstig beroep op de regecringen van alle landen om
A. nieuwe wegen in te slaan teneinde de internationale volkenorganisatie tot een waarachtig vredeswerktuig te maken, gegrond op de gelijkwaardigheid van alle menschen en volkeren;
R. wijzigingen in het Handvest van den Volkenbond le hewerkstelligen, teneinde dat zooveel mogelijk los te maken van de vredesverdragen, het in volledige overeenstemming te brengen met het pact van Briand-Kellogg, en de zoo noodige aanpassing te bevorderen tussclien de in de laatste jaren gesloten non-agressie verdragen en de beginselen, neergelegd in het Handvest;
C. nieuwe pogingen te ondernemen om tot een regeling van geleidelijke vermindering en beperking der internationale ontwapening te konien Onder internationale contrôle, mrt als einddoel volledige universeele ontwaperiing;
D. in alle landen maatregelen te nemen om handel en export van wapenen en munitie, zoowel als de particuliere fabricage daarvan, scherp te controleereii, als overgang naar volledige afschaffing van particuliere fabricage van alle oorlogsmateriaal en internationaal toeziclit, zoowel in te stellen als te aanvaarden op die van den Staat;
E. met kracht en eerlijken goeden wil de internationale economische toestanden onder de oogen te zien en daarbij de belangen van de menscliiieid als geheel te stellen boven die der afzonderlijke natiën;
F. zich los te maken van de oude methoden, welke zoo klaarblijkelijk gefaald hebben en tegenover de wetenscliappelijke oorlogsvoorbereiding het initiatief te nemen tot de vorming eener organisatie van wetenschappelijke vredesvoorbereiders. wat o.a.-zou kunnen geschieden door de stichting van een iriternationaal instituut voor wetenschappelijk oriderzoelt der oorlogsoorzaken. (N. Rott. Crt.)

C. ARABIE. — Strijd tusschen Ibn Sa'oed en den Imam van Jemen. - Wapenstilstand. - Vredesvoorwaarden. —
Volgens berichten uit Arabië worden de vredesonderhandelingen tusschen Ibn Sa'oed en den afgezant van den Imam thans voortgezet met medewerking van een deputatie van bemiddelaars.
De Sa'oedische vredesvoorwaarden zouden omvatten een vredesverdrag voor den duur van twintig jaar en de belofte van veiligheid voor de onderdanen van den Imam, die zich hebben geschaard onder de vaandels van Sa'oedië. Men is hier evenwel algemeen van oordeel, dat de vrede slechts te bereiken valt door een harden beslissenden slag.
Volgens het blad „Ahran" heeft Ibn Sa'oed er in toegestemd de militaire operaties te staken in afwachting van de toezegging van den Imam van Jemen betreffende de uitvoerinp der vredesvoorwaarden.
(Ahran, Caïro) (Vorig bericht blz. 1289 A.)

D. MIDDEN-EUROPEESCH BLOK. — Protocollen van Rome onderteelrend. —
In het Palazzo Venezia hebben op 14 Mei '34 Mussolini en de gezanten van Oostenrijk en Hongarije te Rome de protocollen onderteekend, waardoor de overeenkomsten tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije, practisch in werking treden. (Il Secolo)
(Vorig bericht blz. 1217 L.)

E. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Saksische Volkskerk. —
De Saksische minister van Binnenlandsche Zaken heeft alle verdere vergaderingen van de Evangelische Volkskerk in Saksen verboden.
(Völkischer Beobachter) (Vorig bericht 1286 F.)

F. GENEESKUNDE. — Buikvliesontsteking. - Serum.
In een der laatste nummers van het „Zentralblatt fur Chirurgie" deelt E. Schneider te Heidelberg mede, dat hij gunstige resultaten heeft verkregen door bij etterige peritonitis het sedert eenigen tijd aangewende peritonitis-serum in de buikholte in te spuiten, welke injectie hij vergezeld deed gaan door een gelijktijdige intraveneuse injectie van druivensuiker.
Daar volgens hem de appendicitis meestal veroorzaakt wordt door de z.g. euterococcen, maar na eventueele perforatie met dreigende buikvliesontsteking de Coli-bacillen-en gasvormende bacteriën de overhand krijgen, hebben M. Gündel en F. Sussbrick, naar zij in hetzelfde nummer van genoemd tijdschrift mededeelen, een polyvalent peritonitis-serum bereid, dat specifieke anti-lichamen bevat, gericht tegen alle drie in aanmerking komende microbensoorten.
Dit polyvalente-serum zou bij verschillende buikoperaties ook prophylactisch kunnen worden aangewend. (Zentralblatt für Chirurgie)

G. VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia. - Een beschamend rapport. —
Het rapport van de Volkenbondscommissie. uitgezonden om te pogen den strijd tusschen de Zuid-Amerikaansche republieken Bolivia en Paraguay bij te leggen, heeft plotseling de algemeene aandacht ge-

vestigd op dezen oorlog, die blijft woeden, niettegenstaande telkens van verschillende zijden beproefd is te bemiddelen.
Het rapport, samengesteld door drie militairen (n.l. een Britsch en een Fransch generaal en een Mexicaansch majoor) en twee gezanten (n.l. een Italiaan en een Spanjaard), legt inzonderheid den nadruk op het feit, dat hier twee partijen, die zelf niet over oorlogsindustrieën beschikken, niettemin voortdurend in staat worden gesteld om elkaar tot het uiterste te bestrijden met behulp van het meest moderne wapentuig.
Deze constateering onderstreept den schandelijken toestand, dat twee Bondsleden zich doodvechten, en door andere Bondsleden daartoe in de gelegenheid worden gesteld, hetgeen wel in de meest flagrante tegenspraak is met het geheele wezen van den Volkenbond.
Het Gran Chaco-rapport beteekent een nieuwe, hoogst ernstige aanklacht tegen een toestand, die het gevolg is van het voortbestaan van de particuliere wapenfabricage. Dezen misstand heeft de Volkenbond bij herhaling beproefd op te heffen, doch alle pogingen om in een conventie deze materie te regelen, bleven tot dusver vruchteloos of leidden niet tot praktische resultaten. (Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1203 M.)

A. MEXICO. — Bevolking. —
Volgens de gegevens van de laatste volkstelling heeft. de Mexicaansche Republiek een bevolking van 16.552.722 personen, waarvan 8.118.004 tot de mannelijke en 8.433.718 tot de vrouwelijke sexe behooren. De bevolking van de stad Mexico en het z g. Federale District bedraagt in totaal 1.229.576. (**V.** D.)

B. OOSTENRIJK. — Beprootingsdeficit bedraagt 83 **millioen** schellingen. —
Het Financieele Comité van den Volkenbond publiceert thans een rapport over den financieelen toestand van Oostenrijk. De commissie geeft een overzicht van de bemoeiingen der regeering om de Oostenrijksche financiën in orde te houden. Niettemin kan niet worden verheeld, dat voor de eerste vijf maanden van 1934 een deficit van 83 millioen schellingen moet worden verwacht.
(Soc. des Nations, Sect. d'Informations) (1114 F.)

18 MEI 1934

C. GOEBBELS' REDE TEGEN DE KATHOLIEKEN. — **Katholiek** protest. —
Wij citeeren uit de Maasbode van 15 Mei '34:
De Katholieke pers in Duitscliland moet zwijgen. Daarom zullen wij spreken, nu de vnn zijn Kerk afgevallen en legen haar wet gehuwde heer Göbbels liet gewaagd tieeft een kardinaal onzer Kerk te beschuldigen, als zou deze nooit gestreden hebben tegen immoraliteit en sociale ellende.
Deze minister van propaganda, die niet alleen vorige Duitsche regeeringen met slijk besmeurt en liet oirhaar acht de eene volksgroep tegen de andere op te hitsen, lieeft de ongelooflijke vrijmoedigheid gehad zijn aanvallen te richten op een man, die voor de katholiekeri der geheele wereld niet alleen als een lid van het iieilig college der kardinalen een eerbiedwaardige persoon is, maar dien wij, Nederlandsche Katliolielien, kennen als een groot zielenherder en een der Duitschers, die in de donkerste jaren der moderne Duitsctie geschiedenis den handschoen opnam voor zijn vaderland, aan duizenden Diiitsclie kinderen brood en dak verschafte — hoe herinneren wij ons zijn hartelijk dankwoord bij de Canisiusfeesten te Nijmegen! — en de belangen van zijn vaderland verdedigde tot in Amerika toe.
Het is" deze Kardinaal-Risschop die door zijn recente Adventspreeken over ,,Jodendom, Christendom en Germanendom" het halt toeriep aan de heidensche stroomingen en strevingen van liet staatscaesarisnie, dat momenteel het Duitsclie volk wil overweldigen. Daárom en daarom alleen lieeft de moedige kerkvorst den haat opgewekt van de huidige heerschers. De heer Joseph Göbbels durft het voorstellen alsof Kardinaal Faulhaber nooit protesteerde tegen ininioraliteit, alsof hem de sociale vraagstukken vreemd bleven, alsof liij een hinderpaal was voor de eenheid van het Duitsche volk en een politiek agitator, die den kansel zou inisbruiken.
Tegen zulke infame bescliuldigingen protesteeren wij als mensch en als katholiek. De heer Göbbels lastert. Iedereen weet dat, die de werken van Kardinaal Faulhaber kent. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1297 B.)

D. GOEBBELS' REDE TEGEN DE JODEN. — **Een** Joodsch protest. —
Wij ontvangen liet volgende manifest van het Comité voor bijzondere Joodsclie belangen te Anisterdam:
De heer Julius Streicher, leider van Frankenland (N. Beleren), lieeft in zijn blad ,,Der Sturnier" van I Mei j.l. zijn lezers het oude, honderdmaal weerlegde sprookje opgedischt, dat Joden het bloed van vrouwen en kinderen gebruikeii voor ritueele doeleinden. Thans heeft minister Göbbels in een rede in liet Sportpaleis te Berlijn de Duitsche Joden ervan beschuldigd, dat de boycot van Duitsche goederen door het buitenland aan hen te wijten is, en gedreigd, dat de haat en de wanhoop van liet Duitsche volk zich tegen hen zullen keeren, indien door deze boycot de econoriiisclie situatie van Duitscliland in gevaar komt.
Hiertegenover stellen wij vast:
De nationaal-socialistische regeering en de door haar geprotegeerde instanties zijn, reeds vóór en van eenige boycot van Uuitsclie goederen sprake was. begonnen en voortgegaan niet het boycotten van Joden in handel en nijverheid en liet verwijderen van Joden uit leidende functies in liet economische leven.
Zij hebben Joodsche ambtenaren ontslagen, joodsclie hoogleeraren en leeraren uit hun werkzaamheden ontzet, Joodsclie officieren uit de Reichswehr verwijderd, doktoren en advocaten broodeloos gemaakt. Joodsche kunstenaars verbannen, kunstwerken van Joden verboden eii verbrand. Uriiversiteiten, Kunstacademies en scholen voor Joden vrijwel gesloten, de studie van de jeugd oiiderbroken. Joodsche leerlingen aan den haat hunner medescholieren prijsgegeven. Zij hebben ophitsing tegen Joden in verschillende bladen toegelaten en een nationaal-socialistisch leider, die zich in sterke mate daaraan schuldig maakt, tot een hoog ambt verhecen.
Zij hebben daariloor Joden, wier voorouders vele eeuwen lang in Duitscliland hebben gewoond, in eer en reclit geschonden en tot paria's gemaakt.
De spontane reactie van millioenen over de geheele wereld — Joden en niet-Joden — tegenover zulk een optreden is geweest: liet verbreken van relaties met Duitschland en de boycot van Duitsctie waren. De Duitsclie Joden staan daar geheel buiten. Niet haat der Joden tegen het Duitsclie volk is dus oorzaak van de boycot — het optreden der Duitsclie regeering tegen de loden heeft deze uitgelokt! De heer Göbbels echter draait de feiten oni! Wij weten niet, of hij niet zijn voorstelling van zaken zijn aanhangers kan overtuigen; wel weten wij, dat de wereld zich niet laat verblinden!
hlinister Göbbels gaat echter nog verder. Hij gebruikt, voor liet geval dat de economische toestand van Duitschland ernstiger mocht worden, de buitenlandsche boycot als voorwendsel tot ontketening der volkswoede tegen de Duitsche loden. Terwijl de regeering van ieder land de plicht tieeft, "de burgers tegen volkswoede te beschermen, erkent minister Göbbels deze plicht tegenover zijii Joodsche medeburgers niet. Integendeel, ofschoon liij een uitbarsting voorziet. schroomt deze minister zelfs niet, de hartstochten aan te wakkeren.
Hij vergist zich ecliter. indien hij meent, dat de wereld liet zal verdragen, dat de Uuitsclie loden in gijzelaarspositie moeten lijden voor hetgeen — buiten' hun wil — door anderen wordt gedaan! Het is vroeger voorgeiionien, dat een regeering in tiiden van economischen nood en politieke moeilijkheden de daariloor bij liet volk ontstane spanningen tieeft trachten af te leiden op een kleine minderheid. Steeds echter hebben de menschheid en de geschiedenis hierover terislotte liet voniiis geveld! Wanneer, wat de Almachtige moge verhoeden, noodlottige gebeurtenissen in Duitschland mochten plaats grijpen, dan weet tiians de wereld, wie de schuld is toe te rekenen!
Het Comité voor bijzondere Joodsche belangen,
Prof. Dr. D. COHEN, Secretaris.
A. ASSCHER, Voorzitter.
(Vorig bericht blz. 1297 B.)

E. FINLAND EN ZWEDEN. — **Verhouding.** —
Wij citccren uit de N. Rott. Crt. van 12 Mei '34 tiet volgende:
Wat in liet algemeen de verhouding van de Zweden tegenover Finland betreft kan er aan herinnerd wordeti, dat de Lappobeweging hier een allesbehalve sympathieken indruk lieeft gemaakt. Deze anti-marxistische beweging werd in 1930 zelfs door de uiterst rechtsche Zweedsche pers scherp afgekeurd wegens haar ,,Mexicaansche" strijdmethodes, haar terroristisch optreden tegen alles wat rood was of voor rood werd aangezien en de opvattingen omtrent Lappo zijn niet gewijzigd toen zij zich RI meer tegen de derriocrntie begon te keeren en later tegen liet Zweedsch-sprekende bevolkingselement in Finland. Mnnr levens heeft de actie der echt-Finnen tegen de rechten van de Zweedsche taal in het constitutioneel tweetalig land onder de Rijk-Zweden ontsteniing gewekt toen die actie zoodanige vormen aannam, dat zij op een vervolging van de Zweden in Finland begon te lijken. Zoolang tiet er louter om ging de rechten van de beide landstalen binnen de door de grondwet voorgeschreven grenzen te bepalen, zoo lang de Finnen voor liun taal streden, beschouwde de Zweedsche pers den taalstrijd als een kwestie ven binnenlandsche politiek. Maar de echt-Finnen zijn verder gegaan, zijn de gelijkberechtigdheid van de beide landstalen als een onrecht tegenover de Finscli-sprekende meerderheid gaan beschouwen en hun uiteindelijke doel is Finland geheel Finsch te maken, dus alles in liet werk te stellen opdat er in hun land gern plaats meer zij voor Zweedsche taal en Zweedsche cultuur. Teneinde dit ie bereiken maken zij propaganda, voeren zij actie rn hierop zou feitelijk weinig aan te merken zijn, wanneer dit alleen een actie was vóór liet Finsch en niet, zooals thans vaak liet geval is, tegen het Zweedsch en de Zweedsch-sprekende bevolkingsgroep, waarbij men sonis wat al te ver gaat, gemakkelijk generaliseert en dan heel onvriendelijke dingen zegt over de Zweden, over de Fin-

sche Zweden èn de Zweden aan den anderen kant van de Botnische Golf. Het nogal hardhandige optreden tegen de leden van een organisatie van te Helsingfors woonachtige Rijks-Zweden, dat eenige maanden geleden in de Zweedsche pers veel verontwaardiging verwekte, was een indirect gevolg van deze anti-Zweedsche actie en de omstandigheid dat de zaak vermoedelijk een ander verloop gehad zou hebben wanneer liet onderdanen van een ander land dan liet nabije Zweden geweest waren, typeert in zekeren zin de verhouding tusschen beide volken.
(Nieuwe Rotterd. Courarit)

A. **NEDERLAND.** — Vervanging van vrouwelijke door **mannelijke werkkrachten.** —
De heer F. Perdok Hzn. schrijft in de N. Rott. Crt. van **15** Mei **'34:**
De regeering heeft het noodig geoordeeld bij rondschrijven van den voorzitter van den raad van ministers van **15** Maart **'34,** no. **184** hl. R., o.m. te bepalen:
Voorts is het gewenscht, dat vrouwelijke arbeidskrachten, die niet in speciaal vrouwelijke beroepen werkzaam zijn, zoo veel mogelijk door mannelijke werkkrachten worden vervangen.
Het lijkt ons niet overbodig aan dit vraagstuk een paar regels te wijden, om daarover een juist oordeel te kunnen vellen, nu het verzet tegen dezen maatregel opdoemt.
Uit de door ons in den loop der tijden verzamelde gegevens aangevuld met de laatste gegevens van ambtenaren statistiek blijkt, dat het aantal rijksambtenaren aldus is toegenomen:

Ambtenaren in Staatsdienst.

Jaartal	Mannen	Vrouwen	Jaartal	Mannen	Vrouwen
1891	**15538**	**195**	**1918**	**34755**	**2776**
1900	**19606**	**485**	**1919**	**36075**	**3358**
1910	**28387**	**1500**	**1920**	**38752**	**4616**
1913	**30192**	**1653**	**1921**	**42360**	**6211**
1914	**31477**	**1831**	**1929**	**52398**	**7631**
1915	**32250**	**1938**	**1930**	**52524**	**8160**
1916	**32817**	**2085**	**1931**	**53010**	**7980**
1917	**33799**	**2444**			

De verhouding tusschen mannelijke en vrouwelijke ambtenaren was in **1931** resp. 86,91% tot 13,09%.
(N. Rott. Crt., F. Perdok Hzn.)

B. WIJSBEGEERTE. — Woord en begrip der **philosophie.** —
In de laatstgehouden vergadering der ,,*Amsterdamsche Vereeniging voor Wijsbegeerte*" heeft dr. T. Goedewaagen gesprolieii over: ,.Woord en begrip der philosophie", een inleiding in de pliilosopliie voor eeii toekomstigen wintercursus.
Spr. begon niet te wijzen op liet Proteusaclitig karaliter van het woord philosophie, in verleden, zoowel als in lieden. De oorzaak schuilt in liet feit, dat de philosophie, van liaar ontstaan af. in Griekenland op twee gedachten hinkt. Eenerzijds wil zij streng-logische bezinning zijn op liet geheel van den logos; anderzijds pretendeert zij een aestlietlsclie zingeving te zijn, waarmee zij dus weer tot een bepaalden logos zich beperkt. Spreker ziet pliilosopliie als logische bezinning op wetenscliap, waarbij wetenschap niet wordt verstaan in den beperkten zin van cnipirisclie verklaring. Wetenschap kan ook normatief zijn (zedeleer, kunstleer, religieleer, paedagogiek). Spr. noemde wetenschap liet wordend systeem van in oordeelen gevestigde geldigheden. Wil men een zuiverder woord voor deze bezinning op wetenscliap, dan vervange men ,,philosophie'' door wetenschapsleer, epistemologie of logica.
Het methodisch gebied der epistemologie heeft zijn centrum in de prologica, die de ernige ,,eerste pliiiosopliie'' is, waaruit en waaraan zich de regionale logica's der verschillende bijzondere wetenschappen ontwikkelen. Zoo is de uiteindelijke taak van het logisme een encyclopaedisch systeem van wetenschapsgebieden ,,nach notwendigen Gesetzen'' (Kant).
Spreker zette daarna zijn standpunt nader uiteen met betrekking tot tiet probleem der levensvragen van zedelijken en aesthetischen aard.
De vraag: ,,Wat is de mensch?'' vindt eveneens haar logisch? plaats. Het is de vraag der z.g. cultuurwetenschappen, die ook weer een bijzonder wetenschapsgebied vormen. Spr. wijst alle ,,humanistische'' ,,philosophie'' af, maar poneert een logica der ,,humanistische'' wetenschappen, waarin de mensch noölogisch, psychologisch, sociologisch, etiinologisch, geograpliisch en historisch wordt gevat.
De epistemologie omvat liet geheel van den logos, van de wetenschap. In liaar gaat niets verloren, maar krijgt elk gebied zijn organischen samenhang in het geheel. (Red. K. H. A.)

C. AMSTERDAM. — De **herclassificatie** door den Raad aangenomen. —
De voordracht van B. en W. tot indeeling van het stadsgedeelte der gemeente in de tweede klasse en van het landelijk gedeelte in de derde klasse der gemeentefondsbelasting, werd met **32** tegen **8** stemmen aangenomen. Tegen stemden de neutrale middenstanders, de communisten en de heer Kitsz.
(Alg. Handelsblad) (Vorig bericht blz. **1296** C.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Uitvoer naar **Duitschland.** - Palmolie, Copra en Koffie. —
De eenigen tijd geleden tusschen een Nederlandsche delegatie, onder leiding van Hr. Ms. gezant te Berlijn, mr. J. P. Graaf van Limburg Stirum, eenerzijds en een Duitsche delegatie, onder leiding van dr. Hans Flach, Ministerialrat im Reichswirtschaftsministerium, anderzijds te Berlijn geopende onderhandelingen met betrekking tot en regeling van het handelsverkeer tusschen Nederlandsch-Indië en Duitschland, welke dezer dagen te 's-Gravenhage werden voortgezet, hebben tot overeenstemming geleid. De beide regeeringen zijn o.m. overeengekomen den omvang van het wederzijdsche goederenverkeer zooveel mogelijk te bevorderen, c.q. te ontzien.
Voor enkele gewichtige Indische producten, als palmolie, copra en koffie zijn nieuwe exportmogelijkheden geopend. Voor eenige speciale Duitsche artikelen, die voor Nederlandsch-Indië van veel belang zijn, zijn tariefaflipraken gemaakt.
De overeenkomst zal dezer dagen te Berlijn worden onderteekend en zoo spoedig mogelijk aan de Staten-Generaal ter goedkeuring worden voorgelegd.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1208** H.)

E. NEDERLAND. — **Verbruik van** sigaren, sigaretten en tabak. - **1932—'34.** —

Jaren.	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Oct.	**Nov.**	Dec.	Totaal.
Sigaren (× **1000** stuks)													
1932	**114 234**	**113.032**	**109 612**	**108.620**	**106.692**	**116.464**	**109 929**	**110.017**	**118.811**	**120.095**	**125 423**	**101.766**	**1.354.693**
j1933	**113.841**	**105.116**	**113.636**	**112.083**	**118.693**	**117.833**	**118.366**	**112.567**	**130.909**	**124.126**	**122.636**	**119.527**	**1.409.333**
f1934	**130.680**	**129.369**	**114.266**										
Sigaretten (× **1000** stuks)													
*1932	**330.433**	**319.848**	**336.156**	†237.177	**278.816**	**344.552**	**328.144**	**314.979**	**359.803**	**254.432**	**302.197**	**248 887**	**3.655.425**
†1933	**328.314**	269.317	**322.763**	**272.944**	**330.185**	**346.931**	**334.746**	**375.653**	**350.543**	**317.158**	**287.958**	**377.960**	**3.914.473**
j1934	**418.780**	**348.186**	**137.977**										
Tabak (× **1000** K.G.)													
1932	**928**	**1.051**	**1.052**	**1.073**	**1.082**	**1.048**	**1.107**	**991**	**1.042**	**1.186**	**1.136**	**1.220**	**12.914**
†1933	**1.000**	**1.051**	**1.032**	**1.057**	**1.075**	**1.039**	**1.047**	**929**	**943**	**822**	**1.196**	**1.552**	**12.743**
j1934	**1.373**	**1.259**	**570**										

*) Op 1 April **1932** is het aantal opcenten op den accijns voor sigaretten verhoogd van **30** op **50,** in verband waarmede in de voorafgaande maanden een grootere hoeveelheid banderolles is afgeleverd dan anders het geval geweest zou zijn.
†) De op **1** Maart **1934** in werking getreden accijnsverhooging heeft een grootere inslag van tabaksfabrikaten in de laatste maanden van **1933** en de eerste twee maanden van **1934** ten gevolge gehad.
(Centraal Bureau v. d. Statistiek) (Vorig bericht **blz. 820 E.**)

19 MEI **1934**

A. **BELGIE.** — Mijnramp te Pâturages. —
Op 15 Mei heeft in de kolenmijn Fief de Lambrechizs te Pâturages, prov. Henegouwen een mijngas-ontploffing plaats gehad. Er werden 40 man vermist. Op 17 Mei had in dezelfde mijn een nieuwe explosie plaats; zeventien man van een reddingsbrigade, benevens 2 ingenieurs en een niijndirecteur werden bedolven.
Daar men nieuwe ontploffingen vreesde, werd de mijn onder water gezet. Het totaal aantal dooden bedraagt **53,** het aantal gewonden 17
(De Nieuwe Gazet)

B. LUCHTVAART. — Oceaanvlucht - **„Leonardo** da **Vinci" New** York—Rome. —
Het vliegtuig „Leonardo da Vinci" met den Italiaansch-Amerikaanschen piloot Sabelli en den Amerikaanschen vlieger Pond, dat op **13** Mei van het Bennett-vliegveld bij New York startte voor een Oceaanviucht naar Rome, is 15 Mei te 20 30 uur te Moy in het Graafschap Clare in Ierland geland.
De beide vliegers zijn **33** uur in de lucht geweest. Tengevolge van het slechte weer hebben zij 2½ uur blind moeten vliegen en tenslotte dwong een motorpanne hen bij Moy te landen. (Irish Times)
(Vor. ber. Oceaanvluchten **1916—1932** 353 B.)

C. **DUITSCHLAND.** — De **oneenigheid tusschen Stahlhelm** en S. A. —
De Berlijnsche correspondent van de „Times" schrijft over de oneenigheid, die dezer dagen gebleken is te bestaan tusschen den voormaligen Stahlhelm en de S. A., dat de onmiddellijke oorzaak daarvan gelegen schijnt te zijn in een critiek, die in een Stahlhelm-orgaan uitgeoefend is op een verklaring van Baldur von Schirach, die hierop neerkwam, dat in tegenstelling met de tot dusver geldende opvatting, dat slechts de mannen, die in de loopgraven gelegen hadden de juiste beteekenis van het Nationaal-Socialisme konden begrijpen, de jonge generatie alleen de nationaal-socialistische zending kan vervullen. Het Stahlhelm-orgaan merkte in dit verband op, dat het een eigenschap van de jeugd was om zichzelf te overschatten en dat het in dit opzicht niet accoord kon gaan met Baldur von Schirach.
De actie van het anti-semitische blad van Julius Streicher, „Der Sturmer", de laatste redevoering van Dr. Goebbels tezamen met bovengenoemd conflict tusschen Stahlhelm en S.A., hebben ingewijden tol de meening doen komen, dat hoogstwaarschijnlijk een nieuwe revolutionaire golf gelijk aan die van het vorig jaar, welke toenmaals de politieke partijen wegvaagde, te verwachten is. Deze hernieuwde revolutionaire actie zou dan gericht zijn tegen „Reactionairen" in het algemeen en in het bijzonder tegen de Joden. Hoewel men van meening is dat geenszins alle leidende figuren van het regime gunstig staan tegenover een dergelijke revolutionaire herleving, wordt toch veelal de vrees uitgesproken, dat de gematigde krachten den stroom niet zullen kunnen stuiten. (Times) **(S.A. 1299 C.; Stahlhelm 1238 B.)**

D. GEESTELIJK LEVEN. — **Ned.** Herv. Kerkvoogdijen. —
In de dezer dagen te 's-Gravenhage voortgezette algemeene vergadering van de vereeniging van Kerkvoogdijen in de Ned. Herv. Kerk heeft de heer H. D. Louwes, lid van de Tweede Kamer, een referaat gehouden over: „De geestelijke beteekenis van het werk der Kerkvoogdijen". Spr. betoogde, dat een betere en meer universeele verdeeling van de beteekenis en beheerstaak in de Kerk gelegenheid geeft veel meer profijt te trekken van de in de gemeente aanwezige krachten. De kerkvoogdij moet er zich in het bijzonder voortdurend op bezinnen, dat haar arbeid dieni om den voortgang van het evangelie mogelijk te maken. Ook bedenke zij, dat zij er niet door en voor zichzelf is, maar door en voor de gemeente, dat zij zich de derde beiijdenisbelofte behoort te herinneren en steeds tot steun van den kerkcraad dienen moet. Het welslagen van het werk van de kerkvoogdij hangt ook in hooge mate af van het werk van den kerkeraad en den predikant. Daaraan ontleent de kerkvoogdij het moreele recht om wat ondervonden wordt in de gemeente den kerkeraad mede te deelen. Afgezien van de vraag of door wettelijke regeling meer éénheid in het beheer te brengen is. dienen kerkvoogden toch steeds te bedenken, dat het beheer pas ten volle tot zijn recht komt als de gemeenten onderdeelen zijn van een levende en krachtige Ned. Herv. Kerk. (De Standaard) (1237 E.)

20 MEI 1934.

E. POLEN. — Nieuwe **regeering** - Het ministerie Jendrzejewicz is afgetreden. —
De President der Poolsche republiek heeft de decreten geteekend, waarbij het nieuwe ministerie wordt benoemd. Tut minister-president is benoemd professor Dr. Leo Kozlofski, oud-minister voor de Landbouwhervorming, tot nu toe onderstaatssecretaris van 'Financiën. Minister voor Industrie en Handel wordt Dr. Floyar Rajchman, oud-onderstaatssecretaris van dit ministerie. Minister van Sociale Voorzorg word: Georges Paciorko ski, woywode van Kielce. De andere ministers blijven in functie.
De nieuwe minister-president, die pas 41 jaar oud is, is sedert jaren in vooraanstaande functies werkzaam. Hij is professor in de archaeologie.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. blz. **814** F.)

F. RUSLAND. — Menzjinslri, leider der **G.P.-OE** overleden. —
Op 10 Mei overleed te Moskou de leider der G.P.-OE, W. R. Menzjinski. Hij trad zeer weinig op den voorgrond, maar was een der meest gevreesde machthebbers in Rusland. Zijn urn werd in den muur van her Kremlin ingemetseld. Stalin, Wowsjilof, Molotof e.a. torsten de urn. (European Herald, London)
(Vorig bericht blz. **1080** F.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Brand in **Chicago's slachthuizen.** —
In de reusachtige stallen nabij de abattoirs van Chicago heeft in den nacht van 19 op 20 Mei een brand gewoed van een omvang, zooals men dien sedert 1874, toen de gcheele stad in de asch werd gelegd. niet heeft gekend. Over een afstand van twee vierkante kilometer zijn ongeveer 400 stallen en bijbehoorende gebouwen, alsmede 200 woonhiiizen vernield. Drie brandweerlieden, die door het vuur werden ingesloten, zijn omgekomen. 1500 personen hebben brandwonden opgeloopen. van wie er 50 in een ziekenhuis moesten worden opgenomen. Tweeduizend personen zijn dakloos. De materieele schade beloopt ongeveer 10 millioen dollar. Duizenden stuks vee zijn omgekomen, doch juiste gegevens daaromtrent ontbreken nog. (De Telegraaf)

H. OOSTENRIJIE. — Aanslagen op spoonvegen - Sabotage. —
De terreurcampagne der oppositioneele elementen, die een paar weken geleden na een langdurige periode van rust, weer is begonnen, heeft in den afgeloopeu nacht geculmineerd in een brutalen aanslag op het vreemdelingenverkeer.
Een bomaanslag op het Festspielhaus te Salzburg (dat nog niet wordt bespeeld), is gevolgd door een heele reeks van aanslagen op het spoorwegnet, waarbij met koel cynisme alle lijnen zijn uitgekozen, waarover het groote vreemdelingenverkeer van en naar Weenen wordt afgewikkeld. In de onmiddellijke omgeving van Weenen zijn aanslagen gepleegd op twee lijnen naar Hongarije, op een der lijnen naar Linz en het Westen, terwijl op den Semmering een aanslag is gepleegd op de groote verbindingslijn naar Karinthië en Italië. (De Telegraaf,

21 MEI 1934

A. BULGARIJE. — Parlement ontbonden - Dictatuur. Koning Boris heeft op 19 Mei, in aansluiting aan de vorming van een nationaal kabinet onder den oud-minister van Spoorwegen Georgief, een decreet uitgevaardigd, waarbij het parlement wordt ontbonden. Aangezien geen datum voor het houden van algemeene verkiezingen is bepaald, komt de nieuwe bewindsvorm in Bulgarije neer op een regeering der dictatuur.
De nieuwe regeering heeft zich intusschen met een manifest gewend tot het Bulgaarsche volk. In dit manifest zet het kabinet de redenen uiteen, welke tot de maatregelen van den koning hebben geleid.
Het manifest wijt het algeheele échec van den tot dusver bestaanden bestuursvorm aan het stelsel der partijenregeering. De oorzaak er van moet worden gezocht in de tot het uiterste doorgevoerde partijenvorming, de onderlinge veeten en de persoonlijke twisten. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

B. LETLAND. — Nieuwe regeering. —
Volgens bericht uit Riga werd een nieuw ministerie gevormd onder leiding van Ulmanis, die de functies van minister-president en minister van Buitenlandsche zaken bekleedt. (Latwis, Riga) (1219 *C.)*

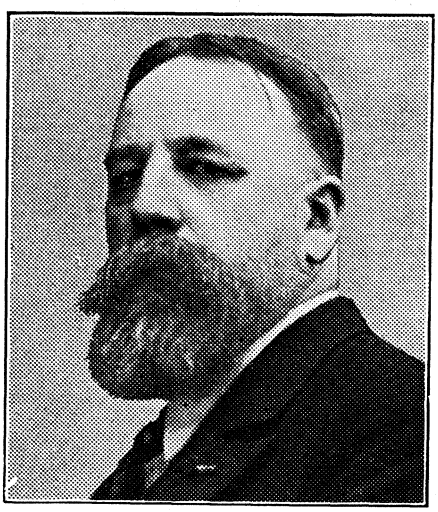
C. NEDERLAND. — Eerste **Kamer** - Invoerrechten op korten termijn. —
De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp inzake instelling enz. van invoerrechten op korten termijn zonder hoofdelijken stemming aangenomen.
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht blz. 1265 *C.)*

22 MEI 1934

D. J. *C.* **BUNGE** OVERLEDEN. —
Te Aerdenhout, waar hij op zijn buiten ziek lag, is op **21** Mei op 69-jarigen leeftijd overleden, de heer J. C. Bunge, een zeer bekende figuur in handels- en muziekkringen. De overledene die voor het muziekleven in ons land zeer veel gedaan heeft, was voorzitter van de Wagnervereeniging, van welke instelling korten tijd geleden het gouden jubileum is herdacht. De heer Bunge was toen reeds ernstig ziek.
(De Telegraaf) (Vorig bericht **blz.** 1261 B.)

E. NEDERLAND. — Alg. **Dem.** Verbond en stembus. In het gebouw voor K. en W. te Utrecht heeft op 10 Mei '**34** het Algemeen Democratisch Verbond zijn jaarlijksche vergadering gehouden. De heer J. A. van Sijn uit Rotterdam heeft er gesproken over ,,Het streven naar internationale aaneensluiting als eisch van dezen tijd voor de democratie". Als tweede spreker voerde de heer A. van Gent uit Waalwijk, vicevoorzitter van het verbond, het woord over ,,54 potjes in de politieke apotheek en nog doodziek".
De vergadering was het eens met den inhoud der beide redevoeringen en nam met algemeene stemmen een resolutie aan, waarin men, gezien de uiteenzettingen betreffende de „vastgeloopen politiek", besloot, de universeel democratische gedachten met de meeste kracht uit te dragen, ,,ten einde te komen tot een sterke verdediging van de rechten van het individu tegenover het dreigend staatsabsolutisme". Ten slotte werd besloten deel te nemen aan de komende verkiezingen, ook aan die voor de gemeenteraden. (Het Volk)

F. PROFESSOR IIUIB LUNS. —
Tot ons groote genoegen kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat wij, Professor Huib Luns, Hoogleeraar in liet Haiidteekenen en de Geschiedenis van de Scliilder- en Beeldhouwliunst aan de Technische Hoogeschool te Delft, uit symphatie niet onze uitgave bereid hebben gevonden, de supervisie op zich te nenien van de rubriek: Beeldeiide Kunsten. Wij zeggen Iiiervoor Professor Luns, mede namens onze abonné's van harte dank.
Professor Huib Luns werd on 6 Juni 1881 als zoon van Nederlandsche ouders te Parijs geboren. Na de Lagere School en ue H.B.S. te hebben doorloopen bezocht hij, na in 1900 zijn studies aan de Rijksnormaalschool voor teekenleeraren te Amsterdam met het behalen van de Middelbare Acte Teekenen te hebben bekroond, de Academies te Anisterdam en te Brussel.
In deze laatste stad werkte hij bovendien in het atelier van den beeldhouwer prof. Van der Stappen. Op zeven-en-twintigjarigen leeftijd, in 1908, volgt zijn benoeming tot hoofdleeraar aan de Academie van Beeldende Kunsten en Teclinisclie Wetenschappen te Rotterdnrn, functie die hij gedurende tien jaren vervult. In 1918 krijgt hij de opdracht tot algeheele reorganisatie van de Koninklijke School voor Kijnst, Techniek en Ambacht te 's-Hertogenbosch; die hem de gelegenheid gaf, zijn didaktische en organisatorische hoedanigheden te toonen. In 1923 roept Amsterdam lieni terue: liij wordt er benoemd tot Directeur van de vroegere normaalschool, thans Rijks Instituut voor Teekenleeraren. In 1931 volgt zijn benoeming tot Hoogleeraar in het Handteekenen en de Geschiedenis van de Schilder- en Beeldhouwkunst aan de Technische Hoogeschool te Delft, welk ambt liii op 23 September 1931 aanvaardde met een rede, getiteld. ..De Verovering van den Eenvoud." Prof. Luns is docent aan vrijwel alle Nederlandsche Vollisuniversiteiten, sedert de oprichting lid van den Onderwijsraad., Voorzitter van de Maatschappij ,,Arti et Amicitiae", het oudste Nederlandsclie Schildersgenootschap.

Prof. Huib Luns

Prof. Luns is vóór alles schilder, met een uitgesproken voorliefde voor liet portret en de figuur. Van zijn portretten noemen wij wijlen Minister Dr. de Visser, en een serie van katholieke voormannen in ,,De Tijd" verschenen. Ook beeldhoiiwwerk lieeft Prof. Luns vervaardigd (Monument voor de in Nederland gestorven Fransclie Vliichtelingen, Maastricht 1926) en een 20-tal penningen. Als schilder ontving hij de Medaille der Stad Brussel op de Wereldtentoonstelling 1910 aldaar; voorts de Gouden Medaille der Stedelijke Tentoonstelling Rotterdam 1916. De Nederlandsche regeering erkende zijn verdiensten door zijn benoeming tot Officier in de Orde vaii Oranje-Nassau; hij is voorts Officier de l'Instruction Publique, Ridder in het Legioen van Eer, Drager der Albert Medaille, Officier in de Kroonorde van België enz.
Van de hand van Prof. Luns verschenen vele belangrijke werken op Kunstgebied. Als eerste in een belangrijke reeks de ,,Rembrandtiana" (1924), voorts de ,,Rubenssymphonie", zijn verschillende ,,Wandelingen" (,,Tien wandelingen in Gent, Brugge en Antwerpen", ,,Tien wandelingen in Florence", ,,Tien wandelingen in Venetië, Ravenna en Padua", de ,,Eerste" en de ,,Tweede Tien wandelingen in Rome"). Bij zijn vijftigsten verjaardag in 1931 verscheen zijn ,,Spaansche Schilders".
(Red. K.H.A.) (**Vorig** bericht blz. 1209 D.)

G. NEDERLAND. — Wollenstoffenconventie - Treedt **15** Mei in **werking.** —
In verband met het algemeen streven, dat zich in het bedrijfsleven openbaart om tot meer ordening te komen, welk streven door onze regeering ten zeerste wordt bevorderd, hebben de Nederlandsche Wollenstoffenfabrikanten besloten tot oprichting eener Nederlandsche Wollenstoffen-Conventie, die beoogt tot meer rationeele verkoops- en betalingscondities in den wollenstoffenhandel hier te lande te geraken. Tot deze Nederlandsche Wollenstoffen-Conventie is practisch de geheele Nederlandsche wollenstoffenindustrie toegetreden.
De Nederlandsche Wollenstoffen-Conventie heeft besloten met ingang van 15 Mei unifocme verkoops- en betalingscondities in werking te doen treden.

A. BULGARIJE. — Militaire Staatsgreep. - Resumé. - **Persstemmen.** - Nieuw **kabinet.** —

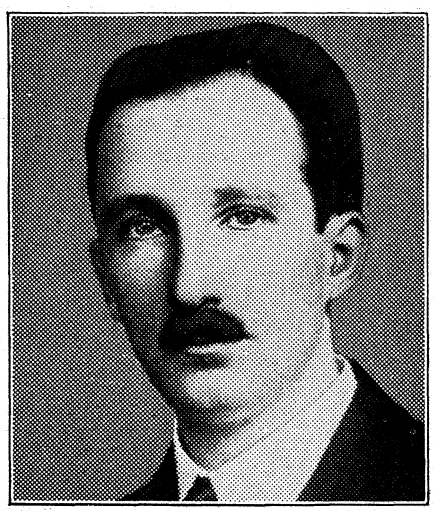
Wij ontleenen aan het Alg. Handelsblad van 22 Mei het volgende:

Als een goed voorbereid en tot in bijzonderheden uitgewerkt plan de campagne is de niilitaire staatsgreep in Bulgarije ten uitvoer gelegd. Blijkens de laatste berichten over den toestand, bevindt zich het land, zooals de militaire uitdrukking luidt vast in de hand", van de nieuwe machthebbers.

De groote vraag is nu. welke de werkelijke bedoeling is van de niilitaire, gedeeltelijk fascistisch georiënteerde regeering, welke thans het lot van het rijk van Koning Boris in handen lieeft genomen.

De regeeringscrisis, waaraan tlians door de militaire „coup d'état" een onverwachte oplossing is gegeven, brak in het begin van de vorige week uit, kort nadat de ministerpresident Moesjanof van zijn bezoeken aan Parijs, Londen, Berlijn, Rome en Boedapest was teruggekeerd, waar hij besprekingen had gevoerd met de scliuldeischtrs van Bulgarije en getracht had nieuwe economische onderhandelingen te openen, daar de economische crisis, waarin Bulearilie verkeert, steeds ernstiger wordt en dringend het treffen van voorzieningen noodzakelijk maakt. Het doel van de onderhandelingen van Moesjanof, nl. het sluiten van een leening, werd niet bereikt. Daarbij kwain, dat de binnenlandsche politieke moeilijkheden met den dag toenamen tengevolge van het gekrakeel tusschen de politieke partijen, zoodat de kracht van het „nationale blok" hetwelk sinds de verkiezingen van Juni '31 de macht in handen had en gevormd werd" door democraten, agrariërs, radicalen en nationaaiiberalen, voortdurend verminderde en de tegenstanders van het parlementaire regime steeds meer terrein wonnen. Dc ernst van dezen toestand werd nog vergroot door het feit, dat van cornmunistisclie zijde krachtige agitatie werd gevoerd, zoodat de kans op een linksradicalen Putsch, gezien de toenemende malaise in het land, volstrekt niet denkbeeldig scheen, evenals een tegenactie der nationalistiscli-fascistisclie beweging van den vroegeren premier prof. Zankof.

Ook in Bulgarije heeft de economische malaise en de groeiende parlementaire onmacht als voorwendsel gediend voor de uitvoerders van den staatsgreep om hun actie te rechtvaardigen cn door te zetten. De groote stuwkracht is hier blijkbaar uitgegaan van de kringen der officieren en reserve-officieren, althans van een groot deel van hen (want het heet, dat er ook hoone militairen zijn, die niet instemmen met de omwenteling en reeds op een tegenbeweging zouden zinnen).

Koning Boris van Bulgarije.

Op 18 Mei hebben de reservisten en de actieve militairen vergaderingen gehouden, dienzelfden nacht had de staatsgreep plaats, op 19 Mei lieeft Koning Boris, wiens rol bij het gebeuren nog allerminst duidelijk is, de noodige decreten onderteekend tot sanctioneering van de illegale maatregelen en tot ontbinding van het parlement, en is het manifest versctienen, waarbij het binnen- en buitenland kond werd gedaan van den nieuwen stand van zaken, waardoor het aantal landen in Europa, door een dictatoriaal bewind bestuurd, weer met één vermeerderd is.

De groote beteekenis van deren Bulgaarschen staatsgreep ligt voor het buitenland ongetwijfeld in de gedragslijn, welke de nieuwe regeering zal volgen ten opzichte van de politiek tegen; over de vroegere tegenstanders van Bulgarije, welke politiek onder de leiding van den thans afgetreden premier en niinister van buitenlandsclien zaken Moesjanof ging in de richting van verzoening en toenadering, inzonderheid met het Joegoslavische broedervolk, waarmede sinds het bezoek van den Bulgaarschen koning en koningin aan Belgrado in December '33 vriendschappelijke betrekkingen zijn aangeknoopt, naar welker versterking van beide zijden bij voortduur werd gestreefd. (Alg. Handelsbl.)

Bulgaarsche pers.

De „Zaria" constateert, dat men met vertrouwen de voorgenomen hervormingen door de regeering kan tegemoet zien, die gericht zijn op den economischen, socialen en cultureeien opbouw van het land.

De „Dnevik" schrijft, dat de nieuwe groep aan het roer komt op een oogenblik, dat de partijen geen weg meer zien om de belangen van den staat te beschermen en den economischen ondergang van het land tegen te houden.

De „Kambana" schrijft dat alle goede Bulgaren de regeeringswisseling met vreugde begroeten.

De bladen zijn onder censuur gesteld. De minister-president heeft er den nadruk op gelegd, dat deze maatregel van tijdelijken aard is en niet van toepassing zal zijn op de correspondenten van buiterilandsche bladen?

Het kabinet is als volgt samengesteld:

Simon Georgieff: minister-president.
Kosta Batalov Buitenlandsche Zaken.
Generaal b. d. Peter Midileff: Binneiilandsche Zaken en voor. loopig Justitie
Peter Todoroff Financien.
Generaal Petko Zlateff Oorlog
Prof. Yanaki Molloff Onderwijs.
Kosta Boyadjieff Handel en voorloopig Landbouw.
Nicolas Zacharieff: Openbare werken en voorloopig Spoorwegen,

(Dnevnik, Sofia)

(Vor. ber. 1306 A.; Kabinet 627 B.)

B. NEDERLAND. — Staatsschuld 1913—1933. —

Blijkens het Alg. Verslag der staatsschuld bedroegen per 31 Dec. de totalen der

	Geconsol. schuld	Vlottende schuld	Staatsschuld
1913 . .	1.148.404.800	5.862.159	1.154.266 959
1929 . .	2.461.752.400	265.331.870	2.727.084.270
1930 . .	2.387.798.350	294.931.062	2.682.729.412
1931 . .	2.338.471.100	527.264.733	2.865.735.833
1932 . .	2.475.282.500	618.367.912	3.093.650.412
1933 . .	2.722.844.300	648.603.532	3.371.447.832

De geconsolideerde schuld is thans als volgt verdeeld:

2½%		f 515.674.550
3 %		389.053.550
3½%		38.354.700
4 % 1916	f 118.049.000	
4 % 1929	18.480.000	
4 % 1931	266.249.000	
4 % 1932	52.440.000	
4 % 1933 1e Lg. .	296.000.000	
4 % 1933 Se Lg. .	200.000.000	
		951.218.000
4.4 % 1929	f 16.800.000	
4.4 % 1931	16.933.000	
4.4 % 1932	11.013.000	
4.4 % 1933	3.723.000	
		48.469.000
4½% 1916	f 53.020.000	
4½% 1917	398.289.500	
4½% 1928	80.840.000	
		532.149.500
5 % 1932 2e Lg.		247.925.000
Totaal gecons. schuld per 31 Dec. 1933		f 2.722.844.300
Totaal vlottende schuld		648.603.532
Totaal-Generaal		f 3.371.447.832

Onder het bedrag der Staatsschuld is geleend voor Ned.-Indië:

3% Schuld 1896 restant	f 21.781.620
3% Schuld 1898 restant	3.921.100
4% Schuld 1933 1e leen.	115.000.000
Totaal	f 140.702.720

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) (V. b. 820 **B.)**

C. **PROFESSOR** DR. J. ROTGANS. — Gouden artsjubileum. —

Op 21 Mei was het vijftig jaar geleden, dat Jacob Rotgans te Amsterdam tot arts werd bevorderd.

Dr. P. A. de Wilde heeft in het „Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde" aan het met succes beloond werken en streven van den chirurg, geleerde, hoogleeraar en organisator recht laten wedervaren.

Ten besluite van zijn biografie schrijft dr. de Wilde: „Voorwaar een rijk leven heeft Rotgans gehad. Een leven om trotsch op te zijn en met groote dankbaarheid op terug te zien. Dit laatste doet hij trouwens. Ondanks zijn volledig slagen, in alle opzichten, is hij de eenvoudige hulpzame geneesheer en raad-

gever gebleven, bij wien men zelfs nu nog nooit tevergeefs om hulp zal aankloppen. Hij is gebleven, zijn leven lang, de stoere zeeman uit Terschelling.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)

A. BELGIE. — Het spellingsvraagstuk. - Behoud der bestaande spelling door Vlaamsche Academie verworpen. —
De Koninklijke Vlaamsche Academie heeft naar een Brusselsche Hbld.-correspondent meldt, na uitvoerig debat een motie aangenomen, waarbij zij verklaart, dat zij zonder uitspraak te doen over de wenschelijkheid van de wijziging der heerschende spelling, het noodzakelijk acht in het belang van de eenheid van taal in Noord en Zuid met Nederland overleg te plegen over een compromis, dat aan de bestaande verwarring een einde zou maken.
Tot grondslag voor de besprekingen over dat compromis neemt zij in algemeenen zin het voorstel-Marchant aan, wat de zeven eerste punten betreft, waarbij de meerderheid van de academieleden zich dus aansluit, zulks in strijd met het oordeel van haar commissie, die op de punten één en zes een van het voorstel-Marchant afwijkende regeling voorstond. Over elk punt werd gestemd en telkens bleek er een sterke minderheid te bestaan, die tegen elke wijziging van de bestaande spelwijze was, of die een andere oplossing gewenscht achtte, wat punt acht betreft stemde de meerderheid tegen het voorstel-Marchant tot opheffing van de verbuigings-n.
Een voorstel tot behoud der thans officieele spelwijze werd echter bij staking van stemmen verworpen verklaard, waarop dan een derde voorstel werd aangenomen, waaruit valt op te maken, dat de academie of althans de meerderheid harer leden de verbuigings-n wenscht te zien behouden, doch tevens aanneemt, dat op examens weglating van deze n voortaan niet fout zou worden gerekend; bij de overlegging van haar advies aan den Minister van Openbaar Onderwijs zal de academie haar leedwezen er over uitdrukken, dat zij zoo laat in de gelegenheid is gesteld haar oordeel over de spellingskwestie te (geven, en de wensch uitspreken, bij het verdere overleg met Nederland in de commissie vertegenwoordigd te zijn; aan de academie was vóór de bespreking kennis gegeven van een schrijven van Minister Marchant, waarbij deze zijn radio-rede nader verklaart en opkomt tegen de meening als zou hij, waar hij sprak van de mogelijkheid, dat de nieuwe spelling reeds op 1 September zou worden ingevoerd een poging hebben gedaan tot overrompeling of een poging om de academie voor een voldongen feit te plaatsen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 1280 D.)

B. JAPAN. — In- en Uitvoer. —
Volgens de juist gepubliceerde cijfers steeg de Japansche uitvoer naar de oude markten in Azië, Europa, Noord-Amerika en Australië van 234.426.000 Yen in de eerste drie maanden van 1932 en 331.142.000 Yen in de eerste drie maanden van 1933 tot 390.901.000 Yen in de eerste drie maanden van 1934, terwijl de export naar nieuwe markten, o.a. Midden- en Zuid-Amerika, Afrika, Syrië, Palestina en Aziatisch Turkije, in dezelfde genoemde perioden steeg van 17.306.000 Yen en 40.102.000 Yen tot 71.780.000 Yen in de eerste drie maanden van dit jaar. Het percentage van den export naar de nieuwe markten steeg van 7 in 1932 tot 11 in 1933 en 16 in 1934.
De import in 1934 tot 10 Mei steeg met 8%, vergeleken met dezelfde periode van het vorige jaar, terwijl de export toenam met 23%. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. 1089 E.)

C. NED. OOST-INDIE. — Onderscheiding voor den Mangkoenegoro. —
Bij K. B. van 17 April 1934, is benoemd tot adjudant in buitengewonen dienst van H.M. de Koningin Z. H. Pangeran A. A. Mangkoenegoro VII.
Van deze onderscheiding is Z.H. op 19 Mei, zijn 50sten verjaardag, namens den gouverneur-generaal van Ned.-Indië mededeeling gedaan door een deputatie bestaande uit den commandant van het leger in Ned.-Indië en den gouverneur van Soerakarta, waarbij zich had aangesloten de kapitein ter zee J. S. C. Olivier, marinecommandant te Soerabaja, namens den commandant der zeemacht in Ned.-Indië.
De grootvader van dezen Zelfbestuurder was adjudant in buitengewonen dienst van Z.M. koning Willem III. De benoeming is dezen vorst in 1866 medegedeeld door den toenmaligen gouverneur-generaal Sloet van de Beele persoonlijk, tijdens diens verblijf in de Vorstenlanden.
Onder teekenen van instemming heeft de voorzitter van den Volksraad de onderscheiding van den Mangkoenegoro bekend gemaakt.
Pangeran Adipati Ario Mangkoenegoro VII, de verlichte zelfbestuurder te Soerakarta, karakteristiek vertegenwoordiger der Javaansche aristocratie, herdacht in September 1928 zijn 12½-jarig regeeringsjubileum, en dus in September 1931 het feit dat hij voor twee toemboeks — periode van acht jaren — tot vorst werd verheven.
Z.H. deed veel voor de Javaansche kunst, toonde zich in het beheer van de suikerfabrieken van den Mangkoenegoro een goed zakenman en is als kolonel-tit.-commandant van het vermaarde Legioen een op den voorgrond tredend soldaat. Ziín aandacht gaat geenszins alleen uit naar de behartiging van zijn rijk en de domeinen: zijn studeerkamer met de groote, met stapels Hollandsche couranten beladen tafel. de kasten met Hollandsche boeken bewijzen dat den bezoeker reeds dadelijk.
In de eerste oorlogsjaren toefde de zelfbestuurder in ons land, diende bij de grenadiers, waar hij van gewoon soldaat tot luitenant opklom. Z.H. spreekt onze taal vloeiend. is een man van hooge beschaving en wordt genoemd: een edelman in den besten zin des woords. (Aneta)

23 MEI 1934

D. CURAÇAO. — Economisch overzicht over 1933. —
Aan de Amigoe di Curaqao ontleenen wij het volgende:
Het jaar 1933 mag voor Curaçao, als havenplaats, gunstig genoenid worden. Vele toeristen bezochten Curaçao en hebben, niettegenstaande den lagen dollarkoers, inkoopen gedaan.
Het totaal gewicht van de producten ingevoerd voor de verwerking in de petroleumraffinaderijen vertoont een vooruitgang, evenals de uitvoer van phosphorzure kalk. De toestand der overige bedrijven lijdt nog steeds onder de doorgaande vermindering van de consumptie, welke haar oorzaak vindt in de algemeene bezuiniging.
OP den laatsten dag van het jaar 1933 waren de bevolkingscijfers:
Op Curaçao 23,677 mannen en 26,599 vrouwen, op Aruba 9065 mannen en 8549 vrouwen, op Bonaire 2777 mannen en 3289 vrouwen, op St. Martin 1205-mannen en 1610 vrouwen, op St. Eustatius 491 mannen en 638 vrouwen en op Saba 583 mannen 912 vrouwen.
De cijfers van de scheepvaart vertoonen zoowel voor Curaçao als voor Aruba een tamelijk groote verbetering. Op Bonaire bespeurt men een verbetering ten opzichte van het aantal stoomschenen, maar de netto-inhoud van stoom- en zeilschepen wijst op een' sterke vermindering.
Naar voorloopige gegevens bedroeg van den invoer op Curaçao de totale waarde in 1933 f 85,946,387 tegen f 81,364,422 in 1932. op Aruba 1933 f 62.848,002. 1932 f 58.442.413. op Bonaire 1933 f 225,100, 1932 f 276,902.
De totale doorvoer in K.G. bedroeg voor Curaçao: in 1933 119.814.647. in 1932 138,950,203.
Voor Aruba: in 1933 254,823,709, in 1932 98,435,882.
Voor Bonaire: in 1933 640, in 1932 825.
De waarde van den uitvoer bedroeg voor Curaçao: in 1933 f 87,927,532, in 1932 f 95,026,912.
Voor Aruba: in 1933 f 106,526,136, in 1932 f 87,199,790.
Voor Bonaire: in 1933 640, in 1932 825.
Landbouw. — De overvloedige regens in 1933 maakten mogelijk op betrekkelijk groote schaal mals, boonen en pinda's te planten. Zij waren zoo overvloedig, dat het verbouwen van rankvruchten, als meloen en watermeloen, niet mogelijk was. Naar mate het water van de tanki's wegtrekt, worden op den beschikbaar komenden grond rankvruchten geplant.
De aandacht van het gouvernement bleef gericht op verbetering in den kleinen land- en tuinbouw op de Benedenwindsche en de Bovenwindsclie eilanden.
Nijverheid. — De hoeveelheid ruwe olie, door de raffinaderiien op Curaqao en Aruba verwerkt, kan veilig gesteld worden op ongeveer de ingevoerde hoeveelheid.
De verwerkte en uitgevoerde hoeveelheid aloëhars wijst eene vermeerdering aan: zij bedroeg 322.080 K.O.
De stroolioedenvlechtnijverheid werd door velen, die werkloos waren of wier kostwinners zonder verdiensten kwamen, ook in 1933 beoefend; de uitgevoerde hoeveelheid is vrijwel de gefabriceerde, daar van een eenigszins grooten voorraad niet kan worden gesproken. De uitvoer bedroeg 49,203 dozijn hoeden.
De iisfabricatie nam af en bedroeg 1,915,000 K.G., waarvan 80,000 K.G. werd uitgevoerd.
Van Curaçao, Bonaire en St. Martin N.O. werd in totaal 9.401.932 K.G. zout uitgevoerd. Het cijfer van het in 1933 gewonnen zout kan niet worden opgegeven.
Het bankbiljettenkapitaal in circulatie van de Curaçaosche Bank, dat op 1 Januari 1933 f 5.005,355 bedroeg, nam af en bedroeg einde December 1933 f 4,905,930.
Het aantal motorvervoermiddelen is eenigszins toegenomen, zoodat een 960-tal rij- en lastwagens rijden.
(Amlgoe di Curaçao)
(Vorig bericht blz. 524 B.)

A. FILMKUNST. — **Nederlandsche** Vakvereeniging van **Filmkunstenaars.** —
De Nederlandsche Vakvereeniging van Filmkunstenaars heeft dezer dagen haar statutaire vergadering gehouden, waarin de vereeniging haar definitieven vorm heeft gekregen.
Tot bestuursleden werden gekozen: Mannus Franken (voorzitter), Simon Koster (1e secretaris), G. J. Teunissen (penningmeester), Otto van Neyenhoff (vice-voorzitter) en Max de Haas (2e secretaris) terwijl C. J. Mol, Ab Xeyzer en H. A. Wegerif Gzn. tot commissarissen werden benoemd. Het secretariaat is gevestigd Vossiusstraat No. 11 Amsterdam-Zuid.
Het doel van de vereeniging is: de bevordering en de behartiging van de cultureele, artistieke en maatschappelijke belangen van hen. die de scheppende arbeid verrichten bij de vervaardiging van films in Nederland, waardoor de vereeniging er toe wil bijdragen, de film in het algemeen en de Nederlandsche film in het bijzonder op een zoo hoog mogelijk peil te brengen. (De Telegraaf) **(Vor. ber. blz. 1262** D,)

B. NEDERLAND. — **Bevolkings-aanwas.** —
In het 19de nummer van „De Ingenieur" geeft ir. J. M. J. Reitsma een wiskundige berekening van de maximale grootte die voor de Nederlandsche bevolking verwacht mag worden. Hij komt dan tot een cijfer van 13 millioen zielen in het jaar 2020.
Het is wel merkwaardig — zoo vervolgt ir. Reitsma — dat de uitkomst van de nauwkeurigste berekening volgens een andere methode (n.l. die van dr. Wiebols), welke ook door ir. W. A. de Graaf voor een prognose van de toekomstbevolking van Amsterdam boven alle andere in ons land gebezigde methoden verkozen werd, ons resultaat zeer nabij komt. Dr. Wiebols toch vond voor het jaar 2000 12.7 millioen en wij vinden voor dat jaar 12.75 millioen zielen. Voor de te verwachten meerdere 5 millioen Nederlanders moet Nederland behoorlijke ruimte bieden en het is in dit verband ten zeerste toe te juichen, dat de regeering, ondanks de ongunst der tijden, aan de inpolderingen den noodigen voortgang wil geven.
(De Ingenieur) (Vorig bericht blz. **1194** E.)

C. FINLAND. — Lappo-beweging ontbonden verklaard. —
De rechtbank te Lappo heeft uitspraak gedaan in het proces inzake de ontbinding der Lappobeweging. In het vonnis werd geconstateerd, dat de leiding van de Lappobeweging in de dagen van het oproer van Mantsalä in 1932 telegrammen had gezonden aan den president der republiek en de regeering en tegelijkertijd de aanhangers der beweging had aangespoord gewapend op centrale plaatsen in verschillende deelen van het land bijeen te komen en voorts dat leden van de leiding der beweging hiervoor tot gevangenisstraf werden veroordeeld, welk vonnis in hoogste instantie bekrachtigd werd.
De rechtbank achtte het op grond hiervan rechtmatig de beweging te ontbinden wegens medeplichtigheid aan oproer. (Hufvudstadsbladet) (805 A.)

D. **RACHITIS.** — Een nieuw geneesmiddel. —
Zooals bekend werken hoogtezon en levertraan gunstig op de z.g. Engelsche ziekte. De eerste, doordat onder invloed van de ultra-violette stralen het cholesterine in de huid in vitamine D wordt omgezet, de tweede, doordat hij zelf rijk is aan vitamine D, daar schelvisschen en kabeljauwen zich te goed doen aan de z.g. kapelaantjes, die op hun beurt kleine vischjes verorberen, welke voor hun voeding kleine, met het water meedrijvende wezentjes gebruiken, bij wie de pro-vitamine D, die zij bevatten, onder invloed van de ultra-violette stralen van het zonlicht in vitamine D wordt veranderd.
In verband met de onlangs door Wieland in de „Zeitschrift fur Kinderheilkunde" geuite meening, dat voor het ontstaan van rachitis niet alleen het ontbreken van vitamine D, maar ook nog een andere factor en wel het dieet aansprakelijk gesteld moest worden (hij raadde het gebruik van veel fruit en groenten aan), is van belang de mededeeling, dat het gelukt is, bij rachitis goede resultaten te verkrijgen met behulp van een praeparaat, bereid uit graankiemen, dus buiten eenige werking van ultra-violette stralen. (Red. K. H. H.) (Vor. ber. **blz. 1260 f.)**

24 MEI **1934**

E. NEDERLAND. — Prijsvraag. - Pijnloos ritueel slachten. —
De Vergadering van Opperrabbijnen in Nederland wenscht een toestel tot het pijnloos neerleggen van slachtvee, zoo geconstrueerd, dat het volgens het oordeel van onderstaande Commissie, aan een abattoir zonder bezwaar voor den algemeenen dienst kan worden gebruikt.
Het beste ontwerp, dat naar het oordeel der Commissie aan bovengestelde eischen voldoet, zal worden bekroond met een prijs van f 300, terwijl voor een 2e ontwerp of voor een ontwerp, dat eventueel voor dit doel bruikbaar kan worden gemaakt, een prijs van f 100 beschikbaar zal worden gesteld.
De ontwerpen moeten worden ingediend bij den Voorzitter van de Vergadering van Opperrabbijnen, den Weleerw. Heer Opperrabbijn A. S. Onderwijzer, aan diens bureau Rapenburgerstraat 173, Amsterdam, vóór **1** Januari 1935.
Uitspraak zal worden gedaan door een Commissie, bestaande uit de heeren Prof. Dr. J. Roos, Utrecht; J. G. A. Reesen, Directeur van de Veemarkt en het Abattoir te Amsterdam; Dr. **A.** van der Laan, waarnemend Directeur van het Marktwezen en 2 gedelegeerden van de Vergadering van Opperrabbijnen.
(Vaz Dias) (Vor. ber. Dierenbescherming **1295** F.)

F. VOLKENBOND. — Technische hulp aan China. - **Japansch** protest. —
Het Volkenbondssecretariaat publiceerde dezer dagen het rapport van dr. Rajchman, directeur van de hygiënische afdeeling van het Volkenbondssecretariaat, die op **3** October van het vorig jaar als technisch gedelegeerde van den Volkenbondsraad naar China was vertrokken en thans is teruggekeerd.
Het rapport beschrijft de wijze, waarop de nationale economische raad in overleg met verschillende Volkenbondsdeskundigen en andere buitenlandsche experten het restauratiewerk op alle mogelijke gebieden sedert 1931 niettegenstaande binnenlandsche en buitenlandsche moeilijkheden heeft aangepakt.
Het belangrijkste deel van Dr. Rajchman's rapport is de verklaring dat de Centrale regeering in China een crediet van 15 millioen Chineesche dollar heeft beschikbaar gesteld voor het werk van den nationalen raad in 1934, d.w.z. driemaal meer dan ze in de vorige twee jaar heeft uitgegeven.
Volgens berichten, te Genève ontvangen, maakt Japan bezwaren tegen den inhoud van het rapport, daar het ertegen is dat China directe economische relaties met het Westen onderhoudt.
(Société des Nations, Sect. d'Informations)

G. UITVINDINGEN. — Beveiliging tegen mijn s-ontploffingen. - **Proefnemingen** met een **Nederland**sche vinding. —
Het Ministerie van Waterstaat te Den Haag heeft belangstelling aan den dag gelegd voor de uitvinding van een bijzondere mijnlamp van een Amsterdammer, den heer M. Robert.
De uitvinding bestaat uit een z.g. mijnlamp, welke geheel zonder benzine werkt. Zij is verbonden met een electrischen thermometer, waarvan men de contactpunten kan verstellen naar gelang van de temperatuur ter plaatse. Om de kwikkolom is een van kleine gaatjes voorzien manteltje aangebracht, waarin zich een platina mengsel bevindt, dat reageert op de aanwezigheid van mijngas. Het apparaat, dat verder met een schel is uitgerust, kan door den voorman van een groep mijnwerkers op de hoogste plek in de mijnschacht, waar moet worden gearbeid,

opgehangen en verbonden worden met een geleidingdraad. Boven den grond heeft deze verbinding met een schel, welke, eventueel, gecombineerd met een lichtsignaal, geplaatst kan worden in de portiersloge of in het kwartier van de reddingsbrigade. Bij bet optreden van mijngas laat nu zoowel de schel in de mijn als die daar buiten haar waarschuwend geluid hooren, zoodat bijtijds de noodige maatregelen kunnen worden getroffen.
De heer Robert deelde mede, dat dezer dagen in het laboratorium van een der mijnen in Zuid-Limburg met zijn apparaat proeven genomen zijn, in aanwezigheid van den hoofdingenieur der mijnen, dr. Waterschoot v. d. Gracht, van den directeur van het laboratorium en van een viertal ingenieurs. Naar de uitvinder verklaarde is bij deze proefnemingen — zeer tot tevredenheid van de deskundigen — gebleken, dat het apparaat reeds bij het optreden van ruim één procent mijngas, het waarschuwend belgerinkel deed hooren. (Vaz Dias)

A. LANDELIJKE RUITERSPOICT. — Concours-Hippique te Waddinxveen. —
De landelijke rijvereeniging De Gouwe-Ruiters, waarvan de burgemeester van Waddinxveen, de heer P. A. Troost eere-voorzitter is, heeft op **21** Mei een concours-hippique gehouden.
De jury bestond uit de heeren W. Slob, F. den Hartog, R. v. d. Hoek, M. A. Noordam, A. Kooy Jr., M. G. van Baalen en G. de Giess.
Niet minder dan **26** eereprijzen waren uitgeloofd, waaronder een viertal van het Koninklijk Huis. De winnaar van het springconcours ontving de medaille van H.M. de Koningin-Moeder, welke H.M. nog voor Haar ziekte geschonken had. (N. Rott. Crt.)

B. VEREENIGDE STATEN. — **Zilverpolitiek.** - President Roosevelt's boodschap. —
President Roosevelt heeft zijn speciale zilver-boodschap aan het Congres doen toekomen. Hierin wordt voorgesteld, dat de regeering zilver zal kunnen aankoopen met de bedoeling ook zilver te doen fungeeren als dekkingsmetaal van Amerika's geldwezen en wel in de verhouding van 25% zilver en 75% goud.
De betalingen voor den aankoop van zilver, dat noodig is voor de accumuleering van den vereischten zilver-voorraad, zal voor binnenlandsch zilver beperkt worden tot **50** $-cents per ounce.
Voorgesteld wordt een belasting van minstens **50%** te heffen op de winsten op zilvertransacties. President Roosevelt heeft medegedeeld, dat een deel van het stebilisatiefonds van twee milliard dollar gebruikt is om zilver aan te koopen met het doel de buitenlandsche wisselkoersen te stabiliseeren.
Aan den minister van Financiën wordt de bevoegdheid verleend om zilver in de Vereenigde Staten en in het buitenland aan te koopen, tegen prijzen en voorwaarden, welke hij het gunstigste en het voordeeligste voor den staat zal achten.
Wanneer de zilverprijs op de markt stijgt boven de monetaire waarde of wanneer de zilvervoorraad grooter is dan de voorgeschreven 25% der dekking, zal de minister tot verkoop van zilver kunnen overgaan. Hij zal tevens bevoegd zijn om zilver-certificaten uit te geven tot een nominaal bedrag van niet minder dan de kosten van aankoop van al het verworven zilver. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. 1101 D.)

C. **AMSTERDAMSCHE** BANK. — Verslag over **1933.** - Netto-winst f 2.431.890 (v. j. f 3.660.104). —
Aan het jaarverslag van de Amsterdamsche Bank over 1933 ontleenen wij het volgende:
De geldmarkt was ruim; groote saldi bleven ongebruikt of vonden ternauwernood belooning. De provisierekening leed door de vermindering van onizetteti. Slechts op de wisselmarkt heerschte bij wijlen levendigheid. De winst op fondsen is lager dan verleden jaar; zooals gebruikelijk verwaarloosden wij boekwinst op ons effectenbezit. De consortiale rekeningen lieten na afschrijving verlies.
Teekenen van verbetering zijn in het bedrijfsleven nog niet kenbaar. De politieke en economische toestanden in en buiten Europa manen tot voorzichtigheid. Wij verhoogden de debiteurenreserve met f 4.500.000 (3.500.000) en stellen voor. het dividend op 4% (5), uitkomende op f 8 (f 10) per aandeel van f 200, te bepalen en f 231.890 (239.146) op nieuwe rekening. over te brengen.
De wissels op landen met beperkt betalingsverkeer komen onder den post diverse debiteuren voor, met uitzondering van wissels tot een bedrag van f 136.808 (178.000), welke het endossement van eerste klas Nederlandsche of Engelsche huizen dragen.
De winst op de binnenlandsche wissels is in het credit van de interestrekening gehoekt.
De rekening wissels wijst een winst aan van f 2.266.413 (1.511.416), nadat de interestrekening ten laste van dit actief werd gecrediteerd voor 4% rente over het bedrag, gemiddeld belegd in buitenlandsclie wissels, bankbiljetten, lossingen en coupons. De verliezen op Registermarken door Stillhalte-debiteuren in den loop van 1933 betaald, zijn ten laste van de rekening wissels gebracht.
Een bedrag van f 711.500 (1.022.000) valt onder Stillhalte-overeerikonisten; doch is gedekt door courant, in Nederland liggend fondsen-onderpand.
Het voordeelig saldo der fondsenrekening bedraagt f 319.958 (1.536.913).
Het winstsaldo, dat het hoofd Aandeel in naamlooze vennootschappen aanwijst, na boeking ten gunste der interestrekenirig van 4% rente over het bedrag, waarvoor ons bezit in 1933 gemiddeld te boek stond. is ten gunste der fondsenrekening gebracht. (Keesings Financieel Archief)
(Vor. ber. 614 F.; Verslag 1931: 271 G.)

D. JAPAN. — **Financieel** schandaal. —
De onderminister van financiën Koeroda is op 19 Mei '**34** reeds vroeg bij de justitie ontboden om te worden verhoord in verband met de verdenking waaronder hij staat, medeplichtig te zijn aan knoeierijen op groote schaal met aandeelen in **1933.** Onlangs was naar aanleiding van de affaire de president van de bank van Taiwan, Sjimada, van zijn ambt ontheven. Op het oogenblik bevinden zich vier directeuren van de Imperial Rayon Cy. in hechtenis onder verdenking, bij het geval betrokken te zijn.
Koeroda is gearresteerd, eveneens Teji Okoebo, directeur van de afdeeling bankzaken van het ministerie van financiën en drie andere hooge ambtenaren van dit zelfde bureau, allen protégé's van Koeroda. Takahasji, de minister van financiën, heeft verklaard, dat in gewone omstandigheden een minister, lid van het kabinet, zou aftreden, indien zijn ondergeschikten bij een misdrijf zijn betrokken, doch dat de omstandigheden zulks thans niet toe laten.
(Dempo Tsoesin, Tokio)

E. **FRANKRIJK.** — Académie Française. - Hertog de Broglie. —
De Académie Française heeft drie nieuwe leden benoemd ter aanvulling der vacatures, ontstaan door het overlijden van drie „Onsterfelijken". De hertog De Broglie werd met **24** van de **35** uitgebrachte stemmen gekozen. In de beide andere vacatures kon geen meerderheid voor de gestelde candidaten worden verkregen, zoodat in November een nieuwe stemming zal worden gehouden.
Hertog Maurice de Broglie neemt de plaats in van den historicus de la Gorce.
De Broglie is een eminent geleerde, die vooral de stralen van de spectra heeft bestudeerd. (Le Temps)

F. INTERN. CONGRES VAN MEDISCHE **AUTOMOBILISTEN.** — Nieuw embleem. —
Het internationaal congres der medische automobilisten is op **21** Mei '**34** te Utrecht gehouden.
De voorzitter, dr. G. **A.** Prins, heeft de congressisten toegesproken.
Na uitvoerige besprekingen over een internationaal embleem, door artsen uit verschillende landen, heeft het congres als eenig geldend embleem voor alle landen aangenomen een Aesculaap, in een driehoek met de punt naar beneden. De driehoek is blauw omlijnd, terwijl het geheel in een cirkel is gevat, die als randschrift den naam der internationale organisatie, U. I. A. C. M., draagt. (Het Vaderland)

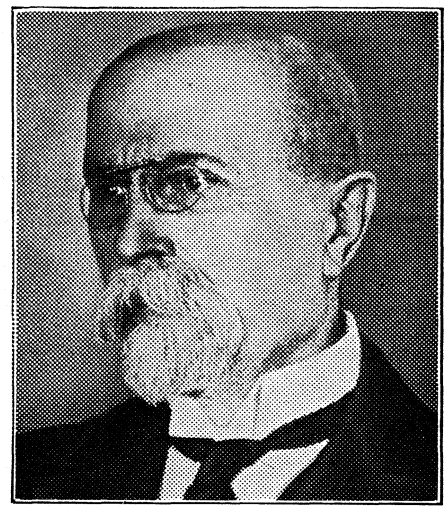
G. NEDERLAND. — Onderwijs. - Nieuwe Kweekschoolwet. - Twee adressen. —
In opdracht en namens de besturen der drie vereenigingen, waarin het personeel van alle kweekscholen

vereenigd is — de Prot. Christelijke, de Roomsch-Katholieke en de Vereeniging van Rijks-, gemeentelijke en neutrale bijzondere kweekscholen — is een adres gezonden aan de leden der Tweede Kamer, in zake bovengenoemd wetsontwerp.
De conclusies waartoe het adres ten slotte komt zijn:
a) Naar de overtuiging der drie besturen wordt door de invoering der 5-jarige kweekschool het vraagstuk der onderwijzers-opleiding op bevredigende wijze opgelost, terwijl door het behoud der thans bestaande driejarige kweekschool die opleiding op een al te laag plan zou worden gebracht. b) Een eventueele reguleering van het aantal kweekscholen, zoowel openbare als bijzondere, dient te geschieden naar objectieve normen en gebaseerd te zijn op de normale behoefte aan leerkrachten bij het lager onderwijs.
Het adres is onderteekend door W. J. Visser namens de christelijke, H. J. Weytens namens de roomsch-katholieke, W. C. Brand namens de openbare, gemeentelijke en bijzondere neutrale kweekscholen.
De Bond van Chr. Normaalscholen (lessen) heeft een adres gezonden aan den Minister van Onderwijs, nadat men in een onderhoud met dien Minister de bezwaren van den Bond tegen het ontwerp van wet betreffende de opleiding der onderwijzers had uiteengezet.
Ten slotte wordt gevraagd:
a. Instelling acte-examen voor diploma onderwijzeres met uitbreiding ook voor onderwijzers (hier acte **A** genoemd).
b. Elk jaar gelegenheid voor staatsexamens.
c. Bezit van acte **A** verplichtend voor toelating tot bet staatsexamen volgens art. **32.**
d. Erkenning van normaalscholen, wier bestaansrecht vele jaren gebleken is.
e. Spoedige toezegging, dat in elk geval door overgangsbepalingen, onze scholen ook in 1934 leerlingen tot de 2de klasse kunnen toelaten.
(De Standaard) (Vorig bericht blz. 1272 B.)

25 MEI 1934

A. VEREENIGDE STATEN. — N.R.A. - Rapport. - Critiek. —
In het rapport, uitgebracht door de National Recovery Board, welke door Roosevelt werd ingesteld en aan wier hoofd de advocaat Clarence Darrow, staat, wordt een hevige aanval gedaan op de N.R.A.
Deze Board, die er een onderzoek naar moet instellen, of de codes er toe bijdragen, de monopolies te bevorderen en of zij de kleinere bedrijven uitschakelen of bemoeilijken, heeft rapport uitgebracht over den toestand in achttien industrieën, meerendeels verband houdende met de staalnijverheid. Zij beveelt aan, terug te keeren tot de anti-trustwetten teneinde de concurrentie te herstellen, welke geacht moet worden een der noodzakelijkste dingen van deze tijden te zijn.
In een supplementair rapport van Darrow en Wm. Thompson wordt verder verklaard, dat een keuze moet worden gedaan tusschen een monopolie gesteund door de regeering, gelijk blijkbaar de N.R.A. wil, en een planmatige economie welke eischt een gesocialiseerden bedrijfsvorm en contrôle.
Generaal Johnson heeft een brief gericht aan president Roosevelt, waarin hij het rapport oppervlakkig, overdreven en onnauwkeurig noemt, en waarin hij aandringt op onmiddellijke opheffing van de Board daar deze tot niets dient en alleen een politiek klankbord is.
In het rapport was o.m. betoogd, dat in de staalindustrie monopolistische toestanden bestaan. Deze worden gehandhaafd door middel van de American Iron and Steel Institute, welke geacht wordt de belangen zoowel van de groote als de kleine ondernemingen te behartigen. De wijze van stemming van deze organisatie is echter zoo geregeld, dat de kleine ondernemingen aan de willekeur van de groote zijn overgeleverd. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (V. b. 1250 A.)

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — President **Masaryk** herkozen.
De Tsjectioslowaaksche Nationale Vergadering, samengesteld uit 281 kamerleden en 139 senatoren, heeft op 24 Mei reeds in eerste stemming president Masaryk herkozen.
De candidaat professor T. G. Masaryk kreeg 327 en de candidaat der comniunisten, Clemens Gottwald, 38 geldige stemmen. Daar de vereischte drievijfde meerderheid van alle aanwezige stemnien bereikt was, was Masaryk hiermede opnieuw tot president der Tsjecho-Slowaaksche reoubliek gekozen.
Dit is dus het begin van de vierde regeeringsperiode van den thans 85-jarigen professor Thoinas Garrigue Masaryk. Zijn eerste verkiezing tot president van de toen juist gevormde zelfstandige republiek Tsjecho-Slowakije, geschiedde den 14en November 1918, dus onmiddellijk na den wapeiistilstand, die aan de krijgsverrichtingen van den wereldoorlog een einde maakte.

President Masaryk.

Thomas Masaryk werd den 7en Maart 1850 te Hodonin in Moravië geboren. Eerst bezocht hij een Tsjechische school te Cejkonië, later een Duitsche school te Hustopec. Aanvankelijk kwam hij in de leer bij een smid te Weenen, vervolgens bij een hoefsmid te Cejc in Moravië, waarheen zijn ouders verhuisd waren. Hij kwam op 15-jarigen leeftijd op tiet gymnasium te Brno en studeerde vervolgens te Weenen en te Leipzig. Zoowel op het gymnasium, als op de hoogescliool droeg hij door zelf les te geven in de kosten van zijn studie bij. Te Leipzig leerde hij Charlotte Carrigue kennen, de dochter van den directeur van de Germania Insurance Company te New York, met wie hij in 1878 te Brooklyn in het huwelijk trad, Het jaar daarop vestigde hij zich als privaat-docent te Weenen. Toen in 1882 de universiteit te Praag werd gesplitst in een Duitsche en Tsjechische afdeeling werd Masaryk tot hoogleeraar in de wijsbegeerte aan laatstgenoemde benoemd. Hier geraakte Iiij via de wetenschap in de politiek. In 1891 werd hij gekozen tot lid van den Oostenrijkschen Rljksraad, doch na twee jaar trad hij af. In 1907 werd hij opnieuw gekozen. Hij waarschuwde tegen de expansiepolitiek op den Balkan en toonde de vervalschingen aan, waarmee de regeering door het hoogverraadsproces van Zagreb de annexatie van Bosnië en Herzegowina had trachten te rechtvaardigen.
Toen de oorlog uitbrak zocht Masaryk in het buitenland (eerst in Nederland) -contact met de vrienden van zijn volk aan de zijde der Entente. Te Praag teruggekeerd bereidde hij met zijn vrienden reeds de eerste stappen tot organisatie en vrijmaking van zijn volk voor. Te Weenen raakte hij in verdenking. Toen hij in December 1914 te Rome vertoefde, bereidde men zijn arrestatie bij zijn terugkeer voor. Benesj kreeg hiervan kennis en waarscliuwde zijn vriend en leermeester. die niet in zijn land terugkeerde voor de oorlog ten einde was en de Tsjechen de zoo vurig begeerde vrijheid erlangd hadden.
Voordat Masaryk als politicus bekend werd, had hij zich reeds een grooten naam verworveii als geleerde. Van zijn hand verschenen:
„Der Selbstmord als soziale Massenerscheinung" (1881), Blaise Pascal (1883), Versuch einer Konkreten Logik (1885), Die Grundslagen des Marxismus.
Mevrouw Masaryk is in 1923 overleden. Haar familienaam heeft Thomas Garrigue Masaryk tot de zijne gemaakt.
(Alg. Handelsblad, Telegraaf, Vaderland)

C. VATICAAN. — Heiligverklaring **Conrad** von **Parzham.** - Kardinaal **Faulhaber. —**
Op 20 Mei geschiedde in den St. Pieter te Rome de heiligverklaring van den gelukzaligen pater-capucijn Conrad von Parzham. Na de plechtigheid en de daarop volgende heilige mis, gaf de paus aan de gelooviven zijn zegen.

Vervolgens verliet hij de basiliek, te midden van de toejuichingen der geloovigen.
Alle Duitsche bisschoppen, met kardinaal Faulhaber aan het hoofd, waren naar Rome gekomen om de plechtigheid bij te wonen, waarbij ook aanwezig waren prins Conrad van Beieren en prins Friedrich Ludwig van Pruisen. (De Maasbode)
(V. b. Conrad v. Parzham 1194 H.; Faulhaber 1181 B.)

A. **DUITSCHLAND.** — Katholieken. - Geen radiorede van dr. Bares. —
Op 21 Mei zou dr. Bares, de bisschop van Berlijn, voor de radio spreken over ,,De heilige geest in de Kerk".
Nadat op 22 April het program bij de radiocommissie was ingediend, heeft op 15 Mei, naar het bisschoppelijke ordinariaat mededeelt, intendant Beumelberg geantwoord, dat de predikatie van den bisschop niet per radio mocht worden verspreid. Zij was niet in overeenstemming te brengen met de algemeene richtsnoeren, welke den radio-intendant zijn verstrekt. Nadat het Ordinariaat het voorstel van den rijksomroep een anderen geestelijke de predikatie te laten houden van de hand had gewezen, heeft de radiocommissie aangeboden de predikatie van bisschop Bares door een geestelijke te laten voorlezen. De Kerk heeft deze aanbieding niet aangenomen en afgezien van het houden van de uitzending der godsdienstoefening. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. Katholieken 1303 C.; dr. Bares 1234 E.)

B. **OOSTENRIJK.** — Socialistische leiders op vrije voeten gesteld. —
Verscheidene Oostenrijksche socialistische leiders zijn, 'uit de hechtenis ontslagen. Onder hen bevinden zich Breitner, de bekende oud-wethouder van financiën van de hoofdstad, die ernstig ziek is, Danneberg, die zijn opvolger is geweest als wethouder van financiën, en Ellenbogen, die lid was van den nationalen raad. Volgens de Times is met hen ook dr. Karl Renner, de eerste staatskanselier in vrijheid gesteld, met nog een zestigtal onder-aanvoerders en partijbestuurders. Het Engelsche blad zegt, dat zij zich onder z.g. Ritterliche Haft bevinden, d.w.z. hun eerewoord hebben gegeven, dat zij hun woonplaats niet zullen verlaten, geen gebruik zullen maken van auto's, niet zullen telefoneeren en hun brieven aan censuur zullen onderwerpen. (Times) (Vor. ber. Soc. Dem. 1197 E.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Begrooting Landbouw-Crisisfonds aangenomen. —
De Tweede Kamer heeft op 18 Mei na de verdediging van minister Colijn en na de artikelsgewijze behandeling de begrooting van het Landbouwcrisisfonds z. h. s. aangenomen. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

D. NEDERLAND. — N.S.B. - Landdag te Wedde. —
Op den historischen Burcht te Wedde werd op 21 Mei 1934 door de Nationaal-socialistische Beweging in Nederland, (leiding ir. A. A. Mussert), een landdag voor de Noordelijke provinciën gehouden.
Ongeveer 3000 personen waren opgenomdn. Ir. Mussert sprak over ,,Herstel van den boerenstand".
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1276 C.)

E. DE CORPORATIEVE GEDACHTE EN DE STAAT. — Prof. mr. I. W. Kamphuisen. —
Voor de R.K. Werkgeversvereeniging Breda heeft in ,,'t Zuid" te Breda, prof. mr. I. W. Kamphuisen, hoogleeraar aan de R. K. Universiteit te Nijmegen een inleiding gehouden over liet onderwerp: ,,De corporatieve gedachte en de Staat".
De staatkundige ontwikkeling van lieden is eigenlijk een kind der Fransche Revolutie. In 1917 kwam zij tot volle ontplooiing. Maar als eenmaal iets gekomen is tot volle ontplooiing, dan moet er iets voor in de plaats komen.
Het algemeen kiesrecht legt verplichtingen op schouders, die ze niet dragen kunnen. Evenredige vertegenwoordiging is feitelijk toch weer een regeeren door een bepaalde groep, die den toon aangeeft.
Hoe kan men nu komen tot een nieuwe structuur voor ons volk. Men moet op de eerste plaats hebben een gezonden volksinvloed. Op de tweede plaats een gezonden invloed van het bedrijfsleven.
Invloed van de geestelijke en cultureele stroomingen op de derde, maar niet de minste plaats.
Soreker zou als oplossing een individueele kamer en een kamer van liet bedrijfsleven niet wensclien en evenmin de eerste kamer als economische kamer en de tweede ais politieke.
Beide oplossingen stuiten op zoovele bezwaren, dat spreker ze niet gaarne zou willen aanvaarden. Hij had zich gedacht een kamer van 100 leden, waarvan 5 leden gekozen door 't bedrijfsleven, 45 ad libitum en 10 door cultureeie of religieuze instellingen.
Bij de 45 leden gekozen door corporaties denkt spreker aan een zestal kopcorporaties n.l. landbouw en veeteelt, middenindustrie, kleinindustrie, bankbedrijf, handel en vrije beroepen. Dit zouden dan werkelijke corporaties moeten zijn, onivattende werkgevers en werknemers om gezamenlijk hun aantal vertegenwoordigers te kiezen. Ieder zou zich dan vrij kunnen organiseeren, waarbij hij wil.
Spreker wijst er op, dat hij slechts bedacht te ontwikkelen, hoe men zou kunnen komen tot den corporatieve11 Staat. Even staat spreker dan stil bij de bespreking van den mensch als individueel en als sociaal wezen en concludeert, dat wij nooit een stelsel zouden kunnen aanvaarden als in diverse andere staten, waar 't individu totaal wordt uitgesciiakeld voor den Staat.
De wetgevende macht zou dus bij spreker berusten bij de 45 individueel gekozenen, 45 corporatief gekozenen en 10 vertegenwoordigers der cultureele en religieuze stroomingen.
Voor de uitvoerende macht wenschte spreker de ministers te handhaven met verantwoordelijkiieid.
Maar een verantwoordelijkheid tot zekere hoogte, niet zooals thans met liet te groote vraag- en interpellatiereclit.
Kamerontbinding zou spreker willen uitschakelen: omdat de zaken toch blijven zooals ze waren. Zou daarvoor geen referendum in de plaats kunnen worden gesteld. Spreker is er een beetje huiverig voor. Misschien blijft de zaak dezelfde door de stemmenverhouding, maar een 2e bezwaar is, dat, hoe democratisch liet ook lijkt, bij een referendum steeds extra conservatief wordt gehandeld en gedacht.
Over 't koningschap, zegt spreker, dat dit blijven moet, omdat de invloed van 't koningschap niet onderschat mag worden. De invloed en 't gezag van den koning zijn zeer groot en spreker zou ze niet graag missen.
Blijft dus over provincie en gemeente. Spreker zou hier het bestuur op soortgelijke wijze ingericht willen zien ais thans, maar dan' teruggedrongen in hun eigen gebied en geen politiek als tegenwoordig.
Aldus zegt spreker, denk ik mij de inrichting van den toekomstigen staat, misschien visioenair. Hij gelooft niet, dat het gewenscht is ineens den staat aldus te hervormen. Spreker heeft alleen het einddoel willen formuleeren. Critiek in denken en oordeelen is wat spreker aan zijn gehoor vraagt. (Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1083 A.)

F. AMSTERDAM. — Liberaal Joodsche gemeente. - De eerste godsdienstoefening. —
Op 19 Mei heeft de eerste godsdienstoefening plaats gehad onder leiding van den nieuw benoemden verbondsrabbijn, Mehler, der Liberale Joodsche gemeente in het gebouw Heystee te Amsterdam.
In een geheel oorspronkelijke gebedsorde (Sidoer), waarbij zeer oude constructies in den origineelen tekst en vorm weder in juist verband waren gebracht, echter met de geheele weglating van de gebeden tot herstel van den ouden tempel-offerdienst, werd de dienst gehouden. Nieuwe teksten waren door bevoegden ontworpen en vastgesteld, zij waren aangepast aan de verlangens en huidige joodsche problemen en werden uitgesproken in het Hebreeuwsch en Nederlandsch.
De oorspronkelijke liberaal-joodsche inzichten, ontwikkeld in de bevestiging van de jongeren als lidmaten der nieuwe Joodsche gemeente en in de predikatie, uitgesproken door rabbijn Mehler, trokken zeer de aandacht.
De heeren Gazan, Hugo Heyman en de organist Hans Krieg hadden de recitatieven en gezangen muzikaal verzorgd. (Algemeen Handelsblad)

G. SAM VLESSING OVERLEDEN. —
Op 58-jarigen leeftijd is te IJmuiden de musicus Sam Vlessing overleden.
In 1876 werd Sam Vlessing geboren op Texel. Toen hij elf jaar oud was, werd hij al leerling van het conservatorium te Antwerpen, waar hij onderwijs ontving o.a. van Peter Benoit en Jan Blokx. In Nederland gaf Kees van der Linden ham leiding bij zijn muziekstudie.
Vlessing heeft niet alleen gecomponeerd voor harmonie en fanfare, maar ook twee operettes staan op zijn naam: ,,Rose-Marie" en ,,Marion de Marketentster".

Hij is 25 jaar lang dirigent van de Harmonievereeniging „Concordia" te IJmuiden geweest en 32 jaar van de Orkestvereeniging „Kunstkring" aldaar, welke door hem is opgericht. Als lid van de examencommissie van den Bond van Orkestdirigenten had hij invloed op de vorming van dezen.
(Red. K. W. A.)

A. RUITERSPORT. — Concours Hippique te Wiesbaden. —
Op het te Wiesbaden gehouden Concours Hippique (20 en 21 Mei) was het resultaat van de military als volgt:
1. eerste-luit. Pahud de Mortanges op „Mädel wie du" 106,8 p., 2. Kap. van Langsdorff op „Suraja" 138,7 p., 3. eerste luitenant Sperling op „Kornähr" 155,20 p., 4. Ritmeester Heyden-Linder op Wattenmeer 164,2 p., 5. luit. Pretzel 165,20 p.
(Red. K. H. A.)

B. SULTAN KANOMAN VAN CHERIBON OVERLEDEN. —
Sultan Kanoman Pangeran Radja Doelkarim van Cheribon is overleden. (Aneta)
In Cheribon heeft men twee oude sultangeslachten, die daar nog in oude kratans verblijven, doch geen macht uitoefenen. De sultanstitel, die de hoofden dier geslachten dragen, is een titel zonder meer.
(Red. K. H. A.)

26 MEI 1934

C. LUCHTVAART. — Engeland-Australië. - Jean Batten. —
De aviatrice Jean Batten heeft het record voor de vlucht Engeland — Australië met drie volle dagen verbeterd.
Dit record stond op naam van Amy Mollison—Johnson met 19½ dag. Miss Batten deed er 16½ dag over. Het laatste gedeelte van haar tocht was een gevaarlijke vlucht over de Timorzee. Deze vlucht verliep echter uitstekend en Miss Batten bereikte 22 Mei '34 om 2.50 uur plaatselijken tijd Port Darwin.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Zie rubriek: Luchtvaart.)

D. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Landbouw-Crisiswet. —
Bij de Tweede Kamer is op 24 Mei '34 een wetsontwerp ingediend tot nadere wijziging van de Landbouw-Crisiswet 1933 en intrekking van de Tarwewet 1931, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932.
Ter toelichting hiervan zegt de regeering o.m.:
Na het volledig in werking treden van de Landbouw-Crisiswet 1933 heeft de regeering eenigen tijd laten verloopen alvorens de maatregelen voor te bereiden, welke in het derde lid van artikel 36 worden voorgeschreven, namelijk, dat zoo spoedig mogelijk een wetsontwerp moest worden ingediend, daartoe strekkende, in de Crisis-Zuivelwet 1932, de Crisis-Varkenswet 1932 en de Crisis-Uitvoerwet 1931, zoodanige wijzigingen aan te brengen, als in verband met de Landbouw-Crisiswet 1933 worden vereischt.
De regeering wilde n.l. eerst de werking van de Landbouw-Crisiswet 1933 gadeslaan, met de bedoeling daarna, rekening houdende met de opgedane ervaring, de meest juiste voorstellen te kunnen doen.
De opgedane ervaring. alsmede andere hieronder te vermelden overwegingen, hebben haar echter tot de overtuiging gebracht, dat het niet wenschelijk is de hierboven genoemde wetten te wijzigen en in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de Landbouw-Crisiswet 1933.
In menig opzicht toch vallen in het bijzonder de maatregelen van de Tarwewet 1932, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932 reeds thans voor een groot deel samen met die der Landbouw-Crisiswet 1933.
Door het aanbrengen in de Landbouw-Crisiswet 1933 van betrekkelijk geringe wijzigingen, die buitendien uit anderen hoofde toch noodzakelijk waren, kan worden bereikt, dat zoowel de Crisis-Zuivelwet 1932, als de Crisis-Varkenswet 1932, alsook de Tarwewet 1931 overbodig worden. (De Telegraaf)

E. VOLKENBOND. — Particuliere wapenhandel. — Het Volkenbondssecretariaat heeft op verzoek van de raadscommissie van drie voor den oorlog tusschen Bolivia en Paraguay tot de regeeringen van 31 staten, t.w. Argentinië, Australië, België, Brazilië, Canada, Chili, China, Denemarken, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Finland, Guatemala, Nederland, Ierland, Italië, Litauen, Luxemburg, Mexico, Noorwegen, Panama, Peru, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechoslowakije, Uruguay, Ver. Staten van Amerika, Joegoslavie, Zweden en Zwitserland de vraag gericht of zij bereid zouden zijn op hun gebied iederen uitvoer en wederuitvoer naar Bolivia en Paraguay te verbieden van wapens e.a. oorlogsmateriaal, vliegtuigen, vliegtuigmotoren, munitie en onderdeelen van oorlogswerktuigen, onverschillig of zij van overheidsdan wel van particuiiere ondernemingen afkomstig zijn.
Tot de buurstaten van de oorlogvoerende partijen, namelijk Argentinië, Brazilië, Chili, Peru en Uruguay, is nog het verzoek gericht den doorvoer van wapenen enz. te verbieden. (Alg. Handelsblad)

F. GEESTELIJK LEVEN. — Limburgsche Katholielre arbeiders naar St. Servaas. —
De pelgrimstocht van den Limb. R. K. Werkliedenbond „Credo Pugno", „De Jonge Werkman" en de „K.A.J.V." op 21 Mei '34 (Tweeden Pinksterdag) naar St. Servaas te Maastricht is een massale, indrukwekkende betooging geworden. Extra-treinen en autobussen brachten duizenden deelnemers naar het oude Tricht. De stoet van naar veilige schatting ruim vijftienduizend deelneemsters en deelnemers, gekomen zelfs van de verst-verwijderde plaatsen uit Limburg, defileerde langs de geestelijke en wereldlijke autoriteiten van stad en gewest. Onder deze merkten we o.m. op Z. H. Exc. mgr. Dr. G. Lemmens, Bisschop van Roermond, Z. H. Exc. mgr. Brans O.M., mgr. Dr. H. Poels, mgr. Wouters, Deken van Maastricht, Z. E. mr. G. O. J. M. Baron van Hövell tot Westerflier, Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg, mr. L. B. J. van Oppen, Burgemeester van Maastricht, mr. F. Janssen, lid der Eerste Kamer.
(De Maasbode)

G. OBERAMMERGAU. — Jubileumopvoeringen van Mei — Augustus 1934. —
Drie eeuwen geleden heerschte de vreeselijke pestilentie in de omgeving van Oberammergau. De vrome bevolking smeekte God oni bijstand in deze bezoeking en legde plechtig de gelofte af, alle tien jaar liet lijden van Christus in passiespel weer te geven. Het jaar 1934 staat in 't teeken van den driehonderdsten terugkeer dezer gelofte. Van Mei tot Augustus 1931 zullen jubileumsopvoeringen worden gegeven.
Sedert 1634 is het de 32e maal, dat de passiespelen worden opgevoerd. Van 1680 af worden ze geregeld alle tien jaar gegeven. Alleen in 1920, tijdens de politieke woelingen in Duitschland en vooral ook in Beieren, kon men aan deze traditie niet vasthouden en moest men tot 1922 wachten.
Oorspronkelijk werd het passiespel in de kerk, wat later op het kerkhof en pas sedert 1830 wordt het op een primitief tooneel gegeven.
Wanneer men nagaat, dat in 1898 nog maar twaalf opvoeringen werden gegeven, maar men in 1930 reeds tot 33 voorstel. lingen klom, dan kan men nagaan, dat de belangstelling binnen en buiten Duitschland gestadig is geklommen. Vooral uit Engeland en uit Amerika kwamen velen naar Oberammergau, om de passiespelen bij te wonen.
De moderniseering van liet tooneel heeft naar men zegt, de kapitale som van 800.000 mark gekost. Het nieuwe tooneel wordt dnor vaklui als een technisch novum aangediend. De coulissen zijn op walsen gebouwd. Luidsprekers zorgen er voor, dat duizenden menschen elk woord in zich kunnen opnemen. Elke opvoering is niet slechts voor de ruim 700 medewerkers, maar stellig ook voor den bezoeker een lichamelijke en geestelijke inspanning. Het spel begint des morgens om acht uur en duurt tot des middags twaalf uur, Om twee uur wordt liet voortgezet en pas tegen het vallen van den avond komt het einde.
Bij alles houdt men zoo nauwkeurig mogelijk vast aan de traditie. Men draagt geen pruiken en bedient zich niet van schmink.

De kostbare gewaden zijn een bezienswaardigheid op zichzelf: zij worden door de kunstenaars zelf vervaardigd.
De verdeeling van de hoofdrollen wordt door een commissie van 22 dorpsbewoners vastgesteld, welke uit een bevolking van 2500 menschen wordt gekozen. Men houdt zich zoo nauwkeurig mogelijk aan den oorspronkelijken tekst, welke van 1634 dateert en door de monniken uit Ettal werd geschreven. De gelofte der vaderen eischt, dat de gansche bevolking deelneemt aan het welslagen der
Voor de eerste maal lieeft de bevolking van Oberammergau zich bereid verklaard enkele fragmenten uit het passiespel per radio over heel Duitscliland door te geven. (Red. K. H. A.)

27 MEI 1934

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Winkelsluitingswet. - Amendement-Teulings aangenomen. —
De Tweede Kamer heeft het amendement-Teulings strekkende tot verruiming van de verkoopgelegenheid op Zondag (van 4 op 6 uur) met 64 tegen 25 stemmen aangenomen.
Tegen stemden de anti-revolutionnairen, de christelijk-historischen en de heeren Van Houten, Vervoorn, Van Dis, Zandt en Lingbeek.
Het amendement-Vos werd met 77 tegen 13 stemmen verworpen.
Hierna heeft minister Colijn schorsing der behandeding van het desbetreffende wetsontwerp gevraagd. (De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 1286 E.)

B. SAARGEBIED. — Congres Volkenbondsunie. —
Ondanks het protest van den Duitschen gedelegeerde heeft het congres van de internationale federatie van Volkenbondsvereenigingen een motie aangenomen, voorgesteld door de Britsche delegatie, waarin er bij den Bond op wordt aangedrongen, dat hij vastbesloten zal trachten de stemming in het Saargebied te doen plaats hebben onder voorwaarden, die het aan alle groepen der bevolking mogelijk maken vrijelijk uiting te geven aan hun zienswijze. De Belgische delegatie stelde voor, aan de motie de woorden toe te voegen „en zonder vrees voor represailles"; dit amendement werd aangenomen met elf stemmen voor en die van Duitschland, Danzig en Hongarije tegen, terwijl Amerika zich onthield.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 1294 C.)

C. AMSTERDAM. — Begrooting 1934 ten tweede male niet goedgekeurd door Gedep. Staten. —
De besprekingen gevoerd tusschen een deputatie uit bet college van B. en W. en de financieele commissie uit Ged. Staten over de goedkeuring, alsnog, van de Amsterdamsche gemeentebegrooting voor 1934, nu de herclassificatie door den Raad is aanvaard, hebben niet tot een voor Amsterdam gunstig resultaat geleid. Gedep. Staten persisteeren in hun afwijzing.
B. en W. zullen nu aan den raad voorstellen tegen deze niet-goedkeuring van de begrooting voor 1934 in beroep te gaan bij de Kroon.
(Vor. ber. blz. 1304 C. en 1296 C.)

D. GEESTELIJK. LEVEN. - Protestantsche Liturgie.
De jaarvergadering der Ned. Evangelische Vereeniging, tevens 62e samenkomst van predikanten en gemeenteleden der evangelische richting, is 26 Mei '34 te Zwolle begonnen. Voorzitter in ds. A. de Jonge, Herv. predikant aldaar. Deze herdacht in zijn openingswoord mr. L. E. van Petersom Ramring, kantonrechter te Nunspeet, en ds. G. J. F. Tjassens Keizer, em. predikant te Groningen; voorts de zilveren jubilea van ds. Bange te Zuidliorn en van ds. Van Riemsdiik te Breede. benevens de 40-jarige ambtsbediening van den Secretaris der vereeniging, ds. Hefting te Elst.
Vervolgens leidt ds. J. K. van den Brink uit Steenbergen (N.-Br.) het onderwerp in: „De achtergrond van het liturgisch streven". Spr. behandelde aclitereenvolgeiis:
1. Den psychologisctien achtergrond. Deze is niet gelegen in uiterlijke motieven, liet meer aantrekkelijk of aesthetisch maken van de godsdienst-oefening; ook niet allereerst in de bedoeling om de gemeente te activeeren; niet in de vormelijkheid, maar in innerlijkheid ligt de ware beteekenis der liturgie. De gebedsnood van ons kerkelijk leven, liet gemis aan werkelijke gebedsgemeenschap is in „psychologisch opzicht" de aclitergrond van het liturgisch streven.
2. Den historischen achtergrond. Vermeden moet worden elke vorm van repristinatie. Het liturgisch streven moet aanknoopingspunten zoeken bij de historische traditie, waar deze nog invloed heeft in het heden. De Kerk en haar eeredienst zijn in wezen traditioneel; men kan spreken van apostolische opvolging mits dat begrip zuiver worde gewaardeerd Er is een oecumenische liturgische traditie, waarvan 4 punten worden genoeirid: de band niet den ouden synagogalen eeredienst; liet algemeen gebruik der psalmen; het in eere houden van het kerkelijk jaar, en de inter-kerkelijke beteekenis der sacramenten.
3. Den kerkelijken achtergrond. De vorm van den tegenwoordigen hervormden eeredienst is slechts in schijn reforniatorisch, in wezen 18e eeuwsch: die van het rationalisme. De tegenwoordige worsteling om dezen vorm van kerkelijkheid te boven te komen, heeft ook voor den eeredienst ver-strekliende gevolgen. Het gevaar voor een reorganisatie van liet kerkelijk leven is, dat zich in het protestantisme de geschiedenis der contra-reformatie herhaalt. Zooals de R.K. Kerk in wezen bleef bij het vulgaire katholicisme, zoo kan een gereorganiseerde Hervormde Kerk licht blijven steken in den 18e-eeuwschen kerkvorm, althans in haar eeredienst. Slechts een katholiek-liturgisch streven in de hoogste beteekenis. voortkoniende uit een tegelijk oeciimenisch en reformatorisch besef, kan dat gevaar ontwijken.
4. Den achtergrond in het evangelie zelf. Deze ligt in Jezus Christus als het Hoofd van de Kerk. zijn „Lichaam", in de gebeds-gemeenschap van de Kerk-op-aardi met den Hemelschen Hoogepriester. Niet in de breedte, maar in de diepte zoeke de Kerk in dezen tijd haar kracht, opdat zij, wanneer zij eens werkelijk door „de diepte van ellenden" wordt geleid, moge zijn een „Ecclesia orans", in welke de verwachting van Christus' komst levend is gebleven. (De Standaard)

E. OOSTENRIJK. — Aartshertog Eugenius te Weenen teruggekeerd. —
De meer dan 70 jaar oude aartshertog Eugenius, wiens vader een volle neef van keizer Franz Jozef was, is, na een verblijf van 15 jaar te Bazel, op 24 Mei '34 te Weenen aangekomen. Hij is de eerste Habsburger van hen, die geweigerd hebben afstand van hun rechten en titels te doen, die uit de ballingschap terugkeert, nu de grondwetsherziening van de autoritaire regeering dat mogelijk heeft gemaakt.
Prins Schönburg-Hartenstein, de minister van Oorlog, met verscheidene officieren waren op het Wester station ter verwelkoming van den aartshertog, die veldmaarschalk is van het oude leger, aanwezig. Ook de legitimisten hadden hun aanhangers ter ontvangst opgeroepen.
Aartshertog Eugenius zal zich definitief naar het huis van de Duitsche orde te Gumpoldskirchen begeven. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

F. NEDERLAND. — Landdag van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Zwolle. —
De Bijzondere Vrijwillige Landstorm heeft op 23 Mei te Zwolle een landdag gehouden. Er waren naar schatting 8 à 9000 toeschouwers aanwezig, onder wie tal van autoriteiten, o.a. de beide ministers mr. J. A. de Wilde en mr. dr. L. N. Deckers en tal van andere persoonlijkheden als luitenant-generaal Duymaer van Twist, voorzitter der nationale landstormcommissie, en de heer H. de Jongh, inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm, de commissarissen van de Koningin van de provincies Gelderland en Overijsel en voorts vele burgemeesters.
Na een openingswoord van kolonel N. J. Lavalleije, voorzitter der gewestelijke commissie landstormcorps „De IJsel", sprak minister De Wilde een rede uit, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Gezien de toestanden in het buitenland kan gezegd worden: Wij leven op een vulcanischen bodem. De B.V.L. moet meer dan ooit paraat zijn. Als klein land kunnen wij niet doen wat een groote mag-endheid doet. Voor de regeering en alle rustige burgers staan 85.000 landstormers gereed ter bescherming van gezag en orde.
Als het wettig gezag in gevaar komt kan spr. als minister van Binnenlandsche Zaken tot den minister van Defensie zeggen: Hier zijn 85.000 menschen, die bereid zijn voor Koningin en Vaderiand bloed en alles te offeren. (Nieuwsbl. v. h. Noorden) (V. b. 469 D.)

G. **BELGIE. — De militaire recruteeringswet** gewijzigd. —
Op 24 Mei '34 vond de stemming plaats over het voorstel tot wijziging van de bestaande wet op de militie, de recruteering en de militaire dienstverplichtingen. Dit wijzigingsvoorstel stelt de mogelijkheid

open, het jaarlijksche militiecontingent voor de jaren 1935 tot 1941 van 33.000 op 38.000 man te brengen en zoodoende een nieuw regiment infanterie, het 14e, in het leven te roepen.
Bij de stemming werd echter geconstateerd dat verscheidene leden van de socialistische Waalsche oppositie de vergaderzaal hadden verlaten, liever dan den liberalen minister van landsverdediging ten val te brengen en hun kiezers uit het Oosten van het land te ontstemmen. Het gevolg daarvan was dat slechts 151 afgevaardigden bij het appèl nominaal aanwezig bleken te zijn. Het voorstel-Devèze werd dan ook aangenomen met 81 tegen 67 stemmen en 3 onthoudingen. Hiermede was tevens alle gevaar voor een ministercrisis afgewend. (De Nieuwe Gazet)
(Vorig bericht Leger **1105 G.**)

A. FRANKRIJK. — **Buitenlandsche** politiek. - Rede van minister Barthou.
In den loop van de op 25 Mei '**34** gehouden debatten van de Fransche Kamer heeft minister Bartliou een uiteenzetting gegeven van de buitenlandsche politiek. Wat de ontwapening betreft zei de minister o.a., dat zijn politiek gelijk zal zijn aan die van zijn voorgangers, namelijk ontwapening en rechtsgelijkheid binnen het kader der veiligheid. Frankrijk kan ecliter niet de semi-militaire formaties ignoreeren, het kan geen ontwapening aanvaarden als andere landen, welke aan de verdragen zijn onderworpen, tierbewaperien.
Frankrijk wenscht, dat de ontwapeningsconferentie leidt tot ontwapening en niet tot het legaliseeren van een herbewapening, welke in strijd is met de verdragen. De Fransche nota van 17 April was de stem van Frankrijk, maar er is geen enkele deur gesloten, noch die van den Volkenbond, noch die der conferentie. Wat de Fransche regeering betreft, zij blijft trouw aan de zaak van den vrede, doordat zij trouw blijft aan den Volkenbond.
Barthou bracht voorts in herinnering, dat Frankrijk met Engeland en Italië een gemeenschappelijke verklaring heeft geteekend ter waarborging van de onafhankelijkheid van Oostenrijk. De onderhandelingen dienaangaande werden bemoeilijkt door de bloedige onderdrukking van den sociaiistischen opstand. Zonder zich te willen mengen in de binnenlandsclie politiek van andere landen. heeft de Fransclie regeering dr. Dollfuss tocli gewezen op het belang van een minder strenge onderdrukking. In elk geval zal Frankrijk trouw blijven aan het standpunt, dat Oostenriiks onafliankelijkheid noodzakelijk is voor den vrede in midden-Europa.
Wat aangaat de mogelijke toetreding van Rusland tot den Volkenbond, zei Barthou, dat dit een belangrijke gebeurtenis zou ziin voor den vrede van Eurooa. Ik heb met Litwinof over deze kwestie gesproken, aldus de 'minister, maar liet zou voorbarig zijn als men de regeering vragen stelde over het Fransclie standpunt ten aanzien van een Russisch verzoek om een permanenten zetel in den Volkenbondsraad.
Minister Barthou besprak vervolgens zijn jongste bezoek aan Polen en Tsiecho-Slowakije. Wat Polen betreft is hij er in geslaagd toenadering tot stand te brengen; de Poolsche reis lieeft het bondgenootschap van 1921 bekrachtigd.
Te Praag is mij een onvergetelijke ontvangst ten deel gevallen. Aan de uitnoodigingen van Roemenië en Joego-Slavië, om ook aan die landen een bezoek te brengen zal minister Barthou gevolg geven; hij is er zeker van daar een onthaal te vinden, dat Frankrijk waardig is. want als er misverstanden mochten bestaan, dan zullen 'die uit den weg geruimd worden.
Over het Saargebied heeft Barthou de noodzakelijkheid betoogd om de vrijheid van de kiezers in het Saargebied strikt te eerbiedigen. Hij was er trotsch op te hebben geweigerd de bevolking van het Saargebied over te leveren aan Duitsche wraakmaatregelen door geen afstand te doen van rechten, die Frankrijk bij het vredesverdrag waren toegewezen.
Barthou herinnerde er aan, dat hij aan den voorzitter van het Saarcomité, den Italiaan Aloisi, had medegedeeld de plechtige beloften van Duitscliland over de vriiheid van de kiezers onvoldoende te vinden en dat liij er aán hechtte hieromtrent de nieening te kennen van den Volkenbond, die op zijn beurt pas een oordeel zou kunnen vellen, wanneer de beloften van de Duitsche regeering in concreten vorm bekend waren.
(Le Petit Parisien)
(Vorig bericht blz. **1135** D.)

B. W. KROMHOUT CZN. ONDERSCHEIDEN. —
Bij de opening der eeretentoonstelling van den bekenden architect W. Kromhout Czn. in het Stedelijk Museum te Amsterdam heeft de minister van Onderwijs, K. en W., mr. H. P. Marchant, die de openingsrede uitsprak, medegedeeld, dat de heer Kromhout is benoemd tot ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw. (De Telegraaf)

C. FRANKRIJK. — Socialistisch congres. —
De Fransche socialistische partijdag, welke op **23** Mei '34 is beëindigd, heeft met 3600 tegen 237 stemmen een door Léon Blum voorgestelde resolutie aangenomen, waarin wordt verklaard, dat het de plicht van de partij is, zich in staat van mobilisatie te beschouwen, teneinde liet eigen bestaan te verdedigen tegen de fascistisclie aanvallen en de verdediging te organiseeren van alles, wat door liet fascisme wordt aangevallen, n.l. „burgerlijke vrijheid, de rechten van den arbeider en de vrede."
De plaatselijke afdeelingen moeten liun weerbaarheids-organisaties en jeugd-afdeeliiigen uitbreiden, teneinde de propaganda en de leden te besrliermen.
De regeering van het nationale blok, welke als een bondgenoot van het fascisme wordt betiteld, moet bestreden worden.
De oorlogsbegrooting mag niet worden verhoogd en de bewapeningswedstrijd moet een einde nemen.
Slechts de socialistisclie partij is gerechtigd, een strijd te leiden, waarvan het doel vrede en economisch heil is, derhalve eischt de partij de regeeringsmacht op.
Voor de revolutionnaire propaganda kan de partij zich niet in een bepaald program vastleggen.
Met 2430 stemmen tegen 1280 werd besloten de partij te machtigen, met het Amsterdamsche comité tot 'bestrijding van het fascisme onderhandelingen te voeren inzake de actie tegen het fascisme.
Met algemeene stemmen werd een resolutie aangenomen, waarbij een socialistische coinmissie de reeds vroeger in de communistische iriternationale voorgestelde actie tegen het fascisme weder ter hand zal nemen.
Tenslotte werd met **2320** tegen 1300 stemmen een resolutie verworpen, volgens welke een delegatie naar Moskou zou worden gezonden, welke delegatie dan met de communisten zou moeten onderhandelen over de vorming van een gemeenschappelijk proletarisch front. (Agence Belga)
(Vorig bericht blz. **1243** E.)

D. VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. - Daling. —
De „National Industrial Conference Board" schat het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten voor de maand April op 7.907.000, hetgeen een daling beteekent van 114.000 vergeleken met Maart en een vermindering van 5.296.000 of 40.1 procent vergeleken met Maart 1933, toen de werkloosheid haar grootsten omvang had bereikt.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. blz. **1214 G.**)

E. PALESTINA. — Emigratie. - Proteststaking. —
De Joden te Jeruzalem hebben op 22 Mei '**34,** van 12 tot 7 uur, in alle openbare en particuliere bedrijven gestaakt, als protest tegen het niet toelaten van Joodsche emigranten uit Perzië en Duitschland boven het opnieuw overschreden maximum.
De Joodsche nationale raad heeft de bevolking opgewekt, geen demonstraties te houden.
Te Tel-Aviv hebben ongeregeldheden plaats gevonden.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

28 MEI **1934**

F. VOETBAL. — Wereldkampioenschap. —
De uitslagen van de acht wedstrijden, die op 27 Mei 1934 in Italië gespeeld zijn voor de eerste ronde van het voetbal-wereldkampioenschap luiden als volgt:

Duitschland — België	5—2
Argentinië — Zweden	**2—3**
Holland — Zwitserland	2—3
Tsjecho-Slowakije—Roemenië . .	2—1
Oostenrijk — Frankrijk	3—2
Hongarije — Egypte	4—2
Brazilië — Spanje	**1—3**
Italië — Amerika	**7—1**

In een emotievollen strijd te Milaan heeft het Nederlandsche Elftal met **3—2** de meerderheid moeten erkennen van het Zwitsersche Elftal.
(Red. K. H. A.) (Vor. ber. **Nederl.** Voetbal **1295** A.)

G. RUSLAND. — Wetenschappelijke titels. —
De Sovjet-regeering heeft op **23** Mei '34 volgens de Leningradskaja Prawda voor den eersten keer den dokterstitel aan **11** leeraren toegekend.
(Leningradskaja Prawda)

H. ITALIE. — Begrooting. - Voor leger en vloot **1 milliard** Lire uitgetrokken. —
Mussolini heeft in de Kamer de begrooting besproken en medegedeeld, dat voor leger en vloot elk een milliard lire wordt uitgetrokken. Deze bedragen zullen over acht jaren verdeeld worden en dienen voor de

vernieuwing van linieschepen en vliegtuig-moederschepen.
Mussolini wees erop, dat de economische crisis verscherpt wordt door verschillende politieke vraagstukken, en noemde o.a. de Saarkwestie, de Donaukwestie, het ontwapeningsvraagstuk en de toestand in het Verre Oosten.
Europa staat op een keerpunt, Zoo sprak de Duce. Of het zal een practische politiek voeren, of het geeft de leiding uit handen.
Ten slotte verklaarde hij, niet aan den eeuwigen vrede te gelooven. De oorlog, zoo zeide hij, maakt pas den man, zooals het moederschap de vrouw.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (V. b. Mussolini **1219** K.)

A. FRANZ **DUELBERG** OVERLEDEN. —
Op 22 Mei '**34** is te Berlijn de dramaticus, kunsthistoricus en vertaler, dr. Franz Dulberg, overleden. Hij was als vertaler van vele Nederlandsche boeken en vooral als kenner van de Nederlandsche kunst en beschaving in Nederland een bekende en gewaardeerde figuur.
Een heele reeks van zijn kunst-historische boeken was gewijd aan de Nederlandsche schildersschool, de „Lydener Mahler-Schule", „Frühholländer", „Frühbollander in Italien", Rembrandt, Ruysdael, Rubens, Hollandische Porträts des **17.** Jahrhunderts.
(Red. K. H. A.)

B. OOSTENRIJK. — **Standrecht** afgekondigd. —
In een proclamatie heeft de Oostenrijkcche regeering bet standrecht afgekondigd voor delicten tegen de wet op de ontplofbare stoffen en voor openbare gewelddadigheid. (Reichspost)
(Vor. ber. blz. **1305** H. en **1039** F.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Rubberrestrictie na amendeering aanvaard. —
De eerste licentieperiode voor de rubber in **1934** zal vier maanden bedragen. Het exportpercentage zal gedurende die periode 95% zijn, hetgeen zeggen wil dat 95% der grondslagen voor ondernemings- en bevolkingsrubber mag worden uitgevoerd.
De gemachtigde der Regeering voor Binnenlandsch Bestuur deelde mede, dat het uitvoerrecht zoo spoedig mogelijk door een stelsel van individueele restrictie zal worden vervangen.
Na verwerping van het uitvoerrecht op bevolkingsrubber en vaststelling van de verhouding ondernernings-bevolkingsrubber op 100:100 werden alle ontwerp-ordonnanties door den Volksraad aangenomen. (Aneta) (Vor. ber. **1293 A.; Voorwaarden 1278** C.)

D. MUITERIJ **„DE** ZEVEN PROVINCIEN". — **Het** werpen van de bom. - Vragen van Ir. **Albarda.** —
De minister van Defensie heeft op 17 Mei geantwoord op de op 16 Mei '**34** door het Tweede Kamerlid, ir. Albarda ingediende schriftelijke vragen aangaande het werpen van de bom op „De Zeven Proviriciën".
Minister Deckers verklaart de desbetreffende mededeelingen in de Indische pers, waarvan hij ook kennis heeft genomen, niet juist. Genoemde pers beweerde dat de bom op de „Zeven Provinciën" niet bedoeld was als waarschuwingsbom, die vóór den boeg van het scliip had moeten neerkomeii, en dat ook de vliegers niet de opdracht hadden eerst een waarschuwingsbom vóór het schip te werpen, maar dat de vlieger van de „D 11" welbewust de eerste bom op liet schip wierp.
De minister wijst hiertegenover op de volgende zinsnede, welke o.m. in de orders van de deelnemende vliegtuigen op 10 Febr. 1933 voorkomt:
„Is aan de sommatie totaal geen gevolg gegeven, ook niet gedeeltelijk, dan wordt door D 35 een bom vaii 50 K.G. kort voor den boeg geworpen".
Iets verder staat in deze orders:
„D 35 keert liet eerst terug boven „De Zeven Provinciën" in een aanvalsrun en werpt zijn bommen af, iiidien delelijk blijkt, dat op de waarschuwingsbom geen machines zijn gestopt of witte vlag is geheschen of uitgelegd".
Het verslag van den commandant D 11 (D 35 was door bijzondere omstandigheden uitgevallen) over de verrichtingen in verband met de actie tegen de ZPN, vermeldt voorts:
„Ten 9.18 wordt een bom van 50 K.G. geworpen, richtpunt ongeveer 10 M. vóór boeg ZPN, koers Z.W.".
Uit een en ander blijkt, dat de handeling van den vlieger van de D 11 in overeenstemming is geweest met de hem verstrekte opdracht. (Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **1291** B.)

E. **COLUMBIA.** — Conflict met Peru bijgelegd. —
Een overeenkomst tusschen Columbia en Peru ten aanzien van het conflict aan het grensgebied van Leticia wordt geteekend. Beide landen verplichten zich hun grenskwesties langs vreedzamen weg op te lossen. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. **832 G.)**

29 MEI **1934**

F. LUCHTVAART. — **Oceaanvlucht** Oost—West. - **Codos** en **Rossi.** —
De beide Fransche Oceaanvliegers, Codos en Rossi, hebben hun non-stop vlucht in Westelijke richting over den Atlantischen Oceaan met succes volbracht. Op **27** Mei om **5** uur 10 's morgens van het vliegveld Le Bourget bij Parijs opgestegen, zijn zij op 28 Mei om **2** uur **27** 'smiddags met hun toestel „Joseph le Brix" op het F'loyd-Bannett-vliegveld in de nabijheid van New York geland. De reis heeft dus 38 uur en 28 minuten geduurd.
Zoodoende zijn zij na de geslaagde non-stop-vlucht van Costes en Eellonte in September 1930 de eersten, die een vlucht van Europa naar Noord-Amerika zonder tusschenlanding, van Oost naar West vliegend, hebben volbracht.
Het lange afstandrecord, dat op hun eigen naam stond, hebben zij echter niet kunnen verbeteren.
(**Statistiek** van Oceaanvluchten blz. **353** B.)

G. PSYCHOLOGIE. — De individuaalpsychologie als levensleer. - Prof. dr. **Alfred** Adler. —
Dezer dagen heeft prof. dr. Alfred Adler te Amsterdam gesproken voor de Nederlandsche stichting voor individuaalpsychologie over de individuaalspsychologie als levensleer.
De heer d'Oliveira, secretaris der Stichting, leidde den spreker in en zeide dat psycho-analyse en individuaalpsychologie, de twee levensbeschouwingen welke alleen in staat ziin, afwiikingen in het zieleleven van den mensch te doen begrijpen, -lijnrecht niet elkaar in tegenspraak zijn.
Aanvankelijk was de individuaalusvchulogie alleen een methode om neurosen te genezen; thans' wordt ze meer en meer een wereldbeschouwing.
Prof. dr. Adler stelde als uitgangspunt voor zijn levensbeschouwing vast, dat de mensch, die geen sociale belangstelling heeft, uitgesloten is van de menschelijke sameiileving. Niemand ontkomt aan de ijzeren wet der evolutie, die ieder merisch dwingt tot sociale belangstelling.
Wanneer de mensch ter wereld komt, vindt hij als erfenis van zijn voorouders die waarden, welke van belang zijn voor de eeuwigheid. Zij, die niets voor de wereld, waarin zij leefden, hebben tot stand gebracht, de menschen zonder sociale belangstelling, zijn te gronde gegaan zonder sporen na te laten.
Zij hebben het leven niet begrepen; want zij vroegen slechts, wat het leven hun te geven had, niet wat zij het leven moesten bieden.
Met sociaal instinct wordt de mensch geboren; zonder dit is geen liefde, geen vriendschap, geen beroep mogelijk.
Maar dit instinct is niet voldoende voor het leven in onze gecompliceerde maatschappij. Het nioat in de juiste banen worden geleid, opdat het individu het iuiste contact met de wereld rondom behoudt.
Ontbreekt dit contact, dan ontstaat neurose, krankzinnigheid. Stotteraars, zelfmoordenaars, cocaïnisten, drinkers, ook de misdadigers missen de belangstelling in de menschheid.
De individuaalpsychologie heeft vastgesteld, dat feitelijk reeds na afloop van het derde levensjaar liet lot van een niensch is bepaald:' de opvoeding alleen kan hierin wijzigingen brengen en de ontwikkeling van de fuiicties van het individu is slechts dan verzekerd, als deze het heil der menschheid bevorderen.
Prof. Adler deed een beroep op de scholen, op de onderwijzers, om deze sociale belangstelling, die echter niets heeft uit te staan met de maatschappij waarin wij thans leven, te helpen ontwikkelen. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vor. ber. Psychologie blz. **1292** A.)

H. DUITSOHWND. — **Invoer.** - Deviezen tot **10%** beperkt. —
Een op 28 Mei '**34** in de „Reichsanzeiger" gepubliceerde verordening bepaalt de toewijzing van deviezen voor den goedereninvoer op 10% van het basisbedrag en het gebruik van rembourscredieten op 20% van het basisbedrag voor grondstoffen, welker invoer gecontroleerd wordt. Voor wol, katoen, bastvezels, vellen en onedele metalen zal van **1** Juni af een bijzondere regeling gelden. Deze zal door de bevoegde instanties voor elk geval afzonderlijk worden bepaald. (Reichsanzeiger) (Vorig bericht blz. **1288** B.)

A. **DUITSCHLAND.** — Transferconferentie. - Aanbod van **Duitschland.** - Nederland en Zwitserland er tegen.

De conferentie tusschen de vertegenwoordigers der crediteuren van de Duitsche buitenlandsche schulden op langen en middelmatigen termijn en de vertegenwoordigers der Rijksbank, welke sedert 27 April met besprekingen over de transfer-probleirien van Duitschland bezig is, is tot het volgende resultaat gekomen:
De conferentie erkent de opvatting, die in het communiqué van 31 Januari 1934 is uitgedrukt, dat liet buitengewoon ongewenscht is, wanneer besprekingen over liet transferprobleem telkens korten tijd na elkaar plaats hebben. Anderzijds is zij van meening, dat wegens de onzekerheid van den toestand geen regeling kan worden aanbevolen, welke voor een langeren tijd geldig is.
De vertegenwoordigers der crediteuren hebben besloten, de rijksleeningen van de besprekingen uit te sluiten.
Na onderzoek van de tegenwoordige en toekomstige deviezenpositie van Duitscliland, welke de basis vornide van de door de Rijksbank geleverde cijfers, erkennen de gedelegeerden der crediteuren, dat het aanneembaar is, concessies te doen om Duitscliland bij de overwinning van eenige zijner transfermoeilijkheden te helpen. De conferentie geeft toe, dat liet probleem van de Duitsche buitenlandsclie schulden niet een probleem is van onvermogen van betaling der debiteiiren, maar dat de moeiliiklieden slechts op liet gebied van den transfer liggen.
Het aanbod. — De Rijksbank heeft derhalve voor den transfer van de renten op Duitsche schiilden op middelmatigen en langen termijn — voor zooverre niet rijksschulden — het volgende aanbod gedaan. Het aanbod heeft betrekking op de rentecoupons, welke in den tijd van 1 Juli 1934 tot 30 juni 1935 vervallen.
Iedere bezitter vari rentecoupons heeft het recht door indiening van zijn rentecoupons te allen tijde bij of na het vervallen van de rentecoupons bij de in de betrokken crediteurenlanrlen bestaande agenturen. z.g. ,,Fundierungs-bons'' van de conversiekas ten bedrage van het nominale bedrag van de rentecoupons en in de valuta waarop de rentecoupon luidt, te ontvangen.
Deze ,,fundeeringsbons'' vervallen oer 1 lanuari 1945 en zullen een rente dragen van 3% per jaar'vanaf 'den datum van verval van de coupon. Afgeloopen renten zuilen in regelmatige termijnen afhankelijk van de coupures der bons betaald worden en wel halfjaarlijks in die gevallen, waarin de nominale waarde van de bons een 'tegenwaarde van RM. 250 of meer in de vreemde valuta vertegenwoordigen. Ieder jaar zal een som, welke 3% van het bedrag der in omloop zijnde fundeeringsbons bedraagt, voor den verkoop van zulke bons op de vrije markt tot delging of uitloting wegens terugbetaling van het kapitaal plus rente worden gebruikt.
Teneinde te voldoen aan de wenschen van die houders der rentecoupons, die de voorkeur geven aan betaling in contanten in plaats van aan fundeeringsobligaties, neemt de Rijksbank de verplichting op zich (onder voorbelioud van het hieronder voorziene Techt op herroeping) de rentecoupon te koopen tegen 40% van de nominale waarde. De houder van de rentecoupon zal het recht hebben de betaling tegen overhandiging van de rentecoupon aan in de verschillende schuldeischende landen aan te duiden agentschappen te allen tijde maar op zijn vroegst zes maanden na den vervaldag van de betreffende rentecoupon te verkrijgen. Genoemd uitstel van zes maanden heeft ten doel de functioneering van het systeem der ,,Zusatzexporten'' te vergemakkelijken. De houder der rentecoupon kan, indien hij de coupon op den vervaldag van de coupon niet wil behouden en na zes maanden of meer inleveren tegen betaling van 40% in contanten, fundeeringsobligaties of ,,Zwischenscheine'' op of na den vervaldag aannemen en dan de fundeeringsobligaties zes maanden na den vervalda e tegen betaling van 40% in contanten weder afleveren.
Voor deze laatste betalingen geldt ook geen transferbeperking. Daar intusschen de capaciteit van de Rijksbank tot het presteeren van deze betalingen afhankelijk is van de deviezen; waarover Duitschland beschikt voor den termijn, waarop de bedragen moeten worden uitbetaald. behoudt de Rijksbank zich het–recht voor dit aanbod terug' te trekken voor zoover het contante bedragen niet opzeggingstermijn van 30 dagen betreft, waaromtrent in de bladen van de schuldeisclende landen mededeeling zal worden gedaan. De Rijksbank zal echter de grootst mogelijke moeite doen, haar deviezen-positie zoo te verbeteren dat de betalingen in contanten zullen kunnen plaats vinden en zij zal de genoemde 40% verhoogen wanneer zij in staat zal zijn zulks te doen.
Het alternatief-aanbod kan door de houders van de rentecoupons of wel voor rente voor het eerste halfjaar of wel voor beide door inlevering van de in aanmerking komende rentecoupon worden aanvaard. Een passende regeling, welke rekening houdt met de verschillende toestanden in de verschillende schuldeischende landen, zal worden genomen teneinde elke beslissing van de houders van de rentecoupons te kunnen uitvoeren.
Schuldeischers, die geen van deze genoemde voorstellen wenschen te aanvaarden en dus besluiten de rentecoupon te behouden. behouden ook alle rechten voortvloeiende uit het bezit van' deze coupon.
De regeling voor de amortisatie en kapitaalterugbetalingen is behandeld in het rapport van een bijzondere subcommissie. Voor zoover zij uitvoerbaar zijn zullen de regelingen, welke in wezen aan dit rapport beantwoorden, op den tijd en stond worden bekend gemaakt.
De Rijksbank zal alle voor de uitvoering van het bovenstaande noodzakelijke maatregelen terstond uitwerken en daarbij in verbinding blijven met de verschillende comité's van de schuldeischers ten einde zoo veel mogelijk rekening te houden met de wenschen van de schuldeischers.
De verschillende delegaties hebben de volgende verklaringen afgegeven:
Nederland. — De Nederiandsche delegatie ziet zich verplicht, aanvaarding van bovenstaand communiqué van de hand te wijzen.
Zwitserland. — Daar de regeling niet rekening houdt met de bijzondere positie van Zwitserland waarop de Zwitsersche delegatie steeds weer den nadruk heeft gelegd, betreurt zij haar loesteminirig niet te kunnen geven.
De Engelsche en Zweedsche delegaties zijn bereid het bovenstaande aanbod te aanvaarden op voorwaarde dat
a) voldaan wordt aan de verlangens van de betreffende regeeringen aangaaride den diens: der rijksieeningen,
b) voor liet geval de toepassing van de regeling voor één land geschiedt in dier voege, dat onderdanen van dat land bevoordeeld worden boven die van andere landen. houden de delegaties der schuldeisctiers dezer andere landen zich en hun regeering vrijheid van handelen voor. (Nieuwe Rotterd. Crt.)
(V. b. Transfer-Mor. **1316** H.; Transfer-Conf. **1168** B.)

B. **NEDERLAND.** — **Limburgsche** Mijnen. - **Looncontract** per **1 Juli 1934** opgezegd. —
De gezamenlijke steenkolenmijnen in Limburg hebben aan de Contactcommissie voor het Mijnbedrijf te Heerlen bericht gezonden, dat zij zich genoodzaakt zien de loonovereenkomst van **24** April **1932** tegen 1 Juli a.s. op te zeggen. Bovenbedoelde Contactcommissie vergadert Dinsdag **5** Juni. (De Tei.)
(Vorig bericht blz. **1135 C.**)

C. **NEDERLAND.** — **Nederlandsche** Vrouwenbond **tot** Verheffing van het **Zedelijk Bewustzijn.** —
De dezer–dagen gehouden receptie ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van den Nederlandschen Vrouwenbond tot Verheffing van het Zedelijk Bewustzijn was druk bezocht. Tal van autoriteiten kwamen het bestuur hun gelukwensehen aanbieden. Namens het gemeentebestuur sprak wethouder Ter Haar en namens de Vereeniging tot Bestrijding van den Handel in Vrouwen en Meisjes, de heer H. J. Versteeg.
De presidente, mevrouw Heemskerk van Beest—van Reede van der Aa werd benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. (Vaz Dias)

D. **BANK** VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Verslag **1933/34.** —
Het jaarverdag der bank maakt er *op* opmerkzaam, dat hoewel in het afgeloopen jaar op internationaal financieel- en economisch gebied niet veel vooruitgang te bespeuren is geweest, de meening omtrent de wenschelijkheid van het herstel van den gouden standaard ontegenzeggelijk veld heeft gewonnen, zoowel bij het groote publiek als bij de regeeringen en de circulatiebanken.
Tegenover het standpunt van den Duitschen schuldenaar neemt de **B.I.B.** het standpunt in, dat de dienst der Amerikaansche tranche van de Dawes-Leening op goudbasis dient te worden verricht.
De bedrijfswinst der bank bedraagt frs. **16.66** (v. j. frs. **18.28**) mill. en de netto-winst frs. **13.61 (14.06)** mill. Het dividend beloopt onveranderd 6%.
Mr. L. **J. A.** Trip is voor den tijd van drie jaar als vice-president herbenoemd. (Keesings Fin. Archief)
(Vor. **ber. 335** F.; **Mr.** Trip **812** A.)

E. **FRANKRIJK.** — **Handel** met **Nederland.** —
(Waarde duizenden francs)

UITVOER.	Van Frankrijk n. Holland	Van Holland n. Frankrijk	Overschot
1930 . . .	**1.224.870**	**1.756.046**	**531.176**
1931 . . .	**927.235**	**1.609.091**	**681.856**
1932 . . .	**608.932**	**1.043.856**	**434.924**
1933 . . .	**644.009**	**832.904**	**188.895**

(La **Journée** Industrielle)

F. EUROPA'S SCHULDEN M N AMERIKA. —
Amerika's nota aan Engeland. —
In de aan Engeland gerichte nota van de Ver. Staten over de betaling der oorlogsschulden verlangt Amerika niet alleen den volledigen halfjaarlijkschen per **15** Juni vervallenden termijn, maar eischt ook alsnog betaling van het verschil tusschen de erkenningsbetaling en het totaal van de bedragen die **15** Juni en **15** December van het vorige jaar kwamen te ver-

vallen. Ook wordt in deze nota verlangd, dat alsnog betaling plaats vindt van de bedragen die tijdens het Hoover-moratorium kwamen te vervallen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. **blz. 1036** K.)

A. DUITSCHLAND. — Von Neurath bepleit **directe** bespreking met Frankrijk. —
„Paris Soir" publiceert een onderhoud niet den Rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, waarin deze o.m. verklaarde, dat de kwestie der rechtsgelijkheid slechts kan worden opgelost door een directe gedachtenwisseling met Frankrijk. Frankrijk schijnt evenwel de voorkeur te hechten aan vijandschap tusschen beide landen boven de verzoening met dengene, dien men dictator noemt.
Von Neurath zeide vervolgens, dat na het bezoek van Eden aan Berlijn in Februari j.l., de Duitsche regeering een verklaring heeft afgelegd, welke in het Engelsche Witboek is gepubliceerd. Voorts besprak hij de „categorische weigering van Frankrijk, dat verklaard heeft de herbewapening van Duitschland niet te sanctionneeren".
Op de vraag, of het niet waardiger voor Duitschland zou zijn officieel toe te geven, wat voor niemand meer een geheim is, n.l. de vervaardiging van wapens, antwoordde v. Neurath: Zoover zijn mij nog niet. Wij hopen nog steeds op een conventie, welke de wapeningen zal regelen. Doch dit wachten kan niet eeuwig duren.
Wanneer men tot een verdrag komt, wat dan? aldus v. Neurath. Het oogenblik zal komen, waarop ook wij aan grooter veiligheid zullen moeten denken. Ook wij zullen er toe gedwongen zijn ons te verdedigen, doch geenszins uit een aanvalsgeest.
Als bewijs voor het niet hebben van aanvalsbedoelingen noemde de Duitsche minister het Verdrag met Polen. Wij hebben definitief afgezien van Eizas-Lotharingen en voor het Saargebied een oplossing voorgesteld, welke bet prestige der beide naties waarborgt.
Von Neurath zeide een overtuigd aanhanger te zijn van Duitsch-Fransche toenadering. Het nationaal-socialisme zou het als een zijner schoonste triumfen beschouwen, wanneer het hem zou gelukken, wat geen ander tot stand heeft kunnen brengen: den Europeeschen vrede.
Ten aanzien van de wapenfabricage zeide v. Neurath ten slotte nog: Dat wij fabrieken bezitten, welke voor de fabricage van wapens kunnen worden ingericht, is een in Europa bekend feit. Doch juist hier zijn wij verre van de gelijkheid met de andere naties. (Paris Soir)
(Vor. ber. Von Neurath **1032** I.)

B. SURINAME. — Economische toestand. —
In het verslag der Surinaamsche Bank betreffende den economischen toestand van Suriname in 1933 is o.m. het volgende opgenomen:
De invloed der economische depressie deed zich in 1933 in Suriname nog ten volle gelden. De producten van het land waren moeilijk en slechts tegen lage prijzen af te zetten, waarbij nog kwam, dat de weersomstandigheden voor sommige cultures minder gunstig waren waardoor de opbrengst beneden normaal bleef. In sterke' mate was dit bij de koffiecultuur het geval.
De prijzen van koffie vertoonden het geheele jaar een dalende tendens. De vooruitzichten voor 1934 laten zich gelukkig wat beter aanzien. De oogstverwachtingen zijn gunstig en een klein herstel in den prijs van koffie is ingetreden.
Er zijn echter een tweetal factoren, welke van nadeeligen invloed op de te verwachten resultaten kunnen zijn, n.l. vooreerst de verzwaring van lasten door het in 1934 weder heffen van de geneeskundige belasting, waarvan de heffing ter tegemoetkoming aan de cultures de laatste jaren was achterwege gebleven.
Een ernstiger gevaar, dat de cultures in het algemeen in Suriname bedreigt, is het arbeidersvraagstuk.
Evenmin als bij de koffiecultuur kon bij de suikercultuur van een bevredigenden toestand worden gesproken.
Geproduceerd werd 17.126.300 (v. j. 24.813.600) K.G.
Ten einde te voorkomen dat wat nog van de suikercultuur is overgebleven geheel te gronde zou gaan, worden thans maatregelen genomen om de Surinaamsche suikercultuur eenigszins te steunen. Een verhooging van het invoerrecht voor niet-geraffineerde suikers tot f 0.10 per Kg., waarbij dan nog komen 25 opcenten, zoodat het volle recht f 0.12½ wordt, is door den Gouverneur bij de Koloniale Staten aanhangig gemaakt, terwijl de minister van Koloniën aan de Kamer heeft medegedeeld, dat maatregelen zouden worden genomen om den afzet van Surinaamsche suiker in Nederland te bevorderen.
Het Landbouwproefstation zette in 1933 in samenwerking met de Handelsafdeeling van het Kol. Instituut de verschepingsproeven met sinaasappelen voort. De resultaten waren alleszins bemoedigend. Behalve met sinaasappelen werden ook proeven genomen met den exnort van tomaten uit Suriname.
Bij de bosch- en mijnbedrijven was de gang van zaken onbevredigend. Het houtbedrijf had in het bijzonder te lijden door het gering aantal orders voor export verkregen, terwijl ook de afzet van hout op de plaatselijke markt terugging.
In het balatabedrijf heerschte eenige meerdere levendigheid. Bedroeg de productie in 1932 slechts 43.112 K.G., waarvan 8144 K.G. van het eenmansbedrijf in 1933 droeg dit laatste bedrijf 65.644 K.G. tot de totale productie van 110.793 K.G. bij. De totale uitvoer bedroeg in 1933 f 3.801.671, waaronder f 152.000 aan gouden munt, zoodat de totale goederen-uitvoer slechts f 3.649.671 bedroeg (f 4.616.374).
Tegenover dezen uitvoer stond een invoer van f 4.899.186 (f 5.650.259), een afname in 1933 dus van f 751.073.
Waar de afname van den uitvoer met f 966.703 niet gecompenseerd werd door de afname van den invoer, steeg het nadeelig saldo der handelsbalans in het afgeloopen jaar opnieuw. Het beliep voor 1933 f 1.249.515 (f 1.033.885).
Koffie. — De oogst bedroeg 26.000 (36.800) balen.
De uitvoer bedroeg in 1933 2.658.776 K.G. tegen in 1932 3.251.677 K.G..
Suiker. — De uitvoer van suiker bedroeg: 13.423.456 K.G. in 1933 tegen 20.148.020 K.G. in 1932.
Rijst. — De uitvoer bedroeg: 1.635.074 K.G. in 1933 tegen 2.672.525 K.G. in 1932.
Goud. — Evenals in 1932 is de goudproductie toegenomen. In 1933 voerden de expedities 12,742.25 gram goud ter waarde van f 18.048 aan.
De totale goudproductie in 1933 bedroeg 384,672 (278,823) gram, waarvan resp. 83,570 en 90,298 van de Jong Placer.
(Verslag Surinaamsche Bank)
(Vor. ber. 1177 L.; Surinaamsche Bank **413** H.)

30 MCH 1934

C. LETLAND. — **Ulmanis' dictatuur.** —
Wij citeeren uit De Maasbode het volgende:
De gebeurtenissen in Letland hebben ontegenzeggelijk een groote internationale beteekenis, wat o.a. ook hieruit wel blijkt, dat de Duitsche, Poolsche en Sovjet-Russische regeeringen voortdurend de oogen op de ontwikkeling van den toestand aldaar gericht houden.
De Letlandsche regeering heeft namelijk in den nacht van 15 op 16 Mei „met het oog op het gevaar dat in den staat binnenlandsche onlusten zouden kunnen ontstaan, welke de veiligheid van de bewoners zouden bedreigen" voor den tijd van zes maanden in Letland den uitzonderingstoestand afgekondigd. Tegelijkertijd nam de regeering onder leiding van minister-president Ulmanis het besluit, de bevoegdheden van de uitvoerende macht uit te breiden en paal en perk te stellen aan het ondermijningswerk van bepaalde partijen, in het bijzonder van de sociaal-democraten. In dit verband werd door militairen in het socialistische volkshuis te Riga een uitgebreid onderzoek naar wapens ingesteld en een aantal socialistische leiders gearresteerd.
De Letlandsche regeennng heeft deze maatregelen genomen op een voor den kleinen Baltischen staat uiterst kritiek oogenblik.
Evenals alle andere Europeesche landen wordt ook Letland door e re economische crisis geteisterd. Behalve door de groote moeilijkheden l daaruit voortvloeien, wordt de regeering te' Riga op het oogenblik in beslaggenomen door het vraagstuk van de verdediging der nationale onafhankelijkheid en door een aantal kwesties van buitenlandschen politieken aard, welke verband houden met het voorstel van Litauen, om een gemeenschappelijk front der Baltische staten te vormen. (De Maasbode)
(Vorig **bericht blz. 1306 B.)**

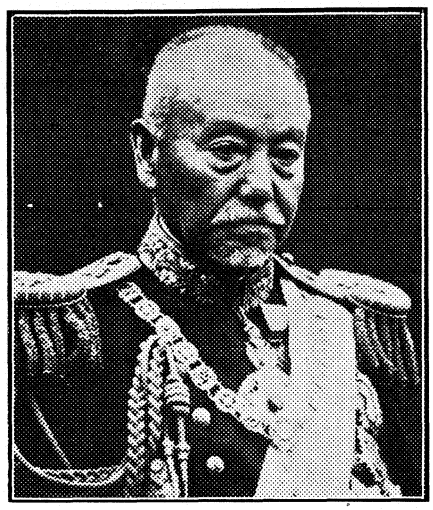
D. IERLAND. — Afschaffing Senaat. —
De Dail Eireann heeft met 54 tegen 38 stemmen de wat tot afschaffing van den Senaat aangenomen.
De Senaat heeft het voorstel verworpen.
(Irish Times)

E. BULGARIJE. — Handelsverdrag met **Joegoslavië.**
De besprekingen over een handelsverdrag tusschen Joegoslavië en Bulgarije, die sedert eenige weken te Belgrado worden gevoerd, zijn met succes beeindigd. Dit handelsverdrag, bet eerste dat sedert den wereldoorlog tusschen beide landen wordt gesloten, is een nieuwe belangrijke stap op den weg der toenadering tusschen Belgrado en Sofia.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vorig bericht blz. **1293** G.)

F. MANDSJOEKWO. — Erkenning door Salvador. - **Chineesch** protest. —
De permanente gedelegeerde van China bij den Volkenbond heeft bij den secretaris-generaal, Avenol, geprotesteerd tegen de erkenning van het zoogenaamde Mandsjoekwo door Salvador, dat lid van den Volkenbond is en volgens de opvatting van de Chineesche regeering verplicht is de resolutie van de buitengewone Volkenbondsvergadering van verleden jaar over de niet-erkenning van Mandsjoekwo te

eerbiedigen, ook al behoorde Salvador tot de weinige staten, die op deze buitengewone Volkenbondsvergadering niet vertegenwoordigd waren. (Agence Belga)

A. **ADMIRAAL** TOGO OVERLEDEN. —
Admiraal Togo, de held van den Russisch-Japanschen oorlog, is op 29 Mei '34 overleden.
Wat de figuur van De Ruyter is in de Nederlandsche geschiedenis en die van Nelson in de Britsche, dat is de figuur van admiraal graaf Heihasjiro Togo in de Japansche — de grootste strateeg ter zee, een nationale held.

Admiraal Togo.

Heihasjiro Togo was in December 1847 te Kagosjima geboren. Zijn marine-opleiding kreeg hij goeddeels in Engeland (in de zeventiger jaren); in den Chineesch-Japanschen oorlog (1895) was hij commandant van een kruiser. Zijn roem verwierf hij in den Russisch-Japanschen oorlog, toen hij de Japansche slagvloot aanvoerde. Hij leidde in 1904 de aanvallen op Port Arthur van de zeezijde, waarbij het Russische Oost-Aziatische eskader werd vernietigd. Toen volgde het drama van Tsoesjima. Het Russische Oostzee-eskader onder Rozjdjestwenski maakte zijn wanhoopsvaart (die ruim een half jaar duurde) om Europa, Afrika en Azië en deed in Mei 1905 een poging om door de Straat van Korea te breken en Wladiwostok te bereiken. Maar bij het eiland Tsoesjima werd het door Togo's vloot opgewacht en volkomen vernield.
Na den vrede van Portsmouth werd Togo chef van den marinestaf, en in 1907 werd hij in den adelstand verheven. Het Japansche volk eerde hem als den man, wiens daden er bijzonderlijk toe hadden bijgedragen het gevoel van nationale eigenwaarde te verhoogen goeddeels aan zijn strategie was het te danken geweest, dat'voor het eerst in de wereldgeschiedenis Japan een Westersche mogendheid had overwonnen. (De Telegraaf)

B. **ONVRUCHTBAARHEID.** — Reide van Prof. Stieve te Leiden. —
Onder auspicien der medische faculteit van de Leidsche studenten hield prof. dr. H. Stieve uit Halle dezer dagen een lezing over vruchtbaarheid in verband met onnatuurlijke levenswijze. Spr. begon met er op te wijzen, dat het vervallen der volken gepaard gaat met achteruitgang van het geboortecijfer, Nadat de Grieken en Romeinen het hoogtepunt van hun cultuur bereikt hadden daalde op duidelijke wijze in eenige eeuwen de bevolking snel in aantal. Dat deze toegenomen onvruchtbaarheid aan de bureers niet verborgen bleef blijkt uit een Romeinsche wet onder Augustus, waarbij staatsambten aan burgers met minder dan drie kinderen ontzegd waren. In de 19de eeuw gaf de toenemende hygiëne aan de zuigelingen grooter levenskansen waardoor Frankrijk voor de revolutie in Europa het volkrijkste land was en in den loop der eeuw de bevolking met 10 millioen zielen toenam en Pruisens bevolking in 1870 verviervoudigd was. Nu heeft Duitschland na Zweden het laagste geboortecijfer van Europa, n.l. 4,6 duizendste en Nederland 25 duizendste. Doordat de menschen tevens ouder worden is in Duitschland het zwaartepunt verplaatst en overtreffen de ouderen de jeugd in aantal. De onvruchtbaarheid is onopzettelijk en als een zich verbreidende ziekte te beschouwen. De eerste onderzoeker op dat gebied was Darwin, die wees op den invloed die verandering van omgeving kan hebben op de vruchtbaarheid van dieren: voorbeelden huisdieren en wel de huismusschen, waarvan indertijd slechts drie paartjes uit Zuid-Amerika werden ingevoerd in Europa, de konijnenplaag in Australië door den invoer van het Europeesch konijn. Spr. zelf bestudeerde gedurende 20 jaren verschillen.de invloeden op de vruchtbaarheid van huisdieren. Aan de hand van foto's toonde hij de atrofieerende werking van narcotica in het bijzonder caffeïne op kiemklieren. In het algemeen blijkt dat de weerstand bij de mannelijke individuen grooter is dan hij vrouwen.
Andere steriliseerende oorzaken zijn: vetmesten (ganzen), ongewone omgeving (beekforellen schieten alleen kuit op kiezelbodem), verhoogde temperatuur der omgeving (muizen werden bij 37 graden voor drie maanden onvruchtbaar). Naar aanleiding van het laatste roerde prof. Stieve het vraagstuk der onvruchtbaarheid van Europeesche vrouwen in de tropen aan De afnemende vruchtbaarheid van hanen resp gekweekt in de vrije natuur, in een volière in een donker hok bracht hij in verband met het kindertal van boeren en verschillende stadsbewoners Een belangrijke onvruchtsbaarheidsoorzaak is emotie (kippen verschrikt door een kat leggen niet). Deze factor is bij mensclien zeer duidelijk In hoeverre alcohol de kiemklieren direct beschadigt is onzeker Radiumstralen gaven gedeeltelijk beschadiging, soms misvorming van de geslachtscellen. Het leven in de groote stad werkt ongunstig op de vruchtbaarheid. De mensclien eten te veel en nemen te weinig beweging Dit blijkt duidelijk uit het verval van den Zweedschen landadel, die via den krijgsdienst zich in de steden vestigde en die in drie generaties uitsterft Bij de Joodsche families die zich uit het Oosten in Berlijn vestigden is meer dan 2/3 der huwelijken kinderloos (Nieuwe Rotterd Courant)

C. **NEDERLAND. — Gezinscijfers.** —
Volgens de statistiek zijn op 31 Dec. 1930 over het geheele land geteld:

			(in %)
1.720.744	gezinnen, waarvan		
399.788	„	zonder kinderen	23.2
390.283	„	met 1 kind	22.7
338 882	„	„ 2 kinderen	19.7
220.846	„	„ 3 „	12.8
141.811	„	„ 4 „	8.2
90.274	„	„ 5 „	5.2
57.573	„	„ 6 „	3.3
36.118	„	„ 7 „	2.1
21.623	„	„ 8 „	1.2
12.060	„	„ 9 „	0.7
6.298	„	„ 10 „	0.37
3044	„	„ 11 „	0.17
2.074	„	„ 12 en meer kinderen	0.12
		(Het Gezin)	

31 MEI 1934

D. MANDSJOEKWO. — **Bevolking.** —
Volgens de laatste telling bedraagt het aantal inwoners van Mandsjoerije met inbegrip van Jehol **34.194.480.** Hieronder bevinden zich ongeveer **150.000** Japannens, daarentegen **33.052.013** Chineezen. Op de Chineezen volgen op verren afstand de Koreanen met ongeveer **800.000.** Verder zijn er **103.080** zoogenaamde Witte Russen, d.w.z. Russische emigranten, en **85.902** Rooide Russen die in het bezit zijn van Sovjetpaspoorten. 'Tenslotte zijn er aog ongeveer **3.500** West-Europeanen. (Vaz Dias)

E. **NEDERLAND. — Nationaal-Socialisme. - Nieuwe partij** (N.S.P.) **opgericht.** —
Uit protest tegen den gang van zaken bij de procedure, welke geleid heeft tot het faillissement van het Verbond van Nationalisten, hebben de leden van dien Centralen Raad van dat Verbond eenparig als zoodanig en als lid bedankt. Door hen is thans opgericht een nieuw verbond, genaamd: „Nationaal Socialistische Partij" (N.S.P.), leider dr. v. d. Myle.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (Vor. ber. **blz. 1312** D.)

F. TURKIJE. — **Japansche textielfabrieken in** Turkije.
De Turksche regeering heeft in Japan tien kleine kruisers besteld. Ais tegenprestatie krijgt Japan de machtiging in Turkije textielgoederen te vervaardigen, die dan als Turksch product naar Europa kunnen worden uitgevoerd. Bovendien mag Japan textiel halffabrikaten naar Turkije uitvoeren, die dan na in Turkije tot fabrikaten te zijn verwerkt, eveneens als Turksche producten op de Europeesche markt kunqen worden gebracht. (Vaz Dias) (V. **b.** 1104 D.)

G. NEDERLAND. — **Jeugdleiders-Instituut.** —
Dezer dagen beeft het Ned. Jeugdleiders Instituut te Zeist zijn achtste landelijke conferentie gehouden onder leiding van dr. H. C. Rutgers.
Na de opening sprak de heer K. Toornstra, voorzitter van de Arbeiders-Jeugd-Centrale, over „De invloed van de tijdsomstandigheden op de mentaliteit der

rijpere jeugd", waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
Het groote gevaar is, dat talrijke jongeren zich niet leeren voegen in het sociale arbeidsmilieu, dat ze niet den sterkenden invloed ondervinden van dat milieu. Er ontstaat een gevoel van verlatenheid en van angst voor het werk. Dit is een andere arbeidsschuwheid, dan die, welke aan luiheid moet toegeschreven worden. Een ander zeer ernstig geval is, dat man geen mogelijkheid meer heeft tot zelfstandig leven. Bij al deze teleurgestelden groeit een mentaliteit van heil zoeken bij de extremistische richtingen, die op de wanhoopsstemming speculeeren. Voor het feit, dat zooveel jongeren gegrepen worden door extremistische stroomingen zijn de volwassenen grootendeels de oorzaak, omdat zij de omstandigheden gebruiken voor hun doeleinden. Zij zullen er zich echter rekenschap van moeten geven, dat er een algemeene verzwakking van de volkskracht ontstaat.
(Het Volk)

A. **BELGIE.** — Nationaal monument voor wijlen Koning **Albert.** —
Koning Leopold III heeft den Belgischen ministerpresident De Brocqueville een brief gezonden, waarin bij o.a. schrijft:
— Behalve het historische IJzer-gedenkteeken, dat de oud-strijders als een aandenken aan hun aanvoerder willen oprichten, en de plaats te Marche-les-Dames, die immer onaangeroerd zal blijven, schijnt het mij wenschelijk toe, het vrome aandenken der natie te richten op het oprichten van een nationaal gedenkteeken, waarvan de-bestemming zal beantwoorden aan de dringende wenschen van den vorst, die aan de letterkunde en de wetenschap steeds bijzondere aandacht schonk.
De Belgen zouden geen schooner hulde kunnen brengen aan den afgestorven koning.
In deze omstandigheden schijnt het mijn moeder en mijzelf wenschelijk, de aandacht te schenken aan het ontwerp tot het oprichten eener nieuwe bibliotheek, waarvan de inrichting aan de moderne eischen zal beantwoorden. (De Nieuwe Gazet) (V. b. 1245 E.)

B. NEDERLAND. — Zuid-Afrikaansche Vereeniging.
Onder groote belangstelling van leden en belangstellenden heeft op 26 Mei '34 de „Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Vereeniging" vergaderd. Aanwezig waren de gezant van de Zuid-Afrikaansche Unie dr. H. D. van Broekhuizen, dr. W. J. Leyds, oud-gezant der Zuid-Afrikaansche Republiek en dr. Hendrik Muller, oud-gezant van den Oranje Vrijstaat.
Dr. J. W. Pont heeft als voorzitter deze autoriteiten welkom geheeten.
Aan het slot van zijn rede heeft dr. Pont aan dr. H. D. Broekhuizen het eerelidmaatschap van de vereeniging aangeboden. (Het Vaderland) (1203 L.)

C. NATIONAAL-SOCIALISME EN CHRISTELIJK ONDERWIJS. —
De Vereeniging van Christ. Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland en de Overzeesche gewesten lieeft dezer dagen te Haariern haar jaarlijksche algemeene vergadering gehouden.
Nadat de voorzitter, de heer J. Hobma, een inleidende rede had gehouden. hield dr. K. Dijk een beschouwing over het nationaal-socialisnie en het christeliik onderwijs.
De beantwoording van de vraag, aldus spr., welke de houding van het Nationaal-Socialisme is en zal moeten zijn tegenover het christelijk onderwijs, moet beheersclit worden. niet door practische gegevens doch door de diepste beginselen, welke aan deze beweging 'ten grondslag liggen en de wijsgeerige beschouwingen waaruit ze opkomen. --
Het ati ion aal-Socialisme en de scholen met den Bijbel komen met elkander in botsing omdat in deze scholen liet onderwijs zich enkel en alleen te'richten heeft naar de Heilige Schrift; en deze absolute en onmiddellijke autorlteit van de normen der Schrift door de leer van den totalitairen staat, krachtens haar wezen moet ontkend worden.
Deze 'botsing kan ook op staatkundig terrein niet uitblijven, aangezien het Nationaal-Socialisme in laatste instantie alle vrije levenskringen aan den totalitairen staat wil onderworpen zien, waarbij voor de vrije school met den Bijbel, in principe, geen plaats is.
„Van het Nationaal-Socialisme is", zoo concludeerde spr., „ondanks alle leuzen van „volledige godsdienst- en gewetensvrijheid" voor het christelijk onderwijs, dat is: voor de vrije school met den Bijbel, geen enkel voordeel doch alleen groote schade te wachten.
Het is daarom de roeping van allen, die het christelijk onderwijs uit waarachtig beginsel dienen, om tegenover deze met de christelijke belijdenis strijdende beweging kloek en beslist positie te kiezen door algeheele getrouwheid aan de beginselen van het Woord Gods". (De Standaard)
(Var. ber. 1319 E.; Onderwijs 1310 G.)

1 JUNI 1934

D. NEDERLAND. — Clearingsinstituut. —
Op 19 Mei '34 is de stichtingsacte van het Nederiandsch Clearingsinstituut verleden.
Het Instituut zal optreden als vereffeningsbureau voor de uitvoering van de met vreemde regeeringen te sluiten clearingverdragen, met dien verstande, dat de Nederlandsche Bank uit dezen hoofde als kassier van het Instituut zal fungeeren.
Voorts zal het Instituut onder meer zijn bemiddeling verleenen bij de totstandkoming van particuliere compensatie-transacties, welke vermoedelijk onder vigueur der clearingverdragen op grooter schaal toepassing zullen vinden.
Het Instituut zal voorloopig gehuisvest worden in het Departement van Economische Zaken (Bezuidenhoutscheweg 30, 's-Gravenhage).

E. VOLKENBOND. — Particuliere wapenhandel. —
In aansluiting aan ons artikel op Dan. 1313 E inzake de levering van wapenen aan Bolivia en Paraguay, heeft het Volkenbondssecretariaat een onvoorwaardelijke toezegging ontvangen van de regeeringen van China, Denemarken, Nederland, Spanje en de Ver. Staten van Amerika, terwijl de regeeringen van Engeland, Noorwegen, Polen, Tsjecho-Slowakije en Uruguay hun medewerking hebben afhankelijk gesteld van de deelneming van een voldoend aantal andere staten aan den voorgenomen maatregel. De toestemming van 30 der 31 uitgenoodigde staken is thans ontvangen, alleen ontbreekt nog de bereidverklaring tot medewerking van Duitschland.
(Société des Nat., Sect. d'Inform.) (V. b. 1313 E.)

F. **WERKLOOZENZORG.** — Nederland staat bovenaan. —
Vergeleken met Zwitserland, Tsjecho-Slowakije en België staat Nederland er het minst ongunstig voor wat betreft den omvang der werkloosheid, daartegenover geven wij verreweg het hoogste bedrag aan steunuitkeeringen uit.
Het rapport van den directeur van het Internationaal Arbeidsbureau te Genève bevat dienaangaande enkele interessante gegevens. Het neemt den toestand van 1929 als uitgangspunt en vergelijkt daarmede dien van 1933. Dit jaar geeft bij 100 voor 1929, de volgende cijfers. Nederland: 393, Zwitserland 539, Tsjecho-Slowakije 768 en België 1308.
Dit vooropgesteld heeft de „Nederlander" een staatje samengesteld, dat eenige conclusies wettigt.

Land.	Inwoners.	Werkloosh. percent.	Uitgaven in guld. 1932
Nederland	8.000.000	393	103 mill.
Zwitserland . . .	4.000.000	539	25 „
Tsjecho-Slowakije .	14.700.900	768	27 „
België	8.000.000	1308	69 „

Wanneer men het inwoner-tal in aanmerking neemt staat dus Tsjecho-Slowakije zeer laag; staan Zwitserland (dat aan verzekering nog bijna zes millioen besomt) en België beter; doch staat Nederland verre bovenaan. (Intern. Arbeidsbureau, Genève; De Ned.)
(Vor. ber. Nederland 1177 H.; Zwitserland 1260 H.; (Tsjecho-Slow. 682 F.; België 1261 C.)

G. VOLKENBOND. — Opium-commissie. - Bulgarije centrum van den opiumhandel. —
In de opiumcommissie van den Volkenbond hebben de gedelegeerden van de Ver. Staten, Canada, Egypte, Portugal, Engeland en Italië allen hun ongerustheid

uitgesproken over het feit, dat Bulgarije thans het centrum van den ongeoorloofden handel in verdoovende middelen dreigt te worden, nadat, dank zij de vele volkensbondsbemoeïingen, de toestand in de andere verdoovende middelen vervaardigende staten belangrijk is verbeterd. In Bulgarije is de aanbouw van ruwe opium van **4000** K.G. in **1931** tot **65.000** K.G. in **1933** gestegen. Vooral bedenkelijk is echter, dat daar een chemisch middel op groote schaal wordt ingevoerd, hetwelk weliswaar voor de vervaardiging van onschadelijke middelen, zooals aspirine, gebezigd wordt, doch-in Bulgarije vooral voor de vervaardiging van het gevaarlijke heroïne is bestemd. De invoer van dit chemische middel, acide acétique anhydra, geschiedt voornamelijk uit Duitschland en Frankrijk. De ingevoerde hoeveelheden zijn van dien aard, dat in **1933** in eenige Bulgaarsche fabrieken niet minder dan **3000** K.G. heroïne is vervaardigd, terwijl de geheele rechtmatige behoefte der wereld aan heroïne per jaar slechts **1500** K.G. bedraagt.

De vertegenwoordiger van de Bulgaarsche regeering, die blijkbaar onder den indruk was van de nauwkeurige cijfers, die de verschillende gedelegeerden gegeven hebben, meende te kunnen verzekeren, dat de nieuwe Bulgaarsche regeering, die vast besloten is alle Internationale verplichtingen trouw na te leven, de noodige maatregelen zal treffen om het gevaar tegen te gaan. (Société des Nat., Sect. d'Inform.)
(Vorig bericht Mz. **913 C.**)

A. ZWAARTEKRACHT EN GEOLOGIE VAN NED. OOST-INDIE. —

Op den herdenkingsdag van het 25-jarig bestaan van de Philosophisctie Faculteit van Unitas te Utrecht hield prof. dr. F. A. Vening Meinesz een voordracht over bovengenoemd onderwerp voor deze Faculteit.

Wij ontleenen hieraan het volgeride:

Het zwaartekrachtsonderzoek, oorspronkelijk bedoeld om den vorm van de aarde te bepalen, is de laatste 25 jaar gebruikt voor het onderzoek van de samenstelling van de buitenste laag, waarin men de ligging van de massa's ten opzichte van elkaar heeft vastgesteld en uit de afwijkingen die daarin optraden, zooals bij gebergten of troggen belangrijke conclusies heeft kunnen trekken. Gebergten die lang geleden opgerezen zijn verkeeren in zoogenaanid isostatiscli evenwicht. Onder den top vindt men een wortel van den berg, die evenals dit bij een ijsberg het geval is 4 à 5 maal zoo dik moet zijn, om te maken dat de afwijking in negatieve richting, die de wortel zou veroorzaken, de afwijking in positieve richting van den berg opheft, m.a.w. om hier isostatisch evenwicht te geven.

Er ziin evenwel vele plaatsen op aarde waar dit evenwicht niet is ingetreden. Voorbeelden daarvoor zijn onze Oostindische archipel en de Caraïbische zee. Indië verkeert in een tusschenstadium, zooals de Alpen dit in het mioceen hebben meegemaakt en in overeenstemming hiermee komen daar groote %fwijkingen voor in negatieve richting zoowel als in positieve richting, waarbij opvalt dat de zwaartekrachtstekorten juist gevonden worden boven de ruggen langs den geheelen rand van den archipel, terwijl de grootste afwijkingen in positieve richting samenvallen met de geweldige diepe troggen, van ongeveer 5000 meter diepte, die men tusschen Celebes en Nieuw Guinea vindt. Spr. betoogt dat dit het gevolg is van gerichte horizontale drukkingen in den aardkorst die in de lengte-as van den archipel in Z.Z.O.-waartsche richting loopen, terwijl dit geheele veld zijdelings Oostwaarts van Nieuw Guinea en de Philippijnen gestoord wordt door een ander gebied, dat op het eerstgenoemde een druk in Z.Z.W.-waartsche richting uitoefent. Er is reden om aan te nemen, dat de wortel zich veel gemakkelijker vormt, dan het oprijzend gebergte, dat zich tegen de richting- van de zwaartekracht in ontwikkelen moet, terwijl de wortel alleen maar het soortelijk gewicht van de visceuze massa, die als een vloeistof onder de aardkorst ligt, moet overwinnen. Gemakkelijk verklaarbaar is dit eveneens als men aanneemt, dat de snelheid van het vormen van den wortel klein is. Bezien wij onzen archipel als een geheel, dan blijkt dat de afwijkingen van de zwaartekraciit bij Benkoelen en ook in het Oosten langs de zijden anders zijn hier heeft een verschuiving van de eilanden plaats, wat zich ook uitdrukt in de breuklijnen bij de aardbevingen en de knik, die Sumatra met Java maakt, Java dat ten opzichte van Sumatra 30 tot 40 K.M. naar buiten is verschoven.

Umbgrove heeft nu een correlatie gevonden tusschen de door spr. geconstateerde afwijkingen en den geologischen bouw van den archipel. Is deze correlatie juist, dan niag men niet met Wegener aannemen, dat de continenten star zijn en de oceanen plooibaar, want hier gedragen zich de Indische en de Stille Oceaan als een vrij star vlak, terwijl werking zit in den archipel als een geheel beschouwd. Alles wijst er op dat de troggen in een recenten tijd zeer snel weg gezonken zijn-en dat men moet aannemen dat onder den archipel in de visceuze vloeistof waarop de' korst drijft convectiestroomen optreden, die de koudere bovenste lagen omlaag voeren om dan weer vervangen te worden door warmere massa's. De grootere hoeveelheid aan radioactieve stoffen in de korst, dan in de vloeibare laag wijst eveneens in deze richting en verklaart het ontstaan der afwijkingen in verband met de conventiestroomen. Na nog gewezen te hebben op de gebieden waar olie gevonden wordt, waar een jonge zakking heeft plaats gehad en op enkele gebieden, die in een veel langer geologisch verleden sterker geplooid zijn geweest, concludeert spreker, dat wij de archipel hebben te beschouwen als een gebied waarin een gerichte druk optreedt, hetgeen in strijd is met de contractietheorie, waarbij men dan aanneemt, dat de aarde zich door afkoeling rimpelt, want in dit geval zou de druk alzijdig moeten zijn. (Prof. dr. F. A. Vening Meinesz)

B. ENGELAND. — **Aardappelmeel.** - Nieuwe industrie. Wij citeeren uit De Maasbode van **19** Mei **'34** o.a. het volgende:

Engeland begint met een nieuwe industrie — de fabricage van aardappelmeel. Onder den naam van British Farina & Dextrine Co. Ltd. is een maatschappij opgericht, met kantoor te Londen, die in de buurt van March (in Cambridgeshire, en niet ver van de kust der Noordzee) een fabriek aan het bouwen is. Deze fabriek wordt ingericht op een productie van ongeveer **15.000** ton aardappelmeel per jaar, waarvoor dus in ronde cijfers circa **75.000** ton aardappelen per jaar noodig zullen zijn. Het schijnt in de bedoeling te liggen om het aardappelmeel niet als zoodanig op de markt te brengen, doch om het in eigen bedrijf verder te verwerken op dextrine, waarvan in dat geval circa **14.500** ton per jaar verkregen zou worden. Voor zoover thans bekend zullen de kosten van het bouwen van de fabriek, met inbegrip van alle machines, doch zonder bedrijfskapitaal, een **120.000** pond bedragen.

Onze afzet van dextrine naar Engeland zal dientengevolge in de eerstvolgende jaren sterk dalen.
(De Maasbode)

C. **KANSSPEL.** — **Regeering** weigert toestemming. —

Den laatsten tijd ontvangt de regeering verscheidene adressen, waarin in het bijzonder voor wat betreft badplaatsen, toestemming werd verzocht voor de exploitatie van spelen, welke overeenkomst vertoonen met het z.g. Straperlospel.

Op die adressen is bericht, dat de regeering in geen enkel opzicht aan de gedane verzoeken kan tegemoetkomen, doch dat integendeel, wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding mochten geven, zou moeten worden overwogen om nadere wettelijke voorzieningen op dit gebied in het leven te roepen.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1185 H.)

D. **DUITSCHLAND.** — Evangelische Kerkenbond. - Dr. Mahrarens bij de Oppositie. —

De landsbisschop der Duitsche Evangelische kerk in Hannover, de bekende Luthersche voorman en kerkfiguur van internationale beteekenis, dr. Mahrarens, heeft zich bij de belijdenisbeweging (oppositie tegen de rijkskerkregeering) aangesloten. De directe aanleiding is het besluit van den Hannoverschen kerksenaat, waarin de geloofsbeweging der Duitsche Christenen de meerderheid heeft, om de zelfstandigheid der Hannoversche landskerk op te heffen en de landskerk in te lijven bij de rijkskerk. Dr. Mahrarens verklaarde zich op grond van de rechten der belijdenis tegenstander van dit besluit en weigerde het te onderteekenen. (Alg. Handelsblad) (V. b. 1302 H.)

E. LUCHTVAART. — **Nederlandsche** vliegtuigen in het buitenland. —

Van de **17** Europeesche landen, die landvliegtuigen exploiteeren. bezitten **13** landen Fokker-vliegtuigen, d.w.z. 76,5 pct.

In totaal komen in de statistiek **25** Europeesche maatschappijen met landvliegtuigen voor, waarvan **18** maatschappijen Fokker gebruikers zijn, dus **72** pct. Neemt men alleen de driemotoren landvliegtuigen, dan ziet men, dat van het totaal van **219** machines **115** Fokker vliegtuigen zijn. De rest is verdeeld over **16** andere merken, waarbij Junkers met 31 (waarvan **22** in Duitschland) en Rohrbach (eveneens een Duit-

sche fabriek) met 14 stuks (alle in Duitschland) vertegenwoondigd is.
In aanmerking nemende, dat de concurrentie tusschen de talrijke vliegtuigfabrieken (33 merken) bijzonder scherp is en dat daarbij dikwijls politieke en diplomatieke invloeden der groote landen den doorslag geven, dan toont deze statistiek ten duidelijkste, dat onze nationale vliegindustrie tezamen met de K.L.M. als luchtvaartmaatschappij den naam van Nederland alle eer aandoet.
Terloops zij nog vermeld, dat in totaal niet minder dan 45 luchtvaartmaatschappijen, over de geheele wereld verspreid, zich van Fokker-vliegtuigen bedienen. (Brit. Luchtvaart Ministerie)

A. NEDERLAND. — Onderwijs. - Het voorbereidend onderwijs in 1931 en 1932. - Statistiek. —

Hieronder volgen de voorloopige cijfers van de aantallen scholen, leerlingen en leerkrachten bij het voorbereidend (bewaarschool-) onderwijs naar den toestand op 31 December 1932. Daarbij worden tevens voor het eerst de eindciifers van de statistiek van dezen tak van onderwijs naar den-toestand van 31 Dec. 1931 gepubliceerd, terwijl, teneinde vergelijking met vroeger jaren gemakkelijk te maken. ook eindciifers van 1930 en 1929 werden opgenomen.
In 1932 bedroeg het aantal openbare scholen 284 Prot.-Chr. 391, R.K. 1002, Ov. bijz. 270, totaal 1947. In 1931 waren deze getallen 285, 381, 967, 267 en 1900; in 1930: 288, 376, 928, 258 en 1850 en in 1929: 273, 360, 896 256 en 1785.
Het aantal leerlingen bedroeg in 1932 op de openb. scholen: 41.175, de Prot.-Chr. 35.568, de R.K. 98.925, de Ov. bijz. 15.715 en totaal 191.383 in 1931 waren deze getallen: 39.374, 31.083, 95 117, 14,286 en 182.860 in 1930. 39.043, 33.183, 92.629, 13.832 en 178.687 en in 1929: 33.564, 32.503, 90.036, 13.942 en 174.045. Uit deze gegevens blijkt, dat het aantal scholen in 1930 met 65, in 1931 met 50 en in 1932 met 47 is toegenomen.
Het aantal leerlingen steeg in 1930 met 4642, d.i. met 2.7 pct., in 1931 met 4173, d.i. met 2.3 pct., en in 1932 met 8523, d.i. met 4.7 pct. De opmerkelijke stijging van het aantal leerlingen in het laatstgenoemde jaar hangt samen met de verhooging van den leeftijd van toelating tot de scholen voor gewoon lager onderwijs. Als gevolg van dezen maatregel bleven de leerlingen de scholen voor voorbereidend (bewaarschool-) onderwijs langer bezoeken dan vroeger het geval was.
Het gedeelte der daarvoor in aanmerking komende kinderen, dat de bewaarschool bezocht, was in het laatste jaar grooter dan ooit tevoren.
Het aantal hoofden en onderwijzeressen steeg in 1930 met 98, in 1931 met 155 en in 1932 met 53.
Het aantal kweekelingen steeg in 1930 met 55 in 1931 met 98, terwijl het in 1932 met 25 afnam. Het aantal helpsters steeg in 1930 met 58, in 1932 nam het met 49 af, om daarna in 1932 weer met 47 toe te nemen. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 1320 *C.*)

B. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaringen van Henderson. Norman Davis. Litwinof. Sir John Simon, Barthou. —

De bijeenkomst van de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie werd op 29 Mei '34 geopend door Henderson. Er bestond voor deze zitting groote belangstelling.

Henderson begon zijn verklaring met te constateeren, dat de tijd gekomen is, dat de algemeene commissie moet beslissen of zij haar werkzaamheden zal voortzetten. Spr. herinnerde aan de belangrijke besluiten, die reeds werden genomen en hoe de Engelsche ontwerpconventie op 27 Maart 1933 werd aangenomen als basis voor de discussies en later als basis voor een toekomstig verdrag.

Norman Davis. — De gevolmachtigde der Ver. Staten, Norman Davis, opende de rij der sprekers. Hij constateerde, dat de groote verwachtingen, waarmede de ontwapeningsconferentie eens werd begroet, thans diep beschaamd zijn.
Na verschillende verklaringen ten opzichte van het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond en de Ontwapeningsconferentie te hebben geuit, beval Norman Davis vervolgens het te herziene plan MacDonald aan als basis voor een overeenkomst en vervolgde dan:
President Roosevelt heeft mij opgedragen de houding en de politiek der Vereenigde Staten als volgt samen te vatten:
Wij zijn bereid iederen practischen weg te betreden met het doel een algemeen ontwapeningsverdrag tot stand te brengen en aldus den algemeenen vrede en den vooruitgang der wereld te dienen. Wij zijn voorts bereid mèt een algemeene ontwapeningsconferentie eveneens te onderhandelen over een algemeen niet-aanvalspact en met andere naties te spreken over alle problemen, welke zouden kunnen voortvloeien uit de verdragen, waaraan wij deelnemen.
De Vereenigde Staten hebben evenwel niet de bedoeling deel te nemen aan de politieke onderhandelingen en afspraken van Europeesche mogendheden, eii zij zullen zich met geen enkele overeenkomst inlaten, welke tot doel zou kunnen hebben de gewapende macht der V. S. voor de regeling van eenig geschil te laten optreden.
De politiek der Vereenigde Staten heeft het doel zich buiten iederen oorlog te honden, doch op iedere wijze te helpen, wanneer het er om gaat den oorlog te verhoeden.

Litwinof. — De Russische vertegenwoordiger Litwinof constateerde dat de ontwapeningsconferentie geheel mislukt is. Hij keerde zich tegen degenen die steeds nog resultaten willen bewerken en hopen, dat de 'conferentie ten slotte nog tot resultaat zal leiden. De eenige denkbare weg noemde Litwinof: de directe algeheele ontwapening van alle staten. Dit voorstel is verworpen en de moeilijkheden zijn daar grootendeels uit voortgevloeid. De ernstige tegenstellingen tusschen de verschilende staten bestaan in volle scherpte verder. Daar komt bij, dat politieke gebeurtenissen hebben plaats gevonden, welke den toestand een critiek aanzien hebben gegeven. In dit verband sprak Litwinof van een ,,op oorlog gelijkende activiteit der buurstaten".
Litwinof sprak vervolgens over rechtsgelijkheid. Hij zeide, dat het er op aankomt of deze rechtsgelijkheid wordt toegestaan aan een vredelievenden staat of aan een staat welke een veroveringsplan voorstaat en wel ongetwijfeld een veroveringsprogram met oorlogsmiddelen, daar toch niemand zijn gebied vrijwillig afstaat. Overigens, aldus merkte Litwinof op, kan een ontwapeningsconferentie zich nimmer bezig houden mrt de kwestie van herbewapening. In ieder geval wenschte Litwinof eens te wijzen op deze nieuwe atmosfeer, welke het gevolg is van zekere politieke gebeurtenissen en het reeds zoo moeilijke werk der conferentie nog verder heeft bemoeilijkt.
Hierna besprak Litwinof de Sovjet-Russische voorstellen. Aangezien het niet meer gaat om ontwapening, maar alleen om den vrede te verzekeren, moet een andere weg dan die der conferentie worden gevonden. Zoo'n neg is ongetwijfeld het systeem van niet-aaanvalspacten, dat Rusland reeds ver heeft uitgebreid. Een andere weg is die der regionale pacten tot wederzijdsche hulpverleening overeeiikomstig de Fransche voorstellen.
Als belangrijkste Russisclie voorstel noemde Litwinof het overgaan der ontwapeningsconferentie in een permanente, en op gezette tijden bijeenkomende conferentie, welke geen andere taak heeft dan met alle middelen den vrede te verzekeren.
Op 30 Mei werd de vergadering van de algemeene commissie der ontwapeningsconferentie voortgezet.

Sir John Simon. — Allereerst voerde de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon het woord, die wees op den ernst van den toestand, waarin zich niet alleen de Ontwapeningsconferentie, maar het geheele systeem der samenwerking, hetwelk sedert den oorlog de basis der internationale politiek is geweest en waarmede de vooruitzichten op een duurzamen vrede in de wereld ten nauwste zijn verbonden, bevindt. Het komt er thans op aan, nauwkeurig vast te stellen, koe de conferentie er werkelijk voorstaat, om zich een duidelijk oordeel te kunnen vormen over de wezenlijke en beslissende feiten.
Alle jongste bemoeiingen hebben geen nieuwe basis voor een overeenstemming tot stand gebracht en men heeft thans den indruk dat de onderlinge diplomatieke onderhandelingen tusschen de mogendheden bezwaarlijk verder gevoerd kunnen worden, iets dat vrij duidelijk is te lezen in het Fransche memorandum van 17 April.
Simon sprak daarna over Duitschland. Men zag zich te Genève gedwongen een methode te volgen om met Duitschland in contact te blijven, in de hoop het nog eens naar Genève terug te zullen kunnen brengen.
,,Wij hebben", aldus spr. ,,het eenvoudige en duidelijke feit onder het oog te zien, dat een internationale overeenkomst inzake het bewapeningsvraagstuk noodzakelijkerwijs in zich sluit dat Duitschland er deel van uitmaakt."
Met nadruk wees de Engelsche minister er op, dat een verzoening der standpunten van Frankrijk en Duitschland de belangrijkste voorbereiding is voor een algemeene overeenstemming. Hoe vinden wij een uitweg? De Engelsche regeering heeft als bemiddelaarster dienst gedaan. Wij zien reeds thans hoe ontzettend ernstig de gevolgen moeten zijn wanneer na alle pogingen en eindelooze debatten, geen overbrugging der geschillen plaats heeft. Sir John Simon legde er vervolgens den nadruk op, dat volgens de meening der Engelsche regeering het plan-MacDonald nog steeds de beste oplossing schijnt. (Zie pag. 1152 E.)
Nopens het voorstel van Litwinof om de conferentie voort te zetten met het doel eenig veiligheidspact uit te werken, verklaarde Simon, dat er rekening mede moet worden gehouden, dat reeds in 1924 bij de beraadslaging over het z.g. Geneefsche protocol het van kracht worden van een veiligheidsovereenkomst slechts in uitzicht is gesteld voor het geval van het tot standkomen van een ontwapeningsverdrag. Dientengevolge zou het een procedure op geheel nieuwe basis zijn, wanneer een met het doel tot ontwapening bijeengeroepen conferentie zou worden gewijzigd in een conferentie voor de uitwerking van veiligheidsplannen niet de motiveering, dat in het geheel geen ontwapening mogelijk is.
Wij hebben", aldus Simon ,,te kiezen tusschen een blijvend Uitzicht op een accoord in het kader zooals door mij werd aangegeven, en een volledige ineenstorting, met het noodlottig gevolg van een bewapeningswedloop. Het is mijn vaste meening, dat het plan-MacDonald aanvaardbaar is voor iedereen als basis van bespreking. Kleine veranderingen blijven mogelijk,"

Barthou. — Na Sir John Simon voerde de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken het woord, die allereerst zijn meening uitsprak over de rede van Sir John Simon, vervolgens de houding van Duitschland becritiseerde en tenslotte zijn instemming te kennen gaf met de verklaringen, welke Litwinof over de veiligheid heeft afgelegd.
Barthou begon zijn rede met het afleggen van een verklaring, waarin hij de trouw van Frankrijk jegens den Volkenbond tot uiting bracht en zeide, dat de tijd van de halve aanduidingen, van de beleefdheden en misschien ook van de compromissen voorbij is.

Henderson heeft gesproken van de noodzakelijkheid van de beperking van den bewapeningswedloop in de lucht. Misschien zijn er regeeringen, die bijzonder bezorgd zijn over een luchtaanval, doch de luchtoorlog is niet de eenige, waarmede de Fransche regeering zich bezig houdt. Er zijn landen, die te land, in de–lucht–en ter zee–bedreigd zijn en tegen al deze gevaren moet de conferentie maatregelen treffen.
Sir John Simon heeft. aldus vervolgde Barthou, terecht gezegd, dat geen onmiddellijke bewapening van de ontwapende–landen mag plaats vinden. Duitschland heeft het program, dat indertijd werd opgesteld, van de hand gewezen en omdat Duitschland het van de hand wees, wil Simon een andere oplossing zoeken. Duitschland is juist door : afwezigheid op de conferentie aanwezig. Duitschland heeft de Ontwapeningsconferentie t isk en brutaal verlaten. heeft zichzelf gewapend en wil thans de conferentie zijn wil opdringen.
Wat verklaart de president der Ontwapeningsconferentie in zijn telegram aan minister Von Neurath? Hij zegt, dat Duitschland geen reden heeft deze houding aan te nemen. Wat zeiden Eden en Sir John Simon? Dat het uittreden van Duitschland niet geheel ongerechtvaardigd was.
In Duitschland. dat land. dat ook hij zijn bewondering niet onthouden wil, heeft de Pruisische geest de overhand gekregen en die wil ook Frankrijk commandeeren.
Gelooft u, mijne heeren, zoo vervolgde Barthou, dat ik mij aan deze debatten wil onttrekken? Gelooft u. dat ik van plan ben te verzwijgen wat gezegd moet worden? Gelooft u, dat ik uit naam van Frankrijk naar hier hen gekomen om eenigerlei discrete en gemaskeerde toespeling te–maken en den werkelijken stand van zaken en daarmede den geheelen ernst van den toestand te verheimelijken? Ik houd geen requisitoir tegen iemand, oindat ik niemand haat toedraag. Doch ik heb de waarheid hartstochtelijk lief. Ook voordat ik de eer had hier te spreken, heb ik steeds geloofd, dat men de waarheid moet zeggen. Ik begrijp wel. dat men uit voorzichtigheid kan dralen zich uit te spreken, doch er zijn oogenblikken waarop men alles moet zeggen. Wat mij betreft, ik zal voorzichtig doch vastberaden alles zeggen:
Duitschland is uit den Volkenbond getreden. Zijn daarom de principes van 14 October 1933 niet meer geldig? Toch is het zoo: groote mogendheden zijn het ten gevolge van langdurige pogingen eens geworden over een verstandig onpartijdig en aannemelijk systeem. Duitschland weigert en omdat Duitschland weigert, zouden wij willen proclameeren, dat dit systeem onaannemelijk is?
Zijn wij zoo ver gekomen dat er een mogendheid is, die tegelijkertijd onzichtbaar en tegenwoordig is, en wanneer u mij toestaat dit beeld te gebruiken, juist door haar afwezigheid aanwezig is, dus een mogendheid, die niet hier is, die uit den Volkenbond is getreden, die daarom geen verantwoordelijkheid heeft en die alle rechten zonder overeenkomstige plichten heeft? En zou het ,,embargo'' — dit woord is en vogue — het deze mogendheid, den Volkenbond en de Ontwapeningsconferentie niet mogelijk maken tot een oplossing te komen? Zijn wij zoover, dat wij geen systeem hebben, waarover wij kunnen beraadslagen?
U zult reeds hebben geraden, wat ik thans wil zeggen: Frankrijk blijft het standpunt getrouw, dat het sedert de opening der Ontwapeningsconferentie heeft ingenomen, n.l. dat der Ontwapeningsconferentie zelf. Dit standpunt is gebaseerd op art. 8 van het pact. Het is voorts gebaseerd op de prae-ambule van deel V van het Vredesverdrag en het is neergelegd in de nota's welke hij op 17 Maart, 6 en 17 April aan de Britsche regeering heeft gezonden. De Britsche regeering kent het, want zij heeft er op geantwoord. Sir John Simon heeft gesproken van de noodzakelijkheid van een brug. Hij wilde Frankrijk over deze brug laten gaan, opdat het den anderen oever bereikt. Ik neem dit voorstel gaarne aan, doch ik stel daarbij voorwaarde dat niet door de schuld van andere regeeringen — ik bedoel niet de Engelsche regeering — ergens een val is, welke ons in het water doet vallen. (Alg. Hbld., N. R. Crt., Tel., Het Vaderland)
(Vorig bericht **blz. 1256** D.)

2 JUNI 1934

A. ANTON AVERKAMP OVERLEDEN. —
Anton Averkamp is op 1 Juni '34 te Bussum, in den ouderdom van 73 jaar, overleden.
Met Averkamp is een degelijk musicus heengegaan, één, die zich vooral op het gebied van de oude a capella muziek zeer verdienstelijk gemaakt heeft.
De uitvoeringen, die hij geregeld met een door hem gevormd koor in de Ronde Luthersche Kerk gaf, voldeden aan de hoogste artistieke eischen en waren in ons geheele land bekend. Wat de oude Nederlandsche meesters: Obrecht, Josquin de Prbs, Orlandus Lassus, Sweelinck e.a. geleverd hadden werd door Averkamp en zijn zangers met liefde verzorgd.
In 1919 werd Averkamp directeur van de Toonkunstmuziekschool te Utrecht, welke school in 1930 tot een Conservatorium vervormd is geworden. Ook opperde hij het denkbeeld voor een leerstoel in de muziekwetenschappen aan de Universiteit te Utrecht dat in 1930 verwezenlijkt is met de ,benoeming van dr. A. Smyers.
Anton Averkamp was 18 Februari 1861 geboren te Willige Langerak waar zijn vader aan het hoofd van een school stond. Aanvankelijk werd hij voor den handel opgeleid, echter gaf hij bewijzen van bijzondere muzikaliteit en Daniel de Lange nam hem onder zijn leiding. Daarna vertrok de jonge musicus naar de ,,Hochschule'' te Berlijn en later naar de ,,Akademie der Tonkunst'' te Munchen. In 1887 keerde hij naar Amsterdam terug waar hij na nog lessen van Messchaert ontvangen te hebben spoedig een leeraarsplaats kreeg aan de Toonkunstmuziekschool. Oneenigheden met Daniel de Lange noopten hem tot het stichten van een eigen muziekschool aan den Willenisparkweg, welke spoedig goed aangeschreven stond.
Averkamp heeft vele jaren als geacht muziekcriticus gewerkt en heeft ook als schrijver naam gemaakt o.a. met een paedagogisch werk: ,,Uit mijn praktijk'' en met boeken welke bij Philip Kruseman te 's-Gravenhage verschenen zijn: ,,De zangkunst en haar sterren'' en ,,De Grootmeesters der Toonkunst''. Vroeger jaren zijn ook meermalen composities van zijn hand tot uitvoering gekomen. (Nieuwe Rotterd. Courant)

B. NEDERLAND. — **Eerste** Kamer. - **Verbreeding Kanaal** door Zuid-Beveland. —
De Eerste Kamer heeft op 31 'Mei '34 het wetsontwerp inzake onteigening in verband met de verbreeding van 'het kanaal door Zuid-Beveland na eenig debat aangenomen. (Vor. **ber. blz. 1265** B.; Prof. v. **Vuuren;** kaart **1131** f.)

C. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Duitsch** commentaar **op minister Barthou's** rede. —
Rijkskanselier Hitler's hoofdorgaan, de ,,Völkische Beobachter'', constateert, dat de vorm van de rede v a **Barthou** ook den geest der Fransche politiek **karakteriseert.** Het blad is van **meening, dat de** Engelsche minister een wug wijst, die reeds door rijkskanselier Hitler is ingeslagen, terwij Barthou zich ontpopt als advocaat van de Fransche sabotage in een rede, die gekrenkte onschuld demonstreert in termen, welke voorbeelden zijn van de nieuwste Fransche demagogie, culmineerend in de vraag, wie dan Duitschland wil aanvallen en tegen welk gevaar Duitschland zijn bewapening versterken wil.
,,Voorwaar'', aldus eindigt Hitler's blad, ,,deze groteske ware het waard, zich op het kerkhof der ontwapeningsconferentie als Fransch monument te verheffen. Voor andere volken echter wordt het tijd, het buiten de muren van dit kerkhof, maar onder den indruk van dit monument onderling eens te wonden.''
De ,,Berl. Börsenzeitung'' meent, dat de opgewonden toon van Barthou een bewijs van de innerlijke zwakte zijner positie is en zijn aanval tegen Duitschland heeft ,,meer zijn zenuwen dan zijn geest vermoeid.''
Het blad is bijzonder nijdig over Barthou's uitroep (die later uit het officieele verslag dezer rede geschrapt is), dat ,,de geest van Pruisen die van de oorlogsindustrie is.'' ,,Neen,'' antwoordt de redactie, ,,de Pruisische geest, die een deel van het Duitsche wezen is, is niet agressief, niet oorlogszuchtig, gelijk Frankrijk dit opvat. Hij is tè rein, om, gelijk dat elders geschiedt, op de aandeelenmarkt met menschenlevens te speculeeren. Steeds was Frankrijk de aanvaller, en deze toestand bestaat nog beden.'' En het blad besluit met de opmerking: ,,Blijkbaar heeft de heer Barthou zelf, zij bet ook te laat, bemerkt, dat hij met deze beieediging van Duitschland onvrijwillig de aandacht van de geheele wereld op de vuilste zijde van de Fransche politiek gericht heeft.''
(Vorig bericht blz. **1322** B.)

D. **LUCHTVAART.** — K.L.M. - **Luchtlijn** Amsterdam-**Hull-Liverpool** geopend. —
Op 1 Juni heeft de officieele opening plaats gevonden van de luchtlijn Amsterdam-Hull-Liverpool. Hull zal voortaan dagelijks in ruim twee uur van Amsterdam te bereiken zijn. (Red. K. H. **A.**) (V. b. **1297** E.)

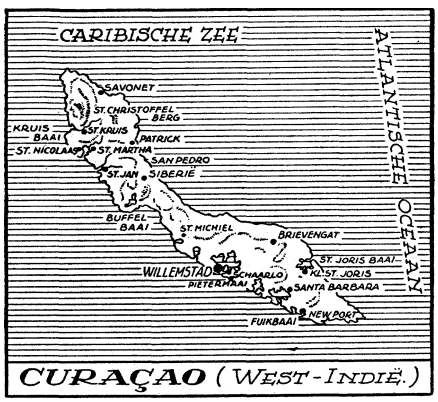
E. NEDERLAND. — De gewijzigde **steunregeling.** —
Minister Slotemaker de Bruïne heeft inzake de voorgenomen wijziging in de steunregeling de volgende inlichtingen verschaft:
Het ligt in zijn voornemen om met 1 Juli de nieuwe voorwaarden te doen ingaan, waarop voortaan de gemeenten subsidie van het Rijk kunnen ontvangen in baar steun voor crisis-werkloozen. Binnenkort ontvangen de gemeenten opgave der nieuwe tarieven, die voor de onderscheiden groepen van gemeenten verschillend zullen zijn; gelijk dit ook tot heden het geval was.
Wel wordt overigens bij de nieuwe regeling b.v. een norm van f 13.50 verlaagd tot f 12.— of een norm van f 10.50 tot f 9.50; maar f 8.— niet tot f 7.—; f 7.— niet tot f 6.—. (De Standaard) **(993** F.)

A. CURAÇAO. — **1634–1934.** - Drie eeuwen onder Nederlandsche vlag. - Herdenking. —

Op plechtige wijze is op **2** Juni '**34** in de Ridderzaal te 's-Gravenhage herdacht, dat Curaçao drie honderd jaar geleden met Nederland vereenigd werd. De plechtigheid, door het Alg. Ned. Verbond en de Kon. Vereeniging „Oost en West" georganiseerd, werd bijgewoond door H.M. de Koningin en H.K.H. Prinses Juliana.

Bij de herdenking waren voort aanwezig de minister-president dr. H. Colijn en de ministers Slotemaker de Bruïne, Deckers, Kalff, De Wilde en Oud. de president van den Hoogen Raad, jhr. 'mr. Feith, de directeur van het Kabinet der-Koningin, jhr. mr. Van Tets van Goudriaan, majoor Van Overakker, vertegenwoordiger van het Kon. Indische Leger, de Commissaris der Koningin in de provincie Gelderlartd. baron Van Heemstra en die in de provincie Utrecht, jhr. mr.' dr. Bosch ridder van Rosenthal. de oud-ministers van Koloniën De Graaff en Koningsberger, de gouverneur der residentie, luitenant-generaal jhr. W. Röell, de chef van den marinestaf, vice-admiraal J. de Graaff en vele andere autoriteiten. Er waren verder tal van in ons land vertoevende oud-Curaçaosche ambtenaren en particulieren. Tot de genoodigden behoorden ook de oud-,administrateur van Financiën van Curaçao, de heer Schotbergh.

De voorzitter der „Commissie Nederland — Curaçao 1934—1934", de heer P. J. de Kanter, algemeen voorzitter van het Alg. Ned. Verbond, heeft de bijeenkomst geopend niet een rede over de beteekenis van Curaçao. Prof. dr. L. Knappert hield de herdenkingsrede.

CURAÇAO (WEST-INDIË.)

Wij geven eenige data uit Curaçao's geschiedenis:

1499 De Spaansche zeevaarder Alonso de Oieda ontdekt **op 26 Juli** Curaçao.
1529 Karel de Vijfde, koning van Spanje, benoemt Juan de Ampues tot factor'' over Curaçao.
1634 Op 29 Juli nemen de Hollanders onder bevel van Johannes van Walbeeck bezit van Curaçao. De Spaansche gouverneur wordt met vier honderd bewoners naar den vasten wal getransporteerd.
1666 De Engelschen trachten tevergeefs Curaçao bij verrassing te nemen.
1673 De Fransclien landen op het eiland, maar slagen er niet in, Willemstad te nemen. Ze worden gedwongen het eiland te ontruimen.
1678 Een Fransche vloot van **35** schepen, onder commando van admiraal Comte **d'Estree,** zeilt van Martinique met het doel, Curaçao te veroveren. Ze wordt echter door een storm uiteen geslagen. Bijna de geheele vloot loopt op de klippen der Aves-eilanden en gaat verloren.
1713 De Franschen landen onder admiraal Cassart en vertrekken weer na een hoogen losprijs bekomen te hebben.
1750 Opstand 'der slaven van den Elmina-stam, op de Hato piantage. Spoedig onderdrukt.
1795 Groote opstand der negerslaven.
1800 De Fransclien landen weer eens op Curaçao en nemen Willemstad in. Gouverneur Lauffer roept de Engelschen te hulp, ofschoon Holland met Engeland in oorlog is. Op 17 October werd het eiland officieel aan Engeland overgegeven, nadat de Franschen het hadden ontruimd. Later wordt het eiland weer aan Holland teruggegeven.
1804 Een Engelsche vloot verschijnt voor Curaçao, legt het beleg rond de stad en landt troepen. De aanvallers worden na hardnekkige gevechten afgeslagen.
1805 Weer verschijnt een Engelsche vloot. De Engelschen landen op verschillende plaatsen. Ze worden na eenige gevechten door de stadsmilitie onder commando van Louis Brion, Curaçao's nationalen held, met smaad en schande verjaagd.
1807 Op 1 Januari wordt Curaçao door de Engelschen onder admiraal Brisbane bij verrassing genomen.
1816 Bij den vrede van Parijs wordt Curaçao aan Nederland teruggegeven.
1827 Curaçao wordt vrijhaven. En liet eerste Nederlandsche stoomschip komt het Schottegat binnen.
1862 De slavernij wordt opgeheven:
1916 Bouw van de raffinaderij der Caribbean Petroleum Company, dochteronderneming van de Koninklijke Shell, waardoor Curaçao een belangrijk handelscentrum wordt.
1934 Herdenking van de driehonderdjarige vereeniging met Nederland. (Red. K. H. A.)

(Vorig bericht blz. **1308** D.)

3 JUNI **1934**

B. ONDERWIJS. — Muziek. - Dr. **Willem Mengelberg tot** bijzonder hoogleeraar benoemd. —

Na de benoeming van Professor Smijers tot professor aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, is de plaats van buitengewoon hoogleeraar, aldaar gevestigd door de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst, vrijgekomen. Dr. Willem Mengelberg is op **1** Juni '**34** benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de algemeene Muziekwetenschappen, voor zoover deze een grondslag vormen voor de reproductieve toonkunst. Dr. Mengelberg heeft deze benoeming aanvaard. (Red. K. H. A.) (Vor. ber. Onderwijs **1322 A.;** Dr. Mengelberg en photo **598** F.)

C. AMSTERDAM. — Belasting. - **Onjuiste** aangiften. De hoofdinspe ε voor de c re belastingen, de heer J. Kold deelde mede, dat het resultaat van het generaal pardon voor de inspectie Amsterdam opgeleverd heeft een bedrag van f **1.784.011** aan belasting. Daarvan krijgt de gemeente Amsterdam f **334.071.** De specificatie luidt als volgt:

Vermogen per **1** Mei 1931/1932 nagevorderd	f	**56.786.002**
Vermogen per **1** Mei 1932/1933 nagevorderd		**47.491.949**
Vermogen per **1** Mei 1933/1934 nagevorderd		**41.559.024**
Totaal .	f	**145.836.975**
Inkomen per **1** Mei 1931/1932 nagevorderd	f	**4.075.155**
Inkomen per **1** Mei 1932/1933 nagevorderd		3.808.388
Inkomen per **1** Mei 1933/1934 nagevorderd		**2.921.036**
Totaal .	f	**10.804.579**
Belasting 1931/1932	f	643.051,24
1932/1933		625.034,20
1933/1934		515.926,18
Totaal .	f	1.784.011,62

(Vorig bericht blz. **1188** I.)

D. COMENIUS. — **Mausoleum** te **Naarden.** —

De Tsjechische regeering heeft een bedrag van Kr. 300.000 beschikbaar gesteld voor het bouwen van een mausoleum te Naarden van Comenius. Dit bedrag (ongeveer f **20.000)** dekt de kosten van het ontwerp van prof. Slothouwer. (Red. K. H. A.)

E. **VOETBAL.** — Wereldkampioenschap. —

De tweede ronde op **1** Juni van de wedstrijden om het voetbal-wereldkampioenschap in Italië bracht drie beslissingen en een gelijk spel. Italië en Spanje eindigden met den stand **1–1** en daar de verlenging geen doelpunten bracht moest de wedstrijd worden overgespeeld.

De uitslagen luiden:

Italië — Spanje	**1–0**
Duitschland — Zweden	**2–1**
Tsjecho-Slowakije — Zwitserland .	**3–2**
Oostenrijk — Hongarije	**2—1**

De derde ronde op **3** Juni bracht de volgende beslissingen:

Duitschland—Tsjecho-Slowakije .	**1–3**
Italië — Oostenrijk	**1–0**

Tsjecho-Slowakije en Italië spelen dus in de finale. (Red. K. H. **A.)** (Vorig bericht blz. **1315** F.)

F. BELGIE. — Taalstrijd. - Rechtspraak. —

Na verscheidene zittingen heeft de Belgische Kamer op **31** Mei met **82** tegen **55** stemmen en **25** onthoudingen het wetsontwerp aangenomen inzake het gebruik der talen bij de rechtspraak. Het ontwerp, dat nu naar den Senaat gaat, bepaalt, dat bij de rechtbanken in het Vlaamsche deel van België het

Vlaamsch zal worden gebruikt, terwijl in het Waalsche deel Fransch zal worden gebezigd. In de provincie Brabant, die tweetalig is, zal een deel der gemeenten onder het Vlaamsche, een ander onder het Fransche régime worden gerangschikt. (De Tel.)
(Vorig bericht blz. **1057** D.)

4 JUNI 1934

A. ONTWAPENINGSCONFERENTIE, — **Verklaring** van de **zes** neutrale mogendheden. —
In de zitting van 1 Juni '34 las de Zweedsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sandler, een gemeenschappelijke verklaring voor van de delegaties van Nederland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en Spanje. In de verklaring wordt er de nadruk op gelegd, dat deze landen hun in het memorandum van 14 April 1934 neergelegde opvatting vooral nopens de ontwapening, veiligheid en rechtsgelijkheid handhaven. Op deze basis leggen zij de Hoofdcommissie o.m. de volgende overwegingen voor:
Een bijzondere commissie moet er mee worden belast onverwijld de kwestie der uitvoeringsgaranties der toekomstige conventie te bestudeeren.
Het presidium moet onverwijld de kwestie der instelling van een strenge contrôle van den handel in en tie fabricage van staatswege en door particulieren van wapens en oorlogsmateriaal overwegen.
Het presidium moet worden opgewekt zoo spoedig mogelijk den tekst van het ontwerp-verdrag van 27 Januari 1933 mitsgaders de door den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken in zijn rede van 30 Mei genoemde problemen te bestudeeren. In het bijzonder moet rekening worden gehouden met een onvoorwaardelijk verbod van bombardement uit de lucht en iedere voorbereiding daarvan.
De vernietiging van een voor iederen staat te bepalen aantal vliegtuigen, welke volgens het Britsche ontwerp worden verboden.
Onderzoek der maatregelen tot verhindering van het gebruik van particuliere vliegtuigen voor militaire doeleinden.
Vernietiging van tanks en zware veldartillerie.
Met het oog op de noodzakelijkheid iederen betrokken staat aan deze maatregelen deel te doen hebben en met het oog op het feit, dat Duitschland niet deelneemt aan de conferentiewerkzaamheden, moet het presidium worden gemachtigd ieder geschikt geachten maatregel te nemen, welke het mogelijk zou maken, dit ontwerp tot alle staten uit te breiden.
Het zal voorts zaak van het presidium zijn de hoofdcommissie te zijner tijd bijeen te roepen opdat definitieve besluiten worden genomen. (Societé des Nations, Sect. d'Inform.)
(Vor. ber. blz. **1323** C. en **1322** B.)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Vreemdelingen aan onze **universiteiten.** —
Het wetsontwerp: Tijdelijke beperking van de bevoegdheid van hen, die niet de Nederlandsche nationaliteit of het Nederlandsch onderdaanschap bezitten, tot het afleggen van examens aan de technische hoogeschool te Delft, van universitaire examens en van andere examens, die de bevoegdheid tot het bekleeden van ambten en bedieningen verleenen, alsmede tot het verkrijgen van het recht, deze ambten en bedieningen uit te oefenen, werd door de Eerste Kamer z.h.s. op 31 Mei '34 aangenomen.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (Vor. ber. blz. **1010** F.)

C. OPVOEDKUNDE. — Dr. Maria Montessori over afwijkingen en genezing van de psyche van het kind.
Aan de lezing, die dr. Maria Montessori heeft gehouden voor den Psychologischen Studiekring over bovengenoemd onderwerp, ontleenen wij het volgende:
De psychologie bevindt zich op het oogenblik in een stadium van groote ontwikkelingen we groeien nu naar een synthese van de verschillende aftakkingen, die als een groot licht voor de rnenschheid zal zijn. Men gaat nu zien, dat het heele leven een psychisch gebeuren is; zelfs in de éénceIligen gaat men psychisch leven–erkennen. De periode van enkel Waarnemen in meten der zichtbare dingen is voorbij; nu zoekt men naar het kennen der verborgen krachten. Het is als kreeg men de sleutels in handen om de toegang tot enkele levensgeheimen te kunnen ontsluiten, cm het actieve en ook het sociale leven beter te begrijpen.
Onze bijdrage tot de psychologie was ook een ontdekking, maar deze was onafhankelijk van andere reeds bekende feiten, vandaar dat ze moeilijker in de ons bekende taal uit te drukken is. Wat wij zeggen, staat geïsoleerd en lijkt daardoor sommigen onwetenschappelijk. Maar we verwachten, dat groei van inzichten op den duur ook hier aansluiting brengen zal. Er is a. h. w. een symbool noodig om mijn verklaring der feiten duidelijk te maken. Daarvoor kies ik twee lijnen, waarvan de eene de richting der eigen krachten van het kind weergeeft (een lijn, loodrecht omhoog) en de andere de richting, waarin de volwassene tracht te beïnvloeden. Deze krachten zijn verschillend gericht, en waar ze elkaar ontmoeten, nemen ze samen een afwijkende richting aan, n.l. die van den diagonaal van het parallelogram der krachten. Daar ontstaat dus een afwijking en vanaf het moment der inwerking bestaat de verticaal niet meer. Die oorspronkelijke scheppende richting, die ,,normale gerichtheid'', kan weer herwonnen worden, weer als **levensrichting** vervoerd worden en dat proces noemen we ,,de **normaalwording''.**
Ook in de metaphysica bestaat reeds sinds eeuwen het probleem der absolute norm.
Gewoonlijk beschouwt men echter als ,,normaal'' degene, die het noodige aanpassingsvermogen bezit t.o.v. zijn sociaal milieu. Maar wij beschouwen deze juist als: de mensch met afwijkingen, die zich aanpast aan een milieu vol afwijkingen.
Deze onklaarheid noemen wij niet ,,normaal''. Wat wij ervaren hebben, is iets heel anders, is iets nieuws. Wij zagen dat ,,normaal'' worden, beteekende: het verkrijgen van een andere psychische natuur met geheel andere kenmerken.
Ieder kind is een complex van verschillende afwijkingen, die met elkaar verband houden. Maar toen deze kinderen ,,normaal'' werden, verdwenen deze afwijkingen plotseling als totaliteit en heel andere eigenschappen traden er voor in de plaats. Spontaan en onverwacht openbaarde zich deze ,,normale'' natuur, dit is de bijdrage, die een groep jonge kinderen, geplaatst in een onigeving, aangepast aan de behoeften hunner ontwikkeling, leverde aan de ontdekkingen der psychologie. In de psychologie onderkennen we 2 typen van kinderen: de sterken met groote vitaliteit en de zwakken met weinig leefkracht. De eerste zijn levendig, hyperbeweeglijk, impulsief; de andere afhankelijk, huilerig, angstig, zonder élan.
En bij beide vertoonde de genezing, de ,,normalisatie'', hetzelfde beeld: een vrij kind, dat spontaan en serieus werkte met élan; de innerlijke synthese tussctien intelligentie en beweging voltrok zich. Evenals men lichamelijk allerlei ziekten kan hebben, maar slechts één vorm van gezondheid. z06 kan men ook geestelijk vele soorten van afwijkingen hebben maar slechts één vorm van gezondheid.
Vinden de vitale energiën niet hun ,,normale'' ontwikkeling, dan zoeken ze hun weg in den vorm van afwijkingen t.o.v. het milieu b.v. als een verlangen naar bezit ongelimiteerd en zonde; doel, of als grilligheid tegenover anderen, waardoor het verlangde, dat buiten eigen macht ligt, toch nog te verkrijgen zou zijn; of van luiheid, ontmoediging, remmingen bij de zwakken.
Wil de volwassene al deze eigenschappen één voor één tegengaan, dan ontstaat een voortdurende strijd tusschen volwassene en kind.
Maar is het ,,normale'' type ontstaan, dan zien we een krachtige intelligentie, sterke aandacht sociale werkzaamheid en een discipline, geworteld in het innerlijk, met als achtergrond enthousiasme en serene vreugde. De sleutel tot dit alles is een speciale vorm van werkzaamheid en omdat de ,,normalisatie'' geen toestand maar dynamisch is, moet de verkregen ,,verticale'' richting der energieën onderhouden worden; steeds moet die innerlijke activiteit gaande gehouden worden, anders kan het opgroeiend wezen weer terugvallen in de afwijkingen. Die vitale innerlijke werkzaamheid openbaart a. h. w. een geheim der menschtieid, de gezondheid der samenleving berust op de actieve normalisatie der individuen. (Vaz Dias)
(Vor. ber. **Montessoricongres** 932 B.; **Montessorivereeniging 889** C.)

D. MUZIEK. — Het Stadionconcert te Amsterdam. —
Op 2 Juni '34 heeft in het Amsterdamsche Stadion het groote concert plaats gehad onder leiding van prof. dr. Willem Mengelberg, waaraan medewerkten het Amsterdamsche Concertgebouw-orkest onder leiding van prof. dr. Willem Mengelberg, het Haagsche Residentie-orkest onder leiding van dr. Peter van Anrooy, de vereenigde koren van de Mij. tot Bevordering der Toonkunst te Amsterdam, de Kon. Oratorium-vereeniging, de Christelijke- en R.K. Oratoriumvereeniging en als solisten Jo Vincent, To van der Sluis en Di Moorlag (sopraan), Suze Luger, Annie Woud en Jo Immink (alt) en voorts Louis van Tulder, Willem Ravelli, Thom Denijs, Willem Bronkhorst en eenige anderen.
Dit concert werd georganiseerd op initiatief van een comité onder leiding van Ir. J. A. Josephus Jitta om de twee groote Nederlandsche ensembles (Concertgebouw-orkest en Residentie-orkest) financieel bij te staan. H.K.H. Prinses Juliana en vele vooraanstaande personen woonden het concert bij.
Het concert werd door de V.A.R.A. over Hilversum uitgezonden, door de P.H.O.H.I. naar Nederl. Oost- en West-Indië en naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, waar het werd overgenomen door de National Broadcasting Corporation en opnieuw aan de luisteraars in de Ver. Staten werd gebroadcast over alle Amerikaansche zenders.
(Red. K. H. A.)

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Conversie van Nederl.-Indische leeningen. —
Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot het aangaan van één of meer conversieleeningen ten laste van Ned.-Indië, waaraan wij ontleenen:

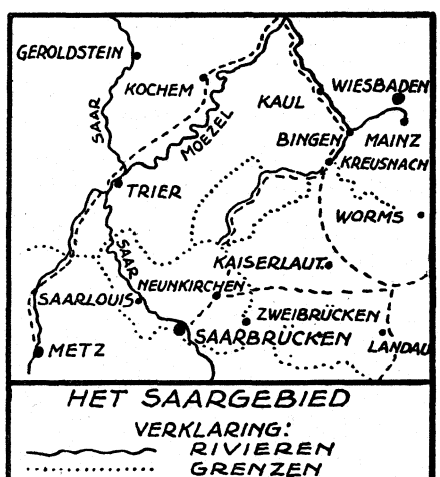
Het is wenschelijk ter vermindering van de uitgaven een of meer leeningen aan te gaan voor de aflossing van de niet uitgelote schuldbewijzen der 4½% en 5% leeningen.
De minister van Koloniën wordt gemachtigd om schuldbewijzen te gelde te maken ter verkrijging van een zoodanig bedrag als noodig is voor de aflossing van de uitstaande schuldbewijzen der 4½% en 5% leeningen tegen een door hem te bepalen koers en rente, welke laatste lager zal zijn dan die van de af te lossen stukken.
Onverminderd de bevoegdheid tot verstrekte delging zal de schuld worden gedelgd W ten hoogste 40 jaren, gerekend van het jaar volgend op dat, waarin de tegeldemaking der schuldbewijzen plaats vindt.
(Algemeen Handelsblad)

A. SAARGEBIED. — Accoord tusschen Duitschland en Frankrijk bereikt. - Stemming op 13 Januari 1935.

Op 1 Juni '34 is een accoord over de Saarkwestie tusschen Duitschland en Frankrijk bereikt. De volksstemming zal 13 Januari 1935 worden gehouden.
Het Volkenbondssecretariaat heeft kennis genomen van de volgende schriftelijke verklaring, als gevolg van de onderhandelingen tusschen Aloisi en de vertegenwoordigers der Duitsche en Fransche regeeringen, von Neurath en Barthou. Deze verklaring van de Duitsche en Fransche ministers luidt als volgt:

1. De Duitsche (Fransche) regeering verbindt zich:
a) zich van iederen directen of indirecten druk te onthouden, die de vrijheid en de oprechtheid der stemming zou kunnen verzwakken;
b) zich eveneens te onthouden van iedere vervolging, répressaille-maatregel of discriminatie van stemgerechtigden wegens hun politieke houding gedurende het bestuur van het Saargebied door den Volkenbond in verband met het doel der volksstemming;
c) de noodige maatregelen te treffen om iedere handeling van de eigen onderdanen in strijd met deze verplichtingen te beletten of te onderdrukken.

2. Indien tusschen Duitschland (Frankrijk) en een lid van den Volkenbondsraad een geschil mocht ontstaan over de toepassing of uitlegging van deze verbintenissen, dan zal dit voor het Haagsche Internationale Gerechtshof worden gebracht, zonder dat zulks echter de rechten van den Volkenbondsraad aantast als gevolg van de taak, die den Raad is toevertrouwd, om voor de naleving van deze verbintenissen te waken.

3. Bovendien aanvaardt de Duitsche (Fransche) regeering, dat voor een overgangsperiode van een jaar na de vestiging van het definitieve regiem het lioogste gerechtshof voor de volksstemming met de volgende taak zal blijven voortbestaan:
a) iedere stemgerechtigde zal zich daartoe kunnen wenden met een klacht wegens niet naleving van de onder 1. aanvaarde verbintenissen. De klacht zal betrekking moeten hebben op een binnen het Saargebied begane handeling of op een beslissing van de aiitoriteiten van het Saargebied.
b) Het gerechtshof zal bevoegd zijn tot het opleggen van iederen geschikten maatregel van herstel van geldelijken of anderen aard.
c) Indien een stemgerechtigde vervolgd wordt buiten het Saargebied zal hij aan het hoogste gerechtshof voor de volksstemming een beslissing kunnen vragen of de vervolging in strijd is met de in dezen brief door de Duitsche (Fransche) regeering aanvaarde verplichtingen. De vervolging zal geschorst worden tot na de beslissing van het hof en wordt gestaakt indien het hof de vraag bevestigend beantwoordt.
De Duitsche (Fransche) regeering verbindt zich de noodige maatregelen te treffen opdat de uitvoering van de beslissingen van het hof voor de volksstemming verzekerd zij.

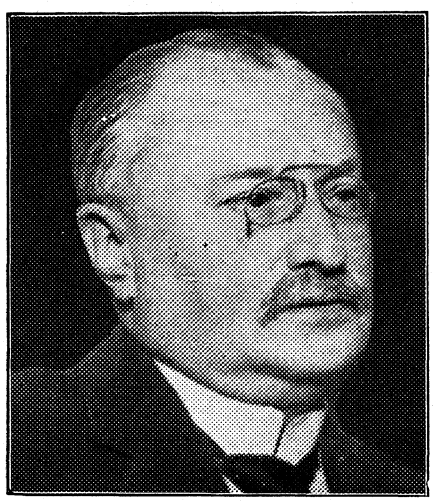
Politie. — Wat de handhaving van de orde betreft, spreekt de raadscommissie de wenschelijkheid uit maatregelen te nemen ten einde onder alle omstandigheden de handhaving van de orde te verzekeren door de versterking van de politie en gendarmerie. Aanvullende politiekrachten zullen zooveel mogelijk onder de inwoners van het Saargebied gerecruteerd moeten worden. Wanneer de regeeringscommissie het noodig mocht achten een beroep te doen op buitenlandsche krachten, zal de Raad haar allen steun verleenen.

De onkosten van de volksstemming zullen als volgt worden gedekt: de regeeringscomniissie zal een voorschot geven van een millioen Fransche francs. De Fransche en de Duitsche regeering ieder een voorschot van vijf millioen. In het geheel worden de onkosten dus op elf millioen Fransche francs geschat.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. **1314** B.; **Volksstemming 1137** D.)

5 JUNI 1934

B. DR. C. J. K. VAN AALST. — Treedt af als president der Nederl. Handel-Maatschappij. - Hooge onderscheiding. - Levensbeschrijving. —

Naar wij vernemen, heeft Dr. C. J. K. van Aalst in verband met zijn leeftijd den wensch te kennen gegeven, met ingang van 1 Juli '33 af te treden als president van de Nederlandsche Handel-Maatschappij.
Als nummer één op de voordracht, welke ter voorziening in de vacature bij de in de tweede helft van Juni te houden algemeene vergadering van aandeelhouders zal worden ingediend, is geplaatst Mr. D. Crena de Iongh, thans directeur der maatschappij. Zijn plaats als directeur zal niet worden vervuld.
Minister-president dr. H. Colijn heeft in een zeer waardeerend schrijven dr. C. J. K. van Aalst mededeeling gedaan van zijn bevordering door H.M. de Koningin tot drager van het Grootkruis in de Orde van Oranje Nassau.

Dr. C. J. K. van Aalst.

De heer Van Aalst werd 7 Mei 1866 te Hoorn geboren, waar zijn vader predikant was. Hij ontving zijn opleiding te Amsterdam eerst op de H.B.S daarna in 1883 op de O.H.S. Na zijn' eindexamen in 1885 'kwam hij eerst in betrekking als jongste bediende bij de firma Gust. Briegleb, waar hij een practische leerschool doorliep. Op 1 Jan. 1889 trad hij in dienst van de Nederl. Handel-Mij. Op 3 Maart d.a.v. werd hij werkzaam gesteld bij de Factory te Batavia als correspondent. Buiten ziin werkzaamheden ten kantore der Factorv was de heer Van Aalst o.a. ook nog secretaris van de Kamer van Koophandel te Batavia. Reeds twee jaren nadat de heer Van Aalst bij de Nederl. Handel-Mij. in dienst was gekomen, n.l. 1 Maart 1891 werd hij bevorderd tot sous-chef en 16 Mei d.a.v. tot chef van de afdeeling, waar hij werkzaam was, de afdeeling wissel- en bankzaken. Op 5 Maart 1895 werd hij als eerste geëmployeerde naar Soerabaia overgeplaatst; een jaar later was hij belast met de waarneming van het agentschap; waarna op 1 Januari 1898 zijn benoeming tot agent aldaar volgde. Eenige dagen later werd hij naar Singapore overgeplaatst als waarnemend agent.
Naar Holland teruggekeerd, werd hij met ingang van 1 Augustus 1902 benoemd tot directeur der Nederl. Handel-Mij. In die hoedanigheid heeft Van Aalst de gelegenheid gevonden om de ontwikkeling der bankzaken krachtiger nog ter hand te nemen. Onder zijn leiding werd het Verre Oosten voor de Nederl. Handel-Mii. gewonnen als een der meest belangrijke acquisities tevens, die de maatschappij zich in een economische „pénétration pacifique" ooit heeft verworven. Op 8 November 1912 werd de kroon op deze carrière gezet door een Koninklijk besluit, dat den toen zes en veertig jarigen Van Aalst benoemde tot President van de Nederl. Handel-Mij. ingaande 1 Januari 1913. De heer Van Aalst werd tot doctor'honoris causa der Friedr. Wilhelm Universiteit te Berlijn benoemd. (Red. K. H. A.)
(Vor. **ber. Nederl.** Handel-Mij. **370** H.)

A. **MANDSJOEKWO.** — Beschieting van schepen door Russen. —
Een telegram uit Sin-King vermeldt, dat de Mandsjoerijsche regeering de Russische regeering aansprakelijk zal stellen voor het geval Mandsjoerijsche schepen op de Amour weder door Russen beschoten zouden worden, zooals tot dusverre reeds eenige malen het geval was. (Dempo Rengo)

B. NEDERLAND. — Fusie Kath. Democr. Arbeiders Partij met de Kath. **Democr. Partij.** —
Op 2 en 3 Juni hebben resp. te Breda en Arnhem congressen plaats gehad van de Katholiek Democrasche Arbeiders Partij en de Katholiek Democratische Partij. Beide partijen hebben besloten tot fusie. (Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 985 E.)

C. **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.** — Jaarverslag over **1933.** —
Wij ontleenen aan het verslag der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1933 het volgende:
Het jaar 1933 heeft wederom in velerlei opzicht zoowel voor de wereld in het algemeen als in het bijzonder voor ons land met zijn overzeesch gebied en uiteraard dus ook voor onze Mij. vele en groote moeilijkheden opgeleverd.
Voor Nederland was 1933 een typisch depressiejaar. Het aanpassingproces had, zij het moeizaam, verderen voortgang.
De economische toestand in de landen van het Oosten, waar onze Mij. vestigingen heeft, bleef eveneens onbevredigend.
De blijvende invloed van de wereldcrisis op ons bedrijf en in het bijzonder op de waarde van een deel onzer activa, voornamelijk die, welke verband houden met onze belangen in Nederlandsch-Indië, is nog niet In zijn geheel te overzien.
Het staat echter wel reeds vast, dat, wil ons bedrijf weder op rendabele basis komen, de noodzakelijkheid van aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden een ingrijpende herziening van de waarde, waarvoor die activa te boek staan, noodig zal maken.
Sommige activa, die zullen blijken hun waarde als winstbron geheel te hebben verloren, zullen ter vermijding van verder exploitatieverlies en kosten geheel moeten worden afgesneden. Andere zullen in verband met de verminderde winstmogelijkheid op een lager niveau moeten worden gebracht.
Bij die herziening zal, voor zoover wij daarover thans kunnen oordeelen, een afschrijving op het kapitaal onvermijdelijk zijn. De hoegrootheid dezer afschrijving is thans nog niet te bepalen.
Onze rechtstreeksche vorderingen voor eigen rekening op Duitschland liepen terug van f 15.207.400 tot f 10.969.500, waarvan f 6.335.800 vallende onder de „Stillhaltung".
Ons belang bij vorderingen op Duitschland uit hoofde van ons aandeelenbezit bij de Nederlandsche Accept Maatschappij en bij de Internationale Crediet Compagnie bedraagt nog totaal f 289.000, terwijl tegen onze vorderingen op andere landen waar transfermoeilijkheden bestaan, zoodanige voorzieningen zijn getroffen, dat daarop geen verliezen van beteekenis meer te duchten zijn.
Het verlies op Cultuurondernemingen bedroeg f 2 250.393 (v. j. f 6 643.717), de winst op bankzaken f 10.3 (v. j. 12.8) millioen.
Na afschrijving van f 1.480.000 is, evenals het vorige jaar 1932, geen winst te boeken.
(Keesings Fin. Archief) **(Vor.** ber. blz. 370 H.)

D. VOLKENBOND. — Liberia wordt niet geholpen. —
De Volkenbondsraad heeft dezer dagen de financieele hulpverleening aan Liberia behandeld.
De Engelsche gedelegeerde, Eden, verklaarde het volgende:
Volgens betrouwbare inlichtingen wordt de stam der Kroe's ook thans nog in Liberia door de regeering op barbaarsche wijze onderdrukt, waardoor alle grieven, die in 1931 wegens de bestaande slavernij tegen Liberia zijn geuit, ook thans nog gelden.
Liberia heeft den plicht, die art. 23 van het Volkenbondsverdrag aan alle Volkenbondsstaten oplegt, tot rechtvaardige behandeling van de inboorlingen, in elk opzicht geschonden. De Volkenbond zal dus volkomen het recht hebben Liberia thans uit den bond te stooten, De Engelsche regeering is er zich echter van bewust, dat dit de oplossing van het vraagstuk niet zal vergemakkelijken, zij geeft er derhalve de voorkeur aan zich met de Amerikaansche regeering in verbinding te stellen omtrent een gemeenschappelijke actie tot bestrijding der misstanden in Liberia.
De gedelegeerde van Liberia beweerde nogmaals, zooals hij ieder kwartaal in de raadszitting heeft gedaan, dat Liberia het hulpplan niet van de hand wijst, doch slechts voorbehouden maakt. Hij hoopte, dat de raad deze voorbehouden nogmaals in overweging zal nemen. Hij ontkende, dat de stam der Kroe's inderdaad wordt mishandeld. Hij stelde een rapport van zijn regeering hierover in het vooruitzicht.
De gedelegeerden van Frankrijk, Italië en Engeland, weigerden hierop in te gaan.
De raad besloot daarop met algemeene stemmen het aanbod tot hulpverleening aan Liberia in te trekken.
(Société des Nations, Sect. d'Informations No. 6878)
(Vor. ber. **Volkenbond 344** H.; Slavernij **181** E.)

E. **ALBANIE.** — Vermindering van den **Italiaanschen** invloed. —
De Italiaansche officieren, die sedert het sluiten van het Tirana-pact het Albaansche leger hebben geoefend, worden geleidelijk vervangen door Albaneezen. Generaal Pariani, het Italiaansche hoofd van het militaire Huis van koning Zogoe, is reeds naar Italië teruggekeerd.
Luitenant-kolonel Gabrielli, plaatsvervangend militair-attaché te Tirana is naar Rome teruggeroepen evenals bijna alle militaire instructeurs. (Il Secolo)

F. **ROEMENIE.** — Minister van Oorlog afgetreden. —
De Koning heeft het verzoek om ontslag van den Minister van Oorlog Generaal Oeica aanvaard en den Minister-President Tatarescu belast met het voorloopig beheer van de portefeuille van oorlog. Generaal Oeica is benoemd tot commandant van het legercorps te Boekarest. (Vaz Dias) (Vor. ber. **blz. 1116** E.)

G. **MALARIA.** — Nieuwe theorie. —
Voor den geleerden geneeskundigen raad van het volkscommissariaat van gezondheid van de Russische federatie heeft dr. Sobeljman mededeeling gedaan van een door hem gevonden nieuwe geneesmethode tegen malaria.
Als men een malariapatiënt eenige dagen in een volkomen donkere kamer legt, houden de aanvallen van de ziekte op en daalt de temperatuur. Uit verdere onderzoekingen is gebleken, dat de geneeskrachtige werking van de kinine ook in haar optische eigenschappen ligt. Kinine heeft de eigenaardigheid, het ultraviolette deel van het spectrum tegen te houden. Dezelfde eigenschap hebben ook andere malariapraeparaten. Op grond daarvan doet Sobeljman nieuwe geneesmiddelen aan de hand. Volgens hem helpt dragen van donker gekleurde brillen reeds, om de malariakoorts tegen te gaan.
De geneeskundige raad heeft bepaald, dat de theorie van Sobeljman aan een zorgvuldig experimenteel onderzoek zal worden onderworpen. (Izwestjia)
(Vorig bericht blz. **1119 A.)**

H. NEDERLAND. — Uitzetting van Vreemdelingen. - Adres aan den Minister van Justitie. —
Naar aanleiding van de uitwijzing van vier Duitschers uit Laren over de Duitsche grens en hun overlevering aldaar aan de Duitsche politie hebben Prof. Dr. D. v. Embden, lid van de Eerste Kamer, Prof. Mr. F. J. **A.**

Huart, hoogleeraar in het Staats- en Administratief Recht aan de Gem. Universiteit van Amsterdam, Mr. G. C. J. D. Kropman, wethouder van Amsterdam en Mr. M. Mendels en Mr. R. Pollema, beiden lid van de Eerste Kamer, een adres gericht tot den Minister van Justitie waarin zij als hun meening uiteenzetten dat de uiteindelijke beslissing over de uitwijzing van vreemdelingen uitsluitend bij de Regeering komt te berusten en dat de beslissing over uitzetting van vreemdelingen geheel behoort te worden ontnomen aan de plaatselijke politioneele autoriteiten. Een groot aantal bekende personen heeft met dit adres instemming betuigd. (Alg. Handelsblad) **(1248 A.)**

A. **LUCHTVAART. — K.L.M.-Luchtlijn Groningen—Twente—Eindhoven. —**
De Koninklijke Luchtvaart Maatschappij heeft op 1 Juni 1934 de nieuwe nationale luchtlijn Groningen—Twente—Eindhoven geopend.
(Nieuwe Rotterd. Courant) **(Vor. ber. blz. 1323 D.)**

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Surséance van betaling. —**
De regeering heeft bij de Tweede Kamer ingediend het wetsontwerp eener nieuwe regeling van de surséance van betaling, waarin tevens de gelegenheid tot accoord wordt geopend.
Hierdoor wordt in de eerste plaats de mogelijkheid geopend dat zoo spoedig mogelijk, ook vóór raadpleging van de crediteuren, aan den door den schuldenaar op zijn aandrang automatisch geschapen surséance-toestand een einde kan worden gemaakt.
Voorts zijn bepalingen opgenomen waardoor de belangen van den boedel beter worden beveiligd dan bij de bestaande regeling het geval is, terwijl de wederzijdsche aanspraken nauwkeuriger en volledíger worden afgebakend.
Ten slotte wordt voorgesteld ook buiten faillissement een dwangaccoord tot stand te doen komen, in aansluiting met de surséance van betaling.
De ontworpen regeling van het accoord kan executie van den schuldenaar voorkomen, terwijl gewaarborgd is, dat de schuldeischers niet onredelijk worden benadeeld. Zij wil gelden als een voorziening op het gebied van het executie-recht, in de jongste Troonrede bedoeld, welke, in de bijzondere tijdsomstandigheden van groote waarde, ook voor meer normale tijden haar beteekenis houdt. (Het Vaderland)

C. **ONDERWIJS. — Godgeleerdheid. - Intreerede prof. dr. J. N. Bakhuizen van den Brink. —**
Prof. dr. J. N. Bakhuizen van den Brink, nieuw benoemd hoogleeraar in de faculteit der godgeleerdheid om onderwijs te geven in de geschiedenis van het christendom en van de leerstellingen van den christelijken godsdienst, benevens in de geschiedenis van het Gereformeerd Protestantisme aan de Leidsche universiteit, heeft op 5 Juni '34 zijn ambt aanvaard met het uitspreken van een inaugureele rede in het groot auditorium van het academiegebouw.
Na eenige opmerkingen over de menschwording van God's Zoon als de eigenlijke boodschap van Schrift en Kerk, en over Irenaeus, bisschop van Lugdunum (Lyon) aan het einde der tweede eeuw, omschrijft spr. de dogmenhistorische plaats en beteekenis van Irenaeus. Hij heet de vader der katholieke dogmatiek, den eersten theoloog in het na-apostolisch tijdvak, beurtelings als zoodanig in eere, dan wel als weinig oorspronkelijk traditionalist gecritiseerd. Hij is in ieder geval als Christoloog en als bijbelsch theoloog maatgevend voor zijn tijd, en in beide opzichten geldt zijn invloed tot nu toe. Spr. laat de polemiek terzijde en kiest de Christologie van Irenaeus als zijn eigenlijke onderwerp, dat nader te definieeren valt door de beide begrippen, incarnatie en verlossing. Het woord incarnatie, vleeschwording, menschwording, behoort strikt bij het Evangelie; het spreekt van het Woord, den Zoon Gods. Het doel der incarnatie is de voleinding en verlossing van schepping en mensch.
Voor dit alles kiest Irenaeus zijn uitgangspunt in de openbaring Gods, omdat de mensch God niet uit zich zelven kan kennen, maar alleen door Gods openbaringslogos. Daarmede wordt de transcendentie Gods, de scheiding tusschen Schepper en schepping gehandhaafd, maar zonder dat de schepping wordt gedegradeerd. De openbaring is van dien aard, dat de kennis Gods niet intellectueel, maar door de liefde tot stand komt, levenskennis is, dus existentieel van aard. Hier blijkt, dat ondanks de formuleeringen, die soms scherp bepaald zijn bij Irenaeus, ruimte is gelaten voor het eigenlijke wezen van levend geloof; Irenaeus geeft geen leer, maar geloofs-leer. Spr. teekent kort, hoe een en ander bij Irenaeus' leven en persoon past.
De volle openbaring Gods — vandaar de eenheid in Irenaeus' bijbelbeschouwing ten opzichte van O. en N. Testament — verschijnt in Jezus Christus, de menschgeworden logos. Irenaeus handhaaft krachtig de paradox van de god-menschelijkheid. De incarnatie bewerkt de verlossing, doordat zij den mensch tot God brengt even reëel als zij zelve menschwording is. Christologie en soteriologie gaan samen, de eerste is de verklaring van de tweede, de tweede de toepassing van de eerste. Maar de soteriologie is ook van kosmische beteekenis door de identificatie van logos en Christus; schepping en Verlosser worden zoo nauw mogelijk verbonden.
Spr. acht de toelichting physische verlossingsleer (Ritschl) voor de theologie van Irenaeus ontoereikend; ook de recapitulatie-leer, het kenmerkende samenvattende begrip bij Irenaeus, weerlegt haar. Voor de waarachtige menschwording is de volledige, ook ethische levensvernieuwing bij den mensch het onafwijsbaar correlaat. In dit verband vindt ook de sacramentsleer over het Avondmaal haar plaats, tevens als illustratie van Irenaeus' inzicht in de verlossing der schepping.
Spr. eindigt met een overzicht van eenige gegevens in de nieuwe dogmatiek, voor zoover deze zich op de dogmenhistorie beroept en dan juist Irenaeus kiest om op grond van zijn verhouding tot incarnatie zichzelve te rechtvaardigen.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Financieele toestand.**
De begrooting van uitgaven, welke in 1934 nog *f* 385.000.000 bedroeg, is teruggebracht tot *f* 333.000.000. In deze verlaging is *f* 19.000.000 begrepen als gevolg van de conversie van de Nederl.-Indische dollar-leeningen.
Dit uitgavencijfer zal dalen beneden de *f* 300 millioen wanneer de maatregelen, door den minister van Koloniën aangekondigd in de Staten-Generaal, worden verwezenlijkt, o.a. verdere conversie van Nederl.-Indische leeningen en bijdrage van Nederland in de defensiekosten.
Daardoor zal dan de mijlpaal, welken de regeering zich voorloopig had gesteld, bereikt zijn.
De middelen vertoonen echter nog een belangrijken terugval. Tegen een raming voor 1934 van *f* 287.000,000 kan voor 1935 slechts worden gerekend op *f* 247.000.000, derhalve *f* 40.000.000 minder. Er blijft dus nog een verschil te overbruggen, waarmede dit middelenbudget achterblijft bij het *f* 300.000.000 niveau, waarvan ten vorigen jare als voorloopige werkbasis werd uitgegaan. Tenzij dit middelenniveau belangrijk stijgt, waarop vooralsnog niet mag worden gerekend, zal een verder terugdringen der uitgaven in de toekomst met eenige tientallen millioenen noodig blijven om aan den eisch, dat geen verdere schuldvermeerdering volgt, te voldoen. (Aneta) **(Vor. ber. 1198 B.; Toestand 1133 D.)**

E. **CUBA. — Volledige souvereiniteit. —**
De Amerikaansche Senaat heeft het nieuwe verdrag met Cuba, dat in Washington is onderteekend, geratificeerd.
De Cubaansche president Mendietta heeft verklaard, dat door dit verdrag aan het Cubaansche volk sinds de afkondiging van de republiek in 1902 volledige souvereiniteit verleend wordt. (N. Y. Herald, Parijs)

6 JUNI 1934

F. **NEDERLAND. — Nederlandsch fabrikaat de voorkeur. - Tsjecho-Slowaaksche orders. —**
De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft tot de gemeentebesturen een rondschrijven gezonden, in hoofdzaak luidende als volgt:
„Naar der Regeering is gebleken, komt het, ondanks de verzoeken, bij onderscheidene aanschrijvingen tot de gemeentebesturen gericht, nog meermalen voor, dat door publiekrechtelijke lichamen orders, welke aan de binnenlandsche nijverheid ten goede hadden kunnen komen, in het buitenland worden geplaatst, zonder dat met de Rijkscommissie voor Werkverruiming overleg werd gepleegd.
Ik meen te mogen aannemen dat de noodzakelijkheid van het rekening houden met de belangen van de nationale industrie te zeer vanzelf spreekt, dan dat ik bij dezen andermaal een uiteenzetting daarover zou moeten geven.

Met den meesten aandrang moge ik U dan ook verzoeken stipt de hand te houden en te doen houden aan het gestelde in de te dezer zake bestaande aanschrijvingen."

„In overeenstemming met een door de Regeering aan de Tsjechoslowaaksche autoriteiten gedane toezegging heb ik de eer u te verzoeken in gevallen waarin plaatsing van orders op materiaal voor **bruggenbouw** e.d. in het buitenland **onvermijdelijk** is, ook aanbiedingen uit Tsjechoslowakije in ernstige overweging te nemen, doch uiteraard slechts in die gevallen, waar de prijzen der **Tsjechoslowaaksche** industrie niet **hooger** liggen dan die van andere landen. (Het Vaderland) (Vor. ber. blz. **1069** F.)

A. **VEREENIGDE** STATEN. — **Zilverwet** aangenomen. —

Met **262** tegen 77 stemmen heeft het Huis van Afgevaardigden op **7** Juni '**34** de zilverwet aangenomen. De wet is onmiddellijk doorgezonden naar de Senaat, waar zij in behandeling zal komen. zoodra het wetsontwerp betreffende wederkeerige tarieven afgehandeld is. Het Huis van Afgevaardigden heeft de wet vrijwel in den vorm waarin zij was ingediend aangenomen. De drie voornaamste punten van de wet zijn, dat in den vervolge de betaalreserves voor 25% uit zilver en voor 75% uit goud zullen bestaan, dat het departement van financiën gemachtigd is zilver aan te koopen totdat deze verhouding tot het goud bereikt zal zijn, dan wel tot dat de waarde van het zilver 1.29 dollar per ounce bereikt heeft en dat **tenslotte** een belasting geheven wordt op winsten voortvloeiende uit zilververkoopen aan de regeering ten bedrage van 50% van de winst.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vorig bericht blz. **1310** B.)

B. WIJSBEGEERTE DES **RECHTS.** — **Gemeenschaps**souvereiniteit. —

In **het** Spinozahuis heeft de vereeniging voor wijsbegeerte des rechts een vergadering gehouden, waarin mr. dr. L. W. R. van Deventer een inleiding heeft uitgesproken over de psychologisclie. sociologisclie en wijsgeerige grondslagen van zijn nieuwe theorie der gemeenscliapssouvereiniteit.

Spr. ving aan **met een nadere** omschrijving van het desbetreffende probleem. De vraag is, waarom het thans geldende, **geschreven** en ongeschreven recht als zoodanig, dit is als juist, aanvaard wordt, terwijl de ervaring toch leert, dat het individueele rechtsgevoel geenszins door die wetsartikelen en rechtsregels wordt bevredigd, ja, zelfs het geldende recht menigmaal als onrecht wordt gevoeld. Men lioude daarom onmiddellijk in het oog, dat steeds van elkander moeten worden onderscheiden: **1e.** de **gerechtigheid,** 2e. het gevoel voor gerechtigheid in ieder mensch en 3e. het geldende of positieve recht. Gemeenschapssouvereiiiiteit wil nu zeggen, dat dit laatste, het positieve recht, door de souvereine macht van de gemeenschap wordt bepaald. Onder „**recht**" valt dan te verstaan het **geheel** van regels, geldende voor het uiterlijke verkeer der menschen buiten het gezin, voor **zoover** die belangrijk **zijn** te achten voor iederen willekeurifzen derde. Deze **definitie** moet vrij vaag ziin. omdat een **principieel** verschil **tusschen recht en moraal** nu eenmaal **niet** te geven is. Immers, **elke** rechtsregel wordt door burger en rechter individueel **verschillend uitgevoerd** en deze individueele verschillen worden bijna altijd **min** of meer onbewust door de **moraliteitsopvattingen** van den individu belieerscht. Voorbeelden vindt men in de wijze, waarop de vrije, privaatrechtelijke contracten door **verschillende** personen streng, royaal, benepen of listig worden uitgevoerd. Andere voorbeelden vindt men in de totstandkoming van strafrechtelijke vonnissen.

Spr. definieerde voorts het begrip „souvereiniteit", dat in de „gemeenschapssouvereiniteit" als feitelijke souvereiniteit moet worden opgevat.

Hij **zeide** o.a.:

Souverein is de gemeenschap, omdat de mensch blijkens de ervaring in kleinere en daarna **grootere** kringen opgroeit (familie, vriendenkring, horde, vereeniging). In deze kringen ziet **hij** zijn **handelingsvrijheid** door **normen** beperkt, terwijl de aangrenzende of **grootere** kringen (snijdend of concentrisch) de handelingsvrijheid van de eerste krin en weer beperken (b.v. staat, **wetenschap,** vakvereeniging). %e **geheele** gemeenschap geeft de rijkste correlaties en de meest determineerende beperking. Zij is dus souverein.

Een moeilijkheid **blijft** de vrii freauente strijd tusschen rechtsgevoel en **norm opleveren.** A' **priori** is wel **aan** te **toonen,** dat de gemeenschapssouvereiniteit verband houdt met de **gerechtigheid, zoodat** een zekere waarschiinlijkheid bestaat. dat de positieve norm, welke niet altijd de **staatsnorm** behoeft te zijn, een voldoeiide intensiteit van gerechtigheid **heeft.** Daar recht voortdurende beperking tegenover derden is, heeft liet een altruïstische oriëntatie. Deze is blijkens ervaring en intuïtie de hoogst denkbare graad van gerechtigheid. Het **vereischte** functioneel verband **is** dus aanwezig.

Hoe kan echter voortdurende beperking van den individu door den rechtsregel bevrediging geven7 Wordt beperking van de individueele zelfontplooiing niet als onrecht gevoeld? Op den duur leert de individu echter door innerlijke zeifontwikkeling dit onrecht als recht zien. Dit kan, omdat de cultuur, met andere woorden de voortsclrijdende **begrips-** en **gevoelssamenhang** der dingen, of, nog anders gezegd, de voortschrijdende gemeenschap, door den individu wordt gepercipieerd zich in **hem** openbaart, door **hem** heengaat, vooral bij de 'leidende, representatieve **persoonlijkheden. De persoonlijkheid** wordt **in** zijn mikrokosmos **rijker.** De **overeenstemming** met den makrokosmos geeft bevrediging. De **heteronomie** der gemeenschap wordt autonomie. Men voert een rechtsregel, met instemming, vrijwillig uit. (Red. K. H. .)
(Vor. ber. Wijsbegeerte **1304** B.)

C. NEDERLAND. — Koningin **Emma-Kliniek te** Heemstede geopend. —

Op de terreinen van Meer en Bosch te Heemstede is dezer dagen de Koningin Emma-Kliniek van de Chr. Vereeniging voor de Verpleging van Lijders aan Vallende Ziekten, een geschenk van het **Nederlandsche** Volk, officieel geopend. (Red. K. H. **A.**)

D. DISCONTOKOERSEN. —

De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik **als volgt:**

	Sedert	
Argentinië	23-2-33	6 %
België	26-4-34	3 %
Britsch-Indië	16-2-33	3½%
Bulgarije	2-1-34	7 %
Chili	23-8-32	4½%
Columbia	18-9-30	7 %
Danzig	6-5-33	3 %
Denemarken	30-11-33	2½%
Duitschland	21-9-32	4 %
Engeland	30-6-32	2 %
Estland	28-1-32	5½%
Finland,	19-12-33	4½%
Frankrijk	31-5-34	2½%
Griekenland	14-10-33	7 %
Hongarije	17-10-32	4½%
Ierland	22-4-32	4 %
Italië	11-12-33	3 %
Japan	3-7-33	3.65
Joegoslavië	9-2-34	7 %
Letland	1-1-33	5½%
Litauen	1-1-34	6 %

	Sedert	
Nederlandsche Bank:		
Wisseldisconto	19-9-33	2½%
Prom. disconto	19-9-33	3 %
Bel. v. Effecten	19-9-33	3 %
Bel. v. Goed.	19-9-33	3 %
Voorsch. R.-C.	19-9-33	3 %
New York		
Fed. Res. Bank	1-2-34	1½%
Nederl.-Indië	16-8-33	4%
		4½%
Oostenrijk	23-3-33	3½%
Peru	1-8-30	9 %
Polen	26-10-33	5 %
Portugal	11-12-33	5½%
Roemenië	13-2-34	5 %
Spanje	23-10-32	6 %
Tsjecho-Slow.	25-1-33	3½%
Zweden	29-11-33	2½%
Zuid-Afrika	20-2-33	4 %
Zwitserland	21-1-31	2 %

(Financieel Archief Syst. Keesing)
(Vorig bericht blz. **1169 A.**)

E. VEREENIGDE STATEN. — De stakingsgolf. —

De regionale Labor Board heeft medegedeeld dat sedert October '**33** op een gebied dat alleen New York en een gedeelte van den staat New York omvat, 676 stakingen uitgevochten zijn, waarbij 300.000 arbeiders betrokken waren. **Ook** een klein gedeelte van Connecticut viel onder het in deze statistiek opgenomen gebied. (Labor Board) (Vor. ber. blz. **38** G.)

F. DUITSCHLAND. — Studentencorpsen weigeren Ariërparagraaf toe ***te*** passen. —

Drie van de oudste Duitsche studentencorpsen, Vandalia te Heidelberg, Suevia te München en te **Tübingen** hebben geweigerd hun Joodsche leden uit te sluiten. De Duitsche regeering heeft afgekondigd, dat geen Duitsche studenten van deze **corpsen** lid mogen worden. (Agence Belga) (Vor. ber. blz. **1270** G.)

7 JUNI **1934**

G. SPANJE. — **De algemeene staking** in den **landbouw.** —

Ondanks de uitgebreide regeeringsmaatregelen is op 5 Juni '**34** de door sociaal-democraten en syndicalisten afgekondigde algemeene staking in den landbouw uitgebroken. Hoewel de perscensuur, die speciaal voor de berichtgeving over het landbouwconflict is uitgevaardigd, het zeer moeilijk maakt, nauwkeurige mededeelingen over den gang van zaken op het platteland te verkrijgen, schijnt het vast te staan **dat** minstens een derde gedeelte van de in aanmerking komende arbeiders **bij** de staking betrokken is.
(Le Petit Marseillais) (Vorig bericht blz. **1217** A.)

H. **EXPLOSIEF** UIT KOOLTEER. —

Door den leider van de Manitoba Creosoot Company te **Winnipeg** (Canada) is een procédé ontdekt voor **het** verwerken van koolteer, waarbij een krachtig

explosief en waardevolle bijproducten worden verkregen.
De vertegenwoordigers van een aantal mogendheden hebben bij de firma reeds stappen gedaan teneinde in het bezit van de formule voor de springstof te komen. Deze formule wordt echter voor Engeland gereserveerd.
De olie uit de zware gaskoolteer wordt niet alleen verwerkt voor explosieven, doch dient tevens als grondstof voor kleurstoffen, parfums en medicijnen. Bij de door de Duitschers gevolgde methoden, die tot dusver als de meest efficiente bekend waren, werd slechts negen procent van de phenolsoorten gewonnen, terwijl de helft van de teer verloren ging. Bij het nieuwe procédé wordt honderd procent van de olie en een en dertig procent van de phenols verkregen.
De heer Millar heeft succes gehad bij het verwijderen van alle koolstof uit de koolteer, hetgeen tot dusver onmogelijk werd geacht. De proeven hebben vele maanden in beslag genomen. (Vaz Dias)

A. NON-AGRESSIE PACT. — Rusland-Litauen. —
De eerste minister van Litauen, Kaunas en de zaakgelastigde van Sovjet-Rusland, hebben de ratificatieoorkonden uitgewisseld betreffende het protocol, dat 4 April in Moskou is onderteekend met betrekking tot de verlenging met 10 jaren van het non-agressiepact tusschen beider landen. (Leningr. Prawda)
(Vorig bericht blz. 1233 F.)

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Conversie van Nederl. Indische leeningen. —
In aansluiting aan ons bericht op pag. 1325 E, wordt nog het volgende medegedeeld:
Voor conversie komen in aanmerking de volgende 5% en 4½% guldensleeningen ten laste van Ned-Indië, waarvan op 1 Juni a.s. onderscheidenlijk nog zal uitstaan:

5 %	leening	1915	f 12.500.000
5 %	,,	1916	,, 36.000.000
5 %	,,	1917	,, 26.250.000
5 %	,,	1923 A	,, 47.125.000
5 %	,,	1932	,, 103.837.500
4½ %	,,	1926 A	,, 117.925.200
4½ %	,,	1926 B	,, 91.025.100
4½ %	,,	1929	,, 59.160.000
4½ %	,,	1923 E (uitgifte 1930)	,, 34.092.000
4½ %	,,	1930	,, 71.410.000
4½ %	,,	1931	,, 92.500.000
		Totaal derhalve	f 691.824.800

Met uitzondering van de leeningen 1923 E, 1930 en 1931, gezamenlijk pro resto groot f 198.002.000, zijn al de evengenoemde leeningen te allen tijde vatbaar voor versterkte of algeheele aflossing, met dien verstande nochtans dat zulks voor de leening 1929 eerst het geval is met ingang van 1 September 1934. Voor de leeningen 1923 E, 1930 en 1931 zal zoodanige aflossing eerst mogelijk zijn onderscheidenlijk van 1 April 1935, 1 November 1935 en 1 Juni 1936 af.
(Algem. Handelsblad) (Vorig bericht blz. 1325 E.)

C. GEESTESZIEKEN. — Voor- en nazorg. —
Op de jaarvergadering van de Nederlandsche Vereeniging tot bevordering van den arbeid voor onvolwaardigen, kortweg ,,A.V.O.'' genoemd, is prae-advies uitgebracht over: ,,De voor- en nazorg van geesteszieken'' en ,,Adviesbureau voor Onvolwaardigeti''.
Het prae-advies over liet eerste onderwerp van de hand van Dr. W. N. Donkersloot, leider van den buitendienst der psychiatrische inrichting ,,Maasoord'', beveelt aan, de geesteszieken zooveel mogelijk in de maatschappij te houden, alleen bij noodzaak gestichtsverpleging te bevorderen en ten slotte de gestichtsverpleging zooveel als doenlijk te bekorten. Dit alles op voorwaarde, dat de voor- en nazorgdieristen, onder psychiatrisch-geneeskundige leiding staan en de verdere uitoefening van den arbeid berust bij in de krankzinnigenverpleging geschoold personeel. Gebleken is, dat men bij het verblijf in liet eigen gezin nog altijd de beste resultaten kan verwacliten. Men zorge voor goede huisvesting en goede materieele verzorging, maar niet minder voor gelegenheid tot arbeiden. Arbeid is voor hen, die dreigen ziek te worden, evenals voor herstellenden onontbeerlijk.
Over het tweede onderwerp zijn prae-advlezen uitgebracht door Dr. E. H. la Chapelle (onvolwaardigen in 't algemeen), Mevr. Dr. M. J. Dentz (voornamelijk geestelijk onvolwaardigen), Mevr. M. J. A. Saek—Schim van der Loef en den Heer E. P. Schuijt, hoofd der ,,Gemeentelijke Nazorg bij liet buitengewoon lager onderwijs te Haarlem.''
Gebleken is, dat de taak der adviesbureaiix, die zich van alles, wat den kring hunner werkzaanilieden betreft (aard en milieu van den onvolwaardige, werkgelegenheid, weike arbeid voor iederen onvolwaardige afzonderlijk geschikt is, liet al of niet noodzakelijk zijn van interneering), nauwkeurig op de hoogte hebben te stellen, moeilijk en veclornvattend is. (Ned. Ver. Onvolwaardigen)
(Vorig bericht blz. 1229 F.)

D. ONTIVAPENINGSCONFERENTIE. — Conflict Henderson-Barthou. —
Een heftig conflict heeft op 5 Juni 1934 plaats gehad tusschen Henderson en Barthou.
Henderson stelde een resolutie voor over de wijze van voortzetting van het ontwapeningswerk. Barthou verklaarde deze resolutie voor onaannemelijk en beschuldigde op krenkende wijze Henderson van partijdigheid. Hierop dreigde Henderson met zijn ontslag en hield Barthou voor, dat de levens van millioenen jonge mannen in de wereld van de in Genève bijeen zijnde gedelegeerden afhingen.
Barthou maakte daarop min of meer zijn verontschuldiging en zei, niet aan Henderson's onpartijdigheid te twijfelen. Echter deed hij geen enkele concessie om de aanneming van Henderson's voorstel te verzekeren. Niettemin hoopt men op een compromis, waardoor de schijn wordt gewekt, dat de ontwapeningsconferentie nog niet dood is. (Het Vaderland) (V. b. 1325 A.)

E. VEREENIGDE STATEN. — De tariefwet door Senaat aangenomen. —
De Senaat heeft op 4 Juni het wetsontwerp inzake wederkeerige tarieven, waarin president Roosevelt groote macht gegeven wordt met betrekking tot het verhoogen of verlagen van invoerrechten, ter verbetering van den buitenlandschen handel, aangenomen met groote meerderheid. Het wetsontwerp gaat nu naar het Huis van Afgevaardigden. Het wetsontwerp machtigt president Roosevelt tarieven met 50% te verhoogen of te verlagen en de desbetreffende verdragen met vreemde mogendheden behoeven niet ter ratificatie aan den Senaat te worden voorgelegd. Het wetsontwerp verbiedt den president artikelen op de zoogenaamde vrije lijst te plaatsen of ze daarvan af te voersn. Deze machtiging geldt voor een tijd van drie jaren. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (V. b. 1198 C.)

F. ZWEMSPORT. — Rie Mastenbroek vestigt nieuw Nederlandsch record. —
Tijdens de nationale zwemwedstrijden op 3 Juni 1934 in het Sportfondsenbad te Breda verbeterde Rie Mastenbroek het Nederlandsche record 100 M. rugslag voor dames en bracht het op 1 min. 19.6 sec. Het oude record stond op naam van Puck Oversloot met 1 min. 19.8 sec.
De belangrijkste resultaten waren:
100 Meter rugslag dames:
1. R. Mastenbroek (ODZ), tijd 1 min. 19.6 sec.;
2. Willy den Ouden (RDZ), tijd 1 min. 20 sec.;
3. P. Oversloot (ODZ), tijd 1 min. 20 sec.;
4. B. Martin (ODZ);
5. A. Hogeweg (RDZ).
(Red. K. H. A.) (Vorig bericht blz. 1287 D.)

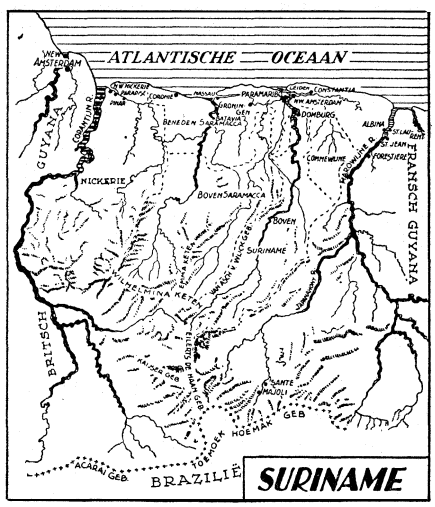
G, EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engelsche antwoord-nota. —
De Engelsche regeering heeft op de aan haar door de Ver. Staten gerichte nota inzake de Oorlogsschulden o.a. het volgende geantwoord:
De Britsche regeering ziet geen aanleiding haar standpunt, uiteengezet in haar nota van 1 December 1932 te wijzigen, bij welke gelegenheid zij had toegelicht waarom naar haar meening het toenmaals bestaande systeem der intergouvernementeele schuldverplichtingen was mislukt. De huidige regeling legt op het Britsche volk een last, welke onredelijk is en niet na te

komen wegens de behandeling welke aan andere landen is toegestaan. De oorlogsvoorschotten hebben in het geheel **4277** millioen dollar bedragen, terwijl betaald is **2025** millioen. Het nominale bedrag der nog openstaande schuld bedraagt **$ 4.713 785.000.**
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. **1317** F.)

A. SURINAME. — Goudproductie. —
Overzicht der goudproductie, naar de districten:

Rivieren:	Van Maart tot Maart **193211933**	1933/1934 (in grammen)
Marowijne	**4128**	**5505**
Lawa	**2968**	**2254**
Cottica	—	—
Commewijne		**96**
Suriname	**28051**	**28819**
Saramacca	**12583**	**11124**
Coppename	—	**22**
Nickerie		
Corantijn		
Totaal	**47730**	**47820**

(Keesings Fin. Archief) (Vor. ber. blz. **403 C.**)

B. SCHEIKGNDE. — Nieuw zwaar element ontdekt. Prof. senator Mario Orso Corbino schrijft in den Giornale d'Italia een artikel waarin hij uiteenzettingen geeft over de laatste natuurkundige proefnemingen van Enrico Fermi.
Fermi zegt een nieuw element te hebben ontdekt met atoomnummer **93** hetgeen het meest complexe element zou zijn, dat bekend is. Het nieuwe element is verkregen door een bombardement met neutronen van uranium met atoom-nummer **92.** Het nieuwe element is radio-actief en buitengewoon on-stabiel — de helft van de atomen verandert binnen ongeveer **13** minuten van aard. Prof. Corbino merkt op, dat de kunstmatige radio-activiteit die kortelings ontdekt is door Joliot en Mevrouw Curie in Parijs en die op een betrekkelijk groote schaal verkregen werd door den heer Fermi de manifestatie is van een verjonging van oude gestabiliseerde stof welke teweeg is gebracht door botsing van kernen. Prof. Corbino is van meening, dat de wetenschappelijke mogelijkheden, die door deze laatste ontdekkingen geopend worden van onberekenbaar belang zijn. Naar zijn meening is de wetenschap thans goed op weg te bewijzen dat er een proces van automatische verjonging van het stoffelijk heelal bestaat aangezien een constante schepping van nieuwe atomische elementen een constante vernieuwing van vormen met zich mee zou brengen.
(Giornale d'Italia) (Vorig bericht blz. **1046** B.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. - Japansche besprekingen. De Japansche delegatie naar de handelsbesprekingen tusschen Nederland en Japan is op **3** Juni te Batavia aangekomen. (Aneta) (Vorig bericht **blz. 1298 G.)**

D. ENGELAND. — Fascisme. —
Wij citeeren uit de N. Rott. Crt. van **25** Mei '**34** het volgende:
Op het oogenblik zijn de zwarthemden — want dat is de kleur die de Engelsche fascisten der Mosley-partij dragen — nog niet zoo erg talrijk. Men ziet hen van tijd tot tijd in beperkte formatie door de straten marcheeren. Soms raken zij op eenigszins opzienbarende wijze slaags met andere groepen van Britsche fascisten. Wanneer men lust heeft Mosley's histrionische begaafdheid praktisch werkzaam te zien, of de nabootsing daarvan door zijn mede- of onderleiders bij te wonen, zal men er op vergaderingen een heeleboel bij elkaar kunnen vinden. In den regel ziet men er slechts een of twee op bepaalde hoeken van straten brochures verkoopen: het lijfblad der Britsche fascisten, of pamfletten waarin beweerd wordt dat steun aan de fascisten de beste waarborg tegen burgeroorlog is. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. **515 C.)**

E. **BELGIE.** — Kabinet De Broqueville afgetreden. —
Het kabinet-De Broqueville is op **6** Juni afgetreden, nadat het vrij onverwacht in de Kamer bij twee stemmingen in de minderheid was gebleven.
De eerste nederlaag, met **83—79** stemmen, werd gededen op het regeeringsvoorstel tot herziening van de gezinsvergoedingen. De tweede met **80—74** stemmen betrof een voorstel tot verscherping van de wet op uitwijzing van ongewenschte vreemdelingen.
De oorzaak der ontevredenheid van liberale zijde moet worden gezocht in het feit, dat door de Kamers het wetsvoorstel tot regeling der talenkwestie in rechtszaken was goedgekeurd.
Nader wordt gemeld: Bij de stemming over het voorstel der regeering inzake de herziening van de gezinsvergoedingen sloot een deel van de liberale fractie zich bij de uit socialisten, Vlaamsche nationalisten en communisten bestaande oppositie aan.
Wat bij de stemming over de wet op de uitwijzing van ongewenschte vreemdelingen eveneens het geval bleek. Het kabinet-De Broqueville scheen nu eens te moeten voelen, dat men met zijn algemeene politiek geen genoegen meer nam. En dat heeft de premier dan ook begrepen.
(De Nieuwe Gazet, Le Soir, Het Laatste Nieuws)
(Vorig **bericht blz. 1122 C.)**

F. **BELGIE.** — Prins Albert van België geboren. —
Koningin Astrid van België heeft op **6** Juni '**34** het leven geschonken aan een zoon. Het prinsje zal naar wijlen zijn grootvader, Albert heeten.
Het jonggeboren prinsje is het derde kind van het koninklijk echtpaar. De andere kinderen zijn prinses Josephine Charlotte, geboren **11** October **1927,** en prins Boudewijn, geboren **7** September **1930.**
(De Nieuwe Gazet) **(Vor.** ber. blz. **1217** D.; photo Belgisch Vorstenhuis **1189** A.)

8 JUNI **1934**

G. TILBURGSCHE WOL-INDUSTRIE. — Verslag Kamer **van** Koophandel over 1933. —
Aan het verslag van de K. v. K. te Tilburg over **1933** omtrent den toestand in de Tilburgsche Wol-industrie, ontleenen wij het volgende:
Door de handelsbelemmeringen in allerlei vorm: prohibitieve invoerrechten, gedeprecieerde valuta, deviezenrestricties, contingenteeringsmaatregelen enz., was elke export van wollen stoffen naar het buitenland vrijwel onmogelijk.
De uitvoer vertoont het volgende troostelooze beeld: in **1927** bedroeg de uitvoer **1.697.000** K.G., is **f 14.495.000;** in **1933** nog slechts **480.000** K.G.. is **f 2.179.000.**
Zonder overdrijving **kan** derhalve worden gezegd, dat practisch aan elken export van Nederlandsche stoffen een einde is gekomen.
Een geheel ander beeld toonen de invoercijfers. Door de sterke prijsdaling liep de totale invoerwaarde, **die**

in de jaren 1925 tot 1930 gemiddeld 34 millioen gulden per jaar bedroeg, achteruit tot 17½ millioen gulden in 1933. De ingevoerde hoeveelheid echter, die in dezelfde jaren circa 4¾ millioen K.G. bedroeg, daalde slechts tot 4,400,000 K.G. Hieruit blijkt, dat bij het systeem van contingenteering naar de waarde, de invoermogelijkheid sterk wordt verruimd.
(Tilburgsche Kamer v. Kooph.)

A. NEDERLAND. — Ambtenaren. - Lijst van verboden vereenigingen. - Aanvullingen. —
De regeering heeft een eenigszins gewijzigde lijst samengesteld van vereenigingen, waarvan ambtenaren geen lid mogen zijn. Hieraan ontleenen wij de volgende aanvullingen aan de lijst op 1143 A:
A. Comniunistische Partij Holland Het Landelijk Verbond van Recruten en alle Conirnunistische z.g. maiitelorganisaties.
R. Het Nederlanda Unuiga Koniitato.
C. De Internationale van Proletarisctie Esperantisten (I.P.E.).
D. De Communistische partij-oppositie (C.P.O.).
E. De Internatioiiale Komniunistische Liga (I.K.L.).
F. De Rev.-Soc. Partij: de groepen „Roode Makkers" en het Comitk van Verweer tegen Reactie, Fascisme en dreigend oorlogsgevaar.
G. De Socialistisclie Arbeiders Jeugd (S.A.J.).
H. Alle Anarchistische groepen.
I. Het Comitk van Actie Dienstweigerinasmanifest „Mobiliseeren".
J. De Internationale-Socialistische Anti-Oorlogs Liga (ISAOL).
K. De Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiders Partijen (groepen Sctiouten, Smit en Haighton („de Binckhorst"), Kruyt, De Joode alias Van Waterland en Van Rappard).
(Vorig bericht blz. 1143 A.)

B. RADIO. — De „Sirutor". - Een nieuwe detector. —
In de Funk wordt het verschijnen van een nieuwen detector aangekondigd. Het blad schrijft o.m.: Behalve de nieuwe lampen, speciaal ontworpen voor den Volksontvanger met batterij-voeding, zal in het komende seizoen daarin een geheel nieuw onderdeel gebruikt worden, n.l. den „sirutor" (Siemens-Rundfunk-Detektor). De sirutor is een nieuwe vorm van uitvoering van een kaper-oxydul-gelijkrichter, waarmede het mogelijk is, stroomen van hooge frequentie gelijk te richten. Hij is geheel afgeschermd en heeft ongeveer de grootte van een hoog-ohmigen weerstand. De levensduur is practisch onbegrensd, terwijl er noch gloei-, noch anodespanning noodig is.
Met den sirutor is het, volgens het blad, mogelijk, schakelingen samen te stellen, waarmede een groote besparing aan anodestroom verkregen kan worden. In middelfrequentkringen kan hij de plaats van een diode innemen. Verder kan hij gebezigd worden als regelaar en gelijkrichter in schakelingen voor sluiercompensatie en ten slotte wordt vermeld, dat deze sirutor ook gewoon als kristaldetector gebruikt kan worden, zonder dat er ooit iets aan bijgesteld behoeft te worden. (Funk)

C. NEDERL. OOST-INDIE. — Duitsch handelsverdrag.
Op het departement van Buitenlandsche Zaken te Berlijn had de onderteekening plaats van het op 18 Mei '34 in Den Haag gesloten verdrag betreffende het goederenverkeer tusschen Duitschland en Nederl.-Indië.
Tegelijkertijd werd een verdrag onderteekend tot wijziging van het tusschen Duitschland en Nederland op 26 November 1925 gesloten douane- en credietverdrag door welke wijziging het zoogenaamde „Holland-crediet" met 3 jaar wordt verlengd. (Dit crediet, dat 140 millioen beloopt, zou in 1937 afloopen en duurt dus nu tot 1940.)
De beide verdragen moeten nu nog worden geratificeerd. De overeenkomst inzake het goederenverkeer met Nederl.-Indië zal echter reeds van 1 Juli '34 af voorloopig van kracht worden. De tekst van de overeenkomst zal binnenkort in het Rijkswettenblad worden gepubliceerd, tegelijk met de verordening betreffende de voorloopige toepassing.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. 1304 D.)

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Japansche auto-import.
In het jaarverslag van de Handelsvereeniging te Batavia leest de „Java Bode" o.m. het volgende:
„Vermelding verdient nog de import van zeer enkele wagens van Japansche herkomst. Een succes waren deze nog niet, doch dit land heeft z66 vaak bewezen dat, eenmaal met de fabricage van eenig artikel begonnen, het zoo spoedig er in slaagt iets goeds voort te brengen tegen lage prijzen, dat wij verwachten, dat ook op dit gebied nog voor de Europeesche en Amerikaansche producenten minder aangename verrassingen te verwachten zijn."
Een eerste aanwijzing in deze richting trof het blad aan in de recente Japansche bladen, waarin melding wordt gemaakt van plannen tot invoering van een algemeene contrôle op de Japansche auto-industrie door de oprichting van een „holding-company".
(Java-Bode) (Vorig bericht blz. 1226 A.)

E. MGR. DIEPEN'S GOUDEN PRIESTERFEEST. —
Ter gelegenheid van het op 7 Juni '34 plaats gehad hebbende gouden priesterfeest van Z.D.H. Excellentie Mgr. A. F. Diepen, assistent-bisschop bij den Pauselijken Troon, droeg dien dag de hoogwaarde generaal-abt der Cisterciensers pater Franciscus Janssens uit Rome, neef van Mgr. Diepen, in de katholieke basiliek van Sint Jan te Den Bosch een pontificale mis op, met pontificale assistentie van den jubilaris. Onder de assisteerende geestelijken bevonden zich mgr. Matthias Brans, vicarius-apostolicus van Padang, mgr. B. Hilhorst, vicarius-apostolicus van Bagamaio, magister-generaal van Dinther van de Kruisheeren, pater abt Colebanus Tewes van Achel, en prelaat Stöclier van de abdij Berne te Heeswijk.

Mgr. Diepen.

In het kathedrale kapittel hadden, gekleed in ambtscostuum, in het koor plaats genomen de commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant, mr. dr. A. B. G. M. van Rijckevorsel, de leden van Gedep. Staten Kipp, De Vlam, Van Ryen, de griffier der Staten Viricent Cleerdin, de burgemeester van Den Bosch, nir. F. J. van Lanschot en het dagelijksch bestuur der gemeente, het lid der Eerste Kamer nir. W. van Lanschot, de Belgische consul de heer J. Dony en vele anderen.
De geloovigen, die de ruime basiliek nagenoeg vulden, zongen gezanienlijk de Gregoriaansche Missa de Angelis. Te twaalf uur hield de jubilaris in het bisschoppelijk museum een receptie, waar de vicaris-geiieraal, mgr. Hendrikx, namens priesters en geloovigen van liet bisdom als feestgave een bedrag van f 56.000 aanbood, bestemd tot leniging van den geestelijken nood in het bisdom. De commissaris der Koningin bood namens de provincie de gelukwenschen aan en deelde mede, dat het H.M. de Koningin had behaagd Z.H.W. Excellentie te benoemen tot commandeur in de orde van den Nederlandschen Leeuw.
De burgemeester van Den Bosch deelde in zijn toespraak mede, dat de gemeenteraad besloten had den jubilaris te benoemen tot eereburger der stad. De burgemeester overhandigde mgr. Diepen daarbij de gouden medaille der stad. Bijna duizend felicitatietelegrammen uit alle deelen der wereld bereikten het bisschoppelijk paleis. (De Maasbode)

F. BRITSOH-INDIE. — Onafhankelijkhddsstrijd. -
Gandhi's burgelijke ongehoorzaamheid opgeheven. —
De Britsch-Indische regeering heeft tot nader order het verbod van alle organisaties van de Al-Indische Congrespartij opgeheven. Deze maatregel is een gevolg van het feit, dat Gandhi de staking van de burgelijke ongehoorzaamheid heeft bevolen en dat de leiding van de Congrespartij besloten heeft aan de aanstaande verkiezingen deel te nemen.
De buitengewone decreten ter bestrijding van oproe-

rige daden, welke indertijd met het oog op de actie van de Congrespartij zijn uitgevaardigd, worden echter nog gehandhaafd. De regeering behoudt zich voor om het verbod opnieuw af te kondigen, indien het Congres opnieuw een onverzoenlijke richting zou inslaan. De uitgesproken revolutionnaire organisaties blijven ook verder verboden. (Vaz Dias)
(V. b. **Gandhi 1272** E.; Onafhankelijkheid **1243** B.)

A. NEDERLANDSCH-DUITSCHE CLEARINGOVEREENKOMST. —
De onderhandelingen, welke door dr. Hirschfeld, directeur-generaal van tiet departement van Economische Zaken, mr. Ries, admiiiistrateur van het departement van Financien, en mr. Schaepman van tiet ministerie van Buitenlandsche Zaken te Berlijn zijn gevoerd over de betalingsregeling voor uit Nederland naar Duitschland geleverde goederen en over het handelsverkeer zelf, zijn op 5 Juni '34 beëindigd met een voor Nederland. en in het bijzonder voor den Nederlandschen tusschenhandel, ongunstig resultaat.
De regeling, welke tot nu toe bestond, bood den Nederlandschen exporteur gelegenheid niet alleen in Nederland of Ned.-Indië voorkomende producten en aldaar geproduceerde artikelen, niaar ook uitheemsche eerst naar Nederland geimporteerde goederen, voornamelijk grondstoffen, door te voeren naar Duitschland. De bedragen voor deze goederen werden door de Duitsclie ontvangers op rekening van de Nederlandsche Bank bij de Duitsche Rijksbank gestort, terwijl anderzijds van deze gelden weer Duitsctie leveringen naar Nederland werden betaald.
Zoodoende was een deviezenloos handelsverkeer tusschen de beide landen ontstaan, hetwelk aanvankelijk voor beide partijen aanzienlijke voordeelen opleverde. Allengs echter is daarin verandering gekomen. Naarmate de Nederlandsclie exporteurs zich meer en meer toelegden op doorvoer van buitenlandsche grondstoffen naar Duitschland, nam ook de Rijksmarkrekening van de Nederlandsche Bank bij de Rijksbank toe en in stijgende mate Duitsche leveringen aan Nederland uit deze rekening betaald. Dit beteekende voor de Duitsche deviezenbalans in zooverre een nadeel, dat nu voor verschillende, leveringen aan Nederland, welke in andere omstandigheden in Nederlandsche guldens zouden zijn betaald, geen deviezen meer binnenkomen. Ook aan Nederlandsche zijde zag men in het langzamerhand te hoog stijgende markenbedrag op de Nederlandsche rekening bij de Rijksbank een factor van onzekerheid. zoodat liet aanvankelijk scheen alsof gemeenschappelijke belangen een nieuwe regeling zouden bevorderen tot wederzijdsclie tevredenheid.
In werkelijkheid is het tot een regeling gekomen, waarvan uitsluitend de Nederlandsche tussclienhandel de kosten draagt. De noodzakelijkheid om van de Duitsche deviezenpositie nog te redden wat er van te redden valt. heeft de Duitsche onderhandelaars genoopt vast te houden aan het standpunt, dat in ieder geval maatregelen genomen moeten worden om eenerzijds door beperking van de invoeren het verlies van deviezen te verhinderen en anderzijds door systematische verdeeling van de beperkte invoeren mogelijkheden voor den Duitschen export te scheppen. Een dergelijke beperking van haar invoer heeft de Duitsche regeering thans gemeend te moeten toenassen ten opzichte van Nederland.
De invoer van specifiek Nederlandsche en Nederl.-Indische producten wordt weliswaar niet beperkt. Voor deze producten blijft de betalingsregeling via de rekening van de Nederlandsche Bank bij de Duitsche Rijksbank van kracht, maar wel wordt voortaan de invoer uit Nederland van niet in Nederland of Neder!.-Indië zelf geproduceerde goederen beperkt. Voor deze goederen n.l. zullen in de toekomst de bepalingen van de deviezenlooze betalingsovereenkomst niet langer gelden.
De invoer uit Nederland van niet-Nederlandsche en niet-Ned.-Indische goederen zal dus voortaan volgens de algemeene bepalingen nog slecht~ mogelijk zijn op grond van de zoogenaamde „Dringlichkeitsbescheinigung".
Aangezien echter voor een groot deel dezer goederen momenteel inkoopverboden bestaan en voor den invoer van het overige gedeelte slechts in het uiterste geval deviezen ter beschikking worden gesteld, is practisch het transitoverkeer tusschen Nederland en Duitschland stopgezet. Als nien bedenkt, dat de Nederlandsche tusschenhandel in ruwe katoen, wol, vezelstof, metaal, huiden en vellen en vele" andere artikelen, een aanzienlijk percentage van onzen totalen handel vormt, dan zal men begrijpen, dat de nieuwe Duitsche maatregel een harde slag is voor ons bedrijfsleven. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. **738** E.)

B. FRANKRIJK. — De **luchtvaartcredieten** goedgekeurd. —
De financieele commissie der Kamer heeft de suppletoire begrooting voor luchtvaart tot een bedrag van 3120 millioen franken goedgekeurd met 22 tegen 12 stemmen. (Le Petit Parisien) (Vor. ber. **1268** B.)

C. ELECTRISCH LICHT. — Lichtrendement verbeterd. - Ontdekking van prof. **Georges Claude.** —
Professor Georges Claude te Parijs heeft in de Academie der Wetenschappen, aldaar, medegedeeld, dat, wanneer gewone electrische lampen in plaats van met het argongas met krypton of xeron gevuld kunnen worden, hun lichtrendement met 35% zou verbeteren. Claude en zijn medewerkers schijnen erin geslaagd te zijn deze in uiterst geringe percentage in de lucht voorkomende gassen in voldoende kwaliteit daaruit te verkrijgen. Hij maakte daartoe van vloeibare lucht gebruik en behandelde ontzaglijke luchtmassa's (200.000 kubieke meter). (Le Temps) **(1194 C.)**

D. NEDERLAND. — Het **Transfer-Moratorium** door **Duitschland** opgezegd. —
De Regeerings-persdienst deelt het volgende mede: De Duitsche Regeering heeft, bij wijze van voorzorgsmaatregel de regeling, neergelegd in het op **10** Februari 1934 onderteekende protocol betreffende de uitvoering van het Duitsche transfer-moratorium, met ingang van **1** Juli 1934 opgezegd.
De Nederlandsche Regeering zal met de Duitsche Kegeering overleg plegen met het oog op te voeren besprekingen betreffende een regeling van den toestand, die van **1** Juli af zal intreden.
(Völkischer Beabachter) (Vor. ber. blz. **1316** H.)

E. VEILEENIGDE STATEN. — President **Roosevelt's** machtiging voor tarieven en handelsverdragen goedgekeurd. —
Het Amerikaansche Congres heeft op 8 Juni '34 definitief het voorstel aangenomen, waarbij president Roosevelt gemachtigd wordt commercieele overeenkomsten met andere landen te sluiten en de douanetarieven tot maximum van 50% te verhoogen of te verlagen.
Het Huis van Afgevaardigden heeft met **154–33** stemmen de amendementen van den Senaat aanvaard, waarbij de termijn gedurende welke Roosevelt overeenkomsten mag sluiten, tot 3 jaar beperkt wordt. De duur van de overeenkomsten zelve is niet beperkt.
(New York Herald, Parijs) **(Vor.** ber. blz. **1330** E.)

F. AMSTERDAM. — **Begrooting 1934.** —
Na langdurige beraadslagingen heeft de Gemeenteraad op 6 Juni **'34** de gewijzigde begrooting van inkomsten en uitgaven voor 1934 met 35 tegen 6 stemmen aangenomen. Dit is geschied nadat o.m. een amendement-de Miranda, er toe strekkende de 1,5 millioen gulden besparing door verlaging der steunnormen uit het bedrag van 2,2 millioen gulden te nemen, dat de door B. en W. voorgestelde verlaging vormt van het subsidie aan Maatschappelijken Steun en deze post te brengen op f 700.000, was verworpen met 23 tegen **19** stemmen. De begrooting zal thans opnieuw aan Gedeputeerde Staten worden aangeboden. (Algem. Handelsblad) (Vor. **ber. 1314 C.)**

9 JUNI 1934

G. ZUID-AFRIKA. — Partij-fusie. - Eenige **bepalingen** uit de overeenkomst. —
Aan de thans gepubliceerde overeenkomsten inzake partij-fusie tusschen de Z.-Afrik. en nationalistische partij is het volgende ontleend:
Zuid-Afrika zal worden bestuurd in den geest van nationale afhankelijkheid.
De betrekkingen met het Britsche gemeenebest zullen worden gehandhaafd. De samenwerking met de andere leden wordt voortgezet. Echter mag geen afwijking van het statuut der Unie noch de aanvaarding van buitenlandsche verplichtingen, die in strijd zijn met haar belangen, daarvan het gevolg zijn.
Terwijl de vereenigde partij voorstandster blijft van de handhaving van den bestaanden constitutioneelen toestand, zal aan niemand worden verboden zijn persoonlijke meening te uiten ten aanzien van eenigerlei wijziging van den regeeringsvorm.
De nieuwe partij erkent het onderscheid in het cultureele erfdeel van alle groepen des volks.
Het bestuur zal worden gevoerd op den grondslag der Zuid-Afrikaansche nationale beginselen en in den geest van nationale onafhankelijkheid, in harmonie met het souvereine onafhankelijke statuut volgens de overeenkomst van 1934.
De partij streeft naar de verwezenlijking der natio-

nale aspiraties en overtuigingen des volks onder de leuze ,,Zuid-Afrika vooraan".
De partij zal ernstig streven naar een bevredigende oplossing van het naturellen-vraagstuk, waarbij zonder dat den naturellen het recht op hun ontwikkeling wordt onthouden, de Europeesche beschaving wordt erkend als de voornaamste. (Die Burger, Kaapstad)
(Vorig bericht blz. 933 B.)

A. **LITAUEN.** — Militaire putsch. - Prof. **Woldemaras** gearresteerd. - Regeering afgetreden. —
Het Litausch telegraafagentschap heeft op 7 Juni '34 een speciaal telegram verzonden, dat als volgt luidt: ,,In verband met het in den afgeloopen nacht door het garnizoen van Kowno uitgevoerde proefalarm en eenige daarmee gepaard gaande incidenten is gebleken, dat een groep officieren onder dekking van den alarmtoestand geprobeerd heeft druk op de leiding van de republiek uit te oefenen om de tegenwoordige regeering door een onder leiding van Woldemaras te vervangen.
Nadat de president beslist geweigerd heeft deze pogingen ook maar te bespreken, is de chef van den generalen staf Kubiliemas, afgetreden. In zijn plaats is luitenant-generaal Jackus benoemd.
Prof. Woldemaras is inmiddels gearresteerd.
De regeering van Litauen is in haar geheel afgetreden. De President der Republiek, Smctana, heeft de demissionaire ministers met de afhandeling der loopende zaken belast. (Diena, Kaunas)
(Vor. ber. Woldemaras 251 G.)

B. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer. - Wettelijlie regeling **huurkoop.** —
De regeering heeft een tweetal ontwerpen ingediend. één tot wettelijke regeling van de overeenkomst van koop en verkoop op afbetaling, en een houdende wettelijke regelingen inzake het afbetalingsbedrijf.
Het eerste ontwerp draagt het karakter van een burgerrechtelijke regeling van de afbetalingsovereenkomst. Uitvoerige regelingen worden gegeven voor den koop op afbetaling en den huurkoop. Voor den huurkoop wordt een acte vereischt, voor den verkoop op afbetaling een schriftelijke overeenkomst. De geheele nieuwe regeling bevat in hoofdzaak dwingend recht. Eovendien is op bescheiden schaal een poging aangewend om den procesgang te verkorten en de reëele executie te bevorderen.
Het tweede ontwerp beeft ten doel de ernstigste euvelen, welke het afbetalingswezen vertoont, te beteugelen. Het is vooral gericht tegen de z.g. leenvrouwen of weekvrouwen, die in onze groote steden bekende figuren zijn.
Voor de regeling van het afbetalingsbedrijf is een vergunningsstelsel gekozen. (N. Rotterd. Courant)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Greenwich-tijd.
Minister De Wilde heeft een wetsontwerp ingediend, dat beoogt den middelbaren tijd van Greenwich de in de Nederland geldende wettelijke tijd te doen zijn. Het tijdstip waarop dit ontwerp, als het door de Staten-Generaal wordt aangenomen, in werking zal treden, zal nader door de Kroon worden bepaald.
Ook naar de meening van de regeering is het gewenscht, niet in het minst met het oog op de behoeften van het luchtvaartverkeer, radio-uitzendingen en het internationaal wetenschappelijk waarnemingsverkeer, dat Nederland, gelijk andere landen reeds deden, zijn eigen nationale tijdregeling prijs geeft en den wereldtijd, volgens de indeeling van het aardoppervlak in 24 strooken van 15 lengtegraden, waarin de tijd telkens een uur verschilt, aanvaardt. (Tel.)

10 JUNI 1931

D. NEDERLAND. — Belasting. - Onjuiste aangiften. - **f 10,5 millioen** navorderingen. —
Naar wij vernemen, bedraagt het totale bedrag van de in Nederland verzwegen en thans opgegeven vermogens: over **1931-'32 484** millioen; over **1932-'33 398** millioen; over **1933-'34 351** millioen.
De bedragen van de verzwegen inkomsten luiden: over **1931-'32, 26** millioen; over **1932-'33, 25** millioen; over **1933-'34, 20** millioen.
Het totale bedrag van de hierop ingestelde navorderingen, welke dus de schatkist direct ten goede komen, bedraagt 10,5 millioen gulden.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (V. b. **1324** C. en **1188** I.)

E. KON. NED. MIJ. TOT EXPLOITATIE VAN PETROLEUMBRONNEN IN NEDERL.-INDIE. - Jaarverslag **1933.** —
Uit het jaarverslag der Koninklijke Petroleum Maatschappij blijkt, dat in **1933** een netto-winst is gemaakt van f **30.546.306,** waarvan een dividend wordt uitgekeerd van 6% op het per **31** Dec. **1933** uitstaande gewone aandeelenkapitaal van f **503.624.000.**
(Keesings Financieel Archief) (Vor. ber. blz. **1175** B.)

F. MUZIEK. — **Gustav** Holst overleden. —
Gustav Holst, de Engelsche componist, is dezer dagen in Londen op 59-jarigen leeftijd overleden.
Uit zijn werken noemen wij: „The Hymn of Jesus", „The Planets", het ballet „The Perfect Fool", en „Four Medieval Songs", voor zang en viool.
In de laatste jaren componeerde Holst een aantal werken, waaronder een concert voor twee violen, „Egdon Heath", de liederencyclus van Humbert Wolfe „Hammersmith" en een koor-fantasie.
(Red. K. H. **A.**)

G. PROF. G. SCHELTEMA. — Gehuldigd. —
Op 8 Juni '34 is in de aula van de Groningsche Academie een bijeenkomst gelioudcn, waar prof. G. Scheltema, directeur van liet kinderziekenhuis en hoogleeraar aan de Groiiinysche Universiteit. is gehuldigd wegens zijn zilveren hoogleeraarschap en in verband riiet zijn aftreden als zoodanig wegens liet bereiken van den pensioengerechtigden leeftijd.
Prof. Scheltenia lieeft daarbij zelf een rede gehouden over: ,,Een kwarteeuw Kindergeneeskunde (Terugblik en Vooruitzicht)".
Met dankbaarheid gewaagde hij van zijn werk en van de hulp, die hij daarbij steeds van anderen mocht ondervinden. Natuurlijk bereiken slechts zeer weinigen alles wat zij zich in hiin optimistische jeugd hebben voorgesteld, maar prof. Scheltema heeft toch mogen zien, dat de balans voor zijn leven en vonr zijn arbeid op het gebied der paediatriek naar de goede zijde overhelde. Voor 25 jaren wareri de omstandigheden voor de kindergeneeskunde niet gunstig. De inrichting was volstrekt onvoldoende; er waren nauwelijks klinische of poliklinische patiëntjes. Prof. Scheltema had geen laboratorium, geen assistent voor liet onderwijs. Dr. Heybroek, tlians kinderarts te Amsterdam, heeft hem voor een kleine belooning, verstrekt door het kinderziekenhuis, terzijde gestaan. Hij vond dan ook zijn eenige belooning in hoofdzaak in de vele patiënten, die hij als eenig assistent moest behandelen.
Thans zit de paediatriek behoorlijk vast in het zadel. ,,Mijn opvolger", zeide spreker, ,,vindt de grondvoorwaarden behoorlijk vervuld. Natuurlijk moet er steeds geperfectionneerd worden. Maar hij kan zich direct aan den wetenschappelijken arbeid wijden. De wisselwerking met de maatschappelijke paediatriek is bevestigd."
Wat nu de vooriiitzichten betreft: liet is liet ideaal van de geneeskunde zich in zooverre overbodig te maken, dat zij steeds minder ter genezing, steeds meer ter voorkoming te hulp wordt geroepen. Sterfte, getal en ernst van vele ziekten loopen merkbaar terug, en zulks veel meer door praeventie dan door curatie. ,,Voor 25 jaren heeft wijlen prof. Heymans een schitterende rede gelioudcn van deze plaats over de toekomstige eeuw der psychologie", zeide spreker. Spreker eindigde niet zijn geloof uit te spreken aan een toekomstige eeuw van eeii overwegend praeventieve kindergeneeskunde. (De Telegraaf)

H. MUZIEK. — Concertgebouw te Amsterdam. —
Het bestuur van het Concertgebouw meldt ons:
In zijn op 7 Juni '34 gehouden vergadering heeft het bestuur van het Concertgebouw, gezien art. 10 der Statuten van deze naamlooze vennootschap, in de plaats van jhr. mr. dr. A. Röell uit zijn midden tot voorzitter benoemd de heer dr. H. P. Heineken.
De heer Heineken zal eerst op 1 September a.s. in functie treden, zoodat de heer G. H. de Marez Oyens het voorzitterschap tot dien datum zal blijven waarnemen.

I. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer. - Ontslag huwende onderwijzeres. —
Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Lager-Onderwijswet, waarbij

wordt bepaald, dat de onderwijzeres, die in het huwelijk treedt, zal worden ontslagen. Hiertoe is thans de gemeenteraad bevoegd. De minister van Onderwijs acht het de meest aannemelijke oplossing, dat zulks thans bij de wet wordt bepaald. De voorgestelde regeling geldt zoowel voor het openbaar als bijzonder lager onderwijs.

De positie van de thans gehuwde onderwijzeres zal onaangetast worden gelaten. (Algem. Handelsblad)

11 JUNI 1931

A. NEDERLAND. — **Clearingverdrag** met Chili. —

Op grond van de zoogenaamde ,,Clearingwet'' van 25 Juli 1932, welke aan de regeering de bevoegdheid geeft, verdragen te bekrachtigen voor de vereffening vaii vorderingen ontstaan door in- en uitvoer, is den 1sten Juni j.l. te Santiago een tusschen Nederland en Chili geldende clearingovereenkomst onderteekend. Deze overeeiikomst, die op 16 Juni in werking treedt, beoogt eensdeels een geleidelijke liquidatie der in Chili voor Nederlandsche rekening uitstaande oude handelsvorderingen, waarop wegens de bestaande deviezenmoeilijkheden geen remise plaats vond; anderdeels een regeiing voor de vereffening van handelsvorderingen in de toekomst.

In Chili is de ,,Banco Central de Chile'' als vereffeningskantoor aangewezen. In Nederland het dezer dagen opgerichte ,,Nederlandsche Clearing-Instituut'' (zie pag. 1320 D.). Als kassier van liet instituut treedt de Nederlandsclie Bank op.

Bijgevolg zijn Nederlandsche importeurs van goederen herkomstig uit Chili me: ingang van 16 Juni a.s. wettelijk verplicht de verschuldigde koopsommen iiitsluiteiid te voldoen door storting bij de Nederlandsclie Bank op rekening van liet Nederlandsche Clearing-Instituut.

Deze verplichting geldt ook voor ooederen. welke hier te lande in entrepôt of anderszins onder zouarie-toezicht worden opgeslagen. Buiten de clearing valt slechts Chileensch koper, waarvan de betaling aan de Amerikaansche belanghebbenden op de tot dusver gevolgde wijze kan blijven geschieden, terwijl de storting ten aanzien van Chilisalpeter zich beperkt tot 40 procent van het factuurbedrag, na aftrek van f 1.— per honderd kilogram voor transport en andere bijkomende kosten.

(Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. **1320** D.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Verlies door de crisis meer dan **100 milliard** dollar. —

Volgens een becijfering van den National Industrial Conference Board heeft de crisis in de jaren 1930 tot 1932 aan de bevolking der Vereenigde Staten een bedrag gekost van 108 milliard dollar, waarvan 35 milliard dollar aan loonderving.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

C. DUITSCHLAND. — De **S.A.** met verlof. —

De chef van den staf der S.A., Roehm, vaardigt het volgende bevel uit:

Ik heb besloten het advies van mijn dokters op te volgen en door een kuur te herstellen. In de afgeloopen weken zijn mijn lichaamskrachten ernstig aangetast door een pijnlijke zenuwslooping. Obergruppenfuhrer von Krausser zal mij vervangen.

Het jaar 1934 zal de geheele kracht eischen van alle strijders der S.A. Ik beveel derhalve allen S.A.-leiders eveneens reeds in Juni te beginnen verloven toe te staan. In het bijzonder moeten de S.A.-leiders en -mannen, die in Juli dienst moeten doen, in Juni voor verlof in aanmerking komen.

Daarom zal de maand Juni voor een bepaald gedeelte der S.A.-leiders en -mannen, de maand Juli voor de massa der S.A. de tijd van volkomen ontspanning en herstel zijn.

Ik verwacht dat dan op 1 Augustus de S.A., weer geheel uitgerust en gesterkt, bereid zal zijn haar eervolle taak te dienen, welke volk en vaderland van haar mogen verwachten. Wanneer de vijanden der S.A. de hoop mochten hebben dat de S.A. van haar verlof niet meer of slechts ten deele zal terugkeeren, willen wij hun deze hoop laten. **Zij** zullen mettertijd en in den vorm, welke noodig schijnt, het daarop vereischte antwoord ontvangen.

De S.A. is en blijft het lot van Duitschland.

w.g. Stafchef Roehm.

(Vorig bericht blz. **1305 C.)**

D. NEDERLAND. — **Uitwijzing** van vreemdelingen.

De miriister van Justitie heeft dezer dagen een nieuwe circulaire tot de politie-autoriteiten gericht, in verband met nieuwe voorschriften voor de behandeling van vluchtelingen en vreemdelingen, die hier de grens zijn overgekomen.

De minister heeft een aantal afzonderlijke regelingen vastgesteld.

Zoo is er in die regeling een rubriek vluchtelingen uit Duitschland en niet-vluchtelingen uit Duitschland en voorts niet-Duitschers die hier over de grens komen.

Voor 'de vluchtelingen, die reclitstreekc uit Duitschland naar Nederland konien is vastgesteld, dat zij niet meer naar andere landen kunnen worden uitgeleid. In gevallen, waarin aannemelijk kan worden gemaakt, dat de terugkeer der voor uitwijzing in aanmerking komende vluchtelingen onmiddellijk leverisgevaar ten gevolge kan hebben, wordt bepaald, dal **zij** voorloopig op Nederlandsch gebied mogen blijven.

De vluchtelingen — geen Duitschers en ook geen staatsloozen — moeten zooveel mogelijk vrijwillig genoodzaakt worden naar liet eigen land terug te gaan. Geschiedt zulks niet vrijwillig, dun moet uitlevering aan liet eigen land geschieden. Van tiet uitgeleiden naar andere landen van deze categorie moet voortaan worden afgezien.

Het gevolg van deze circulaire zal o.m. zijn, dat uit te wijzen vreemdelingen niet,, meer naar België worden gebracht, van waar zij zoo dikwijls reeds dadelijk wee: naar Nederland werden teruggevoerd.

(De Telegraaf)

(Vorig bericht blz. **1321** H.)

E. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tekst der **Fransche** resolutie. —

De op grond van tiet Engelsch-Fransch-Amerikaansche accoord nopens de door de Fransche delegatie uitgewerkte resolutie, welke op Y Juni '34 bij hei presidium der Ontwapeningsconferentie is ingediend, heeft den volgenden tekst:

De Hoofdconirnissie

neemt de resoluties, welke tiaar zijn voorgelegd door de delegaties der zes mogendheden, de delegatie van Turkije en de delegatie van de Sovjet-Unie in overweging;

lioudt rekening met de bemerkingen van liet Fransclie memorandum van I Januari 1934, liet Italiaansche niemoranduni van 4 Januari 1934, het Engelsche memorandum van 29 jan. '34 en de Duitsche verklaring van 16 April 1934;

is overtuigd van de noodzakelijkheid, dat de conferentie haar werkzaamheden voortzet orn te komen tot een algemeeiie overeenkomst inzake de verininderirg en beperking der bewapeningen; heeft besloten de reeds aangevangen onderzoeken onverwijld voort te zetten.

I. De Hoofdcommissie wekt het presidium op rnet de door hem geschikt geachte middelen en met het doel een ontwapeingsconventie algemeen te doen goedkeuren, een oplossing te zoeken van hangend gebleven kwesties, ongeacht de bijzondere besprekingen, welke de regeeringen mochten willen inleiden orn het resultaat te vergemakkelijken door den terugkeer van Duitschland ter conferentie.

II. Het bijzondere belang. dat dc bestudeering eener oplossing van zekere sedert den aanvang der algenieeiie beschouwingen naar voren gekomen problemen biedt, geconstateerd hebbende, neemt de Hoofdcommissie de volgende resolutie aan:

1. Veiligheid.

a) Aangezien de resultaten van vroegere studies der conferentle sederr een jaar het sluiten van zekere regionale veiligheidsovereenkomsten in Europa hebben vergemakkelijkt, besluit de Hoofdcornniissie een bijzondere sub-commissie te benoemen, welke tot taak zal hebben die voor-studies voort te zetten, welke zij noodig oordeelt oin tiet sluiten van nieuwe overeenkornsten van gelijken aard, welke buiten de confereritie in behandeling zouden kunnen worden genomen te vergeniaklteiijken. Het zal de taak der Hoofdcommissie zijn de eventueele betrekkingen dezer overeenkonisten met de algemeene conventie te bepalen.

b) De Hoofdcommissie besluit een bijzondere sub-commissie te benoemen met de taak de kwestie der uitvoeringsgardiities te bestudeeren en de werkzaamheden nopens de contrôle te hervatten.

2. Luchtvaart.

De Hoofdcommissie draagt de commissie voor luchtvaartaangelegenheden op direct de studie aan te vangen van de in haar resolutie van 25 Juli 1932 onder de rubriek ..Luchtstrijdkrachten'' genoemde kwesties.

3. Wapentabricage en handel in wapens.

De Hoofdcommissie wekt zijn bijzondere commissie voor de wapenfabricage en den handel in wapens op direct haar werkzaamheden te hervatten en in liet licht der verklaring, welke de Anierikaansctie vertegenwoordiger op 30 Mei '34 heeft afgelegd, in den kortst mogelijken tijd rapport uit te brengen over de oplossingen, welke zij aanbeveelt.

Deze commissies zullen naast elkander werken. Het bureau heeft de taak de resultaten samen te vatten.

III. De Hoofdcommissie laat het aan het presidium over op liet geschikte oogenblik de noodige maatregelen te nenien, opdat de commissie, wanneer zij door den president wordt bijeengeroepen voor zoover mogelijk een volledig ontwapeningsontwerp aantreffe.

IV. In aanmerking nemende, dat het voorstel der Russische delegatie de conferentie onder den naam ,,Vredesconferentie'' permanent te verklaren een nauwkeurige studie vereischt, verzoekt de Hoofdconimissie den president dit voorstel ter kennis van de regeeringen te brengen.

De Algemeene Commissie der Ontwapeningsconferentie heeft 4 commissies ingesteld.

(Vaz Dias)

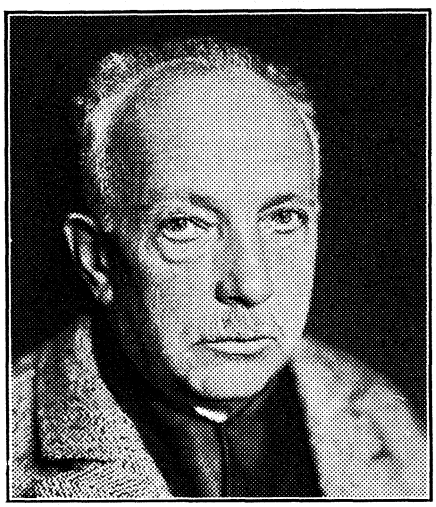
(Vorig bericht blz. **1330** D.)

F. VOETBAL. — **Wereldkampioenschap. -** Italië **wint** den wereldtitel. —

Italië heeft op 10 Juni **'34** het wereldkampioenschap gewonnen door Tsjecho-Slowakije in den eindstrijd met 2—1 te slaan (na verlenging).

Op 7 Juni heeft Duitschland in den strijd om de derde of vierde plaats Oostenrijk met 3—2 verslagen. (Red. K. H. A.) (Vorig bericht blz. 1324 E.)

A. RICHARD STRAUSS ZEVENTIG JAAR. —
Als zoon van den hoornist Franz Strauss en Josephine Pschorr werd Richard Strauss op 11 Juni 1864 te Munchen geboren. Reeds op 7-jarigen leeftijd gaf hij bewijzen van zijn compositorisclie begaafdheid en schreef een Weitinachtslied, In 1574 bezocht Strauss het König Liidwiggymnasium, dat hij acht jaar volgde In 1876 schreef hij zijn eerste compositie die in druk verscheen, Breitkopf und Härtel publiceerde de Festmarscli op. 1. Hans von Bülow interesseerde zich voor den componist en zorgde er voor, dat Strauss de door hem geschreven Suite voor blaasinstrumenten te München, ter gelegenheid van een aldaar door de Meiningers gegeven concert, dirigeerde.
In 1886 werd Strauss als derde dirigent naar München benoemd, in 1889 ging hij naar Weimar, om in 1594 als Hofkapellmeister naar Munchen terug te keeren. In den herfst van 1898 werd hij in een zelfde functie te Berlijn aangesteld, in 1908 kreeg hij den titel General-musikdirektor; van 1917 tot 1920 was hij leider van een Meisterschule voor compositie aan de Kgl. Hochschule, om van 1919 tot 1924 te Weenen als leider van de Staatsopera een plaats in te nemen, die hem als reproduceerend kunstenaar in de eerste rijen der dirigenten van wereldbeteekenis bracht.

Richard Strauss,

i e volgorde van ijn voor aa erken:
Piano-Sonotc in b kl. t. p. 5; Serenade vo sinstrumenten op. 7; Viool-concert op. Symphonie in f kl. t. op. 12; Wanderers Sturmlied op. 14; Symph. fantasie Aus Italien op. 16; Don Juan op. 20; Tod und Erklarung op. 24; Guntram op. 25; Tilt Eulenspiegel op. 28; Also sprach Zarathustra op. 30; Don Quixote op. 35; Ein Heldenleben op. 40; Feuersnot op. 50; Simfonia doniestica op. 53; Salome op. 54; Elektra op. 58; Der liosenkavalier op. 59: Ariadne aiif Naxos op. 60; Le bourgeois gentilhomme op. 60; Alpensyniphonie op: 64; Die Frau ohne Scliatteii op. 65; Schlagobers op. 70; Intermezzo op. 72; Die Aegyptische Helena op. 75; Arabella.
Het bestuur der Wagnervereeniging lieeft Richard Strauss uitgenoodigd de herfstuitvoeringen der Wagnervereeniging persoonlijk te komen dirigeeren. Kichard Strauss heeft deze uitnoodiging aanvaard. (Red. K. H. A.)

12 JUNI 1934

B. AUTEURSRECHT. — Buma—A.V.R.O. —
Het Buma had een verbod geëischt tot uitzending van werken door de A.V.R.O. waarvoor deze oinroepvereeniging de gevraagde vergoeding niet wil betalen. In de *dagvaarding* waren 32 gevallen opgesonid, waarin de A.V.R.O. muziekstukken had uitgevnerd. waarvoor de door Buma gevraagde rechten niet ten volle zijn betaald.
Bij liet genoemde verbod eischte het bureau de bepaling dat de A.V.R.O. een dwangsom van f 1500 zou moeten betalen voor elk inuziekstuk, dat zij uitzendt, zonder dat de eischen van Buma ten volle zijn nagekomen.
De president van de rechtbank, mr. J. W. Huysinga, heeft uitspraak gedaan in tiet kort geding tusschen het Buma en de A.V.R.O. betreffende de betaling van de verlangde auteursrechten en den eisch van het Buma afgewezen.
Naar het oordeel van den president betreft het hier geen spoedeischend geval en bestaat er geen reden, deze kwestie niet aan den gewonen rechter voor te leggen. Te meer daar er reeds vijf maanden wordt onderiiandeld over de kosten die door de omroepvereenigingen aan het Ruma moeten worden betaald.
Binneii korten tijd zal waarschijnlijk een algemeene maatregel van bestuur deze kwestie nader regelen, dan bestaat de mogelijkheid, dat door den minister een dwanglicentie wordt vastgesteld.
Mocht deze algemeene maatregel van bestuur of de dwanglicentie uitblijven, dan kan deze materie altijd nog bij den gewonen rechter aanhangig worden gemaakt.
Op deze gronden wijst de president den eisch af en veroordeelt eischer in de kosten van het geding, begroot op f 50.—.
(De Telegraaf)

C. BELGIE. — Nieuw Kabinet - De Broqueville. —
Het nieuwe Belgische kabinet is thans officieel als volgt samengesteld:
De Broqueville: minister-president, minister zonder portefeuille; Jaspar: Buitenlandsche Zaken; Pierlot: Binnenlandsche Zaken; Sap: Financiën; Bovesse: Justitie; Devèze: Nationale Verdediging; Dierckx: Verkeerswezen; Van Cauwelaert: Handel, Nijverheid en Landbouw; Van Isacker: Arbeid en Sociale Voorzorg; Tschoffen: Koloniën; Forthommes: Openbare Werken; Maistriau: Onderwijs; Ingenbleek: minister zonder portefeuille; Van Zeeland: minister zonder portefeuille. (Agence Belga) (Vor. ber. 1331 E.)

D. OOSTENRIJK. — Bomaanslagen. —
In de laatste dagen zijn ernstige bomaanslagen gepleegd op spoorwegbruggen en op vele openbare gebouwen te Weenen.
In elke Oostenrijksche gemeente wordt een plaatselijke afweer-brigade opgericht. De spoorwegen worden door patrouilles voortdurend bewaakt. Er heerscht een paniekstemming. De regeering heeft strenge maatregelen tegen nationaal-socialistische propagandisten genomen. (Reichspost)

E. RUSLAND. — Erkenning door Tsjecho-Slowakije en Roemenië. —
Tsjecho-Slowakije en Roemenië hebben op 9 Juni '34 besloten, Sovjet-Rusland officieel te erkennen en diplomatieke betrekkingen met dit land in te stellen. De ministers van Buitenlandsche Zaken van Roemenië en Tsjecho-Slowakije hebben reeds desbetreffende nota's met den Russischen Volkscommissaris voor Buitenlandsche Zaken, Litwinof, gewisseld, terwijl verwacht wordt, dat ook Joegoslavië zich bij dezen stap zal aansluiten. (Lidové Listy)

F. DEFTIGE EN GEMEENZAME TAAL. — Intreerede prof. dr. G. G. Kloelre. —
Op 8 Juni heeft prof. dr. G. G. Kloeke, nieuw benoemd hoogleeraar in de Nederlandsche taalkunde aan de Leidsche Universiteit als opvolger van wijlen prof. dr. J. H. Kern, dit ambt aanvaard met het uitspreken van een inaugureele oratie, getiteld: „Deftige en gemeenzame taal". Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De tegenstelling tusschen deftige en gemeenzame taal is niet van vandaag of gisteren, ja men kan zeggen, dat het geheele taalleven min of meer door deze antithese wordt beheerscht. De familiaire taal van vroeger eeuwen wordt grootendeels aan ons oog onttrokken door de sluier van de deftige literatuurtaal; soms komt de volkstaal even boven, zooals in de zeventiende-eeuwsche kluchten. Maar er is geen cultuurgemeenschap denkbaar d de ntithe algem l :l fde ta.al en lia[illegible] de verschillen „fatsoenlijk" en plat, „slordig" en correct, vormelijk en natuurlijk geleid tot antithesen als kanseltaal en omgangstaal, schrijftaal en spreektaal.
J. W. Muller is de eerste geweest, die de aandacht heeft gevestigd op het feit, dat het stilistisch verschil tusschen deftige en gemeenzame taal vaak te herleiden is tot een geographisch verschil. Immers: de beschaafde spreek- en schrijftaal heeft zich te allen tijde ontwikkeld uit den tongval van het gewest, de stad, den stand of den kring, die de voornaamste was en daardoor van zelf, zonder opzettelijken dwang, de overige noopte zich daarbij aan te sluiten. Nog altijd bedienen we ons in geschrifte van Zuidnederlandsche woorden als beminnen, werpen, zenden, reeds, spoedig, terwijl wij mondeling alleen gebruiken de Hollandsche aequivalenten: houden van, gooien, sturen, al, gauw.
Telkens weer opnieuw worden we eraan herinnerd, hoe lang de invloed van een superieure beschaving nawerkt, ook in de taal. (Red. K. H. A.)

A. DE NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag 1933-1934. —

Voor hem, aldus Mr. L. J. A. Trip, president der Nederlandsche Bank, die nog steeds van meening is, dat een werkelijk en blijvend wereldherstel slechts verkregen kan worden door verbetering en uitbreiding van de internationale betrekkingen, vormt het afgeloopen boekjaar een uiterst onbevredigend tijdperk. In geen enkel opzicht traden die verbetering en uitbreiding in.

In 1933 nam de strijd van allen tegen allen steeds scherpere vormen aan. Elk land versterkte zijne pogingen om zijne invoeren te beperken en zijne uitvoeren te doen toenemen. Dat dit streven tot mislukking moest gedoemd zijn, stond bij voorbaat vast. De wereldhandel is, zoowel wat waarde als wat omvang betreft, in 1933 verder gedaald. De waarde, in goud uitgedrukt, beliep minder dan een derde van het overeenkomstige cijfer voor 1929. De omvang was 30% kleiner dan in laatstgenoemd jaar.

Hieronder volgt een overzicht van de percentages der veranderingen in de goudwaarde der in- en uitvoeren van de na te noemen landen.

	1931 op 1932		1932 op 1933		1929 op 1933	
	Invoer	Uitv.	Invoer	Uitv.	Invoer	Uitv.
Ver. St. v. Amerika .	— 36	— 33	— 14	— 19	— 75	— 75
Groot-Brittannië en Noord-Ierland ...	— 37	— 28	— 8	— 4	— 61	— 65
Frankrijk	— 30	— 35	— 5	— 6	— 51	— 63
Duitschland	— 31	— 40	— 10	— 15	— 69	— 64
Nederland	— 31	— 36	— 7	— 14	— 56	— 64
België en Luxemburg	— 31	— 36	— 9	— 5	— 58	— 54
Italië	— 29	— 32	— 10	— 13	— 66	— 61
Zwitserland	— 22	— 41	— 10	+ 6	— 40	— 60

De monetaire ontwrichting maakte voortgang. De volgende cijfers stellen zulks boven twijfel:

	Waarde in Guldens	
	31 Mrt. 1933	31 Mrt. 1934
Amerikaarische dollar	2.48⅛	1.48⅛
Pond sterling	8.50¼	7.63⅞
Zuid-Afrikaansch pond	8.50	7.63⅞
Australisch pond	6.79	6.11½
Nieuw-Zeelandsch pond	6.78½	6.13½
Japansclie yen	0.53½	0.45
Deensche kroon (100 Kr.)	38.10	34.15
Noorsclie kroon (100 Kr.)	43.60	38.40
Zweedsche kroon (100 Kr.)	45.10	39.40

In procenten uitgedrukt bedroeg de waardevermindering ten opzichte van het goud voor de hierboven genoemde valuta's onderscheidenlijk op:

	31 Mrt. 1932	31 Mrt. 1933	31 Mrt. 1934
Amerikaansche dollar	0.66	0.26	10.46
Pond sterling	22.23	29.78	36.91
Zuid-Afrikaansch pond	2.12	29.79	36.91
Australisch pond	37.86	43.92	49.43
Nieuw-Zeelandsch pond ...	29.21	43.96	49.33
Japansche yen	33.87	56.86	63.72
Deensche kroon	22.38	42.86	48.78
Noorsche kroon	25.38	34.60	42.40
Zweedsclie kroon	23.88	32.23	40.99

Het was in het bijzonder de monetaire politiek van de Vereenigde Staten, die de wereld in onrust hield en het vertrouwen verder ondermijnde. De waarde van het ruilmiddel werd met opzet en kunstmatig gedrukt, speculatie en kapitaalvlucht werden aangemoedigd en de goudclausule werd gebroken. Dat hierbij geen rekening werd gehouden met den terugslag, dien dergelijke ingrijpende maatregelen op den toestand in andere landen moesten oefenen, noch met de groote verliezen, welke berokkend werden aan her buitenland, voorzoover dit in goed vertrouwen vorderingen in dollars bezat, zal wellicht de grootste belemmering blijken te vormen voor het weder op gang brengen van het internationale crediet- en kapitaalverkeer.

In het algemeen zullen de consequenties van het mislukken der Londensche Wereldconferentie van verre strekking en van langen duur zijn. De geïsoleerde krachtsinspanning van elk land zal onvermijdelijk leiden tot eene verdere uitbreiding van kunstmatige en ongezonde toestanden.

Een en ander moet leiden tot het leggen van zware lasten op den verbruiker en dus tot een verdere inkrimping van het verbruik, terwijl het scheppen van werkgelegenheid, waaraan boven alles behoefte bestaat, een goedkoope productie en een zooveel mogelijk op peil houden en herstellen van het verbruik tot voorwaarden heeft.

Intusschen, de Londensche mislukking moest door alle landen als uitgangspunt voor de verder te volgen politiek aanvaard worden. Uit eigen kracht moesten zij een nieuwen evenwichtstoestand trachten te bereiken. Hierbij acht ik het wenschelijk op eenige lichtpunten de aandacht te vestigen.

In de eerste plaats zij er dan op gewezen, dat de feiten, met name de zekerheid, dat op hulp van buiten niet langer kon gerekend worden, tot krachtige maatregelen in de verschillende landen dwongen. Dit leidde in het algemeen tot een versterking van de positie der centrale overheid. Zij werd met verstrekkende volmachten bekleed en zij kon zich in toenemende mate doen gelden. Het regeeren werd wederom mogelijk. Zulks bracht een aanmerkelijken voortgang mede op den weg naar saneering van de openbare financiën, naar aanpassing aan den gewijzigden toestand.

In de tweede plaats kan geconstateerd worden, dat, als de teekenen niet bedriegen, de omvang van het wereldgoederenverkeer, ondanks alle directe en indirecte belemmeringen, in den laatsten tijd niet verder daalt en zelfs een neiging tot stijgen vertoont. Hieruit mag wellicht worden afgeleid, dat het laagste punt van den wereldhandel bereikt werd en dat, naar gelang de interne positie van een toenemend aantal landen aan stabiliteit wint, een langzame uitbreiding van het internationale verkeer kan worden tegemoet gezien.

Als een onmisbare voorwaarde daarvoor staat voorop het voorkomen van een verdere ontwrichting van de wisselkoersen. In dit opzicht kan als lichtpunt gewezen worden op de handhaving in een aantal landen van den gouden standaard.

Het moet voor een ieder, die bereid en in staat is zich een objectief oordeel te vormen. vast staan, dat de vorming en instandhouding van deze kern van gouden-standaard-landen een bij uitstek groote beteekenis heeft zoowel voor heit wereldbelang als voor de individueele belangen van de landen binnen en buiten de hier bedoelde groep. Haar verdere instandhouding vormt, naar mijn overtuiging, onder de huidige omstandigheden de belangrijkste voorwaarde voor een geleidelijke verbetering. Bij gebreke daarvan moet verwacht worden een nieuwe en hoogst ernstige verstoring van het vertrouwen. De monetaire chaos zou algemeen worden en een verdere benedenwaartsche beweging van valuta's zou inzetten. Het aantal en de omvang der rechtstreeksche handelsbelemmeringen zouden onvermijdelijk nog meer toenemen. De internationale goederenmarkten zouden een nieuwen druk ondervinden.

Dat de gevolgen van de schommelingen in de van het goud losgeraakte valuta's tot de ernstigste behooren der talrijke moeilijkheden, welke aan het wereldverkeer worden in den weg gelegd, vindt thans weinig bestrijding meer. In deze erkenning is een der redenen gelegen voor de grootere geneigdheid, welke in verschillende kringen geconstateerd kan worden tot terugkeer naar stabiliteit van de wisselkoersen. Het is te hopen, dat de geneigdheid om naar stabiliteit der wisselkoersen te streven ook ten grondslag moge liggen aan den door de Amerikaansche regeering getroffen maatregel, welke de goudwaarde van den dollar vaststelde op 59.06 pct. van zijn oorspronkelijke waarde. Zekerheid omtrent dit punt bestaat nog niet, waar de bevoegdheid voorbehouden blijft om de devaluatie tot een maximum van 50 pct. op te voeren.

In weerwil van de genoemde lichtpunten, komt de president niettemin tot de slotsom, dat de tegenwoor-

dige toestand in hooge mate verward en onzeker is. Met voorspellingen omtrent de toekomst dient groote voorzichtigheid betracht te worden. Veel wordt geschreven en gesproken over „structureele" veranderingen, welke tot eene blijvende wijziging in de na te streven doeleinden zouden moeten leiden. Inderdaad, de gevolgen van de wereldontwrichting zijn van verre strekking. Deze erkenning mag intusschen nimmer leiden tot het verheffen tot doel van hetgeen noodgedwongen en ter verdediging tegen den aanval van buiten moet geschieden. In elk geval blijft vaststaan, dat die landen, welke de kunstmatige voorzieningen om zich staande te houden, tot het uiterste weten te beperken en het snelst hun evenwicht weten te herwinnen, de beste waarborgen scheppen voor een geleidelijk herstel en voor het behouden en vergrooten van hun aandeel in een zich langzamerhand uitbreidend wereldverkeer.

Zulks geldt in het bijzonder voor Nederland, dat in zoo sterke mate op het internationale verkeer is aangewezen. De hierboven geschetste ongunstige factoren hebben, zooals voor de hand ligt, een zwaren druk op ons economisch bestel geoefend. De totale waarde van den buitenlandschen handel verminderde van f 2.145 millioen in 1932 tot f 1.935 millioen in 1933, of met f 210 millioen. Hiervan komt f 90 millioen op rekening van den invoer en f 120 millioen op rekening van den uitvoer. Het tekort op de handelsbalans steeg derhalve van f 453 millioen in 1932 tot f 483 millioen in 1933. Hieronder volgt een staatje, dat den achteruitgang van den Nederlandschen handel onder cijfers brengt:

	In millioenen guldens			In duizenden tonnen	
	Invoer	Uitvoer	Invoersaldo	Invoer	Uitvoer
1928	2.684	1.986	698	29.821	15.725
1929	2.752	1.990	762	30.989	16.301
1930	2.418	1.719	699	31.394	16.606
1931	1.893	1.312	581	29.899	16.819
1932	1.299	846	453	24.589	13.992
1933	1.209	726	483	24.081	12.768
Teruggang					
van 1928 op 1933	55%	63%	31%	19%	19%
van 1931 op 1932	31%	36%	22%	18%	17%
van 1932 op 1933	7%	14%	+ 7%	2%	9%

Voor zoover de beschikbare gegevens tot het trekken van eene algemeene slotsom in staat stellen, zou ik geneigd zijn tot de meenintg, dat de Nederlandsche conjunctuur zich consolideert op een depressie-niveau, dat eenigszins boven het laagste peil van omstreeks begin 1933 gelegen is.

In het bijzonder de landbouwsteun en de contingenteeringen hebben, in overeenstemming met hetgeen nagenoeg alle landen te zien geven, een sterkere oriënteering van het Nederlandsche bedrijfsleven op de behoeften van de binnenlandsche markt tengevolge gehad. Zulks moge onder den onafwijsbaren drang der omstandigheden noodzakelijk zijn, dit neemt niet weg, dat deze gang van zaken een kunstmatig karakter draagt en onmiskenbare nadeelen medebrengt.

Dit sluit geenszins in, dat in Nederland de aanpassing geen voortgang zou hebben gemaakt. Het kan bezwaarlijk ontkend worden, dat reeds veel in de goede richting is geschied. Met name in 1933 heeft de realiteit gedwongen tot hetgeen vóórdien nauwelijks mogelijk werd geacht. De budgetaire positie der openbare lichamen is duidelijk in het licht gesteld en de saneering dier positie is krachtig ter hand genomen. De lasten der publieke schuld zijn zoowel voor Nederland als, met medewerking van het moederland, voor Nederlandsch-Indië door omvangrijke conversies aanmerkelijk verminderd. In het bedrijfsleven zijn in vele gevallen de productiekosten belangrijk verlaagd en is dientengevolge evenwicht verkregen of althans benaderd. Dit alles neemt intusschen niet weg, dat het in gang zijnde proces niet voltooid is. De overheidsfinanciën moeten het laatste deel van den weg naar het evenwicht nog afleggen. De belastingheffing is opgevoerd tot een peil, dat met het belang van de noodzakelijke kapitaalvorming niet te rijmen is. De openbare uitgaven bewegen zich ook thans nog op een niveau, dat uitgaat boven de mogelijkheden, welke het nationale inkomen biedt.

Ofschoon de werkloosheidscijfers der eerste maanden van het loopende jaar eene verbetering vertoonen, staat vast, dat het euvel van de werkloosheid met gemiddeld 270.700 en 322.600 werkloozen in 1932 en 1933, tegen 138.200 in 1931, een ernstig karakter heeft verkregen.

Wat den buitenlandschen afzet van Nederlandsche producten betreft, deze blijft, vooral in waarde, een dalende richting volgen. Met deze twee gegevens — werkloosheid en uitvoer — kan volstaan worden ten bewijze, dat voorzichtigheid geboden is en dat verdere stappen niet achterwege mogen blijven om het kosten- en prijzenpeil hier te lande te verlagen. Dat de regeering het primaire karakter onderkent van dit belang, hetwelk den grondslag vormt van hare politiek, blijkt duidelijk uit de toelichting, welke zij omtrent haar verder te volgen beleid heeft gegeven bij de behandeling van het wetsontwerp, waarbij een crediet voor het verruimen van de werkgelegenheid wordt aangevraagd.

Bij de hier bedoelde uiteenzetting der regeering van haar verder te voeren beleid heeft zij opnieuw in dc meest positieve termen uiting gegeven aan haren afkeer van monetaire experimenten.

Zulks kan sedert de ontwikkeling op en na de Londensche Wereldconferentie geen verwondeîing wekken. Deze houding van onze regeering, welke geheel in overeenstemming is met de opvattingen van de Staten-Generaal en van de overgroote meerderheid van het Nederlandsche volk, vormt een onverbreekbaar geheel met de politiek, die zij zich gesteld heeft. Het is dan ook niet duidelijk, welke practische resultaten voor oogen staan aan hen, die voor Nederland het loslaten van den gouden standaard en eene devaluatie van den gulden bepleiten. Zouden zij, om slechts een voorbeeld te noemen, in redelijkheid kunnen verwachten, dat deze regeering, die op de basis van he: huidige monetaire systeem, belangrijke conversieoperaties heeft uitgevoerd en de medewerking van het publiek heeft verkregen voor een renteverlaging en voor het opgeven, ten aanzien van een groot deel der Indische schuld, van de goudclausule, daarna bereid zou gevonden worden om dien grondslag te ondermijnen en het vertrouwen in haar beleid te vernietigen door vrijwillig den gouden standaard te verlaten? Deze vraag stellen is haar tevens beantwoorden.

Doch ook los van overwegingen van politieken, socialen en moreelen aard, staat voor mij vast, dat het welbegrepen belang van het Nederlandsche bedrijfsleven het vasthouden aan de tot dusver gevolgde gedragslijn eischt. Een werkelijk en duurzaam herstel van het Nederlandsche bedrijfsleven kan door monetaire maatregelen nimmer bereikt worden. Integendeel, het aanpassingsproces hetwelk in gang is, zou als gevolg van dergelijke maatregelen tot stilstand gebracht, ja zelfs ten deele ongedaan gemaakt worden, terwijl voor nieuwe onevenwichtigheden de grondslag zou worden gelegd.

De monetaire taak van de Nederlandsche Bank besprekende stelt het verslag vast, dat deze haar zwaartepunt vond in de handhaving van de goudwaardr van het nationale ruilmiddel. Bij herhaling had men hierbij te kampen tegen de onrust, gewekt door de ongunstige monetaire toestanden in het buitenland en door de pleidooien, die in het binnenland van sommige zijden voor het verlaten van den gouden standaard gehouden werden. De krachtige houding van de Nederlandsche regeering en de samenwerking met de overige landen, die monetaire experimenten als middel om de crisis te bestrijden verwerpen, maakten het mogelijk die onrust te doen wijken. Hierbij komt, dat in toenemende mate het vertrouwen in den gulden veld won, toen de herhaalde aanvallen op ons ruilmiddel konden worden afgeslagen en de talrijke oppervlakkige en ondeskundige voorspellingen

omtrent de onmogelijkheid, om den gouden standaard te handhaven, door de feiten werden gelogenstrafl. In het bijzonder hebben wij er naar gestreefd, aldus de president, de vermindering der direct opeischbare verplichtingen van De Nederlandsche Bank, gelijken tred te doen houden met het verlies aan goud, dat wij in tijden van onrust en wantrouwen of laatstelijk door de verlaging van den goudinhoud van den Amerikaanschen dollar, te boeken hadden. Hierin werden wij krachtig gesteund door de groote mate van liquiditeit van het particuliere bankwezen. Bovendien hebben de leiders van dat bankwezen niet geaarzeld hun medewerking te verleenen door hun middelen niet beschikbaar te stellen voor het financieren van transacties, welke geacht moesten worden tegen den gulden gericht te zijn. In dezelfde richting werkten de disconto-verhoogingen, die wij hebben toegepast., telkens wanneer de geldmarkt daartoe aanleiding gaf en de mogelijkheid schiep van een toenemend beroep op de credietfaciliteiten der Bank, ten einde langs dien weg de betaling van het van ons gekochte goud te bewerkstelligen. Dit alles maakte het mogelijk, de gouddekking der direct opeischbare verplichtingen nagenoeg op hetzelfde hooge peil te houden.

Deze gang van zaken stelt de noodzakelijkheid boven twijfel, dat de Bank niet worde belemmerd in hare primaire taak, de goudwaarde van den gulden te handhaven. Deze taak behoort niet slechts in de huidige tijden van onrust en onzekerheid, maar ook in normale omstandigheden voorop te staan. Zij moet de bedrijfsleiding blijven beheerschen. Dit beginsel wordt uit het oog verloren door hen, die de onafhankelijkheid van de Bank wenschen aan te tasten. Dat de regeering en de groote meerderheid der Tweede Kamer blijk hebben gegeven, dezen gevaarlijken weg niet te willen volgen, kan dan ook met voldoening geconstateerd worden.

De redenen voor de goudafvloeïing moeten geacht worden gelegen te zijn in abnormale omstandigheden, welke plotselinge kapitaalverschuivingen in het leven riepen. Zoodra die omstandigheden hadden uitgewerkt, werd het evenwicht hersteld en daalden de wisselkoersen op het buitenland beneden het gouduitvoerpunt. Hierbij dient in aanmerking te worden genomen, dat Nederland beschikt over een goudvoorraad, welke de behoeften van normale tijden aanmerkelijk te boven gaat.

De werkelijke beteekenis van het goud is gelegen in zijn gebruik voor internationale verrekeningen en voor het overbruggen van den tijd, welke voor de aanpassing aan gewijzigde omstandigheden noodig is. Het vasthouden en buiten gebruik stellen van belangrijke hoeveelheden goud, zooals thans geschiedt in landen. die den gouden standaard hebben verlaten, vormt eene miskenning van die werkelijke beteekenis. De veel misbruikte term „goudsterilisatie" zou hier in dien zin op zijn plaats zijn, dat dit goud onttrokken wordt aan zijne natuurlijke bestemming om te dienen als band tusschen de verschillende munteenheden en als internationaal verrekeningsmiddel.

De wereld-goudproductie heeft in 1933 een nieuw record bereikt. Zij vertegenwoordigde eene waarde van f 1.260 millioen en overtrof met f 20 millioen het definitieve cijfer voor 1932. Hierbij kwamen de voortgezette verkoopen, in het bijzonder door Britsch-Indië, van goud uit particulier bezit.

Hierna volgt een overzicht van de ontwikkeling van den zichtbaren goudvoorraad:

(in millioenen guldens)

	31 Dec. 1913	31 Dec. 1931	31 Dec. 1932	31 Dec. 1933
Europa	6.913	15.397	16.987	17.203
Ver. Staten	3.209	10.078	10.063	9.981
Z. en M. Amerika	896	883	851	878
Canada	291	194	209	192
Azië en Australië	612	1.363	1.296	1.137
Afrika	129	174	194	313
Wereld	12.080	28.089	29.600	29.701

Goudvoorraden der landen, die het goudblok' vormen

(in millioenen guldens)

	31 Dec. 1913	31 Dec. 1929	31 Dec. 1931	31 Dec. 1933	31 Mrt. 1934
Frankrijk	1.689	4.063	6.715	7.515	7.237
Zwitserland	82	286	1.127	959	838
België	119	405	881	946	924
Italië	664	F79	736	929	900
Nederland	152	418	888	922	786
Polen	—	197	167	132	134
Totaal goudblok	2.706	6.078	10.514	11.403	10.819

Bij de beoordeeling van de Nederlandsche betalingsbalans dient o.a. rekening gehouden te worden met het feit, dat, voor zoover noodig, vermindering van onzen nog steeds belangrijken invoer aanpassing kan en zal brengen. Een overdreven en niet door de omstandigheden geboden beperking van den invoer zou echter tot uiterst schadelijke gevolgen leiden. Hoever de omstandigheden Nederland zullen dwingen in dit opzicht te gaan, zal in overwegende mate afhangen van de houding, welke andere, in het bijzonder de groote landen ten aanzien van de internationale betrekkingen zullen innemen. In dit verband valt een aanmerkelijke beteekenis te hechten aan de ontwikkeling van het Duitsche transferprobleem.

Voor zoover ik kan zien, aldus de president, bestond geen verschil van gevoelen over het feit, dat de transfer-moeilijkheden in hoofdzaak zijn ontstaan door het terugloopen van het overschot op de Duitsche handelsbalans als gevolg van de afsnoering van het internationale goederenverkeer. Aan de hand van eene raming 'van het beschikbare overschot is destijds overeengekomen wat Duitschland op de aldus aangenomen basis zou overmaken. Op deze wijze werd dus geenerlei rekening gehouden met de hierboven omschreven, fundamenteele oorzaak van de moeilijkheden, terwijl evenmin voorzieningen werden getroffen om die oorzaak weg te nemen.

Het eerste was, op zich zelf beschouwd, reeds onbillijk tegenover Nederland. Zulks springt in het oog, wanneer men in aanmerking neemt, dat het Nederlandsche invoeroverschot, dat is het bedrag. dat Nederland méér importeerde uit dan exporteerde naar Duitschland, in 1932 — dus vóórdat de hierbedoelde transfermoeilijkheden intraden — niet minder beliep dan f 223.289.000; en dat de waarde van onzen invoer uit Duitschland 226% van onzen uitvoer naar dit land uitmaakte. Nederland stelde per saldo deviezen ter beschikking van Duitschland tot een bedrag, dat niet slechts voldoende was voor de volledige overmaking van het verschuldigde wegens rente en aflossing van de Nederlandsche vorderingen, maar daarenboven een zeer belangrijk overschot liet voor de remitteering ten behoeve van andere dan Nederlandsche schuldeischers.

Niettemin verklaarde de Nederlandsche regeering zich bereid om extra-invoeren uit Duitschland toe te staan voor de aanvulling van hetgeen volgens de algemeene regeling minder dan 100% der verschuldigde rente aan Nederland zou worden overgemaakt. Hieruit volgt tweëerlei. In de eerste plaats heeft Nederland eene voorziening getroffen, welke de grondoorzaak van de moeilijkheden verzwakt, ook al droeg het, blijkens bovenstaande cijfers, geenerlei verantwoordelijkheid voor die moeilijkheden. In de tweede plaats kon die voorziening nimmer nadeel berokkenen aan de crediteuren van andere dan Nederlandsche nationaliteit, aangezien de dientengevolge meer benoodigde deviezen door Nederland zelf geleverd werden.

Neemt men tenslotte nog in aanmerking, dat de Duitsche regeering zich bereid verklaarde ook met andere crediteurenlanden regelingen te treffen als met Nederland en Zwitserland waren overeengekomen, dan kan het niet anders dan onjuist en onbillijk geacht worden, van eene discriminatie ten voordeele van de laatstgenoemde twee landen te spreken. Nederland

en Zwitserland hebben den eenig juisten weg gekozen om het kwaad in zijn wortel aan te tasten en dáár verbetering te brengen waar deze alleen kan verkregen worden.
De slotsom, welke uit het vorenstaande voor de verdere ontwikkeling moet getrokken worden, ligt voor de hand. Zou Nederland, als gevolg van een verlaging van de overmaking, gedwongen worden tot het beperken, hetzij door overheidsmaatregelen hetzij tengevolge van koopkrachtvermindering, van de Duitsche invoeren, dan zal het kwaad verergerd in stede van verbeterd worden en dan zullen ook de andere crediteurenlanden daarvan den nadeeligen invloed ondervinden.
In verband met de Duitsche transferbeperking heeft de Bank een enquête naar de vorderingen op Duitschland van in Nederland gevestigde personen, firma's en instellingen ingesteld. Volgens de ingekomen antwoorden bedroeg op 1 Juni 1933 de nominale waarde der Duitsche obligaties in Nederlandsch bezit f 430 millioen. Hieronder waren begrepen f 12,1 millioen aan obligaties der Dawes-leening en f 30,4 millioen aan obligaties der Young-leening.
Eet totaal der niet in obligaties belichaamde vorderingen beliep f 613 millioen. Obligaties en niet in obligaties belichaamde vorderingen tezamen bereikten dus een totaal van f 1.044 millioen.
Daarnaast vermeldden de bij de Bank ingekomen opgaven nog een totaal bezit aan Duitsche aandeelen van nominaal f 263 millioen. Aan andere deelnemingen en aan eigendommen in Duitschland werd in totaal respectievelijk f 101 millioen en f 35 millioen opgegeven. Vorderingen, die onder de „Stillhalte"-overeenkomst van 1933 vielen, en vorderingen rechtstreeks voortvloeiende uit den uitvoer van goederen naar Duitschland, bleven buiten de enquête.

De bedrijfsuitkomsten van De Nederlandsche Bank wijzen een verbetering aan. De netto-winst steeg van f 1.004.202 tot f 2.669.408.
Deze verbetering is, wat de inkomsten betreft, in hoofdzaak te danken aan de meerdere baten, welke voortvloeiden uit de belangrijke goudverkoopen en uit de nadere regeling van de levering en de betaling van de door de Bank aan Nederl.-Indië verkochte ponden sterling. Hiertegenover staat een belangrijke vermindering van de baten uit buitenlandsche wissels en saldi in verband met de liquidatie van dit bezit.
Wat de uitgaven aangaat kon een verdere verlaging van onkosten met f 357.393 worden bereikt. Hiermede werd sedert 1930/1931 een vermindering van f 1.664.607 of bijna 31% verkregen. Bij de beoordeeling van de uitkomsten dient in aanmerking te worden genomen, dat de winst op muntmateriaal een abnormaal karakter draagt.

Het verslag memoreert dan de bij de regeering aanhangig gemaakte wijziging van het Bankoctrooi, waarmede o.a. beoogd wordt een verdere inkrimping van de directie van de bank tot drie leden mogelijk te maken, en voorts een voorstel, dat strekt tot verruiming van de mogelijkheid van de belegging van het kapitaal der bank, waarbij echter niet de bedoeling voorzit, de mogelijkheid te scheppen voor z.g. open-markt operaties. De strekking der voorziening is geen andere dan de sedert het liquideeren der buitenlandsche wisselportefeuille zoozeer gedaalde rentabiliteit der bank eenigszins te kunnen verhoogen door een, aan enge grenzen gebonden, uitbreiding van de beleggingsmogelijkheid.
De regeering kon zich met deze voorstellen vereenigen.
In de laatste vijf jaren had het opereerend kapitaal den volgenden stand:

1929/1930	f 364.313.172	1932/1933	f 203.285.595
1930/1931	f 383.225.293	1933/1934	f 185.743.419
1931/1932	f 331.587.879		

Dit verloop stond onder den invloed van den gang van zaken op de geld- en wisselmarkten.

Het bezit van de Bank aan buitenlandsche wissels en saldi beliep bij het einde van het boekjaar:

1929/1930	f 205.357.964	f 24.037.034	f 229.394.998
1930/1931	f 217.884.927	f 31.756.914	f 249.641.841
1931/1932	f 64.490.835	f 18.356.118	f 82.846.953
1932/1933	f 72.813.260	f 8.087.577	f 80.900.837
1933/1934	f 1.172.148	f 1.154.475	f 2.326.623

BALANSEN

Debet:	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1934	1933
Kassa	f 131.422.024	f 121.237.132
Tegoed bij giro-instellingen	41.215	26.815
Muntmateriaal	680.888.350	850.869.437
Binnenlandsche wissels	27.793.864	37.490.993
Buitetilandsche wissels	1.154.475	72.813.260
Correspondenten in het buitenl.	1.172.148	8.087.577
Beleeningen	111.655.575	39.051.070
Voorschotten in rekening-cour.	54.678.162	46.053.926
Beleggingen in fondsen, opgenomen in de prijsc. van de Ver. v. d. Effectenh. te Amsterdam	16.579.432	17.035.138
Beleggingen in andere waarden	4.946.736	4.212.177
Aand. Bank voor Intern. Betalingen (25% gestort)	1.200.000	1.200.000
Gebouwen en meubelen	4.970.000	5.000.000
Rente van beleeningen	785.218	175.335
Rente v. voorschotten in rek.-crt.	213.240	201.364
Rente van belegd kapitaal en belegde reserves	127.416	151.949
Provisie	123.787	68.645
Staat der Nederlanden	16.996.491	18.331.195
	f 1.054.748.133	f 1.222.006.013

Credit:		
Kapitaal	f 20.000.000	f 20.000.000
Reservefonds	3.807.915	3.749.273
Bijzondere reserve	5.000.000	5.000.000
Pensioenfonds	9.437.240	8.565.853
Bankbiljetten in omloop	936.660.110	989.728.145
Bankassignatiën	830.688	165.722
Rekening-Courant-saldi	78.280.641	194.680.608
Rente van Binnenl. wissels	9.292	36.195
Rente v. Buitenl. wissels en saldi	1.379	50.743
Onafgehaalde dividenden	9.903	14.752
Winst-saldo, ter beschikking van de Algemeene Vergadering	710.965	14.722
	f 1.054.748.133	f 1.222.006.013

WINST- EN VERLIESREKENINGEN

Debet:	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1933134	1932133
Onkosten	f 3.713.500	f 4.070.893
Storting in het pensioenfonds	559.860	598.412
Afschrijving op onbetaald gebleven disconto		505.456
Afschrijving op gebouwen en meub.	2.198	905
Afschrijving op beleeningen met gebrekkig onderpand	483	33
Koersverlies op buitenlandsche saldi	42.434	
Gereserveerd tegenover een vordering op een buitenl. circulatiebank	187.220	
Alsnog opgekomen bankbilj.	89.380	680
Netto-winst	2.669.408	1.004.202
	f 7.264.483	f 6.180.581

Credit:		
Rente van binnenl. wissels	f 448.350	—
Disconto	—	f 517.564
Rente buitenlandsche wissels en saldi (v. j. rente f 1.063.685, koerswinst f 32.303)	136.425	1.095.988
Rente van beleeningen	2.956.646	1.229.814
Rente van voorschotten in rek.-crt.	1.026.926	1.038.055
Rente van belegd kapitaal en belegde reserves	378.055	553.591
Provisie	1.047.978	862.470
Winst op muntmateriaal	1.198.103	333.099
Niet opgekomen bankbiljetten	—	550.000
Dividend aandeelen Bank voor Intern. Betalingen	72.000 [1]	—
	f 7.264.483	f 6.180.581

[1]) Het dividend op onze aandeelen in de Bank voor Internationale Betalingen, hetwelk onveranderd f 72.000 bedroeg, was verleden jaar geboekt onder de rente van beleggingen.

(Vor. ber. Nederlandsche Bank 1227 C.; Jaarverslag 1932133 838 A.; photo Mr. L. J. A. Trip 164 I)

A. DE NEDERLANDSCHE **BANK.** — Jaarverslag **1933—1934.** - Dividend **f 32.** —
In de op 12 Juni '34 gehouden buitengewone Vergadering werd de door de Directie voorgestelde wijziging der statuten, in verband met de aanhangige wijziging van de Bankwet, goedgekeurd,
In de algemeene vergadering van aandeelhouders werd gekozen tot lid van de Commissie van Advies de heer H. C. Rehbock.
Herkozen tot commissarissen werden de heeren: jhr. mr. W. F. Roëll, dr. F. G. Waller, mr. P. **A.** V. Baron van Harinxma thoe Slooten. Gekozen tot commissaris de heer **A.** J. M. Goudriaan.
Het dividend bedraagt f 32 (vorig jaar nihil).
(Keesings Fin. Archief) (Vor. ber. blz. **1337 A.)**

B. LITAUEN. — **Nieuw** Kabinet. —
De Staatspresident van Litauen heeft een nieuwe regeering benoemd.
De samenstelling van het ministerie is als volgt: Tubelis, minister-president en Financiën; Aliska, Landbouw; generaal Eniukista, Oorlog; Schillingas, Justitie; Staniekukas, Verkeerswezen; kolonel Rusteika, Binnenl. Zaken; dr. Lozoritis, Buitenlandsche Zaken, en Schakenis, Staatscontróle. (Diena, Kannas)
(Vorig bericht Mz. **1334 A.)**

C. DE **18e** INTERNATIONALE **ARBEIDSCONFERENTIE** TE GENEVE. —
De 18e Internationale Arbeidsconferentie, op 4 Juni te Genève geopend, heeft besloten negen commissies in het leven te roepen, n.l. 1. voor de werkloosheidsverzekering; 2. voor de ouderdomsrente voor buitenlandsche arbeiders; 3. voor de glasfabrieken; 4. voor beroepsziekten; 5. voor ondergrondschen arbeid voor vrouwen; 6. nachtarbeid voor vrouwen; 7. reglementskwesties; 8. naleving der geratificeerde conventies; 9. nieuwe ingediende resoluties.
Een commissie voor de verkorting van den arbeidstijd is nog niet benoemd. (Journal de Genève)
(Vorig bericht blz. **884** C.)

D. NEDERLAND. — **Boterverbruik.** —
De boter-consumptie in Nederland heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

1926	. . . .	43.0 mill. kg.
1927	. . . .	43.2 „ „
1928	. . . .	44.7 „ „
1929	. . . .	45.5 „ „
1930	. . . .	51.4 „ „
1931	. . . .	59.3 „ „
1932	. . . .	65.1 „ „
1933	. . . .	49.5 „ „

Bij dit laatste cijfer is inbegrepen een hoeveelheid van naar schatting 2.6 millioen kg. boter van zelfkarners met of zonder recht geen crisismerk te koopen. De consumptie bedroeg in 1933 dus 5.95 kg. per hoofd van de bevolking tegen 5.8 kg, in de jaren 1926—1929 en 6.2 kg. in 1930.
Ondanks de geweldig gedaalde koopkracht der natie is het boterverbruik dus in 1933 nog altijd 5½ millioen kg. grooter geweest dan in de vier jaren vóór de crisis. De boterprijs was in 1933 weliswaar lager dan voor de crisis, gemiddeld n.l. betaalde de consument in 1933 f 1.79 per kilo, tegen f 1.96 in 1930, toen evenveel werd geconsumeerd als in 1933.
De prijs was — dank zij den accijns van f **1** per kg. — nog geen 10% lager dan in 1930.
(Algemeen Handelsblad) **(Vor.** ber. boter **1300 A.)**

E. **SAARGEBIED.** — **Volksstemmingscommissie** benoemd. —
De Volkenbondsraad heeft de Volksstemmings-commissie voor het Saargebied benoemd. Zij bestaat uit onzen landgenoot ir. D. de Jongh, den Zweed Rode en den Zwitser Henry. Als secretaris-generaal der commissie is benoemd de Amerikaansche mej. Sarah Wamborough, die reeds van een indertijd door Aloisi benoemde deskundigen-commissie voor de voorbereiding der volksstemming secretaresse is geweest.
(Soc. des Nations, Sect. d'Inform. (V. b. **1326 A.)**

F. SALVADOR. — Natuurramp. —
Tengevolge van een hevigen wervelstorm en de daardoor veroorzaakte overstroomingen is het dorp Agua Caliente met z'n 250 inwoners geheel van den aardbodem verdwenen. Ook in de stad St. Thomas zijn de gevolgen zeer ernstig en werd meer dan de helft van alle gebouwen verwoest. De schade bedraagt verscheidene millioenen dollars. De koffie-oogst kan als geheel vernield worden beschouwd.
Het totaal aantal dooden wordt op 3000 geschat.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. **Salvador 241 G.)**

G. RUSLAND. — **Handel** met **Duitschland.** —
In een artikel gewijd aan de handelsbetrekkingen tusschen Rusland en Duitschland, constateert het dagblad „Za Industrializatsioe", dat in de laatste jaren de betalingsbalans voor Rusland duidelijk passief is geworden. Rusland heeft zich gedwongen gezien aanzienlijke betalingen te storten voor de credieten op korten termijn, die tevoren verkregen waren. Rusland heeft deze betalingen aan Duitschland met de grootste nauwgezetheid gedaan, terwijl Duitschland in feite zijn betalingen van buitenlandsche credieten. zoowel op korten als op langen termijn, grootendeels geschorst heeft. Duitschland heeft het belang van Rusland voor den buitenlandschen handel onderschat. Duitschland heeft een aantal beperkende maatregelen van commercieel en politiek karakter genomen, die vooral de belangen van Rusland raken. Hier komt nog bij de propagandapolitiek, gericht tegen den Sowjet-Russischen uitvoer. Rusland plaatste groote opdrachten, ter versnelling van de technische en economische onafhankelijkheid van het land. Op het oogenblik wordt een zoo dringende behoefte voor dergelijke groote opdrachten niet meer gevoeld. Grootere uitvoer eischt in de eerste plaats een radicale wijziging van het toekenner van credieten voor Sowjet-Russische opdrachten, zoowel wat betreft een langeren termijn als wel de andere voorwaarden voor toekenning.
(Za Industrializatsioe) (Vor. ber. Mz. **198** 0.)

H. NEDERLAND. — Opgravingen bij Emmen. —
Vanwege het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden werden onder leiding van dr. F. C. Bursch aan de N.-zijde van Emmen, opgravingen gedaan.
Zij leidden tot de ontdekking van het grondplan van een groot huis uit den vroeg-Saksischen tijd, omstreeks de 5e of 6e eeuw na Christus, bestaande uit drie achtereenvolgende vertrekken van vierkanten vorm. In het middelste vertrek teekende zich de haard af, alsook een zijvertrekje, aan de vóórzijde vond men een afzonderlijk vertrekje, in een der wanden een opening, waarvoor ter bescherming een eenigszins boogvormige palissade. Met zware palen waren enkele hoeken extra versterkt.
Talrijke scherven van stukken aardewerk, deels van laat-Germaanschen deels van Saksischen aard, lagen overal verspreid.
In de nabijheid bleken een tiental heuveltjes opgeworpen te zijn over een brandplaats, welke kenbaar was door houtskoolbalken en donker gekleurden grond. Daar op deze plekken verspreid, verbrande beenderen werden gevonden, had men hier blijkbaar te doen met een plaats, waar de dooden verbrand werden.
Stukjes weefsel en leerfragmenten wezen er op, dat de overledenen geheel gekleed verbrand waren. Men vond nog een aantal bronzen ringen, gespen, ijzerfragmenten, glazen kralen, stukken aardewerk, en een paar bijzonder mooie mantelspelden.
Deze vondsten, ook de bijzettingen, dateeren waarschijnlijk uit denzelfden tijd als die van de gevonden woning. (Red. K. H. **A.)**
(Vor. ber. Opgravingen **1206** H.)

A. **DE RITUEELE MOORD.** — Verklaring en weerlegging. —
Prof. ti, Th. Obbink herinnert er in het Alg. Weeliblad voor Christeiidom en Cultuur aan, dat in September te Neurenberg een antisemitische vergadering zal worden gehouden onder leiding van Julius Streicher, waar een der punten van behandeling zal zijn „de ritueele irioord". Hij omschrijft, wat daaronder te verstaan is, noenit een aantal in de geschiedenis bekende gevallen op, waarin loden van ritueeien moord beschuldigd werden en gaat dan voort:
De oorsprong van deze ongehoorde beschuldiging schijnt te liggen in een oud Joodscti verhaal, dat in een der Midrasjim staat. (Een midrasj is een Joodsche oarafrase van eer? bepaalde bijbelplaats, waardoor de Joodsche 'traditie met een bepaalde bijbelplaats wordt in verband gebracht). De bedoelde midrasj op Ex. 2 : 23 vertelt, dat de doodzieke Egyptisclie farao op rand van zijn geiieesheeren dagelijks een bad nam in liet bloed van Israëlietische kinderen. Deze grneesiieeren zouden n.l. gezegd hebben: Uwe Majesteit kan niet genezen, tenzij elken avond en elken morgen 150 kleine Israëlietische kinderen worden gedood en gij u tweemaal dagelijks baadt in hun bloed. Daarom zuclitteri de kinderen Israëls. Daarom, zoo zei men, gebruiken de kinderen Israëls rooden (= bloed) wijn bij huri Paschaviering, want bij deze viering werd aan 't smartelijk lot dezer gedoode kinderen gedacht. Uit de befaamde Sjoelclian Aroech (een Joodsclie wettencodex) blijkt, dat uit de genoemde Midrasiplaats, inderdaad door vijandige elementen de conclusie werd getrokken, dat de Joden bloed gebruikten bij, Run godsdienstige ceremoniën, Het is dus blijkbaar vooral t verplicht gebruik van rooden wijn bij de Paschaviering, dat tot de genoemde verdenking aanleiding gaf. Waar wel zal zijn bijgekomen, dat uit den Joodschen Talmoed verschillende plaatsen zijn geschrapt, welke schrapping men natuurlijk in een voor Joden vijandigen zin uitlegde. Toen men eenmaal op zoek was tiaar bewijsplaatsen, kwam men ook op Bijbeltesksten als Num. 23 : 23, waar gezegd wordt, dat Israël het bloed zijner vijanden zal drinken, hoewel de Joodsche verklaringen van deze plaatsen leeren, dat „bloed" hier staat voor: have en goed.
Het is duidelijk hoe zwak en gezocht de gronden zijn die men tot steun voor deze schandelijke beschuldiging opspoorde; even duidelijk is liet dat de, ondanks het volstrekt onvoldoende bewijs, voortlevende aanklacht 'n anderen grond moet hebben: Jodenhaat, waartegen de Joden zich moeilijk konden verdedigen. Een beroep op Sjoelchan Aroech, waar drie dingen nadrukkelijk aan de Joden worden verboden: afgoderij, bloedschande en moord, maakte al dadelijk daarom geen indruk, omdat men gemakkelijk op gevallen kon wijzen dat Joden Christenen hadden gedood, even gemakkelijk als dat Christenen Joden hebben gedood. Dat al de bovengenoemde moordgevallen (van 1882—1900) met een ritueele moord niets te makjn hebben, is door 't officieele onderzoek voldoende aan t licht gebracht, maar dit feit kon niets veranderen aan de hardnekkig volgeliouden beschuldiging.
(Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur)

13 JUNI 1934

B. NEDERLAND. — Tweede Kamer - **Suikeraccijns** - Beëindiging van de heffing van **20** opcenten. —
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp: Nadere regeling voor de toepassing van artikel 8 letter a van de wet van 8 Deceniber **1933** omtrent beëindiging van de heffing van **20** opcenten op den suikeraccijns. (N. Rott. Crt.) **(Vor. ber.** 250 C.)

C. SPANJE. — Stakingen - Toestand. —
Wij citeeren uit de N. Rott. C. van 7 Juni '34:
Naarmate de conflicten zich opstapelen, neemt de spanning te Madrid toe. De boerenstaking, de groeiende ontevredenheid der stakende metaalarbeiders in de hoofdstad, de houding van Catalonië inzake de ,,wet op de pachtcontracten", en tenslotte de steeds grootere zekerheid waarmede men over het complot van rechts begon te spreken, maken dat de belangstelling voor den parlementairen arbeid vrijwel tot nul is gereduceerd.
Ondanks de optimistische regeeringsverklaring heeft de staking op het platteland een grooten omvang gekregen, en een uiterst heftig karakter aangenomen. Dat de staking nog niet het geheele tarwegebied van Spanje omvat, is toe te schrijven aan het feit, dat op dit oogenblik het graan alleen in Andalusië en Extremadura oogstrijp is, terwijl dit benoorden Madrid nog niet het geval is. Indien men niettemin ook in dit laatste gebied op tallooze punten staakt, dient zulks te worden toegeschreven aan solidariteit, zooals bijv. in Asturië, waar met weinig graan, onder de veeboeren de staking nagenoeg algemeen is.
Wij ontleenen aan de Spaansche pers het bericht, dat Generaal Fernando Berenguer, broeder van den dictator Damasco Berenguer door een onbekende vermoord is. (N. Rott. Crt., EI Sol)
(Vor. ber. **Stakingen 1329 G.;** Toestand **1294** B.)

D. **NEDERLAND.** — Tweede Hamer - Twentsche Kanalen - Onteigeningsontwerp. —
Bij de Tweede Kamer is ingediend een onteigeningsontwerp voor den aanleg van het zijkanaal naar Almelo, behoorende tot de scheepvaartkanalen naar Twente.
Dit zijkanaal zal aanvangen bij het kanaal Zutphen-Enschedé, ongeveer halverwege Goor en Delden en vervolgens hiervan in noordwaartsche richting afbuigen. De rijksweg Goor-Delden zal worden gesneden bij de buurtschap Wiene. Verder zal het kanaal noordwaarts tot den rijksweg Almelo-Wierden loopen, nabij het punt waar de Wendelgoorsche beek dezen rijksweg kruist. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 249 D.)

E. NEDERLAND. — De Handelskamer te Jutphaas. —
Aan het Merwedekanaal onder de gemeente Jutphaas, in de onmiddellijke nabijheid van Utrecht, is de Handelskamer (H.K.), de productie- en inkoopcentrale der verbruikscoöperaties, sinds enkele jaren bezig een productiecentrum te vormen van waaruit zij op zoo voordeelig mogelijke wijze kruideniersafdeelingen van haar deelgenooten van tal van eigen fabrikaten kan voorzien. Thans is dit productiecentrum door ir. H. F. Mertens en den heer Koeman geheel voltooid.
Bij de Handelskamer zijn aangesloten een groote groep politiek-neutrale coöperaties, georganiseerd in den Centralen Bond van verbruikscoöperaties, een eveneens belangrijke groep R.K. coöperaties, georganiseerd in een federatie van diocesane bonden, een kleine groep Christelijke coöperaties, die onlangs een Christelijken Bond hebben opgericht en enkele aankoopcoöperaties van landbouwers, die tevens een winkelafdeeling hebben, in totaal **284** vereenigingen met tezamen **199.000** leden. (Het Vaderland)

F. **WILLEM LANDRE** ZESTIG JAAR. —
Hat is op **12** Juni **'34** zestig jaar geleden, dat Willem Landré, wiens compositorische en journalistieke activiteit gedurende vele jaren een zoo groote waardeering ondervindt, te Amsterdam werd geboren.
Voor de vele geinteresseerden in het muzikale leven van ons land is Willem Landré Rotterdammer. Als muziekredacteur van de N. Rott. Crt. heeft hij dan ook een grooten invloed uitgeoefend op het cultureele leven van de stad, waar hij zich in **1906** vestigde, na de daaraan voorafgaande vijf jaren in een soortgelijke journalistieke positie aan de Nieuwe Courant te Den Haag verbonden te zijn geweest.
In zijn studietijd componeerde hij een omvangrijk werk; op een tekst van mr. Van Loghem schreef hij „De Roos van Dekama".
Tot Landré's composities behooren een Ballade voor piano, een Legende voor viool met orkest, een werk voor bariton-solo en een voor vocaal-kwartet, een symphonisch praeludium voor orkest, een symphonisch gedicht, een klavier-kwintet, een sonate voor violoncel en piano, welke destijds door I. Mossel en Percy Grainger werd uitgevoerd, „Introductie en Fuga" voor orkest, een sprookje voor kinderkoor, soli en liederen. Tevens componeerde hij op een tekst van dr. Felix Rutten de opera „Beatrys", welke tot het beste behoort, dat hij schreef.
Een sterken indruk maakte destijds zijn Requiem, dat te Rotterdam voor het eerst ten gehoore werd gabracht. (De Telegraaf)

G. RADIO. — **Normalisatie** - Overeenstemming verkregen. —
Dezer g t heeft t 's-Gravenhage een vergadering plaats gehad van de International Electrotechnical Commission no. **12,** Radio-communications, ter bespreking van voorstellen, die door het Nederlandsch Electrotechnisch Comité (secretariaat) waren voorbereid.
Aanwezig waren **11** gedelegeerden van de nationale comité's in Duitschland, Frankrijk, Engeland, Italië,

Nederland, de Vereenigde Staten en Zweden. Voorzitter was prof. dr. C. Feldmann, secretaris ir. W. H. Tromp (N.V. Philips).
Er werd overeenstemming bereikt over de verwisselmaten van radio-ontvanglampen (Europeesch en Amerikaansch type). Voor den lamphouder zijn veerende contacten voorgeschreven. De aanvaarde voorschriften zullen als 1.E.C.-standaard worden uitgegeven. Voor lampen met neer dan 5 electroden is de algemeene aanvaarding van een modernen lampvoet met kleine contacten in studie.
Een volgend onderwerp was: richtlijnen voor lampkarakteristieken, ter vergelijking van aanbiedingen. Naast andere technische punten werd vooral van gedachten gewisseld over veiligheidsvoorschriften voor radio-toestellen, voor welk onderwerp door de I. F. K. belangrijk werk is verricht. Een voorloopige reeks werd opgesteld voor normale gloeidraadspanningen en -stroomsterkten, alsmede anodespanningen.
Ter voorbereiding van keuringsvoorschriften, voor lampen werd een voorstel voor benaming van begrippen opgesteld en zijn algemeene voor:- aarden in studie. Tenslotte is in beginsel aanvaard een systeem van stopcontact-aansluiting voor luidsprekers, pick-up, microfoon, antenne enz., waarbij de noodige verwisselbaarheid en onverwisselbaarheid, mede ten opzichte van sterkstroomcontacten is gewaarborgd met inbegrip van een doelmatig overgangsstelsel. (De Standaard) (Zie rubriek: **Radio.**)

A. **AALSMEER.** — Veilingen - Omzet gedaald. —
Wij ontvingen het jaarverslag der Centrale Coöp. Aalsmeersche veiling. Daaruit blijkt in de eerste plaats, dat de geldelijke omzet wederom is gedaald, thans met pl.m. 11%:

1929	. . . . .	f 3.800.000
1930	. . . . .	f 3.880.000
1931	. . . . .	f 2.860.000
1932	. . . . .	f 2 714.000
1933	. . . . .	f 2.405.000

Vergeleken bij vóór de crisis bedraagt de daling der opbrengst dus 37%.
In het voorjaar van 1933 stelde de regeering een crediet van f 600.000 voor de Aalsmeersche en Haarlemmermeersche bloemisten ter beschikking, doch de bepalingen waren voor velen te zwaar, zoodat slechts f 100.000 is opgenomen.
De arbeidersloonen zijn in het voorjaar van 1933 verlaagd met 25—35%; ook die van het veilingspersoneel zijn verlaagd.
De omzetdaling deed zich vooràl voor in de eerste helft van 1933, en in het begin van 1934 had men den indruk, dat de prijzen niet verder ineenschrompelden.
Geveild werden o.a. 33 millioen stuks rozen, ruim 9 millioen seringen, 3½ millioen anjers, 1½ millioen grootbloemige en 1.8 millioen kleinbloemige chrysanthen, tezamen voor 1.4 millioen gulden of bijna 60% van den totalen omzet!
Het bruto-exploitatiesaldo der veiling heeft bedragen f 66.000, waarvan f 62.000 wordt gebruikt voor afschrijving. (Vor. ber. Tuinbouw 1281 A.)

B. PROF. DR. C. U. **ARIENS** KAPPERS GEHULDIGD. —
In de collegezaal van het Ontleedkundig Laboratorium aan de Mauritskade te Amsterdam is op 8 Juni het feit herdacht, dat 25 jaar geleden het Centraal Instituut voor Hersenonderzoek in Nederland werd geopend. Aan deze herdenking is het karakter gegeven van een huldiging van prof. dr. C. U. Ariëns Kappers, die in tegenwoordigheid van curatoren der Gemeente- en Vrije Universiteit en vele anderen mocht herdenken, dat hij een kwart eeuw als directeur aan deze wetenschappelijke instelling verbonden is.
Namens de Vereeniging voor Psychiatrie en Neurologie, waarvan prof. Ariëns Kappers voorzitter is, sprak prof. dr. K. H. Bouman, die de groote werkzaamheid, den speurzin, de groote belezenheid en de goede eigenschappen als docent van den jubilaris in het licht stelde. In het verre en nabije Oosten en in Amerika heeft prof. Kappers gereisd en gedoceerd. Waar de hersenanatomie beoefend wordt, kent men zijn naam en veelal ook zijn persoon.
Als tastbare hulde der Vereeniging overhandigde spr. den jubilaris een feestbundel met een vijftigtal bijdragen iiit alle werelddeelen en geschreven in verschillende wereldtalen, waaruit wel blijkt, — zeide spr. — hoe prof. Ariëns Kappers de gansche wereld toebehoort. (Vaz Dias)

C. LUCHTVAART. — Oceaanvlucht - **„Leonardo da Vinci"** New York—Rome. —
Op 11 Juni '34 om 8.15 's avonds zijn de vliegers Sabelli en Pond op het vliegveld Littorio bij Rome gedaald. Zij waren op 13 Mei '34 van het Bennettvliegveld bij New York gestart. (Il Secolo) (1305 B.)

D. HART. — Grootte. —
Prof. dr. H. Stieve, experimenteel anatoom te Halle heeft te Utrecht gesproken over den invloed van uitwendige factoren. in het bijzonder spierarbeid, klimaat en hoogte, op de grootte van het hart.
Het was Muller te Jena die voor de bepaling van de grootte van het menschelijk hart grondleggend werk heeft verricht. Hij vond daarvoor 5 pro mille van het lichaamsgewicht.
Latere onderzoekers hebben voortgebouwd op zijn conclusies, maar ook vastgesteld, dat de grootte van het hart bij zoogdieren en vogels niet hoofdzakelijk bepaald wordt door de mindere of meerdere krachtsinspanning, die het leven in verschillend klimaat en op verschillende hoogte medebrengt, maar dat ook — en niet in de laatste plaats — de functie van het hart als warmteregulator hier een factor van beteekenis vormt. Experimenten met konijnen, aan welke koffie werd toegediend, toonden aan, dat levendige lichaamsbeweging, dus meerdere spierarbeid, het hart sterker doet groeien, maar anderzijds moet het naar verhouding groote hart der vogelsoorten verklaard worden in het licht van de warmtereguleerende functie van het hart. Onderzoekingen aan het averhoen, en vooral aan het sneeuwhoen gedaan, hebben aangetoond, dat soorten, die op grootere hoogte leven, een naar verhouding kleiner hart hebben, dan die welke op geringere hoogte leven. In tegenstelling tot den onderzoeker Strohl, die den grooteren spierarbeid accentueert, verklaart spreker dit verschil uit de meerdere behoefte aan warmte bij de vogelsoorten, die in vochtiger omgeving verblijven, zooals het moerashoen. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Hart 737 H.)

E. ARNOLD **GOFFIN** OVERLEDEN. —
Een der laatste vertegenwoordigers van de generatie „La Jeune Belgique", Arnold Goffin, is op 10 Juni, 71 jaar oud, te Brussel overleden.
Goffin, geboren Brusselaar, begon zijn letterkundige loopbaan met een drietal bundels lyrisch proza van klassieken vorm en psychologische diepte. Eerst door de leiders van „La Jeune Belgique" bespot, werd deze Fransch-Belgische schrijver nochtans na korten tijd in hun kring opgenomen. Zijn eerste werken zijn in het vergeetboek geraakt; zijn latere werken zijn gewijd aan de studie der Vlaamsche en Italiaansche primitieven; essays over Dirk Bouts, Memling en Michelangelo zullen zijn naam doen voortleven.
Aan Sint Franciscus van Assisi heeft Goffin een groot aantal studies en „Fioretti" gewijd.
Goffin was directeur-generaal honoraire van de Posterijen en lid van de Académie de Langue et de Littérature Française. (Handelsblad v. Antwerpen)

F. DUITSCHLAND. — De Duitsche **geloofsbeweging** - dr. Gericke - **Graaf** Reventlow. —
De Duitsche geloofsbeweging heeft dezer dagen te Berlijn een betooging gehouden, welke de eerste bijeenkomst vormde na de demonstratie van Pinksteren in Scharzfeld.
Als eerste spreker voerde dr. Gericke het woord over het thema: De Vereenigde Duitsche Geloofsbeweging. Na een in-

leidend woord zette spr. de beteekenis uiteen van de zoogenaamde ,,directiven van Scliarzfeld", welke voor de ,,*marsch*richting" van de Duitsche geloofsbeweging toonaangevend zijn. Deze ,,directiven" luiden: 1. De Duitsche geloofsbeweging wil de religieuze vernieuwing van het Duitsclie volk vanuit den erfgrond van liet Duitsche wezen 2. Het Duitsche wezen is in zijn goddelijken oorsprong opdracht uit het Eeuwige, waaraan wij gehoorzaam zijn. In deze opdracht alleen zijn woord en werkelijkheid gevonden. Het gehoorzamen beteekent zijn leven Duitsch leiden. Spr. zette vervolgens eenige principes van een Duitsch geloof tegenover de beslissende Christelijke dogma's. Vooral vermeldde hij in dit verband de afwijzing van de erfzonde en liet op dit dogma berustende middelaarschap van den Messias. De persoon van Jezus ondervindt daardoor geen afbreuk.

Spr. betoogde vervolgens o. m.: ,,Wij achten iederen oprechten Christen, en wanneer de Christen van meening is, dat hem de Christen in het vreemde volk nader staat dan de ,,heiden" in het eigen volk, dan zeggen wij: De Christen in het eigen volk staat ons nader, dan de ,,heiden" in het vreemde volk, juist omdat of voor zoover de Christen onze volksgenoot en daarmede van ons bloed is. Daarop is immers luist ons geloof gegrondvest. Wij respecteeren om dezelfde reden ook de aan bloed verbonden vormende krachten van andere volken." Spr. besloot zijn redevoering met een verwijzing naar de religieuze kracht van het Duitsche geloofsbezit.

Vervolgens voerde graaf Reventlow het woord, die uiteenzette, dat voor de Duitsche geloofsbeweging het begrip der religiositeit niet alleen beperkt is tot het hiernamaals, maar door het geiieele leven klopt. De voorstellingen van het Nieuwe Testament zijn gemengd uit godsdienstige voorstellingen van verleden tijden, en zijn niet voldoende ons religieus te binden en te vervullen. ,,Wij volgen de stem, die door God in ons is gelegd, het geweten en het voorvoelen van het goddelijke". Dat de Christenen in toenemende mate vervreemden van Kerk en Christendom, daaraan is o.a. het feit schuldig, dat de Duitscher, hoe vrijer en bewuster hij met betrekking tot zijn ziel wordt, des te minder een dogma zal verdragen. Spr. bestreed de opvatting, dat God door een persoonlijkheid moet worden voorgesteld. Voor de Duitsch-geloovigen beteekent dat een verlaging van hun godsvoorstelling en hun godservaring.

Vervolgens keerde spr. zich tegen de veronderstelling, dat de Duitscli-geloovigen niaterialisten van het bloed en van het ras zouden zijn. Wel heeft de mensch tot taak door volkomen overgave aan zijn eigen volk naar volmaking te streven. De verlossingsgedachte van het Christendom wees spr. af. ,,Wij hebben weliswaar behoefte aan verlossing van de Ik-zucht, maar moeten ernaar streven deze onvolkomenheden te overwinnen". Ook verwierp spr. de gedachte aan straf en het bijbelsch opgevatte begrip van de zonde, ,,Onze voorvaderen hebben dit begrip niet gekend en zij zijn vromer en eerbiediger geweest dan de joden van het Oude Testament; daarvoor zijn onze voorvaderen dan ook temeer vertrouwd geweest met het begrip van de schuld. Rij alle bevestiging van het leven op aarde is voor den Duitscher in den grond toch de onzichtbare stem die hem naar boven wijst het leven gevende dat hem voorwaarts brengt." (Berliner Tageblatt)

(Vorig bericht blz. 1029 E.)

A. VEREENIGDE STATEN. — Droogte. - Gevolgen. Het Departement van Landbouw raamde de tarweoogst op ongeveer 500 millioen bushels, hetgeen de geringste oogst beteekent sedert 1893. Vastgesteld werd, dat de recente droogte-periode een dagelijksche schade aan den oogst had toegebracht van 2 millioen bushel. De wintertarwe zal in totaal 400.357.000 bushels opbrengen, d.w.z. 231.704.000 bushels beneden het normale. De voorjaarstarwe zal ongeveer 100 millioen bushels opleveren. (Vaz Dias)

B. TURKIJE. — **Versterking** van leger en luchtvloot. Ruim 60 millioen Turksche ponden, d.i. een derde van de nieuwe Turksche begrooting, zal bestemd worden voor versterking van het leger en de Zuchtvloot. (Aksam, Istanboel)

C. AANSLAG OP **RIJKSMINISTER GOERING.** — De dader van den aanslag op rijksminister Göring, een zekere Schulze, is tot 10 jaar tuchthuisstraf en 5 jaar verlies van burgerrechten plus de proceskosten veroordeeld. (Berl. Tageblatt)

14 JUNI 1934

D. AMSTERDAM. — Onderwijs. - Professor **mr. H.** R. Hoetink's benoeming. —

De gemeenteraad van Amsterdam heeft benoemd tot hoogleeraar in het Romeinsche recht en zijne geschiedenis en in de burgerlijke rechtsvordering, prof. mr. H. R. Hoetink, hoogleeraar aan de rechtshoogeschool te Batavia.

De nieuw benoemde hoogleeraar werd in 1900 geboren in Indië. Op jeugdigen leeftijd **kwam** hij **naar** Holland. Hij bezocht in Den Haag het gymnasium en deed in 1919 eindexamen. Daarna studeerde hij te Leiden in de rechten en haalde in 1923 zijn doctoraal. In 1922 werd hij repetitor voor Romeinsch recht en later ook voor burgerlijk en handelsrecht. Eind 1924 werd mr. Hoetink benoemd bij de Nederlandsche Spoorwegen, afdeeling tarief en reclame. Daar vond hij gelegenheid om te promoveeren, en wel in Maart 1929 te Leiden, op een proefschrift getiteld: Risico bij koop; deze promotie geschiedde cum laude. In 1929 vertrok hij naar Indië, als hoogleeraar aan de rechtshoogeschool te Batavia.

Prof. Hoetink heeft veel gepubliceerd in tijdschriften, o.a. in de serie Publiek- en Privaatrecht. Als student reeds verzamelde hij een bundel bekende arresten over burgerlijk recht, die zeer de aandacht trokken en verschillende drukken beleefden.

(Algem. Handelsblad) (Vor. ber. **Onderwijs** 1328 C.)

E. ZUID-AFRIKA. — **Buitenlandsche** handel. —

De officieele cijfers van Zuid-Afrika's buitenlandschen handel over 1933 zijn thans gepubliceerd. Zij vertoonen het volgende beeld:

	1933	1932
Uitvoer	£ 94.990.000	£ 69.643.000
Invoer	£ 52.697.000	£ 36.570.000
Uitvoer-overschot . . .	£ 42.293.000	£ 33.073.000

Bij den uitvoer is de goudpremie ingesloten. Het uitvoer-overschot is dus met £ 9.220.000 toegenomen. De waarde van uitvoer naar Nederland is 4,1%, de waarde van invoer uit Nederland 1,3%; uit Nederl. Oost-Indië 1,4% over 1933. (Die Burger) (504 **A.**)

F. THEOSOPHIE. — **Mensch** en **Kosmos.** —

Dezer dagen heeft de heer G. J. Lindemans voor de *Rotterdamsche* Loge van het Theosophisch Genootschap (leider dr. G de Purucker) een lezing over bovenstaand onderwerp gehouden. In den godsdienst hebben voor den individueelen mensch altijd de elementen gelegen, waardoor hij zijn kosmische gebondenheid als een levende werkelijkheid gevoelde. Daarnaast gaf de godsdienst de grondslagen voor moraal en ethiek. Sommigen zeggen dat de tendenzen van onzen tijd moord op God beteekenen, zij laten de diepste behoeften van den mensch onbevredigd. Vandaar dat velen van de fijngevoeligste naturen de beschaving ontvluchten en hun heil zoeken in de absolute eenzaamheid of bij onbeschaafde volken.

Spreker wijst op vele verschijnselen zoowel verontrustende als verblijdende, die wijzen op een innerlijke revolte tegen de zieldoodende karaktertrekken van de moderne beschaving. Waar de godsdiensten krachteloos geworden zijn en de wetenschap niet in staat is nieuwe grondslagen voor de ethiek te geven, ontbreken in onze dagen de krachten, die aan de innerlijke opstandigheid leiding kunnen geven.

De Theosophie echter is in staat aan te toonen, dat de natuurwetten, die door de wetenschap ontdekt zijn in het stoffelijk heelal, en die dit stoffelijk heelal van een Chaos tot een Kosmos maken de uiterlijke verschijningsvorm zijn van innerlijke wetten. De innerlijke wereld is voor onzen tijd nog een Chaos; de ordening, die daarvan een Kosmos maken kan, moet ons de redelijke basis verschaffen voor ons innerlijk gevoel van verbondenheid met andere schepselen. Omdat de mensch een redelijk wezen is, zijn voor hem die gevoelens niet voldoende. In de Theosofische leeringen vinden wij die redelijke basis. Zij leeren den mensch de diepere beteekenis der zelfkennis. In zichzelf kan hij de godheid, liet hart van den Kosmos vinden, omdat zijn diepste wezen met dat hart identiek is.

Het leerstuk van den Hierarchischen bouw van den Kosmos geeft ons den sleutel tot het inzicht in de wederkeerige verbondenheid van al het zijnde, waardoor de ethiek niet op conventie, doch op de wezenlijke gronden van het organisme van den Kosmos zelve blijkt te berusten, omdat zij de menschelijke uitdrukking is van de kosmische harmonie.

Door enkele voorbeelden toont spreker aan, dat elke menschelijke onderneming, gedrongen door deze universeele tendenzen noodzakelijk den vorm van een hierarchie aanneemt, waardoor we in het dagelijksch leven in staat zijn de werking van deze wet waar te nemen en aldus tot het inzicht komen, hoe zich het feit, dat Broederschap het wezen van den Kosmos is, demonstreert als een redelijke werkelijkheid. (N. Rotterd. Crt.)

(Vorig bericht blz. 1200 N.)

G. **CHINA.** — Incident **Inzake den Japanschen** Vice-**consul** te Nanking. —

In verband met het verdwijnen en terugvinden van den Japancchen vice-consul Koeramoto, schrijven de Chineesche bladen, dat Koeramoto de Chineesche politie, die hem tenslotte ontdekte bij de graven van de Ming-dynastie, verklaard heeft, dat hij levensmoede was en dat hij eenige dagen in de heuvels van de omgeving had rondgedwaald.

Hij was voornemens geweest een einde aan zijn leven te maken door te verhongeren, doch hij was gaan bedelen. De Chineesche autoriteiten, die Koeramoto aan de Japansche autoriteiten hebben uitgeleverd, verklaren, dat Koeramoto waarschijnlijk naar Japan zal worden teruggezonden teneinde daar een kuur te ondergaan. (Vor. ber. **Confl.** met **Japan 1200 B.)**

A. POLEN. — Dr. Göbbels' **bezoek.** - Rede. —
Ter gelegenheid van ziin bezoek aan Warschau heeft de Duitsche rijksminister voor propaganda, dr. Gobbels, op 13 Juni '34 in de „Vereeniging van Intellectueelen" een rede gehouden over het onderwerp: „Het nationaal-socialistische Duitschland als factor van den Europeeschen vrede".
Het nationaal-socialisme, aldus sprak de minister o.a., is een typisch Duitsch verschijnsel gebonden aan het Duitsche karakter, den Duitsclien volksaard, de Duitsche gescliiedenis. Het bezit niet, zooals vaak wordt gedacht, het eerzuchtig verlangen om zijn arbeidsveld tot buiten de grenzen van het Duitsche Rijk uit te strekken.
De moderne staatsinrichting in Duitschland is een soort veredelde democratie. waarin autoritair geregeerd wordt, zonder dat het parlement den volkswil kan vervalschen en onvruchtbaar maken.
Door de asociale dragers van deze denkbeelden, zoo vervolgde hij, van de volksgemeenschap uit te sluiten en te trachten hen in concentratiekampen weer tot nuttige leden der menschelijke samenleving op te kweeken, hebben wij een daad van noodweer verricht, welke met het oog op de grootte van het acute gevaar toch nog met humane middelen ten uitvoer is gebracht. Wat beteekent het ten slotte, wanneer een paar duizend asociale individuen worden vastgehouden, opdat een volk van 66 millioen het leven terugkrijgt?
Ook met betrekking tot het Joodsche vraagstuk behoeven wij de waarheid niet te schuwen. Men moet zich indenken, dat voor wij aan het bewind kwamen, de Joden in Duitschland het geheele cultureele leven beïnvloedden, dat zij over het grootste deel van het roerend en onroerend kapitaal beschikten, dat zij pers, literatuur, tooneel en film zonder beperking in de hand hadden dat zij b.v. in Rerlijn 75 procent vormden van de artsen 'en advocaten, dat zij door overdreven pachteischen den landbouw aan den rand van den ondergang hebben gebracht, dat zij de openbare meening uitmaakten, invloed hadden op de beurs, het parlement en de partijen en slechts 0.9 procent van de bevolking vormden. Wij wenschen en verwachten, dat de eerlijke strijd om de waarheid niet door gruwelverhalen en leugens van emigranten vergiftigd wordt.
Het nationaal-socialisme heeft geen internationale zending in agressieven zin te vervullen. Wij, jeugdige Duitschers, zijn ervan doordrongen dat geen enkel vraagstuk in Europa een oorlog noodig maakt. Wij zijn geen geslacht van sabelrammelaars en veroveraars. Wij achten het luist misdadig te meenen, dat de schade van den wereldoorlog-eventueel door een nieuwen oorlog zou moeten worden weggenomen.
De goede verstandhouding met Polen is een bewijs, dat het Adolf Hitler en zijn regeering ernst is om de volken te verzoenen en de tegenstellingen te overbruggen, die Europa aan den rand van den ondergang hebben gebracht.
Duitschland wil medewerken aan het edele werk van den vrede. Altijd nog strekt het de hand uit naar zijn vroegere vijanden, die het tot zijn vrienden wil maken. Vol bange bezorgdheid vraagt de wereld: Wanneer wordt deze hand gegrepen?
(Vor. ber. Göbbels **1297** B.)

B. **ARABIE.** — Strijd tusschen Ibn Sa'oed en den Imam van Jemen geëindigd. —
In Arabië is de vrede onder Sa'oedischen druk een feit geworden. De Imam van Jemen heeft zelf toegestemd in de vernederende voorwaarde der uitlevering van twee sheiks, die in Sanaa gastvrijheid hadden gezocht. (Ahran, Caïro) (Vor. ber. blz. **1302** C.)

C. BRIDGE. — Tournooi te **Weenen.** —
In het Internationale Bridge-Tournooi, te Weenen gehouden en op **12** Juni geëindigd. heeft Hongarije den wedstrijd gewonnen. De eindstand is:
1. Hongarije **14; 2.** Nederland **14; 3.** Oostenrijk **13; 4.** Engeland **13; 5.** Noorwegen **10; 6.** Tsjecho-Slowakije **6; 7.** Zweden **6; 8.** Denemarken **5; 9.** België **5; 10.** Joegoslavië **4.** (Vor. ber. Bridge **910** D.)

D. NEDERLAND. — **Limburgsche** mijnen. - Loonsverlaging. —
Het hoofdbestuur van den Alg. Ned. Mijnwerkersbond heeft een adres aan den Ministerraad gezonden, waarin verzocht wordt, van regeeringswege invloed uit te oefenen op de mijndirecties, om de voorgestelde doonsverlaging van 10% terug te nemen en onder leiding van den minister van Waterstaat een spoedconferentie bijeen te roepen, die op korten termijn den Ministerraad adviseert met welke maatregelen saneering van den mijnbouw kan worden verkregen. Ruim **7000** arbeiders zijn ontslagen, groote groepen woningen staan leeg en door de verminderde koopkracht der mijnwerkers verarmt de middenstand.
Aanvaarding van de loonsverlaging kan dan ook niet door de vertegenwoordigers der arbeiders worden geadviseerd, zoodat een staking het gevolg kan zijn, wanneer de regeering niet ingrijpt en maatregelen tot saneering der mijnindustrie treft. **(1317 B.)**

E. 'S-GRAVENHAGE. — **Mr.** S. J. **R.** de Monchy tot burgemeester benoemd. —
De Staatscourant van **14** Juni **'34** bevat het **K.B.** waarbij mr. S. J. R. de Monchy, burgemeester van Arnhem, met ingang van **1** Juli '34 is benoemd tot burgemeester van 's-Gravenhage, met gelijktijdig eervol ontslag als burgemeester van Arnhem.
De heer De Monchy is den **9en** Maart **1880** te Rotterdam geboren. Na een gymnasiale opleiding in zijn geboorteplaats studeerde hij te Genève en aan de Leidsche Universiteit en promoveerde in de rechtswetenschappen en Staatswetenschappen. In **1902** ving inmiddels de heer De Monchy zijn ambtelijke loopbaan aan als adjunct-commies ter Provinciale Griffie van Zuid-Holland en na de verschillende rangen te hebben doorloopen tot dien van afdeelingschef werd hij in **1913** als Griffier der Staten dezer provincie benoemd. In **1921** werd hij benoemd tot burgemeester van Arnhem. (Vor. **ber.** 's-Gravenhage **1275** A.)

15 JUM **1934**

F. NEDERLAND. — Spoorwegen. - Staat moet **f 15.939.428** bijbetalen. —
Blijkens de gegevens, opgenomen in het prospectus inzake de emissie van f 6 millioen **4%** obligaties ten laste der Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij, bedraagt de bijbetaling over **1933** door den Staat der Nederlanden ingevolge art. **8** der „Overeenkomst **1920** H. S." **f 15.939.428** (vorig jaar **f 9.619.397).**
(Vorig bericht blz. **1148** L.)

G. POLEN. — Nationaal-socialistische **partij** verboden.
De politie van Kattowitz heeft de Poolsche nationaalsocialistische partij op het geheele gebied van het Silezische Wojwodeschap ontboden. Het dragen van uniformen en insignes is verboden. Ook de nevenorganisatie Milno is verboden. (Vaz Dias)

H. ARGENTINIE. — **Petroleum.** —
In Tupungato in de provincie Mendoza zijn belangrijke petroleumlagen ontdekt in een tot dusverre nog niet geëxploreerde streek. (Vor. ber. blz. **7 G.)**

I. OOSTENRIJK. — Eischen der Heimwehr. —
De Heimwehr van Boven-Oostenrijk publiceert een proclamatie, waarin de regeering de volgende eischen worden gesteld:

1) De „paragraphenreiterei" moet ophouden; in plaats daarvan moet het „volksgerecht" komen van alle trouwe vaderlanders. De Heimwehr eischt directe amnestie voor de leden der Heimwehr, van het Schutzcorps en de Executieve tegen wie een gerechtelijke procedure is aanhangig gemaakt wegens onbeteekenende gebeurtenissen, welke zijn geprovoceerd.

2) Directe ontbinding der Duitsche gymnastiekvereenigingen, waarvan, zooals te bewijzen is, nationaalsocialisten lid zijn.

3) De tot nu toe in Boven-Oostenrijk aangerichte materieele schade en de door de aanslagen van den laatsten tijd te verwachten geringere ontvangsten uit het vreemdelingenverkeer moeten, evenals de verboogde kosten voor de veiligheid, worden betaald door prominente personen, die van vijandige gevoelens jegens den staat hebben blijk gegeven.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. blz. **1088 B.)**

A. NEDERLAND. — Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde. - Toegekende literaire prijzen. —

Op voorstel van het bestuur, overeenkomstig de voordracht van de commissie voor schoone letteren, is de prijs van meesterschap, groot f 1000 toegekend aan mevr. Henriëtte Roland Holst-van der Schalk: ter erkenning van haar leidende beteekenis op menig gebied der schoone letteren.
Eveneens op advies der genoemde commissie heeft het bestuur den heer J. Slauerhoff bekroond met den jaarlijks uitgeloofden prijs van aanmoediging, geheeten C. W. van der Hoogt-prijs, groot f 1000, voor zijn dichtbundel Soleares, mede beschouwd in verband met zijn te voren uitgegeven geschriften.
Overeenkomstig het advies der commissie heeft het bestuur den Mei-prijs groot f 1000 — die hierna niet meer zal worden toegekend — verdeeld tusschen de heeren A. den Doolaard (voor zijn roman „De Herberg met het Hoefijzer") en Jan Engelman (voor zijn dichtbundel „De Tuin van Eros").
De heer den Doolaard heeft den prijs geweigerd.

Henriëtte Roland Holst. — Henriëtte van der Schalk werd geboren in 1869 te Noordwijk; zij huwde in 1896 den kunstschilder Roland Holst. Behalve als dichteres was zij ook actief werkzaam in de politiek. Op lateren leeftiid trok zij zich meer en meer terug en kwam tot een religieus-getinte levensbezinning. Zij heeft, behalve als dichteres, de aandacht getrokken door haar theoretische geschriften over sociale en aesthetische problemen, terwijl in bepaalde kringen haar leekensoelen zeer op prijs worden gesteld.'

J. Slauerhoff. — J. Slauerhoff is geboren te Leeuwarden in 1899. Hij bezocht de H.B.S. aldaar en studeerde vervolgens te Amsterdam medicijnen; bijdragen van zijn hand verschenen toen reeds in het Amsterdamsche Studentenweekblad „Propria Cures", waarvan hij eenigen tijd redacteur was. Zijn lot was verder verbonden met de tijdschriften der jongere generatie: „Het Getij", „De Vrije Bladen". waarin hij zijn meeste verzen publiceerde; sedert 1931 behoort hij tot de medewerkers van het tijdschrift „Forum". In 1926 kreeg hij den Amsterdamschen poëzieprijs. Na zijn artsexamen maakte Slauerhoff als scheepsarts reizen naar verschillende werelddeelen; o.a. was hij langen tijd als zoodanig werkzaam aan de China-Japan-lijn. Thans woont hij te Tanger. Hij is als criticus verbonden aan de „Nieuwe Arnhemsche Courant".

A. den Doolaard. — A. den Doolaard (pseudoniem van B. Spoelstra), geboren 1901, was aanvankelijk in den handel, later als journalist werkzaam; in deze laatste functie reisde hij voor verschillende bladen, o.a. op den Balkan. Hij debuteerde in „De Vrije Bladen" met enkele gedichten, die dadelijk de aandacht trokken. Later verschenen zijn bijdragen zoowel in de „Revue der Sporten' als in „De Stem". Dit jaar richtte hij met Albert Kuyle e.a. het tijdschrift „De Nieuwe Gemeenschap" op, waarvan hij thans redacteur is.

Jan Engelman. — Jan Engelman is geboren in 1900 te Utrecht; bezocht de H.B.S. aldaar, was medewerker aan „Het Centrum" en „De Tijd" redacteur Kunst en Letteren van het weekblad „De Nieuwe Eeuw"; in 1925 medeoprichter van het tijdschrift „De Gemeenschap", waarvan hij, na tijdelijke onderbreking, thans weer redacteur is. Hii behoort tot de groep der katholieke auteurs. (Red: K. H. A.)

(Vorig bericht blz. 867 F.)

B. DUITSCHLAND. — Volledig Transfer-moratorium afgekondigd. - Duur 6 maanden. —

De Rijksbank heeft een volledig moratorium afgekondigd waarbij o.a. ook de Dawes- en Youngleeningen worden getroffen, alsmede de transfer van baar geld.
Het moratorium zal zes maanden van kracht blijven en 1 Juli in werking treden.
Dr. Schacht. — In de zitting van de Centrale Commissie van de Rijksbank van 15 Mei deed de Rijksbankpresident, dr. Schacht, mededeeling van de wijziging der transferregeling, ingaande 1 Juli.
De Rijksbankpresident gaf een uitvoerige motiveering van deze maatregelen. Ter inleiding wees hij erop, dat de Rijksbank de verplichting gekregen had te bepalen op welk tijdstip betalingen op de bij de conversiekas voor Duitsche buitenlandsche schulden in Rijksmarken gestorte saldi aan het buitenland kunnen worden verricht. Deze verplichting is de Rijksbank opgelegd, aangezien zij de eenige instantie onder de wettelijke bepalingen voor contrôle op de deviezen is, bij wie een nauwkeurig overzicht aanwezig is over de in- en uitgaande deviezen. De Rijksbank moet dus zuiver objectief vaststellen, welke bedragen aan deviezen ter beschikking staan in den eerstvolgenden tijd voor betalingen aan het buitenland.
Het is daarom noodzakelijk nog eens erop te wijzen, dat de buitenlandsche schulden in den omvang, waarin zij thans nog bestaan, uitsluitend het gevolg zijn van het feit, dat Duitschland tot herstelbetalingen werd gedwongen, welke het uit eigen kracht nooit kon opbrengen, maar die het met de opbrengst uit particuliere buitenlandsche leeningen heeft betaald.
„Wanneer het buitenland van een inflationistische werkverschaffingspolitiek in Duitschland spreekt, zoo wijs ik er op, dat de in Duitschland in omloop ziinde betalingsmiddelen in Mei van dit jaar ongeveer even hoog waren ais in de laatste maanden van het jaar 1933 en lager dan in het deflatiejaar 1932. Dit cijfer is het bewijs daarvoor, dat iedere inflationistische politiek in Duitschland van de hand wordt gewezen.
Wij wijzen eveneens de politiek van een depreciatie onzer valuta van de hand, welke ons als zoogenaamde devaluatie wordt aanbevolen. Noch bestaat de geringste reden om aan te nemen, dat het buitenland een door valuta-depreciatie geforceerde exportpolitiek kalm zou aanvaarden, noch kunnen wij van een dergelijken geforceerden export een verhooging van onze deviezeninkomsten verwachten, aangezien wij gelijktijdig voor de noodige grondstoffen in een gedepreciieerde valuta zeer veel meer zouden moeten opbrengen dan thans het geval is.
De steeds weer in de buitenlandsche pers opduikende geruchten over inflatie of valuta-depreciatie in Duitschland zijn onverantwoordelijk. Wij zullen de Duitsche Rijksmark stabiel houden en hebben daar de macht toe. Regeering en Rijksbank zullen daarbij met dezelfde energie en hetzelfde succes werken als het jaar 1924."
Na deze verklaring heeft de centrale commissie van de Rijksbank in toepassing van artikel 3 van de wet van 9 Juni 1933 de volgende besluiten genomen:
Voor alle in den tijd van 1 Juli 1934 tot 30 Juni 1935 vervallende betalingen van schulden, voortvloeiende uit buitenlandsche verplichtingen op middelmatigen of langen termijn van welken aard ook, vastgelegd in de wet van 9 Juni 1933 inzake de betalingsverplichtingen tegenover het buitenland, treedt de volgende regeling in de plaats van de tot nu toe geldende transfer-regeling.
1. Voor den tijd van 1 Juli tot 31 December 1934 vindt geen transfer in contanten olaats.
2. daarentegen heeft 'elk houder van rentecoupons het recht op basis der door de Duitsche schuldenaars bij de Konversions Kasse voor Duitsche buitenlandsche schulden gestorte markbedragen, in toepassing van nog te publiceeren nadere uitvoerende bepalingen, tegen aflevering van zijn rentecoupon na den vervaldatum fundeeringsschuldenbekentenissen van de Konversions Kasse ter hoogte van bet nominaal bedrag van de rentecoupons en in de valuta waarin deze rente-coupons luiden te verkrijgen. Deze fundeeringsschuldbekentenissen vervallen 1 Januari 1945 en zullen een rente van 3 pct. per jaar van den vervaldag van de rentecoupons af opleveren, bij een amortisatie van jaarlijks 3 pct. van het circuleerend bedrag door koop of uitloting. Kapitaal, rente en amortisatiebedragen dezer schuldbekentenissen zijn voorzien van een garantie van de Rijksregeering.
De verbodsbepalingen der verordening inzake het deviezenverkeer van 23 Mei 1932 en de voorschriften van de wet inzake de betalingsverplichtingen ten opzichte van het buitenland van 9 Juni 1933 worden voor deze garantie niet toegepast.
3. Ten einde het voldoen aan den wensch van de houders der rente-coupons, welke de voorkeur geven aan betaling in contanten in plaats van aan fundeerinasschuldbekentenissen, neemt de Rijksbank de verplichting op zich (onder voorbehoud van hieronder vermelde herroeping) op basis van de bij de Konversions Kasse gestorte bedragen in rijksmark, de rentecoupons of de tegen vroeger afgeleverde rentecouoons verworven fundeeringsschuldbekentenissen te koopen tegen 40 pct. van de nominale waarde. De houders van rentecoupons hebben het recht de betaling van den koopprijs tegen afgifte van de rentecoupon of tegen uitlevering van de in ruil van de rentecoupon vroeger verkregen fundeeringsschuldbekentenissen te allen tiide. maar oo zijn vroegst zes maanden na vervaldatum van de' betreffende' coupons of van de oorspronkelijke rentevordering, te verlangen.
De Rijksbank behoudt het recht voor dit aanbod van betaling in contanten na voorafgaande aankondiging van 30 dagen terug te trekken. Zij zal genoemde 40 pct. kunnen verhoogen, mits zij in staat is zulks te doen.
4. Het bovenstaande alternatieve aanbod kan door de houders van de rentecoupons worden aanvaard voor de rente van het eerste halfjaar of van het tweede halfjaar of beide semesters door aflevering van de betrekkelijke rentecoupon.
5. Bovenstaande regeling geldt niet slechts voor rentecoupons, maar ook voor alle rente, dividenden, en andere geregeld terugkeerende betalingen van dergelijken aard, welke in toepassing van de wet van 9 Juni 1933 over de betalingsverplichtingen aan het buitenland dienen te worden gedaan bij de Konversions Kasse voor de Duitsche buitenlandsche schulden, onafhankelijk van het feit, of zij geschieden op basis van rentecoupons of niet.
6. Een transfer van amortisatiebedragen en vervallen kapitaalbedragen vindt niet plaats. Aan deze bedragen worden latere bepalingen gewijd.
7. De Rijksbank zal alle voor het uitvoeren van bovenstaande regeling noodzakelijke maatregelen spoedig bekend maken.

Het communiqué zegt voorts nog, dat het loopende betalingsverkeer tegenover het buitenland door bovenstaande regeling, welke uitsluitend geldt voor verplichtingen, waaraan bij de Konversions Kasse wordt voldaan, niet wordt getroffen. Voor zoover de genomen beslissing de verplichtingen van de Rijksregeering betreft, heeft deze haar toestemming reeds verleend. Zij heeft hierdoor, aldus dr. Schacht, bewezen dat Duitschland nier van plan is de bestaande verdragen op eenzijdige wijze te veranderen. Dr. Schacht sprak bij het bekend maken van deze voorstellen nog de hoop uit, dat gezien deze houding der Duitsche regeering, ook de schuldeischende landen het noodige begrip zouden hebben voor de positie van Duitschland. Gedwongen maatregelen op het gebied van internationale economische betrekkingen zullen het probleem niet oplossen, noch voor den enkeling, noch voor de gemeenschap. Een tegemoetkomende houding, geduld en goede wil zijn noodig, indien de wereld niet nieuwe economische tegenslagen wil beleven. Moge tegenover de goede wil van Duitschland ook de goede wil van de buitenstaanders en het buitenland niet ontbreken.

Nederland. — Naar wij van zeer bevoegde zijde vernemen blijft door het Duitsche transfer-moratorium de mogelijkheid bestaan voor een afzonderlijke regeling voor Nederland. De onderhandelingen, die van Nederlandsche zijde te Berlijn worden gevoerd, gaan door.
Volgens mr. L. J. A. Trip, president van de Nederlandsche Bank, zal dit transfer-moratoriuni beschouwd moeten worden

als een maatregel van Duitschland om bij de onderhandelingen de handen vrij te hebben. Z.i. zal het het verloop der onderhandelingen zelf niet storen, daar deze waarschijnlijk gewoon door zullen gaan, waarbij Duitschland zal trachten met iederen crediteur een overeenkomst te treffen, om tegen uitbreiding van zijn exportmogelijkheden verlichting van het moratorium te geven.

Engeland. — In financieele kringen gaan stemmen op, om er bij de regeering op aan te dringen een houding als thans door Duitschland t. a. v. de Engelsche obligatiehouders wordt aangenomen, niet te duiden. Men wijst daarbij op de mogelijkheid van clearing.

Ver. Staten. — Algemeen is men van oordeel, dat wanneer het moratorium op de buitenlandsche schulden over zes maanden eindigt, deze schulden denzelfden weg zullen opgaan als na het hoover-moratorium van 1931 is geschied met de reparatie- en oorlogsschulden.

Frankrijk. — Als gevolg van de maatregelen der Duitsche regeering, waardoor ook Frankrijk, zij het dan geen zeer groote, schade lijdt, bereidt de Fransche regeering zich voor, in afwachting van de officieele Duitsche nota haar houding te bepalen.

Zwitserland. — De directie der Bank voor Internationale Betalingen heeft in haar qualiteit van trustee voor de Younglecning geprotesteerd tegen het besluit van Duitschland een moratorium uit te vaardigen. Hiervan heeft zij mededeeling gedaan aan de andere belanghebbende regeeringrn.

(Vorig bericht blz. 1333 D.)

A. TILBURG. — Economisch-Technologisch Instituut - Opening van het eigen tehuis. —

De minister van onderwijs, mr. Marchant, is op 8 Juni tegenwoordig geweest bij de ingebruikneming van het eigen tehuis van het Economisch-Technologisch instituut te Tilburg.

Tot de projecten, die het Instituut thans onderhanden heeft, behoort het onderzoek naar de mogelijkheid van de oprichting van een bepaalde nieuwe industrie in ons land, die nog niet aanwezig is.

Voorts wenscht het instituut zich ook beschikbaar te stellen als intermediair voor de financeering en gezondmaking der bedrijven. Op het terrein van de industrieele onderneming en haar sociale taak, is een onderzoek bereids gaande. Voornamelijk met betrekking tot de samenstelling van het werkloozenleger. De vraag wordt nagevorscht: Wat voor type menschen vindt men onder de werkloozen? Zijn het meerendeels crisis-slachtoffers of paupers? Een rapport ten deze is eerlang te verwachten.

Een derde vraagstuk wat men onderhanden heeft is de opleiding van arbeiders.

Het verschijnsel doet zich n.l. voor, dat in sommige industrieën werkloosheid heerscht en er toch gebrek is aan geschoolde krachten. Met dit vraagstuk is nauw verbonden de mogelijkheid van het verwijderen der vrouwen uit de fabriek.

Op psycho-technisch gebied heeft prof. de Quay verder een onderzoek geopend naar de psychische geaardheid van bepaalde typen arbeiders en arbeidsters voor den arbeid aan den loopenden band.

En ten slotte houdt de directie zich bezig met den gang van het rationalisatie-vraagstuk in verhouding tot de bedrijfsresultaten en de sociale voorwaarden.

Voor al deze onderzoekingen is het Instituut er op uit om verschillende deskundigen en practici te raadplegen.

Hoewel dus hat Economisch-Technologisch Instituut het als een hoofdzaak blijft beschouwen, theoretisch-wetenschappelijken arbeid te leveren, is een belangrijk deel van zijn werkzaamheid reeds in beslag genomen door onderzoekingen naar practische werkobjecten als de oprichting eener nieuwe industrie, reorganisatie van bestaande bedrijven, hun financiering enz.

(Nieuwe Rott. Crt.) (Vor. ber. Tilburg 1331 G.)

B. NEDERLAND. — Invoer van Europeesch graan - Beperkende bepalingen. —

Met ingang van 1 Juni wordt invoer van granen uit Polen, Hongarije, Roemenië, Joego-Slavië en Bulgarije alleen toegelaten, indien daartegenover een uitvoer van Nederlandsche of Nederlandsch koloniale producten naar die landen staat.

Met uitzondering van Polen zal voor deze landen, voor contracten, afgesloten tot en met 2 Juni, alsnog moeten worden getracht een dergelijke compensatie af te sluiten.

Op het oogenblik is de invoer uit genoemde landen gering, aangezien de mais-invoer uit Roemenië stil staat. Hongaarsche tarwe en rogge worden niet meer uit de eerste hand uit het land van herkomst geoffreerd. Wel zijn er partijen van deze granen aan de markt, die in handen zijn van de I. G. Farben en andere Duitsche industrieele ondernemingen en die betrekking hebben op verrekening van den invoer van Duitsche fabrikaten in Hongarije. De maatregel, die thans is afgekondigd werd reeds lang verwacht. Op dit oogenblik zal zij waarschijnlijk (wegens den geringen invoer uit die landen) voorloopig niet veel effect sorteeren. Principieel is de maatregel echter van zéér groot belang.

(Algemeen Handelsblad)

16 JUNI 1934

C. MGR. ARIENS. — Hulde aan de nagedachtenis. —

Op 16 Juli werd onder groote belangstelling het monument te Enschede ter gedachtenis aan mgr. A. M. A. Ariëns onthuld. Jhr. Ruys de Beerenbrouck leidde de plechtigheid met een openingswoord in. De herdenkingsrede werd uitgesproken door mgr. Jansen, aartsbisschop van Utrecht, die in een treffende rede een beeld gaf van de persoonlijkheid en het werk van den grooten priester, die door zijn sociale actie en zijn arbeid in de geheelonthoudersbeweging diepe sporen in het volksleven van ons land heeft achtergelaten. Reeds tijdens zijn jonge jaren ontwaakte in mgr. Ariëns een sterke sociale bewogenheid. Na voltooiing van zijn studie zwierf hij door Italië en liet zich de gelegenheid niet ontnemen om uit eigen aanschouwing kennis van den arbeid der mijnwerkers in Sicilië en van de droeve omstandigheden waaronder die arbeid werd volbracht. In Enschede richtte hij als kapelaan het eerste arbeidershuis „Concordia" op. Zijn onderneming met de kleine weverij, waarin hij een 40-tal ontslagen arbeiders te werk stelde, bleek een utopie te zijn. Zijn idealisme bleek voor de eischen van de nuchtere en harde praktijk niet stand te kunnen houden. Onder de bezieling van mgr. Ariëns gedijde de R.K. geheelonthoudersbeweging tot een machtige organisatie.

Na den aartsbisschop spraken nog Edo Bergsma, oud-burgemeester van Enschede en de tegenwoordige burgemeester, de heer Ruckert. Na de onthulling volgde een defilé. (De Telegraaf)

(Vor. ber. R.K. Kerk 1169 G.)

D. **DUITSCHLAND.** — Uitvoer - Daling. —

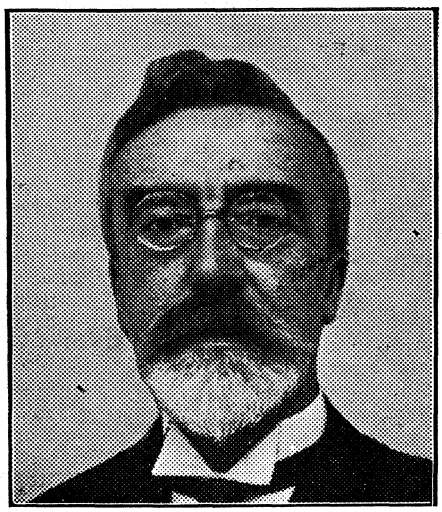
De Duitsche handelsbalans over Mei laat een nadeelig saldo zien van 42 millioen mark. Dit nadeelige saldo staat in scherpe tegenstelling met het uitvoeroverschot van 89 millioen mark over Mei 1933. Het invoeroverschot over April '34 beliep 82 millioen mark. De invoer over Mei 1934 had een waarde van 379.6 millioen mark, vergeleken met 333 millioen mark over dezelfde periode van het vorige jaar en 398.2 millioen mark over April 1934.

De uitvoer over Mei van dit jaar beliep 337.4 millioen mark, tegen 422 millioen mark over Mei 1933, en 315.8 millioen mark over April 1934. Het Duitsche nieuwsbureau vermeldt wel de stijging van bijna zeven procent van April op Mei van dit jaar. Dat de uitvoer over Mei, in vergelijking met het vorige jaar, met ruim een vijfde is gedaald, wordt verzwegen.

De invoer van grondstoffen is voor het eerst sinds November 1933 weer gedaald en wel van 253 millioen mark over April tot 240 millioen mark. In het bijzonder de invoer van wol, vlas, haver, jute is verminderd. De import van levensmiddelen en dranken liep van 79 millioen mark in April tot 75.8 millioen mark terug. De stijging van den uitvoer over Mei,

in vergelijking tot April, heeft uitsluitend op fabrikaten betrekking.
De handelsbalans over de eerste vijf maanden van dit jaar sluit met een nadeelig saldo van 178 millioen mark. Er werd in deze periode voor 234 millioen mark meer goud en zilver uitgevoerd, dan geïmporteerd. (N. Rott. Crt.) (Vor. ber. 1148 K.)

A. INTERN. ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. — Prof. Aalberse over loontheorieën. —
De Internationale Arbeidsconferentie is op 13 Juni begonnen niet de algemeene beschouwingen over het' rapport van Butler, den directeur van het Intern. Arbeidsbureau.
Prof. Aalberse, de Nederlandsche regeerings-gedelegeerde ter Intern. Arbeidsconferentie te Genève, verklaarde, dat hij vaak met zeer veel instemming het rapport van den directeur heeft gelezen. Hij kon zich minder goed vereenigen met de opvatting van Butler, dat vermeerdering van de koopkracht het beste middel is tot vermindering der werkloosheid. Doch evenmin kon prof. Aalberse onbeperkt voorstander zijn van de tegengestelde theorie van loonsvermindering. Beide theorieën zijn te simplistisch en niet toe te passen op een klein land, dat aangewezen is op den uitvoer van zijn producten terwijl de uitvoermogelijkheden thans toch niet uitsluitend 'afhankelijk zijn van het prijspeil.

Prof. Aalberse

Als voorbeeld wees prof. Aalberse op de Nederlandsche steenkool, die tegen den laagsten prijs kan worden verkocht, doch onvoldoenden afzet vindt wegens de contingenteeringsmaatregelen van andere landen. Loonsverlaging kan niet leiden tot vermindering der werkloosheid, tenzij zooveel arbeiders hierdoor aan het werk gaan, dat het totale bedrag der loonen toegenomen is, ondanks de daling der verlaagde individueele loonen.
Voor ieder land moet dit afzonderliik worden bekeken en daarom moet men niet te veel waarde hechten aan de ervaringen van één land in het bijzonder. Verbetering van den toestand door waardevermindering van het geld is slechts van tijdelijken aard. Het is daarom goed, dat Nederland en Zwitserland deze proef niet hebben willen wagen.
Aalberse besprak vervolgens de werkmethode van de Internationale Arbeidsorganisatie. Men moet wat meer de Nederlandsche spreuk opvolgen: beidt uw tijd. Men dient thans iederen maatregel te vermijden, welke de productiekosten zou kunnen doen stijgen, tenzii er een volstrekte noodzakelijkheid voor het nemen daarvan bestaat. Ook achtte prof. Aalberse het raadzaam, de agenda der Arbeidsconferentie niet te overladen.
De Chineesche regeeringsgedelegeerde protesteerde tegen het feit, dat zijn regeerinp de sociale wetgeving niet kan toepassen op haar eigen gebied, n.l. in de buitenlandsche concessies.
De arbeidersvertegenwoordiger van Australië bepleitte staatssocialisatie en reglementeering der productie. De Zuid-Slavische arbeidersvertegenwoordiger gaf een uiteenzetting der betrekkingen tusschen het Arbeidsbureau en de nieuwe bureaux van de Kleine Entente en de Balkan-Entente. De Zweedsche werkgever verklaarde at zijn hoop te stellen op een volledigen terugkeer tot het kapitalistische stelsel zonder staatsinmenging. (Het Volk) (Vorig bericht blz. 1341 C.)

B. ITALIE. — Duitsch onderricht in Tirol. —
In Italiaansch Tirol is een decreet afgekondigd, waarbij aan schoolkinderen wordt toegestaan viermaal per week Duitsche lessen te nemen, terwijl tevens machtiging is verleend tot het openen van particuliere Duitsche scholen en cursussen. Dit besluit van de Italaansche regeering is in de geheele provincie Tirol met groote vreugde ontvangen. Sedert de annexatie van Tirol door Italië waren de Duitsche scholen opgeheven en was het onderwijs in de Duitsche taal verboden. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

C. RIJKSKANSELIER HITLER'S BEZOEK AAN MUSSOLINI. —
Op 14 Juni hebben Mussolini en Rijkskanselier Hitler in de villa Pisani te Stra bij Venetië geconfereerd. Op 16 Juni is Rijkskanselier Hitler naar Duitschland teruggekeerd. Als resultaat dezer conferentie meldt Reuter, dat Duitschland de onafhankelijkheid van Oostenrijk zal erkennen. Ten aanzien van de bewapening is niets definitiefs besloten. De interpretatie van de officieele communiqués van Duitsche en van Italiaansche zijde is verschillend. In een Reuter-telegram van 16 Juni wordt het volgende gemeld uit Venetië: men maakt hier de opmerking, dat er een verschil van interpretatie bestaat tusschen Italië en Duitschland ten aanzien van de twee voornaamste punten van de overeenkomst van Hitler en Mussolini: 1ste. de erkenning van de onafhankelijkheid van Oostenrijk; 2de. de terugkeer van Duitschland naar den Volkenbond op voorwaarde, dat alle rechten van Duitschland op pariteit van wapening erkend worden. Ten aanzien van het tweede punt is de Italiaansche interpretatie categorisch, die van Duitschland meer gereserveerd. Duitschland aanvaardt in beginsel de onafhankelijkheid van Oostenrijk en het herstel van normale Duitsch-Oostenrijksche betrekkingen, maar in Duitsche kringen wordt onderstreept, dat Duitschland immer de onafhankelijkheid van Oostenrijk aanvaard heeft en het herstel van normale betrekkingen heeft gewenscht op bepaalde voorwaarden, welke nu ook nog gelden. Deze voorwaarden zijn niet gespecificeerd, maar wuden de erkenning van de nat-soc. beweging in Oostenrijk inhouden. Het is twijfelachtig of dergelijke voorwaarden voor de andere partijen aannemelijk zijn.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vor. ber. Hitler 1293 C.; Mussolini 1315 H.)

D. SCHAKEN. — Aljechin-Bogoljoebof. — Dr. Aljechin winnaar. —
In den 26en wedstrijd tegen Aljechin heeft Bogoljoebof na 26 zetten opgegeven. Aljechin is dus winnaar van den tweekamp.
Aljechin heeft 8 ontmoetingen gewonnen, Bogoljoebof 3, terwijl er 15 remise werden. De wereldkampioen behaalde in totaal 15½ punt, zijn tegenspeler 10½. (Red. K. H. A.) (Vor. ber. blz. 920 K.)

17 JUNI 1934

E. FREDERICK DELIUS OVERLEDEN. —
Op 11 Juni is te Grez-sur-Loing (Seine et Loire), de Engelsche componist Frederick Delius overleden, 72 jaar oud.
Delius is in 1862 als zoon van Duitsche ouders in Bradford geboren en werd voor den handel opgeleid. Sedert 1888 woonde Delius in Frankrijk, waar hij een landhuis bezat te Grez-sur-Loing.
Van Delius' oeuvre noemen wij de fantasie-ouverture „Over the Hills", de Norwegische Suite, de Rhapsodie „Brigg Fair", het pianoconcert in c mol, een Requiem voor soli, koor en orkest. Bekend zijn de orkestcomposities „In a summer-garden" en „On hearing the first Cuckoo in Spring" en vooral de „Mats of Life" („Eine Messe des Lebens") voor soli, koor en orkest, op een thema van Nietzsche.
Sedert jaren was Delius verlamd en ook moest hij het gezichtsvermogen missen. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Muziek 1336 A.)

F. POLEN. — Minister van Binnenlandsche Zaken, Pieracki, vermoord. —
Op 15 Juni heeft een onbekend gebleven dader op den Poolschen minister van Binnenlandsche Zaken, Pieracki drie revolverschoten gelost, toen hij het

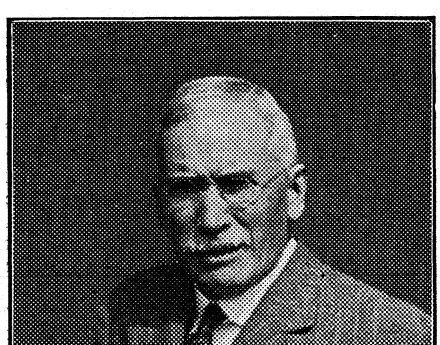
clubgebouw van de regeeringspartij wilde binnengaan om te lunchen. Zwaar gewond werd de minister naar het naastbijzijnde hospitaal vervoerd, waar hij aan de bekomen verwondingen overleed.
(Polska Agencia Telegraficzna)

A. CUBA. — Aanslagen - President Mendieta. —
Tijdens een bezoek aan de marinebasis Tiscornia is 15 Juni een bomaanslag gepleegd op den president van Cuba, Mendieta, die licht aan de hand werd gewond. Een hem vergezellende officier werd bij de ontploffing der helsche machine gedood. Verscheiden personen liepen verwondingen op.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

B. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - **Woningwet.** —
De Eerste Kamer heeft de wijziging der Woningwet met 25 tegen 12 stemmen aangenomen. (N. R. C.)
(Vorig bericht **blz.** 1211 E.)

C. NEDERLAND. — **Eerste** Kamer. - Zuiderzeefonds. —
Op 13 Juni behandelde de Eerste Kamer de begrooting van het Zuiderzeefonds voor het jaar 1934, ditmaal van bijzonder belang, omdat op deze begrooting een memorie-post voorkomt betreffende de Noord-Oostelijke inpoldering, waarmede beoogd wordt de volksvertegenwoordiging in de gelegenheid te stellen zich over de verdere droogmaking van het IJselmeer te kunnen uitspreken. De Eerste Kamer nam deze begrooting aan met 26 tegen 4 stemmen.
(Het Volk) (Vorig bericht **blz.** 1206 D.)

D. SCHEEPVAART. — De **„Bloemfontein" draadloos** te water gelaten. —
De „Bloemfontein" het dubbelschroef-motorpassagiers- en vrachtschip, dat na zijn voltooiing in October 1934 in den dienst op Zuid-Afrika op 16 Juni door een vingerdruk van den Eersten Minister van de Unie van Zuid-Afrika, Z.Exc. Generaal J. B. M. Hertzog, die zich op dat oogenblik bevond in het gebouw van het Nederlandsche gezantschap te Pretoria, van de helling der Nederlandsche scheepsbouw Maatschappij te Amsterdam te water gelaten

Generaal Hertzog

Deze bijzondere plechtigheid werd o.m. bijgewoond door aen Minister-President, Z.Exc. Dr. H. Colijn, den gezant van de Unie van Zuid-Afrika in ons land, Z.Exc. Dr. H. D. van Broekhuizen, den Burgemeester van Amsterdam, Dr. W. de Vlugt, persoonlijkheden uit kringen van scheepvaart, handel, industrie en baiikwezen, civiele en militaire autoriteiten.

Rede van Generaal **Hertzog.** — Veroorloof mij, zoo ving generaal Hertzog zijn in het Afrikaans uitgesproken rede aan, om, dadelik by die aanvang van die plegtigheid wat tans op die punt staan om plaas te vind deur die tewaterlating van die nuwe motor skip, waardeur aan die handelsvloot van die Holland-Suidafrika Lijn nuwe krag en aansien sal verleen word, u namens Suid-Afrika, die hand van vrinskap en waardeering toe te reik, en die versekering, dat Suid-Afrika's oudste Moederland haar nog steeds besiel met 'n gevoel van liefde en van dankbaarheid by die herinnering aan wat deur Nederland is bygedra tot die nasionale grondslaë van volkskultuur, volkskarakter, en volksgeschiedenis waarop Suid-Afrika sig nog vandag vir so groot 'n deel gevestigd voel.
Die praestaties van die Hollandse handelsvloot, zoo zei spr. voorts, naar en om die Kaap, beslaan een roemryke bladsy in die geskiedenis van die Nederlandse skeepvaart, waar die indruk nog steeds van voortleef by 'n ieder wat 'n gevoet besit vir wat groots, storitmoedig en heldhaftig is.
Ik wil die hoop uitspreek, dat die komst van die nuwe boot ook die aankondiging zal blyk te wees van 'n nuwe en blyer tydperk in die geskiedenis van die internasionale handel en skeepvaart, waarin die Holland-Suid Afrika Lyn steeds belangryker en nuttiger rol sal speel.
Tans, aldus besloot spr. gaan ik daartoe oor om die boot wat my so vrindelik versoek is geword om vandag hier te benoem en te water te laat, te doop met die naam wat, naar ik hoop lang deur haar sal gedra word, met eer en onderscheiding. Geheet naar die hoofdstad van my geliefde Oranje Vrystaat, doop ik haar:
„Bloemfontein":
en vertrou ik die „Bloemfontein" nou toe aan die boesem van die magtige see met die bede dat sy vir vele jare die weg van bevaar, bevragt niet de segeninge van Vrede die Oceaan mag
en Voorspoed.
Nauwelijks was het laatste woord gesproken, of in de luidsprekers werd de sneciale toon. ten teeken, dat generaal Hertzog de knop had ingedrukt, hoorbaar. Een doffe slag, — het wegslaan van de klink! — weerklonk tegelijkertijd en er kwam beweginn in het bijna 4% millioen K.G. wegende schip, dat. zonder dat een menschenhand direct had ingegrepen — ook niet in den champagnedoop, welke zich prachtig voltrok — al sneller en sneller naar zijn element gleed. Een lievige opstuwing van het water, zingen en gejuich van duizenden kelen, fluittonen van schepen in de nabijheid, het vallen der zware ankerkettingen, om de „Bloemfontein" in haar vaart te stuiten — de eerste stapelloop langs draadloos-telefonischen weg was geschied.

Rede Dr. H. **Colijn.** — Het woord was hierna aan onzen Minister-president, dr. H. Colijn, die er o.a. aan herinnerde, dat de eeuwen door de Nederlandsche vlag op alle wereldzeeën heeft gewapperd. De politieke verhoudingen mogen zich sterk gewijzigd hebben, wat bleef was de Nederlandsche ondernemingsgeest te water. Daarvan getuigt ook de oprichting der Holland Afrika Lijn, die voortkwam uit het besef, dat het nieuwe Zuid-Afrika ruime perspectieven voor ontwikkelingsmogelijkheden opende. Dat men het aandurfde in dezen benarden tijd een nieuw schip toe te voegen aan de vloot der reederij, die haar bedrijf uitoefent buiten alle staatshulp, geheel Op eigen krachten steunend, is een nieuw bewijs voor het voortbestaan der oude veerkracht.
Wel zijn de tijden moeilijk; wel schijnt de neiging om den ruil van goederen en daarmee den omvang der scheepvaart te beperken, nog steeds toe te nemen, maar des te meer moeten de krachten worden ingespannen om niet achter te blijven in den vreedzamen strijd der natiën, die den beteren tijd weer moet inleiden. Wie nu achter blijft kan straks den achterstand niet meer inhalen.
De „Bloemfontein" heeft thans de helling van de scheepswerf verlaten en rust nu op het water. Straks zal het schip den Oceaan doorklieven en onze vlag naar de Zuid Afrikaansche havens dragen.
Moge de „Bloemfontein" haar aandeel leveren in den voorspoed, dien wij voor beide landen brgeeren.
De redevueringen werden ook in het Engelsch gehouden.

Hoe kwam de stapelloop tot stand.

Ten aanzien van de technische uitvoering van de stapelloop laten we hier nog enkele nadere bijzonderheden volgen.
Er was een gramofoonplaat vervaardigd, die niets anders dan één bepaalde, aangehouden toon voortbrengt.
Deze stond door middel van een electrisclie pick-up in verbinding met dezelfde telefoonlijn, waarlangs de rede van generaal Hertzog van Pretoria naar den radiozender te Kaapstad is overgebracht. Door het drukken op een knop werd de gramofoonplaat te Pretoria „ingeschakeld". De speciale toon werd langs de telefoonlijn naar Kaapstad doorgezonden, door den radiozender in den aether verspreid en te Dorchester, aan de Zuidkust van Engeland, opgevangen, om vervolgens langs een telefoonlijn over Londen naar de werf gevoerd te worden en hier door middel van een versterker te worden geschikt gemaakt om een z.g. „relais" te bedienen. Dit relais bracht op zijn beurt een schakelaar in werking, welke een stel magneten onder stroom zette. Een der magneten trok een pal weg, die tot op dat oogonblik een zilveren hamer — van de officieele tribune af duidelijk zichtbaar, — hangende boven een pijltje, omhoog hield. Toen de hamer viel, werd door het bijltje een koord doorgekapt, waardoor de flesch champagne tegen den wand van het schip stukgeslagen werd. Een tweede magneet stelde het mechanisme in werking, dat de laatste beletselen voor het te water glijden van het schip wegsloeg. (N. v. h. N.)
(Vorig bericht Scheepvaart 519 ***G.)***

E. BOKSEN. — **Max** Baer overwint Carnera. —
In Madison Square Garden te New York werd op 14 Juni de bokswedstrijd om het wereldkampioenschap zwaargewicht gehouden, tusschen den titelhouder Primo Carnera en zijn Amerikaanschen uitdager Max Baer. Meer dan vijftigduizend personen woonden den wedstrijd bij.
Max Baer slaagde er in zijn Italiaanschen tegenstan-

der Primo Carnera in de elfde ronde door een technische knock out te verslaan en den titel van wereldkampioen te veroveren. (Red. K.H.A.) (1199 N.)

18 JUNI 1934

A. PALESTINA. — Dr. Chaim Arlosoroff. —
Het was op 17 Juni een jaar geleden, dat een van de leiders der Joodsche Arbeidersbeweging, dr. Chaim Arlosoroff te Tel Aviv door sluipmoordenaars werd doodgeschoten. (Het Volk)

B. NED. OOST-INDIE. — Opening van den Volksraad - Rede van den Gouverneur-Generaal, Jhr. Mr. B. C. de Jonge. —
Op 15 Juni '34 had te Batavia de opening van de zitting van den Volksraad plaats door den Gouverneur-Generaal.
Aan de rede van den Gouverneur-Generaal jhr. mr. B. C. de Jonge, is het volgende ontleend: Spr. kan de verleiding niet weerstaan, terug te zien op de bijkans 3-jarige samenwerking, onder buitengewoon moeilijke omstandigheden. Men heeft de verhouding tusschen de regeering en den Volksraad slecht genoemd. Spr. trachtte steeds sober doch zakelijk te zijn en legde wel eens moties naast zich neer, paste conflictregelingen toe, misschien meer dan anders het geval was, doch nooit lichtvaardig.
Uw zittingsperiode ligt als het ware beklemd tusschen twee inkomstencijfers: 500 millioen gulden bij het begin, 250 millioen gulden bij het eind.

Versoberingen. — Vervolgens zei de Gouverneur-Generaal, dat hij het karakter in de hoogst ernstige consequenties der reeds doorgevoerde versoberingen van overheidsorganen aan de hand van één voorbeeld wil toelichten, n.l. de vermindering van het corps landsdienaren. Werden van 1925—1930 gemiddeld 2500 millioen pensioen per jaar toegekend, in 1931 was dit 3300 en in 1932 en 1933 tezamen 860 millioen. De opwachtgeldstellingen zijn toegenomen van 275 op 1 Jan. 1931 tot ongeveer 3700 op 1 Jan. 1934. Het personeel in vasten burgerlijken dienst verminderde met 14500 man, waarbij de duizenden ontslagen tijdelijke en losse krachten. Er bestaat reden, dat het peil van 300 millioen in de toekomst zal worden bereikt. Niettemin is ondanks de toegepaste versobering de begrooting 1935 afgesloten met een tekort van 75 millioen gulden, n.l. 87 millioen gulden tekort op den gewonen dienst, waarvan een bate van 12 millioen op den buitengewonen dienst kan worden afgetrokken. De middelen moesten in totaal voor 1935 ongeveer 50 millioen lager worden geraamd dan verleden jaar, welke achteruitgang gedeeltelijk kan worden toeeeschreven aan inkomstenderving, waarmee 13 millioen gulden gemoeid is.

Geen nieuwe heffingen. — Spr. bevestigt, dat geen nieuwe heffingen in het voornemen liggen en constateert, dat de economische samenwerking met Nederland in den laatsten tijd betere resultaten geeft.
De economische verhoudingen met het buitenland komen in een meer helder licht te staan. De theerestrictie komt in een betere prijsstijging. Spr. herinnert aan de kina- en rubberrestrictie.

De verhouding tot Japan. — Er is goede grond om aan te nemen dat de besprekingen met Japan zullen worden gevoerd in de traditioneele sfeer van nauwe vriendschap, welke sedert 300 jaar de relaties tusschen beide landen kenmerkt en dat zij zullen leiden tot een voor beide partijen niet alleen aannemeliik. doch bevredigend resultaat.

De Suikersituatie. — Spr. noemde voorts de suikersituatie in hooge mate zorgwekkend en merkt op, dat meer en meer de overtuiging veld wint, dat een gedeelte van het productieapparaat blijvend buiten werking zal moeten worden gesteld.

Het onderwijs. — Spr. kondigde sluiting der cultuurschool voorts inkrimping der formaties bij de politie en een ingrijpend; bezuiniging op onderwijs (onderwijs terug peil 1919) aan. Hierdoor zal de onderwijsbegrooting tot ruim 29 millioen worden teruggebracht.
Spr. wees er voorts op, dat het onderwijsapparaat in opzet en wezen niet behoefde te worden aangetast. Einde 1919 telde het inlandsch onderwijs nog geen 800.000 leerlingen, doch einde 1931 waren er ruim 1.800.000 leerlingen. Het Westersch L. O. telde in die jaren respectievelijk 78.000 en 141.000 leerlingen, terwijl het totaal aantal leerlingen thans nog iets grooter is dan in 1930, het jaar, waarin de zuivere gewone onderwijsuitgaven ƒ 56.200.000 bedroegen. Spr. bracht hulde aan de leiding van het Dept. van Onderwijs, ook al heeft de rationalisatie en inkrimping er velen bij betrokken.
De gezondheidstoestand bleef bevredigend, doch het verloop der pest geeft reden tot bezorgdheid, aangezien in 1933 het topcijfer van 16800 sterfgevallen werd bereikt.
Spr. memoreerde vervolgens de instelling van het Dept. van Verkeer en Waterstaat. Het luchtverkeer beweegt zich in opgaande lijn door de schitterende organisatie der K.L.M. en de K.N.I.L.M.
Een eclatante daad als de versnelde Kerstvlucht van de Pelikaan moge hier niet onvermeld blijven.
Op Waterstaatgebied werd veel gedaan voor verhooging van welvaart en werkverschaffing.

Het rapport-Idenburg. — Ten aanzien van het militaire departement merkt spr. op, dat het rapport van Idenburg nog niet in openbare discussie kon worden gebracht. Het is mij een voorrecht, aldus spr., dat de geest bij de marine weer vertrouwen geeft en hetgeen in het verleden ligt, als afgedaan kan worden beschouwd.
Tenslotte wees de Gouverneur-Generaal op het verheugend feit, dat de politieke situatie minder zorg baart dan in langen tijd het geval is geweest. In dit verband wees spr. op het ingrijpen bij de P.N.I. en op de voortdurende waakzaamheid en dat de regeering steunt datgene, wat leidt tot de verbetering der wettige organen. Met groote dankbaarheid erkende sor. dat onder alle bevolkingsgroepen zware offers op voorbeeldige wijze zijn aanvaard, dat met moed door velen aan den ernstigen tegenslag het hoofd is geboden.
Na te hebben gewezen op het feit, dat ook in den Volksraad geen verslapping of ontmoediging mag post vatten, vroeg spr. om ook dit jaar de beste krachten te gebruiken.
Moge onder Gods zegen land en volk daarvan de vruchten plukken. (Aneta)
(Vorig bericht Opening 1933 868 F.)

C. DUITSCHLAND. — Vice-Kanselier von Papen's rede over de vrije volksgemeenschap. - Publicatie in Duitschland verboden. —
In een te Marburg gehouden rede heeft vice-kanselier von Papen op 17 Juni o.m. gezegd:
Het volk weet, dat het zware offers moet brengen en het zal dat doen, mits niet elk woord van critiek als kwaadwilligheid wordt uitgelegd en mits wanhopende patriotten niet als staatsvijanden worden bestempeld.
Nu de geestdrift over de revolutie bezig is te luwen en volhardende arbeid noodig is om de revolutie in daden om te zetten, blijkt dat bij het louteringsproces ook onzuiverheden zijn ontstaan die opgeruimd moeten worden. Dat vereischt een openhartige discussie, die op het oogenblik in de Duitsche pers ontbreekt. Derhalve dient de staatsman zelf tusschenbeide te komen en de dingen bij hun waren saam te noemen. De regeering is sterk genoeg, om behoorlijke critiek te verdragen, doch slechts diegene heeft het recht, critiek uit te oefenen, die zich in dienst van het nationaal-socialisme heeft gesteld.
Von Papen betoogde voorts, dat tusschen de kringen der conservatieve vernieuwing en het nationaal-socialisme slechts een tactisch verschil bestaat. Bij het tot stand komen van het bondgenootschap tusschen de nationaal-socialisten en de conservatieven bestond volledige overeenstemming omtrent de vernieuwingsdoeleinden. Hierop dient de aandacht gericht te blijven, aangezien al te vurige jeugdige revolutionnairen met hun leus „reactionnair" ook willen richten over hen, die zich ten volle geven aan de taak, die de tijd hun oplegt.
De werkelijke revolutie der twintigste eeuw is die van de heldhaftige en God voor oogen houdende persoonlijkheid tegen onpersoonlijke banden, tegen verloochening van den band met God. Het gaat om de beslissing tusschen de geloovige en de ongeloovige menschen. De tegenrevolutie, die zich in onze eeuw tegen de liberale revolutie van 1789 voltrekt, kan slechts een conservatieve revolutie zijn.
Het één-partij stelsel, dat de plaats heeft ingenomen van het meer-partijenstelsel, heeft slechts recht van bestaan, zoolang de (beveiliging der nieuwe ordening het eischt. Want de logica der anti-liberale ontwikkeling vergt een vrije volksgemeenschap, berustend op den vrijwilligen steun van alle deelen des volks. De strijd zal gaan om de vraag, of het nieuwe Duitsche rijk een christelijke staat zal zijn, dan wel of het zich zal verliezen in pseudo-religieus materialisme. De Duitschers mogen zichzelven niet sluiten buiten de rij der christelijke volkeren, daar zij anders geen invloed kunnen uitoefenen in Europa en bijgevolg de grootsche gedachte van het rijk in gevaar zou komen.
Tusschen het geestelijk willen en het werk van elken dag der Duitsche revolutionnairen is een kloof ontstaan. In den staat der volksgemeenschap dient rekening te worden gehouden met den tijd. Menschelijkheid, vrijheid en gelijkheid in rechten zijn geen liberale, maar Germaansch-christelijke begrippen. Het fundament van den staat moet te allen tijde rechtvaardigheid zijn.
Opvoeding ten dienste van den staat is nuttig, maar zij heeft grenzen. Gewezen moet worden op Hitler's

woorden, dat in de persoonlijkheid de waarde van den mensch ligt. Voor het dualisme tusschen staat en partij dient een bevredigende oplossing te worden gevonden.
De redacties van alle Duitsche dagbladen hebben van hoogerhand bevel gekregen, waarin hun verboden werd, de door vice-kanselier Von Papen ter gelegenheid van het feest van de Universiteit Marburg aldaar gehouden rede over ,,de oogmerken der Duitsche revolutie" te publiceeren.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vor. ber. 1141 E.)**

19 JUNI 1934

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting voor 1935.

De Directeur van Financiën heeft den Volksraad de ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1935 aangeboden.
In de bij deze ontwerp-begrooting overgelegde Financieele Nota wordt opgemerkt, dat de raming der middelen is geschied op basis der verhoudingen van dit oogenblik. Zonder met nieuwe heffingen rekeniiig te houden bedraagt het totaal der ramingen van de ontvangsten voor het jaar 1935 f 245.600.000 of f 41.300.000 minder dan voor 1934 was geraamd.
Het verschil wordt als volgt verklaard: belastingen f 45.500.000 minder, landsbedrijven f 3.500.000 meer, diverse middelen f 700.000 meer. In de Nota worden deze verschillen nog nader toegelicht, waarbii oo de vele ontheffingen der landrente wordt gewezen én op de mindere raniing der inkomstenbelasting en crisisheffing ad f 10.500.000. De raming der vermogensbelasting is f 200.000 hooger gesteld. De vennootschapsbelasting blijft ook voor 1935 met 100 opcenten verhoogd.
Ten aanzien van de nieuwe heffingen verklaart de Financieele Nota dat van de in te voeren loonbelasting een opbrengst van f 5 millioen wordt verwacht.

Landsuitgaven. — De raming der Landsuitgaven voor 1935 bedraagt f 333.000.000.
De Financieele Nota bevat hieromtrent de mededeeling, dat de salarisherziening een nadere bezuiniging van f 9.000.000 doet verwachten, terwijl de pensioenskorting een mindere uitgaaf van f 7.000.000 zal meebrengen. Ook de conversie heeft het uitgavenbudget gunstig beinvloed.

Vorige dienstjaren. — Uit het overzicht der afgeloopcn jaren, dat in de Financieele Nota is opeenomen, blijkt, dat het tekort voor het dienstjaar 1932 nader "kan worden bepaald op rond f 140.000.000 voor den gewonen dienst en rond f 131.000.000 voor den geheelen dienst. Voor het dienstiaar 1933 bedraagt het tekort op den gewonen dienst f 124.000~000en op den geheelen dienst f 100 millioen.
De eindciifers voor het dienstiaar 1934 zuilen f 242.000.000 aan inkomsten bedragen, terwijl het tekort zoo mogelijk beperkt zal blijven tot f 113.000.000 voor den gewonen dienst. De buitengewone dienst laat dit jaar een aanzienlijk overschot, waardoor het reëele tekort voor 1934 f 96.000.000 wordt. hetgeen f 6.000.000 meer is dan geraamd was.
Op de uitgaven in 1934 vormen de voornaamste meevallers f 14.000.000 aan lager rente en aflossing, f 10.000.000 minder onderwijskosten, f 3.000.000 minder voor het binnenlandsch bestuur, en ruim f 4.000.000 minder voor het departement van Oorlog.
De personeelskosten, die in 1932 nog f 157.600.000 bedroegen, zullen in 1935 f 118.200.000 bedragen. (Aneta)

(Vorig bericht blz. 1350 B.)

B. HET NIEUWE TARIEF V INVOERREOHTEN. — 1 Juli 1934 in toepssing. —

De nieuwe Tariefwet, welke op 19 Juni bij de Staten-Generaal is ingediend en reeds op 1 Juli '34 in werking zal treden, bevat iii hoofdlijnen de volgende regeling:
Voor afgewerkte fabrikaten, welke als zoodanig door den particulier worden aangeschaft, wordt 12 pct. van de waarde aan invoerrecht geheven;
voor half-fabrikaten' 3 tot 6 pct. van de waarde, naar gelang van den graad van bewerking;
voor bedriifshulpmiddelen 6 pct. van de waarde.
Grondstoffen ten slotte en enkele fabrikaten, die overwegend het karakter van grondstof hebben (katoen, wol, huiden, metalen in den uit erts verkregen vorm) zijn vrijgesteld. evenals enkele materialen, welke eigenlijk half-fabrikaten zijn, zooals plaat- en profielijzer, industriegarens, droge verf.
Bij de vaststelling van het invoerrecht voor de meer dan 150 posten, welke de nieuwe Tariefwet bevat, afzonderlijk, zijn deze hoofdbeginselen het richtsnoer geweest.
De Tel.. waaraan wij Maandag i.l. deze mededeelingen ontleenden, publiceert thans enkele grepen uit de lange lijst van artikelen van het nieuwe ontwerp. Het blad meldt:
Hierbij dient men het volgende in het oog te houden:
Onder-,,verpakt'' verstaat de wet: in kleinste verpakking d.w.z een hoeveelheid van 1200 gram goederen of minder.
Onder ,,tabletvorm" verstaat de wet: stukken, schijven, plakken. koeken e.d. van 200 gram of minder.
Waar onderscheid wordt gemaakt tusschen kantoorgebruik en fabrieksgebruik wordt een bepaalde gewichtsgrens als maatstaf genomen.

Twaalf procent. — **Draadlooze** apparaten, zooals ontvang- en **zendtoestellen,** kor apparaten dienende voor uitzenden, overbrengen, doorgeven en versterkt doorgeven met toehehooren (luidsprekers, zendlampen). Auto-, rijwiel-, 'rijtuig-, vliegtuig-, sportkarrenbanden e.d. Badkuipen, baden van alle soorten. Bakijzers, bak-, kook-, braad- en roostervormen: a. met hengsel, oor e.d. tot en met netto 12 K.G.: 12 pct.; b. met hengsel, oor e.d. zwaarder dan 12 K.G.: 6 pct.; c. alle andere soorten tot en met 5 K.G.: 12 pct.; d. alle andere soorten zwaarder dan 5 K.G.: 6 pct. Barometers. Beelden (plastische voorstellingen). Bijouterieën, lijfsieraden. Biljarten en toebehooren. Bontkleeding, kleedjes van dierhuiden e.d., sierveeren. Brillen lorgnetten etc. Eet-, drink-, en tafelserviezen. Deze goederen zijn in hoofdzaak belast met 12 pct. met een vast te stellen minimum-waarde. Films (behalve de 'onbelichte cinematografische films, waarvoor slechts 6 pct. is verschuldigd). Gezelschapsspelen en feestartikelen (maskers, mutsen etc.), Handschoenen (behalve die van asbest waarvoor 6 pct.). Hoeden, petten mutsen, behalve wanneer deze bedrljfshulpmiddelen zijn, in welk geval 6 pct. is verschuldigd. Honing, n.l. zuivere natuurhoning, verpakt: 12 pct. plus f 27.15 per 100 K.G., anders f 5 per 100 K.O. Huishoud- en keukenartikelen, met enkele uitzonderingen. Voorts ijsemmers en ijskasten, mits voor huishoudelijk gebruik (fabrieksgebruik 6 pct.). Kaas van alle soorten. Kerstboomversierinpsartikelen. Kinderwagens, ook kinderspeelgoedwagens. Kleeding (behalve kleedingstukken als bijv. duikerpakken, welke als bedrijfshulpmiddel worden beschouwd, dus 6 pct.). Koek, in hoofdzaak. Is de koek samengesteld met suiker dan bovendien f 27.15 per 100 K.G. Koffers van alle soorten: Kunstbloemen. Lampen. n.l. als huishoudelijk artikel zooals kamerlampen (zijn ze bedrijfsartikel: 10 pct., mijnlampen 6 pct.). Ledikanten, wiegen e.d. Lepels, vorken, voor huishoudelijk gebruik (gereedschappen 6 pct.). Lucifers van alle soorten. Manufacturen, n.l. kant en klaar liuishoudgoed. Messen met enkele uitzonderingen (keukenmessen 10 pct.). Muziekinstrumenten. Naaimachines, salonkastjes e.d. (fabrieksgebruik 6 pct.). Photografische artikelen (voor fabrieks- of bedrijfsgebruik: 10 pct.). Rookgerei. Scharen (fabrieksgebruik 6 pct.). Schoenen en klompen (leestklaar schoenwerk 10 pct.). Signaaltoestellen (brulboeien e.d. 6 pct.). Snij-, kneed-, kneus-, hakwerktuigen voor huishoudelijk gebruik (winkelgebruik 6 pct., papierafscheurapparaten 10 pct.). Speelgoed. Spiegels (medische spiegels 10 pct.). Meubelen. Tapijten, linoleum, vloerzeil, kurktapijten en alle andere soortgelijke vloerbedekking. Thermometers voor huish. gebruik (thermometers die meer dan 100 gr. Celsius aanwijzen 6 pct., electrische thermometers voor industriedoeleinden: 8 pct.). Pakmiddelen. Sleden. Uurwerken. Versieringsvoorwerpen. Verwarmingstoestellen voor huish. gebruik (andere tot en 'met 12 K.G. 10 pct., zwaarder 6 pct.). Vruchten in het algemeen (zie echter ook onder 10 pct.). Wherries, gieken tot en met 100 K.G. (daarboven vrii). Zeep, verpakt en in tabletvorm: niet verpakt en niet in tabletvorm bovendien: a. transparante 'en geparfumeerde zeep: f 5 per 100 K.G. b. andere harde zeep: f 2.50 per 100 K.G.; c. zachte en vloeibare zeep f 1.25 per 100 K.G.

Tien procent. — Hieronder vallen in hoofdzaak artikelen die eerst na bewerking door den particulier worden gebruikt (bijv. manufacturen aan het stuk).
Alcohol en alcoholhoudende producten verpakt (niet-verpakt f 3.50 per 50 pct. gehalte) alles behoudens accijnzen. Asbestvezels verpakt (niet verpakt: vrij). Autographeermachines, multiplicators, copieermachines voor kantoorgebruik (fabrieksgebruik 6 pct.). Automatische verkooptoestellen, ook telefoonbelautomaten. Azijn, azijnzuur en -essence verpakte (niet verpakt: vrij). Beestenvoer uit meel met vleesch of andere bijvoeging in koeken, stukken of brokken; voorts voederingen, zangzaad, vischvoer, alles verpakt en in tabletvorm (niet-verp. of in tabl.: vrij). Borstels, schuiers, kwasten (zeer eenvoudige 6 pct.). Brand- en geldkisten en -kasten.
Bron-, bad- en reukzouten niet verpakt of in tabletvorm (anders: vrij). Bladgummi lichter dan 100 gr. ver vlerk. meter (zwaarder: 6 pct..); voorts gummi voorwërpen, zooals spenen, warmwaterflesschen e.d., behoudens enkele uitzonderingen.
Chemicaliën en chemische producten verpakt of in tabletvorm (bovendien specifiek recht voor azijnaether verpakt of in tabletvorm f 5.60 per kg., saccharaten idem f 27.15 per 100 kg.; niet-verpakt of niet in tabletvorm: alleen resp. f 5.60 en f 27.15). Bij overige chemicaliën wordt geheven 10 pct. + f 5.60 per 100 kg. in geval van verpakt of in tabletvorm (anders alleen f 5.60 per 100 kg.). Vaseline niet-verpakt of in tabletvorm is 6 pct.
Conserveerings- en andere bederfwerende artikelen verpakt of in tabletvorm (anders: vrij). Contrôlz-apparaten (voor biljarten echter 12 pct.). Drukmachines, stempel- en nummermachines e.d. voor kantoorgebruik (voor fabrieksgebruik 6 pct.). Electrische apparaten, welke worden geladen of dienen om electriciteit op te wekken (dynamo's en electromotoren van 10 kg. of minder: 10 pct., zwaarder 6 pct.). Garens voor huishoudelijk gebruik (industriegarens zijn vrij). Geneesmiddelen (de aandacht verdient, dat de post geheimmiddelen is vervallen). Gom, lijm, stijfsel. dextrine. Hoed-. schoen-. kleedingfourniturен. Ivoor, been,' balein, hoorn, paarlemoer 'en schildpad (gereedschappen echter 6 pct.). Kantoorbehoeften. Kleur- en verfstoffen verpakt of in tabletvorm (anders: vrij) bronsfoliën echter 3 pct., caramel bereid met olie 6 pct. Natuurlijke koffie verpakt (niet-verpakt: vrij). Krijt verpakt of in t. ~ (anders: vrij). Kurkpapier (andere kurk 6 pct., ruwe kurk vrij). Limonades, essences en extracten. Mangel-, wasch-, en wringmachines voor huish. gebruik (fabrieksgebruik 6 pct.). Manufacturen aan het stuk. Meetwerktuigen (voor vakgebruik 6 pct.). Oliën en vetten, zoowel dierlijke, plantaardige en minerale als kunstmatige aetherische en welriekende, smeer, hars, was, reuzel, talk, traan, kokosvet, goni, teer, terpentijn, glycerine, carbolzuur, etc., alles verpakt of in tabletvorm (niet-verpakt of niet in tabletvorm: aardolien f 1.25 per 100 kg.); overige artikelen, behalve met opschrift en eetbaar: vrij in elke verpakking. Aetherische olie niet verpakt is vrij. Papierwaren in hoofdzaak. Schoenbeslag

in lioofdzaak; leestklaar schoenwerk (zie ook onder 12 pct.). Schrijfmachines e.d. Spuiten, besproeiingstoestellen (bedrijfsgebruik 6 pct). Strijkijzers (bedrijfsgebruik 6 pct.). Telefoontoestellen. Tegels, etc. Verband en verpleegartikelen, (ook apparaten voor vibro-massage).
Vruchten: amandelen, van alle soorten. abrikozennitten. perzikpitten, canariumpitten, bombaypitten, kruidnagelen, peper, saffraan en kaneel (citroenen, mandarijnen en sinaasappelen 13 pct.). Weegwerktuigen. Wijn verpakt, behoudens accijns (niet verpakt is vrij). Zout, alsmede producten, welke chloornatrium bevatten, verpakt (plus f 4 per 100 K.G.).

Zes procent. — Hieronder vallen in hoofdzaak bedrijfshulpmiddelen eii halffabrikaten. Condensatiepotten. Smeltkroezen. Elevatorbakken. Glas in platen. Scheepszeilen, sclieepsstootzakken, reddingboeien. Olielinnen, oliebuis e.d. Papierhulzen voor katoenspinnerijen. Pertinax en prespaan. Fotografische vergrootingsartikelen voor fabrieksgebruik.

Drie procent. — Bladgoud en ander bladmetaal om te vergulden. Manufacturen: ongebleekte katoen ten gebruike van katoendrukkerijen en ververijen, ongebleekte en ongeverfde lakens. Huilgaas, Asbestweefsels aan het stuk. Zeildoek, drijfriemenband, drijfriemen, transportbanden, wolfilten, drukdekens. Leder, ook zeemleder in vellen, geen werken of voorwerpen zijnde (overige 6 pct.).

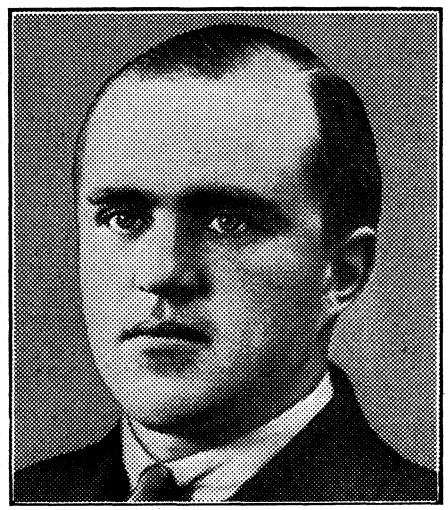
Afzonderlijke artikelen. — Tabak: in rollen, bladen en tabaksstelen f 1.40 per 100 K.G.; geplette niet gekorven tabaksstelen f 5 per 100 K.G.; overigens (snuif, karotten e.d.) 30 pct. van de waarde
Thee: f 75 per 100 K.G.
Automobielen en daarvoor bestemde carosserieën en koetswerken: 15 pct.
Motorrijtuigen 15 pct.
Conserven: in het algemeen 30 pct. van de waarde in geval van verpakt of in tabletvorm. Niet verpakt in het algemeen f 7.50 per 100 K.O. Alles behoudens accijnzen. (N. Rott. Crt)
(Invoerr. kort. termijn 1306 C.; **Invoerr. 746 C.)**

A. FRANKRIJK. — **Oorlogsbegrooting** verhoogd. — De Frsnsche Kamer heeft op 15 Juni de suppletoire credieten, die de regeering voor de nationale verdediging heeft bestemd, met 454 tegen 127 stemmen aangenomen. De begrooting voor de landsverdediging is verhoogd van 2.980 millioen francs tot 3.120 millioen francs, als gevolg van eenige door de regeering aangebrachte wijzigingen. Van dit bedrag komt 1.275 millioen aan het ministerie van Oorlog, namelijk 1.055 millioen voor de pionier-troepen en 220 millioen voor de artillerie. Voor de oorlogsmarine is 865 millioen en voor de luchtvloot 980 millioen francs beschikbaar gesteld. (Le Petit Parisien) (1333 B.)

B. INTERN. ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. — 40-urenweek. —
De commissie voor de 40-urenweek heeft op 15 Juni de beraadslagingen beëindigd en de eindstemming gehouden over de ontwerp-conventies voor de arbeidsweek in de industrie en den handel, in den vorm, zooals deze na de debatten en na de aanneming van tal van amendementen der arbeidersgroep waren geredigeerd. Het ontwerp tot invoering van de veertig-urige arbeidsweek in de industrie is aangenomen met vijftig tegen acht stemmen, dat betreffende de veertig-urige arbeidsweek in den handel met 53 tegen 8 stemmen. Zooals uit de stemmencijfers blijkt, hebben vrijwel alle regeeringsgedelegeerden zich van stemming onthouden, terwijl de werkgevers geheel ontbraken. (Het Volk) (Vorig bericht blz. 1348 A.)

C. NEDERLAND. — Diplomatie. - **Zweden.** —
Bij K. B. is mr. J. E. H. baron van Nagell benoemd tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Zweedsche Hof en bij de regeering van Finland, met standplaats Stockholm.
Baron van Nagell werd op 25 Mei 1882 geboren te Barneveld op huize Schaffelaar. Hij koos — nadat hij aan de universiteit te Utrecht in de rechten gepromoveerd was in 1909 — de diplomatieke loopbaan. Na een detacheering aan het ministerie van buitenlandsche zaken, is hij achtereenvolgens verbonden geweest aan de gezantschappen te Peking en Washington, als attaché, te St. Petersburg en Londen als gezantschaps-secretaris en te Berlijn als gezantschapsraad. Van 1924—1929 was hij gezant te Boekarest en in 1932 werd hij tot buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Mexico benoemd. Dien post verliet hij in 1933 echter weer en thans zal hij baron Sweerts de Landas Wyborgh te Stockholm opvolgen. (Het Vaderland) (1127 F.)

D. MR. M. P. L. STEENBERGHE. — Minister van Economische Zaken. —
Met ingang van 25 Juni is de minister van Staat, minister van Koloniën, voorzitter van den Raad van ministers, dr. H. Colijn, eervol ontheven van het beheer ad interim van het Departement van Economische Zaken, met dankbetuiging voor de door hem in dezen den lande bewezen diensten.
Thans is benoemd tot minister van Economische Zaken mr. M. P. L. Steenberghe (als opvolger van mr. T. J. Verschuur), voorzitter der Algemeene R.K. Werkgeversvereeniging.

Mr. M. P. L. Steenberglie

Mr. Maximilien Paul-Léon Steenberghe werd 2 Mei 1899 te Leiden geboren. Hij volgde het stedelijk gymnasium te Utrecht en studeerde in de rechten aan de Rijksuniversiteit aldaar. Op 24 November 1920 promoveerde hij op stellingen tot doctor in de rechtswetenschappen en nog geen maand later was hij juridisch adviseur van de N.V. Textielfabrieken H. v. Puyenbroek, te Goirle, van welke maatschappij hij sedert 15 Juli 1921 directeur is. In dat zelfde jaar werd hij bestuurslid en in 1929 vice-voorzitter van de Ned. R. K. Vereeniging van Werkgevers in de Textielnijverheid.
In 1922 werd hij lid van den Ned. Werkloosheidsraad, in 1924 bestuurslid van de Alg. R. K. Werkgeversvereeniging, waarvan hij sedert 1 Januari 1931 voorzitter is. Tevens werd hij in datzelfde jaar voorzitter van het R. K. Verbond van Werkgeversvakvereenigingen.
Sedert 1927 is de heer Steenberghe lid van den Partijraad van de R. K. Staatspartij en lid van den Nijverheidsraad, sinds 1929 is hij bovendien lid van den Hoogen Raad van Arbeid, in 1926 was hij reeds benoemd tot lid van de Centrale Commissie voor de Statistiek. Hij ging in 1927 als afgevaardigde der regeering naar de Econ. Volkenbondsconferentie, een jaar later was hij secretaris van het Praagsche congres van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede. In 1930 richtte mr. Steenberghe de R. K. Werkgeversinternationale op, waarvan hij de eerste voorzitter werd, ook maakte hij in dat jaar een studiereis naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.
De heer Steenberghe is voorts commissaris van een aantal Nederlandsche en Belgische fabrieken. Hij publiceerde een groot aantal artikelen over sociaal-economische onderwerpen o.a. in de „Econ. Statistische Berichten", de „R. K. Werkgever" en de „Nederlandsche Mercuur", en in 1928 werd het door hem voor de R. K. Staatspartij uitgebrachte praeadvies over Bedrijfsorganisatie gepubliceerd.
Ook in de kringen der Maatschappij van Nijverheid heeft mr. Steenberghe zich bewogen. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1265 F.)

A. **BELGIE. — Regeeringsverklaring** van premier De **Broqueville. —**

De nieuwe regeering De Broqueville is op 19 Juni voor het parlement verschenen, 'waar het' regeeringsprogram is voorgelezen.
In het eerste deel der verklaring wordt o.a. gezegd:
,,Wat het taal- en schoolvraagstuk betreft, kan de regeering niet beter doen dan zich te houden aan de verklaringen van het vorig kabinet.
In buitenlandsche politiek zal zij volharden in een houding welke ingeweven is zoowel door den toestand van het land als door de betrachtingen van ons volk ten gunste van den vrede. Haar voornaamste bekommering zal bestaan in het verstevigen van onze veiligheid.
Zij zal op bijzondere wijze er voor waken dat de internationale verhintenissen, welke deze veiligheid waarborgen, hun volle doelmatigheid en uitbreiding bekomen.
Over de algeheele verdediging van het grondgebied werden herhaaldelijk verklaringen afgelegd: zij blijft een onaantastbare grondstelling. die elken dag in dader. wordt omgezet.
Hierop volgt een lange passage over de economische en de financieele politiek.
In het brandpiint van haar pogingen, wil de regeering 's lands economisch en financieel herstel plaatsen. Wat zij in de eerste plaats wil: politieke, ecoriomische en sociale voorwaarden in het leven roepen voor het hernemen der zaken. Ziedaar hare hoofdtaak.
In België wordt het muntvraagstuk niet gesteld. De frank is een van de meest gezonde en stevigste munten van ganscn de wereld; hij zal het blijven.
Het begrootingsevenwicht werd ten koste van zware opofferingen verwezenlijkt: het zal nauwgezet worden gehandhaafd. Dit is echter niet voldoende. Het totaal gewicht van de begrooting is te zwaar; het land is niet meer in staat een zoo aanzienlijken last te dragen; deze zal worden teruggebracht op een peil dat rekening houdt met de vermindering van het nationaal inkomen, waartoe de crisis aanleiding gaf.
Fiscale verlichtingen dringen zich op. Zij zullen krachtdadig worden doorgedreven met–den steun van Onontbeerlijke inkrimpingen der uitgaven: de allereerste pogingen zullen worden aangewend met het oog op het verminderen van de lasten die de productie ten nadeele van iedereen bezwaren en beknellen.
De redenen waarom de lasten moeten verlicht worden die op den belastingbetaler drukken, zijn dezelfde, of er sprake weze van de Staatsfinariciën of van die der provinciën en der gemeenten. Dezelfde metlioden van ontheffing, vereenvoudiging en aanpassing gelden zoowel voor de eene als voor de andere zijde.
De regeering zal er voor waken dat de rentemarkt verstevigd en verruimd worde.
Op economisch gebied, zal de regeering er zich stelselmatig op toeleggen om de indnstrieele, commercieele en landbouwbedrijvigheid op te beuren. Zij zal vooral trachten de lasten te verminderen, welken den productieprijs omlaag houden. Zij zal er, inzonderheid, voor waken dat de kapitaalshuur, de fiscale lasten, alsmede de vervoerkosten en het onderhoud der openbare diensten verminderd worden. Zij zal trachten den kapitaalsomloop te bevorderen, den ondernemingsgeest te steunen het herstel of de verruiniing van de winstmogelijkheden in' de hand te werken en aldus aan zooveel mogelijk werkloozen weer arbeid te verschaffen.
Geen enkele poging zal de regeering ongedaan laten voor de uitbreiding van onzen ruilhandel met den vreemde, zij zal, in de hoogste mate, de uitvoermogelijkheden benutten, dank zij een stelsel van gezonde wederkeerigheid. Zij zal den doorvoer bevorderen, maar zal tevens voortgaan onze binnenlandsche markt tegen elke poging tot verlaging te verdedigen.
Zij zal ai de technische verbeteringen aanmoedigen: het technisch onderwijs zal het voorwerp van al haar zorgen blijven uitmaken.
Zij zal een speciale bezorgdheid aan den dag leggen jegens den middenstand die, op gebied van productie en van verdeeling, aan ons economisch leven die lenigheid en die stevigheid geeft welke, in dezen crisistijd, geenszins kunnen gemist worden. Zij zal alles behartigen wat van aard is liet spaarwezen aan te moedigen en te beschermen.
De voor den landbouw getroffen maatregelen zullen gehandhaafd worden, en niets zal worden verwaarloosd om Onze eerste nationale industrie te verdedigen en te versterken. Het werk van de regeering zal zich uitbreiden in nauwe samenwerking met de beroepsgroepeeringen.
Onze sociale wetgeving is een gemeenschappelijk bezit dat wij ons verplichten ongerept te bewaren.
De opslorping van de werkloosheid staat op den voorgrond van onze bekommeringen.
Het behoud van de toelagen is verzekerd.
De politiek van tegemoetkoming aan de groote gezinnen zal worden gehandhaafd.
Het door de vorige regeeringen vastgesteld uitgebreid programma der openbare werken zal met verstand en krachtdadigheid doorgezet en nog uitgebreid worden.
Het peil der loonen behoort niet tot het Staatsgezag. Wij verwerpen de bewering welke men op valsche wijze aan het vorig Kabinet heeft aangewreven, als zouden wij het redmiddel tegen onze kwalen willen vinden in de verlaging van het levenspeil der arbeiders. Er bestaat ongetwijfeld een gebrek aan evenwicht in de dagloonen. Waar zulks van haar afhangt, zal de regeering er voor waken dat, zonder uitstel, de onmisbare aanpassingen geschieden.
De administratieve hervormingen zullen flink worden aangevat, in al de zaken waar zulks mocht noodig blijken.
Hoe de regeering zich voorstelt haar programma uit te werken, zegt zij in een volgende passage:
,,Op economisch gebied zal de eenheid van werking worden vergemakkelijkt door, in de zelfde handen, de belangrijke portefeuille van Landbouw en die van Economisclie Zaken te vereenigen.
De regeering zal in haar zware taak worden bijgestaan door twee ministers die haar, op financieel en economisch gebied, een gansch bijzondere medewerking zullen verleenen.
De toeoassinr van deze oolitiek van sociale saamhoorigheid en van'econömische uitbreiding, eischt allerhande maatregelen; de regeering zal niet aarzelen tot nieuwe methoden haar toevlucht te nemen.
De regeering zal U eerlang in een duidelijk omschreven kader, de macht vragen tot het treffen van de maatregelen welke onontbeerliik zijn voor de verwezenlijking van 's lands economisch en finankieel-herstel."
De Kamer hoorde de voorlezing van het regeeringsprogramma zonder veel animo aan. (De Nieuwe Gazet, De Maasbode)

(Vorig bericht **blz. 1336 C.)**

B. **CONSERVEEREN** VAN GROENTE IN BLIK. —

In zijn te Leiden verschenen proefschrift omtrent een vergelijkend onderzoek naar den invloed van het huishoudelijk koken, en het conserveeren in 'blik op het vitamine-gehalte van groente, deelt dr. **J. J. Hoff** o.a. als het meest verrassende resultaat mede, dat een der belangrijkste bestanddeelen der spinazie. het vitamine C, bij conserveeren in blik bijna geheel behouden blijft, bij het gewone huishondelijke koken daarentegen grootendeels verloren gaat. Deze waarneming is zoowel in Duitschland als Amerika volkomen bevestigd. (Ned. Tijdschr. v. Geneesk.)

(Vor. ber. **Vitamine „C", 1065 G.)**

C. ALG. **NEDERL.** ZUIVELBOND. —

De Alg. Ned. Zuivelbond (F.N.Z.) vergaderde op **12** Juni te Utrecht, onder leiding van zijn voorzitter, den heer L. F. Britzel, Usquert.
Uit het jaarverslag over **1933** blijkt, dat bij de acht Bonden, die bij den F.N.Z. zijn aangesloten waren aangesloten de volgende aantallen fabrieken met de daarachter vermelde verwerkte kilogrammen melk.

Bond:	Aangesloten fabrieken op **1** Jan. **1934**	Verwerkte kg. melk
Gelderland-Overijse1 . .	**109**	**694.898.360**
Friesland	**84**	**605.769.209**
Zuid-Nederland	**96**	**286.858.160**
Brabant	**51**	**216.795.478**
Drente	**36**	**154.139.974**
Noord-Holland	40	**152.053.000**
Groningen	**13**	135.150.632
Zuid-Holland	**5**	**31.906.506**
Totaal	**434**	**2.277.571.319**

Het totaal aantal fabrieken bleef onveranderd.
De totale hoeveelheid verwerkte melk steeg met bijna **44** millioen kg. (N. R. Crt.) (Vor. ber. **1025** E.)

D. LEGER, VLOOT EN LUCHTMACHT. — **Vice-Admiraal Brutel** de la **Rivière in** den Helder **neemt** ontslag. —

Vice-admiraal **C. J.** E. Brutel de la Rivière, commandant der Marine te den Helder, heeft per **1** Sept. **'34** ontslag uit den dienst gevraagd.
Vice-admiraal Brutel de la Rivière werd geboren in **1878.** Hij werd in **1899** adelborst le klasse, doorliep vlot de verdere rangen. In **1922** werd hij 'bevorderd tot kapitein-luitenant ter zee. In **1927** volgde zijn benoeming tot kapitein ter zee, in **1930** werd hij Schout-bij-Nacht. Hij volgde toen vice-admiraal Quant op als commandant der Marine te Willemsoord.
(Het Vaderland) (Vorig bericht blz. **1225** A.)

E. **DUITSCHLAND. — Minister-president Göring's rede.** —

In een op **18** Juni gehouden zitting van den Pruisischen staatsraad heeft minister-president Göring een rede gehouden waaruit wij het volgende citeeren:
Ik hoor zoo vaak, zeide hij, dat de stemming slechter wordt, dat er hier en daar ontevredenheid ontstaat. Wanneer men de dingen beschouwt, dan moet men erkennen, dat er ongetwijfeld vaak reden tot ontevredenheid bestaat, doch dit zijn slechts bijzondere gevallen. Erger is echter de systematische ontevredenheid. Ik geloof, dat het goed zou zijn, wanneer de leiders niet alleen af en toe een vergadering

houden, doch zich onverwachts ergens laten zien en naar de zorgen en de behoeften van het volk informeeren. Doch onverbiddelijk moeten wij optreden tegen de eeuwige critici. Slechts zij hebben recht tot critiek, die minstens beter doen kunnen dan de anderen.
Ook wijdde Göring eenige woorden aan den kerkstrijd. Het is de vraag, of de kerk bereid is haar oude taak weer op te nemen of dat zij nog langer een broedplaats van critiek, ontevredenheid en gemopper zal zijn. Wij eischen, dat eindelijk rust en tevredenheid op religieus gebied terugkeeren, dat men niet langer op den rug van de geloovigen de twisten binnen de Pruisische landskerk laat uitvechten.
Op buitenlandsch gebied, aldus Göring, heeft Hitler het eene meesterwerk na het andere geschapen en hij wees op twee etappes: vriendschap met Polen en het succes in Venetië.
Het aanwenden van nieuwe, wellicht nog radicalere revolutionnaire methoden kan moeilijk een verbetering brengen. Het ligt niet aan ons vast te stellen, dat een tweede revolutie noodzakelijk is. De eerste revolutie is door den leider gelast en door den leider beeindigd. Wenscht de leider de tweede revolutie, dan staan wij, wanneer hij het wenscht, morgen op straat. Wenscht hij haar niet, dan zullen wij iedereen onderdrukken, die tegen den wil van den leider revolutie zou maken. Over dingen, die het geheele staatsbestel in zijn grondvesten doen wankelen, mag slechts de leider het laatste woord spreken. Wij zullen geen sabotage dulden, ook niet van lagere organen.
(Berl. Tageblatt) (Vorig bericht **blz. 1280 A.)**

A. PALESTINA. — Welvaart. —
De algemeene secretaris van de Zionistische wereldorganisatie, mr. Israël Cohen, heeft een redevoering gehouden over de welvaart van Palestina, waarin hij o.a. zeide dat algemeen erkend wordt dat deze welvaart hoofdzakelijk het gevolg was van het importeeren van Joodsch kapitaal en het toenemen van den Joodschen arbeid.
Terwijl de begrootingen van andere regeeringen een groot deficit aanwezen en de nationale schulden sterk toenamen, aldus spreker, vertoonde de begrooting van Palestina een overschot van niet minder dan 2½ millioen pond sterling.
De ontwikkeling van Palestina gedurende de laatste jaren heeft duidelijk aangetoond hoe ongegrond de meening was van de commissie van onderzoek, die in **1930** verklaarde, dat er in Palestina geen plaats meer was voor Joodsche immigratie, daar de bevolking sedert dien met meer dan **60.000** zielen is toegenomen. En nog altijd is er gebrek aan arbeiders. De joden, die zich in Palestina gevestigd hebben, aldus Israël Cohen, zijn niet alleen arbeiders, doch ook zakenlieden met groot kapitaal. In **1933** alleen is er aan particulier Joodsch kapitaal **7** millioen pond in Palestina gebracht. De economische welvaart, die de Joden in Palestina hebben gebracht, komt niet alleen de regeering ten goede, doch ook den Arabieren, zoowel in Transjordanië, Irak als Syrië. Talrijke Arabische arbeiders hebben hun land verlaten om zich in Palestina te vestigen in verband met den veel gunstiger economischen toestand aldaar. (N. Rott. Crt.)
(Vor. **ber.** Toestand **904 A.)**

E. NEDERLAND. — Schoenindustrie. - Gunstige **uit**werking van de contingenteering. —
De Nederlandsche schoenindustrie is, aldus lezen wij in het verslag van de K. v. K. van Tilburg: in niet mindere mate dan de wollenstoffenindustrie, afhankelijk van de binnenlandsche markt, nu deels door prohibitieve invoerrechten, deels door deviezenmaatregelen, de voornaamste exportmarkten, met name Duitschland en Skandinavië, zijn afgesloten.
Bedroeg in **1928** de export van lederen schoenen nog **660,000** paar ter waarde van f **3.864.000,** in **1933** was deze uitvoer ingeschrompeld tot het luttele cijfer van **69,000** paar ter waarde van f **222.000.**
Waar de binnenlandsche markt derhalve voor de Nederlandsche schoenindustrie practisch vrijwel het eenige afzetgebied is, ligt het in de rede, dat voor deze industrie de contingenteering van den invoer van buitenlandsche schoenen van het allergrootste belang is.
De contingenteering heeft niet nagelaten op de uitbreiding van de werkgelegenheid in de Nederlandsche schoenindustrie een stimuleerenden invloed te hebben. Niet alleen, dat in de bestaande bedrijven een herleving van de bedrijvigheid viel waar te nemen, ook jonger gestichte bedrijven namen snel in beteekenis toe, terwijl een betrekkelijk groot aantal nieuwe ondernemingen zich vestigde. (K. v. Kooph. Tilburg)
(Vor. ber. **Cont.** Schoenwerk **1284** D.)

C. **FRANKRIJK.** — De gebeurtenissen van **6 Februari 1934.** —
De commissie tot onderzoek naar de gebeurtenissen op **6** Februari '**34** is tot de conclusie gekomen, dat de overheid dien dag geen bevel tot vuren heeft gegeven. Dit bevel is ook niet gegeven door den prefect, noch door Marchand, een der chefs van de stedelijke politie. (Le Temps) (Vor. ber. blz. **1164 G.)**

D. **LITAUEN. — Wilna. —**
In een rede, gehouden te Kaishadoriai nabij de Poolsche grens, heeft de president van Litauen, Smetona, verklaard, dat het land zijn oude hoofdstad Wilna moet terugwinnen. Het nationale streven van de Litauers moet volgens den president op dit doel gevestigd zijn. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(De stad Wilna werd in **1921** door een Poolsche legermacht, welke zonder opdracht van de Poolsche regeering handelde, bezet. In **1923** heeft de gezantenraad bepaald, dat Wilna aan Polen moest worden toegewezen.) (Red. K. H. A.)

20 JUNI 1934

E. **THEODOR DAEUBLER OVERLEDEN.** —
De Duitsche dichter Theodor Daubler is te Sankt Blasien (Schwarzwald) overleden.
Hij was in **1876** te Triëst geboren en maakte naam met het kosmogonisch gedicht „Nordlicht". Hij reisde in Egypte en den Levant. Er zijn vele bundels lyriek van hem verschenen.
Daubler was vroeger president van de Pen-club.
(Red. K. H. A.) (Vor. ber. Literatuur **1290** D.)

F. NEDERLAND. — Onderwijs. - Prof. mr. dr. G. M. **Verrijn Stuart** volgt zijn vader als hoogleeraar te Utrecht op. —
Bij Kon. besluit is met ingang van 17 September aan dr. C. A. Verrijn Stuart, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht met dankbetuiging voor de belangrijke in deze betrekking bewezen diensten.
Hij zal worden opgevolgd door zijn zoon, prof. mr. dr. G. M. Verrijn Stuart, hoogleeraar aan de Nederlandsche Handels Hoogeschool te Rotterdam, die bij hetzelfde Koninklijk besluit benoemd is tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, om onderwijs te geven in de theorie en de geschiedenis der statistiek en de staathuishoudkunde. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vor. ber. **Onderwijs 1344** D.)

G. INTERNATIONAAL CHRISTELIJK **VAKVERBOND.** — Conferentie te Montreux. —
Het Internationaal Christelijk Vakverbond, dezer dagen te Montreux bijeen, heeft naar aanleiding van de ontwikkeling der gebeurtenissen in Oostenrijk en een inleiding van den heer Amelink over de vrijheid van vereeniging, van christelijk standpunt beschouwd, een uitvoerige resolutie aangenomen, waarin o.m. wordt verklaard, dat de vrijheid van organisatie voor de arbeiders onverzwakt gehandhaafd dient te worden, die de socialisatie als systeem verwerpt en het beginsel der democratie handhaaft en zich stelt, zoo-

wel tegenover de dictatuur van het proletariaat als tegenover die van het nationaal-socialisme.
Het I.C.V. eischt van de Staten, op grond van de verplichtingen, die zij in het Verdrag van Versailles hebben aanvaard, dat zij de vrijheid van vereeniging zullen erkennen en beschermen voor elke richting der vakbeweging, die langs legalen, democratischen weg haar idealen en beginselen tracht te verwezenlijken. In dit verband acht het I.C.V. het noodzakelijk, dat de Internationale Organisatie van den Arbeid algemeene richtlijnen in zake het recht van vereeniging vaststelt.
Ten opzichte van de nieuwe ordening van het economisch leven handhaaft het I.C.V. de richtlijnen, in zijn program van 1922 vastgelegd. De vakbeweging moet niet alleen zijn de wegbereidster dezer nieuwe ordening, maar zij moet er ook een van de draagsters van zijn. In deze nieuwe ordening heeft de vakbeweging een zeer belangrijke taak te vervullen, o.m. bij de samenstelling der bedrijfsorganen en door haar bemoeienis met de werkzaamheid dezer organen. (Mededeeling Int. Chr. Vakverbond)
(Vorig bericht **blz.** 512 F.)

A. DUITSCHLAND. — Invoer van Koffie. - **Contingenteering** per **1** Juli 1934. —
Naar wij vernemen zal de invoer van koffie in Duitschland met ingang van **1** Juli worden gecontingenteerd.
In verband hiermede is het gewenscht, dat, voor zoover dit reeds niet geschiedde, belanghebbenden ten spoedigste opgaven inzenden aan het ministerie van Economische Zaken, met betrekking tot den uitvoer van koffie naar Duitschland. Nadere inlichtingen kunnen verkregen worden bij de afdeeling „Handel en Nijverheid" van het departement. (De Telegraaf)
(Vor. ber. Contingenteering **747** B.)

B. DUITSCHLAND. — Het proces Horst-Wessel. —
De officier van Justitie heeft requisitoir genomen in de zaak tegen Eppstein, Ziegler en Stoll, beschuldigd van medeplichtigheid aan den moord op Horst-Wessel in Januari 1930. Tegen Eppstein en Ziegler werd de doodstraf en tegen Stoll 13 jaar tuchthuis geëischt. (N. Rotterd. Crt.) (Vor. ber. Horst Wessellied 906 D.)

C. **LITAUEN.** — Prof. Woldemaras veroordeeld. —
Het Litausche telegraafagentschap publiceert het volgende communiqué omtrent het proces tegen Woldemaras. Op 17 Juni heeft het militaire gerechtshof de zaak Woldemaras behandeld. De beklaagde werd schuldig bevonden. Hij heeft in gemeenschap met anderen door een gewapenden opstand getracht de bestaande Litausche regeering ten val te brengen.
Wegens dit feit heeft het militaire gerechtshof Woldemaras veroordeeld tot 12 jaar zware kerkerstraf. (Litausch Telegraafagentschap) (Vor. ber. 1334 A.)

D. SPANJE. — Conflict in Cortes. —
Het conflict tusschen de centrale regeering en den linkervleugel der Catalanen over de uitspraak van de rechtbank ter bescherming der grondwet, heeft een ernstige wending genomen.
De parlementaire groep der linksche Catalanen heeft namelijk besloten zich uit de Cortes terug te trekken, in afwachting van een wijziging der tegenwoordige politiek van de regeering te Madrid. Uit solidariteit hebben de nationalistische Basken zich bij de Catalanen aangesloten. Het aantal afgevaardigden, dat niet meer aan de beraadslagingen in de Cortes zal deelnemen, bedraagt 36, waarvan 14 Basken. (El Sol) (Vor. ber. Cortes **1084** A.)

E. INTERNATIONAAL ARBEIDSBUREAU. — **Vereenigde** Staten. - Toetreding. —
De Internationale Arbeidsconferentie heeft besloten tot de regeering der Ver. Staten een officieele uitnoodiging te richten met het verzoek haar plaats in de internationale arbeidsorganisatie in te nemen. Er wordt op gewezen, dat deze uitnoodiging geen verplichtingen met zich brengt, die voortvloeien uit het Volkenbondsverdrag. (Vorig bericht **blz.** 1019 F.)

F. **NEDERLAND.** — Spoorwegen. - **Reizigersverkeer.**
Van 1932 op 1933 is volgens het tijdschrift Spoor- en Tramwegen het verkeer met **2** pCt. toegenomen. Het aantal reizigerskilometers bedraagt:

1913 .	2340 millioen	1931 .	3516 millioen
1926 .	3101 „	1932 .	3085 „
1930 .	3735 „	1933 .	3156 „

Sinds 1913 tot op heden zijn bevolking en reizigersverkeer met 1/3 gestegen. Het verkeer was het grootst in 1930; daarna vond in 1933 voor de eerste maal wederom eene stijging plaats; de invloed van de in 1933 vergroote economische inzinking op den omvang van het verkeer wordt opgewogen door den invloed der tariefverlagingen.
Het aantal reizigers daalde van 91 op 90 millioen (245.000 per dag), de gemiddelde reislengte steeg van 34 op 35 km. De abonné's leggen 40 pCt. van het totale aantal reizigerskilometers af,
(Spoor- en Tramwegen) (Vor. ber. blz. 1345 **F.**)

G. NEDERLAND. — Onze handel met Engeland. —
De handelsbeweging tusschen ons land en Groot-Brittannië, met uitzondering van den Ierschen Vrijstaat, vertoont gedurende de laatste jaren het volgende beeld:

	Nederl. uitvoer:	Nederl. invoer:
1929	f 406376.000	f 258.523.000
1930	„ 379.941.000	„ 228 057.000
1931	„ 317.704.000	„ 159.927.000
1932	„ 159.943.000	„ 117 653.000
1933	„ 126.333.000	„ 108.980.000

H. FRANKRIJK. — Madame Hanau veroordeeld. —
Madame Hanau, de bekende Fransche financierster (affaire Gazette du Franc) en haar medewerker Lazare Bloch zijn tot resp. 6 en 8 maanden met 3000 frs. boete elk veroordeeld in verband met financieele manipulaties ten aanzien van een schoenenfabriek.
(Le Journal)

I. PORTUGAL. — **Handelsverdrag** met Nederland. —
In verband met het nieuwe handelsverdrag tusschen Nederland en Portugal, wordt medegedeeld, dat met ingang van **1** Juli goederen, naar Portugal verscheept onder Nederlandsche vlag, dezelfde voorrechten zullen genieten als bij verlading onder Portugeesche vlag.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

K. VLOOTCONFERENTIE **1935.** —
De voorbereiderende besprekingen voor de vlootconferentie in 1935 zijn te Londen begonnen.
Norman Davis (Amerika), die te Londen vertoeft, heeft MacDonald in Downingstreet bezocht.
Het communiqué, dat na afloop der bijeenkomst werd gepubliceerd, zegt, dat de procedure-kwesties, betreffende de vlootconferentie van 1935 besproken werden.
(Daily Telegraph)

L. WIJSBEGEERTE. — Kant-Gesellschaft. - Dr. Bierens **de Haan** over „De **organisatie** van den **menschelijken** geest". —
Voor de „Kant-Gesellschaft" groep Berlijn lieeft dr. J. D. Bierens de Haan uit Aerdenhout in het Nieuwe Aulagebouw der Univetsiteii Unter den Linden een lezing gehouden over: „De organisatie van den menschelijken gerst".
De menschelijke geest — aldus dr. Bierens de Haan — organiseert zich in vier geledingen (theoretische, zedelijke, schoonzinnige en religieuze rede) die krachtens het dynamisch wezen des geestes in een onderling verband verkeeren, waarvan de theoretische rede den grondslag uitmaakt. De mensch is in eerste instantie denker. Deze organisatie is gericht op doel, waarbij doel niet anders inhoudi dan dat de grondverhouding (n.l. de eenheidsverhouding van eindigen en oneindigen Geest) tot doelverhouding wordt, die de geheele organisatie des geestes bepaalt. Het groridfeit dezer organisatie is de splitsing der eenheid van den menschengeest in de tweeheid van denken en drang, waarbij het primaat aan het denken toebehoort. Maar de mensch denkt waarheid om haar te beleven in den drang; en tot deze beleving is liet, dat de denkende rede liaar travestie aanneemt van zedelijk bewustzijn en van zedelijk naar aesthetisch bewustzijn overgaat, oni zich in de religieuze rede, die al het vorige in zich samenvat, te voltooien.

Dit begrip van den samenhang der geledingen onzer geestelijke organisatie werd door spr. uitvoerig toegelicht door een ontleding der apriorische structuur, bijzonderlijk van de theoretische en zedelijke rede, tot aanwijzing der strikte evenwijdigheid tusschen deze beide. Daarna werd de verhouding tusschen schoonzinnige en zedelijke rede behandeld. tusschen welke sor. een verband van symmetrische tegenstelling en aanvulling aanwees. De zedelijke rede bevat in zichzelf een antinomie, die door haar niet wordt opgelost, en waardoor de rede genoodzaakt is tot haar verwante 'tegendeel in den schoonheidszin over te maan. De drang, in het zedelijk bewustzijn gelouterd, wordt in de aesthece tot belangeloos welbehagen verbreed. Ook de tegenstelling der beide geleidingen behoeft een oplossing en vindt haar in de religieuze rede, in welke de organisatie des geestes haar bekroning heeft: het persoonlijke der zedelijke en het onpersoonlijke der aesthetische rede, zijn hier in het bovenpersoonlijke vereenigd. De zedelijk gelouterde en aesthetisch verruimde levensdrang vindt in de amor intellectualis Dei, d.i. in de mystische religie, zijn voltooiing, waarin ook denken en drang tot één geworden zijn. De menschengeest is een dynamische harmonie. (Red. K.H.A., Alg. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 1329 B.)

A. NEDERLAND. — Middenstandscrediet. - Bijzonderheden over de uitvoering van de wet. —

Nu de crisiscredietwet voor den middenstand door de Eerste Kamer is aangenomen, deelt de directie der Nederlandsche Middenstandsbank N.V. te Amsterdam mede, dat, voor wat betreft de bedoelde credietverleening aan middenstandsbedrijven door den minister van Financiën uitvoeringsbepalingen zijn vastgesteld, waaraan het volgende, dat voor aanvragers van belang is, wordt ontleend.

De credieten worden op een door de directie der Ned. Middenstandsbank vast te stellen wijze aangevraagd. Genoemde bank zal daartoe, behalve van haar eigen kantoren, ook gebruik maken van de bemiddeling van andere bankinstellingen of bankfirma's.

Voor de credietverleening komen slechts in aanmerking overigens volwaardige middenstandsbedrijven, welke, uitsluitend tengevolge van de crisisomstandigheden, in liquidatiemoeilijkheden zijn geraakt.

Als regel zullen derhalve buiten deze regeling vallen alle bedrijven, welke na 1 Januari 1930 zijn opgericht.

Verandering van bedrijfsvorm wordt niet als oprichting van een nieuw bedrijf beschotiwd.

Het wordt aan het oordeel der bank overgelaten, om uit te maken of een na 1 Jan. 1930 opgericht bedrijf bij uitzondering toch geacht kan worden, uitsluitend tengevolge van de crisisomstandigheden in moeilijkheden te verkeeren.

Uitgesloten zijn bedrijven, waarvan de bank de *overtuiging* krijgt, dat zij economisch geen bestaansrecht hebben (onder deze zullen in het algemeen vallen de z.g. dwergbedrijven).

Voorts komen niet in aanmerking veehouders, land- en tuinbouwers en al degenen, die een zaak exploiteeren of doen exploiteeren, terwijl zij (of hun echtgenooten) daarnaast hetzij als ambtenaar, hetzij in een particuliere betrekking een bron van inkomsten hebben.

De credietaanvrager moet beschikken over een overzichtelijke boekhouding of althans zich tot het inrichten en bijhouden daarvan, terstond nadat hem een crisiscrediet wordt verleend, verbinden.

De bank zal zooveel mogelijk zakelijke of persoonlijke zekerheid voor het te verleenen crediet bedingen.

(Nederl. Middenst. Bank, N.V.)

(Vorig bericht blz. 1286 D.)

B. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Zes evangelische waarheden te Barmen opgesteld. —

De eerste zitting van de Vrije Rijkssynode („Belijdenissynode van de Duitsche Evangelische Kerk") te Barmen, is op 4 Juni geeindigd.

De synode heeft zes „evangelische waarheden" opgesteld. Deze worden als volgt Samengevat:

1. Jezus Christus gelijk Hij ons is geopenbaard in de Heilige Schrift, is het eenige woord Gods dat wij hooren, dat wij moeten vertrouwen en gehoorzamen in leven en in dood. De ketterij dat de Kerk behalve dit eene woord nog andere gebeurtenissen en machten en waarheden dan de openbaring van God kan en moet erkennen, wordt verworpen.

2. God door Jezus Christus, eischt ons gelieele leven op. De ketterij dat er levenssferen kunnen bestaan, die niet tot Hem behooren, maar aan andere meesters, wordt verworpen.

3. De Christelijke Kerk is een gemeenschap van broeders en behoort alleen aan Christus. De ketterij, dat de Kerk met haar zending en organisatie kan handelen gelijk zij begeert en deze kan overleveren aan de dwalingen van tijdelijk overheerschende philosophische en politieke overtuigingen, wordt verworpen.

4. De diensten van de Kerk zijn er niet om den eenen man heerschappij te geven over den ander, maar voor de uitoefening van het beheer, dat toevrrlrouwd is aan en vereischt wordt van de geheele gemeenschap. De ketterij, dat de Kerk kan en moet, afgescheiden van deze bediening, zichzelf geven of zichzelf moet laten geven leiders, die regeerende macht hebben, wordt verworpen.

5. Het Evangelie zegt ons, dat de staat de Goddelijke taak heeft te zorgen voor wet en orde in een nog niet bevrijde wereld, een wereld waarin ook de Kerk haar plaats heeft. De Kerk erkent in dankbaarheid en eerbied jegens God de weldaden van dit zijn bevel. De ketterij dat de staat boven en buiten zijn bijzondere taak de eenige en uitsluitende regelaar moet en kan worden van het menschelijke leven en aldus tevens de roeping van de Kerk vervullen, wordt verworpen. Ook de ketterij dat de Kerk boven en buiten haar eigen speciale taak karakteristieke staatskenmerken, staatszaken en staatswaardigheden op zich moet nemen en aldus zelf een staatsorgaan worden, wordt verworpen.

6. De zending van de Kerk waarin haar vrijheid geworteld is, bestaat in het prediken voor een ieder, in Christus' plaats en daardoor in den dienst van Zijn Woord, van de boodschap van de Genade Gods. De ketterij dat de Kerk het woord en de werken van den Heer in dienst kan stellen van welke willekeurie gekozen verlangens, doeleinden en plannen ook, wordt verworpen': (Evang. Persdienst)

(Vorig bericht blz. 1321 D.)

21 JUNI 1934

C. **NEDERLAND.** — Bloembollen. - Saneering. —

De minister van Economische Zaken heeft de volgende lijnen in zake het bloembollen-saneeringsplan 1934 vastgesteld:

De verkoop van bloembollen van narcissen, vroege en late tulpen en hyacinthen, ten behoeve van den export, door aangeslotenen bij de Nederlandsche bloembollenkweekers-centrale zal ten aanzien vaa de hoeveeihaden geheel zonder beperking kunnen geschieden.

Het surplus leverbare bloembollen van bovengenoemde soorten, dat aan het einde van het handelsseizoen niet door den handel is opgenomen, zal worden opgekocht tegen 85% van de binnenlandsche minimumprijzen, zooals deze zijn vastgesteld, bij ministeriede beschikking onder voorwaarde, dat deze bollen geheel voldoen aan de eischen te stellen aan exportbollen.

De kosten die verbonden zijn aan dezen opkoop, zullen door het vak zelve worden gedragen en worden bestreden, voor iedere bovengenoemde soort afzonderlijk, uit den omslag, per betaald oppervlak, kweekjaar 1933-34. Voorts wordt uitvaardiging van een invoerverbod van bloembollen, narcissen, vroege en late tulpen en hyacinthen overwogen.

(De Telegraaf) (Vorig bericht blz. 1027 A.)

D. DUITSCHLAND. — Volledig Transfer- moratorium. - Protest van de Bank v. Int. Betalingen. —

Als fiscale agent van de trustees der Duitsche Rijksleening van 1924 heeft de Bank voor Internationale Betalingen het volgende gepubliceerd:

De trustees der Duitsche buitenlandsche leening van 1924, welke door den fiscalen agent in kennis werden gesteld van den tekst van het besluit inzake het Duitsche transfer-moratorium, protesteeren met klem tegen de voorgenomen schending der verplichtingen van het Duitsche Rijk, die blijkens herhaalde verklaringen en bevestigingen door Duitschland zoowel in den tekst der leeningsvoorwaarden als in internationale verdragen, den voorrang boven andere verplichtingen dienen te hebben.

De trustees verzoeken de Duitsche regeering dringend haar beslissing nog eens te overwegen, inzonderheid met het oog op de bijzondere voorrechten of rechten, die voor de onderhavige leening gelden, alsook met het oog op de, krachtens de leeningsvoorwaanden verleende garanties. w.g. Fraser.

(Journal de Genève) (Vor. ber. Transf. Mor. 1346 B.; Bank v. Int. Betal. 1317 D.)

E. ZUIGELINGENSTERFTE. — Intreerede van prof. dr. A. ten Bokkel Huinink. —

Dr. A. ten Bokkel Huinink, benoemd tot gewoon hoogleeraar in de kindergeneeskunde aan de Universiteit te Utrecht, heeft dezer dagen in het groot auditorium zijn ambt aanvaard met het houden van een redevoering.

Na een korte historische inleiding gaf spr. een overzicht van den achteruitgang van de zuigelingensterfte, die overal in Europa na 1880 minder wordt. Van toen tot heden is er een verschil van ongeveer 20 tot ruim 45%, terwijl het percentage van de aparte plaats, welke de zuigelingensterftevenbetering inneemt te midden van de vermindering van de algemeene sterfte in denzelfden tijd daalde van ongeveer 20 tot ongeveer 9.

Daarna volgde een 'bespreking over het vaak tegenwoordig als een nadeel beschouwd groote geboorteoverschot in Nederland in verband met de zuigelingensterftebastrijding. In aansluiting hierop maakte spr. enkele opmerkingen over den geboorte-achteruitgang in ons land, waarop z.i. vrijwel geen invloed kan worden geoefend en die nog onvoldoende verklaard is.
Vervolgens besprak spr. de oorzaken van algemeenen aard van de zuigelingensterfte en hun verminderden invloed in Nederland in de laatste jaren tengevolge van de getroffen zuigelingensterftebestrijdingsmaatregelen, waarna hij een beschouwing gaf over de doodsoorzaken, die voert tot de conclusie, dat de sterfte in ons land nog belangrijk kan dalen.
Tenslotte kwam spr. tot de maatregelen, die mogelijkerwijs kunnen voeren tot een vermindering van de sterfte in de eerste week na de geboorte, in welke week de sterfteverbetering slechts weinig is vooruitgegaan. Aangezien tot de in de eerste levensweek stervenden vooral behooren de te vroeg geborenen, de weinig levensvatbaar ter wereld gekomenen en de door geboorteletsels getroffenen, gaf spr. een overzicht van mogelijk naar aanleiding van deze categorie te nemen prophylactische maatregelen, waarbij hij in het bijzonder wees op den invloed van de zorg voor de moeders voor de geboorte, een zorg, die tevens zal influenceeren het minder worden van het aantal dood geboren kinderen, een vorm van kindersterfte, die zulk een groot deel uitmaakt van de geheele kindersterfte. (Het Vaderland) (V. b. 46 M.)

A. ITALIE. — Corporatie van Textielproducten. —
De tekst van het decreet waarbij de Corporatie van Textielproducten wordt. ingesteld, is gepubliceerd. Hierin wordt vastgelegd dat de Corporatieve Raad ook voor alle andere corporaties geldig, zal bestaan uit den President (de minister voor Corporaties, op het oogenblik Signor Mussolini zelf), en 58 leden, waarvan **23** vertegenwoordigers van de werkgevers, en **23** vertegenwoordigers van de werknemers uit de verschillende takken van de industrie. Zij zullen worden afgevaardigd door de leden van hun respectievelijke vakvereenigingen. Alle leden van de Raad (waaronder ook drie afgevaardigden van de Fascistische Partij zullen zijn) zullen voor drie jaar zitting hebben. (I1 Secolo) (Vor. ber. Corporaties 1296 D.)

B. **OOSTENRIJK.** — Onderhoud **Barthou-Dollfuss.** —
De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Barthou, is op 19 Juni aan het West-station te Weenen aangekomen. In het salonrijtuig van den Franschen minister had een onderhoud met Dr. Dollfuss plaats.
Het officieele Oostenrijksche communiqué inzake dit onderhoud luidt:
,,Bij de bespreking tusschen Dollfuss en Barthou heeft de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken van de gelegenheid gebruik gemaakt om tegenover bondskanselier dr. Dollfuss de verzekering te herhalen, dat de Fransche regeering, in overeenstemming met de verklaring der drie groote mogendheden van Februari '**34,** de samenwerking met de Britsche en Italiaansche regeering zou voortzetten om niet slechts de onafhankelijkheid van Oostenrijk te waarborgen, doch ook binnen het kader der aanbevelingen van de conferentie van Stresa de economische en financieele ontwikkeling van Oostenrijk te bevorderen.
Ondanks den korten duur van het onderhoud konden minister Barthou en bondskanselier dr. Dollfuss ook andere, de beide landen interesseerende vraagstukken behandelen." (Reichspost)
(Vor. ber. Barthou **1262** ***G.;*** Dollfuss 942 **F.)**

C. EUROPA'S **SCHULDEN** AAN **AMERIKA.** — Termijn 15 Juni 1934. —
De Vereenigde Staten hebben bericht ontvangen van de volgende landen, dat zij op 15 Juni **1934** niet zullen betalen: Italië, Polen, Roemenië, Hongarije, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Estland, Joegoslavië, Litauen en Engeland.
Alleen Finland heeft den termijn betaald (166.538 dollar).
De Ver. Staten hebben nog 22.6 milliard dollar van het buitenland te vorderen. (Daily Telegr.) (1330 ***G.)***

D. DUITSCHLAND. — **Nadolny** vraagt ontslag. —
De Duitsche ambassadeur te Moskou. Nadolny, heeft zijn ontslag gevraagd. Nadolny is voorloopig op pensioen gesteld. Graaf Von der Schulenburg volgt hem op. (Poslednija Novisti) (Var. ber. blz. '746 D.)

E. **NEDERLAND.** — **Anti-oorlogscongres** voor **buitenlanders** verboden. —
De minister van Justitie heeft het congres van ,,War Resisters International" (International Anti-Oorlogscongres), dat einde Juli te Bentveld zou worden gehouden voor buitenlanders verboden.
Het congres zal nu in Engeland te Welwyn (Hartfordshire) worden gehouden. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 470 D.)

F. DUITSOHLAND. — Kerrl wordt **rijksminister** zonder portefeuille. —
De rijksminister heeft thans op voorstel van den rijkskanselier den Pruisischen minister van justitie Kerrl benoemd tot rijksminister zonder portefeuille. Hij blijft Pruisisch staatsminister. Van zijn functie als Pruisisch minister van Justitie heeft de rijkskanselier hem op zijn verzoek en op voorstel van den Pruisischen ministerpresident ontheven.
Tegelijkertijd heeft de rijkskanselier den rijksminister van justitie, dr. Gürtner, als een nieuwe stap op den weg der rijksreorganisatie, belast met de waarneming der zaken van den Pruisischen minister van Justitie. (Berl. Tageblatt) **(Vor.** ber. blz. 883 **I.)**

G. NEDERLAND. — Ned. Herv. Verbond tot **Kerk**herstel. - Conferentie te Zetten. —
Het Ned. Herv. Verbond tot Kerkherstel hield dezer dagen op het kasteel Hemmen, te Zetten, een Zomerconferentie.
Na ontvangst der gasten wordt geopend met tiet zingen van Psalm 25 : 2, waarna de voorzitter, Prof. Haitjema een gedeelte voorleest uit Matth. 16 en voorgaat in gebed.
Prof. Haitjema neemt daarna het woord over het onderwerp: ,,Kerkherstel achterwaarts eericlit?"
Na eenige inleidende opmerkingen over de gevaarlijk-polemische formuleering van zijn onderwerp, waardoor zoo licht een weinig onbouwende wellust in theologische schermutselingen en een overdreven begeerte tot zelfverantwoording geprikkeld wordt verdedigt de spreker de volgende acht stellingen:

I. De noodzalielijkheid van een reorganisatie onzer kerk mag niet in eersten aanleg worden toegelicht met den geweldig bewogen tijd, die het West-Europeesche Christendom thans doorleeft, maar moet voor alles betuigd worden met een hartstochtelijk beroep op Gods reclit op de belijdenis Zijns Naams in onze kerk.

II. Het voornaamste motief tot reorganisatie eischt derhalve ook thans erkenning van geestverwantschap met de oude, schijnhaar zoo bekende reorganisatiebeweging der 19e eeuw, zonder dat die sanienhang met liet verleden evenwel het hedendaagsclie reorganisatiestreven ,,achterwaarts" gericht doet worden.

III. Deze welbewuste aansluiting bij uit de historie onzer kerk zoo bekende klachten over het kerkelijk niet belijden van den Naam des Heeren, is iets anders dan het ,,\Veten veel achter zich te hebben" aan traditie, confessie en liturgie, waarvan Ds. Noordmans en anderen telkens met voorliefde spreken.

IV. Bewogenheid over het geweldige van den tijd, waarin wij thans leven, geeft ons geen recht tot loochening van het actueele belang der richting-tegenstellingen die in de Hervormde Kerk van thans zoo donkere schaduwen werpen.

V. Het alarm-roepen tegen den Baälsdienst van de ras- en bloed-vereerders heeft bij onze kerkorde-vragen heel gemakkelijk als gevolg, dat men naar den schijn een front maakt tegen het twintigste-eeuwsche heidendom, en in de eigen gelederen intusschen de Baalsdienaars van het eenzijdig spiritualisme en het idealisme als bondgenooteri eert.

VI. Het rekenen met de verticale lijn van ,.boven naar beneden" heeft niet alleen beteekenis voor het persoonlijk geloofsleven, doch bezit tegelijkertijd kerkrechtelijke actualiteit omdat de geloofshouding in het Christendom wezenlijk betrokken is op de kerkelijke prediking en sacramentsbediening.

VII. De beginselen van actueele kerkorde kunnen en mogen derhalve niet door ons worden afgelezen uit wat wij achter en voor ons ,,in de zondige horizontale werkelijkheid" zien, maar moeten afgeleid blijven uit Schrift en Belijdenis.

VIII. De concrete toepassing van die beginselen eischt in onzen tijd een zeer scherp zien van wat vlak voor ons en rondom ons is; even stellig echter eeii nauwkeurig omzien van wat achter ons is opdat wij, groote fouteii van het verleden vermijdende, uit het kerkelijk moeras werkelijk bevrijd raken.
In de open lucht werd over dit referaat in een levendige discussie. waarbij zeer belangrijke puiitcn werden geraakt, van gedachten gewisseld.
Des avonds sprak Prof. CV. J. Aalders van Groningen over „Wat nu?". (De Standaard)

A. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE TE GENEVE. — Het Eerste-Kamerlid Serrarens over de corporatieve gedachte. —
Een van de sprekers ter 18e. Int. Arbeidsconferentie te Genève was de vertegenwoordiger der Nederlandsche arbeiders, liet Eerste Kamerlid Serrarens, die voornamelijk de corporatieve gedachte, zooals de christelijke vakvereenigiiigen deze voorstaan, bepleitte. Hij begon met liet uitspreken van zijn waardeering voor liet rapport van directeur Butler en prees daarbij in liet bijzonder, dat Butler een groot deel van zijn rapport aan de moderne proefnemingen gewijd had, die zich een nieuwen socialen bouw ten doel stellen. De internationale arbeidsorganisatie, die zich voor tal van hindernissen geplaatst ziet, die de verwezenliiking der internationale sociale gerechtigheid in den weg staaii, zou verkeerd doen haar oogen te sluiten voor de diepe evolutie der gedachten en feiten, die op de sociale rechtvaardigheid betrekking hebben. Daarom achtte Serrarens liet niet zonder nut een *uiteenzetting* te geven, welke de opvattingen der christelijke vakvereenigingen zijn over de schepping van een nieuwe economische orde door de bevordering van de corporatieve gedachte. Serrarens wees er op, dat het woord fascistisch klinkt, docli dat de christelijke beweging reeds ongeveer een halve eeuw geleden deze gedncliite heeft geopperd. De christelijke opvattingen omtrent liet corporatisme met zijn groote aiitonomie in het econoniisclie leven en de beperking van de staatsbemoeiingen op economisch gebied, zijn zeer verschillend van de corporatieve gedachte, zooals deze door den totalitairen staat verwezenlijkt wordt. De christelijke corporatieve gedachte is aanvaardbaar voor allen, die een economisch en sociaal leven wenschen, dat aldus georganiseerd is, dat liet algenieerie belang gewaarborgd wordt door de directe en voortdurende *samenwerking van allen die* tot de *voortbrenging* en verdeeling van de rijkdommen bijdragen. De corporatieve gedachte is de logische consequentie van de collectieve arbeidscontracten.
Serrarens zette vervolgens iiiteen, hoe deze gedachte der collectieve arbeidscontracten leiden moest tot de schepping van een permanent orgaan voor de vaststelling van verordeningen en voor de verzekering van de uitvoering daarvan in iederen tak van bedrijf. terwijl bovendien een centraal orgaan van economische samenwerking de samenwerking tusschen de verschiilende takken van nijverheid moest verzekeren en leiding moest geven aan het geheele economische nationale leven. Toen de christelijke vakvereenigingen twaalf jaar geleden te Innsbrück deze gcdaclite voor liet eerst verdedigden, achtten zeer velen een *dergelijke economische orde, gezien* de macht van liet moderne kapitalisme onverwezenlijkbaar. Sinds de wereldcrisis pleit men echter van steeds meer kanten voor de schepping van orde in liet economisch leven. Ondanks het tegenwoordige streven naar eeii gesloten nationale economie blijft Serrarens in de toekomst van een internationale coördinatie gelooven, hetgeen juist door de schepping van centrale organen van liet economische leven vaii ieder land zal kunnen vergemakkelijkt worden. Deze nationale centrale organen van het econoniisclie leven zullen vooral ook de werkloosheid krachtiger kunnen bestrijden door millioenen werkloozen weer tot productieven arbeid te brengen. De voortdurende samenwerking tusschen de organisaties van werkgevers en arbeiders. die zooals de christelijke corporatieve gedachte bepleit, verwezenlijkt zou worden door *beroepslichamen met ruime* autonomie op economisch en sociaal terreiii. zal voor de oplossing van liet vraagstuk der werkloosheid van groot nut zijn.
Tegenover de opmerking van een paar werkgevers, dat de Planwirtschaft met een dictatuur gepaard zal moeten gaan, stelde Serrarens, dat de *Planwirtschaft*, zooals die door de *corporatieve* gedachte zal worden verwezenlijkt, juist van democratischen aard is en niet den totalitairen staat kent, docli integendeel de taak van den staat beperkt. Een noodzakelijk element in de christelijke opvattingen vaii de corporatieve gedachte vormt de vrijlieid van vakvereeniging. Aan deze gedaclite wijdde Serrarens liet laatste gedeelte van zijn redevoering. De christelijke vakvereenigingen zullen deze vrijlieid ook steeds blijven verdedigen. Serrareiis verzocht de internationale arbeidsorganisatie de kwestie van vrijlieid van vakvereeniging opnieuw in een conferentie te behandelen en door een internationale conventie deze vrijlieid te waarborgen. Hieraan bestaat thans meer behoefte dan ooit te voren. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 1352 B.)

22 JUNI 1931

B. H. M. DE KONINGIN-MOEDER. — Het sociale werk wordt voortgezet. —
H. M. de Koningin wenscht, bijgestaan door Prinses Juliana, geheel in den geest van de Koningin-Moeder al datgene te doen, wat Haar beschikbare tijd en krachten zullen toelaten, ten einde aan allen, voor wie de Koningin-Moeder Haar medeleven en warme belangstelling getoond heeft, dit gemis zooveel in Haar vermogen ligt, te vergoeden.
In aansluiting op het bovenstaande kan gemeld worden, dat Hare Majesteit reeds, wat de stichtingen Oranje Nassau's Oord en Koningin Emma Jubileum Fonds betreft, geheel in de plaats van haar Moeder treedt, terwijl ook het werk van de Commissie van Weldadigheid van Koningin Emma te Baarn en te Soest wordt voortgezet.
De Koningin heeft Prinses Juliana verzocht, en bereid gevonden, de leiding hiervan op Zich te nemen, binnen de grenzen en langs de lijnen die de Koningin-Moeder Zich had gesteld. (Het Vaderland) (1233 D.)

C. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Heffing van belasting op goederen in de doode hand. —
In de zitting van de Tweede Kamer is op 20 Juni de behandeling geschorst van het wetsontwerp tot heffing van belasting op goederen in de doode hand, na indiening van een amendement-Schouten ter voorkoming van achterstelling van kerken, bij musea en natuurmonumenten. (N. Rott. Crt.) (1019 G.)

D. ROEMENIE. — Barthou's bezoek. —
Ter eere van Barthou hebben Kamer en Senaat een feestelijke zitting gehouden, waar de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken aanwezig was. In een toespraak herinnerde Tatarescu, de ministerpresident, aan de verbroedering der beide volkeren op de slagvelden, waarna hij een resolutie indiende om Barthou te benoemen tot eereburger van Roemenië. Deze resolutie werd door het parlement aangenomen.
Volgens de Fransche en Roemeensche bladen schijnt de Fransch-Roemeensche vriendschap onverzwakt voort te bestaan. (Le Journal, Adverul)
(Vor. ber. Barthou 1357 B.)

E. HOEVEEL WINKELS ZIJN ER IN NEDERLAND? —
Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert in het Maandschrift (afl. 5) belangrijke cijfers betreffende de winkelbedrijven, d.i. de voorloopige uitkomsten van de bedrijfstelling van 31 December 1930. De gegevens betreffen niet alleen de zaken die uitsluitend uit een winkel bestaan, maar ook de winkels, verbonden aan industrieele of andere ondernemingen.
Thans zijn de totaalcijfers voor geheel Nederland gepubliceerd. In de definitieve publicatie zullen nog een aantal andere gegevens betreffende de winkelbedrijven voor alle gemeenten boven 10,000 inwoners afzonderlijk en voor de gemeenten van 5000—10,000 inwoners en met minder dan 5000 inwoners per provincie worden gepubliceerd.
In Nederland bezit men ruim 150,000 winkels, waaronder 37,500 kruidenierswinkels, 12,300 manufacturenwinkels, 11.800 sigarenwinkels, 11,300 slagerijen, 11,100 broodwinkels.
In 73,086 winkels waren uitsluitend de bedrijfshoofden werkzaam. In 57,716 winkels was bovendien één persoon werltzaam, waaronder in 49,067 gevallen een vrouw. Het aantal winkels met een personeel van 2—5 personen bedroeg 20,607, met een totaal personeel van 51,315, waaronder 30,673 vrouwen. Winkels met 6—10 man personeel waren er 1132 (in totaal 8137 personen, waaronder 4677 vrouwen). Verder waren er 414 winkels met 11—80 personen (7951 personen, waaronder 5217 vrouwen), 56 winkels met 51-—200 personen (5240 personen, waaronder 4188 vrouwen), en 6 winkels met meer dan 200 personen (2406 personen, waaronder 1967 vrouwen). (Centr. Bureau v. d. Statistiek)

F. PHILIPS FABRIEKEN TE EINDHOVEN. - 15.000 arbeiders, —
Op 22 Juni '34 deelde de directie der Philips fabrieken mede dat de vijftienduizendste arbeider wederom aan het werk kon worden gesteld. (V. b. 971 C.)

A. INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. — Uitvoering van openbare werken. —
Na een uitvoerig debat heeft de Internationale Arbeidsconferentie te Genève in haar zitting van 20 Juni '**34** met 85 tegen **1** stem een resolutie aangenomen, waarin gewezen wordt op de doelmatigheid van de uitvoering van openbare werken als middel tot vermindering van de crisis, terwijl de Raad van beheer opdracht krijgt zich regelmatig op de hoogte te laten houden van de openbare werken, die in de verschillende landen in uitvoering zijn of omtrent de uitvoering waarvan plannen worden ontworpen. Ten aanzien van de uitvoering van internationale openbare werken zal de Raad van Beheer. in overleg met de betrokken instanties van het Volkenbondssecretariaat de voor de uitvoering noodige samenwerking tusschen de betrokken staten trachten te vergemakkelijken. (N. Rott. Crt.) (V. b. **1358 A.)**

B. NEDERLAND. — **Handelsverdrag** met Spanje geteelcend. —
Het handelsverdrag tusschen Nederland en Spanje. dat op den 19en Mei te Madrid werd geparafeerd, is op 16 Juni aldaar geteekend. (Vaz Dias)

C. NEDERLAND. — Handelsverdrag met **Portugal** geparafeerd. —
Op 19 Juni is te Lissabon een handels- en scheepvaartverdrag geparafeerd van Nederlandsche zijde door den heer **A.** Th Lamping, directeur van den economischen voorlichtingsdienst en van Portugeesche zijde door den heer Fernandez, chef van de handelsafdeeling van het depzrtement van buitenlandsche zaken. (Vaz Dias) (Vor. ber. **1355** X)

D. NEDERLAND. — **Opgravingen** in het Gooi. —
Er zijn op de heide beoosten de Crailoosche brug tusschen Bussum-Hilversum-Laren grafheuvels uit den Germaanschen tijd en nog ouder, n.l. toen zwervende stammen hun afgestorvenen in een zgn. koepelgraf begroeven. Op verzoek van het Gooische Museum heeft prof. Holwerdz de opgravingen, die eenige jaren geleden door een particulier zijn begonnen, voortgezet. Hij heeft met zijn assistent dr. Bursch zeven grafheuvels onderzocht en hoewel het wetenschappelijke resultaat eerst na zorgvuldige toetsing aan andere vondsten kan worden vastgelegd. is er wel reeds een voorloopig resultaat te melden. Er zijn acht urnen gevonden, waarvan één geheel gaaf. el1 ook de resten van eenige Germaansche brandstapels met overblijfselen van menschelijk gebeente. In een der koepelgraven vond men een bronzen dolkie en in een ander den duidelijken afdruk van een lijk in gehurkte houding. Bij de plek waar de armen gezeten hebben, waren bronzen resten, waarschijnlijk afkomstig van versierselen.
Het grondplan der graven is in teekening gebracht; de voorwerpen welke zijn gevonden, zullen te Leiden worden onderzocht en later aan de verzameling van het Gooische museum worden toegevoegd. (N.R.C.)
(Vorig bericht blz. **1321** H.)

E. RELGIE. — Kabinet De **Broqueville.** - Debatten over de **regeeringsverklaring.** —
De debatten over de Belgische regeeringsverklaring zijn op 21 Juni gesloten. De Belgische Kamer heeft met 93 tegen S1 stemmen en **5** onthoudingen een motie van vertrouwen in de regeering aanvaard. Vier katholieken onthielden zich van stemming, terwijl alle liberalen zich vóór de regeering en de socialisten, fronters en communisten zich tegen de regeering uitspraken. Er waren slechts negen Kamerleden afwezig. (De Nieuwe Gazet) (Vor. ber. blz. **1353 A.)**

23 JUNI **1932**

F. DS. *d.* R. **NETELENBOS OVERLEDEN.** —
In den ouderdom van 55 jaar is te Winterswijk in het ziekenhuis overleden ds. J. B. Netelenbos, Ned. Hervormd predikant te Groenloo.
Ds. Netelenbos trad in de jaren 1917—'20 op den voorgrond in verband met het tegen hem gevoerde kerkelijke proces naar aanleiding van zijn opvattingen met betrekking tot de Schriftinspiratie, waarom hij door de Generale Synode der Gereformeerde Kerken (Leeuwarden 1920) uit zijn ambt werd ontzet. Ds Netelenbos was achtereenvolgens gereformeerd predikant te Oostkapelle, Heerenveen, Middelburg, en daarna Nederlandsch Hervormd predikant te Heinkenszand, Roermond en sedert 1931 te Groenloo. Tijdens zijn verblijf te Roermond heeft hij zich in Limburg op velerlei terrein bewogen. Ook maakte ds. Netelenbos naam als publicist. Hij was lid van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschap. (V. D.)

G. **POLEN.** — Minister-president Kozlowski tevens **Minister** van Binnenlandeche **Zaken.** —
De Poolsche Staatspresident heeft Minister-president Kozlowski benoemd tot Minister van Binnenlandsche Zaken als opvolger van den vermoorden Minister Pieracki, met behoud van zijn functie van Ministerpresident. (Polska Agencia Telegraficzna)
(Vorig bericht blz. **1348** F.)

H. **CHINA.** — Generaal Jen Sji-Sfan overleden. —
Volgens hier ontvangen berichten is generaal Jen Sji-sjan, de opperbevelhebber van het Sjansi-leger, overleden. (China Times, London)

I. **ENGELAND.** — Duitschlands Transfer-Moratorium. - Clearing-ontwerp. - Nota **aan** Duitschland. —
Het clearing-wetsontwerp zal dezer dagen in het Lagerhuis worden behandeld. Het geeft aan de regeering een vrij algemeene machtiging. Het wetsontwerp voorziet in de instelling van een clearing-bureau. Dit bureau zal op de volgende manier te werk gaan. Het zal de sommen in ontvangst nemen, die voor de betaling van ingevoerde Duitsche goederen verschuldigd zijn en de bedragen, die ontvangen worden voor aan Duitschland verkochte goederen. Het saldo van deze betalingen zal dienen om aan Britsche houders van Duitsche fondsen hun rente uit te keeren.
Aan de Nota, die door de Engelsche regeering op *22* Juni '34 werd gezonden, ontleenen wij o.a. het volgende:
De weigering der rijksregeering in te gaan op de voorwaarden der vertegenwoordigers van de crediteuren, kan de Britsche regeering niet als gerechtvaardigd erkennen, aangezien de Britsche regeering in deze voorwaarden een voor Duitschland uiterst gunstige oplossing ziet. De Britsche nota vermeldt, dat de Duitsche buitenlandsche schuld van 1930 tot 1934 van **33** milliard is gedaald tot **18** milliard M. en dat tot 28 Februari 1934 voor niet minder dan 767 millioen M. schuldbrieven zijn opgekocht. Deze omstandigheden maken onvermijdelijk den indruk, dat de Duitsche politiek daarin bestaat te beweren, dat geen deviezen voorradig zijn om den dienst der Duitsche leeningen te bestrijden en de voorraden, welke hadden kunnen worden gebezigd voor de dekking van den leeningsdienst, te gebruiken om de leeningen terug te koopen tot de lage prijzen, welke door de niet-betaling zijn veroorzaakt.
Engeland verzocht ten slotte Duitschland gevolmachtigden naar Engeland te zenden om te onderhandelen, Duitschland heeft hieraan voldaan. (Daily Telegr.)
(Vorig bericht blz. **1346** B.)

K. THEOSOFIE. — Dr. G. S. **Arundale.** - **Nieuwe** president der Theosofische **Vereeniging.** —
Men schrijft ons: Met de verkiezing van Dr. G. S. Arundale tot president van de Theosofische Vereeniging is een krachtige figuur aan het hoofd van deze beweging gekomen. Na zijn studie te Cambridge voltooid te hebben, heeft de heer Arundale zich in de eerste jaren aan historische studiën gewijd. Dr. Annie Besant verzocht hem naar Britsch-Indië te komen om haar bij haar opvoedkundig werk in het Oosten bij te staan.
Van den aanvang af heeft hij zich met volle toewijding geworpen in het werk van dr Besant, die hij als zijn geestelijke leidster en moeder aanvaardde. Vele jaren is dr. Arundale zeer nauw met Annie Besant verbonden geweest, op politiek en opvoedkundig gebied en ook in haar maçonnieken arbeid. Hij tieeft de hoogste graden in de co-maçonnerie bereikt.

Dr. Arundale heeft gedurende zijn theosofische werkzaamheid een veelzijdige activiteit ontplooid. Hij was o.a. hoofd van liet Central Hindu College te Benares en later minister van onderwijs in een der Britsch-Indische staten. Hij heeft in drie verschillende landen. n.l. Engeland, Britsch-Indië en Australië de functie van Alg.-secretaris der Theosofische Vereeniging vervuld. In Australië stichtte hij een Radio-omroep met eigen Zendstation, terwijl liij door de vorming van de „Advance Australia League" een groote beweging in het leven riep, welke streetde naar een politieke eenheid boven den bestaanden partijstrijd. Deze organisatie heeft in Australië een zeer grooten aanhang verworven.

Ook op godsdienstig gebied heeft dr. Arundale als bisschop der Vrije Katholieke Kerk belangrijk werk verricht. Bij zijn bisschopswijding heeft hij echter de voorwaarde gesteld, dat hij zich zou concentreeren op ttieosofischen arbeid, zoodra de Tlieosofische Vereeniging al zijn krachten zou opeischen. Dit oogenblik is thans gekomen.

Dr. Arundale is een eminent spreker en schrijver, van wiens talrijke geschriften en werken wij slechts noemen: Tlie Way of Leadersliip, the Path of Service, Thoughts of the Great, terwijl vooral zijn laatste werken: Nirvana en Mount Everest waarin Dr. Arundale van zijn persoonlijke geestelijke ervaringen spreekt, een grooten lezerskring hebben verworven.

Dr. Arundale was o.a. belast met de opvoeding van Krishnamurti, terwijl hij een grooten invloed heeft gehad op de jeugd in Engelsch-sprekende landen. Met zijn benoeming wordt een nieuwe periode voor de Tlieosofisclie Vereeniging ingeluid, een periode van practischen arbeid ten opzichte van de geestelijke, opvoedkundige en politieke problemen ter wereld. (Väz Dias)

(Vorig bericht blz. 1344 F.)

A. NEDERLAND. — Het voeren van de Hakenkruisvlag. —

In een rondschrijven aan de Procureurs-Generaal bij de Gerechtshoven brengt de Minister van Justitie onder de aandacht, dat zich den laatsten tijd moeilijkheden hebben voorgedaan met hakenkruisvlaggen, o.m. in verband met het nieuwe art. 435a van het Wetboek van Strafrecht. De Minister wijst er op, dat hakenkruisvlaggen, die hier te lande door Duitsche Staatsburgers worden gevoerd binnen het raam der internationaal rechterlijke usance, bijv. het meest voorkomende geval als nationale vlag op handelsschepen, door art. 435a van het Wetboek van Strafrecht niet worden getroffen. Voor de gevallen van gebruik buiten de grenzen van de internationaal rechterlijke usance stelt de Minister o.m. de volgende instructie vast: de politie trede ook in deze gevallen in het algemeen niet op tenzij er aanleiding bestaat aan te nemen, dat de vlaggen gevoerd of gedragen worden:

a. voor niet Duitschers of,

b. met de subjectieve bedoeling te getuigen vóór of blijk te geven van aanhankelijkheid aan bepaald staatkundig streven. In de gevallen omschreven onder a en b richte men naar omstandigheden een waarschuwing tot de betrokkenen of make procesverbaal op tot het uitlokken van een rechterlijke uitspraak. (Algemeen Handelsblad)

B. NEDERLAND. — Ned. **Instituut** van Architecten. Het Ned. Instituut van Architecten (N.I.V.A.) hield dezer dagen zijn zesde algemeene vergadering te Amsterdam onder leiding van prof. Ir. R. L. A. Schoemaker. Deze zette in zijn openingswoord uiteen wat het werk der architecten behoort te zijn en waarin de leden het bestuur behooren te steunen. Spreker betoogde verder, dat op het gebied der architectuur nog tal van beunhazen rondloopen. Het is dus noodzakelijk dat de architectenbelangen beter worden behartigd. Het ligt in het voornemen van het Bestuur een examen in te stellen waardoor officiëel erkend wordt de kennis van den geslaagden voor dit examen. De regeering zal inededeeling worden gedaan van dit nieuwe instituut.

Besloten werd op voorstel van den Kring Amsterdam de zetel van het N.I.V.A. te verplaatsen van Hengelo naar Den Haag. Bij de bestuursverkiezing werden de beide aftredende bestuursleden, de heeren prof. Ir. R. L. A. Schoemaker te Delft en Harry Elte Ph.z. te Amsterdam, herkozen. (De Telegraaf)

C. DE **CRISISRUNDVEECENTRALE.** — Ir. W. de Jong tot directeur benoemd. —

Bij beschikking van den minister van Economische Zaken is aan den heer S. van Zwanenberg op diens verzoek in verband met zijn benoeming tot lid, tevens commercieel adviseur van het college van regeeringscommissarissen, eervol ontslag verleend als directeur van de stichting Crisisrundveecentrale, gevestigd te Den Haag, onder dankbetuiging voor de in deze functie verrichtte werkzaamheden. Tot directeur van deze stichting is benoemd de heer ir. W. de Jong te Amsterdam. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

D. JOH. **WINNUBST** OVERLEDEN. —

Op 19 Juni is in het St. Anthoniusgesticht te Utrecht op 48-jarigen leeftijd overleden de heer Joh. Winnubst, toonkunstenaar en componist.

Joh. Winnubst werd op 25 December 1885 te Amsterdam geboren, ontving muziekonderricht van zijn vader en verder van August de Groot, Hubert Cuypers, De Pauw en Bernard Zweers. Voorts studeerde hij nog korten tijd te Aken. Hij componeerde o.m. muziek voor Vondel's „Jephta."

In 1910 werd hij benoemd tot directeur-organist van het zangkoor St. Gregorius „Magnus" van de kathedrale kerk te Utrecht. (Red. K. H. A.)

(Vor. ber. Muziek 1348 E.)

24 JUNI **1934**

E. DUITSCHLAND ALS TRANSITO-LAND. —

Duitschland is door zijn geografische ligging een buitengewoon belangrijk transito-land voor exportproducten van vreemde landen. Het transitoverkeer maakte in 1933 quantitatief ongeveer één vijfde deel uit van den eigen invoer in Duitschland. Het vertoonde de laatste jaren de volgende ontwikkeling: (in duizend ton) 1926, 14522,2; 1929, 12169,5; 1930, 11772,8; 1931, 11580,9; 1932, 9869,3; 1933, 9260,9.

De belangrijkste doorvoerproducten zijn wat de hoeveelheid betreft, graan en kolen. De graan-transito bedroeg in het laatste jaar 1.553.757 ton. Daarvan kwam 359.000 t. uit Argentinië, 358.000 t. uit Canada, 256.000 ton uit Roemenië, 147.000 ton uit Tsjecho-Slowakije en 123.000 ton uit Polen binnen, terwijl anderzijds 472.000 ton voor Zwitserland, 457.000 ton voor Frankrijk, 298.000 ton voor Denemarken en 100.000 ton voor Nederland bestemd was.

Het kolen-transitoverkeer bedroeg in 1933, inclusief bruinkoolbriketten 1.550.854 ton, waarvan uit Nederland 650.000 ton, uit Polen 368.000 ton, uit Engeland 272.000 ton, terwijl 708.000 ton naar Frankrijk, 390.000 ton naar Zwitserland en 197.000 ton naar Oostenrijk ging. Als belangrijkste producten voor het transitoverkeer worden verder genoemd ijzer en ijzerwaren, in het loopende jaar met 517.000 ton, hout met 485.000 ton, papier, half afgewerkt papier en carton met 549.000 ton, minerale olie met 380.000 ton, kalizouten 350.000 ton. Daarvan kwam 345.000 ton uit Frankrijk, terwijl anderzijds 272.000 ton naar België—Luxemburg en 76.000 ton naar Nederland ging, en suiker met 295.000 ton.

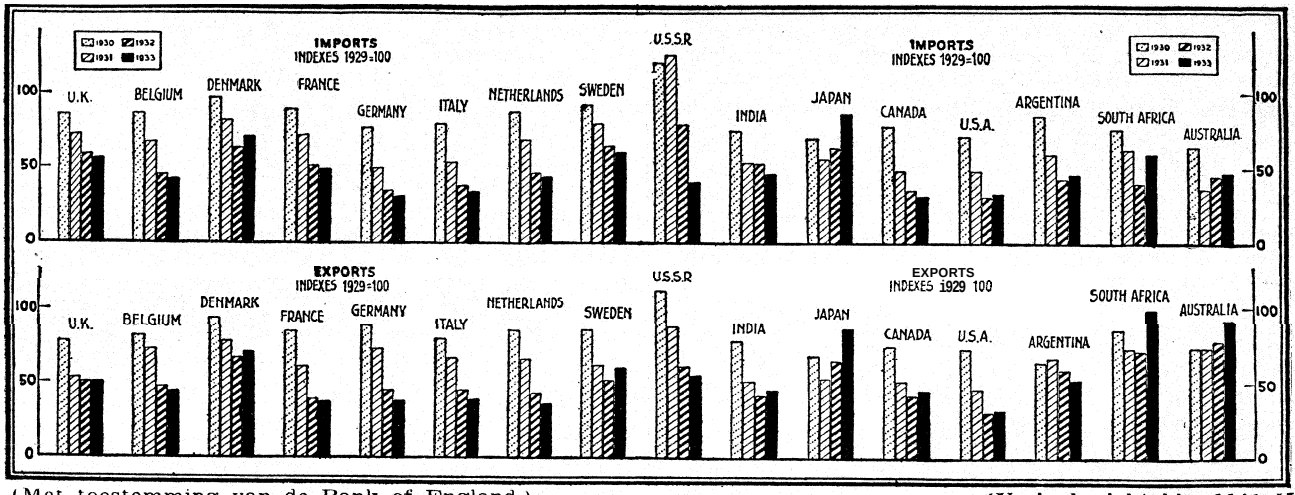
(Keesings Fin. Archief) (V. b. In- en **Uitv. 1347** D.)

F. **NAALDMICROSCOOP** VOOR **MEDISCH ONDERZOEK.** —

Een der medewerkers van het Optisch Instituut te Moskou heeft een instrument uitgedacht, dat bij het medisch onderzoek van groot nut belooft te worden. Het instrument bestaat uit een holle naald, waarin aangebracht een microscopische lens aan het eene einde, terwijl zich aan het andere einde een apparaatje bevindt voor het aanvoeren van de electrische verlichting. Met aeze naald, welke duizendmaal vergroot, zal het mogelijk zijn microscopische onderzoekingen te verrichten. De stralen van het aangebrachte lichtapparaat gaan door de holle naald en maken het mogelijk, het weefsel te onderzoeken. De uitvinder is bezig met het volmaken van zijn instrument en hij hoopt, dat de naald-microscoop, als zij geperfectioneerd is, het stellen van een diagnose, ook zonder operatie, mogelijk zal maken.

(Optisoh Instituut, Moskou) (Vor. ber. 1356 E.)

A. WERELDHANDEL. — Im- en Export 1930–1933. - Grafiek. —

(Met toestemming van de Bank of England.)

(Vorig bericht blz. 1141 H.)

B. NEDERLAND. — **Tweede** Kamer. - Wijziging Staatsloterij-wet. —

Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp, waarvan de strekking is het verbieden van loterijen of z.g. premieleeningen, waarbij voor de toekenning van prijzen of premiën gebruik wordt gemaakt van den uitslag der trekkingen van de Staatsloterij.
(Nieuwe Rott. Crt.) (V. b. Tweede Kamer 1358 C.)

C. **P.E.N.-CLUB.** — Congres te **Edinburg.** —

De P.E N.-club is dezer dagen voor haar jaarlijksch congres te Edinburg bijeengekomen. Er waren meer dan **400** schrijvers van **31** landen.

H. G. Wells, die president is, zeide in zijn openingsrede, dat hij het eens was met de meening, welke verleden jaar op het congres was uitgesproken, dat letterkunde, wetenschap en kunst belangrijker zijn dan politiek en boven deze verheven zijn.

Het kwam op het congres tot een vinnige woordenwisseling tusschen Marinetti (Italië) en Louis Piérard (België) inzake de vervolging van den Italiaanschen schrijver Croce in Italië, wiens boeken zijn weggenomen. Vele schrijvers, w.o. Emil Ludwig, Ernst Toller e.a. voerden het woord.

De vergadering heeft een resolutie aangenomen, welke uitdrukking gaf aan bezorgdheid over de voortdurende pogingen vrijheid van meeningsuiting tegen te gaan en waarin het geloof werd beleden, dat de noodzakelijke vooruitgang van de wereld naar een beter georganiseerde politieke en economische orde vrije critiek op landsbesturen en -instellingen gebiedend maakt. Roemenië en Zuid-Afrika onthielden zich van stemming en Italië stemde tegen.
(Daily Mail) (Vorig bericht blz. **1048** D.)

25 JUNI 1934

D. KONING LEOPOLD **III.** — Troonsbestijging. - **Belgische** missie in Nederland. —

Op 22 Juni '**34** heeft Burggraaf Van de Vijvere, die aan het hoofd staat van de missie. welke namens den Koning der Belgen aan de Koningin de troonsbestijging van Koning Leopold 111 is komen aankondigen, ter uitvoering van deze opdracht een rede tot de Koningin eehouden. waarin hii o.m. het volgende zei:

Het heeft Uwer Majesteit behaagd rechtstreeks in den rouw van de Koninklijke Familie en van het Belgische volk deel te nemen door Z. K. H. den Prins der Nederlanden te gelasten Haar op de begrafenisplechtigheid van Koning Albert te vertegenwoordigen. Dit kostbaar blijk der genegenheid van Uwe Majesteit voor het Koninklijk Huis van België en voor de Belgische Natie heeft mijn Doorluchtig Vorst ten zeerste ontroerd. De Koning heeft mij verzocht aan Uwe Majesteit Zijn diepe erkentelijkheid te betuigen.

Sedert dien werd Uwe Majesteit door een smartelijken rouw getroffen; de Koning en de Koninklijke Familie werden er pijnlijk door ontroerd en hebben innig deelgenomen in de droefheid Uwer Majesteit.

Burggraaf van de Vijvere kweet zich hierna van zijn officieele opdracht.

Rede van **de** Koningin. — De Koningin heeft in Haar rede o.m. het volgende gezegd

De zoo oprechte deelneming, welke Ik bij het smartelijk verlies van Mijne onvergetelijke Moeder, kort na het zoo betreurd verscheiden van Koning Albert, van de zijde van Uwen Doorluchtigen Vorst mocht ondervinden, welke deelneming zich heeft kenbaar gemaakt door de aanwezigheid van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Karel, Graaf van Vlaanderen bij de begrafenisplechtigheid, heeft Mij ten zeerste getroffen.

Gezien de vele banden die Mijn volk met het Belgische verbinden, kan Ik met overtuiging den wensch van Zijne Majesteit beamen, de goede betrekkingen, die tusschen beide landen bestaan, te onderhouden en te versterken. (Nieuwsbl v h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1331 F.)

E. POLEN. — Vloot. - Uitbreiding. —

De Poolsche admiraliteit heeft besloten een vlootbouw-programma uit te voeren en een aantal verouderde schepen af te danken.

Het plan voorziet in den bouw van 13 nieuwe schepen, waaronder twee torpedojagers en zes onderzeeërs. Aan den bouw van vijf dezer schepen is men al begonnen. Een deel dezer oorlogsbodems wordt in Polen op stapel gezet. (Polska Agencia Telegr.)
(Vorig bericht blz. 1031 H.)

F. NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP. — 400 jaren Lutherbijbal. —

Op **20** Juni '**34** begon in het „Parkhotel" de algemeene vergadering van het Nederlandsch Bijbelgenootschap. Na het openingswoord van den voorzitter, de heer L. H. Quarles van Ufford, hield prof. Loosjes een voordracht, getiteld: „Na 400 jaren", over het verschijnen van den Luther-bijbel in 1534.

Vóór het verschijnen van de Staten-vertaling van **1637** waren volgens prof. Loosjes de Luthersche vertalingen en bewerkingen „de" bijbel voor Protestantsch Nederland. (Vaz Dias)

G. BALKAN-PACT. — Joegoslavië. —

Koning Alexander heeft op **22** Juni '34 het Balkanpact onderteekend op grond van artikel 65 van de Zuid-slavische grondwet die den vorst machtiging verleent om zuiver politieke overeenkomsten zonder voorafgaande toestemming van het parlement te onderteekenen. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (1168 E.)

H. LUCHTVAART. — Louis Blériot. —

Louis Blériot, die als eerste het Kanaal per vliegtuig overstak op 25 Juni 1909, werd tijdens de feestelijkheden ter herdenking, dat dit feit 25 jaar geleden plaats vond, in het Duc Aérodrôme te Versailles, door een beroerte getroffen. Blériot is thans **62** jaar oud. Een van de machines, die zou opstijgen tijdens het feest, was de tweedekker, waarin Blériot het Kanaal overvloog. (Le Temps) (V. b. Luchtvaart 134.3 *C.)*

A. KATHOLIEKENDAG TE 'S-HERTOGENBOSCW. Ongeveer dertig duizend katholieken waren op 23 en 24 Juni '34 in Den Bosch samengekomen om zich te bezinnen over de verhouding en de wederzijdsche plichten van overheid en onderdanen en over het begrip „gezag", over den aard, den oorsprong en den omvang van het gezag. Dit onderwerp was door de Nederlandsche bisschoppen ter behandeling op den Katholiekendag te 's-Hertogenbosch vastgesteld.
Op 24 Juni trok men door de stad naar het Kardinaal van Rossumplein (de oude Veemarkt), waar na een rede van burgemeester van Lanschot, die het plan had opgevat, om wijlen Z. Em. W. M. Kardinaal van Rossum met een standbeeld te eeren, het bronzen standbeeld, vervaardigd door A. Falise, werd onthuld. De Pauselijke Internuntius Mgr. L. Schioppa, verrichtte de plechtigheid. Mgr. Aengenent, minister Deckers, mgr. Diepen, baron van Wijnbergen, mgr. Janssen, mgr. Hopmans, Commissaris der Koningin dr. van Rijckevorsel en mgr. Lemmens waren aanwezig. (De Maandagmorgen, Den Bosch) (1347 C.)

B. INTERNATIONALE **ARBEIDSCONFERENTIE.** - Eindstemmingen. —
De Internationale Arbeidsconferentie heeft in eindstemming de ontwerp-coriveiitie over de werkloosheidsverzekering aangenomen met 80—8 steniinen. De Nederlandsclie regeeringsgedelegeerden, prof. Aalberse en mr. Joekes en de arbeidsgedelegeerde Serrarens stcniden voor, de werkgeversgedelegeerde, mr. Cort van der Linden stemde tegen. Daarna werd de aanbeveling inzake de werkloosheidsverzekering die eeii aantal wenschen bevat welke de mininiuineisclien der conveiitie verre te boven gaan, niet 72—19 stemmen aangenomen. Ditmaal stemden de regeeringsgedelegeerden met de' werkgeversvertegenwoordigers tegen. Ook werd nog de hoofdelijke stemming gehouden over Je resolutie van Serrarens en Jouhaux betreffende de bescherming der sociale belangen der arbeiders in liet Saargebied na de volksstemming. Er werden 40 stemnien voor en 10 tegen uitgebracht, zoodat liet quorum niet bereikt was. Rij de hoofdelijke stemming werden 50 stemmen voor en 10 tegen uitgebracht, zoodat liet quorum van 70 nog steeds ontbrak. De resolutie van Serrarens en Jouliaux werd dus niet aangenomen. Prof. Aalberse, nir. Joekes en Serrarens stcniden voor, mr. Cort van der Linden onthield zich van stemming.
De conferentie lieeft zich ook nog bezig gehouden met liet probleem der 40-urenweeli. De werkgeversgroep stond op liet standpunt, dat de kwestie beter geheel van de agenda zou kunnen worden afgevoerd. Tenslotte werd eeii resolutie aangenomen die er den raad van beheer de beslissing over geeft, de kwestie weer aan te vatten indien Je kansen in dit opzicht beter worden en haar onder omstandigheden op de agenda van de coiiterentie van het volgende jaar te plaatsen.
(Vorig bericht blz. 1359 A.)

26 JUNI 1934

C. JURISPRUDENTIE. — Christelijke feestdagen geen Zondagen. - **Winkelsluitingswet. - Uitspraak** van den **Hoogen** Raad. —
De Officier van Justitie te Haarlem was in cassatie gekomen van een vonnis der Haarlemsche rechtbank, waarbij iemand te Kwadijk van rechtsvervolging is ontslagen ter zake dat hij op Tweeden Kerstdag in 1933 in de gemeente Kwadijk op of aan den openbaren weg aan verschillende personen brood heeft verkocht en te koop heeft aangeboden. De rechtbank oordeelde, dat het bewezen verklaarde niet valt onder art. 8 sub. 1 der Winkelsluitingswet, omdat Christelijke feestdagen, niet op Zondag vallende, daaronder niet begrepen zijn.
De Hooge Raad, op 25 Juni '34 arrest wijzend, oordeelde dat onder Zondagen niet zijn begrepen algemeen erkende Christelijke feestdagen en er geen reden is ten aanzien van art. 8 der Winkelsluitingswet een andere meening te huldigen. Op dezen grond is het cassatieberoep van den officier verworpen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vor. ber. **Jurisprud.** 1292 B.; Winkelsl. 1314 A.)

D. TURKIJE. — **Vijfjarenplan.** —
In het belang van het onlangs vastgestelde Turksche vijfjarenplan voor de industrie, heeft dezer dagen de minister, Ismet Pasja, de eerste steen gelegd voor de grootste Turksche textiel-fabriek te Kayseri, welke in Maart 1935 wordt geopend en aan 1500 arbeiders werk zal verschaffen, waarvan ruim de helft vrouwen.
Jaarlijks zullen 20.000 balen katoen. elk van 200 kg. verwerkt en 30½ millioen meters stof geweven worden.
Behalve deze, zullen nog drie andere textiel-fabrieken worden gebouwd, welke in totaal 83 millioen meters stof per jaar zullen voortbrengen.
(Gazette d'Orient) (V. b. 3-j. Plan 368 A.)

E. RUSLAND. — De revolutionnaire oorlogsraad opgeheven. —
In het kader van de nieuwe politiek van opheffing van verschillende z.g. colleges der commissariaten en van centraliseering der contrôle, heeft de regeering 20 Juni den revolutionnairen oorlogsraad in het commissariaat van oorlog opgeheven. Het commissariaat van oorlog werd herdoopt in commissariaat van verdediging der U.S S.R. Worosjilow blijft zijn functie van volkscommissaris van dit departement behouden.
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **984 E.**)

F. ENGELAND. — Clearingwet. - Door Lagerhuis aangenonien. —
Bij de behandeling van de Clearingwet verklaarde Neville Chamberlain o a., dat er nog hoop is op overeenstemming met Duitschland. Die kan slechts worden verkregen door volledige betaling uit hoofde der Dawes- en Youngleeningen en indien Engelsche belangen niet worden achtergesteld bij die van andere landen. De wet is in tweede lezing zonder stemming aangenomen. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (1359 I.)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Zilverwet. - Arbi**tragewet. —
President Roosevelt heeft op 20 Juni '34 de zilverwet onderteekend en in overeenstemming met de nieuwe arbitragewet de minister van Arbeid, Francis Perkins benoemd tot bemiddelaarster in het arbeidsconflict in de staalindustrie. (Vor. ber. blz. 1329 A.)

H. NEDERLAND. — Verbruik en **waarde** van Sigaren, Sigaretten en Tabak **van 1924—1933.** —
In aansluiting aan ons bericht pag. 1304 **E.**, geven wij een volledige lijst van het verbruik en de waarde van sigaren, sigaretten en tabak van 1924—1933.

Jaren	SIGAREN: Aantal	SIGAREN: Waarde in totaal	SIGARETTEN: Aantal	SIGARETTEN: M'aarde in totaal	TABAK: Hoeveelh. in kg.	TABAK: Waarde in tot.
1933	1.409.333	f 74.070 841	3.914.473	f 44.615.817*)	12.743	f 24.765.489
1932	1.354.693	79.973.905	3.655.425	49.087.765*)	12.914	27.187.513
1931	1.369.415	89.637.137	3.554.017	58.484.557*)	12.312	28.338.182
1930	1.369.650	94.067.641	3.589.552	61.672.821	11.577	27.295.923
1929	1.346.089	92.703.070	3.179.577	53.651.098	11.299	26.670.707
1928	1.266.889	87.539.611	2.790.691	46.676.688	11.751	27.698.867
1927	1.197.612	82.987.312	2.590 893	43.327.706	11.845	27.840.195
1926	1.145.089	81.060.458	2.369.075	40.545.836	12.540	30.180.599
1925	1.062.972	77.424.049	1.981.680	34.716.226	10.622	26.134.473
1924	1.036.846	75.598.509	2.506.865	42.486.682	14.596	33.869.997

*) Met inbegrip van de door het Departement van Financiën afgeleverde „aanvullingszegels", ter voldoening van de sinds 1 Juni 1931 verschuldigde opcenten op den accijns voor sigaretten, stijgt de waarde der gebanderolleerde sigaretten over 1931 tot f 61.589.941, over 1932 tot f 55.170.348 en over 1933 tot f 50.634.666. (Centr. Bureau v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. 1354 **E.**)

A. **FRANKRIJK.** — Fascisme en Nationale organisaties. —

Ook in Frankrijk leeft het fascisme. Toen in Februari '34 te Parijs op de straten der hoofdstad zoo verwoed werd gevochten en liet kabinet-Daladier viel, werd van verschillende zijden geroepen, dat nu ook in Frankrijk liet uur van het nationaal-socialisme had geslagen. Maar dat was toch geen juiste beoordeeling der verhoudingen.

De fascistische eedaclite leeft wel in verschillende politieke gelederen, maar sterk is zij geenszins. De oudste rechtsstaande organisatie in Frankrijk is de bekende ,,Action Française", de sedert meer dan een kwarteeuw bestaande royalistische partij, welker ,,burgerwacht", de Camelots du Roi, door Raar overspannen activiteit speciaal van liaar leiders Léon Daudet en Charles Maurras, herhaaldelijk erristige botsingen lieeft uitgelokt. De ,Action Française" telt over geheel Frankrijk ongeveer 60.000 leden. Jonger is de organisatie der ,,Jeunesses Patriotes", de door llet Kamerlid Taittinger gestichte bond van rechts-radicale jongeren, ,,ter bestrijding der revolutionnaire elementen'*. Zij doet herhaaldelijk van zich spreken, vooral onidat haar vergaderingen vaak ten gevolge der communistische agitatie tot veclitpartijen leiden. En dan is er nog de in 1933 door den toenmaligen Senator en parfumier Coty in liet leven geroepen ,,Solidarité Française", die met den roem van liaar sticliter wel zeer aan het tanen is.

Tenslotte kent Frankrijk nog de zuivere nationaal-socialisten. Maar liun beweging is even verdeeld als het fascisme in ons land. Men noemt ze de ,,Francistes", die in hoofdzaak in twee kampen zijn gesplitst: een groep onder leiding van Bucard, die liet ,,Hitlerisme" in Frankrijk propageert en het weekblad ,,Le Franciste" uitgeeft, eri een groep onder leiding van Coston. Hoe groot hun ledental is, weet niemand, dus zal het wel zeer gering zijn.

De krachtigste rechts-georiënteerde organisatie, waar inderdaad rekening mee wordt gehouden onidat zij een macht in den lande vertegenwoordigt, is de ,,Croix de Feu", die door den gepensioniieerden kolonel De la Roque op zeer gezaghebbende wijze wordt geleid. Zij werd in 1927 gesticlit niet het doel de solidariteit onder de oud-strijders te handhaven en elke regeering, die de vrucht van politieke combinaties zou zijn, te bestrijden. Zij telt drie groepen: de eigenlijke ,,Croix de Feu", die ongeveer 50.000 oud-fronlstriiders omvat, een groeo van ongeveer 40.000 met de beweging sympathiseerende 'burgers, en de Volontaires nationaux", de zonen vaii nog levende of ge-Sneuvelde frontstrijders (dit zijn er ook noe ongeveer 50.000). Men zal begrijpen, dat bij zooveel fascisme-en nationaal-socialisme de onderlinge verhouding niet erg verdraagzaam is. En de communisten hebben een deel als het tot openbare ordeverstoringen komt. Feitelijk lieeft alleen de monarchistische Action Française een positief program. De overige groepen speculeeren op de crisis-omstandigheden en de kwade gevolgen, op ontevredenheid enz.

Frankrijk behoeft voor het oogenblik althans zich niet te verontrusten over een groeiend fascisme. En vooral niet op dit oogenblik bij een nationaal bewind onder Doumergue.

(Nieuwsblad v. h. Noorden)
(Vor. ber. Fascisme **1172** C.)

B. FRANKRIJK. — **Onlusten.** —

In de maand Juni hebben te Rouboux, Chaumont, Parijs, Grenoble, St. Etienne, Cannes, Colombes, Marseille, Toulouse, Lyon, Lorient en vele andere plaatsen in Frankrijk socialistische en communistische straatbetoogingen plaats gehad, waarbij de politie krachtdadig moest ingrijpen. Velen liepen verwondingen op. (Gringoire) (Vor. ber. blz. **1354** C.)

C. VATICAAN. — Index. - Werken van Croce en Gentile. —

Bij besluit van den Heiligen Stoel zijn alle werken van senator Benedetto Croce, die een der anti-fascistische denkers in Italië is en van senator Giovanni Gentile, den voorzitter van het instituut voor fascistische beschaving, op den index geplaatst.

(Osserv. Romano) (V. b. Index Duitschl. **1200** A.)

D. KLEINE ENTENTE. — Besprekingen. —

Op de bijeenkomst van de Kleine Entente, die te Boekarest werd gehouden, zijn de verontrustende symptomen besproken voor den vrede in Europa. Titulescu, Benesj en Jeftitsj namen aan de besprekingen deel. Hun voornaamste besluiten zijn:

1e. Iedere poging moet in het werk gesteld worden om de ontwapeningsconferentie te doen besluiten met een conventie;

2e. De staten der Kleine Entente zullen hun volledigen steun geven aan alle veiligheidsvoorstellen en deelnemen aan regionale overeenkomsten;

3e. De Kleine Entente zal met de andere landen samenwerken voor het economisch herstel van Europa;

4e. De staten der Kleine Entente hernieuwen hun besluit om zich krachtig te verzetten tegen een terugkeer der Habsburgers in Oostenrijk;

5e. Goede betrekkingen zullen worden gehandhaafd met alle landen, vooral met die landen, welke aan de Staten der Kleine Entente en Polen grenzen.

(Nederl. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. blz. **1136** B.)

E. AMSTERDAMSCHE **BANKIERSVEREENIGING.**

De heer Paul May is tot voorzitter der Amsterdamsche Bankiersvereeniging benoemd.

Dr. C. J. K. van Aalst is als zoodanig afgetreden.
(Vor. ber. Dr. v. Aalst **1326** B.)

F. **NEDERLAND.** — Limburgsche mijnen. - Bestaande loonregeling tot **1** Augustus '34 gehandhaafd. —

In de gehouden vergadering van de contactcommissie voor het mijnbedrijf hebben de directies medegedeeld dat zij besloten hebben de thans geldende loonregeling tot **1** Augustus 193 4te bestendigen. **(1345** D.)

G. CHRISTIAN SCIENCE. — Wezen en doel van Christian Science. - De toestand. —

De Cliristian Science Monitor, liet orgaan van de Rroederkerk te Boston, lieeft dezer dagen liet jaarverslag gepubliceerd van Tlie First Cliurch of Clirist, Scientist, te Boston, over Juni 1933/'34, uitgebracht in de jaarlijksche vergadering der Moederkerk.

De aftredende presidente, die deze bijeenkomst van ruim 6000 personen, van alle deelen der aarde een ,,waar festijn van gebed en lofspraak" noemde, zeide o.a., dat Jezus, de groote nietapliysicus, niet kwam om een wereldsch koninkrijk te sticliten, noch oin vrede te brengen aan stoffelijkheid. tlij leerde den menschen hun geestelijken oorsprong en eindbestemming kennen, en Mary Baker Eddy, die de Wetenschap van Christus onthulde, trad in zijn voetstappen door de niesmeristisclie en onwezenlijke natuur van liet kwaad en de materie aan liet liclit te brengen, en de inimer-aanwezige werkelijkheid van Geest en zijn openbaring te verkondigen. ,,De gioote beroering in het menschelijk denken van onzen tijd bracht allerlei toestanden aan tiet liclit — wetteloosheid. zonde en ziekte — welke de ontwikkeling zijn van liet geloof 'aan het kwade en waaraan slechts liet hoofd kan worden geboden door een voor deniionstratie vatbare kennis van God als het Leven. Laat ons bidden dat ons de oogen geopend mogen worden, opdat wij steeds 'duidelijker liet goddelijk Beginsel mogen zien, waarop Jezus Zijn Kerk lieeft gebouwd; en aanvaarden wij van ganscher harte de gelegenheden ten goede en de daaraan verbonden verantwoordelijkheid, welke deze tijden meebrengen, ten einde, met verwerping van de wegen en middelen van den stoffelijlien zin, ons te wapenen met ,,het schild des geloofs" en ,,het zwaard des geestes", oin in alle nederigheid en met vernieuwden moed ons te wijden aan de bediening der genezing door de Christelijke Wetenscliap, daarbij de aanmaning onzer Leidster indachtig blijvende oni in onszelven datgene te bewaren wat Jezus liefhad, en te weten dat ons voorbeeld, méér dari onze woorden, de zedenleer voor het menschdom vornit."

De nieuwe president wekte op tot voortzetting en verbetering van liet werk der genezing van ziekte en zonde, en wees op liet verband tusschen dit werk en liarmonie in de menschelijke samenleving. Wie zich onledig houden met liet genezen, kunnen geen disharmonie voortbreiigen. Zij kunnen niet met succes verdeeldheid scheppen èn genezen, wonden slaan èn heelen. Wie het werk der eeestelijke genezing met ervaring kent. zal dus aan de zijde van naastenliefde, verdraagzaamheid, 'vrede en harmonie staan."

Ten aanzien van de Christian Science Monitor merkte de president o.a. op. ,,Tegenover de kritieke en ingewikkelde problemen waarvoor alle natiën en alle politieke partijen worden gesteld, heeft de Cliristian Science Monitor steeds streng ervoor gewaakt, liaar traditioneele onpartijdigheid te handhaven, liever beginselen dan personen te beoordeelen, en voorstellen naar hun objectieve waarde te scliatten, ongeacht liun politieke bron", oin te besluiten niet de aanmanende woorden, dat een ieder door zijn liouding tegeriover zijn naaste en de gemeenschap op elk gebied van liet leven kan toonen, wat menschelijk bestuur kan worden, als de mensch door God wordt bestuurd.

Inzake de wetgeving deelt liet verslag mede, dat deze zich beweegt in de richting van ruimere erkenning van liet reciit van den Cliristian Scientist op toepassing van zijn godsdienst.

Gedurende het jaar 30 April 1933/'34 werden door geautoriseerde sprekers (lecturers) der Moederkerk 3023 lezingen over Christian Scirnce gehouden, waaronder 26 in Hawai, Japan, China, de Philippijnen, Nederl. Oost-Indië, Ceylon en Egypte. De Moederkerk telt thans 2673 docliterkerken en ,societies", benevens 48 universitaire organisaties. Het aantal practitioners bedraagt tlians 10.775 en dat der verpleegsters 491.

(Christian Science Monitor)

H. FRANKRIJK. — **Hitler's „Mein Kampf".** —

De handelsrechtbank te Parijs heeft vonnis geveld in het proces van de Eher-Verlag te München tegen den Franschen uitgever van een niet-geautoriseerde vertaling van Hitler's **„Mein Kampf".** Het drukken

en de verkoop van de Fransche vertaling werden verboden, alsmede de vernietiging van de nog aanwezige exemplaren. Voorts werd 100 fr. boete gesteld op elk geval van inbreuk op dit vonnis. Den klager werd moreele vergoeding toegekend. (N. Rotterd. Crt.)

A. DUITSCHLAND. — Redevoeringen en **mededeelingen** van Göbbels, Hitler, **Göring** en **Hess.** —

Göbbels. — Op 24 Juni '34 lieeft rijksminister Göbbels op den gouwdag in Essen een rede uitgesproken waarin hij verklaarde, dat voor de nationaal-socialisten de strijd nog lang niet ten einde is. Hun vijand zit echter niet bij de arbeiders, maar bij de voorname heeren.

Het nationaal-socialistische programma is nog niet in vervulling gegaan. omdat liet nationaal-socialisme nog geen kans daartoe gehad heeft.

Hitler. — De ,,News Chronicle" publiceert een interview van haar diploniatieken correspondent, Vernon Rarlett, niet Hitler, waarin deze laatste, sprekende over een buitenlandsctie boycot van Duitsche goederen, zegt, dat liet laatste wat hij wenscht, een isoiement van Duitschland is, maar geen exportmoeilijklieden zullen den Duitsclien geest breken.

Gedurende den oorlog heeft Duitschland geleefd op ,,Ersatz" en zoo noodig zal liet dit weer doen en niet steeds grooter succes. In enkele jaren zal men in staat zijn kunstmatig katoen en uit oliën, die thaiis voor zeepfabricage worden gebruikt, benzine te produceeren.

Hij legt den nadruk op de loyaliteit van zijn volgelingen, die niet verniinderd is en zijn verwachtingen van het vorige jaar zijn meer dan vervuld.

Hitler is van oordeel, dat de nationaal-socialistische beweging 1000 jaren zal blijven bestaan.

Göring. — Minister Göring heeft op 25 Juni te Hamburg een rede gehouden waarin hij o.a. zeide:

Wie is liet, die tiet Duitsclie volk als een volk van de ernstigste misdadigers voorstelt? Steeds weer een Jood, die reeds eenmaal onze beschaving heeft willen vernietigen.

Hess. — Ook Rudolf Hess, de plaatsvervanger van Hitler, lieeft eeii rede gehouden tegen de mopperaars, waarin hij waarschiiwt tegen een ,,revolte in de revolutie" eri verklaart. dat alleen de leider heeft te beslissen omtrent tempo en koers der nationaal-socialistische beweging.

(Vor. ber. Göbbels 1345 A.; Göring 1353 E.; Hitler 1348 C.; Hess 1070 A.)

27 JUNI **1934**

B. BELGIE. — Literatuurprijs van de provincie Antwerpen. —

De volgende premies zijn verleend voor de Literatuurprijs van de provincie Antwerpen: frs. 1250 aan den heer Willem Elsschot voor zijn roman „Kaas", frs. 1000 aan den heer A. van de Velde voor zijn kinderroman „Knagelijn" en frs. 500 aan den heer P. Heyns voor zijn eerste werk ,,Armoede" en aan den heer Fr. Dirickx voor zijn novellenbundel ,,Het Traliehok". (Gazet van Antwerpen) (Vor. ber. blz. **1226** K.)

***C.* LUCHTBESCHERMINGSDIENST.** —

De Juni-aflevering van ,,Gasschutz und Luftscliutz" bevat in de eerste plaats een artikel. dat de luctitbescliermingsoefeningen, in April '34 in N.W.-Diiitsctilaiid geliouden, aan kritiek onderwerpt. Verder bevat de aflevering een opstel, getiteld: ,,Der Instandsetzungsdieiist". Deze dienst is samengesteld uit Instandsetzungstrupps (te vergelijken met de opruimingsploegen uit oiizen Leidraad), Sprengtrupps (ploegen, voorzien van ontplofbare middelen) en Instandsetzungsparks (ten behoeve van het materieel voor dezen dienst). Geoefend personeel, voorzien van uitstekende gereedschappen, is noodig, om slachtoffers onder de puinhoopen vandaan te kunnen halen en herstellingswerkzaamheden te kunnen iiitvoereii. Het artikel behandelt organisatie, raak en uitrusting van den Instandsetzungsdienst, alsmede de opleiding van tiet daarbij ingedeelde personeel.

Aangezien deze dienst in onzen Leidraad nogal stiefnioederlijk is bedeeld, verdient het o.i. wel aanbeveling, dat onze luchtbeschermings-autoriteiten van dit artikel kennis nemen. Tot de taak van dezen dienst beliooren het binnendririgeii van vernielde bouwwerken, om degenen, die onder puin zijn bedolven, te redden; liet opruimen van puinhoopen. liet begaanbaar maken van hoofdverkeerswegen, liet uitvoeren van ontploffingswerkzaamheden, liet stutten van gebouwen, het in orde maken van beschadigde schuilplaatsen, de herstelling van bescliadigde bruggen, liet slaan van noodbruggen, den aanleg van schuilplaatsen en schuilloopgraven en het uit den weg ruimen van niet-gesnrongen projectielen.

De sterkte der opruimingsploegen is 24 man. Bij het vaststellen van de sterkte werd er van uitgegaan, dat voldoende werkkrachten in een ploeg aanwezig moeten zijn, om de dringendste werkzaaniheden van hovengenoeniden aard zelfstandig te kunnen uitvoeren. De ploeg en haar gereedschap wordt op een vrachtauto vervoerd. Rij uitgebreider werkzaamheden, zooals bij het slaan van noodbruggen, worden twee of meer ploegen vereenigd. (Nieuwe Rotterd. Coiirant)

(Vorig bericht blz. 1252 I.)

D. EEN VITAMINE TEGEN LONGONTSTEKING.

De „Lokalanzeiger" verneemt uit Stockholm, dat professor Euler, winnaar van den Nobelprijs en leider van het biochemische instituut te Stockholm, een vitamine heeft ontdekt, dat weliswaar gemeenlijk tezamen voorkomt met het vitamine, dat tegen scheurbuik beschermt, maar daarmede toch niet identiek is en, naar het schijnt, bacteriën doodt. Vooral zou het bescherming verleenen tegen de verwekkers van de longontsteking. Het komt o.a. voor in citroenen.

(Lokalanzeiger, Red. K. H. A.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrecht op Jenever en Wijn. —

In Staatsblad 1934 Nos. 375 en 376 zijn afgekondigd de Regeeringsverordeningen, waarbij bepaald is dat het invoerrecht voor vermengde en onvermengde jenever is gefixeerd naar een sterkte van 40%.

De invoerrechten op wijn op fust worden verhoogd van f 9.— tot f 13,50, voor mousseerende wijn op flesschen van f 21.— op f 42.— per 100 flesschen, die voor anderen wijn op flesschen van f 10,50 op f 21.— per 100 liter.

Beide verordeningen treden op 1 Juli '34 in werking. (Aneta) (Vorig bericht blz. **1127** E.)

F. NEDERLAND. — Tiende **Binnenscheepvaartcongres.** —

Het tiende Binnenscheepvaartcongres, te Hengelo gehouden, heeft op 14 Juni uitsluitend behandeld de prae-adviezen betreffende de beteekenis en de practijk van de wet op de evenredige vrachtverdeeling, uitgebracht door de heeren S. de Hoo, mr. B. C. Slotemaker en F. Wagenborg.

Inzake de heffingen ten laste van de vaart en de uitvoering van de wet op de evenredige vrachtverdeeling werden geen conclusies getrokken, doch werd de door het Nederlandsch Binnenvaart Bureau te Den Haag ingediende resolutie zonder stemming aanvaard, waarin o.m. bij de beide Kamers der Staten-Generaal wordt aangedrongen bij de behandeling van het wetsontwerp op het Verkeersfonds van de Regeering een verklaring te verlangen, dat zij bereid is ten spoedigste voorloopige en partieele maatregelen voor te bereiden, welke zonder de ontwikkeling van de vervoerstechniek en eenig toekomstig algemeen co-ordinatie-plan in den weg te staan, althans eenige leniging in den nood van alle betrokken takken van het binnenlandsch transportbedrijf zullen brengen.

(V. b. Negende Binnenscheepvaartcongres **491** F.)

G. VEREENIGING ***NEDERLANDSCH*** FABRIKAAT. — Jaarverslag. —

Aan het verslag van de werkzaamheden in het afgeloopen jaar van de Vereeniging Nederlandsch Fabrikaat, is het volgende ontleend:

De belangstelling voor het doel der vereeniging bleef zich in stijgende lijn ontwikkelen. Te betreuren is echter, dat hiermede niet eene evenredige uitbreiding van het ledental samenging.

De eerste serie Reizende tentoonstellingen gedurende de maanden Januari tot en met Maart in twaalf verschillende plaatsen gehouden, had groot succes.

Met groote waardeering moet gewag worden gemaakt van de overal ondervonden medewerking van plaatselijke autoriteiten. In totaal werden deze tentoonstellingen bezocht door ongeveer 36.000 personen, terwijl de filmvoorstellingen, die aan elke tentoonstelling voorafgingen, werden bezocht door ongeveer 3.600 personen.

In totaal werden, met behulp van het materiaal behoorende tot het filmarchief, 132 bijeenkomsten georganiseerd. (Vorig bericht blz. **1328** F.)

H. WIJSBEGEERTE. — Bolland-Genootschap voor Zuivere Rede. —

Het Bolland-Genootschap voor Zuivere Rede heeft 9 en 10 Juni te Amersfoort in de Internationale

School voor Wijsbegeerte zijn jaarlijksche algemeene bijeenkomst gehouden onder leiding van den voorzitter dr. H. A. Kindermann. Deze opende de vergadering met een rede, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:

Kenmerkend is, dat men voorheen in wetenschap en literatuur veelal wijsbegeerte en godsdienst zag samengaan. Doch heden ten dage is het wijsbegeerte en psychologie. Zij, die zich in deze nieuwe samenvatting thuis gevoelen, geven hierdoor wel duidelijk blijk, dat zij niet eens als een gemis beseffen, wat voor ons een volstrekte ontaarding der wijsbegeerte is, een denatureering, die niets doet overblijven van hetgeen voor ons juist de hooge waarde der philosofie uitmaakt. Men mag het geen verraad noemen aan het hoogste goed des menschen, want het geschiedt niet opzettelijk. Het is slechts een miskenning van dit hoogste goed, die zelfs nog verborgen blijft voor hen, die deze ontaarding zoo ver hebben doen voortschrijden. (Red. K. H. A.) (Vor. ber. blz. **210** H.)

28 JUNI 1934

A. NEDERLAND. — **Nederlandsch** Technocratisch Verbond. - **Lezing** over Geldwezen en Crisis en **Het** wezen van het Geld. —

Voor het N.T.V. hielden dezer dagen te Anisterdam de heeren H. Talens en Taco Mulder een lezing, resp. over de onderwerpen: „Geldwezen en Crisis" en „Het wezen van het Geld". De heer Talens zette uiteen, hoe de groote conjunctuurschommelingen en crises veroorzaakt worden door eeii verkeerde rente-politiek. Bij opgaande conjunctuiir stijgt de rente langzamer dan de winstmarge bij het productie-apparaat der menschheid. De rentestijginn loopt achter de winststijging aan, is daarom niet in staat de steeds toenemende credietuiteenzetting en daarmee verband houdende steeds snellere uitbreiding van het productie-anoaraat tiidig te belemmeren. De oniuiste rentepolitiek is het gevolg van gebrek aan samenwerking tusschen de circulatiebanken. De fout kan worden verholpen door de scheoning van een internationale bank. de rente lager of hooger stellende al naar gelang een snellere of minder-snelle uitbreiding van het productie-apparaat gewenscht is. Worden door de nationale circulatiebanken de internationale bilietten als dekking gebruikt in de plaats van goud. dan zijn de nationale circulatiebanken voor versterking van de dekking voor het nationale bankpapier afhankelijk van de Internationale Bank en zal deze dus de macht hebben den rentestand in de wereld te beheerschen.

Zijn er teekenen, dat de uitbreiding van het productie-apparaat weer te snel gaat, beginnen b.v. de dividenden weer abnormaal te stijgen, dan zal de Internationale Bank het disconto tot zoóver verhoogen, dat de neiging tot credietneming bij de ondernemers vermindert en daarmede het proces van uitbreiding van het productie-apparaat wordt vertraagd. De schonimelingen in liet prijsniveau kunnen op die wijze sterk worden beperkt, terwijl crises kunnen worden voorkoriien.

De heer Taco Mulder sprak daarna over geld en credietwezen en hun beteelcenis voor'de samenleving. Spreker maakt onderscheid tusschen de begrippen geld als ruilmiddel en geld in den zin van algemeen ruilvermogen aan het bezit van geld verbonden, in welk laatste geval hij het begrip ruilcapaciteit gebruikt. Ruilvermogens in de samenleving kunnen in het algemeen niet gemeten worden met een eenheid, die een beoaald effect heeft. Het meten van ruilcapaciteit met eenheid, die' verbonden is aan de eenheid van ruilmiddel, zegt op zichzelf niets. Toch is de mogelijkheid om ruilcapaciteit en ruilwaarde in cijfers uit te drukken, voor het economisch leven van belang. Daardoor kan men het proces van ondernemingen in financieel opzicht volgen. Inhaerent aan het geldwezen is het credietwezen, hetgeen spreker nader uiteenzet. Het geldwezen heeft zich ontwikkeld uit de maardeeriiig van edele metalen als sieraadsgoed en de daaraan verbonden beteelcenis van reservemateriaal. In de eerste plaats is de vraag te beantwoorden of voor een goed geldwezen het goud een functie moet vervullen. Zoo ja, dan blijft het particulier kapitalisme een der grondslagen voor de samenleving. Zoo niet, dan is het niet uiteesloten. dat een bevredigende samenleving is te construeeren, waarin het goud heeft afgedaan.

(Vorig bericht blz. **1283** A.)

B. NEDEKLAND. — **Crediet** van f **100 millioen aan Frankrijk.** —

De Fransche minister van Financiën heeft besloten de helft van het bedrag der schatkistbiljetten dat in Nederland is geplaatst — welke biljetten naar keuze van de Fransche schatkist op **23** Juni **'34** voor een nieuwe periode van drie maanden konden worden verlengd — af te lossen. (Keesings Fin. Archief) **(1222** I.)

C. **ALBANIE. — Italiaansch vlootbezoek** aan Durazzo.

Het eerste eskader van de Italiaansche vloot in de Adriatische Zee, bestaande uit *20* eenheden, is op **26** Juni **'34** in de haven van Durazzo voor anker gegaan. Een vertegenwoordiger van den commandant van het eskader begaf zich aan land en bracht een officieel bezoek aan de Albaansche autoriteiten.

Het grootste deel van het eskader vertrok daarop weer, doch drie oorlogsbodems bleven in de haven van Durazzo achter, De Politika brengt dit in verband met de onbetrouwbare houding van Albanië ten aanzien van Italië. In politieke kringen neemt men evenwel eerder aan, dat het bezoek meer een betooging tegenover de Kleine Entente is.

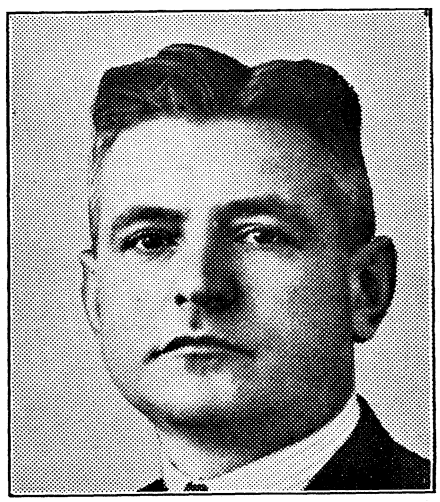
(Politika, Belgrado)

D. PALESTINA. — Dr. Chaim **Arlosoroff.** —

De vonnissen uitgesproken in verband met den moord op dr. Arlosoroff, hebben onder de Joden een gespannen toestand doen ontstaan: vele gematigden gaan samen met de revisionisten in hun protest daartegen. Opperrabbijnen Kuk en Jacob Meir, van de Askenazim en de Sephardim, evenals de rabbijnen van Tel Aviv en Haifa en andere vooraanstaande leden van de rabbinaten, hebben een verklaring gepubliceerd, waarin zij als hun overtuiging uitspreken, dat Stavsky, die inzake dezen moord ter dood veroordeeld is, onschuldig is en waarin zij er bij alle Joden en bij de geheele menschheid op aandringen, te trachten dit vonnis op een onschuldig slachtoffer ongedaan te maken. (Vaz Dias) **(Vor.** ber. **1350** A.)

E. MR. D. **CRENA** DE IONGH. — **Nieuwe president** der Nederlandsche Handel-Maatschappij. —

De nieuwe president der Nederl. Handel-Mij., mr. D. Crena de Iongh, werd op 21 April 1888 te Dordrecht geboren. Hij studeerde te Leiden in de rechten en promoveerde in Mei 1914, waarop hij reeds op 1 Juni daaropvolgende bij de Nederl. Handel-Mij., en wel bij het agentschap Rotterdam in functie trad. Na daar circa anderhalf jaar werkzaam te zijn geweest, werd hij door de Maatschappij uitgezonden om in Amerika het bankwezen te bestudeeren. In verband daarmede was hij o.a. van einde 1915 tot begin 1916 gedurende een half jaar in dienst van eeii der New Yorksche bankinstellingen.

Mr. D. Crena de Iongh.

In Nederland teruggekeerd werd hem procuratie verleend en op 1 April 1918 volgde zijn benoeming tot eersten geëmployeerde bij het agentschap te Rotterdam. Met ingang van 1 Januari 1920 werd hij benoemd tot agent te Rotterdam en reeds vijf jaar later, op 1 Januari 1925, werd hij geroepen tot het ambt van directeur bij het hoofdkantoor alhier.

De heer Crena de Iongh is officier der orde van het Legioen van Eer van Frankrijk.

(Vor. ber. Ned. Handel-Mij. **1327 C.)**

F. SOJABOONEN. — Olie als brandstof voor auto's.

Door Japansche ingenieurs ingestelde proefnemingen met olie uit sojaboonen als brandstof voor auto's hebben volgens berichten in de dagbladen successen gehad. De proeven werden genomen met een speciaal voor deze doeleinden gereconstrueerde buitenlandsche auto. De bladen wijzen erop, dat wanneer deze expe-

rimenten inderdaad practisch uitvoerbaar blijken, Mandsjoekwo niet alleen onafhankelijk zou worden van buitenlandsche olie, maar daarmede tevens een nieuw afzetgebied voor soja-boonen zou verwerven.
(Vaz Dias) (Vor. ber. **Automob. 1238** A.)

A. **NEDERLAND.** — Koffie. —
Totale aanvoeren, afleveringen en voorraad van koffie in Nederland (in balen):

		Aanvoeren *)	Aflever. *)	Voorraad 31 Dec.
1920	Totaal . . .	1.196.833	1.106.625	439,344
1921	,, . . .	2.120.704	2.179.291	380.757
1922	,, . . .	2.034.454	2.011.658	403.553
1923	,, . . .	1.703.117	1.916.368	190.302
1924	,, . . .	2.541.307	2.494.366	237.243
1925	,, . . .	2.226.811	2.119.813	405.372†)
1926	,, . . .	2.277.623	2.343.776	339.219†)
1927	,, . . .	2.244.631	2.263.971	319.879†)
1928	,, . . .	2.467.571	2.371.819	415.631†)
1929	,, . . .	2.212.580	2.257.478	370.733†)
1930	,, . . .	2.083.191	2.209.725	244.199†)
1931	,, . . .	2.437.824	2.318.257	363.7667)
1932	,, . . .	2.033.615	2.245.052	152.3291.)
1933	,, . . .	1.963.314	1.832.912	282.7311.)
	(Amsterdam .	1.270.661	1.204.015	190.819)
	(Rotterdam .	692.653	628.897	91.912)

*) Met inbegrip van de te Amsterdam in de loodsen der Stoomvaart-Maatschappijen liggende koffie.
†) Met inbegrip van doorvoer en overlading.
(Indische Mercuur) (Vorig bericht blz. 1122 **A.**)

B. AANSLAGEN. — **Gandhi.** —
In de afgeloopen week van 26 Juni '34 zijn drie aanslagen op Gandhi gepleegd. Hij bleef echter ongedeerd. (Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1332** F.)

C. **NEDERL.** OOST-INDIE. - Japansche besprekingen.
Op **26** Juni '34 vond de eerste besloten bijeenkomst plaats der apansche en Nederlandsche delegattes voor de handelsbesprekingen tusschen beide landen. Twee nota's, die te voren waren eewisseld, vormen de kern dezer besprekingen. Wil ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Het Nederlandsche standpunt. — Het doel der thans aangevangen conferentie kan dan ook onder twee hoofden worden samengevat: ten eerste een onderzoek naar invoer en uitvoer en hun onderlinge verhouding en de verbetering der handelsbalans, ten tweede een gedachtenwisseling omtrent de door de Ned.-Indische Regeering genomen of te nemen maatregelen, die beoogen de internationale samenwerking in de Indische productie en den Indischen handel over het geheele veld van het economisch leven ook in de toekomst mogelijk te maken.
Het Japansche standpunt. — De Japansche nota bevat vier punten: Ten eerste. Ofschoon Nederland gerechtigd is Ned.-Indië te reserveeren voor den import van goederen gemaakt of voortgebracht in Nederland, en tot het nemen van maatregelen voor de bescherming der Ned.-Indische industrie, moet worden aangenomen dat bij de uitoefening van dit recht ten volle rekening zal worden gehouden met alle bestaande omstandigheden. en dat billijke en faire maatregelen worden genomen.
Ten tweede. Teneinde de economische relaties tusschen Japan en Ned.-Indie te bevorderen wordt het noodzakelijk geacht dat pogingen zullen worden gedaan tot verkrijging eener gezonde ontwikkeling en groei der verhoudingen tusschen beide landen en tot reguleering en orotectie op faire wijze der belangen van de betrokken partijen' in Japan en Ned.-Indië. Teneinde zulke maatregelen te behandelen zal van tijd tot tijd een uitwisseling van gedachten dienen plaats te vinden.
Ten derde. Geen der beide landen zal direct of indirect op het andere land eenigen maatregel toepassen op commercieel, industrieel, scheepvaart of belastinggebied, die een dier landen zwaarder zou treffen dan ern ander, derde land.
Ten vierde. Japan en Ned.-Indië zullen, teneinde de economische banden te versterken, openlijk van gedachten wisselen over de wijze van samenwerking op handels-, scheepvaart- en industrieel-gebied, op basis van het beginsel van ondernemingsvrijheid en binnen de grenzen van wetten en regelingen.
(Aneta) (Vorig bericht blz. **1331** C.)

INTERNATIONALE BESCHERMING VAN [illegible]-TEIJKE RECHTEN. — Brevetten. - Auteursrecht. - Conferenties te Londen en Parijs.. —
Het internationale comité van de geestelijke rechten heeft te Parijs in het gebouw van het internationale instituut der intellectueele samenwerking onder presidentschap van mr. Loder vergaderd. Verscheiden internationale genootschappen hadden gedelegeerden gezonden. Destrée, de vroegere Belgische minister van Wetenschap en Kunst, en Rästad, voormalig Noorsch minister van Buitenlandsche Zaken, woonden de vergaderingen bij. Het comité heeft de resultaten onderzocht die voor de bescherming van zekere geestelijke rechten door de te Londen gehouden conferentie van den industrieelen eigendom verkregen waren. De getroffen beslissingen behelzen met name het recht van den uitvinder, in alle gevallen de vermelding van zijn naam in de brevetten te eischen evenals de mogelijkheid voor een geleerde om zijn ontdekkingen of vindingen te laten breveteeren, zelfs als hij ze tevoren bekend gemaakt heeft. biivoorbeeld in een wetenschappelijk tijdschrift of voor een geieerd genootschap.
Wat de beschermitig van persberichten aangaat, heeft het comité het Instituut van geestelijke samenwerking opgedragen het vraagstuk in zijn aeheel te onderzoeken. De conferentie te Londen had er zich töe beperkt, den wensch uit te spreken tot verbod van ongeoorloofde verspreiding van die berichten, voorzoover ze een handelswaarde vertegenwoordigen.
Verder heeft het comité verscheidene voorstellen onder het oog gezien, die het genoemde Instituiit bij de herziening van de Berner-conventie voor de bescherming van letterkundige en artistieke werken te Brussel ter tafel kan brengen. Die voorstellen betreffen inzonderheid het auteursrecht van den journalist en gerechtelijke waarborgen van uitvoering der conventie.
(Vorig bericht **blz.** 1362 C.)

E. **NEDERLAND.** — Tweede Kamer. - Verbindende kracht van ondernemers-overeenkomsten. —
De regeering beeft op **26** Juni '**34** bij de Staten-Generaal het wetsontwerp inzake de verbindende kracht van ondernemers-overeenkomsten ingediend. Dit ontwerp schept voor de regeering de mogelijkheid overeenkomsten in bepaalde. takken van handel of nijverheid bindend te verklaren voor dien geheelen tak en geeft haar anderzijds de bevoegdheid overeenkomsten (b.v. prijsafspraken) in een bedrijfstak onverbindend te verklaren, indien het algemeen belang zulks eischt.
De kern van het **ontwerp.** — Art. **2** van het wetsontwerp luidt als volgt:
1. Onze Minister kan, onder voorwaarden telkens bij algemeeneri maatregel van bestuur te stellen, bedingen en besluiten, welke verpliclitingeii inhoudeii, wijzigen of doen te niet gaan tusschen personen, die een bedrijf uitoefenen in eenigen tak van handel of nijverheid in den ruimsten zin, of daarbij betrokken zijn, algemeen verbindend verklaren indien deze bedingen of besluiten voor de economische verhoudingen in den betreffeiiden bedrijfstak overwegende beteekenis hebben en het algemeen belang verbindendverklaring vereischt.
2. Bedingen en besluiten, die ingevolge het voorgaande lid algemeen verbindend zijn verklaard, zijn verbindend, behalve in de gevallen door onzen Minister uitgezonderd, voor alle personen ten aanzien van die handelingen, welke naar haren aard onder het beding of besluit zoudtn vallen of vallen.
Deze bepaling beteekent geen karteldwang, nog minder schenkt het verordenende bevoegdheid aan eenig bedrijfsorgaan.
De bevoegdheid tot *bindendverklaring* van economische regelingen, als hier zijn bedoeld, wordt opgedragen aan den minister van Economisclie Zaken. Een waarborg voor de juiste hanteering van de bevoegdheid ligt in de rninisterieele verantwoordelijkheid.
(Vor. ber. Tw. **Kamer** 1361 B.)

29 JUNI **1934**

F. **MAX PALLENBERG** OVERLEDEN. —
De bekende tooneel-kunstenaar Max Pallenberg is bij een vliegtuigongeluk te Karlsbad op **26** Juni 34 om het leven gekomen. Pallenberg werd 18 December 1877 te Weenen geboren; zijn ouders kwamen uit Rusland. Na korten tijd in den handel werkzaam geweest te zijn, werd hij, in 1897, tooneelspeler, eerst als ,,reizend komediant", om dan te Weenen, aan het ,,Deutsche Volkstheater", een engagement te krijgen. Hij ging evenwel spoedig naar Berlijn en kreeg daar contact met Reinhardt. Ook Pallenberg heeft aan den grijzen meester-regisseur zeer veel te danken gehad. De voornaamste rollen van zijn repertoire zijn die, welke hij gespeeld heeft in ,,Familie Schirnek", in ,,Der Wau Wau", in ,,Jonny's Busenfreund" en in ,,Sechs Personen suchen einen Autor".
Te Salzburg speelde hij de Mefisto in de ,,Faust"-opvoeringen van Max Reinhardt. Hij had het den laatsten tijd echter ook bij de Oostenrijksche nationalisten verkorven door zijn interpretatie van den braven soldaat Schweik die, naar zij meenden, erop gericht was om den Oostenrijkschen soldatenstand belachelijk te maken. De politiek is ook voor Max Pallenberg de laatste iaren niet toegefelijk geweest. Ook in ons land trad hij ruim twee jaar geleden met veel succes op.
Zooals men weet, was Max Pallenberg gehuwd met de Berlijnsche operette- en revuester Fritzi Massary.
Pallenberg was een kunstenaar met diep begrip ook voor de zwakke kanten van liet menschelijk hart en een enorm virtuoos. Het tragische en het komische vloeide in zijn spel ineen, en zoodoende wist hij het publiek naar alle zijden te treffen.
(Algemeen Handelsblad)

G. **ALFRED** SAVOIR OVERLEDEN. —
Uit Parijs wordt het plotseling overlijden van den Franschen tooneelschrijver Alfred Savoir gemeld.
Savoir was van Poolsche afkomst en heette Alfred Poznanski. Hij was een bekend blijspelschrijver en heeft vooral als schrijver van stukken voor het boulevard-tooneel, in Frankrijk burgerrecht verkregen. In de Parijsche ,,Grand Guignol" werden zijn korte stukjes in één bedrijf graag gespeeld.
Ook in ons land heeft o.a. ,,Blauwbaard's achtste

vrouw" (Royaards), „Hij" (Verkade), „De man wikt, de vrouw beschikt" (Centraal Tooneel), „Hallo 28883" (Vera Bondam) e.a. van hem ten tooneele gebracht.
(Red. K. H. A.)

A. **NEDERLAND.** — **Tweede** Kamer. - De **Spellings**kwestie. —

De Tweede Kamer heeft op 27 Juni '31 haar meening over het spellingsvraagstuk kenbaar gemaakt.
Motie-Tilanus aangenomen. — De motie-Tilanus, waarin de Kamer als haar oordeel uitspreekt, dat niet behoort te worden overgegaan tot toelating van de schrijfwijze der Nederlandsche taal volgens het compromisvoorstel, wordt aangenomen met 48—43 stemmen. Tegen S.D.A.P. behalve Schaper, de V.D., de communisten, Wielinga (A.-R.) en een deel der Katholieken.
Motie-K. ter Laan verworpen. — De motie-K. ter Laan, waarin de wenschelijkheid wordt uitgesproken, dat de spelling van het compromis op 1 Sept. a.s. bij het onderwijs algemeen wordt ingevoerd. wordt verworpen bij zitten en opstaan.
Motie-Moller aangenomen. — De motie-Moller, waarin de regeering verzocht wordt strengere eischen te stellen voor de kennis van het Nederlandsch op alle scholen en bij alle examens, wordt aangenomen bij zitten en opstaan.
Het feit, dat de Tweede Kamer zich tegen de invoering van het spelling-compromis heeft uitgesproken, door het aannemen van de motie-Tilanus beteekent geenszins, dat liet compromis nu van de baan is. De motie had geen andere strekking dan het gevoelen der Kamer aan de regeering kenbaar te maken. De regecring behoudt de bevoegdheid het spellingcompromis bij de onder haar ressorteerende instanties (het gaat hier voornamelijk om het openbaar onderwijs) in te voeren.
De minister kan dus de uitspraak van de Kamer naast zich neerleggen en toch gevolg geven aan zijn voornemen het compromis in September a.s. bij het onder ijs in te voeren of het onderwijs de keus te laten tusschen de spelling De Vries en te Winkel en het compromis.

(Vorig bericht blz. **1288** F.)

B. GEESTELIJK LEVEN. — Luthersche Kerken. - Geen fusie. —

Dezer dagen is de 99ste algemeene kerkelijke vergadering van het Herst. Evang. Luth. Kerkgenootschap bijeengekomen. Voor het nieuwe dienstjaar 1934-1935 koos zij tot voorzitter ds. C. P. Westermann te Amsterdam, waardoor ds. A. Klinkenberg J. Az., eveneens te Amsterdam, volgens reglement tot secretaris was aangeweaen, en tot vice-voorzitter ds. J. C. V. van Bemmel te Hoorn. De conclusies van het Rapport der Commissie inzake Fusie tusschen de beide Luth. Kerken, waarin deze fusie werd aanbevolen, verwierp de vergadering met 9 tegen 8 stemmen na breede besprekingen. Daartegenover nam zij met bijna algemeene stemmen een motie aan, waarin zij de Alg. Kerk. Comm. verzocht, te trachten overigens de grootst mogelijke samenwerking tusschen de beide Kerken tot stand te brengen.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. 559 B.)

C. DUITSCHLAND. — **Sturm-Abteilung** een maand **vacantie.** —

Karl Ernst de Obergruppenführer van Berlijn, publiceert het volgende besluit:
De chef van den staf heeft de geheele S.A. gedurende de maand Juli vacantie gegeven met het oog op ontspanning. Om voorts te bewerkstelligen dat de S.A.-man gedurende deze verlofmaand werkelijk een particulier persoon zij, is op de vrijstelling van elken dienst een uniformverbod gevolgd.
(Berl. Tageblatt) (Vorig bericht S.A. 1335 **C.**)

30 JUNI **1934**

D. DE STEENKOOLCONFERENTIE TE GENEVE.

De conferentie der voornaamste Europeesche steenkool voortbrengende staten in het belang van een gelijktijdige ratificatie van de conventie van 1931 over de herziening van den arbeidstijd der miinwerkers is op 28 Juni '34 ten einde gebracht.
De conferentie heeft de punten, die naar de opvattingen van de verschillende regeeringen het doel der herziening moeten warden. precies geformuleerd. waarbij ook de Nederlandsche wensch in aanmerking is genomen. De conferentie heeft besloten deze punten ter kennis van den raad van beheer van het Internationale Arbeidsbureau te brengen met het verslag der besprekingen, opdat de raad van beheer van alle argumenten der leden der conferentie zal kunnen kennis nemen, De conferentie heeft zich dus over geen enkelen herzieningswensch noch positief noch negatief uitgesproken en er mee volstaan ze alle eenvoudig onder de aandacht van den raad van beheer te brengen. De Nederlandsche wensch wordt daarbij op volkomen gelijken voet behandeld als de vroeger reeds door België, Engeland en Frankrijk geuite wenschen.

De raad van beheer zal thans in de zitting van einde September moeten beslissen of de kwestie van de herziening der mijnwerkersconventie van 1931 op de agenda van de internationale arheidsconferentie van 1935 zal worden geplaatst en over welke punten de mogelijke herziening zal hebben te loopen.

E. DR. **I. TEIRLINCK** OVERLEDEN. —

Op 27 Juni '34 is de bekende Vlaamsche letterkundige en folklorist, dr. I. Tcirlinck, in zijn woning te Brussel op 83-jarigen leeftijd overleden. In 1851 te Segelsem bij Ouderiaerde geboren, was hij achtereenvolgeiis onderwijzer in verschillende gemeenten van Oost-Vlaanderen en Brabant en later leeraar aan de rijkskweekschool voor onderwijzers te Brussel
De algemeene bewondering en sympathie kwamen tot uiting bij zijn 80sten veriaardag, toen hij sedert lang reeds lid zijnde van de Koninklijke Vlaamsche Academie voor taal en letterkunde, tot doctor honoris causa van de universiteit te Brussel en commandeur in de Leopoldsorde werd benoemd.
Ontelbaar zijn de werken, die I. Teirlinck in boek-, brochure- of artikelvorm heeft uitgegeven. In het I. Teirlinck-album in 1931 door het huldigingscomité gepubliceerd, komt een bibliogratie voor met niet minder dan 176 titels van door hem gepubliceerde werken. Samen met zijn streekgenoot en vriend, Reimand Stijns, schreef hij een aantal novellen uit Zuid-Vlaanderen, verscheidene drama's en de in 1884 uitgegeven roman arm Vlaanderen, die hem voor goed bekend maakte in de letterkunde. Als folklorist en ook als taalkundige en botanicus was hij een baanbreker. Zijn „Kinderspel en Kinderlust in Vlaamsch België", zijn „Brabantsch Sagenboek", zijn „Zuid-Oost-Vlaamsche Idioticom", zijn „Flora Diabolica", zijn „Flora Magica", zijn „Reinaard studies" behooren tot het beste op dit veelzijdige gebied in Vlaanderen geproduceerd.
I. Teirlinck was de vader van H. Teirlinck, den gewezen voorzitter van de Koninklijke Vlaamsche Academie, die naar men weet, aan het Belgische Hof een zeer voorname positie bekleedt. (Nieuwe Rotterdamsche Courant)

F. NEDERLAND. — **De** nieuwe **steunregeling.** —

Wij ontleenen aan Het Volk de volgende mededeeling omtrent de details van de nieuwe steunregeling:
In het nieuwe tarief zijn de gemeenten in 9 klassen ingedeeld, die gezamenlijk weer in drie groepen zijn onder te verdeelen. De eerste groep omvat de vier eerste gemeenteklassen, waarin tot nu de normen f 13.50, f 13.—, **f** 12.50 en **f** 12.— hebben gegolden. Voor deze vier klassen worden de normen met ingang van **1** Juli a.s. aldus:

Groep **I.**

Klasse **I:**	Steun norm:	Gezins bijslag:	Kostgangers:
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* 12.—	**f** 1.35	**f** 9.—
Andere categorieën (id.)	„ **11.**—	„ 1.35	„ **8.**—
Klasse II:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f 11.50	**f** 1.35	**f** 8.—
Andere categorieën (id.)	„ 10.50	„ 1.35	„ **7.**—
Klasse III:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	*f* **11.**—	**f** 1.20	**f** 8.—
Andere categorieën (id.)	„ 10.—	„ 1.20	„ **7.**—
Klasse **IV:**			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f 10.50	**f** 1.10	**f** 7.50
Andere categorieën (id.)	„ 9.50	, 1.10	„ 6.50

Groep **II.**

Klasse V:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f 10.—	**f** 1.—	**f** 7.—
Andere categorieën (id.)	„ 9.—	„ **1.**—	„ **6.**—
Klasse VI:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f 9.50	**f** 1.—	**f** 6.50
Andere categorieën (id.)	„ 8.50	„ **1.**—	„ **6.**—
Klasse VII:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f 9.—	**f** 0.75	**f** 6.—
Andere categorieën (id.)	, 8.—	, 0.75	„ 5.50

Groep **III.**

Klasse VIII:			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f 8.—	**f** 0.75	**f** 6.—
Andere categorieën (id.)	„ 7.—	„ 0.75	„ 5.50
Klasse **IX:**			
Uitgetrokkenen (geh.) .	f **7.**—	**f** 0.50	**f** 5.50
Andere categorieën (id.)	„ 6.50	„ 0.50	„ **5.**—

Dit beteekent, dat in de vier eerste klassen de steunnorm met f 1.50 per week is verminderd en dat de gezinstoeslag met 15 cts. is achteruitgegaan. De norm varieerde daar van f 13.50 tot **f** 12.—, de kindertoeslag was f 1.50. (Vorig bericht **blz. 1177** H.)

A. ENGELAND. — Premier **MacDonald** met verlof. Ramsay MacDonald vertrekt op 1 Juli voor herstel zijner gezondheid naar het buitenland. Baldwin zal het premierschap waarnemen. (Vor. ber. **blz.** 360 B.)

B. NEDERLAND. — Tweede **Kamer.** - Verkeersfonds en Belasting op goederen **in** de **doode** hand aangenomen. - Geen **verhooging** der **rijwielbelasting.** —
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot instelling van een verkeersfonds met 43 tegen 39 stemmen aangenomen. Tevoren was het voorstel om met ingang van 1 Augustus 1935 de rijwielbelasting van f 2.50 tot f 3.— te verhoogen uit het wetsontwerp gelicht.
Het wetsontwerp tot invoering van een belasting op de goederen in de doode hand is vervolgens door de Kamer aangenomen, nadat een amendement-Rutgers van Rozenburg om de kenkelijke bezittingen vrij te stellen was verworpen. (Vor. ber. blz. 1358 **C.)**

C. ENGELAND. — Arthur **Henderson** treedt af. —
Arthur Henderson heeft op 16 Mei '34 het uitvoerend comité der Labourparty verzocht hem wegens redenen van gezondheid te ontheffen van zijn functies en verplichtingen als secretaris-penningmeester der partij. Het executief comité besloot op 28 Juni '34 aan Henderson's verzoek gevolg te geven.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 536 B.)

D. SERAJEWO. — Aartshertog Frans Ferdinand en **gemalin.** —
Het was op 28 Juni '34 twintig jaar geleden, dat de wereld werd opgeschrikt door den moord te Serajewo, waarvan Frans Ferdinand, de aartshertog troonopvolger van Oostenrijk-Hongarije, en zijn gemalin het slachtoffer werden. Deze moord werd de inleiding tot den grooten Europeeschen oorlog (1914-1918), van welker gevolgen Europa en de wereld nog immer niet zijn hersteld. (Red. K. H. A.)

1 JULI 1934

E. NEDERLAND. — Verblijfsverbod in een bepaalde **grensstrook.** —
De douane-autoriteiten deelen mede, dat de minister van Financiën op 28 Juni heeft bepaald, dat met ingang van 1 Juli 1934 het voor ieder, wien bij een beteekende beschikking van een der directeuren der Invoerrechten en Accijnzen te Breda, Den Bosch en Maastricht het verblijf in een strook van 500 M. breedte langs de Nederlandsch-Belgische grens is ontzegd, verboden is zich in die strook te bevinden.
Voor bedoelde verblijfsontzegging komen in aanmerking: personen, die betrapt zijn op of verdacht worden van smokkelhandel of medeplichtigheid daaraan. Overtreding wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 1 jaar of geldboete van ten hoogste f 100.
(Vorig bericht blz. 637 **G.)**

F. **ENGELAND.** — **Kabinetsveranderingen.** - Nieuwe minister van Arbeid. —
Als opvolger van Sir Henry Betterton, die is afgetreden als minister van Arbeid in verband met zijn benoeming tot voorzitter van den raad van hulpverleening aan de werkloozen, heeft de Koning benoemd Oliver Stanley, tot nu toe minister van Transportmiddelen.
De heer Hore-Belisha, financieel secretaris van de schatkist, is benoemd tot minister van Transportmiddelen. Tot financieel secretaris van de schatkist (ook één van de minister-portefeuilles buiten het kabinet) is benoemd de heer Duff Cooper, thans financieel secretaris van Oorlog.
De onderstaatssecretaris van Binnenlandsche Zaken, Douglas Hacking, wordt financieel secretaris van Oorlog, terwijl kapitein Crockshank benoemd is tot onderstaatssecretaris van Binnenlandsche Zaken.
(Vorig **bericht** blz. 514 B.)

G. MEMEEGEBIED, —
De gouverneur van het Memelgebied heeft landspresident dr. Schreiber van zijn ambt ontheven. In de motiveering wordt gezegd, dat hij de nat.-soc. beweging, die ten doel heeft, het Memelgebied van Litauen af te scheuren, heeft gesteund. (1054 **I.)**

H. **DUITSCHLAND.** — Complot **Röhm-von** Schleicher tegen Adolf Hitler. - Röhm en von Schleicher doodgeschoten. —
Op 30 Juni '34 is een samenzwering ontdekt onder leiding van den chef van den staf der S.A., minister Röhm, die achter den rug van Hitler om samenspande met generaal von Schleicher. Bovendien werden ernstige aanwijzingen ontdekt van een gebrek aan loyaliteit tegenover Adolf Hitler en van een stuitende immoraliteit onder een deel van de leiders der S.A. Dit heeft geleid tot een zuiveringsactie te Berlijn en Munchen met behulp van de S.S., politie en Rijksweer. Röhm is te München gefusilleerd.
Generaal von Schleicher, tegen wien een bevel tot aanhouding was uitgevaardigd en die zich bij zijn arrestatie verzette, werd in zijn woning nabij Berlijn doodgeschoten, evenals zijn vrouw die tusschenbeide wilde komen.
In verband met het ontdekte complot werden de volgende zeven S.A.-leiders doodgeschoten:
„Obergruppenfuehrer" Edmund Heines, de beruchte veemmoordenaar en politie-commissaris van Breslau; „Gruppenfuehrer" C. Ernst; „Gruppenfuehrer" Wilhelm Schmitt uit München; „Gruppenfuehrer" Hans Hayn uit Saksen; „Gruppenfuehrer" H. P. von Heydebreck; „Standartenfuehrer" H. E. graaf Preti uit München.
Uit het bericht van de partijcorrespondentie blijkt niet, of zij standrechtelijk dan wel in een gevecht neergeschoten zijn.
Vice-kanselier von Papen heeft zich korten tijd in arrest bevonden, doch werd later weer op vrije voeten gesteld. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter)

Orders van Adolf Hitler. — De rijkspersafdeeling der N.S.D.A.P. deelt de volgende verordening van rijkskanselier Hitler mede:
„Met ingang van *30* Juni heb ik stafchef Röhm van zijn functia ontheven en uit de partij en de S.A. gestooten.
Tot chef van den staf benoem ik „Obergruppenfuehrer" Lutze.
Ik verlang van den S.A.-leider zoowel als van den S.A.-man blinde gehoorzaamheid en onvoorwaardelijke discipline.
Ik verlang dat iedere S.A.-leider zich ervan bewust zal zijn, dat zijn gedrag voorbeeldig moet zijn.
Ik verwacht vooral van den stafleider, dat hij een voorbeeld zal zijn van eenvoud en discipline. Ik wensch niet dat de S.A.-leider kostbare diners geeft of daaraan deelneemt. Men heeft ons vroeger daartoe niet uitgenoodigd en wij hebben er thans niets mee te maken.
Millioenen van onze volksgenooten ontbreekt ook thans nog liet noodzakelijk levensonderhoud en het is een nat.-socialist onwaardig den afstand tussclien ellende en voorspoed te vergrooten.
Het luxueuse kwartier van den staf te Berlijn, dat naar thans geconstateerd wordt, maandelijks *30.000* mark voor diners enz. uitgaf, moet terstond gesloten worden.
S.A.-leiders en S.A.-mannen, die mijn bevelen niet opvolgen of in strijd daarmede handelen. worden verwijderd uit S.A. en partij resp. gearresteerd e n gevonnist."
Aan den nieuwbenoemden stafchef Lutze, lieeft Hitler het volgende schrijven doen toekomen:
„Allerernstigste misgrepen van den stafchef, die tot dusver in functie was, hebben mij gedwongen hem van zijn functie te ontheffen. Gij Lutze, zijt sedert tang in goede en slechte dagen een trouw en voorbeeldig S.A.-leidor geweest.
Als ik u met ingang van heden benoem tot chef van den staf, dan doe ik dat omdat het mijn vaste overtuiging is, dat het door uw trouwen en gehoorzamen arbeid zal gelukken, uit mijn S.A. het instrument te maken, dat de natie noodig heeft en zooals ik het mij voorstel. Het is mijn wensch, dat de S.A. wordt tot een trouwe en sterke schakel in de nat.-soc. beweging. Slechts gehoorzaamheid en blinde discipline stelt haar in staat, den nieuwen mensch te vormen."

Officieel **communiqué.** — De Rijkspersdienst van de N.S.D.A.P. publiceert de volgende rnededeeling:
Sinds eenige maanden werd door zekere elementen ernaar gestreefd tegenstellingen te scheppen tusschen de C.A. en de nationaal-socialistische partij en tusschen de S.A. en den staat. De verdenking dat deze pogingen toe te schrijven waren aan een beperkte clique die volgens een vastomschreven systeem werkte, werd meer en meer bevestigd. De chef van den S.A.-staf Röhm, die door den leider ten volle vertrouwd werd, trad niet tegen deze uitingen op, maar bevorderde ze daarentegen. Zijn be-

kende ongelukkige sexueele aanleg leidde tenslotte tot zoo onaangename beschuldigingen dat de leider van de beweging door dezen oppersten S.A.-leider zelf tot de moeilijkste gewetensconflicten werd gebracht.
Röhm trad bovendien zonder medeweten van Hitler in verbinding met generaal von Schleicher. Hij bediende zich daarbij van de bemiddeling van een anderen S.A.-leider en nog vaii andere persoonlijklieden die in Berlijn te slechter naam en faam bekend staan. Verder werden onderhandelingen gevoerd met een buitenlandsche mogendheid of wel haar vertegenwoordiging — natuurlijk ook buiten medeweten van den leider. Dit gaf een onmogelijken toestand zoowel bezien van het standpunt van de partij als wel van den staat, wat ten slotte leidde tot verscheidene geprovoceerde conflicteii en tenslotte daartoe dat de leider hedennacht om twee uur, na de bezichtiging van werkkampen in Westfalen met een vliegtuig iiit Bonn naar München vertrok, om de' onmiddellijke afzetting en arrestatie van de meest verdachte leiders te bevelen.
De leider begaf zich met eenige begeleiders naar Wiessee, om daar elke poging tot verzet in de kiem te onderdrukkeri.
De ten uitvoer legging van de arrestaties toonde in moreel opzicht zoo treurige beelden, dat elk spoor van medelijden moest verdwijnen. Eenige van de S.A.-leiders waren in compromitteerend gezelschap.
De leider gaf bevel om dit kankergezwel op de meest radicale wijze uit te snijden. De leider zal in de toekomst niet meer dulden, dat millioenen fatsoenlijke niensciien door abnorniale elementen op de ernstigste wiize worden onderdrukt en gecompromitteerd.
De leider gaf den Pruisischen minister-president Göring bevel in Berlijn eerizelfde zuiveringsactie te beginnen en daar in het bijzonder de reactionnaire elementen van dit donkere complot uit te sniiden
Precies twaalf uur 's middags hield de leider te München een rede voor de hoogere S.A.-leiders, die hij daartoe bij zich ontboden had, waarin hij den nadruk legde op zijn onverbreekbare verbondenheid met de S.A. en waarin hij tevens zijn besluit aankondigde om de tucliteloozе en ongehoorzame elementen, zoowel als de a-sociaal belaste of ziekelijke elenienten uit te stooten en te vernietigen.
Hitler wees erop dat de S.A.-dienst een eeredienst is waarvoor tienduizenden van de beste S.A.-mannen de zwaarste offers hadden gebracht. Hij verwachtte van elken S.A.-leider dat deze zich loyaal en trouw gedroeg tegenover hem als oppersten leider en dat hij tegenover- zijn mannen als voorbeeld zou leven.
Hij wees erop dat hij, Hitler, jarenlang den stafchef Rohm in bescherming had genomeri tegenover de scherpste aanvallen, niaar dat de laatste ontwikkeling hem dwong af te zien van elk persoonlijk medelijden en dat hij het welzijn van de beweging en daardoor van den staat boven alles moest stellen.
Vóór alles, zoo besloot Hitler, zal ik elke poging, die belachelijke eerzucht van sommiee naturen. om een nieuwe omwenteling te propageeren. in de kiem smoren en vernietigen.
(V. b. **S.A.** 1367 **C.; Röhm** 1335 ***C.; Waarom S.A.?*** 1078 ***G.;*** Schleicher 609 H.; Photo v. **Schleicher 427 A.)**

A. **TILBURG.** — Tentoonstelling „Stad Tilburg 1934"
De officieele opening van de tentoonstelling .,Stad Tilburg 1934" had op 28 Juni plaats. Mr. Steenberghe, de pas benoemde minister van Economische Zaken, hield een rede waaraan wij o a. ontleenen:
Wij moeten ons vertrouwd maken met de gedachte dat de jaren, die achter ons liggen in werkelijkheid niet normaal waren en een verleden vertegenwoordigen, dat waarschijnlijk niet meer terugkeert, althans niet in afzienbaren tijd. Over de maatregelen op agrarisch gebied en de invoercontingenteering zei de minister, dat zij niet zoo ver mogen gaan, dat zij de bedrijfsaanpassing tegenhouden.
Ten slotte prees de minister het Tilburgsche initiatief.
(De Maasbode) (Vorig **berich**t blz. **1163 F.)**

B. ENGELAND. — Handelsovereenkomst met Frankrijk. —
De nieuwe Fransch-Britsche handelsovereenkoinst werd op 27 Juni '34 op het Foreign Office geteekend, aan Britsche zijde door den minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon en den minister van Handel, Runciman, namens de Fransche regeering door den ambassadeur te Londen. (V. D.) (1232 H.)

2 JULI 1934

C. NEDERLAND. — De veiligheid onzer grenzen. - Adres van Burgemeesters in het Zuiden. —
De burgemeesters van Maastricht, Tilburg en Weert, mr. van Oppen, mr. dr. Vonk de Both en mr. Kolkman, hebben een adres doen toekomen aan den Ministerraad, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
dat bij hen en velen onder hunne gemeentenaren ernstige bezorgdheid is ontstaan over de vraag of van de Nederlandsche weermacht bij de thans reeds doorgevoerde en nog te vreezen bezuinigingen bij een onverhoopt eventueel conflict wel eene zoo groote — en in het bijzonder preventieve — kracht zal uitgaan, dat de neutraliteit van ons vaderland zal worden ontzien en geen enkel deel van het Nederlandsch territoir zal worden geschonden;
dat bij een treffen van tegen elkaar staande machten het terrein van den strijd zal liggen op Noord-Brabantschen en Limburgschen bodem;
dat dit gevaar alleen kan worden afgewend, wanneer onze weermacht zoodanig sterk is, dat van haar een krachtige preventieve werking uitgaat.
(De Maasbode)

D. TURKIJE. — Zaro Agha overleden. —
Zaro Agha, die doorging voor de oudste man der wereld, is op 29 Juni '34 in een kliniek te Istanboel overleden. Naar men zegt was hij ongeveer 159 jaar oud. (Vaz Dias)

E. TURKIJE. — Bezoek van den Sjah van Perzië, **Reza Khan.** —
De Sjah van Perzië en de president der Turksche republiek, Moestafa Kemal Pasja, zijn op 26 Juni '34 na een gemeenschappelijke reis van eenige dagen, te Istanboel aangekomen.
De besprekingen tusschen beide heerschers hebben het sluiten van een militair verdrag ten doel, alsmede een regeling voor het aanleggen van spoorwegen tusschen Perzië en Turkije. (Akbar, Istanboel)

F. VEREENIGDE STATEN. — Zilver-embargo. —
De minister van Financiën, Henry Morgenthau, heeft op 28 Juni '34 een embargo uitgevaardigd op alle zilververschepingen naar plaatsen buiten de Ver. Staten. Een systeem van licenties is opgesteld, teneinde te kunnen voldoen aan verplichtingen, die door te voren aangegane contracten zijn ontstaan.
(New York Herald, Parijs) (Vor. **ber.** blz. 1362 **G.)**

G. AMSTERDAM. — Begrooting 1934. —
Bij het gemeentebestuur van Amsterdam is bericht ontvangen, dat de gemeentebegrooting-1934 door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is goedgekeurd. (Alg. Handelsblad) (Var. bericht blz. 1333 **F.)**

H. NEDERLAND. — f 60 **millioen** voor werkverschaffing. - Werkfonds 1934. - Aangenomen. —
De Eerste Kamer heeft na de verdediging door dr. Colijn zonder hoofdelijke stemming aangenomen het wetsontwerp, waarbij een crediet van zestig millioen gulden beschikbaar wordt gesteld voor het uitvoeren van groote werken tot bestrijding van de werkloosheid en verhooging van de economische weerbaarheid. (N. Rotterd. Courant) **(Vor.** ber. blz. 1286 **I.)**

I. **ZAAK** ONNES VAN NIJENRODE. —
De Amsterdamsche Rechtbank deed op 28 Juni '34 uitspraak in de strafzaak annex het proces tegen Onnes van Nijenrode. De hoofdverdachte werd reeds van het hem ten laste gelegde vrijgesproken. De rechtbank, vonnis wijzende, sprak verdachte Koning van het hem ten laste gelegde, medeplichtigheid aan oplichting, eveneens vrij. De Officier had tegen K. 1 jaar gevangenisstraf met aftrek van preventief gerequireerd. Ook Witbraad werd, conform den eisch, vrijgesproken, evenals Maag, Van Binsbergen en Grootjohan.
In de zaak tegen Bleesing en Mees Gerritsen, eveneens verdacht van medeplichtigheid en oplichting, velde de rechter eveneens een vrijsprekend vonnis. Gerritsen had zich bovendien te verantwoorden wegens verduistering van minaturen. Te dier zake veroordeelde de rechtbank hem conform den eisch tot 6 maanden gevangenisstraf. (Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 1298 **A.)**

K. RADIO. — Werelduitzendingen van de **K**. R. O. - **Missiedag.** —
Op 24 Juni '34 is voor 't eerst een wereldprogramma uitgezonden door de K.R.O. Aan het dankwoord van pastoor L. H. Perquin O.P. op dien dag uitgesproken, ontleenen wij o.a. het volgende:

Katholieken van Nederland en allen. die mij op dit late uur nog hooren. 't Is er een van groote beteekenis geweest: de dag van heden.
De K.R.O. als eerste, die het aangedurfd heeft om, wat in de radiogescliiedenis van ons land nog niet was voorgekomen, een programma te doen uitzenden over de groote zenders van Europa en die van alle overige werelddeelen. De K.R.O., die het Nederlandsche woord en de Nederlandsche klank en de beschrijving van het Nederlandsche landschap aan heel de wereld heeft doen hooren als een echte nationale omroep.
De K.R.O., die een organisatie tot stand bracht, die in staat was de Nederlanders in den vreemde op een dag te bereiken en dat wel door de eigen zenders van het land waarin zij wonen.
De K.R.O., die op een dag waarop hij den wereldzender een jaar in gebruik heeft, ook door heel de wereld gekend wordt als degene, die met den Vaticaanschen zender te Rome, de belangen van de missie en missionarissen behartigt.
De durf van den K.R.O. Nederland daar moogt ge trotsch op zijn. Katholieken gij kunt tevreden zijn over uw omroep.
De geheele wereld kent hem thans en weet dat er in het kleine Holland een omroep bestaat, waarover èn iedere vaderlander èn iedere katholiek zich mag verheugen. Maar voor ons is dit feit, hoc groot ook van beteekenis, toch niet het voornaamste geweest.
Het voornaamste was, dat onze werelduitzending op den Phohi een jaar bestond en daarbij bewezen had van het allergrootste nut te zijn voor iederen Nederlander in de verre landen en voor de honderden missionarissen, priesters, broeders, zusters in het bijzonder. Dit behoef ik niet nader meer te verklaren. U weet er alles van. Onze missionarissen kunnen ons niet meer missen. Wij hebben hen aan het moederland verbonden, hoever zij er ook van verwijdred zijn. Dat is het voornaamste. (Maasbode)
(Vor. ber. **Nederl. Radio 1175** A.)

3 JULI 1934

A. DUITSCHLAND. — **Complot Röhm-Von** Schleicher.
Oud-Rijkskanselier Von Schleicher. — Von Schleicher werd rijkskanselier van Duitschland op 3 December 1932 en toen tevens rijksweerminister en rijkscommissaris van Pruisen. De politieke loopbaan van dezen generaal is steeds vol onoplosbare vraagstukken gebleven. Hij was het eenmaal, die den val veroorzaakte van minister Gröner, wiens medewerker hij zoo lang was geweest, en met wien hij in conflict geraakte, omdat Gröner zich krachtig tegen Hitler richtte. Von Schlileicher speelde ook eenmaal een belangrijke rol bij het ten val brengen van Bruning. Hij heeft in de richting van den nationaal-socialistischen staat zeker een belangrijk aandeel gehad. Slechts kort is de generaal rijkskanselier geweest. 28 Janiiari 1933 moest hij zijn ambt neerleggen, toen president von Hindenburg weigerde, gevolg te geven aan von Schleicher's aandringen op ontbinding van den Rijksdag.
Het blijkt, dat hij zijn politieke loopbaan nog niet meende te hebben afgesloten. En indien hij zijn revolver niet had getrokken toen men hem op 30 Juni '34 kwam arresteeren om hem ter verantwoording te roepen inzake zijn betrekkingen met de radicale elementen in de S.A., zoo ware misschien ook zijn rol nog niet uitgespeeld geweest. Het zich stellen tegenover het gezag kostte hem het leven. En met hem zijn vrouw.
Von Schleicher is 52 jaar geworden.

Ernst Röhm. — Röhm was de stafchef van Adolf Hitler, diens persoonlijke vriend en jarenlange medewerker, nog voor eenige maanden benoemd als plaatsvervanger van den „Führer". Hij was 47 jaar (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vor. ber. **Complot 1368** H.)

B. **DUITSCHLAND.** — De nieuwe **S.A.** Stafchef Viktor Lutze. —
De nieuw benoemde stafchef der S.A., Viktor Lutze, is op 28 December 1890 te Bevergorn geboren. Hij bezocht het gymnasium en werd beambte bij de posterijen.
Op 1 October 1912 werd hij ingelijfd bij het 55ste infanterie-regiment en bracht de oorlogsjaren aan het front door, tot hij ernstig gewond werd.
In 1922 kwam hij in contact met de nationaal-socialistische beweging en sloot zich bij haar aan als lid van de plaatselijke afdeeling Elberfeld.
De organisatorische indeeling der N.S.D.A.P. is het werk van Lutze.
In 1930 werd hij benoemd tot leider van de S.A. in Neder-Saksen.
In Februari 1933, dus kort na de benoeming van Hitler tot rijkskanselier, werd Lutze commissaris van politie in Hannover en eenige weken later „Oberprasident". (Berl. Tageblatt) (Vor. ber. **1368** H.)

C. DUITSCHLAND. — Rijksweer - Generaal **von** Blomberg's dagorder. —
De minister van de Rijksweer, generaal von Blomberg heeft de volgende dagorder tot de weermacht gericht: „De Leider heeft met militaire vastbeslotenheid en voorbeeldigen moed de muiters en verraders neergeslagen.
De weermacht, als wapendrager van het geheele volk en ver van de binnenlandsch-politieken strijd staande, zal hiervoor danken met toewijding en trouw.
De door den Leider gevraagde goede verstandhouding tot de nieuwe S. A. zal door de weermacht met vreugde worden onderhouden in het bewustzijn van gemeenschappelijke idealen. De alarmtoestand is overal opgeheven. (Völkischer Beobachter)
(V. b. **Complot 1368** H.; **1370 A.; Rijksweer 473 C.)**

D. **DUITSCHLAND.** — **Complot** Röhm-Von Schleicher. - **Persstemmen.** —
FRANKRIJK. — Het oordeel van „Le Journal" is dat de kanselier Hitler zoowel links als rechts treft, om zijn positie te vrijwaren. De kliek Göring heeft de kliek Göbbels verpletterd. De toestand is zeer kritiek voor Hitler, die thans kiezen moet tusschen het nationalisme en het socialisme.

De **„Petit Journal"** schrijft: „Niemand werd ontzien voor de verdediging van den nieiiwen staat."

De **„Petit Parisien"** oordeelt dat de toestand ontstaan is door den eisch van Röhm om de Rijksweer te leiden met de bruine troepen. Generaal van Blomberg kantte zich tegen dien eisch. Men moet eenige dagen wachten om de ware toedracht der gebeurtenissen te kunnen overzien. Denkelijk zal 30 Juni niet het einde zijn der Hitleriaansche revolutie. Het is niet onmogelijk dat nieuwe reacties zich voordoen."

De Parijsche **„Matin"** schrijft dat de geweldige reacties van 30 Juni '34 niet geëindigd zijn.

ENGELAND. — De „Times" schrijft, dat de nationaal-socialistische beweging werkelijk gezuiverd is; de dertigste Juni zal een mijlpaal in de geschiedenis van de partij zijn.

De **„Daily Telegraph"** verklaart, dat de actie van Hitler een onuitwischbaren indruk heeft achtergelaten. Hitler heeft de opperste leiding meer in de hand dan ooit; hij heeft bewezen een geboren leider te zijn.

De Berlijnsche correspondent van de **„Daily** Mail" schrijft, dat Hitler het land heeft gered en snel en onverbiddelijk heeft bevrijd van mannen, die een gevaar voor de eenheid en de orde van den staat waren.

De **„Morning** Post" daarentegen schrijft, dat alleen mannen, die zich de macht voelen ontglippen, tot dergelijke middelen hun toevlucht nemen.
De socialistische **„Daily Herald"** schrijft, dat liet aangerichte bloedbad het begin van het einde van het nationaal-socialisme is. Dit is 'begonnen zichzelf te vernietigen.

De „Manchester **Guardian"** schrijft, dat Hitler thans vaster dan ooit in den zadel schijnt te zitten. Een aantal krankzinnige misdadigers en overspannen idealisten zijn uit den weg geruimd.

DONAULANDEN. — De Weensche bladen vermelden het bericht van de revolte in Duitschland op in het oog vallende wijze. Zij waardeeren, volgens het „D. N. B.". in het algemeen aarzelend het niets-ontziende ingrijpen van den leider.

De Tsjecho-Slowaaksche pers neemt voorzoover zij commentaren levert een afwachtende houding aan.

Ook de pers van Boedapest maakt op in het oog vallende wijze gewag van de revolte. Het regeeringsblad „Fugget-Lenseg" schrijft dat niets de kracht van de nationaal-socialistische revolutie en de onbeperkte macht van Hitler beter kan bewijzen dan het feit dat Hitler in staat is geweest in een tijd van minuten de 'oproerlingen onschadelijk te maken. De kracht, waarmee Adolf Hitler met dit oproer heeft afgerekend, is evenals zijn revolutie zonder voorbeeld in de geschiedenis.
In Joegoslavië leggen de bladen er volgens Reuter alle den nadruk op dat Adolf Hitler gebleken is een vastberaden staatsman te zijn die een groot gevaar door zijn persoonlijken moed heeft opgeheven.

De **„Politika"** schrijft, dat het bij de plotselinge revolte in de nationaal-socialistische partij om een voorval is gegaan dat bij elke revolutie pleegt op t e treden.

ITALIE. — De **„Gazeta** del **Popolo"** in Turijn publiceert het eerste bericht onder het hoofd „Onmiddellijke onderdrukking van een duister complot tegen het bewind in Duitschland".
In Italiaansche politieke kringen onthoudt men zich vooralsnog van een oordeel.

SPANJE. — Ook de **Madrileensche** pers maakt veel ophef van de gebeurtenissen in Duitschland, die over het algemeen als een Overwinning van de gematigde richting over het extremisme van het nationaal-socialisme wordt beschouwd. Er wordt Op gewezen dat Hitlers gezag door zijn energiek optreden gesterkt is.

VEREENIGDE STATEN. — De **„New** York Times" schrijft, dat de wereld het bloedvergieten in Duitschland met afschuw aanschouwt.

De **„Herald** Tribune" schrijft ironisch in een artikel, getiteld: „Het geweld aan den Zwakke", dat de regeering. die van een executie-oeloton gebruik moet maken om haar ambtenaren af te zetten', wel buitengewoon goed is.
(Vorig bericht blz. **1370 A.**)

A. VEREENIGDE STATEN. — Het afgeloopen begrootingsjanr. —

Op 2 Juli eindigde het begrootingsjaar 1934. In dit jaar is een record voor vredestijd van uitgaven bereikt, ten bedrage van $ 7.105.050.085, waarvan meer dan de helft besteed is aan steun en herstel. De uitgaven overtroffen de inkomsten met $ 3.989.496.035. Dit is derhalve het vierde jaar dat de regeering niet in staat is geweest de uitgaven door de inkomsten te dekken. Het geheele deficit van bijna 4 milliard is direct geleend van Amerikaansche beleggers en banken, zoodat de openbare schuld een recordhoogte heeft bereikt van $ 27.053.141.414 vergeleken met $ 22.538.672.560 aan het einde van het vorige belastingjaar. In de totale uitgaven van dit jaar waren opgenomen „relief and recovery" uitgaven ten bedrage van $ 4.004.135.551, zoodat zonder deze bijzondere uitgaven de regeering een gering surplus zou hebben gehouden. Alleen in de twee jaren, waarin Amerika aan den oorlog heeft deelgenomen, zijn de uitgaven grooter geweest dan die van het afgeloopen jaar. Desondanks zijn de uitgaven toch nog bijna drie milliard gebleven onder de raming van president Roosevelt, gelijk hij die in zijn begrootingsrede van Januari j.l. bekend maakte, terwijl de inkomsten slechts 144 millioen dollar beneden de raming gebleven zijn.

De totale ontvangsten bedroegen $ 3.116.000.000, d.w.z. ongeveer $ 1.036.000.000 meer dan in het voorafgaande jaar. (New York Herald, Parijs)

(Vor. ber. **Staatsfinanciën 1247** D.)

B. **JAPAN.** — Ministerie-Saito afgetreden. —

Het kabinet heeft op 3 Juli '34 besloten af te treden. Dit besluit houdt verband met het bekende schandaal, waardoor een oud-minister en een lid van het kabinet in verdenking zijn gekomen van omkooperij.

In politieke kringen verluidt volgens een V.D.-bericht uit Tokio, dat de ontslagneming van het kabinet niet eens zoo zeer het gevolg zou zijn van de financieele schandalen als wel van den aandrang door leger en vloot uitgeoefend op het instellen van een meer militaristische regeering. (Ned. Tel. Ag. Reuter en V. D.)

(V. b. Ministerie **1186 I.**; **Fin.** schandalen **1310 D.**)

C. NEDERLAND. — **Woningbouw 1933-1934.** —

Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt de volgende cijfers mede omtrent den woningbouw in Nederland:

		Met den bouw begonnen.	Gereed-gekomen woningen.	Onbewoonbaar verkl., gesl. en aan haar best. onttrokken woningen	Netto vermeerdering.
1934	April	4267	5859	299	5560
	Maart	4964	4418	325	4093
	Febr.	4511	3934	307	3627
	Jan.	3940	3268	368	2900
1933	Dec.	2470	3841	377	3464
	Nov.	4629	4121	252	3869
	Oct.	4957	5078	415	4663
	Sept.	4396	4926	364	4562
	Aug.	5920	5268	413	4855
	Juli	4105	4424	364	4060
	Juni	4726	3758	407	3351
	Mei	5340	3914	415	3499
	April	4465	3961	410	3551

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) (Vor. ber. **710** B.)

D. DUITSCHLAND. — Organisatie der **Duitsche industrie.** —

Wij ontleenen aan de Mededeelingen (Vakblad voor IJzerwaren) van 15 Juni van de hand van drs. J. A. Coltof het volgende: Het derde rijk heeft op economisch gebied een aantal maatregelen in het leven geroepen, van welke — onder sterke propaganda der regeeringspers — wordt gezegd, dat zij een overbrugging der bestaande tegenstellingen, ook in andere takken van bedrijvigheid ten doel hebben. De Duitsche volkshuishouding is verdeeld in een aantal beroepsstanden, t.w.: landbouw, industrie, handel en verkeer, handwerk en de vrije beroepen. Voor ieder land, provincie of district worden de z.g. standskamers uit vertegenaoordigers der branches geconstitueerd, terwijl voorts iedere groep een „Wirtschaftskammer" samenstelt, die op haar beurt, zoowel naar de vele onderdeelen van het vak, als naar districten en steden is onderverdeeld. Uit de vertegenwoordigers dezer kamers wordt de rijks-economische raad samengesteld, die een adviseerend lichaam vormt van het Ministerie van Economische Zaken (uitgewerkt in de wet tot voorbereiding van den Organischen Opbouw der Volkshuishouding van 23 Febr. '34).

Op het eerste gezicht wekt deze organisatie den indruk, dat de industrie haar zaken door haar vertegenwoordigers zelf bestuurt. In werkelijkheid kan daarvan in geen enkel opzicht worden gesproken, om de eenvoudige reden, dat stemmingen niet plaats vinden en op deze wijze dus ook geen besluiten worden genomen. Gemeenschappelijk worden weliswaar de aan de orde zijnde vraagstukken besproken, doch het besluit wordt uitsluitend genomen door den leider. Het spreekt wel vanzelf, dat bij een wijdvertakte organisatie, die langzamerhand het geheele economische leven als een net gaat overspannen, het aantal ambtenaren zeer veel grooter moet worden, dan onder het stelsel dat door het nieuwe bewind juist o.m. wegens zijn „bonzen" wordt bestreden, en dat het gevaar voor verambtelijking, bureaucratie en verstarring op den duur zeker niet denkbeeldig is.

Daarbij is de mogelijkheid geenszins uitgesloten, dat deze besluite!? uitgaan van of bekrachtigd dienen te worden door een ambtelijk persoon, die de ondernemerspractijk niet of nauwelijks kent. Doch vast staat. dat deze besluiten altijd met de regeeringspolitiek in overstémniing moeten zijn, willen zij van liioogerhand niet ongeldig worden verklaard.

Dit beteekent voorts, dat belangrijke beslissingen, welke in verband met iedere branche worden genomen, onnerroepelijk voor alle ondernemingen een bindend karakter hebben.

(Mededeelingen - drs. J. A. Coltof)

E. JAPAN. — Bevolking - Aanwas. —

Tot dusverre is de jaarlijksche aanwas der Japansche bevolking algemeen gesteld op ruim **1** millioen. De thans gepubliceerde cijfers over het vorig jaar geven echter aan, dat in dat jaar het millioen niet bereikt is. In totaal werden geboren 2,121,125 personen terwijl 1,193,916 personen overleden, zoodat de bevolking toegenomen is met 927,209, hetgeen 80,659 minder is dan het voorafgaande jaar. Er werden 61,618 minder kinderen geboren, terwijl het sterftecijfer steeg met 19,041. (Vaz Dias) (Vor. ber. **blz. 674 G.**)

F. RUSLAND. — Bouw van **8** oorlogsschepen **in** Frankrijk. —

Volgens te Helsingfors ontvangen betrouwbare berichten heeft de Russische regeering besloten een order voor den bouw van vier kruisers van 7000 ton en vier torpedo-jagers in Frankrijk te plaatsen.

Dit is het resultaat van het bezoek, dat onlangs door een Russische marine-missie aan Brest en Toulon gebracht is. De nieuwe kruisers en torpedojagers zullen in Kronstadt worden gestationneerd en dienen ter vervanging van een aantal verouderde schepen.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) (Vor. ber. **1362** E.)

G. **ITALIE.** — Bezuinigingen. —

In verband met het feit, dat Italië op het oogenblik naar het schijnt in financieele moeilijkheden verkeert, heeft Mussolini bevel gegeven tot drastische bezuinigingen, waardoor ongeveer duizend millioen Lire van de civiele diensten zullen worden geschrapt. Officieel wordt medegedeeld dat tenzij de verschillende departementen hun kosten zoodanig kunnen verlagen, dat dit bedrag bezuinigd zal worden, alle salarissen van regeeringsambtenaren, die kort geleden reeds verlaagd zijn met 8 tot 20%, opnieuw verlaagd zullen moeten worden. (Il Secolo)

H. OOSTENRIJK. — Redevoering van Dollfuss - Duitsche toestanden. —

De Oostenrijksche Bondskanselier Dr. Dollfuss heeft op **1** Juli een redevoering gehouden, waarin hij om te beginnen uiteenzette, dat geweldmethodes de doeleinden eener regeering niet kunnen verwerkelijken. Zich vervolgens wendende tot de recente gebeurtenissen in Duitschland, verklaarde de Bondskanselier: Wat wij thans uit het Derde Rijk vernemen, klinkt niet allemaal bijzonder aangenaam. Maar wat **wij** hooren verrast ons niet. (Vaz Dias)

(Vor. ber. **Dollfuss 1357** B.; Duitschland **1368** H.)

A. **Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN OVERLEDEN.** —

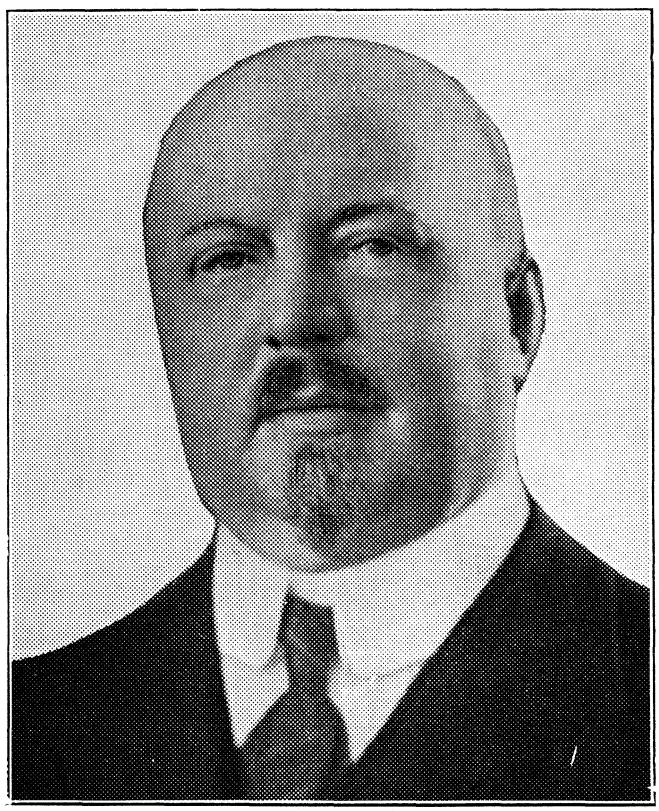
Op 3 Juli om half twee 's middags is Prins Hendrik heel onverwachts overleden. In den morgen had de Prins nog rustig geslapen en niets deed een zoo plotselingen afloop vermoeden. Omstreeks half twee voelde de Prins zich niet goed. De toestand werd toen zienderoogen slechter.

De Koningin, die zich in het huis ,,ten Bosch" bevond werd onmiddellijk gewaarschuwd, doch toen zij aan het paleis Noordeinde arriveerde was haar gemaal reeds zacht en kalm, blijkbaar zonder lijden, den eeuwigen slaap ingegaan.

Het officieele bericht omtrent het overlijden van den Prins werd als volgt samengesteld:

„Z.K.H. de Prins der Nederlanden, hertog van Mecklenburg, is hedenmiddag ten halftwee overleden aan een hartverlamming.

w.g.
Dr. L. S. Hannema
en
Dr. Goteling Vinnis."

Op 19 April 1876 is Prins Hendrik te Schwerin geboren. Hij was de jongste zoon van Friedrich Franz II, regeerend groothertog van Mecklenburg-Schwerin, die uit zijn derde huwelijk met een prinses uit het huis Schwarzburg-Rudolstadt vijf kinderen had.

Hertog Hendrik's opvoeding was opgedragen aan den predikant van den Paulskerk te Schwerin, dr. Kliefoth.

Toen Hertog Hendrik het Dresden's gymnasium had afgeloopen bereidde hij zich voor op het vaandrigsexamen, hetwelk hij in 1894 te Berlijn aflegde. Daarna ondernam hij met kapitein Von Alt-Stutterheim een reis naar Engelsch-Indië. De terugreis werd ondernomen via het Heilige Land, Constantinopel en Athene. Negen maanden duurde deze reis.

In Januari 1896 deed hij te Metz zijn officiers-examen. Te Potsdam werd hij toen benoemd tot luitenant in het Garde-Jagerbataljon. Na korten tijd werd hij bevorderd tot eerste luitenant en bovendien werd hij luitenant à la suite van het Mecklenburgsche fusiliersregiment No. 90. In den herfst van 1899 werd hij op zijn verzoek op non-activiteit gesteld en wijdde zich aan den arbeid in het ministerie te Schwerin.

Op 19 October 1900 bevatte de Buitengewone Nederlandsche ,,Staatscourant" de volgende proclamatie betreffende de verloving van Hare Majesteit de Koningin:

Aan mijn volk!

Het is mij eene behoefte, aan het Nederlandsche volk, van welks levendige belangstelling in het geluk van Mij en Mijn huis Ik zoo diep ben overtuigd, persoonlijk mededeeling te doen van Mijne verloving met Zijne Hoogheid, Hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin.

Moge deze gebeurtenis, onder Gods zegen bevorderlijk zijn aan het welzijn van ons land en van zijne bezittingen en koloniën in Oost en West.

De wet tot naturalisatie van Hertog Hendrik werd opgenomen in de ,,Staatscourant" van 27 Januari 1901.

Nadat deze noodzakelijke wettelijke maatregelen waren getroffen, waarbij o.m. aan den a.s. Prinsgemaal de staat van Nederlanderschap werd verleend, gevolgd door zijne aanstelling tot generaalmajoor à la suite bij het leger en tot schout-bijnacht à la suite bij de marine, had den 7en Febr. 1901 te 's-Gravenhage de huwelijksvoltrekking plaats, ten overstaan van den Minister van Justitie Cort van der Linden, wat betreft het burgerlijk huwelijk, terwijl de hofprediker dr. Van der Flier het kerkelijk huwelijk in de Groote Kerk inzegende.

De tocht naar de Groote Kerk was het glanspunt van de eerste Februariweek, dat haast niet overtroffen kon worden door de plechtige huwelijksinzegening. Hierna begaven de jonggehuwden zich, uitgeleide gedaan door duizenden, naar het Loo, waar zij vooreerst zouden vertoeven.

De Prins-Gemaal ontving den titel van ,,Zijne Koninklijke Hoogheid" en werd benoemd tot lid met raadgevende stem van den Raad van State.

Eenige weken later had de blijde intocht in Amsterdam plaats.

Overal vertoonde zich een hartelijke, uitbundige geestdrift en langs den geheelen weg was de verschijning van het Vorstelijk rijtuig het sein voor luid gejuich en jubelkreten.

In ons land trachtte Prins Hendrik zich in de Nederlandsche sfeer in te leven, door met belangstelling kennis te nemen van vele instellingen van het openbare leven. Ook daadwerkelijk toonde de Prins zijn medeleven en degenen die zich de droeve ramp van de ,,Berlin" (21 Febr. 1907) herinneren zullen weten hoe Prins Hendrik zich daar een eenvoudig warmvoelend mensch betoonde.

Op 30 April 1909 kwam de verheugende mededeeling dat de Koningin het leven aan een dochter geschonken had. Na eenig overleg werd besloten het prinsesje den naam te geven van de Stammoeder van haar geslacht, Gravin Juliana van Stolberg, de Moeder van Willem den Zwijger.

De hartelijke genegenheid die tusschen Vader en Dochter bestond was bekend en vond waarschijnlijk mede zijn oorsprong in de karaktertrek die beide gemeen hadden: warszijn van overbodig vertoon.

Van de vele vereenigingen, waarvoor hij zich interesseerde, moet ook de Padvinderij genoemd worden, waarvan hij beschermheer was, maar bovenal waren het instellingen, als het Roode Kruis en het reddingswezen, welke zijn belangstelling in ruime mate hadden en ondanks zijn representatieve werkzaamheden, veel tijd in beslag namen. Hierin stond hij trouw de Koningin ter zijde.

(Alg. Handelsblad, De Maasbode, N. Rott. Crt., Tel.)

A. NEDERLAND. — **Werkloozenkassen. - Uitkeeringen** in **1932—1933.** —
Bedrag der **uitkeeringen,** per **bedrijfsklasse,** in de **jaren 1933** en 1932 verleend aan leden van **werkloozenkassen.**

Bedrijfsklassen.	In duizendtallen guldens 1933*	1932†	In pCt. van het totaal 1933*	1932†
1. Aardewerkind., enz.	534.0	584.5	2.0	2.0
2. Diamantindustrie (A'dam e.o.)	126.1	206.7	0.5	0.7
3. Drukkersbedrijven	314.4	564.6	1.2	2.0
4. Bouwbedrijven enz.	6.505.6	6.299.6	22.3	22.0
6. Houtbewerking enz.	895.3	1.055.0	3.3	3.7
7. Kleedingindustrie	260.0	241.6	1.0	0.8
9. Lederindustrie	191.4	190.2	0.7	0.7
10. Steenkolenmijnen	605.4	318.2	2.2	**1.1**
11. Metaalind. enz.	3.638.1	4.982.3	13.4	17.4
15. Textielnijverheid	1.569.7	2.323.1	5.8	8.1
17. Voedings-enz.bedr.	952.1	1.186.2	3.5	4.1
w.o. tabak- en sigarenindustrie	671.4	842.4	2.5	2.9
18. Landbouw, veenderij	4.461.1	3.423.8	16.5	11.9
19. Visscherij enz.	53.5	42.3	0.2	0.1
20. Handelsreizigers	22.9	21.5	0.1	0.1
21. Verkeerswezen	3.335.6	3.497.7	12.3	12.2
24. Handels- en kant.bed.	648.0	653.5	2.4	2.3
Overige klassen	2.944.3	3.083.1	10.9	10.7
Totaal	27.057.5	28.673.7	100.0	100.0

* Voorloopige cijfers. † Herziene cijfers,

Bedrag der uitkeeringen in 1933 en 1932 verleend aan leden van **werkloozenkassen in onderstaande** gemeenten.

Gemeenten met 20.000 of meer inw.	In duizendtallen guldens 1933"	1932†	In pCt. van het totaal 1933"	1932†
Amsterdam	2.351.4	2.712.6	8.7	9.5
's-Gravenhage	1.253.5	1.367.0	4.6	4.8
Groningen	318.1	337.3	1.2	1.2
Haarlem	452.6	511.8	1.7	1.8
Rotterdam	1.873.0	2.193.8	6.9	7.6
Utrecht	620.4	708.5	2.3	2.5
Apeldoorn	101.9	144.6	0.4	0.5
Arnhem	206.5	234.4	0.8	0.8
Delft	250.3	284.2	0.9	1.0
Dordrecht	322.3	356.6	1.2	1.2
Eindhoven	524.7	635.0	1.9	2.2
Enschede en Lonneker.	615.9	733.7	2.3	2.6
Hilversum	261.6	314.2	1.0	**1.1**
Leiden	305.0	371.8	**1.1**	1.3
Maastricht	161.8	211.3	0.6	0.7
Nijmegen	290.7	316.0	**1.1**	**1.1**
Schiedam	350.2	442.6	1.3	1.5
Tilburg	352.7	469.6	1.3	1.6
Alkmaar	95.2	91.3	0.4	0.3
Almelo	254.9	279.6	0.9	1.0
Amersfoort	97.1	94.1	0.4	0.3
Bergen op Zoom	79.1	108.4	0.3	0.4
Breda	149.7	157.8	0.6	0.5
Bussum	65.0	68.7	0.2	0.2
Deventer	144.9	188.3	0.5	0.7
Ede	31.3	46.0	0.1	**0.2**
Emmen	308.5	204.3	**1.1**	0.7

Gemeenten met 20.000 of meer inw. en groepen v. gem.	In duizendtallen guldens 1933*	19321	In pCt. van het totaal 1933"	1932†
Gouda	165.1	142.1	0.6	0.5
Haarlemmermeer	139.1	133.1	0.5	0.5
Heerlen	245.4	146.0	0.9	0.5
Helder	72.1	57.1	0.3	0.2
Helmond	131.9	251.0	0.5	0.9
Hengelo (O.)	159.6	309.6	0.6	**1.1**
's-Hertogenbosch	121.4	137.9	0.4	0.5
Kerkrade	140.1	81.8	0.5	0.3
Leeuwarden	138.9	140.0	0.5	0.5
Rheden	165.8	184.7	0.6	0.6
Roosendaal c.a.	87.1	74.1	0.3	0.3
Velsen	225.3	254.4	0.8	0.9
Venlo	66.7	61.5	0.2	0.2
Vlaardingen	159.7	193.4	0.6	0.7
Vlissingen	142.1	190.0	0.5	**0.7**
Voorburg	44.6	—	**0.2**	—
Zaandam	178.8	206.3	0.7	0.7
Zeist	56.5	54.0	0.2	0.2
Zwolle	100.9	98.0	0.4	0.3
Gemeenten met:				
20.000 of meer inw.	14.379.5	16.298.7	53.1	55.0
10.000—20.000 inw.	3.962.6	3.934.5	14.6	13.7
5.000—10.000 inw.	3.989.3	3.992.2	14.7	13.9
minder dan 5.000 inw.	4.726.1	4.448.3	17.5	15.5
Totaal	27.057.5	28.673.7	100.0	100.0

(Centraal Bureau v. d. Statistiek) **(Vor. ber. 1177** H.)

* Voorloapige cijfers. † Herziene cijfers.

4 JULI 1934

B. NEDERLAND. — **Nederl.** Juristen Vereeniging - **Algemeene** Jaarvergadering te Leeuwarden. —
Op 29 Juni werd te Leeuwarden de 64ste Algemeene Jaarvergadering der Nederl. Juristen Vereen. gehouden onder voorzitterschap van Mr. Dr. J. Wijnveldt. Een 60-tal juristen uit alle deelen des lands was aanwezig, ook de Minister van Justitie, Mr. v. Schaik.
Na de opening hield de voorzitter. Mr. Dr. J. Wijnveldt, zijn openingsrede.
Vervolgens werden de debatten geopend over het eerste onderwerp, luidende: „Behoeft de wettelijke regeling betreffende het beheer van aan minderjarigen en onder curateele gestelden toebehoorende goederen en het toezicht op dat beheer, wijziging? Zoo ja, Welke?"
Mr. G. J. H. Kuijk had hierover prae-advies uitgebracht en ook Mr. T. de Jong Tz. van Rotterdam.
Op 30 Juni werd behandeld het onderwerp: „Komt bij de bescherming van de individueele vrijheid in ons huidig strafrecht en strafprocesrecht de gemeenschap te kort? Zoo ja, welke wijzigingen dienen dan in onze wetgeving te worden aangebracht?
Prae-advies was uitgebracht door mr. **I. P. Hooykaas** en mr. **J. A. Marx.** (Nieuwe Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 399 **F.)**

C. FRANKRIJK. — Fiscale hervorming. —
De Fransche Kamer heeft op 29 Juni '34 het ontwerp in zake de fiscale hervorming bij handopsteken aangenomen, na een rede van Doumergue, waarin hij de houding van het parlement prees. **(Le Journal)**

D. NEDERLAND. — Onderwijs - Besmettelijke ziekten. - Keuring van het personeel. —
Blijkens de thans verschenen memorie van antwoord der Regeering op het wetsontwerp tot bescherming van leerlingen tegen de gevolgen van besmettelijke ziekten van onderwijzend personeel, hebben de ministers Marchant en Slotemaker de Bruine enkele wijzigingen in dit ontwerp aangebracht. De voornaamste wijziging is wel, dat voorgeschreven wordt, dat al het personeel aan een keuring moet worden onderworpen.

De regeering wil hiermede tegemoet komen aan het verlangen van verplichte periodieke keuring welke thans afstuit op de kosten. Met het oog op de kosten wordt ook aan de regeering overgelaten vast te stellen binnen welke tijdsruimte deze algemeene keuring zal moeten zijn afgeloopen. Eenige jaren zullen daarmede zeker gemoeid zijn.
Aan het einde daarvan zal beslist kunnen worden of verdere periodieke keuringen van het geheele personeel dienen te worden voorgeschreven. Bovendien zegt een andere nieuwe bepaling dat aan een nieuwe verklaring, dat een onderwijzer niet lijdt aan longtuberculose, de voorwaarde kan worden verbonden, dat de betrokkene periodiek moet worden herkeurd.
Door dezen maatregel zullen althans zij, die in debielen toestand verkeeren, geregeld worden onderzocht.
De regeering merkt voorts op, dat zij er van overtuigd is, dat een bescherming die werkelijk voldoende genoemd mag worden, thans niet te bereiken is.
(Het Vaderland) (Vor. ber. Onderwijs **1354** F.)

A. **DUITSCHLAND.** — De Minister van Economische Zaken overwerkt. —
Officiëel wordt gemeld, dat de Duitsche rijksminister van Economische Zaken, tevens Pruisisch staatsminister voor Economie en Arbeid, Dr. Schmitt, door zijn arbeid van de laatste weken dermate overwerkt was, dat hij onmiddellijk rust moest nemen. Zijn functie heeft hij voorloopig neergelegd.
De geneesheeren achtten het noodzakelijk, dat hij onmiddellijk met verlof ging. (Berl. Tageblatt)
(Vor. ber. Ministerie **1357** F.)

B. **JURISPRUDENTIE.** — Mag een tandarts **adverteeren?** —
De president der Amsterdamsche rechtbank, mr. J. W. Huysinga, heeft op **30** Juni '34 vonnis gewezen in het kort geding tusschen de Nederl. Mij. tot bevordering der tandheelkunde en een aantal tandartsen te Leiden, eischer en een tandarts te Leiden, die een kliniek leidt, gedaagde.
De laatste had in Leidsche kranten advertenties geplaatst, waarin hij de verdiensten van zijn kliniek uiteenzette. Eischer achtte dit in strijd met de in hun beroep geldende usance, weshalve hij den president had verzocht verdere plaatsing dezer advertenties te verbieden, tot dat de uitspraak van het medisch tuchtcollege zal zijn gevallen. Voor eischer trad op mr. Nord Thomson, voor gedaagde mr. Duys.
De president, uitspraak doende, weigerde de gevraagde voorziening en veroordeelde eischer in de kosten van het geding, groot f 500. Hij overwoog in zijn vonnis, dat de opzet van het verzoek van eischer oniuist moet worden geacht. Immers, de president kan niet op grond van de verwachting, dat een medisch tuchtcollege een beslissing zal nemen een beschikking geven. waartoe dat college zelf niet bevoegd is. Immers het kan slechts disciplinaire maatregelen nemen,-als geldboete opleggen en geen verbod uitvaardigen en geen dwangsom opleggen. De gedachtegang van eischer is wellicht, dat de president als zeker kan aannemen. dat het medisch tuchtcollege de handelwijze van gedaagde zal afkeuren en dat de gewone rechter op grond daarvan een verbod zal uitspreken, waarop de president door zijn voorziening vooruit kan loopen. Voor het geval, dat dit de bedoeling is deelt de president mede, dat, al zou het tuchtcollege van meening zijn, dat de handelingen van gedaagde het vertrouwen in den stand, der tandartsen ondermijnen (andere in artikel 2 der wet 2 Juli 1928 Staatsblad 222 genoemde gronden voor het toepassen van disciplinaire handelingen komen niet in aanmerking) en een herhaling wil tegengaan, daaruit geenszins volgt, dat aan eischer het recht toekomt, die handelingen door den rechter te doen verbieden en een afkeuring van de wijze van reclamemaken van gedaagde van her gezichtspunt, dat de verzekerde zou moeten innemen, geenszins beteekent, dat die onderhandelingen ook zouden moeten worden aangemerkt als ongeoorloofde mededinging naar het recht.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (Vorig bericht **blz. 1366** D.)

C. NEDERLAND. — Maatschappij voor Nijverheid en Handel - Defensie der Zuidelijke provinciën - **Crisis**- en landbouwproblemen. —
In de dezer dagen te Breda gehouden vergadering van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel werd door de departementen Maastricht en Breda een voorstel en een motie ingediend, waarvan de inhoud luidt als volgt:
De Nederlandsche Mij. van Nijverheid en Handel, in algemeene vergadering te Breda bijeen, is van oordeel, dat een voldoend sterke weermacht door haar preventieve werking van vitaal belang is voor de onaantastbaarheid van ons grondgebied en daarmede voor het behoud en de ontwikkeling van de volkswelvaart.
De voorstellers, zich bewust van de delicate ligging van de Zuidelijke provincies, in verband met de landsverdediging, en wetende, dat in andere landen de organisatie der defensie op industrieel en economisch terrein een zaak van bijzondere staatszorg is, waarbij in ruime mate een beroep wordt gedaan op de leidende personen uit het bedrijfswezen, verzoeken het hoofdbestuur te willen overwegen, om aan de regeering de medewerking onzer maatschappij aan te bieden voor een spoedige en doeltreffende organisatie van de industrieele en economische verdedigingsvoorbereiding in Nederland en de overzeesche gewesten.
De motie werd door het bestuur overgenomen en met algemeene stemmen aanvaard.
De heer S. L. Louwes, regeeringscommissaris voor de uitvoering van de Tarwewet 1934, sprak over het economische probleem van den landbouw.
Spr. wil de economische landbouwproblemen bezien in liet licht der tegenwoordige omstandigheden. Hij stelt daarbij de problemen van voor de crisis tegenover die van daarna. Voor de crisis waren de twee hoofdzaken, hoe verlaag ik de productiekosten en hoe verhoog ik de kwaliteit.
Zonder radicale wijziging in de internationale goederenruil had Nederland zich kunnen handhaven. De crisis heeft hieraan een einde gemaakt.
Betere verkeersmogelijkheden en betere cultuur in andere landen maken thans concurrentie onmogelijk, dank zij nog diverse crisis-maatregelen, door de regeering genomen.
Hoe zal de landbouw zich daaraan aanpassen? In de eerste plaats door teeltbeperking op exportproducten en omzetting in andere richting van den landbouw: aanpassing zonder regeeringsmaatregelen wil zeggen inkrimping over de geheele linie, door uitbreiding van wat Nederland importeert.
Deze aanpassing kan zijn natuurliik en kunstmatig. Het eerste b.v. door omzetting van-veehouderij in akkerbouw, d.w.z. groote verliezen en ondergang van vele bedrijven. Het zal noodig zijn in deze den kunstmatigen weg te volgen door teeltregeling. Hierbij is noodig een prijsbepaling. Met het mogelijke moet hier rekening worden gehouden. Een bloeiend welvarend en dichtbevolkt platteland, zegt spr., is noodig voor de nationale welvaart. Deze politiek in den landbouw geeft een zeer groote consequentie voor handel, industrie en scheepvaart. Zij zullen dus de regeeringspogingen om den landbouw in stand te houden, moeten steunen.
Tot slot behandelde spr. de verkeerde opvatting die er heerscht over den steun van f 200 millioen aan den landbouw verleend, omdat dit bedrag in geld is uitgedrukt en een verkeerde beoordeeling wekt. (Het Vaderland)
(V. b. Mij. v. Nijverheid en **Handel 390 C.**: Defensie, **Grenzen, 1369 C.**; Landbouw **1173** F.)

D. **DUITSCHLAND. — S.A.** en S.S. - **Beteekenis. — Van** verschillende zijden wordt ons de vraag gesteld wat nu eigenlijk het verschil is tusschen S.A. (Sturm-Abteilungen) en de S.S. (Schutzstaffeln). In het kort kan men zeggen dat de S.A. de oorspronkelijke formatie is, door Hitler opgericht als beschermster van de nat.-socialistische beweging. De S.S. is een latere formatie, een keurtroep, die in hoofdzaak is gesticht om toezicht te houden op de S.A. (N. Rott. Crt.)
(Vorig **bericht S.A. 1370** A.)

E. DUITSOHLAND. — Complot **Röhm-Von Schleicher.**
Officieele mededeeling. — Officieel wordt medegedeeld, dat de zuiveringsactie 1 Juli beëindigd is. Verdere maatregelen in deze richting zullen niet meer plaats vinden. Het geheele ingrijpen tot herstel en beveiliging van de orde in *Duitschland* heeft derhalve 24 uur geduurd. In het geheele Rijk heerscht volkomen rust en orde. Het geheele volk staat met geweldige geestdrift achter den leider.

Rijkspresident Von Hindenburg. — Rijkspresident Von Hindenburg heeft uit Neudeck aan Rijkskanselier Hitler een telegram gezonden, waarin hij hem dank zegt voor zijn vastberaden ingrijpen en dapper op het spel zetten van eigen persoon bij het onderdrukken van de hoogverraderlijke pogingen. De Rijkspresident heeft ook aan minister Göring een danktelegram gezonden.

Dr. Jos. **Göbbels.** — Dr. Göbbels heeft zijn dank aan de Duitsche pers uitgesproken voor de discipline en de tact, die de bladen bewezen hebben naar aanleiding van den Rohm-opstand.

Terechtstellingen. — Met zekerheid is bekend. dat onder de terechtgestelden zich nog de volgende 5 bekende persoonlijkheden bevonden: Gustav Von Kahr, de Katholieke leider uit München, Von Bredow, een medewerker van Von Schleicher, de leider van de Katholieke Actie in Duitschland, Klausener, de vroegere medewerker van Hitler, Gregor Strasser en de secretaris van Von Papen, Edgar Jung.
Het propaganda-ministerie heeft medegedeeld, dat het aantal personen, dat is terechtgesteld, tot dusver 46 bedraagt. Of een lijst der namen zal worden gepubliceerd, is nog onzeker.

Vaticaan. - Dr. Klausener. — Onder de kerkvorsten is groote ontsteltenis gewekt door de bloedige gebeurtenissen in Duitschland. Vooral diepen indruk heeft het feit gemaakt, dat de leider van de Katholieke Actie in Duitschland, Klausener gedood is. Er wordt hier met nadruk op gewezen, dat Klausener niet de hand aan zich zelf heeft geslagen, gelijk in verschillende berichten uit Duitschland gemeld wordt.

„Times". - Scherpe critiek op Hitler. — De „Times" had op 3 Juli een heftig hoofdartikel tegen het Hitler-regime.
Voor zoover het regeeringsmethoden en eerbied voor leven en vrijheid betreft, heeft Duitschland volgens het blad opgehouden een modern Europeesch land te zijn.
Volgens de Times werden de berichten vooral in Groot-Brit-

tannië aanvankelijk ongeloovig ontvangen, omdat een optreden als dat van Hitler voor een staatshoofd ondenkbaar scheen.
De executies zijn iets voor Rusland of voor het Turkije van Abdoel Hamid, maar niet voor een groot Europeesch land.
Ongeloovigheid heeft nu echter plaats gemaakt voor afgrijzen. Göring's pocherij dat allen, die zich verzet hadden, gedood zijn, zoowel als Göbbel's kleurig radioverhaal lijken thans in overeenstemming met geheel het middeleeuwsch karakter van wat gebeurd is.
Daarmede in overeenstemming *is* ook het oordeel van de Times over het uitvoerige verhaal van een gevaarlijke samenzwering dat misschien de een of andere zwakke basis had, maar dat niemand zonder nader onderzoek aanvaardt. na de mythische communistische intrigue, die men verzonnen heeft om het grijpen van de mach? door de nazi's te rechtvaardigen.
Duitschland is volgens de Times in dit stadium van zijn politieke ontwikkeling tot het stadium van Richard den derden teruggekeerd

(Vorig bericht blz. **1370** ***C.)***

5 JULI 1934

A. **FRANKRIJK.** — Luchtafweeroefeningen. - Verplichte deelneming. —
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend, dat deelneming aan den luchtafweer verplicht stelt. De leiding van den luchtafweer berust bij bet ministerie van Binnenlandsche Zaken. Hij, die weigert aan de luchtafweeroefeningen deel te nemen, wordt gestraft. De desbetreffende bepalingen vinden ook toepassing in de overzeesche bezittingen. (Le Temps)
(Vorig bericht blz. **1352 A.)**

B. **POSTDUIVEN.** — Dertigduizend omgekomen. —
Ongeveer 30.000 postduiven, ter waarde van ongeveer een millioen gulden, zijn bij wedstrijd-vliegen over het Kanaal verloren gegaan. De postduiven waren de vorige week te Marennes in Noord-Frankrijk voor de terugvlucht naar Engeland losgelaten.
Zij geraakten echter boven het Kanaal in een hevigen storm en werden in alle richtingen verspreid. Slechts 180 duiven zijn bij hun eigenaars in Engeland teruggekeerd. (Daily Telegraph) (Vor. ber. 29 ***C.)***

C. ***PROF.*** DE. ***G. X. VAN DEN BEBGH VAN EYSINGA.*** — **Huldiging.** —
De bekende Nieuw Testamenticus en wijsgeerige theoloog, prof. dr. G. A. van den Bergh van Eysinga, is ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag gehuldigd. Het Nieuw Tlieologisch Tijdschrift geeft een gelegenheidsnummer dat speciaal aan den jubilaris is gewijd. In een der artikelen herinnert dr. Haentjes er o.a. aan, hoe prof. dr. Van den Bergh van Eysinga Hegel verdedigd heeft tegen de misvatting, alsof deze wijsgeer de religie als een achterlijk standpunt heeft beschouwd, waarop men in zijn wijsheid glimlachend neerziet. (Red. K. H. A.)
(V. b. Geest. **Leven 1359** F.; Onderwijs **1354** ***F.)***

D. **HONGARIJE.** — ***De*** **Haven van Fiume.** —
In verband niet de Italiaansch-Hongaarsche onderhandelingen betreffende de haven van Fiume verneemt de Pesti Tözsde, dat Hongarije te Fiume een eigen douanekantoor krijgt en tegemoetkomingen. wat de opslag- en havenrechten betreft. Deze tegemoetkomingen zullen te grooter zijn, naar mate het verkeer stijgt.
De haven van Fiume zal in de eerste plaats voor den uitvoer van landbouwproducten en levend vee dienen en bij voldoende tegemoetkomingen van Italiaansche zijde, zal de graanuitvoer naar de Engelsche en Nederlandsche havens dan over Fiume, in plaats van over Braila, gaan, wat nog meer geldt voor den uitvoer van meel, mout, zaden, boonen en ijzerwaren.
(Pesti Tözsde)

E. ***SPANJE.*** — Het conflict met Catalonië. —
De regeering heeft een begin van uitvoering gegeven aan de door Gil Robles geïnspireerde oplossing van het conflict met de Catalaansche generaliteit. Zij bestaat daarin, dat door de aanvaarding van de uitspraak der rechtbank voor aangelegenheden betreffende de Grondwet het principe van het gezag van dit lichaam en van het centraal bewind wordt gered, waartegenover met een door de regeering te bepalen wijziging van artikel 22 der landbouwhervorming, geldend voor geheel Spanje, de eischen der generaliteit practisch worden ingewilligd.
Per communiqué heeft het bewind de maatregelen bekend gemaakt, welke tot de uitvoering der uitspraak moeten strekken, doch die in werkelijkheid onuitvoe baar zijn. Tegelijkertijd heeft de minister-president aan de Cortes een wetsontwerp aangeboden, dat, met een enkel artikel, aan het bewind de volmacht moet verleenen om de bedoelde wijziging in art. 22 der landbouwhervorming uit te voeren en toe te passen.
Practisch komt dit dus neer op een absolute capitulatie tegenover de houding der generaliteit, terwijl het bovendien nog niet zeker is of deze laatste zelfs tot de verlangde schijnaanvaarding van de uitspraak der opperste rechtbank zal overgaan.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) (Vorig bericht blz. **1355** D.)

F. **NEDERLAND.** — Congres voor **godsdienst**-onderwijs. —
Op 1 Juli opende Dr. R. Miedema te Amersfoort het 5e Congres voor Godsdienstonderwijs. Uit zijn referaat over „Het Godsdienstonderwijs en de onkerkelijkheid" citeeren wij o.a. het volgende:
Nu vast staat, dat slecht godsdienstonderwijs de onkerkelijkheid bevordert. is het dus ook waar, dat goed godsdienstonderwijs een der middelen is, om de onkerkelijkheid tegen te gaan. Als maatregelen tot het dienstbaar maken van het godsdienstonderwijs aan een levende kerkorganisatie, noemt spr.:
1e. reorganisatie en concentratie van de theologische opleiding, waarbij de catechisatie als afzonderlijk vak wordt gedoceerd, terwijl een vijfjarige studie met doctoraal examen verplichtend wordt gesteld;
2e. ernst maken met de verzorging van het godsdienstonderwijs door kerkeraad en kerkbesturen;
3e. activiteit van de catecheten;
4e. ordening van het godsdienstonderwijs volgens zielkundig inzicht en met toepassing van een opvoedkundige methode, waarbij innerlijke bewustwording en groei van individueele zoowel als sociale elementen worden bevorderd. Vooral in de groote stad zal goed gegeven godsdienstonderwijs, veel meer nog dan de prediking, op den duur beslissend zijn voor het behoud van de kerk en haar invloed. (Red. K.H.A.)
(Vor. ber. **Geestel.** Leven **1375** C.)

G. ***KLEINE ENTENTE.*** — Minister Benesj over Europa's evenwicht. —
„De toestand in Europa is ernstig al is hij ook niet critiek. Beslist zal worden, of de verdere ont ikkeling zich in vrede en kalmte zal voltrekken, dan wel gepaard zal gaan met conflicten, troebelen en crises", aldus sprak de Tsjeciioslowaaksche minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Benesj, voor de beide kamers van het parlement te Praag.
„De Balkan voor de Balkanvolken" beteekent een nieuwe garantie voor den Europeeschen vrede. Verder dient te worden gewezen op de reeds sedert geruimen tijd voorbereide nieuwe oriënteering van Rusland, dat zich wenscht aan te sluiten bij de Europeesche staten, speciaal bij Frankrijk. Daarbij zijn ook de relaties tusschen de Sovjet-unie en de Kleins Entente opgehelderd.
Beoogd wordt een Oost-Europeesch pact ten behoeve van den vrede.
Wanneer vaststaat, dat het overige Europa rustig blijft, zal het waarschijnlijk ook in Oost-Europa niet tot een conflict komen. Al zijn ook geen wonderen van het pact te verwachten, het zal in elk geval garanties voor den vrede inhouden.
(Národni Politika, Praha)
(Vor. ber. **1363** D.; Benesj **115** K.)

H. LANDBOUW. — **Jarowisatie-proeven** te Wageningen. —
Wij ontleenen aan den deskundigen medewerker van het Nieuwsblad van het Noorden het volgende:
We mogen herinneren aan de belangwekkende publicaties over

de Russische vinding (zie pag. 1173 F.) betreffende het verkorten van de groeiperiode bij tarwe, door de tarwe gedurende een zeker aantal dagen bloot te stellen aan een bepaalde temperatuur in gekiemden toestand. Daardoor is het mogelijk wintergraan des voorjaars te zaaien, wat in Rusland vergaande consequenties meebrengt, doordat men het areaal van de meeste productieve wintertarwe's verder naar liet Noorden kan verleggen, waardoor dus de Russische tarwe-productie en zoo wellicht ook voor tal van andere producten de opbrengst'zal worden vergroot. In Rusland heeft het jarowiseeren reeds een dergelijke toepassing gevonden, dat deze nieuwe factor bij de marktpositie althans in aanmerking moet worden genomen.
Het spreekt wel vanzelf, dat dit nieuwe gegeven in den breede moet worden onderzocht, niet alleen in Rusland. Zoo heeft ook dr. A. J. P. Oost te Wageningen op het terrein van het laboratorium voor Mycologie en aardappelonderzoek liet onderzoek ter hand genomen om onze tarwe's te jarowiseeren.
Het zaad wordt na opneming van water zoover tot kieming gebracht, dat het wortel-begin zich aankondigt. Op die hoogte wordt het dan een vrij langen tijd (b.v. 2 maanden) onder een lage temperatuur even boven het nulpunt, bewaard.
Dr. Oost nam twee wintertarwe's, Carsten V. en Juliana en de zomertarwe Heine's Kolben. In streken van groote droogte heeft het ook allen zin om den groeitijd van zomertarwe te verkorten.
Beproefd werden verschillende temperaturen bij verschillenden tijdsduur, om na te gaan welke normen hier te lande moeten gelden.
We waren in de gelegenheid om een en ander op het veld na te gaan. Alle 3 soorten waren op 26 Maart gezaaid. Zonder behandeling of bij onjuiste duur en temperatuur blijven de wintertarwe's als gras over den grond kruipen. Bij een behandeling van 40 dagen en 3 gr. C. schieten reeds enkele aren op bij Carsten V. Juliana doet het gemakkelijker en komt bijna geheel in de aar.
Bij een behandeling van 65 dagen, 3 gr. C., is Juliana maar 12 dagen later in de aar dan wanneer ze in October gezaaid ware.
Zoodat deze behandeling tot dusver optimaal lijkt te zijn, althans voor Juliana.
De onistandigheden zullen bij andere soorten en gewassen telkens anders bliiken te ziin. Want. en dit is opvallend. Heine's Kolben reageerde geenszins op de behandeling.
De onderzoekingen zijn vooreerst nog in het beginstadium; niettemin is het een belangrijke ontdekking, die in veie landen naarstig door de theoretici wordt toegepast.
(Nieuwsblad v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. **1173 F.**)

A. CHINA. — Nieuwe tariefwet afgekondigd. —
Op 1 Juli '34 is de reeds aangekondigde nieuwe tariefwet door de Chineesche Nationale Regeering afgekondigd. De wet werd 1 Juli van kracht. De rechten op luxe goederen worden bij deze wet verhoogd; de rechten op katoenen stoffen en andere artikelen voor dagelijksch levensonderhoud zijn verlaagd.
(China Times) (Vorig bericht blz. **269** H.)

B. ZWITSERLAND. — **Compensatie-overeenlromst** met Duitschland. —
Volgens een Reuter-bericht uit Bern heeft Zwitserland reeds een compensatie overeenkomst gesloten over de transfer van de bedragen uit hoofde van de buitenlandsche schulden van Duitschland.
(Zürcher Nachrichten) (Vorig bericht blz. **1362 F.)**

C. ENGELAND. — Transferaccoord met Duitschland.
De Duitsche en Engelsche regeeringen hebben de volgende overeenkomst gesloten. Beide regeeringen werken samen, ten einde de moeilijkheden, die tusschen beide landen kunnen rijzen op financieel- en economisch gebied, te overwinnen.
De regeering van Engeland erkent, dat een tijdelijke verlichting van den buitenlandschen schuldenlast var Duitschland moet helpen den deviezenvoorraad van het land te versterken.
De vertegenwoordigers van Engeland hebben zich bereid verklaard het aanvaarden van het aanbod van 29 Mei, op bepaalde voorwaarden aan te bevelen.
Beide regeeringen erkennen het algemeen beginsel, dat een debiteurland zijn buitenlandsche schulden slechts kan nakomen door een actieve balans var, goederen en diensten. De handelsbalans tusschen Engeland en Duitschland is voor Duitschland voortdurend gunstig. Het is de oprechte wensch van beide regeeringen de handels- en financieele betrekkingen vriendschappelijk en op grondslag van gelijke behandeling voort te zetten en zoo spoedig mogelijk te doen uitbreiden.
De vertegenwoordigers van Engeland en Duitschland hebben daarom o.a. de overeenkomst gesloten, dat de rente op de Dawes- en Youngleening ten volle zal worden betaald gedurende zes maanden. De clearingwet wordt niet toegepast.
De overeenkomst treedt in werking van 1 Juli af met terugwerkende kracht en geldt voor den duur van zes maanden. (Manch. Guardian) **(1362 F.)**

D. ROEMENIE. — Titulescu over de hervatting der normale betrekkingen met de Sovjet-Unie. —
In een rede voor de parlementaire commissie van Buitenlandsche Zaken heeft de Roemeensche Minister van Buitenlandsche Zaken Titulescu heden een toelichting gegeven op het herstel van de normale betrekkingen tusschen Roemenië en Sovjet-Rusland.
Titulescu verklaarde o.a., dat Roemenië tot 9 Juni 1934 geen enkele relatie onderhield met zijn belangrijken nabuur Rusland, hoewel deze staat sedert 1932 hoe langer hoe meer internationaal contact zocht en al eerder aan internationale conferenties deelnam en waarschijnlijk binnenkort ook een zetel in den Volkenbond zal innemen.
Titulescu gaf vervolgens een overzicht van den stand der onderhandelingen en het verloop er van, en gaf als zijn meening te kennen, dat de overeenkomst met de Sovjet-Unie zeer gunstig voor Roemenië was, aangezien de Russen voor het eerst Bessaraibie als Roemeensch bezit hadden erkend.
(Adverul, Bucaresti) (Vorig bericht blz. **1336** E.)

E. ONDERWIJS. — Prof. Dr. H. R. Ribbius overleden.
Op 30 Juni is overleden prof. dr. H. R, Ribbius, gewoon hoogleeraar in het burgerlijk recht en het handelsrecht aan de Nederlandsche Handelshoogeschool. Prof. Ribbius was 9 Juli 1880 te Haarlem geboren. Hij studeerde te Leiden en promoveerde aan de universiteit aldaar tot doctor in de staatswetenschappen en meester in de rechten. Daarna vestigde hij zich als advocaat te Haarlem.
Op wetenschappelijk gebied heeft de overledene veel en belangrijk werk gedaan. Zoo was hij mederedacteur van het Weekblad voor het Recht, mederedacteur van het Tijdschrift voor Verzekeringsrecht, schrijver van vele tijdschriftartikelen, een werk over het Wisselrecht, en, in samenwerking met prof. Star Busman, van een nog onvoltooide bewerking van het werk van prof. Molengraaff over het Faillissementsrecht. (N. Rotterd. Crt.) (Vor. ber. blz. **1375 C.)**

F. NEDERLAND. — Kerk en Vrede. —
Ds. J. J. Buskes zeide dezer dagen ter jaarvergadering van Kerk en Vrede het volgende:
Tegenover de nationalistische strooming van onzen tijd heeft ,,Kerk en Vrede" haar standpunt onverzwakt te handhaven. De vereeniging denkt er niet aan haar anti-rnilitairistisch beginsel en haar beginsel van nationale ontwapening te laten vallen. Uitdrukkelijk verklaarde spr. dat ,,Kerk en Vrede" een grenswacht, zooals prof. Eerdmans zou wenschen onvoorwaardelijk afwijst. Wij zijn en blijven Christen anti-militairisten, wij wijzen elken oorlog af en willen onder geen enkele vlag het militairisme in onze vereeniging binnen voeren. (Vaz Dias)
(Vor. ber. 212 A.; Geestel. Leven **1375** F.)

6 JULI 1934

G. NEDERLAND. — Doofstommen-Onderwijs - Prof. Dr. H. Burger's voordracht. —
Op 14 Juni hield de Vereen. ter Bevordering van het Doofstommenonderwijs in Nederland onder voorzitterschap van den heer M. Sluizer haar algemeene vergadering in het gebouw der doofstommenschool.
Als merkwaardig voorbeeld van arbeidsprestatie van doofstommen werd vermeld, dat twee oud-leerlingen van doofstommenscholen, geplaatst in de Philipsfabrieken het hoogste loon van haar klasse hebben weten te bereiken.
Prof. dr. H. Burger sprak over spreken zonder strottenhoofd en spreken met één stemband, nadat de andere geheel is weggenomen. Er werden patiënten ge-

demonstreerd met één stemband die behoorlijk, ofschoon met heesche stem spreken. De patiënten verklaren, dat ze in het eerst na de operatie slecht spraken, maar het thans zonder moeite doen.
Daarna werden patiënten vertoond, bij wie het geheele strottenhoofd is weggenomen en die, hoe ongelooflijk het den leek a priori moge schijnen, met stem verstaanbaar spreken, hoewel er geen verbinding is tusschen longen en mond; daarbij dienen slokdarm en maag als aanblaasapparaat.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. ber. blz. 1177 E.)

A. DUITSCHLAND. — Staatsnoodweer-wet aangenomen - Economische represaillemaatregelen tegen het buitenland. —
Het rijkskabinet nam op 3 Juli '34 een wet aan welke als volgt luidt:
„De maatregelen die op 30 Juni en 1 en 2 Juli 1934 zijn genomen voor het' afslaan van de hoog- en landsverraderlijke aanvallen zijn als noodweer van den staat rechtsgeldig."
Na de aanvaarding van deze wet nam het rijkskabinet een wet aan, volgens welke de stafschef der S.A. voortaan niet meer lid van het rijkskabinet behoeft te zijn.
Ook is een wet aangenomen, welke bepaalt, dat een Rijksdagafgevaardigde zijn zetel verliest, wanneer hij uit de fractie der nat.-soc. partij treedt, of uit de fractie wordt gestooten.
Verder heeft de regeering het houden van straatcollectes en collectes langs de huizen, in café's of in andere openbare gelegenheden tot 31 October verboden. Collecteeren in kerken vormt hierop een uitzondering.
Het collecteerverbod is uitgevaardigd op grond van het feit, dat liet inzamelen van geld op straat zulke exorbitante vormen had aangenomen, dat er een einde aan moest worden gemaakt. De inkomsten van groote lagen der bevolking zijn, zoo wordt verklaard, niet van dien aard, dat voortdurend gaven voor allerlei doeleinden kunnen worden afgestaan.
Het kabinet nam nog een groot aantal andere wetsontwerpen aan, o.a. een wet over aanwending van economische represaillemaatregelen tegen het buitenland, welke noodzaltelijk is geworden door de bedreiging met dwangmaatregelen van den kant van het buitenland in liet goederen- en betalingsverkeer tegenover Duitschland. Om zulke dwangmaatregelen snel en nadrukkelijk te kunnen opvangen geeft de thans aangenomen wet den betrokken ministers de volmacht onmiddellijk de tot afweer noodzakelijke maatregelen te nemen. Eenzelfde doel dient de eveiieens goedgekeurde wet betreffende volmacht op het gebied van tijdelijke taricfsveranderinnen. Bovendien is den minister van economische zaken nog grooter volmacht op ander gebied verleend. (Berliner Tageblatt)
(Vorig bericht blz. 714 C.)

B. DUITSCMLAND. — Verklaring van den commissaris voor de grondstoffen. —
De dezer dagen benoenide commissaris voor de grondstoffen, Puppe, lieeft verklaard, dat hij de mogelijkheden voor het winnen van grondstoffen uit eigen bodem volkomen positief beoordeelt. De ijzerertsproductie kan zonder moeite in korten tijd niet 160.000 ton per maand worden verlioogd, waarvan 60.000 ton in het Sieg-, Lahn- en Dillgebied. de Harz en Bovenhssen en 100.000 ton in liet Hannoversche bij Peine. Het Hannoveraansche erts is even goedkoop als het buitenlandsche. De ertsen uit Lahn- en Dillgebied zijn iets duurder, maar bij een verbruik van ongeveer 800.000 ton per maand, waarvan deze 60.000 ton een deel zou zijn, speelt het prijsverschil zoo goed als geen rol.
Het ijzergehalte van het inlandsche erts is geringer dan dat van het Zweedsclie erts, maar bij de bestaande productie-omstandigheden is dat van neen beteekeriis. De deviezetibalans zou door deze maatregelen" met een bedrag van ongeveer 20 millioen per jaar verlicht worden. Bovendien zouden er ertsarbeiders aan het werk kunnen komen en voor de zuivering van het erts is ongeveer 700.000 ton cokes noodig, zoodat ook mijnwerkers aan den slag kunnen raken. De spoorwegen krijgen nuttige vrachten en de scheepvaart wordt geholpen. De booten, die thans voor een derde deel ledig over het Mittellandkanaal van Oost naar West varen, kunnen–dan het erts op den terugweg naar liet Ruhrgebied meenemen.
Er kan geen sprake van zijn, dat de ertsvoorraden gering zijn. In Beieren zijn voorraden van vele honderden millioenen tonnen. Dit erts is weliswaar van minder ijzergehalte dan het buitenlandsche, niaar dat is geen reden om niet aan een latere ontginning te denken. Men is reeds bezig niet het vinden van methoden, die een conipensatie vormen voor het mindere metaalgehalte.
De koperproductie in Duitschland kan niet meer in sterke mate worden verhoogd. Aluminium is in zeer vele gevallen bruikbaar als vervangingsmiddel voor koper en zijn legeeringen. Dit heeft het voordeel dat de grondstof bauxiet weliswaar uit het buitenland moet dorden betrokken, maar toch naar verhouding goedkoop is. De Duitsche aluminiumproductie bedraagt op het oogenblik ongeveer 35.000 ton, maar zij zal liet volgende jaar reeds 50.000 ton bedragen. (Völkischer Beobacliter)

C. BELGIE. — De machtigingswet in de Belgische Kamer. —
De Belgische minister-president De Broqueville heeft bij de Kamer de aangekondigde machtigingswet ingediend, waarin de regeering voor den duur van zeven maanden bijzondere volmachten verzoekt tot verbetering van den economischen en financieelen toestand. Bij deze wet wordt voorzien in maatregelen tot verruiming van het crediet, voorts in bijzondere maatregelen tot vermindering der openbare lasten en der transportkosten. De regeering wil met haar maatregelen in de eerste plaats door de verlaging der productiekosten het bedrijfsleven op gang brengen. De wet zal de regeering voorts de mogelijkheid geven de loonen en salarissen aan te passen bij het indexcijfer voor de eerste levensbehoeften.
(De Nieuwe Gazet) (Vorig bericht blz. 821 E.)

D. FRANKRIJK. — Protest inzake complot Röhm-Von Schleicher. —
De correspondent van de N. Rott. Crt. te Berlijn meldt:
François-Poncet, de Fransche ambassadeur te Berlijn, heeft een bezoek gebracht op het ministerie van Buitenlandsche Zaken, teneinde bij den Duitschen rijksminister van Buitenlandsche Zaken, von Neurath, te protesteeren tegen de berichten, volgens welke Frankrijk in verbinding zou hebben gestaan met revolutionnaire kringen in Duitschland. De heer von Neurath heeft daarop te kennen gegeven, dat van officiëele Duitsche zijde zulk een bewering niet was geuit. Wat aangaat de berichten in de kranten, daarvoor kon het ministerie van Buitenlandsche Zaken niet verantwoordelijk worden gesteld. De heer François-Poncet verzocht daarop den minister om in dezen zin invloed op de bladen uit te oefenen en dezen voor te lichten. Men verwacht, dat von Neurath aan dit verzoek zal voldoen. (Vorig bericht blz. 1374 E.)

E. NEDERLAND. — Nationale Woningraad. - Een resolutie. —
In de op 30 Juni '34 te Haarlem gehouden jaarlijksche vergadering van den Nationalen Woningraad is de volgende resolutie aangenomen:
De vergadering, enz. van oordeel, dat het, zoowel ter bevordering van een algemeene huurdaling voor arbeiderswoningen als ter bestrijding van de werkloosheid noodzakelijk is, dat de aanbouw van goedkoope woningen krachtig ter hand genomen wordt; dat dit alleen op voldoende wijze en in voldoende mate kan geschieden, wanneer, door middel van een goede kapitaalvoorziening, aan de woningbouwvereenigingen en gemeenten bij de woningproductie een belangrijker plaats wordt ingeruimd dan in de laatste jaren liet geval was; dat in geen geval getracht moet worden tot lagere huren te komen ten koste van de kwaliteit der te bouwen woningen; draagt het bestuur op:
a. zich tot de regeering te wenden en haar medewerking in te roepen voor de uitvoering van haar voor te leggen plannen, welke het bijeen brengen en distribueeren van kapitaal voor vereenigings-'en gemeentebouw beoogen;
b. ernstig aandacht te wijden aan alle mogelijkheden tot vermindering van de exploitatiekosten van arbeiderswoningen, welke zonder scliade voor de volkshuisvesting kunnen worden aangewend, en daarbij in de eerste plaats te blijven ijveren voor renteverlaging;
c. ernstig te onderzoeken alle mogelijkheden tot vermindering van de sticlitingskosten van arbeiderswoningen, welke zonder scliade voor de volkshuisvesting kunnen worden aangewend, en daarbij met name aandacht te wijden aan opkomende denkbeelden betreffende „planmatige" voorziening in de woningbehoefte, rationeele bouwwijze, betere organisatie van het bouwbedrijf en technisch-economiscli juistere indeeling van woningen en woonwijken. (Nieuwe Rotterd. Courant)

F. NEDERLAND. — Defensiebelangen - Rede van Generaal Snijders. —
Wij citreren uit de rede. die Generaal Sniiders te Breda heeft gehouden, het v lgende:'
Naar sprekers meening is er een zeer dreigend oorlogsgevaar. De Volkenbond is onmachtig gebleken en tieeft haar prestige gescliokt en liet vertrouwen aan ieder ontnomen.
Door de mislukking van ontwapenings- en andere conferenties is onderling wantrouwen, verdeeldheid en verbittering gewekt. Spr. gelooft te moeten zeggen, dat er een nieuwe oorlog dreigt. De bewapeningswedijver, die een tijdlang gerust tieeft, is opnieuw met grooten kracht opgekomen. Zelfs Denemarken komt terug van zijn tot nu toe volgehouden beperking van bewapening.
Het geheime verdrag tusschen Frankrijk en België heet wel defensief te zijn, maar in een oorlog noemt ieder land zich slechts verdediger. De opmerking als zou het verdrag slechts een defensief karakter dragen, heeft naar spr.'s meening niet de geringste waarde.
Spr. gaf vervolgens een uitvoerige beschouwing over de maatregelen door Frankrijk en België genornen, die naar zijn meening wiizen op een aanval van hun kant op Duitschland en niet het omgekeerde zooals velen meenen.
Het gevaar van schending in de lucht in Zuid-Limburg is zeer groot, meende spr. Daarom moeten daar luchtstrijdkrachten bestendig aanwezig zijn.
Voorloopig is Duitscliland onmachtig oorlog te voeren tegen een groote militaire kracht als Frankrijk en België samen vormen.

Maar Duitschland zal niet rusten voor het gelijkstelling van bewapening heeft gekregen.
Naar spr.'s vaste overtuiging is het oorlogsgevaar dreigender dan in 1914.
Velen willen in oorlogstijd achter de Hollandsche waterlinie terugtrekken. Spr. acht deze suggestie niet waard om er een woord aan te verspillen
Slechts wanneer het veldleger door overmacht teruggedrongen wordt, kan het in het verdedigingswerk worden opgenomen, in de hoop spoedig hulp te krijgen om den vijand weer terug te drijven.
Noodig is versterkingen aan kust en grens tegen luclitgevaar, met permanente bezetting en sterke bewapening.
Oefening van tiet leger in vredestijd moet krachtig ter hand worden genomen. Groote manoeuvres zijn onniisbaar voor de hoogere legeraanvoerders en dan te houden in de streken die het meest bedreigd worden.
Wij zijn geen arm volk, althans niet armer dan andere kleine staten met een sterke weermacht.
Op elk ander gebied leven wij op te ruimen voet en defensie is het stiefkind. Spr. is overtuigd van de bijzondere noodzaak, het financieel evenwicht te herstellen, maar het moet uit zijn niet bezuiniging uitsluitend op de weermacht. Spr. besloot met de woorden? Moge de geest van offervaardigheid uit het Zitiden ons land overstroonien. (Algemeen Handelshlad)

(Vor. ber. Defensie **1374** C.; Gen. Snijders **514 C.)**

A. NEDERLAND. — 2e Internationale Concours **Hippique.** —
Het tweede (van **21—24** Juni) vierdaaesche Internationale Concours Hippique te Amsterdam heeft zich gekenmerkt door een Spring-Concours waarbij een ruiter met twee paarden achter elkaar een parcours moest afleggen en een Landenwedstrijd.
Dit is de eerste Landenwedstrijd buiten de Olympiade in Nederland geweest.
Italië won dezen strijd, tweede was België, derde Nederland.
Italie was met een harer sterkste ploegen gekomen, met zeer bekende ruiters, o.a. Bettoni, Borsarelli, Forquet, Filipponi, welke paarden als Nasello, Crispa, Judex en Coclita, mede genomen hadden. Bij de Belgen zij vermeld De Menten de Horne met Musaphiki, terwijl van Strydonck met Ramona een machtige combinatie bleek.
De groote prijs van Amsterdam werd gewonnen door den Belgischen Lt. van Strydonck.

(le Lt. J. P. Ilcken, Commdt. Bereden Afd. Politietroepen, Amsterdam)

(Vor. ber. Ruitersport **1313 A.)**

B. ENSCHEDE EN LONNEKER. — Gemeenteraadsverkiezingen. —
Het resultaat van de **4** Juli alhier, naar aanleiding van de samenvoeging van de gemeenten Enschede en Lonneker gehouden gemeenteraadsverkiezingen was als volgt:
Neutrale Kiesvereeniging Oud Lonneker, **1597** stemmen (1 zetel); Lijst Lipper, **455** stemmen (0 zetels); Vrijz. Dem. Bond, **2165** stemmen (**2** zetels); Soc. Dem. Arbeiders Partij, **9331** stemmen (11 zetels); Anti Revolutionnairen **2857** stemmen (**3** zetels); Lijst van Schaick, **294** stemmen (0 zetels); Kath. Dem. Partij, **1280** stemmen (**1** zetel); **R.K.** Staatspartij, **6389** stemmen (**7** zetels); Vrijheidsbond, **3163** stemmen (**3** zetels); Chr. Hist. Unie, **2337** stemmen (2 zetels); Amusementspartij, **428** stemmen (**O** zetels); **O. S. P., 1565** stemmen (**1** zetel); Communisten, 3029 stemmen (**3** zetels); Rev. Soc. Partij, **1102** stemmen (**1** zetel); Chr. Dem. Unie, **2013** stemmen (**2** zetels). (Vaz Dias) (Vor. ber. Enschede **1295** D.)

C. ITALIAANSCHE KUNST. — Cirnabue en **Giotti** - Lezing van Dr. **R.** van Marle. —
Op 2 Juli '34 heeft in het Stedelijk Museum de eerste der reeks lezingen over Italiaansche kunst plaats gevonden in aanwezigheid van den Consul-generaal van Italie, dr. L. Arduini, van den directeur van het Stedelijk Museum, den heer C. W. H. Baard en van een talrijk publiek.
Dr. Raimond van Marle uit Perugia begon zijn lezing over de schilders Cimabue en Giotto.
Cimabue was Florentijn van geboorte maar wordt in 1272 te Rome vermeld en in 1302 te Pisa voor het laatst. Cimabue is de eerste welbekende Italiaansche meester, maar zijn verschijning is niet onvoorbereid. Er bestond reeds een belangrijke Toskaansche school gedurende de geheeie 13e eeuw. Zijn zekere, of algemeen erkende werken zijn een mosaiek in de kathedraal van Pisa, een madonna in de Uffizi en een reeks bijna onzichtbaar geworden muurschilderingen in Assisi. Toch verraden deze weinige voortbrengselen dêhand vaa een zeer groot meester. Dat hij te zijnen tijde beroemd was, blijkt uit de wijze, op welke Dante hem vermeldt. Hoewel nog gedeeltelijk vooral technisch sterk onder Byzantijnschen invloed bevond hij zich door persoonlijken schoonheidszin en zijn sterk dramatisch temperament daarmee in oppositie en baande daardoor den weg tot de bevrijding der Italiaansche kunst uit de Oostersclie banden. Giotto, eveneeris een Florentijn, werd omstreeks 1270 geboren eti stierf in 1337. Geduretide zijn leven reeds, was hij een uiterst geëerd kunstenaar. De stad benoemde hem tot opperbouwmeester van den kathedraal om hem daardoor voor Florence te behouden. Niettemin heeft ook Giotto gereisd. Het eerst treffen we hem te Rome aan. Van het weinige dat van zijn voortbrengselen aldaar overbleef blijkt liet, dat hij niet, zooals men vroeger meende, zijn kunst van Cimabue leerde, maar van een Romeinschen meester, waarschijnlijk Cavallini. Zijn verbarid met Rome toont hij ook door den verhalenden geest van zijn frescoreeksen. De verhalende volkskunst is een typisch Romeinsch verschijnsel, hetwelk meri tot in de vroege middeleeuwen kan vervolgen. Hij toont zich liet dichtst bij Rome in de muurschilderingen van Assisi, de legende van den Heiligen Franciscus voorstellend. Niet iedereen is het er over eens,-dal deze van zijn hand zijn. In elk geval zijn de fresco's in de Scrovegnikapel te Padua omstreeks 1306, een rijper werk. Andere voortbrengselen van liem zijn muurschilderingen in Santa Croce te Florence, een tweede reeks muurschilderingen te Assisi en eenige paneelen, waaronder een Madonna in de Uffizi, een Dood van de Maagd Maria te Berlijn en één hier oo de tentoonstelling. Giotto is een der grootste revolutionnairen in de kurist geweest. Hij brak geheel en al met de Byzantijnsche traditie, waarvan bij hem geen teekenen meer overbleven. behalve getrouwheid aan de iconographische typen. Zijn voornaamste eigenschappen waren, klassieke schoonheid van vormen, de weergave der derde dimensie en van de menschelijke emoties en handelingen. waardoor hij een baanbreker werd van het realisme in-de' kunst. Onder zijn navolgers zijn er eenige verdienstelijke meesters, maar geen persoonlijkheden groot genoeg om een nieuwe trant in het leven te roepen, voordat een eeuw later te Florence Fra Angelico en Masaccie verschenen.

(Vor. ber. Kunst **blz. 1209** D.)

D. MADAME CURIE OVERLEDEN. —
Madame Ciirie, wier gezondheid al eenigen tijd te wenschen overliet en die in een sanatorium in de buurt van Valence verpleegd werd, is daar op 4 Juli '34 overleden.
Marie Curie geboren Sklodowska, was een Poolsche. Zij was de dochter van een hoogleeraar van het lyceum te Warschau en werd aldaar den 7den November 1867 geboren. Zij volgde de lessen aan het lyceum van haar vaderstad, gaf daarna gedurende enkele jaren zelf privaatlessen en is vervolgens gaan studeeren aan de universiteit te Parijs, nadat zij wegens revolutionnaire agitatie uit haar geboorteland was gevlucht.
In 1895 trouwde zij niet Pierre Curie, beoefenaar der natuurwetenschappen, schrijver van verschillende boeken, op grond van onderzoekingeri, die hij later tezamen met zijn vrouw voortzette. In 1906 stierf hij tengevolge van een ongeluk.
Na haar huwelijk zette madame Curie haar werk voort aan het chemisch instituut van de Sorbonne, waar zij reeds als assistente van Pierre Curie, den directeur, werkzaam was geweest. Nadat zij een onderzoek over de magnetische eigenschappen van gehard staal ten einde had gebracht. kreeg de radio-activiteit. welke in 1896 door Henri becquerel was geconstateerd bij 'stoffen, die in het zonlicht fluoresceeren, al haar belangstelling. Zij kwam tot de bevinding dat uranium en thorium in de eerste plaats radio-actief zijn en toen zij bij onderzoek van uraniumpekerts uit Joachimsthal tot de zekerheid kwam, dat dit sterker radio-actief was dan de hoeveelheid uranium, daarin aanwezig meebracht, begreep zij dat bij het uraniumpekerts nog een element van grooter radio-activiteit in het spel moest mezen. Zij en haar man vonden twee nieuwe radio-actieve stoffen: het Polonium en het Radium. In samenwerking met haar echtgenoot bestudeerde zij de eigenschappen van beide elementen.-
Na Pierre Curie's dood slaagde zij er, in 1910, in met Debierne radium te isoleeren en van-het polonium eenige spectraallijnen te verkrijgen. Over de doseeriug van radium en over de vaststelling van een internationalen radiumstandaard, welke bestemd is vergelijking mogelijk te maken van de resultaten in verschillende laboratoria verkregen, hebben verder haar onderzoekingen geloopen.
In 1903 werd aan Becquerel en het echtpaar Curie de Nobelprijs voor Natuurkunde verleend voor het onderzoek betreffende de verschijnselen van de spontane uitstraling door Henri Becquerel ontdekt. Zij ontving in 1911, maar nu alleen den Nobelprijs voor scheikunde.
Van 1900 tot 1906 is Madame Curie leerares geweest aan de hoogere normaalschool voor meisjes te Sèvres. Na het ongeluk, haar man overkomen, volgde zii hem op in ziin ambt en zij verkreeg in 1908 den titel van professor:
Tal van eerbe ijzen vielen haar ten deel. De Royal Society schonk haar de Albert-medaille. Lid van de Académie des Sciences is zij niet geworden. daar in het Institut de France principieel bezwaar bestond tegen de benoeming van vrouwen. Maar zij werd wel lid van de Académie de Médecine.
Tot Marie Curie's geschriften behooreii: „Recherches sur les substances radio-actives", „Traité de radio-activité", „La Radiologie et la Guerre", „l'Isotopie et les éléments isotopes". Met betrekking tot het werk over de radiologie en den oorlog brengen we in herinnering, dat Madame Curie in dien tijd den geheelen radiologischen dienst voor gewonden heeft georganiseerd: de installaties in hospitalen en mobiele posten heeft helpen inrichten en persoonlijk de geneesheeren heeft geïnstrueerd aangaande de toepassing: tenslotte een aantal vrouwelijke radiologen heeft opgeleid. Deze opleidingsschool maakt sinds den oorlog deel uit van het boveneenoemde institut du Radium in de Rue Pierre Curie, waar Madame Curie haar dagelijkschen arbeid verrichtte. (Red. K. H. A.)

(Zie **photo** buiten tekst **blz.** 1382 *a)*

A. **CHAIM BIALIK** OVERLEDEN. —
De Nieuwe Rott. Crt. bericht, dat de Hebreeuwsche dichter Chaim Bialik op 5 Juli '34 te Weenen, waar hij voor een operatie in een ziekenhuis was opgenomen, is overleden.
Bialik werd te Radi in Wolhynië geboren en vestigde zich later te Odessa, waar hij een geestelijk centrum vormde. Met intense belangstelling volgde hij de ideeën van dr. Herzl, den vader van het Zionisme en in gloeiende verzen en met bijbelsche verbeeldingskracht verkondigde hij de verwachtingen van het jonge Jodendom op een eigen Joodsch tehuis. In 1927 vestigde hij zich te Tel Aviv, waar hij het middelpunt werd der literaire en cultureele beweging in het snel opbloeiende oude Joodsche land.
Verzen van Bialik zijn in het Duitsch en Engelsch, het prozagedicht ,,De Rol des Vuurs" ook in het Nederlandsch vertaald. (N. Rotterd. Crt.)

B. **AFFAIRE-STAVISKY. — Eenige vonnissen.** —
Het gerechtshof te Parijs heeft dezer dagen Cochard, den directeur van de Compagnie Foncière, een der maatschappijen uit de Stavisky-affaire, veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf en 1000 francs boete. De admministrateurs, generaal Berdi de Fourtou en Dargent, werden wegens medeplichtigheid aan oplichterij veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf en 500 francs boete, Dargent evenwel slechts voorwaardelijk. Het hof wees aan Fraipont en de Société. Luxembourgeoise de Reports et de Dépots, die de aanklacht tegen de Compagnie Foncière hadden ingediend, een bedrag toe van zeven millioen francs. (Ned. Tel. Ag. Reuter) (Vor. ber. blz. 1267 A.)

7 JULI 1934

C. MEXICO. — Generaal Lazaro Cardénas tot president gekozen. —
Generaal Lazaro Cardénas werd met een groote stemmenmeerderheid gekozen tot president van Mexico. Generaal Cardénas is nog slechts 39 jaar oud en de 45ste president van Mexico.
Volgens ,,El Debate" is Cardénas bekend om zijn felle actie tegen de Katholieke Kerk. (El Debate)
(Vorig bericht blz. **477** E.)

D. **BELGIE. — Politieschandaal.** - Vonnissen. —
Op 4 Juli '34 heeft de rechtbank te Brussel vonnis gewezen in het proces-Pauwels (benzine-schandaal, zie pag. 1095 A,). De zwaarste straf kreeg de oliehandelaar Pauwels, die tot drie maanden voorwaardelijke gevangenisstraf werd veroordeeld. Ook de commissarissen van politie zelf werden voorwaardelijk veroordeeld. Van der Meulen, hoofdcommissaris van Schaerbeek, tot een maand gevangenisstraf; Van Haesebrouck, hoofdcommissaris van Ukkel, tot een maand; De Leu, commissaris te Brussel, tot een maand; Angerhausen, hoofdcommissaris van Brussel, tot acht dagen; de heer Gilbert, hoofdcommissaris van Leuven, Lieutenant, inspecteur van politie te Brussel en Lejeune, ambtenaar van het departement van Arbeid, ieder eveneens tot acht dagen voorwaardelijke gevangenisstraf. (De Nieuwe Gazet)
(Vorig bericht blz. 1125 H.)

E. NEDERL D. — **Regeeringscommissarissen.** —
Kortgeleden is een centralisatie der provinciale crisisorganisaties tot stand gebracht. Daardoor zijn de afzonderlijke gewestelijke organisaties voor rundvee, varkers, aardappelen, enz., in iedere provincie vereenigd. Bij de behandeling van de begrooting van het Landbouw-Crisisfonds in de Tweede Kamer heeft de minister van Economische Zaken ad-interim t.z.t. ook een centralisatie der Landelijke Crisis-organisaties afgekondigd. De daarvoor noodige plannen zijn reeds in de vergadering der Centrale Landbouw-Crisiscommissie behandeld en door den minister goedgekeurd. Het is de bedoeling, dat het aantal Regeerings-commissarissen wordt beperkt tot drie. Als zoodanig zullen fungeeren de heeren Ing. S. L. Louwes, voor den akkerbouw en de veehouderij; Bückman voor den zuivel- en F. O. Valstar voor den tuinbouw. Dit college zal staan onder voorzitterschap van den secretaris-generaal van Economische Zaken, mr. dr. A. A. van Rhijn. In het college zal verder zitting hebben de heer S. v. Zwanenburg als commissaris-adviseur. In verband daarmede zal de heer van Zwanenburg aftreden als directeur der Rundvee- en Varkens-Centrale.
De taak van dit college zal zijn den minister bij de Landbouwcrisis-politie terzijde te staan. Het aantal landelijke Crisis-organisaties zal aanmerkelijk worden beperkt. Onder genoemde Regeerings-commissie zullen niet meer dan acht landelijke centrales werken. Inzake de samenwerking van deze centrales zal contact worden gezocht met de Centrale Landbouworganisatie en den handel. (V. **b.** Crisis **Org.** 1274 **F.**)

F. JAPAN. — In- en uitvoer van **manufacturen.** —
De uitvoer van manufacturen heeft in het eerste halfjaar van 1934 bedragen 1004 millioen Yen, de invoer bedroeg 1158 millioen Yen. Zoowel de uitvoer als de invoer :i in vergelijking met de le van erleden jaar toegenomen met respectieveli 20,9% en 13,8%, terwijl het invoeroverschot is verminderd tot 16,9%. (Dempo Tsoesin)

G. GEESTELIJK LEVEN. — Opgravingen. - De oudste kerk ter wereld. —
De Nederlandsche aritliropoloog dr. Nijessen meldt aan het Persbureau Vaz Dias uit Bethlehem:
In opdracht van het ministerie van Koloniën te Londen heeft de architect William Harvey, die in het jaar 1910 niet een viertal andere deskundigen een studie publiceerde omtrent de Geboortekerk te Bethlehem, een onderzoek ingesteld naar den bouwkundigen toestand van de H. Grafkerk te Jerusalem en de Geboortekerk te Rethlehem.
Hoewel de opgravingen eerst 21 Juni zijn begonnen en nog in vollen gang zijn. zijn de resultaten reeds opzienbarend.
Ofschoon er in Noord-Afrika en Klein-Azië nog enkele overblijfselen bestaan van de door Constantijn gestichte bouwwerken, is de Geboortekerk de eenige kerk uit den eersten Christentijd, die goed bewaard is gebleven en die daardoor een beeld geeft van de oudste pogingen om een eigen Godshuis te bouwen.
De kerk is gebouwd boven de grotten, waarin Jezus volgens overlevering geboren is en waarin zijn krib zou hebben gestaan, zoodat zoowel de Grieksch-orthodoxen als de roomsch-katholieken de basiliek met ernstige zorg bewaken. Meermalen is ze getuige geweest van heftigen strijd, die eenmaal zelfs tot diplomatieke moeilijkheden tusschen Rusland en Frankrijk heeft geleid, o.m. over het vraagstuk of de kerk door Grieken of Latijnen zou zijn gebouwd.- Het is dan ook niet te verwonderen, dat zoowel tal van Grieksch-orthodoxe geestelijken als roomsch-katholieke priesters en deskundigen de opgravingen met de grootste aandacht volgen. Temeer daar iederen dag nieuws brengt en het aspect zelfs ieder uur van den dag kan veranderen.
Een der eerste vondsten was een mozaiek op 80 c.M. dieute in den noord-oostelijken hoek van de centrale beuk, dragende het Grieksche symbool der oudste christenen voor Christus: Ichtus (visch), waarvan de beteekenis der letters is: ,,Christus, zoon van God. die ons redde". \Vaar men echter ook groef. biina overal vond men hetzelfde mozaiek, zoodat het niet onwaarschijnlijk is, dat dit onder het geheele schip der basiliek doorloopt. Hoewel het enkele malen gerepareerd is, verkeert het nog in uitstekenden toestand. Het is in zwart, geel en rood uitgevoerd en dateert uit de derde, waarschijnlijk het begin van de vierde eeuw, zoodat het vermoedelijk de mozaiekvloer der kerk van Constantijn is en niet ouder zooals eerst werd vermoed. Aan het middeneind van het schip tegen de transept vond men de grondslagen van een altaar, die echter jonger zouden zijn. Daar vond men ook het begin van een gang, die waarschijnlijk naar een der grotten leidt, mogelijk een deel is van een nog onbekende geboortegrot. Ook in den nood-oosthoek buiten de kolonade vond men een trapvormige structuur, die echter waarschijnlijk geen toegang geeft tot een gang. Verder werd evenwijdig met het voormalige front der basiliek een waterleiding aangetroffen. Wat de volgende dagen brengen zullen is nog geenszins te voorspelleri.
(Var. ber. **Opgravingen** 613 C.; Geest. Leven 1376 **F.**)

H. NEDERLAND. — Exploratie **olieterreinen op** Nieuw-Guinea. —
Ingediend is een wetsontwerp tot machtiging tot het sluiten van eene overeenkomst als bedoeld in art. 5a der Indische Mijnwet, met een door de te 's-Gravenhage gevestigde N.V. ..De Bataafsche Petroleum Maatschappij", de mede aldaar gevestigde N.V. ,,Nederlandsche Koloniale Petroleum Maatschappij" en de te Amsterdam gevestigde N.V. „Nederlandsche Pacific Petroleum Maatschappij" op te richten naam-

looze vennootschap betreffende de opsporing en ontginning van aardolie, enz., in terreinen, gelegen in het gouvernement der Molukken.
Naar het oordeel van den minister zullen de belangen van het Land in bijzondere mate kunnen worden gebaat, indien bedongen wordt, dat de uitkomsten der exploratie volledig ter beschikking van het Gouvernement zullen komen. Hetgeen tot dusver omtrent de geologie van Nieuw-Guinea bekend is, levert nog geen aanwijzing op, dat de vestiging aldaar van een mijnindustrie op loonende basis mogelijk zou zijn, laat staan dat landsgelden zouden mogen worden gewaagd aan een onderneming van dien aard, hetzij in den vorm van Staatsexploitatie dan wel in dien van deelneming in een gemengd bedrijf. (N. v. h. N.)
(V. b. Nieuw-Guinea 1300 C.; Tw. Kamer **1368** B.)

8 JULI 1934

A. PSYCHOTECHNIEK. —
Op uitnoodiging van liet bestuur van de Nederlandsche Stichting voor Psychotechniek, hebben vertegenwoordigers van de pers één dezer dagen een bezoek gebracht aan het laboratoriiim der stichting, waarbij door de leiders een uiteenzetting gegeven werd van de wijze, waarop de stichting haar taak vervult.
Nadat de voorzitter van het bestuur, dr. H. van der Hoeven, zenuwarts te Utrecht, het doel van de bijeenkomst had uiteengezet, nam dr. T. Kuiper, één der assistenten, het woord tot het houden van een inleiding over de werkwijze.
Deze kunnen wij als volgt weergeven:

Het Gemeentelijk Bureau voor Beroepskeuze te Utrecht werd opgericht in 1924. Directeur werd Jhr. drs. D. J. van Lennep. Al spoedig gevoelde deze bij het geven van zijn adviezen aangaande de beroepskeuze sterk de behoefte aan een psychotechnischen ondergrond. Het beoefenen van de psychotechniek lag echter niet op den weg van een Gemeentelijk Rureau voor Beroepskeuze en daarom werd na ecnige jaren de Ned. Stichting voor Psychotechniek opgericht, die vergunning kreeg haar eigen instrumentarium te huisvesten in de lokaliteiten van het Gem. Bureau. Het bleek, dat 90% van degenen, die zich tot het bureau wendden met een vraag aangaande beroepskeuze ook een psychotechnisch onderzoek wenschten. Rovendien begonnen de meeste gemeentebedrijven (tram, electriciteit, gas, politie, secretarie) voor de selectie van hun personeel de diensten van het psychotecliniciim in te roepen; verschillende groote bedrijven in den lande volgden. Rovendien maken vier groote lycea en ook de Willem Arntsz Stichting te Den Dolder geregeld van de diensten van het psychotechnicum gebruik, terwijl uit nagenoeg alle gemeenten in den lande particulieren zich tot de stichting wenden voornamelijk met het oog op de keuze van een beroep of school. Nu het Gemeentelijk Bureau voor Beroepskeuze 1 Juli j.l. is opgelieven, neemt de Stichting voor Psychotechniek het geheele bedrijf voor haar rekening. Zij verzorgt in den vervolge ook de beroepskeuze voor ingezetenen tegen een tarief naar draagkracht.
De Stichting heeft zich in haar werkzaamheden natuurlijk steeds moeten aanpassen aan datgene, wat de maatschappij van haar vroeg. De onderwerpen, die haar ter bestiideering worden opgedragen, vormen een weerspiegeling van verschillende vragen, die in onze tijd aan de orde zijn.
Als een belangrijk onderdeel van haar taak is haar reeds in het begin de selectie van het middelbaar onderwijs op de schouders gelegd. Allereerst werd te dien einde een intelligentie-test samengesteld en geijkt op ongeveer 3000 personen. De oefeningen werden zoo goed mogelijk aangepast aan de behoeften ran liet Hollandsch middelbaar onderwijs, aan de z.g. tijdsnormen werd weinig waarde toegekend. Het bleek echter. dat zulk een Intelligentie-Test zonder meer volkomen onvoldoende was, om een prognose voor het afloopen van de middelbare school te stellen. Daarnaast kwamen allerlei oefenineen voor concentratie, tempo. nauwkeurigheid en vooral de z.g. arbeidsohservatie, waarbij men nauwkeurig bestudeeren kan hoe een kind werkt en hoe snel liet bereid is zijn infantiele denkgewoonten op te geven voor een meer logische aannak van de stof. Rij deze observatie krijgt men op' allerlei vragen antwoord: wordt de intelligentie gebruikt om de fouten te verbeteren, dan wel om ze te verdedigen? Is er belangstelling of alleen de behoefte zoo gauw mogelijk klaar te zijn? Kan de leerling zelfstandig werken geeft liij zich rekenschap van wat hij doet? Is liij in staat, uit 'een enkel voorbeeld een algemeene regel te abstraheeren? Hoe staat het met ijdelheid, doorzetting, geremdheid, netheid? . . . enz.
Naast het stellen van de schoolprognose heeft het selecteeren speciaal van hooger personeel een groot deel van de aandacht in beslag genomen. Het is hiervoor noodig geweest den gang van zaken in verschillende bedrijven intensief te bestudeeren, ten einde van de aard van werkzaamheden, vooral wat de meer leidende functies betreft, op de hoogte t e komen.
Het bleek, dat ook hier niet in de eerste plaats op intelligentie, maar veel meer on eigenschappen van karakter en wil moest worden gelet. Administratief- en vooral ook organisatorisch vermogen, gemakkelijke omgang met menschen, wilskracht, verkoopkracht, doorzetting bleken bij uitstek waardevolle factoren. Weer was het de nraktijk, die in deze richting gaf aan de psychologische studie: verschillende middelen werden gezocht, waarmede men deze eigenschappen zoo goed mogelijk zou kunnen diagnostiseeren. Het bleek, dat voor organisatorisch vermogen zeer goed tests waren samen te stellen, die vervolgens op ongeveer 1000 personen werden geijkt. Voor de meer administratieve aanleg gold het zelfde. Voor verkoopkracht en wil bleken het schrift en in vele gevallen ook de physionomische gegevens niet te versmaden diagnostica.
Gedurende de drie laatste jaren wordt ook de horoscoop van den proefpersoon met de verdere gegevens, door liet psychotechnisch onderzoek verkregen. vergeleiten. De eerste twee jaar bleef het uitsluitend bij vergelijken en speelden deze gegevens bij het samenstellen van het rapport geen enkele rol. Nu men, speciaal voor enkele karaktereigenschappen, in zeer vele gevallen een duidelijke samenhang heeft geconstateerd, begint de horoscoop bij liet opmaken van het rapport een woordje mee te spreken. Het is niet uitgesloten, dat dit diagnosticum in de toekomst belangrijke aanwijzingen zal kunnen geven aangaande de persoonliikheid der adviesaanvragers.
In de afgelobpen-jaren zijn ongeveer 6000 personen psychotechnisch onderzocht. Gelukkig heeft liet bureau bij zijn onderzoek langzamerhand de steun van verschillende medewerkers en assistenten gekregen.
Langzamerhand beginnen de vele gegevens zich onder enkele hoofden te ordenen, waardoor een wetenschappelijk overzicht van het vele, dat in de praktijk verzameld werd, mogelijk wordt. Verschillende publicaties, zoowel over het werk in zijn geheel als over de onderdeelen, zijn dan ook in voorbereiding.
(Vaz Dias) **(Vor. ber.** Onderwijs **1376 G.)**

B. Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN OVERLEDEN. —
Op 4 Juli is H. K. H. Prinses Juliana, die zich reeds eenige weken in Engeland bevond, in Den Haag teruggekeerd. H. M. de Koningin had de Prinses telefonisch persoonlijk het overlijden van haar Vader medegedeeld.

Staatscourant. — Op 3 Juli '34 is een Riiitengewone Staatscourant verschenen, bevattende de volgende Koninklijke mededeeling:
Het heeft God behaagd, Mijn beminden Echtgenoot tot Zich te nemen. Hij is hedenmiddag zacht en kalm plotseling ontslapen. Met groote droefheid geef Ik daarvan kennis. Ik ben overtuigd, dat allen deelen in Mijn smart en die van Mijne Dochter.
WILHELMINA.

Kon. Boodschap aan de Staten-Generaal. — De Koningin heeft de volgende Boodschap aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal doen toekomen:
Het heeft God behaagd Onzen beminden Gemaal plotseling tot Zich te roepen.
hlet diepe droefheid geven Wij U daarvan kennis.
Wij zijn overtuigd, dat geheel Ons volk deelneemt in de smart die Ons en Onze Dochter vervult.
En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.
's-Gravenhage, den 3 Juli 1934.
w.g. WILHELMINA.

Raad van State. — De vice-president, jhr. mr. Beelaerts van Blokland, heeft in de openbare vergadering van den Raad van State, Prins Hendrik met de volgende woorden herdacht:
Ten tweeden male in enkele maanden tijds is ons Koninklijk Huis door een zwaren slag getroffen. Het onverhoeds verscheiden van den Prins der Nederlanden heeft ons opnieuw, op diep ernstiee wiize. er aan indachtig gemaakt, dat onze uren in Gods 'hand 'zijn.
Ruim 33 jaren heeft de Prins in den Raad van State zitting gehad en Z. K. H. liet geen gelegenheid voorbijgaan om op de hem eigen natuurlijke, eenvoudige wijze blijk te geven van zijn belangstelling in den Raad en in het wedervaren van diens leden. Gemoedelijkheid en liulpvaardiglieid zijn wel de meest kenmerkende eigenschappen geweest, waardoor de Prins der Nederlanden zich een blijvende plaats heeft verzekerd in het hart van ons volk. Geen moeite was hem teveel wanneer hij anderen van dienst kon zijn
Bij voortduring zijn thans onze gedachten bij onze geëerbiedigde en geliefde Koningin en bij onze beminde Prinses. hloge in deze droeve daeen onze Vader, die in de Hemelen is. Haar in rijiie mate sterken en troosten.
Na deze herdenking is de vergadering eenige oogenblikken geschorst.

Adressen. — De Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaaf hebben een adres van rouwbeklag aan H. M. de Koningin gezonden.

Nederl. Oost-Indië. — De Gouverneur-Generaal heeft op 4 Juli een telegram van rouwbeklag aan H. M. de Koningin afgezonden, van den volgenden inhoud:
„Diep getroffen door het groot verlies dat Uwe Majesteit, Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en de Nederlandsclie natie lijden door het plotseling verscheiden van Z. K. H. den Prins Gemaal, betuig ik Uwe Maiesteit en de Prinses namens allen hier te lande eerbiedige en oprechte deelneming. Met groote droefenis in het hart rouwen wij over Hem die zooveel jaren aan Uwe zijde stond en lief en leed van het volk van Nederland en Overzee deelde. Opnieuw smeeken wij den Allerhoogsten Uwe Maiesteit en de Prinses in deze uren van nieuwe en zware beproeving bij te staan en Uwe smarten te helpen dragen."

Nederl. West-Indië. — Talrijke blijken van deelneming zoowel officieel als niet-officieel zijn H. M. de Koningin uit West-Indië toegezonden.

De bijzetting. — De begrafenis van het stoffelijk overschot van Prins Hendrik zal Woensdag 11 Juli in de Nreuwe Kerk te Delft plaats hebben.

(Vorig bericht **blz. 1372** A,)

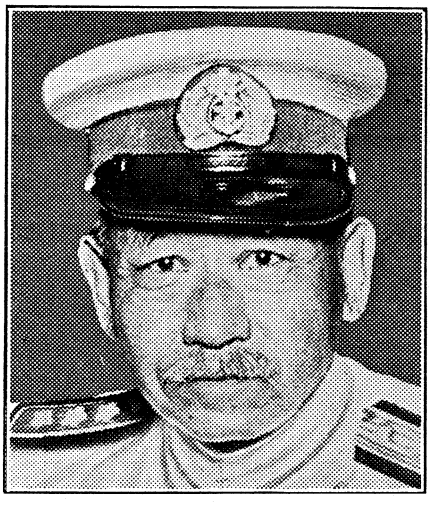
A. RIEK DE LA **MAR—KLEY** OVERLEDEN. —
Op 6 Juli '34 is te Amsterdam in den ouderdom van 81 jaar overleden de tooneelspeelster Riek de la Mar-Kley. Geboren te Rotterdam is zij reeds vroeg op de planken gekomen.
Haar eerste groote rol heeft zij gespeeld bij Lemaire & Driessens te Antwerpen aan welk gezelschap toen ook haar zuster Wilhelmina Kley verbonden was. Met een engagement van Frits Bouwmeester keerde zij naar haar geboortestad Rotterdam terug, doch met Louis Bouwmeester trok zij naar Amsterdam, waar zij zes jaren onder de directie Bouwmeester, Judels & Boas in den Salon des Variétés heeft gespeeld. Weer kwam zij te Rotterdam terug, als lid van de Rotterdamsche afdeeling van het Nederlandsch Tooneel.
Aan vele gezelschappen is zij verbonden geweest in verschillende genres: in den Parkschouwburg te Amsterdam onder Voltus van Hamme, in Tivoli in de Nes, onder directie van haar echtgenoot Charles de la Mar, onder directie der van Liers, als commère in revues van wijlen A. Reyding, in den Tivoli Schouwburg te Rotterdam onder directie van Jan Mulder, bij Prot te Amsterdam (met Kelly, Kreeft en Kiehl en Mina Buderman) Onder leiding van Henri Brondgeest en later onder directie van Louis Bouwmeester is zij twee malen mee op tournee in Nederlandsch-Indië geweest. Na haar terugkeer werkte zij mede in het gezelschap van haar zoon Nap de la Mar, in blijspelen en in de operette. Drie jaren was zij bij Louis de Bree.
Jongste en goede herinnering bewaren wij aan haar creatie van Jans, de pastoorsmeid, in de bewerking van A. M. de Jongs „Merijntje Gijzen", eerst onder leiding van haar zoon en na zijn dood, bij haar 60-jarig tooneeljubileum in 1930, onder Walter Smith.
(Het Vaderland) (Vor. ber. Tooneel 1286 G.)

B. DUITSCHLAND. — De toestand - Kentering in de openbare **meening.** —
In de houding van het publiek, dat tot dusver vrijwel algemeen het doortastend optreden van rijkskanselier Hitler heeft goedgekeurd, is blijkbaar een kentering ingetreden, daar men thans een groeiende ongerustheid en om zich heen grijpend scepticisme duidelijk kan waarnemen. Dit staat vooral in verband met het bekend worden van een aantal executies, dat nog steeds officieel wordt verz egen Zoo is dr. Beck, de directeur van het Duitsche bureau voor Academische uitwisseling in zijn bureau door S.S.-lieden doodgeschoten. Ook is bekend geworden, dat de lijken van Von Kahr, luitenant Scheringer en Sentner in de moerassen in de nabijheid van Dachau zijn gevonden. Von Kahr was Beiersrh premier tijdens de mislukte Hitler-putsch van 1923. De moord op oud-minister Treviranus is niet bevestigd.
De Duitsche regeering heeft toegezegd binnenkort een lijst der slachtoffers der tweede revolutie te publiceeren. (Reichspost) (Vorig bericht blz. **1271** D.)

9 JULI **1934**

C. Ds. J. E. VONKENBERG **OVERLEDEN.** —
De te Hilversum plotseling, in den ouderdom van ruim 64 jaar, overleden ds. J. E. Vonkenberg, emeritus-predikant van de Geref. Kerk van Huizen, was in vroeger jaren een van de meest op den voorgrond tredende personen in de christelijke jeugdbeweging in ons land.
Als student stichtte hij in 1888 met slechts enkele leden den Ned. Bond van Jongelingsvereenigingen op Gereformeerden grondslag. Deze bond is zijn levenswerk geweest. Ongeveer vijf en dertig jaar voorzitter en hoofdredacteur van zijn orgaan, zag hij den bon3 uitgroeien tot een organisatie met meer dan 600 aangesloten vereenigingen en ruim 20.000 leden. Ook schreef hij ten bate van den bond tal van leidraden en bepleitte in meerdere geschriften zijn goed recht.
In 1903 werden zijn verdiensten erkend door zijn benoeming tot ridder in de orde van Oranje-Nassau; in 1920 volgde zijn bevordering tot officier in die orde. Ds. Vonkenberg mocht 10 Juni j.l. onder belangstelling uit het heele land zijn veertigjarig jubileum als predikant vieren. (Red. K. H. **A.)**
(Vor. **ber. Geestel.** Leven **1379 G.)**

D. JAPAN. — Ministerie-Okada. —
Het nieuwe kabinet is op 8 Juli '34 samengesteld. De regeering bestaat uit de volgende ministers: minister-president en overzeesche aangelegenheden: Okada; Buitenlandsche Zaken: Hirota; Binnenlandsche Zaken: Goto; Oorlog: Hayasji; Financiën: Foejii; Marine: Osoemi; Justitie: Ohara; Onderwijs: Matsoeda; Handel: Masjida; Verkeerswezen: Tokonami; Economische Zaken: Yamasaki; Spoorwegen: Oesjida.

Admiraal Keisoeke Okada.

In de benoeming van admiraal Keisoeke Okada tot kabinetsformateur, ziet men algemeen een gevolg van de vaste voornemens van Japan om een vloot te bouwen van gelijke sterkte als die der Vereenigde Staten en van Groot-Britannië. In een verklaring aan de pers deelde admiraal Okada mede, dat hij de politieke koers van admiraal Osoemi zou voortzetten.
(Dempo Rengo) (Vorig bericht blz. **1371** B.)

E. NEDERLAND. — R.K. Boerinnenbonden - Bijeenkomst te Tilburg. —
Op 4 Juli is op de terreinen van het Tilburgsche Sportpark een grootscheepsche boerinnendag gehouden, waaraan deelnamen circa 5000 leden van de R.K. Boerinnenbonden in de bisdommen 's-Hertogenbosch en Breda. Langs 't veld wapperden de vlaggen van Nederland en Oranje en van Brabant halfstok.
Onder de aanwezigen merkten we o.a. op de bisschoppen van 's-Hertogenbosch en Breda, mgr. Diepen en mgr. Hopmans; de wethouders mr. J. v. d. Mortel en J. van Rijzewijk, het volledige hoofdbestuur van den Noord-Brabantschen Christelijken Boerenbond, mr. H. van Haastert, secretaris van den Ned. R. K. Boeren- en Tuindersbond en vertegenwoordigers van de Tilburgsche R. K. Geestelijkheid. In een der hoeken van het veld was een altaar opgericht, waarvoor mgr. Diepen des morgens de H. Mis opdroeg.
(N. Tilburgsche Courant)

F. DE VRIJHEID DER WETENSCHAP. — Rede van prof. **mr.** A. **Anema.** —
Op de „Vrije-Universiteitcdagen" te Den Bosch heeft de gereformeerde prof. mr. A. Anema een belangrijke rede gehouden over „De vrijheid der wetenschap".
Spr. begint met er op te wijzen. dat de vrijheid der wetenschapstudie is gebonden aan allerlei beperking. De beoefenaars der wetenschap werken onder een gemeene rechtsorde, die voor allen en dus ook voor hen geldt bij de uitoefening van hun werk. Een theoloog mag geen Godsiastering plegen, een jurist geen

opruiïng. Maar ook mag een medicus geen proeven nemen op menschen en de econoom niet op de maatschappij. Dat is een voor de wetenschap nadeelige, maar begrijpelijke en goed te keuren beperking.
Een tweede punt is niet een eigenlijke beperking. Men lieeft namelijk wel gemeend, dat het uitgaan van bepaalde beginselen de wetensciiap onvrij maakt. Dit standpunt is echter door de dieper doordenkeride rnannen der wetenschap verlaten.
Wat men eigenlijk bedoelt met beperking van de vrijheid van wetenschap is nog iets anders; namelijk als staat of kerk met dwangmiddelen die vriiiieid belemmeren.
Spr. laat de kerk om des tijds wil verder ter zijde en bepaalt zich tot den staat. Deze heeft in de vorige eeuw, met behoud van het beginsel, practisch de vrijheid der wetenschap gekrenkt door het niet-benoemen van hoogleeraren van aan de regeering onwelgevallige richting. In de laatste jaren is in het fascisme en nat.-socialisme een richting opgekomen, die positief het beginsel zelf der vrijheid voor d e weterischap overboord werpt en haar dienstbaar maakt aan de volksmythe en het volksinstinct, zooals deze door het hoogste staatsorgaan worden uitgelegd. Hoe staaii wij tegenover het vraagstuk? Wij verwerpen deze opheffing van de vriitieid der wetensclinu. omdat zulks zoowel onrechtmatig als ondoelmatig is wat spr. nader toelicht. Niet de staat moet door uitwendige; dwang de vrijheid der wetenschap beperken. Maar de wetenschap moet zich zelf weten te beperken tot de tiaar aangewezen taak. Dan alleen kan zij vruchtbaar werkzaam zijn voor het volksleven en voor de eer van God. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vor. ber. **Geestel.** Leven **1381** C.)

A. ITALIE. — **Instelling** van zes nieuwe corporaties.
De staatscourant publiceert de regeeringsdecreten, waarbij de zes laatste corporaties zijn ingesteld. Het totaal aantal corporaties bedraagt thans 22. Het ministerie voor de corporaties heeft op 6 Juli aan de corporaties brieven doen toekomen, waarin aanwijzingen worden gegeven. Wat betreft de leden der corporaties zal de minister voor de corporaties slechts een controleerende functie hebben. Er zal op gelet moeten worden, of de leden de noodige hoedanigheden bezitten, of zij goede fascisten zijn enz.
Medegedeeld wordt, dat de instelling der corporaties geen vermeerdering van het aantal ministerieele ambtenaren ten gevolge zal hebben, terwijl ook de onkosten niet hooger zullen worden, daar het administratieve werk verricht zal worden door het secretariaat generaal van den Nationalen Raad voor de corporaties. (Vaz Dias) (V. b. Corporaties **1357 A.)**

B. **NED.** OOST-I DIE. — Het graf van J. F. **Coen.** —
Naar verluidt zou te Batavia het graf van J. P. Coen zijn gevonden. De onderzoekingen worden voortgezet. N (Aneta)

C. **NEDERLAND. — Winkelsluitingswet. —**
Minister Steenberghe heeft een wijziging voorgesteld op het door de Tweede Kamer afgehandelde voorstel tot wijziging der Winkelsluitingswet. De verruiming van den Zondagsverkoop zal volgens dit voorstel alleen mogelijk zijn, als de Gemeenteraad het goed keurt. (De Nieuwe Eeuw)

(Vor. ber. Winkelsl. **1362** C.; Tw. Kamer **1379** H.)

D. DUITSCHLAND. — Von Papen eischt een onderzoek. —
De ,,Daily Telegraph'' meldt, dat Von Papen, die gesteund wordt door president Von Hindenburg een onderzoek geëischt heeft naar de arrestaties van zijn medewerkers en naar het fusilleeren van zijn secretaris von Bose. (Vorig bericht blz. **1377** D.)

E. **ROEMENIE.** — Onmiddellijke ontbinding van alle Duitsche nationaal-socialistische organisaties. —
De Ministerraad heeft besloten tot onmiddellijke ontbinding van alle Duitsche nationaal-socialistische organisaties in Roemenië en tot een verbod van alle politieke uniformen. (Adverul)

(Vor. ber. **IJzeren** Garde **1243** C.)

F. DUITSCHLAND. — Duitsche economische politiek - Volmachten voor de min. van **Econ.** Zaken. —
De Duitsche regeering heeft een wet afgekondigd, waarbij den minister van Econ. Zaken volmacht wordt gegeven alle maatregelen te nemen, welke hij ter bevordering van het economisch leven of voorkoming van economisch nadeel noodzakelijk acht. Hij kan zelfs gevangenisstraf en een onbeperkte geldboete opleggen. De volmacht geldt tot 30 September 1934, en betreft het geheele terrein van het ministerie van Econ. Zaken. (Berl. Tageblatt) (Var. ber. **1377** A.)

G. **DUITSCHLAND.** — Rede van Rudolf **Hess.** —
De plaatsvervanger van Adolf Hitler, Rudolf Hess, heeft in de draadloos uitgezonden rede, die hij op 8 Juli '**34** op het congres van de nationaal-socialistische partij in Oost-Pruisen heeft gehouden, voornamelijk de verhouding tot de S.A. en de betrekkingen met Italië, Polen en vooral niet Frankrijk besproken.
Over de muiterij der S.A.-leiders zei spreker: De dood van de raddraaiers heeft een oorlog tusschen de burgers van een land verhinderd, hij was noodig ter wille van duizenden en rnisschicn tienduizenden van de beste Duitschers, onder wie eventueel vrouwen en kinderen geweest zouden zijn.
De S.A. is gestraft, zooals muiterij bij soldaten wordt gestraft. Niet alle geëxecuteerden verdienden hel harde vonnis.
Met de voorgenomen revolte had de stam der oude S.A.-mannen in het geheel niets te doen. De oude S.A.-man zal zijn dienst ook verder trouw aan leider en volk verrichten en ik waarschuw, evenals ik in Keulen heb gedaan, allen. die meeneri dat zij de S.A. kunnen distanceeren. Zoo trouw als de oude S.A.-man aan den leider is, zoo trouw is de leider aan zijn ouden S.A.-man. De leider heeft de schuldigen bestraft, daal-door is onze verhouding met de S.A. weer als vanouds.
Ons volk wordt thans voornamelijk geregeerd door frontstrijders. Aan het front kwam, door den dreigenden dood niet alleen aan het klassebewustzijn een einde, maar er ontstond ook een innerlijke band met de frontstrijders aan de andere zijde van ,,Niemandsland'', die hetzelfde leed droegen, door denzelfden dood werden bedreigd en dat gevoel van saamhoorigheid is gebleven. Daarom zijn de frontstrijders geroepen een brug te slaan tusschen de volken, ais de politici den weg niet kunnen vinden.
De ontmoeting tusschen de beide frontstrijders Hitler en Mussolini heeft snel tot een hartelijke persoonlijke verhouding geleid. Met Polen is de toestand geregeld door een verdrag, dat den vrede dient ei? ook danr leidt een soldaat, maarschalk Pilsoedshi. de politiek.
Ook in Frankrijk kon bii de frontstrijders de krachtigste weerklank worden ievonden-voor het streven van Hitler naar verzoening met de westelijke naburen. Wij, frontstrijders, vensciien niet dat een onbekwame diplomatie ons in een catastrofe brengt. Wij, die in den oorlog gemeenschappelijk vernielden, willen tezamen aan den vrede bouwen.
Ik wend mij tot de kameraden van de fronten uit den wereldoorlog, waar zij ook mogen zijn: \?'eest eerlijk!
Heeft niet nu en dan ieder van ons gevraagd: Waarvoor dat alles? Kan dit in de toekomst de menschheid niet bespaard worden? Maar wii hebben volirehoiiden, onzen plicht gedaan, als mannen, die de lafheid verafschuwen.
Thans stel ik weer de vraag van toen en stel haar aan de geheele wereld. Als frontstrijder tot frontstrijder, als leider van een volk tot leiders van andere volken: Moet het zijn? Kunnen wij dit geniecnschappelijk de menschheid niet besparen?
Hess vroeg vervolgens het Diiitscliland van heden, het Duitschland van den vrede, niet te verwisselen met liet Duitschland van vroeger, dat van het pacifisme. Al wenschen wij den oorlog niet, ons land staat niet open voor een ,,wandeling''.
Zooals het Fransche volk in den grooten oorlog elke handbreed gronds met alle kracht heeft verdedigd, zoo zullen wij Duitschers het ook doen. Vooral de Fransche frontsoldaat zal ons verstaan, wanneer wij zeggen: Men moet tiet eens wagen het nieuwe Diiitscliland binnen te marclieeren. Dan zullen wij strijden, zooals nog niemand heeft gestreden. Het Fransche volk weet hoe men den eigen bodem, elken heuvel, elke boerderij moest verdedigen en door bloed veroveren. Al winnen de moderne wapens, toch zal de weg door liet rijk ook voor de indringers vol slachtoffers zijn.
Hess eindigde met een oproep tot de frontstrijders van de geheele wereld den wensch der Duitsche frontstrijders naar vrede en verzoening te steunen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

(Vor. ber. **Hess 1364** A.; **Röhm-v.** Schleicher **1382** D.)

10 JULI **1934**

H. AMSTERDAM. — Onlusten - Dagblad ,,De Tribune'' verboden. —
Op verschillende plaatsen te Amsterdam, speciaal in den Jordaan, hebben sinds 4 Juli '**34** relletjes plaats gehad, naar aanleiding van de verlaging der steunnormen. Geleidelijk namen deze relletjes den vorm van een oproer aan. De gewapende macht heeft de opstandige beweging onderdrukt. Tot dusver zijn er zes dooden en meer dan honderd gewonden te betreuren.
De Officier van Justitie, Mr. Dr. van Thiel, vergezeld van een groote politiemacht, heeft op 7 Juli een invai gedaan bij het communistisch dagblad ,,De Tribune'', de persen werden onbruikbaar gemaakt en verzegeld. De Zaterdagavond editie werd in beslag genomen.
Dit ingrijpen der justitie geschiedde naar aanleiding van een aantal in ,,De Tribune'' verschenen artikelen, alsook in verband met aldaar gedrukte pamfletten, waarin de justitie opruiing tot strafbare handelingen meent te zien. Tegen de voor die artikelen verantwoordelijke personen zal een strafrechtelijke vervolging worden ingesteld. (Persberichten)

A. NEDERLAND. — Landbouwgewassen - Overzicht van de beteelde oppervlakte 1923—1934. —

In onderstaande tabel zijn, naast de voorloopige cijfers voor het jaar 1934, vermeld de definitieve cijfers, aangevend de oppervlakten, in 1933 met do onderscheidene gewassen beteeld, terwijl ter vergelijking zijn opgenomen de overeenkomstige gemiddelden in het tijdvak 1923—1932.

Beteeld met:	1934 ha.	1933 ha.	1923-32 ha.
Wintertarwe	122.779	115.133	56.639
Zomertarwe	22.369	21.588	7.309
Winterrogge	178.268)		
Zomerrogge	3.820)	165.295	193.493
Wintergerst	9.411	7.343	8.993
Zomergerst	22.619	10.555	18.195
Haver	130.073	136.374	151.082
Boekweit	430	456	1.327
Totaal granen	489.769	456.744	437.038
Veldboonen	8.640	9.905	12.874
Erwten	40.481	42.245	39.025
Stamboonen	7.258	7.141	7.638
Totaal peulvruchten	56.379	59.291	59.537
Koolzaad	2.497	1.460	2.189
Bruin mosterdzaad	268	386	304
Geel mosterdzaad	936	2.798	2.081
Karwijzaad	7.829	5.104	6.138
Blauwmaanzaad	1.627	5.226	2.876
Vlas	6.042	4.885	12.120
Kanariezaad	238	234	3.029
Andere handelsgewassen	5.081	6.260	5.984
Totaal handelsgewassen	24.518	26.353	34.721
Land- en tuinbouwzaden	6.601	7.064	6.205
Consumptie-aardappelen	117.319	128.371	137.370
Fabrieksaardappelen	24.840	25.222	33.066
Suikerbieten	41.919	47.480	59.456
Mangelwortels en voederbieten	45.415	44.542	39.687
Koolrapen en knollen	10.307	11.291	12.133
Gele wortelen of paardenpeen	1.596	1.561	2.038
Cichorei	291	361	703
Ajuin of uien	4.391	4.637	3.820
Andere knol- en wortelgewassen	164	292	451
Totaal knol-, wortel- en bolgewassen	246.242	263.757	288.724
Klavers	27.553	28.233	33.140
Kunstweiden	24.838	22.645	16.060
Andere groenvoedergewassen	6.237	6.505	7.504
Totaal groenvoedergew.	58.628	57.383	56.704
Algeheel totaal	882.137	870.592	882.929

(Algem. Handelsblad) (Vor. ber. Landbouw 1375 H.; Beteelde oppervlakte 1932-'33, 874 A.)

B. RUSLAND. — Productie. —

Volgens de voorloopige gegevens heeft de productie van de zware industrie in de eerste zes maanden van dit jaar een globale waarde van 9400 millioen roebel bereikt, waarmee de productie van het heele jaar 1930 overtroffen is. Het plan voor dit jaar is voor 47.48% vervuld, een hooger percentage, dan in het eerste halfjaar nog ooit bereikt is. Met name is de productiviteit van den arbeid aanmerkelijk gestegen en zijn de productiekosten gedaald.

De steenkolenproductie heeft 44.021.000 ton bedragen tegen 34.672.000 ton in 1933, de petroleumproductie 11.845.000 ton tegen 9.978.000 ton, de productie van ruw ijzer 4.910.000 ton tegen 3.173.000 ton, die van staal 4.490.000 ton tegen 3.027.000 ton, die van walsijzer 3.900.000 ton tegen 2.271.000 ton. Er zijn 552 locomotieven gebouwd, tegen verleden jaar 415, 12.605 goederenwagons tegen verleden jaar 8499, 23.438 vrachtauto's tegen 17.463, 7662 auto's tegen 2260, 41.689 tractors tegen 30.126, waarbij de cijfers van de laatste tien dagen van Juni nog niet in rekening zijn gebracht. (Iswestija) (V. b. 1010 C.)

C. RUSLAND. — Manifest van de Komintern. - Emancipatie - Program voor de Duitsche arbeidersklasse.

De Centrale executieve van de Komintern heeft een kort manifest gepubliceerd, dat goedgekeurd is door den censor van de Sovjet-regeering en dat tot titel draagt ,,Emancipatie-program voor de Duitsche arbeidersklasse". Ofschoon dit manifest is uitgegeven na het optreden van Hitler op 30 Juni, is het toch klaarblijkelijk in de voorafgaande week opgesteld. Het manifest dringt aan op vernieling van de basis van de staatsmachinerie van Hitler, met het doel een Duitsche Sovjet-republiek te scheppen onder communistische leiding en in broederlijk bondgenootschap met de U.S.S.R. Zonder compensatie moeten alle banken in beslag worden genomen en verder de grootste industrieele ondernemingen, de spoorwegen, de handelsondernemingen en de eigendommen van kerken en kloosters. De groothandel moet worden gemonopoliseerd, alle schulden geannuleerd en een machtig Duitsch rood leger moet worden in het leven geroepen, dat zal moeten samenwerken met de U.S.S.R. en met de revolutionnaire elementen in Polen, Frankrijk, Tsjecho-Slowakije en Groot-Brittannië.

Het manifest is niet alleen gericht tot het proletariaat, maar ook tot de Duitsche vaklieden van den middenstand en intellectueelen, wien het aanraadt de autoriteiten in verwarring te brengen door geen belasting, geen huur en geen electriciteitskosten te betalen. (Vaz Dias)

D. NEDERLAND. — Duitschlands **Aardappelgebrek** - Extra-contingent toegestaan. —

In verband met het groote tekort aan aardappelen in Duitschland is aan Nederland voorloopig toegestaan een extra-aardappelcontingent van 35 wagons per dag. Dit gevoegd bij de tijdelijke invoerrechtverlaging van 6 tot 2 mark per 100 K.G., moet onder de tegenwoordige omstandigheden worden beschouwd als een buitenkansje. Ook aan België en Italië zijn faciliteiten toegestaan. (Het Vaderland)

(Vox. ber. Aardapp. **Nederl.** 1067 B.; **Duitschl.** 883 B.)

E. ENGELAND. — Minister **Barthou's** bezoek. —

De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, die een bezoek aan Londen heeft gebracht, is naar Parijs teruggekeerd. Het ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft het volgende communiqué uitgegeven:

Vriendschappelijke besprekingen tusschen Britsche er. Fransche ministers, welke op 10 Juli op het Foreign Office werden besloten, hebben het voor beide regeeringen mogelijk gemaakt haar wederzijdsche zienswijze te waardeeren over de kwesties, welke aan de orde zijn geweest. Tot deze kwesties behoorden de Fransche voorstellen in zake aanvullende wederzijdsche veiligheid in Oost-Europa, de toekomst der Ontwapeningsconferentie en de voorbereiding der vlootconferentie van 1935.

Volgens de ,,Times" hebben de Franschen er opnieuw den nadruk op gelegd, dat het door hen voorgestelde systeem zich streng aansluit bij het Volkenbondsstatuut en bij het verdrag van Locarno en zich tegen geen enkelen staat richt. Zij hebben ook uiteengezet, dat het plan het door de Fransche regeering gepreferreerde alternatief is op de uitbreiding van het systeem der militaire bondgenootschappen. Het Fransche pactprogramma — aldus het blad — bevat drie hoofdpunten:

1. het Noord-Oost-Europeesch pact van wederzijdsche ondersteuning, waaraan zou worden deelgenomen door Duitschland, Rusland, Tsjecho-Slowakije, Polen en de Oostzeestaten;
2. het Middellandsche Zeepact, dat Frankrijk, Italië, de Balkanstaten en Turkije zou moeten omvatten;

3. de onderteekenaars der beide nieuwe regionale verdragen en van het verdrag van Locarno zouden een „act general" teekenen, die de hoofdpunten van dit verdrag zou belichamen in hun verband met de clausules van het Volkenbondsstatuut. Frankrijk zou het eerste Noord-Oost-Europeesche pact garandeeren, terwijl van Rusland een garantie van het verdrag van Locarno verwacht wordt.
(Daily Tel., Manch. Guardian) (V. b. Barthou 1358 D.)

A. EDWARD VERMEULEN OVERLEDEN. —
Te Hooglede, in West-Vlaanderen, is de bekende Vlaamsche volksschrijver Edward Vermeulen (Warden Oom) op 73-jarigen leeftijd overleden. Eerst op zijn vijftigste jaar was dit echt West-Vlaamsch type, met het schrijven van zijn veelgelezen romans begonnen. Vroeger had hij echter al vaak aan week- en maandbladen medegewerkt en daarin enkele novellen laten verschijnen. Zijn eerste roman „Herwording", kwam van de ‚pers in 1911. Het volgend jaar schreef hij „Trimards". Andere werken van dezen, vooral in West-Vlaanderen zeer populairen auteur zijn nog „Caïns Zonde", „De Dieperik", „De Vracht", „Grepen uit het Dierenleven", „De Pauwenschreeuw", „De Blieckaerts", „Oorlogstijd", enz.
(De Nieuwe Gazet) (Vor. ber. Letterk. 1367 E.)

B. DUITSCHLAND. — De Stahlhelm met vacantie. —
Op 9 Juli is bevel gegeven dat de Stahlhelm tot 18 Augustus met verlof gaat. Tijdens dit verlof is het dragen van uniformen door de Stahlhelmleden verboden. (Berl. Tageblatt) (Vor. ber. blz. 1305 C.)

C. PROF. DR. F. A. H. SCHREINEMAKERS. — Afscheidscollege. —
In het groot-auditorium van het Leidsche Academiegebouw heeft prof. dr. F. A. H. Schreinemakers, hoogleeraar in de anorganische scheikunde aan de Leidsche universiteit, die wegens het bereiken van den 70-jarigen leeftijd als zoodanig ontslag heeft genomen, op 7 Juli onder groote belangstelling een afscheidscollege gegeven. Aan dit afscheidscollege is het volgende ontleend:
Er zijn altijd onderzoekers geweest en er zullen ook altijd onderzoekers zijn, want de menschelijke geest kan niet berusten alleen in het weten en verzamelen van feiten. maar voelt ook een innerlijken drang om den samenhang der dingen te leeren kennen. En evenals de soldaat zijn vaandel volgt, wat ook liet gevaar zij, dat hem wacht, zoo volgt ook de onderzoeker de verlokkende roepstem der wetenschap naar het geheimzinnige onbekende, onverschillig of dit hem voert tot zegen of tot verderf. (Red. K. H. A.)
(Vor. ber. Onderwijs 1380 A.)

11 JULI 1934

D. POLEN. — Goud-clausule opgeheven. —
In de Staatscourant van 7 Juli is de verordening van den president verschenen, waardoor de goud-clausule bij alle verplichtingen ten gunste van de zloty-valuta wordt opgeheven.
De Poolsche debiteur is voortaan gerechtigd, zijn verplichtingen te voldoen in Poolsche zloty-valuta, zelfs wanneer de verplichtingen luiden in goud- of andere valuta. (Polska Agencia Telegr.)

E. INTERN. ORNITHOLOGISCH CONGRES TE OXFORD. —
Van 2—7 Juli '34 zijn de ornithologen uit alle deelen van de wereld in het Rhodes-House te Oxford bijeen geweest om het Se Internationaal Ornithologisch congres bij te wonen. Prof. dr. L. F. de Beaufort vertegenwoordigde de Nederl. regeering. In zijn openingswoord wees de voorzitter, prof. dr. Stresemann uit Berlijn, op de oude traditie van Oxford als centrum van vogelstudie. Reeds 250 jaar geleden werd de beroemde vogelverzameling van Elias Ashmole naar Oxford overgebracht, waar zij nu nog steeds in het Ashmolean Museum bewaard wordt en in die lange laren voor de ornithologische wetenschap van onberekenbaar veel nut is geweest. Dit congres was een jubileumcongres, daar het juist 50 jaar geleden is (1884), dat de ornithologen voor het eerst te Weenen bijeen kwamen. Zeer vermeldenswaardig is het zeker, dat de eenige ornitholoog, die alle congressen bijwoonde en daarriede reeds 50 jaar lang zijn onverflauwde interesse in de ornithologie bewijst, de ex-tsaar Ferdinand van Bulgarije is, die ook thans weer met groote belangstelling de discussies heeft gevolgd.

Als wij het programma van dit congres vergelijken met dat van vroegere, zien wij, dat de belangstelling der ornithologen zich meer en meer wendt naar de vraagstukken van de biologie der vogels in den vogeltrek, terwijl taxonomie en anatomie niet meer die groote plaats innemen van vroeger. Veel aandacht werd bovendien gewijd aan de vogelbescliermng. Steeds meer wordt ingezien, hoe wenschelijk het is, dat tint publiek worde gewezen op de culturecle beteekenis der vogels. Hoogst interessant was in dit verband de voordracht, die de Engelsche vogelschilder Roland Green hield over vogelvormen en hun aesthetisclie beteekenis. (Sunday Times)
(Vor. ber. Biologie 1205 H.)

F. FRANKRIJK. — Eenheidsfront tusschen socialisten en communisten. —
Tusschen den landelijken socialistischen bond in het departement Seine en de communisten is overeenstemming bereikt omtrent de vorming van een eenheidsfront. Een voorstel van den socialistischen leider Syromski, waarin zekere voorbehouden worden gemaakt, is door de socialisten met 4.584 tegen 824 stemmen aangenomen, hoewel verscheidene sprekers uiting gaven aan hun vrees voor de gevolgen van een dergelijke samenwerking. In de gemeenschappelijke vergaderingen met de communisten zullen volgens het voorstel van Syromski geen meeningsverschilleu over de verschillende leerstellingen behandeld worden. Bovendien wijzen de socialisten het af, dat de gemeenschappelijke strijd tegen de regeering moet leiden tot het uitroepen van stakingen, daar dergelijke maatregelen slechts door de vakvereenigingen mogen worden getroffen. Een socialistisch-communistische commissie zal waken over de strikte uitvoering van de overeenkomst. (Vaz Dias)
(Vor. ber. Soc. Partij 1315 C.: Commun. 101 B.)

G. DUITSCHLAND. — De kerkstrijd. —
De rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Dr. Frick, heeft aan de regeeringen der landen een instructie gezonden waarin onder meer het volgende staat: De vrede in de Evangelische kerk die door de regeering en door het volk verlangd wordt blijft ongelukkigerwijze nog achterwege. In feite wordt het conflict op bittere wijze voortgezet; het vormt een gevaar en een belemmering van het opbouwend werk der regeering. De regeering houdt vast aan haar meening, dat het niet de taak is van den staat tusschenbeide te komen in kerkzaken doch zij kan niet toestaan dat haar doel een werkelijk nationale gemeenschap in het leven te roepen ondermijnd zou worden door het voortduren van het kerkconflict.
Om redenen van openbare veiligheid, orde en weivaart, aldus in deze instructie, verbied ik tot nader order en zonder uitzondering alle bespreking van het Evangelische kerkconflict in openbare vergaderingen, in de pers, in vlugschriften en pamfletten.
De officieele bekendmakingen van rijksbisschop Müller worden door deze instructie niet getroffen.
(Völkischer Beobachter)
(Vor. ber. Ev. Kerk 1356 B.; Kerkstrijd 1247 K.)

H. OOSTENRIJK. — Bondskanselier Dollfuss' oordeel over Duitschland. —
Ter gelegenheid van zijn benoeming tot eere-burger van Mariazell heeft Oostenrijk's bondskanselier Dollfuss een rede gehouden, waarin hij zich hoofdzakelijk met Duitschland bezig hield.
Hij zeide o.a.: „Een diepe afschuw maakt zich van ons meester wanneer wij zien tot welk resultaat in korten tijd een beweging gekomen is, die beloofd heeft het Duitsche volk een gelukkige toekomst te brengen. Maar het is niet anders mogelijk. Menschen, die tenslotte op het standpunt van de macht staan en die zich verre verwijderd gelooven van iederen zedelijken plicht tegenover een hoogere mach?, die meenen, dat alles geoorloofd is, wat hun macht dient en wat geschikt is om hun macht te verschaffen, moeten hun land wel naar den afgrond leiden.
Een volk, dat het zedelijke niveau van zijn rechtsgevoel, van zijn maatschappelijke orde zelf vernietigt, mag zich er niet over verwonderen wanneer het door zichzelf te gronde gaat." (Reichspost)
(Vor. ber. Dollfuss 1371 H.)

A. DE UITVAART EN BIJZETTING VAN Z. K. H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN.

Voor de tweede maal in slechts enkele maanden tijds, trok door de straten der Residentie een Koninklijke rouwstoet, op weg naar het nabije Delft, om in de oude Prinsenstad andermaal het stoffelijk overschot van een lid van ons Vorstenhuis aan den Koninklijken Grafkelder in de Nieuwe Kerk toe te vertrouwen.
Op 11 Juli voerde de rouwstoet met zich het stoffelijk overschot van den Gemaal onzer Koningin, wijlen Z. K. H. Prins Hendrik. De laatste eer werd aan de nagedachtenis van den Prins-Gemaal bewezen door het plechtig ceremonieel bij het uitdragen uit het Paleis Noordeinde en bij de aankomst aan de Nieuwe Kerk te Delft: door een schier eindeloos langen stoet vol militairen praal en vorstelijke waardigheid, die liet stoffelijk overschot op zijn laatsten tocht begeleidde, en ten slotte door de honderd-duizenden belangstellenden, die in breede hagen langs den weg geschaard den overleden Prins bij het voorbijtrekken van den rouwstoet eerbiedig een laatsten afscheidsgroet brachten.
Op het plechtige oogenblik van het uitdragen van het stoffelijk overschot van Z. K. H. Prins Hendrik weerkliiiken militaire commando's. De geweren worden gepresenteerd, de vaandels neigen ten groet.

Het muziekcorps van het 1e Regiment Infanterie zet plechtig de melodie in van een oud-Hollandsfh lied, geniaakt op den dood van Prins Willem I uit Valerius „Gedenckklanck".
Twaalf hofjagers van liet Paleis Het Loo dragen de blank eiken-houten kist Joor de vestibule naar buiten en plaatsen haar in den rouwwagen. Deze is dezelfde welke het stoffelijk hulsel van H. M. de Koningin-Moeder naar haar laatste rustplaats lieeft vervoerd.
De lijkkoets is echter, overeenkomstig den wensch van Prins Hendrik, die een „witte" begrafenis wenschte, thans geheel wit geschilderd. Op de vier hoeken zijn pluimen van witte struisveeren aaneebracht. In het midden boven op den hemel, is een zilveren kroon geplaatst.
De lantaarns op de vier hoeken zijn omkleed met witte rouwhoezen. De bok is bekleed, evenals de draperie en de gordijnen, met wit laken. met wit wollen aerement en franie.
Ter weerszijden van den bok is het Nederlandsche wapen aangebracht in zilver.
De kist wordt met een ivoor-kleurig laken, dat tot op ongeveer 20 centimeter van den grond afhangt, gedekt. Daarover wordt de nationale driekleur gespreid. Een wit fluwcelen kussen, waarop de ordeteekens van Prins Hendrik zijn gehecht, wordt met zijn admiraalssteek en twee gekruiste sabels daarop geplaatst.
Staande op het bordes van het Paleis wonen H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana het opbaren van de lijkkist in den witten lijkwagen bij. H. M. is gekleed in zwart costuum, waarover zij een witten sluier draagt, met witten hoed; H. K. H. Prinses Juliana is in het wit gekleed met witten hoed.
Als de iijkkist wordt opgebaard, wordt op het Malieveld het eerste der saluutschoten gelost. Dit lossen van schoten wordt elke minuut herhaald, totdat het stoffelijk overschot in den grafkelder wordt bijgezet.

Om precies kwart voor tien zet de rouwkoets, waaraan eenige kransen zijn gehecht, zich in beweging. De Koningin en de Prinses trekken zich nu terug in haar vertrek, links van den ingang van het Paleis, waar zij met andere vorstelijke personen het vertrek van den stoet verder gadeslaan.
De lijkwagen wordt getrokken door acht zwarte paarden met witte dekkleeden en witte manenkappen. De paaiden worden van den bok af gereden en bestuurd met witte leidsels.
Ais slippendragers van het witte rouwkleed fungeeren Zijne Excellentie gep. luit.-generaal Swart, adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin, Zijne Excellentie Vice-Admiraal Brutel de la Rivière, comniandant van de Koninklijke Marine te Den Helder, Zijne Excellentie gep. luit.-generaal Seyffardt, oud-chef van den Generalen Staf, gep. schout-bij-nacht jhr. Von Mulilen, adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin en oud-adjudant i.b.d. van wijlen Prins Hendrik, de hofmaarsclialk van wijlen Z. K. H. von Bulow Stolle, kolonel titulair jhr. Laman Trip, adjudant van wijlen Prins Hendrik, gep. kolonel titulair Schmidt, en adjudant i.b.d. van H. M. de Koningin luit. ter zee le klasse Callenfels, adjudant van wijlen Prins Hendrik.
Naast den rouwwagen, aan weerszijden, schrijden de zestien Kamerheeren, die straks bij liet Rijswijksche plein de voor hen bestemde koetsen zullen bestijgen.
Ter rechterzijde rijdt verder nog te paard Zijne Excellentie de chef van het Militaire Huis van H. M. de Koningin, de adjudant-generaal, de gep. vice-admiraal Bauduin en ter linkerzijde rijdt de gouverneur der residentie, luitenant-generaal jhr. W. Riiell.
Onmiddellijk achter de witte lijkkoets konien vier open rijtuigen met kransen en bloemen. En daarachter schrijden de officianten en het personeel, alsmede eenige oud-gediendeu van wijlen Z. K. H., waarvan een gedeelte ais dragers is aangewezen.
Te paard volgen dan de officieren dei Landmacht van liet Militaire Huis van H. M. de Koningin. Zij rijden twee aan twee naar ouderdom van rang. De oudsten rijden voorop.
Op het bordes van het Paleis verschiinen dan de eerste vorstelijke personen, die in den rouwstoet-zullen mederijden. In het eerste rijtuig neemt plaats Z. K. H. de erfgrootliertog van Oldeiiburg. Dit rijtuig is bespannen met twee paarden, evenals de hierna nog komende. Zij worden geëscorteerd door een hofjager en twee lakeien ter eenerzijdc en drie lakeien ter andere zijde van het rijtuig.
In liet tweede rijtuig nemen plaats Z. K. H. Prins Karel van België, graaf van Vlaanderen en de graaf van Athlone.
In het derde rijtuig stappen Z. D. H. Prins Felix van Luxemburg en Z. D. H. d e Vorst von Wied.
In liet vierde rijtuig komen te zitten Z. D. H. de Vorst von Bentheim und Steinfurt, Z. D. H. de Erfprins von Wied en Zijne Hoogheid Christiaan Lodewijk, hertog van Mecklenburg.

Dan volgen eenige galakoetsen, bespannen met twee paarden, gaande een lakei naast elk portier. In de eerste galakoets neemt plaats Zijne Excellentie de opperhofmaarschalk, Freiherr von Fritsch, vertegenwoordiger van H. K. H. de groothertogin van Saxen Weimar Eisenach. In de tweede koets stappen Z. D. H. de Vorst en Rijngraaf van Salm Horstmar Conimandator van de Commandery Westfalen der Joliannitcr Orde, mr. Baron van Hövell tot Westerflier, baljuw van het Kapittel der Souvereine Orde van Malta, Balye Nederland en Zijne Excellentie, de heer Barbey Ador. verteeenwoordieende bet Internationaal comité van het Roode Kruis-te Genevë.

In het volgende hofrijtuig nemen plaats Zijne Excellentie de gep. luitenant-generaal van Suchtelen van de Haare, grootofficier van H. M. de Koningin, Zijne Excellentie jhr. mr. dr. Schimmelpenninck, oud-waarnemend Grootmeester van het Huis van wijlen H. M. de Koningin-Moeder, Zijne Excellentie jhr. Boreel van Aldenaller, opperhofmaarschalk van H. M. de Koningin en Zijne Excellentie mr. baron van Lynden, opperkamerheer van H. M. de Koningin.
In den stoet is ook plaats ingeruimd aan het Convent van de Commanderij Nederland der Johanniter Orde. Voor hen ziin de beide volgende koetsen bestemd. In de eerste nemen Plaats Zijne Excellentie baron Röell van Hazerswoude, eere-commandator en jhr. E. H. van Loon, Coadjutor en in het tweede jhr. j. Be-laerts van Blokland, wnd. secretaris, jhr. W. F. A. van Pestel, schatmeester en F. Ch. C. baron van Tuyll van Serooskerken, ridder.

Ook voor het Hoofdbestuur van het Nederlandsche Roode Kruis, waaraan Prins Hendrik zoovele jaren zijn beste krachten daadwerkelijk heeft gegeven, zijn in den rouwstoet, welke zich thans opmaakt om den vorstelijken Doode naar zijn laatste rustplaats te brengen, twee volgrijtuigen bestemd. In het eerste nemen plaats Zijne Excellentie gep. luit.-generaal J. H. Röell, eerste onder-voorzitter, gen.-majoor Praag, inspecteur van den Geneeskundigen Dienst der Landmacht en tweede onder-voorzitter van het Nederl. Roode Kruis, mr. dr. Donker Curtius, afgevaardigde van de „Ligue des Sociétés de la Croix Rouge" te Parijs, secretaris-generaal en prof. Koolenians Beynen lid van het Dagelijksch bestuur van het Nederlandsche Roode Kruis.
In het tweede hofrijtuig nemen plaats Zijne Excellentie gep. luit.-generaal Bakker, mr. dr. D. A. P. N. Koolen, lid van den Raad van State, W. C. J. J. baron van Voorst tot Voorst en de dir. officier van gezondheid 2e klasse Boosman, allen leden van het daeelijksch bestuur van het Nederl. Roode Kruis.
Hierna volgën eenige hofrijtuigen, bespannen met twee paarden, gaande naast elk portier een lakei.
In liet eerste daarvan stijgen in Kamerheer Freiherr von Ende en majoor von Stephan, die deel uitmaken van het gevolg resp. van Hertog Adolf van Mecklenburg en de Erfgroothertog van Oldenburg. In liet tweede neemt plaats baron Goffinet, die behoort tot het gevolg van prins Karel van België en de heer van Mecklenburg, gevolg van den Groothertog van Mecklenburg.
Dan nemen in het derde rijtuig plaats de hofmaarschalk van H. M. de Koningin. mr. baron de Smeth en de oud-hofmaarschalk van wijlen 'H. M. de Koningin-Moeder, juckema van Burmania, baron Rengers van Warmenhuizen. In het vierde stijgen generaal-majoor Fabius, inspecteur der cavalerie, toegevoegd aan den graaf van Athlone en kapitein ter zee Furstner, toegevoegd aan prins Karel van België. In het vijfde rijtuig nemen plaats kolonel A. Diernont, commandant van het derde halfregiment huzaren, toegevoegd aan Z. H. den groothertog van Mecklenburg, mr. baron van Heeckeren van Kell, kamerheer i.b.d. van H. M. de Koningin, toegevoegd aan H. D. H. de vorstin van Erbach Schonberg en luitenant-kolonel baron van Lawick, commandant van liet-regiment wielrijders, toegevoegd aan prins Felix van Luxemburg.

Alvorens dan het tweede militaire gedeelte van den rouwstoet zich aansluit, komen eerst nog enkele open rijtuigen, waarin talloos vele bloemstukken en kransen liggen opgetast.
Voorop in liet sluitingsescorte van den rouwstoet reed de commandant, luitenant-kolonel J. E. Haitsma Mulier. Vervolgens kwam de vertegenwoordiging van de Koninklijke Marine. De tamboers en pijpers gaan aan het hoofd, gevolgd door een compagnie Mariniers en twee compagnieën matrozen. Achter de marinetroepen volgt een compagnie van honderd man van de Koloniale Reserve uit Nijmegen in hun mooie zwarte uniformen. Dan volgt liet muziekkorps van het 5e regt. Infanterie uit Amersfoort onder leiding van den kapelmeester Van der Glas en hierachter marcheeren weer vier compagnieën infanterie onder commando van majoor J. Dwars, gevolgd door twee batterijen veld-artillerie, gecommandeerd door majoor de Iongh.
Een detaclienient maréchaussee sluit den stoet.
Het militair escorte was circa twee duizend man sterk. De lengte van den gelieelen stoet bedroeg ongeveer 2½ kilometer.
De Koningin, Prinses Juliana en de vrouwelijke verwanten van Prins Hendrik waren in liet Paleis achtergebleven, Zij gingen niet in den stoet mee, doch begaven zich afzonderlijk naar Delft. Zoodra het laatste gedeelte van den rouwstoet de Hoornbrug was gepasseerd, werd dit aan het Paleis gemeld. Een aantal gesloten Hofauto's reed voor, waarin de Koningin met de Prinses en de danies uit Haar gezelschap plaats namen.
Toen de Koningin de Markt opreed en uit de auto stapte, werden door de daar opgestelde eerewacht van mariniers de militaire eerbewijzen gebracht en speelde de Marilie-kapel, die ter zijde van den ingang stond opgesteld, onder leiding van kapelmeester Leistikow, liet Wiliielmus.

Terwijl buiten de muziek van Leistikow's treurlied „De laatste eer" weerklonk, stelde de Koninklijke stoet zich in liet voorportaal der kerk op. Langzaam eii plechtstatig werd de kist door den 45 meter langen corridor gedragen naar den ingang van het Koor, waar zich de grafkelder der Oranjes bevindt. Het stoffelijk overschot werd begeleid ter rechter- en ter linkerzijde door de slippendragers en de daarvoor aangewezen kamer-

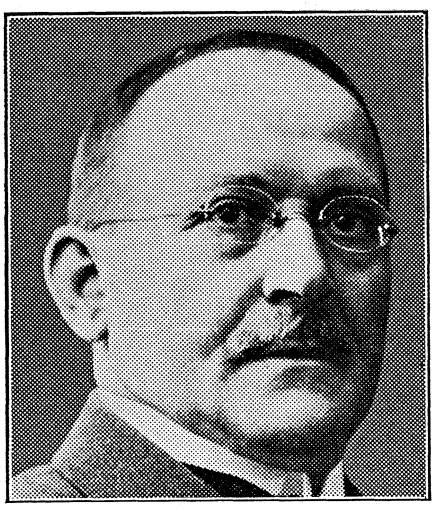
heeren en voorafgegaan door den kamerheer-ceremoniemeester, de beide adjudanten van den overledene, jhr. Laman Trip en luitenant ter zee 1e klasse Callenfels, dragende de militaire Icenteekens en ordeteekenen.
De ceremoniemeester. gevolgd door de groot-officieren en den opperceremonienieester stelden zich daarna op vóór het stoffelijk overschot.
Achter de baar schaarden zich H. M. de Koningin met H. K. H. Prinses Juliana aan Haar rechterzijde en Hertog Adolf Friedrich van Mecklenburg ter linkerzijde. De overige vorstelijke personen volgden hierachter.
Tijdens den gang van den lijkstoet van het voorportaal der Kerk speelde de organist zacht op het orgel. Het was een preludium waarin de melodie van het Mecklenburgsche volkslied weerklonk.

Nadat de groote deuren, welke de rouwstoet aan het oog van de schare in de kerk onttrokken, waren geopend, vertoonde de stoet zich in een wondere mengeling van kleurschakeering voor de eerbiedig staande menigte.
Toen de kist naar het midden van het koor was gedragen en op de katafalk was geplaatst, speelden de bazuinen het ,,Adagio'' van Wagenaar.
De kist werd gedekt met het rouwkleed en daarover werd de vlag gelegd. De chef van het Militaire Huis plaatste vervolgens tiet kussen met de ordeteekerien op de kist.

De rouwdienst. — Hierop ving de plechtige rouwdienst aan. Prof. dr. H. Th. Obbink betrad den kansel en las, na het uitspreken van het votum de eerste zeven verzen uit Mattheus 28 en eenige verzen uit Romeinen 18.
Vooraf werd gezongen gezang 189 vers 4 en 6.
Na het lezen uit den Bijbel zongen de aanwezigen gezang 271 vers 7 en 8.

Prof. Obbink hield daarna de volgende toespraalc:

Wie had den 27sten Maart kunnen vermoeden, dat nu reeds weer de deuren van den Koninklijken grafkelder zich zouden ontsluiten om den zoo vroeg en otiverwaclit ontslapen Prins der Nederlanden te ontvangen! Toen stonden wij met gebogen hoofderi, diep bedroefd om het heengaan van onze beminde Koningin-Moeder. Maar Zij had ,,de dagen der jaren,', waarvan Mozes sprak in den 90sten Psalm, voleindigd en wij wisten, dat Haar lang en gezegend leven ten einde spoedde.

Prof. dr. H. Th. Obbink.

En nu staan wij hier, bij den geopenden grafkelder om den Prins der Nederlanden, weggerukt in de kracht Zijner jaren, en den bloei des levens, ten grave te geleiden. En onze ziel is verschrikt om zooveel leed als onze geëerbiedigde Koningiri en Hare Koninklijke Dochter treft door liet heengaan van deze twee beminde dooden. Welk een smartelijke leegte in ons Koninklijk Paleis, wat een eenzaamheid in hel leven der ons overgebleven loten van den eens zoo bloeienden Oranjestam! Wat een gevoel van vereenzaming ook doortrilt ons land en volk! Het plotselinge van dit verscheiden heeft allerwegen ontsteltenis gewekt, een ontsteltenis, die te heviger wordt gevoeld, doordat de wonde, geslagen door het heengaan onzer beminde Koningin-Moeder, nog niet is gesloten en onze gedachten sedert Haar verscheiden nog meer dan anders zich bewogen om ons al kleiner wordend Oranjehuis. Maar ook oni de plaats, die de Gemaal onzer Koningin en de Vader onzer Prinses innam in allerlei kringen onzer samenleving, zijn wij ontroerd door Zijn heengaan. Naar populariteit heeft Hij niet gestreefd, toch was Hij populair, en Hij is dat geworden door Zijn gemoedelijken eenvoud, Zijn ongedwongen omgang met menschen uit allerlei kringen, Zijn hartelijk medeleven. Zijn vriendelijken humor, Zijn prettig-opgewekten aard. Maar niet minder door Zijn levendige belangstelling in allerlei sociaal en philantropisch werk. Bij de herdenking van Zijn vijf en twintigjarig voorzitterschap van het Nederlandsche Roode Kruis hebben wij kunnen vernemen, hoezeer Zijn arbeid in dat heilzame werk werd gewaardeerd door hen die Hem daar aan het werk zagen. En in hoeveel andere ,,werken des vredes'' heeft Hij niet een levendig aandeel genonien en belangstelling getoond! In Zijn houding bij al deze dingen lag niets gedwongens of gewilds, het ging alles zoo spontaan en natuurlijk, het was uiting van Zijn meelevend hart. Er is gezegd — en terecht gezegd — dat onze betreurde Koningin-Moede: zoo echt en geheel en zoo gemakkelijk Nederlandsche was geworden — welnu: de Prins der Nederlanden was inderdaad met hart en ziel een Nederlandsche Prins. Hij is dat geworden niet als de vervulling van een noodzakelijken plicht, maar eenvoudig door Zich te geven zooals Hij was. Die natuurlijke ongedwongenheid was de groote aantrekkelijkheid van Ziin persoon.
Maar dit alles is slechts terugzien op wat geweest is. Het is ... voorbij. En het voorbije kan toch slechts een schamele troost bieden. De herinnering zonder meer is steeds een weemoedig bezit. Beklagenswaardie is de mensch, die, staande bij het open graf van een dien hij' lief heeft, niets anders overhoudt dan de smartelijk-weemoedige heugenis van wat voorbij is.
O, als wij moesten gelooven dat dit het laatste is van ons menschenleven. dat het graf 'zich sluit boven ons hoofd, dan waren wij, náar Paulus' woord: ,,de beklagenswaardigste van alle menschen''. Maar wij weten, dat, wanneer onze aardsche tentwoning wordt afgebroken. wij een eebouw van God, hebben, eeuwig in de hemelen, en dat wij hier in ons aardsch bestaan, leven als in het vaak zoo koude-voorpor.taal van den tempel Gods. het eeuwig Vaderhuis. Voor ons. die het menschenleven niet 'zien als besloten tusschen wieg en graf, maar die het, met zijn smart en vreugde, zijn lief en zijn leed, mogen zien ..sub specie aeternitatis'', in het licht der eeuwigheid, dat het licht is van Gods oneindige liefde in Christus Z voor ons is de dood geen einde, maar een overgang naar het volle licht en de alomspannende lieerlijklieid.
Ook Hij, dien wij zoo straks ter laatste rustvlaats zullen geleiden, zag Zijn leven in dat licht met diepe 'en stellige overtuiging. Meer dan eens heb ik Hem mogen spreken over de eeuwige dingen. En de eerste maal dat dit geschiedde, was het voor mij een openbaring te bemerken dat het voor Hem het allerbelangrijkste was. Telkens en telkens kwam Hij er met grooten nadruk op terug en sprak er over in den toon eener gevestigde overtuiging en rustige verzekerdheid. En wanneer bleek dat ik Zijne inzichten niet kon deelen, dan werd pas duidelijk hoe diep Zijn religieuze gevoelens waren verankerd in Zijn ziel, en hoezeer dit de centrale gedachte van Zijn leven was. Het sterven was voor Hem een gang naar het eeuwige licht, een opgang naar hooger heerlijkheid. Daarom is het ook volgens Zijn wensch dat die opgang zou worden uitgedrukt in witte lichte kleuren, symbolisch aanduidend de lichtsfeer der eeuwigheid. En wij danken God dat wij het zoo mogen doen en dat het sombere zwart van den rouw wordt overstemd door de blanke kleur van licht en leven.
Daarom hebben wij ook ditmaal deze plechtigheid mogen aanvangen met het lezen van een lied des levens, een lied der hope, een juichtoon over de reddende liefde Gods die ons geen macht ter wereld kan ontrooven. Van zulke dingen te mogen spreken bij een open graf is de grootste heerlijkheid die God aan menschen gaf. Wij drukken daardoor uit dat, naar des Apostels woord, ,,de dood is verzwolgen in de overwinning'' en dat geen ding ons kan scheiden van de liefde van Christus die het leven en de onverderfelijkheid heeft aan het licht gebracht.
Toen Christus aan het kruis stierf, was Zijn dood een zegeoraal. Zijn schijnbare ondergang een overwinning. Die overwinning is de overwinning van allen die weten wat liet is, met Hem te sterven en met Hem op te staan tot een nieuw leven. Dan heeft de dood zijn scherpen prikkel verloren en het leven viert zijn eeuwigen triomf. Geloofd zij God die het in Christus mogelijk maakte dat sterfelijke menschen zulke groote dingen mogen zeggen op een plaats waar alle aardsche glorie verzinkt.

De rede van Prof. Obbink werd besloten met liet uitspreken van een gebed. Daarna verzocht nog de predikant gezamenlijk te zingen gezang 202 vers 1, 2 en 4 en tot slot sprak prof. Obbink nog een zegenbede uit.
Toen aas het plechtig oogenblik gelcomen, dat de kist in den grafkelder zou worden gedragen. De chef van het Militaire Huis met de beide adjudanten van den ontslapen Prins begaven zich naar de baar, waar de Chef van het Militaire Huis het kussen van de kist afnam en aan genoemde adjudanten overgaf.
De kist werd ontdaan van het kleed en de-vlag en voorafgegaan door den Koninklijken Commissaris van den grafkelder en prof. Obbink in den grafkelder gebracht. De Koningin, de Prinses, Hertog Adolf Friedrich en de Hertogin volgden den droeven stoet.
Langzaam werd de kist aan ieders oog onttrokken, terwijl alle aanwezigen staande gezang 209 vers 1 en 3 zongen. Bij het eerste vers speelden de bazuinen de melodie mee. De eerewachten, welke aan beide zijden van den grafkelder opgesteld stonden, brachten de laatste militaire eerbewijzen.
Toen werd de toegang tot den Grafkelder door het gordijn afgesloten.
Bijzonder wijdingsvol klonken toen de tonen van het ouds Wilhelmus boven den grafkcldcr gespeeld door de vier bazuinblazers.
In den grafkelder ging prof. Obbink voor met het ,,Onze Vader''. Zacht orgelspel klonk weer door de gewelven der kerk, toen prof. Obbink uit den grafkelder kwam. Daarop rezen de Vorstinnen en Vorsten van hun plaatsen op en werden naar hun auto's geleid.
Alle overige personen bleven op hun plaats totdat de Koningin en Prinses Juliana de Kerk verlaten hadden.
Eenige minuten stond de schare nog onbeweeglijk; daarna kwam er eenige beweging en diep onder den indruk van het droeve gebeuren verlieten allen het kerkgebouw.

(Alg. Hdbl., De Maasbode, N. R. Crt., Tel.)

(V. h. 1380 B.; photo Z. K. H. Prins Hendrik 1372 A.;

A. SPANJE. — Motie van vertrouwen voor de regeering. —
In de Cortes is op 5 Juli mat 191 tegen 62 stemmen een motie van vertrouwen in de regeering aangenomen, zoodat de regeering thans de door haar verlangde volmachten met betrekking tot de behandeling van het met Catalonië ontstane conflict inzake de pachtwetten, verkregen heeft. De Cortes is thans verdaagd tot 1 October 1934. (El Sol) **(V.** b. **1375 E.)**

B. DUITSCHLAND. — Dr. Gobbels en de buitenlandsche pers. —
Rijksminister dr. Göbbels heeft op 10 Juli '34 over alle Duitsche zenders het woord gevoerd over: ,,De 30ste Juni in den spiegel van het buitenland''.
De minister begon met te zeggen: ,,Wanneer ik tot u, mijn volksgenooten spreek zou ik mij met u tot het buitenland willen richten' en u alien als getuigen oproepen voor eenige, in de geschiedenis van de journalistiek bijna zonder weerga, voorgekomen gevallen van ieugen, laster en verdraaiïng van ware feiten. De 30ste Juni is in Duitschland zonder eenige binnenlandsche ontreddering verloopen. De leider heeft met zijn autoriteit en een bewonderenswaardige driestheid de revolte van een klein groepje saboteurs en ziekelijke eerzuchtigen bliksemsnel onderdrukt. Het dagrlijksche leven ging zijn gewonen gang. Rust en orde werden in het gelieele rijk niet verstoord. Het volk begroette met verlichting de reddende daad van Hitler, die Duitschland en daardoor de geheele wereld voor de zwaarste catastrofes bewaarde.
Men zou hebben kunnen verwachten, dat de buitenlandsche pers, die toch haar verantwoordelijke en goedbetaalde vertegenwoordigers in Berlijn en in andere groote steden van het rijk heeft en daardoor de mogelijkheid heeft zich over de gebeurtenissen van 30 juni objectief te laten voorlichten, met de in het internationale verkeer gebruikelijke waarheid en duidelijkheid van de gebeurtenissen melding zou hebben gemaakt en ze hebben beoordeeld. Eenige serieuze bladen hebben dat gedaan. Andere bladen zijn evenwel kwaadaardig gaan ophitsen en op hysterische wijze gaan belasteren.
Göbbels somde toen een reeks berichten uit buitenlandsche bladen op die door andere werden tegengesproken; hij citeerde uit de ,,Daily Herald'', de ,,Matin'', de ,,Intransigeant'', hij haalde het Fransche telegraafbureau Havas en de Moskouzender aan, en sprak van ,,leugenfabrikanten''.
De minister sloot zijn rede met een protest tegen dergelijk ,,übele Journalistik''. ,,Ik wend mij tot u volksgenooten'', aldus Göbbels, ,,en met u tot de geheele wereld. Ik vraag den buitenlandschen correspondent of hij zich wil laten compromitteeren door zulk minderwaardig optreden van zijn collega's. Ik vraag de publieke meening: hebt gij nog gevoel voor waarheid en behoorlijkheid, zooals tot nog toe heerschte bij de volken? Ik geloof in naam van het geheele Duitsche volk te spreken wanneer ik daartegen protesteer en verklaar dat de Duitsche regeering niet van zins is verder nog buitenlandsche correspondenten in Duitschland te dulden die op zulke wijze de volken tegen elkaar ophitsen en een 'atmosfeer van tweedracht scheppen. Zooiets heeft niets te maken met vrijheid van meening. Dit is vergiftiging van de openbare meening en de volken moeten daarvan de gevolgen dragen. Slechts wanneer ons de mogelijkheid gegeven wordt de binnenlandsche moeilijkheden zelf uit den weg te ruimen, kan de binnenlandsche vrede terugkeeren.''
(Der Angriff)
(V. b. **Compl.** Ròhm-v. Schleicher **1382** G.; **Goebbels 1364** A.)

12 JULI **1934**

C. **KARD. FAULHABER.** — Voornaamste passages uit verboden schrijven. —
Na de bisschopsconferentie in Fulda heeft de onverschrokken verdediger van de eeuwige rechten der Kerk, Z. H. Em. Kardinaal Faulhaber, het woord der waarheid aan zijn volk willen verkondigen. Ondanks artikel 5 van liet concordaat werd de voorlezing in alle kerken van Beieren door de regeering verboden. Thans zijn wij in staat de meest belangrijke passages uit dit herderlijk schrijven hieronder te laten volgen. Wanneer dergelijke groote gevaren voor geloof en zeden ons volk bedreigen, dan kunnen wij, bisschoppen, niet langer zwijgen. De Kerk en hare dienaren worden openlijk aangevallen, belasterd en beschimpt in dagbladen, brochures en tijdschriften; Christus, onze Heer wordt bespot, en de Oneindige Majesteit Gods wordt in woord en beeld beleedigd.
Gij allen hebt wel eens gelezen of hooren beweren: ,,Wie een uniform heeft aangetrokken, houdt op Katholiek of Protestant te zijn.'' Maar wij, bisschoppen, zeggen U: ,,Ieder soldaat is verplicht de bevelen van zijn meerderen te volbrengen, maar de godsdienst is geen costuum dat wordt afgelegd, wanneer men een uniform moet aantrekken.''
,,De godsdienst is de kern van onze ziel, hij is de heflige plicht voor ieder uur en voor ons geheele leven; de godsdienst blijft ook tijdens den dienstplicht een bron van kracht en het kostbaarste element van onze moreele persoonlijkheid.'' (De Maasbode)
(V. b. Katholielren **1312** A.; **Faulhaber 1311** C.)

D. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Onderwijs. —
De Hoogere Theologische School in Ned.-Indië, welke te Buitenzorg wordt gevestigd, zal 1 Augustus a.s. haar lessen aanvangen met 12 leerlingen. Onder deze zijn een paar Toba-Bataks, Chineezen, Javanen, Amboneezen, Minahassers en Timoreezen. Docenten zijn dr. Th. Muller, die een paar jaar in de Batakzending werkzaam was, en de heer J. H. de Groot voor de gewone onderwijsvakken. Een theologisch docent, die tevens als directeur optreden zal, wordt nog gezocht. Behalve de zendingsconsuls zitten in het bestuur der school: dr. H. Kraemer, grof. mr. J. M. J. Schepper, mr. C. C. van Helsdingen, dr. R. Tumbalaka, mr. J. E. van Hoogstraten en de heer **Ed.** Muller. (Aneta)
(Vorig bericht **blz. 716** B.)

E. WOL. — Nieuw gebruik. —
In verband met het aanzienlijke wol-overschot in Australië, zoekt men steeds nieuwe wegen, om deze wol productief te maken. Men is er onlangs in geslaagd er volgens een nieuwe methode zacht en duurzaam leer van te maken, zelfs het glanzende oppervlak van het gewone leer is er bij behouden. Men experimenteert ook met het gebruik van wol bij de fabricatie van behangselpapier en als isolatiestof voor electrische kabels.
Het meest merkwaardige is wel het gebruik van wol voor het vervaardigen van sommige machineonderdeelen, waarbij men door een speciale behandeling er in geslaagd is, de wol te harden.
(The Australasian) **(V. b.** 520 **G.; Australië 991** B.)

F. VITAMINE „B'' IN ZUIVEREN TOESTAND. —
Voeding met z.g. geslepen rijst, d.i. rijst, ontdaan van het ,,zilvervliesje'', veroorzaakt het ontstaan van berri-berri, bij het gebruik van ongepelde rijst blijft de berri-berri uit.
Door de Nederlandsche onderzoekers Grijns en Eijkman is aangetoond, dat dit verschijnsel berust op het feit, dat het genoemde zilvervliesje de vitamine ,,B'' bevat, bij afwezigheid waarvan de berri-berri optreedt; berri-berri is dus een avitaminose.
De eerlijkheid gebied echter op te merken dat de rol van het ,,zilvervliesje'' bij het al of niet optreden 'van berri-berri reeds lang te voren vermoed was door-den Amsterdamsche geneesheer dr. van Dieren, die over dat vraagstuk een verwoeden strijd heeft gevoerd met de aanhangers der z.g. infectieleer, maar ten slotte door de feiten in het gelijk is gesteld.
Aan prof. Jansen, thans hoogleeraar te Amsterdam, en Donath is het tenslotte gelukt, uit rijstzemelen de vitamine ,,B'' als een kristallijnen stof te isoleeren. Zij verkregen echter aanvankelijk niet meer dan 1 mgr. zuivere vitamine uit 300 K.G. rijstzemelen.
Het streven was nu het C_{12}, H_{17}, O_3, S, in zoo groot mogelijke hoeveelheid te verkrijgen, teneinde het voor therapeutische doeleinden te kunnen gebruiken.
Prof. Jansen is er nu destijds in geslaagd, door middel van de z.g. Velders-sarde (in 't Engelsch Fullerth Earth of Activated clay), die de vitamine B 1 blijkt te absorbeeren, uit rijstzemelen een praeparaat te bereiden, dat die vitamine B 1 in ruime mate bevat.
Thans is deze methode nog aanzienlijk verbeterd door den chemicus Robert Williams te Roselle in New-jersey, die door het toevoegen van kininesulfaat aan een met vitamine B 1 verzadigde suspensie van actieve klei erin geslaagd is, de vitamine weer bijna geheel uit de Volders-aarde te verwijderen, waarbij de vitamine in het water terecht komt. De aldus verkregen oplossing liet hij uitkristalliseeren en door het opnieuw oplossen der zuivere kristallen in rein water kreeg hij het gewenschte geneesmiddel.
Volgens deze methode. welker bruikbaarheid in de praktijk echter nog bewezen moet worden, kan men thans 15 maal zooveel vitamine uit een ton ongepelde rijst halen als tot dusver. (Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde)
(V. b. Vitamine **1364** D.; Vitamine **„C'' 1353** B.)

G. VEREENIGDE STATEN. — Handel met **Nederland.** —
,,Our World Trade in 1933'' gepubliceerd door de afdeeling buitenlandsche handel van de Kamer van Koophandel der Vereenigde Staten geeft in een overzicht over ,,Onze beste klanten'' in rangorde van belangrijkheid de volgende cijfers:
Waarde van uitvoer uit de Vereenigde Staten naar: 8. Nederland $ 48.717.000, d.w.z. **2.9%** van den totalen export uit de Vereenigde Staten; 25. Nederlandsch West-Indië $ 10.314.000 en 31. Nederlandsch Oost-Indië $ 6.890.000.

Al deze cijfers zijn hooger dan die van **1932.**
Het getal dat voor ieder land staat geeft de rangorde aan volgens het volumen van den export. Boven Nederland staan het Britsche rijk, Canada, Japan, Duitschland, Frankrijk, Italië en China. Het totaal aantal opgenomen landen is **70.**
Met betrekking tot den import in de Ver. Staten is een lijst opgemaakt van **66** landen. Nederland en zijn koloniën komen daarop als volgt voor:
15. Nederlandsch Oost-Indië **$ 33.076.000,** d.w.z. **2.3%** van het totaal der invoeren in de Vereenigde Staten.
17. Nederland **$ 30.949.000** d.w.z. 2.1% van de totale invoeren der Vereenigde Staten.
33. Nederlandsch West-Indië **$ 6.553.000.**
De getallen voor Nederlandsch Oost-Indië en Nederland zijn hooger dan die van **1932.**
(„Our World Trade in 1933") (Vor. ber. blz. 770 A.)

A. NEDERL. OOST-INDIE. — Javasche Bank. - Jaarverslag **1933/34.** —

Het jaarverslag begint met de opmerking, dat na drie jaren van. door monetaire lapmiddelen in haar duur verlengde en in uitwerking verscherpte 'crisis, gedurende welke geen enkel afzonderlijk land zich aan de voortgaande daling van de welvaart binnen eigen landsgrenzen kon onttrekken, thans in de groote meerderheid dier landen de benedenwaartsche spiraalbeweging van het economiscli leven eindelijk haar dieptepiint schijnt te hebben gevonden. Dit werd echter eerst bereikt, nadat de in econoniisch opziclit belangrijkste naties terugkeerden tot een 18de eeuwsciie economische politiek.
Niettemin is Iiet bereiken van dit dieptepunt van groote beteekenis. Voor het intreden van een economiscli herstel toch is het eerst noodige, dat de economische verhoudingen, hoewel op een laaggelegen stabilisatie-vlak, tot rust komen, omdat eerst daarmede een basis gevormd wordt voor Iiet geleidelijk wederom ontspannen van die spiraal.
Dat 1933 in bovenbedoeld opzicht belangrijke vorderingen bracht, mag dan ook een reden zijn om de toekomst met iets meer vertrouwen tegemoet te gaan.
Aan de daling der groothandelsprijzen kwam in de lente van 1933 een einde, dat tot diisverre duurzaam gebleken is.
Tevens schijnt het, dat Iiet minimum van den wereldhandel, zoowel kwantitatief als naar waarde, tlians is bereikt, zoodat daarmede tevens de basis is gelegd voor geleidelijke, zij Iiet van toekomstiee handelspolitiek afliankelijke, ontsnannine.

Nederl.-Indië. — Gedurende de verslagperiode wezen verschillende teekenen duidelijk in de rictitiiig van een zicli verbeterende situatie, al moet het begrip verbetering in dit verband nog niet als eeii aanduiding van belangrijk herstel, doch voorsliands meer als een eindelijke stabilisatie van de economische verhoudingen worden opgevat.

Export en cultures. — Ofschoon Iiet exportoverschot in 1933 f 26.000.000 lager was dan in 1932, gedeeltelijk als gevolg van den lageren netto-gouduitvoer, kan Tiet cijfer op zichzelf als zeer bevredigend worden gekwalificeerd.
Met betrekking tot den kwantitatieven omvang van de buitenlandsche handelsbeweging bracht 1933 een voortzetting der ook reeds in de vorige crisisiaren te constateeren ontwikkeling.
De uitvoerhoeveellieid bleef nagenoeg op peil, terwijl de invoerhoeveelheid daarentegen verder daalde.

Suiker. — Het bleek niet moeelijk den suikerverkoop op neil te lioudeii. De gang van zaken sedert de oprichting van de N.I.V.A.S. deed het inzicht veld winnen, dnt het hier niet zoo zeer gaat om tijdelijke overbrugging op korten termijn, als wel oni geleidelijke aanpassing op langeren duur, zoodat aan eeii continiiïteit van de regeeringsbemoeienis met de suikerindustrie wel niet te ontkomen zal zijn. Het lidmaatscliap van Iiet dagelijksch bestuiir van de N.I.V.A.S. heeft aan de Javasche Bank de overtuiging geschonken, dat de N.I.V.A.S., voor lieden evenzeer als voor de iiaaste toekomst, zoowel voor individueele siiikerproducenten als voor Iiet land in zijn geheel een uitnemend belang vei tegenwoordigt.

Rubber. — De productie der bevolkingsriibber reageerde sterk op de prijsstijging. Wanneer in aanmerking geiioinen wordt, dat nog slechts korten tijd geleden de levenskansen van de Ned.-Indische rubbercultiiur ten opzichte van die van Malakka uiterst ongunstig werden beoordeeld, dan stenit liet tot voldoening, dat de daadwerkelijke ontwikkeling aan deze opvatting geenerlei steun schijnt te verleenen.

Thee. — De internationale regeling inzake de thee-restrictie braclit tot dusverre alleszins gunstige resultaten.

Tin. — De statistisclie positie van Iiet product tin verbeterde sterk gedurende 1933, waartoe Iiet bijzonder gunstige verloop der consumptie meewerkte.

Het Japansche probleem. — De reeds ten vorige jare gesignaleerde eenzijdigheid der handelsbeweging tusschen Ned.-Indië en Japan is in dit verslagjaar nog verder toegenomen. Hoezeer ook de belangen van dit land met den laagst mogelijk geprijsden import zijn gediend, zoo blijft niettemin steeds de oude economische waarheid van kracht, dat import slechts met export kan worden betaald, zoodat in liet liiiidige stadium van de allerwege toegepaste ruilpolitiek de voor Ned.-Indië klemniende noodzaak tot handhaving van het bestaande en op export georiënteerde productie-apparaat met zich meebrengt, dat de import in Ned.-Indië voorshands aan een bevordering van den export wordt dienstbaar gemaakt. Ned.-Indië zal derhalve niet kunnen voortgaan met importeering op de bestaande schaal uit een enkel land, indien het niet daartegenover in datzelfde land een grooter markt vindt voor zijn exportproducten.

Krachtige positie. — De positie der Bank bleef krachtig. De vermindering der credietbehoefte van het bedrijfsleven hier te lande had berderen voortgang.
Het dividend is bepaald op 9½% (v. j. 8½%).
In de comniissaris-vacature, ontstaan door het vertrek van den heer F. de Boer. is benoemd de heer mr. B. Th. W. van Hasselt, hoofdvertegenwoordiger van de Bataafsctie Petroleum Mij. (Aneta)

(Vor. ber. **1239** D.; Jaarversl. **1932-'33, 896 C.)**

E. CANADA. — Vliegdienst. —
Om brieven uit Londen snel bezorgd te krijgen in New York en Montreal en tegelijkertijd een snelle doorzending mogelijk te maken naar het Verre Oosten, heeft men plannen ontworpen voor den aanleg van 130 vliegvelden in een reeks die van den Atlanschen naar den Stillen Oceaan zal loopen. Vandaar zal de post per vliegtuig nog een eind zeewaarts worden gebracht, om dan door stoomschepen te worden overgenomen. Bij den aanleg der vliegvelden zijn thans reeds **6000** man werkzaam en men hoopt tegen den herfst met de terreinen gereed te komen. (V. D.)

C. NEDERLAND. — De steunuitkeeringen. - Telegram aan Dr. **Colijn** van het Ministerie van Hervormde Predikanten te **Amsterdam.** —
Het Ministerie van Hervormde Predikanten te Amsterdam heeft het volgende telegram gezonden aan de voorzitter van den **Ministerraad, Dr. H. Colijn:**
„**Het Ministerie van Hervormde** dil te **Amsterdam,** voor zoover tegenwoordig op zijne vergadering van heden,
diep getroffen door de droeve gebeurtenissen der laatste dagen,
gezien den nood, die in breede kringen wordt geleden, welke nood zoovelen tot verbittering heeft gebracht en waarvan zij uit eigen ervaring dagelijks kennis nemen,
wendt zich hierbij tot Uwe Hooge Overheid met het dringend verzoek de steunuitkeeringen, die dreigen beneden het bestaansminimum te komen, op hun vorig peil terug te brengen, ook al moet dit tot scherpere bezuinigingen en verzwaring der belastingen van de hoogere inkomens aanleiding geven.
Het Ministerie van Predikanten doet dit in het besef, dat Overheid en Volk tezamen naar het Woord Gods hebben te hooren,
erkent in den huidigen toestand mede schuld der Kerk, ook betreurende, dat het zich niet eerder in dezen tot Uwe Overheid heeft gewend,
doch acht het nochtans heden zijn plicht U zijne stem in dezen alsnog te doen hooren en met allen ernstig bij U op voornoemden maatregel aan te dringen.
Het telegram was onderteekend door de volgende predikanten: P. J. Kromsigt, G. Oorthuys, **A.** G. H. van Hoogenhuyze, W. van Limburgh, L. C. W. Ekering, J. Laurense, W. A. Hoek, J. P. van Bruggen, M. J. A. de Vrijer, *G.* A. den Hertog, J. Kooy, B. Gyzel, A. A. Dönszelmann, J. *C.* Koningsberger, T. Kloosterman, S. F. H. J. Berkelbach van der Sprenkel, W. H. A. Nelck en P. Visser. (De Standaard)

(Vor. ber. **Steunuitk. 1373 A.;** Onlusten **1382** H.)

D. WOLCONFERENTIE TE ROME. — Stijgende Japansche productie. —
Op de Wolconferentie die de vorige maand te Rome werd gehouden werd o.a. het volgende medegedeeld:
Van den vooruitgang van Japan's productie weet natuurlijk vooral Engeland mee te spreken, dat in de gouden dagen van Olim zelfs in Japan de wolmarkt voorzag. Nu moet haar woordvoerder met bitterheid constateeren, dat de Japansche export van wollen weefsels, die zich voornamelijk naar Britsch-Indië, China en Nederl.-Indië richt van **1931** tot **1933** steeg van **264.000** vierkante yard tot 2.605.000! Voornaamste oorzaak is de daling van de yen met ongeveer **64** pct. terwijl de loonen en inlandsche marktprijzen vrijwel precies gelijk bleven. In deze omstandigheden moeten de fabrikanten goede zaken maken.

De voornaamste spinnerijen hebben dan ook op een kapitaal van 61½ millioen yen **14.4** millioen verdiend, waarvan ze ongeveer de helft bij hun reserve voegden. Geen wonder, dat men met zoo'n kas best grondstof inkoopen kon en de maandvoorraden, die in 1931 nog 20 millioen Engelsche ponden bedroegen, in 1932 **40,** in 1933 50 millioen beliepen. Omdat de levensmiddelenprijzen de daling van den yen volgden blijft de levensstandaard van den werkman dezelfde. De lage loonen en ook staatssteun maken de Japansche productie onoverwinlijk. (Il Secolo) (V. b. Wol **1387** E.)

A. INTERNATIONALE VROUWENRAAD. — Algemeene vergadering te Parijs. —
De algemeene vergadering van den internationalen vrouwenraad, die haar werkzaamheden te Parijs begonnen is, duurde met een uitgebreid programma tot 12 Juli voort. Presidente was de markiezin van Aberáeen en mej. Louise *C.* A. van Eeghen de algemeene secretaresse. De verschillende afdeelingen hielden zich bezig met de kwesties van vrede, wetgeving, stemrecht, opvoeding, landverhuizing, openbare gezondheid en vrouwenarbeid. Door de leden der buitenlandsche delegaties werden boodschappen van sympathie uit naam van hun landgenooten voorgelezen.
Berthod, minister van nationale opvoeding, heeft op de openingsvergadering het woord gevoerd. De presidente legde den nadruk op de noodzaak van internationale verstandhouding tusschen de vrouwen.
(Le Matin) (Vorig bericht blz. **881** F.)

B. FRANKRIJK. — **Académie** Française. - Prijzen voor literatuur. —
De Académie Française heeft drie belangrijke prijzen voor literatuur toegewezen.
De Grand Prix de Litérature werd toegekend aan den schrijver Henry de Montherlant voor zijn gezamenlijk werk.
Met den Prix du Roman werd bekroond Mlle Paule Régnier, voor haar roman „L'Abbay d'Evolayne", en met den Prix Jean Reynan ten bedrage van 10.000 francs de essayist Pierre-Paul Plan, voor zijn werk: „La Correspondance de Jean-Jacques Rousseau".
(Les Nouvelles Littéraires) (**Vor.** ber. blz. **1310** E.)

13 JULI 1934

C. OOSTENRIJK. — Reconstructie van het ministerie.
Bondskanselier Dollfuss heeft op 10 Juli '34 den bondspresident het aftreden van de geheele regeering medegedeeld.
Dollfuss werd met de vorming van het nieuwe kabinet belast, dat als volgt is samengesteld:
Dr. Dollfuss, leider der regeering, bondskanselier, met de portefeuilles van Buitenlandsche Zaken, Veiligheidswezen, Landbouw en Nationale verdediging.
Prins Starhemberg, Vice-kanselier.
Fey, minister van Binnenlandsche Zaken.
Schuschnigg, minister van Onderwijs.
Neustaedter-Stuermer, minister voor Sociale Zaken.
Buresch, minister van Financiën.
Stockinger, minister van Handel,
Berger-Waldenegg, minister van Justitie.
Karwinsky, staatssecretaris v. h. Veiligheidswezen.
Tauschitz, staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken (tot dusver gezant te Berlijn). (Reichspost)
(Vorig bericht blz. **1215** D.)

D. NIEUWE **SPELLING.** — Een nieuwe regeling voor het onderwijs. —
In de op 10 Juli '34 gehouden vergadering van den raad van ministers heeft het spellingvraagstuk weer een onderwerp van bespreking uitgemaakt. Naar wij vernemen, is het resultaat dezer bespreking, dat bevorderd zal worden wijziging van algemeene maatregelen van bestuur, waarbij met ingang van 1 September een nieuwe schrijfwijze wordt voorgeschreven voor het examen van onderwijzers en eindexamens, benevens in het programma voor middelbaar onderwijs en voorbereidend hooger onderwijs.
De wijzigingen zullen dan als volgt luiden:
1. De e wordt aan het eind van open lettergrepen niet verdubbeld.
De ee blijft echter aan het eind van een woord, alsmede in afleidingen en samenstellingen van woorden eindigende op ee.
2. De o wordt aan het eind van open lettergrepen niet verdubbeld.
De oo blijft echter voor ch, in goochelen, goochem, loochenen.
3. Sch wordt alleen daar geschreven waar de ch gesproken wordt.
Echter behoudt het achtervoegsel isch de thans gangbare spelling.
4. De verbuigingsuitgangen e, en van een en geen en van de bezittelijke voornaamwoorden mijn, Uw, zijn, hun, haar, worden weggelaten.
5. De naamvalsuitgang n, bij lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden of daarmede gelijkstaande verbuigbare woorden wordt uitsluitend gebruikt bij de namen van mannelijke personen en bij de namen van mannelijke dieren in de gevallen dat voor de aanduiding van het dier een afzonderlijk woord gebruikt wordt. In geijkte uitdrukkingen, die zich in het spraakgebruik hebben gehandhaafd met een naamvals-n, blijft deze geschreven: Uit den booze, ten dienende dage, het aan den stok hebben, enz.
6. Bij de voornaamwoordelijke aanduiding van de zelfstandige naamwoorden en bij het gebruik van den genitief richt men zich naar het beschaafde spraakgebruik. (N. Rotterd. Crt.) (Vor. ber. blz. **1367** A.)

E. DUITSCHLAND. — Transferaccoord met Nederland. - Een bevredigende regeling. —
Naar wij vernemen, is bij de transfer-onderhandelingen tusschen Nederland en Duitschland te Berlijn in zooverre een bevredigende regeling bereikt, dat houders voor het halfjaar **1** Juli—31 December kunnen rekenen op een volledige transfer van een interest, die 4 of **4½%** zal bedragen. (Alg. Handelsblad)
(**Vor.** ber. **1376** C.; Nederland **1333** D.)

14 JULI 1934

F. DUITSCHLAND. — Complot **Röhm-v.** Schleicher. - Rijkskanselier **Hitler's** rede in den Rijksdag. —
Op 13 juli '**34,** om S uur 's avonds, is de Rijksdag in de Krollopera bijeengekorrien om een verslag van Rijkskanselier Hitler aan te hooren inzake het complot Röhm-von Schleicher, Vicekanselier von Papen was afwezig.
Rijkskanselier Hitler memoreerde eerst de groote veranderingen, die in tiet Duitsclie rijk gekomen zijn sinds hij het bewind aanvaardde. Vervolgens gaf hij een verklaring en verdediging van de wijze, waarop hij op **30** Juni en **1** Juli 1934 optrad tegen den stafchef der C.A., Röhm en zijn aanhangers en tegen generaal von Schleicher. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De complot-symptonien kunnen als volgt worden samengevat:
1e. Tegen mijn uitdrukkelijk bevel in was stafchef Röhm opgrtredeti op een wijze, die de uniformiteit der S.A. in gevaar moest brengen.
2e. De opvoeding in nationaal-socialistischen zin raakte in die S.A.-kringen meer en meer op den achtergrond.
3e. De natuurlijke band tusschen partij en S.A. begon langzamerhand losser te worden. Met zekere planmatigheid werd ernaar gestreefd, de S.A. meer en nieer af te brengen van tiaar taak en aan een andere taak dienstbaar te maken.
4e. Bij bevorderingen werden de oude C.A.-leiders meer en meer achteruitgezet, terwijl de in de beweging niet bijzonder hooggeachte jaargang 1933 op onbegrijpelijke wijze omhoog kwam. Menigmaal werden nienschen, die slechts een paar maanden lid waren van de S.A., snel gepromoveerd.
5e. Het optreden van met de beweging niet vergroeide S.A.-leiders was niet nationaal-socialistisclt.
Er werden gedurende de niaand Mei talrijke beschuldigingen tegen de S.A.-leiders ontvangen, waarbij gewezen werd op slecht gedrag en excessen. Het werd duidelijk, dat Röhm ambitieuze plannen koesterde. Ik aarzelde orn tegenover Röhm een beslissing te nemen. Röhm verkreeg contact met generaal Von Schleicher. Deze was van meening, dat liet tegenwoordige regime niet moest voortduren, dat het leger, de marine en alle nationale organisaties geconcentreerd moesten worden in handen van Röhm, dat Von Papen ontslagen diende te worden en vervangen door een misdadiger zonder scrupules, wiens naam niet een A begint en dat men niij, Hitler, voor het oogenblik diende te handhaven.
Röhm had onder het voorwendsel van liefdadige doeleinden millioenen marken vergaard. Hij vormde en betaalde dnarinee terrorisiische troepen, welke bestonderi uit aartsniisdadigrrs.

Ten slotte trof Röhm voorbereidingen om mij te verwijderen Standartefuhrer Uhl heeft eenige uren vóór zijn dood behend, dat hii zich met die taak zou belast hebben De opstand moest beginnen met een aanval op de regeeringsgebouwen en niijn arrestatie.
Niet alleen Röhm, maar ook Ernst, Heines, Hain en anderen hebben in het bijzijn van getuigen verklaard, dat er bloedige gevechten van verscheidene dagen zouden plaats hebben.
Ernst was te Berlijn gebleven, om daar de actie te leiden, terwijl de S.A.-troepen te Munchen gealarmeerd werden.
Het was mij duidelijk, dat slechts één man stafchef Röhm tegemoet kon treden. Ik alleen kon hem ter verantwoording roepen.
Hitler deelde hierop mede, hoe hij naar Munchen was gevlogen om aan de muiterij een einde te maken, terwijl Göring te Berlijn met ijzeren vuist ingreep. Men heeft wel gevraagd, zoo ging hij voort, waarom ik de samenzweerders niet voor een rechtbank heb gedaagd, maar op dat uur was ik verantwoordelijk voor het lot van liet Duitsche volk en daardoor de opperste rechter van het Duitsche volk.
De boete voor de misdaad is geweest: terechtgesteld zijn 19 hoogere S.A.-leiders, 31 andere S.A.-leiders en S.A.-mannen, drie S.S.-leiders, die mede hadden gedaan aan liet complot, dertien S.A.-mannen en particuliere personen, die zich hadden verzet tegen hun arrestatie en vijf partijgenooten, niet-S.A.-leden, die medeplichtig waren. Verder zijn nog drie S.S.-mannen terechtgesteld, die menschen, die zich in Schutzhaft bevonden, schandelijk hebben mishandeld; drie samenzweerders hebben zelfmoord gepleegd.
De bewering dat von Papen, Seldte en andere leden van het kabinet betrekkingen met de muiters onderhielden worden tegengesproken door het feit dat een van de eerste doeleinden van de 'muiters was om deze mannen te vermoorden.
Nadat Göring Hitler had bedankt voor zijn uiteenzetting en de Rijksdag het optreden van de regeering tegen de rebellen met algemeene stemmen had goedgekeurd werd de vergadering gesloten. (Völkischer Beobachter)

(Vor. ber. 1387 **B.; Hitler** 1364 **A.)**

A. BEVOLKING VAN EUROPA IN 1933. —

Albanië (koninkrijk)	1.000.000
Andorra (republiek)	6.000
België (koninkrijk)	8.215.000
Bulgarije (koninkrijk)	6.000.000
Denemarken (koninkrijk)	3.560.000
Duitschland (republiek)	63.000.000
Finland (republiek)	3.640.000
Frankrijk (republiek)	41.000.000
Engeland en Noord-Ierland (koninkrijk)	44.500.000
Estland (republiek)	1.116.000
Griekenland (republiek)	6.200.000
Hongarije (onafhank. staat)	8.700.000
Ierland (Dominion)	3.000.000
IJsland (koninkrijk)	100.000
Italië (koninkrijk)	43.000.000
Joego-Slavië (koninkrijk)	14.000.000
Letland (republiek)	2.000.000
Liechtenstein (Prin.)	12.000
Litauen (republiek)	2.000.000
Luxemburg (Groot-Hertogdom)	270.000
Monaco (Vorstendom)	23.000
Nederland (koninkrijk)	8.000.000
Noorwegen (koninkrijk)	2.810.000
Oostenrijk (republiek)	6.600.000
Polen (republiek)	32.000.000
Portugal (republiek)	6.000.000
Roemenië (koninkrijk)	18.000.000
San Marino (republiek)	13.000
Spanje (republiek)	21.763.000
Tsjecho-Slowakije (republiek)	14.730.000
Turkije (republiek)	2.000.000
U.S.S.R.	108.100.000
Vaticaan	450
Zweden (koninkrijk)	6.150.000
Zwitserland (federale republiek)	4.100.000

(De Nieuwe Eeuw) **(Vor. ber. Europa** 584 **A.)**

B. ENGELAND. — Sir John Simon's verklaring over minister Barthou's bezoek. —

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, sir John Simon, heeft een uitvoerige verklaring afgelegd over het resultaat van het bezoek van Barthou, den Franschen minister van Buitenlandsche Znken, aan Londen. Sir Herbert Samuel heeft namens de liberale oppositie deze uiteenzetting uitgelokt.
Simon verklaarde: Het voornaamste onderwerp, dat Barthou kwarn bespreken, was het eventueel sluiten van een pact van wederzijdschen bijstand tusschen vijf elementen, n.l. Sovjet-Rusland, de Baltische Staten (als een geheel gerekend), Polen, Tsjecho-Slowakije en Duitschland. Dit pact zou overeenkomen met dat van Locarno en het zou in zekeren zin een verband scheppen tusschen Rusland en Locarno. Het zou den vorm hebben van een waarborg door Rusland jegens Frankrijk eenerzijds en jegens Duitsctiland anderzijds.
Indien zich omstandigheden zouden voordoen. dat het oorspronkelijk pact van Locarno zou moeten worden toegepast, 'aldus verklaarde spr., zou Frankrijk waarborgen aanbieden omtrent de ereiizen van Rusland en de Duitsche oostgrens. Het is een pact van regionale waarborgen.
Groot-Brittannië heeft zijn verplichtingen op geenerlei wijze uitgebreid.
Door deze regeling is het van belang, dat Rusland toetreedt tot den Volkenbond. Groot-Brittannië zou deze toetreding met vreugde begroeten.
Uit practische overweging moet Duitschland lid zijn van de nieuwe combinatie, indien deze tot stand komt, en indien het bereid is er aan deel te nemen, zou het kostbare aanvullende waarborgen ontvangen omtrent de veiligheid. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1383 **E.)**

C. BELGIE. — Uniformverbod. —

De Belgische Kamer heeft op 12 Juli '34 met 94 tegen 74 stemmen het wetsontwerp aangenomen, waarbij het dragen van uniformen aan leden van politieke organisaties wordt verboden. (Le Soir) (1294 F.)

15 JULI 1934

D. ITALIAANSCHE KUNST. — Arnolfo di Cambio en Andrea Orcagna. — Rede van prof. Vermeylen. —

Op 7 Juli '34 werd in het kader van de colleges over Italiaansche kunst in het Stedelijk Museum een lezing gehouden door den bekenden Vlaamschen literator en hoogleeraar prof. dr. August Vermeylen.
Prof. Vermeylen ving ziin lezing over de beeldhouwers Arnolfo di Cambio en Orcagna- aan met een beschouwing over den invloed van de oudheid op de 13e eeuwsche Toskaansche beeldhouwkunst. Spr. was van oordeel, dat men dezen invloed niet behoort te overschatten. In alle tijden hadden de kunstenaars de voarbeelden van antieke kunst voor oogen. Het interesse voor de antieke kunst, en de navolging van motieven uit de oudheid beginnen eerst dán. wanneer de mensch zelf weer natuurlijke menschelijkheid en gratievolle schoonheid als idealen ziet. Het is ook niet de oudheid zelf, die tot een wedergeboorte komt, maar het beeld van de oudheid. dat Nicolo Pisario en menig navolger zelf in zich dragen, dat in hun' werken tot uitdrukking komt. De wedergeboorte der oudheid kan dan ook alleen zóó opgevat worden dat van Nicolo Pisano af de belangstelling voor de klassieke kunst blijft bestaan, maar dat iedere generatie haar eigen vormenschoonheid daaruit put. De lijn van Nicolo Pisano naar Donatello en Michelangelo, is niet van een ononderbroken ontwikkeling.
Na deze inleiding behandelde de spreker de werken van de beeldhouwers Arnolfo di Cambio en Andrea Orcagna. Arnolfo, in 1232 geboren, werkte als leerling van Nicolo Pisano mee aan den kansel in den Dom te Siena. Op de reliefs van dezen kansel ziet men hoe de plastische eenvoud van den kansel te Pisa plaats maakt voor natuurlijkheid en sierlijkheid. Arnolfo's aandeel aan deze verandering vast te stellen is zeer moeilijk, maar een zekere zoetheid en teederheid in enkele figuren schijnen op de hand van den jongen nieester te wijzen. In 1277 is hij te Rome, waar hij een hernieuwd, maar nu onmiddellijk contact met de oudheid heeft. Eenerzijds zin voor monumentaliteit, anderzijds gevoel voor de uitbeelding der werkelijkheid ziin de aspecten van 's meesters kunst, die in al zijn werken tot uiting komen.
In de 14e eeuw is te Florence de veelzijdige Orcagna werkzaam. De ordenende peest van Giotto, die in de schilderkunst met eenvoudige compositioneele middelen een maximum aan expressie bereikte, heeft ook op de beeldhouwkunst grooten invloed uitgeoefend. De reliefs van Andrea Pisano op de bronzen deur van het Baptisterium te Florence geven iets van die vergeestelijkte en tevens rustige sclioonlieid. Andrea Orcagna streeft naar deze zelfde uitbeeldingswijze. Soms slaagt hij, zooals in enkele reliefs van het groote tabernakel in Or San Michele te Florence, maar meestal overwint zijn decoratief talent, dat zijn werken een meer ambachtelijk dan artistiek karakter geeft.

(Red. K. H. A.)

(Vorig bericht blz. 1378 **C.)**

E. ENGELAND. — Luchtvloot. - Uitbreidingsplannen.

Volgens berichten iri de Engelsche bladen bevat het uitbreidingsprogramma voor de Engelsche luchtvloot, dat minister Baldwin vóór het zomerrecès aan het parlement zal mededeelen, o.a. de volgende maatregelen: Door een 5 jaren programma, dat eindigt in 1940, zal de gelijkwaardigheid der Engelsche luchtstrijdkrachten met de Fransche luchtvloot bereikt worden.
De Engelsche luchtvloot zal ongeveer 48 à 50 nieuwe eskaders of 500 oorlogsvliegtuigen in dienst stellen, indien het programma niet wordt beperkt door verandering in de internationale bewapeningstoestand. De verhooging der Engelsche luchtvaartbegrooting zal tiet volgende jaar een millioen pond sterling bedragen. Verdere verhoogingen zullen in de daaropvolgende jaren plaats hebben. Ook de luchtstrijdkrachten der Engelsche zeevloot zullen met 400 à 500 vliegtuigen versterkt worden. Zulks is afhankeliik van de vlootconferentie van het volgende jaar en van het feit of Japan en Amerika al dan niet zullen toestemmen in een door Engeland gewenschte vermindering van de luchtstrijdkrachten hunner marine. In verschillende streken van Engeland zullen ongeveer 12 à 15 nieuwe oorlogsvliegvelden worden aangelegd, waarvan 3 in liet Zuiden, in het Oosten en het Westen van Londen en een vierde, zeer versterkt vliegveld voor bombardementsvliegtuigen, in het N.W. der

hoofdstad. Tegelijkertijd zal liet ministerie van Luchtvaart een intensieve campagne voor de versterkte luchtvloot organiseeren. Waarschijnlijk wordt ook het Engelsche leger uitgerust met jacht- en bombardements-vliegtuigen, waardoor het wordt ingeleid in het kader van het algemeene luchtverdedigingssysteem. (Morning Post)

(Vorig bericht blz. 1203 H.)

16 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Wet op de Winkelsluiting aangenomen. —
De Tweede Kamer heeft op 13 Juli '34 de wijziging van de wet op de winkelsluiting aangenomen met 63 tegen 25 stemmen.
De Tweede Kamer heeft voordien aangenomen het amendement-Drop, ingediend bij de behandeling van het wetsontwerp tot wijziging van de Winkelsluitingswet 1930, strekkende om de organisaties van winkeliers en werknemers in het winkelbedrijf te doen hooren, voordat de gemeenteraad een besluit neemt, en wel met 50 tegen 37 stemmen.
(Nieuwe Rotterd. Courant) (Vor. ber. blz. 1382 C.)

B. **AMSTERDAM.** — Onlusten. - „De Tribune". —
Het Tweede Kamerlid mr. dr. W. M. Westerman heeft in verband met de op 4 en 5 Juli '34 te Amsterdam plaats gehad hebbende onlusten, den minister-president enkele vragen gesteld naar aanleiding van het feit, dat in de „Tribune" is opgehitst tegen het gezag en aangespoord is tot het verwekken van relletjes en ongeregeldheden.
Gevraagd werd o.a. of hierbij eenig verband tusschen de C.P.H.-actie en het geschrijf in de „Tribune" bestond. Voorts werd gevraagd of op grond van het voorgevallene een verbod van de Communistische Partij Holland in overweging zal worden genomen.
Minister Colijn heeft hierop het volgende geantwoord: Met zekerheid valt niet te zeggen of er rechtstreeksch verband bestaat tusschen de C.P.H.-actie en de artikelen in de „Tribune". Intusschen is wel aannemelijk, dat de opruiende taal in de artikelen van het dagblad „De Tribune" het ontstaan van onlusten bevordert. Ten aanzien van een verbod van de C.P.H. merkt de minister op, dat deze vraag blijkbaar betrekking heeft op een aanvulling van de wet van 1855, daar vereenigingen, strijdig met de openbare orde, als in die wet bedoeld, verboden zijn. Het vraagstuk, of het wenschelijk is die wet aan te vullen, heeft de aandacht der regeering. (Alg. Handelsblad) (1382 H.)

C. DUITSCHLAND. — Leider der economische zaken uit zijn ambt ontzet. —
De rijksminister van Economische Zaken heeft den economischen leider, directeur-generaal Philipp Kessler, met onmiddellijke in werking treding uit zijn ambt ontzet. Tot nader order is de plaatsvervangende economische leider, Graf von der Goltz, belast met het waarnemen der zaken. (Der Angriff) (903 C.)

D. ENGELAND. — **Duitsch** vlootbezoek aan **Portsmouth.** —
Voor het eerst sedert ruim twintig jaar hebben op 11 Juli '34 Duitsche kruisers een bezoek gebracht aan een Engelsche haven (Portsmouth).
De Engelsche pers wijdt veel aandacht aan dit bezoek. Alle bladen schrijven, dat de Duitsche matrozen een uitstekenden indruk maken. (Daily Mail)

E. NEDERL. WEST-INDIE. — Vliegdienst Curaçao-**Aruba.** —
De Caraïbische Vliegdienst Compagnie heeft met het bestuur een overeenkomst aangegaan, een geregelde luchtvaartverbinding te onderhouden tusschen Curaçao en Aruba. (Amigoe di Curaçao)

F. BALTISCHE LANDEN. — Samenwerking. —
Te Kowno hebben gedelegeerden van Litauen, Letland en Estland op 10 Juli '34 de algemeene paragrafen van een nieuwe overeenkomst betreffende vriendschap en samenwerking tusschen de drie Baltische landen onderteekend, waarmede een stap verder is gedaan op den weg naar nauwe samenwerking tusschen de drie staten.
Het eenige nog niet geheel geregelde punt blijft nog het zoogenaamde Wilna-conflict, dat geen onmiddellijk belang heeft voor Letland en Estland, doch dat voor Litauen een bijzonder belangrijk punt vormt.
(Diena, Kaunas)

G. LEIDEN. — De **Stadhuisbouw. - Het** plan-Blaauw door den Raad aangenomen. —
De Leidsche Raad heeft op 9 Juli '34 behandeld het voorstel inzake de goedkeuring en uitvoering van het gewijzigde en uitgewerkte stadhuisplan van architect C. J. Blaauw. Het voorstel van B. en W. is zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, zoodat het ontwerp-Blaauw zal worden uitgevoerd. (Utr. Dagbl.)

H. **NEDERLAND.** — Onlusten. —
In verband met de onlusten te Amsterdam deelen wij nog nader mede, dat de onrust ook naar enkele andere plaatsen is overgeslagen, waar ze echter spoedig bedwongen kon worden, behalve in Rntterdam, waar het op 10 Juli in de Crooswijkbuurt vooral is gaan spannen. Er werd een formeele staat van beleg over de wijk afgekondigd. Niemand mocht er zich op straat begeven tenzij hij kon bewijzen, dat dit dringend noodig was. Daardoor zijn ernstiger relletjes voorkomen. (Persberichten
(Vor. ber. Onlusten A'dam 1391 B.)

I. **JULES RENKIN** OVERLEDEN. —
De oud-iriiriister-president Jules Renkin, Minister van Staat, is op 15 Juli '34 overleden.
Jules Renkin werd in 1862 te Brussel geboren en studeerde daar rechten. Sedert 1884 nam hij aan den politieken strijd deel als christen-democraat; later evolueerde liij meer naar rechts. Sedert 1896 was hij lid van de Kamer; in 1907 werd liij minister van justitie in liet kabinet-De Trooz.
Teri tijde der Kongo-politiek steunde hij Leopold II krachtig, vooral toen hij, nadat de horipo in het Belgische staatsverband was opgenomen (October 1908), met de porteleuille van Koloniën werd belast. Hij bereikte dat bij het sluiten van den vrede de Belgische Kongokolonie met twee voornialige Duitsche gebieden, Oeganda en Oeroendi, werd verrijkt.
Enkele dagen na den wapenstilstand werd liet kabinet-Delacroix gevormd, waarin Renkin eerst minister san Spoorwegen en P. T. T., daarna van Binnenlandsche Zaken werd. Oneenigheid met den premier over verschillende belangrijke kwesties noopte hem, in 1920, zijn ontslag te nemen.
Elf jaar bleef hij buiteii de regeering. Wel trad hij zoo nu en dan op andere wijze op den voorgrond.
Koning Albert benoemde hem tot minister van staat; hij keerde terug-naar de Brusselsche balie, waar liij een vooraanstaande plaats innam.
In December 1930, toen oud-minister Vandevijvere aftrad als voorritter der katholieke Kamerfractie, nam Renkin zijn plaats in. Bij den val, in Mei 1931, van het derde kabiriet-Jaspar droeg de koning hem de vorming van een kabinet op, waarin liij naast liet premierschap de porteleuille van Binnenlandsche Zaken op zich nam. Wegens oneenigheid iii de talenkwestie tusschen liberalen en Vlaamsch-Katholieken trad liet kabinet-Renkin ongeveer eeii jaar later af. Hem werd toen opnieuw de vorming van een kabinet opgedragen. Dit tweede kabinet-Henkin viel echter in October 1932.
Renkin was afkomstig uit een verfranscht milieu, doch toonde zich steeds gematigd Vlaamschgezind. Korten lijd heeft hij behoord tot liet berucht annexionistische „Comité de politique nationale". (De Nieuwe Gazet)
(Vorig bericht blz. 333 L.)

K. DUITSCHLAND. — De radiorede van **Göbbels.** - Resolutie van de **buitenlandsche** pers te Berlijn. —
Op 14 Juli '34 is te Berlijn een bijzondere algemeene vergadering gehouden van de Buitenlandsche Persvereeniging te Berlijn in verband met de radiorede van minister Göbbels. waarin deze zoo scherp uitviel tegen de buitenlandsche dagbladen. De volgende resolutie is met overweldigende meerderheid aangenomen:
„De buitengewone algemeene vergadering van de buitenlandsche persvereeniging te Berlijn, die bijeengeroepen is ter bepaling van haar houding jegens de radiorede van den rijkspropagandaminister dr. Göbbels, van 10 Juli j.l., is van meening, dat een antwoord daarop reeds is gegeven door de openbare meening van de wereld. Verder verklaart de algemeene vergadering met nadruk, dat de buitenlandsche correspondenten aangesloten bij de Vereeniging van de Buitenlandsche Pers in Berlijn, bij het uitvoeren van hun beroepsplichten en in overeenstemming met de traditie van hun beroepsorganisatie er steeds

naar hebben gestreefd en ernaar streven de waarheid recht te doen. Een van de voorwaarden daartoe is correcte, betrouwbare en snelle informatie."

(Vorig bericht blz. 1387 B.)

A. LUCHTVAART. — Nationale Luchtvaartdag te Soesterberg. —

Onze militaire piloten hebben op **14** Juli '**34** een lijvig programma afgewerkt, dat met het oog op het recente overlijden van Z. K. H. Prins Hendrik een sober karakter droeg. Niettemin waren de tienduizenden die van heinde en verre per auto, per fiets en te voet en last not least per vliegtuig waren verschenen, getuige van de schitterende prestaties van onze goed geoefende luchtvaart-afdeeling. (Vaz Dias)

B. HET OVERLIJDEN VAN Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN. — Radio-rede van H. M. de Koningin. —

Hare Majesteit de Koningin heeft, op 16 Juli '**34** voor den microfoon vanuit het Koninklijk Paleis aan het Noordeinde te Den Haag de volgende radio-rede uitgesproken:

„Het is Mij been behoefte des harten Mijn volk zoowel hier te lande als in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, mede namens Mijn Dochter, Onzen warmen dank te betuigen voor de tretfende en geheel eenige wijze, waarop het van zijn genegenheid en aanhankelijkheid voor Mijn innig geliefden Echtgenoot bij Zijn zoo plotseling verscheiden heeft blijk gegeven; zoowel door den bloemenschat aan Zijn baar neergelegd, als door den treffenden afscheidsgroet hem ten Paleize en bij Zijn laatsten gang gebracht.

Wij zijn dankbaar en ontroerd, dat Hij zich door Zijn goed hart en vriendelijkheid en eenvoudige inborst zooveel vrienden heeft gemaakt.

Dat Zijn arbeid voor ons volk en Zijne algeheele toewijding aan deszelfs belangen in zoo'n ruimen kring waardeering vindt, vervult Ons evenzeer met erkentelijkheid. Moge Zijn streven en arbeid door allen, die met Hem hebben samengewerkt met dezelfde toewijding en voortvarendheid worden voortgezet.

Behoef ik U de verzekering te geven, dat de spontalie en laatste hulde aan Hem bewezen en Uw hartelijk deelnemen in Onze smart voor Ons een groote, een wezenlijke troost is?

Bij hoogtijden en opeenvolgende herdenkingen zijn hechte banden tusschen Mijn volk en Mij en Mijn Huis gevlochten, en leven onvergetelijke herinneringen aan liefde, trouw en aanhankelijkheid in Mij voort.

Hoezeer hebben Wij die in de weemoedige dagen, welke Wij dit jaar doorleefden, bevestigd gezien.

Ik weet, dat Zijn witte uitvaart uitdrukking en vorm heeft gegeven aan hetgeen in veler harten leeft. Steeds heeft Hij anderen opgewekt het nieuwe leven, dat hun wacht, te zien in het licht en de blijdschap, die voor hen aanstaande zijn. Mocht Zijn wensch vervuld worden, dat de indruk, dien Zijn uitvaart zou achterlaten, voor velen een blijvende zegen zij.

Wat Ons betreft, Wij willen niet in de eerste plaats zien op wat Wij in Onze eeliefde ontslapenen binnen het korte tijdsbestek van vier maanden verloren; doch wel op den zegen, dien Wij ontvingen: den zegen van Christus' sterven en opstaan, die juist nu zulk een bijzondere beteekenis voor ons kreeg.

Wij willen den blik opwaarts richten naar het Licht, naar den Vrede, welke thans deel zijn van Hen, die wij afstonden, en Ons iederen dag opnieuw met Hen verblijden in hun geluk.

Ik dank God voor al hetgeen Mij gespaard bleef, voor hetgeen Mijn innig geliefd Kind voor mij is, en voor de liefde van Mijn volk, aan weiks belangen Mijne beste krachten te wijden Mij steeds een vreugde en voorrecht is.

Ik heb gezegd."

(Het Vaderland)

(Vorig bericht blz. 1385 A.)

C. ENGELAND. — Indisch-Japansche handelsovereenkomst. —

Op 12 Juli '**34** is op het Foreign Office te Londen de Indisch-Japansche handelsovereenkomst geteekend door Sir John Simon, Runciman en den Japanschen ambassadeur Matsoedeira. (Morning Post)

D. JAN STUYT OVERLEDEN. —

Op 11 Juli '**34** is te Den Haag de bekende architect Jan Stuyt overleden.

Jan Stuyt is op 21 Augustus 1868 te Purnierend geboren. Als architect heeft hij zich vooral op kerkeiijk terrein bewogen. Zijn vorming verbond hem rechtstreeks niet de neo-gothische strevingen en wel met den grooten vertegenwoordiger daarvan, dr. P. j. H. Cuypers. Daarvóór was hij nog werkzaam bij A. C. Bleys, den bouwer van de St. Nicolaaskerk te Amsterdam. Werkzaam bij den bouw van de nieuwe St. Ravo te Haarlem, zou Jan Stuyt zich daarna met Jos. Cuypers associeeren. Deze samenwerking heeft tien jaar geduurd. Sedert 1909 heeft Stuyt zich zelfstandig als architect gevestigd en hij is als zoodanig werkzaam gebleven.

Begonnen met scholen en woonhuizen, heeft Jan Stuyt zich vooral aan den kerkenbouw gewijd. Overal in ons land vindt men zijn kerken. Wanneer men ze tot drie groepen zou willen terugbrengen, dan kan men onderscheiden: met hout gedekte basilikaalkerken (o.a. Harmelen, Heilo, 's-Gravenhage), met steen overwelfde basilikaalkerken (o.a. Hillegom, Haarlem, Utrecht), en koepelkerken (o.a. Amsterdam, 's-Hertogenbosch, Eindhoven).

Van omvangrijke werken van kerkelijken aard noemen wij verder de H. Land-Stichting liet seminarie Hageveld, het klooster Nebo bij Nijmegen. Ook op profaan gebied liet Stuyt zich niet geheel onbetuigd. Hij bouwde ziekenhuizen te Alkmaar Heerlen en Almelo, raadhuizen te Purmerend en Castricirm. Hij behoorde tot de architecten, die indertijd werden uitgenoodigd een plan te maken voor het stadhuis te Rotterdam en voor de verbouwing van het Binnenhof te 's-Gravenhage.

Jan Stuyt was Ridder in de Orde van den H. Gregorius den Groote, Commandeur in de Orde van het H. Graf, Officier in de Orde van Oranje Nassau. (De Maasbode)

E. **DUITSCHLAND. - Buitenlandsche bladen verboden.**

Vele Zwitsersche, Engelsche, Belgische en Fransche bladen zijn in Duitschland verboden. Dit verbod vindt zijn oorzaak in het verspreiden van berichten, inzake het complot Röhm-von Schleicher, die volgens de Duitsche opvatting onjuist zijn.

Zwitserland heeft represaille-maatregelen genomen. De Engelsche „Daily Express" wordt niet langer in Duitschland toegelaten. **(Vor. ber. Pers 1124 B.; Complot Röhm-v. Schleicher 1387 B.)**

F. NEDERLAND. — Practisch Economisch onderzoek. - Contact-Commissie ingesteld. —

De brandende economische vraagstukken van onzen tijd en in het bijzonder de wanverhouding tusschen de nog steeds verbeterende productie mogelijkheden eenerzijds en de afnemende mogelijkheid het verbruik daarmee in overeenstemming te brengen–anderzijds, hebben velen, groepen zoowel als personen, gebracht tot het zoeken van een oplossing.

Daarbij is steeds meer gebleken hoe volstrekt onvoldoende de inzichten zijn in de economische verhoudingen en de factoren die de ontwikkeling daarvan bepalen. De overweging, dat onderzoek en studie op dit punt ten sterkste dient te worden bevorderd en dat om dit doel te bereiken, samenwerking van velen noodig is, heeft er toe geleid dat door de Vereeniging van Bedrijfseconomie, de Kieuw-Economische Groep, het Nederlandsch Technocratisch Verbond en de Rond voor vrije Economie, het initiatief is genomen tot instelling van een „Contact-Coiiimissie voor Practisch Economisch Onderzoek", waarin voorloopig zitting hebben genomen de heeren C. F. Sixma, ir. H. L. Copyn, ir. J. H. Bernhard, L. Ernst en W. Hörmann. De Contact-Commissie is gedacht als een coördineerend orgaan, dat tot taak heeft het noodige verband te brengen tusschen alle vereenigingen, lichamen en personen, die in eenigerlei opzicht aan het bovengenoemde plan willen medewerken. Het ligt in de bedoeling de contact-commissie uit te breiden met vertegenwoordigers van andere groepen en adviseerende leden. Degenen die zich daartoe geroepen voelen, gelieven zich om nadere inlichtingen te wenden tot het voorloopig secretariaat der C.-C. Prins Hendrikkade 20/21 (Gebouw Mercurius) Amsterdam (C.).

(Vaz Dias)

17 JULI 1934

***G.* SAN FRANCISCO. — Algemeene staking. —**

De algemeene staking, welke reeds zoo lang dreigde ten gevolge van het zich steeds toespitsende conflict met de stakende havenarbeiders, is op **16** Juli '**34** te San Francisco uitgebroken. De stad maakt den indruk belegerd te zijn: sterke troepenmachten zijn er geconcentreerd, er heerscht voedselgebrek en het verkeer ligt geheel stil. De situatie wordt uiterst kritiek geoordeeld. (New York Herald, Parijs)

(Vor. ber. Stakingen 1329 E.)

H. NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Landbouw-Crisiswet. —

Door de Tweede Kamer is op 12 Juli '34 het wetsontwerp tot wijziging van den Landbouw-Crisiswet aangenomen. (N. Rotterd. Crt.) **(V. b. 1313 D.)**

I. AMSTERDAM. — Het dagblad „De Tribune". —

Naar wij vernemen heeft de justitie op **16** Juli '**34,** nu de huiszoekingen bij „De Tribune" ten einde zijn gebracht, het gebouw van genoemd blad op den Amstel weer vrijgegeven. De leiding van het blad is gewaarschuwd, dat bij de minste overtreding opnieuw justitieel ingrijpen zal volgen.

Een strafvervolging wegens opruiing zal worden ingesteld tegen den drukker of dengene, dien deze als verantwoordelijk voor den inhoud van „De Tribune" aanwijst.

Daar de persen van het dagblad gedemonteerd zijn, is de directie van plan „De Tribune" in verkleind formaat te doen verschijnen. (Persberichten)

(Vorig bericht blz. 1391 B.)

A. BRAZILIE. — De nieuwe Grondwet afgekondigd. - President Vargas herkozen. —
De nieuwe Braziliaansche federale constitutie is in een feestelijke zitting van het parlement op 17 Juli 1934 plechtig afgekondigd.
Het Braziliaansche parlement heeft dienzelfden dag met 175 van de 248 uitgebrachte stemmen Getulio Vargas voor een periode van vier jaar als staatspresident herkozen. Zijn tegencandidaat Eorges de Madeiros verwierf slechts 59 stemmen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

B. NEDERLAND. — Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie. - Politieke landdag te Soesterberg.
Op 15 Juli '34 heeft de Vrijzinnig-Democratische Jongeren-Organisatie in het Bondshuis van den Nederlandschen Protestantenbond te Soesterberg een landdag getiouden onder leiding van den heer J. Meerburg Sparenberg uit Utrecht. Nadat de landdag was geopend en mr. A. M. Joekes, lid der Tweede Kamer, de vlag had geheschen, voerden achtereenvolgens het woord de hreren D. J. A. Geluk, voorzitter der organisatie, nir. A. M. Joekes en minister P. J. Oud.
Mr. Joekes sprak over: ,,De roep van den tijd". Spreker voert in gedachten terug naar den tijd, toen de groote oorlog was uitgebroken en de chaos daarop gevolgd. Bij den vrede kwam er even rust in de harten en hoop op een betere toekomst. Maar het is anders geloopen. Groote omwentelingen volgden en nieuwe regeeringsstelsels kwamen op. Eer. nieuwe geest brak baan en het zou verkeerd zijn zich hiervan af te sluiten. Maar hierbij moet men scherp onderscheideri wat goed is in liet nieuwe en wat w-aard is om behouden te worden. En hierbij vooral waken voor kwakzalverij. Spr. formuleert een drietal eischen van den nieuwen tiid, die overal voelbaar zijn en die alle bewegingen min of meer gemeen hebben
Deze drie punten worden vervolgens nader getoetst aan de beginselen der vrijzinnig-democratie. Zoo moet men bij ,,eenheidsstreving'' zich wachten voor overdrijving en niet alles naar één model willen maken, wat ook in de natuur niet voorkomt. En zoo mag nationale eenheid nooit worden verschrompeling tegenover de grootere gemeenschap. En wat gezag betreft: Niet elke sterke macht is een sterk gezag. Van dit laatste kan men pas spreken ais het steunt op den bewusten wil van het volk, dat het als rechtvaardig aanvoelt. In dien zin geeft de democratie een richtig beginsel. Spreker wekt de jongeren op om pal te blijven staan in ons op dat gebied klassieke land, voor de eerbiediging van het recht en hoogtiouding der democratie.
Minister P. J. Oud sprak vervolgens een rede uit, welke tot titel droeg: ,,In de branding''.
,,Wij, vrijzinnig-democraten," aldus spreker, ,,blijven acht slaan op de juiste verhouding tusschen menschelijke persoonlijkheid en gemeenschap." Dit beginsel werkt spreker verder uit en toetst het aan de andere politieke stroomingen, o.m. die van ,,de gelijkschakeling'', die on-Nederlandsch is. In verband hiermee behandelt spreker ook het vraagstuk der werkloosheid en de schrille tegenstelling tusschen de mogelijkheid van produceeren en armoede. Vertrouwen moeten we echter, dat me door de branding zullen heenkomen, zooals ook in vroegere tijden is gebeurd, hierbij vasthoudend aan de beproefde beginselen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 553 K.)

C. FRANKRIJK. — Socialisten en Communisten. - Gemeenschappelijke actie tegen fascisme en oorlog.
De Nationale Raad der socialistische partij heeft op 15 Juli '34 een motie aangenomen met 2471—366 stemmen, waarin het aanbod der communistische partij van een gemeenschappelijke actie tegen fascisme en oorlog wordt aanvaard en waarin de Raad het aan de bestuurscommissie der partij overlaat de tekst te formuleeren en de overeenkomst te onderteekenen. De Nationale Raad heeft besloten de communistische partij reeds thans het organiseeren van gemeenschappelijke demonstraties ter gelegenheid van den 20sten verjaardag der oorlogsverklaring voor te stellen. De Nationale Raad is verder besloten zijn eischen mede te deelen aan de tweede internationale en te laten onderzoeken bij de derde internationale, of deze bereid is een dergelijken stap te ondernemen. Intusschen bevat de motie, die is ingediend door Faure, eenige reserves. De communisten hebben n.l. geëischt, dat alle geschikte middelen voor het voeren der actie zullen worden aangewend. De socialisten verlangen, dat iedere onwettige handeling achterwege blijft en zij eischen, dat de onafhankelijkheid der partij bewaard wordt. (Le Journal) (1384 F.)

D. MANDSJOEKWO. — Reorganisatie door Japan. —
Naar de regeering van Mandsjoekwo mededeelt. zullen 1500 Japansche ambtenaren uit Japan 'naar Mandsjoekwo vertrekken, ten einde het bestuur van het keizerrijk Mandsjoekwo te reorganiseeren. Ook zullen Japanners worden benoemd tot gouverneurs van de tien provincies van Mandsjoekwo. De 1500 ambtenaren zullen vijf jaar lang in dienst van Mandsjoekwo blijven. (Dempo Tsoesin)
(Vor. ber. Jap. contrôle 1219 N.)

E. **DUITSCHLAND.** — Hitler-Jeugdorganisatie en buitenlandsche politiek. —
De perschef van de Duitsche Hitler-jeugdorganisatie heeft de volg-ende verordening uitgevaardigd:
Hiermede verbied ik allen leiders van afdeelingen en hun medewerkers der Hitlerjeugd evenals den redacteuren van de H. J.-pers iedere zelfstandige behandeling van buitenlandsche politieke kwesties op welke wijze ook. Buitenlandsche politieke artikelen worden slechts door de afdeeling P. der rijksjeugdleiding in de Hitlerjeugdleiding gepubliceerd indien het afdrukken ervan goedgekeurd is. Deze goedkeuring wordt slechts schriftelijk gegeven, nadat de inhoud van het manuscript door het persbureau van het buitenlandsche politieke bureau van de rijksleiding der N.S.-D.A.P. accoord wordt bevonden en tegen de publicatie er van geen bezwaren bestaan. (Angriff)

F. VEREEKIGDE STATEN. — Critiek op Hitler's houding. —
De New Yorksche bladen zijn door de rede van Hitler teleurgesteld in hun verwachtingen.
De ,,New York Times" zegt, dat de kanselier zich in een verdedigende positie heeft teruggetrokken. In plaats van meedoogenloos openhartig was de rede een monotone herhaling van hetgeen reeds vroeger was gezegd. Misschien nooit te voren is een redevoering van den Duitschen rijkskanselier met meer spanning door de buitenlanders verwacht; zij zullen thans zeggen, dat zij nooit te voren zoo weinig hebben gehoord.
Het blad meent, dat Hitler er thans naar streeft het vertrouwen van zijn eigen volk terug te krijgen, maar dat uit zijn rede te duidelijk zijn bezorgdheid bleek. In plaats van blinde gehoorzaamheid te bevelen, zoekt hij bijna nederig den steun van het volk. Alleen Göring behoudt zijn ouden hooghartigen toon. Zijn verklaring, dat Hitler's wil de eenige wet in Duitschland is, herinnert aan het ,,Hoc volo, sic jubeo" (Ik wil het, ik beveel het} van den keizer. Gelukkig, aldus besluit het blad, zijn er bemoedigende verschijnselen, dat een dergelijk tyranniek bewind in den naam van Hitler in Duitschland niet ingevoerd kan worden.
De ,,Herald Tribune" schrijft, dat millioenen verstandige Amerikanen en Europeanen die tot de meening zijn gekomen, dat het Hitlerisme een bedreiging is van den vrede in Europa, dat het Duitschland tot een barbaarsch land maakt en dat een ,,ver-Hitlerd" Duitschland een voortdurende bedreiging van de beschaving is, in die gevoelens versterkt zullen zijn. Zij zullen, aldus het blad. de rede als een document beschouwen, juist omdat zij zoo uitgesproken oprecht is. (N. Y. Times, Herald Tribune) (1389 F.)

G. KANO-SPORT. — Stabiliteitskiel. - Nieuwe uitvinding. —
De heer Schuttevaer, de bekende uitvinder op nautisch gebied, die indertijd veel van zich heeft doen spreken, o.a. door de, zijn naam dragende, onzinkbare reddingboot, waarmede hij in den strengen winter van 1926 acht-en-zestig dagen op den Atlantischen oceaan heeft gezworven, heeft thans patent aangevraagd op een nieuwe vinding. de z g. stabiliteitskiel voor kleine vaartuigen, zonder gebruikmaking van zwaar gewicht.
De uitvinding komt hierop neer, dat, wanneer het vaartuigje begint te kapseizen, er een tegengestelde trekkracht door een hefboom ontstaat, welke het bootje onder alle omstandigheden stabiel zal doen blijven.
Voor de kano-sport, waaraan, ondanks het feit, dat

zij de beoefenaren zeer dicht brengt bij het levenwekkende en tegelijk rustig-makende element, zooveel trieste herinneringen zijn verbonden, zal de uitvinding in de eerste plaats van groot belang kunnen zijn.
De bedoeling van den heer Schuttevaer is de kielen, die op zeer eenvoudige wijze met schroeven onder eike kano gemonteerd kunnen worden en die niet belemmerend werken op de snelheid van het vaartuig, in den handel te brengen. (Nieuwe Rotterd. Crt.)

A. TENNIS. — Internationale **kampioenschappen.** - Eindresultaten. —
De uitslagen der finales zijn:
Heeren-enkelspel: De Stefani sl. Artens **6-3, 6-1, 6-4.**
Dames-enkelspel: Mej. Rollin Couquerque sl. mevr. Wheatcrofft **6-3, 6-4.**
Heeren-dubbelspel: Artens en Von Metaxa sl. Von Kehrling en Timmer **8-6, 6-4,** 6-4.
Dames-dubbelspel: Mej. Rollin Couquerque en mevr. Wheatcrofft sl. mej. Van Lindonk en mej. A. Kerckhoff **6-3, 6-3.**
Gemengd-dubbelspel: Mej. Rollin Couquerque en Timmer sl. mej. A. Kerckhoff en J. Knottenbelt **6-1, 6-0.**
(Red. **K. H.** A.) (Vorig bericht **blz. 1248** H.)

B. VEREENIGDE **STATEN.** — **Young-** en **Dawes**laeningen. - ***Geen compromis*** met Duitschland. —
De Ver. Staten weigeren Duitschland een speciale overeenkomst toe te staan, teneinde een gelijke behandeling voor de Amerikaansche houders van Young- en Dawes-leeningen te verkrijgen, als de Britsche houders is verzekerd. Cordon Hull heeft alle voorstellen tot een compromis afgewezen en de Amerikaansche regeering eischt voor haar onderdanen een gelijke behandeling als voor de onderdanen van andere mogendheden. (New York Herald, Parijs)

C. FRANKRIJK. — Minister-president Doumergue doet **een** beroep op de **eenheid.** —
Minister-president Doumergue heeft aan het einde der parlementszitting op 17 Juli '34 een draadloos verspreide rede tot het Fransche volk gehouden. Hij betoogde o.a. dat hij bij de vervulling van zijn taak van de gewone parlementaire procedure lieeft moeten afwijken, omdat anders de begsooting voor 1931 nog niet zou zijn afgehandeld. Bij de opsomming van de verdiensten van zijn kabinet maakte hij er gewag van, dat sedert Maart 5½ milliard goudmetaal naar Frankrijk was gevloeid. De regeering had zich verder voortdurend met het veiligheidsvraagstuk beziggehouden en met het brengen in verdedigingstoestand van de Frausche grenzen. Doumergue verklaarde, dat niemand in Frankrijk er aan denkt onder welk voorwendsel ook het initiatief te nemen voor een aanval. Frankrijk was hartstochtelijk met den vrede verbonden, het zou nooit den vrede vari een ander verstoren. Het wilde echter ook niet. dat de onvoldoendlieid van zijn verdedigingsmiddelen en zijn weerstandsvermogen iemand de bedoelitig konden suggereeren, met geweld de deur van Frankrijk in te slaan en een inval op zijn gebied te ondernemen. Frankrijk zou onvermoeibaar de handhaving van den vrede op de wereld nastreven. Frankrijk was bereid tot iedere toenadering en tot elke overeenkomst mede te werken, die de anderen en Frankrijk zelf in vrede laten leven en arbeiden, hetgeen de minister van Buitenlandsche Zaken aan de volken had medegedeeld, waaraan hij bezoeken had gebracht. Doumergue deed ten slotte een beroep op de eenheid. Verhoor dezen wensch, zoo besloot hij, eer in uw belang dan in het mine.
(Le Temps) (Vor. ber. **Doumergue 1298 II.**)

D. **MAASTRICHT.** — Het **7e** eeuwfeest van **de** vestiging der Paters Franciscanen. —
Onder groote belangstelling van kerkelijke en wereldlijke autoriteiten, zoomede van de stadsbevolking is op **15** Juli **'34** het 7e eeuwfeest van de vestiging der Paters Franciscanen in Maastricht gevierd. Het feestcomité, onder voorzitterschap van mr. L. B. J. van Oppen, burgemeester van Maastricht, zoomede de besturen der Derde Orde haalden des morgens de jubileerende Paters af aan het klooster. Langs de feestelijk versierde Tongerschestraat, waar onder het siergroen duizenden belangstellenden geschaard stonden, werden de leden van de jubileerende kloostergemeenschap geleid naar de hoofdparochiale kerk van Sint Servaas, waar de plechtige Hoogmis werd opgedragen door den Hoogeerw. Pater Honoratus Caminada, Provinciaal der Minderbroeders met Pontificale assistentie van Z. H. Exc. mgr. dr. J. Lemmens, Bisschop van Roermond.
De Z. E. heer Pater P. Klene S.J. hield de feestpredikatie.
Dr. F. A. de Weve O.P., hoogleeraar aan de Ned. R.K. Handels Hoogeschool te Tilburg memoreerde de gezamenlijke nederzetting der Paters Franciscanen en Dominicanen en het tot **3** maal toe verdrijven dezer orden. De Franciscanen zijn weer teruggekomen en hebben in Maastricht met liefde en goedheid gearbeid in het belang van het zieleleven der burgerij. Hulde en bewondering werden uitgesproken namens de Dominicanen. Spr. hoopte dat in lengte van dagen het werk der Franciscanen onder Gods zegen mocht voortgaan.
Breedvoerig besprak dr. de Weve het kloosterleven van de Paters, waarvan zulk een weldadige invloed op de burgerij is uitgegaan.
Tot slot dankte de Hoogeerw. Pater Honoratus Caminada allen in warme woorden voor de gebrachte hulde. (De Maasbode) (Vor. ber. Maastricht **830 B.**)

E. DUITSCHLAND. — Dr. Adelbert Probst slachtoffer. - **Op 30 Juni '34** gedood. —
Volgens een bericht in de „Avenire d'Italia" behoort ook de Reichsfuhrer van de Deutsche Jugendkraft (de Duitsche Katholieke Jeugdvereeniging), dr. Adelbert Probst, tot de slachtoffers, die op **30** Juni **'34** zijn gedood. (Avenire d'Italia)
(Vor. ber. **Compl. 30 Juni 1391 K.; Kathol. 1387 C.**)

F. VEREENIGDE STATEN. — De politieke **situatie.**
Wij cntleenen aan de Nieuwe Rotterd. Courant van 16 Juli '34 het volgende:
Het 73ste Congres is ten einde.
Terwijl de verschillende Congresleden hun best doen de prestaties van de afgeloopen zitting in een voor hen gunstig daglicht te plaatsen, voorzoover ze die heelemaal begrijpen, worden de voorbereidselen gemaakt voor de nieuwe verkiezingscampagne die zeer geanimeerd zal zijn en waarvan voor de toekomst veel afhangt. Het ziet er naar uit, dat de oude partijscheiding bij de stembus niet scherp zal worden gevolgd. Er zijn aanwijzingen, dat president Roosevelt er op uit is zooveel mogelijk een „New Deal" congres te krijgen bestaande uit menschen, die, onverschillig tot welke partij zij behooren, zijn politiek gunstig gezind zijn. Nu is een dergelijk New Deal Congres niet synoniem niet een Democratisch Congres. Want het is in de afgeloopen zitting wel gebleken, dat verscheidene vooraanstaande Deniocraten. o.w. b.v. Glass, die tot den meer conservatieven vleugel van de partij behoore'n, dikwijls tegen de door president Roosevelt voorgestelde of voorgestane maatregelen stemden. En omgekeerd ziin er linksche Reoublikeinen geweest. die de meerderheid van hun broeders in dén steek lieten en steeds de Democratische regeering ondersteunden. Er heeft zich onder hen met Senator La Follette aan het hoofd zelfs een nieuwe partij gevormd. Het is dan ook in Wisconsin, La Follette's staat, dat de strijd tusschen de conservatieve Democraten en de candidaten van de nieuwe partij, vroeger Republikeinen, het meest op den voorgrond zal treden.
Als merkwaardigheid wordt nog vermeld dat senator Borah, de man eeuwig in de contramine op zijn eigen houtje, het spoor van president Roosevelt en van zijn medewerkers zal volgen en overal de *maatregelen van de regeering* zal afkeuren,
De redevoeringen zullen geen zuiver politiek karakter dragen, maar het zal wel heel moeilijk zijn dit te vermijden. Frank Kent, dezen veldtocht besprekende, wijst er op, dat alle voordeel aan de zijde der regeering is.
„Blijkbaar zal het land in de vier maanden die komen de grootste dosis medicijn ontvangen, nog ooit gebrouwen door de regeering. Het plan is, om te doen voorkomen, dat het niet-politieke propaganda is, bestemd om het geloof in de New Deal te bevorderen. De werkelijkheid is. dat het een groote veldtocht wordt voor de verkiezing van democratische candidaten voor het congres door regeeringsambtenaren en gefinancierd met regeeringsgeld. Men kan het op geen andere wijze zien". Het zijn juist de kosten van de „New Deal". die de republikeinen in het spel zullen brengen. Er is in het geheel in de afgeloopen zitting S 7.526.382.866,53 toegestaan, waarvan $ 3.904.829.428 voor crisismaatregelen. De totale som is $ 86.427.322 boven de begrooting, maar de droogte heeft dit ten deele op zijn geweten, wat niet te voorzien was. Die sommen zijn echter nog lann niet uitgegeven en het tekort op 1 Juli zal ver beneden de raming blijven. (Nieuwe Rotterd. Crt.)
(Vor. ber. Econ. toestand **1016 B.**)

G. ZWEMSPORT. — **Willy** den **Ouden's** record **te Rotterdam.** —
Willy den Ouden heeft op **11** Juli **'34** te Rotterdam aan haar wereldrecords op de **100, 200** en **300** meter vrije slag een vierde toegevoerd. Zij brak het record op de **400** meter vrije slag — met **5** min. 28,5 sec. staande op naam van Helen Madison — en bracht dit op U min. **16** sec. (Het Vaderland) (V. **b. 1287** D.)

18 JULI 1934

A. **ERICH** MUEHSAM OVERLEDEN. —
Vaz Dias meldt uit Berlijn: Officieel wordt medegedeeld, dat de sociaal-democratische schrijver, Erich Mühsam, die zich in arrest bevond, op 12 Juli '34 een einde aan zijn leven heeft gemaakt.
Erich Muhsam is den 6en April 1878 te Berlijn geboren en dus 56 jaar oud geworden. Aan het Katharineum te Lubeck werd hij van school verwijderd wegens socialistische bedrijvigheid. Zijn verdere opleiding ontving hij aan een gymnasium in Mecklenburg. Van 1897 tot 1900 oefende hij het beroep van apotheker uit, om vervolgens te Berlijn, Friedrichshagen en München van zijn pen te leven; ook reisde hij veel in het buitenland.
Van Erich Mühsam's werken noemen wij: Die Wüste (1904), Ascona (1905), Der Hochstapler (comedie, 1906), Jagd auf Harden (1908), Der Krater (1909), Wolken (gedichten), Brennenáe Erde (ged. 1920), Die Freivermahlten (polemieken), Judas (arbeidersdrama 1921), Kain (twee deelen, 1912 en 1918), Standrecht in Bayern (1924), Alarm (Manifeste aus 20 Jahren, 1925). Revolution (ged. 1925), Von Eisner bis Leviné (1929). Het hier vermelde Judas is in 1921 voor 5000 arbeiders vertoond.
Van 1911—'14 was Muhsam redacteur van het „Zeitschrift für Menschlichkeit" Kain, later van het maandblad Fanal. (Vaz Dias)

B. AMSTERDAM. — **Het werkverruimingsvoorstel** der **S.D.-Raadsfractie.** - Petitionnement den Burgemeester aangeboden. —
Het petitionnement ter ondersteuning van het werkverruimingsvoorstel, dat de sociaal-democratische raadsfractie d.d. 24 Februari collectief bij den Gemeenteraad heeft ingediend, is den Burgemeester, dr. W. de Vlugt, op 16 Juli '34 ten Stadhuize aangeboden door den voorzitter van de Federatie Amsterdam der S.D.A.P., den heer J. W. Matthijsen, die vergezeld was van den heer Henri Hartog, secretaris der Federatie, alsmede van de bestuursleden mejuffrouw D. de Jong en den heer Van Noorden. De korte plechtigheid geschiedde in het ambtsvertrek van den Burgemeester.
In zijn toespraak zeide de heer Matthijsen, dat het werkverruimingsvoorstel gelden mag als een demonstratie van den grooten ernst welke bij de S.D.A.P. voorzit in haar streven naar beperking van de werkloosheid. Het petitionnement is daarbij op touw gezet teneinde den meerderjarigen inwoners van Amsterdam gelegenheid te geven, van hun sympathie met de algemeene gedachte, die daaraan ten grondslag ligt, te doen blijken. Die sympathie werd niet zoo maar losweg gegeven; ieder die geteekend heeft, was in de gelegenheid vooraf kennis te nemen van een toelichting. Nergens hebben lijsten ter teekening gelegen; degenen, die de handteekeningen hebben verzameld, hebben vele uren van hun tijd gegeven om de menschen huis aan huis te bezoeken.
Het aantal verzamelde handteekeningen bedraagt 102.445. (Het Volk) (V. b. **Werkloozenzorg** 285 B.)

C. NEDERLAND. — Tweede **Kamer.** - Nieuwe regeling van de surseance van betaling. —
Volgens het voorloopig verslag over liet wetsontwerp tot nieuwe regeling van de surseance van betaling, de gelegenheid tot accoord openende, kon de vaste commissie voor privaat- en strafrecht 'zich met de algemeene strekking van het ontwerp zeer wel vereenigen. Zoowel de wijzigingen, welke in de regeling der eigenlijke surseance van betaling zuilen worden aangebracht, als het openen van de mogelijkiieid tot accoord, beschouwt zij, over het geheel genomen als belangrijke verbeteringen.
Wat het eerste betreft, heeft de commissie zich intusschen afgevraagd, of er geen aanleiding is, de belangen der schuldeischers nog beter te beveiligen dan het ontwerp voorstelt. Zij meent, dat het aanbeveling zou verdienen, wanneer ook bij surseance van betaling een rechter-commissaris zou worden benoemd, ten einde toezicht te houden op de handelingen van de hewindvoerdcrs.
Met de regeering is de commissie ten aanzien van het accoord van oordeel dat de voorgestelde regeling ook voor normale tijden haar beteekenis houdt. Mocht men tot maatregelen op het gebied van de executie van door pand of hypotheek gedekte schulden willen overgaan, dan behooren deze naar haar meening in een afzonderlijke wettelijke regeling te worden neergelegd. Zij meent dan ook, dat de thans aangeboden regeling niet hoofdzakelijk met het oog op de tegenwoordige buitengewone omstandigheden bezien moet worden.
Teri slotte zou de commissie gaarne de meening der regeering vernemen, over de verhouding tusschen dit wetsontwerp en de wet op de vergadering van houders van schiildbrieven aan toonder. Het wil haar voorkomen, dat er weinig reden bestaat twee regelingen naast elkaar te laten voortbestaan, waarvan de eene op alle schuldeischers en de andere slechts op een bepaalde calegorie daarvan toepasselijk is.
(Vorig **bericht blz. 1328** B.)

D. PARIJS. — Luchtaanvallen. - **Leening** voor verdediging. —
De gemeenteraad van Parijs heeft zijn goedkeuring gehecht aan een leening van 20 millioen francs, welke gebruikt zal worden voor de passieve verdediging tegen aanvallen uit de lucht.
De politie-prefect van Parijs heeft, naar verluidt, gezegd, dat in Parijs reeds 21.000 schuilplaatsen aanwezig zijn ter beveiliging tegen bomaanvallen.
(Matin)

E. **DUITSCHLAND. — Deviezentoewijzing.** —
Het grondbedrag voor de algemeene deviezentoewijzing voor het goederenverkeer kan in Augustus '34 slechts voor 5% worden opgeëischt. Voor rembourscredieten is de deviezentoewijzing op 10% bepaald. Tot nu toe was de deviezentoawijzing vastgesteld op 10% en voor rembourscredieten op 20%.
(Börsen Zeitung) (Vorig bericht blz. **634 A.**)

F. NEDERLAND. — **Limburgsche** mijnen. - **Loonen.** - R.K. Bond accepteert verlaging van **2½%.** —
Op 15 Juli '34 werd te Heerlen de tweejaarlijksche algemeene vergadering van den R.K. Mijnwerkersbond gehouden. De besprekingen zijn vrijwel uitsluitend gewijd geweest aan de aan te nemen houding inzake de door de mijndirecties voorgestelde loonsverlaging en ten slotte is het voorstel van het hoofdbestuur, om een verlaging van 2½% te accepteeren ander bepaalde voorwaarden goedgekeurd.
(Limburger Koerier) (Vor. ber. blz. **1363** F.)

G. **NEDERL.** OOST-INDIE. — Wadoek (Waterreservoir) Pendjalin overgedragen. —
Op 18 Juni '34 is in het regentschap Brebes van de residentie Pekalongan, het beheer van de wadoek (waterreservoir) Pendjalin door den directeur van verkeer en waterstaat feestelijk overgedragen aan den gouverneur van de provincie Midden-Java.
Dit is het derde groote reservoir op Java, dat binnen enkele jaren in gebruik is gesteld. Het is gevormd door een 860 M. langen en 20 M. hoogen dijk, die het dal van het riviertje Pendjalin afsluit, zoodat een vergaarkom ontstaat, die in den regentijd het rivierwater opzamelt tot een hoeveelheid van **9** millioen kubieke meter.
In den oostmoesson, gedurende welken tijd in de vlakte nagenoeg geen regen valt, wordt dit water naar behoefte afgegeven aan de groote Pemali-rivier, die benedenstrooms, door middel van een reeds langer bestaanden stuwdam met aftapsluizen, het water verspreidt over de bouwvelden.
Voor de bevolking daarentegen zal dit werk reeds dadelijk veel nut afwerpen; haar aanplant van maïs, sojaboonen en andere gewassen kan nu in de droge maanden 25 tot 50 pct. meer bevloeïingswater ontvangen, wat het volksinkomen aanmerkelijk zal doen stijgen. (Java Bode)

H. NEDERLAND. — Inschrijving **Schatkistpapier.** - ƒ **65** millioen. —
Op 24 juli '34 wordt, ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en, De Nederl. Bank te Rotterdam en 's-Gravenhage, de inschrijving Opengesteld op: scliatkistpromessen, éénjarige schatkistbiljetten; driejarige schatkistbiljetten en vijfjarige schatkistbiljetten.
Aan schatkistpromessen en schatkistbiljetten gezamenlijk zal in hel geheel worden uitgegeven een totaal bedrag van ten hoogste ƒ 65 millioen. De scliatkistpromessen hebben een looptijd van **3** of 6 maanden en zijn derhalve op 1 November **1934,** resp. **1** Febr. 1935 betaalbaar.

De éénjarige schatkistbiljetten dragen 2½% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 Augustus 1931; zij hebben een looptijd van 1 jaar en zullen op 1 Aug. 1935 worden afgelost.
De driejarige schatkistbiljetten dragen 3% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 Aug. 1934; zij hebben een looptijd van 3 jaar en zullen op 1 Aug. 1937 worden afgelost.
De vijfjarige schatkistbiljetten dragen 3½% rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 Aug. 1934; zij hebben een looptijd van 5 jaar en zullen worden afgelost op 1 Aug. 1939. Storting moet geschieden op 1 Aug. 1934.
(Keesings Fin. Archief) (Vorig bericht blz. 1218 C.)

A. ZUID-AFRIKA. — Nationaal-Socialisme. - Hitlerjeugd verboden. —
Kapitein von Losnitzer, de leider van de Hitler-jeugdbeweging in Zuid-West-Afrika en de Unie van Zuid-Afrika, heeft bevel gekregen het land te verlaten. De beweging is onwettig verklaard.
Onlangs heeft de politie huiszoeking verricht in de lokalen van de beweging en hierbij zijn documenten ontdekt, waaruit duidelijk blijkt, dat de beweging een militair karakter heeft en schadelijk is voor de openbare orde. (Ner. Tel. Ag. Reuter)
(Vor. ber. Z.-Afrika 1152 C.; Z.-W.-Afrika 1202 G.)

B. RADIO-GOLVEN ALS BEWEEGKRACHT. —
Volgens berichten uit New York is men er in Amerika in geslaagd een uit twee wagens bestaande spoorweglorrie een afstand van 7 km. te laten afleggen door de kracht van radio-golven, uitgezonden door een korte-golf-zender. De uitvinder houdt zijn methode geheim. Men meent alleen te weten, dat er gebruik werd gemaakt van ultra-korte radio-golven, die op een bepaalde manier waren „gericht" en dat voor de krachtbron (de radio-zender) slechts een kleine benzinemotor werd gebruikt. Deskundigen verwachten van een verdere ontwikkeling van dat systeem groote voordeelen, vooral omdat het een belangrijke gewichtsvermindering voor de treinen zou beteekenen indien men de brandstof niet langer behoeft mee te voeren. (New York Times) (Zie rubriek: Radio)

C. MGR. B. A. DE WIT OVERLEDEN. —
Op 17 Juli '34 is na een langdurige ziekte te Utrecht overleden mgr. B. A. de Wit, oud vicaris-generaal van het Aartsbisdom.
Mgr. Bernardiis Antonius de Wit werd 23 September 1855 te Gendringen geboren. Hij werd tot priester gewijd op 15 Aug. 1880, waarna hij vervolgens kapelaan was op de volgende standplaatsen: Nieuwe Pekela, Denekamp, Baak, Laenensloot en Groningen in de parochie van St. Martinus.
6 Sept. 1899 werd hij benoemd tot pastoor te Meppel en op 11 Augustus 1905 tot pastoor te Utrecht en de parocliie van den H. Martinus.
Had dr. Ariëns, de geestdriftige bezieler, door zijn drankbestrijding voor het eerst de Katholieke vrouwen voor openbaar belang gemobiliseerd, aan den rustigen en scherpzinnigen de Wit was de taak om als een geestelijk leidsman de oprichting van een Katholieke vrouwen-organisatie te volbrengen.
Reeds op 11 September 1912 tot kanunnik van het Metropolitaan Kapittel benoemd, werd hij 27 Juni 1919 door den Aartsbisschop verheven tot de hoogste waardigheid in diens ambtsgebied: deken de Wit werd $caris-generaal van het Aartsbisdom.
Mgr. de Wit was Huisprelaat van Z. H. den Paus en ridder in de Orde van den Ned. Leeuw. (De Maashode)
(Vor. ber. R.K. Kerk 1362 A.)

D. PANAMA. — Nationalisatie-plannen. —
De regeering van Panama heeft aangekondigd, dat zij op diverse gebieden der volkshuishouding tot nationalisatie en andere ingrijpende maatregelen van socialen aard zal overgaan. De bedoelde maatregelen omvatten:
1. Het verleenen van machtiging aan de regeering, staatsmonopolies te vormen.
2. Beperking van het particulier bezit. Deze maatregel is blijkbaar gericht tegen de groote houthandelaren, veefokkers en grondbezitters.
3. Nationalisatie der bedrijven van openbaar nut.
4. Het verleenen van machtiging aan de regeering, om in te grijpen in de exploitatie en samensmelting van ondernemingen, wanneer het landsbelang dit mocht eischen.
5. Het verbieden van particuliere monopolies.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

E. OOSTENRIJK. — Aanslagen. —
Groot opzien heeft op 16 Juli '34 het doodschieten van Zimmer, de aanvoerder der nazi's, gewekt, waarbij men volgens de eene lezing te doen zou hebben met een veemgericht, daar Zimmer te veel wist en den laatsten tijd neiging toonde, tot het communisme over te gaan, doch volgens een andere lezing met een moord van communisten, in ieder geval echter een politieke moord.
Niettegenstaande de toepsssing van de doodstraf op daden van terreur worden de aanslagen onvermoeid voortgezet. Het centrum schijnt Graz te zijn.
(V. D.) (V. b. Aanslagen 1336 D.; Nat.-Soc. 1181 G.)

F. DUITSCHLAND. - Distributie van den graanoogst.
In de Duitsche staatscourant werd op 16 Juli '34 een decreet tot ordening van de graanmarkt gepubliceerd. Tot regeling van den afzet en verwerking van graan, graanproducten en brood, alsmede van de prijzen voor graanproducten en voor brood worden de volgende bedrijven samengevoegd tot graanbedrijfsorganisaties:
1e. de bedrijven, die inlandsch graan produceeren;
2e. de bedrijven, die graan verwerken;
3e. de bedrijven, die graan of graanproducten distribueeren;
4e. de bedrijven, die brood vervaardigen.
(Völkischer Beobachter) (Vor. ber. blz. 1383 D.)

G. NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting 1935. —
De eindcijfers der begrooting 1935, vergeleken met die van de begrooting 1934, zijn als volgt:

	Raming. 1935	1934
Gewone dienst.		
Uitgaven	475.412.551	549 026.577
Ontvangsten	387.647.258	450.515.602
Tekort:	87.765.293	98.510.975
Buitengewone dienst.		
Uitgaven	11.772.948	16.014.505
Ontvangsten	23.972.471	24.564.213
Overschot:	12.199.523	8.549.708
Geheele dienst.		
Uitgaven	487.185.499	565.041.082
Ontvangsten	411.619.729	475.079.815
Tekort:	75.565.770	89.961.267

(Aneta) (Vorig bericht blz. 1351 A.)

H. CONGO (BELG.). — Europeesche bevolking. —
Op een totaal van 17.588 Europeesche bewoners telt de Belgische Congo niet minder dan 6165 vreemdelingen. Hiervan zijn er 1177 van Portugeesche nationaliteit en 1164 van Italiaansche origine. Deze beide groepen wonen in hoofdzaak in de provincie Elisabethville, waar verhoudingsgewijze het grootste aantal buitenlanders woont, n.l. 2145 bij een Belgische bevolking van 3572.
Na de Italianen komen de Engelschen met 805 vertegenwoordigers, die evenals de 581 Amerikanen voor het grootste gedeelte leden zijn van Protestantsche zendingsgenootschappen of wel agenten van commercieele instellingen. Voor de rest bestaat de blanke bevolking in den Belgischen Congo uit Nederlanders, Franschen, Grieken, Zweden, Russen, Canadeezen, Spanjaarden en Duitschers. (Le Soir)

I. NEDERLAND. — Eerste Hamer. - Bescherming der openbare orde. —
De Eerste Kamer heeft op 18 Juli '34 met 24 tegen 10 stemmen (die der sociaal-democraten) het wetsontwerp, houdende nadere voorzieningen tot bescherming van de openbare orde, aangenomen.
In de Eerste Kamer heeft minister Van Schaik aangekondigd, dat hij aan de justitie een circulaire zal doen uitgaan, waarin er op zal worden gewezen, dat gezagsdelicten niet licht mogen worden geteld.
(N. Rotterd. Crt.) (Vor. ber. Tweede Kamer 1288 C.)

19 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Spoorwegen. - Eenige interessante cijfers. —

In aansluiting aan ons bericht op pag. 1355 F. deelen wij nop. niede:

Hier en daar is met het verwijt naar voren gekomen als zouden de tekorten aan een minder goede exploitatie te 'wijten zijn. Dit is natuurlijk absurd, alleen reeds de samenstelling van den Raad van Commissarissen, waarin de regeeringsvertegenwoordigers de meerderheid hebben (zeven tegen zes) is een waarborg dat het beheer in goede handen beriist.

Zooals liet verslag zegt, zijii er drie oorzalien van den gestadigeri achteruitgang, van welke de economische inzinking de voornaamste is. Dit wil evenwel niet zeggen, dat zoodra de crisis voorbij zal zijn, aan de tekorten een eind zal komen. Neen, zonder krachtige regeeringsniaatregelen zal dit niet gaan.

Het verslag vergeiijkt de personeeluitgaven en het aantal in dienst zijnde personen met dat van 1932, maar uit een vergelijking niet 1929 blijkt beter, hoe er reeds lang intens bezuinigd is.

Op 31 December 1929 waren in dienst 40.302 personen, tegen 36.465 op 31 December 1933, of in 1929 bijna 4.000 man meer.

In 1929 werden aan personeelkosten uitgegeven rond 96 millioen gulden, tegen rond 81 millioen in 1933, een besparing dus van rond 15 millioen gulden of circa 15 pct.

In 1929 bedroegen de exploitatiekosten in totaa: rond 130 millioen tegen rond 109 millioen in 1933. Een bezuiniging dus van rond 21 millioen. Deze cijfers sprekeii voor zich zelf. Maar eens komt de tijd, dat de bezuiniging zijn hoogste (of diepste) punt bereikt en dat de citroen uitgeknepen is.

Tot zoover de financieele cijfers, geven we thans nog eenige andere.

Ook in 1933 is men, wat ongevallen betreft, weder bijzonder gelukkig geweest. Geen enkel ongeval van beteekenis vond plaats. Op de circa 400.000 treinen, die naar schatting 100 millioen reizigers vervoerden, verloor niet één reiziger het leven door een spoorwegongeval. Voorwaar een nergens geëvenaarde veiligheid.

Volgens het verslag verminderden de reizigersontvangsten procentsgewijze met 15.73 pct. voor de eerste klasse, met 13.48 pct. voor de tweede klasse en met 10.79 pct. voor de derde klasse. Evenals in de jaren 1929 t.m. 1932 wijst dit verschijnsel op eeii verdere verschuiving van de hoogere naar de lagere klasse.

Er waren in 1933 aanwezig rond 1230 locomotieven van allerlei soort, ruim 3000 rijtuigen en 33.149 goederenwagens. Nog een respectabel aantal. als men in aanmerking neemt, dat, achter elkaar gezet, deze voertuigen een lengte zouden beslaan van ongeveer 350 K.M.

In totaal werden uitgegeven rond 50 millioen plaatsbewijzen tegen rond 19.5 millioen in 1932 en 59 millioen in 1930. Hierbij zijn de retourbilietten voor twee plaatsbewijzen geteld, terwijl daaronder niet begrepen zijn allerlei abonnementskaarten.

In totaal werden vervoerd rond 18 millioen ton goederen tegen rond 18.3 millioen ton in 1932 en rond 22.5 millioen in 1930.

In Antsterdani (aan alle stations) werden uitgegeven rond 4.300.000 plaatsbewijzen tegen 4.200.000 in 1932.

	1933	1932
In Rotterdam	2.900.000	3.000.000
,, Utreclit	1.600.000	1.500.000
,, Zwolle	273.000	259.400
,, Breda	326.000	323.000
,, Leiden	830.000	856.000
,, Den Bosch	318.000	314.000
,, Apeldoorn	175.500	172.000
,, Eindhoven	302.600	302.900
,, Haarlem	1.300.000	1.280.000
.. Den Haag	2.990.000	2.970.000

(De Maasbode)

(Vorig bericht blz. 1355 F.)

B. AMSTERDAM. — Werkloozensteun. —

In de gemeenteraadsvergadering van 17 Juli '34 zijn alle — in verband met den werkloozensteun ingediende — voorstellen verworpen. (Alg. Handelsblad)

C. ESGELAND. — Turksche kustwacht schiet op Engelsche officieren. —

De Turksche kustwacht schoot op een boot, behoorende tot den Britschen kruiser ,,Devonshire", die voor Sanios voor anker lag. De boot, bezet niet drie officieren! die wilden gaan zwemmen, stevende op de kust van Klein-Azië aan. Een der officieren, de vlootarts luitenant Robinson, die door een kogel getroffen overboord viel, verdronk. De twee anderen moesten overboord springen en konden zich. door naar het eiland Samos te zwemmen, redden. De comniandant van de ,,Devonshire" heeft draadloos het ministerie van Marine te Londen onmiddellijk op de hoogte gesteld.

Te Tigani op het eiland Samos zijn zonder voorafgaande aankondiging verscheidene Britsche oorlogsbodems binnengeloopen. Het binnenvallen der oorlogsschepen houdt verband met het doodscheten van een Engelschen officier door de Turksche kustwacht.

Te Stamboel is men van meening, dat het incident bij het eiland Samos een gevolg is van de nervositeit der 'Turksche autoriteiten in verband niet de rede. die Mussolini in Februari heeft gehouden en waarin hij de noodzakelijkheid heeft uiteengezet van een Italiaansche expansie in Azië. De Turksche regeering zou liebben gevreesd, dat Mussolini een Italiaansche actie tegen de Aegaeïsche kust heeft bedoeld en daarom zou zij den Turkschen kustwachten en douane-ambtenaren opdracht hebben gegeven, de grootst mogelijke waakzaamheid in acht te neiiien. De door de Engelsche oorlogsschepen bij tiet eiland Samos verriclite nasporirngen naar het lijk van den door de Turksche kustwacht doodgeschoten Engelschen marinedokter Robinson, hebben tot dusver geen resultaat opgeleverd.

Uit Stamboel wordt gemeld, dat de door den Britschen gezant in Turkije gestelde eisch, gemeenschappelijk door Britsche marine-officieren en Turksche ambtenaren een onderzoek naar het gebeurde te doen instellen, in Turksche regeeringskrirgen groote verrassing lieeft teweeggebraclit. (Daily Telegraph)

D. NEDERLAND. — Leiders der Onafh. Soc. Partij (O.S.P.) gearresteerd. —

In verband met de ongeregeldheden te Amsterdam en elders zijn eenige leiders der O.S.P. gearresteerd. Ook de voorzitter der O.S.P., de heer P. J. Schmidt, werd op last van de justitie gearresteerd op grond van een door hem in ,,De Fakkel" geschreven en van zijn initialen voorzien hoofdartikel, dat getiteld is: „Wie zijn de opruiers?" (Het Volk)

(Vor. ber. O.S.P. 1105 F.; Onlusten 1391 H.)

E. BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Young- en Dawes-leening. - Maatregelen tegen Duitschland. —

Ten gevolge van de bekende deviezensituatie heeft de Duitsche Rijksbank het op 15 Juli '34 vervallende maandelijkscbe bedrag aan deviezen voor den dienst der Dawes- en Young-leeningen niet ter beschikking van de trustees gesteld. Deze bedragen beliepen voor de Dawes-leening M. 4.22 millioen en voor de Young-leening M. 6.3 millioen.

De rentebetaling van de afzonderlijke leeningscrediteuren zal voor de Dawes-leening eerst op 15 October en voor de Young-leening eerst op 1 December plaats hebben.

De Duitsche regeering heeft zich daarom, zooals bekend, met de regeeringen van de landen, waarin de leeningen uitgegeven zijn, verstaan, ten einde een verbetering van de deviezenpositie en van de transfercapaciteit te verkrijgen. Met Engeland is reeds een overeenkomst gesloten.

Om den dienst der leeningen voor zoover het de marken-bedragen voor de deviezenbetalingen betreft, te verzekeren, heeft de Duitsche regeering de maandelijkscbe bedragen voor de afzonderlijke branches der leeningen op een speciale rekening bij de Rijksbank op den vervaldatum gestort.

Bovendien was door de trustees voor de Dawes-leening reeds een bedrag van M. 4.5 millioen voor den vervaldatum gereserveerd. Zunder Iiiermede rekening te houden Iiebben thans de drie trustees der Dawes-leening aan de Rijksbank medegedeeld, dat zij het gereserveerde bedrag van M. 3.3 millioen niet zullen vrijgeven en verder Iiebben zij de door hen aan de Rijksbank verstrekte doorloopende opdracht herroepen.

Krachtens deze opdracht boekte de Rijksbank alle bij haar gestorte geadviseerde ontvangsten uit de tabaks-, bier- en suikerbelasting en uit het brandewijn-nionopolie automatisch naar de Duitsche regeering terug, zoodra de deviezen voor den dienst der leening waren betaald.

Op deze ontvangsten bestaat slectits voor de Dawes-leening een pandrecht. Zij bedragen per niaand maximaal M. 200 millioen. De trustees hebben thans de geheele opbrengst van de inkomsteri geblokkeerd, hoewel deze inkomsten slectits uit rijksmark-inkomsten bestaan en hoewel de op 15 Juli '34 vervallende maandelijkscbe dienst van de Dawes-leening reeds vervallen was. Verder is ook voor de bovengenoemde op 15 October verschuldigde bedragen van de Dawes-leening bij de Bank voor Internationale Betalingen reeds 50% in deviezen beschikbaar.

Het D.N.B. noenit dit optreden van de trustees ,,chicane of pogingen om een druk uit te oefenen". De betalingen in rijksmark loopen geen gevaar, de transfer hangt echte? niet alleen van de betalingscapaciteit van Duitschland af.

Door deze handelwijze van de triistees. aldus liet D.N.R., zou een belangrijk deel van de inkomsten van liet ministerie van Financiën aan haar bestemming onttrokken worden. Daardoor zou een belangrijk deel van de taak van de Duitsche regeering gevaar loopen. Om deze gevaren af te wenden en omdat liet optreden van de trustees in strijd is met het algemeene principe dat chicaneuze handelingen ten aanzien van bestaande verdragsbepalingen niet geoorloofd zijn, heeft de Duitsche regeering de noodzakelijke maatregelen genomen om te garandeeren, dat de inkomsten volgens baar bestemming aangewend worden.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

(Vorig bericht blz. 1394 B.)

20 JULI 1934

F. SAN FRANCISCO. — Algemeene staking opgeheven. —

Het algemeene stakingscomité heeft op 19 Juli '34 met 191 tegen 174 stemmen besloten de algemeene staking op te heffen.

In de desbetreffende resolutie wordt o.a. gezegd:

Het comité verklaart zich uit te spreken ten gunste van arbitrage voor alle kwesties, die door het conflict zijn ontstaan. Indien de reeders de door de nationale

bemiddelingscommissie voorgestelde voorwaarden tot regeling van de havenstaking aanvaarden, zal ook het comité voor de algemeene staking die voorwaarden aannemen, welke als basis dienen voor de directe beëindiging van het conflict.
Ten slotte raadt het comité allen vakvereenigingen die bevel hebben gegeven tot een sympathiestaking met de havenarbeiders, aan, direct het werk te hervatten en verplicht zich van alle financieele en moreele maatregelen gebruik te maken, om een einde te maken aan de havenstaking. (N. Y. Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. 1392 G.)

A. DR. IR. C. F. STORK OVERLEDEN. —
In den ouderdom van 69 jaar is op 14 Juli '34 op zijn buitengoed bij Oldenzaal overleden dr. ir. C. F. Stork, directeur van de machinefabriek Gebr. Stork en Co. te Hengelo.
C. F. Stork werd 6 Februari 1865 te Oldenzaal geboren. Op 17-jarigen leeftijd behaalde hij te Arnhem het einddiploma H. B. S. Daarna was hij drie jaar volontair aan de fabriek van zijn vader. In 1885 kwam hij te Delft, waar hij 3 Juli 1888 het diploma van werktuigkuiidig ingenieur behaalde. In 1888 trad hij in dienst der fabriek. Hij bezocht een tijd lang de beetwortelsuikerfabrieken in Duitschland en van 1890 tot 1892 bestudeerde hij de suikerindustrie in het bijzonder in Britsch-Indië. Hij bezocht Suriname, Cuba, Mexico, Noord-Amerika, Japan, waarna een lang verblijf op Java volgde.
Na zijn terugkeer werd hem de technische leiding van de fabriek opgedragen en in 1893 werd hij met zijn beide broeders, D. W. en H. C. Stork, als firmant in de zaak van zijn vader opgenomen. Als 28-jarige stond hij dus als leider der technische afdeeling aan het hoofd der fabriek. Hij kwam daarbij in veelvuldige "aanraking met het personeel, dat hem als een zeer humaan patroon leerde kennen.
Onder zijn leiderschap is het bebouwde oppervlak der fabriek 6 à 7 maal zoo groot geworden en zijn vele sociale instellingen aan de fabriek verbonden.
Veel wetenschappelijk werk werd door den heer Stork gesteund. De heer Stork heeft verder een belangrijken invloed gehad in de bedrijven van Werkspoor, de Vries Robbé, werf Conrad, Wilton en andere groote bedrijven in ons land. Van 1921 af maakte hij deel uit van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Twente, waar zijn adviezen op hoogen prijs werden gesteld. Voor deze Kamer is hij van 1925-1928 lid geweest van den Nederlandschen Spoorwegraad.
De heer C. F. Stork was de laatste der drie gebroeders die de machinefabriek Gebr. Stork en Co. te Hengelo hebben geleid en bestuurd. De vorige week is zijn broer H. C. Stork in Pommeren overleden. (Het Vaderland)

B. ENGELAND. — **Vijfjaren-plan** voor de **luchtmacht.**
De Britsche regeering — aldus de Britsche vice-kanselier Stanley Baldwin tijdens de op 19 Juli '34 in het Lagerhuis gehouden luchtvaartdebatten — is tot de conclusie gekomen, dat zij niet langer de maatregelen mag uitstellen, die de Britsche luchtmacht in den loop der eerstkomende jaren op een peil zal brengen, hetwelk dat der meest nabije buurstaten dichter dan tot dusver benadert.
Het is in verband hiermede, dat de regeering een vijfjarenplan heeft opgesteld, krachtens hetwelk de luchtstrijdkrachten met 41 nieuwe eskaders zullen worden uitgebreid, in welk aantal die eskaders, welke voor 1934 zijn voorzien, zijn begrepen. Van deze 41 nieuwe eskaders zullen er 33 worden toegevoegd aan de luchtstrijdkrachten voor de verdediging van het moederland, waarvan de sterkte zoodoende van 42 eskaders tot 75 zal stijgen. De resteerende acht eskaders zijn voor de marine of voor den dienst overzee bestemd. (Morning Post) **(Vor.** ber. **1390 E.)**

C. **ITALIAANSCHE** KUNST. — Prof. Huib Luns over **Lorenzo** Ghiberti en **Jacopo della** Quercia. —
Op 14 Juli '34 sprak prof. Huib Luns in de serie voordrachten over Italiaansche beeldhouwbunst over Lorenzo Ghiberti en Jacopo della Quercia.
Wat de steenen preekstoelenreliefs beteekenen voor de allereerste golf der Renaissance, zijn de bronzen deuren-reliefs voor de tweede golf bij den aanvang der 15e eeuw. Van Pisa heeft zich de belangstelling verplaatst naar Florence. Het was voor Andrea Pisano's deur dat prof. Luns de lotgevallen der beeldhouwkunst opnam in zijn college in het Stedelijk Museum te Amsterdam.
Aan reliefs uit de Campanile van den Dom liet spreker den gang van „het teeken" naar de „beelding" zien om ook in reliefs van Pisano's Zuiddeur van het Baptisterium den nieuwen stijl, een sierlijk realisme, te toonen, dat Lorenzo Ghiberti tot rijke ontplooiing bracht.
Den wedstrijd van 1402 tusschen Bruneleschi en Ghiberti besprekend, vertelde prof. Luns hoe mogelijk Lorenzo di Batolo Ghiberti bijstond en de jonge Donatello Bruneleschi om als zijn meening te geven dat de zachte, zoet-vloeiende stijl, die reeds in Giovanni Pisano's werk te bespeuren valt, het moest winnen van liet meer karaktervolle merk van Bruneleschi, daar de „dolce stile nuovo" de kunst van Ghiberti verbeidde.
Toen in 1424 aan dezen meester de deur werd opgedragen die naar Michel Angelo's woord „de Paradijsdeur" genoemd zou worden, bereikte de bloeiende schilderachtige stijl van het sierende realisme van de eerste helft der 15e eeuw een hoogtepunt.
Voor de twee levensgroote statuen in de tabernakels van de kerk der Florentijnsche ridden, de Or San Michele, werd stilgestaan, om in vergelijking met Donatello erop te wijzen hoe een zoete gelijkmatigheid bij zulke opdrachten vooral; het gebrek aan karaktervolle natuurobservatie niet kan bemantelen. Tusschen Ghiberti's eerste en tweede deur in 1417 werkte deze kunstenaar aan Jacopo della Quercia's doopvont. Hier liet spreker naar aanleiding van de figuur van dezen baanbrekeriden kunstenaar aan een reeks van lichtbeelden zien dat eenvoud en grootheid spreken uit zijn tombe vuur Ilaria Caretto te Lucca, vooral uit de reliefs aan den ingang van de San Petronio te Bologna. De op de tentoonstelling aanwezige stucco-busten werden in verband gebracht met d< figuren van de Justitia en de Sapientia van de Fonte Gaja. Maar spreker legde voornamelijk den nadruk op Quercia's synthetische vormgeving die van dezen in 1378 geboren nieester de voorafbeelding maakt van den 16den eeumschen Michel Angelo. — Tegenover de charme en de gratie van Ghiberti stelde orof. Luns in steeds nieuwe parallellen den ernst en de breedheid van Quercia, om ten siotte voor een lichtbeeld naar Michel Angelo's „Schepping van Eva" op het plafond van de Sistijnsche kapel te betoogen dat Lorenzo Ghiberti's weidsche decoraties het schoone oogenblik van den dag vertolkten, maar dat aan Jacopo della Quercia's dramatischen stijl de toekomst was.
(Vorig bericht blz. **1390** D.)

D. NEDERLAND. — Tijdelijk handelsverdrag mat Engeland. —
Een tijdelijk modus vivendi op handelsgebied tusschen Engeland en Nederland is tot stand gekomen, naar blijkt uit de publicatie van de tusschen Sir John Simon en den Nederlandschen gezant te Londen, jhr. De Marees van Swinderen, gewisselde nota's, gedateerd 20 Juli '34.
Uit de uitgewisselde documenten blijkt, dat een tarievenoorlog is vermeden. Beide landen zijn overeengekomen geen differentieele tarieven of quota op te leggen.
In de gepubliceerde nota's komt tot uiting, dat, daar het niet mogelijk was een volledige handelsovereenkomst tot stand te brengen, een tijdelijk modus vivendi is getroffen, dat eindigt na opzegging met een termijn van drie maanden voor beide partijen.
Beide regeeringen waarborgen elkaar van 1 Augustus af met betrekking tot de beperking van de hoeveelheid der invoeren de handhaving van alle huidige contingenten of van de contingenten, die haar theoretisch in de toekomst zouden kunnen worden toegekend.
Van 1 Augustus af hernemen de regeeringen haar vrijheid van handelen met betrekking tot de douanerechten, ongeacht echter de reeds tusschen beide landen bestaande verdragen.
De delegaties, die de handelsbesprekingen voerden, zullen blijven bestaan, ten einde nieuwe besprekingen te kunnen voeren over vraagstukken, die beide landen interesseeren. In den herfst hoopt men deze te kunnen voortzetten.
De nota's brengen, naar V. D. nog bericht, het handelsverkeer tusschen de beide landen op een billijke basis en komen tegemoet aan den Britschen eisch een volledig aandeel te ontvangen in alle quota, zonder extra-compensatie te geven. Daartegenover staat het Vereenigd Koninkrijk Nederland dezelfde behandeling toe als steeds heeft bestaan.
De overige clausules hebben betrekking op technische details ter vereenvoudiging van de quotaregeling tusschen de beide landen. Van 1 Augustus af herkrijgt elke regeeririg haar vrijheid van handelen met betrekking tot douanerechten op geïmporteerde goederen, zonder evenwel inbreuk te mogen maken op de schikkingen der verdragen en overeenkomsten, welke reeds tusschen de beide regeeringen bestaan. (Manch. Guardian)

E. VEREENIGDE STATEN. — **Eugenische** sterilisatie in **Californië:** —
De sedert 1926 te Pasadena gestichte „Human Betterment Foundation" heeft een grooten vooruitgang teweeggebracht in de toepassing der reeds 25 jaar oude Californische wet op de eugenische sterilisatie. Behalve het aantal, dat op eigen verzoek door particuliere artsen is behandeld, zijn tot einde 1933, 9782 personen gesteriliseerd, waarvan in 1933 alleen 578. De behandeling wordt beschouwd als een bescherming en niet als een straf. Ook schijnt de operatie zoo noodig weer ongedaan te kunnen worden gemaakt.
Sedert de invoering der operatie is het aantal sexueele misdrijven verminderd.
(Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde) **(V.** b. **1211 I.)**

F. ENGELAND. — Mersey-tunnel geopend. —
Op 18 Juli '34 heeft de Koning van Engeland de nieuwe tunnel onder de Mersey, die Liverpool met Birkenhead verbindt, geopend. Het werk heeft 8½

jaar geduurd en de kosten bedragen in afgeronde cijfers 7½ millioen pond. De lengte van de tunnel is **3400** M. en de breedte is zoodanig, dat zij vier rijen verkeer kan opnemen, twee naar iedere zijde, behalve de trottoirs voor de voetgangers ter weerszijden.

21 JULI 1934

A. AMSTERDAM. — Begrooting 1935. —
De gemeentebegrooting **1935** sluit met een eindcijfer van f **120.410.503,** tegen **f** 130.092.558 over **1934.**
Er is een batig saldo over **1933,** dat ten goede komt aan deze begrooting. Dit is een meevaller, want er was gerekend op een nadeelig saldo van f **1.217.000.**
De verhooging van het pensioenverhaal met 1½%, overeenkomstig de rijkswet, geeft pl.m. zes ton voordeel.
Voorts bleek, dat op de afdeeling Onderwijs 1½ millioen wordt bespaard, terwijl er nog op gerekend wordt om uit den post loon 1½ millioen te halen.
De vernieuwde venlaging van de uitkeering uit het gemeentefonds over dit jaar zal zes ton bedragen.
Hierop is in deze begrooting nog niet gerekend.
(Alg. Handelsblad) (Vor. ber. **Begr. 1934, 1369 G.)**

B. DE **HOOGE** RAAD DER **WETENSCHAPPEN. —** Internationale samenwerking het ideaal. —
Dezer dagen heeft te Brussel vergaderd de Conseil International des Unions Scientifiques, een lichaam, dat tegenwoordig de hoogste organisatie der natuurwetenschappen is.
In de afgeloopen week heeft zoowel een samenkomst van het bestuur van den Conseil, het Comité Exécutif, als de algemeene vergadering van den Conseil te Brussel plaats gehad.
De voorzitter, prof. dr. Hale van Mount Wilson (Californië), was door ziekte verhinderd en werd vervangen door den vice-president, prof. Nörlund van Kopenhagen.
Aan de orde was een motie, welke door de Amsterdamsche Akademie van Wetenschappen was voorgesteld en die bedoelt de internationale samenwerking der wetenschap als ideaal hoog te houden. De tekst dezer motie is de volgende:
„De Internationale Raad der Wetenschappelijke Unies, er kennis van dragende, dat de huidige economische en politieke moeilijkheden de menschheid gesteld hebben voor een aantal allergecompliceerdste en allersamengesteldste vraagstukken, en dreigen een stelsel van slagboomen tusschen de verschillende naties op te richten. geeft uiting van zijn diepgeworteld vertrouwen dat ten laatste een weg zal worden gevonden, die leidt naar het optrekken van een harmonischer economische organisatie en menscht met klem het belang te betoogen van de instandhouding der internationale samenwerking op wetenschappelijk gebied door alle middelen en onder alle omstandigheden die zich zouden mogen voordoen.
Zooals in de statuten is vastgelegd, erkent de Raad de betrekkingen die er bestaan tusschen zuivere en toegepaste wetenschap. Er bestaat geen twijfel, dat zoowel de regeeringen als de nijverheidsgroepen, in steeds toenemende mate een beroep zullen doen op de geleerden om voorlichting inzake de talrijke verwikkeldheden en vraagstukken welke door liet menschelijk leven en de betrekkingen der menschen worden gesteld, van welke vraagstukken dat van de voedselvoorziening, het verschaffen van plaats waar kan worden geleefd en werk kan worden gevonden voor de verschillende volken die over de aarde verspreid zijn, wellicht het belangrijkste is."
De Hooge Raad der Wetenschappen constateert dan verder dat de oplossing van deze vraagstukken door internationale samenwerking nog buiten ons inzicht ligt. Allereerst zullen de geleerden der verschillende landen dus meer overgaan tot nationale samenwerking; maar de noodzakelijkheid van internationale samenwerking mag niet uit het oog worden verloren: de wetenschappen zijn internationaal ook al zouden er zware schokken de economische en politieke betrekkingen bedreigen.
De Raad betuigt zijn geloof in de mogelijkheid en de noodzakelijkheid van vrede tusschen de volken van de wereld. De broederschap der geleerden" kan in dezen een belangrijke factor ten goede zijn door het verlangen naar het elkaar wederkeerig begrijpen te vestigen en behulpzaam te zijn bij het overwinnen van de gevaren, die er schuilen in een te uitsluitend nationalisme.
De Raad vestigt met nadruk de aandacht op de wetenschappen — zoowel de zuivere als de toegepaste wetenschap — als een gemeenschappelijk bezit van de geheele menschheid. Een vrije geestelijke samenwerking van de meest verscheiden elementen is noodzakelijk. De geleerden van de geheele wereld hebben de taak te vervullen, voor dat besef te werken; en de Raad dringt er bij al zijn aangesloten organisaties op aan, dit voortdurend indachtig te zijn.
De motie is met algemeene stemmen aangenomen.
Voorts had het Comité Exécutif een viertal sprekers uitgenoodigd om voor te dragen over het gebied hunner wetenschap, n.l.:
Dr. E. P. Hubble van de Sterrenwacht op Mount Wilson, over het exploreeren van de ruimte;
generaal G. Perrier over de internationale samenwerking op het gebied der geografische lengte;
prof. H. R. Kruyt, Utrecht. over een onderwero uit de colloïddr. D. la Cour (Kopenhagen), over het internationale Pooljaar 1932-'33.
Alle Unions en vele ukademies waren vertegenwoordigd.
De Nederlandsche delegatie bestond uit: prof. dr. H. R. Kruyt, Utrecht en prof. dr. M. J. Burgers, Delft, terwijl prof. G. van Iterson, Nederlandsch-Indië vertegenwoordigde.
Het bestuur voor de volgende drie jaren is als volgt samengesteld:
President is geworden prof. N. E. Nörlund uit Kopenhagen, vice-president le Général Bourgeois uit Parijs en dr. Marconi uit Rorne, terwijl de reeds zittende bestuursleden prof. Pelseneer uit Brussel en prof. Went uit Wassenaar, evenals de secretaris-generaal Sir Henry Lyons uit Londen aanblijven. (N. R. Crt.)

***C.* BELGIE. —** De Machtigingswet aanvaard. —
Na een beraadslaging van vier dagen heeft de Belgische Kamer op 20 Juli '**34** met **89** tegen 77 stemmen en **7** onthoudingen het wetsontwerp aangenomen, waarbij aan de regeering voor den duur van zes maanden blanco-volmachten op economisch en financieel gebied worden gegeven.
(De Nieuwe Gazet) (Vorig bericht blz. **1377** ***C.)***

D. **AMSTERDAM. —** Vergrooting klassen afgewezen
De gemeenteraad heeft op **20** Juli '**34** na zeer langdurige discussies met **22** tegen **17** stemmen een motie-Toornstra aangenomen, waarin de raad zich uitdrukkelijk uitsprak tegen verhooging van de maximumschaal voor het aantal leerlingen per klas tot 48.
Voor deze motie hebben gestemd de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, dr. De Hartogh, de communisten en de heer Kitsz. (Het Volk)
(Vor. ber. Onderwijs **909** C.)

E. **SIAM. —** Universiteit geopend. —
Ter gelegenheid van den 2den verjaardag van de afkondiging door den Koning van de voorloopige grondwet na de onbloedige revolutie van **24** Juni **1932** is een universiteit voor moreele en politieke wetenschappen geopend. De universiteit heeft onmiddellijk een groot succes. Reeds zijn **7000** studenten ingeschreven. (China Times)

F. NEDERLAND. — Broederschap van **Candidaat-**Notarissen. —
De Broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland en zijn Koloniën hield op 13 Juli '34 te Amsterdam haar algemeene vergadering
Op die rergadering kwamen aan de orde twee prae-adviezen over het „Ambtsgeheim van den notaris" Het uitvoerige praeadvies van mr dr. A. Spanjer uit Den Haag begint met een overzicht te geven van het geheim en het ambtsgeheim in het algemeen Het trekken van een grens tusschen al dan niet geheimplichtigen acht de prae-adviseur verre van gemakkelijk, oindat er geen scherpe absolute scheidingen zijn, maar zeer geleidelijke gradaties, iiuanceeringen en overgangen. De beroepen van geestelijke, arts en advocaat zijn de vertrouwensberoepen bij uitnemendheid De maatschapplijke beteekenis dezer beroepen staat en valt met het ambtsgeheim.
Komende tot het ambtsgeheim van den notaris zegt de praeadviseur dat de notaris zonder twijfel is niet alleen actenmaker, maar ook vertrouwensman. Toch gelooft hij, dat dit vertrouwen, kwalitatief en kwantitatief. van minder beteekenis is dan bij de andere voornoemde beroepen. Tegenover geestelijke, arts, advocaat openbaart de zondaar, patient, verdachte: zonden, ziekten, misdaden, tegenover den notaris meestal enkel familiekwesties en vermogensverhoudingen. Het geheim, dat bij de andere beroepen regel, essentieel is, is bij hem meer uitzondering, accidenteel.
De vertrouwenspositie van den notaris in het rechtsleven is eerst veel later erkend, dan die van de andere vertrouwensberoepen. Het oud-Hollandsche recht sloot den notaris onvoorwaardelijk uit van het recht zich te verschoonen van getuigenis aflegging omtrent het hun als geheim toevertrouwde. Meermalen heeft hei Hof van Holland hem tot het afleggen van getuigenis gedwongen. Ook uit de rechtspraak is aan te toonen dat het ambtsgeheim van den notaris minder streng wordt 'opgevat dan dat der andere vertrouwenspersonen. Door den prae-adviseur worden hiervan een aantal voorbeelden gegeven.
De wetsartikelen, die voor een juist inzicht in het ambtsgeheim van belang zijn (artikel 18 en 42 der notariswet, benevens artikel 272 van het Strafwetboek) worden vervolgens door den prae-adviseur onder de loupe genomen en hij haalt daarbij een aantal meeningen aan van vooraanstaande mannen van de rechtswetenschappen en het notariaat.
De heer C. M. J. Mostart uit Roermond heeft in zijn prae-advies zeer veel materiaal bijeengegaard, waarin hij de rechten en de plichten van den notaris toetst aan de verschillende wetten.
(Vaz Dias)

G. STAVISKY-AFFAIRE. — **Tardieu** en **Chautemps.**
Het verhoor van Tardieu en Chautemps dat op 18 Juli '34 voor de parlementaire commissie van onderzoek naar de Stavisky-affaire plaats vond, heeft **een**

stormachtig verloop gehad, zonder evenwel tot positieve resultaten te leiden.
Op de vraag van een der commissieleden, of hij kon bewijzen, dat de inspecteur van politie Bony bij de vervalsching der Stavisky-cheques slechts uitvoering gaf aan een opdracht van den voormaligen minister-president Chautemps, antwoordde Tardieu niet, doch beperkte hij zich tot de verklaring, dat hij geen bewijzen daarvoor had, doch getuigen kende, die deze bewijzen hadden. Tardieu weigerde nadrukkelijk een directe beschuldiging tegen Chautemps te uiten.
Chautemps verklaarde, dat de uitlatingen van Tardieu zoowel van politiek als van moreel standpunt gezien, zeer ernstig waren, Hij zei o.a.: „Ik neem er kennis van, dat een lid der regeering de verantwoordelijkheid voor het verbreken van den burgvrede aanvaardt. Terwijl ik er naar streef, zelfs ten koste van bepaalde concessies, de regeering te verdedigen, bereidt één harer leden zich erop voor, den leider der regeeringsmeerderheid te onteeren met het doel de nationale eenheid der regeering te breken, verbreking van den burgvrede te veroorzaken en op deze wijze ontbinding van de Kamer te forceeren."
(Le Temps) (Vorig bericht blz. 1267 A.)

22 JULI 1934

A. NEDERLAND. — Nieuwe Motor- en **Rijwielwet** ingediend.
Minister Kalff heeft thans ingediend een ontwerp voor een nieuwe motor- en rijwielwet, waarbij tevens de oude, thans vigeerende motor- en rijwielwet wordt ingetrokken. Het wetsontwerp is in hoofdzaak ontleend aan de voorstellen van de motor- en rijwielcommissie.
Het ontwerp beoogt twee doeleinden: verhooging van de veiligheid voor het verkeer, en vereenvoudiging van de wet, die te veel hepalingen bevatte, waardoor een soepele en snelle aanpassing aan de steeds wisselende eischen van het verkeer niet mogelijk was.
Twee der voornaamste bepalingen waardoor minister Kalff die grootere veiligheid poogt t e bereiken, zijn vervat in nieuwe regelingen betreffende nummer- en rijbewijzen. Het oude *num*merbewijs vervalt. Daarvoor in de plaats komt een rijtuigbewijs, dat dus afgegeven word: voor liet motorvoertuig.
Op deze wijze heeft de overheid het in de hand rijtuigbewijzen te weigeren voor vehikels, die een gevaar zijn voor de veiligheid van het verkeer op den weg.
De eischen voor het verkrijgen van een rijbewijs worden in zooverre verzwaard, dat de regeering nadere bepalingen zal vaststellen, waaraan het medisch onderzoek moet voldoen.
Bovendien krijgt de overheid de bevoegdheid houders van rijbewijrcn, te wier aanzien twijfel bestaat omtrent hun rijvaardigheid of geschiktheid tot liet besturen van een motorrijtuig, aan een keuring te onderwerpen en zoo noodig liet rijbewijs in te trekken. Voorts wordt de afgifte van rijtuig- en rijbewijzen gecentraiiseerd.
Belangrijk is ook de bepaling betreffende maximumsnelheid. Gemeentebesturen zullen slecht? voor bepaalde wegen, waarop in liet algemeen zeer groote verkeersdrukte lieersciit, een maximumsnelheid van 12 K.M. per uur kunnen vaststellen. Overigens kunnen regelen omtrent maximum-snelheid slechts worden getroffen door de centrale overheid, bij algemeenen maatregel van bestuur. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vor. ber. Reglement 1277 H.)

B. ENGELAND. — Het **Engelsch-Turksche** incident bij Sarnos. —
Het Engelsch-Turksche incident bij Samos wordt door de Engelsche pers als bijgelegd beschouwd, nu de Turksche regeering heeft toegestemd in de instelling van een gemengde Engelsch-Turksche commissie van onderzoek.
Een Turksch oorlogsschip begeleidt den Engelschen kruiser „London" in de Turksche wateren. Beide schepen zullen een eere-saluut afvuren. Aan boord van het Turksche oorlogsschip zal een rouwdienst voor den om het leven gekomen Engelschen marinearts Robinson, worden gehouden. Men heeft de hoop, dat men zijn lijk zal vinden, opgegeven, aangezien deze wateren wemelen van de haaien.
(Daily Telegraph) (Vorig bericht blz. 1397 C.)

C. FILMKUNST. — Katholieken en film. — **Filmfront.** („**The Legion** of decency".) —
Kardinaal Pacelli richtte onlangs een schrijven tot den voorzitter van het Intern. Katholieke Filmbureau, kanunnik Brohée, in welk schrijven niet alleen een negatieve strijd wordt aanbevolen, doch waarin evenzeer de katholieken worden aangespoord om positieven arbeid te verrichten.
De film, zoo schrijft kardinaal Pacelli, oefent zelfs een sterkeren invloed uit dan de pers en van alle kanten bereiken mij waarschuwingen over de ernstige gevaren voor godsdienst en moraliteit, welke onzedelijke films vooral voor de jeugd beteekenen.
Een duidelijk voorbeeld van georganiseerd verzet geeft Amerika te aanschouwen, waar tot nu toe meer dan dertig duizend katholieken zich aangesloten hebben om tegen het onfatsoen van Hollywood te protesteeren. Kardinalen en aartsbisschoppen geven daar het groote voorbeeld en roepen de massa's op om alle theaters, waar onfatsoenlijke films worden vertoond, te boycotten. Bij duizenden geven de katholieken zich op en dit enorme aantal van dertigduizend groeit met den dag aan. Bovendien wordt de actie gesteund door protestanten en Joden, die eveneens hun ernstige bezwaren tegen Hollywood hebben, en aan de boycotactie deelnemen.
De naam van het Amerikaansche filmfront, „The Legion of decency", dekt volkomen dien van het Nederlandsche Filmfront dat hetzelfde doel als het Amerikaansche filmfront beoogt. (De Nieuwe Eeuw)
(Vorig bericht blz. 1309 A.)

D. SAARGEBIED. — Plebisciet. — Twintig bladen verboden. — **Engelschman** inspecteur der politie. —
In het verordeningenblad van de regeeringscommissie wordt thans de door de verkiezingscommissie vastgestelde verkiezingsregeling voor het plebisciet in het Saargebied gepubliceerd, welke daarmede rechtsgeldigheid verkrijgt.
Volgens deze regeling benoemt de verkiezingscommissie voor ieder kiesdistrict een gemeentelijke cornniissie. die bestaan zal uit een voorzitter, twee gewone en twee Plaatsvervangende leden. Deze gemeenteconimissie moet op 25 Juli de voorgeschreven lijsten der kiesgerechtigden opmaken. Deze lijsten moeten vóór 23 September gereed zijn. De lijsten der stemgerechtigden moeten dan in ieder kiesdistrict 30 dagen lang ter inzage worden gedeponeerd. Alle bezwaren moeten ook in de laatste instantie voor het stemmingsgerecht tot uiterliik 12 December behandeld zijn.
De regeeringscommissie voor het Saargebied heeft op 20 Juli een verbod uitgevaardigd voor twintig dagbladen, die gedurende drie dagen niet mogen verschijnen. Deze bladen hebben artikelen gepubliceerd, waarin de staatsautoriteit werd aangetast, zoodat zij een ernstig gevaar bevatten voor de openbare veiligheid en de orde.
De regeeringscommissie heeft den Engelschman Hemsley benoemd tot inspecteur over alle politie- en landjagertroepen van het Saargebied. Er wordt geen enkele wijziging aangebracht in de verschillende bevoegdheden en functies. Thans echter zal onmiddellijk onder liet oppercommando der vrije politie en van liet landjagercorps de nieuwe inspecteur staan, die persoonlijk toegewezen is aan de afdeeling van binnenlandsche zaken en president Knox. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(**Vor. ber.** Volksstemming **1341** E.)

E. NEDERLAND. — Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed. —
Hieronder volgen de cijfers betreffende echtscheidingen enz., ontleend aan het Jaarboek 1932 van het Centraal Bureau v. d. Statistiek:

Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed.

Jaren.	Aantal echtscheidingen		Aantal scheidingen van tafel en bed	
	Totaal	Per 1000 echtp.	Totaal	Per 1000 echtp.
1920 .	1962	1,59	288	0,23
1921 .	1988	1,56	239	0,19
1922 .	1954	1,50	241	0,19
1923 .	2024	1,52	230	0,17
1924 .	2102	1,55	314	0.23
1925 .	2198	1,59	370	0.27
1926 .	2368	1,68	418	0,30
1927 .	2571	1,79	426	0,30
1928 .	2708	1,84	452	0,30
1929 ,	2741	1,83	491	0,33
1930 .	2851	1,86	490	0,32

(Centraal Bureau v. d. Statistiek)

F. RADIO. — Marconi's radiobaken. —
Marconi's radiobaken-uitvinding, waarmede hij nieuwe gezichtspunten hoopt te openen in de navigatie voor schepen en vliegtuigen tijdens ongunstig weer, is thans een stap verder gevorderd. Hij is dermate tevreden over zijn jongste experimenten, dat hij hoopt,

binnen tien dagen een demonstratie voor radio-deskundigen te kunnen houden. Het instrument brengt micro-golven van minder dan vijftig centimeter lengte van het land naar schepen of vliegtuigen over. Deze golven brengen lichtsignalen en bellen in werking welke de aanwezigheid van andere schepen of vliegtuigen aankondigen. Marconi hoopt zijn instrument dusdanig te kunnen vervaardigen, dat het zelfs op de kleinste vliegtuigen zonder bezwaar kan worden geïnstalleerd. Hij neemt tevens proeven ten einde de richting van alle radio-telegrafische en radio-telefonische berichten na te gaan, waarmede het luchtverkeer zou worden gediend. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 1396 B.)

23 JULI 1934

A. DR. H. PIERSON. — Eeuwfeest. —

Op 19 Juli '33 is in de Vluchtheuvelkerk te Zetten het eeuwfeest van de geboorte van dr. H. Pierson, in leven president-directeur der Heldringgestichten, gevierd.

Dr. J. Lammerts van Bueren, de tegenwoordige president-directeur der Heldringgestichten, opende dezen herdenkingsdienst met het lezen van een gedeelte van Psalm 103. Daarna bracht hij in lierinnering de woorden, waarmee dr. Pierson in de „Rode der Heldringgesticliten" afscheid nani van zijn gemeente en medewerkers: „Na liet afscheid, niet gescheiden". In 1923 werd Pierson's graf aan den voet van den Vluciitheuvel gedolven en heden zijn zijn sporen nog niet uitgewischt.

Jhr. mr. De Geer oud-minister van Financiën, herdacht dr. Pierson in verband' met zeden, wetten en overheidsbemoeiingen. De ervaringen, die Pierson — aldus spreker — in de gestichten had opgedaan, brachten hem tot de vraag: wat zijn zeden, als de overheid ze niet beschermt? Het kwaad had in Nederland een voedingsbodem in wetten en verordeningen. Ook Heldring had reeds vroeger, blijkens den inhoud van een vrijwel onbekend gebleven boekje, voor dezelfde vraag gestaan en de reglementeering daarin krachtig gebrandmerkt.

De reglementeering zette het signaal op veilig OR een weg, die ten verderve voerde.

Pierson had de medische en juridische wetenschap tegenover zich, maar heeft beleefd verheffende oogenbiikken van bekroning van arbeid. Men denke slechts aan de afschaffing van de reglementeering, de afschaffing van de huizen van ontucht, — de kinderwetten, de wet tot Onderzoek van het vaderschap.

Hij was een man, die zijn roeping trouw bleef en ons vervulle diepe dankbaarheid voor alles. wat hii voor ons volk heeft gedaan.

(Vor. ber. Geestel. Leven 1381 F.)

B. VEREENIGDE STATEN. — Vloot van 2320 vliegtuigen noodig. —

De speciale luchtvaart-commissie van het Amerikaansche ministerie van Oorlog, onder voorzitterschap van den voormaligen minister van Oorlog, Newton Baker, publiceert na een studie van verscheidene maanden een rapport, waarin geconstateerd wordt, dat het Amerikaansche leger een luchtvloot van een minimum-vredessterkte van 2320 vliegtuigen noodig heeft. Leger- en marine-luchtmacht dienen gescheiden te blijven en de particuliere vliegtuigindustrie dient door regeerings-opdrachten gesteund te worden. Militaire en civiele luchtvaart moeten nauw samenwerken en het luchtnet moet worden uitgebreid, waarvoor aanleg van nieuwe vliegvelden, plaatsing van orienteeringsteekens en nachtbebakening noodig zijn. (Vorig bericht blz. 1273 L.)

C. PEST. — Vaccin ontdekt. —

Volgens berichten in de Ned.-Indische pers zouden de onderzoekingen ter bereiding van een vaccin tegen pest, door dr. Otten van het instituut Pasteur te Bandoeng sedert jaren verricht, thans met succes zijn bekroond. Volgens de Java-Bode betreft het hier een levend vaccin.

Ongeveer drie jaar geleden is op een pest-rat een verzwakte variatie van een pestbacil gevonden. Dr. Otten slaagde erin, dezen op „permanente vlakte" in het leven te houden en uit dien stam een vaccin te bereiden, waarmede langdurige, zeer goed geslaagde dierproeven zijn genomen. Met proefneming op menschen is pas in den allerlaatsten tijd begonnen. De vooruitzichten schijnen over het algemeen veelbelovend te zijn. (Red. K. H. A.)

(Vor. ber. 799 C.; Geneeskunde 1387 F.)

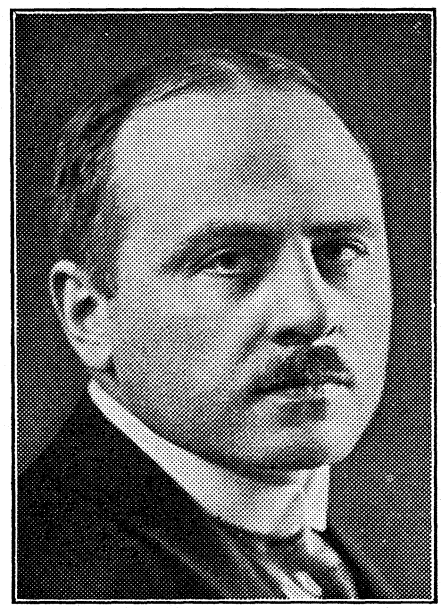
D. APELDOORN. — Jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford tot burgemeester benoemd. —

De Staatscourant van 18 Juli '34 bevat de benoeming van jhr. dr. C. G. C. Quarles van Ufford, griffier der Staten van Utrecht, tot burgemeester van de gemeente Apeldoorn met ingang van 1 September as. De heer Quarles van Ufford werd 3 December 1891 te Bennekom geboren. Hij genoot te Arnhem en Utrecht gymnasiaal onderwijs en studeerde daarna aan de universiteit te Utrecht, waar hij in 1918 promoveerde op een dissertatie over de plaats der arbeiderskassen in de ziekteverzekering. In hetzelfde jaar werd hij benoemd tot commies-redacteur ter gemeente-secretarie te Zwolle. In 1921 werd hij hoofdcommies-afdeelingschef ter provinciale Griffie van Overijse1 en sedert 1923 is hij griffier der Staten van Utrecht.

Jhr. Quarles van Ufford, die tot de Chr.-Historische richting behoort, is sedert 1926 lid der Algemeene Armencommissie. (Staatscourant)

E. DR. P. H. RITTER JR. —

Wij prijzen ons gelukkig te kunnen mededeelen, dat dr. P. H. Ritter Jr. zich bereid heeft verklaard in den vervolge belangeloos onze rubriek „Nederlandsche letterkunde" te verzorgen.

Dr. P. H. Ritter Jr.

Dr. P. H. Ritter Jr. is op 16 Augustus 1882 te Utrecht geboren. Hij genoot zijn opleiding op het gymnasium, studeerde te Amsterdam en promoveerde in 1909 te Utrecht. Van 1918—1934 was hij hoofdredacteur van het „Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad" en sedert 1928 leider der boekenhalfuren bij de A.V.R.O., welke werkzaamheid zich in 1934 heeft uitgebreid, in verband waarmede hij de functie bij het U. D. heeft neergelegd. Zijn voornaamste publicaties — behalve artikelen op verschillend gebied in tijdschriften en couranten — zijn: Studie over L. van Deyssel: Kleine Prozastukken (onder het pseudoniem van Rudolf Atele), Zeeuwsche Mijmeringen, Het land van Wind en Water, De ijlende Reis, De kunst van het Reizen, De kritische Reis, een bundel essays over literaire figuren en verschijnselen, De legende van het Juweel, Het gracieus Avontuur, De lusten en lasten der redeneerkunst, De vertelster weerspiegeld, De donkere Poort (2 dln.), Vertrapten, De kunst van het schrijven, De Drang der zinnen in onzen tijd, Journalistieke Geheimen, Karakters, Over Mussert, Over Wijnkoop. In voorbereiding zijn: Het welkom schandaal, Woeker, en „De Luchtheld".

(Red. K. H. A.)

A. TURKIJE. — **Buitenlandsche** vaklieden moeten het land verlaten. —
Een aantal consulaten te Istanboel wordt belegerd door buitenlanders, die vrije repatrieering vragen wegens toepassing van een wet, die verbiedt, dat buitenlanders optreden als chauffeurs, gidsen, kappers, kleermakers, schoenmakers, musici of variété-artisten. Krachtens deze wet werd op 22 Juli '34 een eerste groep van achthonderd personen met 5000 familieleden gedwongen, haar werk op te geven. Drie andere groepen van in totaal 18.000 personen zullen binnenkort op soortgelijke wijze getroffen worden.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

B, LUCHTVAART. — Nieuw **wereldrecord** parachutespringen. —
Nabij Moskou heeft de parachutist Jewdokimow een nieuw wereldrecord parachutespringen gevestigd, door van een hoogte van 8.100 meter te springen. Hij viel 7.900 meter in twee min. 22 sec. voor de parachute opende. Hij is veilig geland. (Vaz Dias)
(Vorig bericht **blz. 499 C.)**

C. **DUITSCHLAND.** — Dr. Sack gearresteerd. —
De Berlijnsche correspondent van de „Neue Zurcher Zeitung" meldt aan zijn blad, dat dr. Sack, die Torgler voor het Staatsgerechtshof heeft verdedigd, eenige dagen geleden is gearresteerd en naar de S.S.-kazerne in de Generaal Pape-straat (Columbia-Haus) in Berlijn is overgebracht.. (N, Zurcher Ztg.)
(V. b. **Complot S.A. 1394** E.; Rijksdagbrand **1126** B.)

D. NEDERLAND. — **Communistische** Partij **Holland,** S.D.A.P. en O.S.P. —
Het bestuur van de Communistische Partij Holland beeft zich met een schrijven tot de S.D.A.P. en O.S.P. gericht, waarin het de oproerige gebeurtenissen bespreekt en opwekt tot een gezamenlijke actie tegen het fascisme.
Nadat het bestuur der C.P.H. heeft uiteengezet dat eenheid van strijd noodig is, stelt het voor als eersten stap tot de gemeenschappelijke actie op den eersten Augustus, den dag waarop twintig jaar geleden de wereldoorlog uitbrak, in de voornaamste steden van Nederland gemeenschappelijke vergaderingen en demonstraties te houden, waar uitsluitend de gemeenschappelijke strijd tegen het fascisme en de oorlogsvoorbereiding aan de orde zal worden gesteld.
(De Telegraaf)
(V. b. **C.P.H. 624** C.; O.S.P. **1397** D.; S.D.A.P. **1291** A.)

E. MEMEL. — **Wet** op Bescherming van den Staat.
De in het Litausche staatsblad van 12 Juli '34 gepubliceerde en direct van kracht geworden wijziging der wet op de bescherming van den Litauschen staat geeft den Litauschen commandant te Memel onbeperkte volmachten.
De commandant kan vereenigingen ontbinden; personen die tot voor 6 maanden nog lid waren van deze vereenigingen verliezen hun passief kiesrecht voor den Landdag. Alle leden van den landdag die lid zijn geweest van nu verboden vereenigingen, verliezen hun zetel. (Lietuvos Aidas) (Vor. ber. blz. **1368 G.)**

F. **NEDERLAND.** — **Werkfonds 1934.** - Nadere omschrijving van taak en bevoegdheden. —
De voorzitter van den Raad van ministers heeft een schrijven gericht aan het bestuur van het Werkfonds 1934, waarin eenige meerdere preciseering van taak en bevoegdheden van dit bestuur wordt gegeven. Voorop staat, dat de beslissing der uit te voeren werken bij de regeering berust, zoodat de taak dus van voorbereidenden en adviseerenden aard is. In het bijzonder zal het navolgende tot de taak van het bestuur behooren: een algemeen onderzoek der bij het werkfonds ingediende projecten, waarbij binnen de grenzen van het gebied de volgende criteria behooren te worden aangelegd:
a) de uit te voeren werken zullen moeten bijdragen de economische werkkracht van het land te bestendigen;

b) de uit te voeren werken zullen tot een substantieele verruiming der werkloozen moeten leiden.

c) het voeren van onderhandelingen met betrekking tot de voorwaarden, w.o. de in aanmerking komende werken zullen worden uitgevoerd;

d) het ter kennis der regeering brengen in den vorm van concrete voorstellen van de resultaten van den voorbereidenden arbeid.

Aan de technische voorbereiding van projecten neemt het Werkfonds dus geen deel, terwijl ook de wijze van financieren niet tot haar taak behoort.
(Nieuwe Rotterd. Crt.) (Vorig bericht **blz. 1286** I.)

G. **ANDORRA.** — Troonpretendent. —
Boris I, die beweert aanspraak te kunnen maken op den troon van de republiek Andorra, is op 20 Juli '34 in Seo de Urgel, een Spaansch stadje, waar hij verblijf hield, gearresteerd.
Graaf Boris van Oranje, baron van Skossyreff, die beweert van Nederlandsche afkomst te zijn, had zich plotseling opgeworpen als vorst van Andorra en den oorlog verklaard aan den bisschop van Urgel.
(Le Journal) (Vor. **ber. Andorra 929** C.)

24 JULI **1934**

H. PALESTINA. — Dr. **Arlosoroff.** - **Stavsky** vrijgesproken. —
Abraham Stavsky, die op 7 Juni '34 beschuldigd van moord op den arbeidersleider dr. Arlosoroff ter dood was veroordeeld, is in hooger beroep vrijgesproken.
(Vorig bericht blz. **1365** D.)

I. OOSTENRIJK. — Italië **verliest** geduld inzake **Duitschland's terreur-actie.** —
Italië koestert het plan, indien de Duitsche regeering er niet onmiddellijk toe overgaat staking van alle terreur-actie in Oostenrijk te garandeeren, Duitschland aan zijn lot over te laten.
Italië heeft, zoo verneemt „United Press" uit regeeringskringen, haar geduld ten opzichte van de inmenging van Duitschland in Oostenrijksche aangelegenheden verloren. (Vor. ber. Aanslagen **1396** E.; **Mussolini-Hitler 1348 C.)**

K. **ZWAARTEKRACHT.** — De ultra-centrifuge **van** Svedberg. —
De Zweedsche onderzoeker Th. Svedberg gaat onvermoeid door met zijn pogingen om steeds sterker centrifugale velden te verkrijgen. Hij heeft n.l., uitgaande van het principe van de centrifuge, een ultracentrifuge geconstrueerd, die door haar buitengewoon groot toerental een veel sterker centrifugale kracht opwekt dan de gewone centrifuges.
Men is gewoon de sterkte van deze kracht aan te geven door haar te vergelijken met de zwaartekracht. Svedberg was nu al zoover gekomen, dat hij „routine"-werk kon doen met een toestel, dat 74.000 omwentelingen per minuut maakte, en waarin de centrifugale kracht overeenkwam met 400.000 maal de zwaartekracht. Een half jaar geleden bereikte hij met een nieuwen rotor 135.000 toeren per minuut, thans met een nog beteren zelfs 160.000 toeren per minuut, of wel een kracht van 1.100.000 maal de zwaartekracht.
Weliswaar schijnen deze rotoren geen langen levensduur te hebben, want ten slotte springen zij tijdens een proef uit elkaar, maar in den tusschentijd waren toch al belangrijke metingen gedaan. En Svedberg is er van overtuigd, dat het hem zal gelukken de mechanische constructie nog zooveel te verbeteren, dat ook geregelde metingen in velden van een millioen maal de zwaartekracht mogelijk worden.
(Algemeen Handelsblad)
(Alg. Handelsblad) (Vor. ber **Natuurkunde 1279** K.)

A. GOUD. — Voorraad Januari—Juni **1934.** —
Goudvoorraden der circulatiebanken van de verschillende staten:

	1934 in millioenen Mark eind Jan.	eind Juni
Vereenigde Staten	16.918,6	10.480,4
Frankrijk	12.675,2	13.028,6
Engeland	3.900,1	3.911,5
België	1.596,7	1.555,9
Nederland	1.551,1	1.429,1
Italië	1.568,2	1.428,8
Zwitserland	1.618,5	1.325,9
Duitschland	376,2	70,2

(Keesings Financieel Archief) (Vor. ber. **1290** B.)

B. **AMSTERDAM-ROTTERDAM.** — Loonregeling. - Tarievenverlaging in Rotterdam. —
Op 16 Juli '34 is de loonsverlaging met 6% in de havens van Amsterdam en Rotterdam ingegaan. Tot afsluiting van een contract is het niet gekomen.
De loonsverlaging, die in het Rotterdamsche havenbedrijf is ingevoerd, is voor alle Rotterdamsche stuwadoorsbedrijven aanleiding geweest om de tarieven voor de behandeling van stukgoed te verlagen. In die gevallen, waarin voor lossing, lading of overlading veel menschelijke arbeidskracht wordt gebezigd. zijn de tarieven met 4%, in die gevallen waarin het werk in hoofdzaak met werktuigen wordt verricht. zijn zij met 3% verlaagd. (N. Rott. Crt.)
(Vor. ber. **Haven A'dam 189** A.; **R'dam 803** H.)

C. RUSLAND. — Herstel der **diplomatieke betrekkingen** met Bulgarije. —
Het officieele Sovjet-telegraafagentschap publiceert de briefwisseling tusschen den Eulgaarschen minister van Buitenlandsche Zaken, Batalof en Volkscommissaris Litwinof, waarin Batalof mededeeling doet van het resultaat der onderhandelirigen tusschen Sovjet-Rusland en Bulgarije, alsmede van het besluit der Bulgaarsche regeering tot herstel der normale diplomatieke betrekkingen met de Sovjet-Unie door wederzijdsche benoeming van gezanten.
In zijn antwoord schrijft Litwinof, dat hij dit voorstel gaarne aanvaardt aangezien het overeenstemt met zijn eigen wenschen en in het belang van beide landen is. (Sovjet Telegraafagentschap)

D. **AMSTERDAM.** — Inval **bij** de Onafhankelijk Socialistische Partij. —
Op 23 Juli '34 heeft de Officier van Justitie, mr. van Thiel, vergezeld van den Rechter-Commissaris mr. Smits en den Inspecteur van Politie, den heer Valke uit Rotterdam, een huiszoeking verricht in het kantoorgebouw van de O.S.P. aan de Reguliersgracht.
Zooals reeds gemeld, zijn de vervolgingen ingesteld tegen eenige bestuursleden van de afdeeling Rotterdam der O.S.P. De huiszoeking had plaats om meer bewijsmateriaal bijeen te brengen. Verschillende bescheiden werden in beslag genomen. (Het Volk)
(Vor. ber. O.S.P. **1402** D.)

E. NEDERLAND. — Contingenteering. - Steenkolen naar Frankrijk. —
Naar wij ve nemen, zal Frankrijk met ingang van **1** Augustus '34 het contingent, waartoe de invoer van Nederlandsche kolen beperkt is, opnieuw verlagen en wel met 10%.
Deze nieuwe verlaging beteekent een niet onbeduidende verslechtering van de positie onzer mijnen, vooral van de particuliere. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **1208 C.)**

F. DUITSCHLAND. — Textielindustrie. - Arbeidstijd.
In een gedeelte van de Duitsche textiel-industrie mag van 23 Juli '34 af niet meer of althans niet belangrijk meer dan **36** uur per week worden gewerkt, tenzij buitenlandsche orders of andere dringende redenen verlenging van dezen arbeidstijd gewenscht mochten maken.
Er wordt op gewezen dat de deviezenpositie van Duitschland een beperking van den invoer van ruwe vezelstoffen noodzakelijk heeft gemaakt. Het gevolg hiervan is dat de bewerking van deze grondstoffen moet worden georganiseerd om te voorkomen dat meer wordt verwerkt dan inderdaad noodzakelijk is. (Berliner Tageblatt) (Vorig bericht blz. **712** C.)

G. **FRANKRIJK.** — De **wolkammerijen** gesloten. —
De wolkammerijen van Roubaix en Tourcoing, waaraan 15.000 arbeiders werkzaam zijn, hebben op 23 Juli '34, zooals reeds aangekondigd was, het bedrijf stopgezet. De bond van werkgevers zal een delegatie naar den minister van Handel zenden met het verzoek, dat men te Berlijn stappen zal doen, opdat de Duitsche grens weer zal worden geopend voor Fransche wolproducten. (Le Temps)

H. **NEDERLAND. — Crisis-akkerbouw-besluit 1934.**
Op 19 Juli '34 is afgekondigd het crisis-akkerbouwbesluit 1934. Aan de bepalingen en voorschriften, in dit besluit vervat, wordt het volgende ontleend:
De invoer van aardappelen, fabrieksaardappelen, tarwe, rogge, haver, gerst, mais en al dan niet verwerkte peulvruchten (uitschoonsel, maalsel en piksel daaronder begrepen), is slechts toegestaan aan een door den minister van economische zaken daartoe als monopoliehoudster aan te wijzen crisis-organisatie.
Eveneens is slechts toegestaan aan een der door den minister daartoe als monopoliehoudster aan te wijzen crisis-organisaties de invoer van rijst, boek eit, dari (ook genaamd kaffirkoorn), milletzaad, grairi de panis, zangzaad, sago, tapioca, zetmeel en aardappelvlokken, voorts alle producten verkregen door of bij verwerking of bewerking van tarwe, haver, rogge, gerst, mais en eenig ander in dit artikel genoemd crisis-product, alsmede van tot veevoeder verwerkte oliehoudende zaden, pitten en noten. w
Voorts is de uitvoer van aardappelen, fabrieksaardappelen en al dan niet verwerkte peulvruchten slechts toegestaan aan een crisis-organisatie, welke als monopoliehoudster optreedt.
Ook de uitvoer van aardappelmeel is slechts aan zulk een organisatie toegestaan. (Het Vaderland)
(Vor. ber. **Landbouw 1383 A.;** Contingent. **1284** D.)

I. MEMEL. — De opper-burgemeester van zijn ambt ontheven. —
Het directorium van Memel heeft den opperburgemeester van Memel, dr. Brindlinger, van zijn ambt ontheven, op grond van het feit, dat hij de Litausche taal niet beheerscht en dies volgens de tegenwoordige bepalingen zijn verkiezing niet geldig is. In zijn plaats is de Groot-Litauer Simonaitis als opperburgemeester met commissoriale bevoegdheid aangesteld.
(Diena, Kaunas) (Vorig bericht blz. **1402** E.)

K. **MAASTRICHT.** - De Industriebank **in** Limburg. —
De Provinciale Staten van Limburg hebben in de op 18 Juli gehouden zitting zonder hoofdelijke stemming besloten om tot een bedrag van f 100.000 deel te nemen in de op te richten Industriebank in Limburg.
(Limburger Koerier)

L. ENGELAND. — **Handelsverdragen** met **Esthland** en Letland. —
Op 11 en 20 Juli werden op het Engelsche Departement van Buitenlandsche Zaken resp. het Engelsch-Esthlandsch en Engelsch-Letlandsch handelsverdrag onderteekend. (Daily Telegraph) **(1398** D.)

M. **NEDERLAND.** — Contingenteering Kolenhaarden, Kolenkachels en Iiolenhaardkachels. —
Mst ingang van **1** Juli is gecontingenteerd de invoer van kolenhaarden, kolenkachels en kolenhaardkachels alsmede van gietwerk, bestemd voor het vervaardigen van kolenhaarden enz.
Het percentage waarvoor invoer wordt toegestaan bedraagt 40% van het gewicht van hetgeen gemid-

deld per 5 maanden in het jaar werd ingevoerd.
De contingenteering geldt voor den tijd van 5 maanden alzoo tot en met 30 November 1934.
(N. Rott. Crt.) (Vorig bericht **1403 H.**)

25 JULI 1934

A. NEDERLAND. — **Christelijk-Historische Unie.** — Elfde zomer-conferentie te Lunteren. —
Voor de jaarlijksche zomer-conferentie van de Christelijk-Historische Unie in samenwerking met de Vereeniging van Chr.-Hist. leden van gemeentebesturen, welke dezer dagen heeft plaats gehad, bestond veel belangstelling.
Na gemeenschappelijk zingen van psalm 103 : 1 opende mr. dr. J. Schokking, lid van den Raad van State, de vergadering met gebed.
De voorzitter der conferentie, de heer J. R. Snoeck Henkemans, wethouder van Den Haag, hield daarna zijn openingsrede.
Er is iets beschamends., doch ook iets bemoedigends in deze conferentie, zeide spr. hu wij hier op de Geldersche heide bijeen zijn, gevoelen wij geen vrees meer. Onze beschaming moet zich omzetten in nieuwen moed. Voor ons Christelijk-Historisctien is prachtig werk te doen. De wereld heeft behoefte aan geloof en wij moeten in daden de kracht van het geloof toonen. Er bestaat bij vele volken een neiging tot teruggang naar een modern lieideiidom. Vraagt men naar de trekken van dit modern lieideiidom. dan noemen we gezag zonder wet, vonnis zonder *recht, zelfmoord boven* justitieel vonnis, onvruchtbaarmaking, liet doodeii van de verscheidenheid, de bevordering van den rijkdoin. Er is verband tusschen den wereldoorlog en de degeneratieversctiijnselen van thans. De nationale verschillen stonden in den wereldoorlog boven de eenheid van het kindschap Gods. Nu roept men niet om terugkeer tot de oude beginselen doch om herstel, daarbij het zakelijke boven het redelijke stellende. Vrij algemeen redeneert nieii, dat het economische boven het etliische gaat, onidat zonder middelen liet beste niet verwezenlijkt kan worden. Hiertegen komen wij Christelijk-Historischen op. (Nieuwe Rotterd. Courant)
(Vorig bericht blz. **1214** G.)

B. ONDERWIJS. — Zevenjarige leerplicht. —
De internationale conferentie te Genève inzake onderwijsvraagstukken heeft op 17 Juli een zeer elastische resolutie aangenomen inzake verlenging van den leerplicht, waarin zij rekening houdt met de onmogelijkheid om uniforme maatregelen in alle staten toe te gassen. De conferentie acht het echter wenschelijk, dat de leerplicht ten minste zeven jaar zal duren. Deze verlenging (hetzij door verlenging van de schooljaren of door een verplichting tot het volgen van zeker naschoolonderwijs) zal zoowel de algemeene ontwikkeling als de vakopleiding van de jeugd moeten dienen, hetgeen de conferentie eveneens van groot nut acht. Uitdrukkelijk beveelt zij verder aan, dat bij eventueele verlenging van den leerplicht rekening wordt gehouden met de bestaande wetten inzake toelatingsleeftijd van kinderen tot beroepen.
Onze landgenoot dr. Ph. J. Idenburg, die tot vicevoorzitter is gekozen, heeft een betoog tegen leerplichtsverlenging gedurende de crisis-omstandigheden gehouden. (Alg. Handelsblad) (Vor. ber. **1280 F.**)

C. DE NIEUWE **SPELLING.** — Een adres van de uitgevers. —
De Nederlandsche Uitgeversbond heeft een adres gezonden aan den Raad van Ministers in vei-band met het besluit, dat bevorderd zal worden invoering van algemeene maatregelen van bestuur, waarbij met ingang van 1 September 1934 een sterk gewijzigde schrijfwijze wordt voorgeschreven voor het examen van onderwijzer en eindexamens, benevens in het programma voor Middelbaar Onderwijs en Voorbereidend Hooger Onderwijs.
Met groot leedwezen wordt vastgesteld, dat met de financieele nadeelen, welke uit het invoeren van een zoodanige nieuwe schrijfwijze niet alleen voor de uitgevers, maar ook voor de overheid en voor het geheele Nederlandsche volk voortvloeien, geen rekening is gehouden. Adressante is van meening, dat de heerschende verwarring op het gebied van de schrijfwijze van onze taal, in plaats van te worden opgeheven, nog zal worden vergroot.
Adressante verzoekt den Raad van Ministers ernstig te willen overwegen, of de hiervoor bedoelde nadeelen nog kunnen worden voorkomen en, zoo neen, op welke wijze deze zullen kunnen worden beperkt en voorts nader te willen toelichten in welke inrichtingen van onderwijs de nieuwe spelling zal worden voorgeschreven, opdat den leden van den Nederlandschen Uitgeversbond spoedig de noodzakelijke voorlichting zal kunnen worden verstrekt. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. **1367** A.)

D. WIELERSPORT. — Zesdaagsche Wielerwedstrijd te Londen. —
De eindstand van den te Londen op *22* Juli beëindigde „Zesdaagsche" luidt als volgt:
1. Van Kempen—Cozens, 1406 punten.
Op 1 ronde: 2. Kilian—Vopel, 1129 punten; 3. Winter—Ottevaire, 677 punten; 4. Miethe—Vroomen, 599 punten; 5. Bockum—Mueller, 474 punten.
Op *2* ronden: 6. Malmesi—Bartell, 234 punten; **7.** Marcillac—Clignet, 192 punten.
Op **3** ronden: **8.** Lepage—Audy, 636 punten.
(Morning Post) (Vorig bericht **1181** H.)

E. **AUTOMOBIELINDUSTRIE.** —
De wereldproductie van automobielen, die van 6.280.675 wagens in 1929 tot 1.976.963 wagens in 1932 is gedaald, is, volgens de berekeningen van het Amerikaansche ministerie van Handel in 1932 weer met 738.612 wagens tot 2.715.575 wagens gestegen. Van de ontwikkeling in de verschillende landen geeft de volgende tabel een overzicht:

	1932	1933	Stijging in %
Ver. Staten . . .	1.370.678	1.959 945	42.6
Engeland	244.434	28C.526	14.8
Frankrijk	170.955	191.929	12.3
Duitschland . . .	50.417	105.832	109.9
Canada	60.816	65.924	8.4
Rusland	26 849	49.743	**85.3**
Italië	29.100	42.000	44 **3**

(Motor Car Industry) (V. b. Automobilisme **1365** F.)

F. **NEDERL.** OOST-INDIE. — De **rubberrestrictie.** - Centrale commissie. —
Een regeeringsverordening is vastgesteld waarbij de basis van het uitvoerrecht op bevolkingsriibber gebracht is van 8 op 10 cent per half K.G. droog product. Deze verordening zal in werking treden voor natte rubber op 1 Aug. '34 en voor droge op 16 Sept.
Onder den naam van „Centrale Commissie van Advies inzake de bevolkingsrubherrestrictie in de Buitengewesten" is ingesteld een commissie, welke de Regeering van advies zal hebben te dienen nopens de vervanging van het bijzondere uitvoerrecht op bevolkingsrubber door een ander stelsel van restrictie.
In die commissie is benoemd tot lid tevens voorzitter G. van Brakel, assistent-resident, toegevoegd aan den directeur van B. B. voor de behandeling van rubberaangelegenheden.
Tot lid zijn benoemd Mohamad Hanafiah, districtshoofd in de residentie Zuider- en Oosterafd. van Borneo; H. J. van Holst Pellekaan, lid van den Volksraad; H. H. Kan, lid van het College van Gedel. van den Volksraad; J. G. Luzak, particulier te Lembang en Mochtar bin Praboe Mangkoenegara, lid van het College van Gedel. van den Volksraad te Batavia.
(Aneta) (Vorig bericht **1316 C.**)

G. NEDERLAND. — R. K. Staatspartij. —
Op 20 Juli is te Breda de Partijraad van de R. K. Staatspartij voor de 14e maal bijeengekomen, onder presidium van prof. mr. P. J. M. Aalberse.
De voorzitter van het Partijbestuur, de heer mr. C. F. M. Goseling, wekte zijn gehoor op aan de Partijwerkzaamheden werkelijkheid en grondslag te geven.
Sprekende over den arbeid voor en met de jongeren, wees spr. er op, dat het Partijbestuur er niets voor voelt om jongelingen beneden 18 jaar te infecteeren met politiek of staatkunde. Een staatkundige jeugdorganisatie is voor den katholiek uit den booze. Ziet maar, zeide spr., naar andere politieke partijen hier en b.v. in Duitschland, hoe het daar allemaal misloopt. Immers dat werk moet feitelijk de jeugd ge-

heel en al kunnen pakken. Welnu, dat is den katholiek niet geoorloofd. Dan zouden we den verkeerden kant uitgaan. Politiek toch is slechts een onderdeel van de taak der katholieken in de samenleving; in dit opzicht hebben wij slechts helpend en dienend op te treden. Deze gedachte heeft het Partijbestuur thans uitgewerkt; alles is eenvoudig gericht op het verkrijgen van contact met de bestaande R.K. Jeugdorganisaties. Want naast godsdienstige en sociaal economische scholing heeft de jeugd ook politieke voorlichting noodig. (De Maasbode) **(1065 I.)**

A. EVIPAN-NATRIUM. —
Sedert eenigen tijd wordt door de firma Bayer een nieuw narcoticum in den handel gebracht: het evipan-natrium, d. i. het natriumzout van N-methyl-cyclohexenyl-rnethylmalonylureum.
Het wordt in den ader ingespoten en geeft dan zonder voorafgaanden opwindingstoestand een binnen eenige seconden optredende, diepe narcose, die 10 tot 15 minuten aanhoudt en waaruit de patiënt zonder eenige onaangename bijwerking te ondervinden en zonder herinnering aan het gebeurde ontwaakt. Alleen blijft hij nog een tijdlang wat slaperig.
Het middel, dat dus dienst kan doen als uitsluitend narcoticum bij kortdurende en als inleiding voor een inhalatie-narcose bij langduriger operaties, schijnt als een kostelijke aanwinst voor de techniek der bedwelming te moeten worden beschouwd.
Het wordt afgeleverd in doozen bevattende 1 of 5 ampullen, met 1 gram poedervormig evipan-natrium en bijbehoorende 1 of 5 ampullen, inhoudende 10,5 cm3 steriel gedestilleerd water. (Red. K. H A.)
(Vor. ber. **739 F.;** Conventie **3 P.)**

26 JULI 1934

B. ITALIE. — Handelsverdrag met Oostenrijk. —
De Italiaansche regeering publiceert den tekst van de overeenkomst met de Oostenrijksche regeering inzake de economische betrekkingen tusschen Oostenrijk en Italië, zoomede een bijzondere overeenkomst voor den Oostenrijkschen handel via Triëst.
De overeenkomst is op 15 Juli in werking getreden. In de eerste overeenkomst worden de artikelen van Italiaanschen en Oostenrijkschen oorsprong opgesomd, waarvoor de tegenwoordige tarieven en contingenteeringen gelden. De tweede overeenkomst regelt alle bijzonderheden ter vergemakkelijking van het Oostenrijksche handelsverkeer via de haven van Triëst. (Il Secolo) **(Vor.** ber. blz. 248 **F.)**

***C.* ENGELAND.** — Het scheepvaartprobleem - **Runciman's** verklaring. —
De Rritsche regeering verzond mededeelingen aan de Dominions en aan de vreemde mogendheden inzake liet scheepvaartprobleem.
Een desbetreffende aankondiging werd gedaan door Riinciman in het Lagerhuis tijdens de debatten over de kortelings aangekondigde plannen voor steun aan de Rritsche scheepvaartindustrie. Tijdens zijn rede verwees Ruiiciman naar den invloed die op de inter-imperiale verbindinyen wordt uitgeoefend door de met subsidie werkende biiitenlandsche scheepvaartlijnen, die aan de passagiers luxe en sneilieid aanhiedcn buiten iedere economische mogelijkheid en die beslag leggen op den inter-imperialen handel, hetgeen wanneer niet tijdig maatregelen zouden worden genomen, zou kunnen leiden tot een verbreken van de inter-imperiale verbindingen. Een eerste stap die genomen moet worden is vast te stellen in hoeverre de Dominions bereid zijn bij te dragen tot het instandhouden van den handel binnen tiet Britsche Rijk, onder Britsche vlag. Voorts, sprekende over liet probleem van steun aan de scheepvaart in het buitenland, verwees Runciman naar de impasse waarin men gerankt was toen dit onderwerp verleden jaar besproken werd op de Economische Wereldconferentie. De Scandinavische landen en Nederland waren het daar eens geweest met Groot-Rrittannië, dat subsidies behooren te worden afgeschaft, doch de andere landcii wilden daar niet van hooren.
,,Wij hevindcn ons niet in dezelfde hulpelooze positie als toen'', zeide Runciman. De aankondiging van eeri subsidie voor de Britsclie scheepvaart heeft thans een groote verandering gebracht. De regeering is niet voornemens deze subsidie te gebruiken als een wapen, maar veeleer als een afweermiddel teneinde te toonen dat men ,,business'' bedoelde. Runciman hoopte thans, dat tiet mogelijk zou zijn vooruitgang tot stand te brengen.
(Manchester Guardian)
(Vor. ber. Scheepvaart **1177** K.)

D. JAPAN. — In- en uitvoer Jan.-Juni **1934.**
De buitenlandsche handel van Japan over de eerste zes maanden van dit jaar, geeft liet voigende beeld te zien:
De export beliep 1.003.000.000 yen en de import 1.118.000.000 yen, zoodat er een passief saldo over genoemde periode ontstond groot 115.000.000 yen. in vergelijking met de overeenkomstige periode van het vorig jaar geeft de uitvoer een stijging te zien met 20% en de invoer een stijging met 14%. Het passief saldo is gestegen met 16,8%.
Wat den uitvoer betreft, hebben de uitbreiding van den uitvoer naar Mandsjoerije en enkele andere nieuwe afzetgebieden bijgedragen tot de algemeene stijging. Terwijl de activiteit der industrie den invoer van ruwe crondstoffen als ijzer. machines. ruwe katoen en wol stimuleerde, werd deze wat de waarde betreft nog bovendien vergroot door de stijging der prijzen van de beide laatstgenoemde.
De waarde van de voornaamste in- en uitvoer-artikelen waren over genoemde periode als volgt:

Uitvoer.

	(In mill. yen).
Katoenties	*232*
Ruwe zijde	142
Kunstzijde-artikelen	50
Zijden stukgoederen	38
Kousen en ondergoed	23
Machinerieën	20

Invoer.

	(In mill. yen).
Ruwe katoen	348
Wol	134
IJzer	75
Machinerieën	45
Oliekoeken	34
Ruwe olie	33

Wat de geldmarkt betreft, merkt het maandelijksch overzicht, dat het Japansche consulaat telegrafisch uit Japan ontving, op, dat het eerste halfjaar van 1934 in het geheele land lager rentetarieven golden, waardoor de koersen der obligatiën eenige stijging ondergingen. Ook de industrie werd hierdoor gunstig beinvloed. De bedrijvigheid der banken was in genoemde oeriode gunstig.
Nieuwe emissies van obligatiën en aandeelen tezamen beliepen 2.G10.000.000 ven, zijnde ongeveer 500.000.000 yen meer dan in de overeenkomstige periode van het vorig jaar.
(Osaka Mainichi) (Vorig bericht **1308** B.)

E. ZUID AFRIKA. — Verdrag van den Engelschen **koning** met **Dingaan,** koning der Zoeloes, ontdekt. —
In de papieren van de familie Gardiner te Maritzburg heeft men een merkwaardig document gevonden, dat groote historische beteekenis heeft. Het is n.l. het origineel van het verdrag, dat op 21 Juni 1837 tusschen den Engelschen koning en Dingaan, den koning der Zoeloes, is gesloten en waarbij geheel Natal aan Engeland is afgestaan.
De Engelsche missionaris Gardiner trad bij de onderteekening op als vertegenwoordiger van Engeland. Hij heeft het origineel, waaraan koning Dingaan zijn zegel had gehecht, in zijn bezit gehouden en een afschrift naar het Britsche ministerie van Koloniën gestuurd. Gardiner heeft bij zijn vertrek uit Natal het stuk meegenomen, vermoedelijk om het persoonlijk aan de Engelsche autoriteiten te kunnen overhandigen. Het lot wilde echter anders cn na veel omzwervingen belandde hij met het document op Vuurland in Zuid-Amerika, waar hij door de vijandelijke bevolking werd vermoord.
Een expeditie, die tot zijn assistentie was uitgezonden, heeft het stuk vermoedelijk op zijn lijk gevonden en het met de overige ding-en van waarde naar de weduwe teruggezonden. Door dr. C. J. Ulys is het thans weer uit de familiepapieren van de familie Gardiner opgediept. (Vaz Dias)

F. HET **KATHOLICISME** EN DE GEBEURTENISSE VAN **30** JUNI IN **DUITSCHLAND.** —
In binnenlandsche en buitenlandsche bladen heeft dezer dagen een bericht gestaan, vol–ens hetwelk Ikartlinaal Faulhaber zich zou hebben uitgesproken voor een innerlijke verzoening van liet katholicisme met het Duitsche nationaal-socialisme, ofschoon — zoo werd daaraan toegevoegd — de kerk nu geen verdere concessies meer zal kunnen doen.
Niet in alle bericliten werden de woorden ,,innerlijke verzoening'' gebruikt, maar men kon er toch uit opmaken, dat iets dergelijks was bedoeld.
Naar in katholieke kringen verluidt. heeft kardinaal Faulhaber thans niet stelligheid verklaard nimmer deze woorden, nocii woorden van deze strekking te hebben gebruikt. Het ware dan ook wel verwonderlijk. dat de kardinaal, indien hij zich al in dezen geest zou hebben uitgelaten, daartoe juist dit oogenblik

zou hebben gekozen. Immers het tragisch einde van de drie leiders van de katholieke jeugd: dr. Klausener, de leider van de katholieke actie, Adalbert Probst, de leider van de Deutsctie Jugendkraft en dr. Beck, de leider van den katholieken Duitschen studentenbond, heeft onder de katholieken in Duitschland indruk gemaakt.
Nu is misschien de practische beteekenis van zulk een indruk onder de katholieken in het Duitsche rijk voor het oogenblik slechts van theoretische waarde, aangezien zij zich nauwelijks kunnen uiten, maar de indruk van deze gebeurtenisseti is ook in liet Saarland sterk en daar kan men zich voorloopig nog wel uiten en heeft men dat ook metterdaad gedaan. Immers in Saarbrucken is een hetooging gehouden van ongeveer 4000 katholieke jeugdaanvoerders om het leedwezen over het verlies van bovengenoemde leiders tot uiting te brengen. Ten teekeii van rouw werden daarbij omfloerste vaandels gedragen. Men hoort iiit goede bron, dat de Duitsche regeerings-instanties liet feit, dat de drie katholieke leiders den 30sten Juni niet levend te boven zijn gekomen, ten zeerste betreuren, en dat zulks allerminst in hun bedoeling gelegen had. De mannen van de katholieke jeugd in liet Saarlaiid liebben geen reden om daaraan te twijfelen maar dit is voor hen geen reden, zoolang de zaak officieel'niet bekend wordt gemaakt, en men niets van een vervolging der schuldigen hoort, om het geval minder erg te vinden. Veeleer is het tegendeel het geval.
Dat de Saarbevolking Duitsch is, daaraan twijfelt niemand ter wereld. Dat de Saarbevolking, omdat zij Dtiitsch is, bij een volksstemming ook dan voor Duitsctland zal stemmen, als zij het en bloc niet met de tegenwoordige binnenlandsche politiek van Duitschland eens is, ligt eveneens voor de hand. Een afgescheiden deel van welk volk ook zal in een dergelijk geval aldus handelen: Het zal de binnenlandsche politieke kwesties willen uitvechten binnen de grenzen van liet moederland zelf, nadat het eerst weer in het moederland is opgenomen. De werisch om wederom tot het eigen volk te behooren, zal daardoor intact blijven.
Nu hebben echter de Saarlanders niet alleen de keuze tussclien Duitscliland en Frankrijk, zij kuiinen ook voor liet behoud van het tegenwoordige interimistisch regime stenirnen, dat overigens niet populair is. Opnierkelijk is nu dat in een vergadering van besturen der Saarlandsche vrije vakvereeniging tiet denkbeeld is geventileerd niet naturlijk orn op den duur buiten Duitschland te blijven, maar oin voorloopig den tegenwoordigen status te behouden. De Iiouding van de Saarlandscfie vrije vakvereeniging, al blijft zij principieel voor de aansluiting bij Duitschlarid, is dus niet meer zoo geheel zeker. Van te meer belang is het dat nu ook onder de katholieken een gemoedsschok is-te constateeien, waarvan de opwinding zelfs in de pers te bespeuren valt. in zooverre b.v. de Saarbrucker Landeszeitung weliswaar voor het z.g. Duitsche front blijft opkonien, niaar toch eenige beperkingen en sla-en om den arm doet gelden, welke eerst van den allerlaatste tijd zijn. Daarbij moer men niet uit liet oog verliezen, dat de betrekkingen, juist tussclien Probst en liet Saarland, hetwelk deze vaak placht te bezoeken, zeer eng wareii. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vor. ber. Katholieken **1394** E.; **Saargebied 1400** D.)

A. VOLKENBOND. — Financiën. —

Het Volkenbondssec~etariaatpubliceerde dezer dagen een overzicht van de resultaten van de eerste heffing van het contributiejaar 1934. Hieruit blijkt, dat de openbare discussie in de vierde commissie van de Volkenbondsvergadering verleden jaar over de achterstallige contributies succes heeft gehad. Het secretariaat heeft ontvangen op een totaal budget van 30,827,000 Zw. frs., 14,792,000 Zw. frs., en hiervan zijn 11,283,000 Zw. frs. reeds uitgegeven. Zooals de thesaurier van den Volkenbcnd onlangs te Londen aan de pers verklaarde, is de financieele toestand van den Volkenbond gezond en solide.
(Société des Nations - Bulletin d'Inform.) **(508** I.)

B. DENEMARKEN. — De uitvoer van landbouwproducten. —

Uit de statistieken blijkt, dat de Deensche export van landbouwproducten in het eerste half jaar van 1934 aanzienlijk gedaald is in vergelijking met dezelfde periode van het vorige jaar, hoewel bij sommige producten vooruitgang valt te bespeuren. Dit laatste geldt vooral voor den eier-uitvoer, die met ongeveer 9% is gestegen. De eier-uitvoer naar Engeland, de belangrijkste markt, bleef ongeveer gelijk, terwijl de uitvoer van eieren naar Zwitserland, Duitschland en Spanje steeg met 30 tot 60%.
De uitvoer van bacon en varkensvleesch is met ongeveer 28% gedaald tot 114 duizend ton; de boteruitvoer is ongeveer even groot gebleven; de uitvoer van kaas daalde met niet minder dan 47%, hetgeen grootendeels veroorzaakt wordt door de Duitsche invoerbeperkingen, waardoor eenige Deensche kaassoorten geheel van de Duitsche markt zijn uitgesloten. De verminderde buitenlandsche afzet heeft geleid tot een sterke prijsdaling voor Deensche kaas. (Politiken)

(Vor. ber. Landbouw 52 **C.;** In- en Uitvoer **444 C.)**

C. MUITERIJ. — „De Zeven **Provinciën"** - De uitspraak tegen de officieren. —

Het Hoog Militair Gerechtshof deed op 25 Juli '34 uitspraak inzake het „Zeven Provinciën"-proces, betreffende de straffen voor de hierbij betrokken negen officieren. Het Hof verklaarde de officieren schuldig. In het vonnis ging het Hof in op den opzettheorie.
Het Hof zou zwaar straffen, indien niet sinds tal van jaren, tengevolge van velerlei opvattingen en invloeden, de gezagsidee in beteekenis zou hebben ingeboet, ook bij de marine, waaraan door de autoriteiten niet steeds paal en perk is gesteld. Het Hof sprak de volgende vonnissen uit: luit. ter zee eerste klasse W. F. J. Fels 6 maanden (eisch 1½ jaar), luit. ter zee tweede klasse E. M. Hornveld 4 maanden (eisch 1¼ jaar), idem L. D. De Kroon 5 maanden (eisch **1** jaar), idem D. Dekker, **3** maanden (6 maanden), officier marine-stoomvaartdienst tweede klasse C. M. W. van Balkom 4 maanden (5 maanden), idem L. de Wilde 5 maanden (1 jaar), idem G. Smits 4 weken **(2** maanden), luit. ter zee derde klasse A. N. baron de Vos v. Steenwijk **3** dagen (5 dagen), officier van gezondheid 2e klasse H C. Bos, 7 dagen (3 maanden).
De vonnissen tegen de heeren Fels, Dekker, Hornveld, De Kroon, De Wilde en Van Balkom bevat tevens ontslag uit den militairen dienst. (Aneta)

(Vorig bericht blz. **1316** D.)

D. POLEN. — Vloedgolf. —

De waterstand van den Weichsel is door een vloedgolf tot 6 meter gestegen. Talrijke verwoestingen zijn door het wassende water aangebracht. Honderden dooden zijn te betreuren. (Polska Telegr. Agence)

E. OOSTENRIJK. — **Nazi-putsch.** - Bondskanselier Dollfuss doodgeschoten. —

De Nationaal-Socialisten hebben op 25 Juli '34 een poging gedaan om zich van de regeering in Oostenrijk nieester te maken. Zij deden een aanval op het omroepstation Ravag en de Bondskanselarij te Weenen, die zij aanvankelijk heiden bezetten.
Bij den overval der Bondskanselarij is dr. Dollfuss gedood.
In den loop van den middag liebben de Regeeringstroepen de opstandelingen overmeesterd.
Volgens Reiiter-berichten hebben zich de gebeurtenissen als volgt afgespeeld.
De Nazi's hebben van uniformeri der Heimwehr en der politie gebruik gemaakt toen zij htin pogingen in tiet werk stelden om aan het bewind te komen. Zij zijn gewapend met revolvers het gebouw der Ravag binnengedrongen, waar zij onder bedreiging met revolvers den omroeper noopten mee te deelen, dat dr. Dollfuss en ziin regeering waren afgetrederi en liet bewind was ovei-genomen dour Nazi's'.
Daarna ,,trokken ongeveer 144 Nazi's naar de Bondskanselarij waar zij, daar zij gekleed waren in uniform, zonder inoeite lionden binnendringen. Met revolvers in de hand hielden zij de beambten die voor de bewaking moesten zorgen, in bedwang en een aantal begaf zich naar de kamer van dr. Dollfuss, waar zij dr. Dollfuss. Fey en de staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky aantroffen. Alle **3** werden gearresteerd.
Dadelijk daarop werd dr. Dollfuss weggevoerd, waarbij eenige schoten op hem werden gelost, tengevolge waarvan hij ernstig werd gewond en in den loop van den middag overleed.
Hein is door zijn moordenaars zoowel geneeskundige als geestelijke bijstand geweigerd.
Intussclien verzamelde de regeering rondom het gebouw strijdkrachten en strijdmateriaal. De Nazi's werden onisingeld; de opstand was onderdrukt.
Over het einde van den aanslag der nationaal-socialisten meldt de Neue Freie Presse: De opstaiidelingen stelden niet de wapens in de hand aan de onderhandelaars der regeering de volgende eischen:
le. Er moet een regeering van nationale richting onder leiding van dr. Rintelen (Oostenrijksche gezant te Rome) worden gevormd. 2e. De in verband met den Putsch gearresteerde personen moeten in vrijheid worden gesteld. 3e. het conflict met Duitscliland moet worden bijqelegd. 4e. De opstandelingen wijzen het eerste ultimatum (onvoorwaardelijke overgave) der regeering af.
Fey, de Oostenrijksche minister van Binnenlandsche Zaken, voerde als gijzelaar de onderhandelingen.
Den opstandelingen werd slechts onaer twee voorwaarden vrijgeleide tot de Duitsche grens toegezegd: 1. Er zouden geen dooden zijn te betreuren ten gevolge van den overval. 2. De overgave moest binnen het kwartier geschieden. Daar aan deze beide voorwaarden niet werd voldaan, bestond er geen aanleiding het vrijgeleide te verstrekken. De 114 rebellen werden gearresteerd en zullen voor het standgerecht komen. Naar verluidt zijn reeds een veertigtal terechtgesteld.
In Oostenrijksche regeeringskringen acht men door het feit, dat de Duitsche gezant Riedt te Weenen als bemiddelaar voor de nationaal-socialistische opstandelingen is opgetreden, bewezen, dat er betrekkingen hebben bestaan tusschen de Duitsche

rijksregeering en de putschisten, en dat de rijksregeering van den opstand op de hoogte was.
De Duitsche gezant is door zijn regeering naar Berlijn teruggeroepen. Hij heeft reeds Weenen verlaten.
Dr. Rintelen, de Oostenrijksche gezant te Rome, werd door Schuschnigg, den minister van Onderwijs, te Weenen gearresteerd en opgesloten. Dr. Rintelen heeft een einde aan zijn leven willen maken eii zich door een revolverschot zwaar verwond.
De gebeurtenissen van 25 Juli maken deel uit van een plan tot een algemeenen opstand, die in Weenen echter te vroeg is uitgebroken. Gevochten is er in Innsbruck, Salzburg en Stiermarken. De opstand is overal met bloedige verliezen voor de opstandelingen onderdrukt. In sommige streken van Stiermarken duurt de strijd nog voort, zooals te Leobeii en Donawitz.
Omtrent de putsch der Oostenrijkse Nazi's wordt nader gemeld, dat behalve dr. Rintelen ook de voorzitter van de Oostenrijksche Luchtverkeer Mij., Wagner, voormalig secretaris van den Christelijk-Duitschen Arbeidersbond in Graz en Hofrat Boehm, voormalig leidend ambtenaar in de bondskanselarij en een der intiemste vrienden van dr. Rintelen. alsmede dr. Erich Majakotin, schoonzoon van dr. Rintelen, werden gearresteerd.
De onlusten in de provincies houden aan.
Een 26 luli gepubliceerd oificieel communiqué van den staatssecretaris voor' de veiligheid, Karwinsky, meldt:
De zuiveringsactie in Stiermarken is zoo goed als voltooid. Nadat de opstandelingen die de Phyrnpas bezet hielden na een zwaren strijd, waarbij vaii het Bondsleger Majoor Johann Charwan en vijf manschappen vielen, en luitenant Anton Dohmdorf zwaar gewond werd, tot den terugtocht waren gedwongen, werd Liezen uit de handen der opstandelingen bevriid. Naast andere plaatsen hebben ook de oproerlingen te Leoben laat in den middag zicii overgegeven. Te Judenburg, Radkersburg, Mureck en Knittelfeld werd de rust hersteld. Ook hier leverden de opstandelingen de wapens uit. Pogingen der opstandelingen om zich in enkele dorpen van Kaernteii weer te verzamelen en verzet te bieder~,werden door krachtig optreden verhinderd. Bij zulk een treffen te Annabuehl, nabij Klagenfurth. werden 9 opstandelingen gedood en velen gewond.
De Bondsleider van het vaderlandsche front, dr. Stepan, lieeft namens de bondsleiding en de landsleiding aan dei? ministerraad vijf eischen doen toekomen. Daarin wordt verklaard, dat het Vaderlandsclie Front het onmiddellijk vonnissen voor het standgerecht eischt van de opstandelingen, die in de bondskanselarij gevangen zijn genomen. De vooraanstaande staatsvijanden, fiationaal-socialisten en communisten, moeten overal gearresteerd worden. De zuivering van het ambtenarencorps nioet, vooral bij de uitroereiide macht, onverwijld en streng uitgevoerd worden. Geëischt wordt ook. dat de bondsleider van het front tot den ministerraad wordt toegelaten.
In den op 26 Juli geliouden ministerraad, onder voorzitterschap van den vice-kanselier Starhemberg, is besloten tot de instelling van een militair gerechtshof, dat bij uitsluiting competent is verklaard voor de berechting der strafbare handelingen, welke in verband staan niet de revolutiepoging van 25 Juli.
Het militaire gerechtshof treedt in de plaats der standgerechten en der gewone strafrechtbanken voor alle handelingen, die met dec opstand in verband staan. Het bestaat uit één senaat. waarin zitting hebben een rechter en drie officieren van het bondsleger als assessoren. De oudste officier in rang voert liet voorzitterschap.

(Vor. ber. **Dollfuss 1384** H.; **Aanslagen 1396 E.)**
(Zie ook: Burgeroorlog blz. 1259 A.)

A. ENGELAND. — Onafhankelijkheid van Oostenrijk.
De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in het Lagerhuis een uitvoerige uiteenzetting gegeven van de gebeurtenissen in Oostenrijk.
„De houding van Engeland ten aanzien van de onafhankelijkheid en de onaantastbaarheid van Oostenrijk" zeide de minister, „heeft in overeenstemming met de desbetreffende verdragen door de gebeurtenissen in Oostenrijk geen verandering ondergaan. Zij blijft zooals ik heb medegedeeld in de verklaring, die ik namens de Britsche regeering in Februari van dit jaar heb afgelegd." **(Vor. ber. Putsch 1406 E.; Onafhank. verkl. 1178 E.)**

B. OOSTENRIJK. — Buitenlandsche Persstemmen over den Putsch. —
FRANKRIJK. — Met betrekking tot de gebeurtenissen in Oostenrijk zijn de bladen algenieen ervan overtiiigd, dat Duitschland de hand in liet spel gehad heeft. De door den Duitschen gezant t? Weenen verleende bemiddeling word: beschouwd als liet bewijs der inmenging van Duitschland. Verschillende bladen wijzen op de noodzakelijkheid van internationaie stappen, anderen zijn van meening, dat dit nog niet noodig is.
De „Petit Journal" verklaart, dat Dollfuss de meest besliste tegenstander is geweest van het Hitlcriaansche nationaal-socialisme. Hij is in den strijd gevallen. Men ziet niet wie op zijn plaats zou kunnen treden.

ENGELAND. — De „Times" komt in een korte beschouwing over de voorgeschiedenis van den putsch tot de conclusie, dat de openlijke actie van Duitschland jegens Oostenrijk door actieve oppositie van liet buitenland stop gezet was, doch dat de onderhendsche Duitsche aanmoediging van de nat.-socialistisclie vijanden van de Oostenrijksche regeering nooit opgehouden lieeft.
De „Morning Post" schrijft, dat de internationale complicaties natuurlijk ernstig zijn, doch dat de volledige omvang daarvan slechts over een dag of twee duidelijk zal zijn. Met is zeker, dat de hoofdkwartieren van de Oostenrijksche nationaal-socialisten niet in Weenen, doch in Munchen gevestigd waren en dat ofschoon Hitler kortgeleden Mussolini gerustgesteld heeft, pogingen gedaan zijn om bommen door Zwitserland in Oostenrijk te smokkeleri. Wat deze internationale complicaties zelve betreft, schrijft het blad, dat Italië daar ten diepste bij betrokken is, doch ook Frankrijk en Engeland moeten zich evenzeer als Italië bezorgd gevoelen.

ITALIE. — De ontwikkeling van den toestand wordt in officieele en in militaire kringen niet de grootste aandacht bestudeerd en het lijdt geen twijfel, dat de kloof die reeds begonnen was te ontstaan tusschen Duitschland en Italië, thans zeer breed en diep is geworden. Algemeen acht men den toestand zeer ernstig. In niet-officieele kringen wordt er op gewezen, dat Italië niet werkeloos kan blijven toezien, hoe de Diiitschers Oostenrijk blijven teisteren met terrorisme en anarchie. Men acht het onder de gegeven omstandigheden echter waarschijnlijk, dat Italië een collectieven stap van alle mogendlieden in Berlijn zal voorstellen, waarbij geëischt zal worden, dat alle pogingen oni onrust in Oosteririjk te wekken, zullen worden gestaakt. Een dergelijke démarche zou dan waarschijnlijk worden versterkt door een afzonderlijken stap van den Italiaanschen ambassadeur, die Hitler in kennis zou stellen van den vasten wil van Mussolini om in ieder geval Oostenrijk's onafhankelijkheid te waarborgen.
De „Gazeta del Popolo" schrijft dat Italië door de gebeurtenissen niet verrast kan worden. Eens en vooral kondigt het wederom aan dat het geen „fait accompli" erkent, maar vastbesloten is de onafhankelijkheid van Oostenrijk ook met de wapenen te verdedigen. Overigens staat de medeplichtigheid van Duitschland aan de gebeurtenissen in Oostenrijk vast. Wij willen niet vergeten, dat de oorlog van 1914 met een aanslag is begonnen.
De „Corriere della Sera" merkt op, dat de gebeurtenissen van Weenen getoond hebben, dat het gezonde deel der bevolking niet voor den Anschluss is. „Wij, die ons nooit verzet hebben tegen de Duitsclie wedergeboorte, moeten Duitschland vermanen in zijn eigen belang over te gaan tot een ernstig gewetensonderzoek. Italië is vast besloten, ten einde den algemeenen vrede te garandeeren, een positie in te nemen ten gunste van den Oostenrijkschen status quo, en boveiidien niet alle middelen, die door de gebeurtenissen kunnen worden geëischt, bereid is dezen status quo te verdedigen.

DUITSCHLAND. — De „Völkischer Beobachter", het hoofdorgaan der N.S.D.A.P., schrijft, dat een deel der buitenlandsche pers deze treurige aanleiding heeft gebruikt om liet nationaalsocialisme opnieuw verdacht te maken en zelfs de schuld voor den dood van Bondskanselier Dollfuss in de schoenen te scliuiven. Het is dwaas en misdadig, de Duitsche regeering zelfs ervan te betichten. den aanslag te hebben gesteund of eraan te hebben deelgenomen.
Wil men echter in het zwaar beproefde Oostenrijk de rust en orde doen weerkeeren, dan zal de regeering, die het kabinet-Dollfuss opvolgt, als eerste plicht hebben nieuwe verkiezingen uit te schrijven om het volk gelegenheid te geven, zijn wil voor de toekomst van het land tot uiting te brengen. Deze eisch moet gesteld worden, want juist liet nationaal-socialistische Duitschland heeft er belang bij, dat in het Duitsche broederland de rust en vrede weerkeeren.

OOSTENRIJK. — De „Neue Freie Presse" schrijft, dat de overgroote meerderheid der bevolking niets met meer hartstocht wenscht dan den binnenlandschen vrede en het uit den weg ruimen der zoozeer verscherpte tegenstellingen. De strijd tegen fanatisme en hartstoclit zal in het middelpunt van den arbeid moeten staan.
De „Wiener Neueste Nachrichten" schrijft, dat het duidelijk is, dat de dood van den bondskanselier niets zal veranderen aan het politieke systeem in Oostenrijk en dat waarschijnlijk nog scherper tegen het Nationaal-socialisme zal worden opgetreden.

TSJECHO-SLOWAKIJE. — De nationaal-socialistische „Ceske-Slovo" schrijft, dat de Tsjechische regeering zich niet zal mengen in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk. Men kan ecliter gerust openlijk verklaren, dat de sympathie van de Tsjechische openbare meening aan de zijde der Oostenrijksche regeering is. Tsjecho-Slowakije verheugt zich er over, dat de putsch niet gelukt is en veroordeelt ten scherpste de misdaad, waaraan bondskanselier Dollfuss ten offer is gevallen.

(Vorig bericht Putsch 1406 E.)

27 JULI 1934

C. DUITSCHLAND. — Dr. Habicht ontslagen. —
Het D.N.B. heeft de volgende officieele mededeeling verspreid:
Reeds in den afgeloopen nacht werd door de rijksregeering nagegaan, of wellicht een of andere Duitsche instantie zich in verband met de gebeurtenissen in Oostenrijk schuldig had gemaakt aan directe of indirecte deelneming. Het onderzoek heeft als resultaat opgeleverd, dat geen Duitsche instantie in welk verband ook staat tot de gebeurtenissen en dat alle na het bekend worden der voorvallen gegeven instructies onverwijld en volkomen zijn uitgevoerd.
De landelijke inspecteur van de afdeeling Oostenrijk

der nationaal-socialistische partij, dr. Habicht, die verantwoordelijk is voor de berichten, welke via den zender te München zijn uitgezonden, werd daarom op 27 Juli van zijn functie ontheven en ter beschikking gesteld. (Nieuwsblad v. h. Noorden)
(V. b. Confl. m. Oostenrijk 1155 C.; Putsch 1407 B.)

A. ITALIE. — **Voormalig Italiaansch** Onder-staatssecretaris in ongenade. —
De voormalige Onder-staatssecretaris van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, Leandro Arpinati, is uit de fascistische partij gesloten en gearresteerd. Ter motiveering wordt bekend gemaakt, dat Arpinati bij verschillende gelegenheden een houding heeft vertoond, die niet in overeenstemming is met de richtlijnen, welke de in de rijen der fascistische partijen strijdenden moeten volgen. (Giornale d'Italia)

B. DUITSCHLAND. — Rudolf Hess, leider der Nat.-Soc. Studenten. —
Rudolf Hess, de plaatsvervanger van Hitler, heeft bepaald, dat de Nazi Studenten Bond voortaan onder zijn persoonlijke leiding zal staan.
(Vor. ber. **Hess 1382 G.; Studentenbond 1171 F.**)

C. STAVISKY-AFFAIRE. — **Tardieu** en Chautemps. - Minister-president Doumergue brengt schikking tot stand. —
Minister-president Doumergue heeft in de Kabinetszitting, welke op 25 Juli '34 werd gehouden, een schikking inzake het incident Tardieu-Chautemps tot stand weten te brengen. Hij deed daartoe een dringend beroep op de leden der regeering om het Kabinet van den godsvrede in zijn huidige samenstelling te laten bestaan.
Indien daaraan geen gevolg werd gegeven, zou hij daaruit zijn conclusies trekken en van iedere verdere politieke werkzaamheid moeten afzien. Hij gaf de keus tusschen handhaving van het Kabinet van den godsvrede en het aftreden der geheele regeering met vorming van een nieuw kabinet onder een anderen leider.
Herriot las een verklaring voor, inhoudende, dat de radicaal-socialistische ministers op hun post blijven, dat echter de door de gebeurtenissen ontstane situatie moet worden voorgelegd aan den partijdag der rad.-soc. partij in October. Het incident is daarmede voorloopig bijgelegd. (Vorig bericht blz. **1399 G.**)

D. OOSTENRIJK. — Politieke rede van Prins Starhemberg. —
Op 27 Juli '34 heeft de Oostenrijksche vice-kanselier, Prins Starhemberg, voor de radio zich namens de regeering tot het Oostenrijksche volk gericht.
Na het werk van dr. Dollfuss voor de onafhankelijkheid van Oostenrijk in gevoelvolle woorden te hebben herdacht zeide hij, dat de regeering voor het ideaal van den vermoorden kanselier haar beste krachten zal geven.
Dit ideaal ligt opgesloten in één woord: Oostenrijk. De volledige vrijheid en onafhankelijkheid van Oostenrijk zijn wenschen, die door den dood van den onvergetelijken kanselier tot geheiligde begrippen zijn geworden. Ik doe een beroep op U in dezen geest. Plaatst U achter de idee van een Oostenrijksch vaderland.
Wanneer elementen meenden, dat zij door den nioord op den kanselier hun misdadige plannen zouden kunnen uitvoeren, dan hebben zij zich vergist. Dr. Dollfuss is dood, maar zijn idee zal tot levend bezit worden van het Oostenrijksche volk. Om het Duitsche land te dienen, hebben de Oostenrijkers geen nationaal-socialisme noodig. Daarom zullen wij nooit tot eenig compromis met het nationaal-socialisme bereid zijn, of de geringste concessie doen welke onze onafhankelijkheid en vrijheid, onze eer en onze waardigheid in gevaar zou brengen. Wanneer er van zekere zijde pogingen worden aangewend om de verantwoordelijkheid voor het gebeurde van zich af te schuiven, dan moeten wij er op wijzen, dat wij genoeg in de laatste jaren hebben meegemaakt om tegenover deze verklaringen wantrouwen te koesteren. Aan ons zal het niet liggen om een betere verhouding tot het Duitsche Rijk in de toekomst mogelijk te maken. De geheele Regeering en ieder van haar leden is doordrongen van de plicht, dien zij jegens het Oostenrijksche volk en het vaderland hebben te vervullen. En het is onze heilige plicht het voorbeeld van onzen kanselier te volgen. Daarom doe ik een beroep op U om tot eenheid te komen zooals deze bij de Regeering zichtbaar tot uiting komt. Stelt vertrouwen in Uzelf, strijdt voor Oostenrijks vrijheid en toekomst, voor het ideaal waarvoor onze kanselier dr. Dollfuss gevallen is.
(Vor. ber. **1407** B.; **Starhemberg 1279** I.)

E. NEDERL. OOST-INDIE. — Handel en Nijverheid.
De van 1928 op 1932 en 1933 te constateeren wijzigingen in de beteekenis voor Ned.-Indië der onderscheidene invoerlanden komt in onderstaande tabel, welke wij ontleenen aan het jaarverslag der Javasche Bank over 1933-'34, tot uitdrukking. Zij hebben betrekking op den totalen invoer, inclusief gouvernementsgoederen (excl. goud en zilver, postpakketten en passagiersgoederen).

Landen van herkomst	Waarde v. d. invoer in mill. gld. 1928	1932	1933
Nederland	196.95	58.13	39.33
Groot-Brittannië en Ierland	119.93	35.46	30.66
Duitschland	10-1.72	28.39	23.23
België en Luxemburg	18.97	5.74	5.52
Frankrijk	11.01	3.68	3.28
Italië	20.49	3.93	2.51
Zweden	9.43	3.72	2.34
Zwitserland	12.42	3.19	2.28
Noorwegen	1.01	0.68	0.62
Oostenrijk, Hongarije, Tsjecho-Slowakije	0.72	0.76	0.87
Denemarken	0.82	0.38	0.29
Finland	—	0.46	0.32
Spanje	0.15	0.09	0.10
Overig Europa	0.18	0.24	0.30
Totaal Europa	495.80	144.85	112.65
U. S. A.	96.55	21.59	15.58
Canada	3.20	0.94	1.45
Rest Amerika	0.46	0.07	0.33
Totaal Amerika	100.51	25.60	17.36
Japan	93.68	78.44	98.43
Singapore en Penang	128.29	53.43	39.23
Britsch-Indië	47.83	17.37	11.12
China	18.87	6.02	6.62
Siam	16.16	8.05	3.11
Fransch Indo-China	23.50	5.67	3.69
Hongkong	6.28	7.77	6.05
Dalny, Korea, Wladiwostok	9.93	4.16	3.53
Rest Azië	5.65	2.01	3.02
Totaal Azië	350.19	182.92	174.80
Totaal Australië	26.10	12.15	10.15
Britsch Oost-Afrika	1.98	1.08	1.30
Egypte	2.02	0.89	0.60
Unie van Zuid-Afrika	1.02	0.28	0.31
Rest Afrika		0.03	0.01
Totaal Afrika	5.02	2.28	2.22
Elders (P. Samboe en onbekend)	4.25	1.13	0.78
Totaal Generaal	981.87	368.93	317.96

(Vorig bericht **blz. 1055** B.)

28 JULI 1934

F. OOSTENRIJK. — Staat van Beleg afgekondigd. —
De krijgswet is te Salzburg afgekondigd, tengevolge van nieuwe wanordelijkheden. (Vor. ber. blz. **1406** E.)

G. ITALIE. — Troepen naar de **Oostenrijksche** grens.
Een corps van veertig duizend Italiaansche soldaten bevindt zich aan de Oostenrijksch-Italiaansche grens. Dit corps zal daar blijven, totdat de toestand in Oostenrijk weder normaal zal zijn geworden.
(Vorig bericht blz. **1408 F.**)

H. OOSTENRIJK. — Levensloop van dr. Dollfuss. —
Dr. Engelbert Dollfuss werd op 4 October 1592 te Texing in Neder-Oostenrijk; geboren als zoon van een bergboer. Te Hellabrun bezocht hij het gymnasium en vervolgens studeerde hij te Weenen in de rechten. Te Berlijn studeerde hij economie, waarna hij, toen de wereldoorlog uitbrak, als vrijwilliger in militairen dienst trad. Hij vocht drie jaar aan het front en, verwierf verscheidene onderscheidingen en eervolle vermeldingen voor betoonde dapperheid.
Na den oorlog voltooide hij zijn studies te Berlijn, werkte o.a. eenigen tijd bij de Preussenkasse, waarna hij naar Oostenrijk terugkeerde, waar hij verschillende functies bekleedde in Oostenrijksche landbouw-organisaties. Later werd hij secretaris van den Neder-Oostenrijkschen Boerenbond e in 1927 directeur van de Neder-Oostenrijksche Lands-Handelskamer.
Als vertegenwoordiger van den landbouw werd Dollfuss in 1930 in de directie der Oostenrijksche Spoorwegen opgenomen en op 1 October van hetzelfde jaar werd hij benoemd tot president der Oostenrijksche Spoorwegen.
In Maart 1931 volgde Dollfuss den aftredenden minister van Landbouw en Boschwezen, Thaler, als zoodanig op.
Toen het kabinet Buresch aftrad werd Dollfuss op 20 Mei 1932 benoemd tot Bondskanselier, tevens minister van Buitenlandsche Zaken en Landbouw.
Zoowel in binnen- als buitenland verwierf Dollfuss spoedig groote bekendheid. Hij sloot o.a. het Verdrag van Lausanne, waarbij

hij voor Oostenrijk een groote leening wist te verkrijgen. Spoedig kwam hij in botsing zoowel met de socialisten als met de opkomende nationaal-socialistische beweging in Oostenrijk, tegen welke laatste hij op krachtige wijze de onafhankelijkheid van Oostenrijk verdedigde. Ook tegen de sociaal-democraten trad hij scherp op, aanvankelijk in het parlement, daarna, nadat hij door vèrstrekkende volmachten het parlement zoo goed als uitgeschakeld had, ook buiten het parlement. In het begin van dit jaar kwam het tot de groote botsing, die leidde tot het verbod der sociaal-democratische partij, met den daarop volgenden opstand, welke Dollfuss onderdrukte, hetgeen tot de algemeene vernietiging der socialistische beweging in Oostenrijk leidde.
Inmiddels zette de eveneens verboden nationaal-socialistische beweging in Oostenrijk met steun uit Duitschland haar ondergrondsche actie voort. die de laatste maanden tot uiting kwam in een stroom van terroristische aanslagen, waartegen Dollfuss juist dezer dagen zeer krachtige maatregelen had genornen. Van dit oogenblik hebben de nationaal-socialistisclie terroristen gebruik gemaakt tot een groot offensief, dat weliswaar mislukt is, doch waaraan de Bondskanselier, die juist door zijn strijd tegen het overmachtige Duitschland en de nationaal-socialisteri in vele kringen buiten Oostenriik zooveel sympathie heeft verworven, ten offer viel.
De plechtige voorloopige bijzetting van het stoffelijk overschot van den Bondskanselier heeft Zaterdag onder overweldigende belangstelling plaats gehad. De kerkelijke dienst in den Stephansdom werd geleid door Z. H. Em. kardinaal Innitzer.
De groote verdiensteti van dr. Dollfuss werden o.m. gehuldigd door den Bondspresident dr. Miklas en Prins Starhemberg.
(Vor. ber. Oostenrijk 1408 F.; **Dollfuss** 1406 E.)

A. JHR. MR. H. SMISSAERT **OVERLEDEN.** —
Den 26sten Juli '34 overleed op 67 jarigen leeftijd jhr. mr. H. Smissaert, directeur van de Eerste Nederlandsche Verzekerings Mij. en van de Nieuwe Eerste Nederlandsche Verzekeringsbank te 's-Gravenhage. Deze beide functies heeft de overledene sedert 1920 vervuld, voordien is hij directeur geweest van de Alg. Mij. van Levensverzekering en Lijfrente en secretaris van de Ned. Vereeniging van Werkgevers. In 1889 werd hij (die tot dien tijd journalist geweest was) in die laatste functie benoemd en tot 1913 heeft hij dit ambt vervuld.
Behalve in het vereenigingsorgaan schreef Smissaert economische artikelen in de ..Groene Amsterdammer". En ook het „Handelsblad" heeft verscheidene stukken van zijn hand gepubliceerd. Een jaar na zijn promotie aan de universiteit te Utrecht — op een proefschrift: ,,Het aandeel van den Staat in de verzorging der armen" — werd hij als redacteur aangesteld bij ,,De Liberaal". Twee jaar later, in 1896, volgde zijn aanstelling tot politiek hoofdredacteur van de „Amsterdamsche Courant", het z.g. ,,Geeltje". Drie jaar vervulde hij deze functie, toen werd hij benoemd tot secretaris van de Ver. van Ned. Werkgevers.
Van zijn geschriften noemen wij: Het Nederl. Armwezen; Bijdragen tot de kennis van de ontwikkeling der Twentsche katoennijverheid; Overheid en volkswelvaart en De Armenwet 1912.
Jhr. mr. Henri Smissaert was op 6 December 1866 te 's-Gravenhage geboren. Zijn verdiensten zijn door de regeering erkend door zijn benoeming tot ridder in de orde van den Ned. Leeuw, terwijl hij tevens door de Fransche regeering benoemd was in het Legioen van Eer.

B. VOETBAL. — Ajax kampioen. —
Een gelijk spel tegen K.F.C. (2—2) heeft Ajax door een hooger algemeen doelgemiddelde het Nederlandsche voetbalkampioenschap bezorgd. (1315 F.)

C. ATHLETIEK. — Wereldrecords te Stockholm. —
De derde en laatste dag van het internationale athletiekfeest te Stockholm zag de verbetering van niet minder dan drie wereldrecords.
De 110 meter hordenloop werd door den Amerikaan Beark zonder fouten volbracht in 14,3 seconden. Het wereldrecord stond op naam van den Zweed Wennstroem met 14,4 seconden, welke tijd naderhand ook door de Amerikanen Norris en Keller geloopen werd.
Een tweede wereldrecord werd verbeterd door Harding, die den 400 meter hordenloop volbracht in 50.6 seconden. Hij verbeterde hiermee zijn eigen wereldrecord van 52 seconden.
De derde verbetering van een wereldrecord geschiedde door Ben Eastman, die de 600 meter liep in 1 min. 18,4 sec., aanzienlijk sneller dan de Amerikaansche recordhouder Ely, die het oude record van 1 min. 21,3 sec. op zijn naam had. (Vor. ber. blz. 893 E.)

D. NEDERLAND. — Contingenteering van touw. —
De Staatscourant bevat een Kon. Besluit waarbij de invoer van touw wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering omvat: a) garen van hennep, ongetwijnd, b) koord, touw en meer dan eendraads garen van zachte hennepvezel, alsmede koord en touw van jute.
Voor beide groepen is het contingent bepaald op 80 pct. van het gewicht van den gemiddelden invoer in 4 maanden in de jaren 1931, 1932 en 1933.
De bepalingen gelden van 1 Juli tot 1 November.
(Maasbode) (Vor. ber. Contingenteering 1284 D.)

E. **ZWITSERLAND. — Duitsch-Zwitsersche** clearing.
Volgens te Bern ontvangen berichten, is te Berlijn tusschen Duitschland en Zwitserland een clearingovereenkomst aangegaan, welke 1 Augustus van kracht wordt.
Volgens deze overeenkomst kunnen betalingen tusschen beide landen in het goederenverkeer nog slechts langs den weg van clearing via de beide circulatiebanken geschieden. (Vorig bericht blz. 1376 B.)

F. NEDERLAND. — **Contingenteering** van steenkool.
De Staatscourant van 27 Juli '34 bevat een K. B., waarbij de invoer van steenkool, cokes en steenkoolbriketten wordt gecontingenteerd.
Deze bepalingen gelden van 15 Juli af tot 1 Januari a.s. Het percentage is vastgesteld op 60% van het gewicht van den gemiddelden invoer in 5½ maand van 1933. (Vor. ber. Contingenteering 1409 D.)

29 **JULI** 1934

G. MUZIEK. — **Max** van **de** Sandt overleden. —
In &en ouderdom van 70 jaar is overleden de bekende pianist Max van de Sandt, die ook als componist naam heeft gemaakt.
Hij werd te Rotterdam geboren, was leerling van zijn vader, Gernsheim en Liszt en werd in 1889 leeraar aan het Sternsche Konservatorium te Berlijn, vervolgens leeraar aan het conservatorium te Keulen, was daarna weer een tijdlang te Berlijn en thans weer in Keulen gevestigd als pianist en leeraar.
Van zijn hand zijn verschenen virtuoze pianowerken (o.a. concertétude op. 16), een strijkkwartet en andere kamermuziek en cadenzen bij het 3e en 4e pianoconcert van Beethoven. (N. Rotterd. Crt.)

H. FILM. — **Marie** Dressler overleden. —
De beroemde filmkunstenaresse Marie Dressler is op 28 Juli '34 na een langdurige ziekte te Santa Barbara overleden. Zij heeft twee jaar lang geleden aan een kankeraandoening. (Vor. ber. **Film** 1400 C.)

I. NEDERL. OOST-INDE. — Cement **Invoerordonnantie.** —
Bij den Volksraad is ingediend een crisis-cement-invoerordonnantie, welke dient ter vervanging van de thans geldende crisis-cement-invoerverordening.
Deze verordening is reeds 10 maanden van kracht geweest, na welken termijn vervanging door een wettelijke ordonnantie noodzakelijk is.
In de Memorie van Toelichting wordt verklaard, dat beëindiging van de contingenteering de Padangsche Cementfabriek wederom in moeilijkheden zou brengen, zoodat de voortzetting der contingenteering noodzakelijk is.
Een verlenging van zes maanden voor dezen maatregel is voorgesteld. (Aneta)
(Vor. ber. Ind. Contingenteeringen 1272 C.)

A. **MAARSCHALK** LYAUTEY OVERLEDEN. —
Maarschalk Lyautey is 27 Juli '34 op ruim 80-jarigen leeftijd te Parijs overleden.
Maarschalk Lyautey heeft zich in de koloniale geschiedenis van Frankrijk een blijvende plaats verzekerd als de pacificator van Fransch Marokko. Van April 1912 tot Seutember 1923 is hij, met een kleine onderbreking,' resident-generaal van het Fransche protectoraat Marokko geweest en hij heeft er in die dertien jaren het Fransclie gezag uitgebreid en geconsolideerd en het land tot ontwikkeling en welvaart gebracht. Tevoren had hij in andere overzeesche Fransclie gebieden, in Indochina, op Madagascar, in Algerije, van zijn bekwaamheid als koloniaal militair doen blijken.
Lyautey was op 17 November 1854 te Nancy geboren. Toen hij, in 1875, Saint Cyr verliet kwam hij op de stafschool, die hij in 1877 verliet om bij de cavalerie in Algerije geplaatst te worden. In Frankrijk teruggekeerd, bracht hij het er tot chef van den staf eener cavaleriedivisie. Reeds 40 jaar oud werd hij geplaatst bij den staf van de troepen in Tonkin, waar hij de rechterhand werd van generaal Gallieni. Kort na zijn benoeming tot chef van het kabinet van den gouverneur-generaal van Indochina werd hij door gerieraal Gallieni. die gouverneur-generaal van Madagascar was geworden, naai dit eiland geroepen waar hij de *opstanden* in het Noorden en Zuiden bedwong.
Inmiddels tot kolonel bevorderd keerde hij in 1902 naar Frankrijk terug doch hij werd reeds het volgende jaar overgeplaatst naar Ain Sefra in Zuid Oran (Algerije). In 1908 zou hij voor tiet eerst een functie *krijgen* in *Marokko;* hii werd toen namelijk, intusschen brigade-generaal geworden, met den titel van Hoogen Commissaris belast met het bestuur over de Marokkaansche zone grenzend aan Algerije. Weer in Frankrijk teruggekeerd legde de regeering al *spoedig* opnieuw beslag op zijn koloniale ervaring.
In April 1912 werd hij naar Marokko gezonden met den titel van comniissaris-resident-generaal. In korten tijd wist hii door krachtig optreden, maar ook door overreding in Fransch Marokko, waar anarchie lieerschte en waar Europeesche naijver zich gelden liet, belangrijke resultaten te bereiken en het land administratief en econorniscli te organiseeren.
In December 1916 bood Briand hem de portefeuille van Oorlog aan, maar zijn ministerieele loopbaan was slechts kort. In Maart 1917 trad hii als minister af en keerde iii Sentember van hetzelfde jaar opnieuw naar Marokko terug als resident-generaal welke functie tijdens zijn ministerschap door generaal Gauroud was bekleed. Hii bleef er tot Seutember 1925, toen hij zijn ontslag nam.
Na zijn terugkeer uit Marokko werd de maarschalk — die reeds 1912 tot lid van de Académie Française was gekozen — in Juli 1927 benoemd tot commissaris-generaal van de Internationale Koloniale Tentoonstelling van 1931.
Het was Lyautey, die de Nederlandsche Koninklijke familie bij haar bezoek aan de tentooustelling heeft rondgeleid. Bij dezelfde gelegenheid heeft de Koningin den maarschalk het Grootkruis van de Orde van den Nederlandschen Leeuw verleend.
Van zijn hand verscheen. in 1891. in de ..Revue des Deux Mondes" een studie over de maatschappelijke taak van den officier en in 1900 over de koloniale taak van het leger in 1903 een boek over Zuid-Madagascar. Voorts publiceerde' hij brieven uit Tonkin en Madagascar en ..Paroles d'action".
(Le Temps)

B. CHAIM **BIALIK.** —
Chaim Nachman Bialik, de beroemde Joodsche dichter, die te Weenen op 5 Juli j.l. is overleden, zal te Tel-Aviv naast Achad Haam en Chaim Arlosoroff ter aarde worden besteld. (Centr. Israël. Weekblad)
(Vorig bericht blz. **1379** A.)

C. OOSTENRIJK. — Moord op Dollfuss. - Planetta dader. —
De moordenaar van Dollfuss is een lid van de weermacht, genaamd Planetta, oud 35 jaar.
(Algemeen Handelsblad) (Vor. **ber.** blz. **1408** H.)

D. NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Winkelsluitingswet aangenomen. —
Het wetsontwerp tot wijziging der Winkelsluitingswet (ruimer verkoopgelegenheid op Zondag) is door de Eerste Kamer na kortstondige beraadslaging, met 35 tegen 5 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de A.R. en Chr. Hist. De Vos van Steenwijk en Van der Hoeven. (Ned. Corr. Bureau) (Vor. ber. **1391** A.)

E. NEDERLAND, — **Winkelsluitingswet** - Adres ban-Betbakkerszaken. —
De Vereeniging van banketbakkers, exploitanten van bestelzaken, heeft een adres gericht tot de Raden van een aantal gemeenten, waar zaken van haar leden zijn gevestigd, met verzoek medewerking te verleenen voor het verkrijgen van de voor de banketbakkers zoo dringend gewenschte verruiming van verkoopsmogelijkheid op Zondag.
De gewijzigde wet op de winkelsluiting opent n.l. de mogelijkheid het aantal van 4 uren, gedurende welke de verkoop op Zondag o.m. aan banketbakkerszaken is toegestaan, zoolang de huidige crisisomstandigheden voortbestaan, op 6 te brengen.
Dit kan alleen, indien binnen 2 maanden na afkondiging van de wet tot herziening van de Winkelsluitingswet door den gemeenteraad desgevraagd zal zijn verklaard, dat hij van oordeel is, dat de tegenwoordige buitengewone omstandigheden aanleiding geven van bedoelde mogelijkheid tot verruiming gebruik te maken.
Deze verklaring kan niet worden afgelegd dan nadat belanghebbenden zijn gehoord en moet inhouden voor welk bedrijf of bedrijven ze geldt.
Vandaar dat de Vereeniging van banketbakkers, exploitanten van bestelzaken, zich tot de betrokken gemeenteraden heeft gewend met verzoek in deze mede te werken, zoodat t.a.v. het banketbakkersbedrijf bedoelde verklaring tijdig kan worden afgelegd.
(Maasbode) (Vorig bericht blz. **1410** D.)

F. **FRANKRIJK.** — François Coty overleden. —
De bekende Fransche parfum-fabrikant en eigenaar van het Parijsche dagblad „Ami du Peuple", François Coty, is 25 Juli op zijn landgoed nabij Versailles overleden tengevolge van een longontsteking. waaraan hij gedurende ongeveer veertien dagen lijdende was.
François Coty (François Joseph Spoturno) is in 1882 te Ajaccio op Corsica geboren.
Behalve industrieel was Coty geruimen tijd eigenaar van de „Figaro" en later stichtte hij het volksblad „Ami du Peuple", dat gedurende eenigen tijd een veelgelezen boulevardblad was.
In de laatste jaren was Coty alleen nog maar geinteresseerd bij de „Ami du Peuple". Als politicus stond Coty uiterst rechts en voerde een nationalistische politiek. Hij was geruimen tijd senator voor Corsica benevens Maire van zijn geboorteplaats Ajaccio. (New York Herald, Parijs)

G. SAARGEBIED. — Duitsche front. - Hoofdkwartieren gesloten. —
De hoofdkwartieren van het nationaal-socialistische Duitsche front, zijn op 24 Juli '34, nadat de politie er wederom een huiszoeking had gehouden, gesloten.
(Vaz Dias.) (Vorig **ber.** Saargebied **1405** F.)

H. NEDERLAND. — Landbouw - Conflict op Tholen.
In verband met het feit, dat op het eiland Tholen, door het niet slagen van de bemiddelingspogingen van den Rijksbemiddelaar, prof. mr. Aalberse, een staking van de landarbeiders dreigde uit te breken, heeft de minister van Econ. Zaken op grond van art. 3 van de Crisis-Organisatiebeschikking 1934 II prof. mr. P. S. Gerbrandy, hoogleeraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, als arbiter aangewezen.
(Maasbode.) (Vorig bericht blz. **1383** A.)

I. NEDERLAND. — Eerste Kamer - **Landbouwcrisis**-wet. —
De Eerste Kamer heeft de wijziging van de Landbouwcrisiswet-1933 aangenomen en de intrekking van de Tarwewet-1931, de Crisiszuivelwet-1932 en de Crisisvarkenswet-1932 goedgekeurd.
(N. Rotterd. Courant) (Vor, ber. Crisis Akkerbouw **Besl. 1403** H.; **Landb. Crisiswet 1392** H.)

K. DUITSCHLAND. - Handelsverdrag met Frankrijk.
Er is overeenstemming bereikt bij de Duitsch-Fransche economische onderhandelingen. De overeenkomsten werden 28 Juli onderteekend.
Het handelsaccoord van 1927 wordt verdeeld in twee deelen, n.l. in een handels-, vestigings- en scheepvaartverdrag en in een overeenkomst over het warenverkeer. Het eerste verdrag bevat de algemeene bepalingen voor den handel, de vestiging en de scheepvaart, het tweede verdrag behelst de bepalingen voor tarieven en contingenten.
Een belangrijke noviteit is het wederzijdsche algemeene clearing-accoord, dat in de plaats van de betalingsovereenkomst treedt. (Algem. Handelsblad)
(**Vor.** ber. **620** C.; zie ook **1102** B.)

A. NEDERLAND. — Sabotage **op** de ,,Nautilus". — Op 22 Juli rezen er vermoedens, dat men aan boord van H.M.'s ,,Nautilus", welk schip naar de Noordzee zou vertrekken, ter uitoefening van het toezicht op de visscherij, door verontreiniging van de smeerolie had getracht de hoofdmachine onklaar te maken. Het onderzoek heeft tot resultaat gehad, dat een in arrest gestelde schepeling heeft bekend carborundum (slijppoeder) in de voor het smeren der machines te bezigen olie te hebben gemengd en zand- en koper-soldeer in de metalen oliepijpjes van de hoofdmachine te hebben geworpen.
Aanleiding tot deze daad was ontevredenheid over het feit, dat aan zijn verzoek tot overplaatsing geen gevolg was gegeven. Het betreft hier een zuiver persoonlijke daad.
Van eenig conflict is geen sprake. (De Maasbode.)

30 JULI **1934**

B. LUCHTVAART. — **Ramp** bij **Stuttgart.** — Het Zwitsersche verkeersvliegtuig ,,Curtiss-Condor" is 27 Juli tegen tien uur in de nabijheid Wurmingen-Weilheim, in het district Tuttlingen verongelukt. Door een nog niet opgehelderde oorzaak is het vliegtuig van circa 1000 meter hoogte in een bosch neergestort en volkomen vernield. Toen het vliegtuig tegen den grond botste, raakte de machine in brand. De zich aan boord bevindende acht passagiers en de driekoppige bemanning werden gedood. (Tel.) (Vorig bericht **1297** F.)

C. **PAUL KENIS** OVERLEDEN. — Na een langdurige ziekte is op 28 Juli '34 op 49 jarigen leeftijd de bekende Vlaamsche schrijver Paul Kenis te Brussel overleden.
Paul Kenis werd te Bocholt in Limburg geboren. Hij studeerde te Geilt, waarna hij zich voor een tijdje in Parijs ging vestigen. Zijn verblijf in de Fransche hoofdstad bezorgde hem stof voor zijn eerste literaire werk: de ,,Roman van een jeugd" met den ondertitel: ,,Een ondergang te Parijs", die kort voor den oorlog in 1914 verscheen. Tijdens den oorlog verbleef Kenis te Havre, waar hij in dienst van den Belgischen staat trad als vertaler.
Bij den wapenstilstand keerde hij naar Brussel terug. Thans bekleedde hij de betrekking van bureauchef aan het ministerie van Financiën.
Als schrijver heeft hij alle genres beoefend: dat van den zedenroman als ,,De kleine Mademoiselle Cerisette" van 1920, maar ook het genre van de korte novelle, als in een bundel ,,Fêtes galantes" (1924) en dat van den socialen ideeënroman, als zijn groote werk ,,De Apostels van het Nieuwe Rijk". Levensbeschrijving gaf hij o.m. in zijn uitvoerige studie, aan den socialistischen leider Anseele gewijd. Voorts schreef Kenis historische ronians als het ,,Dagboek van Lieven De Muythenaere". Een bijzonder talent had hij voor de ,,Vie romancée", zooals blijkt uit zijn voortreffelijk werk: ,,Het Leven van Meester François Villon", dat in 1928 is verschenen.
Ten slotte wijdde hij zich ook aan literaire en kunstkritiek, met tallooze bijdragen in tijdschriften en dagbladen.
Bij de Wereldbibliotheek is in 1931 van zijn hand nog een lijvige studie verschenen: ,,Overzicht van de Vlaamsche letterkunde Van Nu en Straks".
(Handelsblad.) (Vor. ber. Letterkunde **1384** A.)

D. STRATOSPHEER. — **Amerikaansche** vlucht mislukt. —
Majoor Kepner, kapitein Stevens en kapitein Anderson zijn 28 Juli '34 te Rapid City in Zuid Dakota met hun ballon naar de stratosphеer opgestegen. Het betreft hier de grootste ballon, die ooit voor een dergelijk doel is geconstrueerd. Ongeveer 20.000 personen woonden den start bij.
De ballon is op 11 mijl afstand van Holdredge neergekomen. De inzittenden zijn met hun parachutes veilig geland. De waarnemingsinstrumeriten bleven onbeschadigd. (*Vaz* Dias.) (Vor. ber. **1063** D.)

E. SCHAKEN. — Tournooi te Zurich. —
De eindstand van het te Zurich gehouden tournooi luidt:
1. Aljechin, 13 pnt.; 2. en 3. Euwe en Flohr, elk 12 pnt.; 4. Bogoljubow, 11½ pnt.; 5. dr. Lasker, 10 pnt.; 6. en 7. Bernstein en Nimzowitsj, elk 9 pnt.; S. Stahlberg, 8 pnt.; 9. Johner, 7½ pnt.; 10. Gygli, 5 pnt.; 11. en 12. Rosselli del Turco en Henneberger, elk 4½ pnt.; 13, 14. en 15. Naegeli, Grob en Muller, elk 4 pnt.; 16. Joss, 2 pnt. (Het Volk.) (Vor. ber. **1348** D.)

F. **VOLKENBOND.** — Bevolking der Aarde. —
Volgens het statistisch jaarboek van den Volkenbond leven er ongeveer 2 milliard menschen over geheel de wereld. Dit getal is als volgt verdeeld: Azië 1103 millioen; Europa 506 millioen; Amerika 252 millioen; Afrika 142 millioen; Australië 9 millioen.
(Maasbode.) (Vorig bericht **700** E.)

G. **ZWEMMEN.** — Holland-Frankrijk te Sittard. —
De totale punten-uitslag van den te Sittard gehouden landenontmoeting luidt:
Dames: 1. Holland, 32 pnt.; 2. Frankrijk, 16 punten.
Heeren: 1. Holland, 41 pnt.; 2. Frankrijk, 22 punten.
(Vorig bericht **942 C.)**

H. WIELRIJDEN. — **Tour** de France. —
De einduitslag van den Tour de France luidt als volgt:
1. A. Magne (Frankrijk) tijd 147 uur 13 min. 58 sec.; 2. Martano (Italië) 147 uur 41 min. 29 sec.; 3. Lapebie (Frankrijk) 148 uur 5 min. 43 sec.; 4. F. Vervaecke (België) eerste der individueelen 148 uur 11 min. 38 sec.; 5. Vietto (Frankrijk) 148 uur 13 min.; 5. Morelli (Italië) 148 uur 25 min.; 7. Geijer (Duitschland) 148 uur 26 min. 49 sec.
Landenklassement: Frankrijk 443 uur 32 min. 41 sec.; Italië 446 uur 52 min. 32 sec.; 3. Spanje — Zwitserland 447 uur 36 min 22 sec.; 4. Duitschland 451 uur 42 min. 36 sec. België niet geklasseerd.
(Vorig bericht **1404** D.)

I. **NEDERLAND. — Kieswetwijziging.** —
Rij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging eii aanvulling van de Kieswet, de Provinciale Wet en de Gemeentewet.
In de toelichting wordt o.m. gezegd:
De volgende onderwerpen zijn door den minister meer in het biizonder overwogen:
a.' de bestrijding van het voorkomen van vele kleine partijen;
b. het al of niet afschaffen van den opkomstplicht;
c. uitsluiting van liet lidmaatschap der lagere vertegenwoordigende lichamen (Prov. Staten, Gemeenteraad) van personen, die te zeer aan de verleiding bloot staan om de belangen der groep, waartoe zij behooren, te stellen boven het algemeen belang.
ad a. Na het ondeugdelijk bevonden hebben van allerlei andere middelen, heeft de minister hier gedacht aan het eisclien van een aantal stemmen, voldoende om reeds bij eerste toedeeling drie zetels te verwerven. Daarnaast meent de minister dat nog plaats is voor een poging om de verkiezingen reeds van den aanvang of in rustiger banen te leiden. Daartoe is zijn keuze gevallen op iiet stelsel van de waarborgsom (f 250.—).
ad b. De minister meent, dat, met het oog op de taak van het tegenwoordige kabinet. het thans niet de -aangewezen gelegenheid is, zijnerzijds met betrekking tot dit vraagstuk van principieelen aard voorstellen te doen.
ad c. Het komt den minister in verband met gerechtvaardigde critiek, die op den bestaanden toestand wordt geoefend, zeer wenschelijk voor, dat ten aanzien van het vraagstuk der z.g. vrijgestelden als leden van bestuurscolleges thans een regeling wordt getroffen. Voor toepassing van die regeling op de beide Kamers der Staten-Geiieraal zou wijziging van de Grondwet noodzakelijk zijn. Daarom kan de vraag, of zij voor die Kamers wenschelijk is, hier buiten beschouwing blijven. In de Provinciale- en' de Gemeentewet worden echter de in dit verband noodige wijzigingen en aanvullingen voorgesteld.
Voorts wordt een re-eling voorgesteld, welke beoogt tegemoet te komen aan de bezwaren, welke nieuw-benoemde? leden van de Tweede Kamer, wier woonplaats buiten het Rijk in Europa is gelegen, uit dien hoofde kunnen ondervinden met betrekking tot het tijdig indienen van hun geloofsbrieven. Voorgesteld wordt een regeling te treffen volgens welke de betrokkene een gemachtigde aanwijst.
Tenslotte bevatten de artt. VII en VIII van het ontwerp een wijziging van de artt. 50 en 50a met betrekking tot de volgorde, waarin de nummering der lijsten plaats heeft. Volgens de voorgestelde regeling biedt de wet. zonder zelf harerzijds tusschen de lijsten en de in de lichamen vertegenwoordigde partijen verband te leggen, aan die partijen gelegenheid om naar eigen goedvinden en naar gelang van de sterkte van haar vertegenwoordiging, zich in het volgnummer harer candidatenlijsten te

openbaren. Zoo zal den tijdens de verkiezing zitting hebbenden leden van het lichaam, waarvoor de verkiezing wordt gehouden, gelegenheid worden geboden invloed te oefenen op de volgorde, waarin de lijsten worden genummerd, n.l. door inlevering bij het Centraal Stembureau van een verklaring, waarbij zij een groep van lijsten, een stel gelijkluidende lijsten of een op zichzelf staande lijst voor een voorkeurnumnier aanbevelen. De volgorde, waarin die lijsten voor een nummer in aanmerking komen, wordt beoaald naar het aantal leden. te beginnen met het hoogste, hetwelk de onderscheidene lijsten voor-een voorkeurnummer heeft aanbevolen.
(Vorig bericht blz. 802 H.)

A. OOSTENRIJK. — **Kabinet-Schuschnigg** gevormd. De nieuwe regeering is 29 Juli '34 gevormd en bestaat uit de volgende leden:
Bondskanselier: dr. Schuschnigg.
Vice-kanselier: Prins Starhemberg.
Buitenlandsche Zaken: Berger Waldenegg.
Leger: dr. Schuschnigg (staatssecretaris Zehner).
Financiën: Buresch.
Openbare Veiligheid: Stark.
Handel: Stockinger.
Sociale aangelegenheden: Neustadter Sturmer.
Binnenl. Zaken en bijzondere maatregelen voor openbare veiligheid: Majoor Fey.
Landbouw: Reither. (Vorig bericht blz. 1389 C.)

B. NEDERLAND. - Handelsverdrag met Denemarken. Op 27 Juli '34 heeft te Kopenhagen de onderteekening plaats gevonden van de regeling, waartoe de onlangs te Kopenhagen tusschen een Nederlandsche en een Deensche delegatie gevoerde onderhandelingen hebben geleid. Volgens de thans getroffen regeling, die tot het einde van 1934 van kracht zal zijn, heeft de Deensche regeering zich verplicht, een bepaald bedrag aan deviezen voor den invoer van Nederlandsche producten ter beschikking van de importeurs te stellen. Daartegenover zijn voor Denemarken contingenten vastgesteld voor zijn uitvoer naar Nederland voor vleesch, visch, paling en aal, veekoeken en electrische geleidingen. (Algemeen Handelsblad)

31 JULI **1934**

C. OOSTENRIJR. — **Regeeringsmaatregelen.** — De Oostenrijksche ministerraad heeft in den nacht van 30 op 31 Juli een nieuwe wet afgekondigd, waarbij alle personen, die deel hebben genomen aan, of in welk opzicht dan ook iets uitstaande hebben gehad met den mislukten Putsch van den 25sten Juli, tot dwangarbeid in de concentratiekampen en inbeslagneming van hun vermogens kunnen worden veroordeeld. (V. b. Putsch **1410 C.; Regeering 1412 A.)**

D. OOSTENRIJK. — Gezant te Berlijn herbenoemd. Bondskanselier dr. Schuschnigg heeft den onderstaatssecretaris van Buitenlandsehe Zaken ingenieur Tauschitz verzocht, zich opnieuw met de leiding van het Oostenrijksche gezantschap te Berlijn te belasten. Deze heeft zich daartoe bereid verklaard.
(Vor. ber. Putsch blz. **1412 C.)**

E. **NEDERLAND.** — Koninklijke Luchtvaart Maatschappij. —
Bij een vergelijking van de vervoercijfers der K.L.M. in Europa en op de Indië-lijn over het eerste halfjaar van 1933 met die van 1934 blijkt, dat gedurende de eerste 6 maanden van 1933 13 978 passagiers werden vervoerd tegen 33.101 in 1934, hetgeen neerkomt op een vooruitgang van 137 pct.
De post vermeerderde van 85847 kg. in 1933 tot 107.490 kg. over het eerste halfjaar van 1934, een stijging van *25* pct.
Het goederenvervoer verminderde van 667.896 kg. gedurende de eerste 6 maanden van 1933 tot 531.251 kg. in 1934.
Het totaal aantal passagiers over 1933 bedroeg 41.701; reeds in de 3e week van Juli 1934 is dit aantal overtroffen en werd de 41.702de passagier geboekt.
De maand Juli bracht tevens den 200.000sten passagier der K.L.M. sinds den 17en Mei 1920, toen de eerste vlucht gemaakt werd.
Ook op de Indië-lijn vertoonde het vervoer een stijging over de geheele linie. (Vor. ber. blz. **1328** A.)

F. ENGELAND. — Luchtvloot. - Uitbreidingsplannen. - Verdediging door Baldwin. —
De plaatsvervangende premier Baldwin gaf op 30 Juli '34 in het Lagerhuis een uiteenzetting van de beginselen, die de regeering volgt en motiveerde de voorgestelde maatregelen.
In het Saargebied, in Memel en elders — aldus Baldwin — hebben verontrustende gebeurtenissen plaats gehad en de tragische incidenten in Duitscliland en ook in Oostenrijk hebben aangetoond. dat er in het buitenland een eeest heerscht. die eens de taak, waarop heden onze gedachten-gericht zijn, onbereikbaar zal maken. De toekomst is even onzeker als het onmiddellijke verleden het was. Men kan nog niet zeggen of de vorming van het Oostelijk Locarno, dat instemming heeft gevonden bij het Britsche parlement en de Britsche regeering, succes zal hebben. Het lot van dit plan moet zijn reactie hebben op den arbeid te Genève. Een 'andere factor, die een gewichtigen invloed op de gezamenlijke problemen moet hebben, is het gelukken of het mislukken van de vlootconferentie, die het volgende jaar zal worden gehouden.
Baldwin verklaarde, dat de Engelsche verdedigingsmacht op het oogenblik zoo gering is, dat zij slechts in geringe mate kan bijdragen tot de ,,collectieve veiligheid". In Engeland bedraagt de luchtmacht-versterking 42 eskaders. Indien het nieuwe program geheel zal worden uitgevoerd bedraagt het totale aantal Engelsche vliegtuigen 1304. Frankrijk heeft in de laatste vier jaar zijn aantal vliegtuigen met twee tot driehonderd vermeerderd en stelt £ 15.000.000 beschikbaar voor verdere reorganisatie. Italië bezit thans tusschen de 1000 en 1100 vliegtuigen en voor reorganisatie is een bedrag van ongeveer 2¾ millioen pond uitgetrokken. België heeft zijn sterkte aan het front met 30% verhoogd. De Vereenigde Staten hebben in de laatste vier jaar 240 vliegtuigen bijgebouwd, doch breidt de vloot verder uit met 1184 vliegtuigen. Ook Rusland versterkt zijn reeds groote luchtmacht.
De toestand in Duitschland is moeilijk te beoordeelen, maar de Engelsche regeering heeft steeds erkend, dat op het oogenblik waarop Duitschland zich gerechtigd gevoelt weder te bewapenen, de luchtmacht een der belangrijkste punten van overweging zal zijn.
De voorstellen der Engelsche regeering zijn een belangrijke stap in de richting der pariteit. Zonder uitbreiding der luchtmacht zal Engeland zeker niet in staat zijn op doelmatige wijze mede te werken aan een of ander systeem van collectieve veiligheid onder leiding van den Volkenbond. De Engelsche regeering heeft overigens geen nieuwe verplichtingen op zich genomen. Het is haar streven, nieuwe verplichtingen te vermijden. De belangrijkste belemmeringen voor het sluiten van een ontwapeningsovereenkomst ziin op het oogenblik de Duitsche eisch tot herbewapening en de Fransche weigering om daarin toe te stemmen.
Tenslotte deed Baldwin opmerken, dat het Engelsche volk te zeer van meening is, dat alle volken der wereld vervuld zijn van dezelfde idealen, die Engeland koestert. Dat is thans niet waar. Baldwin verklaarde, dat sedert de lucht bedwongen is, de oude grenzen verdwenen zijn. Bij de verdediging van Engeland mag men niet meer denken aan de krijtrotsen van Dover, maar aan den Rijn.
De motie van afkeuring van de Labour-partij tegen de politiek der regeering, welke als een politiek van herbewapening werd gekenschetst, werd verworoen met 404 tegen 60 stemmen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. **1398** B.)

G. DUITSCHLAND. — S.S. zelfstandige organisatie. De Rijkspersdienst van de N.S.D.A.P. heeft op 25 Juli '34 de volgende beschikking van den Leider bekend gemaakt:
,,Met het oog op de groote verdiensten van de S.S. in het bijzonder in verband met de gebeurtenissen van 30 Juni 1934, verhef ik haar tot een zelfstandige organisatie binnen het verband van de N.S.D.A.P. De Rijksleider van de S.S. staat derhalve direct onder den chef van den Staf, den oppersten S.A.-leider. De chef van den Staf en de Rijksleider der S.S. bekleeden beiden in de partij den rang van Rijksleider."
(Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1374** D.)

H. OOSTENRIJK. — **Planetta** en Holzweber opgehangen. —
De moordenaars van kanselier Dollfuss, Planetta en Holzweber, werden op 31 Juli '34 ter dood veroordeeld. Een verzoek om gratie werd afgewezen.
Holzweber stierf na ,,Heil Hitler" te hebben geroepen. Dertien minuten later stierf Planetta na ,,Ik sterf voor Duitschland, Heil Adolf Hitler" te hebben *ge*zegd. (Vaz Dias) (Vorig bericht blz. **1410 C.)**